3 1761 04568476 8

UNIV. OF
TORONTO
LIBRARY

ANNIS ALBERTI FABRICII

THEOL. D. ET PROF. PVBL. HAMBVRG

BIBLIOTHECA GRAECA

SIVE NOTITIA

SCRIPTORVM VETERVM GRAECORVM

QVORVMCVMQVE

MONVMENTA INTEGRA AVT FRAGMENTA EDITA EXSTANT

TVM PLERORVMQVE E MSS. AC DEPERDITIS

AB AVCTORE TERTIVM RECOGNITA ET PLVRIMIS LOCIS AVCTA

EDITIO QVARTA

VARIORVM CVRIS EMENDATIOR ATQVE AVCTIOR

CVRANTE

GOTTLIEB CHRISTOPHORO HARLES

CONS. AVL. ET P. P. O. IN VNIVERS. LITTER. ERLANG

ACCEDVNT

B. I. A. FABRICII ET CHRISTOPH. AVGVSTI HEVMANNI

SVPPLEMENTA INEDITA

VOLVMEN TERTIVM

HAMBVRGI

APVD CAROLVM ERNESTVM BOHN

A. C. MDCCLXXXXIII

LIPSIAE, EX OFFICINA BREITKOPFIA.

AVGVSTISSIMO ET POTENTISSIMO

REGI ET DOMINO

DOMINO

FRIDERICO WILHELMO II

REGI BORVSSIAE

MARGGRAVIO BRANDENBVRGICO SACRI ROMANI IMPERII ARCHICAMERARIO ET PRINCIPI ELECTORI SVPREMO SILESIAE DVCI PRINCIPI SVPREMO ARAVSIONENSI NOVI CASTRI ET VALENGIAE NEC NON COMITATVS GLACENSIS GELDRIAE MAGDEBVRGI CLIVIAE IVLIACI MONTIVM STETINI POMERANIAE CASSVBIORVM VANDALORVM ET MEGAPOLIS NEC NON CROSNAE DVCI BVRGGRAVIO NORIMBERGENSI VTRIVSQVE PRINCIPATVS PRINCIPI HALBERSTADII MINDAE CAMINI VANDALIAE SVERINI RACEBVRGI FRISIAE ORIENTALIS ET MVRSII COMITI HOHENZOLLERAE RVPINI MARCAE RAVENSBERGI HOHENSTEINI TECKLENBVRGI LINGAE SVERINI BVRAE ET LEERDAMI DOMINO RAVENSTEINII ROSTOCHII STARGARDIAE LAVENBVRGI BVTOVIAE ARLAYI BREDAE

REL. REL. REL.

REGI ET DOMINO SVO LONGE INDVLGENTISSIMO

HEROI ET VICTORI FELICI ET SPLENDIDISSIMO

TERRARVM PACIFICATORI BENEFICENTISSIMO

PATRI PATRIAE LENISSIMO

HOC VOLVMEN BIBLIOTHECAE GRAECAE

SACRVM ESSE IVBET

THEOPHILVS CHRISTOPH. HARLES

CVLMBACO - FRANCVS

Inter tot tamque ſplendidas, quibus caput TVVM AVGVSTISSIMVM circumcinctum eſt, laureas, inter tot tropaea, quae virtus TVA poſuit, et inter tam inſignes, quas, TE auſpice et duce, exercitus TVVS, cuius vel nomen hoſtibus a multis annis incutere ſolet terrorem, reportauit victorias, permittas velim,

REX AVGVSTISSIME

vt purpuram TVAM adorem, TVOque NOMINI REGIO, quod tot millia ciuium, imperio TVO ſubiectorum, mecum pie venerantur, hoc volumen ad teſtificandam TIBI meam animi ſubmiſſionem religioſe deuoteque inſcribam. Equidem, quid audeam, et perpetrem, ipſe facile ſentio: at, quum omnibus cognitum ſit atque exploratum, TE, DOMINE! ad benefaciendum non factum, ſed natum, et erga ciues TVOS leniſſimum eſſe; equidem blandam concipio ſpem, fore, vt meae, ſi qua eſt, temeritati, aut potius incredibili pioque, meae mentis deuotae TIBI declarandae, ardori clementiſſime ignoſcas.

Ego vero Deum precor, vt TE, DOMINE! inter ſtrepitus armorum et inter tot tela hoſtium, capiti TVO periculoſa, ſartum tectumque conſeruet, cum LIBERIS TVIS REGIIS, virtutum TVARVM TVORVMQVE maiorum aemulis, vt TV patriae et vniuerſae Germaniae orbique, hoſtibus deuictis, ſtabilem firmamque reddas pacem, et quam diutiſſime rebus adhuc felix fauſtusque interſis humanis. TVAE vero tutelae fideique me meosque vt commendatos habeas, ſupplex et cum ſumma animi ſubmiſſione oro TE rogoque. Sum

NOMINIS TVI AVGVSTISSIMI AC POTENTISSIMI

CLIENS DEVOTVS

THEOPHILVS CHRISTOPHOR. HARLES

CVLMBACO - FRANCVS

PRAEFATIO

Quoniam in vtraque praefatione, duobus prioribus voluminibus praemiſſa, de inſtituto et conſilio meo me iam ſatis diſputaſſe arbitror: in praeſenti TE, LECTOR BENEVOLE! haud diu morabor. Id tantum, nonnullorum hominum, etiam haud inuidorum, cauſſa repetam neceſſe eſt, me nec nouum plane opus molitum eſſe, nec adeo multis inſertis parentheſeos ſignis moleſtiam, quae quibusdam viſa eſt, creaſſe lectoribus. Caui etiam, ne ſenſus turbaretur longioribus ſupplementis, nec aliena immiſcerentur. Hinc multa, quae dicenda et addenda viderentur, conieci in notas aut epimetra. Nam librum aut romanenſem aut philoſophicum haud compoſui, in quo vel ad delectationem animi vel ad doctrinam et ordinem demonſtrationis perpetua, nec notis amplioribus interrupta, oratio eſt neceſſaria. Atqui, ſi ea, quae a me aut ab aliis addita fuerunt, ab oratione Fabriciana ſignis quibusdam non ſegregaſſem: credo, non defuturos fuiſſe, qui me vel arrogantiae incuſarent, vel pari modo culparent in hoc opere, quod a quibusdam in noua Fabricianae bibliothecae latinae editione, nullo diſcrimine eorum, quae a Fabricio ſcripta, et quae ab Erneſtio mutata aut adiecta fuiſſent, facto, notatum eſſe ſcio. Neque omnem rerum atque capitum ordinem plane immutare licuit mihi, FABRICIANAM bibliothecam locupletanti. At tamen in hoc volumine ordinem multorum capitum vt deſererem, capita, in quibus de philoſophis eorumque ſcholis et adſeclis, tum de verſionibus et de libris apocryphis V. T. graecis agitur, artius coniungendo, neceſſarium, ſaltem commodius viſum eſt. Eamdem ob cauſſam capita

pita de aſtrologis et mathematicis, de quibus Fabricius in tomo II. veteris editionis diſſeruit, haud ſeiungam. Cur vero capiti de aſtrologis antiquiſſimis ea, in quibus vita ſcriptaque Lycophronis, Theocriti et Callimachi recenſentur, praemitterem, hae potiſſimum fuerunt cauſſae. Primum ſpes mihi facta erat, fore, vt alius quidam vir doctus, in hoc litterarum genere verſatus, curam veterum mathematicorum ſuſcipiat; tum quia, ſpe illa abſciſſa, MONTVCLAE hiſtoriam mathem. diu fruſtraque quaeſitam, quam tamen mihi opportunam et vero neceſſariam fore arbitrabar, nuper demum, opitulante cl. Breitkopfio, a cl. M. EICHLERO, (cuius liberalitatem atque humanitatem gratus agnoſco et laudo,) communicatam accepi.

Celebranda quoque eſt opera, qua me viri docti iuuerunt, nec ſua laude defraudandi ſunt ii, quorum humanitati atque eruditioni multa me debere lubens meritoque profiteor. Summe Venerabilis IACOBVS LINDBLOM, epiſcopus Lincopienſis in Suecia, aeſtate ſuperioris anni media, mihi ſponte miſit adnotationes, haud quidem numeroſas, at doctas, quas ERICVS BENZELIVS, epiſcopus quondam itidem Lincopienſis, cuius nomen adhuc eſt in ſumma auctoritate, exemplari ſuo B. Gr. Fabricianae adleuerat. Quam raram viri ſumme venerabilis humanitatem ac liberalitatem vt religioſe veneror et palam praedico; ita, vt alii imitentur, in votis habeo. Nonnullas illarum, quae ad locupletandum hoc volumen conducerent, calci ſubieci; nonnullas illis plagulis, quas nondum ad typographum miſeram, adtexui. Caput de XENOPHONTE b. ZEVNIVS, Profeſſor quondam Wittebergenſis, atque de plurimis Xenophontis libellis egregie meritus, adhuc paullo ante obitum ſuis ornarat ſupplementis; vti illa, quae de LXX reliquisque graecis V. T. interpretibus et de libris apocryphis addita ſunt, b. SCHARFENBERGIVS, doctor quondam Lipſienſis, ſtudioſe collegerat et digeſſerat. Quoniam vero vterque iam aliquot abhinc annis vita deceſſit; ego poſt Zeunium, et cel. PFEIFFERVS, noſtras atque collega mihi amiciſſimus, poſt Scharfenbergium ſpicilegia collegimus. STVRZIVS V. C. et Profeſſor Geranus,

nus, indicem ſcriptorum, a Platone et Ariſtotele laudatorum, mihi, quod cum ſignificatione grati animi profiteor, ſponte ſuppeditauit. Cel. ACKERMANN, qui in ſuperiore volumine caput de Hippocrate eximie omnibusque plaudentibus elaborarat, de Theophraſti arte medica iisque ſcriptis, quae ad hiſtoriam naturalem pertinent, more ſuo, hoc eſt, docte atque intelligenter diſputauit. Reliquas illius capitis ſectiones ego recenſui. Cel. autem IAEGERVS, vniuerſitatis litterarum Altdorfinae decus, caput de Callimacho gratis ornauit et auxit ſupplementis. Ad hiſtoriam Platonis atque Ariſtotelis litterariam vberius et diligentius exponendam, recentiores operum, quae philoſophi illi reliquerunt, et nos ad noſtram vsque aetatem ſeruata habemus, editores, multa contulerunt. Multa illos debuiſſe Fabricio, nec pauca a me fuiſſe iam antea congeſta, nemo, in hoc litterarum genere verſatus, mirabitur. Editor igitur Platonicorum operum Bipontinus ſingulis tomis notitiam praefixit litterariam et multa collegit. Cel. autem FISCHERVS, Profeſſor Lipſienſis, in praefatione ad nouiſſimam dialogorum quorumdam Platonicorum editionem de codicibus atque editionibus copioſe docteque egit. Quae igitur a viris illis doctis congeſta fuerunt, eorum, quae mihi ad manus non eſſent, aut nondum conquiſita, plurima, (namque omnia repetere, moleſtum ingratumque fore putabam,) digeſſi, in vſum meum aut potius publicum conuerti, atque, lima interdum adhibita, ſuo intexui loco, et tamen inſigniter auxi. Ad caput de Ariſtotele neceſſariis obſeruationibus et additamentis illuſtrandum, mihi admodum fructuoſa fuit diligentia cel. BVHLII, Profeſſoris Gottingenſis. Ille enim tomo primo operum Ariſtotelicorum vberiores et eximias de vita ſcriptisque philoſophi, de codd. msstis, editionibus atque interpretibus tam graecis, quam arabicis et latinis praemiſit commentationes: quibus ad amplificandam noſtram bibliothecam ita vſus ſum, vt, quae in hac antea deeſſent, eaque multa fuerunt, et quae ſcitu neceſſaria viderentur, ſuo quaeuis loco adnotarem, aut paucis verbis indicarem. Et tamen, ampliſſima licet illa meſſe, contigit, vt, praeſertim in indice editionum, haud exiguum mihi relinqueretur ſpicilegium. Id vero nolim arroganter dixiſſe. Nam tanta,

qua ſere premimur, librorum, editionum, ac verſionum copia, facile fieri ſolet, vt vna alteraque editio manibus aut memoria elabatur, aut plane incognita ſit. Quis enim reperitur, qui iure quodam gloriari poſſit, ſe omnes, qui ad vnum litterarum genus pertinent, libros vidiſſe aut plenam illorum notitiam comparaſſe ſibi; tantum abeſt, vt audeat pronuntiare, ſe omnes illos legiſſe, aut, quae legit, memoria tenere? Quapropter ego eo minus dubito fateri, a me quoque plura, quae meam vel induſtriam in conquirendis ſubſidiis, vel notitiam effugerunt, vel in tempore non venerunt in manus et memoriam, eſſe praetermiſſa. Inſuper haud paucorum vltimae antiquitatis hominum, rerum et monumentorum notitia et ſcientia partim exigua, partim adhuc obſcura eſt, et plurium virorum ſedulorum reique peritorum induſtriam, curam atque inueſtigationem, partim maiorem poſtulat lucem communeque ſtudium. Atque cel. HEYNIVS in cenſura voluminis II. B. Gr. in ephemerid. litterariis Gottingenſibus ann. 1792. plag. 19. pag. 179. (tanti vero viri iudicium et auctoritas ad meam excuſationem non minus valebunt, quam ad ſeueritatem aliorum, qui cum illo quidem haud comparandi ſibi tamen vnice placent, et in carpendis aliis gloriolam ingenioli ſui quamdam quaerunt, mitigandam,) Heynius igitur iam bene obſeruauit, deſiderari adhuc catalogum omnium hiſtoricorum, qui ante Herodotum et poſt illius aetatem innotuerunt, intelligenter contextum: deeſſe adhuc hiſtoriam poetarum et epicorum, qui poſt Homerum vixerunt, et iambicorum, et lyricorum, atque dramatis antiquiſſimi plenam et adcuratam. Quae quidem ſingula ſingularem requirunt inquiſitionem, multumque temporis atque diligentiam haud vulgarem. Vt autem vel omnium, quod vero vnius hominis aetatem et vires ſuperabit, vel vnius partis tantum hiſtoriam ab origine rite deducturus, fontes ipſos adire poſſit, linguaeque et antiquitatis graecae ſcientia ſit bene imbutus, non eſt, quod praecipiam. Tum in hiſtoria philoſophiae et philoſophorum critica, in explicandis veterum placitis, in examinandis et corrigendis recentiorum erroribus quid poſt Stanleii, Bruckeri aliorumque operam, ſane laude dignam, ſit emendandum et adhuc praeſtandum, eruditos homines haud praeterit.

Nondum

Nondum habemus veram omnibusque numeris abſolutam linguae graecae hiſtoriam. Quare, credo, inique mecum is aget, qui forſan, quod non vbiuis omnium exſpectationi aut deſiderio reſponderim, me acrius vituperet. De philoſophis quidem eorumque dogmatibus interdum iudicaui et ab aliorum diſceſſi ſententiis: at vberiorem placitorum expoſitionem et acrius illorum examen, ab inſtituto noſtro alienum, aliorum diligentiae reliqui, materiam tantummodo, cuius auxilio ſplendidius aliquando exſurgat opus, potiſſimum colligendam eſſe ratus. Sed de labore meo et, quibus hoc volumen ditatum eſt, acceſſionibus, penes lectorem aequum atque peritum ſit iudicium. Id tamen adnotandum eſt, me omiſiſſe quaedam, quae alibi formulis typographicis iam deſcripta ſunt, n. ALBINI PLATONICI introductionem in Platonis dialogos, et ſpecimen Hexaplorum, caput I. Geneſeos hebraeis graecisque litteris dupliciter deſcriptum, cum verſione graeca quadruplici. Atque in ſequenti volumine, quod, ſi deus vitam viresque conceſſerit, reliquam voluminis ſecundi et magnam voluminis tertii veteris editionis partem complectetur, plura, quae Fabricius ingeſſerat, monentibus viris doctiſſimis, excludam. Suaſu autem virorum prudentium, reique ipſius conſideratione motus, conſilium nimiae et ſterilis breuitatis, quod propter quorumdam metum, ne nimis creſceret operis moles, olim ceperam et in praefatione ad volumen ſecundum paullo fuſius declararam, abieci; at tamen ſtudui, quantum fieri poterat, breuitati.

In calce huius voluminis adieci ſupplementa, quae Fabricius ad capita de Xenophonte et de Alexandro M. orae exemplaris ſui adſcripſerat, et quae, poſtquam illa capita formulis iam fuerunt deſcripta typographicis, demum acceperam. Atque ad Xenophontem multo vberiora, quam ad reliquos, dedi ſpicilegia.

Ceterum repetenda eſt gratiarum actio, quam debeo celeberrimis BECKIO, qui more ſuo doctas etiam eruditasque hinc inde inſeruit adnotationes, et KEI-

LIO, amicis ſuauiſſimis, quod ſummam curam ac diligentiam in tollendis operarum peccatis poſuerunt. Eamdem mentem gratam profiteor cel. KÜNOELIO, Profeſſori Lipſienſi. Nam poſtquam ven. KEILIVS Wittebergam euocatus nouisque laboribus implicitus, operis amplius praeeſſe non potuit, (tamen, qua de re gratulor Vniuerſitati litterarum Lipſicae, Mori, interea fatis praematuris intercepti, ſucceſſor in ordine Theologorum ven. eſt deſignatus,) doctiſſimus mihique amiciſſimus KÜNOELIVS, qui eruditionem et peritiam graecarum litterarum haud vulgarem iam pluribus demonſtrauit libris, in ſocietatem venit ad plagulas a mendis typographicis, quantum fieri poteſt, liberandas. Diligentiam igitur, curam et ſollertiam virorum illorum acutiſſimorum mecum, L. B. laudabis, quod illi quantum cognoui, ſedulo cauerunt, quo minus hoc volumen vitiis typographicis inquinaretur. Quae vero mea culpa aut per infirmitatem humanam commiſſa ſunt peccata, TE, L. B. vt ea mihi ignoſcas, et, ſi lubet, aequo placidoque animo indices, mihique faueas, oro rogoque etiam atque etiam. Vale. Scr. Erlangae d. XXIIII. April. cIɔIɔccLXXXXIII.

[I. A. FABRICII PRAEFATIO VOL. IIdo VETERIS EDITIONIS PRAEFIXA.]

AD LECTOREM.

En Tibi, Lector Beneuole, Hiſtoriam Graecorum Scriptorum, eorum cumprimis, qui exſtant, a me deductam vsque ad tempora geniti ſoſpitatoris noſtri Ieſu Chriſti. Eodem filo, quo coepi ſuperioribus libris, telam hanc continuaſſe me, nec minore ſtudio vſum in hoc eſſe reperies, quod pro aequitate tua non, ſpero, improbabis. Saltem venam aperuiſſe me confido ad pleniorem et accuratiorem notitiam auctorum eius linguae, qua res diuinas et humanas, omnium gentium antiquam memoriam, et diſciplinarum ac ſapientiae omne genus traditum accepimus. Erunt forte, vt ſunt varia hominum ingenia, qui videbuntur ſibi Scipiones, ſi odio habebunt nimium diligentem, volentque multa me omiſiſſe, quae vt minuta vel nullius momenti ipſi aſpernantur. His me excuſatum velim, licet non ſolis illis ſcripſi, magis etiam reueritus iudicia caeterorum, qui praetermiſſa mihi vel perperam poſita imputabunt. Verum in hoc ſcribendi genere nemini contigit ita omne ferre punctum, vt nec liturae nec ſupplemento locum faceret. Nam quod in Apollonio Rhodio reprehenſum eſt a Criticis ἀδιάπτωτον, (ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος, *Longin. II. ſect. 33.) vel quod reprehendit in oratore ſui temporis* PLINIVS *IX. 26. epiſt.* nihil peccat, niſi quod nihil peccat; *in huiusmodi ſcriptione numquam vt carperet liuor reperire potuit, neque in praeſenti, vt pulcre ſcio, eſt inuenturus.*

Volueram tertio hoc libro referre etiam Geographos, ſed poſtea conſtitui eos ſubiungere horum principi Straboni, cuius inſignem ac praeclaram editionem iam debere coepimus praeſtantiſſimo et doctiſſimo Almelouenio: de Strabone autem, qui ſub Tiberio ſcripſit, locus erit dicendi libro IV, quem ne cum hoc ipſo prodiret, modus voluminis prohibuit. Sequetur idem, vt ſpero, breui, tum, Deo ter Opt. Max. valetudinem ſuppeditante quintus quoque ac ſextus, in quo poſtremo diſſero de Megaſthene, Beroſo ac reliquis, quorum nomine Annius commenta ſua proſcripſit. Hoc monere viſum, ne mirareris praeteritos illos hoc libro a me, ad quem referre eos aetas ſua, qua vixere, videbatur.

Quae ſingula ſim in praeſenti volumine perſequutus, malo te, ipſo inſpecto, videre, vel ſi paucis defungi placet, ex indice intelligere capitum, quem hoc loco infra ſubieci.

INDEX

INDEX CAPITVM

LIBRI TERTII

CAPVT I. (olim IV).

De XENOPHONTE, *Athenienſi, eiusque ſcriptis editis ac deperditis et vulgatorum editionibus atque interpretibus. Cum ſupplementis* I. C. ZEVNII et G. C. HARLES. pag. 1

CAPVT II (olim VIII)

De ſcriptis ALEXANDRI M. REGIS MACEDONVM *et catalogus ſcriptorum, qui res geſtas huius Alexandri tradidere, tum de variis* ALEXANDRIS, *qui graece ſcripſerunt. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 25

CAPVT III (olim I)

De PLATONE *et eius ſcriptis editis perditisque et eorum, quae exſtant, editionibus atque interpretibus. Alii* PLATONES. *Scripta varia de Platone et platonica philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 57

STVRZII *index ſcriptorum, in operibus Platonis laudatorum.* pag. 112

CAPVT IV (olim III)

Notitia PLATONICORVM *et* ACADEMICORVM *philoſophorum, et* PLATONICARVM, *digeſta ordine alphabeti, cum variis obſeruationibus* FABRICII *et* HARLES. pag. 159

CAPVT

CAPVT V (olim VI)

De ARISTOTELE *eiusque ſcriptis editis et eorum editionibus atque interpretibus antiquis ac recentibus. Scripta varia de Ariſtotele et ariſtotelica philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 195

Inter alia exhibentur variae lectiones codicis antiqui Lipſienſis de Xenophane, Zenone ac Gorgia. pag. 248

STVRZII *index ſcriptorum etc. ab Ariſtotele laudatorum.* pag. 284

EVSEBII RENAVDOTI *de barbaricis Ariſtotelis librorum verſionibus disquiſitio.* pag. 294

CAPVT VI (olim VII)

Scriptorum ARISTOTELIS *deperditorum catalogus, digeſtus ſecundum ordinem litterarum, cum variis obſeruationibus.* pag. 388

CAPVT VII (olim IX)

De THEOPHRASTO ERESIO *eiusque ſcriptis editis et deperditis, de vulgatorum editionibus atque interpretibus; ſingulatim de Priſciano Lydo. Studio* I. CHR. GOTTL. ACKERMANNI *et* G. C. HARLES. pag. 408

SIEBENKEESII *ſupplem. de codd. romanis.* pag. 457

CAPVT VIII (olim XI)

Catalogus philoſophorum PERIPATETICORVM, *ordine litterarum digeſtus, cum variis obſeruationibus. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 458

In his ANATOLII *inedita quaedam.* pag. 462

Index ſcriptorum, in operibus BOETHII *vniuerſis laudatorum.* pag. 473

CAPVT IX (olim XIII)

Catalogus philoſophorum CYNICORVM, *digeſtus ordine litterarum, cum variis obſeruationibus. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 511

CAPVT

CAPVT X (olim XV)

Catalogus philoſophorum STOICORVM, *digeſtus ordine alphabeti, cum variis obſeruatt. et auctario* G. C. HARLES. pag. 526

CAPVT XI (olim XXIII)

De EPICVRO *et eius ſcriptis. Catalogus* EPICVREORVM *et* CYRENAICORVM, *quibus acceſſere Mneſiſtratii. De* PYRRHONE *et* SCEPTICIS, *quorum itidem, nec non* MEGARICORVM, *ſiue* DIALECTICORVM *catalogus ſubiicitur. De* EVDAEMONICIS, ELPISTICIS *et aliis huiusmodi ſectis minoribus. De* ECLECTICA *philoſophia. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 582

CAPVT XII (olim X)

De Harmonicis ARISTOXENI, *ſcriptisque eius deperditis. Tum de ſcriptis muſicis* ARISTIDIS, QVINCTILIANI, BACCHII, DIONYSII, ALYPII, GAVDENTII *et* MANVELIS BRYENNII. *Catalogus ſcriptorum de Muſica et Muſicis, quae vel perierunt, vel MSS. delitescunt in variis bibliothecis. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 632

CAPVT XIII (olim XII)

De hiſtoria LXX interpretum, quae ambulat ſub nomine ARISTEAE. *De verſione ipſa LXX ſenum, et aliis graecis librorum veteris inſtrumenti interpretibus,* AQVILA, SYMMACHO, THEODOTIONE, *de verſione quinta, ſexta etc. De Hexaplis, Octaplis, tetraplis Origenis, de eiusdem aſteriſcis et obeliſcis, quibus editionem LXX. interpretum in hexaplis dispunxit. De editionibus* LVCIANI, HESYCHII, EVSEBII; *latina* HIERONYMI *de graeco, et graeca verſione Hieronymianae de hebraeo translationis. Cum ſupplementis* I. G. SCHARFENBERGII *et* AVG. FRID. PFEIFFERI. pag. 658

CAPVT XIV (olim XXVIIII)

De IESV SIRACHIDE *et aliis ſcriptoribus ſacris, qui non fuere in canone Hebraeorum, primorumque Chriſtianorum. De librorum illorum interpretibus. De Pſalmo CLI. Pſalterio Salomonis aliisque pſeudepigraphis propheticis,*

cis, de quibus ſingularis liber promittitur, codici apocrypho N. T. reſponſurus. Cum eorumdem ſupplementis. pag. 718

CAPVT XV (olim XVI)

De LYCOPHRONE, *Chalcidenſi, eiusque Alexandrae editionibus atque interpretibus. De ſcriptis* LYCOPHRONIS *deperditis, et index ſcriptorum, in commentariis Tzetzae citatorum. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 750

CAPVT XVI (olim XVII)

De THEOCRITO *et graecis in eum ſcholiis; de* BIONIS, *Smyrnaei,* MOSCHI, *Syracuſii,* SIMMIAE *et* DOSIADAE, *Rhodiorum, ſcriptis editis ac deperditis, de ſcholiis* MANVELIS HOLOBOLI, *rhetoris, qui temporibus Michaelis Palaeologi et Andronici, filii, vixit; de inſcriptionibus* HERODIS *ac* REGILLAE *etc. Index ſcriptorum in ſcholiis ad Theocritum citatorum. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 764

CAPVT XVII (olim XVIIII)

De CALLIMACHO *eiusque ſcriptis et in eum ſcholiis editis ac deperditis, tum eorum, quae exſtant,* CALLIMACHI *poematum editionibus atque interpretibus. Indiculus ſcriptorum, in ſcholiis graecis ad Callimachum laudatorum. Cum ſupplementis* W. IAEGERI *et* G. C. HARLES. pag. 814

I. A. FABRICII *Supplementa miſſa ad capp. de Xenophonte et Alexandro M.* pag. 833

BIBLIO-

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBER III

DE SCRIPTORIBVS

QVI CLARVERVNT A PLATONE ET XENOPHONTE VSQVE AD TEMPORA NATI CHRISTI SERVATORIS NOSTRI.

Vol. II. p. 70

CAPVT I

DE XENOPHONTE ATHENIENSI.

I. *De Xenophontis vita atque aetate.* II. *Scriptorum eius editorum notitia cum variis obſeruationibus.* III. *Suppoſita illi ſcripta. Scripta item deperdita, et interpretes eius deperditi.* IV. *Editiones.*

[Cum ſupplementis *Io. Caroli Zeunii*, Profeſſoris quondam Wittenbergenſis, et *G. C. Harles.*]

I.

XENOPHON Grylli [a]) F. Erchieus ex tribu Aegeide, Athenienſis, natus eſt Olymp. LXXXII [b]). Adultior factus Socrati ſe in diſciplinam dedit; poſtea inſinuauit in amicitiam

a) *Menagius* p. 164. ad Laertium inter plures Xenophontes, ab hoc diuerſos, (quibus addendus *Xenophon*, Solenſis, a cane adamatus, teſte Aeliano lib. I. cap. 6. de animalibus, et *Xenophon*, Siculus, ineptus Sophiſta, de quo Philoſtratus pag. 511.) refert ex Chronico Alex. ſiue Paſchali p. 168. *Xenophontem*, Orzylai F. ſed pro *Orzylai* legendum *Grylli*, vt Menagius ipſe pulcre obſeruat, p. 100. b. *Fabric.* *Xenophon*, Corinthius, apud *Athen.* XIII. p. 573. *Xenophontis*, Epheſii, meminit Politian. Miſc. cap. 51. *Lipſ.* ad Tacit. p. 326. *Reineſ.* Inſcript. nr. XII. 103. edit. a Cocchio. 1726. *Heumann.*

b) Haec eſt ſententia vulgo recepta et probata, quae quidem non diſerto ſcriptoris teſtimonio nititur, ſed colligitur ex eo, quod *Steſicles* apud *Laertium* II. 56. tradit, Xenophontem anno Olymp. CV. primo mortuum eſſe, atque eumdem nonaginta annos amplius vixiſſe, Lucianus de Longaeuis adfirmat. Quodſi horum auctoritatem probaueris, efficitur primo, vt ille circiter anno Olymp. LXXXII. tertio natus ſit: deinde vt, quum pugna ad Delium anno Olymp. LXXXIX. primo committeretur, cui ipſum interfuiſſe *Laertius* II. 22. et *Strabo* lib. IX. p. 618. confirmant, annorum ſex et viginti fuerit: denique circiter quinquaginta annos natus expeditioni Cyri interfuerit aduerſus Artaxerxem regem, quae cadit in annum Olymp. XCIV. quartum. Verum Steſiclis auctoritatem vanam reddere videntur duo: primum, quod *Xenophon* Hiſt. Gr. VI. 4. extr. adhuc Alexandri, Pheraeorum tyranni, necem commemorat, quae, ſi *Diodorum Sic.* XVI. 14. audis, demum anno Olymp. CV. quarto facta eſt; ergo, ſi fidem Diodori probas, tribus aut quatuor annis poſteriorem ex vita diſceſſiſſe Xenophontem ſtatuas neceſſe eſt. Deinde, quod *Xenophon*, quum Cyrum ſequeretur, vocatur νεανίας Exped. II. 1, 13. et III. 1, 25. vbi

amicitiam Cyri iunioris [c]), eique, Olymp. XCIV. 4. aduerſus fratrem Artaxerxen profecto, adfuit. Quamuis vero Cyrus in proelio iſthoc interficeretur, Xenophon tamen, qui decem millibus Graecorum [d]), in auxilium illi miſſorum, praeerat [e]) [¶] non modo in cornu, quo ſteterat, vicit, ſed etiam exercitum ſuum ab hoſtium vi et inſidiis tutum praeſtitit, domumque reduxit [f]). Ageſilao, Lacedaemoniorum Regi, percarus, quem etiam praeceptis imbuit [g]), teſte *Cicerone* III. de Oratore cap. 34. Ab Athenienſibus exſilio damnatus eſt [h]), atque in Scilluntħio, praedio Elidis [i]), tum in Lepreo, atque Corinthi [k]) ſenectutem exegit, ibique hiſtorias, ad quas idoneum illum *Iſocrates* [l]) iudicauerat, et alia ſcripta per otium compoſuit. Dictione vſus eſt, melle, vt ait *Cicero* [m]), dulciori, ita, vt Muſa atque apis Attica dictus

25. vbi de imperio exercitus ſuſcipiendo eſt ſermo, ipſe, οὐδὲν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, inquit, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἡγοῦμαι etc. atque III. 2, 37. ſe ipſe dicit ducum νεώτατον. Quae igitur quum in virum quinquagenarium minus conuenire videantur, nuperus Anabaſeos interpres Gallicus, *Larcherus* Cel. in praefatione ſtatuit, Xenophontem, quum Cyrum ſequeretur, tantum ſex aut ſeptem et viginti annos natum fuiſſe, negatque adeo, eumdem proelio ad Delium intereſſe potuiſſe, quoniam tum non niſi quinque annorum puer fuiſſet. Iam *Forſterus* in Diſſert. quae eſt in *Spelmani* interpretatione Anglicana Expedit. Cyri, idem ſtatuit. Vtraque ſententia, fateor, magnis impedita eſt difficultatibus. Nam aut Steſiclis numeri ſunt vitioſi exiſtimandi, aut Diodorum a vero aberraſſe eſt concedendum. Poſterior ratio aliquid ponderis accipit ab Euſebio in Chron. qui ad annum Olymp. CIV. primum notat: *Alexander Pheraeus agnoſcitur:* id quod de nece illius intelligendum eſſe videtur. Ceterum loca Anabaſeos illa ad ſententiam vulgarem confutandam minus valent. Nam νεανίας, quemadmodum dudum Carpentarius in praefat. ad verſionem Gallicam Ageſilai Xenophontei et Hutchinſonus in diſſert. prima de Xenophonte eiusque ſcriptis docuerunt, de *homine temerario rerumque gerendarum rudi*, ἡλικία de *aetate ingraveſcente et imbecilliore*, atque νεώτατος de *tempore militiae* facile accipi poteſt. *Zeune.* Sed compara *Weſſeling.* ad Diodor. Sic. tom. II. p. 62. et *Schneider.* praefat. ad Xen. hiſt. gr. pag. X ſqq. *Corſin.* in Faſt. Attic. tom. II. p. 279. ſuſpicatur, Xenophontem natum fuiſſe circa Olymp. LXXXIV. et mortuum Olymp. CV. *Harl.*

c) H. e. commendatus a Proxeno; cuius hortatu, non ſine Socratis magiſtri conſilio et reſponſo Apollinis Sardes ad Cyrum, iam iam inde cum exercitu profecturum, venit. Vid. *Xenoph.* Exped. III. 1, 4—10. *Zeune.*

d) *Plutarch.* Ageſilao p. 600. Alii etiam proelio interfuit Xenophon; vbi, victis Athenienſibus Xenophontem equo delapſum videns Socrates, qui iam ipſe equum amiſerat, Xenophontem in humeros receptum per multa ſtadia portauit atque eripuit, teſte *Strabone* IX. pag. 403.

e) Haec perperam dicuntur. Nam hoc tempore nondum vllam imperii partem adminiſtrabat, vid. Exped. l. l. ſed demum exercitus ducibus fraude ſceleſta Tiſſaphernis e medio ſublatis, et rebus Graecorum propemodum deſperatis, ipſe imperium ſuſcepit, et alios, vt idem fortiter facerent, hortatus eſt. *Zeune.* Heumann. quoque in not. mſta, id falſo dici probat, quia Xenophon ipſe init. lib. II. fateatur, ſe poſt mortem demum Cyri factum eſſe ducem. *Harl.*

f) Etſi nec ſolus, nec ſummus erat militum dux; nam communibus fere ſuffragiis res adminiſtrabatur: quum tamen conſulendo, ſuadendo, monendo, agendo, proſpiciendo et vigilando eius opera, cura et induſtria prae ceteris conſpicua exſtiterit, merito Graecorum ſaluus reditus, quem omnes tantopere admirantur, ei tribui poteſt. *Zeune.*

g) Eumdem ſecutus eſt in Aſiam aduerſus Perſas, et inde cum eodem rediit in Graeciam aduerſus Boeotios, interfuitque pugnae ad Coroneam. vid. Exped. V. 3, 6. *Zeune.*

h) Hoc factum eſt ἐπὶ Λακωνισμῷ, quum eſſet apud Ageſilaum in Aſia, vt Laertius refert: ſed, ſecundum Pauſaniam, propterea, quod contra Artaxerxem, Athenienſibus beneuolum, a partibus ſteterat Cyri, populo infenſiſſimi. *Zeune.*

i) *Plutarch.* de exſilio p. 603. et 605. *Fabric.* Inprimis conſule ipſum Xenophontem eiusque interpretes ad Expedit. V. 3, 5—13. *Zeune.*

k) *Laertius* in Xenophontis vita lib. II. ſect. 53.

l) *Photius* cod. CVI.

m) *Cicero* in Oratore cap. IX. et XIX.

dictus fuerit, et Muſae ipſae Xenophontis ore loquutae viderentur [n]), atque ab *Ariſtide* [o]) aliisque in exemplum ſtili tenuis, ſiue ſimplicis elegantiſſimi ac vere Attici proponatur. [A poeticis tamen formis non omnino abſtinuit: et laconicas formas interdum occurrere apud eum, obſeruat *Valcken.* in Diatribe de fragm. Euripid. pag. 292 ſq. *Harl.*] In ſapientiae ſtudio Socratis diſcipulus, atque, vt ait *Euſebius* XV. 61. Praeparat. Ἑταίρων γνωριμώτατος fuit. Platonis aemulus [p]) potius quam amicus: elegantiarum [q]) in armis praecipue ſtudioſus. Vxorem habuit Phileſiam, filios Diodorum, et, qui in pugna Mantinenſi fortiter pugnans cecidit [r]), auo cognominem Gryllum. Obiit Corinthi Olymp. CV. 1. (ante Chriſtum CCCLX.) annos natus XC. vt teſtatur *Lucianus* in Longaeuis, qui in libro de ſcribenda Hiſtoria tom. I. p. 630. breui, ſed inſigni elogio eum vocat δίκαιον συγγραφέα, *idoneum ac dignum Hiſtoricum (einen rechtſchaffenen Geſchichtſchreiber)* ita enim malo reddere [s]), quam *iuſtum*, vt p. 704. Ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. Sic apud Sopatrum in Hermogenem pag. 22. extrem. δίκαιος ῥήτωρ e Platone, quod mox exponitur ῥήτωρ ἀγαθός [t]).

II. Scripta Xenophontis [u]) haec ad nos peruenerunt: [¶]

ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ *de Cyri maioris, (qui Olymp. LVIII. 1. Croeſum vicit) vita ac diſciplina libri VIII.* opus lectu digniſſimum [v]). Veteres quidem nonnulli, vt *Auſo-*

n) *Menag.* p. 103. ad Laert. Attamen *Helladius* apud *Photium* cod. CCLXXIX. pag. 872. Xenophontem Ἀττικισμῦ νομοθέτην haberi vetat.

o) *Ariſtides* libro II. artis Rhetor. qui eſt περὶ ἀφελῦς λόγυ.

p) Vide ad *Laert.* III. 34. *Gellium* XIV. 3. *Athenaeum* XI. p. 504 ſq. *Aemilianum* III. 17. Var. *Syncellum* p. 255. *Fabric. Gellius* l. c. negauit, Platonis mentionem fieri in Xenophontis libris, idque tribuit aemulationi, quae inter eos fuiſſe traditur. At in Mem. Socr. III. 6. 1. vbi vid. Erneſti, Xen. meminit Platonis: quo loco iam vſus eſt Muretus Var. Lectt. V. 14. ad Gellium refellendum. adde Valcken. ad Xen. M. S. IV. 7, 5. pag. 250 ſq. edit. Erneſti. *Harl.*

q) *Aelian.* III. 24. Var.

r) *Laert.* II. 52. et 54. *Aelian.* III. 3. Var.

s) At male reprehendit interpretem latinum Fabricius. Nam Latini eodem ſenſu dicunt *iuſtum.* vid. *Ruhnken.* ad Xenoph. M. S. p. 236 ſq. de ſignificatu voc. δίκαιος eleganter diſputantem. *Harl.*

t) De Xenophonte pluribus agit *Stanleius* hiſt. phil. p. 209 ſqq. [*Brucker.* hiſtor. crit. phil. vol. I. p. 571 ſqq.] Vita Xenoph. in Bibl. britann. tom. VI. p. 352 ſqq. de ſtilo Xenophontis vid. *Vauaſſor* p. 8 ſqq. *Xenophon* pro *Chaerephon* male legitur in Plutarcho. vid. *Bayle* Diction. voc. Lycurge, not. z. p. 1818 ſq. *Heumann.*

u) *Laert.* II. 56. ait Xenophontem ſcripſiſſe βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα. Deinde enumerat ſolos illos libros, qui hodie exſtant, et ſane proxime accedunt ad numerum quadrageſimum, ſunt enim XXXVII. exceptis Epiſtolis. Menagius quatuordecim ſola ſupereſſe, perperam ſcripſit, neque enim Cyripaediam pro vno, ſed pro octo computauit libris Laertius, atque ita in aliis. Neque valde audiendus Suidas, qui ex Laertii loco, obiter inſpecto, Xenophonti tribuit libros plures, quam XL.

v) Confer *Heumanni* Poecile, tom. II. p. 2 ſqq. *Harl.* — Vulgo vertitur *de inſtitutione Cyri.* Male. Παιδείαν enim hic ſignificare *diſciplinam militarem*, ipſe Xenophon docet pag. 98. Sic apud eumdem Cyropaed. p. 122. παιδεία ſignificat *diſciplinam militarem*, et p. 241. eadem vox ſignificat mores receptos et inſtituta publica. Ibidem p. 218. memoratur παιδεία τῶν παίδων, atque hac deſcriptione ſatis diſcernitur a παιδείᾳ regia. Ac ſane toto hoc opere nihil aliud agit Xenophon, itemque circa diſciplinam aulae domeſticam. Ceterum illud peccauit Xenophon, quod nec in prooemio, nec in concluſione operis poſteritatem edocuit, e quibus monumentis hiſtoriam Cyri depromſerit. Illud vero totum opus legenti manifeſtiſſimum eſt, Xenophontem non fictitiam, ſed veram ſcripſiſſe hiſtoriam; etſi facile credo, inſertas paſſim oratio-

nius cap. XXIX. nr. 3. Panegyrici, et plures e recentibus adſenſerunt ſententiae *Ciceronis*, Platonem III. de legibus ſecuti, qui lib. I. epiſt. 1. ad Q. Fratrem, *Cyrus ille*, inquit, *a Xenophonte non ad Hiſtoriae fidem ſcriptus, ſed ad effigiem iuſti imperii, cuius ſumma grauitas ab illo Philoſopho cum ſingulari comitate coniungitur, quos quidem libros non ſine cauſa noſter ille Africanus de manibus ponere non ſolebat.* Confer Acta Erud. 1718. p. 395. et 1723. p. 273. Biblioth. german. III. pag. 125—133. *Menagii* notas ad Laertii III. 34. p. 151. et *Tho. Crenii* tom. III. Methodor. p. 379. Diſſertatio autem *Franciſci Carpentarii*, quam huic ſententiae Ciceronis oppoſuit, edita non eſt, quod ſciam [w]).

Latine

ries et colloquia maximam partem deberi ingenio Xenophontis, hac in re imitati hiſtoricos graecos ceteros. Inepte Hieronymus hoc opus citat lib. I. adu. Iouinianum, p. 36. ita: Xenophon ſcribit *in Cyri maioris infantia.* Melius idem lib. II. aduerſus Iouin. pag. 55. ſcribit: Perſarum regis Cyri vitam Xenophon octo luminibus explicat. Confer Fabro - Cellarianum Lexicon voc. *Paedia.* Cyropaediam eſſe hiſtoriam fictam, contendit *Scaliger.* in Prolegomenis ad Emendat. Temp. p. 31 ſq. Contra, Herodotum eſſe hiſtoricum fabuloſiſſimum, Xenophontem vero eſſe hiſtoricum iudicioſiſſimum, ex collatione hiſtoriae Cyri, ab vtroque deſcriptae, luculenter oſtendit *Hardtius* in *Memoria Ximenii* p. 5—16. Idem ſtatuit *Prideaux* Hiſt. V. T. tom. I. pag. 139 ſq. — Xenophontis Cyropaediam ſemper in manibus habebat Scipio Africanus, teſte *Cicerone* lib. II. Tuſcul. cap. 26. *Heumann.* Ab vtraque parte peccatum eſſe videtur. vid. ſupra lib. II. cap. 20, 3. p. 331 ſq. vol. II. Equidem reor, Xenophontem in his libris imperium regium, ſ. monarchiam, feliciter moderateque adminiſtratam, commendaturum atque praecepta fuiſſe daturum, quomodo princeps ab pueritia bene recteque inſtitui, prudentiae, ſapientiae omniſque virtutis legibus mature erudiri perpetuoque exerceri, corpus eius animuſque rite formari et ille ſuis ciuibus fide, cura ſollertiaque imperare, denique ita regnare debeat, vt iucunde ſecureque cum ſuis viuere et, ſuis virtutibus rectique et gratae poſterorum memoriae conſcientia fretus, quiete mori poſſit, Cyrum tamquam exemplum boni perfectique regis quod imitarentur reliqui, propoſuiſſe. Ex vera igitur hiſtoria Perſarum Cyrique ea delegit, quae conſilio ſuo apta viderentur: ſed multa, quibus potiſſimum ſua praecepta virtutemque, a Socrate traditam, etiam regibus regniſque vtilem, commendaret principibus, ingenioſe Cyro ſuo adfinxiſſe, multa exornaſſe atque amplificaſſe, adeoque libellum fere quemdam romanenſem, vti dicunt, politicum eumque egregium conſcripſiſſe arbitror. Hinc multus eſt de educatione et principis et ciuium, de diſciplina militari, regio imperio, maxime vtili ac neceſſario, de temperantia aliiſque virtutibus. Idem de obitu Cyri ab aliis diſcedit ſcriptoribus, vt multa adhuc ſalubria conſilia hac ratione commode dare regibus, et vtilitatem Socraticae doctrinae, tamquam in exemplo, laudare poſſet. Vera, quae plurima fuerint, falſis, ingenioſe excogitatis lepideque et probabiliter expoſitis, ſuauiter miſcuit. *Harl.*

w) Inſcribitur *Cyri inſtitutio* a primo libro: in ſequentibus vero libris vſus ac fructus illius diſciplinae traditur et exemplis idoneis omnis generis comprobatur. Pari modo Ἀνάβασις Κύρου non niſi a primo libro nomen accepit: poſteriores vero ſex libri continent Graecorum reditum, qui cum expeditione arcto copulatus eſt vinculo. Quum vero Xenophon in Cyropaedia multis modis ab Herodoto aliiſque ſcriptoribus diſcrepet, de eius fide in hoc opere viri eruditi inter ſe diſſentiunt. Veteres quidem, in his Cicero, Plato, Dionyſius Halic. Auſonius, atque ex recentioribus, praeter Ioſ. Scaligerum, Petauium, Sethum Caluiſium et Ger. Voſſium, inprimis *Fraguier* in diſſert. ſur la Cyropédie de Xenophon, tom. II. pag. 63. Mem. de l'Acad. des I. et B. L. [*Leutwein.* Rector ſcholae Halae Sueu. in prol. de Paedeut. Xenophontis, Halae Sueu. 1779.] negant, Cyrum Xenophonteum ad hiſtoriae fidem ſcriptum eſſe: ſed fidem defendere conantur *Freret* in Obſeruatt. ſur la Cyropédie de Xenophon, principalement par rapport à la Geographie, ibidem tom. VI. p. 340. tom. X. p. 678. *Banier* in Reflexions ſur la Cyropédie et ſur l'hiſtoire de Cyrus ibid. tom. IX. p. 1. et inprimis *Hutchinſonus* in Diſſert. prima de Vita et ſcriptis Xenophontis. Verum, quemadmodum tota operis deſcriptio et forma prodit, Xenophon ſummum ſuiſque numeris abſolutum regem et imperatorem

Latine [Paedia, de venatione, de republ. Lacedaem. de Ageſil. pro Socrate, de tyrann. lat. Florent. 1504. 8. *Harl.*] interprete *Iulio Gabriele Eugubino* cum eius caſtigationibus prodiit Cyropaedia, Venet. 1569. 8. Laudat hanc verſionem *Thom. Crenius* parte XI. Animaduerſſ. p. 214. Deinde cum aliis quibusdam per *Ioach. Camerarium*, Pariſ. 1572. 4. apud Wechelum. Et ante hos, *Franciſco Philelpho* interprete, [Romae, 1474. 4. per Arnold. de Villa. vid. *Audiffredi* catal. rom. editt. ſaec. XV. p. 443 ſq. *Morell.* ad Pinelli catal. nr. 2620. tom. II. p. 53 ſq. *Harl.*] Bononiae, 1520. fol. [x]) et in editionibus Xenophontis latinis ac graecolatinis Baſileenſibus, et H. Stephani. *Fabric.* Lib. I. lat. cum enarrationibus grammaticis Kauſſm. Argentor. 1575. 8. *Harl.*

Graece excuſa eſt Louan. 1527. 4. et ex parte Lugd. Bat. 1623. 8. 1627. 8. Integra Oxoniae e theatro Scheldoniano ann. 1679. 12. *Fabric.* Graece [libri IV. priores Pariſ. ex offic. Chr. Wechelii 1538. 4. — libr. IV. poſterior. ibid. 1539. *Harl.*] — graece, ex recenſione *Caſtalionis*, ſed non ſine multis vitiis, quatuor priores libri Argentorati apud Theodoſium Rihelium 1565. 8. in vſum ſcholarum ſunt recuſi. — Libri I. II. VIII. in vſum ſcholarum graece Lugd. Bat. ex officina Bonauenturae et Abr. Elzeuir. prodierunt 1647. 8. textus eſt Stephanianae recenſionis. — Pari modo tota Cyropaedia edita eſt Amſtelodami 1671. 8. [— *Xen. Cyrop.* orationes, gr. apud Iac. Bogardum. Pariſ. 1543. 12. — Ex *Xen.* de educatione liberor. apud Perſas, gr. et lat. Pariſ. apud Guil. Morel. 1563. 8. *Harl.*] — Verum textu ad editiones, codicem Bodleianum et virorum doctorum, vt Mureti, Stephani et Leonclauii, coniecturas recenſito, cum Leonclauiana, ſed ſaepe reficta, verſione latina, et ſuis animadverſionibus, quae fere ex Mureti, Stephani, Leonclauii et Raphelii notis ſunt compilatae, ſplendide *Cyropaediam* edidit *Thomas Hutchinſonus* Oxonii 1727. 4. praemiſſis duabus diſſertationibus de Xenophonte, eiusque ſcriptis, atque addito triplici indice, vt: vocabulorum orientalium, a Xenophonte memoratorum; vocabulorum, ad rem militarem ſpectantium, et rerum memorabilium. Etſi textus eſt purior, nec contemnendae ſunt notae ſubiectae, non tamen ſemper diligens lectionum habitus eſt delectus, praetermiſſis ſaepe plane, aut in notas reiectis lectionibus optimis; atque notae interdum continent res alienas, quae ad Xenophontis orationem illuſtrandam minime faciunt. Eadem haec editio inde ab anno 1730. ſepties repetita eſt Londini 8. [Glasguae gr. lat. Foulis 1767. tom. IV. 8.] non niſi diſſertationibus et indice vocabulorum orientalium praetermiſſis. [graece Oxon. 1772. mai. 8.] — Haec minor

 Hutchinſoni

peratorem deſcripſit, Cyrumque adeo finxit, qualis quidem in omni genere eſſe debuerit, non qualis re fuerit. Ergo ex ſcriptoribus et inprimis Herodoto, quem ob oculos ſaepenumero habuiſſe facile animaduertitur, ſumſit, quicquid ad rem cauſamque pertinere exiſtimabat, praetermiſſis aut mutatis iis, quae a perſona optimi regis, qui regnum recte et honeſte partim vi, partim conſilio et humanitate parit, partumque prudenter et tuto conſeruat, abhorrere videbantur. *Zeune.*

x) Eadem interpretatio edita eſt quoque octonis cum epiſtola *Phil. Beroaldi*, Bononienſis, ineunte ſeculo XVI. ſine loc. et anno, vna cum *Xenophontis* libello de Venatione latino per *Leonicenum*, *Philelphi* verſione lat. libelli de Rep. Laced. et Ageſilai laudibus, et *Leon. Aretini* verſione lat. Apologiae pro Socrate et libelli de tyrannide. [conf. *Solgeri* catal. tom. III. p. 285. et paullo infra, ad ſect. de Lacedaem. rep. notata. Eadem e verſ. Beroaldi ſ. l. 1511. 8. expenſis Trot.] Haec et Bononienſis editio horum libellorum ob vſum criticum eſt praeferenda editioni, quam *Mich. Iſingrinius* Baſil. 1551. octonis curauit: haec enim caſtigata eſt ad textum graecum editionis Caſtalioneae, quam idem Iſingrinius ediderat. *Zeune.*

Hutchinſoni editio repetita eſt nuper Lipſiae 1774. et 1784. 8. ſed tantum cum ſelectis Hutchinſoni notis, ſine verſione et indice rerum, pro quo indicem Graecitatis, breuem quidem, at elegantem, addidit *Morus* Cel. Profeſſor Lipſienſis. — Mera Hutchinſoniana recenſio ſine vilis notis, ſed cum indice graecitatis, qui fere ex Mori indice compilatus eſt, et cum indice rerum, repetita eſt Francof. et Lipſ. 1776. 8. — *Cyropaediam*, ad omnes libros editos, codicem Guelferbytanum, loca veterum Grammaticorum, verſiones antiquas, e libris ſcriptis factas, Brodaei aliorumque lectiones et emendationes diligenter recenſitam, edidi (*I. C. Zeunius*) Lipſiae 1780. 8. cum notis ſubiectis, quae vel lectionem diiudicant, vel illuſtrant hiſtorias, vel loca difficiliora explanant, vel orationis elegantiam oſtendunt, addito indice triplici, graecitatis, qui eſt copioſiſſimus, nominum, qui loca et homines comprehendit et illuſtrat, atque ſyntactico et rhetorico: praeterea capitibus et minoribus ſectionibus argumentum breue eſt praemiſſum. — Recenſio Zeuniana, a qua in quibusdam locis maxime libri primi eſt receſſum, cum indice graecitatis Germanico et pari modo argumento breui capitibus et ſectionibus minoribus praemiſſo, repetita eſt Berolini 1784. 8. ſtudio *Mart. Henr. Thiemii. Zeune.* — gr. ad Th. Hutchinſoni recenſionem, cum indice, Stutgard. 1789. 8. *Harl.*

Graece et latine [libri III. priores Ingolſtad. 1600. *Harl.*] Lond. 1648. 8. [ibid. 1660. 1674. 1698. 1713. 1720. Oxon. 1727. 8. Lond. 1729. 1736. *Harl.*] Librum I. II. et V. latine etiam tranſtulit et notis illuſtrauit *Ioh. Caſelius. Fabric.* gr. et lat. Lugd. 1612. 12. *Harl.*

Gallice vertit *Franciſcus Carpentarius* Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8. *Fabric.* Iam ante Cyropaediam Gallice interpretati eſſe dicuntur *De Vintemille* 1547. et *Goulart* 1613. atque nuper idem fecit *Dacier*, Pariſiis 1777. 12. *Zeune.*

Italice, *Iacobus Poggius Bracciolini*, Florentinus, [Flor. apud her. Iunt. 1521. 8.] in Tuſculano 1527. 8. *Fabric.* vide *Paitoni* Bibl. degli autori antichi gr. e lat. volgarizzati, tom. IV. p. 40 ſqq. vbi memorantur verſio ſine loc. et ann. in 4. — verſ. *Dominici*, Venet. 1548. (in calce 1549.) 8. mutato tituli folio. 1558. etc. conf. *Freytag.* Adparat. litter. tom. II. pag. 1293 ſqq. *Harl.*

Anglice libros quatuor priores *Franciſcus Digby*, poſteriores *Ioh. Norris*, Lond. 1685. 8. praemiſſa Xenophontis vita.

Germanice primus vertit *Hieron. Boner*, Auguſt. Vindel. 1540. fol. Idem fecit *Laſius* quidam, Roſtochi et Wismar. 1761. 8. *Aug. Chr. Borhek*, Lemgouiae 1778. 8. et *Frid. Grillo* Lipſiae 1785. 8. *Zeune.* In linguam *Bohemicam* neſcio quis? vertit 1605. 4. *Harl.*

Codices Cyropaediae, qui quidem ad noſtram peruenerunt notitiam, ſunt: 1) *Budenſis*, quem, ex bibliotheca Budenſi allatum, Vincentius Obſopoeus communicauerat cum Ioach. Camerario, qui interdum inde lectionem laudat in notis ad ſuam Cyropaediam Latinam. Vbi nunc hic codex lateat, nos fugit. 2) *Bodleianus* ſiue *Oxonienſis*, quo vſus eſt Hutchinſonus. 3) *Guelferbytanus*, quem excuſſit Zeunius. 4) *Leidenſis*, nondum ſatis inſpectus et vſurpatus. 5) *Pariſienſes regii duo* numero MDCXXXV. et MDCXLI. qui adhuc diligentem inſpectorem religioſumque criticum deſiderant. [De cod. *Vindobonenſi* vid. Lambec. in *Schelhorn*i Amoenit. litterar. tom. V. p. 103 ſqq. *Harl.*] Idem dicendum eſt de codicibus, qui in Italia, et maxi-

me

me in regia bibliotheca *Taurinenſi* [vid. Catal. MSSt. illius bibl. p. 254. et 393. *Harl.*] latere dicuntur. *Zeune.* — *Matritenſis*, teſte Iriarto, pag. 369. *Harl.*

ΚΥ'ΡΟΥ 'ΑΝΑΒΑ'ΣΕΩΣ [y]) *de Cyri minoris expeditione* [z]) in Aſiam, aduerſus fratrem Artaxerxen Olymp. XCIV. 4. infeliciter ſuſcepta, *libri VII.* a Xenophonte editi ſub nomine *Themiſtogenis Syracuſii* [aa]), ſi credimus *Iohanni Tzetzae* Chil. IV. hiſtor. 154. Sane Themiſtogenem de expeditione Cyri ſcripſiſſe, adfirmat Xenophon initio tertii libri de rebus Graecorum, cuius loci meminit etiam Suidas in Θεμιςογ. [et ex illo *Eudocia* in 'Ιωνιᾶ p. 233.] addens, eumdem et alia ſcripſiſſe de patria ſua. Huic expeditioni Xenophon ipſe interfuit praeclari ducis partibus functus, et in ſuo cornu victor [bb]): licet Cyrus, [ſ] cui opem ferebat, vinceretur. Confer, quae viri docti ad *Aelian.* III. 7. Var. et *M. Antonii Mureti* notas ad Xenophontis Cyropaediam et 'Ανάβασιν. Ingolſtad. 1602. 8. *Fabric.* inprimis cel. *Morum* in Prolegg. ad Xenoph. Hiſt. gr. pag. XXXV ſqq. cap. VI. vbi adſerit librum Xenophonti, et diuerſas variorum ſententias adfert atque excutit vberius. adde cl. *Schneideri* not. ad Xenoph. hiſt. gr. III. 1, 2. p. 124 ſq. *Harl.*

Ad imitationem huius operis Xenophontei *Arrianus*, Nicomedienſis, *Xenophon iunior* dictus, ſcripſit libros VII. ἀναβάσεως Alexandri M. vt *Oneſicritus* παιδείαν 'Αλεξάνδρȣ compoſuerat, Xenophontem imitatus, teſte *Laertio* VI. 84. De eo, quod in hoc opere prooemium nullum praemittat Xenophon, vide Lucianum, quomodo ſcribenda hiſtoria ſit, tom. I. p. 618. Latine vertit hos libros *Romulus Amaſaeus*, ad Lud. Auilam, Caroli V. imp. cubicularium, Bonon. 1533. fol. [cc]) et *Ianus Laſcaris.* Gallice *Claudius Seiſſelius*, Pariſ. 1529. fol. e latino (vt ipſe profitetur) Iani Laſcaris. Nouiſſime *Nicolaus Perrotus Ablancurtius*, Pariſ. 1648. 8. quam verſionem Menagius II. 57. p. 103. ad Laertium ita celebrat, vt Xenophontem ipſum, (cuius ſermonem Gratiae finxiſſe dicuntur, teſte *Quinctiliano*, X. 1. Inſt.) elegantia viciſſe

y) 'Ανάβασιν vocat, i. e. Cyri adſcenſionem in Aſiam. Initio libri ſecundi vocat ἄνοδον. Ergo hic titulus conuenit ſoli libro primo. Ipſe *Xenophon* initio libri quinti ſcribit, ſe primo libro deſcripſiſſe ἀνάβασιν Graecorum cum Cyro: item initio libri ſeptimi. Ceteri libri nil habent de Cyro eiusque in fratrem ἀναβάσει. Recte ſex libros reliquos dixeris Itinerarium Xenophontis. Atqui ſciendum eſt, a Xenophonte ſeptem illos libros de expeditione Cyri non tam honori Cyri, quam ſuae ipſius memoriae dicatos eſſe. In ſolo enim primo libro hiſtoria Cyri minoris vsque ad mortem eius deſcribitur: in ceteris ſex libris memorantur fata exercitus Cyriani vsque ad eius in Graeciam reditum, et potiſſimum dicta factaque Xenophontis in illo temporis articulo, quae ita deſcribuntur, vt vere dici poſſint vtramque facere paginam. Epitomen librorum ſeptem de expeditione exhibet *Stanlei.* hiſtor. philoſ. part. III. in vita Xenophontis cap. I. II. III. *Heumann.*

z) Profectionem e Graecia in Aſiam Graeci vocabant ἀνάβασιν, profectionem vero ex Aſia in Graeciam κατάβασιν, idque nos docet Xenophon vltimis verbis lib. VII. de Expeditione Cyri. Sic nos, inferioris Saxoniae incolae, dicimus, *in Ober-Sachſen hinauf reiſen.* En ἀνάβασιν. *Heumann.*

aa) Hinc forte dubitabant *Andreas Maſius*, vir ſummus, Commentario in Ioſuae cap. 2. an hoc opus genuinus ſit foetus Xenophontis, quod ex Laertii II. 50. et 57. teſtimonio et ex ſtylo reuincit *Voſſius* lib. I. cap. 2. de Hiſt. graecis. *Fabric.* Haud dubie probanda eſt eorum ſententia, qui ſtatuunt, librum Themiſtogenis, quem laudat Xenophon, dudum periiſſe, quemadmodum nonnullorum aliorum libri ad nos non peruenerunt, quos idem argumentum tractaſſe accepimus. *Zeune.*

bb) Perperam hoc dici, ſupra oſtendimus. *Zeune.*

cc) Eadem verſio, a Caſtalione recenſita, reperitur in Collectione Xenophontis verſionum latinarum, quae Baſil. apud Iſingrinium 1551. 8. eſt edita: item in editionibus Brylingerianis. *Zeune.*

ciſſe illi videatur Ablancurtius. *Fabric.* Sed hic magis peruertit, quam vertit Xenophontem. Ita omittendo, addendo, tranſponendo, perperam intelligendo graſſatus eſt in ſuum auctorem, vt ſaepe, magis hominis temeritatem, an inſcitiam admireris, ſis incertus. Melius igitur rationibus ſuorum popularium, qui graeca ignorant, conſuluerunt nuper duo viri docti, qui fideliter, et tamen eleganter, hos Xenophontis libros, Gallice ſunt interpretati. Primus quidem nomen ſuum non profeſſus eſt, ſed aliunde ſatis conſtat, eſſe *Equitem de la Luzerne*, rei bellicae pariter atque politicae peritiſſimum, qui apud Americanos Legatus Regis Gallorum fuit: alter eſt *Larcherus* [dd]), vir doctiſſimus et ſcriptis aliis celeberrimus. Illius verſio, quae aliquem vſum praeſtat ad tacticen Xenophontis intelligendam, prodiit Pariſiis 1777. 8. huius vero, quae notis criticis et hiſtoricis, haud contemnendis, eſt ornata, ibidem 1778. 8. II. voll. — *Italice* vertit *Ludouic. Dominicus.* Venet. 1547. 8. [et ſaepius. vid. *Paitoni* l. c. pag. 42. *Harl.*]

Germanice vertit *Hier. Boner* vna cum Cyropaedia, de qua ſupra. *Ablancurtii* verſionem reddidit Germanice adoleſcens quidam cum Longolii praefatione, Curiae 1747. 8. e Graeco autem *Aug. Chr. Borhek,* Lemgouiae 1780. 8. et *Frid. Grillo*, Francof. ad Moen. 1781. 8.

Anglice vertit fideliter et eleganter *Eduardus Spelmanus*, Londini 1742. 8. cum notis criticis et hiſtoricis haud ſpernendis et diſſertatione Forſteri geographica, quae viris, rei peritis, valde probatur.

Separatim hos libros *Xenophontis* ſplendide edidit *Thom. Hutchinſonus*, Oxonii 1735. 4. recenſitos ad editiones et codicem Etonenſem cum notis criticis et hiſtoricis, cum appendice varietatis lectionis ex eodem codice, quam nondum commemorauerat in notis, textui ſubiectis, et indice Geographico. Praemiſſa eſt primum Diſſertatio de Cyri Expeditionis auctore et toto, quod Graeci confecerunt, itinere: deinde varietas lectionis e codice regio Pariſienſi diligenter, vt videtur, a Fr. Bern. Monteſalconio hauſta, cuius vſum vero Hutchinſonus fecerat plane nullum. Ceterum quod de Hutchinſoniana Cyropaediae ante diximus, idem valet et de hac editione. — Haec recuſa eſt ibidem paullo poſt, et repetita 1745. [et 1772. gr.] octonis, ſed ſine diſſertatione, varietate lectionis Monteſalconiana et appendice varietatis lectionis Etonenſis. — Haec minor editio Lipſiae 1775. 8. repetita eſt, ſed tantum cum *Hutchinſoni* notis ſelectis, addito graecitatis indice a cel. *Moro.* Quemadmodum in edenda Cyropaedia verſatus eſt *Zeunius*, ſic quoque idem *Anabaſin* edidit Lipſiae 1785. 8. recenſitam ad codices Guelferbytanum, Pariſienſes, Etonenſem, Brodaei libroſque editos et alios fontes.

Codices Anabaſeos ſunt: 1) *Etonenſis*, ab Hutchinſono adhibitus: 2) *Regius Pariſienſis* nr. MMDXXXV. a Monteſalconio excuſſus: 3) *Guelferbytanus*, a Zeunio collatus: 4) *Regii Pariſienſes* tres nr. MDCXXXV. MDCXL. MDCXLI. a *Larchero* in paucis tantum locis inſpecti. Ergo iterum et ex toto et diligenter ſunt conferendi. *Zeune. Vindobon.* vid. in fine cap. *Taurinenſis.* vid. catalog. pag. 229. *Harl.*

ἙΛΛΗΝΙΚΩ͂Ν, *de rebus Graecorum libri VII.* hiſtoria annorum XLVIII. deducta ab Olymp. XCII. 2. vt notauit etiam *Diodorus Sic.* lib. XIII. p. 352. et lib. XV. p. 504. Primores quidem libri duo hiſtoriam belli Peloponneſiaci ab anno XXI. in cuius Auguſto ineunte Thucydides

dd) Vid. cenſuram in Bibliotheca critica, vol. I. part. IV. Amſtel. 1779. pag. 97—105. *Harl.*

Thucydides deſinit, vsque ad finem perducunt, ad captas nempe a Lyſandro Athenas, Olymp. XCIII. 4. Reliqui quinque libri complectuntur rerum Graecarum et Perſicarum Hiſtoriam continuatam ad pugnam vsque Mantinenſem, qua victi ab Epaminonda ee) ſunt Spartani Olymp. CIV. 2. Hoc Xenophontis opus ἀκέφαλον eſſe, ac praeter prooemium deſiderari hiſtoriam biennii a fine aeſtatis anni XXI. belli Peloponneſiaci ad exitum aeſtatis anni XXIII. contendit *Vſſerius* in Annalibus ad ann. Per. Iul. 4303. et ante Vſſerium *Sam. Petitus* lib. I. Obſſ. cap. 12. Petauio aliter viſum, hic enim lib. X. de doctrina temporum cap. 29. Xenophonti parachroniſmum biennii impingit. Ab vtraque ſententia alienus eſt *H. Dodwellus*, cuius Annales Xenophontei cum Thucydideis Oxon. 1702. 4. excuſi his libris noſtri ſcriptoris eximiam lucem adferunt. In illis perinde, vt diſſ. VIII. de Cyclis p. 342. negat, hiatum inter Thucydidem ac Xenophontem intercedere, nec Xenophontem in annorum ratione hallucinatum, ſed Olympiadum, tum Athenienſium Archontum et Ephororum Lacedaemoniorum notationem Xenophonti additam eſſe ab aliena manu, quod obſeruatum etiam *Marshamo* Canonis Chronici Saec. XVI. capite de prima Olympiade p. 487. [*] *Fabric.* adde *Corſinum*, qui Dodwelli ſententiam probauit, in faſtis attic. tom. III. pag. 256. 261. Praeclare omnem controuerſiam expoſuit et compoſuit cel. *Morus* in cap. I. prolegom. ad ſuam hiſt. gr. Xenophonteae editionem. adde *Schneideri* praef. ad ſuam editionem, qui iam *Koeppeni* progr. in quibus de locis quibusdam Xenoph. ſententiam ſuam dixit, laudauit et conſuluit. *Harl.*

Hos libros Xenophontis, ſub titulo Paralipomenon, Thucydidi *Graece* ſubiecit Aldus, anno 1502. fol. prodierunt et Graece Louanii, libri IV. 1529. 4. *Fabric.* Editionem hanc dicitur curaſſe *Franciſc. Craneueldius*, qui eosdem ibidem anno 1530. latinos factos edidit. — Nuper *Cel. Morus* Lipſiae 1778. octonis Hiſtoriam Graecam egregie edidit, ad libros editos pleroſque recenſitam, et animaduerſionibus criticis, hiſtoricis, geographicis et grammaticis eximie illuſtratam, addito vberrimo graecitatis indice, atque calci adiuncta eſt Leonclauii verſio Latina. *Zeune.* — *Xen.* hiſt. gr. — et Ageſilaus, ex rec. Ed. Wells gr. et lat. Glasguae. Foulis. 1762. II. tom. 8. — Zeunius quoque editurus erat hos Xenophontis libros; ſed morbo morteque impeditus tantum peruenerat ad libri II. cap. I. ſect. 25. Succeſſit igitur cl. *Schneiderus*, Prof. in vniuerſitate litterar. Francof. ad Viadrum, qui contulit praeter edd. veteres tum a Moro iam comparatas, tum Iuntinam 1517. cuius V. L. Zeunius ad marginem libri ſui adnotarat, alias ab illis non inſpectas, Pariſienſem, 1625. et edit. Caſtalionis, nec non *Fr. Porti* commentarios in Xenophontem, editos 1586. atque filii eius Aemilii Porti adnotationes, quas Schn. ex editione Leonclauii Pariſ. 1625. excerpſit. Textus eſt fere is, quem concinnauit Morus V. C. cuius etiam notae magnam partem ſunt in hanc edit. translatae. Alia addidit, collatis veterum hiſtoriis, aut fragmentis, ad emendandum aut interpretandum Xenophontem, idemque praemiſit Dodwelli Chronologiam Xenophonteam, tum curas ſuas ſecundas in hanc hiſtoriam et cl. *Fr. Aug. Wolf.* epiſtolam, in qua V. D. de multis locis critice et ſagaciter diſſerit. Huius vero editionis inſcriptio haec eſt: Ξενοφῶντος — *Xenophontis*

ee) Grauiter errat vir doctus lib. I. cap. 5. de Hiſt. gr. qui, Cyripaediam in hoc tempore deſinere, aliud agens ſcribit.

Xenophontis hiſtoriae graecae libri VII. recenſuit, notas Io. Car. Zeunii in librum primum et indices adiecit Io. Gottlob Schneider, Saxo. Lipſiae 1791. mai. 8. *Harl.*

Compendio *latine* complexus eſt *Leonhardus Aretinus* in commentario rerum graecarum, ad equitem Angelum Acciarolum Lipſ. 1546. 8. et in Gronouii theſauro Antiq. Graecar. tom. IV.

Integros vertit *Bilibaldus Birchheimerus*, editos cum praefat. Thomae Venatorii ff). Prodiit et *Gallice:* Hiſtoire de Thucydide et Xenophon par *Nic. Perrot d'Ablancourt*, Pariſ. 1671. 8. tribus Volum. *Italice:* Delle Guerre de Greci libri VII. tradotti dal idioma Greco nel Italiano da *Francisco di Soldo Strozzi*, con la correttione, alla traduttione di *Ludovico Domenichi.* Venet. 1550. 4. *Fabric.* Item anno 1562. in eadem forma. Vid. *Iac. Mar. Paitoni* Bibliotheca degli Autori antichi etc. Venet. 1766. quaternis.

Germanice vertit primum *Io. Euſtach. Goldhagenius*, Berolini 1762. 8. quae verſio valde laudatur. Deinde *Aug. Chr. Borhek*, Frf. 1783. 8.

Ex codicibus, qui contineant hos Xenophontis libros non niſi vnus Venetus in bibliotheca Diui Marci nobis eſt notus, cuius ſpecimen exhibitum eſt in Catalogo bibliothecae Diui Marci, qui Venetiis 1740. prodiit, pag. 173. *Zeune.* Pariſienſ. memorat *Schneider.* in praefat. *Harl.*

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΏΝ ΠΟΛΙΤΕΙΆ, *De Rep. Lacedaemoniorum,* quem librum Xenophonti noſtro abiudicauit *Demetrius Magnes*, (qui de Homonymis ſcriptoribus librum compoſuit,) teſte *Laertio* II. 57. *Graece* lucem vidit cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis et Oeconomicis, Baſil. apud Ioh. Walderum. 8. *Fabric.* Praeter vtramque auctoris remp. continet quoque Oeconomicum, et exhibet merum textum Iuntinae, ſeruatis omnibus vitiis. Idem libellus cum Rep. Athenienſium graece editus eſt Argentorati 1555. 8. apud Wendelin. Rihelium, vbi textus editionis Caſtalioneae eſt expreſſus; item e recenſione Welſii cum Leonclavii verſione et notulis aliquot edidit vna cum Ageſilao aliisque libellis *Boltonus Simpſon*, Oxonii 1754. 8. Libellos quoque de vtraque republica ad editiones nonnullas recenſitos et animaduerſionibus illuſtratos addidit ſuae lib. de Expeditione Cyri editioni cel. *Morus.* Eosdem vna cum libellis de Vectigalibus, de Re equeſtri, de Magiſtri equitum officio, de Venatione et Arriani libello de Venatione ad editiones et loca veterum recenſitos et explicatos, ita, vt in Cyropaedia factum eſſe ſupra oſtendimus, edidit *Zeunius*, Lipſiae 1778. 8. *Zeune.* Libellos de vtraque republ. graece edidit M. *Bergius*, Altorphii, typis Gerlachianis perquam nitidis, cum praefat. metrica, ſed ſine notis. 1583. 8. — de Rep. Lacedaem. gr. et lat. Glasguae, apud Foulis. 1756. 8. *Harl.* Prodiit et ſeparatim [gr. Lugd. Bat. 1626. 4. II. plagg. *Harl.*] Amſt. 1647. 8. *Latine* vertit *Franciſcus Philelphus*, Bononiae 1502. fol. [vid. *Maittaire* A. T. indic. pag. 349 ſq.] et in editionibus latinis ac graecolatinis Baſileenſibus, atque H. Stephani. Poſt Philelphum tranſtulit et notis illuſtrauit *Ioach. Camerarius*, praemiſſa Xenophontis vita, Lipſ. 1543. 8. [1556. 8. vid. infra *de re equeſtri* libr.] Pariſ. 1572. 8. *Fabric.* Hic mentionem faciam libri rariſſimi, qui eſt in bibliotheca publica Noribergenſi, ab *Osmonto* in Diction. typograph.

ff) Aliis ſcribitur *Pirkhemerus.* Ceterum haec verſio non ſolum in editionibus Brylingerianis reperitur, ſed et in Collectione verſionum lat. quae apud Iſingrinium Baſil. 1551. 8. prodiit. *Zeune.*

typograph. tom. II. pag. 350. obiter, plenius in *Pinelli* Catalog. tom. III. nr. 7573. vbi vid. pag. 294. cel. Morelli notam, et in *Maittarii* Ann. typ. voc. *Xenophon* p. 348. memoratur: Plurium Xenophonteorum librorum verſiones latinae continentur: — *Xenophontis opera.* De venatione, per Omnibonum Vincentin. in latinum traductus. Eiusdem liber de republica et de legibus Lacedaemoniorum. Franciſcus Philelfus e graeco traduxit. Eiusd. oratio de regis Ageſilai Lacedaemoniorum laudibus per Philelfum traducta. Eiusd. Apologia pro Socrate per Leonh. Aretinum in latinum conuerſa. Eiusd. opuſculum de tyrannide, per Leonh. Aretinum traductum. Eiusd. libellus de aequiuocis. Paedia Cyri Perſarum regis." In calce legitur: „Huic autem Cyripaediae idem Franc. Philelfus eques — extremam impoſuit manum Mediolani ad XI. Cal. Oct. ann. 1467." Nec vero illo anno eſt typis excuſus liber, ſed intra ann. 1495 — 1500. fol. adde *Goetz.* Memorab. biblioth. Dresdenſ. tom. I. p. 475. et ſupra ad ſect. de Cyropaedia adſcripta. — *Xen. de rep. et legibus Lacedaemon.* interpr. Philelpho. (Venet.) ſ. l. et a. 4. vid. *Schnizer* von der Kirchenbibl. zu Neuſtadt an der Aiſch. faſc. II. pag. 29 ſq. — francice de vtraque republ. per G. P. apud Guil. Morel. Pariſ. 1563. 8. — cod. gr. mst. qui continet Xenoph. Cyropaediam, de Cyri min. expeditione ac de republ. et legibus Lacedaemoniorum cum inſcriptione huius particulae, νομοθεσία Λυκȣ́ργȣ πρὸς Λακεδαιμονίȣς, eſt in biblioth. Taurinenſi, teſte Catalogo pag. 254. cod. CLXVII. *Harl.*

ʼΑΘΗΝΑΙ'ΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙ'Α, *De Rep. Athenienſium.* *Graece* hoc opuſculum, non vt in editionibus Operum Xenophontis integrum, ſed mutilum, neſcio quomodo extrema parte libri Xenophontis περὶ προσόδων adtexta [gg]), excuſum eſt poſt Ariſtotelis Ethica, Politica et Oeconomica, quae ſine temporis nota prodierunt apud Ioh. Walderum, Baſileae in 8. *Fabric.* Graece cum verſione germanica et animaduerſionibus edidit *I. H. Wacker*, Dresd. 1744. 8. De aliis huius libelli editionibus modo diximus. *Zeune.*

Latine vertit et notis illuſtrauit *Ioach. Camerarius*, Lipſ. 1543. 8. tranſtulit et *Seb. Caſtalio*, cuius verſio in editionibus Xenophontis Baſileenſibus atque H. Stephani occurrit. Exſtat et liber vterque Xenophontis, de Lacedaemoniorum et Athenienſium Rep. gallice, interprete G. P. apud Federicum Morellum, Pariſ. 1579. 8.

ʼΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑ'ΤΩΝ ΣΩΚΡΑ'ΤΟΥΣ [hh]), *Commentariorum de dictis et factis Socratis libri IV.* ad quorum imitationem *Xenophon iunior*, ſiue *Arrianus*, Nicomedienſis,

gg) Cauſſa eſt, quia ſic eſt in Iuntina vtraque, Halenſi et Brylingeriana prima. *Zeune.* At in Iuntina ex cod. quodam orta fuiſſe videtur illa confuſio. In cod. enim XCVII. Matritenſi nr. XXX. et XXXI. teſte *Iriarti* catalogo p. 385. reperitur primum Xenophontis πολιτεία λακεδαιμονίων, tum eiusdem περὶ τῆς πολιτείας τῶν ἀθηναίων. Atque Iriarte notat, eum libellum longe aliter deſinere, ac excuſum, idemque, quod Fabricius obſeruaſſet, commixtionis vitium accidiſſe msto, et incipere poſt verba (p. 694. verſu 31. edit. Wechelianae 1596. fol.) οἵτινες φίλοι μάλιστα ἦσαν Ἀθηναίων, ad librum *de republ. Athenienſium* pertinentia ab hisce verbis (p. 930. v. 20.) καὶ σοφισαὶ καὶ φιλόσοφοι libri *de prouentibus:* quaecumque igitur hinc ad finem huius libelli conſequantur, ea omnino ad opuſculum de prouentibus referenda. Cauſſam commixtionis hanc fuiſſe putauit, quia citatum locum libri de Athenienſium republica, vbi de ipſorum pecuniis lucrisque ſermo, cum altero libri *de prouentibus*, in quo de eorumdem Athenienſium commercio, quaeſtu, pecunia etiam agitur, coniungere non alienum viſum fuerit, neque enim adeo mirum, ſimilia ſimilibus conſociari. Bene concludit, ex aliis exemplaribus in alia iam dudum propagatam fuiſſe illam confuſionem. *Harl.*

hh) Libri I. capitibus tredecim prioribus Socratem optima ratione defendit contra accuſationes illas,

dienſis, ſcripſit libros quatuor ἀπομνημονευμάτων magiſtri ſui Epicteti. Ita autem vocauit Xenophon, quae ex ſermonibus Socratis adnotauit. *Laertius* II. 48. Καὶ πρῶτος ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. *Hephaeſtionis* librum περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος, quem [?] per plagium ille ſibi adtribuerat, memorat *Athenaeus* XV. p. 673. Etiam ſancta euangelia de dictis et factis Ieſu Chriſti, ſeruatoris noſtri, Iuſtinus Martyr Xenophontis vocabulo plus ſimplici vice adpellat ἀπομνημονεύματα, vt obſeruauit *H. Dodwellus* diſſ. I. ad Irenaeum §. 40.

Hos libros ſeparatim graece [Louan. per Reſc. et Sturm. 1529. 4. — gr. et ſeorſim lat. Pariſ. apud Bogard. 1542. 8. *Harl.*] — gr. edidit *Petrus Victorius*, apud heredes Iuntae annis aliquot ante 1561. Hanc editionem, quae in his terris rariſſima eſt, magno ſibi adiumento fuiſſe praedicat *Henr. Stephanus.* — Anno 1541. quaternis Pariſiis apud Iac. Bogardum prodiit editio, inſcripta: Ξενοφῶντος Ἀπομνημονευμάτων βιβλία τέσσαρα: *Xenophontis Commentariorum libri quatuor, ad fidem vetuſti et manuſcripti codicis diligenter emendati.* Sed titulus librorum numerum mentitur, quoniam non niſi duo priores ſunt editi, quibus acceſſit Beſſarionis interpretatio latina in totidem libros. Ceterum hic reperiuntur lectiones nonnullae praeſtantiſſimae. — Ibidem anno 1559. in eadem forma apud Martinum Iuuenem prodiit editio, cuius pars prior repetita eſt ex illa Pariſienſi, quam modo laudauimus, poſterior autem textum Iuntinum exhibere videtur. — Eiusdem ſaeculi anno 85. etiam quaternis Roſtochii cum epiſtola *Io. Caſelii* ad Hermelingium editio graeca prodiit, repetita anno 89. ibidem. Expreſſus eſt textus Stephanianae; ſed non ſine multis vitiis operarum. [*Xen.* inſtitutio Herculis gr. Pariſ. apud Fed. Morel. 1579. 4. — gr. et lat. cum comm. per Mich. Neandrum, Lipſiae 1577. 4. *Harl.*] — Quinquies hos libros edidit Lipſiae octonis *Io. Aug. Erneſti* recenſitos et notis illuſtratos, adiecto graecitatis indice. Prima editio prodiit 1737: altera 1742: tertia 1755: quarta 1763. in qua *Reiskii* coniecturae acceſſerunt: et quinta 1772. quae ſuperioribus longe praeſtat. Nam textum non modo plenius et diligentius ad fidem quatuor MSS. et nonnullarum veterum editionum, adiutus animaduerſionibus *Hindenburgii* praeclaris, recenſuit et emendauit, ſed et *Ruhnkenii* et *Valckenarii* obſeruationes addidit, multa doctrina refertas. — Toties quoque *Oxonii* inde ab anno 1741. in eadem forma *Boltonus Simpſon* edidit, hoc eſt, repetiit Erneſtinam editionem cum notis et indice, addita tantum verſione Leonclauiana, adſperſis notulis perpaucis Stephani, Leonclauii, Porti et ſuis leuiſſimi momenti. — In quinta, quae prodiit 1780. ſub calcem acceſſerunt paucae adnotationes anonymi et coniecturae, e quibus perpaucae ſunt alicuius pretii. — [— M. S. cum apologia Socr. cum not. varr. a *Io. Gillman.* gr. lat. Londini, Bowyer. 1720. 8. *Harl.*] — Vt pauperes minore pretio hos libros emere poſſent, ſolum textum ex edit. Erneſtina quinta cum quibusdam lectionibus variantibus repetiit *Fr. Andr. Stroth.* Gothae 1780. octonis. [editio Str. emendata et aucta, Gothae 1788. 8.] — Eamdem

tas, ob quas ad mortem fuerat damnatus. In reliquis capp. enarrat colloquia Socratis cum aliis habita de rebus vtiliſſimis. Sed vereor, ne pleraque debeantur ingenio Xenophontis. Quis enim credat, Xenophontem tam accurata fuiſſe memoria praeditum, vt et ſeriem ſermonum et verba Socratis retineret. Vix dubito, idem de his libris, quod Cicero de eiusdem ſcriptoris Cyropaedia tulit, ferre iudicium. Tamen *Laertius* l. c. nobis perſuadere conatur, hiſtoriam Xenophontis de Socrate eſſe veriſſimam, quippe quum Xenophon dicta Socratis exceperit notis tachygraphicis. *Heumann.*

dem quoque ob cauſſam eodem anno, Halae Saxonum octonis editionem, quam minimo pretio vendibilem, curauit *Chr. Godofr. Schütz*, Prof. Ienenſis, vbi textum ad editiones diligentiſſime recenſuit eumque a librariorum et typographorum vitiis liberauit, additis notis breuibus criticis. — Anno ſequente Lipſiae in octonis *Zeunii* editio in lucem prodiit, denuo recenſita, et Erneſti, Ruhnkenii, Valckenarii, Hindenburgii ſuisque animaduerſionibus illuſtrata, cum triplici indice, quemadmodum in Cyropaedia factum eſſe ſupra ſignificauimus. *Zeune.* — *Xenophontis Memor. Socratis.* Recenſuit, notis illuſtrauit, variisque lectionibus auxit *Eduard. Edwards*, S. T. P. Oxonii. E typographeo Clarendon. Londini 1785. 8. Praefatus eſt *D. Owen* poſt Edwardi mortem. Lectiones variae, calci libri adnexae, ſunt excerptae ex XI. codd. msstis, nempe III. Vaticanis, V. Mediceis et III. Pariſin. Textui ſubiecta eſt noua verſio: atque adnotationes Erneſti, Ruhnkenii, Zeunii aliorumque ſunt conſultae. — Idem *Edwards* edidit: *The Socratic Syſtem of Morals, as delivered in Xenophon's Memorabilia.* 1773. opinatus, Xenophontem in M. S. philoſophiae moralis ambitum diſciplinamque complexum fuiſſe, prooemio ſumto a Socratis defenſione. De qua opiniuncula, et libro illo atque editione copioſius egit cl. *Schneider.* in praefatione ad ſuam editionem, inſcriptam:

Ξενοφωντος — Xenophontis Memorabilium Socratis dictorum libri IV. recenſuit, Erneſti, Zeunii et ſuas annotationes adiecit Io. Gottlob Schneider. Lipſiae, ſumtibus Caſpari Fritſch. 1790. mai. 8. graece.

Quasdam virorum doctorum adnotationes, quae falſa, aut vulgaria, aut a Xenophonte plane aliena tradidiſſe ſibi videbantur, reſecuit, quasdam contraxit, multas Zeunii omiſit, ipſe vero multa ad emendandum aut interpretandum Xenophontis opuſculum contulit. — Prodierunt quoque *Xenoph.* M. S. libri IV. gr. et lat. 1789. 8. Baſileae, apud Schweighäuſer. Baſis eſt editio Erneſtina: ſed quibusdam locis aliae lectiones ſunt receptae: verſio latina, quae Leonclauiana eſſe videtur, non ſemper reſpondet graecis, admiſſis in textum, lectionibus. Additae ſunt V. L. vtplurimum ex Erneſtina editione ſumtae. *Harl.*

Latine vertit *Beſſario*, Cardinalis Nicaenus ad Iulianum, epiſcopum Cardinalem Tuſculanum [Romae 1521. 4. *Harl.*] Louan. 1533. 8. quae translatio occurrit in editionibus Xenophontis Baſileenſibus et H. Stephani. *Ioh. Caſelius*, Roſtoch. 1576. 4.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, qui vitam quoque Socratis ſcripſit. Pariſ. 1657. et Amſt. 1699. 12. ii) *Germanice* e Carpentarii liberiore verſione *Chriſtianus Thomaſius*, Halae Sax. 1693. 8. *Fabric.* Eadem repetita eſt ibidem 1720. 1765. et Tiguri 1738. 8. — Ex graeco textu vertit et notis aliquot illuſtrauit *Io. Mich. Heinze*, Vinar. 1777. 8. et eodem anno prodiit verſio *I. C. Künzelii*, Iurauiae octonis. *Zeune.* *Heinzii* verſio germanica iterum prodiit auctior et emendatior. Vinar. 1784. 8. *Neide*, Socrates aus dem Gr. des Xenoph. Lipſiae 1789. 8. *Harl.* *Iſ. Fauſtii* diſſertatio praeſide *D. Iacobo Schallero* in IV. libros memorabilium Socratis lucem vidit Argentorati ann. 1650. *Fabric.* Animaduerſiones in hos libros edidit cel. *Car. Fr. Hindenburgius*, Lipſ. 1769. 8. quae merito ab omnibus laudantur. — In quaedam obſcuriora loca obſeruationes haud contemnendas edidit *Io. Melch. Faber*, Coburgi

ii) Vid. Bayle Epiſt. pag. 853. *Heumann.* Gallice, *Leveſque.* Pariſ. 1782. 12. *Harl.*

burgi 1772. 4. *Zeune.* Nouas obſeruationes in Xen. M. S. nuper ſcripſit idem cl. *Faber* in programmate peculiari, Onoldi. *W. Schmoer* adnotatt. quaedam in M. S. in Magazin für öffentl. Schulen. Bremae, tom. II. part. 2. p. 392 ſqq. *Harl.* Herculis cum voluptate et virtute colloquium ex libro ſecundo Xenophontis, latino carmine expreſſit *Ioh. Stigelius*, Roſtoch. 1591. 8. Graeco *Petrus Iuarus Borrichius*, Lugd. Bat. 1595. 8. *Fabric.* Eumdem de Hercule locum ſaepe Germani verterunt. Antiquiſſima verſio videtur eſſe ea, quae eſt in libro, qui inſcribitur: *Hiſtorica commentatio de Hercule ex ſecundo libro Xenophontis per Lucam Mutzelouium.* ab eodem in gratiam iuuentutis in vernaculam linguam translata et praeterea germanicis rhytmis expreſſa. Barthae in Pomerania 1593. 8. [Nuper Reiskia hunc locum vertit in libro: Zur Moral aus dem Gr. überſ. Deſſ. et L. 1782. 8.]

Codices, qui nobis quidem innotuerunt, ſunt duo apud Batauos, Voſſianus et Meermannianus, et totidem in bibliotheca Vindobonenſi: quorum omnium excerptis iam vſus eſt Erneſti. Praeterea dicuntur Excerpta Manuſcripta e Xenoph. Memorabilibus latere in Bibliotheca Auguſtae Vindel. vid. Reiſeri Index MSStorum pag. 90. *Zeune.*

ΣΩΚΡΆΤΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΊΑ ΠΡῸΣ ΤΟῪΣ ΔΙΚΑΣΤΆΣ, *Apologia Socratis ad Iudices* kk). Auctor Socratem ita defendit, vt cauſſas commemoret, cur Socrates reus factus iudicibus non ſupplex fuerit, ſed mori maluerit, quam viuere. Cum vero hic libellus neque in primis editionibus, Iuntina et Aldina exſtet, neque multa hic reperiantur, quae non tradantur in Memorabilibus Socratis, eum Xenophonte indignum eſſe ſtatuit *Valckenarius.* Verum huius opinionem nuper refutare ſtuduit *Heinzius*, in Proluſione, quae inſcribitur: *Vindiciae Apologiae Socratis Xenophonteae. Zeune.* [repet. et locupletauit in II. edit. verſionis ſuae M. S. Etiam Heumanno in n. mſta videtur liber eſſe ſuppoſititius. adde eiusdem Act. phil. III. p. 498. *Harl.*]

Graece primus edidit *Io. Reuchlinus*, Phorcenſis, vna cum Ageſilao et Hierone, Hagenoae ex officina Thomae Anſelmi 1520. in quaternis. — Hinc textus eius repetitus eſt in edd. Halenſi, Caſtalionea et Brylingerianis: atque ipſe Henr. Stephanus ſe huic editioni multum debere teſtatur. Separatim Lutetiae Pariſiorum ann. 1579. [apud Maitt. A. T. ind. ann. 1553.] edidit *Morellus.* Verum cum ipſi non potuerimus inſpicere, ſitne noua recenſio facta, an Stephaniana repetita, dicere non poſſumus. Stephani recenſionem datam eſſe, ſuſpicamur. In Chreſtomathia Graeca Gesnerus ex editione Caſtalionis repetiit, perpaucis mutatis, et notis breuibus adſperſis. [Apol. Socr. gr. cum verſ. lat. interlineari et expoſitione grammatica. Pariſ. 1662. 8.] — Cum verſione latina et ex recenſione *Welſii*, adſperſis notis quibusdam Stephani, Leonclauii, Porti et Raphelii, hunc libellum addidit calci ſuae editionis Memorabilium Socratis *Boltonus Simpſonus.* — Anno 1749. vna cum Oeconomico, Sympoſio, Hierone et Ageſilao recenſuit et animaduerſionibus illuſtrauit *Io. Aug. Bachius*, Lipſiae octonis. — Eamdem libellorum collectionem, fragmentis auctoris tantum auctam, more ſuo recenſuit et Bachii, Erneſti ſuisque animaduerſionibus et indicibus illuſtrauit *I. C. Zeune*, Lipſiae 1782. 8. *Zeune.* Eadem, et M. S. cum n. varr. a *Io. Gillmann.* gr. et lat. London. 1720. 8. apud Bowyer. *Harl.*

Latine

kk) Cl. Schneidero in praefat. ad Xenoph. M. S. in Addendis, Apologia videtur olim partem feciſſe extremam Memorabilium, caſu inde diuulſa et a grammaticis multis in locis interpolata et mutilata. *Harl.*

Latine vertit *Leonh. Aretinus.* Bononiae 1502. fol. *Fabric.* Eadem verſio reperitur in Collectione Iſingriniana et editionibus Brylingerianis.

Germanice verſam Apologiam edidit primum *Goldhagenius* in tomo III. Anthologiae germ. tum *I. M. Heinzius,* et addidit calci ſuae verſionis Memorabilium Socratis. *Zeune.* [et *Aug. Guilh. Pohlmann*, cum notis, praemiſſa comment. de Genio Socratis. Lipſiae 1790. 8. *Harl.*]

Codex MSStus latet in Bibliotheca Auguſtana. vid. *Reiſeri* Ind. MSStorum p. 69. *Zeune. Georg. Henr. Martini*, in praeſ. Rector ſcholae Nicolait. Lipſienſis, adhuc Annabergae ſcripſit Coniecturas in Apol. Socr. §. 4. 1763. 4. *Harl.*

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ, *Conuiuium Philoſophorum* [II]. De iis, quae aduerſus temporum rationem in hoc libro finxiſſe Xenophon arguitur, vide *Caſaubonum* V. 17. ad Athenaei V. p. 16. Idem *Athenaeus* alia quaedam in Xenophontis conuiuio reprehendit V. pag. 187 ſq. Prodiit ſeparatim

Graece, Louan. 1530. 4. Haganoae ſtudio Vinc. Obſopoei, 1531. 8. *Fabric.* De collectionibus Bachii et Zeunii, vbi idem libellus reperitur, paullo ante dictum eſt. *Zeune.*

Latine vertit *Ianus Cornarius,* Baſil. 1548. 8. [Reperitur haec verſio in libro, qui inſcribitur *de Conuiuiis*, vbi quoque Platonis aliquot ſcripta continentur. *Zeune.*] et *Ioh. Ribittus*, cuius verſio exſtat in editionibus Xenophontis Baſileenſibus et H. Stephani.

Gallice, *Tan. Faber.* Salmurii 1666. 12. *Fabric.* et 1670. ibidem. Sed nec verſio, nec notae adiectae, ſunt alicuius momenti.

Germanice interpretatus eſt *Seyboldus*, Lemgouiae 1773. 8. *Zeune.*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ, *Oeconomicus liber*, quem a iuuene ſe translatum teſtatur *Cicero* II. Officior. cap. 24. Ex verſione illa, cuius meminit et *Hieronymus* II. in Ruſin. ſeruauit quaedam Cicero ipſe lib. de ſenectute, cap. 17. Columella, Macrobius, Donatus et Priſcianus, quae cum graecis Xenophontis collata videre licet poſt *H. Stephani* Lexicon Ciceronianum pag. 44 — 49. *Fabric.* Xenophontem tamquam quintum Memorabilium Socratis librum ſcripſiſſe hunc Oeconomicum, eſt haud improbabilis *Galeni* ſententia. Ceterum argumentum libri, quod ſuauius eſt, quam polliceri videtur, fere huc redit: praemiſſa diſputatione de coercendis prauis cupiditatibus, et agriculturae honeſtate laudibusque, Socrates verbis Iſchomachi primum copioſe et luculenter diſſerit de officio matrisfamilias, patrisfamilias villicique; tum praecepta de agro recte colendo addit. *Zeune.*

Hic liber *graece* excuſus eſt [apud Theod. Martin. Louan. 1527. 4. — Pariſ. in aedibus Io. Lodoici Tiletani. 1535. 8. — ibid. apud Iac. Bogardum. 1544. 4. *Harl.*] — cum

II) *Diogen. Laert.* VI. 14. *Plin.* libr. XXXIV. cap. 8. p. 518. In hoc conuiuio ſub Critobuli perſona latere ipſum Xenophontem, docet Ariſtippus apud *Diogen.* II. 48. Verba enim, quae ibi Laertius profert, ſunt Critobuli in Sympoſio. Ceterum πρὸς ὃν apud Laertium malim ſic vertere: *apud quem* (Cliniam) *ita fatus eſt Xenophon.* Nam Sympoſium illud habitum eſſe fingitur *apud Cliniam.* An vero hic liber forte eſt ſuppoſititius? Vide quae adſcripſi ad Acta philoſ. part. I. pag. 129. *Heumann.*

cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis et Oeconomicis, Baſileae apud Ioh. Walderum. 8. *Fabric.* Textus eſt merus Iuntinus, omnibus vitiis repetitis. Emendatior vero textus reperitur in Collectione Bachiana, de qua ante dictum eſt. Denuo autem ad omnes editiones, verſiones antiquas et codicem Guelferbytanum recenſitus exſtat in Collectione opuſculorum Xenophonteorum Zeuniana, de qua ſupra. *Zeune.* gr. et latine. Oxon. 1693. vid. catal. Menken. pag. 150. *Harl.* Citat praeter alios Stobaeus ſerm. 83. vbi et *Briſonis et Hieroclis* Oeconomicum laudat. [¶] [adde infra de Ariſtotele §. 34.]

E recentioribus *latine* vertit *Raphael Volaterranus*, dicauitque Titae Minutiae. Exſtat ad calcem commentariorum vrbanorum, Pariſ. 1515. fol. et in editionibus Xenophontis graeco-latinis, Baſileenſi et H. Stephani. *Fabric.* Latine quoque interpretatus eſt *Iac. Lodoicus Strebaeus*, quinque libris manuſcriptis vſus. Haec verſio eſt in Collectione *Iſingriniana*, Baſil. 1551. et in editione Xenophontis Brylingeriana poſteriori. — Denuo ad latine reddendum hunc librum acceſſit *Ioach. Camerarius*, codice MSto vſus, additis notis haud contemnendis, vbi interdum lectio codicis commemoratur, et coniecturae proponuntur. Prodiit haec verſio Lipſiae 1564. 8. [1580. 4. Francof. ap. her. Wechel.] vna cum Ariſtotelis Oeconomicis, latine redditis. *Zeune.*

Gallice, *Stephanus Boëtius*, Pariſ. 1572. 8. *Fabric.* Sub titulo: *La Menagerie de Xenophon.* [vid. Sammarthan. Elog. libr. II. cap. 5. nr. 4. *Heumann.*] Atque Dumas eumdem et libellum de reditibus tranſtuliſſe et notis illuſtraſſe fertur, Pariſ. 1768. 12.

Anglice, *Richardus Bradleius.* — [per *Gentian Hervet*, London 1534. 8. *Harl.*]

Germanice vertit, et cum textu graeco e recenſione Welſii edidit *Bartholdus Henr. Brockes*, Hamburgi 1734. 4. Vertit nuper *Fr. Gu. Ionath. Dillenius*, Tubingae 1778. 8. additis notis hiſtoricis. *Zeune.* *Io. Herold.* libros Oeconomicorum ex Ariſtotele et Xenophonte germanicos fecit teſte *Mich. Neandro* Erot. ling. hebr. p. 562. *Heumann.*

Codices, qui inprimis nobis innotuerunt, ſunt 1) Camerarianus, qui vbi nunc lateat, ignoramus. 2) Guelferbytanus, quo vſus eſt Zeunius. 3) Excerpta ex hoc libro ſcripta latent adhuc in Biblioth. Auguſtana. vid. Reiſeri Ind. pag. 90. *Zeune.*

ἈΓΗΣΙΛΑΟΣ, de Ageſilai regis Lacedaemonior. laudibus, de quo Thucydides, Nepos, Plutarchus, Iuſtinus et alii. Cicero V. Epiſt. ad Lucceium 12. *Nec minus eſt Spartiates Ageſilaus ille perhibendus, qui neque pictam neque fictam imaginem ſuam paſſus eſt eſſe, quam qui in eo genere laborarunt. Vnus enim Xenophontis libellus in eo rege laudando facile omnes imagines omnium, ſtatuasque ſuperauit.* Confer Plutarchum in Pompeio f. 663. Themiſtium Orat. 2. p. 27. edit. Harduini. *Fabric.* Etſi hunc librum veteres multi laudant Xenophontemque faciunt auctorem, nuper tamen *Valckenarius* [in Diatr. de fragm. Eurip. poſt edit. Hippolyti Eurip. p. 266. A. B. et ad Herodot. III. 134. 9.] eum Xenophontis ingenio indignum eſſe pronunciauit, profectum a Sophiſta aliquo. Verum argumenta viri refutauit *Kühnius*, Lipſiae 1777. in Fragmentis vindiciarum Ageſilai Xenophontei, [et Reitz. in comm. de proſodiae gr. accentus inclinatione, p. 38 ſq.] Conf. *Zeunius* ad initium Ageſilai.

Graece primum ediderunt *Iuntini* cum *Plutarchi* operibus, quemadmodum teſtatur *Fr. Aſulanus* in Praefatione ad edit. Aldinam Xenophontis. Poſtea vna cum Apologia et Hierone,

ne, vt ſupra ſignificauimus, haud dubie e codice edidit *Reuchlinus*, certe haec editio nonnullas continet lectiones exquiſitas. — [cum Hierone, gr. exc. Wendel. Rihelius. Argentor. 1553. 8. — gr. et lat. Lutet. Pariſ. ap. Seb. Cramoiſy 1630. 8. vid. Maittaire A. T. ind. p. 349. *Harl.*] — Recenſuit inprimis ad codicem Harleianum et animaduerſionibus quibusdam illuſtrauit et calci ſuae editionis Anabaſeos Xenophonteae in quaternis adiunxit *Hutchinſonus*, addita Leonclauiana verſione, interdum mutata. — Hutchinſoniam recenſionem cum eiusdem notis ſelectis repetiit Oxonii 1754. octonis *Boltonus Simpſonus* vna cum Xenophontis Hierone, Republica vtraque et de Reditibus ex Welſii recenſione, additis ſub finem adnotationibus ex Leonclauio, Stephano, Porto, Cragio decerptis. Etſi vero in fronte libri eſt, *recenſuit Bolton Simpſon:* hic Artium Magiſter Coll. Reg. Oxon. Socius aut ignorauit, quid eſſet *recenſuit*, aut vanus homo fuit. De Bachiana et Zeuniana libri recenſione ſupra eſt dictum. *Zeune.*

Latine vertit *Franciſcus Philelphus*, Bononiae 1502. fol.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, ad calcem Cyropaediae. Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8. *Fabric.*

Germanice, Laſius vna cum Cyropaedia. Melius vero *Goldhagenius* cum Hiſtoria Graecorum Xenophontea.

Praeter Harleianum, quo Hutchinſonus vſus eſt, alius codex non nobis eſt cognitus. *Zeune.* adde *Koeppen.* Direct. Gymnaſii Hildeshem. progr. ad Xenoph. Ageſilaum notae et emendationes. 1788. 8. *Harl.*

ἹΕ΄ΡΩΝ, ἢ Τύραννος, *Dialogus Simonidis cum Hierone* primo, (qui, fratri Geloni in tyrannide ſuccedens, Syracuſas in poteſtate habuit ab Olymp. LXXV. 2. ad LXXVIII. 2.) docens, miſeram eſſe prae priuatis Tyrannorum conditionem; et quae facienda ſint tyrannis, vt minus miſeri ſint, et a ſubiectis ſuis non diligantur, ſed amentur. *Fabric.*

Graece cum Apolog. et Ageſilao primus edidit *Reuchlinus*, vt ſupra dictum eſt. [— gr. apud Theod. Martin. Louan. 1528. 4. — Pariſ. exc. Chriſti. Wechel. 1547. 4. *Harl.*] — Cum verſione Gallica textum graecum, vel ad Stephanianam vel Welſianam recenſionem interdum mutatum, edidit *Petrus Coſte* 1711. 8. Amſtelodami, adſperſis notis criticis. Hanc omnino editionem recudendam curauit 1736. 4. Noribergae, *Max. Rud. Heluetius*, verſione Coſtiana et notis germanice redditis. Idem liber reperitur in Collectione *Bachii*, *Simpſonii* et *Zeunii*, qui ad textum emendandum praeter editiones omnes aliaque ſubſidia, etiam in locis, e Stobaeo excerptis, vſus eſt lectione MSSti. *Zeune.*

Latine vertit *Leonh. Aretinus*, Bononiae 1502. fol. [Eandem verſionem non ita multo poſt recudendam curauit *Phil. Beroaldus*, ſ. l. et a. octonis. Hanc habere vſum criticum, facile ex eo patet, quod e libris ſcriptis eſt ducta. *Zeune.* — item vertit *Iac. Griſolus* in libro: *Demoſth.* oratt. III. Olynth. lat. et I. ac II. contra Philippum latine, interprete *Iac. Griſolo.* item *Xenophontis Hieron* vel tyrannica, lat. per eumdem. Florent. Laur. Torrentinus. 1550. 4. *Harl.*] et *Eraſmus*, Baſil. 1530. 8. et tomo IV. Opp. Eraſmi, atque in editionibus Xenophontis Baſileenſi et H. Stephani. [Io. Fraxin. Pariſ. apud Wechel. 1550. 4. *Harl.*]

Gallice, Iacobus Miſſant. Pariſ. 1550. 8. *Fabric.*

Germanice nuper vertit *Goldhagenius* in parte prima Anthologiae, pag. 235. [etiam *Io. Geo. Schloſſer.*]

Codicem MStum reperiri in Bibliotheca Auguſt. Vindel. teſtatur Reiſerus Ind. p. 90. *Zeune.*

ΠΟΡΟΙ ἢ περὶ προσόδων. *De prouentibus*, argentifodinis et vectigalibus terrae Atticae, commerciisque promouendis et augendis reip. reditibusque atque ciuibus. Male περὶ πόρων interpres *Laertii* II. 5. 7. reddit de *ſeminibus*, quaſi περὶ σπόρων legiſſet. [*Graece* cum verſione Leonclauiana edidit *Bolt. Simpſonus* vna cum Ageſilao aliisque opuſculis, vt ſupra oſtendimus. — Recenſuit et animaduerſionibus illuſtrauit *Zeunius* in Xenophontis Opuſculis politicis, equeſtribus et venaticis, cum triplici indice, Lipſiae 1778. 8. *Zeune.*] *Latine* per *Ioach. Camerarium*, Pariſ. 1572. 4. Tranſtulit et *Ioh. Ribittus*, cuius verſio in edit. Xenophontis Baſil. et H. Stephani. *Fabric.* *Germanice* vertit et animaduerſionibus hiſtoricis et politicis illuſtrauit *D. Georg. Henr. Zink*, Guelferb. 1753. 8. *Zeune.*

ΠΕΡΙ ΙΠΠΙΚΗΣ, *de re equeſtri.* In hoc Xenophon teſtatur, ſe ſcribere, quae *Simon* mm) (Athenienſis in ſuo *de equitatu* libro, quem laudant *Plinius* II. 4. Hippiatrica et Suidas) minus perfecte tradiderant. *Fabric.* Graece ex Welſii recenſione cum ſua verſione germanica et paucis notis edidit *I. C. Hayniſch*, Frf. 1743. 4. — Recenſio *Zeunii* reperitur in Xenophontis opuſculis politicis etc. de quibus modo diximus. *Zeune.*

Tranſtulit *Ioach. Camerarius*, [Tubingae 1539. 8.] Pariſ. 1572. 4. [Sed iam 1556. Lipſiae octonis eandem interpretationem ediderat, addita proluſione de nominibus equeſtribus. *Zeune.* Inſcriptio libri haec eſt: *In hoc libro haec inſunt. Hippocomicus*, quae diſputatio de curandis equis. *Xenophontis* liber de re equeſtri latinus factus. Nomina equeſtria graeca et latina. *Xenophontis* libri de republica Lacedaemoniorum et Athenienſium. Itemque de praefectura equeſtri, conuerſi in ſermonem latinum. Hiſtoria rei numariae ſiue de nomiſmatis graecis et latinis. Autore *Ioachimo Camerario*, Paberg. Elaborabantur Lipſiae in officina Valentini Papae. 1556. 8. *Harl.*] *Ioh.* vero *Leunclauius* bis; prior verſio Taurini edita, altera in editione Sylburgiana exſtat, graecis ad latus adiuncta, priore reiecta ad libri calcem. [¶]

ΙΠΠΑΡΧΙΚΟΣ, *de praefectura* ſiue *diſciplina equeſtri*, ad filium, equitum Athenis praefectum. Latine vertit et notis illuſtrauit *Ioach. Camerarius*, Lipſ. 1543. 8. At *Ioh. Ribitti* verſio occurrit in editionibus Xenophontis Baſil. et H. Stephani. *Fabric.* de Camerarii verſione modo dictum eſt. *Harl.* Graece recenſuit et notis explicauit *Zeunius* in Opuſculis politicis etc. quod idem valet de ſequente auctoris libro de Venatione. *Codex* huius libri latet in Bibliotheca Auguſt. Vindel. vid. *Reiſeri* Ind. MSStorum etc. p. 79. *Zeune.* Ἱππαρχικὸν gallice vertit, et hiſtorice perſequutus eſt fata atque conditionem rei equeſtris in Graecia per diuerſas periodos, tum eius emendationem et rationem ad peditatum, *Ioly de Maizeroy* in Tableau général de la Cavalerie grecque, ſeparatim Pariſ. 1780. et in Mem. de Litterature — des Inſcr. ibid. eodem anno, tom. XLI. p. 295 ſq. *Harl.*

ΚΥΝΗΓΕ-

mm) Suidae *Cimon* in Ἄφυκτος et Κίμων, male. Vide eumdem Suidam in Τρίλλος, et *Meurſium* Biblioth. Atticae pag. 1461.

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟ'Σ, *de Venatione.* Themiſtius orat. 19. nonnihil ex hoc Xenophontis maioris libro laudans, auctorem vocat *τὸν πάντα σοφόν.* Quae vero auctor praetermiſit, ſuppleuit *Xenophon iunior,* ſiue *Arrianus*, Nicomedienſis, in libro eiusd. argumenti, de quo infra ſuo loco.

Latine vertit *Omnibonus Leonicenus*, Bononiae 1502. fol. *Fabric. Cynegetica*, or eſſays on Sporting; conſiſting of obſervat. on Hare-Hunting, containing an Account of the Hare-Hunting and Courſing of the Ancients from *Xenophon* and *Arrian*, etc. — by *William Blanc* etc. edit. noua Londini, 1788. 8. *Harl.*

Quaedam EPISTOLARVM Xenophontis fragmenta, a Stobaeo ſeruata, e Conradi Gesneri verſione editioni ſuae adiunxit *H. Stephanus.* Illas ad Aeſchinem et Critonem tranſtulit etiam *Ioh. Caſelius.* Locum ex Epiſtola ad Aeſchinem profert *Euſebius* XV. 12. Praeparat.

De aliis EPISTOLIS, Xenophonti tributis et ab *Allatio* editis, dixi lib. II. cap. 10. §. 35.

Thucydidis quoque hiſtoriam a Xenophonte noſtro in lucem prolatam dixi lib. II. cap. 25. §. 5. (e *Laertii* II. 57.) et Scholia Graeca in Thucydidem, a nonnullis tribui neſcio, cui Xenophonti. Ibid. §. 6.

III. *Suppoſita Xenophonti.*

Praetereo libellum Xenophontis noſtri nomini ſuppoſitum ab *Annio Viterbienſi,* qui inſcribitur AEQVIVOCA, et latine prodiit cum aliis eius furfuris ſcriptis, et Annii commentariis, Romae 1499. 4. [Baſil. 1530. 4. — Witteberg. 1612. 8. etc. *Harl.*] Vide, ſi placet, quae de his dicta ſunt in Bibliotheca latina.

Xenophontis ſcripta deperdita.

Βίος φιλοσόφων. Suid. in Ξενοφῶν. niſi tamen falſus Suidas. Vide *Ionſium* lib. I. cap. 7. nn) *Menagium* ad Laert. II. 48.

Περὶ ἀληθείας. *Pollux* VI. 33.

Τέχναι Ῥητορικαί. *Pollux* ibid.

Ἀναμετρήσεις vero τῶν ὅλων, *Stephano Byz.* in Ὠρωπὸς laudatae, ſunt Xenophontis Lampſaceni, Geographi, Plinio plus ſimplici vice ac Solino memorati. *Periplum* vocat illud opus *Plinius* III. 48. Hiſt. et *Valerius Max.* VIII. 13.

Interpretes Xenophontis deperditi.

Longini τὰ περὶ Ξενοφῶντος, et, quod Suidas memorat, *Zenonis* Citiei ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, itidem intercidit, perinde vt *Heronis* ὑπόμνημα et *Aelii Harpocrationis* περὶ

nn) Qui p. 37. 38. dilucide probat, erraſſe Suidam, male capiendo verba Laertii, ſcribentis: Ἱστορίαν φιλοσόφων πρῶτος ἔγραψε. quorum verborum non eſt is ſenſus: Xenophon primus ſcripſit hiſtoriam Philoſophorum; ſed iſte: Xenophon Philoſophorum primus eſt, qui ſcripſit hiſtoriam. *Heumann.*

τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων, [vid. Fudoc. in Ἰωνιᾶ p. 66.] et *Hephaeſtionis* liber de Antiphonte, cuius mentio apud Xenophontem in libris de dictis et factis Socratis. [P]

IV. *Editiones vniuerſorum Xenophontis librorum.*

1) *Princeps editio* prodiit Florentiae anno 1516. forma maiori, in aedibus *Phil. Iuntae.* Curauit eam *Euphroſynus Boninus*, qui dedicauit Laurentio Saluiato, Leonis X. Pontificis Romani nepoti. Continet vero tantum, et hoc ordine: Cyropaediam, Anabaſin, Apomnemoneumata, Cynegeticum, Hipparchicum, Hippicen, Remp. Laced., Remp. Athen., Oeconomicum, Hieronem, Sympoſium et Hiſtoriam Graecorum. Deſunt igitur libellus de Ageſilao rege, Apologia, de Vectigalibus, atque pars poſterior de Rep. Athen., cuius loco adiunctum eſt fragmentum libelli de Vectigalibus. Etſi vero hic vitioſae lectiones non abſunt, haud dubie hauſtae ex codice, vnde deſcripta eſt, et praeterea, inprimis in libris Memorabilium Socratis, nonnullae reperiuntur lacunae: cum tamen malis multae immixtae ſint optimae lectiones, ſitque fere omnium poſteriorum facta baſis editionum, facile intelligitur, vſum criticum illius haud eſſe contemnendum. *Zeune.* conf. *Goetzen.* Memorabilia biblioth. Dresdenſ. tom. I. p. 476 ſqq. vbi aliae quoque editiones ac verſiones deſcribuntur. *Harl.*

2) Anno 1525. ſequuta eſt eiusdem formae *Aldina*, Venetiis in aedibus Aldi et Andr. Aſulani ſoceri, vbi plures libri et hoc ordine comprehenduntur: Xenophontis vita ex Laertio, Cyropaedia, Anabaſis, Hiſtoria Graecorum, Ageſilaus, Apomnemoneumata, Oeconomicus, Hiero, Resp. Laced., Resp. Athen., de Vectigalibus, Sympoſium, Hipparchicus, Hippice et Cynegeticus. Deeſt igitur et hic Apologia. Ceterum eſt integrior, lacunae ſunt repletae, et interdum meliores lectiones reſtitutae. Aſulanum igitur, qui editioni praefuit, codicibus vſum eſſe, a vero non abhorret. Veruntamen non pugnabo, ſi quis interdum ingenio ſuo eum indulſiſſe contenderit. Hoc certe non dubium eſt, eum Iuntinae, qua pro baſi vſus eſt, multa vitia intacta reliquiſſe.

3) Anno 1527. iterum *Florentiae*, etiam folio, per heredes *Phil. Iuntae* ſine vlla praefatione opera Xenophontis ſunt recuſa. In titulo quidem libri recenſentur eo ordine, quo ſunt in Aldina: verum, ſi receſſeris ab Ageſilao, de Vectigalibus et opuſculis Dionis περὶ βασιλείας καὶ τυραννίδος, περὶ πίστεως καὶ ἀπιστίας, περὶ τύχης, καὶ περὶ δόξης, qui libelli hic denuo acceſſerunt, non modo librorum ordo, ſed et cetera omnia omnino conueniunt Iuntinae primae. Quae vitia, quae lacunae, quae interpolationes, quae tranſpoſitiones ſunt in prima, eadem plane omnia repetita ſunt in hac altera. Igitur valde errant, qui opinantur, Iuntinam ſecundam eſſe meram Aldinae repetitionem.

4) Anno 1540. *Xenophontis* opera *Halae Sueuorum* octonis, in tres tomos diuiſa, ſunt edita cum Melanthonis praefatione; in qua vero nihil niſi Xenophontis ingenium laudatur. Textus omnino repetitus eſt cum omnibus vitiis Iuntinae, quae tum multo parabilior erat, quam Aldina, quae, teſte Henr. Stephano, quinque coronatis amplius vendi ſolebat. Ceterum huius *Halenſis* editionis titulus eſt duplex: verus enim locum annumque exhibet, fictus autem vtraque caret nota.

5) Anno 1545. in folio vniuerſa opera prodierunt *Baſileae* apud *Nic. Brylingerum*, cum praefatione *Albani Torini Vitodurani* et variorum interpretatione latina, vt *Fr. Philelphi* in

Cyropaediam,

Cyropaediam, Ageſ. et Remp. Laced., Amaſaei in Anabaſin, *Pirkhemeri* in Hiſt. Gr., *Beſſarionis* in Memorabilia, *Raph. Volaterrani* in Oecon., *Aretini* in Apolog., *Eraſmi* in Hieron., *Ribitti* in de Vectigal., in Hipparchicum Sympoſiumque, *Camerarii* in Hippicen, *Leoniceni* in Cynegeticum, et *Caſtalionis* in Remp. Athenienſium. Textus eſt merus Halenſis ſiue Iuntinus. *Zeune.* conf. *Goetz.* Memorabil. biblioth. Dresdenſ. tom. I. pag. 479 ſq. *Harl.*

6) Non ita multo poſt, (nam annus non eſt notatus,) prodiit noua editio mere Graeca, *Baſileae* octonis apud *Iſingrinium*, in duo tomos diuiſa, quorum prior continet Cyrop. cum Anabaſi, poſterior reliqua auctoris ſcripta cum indice rerum. Praemiſſa eſt praefatio duplex, altera Iſingrinii, qua declaratur, exemplar Xenophontis, multis in locis partim vetuſtate, partim librariorum incuria deprauatum, a *Seb. Caſtalione* inter ſemel atque iterum praelegendum diſcipulis ſuis et relegendum eſſe reſtitutum: altera *Phil. Melanthonis* iſta, ex Halenſi editione repetita. Textus quidem eſt Iuntinae, ſed multis locis emendatus a Caſtalione ſiue coniectura, ſiue codicum auctoritate. Igitur haec eſt prima recenſio textus Xenophontei, quae in Germania eſt facta. Ceterum haec editio a viris doctis modo vocatur *Baſilienſis*, ſed minus accurate, modo *Iſingriniana*, modo *Caſtalionea.*

7) Anno 1555. iterum edidit vniuerſum *Xenophontem* in folio *Nic. Brylingerus*, Baſileae, curante *M. Ioanne Petri;* ſed ita, vt textus Caſtalioneus repeteretur, et interpretatio variorum Latina quoque adderetur ex recenſione Caſtalionis, quam Iſingrinius 1551. Baſileae octonis ediderat. Itaque in hac *Brylingeriana ſecunda* ſunt quidem eaedem verſiones, quas diximus eſſe in prima, ſi receſſeris ab *Oeconomico*, in quem loco *Volaterraneae* hic ſubſtituta eſt *Iac. Lod. Straebei*, ſed a Caſtalione ad textum ſuum Graecum mutatae; adeoque hae, quamquam ad intelligentiam ſunt aptiores, ad vſum criticum tamen ineptiores. — Eadem haec Brylingeriana anno 1568. fraude heredum Nic. Brylingeri, fucata eſt nouo titulo, atque, vt homines ad exemplaria in taberna libraria obſoleta emenda allicerentur fortaſſis rei nouitate, ibidem iactatur, acceſſiſſe *Io. Brodaei Turonenſis* in omnia Xenophontis opera annotationes. Verum hoc ipſum ex parte eſt fictum et vanum. Nam illae annotationes praeclarae iam anno 1559. apud *Nic. Brylingerum* ſeparatim prodierant. Ergo, ſi rem iudices ex titulis, videntur eſſe *tres* editiones Brylingerianae; ſed re ſunt *duae* tantum.

8) Sed noua *Xenophontis* recenſio facta eſt ab *Henr. Stephano*, tum Hulderici Fuggeri typographo, qui anno 1561. graece forma maiori valde nitide edidit. Hic, Aldina baſi facta, non modo meliorem interpretationem ex ingenio recte reſtituit, et verba conflata et confuſa diſtinxit; ſed vſus eſt etiam *a*) codicibus; *b*) veteribus editionibus, in quibus inprimis laudat *Petri Victorii* editionem Iuntinam Ἀπομνημονευμάτων, et *Io. Reuchlini* editionem Ageſilai, Apologiae et Hieronis: *c*) caſtigationibus, quas *Henr. Scrimgerus* ex codd. in itinere, per Italiam facto, collegerit: *d*) emendationibus ex codd. περὶ ἱππικῆς, in Hipparchico ac Cynegetico, quas ei Romae dederit Guil. Sirletus: *e*) coniecturis *Budaei* in Comment. L. gr. ait, ſe eſſe vſum tum, quum intellexerit, eas alicuius antiqui exemplaris teſtimonio comprobari: *f*) fatetur denique, ope Plutarchi, Pollucis, Athenaei, Stobaei aliorumque, Xenophontem laudantium, ſe plurima emendaſſe loca. *Zeune.* De hac editione, cuius ſecundam partem verſio plurium interpretum latina conſtituit, et Xenophonte multus eſt *Freytag.* in Adparatu litter. tom. II. p. 1288 ſqq. Exemplum membranaceum huius editionis ſplendidum adſerua-

tur in biblioth. Eliſabeth. Wratislau. teſte *Kranzio* in Memorabil. illius bibliothecae, Wratislau. 1699. 4. pag. 75. *Harl.*

9) Anno 1569. cum verſione latina, *Baſileae* apud *Thom. Guarinum*, etiam in fol. edidit *Ioannes Leonclauius*, (Löwenklau,) calci adiectis annotationibus. Expreſſit textum Stephanianum, a quo interdum, inprimis in ſua verſione, receſſit, ſequutus lectionem marginis Stephanianae.

10) Eadem illa *Leonclauii* editio, ſine vlla acceſſione et mutatione anno 1572. *Baſileae* repetita eſt apud eumdem Thomam Guarinum. Fabricius quidem ponit annum 1577. ſed haud dubie a vero aberrauit. Nam nec ipſe vnquam editionem de hoc anno vidi, nec ab alio vſpiam commemorari memini.

11) Anno 1581. *Henricus Stephanus* iterum ad Xenophontem in fol. edendum acceſſit. Textum non modo retractauit, ſed et annotationes ſuas locupletauit. Quare dubium non eſt, quin haec poſterior ſuperiori iſti, ſi non ſplendore externo, certe bonitate interna, praeſtet longe. *Zeune.* Latina verſio, quae ſeorſum excuſa eſt, non adhaeret omnibus editionibus. vid. *Goetzii* Memorab. biblioth. Dresdenſ. tom. I. pag. 478 ſq. *Harl.*

12) Anno 1594. [ann. 1595. apud Goetz. l. c. p. 481.] tertium coepit edere *Xenophontem Io. Leonclauius*, fol. Francof. apud Wecheli heredes. Perpauca ſunt, quae in textu mutauit, adeo, vt vix recenſio dici poſſit. Inprimis, ſequente ſpiritu aſpero, apoſtrophum ſuſtulit. Verum verſionem ſuam Latinam denuo expoliuit, et ſuperiores animaduerſiones novis auxit multis. In quibus vero ſaepe nimiam animi impotentiam prodit erga Stephanum, qui eius interpretationem Latinam nonnullorum Xenophontis libellorum per aliquot annos ſuppreſſerat. Ceterum prorſus Leonclauius morte impeditus hanc editionem abſoluere non potuit. Ergo *Frid. Sylburgius* praefationem operi praemiſit. *Zeune.* Inueni edit. citatam: *Xenoph. opera* ab Io. Leonclauio in latinum ſermonem conuerſa, cum argum. et notis ab Aem. Porto edita. Francof. 1595. 8. II. tom. *Harl.*

13) Anno 1596. eadem illa editio nouo ornata eſt titulo, atque calci *Aemilii Porti* et *Fr. Porti* notae ſunt additae cum indice graeco verborum phraſiumque. [vid. Goetz. l. c.]

14) Haec ipſa anno 1625. fol. Pariſ. [typis regiis per Ant. Steph.] ſine vlla acceſſione repetita eſt, ſi exceperis operarum vitia, quae hic ſunt commiſſa.

15) Anno 1703. edidit *Eduardus Welſius*, Oxonii, cum Leonclauii verſione latina, voluminibus quinque, octonis. Recenſuit quidem textum, ſed fere temere.

16) Eadem haec *Welſiana* editio repetita eſt Lipſiae 1763. quatuor voluminibus, 8. cura *Car. Aug. Thiemii.* Sed non modo eſt correctior Oxonienſi, verum etiam ex Hutchinſoni editione maiori inſertae ſunt diſſertationes. Quodſi tomus quintus, qui indices habuiſſet, acceſſiſſet, eius praeſtantia prae Oxonienſi valde aucta fuiſſet. [Eius editionem, opibus Cl. *Thiemii* adiutus in ſe ſuſcepit Cl. *Sturz*, Prof. Gymn. Gerani.]

Qui vero ſeparatim vel in omnia vel in nonnulla Xenophontis ſcripta ſcripſerunt obſervationes, fere ſunt hi:

Io. Brodaei Turonenſis in omnia Xenophontis opera adnotationes. Baſileae, apud Nic. Brylingerum, 1559. fol.

M. Anton.

M. Anton. Mureti Notae in Xenophontis Cyropaediam et Anabaſin; ſub calcem Mureti Commentariorum in Ariſtotelis libros Ethicorum. Ingolſtadii 1602. 8. [rec. tom. III. Mureti Opp. a Ruhnkenio editorum. Leidae 1789. 8. *Harl.*]

Fr. Porti Commentarius in varia Xenophontis opuſcula. Morgiis, 1586. 4. [1594. Geneu. in fol.] *Zeune.*

M. *Io. Grammii*, Philoſ. et gr. linguae Prof. in vniuerſ. Haunienſi diſſ. Hiſtoria deorum ex Xenophonte, ſiue antiquitatum Xenophontearum prodromus. Cui accedit *Specimen Supplementi lexicorum ex Xenophonte.* Hauniae, 1715. 4.

Freret Remarques ſur la Bataille, donnée a Thymbrée entre les Armées de Cyrus et de Croeſus, (ad illuſtrand. Cyropaed. lib. VI. et VII.) in Mem. Pariſ. — des Inſcr. vol. VI. pag. 532 ſqq.

Bejot ſcripſit coniecturas in Xenophontis Cyropaediam, quinque codd. ex bibliotheca regia Pariſ. vſus, in vol. XXXIIII. Hiſtoriae acad. Pariſ. Inſcript. Pariſ. 1770. vbi pag. 11 ſq. nominat codices illos.

Pelloutier commentatus eſt ſuper Xenoph. lib. de expeditione Cyri iunioris, in vol. X. Mem. de l'Acad. de Berlin, et in tom. III. ſuae hiſtoriae Celtarum, gallice expoſitae, Pariſ. 1770. 12.

Bernhard Georg Walch de Cyri expeditione in Maſſagetas comment. Gottingae, 1767. 4.

De Xenophontis methodo Socratica agit *Graeffe* in libello: Die Sokratick nach ihrer urſprünglichen Beſchaffenheit in katechetiſcher Rückſicht betrachtet, (quae eſt quoque pars altera libri, Katechetiſches Magazin etc.) Gottingae, 1791. 8.

Saxii Onomaſt. litterar. tom. I. pag. 57 ſq.

Fragment de Xenophon, nouvellement trouvé dans les Ruines de Palmyre, par un Anglois et déposé au Muſaeum Britannicum, à Londres, traduit du Grec par un François et lu à l'Aſſemblée publique du Muſée de Paris du Jeudi 6. Mars 1783. à Paris de l'Imprimerie de Pierres et ſe trouve chez Prault 1783. Eſt allegoria abbatis *Brizard* ingenioſa de conuerſione rerum americanarum in America ſeptemtrionali. Conf. Journal Encyclopédique à Bouillon. 1783. tom. V. part. III. pag. 433 ſqq.

De verſionibus iam eſt paſſim dictum. Hic addam, *Xenoph. opera germanice* prodiiſſe Aug. Vindel. 1540. fol. conf. de verſion. germanicis: Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft, pag. 177 — 185. [Nuperrimi interpretis, *Borheckii*, verſionis vol. IV. et vltimum prodiit Lemgou. 1791. 4.] — *Hiſpanice*, interprete *Didaco Gratiano de Aldrete*, Salmancae 1552. fol. De *Italicis* v. *Paitonium* l. mem. — *Latine* per diuerſos, Baſil. apud Andr. Cratandr. 1534. fol. — Lugd. 1551. 12. II. tom. — De libro rariſſimo, *Petri Pauli Vergerii* ad Vbertinum Cararienſem de ingenuis moribus librum e magno Baſilio, *Leonardi Aretini* traductionem ad Colucium eque *Xenophonte* Leon. Aretini traductionem *de tyrannide*, typis *Adami* (de Ambergau, qui Venetiis imprimebat 1471.) vid. *Schellhorn.* ad Angeli Mariae Card. Quirini libr. ſingularem de optimorum ſcriptorum editionibus etc. Lindau. 1761. 4. p. 83 ſq. not. et *Audiffredum* in Catalog. hiſtor. critico roman. editionum ſaec. XV. pag. 125. — et pag. 363.

pag. 363. de alia eorumdem *Baſilii et Xenophont.* libellorum eiusdemque interpretis editione apud Georg. Lauer. 4. ſine a. et l. — *Xenoph. de vita tyrannica*, lat. ex verſ. Leonard. Aretini, ſine vlla nota, ſaec. XV. in 4. vid. cl. Morell. ad Pinelli Catalog. tom. I. pag. 199. — De *Candidi Decembrii*, ſiue potius *Lampugnini Biragi* verſione Xenoph. de adſcenſu Cyri etc. vide *Saxii* hiſtor. typographico-litterar. Mediolanenſem, ad ann. MCCCCLXXXVIII. p. 295 ſqq. (vbi *Candido Demetrio* tribuitur,) et eiusdem *Ioſ. Antonii Saxii* Epiſtol. ad Cardin. Quirinum p. 49. in calce tom. II. Argelati de ſcriptor. Mediolanenſ. vbi *Lampugnino Birago* adſeritur, et tamen vna eademque epiſtola, 1460. ſcripta, in qua de hoc opere narratur, vtroque loco formulis deſcripta eſt typographicis. — Locum *Diogenis Laert.* II. 48. de Xenophonte, cui occurrenti Socrates baculum praetendit, explicat *Ignat. Roſſius* in Commentationibus Laert. p. 34 ſqq. — Multa *Xenophontis* loca paſſim emendant aut explicant *D' Orville* ad Chariton. *Valcken.* et *Weſſeling.* ad Herodotum, *Frid. Ludou. Abreſch.* in Dilucidationibus Thucydideis, *Io. Toup.* in Emendation. in Suidam et Heſychium, Oxon. 1790. per quatuor volumina, *Petrus Horreus* in Obſeruatt. criticis in ſcriptores quosdam graecos hiſtoricos, Leouardiae et Harlingae 1736. 8. p. 515 — 532. *Georg d' Arnaud* in Specimine animaduerſionum criticarum ad aliquos ſcriptores graecos, Harlingae 1728. 8. vbi cap. 31. p. 171 — 177. loca quaedam in Xenoph. Anabaſeos libris interpretatur aut corrigit; et ita alii critici in libris et editionibus ſuis, occaſione oblata, multa Xenophontis loca illuſtrarunt aut tentarunt. — *Georg. Frid. Benecke* ſcripſit Animaduerſiones, quibus Xenophontis Ἀπομνημονευματων libri I. caput illuſtrat, (atque in calce, germanice vertit,) Auguſtae Vindelicor. 1780. 4. vbi ex cod. Auguſt. quasdam profert lectiones varias et pag. 13. notat, Reiſerum in Catalog. MSS. Aug. conficiendo negligentem fuiſſe et catalogum innumeris ſcatere vitiis: atque codicem Xenophonteum ſaec. XIII. aut XIIII. continere primum excerpta e Memor. I. cap. 1 — 5. II. cap. 1. IV. cap. 3. tum Hieronem integrum, dein ex Memor. lib. II. cap. 1. 3. 4. 6. 7. lib. III. cap. 13. 14. loca, denique fragmenta nonnulla Sympoſii cap. II. et cap. IV. Oeconomicon. Idem animaduertit, in Reiſeri Catalog. pag. 85. nr. 56. lineam: *Narratio de Cyro forte Xenophontis* ſic corrigendam eſſe: Cyropaediae exitus, inde a libro VIII. 7. vsque ad finem. — In *Schelhornii* Amoenitatt. litter. tom. V. p. 106 ſqq. e libro IX. Lambecii commentar. de bibliotheca Caeſarea, recenſetur cod. biblioth. Caeſareae Vindobon. qui continet Xenophontis libr. VII. de Cyri iun. adſcenſu ſ. expeditione in Aſiam cum adnotationibus anonymi cuiusdam antiqui ſcholiaſtae graeci marginalibus; tum eiusdem libros de magiſterio equitum, de re equeſtri, de republ. Lacedaemoniorum, Mem. Socratis, de adminiſtratione domeſtica, Sympoſion, denique Cynegeticon ſiue de Venatione.

Harangues tirées d'Herodote, de Thucydide, des *Hiſtoires grecques du Xenophon,* de ſa retraite des dix mille et de ſa Cyropédie — traduites par Mr. l'Abbé *Auger.* Pariſ. 1788. mai. 8. II. voll.

Extraits de Lucien et *de Xenophon*, avec des notes par M. l'Abbé *Gail,* Docteur agregé de l'Univerſité. Pariſ. 1786. mai. 12. — — — Extraits — traduits par Mr. l'Abbé *Gail.* ibid. eod. anno. In priore tomo ſunt graece exſcripti *Xenophontis* libri de republ. Lacedaemoniorum et Athenienſium cum notis grammaticis puerilibus; in poſteriore autem verſio eorumdem libellorum cum notis hiſtoricis.

In

In Excerptis Peireſcianis fuerunt excerpta ex Xenophontis Cyropaedia et Anabaſi. vid. infra, Fabric. lib. V. cap. 5. vol. VI. pag. 492.

In *Io. Patuſae* Encyclopaedia philologica vol. I. et III. tum in *Neandri* Anthologico graeco-latino, et in *Camerarii* collectione ſententiarum particulae integrae aut ſelectae ſententiae ſunt excerptae. *Harl.*

CAPVT II (quondam VIII)

DE ALEXANDRO MAGNO, REGE MACEDONVM.

I. De ſcriptis Alexandri Magni. II. *Catalogus Scriptorum, qui res geſtas Alexandri tradiderunt.* III. *Varii Alexandri.* [ꝑ]

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Non exigua Ariſtotelis gloria eſt, ALEXANDRVM, Macedonem, inſtituiſſe: igitur, cum hic et ipſe aliqua, rex licet, ſcripſerit, et plura ei, velut auctori, ab aliis tribuantur, longe plurimi autem res ab illo geſtas ſiue vera narratione tradiderint, ſiue monſtris implicuerint fabulisque, et iſta et hos praeſenti capite breuiter referre, aliosque iis, Alexandri nomine claros, ſiue reges, ſiue ſcriptores, ſubiungere conſtitui.

Natus Alexander Pellae, Macedoniae oppido, Olymp. CVI. 1. ante Chriſtum CCCLVI. Hecatombaeonis menſis, qui Auguſto vel Septembri reſpondet, die ſexta, eadem, qua templum Dianae Epheſi conflagrauit [a]). A prima aetate cupidiſſimus gloriae, ſiue inter pueros deberet

a) Locus claſſicus eſt apud *Plutarchum* in vita Alexandri pag. 7 ſq. edit. Reisk. Is vero ſcripſit, heroa illum fuiſſe natum ſexto menſis Hecatombaeonis, quem *Loum* vocent Macedones, et quo die fanum Dianae Epheſiae conflagraſſet etc. etc. Hic locus, praeſertim quaeſtio, num menſis *Lous* reſpondeat Hecatombaeoni, mire torſit viros doctos. *Vſſerius* in Annal. p. 144. et *Dodwell.* de Cyclis Graecor. diſſ. IX. ſect. 3. et 5. et diſſ. IIII. ſect. 150. contendunt, Plutarchum eſſe lapſum: adde *Vſſerium* de Macedonum et Aſianorum anno ſolari p. 4 ſq. edit. cum *Io. Seldeni* lib. de anno ciuili veterum Iudaeorum, Lugd. Bat. 1683. 8. Sed ſecus ſentit *Corſin.* Faſt. att. tom. I. diſſ. 3. ſect. 21 ſqq. p. 143 ſqq. in primis tom. II. diſſ. XIV. p. 459. Rem tamen omnem late docteque expoſuit et diverſas veterum ſententias recenſuit atque examinavit *St. Croix* in libro claſſico, ad quem lectores ablegare licebit, Examen critique des Anciens Hiſtoriens d'Alexandre le Grand. Pariſ. 1775. 4. in diſſ. vltima ſur l'année de la Naiſſance d'Alexandre, et ſur les dernières époques de la Chronique de Paros, p. 325—348. et qui p. 334. eorum amplectitur narrationem, Alexandrum in lucem fuiſſe editum Olymp. CVI. 1. primo menſe, et Euſebium in Chronico, ex MSto reſtituto, conſentire animadvertit. *Harduin.* tamen ad *Plin.* H. N. libr. 34. ſect. 19. p. 674 ſqq. primum tredecim nummos, in honorem Alexandri M. cuſos, adtulit explicuitque, tum geminam Alexandri chronologiam digeſſit, alteram vulgarem; alteram, quam habet veram, et putat cum ſacris litteris, cum calculo Olympiadum Pliniano, nec non cum numiſmatibus veteribus ſiderumque obſeruatione conſpirare. Sed, quoniam vereor, ne iuſto longior fiam excerpendis illius rationibus et opiniunculis, id indicaſſe ſufficiat; et conf. *Gibert.* in recitat. de nonnullis Babylon. et Perſ. regibus, germanice verſa in Abhandlungen und Auszüg. der Kön. Akad. der Inſchriften, alte Geſchichte. vol. I. Lipſ. 1782. pag. 441 ſqq. et *Cuper.* in Theſ. epiſt. Lacroziano, vol. III. pag. 267. Apud *Saxium* in Onomaſt. tom. I. p. 79.

deberet concurrere, ſiue feras venaretur, ſiue ſub Ariſtotele tractaret litteras, ſiue largiretur amicis, ſiue armis experiendum cum hoſte eſſet, hoc vnum deſiderauit, vincere omnes, vinci

p. 79. annus imperii illius auſpicalis eſt, a. mundi, circ. 3669. Olymp. CXI. 1. ante C. N. 334. a. V. C. 418. (ſecundum *Harduinum* l. m. Olymp. CXIV. 1. ante C. N. 336.) Tanta vero antiquiſſimi generis fuit ipſi Alexandro aliisque perſuaſio, vt paternum genus ab Hercule, maternum ab Achille duceretur. vid. *Plutarch.* vita Alex. init. *Iulian.* Caeſar. (vbi cum Caeſare comparatur et loquens inducitur,) ibique Spanhem. p. 116. 117. *Freinshem.* in Supplem ad Curtium, vbi vita Alexandri ex monumentis veteribus copioſe exponitur, cap. 1. adde eumdem *Freinshem.* in prolegom. ad Curtium, cap. 5. vbi genealogiam Alexandri dedit. Nummi, qui Alexandri effigiem referunt, apud Vrſinum, Patinum, Begerum in theſauro numiſm. Palat. in Catalogue d'une collection de Medailles antiques, faite par la Cſſe Douair. *de Bentinck*, Amſterd. 1787. vol. I. p. 3 ſqq. in editione Curtii Snakenburgiana ad p. 1. Supplement. apud *Spanhem.* et *Heuſinger.* ad Iuliani Caeſares et alibi occurrunt. adde *Sigeberti Havercampi* diſſ. de Alexandri M. numiſmate, quo quatuor ſumma orbis terrarum imperia continentur, vt et de numis contorniatis. Lugd. Bat. 1722. 4. de numis Alexandri *Semler.* in Additamentis ad catholicam hiſtoriam, (*Allgemeine Welthiſtorie*, IV. 53 ſqq.) *Spanhem.* de cornutis Alex. M. et ſucceſſorum numis, in diſſ. de Pr. et V. Numiſm. I. 387 ſqq. et, quem citat *Heumann.* in nota mſta, de facie Alex. bicorni *Libetanzium* in diſp. cap. 3. §. 2. fin. adde *Sponii* diſſ. de l' vtilité des Medailles pour l'Etude de la Phyſionomie, adiectam editioni Iuliani Caeſarum Heuſingerianae, pag. 237 ſq. quae diſſ. pluribus abhinc annis etiam conuerſa eſt in linguam germanicam. De *Eurydice*, antea illyrico nomine *Audata* dicta, auia Alexandri M. vid. *Heumanni* et *Iac. Frider. Heuſingeri* diſſ. de Eurydice Plutarchi, adiectas editioni Plutarchi de educat. liberorum Heuſingerianae, p. 183 ſqq. — Inter codd. biblioth. regiae Matrit. cod. LXXII. nr. 123. *περὶ* Ἀλεξάνδρου refert hiſtoriam regni Macedonum a Carano, primo Macedonum rege, ad Perſeum vsque, a Paullo Aemilio victum captumque. Atque *Iriarte* in Catalogo p. 261 ſq. obſervat, id opuſculum exſcriptum eſſe ex *Dexippi* de Macedonum regibus ſummario, quod in Theſauro temporum Euſebii Caeſarienſis, Scaligeri opera illuſtrato, Amſterd. 1658. vol. I. prodiit inter graecas eiusdem Euſebii Chronicorum reliquias p. 57. ita tamen, vt nonnulla in codice mſto et in edito exemplo viciſſim vel abundarent, vel deficerent, vel diſcreparent. — De Expeditione Alexandri M. Perſica *Secouſſe* ſcripſit in Mem. de l'acad. des Inſcr. vol. V. pag. 415. In Hiſt. de l'Acad. des Sciences, ann. 1731. pag. 157 ſqq. ſunt *Buache* Recherches géogr. ſur l'etendue de l'Empire d'Alexandre et ſur les routes parcourues par ce Prince dans les differentes expeditions. — Eos, qui ſe Alexandri M. ſimiles dixerunt, recenſet *Andr. Schottus* Obſeruatt. hum. lib. III. cap. 19. — At omnes, qui ſiue in compendiis, ſiue in maioribus operibus hiſtoriam vel omnis aetatis, vel antiquae Graeciae, vel hominum illuſtrium perſequuti ſunt, de Alexandro M. iam adeo fuſe diſputarunt, vt, vberiore illius vitae expoſitione inſtituenda, acta agerem. Lepidi tamen *Luciani* dialogi in dialogis mortuorum, XIII. in quo Diogenes et Alexander diſſerunt, et XIV. in quo Philippus, pater, cum Alexandro colloquens inducitur, digni ſunt, qui legantur, et *Hemſterhuſ.* in notis, (tom. I. Oper. Luciani, p. 389 ſqq.) multa adſcripſit ad vitam moresque regis illuſtrandos. — De ſucceſſoribus illius regis doctum librum, (*Geſchichte der unmittelbaren Nachfolger Alexanders*,) confecit cl. *Conrad. Mannert*, Lipſiae 1787. mai. 8. In Theſauro Epiſtolico La Croziano vol. I. quaedam reperiuntur, quae hic adnotabo. *Theoph. Sigefr. Bayerus* p. 25. refert *Palladium* de Brachmanibus p. 3. dicere, Alexandrum ad Gangem vsque non perueniſſe, *ἀλλ᾽ ἄχρι τῆς Σηρικῆς* (Indiae Sericae) *φθάσας ἔνθα τὴν μέταξαν οἱ σῆρες* (h. e. *vermes*) *τίκτουσι, κἀκεῖ λιθίνην στήλην* etc. Idem p. 57. ſcribit, ſe in recitatione, de Scytharum origine et rebus geſtis vsque ad Herodoti aetatem, oſtendiſſe, vetuſto errore traditum eſſe, Alexandrum res geſſiſſe ad Caucaſum; prodit idem, eumdem regem ad continendas ab excurſione barbaras Scythiae nationes, a Caſpio mari ad Euxinum vsque condidiſſe murum, a Lucano, Claudiano, Hegeſippo, et in primis Procopio memoratum, et, quod quidem equites, qui imperatorem Petrum M. in expeditione Caſpia ſequuti, et ab illo miſſi eo vsque euecti ſunt, retulerunt, exſtare adhuc integrum murum a Derbento triginta admodum leucas; denique

vinci a nemine. Sed laudem, quam magno haud dubie animo ac virtute, ſiue ſimillima virtuti, ſi fortuna adſpiret, temeritate ſibi parabat, vana diuinitatis etiam apud ſuos adfectatione, iracundia, ac voluptatibus corrupit, *tam hoſtium pernicies* [b] *quam amicorum, qui ſummum bonum duceret, terrori eſſe cunctis mortalibus.* Per paucum omnino tempus rebus praefuit; nam ab Olymp. CXI. 1. quo pater eius Philippus fuit obtruncatus, vsque ad mortem Alexandri, Olymp. CXIV. 1. ante Chriſtum CCCXXIV. non plures ei effluxerunt anni, quam duodecim, et octo menſes [c], laboribus, bellis, periculis, vulneribus conſumti, dignum ſcilicet operae pretium tot exciſarum ciuitatum, tot gentium vaſtatarum, tot millium interfectorum.

De *Epiſtolis* Alexandri ad matrem, ad Antipatrum aliosque, quae vel a veteribus et frequentiſſime a Plutarcho citantur, vel ſub Alexandri nomine feruntur hodie, etiam de longiore illa ac ſuppoſititia, quae latine tantum exſtat ſub titulo *de ſitu et mirabilibus Indiae* ad Ariſtotelem, perinde vt de epiſtolis *Philippi*, Parentis, dixi ſupra lib. II. cap. X. §. 17. [vol. I. p. 683. Atque ea, quae ibi Fabricius de epiſtolis Alexandri M. ſcripſerat, ego vero conſulto omiſeram, hoc commodiore loco reſtituam. Fabricius igitur haec, quae ſequuntur, adnotarat:] *Plutarchus* in vita Alexandri p. 668. poſt adlatam Alexandri epiſtolam ad Ariſtotelem teſtatur, ex aliis etiam regis epiſtolis adparere, quod medicinae ſtudio ab Ariſtotele fuerit imbutus, et amicos laborantes conſilio iuuerit et victus rationem praeſcripſerit. [De Alexandri peritia medicinae vid. infra in elencho vett. medicor. vol. XIII. p. 51. *Harl.*] Epiſtolas Alexandri iterum citat p. 674. 686. 698. Epiſtola ad *Antipatrum* p. 675. 688. 691. 696. 794. etc. ad *Philoxenum* p. 676. ad *Parmenionem* p. 677. ad *Agonem* Teium ibid. ad *Leonidem* p. 679. ad *Athenienſes* de Samo p. 681. ad *Darium* p. 681. ad *Graecos* p. 685. ad *Phocionem* p. 687. ad *Peuceſtam* p. 688. ad *Hephaeſtionem* p. 689. ad *Pauſaniam* medicum ibid. ad *Megabyzum* ibid. ad medicum *Alexippum* ibid. ad *Craterum*, *Aitalum* et *Alcetam* p. 696. ad *Cleomenem* de morte Hephaeſtionis, Arrian. VII. de Alexandro p. 164 ſqq. Plures Alexandri M. epiſtolas laudat praeter Heſychium in Lexico tribus locis, idem *Plutarchus* de laude ſui pag. 545. *Laertius* VI. 44. *Dio* Chryſoſt. XLVII. pag. 525. et *Plinius* lib. VI. hiſt. nat. cap. 17. *Curtius* lib. IV. cap. 1. etc. vide et *Euſebium* de praeparat. XV. 2. p. 792. A. 793. B. *Plutarchum* in Phocione p. 749. vbi e Duride et Charete narrat, Alexandrum poſt victum Darium in epiſtolis ſuis nemini ſcripſiſſe Χαίρειν, niſi Phocioni et Antipatro. Confer *Aelian.* lib. I. V. H. cap. 25. *Calani* epiſtolam ad Alexandrum, *Philo* περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον p. 680. Illas vero ad diuerſos, quae Alexandri nomine leguntur in collectione la-

nique adnotat, Samaritanos in chronico Ioſuae res Alexandri iſtic geſtas adtigiſſe: credit tamen, ſub Seleucidis conditum eſſe murum, aut ſub Ponticis regibus. (adde *Bayeri* Memorias Scythicas ad Alexandrum M. in Opuſculis.) — *Bartholom. Ziegenbalg.* in epiſt. ad La Croze, ibidem pag. 383. ſcribit, ſe in libris praecipuorum Damulicorum auctorum, quorum amplum catalogum dedit in bibliotheca Malabarica, numquam inueniſſe, mentionem fieri rerum belli ab Ebraeis, Aegyptiis, Graecis et *Alexandro M.* geſtarum. *Harl.*

b) *Seneca* lib. I. de beneficiis cap. 13.

c) Praeter *Corſin.* in F. Att. *St. Croix* p. 159. *Gibertum*, *Freinshem.* et reliquos auctores citatos, vide *Eduardi Corſini* diſſertationes agoniſticas, Lipſiae 1752. mai. 8. diſſ. III. p. 85 ſq. Hiſtoriam mortis Alexandri M. et eius colloquia cum ſapientibus, arabice ſcripta, continet cod. in Bibl. Lugdun. nr. DCCCCXCIV. in Catal. Libror. illius bibliothecae p. 450. add. M. *Chriſt. Pylii* obſeru. de eruditis, de quorum morte falſus rumor. in Miſcell. Lipſienſ. tom. IV. p. 92 ſqq. *Harl.*

tina Epiſtolarum, [quae in cod. Pariſ. MMMMMMMMDCVII. nr. 3. teſte Catalog. MSS. reg. Pariſ. vol. IV. p. 474. reperitur et] quae prodiit Argentor. ann. 1593. 8. ſub titulo: *Epiſtolae Procerum mundi, regum, principum, rerumpubl. et ſapientum virorum* pro ſuppoſititiis habet *Thom. Reineſius* in Epiſtola 38. ad Chriſtoph. Adamum Rupertum pag. 312. praeſertim, quas Illyriis, Lacedaemoniis, Dario, Poro, (ita pag. 201. legendum pro Pyrrho,) et Didymo, (lege Dindimo,) Brachmannorum regi, qui apud Syncellum p. 261. male Ἄβδαμις, miſiſſe dicitur. Idem dixeris de epiſtola Alexandri, quae *de ſitu et mirabilibus Indiae* d) ad Ariſtotelem, interprete, vt falſo iactitant, *Cornelio Nepote*, fertur, editaque eſt latine, (non graece, vt adfirmat auctor Pandectarum Brandenburgenſium,) a *Iacobo Cantalaunenſi* cum eius aenigmatibus in officina Io. Gormentii, ſine nota loci, vel anni, quo impreſſa eſt, tum Venetiis 1499. 8. [vid. *Wolf.* biblioth. hebr. pag. 188.] Bononiae 1501. Pariſ. [1520. vid. Catalog. biblioth. Leidenſis pag. 390. nr. 95.] 1537. 8. et ad calcem quarumdam editionum Curtii, vt Baſil. 1517. Recuſa eſt curante *Andrea Paulino*, qui nec de auctore, neque de interprete dubitat, atque ideo in ſchola ſua Darmſtadienſi praelegendum diſcipulis ſuis inſtituit, Gieſſae 1706. 8. [Genuinas eſſe et Alexandro tribuendas epiſtolas, quarum Heſychius paſſim, cum primis in voc. Ἀπόρανοι et Σκίδος meminit, cum aliis viris doctis exiſtimat *Val. Ern. Loeſcher.* in diſſ. de ſcriptis principum, praeſertim Germanorum, Wittebergae 1698. pag. 3.] Exſtat et msta in membrana Hamburgi in bibliotheca Iohannea, et in aliis bibliothecis paſſim. [Epiſtola Alexandri de mirabilibus Indiae, et altera ad Dindymum, regem Brachmannorum, msta, cuſtoditur Oxoniae in biblioth. collegii corporis Chriſti, teſte *Ionſio* in libro de ſcriptor. hiſtor. philoſ. edit. Dornii, lib. I. cap. 13. §. 2. p. 81. vbi ille de epiſtolis Alexandri diſſerit. — *Alex. Epiſt.* de itinere ſuo et ſitu Indiae in catal. biblioth. regiae MSS. Pariſ. vol. III. et IV. in XII. codicibus, et reſponſio ad Dindymum in VIII. codd. ſeruatae dicuntur. — In biblioth. *Leidenſi*, teſte catalogo, p. 370. cod. XXXI. circ. med. ſunt Epiſtolae mutuae *Alexandri* regis ad Dindymum regem: ibid. p. 378. cod. XX. et p. 379. cod. XXIX. *Alex.* epiſtola ad Ariſtotelem de itinere vel ſitu Indiae: quarum alteri cod. adhaerent Geſta Alexandri: ibid. pag. 494. cod. XI. Hiſtoria Alex. M. atque vita Alexandri narratur in tribus codicibus p. 325. 349. 378. et p. 460. cod. arab. CCCCXCIX. de re militari Alexandri M. ac dicitur Alexandriae inuentus et ex graeco in arabicum ſermonem conuerſus. Atqui ita paſſim occurrunt eiusmodi opuſcula fabuloſa atque ſuppoſititia, quorum inueſtigatione atque enumeratione tempus perdere nolo.] Memoratur etiam a *Palladio* lib. de Brachmanibus p. 2. edit. Biſſei: διήγημα δὲ, inquit, φέρεται Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως, ἐξηγησαμένου πάντως τὸν βίον αὐτῶν (Ἰνδῶν.) Ad calcem eiusdem *Palladii* p. 85 ſqq. latine ſubiiciuntur epiſtolae mutuae *Dindimi*, regis Brachmanorum et Alexandri. [Alexandri regis Macedonum et Dindimi Brachmanorum regis per litteras collatio e cod. MS. et ex edit. Pallad. cum animadu. Geo. Henr. Martini ad calcem Operum Alcuini a Frobenio Forſtero editorum Tom. II. ſ. vol. III. Append. III. *Beck.*] De Alexandri epiſtola ad *matrem Olympiadem*, memorata *Plutarcho* in vita Alex. p. 680. *Athenagorae* p. 31. Apologiae, *Polluci* VI. ſect. 87. *Tertulliano* cap. 3. de pallio, *Minucio Felici* cap. 21. qui inſigne volumen adpellat, *Auguſtino* VIII. 5. et 27. ac XII. 10. de ciu. dei aliisque: vide notas epiſcopi Oxonienſis *Ioh. Felli* ad Cyprianum de idolorum vanitate p. 12. et *Georgium Gentium* ad canones ethicos Maimonidis p. 111. Fallitur itaque *Cellarius*, qui ex Alexandri Polyhiſtoris Aegyptiacis

d) Conf. *Fabricii* Biblioth. latin. tom. I. pag. 117. edit. Erneſti. *Harl.*

Aegyptiacis petita illa exiſtimat pag. 70. ad Minucium. *Artemon* ὁ τὰς Ἀριστοτέλους ἀναγράψας ἐπιστολάς, *qui Ariſtotelis epiſtolas recenſuit*, memoratur a Demetrio libr. περὶ Ἑρμηνείας, [ſect. 231. vbi vid. *Gale*, p. 124. edit. Fiſcheri, ſ. ſect. 223. edit. Schneideri, cuius notam p. 173. conſules.] Ita enim locum intelligo, licet alii putent, eum Ariſtotelis epiſtolas *exſcripſiſſe*, [vti Gale vertit,] et *Menagius* p. 157. ad Laert. III. 27. et 50. vel *commentario illuſtraſſe*, vt *Meurſius* in biblioth. graeca, vel *collegiſſe*, vt *Bernardus Moneta* tom. III. Menag. p. 587. Sic *Laertius* in Democrito, IX. 45. τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως. Praetereo epiſtolia quaedam Alexandri, e variis ſcriptoribus collecta a *Gilberto Cognato*, et latine edita in eius farragine epiſtolarum laconicarum pag. 441 ſq. *Philippi* regis epiſtolae quaedam in Demoſthenis orationibus ſcriptis memorantur et exhibentur, quibus adde ſis epiſtolam eius ad *Ariſtotelem* apud *Gellium* IX. 3. et *Sarisber*. IV. 6. Policrat. Epiſtolarum ſcriptione σφόδρα εὐδοκιμεῖν Philippum, eloquentiam edoctum Thebis apud Epaminondam, ſcribit *Dio* 2. de regno p. 23. Eius epiſtolam ad *Menecratem*, medicum, commemorat *Athenaeus* VII. p. 289. λόγου δεινότητι σοφιστικῶς καλλωπιζόμενος Philippus perſtringitur a *Plutarcho* in vita Alex. p. 668. *Cicer*. II. 14. Offic. *Exſtant epiſtolae et Philippi ad Alexandrum, et Antipatri ad Caſſandrum et Antigoni ad Philippum filium, trium prudentiſſimorum, (ſic enim accepimus,) quibus praecipiunt, vt oratione benigna multitudinis animos ad beneuolentiam adliciant, militesque blande adpellando deliniant.* — *Parmenionis* epiſtola ad Alexandr. memoratur ab *Athenaeo* XIII. pag. 607. *Theopompi* pag. 595. *Gorgi* μεταλλευτοῦ Chalcidenſis apud *Strabonem* IX. pag. 407. vbi confer Caſaubon. commentar. *Olympiadis* ad eumdem Alexandrum *Pollux* VII. ſect. 28. et *Plutarch*. in vita Alex. pag. 688. *Antipatri* longa epiſtola, Olympiadem criminantis, ibid. et *Arrian*. VII. de Alexandro p. 155. *Antigoni* ad Zenonem Citieum epiſtola, *Laert*. VII. 7. etc.

Strabo lib. II. p. 69. [p. 102. B. edit. Almel.] ex Patrocle refert, Alexandrum ipſum accurate omnia in expeditione ſua indagaſſe, curaſſeque ſibi locorum deſcriptiones a peritiſſimis hominibus, (*Diogneto* puta et *Baetone*,) exhiberi. Hinc eſt, quod Alexandri Magni *hodeporicon*, a Strabone laudatum, viri docti memorant [e]). Ἐντολὰς eius ἐγγράπτους Cratero a rege traditas, et ὑπομνήματα τοῦ βασιλέως ſiue commentarios poſt mortem Alexandri repertos, in quibus de variis ſumtibus in memoriam Hephaeſtionis faciendis perſcripſerat, meminit *Diodorus Sic*. XVIII. p. 588. [¶] *Fabric*. De ſcriptis Alexandri M. agit *Sixtus Senenſis* biblioth. S. lib. 2. p. 49. *Heumann*.

Ephemerides Alexandri ſiue *Diarium* citari a *Plutarcho* in eius vita pag. 706. notauit in indice auctorum, Plinio citatorum, Harduinus. At ephemerides ſequutum ſe ait Plutarchus, tum hoc loco, tum pag. 677. ὥς ἐστι λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφημερίδων. Sed et lib. I. Sympoſ. quaeſt. 6. ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐφημερίδων. Verum ab Alexandro ipſo ſcriptas non addit: quin ab alio, (regis comitum aliquo,) compoſitis vſum ſe innuit, dum extrema eius, et mortem ipſam quum p. 706. retuliſſet, ſubiungit: τούτων τὰ πλεῖστα κατὰ λέξιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν οὕτω γέγραπται. *Arrianus* lib. VII. p. 195. αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσι. p. 166. οὕτως ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ταῖς βασιλείοις ἀναγέγραπται. Ab *Eumene Cardiano*, (*Aeliano* III. 23. Var.) et *Diodoto Erythraeo* ſcriptas eſſe Alexandri ephemerides, teſtatur *Athenaeus* X. pag. 434. et Strattidem Olynthium Suidas [atque *Eudocia* in Ἰωνιᾷ p. 381.] referunt, compo-

 ſuiſſe

e) Conf. *St. Croix* Examen pag. 20. *Harl.*

ſuiſſe libros quinque περὶ τῶν Ἀλεξάνδρε ἐφημερίδων. Confer *H. Dodwellum* diſſ. IX. de Cyclis ſect V. qui iunioris aeui illas ephemerides eſſe putat; in eo tamen certe fallitur, quod pag. 372. negat illas vir doctiſſimus vnquam mentione dignatum Arrianum. [conf. *St. Croix* Examen etc. pag. 20.]

Idem *Plutarchus* in Alexandri vita p. 677 refert, quod, vbi fuiſſet otium, tempus inſumſerit rex ἢ κυνηγῶν, ἢ συντάττων, ἢ δικάζων τι τῶν πολεμικῶν, ἢ ἀναγινώσκων. Verba ἢ συντάττων Cruſerius reddit: *vel commentando*, Amiotus: *il compoſoit quelque choſe.* Sed Guarinus Veronenſis: *aut componendis rebus impertiebat.* Et rectiſſime, ni fallor, συντάττων non minus quam δικάζων participium referri poteſt et debet ad id, quod ſequitur τι τῶν πολεμικῶν, vt ſenſus ſit, quem Xylandri etiam verſio admittit, eum in rebus militaribus vel conſtituiſſe aliquid ac compoſuiſſe, vel ius dixiſſe.

Teſtamentum Alexandri, quo ſingulis ſatrapis ſuis prouincias, quibus praeerant, regendas legauerit, memorat *Ammianus Marcellinus* XXIII. 6. *vt bella praetereamus Alexandri, et teſtamento nationem omnem in ſucceſſoris vnius iura translatam.* Coram hoc conſtituiſſe regem, conuocatis ante lectum ſuum ducibus, tradit ſcriptor libri I. Maccabaeorum cap. 1. v. 7. [cuius auctoritatem *Tellier* ad Curtii locum memorandum, aliique vindicare ſtuduerunt.] Sed ſi auctorem excerptorum chronologicorum, a Scaligero editorum, p. 72. audimus, veniens ad mortem Alexander, *teſtamentum ſcripſit, vt vnusquisque Principum regnarent ſinguli in proprias eorum prouincias, ſic, Macedonia quidem Arideum* etc. *Diodorus* quoque *Siculus* XX. p. 809. auctor eſt, teſtamentum, (τὴν ὑπὲρ ὅλης βασιλείας διαθήκην,) ab Alexandro depoſitum fuiſſe apud Rhodios [f]. Sed famam eius rei vanam ſe comperiſſe ſcribit *Q. Curtius* X. 10. 6. [vbi vid. interpr. in edit. Snakenb. p. 809.] et apud *Lucianum* in dialogis [?] mortuorum tom. I. p. 290. negat Alexander, ſibi per inopinam mortem integrum fuiſſe de regni ſucceſſoribus quicquam ſtatuere.

Vetus interpres latinus Kyranidum in prooemio: *Volo et ſcire*, inquit, *quod eſt apud Graecos quidam liber Alexandri Magni* de VII. herbis VII. planetarum *et alter qui dicitur Theſſali Myſterium ad Hermem de XII. herbis XII. ſignis attributis, et de VII. aliis herbis per VII. alias ſtellas.* Sed hoc non maioris fidei eſt, quam quae *de lapide philoſophorum* epiſtola ſub Alexandri nomine fertur a chemicis inter ſcriptores artis auriferae, Baſil. 1593. et 1610. tomo I. vel quae *hebraice* exſtare teſtatur Bartoloccius I. Biblioth. Rabbin. p. 482. *dicta memorabilia Alexandri Macedonis Cornuti. Et epiſtola Alexandri ad matrem* tempore mortis miſſa, et de verbis a matre prolatis dum illam legeret, et de morte Alexandri [g]. Fabulis

f) Conf. *St. Croix* in Exam. p. 159 ſqq. qui locum lib. I. Maccab. ita explicat, Alexandrum diuiſiſſe regna ſua et prouincias inter ſuos duces, non vt hi tamquam reges, ſed tamquam ſatrapae poſſideant. (qu' Alexandre partagea ſon royaume aux Grands de ſa cour, pour le poſſéder, non pas en toute ſouveraineté, mais ſeulement en qualité de Satrapes.) Idem p. 165 ſqq. alios excitat, qui diviſionem illam imperii, ab Alexandro mandatam teſtentur, et, quod Alexander mores Perſarum imitatus eſt, eos quoque regem in ordinandis prouinciis ſequutum eſſe contendit; idem vaticinium Daniel. XI. 4. de diuiſione imperii poſt mortem Alexandri eſſe intelligendum exiſtimat pag. 167 ſq. *Harl.*

g) De Alexandri ſcriptis nullius fidei apud Iudaeos vid. *Wolf.* in biblioth. hebraea tom. I. pag. 185 ſq. de dramate quodam graeco ſupra, in vol. II. cap. 22. pag. 406. *Harl.*

Iis etiam adſcribas licet, quae de Alexandri codice hebraico legis Moſaicae, in quo nomen Dei aureis vbique ſcriptum fuerit litteris, garriunt Talmudici [h]) in tractatu Sopherim. Quae vero de Alexandri veneratione aduerſus nomen Dei et Pontificem Iudaeorum Iadduam tradit *Ioſephus* XI. 8. Antiq. conſentientibus Talmudicis in Ioma f. 69. 1. et auctore commentarii maioris in Leuiticum (Vajikra Rabba) ſect. 13. his vtpote a Curtio, Diodoro, Arriano, Plutarcho non modo praeteritis, ſed etiam cum iſtorum narratione [i]) aegre conciliandis, ita quisque, vt voluerit, addet vel demet fidem. Vti nec Chryſoſtomo [k]) facile accredas, Alexandrum Senatus Romani decreto Deum habitum decimum tertium fuiſſe. *Fabric.* Mahumedani falſa quoque de Alexandro tradere ſolent. Huc pertinet *Ibrahim Ben Marigi* Hiſtoria Alex. M. in cod. Leidenſi MCLXXXVII. teſte catalogo, pag. 484. *Harl.* — Bohemi hodienum oſtentant priuilegium ab Alexandro M. ſibi datum: quod exſtat et νοθείας conuincitur in Rengeriſchen Staat von Boehmen, pag. 113 ſqq. *Heumann.*

Vir, munerum amplitudine illuſtris, ſed ingenio et humanitate nobilior *Gisbertus Cuperus* in commentario ad ἀποθέωσιν Homeri pag. 162. iam pridem ſpem fecit ſuarum *diſſertationum de Alexandro vero ac falſo:* quae vbi lucem viderint, nihil non veri atque certi in hoc genere illuſtratum confirmatumque, quicquid contra eſt falſi ac commentitii, argumentis haud inficiandis reiectum atque conuictum exhibebunt. [¶] *Fabric.*

Iis, qui iam laudati ſunt, addi poſſunt:

Io. Wagneri diſp. praeſ. M. *Theodoro Kirchmaiero*, de virtutibus Alexandri potioribus, Wittenbergae, 1670. 4.

Fr. Vincentii Faſſinii de Alexandro M. ingreſſo Hieroſolyma, antequam ſe ad Hammonis oraculum conferret, Exercitatio, in qua Flauii Ioſephi narratio defenditur. *Accedit altera de eiusdem regis imperii diuiſione, ad lib. I. Macc. cap. I.* Florent. 1780. 8.

I. C. de Berger. diſſ. de meritis Alexandri M. in diuinam humanamque ſapientiam. Witteberg. 1739. 4.

I. B. A. V. A. M. (h. e. *Iac. Bruckeri*, Aug. Vindel. Art. Mag.) meditationes philoſophicae de falſa virtute, exemplo Alexandri M. Ienae. 1720. 4.

Idem *Iac. Brucker.* in hiſtor. critica philoſ. tom. I. pag. 1349 — 1355.

Batailles d'Alexandre le Grand. — peintes par *C. le Brun* et gravées par *Seb. le Clerc*, avec le texte. Pariſ. 1784. 4.

Hiſtoriam Alexandri perſequitur et multos tam veteres, quam recentiores ſcriptores de illo rege, eius bellis aliisque rebus, quae ad noſtrum inſtitutum non pertinent, excitat cel. *Beck* in Anleitung zur Kenntniſs der allgemeinen — Geſchichte, tom. II. Lipſ. 1788. pag. 2 ſqq. *Harl.*

II. *Catalogus*

h) Locum profert *Guil. Schickardus* de Iure Regio Hebr. pag. 96. edit. Carpzouianae.

i) Vide *Anton. van Dalen* in diſſ. de Hiſt. Ariſteae cap. 10. pag. 75 ſq.

k) Homil. 26. in 2. ad Corinth. Confer *Petavium* dogm. Theol. de incarnatione lib. XIV. pag. 509 ſq. et *Steph. le Moyne* not. ad Varia ſacra pag. 150 ſq.

II. *Catalogus ſcriptorum de rebus geſtis Alexandri M.*

e Matthaei Raderi proluſ. et Ioh. Freinshemii Prolegomenis ad Curtium, et Tho. Reineſii Epiſtola ad Hoſmannum XXXVIII. quorum obſeruatis mea adiunxi.

[*St. Croix* in Examen etc. ſect. I. pag. 7 — 42. multos veteres, qui vitam geſtaque Alexandri varia fortuna expoſuerunt, recenſet, et de ſingulorum fide atque auctoritate iudicat, quod ſemel adnotaſſe ſufficiat. *Harl.*]

Abrahamus Aben Pharcg Mſuli, arabice MS. in biblioth. Bauarica, extrema parte mutilus.

Ado, Archi-Ep. Viennenſis, ſaeculi IX. ſcriptor latinus in Chronico, et *Chronicorum vniverſalium ſcriptores* ad vnum omnes, *graeci*, Euſebius, Syncellus, Malalas, Glycas, Cedrenus, Zonaras, Conſtantinus Manaſſes, Chron. Paſchale ſiue Alexandrinum etc. *latini* Freculſus, Marianus Scotus, Otto Friſingenſis, Abbas Vrſpergenſis etc.

Aeſopus, latinus interpres hiſtoriae graecae fabuloſae de Alexandro, quam ad *Calliſthenem* auctorem referunt codices MSS. Vide *Cangii* gloſſarium graecum in Ἐβέλλινος, *Iuretum* ad Symmachi IV. 33. edit. primae et *Barthium* II. 10. Aduerſar. Verſionem ſuam Aeſopus iſte dicat Conſtantini M. filio. [vid. paullo poſt ad *Calliſthenem* et *Iulium Valerium.*]

Agatharchides ſiue *Agatharchus Cnidius*, Grammaticus et rhetor, anagnoſtes Heraclidae Lembi, Cinnaei alumnus, Peripateticus, quem ſub Ptolemaeo Philometore [l]) ac deinceps vixiſſe obſeruant Voſſius de Hiſt. Gr. et Reineſius p. 311. ad Hoſmannum. De eius aetate adeundus eſt *Henr. Dodwell.* in diſſ. de aetate ſcripti de mare rubro, quae praefixa eſt tom. I. Geographorum minorum Hudſoni. Agatharchidae nomen non modo apud Rufinum et Freculſum corruptum eſt, vt obſeruat praeter Voſſium *Meurſius* pag. 1200. Biblioth. Graecae, ſed et apud *Theophylactum Simocattam* VII. 17. Hiſt. pag. 190. edit. Regiae pro Ἀναρχίδης legendum Ἀγαθαρχίδης ὁ Γνίδιος. Attice ſcripſit, non Cretenſium dialecto, vt ex male intellectis Photii verbis tradit A. Schottus atque inde Freinshemius. Alexandri M. res attigit in libris περὶ Ἀσίας, quos laudant Diodorus Sic. Phlegon, Lucianus et Athenaeus, a quo decimus liber laudatur. Hunc [?] vltimum fuiſſe illius operis conſtat e Photii cod. CCXIII. In eodem forte ſucceſſorum quoque Alexandri res fuit perſecutus, vnde Ioſepho XII. 1. laudatur ὁ τὰς τῶν διαδόχων (Ἀλεξάνδρου) πράξεις συγγραψάμενος, ex quo habet quae retulit lib. I. contra Apionem pag. 1050. Eiusdem forte operis pars fuere Φρυγιακά, quae laudat Plutarchus de Fluminibus. Scripſit praeterea hiſtoriam τῶν εἰς τὴν εὐρώπην libris XLIX. teſte Photio,

l) Vide H. Dodwelli diſſ. de aetate ſcripti de mari rubro, quae praefixa eſt tomo I. Geographor. minor. Hudſoni. *Peripateticus* dicitur *Straboni* libr. XIV. Ἀγαθαρχίδης ὁ ἐξ περιπάτων, συγγραφεύς. Attice ſcripſiſſe notat *Photius* cod. CCL. ὅτι κέχρηται ὁ συγγραφεὺς, ἀττικιστὴς καίτοι ὤν, τῇ τῆς καμάρας λέξει, *ſcriptor, licet atticae dictionis obſeruans, tamen* καμάρας *vocabulo* (minus attico) *vtitur;* ita enim vertendus ille locus, non, vt Schottus, *Camarae tamen*, (vrbis in Creta,) *dialecto vtitur.* Conf. *Ez. Spanhem.* diſſ. IV. de vſu numiſm. p. 309. edit. Amſtel. [conf. infra, libr. V. cap. 38. tom. IX. pag. 449. libr. VI. cap. 8. §. 1. fin. vol. XII. pag. 749.]

Photio, et de mari Erythraeo ſiue Arabico ſinu libros V. quod opus Strabo XVI. pag. 779. et Plutarchus VIII. 9. Sympoſ. legiſſe ſe teſtantur. Excerpta a Photio cod. CCL. ſeruata Graece primus edidit H. Stephanus ann. 1557. 8. cum Cteſiae et Memnonis quibusdam et Appiani: latine vertit *Laur. Rhodomannus* ann. 1594. 8. [conf. ſupra ad Cteſiam in vol. II. p. 741. not. *tt*] et *R. Brettus* Anglus Oxon. 1597. 8. praeter *A. Schottum* in ſua Photii editione. Hinc recudi curauit cum interpretatione Rhodomanni *Ioh. Hudſon.* tom. I. Geographor. minorum, Oxon. 1698. 8. adſperſis notis. Scripſiſſe praeterea Agatharchidem refert *Photius*, ſed quae ipſe non viderit, ἐπιτομὴν τῶν περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναγεγραμμένων libro vno. Περὶ τρωγλοδυτῶν libros V. et Epitomen Λύδης [m]) Antimachi. Epitomen τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων, *eorum, qui de mirabilibus ante eum ſcripſerant*, vt titulum illum exponit *Ionſius* II. 12. [n]) Περὶ ἀνέμων, (vt eidem Ionſio viſum,) Ἐκλογὰς ἱστοριῶν, et περὶ τῆς πρὸς φίλους ὁμιλίας. Incertum, idem ne ſit Agatharchides, quem Samium adpellat *Plutarchus* in Parallelis minoribus p. 305. vbi librum ſecundum eius περσικῶν, et libro de Fluminibus, vbi librum quartum eius laudat περὶ λίθων. Niſi pro Agatharchide legendum ibi *Agathyrſides.* Certe *Agathyrſides* Samius quarto Περσικῶν memoratur a *Stobaeo* Serm. 7. de Fortitudine.

Agis, Argiuus peſſimorum carminum poſt Choerilum conditor, quibus Alexandro adulatum refert *Curtius* VIII. 5. 8. Meminit et *Arrianus* IV. p. 262. de Expeditione Alexandri.

Amyntianus, qui ad Marcum Antoninum imp. ſcripſit librum de Alexandro M. illaudatum *Photio* cod. CXXXI. Praeterea librum de Olympiade Alexandri matre, tum vitas parallelas Philippi Macedonis et Auguſti imp. Dionyſii, Siciliae tyranni ac Domitiani. Dubitat Freinshemius, idem ne ſit Amyntianus, cuius περὶ ἐλεφάντων laudat Schol. Pindari pag. 33.

Anaximenes Lampſacenus, rhetor, qui Φιλιππικά, quorum ſeptimum citat [¶] Suidas in Μάσειρα, et τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις, teſte *Laertio* II. 3. ſcripſit. Vide, quos citavi lib. II. cap. XXIV. §. 9. [T. II. p. 652.] Vſus hoc Anaximene etiam *Plinius* lib. XII. Hiſt. quo deſcribit arbores, quas in orbe Indico mirata eſt Alexandri victoria. Meminit et *Valerius Max.* VII. 3.

Andronicus, qui res Alexandri ſcripſit, memoratur in Volaterani Anthropologia. Freinshemius ait, eum citari a Plutarcho in Ariſtide. Sed fruſtra hoc in vita illa quaeſieris. Reſpiciturne *Andronicus Alypius*, quem inter Graecorum Hiſtoricos ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios laudat Hieronymus praef. ad illum prophetam? [diuerſus ab *Andronico*, peripatetico, aliisque, de quibus vid. Catalogum Peripateticorum.]

Androſthenem, Thaſium, qui cum Nearcho nauigauit, citat *Strabo* XVI. p. 766. Periplum Indiae Athenaeus III. p. 393. et *Marcianus Heracleota* in Periplo p. 63. Plura *Voſſius* de Hiſt. Graecis pag. 463. Mentio et apud *Arrianum* VII. pag. 162.

Angelus

m) Mentio huius libri Antimachi apud Suidam in Ὀργεῶνες.

n) Pag. 206 ſq. edit. Dorn. vbi explicat, quis ſit θαυμάσιος, et qui fuerint ſcriptores θαυμασίων, negatque, Agatharchidem illis eſſe adnumerandum. *Harl.*

Angelus Coſpus, Bononienſis, vitam Alexandri M. a Iohanne Monacho ſcriptam, latine vertit. [Subnectitur editioni Curtii, Lugduni 1584. 12. *Heumann.*] Praefigitur editioni Diodori Siculi, quae prodiit Baſileae apud H. Petri, ann. 1545. et e Iohanne Zonara eſt excerpta.

[*Anonymi* cuiusdam auctoris hiſtoria graeco-barbara de vita et rebus geſtis Alexandri M. in biblioth. Caeſareo-Vindobonenſi, teſte *Lambecio* vol. V. cod. CCXCVII. nr. V. p. 547. Atque eiusmodi hiſtoriae Alex. in biblioth. Leidenſi aliisque ſeruantur mstae. *Harl.*]

Anticlides, citatur a *Plutarcho* in Alex. pag. 691. et *Laertio* VIII. 11. Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρȣ. Athenienſem fuiſſe, teſtatur Athenaeus. Laudat eum etiam Harpocratio in Καλαύρεια, et Ἐξηγητικὰ ipſius tribus in locis, [in Ὀξυθύμια, Παλαμναῖος, et Προκώνια] vbi quidam codices interdum habent Αὐτοκλείδης, vti legitur etiam apud *Plutarchum* in Nicia p. 539. Hanc lectionem praefert in Biblioth. Attica Meurſius, ſed altera praeplacet Mauſſaco, et apud *Athenaeum* quoque XI. pag. 473. eſt Ἀντικλείδης ἐν ἐξηγητικῷ. Atque ita ſcriptum eſt in Scholiis minoribus et apud Euſtathium ad Homerum, [et in Schol. Marcianis p. 177. ad Iliad. VII. 44.] Scripſit et νόϛων libros, quorum octauum et ſeptuageſimum citat idem IX. p. 384. Meminit eiusdem operis praeter Athenaeum, *Clemens Alex. Euſebius* IV. Praeparat. Scholiaſtes Ariſtoph. et Suidas. De illius Δηλιακοῖς, aliisque ſcriptis *Voſſius* in Hiſt. Graecis pag. 322. *Anticlidem* in hymno ſolis laudat *Kircherus* tom. III. Oedipi p. 128. *Fabric.* conf. *Burette* in Mem. de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. vol. XIII. p. 215. et *St. Croix* Exam. p. 22. qui fidem tribuit eius narrationi. *Harl.*

Antidamantis, Heracleopolitae, hiſtoria Alexandri M. et libri morales citantur a Fulgentio in Veſpillones, et ſabre. Quod vero Freinshemius hinc eum latine ſcripſiſſe colligit, parum veriſimile id Reineſio videtur, qui obſeruat, eumdem Fulgentium laudare et alios graecos ſcriptores, Steſimbrotum Thaſium, Diophantum Lacedaemonium, [¶] Soſicratem, Mnaſeam (Callimachum, Demoſthenem) ex latina interpretatione, perinde vti rhetores latini Aquila et Rutilius Lupus Demoſthenis, Hyperidis, Ariſtotelis et aliorum Graecorum verba latine producunt. Notauit hoc de Fulgentio etiam Voſſius erudito opere de Hiſt. Graecis.

Antigenes, citatur a Plutarcho in Alex. p. 691. incertum, an idem de quo p. 703 ſq. et quem laudat Plinius. *Fabric.* Diuerſus ab Antigenide, de quo *Burette* in Mem. de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. tom. XIII. pag. 297 ſqq. adde *Villoiſ.* prolegg. ad Apollonii Lex. Homer. pag. 20. *Harl.*

Antiſthenes, qui a Phlegonte laudatur, eſt Rhodius, hiſtoricus, vt recte coniiciebat Voſſius, et conſtat ex *Polybio* Excerpt. Peireſc. p. 69. Ceterum narratio de Alexandro M. quae Volaterrano memoratur, et graece adhuc ſub Antiſthenis, vel Calliſthenis nomine exſtat MS. in quibusdam Bibliothecis, commentitia videtur viris doctiſſimis. Vnde Allatius Pſeud-Antiſthenem vocat, locum ex ea adſerens capite 2. de Engaſtrimytho.

Antoninus, Archi-Ep. Florentinus, in prima parte ſummae hiſtorialis, latine compoſitae, fabulas de Alexandro refert non paucas, quas depromſit e Iulio Valerio, ſiue Aeſopo, de quibus ſuo loco.

Appianus,

Appianus, Alexandrinus, praecipue in Syriacis: *quae, quisquis legerit*, inquit Reineſius, *videbit nugas, quas de Alexandro nugatus eſt Suidas.*

Appion Pliſtonices, Alexandrinus, grammaticus, inter alia de Alexandri regis laudibus ſcripſit, teſte *Gellio* VI. 8. Cetera eius ſcripta retuli infra in capite de Flauio Ioſepho.

Archelaus, chorographus τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρε πατηθείσης γῆς. *Laert.* II. 17. Iubae et Archelai regis libros citat *Solinus*, vbi de rebus Indicis agit cap. 52. et *Plinius* XXXVII. 3. Archelai vel Aſclepiadae, tum Parmenionis, Poſidippi et aliorum in Alexandrum epigrammata leguntur lib. IV. Antholog. pag. 454. lib. III. pag. 347.

Aretinus. Vide infra in Qualchino.

Ariſtobulus, Ariſtobuli F. Caſſandrus, ſ. Caſſandrinus, Alexandri comes, eo ſuperſtite ſcripſerat de ſingulari certamine Alexandri cum Poro, quem librum ob incredibilem adulationem in fluuium Hydaſpin rex proiecit, teſte *Luciano* de ſcribenda Hiſtoria cap. 12. tom. I. p. 610. [tom. II. pag. 16. vbi vide interpr. in edit. Reitzii; at conf. *Arrian.* in praef. et *St. Croix* in Exam. p. 19 ſq.] Sed poſt regis mortem, (annos iam octoginta quatuor natus, vt idem *Lucianus* in Macrobiis [cap. 22. p. 224. tom. III. Reitz.] auctor eſt,) ſcripſit Hiſtoriam, quam vt fide digniorem prae ceteris ſequi adfirmat et frequenter laudat *Arrianus* libris de Alexandro. Laudat et *Plutarchus* in Alexandro pag. 672. 673. 674. 676. 691. 706. Strabo, Athenaeus etc. vide *Voſſium* de Hiſt. Gr. pag. 55. [P] De Ariſtobulo, Iudaeo, dixi infra in Catalogo Peripateticorum.

Ariſtoxenus in ſuis ὑπομνήμασι egit etiam de Alexandro, vt adparet ex *Plutarcho* Alex. pag. 666. forte etiam in Hiſtoriis, quas Suidas memorat. De ſcriptis eius dixi infra capite X.

Ariſtus et Aſclepiades τῶν τὰ Ἀλεξάνδρε ἀναγραψάντων. *Arrian.* VII. p. 158. Vide quae de Ariſto, Salaminio, *Voſſius* in Hiſt. Graecis p. 62.

Arriani, Nicomedienſis, libri VII. περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρε adhuc ſuperſunt, qui prae ceteris ſequi ſe ait auctores Ptolemaeum Lagi et Ariſtobulum. [conf. infra, libr. V. cap. 8.] Laudatur *Arrianus* Aeneae Gazaeo in Theophraſto p. 23. ὅτε Ἀῤῥιανὸς, ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον, ἢ μυθωδέστερον συγγράφων, μνήσθη. Exſtant etiam eiusdem Arriani Indica. *Fabric.* conf. *Guiſchard* praef. ad eius verſionem Tactic. Arriani: eumdem in Mém. milit. tom. I. diſc. prélim. p. 38. et Mém. milit. ſur les Grecs et les Romains, tom. I. p. 280 ſq. atque *St. Croix* in Exam. p. 22 ſq. et p. 197. *Harl.*

Alius *Arrianus*, poeta, qui carmine heroico graece Ἀλεξανδρειάδα condidit libris XXIV. et Virgilii Georgica reddidit graecis verſibus et poemata in Attalum, Pergami regem, conſcripſit, Suida teſte. *Fabric.* adde Eudoc. in Ἰωνιᾶ pag. 67. *Harl.*

Aſclepiades. Vide paullo ante *Ariſtus.*

[*Athenaeus* multa profert excerpta ex ſcriptoribus de vita Alexandri M. add. *Bayle* Diction. crit. v. Macedoine, et pluribus articulis ibi citatis. *Heumann.*]

Baeton ſiue *Biton* ὁ τῦ Ἀλεξάνδρε βηματιστής, ſiue *itinerum eius menſor*, memo[illegible]s Polybio, *Plinio* VI. 17. et 19. VII. 2. et Indice libri VI. et XIII. *Solino* cap. 52. Scrip[illegible] σταθμοὺς τῆς Ἀλεξάνδρε πορείας, teſte Athenaeo lib. X. pag. 442. Hi ſunt forte Ἀσιατικοὶ

 σταθμοὶ,

σταθμοὶ, Straboni laudati. De Bitone, qui iunior fuit, et ad regem Attalum ſcripſit, dixi infra inter ſcriptores rei militaris.

Βάρων ἱστορικὸς, (*Varro*) ἐπιτομὴν τῶν κατ᾽ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα. Suid.

Petrus Bizarrus, Sentinas, ſcriptor recens, in Perſica Hiſtoria, latine edita et XII. libris perſequente res Perſarum ab Aſſyriorum vsque imperio ad annum Chriſti 1581.

Callinicus, Sutorius Syrus, ſiue Arabs Sophiſta τῶν κατ᾽ Ἀλεξάνδρειαν ἱστοριῶν libros X. ſcripſerat, Suida teſte. At Freinshemius *Calinium*, Syrum, ſcriptoribus de Alexandro accenſet, memoratque Plutarchum in Ariſtide. Sed eſt haec citatio ad baliſtam, vt ait Reineſius. Nam a Plutarcho nusquam nominatur. At, Suida obiter inſpecto, Callinicum de rebus geſtis Alexandri ſcripſiſſe adfirmant Volaterranus, Carolus Stephanus in Elucidario et alii. Sed Alexandrinarum rerum, ſiue ciuitatis Alexandriae Hiſtoriam ſcripſerat hic *Callinicus*, quam reſpicit et Hieron. praefat. in Danielem, vt Voſſio probe animaduerſum. Sed male idem Voſſius, [¶] inemendato Suidae codice deceptus, ait, Callinicum hunc ſcripſiſſe ad medicum Galenum. Nam ad imp. Gallienum miſit προσφωνητικόν. vide *Ionſium* p. 284. et *Valeſium* ad Ammiani XXIII. 3.

Calliſthenes, Olynthius, propter condiſcipulatum ſub Ariſtotele, cuius conſobrinus fuit, Alexandro primum percarus, et ab ipſo rege ad prodenda memoriae acta eius accitus, teſte *Iuſtino* XII. 6. deinde propter aſperius ingenium inuiſus, et ab eo interfectus condidit hiſtoriam Alexandri, quam praeter *Strabonem* XVII. pag. 813. reſpicit *Plutarchus* Alex. pag. 680. 684. 685. Quae vero hodie ſub Calliſthenis nomine de Alexandro ſuperſunt MSta graece in quibusdam Bibliothecis, [e. gr. Pariſina. vid. Catal. MSSt. bibl. Pariſ. tom. IV. cod. MMMMDCCCLXXVII. et decies adhuc; item fragmentum, cod. MMMMMMXLI.] ea ex Perſico vertit *Simeon Sethus*, et nomen Calliſthenis, (vel Antiſthenis, de quo ſupra,) plane mentiuntur, cum inepta quaedam contineant commenta, deſtituta omni prorſus vtilitate et amoenitate, vt iudicat *Iſ. Voſſius* pag. 33. ad Melam [o]). Loca quaedam ex illo ſcriptore graece produxit *Iulius Caeſar Bulengerus* de Circo cap. 13. 30. etc. Meminit et Caſaubonus ad Polyb. Salmaſius ad Solin. Idem *Caſaubonus* Epiſt. ad Ioſephum Scaligerum CCCCII. *Exſtat in Bibliotheca* (Regis Galliae) *Pſeudo-Calliſthenis hiſtoria rerum Alexandri. Obſeruaui hoc* μύθευμα *totidem fere verbis in Ebraeorum ſermonem verſum a Pſeudo-Gorionide. Et ſane cum voluptate quaedam contuli, multaque in textu etiam Italico emendaui, praeſertim virorum et locorum nomina. Admiror vero impoſturam. Scaliger* ad Caſaubon. Epiſtola CXIII. *Pſeudo-Calliſthenes, puto, idem eſt cum eo libro, quem in calce Georgii Syncelli habeo. Eſt opus fabuloſum. Ab eo non potuit accipere Pſeudo-Gorionides, ſed a latino, quod MStum me aliquando vidiſſe memini, vbi multa quoque ineptiſſima erant.* adde Epiſt. CXV. ad quem Caſaubonus Epiſt. CCCCXIII. *Pſeudo-Calliſthenes non eſt ille ſcriptor, quem habes*

o) *Cic.* de Oratt. II. cap. 14. init. iudicat, Calliſthenem ſcripſiſſe rhetorico paene more. add. *Cic.* ad Quint. fratr. II. 13. coll. *Mureto* in Var. Lect. lib. II. cap. 5. *Longin.* de ſubl. ſect. III. 6. ibique interpr. p. 19. edit. Tollii, *St. Croix* Exam. p. 12 ſqq. in primis *Hemſterhuſ.* ad Polluc. IX. 93. pag. 1075. vbi is plures *Calliſthenes* docte diſcernit, eorumque, praecipue *Olynthii*, opera, a veteribus memorata, recenſet. *Harl.*

habes Codici Monachi adnexum, ſed alius, haud paullo κομψότερος et qui decenter ἐπιεικῶς mimum agit. Demiror impoſtores illos; nam ante multa ſaecula prodiiſſe id fragmentum, ſatis conſtat. Etſi autem libro, quem habes, idem μύθευμα continetur, Pſeudo-Gorionidem tamen, qui non ſemel Calliſthenem laudat, hunc potius, qui penes me eſt, transſcripſiſſe καὶ μεταφράσαι non dubito, ſiue graece eum legerit, quod non puto, ſiue latine, aut gallice. De latina verſione huius ſcripti dixi in *Aeſopo*, infra de *Iulio Valerio* et Qualinchino: de germanica in *Ioanne Hartliebo Mollero.* [*Clement.* in Bibl. curieuſe hiſt. et critiq. tom. I. p. 179 ſqq. citat deſcribitque latinas verſiones: *Hiſtoria Alexandri magni — de preliis.* Argent. 1486. 1489. fol. 1490. 4. 1494. fol. — editionem antiquiorem, ante annum 1480. factam, memorat *Goetze* in Memorabil. biblioth. Dresd. vol. I. p. 259. et lepida barbari ſermonis latini profert exempla. Fabulas quasdam abſurdas ex illo libro iterauit cl. *Walch*, Rector Gymnaſii Schleuſingenſis, in programmate III. de quibusdam antiquis libris, germanice ſcriptis, Schleuſingae 1773. p. 1 ſqq. — Ex hiſtoria Alexandri — de proeliis orta fuerit verſio germanica, in qua *Euſebius*, neſcio qua de cauſſa, auctor hiſtoriae nominatur, vel potius fingitur:

Die Hiſtorie von dem groſſen Alexander, wie die Euſebius beſchrieben hat. In calce: *Hie endet ſich di Hiſtori Euſebii von dem groſſen König Alexander. Als die der hochgelehrt doctor Iohann Hartlieb zu münchen durch lieb des durchleuchtigen fürſten etc. Herzog Albrechts ſeligen gedächtniſſ in teutſch transferirt vnd beſchrieben hat, gedruckt vnd volendet durch Anthoni Sorgen in der keyſerlichen ſtat Augſpurg — Anno — Im LXXVIII.* (1478.) fol. vid. cel. *Zapf.* Augsburg. Buchdrucker-Geſchichte, tom. I. p. 46. de antiquiore edit. an. 1472. p. 23. et cel. *Panzer.* in Annalen der ältern deutſchen Litteratur — Nürnberg 1788. 4. pag. 106 ſq. qui plures antiquas editt. refert, Auguſtae Vindel. ann. 1472. p. 70. — ibid. ann. 1473. p. 74. — ibid. ann. 1480. p. 115. — ann. 1483. p. 144. — Argentor. 1488. p. 175. — ibid. ann. 1493. p. 206. — ibid. ann. 1503. p. 263. — ann. 1509. p. 313. et ann. 1513. p. 369. *Harl.*] De aliis Calliſthenis genuini ſcriptis praeter Voſſium in Hiſt. Gr. agit *Meurſius* in Biblioth. Graeca et ad Chalcidium p. 33 ſq. [[¶]] conf. *Eliae Ehingeri* velitatio epiſtol. p. 260.

Caryſtium Pergamenum in ἱϛορικοῖς ὑπομνήμασι res Alexandri attigiſſe, ex Athenaeo obſervat Freinshemius.

Cephalion, Gergethius, antiquus Straboni, Dionyſio Halic. Diodoro Sic. aliisque laudatus ſcriptor, et a Suida [et Eudocia p. 268. a quibus Cephalion noſter cum Chephalaeone, qui ſub Adriano vixit, eſt confuſus,] male ad Adriani tempora relatus, in Erato, ſiue libro ſexto Muſarum Alexandri res geſtas complexus fuit, teſte *Photio* cod. CLXI. pag. 177. Ceterum aduerſus *Scaligerum* ad Graeca Euſebii pag. 415. *Meurſium* in Biblioth. Graeca *Voſſiumque* de Hiſt. Gr. II. cap. 12. qui plures *Cephaliones* faciunt, videndus *Allatius* libro de Patria Homeri cap. 1. Mentio huius Cephalionis apud *Syncellum* quoque in Chronico pag. 92. et 167. vbi ei dicitur ἐπίσημος εἷς ȣ̓χ ὁ τυχὼν, et pag. 192. Κεφαλίων Γεργισαῖος (leg. Γεργήθιος) συγγραφεὺς πάνυ παλαιός. [vid. *St. Croix* Exam. pag. 21 ſq.]

Chares citatur a *Gellio* V. 2. *Plutarcho* in Alex. p. 675. 678. 703. ὁ εἰσαγγελεὺς p. 601 Mytilenaeus p. 696. ἐν πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱϛοριῶν. *Athen.* XII. p. 514. ἐν ἑβδό-

μῃ XII. p. 493. *ἐν τῇ δεκάτῃ* XII. p. 538. et XIII. p. 575. Laudat iterum *Plutarchus* in Phocione p. 749. et II. de fortuna Alex. p. 341. At in indice *Plinii* lib. XII. Hiſt. male Characis nomen pro Charetis irrepſit, notante Harduino. Sed ipſe viciſſim de Charace adfirmat, quod de Charonte Lampſaceno apud Suidam legitur.

Charon, Lampſacenus, de Perſarum quidem et Graecorum rebus commentatus eſt, ſed ante Alexandrum ſcripſit, vt ex Dionyſii Halic. et Tertulliani teſtimoniis iam notauit praeſtantiſſimus Voſſius. [conf. *Eudoc.* p. 435.] At *Charon* alter, Carthaginienſis, Alexandrum non praeteriiſſe videtur in opere, quod memorat *Suidas* [et *Eudocia* p. 436.] de tyrannis, ſiue regibus Aſiae et Europae. Videtur et Alexandri res geſtas attigiſſe *Charon* [Χείρων ſcribitur ab Eudocia pag. 436.] tertius, Naucratites, niſi fallit nos idem Suidas, qui ait, eum ſcripſiſſe *βασιλεῖς τοὺς ἐκ παλαιοῦ γεγονότας ἐν ἑκάστῳ ἔθνει.*

Choerilus, de quo *Acro* ad Horatii artem v. 357. *Choerilus, poeta, fuit, qui, Alexandrum M. ſequutus, bella eiusdem deſcripſit: cui Alexander dixiſſe fertur, malle ſe Therſitem Homeri eſſe, quam huius Achillem. Choerilus, Alexandri poeta, depactus eſt cum eo, vt, ſi verſum bonum faceret, aureo numiſmate donaretur: ſi malum, colaphis feriretur: perſaepe male dicendo colaphis nectus eſt.* Vide, quae *Meurſius* ad Heſychium illuſtr. pag. 220 ſq. et viri docti ad *Horat.* lib. II. Epiſt. 1. v. 233 ſq. et *Curtium* VIII. 5. 8. [*St. Croix* Exam. p. 114. et interpr. ad Curtii locum in edit. Snakenb. pag. 593 ſq.] De antiquiore *Choerilo*, tragico, conſules, vbi lubebit, quos laudaui lib. II. cap. 19. [☞]

Chriſtophorus Roſſinus, ſcriptor recens, in ſenatu Burdegalenſi praeſes, in commentariis omnium ab orbe condito Hiſtoriarum ad Albertum de Gondi, latine editis Lutetiae ann. 1571. tit. *Macedonum origines*, res Alexandri M. accurate, iudice Reineſio, perſequitur. Sed longum eſſet Hiſtoriae vniuerſalis et Chronologiae ſcriptores recentes vniverſos recenſere, Ioſ. Scaligerum, Ed. Simſonem, Reinerum Reineccium, Sethum Caluiſium, Iac. Vſſerium, Auguſtinum Torniellum, Iac. Salianum, Henr. Spondanum, Dionyſ. Petauium, Ioh. Cluuerum, Matthaeum Dreſſerum in millenar. M. Zuer. Boxhornium, Ioh. Micraelium, Chriſtianum Matthiae, Vlr. Huberum etc. qui ſinguli res ac geſta Alexandri pro inſtituto ſuo adtigerunt: nec minus ſcriptores Lexicorum Hiſtoricorum, Lud. Morerium, Ioh. Iacobum Hofmannum, Petrum Baelium etc.

Clearchus, Solenſis, diſcipulus Ariſtotelis, in libris vitarum etiam de Dario egit per Alexandrum euerſo, vt teſtatur *Athenaeus* XII. pag. 539.

Coruinus Celer Clemens, Apuleii familiaris, eruditiſſimus, (vt ait idem lib. I. Floridor.) et ſuauiſſimus poetarum, omnia Alexandri facinora adgreſſus eſt pulcherrimo carmine (latino, vt opinor,) illuſtrare. [*Ionſius* III. 11. pag. 267. *Heumann.*]

Cleo Siculus, Alexandri adulator, de quo viri docti ad Curt. VIII. 5. 8.

Clitarchus, Dinonis, hiſtorici, filius et Alexandri comes, in *primo τῶν περὶ Ἀλέξανδρον* citatur ab *Athenaeo* IV. pag. 148. in *quarto* XII. pag. 530. Ingenium eius probari, fidem infamari, tradit *Quinctilianus* X. 1. Inſt. Or. [adde *Cic.* in Bruto cap. 11. nr. 42. ad Diu. II. 11. de legib. I. 2. *Longin.* de ſublim. III. 7. ibique interprr. p. 19. Tollii.] Plura de Clitarcho *Voſſius* lib. I. cap. 10. de Hiſt. graecis et *Reineſius* Epiſt. ad Hofm. pag. 313. Coniecturam vero eorum, qui Curtium Clitarchi hiſtorias potiſſime ſequutum,

ac veluti interpretatum latine ſuſpicantur, deſtituit ratio: neque dubitat Curtius a Clitarcho nominatim diſſentire IX. 5. 21. [De loco quodam *Clitarchi* vid. not. Schneideri ad Demetrium de eloquut. pag. 249 ſq. edit. Fiſcheri, et p. 187. edit. ipſius Schneideri. De Clitarcho ipſo *St. Croix* Exam. pag. 17 ſq.]

Cornelius Nepos in opere Chronicorum, quo omne aeuum tribus explicauerat libris, Alexandri quoque geſta perſequutus fuit. Auctor hiſtoriae Miſcellae XII. 19. *maximas illas Scythicas gentes, formidatasque cunctis maioribus, Alexandro quoque illi magno ſicut* (Trogus) *Pompeius Corneliusque teſtati ſunt.* Dicitur etiam Nepos tranſtuliſſe epiſtolam, quae latine exſtat ſub Alexandri nomine de Indiae mirabilibus.

Craterus, Macedo, Alexandro cariſſimus, in epiſtola ad matrem Ariſtopatram varia miranda et incredibilia tradidit, quae in expeditione Aſiatica obſeruaſſet. Teſtis *Strabo* XV. pag. 702. Aiunt etiam, res geſtas Alexandri ſcripſiſſe, quo auctore antiquo, neſcio. Nam quae *Plutarchus* [?] in Ariſtide p. 355. e Cratero, Macedone, profert, videntur eſſe petita ex eius opere περὶ ψηφισμάτων, de quo *Mauſſacus* ad Harpocrationem in Ἀνδρῶν et Νυμφαῖον. [vid. *Bayle* Diction. voc. Craterus, not. B. et C. *Heumann.*]

Q. Curtius Rufus, ſcriptor latinus diſertiſſimus, de quo in Biblioth. latina.

Videntur etiam huic Catalogo inſerendi eſſe *Cyrſilus*, ſiue *Cerſylus*, Pharſalius, et *Medius*, Lariſſaeus, qui συςρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ, Alexandri caſtra ſequuti, citantur a *Strabone* XI. pag. 530. vbi de Armenia agit.

Demodamantem, Seleuci et Antiochi, regum, ducem in itineribus Alexandri deſcribendis maxime ſequi ſe profitetur *Plinius* IV. Hiſt. 16. vbi male Demonactis nomen pro Demodamante habent priores editiones: quod ab Harduino recte emendatum ex indice Plinii et e Solini cap. 49. et pridem monitum *Salmaſio* ad Solin. p. 985. Stephanus Byz. in Ἄντισσα notat Demodamantem, Mileſium, et Philonem, (Thebanum, quem inter ſcriptores de rebus geſtis Alexandri laudat *Plutarchus* Alex. p. 691.) meminiſſe Antiſſae Indicae. *Athenaeo* XV. pag. 682. Δημοδάμας ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσȣ̃.

Daimachi quoque, *Plataeenſis*, Indica huc ſpectant, de quibus Voſſius. [Meminit eius *Strabo* lib. I. pag. 121. Almel.] At huius Daimachi plagiarium fuiſſe Ephorum, hiſtoricum, idem vir doctus contra Porphyrium apud Euſeb. X. 3. de Praeparat. pag. 464. audacter negat ex temporum, quam repugnare putat, ratione. Neque tamen adeo diuerſo tempore ambo vixerunt, vt Ephorus Daimachi ſcripta legere et expilare non potuerit. Vide *Baelii* Lexicon in Ephoro, nota C. apud *Laertium* in Thalete libro I. ſect. 30. pro Δαίδακος Πλατωνικὸς non dubito legendum cum Iſ. Caſaubono Δαίμαχος Πλαταϊκὸς, etſi hoc non probatur Meurſio in Biblioth. Graeca.

Dexippus Herennius, Athenienſis, ſaeculo poſt Chriſtum natum tertio clarus, non modo in χρονικῇ ἱςορίᾳ geſta Macedonum regum a Carano ad mortem vsque Alexandri adtigit, ex quibus fragmentum legitur apud Cedrenum, atque inde a Scaligero deſcriptum lib. I. Chron. Euſebii. Sed et τὰ μετὰ Ἀλέξανδρον compoſuit libris IV. teſte *Photio* cod. LXXXII. *Fabric.* Idem *Fabric.* infra lib. IV. cap. 26. §. 7. haec, quae huc retraham, adnotauit, de Dexippo, Iamblichi diſcipulo, vol. IV. pag. 155. diſſerens: „Conſtat ex

Simplicio

Simplicio in Categor. p. 1. Dexippum (philoſophum) Iamblichi fuiſſe diſcipulum, adeoque iuniorem Dexippo Herennio, Athenienſi, cuius χρονικὴν ἱστορίαν continuauit, teſte *Photio* cod. LXXVII. Eunapius, qui eum in Porphyrii vita teſtatur vixiſſe temporibus Gallieni, Flauii, Claudii, Taciti, Aureliani et Probi. Idem docet Suidas [et Eudocia pag. 130.] Neque exſcribere placet, quae de iſtoc *Dexippo*, hiſtorico, erudite Voſſius in hiſt. graecis et Meurſius in biblioth. attica, atque *H. Valeſius* ad Euagrii librum V. extremum, et ad excerpta e Dexippo, quae de legationibus inter hiſtoriae Byzantinae ſcriptores exſtant. Recte autem *Ionſius* p. 299. reprehendit Voſſium, quod, Tzetzam ſequutus, Dexippum, qui in Categorias ſcripſit, cum eo, qui Scythica et Chronicorum libros, confundit eumdemque putat, a quo certe non minus, quam a *Dexippo*, Coo, medico, diſcipulo Hippocratis, oportet diſtingui." Idem tamen Fabricius lib. IV. cap. 32. vol. IIII. pag. 482. ſui forſan oblitus, in Elencho rhetor. graecor. ſcribit: „Dexippus Herennius, Athenienſis, Suid. incertum, idemne ſit, de cuius ſcriptis alterius argumenti dixi ſupra cap. 25. [26.]" vide ſupra ad §. I. notata.

Hic quoque recentior quidam ſcriptor memorari poteſt: Précis des Hiſtories d'Alexandre le Grand et de Jules-Céſar, et de leurs faits militaires, ſoit comparés, ſoit oppoſés entre eux, ſuivis de differens points de comparaiſon ou d'oppoſition entre ces deux Generaux par Mr. *Deſclaiſons*, Brigadier. Pariſ. 1784. 12. II. voll. *Harl.*

Dicaearchus de Alexandro egiſſe videtur in libris de vita Graecorum, de quo opere, vt de aliis eius ſcriptis infra cap. XI.

Dio, Pruſaeus, cognomento *Chryſoſtomus*, in diſſertationibus ſuis, quae exſtant, varia de Alexandro iucunde et eleganter refert, vt in illis de regno Alexandri congreſſum cum Diogene, tum fabulam Libycam, [P] Alexandro a Diogene narratam: ſed et a Suida ei tribuuntur περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἀρετῶν λόγοι η.

Diodorus Siculus in Bibliothecae ſuae, ſiue hiſtorici operis libro integro XVII. res geſtas Alexandri eſt perſecutus. [de quo iudicium tulit *St. Croix* in Examen etc. p. 31—33. adde cl. *Mannert* l. c. pag. 363 ſqq. *Harl.*]

Diodotus Erythraeus ſcripſit ephemerides Alexandri. Vide infra in Eumene.

Diogenes Babylonius, incertum eſt, vtrum ſingulare opus de Alexandro ſcripſerit, licet haec ex eo Quinctilianus libro et capite primo Inſtitut. Orator. *Siquidem Leonides, Alexandri paedagogus, vt a Babylonio Diogene traditur, quibusdam eum vitiis imbuit, quae robuſtum quoque et iam maximum regem ab illa inſtitutione puerili ſunt proſecuta. Fabric.* vid. infra in catalogo Stoicorum, nec non in catal. Epicureorum h. v. *Harl.*

Diognetus, itinerum menſor, quo Alexander vſus eſt. Vide ſupra in *Baeton*. Alius 2) *Diognetus*, Rhodius, architectus, cuius meminit *Vitruuius* X. 22. 3) *Diognetus*, Erythraeorum dux, de quo *Parthenius* Erotic. cap. 9. *Hyginus* pag. 275. *Polyaenus* VIII. 36. et *Plutarchus* de virtute mulierum pag. 254. 4) *Diognetus*, Carthaginienſis, Clitomachi pater. Steph. in Καρχηδών. 5) *Diognetus*, qui Antoninum imp. pingere docuit, teſte Capitolino cap. 4. ad quem conferendae Caſauboni et Salmaſii notae: [cum Salmaſio *Diognetum* pictorem a *Diogneto*, alio Stoico, eiusdem imperatoris magiſtro, diſtinguendum cenſet *Reimar.* ad Dion. Caſſium libr. 71. cap. 1. §. 9. tom. II. pag. 1177.

pag. 1177. vid. infra in Catal. Stoicor. h. v. *Harl.*] 6) *Diognetus*, Megarenſium princeps Polyaen. I. 27.

Dionyſius, a Ptolemaeo Philadelpho miſſus, et Megaſthenes cum regibus Indicis morati, vires quoque gentium prodidere, teſte *Plinio* VI. 17. Idem, vt videtur, Dionyſius, in indice Plinii lib. IV.

Diotimum Athenienſem quoque de Alexandro ſcripſiſſe aliquid et Macedonica tractaſſe, coniicit Freinshemius e loco *Athenaei* X. pag. 436. vbi cum Ariſto, Salaminio, iungitur, et ex vtroque refertur perquam bibacem fuiſſe Alcetam, Macedonem. [vid. infra in Catalog. Stoicorum.]

Dorotheus libro ſexto τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱϛοριῶν. *Athen.* VII. p. 276. incertum, num Dorotheus, Aſcalonita, vt videtur Freinshemio et Voſſio, an Athenienſis.

Yves Duchat, recens ſcriptor Gallus, hymnum graecum in Alexandrum Magnum compoſuit, ediditque cum gallica ſua interpretatione. Pariſ. 1624. 4.

Duris, Samius, citatur a *Plutarcho* in Alex. p. 672. 691. reſpiciente, vt videtur, eius Μακεδονικά· quorum quintum citat *Athenaeus* VI. p. 249. ſeptimum IV. p. 167. quintum decimum Schol. Comici ad Nubes v. 397. [ſ] *Fabric.* Schol. ad Ariſt. Nub. (vbi vid. quae adnotaui pag. 308.) ſumtum eſt ex Schol. ad Apollon. Rhod. IV. 263. vbi *Duris* citatur ἐν πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ τῶν Μακεδονικῶν. Plura dabit de *Duride*, eiusque ſcriptis, in primis Macedonicis, *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 2, 3. pag. 145 ſq. edit. Dornii. adde ſupra in Notitia tragicorum deperditorum h. v. vol. II. p. 297. citatur quoque ab Euſtathio ad Homerum, vt ex indice, in vol. I. prolato, cognoſci poteſt. *St. Croix* in Exam. p. 22. laudat eius fidem. *Harl.* Cf. *Heynius* in Commentatt. Soc. Gott. Vol. VII. pag. 112. claſſ. philol. *Beck.*

Ephemerides Alexandri ſcripſerunt *Aeſchrion Mytilenaeus*, vt colligo e *Tzetze* Chiliad. VIII. hiſt. 196. is ipſe, quem Alexandri comitem fuiſſe Suidas adfirmat. Praeterea *Diodotus Erythraeus*, *Eumenes Samius* et *Strattis Olynthius*, de quibus ſuo loco.

Ephippus Olynthius περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιϛίωνος μεταλλαγῆς καὶ ταφῆς, *Athen.* III. p. 120. IV. p. 146. et X. p. 434. et XII. p. 537. [alius hiſtoricus, Cumanus, apud *Eudoc.* p. 154. alius, comicus, vid. ſupra in Notitia tragicorum et comicorum deperditorum h. v.]

Eratoſthenes Cyrenaeus citatur a *Plutarcho* in Alex. p. 665. 683. *Arriano* lib. V. de Alexandro p. 102. et 103. vbi ab eo diſſentit, et p. 104. Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε *Fabric.* conf. *Eratoſthenis* geographicorum fragm. edita a *Günth. Car. Fridr. Seidel.* Gottingae 1789. 8. p. XVII ſqq. prolegom. infra lib. III. cap. 18. ſect. 12. *Harl.*

Eumenes, Cardianus, e Cardia, Thraciae Cherſoneſi oppido, inter duces Alexandri celeber, (de quo Nepos et Plutarchus) ſcripſit ephemerides Alexandri, e quibus nonnulla producit *Aelianus* III. 23. Var. Confer Paulum Leopardum lib. II. Miſcell. cap. 12. *Athenaeus* quoque X. p. 434. Ephemerides Alexandri ab Eumene, Cardiano, et Diodoto Erythraeo ſcriptas eſſe teſtatur. Confer quae ſupra p. 205. *Fabric.* *Eumenes* non eſt fide dignus ſcriptor rerum Alex. M. iudice *Aeliano* V. H. lib. III. 3. *Heumann.*

Ingenioſiſſimus et elegantiſſimus ſcriptor recens Gallus *Euremonius*, (Charles de Saint Denis, Seigneur *de Saint Evremond*,) nonaginta annis maior in Anglia denatus IX. Sept. ann. 1703. binas diſſertationes, dignas lectu, de Alexandro lingua patria compoſuit, quarum altera Caeſarem cum Alexandro confert, tom. I. Opp. pag. 191. (edit. Amſt. 1706. 12.) altera continet cenſuram tragoediae *Racini*, ciuis ſui, qua Alexandrum Poro inferiorem fecit et magno illo, quem in hiſtoria vbique habet atque imperterrito animo exuit, Porumque velut Gallici ingenii, non Indorum principem introduxit. tom. II. Opp. p. 300.

Chriſtianus Fridericus Franckenſteinius, qui Lipſienſem Academiam eruditione ſua illuſtrabat, edidit anno 1674. exercitationem de Alexandro, virtutibus et vitiis magno, qua deſcriptionem Alexandri apud Q. Curtium X. 5. illuſtrauit.

Paganinus Gaudentius, Rhaetus [p]), Eloquentiae in Academia Piſana profeſſor, ann. 1649. denatus, Hetruſco idiomate Alexandri M. geſta celebraſſe dicitur, Piſis 1645. fol. quod opus haud vidi. [P]

Philippi Gualteri, *de Guaſtellione*, Inſulenſis, epiſcopi circa A. C. 1174. Magalonenſis, *Alexandreis*, ſiue de rebus geſtis Alexandri carmen heroicum latinum, libris decem conſtans, et inſcriptum R. D. Guiliermo, antea Senonenſi epiſc. tum archiepiſc. Rhemenſi, prodiit Argentinae ann. 1513. atque inde alibi, vt dixi in Bibliotheca latina. Hunc Gualterum, Virgilio et Lucano exſulare iuſſis, ſua aetate per ſcholas receptum conqueſtus eſt Henricus Gandauenſis: Alanus vero in Anticlaudiano perſtrinxit his verſibus:

Maeuius in caelis audens os ponere mutum,
Geſta ducis Macetum tenebroſi carminis vmbra
Pingere dum tentat — — — —

Non contemnendus tamen pro illa aetate poeta videri poteſt, qui in plerisque Q. Curtii hiſtoriam expreſſit: nam Curtium e Gualtero hauſiſſe ſua abſurdum eſt, et, ne alia iam adferam, a Ioh. Sarisberienſi, qui ante Gualterum ſcripſit, Curtius nominetenus citatur. vid. *Ehinger*. l. c. pag. 266.

Harpocration a Radero inter ſcriptores de Alexandro relatus eſt propter pauca illa, quae de variis huius nominis in Lexico ſuo habet V. Ἀλέξανδρος.

Ioh. Hartlieb Moller, Monacenſis Boius, medicinae Doctor, iuſſu ducis Bauariae Alberti, hiſtoriam Iulii Valerii de Alexandro M. e latina lingua in germanicam conuertit, Auguſtae Vindel. ann. 1478. fol. Vide Lambecium lib. II. de Biblioth. Vindobonenſi pag. 949. [ſupra ad Calliſthenem.]

Hecataeus, *Abderita*, Alexandri comes et σύντροφος, hiſtorias ſcripſit, *Flauio Ioſepho* [libr. I. contra Apion. §. 22.] laudatas, in quibus Alexandri res quoque videtur adtigiſſe. Aliusne ab

p) Ipſe hoc in ſe fecerat Epigramma:

Rhaetia me genuit, docuitque Italia, Roma
Detinuit, nunc audit Hetruria cuncta docentem.

Sed heredes vocabulum nimis ambitioſum *cuncta* mutarunt in *culta*.

ab hoc *Hecataeus*, quem *Eretrienſem* vocat *Plutarchus* laudatque in Alexandro p. 691? [conf. *Zorn.* prolegom. ad Hecataei eclogas et in notis ad illa fragm. Altonae 1730. 8.]

Hegeſander, *Delphus*, in libris ὑπομνημάτων multa, ad Alexandrum pertinentia, tradidiſſe a Freinshemio obſeruatur ex iis, quae ex hoc ſcriptore profert Athenaeus.

Hegeſias, *Magneſius*, de rebus Alexandri ſcripſiſſe colligitur ex eius fragmentis apud Dionyſium Halic. de nominum compoſit. p. 18. et Agatharchidem lib. V. de mari rubro apud Photium cod. CCL. vbi inepta eius dictio reprehenditur. Eumdem ridet *Plutarchus* in Alex. p. 665. quia ſcripſerat, Dianam templo ſuo, Epheſi conflagranti, opem ferre non potuiſſe, quoniam adfuiſſet Olympiadi, eodem [?] tempore parienti Alexandrum q). Hoc vsque adeo frigidum eſſe adfirmat Plutarchus, vt incendium illud potuiſſet exſtinguere.

Helymon, poeta ineptus, quem, interpres Ouidii in Ibin et ex eo Gyraldus dial. 3. de Poetis, ait, ab Alexandro in cauea mori coactum, quod minus luculenter res ipſius geſtas ſcriptis prodidiſſet. Sed ignotus antiquis ille Helymon. Itaque alii ad Calliſthenem rectius haec Ouidii referunt v. 521. [vbi vid. Salvagni, et reliquos interpr. in ex. Burmanni, tom. IV. p. 130 ſqq. vbi vero interpres, a Fabricio notatus, Calliſthenem intellexit; Domitius autem de Choerilo narratam rem eſſe opinatus dicitur; de Helymone nullus interpres Ouidii l. c. cepit. *Harl.*]

Incluſusque necem cauea patiaris, vt ille
Non profecturae conditor hiſtoriae.

Heraclides memoratur a *Plutarcho* in Alex. p. 669. incertum, an Cumanus, qui Perſica ſcripſit, an Ponticus, vt Reineſio viſum, an alius. Nam Freinshemio quidem caue adſentiaris, qui Heraclidem a Laertio citatum putat ſcripſiſſe de ſucceſſionibus regum, cum Sotionem de ſucceſſione philoſophorum in compendium miſerit.

Hermippus citatur a *Plutarcho* in Alex. pag. 695.

Hieronymus, *Cardianus*, τὰ ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρȣ πραχθέντα ſcripſit. Ita enim apud Suidam legendum. Scripſit et de rebus geſtis ἐπιγόνων et διαδόχων r) Alexandri.

q) *Timaeo* hanc ſententiam frigidam tribuit, eamque *concinne* dictam iudicauit *Cicero* de N. D. lib. II. cap. 27. vbi vid. Dauiſii, qui *Turnebum* Aduerſ. lib. XXVII. cap. 4. iam laudauit, notam. Ciceronis tamen iudicium probat *Ruhnken.* ad Rutilium Lupum de figuris p. 25 ſqq. vbi multus eſt de hoc Hegeſia, (de quo iam vid. ad vol. II. pag. 873.) multaque veterum memorat loca atque iudicia, denique notat, Hegeſiam, Magnetem, cum *Hegeſia*, philoſopho Cyrenaico, temere confuſum eſſe a *P. Burmanno* ad *Quinctilian.* XII. 10. pag. 1085. et *Io. Boherio* ad *Cicer.* Tuſcul. diſput. I. 34. a Voſſio tamen de hiſtoricis gr. I. 12. iam diſcretum. adde de Hegeſia, Magn. *St. Croix* in Examen etc. pag. 15 ſq. *Harl.*

r) In hiſtoria διαδόχων nimis fauebat partibus Antigoni contra Lyſimachum aliosque, iudice *Pauſan.* Attic. cap. IX. p. 23. 24. XIV. p. 33 ſq. Mortuus eſt ann. 104. natus, teſte *Luciano* de longaeuis cap. 22. Plutarchus in vitis Eumenis, Demetrii, Pyrrhi etc. et Diodorus Sicul. in tribus vltimis, quos habemus, libris, eum, Eumenis familiariſſimum, valde laudarunt, et praecipue ſequuti ſunt. *Voſſius* de hiſtor. graecis lib. I. cap. 11. pauca de illo dat, idemque illum confundit cum Hieronymo, Phoenic. ſ. Aegyptio. Meliora pluraque de illo collegerunt *F. Sevin* in Mem. de l'acad. des Inſcript. tom. XIX. p. 30 — 53. et cl. *Conr. Mannert* in Geſchichte der unmittelbaren Nachfolger Alexanders, pag. 352 — 357. *Harl.*

Wolfgangus Hildebrand, Germanus, patria lingua collectam a ſe ex variis monumentis Alexandri hiſtoriam edidit Erfurti ann. 1618. 4.

Hiſtoria Miſcella de Alexandro M. agit lib. XII. cap. 19.

Iohannes Antiochenus in Chronico, e quo fragmentum de Alexandro legitur in excerptis Peireſcianis, ab *H. Valeſio* editis atque illuſtratis p. 786. Diuerſus hic Iohannes Antiochenus a *Io. Malela*, in cuius Chronographiae libro octauo agitur de Alexandro.

Ioannes Monachus, cuius narrationi de Alexandro M. multum tribuit Coelius Rhodiginus, eamque perſaepe laudat, III. 5. XVIII. 18. XXII. 20. XXIII. 4. Latine e *Ioh. Zonarae* Chronico excerpta ſubiungitur editioni Diodori Siculi Baſileenſi, quae prodiit anno 1545. interprete *Angelo Coſpo*, Bononienſi. [vid. paullo ante, de Angelo Coſpo.]

Ioſephus Gorionides. Vide ſupra in Calliſthene. *Flauius* quoque *Ioſephus* huc ſpectat propter ea, quae de Alexandro M. ſcribit XI. 2. Antiq. et II. 21. de Bello Iud.

Iſter (Callimachius, vt exiſtimo, patria Paphius,) laudatur a *Plutarcho* in Alexandro p. 691. inter eos, qui res geſtas huius regis tradiderunt. [*] *Fabric.* conf. de eo *Suidam* h. v. et *Eudociam* in Ἰωνιᾶ p. 246. infra lib. III. cap. 19. de Callimacho §. 1. Ex libro Plutarchi de Muſica vol. X. pag. 665. patet, *Iſtrum* et Anticlem iam ſcripſiſſe ἐπιφανείας. vid. *Burette* in Mem. de l' Acad. des Inſcript. tom. XIII. p. 216 ſq. *Voſſium* de hiſtor. gr. IV. cap. 12. *Toup.* in Epiſt. critica, Opuſc. edit. Lipſ. pag. 141 ſq. ſiue vol. II. pag. 613 ſqq. edit. Oxonii 1790. *Harl.*

Iulianus ὁ παραβάτης in hoc Catalogo a viris doctis ponitur propter pauca illa, quae de Alexandro tangit in Caeſaribus.

Iulius Valerius quibusdam vocatur latinus interpres fabuloſae de Alexandro hiſtoriae, quem alii *Aeſopum* vocant. Vide ſupra in Calliſthene, *Barthium* II. 10. et V. 14. Aduerſar.

Iuſtinus, Trogi Pompeii Epitomator notiſſimus, res Philippi et Alexandri, ſucceſſorumque eius non indiligenter, etſi ſtrictim, aliquot libris perſequitur. Philippum patrem cum Alexandro confert libro IX. cap. 8.

Wolfgangus Lazius, Ferdinandi I. imp. Hiſtoriographus ann. 1565. die 19. Iunii denatus, in commentariis rerum graecarum libro I. p. 22 ſq. aliquot numos, Alexandri imagine inſignes, exhibet et illuſtrat.

Leo Byzantius, Alexandri temporibus clarus, ſcripſit inter alia, Suida teſte, τὰ κατὰ Φίλιππον καὶ τὸ Βυζάντιον, βιβλίοις ζ. et τὰ κατ' Ἀλέξανδρον.

In *T. Liuii*, romanae hiſtoriae principis, Decad. I. libro IX. cap. 17. elegans disquiſitio occurrit de Alexandro M. vtrum ille, ſi Romanos aggreſſus fuiſſet, aeque vt a tot aliis gentibus victor fuiſſet rediturus. Neque abſurde hoc videtur negare, quamquam non dubito, Alexandrum, ſi, ita vt Hannibal, ante Romae portas terrorem armorum ſuorum proferre potuiſſet, victoria rectius vtique vſurum fuiſſe. In transcurſu autem abſoluendus Liuius ab impacta ipſi ab ingenioſiſſimo viro [s] nota eſt, quaſi ſibi manifeſto contradixerit,

s) P. Baelius Lexico voc. *Macedoine* nota O. *on ne peut diſculper Tite Live; ſa diſtraction, ſon peu d'attention, ſa contradiction en un mot, ſautent aux yeux.*

tradixerit, iam negans, vel fama notum Romanis Alexandrum fuiſſe, iam iterum adfirmans, parem animis magno Alexandro ducem a populo romano deſtinatum Papirium Curſorem. Miror enim, viro erudito non fuiſſe obſeruatum, quod verbum *deſtinarat* hoc loco apud Liuium idem eſt ac *deſtinaturus fuerat*, ſi nempe Alexandrum Romanis bellum inferre contigiſſet. *Fabric.* conf. *M. Io. Frid. Eckhardt*, Directoris Gymnaſii Iſenacenſis, progr. de comparatione Alexandri M. cum imperatoribus rom. a Liuio IX. 17. facta. Iſenaci, 1760. 4. *Harl.*

M. Annaeus Lucanus libro X. Pharſal. Alexandri ſepulcrum Alexandriae a Caeſare viſum referens, in immenſam felicis illius, vt vocat, praedonis ambitionem prolixe inuehitur. Conditorium et corpus Alexandri ab Auguſto quoque ſubiectum oculis narrat *Suetonius* in Auguſto cap. 18. [P]

Lynceus Samius in ſuis ἀπομνημονεύμασι de Alexandri dictis et factis ſcripſiſſe colligitur ex *Athenaei* X. p. 434.

Manechmus ſiue *Menaechmus Sicyonius*, ſub Alexandri ſucceſſoribus clarus hiſtoricus, ſcripſit, Suida [atque Eudocia p. 299.] teſtibus, hiſtoriam Alexandri, Macedonis.

Marſyas Pellaeus, Alexandri σύντροφος et Antigoni, regis, qui poſt Alexandrum regnauit, frater, ſcripſit μακεδονικῶν ſiue rerum Macedonicarum libros X. a Carano vsque ad Alexandri in Syriam ingreſſum: et librum de educatione Alexandri, Ἀλεξάνδρου ἀγωγήν. Vide *Suidam*, [*Eudoc.* p. 298.] et *Voſſium* lib. I. de Hiſt. graecis cap. 10.

Megaſthenis libri Indicorum huc quoque pertinent, quorum *tertium* Clemens I. Strom. p. 305. *quartum* Ioſephus laudat X. Antiq. 11. pag. 350. et I. contra Apion. p. 1045. Inter alia oſtendere voluit eo loco Megaſthenes, maiora fuiſſe Alexandri quam Herculis geſta. Multa fabulatum eſſe adfirmat *Strabo* lib. II. pag. 70. [p. 119. 120. B.] Laudat praeter Plinium aliosque, Voſſio iam notatos, *Aelianus* de Animal. VIII. 7. XVI. 41. et XVII. 39. [*Antigon. Caryſt.* cap. 147. Mirabil. vbi vid. Beckmann.] *Phlegon* in extremo libr. de mirabilibus. [conf. *Meinerſ.* hiſt. doctrinarum etc. tom. I. pag. 383 ſq. qui valde vituperat Megaſthenem. *Robertſon* tamen in hiſtorical disquiſit. paullo poſt memoranda, laudat eius narrationes de India geographicas et inter abſurdas fabulas multa vtilia reperit. *Harl.*] Sed inter fragmenta, a Scaligero ad calcem operis de emendatione temporum illuſtrata, nullum eſt Megaſthenis, vti idem vir doctus memoria lapſus adfirmat. De Metaſthene Annii conuenit inter eruditos, omnia eius, etiam ad nomen ipſum vsque, eſſe commentitia.

Μονόβιβλον, ὃ εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς. *Niceph.* X. 36. Hiſt. Eccleſ. vbi et oraculum Pythium, quo Diis Alexander adſcribitur. Hauſit haec Nicephorus e Socrate, apud quem III. 23. legitur τὸ μονόβιβλον ὃ Ἀδρίας εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψεν. Valeſius in verſione pro Ἀδρίας habet *Arianus;* verum is non ſcripſit μονόβιβλον, ſed libros ſeptem de Alexandro, neque Alexandrum retulit inter Deos, quod libro illo factum eſſe tota Socratis oratio innuit. *Ioh. Langus* ad Niceph. legit Ἀδριανός. *H. Valeſius*, vir eruditiſſimus, ad Socratem putat reſpici ψευδόμαντιν Luciani, qui Ἀλέξανδρος inſcribitur. Verum et alius eſt iſte Alexander, et tantum abeſt, vt hunc inter Deos referat Lucianus, vt pro impoſtore aperte traducat. Praeterea

nimis

nimis longe abit a Luciani nomine illud ὁ Ἀδϱίας, pro quo Florentinus codex, Valeſio teſte, habet Ἀνδϱίας. Forte per compendium ſcriptum erat Ἀλνδϱέας pro Ἀλεξανδϱέας, vnde factum illud Ἀνδϱίας ac demum Ἀδϱίας. In Hiſt. tripartita VII. 2. hic locus plane omittitur. [ſ]

Nearchus aurea corona ab Alexandro donatus ἐπὶ τῷ πεϱίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγάλην θάλασσαν, teſte *Arriano* VII. pag. 149. ἡγεμὼν vocatur a *Plutarcho* in Alex. p. 702. 706. Nauarchus τοῦ Ἀλεξάνδϱου ναυτικοῦ, οὐκ ἀγύμναστος τῆς θαλαττίου τάξεως in oppido Patala prope Indum fluuium ſepultus: *Philoſtr.* III. 15. [cap. 53. pag. 137. edit. Olearii, cuius notam conſules. *Harl.*] de vita Apollonii. Periplum eius ſiue deſcriptionem nauigationis, qua Plinius etiam vſus eſt et Strabo, Arrianus magnam partem in Indica ſua transſcripſit, ex quibus excerptam ſeparatim graece et latine cum variis lect. codicis Bodleiani edidit praeſtantiſſimus vir *Ioh. Hudſonus* tom. I. Geographorum minorum, Oxon. 1698. 8. Incertum eſt, num peculiari opere et a periplo illo diuerſo res Alexandri tradiderit, etſi Suidas ei tribuit συγγϱαφὴν ὑπὲϱ Ἀλεξάνδϱου. [conf. *Fabric.* infra lib. IV. cap. 8. ſect. 8. vol. III. pag. 275. edit. ſuperioris.] Plurima mentitos, qui de India ſcripſerunt, *Strabo* notat lib. II. p. 70. in quibus primas malae fidei partes tribuit Daimacho et Megaſtheni, ſecundas Oneſicrato ac Nearcho. *Fabric.* conf. *Seidel.* proleg. ad Eratoſthenis geographicorum fragmenta pag. XVIIII. *Harl.*

Neſtor Larandenſis, e Lycia, ſub imp. Seuero clarus Suidaeque laudatus, ſcripſit Ἀλεξανδϱειάδα, ſiue poema heroicum de Alexandro, cuius librum I. citat Stephanus Byz. in Ὑστάσπαι.

Nicanor, qui res geſtas Alexandri, Macedonis, ſcripſiſſe traditur a Varrone apud *Lactantium* lib. I. cap. 6 et inde apud Sabellicum Enneadis ſecundae libro tertio, aliosque: Reineſio videtur idem cum Seleuco Nicatore, ſiue, Macedonum dialecto, Nicanore, nominatiſſimo inter duces Alexandri, cui Spitamenis filiam, teſte Arriano, rex iunxit. Sed hic ſi res Alexandri ſcripſiſſet, non omiſſuri eum fuerant nominare Arrianus, Plutarchus et alii. Fuit et *Saeuius Nicanor*, cuius commentarios ſuo iam tempore deperditos teſtatus eſt *Suetonius* cap. 5. de Grammaticis. Mentio quoque *Nicanoris* cuiusdam (Stagiritae, *Diodor. Sic.* XVIII. p. 592. vbi epiſtola Alexandri per hunc Nicanorem ad graecos exſules miſſa: et Harpocrat. in Νικάνωϱ,) in teſtamento Ariſtotelis apud *Laertium* V. 15. Idem forte de quo Rhetor. ad Alex. cap. 1. Alius, cuius caedem memorat II. Rhetor. cap. 23. *Nicanor*, Parmenionis F. praefectus ſcutatorum, cuius ſubitae mortis mentio apud *Curtium* VI. 6. qui alium *Nicanorem*, Indorum telis obrutum, memorat VIII. 13. *Nicanor*, Caſſandri frater, iuſſu Olympiadis interfectus. *Diodor. Sic.* XVIII. p. 660. *Nicanor*, Balacri filius. Harpocrat. in Νικάν. *Nicanor*, Balacri pater. *Arrian.* lib. II. *Nicanor*, nauarchus Antigoni, illaudatus *Polyaeno*, [ſ] et Caſſandri dolo interemtus, *Diodor. Sic.* XVIII. p. 647. *Nicanor*, dux Demetrii Soteris, victus a Iuda Maccabaeo, 1 Maccab. VII. et lib. 2. cap. VIII. etc. *Nicanor*, Cypriarches. 2 Maccab. XII. 2. Etiam *Nicanorem* quemdam Cyprium, qui de diis ſcripſit, citat praeter Arnobium Clemens in protreptico. Sed et *Nicanor Samius* ſecundo de Fluminibus citatur a Plutarcho in lib. eiusdem argumenti. Praetereo grammaticum *Nicanorem*, Varrone iuniorem, ſiue Alexandrinum, ſiue Hierapolitem, Phrygem, de quo dixi lib. II.

lib. II. cap. 5. [adde *Eudociam* p. 311.] Tum *Leandrum Nicanorem*, Cyrenaeum, cuius μετονομασίας Harpocrationi laudatae in Ἄκη et Stephano Byz. in Ὕδη et Πάρος, Athenaeo VII. p. 297. et Schol. Apollonii IV. 21. Pro *Nicanore*, medico, apud Hofmannum in Lexico, vel apud ſcriptorem, ex quo hoc hauſit, Nicandri nomen reponendum exiſtimo. Fuit et *Nicanor* quidam ex primis ſeptem eccleſiae diaconis, teſte Luca Act. VI. 5. de hoc martyrologia ad 10. Ianuar. et menologia 5. Cal. Aug. Celebratur et alius martyr *Nicanor*, in Aegypto paſſus ſub Maximino. Sed inſtitutum noſtrum perſequamur.

Nicobules nomine olim ſcripta ferebantur de Alexandro, de quibus dubitatum docet *Athenaeus* X. p. 434. Νικοβύλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα. In Plinii codicibus adpellatur *Nicobulus*, et Harduino videtur Alexandri expeditionum comes fuiſſe cum Oneſicrito et Nearcho, vel cum Diogneto ac Baetone itinerum dimenſor.

Nymphis Heracleotes libros XXIV. ſcripſit, teſte Suida [et Eudocia pag. 309.] de Alexandro eiusque regni partiariis et ſucceſſoribus vsque ad tertium Ptolemaeum.

Olympiadum deſcriptio, a Ioſ. Scaligero graece cum Euſebio edita, et ab ipſo, vt videtur, e graecis ſcriptoribus collecta, Alexandri etiam res ſuo loco non negligit.

Olympiodorus, quo Plinius Hiſt. naturali vſus eſt, videtur Harduino Alexandri M. res geſtas ſcripſiſſe, et cum Nearcho et Oneſicrito expeditionum eius comes fuiſſe.

Oneſicritus, (apud *Lucianum* t) de ſcribenda hiſt. tom. I. p. 630. *Plutarchum* Alex. p. 668. et *Palladium* de Bragmanibus p. 21 et ſq. Ὀνησικράτης) Aſtypalaeenſis, (*Aelian.* XVI. 39. de Animal.) [vid. *Diogen. Laert.* VI. 84. ibique Menag. p. 259 ſq. edit. Meibom.] ſiue Aegineta, (*Laert.* VI. 75.) Diogenis Cynici diſcipulus, (*Plutarch.* Alex. p. 701.) Alexandri nauarchus (id. p. 702. praefectus claſſi Macedonicae, Solin. cap. 53. imo nauarchum ſiue praefectum claſſis, quod muneris [?] Nearchus geſſit, ſe mentitus, cum tantum vnius nauis regiae gubernator fuerit: *Arrian.* VI. p. 124. κυβερνήτης τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς *Arrian.* VII. p. 149.) [vid. *Iac. Gronou.* ad Arrian. VI. 2. pag. 237.] Calanum, Indorum philoſophum, ad Alexandrum adduxit, quem ſeſe comburentem videns in ignem ipſe quoque inſiliit, (ſi vera tradit *Lucianus* de morte Peregrini tom. II. p. 576. u) Strabo enim, Plutarchus et Arrianus, mortem Calani narrantes, de Oneſicriti morte voluntaria tacent.) Scripſit, Xenophontem imitatus, Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον et πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη. *Laert.* VI. 85. τὰ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, *Lucian.* Macrobiis tom. II. p. 470. ξυγγραφὴν ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραφε, *Arrian.* VI. p. 124. Laudat *Plutarchus*

t) Apud *Lucian.* Macrob. cap. 14. tom. III. Reitz. p. 218. ſcribitur Ὀνησίκριτος, ὁ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, vbi Benner incertus eſt, num Oneſicr. Aſtypalaeenſis cum Aeginenſi idem ſit, nec ne, et locum Luciani in morte Peregr. male interpretatur Oneſicr. ſemet ipſum conieciſſe in ignem ac periiſſe. Heumann. in nota mst. laudat Poppmam ad Curt. X. 1. 10. *Harl.*

u) Tom. III. pag. 348. edit. Reitz. vbi vide interpr. Ibi dicitur ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης. Quomodo Lucianus ſit interpretandus, bene viderunt M. du Soul et Opſopoeus, nam in gr. textu verbis ὡς Ὀνησίκριτος etc. vel addendum eſt φησίν, vel ſubintelligendum; quare Gesner. bene vertit, *vt Oneſicritus narrat;* hic igitur ipſe non inſiliit, ſed male narraſſe arguitur, Brachmanes inſilire in ignem. *Harl.*

chus in Alexandro p. 668. 672. 698. 699. et 691. vbi quartum librum Lyſimacho, iam regi, praelegiſſe traditur: quod ſi verum eſt, fabulis illud de communi cum Calano morte fuerit haud dubie adſcribendum. Multas hiſtoriis ſuis immiſcuiſſe fabulas conſtat ex his Strabonis XV. p. 698. Ὀνησίκριτος ὃν οὐκ Ἀλεξάνδρου μᾶλλον ἢ τῶν παραδόξων ἀρχικυβερνήτην προσείποι τις ἄν. Πάντες μὲν γὰρ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον τὸ θαυμαστὸν ἀντὶ τἀληθοῦς ἀποδέχονται μᾶλλον, ὑπερβάλλεσθαι δὲ δοκεῖ τούτους ἐκεῖνος τῇ τερατολογίᾳ. [adde Strabon. II. p. 121. B. edit. Almel.] Vtitur Oneſicrito etiam *Plinius* libro II. IV. VII. etc. *Fabric.* conf. *St. Croix* l. c. pag. 14 ſq. et *Seidel.* l. c. pag. XVIIII. *Harl.*

Orthagoras cum Oneſicrito de rebus Indicis citatur ab *Aeliano* XVII. 6. de Animal. qui Orthagoram iterum laudat XVI. 35. ἐν τοῖς Ἰνδοῖς λόγοις. Hinc cum Oneſicrito eum nauigaſſe, atque adeo expeditionem Alexandri auſpiciis ſuſceptam deſcripſiſſe colligit Freinshemius. Confirmat eius coniecturam *Photius* cod. CXL. pag. 534. e *Philoſtrati* III. 53. vitae Apollon. [p. 137. edit. Olearii, cuius notam conſules,] Orthagorae narrationes de mari rubro, ſtatim poſt Nearchum commemorans. Alius *Orthagoras*, Sicyoniorum tyrannus. Ariſtot. V. 12. Politic. Alius item *Orthagoras*, Thebanus, muſicus, cuius meminit Plato in Protagora. Alius denique *Orthagoras*, vates Corinthius, de quo *Plutarchus* in Timoleonte pag. 237.

Parmenionis epiſtola ad Alexandrum Athen. XIII. p. 607. Epigramma in Alex. ſub Parmenionis nomine legitur in Anthologia lib. III. p. 347. Praetereo alias, ad Alexandrum aliorum epiſtolas, memoratas ſupra lib. II. cap. 10.

Patroclem, qui de rebus Indicis ſcripſit, et propter dignitatem, (nam ſub Seleuco Nicatore Indicum mare claſſe luſtrauit ac praefectus illarum regionum fuit,) et quod geographiae fuerit peritus, fide cum [P] primis dignum ait *Strabo* II. p. 68. et p. 69. ex eo refert comites expeditionis Alexandri obiter tantum ſingula cognouiſſe, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἀκριβῶσαι ἀναγραψάντων τὴν ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ, τὴν δὲ ἀναγραφὴν αὐτῷ δοθῆναί φησιν ὕστερον ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος. *Alexandrum vero ipſum accurate omnia rimatum, cum ei regionum deſcriptiones a peritiſſimis traderentur, atque hanc deſcriptionem ſibi poſtea temporis exhibitam a Xenocle, gazae regiae praefecto.* Laudat hunc Patroclem etiam Plinius Hiſt. Alexandrum vero etiam Athenagoras, vel quisquis eſt auctor amoeniſſimae fabulae, gallice editae, de vero et perfecto amore lib. V. pag. 161. refert in templo Iouis Hammonis dedicaſſe tabulam auream longam octo pedes, largam quatuor, in qua eſſet deſcripta magnitudo et ſitus regionum orbis terrarum. [adde *St. Croix* l. m. pag. 21.]

Phanias Ereſius, Ariſtotelis diſcipulus, ſcripſit praeter alia, Voſſio memorata, etiam nonnihil de Alexandro, quoniam *Clemens* I. Strom. pag. 337. refert Phaniae, Ephori, Timaei, Clitarchi, Eratoſthenis, et Duridis ſententias de tempore, quo Alexander in Aſiam traiecit.

Philippus Chalcidenſis, itemque alter *Philippus Iſangelus* laudantur a *Plutarcho* in Alex. pag. 691. [alius *Philippi* Amphipolit. hiſtorici, opera memorat *Eudocia* pag. 442.]

Philonem,

Philonem quoque, *Thebanum*, citat idem Plutarchus dicto loco; reſpicit forte Stephanus Byz. in "Αντισσα, vbi Philonem cum Demodamante coniungit, de quo ſupra.

Phylarchum his ſcriptoribus ſine magna cauſa accenſuit Raderus, quum ſuos ille XXVIII. hiſtoriarum libros orſus ſit ab expeditione Pyrrhi in Peloponneſum, et Philippi atque Alexandri obiter forte aliquando meminerit v). At nulla plane ratione huc ſpectat *Pindarus*, qui diu obiit, antequam Alexander noſter naſceretur. Et pauci eius verſus, qui apud Dionyſium Halic. leguntur lib. de vi dicendi in Demoſthene pag. 179. ad ſeniorem Alexandrum, Macedonem, ſpectant cognomento Philellenem, vt e *Dionis Chryſoſtomi* Diſſ. II. de Regno pag. 25. iam obſeruauit Freinshemius.

Plinius vero latinorum doctiſſimus ſcriptorum non praetereundus, qui in Hiſtoria Nat. paſſim non modo Alexandri res tangit; ſed etiam multa excerpſit, libro praeſertim XII. et XIII. e ſcriptoribus, qui Alexandrum in Aſiam et Indias ſunt ſequuti, et admiranda illarum regionum ſtilo ſignarunt, Calliſthene, Iſigono, Clitarcho, Anaximene, [⁋] Duride, Nearcho, Oneſicrito, Polycrito, Olympiodoro, Diogneto, Nicobulo, Anticlide, Charete Mitylenaeo, Menaechmo, Dorotheo Athenienſi, Lyco, Antaeo, Ephippo, Chaerea, Democle, Ptolemaeo Lago, Marſya Macedone etc.

Plutarchus praeter vitam Alexandri, quem cum Iulio Caeſare confert, ſcripſit libros duos de Alexandri fortuna et virtute, cui poſteriori primas partes adſignare non veretur. Eiusdem Plutarchi altera diſſertatio, vna vel plures, quibus fortunam Alexandri praetulit, aetatem non tulerunt. Sane non dubito ſubſcribere Curtii iudicio X. 5. 35. *Alexandrum cum plurimum virtuti debuerit, plus debuiſſe fortunae.* [conf. cl. *Mannert.* l. c. pag. 367 ſqq.]

Polyaenus, Philippi et Alexandri M. ſtrategemata bene multa adnotauit libro quarto. Idem ſparſim fecit e latinis Iulius Frontinus. [conf. *Mannert.* l. c. pag. 377.]

Polycletus Lariſſaeus, quem Reineſius Alexandro in expeditione Indica comitem fuiſſe coniicit, in libris hiſtoriarum res Alexandri perſequutus videtur, quoniam ex octauo eius operis libro *Athenaeus* XII. p. 539. refert, Alexandrum in aureo cubili dormiuiſſe, tibicinasque et tibicines eum ſequutos in exercitu, et ad auroram vsque illum potaſſe. Citat et *Strabo* XI. p. 509. et XVI. p. 728. *Aelianus* XVI. Animal. cap. 41. et *Plinius* XXXI. 2. 14. niſi ibi *Polycritus* w) legendum. Potuit tamen Polycletus etiam idem tradere, quod e *Polycrito* adfert *Antigonus Caryſtius* cap. 150. Mirabil. Alius antiquior fuit *Polycletus*, Sicularum rerum ſcriptor, qui circa Olymp. XCII. militauit, vt e Diodori Siculi lib. XIII. Reineſio obſeruatum.

Polycritus

v) *Phylarchi* narrationem de Baccho, ex India primum adducente duo boues, de nomine Sarapidos etc. abſurdam eſſe, pronuntiat *Plutarchus* de Iſide et Oſiride, vol. VII. edit. Reiskii p. 429 ſq. Idem in Sympoſ. lib. V. quaeſt. 7. vol. VIII. p. 708. aliam refert ex Phylarcho narrationem. Opera eius enumerat *Eudocia* p. 422. et memorat, eius hiſtoriam pertinere vsque ad mortem Ptolemaei Euergetae et Berenices atque Cleonymi, Lacedaemonii. adde *Voſſium* de hiſtor. gr. libr. I. cap. 17. pag. 111 ſq. et de eius vita atque operibus *Sevin* in Mem. de l'Acad. des Inſcr. vol. VIII. pag. 118 ſqq. *Harl.*

w) Atque *Harduin.* edidit *Polycritus* et ſic quoque apud Plinium corrigere iubet Meurſius ad Antig. Caryſt. cap. 150. *Harl.*

Polycritus (Mendaeus Siculus) citatur a *Plutarcho* in Alex. p. 691. Eodem vſus *Plinius* lib. XII. et XIII. Confer *Voſſium* de Hiſt. Graecis. *Fabric.* Plura de hoc hiſtorico atque poeta apud *Mongitor.* in Biblioth. Sicula, II. p. 189 ſq. qui tamen ſuſpicatur, Polycritum, poetam, diuerſum eſſe ab eo, quem Plutarchus et Plinius citant, nec non ab eo, quem Plinius XXXI. 2. et Antig. Caryſtius cap. 150. mirab. memorant. *Harl.*

Trogus Pompeius in libris XLIV. Hiſtoriarum Philippicarum, quos contraxit Iuſtinus, latino ſtilo condidit res omnis aeui, et totius orbis hiſtorias, praecipue vero Philippi, Alexandri, et ſucceſſorum geſta. Hic eſt Pompeius qui de Alexandro citatur in Hiſtoria Miſcella XII. 19.

Potaemon Mitylenaeus, Lesbonactis, rhetoris, F. rhetor et ipſe, ſcripſit praeter alia, Suidae laudata, de Alexandro, Macedone.

Ptolemaeus Lagus, Aegypti rex, qui promtiſſimus licet bellator eſſet, pacis tamen artibus, quam militiae maior fuit et clarior, vt ait *Curtius* IX. 8. Hiſtoriam rerum geſtarum Alexandri, quibus ipſe interfuerat, ſcripſit, quam reſpicit praeter Plinium lib. XII. XIII. *Plutarchus* Alex. [[227]] p. 691. *Curtius* IX. 5. Arrianus vt prae ceteris fide dignum eſt ſecutus. Ceterum his, quae de eo apud Voſſium in Hiſt. Gr. et Humfredum Hody de textibus Biblior. Originalibus p. 44. bene notata ſunt, in praeſenti tantummodo addam, quod hebraice adhuc opus iſtud ſupereſſe traditur, edendique eius ſpem fecit *Seb. Godfridus Starckius*, Orientalium linguarum in academia regia Gryphis-Waldenſi Profeſſor digniſſimus. Modo ne, vt in Calliſthene vidimus, theſaurus, quod aiunt, carbones. [Atque ipſe Fabricius in calce fere codicis pſeudepigraphi deceptus erat. vid. *Wolf.* epiſt. in theſauro epiſtolico La Croziano, tom. II. p. 58. atque *Heumann.* in nota mſta citat *Fabricium* in cod. pſeudepigr. V. T. p. 1164. et *Wolfii* bibliothec. hebr. nr. 1821. *Harl.*] — Geographia Ptolemaei, quae a *Marciano Heracleota* p. 2. 6. et 35. citatur, non eſt Ptolemaei Lagi, vt Harduino viſum: ſed alterius, Eratoſthene iunioris, vt idem *Marcianus* pag. 6. diſerte teſtatur. [conf. *St. Croix* l. m. pag. 19.]

Magiſtri Qualichini, (Aretini,) hiſtoria Alexandri multis millibus verſuum latino elegiaco carminis genere circa A. C. 1236. ſcripta memoratur *Labbeo* Biblioth. nou. MSS. pag. 68. Incipit: *Stellarum curie Aegyptus dedita quondam* etc.

Deſinit in hoc tetraſticho:

Hiſtoriam dictam dictauit carmine quidam
Qui Qualichinus nomine dictus erat.
Poſt natum Chriſtum ſunt anni mille ducenti
Terque duodeni, quando ſit iſtud opus.

Videtur verſibus reddidiſſe hiſtoriam Alexandri, neſcio quo auctore, latina proſa conſcriptam et editam Argentorati anno 1489. quae ſimiliter incipit: *Sapientiſſimi Aegyptii ſcientes menſuram terrae.* Poſtremo agit de ſepultura Alexandri M. quid diuerſi philoſophi de ea dixerint. Etiam auctor rhythmi germanici de S. Annone e comitibus de Daſſel archiep. Colon. qui obiit A. C. 1064. eadem, quae nugator iſte de Alexandro refert, quomodo incluſus dolio vitreo ad profunda maris, noſcendis marinis belluis, ſe demiſerit. Martinus Opitius editor verſificis iſtius, vnius ex aulicis et familiaribus S.

Annonis

Annonis Germani, in notis ad cap. 14. excerptum de vita Alexandri MS. in codice chartaceo habere ſe ait; ſed quod in narratione, quomodo Alexander peruenerit ad arbores ſolis et lunae, ab edito Argentoratenſi diſcrepat, et fortaſſis ſic in aliis: etſi quomodo Alexander *ſe per grifones in aere leuari fecerit*, paene iisdem verbis repraeſentet. Eiusdem generis, ex eodem fonte, vt notat Reineſius, [⁋] hauſta Godfridus Viterbienſis in ſuorum Chronicorum partem XI. aliquam multa tranſtulit, reſectis nimis fabuloſis et incredibilibus. Vnde cognoſcas, quamuis futile ſcriptum habitum in pretio, in manibus omnium verſatum, varie interpolatum, et in diuerſa exemplaria propagatum fuiſſe, cum ſpretis frugibus mallent veſci glandibus: etſi vetuſtiſſimorum etiam ſcriptorum, Megaſthenis, Oneſicriti, Hegeſiae, Daimachi et ſimilium exemplo feciſſe videri poſſint, quorum commentarii de Alexandro, rerum incredibilium et fabularum pleni, atque, vt Iuliani verbis vtar Orat. I. ad Conſtantium p. 17. ἐ πόῤῥω τῆς ποιητικῆς ἐξεσίας fuerunt, ne dicam de fabulatoribus Ariſtea Proconneſio, Iſigono Nicaeenſi, Cteſia, Polyſtephano etc. Memorat et *Labbeus* Hiſtoriam Alexandri fabulis refertam, quae ſcripta eſt A. C. 1217. exſcripta vero ann. 1465. antiquiore charactere in membrana, additis figuris.

[*William Robertſon* in: An hiſtorical disquiſition concerning the Knowledge which the Ancients had of India etc. Londini et Edinburg. 1791. mai. 4. laudat et admiratur Alexandrum M. in toga ſagoque, et legibus ferendis excellentem, et inquirit, quid ille, ſi diutius vixiſſet, adhuc facere potuiſſet et eſſet facturus. Verſio illius libri germanica, a *Forſtero* facta, prodiit Berolini, 1792. mai. 8. *Harl.* Ante eum *Iames Rennell* in: Memoir of a Map of Hindoſtan, Lond. 1788. 4. diligenter expeditionem Alexandri Indicam illuſtrauerat. Add. Cl. *Heeren* Comm. I. de Graecorum de India notitia, in Commentatt. Soc. Gott. Vol. X. p. 134 ſq. claſſ. phil. *Beck.*]

M. Antonius Coccius Sabellicus, recens ſcriptor latinus, qui opus ſuum deduxit vsque ad A. C. cIↃIↃIV. triennio poſt defunctus, de Alexandro agit Enneade IV. libro IV ſq.

Satyrus, *Peripateticus*, in vitis illuſtrium virorum x) Philippi quoque Macedonis (et Alexandri forte) vitam ſcripſit. Certe Philippi vitam, ab eo ſcriptam, laudat Athenaeus. Confer de hoc Satyro *Ionſium* lib. II. de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. cap. 11.

Seleucus Nicanor. Vide ſupra in Nicanore. Quod hic Seleucus de rebus Alexandri ſcripſerit, apud Diodorum Sic. legiſſe ſibi viſus eſt Freinshemius; qua in parte memoria eum videtur feſelliſſe.

Carolus Sigonius, recens, ſed perquam eruditus ſcriptor, in libello de temporibus Athenienſium.

C. Iulius Solinus, Plinii veſtigiis inſiſtens, in Polyhiſtore ſuo hinc inde aliquid adſpergit de Alexandro M.

Sopater, *Sophiſta*, libro decimo Eclogarum ex Cephalionis maxime Eratone ſiue libro ſexto Muſarum Alexandri M. geſta retulit, teſte *Photio* cod. CLXI.

x) Vid. Pſeudo-*Plutarch.* in X. Orator. vitis pag. 367. vol. IX. edit. Reisk. *Satyrum ἐν τοῖς βίοις* citat *Eudocia* p. 169. et p. 368. locum ex Satyri hiſtoria profert. *Harl.*

Soterichus Oaſites, (Steph. Byz. in Ὕασις) ſub Diocletiano clarus, (Suid. in Βασσαρικά) Poeta, ſcripſit epico carmine vt Suidas [et Eudocia p. 384.] in Σωτήριχος teſtatur, Πύθωνα ἢ Ἀλεξανδριακόν. ἔστι δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἱστορία, ὅτε Θήβας παρέβαλε. De hoc *Soterícho* praeter Voſſium videndus *Reineſius* pag. 316. Epiſt. ad Hofmannum et Rupertum. [¶]

Sotion iunior, de quo *Voſſius* lib. II. de Hiſt. Gr. cap. 7. p. 189. *Fabric.* Floruit Tiberii Auguſti aeuo. vide infra, in Catalogo Peripatetic. h. v. et *Ionſium*, II. 10, 1. pag. 196 ſqq. *Harl.*

Strabo, geographorum princeps, praeter ea, quae in opere ſuo Geographico ſuperſtite, paſſim de Alexandro retulit, peculiarem commentarium ſcripſerat de rebus geſtis Alexandri, vt ipſe teſtatur lib. II. pag. 71. καὶ ἡμῖν δ' ὑπῆρξεν ἐπὶ πλέον κατιδεῖν ταῦτα, ὑπομνηματιζομένοις τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις.

Strattis Olynthius, teſte Suida, ſcripſerat περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων libros quinque. *Non videtur*, (inquit *Dodwellus* de Cyclis Graecorum p. 371.) vel ephemerides Alexandri ſcripſiſſe, vel *ex Ephemeridibus Alexandri*, (ab Aeſchrione, Diodoto Erythraeo, et Eumene Cardiano ſcriptis,) *tamquam e monumentis fide digniſſimis*, *Alexandri hiſtoriam congeſſiſſe; ſed potius de illis*, *quid ſentiendum eſſet*, *libris ſuis expoſuiſſe. Seu illas defenderit, ſeu oppugnarit*, *innuit*, *ni fallor*, *fuiſſe tamen*, *qui de earum fide dubitarint.*

Suidas in Lexico. Vide ſupra in *Appianus.*

Taarich Mircond ſiue Annales Mircondi, qui ſcripſit Perſicum Chronicon praeſtantiſſimum pluribus voluminibus, cuius aliquot partes MSS. habuit Iacobus Golius. Confer fabulas de Alexandro, quas e Perſarum hiſtoricis conſignauit *Adamus Olearius* lib. V. Itinerarii Perſici cap. 26. *Petrum Texeiram*, Luſitanum de regibus Perſarum in ſuo Itinerario differentem, Taarich ſiue ſeriem regum Perſiae a Guil. Schickardo editam Tubing. 1626. 4. *Herbelotum* in Bibliotheca Or. etc. Etiam *Turcam* y) quemdam res geſtas Alexandri in ſuam linguam iuſſu Selimi I. tranſtuliſſe, teſtatur *Ioh. Boterus* in politia illuſtrium lib. II. cap. 2. et *Ludouicus Tubero* lib. X. in fine comment. de ſuis temporibus. Inter MStos codices arabicos ex Mauritania a Golio arceſſitos video etiam *Ibn Muſrih*, Tyrium de vita Alexandri M. p. 21. Catalogi MSS. Iacobi Golii. *Eutychius*, Seith filius Patricii notione Aegyptius, religione Chriſtianus Melchita, medicus inſignis, et ab A. C. 933. vsque ad 950. Patriarcha Alexandrinus in Annalibus, quos arabico idiomate contexuit et ab orbe condito ad ſua vsque tempora deduxit, Alexandri res ſtrictim perſequitur non ſine fabulis quibusdam admixtis, tom. I. editionis, quam cum verſione ſua adornauit *Eduardus* ille *Pocockius* p. 267 ſq. Inter alia exhibet commentitias Darii ad Alexandrum et huius ad illum litteras, [¶] tum p. 283. morituri Alexandri epiſtolam ad

y) Videtur hic fuiſſe *Achmet Molla*, ſiue *Meulana Achmetes*, hoc eſt ſapiens ſiue doctor Achmetes, qui teſte Leunclauio lib. X. hiſt. Turc. rhythmicis verſibus librum hiſtoriae Alexandri M. compoſuit, et Emiris Suleimanni nomine publicatum edidit, ab eo viciſſim liberalibus praemiis adfectus.

ad matrem, et philoſophorum in Alexandrum iam defunctum dicta pag 288 ſq. Nomina illorum in Pocockii verſione ſunt Philemon, Plato, Ariſtoteles, Naren, Nilon, Lotas, Metron, Demetrius, Philocaton etc. In *Gregorii Abulpharagii*, itidem Medici chriſtiani ſectae Iacobitae, Compendio Dynaſtiarum per eumdem Pocockium arabice et latine edito, quod in Anno Chriſti 1284. deſinit, tribus vix verbis mentio fit Alexandri Magni propter potentiam Cornuti ſiue Dulcarnain dicti. Dynaſtia VI. pag. 96. [vberius de eo exponit in Chron. Syr. Dyn. VII. p. 39 ſq. et verſ. lat. p. 37 ſq. ed. Kirſchii.]

Timagenes citatus a *Curtio* IX. 5. 21. videtur de Alexandro egiſſe libris de regibus, quorum primum laudat *Stephanus Byz.* in Μίλυαι. Patria Alexandrinus fuit, rhetor et hiſtoricus Auguſto imp. primum carus, mox ob maledicendi libertatem inuiſus. De hoc *Quinctilianus* X. 1. *Longo poſt interuallo natus Timagenes, vel hoc eſt ipſo probabilis, quod intermiſſam hiſtorias ſcribendi induſtriam noua laude reparauit. Ammianus* XVI. 9. *Sed poſtea Timagenes et diligentia Graecus et lingua* (Syrum vocat Plutarch. de Flum.) *haec, quae diu ſunt ignorata, collegit ex multiplicibus libris*, (e Calliſthenis Sybaritae libris Γαλατικῶν, teſte Plutarcho) *cuius fidem ſecuti obſcuritate dimota* etc. Confer Valeſii notas et *Voſſium* lib. I. de Hiſt. Gr. cap. 24. et lib. III. p. 420. *Muretum* XIII. 6. Var. et *Lipſium* ad Senec. III. 23. de Ira, et epiſt. XCI. Alius Timagenes vel Timogenes, Mileſius, de quo Suid. z) Timagenis, in Aſia culti meminit Epiphanius in Ancorato nr. CVIII.

M. Terentius Varro. Vide ſupra in *Βάρων Nicanor.*

Vincentius Bellouacenſis, Ord. praedicatorum monachus aa), ſaeculo poſt Chriſtum natum decimo tertio clarus, de Alexandro agit libro quinto ſpeculi hiſtorialis, nec pauca fabuloſa repetit ex epiſtola de mirabilibus Indiae, Pſeudo-Calliſthene etc.

Raphael Maffeus Volaterranus, vir eximiae eruditionis anno 1521. in patria denatus, de Alexandro diſſerit libro XIII. commentariorum vrbanorum.

Ioh. Zonaras. Vide ſupra *Iohannes Monachus.* [⁋]

Zoſimus, Graecus ſcriptor Hiſtoriae, a Freinshemio catalogo huic adiicitur propter illa, quae ſuccincte de Alexandro tradit lib. I. Hiſt. cap. 4 ſq.

III. *Reges ac Principes illuſtres, Alexandri nomine.*

In hiſtoria *Troiana* decantatiſſimus *Alexander Paris.*

Apud *Macedonas* ante Alexandrum M. fuerunt *Alexander*, Magni proauus, Amyntae I. F. rex decimus a Carano, et Alexander Amyntae II. F. Philippi frater, cognomento Philellen. — Occurrit praeterea in Alexandri M. hiſtoria mentio Alexandri, Lynceſtae, ſiue fratris Lynceſtarum,

z) *Timogenes* ἐν ταῖς παραφράσεσιν ad verſum Iliadis citatur in *Apollonii* Lexico Hom. voc. Ἄρπυιαι, pag. 206. tom. I. edit. Villoiſon. *Harl.*

aa) Falluntur, qui epiſcopum Bellonacenſem eſſe adfirmant. Vide *Bollandum* praef. ad tom. I. Act. Sanctor. Ianuarii pag. 19. *Natalem Alexandrum* Hiſt. Ecclef. tom. VII. pag. 138. edit. in fol. *Fabric.* conf. *Io. Frid. Eckhardi* Nachrichten von einigen ſeltenen Büchern der Bibl. — zu Eiſenach. Iſenaci 1775. p. 31 ſqq. *Andr. Sam. Gesneri* ſelectas exercitatt. ſcholaſticas varii argumenti, a me editas, Noribergae 1780. 8. p. 349 ſqq. *Harl.*

Lynceſtarum, tum ducis Alexandri. ex Lycia in ſubſidium regi venientis, alterius item ducis, quem rex nominis, quod ſibi cum eo commune eſſet, admonuit, vt eſt apud Curtium VIII. II. 10. Memoratur et Alexandro cuidam, timide pugnanti, dixiſſe: *vel nomen vel mores muta.* Fuit et Alexander, Polyſperchontis F. et Alexander, filius Lyſimachi. Alexandri Magni quoque filius e Cleofide, regina Indorum ſuſceptus, qui in India regnauit, itemque alter poſtumus, e Roxane natus, Alexander dictus eſt, quem Caſſander interfecit. Sed et filius Caſſandri Alexander cum Antipatro fratre ſuo tenuit Macedoniae regnum, perinde vt Alexander, Pyrrhi F. Sed Alexander, Perſei F. a Paulo Aemilio, Coſ. romano, vna cum patre captus eſt. Vide Iuſtinum XXXIII. 2.

Apud *Syros* poſt Demetrium Soterem Olymp. CLVI. 4. regnare coepit Alexander, Bala, ſiue Βάλλης, Θεοπάτωρ, εὐεργέτης, quibusdam etiam Epiphanes dictus. Fuit et Alexander II. Zebina, ab Antiochenis Syriae rex aduerſus Demetrium Nicatorem conſtitutus Olymp. CLXII. 4.

Apud *Iudaeos* Alexander Iannaeus, Ariſtobuli frater, a Demetrio III. Syriae rege, victus Olymp. CLXXII. 4. obiit Olymp. CLXXV. Alexander, Ariſtobuli F. Alexander Herodis M. filius, iuſſu patris ſtrangulatus. Tiberius Alexander, procurator Iudaeae.

Rex Aegypti, (et Cypri Olymp. CLXVI. 4.) Alexander I. Lathuri frater, matrem Cleopatram interfecit Olymp. CLXXII. 2. inde ἐξωθεὶς ſiue [[illegible]] pulſus. Alexander II. a Sylla in Aegypti regnum reſtitutus, et Alexander III. qui populum rom. regni ſui inſtituit heredem.

Epiri rex Alexander, frater Olympiadis. Regnauit et poſtea in Epiro Alexander, Pyrrhi F. qui regnum quoque Macedoniae occupauit, vt ante dixi.

Alexander, *Pheraeus*, Pheraeorum in Theſſalia tyrannus. Diuerſus, vt videtur, ab Alexandro, Theſſalo, apud *Polyaen.* VI. 46. qui de Alexandro, Pheraeo, agit VI. 2. de quo vide ſis etiam *Valeſium* ad Harpocrat. pag. 7.

Omitto dicere de Alexandro, Moloſſo, Alexandro, Spartano, quem occiderunt Argiui, Alexandro, Phrurarcho Aeolidis, Alexandro M. Antonii filio, Tiberio Alexandro, Alabarcha Alexandriae, filioque cognomine, procuratore Iudaeae.

Inter *Imperatores Romanos* notus eſt Alexander Seuerus, Mammaeae F. conceptus in templo, Alexandri nomini dicato et natus eodem die, quo Alexander diem obiit: Nutrice Olympiade, nutritore vſus Philippo. Sed magni cognomen a ſenatu ingeſtum recuſauit. Alexander, Phryx, praefectus Africae imperatorem ſe Carthagine venditauit; ſed captus periit A. C. 306.

Inter Conſtantinopolitanos *Imperatores* Alexander, Baſilii F. A. C. 912. denatus.

Inter pontifices romanos octo Alexandri hactenus occurrunt. Celebrantur et Alexandri plures, patriarchae et epiſcopi, nec minus reges, vt Scotiae, Poloniae etc. Principes (Hetruriae, Parmae etc.) ſed iam dicta ſufficiunt ad demonſtrandum, quam late per omnes gentes nominis Alexandri celebritas et fauor patuerit. De ſingulis pleni ſunt hiſtoriarum libri, et plerique omnes in Lexicis Hiſtoricis iam tum adnotati leguntur.

Alexandri

Alexandri varii, qui graece ſcripſerunt.

[conſ. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. II. cap. 16. §. 1. 2.]

Alexander, *Aegaeus*, de quo infra cap. XI. in Peripateticis. [Eudoc. pag. 56.]

Alexander, *Aetolus*, Pleuronius grammaticus et poeta, de quo in tragicis poet. dictum lib. II. cap. 19. *Cic.* ad Attic. II. 22. [infra, libr. III. 28. 7. ſupra, vol. I. pag. 503. vbi aliquot *Alexandri* Homeri commentatores nominantur, et alibi.]

Alexander, *Aphrodiſienſis*, de quo infra lib. IV. cap. 25.

Alexander, *Alexandrinus* epiſcopus, cuius tempore Arius haereſin ſuam ſparſit, [⁋] [et quem in concilio Alexandrino, ann. 324. et Nicaeno ann. 325. damnauit. vid. infra, lib. V. cap. 24. vol. VIII. pag. 340 ſqq. et pag. 342. de altero *Alexandro*, qui Ambroſium habuit ſucceſſorem, atque de *Alexandro*, CPolitano. *Harl.*]

Alexander, *Caeſareenſis*, Cappadociae primum, deinde Hieroſol. epiſcopus circa A. C. 212. de quo, vt de ſuperiore, vide, ſi placet, praeſtantiſſimum Eccleſiaſticae Antiquitatis vindicem, Guil. Caueum in Hiſtoria Scriptor. Eccleſ. litteraria [bb]).

Alexander, *Cappadox*, Sophiſta, de quo Philoſtratus in Hippodromi vita pag. 613. [*Alex.* epiſcopus Cappadociae etc. infra lib. V. cap. I. vol. V. pag. 268]

Alexander, *Cherſoneſius Car*, e Cherſoneſo Cariae, qui de Caria ſcripſit. Schol. Apollonii ad lib. I. v. 34. et 22. Stephanus Byz. etc.

Alexander, *Citieus*, Euſtath. ad Homer. [Fortaſſe leg. *Cotyaeus*, de quo ſtatim agit Fabric. *Heumann.*]

Cornelius Alexander, Aſclepiadae, Grammaticus ac Polyhiſtor, patria non Mileſius, (vt Suid. et Eudoc. p. 62.) ſed *Cotyaeus*, de quo [*Diogen. Laert.* VIII. 24. 36. *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 236. *Fabric.* infra, lib. IV. 30 p. 379. et copioſe] *Ionſius* lib. II. cap. 16. de ſcriptoribus Hiſtor. Philoſ. *Meurſius* ad Chalcidium pag. 7 ſq. et in Biblioth. Graeca, *Voſſius* de Hiſt. Graecis et ad Plinium *Harduinus.*

Alexander, *Damaſcenus*, Ariſtotelis placita ſectatus. Galen. περὶ τȣ̃ προγινώσκειν cap. 5.

Alexander, *Epheſius*, cognomento Lychnus, de quo *Voſſ.* Hiſt. Graec. pag. 318 ſq. et qui duos perperam facit, Epheſium ac Lychnum, Meurſius in Biblioth. Gr.

Alexander, *Epicureus*. Plutarch. II. 3. Sympoſ.

Alexander, *Epirotes*, Pyrrhi F. Tactica ſcripſerat, teſte Aeliano.

Alexander, *Grammaticus*, qui M. Antoninum inſtituit. Vide Ariſtidae Orat. XII. tom. I. p. 142 ſq. et Gatackerum ad M. Antonin. lib. I. §. 10.

Alexander, *Hierapolitanus*, de quo Suid.

Alexander,

bb) Alios *Alexandros*, n. Choniatam; alium, Monachum Cyprium; Eremitam; Abbatem Coenobii Acoemetarum; fratrem Leonis, imperatoris, et alium veterem haereticum recenſet *Fabricius* libr. V. 45. vol. X. p. 473 ſq. et multos alios paſſim in hoc opere, quos index facile ſuppeditabit; neque ego cunctos hic enumerare volo. *Harl.*

Alexander, *Lychnus.* Supra in *Alex. Epheſius.*

Alexander, *Lycopolita*, cuius eximius libellus de dogmatis Manichaeorum editus eſt a Combefiſio.

Alexander, *Mileſius.* Chalcid. pag. 155. verſiculos adfert Alexandri, Mileſii, qui apud Theonem Smyrnaeum MS. tribuuntur Alexandro, Aetolo. Vide et ſupra in Cornelio Alexandro, Polyhiſtore.

Alexander, *Moloſſus*, citatus ab *Ammonio* in Νῆες. Euſtath. ad Homer.

Alexander, *Monachus*, de inuentione crucis a Gretſero editus. Confer Hendreichii Pandectas pag. 109. b.

Alexander, *Myndius*, de quo [Eudocia pag. 50.] praeter Voſſium *Ionſius* pag. 199. et *Meurſ.* Biblioth. Graeca. Citatur et ab Euſtathio ad Homer.

Alexander, *Numenii* F. Syrus, rhetor, de quo idem Meurſius. Huic *Laurentius* [ſ] *Normannus*, vir cum primis doctus, tribuit libros duos, qui exſtant, de figuris ſententiae atque elocutionis, [edit. ab Aldo Manutio inter rhetor. gr. p. 582 ſq. gr. et lat. a Laur. Normanno, Vpſal. 1690. 8. cum Phaebammone et Minuciano,] vt infra in rhetoribus dicam, [lib. IV. cap. 32. vol. IV. ibid. cap. 25. p. 75 ſq. ibid. cap. 31. p. 458.]

Alexander, *Paphius.* Euſtath. ad Homer.

Alexander, *Philalethes*, Medicus Aſclepiadeus atque Herophileus, qui *de pulſibus* ſcripſit, Galeno teſte: et *de ſemine*, teſte Theodoro Priſciano. Meminit et Alexandri, philoſophi, neſcio cuius, *Artemidorus* IV. 31. Onirocrit. caput eius a Cynico percuſſum ligno teſtatus. [In elencho medicorum vett. vol. XIII. plures *Alexandri, medici*, occurrunt.]

Alexander, *Pleuronius*, ſupra in *Alex. Aetolo.*

Alexander, *Pyrrhi* F. ſupra in *Alex. Epirota.*

Alexander, *Seleucienſis*, Cilix Sophiſta, dictus Peloplaton, de quo *Philoſtratus*, [de vit. Sophiſt. V. pag. 570 ſqq. edit. Olearii.] Incertum, idem ne ſit Platonicus Alexander, a quo M. Antoninus lib. I. ſect. 12. teſtatur ſe didiciſſe, ne crebro neque niſi neceſſitate adactus aut dicto aut ſcripto ſignificaret cuiquam, non vacare ſe, neue hoc praetextu officiis vitae deeſſet. *Fabric.* copioſe egit de illo *Eudocia* pag. 52 ſq. *Harl.*

Alexander, *Syrus*, ſupra in *Alex. Numenii.*

[*Alexander (Tiber. Claud.)* philoſ. Stoicus in vet. inſcript. apud Fulu. Vrſinum elog. p. 70.]

Alexander, *Thaſius.* Etymolog. in Διέννσος.

[*Alexander*, *Trallianus*, medicus, de quo lib. VI. 7. 5. vol. XII. pag. 593. ibid. p. 573. vol. XIII. pag. 52. et 618.]

CAPVT

CAPVT III

DE PLATONE ET EIVS SCRIPTIS ATQVE INTERPRETIBVS.

I. *Platonis nomen, aetas et vita. Alii Platones, circiter viginti.* II. *De dictione ac philoſophia Platonis, moreque tradendi per dialogos.* III. *Scripta Platonis genuina, recenſita ſecundum ordinem Tetralogiarum Thraſylli, adiunctis variis obſeruationibus et interpretum veterum recentiumque notitia.* IV. *Scripta Platonis dubia atque ſuppoſita.* V. *Deperdita Platonis ſcripta.* VI. *Index alphabeticus eorum, qui in dialogis Platonis colloquentes inducuntur.* VII. *De editionibus operum Platonis graecis, latinis, graecolatinis, et vernacularum linguarum aliqua vulgatis.* VIII. *Scripta varia de Platone et Platonica philoſophia, in varias claſſes digeſta et ordine recenſita.* [ꝑ]

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

PLATO, non, *Platon*, (vid. Quinctil. I. cap. 5. pag. 67.) a) Ariſtonis et Perictyones

a) Platonis nomen accepit a Socrate, vt Tzetzes adfirmat, ſiue, vt alii, ab Ariſtone, Argiuo, Palaeſtrita: vel 1) ob humerorum latitudinem, *Seru.* in 6. Aeneid. vel 2) ob latitudinem pectoris *Sen.* Epiſt. 58. ὅτι πλατύσωμος, *Tzetz.* Chil. 6. Hiſt. 51. Chil. 11. Hiſt. 390. πλατὺς τὰ στέρνα, *Olympiodor. Heſych.* illuſtris *Suid.* et *Ioh. Sarisberienſis* VII. 5. policratici. Πλατὺς τὸν ὦμον σοφιστής, Aſterio homilia V. ex Ducaei emendat. tom. II. auctarii, in notis p. 3. Εὐρὺς, πλατὺς τὸ σῶμα καὶ εὐόφθαλμος, *Simplic.* IV. in phyſic. p. 183. Πλάτος καρδίας pro *ſapientia* Naz. orat. XX. p. 368. Platoniae, latae laminae marmoreae, Aringh. tom. I. Romae ſubterran. p. 274. vel 3) ob latitudinem frontis, *Neanthes Cyzic.* apud *Laertium* III, 4. [vbi vid. interpr.] Heſych. illuſtris, Olympiodor. vel 4) διὰ τὴν εὐεξίαν ſiue bonam *habitudinem corporis*, *Alexander Polyhiſt.* apud Laertium, Apuleius de dogm. Platonis, vel 5) propter πλατὺ ſiue copioſum atque apertum dicendi genus, (πλάτος Ariſtot. in rhetor., *latitudinem* vocat *Plinius* lib. I. Epiſt. 10.) Laert. Heſychius illuſtris, Suid. Olympiodor. [vid. Duport. ad Theophraſti char. p. 179. *Heum.*] Auctor incertus apud Damaſcenum in parallelis tom. II. p. 313. τί ὠφέλησεν Πλάτων τὸ μὲν σόμα πλατύναι, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ εὐεργετήσας; 6) Denique *Timon* in Sillis nomen Platonis perſtrinxit, tamquam dictum a verbo πλᾶσαι, quod eſt fingere ac comminiſci: ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. Apud *Laert.* III. 26. *Athenaeum* XI. p. 505. et *Heſychium illuſtrem.* Sed et Antiſthenes per conuicium pro Platone dixit *Sathonem*, dialogum edens, ita inſcriptum. *Laert.* III. 35. et VI. 16. *Athenaeus* V. 20. pag. 220. XI. vlt. pag. 507. Repetitum autem *Sathonis* nomen ab obſcoeno σάθη vnde ἀνδροσάθης apud Heſych. *Platonia* pro ampla concameratione, Sarazan. ad carmen XXX. 5. Damaſi. *Fabric.* Hae coniecturae omnes de cauſſa, cur adpellatus ſit *Plato*, ex eo refelli, et vno quaſi ictu proſterni poſſunt, quod *Platonis* nomen in Graecia iam ante Platonem fuit vſitatum, quod colligere licet ex Platonibus, quos auctor ipſe hac pagina producit nr. 1. 4. 5. 9. vide omnino *Aelian.* var. hiſt. IV. cap. 9. *Heum.* vid. hunc Heum. in actis philoſ. tom. III. p. 675. *Harl.*

Fuere et alii *Platones* in veteribus monumentis memorati; ac ſedecim hoc nomine obſeruaſſe ſe indicat Ionſius pag. 12. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. licet quos, quoue in loco, non addat: Ecce vero 1) *Plato*, priſcae comoediae poeta. 2) *Plato*, iunior, poeta nouae comoediae, idem epigrammatum ſcriptor. De vtroque dixi libro II. in notitia comicorum. 3) *Plato*, Thebanus, magiſter equitum, de quo *Plutarch.* lib. de genio Socratis f. 578. 4) *Plato*, Peripateticus, Ariſtotelis diſcipulus, *Laert.* III. 109. *Ioh. Philoponus* in I. prior. Analyticor. 5) *Plato*, Athenienſis, dux ſub Alexandro M. apud *Curtium* V. 7. 12. 6) *Plato*, Cynicus, apud *Laertium* in Diogene VI. 26. neque enim probo coniecturam *Barthii* XLII. 19. [Sed ipſe Fabricius ſuam ſententiam retractat infra in catalogo Cynicorum: nec *Heumann.* in Actis philoſ. tom. II. pag. 919 ſqq. hunc agnoſcit Platonem Cynicum, et corrigit in Diogene Laert. τότε εἶπεν Πλάτωνα αὐτὸν κύνα n. a Platone illum fuiſſe canem adpellatum. *Harl.*] 7) *Plato*, Praxiphanis diſcipulus, (eiusdem, ni fallor, de quo *Laert.* III. 8. et quem Epicurus auſcultauit, teſte apud eumdem X. 13. Apollodoro,) *Laert.* III. 109. 8) *Plato*, Sardianus, Epicureus, (diuerſus a ſuperiore,)

re,) de quo *Cicero* lib. I. Epiſt. 2. ad Quintum fratrem. 9) *Plato*, ex Lycaonis, Arcadum regis, filiis quinquaginta, apud *Apollodor.* lib. III. [cap. 8. §. 1.] 10) *Plato*, νομικὸς Ῥήτωρ, patria Geraſenus, Stephano Byzantino memoratus in Γέρασα. 11) *Plato*, Stoicus, Panaetii diſcipulus, Rhodius patria, teſte Seleuco, grammatico, apud *Laert.* III. 109. 12) *Plato*, medicus, cuius catapotium refert *Galenus* lib. VII. de medicamentis κατὰ τόπους tom. II. edit. Baſil. pag. 264. 13) *Plato*, de quo inſcriptio vetus apud Gruterum: M. ELPIDIVS PAMPHILVS PLATONI TATAE SVO BENEMERENTI FECIT. *Tata* Varroni apud Nonium eſt *Pater.* Hoc loco videtur ſonare ſenex, patris inſtar colendus, adde Martial. I. 201. et Scaligeri Lection. Auſon. lib. I. cap. 29. 14) *Plato*, martyr, Ancyrae ſub Maximiniano, de quo Martyrologia ad 22. Iul. 15) *Plato*, praefectus vrbi Conſtant. apud Victorem Tununenſem et Marcellinum in Chronico, ſub conſulatu Probi A. C. 513. Anaſtaſii imp. 13. Valeſ. ad Euagr. p. 98. 16) *Plato*, pater Iohannis VII. Pontificis Maximi, natione Graecus, teſte *Platina* in Iohannis vita et Onufrio Panuinio in Chronico Rom. Pontificum ad ann. 705. 17) *Plato*, Abbas Monaſterii Studitarum, cui ſub Conſtantino Copronymo ſucceſſit Theodorus Studites, qui eius vitam compoſuit, graece MS. in biblioth. regis Galliarum, teſte *Combefiſio* in biblioth. concionatoria patrum tom. I. p. 45. latine apud *Surium* 16. Dec. gr. et lat. *Papebroch.* e MS. Vatic. ad IV. April. Vide [*Anton. Pagius* ad a. C. 812. §. 3. et 4. *Heum.* Acta Sanctor. menſ. Iun. tom. I. p. 229. nr. 23. 24. p. 230. nr. 30. *Lambec.* in Comm. de biblioth. Vindob. VIII. p. 591 ſq. 598. *Harl.*] Acta Sanctor. tom. I. April. p. 364 ſq. Menologium Caniſianum 11. Nou. et 4. April. *Baronium* ad A. C. 795. tom. IX. Annal. 18) *Plato*, Oreſtidenſis legatus, apud Ciceron. de aruſp. reſponſis cap. 16. 19) *Plato* Saecudionis Σακκουδίωνος monaſterii Hegumenus ſ. Abbas. Cangii Gloſſar. in Μοιχιανοὶ et p. 73. ad Zonaram. Interfuit ſynodo VII. ſiue Nicaenae II. adde hiſtor. miſc. XXII. 36. 20) *S. Plato*, frater S. Antiochi, cui aedes ſacra aedificata CPoli ab Anaſtaſio Dicoro, de quo Codinus Origg. CPolit. nr. 94. 21) *Plato*, Picturienſis epiſcopus in Gallia, quem laudat Venantius Fortunatus lib. X. carm. 17. tom. IV. Galliae chriſtianae pag. 872. 22) *Ioannes Plato*, aliis Platina, exarchus Rauennae, ann. 687 — 702. 23) *Plato*, Edeſſenus rhetor, qui Mieſrobum in litteris Armeniis inueniendis tempore Theodoſii iunioris adiuuit. vid. Io. Ioach. Schroederi diſſ. de antiquitate linguae Armenicae pag. 33. 24) *Plato*, qui interfuit Synodo V. tom. II. Binii pag. 731. 25) *Plato*, cubicularius, eunuchus, qui in aula Zenonis a tyranno Baſiliſco viuus exuſtus fuit. vid. Combefiſ. p. 10 ſq. faſciculi rerum CPolitan. Codinum Origin. CPolit. nr. 55. [cuius ſtatuam parentes, Zenone permittente, in aedibus Procopii, martyris, CPoli dedicarunt: poſtea in Hippodromion translatam. vid. Suidam voc. Προκόπιος. *Verpoorten.*] 26) Alius *Plato*, incluſus, ἔγκλειστος, hiſt. miſcell. XXIV. 10. et 31. 27) *Plato de Benedictis*, typographus Bononiae ann. 1488. 1493. filius; Io. Antonius Platonides. [Ruſſia quoque et Germania noſtra aetate habuerunt *Platones*, viros doctos.] Πλατωνίς, virgo, martyr, d. VI. April. Act. Sanct. tom. I. p. 599. His ſi adnumeres Platonem noſtrum, iam habebis Platones non ſedecim, ſed vltra viginti. Praetereo recentiores, *Platonem*, Tiburtinum, qui Albategnii librum de ſcientiis ſtellarum et Sphaerica Theodoſii, Tripolitae, ex arabico latine tranſtulit, [Venet. 1518. conf. *Caſiri* Biblioth. arabico-hiſpan. I. p. 345. b.] *Matthiam Platonem*, gente Germanum, cuius meditationes de libro vitae prodierunt Ambergae 1619. 12. Sed ſi ad tam noua deſcendere volumus, nullus finis Platonum eſſet, vt recte Marquardus Gudius in Epiſtola ad Menagium, cuius vtriusque obſeruationibus pleroſque hosce Platones debere me libens profiteor. Neſcio, ſitne hoc loco etiam a me adferendum, quod Eratoſthenes Cyrenaeus dictus eſt δεύτερος ἢ νέος Πλάτων, teſte Suida: quod Alexander Seleucienſis, Cilix, ſub Antonino Pio clarus, (de quo Philoſtratus in Sophiſtis,) per ignominiam vocatus eſt Πηλοπλάτων, quaſi Plato quidam ex luto conflatus ac compoſitus: quod Philonem vel alterum, vel ſecundum Platonem Iudaeum pronunciarunt Critici, vt tradit Hieronymus Epiſt. ad Magnum Oratorem, et tritum confirmat prouerbium ἢ Φίλων πλατωνίζει, ἢ Πλάτων φιλωνίζει, quemadmodum viciſſim *Plato* Numenio apud *Clementem* I. Strom. pag. 342. et *Euſebium* XI. 10. Praeparat. audit Μωϋσῆς Ἀττικίζων: et quod Georgius Gemiſtus Platonis aemulatione ſe vocari amauit Plethonem, vt ſaltim quam proxime ad nomen accederet Platonis, quod ex Manuele Peloponneſio et Georgio Chariandro retulit *Allatius* de Georgiis p. 383. 384. quod denique Proſper Mandoſius in theatro Archiatrorum Pontificis Romani pag. 70. narrat, Franciſcum Columbum, medicae artis ſcientia clarum, tanto amore proſecutum fuiſſe ſcripta ac philoſophiam Platonis, vt eum ſemper in ore habuerit, et ipſe Platonis cognomentum tulerit,

nes [b]) F. e Collytto [c]) pago, [?] Athenienſis [d]): primum aui ſui nomine dictus *Ariſtocles* [e]). Natus eſt ſex poſt Iſocratem annis, die VII. Thargelionis, Olympiad. LXXXVII. 3. (ante

lerit, quo poſteri eius per multum temporis fuerunt inſigniti.

b) Quae a Solone genus ducebat. vid. *Harduin.* ad Themiſtium pag. 382. *Proclus* ad Timaeum lib. I. pag. 25 ſq. *Harl.*

c) Χολλιδία e tribu Leontide, ſecundum Stephanum e codice, fuiſſe Platonem, iudicat *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. cap. 12. 5. pag. 66. *Harl.*

d) An ſpurius fuerit, orta eſt quaeſtio. vid. Halliſche Biblioth. tom. II. pag. 397. Praefat. ad Stanleii hiſt. philoſ. p. 9. edit. Olearii: *Heumann.* adfirmat in Act. philoſ. part. XVII. tom. III. pag. 805. *Harl.*

e) Pro Ariſtocle vitioſe legitur *Ariſtoteles* apud *Sarisbirienſem* VII. 5. Policratici, et *Boethium* in lib. Ariſtotelis de interpretatione p. 300. quod e *Laertio* III. 4. et 43. Sexto Empirico, Ammonio in libro περὶ Ἑρμηνείας f. 9. ex Anthologia et aliis obuium eſt emendare. Pro Perictyone Platonis matrem Potonem nonnulli vocarunt, teſte Laertio, [et Eudocia p. 362.] quod ſororis nomen eſſe teſtatur Suidas e Laertii III. 4. Amphictyonem vocat plus ſimplici vice Origenes contra Celſum, facili in praepoſitionibus ἀμφὶ et περὶ, ex quibus vtrumque componitur, permutatione, qualem et in aliis nominibus propriis memini me obſeruare. Quod vero ab Apolline compreſſam tradunt Perictyonem, Ariſtone interim per ſomnium iuſſo, illa per decem menſes abſtinere, indeque natum Platonem, vt narrant ſcriptores, a viris doctis laudati ad *Laertii* III. 2. perinde credat, qui volet, vt apes mel in eius admodum pueri os congeſſiſſe, quod ſcribunt *Cicero* I. diuinat. [cap. 36. vbi vid. Dauiſ.] *Plinius* XI. 17. *Valerius Max.* I. 6. ext. 3. *Aelianus* X. 21. Var. [ibique interpr. *Diog.* III. 5. *Plutarch.* de plac. philoſ. I. cap. 7. *Laertius* Platonem ἰσχνόφωνον dicit, quod de orationis dulcedine intelligit *Olearius* ad Stanleii hiſt. phil. p. 284. etc.] Quod ſimiliter de S. Ambroſio etiam traditur in eius vita, a Paulino ſcripta. Platoni puero aurem perforatam, in qua ἐλλόβιον ſiue inaurem geſtarit, narrat *Sextus* I. Mathem. pag. 51. Fuerunt, qui Thebis natum eſſe Platonem traderent, in loco, cui nomen Cynocephalos. Vide *Tzetzae* Chiliad. XI. hiſt. 390. Sed ſcriptores praeſtantiſſimi conueniunt, patria Atticum fuiſſe. *Fabric.*

Crollius, qui in notitia de Platone litteraria, praemiſſa editioni Bipontinae, caput hoc Fabricii aliter digeſſit, emendauit, auxit et continuauit, et quem in ſubſidium vocauimus, pag. LXIII. verbis Fabricianis addidit: „Ceterum de genere Platonis et maioribus vide praeter Laertium, *Proclum* ad Timaeum Plat. p. 25. et quae fuſe adfert *Th. Stanleius* part. IV. p. 279. quocum conf. *Io. Meurſium* de regno Athen. lib. III. cap. 10 ſq. pag. 204 ſqq. vbi pluribus de Melanthio et Codro agit.“ — Vitam atque dogmata, aut peculiares opiniones Platonis plures expoſuerunt, et modo in maioribus, modo in minoribus libris, modo generatim, modo ſpeciatim illuſtrarunt, aut examinarunt, aut compararunt. Atque cum paſſim in hoc capite, tum praecipue in fine illius haud ſpernenda colligam et iis, quae Fabricius congeſſerat, adiiciam ſupplementa: e quibus ea, quae de vita, ingenio atque philoſophia Platonis dici poſſint, atque magna iudiciorum de placitis, virtutibus vitiisque philoſophi diſcidia facile cognoſcentur. Mihi quidem, quamquam latiſſimus patet campus, exſpatiari non licet; hoc tamen loco, vt eos, qui hiſtoriam philoſophiae concinnarunt, *Diogenem Laertium* III. 1. et commentatores ad eum, *Pſeudo-Origenem* in Philoſophum. cap. 19. Grauium, Stanleium, Adelungium, Buddeum aliosque in vol. II. cap. 24. p. 612 ſq. laudatos praetermittam, tantum memorabo,

Cudworth. eiusque interpr. *Moshemium* in Syſtemate intellectuali, tom. I. cap. IV. §. 36.

I. Iac. Bruckerum in hiſtoria critica philoſophiae vol. I. part. II. lib. II. cap. 6. p. 626 ſqq. et in Adpendice ſ. vol. VI. p. 227—234.

Remarks on the life and writings of Plato. With anſwers to the principal Objections againſt him; and a general View of his Dialogues. Edinburgh. 1760. 8.

Chriſto. Meinerſium in: Geſchichte des Vrſprungs, — — der Wiſſenſchaften in Griechenland und Rom, tom. II. lib. VIII. cap. 3. qui, eum cum Socrate comparando, de ingenio, doctrina ac diſciplina, de virtutibus vitiisque orationis non minus quam philoſophiae, cum primis de placitis illius de Deo, rerum ortu, animo humano, ideis etc. et de argumentandi ratione copioſe acuteque diſſerit. Nactus tamen eſt doctum et ſagacem adverſarium, cl. *Pleſſingium*, acrem Platonis patronum

3. *f*) (ante Chriſtum CCCCXXX. V. C. 324.) Archonte Apollodoro. Anno aetatis [P] viceſimo,

num et Ariſtotelis oppugnatorem, cuius libros indicaui vol. II. p. 613. Neque tamen viris doctis, qui in bibliotheca vniuerſali Berolinenſi et in actis litterariis Ienenſibus et in aliis ephemeridibus litterariis eius libros atque iudicia examinarunt, et interdum in alia omnia abierunt, omnino ſatisfecit. Quod vero praecipue in Periculis ad illuſtrandam vltimae antiquitatis philoſophiam, (*Verſuche zur Aufklärung der Philoſophie des älteſten Alterthums* etc. vol. I. et II. part. I. II.) placita Platonis atque Ariſtotelis expoſuit et comparauit: cenſores librorum varias illius opiniones atque interpretationes impugnarunt. Eruditae igitur primi voluminis cenſurae cum examine nonnullorum, praecipue de ideis, prolatorum, legi poſſunt in Gottingenſib. ephem. litt. ann. 1789. plag. 2. in Salisburgenſibus actis litterar. (*Oberdeutſche allgemeine Litteraturzeitung,*) a. 1789. ſcida 18. pag. 274 ſqq. vbi quoque de ingenio et meritis Platonis iudicatur, in biblioth. vniuerſali Berolin. vol. 89. part. I. p. 220 ſqq. in Ienenſibus actis litt. eiusdem anni, menſ. Mart. nr. 72. etc. Contra cl. *Pleſſingius* in parte II. vol. II. aduerſariorum interpretationes atque cenſuras collegit, examinauit ſuasque ſententias atque expoſitiones tuitus vberius corroborauit atque explicuit. Enimvero cenſores in ephem. Gotting. litt. ann. 1790. nr. 170. p. 1699 ſqq. Ienenſibus eiusdem anni menſe Oct. nr. 309. Lipſienſibus ann. 1791. nr. 11. p. 18 ſq. nondum acquieuerunt in ſententia et defenſione cl. Pleſſingii, et quaedam capita philoſophiae Pythagoricae, Eleaticae et Platonicae breuiter perſequuti ſunt. Nouiſſimus liber, qui huc pertinet, eſt *Dieterici Tiedemann* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie etc. pars II. Marburgi. 1791. 8.

Hos adeant, qui de Platone eiusque ingenio, argutiis non magis quam ſagacitate, ac philoſophandi ratione plura ſcire cupiant. Ea tamen potiſſimum, quae Meinerſius latius expoſuerat, in compendium redegit *I. Gurlitt* in ſciagraphia hiſtoriae philoſophiae, Lipſiae, 1786. mai. 8. p. 62 — 69. *Ciceronis* et aliorum veterum teſtimonia de Platone collegit *Frid. Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, Berol. 1782. 8. pag. 125 ſqq. *Harl.* [Nuperrime prodiit: *Syſtem der Platoniſchen Philoſophie von M. Wilhelm Gottlieb Tennemann. Erſter Band.* Lipſ. 1792. vbi in Introd. p. XXVI ſq. ſcripta plurima de Platone commemorantur. *Beck.*]

f) De die, quo in lucem editus fuit, conſtat teſtimoniis tum aliorum, tum maxime *Plutarchi*, qui VIII. 1. Sympoſ. teſtatur, die VII. Thargelionis genethlia Philoſophi celebrata: quae Πλατώνεια videntur adpellari Porphyrio in vita Plotini, vbi ſe carmen ſolenni illo die recitaſſe de ſacro connubio memorat apud *Euſebium* X. 3. Praeparat. [adde *G. Horn.* hiſt. philoſ. III. cap. 14. p. 192. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. p. 59.] A Longino quoque celebrata Πλατώνεια referuntur, etſi codices quidam in eo loco male Πλωτίνεια referunt. Eodem die natus Carneades, et, vt nonnullis traditum, Delius ipſe Apollo, ἑβδομαγέτας inde adpellatus: Pridie illius diei, vt ſupra obſeruatum, Socrates, philoſophus, lucem vidit. De anno pugnant veteres ſcriptores. Ego ſequutus ſum *Athenaeum*, cui Plato natus Archonte Apollodoro, qui poſt Euthydemum fuit. Vide lib. V. Dipnoſophiſt. p. 217. De aliis ſententiis conſulendi Chronologorum filii, Arnold. Pontacus ad Euſeb. Chronol. p. 418 ſq. et quae notata Aldou. et rel. viris doctis ad Laertii III. 3. *Gudio*que in Epiſt. ad Menagium, [pag. 135. ad Diog. Laert. et comprobat *Crollius* p. 64. not. 1. qui memorat quoque *Lamium* de S. S. Trinit. lib. II. cap. 1. pag. 82. *Petau.* miſc. exercit. cap. 7.] Thema natalitium Platonis e veterum ſcriptis profert Iulius Firmicus lib. I. Aſtrolog. *horoſcopante aquario, ſole in piſcibus, luna in geminis:* quinto circiter die a nouilunio. Falſum eſſe contendit *Scaliger.* Praefat. ad Manilium; ſed ibidem annus natalis Platonis, (in editione ſaltim Manilii, qua vtor Argentoratenſi,) vitioſe editur annus primus Olymp. LXXXIII. Nam ex Scaligeri notis in Chronicon Euſebianum conſtat, eum ſcripſiſſe LXXXVIII. Vide etiam *Caroli Patini* diſſertationem de numo, cuius vna facie effigies Auguſti imp. altera exſtat Platonis, recuſ. tom. IX. theſ. Gronou. p. 1589. Platonis effigies variae antiquae occurrunt in *Iac. Gronouii* theſ. antiqq. graecarum, tom. II. tab. 83. *Spon.* Miſc. pag. 140. *Fuluium Vrſinum* pag. 53. elog. in Laertio Wetſteniano et alibi. [Ad Olymp. LXXXVII. 4. refert Platonis annum natalem *Saxius* in Onomaſt. litter. tom. I. p. 61. Ad idem tempus, aut lubentius ad an. primum Olymp. LXXXVIII. mox incepturae ortum confert *Dodwell.* de Cyclis diſſ. X. ſect. 80. p. 609. Sed diverſas rationes variorum collegit, examinauit ſuamque ſententiam, Platonem natum eſſe anno exeunte tertio Olymp. LXXXVII. ſexto menſis Thargelionis

ſimo, Olymp. XCII. 3. valere iuſſa athletica [g]), pictoria, et muſices [h]) poeticesque ſtudio [i]), quibus hactenus operam dederat, atque, vt *Aelianus* III. 27. Var. tradit, etiam militia [k]), [anno aet. XX. *Diog. Laert.* III. 6.] coepit audire Socratem, philoſophum, qui nocte, priusquam ad ſe a patre deduceretur, vidit cygni pullum [l]) ex ara, quae in academia Cupidini conſecrata fuit, volaſſe atque in gremio ſuo reſediſſe: et poſtea olorem illum pennis coelum petiiſſe, canore muſico auditus hominum deorumque mulcentem. Addit *Origenes* [m]), Platonem ipſum tertio ſe oculo auctum ſibi viſum. Socrate circa Olymp. XCV. 1. [n]) defuncto, cum interim Cratylum Heracliti diſcipulum et Hermogenem Parmenidium [o]), philoſophum, ſectatus eſſet, annos natus duo de triginta varias regiones adiit, Euclidem, Megarenſem [p]), Theodorum, mathematicum, tum Pythagoreos [q]), Archytam, *Philolaum* [r]),

 Eurytum,

Thargelionis attici die, probatum iuit *Corſinus* in diſſertatione de natali Platonis die, eiusque aetate ac itineribus in *Gorii* Symbolis litterariis, vol. VI. Florent. 1751. 8. p. 80 — 116. in qua permanſit ſententia in faſtis attic. tom. III. p. 230. *Harl.*] Vt Plato *Philoſophorum Homerus* vocatur a Cicerone Tuſc. I. 32. ſ. 79. ita Virgilium *Poetarum Platonem* dixit Alexander Seuerus, teſte Lampridio cap. 31.

g) Cyrill. VI. in Iulian. pag. 208. *Harl.*

h) In Muſicis audiuit Draconem, Athenienſem, et Metellum, Agrigentinum, teſte *Plutarcho* p. 1136. de Muſica.

i) Vid. in vol. II. in notit. tragic. deperdit. pag. 317. *Harl.*

k) Quod quidam collegerunt ex Platonis reſponſione apud *Diog. Laert.* III. 24. ſed reliqui vett. auctores tacent de Platonis militia: nec probabilis illa eſt. *Harl.*

l) *Apuleius* de dogmate Platon. p. 249. *Laertius* III. 5. ibique interpr. *Pauſanias* in Atticis, [cap. 30. pag. 76.] *Origenes* VI. contra Celſum, *Olympiodorus* [et anonymus graecus ſcriptor ab *Heerenio* in diario litter. bonar. editus] in vita Platonis: *Tertull.* de Anima cap. 46. *Cygnus de ſinu Socratis, demulcens homines, diſcipulus Plato eſt.*

m) *Origenes* VI. contra Celſum p. 280.

n) Supra lib. II. cap. 23. §. 30.

o) *Laert.* III. 6. *Fabric.* Sed Cratylum audiuerat iam ante Socratem, vid. *Ariſtot.* Metaph. I. cap. 6. Brucker. et Croll. *Harl.*

p) *Laert.* II. 106.

q) *Cicero* V. de Finibus, [cap. 29. vbi vid. Daviſ.] *Auguſtin.* IV. 8. de Ciu. Dei et III. 15. contra Academ. et *Hieronymus* Apologia contra Ruſin.

r) A Pythagoreis et ab Anaxagora, etiam ex Orphicis multum profecit Plato. vid. loca, quae larga manu congeſſit *Wyttenbach.* ad Plutarchum de S. N. V. p. 27 ſqq. p. 73 ſq. 78. etc. adde ſupra, in vol. I. p. 864. Plura congeſſit cl. *Pleſſing.* in: Verſuch etc. vol. II. tom. I. part. III. p. 81 — 137. Atqui iam *Proclus Lycius*, et *Syrianus Alexandrinus*, teſtibus *Suida* in vocc. Πρόκλος et Συριανὸς, atque *Eudocia* p. 366. et 389. ſcripſerant συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος. adde *Valer. Max.* VIII. 7. ext. 3. et *Brucker.* in Schelhornii Amoenitt. litter. tom. VII. Pythagoreorum tamen neminem potius Plato ſequutus videtur *Meinerſio* l. c. tom. II. pag. 791. not. quam *Philolaum*, qui praeexiſtentiam, quam vocant, animorum adſeuerabat, et vitam, quam degerent homines in hac rerum vniuerſitate, loco poenae, nec tamen ſine dei voluntate deferendam putabat. vid. *Plat.* in Phaed. init. et *Clement. Alexandr.* lib. III. 518. Fama quoque erat, at propter varietatem et diſcrepantiam narrationum lubrica, nec forſan certa veraque, Platonem (ſecundum *A. Gellium* N. A. III. 17.) Philolai libros decem millibus denariorum fuiſſe mercatum; at narrante *Diog. Laert.* III. 9. et VIII. 15. Dionem Platonis rogatu hos libros emiſſe centum minis, ſed nummis, quos Plato acceperat a Dionyſio. Atqui id ſi verum fuerat, tamen inde effici non poterit, Platonem ex Philolai libris arcana philoſophiae pythagoricae, iam antea euulgata, percepiſſe atque hauſiſſe. Vide plura de Philolao in vol. I. p. 862 ſq. adde *Valcken.* ad Theocr. Adoniazuſ. p. 194 ſq. Quare, num plagiariis ea de cauſa ſit accenſendus, et num iudicio *Tzetzae*, prodentis, Chil. X. hiſt. 355. et XI. 362. a Platone non Timaeum tantum, ſed alios quoque dialogos fuiſſe ſcriptos, ſit ſubſcribendum, equidem dubito. *Harl.*

Eurytum, Timaeum Locrum, [vid. infra ad nr. XXXI.] Echecratem, Acrionem aliosque [primum Olymp. XCVIII. 1. *Co·ſino* l. c. p. 100 ſqq. rationes ſubducente, et locum *Ciceronis* de ſenect. cap. 12. explicante, tum iterum, tertiumque Olymp. CIII. 2. vid. *Corſin.* pag. 112 ſqq.] acceſſit, Perſarum magos et prophetas [s]) Aegypti frequentauit, nominatenus [ſ] Sechnuphidem, Heliopolitam [t]). Ex Aegypto reuerſus Deliis expoſuit ſenſum oraculi [u]), quod Graecos iuſſit aram, quae in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inuentum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruuius XI. 1. Ter adiit Siciliam [v]) varia fortuna, et modo gratia

s) *Cic.* V. 29. de Fin. *Lucan.* X. 181 ſq. *Ambroſ.* in 118. Pſalm. tom. I. p. 1195. *Euſebius* XI. 8. Praeparat. obſeruat, Platonem tum in Aegypto verſatum, cum Hebraei patria ſecundo pulſi Perſis dominantibus in Aegypto degerent. *Fabric.* Sed Platonem a ſacerdotibus Aegyptiacis ad arcana doctrinae Hermeticae fuiſſe admiſſum, quod quidem Platonici iuniores finxerunt, omnino non videtur probabile. vid. *Brucker.* de Platone ſect. I. cap. 5. *Lenfant* in Bibl. German. tom. II. p. 124 — 146. et *Croll.* De praeceptoribus Platonis diſſeruit *L. Andreas Ritter,* reſpond. M. Bruſewitz. Gryphiswaldiae, 1707. 4. de Inſtitutione Platonis, M. *Ianus* in diſſ. Witteb. 1706. et de peregrinationibus Platonis auctor reſpondens *Ioachim. Noreſius*, praeſide eodem M. *Io. Guil. Iano*, Wittebergae, 1706. 4. *Crollius* cum Bruckero aliter itinera Platonis deſcribit p. 65 ſq. Platonem poſt mortem Socratis, Athenienſium ſaeuitiam timentem, a. aetatis XXX. cum ceteris Socraticis Megaras ad Euclidem ſe contuliſſe, ab eoque humaniſſime exceptum, in dialectica profeciſſe, tum, teſte Apuleio, cognoſcendae pythagoricae diſciplinae cauſſa, primo Italiam petiiſſe; poſtea ad Theodorum, vt geometriam diſceret, Cyrenas eſſe profectum: deinde ad Aegyptios acceſſiſſe. Ex Aegypto reuertentem in Italiam iterum ad Archytam et Eurytum veniſſe; Athenas denique reducem vixiſſe Muſis et aperuiſſe ſcholam. Loca vett. quaedam vid. apud *Crollium. Harl.* Cf. de fontibus philoſ. Plat. Tennemann l. l. T. I. p. 267 ſq. *Beck.*

t) *Clemens* I. Strom. p. 303. Ieremiam quoque prophetam a Platone auditum ſcripſerat *Auguſtinus* II. 28. de Doctrina Chriſtiana. Sed praeter rem ſcripſerat, vt ipſe fatetur II. 4. retractationum. Ceterum fuere, qui occaſionem ſuſcipiendi in Aegyptum itineris Platoni fuiſſe ſcriberent, quod oleum ibi voluiſſet vendere, vt narrat *Plutarchus* in Solone p. 79. *Fabric.* Immo fuerunt, qui traderent, Platonem multa ex pandectis ſacris hauſiſſe. Sic *Numenius*, philoſophus pythagoricus, Apamia oriundus, Platonis ingenium perſtrinxit, quod veluti plagio ſubripuerit e moſaicis libris, quae de deo et mundo prodidit, (τὴν Πλάτωνος διάνοιαν ἤλεγξεν, ὡς ἐκ τῶν μωσαϊκῶν βιβλίων τὰ περὶ θεοῦ καὶ κόσμου ἀποσυλήσαντα·) ideo dixit: τί γάρ ἐστι Πλάτων ἢ Μωσῆς ἀττικίζων, teſte *Heſychio* illuſtr. pag. 36. ex biblioth. Ioannis Sambuci, Antwerp. 1572. 8. ſ. p. 29. edit. Io. Meurſii. Eiusdem Numenii iudicium profert *Theodoret.* Ἑλλην. Παθημ. Θεραπ. II. pag. 37. nec non *Euſebius*, at dubius, libr. XI. praepar. Euangel. cap. X. p. 527. edit. Viger. (vid. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. III. 16, 4. p. 58. vbi plura de Numenio reperies: *Gatack.* de ſtilo N. T. cap. 44. p. 155 ſq. item *Clemens Alexandr.* (qui in ſuis libris Platonis eiusque dogmatum mentionem iniicit admodum frequentem,) Strom. lib. I. pag. 342. C. edit. Sylburg. praeter ea obſeruat, Ariſtobulum quoque adfirmaſſe, Platonem ſequutum eſſe leges Hebraeorum, (καθηκολέθηκε — τῇ καθ' ἡμᾶς νομοθεσίᾳ) et illum aeque ac Pythagoram multa ex ſacris litteris tranſtuliſſe in ſuorum dogmatum traditionem, (εἰς τὴν ἑαυτοῦ δογματοποιΐαν) adde eumdem Strom. lib. V. pag. 560. A. et lib. I. p. 274. B. comparato Salomonis, Prou. cap. 5, praecepto cum lege Platonis, dicitur Plato ὁ ἐξ Ἑβραίων φιλόσοφος. Idem *Clemens* in admon. ad gentes pag. 46. poſtquam contenderat, Platonem didiciſſe geometriam ab Aegyptiis, aſtronomiam a Babyloniis, rectas ſanasque incantationes a Thracibus, ab Aſſyriis multa alia, concludit, leges, quaecumque verae eſſent, et de deo opinionem, illi ſuppeditatas eſſe ab Hebraeis. Locum *Ambroſ.* vid. infra ad nr. XLIX. not. Sed plura de hac re diſputabimus infra ad §. VIII. *Harl.*

u) *Plutarchus* de genio Socratis ſ. 579.

v) Ad *Laert.* III. 18 ſq. ibique vid. Menag. *Plutarchus* Dione. *Athen.* XI. p. 507. *Syncellus* p. 259. *Nonnus* hiſt. 22. ad Naz. *Ariſtides* or. Platon. III. pag. 111. 381. etc. *Fabric.* *Corn. Nep.* in Dione cap. 2, 4. vbi vid. interpr. in primis Staueren

tiam modo indignationem vtriusque Dionyſii expertus. [Ab Archyta per litteras a ſupplicio mortis fuiſſe liberatum, tradit *Eudocia* in Violario p. 74. in *Archyta.* adde Diog. Laert. l. c. *Frid. Menz.* in Ariſtippi vita, Halae Sax. 1719. p. 25.] Rempublicam gerere noluit [w]); conſiliis tamen adfuit Dioni et multis viris principibus: Archelao etiam, Macedoniae regi, cariſſimus, licet de eo non aeque meritus praeclare [x]): Philippum quoque, Macedonem, Perdiccae primum commendauit, qui prouinciae ab hoc praefectus copiisque auctus regnum poſt eius obitum inuaſit.

II. Dictione vſus eſt peramoena, vt non defuerint, qui dicerent Iouem [y]) ipſum, ſi Attice verba facere vellet, non aliter locuturum, et *Cicero* in Oratore cap. 3. Platonem appellet *non intelligendi ſolum, ſed etiam dicendi grauiſſimum auctorem* [z]). Idea ſermonis eius inter poema et proſam media eſt, vt notauit *Ariſtoteles* apud Laertium III. 37. et licet abſit a verſu, tamen, quod incitatius fertur et clariſſimis verborum luminibus vtitur, potius poema putandum aliquibus viſum eſt, quam comicorum poetarum [aa]), apud quos, niſi quod verſiculi ſunt, nihil eſt aliud quotidiani diſſimile ſermonis. Apophthegmata quaedam eius refert *Laertius* III. 38 ſq. prae ceteris narrans, rogatum, num et ipſe inſtar ceterorum philoſophorum memorabile aliquod dictum eſſet ad poſteros transmiſſurus, reſpondiſſe, *prius eſſe opus, vt nomen ac celebritatem ſibi compararet; tunc enim futurum, vt facile quamplurima ipſius meminerint.* Dicitur idem gratias egiſſe deo, quod homo non beſtia [bb]), quod Athenis, et quod tempore Socratis natus eſſet, cui etiam, non ſibi ſcripta ſua voluit tribui in Epiſt. 2. ad Dionyſ. *Fabric.*

E P I M E T R O N.

Adde *Crollium* l. c. p. LXX ſq. De Platonis ſtilo et huius vitiis ac virtutibus iam veteres libere iudicarunt. Acutum eſt iudicium *Dionyſii Halic.* in epiſt. ad Cn. Pompeium de Platone, p. 750 ſqq. de admir. vi dicendi in Demoſth. cap. 5. p. 964 ſqq. cap. 23. p. 1024 ſqq. vol. VI. Opp. edit. Reiskii, et multis aliis locis, quae index in edit. Reiskiana voc. *Plato* ſuppeditabit. *Longinus* de ſublim. paſſim laudat eius ſcribendi genus; ſed culpat quoque in eo frigidas ſententias (IV. 7.) nimiam translationum multitudinem et allegoricum tumorem (XXXII. 9.) putidas ſaepe et pueriles periphraſes, (XXVIIII. 1. ad quae loca conſules interpretes

ren in minore edit. *Meinerſ.* l. c. II. p. 688. not. *Harl.*

w) *Laert.* III. 23. [*Cicer.* ad diuerſ. I. ep. 9. ſect. 45. qui cauſſam illius conſilii adfert.]

x) *Athenaeus* XI. pag. 506 ſq.

y) *Ammianus* XXII. vlt. et ibi Valeſ. [*Cic.* in Bruto cap. 31. *Meinerſ.* l. c. p. 691 ſqq.]

z) De ſtilo Platonis vid. *Vauaſſor.* pag. 8 ſqq. *Heum.* *Blackwal* de praeſtantia claſſic. auctor. pag. 64 ſqq. ibique Ayrerum. *Harl.*

aa) *Cicero* in Oratore cap. 20. adde *Themiſtii* Orationes pag. 319. edit. Harduini. [*Quinctil.* Inſt. oratt. X. 1, 81.]

bb) *Baelii* Reſp. ad quaeſtiones hominis e prouincia tom. I. pag. 138. Nov. Rep. lettr. 1703. tom. II. pag. 565. Vide *Lipſium* ad Senec. epiſt. 58. *Fabric.* — *Lactant.* diuin. inſtitt. III. 19. §. 17. quod quum is male interpretatus, Platonem vituperaſſet, M. *Io. Ge. Geret* in diſputat. praeſide Io. Guil. Bergero ventilata, et inſcripta: Exercitatio anti-Lactantiana, qua de mendoſa euchariſtiae Platonicae interpretatione agitur, Witteberg. 1722. 4. Platonis euchariſtiam ſ. gratulationem fuſius expoſuit et eum liberauit ab iniuria. *Harl.*

pretes in exemplo Tollii.) Neque tamen idem ille non celebrat Platonem. Sic eum IV. 11. (vbi vid. Langbaenium pag. 36.) nominat θεῖον *diuinum*, vti *Cicero*, Platonis admirator atque imitator, de N. D. II. 12. (vbi vid. Dauiſ.) *quaſi quemdam deum philoſophorum.* Ita plures vett. modo iure laudarunt eum, modo vituperarunt: atque bene multas ſententias et iudicia auctorum quorumdam veterum vtriusque ſermonis de Platone eiusque oratione et libris coaceruauit cl. *Fiſcherus* in edit. quorumdam Platonis dialogorum, Lipſiae, 1783. prolegom. p. 211 — 220. Methodi et ordinis defectum in Platone carpit *Huetius* in Huetianis pag. 218 ſq. Quamquam Dionyſ. Halicarn. notat, Platonem ad octogeſimum vsque aetatis annum non ceſſaſſe dialogos ſuos κτενίζειν καὶ βοστρυχίζειν (*calamiſtris inurere*) καὶ πάντα τρόπον ἀναπλέκειν, merito tamen Taurus, philoſophus, apud *Gellium* N. A. lib. I. cap. 19. miratur eorum ſtultitiam, qui Platonem euoluant et legere poſtulent, ***non vitae ornandae, ſed linguae et orationis comendae gratia, nec vt modeſtior fiat, ſed vt lepidior.*** Atque *Metrophanes*, Lebadienſis, ſophiſta, ſcripſerat περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος, Ξενοφῶντος, Νικοστράτε, Φιλοστράτε, teſtibus *Suida* voc. Μητροφάνης, et *Eudocia* in Violar. p. 301. Alii eius ſtilum cum Homerica dictione, tamquam fonte, ex quo multa illum hauſiſſe, Longinus aliique veteres iam animaduerterunt, in libris peculiaribus comparārant. A Schol. Venet. a Villoiſonio edito, ad Il. I. 536. citatur *Ammonius* ἐν τῷ περὶ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος μετενηνεγμένων ἐξ Ὁμήρε. *Ariſtocles Meſſenius* quaeſiuerat, πότερον σπεδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, auctore *Eudocia* in Viol. p. 71. et *Telephus*, Pergamenus, grammaticus, ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμήρε καὶ Πλάτωνος συμφωνίας, vid. *Suidas* voc. Τήλεφος. adde infra, §. VIII. ***Io. Frider. Hillerus,*** Profeſſor quondam Wittebergenſis, ſcripſit commentat. de dicendi genere Platonis, (quem *Themiſtius* orat. XV. p. 319. Harduini notauit κερασάμενον ἐκ ποιήσεως καὶ ψιλομετρίας *ex poëtico ac numeris ſoluto temperantem*,) Wittebergae, 1763. Nec mirum id videbitur. Plato, viuido feracique ingenio praeditus, iuuenis poeſi valde delectabatur, et conſtanter amabat Homerum, quamquam ab eius et tragicorum poetarum lectione ciues nouae, quam finxit reipublicae arcere voluit [cc]). Hinc colorem duxit poeticum, et ingenium formauit,

cc) Quantum Plato debuerit Homero, et in quibus vterque conſpiret, docet *Maſſieu* in comparatione Homeri cum Platone, in Actis ſociet. regiae Pariſ. Inſcr. ſecundum Gottſchediae verſionem, tom. II. pag. 1 — 22. et ibid. pag. 158 — 175. oſtendit *Fraguier*, quomodo Plato vſus ſit poetis. Vtriusque ſententiam impugnat et lib. X. de republ. potiſſimum perſequitur *Garnier* in comparat. Homeri ac Platonis in Hiſt. et Memoir. de l' acad. Inſcr. vol. 42. ann. 1786. De cauſſis et ſententia, cur Plato poetas a noua ſua ciuitate abeſſe iuſſerit, alii aliter ſenſerunt. vid. *Maxim. Tyrium* diſſ. 23. (olim VII.) et ibi Dauiſ. *G. I. Voſſium* de artis poet. natura et conſtit. cap. 3. §. 3. pag. 21. cap. 8. §. 1 — 6. p. 41 ſqq. Amſtel. 1647. 4. Locos, in quibus Plato inique ſtatuit de poetarum ſcriptis, ſedulo collegit, addito interdum iudicio, adſperſisque eruditis obſeruationibus, cel. ***Beck.*** in diſp. ſ. examine cauſſarum, cur ſtudia liberalium artium, inprimisque poeſeos a philoſophis veteribus nonnullis aut neglecta aut impugnata fuerint. Lipſiae, 1785. 4. cap. 2. p. 37 ſqq. *Ludou. Caſalis* ſcripſit diſſ. apologeticam, quare Plato poetas republica ſua eiecerit. Romae, 1670. italice. vid. Giornale di Roma, 1670. p. 72. *Maſſieu* in Vindiciis poeſeos, (in Mem. de l'Acad. — des Inſcr. vol. II. p. 161 ſqq. germanice verſis a *Louiſa Adelgunda Victoria Gottſchedia* in eiusdem academiae commentatt. (ausführliche Schriften etc. part. II. Lipſiae, 1754. p. 248 ſqq.) leuibus ac ieiunis argumentis tam adcuſauit Platonem, quam defendit poeſeos vtilitatem ac praeſtantiam: nec ſatis exacte Platonem vindicauit eiusque explicauit ſententiam *Fraguier* in eodem vol. (Memoir. p. 168 ſqq. cum Couturio.) adde eumdem *Fraguier* in Hiſt. eiusdem acad. tom. I. p. 168 ſqq. aut in verſione Gottſchediae

formauit, omnibusque phantaſmatibus quaſi apertum idoneumque reddidit poeſeos illecebris. Hinc in dialogis ipſe multa ornauit atque illuminauit, interdum obſcurauit poetica imitatione, quam ideo *Athenaeus* Dipnoſ. libr. XI. p. 505. B. in eo notat: atque *Timon* ibidem, Platonem, ſcribit, finxiſſe πεπλασμένα θαύματα εἰδότα *ſimulatorum verborum peritum.* Quare vel grandaeuus ſtudioſe lectitabat Ariſtophanis comoedias ac *Sophronis* mimos et imitatione expreſſit. vid *Brunck.* ad Ariſtoph. Nubes p. 65. et 66. illuſtriſſ. *Comit de Finkenſtein* in periculo de carmine bucolico, (praemiſſo illius libro, *Arethuſa* oder die bukoliſchen Dichter des Alterthums. part. I. Berolini, 1789. 4.) pag. 19 ſqq. pag. 26 ſqq. *Valken.* ad Theocr. Adon. p. 194 ſq. et quae ego de *Sophrone* atque Platone, ſedulo illius lectore, ſcripſi ſupra in vol. II. p. 492 ſq. atque ad *Ariſtot.* A. P. cap. 1. p. 8 ſq. Poſtquam ad amicitiam Socratis et interius philoſophiae doctrinarumque reconditarum ſtudium acceſſit, temperauit quidem ſcribendi genus; ſed neque ingenium lectione poetarum et exercitio nutritum atque incitatum, neque orationem poeticam omnino mitigare et cohibere potuit. Hinc fluxerunt omnes illae veneres gratia, vbertas et ornatus orationis Platonicae, vt Fauorinus apud *Gellium* N. A. II. 5. recte iudicaret; „Si ex Platonis oratione verbum aliquod demas, mutesue, atque id commodiſſime facias, de elegantia tamen detraxeris." Hinc etiam ortum eſt perpetuum et anxium illud elegantiae et venuſtatis ſtudium, crebrior ille nouorum, obſoletorum, et obſcurorum vocabulorum vſus, illae imaginum, ſimilitudinum, fictionum, allegoriarum ac deſcriptionum illecebrae. Haec omnia ſi quis ex Platonis ſcriptis colligeret, explicaret atque illuſtraret, is ſane ſi praeter ea ex hiſtoria et antiquitate aut antiquiore philoſophia lumen accenderet obſcuris locis, et diſcrimen Socraticae atque Platonicae philoſophiae paucis oſtenderet; ille ſane ad interpretandum et intelligendum Platonem plus conferret, quam colligendis omnibus apicibus litterarum atque congerenda cunctarum variarum lectionum ſilua. (vid. quoque *Meinerſium* l. c. II. pag. 691 ſqq) Atque forſan cl. Fiſcherus, qui iam pluribus abhinc annis clauem promiſit Platonicam, ſaltem magnam partem ſatisfaciet piis hisce deſideriis. Eodem ingenio viuaci et priſtino poeſeos amori ac ſtudio ductus et deceptus Plato amabat mythos, (a quorum quidem vſu Socrates, potiſſimum Sophiſtae non abſtinuerunt.) et populares fabulas popularemque theologiam: nec tamen ſollicitus videbatur, num illi veri eſſent, nec ne. Potius vtebatur mythis, quorum fundus in Pythagoreorum opinionibus partim ſubſtructus erat, (vid. cel. *Heyne* ad Virgil. VI. 703. de mytho Platonis de reditu animorum in vitam.) vt per occaſionem et ope eorum varias formas ſ. ideas explicaret, et modo ad ornandam atque illuminandam orationem, modo vt iis vteretur pro argumentis, modo forſan ea quoque de cauſſa, vt illis, ſenſui tantum adcommodatis, praeter exſpectationem puriores magisque idoneas et digniores ſubiiceret formas ſeu perceptiones, (*Begriffe*). Sed de mythis veterum, praecipue Platonis varii varia diuerſaque ratione iudicarunt et ſcripſerunt. vid. cel. *Heyne* in commentatione: temporum mythicorum memoria a corruptelis nonnullis vindicata, tom. VIII. commentatt. Societ. Gotting. antiq. *Garnier* in Mem. de l'acad. — des Inſcr. tom. 32. pag. 164 ſqq. (germanice verſ. in *Hiſſmanni* Magazin für die Philoſophie, tom. III.

ſchediae germanica, tom. I. pag. 189 ſqq. *Merian* von dem Einfluſs der Wiſſenſchaften auf die Dichtkunſt, tom. I. p. 175 ſqq. *Blackwall.* l. c. pag. 32 ſqq. ibique Ayrer, cl. *Wiedeburg.* in programmate, germanice ſcripto, de his, quae Plato poetis vitio vertit, Helmſtadii, 1789. 4. etc. vt mittam eos, qui in hiſtoria philoſophiae eamdem materiam adtigerunt.

tom. III. p. 341 ſqq.) qui mythos Platonis minus commode diuiſit in theologicos, poeticos et politicos, cl. *Henke*, theologus Helmſtadienſis, in Obſeruatt. variis de philoſophia mythica, Platonis praecipue. Helmſtad. 1776. 4. cl. *Eberhard*, Profeſſor Halenſis, de conſilio philoſophiae Platonis, in Neuen vermiſchten Schriften; idem in Vermuthungen über den Urſprung der heutigen Magie, in menſtruo lib. Berolin. menſ. Iul. 1787. cl. *Wolf.* de argumento Sympoſii, praef. eius editioni pag. 72 ſq. *Io. Chriſtian. Hüttner.* de mythis Platonis, Lipſiae, 1788. 4. qui in dialogis Platonis tredecim mythos notauit. De Platonis opinionibus et placitis theologicis ac philoſophicis h. l. non eſt diſſerendum. Eum tamen inconſtantiae iam adcuſauit *Cicero* de N. D. I. 12. qui etiam in acad. quaeſt. I. 13. (vbi tamen vide Dauiſ.) „Platonis in libris, ait, nihil adfirmatur, et in vtramque partem multa diſſeruntur; de omnibus quaeritur, nihil certi dicitur."

Nullum tamen Platonis placitum ab omni aetate magis decantatum eſt atque exagitatum, et nullum fere obſcurius, cuius explicatio viros doctos mire torſit, quam illud de rerum formis, quas Plato vocabat *ideas*, *Cicero* autem acad. quaeſt. I. cap. 9. et Tuſc. diſp. I. 24. (vbi Dauiſ. copioſe docteque de iis diſſerit,) *ſpecies* recte ſe, putabat, dicere poſſe, et *Seneca* epiſt. 58. definit, eorum, quae natura fiunt, exemplaria aeterna. Duplex autem quaeſtio orta eſt, num illae habitae fuerint naturae (ſubſtantiae a noſtris philoſophis nominantur,) aeternae, aut ab aeterno intellectu ſeparatae, extra diuinam intelligentiam ſeparatim exſtiterint, quae omnia rerum exemplaria in ſe continent, quae aeterna ſunt, et per ſe, ac vere talia, et naturam in ſe habent perſiſtentem, per quas rebus fluxis ac mutabilibus naturae ſ. formae (*eſſentiam* barbare dicunt,) imprimuntur; an notiones tantum mentis diuinae, ab aeterno poſitae in intellectu diuino. In quas diuerſas partes omni tempore abierint V. D. latius expoſuit et nubem tam veterum, quam recentiorum ſcriptorum excitauit *Brucker.* tum in hiſtoria philoſophica de ideis, Auguſtae Vindel. 1723. 8. cum ſupplementis in *Schelhornii* Amoenitatibus litterariis, tom. VII. de conuenientia numerorum Pythagorae cum ideis Platonis harumque ex illis origine, p. 173 ſqq. et tom. VIII. p. 299. ad hiſtor. doctrinae de ideis, rec. in illius Miſcellaneis hiſtoriae philoſophicae litterariae et criticae etc. Auguſtae Vindel. 1748 mai. 8. nr. 3. et 4. tum in hiſtoria critica philoſophiae vol. I. p. 695 ſqq. E recentioribus priorem ſententiam cum Euſebio et Auguſtino tuentur *Bruckerus*, ll. citt. *Pleſſing.* et *Schulz.* poſteriorem vero cum Clemente Alexandrino, Tertulliano, Ambroſio etc (vid. Benedictinor. notas ad Ambroſ. p. 530.) *Cudworthus, Moshemius, Meinerſ.* atque *Agatopiſt. Cromazian.* (h. e. Appianus Buonafede). *Pleſſingius* ſuam ſententiam expoſuit in Periculis etc. (*Verſuche* etc.) tom. II. part. II. pag. 117 ſqq p. 273 ſqq. comparat atque examinat Ariſtotelis doctrinam, et pluribus locis tomi I. et tom. II. part. I. illius operis, tum *über die Platoniſchen Ideen, in wie fern ſie ſowohl immaterielle Subſtanzen, als auch reine Vernunftsbegriffe vorſtellen*, in *Caeſar's* Denkwürdigkeiten aus der philoſophiſchen Welt, vol. III. nr. 2. Lipſ. 1786. 8. coll. ephem. Gottingenſ. litter. ann. 1787. plag. 43. p. 422 ſqq. — *Scipionem Agnellum* de ideis Platonis, Venet. 1615. 4. vehementer laudat *Morhof.* lib. I. Polyh. philoſ. cap. 7. p. 39.

Cl. *Schulz*, Profeſſor Helmſtadienſis, quum adhuc Wittebergae doceret, ſcripſit diſſertat. philoſophico-hiſtoricam, de ideis Platonis, Wittebergae, 1786. 4. Ille contra Moshemium et Meinerſium exiſtimat, Platonem, ideas ſeparatim exſtitiſſe, ratum, pro naturis (ſubſtantiis) habuiſſe illas; (quod quidem e loco Parmenidis non tamquam certum demonſtrari, multo

multo minus ex Ariſtotele effici poſſe, alii cenſent;) tum contendit, ſecundum Platonis genuinam opinionem, illum idearum complexum non diuerſum fuiſſe a diuino, (τῷ Θείῳ,) ſed id ipſum conſtituiſſe; (quod quidem cum claris in Timaeo locis pugnare, aliis videtur.)

Buonafedi iudicium exſtat in illius hiſtoria philoſophiae, italice ſcripta, vol. III. edit. Venet. cap. 39. vbi de Platone agitur, pag. 151. cl. *Meinerſ.* ſententia legi poterit in hiſtoria doctrinarum etc. part. II pag. 729 ſqq. et 800 ſqq. — *Cudwort'ii* autem et *Moshemii* iudicia ſunt expoſita in libro: Syſtema intellectuale, tom. I. p. 661 ſq. (aut p. 856 ſq. edit. Lugdun. Batau. in 4.) adde cl. *Tiedemanni* Principes Graeciae philoſophos, (*Griechenlands erſte Philoſophen,*) pag. 476 ſq. in primis p. 480 ſqq. et in Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, part. II. p. 89 ſqq. qui vtramque ſententiam atque interpretationem ſagaciter conſociat. — De *Taylori* conamine, doctrinae chriſtianae deſtruendae, et ruinis illius ſuperſtruendi ſyſtematis platonici in comm. de doctrina idearum platonica, cui addita eſt hiſtoria theologiae platonicae per recentiores Platonis adſeclas, et comm. de natura animi etc. praemiſſa verſioni eius anglicae Procli diſſ. philoſophicarum ac mathemat. vol. I. 1788. vol. II. 1789. 4. vide the monthly Review, menſ. Octobr. 1789. et Allgem. Litteraturzeitung ann. 1789. menſ. Nou. nr. 346. p. 332. inprimis nr. 48. ann. 1792. p. 377 ſqq. vbi opinionum ſingularium errorumque ſpecimina exponuntur. Librum ipſum non vidi.

Ex his iam perſpici poteſt, Platonem a magiſtro ſuo Socrate frequentem feciſſe diſceſſionem. Socrates omnia probabat ex experientia; Plato vero ex principiis, quae opinabatur eſſe prima et firmiſſima, nec adeo crebro adhibebat inductionem, analogiam aliaque ad perſuadendum facilia commodaque praeſidia. Iucundus quidem erat Socrati, (vid. *Xenoph.* M. S. III. 6, 1. ibique Erneſti:) docebat more Socratico, et, vti Socrates, (quem ſuum illud, nihil vt adfirmaret, tenuiſſe ad extremum, *Cicero* Tuſcul. diſput. I. 42. ſcripſit,) de induſtria dubitabat aut dubitare videbatur vel de iis, quae certa eſſe ſciuit, ad irridendos et contundendos ſophiſtas, qui, quaſi omnia cernere ac definire poſſent, de omnibus rebus cum intemperantia ſermonis et fiducia impudenti, et vel in vtramque partem diſputare ſolebant. Neque tamen atque incertus vagusque haeſitabat in definiendo et decernendo, ac poſtea multi academici ipſeque Cicero fecerant. At popularem theologiam, forſan cautior, ne, vti Socrates in reprehenſionem crimenque impietatis, et vitae periculum incurreret, frequenter amplexus, alienarum praeterea, ſuarumque, quas finxerat, doctrinarum connexione atque commixtione, et quod viuido ingenio abreptus, haud quiete omnia ponderauit, nec ſemper ideas inde confuſas, rite diſcreuit, nec obſcuras, quas habuit, formas clare explicuit, contra ſermonis poetici veneribus, et lenociniis haud raro magis implicuit, diſciplinam adulterauit Socraticam, et Socratem fecit multa dicentem, de quibus veracis Xenophontis Socrates ſe diſſeruiſſe negaret. (vid. *A. Gellium* N. A. XIV. 3. et *Valcken.* ad Xen. M. S. IV. 7, 5. p. 251. edit. Erneſti.) Tum quia frequenter reſpexit immiſcuitque opiniones factaque ſuae aetatis nobis ignota, definitoque ſermone philoſophico, quem artis ſ. technicum vocamus, nondum, quod quidem cum ſuperioribus philoſophis habuit commune, vſus eſt in ſuis dialogis, et ipſa horum forma ac natura, (quamquam in illa arte ingenii eius felicitas atque vbertas maxime eminuit,) ſaepe impediunt, quo minus, quae propria eius fuerit ſententia, recte perſpiciamus. Quae quidem omnia interpretes Platonis, ne temere et quaſi e tripode iudicent, cautos prudentesque et verecundos reddere debent. Multa enim diligentius inquiſiuiſſe, ſagacius ex-

 piſcatum

piſcatum eſſe, ſubtilius explicuiſſe, meliusque digeſſiſſe Platonem docilem atque ingenioſum, et magnam omnino fuiſſe ingenii vim in illo, multamque litterarum copiam, negari non poterit. Quare iniquum Buonafedii Storia etc. l. m. p. 137 ſqq. praecipue p. 165. *Heumanni* in Actis philoſoph. tom. I. p. 196. *Stollii* in kurz. Nachricht. von den Büchern in der Stolliſch. Biblioth. vol. I. p. 62. (qui vol. II. p. 285. Platonem nugarum captatorem, garrulum, ineptum prudentiae magiſtrum, et paene deſipientem inſipienter vocat,) aliorumque iudicium mihi eſſe videtur, Platonis ingenium fuiſſe mediocre. Iniquus quoque eſt *Bayle* in Reponſe aux Queſtions d'un Provincial. Roterd. tom. I. 1706. m. 12. cap. 12. De philoſophia ac meritis Platonis et de diſcrimine philoſophiae ſocraticae et platonicae praeter VV. DD. ſupra memoratos nuper ſubtiliterque diſſeruit cl. *Guilm. Gottl. Tennemann* in libro erudito: Lehren und Meinungen der Sokratiker über die Unſterblichkeit. Ienae. 1791. 8. part. I. ſect. I. et II. p. 51 ſqq. inprimis pag. 224 ſqq. coll. cl. *Eberhardo* in neuen vermiſchten Schriften. Halae Sax. 1788. pag. 354 ſqq. Syſtema philoſophiae Platonicae editurus eſt *Tennemann*, atque tomus primus nuper iam prodiit, Lipſiae, 1792. 8. De methodo Platonis Socratica egit *F. Ch. Gräffe* in: *Die Sokratik nach ihrer urſprünglichen Beſchaffenheit*, in vol. II. des *neueſten katechet. Magazin*, ſect. IV. iuitque vindicatum Platonem a culpa, et probatum, illum omnes philoſophiae ſocraticae partes amplexum, methodum iſtam omnibus partibus ingenioſe adcommodaſſe cum copia et permutatione, omnes perplexas, et dogmaticas inquiſitiones adplicuiſſe doctrinae de moribus, officiis et virtutibus. Quando apud eum Socrates ſpinas profert metaphyſicas, putat Graeffius, eas pertinere ad diſciplinam Socratis, quam hic iuuenis ex Anaxagorae diſciplina ſuam feciſſet, et Platonem id vel ab ipſo Socrate confitente vel a fama accepiſſe. At multa in hac ſententia eſſe dubia incertaque, facile patet, et confer cenſorem in Allgem. Litteraturzeitung anni 1791. nr. 136. quaedam praeclare diſſerentem. Contra fuerunt, (vt ait *Auguſtinus* de doctrina chriſtiana cap. 28.) quidam Platonis lectores et dilectores, qui dicere auderent, omnes *Ieſu Chriſti* ſententias, quas mirari et praedicare cogerentur, de *Platonis* libris eum didiciſſe: recte tamen adiecit Auguſtinus, id credere eſſe dementiſſimum. Pariter irridet ac refutat *Origenes* contra Celſum, lib. VI. p. 286. hoc adfirmantem, *Chriſtum* ſententiarum ſuarum optimas e *Platonis* hauſiſſe libris. — Locum, vbi Plato docuit, fuiſſe locum amoenum, *Academiam* dictum, indeque ſectam illius *academicam* vocitatam, eſt notiſſimum. vid. plura in *Hieron. Matrangae* libro: de academia, in qua Plato docuit, ſyntagmata VII. Panormi, 1637. 4. — *Meurſii* Ceramico gemino cap. 19 — 27. et Critic. Arnobian. IV. cap. 1. apud *Brucker.* I. p. 642 ſqq. addeque *Diogen. Laert.* III. ſect. 20. et ad h. l. *Ignatii Roſſii* commentatt. Laertianas, Romae, 1788. p. 42 ſqq. *I. Petr. Ludewig* prima academia, villa Platonis, cum noua Halenſium collata. Halae, 1693. 4. et in Opuſc. 1720. tom. II. pag. 359. et *Struuii* Biblioth. philoſ. I. pag. 215 ſqq. *Harl.*

Diem coelebs obiit ſupremum praetore Theophilo, Olymp. CVIII. 1. [P] [vid. *Corſin.* l. c. pag. 106 ſq.] CCCXLVIII. ante Chriſtum, Philippi Maced. XIII.[dd]), anno [ee]) aetatis 81.

dd) Hermippus apud *Laertium* III. 2. *Cenſorin.* cap. 15. *Pontac.* pag. 435. ad Euſebii Chronic.

ee) *Laertius* IV. 40. *Athenaeus* V. pag. 217. *Cic.* de Senect. cap. 5.

tis 81. ff) ſucceſſore in academia relicto *Speuſippo*, ſeptem annis ante natum Olympiade CIX. 3. Epicurum, vt auctor Apollodorus apud Laertium X. 15. *Fabric.* Sepultus eſt non procul ab Academia, poſt mortem honoribus cumulatus. Statuam ei in academia poſuit Mithridates, Perſa, *Laert.* III. ſ. 25. §. 20. aram Ariſtoteles, vid. epigramma apud auctorem vitae Ariſtotelis, *Brucker.* otium Vindelicum melet. III. pag. 268 ſq. *M. Io. Frider. Preuſer.* comm. de ara, Platoni ab Ariſtotele poſita. Wittebergae 1753. 4. infra ad §. VIII. *Harl.*

Primus *dialogos* et analyticam methodum philoſophandi introduxiſſe quibusdam viſus eſt, vt legas apud eumdem *Laertium* III. 24. Sed dialogorum inuentorem negat *Athenaeus* XI. pag. 505. cum Alexamenes Teius ante eum Socraticos dialogos ediderit, teſte *Ariſtotele* περὶ ποιητῶν gg), et Zeno Eleates dialogos ſcripſerit prior. (*Laert.* III. 48.) At expoliuiſſe hoc genus ſcribendi Platonem, nemo dubitat. [Auctor vitae Platonis a cl. Heeren ex cod. Vindobon. apud Lambec. in Catal. vol. VI. pag. 277. primum publicatae in Bibl. der alten Litterat. und Kunſt part. V. inedit. p. 18. ſcripſit, etiamſi quis dicat, ante Platonem ſcripſiſſe dialogos Zenonem et Parmenidem, ſe adfirmare tamen. ὅτι ἔτος μάλιϛα αὐτῷ ἐχρήσατο.] Conf. Baſilium ep. 167. atque, ſi placet, *Caroli Sigonii* librum de dialogo ad Ioh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562. et Lipſ. 1596. 8. *Georgii Paſchii*, Profeſſoris Kilonienſis, diatribam de vſitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700. *Barth.* ad Claudian. p. 100. et praef. libri gallici Nouv. dialog. des Dieux. Colon. 1713. 12.

In naturali philoſophia Pythagoreos atque Heraclitum, in morali Socratem, in dialectica Zenonem ac Parmenidem Eleatas ſequitur. Confer, quae viri docti ad *Laert.* III. 8. et quae notaui ſupra lib. II. cap. 13. vbi inter Pythagoricos Platonem recenſebam hh).

ff) Natali ſuo die VII. Thargelionis. Senec. epiſt. 58. Exempla eorum, quibus dies, quo nati fuerunt, fatalis ſiue emortualis contigit, notarunt *Bonifacius* hiſt. ludicrae XIV. 15. *Theodor. Cruſius* in ſchediaſmate hiſtorico de die natali, viris inſignibus et eruditis emortuali. Vratislau. 1708. 4. *Io. Sam. Adami*, (ſub Miſandri nomine latens,) in deliciis biblic. V. T. part. III. pag. 386 ſq. *Chriſtoph Andreas Brunnerus* in fato theolog. hiſt. part. II. pag. 650 ſq. et auctor der Vergnügung müſſiger Stunden. Lipſiae, 1731. 8. part. 2. pag. 25 ſqq. — Laurentius Medices ſtatuam Platonis ex ruderibus Academiae Athenienſis erutam et adlatam e Graecia, magno redemit ab Hieronymo Piſtorienſi, vt traditur apud *Iac. Middendorpium* lib IV. de academiis. — De geneſi ſiue themate natalitio, quod habet Firmicus, vide *Ficinum* lib. IV. Epiſt. ad Franciſcum Bandinum tom. I. p. 739. vbi de philoſophi huius vita.

gg) Conf. *Valcken.* adnotatt. ad Theocriti Adoniazuſ. pag. 194. *Harl.*

hh) Eclecticam philoſophandi rationem ſequutus eſt Plato: qui tamen inuidiam hominum effugere non potuit. Hinc alii Ariſtotelem praetulerunt illi; alii imputarunt ei Platonicorum interpretamenta; alii aliorum criminum eum inſimularunt. vid. *Stanlei.* hiſt. phil. IV. de Platone cap. 13. p. 313 ſq *Brucker.* l. c. §. 9. et 10. Alii eum atheis, alii Spinozae praecurſoribus adnumerarunt. Vtriusque criminis reum eum fecit *Nic. Henr. Gundling.* parte II. Otiorum cap. 3. p. 86. et, vbi *I. Chriſt. Wolfius* cauſſam Platonis ſuſceperat in Manichaeiſmo ante Manichaeos §. 34. p. 142. et in diſſ. de Atheiſmo falſo ſuſpectis, Witteb. 1710. *Gundling.* in parte 31. nouae bibliothecae iterum inuectus eſt in Platonem. At alii bene defenderunt philoſophum ab illo crimine. vide Reimmanni hiſtoriam atheiſmi, cap. 22. pag. 159 ſqq. atque *Io. Iac. Zimmermann.* in Opuſculis tom. I. p. 762 — 960. et in *Schelhornii* Amoenitt. litter. tom. IX. pag. 827 ſqq. tom. XII. pag. 369 ſqq. tom. XIII. pag. 48 ſqq. adde infra §. VIII. *Harl.*

III. Scripta Platonis [ii]) perſequar eo ordine [kk]), quo ſecundum *Thraſylli tetralogias* (vid. *Laertium* III. 56 ſq.) digeſta leguntur in editione graeca *Aldina et Baſileenſi:* neque alium

ii) Quo facilius poſſit notitia de ſingulis ſcriptis a lectore repeti, adpoſui catalogum illorum alphabeticum, ſubiuncto numero vnicuique ſecundum ordinem ſuum adſcripto: [et, notante Crollio, addidi romanum numerum, qui ordinem indicat ad Syzygiarum rationem, et vncis ſecluſi]

Acephalus 42. [vel Siſyphus VI. nothus.]
Alcibiades I. et II. 13. et 14. [III. 3. 4.]
Alcyon 41. [VI. nothus.]
Anteraſtae (Eraſtae) 16. [II. 2.]
[Atlanticus, 32.]
Axiochus 43. [VI. eſt Aeſchin.]
Charmides 18. [IV. 5.]
Clitopho 29. [VI. inter nothos.]
Cratylus 5. [III. 1.]
Critias 32. [V. 3.]
Crito 3. [I. 3.]
Definitiones 48. [VI.]
Demodocus 45. [VI. nothus.]
Epigrammata 37.
Epimenides 47. [VI. nothus.]
Epinomis 35. [IV. vltim.]
Epiſtolae 36. [VI. 1.]
Eryxias 40. [VI. Aeſchin.]
Euthydemus 21. [II. 5.]
Euthyphron 1. [I. 1.]
Gorgias 23. [III. 2.]
Hipparchus 15. [IV. 8.]
Hippias maior et minor 25. et 26. [V. 7. II. 7.]
Hirundo 46. [VI. nothus.]
Ion 27. [III. 3.]
De Iuſto 50. [VI. nothus.]
Laches 19. [IV. 6.]
De Legibus 34. [IV. pen.]
Lyſis 20. [IV. 7.]
Magicarum inſtitutionum lib. noth. 51.
Menexenus 28. [IV. 4.]
Meno 24. [IV. 2.]
Midon 39. [VI. nothus.]
Minos 33. [IV. 11.]
Parmenides 9. [V. 4.]
Phaeaces 44. [VI. nothus.]
Phaedo 4. [I. 4.]
Phaedrus 12. [V. 6.]
Philebus 10. [IV. 1.]
Philoſophus 30.
Poemata varia 52.
[Politicus 8. IV. 10.]
Protagoras 22.
De Rep. 30. [IV. 12.]
Siſyphus 42. [Acephalus. VI. nothus.]
Socratis Apologia 2. [I. 2.]
Sophiſta 7. [II. 4.]
Sympoſium 11. [V. 4.]
Teſtamentum 38.
Theaetetus 6. [II. 3.]
Theages 17. [II. 1.]
Timaeus 31. [V. 1.]
De Vacca 51. [VI. nothus.]
De Virtute 49. [eſt Aeſchinis.]

kk) Is ordo quoque indicatur in MS. Bauarico chart. n. 174. fol. quem in manibus habui, et vbi prolegomena in Platonem graece ſcripta ſuperſunt. Hic codex, quantum memini, vt plurimum conſpirat cum iis, quae cl. *Heeren* ex cod. Vindob. loco paullo ante memorato euulgauit. Ordo autem ſecundum Thraſylli et Dercyllidis, (quos auctores facit *Albinus* in introductione in Platonis dial. §. 6.) tetralogias haud commodus eſt neque connexioni fericique argumentorum aptus. Hinc *Albinus* l. c. §. 4. et 5. aliam inſtituit diuiſionem. Alium ſeu nullum ordinem *Marſilius Ficinus* induxit in vertendis et ſic edendis ſcriptis, et ſequuta eſt Graeco-latina Lugdunenſis 1590. Aptiorem *Henr. Stephanus* 1578. et Wecheliani heredes 1602. ſequuti ſunt partitionem in Syzyzias, quam inſtituit *Io. Serranus*, de qua vide infra in indice editionum, de edit. Serrani. Hunc ordinem receperunt editt. Bipontini. Quem ſyſtematis ſui ordinem probabiliter tenuerit Plato, *Meinerſ.* l. c. II. p. 706 ſqq. definire ſtuduit. adde eumdem p. 703 ſqq. et *Iac. Geddes* in: An Eſſay on the compoſition and Manner of Writing of the Antients particularly of Plato, Glasguae, 1748. 8. ſect. VII — XV. de Platone p. 104 ſq. (*Geddeſ.* lib. germanice verſus legitur in Sammlung vermiſchter Schriften etc.) M. *Dan. Chriſtian Grimm*, Rector — de ordine et nexu dialogorum Platonicorum, an et quali ſtatuendo? Epimetrum ſapientiae platonicae florilegiis II. et III. interponendum. Annaemontani: collata tamen cenſura in *Paulli* Bibliothek von Anzeigen und Auszügen kleiner — Schriften. tom. II. part. III. Ienae, 1791. p. 89 ſqq. Ille vero doct. *Grimm.* in progr. Platonicae ſapientiae flores

alium videtur amplexus fuiſſe *Varro*, qui Thraſyllum aetate anteceſſit, et libro VIII. de lingua lat. non nihil e Phaedone Platonis proferens [[?]] citat Platonem in quarto. Conſule *Petrum Victorium* XVIII. 2. Var. lect. Diuerſum ordinem ſecuti ſunt alii, quorum ſententias vide apud *Laertium* III. 50. et 62. *Franciſcum Patritium* de dialogorum Platonis ordine, et *Sam. Petitum* IV. 2. Miſc. *Fabric.* De dialogis Platonis non magnifice iudicat *Bierling.* in methodo ſtudiorum p. 25. Plane eos contemnit *Thomaſ.* oratt. p. 411 ſqq. *Heum.*

TETRALOGIA I.

I) ΕΥΘΥΦΡΩΝ ἢ περὶ ὁσίȣ [ll]), πειρασικός. *De vera et falſa pietate*, ſiue de iuſtitia aduerſus deos. Hic dialogus eſt inter decem illos, quos *Andreas Dacerius* eleganter gallice vertit, et praemiſſa Platonis vita atque in philoſophiam eius introductione edidit Pariſ. 1699. 12. [mm]) hoc ordine: Alcibiades 1. et 2. Theages, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton, Phaedon, Laches, Protagoras, et riuales ſiue ἀντερασαί. Ante Dacerium *Maucroëus* [nn]) gallice reddidit Euthyphronem, Hippiam et Euthydemum. Latine vertit Franc. Philelfus, teſte Trithemio. Italice Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phaedonem, ac Timaeum tranſtulit notisque illuſtrauit *Sebaſtianus Ericius. Fabric.* conf. *Car. Nürnbergeri* diſp. de conſilio Platonis in ſcribendo Euthyphrone, me praeſide ventilata, Erlangae, flores legere inſtituit ex Euthyphron. a cap. I — XII. Annaemontani 1786. Contenta dialogorum Platonis breuiter enarrantur a *Io. Fabricio* in hiſtoria bibliothecae ſuae, tom. III. p. 189 ſqq. [copioſius a *Diet. Tiedemanno* in lib. *Dialogorum Plat. argumenta expoſita et illuſtrata.* Bip. 1786.] De methodo Platonis philoſophiam tradendi dialogica diſſ. cl. *Io. Iac. Henr. Naſt* in comment. peculiari, Stuttgard. 1787. 4. *Harl.*

ll) Platonis exemplo Lucian. duplices titulos praefigit dialogis ſuis, vt Τόξαρις ἢ περὶ φιλίας.

mm) Conf. Acta erudit. Lipſ. 1700. pag. 49. — repet. Amſtel. 1700. 8. II. tom. Altera editio auctior prodiit Pariſ. 1701. 8. II. tom. praemiſſae quoque ſunt commentation. de Platone, (Diſcours ſur Platon,) de ſtilo Platonis et de interpretibus atque commentatoribus illius. — rec. Amſtelod. 1708. 1745. 12. II. tom. Poſtea *Grou* e ſoc. Ieſu gallice interpretatus eſt et edidit: La Republique de Platon, Amſtel. 1763. et Loix de Platon, 1769. 8. II voll. dialogues (VII.) de Platon. II. voll. Hanc editionem, quum eruditis placere vidiſſent bibliopolae Pariſienſes, typis repetendam curarunt. Addiderunt Dacierii interpretationem dialogorum paullo ante laudatam opusque inſcripſerunt: Bibliotheque des Anciens Philoſophes, voll. VI. in 12. 1771. praemiſſo *Fleury* Diſcours ſur Platon, et fini ſubiuncta duorum dialogorum, Hippiae et Euthydemi, verſione a *Maucroix* facta, et (tom. V. pag. 519.) parte conuiuii a *Racino* translati. Horum omnium interpretatio tamquam continuatio ſuperioris Grouanae venditur. Totum vero opus conſtat XI. voll. Initium verſionis conuiuii, a Racino factae, proſtat in Oeuvres de Iean Racine, avec des Commentaires, par M. Luneau de Boisjermain, Paris. 1768. 8. part. V. Gallice quoque vertit Euthyphrona *Anton. Martin. Delespellus* Lugd. 1579. 8. Germanice vertit Euthyphronen *I. F. Kleukerus* 1778. *I. G. Schloſſer* in kleinen Schriften, part. V. Baſileae, 1787. adiecta vberiore illius quaeſtionis expoſitione: in praefatione agitur de methodo Platonis res philoſophicas tractandi in dialogis. Socratem, exiſtimat, acquieuiſſe in probabilibus; Platonem fuiſſe dogmaticum metaphyſicum, vlterius progreſſum. conf. cenſorem in Allgem. Litteraturzeitung ann. 1788. n. 179. b. p. 249 ſqq. Latine verſum a *Petreio Tiara* in eius ſcriptis ſuperfuiſſe, ex *Adami* vitis philoſ. p. 158. notat editor Bipontinus. Quaedam loca Platonis in Euthyphrone, Phaedone et Apologia Socratis illuſtrauit *Io. Car. Zeune*, Prof. quondam Witteb. in Animadu. ad Anacr. Platonem et Xenophontem, Lipſiae 1775. 8. Editiones ſingulorum librorum notitiae editionum infra ſubiungam. *Harl.*

nn) *Franc. de Maucroix* dans ſes oeuvres de Proſe et de Poëſie tom. I. [Pariſ. 1685. 12.] nouv. rep. littr. 1685. pag 1010. addita Fontani obſeru. avec quel eſprit il faut lire les dial. de Platon.

langae, 1787. 4. *Lud. Caſteluetrii* animadu. in quaedam loca pag. 284—288. opuſc. varr. critic. *Harl.*

II) ΣΩΚΡΑ΄ΤΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΙ΄Α, ἠθικός. *Socratis Apologia* ad iudices, contra accuſationes Anyti, Melitique et Lyconis. Vide *Laertium* II. 39. Ex quo diſces, falſos fuiſſe eos, qui cum Themiſtio Orat. XXIII. p. 289. accuſationem Socratis, a Polycrate ſcriptam, putarunt eandem eſſe, qua Melitus et Anytus in iudicio aduerſus Socratem vſi ſunt. Polycratis enim oratio, (qua inprimis ille ſibi placebat, teſte Iſocrate in Orat. de laude Buſiridis,) ſcripta demum eſt pluribus poſt Socratis mortem annis, quia, vt probe obſeruatum Fauorino, in illa mentionem fecit murorum, a Conone inſtauratorum, quod factum eſt Olymp. XCVI. 1. Confer *Ionſium* de Scriptoribus hiſt. philoſophicae pag. 36. 7. Praeter Platonem pro Socrate ſcripſerunt Demetrius Phalereus, Galenus, Libanius, Lyſias oo), (qui viuo Socrati apologiam, pro eo ſcriptam, exhibuit, ſed, vt illa vteretur, neutiquam potuit perſuadere: vide *Menagium* ad Laertium II. 40.) Plutarchus, Theon Antiochenus Stoicus, Xenophon et Zeno. Horum omnium ſcripta, exceptis Libanii, Xenophontis et Platonis, periere. Contra Colotae, Epicurei, calumnias Socratem etiam tuetur Plutarchus p. 1117. Rectene Socrates ſe non defenderit in iudicio, disquirit *Maximus Tyrius* diſſ. XXXIX. [et ex recentioribus *Io. Clericus* in ſilu. philol. cap. 3. ſect. 8. p. 217. Quum vterque probauerit intermiſſionem defenſionis, *Iac. Zimmermannus* in apologia Socratis contra calumnias Ariſtophanis, ſimul aduerſus Maximum Tyrium et Io. Clericum oſtendere ſtuduit, male egiſſe Socratem, quod cauſſam ſuam coram iudice non perorauit, in Muſeo heluet. part. XXIIII. Turici. 1752. diſſ. I. Ex *Crollii* additamentis.] De Platonis [P] apologia, diſerta licet et eleganter ſcripta, *Caſſius Seuerus* apud *Senecam*, patrem, praefat. libri 3. Controuerſ. (Epit. decl. praef.) *Eloquentiſſimi viri Platonis oratio, quae pro Socrate ſcripta eſt, nec patrono, nec reo digna eſt.* Non patrono quidem, qui ſciret, magiſtrum ſuum illa neutiquam indigere: nec reo, qui iniquitatem inimicorum ſuorum indignam reſponſione habebat. [Particulam huius apologiae *Cicero* Tuſc. I. cap. 41. pulcre expreſſit.] Initium huius apologiae illuſtrat *Iohannes Clericus* in arte Critica tom. I. p. 165. 196. Alium locum, ingenioſe tentatum, vide ſi placet in Ephemeridibus litterariis Berolinenſibus ann. 1698. p. 361. Gallice apologiam vertit poſt *Antonium Verderium*, qui verſionem ſuam memorat p. 81. Bibl. Gallicae, *Franciſc. Hotomann.* Lugd. 1549. et *Ludou. Girium*, cumque notis edidit *Andreas Dacerius*, italice *Sebaſt. Ericius*, vt paullo ante in Euthyphrone dixi. *Hieronymus* quoque *Cardanus* accuſationem Socratis ſcripſit, idem, qui volumine ſingulari laudauit Neronem. Cardano pro Socrate reſpondit *Georgius Raphelius*, Hamburg. 1696. 8.

III) ΚΡΙ΄ΤΩΝ ἢ περὶ πρακτοῦ, ἠθικός. *De eo quid agendum*, Socratis, in carcere ex ſomno excitati, cum Critone, ſuadente, vt aufugeret, diſputatio. Inſcribitur etiam in editionibus, περὶ δόξης ἀληθοῦς καὶ δικαίου, praecipue continet pulcram proſopopoeiam legum, in-

oo) De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus *Plutarchi* lib. de auditione pag. 40. vbi ait, Platonem reſcripſiſſe orationem Lyſiae, ſiue argumentum, a Lyſia in oratione tractatum, de nouo tractaſſe. Idem p. 45. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν Λυσίου λόγον οὔτε κατὰ τὴν εὕρεσιν ἐπαινῶν καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος, ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαινεῖ, καὶ ὅτι τῶν ὀνομάτων σαφῶς καὶ στρογγύλως ἕκαστον ἀποτετόρνευται. [adde ſupra de Lyſia in vol. II. pag. 768. et in Socrate pag. 685.]

increpantium Socratem, ſi, licet iniuſte damnatus, fugere vellet, et egregie docet vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non vlciſci, animo eſſe erecto ad ſola honeſta et aeterna. Laudatur a *Cicerone* de diuin. I. cap. 25. Eſt et hic dialogus inter eos, quos praeter *Girium* [cum apologia Platonis, Pariſ. 1643. 12.] gallice vertit et notis illuſtrauit *Andreas Dacerius*. Italice *Sebaſt. Ericius* [et *Molza*. vid. *Paitoni* etc. III. p. 113. etc.] Praeter ea gallice vertit *Simon de Valiembert*, Pariſ. 1542. *Philib. du Val*, Epiſcopus Sagienſis, (vid. *Verdierii* bibl. gallicam pag. 723.) et *Petr. du Val* dicitur Crucimanio bibl. gallicae pag. 118. 244. 459. etc. iuſſu regis Critonem vertiſſe, Pariſ. 1547. et cum notis Io. de Maſſe, (Maſculi) Andegauenſis, ibid. 1582. 4. *Fabric.* Dialogum, *Crito*, teutonice vertit, adſperſis obſeruationibus, *Heinze*, Director quondam Gymnaſi Wimarienſis, Weimar. 1781. 4. et vna cum tribus Aeſchinis dialogis, Deſſau. et Lipſ. 1783. 8. — Francogallice *Sallier* in Hiſtor. acad. inſcript. Pariſ. vol. XIV. pag. 38 ſqq. cum notis critic. et philoſophicis; cod. reg. MMLXXXIX. vſus eſt. — Illuſtratur in ſingulari programmate a *Rumpelio*, Erford. 1768. — M. *Abrah. Gottlieb Raabe* in Specimine interpretandi Platonis dialogi, qui Crito inſcribitur, Lipſiae, 1791. de conſilio, ordine, oeconomia etc. huius dialogi differit, et II. priora capita obſeruationibus varii generis vberioribus illuſtrat, dialogos Platonis redigit in claſſes, et hunc dialogum ad claſſem philoſophico-dramaticorum refert. *Harl.*

IV) ΦΑΙ´ΔΩΝ *ἢ περὶ Ψυχῆς, ἠθικός. De animi immortalitate* pp), quam variis argumentis confirmat, licet fateatur, plane certam demonſtrationem afferri in praeſenti vita vel plane non poſſe, vel difficillime poſſe, *εἰ μή τις δύναιτο ἀσφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι, niſi detur firmius ſecuriusque niti diuino aliquo teſtimonio.* Hunc dialogum Platoni fruſtra abiudicaſſe traditur *Panaetius*, Stoicus qq), cuius ſententiam eleganter refellit Epigramma rr) lib. I. Anthologiae cap. 44. p. 94. quod in MS. tribuitur Leonidae Alexandrino. *Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου.*

Εἴ με Πλάτων οὐ γράψε, δύω ἐγένοντο Πλάτωνε
Σωκρατικῶν ὀάρων ἄνθεα πάντα φέρω
Ἀλλὰ νόθον μ᾽ ἐτέλεσσε Παναίτιος, ὅς ῥ᾽ ἐτάλασσε
Καὶ ψυχὴν θνητὴν, κἀμὲ νόθον τελέσαι ss)

Nempe

pp) Conf. *Fabricius*, libr. de ſcriptor. de veritate religionis chriſtianae p. 148 ſq. *Heum.*

qq) Fallitur elegantiſſimus *Muretus* tom. II. orat. 8. p. 286. tradens, fuiſſe, qui Platonis Phaedrum Panaetio tribuerent.

rr) Latinam huius epigrammatis verſionem metricam exhibet Camerar. in Aphthonio ſuo p. 224. *Heum.*

ss) Hoc epigramma *Wernsdorfius*, Prof. quondam Dantiſcanus celeb. ita dupliciter vertit:

Si Plato non ſcripſit me, binos pone (finge) Platones,
Socratici foetus, cui decor omnis adeſt.
Suppoſitum facit ille Panaetius, qui ſimul audet
Mortales animas reddere meque nothum.

vel ſic:

Si Plato me haud ſcripſit, duo forte fuere Platones,
Socraticae ſoboles, nam decus omne fero.
Aſt dubium facit ille Panaetius: ſuſtinet idem
Mortales animos reddere meque nothum.

Nempe Panaetius a Platone de animae immortalitate diſſentiebat, vt auctor [?] etiam *Cicero* I. Tuſc. qu. [cap. 32. vbi vid. Dauiſ.] Ait igitur poeta, non mirum eſſe, ſi Phaedo Platonis in dubium vocetur ab eo, qui ipſam negauit animorum immortalitatem. Sed fortaſſis falſus eſt poeta, nec recte cepit, quod apud Laertium II. 64. legas a Panaetio ſolos, tamquam genuinos Socraticos, admiſſos dialogos, quos edidiſſent Plato, Xenophon, Antiſthenes, Aeſchines: de Phaedonis et Euclidis addubitatum, reliquos vniuerſos reiectos. Ex quibus verbis perſpicuum eſt, Panaetium non in dubium vocaſſe Phaedonem Platonis, ſed dubitaſſe, an dialogi, a Phaedone et Euclide editi, vere Socraticorum nomen mererentur. Scripſit autem Phaedo, Elienſis, teſte eodem *Laertio* II. 109. dialogos, Zopyrum, Simonem et forte alios; ſed de quorum auctore ambigebatur, Niciam, Medum, Antimachum, ſiue Senes, et ſermones Scythicos. Ceterum hunc, de quo in praeſenti agimus, dialogum Platonis *Phaedo* ipſe legit, teſte *Athenaeo* lib. XI. p. 505. et negauit, ſe quicquam eiusmodi dixiſſe, qualia a Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios iam nominem, ſine controuerſia adſcribit Platoni. *Platonis, inquit, liber, qui eſt de animo,* [Tuſcul. quaeſt. I. cap. 11.] is alio nomine Phaedon dicitur, [adde eumdem Tuſc. I. 24. de N. D. III. 33. extr.] Librum *de bono mortis* vocat Aurel. Victor de viris illuſtr. cap. 80. Et licet inter *Aeſchinis* Socratici dialogos quoque fuerit Phaedo, ſi Suidae credimus, falſo ſaepe atque incerto teſti: Platonis tamen nomine hunc omnes laudant, chriſtiani praecipue ſcriptores, Tertullianus, Origenes, Euſebius et alii tt): ſed ethnici quoque, graeci et latini. Notum praeterea vel ex *Flori* IV. 2. 71. quod *Cato*, antequam mortem ſibi conſciſceret, lecto noctu ad lucernam Platonis Phaedone paululum quievit: tum circa primam vigiliam ſtricto gladio reuelatum manu pectus ſemel iterumque percuſſit. Idem refert *Dio* XLIII. p. 218. *Appian.* II. de B. Ciu. fol. 489 ſq. Plures ſcriptores, eandem rem narrantes, in notis ad Florum laudarunt Iohannes Camers et Freinshemius. [conf. *Plutarch.* in vita Cat. min. cap. 89 ſq. *Lactant.* III. 17. *Dauiſ.* ad Max. Tyr. pag. 10. edit. I.] Simile quid apud Ciceronem Tuſc. I. cap. 34. Lactantium l. c. Hieronymum tom. V. p. 60. Auguſtinum, [Eudociam in Violario p. 272 ſq.] Nonnum hiſt. 15. in Greg. Nazianz. epigr. pag. 275. Wechel. et alios legitur de *Cleombroto* uu), quem Ἀμβρακιωτικὸν μειράκιον vocat *Georgius Pachymeres* in Diatriba de ſex philoſophiae definitionibus. In eumdem Cleombrotum exſtat *Callimachi* Epigramma lib. III. Antholog. cap. 33. [et in edit. Erneſtina Callimachi epigr. 24. pag. 292. vbi vid. Bentlei.] quod occurrit etiam apud *Sextum Empiricum* lib. I. cap. 2. p. 10. contra Mathemat. Ammonium Hermeae in *Porphyrii* Iſagogen p. 6. alterum Ammonium in Γράμμα et Theodoſium Alex. in ſcholiis ineditis ad Dionyſium Thracem, vbi Cleombroti facto, qui poſt lectum Platonis librum de muro ſe praecipitauit, (ſiue vt Callimachus ait, ἥλατο εἰς ἀίδην, *deſiliit in mortem, Sen.* Epiſt. 77.) oppoſitum legas iudicium *Olympiodori*, philoſophi, qui adfirmauit, iam pridem ſe e vita excedere voluiſſe, niſi de ſtatu animae ex Platonis Phaedone certior redditus fuiſſet: [?]

Εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωὴν,
Ἤδη λυγρὸν ἔλυσα βίᾳ πολυκηδέα δεσμόν.

Paulino

tt) Adde Iac. Pontani Φιλοκαλίαν VII. 13. pag. 235 ſqq.

uu) *Theobrodus* vitioſe apud Petrum Abaelardum lib. II. theolog. chriſtianae pag. 1224. vbi *magne* id potius, quam *bene* factum ab illo, ex ipſo ait eum Platone potuiſſe cognoſcere, tom. V. theſauri anecdotor. Marteniani.

Paulino (Antonio) tamen iudice, carmine aduerſus paganos v. 38. Platonis de anima liber *praeter titulum nil certi continet intus.* Certe ne Ariſtoteli quidem perſuaſit, ſi credimus Theodorito lib. V. Θεραπευτ. Argumenta Platonis confutanda ſibi ſumſit Gomeſ. Pereira in margarita philoſophica p. 619 — 632.

Olympiodori reſponſionem ad obiectiones varias, Phaedoni oppoſitas, vna cum commentario ad capita CLVII. habeo msst. Meminit in illa commentariorum *Iamblichi*, et *Plutarchi* et *Syriani.* Olympiodori commentarius in Phaedonem MS. exſtat in variis bibliothecis. *Fabric.* In quibus lateat bibliothecis, cl. *Fiſcherus* in notitia codd. msst. Platonis ex Montfauconio aliisque indicat. — Laudantur particulae a *Wyttenbachio* ad Plutarchum de S. N. V. p. 80. 83. *Ruhnken.* ad Xen. M. S. p. 220. edit. Erneſti etc. atque *Fiſcherus* particulas, ab aliis viris doctis publicatas, in nouiſſima dialogorum IV. editione ſuo quamque loco poſuit. *Democriti*, Platonici, Longini tempore viuentis, commentarios in Phaedonem et Alcibiadem laudat Olympiodorus in particulis, a *Ruhnkenio* in diſſ. philol. de Longino §. 4. editis. *Longini* comm. in Phaedonem laudat Olympiodorus in commentarii inediti particula, a *Ruhnkenio* l. mem. §. 6. p. 13 ſq. vulgata. Eſt vero mst. in bibl. Vindob. vid. *Lambec.* comm. VII. cod. XX. p. 114 ſq. edit. Kollarii. *Harl.*

Procli in Phaedonem intercidit, et latina *Apuleii* verſio, [quae memoratur a *Sidonio Apollinari* lib. II. ep. 9. et *Priſciano* lib. X. Supereſt vero alia *Ariſtippi* latina in bibliotheca corporis Chriſti Oxonii, qua vſus eſt *Nathan. Forſterus. Crollius. Ficini* verſio lat. ſeparatim prodiit Pariſ. apud Caluarin. 1536. ibid. apud Morel. 1554. 4. *Harl.*]

E recentioribus Phaedonem illuſtrauit *Sebaſtianus Foxius*, cuius commentarius vulgatus eſt Baſileae, 1566. fol. Anglice Theobaldus, (idem, qui vitam Catonis vulgauit.) Londin. 1716. Gallice cum notis edidit *Andreas Dacerius.* Italice *Sebaſt. Ericius.* [Germanice *Io. Bernhard Koehler*, Lubecenſis, Prof. quondam Gottingenſis, Lubecae, 1769. 8. et *Aug. Guil. Ortlob*, cum notis, Francof. et Lipſiae, 1771. 8. *Hofmannswaldau* in ſuis verſ. etc. Vratislau. 1679. 8.] Nec praetereundum *Danielis Heinſii* Poema eximium de contemtu mortis, cuius argumentum magnam partem petitum e Platone: [Lugd. Bat. 1621. 12. ex offic. Elzeu. recuſum in collectione poematum eius lat. et graec.] Dum autem Plato immortalem animam eſſe defendit, ex altera parte incidit non modo in falſum dogma de animabus, ante corpora praeexiſtentibus, et de μετεμψυχώσει, quam recidiuatum et reciprocum diſcurſum animarum appellat Tertullianus: ſed et in alium incucurriſſe videtur errorem haud leuem, quod immortalitatem hanc, atque, vt ita dicam, indeſtructibilitatem ſuperſtruxit dogmati de αὐτοκινησία animae, vnde ſequatur, illam aeternum eſſe et increatum motus principium vv), quod ſoli deo proprium eſt. Vide *Ioh. Baptiſtam Criſpum* de Philoſophis caute legendis diſtribut. I. lib. I. et *P. Baylii* librum, gallice editum, ſub titulo reſponſionis ad quaeſtiones cuiusdam hominis e Prouincia tomo I. cap. 12. *Nicol. le Nourry* apparat. ad biblioth.

vv) Huc ſpectat illud Arnobii lib. II. pag. 47. *Animus, qui immortalis a obis* (neceſſitate nimirum eſſentiae, qua ratione ſolus deus habet immortalitatem 1 Tim. VI. 16. non Dei conditoris voluntate immortalem ipſi naturam tribuentis) *et deus eſſe narratur.* Rectius idem Plato in Timaeo: Θεοὶ Θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, ἃ δι' ἐμοῦ γενόμενα ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος. Conf. *Io. Turneri* epiſt. contra Dodwell. pag. 83.

patrum fol. 420. Vſque adeo abeſt Plato ww) et abfuit procul ab Epicuri opinione, animum noſtrum natura mortalem [?] ſtatuente, quam vtinam profanis hominibus incruſtandam nuper reliquiſſet doctiſſimus et praeſtantiſſimus Dodwellus. *Fabric.* Praeter *Pſeudo-Origenem* in philoſophumenis, p. 118 ſqq. edit. Wolfii, qui in notis plura de hoc argumento diſſerit pluresque citat viros doctos, tum praeter Cudworthum eiusque interpretem, Moshem. ac Bruckerum, Meinerſium et Tiedemannum in variis libris illuſtrata eſt Platonis ſententia de animo eiusque ortu et immortalitate:

Marſilii Ficini Florentini theologia Platonica de animorum immortalitate ad Laurentium Medicen virum magnanimum. In calce: *Impreſſum Florentiae per Anton. Miſcominum, anno ſalutis* MCCCCLXXXII. fol. vid. *de Bure* Bibliographie inſtructive. vol. de la Iurispr. et des ſcienc. nr. 1266. p. 159 ſq. rec. Pariſ. 1559. 8. et in eius Operibus, Baſil. 1561. fol. II. voll. in vol. I. nr. 2.

De Platonica animorum immortalitate diſſerit *Ioach. Sam. Weickhmann*, Wittebergae, 1740. 4.

Chriſt. Ern. de Windheim examen argumentorum Platonis pro immortalitate animae humanae, diſſ. Gottingae. 1749. 4.

Georg. Henr. Ribou in diſſ. de anima brutorum, adiecta *Hieronymi Rorarii* libro, quod animalia bruta ſaepe ratione vtantur melius homine, Helmſtad. 1728. 8. cap. 19. p. 682 ſqq.

D. *Michael Gottlieb Hanſchius* in diatriba de enthuſiaſmo Platonico, ſect. III. IV. etc. Lipſiae, 1716. 4. conf. Acta Erud. 1716. pag. 434. et *Heumann.* in Actis philoſ. tom. II. pag. 301 — 310.

Andr. Chr. Cleemann diſſ. de neceſſitate θεȣ τινος λογȣ, ex ſententia Socraticorum ad Plat. Phaedonem cap. VII. 50. Miſenae, 1746. 4.

Io.

ww) Platonem, veluti ſuae ſententiae fauentem, citat *Dodwellus* in Diſſertat. Epiſtolica anglice edita Lond. 1706. 8. de anima, per naturam mortali, p. 22. 59. 96. et in praemonit. p. 21. Sed aduerſarium ipſe agnoſcit p. 33. 60. et 66. vt probe obſeruauit *Sam. Clarke* Epiſt. ad Dodwell. pag. 25. [conf. *Mr. Dodwell's* Hypotheſis concerning the Immortality of the Soul, exacted from his Writings upon that Subject. By the Author of his Life, (Francis Brokesby,) London, 1714. 8.] Sane in Timaeo etiam, vbi nihil non extra Deum, atque adeo animas quoque natura diſſolubiles docet Plato, hoc neutiquam eo ſenſu intelligit, quaſi a deo non ipſis data fuiſſet natura immortalis, quae viri clariſſimi ſententia eſt, opinantis in ſolis illis, quibuscum foedus iniit deus, animos ab ipſo poſt fata conſeruari, praeter naturam illarum, per ipſius omnipotentiam ad poenas infligendas, vel per ſpiritum Chriſti in baptiſmo impertitum et ab anima hominis diſtinctum ad vitae ſempiternae perfruitionem. Platonis contra Timaeus animas diſſolubiles fuiſſe innuit, niſi deus, qui eas progenuit, vniverſas immortales eſſe iuſſiſſet. *Iuſtin Martyr.* dialog. cum Tryphone pag. 224. *Irenaeus* II. 64. *Fabric.* Controuerſia, inter Dodwellum et Clarkium agitata, prelum mire exercuit, et vterque nactus eſt ſectatores aut aduerſarios. Plurium ſcripta recenſet *Windheim* in Bemühungen der Weltweiſen vol. II. part. V. p. 333 — 354. Atque alii, qui multi ſunt, et de animo eiusque immortalitate ſcripſerunt, modo breuiter, modo fuſius Platonis ſententiam argumentaque expoſuerunt. Idem *Windheim* l. c. vol. V. p. 188 — 209. recenſet *Coliber* libr. *Free Thougths concerning Souls* etc. Londini, 1734. 8. vbi nr. III. et IV. Platonicorum ſententiae examinantur, et p. 209 ſqq. aliorum de hoc argumento ſcripta indicantur. *Harl.*

Io. Chriſtoph. Gottleber animaduerſiones ad Platonis Phaedonem et Alcibiadem II. in Actis erudit. Lipſienſ. 1769 Febr. pag. 53 ſq. April. pag. 187 ſqq. Maio pag. 218 ſqq. tum vno ſingularis libri faſciculo coniunctae, et adiuncto Excurſu in quaeſtiones Socraticas de animi immortalitate, Lipſiae, 1771. 8. conf. *Klotz* acta litter. vol. VI. part. III. nr. VIII. pag. 345 ſqq.

Io. Car. Zeunii animaduerſiones in Phaedonem, Lipſiae, 1773. 4. in Actis erudit. Lipſienſ. 1772. April. pag. 169 ſq. tum mutatae, caſtigatae, auctaeque in libro eiusdem: Animadverſſ. ad Anacreontem, *Platonem* et Xenophontem. Lipſiae, 1775. mai. 8. p. 113 ſqq.

Caroli Frid. Guil. Schmidii diſp. praeſ. Godofredo Plouquet, ſuper Phaedone Platonis. Tubingae. 1781. 4. Agit primum de Socraticis diſcipulis, a Platone memoratis. Tum perſequitur placita et opiniones, de quibus in dialogo diſputatur.

Franc. Volc. Reinhardi diſſ. ad Phaedon. 6. de morte voluntaria, quid et quam clare praecipiat philoſophia. Witteberg. 1778. 4.

Ern. Godofr. Lilie diſp. Platonis ſententia de natura animi. Gottingae, 1790. 8. coll. ephem. Gotting. litter. 1790. plag. 176. et Paulli Biblioth. von Anzeigen — kleiner — Schriften. Ienae, 1791. vol. II. part. IV. p. 179 ſqq. *Harl.*

Samuel. Gottlieb Lunde Commentatio de ſolatiis aduerſus mortis horrores in *Platone* et Nouo Teſtamento obuiis. Lipſ. 1792. 4.

TETRALOGIA II.

V) ΚΡΑ'ΤΥΛΟΣ ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, λογικός. Librum de rectitudine nominum vocat Philelfus XXXI. 9. Epiſt. Vterque titulus huius dialogi exſtat etiam apud Suidam in ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα. Agit *de recta nominum ratione*, vtrum φύσει an θέσει rebus impoſita fuerint, et diſputat quaedam ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως eſſe ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων. In Etymologiis non raro infeliciter verſatus eſt Plato, vt obſeruatum *Huetio* in Huetianis p. 222. et Aegidio Menagio ad Laert. III. 25. qui Origines linguae graecae edere voluit et cap. 76. Anti-Bailleti teſtatur, ſe vix ſex bonas etymologias reperiſſe, cum ſimili ſtudio Platonicas examinaſſet, quo Ioſephus Scaliger Varronianas. Idem pag. 149. ad Laertium: *Platonis in Cratylo ſunt fere omnia Pſeudetyma, pace tanti viri liceat dixiſſe: ſed de his alibi.* [Sed in alia omnia tranſit *Meinerſ.* in hiſt. doctrinar. apud Gr. etc. II. p. 762 ſqq. ratus, Platonis conſilium fuiſſe, contortas Prodici et aliorum etymologias riſui exponendi; tum Cratylum refutandi, omnia vocc. eſſe exemplaria, imitationes et quaſi imagines rerum: quam ſententiam vberius perſequitur et probat exemplis. *Harl.*] Seorſim excuſus Philoſophi Cratylus graece et latine 1527. Argentorat. 1541. 4. Gallicae ſuae translationis meminit *Antonius Verderius* Bibl. Gallicae p. 81. [Cratylus illuſtratur a *Garnier.* in Comm. acad. Pariſ. Inſcr. tom. XXXII. p. 190—211. ab *Hiſſmanno* germanice verſ. in Magazin für die Philoſophie, tom. V. p. 319 ſqq. et a *Ioh. Frid. Fiſchero*, Rect. Schol. Thom. Lipſ., pluribus Commentatt., quarum *prima* prodiit Lipſ. 1791. extr. 4.]

Procli Commentarius ſiue ſcholia MSS. exſtant in variis bibliothecis, [Barberina et aliis Italiae bibliothecis, et inter libros MSS. Iſaaci Voſſii. *Maximi Tyrii* ſcholia in Cratylum exſtiterunt in bibl. vet. Palat. teſte *Sylburgio* in Cat. msst. graec. nr. 386. in monument. pietat. et

litt. p. 722.] vt alibi dixi. [vol. VIII. p. 530. Excerpta in bibl. Bauar. Monac. cod. CLXII. teſte Catal. pag. 62.]

VI) ΘΕΑΙ´ΤΗΤΟΣ ἢ περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός xx). De ſcientia, ſiue aduerſus falſo iactatam ſophiſtarum ſcientiae comparandae rationem: et verae philoſophiae ſtudium propter ipſorum vanitatem, auaritiam, imperitiamque ac fraudes non eſſe negligendum. Inter alia in hoc dialogo perſtringuntur obſcura ſcripta Heracliti et Philoſophi Heraclitei, vt in Phaedone ſcripta Anaxagorae.

Procli commentarius in Theaetetum intercidit, nec minus *Luperci Berytii* liber περὶ τȣ̃ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρύονος, ad verba in Theaeteto pag. 77. edit. Baſil. φαινόμεθά μοι ἀλεκτρύονος ἀγενȣ̃ς δίκην πρὶν νενικηκέναι, ἀποδήσαντες ἀπὸ τȣ̃ λόγȣ ᾄδειν.

Locum ex Theaeteto, quo Socrates confert Philoſophum cum viro, ciuilibus adſtricto negotiis, gallice tranſtulit *Claudius Florus (Fleury)* ad calcem libri de delectu ac methodo ſtudiorum: [aliumque, qui ad doctrinam Protagorae pertinet, in tom. XVI. hiſt. acad. Inſcr. Pariſ. 1752. *Sallier* in Mem. de l' acad. Par. des Inſcr. vol. XIII. pag. 317 ſqq. pars verſionis in Hiſt. eiusdem acad. a Gottſchedia in ſermonem german. translata part. VIII. pag. 102 ſqq.]

VII) ΣΟΦΙΣΤΗ`Σ ἢ περὶ τȣ̃ ὄντος, λογικός. *De Sophiſta*, quod ita differat eius doctrina a vera ſapientia, quemadmodum res falſa a vero ente. Conferenda elegans *Themiſtii* Oratio IV. (in Harduini edit. XXIII.) qua Platonica κριτήρια ſophiſtae ſibi non conuenire diſputat. [¶] Latine reddit Petreius Tiara. Louan. 1533.

Porphyrii commentarii yy) Boethio laudati interciderunt. Latina *Petreii Tiarae* verſio prodit Louanii 1552. 8.

VIII) ΠΟΛΙΤΙΚΟ`Σ ἢ περὶ βασιλείας, λογικός. *De prudentia politica, ac de regno*, eiusque origine, fine, et quod rex debeat eſſe pater ac paſtor populorum.

TETRALOGIA III.

IX) ΠΑΡΜΕΝΙ´ΔΗΣ, ἢ περὶ ἰδεῶν, λογικός. *Ariſtides* tom. III. pag. 508. vocat σύγγραμμα θεῖον. Subtilis diſſertatio *de ideis* et eſſentia rerum intelligibili. Fingit Parmenidem cum Socrate confabulantem, licet hoc temporum rationi aduerſari notarit *Athenaeus* lib. XI. p. 505. F. et *Macrobius* lib. I. cap. 1. Saturnal. Similiter *Hieron.* Epiſt. ad Nepotian. tom. IV. p. 262. de alio quodam dialogorum ſcriptore, *vnus quidam*, inquit, *poeta nominatus, homo perlitteratus, cuius ſunt illa colloquia poetarum ac philoſophorum, quum facit Euripidem et Menandrum inter ſe, et alio loco Socratem et Epicurum differentes, quorum aetates non annis, ſed ſaeculis eſſe disiunctas, quantos is plauſus et clamores mouet! Multos enim condiſcipulos habet in theatro, qui ſimul litteras non didicerunt.*

Exſtat

xx) De *Theaeteto* hoc Athenienſi vide Antholog. epigrammat. pag. 137. edit. Wechel. Quinque corpora regularia, mundo et elementis aptaſſe et magnam in Aſtronomicis famam ſibi conciliaſſe notat Ricciolus in Almageſto. Euſebius in Chron. Olymp. LXXXV. *Theaetetus Mathematicus cognoſcitur.*

yy) Vide *Holſtenium* in Porphyrii Vita pag. 54. cap. VI.

Exſtat *Procli* [zz]) Commentarius MS. Aſclepiodoto inſcriptus, et *Damaſcii*, [in bibl. Vatic.] teſte Geſnero in Bibl. p. 340. et Labbeo Bibl. noua MSS. [aaa]) *Marini Iamblichique*, quem laudat *Syrianus* in II. Metaphyſ. pag. 29. b. periit, et *Firmi* Caſtricii quoque ac *Galeni*, vt e Damaſcio in vita Iſidori apud Photium p. 571. edit. Hoeſchelii colligo. Sane Galenus ſcripſerat libros tres πρὸς τοὺς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δόξαντας, vt ipſe teſtatur de libris propriis tom. IV. pag. 368. Ceterum fallitur *Menagius*, ad *Laert.* III. 58. adfirmans, Marinum putaſſe hunc dialogum inſcribendum περὶ Θεῶν, non περὶ εἰδῶν. Potius ſenſus eſt, Marinum aduerſus Procli ſententiam contendiſſe, quod Platonis Parmenides non ſit interpretandus περὶ Θεῶν, ſed περὶ εἰδῶν. Ita Suidas et Photius. *Scipionis Agnelli* diſceptationes de ideis, in tres libros diſtributae, viderunt lucem Venetiis 1615. 4. Conſule etiam, ſi placet, quae de ideis ex Platonis mente diſputat *Syrianus* ad Metaph. XII. *Seneca* Epiſt. 58. et 65. *Fabric.*

[Parmenidem Platonic. *italice* vertit et illuſtrauit, praemiſitque diſſ. *Antonius Contius*, abbas, patricius Venetus, 1743. 4. (conf. Journ. des Sçavans Ian. 1750. tom. 150. et *de Windheim* Göttingiſche philoſoph. Bibliothek vol. III. part. VI. pag. 523 ſqq.) Exiſtimat Contius, Parmenidem aequalem fuiſſe Socratis, Metaphyſicam Platonis a philoſophia pythagorica non fuiſſe diuerſam, agit de ſtilo Platonis, de ſententia illius de deo et materia, metaphyſicam Platonis ab Ariſtotelica verbis, non re, fuiſſe aliam, et perſequitur argumentum dialogi etc. Sed eum aeque ac Serranum, quod ad intelligentiam Procli adtinet, reprehendit et excerpta ex Parmenide dedit *Iac. Stellinus*, philoſophus Patauinus, (mortuus 1770. aetat. 71.) in Operibus variis, italice ſcriptis et ab Antonio Euangel. curatis vol. V. Patau. 1783. Meliora tamen dedit *Tiedemannus* in noua bibl. philol. et critica Gotting. vol. I. faſc. II. p. 246 ſqq. et in argumentis Platonis p. 339 — 356. Idem *Stellini* ibid. tom. IV. pag. 124 — 143. reliquerat lucubrationum ethicarum librum ſingularem de ſcopo et ordine dialogi Platonici, *Lyſis*, a Serrano male intellecti, et p. 193. dialogi, *Philebus. Harl.*]

X) ΦΙ'ΛΗ-

zz) Cl. M. *Nürnberger* de cod. Veneto haec ad me fere ſcripſit: Proclum in hoc commentario eumdem eſſe, qui eſt in reliquis ſuis in Platonem commentariis, i. e. parum reſpicere ad hiſtoriam philoſophiae, et Platonem, vbi tantummodo fieri poſſit, myſtica ratione explicare: dialogum hunc ab eo referri ad dogmaticos in eoque, illius mente, explicari Platonis ſententiam de ſummo bono, de deo. Illum codicem iam adhibuit *Io. Gul. Thomſon* in ſua illius dialogi editione, Oxon. 1728. At, indice Nürnbergero, Thomſonus non obſeruauit ex codice, alteram dialogorum inſcriptionem non profectam eſſe a Platone ipſo, quum Proclus diſerte adnotaſſet, veteres quoque inſcripſiſſe περὶ ἰδεῶν, ex quo patere concludit Nürnberger, inſcriptionem libri non habere ipſum Platonem auctorem. Aliquoties in codd. bibl. Ambroſ. Mediolan. teſte *Montfaucon.* apud Fiſcher. pag. 181 ſq. De cod. Vindobon. Procli et Damaſcii in Parmenidem et de verſione Procli commentariorum lat. vel potius epitome illorum ab *Ant. Herm. Gogaua*, Grauienſi, facta, vid. *Lambecium* et *Kollar.* comm. de bibl. Vindob. VII. cap. 18. pag. 88 ſqq. *Fabric.* in vol. VIII. p. 530. *Harl.*

aaa) Exſtat Procli comment. ſcriptus in bibl. Laur. Medic. Flor. Cat. III. p. 251. Ven. D. Marci cod. CXCI. in biblioth. Athenaei reg. Taurin. cod. CXXXI. vid. Catal. huius bibl. tom. I. pag. 230. in bibl. Scorialenſi, vid. *Plüer* itiner. hiſpan. p. 187. in bibl. Bodleiana vid. Catal. MSS. codd. Angliae, tom. I. pag. 132. nr. MMDXXXIII. Particulas ex Procli comment. dedit *Ruhnken.* ad Xen. M. Soc. III. p. 220. et in diſſ. de Longino §. 6. p. 16. Toupii edit. Longini praefixa. *Damaſcii* comment. exſtat mstus in biblioth. *Veneta* D. Marci, in codd. CCXLV. CCXLVI. teſte catal. in bibl. *Bauarica* et *Matrit.* teſte Iriart. in catal. p. 328 ſq. vbi de *Damaſcii* libris agitur: item in bibl. Scorial. olim in bibl. Didaci Hurtadi Mendozae, teſte Geſner. in bibl. adde I. M. Geſner. inter fragm. Orphei pag. 406 ſq. *Harl.*

X) ΦΙΛΗΒΟΣ ἢ περὶ ἡδονῆς, ἠθικός. *De Voluptate*, quod nec in illa bonum hominis conſiſtat, nec in φρονήσει, ſed in vtriusque communicatione cum ſummo bono, deo. Schol. ineditum gr. in Philebum laudat *Allatius* cap. 10. de menſura temporum p. 100.

Galeni liber περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, tum *Eubuli* et *Procli* commentarius intercidit, nec minus *Marini* ab auctore ipſo flammis traditus. Exſtat *Olympiodori* commentarius MS. cat. MSS. graec. Seguierii, pag. 16. *Fabric.* Vindobon. in bibl. Caeſarea, teſte *Lambecio* VII. cod. XX, 3. pag. 115. ſunt eclogae ſcholiorum in Philebum ex ore Olympiodori exceptorum. Bononiae in bibl. S. Saluatoris fuerunt *Olympiodori* comm. graeca in Phaedonem et Philebum, et Theonis mathematica Platonis. vid. *Conr. Gesneri* biblioth. v. Olympiodor. p. 641. 786. edit. Friſii. in bibl. Scorial. teſte Plüer in itiner. Hiſpan. p. 187. Saepius in bibl. regia Pariſ. ſecundum Catalog. cod. MDCCCXXII. MDCCCXXIII. MDCCCXXIV. MDCCCCLXXVIII. p. 407. et 428. cod. MMXV. p. 432. — in bibl. Auguſt. Vindelic. Reiſer in catal. p. 82. p. 88. in quorum poſteriore codice ſunt breuia in plures dialogos ſcholia, quorum partem, editione dignam, vulgauit Fiſcherus in ſuis Platonis dialogis. — In Platonis Alcibiadem, Phaedonem, Philebum et Gorgiam comment. *Olympiodori* fuerunt in bibl. *Neſteri*, archiatri Saxon. vid. *Thom. Reineſii* Epp. ad Neſteros, patrem et fil. ep. 10. p. 19. fragmenta tria dedit Gesnerus inter fragmenta Orphei p. 410. Serranum, qui conſilium dialogi haud recte percepit, *Stellini* in Opp. vol. V. correxit. *Harl.*

XI) ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, ἢ περὶ ἔρωτος, ἠθικός. *Conuiuium* ſiue *de Amore*. Ita vulgo hic dialogus inſcribitur, tum in editionibus, tum apud Laertium, licet verum titulum Platonici ſympoſii eſſe περὶ ἀγαθȣ̃, *de bono*, contendat *Lambecius* lib. VII. de Bibl. Vindob. p. 2. Sane de Amoris laude tota eſt diſputatio, qui p. 329. definitur ὁ ἔρως τȣ̃ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι ἀεί· *adpetitio, qua bonum ſibi ſemper eſſe cupit* [bbb]. *Athenaeus* lib. I. Dipnoſophiſt. obſeruauit numerum conuiuarum duodetriginta. Plures Anachroniſmos [ſ] in conuiuio Platonis notauit *Ariſtides* Oratione II. Platonica tom. III. p. 475. 476. or. III. pag. 551. et *Athenaeus* [ccc] V. p. 187. 192. 216 ſq. Confer *Caſaubonum* ad Athen. V. 18. Ariſtophanem in eo comice ſuggillatum, atque adeo ſui in Comoedia profectus ſpecimen editum a Platone, tradit Olympiodorus in vita ipſius p. 585. *Diophanis* defenſio pro Alcibiade, in Platonis Sympoſio pag. 333 ſq. Socrati ſe proſtituere volente, memoratur a *Porphyrio* in Plotini vita cap. 15. qui illam adplaudente Plotino confutauit. Ceterum apud antiquos vulgati moris fuiſſe, in conuiuiis eruditas ventilare quaeſtiones, antequam pſaltriarum, cithariſtriarum et ſaltatricum vſus in illis obtineret, notatum poſt alios *Apoſtolio* VIII. 3. Prouerb. Platonis ſympoſium imitatus *Methodius* in Conuiuio virginum. Platonico Xenophonteum praefert *Philo* lib. de Therapeutis p. 694. de Platonico vide et Origenem praef. in Canticum Canticor. *Franciſci Catanei Diacetti* ſenioris, qui ann. 1522. Florentiae in patria ſua aetat. 55. obiit, enarratio in Platonis Sympoſium prodiit Baſil. fol. cum libris III. de pulcro, libris III. de amore platonico, aliisque

bbb) De argumento, conſilio et ratione dialogi vid. cenſorem editionis Fiſcherianae in bibl. critica, vol. I. Amſtelod. 1779. p. 34 ſqq. *Meinerſ.* in vermiſchten philoſoph. Schriften tom. I. pag. 90. *F. A. Wolf.* in prolegom. ad ſuam editionem, et editorem Bipontin. Opp. Plat. vol. X. in notit. literar. pag. IV. *Harl.*

ccc) Quem Platoni infenſiorem eſſe, Caſaubon. ibi pag. 187. adnotauit in margine. *Heum.*

aliiſque ſcriptis, quibus Platonis Theagenem, Ariſtoteliſque phyſica et politica illuſtrat. Latine vertit Sympoſium Platonis cum Sympoſio Xenophontis *Ianus Cornarius* Baſil. 1548. 8. [Anno 1561. filius eius poſt obitum patris totum Platonem Cornarii cum eclogis euulgauit.] Gallice, additis etiam tribus libris commentariorum, *Lud. Regius* Pariſ. 1569. (1559.) 4. [conſ. *Gedoyn* in Hiſt. acad. reg. Pariſ. Inſcr. tom. II. verſ. Gottſched. pag. 65 ſqq. Priora capita Sympoſii pulcre vertit *Io. Racine*, quae in eius Operum Pariſ. 1768. 8. ſub finem tom. V. leguntur. Racinius hanc opellam ſuſceperat in gratiam feminae humanitatis antiquae ſtudio aeque vt natalium ſplendore illuſtris, Mariae Magdalenae de Rochechouart, filiae Gabr. Rochechouartii, ducis de Mortemar; quae ipſa dein verſionem, a Racinio inchoatam, ad finem cap. XXIX. vsque pari felicitate perduxit. Itaque *Racinio-Rochechouartiana* haec verſio inſerta legitur in bibl. vett. philoſoph. gallice ſcripta, Pariſ. 1771. 8. tom. V. p. 519. *Anglice* Floyer *Sydenhamus* cum textu gr. et notis vberioribus Londini 1761. et cum Synopſi Platonis, Ione et Hippia vtroque 1767. I. vol. dial. Platonis. vid. infra de verſionibus. *Germanice I. G. Schultheſſ.* Turici 1782. mai. 8. conſ. editorum Bipontin. notitia, vol. X. Opp. pag. V. Huc quoque pertinent, a *Paiton.* in bibl. degli autori — volgarizzati tom. III. p. 114 ſqq. vberius deſcripti, addita antiquiorum edd. notitia, *Il Commento di Marſilio Ficino ſopra il Convito di Platone. Et eſſo Convito. Tradotti in lingua Toſcana per Hercole Barbaroſſa da Terni.* Venet. 1544 8. et *Il Convito di Platone e Lezioni ſopra la definizione d' Amore di Girolamo Sorboli da Bagnacavallo* Teologo e Medico Fiſico di Breſcello. Modenae 1590. 4. — *Mich. Angeli Andreoli*, medici, in Galleria di Minerua tom. VI. p. 217 ſqq. — Gallice vertit Mathur. Heretus, medicus Pariſienſ. Paris 1556. 4. Guido Fabric. Boderianus, ibid. 1578. Gandouin. ibid. 1732. 12. *Harl.*] *Iohannis Pici* Mirandulani in Platonis Conuiuium, ſiue potius in *Hieronymi Beniuieni* carmen de amore, ad Platonis mentem compoſitum, libri III. hetruſca lingua ſcripti leguntur inter *Pici* opera. [quos a *Stanleio* anglice verſos, *Olearius* latine reddidit in Hiſtor. philoſ. p. 357—380.]

XII) ΦΑΙΔΡΟΣ, ἢ περὶ τȣ̃ καλȣ̃, Ἠθικός. *De pulcro falſo ac vero*, eiusque amore, contra Lyſiam. [*Cicero* eius meminit de Orat. I. 7. Tuſcul. I. 22. vbi vid. Dauiſ. de diuinat. I. 37. cum nota Dauiſ. in Orat. cap. 4. 12. et 13. vbi extrema verba Socratis, in Phaedro loquentis, latine exprimit, et de optimo gen. or. cap. V. ſect. 17.] Vide *Laertium* III. 25. qui ſect. 38. ex Ariſtoxeno refert, hunc primum fuiſſe ex iis, quos Plato ſcripſit; habere enim quaeſtionem in illo propoſitam nonnihil μειρακιῶδες, ſiue iuuenile. Eodem in loco *Dicaearchus* dicitur ſcribendi characterem in praeſenti dialogo ὡς φορτικὸν ſiue vehementiorem reprehendiſſe, ſiquidem, vt Olympiodorus auctor eſt, totus ſpirat dithyrambum. Ita enim in Platonis vita: Ὅτι τȣ̀ς Διθυράμβȣς ὁ Πλάτων ἤσκητο, δῆλον ἐκ τȣ̃ Φαίδρȣ τȣ̃ διαλόγȣ πάνυ πνέοντος τȣ̃ διθυραμβώδȣς χαρακτῆρος, ἅτε τȣ̃ Πλάτωνος τȣ̃τον πρῶτον γράψαντος διάλογον, ὡς λέγεται. Nonnullas etiam deſcriptiones, Iliſſi, viticisque et graminei ſtrati, vt alienas et ſuperuacuas culpat Plutarchus in Erotico. Vtrum Dicaearchus librum ſcripſerit Φαίδρȣ περιτσὰ, in quo ſuperflua et φορτικὰ Phaedri notauerit Platonici, vt coniiciebat *Simeo Boſius* ad Ciceronis XIII. 39. ad Atticum, [vbi vero vid. notas varior.] et *Menagius* p. 152. ad Laertium, valde incertum eſſe arbitror, et *Reineſius* III. 3. Var. Lect. putauit, a Tullio potius reſpici Phaedri Epicurei librum περὶ Θεῶν, qui Phaedrus memoratur apud eumdem Cic. ad Diu. XIII. 3. Philipp. V. 5. de Legib. I. 20. de Fin. V. 1. Porro *Athenaeo* iudice lib. XI. p. 505. Phaedrus Socratis aetate viuus eſſe non potuit, ne dum ab illo amari; ſed

eiusmodi anachroniſmos iam plures in Platone obſeruatos annotaui. Alii quaedam in Phaedro minus caſte ac pudice dicta carpere non dubitauerunt, e quibus illuſtris *Nicolſonus* in collatione cum Deiſta, anglice edita, part. II. p. 44. *A man finds there* (in the Phaedrus of Platon) *ſo much of the* ἐρῶν *and the* ἐρώμενος, *with ſuch odd alluſions tho that execrable vice, that one had need of a very vertuous thougths and a very charitable* [?] *mind to allegorize all the ſtrange metaphors of that diſcourſe into a chaſt meaning.* Phaedri amores, Platoni obiectos, notat etiam *Laertius* III. 29. et 31. *Lud. Caſteluetrii* animaduerſion. in quaedam loca p. 307—314. in Opuſculis variis criticis Lugduni 1724. 4. Phaedrum, tamquam exemplar dialecticae Platonicae nobiliſſimum edidit *David. Chytraeus* Roſtoch. 1572. dicatumque Fabricio publicis lectionibus fuit interpretatus. vid. Chytraei Epiſtolas p. 138. — *Scipionis Maffei* 100 concluſione amoroſe, *Torquati Taſſi* 50 concluſione amoroſe, cum Vitalis Zuccoli Commentar.

Procli commentarius in Phaedrum, cuius meminit V. in Timaeum p. 329. intercidit.

Hermiae, ſiue Hermeae Ammonii Commentariorum libri III. MSti exſtant in variis Bibliothecis, [nempe in bibl. Vaticana et S. Auguſtini, *Romae.* vid. Conr. Gesneri Bibl. p. 183. 340. edit. Friſii. Medic. Laurent. vid. Bandini Catal. tom. III. plut. 86. cod. IV. pag. 290. — Florent. in bibl. Benedictin. Montfauc. Bibl. bibliothec. MSS. tom. I. p. 415. A. — in bibl. *Veneta* D. Marci, cum Procli comm. in Parmenidem, teſte catal. p. 311. (ex hoc codice Hermiae commentarium doctum et ad cognoſcendam Plat. philoſophiam commentario Procli vtiliorem editurus eſt cl. *Siebenkees*, Prof. philoſ. Altdorfinus:) in bibl. S. Io. de Carbonaria Auguſtinianor. *Neapoli*, vid. *Montfaucon.* Diar. ital. pag. 310. Huius autem bibliothecae hiſtoriam, vt ait cl. *Villoiſon.* in Anecd. gr. tom. II. p. 251. not. eiusque codicum graec. recenſionem, *Hermiae in Platonis Phaedrum* commentario graeco a ſe cum ſua verſione et notis, cumque noua ipſiusmet Phaedri verſione mox edendo praemittet *Baffius*, nouae neapolitanae academiae ſocius. — *Hermiae* Scholia in Phaedrum et *Procli* comm. in Parmenidem in bibl. athenaei Taurinenſis, cod. CXXXI. vid. Catal. codd. tom. I. pag. 230. — In bibl. Scorial. vid. Alex. Baruoetii catal. MSS. illius bibl. apud *Maderum* de biblioth. pag. 143. edit. II. et *Pluer.* itiner. hiſp. pag. 172. — In bibliotheca regia *Pariſina*, *Hermiae*, Olympiodori, Porphyrii, Procli Diadochi, (*Montfauc.* Bibl. bibl. msst. tom. II. p. 955. D.) *Hermiae* comm. libri III. quater, in Catal. MSSt. cod. MDCCCXXV. MDCCCXXVI. MDCCCXXVII. tom. II. p. 408. et cod. MDCCCCXLIII. pag. 423. — In bibl. Iſ. Voſſii, nunc publ. *Leidenſi*, vid. Catal. bibl. Lugd. p. 391. nr. 7. *Ruhnken.* ad Timaei Lex. Plat. p. 108. edit. II. et alibi, *Goenſ.* ad Porphyrii antr. nymph. pag. 94. 101. 108. — In bibl. *Vindobon.* vid. *Lambec.* Comm. de bibl. illa lib. VII. p. 122. p. 90. et *Neſſel.* Catal. part. IV. p. 554. C. — In bibl. *Auguſt. Vindelic.* teſte Reiſero, in catal. pag. 82. et p. 88. Scholia breuia in hunc et alios dialogos, quae vulgare coepit cl. Fiſcher. in editt. ſuis: in bibl. *Hamburg.* vid. *Müller.* ad Plat. Ion. pag. 47. in bibl. Bauar. cod. CLXIV. *Harl.*] Locum ex illis profert *Allatius* cap. 8. vitae Homeri, et alibi: [it. *Ruhnken.* ad Timaei Lex. ſaepius: *Valcken.* Diatr. de deperd. trag. ad Eurip. Hippol. p. 157. B. C. *Müller.* ad Plat. Ion. p. 47 ſq. qui locum ex cod. Hamburg. adfert, emendat et illuſtrat. *Harl.*] Rhetorica praecepta et de Rhetoribus antiquis iudicium ex Phaedro Platonis excerpſit et latine retulit *Beſſarion* lib. I. in calumniatorem Platonis cap. 4. Platonicam de amore honeſto doctrinam illuſtrat praeter alios *Leo Hebraeus* tribus dialogis, [tom. I. ſcript. art. Cabbal. ex bibl. Io. Piſtorii. Baſil. 1587. fol.] qui ex Italico in alias quoque linguas translati leguntur, vt latinam,

nam, tum gallicam a Dionyſio Sylveſtro. Lugd. 1551. 8. etc. [*Il Fedro* — tradotto in lingua Toſcana per *Felice Figliucci Seneſe*. Rom. 1544. 8. vid. *Paitoni* Bibliotheca etc. tom. III. pag. 116.]

TETRALOGIA IV.

XIII) ἈΛΚΙΒΙΆΔΗΣ α΄ ſiue Ἀλκιβιάδης ὁ μείζων, ἢ περὶ φύσεως ἀνθρώπου, *de natura hominis*, Μαιευτικός. Non hunc, ſed Timaeum reſpicit Meletius, quum in libro eiusdem argumenti Socratis librum περὶ φύσεως ἀνθρώπου videtur memorare: Σωκράτης δὲ ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ φύσεως συντάγματι αὐτοῦ ὡς Γραμματικὸς, ἢ φιλόσοφος συνετάξατο. In hoc autem dialogo Socrates Alcibiadi pudorem imponit, quod ignorans ſe ipſum, et a ſapientia regendi homines alienus, audeat cupiatque rempubl. capeſſere; deinde docet, animum hominis eſſe hominem, corpus inſtrumentum animi. Conf. *Simplicium* praef. ad Enchiridion Epicteti p. 5. et *Iamblichi* protrepticum ſect. 41 ſqq. Ex hoc dialogo expreſſam *Perſii* ſatir. IV. obſeruat Politian. miſcell. cap. 4.

Ex *Procli* commentario, qui deſinit in verbis Platonis p. 219 ſq. edit. Baſil. οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθόσον καλὸν, κακὸν, οὐδὲ τῶν αἰσχρῶν καθόσον αἰσχρὸν, ἀγαθὸν, et graece adhuc ineditus occurrit in variis bibliothecis, [quondam in bibl. Palatina, vid. Sylburg. catal. in monumentis piet. et litt. pag. 28. nr. 63. adhuc in bibl. Medic. *Flor.* *Veneta* D. Marci ter, *Eſcor.* in Hiſpaniis: *Pariſ.* biblioth. regia, ac bibl. Coislin. *Oxonii* in bibl. coll. corpor. Chriſti, in *Vindobon.* Caeſar. *Monaco*-Bauar., in *Bodleiana, Leidenſi* etc. vid. *Fiſcher.*] fragmenta latine vulgauit Marſilius Ficinus.

Olympiodori commentarius MS. citatur non vno loco a *Rigaltio* ad Onoſandrum et a *Sam. Petito* IV. 2. Miſc. vbi ex eo profert locum, quo Alcibiadem primum omnibus reliquis Platonis ſcriptis praemittendum contendit [ddd]). Vterque, Proclus et Olympiodorus, e legato Holſteniano exſtat manu exaratus in Bibliotheca *Hamburg.* Iohannea. Vterque *Iamblichi* etiam commentarium laudat; Olympiodorus praeterea *Damaſcii et Harpocrationis*, [item *Democriti*; vid. locum in *Ruhnkenii* diſſ. de Longino §. 4. ac *Fabric.* infra, de Proclo, lib. V. cap. 26. §. 15. (vbi de Procli comment. eſt copioſior,) tom. VIII. p. 525. colligit, auctorem videri iuniorem quemdam, et diuerſum ab Olympiodoro, Procli praeceptore, quod ipſi veriſimilius eſt, quam quod Lambec. comm. lib. VII. p. 51 ſq. (111. edit. Kollarii) comminiſcitur, praelectiones iſtas Olympiodori eſſe a iuniore quodam interpolatas. *Harl.*] At *Ioh. Baptiſtae Camotii* ineditum commentarium habuit Naudaeus, teſte Labbeo Bibl. nou. MSS. pag. 233. Gallice Alcibiadem priorem vertit *Tan. Faber* [eee]) et notis illuſtrauit ann. 1666. Salmur. et *Andreas Dacerius* ann. 1699. 12. Pariſ. [‡] *Fabric.* ex gallico interprete inepte tranſtulit in linguam german. anonymus quidam Glogau. et Lipſ. 1755. 8. melius Gedicke. conf. infra in notitia verſionum. — *Proclus* in Platonis Alcibiadem, latine. Venet. 1503. fol. Particulas gr. Procli comment. euulgarunt *Rich. Bentlei* in ep. ad Millium pag. 3 ſq. edit. Oxon. *Fabric.* ad Sext. Empir. p. 397. *Gesner.* in Fragm. Orphei p. 407 ſq. Ex *Olympiodori* comm. dederunt excerpta *Ruhnken.* ad Timaei Lex. aliquoties et in diſput. de Longino §. 4. *Fabric.* ad Sext. Empir.

ddd) Conf. *Lambec.* de B. Vindob. VII. p. 111 ſqq. *Harl.*

eee) Vid. Journ. de Sav. 1666. 4. pag. 83.

Empir. l. c. *Caſaubon.* ad Perſium p. 429. *Hemſterhuſ.* ad Lucian. tom. I. p. 133. *Pierſon.* ad Moerin pag. 60. *Keuchen.* ad Sammonic. p. 222. *Valcken.* not. ad Eurip. Hippolyt. v. 380. p. 205. C. cum correctione. — Germanice verterunt Müller ac Gedicke; anglice Sydenham in vol. II. *Harl.*

XIV) ἈΛΚΙΒΙΆΔΗΣ β', ἢ περὶ προσευχῆς, μαιευτικός. *De voto ſiue precibus ad Deum*, quod plerique neſciant, quid orent fff), atque imprecentur ſibi mala imprudentes, vnde vehementer probat verſus poetae, qui exſtant et in Anthologia lib. I. cap. 31.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
Ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπάλεξον.

Da bona, ſiue rogere Deus, ſeu nulla rogere:
At mala, quantumuis poſcentibus, vsque negato.

Non minus laudat Lacedaemoniorum formulam; τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς Θεοὺς διδόναι αὐτοῖς, *vt honeſta ſibi ac bona largirentur Dii.* Neque vero Deum in precibus reſpicere pompam et munera, ſed animum iuſtum purumque ſceleris. Sub extremum dialogi Socrates ait, exſpectandum, donec mittatur a deo, qui recte ad deum et homines ſeſe gerere doceat.

A nonnullis *Xenophonti* eſſe tributum hunc dialogum, ex *Athenaei* XI. p. 506. teſtatur *Muretus* Orat. 6. [vid. *Placcium* de Anonym. 511.] *Antiſtheni* quoque ſuppoſitus dialogus quidam Alcibiades fuit a *Paſiphonte* Eretrico, vt eſt apud *Laertium* II. 61. vbi et inter *Aeſchinis* dialogos Alcibiades recenſetur, ex quo locum adfert Ariſtides Orat. I. Platonica p. 35. Inter *Euclidis* quoque Megarici dialogos *Alcibiades* fuit, vt teſtatur *Laertius* II. 108. Ceterum vtrumque Alcibiadem ſine controuerſia Platoni tribuit *Laertius* III. 51. et 59. e Thraſyllo. Gallice et hunc vertit *Andr. Dacerius. Fabric. Germanice* Müller et Gedicke; quaedam loca *Goldhagenius* in Anthol. vol. II. liberius anonymus quidam in Muſeo german. menſ. Mart. 1778. *Latine* verſum a *Petreio Tiara* in eius ſcriptis ſuperfuiſſe, prodit *Melch. Adami* in vitis philoſ. pag. 158. — *Plat.* dialogi duo Alcibiad. ſecundus et Axiochus. Interprete *Ioan. Sambuco.* Viennae. 1558. 4. (conf. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte, pag. 554 ſq.) *Io. Chriſtoph. Gottleber* ſcripſit III. progr. ſ. ſpecimina obſeruationum in Alcibiadem II. Annaemonti 1767. et 1768. et iunctim in: Animaduerſſ. ad Platonis Phaedonem et Alcibiadem ſecundum, cum excurſ. in Phaedonem, Lipſiae 1771. 8. idem progr. de Archelao, Macedonum rege, e Platonis Gorgia et Alcibiade II. Annaemont. 1771. 4. *Harl.* Vernaculo ſermone adnotationes in eum compoſuit et edidit cum dialogo Io. Henr. Köppen, Brunou. 1786. 8.

XV) ἽΠΠΑΡΧΟΣ ἢ φιλοκερδὴς *de lucri cupiditate* ἠθικός. Male editiones quaedam περὶ φιλοκερδοῦς. Ex hoc dialogo quum nonnulla adtuliſſet *Aelianus* VIII. 2. Var. Hiſt. ſubiungit: λέγει δὲ Πλάτων ταῦτα, εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι. Ita legendum recte monuit Geſnerus et ad Phaedrum p. 10. Tan. Faber, adſentientibus Schefero, Kuhnio, et Perizonio, licet editi et manu exarati codices miro conſenſu addant, ſed inepte profecto, vocabulum μαθητής. Docet in hoc dialogo Socrates lucripetam quemlibet lucro, velut bono alicui, inhiare; ſed illud demum laudandum eſſe lucri ſtudium, quod non falſam

fff) Conf. *Valer. Maxim.* VII. 2. extern. I. *Perſium* ſat. X. le Spectateur tom. II. diſſ. 70. *Benedicti Auerani* diſſ. XL. in anthol. pag. 105 ſq. tom. I.

ſam lucri ſpeciem captet et adpetat; ſed eiusmodi lucrum proſequatur, quod vere ſit vtile ad finem et ſummum boni conſequendum. Hipparchus, iuuenis Athenienſis, qui cum Socrate colloquens hic inducitur, diuerſus eſt ab Hipparcho, Piſiſtrati F. de cuius ſtudiis literarum et caede per Harmodium et Ariſtogitonem, Olymp. LXVI. 4. perpetrata adſperguntur hic quaedam, alibi non obuia. *Gallice* Hipparchum Platonis et Axiochum vertit *Steph. Doletus* Lugd. 1544. 12. qui totum Platonem lingua illa reddere inſtituit, vt teſtatur Franc. a Cruce Cenomana pag. 77. Bibl. Gallicae.

XVI) ἈΝΤΕΡΑΣΤΑΊ (Ita *Laert.* III. 4. vbi vid. Menag. pro quo in vulgatis ἐρασταὶ et in ipſo dialogo) ἢ περὶ φιλοσοφίας, ἠθικός ggg). *De Philoſophia,* quod [f] non ſit proletaria cognitio variarum artium, aduerſus neſcio quem, qui in hanc ſententiam acceperat illud Solonis:

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Commendet Socrates inter alia inſcriptionem Delphicam, quae praecipiebat σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην.

Gallice vertit *Andreas Dacerius. Fabric.* Ficini verſio latina huius dialogi ſeorſum recuſa eſt Viennae per Hier. Vietorem. ſ. a. in 4. v. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte pag. 321. *Harl.*

TETRALOGIA V.

XVII) ΘΕΆΓΗΣ hhh), ἢ περὶ σοφίας, μαιευτικός. *De Sapientia,* cuius ſtudioſus Theages, Demodici F. Socrati in diſciplinam dari ſe cupit, et a Socrate conuincitur, quid ſapientia ſit, ignorare, neque ſapientiam doceri a ſe, niſi daemonio ſuffragante, poſſe. Inter Plutarchi ſcripta, n. 68. Lamprias refert, ὑπὲρ τῦ Πλάτωνος Θεάγυς. ita enim legendum.

Gallice vertit *Andreas Dacerius. Fabric.* Theagen imitatus eſt *I. Mart. Wieland* vol. I. ſcriptorum proſaicorum. *Harl.*

XVIII) ΧΑΡΜΊΔΗΣ, ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός. Peramoenus, qui poſt pugnam ad Potidaeam, quam Philippus cepit Olymp. CVI. 1. habitus fingitur cum Charmide adoleſcente et Critia, *de temperantiae natura et definitione.*

Latine vertit praeter Ficinum, Cornarium, Serranum, *Angelus Politianus.* [Baſil. 1553. inter opera Politiani nr. 7.]

XIX) ΛΆΧΗΣ, ἢ περὶ ἀνδρίας, *de Fortitudine,* μαιευτικός. [Nomen habet a Lachete, Athenienſium praetore, quem memorat *Cicero* de diuinat. I. cap. 54.] Diſputat, armorum diſciplinam gladiatoriam iuuenibus honeſtis eſſe parum dignam, deinde disquirit de fortitudine, quid ſit, vel potius, quid non ſit, eamque a ſapientia et virtute non eſſe aliam.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

L 3 XX) ΛΥ-

ggg) Conf. doctam *Aug. Magni Kraſtii* commentat. de notione philoſophiae in Platonis Ἐρασταῖς obuia. Lipſiae, 1786. 8. *Harl.*

hhh) De Theage vid. *Aelian.* IV. 15. *Heum.*

XX) ΛΥ΄ΣΙΣ, ἢ περὶ φιλίας. [περὶ φιλοσοφίας in cod. Bauar.] *De Amicitia*, *μαιευτικός*. Hunc dialogum quum recitari audiſſet Socrates, adeoque illo adhuc ſuperſtite (ante Olymp. XCV. 1.) editum, exclamaſſe fertur: pro Dii immortales! quam multa de me mentitur adoleſcens. *Laert.* III. 35. Hieronymus I. in Iouinianum: *tota amoris inſectatio apud Platonem expoſita eſt, et omnia eius incommoda Lyſis,* (male *Lyſias* in edit. Francof. tom. II. pag. 38.) *explicat, quod non iudicio, ſed furore ducatur, et maxime virorum pulchritudini grauiſſimus cuſtos accubet.* Hinc Iulius Caeſar Scaliger pag. 13. Poem.

Vix vnum verbum multis ex millibus aiunt
Quae poſuit (Plato) de Socraticis exiſſe fauiſſis.

Ceterum in hoc dialogo docet Plato, Deum ipſum eſſe verae amicitiae conciliatorem, neque illam reperiri, niſi inter bonos, in quibus ſolis intercedit ſimilitudo. *Gallice* Lyſidem Platonis cum Ciceronis Laelio et Luciani Toxari edidit *Blaſius de Vigenere* Pariſ. 1579. 4. Ante Vigenerium verterat gallice *Bonauentura des Periers (Pererius)*, inter cuius opuſcula legitur Lugd. 1544. 8. *Fabric.* Conſilium huius dialogi melius, quam Serranus, perſpexit atque expoſuit *Iac. Stellini* Opp. tom. IV. lucubratt. ethicar. Patauii 1779. 4. p. 124 — 143. *Harl.*

TETRALOGIA VI.

XXI) ΕΥΘΗ΄ΔΗΜΟΣ, ἢ ἐριστικός, *contentioſus*, ἀνατρεπτικός. In [¶] hoc dialogo Socrates Euthydemum et fratrem huius, aetate prouectiorem, Dionyſodorum, patria Chios, domicilio Thurios, pollicitos docere virtutem, tantummodo ſophiſticis interrogatiunculis auditores ſuos ludere ac ſuſpendere notat. Docet idem, bonum eſſe non diuitias, libertatem, eruditionem, honores, potentiam, quin imo ne immortalitatem quidem, ſed ſapientiam recte his vtendi. Hanc eſſe τέχνην βασιλικήν. *Gallice* vertit Franc. Maucroix 1685.

XXII) ΠΡΩΤΑΓΟ΄ΡΑΣ, ἢ Σοφισταί, ἐνδεικτικός. Laudatur *Gellio* V. 3. In hoc dialogo Paralus et Xanthippus, quibus Pericles pater fuit, cum Protagora diſſerunt, ſecundo aduentu Athenis morante Olymp. XC. 1. quos multo ante infamis illa peſtilentia Athenis abſumſerat, vt notatum *Macrobio* lib. I. Saturnal. cap. 1. et *Athenaeo* lib. XI. p. 505. vbi refert, Protagoram, lecto hoc dialogo, dixiſſe, Platonem optime nouiſſe ἰαμβίζειν, h. e. *criminari*. Nimirum Plato Protagorae, Sophiſtae characterem perſtringit τὴν ἰδέαν αὐτοῦ μακρῷ μύθῳ χαρακτηρίσας, vt eſt apud *Philoſtrat.* VIII. 10. cuius verba recte interpretatur Petr. Weſſeling. II. 25. var. obſeruatt. p. 257. Aliis obiectionibus *Athenaei* lib. V. p. 218. quas probat *Caſaubonus* V. 18. p. 386. reſpondere conatur *Andreas Dacerius*, qui Protagoram gallice tranſtulit. Inducitur autem Protagoras, Abderites, Sophiſta celeber, (de quo vid. *Gell.* V. 3.) promittens, Hippocratem, Apollodori F. qui ei ſe in diſciplinam dare volebat, artem ciuilem docturum; ſed Socrates negat, poſſe doceri virtutem, Θεόσδοτον boni ac verae voluptatis ſcientiam, cuius vnius defectu peccant, quiqui peccant. Eleganter quoque explicatur dictum Simonidis, ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπόν, minusque probabile dictum Pittaci, χαλεπόν, ἐσθλὸν ἔμμεναι. *Fabric.* Conf. *Georgii Fried. Richteri* Prof. phil. progr. de loco Platonis in Protagora, cur voluptates quaedam malae ſint. Lipſiae 1742. 4. *Harl.*

Latina *Ciceronis* verſio, cuius ſaepe meminit Priſcianus et Hieronymus, periit. Inter Critonis quoque Dialogos Protagoras fuit, teſte *Laertio*, II. 121. et inter Heraclidis Pontici

ſcripta περὶ τῦ ῥητορεύειν ἢ Πρωταγόρας. id. V. 88. Lamprias inter ſcripta Plutarchi refert nr. 138. Πρωταγόρυ περὶ τῶν πρώτων. adde *Lud. Caſteluetrii* animaduerſſ. pag. 238—272. opuſc. var. critic. Lugd. 1724. 4. italice.

XXIII) ΓΟΡΓΙΑΣ ἢ περὶ Ῥητορικῆς, *de Rhetorica*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Socrates cum Gorgia et Polo, rhetoribus, diſputans, poſtquam contendiſſet, rhetoricam nihil aliud eſſe, quam artem perſuadendi in foro, ceterisque coetibus, non docendo accurate rei naturam, ſed fidem qualemcunque faciendo oratione, δημιυργὸν πειςικῆς, (ita pro πιςευτικῆς legit *Sextus* 2. contra Mathemat. pag. 64.) ἀλλ' ὐ διδασκαλικῆς, colligit, eam parum eſſe vtilem artem aut praeclaram, ſed malam potius κολακείαν, corruptricem Πολιτικῆς, niſi ad iuſtum et bonum referatur: vſum videlicet quemdam et peritiam venuſtatis in dicendo ad voluptatem audientium, et ornandas oratione cauſas iniuſtas; itaque pari paſſu ambulare cum ſophiſtica, ὀψοποιητικῇ et fucatoria, ſiue κομμωτικῇ, quae et ipſae voluptatem ſectentur ſolam, corrumpantque νομοθετικὴν et medicam artem ac gymnaſticen. Tum vero aduerſus Calliclem probat, nihil vtilius eſſe ſtudio philoſophiae ac virtutis, et hanc veram artem ciuilem [P] a ſe exerceri ſolo, vel cum paucis aliis. Clauditur dialogus inſigni deſcriptione diuini iudicii, cui poſt mortem anima cuiusque hominis, maxime principum, ſubiiciatur. Laudat *Gellius*, quem vide X. 22. et *Cicero* I. de Or. cap. 11. ſ. 47. adfirmans, Platonem in Oratoribus irridendis Oratorum ſummum videri. adde *Libanium*, qui eiusd. argumenti dialogum a ſe compoſitum innuit lib. I. ep. 64. ad Aphemium, *Cicer.* de Orat. III. cap. 32. ſect. 129. Tuſcul. V. cap. 12.

Agricola quidam Corinthius quum in Gorgiam Platonis incidiſſet, agrum vitesque deſerens animum ſuum excolendum Platoni deinceps dedit, vt narrat *Themiſtius* Orat. XXIII. p. 295.

Gorgias ipſe quidem, lecto hoc dialogo, dixit, ſe nihil eiusmodi vel audiuiſſe a Socrate, vel ad Socratem loquutum eſſe, teſte *Athenaeo* lib. XI. pag. 505. Idem Gorgias Platonem vocauit νέον Ἀρχίλοχον, ac ſi dicas aliorum criminatorem. At Athenaeum, qui eodem loco chronologicam hallucinationem commiſſam Platoni obiicit, caſtigat *Petauius* IX. 39. doctrinae temporum. Confer *Caſaubonum* V. 18. ad Athenaeum pag. 217. Leonardi Aretini verſio MS. in membr. bibl. Ehrencroniana pag. 425 ſq.

Ariſtides, rhetor, [vid. *Fabric.* infra, vol. IV. 30. pag. 386 ſq.] huic dialogo oppoſuit orationes ſuas Platonicas, quibus rhetoricae pariter et quatuor virorum, quos in extrema parte Plato perſtringit, Cimonis, Miltiadis, Themiſtoclis et Periclis apologiam eſt complexus. E recentioribus *Hieronymus Cardanus Anti-Gorgiam* ſcripſit. Exſtat et in Gorgiam Platonis *Olympiodori* commentarius MS. ex quo nonnulla profert *Allatius* de ſcriptis Socratis p. 116. [Scholia ex ore Olympiodori excepta ſunt in cod. Vindobon. vid. *Lambec.* comm. VII. cod. XXI, 1. pag. 117 ſqq. et ibi laudatum *Philipp. Labbeum* in Synopſi graecorum Platonis interpretum p. 18. *Lambec.* ibid. p. 269 ſqq. multus eſt de codice, qui continet Praeadnotamenta miſcellanea in Platonem, auctore, vt opinatur, Ioanne, Nicolai Myſtici, patriarchae Cpolitani, grammatico ſ. notario: ibid. pag. 271. excerpta ex Olympiodori commentario. item *Ruhnken.* ad Timaei Lex. Platon. p. 87. edit. II. et ſaepius, ad Xenoph. Mem. Socr. I. 2, 16. *Reineſius* Epp. ad Neſteros p. 19. et V. Lection. II. 18. p. 298. *Salmaſ.* Exercitt. Plin. p. 740. b. *Fabric.* ad Sext. Empir. p. 383. *Albert.* ad Heſych. tom. II. p. 1072. *Valcken.* Diatr. poſt Euripidis Hippolyt. p. 70. p. 84. not. p. 86. not. Ex ſcholiaſte MS. ad Platonis Gorgiam

Gorgiam *Koen.* ad Gregor. Corinth. de dialectis pag. 155. quaedam praebet, additque, hunc quoque ſcholiaſten a *Ruhnkenio* aliquando iri editum. *Harl.* Praefationem *Olympiodori* Scholiis in Gorgiam praemiſſam e Cod. MS. edidit *Mart. Ioſ. Routh* in ed. Platonis Gorgiae et Euthydemi, 1784. pag. 561 ſq. *Beck.*] At *Hieroclis* duplex exegeſis a Theoſebio excepta, cuius meminit Damaſcius apud *Photium* cod. CCXCI. pag. 555. cod. CCXLII. p. 551. edit. Hoeſchel. numquam vidit lucem. Periit et *Tauri Berytii* commentarius, laudatus *Gellio* VI. 14. et *Eubuli*, memoratus a *Porphyrio* in Plotini vita cap. 20. [*Lud. Caſteluetr.* anim. p. 288 ſqq. — Ad Gorgiam ſpectant *Io. Chriſtph. Gottleberi* progr. 1) de Archelao, Macedonum rege, e Gorgia et Alcib. II. Annaberg. 1771. 2) de Periclis moribus etc. Miſenae. 1775. 4. Germanice vertit *I. G. Schultheſſ*, Tiguri 1775. 8. et particulam *Io. Euſtach. Goldhagen*, in commentatt. hebdomadariis, der *Greis.* Magdeb. 1764. 8. vol. I. part. octaua.]

XXIV) ΜΕ'ΝΩΝ [iii]), ἢ περὶ ἀρετῆς, πειραστικός. *de Virtute*, an doceri poſſit, quod negat Socrates, diuino eam munere contingere concludens. Neque aliud eſſe ſcientiam, quam recordationem [kkk]) ſuperioris vitae, quod confirmat aduocato puſione, e quo interrogat quaedam Geometrica de dimenſione quadrati. Meminit *Cicero* 1. Tuſc. cap. 24. notatque, eundem locum accuratius explicatum in Phaedone. adde *Boethium* lib. III. de Conſolat. metro XI. et proſa 12. [conf. *Meinerſ.* II. p. 702. not. contra Geddeſium diſputans. Anglice vertit Sydenham 1769. rec. in vol. II. Plat. Dialog. 1774. 4.] Latine ſubiicitur philoſophiae morali Guil. Adolph. Scribon. Francof. 1606. 8.

TETRALOGIA VII.

XXV) ῾ΙΠΠΙ'ΑΣ, μείζων, [πρῶτος, in cod. Bauar.] ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, *de Pulcro*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Hippias, [de quo vid. *Cicer.* de orat. III. cap. 32.] Eleorum ad Athenienſes legatus, et ſophiſta celeber poſt varia, de ſe arrogantius commemorata, refert, ſe [[?]] Lacedaemone cum incredibili adplauſu dixiſſe de praeceptis Neſtoris, quae dedit Neoptolemo, deſideranti noſſe pulcherrima vitae inſtituta, quibus iuuenis gloriam conſequi poſſit. Hinc Socrates petit occaſionem ex Hippia audiendi, quidnam ſit, quo aliquid eſt pulcrum, ac variis, quae adferuntur Sophiſtae, deſcriptionibus, oſtendit, rem acu, quod dicitur, neutiquam tangi, pulcrumque differre a decoro, ab vtili, a bono, et ab eo, quod delectat, et a voluptate coniuncta cum vtilitate. [Gallice vertit *Franc. de Maucroy* in Opp. proſ. et poet. tom. I. Pariſ. 1685. 12. et Amſtel. 1688. mai. 12. p. 164 ſqq. Io. P. Crouſaz ſubiecit edit. II. libri Traité du beau, Amſtel. 1723. *Harl.*]

XXVI) ῾ΙΠΠΙ'ΑΣ ὁ ἐλάττων, [β'. in cod. Bauar.] ἢ περὶ τοῦ ψεύδους, *de Mendacio*, ἀνατρεπτικός. [*Diogen. Laert.* III. 60.] In hoc dialogo eundem Hippiam exagitat Socrates, et oſtendit, ex eius doctrina ſequi, quod inter mendacem et ſtudioſum veri nullum ſit diſcrimen, et minus peccet, qui mala faciat de induſtria, quam qui inuitus. [Vtrumque dialogum, *Hippias* inſcriptum, indicat *Cic.* in Bruto cap. 8. et 85. *Lud. Caſteluetrius* in Opuſc. var. criticis ital. edit. Lugd. 1727. 4. dedit animadu. quasdam in vtrumque Hippiam, pag. 277 ſqq.]

XXVII) ῎ΙΩΝ,

iii) Hic *Meno* fuit Theſſalus, eiusque mentionem facit *Plutarchus* libri, περὶ πολυφιλίας, initio, pag. 93. *Heum.*

kkk) Conf. Phaedon. pag. 382. edit. graecolat.

XXVII) ἼΩΝ, ἢ περὶ Ἰλιάδος, πειραστικὸς, *de poetico charactere*, ſiue *de poetarum exponendorum ratione.* Reſpicitur a Suida in Διθυραμβοδιδάσκαλοι, vbi ait, exſtare Socratis λόγον εἰς τὸν Ἴωνα. Idem ne ſit Ion, Epheſius, (cuius nomine dialogum inſcripſit Plato) cum *Ione*, *Chio*, de quo libro II. in Tragicis a me dictum, vide diſputantem *Ionſium* lib. II. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 13.

Quod in hoc dialogo et poetis et aliis viris non paucis, per populi praecipue ſuffragia ad honores euectis, detrahat, tamquam δυσμενὴς et inuidus perſtringitur Plato apud *Athenaeum* lib. XI. pag. 506.

Inter Aeſchinis quoque dialogos *Ion* fuit. Ceterum *Laertius* IV. 31. vbi de Arceſila ſcribit: Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήρισε νέος ὤν, non reſpexit hunc dialogum Platonis, ſed ſcripta Ionis Chii, Tragici. *Fabric.*

Hunc Platonis dialogum adeo ſine ratione ſcriptum eſſe, vt abſurdius quidem a nemine philoſophorum proditum ſit, iudicat *Caſaubon.* lib. de Enthuſiasmo cap. V. pag. 136. *Heum.* Enimuero iſtud iudicium durum eſt ac temerarium. Atqui, de conſilio Platonis in ſcribendo hoc dialogo non omnes conſentiunt. *Sydenham*, qui anglice vertit hunc dialogum cum quibusdam aliis, vol. I. et *Arnaldus* (Arnaud) in Commentt. Acad. Pariſ. Inſcriptionum tom. XXXVII. pag. 1 ſqq. 1774. (qui Sydenhamum compilaſſe eiusque ſententias ipſaque verba reddidiſſe, nec tamen Sydenhami nomen adpellaſſe arguitur a Müllero, editore dialogi, in praefat.) quid ſenſerint, et, quae verior ſit Mülleri explicatio, verbis editoris Bipontini vol. IV. in notitia p. 4. declarabo. „Platonem, ait, Sydenh. et Arnaldus arbitrantur, tecte voluiſſe reprehendere poetas, qui diuino numine correpti canant ſine ipſarum rerum intelligentia; ſed, vt ne poetis bilem moueret, aut in Graecorum, illis fauentium, inuidiam incurreret, rhapſodos, qui illorum carmina recitabant, inſipientiae arguere maluiſſe. Verius autem *Müllero*, nouo *Ionis* editori, videtur Plato rhapſodos, vanum hominum genus, ſimile ſophiſtis, exagitare voluiſſe. Poetarum certe ſimiae erant rhapſodi illi, carminum recitatores, interpretes et cantores: atque ſuos quisque poeta inuenit rhapſodos, maxime Homerus homericos, qui aliorum poetarum carminibus, ſiue recitandis ſiue interpretandis inepti videbantur. Sumto igitur et conceſſo, poetas non ſcribere carmina, niſi furore diuino, qui poeticus dicitur, commotos; neque adeo arte propria pollere, aut ea, quae cecinerint, intelligere; ſed miniſtros eſſe dei, carmina dicentis: rhapſodos colligit, poetarum miniſtros, poetarum adflatu, non ſua arte, recitare vel interpretari carmina, et auditorum animos occupare. Pulcre ſatis deum, poetarum auctorem, confert cum magnete lapide, qui annulos ferreos concatenatos non ſolum adtrahit, ſed iis etiam vim ſuam infundit; poetae animum, a deo occupatum, cum annulo, qui proxime trahitur a magnete, et ab eo ſimilem vim ſuſcipit; et ſpectatorem ſ. auditorem cum annulorum extremo; inter quos medius ſit rhapſodus, poetae recitator, et animus. Hinc concludit, rhapſodos ſua mente captos, nulla arte et ſcientia earum rerum, quas cecinerint poetae, inſtructos, in recitandis et interpretandis poetis verſari; Ionemque tandem facetiſſime eludit." — *Platonis dialogus de furore poetico*, multo, quam antea, emendatius aeditus — —. Opera *Petri Raymundi Amadoni*, publici ac ordin. gr. linguae profeſſoris. — — Viennae Auſtriae in coenobio praedicatorum Io. Carbo excudebat 1551. 8. Plura vide in *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte, p. 464. ſq. *Italica* verſio eſt: Il Liſide di Platone de l' amicitia, tradotto da Franceſco Colombi: et *il Furore*

portico, tradotto da *Nicolo Triviſani* in lingua Toſcana. In Vinegia 1548. 8. vid. *Paitoni* Bibl. degli autori — volgarizzati, tom. III. pag. 113. *Harl.*

XXVIII) ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ, ἢ ἐπιτάφιος, ἠθικός [lll]). Exhibet orationem in defunctos pro patria in variis praeliis Athenienſes, tamquam ſcriptam ab *Aſpaſia* [mmmm]), Mileſia, dictam a *Pericle*, quem perinde vt Socratem illa rhetoricam docuit [nnn]). Ex hac oratione *Cicero* locum adfert Tuſc. V. cap. 12. ipſam vero idem *Cicero* in Oratore cap. 44. ſic probatam teſtatur, vt quotannis Athenis in panegyri recitaretur: et *Syneſius* Dione p. 37. vbi confert Periclis orationem ἐπιτάφιον eiusdem argumenti, quae occurrit apud Thucydidem lib. II. 35 — 46. Vide et Lyſiae ἐπιτάφιον, Iſocratis Euagoram, nec non *Dionyſium Halicarn.* de Demoſthenis vi in dicendo tom. II. pag. 178. Caſteluetrii anim. l. c. p. 273. *Fabric.* adde *I. Chriſtoph. Gottleber* animaduerſionum hiſtoricarum ad Platonis Menexenum ſpecim. I. et II. Miſenae. 1779. 4. *Meiners* l. c. tom. II. p. 636. De verſione italica vid. *Paitoni* bibl. etc. tom. III. p. 118. *Harl.* *Platons Menexenus* im Grundriſs. Nebſt Unterſuchungen über den Zweck und die Zeit des Dialogs, die Charactere des Menexenus und der Aſpaſia etc. von *Ioh. Heinr. Iuſt Köppen*, Berl. 1790. 8. *Beck.*

TETRALOGIA VIII.

XXIX) ΚΛΕΙΤΟΦΩ͂Ν, ἢ προτρεπτικὸς, ἠθικός. Inter dubios dialogos exſtat in editionibus quibusdam Platonis, vt Serraniana, Lugdunenſi ann. 1590. Francofurt. ann. 1602. ſed agnoſcitur a Thraſyllo apud *Laertium* III. 60. et a *Laertio* III. 50. teſtato, [P] nonnullos Clitophontem primo loco poſuiſſe inter Platonis ſcripta III. 62. In hoc dialogo Clitopho, Ariſtonymi filius, rogatus a Socrate, cur Thraſymachum praeferat, reſpondet, quod, quum praeclaras ab ipſo (Socrate) exhortationes ad virtutem ſaepius audiiſſet, non potuerit ab eodem hactenus percipere, qua in re virtus ipſa conſiſtat, et quomodo feliciter in illius ſtudio ſit progrediendum; itaque ſi hoc vel ignoraret Socrates, vel docere ſe nollet, merito ſe ad Thraſymachum vel alium quemcunque potius conferre ſe diſcendi cauſa. Quid vero Socrates Clitophonti reſponderit, non additur. Videndum igitur, an vere ſcripſerit *Patricius* p. 338. diſcuſſ. Peripatet. ſolum Philebum, Minoa ac Critiam e Platonis ſcriptis truncos ad noſtram aetatem perueniſſe. *Fabric.* Latine vertit cum aliis, Platoni vulgo adſcriptis, *Bilibaldus Pirkheymerus*, Noribergae 1523. 4. apud Frider. Peypus. *Harl.*

XXX) ΠΟΛΙΤΕΙ'Α ἢ περὶ δικαίου, βιβλία δέκα, πολιτικός. *De optimo ſtatu Reip. libri X.* [ooo]) Exordium huius operis, bis terque in ceris ſcriptum Platonis manu, poſt eius mortem inuentum eſt, teſte Euphorione ac Panaetio apud *Laertium* III. 37. vnde *Dion. Halic.*

lll) Inſcriptio haec a Platone non profecta videtur: nam vario modo citatur a veteribus. vid. *Gottleberi* notam ad h. orationis initium pag. 15. *Harl.*

mmmm) De Aſpaſia dixi lib. II. cap. 23. §. 31. De Pericle lib. II. cap. 26. ad §. 2. [adde editor. Platonis Bipont. vol. V. in notitia pag. 6.]

nnn) Exſtitit olim etiam Ariſtotelis Μενέξενος ά, teſte Diogene Laërtio, in vita Ariſtotelis. A Platonis Menexeno *Michael Apoſtolius* mutuum ſumſit: Μενέξενος ἢ περὶ Τριάδος, dialogum de SS. trinitate, vtrum Iudaei et Turcae rectius ſimpliciter vnum credant deum, an Chriſtiani deum trinunum. vid. *Lambecii* comment. de biblioth. Vindobon. VII. cod. LXIX. pag 245 ſq. Kollarii. *Harl.*

ooo) Hos decem libros plane contemnit C. Thomaſius Orat. pag. 412 ſqq. *Heum.* et *Stolle* in Hiſtor. eruditionis. edit. IIII. Ienae 1736. p. 730. qui hinc inde in illo libro Platonem valde ſpernit et obtrectat. vid. inprimis pag. 623 ſq. *Harl.*

lic. Quinct. VIII. 6. pag. 75. *Muret.* V. L. libr. XVIII. 8. et Beſſario colligunt, quanto ſtudio vſus fuerit in pectenda ſua et ornanda oratione. Platonem a peritis politicis tantum non derideri, ait Ioſeph. II. in Apion. cap. 31. p. 489. Idem *Laertius* ex Ariſtoxeno et Fauorino notat, totam fere Politicam Platonis fuiſſe in Protagorae ἀντιλογικοῖς III. 37. et 57. Apud *Minucium* cap. 22. ciuitas, quam in *ſermone* inſtituit, Rigaltius interpretatus, *in dialogis*. Platonem finxiſſe ciuitatem, Liuius XXVI. 22. Cicero de Orat. aliique et res ipſa declarant. Commemorat et *Themiſtius* Oratione XXIII. p. 295. Axiotheam, philoſopham, lecto quodam e Platonis de Rep. libro, tanto philoſophiae ſtudio inflammatam fuiſſe, vt Athenas proficiſceretur, et virili vſa veſte Platonem auſcultaret [ppp]).

Vtrum Plato recte Homerum e Rep. ſua ablegauerit, diſputauerat olim *Aelius Serapion*, rhetor Alex. teſte Suida, [et Eudoc. p. 381.] Reineſ. ep. ad Daum. p. 322. Confer, quae in hanc rem dixi lib. II. cap. 7. §. 10. [ſupra in Epimetro, et *Fraguier* in Hiſtor. ſoc. reg. Pariſ. tom. I. verſ. Gottſched. p. 189 ſqq. Socratis lib. IX. in principio loquentis verba latine reddidit *Cicero* de Diuin. cap. 29. conf. *Meinerſ.* l. c. p. 696. not. et p. 784 ſq. *Harl.*]

Epitomen Reip. Platonis libris duobus ſcripſerat *Theophraſtus* teſte *Laertio* V. 43. Ea non minus temporum iniuria amiſſa eſt, quam *Ciceronis* de Rep. ſex libri, e Platone magnam partem repetiti [qqq]), et commentarii in Remp. Platonis graecorum ſcriptorum, *Menaechmi* Alopeconneſii, *Onoſandri et Potamonis* [rrr]), Alexandrini, quorum meminit Suidas. *Zenonis*, Stoici, contra Remp. Platonis opus Plutarcho memoratur lib. de Stoicis contradict. et Numenio apud *Euſeb.* pag. 732 ſq. Praeparat. vbi Zenonem tamquam iniquum et imperitum Platonis oppugnatorem perſtringit. *Proclus* I. in Tim. pag. 24. refert, Crantorem, primum Platonis ἐξηγητὴν, teſtatum, Platoni quosdam inſultaſſe, μεταγράψαντι τὰ Αἰγυπτίων. De nonnullis, in quibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur, exſtat breuis diatriba *Vberti Folietae* ad Antoninum Vaccam, ICtum, edita Romae ann. 1574. 4. atque recuſa in theſauro Antiquitatum Italiae Graeuiano tom. I. p. 1237 ſq. [sss]) Iam pridem quoque ea, quae *Ariſtoteles* adverſus Remp. Platonis ſcripſit, ad examen reuocauerat *Eubulus*, teſte *Porphyrio*, in Plotini vita cap. 20. p. 128. *Xenocratis* περὶ τῆς Πλάτωνος Πολιτείας [?] Suid. *Clearchi*, Solenſis, Peripatetici περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος Πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων. Athen. lib. 9. p. 393. *Dionyſii Halicarnaſſenſis*, muſici, qui ſub Adriano Imp. vixit, libri quinque περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μουσικῶς εἰρημένων Suid. Narrat etiam *Photius* cod. XXXVII. Platonis rempubl. reprehenſam ab auctore dialogi περὶ πολιτικῆς inter Men. Patricium et Thom. Referendarium. Contra in Epicteti ſententiis, LIII. ἐν ῥώμῃ dicuntur αἱ γυναῖκες μετὰ χεῖρας ἔχουσι τὴν Πλάτωνος πολιτείαν, ὅτι κοινὰς ἀξιοῖ εἶναι τὰς γυναῖκας. Τοῖς γὰρ ῥήμασι προσέχουσι τὸν νοῦν, οὐ τῇ διανοίᾳ τἀνδρός. E Platonis de rep. libro V. Prudentius I. contra

[ppp]) An Plato lib. II. de rep. loquutus ſit de Chriſto, vid. *T. Eckhardus* in Non-Chriſtianorum de Chriſto teſtimoniis, cap. 3. *Heum.* In bibl. Vindobon. eſt, indice *Neſſelio*, in catal. part. III. p. 37. cod. XXVII. nr. 2. codex chartac. non adeo antiquus, in 4. qui praebet Scriptorum quorundam Graecorum veterum, in his *Platonis*, voces de Chriſto et religione chriſtiana. *Harl.*

[qqq]) Sed v. *Io. Sarisber.* VI. Policrat. cap. 21.

[rrr]) Vid. *Eudociam* in Viol. p. 365. *Gloekner* diſp. de Potamon. philoſophia eclectica etc. Lipſ. 1745. *Harl.*

[sss]) *Schurzfleiſch.* in Epp. ſelect. p. 276. putat, Platonem in libris ſuis de Rep. nil niſi ideas et nomen dei ingeminare, et *Foxium* vix bene operam poſuiſſe in eo adnotationibus illuſtrando. *Harl.*

Symmachum: *Nimirum pulcre quidam doctiſſimus, publica res, inquit, tunc fortunata ſatis, ſi vel reges ſaperent, vel regnarent ſapientes.* In quatuor priores libros acutae quaedam notae et reprehenſiones *Lud. Caſteluetrii* in eius Opuſc. critic. p. 197 — 237.

Ex Graecis aetatem tulit *Procli* commentarius [ttt]), in quaedam Politicae Platonicae loca [uuu]). Neſcio, an etiam alii, quoniam in libris de Rep. interpretandis *Theon* [vvv]) vterque, *Plotinus*, *Proclus*, *Iamblichus*, *Marſilius Ficinus* hircum mulgere videntur Bodino in colloquio Heptaplomere MS. lib. III.

Ex *Arabibus*, *Averroës* Paraphraſin Reip. Platonis compoſuit, (Excerpta quaedam in bibl. Bodl. inter codd. Pocock. XVII.) quae edita eſt latine, Iacobo Mantino, medico Iudaeo, interprete, Venet. 1552. 4. et inter Auerrois Opera. [Platon. libr. de rep. cum comment. *Abu-Naſſar Alpharabi* in bibl. Medic. cod. teſte Montfaucon.]

E recentioribus nominare iuuat [*latinam Manuelis Chryſolorae* verſionem, quae latet in bibl. Vaticana, teſte *Montfaucon.* in Bibl. bibliothecarum codd. MSS. tom. I. p. 55. B. *Vberti Decembrii* et *P. Candidi* verſſ. latinas, quae ſunt in bibl. Ambroſ. Mediolanenſi, vid. Catal. MSS. Angliae II. p. 212. et *Montfauc.* l. c. tom. I. p. 522. A. B. *Ficini* verſ. lat. additam graeco textui in cod. Vindobon. apud *Lambec.* in comment. bibl. Vindob. lib. VII. p. 15. et *Neſſel.* in catal. part. IV. cod. I. p. 1. *Vberti Decembrii* mst. verſion. lat. in bibl. Bernenſi, teſte *Sinnero* in catal. codd. mſst. bibl Bernenſis tom. I. p. 574 ſq. (De verſione *P. Candidi* latina vid. *Io. Leland* de ſcriptor. Britann. p. 443. et *Saxii* hiſtoria typogr litteraria Mediolanenſis, pag. 295. et 299.) *Harl.* tum] commentarium *Sebaſt. Foxii*, Morzillii Hiſpalenſis, Baſil. 1556. fol. *Antonii Montecatini* Partitiones et Paraphraſin, Ferrar. 1594. fol. *M. Antonii Mureti* notas in librum I. et II. Ingolſtad. 1602. 8. *Ioh. Schleidani* ſummam doctrinae Platonis de Rep. et de legibus, Argentorat. 1548. 8. [www]) *Ioh. Sozomenus* libros X. de Rep. e graeco in latinum et e Dialogis

ttt) Cod. *Procli* in Politian cum ſcholiis margin. eſt in bibl. Medic. vid. *Bandini* catal. tom. III. pag. 195. *Procli Lycii* in Polit. in bibl. regia Pariſ. teſte catal. tom. II. cod. MDCCCXXXI. pag. 408. *Procli Diadochi* in Polit. tres codd. ibidem, l. c. codd. MDCCCXXXII. MDCCCXXXIII. MDCCCXXXIV. p. 408. *Procli* in Polit. in bibl. Oxon. corp. Chriſti. vid. cat. codd. MSS. Angliae tom. I. nr. MDLXV. p. 51. *Procli Lycii* de cognitione reip. Platon. Cantabrigiae, vid. Catal. cit. tom. I. part. III. nr. MX. pag. 118. *Procli* in libros Platonis de rep. collectio variarum diſſ. ſiue praelectionum edita eſt in vtraque graeca Platonis edit. ad calcem operis Procli in Timaeum. Ex iisdem commentariis demonſtrationes Procli ex libro IV. de rep. quod tres ſint animi humani partes, graece l. a. Baſil. apud Io. Valderum, cum Platonis, Ariſtotelis, Xenophontis, Pluc. et Alex. Aphrodiſei ſcriptis quibusdam ethicis ac politicis p. 473 — 496. A Suida memorantur *Procli in Politiam Platonis libri IV.* quod opus magis integrum fuiſſe videtur, quam diſſertationes editae. Ex iis in ora cod. Medic. ſunt ſcholia quaedam inedita paſſim adtexta. *Harl.*

uuu) Vnicum diſſ. in lib. X. exemplar mst. reſtabat ſuperiore ſaeculo Florentiae in biblioth. nobilium Saluatiorum, (vid. Syllog. epiſt. Burman. tom. V. p. 757.) ex eoque *Alex. Morus* adnotationibus ſuis in N. T. quaedam inſeruit; ſed hodie nuſpiam poteſt reperiri. vide *Wyttenbach.* ad Plutarch. de S. N. V. p. 89 ſq. conf. *Fabric.* infra de *Proclo*, lib. V. cap. 26. §. 16. p. 526 ſqq. vol. VIII. *Harl.*

vvv) Cod. *Theon.* in Plat. de materiis, in bibl. Ven. D. Marci laudatur a *Montfauc.* in Bibl. etc. tom. I. p. 476. *Harl.*

www) Non eſt liber peculiaris: ſed addito libro Seſellii, a Schleidano latine verſo, cuius inſcriptio eſt: *Claudii Seſellii*, viri Patricii, de republica Galliae, et regum officiis libri II. *Io. Schleidano* interprete. *Adiecta eſt ſumma doctrinae Platonis de rep. et legibus.* Argentor. in aedib.

Dialogis in perpetuum ſermonem redactum edidit Venet. 1626. 4. [vid. *Goetz.* Mem. biblioth. Dresd. II. p. 56. Politica Platonis et Ariſtotelis cum Phaedone, Phaedro et Gorgiae parte, additis notis et argumentis, *gallice*, interprete *Lud. Regio*, Pariſ. 1559. et 1600. fol. [La Repubi. de Platon — traduit par Mſ. *de la Pilloniere*, London. 1726. 4. vid. *de Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. III. pag. 63. — it. 1731. — etiam interprete P. *Grou*, Amſt. 1763. — *italice* vertit *Pamphil. Fierembene da Foſſembrone.* Venet. 1554. 8. vid. *Goetz.* Mem. bibl. Dresd. tom. II. faſcic. I. pag. 56. *Paitoni* Bibl. degli Autori — volgarizzati tom. III. p. 116 ſq. vbi quoque verſio ital. *reipubl.* et *legum* etc. Diſciplina ciuile di Platone diuiſa in quattro parti et riformata da *Troilo Lancetta Benacenſe* etc. Venet. 1643. fol. recenſetur. — *Anglice* vertit *Spence* cum diſſ. de philoſophia veterum, 1764. 8. *Harl.*] Platonem de Rep. *hebraice* exſtare MS. in Bibl. Vaticana, legas in Iulii Bartoloccii Bibliotheca magna rabbinica tom. IV. p. 353. [xxx]) [conſ. *Arndii* bibliothec. politico-heraldicam p. 70 ſqq. de commentatoribus Plat. Politic. et p 72 ſq. quae tulerunt iudicia V. D. de illis libris Plat.]

XXXI) ΤΙ΄ΜΑΙΟΣ ἢ περὶ φύσεως, φυσικός. *De natura* dialogus, qui *arx quaedam et vertex philoſophiae* eſt, ſi *Claudianum Mamertum* audimus lib. II. de ſtatu animae cap. 7. p. 132. *Proclus* Theol. Platon. lib. I. cap. 7. Τὴν περὶ φύσεως ἐπιστήμην σύμπασαν ὁ Τίμαιος περιέχειν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τῶν καὶ σμικρὰ συνορᾶν δυναμένων. Apuleius in Apologia: *Plato, philoſophus, in illo praeclariſſimo Timaeo, caeleſti quadam facundia vniuerſum mundum molitus* [yyy]). Fingit vero Socratem diſputantem de rebus naturalibus et vniuerſi conſtitutione cum *Timaeo*, Locro, Pythagoreo, *quos conſtat eodem ſaeculo non fuiſſe,* vt ait Macrobius, lib. I. Saturnal. cap. 1. Sed fallitur Macrobius, ſi verum eſt, quod *Cicero* V. de finibus cap. 29. et 1. Tuſc. *Hieron.* in Apologia contra Rufin. non longe ab extremo, aliique teſtantur, Timaeum hunc a Platone in Italia fuiſſe auditum [zzz]). De hoc *Timaeo*, quem e Pythagorae magiſterio aſtronomiae diſciplinae perfecte peritum vocat *Chalcidius* pag. 75. pauca quaedam dixi lib. 2. cap. XIII. [vol. II. pag. 877. vbi vid. additam.] quibus in praeſenti addere iuuat, quod libellus illius, Dorice ſcriptus, περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος adhuc exſtat ſeruatus a Proclo et commentariis ſuis in [P] Platonis Timaeum praemiſſus, hinc cum Platone ſaepius editus graece et latine *de anima mundi*

dib. Wendelini Rihelii 1548. 8. De Seſellii libro gallico et Schleidani verſione copioſus eſt *Goetz.* in Mem. Bibl. Dresd. III. 3. p. 233 ſqq. *Harl.*

xxx) Hebraice ex Arabico conuerſa a R. Samuel Ben Iehudah, A. C. 1322. exſtat MS. in bibl. Caeſarea. — *Chryſoſtomi Iavelli* philoſophia ciuilis ad mentem Platonis. Venet. 1536. — *Rudolphi Goclenii* politica Platonis. Marpurgi 1607. 8. — Politiam Platonis et Ariſtotelis contulit inter ſe *Dan. Heinſius* oratione XX. — *Marci Muſuri* praeſ. in rempubl. Platonis citat *Nic. Comnenus* Papedopoli pag. 281. praenot. myſtagog.

yyy) *S. Auguſtinus* ſermone 241. tom. V. edit. Amſtel p. 702. *Plato in libro quodam ſuo, quem ſcripſit de conſtitutione mundi.* — *Lactantius* VII. 1. vocat *de mundi fabricatione. Hierocli* in aurea carmina p. 5. ὁ Πλάτωνος Τίμαιος τῶν Πυθαγορείων δογμάτων ὁ ἀκριβὴς διδάσκαλος. — Quod vero Plato pridie diſſeruerat de republica, *Io. Potterus* ad Clement. Alexandrinum pag. 420. notat, Timaeum ſubiiciendum libris de republica, vt Epinomidem libris de legibus. — *Horatii Burgundi*, S. I. commentarius promittitur in Mem. de Trevoux ann. 1708. menſ. Iul. pag. 1281.

zzz) Laudatur vero etiam a Platone tamquam ἀστρονομικώτατος, et naturae vniuerſae diligentiſſimus inquiſitor. [*Sebaſtianus Foxius Morzillus* in prolegom. comment. ſui in Timaeum Platonis adſeuerat quidem, Timaeum longe ante Socratis et Platonis aetatem fuiſſe: ſed contrarium docet *Lambec.* in Comm. de bibl. Vindob. lib. VII. pag. 21 ſq. edit. Kollarii, vbi codic. V. qui *Timaei Locri* libr. de anima mundi et natura pluresque Platonis dialogos atque epiſtolas continet, vberius deſcribit.]

et natura. [Prodiit primum *latine* cum aliis veterum libellis ex *Georgii Vallae* verſione, Venet. per Anton. de Strata 1488. et per Sim. Papienſem, dictum Beuilaquam, ibid. 1498. fol. vid. Fabric. Bibl. lat. med. et inf. aetatis, edit. *Io. Dom. Manſi*, Patau. 1754. 4. tom. VI. pag. 281.] Tranſtulit poſt verſionem primam *Ludouicus Nogarola*, cum cuius interpretatione et commentariis prodiit Venetiis 1555. 8. Recuſus eſt eodem anno graece et latine Pariſiis eadem forma octaua, et a *Thoma Galeo* cum eadem Nogarolae verſione et *Ioh. Serrani* argumento ac notulis editus iterum inter Opuſcula Mythologica, Phyſica et Ethica. Cantabrigiae 1671. 8. et Amſt. 1688. 8. In praefatione edit. Cantabrigienſis haec inter alia doctiſſimus Galeus: *Timaeus maior, occaſione huius ſcriptus a Platone, potes dubitare, illuſtrioremne an obſcuriorem reddiderit* [aaaa]). *Certe dum dialogum ſuum* κτηνίζων καὶ βοτρυχίζων *huic Locro lucem dare ſtuduit Plato, in nonnullis locis ſimplicem et rectum ſcriptorem anili ſuperſtitione corrupit. Erat animus quaedam huc, quod facile fieri poterat, ex Iamblicho* περὶ κοινῆς Μαθηματικῆς, *Proclo Syriano et Damaſcio (qui quidem et ipſi in maiorem Timaeum commentati ſunt, aliosque eiusdem commentatores, Crantorem, Longinum, Numenium, Origenem, Porphyrium, Seuerum, Taurum, ſaepe multis verbis citant) ſed in aliud tempus reieci.* [gr. in editt. Platonis Ald. et Baſileenſi; gr. et lat. in edit. Platonis Bipontina vol. X. cum Ocello a Batteuſio, Pariſ. 1768. III. tom. 8. gr. et lat. ibid. 1778. 8. vid. ſupra, in vol. I. pag. 859. gr. et gallice cum notis amplis *d' Argens*, Berol. 1763. 8.] Anglice verſum *Timaei Locri* opuſculum eſt a *Thoma Stanleio*, in cuius Hiſtoria philoſophica iam ſaepius lucem vidit. Ex hoc porro *Timaei* [bbbb]) libello Platonem concinnaſſe dialogum praeſentem, iam pridem notauit *Timon*, ſillographus, apud Gellium III. 18. et *Iamblichum* ad Nicomachi Arithmetica p. 148. [cccc]). *Proclus* p. 3. ὁμολογεῖται παρὰ πάντων, ὅτι τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου τὸ βιβλίον ὁ Πλάτων λαβὼν, ὃ περὶ τοῦ παντὸς αὐτῷ σύγκειται, τὸν τῶν Πυθαγορείων τρόπον τιμαιογραφεῖν ἐπεχείρησεν. *Syneſius* de dono Aſtrolabii p. 307. Ἰταλία μὲν γὰρ πάλαι τοὺς αὐτοὺς ἔχουσα Πυθαγόρου τε ἀκουστὰς καὶ τῶν πόλεων ἁρμοστὰς, Ἑλλὰς ἡ μεγάλη προσαγορεύετο. Καὶ μάλα ἐν δίκῃ, παρ' οἷς Χαρώνδας μὲν ἐνομοθέτει καὶ Ζάλευκος, ἐστρατήγουν δὲ Ἀρχύται καὶ Φιλόλαοι, ὁ δ' ἀστρονομικώτατος Τίμαιος ἐπολιτάρχει τε καὶ ἐπρέσβευε καὶ τἄλλα ἐπολιτεύετο. Παρ' οὗ καὶ Πλάτων ἡμῖν περὶ κόσμου φύσεως διαλέγεται. Alii dicunt, Platonem inſtitiſſe Philolai veſtigiis, cuius libros ab eius heredibus magno pretio redemerat. vid. ad Laert. VIII. 85. et Gellium III. 17. Citatur Timaeus a *Plinio* II. 8. Hiſt. Nat. (et in indice libri V. et lib. XVI. 22. *Timaeus*, mathematicus, neſcio, an diuerſus; plures enim fuere Timaei et praeter *Ionſio* pag. 32. et 125. notatos, *Timaeus*, Crotoniata et *Timaeus*, Parius, Pythagorei, *Iamblicho* memorati (in vita Pythagorae cap. vlt.) a *Clemente Alex.* V. Strom. pag. 664. *Theodorito* lib. II. Therapevt. p. 36. etc. Suidas, non ſatis accuratus ſcriptor, *Timaeo Locro* praeter libellum hunc περὶ φύσεως tribuit Μαθηματικὰ et librum de Vita Pythagorae. Sed de vita Pythagorae merito ambigunt viri docti. Vide *Ionſium* pag. 32. [dddd]) Porro librum περὶ φύσεως reſpicit *Syrianus*, in XIV. Metaphyſ. vbi docet,

aaaa) Adde *Meinerſ.* hiſt. doctrin. apud Graecos etc. I. pag. 225 ſqq.

bbbb) Fallitur *Io. Meurſius*, qui in ſpicilegio Theocritico ſcribit, quod Timaeus ſequutus ſit Platonem. — Initium Timaei Locri latine vertit Philelfus XXII. 1. Epiſt. Ad Timaei Platonici prima verba reſpicit Athenaeus IX. p. 381. F.

cccc) Secus ſentit *Bardili.* vid. vol. I. p. 877 ſq.

dddd) *Gyraldo* in libello aenigmatum pag. 25. edit. Reusneri, nil aliud eſſe totus Platonis Timaeus videtur, quam aenigmatum catenae quaedam. *Heum.* adde *Meinerſ.* hiſt. doctrin. apud Graecos etc. tom. II. pag. 707 ſqq. *Cren.* diſſ. II. de furib. librar. §. 62. *Harl.*

docet, Peripateticam [P] Philoſophiam Ocelli et Timaei veſtigiis inſiſtere. *Timaeus* Platonis, quem aetate prouectum ſcripſiſſe notat *Galenus* tom. I. p. 326. edit. Baſil. plurimos nactus eſt interpretes, quia omnium dialogorum huius philoſophi eſt obſcuriſſimus. Cicero quidem II. de fin. cap. 5. quum dixiſſet, obſcuram orationem duobus modis ſine reprehenſione fieri, ſi aut de induſtria facias, vt Heraclitus: aut cum rerum obſcuritas, non verborum facit, vt non intelligatur oratio, *qualis*, inquit, *eſt in Timaeo Platonis.* Sic etiam IV. Acad. cap. 39. Confer *Chalcidium* initio commentarii et p. 420. Praecipue numerorum harmonicorum, qui in hoc dialogo pag. 478. edit. gr. Baſileenſ. tractantur, ratio plurimum caliginis habet, atque ab interpretibus Platonis intacta fere transmiſſa eſt, notante *Sexto Empirico* lib. I. contra Math. pag. 60. [Siue aduerſ. grammaticos I. cap. 13. ſect. 301. vbi vid. notam Fabric.] Inde in prouerbium abiere Platonis eeee) numeri. Idem *Cicero* VII. ad Attic. 13. *Aenigma Oppiorum ex Velia non plane intellexi, eſt enim numero Platonis obſcurius. Hieronymus* lib. II. comment. in Amoſum: *Obſcuriſſimus Platonis liber, qui ne Ciceronis quidem aureo ore ſit planior.* Idem praefat. ad lib. XII. in Eſ. *Denique Timaeum de mundi harmonia aſtrorumque curſu et numeris diſputantem ipſe, qui interpretatus eſt Tullius, ſe non intelligere confitetur.* Claudii *Galeni* libri IV. de iis, quae in Timaeo medice dicta ſunt, iam pridem interciderunt, exceptis fragmentis, quae lat. exſtant e translatione *Auguſtini Gadaldini*, Mutinenſis, tom. V. Pariſ. p. 275 — 284. Periere etiam commentaria in Timaeum Platonis, ſcripta ab *Adraſto*, Peripatetico, (Porphyr. p. 270. in Harmonica Ptolemaei) *Aeliano*, Platonico, (id. p. 216.) *Albino*, *Ariſtocle*, *Aſclepiodoto*, (Olympiodor. in 4. Meteorolog.) ffff) *Clearcho*, *Crantore*, *Damaſcio*, *Dercyllide*, *Iamblicho*, *Longino* gggg), *Numenio*, *Origene*, (diuerſo ab Adamantio) *Plutarcho*, Athenienſi, *Porphyrio*, *Poſidonio*, Stoico, (Sext. pag. 154. VII. contra Mathemat. [aduerſus logic. I. 19. pag. 389. edit. Fabric.]) *Ptolemaeo*, Platonico, *Seuero*, *Syriano*, *Tauro* (Philopon. VI. 8. 21. 22. 27. XIII. 15. de mundi aeternitate) et *Theodoro*, Aſinaeo, quos propemodum omnes laudat et hinc inde expendit Proclus. Cuius et ipſius intercidit ἐπίσκεψις τῶν πρὸς Πλάτωνος Τίμαιον ὑπ' Ἀριστοτέλους ἀντειρημένων, *Conſideratio eorum, in quibus Platonis Timaeo contradixit Ariſtoteles*, quem librum ſaepius citat *Io. Philoponus* de mundi aeternitate contra Proclum II. 2. IV. 11. 14. VI. 7. 15. 27. 29. VIII. 1. IX. 2. XIII. 1. 15. XVI. 4. XVIII. 5. *Fabric.* adde infra, in vol. VIII. lib. V. cap. 26, vbi Fabric. de editis atque ineditis ac perditis *Procli* commentar. in aliquot Platonis libros fuſius diſputat, 14. p. 514. Latent, teſte *Montfaucon.* in bibl. bibliothec. codd. mstorum, in bibl. *Vaticana* Platonis *Timaeus*, (tom. I. pag. 37. C.) *Timaeus*, de legibus vnus, (I. p. 89. B.) — *Chalcidius* in Timaeum, (I. p. 24. A.) et in bibl. *Florent: Dominic.* in qua etiam eſt *Timaeus Plat.* cum gloſſis interlinear. ac ſcholiis, idemque *Chalcidio* interprete (I. p. 424.) in bibl. Ambroſ. *Mediol.* (I. pag. 511. C.) *Proclus Diadochus* in Timaeum,

eeee) Vide, quae his illuſtrandis praeter Chalcidium p. 99 ſq. et Proclum p. 193 ſq. Macrobius II. 2. in ſomnium Scipionis. [Fabric. in nota ad Sexti Empirici memoratum locum laudat praeter ea *Theonem*, *Smyrnaeum*, de mathematicis in Platone p. 151 ſq. *Io. Philoponum* XIII. 18. de mundi aeternitate, *Honorium*, *Auguſtodunenſem*, lib. I. de imagine mundi cap. 81. et 83. (qui Honorius memorat lib. I. cap. 15. de philoſophia mundi gloſſulas ſuas ſuper Platonem,) atque e recentioribus *Io. Keplerum* de harmonia mundi, et *Io. Baptiſtam Ricciolum* lib. VI. Almageſti noui cap. 7. *Harl.*]

ffff) Conf. *Lambecii* Comm. de bibl. Vindob. VII. cap. 18. p. 86. nota, edit. Kollarii. *Harl.*

gggg) Conf. *Ruhnken.* diſſ. de Longino §. 7. p. 14 ſqq. in edit. Longini Toupiana. *Harl.*

maeum, (I. p. 28. C. et p. 89. B.) et in bibl. *Chiggiana* (tom. I. p. 175. A.) in aliaque romana biblioth. gr. (I. p. 158. B.) latine, (II. p. 1242.) — *Plat.* Timaeus cum aliis dialogis Platonis in bibl. *Medic. Laurent.* (Bandini catal. tom. III. pag. 273.) — *Timaeus* cum Platon. de republ. lib. X. (ibid. Bandin. pag. 208.) — *Proclus* in Timaeum ter, et *Platonis Timaeus*, tum bis *Procli* in Theol. Platonis libri VI. in bibl. Veneta D. Marci (Catal. p. 190 — 194.) — *Timaeus* Plat. *Patauii* in biblioth. Iac. Zaraballae (Tomaſini bibl. Patau. MSS. etc. Vtini, 1639. 4.) — *Procli*, Diadochi, in Theol. Platonis libri 1. 2. 3. 4. 6 tum in *Timaeum* et Parmenidem libri VI. in bibl. *Scorial.* (*Plüer* in Itiner. Hiſpan. p. 188.) In bibl. regia *Pariſ.* ſunt *Platonis Timaeus*, (qui etiam fuit in bibl. Baluziana, teſte catal. illius bibl. part. III. p. 39. nr. 264.) *Timaeus Locrus*, *Chalcidii* comm. in Tim. Platon. latine, aliquoties, *Proclus Diadochus* in Plat. theologiam ſexies, *idem* in Timaeum Plat. quater, (teſte Catalogo paſſim,) *idem* in Timaeum Platonis in bibl. *Coislin.* (in Montfauc. catal. illius bibl. pag. 444.) — *Procli* Theologiae platonicae lib. VI. gr. *Oxonii* in bibl. Bodleiana, et *Timaeus* ibid. in bibl. coll. corporis Chriſti, (Catal. libr. MSS. Angliae, tom. I. part. I. pag. 55. nr. 704. tom. I. part. II. p. 169. nr. 3511. pag. 51. nr. 1563.) idem in bibl. acad. Cantabr. lat. MSS. Angl. I. part. III. p. 167. nr. 2273. (et in bibl. *Vindobon. Lambec.* comm. VII. pag. 91 ſq. *Neſſel* Cat. part. IV. pag. 160.) *Chalcid.* in Plat. Tim. in bibl. Cantabr. S. Trinit. *Timaeus* Plat. ibid. in bibl. aulae Pembroch. vid. cat. cit. tom. I. part. III. pag. 97. et p. 161. — *Chalcidius* in Tim. et Ciceronis diſp. in Timaeum, in bibl. Voſſii Lugdunenſi, Montf. Bibl. tom. I. pag. 677. B. — idem *Chalcid.* in bibl. Ven. D. Marci. (catal. pag. 469.) — *Proclus* in Timaeum in bibl. *Vindob.* (*Lambec.* VII. p. 44 (76.) ſqq. et *Neſſel.* part. IV. p. 17.) — *Procli*, Lycii, lib. VI. de Theologia Platonis et inſtitutiones Theolog. Platonicae, ibid. (*Neſſel.* IV p. 27. adde codd. notatos p. 28. cod. XXXX. pag. 42. cod. LXXI. p. 97. cod. CLXXV.) et in bibl. *Monac.* Bau. (catal. p. 64.) — *Procli* Diadochi de Platonis Theol. lib. I. et princ. libri II. in biblioth. Auguſtana Vindel. al. libri VI. eiusdem comment. tom. II. eiusd. lib. V. *Timaeus Plat.* (*Reiſer.* catal. p. 35. et 41. pag. 74. p. 82. p. 89.) — *Chalcidii* expoſitiones in libros Platonis, in bibl. monaſt. Elnonenſis. (*Sanderi* bibl. Belgica MS. part. I. pag. 56. nr. 271. Inſulis, 1641. 4.) — eiusdem Timaeus et in eum expoſitiones in bibl. monaſt. S. Martini Tornac. (*Sander.* l. c. p. 110. nr. 57) — *Platonis* Timaeus, Meno, Phaedo; item commentaria in Timaeum Platonis, incerti auctoris, in bibl. monaſt. Dunenſis Ciſtert. in Flandria (*Sander.* l. c. pag. 201.) *Chalcidius* in Timaeum Platonis, in bibl. collegii Soc. Ieſ Louan. (*Sander.* l. mem. pag. 329.) *Timaeus Locrus*, in bibl. templi Parcenſis ord. Praemonſtr. (*Sander.* l. c. part. II. pag. 166.) — *Platonis Timaeus* cum aliis dialogis Platon. in bibl. Tubingenſi. vid. Fiſcheri praefat. tertiam ad nouiſſimam IV. dialogorum editionem p. VI — VIIII. — *Plat. Timaeus*, interprete Chalcidio, in bibl. Bernenſi, teſte *Sinnero* in Catal. codd. msstor. bibl. Bernenſis tom. I. p. 574. *Harl.*

In Bibliothecis latet *Mich. Pſelli* εἰς τὴν Πλάτωνος Ψυχογονίαν. Vide Allatium de Pſellis p. 87. et p. 91. [vid. *Bandini* catal. MSS. gr. bibl. Laurent. tom. II. p. 474. cod. XXIX. in bibl. Ambroſ. Mediolan. vid. *Montfauc.* Bibl. - MSS. I. pag. 502. A. in Bibl. Voſſ. Lugdun. vid. p. 61. nr. 2262. Cat. MSS. Angliae. *Pſelli* expoſitio mathem. in Timaeo, cod. in bibl. Auguſtana Vindelic. vid. *Reiſer.* catal. p. 82. eiusd. de Pſychogonia Plat. ibid. *Harl.*

Ex editis graecis ſcriptoribus huc ſpectant *Plutarchi* liber περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ Ψυχογονίας et p. 1138. ſq. lib. de Muſica et *Procli* commentarius in Timaeum, in quinque libros diſtributus,

ſtributus, ſed vix tertiam partem Timaei perſequens Platonici. Latinae verſionis, a *Cicerone* factae, non niſi fragmentum ad nos peruenit, quod illuſtrare aggreſſus eſt *Georgius Valla* ad calcem commentarii in Ciceronem de fato, Venet. 1492. fol. et cum graecis Platonis confert *Ioach. Perionius* ad calcem verſionis Nicomacheorum Ariſtotelis Pariſ. 1540. 4. et Baſil 1542. 8. atque *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano. *Chalcidii* quoque verſio integra non eſt, [*] ac ne dimidium quidem dialogum refert, neque commentarius eiusdem Chalcidii, (de quo in Bibliotheca latina, quemque emendatiorem edere, ſi tempus ferat, animus eſt,) vlterius procedit, quam translatio. *Fabric.* Prodiit primum ex *Auguſtini Iuſtiniani*, epiſcopi Nebienſis recenſione Pariſ. apud Iacob. Badium Aſcenſium 1520. fol. inſertis paſſim figuris mathematicis et variis quibusdam lection. ex alio codice in margine notatis; deinde cum fragmentis Ciceronianae verſionis Pariſ. 1563. 4. qua eadem forma ibidem *Timaeus* ipſe Platonis graece excuſus eſt 1579. apud Guil. Morellum. *Chalcidii Timaeus Platonis* translatus et comment. illuſtratus cum fragm. verſ. Cicer. ex recenſione Io. Meurſii cum eiusdem notis. Lugd. Batau. 1617. 4. ſed in vtraque poſteriore edit. et Morelliana et Meurſii omiſſae ſunt figurae mathem. quas Iuſtinianus e MS. Auguſtano ediderat: quare denuo ſcriptorem integrum cum graecis Platonis et verſione Cicer. collatum recenſuit, adnotationibusque illuſtratum, reſtitutis figg. geometricis et Meurſii notis adauctum, edidit *Fabricius* noſter ad calcem vol. II. operum S. Hippolyti etc. Hamburgi 1718. fol. * Ex notitia Bipontin. edit. de Platone, vol. IX. pag. V ſq. conf. *Iſr. Spachii* nomenclator philoſophic. p. 32 ſqq. vbi eſſe dicitur catalogus commentatorum, tam veterum, quam recentiorum copioſus, *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. cap. XI. §. 3. pag. 207 ſq. Vitam Fabricii, a Reimaro conſcriptam, p. 146 ſqq. p. 158. *Harl.*

E recentioribus Timaeum Platonis illuſtrarunt praeter ea, quae illuſtrandis numeris Platonicis diſputata ſunt a *Ioh. Keplero* in Opere de Harmonia mundi, *Seb. Foxius Morzillus* Baſil. 1554. fol. *Matthaeus Fragillanus*, Bellouacus. Pariſ. 1560. 4. *Paulus Benius* in Platonis Timaeum, decades III. Rom. 1594. 4. *Gallice* vertit illuſtrauitque egregie *Lud. Regius*, Pariſ. 1551. 4. cum nonnullis Iſocratis, Demoſthenis et Xenophontis, et 1581. 4. *Italice, Sebaſtianus Ericius*, patricius Venetus [hhhh]), cum notis, in quibus ſubinde etiam obſeruat, Marſilium Ficinum quaedam non ſatis recte interpretari. Venet. [Venet. 1558. 4. vid. *Paitoni* biblioteca degli autori etc. tom. III. p. 112.] Idem ſimiliter illuſtrauit Platonis Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem ac Phaedonem. [Venetiis. 1574. 8] Confer. *Lambecium* lib. VII. Commentar. de bibl. Vindob. pag. 37. [p. 76 ſqq. edit. Kollarii, vbi plures codices Procli recenſentur, et pag. 96 ſqq. a Lambecio et Kollario de Proclo agitur.] Spectat et ad Timaei locum inſignem illuſtrandum *Celſi Mancini*, Rauennatis, ſynaugia Platonica, ſiue tractatus de modo, quo ſit viſio. Ferrar. 1591. 4. *Fabric.* — *Iani Birchero dii* ſchediasma in Platonis Timaeum, Aldorf. 1683. 4. — Noua ingenioſaque explicatio loci in Timaeo de ortu animi humani exſtat in *Abichts und Borns* Neuem philoſophiſchen Magazin, vol. II. part. I. et II. Lipſiae 1790. 8. pag. 1—70. — Var. lection. in Plat. Timaeum ſunt in Miſcell. obſeruatt. vol. II. tom. III. p. 410. — *Raymund de Puteo*, Meſſan. Circulo Tuſculano, ove ſi trattano propoſitioni Platoniche del Timaeo, e ſi aggiunge la ſcola Ariſtotelica con le ſette de' Filoſofi. Meſſan. 1656. 12. *Petri Pauli Vergerii* allegabilia dicta ex Timaeo Platonis ann. 1388. vid.

hhhh) Vid. Nicol. Comnenum tom. II. hiſtor. gymnaſii Patauini, pag. 82.

vid. Giornale d' Italia tom. IX. pag. 188. Horatii Burgiondi S. I. Obſſ. mathematicae in Timaeum ineditae, Journ. des Sav. 1708. II. pag. 209. — Latine ſe Timaeum Platonis feciſſe eumque Marcello Ceruino, Cardinali, dicaſſe, teſtatur *Ludou. Nogarola* epiſt. de Italis, qui graece ſcripſerunt p. 215. not. Fabricii MSta. *Harl.*

XXXII) ΚΡΙΤΙΑΣ ἢ Ἀτλαντικὸς, ἠθικός. Adpendix veluti Timaei, diligentius perſequens narrationem *de Atlantide inſula*, cuius in Timaeo facta fuerat mentio. conf. *Plutarch.* quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum, pag. 1093. Per hanc Atlantidem *Olaus Rudbeckius* tom. I. Atlanticae cap. 7. Sueoniam intelligit, argumentis variis et nonnulla veri ſpecie lectori blandientibus, auctorisque [iiii]) commendantibus ingenium. At plerique alii Americam innui a Platone exiſtimant; quam ſententiam propugnauit *Ianus Birckerodius* in Schediaſmate de Orbe nouo non nouo, Altdorf. 1683. — [Neque, ſi fabulae, ſemper aliquid veri habentes, a fabuloſis diſcernantur, (qualia illa de Meropide terra *Aeliano* H. V. III. 18. et ab Apollodoro apud *Strabonem* p. 207. edit. Caſauboni videntur,) *Iac. Perizonius* ad Aelianum, et, qui ei adſurgit, *Chriſtophor. Cellarius* in additamento ad vol. II. Notitiae O. A. valde ab ea opinione abſunt, *quod veteres quaſi per nebulam de America partim ex antiqua traditione ab Aegyptiis vel Carthaginienſibus acceperint, partim ex ratiocinatione de forma et ſitu orbis terrarum aliquid collegerint, ſupereſſe in hoc orbe etiam alias terras, praeter Aſiam, Africam et Europam.* conf. *Ariſtotel.* de Mundo cap. 3. Ex notitia Bipontin. edit. litter. de Platone vol. X. p. 1 ſq. adde *Diodor. Sicul.* lib. III. capp. 60. et 61. p. 229. edit. Weſſelingii in quo loco cum Platone comparando viri docti occupati fuerunt. *Harl.*] Exſtat et *Georg. Caſparis Kirchmaieri, τȣ̃ μακαρίτȣ*, Exercitatio de Platonis Atlantide ad Timaeum et Critiam Platonis, Witteb. 1685. qui putat, a Platone reſpici tractus extremos Africae verſus Auſtrum atque Occidentem. Submerſam iam pridem terrae motu Atlantidem ſuam Plato haud vno loco diſerte teſtatur: itaque operam et oleum forte perdunt, qui eam quaerunt in terris, hodie exſtantibus, niſi tota ſit fabuloſa narratio, ac de induſtria conficta vel ab aegyptiis ſacerdotibus, quod viſum *Mallincroto* p. 95. paralipom. de Hiſt. graecis: vel a Platone ipſo, vel Solone [kkkk]), quod tamen non credo, etſi bella, quae ante nouies mille annos ab Atlanticis geſta Plato ſcribit, fabulis ſine controuerſia accenſenda ſunt. Non abſolutum eſſe hunc dialogum, ſed a Platone, morte praeuento, imperfectum relictum, dolet *Plutarchus* in vita Solonis, quem vide p. 96. et 92. [ſ. pag. 383. edit. Reisk. tom. I.] Similiter *Solon*, cum λόγον Ἀτλαντικὸν carmine Graecis explicare conſtituiſſet, ſiue quod aliud deinde maluit agere, ſiue prae ſenio et operis magnitudine deterritus, id facere omiſit. [P] vid. ſcholion graecum in Harmonicordem Ptolemaei, codice Coiſlin. p. 228. catalogi a Platone editi. Pauca quaedam *Lud. Caſteluetrii* animaduerſſ. p. 274 ſqq. Opuſc. var. criticor. *Fabric.* Hunc Platonis librum carmine graeco reddidit *Zoticus*, teſte *Porphyrio* in vita Plotini cap. 7. Quemadmodum vero

iiii) Obiit ſeptuagenario maior Vpſalae, ann. 1702. *Fabric.* In Suecia Atlantidem Platonis vere exſtitiſſe, ſibi quoque perſuaſit *M. Iac. Wilde* in libro: *Sueciae hiſtoria pragmatica*, quae vulgo ius publicum dicitur etc. Holmiae 1731. p. 33. *Harl.*

kkkk) Solonem ex Pſenophe, Heliopolita, et Sonchesaita, ſacerdotibus aegyptiacis, audiuiſſe ἀτλαντικὸν λόγον, aut ἀτλ. λόγον ἢ μῦθον, et Platonem τὴν ἀτλαντικὴν ὑπόθεσιν exornaſſe atque expoliuiſſe, tradit *Plutarch.* in vita Solonis, et plura de illa fictione diſputat, tom. I. p. 369. et 382 ſq. edit. Reisk. *Harl.*

vero ciuitas Platonica eſt non-ens et idea mera, ita et Atlantica platonica. *Heum.* Atqui ab omni tempore ſententiae virorum doctorum de inſula Atlantide, eius ſitu et de Platonis narratione mirum quantum fuerunt diuiſae. Fuerunt enim, qui Atlanticam platonicam meris fictionibus, fabulis romanenſibus, earumque politico generi adnumerarent, e. gr. praeter Fabricium noſtrum, *Cellarius* in Notit. orbis antiqui libr. I. cap. II. §. I. tom. I. pag. 40. item *Tiedemannus* in argumento Critiae p. 339. edit. Bipontinae. Origenes, Proclus, Porphyrius, Cosmas libro XIII. deſcriptionis orbis illam allegorice interpretandam eſſe iudicarunt. In primis *Michael Hiſsmann.* in additamento ad verſionem ſuam germanicam libri *Neue Welt- und Menſchengeſchichte, aus dem Franzöſiſchen. — Alte Geſchichte, erſter Band.* Münſter, 1781. 8. p. 173—186. copioſe oſtendit, omnem illam Platonis de iſta inſula narrationem eſſe fictionem. Alii vero, qui veram eſſe illam hiſtoriam, et exſtitiſſe quondam iſtam inſulam autumarunt, de ſitu illius in alia omnia tranſierunt. Rudbeckii opinio iam memorata eſt a Fabricio. Alii ſomniarunt, Palaeſtinam eſſe intelligendam. Iam *Io. Serranus* in argumento in Platonis Critiam, „ex Moſaicae, inquit, hiſtoriae regula omnis haec narratio de Atlantibus expendenda eſt.“ De *Oliuerii* opinione poſtea erit ſermo. Hoc, quo viuimus, ſaeculo ex contortis praecipue etymologiis, aliisque vanis argumentis, probaſſe, Palaeſtinam, (quae tamen numquam a mari eſt abſumta,) eſſe inſulam atlanticam, ſibi viſi ſunt M. *Io. Eurenius* et *Frid. Carol. Baër*, quorum prior edidit *Atlanticam orientalem*, primum in lingua Suecana conſcriptam, ann. 1754. qui liber deinde in ſermonem latinum translatus et inſcriptus prodiit:

Atlantica orientalis, ſiue Νησος *Atlantis, a multis retro annis a M. Io. Eurenio Suecanae linguae idiomate deſcripta, iam autem latine verſa.* Berolini 1764. 8.

Poſterior autem illam ſententiam propoſuit et tuitus eſt in libro, poſthaec etiam in linguam germanicam conuerſo:

Eſſay hiſtorique et critique ſur les Atlantides, par Fred. Charles Baër, Paris 1762.

Alii, qui haud pauci ſunt, (vid. Eſſay ſur la population de l'Amerique, tom. I. p. 23. 29 ſqq. et *de la Borde* in diſcours préliminaire ad tom. I. illius Hiſtoire abrégée de la Mer du Sud. Paris 1791. mai. 8. qui varias variorum ſuſpiciones de America culta et fragmenta obſcura de Atlantide etc. recoquit,) quaeſiuerunt illam inſulam in America, atque *Hiſsmannus* l. c. in nota p. 177. memorat duas tabulas geographicas, in quibus illa orbis pars diuiſa inter decem Atlantis reges cernitur: altera eſt: „Nouus orbis, potius altera Continens, ſiue Atlantis inſula, *a Nic. Sanſon* antiquitati reſtituta. Nunc demum maiori forma delineata et in decem regna iuxta decem Neptuni filios diſtributa. Praeter ea inſulae noſtraeque continentis regiones, quibus imperauere Atlantici reges, aut quas armis tentauere ex conatibus geographicis *Guil. Sanſon*, Nic. filii. Pariſ. 1689.“ — — altera tabula eſt: „Orbis vetus, in vtraque continente iuxta mentem Sanſonianam diſtinctus, nec non obſeruationibus aſtronomicis redactus, accurante *Robert de Vaugondy.* 1762.“ — *Tournefort* in Relation d' un Voyage du Levant tom. II. p. 406. opinatus eſt, inſulas, quae vocantur Canariae et Azores, atque Americam eſſe reliquias inſulae Atlant. Platonicae. — adde *Huetii* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. cap. 7, 6. pag. m. 173. et de inſulis Atlanticis *Plutarch.* in vita Sertorii cap. 8. p. 520. vol. III. Multa etiam, quae ad quaeſtionem de oceano marique atlantico et inſulis in illo ſitis ex antiquitate illuſtrandam pertineant, reperies in *I. M. Gesneri* praelect. de nauigationibus extra columnam Herculis,

culis, eius editioni Orphei ſubiunctis; vt mittam, qui de nauigationibus populorum antiquiſſimorum ſcripſerunt. — Quod Voltarius Indiam eſſe putauit primam artium et doctrinarum patriam et veluti genetricem, *Bailly* ſententiam ſuam, quam protulerat in Hiſtoria veteris aſtronomiae tom. I. verſionis german. de Atlante, inuentore aſtronomiae, et populo Atlantico, in Aegyptum, Aethiopiam et Phoeniciam migrante, pag. 22 ſqq. tum, ex ſeptemtrione, in primis ex magna Tataria, non, quae aliorum eſt opinio, ex Aegypto, aut Perſia, aut Chaldaea, aut India, doctrinarum ortum et initia eſſe repetenda, (p. 106. 114. ac tom. II. p. 8. 19 ſqq.) vberius probatum iuit, et de inſula Atlantica Platonica ingenioſe ſubtiliusque diſſeruit in Litteris de ortu doctrinarum et populorum aſiaticorum, ex verſione germanica, Lipſiae 1778. 8. inprimis epiſt. VIII. p. 164 ſqq. et *Lettres ſur l' Atlantide de Platon et ſur l'ancienne hiſtoire de l' Aſie;* pour ſervir de ſuite aux Lettres ſur l' origine des ſciences — . Londini et Pariſ. 1779. 8. (coll. tamen cenſura in Supplem. ad ephem. litter. Gotting. ann. 1780. plag. 40. p. 632 ſqq. vbi cenſor multa contra argutas Bailly opiniones acute monet, et Magazin der neuern franzöſiſchen Litteratur, Lipſ. part. V. p. 426 ſqq.) Ex ephem. litterariis Gotting. ann. 1792. nr. XX. p. 186. cognoui *Guil. Iones* in Aſiatick Reſearches, Calcuttae, 1790. vol. II. nr. 2. vbi de Tataribus, horumque doctrinis, religione et moribus agit, reieciſſe *Bailly* opiniunculas, atque Tataros Indosque penitus diſcreuiſſe. Bailly ſententiam et argumenta late recenſet atque ſub examen vocat auctor gallicus libri mem. et ab Hiſſmanno verſi, Neue Welt- und Menſchengeſchichte, (qui in integro primo volumine originem, hiſtoriam et itinera Atlantum perſequitur, et plurium VV. DD. opiniones librosque, huc pertinentes, commemorat,) p. 201 ſqq. Idem p. 162 ſqq. p. 349 ſqq. et p. 555 ſqq. fragmentum Platonis verſum refert; p. 247 ſqq. inquirit, num patria Atlantum in vicinia poli ſit ponenda, num inſula Calypſus ſit habenda Platonis Atlantis; tum adſeuerat, hanc reuera quondam fuiſſe, p. 276. et quidem coloniam antiquioris populi. Idem p. 234. cenſet, collata p. 454 ſqq. in Tartaria exſtitiſſe quidem populum Atlanticum: hunc vero non fuiſſe indigenas terrae, ſed coloniam aliorum Atlantum; e contrario (p. 334 ſqq.) ſententiam copioſius explicat, Caucaſum fuiſſe primam Atlantum ſedem, ex qua coloniae reliquorum Atlantum in alias inſulas, partem Africae (pag. 445. p. 504 ſqq.) et Aſiam Europamque, fuiſſent deductae (p. 403 ſqq.); nomen maris Atlantici olim fuiſſe latius ſumtum (pag. 340 ſqq.); Platonis Tyrrheniam eſſe noſtram Etruriam, ſiue Toſcanam illiusque Atlantem in vicinia Sardiniae, in mari mediterraneo intra Italiam et Carthaginem eſſe quaerendam, (p. 355 ſqq. et, vbi ea, quae antea latius diſputarat, in compendium quaſi redigit, p. 364 ſqq.) eamque poſtea vi maris abſumtam. Quae omnia licet acute et ingenioſe eſſent explicita, tamen quoniam permulta in coniecturis vagis, partim audacibus ſunt poſita, nondum valebunt ad fidem illi opinioni omnino adhibendam, et veritatem inſulae Platonicae firmiter ſtabiliendam. — Veram eſſe narrationem Platonis, et inſulam Atlanticam reuera quondam exſtitiſſe, eamque ab Ariſtotele quoque, Eudoxo, Strabone, Philone aliisque in Oceano, eaque parte maris, quod a monte Atlante nomen accepit, eſſe collocatam, contendit *Baudelot* in recitatione de bello Athenienſium contra populos inſulae atlanticae, in hiſtoria ſociet. Pariſ. Inſcr. part. III. p. 60 ſqq. verſ. german. Gottſched.

In Continuatione relationum *Sallengrianarum*, ad rem litterariam hiſtoriamque ſpectantium, (Continuation des Memoires etc. auctore *P. Desmolets.*) Pariſ. tom. I. part. I. 1726. mai. 12. pag. 19 ſqq. exhibetur *Claudii Matthaei Oliuerii*, apud Maſſilienſes cauſſarum patroni, diſſ. *in Critiam Platonis*, qua auctor hiſtoriam inſulae atlanticae, quae in hoc dialogo enarratur,

ratur, nihil aliud eſſe, quam rempublicam et hiſtoriam populi iudaici ſub decem filiarum Neptuni nomine tecte propoſitam, demonſtratum iuit, quam Plato a Solone, Solon autem a ſacerdotibus aegyptiacis acceperit. Non Americam, putat, ſed Palaeſtinam, cui deſcriptio ipſius inſulae atlanticae, fertiliſſimae atque amoeniſſimae valde conueniat, ficta illa narratione deſcribi. conf. Acta erudit. Lipſ. ann. 1728. menſe Aprili, pag. 166 ſqq. Bibl. françoiſe ann. 1726. menſ. Iul. p. 291. Journ. des Savans 1726. Oct. p. 232. Hiſt. litter. de l'Europe, ann. 1727. Septemb. p. 27 ſqq. Cum ſcriptore illo facit *Henr. Scharbau* Obſſ. Sacr. tom. II. pag. 381 ſqq. — *Io. Harduini* Atlantica Platonis inſula, cod. chart. in bibl. regia Pariſ. ſaec. 18. formae mai. cod. MMMMMMMMDCCXCIX. teſte Catal. pag. 494. adde Monatliche Unterredungen etc. menſ. Martio, 1690. p. 226 ſqq. menſ. Maio eiusd. ann. p. 426 ſqq. 448 ſq. 454 ſqq. *Harl.*

TETRALOGIA IX.

XXXIII) ΜΙ'ΝΩΣ ἢ περὶ νόμου, *de lege*, πολιτικός. In hoc dialogo, quem et ipſum volunt imperfectum ad nos perueniſſe, praeter diſputationem de eo, quid ſit lex, continetur apologia pro Minoë legislatore Cretenſium, quem alii deſcribunt tanquam Τυραννικὸν, βίαιον καὶ δασμολόγον, τραγῳδοῦντες τὰ περὶ τὸν Μινώταυρον καὶ τὸν Λαβύρινθον, καὶ τὰ Θησεῖ συμβάντα καὶ Δαιδάλῳ, vt notat *Strabo* lib. X. p. 476. qui addit, difficile dictu eſſe, vtra ſententia vera ſit. *Fabric.* — [M. *Frig. Bellouaci* ſchol. in Platonem de legis perfectione. Pariſ. ap. Thom. Richard. 1561. 4.]

XXXIV) ΝΟ'ΜΩΝ ἢ περὶ νομοθεσίας, βιβλία ιβ, πολιτικός. *De legibus opus.* Scripſit Plato iam ſenex, teſte Plutarcho pag. 370. de Iſide et Oſiride. Omnem Platonis orationem peroratam eſſe vno aeſtiuo die, obſeruat *Cicero* II. vlt. de legibus. Socrati tribuit *Saluianus* lib. VII. de Dei prouidentia pag. 257. *Videamus ergo, quas Socrates de pudicitia leges ſanxerit. Vxorem, inquit, propriam nullus habeat, matrimonia enim cunctis debent eſſe communia — —. De hac re et libros condidit,* (libr. V. de republ.) *et memoriae haec pudenda mandauit.* Olympiodorus in Platonis vita obſeruat, Platonem a Solone genus ducere, huiusque aemulatione legum libros et de Republ. ſcripſiſſe. Arcadibus, Cyrenaeis ac Thebanis, quantumuis rogatus, leges ferre noluit, quia ſurdas eorum aures reperit ad aequabilem honorem et partitionem bonorum admittendam; vt referunt *Aelianus* II. 42. Var. *Laertius* III. 23. et *Plutarchus* ad principem ineruditum. *Athenaeus* vero Platonem reprehendit, quod leges ſcripſerit non hominibus, quales ſunt; ſed quales ipſe finxit imaginatione, lib. XI. pag. 508.

Ludouicus Caſteluetrius, ſcriptor acutiſſimus, in commentario ad Ariſtotelis poeticam, Hetruſca lingua edito, p. 110. reprehendit Platonem, quod has de legibus diſſertationes vno veſpere factas dictasque ſingat, properanti lectori vix intra quatriduum abſoluendas, et tamen easdem in tredecim libros [llll]) diuidere non dubitauerit. Sed ad poſtremum hoc reſponderi poteſt, diuiſionem librorum non eſſe a Platone ipſo, verum a *Philippo Opuntio*. Vide

llll) Adnumerato Epinomide. *Fabric.* Errare videtur Fabricius. Nam de dialogo Epinomis hoc dici poteſt, qui inſcribitur νυκτερινός. vid. nr. 35. De hoc opere de legibus iudicium vid. in C. Thomaſii oration. p. 414 ſqq. *Heum.*

quae infra nr. XXXV. *Fabric.* [Sed et *Cicero*, qui Platonis ad exemplum, abſolutis de Republica libris, illos de Legibus ſcripſit, haud dubitauit, etiam in eo ſuum ſequi Platonem. Is quidem lib. II. de legg. ſ. 69. vlt. *et quoniam*, inquit, *licitum eſt vobis, me ad haec impellere, hodierno ſermone conficiam, ſpero, hoc praeſertim die; video enim, Platonem idem feciſſe, omnemque orationem eius de Legibus peroratam eſſe vno aeſtiuo die.* Scripſerat autem Cicero libros quinque, quorum duo vltimi plane periere. Edit. Bipont. vol. VIII. p. 1 ſq. *Harl.*]

Aliud in Platone reprehendit *Seneca* Epiſt. XCIV. *In hac re diſſentio a Poſidonio: non probo, quod Platonis legibus adiecta principia ſunt. Legem enim breuem eſſe oportet, quo facilius ab imperitis teneatur, vt velut emiſſa diuinitus vox ſit. Iubeat, non diſputet. Nihil mihi videtur frigidius, nihil ineptius, quam lex cum prologo.* Ad hoc quoque reſponderi poteſt, philoſophi ſimul partibus fungi voluiſſe Platonem. *Fabric.* [*Cicero* quidem de Legg. lib. II. ſect. 14. cap. 6. hanc in rem ſcribit: *ſed vt vir doctiſſimus fecit Plato, idemque grauiſſimus philoſophorum omnium, qui princeps de Republica conſcripſit, idemque ſeparatim de legibus eius, item mihi, credo, eſſe faciendum, vt, priusquam ipſam legem recitem, de eius legis laude dicam, quod idem et Zaleucum et Charondam feciſſe video; quum quidem non ſtudii et delectationis, ſed rei publicae cauſſa leges ciuitatibus ſuis ſcripſerunt. Quos imitatus Plato, videlicet hoc quoque legis putauit eſſe, perſuadere aliquid, non omnia vi ac minis cogere.* Edit. Bipont. l. c. *Harl.*]

Contra Platonis leges *Perſeus*, Stoicus, ſcripſerat libros ſeptem, teſte *Laertio* VII. 36. Paſſim quoque in leges Platonicas inuehuntur veteres ſcriptores Chriſtiani mmmmm), eorumque exemplo *Georgius Cretenſis*, qui adpellari maluit *Trapezuntius* [T] in comparatione Ariſtotelis et Platonis Venet. 1523. 8. contra quem operae pretium eſt videre, quae pro legibus Platonis vel excuſandis, vel defendendis ſcripſit Cardinalis *Beſſario* ann. 1472. denatus nnnn), libro quarto operis, quod contra calumniatorem Platonis, (ita Trapezuntium vocat,) inſcripſit, [quod Romae primum apud eosdem typographos excuſum, dein cum aliis eiusdem Beſſarionis ſcriptis, (librorum Platonis de Legibus correctio, Georgio Tapezuntio interprete, ac de natura et arte aduerſus Trapezuntium et Plethonem) Venetiis 1503. fol. ab Aldo recuſum, itemque] Venet. 1516. fol. oooo) Idem Beſſario ſingulari libro reprehendit craſſiores quosdam errores, ab eodem Trapezuntio admiſſos, in latina verſione librorum Platonis de legibus, iuſſu Nicolai V. ſcripta, dicataque reipubl. Venetae, ſed necdum edita. vid. Allatium p. 376. de Georgiis. Giornale de' letterati d' Italia tom. XVI. p. 415. 429. et tom. XVII. pag. 275. vbi Hermolai Barbari ad Trapezuntium epiſtola data 1452. qua interpretatio Platonis valde

mmmmm) De bello philoſophico, inter Platonicos et Ariſtotelicos orto, et de iis, qui in hac controverſia in primis ſteterunt, et acriter pugnarunt, Laur. Valla, Gemiſtio Plethone, Beſſarione, Georgio Trapezuntio, Marco, Epheſino epiſcopo, M. Muſuro, Marſ. Ficino aliisque vberius differit *Ionſius* de ſcriptor. hiſtor. philoſ. III. cap. 21. ſect. 9 ſqq. p. 116 ſqq. edit. Dornii. *Harl.*

nnnn) Qui iam antea defenſionem diui Platonis Romae apud Conr. Schweinheim et Pannarz ediderat, ſ. a. probabiliter ann. 1469. fol. vid. *Quirinum* de optimorum ſcriptorum editionibus — p. 227. ibique not. Schelhornii, Lindau. 1761. 4. *Audiffred.* catal. editt. rom. ſaec. XV. pag. 21 ſq. Catal. Ducis Vallieri I. p. 369. *Harl.*

oooo) Conf. *Humphredi Hodii* lib. de graecis illuſtribus linguae graecae litterarumque human. inſtauratoribus, Londini 1742. 8. pag. 168 ſqq. de Beſſarione, et pag. 122. de Georgio Trapezuntio. *Harl.*

valde laudatur. Aldus editionis ſuae praeſtantiam in titulo commendat his verbis: *paſſim verba graeca ipſius Platonis recitantur et emendata et cum ſuis accentibus. Nam in libris, Romae olim impreſſis, deſunt. Deinde a Beſſarione ſaepe, argumento praemiſſo, in latinum vertuntur. Poſtremo Trapezuntii tralatio eorundem verborum Platonis ſubiungitur, quod eſt perquam vtile iis, qui graecis literis inſtituuntur, atque ex graecis bonis bona latina facere volunt* pppp). Trapezuntio, qui admodum ſenex obiit Romae ann. 1486. etiam in epitaphio exprobratum legitur, quod Platoni paulo acerbius inſultauit, Καινοτίμων, ſiue nouus Timon et Erinnys ideo dictus a Io. Alerienſi, narrante P. Crinito III. 1. de honeſta diſciplina.

Hac vrna Trapezuntii quieſcunt
Georgii oſſa, parum Diis amici,
Quod acri et nimium procace lingua
Platonem ſuperis parem petiuit.

Confer *Allatium* de Georgiis pag. 378. [de verſione italica, vid. *Paitoni* l. c. pag. 117.] Vt ad Platonem reuertar, eius legem de communione vxorum vide quomodo purget *Beſſarion* lib. IV. cap. 3. cui adde, ſi lubet, Epictet. Sentent. 53. *Moſellanum* ad Gellii XVIII. 2. *Livium Galantem* in comparatione Theologiae Chriſtianae cum Platonica lib. 1. p. 26 ſq. [*Crenii* Animadu. IX. 227.] *Cotelerium* ad Patres Apoſtolicos tom. II. pag. 582. etc. Reprehendit *Chryſoſtomus* homil. II. in Ioan. et *Nicetas* IV. 10. theſauri. [Sed obſcura ea de re videtur Platonis ſententia. Vid. infra ad §. VIII.]

Ariſtotelis τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, ſiue tribus, (vt *Laert.* V. 22.) ſiue duobus libris opus conſtitit, (vt Anonymus, a Menagio editus, in Ariſtotelis vita,) interciderunt, perinde vt epitome legum, a *Theophraſto* concinnata.

Separatim excuſi Platonis de legibus libri cum priori, qui inſcribitur Minos, et Epinomide graece Louanii qqqq), graece et latine librum decimum inter dialogos ſelectos edidit *Ioh. Nort*, Cantabrigiae 1673. 8. In illo agitur de Dei exiſtentia, prouidentiaque et ἀδωροδοκία, exiſtimauitque Plato, eum inſtar prooemii legibus praemitti poſſe, σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάντων κάλλιστον προοίμιον εἴη. *Fabric.* [Libri de legibus, latine conuerſi a *Georgio Trapezuntio.* Venet. 1516. fol. vid. Catal. bibl. Barberin. tom. II. pag. 222. — *Martini Gregorii* verſionem loci platonici apud Galenum caſtigat H. Stephan. p. 79. de inſtituendis gr. linguae ſtudiis. — Locum pulcerrimum libri X. de legibus, quo Plato prouidam dei curam, non vniuerſum modo, ſed et eius ſingula complectentem, tuetur aduerſus hos, qui curam rerum humanarum,

pppp) MSS. Beſſar. codd. plures exſtat in bibl. Veneta S. Marci et elector. Bauarica. vid. *Fiſcher.* notit. codd. Platon. pag. 191. Ge. Trapezunt. in Plat. in bibl. Scorial. id. p. 193. *Harl.*

qqqq) 1531. 4. ex recognitione *Franc. Craneueldii*, et cura *Rutgeri Reſcii*, ICti et Prof. gr. linguae, qui, Louanii officina inſtituta typographica, editionem ſuam exegit ad exemplum a Craneualdo, cui is editionem etiam inſcripſit, antea recognitum, operasque rexit, vt liber quam emendatiſſime prodiret. Hinc etiam adfirmauit Reſcius, ſuum exemplum non in paucis locis eſſe ceteris exemplaribus (Aldinis, 1513.) emendatius. vid. editor Bipont. vol. XI. p. XI ſq. de hac editione diſputans contra *Io. Georg. Schultheſſ.* qui Platonis libros de legibus germanice vertit, notasque ſubiecit, etiam criticas, pariter illas *P. Grou*, ex gallica illius verſione ſumtas, et in praef. Crollium, in vol. VIII. pag. 3. editionem ex rec. *Fr. Craneueldii* prodiiſſe ſcribentem, erroris arguerat. *Harl.*

humanarum, vt nimis exiguarum, deo indignam iuueniliter putant, *Io. Euſtach. Goldhagen* in comment. hebdomadariis, inſcriptis *der Greis*, vol. IV. part. 159. pag. 133—140. edit. nou. 1787. probabiliter expreſſit *germanice*. Edit. Bipont. l. c. *Harl.* *Platons* Unterredungen über die Geſetze aus dem Griech. überſetzt und mit Pere Grou's und eignen Anmerkungen begleitet von *I. G. Schultheſs*, Zürich 1785. 1787. II. 8.

Georgii Gemiſti in I. de legibus MS.

Antonii Montecatini Epitome librorum de legibus, legumque in ordinem redactarum. Ferrar. 1594. fol. rrrr) *Ioh. Sleidani* ſumma doctrinae Platonis de Republ. et Legibus. Argentor. 1548. 8. [ℙ] [vid. not. ad nr. XXX. fin.]

XXXV) ἘΠΙΝΟΜΙ῎Σ ἢ νυκτερινὸς σύλλογος, (ἢ φιλόσοφος) πολιτικός ssss). *Theoni* p. 9. de locis in Platone Mathematicis vocatur ἐπινόμιον. Viciſſim Philo, Iudaeus, Deuteronomion Moſis (משנה תורה Deut. XVII. 18.) vocat ἐπινομίδα, in libro: Qui heres rerum diuinarum. Sed et Iulius Caeſar Scaliger librum poſtremum Poetices ſuae inſcripſit ἐπινομίδα, quaſi *acceſſorium munus.* Nam et ſtrenam ἐπινομίδα dixit Vlpianus apud Athenaeum, et recte quidem, vt notauit Caſaubonus lib. III. cap. 18. Caeterum mirum eſt, quod Suidas, et ſolus, ni fallor, tradit, quod paulo ante dixi, auditorem quendam Platonis, *Philoſophum* opus de legibus in duodecim libros diſtribuiſſe, et decimum tertium, (hanc nempe ἐπινομίδα,) loco acceſſorii, de ſuo addidiſſe. Quia res inſolens videri poteſt, et plura huius diſcipuli Platonici ſcripta eo in loco recenſentur, en tibi ipſa Suidae verba: [quae repetiit *Eudocia* in Violar. pag. 425.] φιλόσοφος, ὃς τοὺς τοῦ Πλάτωνος νόμους διεῖλεν εἰς βιβλία ιβ. Τὸ γὰρ ιγ αὐτὸς προσθεῖναι λέγεται. Καὶ ἦν Σωκράτους καὶ αὐτοῦ Πλάτωνος ἀκουστής, σχολάσας τοῖς μετεώροις. Ὧν δὲ κατὰ τὸν Φίλιππον Μακεδόνα, συνεγράψατο τάδε. Περὶ τῆς ἀποστάσεως ἡλίου καὶ σελήνης, περὶ Θεῶν β΄, περὶ χρόνου α΄, περὶ μύθων α΄, περὶ ἐλευθερίας α΄, περὶ ὀργῆς α΄, περὶ ἀνταποδόσεως α΄. Περὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων α΄. Περὶ ἡδονῆς α΄. Περὶ ἔρωτος α΄, περὶ φίλων καὶ φιλίας α΄. [ἐν Eudocia.] Περὶ τοῦ γράφειν. Περὶ τοῦ Πλάτωνος, περὶ ἐκλείψεως καὶ περὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης καὶ γῆς α΄. Περὶ ἀστραπῶν, περὶ πλανήτων. Ἀριθμετικά. Περὶ πολυγώνων ἀριθμῶν. Ὀπτικῶν β΄, ἐνοπτικῶν β΄, Κυκλιακά, Μεσότητας, καὶ ἄλλα. Aliter Suidae locum accepit Menagius ad Laertium pag. 158. Sed nec emendatio viri praeſtantiſſimi mihi probatur hoc loco, neque interpretatio, quam nec ipſe ſecutus Menagius eſt pag. 428. Miror, viris doctis non animaduerſum, quod *Laertio* idem Philoſophus III. 37. vocatur *Philippus*. Ait enim, pleroſque arbitrari, Philippum, Opuntium, leges Platonis ex cereis, in quibus auctor eas ſcripſerat, tabellis tranſcripſiſſe, et tertium decimum librum addidiſſe. Ἔνιοί τέ φασιν, ὅτι Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος τοὺς νόμους Πλάτωνος μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. Τούτου καὶ τὴν ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Eiusdem Philippi inter Platonis diſcipulos mentio III. 47. Hoc poſtea vidi etiam notatum accuratiſſimae eruditionis viro, *Ludou. Küſtero* ad Suidam. Non praetereundus porro locus, Nicomachi Geraſeni lib. I. Arithmet. p. 6. Πλάτων δὲ ἐπὶ τέλει τοῦ τρισκαιδεκάτου τῶν νόμων, ὅπερ τινὲς φιλόσοφον ἐπιγράφουσιν, ὅτι ἐν αὐτῷ περισκοπεῖ, ποταπὸν

δεῖ

rrrr) In *Struuii* bibl. philoſ. edit. Kahlii tom. II. p. 145. vbi de Politicis Plat. libris agitur, Montecatini comm. in Plat. libr. de Rep. et de Legibus citatur edit. 1590. *Harl.*

ssss) Platonis librum, qui philoſophus inſcribitur, laudat Chalcidius p. 221. et 348.

δεῖ τὸν φιλόσοφον εἶναι. Fabric. *Sallier* in Hiſtoria ſociet. reg. Pariſ. tom. III. pag. 146 ſqq. verſ. german. Gottſched. late oſtendit, hoc opuſculum eſſe ſuppoſititium. *Harl.*

XXXVI) ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ` ιγ, ἠθικαί. *Epiſtolae XIII* [tttt]) de his aliisque Platoni tributis dixi lib. II. cap. X. vbi ſcriptores Epiſtolarum recenſebam. *Prima*, Dionis, *ſecunda et tertia* Platonis ſcripta eſt ad Dionyſium, *quarta* ad Dionem Syracuſanum, *quinta* ad Perdiccam, *ſexta* ad Hermiam Eraſtum et Coriſcum Scepſios, *ſeptima* (liber pro Epiſtola) et *octaua* ad Dionis amicos: *nona* ad Archytam, Tarentinum. *Decima* ad Ariſtodorum, qui Laertio eſt Ariſtodemus; *vndecima* ad Leodamantem, *duodecima* iterum ad Archytam, et *tertia decima* ad Dionyſium. [Huc referam, quae ſupra vol. I. lib. II. cap. X. §. XVI. conſulto omiſeram. Fabricius igitur haec praeter ea adnotarat. Epiſtola Platonis ad *Dionem*, qua centum minis ſibi emi rogabat commentarios pythagoricos Philolai, Crotoniatae, memorata a *Laertio* VIII. 15. et 85. inter tredecim illas, quas dixi, non exſtat, ſed intercidit. Platonis epiſtolam ad Archytam exhibet idem *Laertius* VIII. cap. IV. de Archyta nr. IV. ſect. 81. quae inter editas eſt duodecima. *Decima* ad *Ariſtodorum*, in eiusdem *Laertii* codicibus III. 61. inſcribitur *ad Ariſtodemum*. *Duodecimae* ad *Archytam*, et *tertiae decimae* ad *Dionyſium* neſcio quare in editionibus Platonis Criticorum *νοθεύεται* praefigitur, quum a Thraſyllo et Laertio agnoſcantur. Fallitur etiam *Menagius* ad Laertium pag. 155. et 158. ſcribens, inter tredecim illas deſiderari epiſtolam ad Eraſtum et Coriſcum, quae laudatur a Clemente et Origene, et videri a Chriſtianis ſuppoſitam. Eſt enim *ſexta* inter eas, quas habemus, et quas agnoſcit Thraſyllus. Alterius epiſtolae ad Dionyſium ſeniorem meminit *Laert.* III. de Platone, nr. XV. ſect. 21. Coriſci et Eraſti ad Platonem *Pollux* lib. X. ſect. 150. Hactenus *Fabricius.* — De mutuis Archytae et Platonis epiſtolis apud Laertium egit *Vincentius Contarenus* in variarum lectionum libro cap. IX. pag. 43 ſq. Traiecti ad Rhen. 1754. 8. et putat, Diogenem Laert. VIII. §. 80. et 81. parum diligentem fuiſſe. *Harl.*] Ordo apud Laertium a vulgato ſic differt: [?]

Vulg.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Laert.	4.	5.	6.	10.	11.	8.	12.	13.	2.	1.	9.	3.	7.

Epiſtolis ſuis Plato ſolitus praefigere *εὐπράττειν*, vt alii *χαίρειν* vel *χαθεῖν* vel *εὐδιάγειν* vel *ὑγιαίνειν* vel *εὐλογεῖν*. Vide *Mericum Caſaubonum* et *Menagium* ad Laertii III. 61. *Paulum Colomeſium* in obſeruationibus ſacris ad Act. XXIII. 26. Primae et ſecundae epiſtolae argumentum a Ludou. Caſteluetrio pag. 283. Opuſc. var. critic. *Fabric.* — *Phileleutherus Lipſienſis, h. e. Bentleius* in Animaduerſionibus in nuperum ſermonem de cogitandi libertate, (Remarks vpon a late Diſcourſe of Free-Thinking.) Londin. part. ſec. 1713. 8. pag. 38. ſqq. epiſtolam Platonis ad Dionyſium, quae eſt decima tertia in ordine, et quam Tolandus vel potius Collierius, contra quem diſputat, ex Cudworthi Syſtemate intellectuali p. 403. a Chriſtianis ipſi ſuppoſitam ſcripſerat, contendit, tam genuinam eſſe, quam reliquas. vid. Acta eruditor. Lipſica menſe Ian. 1715. pag. 7 ſq. Illam tamen Platonis epiſtolam ad Dionyſium et reliquas eſſe ſpurias pronuntiauit cl. *Meinerſ.* in iudicio de quibusdam Socraticorum reliquiis, in Commentatt. ſociet. regiae Gottingenſis ann. 1783. claſſis hiſtor. et philolog. — rec.

tttt) XIII. epiſtolas Platonis agnoſcit etiam Suidas in Εὖ πράττειν.

rec. in tertia Aeſchinis Socrat. dialog. trium editione Fiſcheriana p. XXXXII ſq. At cl. M. *Guil. Gottlieb Tennemann* in: Lehren und Meinungen der Sokratiker über Unſterblichkeit, (Ienae, 1791. 8.) contra Meinerſium probabiliter diſputans, demonſtrat pag. 17 ſq. epiſtolas eſſe genuinas. Animaduertit igitur, in epiſtola XI. Socratem, morbo στραγγουρίας laborantem, non eſſe illum celebrem philoſophum, ſed iuniorem quendam, de quo *Menag.* ad Diogen. Laert. II. §. 47. pag. 100. agit. Atque ita reliqua perſequutus argumenta Meinerſiana, ea infirmare atque diluere ſtudet, legitima dubiorum locorum interpretatione adhibita. Promittit tamen, (pag. 29.) ſe alio loco oſtenſurum eſſe, alteram epiſtolae XIII. partem eſſe omnino genuinam, alteram vero ſuſpectam. — De epiſtola XIII. num genuina ſit, nec ne, quaerit quoque *Weſſeling.* in Epiſtola ad Venemam, Traiecti ad Rhenum, 1748. 8. p. 36—48. ſecat epiſtolam XIII. in duas partes, quo facto patefacit, ambas, ſic diuulſas, ſigillatimque poſitas, probabiliter videri genuinas. adde ſupra lib. II. cap. X. 35. vol. I. p. 693 ſq.

Secundum Montfaucon in Bibl. bibliothecarum codd. MSS. et ſecundum Fiſcherum in Elencho MSS. Platonis Epiſtolarum *codices MSSti* ſunt in bibl. *Vaticana* tres, quorum primus habet epiſtolas VI. ſecundus XIII. tertius XIV. — in bibl. *Laur. Medicea* duo codd. qui habent epiſtolas VIII. et vnus, qui praebet epiſtolas XIII. vt in edit. Cuiaciana pag. 276 ſqq. cod. epiſt. ad Dionyſium, et alium, in quo ſunt altera ad Dionyſium, cuius initium eſt: πῶς χρὴ ἐμὲ καί σε ἔχειν πρὸς ἀλλήλους, altera ad Ariſtodorum, quae eſt editarum decima. — in bibl. regia *Pariſ.* II. codd. gr. alius cod. MXL. nr. 12. Epiſt. — cod. MDCCXXXIX. nr. 29. Epiſtola ad Perdiccam. cod. MMDCCLV. Epiſtolae, cod. MMDCCCC. nr. 4. ep. ad Dionyſium, et tres alii codd. epiſtolarum, et quatuor codd. qui exhibent latinam *Leonis Aretini* verſionem: — in biblioth. *Bodleiana* Oxon. cod. Epiſtola ad Axiochum, et epiſtolae V. quae nondum editae dicuntur. — in bibl. *Voſſiana* duo codd. epiſtolarum. — in bibl. *Vindobon.* codex epp. et alius qui habet excerptum. — in bibl. *Veneta* S. Marci, cod. epiſtoll. — *Patauii* cod. Leon. Aretini verſio epiſtolarum. — *Louanii* in biblioth. Canonicorum S. Auguſtini in valle S. Martini, cod. epiſtolae cuiusdam. — In bibl. *Bernenſi* cod. epp. VI. latine. — In bibl. *Matrit.* regia ſecundum *Iriartum* epp. cod. XXXVI. pag. 139 ſq. cum Platonis dial. de republ. et excerptis ex multis aliis eiusdem dialogis. conf. Cardin. *Angeli Mariae Quirini* II. epiſtolae ad Bernard. Monteſalconem et Praeſidem congregationis Benedictin. S. Mauri de codd. Platonicis biblioth. Vaticanae et de locorum quorumdam difficilium ſententia in eius Epp. ſtudio *Nic. Coleti* digeſtis, Venet. 1756. fol. Epiſt. VII. et VIII. pag. 17—34.

Hic ſimul memorabo *editiones* epiſtolarum Platonicarum, praeeunte potiſſimum editore Platonis Bipontino tom. XI. in notitia litteraria pag. III ſq. Epiſtolas cum reliquis Platonis opp. *latine* dedit *Marſilius Ficinus*, de quo infra in catalogo editionum Platonis erit ſermo. — *Platon. epiſt. quas Leon.* (Brunus) *Aretinus ex graecis latinas* fecit. Sine vlla nota. 4. (ſed Pariſ. per Vlr. Gering etc. circ. 1470. A. vid. *Creven.* Cat. II. 8. pag. 40.) *Platonis epiſtolae: eiusdem liber de philoſophia.* 4. ſine vllo loci anni et typographi indicio. In Ge. Matth. Schnizer II. notitia librorum in bibl. eccleſiae Neoſtad. ad Aiſch. p. 24. ſed num graec. textus ſit, nec ne, non memoratur. *Graece* primum prodierunt in Collectione epp. graecarum apud Aldum, Venetiis 1499. 4. — dein graece et latine ſeorſim, interpr. Marſilio Ficino, Pariſ. apud Iac. Bogardum 1544. 4. (vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 363.) — graece cum translatione

lat.

lat. ab *Adriano Turnebo* dictata Keſlero Tigurino, Pariſ. apud Chriſtian. Wechel. 1548. 4. apud Engel. pag. 124. et edit. Bipont.) tum adnotante Fiſchero, pag. 204. in notitia editt. Platon. Epiſt. XIII. graece apud Andr. Wechel. 1558. 4. in catal. autem bibl. Pinell. tom. I. pag. 215. graece, apud Wechel. Pariſ. 1548. 4. — In collect. epiſtolarum apud Chriſt. Wechel. 1557. 4. et in Iac. Cuiacii Collect. epiſtol. etc. Geneuae 1606. fol. — *Platonis* epiſtolae, lat. verſae et dialecticis rerum ſummis expoſitae a *Petro Ramo.* Pariſ. ſecunda editio ex typographia Matthaei Dauidis 1552. 4. et adiectae eius praelection. in Cic. orat. VIII. conſul. etc. Baſileae per Petrum Peruam editis 1575. 4. p. 359. et 1580. 4. pag. 521 — 606. graece, Lutet. apud Cl. Morel. 1619. 4. — gr. et latine opera et ſtudio *Io. Iac. Beureri,* Prof. Friburg. cum notis logicis, ethicis et politicis, Machiauelliſmo oppoſitis, Baſileae 1586. 4. cf. *Goetzii* memor. bibl. Dresden. vol. II. faſc. I. pag. 55 ſq. — De collectione Allatii epiſtolarum Socratis et Socraticorum in quibus epiſt. XXIV. Platoni tribuitur, et de octaua in cod. Barocciano, male tributa Platoni, de binis, ab Oleario editis, et Stanleii editione ac verſione vid. ſupra in vol. I. p. 693 ſq. et *Olearium* in lat. verſione Stanleii hiſtoriae, Lipſiae 1711. 4. p. 321 ſqq. — De Platonis atque Ariſtotelis epp. de anima hominis etc. vid. ſupra vol. I. p. 695. *Harl.*

XXXVII) ἘΠΙΓΡΆΜΜΑΤΑ. *Epigrammata* quaedam Platonis leguntur apud *Laertium* III. 29 ſqq. *Apuleium* in Apologia, *Gellium* XIX. 11. Athenaeum, et in Anthologia veterum Epigrammatum. *Fabric.* item in *Brunckii* Analectis vett. poet. graec. tom. I. pag. 169 — 175. coll. tom. III. p. 29 — 31. Varia epigr. occurrunt in cod. reg. Matrit. teſte *Iriarto* in catalogo pag. 91. 92. 98. 103 ſq. 105. 450. An vero Platonis ſint omnia, quae leguntur in Brunckii analectis, dubitat cl. *Beck* in diſp. ſ. examine cauſſarum, cur ſtudia liberalium artium inprimisque poeſeos a philoſophis vett. nonnullis aut neglecta aut impugnata fuerint, Lipſ. 1785. 4. pag. 37. not. 4. Epigramm. quaedam et Teſtamentum exſtant quoque in *Stanleii* hiſt. philoſ. e verſione Olearii, Lipſiae 1711. 4. pag. 312. 324 ſqq. adde *Lambec.* comm. de bibl. Vindob. VII. pag. 275. vbi epigramma quoddam Platonis explanat. In cod. Bauarico illa non memorantur. *Harl.*

XXXVIII) ΔΙΑΘΗ͂ΚΑΙ. *Teſtamentum* apud *Laertium* III. 41.

IV. SCRIPTA DVBIA VEL SVPPOSITA PLATONI.

Quibus aſteriſcus praefixus eſt, illa non exſtant amplius, ſed interciderunt [uuuu]).

* XXXIX) ΜΊΔΩΝ ἢ Ἱπποστρόφος. *Laert.* III. 62. e Thraſyllo.

XL) ἘΡΥΞΊΑΣ ἢ Ἐρασίστρατος. *Laert.* III. 62. Sed et inter *Aeſchinis* Socratici dialogos a Suida refertur in Αἰσχίνης, apud quem duo diuerſi ſunt dialogi ἐρυξίας et ἐρασίστρατος. In Platonis editionibus inſcribitur: ἐρυξίας ἢ περὶ πλέτε. Ἐν ἄλλῳ, Ἐρασίστρατος. Sane vterque in hoc dialogo cum Socrate colloquuntur, Eryxias Stirieus, et Eraſiſtratus. Tota autem diſputatio eſt *de veris et falſis diuitiis.* Latine vertit *Sebaſt. Corradus,* [cum aliis V. dialogis, Lugd. 1543. 4.] *Fabric.* Hodie inter dialogos, qui ſub nomine *Aeſchinis*

uuuu) Sic ex dialogo quodam, qui interiit, petita ſunt quaedam apud *Menandrum*, grammaticum, de encomiis cap. *6.* p. *46.* edit. cl. Heeren. *Harl.*

ſchinis Socratici circumferuntur, locum ſecundum occupat. vid. cl. *Fiſcher.* de codd. et editionibus illorum dialogorum in edit. III. praef. pag. XVIIII ſqq. et de dialogo Ἐρυξίας, not. p. 49 ſq. et quae adnotata ſunt ad noſtri Fabricii B. gr. vol. II. p. 693 ſq. Notanda eſt probabilis verſio latina *Pirkheymeri: Dialogi Platonis, Axiochus, vel de morte; Eryxias, vel de diuitiis; de iuſto; num virtus doceri poſſit; Demodocus, vel de conſultando; Siſyphus, ſiue de conſulendo; Clitophon ſeu admonitorius; Definitiones Platonis. Bilibaldo Pirkheymero interprete.* Nurimbergae apud Fridericum Peypus. Anno M.D.XX.III. (1523.) 4.

Hanc editionem, admodum raram, ipſe habeo, eamque ideo hic memoro, quia et plura, quae Platoni adſcribuntur, continet, in latinum ſermonem translata; et Pirkheymerus in longa amoenaque epiſtola nuncupatoria, 1521. ſcripta, de ſuo ſeceſſu Neopagano, ſuoque vitae et ſtudiorum genere multa lectu iucunda enarrat. Omnes vero illos, a ſe verſos, dialogos, quippe qui haud vbique ſtili venuſtate vel ſententiarum felicitate platonicae reſpondeant maieſtati, nothos eſſe putat: at tamen iudicat, eos plerumque eſſe argutos et figuratos, nec non grauitate ſua haud parum decoros. *Harl.*

XLI) ἈΛΚΥΩΝ *Leoni*, Academico, tribuitur a Nicia Nicaenſi apud *Athenaeum* lib. XI. et Fauorino apud *Laertium* III. 62. atque etiamnum exſtat, non quidem inter Platonis opera, ſed *Luciani* T. 1. p. 176. edit. Amſtelod. [tom. I. p. 176. edit. Reitzii, vbi vid. interpretes.] Siquidem vera eſt coniectura elegantiſſimi *Mureti* Orat. IV. *Dau. Hoeſchelii* ad Catalogum MSS. Bibl. Auguſtanae et *Tan. Fabri* p. 10. ad ſuauiſſimum fabulonem Phaedrum. Integer titulus ibi eſt: Ἀλκυὼν ἢ περὶ μεταμορφώσεως, et totus verſatur in admirabilibus Dei operibus celebrandis, cuius potentiam homines ne cogitando quidem adſequi valemus. [latine, interprete *Auguſtino Datho*, praemittitur *Platonis* Opp. Pariſ. apud Aſcenſium, 1522. fol. etc.]

XLII) ἈΚΕΦΑΛΟΣ ἢ ΣΙΣΥΦΟΣ. *Laertius* III. 62. In Platonis editionibus inſcribitur Σίσυφος ἢ περὶ τοῦ βουλεύεσθαι. *Suidae* et *Laertio* II. 60. inter Aeſchinis Socratici dialogos referuntur οἱ καλούμενοι [ſ.] ἀκέφαλοι. Diſputat hic dialogus, quid ſit *deliberare* ac *quaerere*, et quomodo haec inter ſe differant. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus*, [item Pirkheymer. conf. teſtimonia veterum apud Clericum et Fiſcherum in dialogis Aeſchinis.]

XLIII) ἈΞΙΟΧΟΣ ἢ περὶ θανάτου, *de morte non metuenda* propter vitae praeſentis miſeriam, et felicem animarum immortalitatem. Aeſchines Socraticus et ipſe Axiochon ſcripſerat, teſtibus Laertio, Harpocratione et Suida. Sed quae ex eo laudant veteres, vt Athenaeus et Pollux, in hoc dialogo, qui exſtat, non leguntur. Hunc *Marſilius Ficinus* latine vertit, ediditque ſub titulo *Xenocratis* Platonici *de morte.* Sane inter Xenocratis ſcripta *Laertius* IV. 12. refert librum περὶ θανάτου. [quem quidem Xenocratis libellum non dialogorum more ſcriptum fuiſſe, ipſa Laertii verba videntur ſatis declarare. *Xenocrati* tamen, Platonis diſcipulo, Speuſippique in Academia ſucceſſori, illum dialogum, Ἀξίοχον, vindicandum putauit *Caſpar. Barthius* in Aduerſariis LIIII. 20. Quod *Laertius* II. cap. VII. §. III. ſ. 61. et, illum exſcribentes, Suidas ac Phauorinus Aeſchinem Socraticum auctorem eſſe, diſerti tradiderunt, illi adſcribere eum non dubitarunt *Meurſius* de Areopag. cap. 9. pag. 70. *Moſacus*, (Mauſſac.) ad Harpocrat. voc. Ἀξίοχος et diſſ. critica de Harpocr. p. 382. edit. Pariſ. et pag. 399. edit. Blancard. *Gatackerus* Aduerſſ. cap. 12. p. 516. *Spanhem.* ad Callimachi H. in Del. 255. et 292. *Clericus* atque *Horreus* in ſuis editionibus. Plura vide de hac re, tum de editionibus

editionibus atque verſionibus ſupra in vol. II. pag. 691 ſq. et pag. 694 ſqq. Hic addam pleniorem edit. Baſileenſ. notitiam: *Platonis Axiochus, ſiue de morte dialogus gr. et lat. logica analyſi per quaeſtiones in vſum ſcholarum explicatus per Io. Iac. Beurerum* Saccingenſem, acad. Friburg. prof. publ. Baſileae per Hier. Frobenium cIↃIↃXXCV. (1585.) 8. conf. *Freytag.* adparat. litterar. tom. III. pag. 587 ſq. — *Alcinoi* de doctrina Platonis. *Speuſippi* liber de Definitionibus, *Xenocratis* liber de morte. Baſil. per Mich. Iſingrin. 1532. 8. (vid. Chriſtii Catal. part. I. pag. 250. et Iriarte pag. 229.) — *Plat. Axiochus*, ſ. de morte dialogus, gr. Coloniae ſ. a. — De verſione Ficini et edit. Aldina, vid. infra in indice editionum, vbi de Ficino copioſius diſſeritur. *Harl.*] Lucem adſpexit ſaepiſſime, et ad calcem librorum Ficini de veritate Religionis Chriſtianae ann. 1507. Argentorati in 4. [vid. infra in catalogo editionum, ab initio.] Latine tranſtulit etiam *Rudolphus Agricola,* [Antwerp. 1511. 4. Baſil. 1518. 4. et Opp. tom. II. pag. 258. Colon. 1539. 4.] cuius verſio in quibusdam Platonis editionibus occurrit, vt in graeco-latina Lugd. 1590. fol. [et lat. edit. praemiſſa, in edit. opp. Pariſ. ap. Aſcenſium.] et *Rayanus Wesdalus*, ex cuius verſione vna cum ipſius ſcholiis prodiit Colon. 1568. 4. Baſil. 1577. 8. [it. *Io. Philonius;* acceſſ. eius Tiliano, ſ. de ſcientia bene moriendi. Baſil. 1553. 8.] *Gallice* Axiochus et Hipparchus Platonis *Stephano Doleto* interprete, Lugd. 1544. 12. Guil. Poſtelli interpr. gallic. memorat Crucemann. bibl. Gall. p. 485. Laudant ex merito, ſed Platoni perperam tribuunt Thom. Magiſter in voc. Βȣ́λομαι p. 166. et in Ἐπιτρέφομαι, ac *Theodorus Prodromus* (ſiue Hilarion, qui vixit ſaeculo XII. ineunte,) in Amaranto ſiue de ſenili amore pag. 442 ſq. reprehenſus eo nomine a *Gilberto Gaulmino* in notis p. 564. vvvv) Praeterea recentiores, ad Platonem auctorem referentes, vt *Mich. Neandrum,* virum optimum et doctiſſimum, in Anthologico graeco-latino pag. 400. [*Erasmum* in Adagiis p. 586. *Salmaſ.* Exerc. Plinn. p. 521. *Seberum* ad Polluc. IX. 9.]

* XLIV) ΦΑΊΑΚΕΣ. *Laertius* III. 62. e Thraſyllo.

XLV) ΔΗΜΟΔΌΚΟΣ ἢ περὶ τȣ͂ συμβȣλεύεσθαι, quinam ad conſilium dandum idonei et fide digni ſint habendi. Meminit *Laertius* III. 62. et *Clemens Alex.* I. Strom. p. 315. addens εἰ δὴ τȣ͂ Πλάτωνος τὸ σύγγραμμα. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus:* [item Pirkheymer.]

* XLVI) ΧΕΛΙΔΩ͂Ν ἑβδόμη. Laertius vti ſupra, in cuius editionibus tamquam duo diuerſa ſcripta referuntur Χελιδὼν et ἑβδόμη. Sed ita, vt feci, coniungenda eſſe, ſuaſit *H. Stephanus,* licet fatear, tituli rationem neutiquam me capere.

* XLVII) ἘΠΙΜΕΝΊΔΗΣ, *Laertius* III. 62. et citatur ſub Platonis nomine ab *Euſebio* X. praeparat. 4. pag. 471. et XI. 16. pag. 534. Sed poſteriore loco legendum *Epinomide* pro *Epimenide.*

XLVIII) ὍΡΟΙ, *Definitiones*, a Laertio non memoratae, Platoni tribuuntur ab Ammonio in Παιδεύσεις, ſane ex Platone collectae ſunt. Sub *Speuſippi* nomine edidit latine a

vvvv) *Gilb. Gaulminus* edidit illum *Theodori Prodromi* dialogum de ſenili amore, *Amarantus* inſcriptum cum eiusdem *Theod. Prodromi* libris IX. de Rhodantis et Doſiclis amoribus, Pariſ. 1625. 8. de qua editione plura vide in *Freytagii* adparatu litterar. tom. III. pag. 587 ſq. vbi quoque de *Doleti* verſione gallica paucula notantur. *Harl.*

ſe translatas *Marſilius Ficinus.* Vertit etiam *Corradus* vir doctiſſimus: item *Pirkheymer.* vid. quoque ad nr. XLIII.] Speuſippum quidem ὅρυς ſcripſiſſe, teſtatur *Laertius* IV. 5. *Fabric.* Hunc librum Platoni omnino tribuit *Caſaubon.* ad Theophraſtum p. 19. *Heum.*

XLIX) ΠΕΡΙ' 'ΑΡΕΤΗ͂Σ, *εἰ διδακτόν.* Inter *Aeſchinis* Socratici dialogos refertur a Suida [wwwww]). Contendit, vt ſaepe alias Plato, Virtutem [[?]] neque diſciplina neque natura comparari, ſed *θείᾳ μοίρᾳ* ineſſe illis, qui eadem praediti ſunt. Latine [poſt *Stobaei* ſententias, a *Conr. Geſnero* latine redditas, Tiguri, 1559. fol. pag. 628. vbi quoque eſt pag. 630. verſio lat. ſequentis dialogi.] vertit quoque *Sebaſtianus Corradus*, [nec non *Pirkheymer.*] Germanice ad calcem Stobaei *Georgius Laetus*, vna cum ſequenti dialogo.

L) ΠΕΡΙ' ΔΙΚΑΊΟΥ, *de iuſto,* quid ſit. Plures dialogos Platonem ſcripſiſſe, quibus conetur demonſtrare, quid ſit iuſtitia, neque tamen quicquam potuiſſe proferre, quod ſit perſpicuum, aut quod lectoribus perſuadeat, adfirmat *Iſidorus Peluſiota* lib. 4. Epiſt. 91. [de hoc et ſuperiore dialogo vid. ad Aeſchinem, ſupra vol. II. pag. 693.]

Hunc quoque dialogum latine verterunt *Corradus* [et *Pirkheym.*]

LI) Platonis *de Vacca* ſuppoſititium, quod citat Thomas Bradwardinus de cauſa Dei contra Pelag. et quos vocant *Inſtitutionum libros*, Magi circumferunt, exploſos a *Ioh. Pico Mirandulano* lib. I. in Aſtrologos p. 284.

V. SCRIPTA PLATONIS DEPERDITA

POEMATA. *Laertius* III. 4 ſq. *εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαῖσαί φασιν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ* ΠΟΙΗ'ΜΑΤΑ *γράψαι, πρῶτον μὲν* ΔΙΘΥΡΑ'ΜΒΟΥΣ, *ἔπειτα καὶ* ΜΕ'ΛΗ *καὶ* ΤΡΑΓΩιΔΙ'ΑΣ. His *poemata heroica* addit *Aelianus*, II. 30. Var. eaque a Platone igni tradita memorat, quod Homericis multum inferiora videret. Adde *P. Victorium* XXXVI. 13. Var. lect. et *Iſaacum Voſſium* de viribus rhythmi pag. 53. *τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν καὶ* 'ΗΡΩΙ'ΚΑ' *ἔγραφε μέτρα, εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρυ αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα.* *Auſonius* in dedicatione gryphi ternarii: *aut vt Plato,* iuuante Vulcano, *liberabis inſania.* Non minus tragoedias [xxxx]) quoque ſuas et dithyrambos commiſiſſe flammis, cum Socratis philoſophia captus eſſet, praeter *Laertium* III. 5. et *Aelianum* loco laudato refert *Olympiodorus* in Platonis vita, pag. 584. edit. Meibom. *ἐποίησε δὲ καὶ τραγικὰ ποιήματα καὶ διθυραμβικὰ καὶ ἄλλα τινά, ἅπερ πάντα κατέκαυσε τῆς Σωκράτυς παραθεὶς διατριβῆς, εἰπόντι τοιῦτον ἔπος* [yyyy]).

"Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σᾶο χατίζει.

Euſtathius

wwwww) *Ambroſius* vero in Pſalm. 118. p. 1195. tom. I. edit. Benedictinorum: „Diſcite, vnde Plato haec ſumſerit. Eruditionis gratia in Aegyptum profectus, vt Moyſis geſta, legis oracula, Prophetarum dicta cognoſceret; audiuit conſolationem populi, qui ſupra peccati modum videbatur fuiſſe punitus, et hunc locum quadam adopertum dote verborum in dialogum tranſtulit, quem ſcripſit de virtute."

xxxx) Tragoedias combuſſiſſe, quod poeta dicendi genere forſan ab aemulo ſuo, Euripide, ſuperaretur, ait *Ianus Vincentius Grauina* orat. I. p. 44. Sed Euripidem, Socratis aequalem, et annis etiam anteuertentem, cur Platonis aemulum vocet vir doctiſſimus ac diſertiſſimus, non ſatis video.

yyyy) Simili parodia ex Iliad. Σ. 392. vſus Metrocles apud Laert. IV. 95.

Euſtathius ad Iliad. Σ. p. 1202. Ὁ σοφὸς ἐκεῖνος, ἦν δὲ ὁ μέγας Πλάτων εἰς ποιητικὴν φασιν ὁρμήσας, καὶ ἩΡΩΙΖΩΝ, κατέπρησεν, ἃ ἔγραψεν, ὡς Ὁμήρου ἡττώμενα κατὰ πολύ. Εἶτα ἐπιθέμενος τραγῳδίᾳ καὶ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι, καὶ ἀκούσας Σωκράτους, καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐφ᾽ ᾗ καὶ εὐδοκίμησε πάνυ. Conf. ad Iliad. ρ΄. p. 1143. *Apuleius* de dogmate Platonis, pag. 17. *Picturae non aſpernatus artem, tragoediis et dithyrambis ſe vtilem finxit. Iamque carminum confidentia elatus certatorem ſe profiteri cupiebat, niſi Socrates humilitatem cupidinis ex eius mentibus expuliſſet,* [¶] *et verae laudis gloriam in eius animam inſerere curaſſet.* add. Apulei. in Apolog. p. 266. *Gellius* XIX. 11. adferens diſtichon lepidiſſimum Platonis in *Agathonem*, addit, hoc ipſo eum adoleſcentem tragoediis eodem tempore faciendis praeluſiſſe. Epigrammata eius in *Stellam*, ſiue *Aſterem*, puerum, cum Apuleii et Mureti metaphraſi leguntur in *Geuartii* lectionibus Papinianis cap. 14. p. 58 ſq.

Praetereo dubios dialogos deperditos, de quibus dixi nr. 39. 44. 46. 47. 50. et truncos, de quibus nr. 29. tum ἀγράφους συνουσίας Platonis, e quibus Ariſtotelem ſubinde profeciſſe notat *Franciſcus Patricius* tom. III. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. p. 345. ἄγραφα δόγματα vocat *Ariſtotel.* Phyſic. IV. vbi *Simplic.* pag. 126. adpellat ἀγράφους συνουσίας. *Themiſt.* pag. 37. b. itidem ἄγραφα δόγματα.

Dictum eius, quo adfirmauit, Deum ἀεὶ γεωμετρεῖν, in ſcriptis Platonis hodie non occurrit, exponitur a *Plutarcho* VIII. 2. Sympoſ.

Ariſtoteles I. de anima citat Platonis τὰ περὶ φιλοσοφίας. vid. Themiſtium p. 66. b. et quae infra de deperditis Ariſtotelis ſcriptis ab initio et circa finem περὶ φιλοσοφίας.

Platonis ſcripta diuulgaſſe et in Siciliam transportata vendidiſſe *Hermodorum*, ipſius auditorem, referunt *Zenobius* et *Suidas* in λόγους Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται, atque *Cicero* XIII. 21. ad Atticum. *Fabric.* *Simplicius* in Comm. in I. phyſicorum narrat, eumdem *Hermodorum* ſcripſiſſe librum de decretis Platonis, teſtemque adfert Dercyllidem, qui et ipſe multa volumina de Platonis philoſophia ediderit. *Harl.*

Vetuſtiores Platonis interpretes ad minimum LXV. reperire ſe ait *Franciſcus Patricius* tom. III. diſcuſſ. peripatet. lib. VI. ante Ammonium Saccam, qui Alexandriae vixit circa A. C. 2?0. Nec pauciores poſt illa tempora clari fuere. Horum pleroſque commemoratos lector reperiet infra capite tertio. Pulcre autem obſeruat *Chalcidius* pag. 340. *Sententiis Platonis plene et diligenter elaboratis iuniores Philoſophos, vt non optimos heredes, paternum cenſum in fruſtra diſſipantes, perfectam atque vberem ſententiam* (non raro) *in mutilas opiniunculas incidiſſe.* Similiter *Numenius* apud *Euſebium* XV. praeparat. cap. 5. pag. 729. queritur, Platonem a ſuis Penthei inſtar hinc indeque miſere diſtrahi. [¶]

VI. *Index*

VI. *Index Scriptorum, Philoſophorum, Medicorum, Oratorum, Sophiſtarum, Artificum, aliorumque virorum memorabilium, quorum in operibus Platonis tam genuinis, quam ſpuriis, mentio fit, paginis editionis Stephanianae accommodatus.*

(Auctore *M. Friderico Guilielmo Sturz*, Profeſſore Gerano.)

Abaris
II, 158. B.
Acumenus
III, 227. A. 269. A. Cf. Eryximachus.
Acuſilaus
III, 178. C.
Adimantus
II, 327. C.
ὁ Ἀρίστωνος, I, 33. E.
ὁ Κήπιδος, I, 315. E.
ὁ Λευκολοφίδου, I, 315. E.
Aeacus
I, 41. A. 124. C. 523. E. 524. A. II, 121. B. III, 292. E.
ὁ τῆς Αἰγίνης υἱὸς, I, 527. A.
Aeantidorus
I, 34. A.
Aeſchines
I, 33. E. 59. B.
Aeſchylus
I, 291. D. II, 361. B. 362. A. 380. A. 383. A. 550. C. 563. B. III, 180. A.
Eius Τήλεφος, I, 108. A.
Aeſculapius
II, 405. D. 406. C. 407. C. E. 408. B. 599. C. III, 186. E.
Aeſopus
I, 60. C.
Eius Λόγοι, I, 60. D. Μῦθοι, I, 61. B. II, 123. A.
Agamedes (architectus)
III, 367. C.
Agathocles, *Athenienſis*
I, 316. E. II, 180. D.
Agathon
I, 315. E. III, 172. A. 173. A. 174. A.
Aglaion, vid. Leontius.
Aglaophon, vid. Ariſtophon, Polygnotus.
Alcibiades
I, 275. A. 309. A. 316. A. 336. D. 519. A. II, 121. A. 123. D. E. III, 212. D. 217. A.
ὁ Κλεινίου, I, 481. D. 482. A. II, 103. A. 105. D. 113. B.
Alcinous
Eius ἀπόλογος II, 614. B. Scil. eſt in Odyſſ. Θ.
Alexidemus, vid. Menon.
Amphilytus, *Athenienſis*
I, 124. D.
Amphion
II, 677. D.
Amycus (pugil)
II, 796. A.
Anacharſis
ὁ Σκύθης, II, 600. A.
Anacreon
I, 125. D. II, 157. E. III, 235. C.
ὁ Τήιος, II, 228. C.
Anaxagoras
I, 26. D. 72. C. 97. B. D. 132. A. 400. A. 409. A. 413. C. 465. D. II, 118. C. III, 270. A. 281. C. 283. A. 311. A. 389. A.
ὁ Κλαζομένιος, I, 26. D.
οἱ Ἀναξαγόρειοι, I, 409. B.
Andron
ὁ Ἀνδροτίωνος, I, 315. C. 487. C.
Anthemion, vid. Anytus.
Antimoerus
ὁ Μενδαῖος, I, 315. A.
Antiphon
ὁ Κηφισιεὺς, I, 33. E.
ὁ Πυριλάμπους, III, 126. B.
ὁ Ῥαμνούσιος, II, 236. A.

Antiſthenes

Antiſthenes
I, 59. B.
Anytus
I, 18. B. 23. E. 25. B. 28. A. 29. C. 30. B. C. 31. A. 34. B. 36. A.
ὁ Ἀνθεμίωνος II, 90. A.
Apemantus, vid. Eudicus.
Apollodorus
I, 34. A. 38. B. 59. A. B. 117. D.
ὁ Φαληρεὺς III, 172. A.
μανικὸς III, 173. D.
ὁ Κυζικηνὸς I, 541. C.
Archedemus
III, 310. B. 312. D. 313. D. E. 319. A. 339. A. 349. D.
Archilochus
I, 531. A. 532. A. II, 365. C. III, 397. E.
Archinus
II, 234. B.
Archytas, *Tarentinus*
III, 338. C. 339. A. D. 350. A. 357. E. 359. C. 360. C.
Ariphron
I, 320. A.
Ariſtides
III, 376. C.
ὁ Λυσιμάχου τοῦ Ἀριστείδου I, 130. A. 150. E. 526. B. II, 94. A. 179. A.
Ariſtippus
I, 59. C.
ὁ Λαρισσαῖος II, 70. B.
Ariſtocrates
ὁ Σκελλίου I, 472. A.
Ariſtocritus
III, 319. A. 363. D.
Ariſtodemus
Κυδαθηνεὺς III, 173. B.
Ariſtodorus
III, 358. C.
Ariſton, vid. Adimantus, Glaucon, Hegeſippus.
Ariſtophanes
III, 176. B. 177. E. 189. B. 213. C.
ἐν τῇ κωμῳδίᾳ I, 19. C.
Verſus (Nubb. 361.) omiſſo poetae nomine III, 221. B.
Ariſtophon
ὁ Ἀγλαοφῶντος I, 448. B.
Aſpaſia
II, 235. E. 236. A.
ἡ Μιλησία II, 249. D.
Aſtyllus
II, 840. A.
Axiochus
Ἀλκιβιάδου τοῦ παλαιοῦ I, 275. A. Conf. Clinias.
Bacis
I, 124. D.
Bias
II, 335. E. III, 281. C. 282. A. 368. B.
ὁ Πριηνεὺς I, 343. A.
Bryſon
III, 360. C.
Βυζάντιος ἀνήρ, vid. Theodorus.
Cadmus
I, 95. A. B.
Callaeſchrus
II, 169. B. Conf. Critias.
Callias
I, 315. D. 391. C. II, 19. B. Conf. Protarchus.
ὁ Ἱππονίκου I, 20. A. 164. E. 311. A. 314. E. 335. D. III, 366. D. 395. A.
ὁ Καλλιάδου II, 119. A.
Callicles
I, 487. C. 527. A.
ὁ Ἀχαρνεὺς I, 495. D.
Calus, vid. Sannion.
Cebes
I, 45. B. 59. C. 61. D. 62. A. E. 77. A. III, 363. A.
Cephalus
II, 330. B. Conf. Lyſias, Polemarchus.
Cepis, vid. Adimantus.

Chaeredemus
I, 297. E.
Chaerephon
I, 21. A.
ὁ Χαλκηδόνιος, vid. Thraſymachus.
Charmantides
ὁ Παιανιεὺς II, 328. B.
Charmides
ὁ Γλαύκωνος I, 128. D. 314. E. II, 154. A. III, 222. B. 364. A.
Charondas
II, 599. E.
Chilon
Λακεδαιμόνιος I, 343. A.
Chiron
I, 371. C. II, 391. C.
Cineſias
ὁ Μέλητος I, 501. E.
Cleobulus
ὁ Λίνδιος I, 343. A.
Cleombrotus
I, 59. C.
Cleophantus, Themiſtoclis filius
II, 93. D. E. III, 377. A. C.
Clinias
II, 112. C.
ὁ Ἀξιόχου I, 271. A. 273. A. 275. A. III, 364. A.
frater Alcibiadis min. I, 320. A. (conf. 481. D.) II, 118. E.
ὁ Κνώσσιος II, 629. C.
Cliſthenes
III, 365. D.
Clitomachus
I, 129. A.
Clitophon
ὁ Ἀριστωνύμου II, 328. B. III, 406. C.
Comicus
II, 121. D.
Connus (cithariſta)
I, 295. D.
ὁ Μητροβίου, γεροντοδιδάσκαλος I, 272. C. II, 235. E.
Coriſcus
III, 322. D. 323. A.
Cratinus
III, 362. E.
Creophilus
II, 600. B.
Criſon ſ. Criſſon (curſor)
II, 840. A.
ὁ Ἱμεραῖος I, 335. E.
Critias
III, 20. A. 392. A. 395. E.
ὁ Καλλαίσχρου I, 316. A. II, 153. C.
ὁ Δρωπίδου II, 157. E. Conf. III, 20. E.
Crito
I, 38. B. 53. D. 59. B. 60. A.
Socratis δημότης I, 33. E.
Critobulus, Critonis filius
I, 33. E. 38. B. 59. B.
Cteſippus
II, 206. D. 211. C.
ὁ Παιανιεὺς I, 59. B. 273. A. II, 203. A.
Cypſelus, vid. Periander.
Daedalus
I, 11. B. C. D. 15. B. II, 97. D. 121. A. 529. D. 677. D. III, 282. A.
ὁ Μητίωνος I, 533. A.
Damon
II, 118. C. 180. D. 197. D. 200. A. B. 400. B. 424. C.
ὁ μουσικὸς III, 364. A.
Democrates
II, 205. C.
ὁ Αἰξωνεὺς II, 204. E.
Demodocus
I, 33. E. 122. D.
Ἀναγυράσιος I, 127. E.
Demophon, vid. Menexenus.
Dinomache (mater Alcibiadis)
II, 105. D. 123. C.
Dio
II, 234. B. III, 310. B. C. 315. D. 316. C. D. 317. A. B. C. E. 318. A. B. C. 323. D.

323. D. 324. A. 327. A. ſqq. 355. A. 358. C. 361. D. 362. E.
Diocles, vid. Euthydemus.
Dionyſius, grammaticus
I, 132. A.
Dionyſius, tyrannus
III, 315. B. 320. E. 327. C. ſqq. 353. A. 354. D. E. 356. A. C.
ὁ Διονυσίου καὶ Δωρίδος, III, 313. A. 356. B.
Dionyſodorus
I, 271. B.
Diopompus (athleta)
II, 840. A.
Diotima
III, 201. D.
Doris, vid. Dionyſius, tyrannus.
Draco
III, 365. D.
Dropides, vid. Critias.
Echecrates
III, 358. B.
τὸ Ἐλεατικὸν ἔθνος
I, 242. D.
Empedocles
I, 152. E. II, 76. C. III, 389. A.
Σικελικαὶ μοῦσαι, I, 242. D.
Epeus (pugil)
II, 796. A.
ὁ Πανοπέως (ſtatuarius), I, 533. A. II, 620. C.
Epicharmus
I, 152. E. 505. E. III, 366. D.
Epigenes
I, 33. E. 59. B.
Epigramma
III, 264. D.
Epimenides
II, 642. D. 677. D.
Er, ὁ Ἀρμένιος, τὸ γένος Πάμφυλος
II, 614. B.
Eraſiſtratus
III, 392. D.
ὁ Φαίακος, III, 392. A.
Eraſtus
III, 322. D. 323. A.
ὁ Αἰγινήτης, III, 362. B.
Eryxias
ὁ Στειριεύς, III, 392. A.
Eryximachus
ὁ ἰατρός, III, 185. D. Conf. 176. D. 186. A. B. 214. B.
ὁ Ἀκουμένου, I, 315. C. III, 176. B. 198. A. 268. A.
Euathlus (curſor)
I, 129. A.
Euclides, *Megarenſis*
I, 59. C.
Eudicus
παῖς Ἀπημάντου, I, 373. A. III, 286. B.
Eudorus (luctator)
III, 378. A. Conf. Euodorus.
Eudoxus
III, 360. C.
Euenus
I, 20. B. 61. C.
Πάριος, I, 20. B. III, 267. A.
Euodorus, i. q. Eudorus.
II, 94. C.
Euphemus, vid. Steſichorus.
Euphraeus
III, 321. C—E.
Euphronius
ὁ Σουνιεύς, I, 144. C.
Euripides
I, 125. B. D. 154. D. 484. E. 485. E. 492. E. 533. D. II, 113. C. 151. B. 568. A. III, 268. C. 309. D.
Eius Μελανίππη, III, 177. A.
Eurybius
III, 318. C. 348. E.
Euthydemus
I, 271. B. 386. D. II, 328. B.
ὁ Διοκλέους, III, 222. B.
Euthyphron
I, 399. A. 400. A.
ὁ Παντίου, I, 396. D.

Glaucon
I, 530. D. II, 158. B. 368. A.
ὁ Ἀρίστωνος, II, 327. A. 427. C. 580. B. Conf. Charmides.
Gobryas
III, 372. A.
ἀνὴρ μάγος, III, 371. A.
Gorgias
I, 449. A. 527. A. II, 70. B. 73. C. 76. C. 95. C. 96. D. III, 198. C. 261. C. 267. A.
ὁ Λεοντῖνος, I, 19. E. 127. E. III, 282. B.
Hecaërgus
III, 371. A.
Hegeſippus
ὁ Ἀρίστωνος, III, 314. E.
Helicon
ἐκ Κυζίκȣ, III, 360. C.
Heraclides
III, 318. C. 319. A. 320. E. 321. B. 348. B—E. 349. A. B. C. E.
ὁ Κλαζομένιος, I, 541. D.
Heraclitus
I, 152. E. 160. D. 401. D. 402. A. B. C. II, 498. B. III, 187. A. 289. A. B.
Heraclitei, I, 179. D. E. 440. C.
Hermocrates
III, 20. A. 108. A.
Hermogenes
I, 59. B.
παῖς Ἱππονίκȣ, I, 384. A. 406. B.
Herodicus
III, 227. D.
ὁ Σηλυμβριανὸς, ſ. *Μεγαρεὺς*, I, 316. E.
Gorgiae frater, medicus, I, 438. B. II, 406. A.
Heſiodus
I, 41. A. 207. A. 316. D. 340. D. 396. C. 397. E. 402. B. 406. C. 428. A. 531. A. B. C. 532. A. II, 163. B. C. 215. C. 318. E. 319. A. 320. D. 363. A. 377. D. E. 466. C. 408. E. 546. E. 600. D. 612. B. 658. D. 677. E. 690. E. 718. E. 990. A. III, 21. D. 178. B. 195. C. 209. D. 359. A.
Eius verſus, omiſſo poetae nomine, II, 364. D. 901. A.
Hieronymus, vid. Hippothales.
Hipparchus
II, 229. C. D.
ὁ Πεισιστράτȣ, II, 228. B.
Eius *Ἐπιγράμματα*, II, 228. E.
Hipparinus
III, 324. A. 353. B. 354. D. 356. C.
ὁ Διονυσίȣ, III, 357. C.
Hippias
I, 337. C. II, 229. B. III, 276. B. 289. A.
ὁ Ἠλεῖος, I, 19. E. 314. C. 315. B. 363. C. III, 287. B.
Eius oratio *περὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν*, III, 286. A.
ὁ Πεισιστράτȣ, I, 124. D. E.
Hippocrates
Ἀσκληπιάδης, III, 270. C.
ὁ Κῶος, I, 311. B.
ὁ Ἀπολλοδώρȣ, I, 310. A. 316. B.
Hipponicus
I, 315. D. 384. A. Conf. Callias.
Hippothales
ὁ Ἱερωνύμȣ, II, 203. A. 204. B.
Homerus
I, 34. D. 41. A. 95. A. B. 112. A. 135. A. 152. E. 153. A. C. 160. D. 170. D. 183. E. 194. C. 216. A. 309. A. 315. B. 316. D. 340. A. 348. C. 364. C. 365. A. C. D. 369. C. 370. A. B. C. 371. A. C. 391. C. D. E. 392. A—E. 393. A. B. 402. B. 407. A. 408. A. 410. C. 417. C. 449. A. 516. C. 523. A. 525. D. 526. D. 530. B. C. D. 531. A—D. 532. A—C. 533. C. D. 534. B. 536. B—E. 537. A. B. C. 538. B—E. 539. A—E. 541. B. E. 542. A. B. II, 62. D. 100. A. 149. C. 150. D. 161. A. 191. A. 201. B. 228. B. 318. E. 319. A—D. 321. C. 334. A. B.

A. B. 363. A. 364. D. 377. D. 378. D. 379. C. 383. A. 387. B. 388. A. B. C. 389. A. E. 390. A—E. 391. A. 393. B. D. 396. E. 404. B. C. 441. B. 468. C. D. 501. B. 516. D. 545. D. 595. B. 598. D. 599. C. D. 600. A—E. 605. C. 606. E. 607. A. D. 612. B. 624. A. 658. B. 680. B. 681. E. 706. D. 858. E. III, 21. D. 174. B. C. 179. B. 180. A. 190. B. 195. D. 198. C. 209. D. 243. A. 278. C. 379. D. 403. D.

'Ιάδες μȣσαι, I, 242. D.

ὁ Ἰωνικὸς ποιητὴς, III, 104. D.

Eius Ἰλιὰς, I, 363. B. 365. C. 539. B. D. II, 112. B. 392. E. 658. D.

ἐν λιταῖς, I, 428. C.

ἐν Ὀδυσσείᾳ, I, 94. D. 363. B. 365. C. 538. E. 539. D. II, 112. B. 393. B. 658. D.

Ὀδυσσείας ἐν νεκυίᾳ, II, 319. D. Conf. Alcinous.

Eius Μαργίτης, II, 147. B—D.

Verſus ſine nomine, I, 28. C. 44. B. 194. E. II, 47. E. 214. A. 804. A. 944. A. Cf. Poeta.

Ὁμήρειοι, I, 179. E.

Ὁμηρίδαι, I, 530. D. II, 599. E. III, 252. B.

'Ιάδες μȣσαι, vid. Homerus.

Iccus

ὁ Ταραντῖνος I, 316. D. II, 839. E.

Ion

I, 541. B.

ὁ Ἐφέσιος I, 530. A. 533. C.

Iſis

Eius ποιήματα II, 657. B.

Iſocrates

III, 278. E. 279. A. B. 360. C.

Italicus quidam

I, 493. A.

Laches

III, 221. B.

Laco

III, 260. E.

Lamachus

II, 197. C.

Lamiſcus

III, 350. B.

Lamprus (muſicus)

II, 236. A.

Leochares (artifex)

III, 361. A.

Leon

I, 32. D.

ὁ Σαλαμίνιος I, 32. C.

Leontius

ὁ Ἀγλαΐωνος II, 439. E.

Leucolophides, vid. Adimantus.

Licymnion

III, 267. C.

Lycon

I, 23. E. 36. A.

Lycophron

III, 314. D.

Lycurgus (legislator)

II, 318. C. 599. D. 630. D. 632. D. 858. E. III, 209. D. 258. C. 320. D. 354. B.

Lyſanias

II, 330. B.

ὁ Σφήττιος I, 33. E.

Lyſias

II, 328. B. III, 228. A. 269. D. 277. D. 278. B. 279. A.

Eius ἐρωτικὸς, II, 230. E. ſqq. 262. D. E. 263. D. ſqq.

ὁ Κεφάλȣ III, 227. A. 263. D.

Lyſiclides

III, 314. E.

Lyſimachus

Ariſtidis filius III, 377. D. Conf. Ariſtides.

Lyſis

II, 205. C.

ὁ Δημοκράτȣς II, 204. E. 209. A.

Marſyas

I, 285. D.

I, 285. D. II, 318. B. 399. E. 677. D. III, 215. C.
ὁ σάτυρος III, 215. B.
Meles, vid. Cineſias.
Meleſias
III, 378. A. Conf. Thucydides.
Meliſſus
I, 180. E. 183. E.
Melitus
I, 2. D. 5. A. C. 12. E. 15. E. 19. B. C. 23. E. 24. B. C. 25. B. D. 28. A. 30. C. 31. D. 34. A. B. 35. D. 36. A. 37. B. 210. D.
Πιτθεὺς I, 2. B.
Menexenus
I, 59. B. II, 206. D. 211. B.
παῖς Δημοφῶντος II, 207. B.
Menon
II, 78. D.
παῖς Ἀλεξιδήμου II, 76. E.
Metion, vid. Daedalus.
Metrobius, vid. Connus.
Metrodorus
ὁ Λαμψακηνὸς I, 530. C.
Miccus
II, 204. A.
Minos
I, 41. A. 523. E. 524. A. II, 318. D. 319. A — 321. B. 624. A. 630. D. 632. D. 706. A. III, 311. B.
Mithaecus
ὁ τὴν ὀψοποιΐαν συγγεγραφὼς τὴν Σικελικὴν I, 518. B.
Muſaeus
I, 41. A. 316. D. 536. B. II, 363. C. 364. E.
Myſon
ὁ Χηνεὺς I, 343. A.
Nauſicydes
ὁ Χολαργεὺς I, 487. C.
Niceratus
ὁ Νικίου II, 327. C.
Nicias
ὁ Ἡροσκαμάνδρου I, 129. B.
ὁ Νικηράτου I, 472. A. II, 200. D.
Nicoſtratus
ὁ Ζωτίδου I, 33. E.
Oenopides
I, 132. A.
Olympus
I, 533. B. II, 677. D. III, 215. C.
ὁ Φρὺξ II, 318. B.
Opis
III, 371. A.
Oraculum
II, 566. C. III, 288. C.
Oromazes, vid. Zoroaſtres.
Orpheus
I, 41. A. 315. A. 316. D. 400. C. 402. B. 533. B. 536. B. II, 66. C. 364. E. 620. A. 669. D. 677. D. 782. C. 829. E.
ὁ Οἰάγρου III, 179. D.
Verſus eius ſine nomine I, 69. C.
Orthagoras (auletes)
ὁ Θηβαῖος I, 318. C.
Palamedes
I, 41. B. II, 522. D. 677. D. III, 261. B. 311. B.
Ἐλεατικὸς III, 261. D.
Panopeus, vid. Epeus.
Paralus
ὁ Δημοδόκου I, 33. E.
ὁ Περικλέους I, 314. E. II, 94. B. III, 377. D. Conf. I, 328. C.
Πάριος ἀνὴρ
I, 20. A. Eſt Euenus, vbi vid. plura.
Parmenides
I, 153. E. 180. E. 183. E. 216. A. 217. C. 237. A. 241. D. 242. C. 244. E. 258. C. III, 126. B. 127. B. 128. A. C. 178. B. 195. C.
Patrocles
I, 297. D. E.
Pauſanias
III, 176. A.

ὁ ἐκ

ὁ ἐκ Κεραμέων I, 315. D.
ὁ Λακεδαιμόνιος III, 311. A.
Periander
II, 336. A.
ὁ Κυψέλε I, 124. C. E.
ὁ Κορίνθιος III, 311. A.
Pericles
I, 126. A. 314. E. 319. E. 320. A. 329. A. 455. E. 472. B. 503. C. 515. D. E. 516. A. B. D. 519. A. II, 94. B. 118. C. D. 236. B. III, 215. E. 221. C. 269. A. E. 270. A. 311. A. 376. C. 377. D.
ὁ Ξανθίππε II, 104. B. 235. E.
Phaedon
I, 102. B.
Phaedondes
I, 59. C.
Phaedrus
ὁ Μυῤῥινέσιος I, 315. C. III, 176. D. 244. A.
ὁ Πυθοκλέες III, 244. A.
Phaenareta (Socratis mater)
II, 131. E.
Phemius
ὁ Ἰθακήσιος ῥαψωδὸς I, 533. C.
Pherecrates ὁ ποιητὴς
I, 327. D.
Phidias
II, 91. D. III. 290. A.
ὁ Ἀθηναῖος I, 311. C.
Phidoſtratus
III, 286. B.
Philemon
ὁ Φιλημωνίδε I, 129. B.
Philippides
ὁ Φιλομήλε I, 315. A.
Philippus, vid. Phoenix.
Philiſtion
III, 314. D. E.
Philolaus
I, 61. D. E.
Philomelus, vid. Philippides.
Phocylides
II, 407. A. B.
Phoenix
ὁ Φιλίππε III, 172. B.
Phrynichus
II, 321. A.
Phrynio
III, 358. B.
Pindarus
I, 173. E. 304. B. 484. B. 488. B. II, 76. D. 81. A. 331. A. 365. B. 408. B. 714. E. III, 227. B.
ὁ Θηβαῖος II, 690. B.
Piſiſtratus
I, 124. D.
ὁ ἐκ Φιλαίδωνος II, 228. B.
Pittacus
I, 339. C. 340. C. 341. C. 343. B. D. 344. B. 345. C. D. ſqq. II, 335. E. III, 281. C.
Λέσβιος I, 341. C.
ὁ Μιτυληναῖος I, 343. A.
Plato
I, 34. A. 38. B. 59. B. III, 314. C. 322. A. 324 ſqq.
ἐν τῇ περὶ τὸν σοφιςὴν ζητήσει II, 266. D. 284. B. 286. B.
ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ III, 363. A.
Poeta anonymus
I, 12. A. 344. D. 485. D. II, 77. B. 142. E. 212. E. 214. A. 328. E. 368. A. 386. C. D. 391. E. 414. C. 424. B. 776. E. 778. D. III, 197. C. 214. B. 241. D. 252. B. 310. A. 345. E. 367. D. E. 374. A. 383. B.
Polemarchus
III, 257. B.
ὁ Κεφάλε II, 327. B. 328. B.
Polus
I, 527. A. III, 267. C.
ὁ Ἀκραγαντῖνος I, 128. A.
Polycletus
I, 328. C.

I, 328. C.
ὁ Ἀργεῖος I, 311. C.
Polydamas (pancratiaſtes)
II, 338. C.
Polygnotus (pictor)
I, 533. A.
ὁ Ἀγλαοφῶντος, I, 532. E.
Polyidus
III, 311. A.
Polyxenus
III, 310. C. 314. C. 360. C.
Prodicus
I, 151. B. 277. E. 305. C. 315. E. 341. A. 384. B. II, 75. E. 96. D. 163. D. 197. D. III, 177. B. 267. B. 366. C. 369. B. 399. A.
ὁ Κεῖος, I, 19. E. 127. E. 314. C. 315. D. II, 600. C. III, 397. C. Inprimis lectionis Κεῖος veritas apparet e III, 282. C.
Protagoras
I, 152. A. B. C. E. 154. B. C. 155. D. 160. C. D. 161. B. D. E. 162. A. C. D. 164. D. E. 165. E. 168. C. 169. D. 170. A. C. E. 171. B. C. E. 172. B. 178. B. E. 179. C. 183. C. 286. C. 309. D. 310. E. 311. E. 335. A. 349. A. 385. E. 386. A. C. 391. C. II, 91. D. E. III, 267. C. 282. D.
ὁ Ἀβδηρίτης, II, 600. C.
περὶ πάλης καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν I, 232. D.
Protarchus
παῖς Καλλίου II, 19. B.
Proteus
I, 15. D. 541. E. II, 381. D.
ὁ Αἰγύπτιος σοφιστής I, 288. B.
Prouerbium
I, 89. C. 183. D. 201. D. 208. B. 209. B. 231. C. 261. B. 285. C. 287. B. 292. E. 298. C. 384. A. 447. A. 494. B. 499. C. 514. E. II, 19. C. 45. D. 48. C. 59. E. 124. B. 164. D. E. 165. A. 167. A. 187. B. 196. D. 207. C. 216. C. 247. E. 300. C. 341. C. 362. D. 408. B. 424. A. 426. E. 435. C. 449. C. 457. B. 492. E. 493. D. 497. D. 701. C. 723. D. 739. C. 751. D. 753. E. 780. C. 818. B. 843. A. 919. B. 968. E. III, 174. B. 195. B. 217. E. 222. B. 240. B. 257. D. 279. C. 301. C. 304. E. 374. A.
Pyrilampes
I, 481. D. 513. B. II, 158. A. Conf. Antiphon.
Pythagoras
II, 600. B.
Pythagorei
II, 530. D.
Pythocles, vid. Phaedrus.
Pythoclides
II, 118. C.
ὁ Κεῖος, I, 316. E.
Pythodorus
III, 126. B. C.
ὁ Ἰσολόχου, II, 119. A.
Rhadamanthys
I, 41. A. 523. E. 524. A. E. 526. B. II, 318. D. 319. D. 320. B. 321. B. 624. B. 948. B. C.
Sappho
III, 235. C.
Scellius, vid. Ariſtocrates.
Sibylla
I, 124. D. III, 244. B.
Σικελικαὶ μοῦσαι, vid. Empedocles.
Siculus quidam
I, 493. A.
Simmias
I, 61. D. 102. B. III, 363. A.
ὁ Θηβαῖος, I, 45. B. 59. C. III, 242. B.
ξένος Θηβαῖος, I, 92. A.
Simonides
I, 316. D. 339. A. E—347. II, 331. D. E. 332. A. B. C. 334. B. E. 335. E. III, 311. A.
Κεῖος, I, 341. B. E. II, 228. C.

Socrates

Socrates
I, 102. B. 143. E. 217. C. 272. C. 341. A. 473. E. 474. A. 521. B. II, 121. A. 153 ſqq. 338. B. III, 126. B. 127. C. 176. C. 215 ſqq. 324. E. 325. B. 358. D.
e tribu Ἀντιοχίδι, I, 32. B.
ὁ Ἀλωπεκῆθεν, I, 495. D.
Eius pater I, 297. E. II, 131. E. 180. D. E. III, 298. B.
mater I, 210. C. II, 131. E.
δαιμόνιον, I, 128. D—130. 151. A. II, 103. A. 105. D. E. 124. C. 496. C. III, 242. B.
Socrates alius
I, 218. B. II, 257. D.
Solon
I, 133. C. 343. A. II, 155. A. 157. E. 188. B. 189. A. 536. D. 599. E. 858. E. III, 20. D. 21. B—E. 108. D. 110. B. 113. A. 209. D. 258. C. 278. C. 285. E. 311. A.
Sophocles
II, 329. B. C. III. 268. C. 269. A.
Sophroniſcus, vid. Socrates.
Speuſippus
III, 314. D. 361. E.
Staſimus ſ. Staſinus
omiſſo eius nomine I, 12. A.
Stephanus (Thucydidis filius)
II, 94. C. III, 378. A.
Steſichorus
II, 586. C. III, 243. A. 319. E.
ὁ Εὐφήμȣ Ἱμεραῖος III, 244. A.
Steſimbrotus
ὁ Θάσιος, I, 530. D.
Stratonicus
III, 387. B.
Terpſion, *Megarenſis*
I, 59. C.
Thales
I, 174. A.
ὁ Μιλήσιος, I, 342. E. II, 600. A. III, 281. C. 311. A.
Thamyras
I, 533. B. II, 620. A. 829. E.
Theaetetus
I, 142. B. 143. E—144. D. 209. C. II, 257. D.
ὁ Εὐφρονίȣ, I, 144. C.
Theages
I, 33. E. 121. C. D. 122. D. II, 496. B.
Theodorus (ſtatuarius)
ὁ Σάμιος, I, 533. A.
Theodorus (orator)
III, 261. C.
Βυζάντιος, III, 266. E.
Theodorus (geometra)
I, 143. B. 145. A. C. 164. E.
Eius ſcripta I, 147. D. 148. D.
Theodotes
III, 318. C. 320. E. 321. B. 348. B. C. E. 349. B—E.
Theodotus
I, 33. E.
Theognis
II, 95. D. E. 630. C.
τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγαρέων, II, 630. A.
Theſpis
II, 321. A.
Theuth
II, 18. B. III, 274. C. D. E.
Thraſymachus, Glauci filius, Sophiſta.
II, 336. B. ſqq. III, 261. C. 266. C. 269. D. 271. A. 406. C. 410. C.
ὁ Χαλκηδόνιος, II, 328. B. III, 267. C.
Thucydides
II, 94. C. D. III, 376. C. 378. A. B.
ὁ Μελησίȣ, τȣ̃ Θȣκυδίδȣ I, 130. A. II, 179. A.
Timaeus
III, 27. A.
ὁ Λοκρὸς, III, 93. A.
τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρίδος, III, 20. A.

Timarchus
I, 129. A.
Tireſias
III, 311. A.
Tiſander
ὁ Ἀφιδναῖος, I, 487. C.
Tiſias
III, 267. A. 273. A. C. 349. C.
Tragici
I, 425. D. II, 318. E. 320. E. 381. D. 522. D. 568. B. III, 309. D.
Trophonius (architectus)
III, 367. C.
Tynnichus ὁ Χαλκιδεὺς
Eius Παίων, I, 534. D.
Tyrtaeus
II, 629. A. B. C. E. 630. B. C. 667. A. 858. E.
Xanthias
II, 94. C. III, 378. A.
Xanthippe
I, 60. A
Xanthippus
I, 328. C. II, 104. B. 235. E.
ὁ Περικλέους, I, 315. A. II. 94. B. III, 377. D.
Xenophanes
I, 242. D.
Zamolxis
II, 156. D. 158. B.
ὁ Θρᾷξ, II, 175. E.
Zeno
I, 216. A. II, 119. A. III, 126. B. 127. B. C. 128. A. B.
Zeuxippus (pictor)
ὁ Ἡρακλεώτης, I, 318. B.
Zeuxis
I, 453. C. D.
Zoroaſtres
ὁ Ὠρομάζου, II, 122. A.
Zotides, vid. Nicoſtratus.

Index eorum, qui a Platone loquentes in dialogis inducuntur, Fabriciano plenior.

Dialogorum illorum nominibus, qui non genuini putantur, aſteriſcus praefixus eſt.

Adimantus *De republ. et in Parmenide*
Agatho *in Conuiuio*
Alcibiades *in Protagora, Alcibiade vtroque, Conuiuio*
Antipho *in Parmenide*
Anytus, Menonis F. *in Menone*
Apollodorus *in Phaedone et Conuiuio*
Ariſtodemus *in Conuiuio*
Ariſtophanes *in Conuiuio*
Athenienſis hoſpes (Plato ipſe, vt nonnullis viſum, diſſentiente Laertio III, 52.) *De legibus et in Epinomide*
* Axiochus *in dialogo cognomine*
Callias *in Protagora*
Callicles *in Gorgia*
Cebes *in Phaedone*
Cephalus *De republ. et in Parmenide*
Chaerephon *in Gorgia et Charmide*
Charmides *in Charmide*
Clinias *in Euthydemo et * Axiocho*
Clinias, Cretenſis, *De Legibus et in Epinomide*
Clitophon *in cognomine dialogo*
Cratylus *in Cratylo*
Critias *in Protagora, Charmide, Timaeo, Critia, * Eryxia*
Crito *in Critone, Phaedone, Euthydemo*
Cteſippus *in Euthydemo et Lyſide*
Demodocus *in Theage et * Demodoco*
Dionyſodorus *in Euthydemo*
Diotima *in Conuiuio*
Echecrates *in Phaedone*
Eleates, hoſpes, (Parmenides, vt viſum quibusdam, diſſentiente Laertio III, 52.) *in Sophiſta*

* Eraſiſtratus

*Eraſiſtratus *in Eryxia*
*Eryxias *in Eryxia*
Eryximachus *in Conuiuio*
Euclides *in Theaeteto*
Eudicus *in Hippia*
Euthydemus *in Euthydemo*
Euthyphron *in Euthyphrone*
Familiaris *in Protagora*
Familiaris Apollodori *in Conuiuio*
Glaucon *De republ. in Parmenide et Conuiuio*
Gorgias *in Gorgia*
Hermocrates *in Timaeo et Critia*
Hermogenes *in Cratylo*
Hipparchus *in Hipparcho*
Hippias *in Protagora et Hippia vtroque*
Hippocrates *in Protagora*
Hippothales *in Lyſide*
Hoſpes *in Politico*
Ion *in Ione*
Laches *in Lachete*
Lyſimachus *in Lachete*
Lyſis *in Lyſide*
Megillus, Lacedaemonius, *De Legibus et in Epinomide*
Meleſias *in Lachete*
Menexenus *in Lyſide et Menexeno*
Menon *in Menone*
Minos *in Minoe*
Nicias *in Lachete*
Parmenides *in Parmenide.* Conf. Eleates.
Pauſanias *in Conuiuio*
Phaedo *in Phaedone*
Phaedrus *in Conuiuio et Phaedro*
Philebus *in Philebo*
Polemarchus *De republ.*
Polus *in Gorgia*
Prodicus *in Protagora*
Protagoras *in Protagora*
Protarchus *in Philebo*
Pythodorus *in Parmenide*
Simmias *in Phaedone*
*Siſyphus *in Siſypho*
Socrates *fere in omnibus, praeter libros de Legibus et Epinomidem*
Socrates minor *in Politico*
Terpſion *in Theaeteto*
Theaetetus *in Theaeteto et Sophiſta*
Theages *in Theage*
Theodorus *in Theaeteto, Sophiſta, Politico*
Traſymachus *De re publica*
Timaeus *in Timaeo et Critia*
Zeno *in Parmenide.*

VII. CODICES MSS. ET EDITIONES PLATONIS

[*Codices mssti*, qui vel plura vel pauciora Platonis opuſcula continent, et in diuerſis cuſtodiuntur bibliothecis, ſunt haud pauci, quos quum fere omnes (paucorum notitiam addere mihi licuit,) cl. *Fiſcherus* in notitia codd. MSS. Platon. praemiſſa editioni Platonis Euthyphronis ſqq. gr. Lipſ. 1783. 8. pag. 176 ſqq. diligenter enumeraſſet, generatim tantum, vt chartae parcam, illos indicabo. Cuius intereſt, ille conſulet Fiſcheri indicem. — Omnia aut plurima Platonis Opera continent codd. II. in bibl. *Vaticana.* — codd. II. cum ſcholiis antiquis, Alcinoi epitoma dogmatum Platonis, Albini Iſagoga aliisque opuſculis, et I. cod. duobus tomis comprehenſa Marſilii Ficini interpretatio lat. in Bibl. *Laurent. medicea.* — 1) Opera quaedam, 2) Platonis dialogi, cum comment. Procli. 3) Dialogi XVIII. de legibus libri XII. Ἐπινομὶς, epiſtolae III. 4) Dialogi XIV. 5) dialogi quidam cum commentariis Hermiae in Phaedrum, et Procli in Parmenidem, 6) dialogi et epiſtolae, in bibl. *Florent.* Benedictinorum. (vid. *Montfaucon* diar. ital. p. 367.) — 1) Opera omnia, 2) dialogi XXXVIIII. 3) omnes dialogi, exceptis libris de rep. de legibus et epiſtolis, 4) dialogi XVIII. cum *Timaeo* Locro, in bibl. *Veneta S. Marci.* — Plures dialogi in bibl. *Veneta* S. Michael. vid. *Mittarelli* Catal. illius bibl. pag. 910. in illa quoque eſt, teſte eodem, Phaedonis verſio Leon. Aretini

latina et Galenus de Hippocratis et Platonis dogmatibus libri ſeptem. — Dialogi in bibl. *Barberina*, Romae. — dialogi cum ſcholiis ineditis, in bibl. *Angelica*, ibid. — opp. cum ſcholiis, in bibl. Caeſenat. — Platonis opp. in Bibl. *Mediol. Ambroſiana.* — dialogi quidam, Proclus et Hermias in Platonem, tres codd. in Bibl. *Neapolitana* S. Ioannis de Carbonaria Auguſtinian. (vid. *Villoiſon.* Anecd. gr. tom. II. pag. 251.) — dialogi fere omnes, praeter libros de legibus in Biblioth. *Scorialenſi.* — 1) dialogi XXVII. 2) dial. XXXV. cum ſchol. margg. 3) dialog. XXXVII. 4. 4) Opera latine, 5) dialogi quidam, 6) dialog. XII. 7) dial. XXVIII. 8) dial. XXI. 9) dial. VII. in bibl. *Pariſina* regia et codicem nr. MDCXLII. illius bibl. qui continet Plat. de republ. lib. X. Sympoſium, de legibus et Definitiones, tum quaedam Xenophontea aliorumque auctorum opuſc. deſcribit editor Bipontin. vol. VII. p. 341 ſq. — dial. XXVIIII. in bibl. *Coiſlin.* nunc *Sangerman.* — Operum pars in bibl. templi cathedr. *Dunelm.* in Britannia. [De cod. Bodlei. bibl. qui Gorgiam continet, vid. Routh. praef. ad Euth. et Gorg. p. IX.] — 1) dialog. XXII. 2) dialog. VIII. et de republ. libri V. priores, 3) dialogi X. cum ſchol. margg. 4) dial. VIII. de rep. libri X. epiſtolae X. Definitiones, et *Timaeus Locrus*, in Bibl. *Vindobon.* vid. *Lambecii* Comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 1—15. pag. 20—22. vbi plures codd. plurium dialogorum vberius recenſentur, variis adnotationibus litterariis adſperſis. — Plures dialogi in bibl. *Auguſtana Vindel.* et in bibl. academica *Tubingenſi*, quos contulit Fiſcher. *Tubing.* codicis V.L. adtulit quasdam edit. Bipont. vid. vol. III. Oper. notit. p. 1. — 1) dialogi XIII. cum Albini Iſagoga, 2) dial. de rep. epiſtolae, et excerpta ex plurimis dialogis, in bibl. *Matritenſi* regia, teſte Iriarto pag. 132. et pag. 138. — Publica *Erlangenſis* Biblioth. ſeruat cod. mst. recentiorem, quem Cyrillus Lucaris, patriarcha Conſtantinop. quondam Ludouico Camerario dono dederat, et in quo ſunt Platonis dialogi, Gorgias, Lyſis et Clitophon. Singulorum et ſeparatim ſcriptorum, tum dialogorum tum ſcholiaſtarum, codd. numerus eſt inſignis, quorum indicem, cui volupe et ſcitu neceſſarium erit, praebebit notitia Fiſcheriana, cui addam, dialogum, *Ion*, reperiri mstum in bibl. *Matritenſi* regia, cod. CXV. pag. 458, nr. 109 pag. 228 ſq. *Definitiones* Plat. et pag. 459. collectionem ſententiarum, quas quidam veteres philoſophi, in his Plato, de deo habuerunt. *Leonardi Aretini* latina Gorgiae verſio msta. in bibl. Dresdenſi. vid. *Goetz.* memorab. illius bibl. vol. II. faſc. III. pag. 249 Platonis libris notas criticas fuiſſe adpoſitas a criticis veteribus, conſtat ex *Diogene Laertio* III. 65 et 66. vbi vide Caſauboni et Menagii notas.

Scholia graeca et commentarios ineditos gr. in opera Platonis, quos Arlenius Henrico Petri, Baſileenſi librario, vna cum Procli, Hermiae, Damaſcii, Olympiodori, Theonis Smyrnaei, commentariis commiſerat, *Hopperus* erat editurus; (vid. praefat. ad gr. Platonis editionem a. 1556.) at ſpes illa euanuit. Nouam tamen ſpem fecit *Ruhnkenius*: is enim ſcholia gr. inedita in Platonem ſe editurum promiſit; quo quidem labore ſibi mire deuinctos reddet omnes Platonis ipſiusque antiquitatis amatores: etiam criticos iuuabit, veterumque commentatorum ope multa loca melius dilucidiusque illuſtrabit. Veterum gr. commentatorum et ſcholiaſtarum multos codd. in bibl. Vindobonenſi adſeruatos recenſet *Lambecius* in Comm. de bibl. Caeſar. Vindob. lib. et vol. VII. a p. 75—123. Idem p. 91. nr. 2. citat *Phil. Labbei* breuem conſpectum graecorum Platonis interpretum. Nondum enim omnes Platonis dialogi ſunt aeque critice ac philologice pertractati, ac in quibusdam a Forſtero, Fiſchero, Gottlebero paucisque aliis factum eſt. Multa loca lucem demum accipient a veteribus commentatoribus. Hinc dubito, num, niſi omnibus dialogis criticorum et philologorum ſtudio legitime

time emendatis et explicitis, et ſcholiis antiquis, ſaltem potioribus publicatis, de meliore, adcurata tutaque Platonici ſyſtematis intelligentia atque interpretatione cogitari poſſit. Praeter ea interpres, qui non tantum in apicibus vocabulorum et V. L. haerere cupit; ſed ſententias quoque omnemque Platonis doctrinam rite explicare ſuſtinet; eum oportet nullis partibus addictum, neque Platoni neque Ariſtoteli vnice fauere; et philoſophia antiquiore, praecipue pythagorica, qualis adhuc fuit Platonis aetate, eſſe probe imbutum.

At progrediar ad enumerationem *editionum.* Prius tamen latine verſa, quam graece promulgata fuerunt *Opera Platonis.* Princeps igitur latine vertit ediditque *Marſilius Ficinus*, ſtudioſiſſimus platonicae ſcholae ac philoſophiae ſectator atque inſtaurator. Fato quodam et ſiderum poſitione ad platonicam philoſophiam reſtituendam eſſe adactum Ficinum, diſputat *Ianus Pannonius* lib. VIII. epiſt. Ficini, tom. I. Operum pag. 899. De inſtitutionibus eius platonicis, antequam Graeca noſſet, compoſitis, p. 955. Is vero, effuſo et immodico aduerſus Platonem ſtudio abreptus, non ſolum magnam in praecipuis Moſis ac Platonis eiusque ſectatorum concordiam videre ſibi viſus eſt; ſed etiam dialogum, Crito inſcriptum, doctrinae chriſtianae fundamentum continere, in praefamine, ipſi praemiſſo, adſeuerauit. Eo inſaniae progreſſus eſt, vt philoſophiam platonicam tamquam ſacram legendam in ſacris inque templis docendam adfirmare haud dubitaret, (vid. eius epiſt. lib. VIII. fol. 153.) et, quum nullam Chriſti aut beatae virginis aut alicuius ſancti imaginem domi coleret, Platonis tamen ſimulacrum in cubiculo haberet, anteque illud dies noctesque ardentem perpetuo ſuſpenderet lampadem. Idem eos, qui eodem ſecum in Platonem ſtudio et amore ferebantur, ſuos in Platone fratres adpellauit. Socius erat academiae platonicae, a Magno Coſmo excitatae et a Laurentio Medice renouatae. Idem cum aliis viris doctis, Platonicae philoſophiae admiratoribus ac ſectatoribus, intererat Platonis anniuerſariis, conuiuio Florentiae celebratis. Sermones, in illis epulis habiti, late recenſentur in prolegomenis, Platonis conuiuio a Marſilio Ficino praemiſſis. vide *Angeli Mariae Bandinii* ſpecimen litteraturae Florentinae ſaeculi XV. etc. tom. II. Florentiae 1751. 8. §. 33. 34. 36. 38. 39. Fabric. tamen in nota mſta notat: „Zen. Acciaiolus praef. ad Theodoreti libros de veritate euangelica ex gentium philoſophia, *Ficinus*, inquit, ſaepius mihi dicere inter loquendum ſolebat, factum prouidentia Florentini praeſulis Antonini, quominus e Platonis lectione, quam inde a pueris ſummopere adamauit, in pernicioſam haereſin prolapſus fuerit. Bonus enim paſtor quum adoleſcentem clericum ſuum nimio plus captum Platonis eloquentia cerneret, non ante paſſus eſt in illius lectione frequentem eſſe, quam quum D. Thomae Aquinatis IV. libris, contra gentes conſcriptis quaſi quodam antipharmaco praemuniret." — Ficinus autem, Coſmi et Chriſtophori Landini conſilio potiſſimum motus, Platonis opera in linguam latinam conuertere ſuſtinuit, et, antequam publicaret laborem, plures viros doctos adhibuit cenſores. vid. ipſius *Ficini* praefationem et *Bandinii* libr. laudat. tom. I. ann. 1748. pag. 150 ſq. De Marſilio Ficino eiusque ſtudio Platonis inſigni et editionibus verſionis latius diſputatum eſt in pluribus libris; inprimis memorandi ſunt:

Commentarius de platonicae philoſophiae poſt renatas litteras apud Italos inſtauratione, ſiue Marſilii Ficini vita, auctore Ioanne Corſio, Patricio Florent. eius familiari et diſcipulo: nunc primum in lucem eruit Ang. Mar. Bandinius, Laurent. bibl. reg. praefectus et moderator, qui adnotationes vberrimas ex ipſius Ficini epiſtolis deſumtas adiecit. Piſis, apud Auguſtin. Pizzorno. 1771. 8. vbi praecipue pag. 15 ſq. 22 ſqq. de eius in Platonem amore et meritis

ac pag. 37. de codd. msſtis verſionis aliorumque Marſilii librorum, qui ad Platonem pertinent, agitur.

I. G. Schelhornii Amoenitates literariae etc. Francof. et Lipſ. 1730. 8. vol. I. inprimis pag. 81—96.

I. P. Niceron in *Nachrichten von den Begebenheiten und Schriften ber. Gelehrten*, ex verſione Baumgartenii germanica, part. V. pag. 311. ex Schelhornio plurima hauſit. Add. *Freytag.* in Adpar. litterario tom. I. pag. 408 ſq. et *Fabricii* bibl. lat. med. et infimae aetatis, edit. Manſi, Patau. 1754. 4. tom. II. pag. 165 ſq.

Quando autem prima interpretationis operum Platonis, fidae quidem, at moleſtae nec omnino perſpicuae, editio lucem adſpexerit, non liquet: Edita ſunt charactere gothico minuto, multis vitiis deprauata primum; (vid. ipſum Ficinum querentem tom. I. Opp. p. 900.) *Platonis opera a Marſilio Ficino latine reddita, commentariisque illuſtrata*, Florentiae per Laurent. Venet. in fol. II. tom. ſine anni nota. Schelhorn. l. c. p. 91. not. ex epiſtola libr. IX. f. 162. coniicit, euulgatam eſſe illam edit. anno circiter 1482. vel 1483. niſi iam circ. ann. 1480. prelo illa exierit. Anno quidem 1479. praefatio exarata videtur. vid. locum apud Bandinium in Specim. litt. Florent. I. p. 151. not. 2. Elegantiorem editionem, magnifico ſumtu formaque regia exprimere iuſſiſſe Laurent. Medicem, celebrat Marſil. Ficinus in litteris, ep. libr. XI. f. 178. lib. X. f. 171. ann. 1491. d. 24. Nou. exaratis. — Alius, quam bibliotheca noſtra poſſidet, eodem anno (1491.) Venetiis in fol. curatae, idem meminit Epp. lib. XI. fol. 177. In aduerſa primi folii parte incipit: *Naldus Nandius Florentin. in huius operis laudem* — (ſequuntur 14. verſus) *Diuus Plato.* In altera ſ. auerſa ſtatim pagina eſt *Prohemium Marſ. Fic. in libr. Platonis,* cum Platonis vita. etc. fol. 46. inſerta eſt *Epitoma Marſilii in Theetetum Platonis de ſcientia.* Libros de republ. excipiunt fol. 241. *Compendium Marſilii Ficini* in *Timeum et ſeptimum de ſubiecto libri.* Epiſtolas denique ſequitur fol. 338. fin. *Marſilii Fic. Platonica theologia de immortalitate animorum.* in calce huius theologiae: *Impreſſum Venetiis per Simonem Richardum de Luero.* XIII. Aug. 1491. fol. conf. quoque *Goetz.* Memor. bibl. Dresd. vol. II. faſc. I. pag. 54. *Braun.* notit. — de libris — in bibl. ad SS. Vdalr. et Afram Auguſt. part. II. p. 21 ſq. — Antea tamen iam dialogum, Axiochum de morte, quem Xenocrati ab illo perperam adſcribi, adnotatum eſt, cum libro de religione chriſtiana et fidei pietate, in 4. ſine l. et anno edidit. Epiſtola quidem praefixa ſcripta eſt Florentiae XXV. Iul. 1477. in alio exemplari, quod cuſtoditur in bibliotheca D. Marci Praedicatorum manu ipſius Ficini epiſtola legitur, exarata Kal. Nou. MCCCCLXXVIII. Florentiae. vid. *Bandinii* not. ad Corſi commentar. l. mem. p. 32. et 33. atque *Manſium* ad Fabricii bibl. lat. med. etc. l. c. Libellus ille de relig. chriſtiana cum dialogo, Xenocrati a Ficino male adſignato, ſaepius recuſus eſt, *Argentinae* per Io. Knoblouch. 1507. 4. (de qua rara edit. vid. *Freytag.* in Adparatu litter. tom. II. p. 1204 ſq.) — Pariſ. 1510. 4. (vid. *Maittaire* A. T. II. p. 207.) — Florentiae 1568. 8. Pariſ. 1578. 8. — cum notis Ludouici Crocii. Bremae 1617. 12. (quae editio in Catal. bibl. Salthen. p. 517. nr. 2604. raris libris adnumeratur,) et ſaepius: tum inter opera Ficini iunctim edita Venet. 1516. Baſil. 1561. et 1576. Pariſ. 1641. fol. II. voll. etc. vide ſupra in vol. II. pag. 694. — In collectione Operum Ficini (exceptis verſionibus Platonis et Plotini, quae in iſtis non continentur,) reperitur quoque illius *Theologia Platonica, de immortalitate videlicet animorum et aeternae ſalutis*, primum Florentiae typis Antonii Miſcomi-

ni

ni deſcripta 1482. fol. rec. Pariſ. 1559. 8. vid. *Bandin.* ad Corſi commentar. pag. 71. et 73. — Inſunt praeter ea in primo volumine collectionis *Marſilii Ficini opuſcula*, de philoſophia platonica; vita Platonis, apologia de moribus Platonis; de Platonicorum contemplationibus; Excerpta ex Proclo in rempubl. Platonis; in II. vol. in Platonem epitome, ſeu argumenta, commentaria, collectanea et adnotationes; Alcinous de doctrina Platonis; Speuſippus de Platonis definitionibus. — Ex latina Ficini verſione prodierunt *Iamblichus* de Myſteriis, *Proclus* de anima et daemone etc. *Porphyrius* de diuinis atque daemonibus; *Theophraſtus* de anima, phantaſia, et intellectu cum Priſciani et Marſilii expoſitione, *Alcinous* — *Speuſippus* — *Pythagorae* aurea verba — *Xenocrates* de morte etc. Venetiis apud Aldum, 1497. fol. et 1516. fol. vid. *Creuennae* Catal. vol. II. p. 23. et 24. in 4. Reliquit quoque commentarium in Philebum de ſummo bono, et verſionem Hermiae in Phaedrum Platonis. vid. *Corſii* commentar. p. 43. *Bandinium* ad Corſium, p. 77. et *Schelhorn.* l. c. p. 107 ſq.

De labore Ficini, aliis editionibus pretioque, quod verſioni ſit ſtatuendum, ita diſſeruit Fabricius, qui editionem Venetam 1491. a me paullo ante curatius deſcriptam, principem fuiſſe, male iudicarat; ſed in nota mſta primam laudat editionem, quam ſuſpicatus eſt prodiiſſe in lucem circa ann. 1485:

Dicitur Ficinus verſionis ſuae primum ſpecimen oſtendiſſe Marco Muſuro, et eius cenſuram rogaſſe. At hic, inſpecto Ficini labore, digitos atramento protinus immerſit, eisque prima Ficinianae verſionis pagina obliterata, demonſtrauit, alia verſione opus eſſe, hanc non niſi vna litura poſſe emendari, vt refert *Menagius* tom. II. Antibailleti pag. 157. zzzz) Itaque Ficinus, denuo rem maiori ſtudio adorſus, illam, quae in omnium manibus verſatur, compoſuit Platonis verſionem, quae poſt primam, ac Venetam, et *Florentinam* aaaaa), Labbeo memoratam editionem, ſaepius lucem vidit cum eiusdem Ficini argumentis. *Bonon.* 1516. *Venet.* 1517. fol. apud Phil. Pincium, et *Pariſiis* in aedibus Aſcenſianis ann. 1518. 1522. 1533. fol. Lugduni, 1550. 12. V. voll. *Baſileae* apud Froben. ex recognitione, [emendatione et ad graec. codicem collatione, aut potius contaminata correctionibus] *Sim. Grynaei* 1532. 1539. 1546. 1551. 1556. fol. Venet. 1556. 1571. Geneu. 1592. 12. tum *Lugduni* bbbbb) ann. [1548.] 1557. apud Antonium Vincentium, in qua editione acceſſere ſex dubii Platonis dialogi e verſione *Sebaſtiani Corradi*, quae ſeparatim viderat lucem *Lugduni* apud Gryphium 1543. 4. Ab eo tempore iterum prodiit Plato, a Ficino verſus, Lugd. 1567. [in bibl. Tigurina: Fiſcher l. c. edit. Lugdun. 1557. citat,

zzzz) Spongiam, atramento plenam primae, paginae induxiſſe, ſcribit *Theodorus Zwingerus* tom. I. theatri vitae humanae p. 136. Pro fabula tamen habet *Bernardus Moneta*, ratus, Muſurum fortaſſe numquam viſum a Ficino, certe hunc nondum veniſſe in Italiam.

aaaaa) Apud Fiſcher. praef. p. 204. ann. 1491. apud Maittarium, (ſed ex Orlandi Origine e Progreſſi della ſtampa etc. pag. 387.) ann. 1492. at *Engel.* in bibl. ſelectiſſima p. 127. refutat poſteriorem et adnotat, in ſuo exemplo, inſcripto: *Platonis opera*, latine per Marſilium Ficinum, *Florentiae per Laurentium Venetum.* fol. nullam prorſus adeſſe notam anni, et impreſſionem videri longe antiquiorem. Eſt vero illa ed. prima, de qua paullo ante vberius diſſeruimus. Auctor catalogi bibl. Salthen. p. 304. confudit quoque duas principes edd. *Harl.*

bbbbb) Hanc editionem ann. 1557. multis recenſet Abbas *Morlierius*, Doctor Sorbonicus, in libro, gallice ann. 1703. edito, Eſſais de literature pour la connoiſſance des livres tom. I. p. 348 ſq. et tom. II. p. 3 ſq. *Fabric.* *Stolle* in Nachricht von den Büchern — in ſeiner Bibl. vol. I. p. 57 ſqq. copioſus de edit. Lugdun. 1548. fol. *Harl.*

tat, 1590. fol. in bibl. Vffenbach. I. pag. 637.] fol. et ex recenſione *Stephani Tremulaei* 1592. 12. tribus voluminibus. In Ficinianis editionibus ſcripta Platonis exhibentur hoc ordine: Hipparchus, Ἐρασταί, Theages, Meno, Alcibiades vterque, Minos, Euthyphro, Parmenides, Philebus, Hippias maior, Lyſis, Theaetetus, Io, Sophiſta, Politicus, [☞] Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Conuiuium, Phaedrus, Apologia Socratis, Crito, Phaedo, Menexenus, De Republica libri X, Timaeus, Critias, de legibus, Epinomis, Epiſtolae XIII. dialogi nothi VI. Axiochus, de iuſto, de virtute an doceri poſſit, Demodocus, Siſyphus et Eryxias. His omnibus ſubiiciuntur ὅροι ſiue definitiones. De Ficini verſione ita *Ioh. Baptiſta Criſpus* de ethnicis philoſophis caute legendis pag. 307. *Iacobus Carpentarius in Platonis verbis exponendis negligenter vni Ficino fidem adhibet, qui potius, quid recte ſentiendum, ex naturae, quam ex Platonis fundamentis vbique oſtendit. Vnde ſaepenumero ab ipſo factum eſt, vt pueriliter admodum ſe ipſum primum, deinde eum plurimos in Platone interpretando deluſerit, ſiue quod pudeat ſui laboris in vno Ethnico interpretando, ſiue quod ita ſentiat fortaſſe D. Thomam interpretatus, qui Ariſtotelis verba raro non ad Eccleſiam vel ad tolerabilem ſenſum trahit. Ludovicus Regius*, qui dialogos quosdam Platonis (Timaeum, Sympoſium etc.) gallice vertit et commentariis illuſtrauit Pariſ. 1559. 4. in praefat. de Ficino loquens, *ce ſeroit temps perdu*, inquit, *de m' areſter à reprendre ce perſonnage en tous les endroits, ou il a fally traduiſant Platon, mais plutot luy convient rendre graces du labeur, qu' il a pris volontairement. — — Le bon Seigneur n' eſtoit gueres expert en grec ny en latin, et à failly infiniment traduiſſant cet auteur, memement en telles difficultez qui dependent de la connoiſſanze de l' antiquité ou de naturel, j' en ay conferay avec Mr. G. Peliſſier Eveque de Montpellier et à Mrſ. Turnebus et Goupil Profeſſeurs du Roy et m' a ſecouru chacun à ſon pouvoir.* Ficini lapſus adnotauit etiam Hetruſcus Timaei et aliorum quorundam dialogorum interpres, *Sebaſtianus Ericius*. *Petri* autem *Nannii* cccc) iudicio, e Ficini quidem traductione vtcunque ſentimus, quid Plato velit, *ſed ita, vt, ſi ipſe Plato legeret, pro ſuis non agnoſceret. Vbi enim in latinis Heroica illa vis et ſubtilitas grandiloqua, vbi illa beata nec tamen otioſa verborum luxuries?* [☞] *Fabric.* adde *Brucker.* in hiſt. doctrinae phil. de ideis p. 33 ſq. *Harl.*

Princeps editio *graeca* eſt Aldina: *Omnia Platonis opera*, in calce: *Venetiis in aedibus Aldi et Andreae Soceri*, menſe Septembri. 1513. fol. I. II. tom.

Praefixa eſt Aldi ad Leonem X. ſupplicatio pro bonis litteris amplificandis. In hac, quantum ipſe ſtudium ad libros emendate excudendos poſuerit, pluribus refert, atque inter alia de praeſenti ſua Platonis editione haec ſcribit: *Etſi opere in magno fas eſt, obrepere ſomnum, (non enim vnius diei hic labor eſt noſter; ſed multorum annorum, atque interim nec mora nec requies,) ſic tamen doleo, vt, ſi poſſem, mutarem ſingula errata nummo aureo.* Vſus eſt Manutius in edendo Platone opera et diligentia *Muſuri* Cretenſis ddddd), qui Platonem ſumma

ccccc) Vide *Gaddium* tom. II. de ſcriptoribus non eccleſiaſticis pag. 144.

ddddd) Conf. *Andreae Aſulani* praefat. ad Pauſaniam edit. 1516. *Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. litterarumque humaniorum inſtaurator. Londini 1742. 8. pag. 294 ſqq. et de edit. Platonis p. 301. et *Boerner* de doctis hominibus graecis gr. litterarum in Italia inſtauratoribus p. 219 — 232.

ſumma cum cura fideque recognouit ad antiquiſſima ſcripta exemplaria. Παλαιὰ καὶ ἀξιόπιστα ἀντίγραφα vocat ea Manutius ad calcem ipſorum dialogorum. Horum corpori praemiſſum eſt elegans Muſuri carmen elegiacum in laudem Platonis, quod ita probatum eſt Leoni, pontifici, vt ab eo non aliam, vt creditur, ob cauſſam archiepiſcopus Epidaurenſis crearetur. vid. *Dan. Heinſii* praefat. ad peplum epigrammatum graecorum et *Voſſium* de poetis graecis, pag. 84. *Muſuri* carm. gr. in Platon. ſeorſim edidit gr. et lat. *Phil. Munkerus* cum verſione ſua proſaica, calci ſubiecta, et metaphraſi latina Zenobii Acciajoli. Amſtel. 1676. 4. eeee) Idem *Munkerus* in epiſt. ad Heinſium tom. V. Syllog. epiſt. Burmann. pag. 424 ſq. de raritate exemplarium Platonis Aldinorum diſſerit. — In bibl. Thom. Fritſchii, librarii Lipſienſ. fuit exemplar edit. Aldinae cum notis msst. Conr. Horneii. Comprehendit vero illa editio praeter dialogos ſecundum Thraſylli tetralogias, ſeptem quoque ſpurios, in his Axiochum, item Definitiones, atque tredecim epiſtolas. conf. *Fiſcheri* praef. ad quatuor Platonis dialogos, edit. primae, repet. in edit. III. pag. 14 ſqq. vbi de editionibus Plat. ſobrie atque diligenter diſputatur. add. *Goetzii* Memorab. bibl. Dresdenſis, vol. II. faſc. I. pag. 49 ſqq. vbi plures Platonis editiones recenſentur, *Maittaire* A. T. II. pag. 245. In bibl. Medicea eſt exemplar in membrana impreſſum.

Ex Aldino exemplo fere dimanauit editio praeſtans et admodum rara nitidaque, inſcripta:

Ἅπαντα Πλάτωνος — *Platonis omnia opera cum commentariis Procli in Timaeum et Politica, theſauro veteris philoſophiae maximo.* Προστέθειται — — *Adiectus etiam eſt in Platonis omnia, ſententiarum et verborum memorabilium index. Baſileae apud Ioan. Valderum,* menſe Martio, ann. M. D. XXXIIII. (1534.) fol. gr. II. tom. Alter tomus hanc peculiarem habet inſcriptionem: Εἰς τὸν τοῦ Πλάτωνος Τιμαῖον — — — *In Platonis Timaeon commentariorum Procli libri quinque, totius veteris philoſophiae theſaurus, et in eiusdem Politicen difficiliorum quaeſtionum omnium enarratio. opus excellens.*

Haec editio, cui praefuit *Io. Oporinus,* (vt teſtatur Grynaeus in epiſtola ad Io. Morum nuncupatoria, et illum adhuc iuuenem impulit ad libros Platonis recognoſcendos atque caſtigandos,) praeſtat Aldinae. Nam et textus verba ſunt multis in locis egregie emendata, multaque, nec tamen omnia, Aldini exempli vitia ſublata, (quamquam interdum etiam loci ſani integrique ſunt corrupti nimio corrigendi ſtudio,) et noua acceſſerunt ornamenta. Praefixa enim ſunt in meo quidem exemplo, Platonis vita ex Diogene Laertio, Muſuri carmen gr. et duo indices graeci, alter verborum ac ſententiarum, alter paroemiarum: ſubiecti autem Procli commentarii, quos Grynaeus in bibliothecis Oxonienſibus repererat, atque deſcripſerat adiutus facilitate et humanitate *Io. Claimundi.* add. *Maittaire* A. T. indic. ſ. tom. V. part. II. pag. 150.

Ex hac ducta eſt editio III. cura potiſſimum Arnoldi Arlenii, qui codd. msst. in Italia contulit cum exemplo Valderiano, et *Marci Hopperi* multis quidem, immo, ſi verbis Hopperi

eeee) Egregium, publica omnium commendatione, cum antiquis elegantia, nitore, acumine, grauitate comparandum dicitur a *Nic. Comneno* Papadopoli hiſt. gymnaſii Patauini p. 295. vbi et epigrammata eius, et praefationem in Etymologicum M. celebrat. Obiit Romae 1517. tumuloque inſcriptum hoc diſtichon:

Muſuri manſure parum, properata tuliſti
Praemia: namque cito tradita, rapta cito.

Fabric. in nota msta.

peri in praefatione fides eſſet habenda, infinitis locis emendata, quae tamen magnum pecca-torum numerum cum exemplo Valderiano habet communem, et caret Procli commentariis.

Platonis omnia Opera, ex vetuſtiſſimorum exemplarium collatione, multo nunc quam antea emendatiora, (graece,) *Praeter ea in Platonis omnia ſententiarum et verborum memorabilium index. Baſileae* per Henricum Petri ann. 1556. fol.

Vid. *Fiſcher.* l. c. qui Hopperi praefationem ſ. epiſtolam ad Baſil. Amerbachium recudi fecit ad calcem Cornarii Eclogarum vna cum Aldi et Grynaei praefationibus ad Platonem, et *Goetz.* in Mem. Bibl. Dresd. l. m. pag. 51. Acceſſerunt tamen illi editioni Diuini Platonis elogium ex libro quinto C. Mylaei hiſtoriae de rerum vniuerſitate, qui eſt de claris et eruditis viris, exemtum, et Marci Muſuri carmen gr. cum latina Zenobii Acciaioli interpretatione.

Nouum lumen adfuderunt Platonis libris *Ianus Cornarius*, medicus, graece doctiſſimus, defunctus 1558, et *Henricus Stephanus.* Prior latine vertit et illuſtrauit Platonis opera. Primum vero edidit librum

De conuiuiis. item de amoris praeſtantia et de Platonis et Xenophontis diſſenſione. *Platonis et Xenophontis Sympoſia.* Baſil. apud Oporin. 1548. 8. tum

Platonis dialogos IV. cum praefatione Iani Cornarii, Baſil. ex offic. Froben. 1549. 8. (teſte catalogo bibliothecae Ludewigianae, part. IV. pag. 1306. nr. 10975.) — Poſt eius obitum comparuerunt:

Platonis Athenienſis, philoſophi ſummi ac penitus diuini, Opera per Ianum Cornarium, medicum phyſicum latina lingua conſcripta. Eiusdem Eclogae decem, additis Ficini argumentis et commentariis. Baſil. ex typographia Froben. 1561. fol.

Cura et cum praefatione Achatis Cornarii, filii, medici quondam Crucenacenſis. Verſio illa ordinem tetralogiarum ſequitur, at, quamuis ab Hieronymo Mercuriali de arte gymnaſt. IV. cap. 10. pag. 217. edit. Iuntae aliisque laudata ſit, tamen Ficinianae haud derogavit: et hodie rarioribus libris adnumeratur. Seorſum vero editae ſunt

Iani Cornarii Eclogae in dialogos Platonis omnes, nunc primum ſeparatim editae cura Io. Fr. d. Fiſcheri. Acceſſerunt praefationes Aldi Manutii, Simonis Grynaei Marcique Hopperi, editioni dialogorum Platonis Venetae et Baſileenſi vtrique praemiſſae. Lipſiae, apud Schwikert. 1771. 8.

Cornarius, et ingenii felicitate adiutus et codice Haſſiſteniano editionibusque, Aldina et vtraque Baſileenſi, vſus, permulta loca luxata corruptaque egregie ſanauit, partim obſcura perite illuſtrauit. De cod. Haſſiſten. vid. Fiſcheri praefat. ad Cornarii eclogas et in notitia codd. Plat. l. c. pag. 201 ſq.

Fabricius memorarat *Pompeii Gariglian*i verſionem quorumdam dialogorum Platon. ſibi numquam viſam. Enimuero, adnotante editore Platonis Bipontino, vol. I. pag. 88 ſq. Garigliauus nullam confecit Platonis interpretationem latinam, ſed, teſte eius aequali, *Iano Nicio Erythraeo* Pinacoth. pag. 69. edit. Lipſ. 1712. librum edidit latine ſcriptum, *quo aliquot Platonis dialogos interpretatione ſua illuſtrare* conatur; ſed tanta rerum verborumque obſcuritate, vt non tam lucem Platoni adferre, quam tenebras obducere voluiſſe videatur.

Nouam

Nouam textus recenſionem, quam deinde omnes dialogorum Platonis editores ſunt ſequuti, conſtituit, Cornarii quidem opibus atque correctionibus fraudulenter vſus, et nitidam, eamque hodie raram, et a mendis valde purgatam editionem ſumma diligentia curauit *Henricus Stephanus.*

Platonis Opera, quae extant omnia. Ex noua Io. Serrani interpretatione, perpetuis eiusdem notis illuſtrata: quibus et methodus et doctrinae ſumma breuiter et perſpicue indicatur. Eiusdem annotationes in quosdam ſuae illius interpretationis locos. Henr. Stephani de quorundam locorum interpretatione iudicium et multorum contextus graeci emendatio. gr. et lat. Excudebat H. Stephanus. 1578. III. vol. fol.

Aldinum textum praetulit illi, quem Baſileenſium editionum curatores concinnarunt: praeterea contulit lectiones, quas vel Ficinus ſequutus videtur, vel Arlenius reperit et Hopperius in edit. Baſil. II. recepit, vel Cornarius in Eclogis protulit. Nam codd. ad quos prouocat Stephanus, non fuerunt manu exarati, ſed ii, quos adhibuerant Arlenius atque Cornarius. Atque illis ſubſidiis ſuisque infinitis graecae linguae copiis ingeniique fertilitate inſtructus textum emendatum et editionem adhuc praeſtantem curauit. At pleraſque, quas adtulit coniecturas, eſſe alienas, et e verſione Ficini, aut Hopperii, Cornarii aliorumque penu depromtas, nomine auctoris celato, cl. *Fiſcherus* in praefatione pag. 18 ſqq. vbi quoque praeclaras huius editionis dotes celebrat et alibi acriter lateque monſtrauit; Stephanum tamen excuſauit editor Bipontinus. conf. *Richard Simon* in Noüvelle Bibl. choiſie, tom. I. pag. 360. Ceterum de hac editione *Fabricius* ea, quae ſequuntur, ſcripſerat:

Diſtribuit *Serranus* [ffff]) ſcripta Platonis in Syzygias ſex, quarum primam, ſecundam et tertiam *primum Volumen* complectitur. In *prima Syzygia*, quae cum prima Thraſylli tetralogia conuenit, occurrunt, qui ad Socraticae doctrinae defenſionem ſpectant, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito et Phaedo. In *ſecunda* Syzygia dialogi Iſagogici in vniuerſam philoſophiam, qui vel de vera philoſophia agunt, Theages, Eraſtae, Theaetetus: vel oppugnant ſophiſticam, Sophiſta, Euthydemus, Protagoras et Hippias minor. In *tertia* dialogi λογικοὶ, Cratylus, Gorgias, et Io. *Volumen ſecundum* complectitur *Syzygiam quartam*, ſiue Dialogos Platonis ethicos generales, Philebum, Menonem, Alcibiadem primum: ethicosque ſpeciales, Alcibiadem ſecundum, Charmidem, Lyſidem et Hipparchum: tum politicos, Menexenum, Politicum, Minoem, libros de Rep. ac de legibus et Epinomidem. *Volumen tertium* complectitur *Syzygiam quintam*, in qua dialogi phyſici ac metaphyſici ſiue theologici, Timaeus, Critias, Parmenides, Sympoſium, Phaedrus et Hippias maior. Denique *Syzygiam ſextam*, in qua epiſtolae XIII. et dialogi nothi, (quibus immerito accenſetur Clitipho,) et definitiones. *Leone Allatio* iudice p. 119. de ſcriptis Socratis, *iure merito plerique hac noſtra tempeſtate viri ingenui et docti ad Ficini interpretationem, tamquam fideliorem, ad Serrani, tamquam elegantiorem confugiunt.* De eadem Serrani verſione, quam *H. Stephanus* in nonnullis caſtigauit, *Caſaubonus* item ſuis ad Theophraſtum notis, *Tanaquil Faber* lib. I. Epiſt. 40, ita illuſtris *Huetius* de claris interpretibus p. 280. *Sententiis contentus verba deſpexit, fidelem absque eo et perſpicuam, quam pollicetur, conuerſionem praeſti-*

ffff) De hoc *Serrano* videndae additiones ad Epiſtolas Petri Baelii, editas gallice ann. 1714. 8. et de hac Platonis editione Serraniana Rich. Simon. bibl. ſelecta tom. I. cap. vlt.

turus. *Claudius Fleurius* diſſ. de Platone p. 289. *I'ay appris, non ſans quelque ſurpriſe, que ce Iean Serranus dont le Platon eſt ſi eſtimé, (ſoit à cauſe de Henri Eſtienne, qui l'a imprimé, [?] ſoit par quelque autre raiſon.) eſt le meme Iean de Serres, qui à écrit l'Hiſtoire de France ſous le titre d'inventaire. Ie ne connois point d'auteur, a qui il ait mieux reuſſi de degviſer ſon nom. — — Sa traduction eſt plus latine, que celle de Ficin, mais elle n'eſt pas ſi fidelle. Il abandonne la plus part des allegories et des myſteres de Marſile, en retenant ſeulement quelques unes au beſoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas.* — — Reprehendit deinde Serranum *Fleurius,* quod ordinem librorum immutauerit, et analyſi ſcholaſtica deformauerit ſcripta Platonis; hanc tamen ipſe mox non diffitetur vtilem lectoribus eſſe, quod facile per ſe quilibet aequus iudex aeſtimabit. *Fabric.*

Imperitia atque negligentia *Serrani* a multis aliis, quos Fiſcher. pag. 19. praefat. not. *y.* commemorat, eſt notata. Inprimis *Küſterus* in epiſtola ad Fabricium noſtrum, (in huius vita, a Reimaro conſcripta p. 284 — 291.) monet et multis exemplis, ex Phaedone tantum Platonis ſumtis, oſtendit, Serranum plures errores in verſione ſua commiſiſſe, quam Ficinum; idemque ipſe loca docte interpretatur atque illuſtrat. adde *Iac. Brucker.* in hiſt. philoſophiae crit. tom. I. cap. XII. de Plat. edd. p. 659. qui, *Serranus,* inquit, *quum Platonem non ſatis intelligeret, ſententiam magis ſuam, quam Platonis expreſſit, eiusque verba contemſit, et analyſi ſcholaſtica peregrinam Platoni faciem induxit:* et *Baillet* Jugemens des Savans tom. II. nr. 868. p. 405. edit. Amſterd. 1725. 4. nec non *Niceron* in vitis eruditorum, tom. V. pag. 65 ſqq. verſ. germanicae Baumgarten. Halae, 1751. 8.

Τȣ̃ θείȣ Πλάτωνος ἅπαντα σωζόμενα. *Diuini Platonis opera omnia, quae exſtant. Marcilio Ficino interprete. Graecus contextus quam diligentiſſime cum emendatioribus exemplaribus collatus eſt: latina interpretatio a quam plurimis ſuperiorum editionum mendis expurgata. Argumentis perpetuis et commentariis quibusdam eiusdem Marſilii Ficini, iisque nunc multo emendatius, quam antehac, editis, totum opus explanatum eſt atque illuſtratum. Quae cur in calcem operis translata ſint, et quid pro hac traiectione repoſitum ſit, ex epiſtola ad lectorem patet. Vita Platonis a Diogene Laertio copioſiſſime deſcripta: item pereruditum Timaei Locri opuſculum, (quo latina exemplaria carebant.) aliaque plurima non contemnenda, huic editioni acceſſerunt. Adiectus eſt index rerum omnium locupletiſſimus.* Lugduni apud Guillelmum Laemarium, 1590. fol. gr. et lat.

Editor, qui, quae ſint exemplaria illa emendatiora, aut quis editioni praefuerit, non memorat, ſed conſilio If. Caſauboni vſus videtur, Stephanianam lectionem ſequitur, ordinem vero ſcriptorum Ficinianum retinet. Verſio ſpuriorum librorum latina habet auctores, anonymum quemdam, Rodolph. Agricolam et Sebaſt. Corradum. *Io. Fabricius* in hiſtoria bibl. ſuae tom. III. pag. 189 — 200. copioſiſſime deſcribit hanc editionem, quam (bonam, et praeſtantem hodieque raram,) nec non Wechelianam, male cenſet, longe praeferendas eſſe Stephanianae. (idem iudicat *Montfaucon* in anonymi Voyage literaire p. 60.) Recenſet Io. Fabric. ſingulorum dialogorum argumenta, Ficinum in ſummis et noſtrum Fabricium ſequutus: tum de Platone et Marſilio Ficino quaedam adnotat.

Platonis Opera omnia — (vti in priore editione,) Francof. apud Claudium Marnium et heredes Io. Aubrii. 1602. fol.

Ex Stephaniana aut Lugdunenſi editione ducta eſt haec Francofurt.

Poſt

Poſt longum temporis interuallum hoc, quo viuimus, demum ſaeculo exeunte, omnium Platonis operum editionem, addenda claue Platonica, molitus eſt et pollicitus cel. *Fiſcherus*, Rector ſcholae Thomanae Lipſienſis et Profeſſor vniuerſitatis, (vid. praefat. eius ad editionem I. tetralogiae primam:) ſed hucusque aliquot tantum dialogos, vt poſtea videbimus, cura ſua politos atque illuſtratos, praelo exire iuſſit. Medio, quod degimus, ſaeculo, bis promiſſae fuerunt nouae Platonis Opp. editiones: 1) a typographis Glasgou. Robert et Andrea Foulis, 2) a *Thoma Blackwell*, qui in peculiari epiſtola Londini 1751. nouam recenſionem et editionem, ſuperioribus emendatiorem, pollicitus eſt, (vid. *Windheim* philoſoph. Biblioth. vol. V. p. 469—473.) Sed neutra, quantum equidem ſcio, lucem adſpexit. [A *Iac. Moore* novam edit. Opp. Plat. eſſe promiſſam traditur in ephem. Götting. 1753. p. 103 ſq. In iisdem 1771. p. 1164. memorantur Specimina editionis cum Scholiis graecis ed. *Ang. Mar. Bandini.*]

Tandem viri docti Bipontini *Croll* et *Exter* nouam omnium Platonis operum editionem eamque vtilem et adcuratam, praemiſſis vita et notitia illius ſcriptorum atque editionum litteraria, mihi quoque fructuoſa, item ſubiunctis variis lectionibus et coniecturis virorum doctorum curarunt:

Πλατων. *Platonis philoſophi quae exſtant. Graece ad editionem Henr. Stephani accurate expreſſa. cum Marſilii Ficini interpretatione. Accedit varietas lectionis ſtudiis ſocietatis Bipontinae.* vol. I—XI. Biponti, ex typographia Societatis. 1781—1787. mai. 8. addito ſeparato tomo: *Dialogorum Platonis argumenta expoſita et illuſtrata a Diet. Tiedemanno*, philoſ. Profeſſore in academia Marburgenſi. 1786.

Dialogi Platonis plures vel iunctim, vel ſeparatim formulis typographicis ſunt deſcripti: primum memorabo edd. in quibus *plures dialogi coniunctim* excuſi reperiuntur.

Plat. Minos, de legibus libri 12. et *Epinomis:* ad calcem libri; venundantur *Louanii* a Barthol. Grauio ex officina Rutgeri Reſcii, prid. Cal. April. 1531. 4. vid. edit. Bipont. vol. I. p. 91. et vol. XI. p. 11. *Maittaire* A. T. II. p. 753. eſt quoque in bibl. cl. Schwarzii, Altorfini Profeſſoris.

Io. Sturmius edidit primum ſeparatim *Apologiam Socratis*, Argentor. 1540. 4. *Critonem*, 1540. 4. et *Gorgiam*, ita vt cum prioribus communi titulo iungeretur, 1541. 4. acceſſit *Cratylus* 1541. 4. apud Wendel. Rihelium.

De moribus philoſophorum ex Platone. gr. et lat. Baſil. 1552. 8.

Hipparchus, *Amatores et Theages*, gr. Pariſ. per Chriſt. Wechel. 1549. 4.

Singuli peculiari inſcriptione, Σωκράτȣς τȣ̃ συμποσίȣ ἐρωτικὸς λόγος, tum Πολιτειῶν ἢ περὶ δικαίȣ λόγος α΄, — λόγος ἕκτος, — λόγος ζ΄. graece — apud Guil. Morel. Pariſ. 1551. 4. *Maittaire* A. T. indic. p. 153.

Eutyphro, *Amatores*, *Hipparchus*, gr. et lat. *Legum ſecundus*, gr. Pariſ. apud Guil. Morel. Pariſ. 1560. 4.

Platonis de rebus diuinis dialogi ſelecti, (n. Apologia Socratis, Crito, Phaedo, liber X legum, Alcibiades II.) gr. et cum verſione Ficini latina: cura *Io. Northi*, Cantabrig. 1673. 8. (1683. in bibl. Burmanni II. p. 160.) Northus textum diuiſit in ſectiunculas, in quo eum ſequuti ſunt Forſter et Fiſcherus: ſed textus, ad exemplum Stephanianum deſcriptus, innumeris operarum vitiis eſt deturpatus. vid. *Fr. Ben. Carpzou.* epiſt. ad Nic. Heinſium in Sylloge

epp. Burmann. tom. V. p. 321. — Iidem, teſte quidem catal. bibl. Erneſtinae, ibidem repetiti ſunt, 1687. 8.

Τȣ̃ θείȣ Πλάτωνος διάλογοι ἕξ. *Sechs auserleſene Geſpräche Platons, griechiſch und deutſch, nebſt des Herrn Dacier Vorrede und Anmerkungen, herausgegeben durch Io. Samuel Müller*, des Hamburgiſchen Iohannei Rector. Hamburg. 1736. 4.

Sunt Alcibiades I. Laches, Protagoras, Theages, Alcibiades II. Eraſtae ſ. Amatores.

Πλάτωνος — *Platonis dialogi V.* (n. Amatores, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton et Phaedon.) *Recenſuit, notisque illuſtrauit Nathan. Forſter*, A. M. C. C. C. ſocius. Oxonii ex typogr. Clarendoniano. gr. et lat. 1745. mai. 8. — repet. ibid. 1752. 8. et 1765. 8. [1772.]

Ficinianam verſionem latinam plurimis locis immutauit. Graecus textus eſt is, quem Stephanus conſtituit. In notis non ſolum Stephanianas et aliorum coniecturas ac lectiones, in his eas locorum, quos Euſebius, Stobaeus, Iamblichus, Theodoretus et Cyrillus Alexandrinus citarunt; ſed et ſuas et *Zachar. Mudge* emendationes atque interpretationes, in quibus etiam Platonis ſententias atque opiniones explicuit docte, tum e cod. Bodleiano quaedam Olympiodori ſcholia praebuit. In Actis erudit. Lipſ. ann. 1749. menſ. Ian. pag. 20 ſq. cenſor illius editionis emendationum ſuarum ſpicilegium dedit.

Platonis dialogi tres, (n. duo Alcibiades et Hipparchus,) opera et ſtudio *Guil. Ettwal.* Oxon. 1771. 8. mai.

Cel. *Fiſcherus* de Platone bene mereri coepit prima quorumdam dialogorum editione, inſcripta:

Platonis dialogi quatuor, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito, Phaedo, graece, e recenſione Henr. Stephani, varietate lectionis, animaduerſionibusque criticis breuibus illuſtrati ab Io. Frid. Fiſchero. Lipſiae, 1760. 8.

In praefatione intelligenter diſſeruit de exemplaribus Platonis editis, quae ſollerter contulit eorumque V. L. enotauit. — Poſtea maiore ſtudio curaque adhibita iterum acceſſit ad emendandos illuſtrandosque eosdem dialogos, pluribus collatis exemplaribus, ac libris veterum, qui excerpſerant ex illis dialogis locos, et obſeruationibus recentiorum criticorum, quae altera multo locupletior, variisque acceſſionibus auctior editio prodiit *Lipſiae*, 1770. 8.

Tertium idem eosdem dialogos edidit, *ad fidem codd. MSS. Tubing. Auguſt. aliorumque et librorum editorum veterum recenſuit, emendauit, explicauit I. Fr. Fiſcherus*, ibid. 1783. mai. 8.

Haec eſt editio, ad cuius opes collectas ornamentaque adiecta, ſaepe prouocauimus. Noua eſt recenſio e codd. potiſſimum, in fronte libri nominatis, aliisque veteribus recentioribusque editionibus, e quibus omnes V. L. ſunt excerptae, et ex recentiorum animaduerſionibus facta; notae doctae, quae ſunt criticae et grammaticae, interdum antiquariae, incredibili ſedulitate diligentiaque adhibita, nimium quantum auctae comparent. Praemiſſa ſunt varii generis prolegomena: praefationes ad ſuperiores Fiſcher. editiones, vita Socratis, et Platonis auctore Diogene Laertio cum notis criticis; Heſychii Mileſii vita Platonis; Alcinoi iſagoge in dogmata philoſophi; Albini iſagoge in dialogos; Excerpta ex Athenaeo XI. 15. Exc. ex Sam. Petiti miſcellan. lib. IIII. cap. 2. de ordine librorum Platonis; de Platone caput e Fabri-

cii

cii Bibl. Gr. noſtrum; elenchus codd. mſſt. Platonis eiusque interpretum ex Montfaucon. bibl. codd. MSS. cum adnotatt. Fiſcheri, adiuncto auctario; ſupplementa elenchi Fabriciani editionum Platonis; denique ſententiae et iudicia auctorum quorumdam veterum de Platone eiusque oratione et libris. In calce ſunt adiecta Olympiodori ſcholia in Phaedonem, ſcholia quaedam gr. in IV. dialogos e codd. bibliothecae Laurent. excerpta atque edita ab Ang. Maria Bandino, Küſteri litt. ad Fabricium, in huius vita pag. 284. Fiſcheri programma ſiue defenſio locorum quorumdam Platonicorum ab emendandi libidine Henr. Stephani aliorumque, denique tres indices. conf. ephemer. litter. Götting. ann. 1784. p. 962 ſq.

Idem vir doctiſſimus, graecarumque litterarum callentiſſimus emiſit ſeparatim alios dialogos:

Platonis dialogi duo, Cratylus et Theaetetus, graece e recenſione H. Stephani, varietate lectionis, animaduerſionibus criticis breuibus illuſtrati ab Io. Frid. Fiſchero. Lipſiae, 1770. 8.

Platonis dialogi tres, Sophiſta, Politicus, Parmenides. gr. e recenſione H. Stephani, animaduerſſ. crit. illuſtrati ab Io. Frid. Fiſchero. Lipſiae, 1774. 8.

In praef. ad hanc edit. aeque ac ſuperiorem de ſuo conſilio et ratione in edendis illuſtrandisque dialogis, de editoribus antecedentibus, praecipue Stephano, in quem fere iniquus videtur, et quem cum Valckenario (in diſſ. de ſcholiis in Homerum ineditis p. 117.) inuidum dixit alienae virtutis obtrectatorem, de ſubſidiis, quae habuit, aliisque rebus diſſeruit. Iam vti coepit excerptis codicis et ſcholiaſtae Auguſtani.

Platonis drey Dialogen, Protagoras, Ion und Theages. Griechiſch, mit kritiſchen und erklärenden Anmerkungen herausgegeben von Frid. Aug. Wolf, nebſt einer Abhandlung des Abbts Arnaud über den Ion. Nordhuſae, 1782. 8. [Haec ed. nunciata quidem eſt in Catal. nundin. Lipſ. eius anni, ſed, quantum ſcimus, non prodiit. *Beck.*]

Platonis Euthydemus et Gorgias. Recenſuit, vertit, notasque ſuas adiecit Martinus Joſephus Routh, A. M. Collegii D. Mariae Magdal. ſocius. Oxon. e prelo Clarendon. 1784. 8. mai.

In contextu retinuit Stephan. recenſionem, nec quid mutauit, niſi quod in ſuperioribus edd. melius fuit animaduerſum, et Stephanus perperam exſulare iuſſit. Vſus tamen eſt Routh codice Oxon. atque Pariſienſi, et notis ſcriptis defuncti Thomae Waldgrauii. Olympiodori praefationem ad ſua ſcholia [e cod. Pariſ.] tantum nanciſci potuit, et typis exprimendam curavit: ipſa illius in Gorgiam ſcholia nuſpiam [in Anglia] licuit inuenire. In notis, fini adiectis, omnem dedit criticum adparatum, addito iudicio, verba et res philoſophi explicuit, nouamque confecit verſionem latinam. conf. ephemer. litter. Gotting. ann. 1786. part. 128. p. 1277 ſq.

Platonis dialogi IV. Meno, Crito, Alcibiades vterque. cum animaduerſionibus Gedike, Gottleber, Schneider, pluriumque editorum. Curauit Bieſter. Berol. 1780. m. 8. — rec. emendatius et auctius, textu quoque hinc inde immutato, accentibus graecis, qui in priore editione omittebantur, atque excurſu quodam et indice additis, ibid. 1790. m. 8. — Eosdem quatuor dialogos germanice vertit *Fried. Gedike,* Berol. 1780. 8. Noua ratione dialogum Menonem explicuit cl. *I. I. Engel* in *Verſuch einer Methode, die Vernunftlehre aus Platoniſchen Dialogen zu entwickeln.* Berol. 1780. 8.

Antequam

Antequam editiones ſingulorum dialogorum enarrem, paucis commemorabo *verſiones* omnium vel plurium opuſculorum Platonis. Num vero Platonis dialogi ita transferri poſſint in aliam linguam, vt Plato graecus in verſione agnoſcatur, valde dubium videtur. Nam color ille poeticus vmbraque, compoſitio illa vocabulorum rerumque et dictio venuſta leuisque, harmonia illa, muſicam fere aequiparans, ſyllabarum et verborum exquiſita, quae ſenſibus tantum capi poteſt, illa elegantia particularum ac tropica dicendi ratio, vbertas orationis ſine loquacitate, et breuitas ſine obſcuritate, quae praecipuae ſunt dialogorum platonicorum virtutes, pari ornatu, vi, dignitate ſenſuque vix in verſione vlla exprimi, reddi atque compenſari poſſunt. — De *latinis* Ficini et Cornarii, de *gallicis* Dacierii ac Grou ſupra iam diſſerui. — Platonis dialogos latine verſos a *Pallante Strozzi*, Florentino, qui A. C. 1462. aet. 90. obiit, teſtatur *Iulius Negri* ſiue *Niger*, Ferrarienſis, S. I. in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum p. 443. — *Claud. Franciſc. Fraguierius* latinam verſionem elegantiorem Platonis meditatus, morbo interpellante conſilium deſeruit. vide *Ioſ. Oliuetum* in eius elogio, quod carminibus, Pariſ. 1729. 12. editis, praefixit, pag. 11 ſqq. Bibl. françoiſe tom. 14. pag. 84.

Ludou. Regius quosdam dialogos, vt Timaeum, Sympoſium etc. gallice vertit, Pariſ. 1559. 4. Phaedonem — in calce, *Lutetiae Pariſ.* M.D.LII. (1552.) prid. Calend. Ianuar. (vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 624.) tum de republ. Phaedon. et Phaedrum iunctim cuius libri haec eſt inſcriptio:

La Republique de Platon, Diuiſee en dix liures, ou Dialogues, traduicte de Grec en François, et enrichie de commentaires par Loys le Roy. Plus, quelques autres traictez Platoniques de la traduction du meſme interprete, touchant l'immortalité de l'Ame, pour l'eſclarciſſement du X liure de la dicte Rep. Le tout reueu et conferé auec l'original Grec par Fed. Morel, Lecteur et interprete du Roy etc. à Paris 1600. fol. — Totum Platonem *Stephanus Doletus*, (qui Hipparch. et Axiochum gallice edidit Lugd. 1544. 12.) pollicitus eſt. vid. Bibl. Cruciman. et Annales Maittarii typograph. tom. III. pag. 85 ſq.

Anglica quaedam ex verſione Dacierii gallica profecta, et ad textum graecum exacta quorumdam dialogorum interpretatio, *The works of Plato abridg'd,* prodiit Londini 1701. 4. et 1749. cum diſſ. de vita, dogmatibus et dialogis Platonis. — *Floyer. Sydenham.* promiſit et ſuſcepit Opp. Platonis verſionem *anglicam;* ſed ad exitum rem non perduxit. Edidit *A Synopſis, or a general view of the writings of Plato*, de ratione legendi ſcripta Platonis, primumque verſionis publicauit ſpecimen 1759. [1749. edd. Bip. auctoribus] alterum *Hippiam*, 1758. et 1761. tertium, *de poeſi* 1759. II. edit. 1768. quartum, *Sympoſium* 1761. etc. conf. cl. *Wolf* de labore Sydenham. in praef. ad Platonis Sympoſium, ab illo editum, pag. XI ſqq. Plures dein vertit dialogos, qui, communi titulo inſcripti et in II. volumina collecti, prodierunt: *Dialogues of Plato*, vol. I. Lond. 1767. 4. — vol. II. 1773. 4. Sunt VII. dialogi. vid. plura apud edit. Bipontin. vol. III. praefat. pag. 4.

Italice verterunt Platonis opera *Dard. Bembus,* nobilis Venetus, partt. V. Venet. 1601—1607. 12. — rep. III. vol. 1742. et 1743. 4. de qua verſione vid. *Wolf.* in praef. ad Plat. Sympoſium p. X ſq. et *Paitoni* in Bibliotheca etc. III. pag. 109 ſqq. — Obiit Bembus d. 27. Maii 1633. — Euthyphrona, Apologiam Socratis, Critonem, Phaedonem, Timaeum, *Sebaſtianus Ericius* (Erizzo) cum adnotatt. et comment. Venet. 1574. 8. Ericii verſionem

ſionem Timaei ſeparatim euulgauit Ruſcelli. Venet. 1758. 4. De Ericio eiusque verſione vid. *Lambecii* comm. de bibl. Vindob. libr. VII. pag. 76 ſq. — Lyſidem *Franciſcus Colombus* et Ionem *Nic. Triuiſanus,* iunctim Venet. 1548. 8. — Hipparchum et Amatores *Octau. Meggi*, Venet. 1558. 4. Plura leges in *Paitoni* bibliotheca degli autori — volgarizzati, tom. III. pag. 109 ſqq.

Germanicas I. Sam. Mülleri et *I. Fr. Gedikii* verſiones iam laudaui. Omnia *Plat.* opera in germanicum ſermonem transferre coepit cl. *Io. Frid. Kleucker.* Lemgou. 1778 ſqq. de verſione vero Menonis compara iudicium Gedikii in praefat. ad memoratam dialogorum IV. verſionem, et de vol. IV. edit. 1786. Algem. Litteraturz. ann. 1787. nr. 114. Verſiones ſingulorum dialogorum germanicas recenſet auctor libri: Vollſtändige Sammlung aller Veberſezzungen der Griechen und Römer etc. Francof. et Lipſ. 1785. p. 103 ſqq.

Arabice: Platonis lib. de legibus, atque Ariſtotelis de oeconomicis in bibl. Scorialenſi cod. vid. *Caſiri* bibl. Arabico-Hiſpanam Eſcorial. tom. I. pag. 300. et pag. 301 ſq. de Platonis vita et ſcriptis ex arabica philoſophorum bibliotheca fol. 19—33. arab. et lat. in qua Platonis quoque ſcripta ſecundum ordinem *Theonis Alexandrini* enumerantur: inſunt quaedam aliena. Ibidem adnotatur, arabice conuerſos eſſe *Politicorum* librum ab Honaino et Iſaaci filio, *de legibus* ab Honaino et Iahia Ben Adi, *Timaeum* eſſe caſtigatum ab Iahia Ben Adi. — In Timaeum ſcripſit commentarium arab. Mohamad Ben Zacharia Abubaker Razaeus, Perſa, teſte *Caſirio* l. m. pag. 263. — Ex *Syriaco arabice* vertit *Schehabeddon,* vid. Acta Erudit. 1720. pag. 419. *Herbelot* Bibl. Oriental. in *Aſlathoun.*

Perſice translata eſſe Platonis ſcripta iuſſu Choſrois, Perſarum regis, Iuſtiniano imper. aequalis, teſtatur Agathias lib. II.

Hebraice exſtant quaedam excerpta ex eius libro de republ. in bibliotheca *Bodleiana,* inter codd. Pocockianos hodie nr. XVII. vide *Io. Chriſtoph. Wolfii* bibl. hebr. vol. III. p. 938. Idem vol. I. pag. 983 ſq. adnotat, libros Platonis decem de republ. MSS. reperiri *ebraice* in bibl. Vaticana et Medicea:

Gregorius Bar-hebraeus in Chronico citat Platonem, cuius ſcripta apud *Syros* exſtare, tradit *Aſſemannus* in bibliotheca orientali Clementino-Vaticana tom. II. Romae, 1721. fol. pag. 315.

Denique ſingulorum opuſculorum editiones, quae ſeorſim curatae ſunt, in meamque venerunt notitiam, paucis perſequar. Argumenta dialogorum et epiſtolarum Platonis in *Morlierii* Eſſais de literature, tom. I. et II. qui laudat etiam Abb. *Bellefortium (Beaufort)* dum tom. II. pag. 48. Nous avons, inquit, depuis quelques années un excellent extrait de Platon, fait par Mr. *l'Abbé de Beaufort*, Prieur de S. Eloy etc.

Εὐθύφρων περὶ ὁσίȣ, *i. e. de ſancto inſignis Platonis dialogus — accurata fere ad verbum interpretatione et tribus analyſibus, dialectica, rhetorica, et grammatica* — [ſterili et puerili —] *nec non aliis quibusdam notis, publice explicatus a M. Theodoro Victore*, graec. litt. Profeſſ. Marpurgi, 1596. 8. typis P. Egenolphi.

Apologia Socratis, graece Louan. apud Reſcium 1529. 4. — cum praef. Sturmii, gr. per Vendel. Rihel. Argentorati 1540. 4. — Pariſ. apud Bogard. 1544. 4. graece. — gr. ex edit.

edit. *Eſromi Rudingeri*, Noribergae ex officina Luft. 1573. cum Serrani verſ. ex rec. Mich. Boſchii. (vid. *Menken.* Catal. p. 155.) Argentor. 1591. 8. — cum verſione ac ſcholiis *Eſromi Rudingeri*, Norimbergae apud Chriſtoph. Lochnerum et Io. Hofmannum, 1591. 8. — gr. et cum verſ. germanica *Io. Sam. Mülleri*, Rectoris ſcholae Hamburg. Hamburgi, 1739. 4. — Germanice vertit, addiditque criticas obſſ. *I. H. Voſſ*, in menſtruo libello, german. Muſaeo, Lipſ. 1776. part. X. et XI.

Crito gr. Louan. apud Reſcium, 1529. 4. — gr. Argentor. 1540. 4. — gr. Lutetiae apud Vaſcoſan. 1551. 4. — gr. et lat. ibid. apud Bene-nat. 1571. 4. — *gr. et lat.* (cum verſione Serrani) *in vſum ſcholarum. cum praefat. M. Michael. Boſchii*, *Winſſemii*, Prof. L. Gr. in acad. Argentoratenſi. Argentorati exc. Anton. Bertramus, 1592. 8. — In *Patuſae* Encyclop. philol. vol. I. p. 123 ſqq. — germanice vertit *Heinze*, Weimar. 1781. — *I. Sam. Müller*, Hamburg. 1740. 4. — vertit addiditque obſſ. *G. C. Fr. Boeckh*, Nordlingenſis, Auguſtae Vindel. 1785. 8.

Phaedon gr. Pariſ. apud Adr. Turneb. 1553. 4. — latine, Ficino interprete, Pariſ. ap. Caluarin. 1536. 8. et apud Guil. Morel. ibid. 1554. 4. — gr. et lat. cum commentatt. *Io. Henr. Winkleri.* Lipſ. 1744. 8. — graece in vſum ſcholarum, ſine accentibus, (cura Wolfii, Prof. Halenſis,) Halae, 1790. 8. — cum Critone in Eclogis gr. Halae, part. I. 1780. 8.

Cratylus gr. Louan. apud Theodor. Martin. 1523. 4. — Lutet. apud Aeg. Gormont. 1527. 8. — gr. et lat. 1527. et Argentorati, 1541. 4. — gr. Pariſ. apud Bene-nat. 1573. 4. — Germanic. vertit *Zierlein*, in Schirachs Magazin vol. I. part. II.

Cratylus gr. et lat. annott. crit. et gramm. illuſtratus, particula I. progr. Fiſcheri, Lipſ. 1791. 4. Continet introductionem. part. II. (ſ. caput 1.) 1792.

Theaetetus ſ. de ſcientia. Argent. 1567. 8.

Theaeteti particulam contulit *Hier. Wolf.* in libellum, qui inſcribitur *Doctrina* recte viuendi et moriendi. Baſil. 1577. 8. p. 11—18. — *Garve* in diſſ. legendorum philoſophorum veterum praecepta nonnulla et exemplum pag. 13—26. praeclarum excerpendorum vett. ex Theaeteto exemplum dedit. — De arte Socratis obſtetricia ad hunc dial. exercitatio in: Teutſchen Muſeum part. IX. ann. 1779. pag. 214.

Parmenides ſ. de ideis et vno rerum omnium principio, dialogus cum verſione Ficini, ſtudio *Io. Guil. Thomſon.* Oxonii. 1728. 8. conf. notam ſupra ad nr. IX.

Conuiuium graece Pariſ. apud Chriſti. Wechel. 1543. 4. ibid. 1551. 4. apud Guil. Morel.

Conuiuium, ſ. de amore — gr. Salmanticae, exc. Andreas a Portonariis, 1553. 4. (vid. Maittaire A. T. indic. pag. 152.)

Πλάτωνος συμπόσιον, *Platonis Gaſtmahl, ein Dialog, hin und wieder verbeſſert, und mit kritiſchen und erklärenden Anmerkungen herausgegeben von Frid. Aug. Wolf.* (in praeſenti Profeſſore Halenſi.) Lipſiae, 1782. mai. 8. De ſubſidiis, quibus vſus eſt, et de hiſtoria argumentoque dialogi docte diſſerit, et in notis res verbaque philoſophi ſcite explicat editor eruditus. — Germanice vertit *I. G. Schultheſſ.* Tiguri. 1782. mai. 8.

Phaedrus graece. Lutetiae apud Fed. Morel. 1581. 4. — gr. cum praef. Io. Poſſelii. Roſtoch. 1572. 8.

Alcibiades

Alcibiades primus, graece. Lutet. apud Vaſcoſan. 1551. 4. — Gallice verſus, cum notis *Tanaq. Fabri.* Salmur. 1666. 12. — Germanice, Glogau. 1755. 8.

Alcibiades poſterior et *Menexenus.* gr. apud Wendel. Rihelium. Argent. 1538. 4.

Alcibiadem II. cum *Menone* recepi in Antholog. graecam proſaicam, Noribergae, 1781. 8. — germanice eum vertit V. D. in: Teutſchen Muſeum, part. III. ann. 1778. pag. 213 ſqq.

Platons Alcibiades der zweyte, — herausgegeben von Io. Henr. Koeppen — Brunſuici. 1786. 8. In prooemio ſummam dedit dialogi, quem propter memoratam regis Archelai mortem ſcriptum putat Olymp. XCV. Textus eſt ſecundum edit. Stephano-Bipontinam correcte deſcriptus, interdum tamen mutatus, cuius conſilii rationem dedit in notis criticis, quibus quasdam adiecit exegeticas et indicem vocabulorum breuem. — adde *Sallier* in Hiſtor. Soc. Par. Inſcr. III. p. 160. verſ. Gottſched.

Ἐρασταὶ gr. et lat. Pariſ. apud Bene-nat. 1573. et apud Guil. Morel. ibid. 1551. 4. — *Beniam. Coberi* exercitationum Platonicarum praeludium, ſ. *dialogus de philoſophia*, interpretatione latina et perpetua, Analyſi logica et diiudicatione controuerſiae Socraticae, et ſcholiis ita explanatus, vt ſcholaſticae iuuentuti vtiliter proponi, et a ſtudioſis philoſophiae, qui Platonem cum Ariſtotele coniungere volunt, penitus cognoſci poſſit. Spirae. 1605. 8. Textus gr. eſt in VII. capp. diſſectus, et varia ratione, interdum bene intelligenterque, interdum ſubtilius copioſiusque explicitus.

Theages gr. Pariſ. apud Guil. Morel. 1551. 4. — gr. et lat. ibid. 1558. 4.

Gorgias, gr. curante I. Sturmio, Argentor. apud Wendel. Rihelium, 1541. 4. — Vituperatio philoſophiae ex Gorgia, gr. 1587. 4.

Platonis dialogus IO, ſiue de furore poetico, ad fidem cod. Venet. veterumque edd. reuocatus, vna cum interpr. lat. editus et animaduerſſ. illuſtratus a Marco Guil. Müller, Ill. Gymn. Alton. Subrectore. Hamburgi apud Bohn. 1782. 8. ſine accentibus; textus haud ſatis curate expreſſus. Alias commoda eſt et a variis, ex cod. Veneto, olim Beſſarionis, a cl. Morelio excerptis atque communicatis, lectionibus aeque ac interpretatione commendabilis. — gallice per *Rich. le Blanc.* Pariſ. 1546. 8.

Platonis, Thucydidis et Demoſthenis oratt. funebres. gr. apud Manut. 1549. 8.

Orationes duae funebres; altera *Platonis, dicta Menexenus,* altera *Lyſiae*, e recenſione et cum notis *Mich. Buſteed.* Cantabrig. 1696. 12.

Thucydidis, PLATONIS et *Lyſiae* orationes funebres, cum notis et obſeruationibus anglicis. Oxon. 1746. 8. — *iidem* iunctim editi ſunt ab *Edwardo Bentham*, additis obſeruatt. Oxon. e theatro Sheldon. 1753. mai. 8. — — Sed multo praeſtat ab ſubtilitate critica et grammatica atque interpretatione hiſtorica bonoque indice commendabilis editio:

Platonis Menexenus et Periclis Thucydidei oratio funebris. Recenſuit et animaduerſionibus illuſtrauit Io. Chriſtoph. Gottleber. coll. prouinc. Misnici Rector. gr. Lipſiae, 1782. 8.

Nüſcheleri germanica verſio legitur in Plutarchi opuſc. ſelect. germanice redditorum, vol. I.

Platons Menexenus im Grundriſs: Nebſt Unterſuchungen über den Zweck und die Zeit des Dialogs, die Charaktere des Menexenus und der Aſpaſia, und erklärenden und kritiſchen Anmerkungen von Io. Henr. Iuſt. Koeppen, Director des Andr. zu Hildesheim (poſtea Hannoueram ad Gymnaſium moderandum euocatus, ſed haud multo poſt habitam orationem aditialem praematura morte anno 1791. iam abſumtus eſt,) Berol. et Stettin. 1790. 8. conf. Allgem. Litteraturz. menſ. Nou. 1791. nr. 327. pag. 824 ſq.

De republica, *vel de Iuſto*, gr. et lat. Marſilio Ficino interprete, Pariſ. apud Iacob. Bogardum. 1544. 4.

De republica liber I. gr. Lutet. apud Fed. Morel. 1587. 4.

Sortitus animarum ex Eris Pamphylii narratione de fine πολιτειῶν l. graece cum verſ. lat. Ioach. Camerarii, in *Wolſii* edit. Epicteti et Cebetis. Colon. 1595. 8. tom. I. p. 68 ſqq.

Platonis de republ. ſiue iuſto libri X. verſionem emendauit notasque adiecit Edmundus Maſſey, Trinit. Collegii Cantabr. A. B. Cantabrigiae, 1713. 8. II. voll.

Nitida eruditaque, at mendis plurimis deformata editio. Textus eſt variis in locis, quamuis breuiter, vel ex coniectura, vel rationibus adductis emendatus: verſio Ficini ſaepius correcta. In notis non admodum multis loca ex Ariſtotele potiſſimum, quando hic vel a Platone diſcedit, vel cum eo conſpirat, Cicerone, Seneca aliisque, quae vel ex Platone deſumta, vel ipſi parallela ſunt, cum ſtudio adnotata legimus. Quod opinatur, Platonem in Aegypto ſacram ſcripturam euoluiſſe, loca ex hac protulit Maſſey, quibus ſimilia apud philoſophum leguntur. conf. Acta erudit. menſ. Oct. 1714. pag. 453 ſqq. Journ. des Sav. menſ. Auguſt. 1715. pag. 139. *Chriſt. Ern. de Windheim* Bemühungen der Weltweiſen vom Iahr 1700—1750. vol. III. Noribergae, 1752. p. 58 ſqq. Neuer Bücherſaal XXXIX. p. 153.

Platonis φιλόσοφος excerpta ex V. et VI. de republ. diatriba, ſeparatim edita gr. in 4.

Summa und Inhalt der Platoniſchen Lehre von der Regierung des gemeinen Nutzens. ins teutſch gebracht von *G. Lauterbecken*, Isleb. 1554. fol.

La Republ. de Platon. — premiere partie. Dresdae, 1787. 8. Continet V. priores libros, iuſto liberalius verſos, et Plato, quaſi in Galliis natus, loquens inducitur. Eſt vero nonus tomus libri: Collection de moraliſtes anciens etc. — Anglice vertit *Spens*. Londini, 1766. et in praefatione tam hiſtorica, quam critica agit de conditione philoſophiae, aeuo Platonis.

Plato über den Grund der Sittlichkeit, aus ſeiner Republik von G. L. Spalding in menſtruo libello Berolin. menſ. Iul. pag. 62 ſqq. ann. 1791. Oſtendit Spalding nexum orationis, cuius partem vertit atque explicat; in fineque ait, ſe dubitare, num ante Kantium, philoſophum cel. aliquis de felicitate, more Kantiano, melius ſit philoſophatus, quam in hac dialogi parte Plato fecit: atque alia Kantiana dogmata, ſaltem illorum ſemina inueſtigare atque reperire licet in Platonis Operibus.

Averrois paraphraſis ſuper libros de republ. Platonis, interprete *Iac. Mantino*, Romae, 1539. 8. (in bibl. Marq. de S. Philippe, Haagae Com. 1726. 8. p. 114.) alias edd. vid. ſupra nr. XXX. circa fin.

Timaeus gr. Pariſ. apud Chriſtian. Wechel. 1532. 4. — ibid. apud Io. Lodoic. Tiletan. 1542. 4. — ibid. apud Guil. Morel. 1551. 4. — gr. et lat. cum Chalcidii explanatione. Pariſ. apud

apud Bene-nat. 1579. 4. — latine. ibid. apud Caluarin. 1536. 8. — apud Bogard. ibid. 1544. 4. et ibid. apud Guil. Morel. 1563. 4. — lat. *Ficini* verſio ſeorſim Pariſ. 1536. 8. — 1554. 4.

Ἐκ Πλάτωνος Τιμαίου τμῆμα τὸ τοῦ Κικέρωνος περὶ παντὸς βιβλίῳ συμφωνοῦν. *Ex Platonis Timaeo particula, Ciceronis de vniuerſitate libro reſpondens. Qui duo libri inter ſe coniuncti, et reſpondentes, nunc primum opera Ioachimi Perionii, Benedictini Cormoeriacini, proferuntur in lucem.* Pariſ. apud Io. Lodoicum Tiletanum, ex aduerſo collegii Remenſis. 1540. 4. In aduerſa pagina verſio Ciceronis eſt poſita: quae Ciceronis perierunt, ea Perionius in obſeruationibus vertit adnexis, in quibus et Ciceronis verba emendat ſaepe et vtrumque comparat.

Timaeus, lat. ex interpretatione et recenſione *Io. Meurſii*, Lugd. Batau. apud I. Colsterum. 1617. 4.

Minos, gr. et lat. Ficino interprete. Pariſ. apud Guil. Morel. 1558. 4.

Politicus. gr. Pariſ. apud Wechel. 1548. 4.

De legibus, gr. Louanii, 1531. 4. — vid. ad nr. XXXIV.

Πλάτωνος νόμων προοίμιον — gr. cura *Io. Caſelii.* Helmeſtadii. 1594. 4.

Epinomis ſ. philoſophus, gr. Pariſ. apud Io. Bene-natum. 1573. 4.

Denique memorandae veniunt

(Ferd. Chriſt. Müller) Chreſtomathia Platonica, gr. et lat. Turici, 1756. 8.

Frid. Wilh. Ion. Dillenius Platonianiſche Chreſtomathie, Griechiſch und Deutſch, mit critiſchen und philologiſchen Anmerkungen. Ein Leſebuch für Jünglinge, Winterthur, 1782. 8. Quae chreſtomathia multo melior eſt, quam prior Mülleri, de qua vide *Geſner.* in Iſagoge in erudit. vniuerſ. edit. Niclas tom. I. pag. 169.

Diuini Platonis gemmae, ſ. illuſtriores ſententiae, lat. a Nic. Liburnio collectae: apud Benedict. Preuoſt. (ſed priuilegium datur Martino Iuueni.) Pariſ. 1554. 12. *Maittaire* A. T. indic. p. 153. — *Platonis Gnomologia*, gr. lat. Lugd. 1555. 12. ibid. 1582. et Colon. Allobr. 1613. 12. *Harl.*

VIII. SCRIPTA VARIA DE PLATONE ET PLATONICA PHILOSOPHIA.

VITAM PLATONIS ſcripſerunt [ggggg]) e veteribus *Diogenes Laertius* libro III. [P]

ggggg) Conf. *Philippi Labbei* conſpectus Ariſtotelis et Platonis interpretum, Pariſ. 1657. 4. [de quo libro vid. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. III. 31, 11. p. 130 ſq.] *Theopompus* librum olim ſcripſit contra Platonis ſcholam, in quo ait, multos eius dialogos eſſe ſuperuacaneos, inutiles et falſos, eumque plures ſurripuiſſe ex diſſertationibus Ariſtippi, Antiſthenis et Bryſonis, teſte Athenaeo XI. 15. *Heum.* *Porphyrius*, teſte Suida, ſcripſit libros VII. περὶ τοῦ μίαν εἶναι τὴν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους αἵρεσιν, *quod Platonis et Ariſtotelis ſecta vna eademque ſit.* In *Ionſii* libro III. de ſcriptor. hiſt. philoſ. paſſim excitantur veteres, hiſtoriam Platonis aut eius librorum ſectaeque illuſtrantes aut explicantes. *Harl.*

[Secundum anonymum gr. in praeannotamentis miſcellaneis in Platonem (cod. mst. in bibl. Vindobon. apud *Lambec.* in commentar. de illa VII. pag. 270.) *Ariſtoteles* ſcripſerat integram orationem in Platonis defuncti laudem, in eaque eius vitam expoſuit. Idem Ariſtoteles in elegiis ſuis laudauit Platonem; verſus ipſos dedit ibidem anonymus (ſuſpicante Lambecio, Ioannes, Nicolai myſtici, patriarchae CPolitani notarius,) et verſionem illorum, a Beſſarione factam, adpoſuit Lambecius. Conf. *Andr. Schotti* vitas comparatas Ariſtotelis et Demoſthenis, Auguſtae Vindel. 1603. 4. pag. 79 ſq. Ibidem a pag. 78. agit Schottus de Platone, et Ariſtotelis reuerentia erga illum.

Lambecius l. m. pag. 277 ſqq. recenſet codicem, qui continet *Olympiodori*, (vti putat,) Alexandrini prolegomena generalia in vniuerſam Platonis philoſophiam, in capita XI. diuiſa: cuius codicis editionem cum noua Alcinoi Epitomes dogmatum Platonis editione optat Lambecius, quoniam eius beneficio non ſolum vita Platonis apud Diogenem Laertium et vita eiusdem apud Olympiodorum in prolegomenis ſcholiorum in Alcibiadem primum, verum etiam ipſa Platonis opera non mediocriter poſſint illuſtrari atque ſuppleri. *Harl.*]

Olympiodorus in prima praxi, ſiue praelectione ad Alcibiadem I. [quam cum verſione et notis Iac. Windeti ſuisque *Mericus Caſaubon.* intulit edit. Lond. 1663. fol. *Meibom.* in edit. Laertii tom. II. Amſtel. 1693. 4. et *Fiſcher.* edit. III. dialogorum, e ſua recenſione, gr. cum notis criticis. conf. Fabr. infra, lib. V. cap. 26. §. 15. vol. VIII. p. 525 ſq. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. phil. III. 18, 2. p. 101 ſq. *Harl.*]

[*Heſychius illuſtris*, Mileſius, cuius compilatio primum prodiit gr. e bibl. Sambuci cum verſione Hadr. Iunii fini ſubiuncta, Antwerp. Plantin. 1572. 8. tum a H. Stephano ad calcem Diog. Laertii, 1594. 8. et Geneu. ap. Vignon. 1615. in Heſychii ill. opuſculis, a Io. Meurſio editis, Lugd. Bat. 1613. 8. et in opp. Meurſii, a Lamio collectis, Florent. tom. VII. et ex eo vita Platonis praemiſſa edit. III. Fiſcheri cum notis criticis. adde *Ionſium* l. c. III. 19, 4. p. 105 ſq. edit. Dornii.

Alii veteres, quos partim *Diogenes Laertius* libr. III. de Platone, ſect. 2. etc. *Dionyſ. Halic.* in epiſt. ad Pompeium, vol. VI. Opp. edit. Reisk. pag. 757. et *Proclus* in Timaeum (vide *Fabric.* vol. VIII. pag. 524.) citarunt, modo vitam Platonis enarrarunt, modo illuſtrarunt atque expoſuerunt illius ſcripta. Sed illorum commentarii partim interierunt, partim latent msſti in bibliothecis. Vitam philoſophi compoſuerant *Speuſippus*, *Porphyrius*, (vid. catal. codd. gr. in bibl. Scorialenſi, in *Plüeri* Itinerar. Hiſpan. et *Reiſer.* catal. bibl. Auguſtanae p. 73.) *Ariſtoxenus*, (Laert. V. 35.) *Phauorinus*, (Suid. voc. Φαβωρῖνος,) *Zoſimus Alexandrinus*, (Suidas in Ζώσιμος et Eudocia in Viol. pag. 205.) *Clearchus*, *Hermodorus*, *Xenocrates* et alii. Commentatores et ſcholiaſtae, qui magnam partem adhuc latent in codd. msstis, *Damaſcius*, (vid. *Ionſium* l. c. III. 19, 4. pag. 105. Eudoc. l. c. p. 134.) *Dexippus*, *Archimedes Trallianus* (Eudocia pag. 74.) *Atticus*, (Reiſer l. c. pag. 84.) *Hermias*, *Ammonius* (ſchol. Venetus edit. Villoiſon. ad Homer. *I.* 536.) *Olympiodorus*, *Proclus*, (Fabric. infra, lib. V. cap. 26. §. 14 ſqq. *Pſellus*, (vid. *Ionſ.* III. 20, 2. pag. 107 ſq.) *Theon Smyrnaeus* etc. iam ſupra in indice dialogorum memorati ſunt, et Fiſcherus in notitia codd. MSS. Platonis indicauit bibliothecas, vbi latent; adde eumdem ibid. pag. 207 ſq. — *Didymus* Areius tempore forſan M. T. Varronis ſcripſit περὶ τῶν ἀρεσκόντων Πλάτωνι σύνταγμα, vid. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 1, 3. pag. 2. edit. Dornii. *Numenius*, Apamenſis, (vid. infra in Catal.

Catal. Platonic. h. v.) ſcripſit libros de Platonis et Academicorum diſcrepantia, quos laudat *Euſeb.* XIV. praep. euang. c. ἐκ δὲ δὴ Φορᾶς. *Galenus* pro Socrate et Epicteto ſcripſit contra Fauorinum, atque Hippocratis et *Platonis* decreta IX. libris proſequutus eſt. vid. *Ionſium* l. c. III. 11, 3. p. 62. et ſupra in epimetro.

E recentioribus praeter interpretes Diogenis Laertii, vtrumque Caſaubonum, Aldobrandinum ac Menagium, et praeter conditores hiſtoriae philoſophiae aliosque, a me ad initium huius capitis iam laudatos, de Platone egerunt

Leonh. Aretinus, cuius opuſculum nondum eſt editum.

Guarinus, Veronenſis, cuius vita Platonis exſtat ad calcem vett. editionum Plutarchi latinarum, Venet. per Nic. Ienſon, 1478. fol. etc. et ſeorſim cum vita Ariſtotelis, Euagorae et Homeri. adde *Ionſium* l. c. III. 21, 8. p. 115.

Marſilius Ficinus, de quo ſupra in catalogo editionum iam diſputatum eſt. Eius vita Platonis eſt in illius Operibus et praemiſſa illius Platoni latino, item in Magni Dan. Omeiſii Ethica Platonica, Altdorf. 1696. 8.

Petri Bembi Apologia Platonis, et in eius opera diſſertatio lucem publicam non viderunt. vid. *Ionſium* III. 22, 13. pag. 128. ſed praelo paratae ab eo ſunt relictae. vid. Elogia academiae incognitorum p. 115.

Conr. Lagi orat. de vita Platonis, in Phil. Melanthonis Declamatt. Argent. 1541. 4. pag. 263. ibid. 1558. 8. tom. II. pag. 347 ſqq. Serueſtae 1587. 8. tom. II. p. 347 ſqq.

Io. Mich. Boſchius, in edit. Apologiae Socr. Argentor. 1591. 8.

Platonicus moriens, praeſ. *Andr. Kunado*, reſp. a. G. *Moehring*, Serueſtae 1704. 4.

Renatus Rapinus in vitis parallelis Platonis atque Ariſtotelis cum aliorum excellentium eruditorum vitis, gallice, Pariſ. 1684. 4. et in operibus (Oeuvres du P. Rapin) Amſtel. 1709. 12. vol. I. Hagae Comitum 1725. 12. vol. I. cap. III. Platonem praefert Ariſtoteli: multa, ex Ficino maxime depromta, notatu digna adtulit; ſed paullo confuſe ſcripſit. Plura de eo leges apud *Bayle* diction. voc. *Rapin.*

Ioach. Langii medicina mentis pag. 150 ſqq. edit. IV. Halae Magd. 1718. 8.

I. Burckhardi et Frid. Otton. Menckeniorum biblioth. virorum, militia aeque ac ſcriptis illuſtrium. Lipſiae, 1734. 8. p. 350 ſqq.

Dacierii et *Pillonnierii* vitae iam ſupra commemoratae ſunt.

Leonardus Cozzandus, Brixianus, in lib. de magiſterio antiquorum, Geneuae 1684. 12. p. 37 ſqq. 124 ſq. 260. 303. 358 ſq.

Gautier La Bibl. des Philoſophes et des Sçavans. Pariſ. 1723. 8. coll. *Heumanni* Actis phil. tom. III. pag. 450 ſqq. 463. et *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. V. pag. 300.

(Deslandes) hiſtoire critique de la philoſophie etc. III. partt. Amſterd. 1737. 8. vid. *Brucker.* hiſt. crit. phil. I. p. 25 et 27. *Windheim* l. c. p. 306—337. In vol. II. lib. IV. cap. 15—22. agitur de Socrate eiusque diſcipulis ſectisque.

Abregé

Abregé des Vies des anciens Philoſophes, avec un recueil de leurs plus belles maximes, par *M. D. F.* Pariſ. 1726. 12. Inter XXVI. philoſophos, quorum vitae exponuntur, eſt etiam Plato.

(Gilbert le Gendre, Marquis de St. Aubin) in Traité de l'Opinion, ou Mémoires pour ſervir à l'Eſprit humain. Pariſ. VI. voll. 1733. 12. in tom. I. cap. 3. conf. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. vol. VI. ſect. II. pag. 291 ſqq. *Harl.*]

DISSENSVM AB ARISTOTELICA PHILOSOPHIA oſtendere ſunt conati, poſt deperdita ſcripta [*Numenii* de quo paullo ante egimus,] *Tauri Berytii et Attici*, Platonici, e quo egregia fragmenta ſeruauit *Euſebius* lib. XV. Praeparat., *Georgius Gemiſtus Pletho* de Platonicae et Ariſtotelicae Philoſophiae differentia, Baſil. 1574. 8. [conf. *Iriarti* codd. gr. bibl. reg. Matrit. pag. 346. *Fabric.* vol. X. pag. 743. *Ionſ.* l. c. III. 21. pag. 117 ſq. *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. cap. XI. pag. 204 ſqq. vbi haud pauci excitantur libri, huc pertinentes. *Harl.*]

Georgius Trapezuntius in comparatione Ariſtotelis et Platonis. Venet. 1523. 8. *Mich. Apoſtolius* Gemiſti contra Gennadium et Gazam ὑπερασπιστὴς MS. in Bibl. Bodlei. Apoſtolium impugnauit *Andronicus Calliſti*, Andronicum *Nic. Secundinus. Fabric.* [*Georgium*, quem *Cretenſem* vocat Philelfus XXXI. Epiſt. 14. a Barlaamo effutita recoquere idem Philelfus ait XXXI. epiſt. 36. Conf. ſupra ad nr. XXXIV. *Allatium* libr. de Georgiis, *Iean. Boivin* le Cadet diſſ. hiſtorique ſur la querelle des philoſophes du quinzieme ſiecle, (vbi haec controverſia vberius enarratur, et verſio Beſſarionis epiſtolae gallica addita eſt,) in Mem. de l'Acad. des Inſcr. tom. II. pag. 775 ſqq. edit. Pariſ. aut tom. IV. pag. 481 ſqq. edit. Haganae, quae recitatio germanice verſa eſt a *C. A. Heumanno* cum adnotationibus litterariis, in Actis philoſ. tom. II. pag. 537 ſqq. et ab *H.ſſmanno* in Magazin für die Philoſophie etc. tom. I. p. 215 ſqq. adde Nouv. Rep. lettr. 1707. I. pag. 248 ſqq. — De *Theodori Gazae* lite et ſcriptis aduerſus Plethonem vid. *Humphredi Hodii* lib. de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus, Londini 1742. 8. p. 77 ſqq.

Beſſarionis Epiſtola ad Mich. Apoſtolium, (ad controuerſiam de praeſtantia Platonis prae Ariſtotele ſpectans.) gr. cum verſione lat. *Io. Boiuinii*, iunioris, in hiſt. acad. Par. Inſcript. tom. II. pag. 456. edit. Hag. rec. in verſione hiſtoriae etc. Gottſched. tom. II. pag. 377 ſqq. *Harl.*]

Bernardinus Donatus, Veronenſis, de Platonicae atque Ariſtotelicae Philoſophiae differentia. Venet. 1540. 8. Pariſ. 1541. 8. [eſt Plethonis libellus in formam dialogi redactus. vid. Heumanni acta phil. II. p. 567.]

Franciſcus Patricius diſcuſſionum Peripateticarum (Baſil. 1581. fol.) Tomo III. *Fabric.* vid. *Ionſium* l. c. III. 25, 1. pag. 137 ſq. *M. Anton. Muret.* in ethicam Ariſtotelis pag. 76 ſqq. tom. II. orat. 22.

Henr. Vſſelmanni exercit. de Platonis, Ariſtotelis, Stoicorum et Epicuri philoſophia morum etc. Helmſtad. 1668. 4. — *Io. Salenius* in diſſ. de differentia philoſoph. Platonicae et Ariſtotelicae Holm. 1695. 8.

Hubertus

Hubertus Folieta de nonnullis, in quibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur. Romae 1574. 4. vid. ſupra nr. XXX.

Tum ii, qui Ariſtoteli nimis fauent, tum ii, qui Platonem, ſpreto illo, vnice amplectuntur, modum excedere nec tempora, ingenium conſiliumque vtriusque rite diſcernere mihi videntur. Suus cuique honos tribuendus eſt: ſuos quisque habet naeuos ſuasque aetatis indolisque infirmitates. Ariſtoteles praeſtitiſſe videtur ingenio, (quod Genie hodie vocatur,) plura ſaltem inuenit, aut melius conſtituit et ordinauit, valuit ingenio philoſophico et, quod hodie nuncupatur, ſyſtematico. Hinc omnes doctrinas in artis formam redigere ſtuduit. Atque ſi breuitas eſt ſignum eximii ingenii, hoc in Ariſtotele, ſaepe nimis breui, conciſo, ideoque obſcuro aut difficili intellectu, ſplenduit quam maxime. Contra Plato, quem *Mericus Caſaubon.* de enthuſiaſmo, cap. I. pag. 6. et cap. III. pag. 35. 36. et 78. Heumann paſſim in Actis philoſ. Stolle, Thomaſius aliique ſuperſtitioſum, enthuſiaſtam et neſcio quibus aliis conuitiis laceratum depexuerunt, et iniquius vituperarunt, et quem *Gatacker.* in praef. ad M. Antonini lib. εἰς ἑαυτὸν male putat, nihil aliud egiſſe, quam vt ſophiſtarum artes ſub perſona Socratis traduceret, floridiore, amoeniore magisque perſpicuo et populari dicendi genere vtitur, philoſophiam calluit et popularem et ſubtiliorem reconditamque, ſecum rapit lectores et eloquentiſſimus eſt philoſophorum. Hanc ob cauſſam *Cicero* videtur Platoni primas tribuiſſe, Libro quidem V. Fin. cap. 3. *Ariſtoteles, excepto Platone, philoſophorum princeps* dicitur, et lib. I. Tuſc. quaeſt. cap. 10. *Ariſtoteles*, ait, *longe omnibus*, Platonem ſemper excipio, *praeſtans ingenio et diligentia* etc. At de ſingulorum vitiis ac virtutibus, de placitis vtriusque diuerſis, eorumque veritate aut falſitate, aliisque, quae V. D. in diuerſas traxerunt ſententias, rebus atque controuerſiis, diſputare haud vacat, et de quibusdam rebus iam ſupra, quid equidem ſentiam, aperte nec vllarum partium cupidus dixi. *Harl.*

CONSENSVM PLATONIS CVM PHILOSOPHIA ARISTOTELIS, iam tum profeſſus eſt ſe agnoſcere Antiochus, Academicus, eiusque auditor *Cicero* [hhhhh]), lib. V. de finibus §. 12. *Ammonius* Θεοδίδακτος, de quo Hierocles apud Phot. cod. CCXIV. p. 283. *Simplic.* in libro III. de coelo et alii paſſim: at ſingulari ſcripto docuerat

Porphyrius libris VII. ſed qui pridem interciderunt. (confer *Holſten.* de Porphyrii vita cap 8.) *Fabric.* Porphyrii aetate frequens, et vulgaris erat ſententia, Platonicam, (n. veteris academiae, iudice iam *Cicerone* Academ. I. 4. de Offic. III. 4.) et Ariſtotelicam philoſophiam eſſe vnam eamdemque. conf. *Ionſium* l. c. III. 15, 4. pag. 84. *Harl.*

Hierocles in libris de fato ac prouidentia, ad Olympiodorum, philoſophum, libro praecipue ſexto. Vide *Photium* cod. CCXIV. *Fabric.* *Ionſium* l. c. III. 18, 2. pag. 99 ſq. et III. 21, 9 ſqq. de bello illo philoſophico; ſupra ad ſect. III. 12. 34. not. *Harl.*

De eadem re commentarium promiſit e latinis veteribus *Boethius* lib. 2. de interpretatione, ſed qui elaboratus ab eo non videtur, certe lucem non vidit. *Bernardi Carnotenſis* ſimilem conatum laudat Sariſberienſis II. 17. Metalogici. „Egerunt operoſius Bern. Carnotenſis

hhhhh) Idem *Cicero* Lucullo cap. 5. *Peripatetici*, ait, *et Academici, nominibus differentes, re congruentes, a quibus Stoici ipſi verbis magis, quam ſententiis diſſenſerint.*

ſis et eius ſectatores, vt componerent inter Ariſtotelem et Platonem: ſed eos tarde veniſſe arbitror, vt reconciliarent mortuos, qui, quamdiu in vita licuerit, diſſenſerint."

E recentioribus conſenſum Platonis cum Ariſtotele probare conatus eſt *Ioh. Picus.* (adde Politiani Miſcellanea cap. 1.) *Fabric.* conf. *Ionſ.* III. 21. (vbi plures enumerantur.) ſect. 22. pag. 121. *Harl.*

Franciſcus Patritius diſcuſſionum Peripateticarum tomo II.

Seb. Foxius de naturae philoſophia ſeu de Platonis et Ariſtotelis conſenſione, libris V. Louan. 1554. Pariſ. 1560. 8. Witteb. 1589. 8. Lugd. 1622. 8. Confer.] Obſeruatt. Hallenſ. tom. III. p. 268 ſq. [(?)] [diſſ. 14. vbi Buddeus illud iuuenile opus minoris facit, quam *Boivin.* iun. qui illud tamquam optimum hac in re ſcriptum celebrat.]

[Vere conclufioni di Platone conformi alla dottrina chriſtiana et a quella d'Ariſtotele di *Franc. di Vieri.* Florent. 1590. 8. *Harl.*

Iac. Carpentarius Claromontanus Pariſ. 1573. 4.

Gabriel Buratellus, Anconitanus, in conciliatione praecipuarum controuerſiarum Ariſtotelis et Platonis 8. Venet. 1573. *Fabric.* Buratelli chartas expertes eſſe eruditionis, nec illas ſcire tam platonicas, quam ariſtotelicas opiniones, iudicat *Gaudentius* de Romanorum philoſophia cap. 166. vbi de iis agit, qui conſenſionem Ariſtotelis ac Platonis tentarunt. nr. IV. pag. 220. in noua variorum ſcriptorum collectione, faſcic. II. Halae Magdeb. 1727. 8. cum iis ſentit, qui putant, conciliari cum Platone nequaquam poſſe Ariſtotelem, et cap. 18. p. 136. huic praefert Platonem.

Iacobus Mazonius Caeſenas libris II. praeludiorum ad Comparationem Ariſtotelis et Platonis, Venet. 1597. fol. Eiusdem de triplici hominum vita libri III. etc. Caeſenae 1577. 4. de quo opere vid. Rich. Simon tom. I. bibl. ſelectae cap. 26.

Franciſcus Diacetius, [vid. *Bayle* diction. voc. *Iaccetius.*]

Petrus Maſſolus,

Symphorianus Champerius, (aut *Campegius*, Lugdun. medicus, ſub Franciſco, rege Galliarum. Libri inſcriptio eſt: *D. Symphoriani Champerii* ſymphonia Platonis cum Ariſtotele et Galeni cum Hippocrate; Eiusd. Hippocratica philoſophia; it. Platonica medicina de duplici mundo cum eiusdem ſcholiis: ſpeculum Platonicum etc. Pariſ. (1516.) 1518. 8. adde *Ionſium* III. 23, 1. p. 130. *Harl.*]

Addi his poſſunt *Paganinus Gaudentinus* de dogmatum Ariſtotelis cum Platonis Philoſophia comparatione Florent. 1639. 4. *Beniamin Coberus* in Exercitationum Platonicarum praeludio, ſiue dialogo de Philoſophia, pro iis, qui Platonem cum Ariſtotele volunt coniungere. Spirae 1605. 8. *Andreae Riuini*, alias *Bachmanni* aequilibrium de ſuperpondio diuini Platonis cum Ariſtotele Parallelo, ſiue Ariſtoteles cum Platone comparatus. Northuſae 1629. 12. *Iac. Furnentius* in Synopſi vniuerſae philoſoph. Pariſ. 1655. 4. vid. Richard Simon tom. IV. bibl. critic. p. 104. Eiusd. Lettres, tom. IV. p. 86.

D. Io. Phil. Treunerus in diſſ. de Theologia Platonis et Ariſtotelis comparata, Ienae 1690. 4. [*Henr. Fergii* diſſ. de Theologia Platonis, Gieſſae, 1664. 4. *Heum.*

Confer

Confer, ſi placet, *Io. Bapt. Roeſchelii* diſp. de philoſophia conciliatrice, Witteb. 1692. 4. *Iacobum Thomaſium* Oratione XV. de Syncretiſmo Peripatetico, et *Obſeruationes Hallenſes* III. 14. §. 3 — 7. vbi etiam de *Io. Baptiſtae du Hamel* libris II. de conſenſu veteris ac nouae Philoſophiae diſſeritur.

PLATONEM CVM ARISTOTELE COMPARAVIT [*Iac. Carpentarius* in Platonis cum Ariſtotele in vniuerſa philoſophia comparatione. Pariſ. 1573. 4. etc.] ſingulari et erudita diatribe, gallice edita, Philoſophiam vtriusque inter ſe contendens *Renatus Rapinus*. [conf. C. Thomaſ. orat. pag. 462 ſq. Act. erud. ann. 1686. pag. 195 ſq. *Heum.* vid. ad initium huius paragraphi.]

HIPPOCRATIS ET PLATONIS DECRETA libris nouem explicuit et inter ſe contulit, atque aduerſus aliorum ſententias defendit *Galenus*, qui exſtant. *Proclus* συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρȣ καὶ Πλάτωνος. Cum *Orpheo* conſentire Platonem, obſervauit et *Hierocles* libro quarto de fato ac prouidentia, et *Olympiodorus* commentar. in Phaedonem, πανταχȣ͂ γὰρ ὁ Πλάτων παρῳδεῖται Ὀρφέως. [conf. epimetron ad §. 11.

DE PLATONIS THEOLOGIA iiii) *Zenodoti* liber πρὸς Πλάτωνα περὶ Θεῶν, Suidae memoratus, intercidit. Exſtant *Procli* libri VI. de Theologia Platonis, et ςοιχείωσις Θεολογικὴ, in quam *Nicolai Methonenſis*, epiſcopi, animaduerſiones et fratris *Berealdi* expoſitio MS. ſuperſunt, illa graece, haec latine. [*Maximus Tyrius* in diſſ. XVII. pag. 188 ſqq. edit. II. Dau. (diſſ. I. edit. prior.) quid ſit deus ſecundum Platonem, vbi vid. Dauiſium.] His addendus *Marſilius Ficinus*, cuius exſtant Theologiae Platonicae libri XIIX. de immortalitate animorum atque aeterna felicitate et Theologiae Platonicae Compendium tom. I. Opp. pag. 671. — 676. [P] [vid. ſupra in recenſione editt. ab initio.]

Paulus Benius Eugubinus in Theologia Platonis atque Ariſtotelis. Patau. 1624. 4.

Petrus Leſcaloperius ad Ciceronem de Natura Deorum lib. I. p. 49. ſq.

Eſaiae Pufendorfii diſſ. a iuuene ſcripta de Theologia Platonis. *Fabric.* Lipſiae, 1653. 4. rec. in eius Opuſculis, Halae, 1699. 8. pag. 70 ſqq. *Stollberg* de λόγῳ et νῷ Platonico, diſſ. Witteberg. 1676. 4. adnexa eius libro de Soloeciſmis N. T. pag. 194 ſq. et de σοφίᾳ, ibid. pag. 348. — *G. Frid. Schroeeri* diſſ. de λόγῳ, idea dei, diſſ. Witteberg. 1715. — *Tob. Eckard* Non-Chriſtianorum de Chriſto teſtimonia, edit. II. Quedlinburgi, 1736. cap. 3. de iuſto platonico, e lib. II. de republ. p. 86 ſqq.

Ueber den Göttlichen Verſtand, (νȣ͂ς, λόγος,) *aus der Platoniſchen Philoſophie* [von M. *Tennemann*] in *Henr. Eberh. Gottlob Paulli* Memorabilibus, einer philoſophiſch-theologiſchen Zeitſchrift etc. part. I. Lipſiae, 1791. 8. nr. 3. Contra vulgarem opinionem de trinitate platonica oſtenditur, λόγον et νȣ͂ν Platoni eſſe eadem, nec Platonem vtrique tribuiſſe hypoſtaſin, aut tamquam naturas, ſ. vt barbare dicunt, ſubſtantias, extra deum habuiſſe.

Io. Bodini vniuerſae naturae theatrum. Hanouiae 1605 8. libr. I. de Platonis et Ariſtotelis theologia.

iiii) De Platonis theologia, vid. Clericum in Bibl. ſelecta tom. 27. p. 424 ſqq. *Heum.*

Platonem incuſarunt atheismi atque Spinozismi *Chriſt. Thomaſ.* in ſummariſchen Nachrichten von auserleſenen — in der Thomaſ. Bibliothek vorhandenen Büchern, partic. VI. pag. 546. *Nic. Hieronym. Gundling.* in noua biblioth. part. 31. pag. 1 ſqq. atque inter eius Obſſ. ſelectas tom. III. p. 103. Halae 1737. 8. tum in Gundlingianis, part. 32. pag. 103 ſq. et part. 43. ac 44. *Io. Bapt. Criſpus*, (vid. Heumanni Acta philoſ. vol. II. pag. 932 ſqq.) etc. Sed eum vindicarunt ab hoc crimine *Wolf* et *Schelhorn*, (vid. Relation. de nouis libris, vol. II. Götting. 1753. 8. pag. 34 ſqq. notamque ſupra ad §. II. fin.) *Iac. Thomaſ.* de exuſtione mundi ſtoica, diſſ. II. §. 25. pag. 29. *Brucker.* in hiſtor. philoſ. doctrinae de ideis pag. 51. et *Io. Franc. Buddeus* in Compendio hiſtoriae philoſ. cap. IV. §. 25. (vbi praecipua theologiae et philoſophiae Platonicae capita perſequitur) pag. 166 ſqq. Atque fuerunt, qui eum numero coelitum propter virtutum meritorumque ſplendorem eſſe adſcriptum, adfirmarent. vid. Plato beatus, ſiue de ſalute Platonis, pia contemplatio *F. Nicolai Securi*, Relig. Erem. Mag. Venetiis ap. Valu. 1666. 12. de quo libro copioſe diſſerit *Heumann.* in Actis philoſ. vol. III. pag. 244 ſqq. adde *Iuſti Siberi* Conſiderationes de ſalute philoſophorum gentilium, Platonis, Ariſtotelis, Ciceronis et Senecae inprimis, Dresdae 1659. 12. *Harl.*

PLATONEM HEBRAEIS PHILOSOPHEMATA SVA NON DEBERE, oſtendit *Io. Clericus* Epiſtola critica VII. Moſaicis quidem e ſcriptis qui ſuam credit hauſiſſe philoſophiam Platonem, idem fidem facile quoque habebit fabulae de cadauere Platonis, reperto tempore Conſtantini M. et Irenes cum tabella aurea in pectore, cui verba inſculpta: *Chriſtus ex virgine naſcetur, in quem ego credo. At ſol tu me iterum adſpicies ſub Conſtantini imperio et Irenes.* Vel quod a multis traditum eſt, primum fuiſſe Platonem, qui apud inferos Chriſto praedicanti fidem habuerit atque ab eo fuerit ex inferis liberatus. Vide *Anaſtaſ. Sinaitam* quaeſt. CXI. *Barthium* ad Aeneam Gazaeum pag. 153. et *Allatium* de libris Eccleſiaſticis Graecorum pag. 259 ſq. [kkkkk] De Cabbalae ex Platonismo origine vid. *Wolf.* Bibl. hebr. p. 66.

CONSENSVM PLATONIS CVM CHRISTIANA RELIGIONE [lllll] oſtendere conantur praeter Chriſtianos veteres, Clementem Alex. [*Iuſtin. Martyr.* in Apologia II. pro Chriſtianis cap. 13. et in Cohortat. ad Graecos cap. 27. aliosque, (quorum loca collegit *Mericus Caſaubonus* de credulitate et incredulitate, anglice, Londini 1670. 8. pag. 122 ſq.) tum recentiores, Auguſtinum Steuchum Eugubinum in libris de perenni Philoſophia [mmmmm]), Beſſarionem contra calumniatorem Platonis, Guil. Poſtellum de orbis terrae concordia, Theophilum Galeum in Atrio Gentilium, anglice edito, [Oxon. 1672. coll. *Basnage* in hiſt. des Iuifs, lib. III. cap. 17. §. 4—18. et cap. 18. §. 13. cap. 19. §. 4.] et in Philoſophia Generali, [vid. *Heumanni* acta philoſ. tom. III. pag. 793 ſqq.] Marſilium Ficinum in Variis ſcriptis, Philippum Mornaeum libro de veritate Religionis Chriſtianae, atque *Andream Dacerium* in diſſ. de Platone, notisque ad gallicam dialogorum verſionem paſſim, *Mutius Panſa*, Pinnenſis, in tractatu de oſculo, ſeu conſenſu ethnicae et chriſtianae philoſophiae, Marpurg. 1605. 8. qui

kkkkk) Pro *Platone* et Plutarcho preces ad Chriſtum fudit Ioannes Metropolitanus ſub imperio Alexii Comneni. vid. Epp. Boſii et Reineſii p. 339. *Verpoorten.*

lllll) Conf. Fabric. de ſcriptorib. de veritate relig. chriſtian. cap. 8. p. 304 ſq. *Heum.*

mmmmm) Vid. *Bruckeri* otium Vindelic. pag. 65 ſq. *Harl.*

qui plures huius argumenti libros molitum ſe teſtatur pag. 115. 291. 485. *Liuius Galantes*, Ordinis Minorum, libris XX. de Chriſtianae Theologiae cum Platonica comparatione, Bononiae ann. 1627. fol. quo in opere *liber primus* continet Platonis vitam et encomia, quibus praecipue veteres eccleſiae doctores eum mactarunt, tum quae iidem in ipſo damnauere, et quibus argumentis defendi poſſit. Liber II. III. IV. conſiderant dogmata Platonica de Deo. Liber V. VI. VII. de Angelis. Liber VIII. IX. X. de Creatione. Liber XI. XII. XIII. de anima. Liber XIV. XV. XVI. de Daemonibus. Liber XVII. XIIX. XIX. de felicitate ſumma hominis. Liber denique viceſimus colligit dicta veterum poetarum, capitibus fidei chriſtianae conſentientia. *Petrus Calanna* in Philoſophia Seniorum, ſacerdotia et Platonica, Panormi 1599. 4. *Thom. Campanella* de gentilismo non retinendo; *Franciſcus Patricius* in Ariſtotele exoterico, (in noua de vniuerſis philoſophia Venet. 1563. fol.) vbi oſtendere conatur, Platonem cum doctrina chriſtiana conſpirare per capita XLIII. in quibus diſſidet Ariſtoteles. Confer *Io. Launoium* de Varia Ariſtotelis fortuna cap. 17. nnnnn) *Franciſcus de Vieri* in compendio doctrinae Platonicae, quatenus cum chriſtiana fide conſpirat. Italice ann. 1577. 8. His adde, quod Plato a Numenio ooooo) dictus eſt *Moyſes Atticiſſans*, et ab Hebraeis plurima repetiiſſe a multis creditur, qua de re prae ceteris conſulendus *Huetius* demonſtrat. Euangel. propoſit. IV. cap. 2. §. 14. *Tob. Pfannerus* in Theologia gentili etc. *Fabric.*

Vide ad §. I. not. m. Scriptores quoque rabbin. Platonem ſacrorum oraculorum lectorem habuerunt. vid. *Wolf.* in bibl. hebr. vol. I. p. 984. not. Quod in animis ſeriorum pythagorico-platonicorum et ſcriptorum eccleſiaſticorum, quibus ſacra cum profanis comparare ſollemne fuit, ea opinio inſederat; id haud adeo mirandum videtur. conf. *Menagius* ad Diogen. Laert. III. 6. p. 139. qui plura veterum loca in hanc ſententiam collegit. At quando viri docti poſt renatas litteras in eadem haereſi verſantur, Platonem legiſſe Moyſeos et reliquorum diuinorum legatorum libros ſacros, atque multa ex illis ſumſiſſe mutua; id omnino videtur temerarium. Et tamen eam fouerunt opinionem *Marſilius Ficinus* in Comm. ad Platonis libros, cap. 24. extr. *Henr. Morus* in Cabala philoſ. ad cap. I. Geneſeos, Londini 1679. p. 553. *Huetius*, hac in cauſſa nimis credulus, tum in demonſtrat. euangelica, loco a Fabricio iam citato, tum ibid. cap. XII. 3. p. 280. Lipſiae, 1694. 4. et in Alnet. quaeſtion. lib. II. cap. 1. p. 77. Francof. et Lipſ. 1719. 4. *Marsham* in Canone chronico, ſaec. XI. p. 151. Franequerae, 1716. 4. *Franc. Turrianus* ad Conſtitutt. apoſtolicas VII. 21. pag. 100. *Witſius* in Aegyptiacis p. 275 ſqq. *Peter van Eys* in diſp. de Platone Moſaizante, Franeq. 1715. *Dacier* in comment. de doctrina Platonis, praemiſſa verſioni illius gallicae Platonis, edit. II. Pariſ. 1701. p. 95 ſqq. p. 190 ſqq. et alii. adde *Io. Guil. Iani* II. diſpp. de Platone iudaizante, Wittebergae,

nnnnn) Scriptores eccleſiaſticos doctrinam de λόγῳ a Platone eiusque adſeclis ſumſiſſe mutuam, et Platonem ratiocinando ad cogitationem de myſterio trinitatis delabi potuiſſe, oſtendere conatus eſt *Souverain* in libro famoſo: *le Platonisme devoilé*, ou Eſſai touchant le verbe Platonicien, diviſé en deux parties. à Cologne, (vel potius Amſtelod.) 1700. 8. cuius vero opiniunculas multi oppugnarunt. vid. *Reimmanni* Catal. biblioth. ſuae theol. p. 669. *Baldi* defenſionem patrum etc. *Io. Lamii* libros IV. de recta Chriſtianorum in eo, quod myſterium diuinae Trinitatis adtinet, ſententia, Florent. 1733. 4. aliosque apud *Stolium* in Nachricht von den Büchern etc. vol. II. part. 13. pag. 459 ſq. *Baumgarten* in Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth. tom. III. pag. 533—544. *Harl.*

ooooo) Vid. *Eudoc.* in Viol. pag. 308. *Harl.*

Wittebergae, 1705. 4. *Chriſtian Kortholt* in pagano obtrectatore, cap. II. §. 9. — *Iacq. Lenfant* diſſ. ſur cette Queſtion: ſi Pythagore et Platon ont eu connoiſſance des Livres de Moyſe et de ceux des Prophetes, in Bibl. germanique tom. II. p. 124 ſqq. *Brucker.* vol. I. p. 635 ſq. et in Otio Vindel. p. 97 ſq. At, (quod didici ex *Iac. Thomaſii* diſſ. de plagio litterario, edit. II. §. 22 et 23. vbi de Platone, furti inſimulato, agitur,) *Paullus Benius*, qui, vt ait Thomaſ. hanc de moſaica Platonis philoſophia controuerſiam adcurate tractat, libr. X. in Tim. Platonis p. 679. „nihil, inquit, vmquam inueni apud Platonem, quod deprehendere potuerim ex vna Moſis hiſtoria fuiſſe expreſſum: in multa vero incidi, ob quae exiſtimem, eam legiſſe numquam.“ Praeter ea *Sam. Parkerus* in ſua philoſophiae platonicae cenſura, libro, anglice ſcripto, Oxoniae, 1667. negat conſenſum illum Platonis et Moyſeos. Nec *Georg. Horn.* in hiſtoria philoſ. libr. III: cap. 14. nec *Criſpus* libro mox citando pag. 36. 39. *Hodius* lib. IV. de verſionibus bibl. cap. 1. *Dale* diſſ. de Ariſtea cap. 27. *Basnage* Hiſt. Iud. lib. 3. cap. 20. §. 18 — 24. nec *Buddeus* in hiſtoria eccleſ. V. T. tom. II. period. II. ſect. VI. ad §. 13. p. 1066. et in Compendio hiſt. philoſ. p. 143. et *Fourmont* in Hiſt. acad. Pariſ. Inſcript. germanice verſa a Gottſchedia part. III. pag. 101. probant ineptam iſtorum opinionem, Platonem Moyſeos ſcripta compilaſſe. Atque *Clericus* in Epiſtolis criticis et eccleſiaſticis etc. Amſtelaedami, 1700. 8. (de quo libro plura leges in *Stollii* Nachr. von den Büchern — in der Stolliſchen Bibl. tom. III. part. 17. pag. 3 — 6. quae epiſtolae quoque conſtituunt partem III. Artis criticae Amſtel. 1712. 8. Lipſiae, 1713. 8. etc.) in epiſtola VII. vtriusque partis, tum eorum qui adfirmant, tum qui negant, profert ſententias atque argumenta, ab eorumque ſtat partibus, qui conſenſum iſtum repudiant, et docet vberius, Platonem philoſophemata ſua non debuiſſe Iudaeis. Contra eum tamen diſputat *Baltus* in Vindiciis patrum ab imputatione Platonismi, lib. IV. cap. 17. gallice editis Pariſ. 1711. 4. qui oſtendit, Platonicos poſt Chriſtum natum doctrinam de Trinitate demum e diſciplina Chriſtianorum ſumſiſſe aut furatos eſſe, ad diſcipulos ſuos a profeſſione doctrinae chriſtianae retinendos, neque Platonem, neque Platonicum vllum ante Chriſti tempora illud Chriſtianorum caput de Trinitate nouiſſe aut docuiſſe. Atqui, vt mittam Clerici, Buddei aliorumque argumenta, quantum differt diſtatque Plato a Moſe! Et Plato, qui plurimam vitae partem in cognitione et perſcrutatione rerum diuinarum humanarumque ponebat, multa ex Orphicis aliisque libris ſuperiorum philoſophorum, ex doctrinis et diſciplina orientalium et Cosmogeniis fabulisque antiquiſſimis ſumſiſſe, ſuo modo amplificaſſe atque exornaſſe, et nouum quoddam ſyſtema vi ſui ingenii ſplendidiſſimi, feruidi ac phantasmatum capacis excogitaſſe videtur. Enimuero alii, ad quos haec pertinet controuerſia, dirimant illam. adde *Guil. Ludou. Steinbrenneri* proluſ. I. Sententiae Moſis et Platonis de ortu mundi comparatae. Erlangae, 1786. 4. *Harl.* et auctorem libri: Hiſtoire critique de l'eclectiſme ou des nouveaux Platoniciens (Avignon 1766.) tom. II. p. 75 ſq.

DISSENSVM PLATONIS A RELIGIONE CHRISTIANA [¶] multi etiam e veteribus eccleſiae doctoribus ſatis perſpicue obſeruarunt, qui Platonem habebant cum Tertulliano *condimentarium haereticorum* ppppp). Vnde Bernhardus Epiſt. 19. cap. 4. de Abaelardo: *dum multum ſudat, quomodo Platonem faciat Chriſtianum, ſe probat Ethnicum.* Hanc in rem operae pretium eſt legere, quae ſcripſit

Ioh.

ppppp) Vid. *Struuii* bibl. philoſoph. edit. Kahlii, Gotting. 1740. 8. tom. I. pag. 28 ſqq. et pag. 220 ſqq. *Harl.*

Ioh. Baptiſta Criſpus, Gallipolitanus, in erudito Opere de Ethnicis Philoſophis caute legendis, Rom. 1594. fol. [qqqqq] quo praecipue Platonis doctrinam de Anima ad examen reuocauit, et pag. 235. monet, *Platonem tum praecipue cauendum eſſe, cum piis dogmatibus magis ſimilis eſſe videtur.* Idem viſum Cardinali Bellarmino, nam vt refert Malinkrotus de ſummo bono p. 4. *Platonicam Philoſophiam Clemens VIII. Pontifex Max. in ſcholas, vti propoſitum habebat, reduxiſſet, niſi vnius Cardinalis Bellarmini dehortatione abſtentus fuiſſet, quae tamen repulſa ſi cauſam illius et rationes, quibus illa perſuaſa fuit, perpendiamus, plus gloriae, quam ignominiae Platonico dogmati conciliauit, vti apud Fuligatum et Syluestrum de Petra Sancta in vita praedicti Cardinalis videre eſt. Nec enim vel ipſe Bellarminus prae Ariſtotelica auſus eſt Platonicam Philoſ. contemnere, ideoque non alio argumento vſus eſt, quam quod prae aliis Gentilium Philoſ. Sectis ad chriſtianae religionis placita proxime accederet, ideoque ad ſeducendos homines et ſimplicitatem fidei corrumpendam maius ab illa periculum immineret.* Praeterea de diſſenſu Platonis a chriſtianis dogmatibus egerunt *Ehregott Daniel Colberg*, Profeſſor tum Gryphiswaldenſis, in Chriſtianiſmo Platonico Hermetico, edito germanica lingua, Lipſiae, 1690. et 1710. 8. *Frid. Chriſtianus Bucher*, Eccleſiaſtes Gedanenſis, in Platone Myſtico in Pietiſta rediuiuo, itidem germanice, Gedani, 1699. 4. [*Iac. Thomaſ.* progr. myſterium S. S. Trinitatis — gentilibus ignotum fuiſſe, in eius Diſſertatt. LXIII. Halae, 1693. 8. p. 30 ſqq. *Harl.*] *Albertus Chriſtianus Rothe*, eccleſiaſtes Lipſienſis in Trinitate Platonica, Lipſ. 1693. 4. *Ioh. Heinricus Feuſtkingius* de tribus Hypoſtaſibus Plotini, Witteb. 1694. 4. [rrrrr] et *Ioh. Frid. Wucherer*, Meinungenſis in diſſ. II. de defectibus Theologiae Platonicae. Ienae 1706. 1707. 4. *Fabric.*

M. Io. Mich. Sonntag diſp. de ſimilitudine noſtri cum deo pythagorico-platonica, Ienae, 1699. 4.

Io. Guil. Ianus in diſſ. ſub praeſidio Georgii Neumanni habita, de Trinitate, Platoniſmi vere et falſo ſuſpecta. Witteb. 1708. 4.

Ehregott

qqqqq) De Criſpo eiusque libro, hodie rariſſimo, atque argumento multus eſt *Heumannus* in Actis philoſ. tom. II. p. 921—950. Quando vero Heum. eos arguit erroris, qui librum illum ſub titulo: *de ethnicis philoſophis caute legendis*, laudauerint, auctor catalogi Bunau. vol. II. tom. I. p. 1518. exempli ſui teſtimonio oſtendit, primam paginam omnino habere illam inſcriptionem, alterum autem folium inſcriptum eſſe *de Platone caute legendo*, (nam cum hoc tantum rem habet Criſpus,) *diſputationum libri* XXIII. etc. Nec Morhofio, vti putarat Heumannus, incognitum fuiſſe iſtum librum, patet ex eius Polyh. philoſ. II. part. I. cap. XI. 8. pag. 212. idque etiam monuit *Brucker.* in hiſtor. phil. doctr. de ideis, p. 34. *Harl.*

rrrrr) Per traditionem notitiam hanc trinitatis ad Platonem aliosque perueniſſe, ſunt, qui credant, nec tamen dogma de myſterio trinitatis e philoſophia platonica in coetum Chriſtianorum deriuatum. vid. *Basnage* hiſt. iud. lib. IV. ſ. tom. III. cap. 5. p. 10 ſqq. *Buddeus* in Comp. hiſt. phil. p. 169. Sed caute hac in re eſt verſandum et verba ſententiaque Platonis legitime interpretanda. adde *I. Benedict. Carpzou.* diſp. Trinitas platonica, Lipſiae, 1693. *Georg. Paſchii* lib. de variis modis moralia tradendi, pag. 538 ſqq. *Io. Laur. Moshem.* commentat. de turbata per recentiores Platonicos eccleſia, in eius diſſ. ad hiſt. eccleſiaſt. Altonae, 1733. 8. *Pagan. Gaudentium* de dogmatum Origenis comparatione. Florent. 1639. 4. Verſuch uber den Platoniſmus der Kirchenväter: oder Unterſuchung über den Einfluſs der platon. Philoſophie auf die Dreyeinigkeits-Lehre in den erſten Iahrhunderten. Aus dem Franzöſ. (des *Souverain*) herausgegeben, und mit Vorrede und Anmerkungen begleitet von *J. F. C. Loeffler;* edit. II. Züllichau. 1792. mai. 8. *Harl.*

Ehregott Daniel Colbergii Specimen hiſtoricum de origine et progreſſu haereſium et errorum in eccleſia, in quo oſtenditur, quod haereſes in primitiua eccleſia, in primis ſaeculis prioribus natae, pleraeque philoſophiae platonicae originem debeant et cum modernorum fanaticorum deliriis in multis conſpirent. 1694. 4. De quibusdam, non de omnibus haereſibus, ex philoſophia platonica deriuandis, certum id eſſe, atque recte commonſtratum, exiſtimat *Buddeus* in Compendio hiſt. philoſ. pag. 162 ſq. idem iam indicauit, *Heumannum* in actis phil. part. I. §. 28 ſqq. pag. 51 ſqq. (vti fecerant *Renat. Maſſuetus* in diſſ. I. ad Irenaeum, et D. *Hooper* in diſſ. Londini 1711. edita,) arceſſere originem Valentinianae haereſeos ex philoſophia platonica: qua de re ſuam idem *Buddeus* expoſuit ſententiam in diſſ. de haereſi Valentiniana ad §. XV. p. 619.

De Platonis Θεογνωσίᾳ, diſſ. praeſ. *Io. Mich. Ellrodio*, reſp. I. Georg. Froſch. Baruthi 1701. 4.

De purgatione *Platonica* egerunt *Iac. Thomaſius* in praefationibus, iunctim editis 1681. praef. XX. et *Buddeus* in exercitat. de Καθάρσει Pythagoraeo-Platonica, in Analectis hiſtoriae philoſophicae pag. 363 ſqq.

Io. Dieter. Winckleri diſſ. inauguralis, praeſ. Io. Engelh. Steubero, de philoſophiae Platonico-pythagoreae fraudibus ſeu placitis erroneis a Paulo atque Petro 1 Tim. I. 4. IV. 7. etc. improbatis ac vitari iuſſis. Rintel. 1744. 4. *Harl.*

Conſulendus et *Sam. Parkerus* in Philoſophiae Platonicae Cenſura, anglice edita, *an account of the Platonik Philoſophy.* Oxon. 1666. 4. [*]

DE PLATONIS PHILOSOPHIA sssss), (ne iam deperditos memorem, *Didymum*, *Dercyllidemque*) libros III. edidit *Georgius Acanthius*, a patria dictus *Kelhaimerus.* Baſil. 8. 1554. 4. qui recenſentur in Felleri Monumentis ineditis, p. 395 ſq.

Stephani Theupoli, Patricii Veneti, academicarum contemplationum libri X, quibus Platonis dogmata ordine explicata aduerſus Peripateticos vindicantur. Venet. 1576. fol. [Baſil. 1590. 8.] — *Io. Anton. de Saura* votum Platonis de iuſto examine doctrinarum. Caeſaraugustae 1639. 4. — Praeclarum eſt *Nizolii* de Platone iudicium lib. IV. Antibarb. philoſ. p. 344 ſq

Elegans de Platone eiusque Philoſophia diſſertatio, auctore *Claudio Fleurio* ſubiecta legitur huius tractatui de delectu ac methodo ſtudiorum, qui gallice lucem vidit Bruxellis 1687. 12. recuſus ibidem 1706. 12. Confer Acta erud. ann. 1688. pag. 370. *Fabric.*

M. Io. Frid. Dammanni diſſertat. philoſophico-hiſtorica, de humanae ſentiendi et cogitandi facultatis natura ex mente Platonis, ſectio prior, praeſide *Friderico Aug. Widebụrg*, P. P. O. etc. habita, Helmſtadii, 1792. 4. Doctiſſimo auctori, qui in hac diſp. multa Platonis dogmata explicat et rem ſaepe habet cum recentioribus hiſtoriae philoſophicae ſcriptoribus aut Platonicorum placitorum interpretibus atque ipſis philoſophis „eſt in animo, vt verbis eius vtar, quidquid diuinum Platonis ingenium de ortu et ratione idearum in mente humana, et omnino de tota facultatis cogitandi et notiones formandi natura atque vi excogitauerit, id in quandam doctrinae formam redactum, ſub oculos ſiſtere, vt, quid interſit inter placita ingenio-

sssss) At probe diſcernendae ſunt ſententiae ipſius Platonis ab opinionibus Platonicorum. *Harl.*

ingenioſiſſimi Graeciae philoſophi, et recentiſſima noſtrorum philoſophorum ſubtiliter inventa, facilius, qui volet, diiudicare queat." Hinc §. 2. breuem eorum, quae ante Platonem de ortu et formatione notionum tradita erant, exhibet deſcriptionem, §. 3. agit de Platonis pſychologia rationali, §. 4. enumerat omnes facultates et actiones mentis, quae Platoni ad cogitandum videbantur neceſſariae, et §. 5. explicatur animae mundi creatio ex Timaeo.

*M. Io. Chilian. Spremberger*i Oratio de praeſtantia et vtilitate artis dialecticae, deque definitione eiusdem platonica. Witteb. 1598. 4.

Rodolphi Goclenii idea philoſophiae Platonicae, Marpurg. 1612. 8.

Martini Schookii oratio II. eſt de Platone et philoſophiae platonicae laudibus.

Seminarium philoſ. Ariſtotelis et Platonis per *I. B. Bernardum*, Lugd. Iac. Stoer et Franc. Faber. 1599 — 1605. III. tom. fol.

Thom. Burnet archaeologiae philoſophicae, ſubiunctae eius ſacrae telluris theoriae. Amſtel. 1699. cap. 13.

Theoph. Galei philoſophia generalis, in duas partes diſterminata, vna de ortu et progreſſu philoſophiae, eiusque traductione e ſacris fontibus, in qua fuſius tractatur de philoſophia Platonica etc. Londini 1676. 8. libro III. pag. 187 — 690. qui tamen iure culpat praepoſterum amorem eorum, qui omnia in Platone indifferenter ament, et talem reuerentiam vocat inhoneſtam et plane inofficioſam.

Ant. Poſſeuini tractatio de philoſophia Platonica, in Poſſeuini bibliotheca ſelecta, tom. II. pag. 18 ſqq. Omittam *Morhofii* in Polyh. philoſ. II. part. I. cap. 11. §. 9 ſq. *Bruckeri, Cudworthi* etc. cogitata atque citationes librorum.

Val. Ern. Loeſcheri hiſtoria enthuſiasmi philoſophici, praeſertim Platonici, Wittebergae, 1697. 4.

Car. Ioach. Sibeth de ideis platonicis, diſſ. Roſtoch. 1720. 4. conf. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. V. pag. 240 — 243.

Hiſtoriae philoſophicae ſynopſis ſ. de origine et progreſſu philoſophiae, de vitis, ſectis et ſyſtematibus omnium philoſophorum, libri IV. — a *Io. Baptiſta Capaſſo*, philoſ. et medic. Doctore, Neapoli, 1728. 4. libro III. cap. 4 — 7. conf. Journ. litt. tom. XV. p. 156 ſqq.

I. Frid. Hilleri diſp. de campo veritatis Platonico, (h. e. loco, vbi animi, corporis vinculis ſoluti, vitae ante actae rationem reddunt, vt aut praemiis, aut poenis iuſtis adficiantur,) Witteberg. 1741. 4.

M. Io. Ge. Arn. Oelrichs comment. de doctrina Platonis de deo a Chriſtianis et recentioribus Platonicis varie explicita et corrupta. Marburgi 1788. 8.

Docti huius libelli cenſuram confer in Gottingenſ. ephem. litter. an. 1789. n. 123. p. 1235 ſqq. Allgem. Litteraturz. an. 1788. nr. 292. b. p. 666. et in bibl. vniuerſali Berolin. vol. 95. p. 273 ſqq. Diſſenſum quoque ſuum declarauit *Pleſſing* in Verſuchen zur Aufklärung der Philoſophie des älteſten Alterthums, vol. II. part. II. p. 741 ſq.

Io. Sigism. Kripner, Philoſ. P. P. O. reſpond. Io. Sam. Wiesner, diſſ. de anima mundi ſecundum Platonem ex eſſentiae diuinae particula et rerum elementis compoſita. Erlang. 1745. 4.

Gedanken über die Weltſeele des Plato, in biblioth. philol. Gotting. vol. I. part. I. pag. 1 ſq. ann. 1770.

M. Gottlob Ernſt Schulz, Prof. Helmſtad. progr. de ſummo philoſ. ſecundum Platonem fine. Helmſtad. 1790. 4. conf. *Paullus* Bibliothek von Anzeigen kleiner Schriften vol. I. part. IV. pag. 411 ſqq. Idem V. D. de ideis Platonicis duas diſſertatt. edidit Viteb. 1787. 4. — cl. *Meinerſ.* philoſophiſche Schriften part. I. pag. 40 ſqq.

Blanchard Platonis et aliorum veterum ſententiae de anima mundi, in Hiſt. acad. Pariſ. Inſcr. tom. VI. verſ. Gottſched. p. 147 ſqq.

Filoſofia di Paolo Mattia Doria con la quale ſi ſchiariſce quella di Platone etc. Amſterd. part. I. II. 1728. Prior pars continet introductionem in philoſophiam, atque logicam ac metaphyſicam, altera doctrinam de moribus Platonicam illuſtrat examinatque. Plura vide in Mem. Trev. 1732. p. 657. et *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen, vol. V. p. 449 — 464.

Quod *Warburton* in Opere de diuina Moſis legatione negauit, Platonem potuiſſe ſtatuere, poſt hanc vitam ſupereſſe aut poenis diuinis locum, aut praemiis, et quod idem duplicem Platonis philoſophiam, eſotericam atque exotericam, adſumſit, *Geddes* in libro, ſupra ad initium laudato, p. 128 ſqq. oppugnauit eius opiniones. cf. Relation. de nou. libris Gotting. vol. II. faſc. VII. p. 8. D.

Tiedemann über Platons Begriff von der Gottheit, in Mem. de la Societé des Antiquités à Caſſel, tom. I. Caſellis 1780. Eius mente Plato deum et materiam duo naturarum habuit genera; ſed emanationem poſterioris ex priore non docuit; contra duae illae naturae, (ſubſtantias vocant noſtri philoſophi,) ſunt ſimul aeternae et a ſe inuicem disiunctae. At deum Plato cogitauit ſubtilem, ſemper actiuum, aethereum lucis phaenomenon, (Lichtweſen.) — Eiusdem diſſ. de doctrina Platonis de materia in vol. I. nouae biblioth. Gotting. philol. faſc. I. nr. 1. ann. 1782.

Philoſophia experimentalis praeſide Platone in concilio veterum et neotericorum conuocato, ſeu Phyſica reformata Platonis, auctore *Michaele Angelo Andriolo.* Clagenfurti, typis Mathiae Kleinmayr. 1708. fol. Platonis phyſicam, qua nullam melius poſſe cum ſcriptura ſacra comparari putat, praefert Ariſtotelicae, quippe quae ad atheismum ducat, iſtamque renouare ſtudet. conf. Acta erudit. ann. 1708. p. 309. Neuer Bücherſaal der gelehrten Welt, IV. Oefnung, Lipſ. 1710. p. 303 — 306. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. vol. II. p. 406 ſqq. *Harl.*

Syſtem der Platon. Philoſophie von M. *Wilh. Gottlieb Tennemann. Erſter Band.* Einleitung, Lipſ. 1792. 8.

In Prolegg. vniuerſe de hac philoſophia iudicat, p. XVII ſq. vett. biographos Platonis, et p. XXVI ſq. recentiores ſcriptt. de eo copioſe recenſet, p. 1 ſq. vitam Platonis diligenter exponit, p. 87. ſq. de ſcriptis P. quae genuina ſint, eorum ordine chronol. interpretatione etc. diſputat, tum p. 267. de fontibus philoſ. Platonicae. Partes eius ſingulas ſequentibus Tomis perſequetur. *Beck.*

ETHICAM Platonicam conſcripſit *Magnus Daniel Omeis,* Profeſſor Altdorfinus, Altdorf. 1696. 8. et ante eum *Chryſoſtomus Iavellus,* Canapicius, [in moralis philoſoph. platonicae diſpoſitione, Venet. 1536. 4. coll. *Heumanno* in actis philoſ. tom. III. pag. 210 — 241.]

cuius

cuius exſtat quoque epitome CIVILIS Platonis PHILOSOPHIAE, tom. II. Operum. Lugd. 1580. fol. *Fabric.* Diſciplina civile di Platone diviſe in quatre parti e riformata da *Troilo Lancetta*, Ven. 1687. fol.

La Morale de Platon par *le Cointe*. Pariſ. 1642. 8. — *Sebaſt. Foxii* Ethices philoſophiae compendium ex *Platone*, Ariſtotele, aliisque optimis quibusque auctoribus collectum. Heidelbergae excud. Lud. Lucius. 1555. 8. (*Chriſtii* Catal. I. pag. 317.) — *Georg. Paſchii* introductio in rem litterariam moralem veterum ſapientiae antiſtitum, (adnexa eius libro, de variis modis moralia tradendi, Kiloni 1707. 4.) de Socrate, *Platone*, cuius praecipua placita in primis perſequitur, et copioſe recenſet a §. VIII.) et academicis, p. 517 — 569. et in priore libro p. 20 — 26. p. 471 ſqq. varia tradit iudicatque de Platone.

Gottlieb Stolle Hiſtorie der heidniſchen Moral, (hiſtor. doctrinae morum philoſophicae gentilium,) Ienae 1714. 4. pag. 71 ſqq. Eiusdem Hiſtoria eruditionis germanice ſcripta, edit. IV. pag. 623 ſqq.

Io. Ioach. Zentgrauii diſſ. ſpecimen doctrinae I. N. ſecundum diſciplinam Platonicam, exhibens genuinam Platonis philoſophiam de idea boni. Argentorati. 1679. 4.

Philoſophorum ſententiae de fato, et de eo, quod in noſtra eſt poteſtate, collectae partim, partim de Graeco verſae per *Hugon. Grotium*. Amſtelod. apud Lud. Elzeuir. 1648. 12. p. 36 ſqq. (editus liber primum eſt Pariſ. 1648. 4. eſt quoque in Opp. Grotii tom. III. Amſtel. 1679. fol. — *Rodolphi Goclenii* politica Platonis. Marpurg. 1607. 4. — *Petri Lindſtorphii*, Smolandi, diſſ. de meo et tuo Platonico. Aboae. 1689. 4. *Harl.*

POETICAM Platonicam *Paulus Benius* Eugubinus, Venet. 1622. Eidem RHETORICAM quoque Platonicam debemus.

De locis apud Platonem MATHEMATICIS praeter deperditum *Philippi Mendaei* opus, ſcripſit *Theo Smyrnaeus. Fabric.* cuius liber in codd. frequenter occurrit. de edit. Ism. Bullialdi Iuliodunenſis, Lutet. Pariſ. 1644. 4. vid. Baumgarten. Nachricht von merkwürdig. Büchern. tom. X. p. 309 ſq. *Harl.*

Ὁ *εἰς τὰς παρὰ* Πλάτωνι *παροιμίας γράψας* laudatur ab Anonymo de incredibilibus cap. IX. vbi non ſpernendum occurrit ex illo ſcriptore fragmentum ſuper ſenſu fabulae notiſſimae de Narciſſo.

EXAMEN PHILOSOPHIAE PLATONICAE *Ludovicus de Morainvillier d'Orgveville*, presbyter Oratorii et doctor Sorbonicus, Maclouii, (S. Malo, ciuitate Galliae Celticae) 1650. 8. dialectica et tom. II. phyſica 1655. 8.

LEXICA PLATONICA ſcripſerunt olim *Boëthus*, *Harpocration* Argiuus, et *Timaeus iunior*, Platonicus. *Fabric.* Timaei lexici partem edidit *Montfaucon* in catal. bibl. Coislin. pag. 477 ſq. dein totum *Dau. Ruhnken*. Lugd. Bat. 1754. 8. repetit. cura Fiſcheri Lipſ. 1756. 8. edit. II. Ruhnken. auctior. Lugd. Bat. 1789. 8. *Harl.*

Ioh. Baptiſtae Bernardi, Patricii Veneti, Seminarium totius philoſophiae Platonicae, ſiue Index copioſus materiarum, in Platone et Platonicis occurrentium, Venet. 1582. atque inde Lugduni [tom. I. II. 1599. tom. III. 1605.] et Geneuae plus ſimplici vice in fol. Non ex lectione ipſorum librorum, ſed ex indicibus compaginatum hoc opus videtur Morhofio I. Polyhiſt. p. 244.

Platonis Gemmae ſiue ſententiae collectae a *Nic. Liburnio.* Baſil. 8. [?] Lugduni 1555. 12. *Fabric.*

Quaedam alia maioris minoriſque molis opuſcula, in quibus de Platone varia ratione diſſeritur, hic adiiciam.

De illo Platonis, philoſophiam eſſe meditationem mortis, praeter alios, ſeparatim egerat *Iac. Thomaſ.* in progr. XIV. pag. 124 ſqq. illius diſſertationum LXIII. a filio, Chriſtiano Thomaſio, Halae 1693. 8. iunctim editarum.

Franc. de la Mothe le Vayer Diſcours de la Lecture de Platen et de ſon eloquence. in illius Opp. Pariſ. tom. II. 1656. fol. pag. 7 ſqq.

Reflexions ſur les Caracteres de *Platon*, de Ciceron et de Lucien, in *Archimbaud* Nouveau Recueil des pieces fugitives, tom. III. pag. 68. Pariſ. 1717. 12.

Ioach. Oporini epiſt. de vinculo, quod ex Platonis ſententia deo cum materia intercedit, exſtat in Nouis litterariis Lipſienſibus ann. 1719. p. 109 — 116.

Barth. Bredelo de numero, quem Plato rebus publicis fatalem ſtatuit libr. VIII. de rep. diſſ. mathemat. Lipſ. 1668. 4.

In tom. II. V. VI. VII. VIII. X. hiſtor. ſociet. Pariſ. Inſcr. verſion. Gottſched. plures occurrunt animaduerſiones et recitationes, quibus Platonis ſententiae librique explicantur.

Sententiam Platonis in libro VI. de republ. (vid. ſupra nr. XXXIV. circa finem.) *de communione vxorum* alii aliter interpretati ſunt. Alii enim putarunt, Platonem cum ratione inſanire; alii non explicant de communione corporum, ſed de concordia animorum: alii excuſant philoſophum, de republica, prouti ſibi animo concepit, fere philoſophica loquutum. vid. *Buddeum* in diſp. de ἀσκήσει philoſophica §. 19. *Schilter.* in diſſ. de diſciplina pythagorica §. 56. 57. Criſpum, Omeis, Paſchiumque ll. citt. *Reinhard. Henr. Rollium*, Profeſſ. Tremon. (Dortmund in Weſtphalia,) in progr. de bonorum communione platonica, Tremoniae 1715. aliosque apud *Heumannum*, qui in Actis philoſ. tom. I. pag. 809 — 848. copioſe interpretatur reiicitque argutam iſtam Platonis opinionem

De priſcorum ſapientum placitis ac optimo philoſophandi genere. Sententiae et theoremata varia, ad ingenuas diſciplinas pertinentia, ab *Aloyſio Piſaurio*, Marini filio, Patritio Veneto, propoſita etc. Patauii 1567. 4. In §. 41. diſpeſcit academicos philoſophos in ſex academias earumque tres priores in Graecia, et primam quidem ſub Xenocrate, alteram ſub Arceſila, tertiam ſub Carneade, floruiſſe; tres fuiſſe peregrinas, n. Aegyptiam, ſub Ammonio, Romanam ſub Plotino, et Lyciam ſub Proclo, contendit. Tum mire commendat philoſophiam academiae veteris, et exponit, quae placita Plato ab Pythagora, quae a Socrate, et quae ab Heraclito mutua ſumſerit. vid. *Heumanni* acta philoſ. II. p. 635 ſqq.

Platonis de deo et vniuerſi origine placita explicantur quoque a *Meinerſio* in hiſtoria doctrinae de vero deo, ſect. VI. pag. 394 ſqq. — in *Barthelemy* Itinere Anacharſidos iunioris, tom. V. verſionis german. pag. 35 ſqq. — a *Batteux* in Hiſtoria opinionum philoſophorum de principiis rerum, german. verſion. Lipſiae 1773. 8. p. 208 ſqq. — De reminiſcentia Platonicorum programma ſcripſit *Io. Andr. Buttſtädt.* Erlang. 1761. 4. — *Olai Petri Aſchbom*, Smolandi, diſp. de ἀναμνήσει Platonica, Aboae. 1695. 4.

Mureti

Mureti Commentar. in I. et II. libr. Platonis de republ. eſt in tomo III. Opp. Mureti a Ruhnkenio editorum, Leidae 1789. 8.

Luxdorphiana e Platone ſumtibus Petri Frid. Suhmii cum adnotatt. edidit *Olaus Wormius*, Mag. et Rector ſcholae Hothersneſ. part. I. Hauniae 1790. 4. In hac particula comparationem locorum V. et N. T. cum Platone, a Luxdorphio quondam exemplari Platonis ann. 1590. adſcriptorum, ſecundum ordinem vtriusque foederis diſpoſuit ediditque Wormius. In notis ſubiectis vberrimis doctisque, quae librum maxime commendant, doctrina Platonica cum ſacra frequenter a Wormio comparatur atque illuſtratur.

Originem notionis de immortalitate et transmigratione animorum atque opiniones iudiciaque Platonis inquirit et examinat *Bardili* in menſtruo lib. Berolinenſi, menſe Febr. 1792. pag. 106 ſqq.

In Miſcell. Obſſ. Belgic. tom. II. pag. 271 — 283. leguntur *Antonii Mariae Saluinii* in Platonem adnotata, inſertis (Car. Andr. Duckeri) caſtigationibus, et tom. III. p. 410 — 418. eiusdem Duckeri varietas lectionis e codice Corronii in Platonis Timaeo. adde cl. *Saxii* Onom. liter. I. p. 62 ſqq. et 545 ſq.

Clar. *Schütz*, Prof. Ienenſis, in pluribus proluſionibus academicis Philebi, Sympoſii etc. loca emendauit atque illuſtrauit, Ienae 1784 ſqq.

Cl. *Wolf*, Prof. Halenſis obſeruu. in Platonis Apolog. Socrat. cap. IX. in Magazin für öffentl. Schulen etc. vol. II. part. II. Bremae 1791. 8. p. 403 ſqq.

Platonis opinionem de aſtris, et alia, ad illum pertinentia, quae a Diogene Laertio narrantur, explicat illuſtratue aut emendat *Ignatius Roſſius* in Comm. Laertianis, p. 42 — 51.

Denique adnotabo, Turcas adhuc habere et amare Euclidis elementa, Ariſtotelis philoſophiam, et omnia opera *Platonis*, quem vocant *Fillatum el Lillahi*, h. e. Platonem diuinum, obſeruante Peyſſonelo in: Des Herrn Baron von Totts Nachrichten von den Türken und Tataren, mit des Herrn von Peyſſonels Verbeſſerungen und Zuſätzen aus dem Franzöſiſchen, part. I. Francof. et Lipſiae 1787. 8. Arabibus dicitur *Aflathoun*, vid. Herbelot. in h. v. *Harl.* [de verſionibus arab. librorum Platonis v. excerpta ap. *Sim. Aſſemannum* Catal. de' Codici Orientali della bibl. Naniana, p. 59 ſq. Platonis Sententia de natura animi — Commentatio *Ern. Godofr. Lilie*, Gött. 1790. 8. *Naſt* progr. de methodo Platonis philoſophiam tradendi dialogica. Stuttg. 1787. 4. *Beck.*]

Hic inſeruerat b. Fabricius *Albini Platonici introductionem in Platonis dialogos*, ex codice Holſteniano deſcriptam, et primum in lucem editam cum verſione latina *Io. Antonii Winkleri*, Hamburgenſis, qui poſtea ab ann. 1712. reipubl. patriae Syndicus fuit et defunctus eſt ann. 1728. d. IV. Dec. Quod vero cel. *Fiſcherus* in edit. III. Platonis IV. dialogorum Lipſ. 1783. 8. pag. 125 ſqq. eam emendatiorem, (omiſſa tamen verſione latina cum ſuis et Fabricii adnotationibus iterum excudendam curauit, et codices mſstos, vbi illa exſtat, enumerauit, hic illam εἰσαγωγὴν repetere nolui. Retinui tamen *veterum de Albino Platonico teſtimonia*, a Fabricio collecta. Heuman. in not. mſta citauit *Lilienthal.* ſelect. hiſt. litt. pag. 105. *Harl.*

Galenus de libris propriis, T. IV. edit. Baſil. p. 372.

Τρία δέ μοι βιβλία παρά τινων ἐδόθη γεγραμμένα πρὶν εἰς Σμύρναν ἐκ Περγάμου μεταβῆναι Πέλοπός τε τοῦ Ἰατροῦ καὶ Ἀλβίνου τοῦ Πλατωνικοῦ tttt) χάριν.

Tertullianus lib. de anima cap. XXVIII.

Quis ille nunc vetus Sermo — — Pythagoricus, vt volunt, quin et diuinus, vt Albinus exiſtimat, aut Mercurii forſan Aegyptii.

Cap. XXIX.

Haec et Albinus, Platoni ſuo veritus, ſubtiliter quaerit contrarietatum genera diſtinguere, quaſi non et haec tam abſolute in contrarietatibus poſita ſint, quam et illa, quae ad ſententiam magiſtri ſui interpretatur, vitam dico et mortem.

Proclus Lib. II. in Platonis Timaeum p. 67.

Ὅ γε Πλατωνικὸς Ἀλβῖνος ἀξιοῖ κατὰ Πλάτωνα τὸν κόσμον ἀγένητον ὄντα γενέσεως ἔχειν ἀρχὴν, ὃ καὶ πλεονάζει τοῦ ὄντος. [¶]

Idem Proclus Lib. V. pag. 311.

Μόνον τὸν νοῦν ἀθάνατον διατηροῦντες, ὡς μόνον καὶ μένοντα καὶ ὁμοιούμενον τοῖς θεοῖς, καὶ μὴ φθειρόμενον, ὥσπερ οἱ παλαιότεροι, καὶ ἕπεσθαι τῇ λέξει, κρίναντες δι᾽ ἧς ὁ Πλάτων φθείρει τὸν ἄλογον, θνητὴν αὐτὸν καλῶν, τοὺς Ἀττικοὺς λέγω καὶ Ἀλβίνους, καὶ τοιούτους τινάς.

Etiam inter philoſophos, quibus vſus eſt Stobaeus in florilegio ſuo, mentio fit apud *Photium* cod. CLXVII. In bibl. quoque Coisliniana p. 598. inter nobiles Platonicos *Albinus* memoratur. Τὸν μὲν Πλάτωνα ὑπομνηματίζουσι πλεῖστοι. Χρησιμώτεροι δὲ Γάϊος, Ἀλβῖνος, Πρισκιανὸς, Ταῦρος, Πρόκλος, Δαμάσκιος, Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος, ὅστις καὶ κατὰ Πρισκιανοῦ ἠγωνίσατο, πολλάκις δὲ καὶ κατὰ Ἀριστοτέλους.

Iſagogen hanc Albini in Dialogos Platonis laudat etiam Petrus Alcyonius in praefatione ad libros de exilio, Gerhardus Langbaenius in Academia, ſiue notitia ſcriptorum Platonicae Philoſophiae, et Nic. Rigaltius ad Tertullianum pag. 87. qui cum hoc Albino confundit alterum, longe diuerſum hoc nomine ſcriptorem latinum, cuius meminit Boethius lib. 2. de Muſica cap. 12. et Caſſiodorus cap. 5. de Muſica: Apud Latinos autem vir magnificus Albinus uuuuu) librum de hac re compendioſa breuitate conſcripſit, quem in bibliotheca Romae nos habuiſſe, atque ſtudioſe legiſſe

ttttt) Fuit igitur Albinus aequalis Galeni, certe ſcripſit poſt Thraſyllum ac Dercyllidem, quorum meminit cap. VI.

uuuuu) Idem forte, qui praefectus Vrbi fuit A. C. 414. et 426. *cuius facundae commiſſa palatia linguae.* Vide *Labbeum* ad excerpta Photii ex Olympiodoro tom. I. Hiſt. Byz. p. 67. Fuere et alii hoc nomine, vt *Ceionius Rufus Albinus*, philoſophus, conſul, an. V. C. 1087. a. Chr. 335. in vetere inſcriptione apud H. Noriſium in aduent. adu. Mal. tom. 2. Opp. Auguſtini p. 816. edit. Amſtelod. *Albinus*, ad quem ſcribit Lucilius, poeta, apud Lactantium VI. 5. A. *Poſthumius Albinus*, de quo Voſſius in Hiſt. Graecis et Latinis, *Albinus* iunior, qui res Romanas carmine latino ſcripſit, e quo verſus nonnulli afferuntur a Priſciano VII. p. 741. *Albinus Eremita*, de quo S. Nili narrationem edidit Poſſinus, quem vide, ſi placet, in notis p. 183. *Albinus*, cuius librum de metris citat Maximus Victorinus de carmine heroico p. 1959. *Alcuinus* quoque alio nomine adpellatur *Albinus*. Praetereo *L. Albinum*, de quo Plutarch. Camill. p. 139. et alios *Albinos*, in hiſt. romana obuios, de quibus Glandorpius in Onomaſtico, qui tamen Albinios, plebeiam gentem, cum Albinis confundit. [De alio *Albino* vid. Fabricii Bibl. lat. lib. IV. cap. 7. p. 789. not. *Heumann.*]

legiſſe retinemus. *Fallitur quoque auctor Pandectarum Brandenburgicarum, qui Alcinoum eſſe ſuſpicatur Iſagoges, quam hic edo, auctorem, cum veriſimilius ſit,* ἐπιτομὴν τῶν Πλάτωνος δογμάτων, *quae ſub Alcinoi nomine ambulat, eſſe huius Albini. Verum de Alcinoi ſcripto infra libro IV. cap.* 23. *Fabric.* adde *Fiſcher.* prol. ad edit. III. Platonis IV. dial. pag. 86. *Iriart.* in Catal. MSS. gr. bibl. reg. Matrit. p. 229. Fabric. in nota mſta putat, idem eſſe ſcriptum, quod Alphonſ. Ciacconius in bibl. MSt. memorat huius Albini de ordine librorum Platonis, aitque haberi gr. MS. Venetiis apud S. Antonium. *Harl.* De alia Iſagoga cf. p. 161.

CAPVT IV

NOTITIA PLATONICORVM ET ACADEMICORVM (QVORVM NOMINIBVS DISCRIMINIS CAVSSA HEVMANNVS PRAEFIXIT ASTERISCVM,) DIGESTA ORDINE ALPHABETI [a]).

[*Adelandus*, Plotini condiſcipulus. Illius ſcriptum quoddam ſe poſſidere, ſcribit Io. Picus Mirandula. epiſt. 20. pag. 66. *Heum.* not. mſt.]

Adimantas,

a) Περὶ σοφιστικῆς aduerſus Academicos ſcripſit *Hermogenes*, Stoicus, teſte Suida. Mr. *Foucher* Hiſtoire des Academiciens. 1690. 12. vid. Hiſt. Ouvrag. 1692. menſ. Aug. p. 533. *Fabric.* Quosdam Platonicorum libros latine vertit *Victorinus*, rhetor, teſte *Auguſtino* libr. VIII. Confeſſ. cap. 2. Platonicorum Alexandrinorum ſeriem repraeſentat *Ionſius* III. 16. p. 88. edit. Dornii, et III. 18. pag. 96 ſqq. exhibet idem ſeriem Platonicorum Athenienſium. *Heum.* Idem *Ionſius* I. 10, 5. p. 60 ſq integram Platonicorum ſucceſſionem in claſſes digeſſit. — De libello, litteris gothicis *Erphordie per Wolffgangum Schencken* ſ. a. impreſſo et raro: *Cathalogus Platonicus Io. Iocarii Antropolenſis*, in 4. folior. 6. vid. *Freytagii* adparat. litterar. tom. I. p. 361 ſqq. — *Leonardus Cozzandus* de magiſterio antiquorum philoſophorum, Geneuae 1684. 12. lib. I. cap. 4 — 8. de magiſterio Platonis, Athenienſis, p. 42 ſqq. perſequitur hiſtoriam ſcholae platonicae ſecundum illius aetates et viciſſitudines, atque cap. IX. (ex quo noſtrum caput augebimus,) alios Platonicos et Academicos enumerat. At quae ille p. 42. animaduertit, ea facio mea: *quis poſt tot ſaecula omnes,* (Platonis diſcipulos et adſeclas) *dare, vel ſpondere audebit?* Neque ego ſpondeo. Atqui neſcio, quid damni adferat vnius alteriusque aut plurium, praecipue ignobilium aut obſcurorum, omiſſio. Quis hodie enumerare poteſt omnes Carteſianos, Leibnitianos, Wolfianos, Kantianos et aliarum ſectarum ſtudioſos? Tum non omnes, qui in quibusdam dogmatibus Platonem ſequuti ſunt, in aliis autem in alia omnia tranſierunt, aut qui fata atque hiſtoriam tantum philoſophiae ac philoſophorum, ſiue plurium, ſiue Platonicae ſcholae, expoſuerunt, iure poſſunt haberi Platonici. Quare ex ſchola Plotini, Porphyrii, Iamblichi, Aedeſii, in genere ex ſecta eclectica apud *Brucker.* in hiſt. crit. phil. vol. II. period. II. part. I. lib. I. ſect. IIII. numerus Platonicorum, cui volupe eſt et neceſſarium videtur, egregie poteſt augeri. At num omnes recte vocari poſſint Platonici, equidem dubito, nec tamen cum vllo litigabo. Catalogum tamen vere Platonicorum Fabricianum locupletavit *Heumannus* in actis philoſ. tom. III. pag. 904 ſqq. atque ſuo quemque loco ego inſeram. *Io.* quidem *Langbaenius* ſubiunxit *Alcinoo*, ex Heinſii editione Oxon. 1667. 8. ſeparatim euulgato, Catalogum Platonicorum; ſed doleo, illum librum ad manum mihi non eſſe. Recentiorum academicorum hiſtoriam, in primis quibus in placitis illi diſceſſerint a doctrina et ſententia Platonis, et qui factum ſit, vt illi poſt Chriſtum natum ad ineptias abſurdasque opiniones et ad artes Neo-Pythagoricorum delaberentur, erudite expoſuit cel. *C. Meinerſ.* in: Beytrag zur Geſchichte der Denkart der erſten Iahrhunderte nach Chriſti Geburt, in einigen Betrachtungen über die Neu-Platoniſche Philoſophie. Lipſiae, 1782. 8. adde *Gedickium* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſ. antiquae p. 193 ſqq.

Moſhem.

Adimantus, Platonis frater: Laert. III. 4.

Eius Filius ibid. III. 41.

[*Aedeſius*, *Cappadox*, Iamblichi diſcipulus atque familiaris. vid. *Cozzandium* cap. VII. de magiſterio Ammonii Alexandrini, p. 88 ſqq. *Eunapium* in Iamblicho p. 21. et in Aedeſio p. 33 ſqq. edit. Antwerp. 1568. 8. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 270 ſqq. vbi quoque hiſtoria illius diſcipulorum, adeoque academicorum, explicatur. *Harl.*]

Aelianus. Platonicus, cuius commentarios in Timaeum Platonis laudat Porphyrius in Harmonica Ptolemaei p. 216. Proclus etc.

Aeneas Gazaeus, Platonicus chriſtianus, ſcripſit dialogum de immortalitate animi et reſurrectione: latine verſus ab Ambroſio, Camaldulenſi, Baſil. 1516. 4. [*Aeneas Gazaeus et Zacharias Mitylenaeus* de immortal. animae et mortalitate vniuerſi ex rec. et cum. animadu. *Caſp. Barthii*, gr. et lat. Lipſiae, 1655. 4.] Dixi de hoc Aenea in libro de veritate religionis p. 107. [Nouam edit. cum Comment. Gottl. Wernsdorfii parat *Io. Chriſti. Wernsdorf*, V. C.]

* *Aeſchines*, Neapolitanus, academicus, Melanthii, Rhodii, diſcipulus, Clitomachi condiſcipulus. *Laertius* in Aeſchine II. 64. *Plutarch.* an ſeni gerenda Respubl. p. 791. *Eudocia* in Violar. pag. 51. vbi octo *Aeſchines* enarrantur: a Carneade inſtitutus, vid. *Plutarch.* l. c. et *Cic.* de Orat. I. 11. E veſtigiis codd. apud *Cic.* quaeſt. acad. IV. 6. Dauiſ. p. 88. legere malit *in Aeſchine.*]

Agapeſtor ſiue *Agameſtor*, de quo vide *Plutarchum* lib. I. ſympoſ. quaeſt. 4. p. 621.

Agnon, academicus, Athen. XIII. pag. 602. *Fabric.* More plurium academicorum rhetoricen adcuſauit teſte *Quinctil.* I. O. II. 17. vbi vid. Burmann. pag. 193 ſq. *Harl.*

Albinus, de quo dixi capite ſuperiore.

Alcinous, de quo infra lib. IV. [vid. *Lambecii* comment. de bibl. Vindobon. VII. pag. 267. *Brucker.* hiſt. crit. II. p. 165 ſq. *Harl.* Columen philoſophiae platonicae vocatur ab Huetio, Quaeſt. Alnet. II. 8. 3. p. 125. *Heum.*

Alexander, Seleucienſis, Cilix, Peloplaton dictus, diſcipulus Fauorini ac Dionyſii Mileſii: *Philoſtr.* 2. de Sophiſt. p. 568. Apollon. Tyan. epiſt. 13.

[*Alypius*, Alexandrinus, aequalis Iamblichi, qui vitam eius deſcripſit. Multa inde producit *Eunapius* in vita Iamblichi et ex Eunapio *Baelius* in Diction. *Heumann.* in act. phil.]

Amelius, Tuſcus, proprio nomine Gentilianus. Vide Syrian. XII. Metaphyſ. p. 47. a. 61. b. 69. a. 88. a. *Amelius*, Plotini diſcipulus, ab Euſebio et aliis Chriſtianis laudatus. vid. *Frid. Adolph. Lampe* in Ioannem tom. I. p. 239 ſq. et Lexic. *Baelii. Fabric.* vide multa apud Porphyrium in vita Plotini, et apud Holſtenium in vita Porphyrii, cap. VI. pag. 240 ſq. *Moshem.* diſſ. de turbata per Platonicos eccleſia, quem tamen in multis ſingenti, quam docenti ſimiliorem eſſe, pronuntiat *Ruhnken.* in diſſ. de vita — Longini §. V. p. 10. praefixa editioni II. Toupii. *Moshemii* diſſ. auctior addita eſt Cudworthi Syſtemati intellectuali, ab illo latine verſo, tom. II. pag. 747 ſqq. edit. II. Lugdun. in 4. Huc quoque referri poteſt *Henr. Ledermülleri* diſſ. de Theurgia et virtutibus Theurgicis, praeſide Ge. Andrea Willio, Altdorf. 1763. 4. habita. *Harl.*

240 ſq. *Heumann.* — *Euſebium* praep. pag. 540. Longini de eo iudicium adfert *Porphyrius* in vita Plotini cap. 20. p. 130. in vol. IX. Fabr. Bibl. Gr. — adde Phileleutherum Lipſienſ. h. e. *Bentlei.* in Remarks upon a late Diſcourſe of Free-Thinking. part. II. London. 1713. 8. p. 36. *Harl.*

Ammonius, Alexandrinus, Plotini et Origenis praeceptor. Porphyr. vita Plotini. *Fabric.* vide *Fabric.* infra, lib. IV. cap. 26. 5. vol. IV. pag. 172. *Olear.* bibl. ſcript. eccl. p. 42 ſq. *Heumann.* adde *Cozzand.* I. cap. 7. pag. 75 ſqq. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 18. 1. pag. 97. et III. 13. 3. pag. 76. qui tamen confundit *Ammonium Platonicum* cum *Ammonio Peripatetico:* quod etiam fecerat *Olearius* ad Philoſtrat. vit. Sophiſt. II. 27. pag. 618. notante *Ruhnken.* in diſſ. de Longino p. 8. §. IV. edit. Toup. Longin. *Harl.*

Ammonius, iunior, Hermeae F. Procli diſcipulus, de quo infra lib. IV. cap. 26. §. 12. *Fabric.* Hieroclem apud *Photium*, bibl. cod. CCXIV. pag. 550. *Moshem.* diſſ. de turbata per Platonicos eccleſia §. VII ſqq. etc. *Harl.*

Amyclus ſiue *Amyclas* potius, Heracleotes, Platonis diſcipulus, Laert. III. 46. *Aelian.* III. 19. Var.

[*Anatolius.* vid. infra, in Catalogo Peripateticor. h. v. *Heum.*]

Anniccrius, Aegineta, qui Platonem, a Dionyſio eiectum, emit, atque hoc facto nomen ſibi comparauit, obſcurus alioqui futurus, vt ait Syncellus pag. 259. *Laert.* [III. 20. quem locum explicat et Meibomii lectionem caſtigat *Roſſius* in commentatt. Laertianis pag. 42 ſq. *Harl.*] *Ariſtides* orat II. Platonic. Ab hoc diuerſus eſt iunior *Anniccrius*, ſectae Anniceriae conditor. vid. *Küſter.* ad Suidam in Ἀρίστιππος.

[*Anonymus* ſcripſit Introductionem in Platonis philoſophiam, quae eſt in cod. bibl. Vindob. vnde vitam Platonis edidit *Heerenius* Bibl. d. alt. Litter. und Kunſt, vol. V. inter Inedita pag. 3 ſq. *Beck.*]

Antiochus, Philonis auditor, Aſcalonita. Vide *Auguſtinum* II. 6. contra Academicos et III. 18. vbi foeneum Platonicum vocat, et Mneſarchum quoque, Stoicum, ab eo auditum refert, quod teſtatur etiam *Euſebius* XV. 9. praeparat. e Numenio. Claruit circa Olymp. CLXXV. Hunc admiratus M. Brutus, teſte *Plutarcho* in illius vita pag. 984. etiam Cicero b) audiiſſe ſe eum refert, quintae auctorem Academiae, in quam Stoicorum ſcita tranſtulit. (*Sextus* I. Pyrrhon. Hypotyp. cap. 33.) ἐν δευτέρῳ τῶν Κανονικῶν, *Sextus* VII. contra Math. p. 175. Eum ſecum habuit L. Lucullus, quum in Aſia quaeſtorem et poſt aliquot annos imperatorem ageret. Confer [?] *Ciceronem* Lucull. ſiue IV. Acad. quaeſt. cap. 2 et 4. *Plutarchum* in Cicerone p. 862. *Aelian* V. H. lib. XII. 25. et *Auguſtinum* XVIIII. 3. de Ciu. Dei. [et infra, in voc. *Philo.*] Scripſit volumen contra

b) *Aurelius Victor* de viris illuſtribus cap. 81. de Cicerone: *Athenas ſtudiorum gratia petiuit, vbi Antiochum, philoſophum, ſtudioſe audiuit.* *Fabric.* vid. *Fabricii* Hiſtor. Ciceron. XXVIII. 11 ſqq. *Heum.* vid. infra, in Catalogo Stoicorum h. v. *Antiocho Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis diſcrepare, Cicero* ait de N. D. I. 7. qui vero illam ſententiam impugnat. *Cicer.* IV. acad. quaeſt. 43. eum vocat *germaniſſimum Stoicum.* Idem ſentit *Sext. Emp.* l. cit. vbi vide Fabric. p. 62. adde *Cozzand.* p. 70 ſqq. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 727 ſq. et 775 ſqq. *M Io. Iac. Hoefler* in diſp. Conciliatorum et eclecticorum diuerſa philoſophandi ratio, Altdorf. 1742. agit de Antiocho, et docet, hunc fuiſſe conciliationis auctorem, contra *Buddeum*, qui in Obſſ. Halenſ. tom. III. obſ. XIV. §. III. Hieronymum, Rhodium, auctorem fuiſſe putauit, diſputans. *Harl.*

contra Platonis, doctoris ſui, libros II. cui titulus fuit *Soſus*, et de academica ſecta acutiſſime, vt eſt apud eumdem Ciceronem l. c.

[*Antoninus*, Euſtathii, Cappadocis, filius. *Eunap.* in Aedeſio, et *Brucker.* vol. II. pag. 276 ſq. *Harl.*]

Antonius, Rhodius, Porphyrii et Amelii ſub Plotino συμφοιτητής. *Fabric.* Proclus lib. III. ad Timaeum Platonis, pag. 187. *Heum.*

Apolloniades, Platonis ſeruus, *Laert.* III. 42.

Apollonius, Syrus, Platonicus. *Spartian.* in Hadriano cap. 2.

Mich. Apoſtolius, de quo lib. V.

[*L. Apuleius*, ſiue *Appuleius*, Maudaurae natus, Africae ciuitate, philoſophus platonicus, de quo in Bibl. lat. Fabriciana et a me in Notitia breuiore litteraturae rom. pag. 498 ſqq. et a *Cozzando* p. 101 ſq. agitur. adde *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. II. p. 171 ſqq. *Harl.*]

Arceſilaus, ſiue *Arceſilas*, Pitanaeus, ex Pitane aeolica. vid. *Georgii Arnaudi* lectt. gr. p. 115. Phyſicus, Crantoris diſcipulus c), clarus circa Olymp. CXX. auctor mediae academiae, et Epicuri aetate ad inuidiam illius philoſophi peramatus magnique habitus, vt notat *Plutarchus* contra Colotem p. 1121. Vide et *Solin.* cap. 15. *Auguſtinum* II. 6. contra Academicos et III. 17. vbi Zenonis, Stoicorum principis, ſub Polemone condiſcipulum et poſtea aduerſarium fuiſſe Arceſilam, refert. Conf. *Ciceron.* II. Acad. quaeſt. cap. 5. [inprimis I cap. 13. ibique Dauiſ. II. cap. 20. et 21. et cap. 24.] Audiuit et Theophraſtum, Diodorum (Cronum) et Pyrrhonem, vt notat *Numenius* apud Euſeb. XIV. Praepar. p. 279 ſq. vbi plura de Arceſila, lectu digna. [adde Timonis verſus apud *Diog. Laert.* IIII. 33. et *Roſſium* in comm. Laert. p. 68 ſq.] Veriſimile aliquid, (cum Carneade,) poſuit, ſed nihil eſſe certum, vt notat *Hieronymus* II. in Rufin. adde *Ciceron.* III. de orat. 18. de N. D. I. cap. 5. *Sext. Empir.* adu. Logic. I. ſect. 150. ibique Fabric. pag. 402.] *Lactantium* III. 4 ſq. et 6. et quae ad Heſychium illuſtrem Meurſius, ad *Laertium* IV. 28 ſq. viri docti, et Hugon. Grotium ad Capellae p. 46. Ex eodem *Laertio* IV. 29. et *Plutarcho* de fortuna Alex. pag. 328. cognoſcimus, nullum librum ab Arceſila ſcriptum eſſe, licet *epigrammata* eiusdem quaedam referat, IV. 30 ſq. d) et *teſtamenta tria* memoret IV 43. et *Epiſtolam ad Thaumaſiam*, neceſſarium ſuum, exhibeat, 44. Hinc patet, illud προσεφώνει IV. 38. non poſſe accipi de librorum inſcriptionibus, vt facit interpres e); ſed quod ſolum e regibus Eumenem acceſſerit et cum eo locutus fuerit Arceſilas. Cleanthis ad eum dicta, apud *Diog. Laert.* VII. 171. Φιλόβοτρυν fuiſſe, notauit Phanocritus apud *Athenaeum* VII. p. 276. Diſcipuli eius, Lacydes, Damophanes, Ecdemus. *Fabric.* Infra in catalogo peripateticorum quoque memoratur. De eius epiſtolis vid. ſupra lib. II. cap. 10. §. 36. vol. I. pag. 694. — Adde *Sextum Empir.* Pyrrhon. hypotyp. I. cap. 32. ſect. 232. p. 61. *Eudociam* in Viol. p. 70. *Foucherum* in diſſ. de philoſophia academica, Pariſ. 1692.

c) *Polemonis* fuiſſe dicitur a *Cicer.* de Fin. V. 32. *Harl.*

d) Vid. *Roſſii* comment. Laert. pag. 63 ſqq. vbi Diog. Laert. emendatur atque illuſtratur, et Aldobr. cum Meibomio corrigitur. *Harl.*

e) Conf. *Roſſium* l. c. p. 75 ſqq. qui προσφωνεῖν intelligit, ad Eumenem ſolum ex omnibus regibus Arceſilam *litteras dediſſe*. *Harl.*

1692. 12. qui lib. I. cap. 5. pag. 36. eum ab Ariſtonis, Chionis et Hieronymi accuſatione impudicitiae infamisque laſciuiae et, quod iuuenum corruptor fuiſſet, liberare ſtuduit; item *Petrum Dan. Huetium*, ſcepticiſmi patronum, in libro, de imbecillitate intellectus humani, Amſtel. 1723. 12. *Bayle*, cuius ipſius animus ad dubitandum erat procliuis, in Diction. voc. *Arceſilas*, vol. I. pag. 284 ſqq. qui tamen, verſione Diogenis latina deceptus, perperam p. 286. adfirmauit, Arceſilaum libros ſcripſiſſe et Eumeni dedicaſſe. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. I. p. 746 ſqq. *Cozzand.* pag. 53 ſqq. *Buddei* compend. hiſtor. philoſ. pag. 147 ſqq. *M. Io. Iac. Hoſker* in diſſ. ad Antiochum Aſcalon. citata, §. VIII. qui putat, *Huetium* quidem de imbecillitate intellectus humani lib. I. cap. 14. §. 31 ſq. acu rem tetigiſſe videri, quum duas tantum academias, alteram Platonis, alteram Arceſilae vindicaret academicis; tamen opinatur et probatum it, omnes academias in vnam, cuius Plato auctor fuit, poſſe reduci, et Arceſilam, notante Sexto Empirico, diſſimulandi animo tantum dubitaſſe, vt auditores exploraret, num ad percipienda Platonis dogmata eſſent idonei. — *Tiedemann* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. cap. 13. p. 566 ſqq.

Alius *Arceſilaus*, de quo Plutarchus in Agide p. 803. alius, Meſopotamiae princeps, poſt Alexandrum M. *Cedrenus* tom. I. p. 155. *Harl.*

Pro *Archelao* in latina verſione Philopoemenis Plutarchi p. 366. reponendum nomen *Arceſilai*, vbi legitur, Demophanem et Eudemum, Megapolitanos, ipſius in Academia familiares fuiſſe.

Archeſtratus, Phrearius, *Laert.* III. 41.

Aridelus, Arceſilae aequalis, cuius mentio *Laert.* IV. 41.

Ariſtander. Proclus III. in Timaeum pag. 186.

Ariſtides, Locrus, Platonis diſcipulus. *Plutarch.* Timoleonte pag. 238.

Ariſtides Quinctilianus, de quo infra in Muſicis cap. IX.

Ariſtippus, Cyrenaeus, Lacydae auditor. [*Eudocia* p. 71. quae quatuor *Ariſtippos* recenſet,] *Numenius* apud Euſeb. XVI. Praeparat. p. 736. diuerſus ab *Ariſtippo* antiquiore, Socratico, itidem Cyrenaeo, de quo dixi lib. II. cap. 23. §. 33. [et ab *Ariſtippo*, qui de Arcadia ſcripſit.]

Ariſto, Platonis pater. [Quo iure hic refertur inter Platonicos? Tamen Lutheri pater etiam fuit Lutheranus. *Heumann.*]

Ariſto, Aſcalonita, frater Antiochi, de quo ſupra. vid. *Plutarchum* in Bruto, p. 984. [Sed *Dauiſ.* ad *Cic.* quaeſt. Tuſc. V. 8. animaduertit, fratrem Antiochi a Cicerone ſemper nominari *Ariſtum*, non *Ariſtonem*, et Ἄριστον quoque in Plutarchi loco eſſe reſcribendum; tum illum *Ariſtum* fuiſſe Ciceronis (in Bruto cap. 97.) hoſpitem et familiarem. Denique notat, *Ariſtonem*, in inſula Ceo natum, fuiſſe peripateticum. Ipſe Fabricius in ſequentibus verbis et paullo poſt in nota mſta vel ſemet ipſe corrigere, vel ſecum pugnare videtur. *Harl.*] *Ariſtum*, Antiochi fratrem, et praeter ea familiares, *Ariſtonem* et *Dionem*, memorat *Cicero* Acad. quaeſt. I. 3. II. 4. *Fabric.* Diuerſus fuit *Ariſto*

Chius, Stoicus, de quo infra: item *Ariſto*, Maſſilienſis, a Sulla ciuitate donatus, *Cicer.* or. p. Balb. 22. adde infra in Catal. Peripatetic. voc. *Ariſto. Harl.*

Ariſtocles, Meſſenius, (licet Peripateticus ſecta,) ſcripſerat πότερον σπȣδαιότερος [P] Ὅμηρος ἢ Πλάτων, teſte Suida, [et Eudocia p. 71.] Plato quoque, antequam Platonis nomen adſciſceret, dictus fuit Ariſtocles [vid. infra in Catal. Peripateticorum.]

Ariſtodemus, Aegienſis, Plutarchi aequalis, qui in limine libri aduerſus Colotem vocat illum τὸν ἐξ Ἀκαδημίας ȣ ναρθηκοφόρον, ἀλλ' ἐμμανέστατον ὀργιαστὴν Πλάτωνος. [Differt ab aliis Ariſtodemis. vid. V. 7, 15. vol. VII. pag. 53.]

Ariſtonymus, ad Arcades, reipubl. conſtituendae cauſa, a Platone miſſus. *Plutarchus* aduerſus Colotem pag. 1126. [Huius multa mentio in Stobaeo. *Heumann.*]

Ariſtoteles, Stagirita, Platonis diſcipulus fuit, ſed propriam deinde condidit ſectam, de quo infra cap. ſeq. Quare a Platone factus fuerit alienior, dicet *Aelianus* III. 19. Var.

Ariſtus, Antiochi frater, quem Athenis Brutus audiuit, teſte *Cicer.* I. Acad. quaeſt. cap. 3. et de Finibus V. 3. *Fabric.* in nota mſta. vid. Dauiſ. et Buherium ad *Cic.* Tuſc. V. 8. et quae paullo ante ad voc. *Ariſto* notauimus. — *Ariſtus* ſupra p. 35. inter ſcriptores de Alexandro M. *Harl.*

Aſclepiodotus, Alexandrinus, Procli diſcipulorum optimus, Damaſcii magiſter. Vide Ionſium III. 18. *Commentarius in Platonis Timaeum* citatur ab Olympiodoro in IV. Meteorolog. [conf. infra vol. VIII. p. 524.] Multa de hoc Aſclepiodoto et diligenti eius naturae inquiſitione Suidas, qui *Aſclepiodoti* quoque, medici, meminit in Σωκράτης. [Multa etiam apud *Photium* in Excerptis ex Damaſcii opere de vita Iſidori, philoſophi, cod. CCXLII. Scripſit alius forſan *artem tacticam;* vid. *Lambecii* comment. de bibl. Vindob. tom. VII. pag. 85. edit. Kollarii. *Harl.*] Sed alius, qui ſub Diocletiano vixit, et eius res conſignaſſe videtur, vt coniicere licet e *Vopiſco* in Aureliano cap. XLIV. [*Aſclepiod.* Stoicus. vid. catal. Stoicor. h. v.]

Aſclepius, Trallianus, Ammonii Hermeae diſcipulus. [infra, de Ariſtotelis ſcriptis. n. 26. et in catal. Peripateticorum etc.]

Aſpaſii commentaria in Platonem memorat *Porphyr.* in vita Plotini.

Athenagoras, cui Boethus inſcripſit librum περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορȣμένων λέξεων. *Photius* cod. CLV.

Atticus, Platonicus philoſ. ſub M. Aurelio Antonino claruit, teſte *Syncello* p. 353. Ex eiusdem aduerſus Ariſtotelem diſputationibus loca praeclara ſeruauit *Euſebius* XV. 4—9. Praeparat. et 12. et 13. Non diuerſum eſſe puto, quod in cod. Bauarico CLXII. exſtat, *Attici adu. Ariſtotelem a Moſe et Platone diſſentientem.* Attici, Platonici, ὑπομνήματα memorat *Porphyr.* in vita Plotini, cap. 14. *Fabric.* Videtur eſſe Herodes Atticus, cuius crebra mentio fit ab A. Gellio. *Heumann.* conſ. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. II. pag. 175 ſq. *Harl.*

[*Auguſtinus*, epiſcopus Hipponenſis: quem *Cozzand.* p. 108. obſeruat, platonicae doctrinae addictum fuiſſe, eumque dixiſſe lib. VII. confeſſionum cap. IX. et lib. III. contra academicos cap. 20. lib. de vera religione cap. 4. doctrinam illam quam proxime accedere ad chriſtianam

chriſtianam veritatem. Immo contendit, eo Latinorum nullum platonicam maieſtatem tum ſapientia, cum eloquentia exactius expreſſiſſe: quod, num vere dictum ſit, alii dubitabunt. conf. I. Ge. Arn. Oelrichs commentar. de ſcriptoribus eccleſiae latinae priorum VI. ſaeculor. Lipſiae, 1791. p. 202 ſqq. *Harl.*

Ioan. Baluarius, Venetus, aequalis *Bembi*, viri purpurati, quos duo Cozzandus p. 121 ſq. academicis accenſet. *Harl.*]

Bernardus, Carnotenſis, quem perfectiſſimum inter Platonicos ſaeculi ſui vocat *Ioan. Sarisberienſis* libr. IV. metalog. cap. 35.

Cardinalis *Beſſario*, de quo libro V.

Bictus, Platonis ſeruus, Laert. III. 42.

**Bion*, Boryſthenitae, vita inter academicos recenſetur a *Laertio* IV. 46 ſq. licet ſect. 51. adfirmet, eum τὴν ἀρχὴν, h. e. omnino, τὰ Ἀκαδημαϊκὰ παρῃτήσασθαι, Cratetis, Academici, factum primum auditorem IV. 23. tum Theodori, athei, denique Theophraſti, Peripatetici. [adde *Eudociam* pag. 94. ex Diog. Laert. IV. 58. decem *Biones* excitantur.] De hoc Bione fuſe Baylius in Lexico. Xenocrates eum reſponſo indignum habuit, teſte *Laertio* IV. 10. Vide et *Numenium* apud Euſebium XIV. Praeparat. pag. 731. *Fabric.* Apud *Cic.* acad. quaeſt. IV. cap 6. vulgo legitur: *ingenii non minus* in hoc, *quam in Charmada eloquentiae*, vbi *Lambin.* pro *in hoc* malit *a Bione*; ſed refellitur ad Ciceronis locum a Petro Fabro et a Davſio pag. 88. et 250. vbi Faber monet, eum factum fuiſſe transfugam. adde catalogum Peripateticorum h. v. et Cynicorum h. v. *Harl.*

Boëthus, cuius λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγὴν et περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων refert *Photius* cod. CLIV. [Laudatur a Gemino cap 14. add. infra vol. IV. pag. 522.] Neſcio, idemne Boethus, ad quem de anima reſcripſit Porphyrius, teſte *Euſebio* XIV. 10. XV. 11. et 16 Praeparat. Euangelicae. [Differt a *Boëtho*, ſtoico, de quo infra. Differt quoque *Boëthus*, Carthaginienſis, *Pauſan.* V. cap. 17. caelator et ſtatuarius, *Cic.* in Verrem IV. 14. *Plin.* H. N. XXXIII. 55. XXXIV. 8. *Harl.*]

[*Boëthius*, quem Fabricius infra inter Peripateticos refert, iure etiam adſcribitur Platonicis. Nam ipſe Fabricius p. 287. et 28 (edit veteris,) docet, omnes Platonis dialogos ab eo latinam traductos in linguam fuiſſe, iterum eum ingreſſum eſſe Platonem et Ariſtotelem redigere in concordiam. Ac *Laurent. Valla* praef. in libros ſuos dialecticos: *Magis*, inquit, *mihi Platonicus videtur Boëthius, quam Ariſtotelicus.* Certe *Boëthius* lib. I. de conſol. philoſ. proſa 3. Platonem vocat *noſtrum*, et proſa 4. ſcribit, *Platonis ore loquutam eſſe philoſophiam.* Imo imaginem philoſophiae proſa I deſcribens, eius tunicae inſcribit litteras Π et Θ, quibus ſignificari puto *Platonem τὸν θεῖον*. *Heumann.* in act. philoſ. III. 904.]

Byrſon, Academicus, Platonis auditor, quem perſtringit Ephippus, Comicus, apud *Athenaeum* XI. p. 509. Alius *Byſon*, ſiue *Bryſon* Pythagoricus, de quo ſupra lib. I. cap. 13.

Caii, Platonici, συγγράμματα memorat *Porphyr.* in vita Plotini, cap. 14. Idem *Caius*, cuius diſcipulos *Galenus* audiuiſſe ſe teſtatur cap. 8 de dignoſc. adfectuum tom. VI. edit. Pariſ. pag. 532. Inter nobiles Platonicos laudatur *Γάϊος* in biblioth. Coislin. p. 598.

Callimachus, quidam Platonis amicus. *Laert.* III. 42. 43.

Callipho, qui virtutem cum voluptate ſummum dixit eſſe bonum. *Cic.* II. de fin. cap. 11. *Fabric.* adde *Ciceron.* Fin. V. 25. Acad. quaeſt. II. 42. *Harl.*

Callippus, Athenienſis, Platonis diſcipulus, Dioni familiaris *Athen.* XI. pag. 508. *Laert.* III. 46. *Plutarch.* Dione et Timoleonte, et Nicia p. 533. Suid.

Carneades, Cyrenaeus, Olymp. CLXII. 4. defunctus [f]), nihil ſcripſit, praeter Epiſtolas, et in his quandam ad Ariarathen, Cappadociae regem. Vixit annos XC. [g]) vel ſaltem LXXXV [h]), eloquentia nulli ſecundus, et ἐποχῆς aſſertor aduerſus Chryſippum maxime ſtrenuus. Tertiae princeps Academiae, ſucceſſor Hegeſini, Pergameni, aduerſus Zenonem, Stoicum, ſcripturus, ſiue (vt rectius *Valerius Max.* VIII. 7.) diſputaturus, cerebrum elleboro purgauit, teſte *Gellio* XVII. 15. Summum bonum defendit, eſſe, frui rebus primis ſecundum naturam, teſte *Cicerone* de Finib. V. 7. Eius diſputationem, nullum eſſe ius naturale, confutat *Lactant.* epitom. diuin. inſtitut. cap. 1. et libr. V. Inſtitut. cap. 16. pro iuſtitia idem cap. 15. De eo vide, quae viri docti ad *Laertium* IV. 62 ſq. *Plutarchus* Catone Maiore pag. 349. Cicero, Sextus Empiricus, *Numenius* apud Euſebium XIV. pag. 736 ſq. Praeparat. *Auguſtinus* III. 17. contra Academicos ſq. Athenienſem vocat Syneſius f. 19. et *Philoſtratus* I. Sophiſt. p. 490. quia Athenis docuit, Suidas

f) Natus eſt Olymp. CXLI. exeunte fere anno tertio, die ſeptimo Thargelionis attici, quo Carnia feſta Cyrenae in Libya, patria noſtri, agebantur, (vid. *Plutarch.* Sympoſ. lib. VIII. quaeſt. 1.) Legatus miſſus eſt Romam cum Diogene, Stoico, et Critolao, Peripatetico, Olymp. CLVI. 2. a. V. C. 598. (vid. *Cicer.* Acad. quaeſt. IV. cap. 45.) vt in Senatu patriae Athenienſium cauſſam agerent, et poenam, a Sicyoniis iniunctam Athenienſibus, deprecarentur, (*Cicer.* Tuſcul. quaeſt. IV. cap. 3. vbi vid. Dauiſ. *Plutarch.* in vita Caton. mai. tom. I. p. 349. *Aelian.* H. V. lib. III. cap. 17. circa fin. pag. 259 ſqq. edit. Abrah. Gronou. vbi Scheffer. Kühn. et Perizon. alios laudarunt et copioſius de illa legatione diſputarunt, adde *Corſin.* in faſtis attic. IV. p. 97 et 108.) Quando demortuus ſit, non conuenit inter viros doctos. *Apollodorus* in Chronicis apud *Diogen. Laert.* IV. 65. ſcribit, eum rebus humanis exceſſiſſe Olymp. CLXII. 4. atque huius anni mortisque finitionem contra Stanleium et Petauium firmis rationibus propugnarunt *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 14, 3. pag. 222 ſqq. edit. Dornii et *Corſinus* in F. A. IV. pag. 112 ſqq. niſi vt poſterior annum $\frac{4}{1}$ Olymp. CLXIII. ſignaret. Conf. praeterea de noſtro eiusque aetate ac legatione et de locis quibusdam Ciceronianis *H. Valeſ.* in Emendatt. lib. I. cap. 29. ibique Burmanni notam pag. 33. De tempore, quo legatio facta eſt, et num Carneades aequalis fuerit Epicuri, controuerſia orta fuit inter *Foucher*, Canonicum Diuonienſem, et *Lantin*, ſupremi collegii in eadem vrbe (Dijon) conſiliarium. Ad aetatem Epicuri confert eum *Foucher* in ſua hiſtoria academicorum et in Journal des Sav. 1691. menſ. Aug. p. 509. et ann. 1692. menſe Mart. p. 704 ſqq. loco Ciceronis acad. quaeſt. IV. 45. vitiato nixus: ſecus ſenſit *Lantin* ibid. ann. 1692. p. 206 ſqq. et p. 704 ſqq. menſ. Decembr. Huius litis hiſtoriam vberius expoſuit, ſuamque dixit ſententiam *Bailius* in Diction. voc. *Carneade* not. N. tom. II. pag. 63. idemque a pag. 58. copioſus de Carneade, eius aetate, eloquentia, placitis philoſophicis, legatione etc. multa loca Ciceronis et Lactantii, huc pertinentia, collegit partimque explicuit, denique Saldeni ac Moreri peccata correxit; v. *Buddei* compendium hiſt. philoſ. p. 150 ſqq. De Arceſilao et Carneade, *Cromazian.* (Buonafede) in hiſtor. philoſ. ital. ſcripta, tom. III. cap. 41. p. 172 ſqq. ed. Venetae. — *Brucker.* hiſt. crit. phil. I. p. 759 — 771. et vol. VI. pag. 237 ſq. *Tiedemann* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. pag. 572 ſqq. *Harl.*

g) Secundum *Cicer.* acad. quaeſt. IV. 6. et *Valer. Max.* VIII. 7. ext. 5. vbi ſingularia quaedam de eo narrantur. *Harl.*

h) Qui numerus eſt exactior, et tribuitur illius vitae a *Diog. Laert.* IV. 65. et *Lucian.* in Macrob. cap. 20. tom. III. edit. Reitz. p. 222.

Suidas autem a Cyrenaeo Carneade (quem perinde vt Heſychius Illuſtris vocat λίβυν, forte propter Clitomachum, eius diſcipulum,) perperam diſtinguit, et Anaxagorae diſcipulum vocat, ſcilicet, quia ſceptices princeps creditur Anaxagoras. De aetate Carneadis vide *Petauium* cap. 8. Exerc. Miſcell. Gaſſendum IV. 8. de vita Epicuri, et *Ionſium* II. 14. contra Petauium diſputantem, [it. *Heinium* in vita Clitomachi p. 99 ſq. vid. infra in Clitomacho.] Orationem eius pro philoſophis Olymp. CLVI. 2. a. V. C. 599. Scipione et Marcello coſſ. Romae habitam in ſenatu, ex ingenio confingere reddereque auſus eſt graeco ſtylo *Petauius* p. 217. Orat. Imaginem Carneadis exhibet editio Laertii Wetſteniana, nec non praeterea Gronouius tom. III. theſauri Antiq. graec. litera u. In veteri ſtatua, ſed capite manca, apud Fuluium Vrſin. p. 66. elog. ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ ΦΙΛΟΚΩΜΟΝ ΚΥΡΗΝΑΙΟΣ. Fuit et *Carneades*, Cynicus, de quo Eunapius: tum *Carneades*, Anaxagorae diſcipulus, et *Carneades*, frigidus poeta elegiarum, cuius Laertius mentionem facit. Carneadem, Epicuri, vt ait *Cic.* de Fin. V. 31. perfamiliarem, ſi de Epicuro ipſo, non de ſcriptis et placitis intelligas, a noſtro eſſe diuerſum, neceſſe eſt, quia inter mortem Epicuri et annum V. C. 599. quo Romae fuit Carneades, intercedunt plus quam centum anni. *Fabric.* vid. Ionſium, Corſinum, Bayle et reliquos ad notam in margine imo citatos. *Corſinus* pag. 114. apud Ciceronem de fin. V. 31. putat, alium prorſus Carneadem eſſe intelligendum; contra *Dauiſius* ad locum Ciceronis coniicit, legendum eſſe *Corniades*, de quo *Plutarchus* tom. II. pag. 1089. C. adde *Pearcium* ad *Ciceron.* de Orat. I. cap. 11. vbi ego quoque in mea editione notaui, cod. Erlang. habere *Charmadam*, pro vulgata lectione *Carneadem.* adde paullo poſt ad *Charmidem* notata, infra in Catal. Peripateticorum, ſub voc. *Critolaus*, *Cozzand.* p. 58 ſqq. *Ionſium* II. 1, 7. pag. 143. Loca Ciceronis de Carneade collegit *Erneſti* in claue Cicer. hiſtor. h. v. *Harl.*

[*Caſtricius.* Porphyr. in vita Plotini cap. 7. *Heum.*]

* *Cenſorinus*, Academicus, cuius meminit *Alexander* Aphrodiſeus lib. I. cap. 13. quaeſtionum et ſolutionum.

Chabrias et *Phocion*, Imperatores fortiſſimi Athenienſium, ex Academia prodierunt, teſte *Plutarcho* aduerſus Colotem pag. 1126. Phocion Platonem primum, dein Xenocratem audiuit. idem in Phocione p. 743. [P]

Chaeron, Pelleneus, Platonis et Xenocratis diſcipulus, *Athen.* XI. p. 509.

[*Chalcidius*, de quo vide Fabric. bibl. lat. III. cap. 7. *Heum.*

* *Charmides*, Clitomachi diſcipulus, quem nonnulli cum Philone quartae faciunt principem Academiae. Vide *Sextum* lib. I. cap. 33. Pyrrhon. Hypotypoſ. [ſect. 220. vbi vid. notam Fabricii.] et Euſeb. XV. praep. p. 726. Ciceronem Oratore cap. 16. *Fabric.* Quod ſcribitur quoque *Charmadas*, hoc nomen reſtituit *Dauiſius Ciceroni* in acad. quaeſtion. IV. 6. vbi Petrus Faber pag. 350. et Dauiſ. pariter atque ad *Cicer.* Tuſcul. quaeſt. I. 24. plura de ſcriptura et mutatione nominis adnotauit. adde *Burmann.* I. ad Quinctiliani I. O. XI. cap. 2. pag. 989. qui de confuſione nominum *Carneades* et *Charmadas* pariter agit, *Victorii* Varr. lectt. 32, 24. *Pearc.* ad *Ciceron.* de Orat. I. cap. 11. *Ionſium* II. 14. 4. pag. 227 ſq. *Valeſium* in emendatt. I. cap. 29. pag. 33 ſq. ibique et p. 221. notam Burmanni. *Charmadas* ſcripſit quoque contra Rhetoricam. vid. *Sextum Empiric.* contra Mathemat. II. ſect. 20. *Harl.*

Chion, Heracleenſis. Vide, quae dixi lib. I. cap. 10. §. 5. vid. infra in Euxenone.

[*Chosroës*, Perſarum rex, platonicis dogmatibus bene imbutus. vid. *Cozzand.* pag. 109 ſq. *Harl.*

[*Chriſtus* a quibusdam deorum cultoribus dictus eſt fuiſſe Platonicus, teſte *Auguſtino* lib. II. doctr. Chriſt. cap. 28. *Heumann.*]

Chryſippus, ſtoae columen notiſſimum, audiuit etiam academicos, Arceſilam et Lacydem, teſte *Diogene* Laertio VII. 183. *Fabric.* Inde autem non ſequitur, nomen eius inter Platonicos aut academicos eſſe recipiendum. *Harl.*

Ciceronem Auguſtinus academicum vocat IV. 30. de C. D. quod philoſophica ſua ſcripta compoſuit *εἰς τὸν ἀκαδημαϊκὸν τρόπον*, *Plutarch.* Cic. pag. 886. *Fabric.* Illum magnum academiae columen vocat *Huetius* quaeſt. alnet. lib. II. cap. 2. §. 13. *Thomaſ.* phil. aulic. cap. 1. §. 44. pag. 21. vid. *Cicero* ipſe II. de diuin. 72. de fato cap. 2. *Heumann.*

Clearchum in *Platonis encomio* laudat *Laertius* III. 2. *Hieron.* I. in Iouinianum. *Clearchus*, Heracleae Ponti tyrannus, Platonis diſcipulus, teſte Memnone apud *Photium* cod. CCXXIV. cap. 1.

Clemens, Alexandrinus, in ſcriptis ſuis ſatis teſtatur, Platonis ſe dogmatibus fauere. Confer *Albertinum* de Euchariſtia p. 266 ſq.

Actium Clementem, ad quem ſcripſit *Plinius* lib. I. Epiſt. 10. (vbi vid. Catanaeum,) pro Platonico philoſopho ſine cauſa habet *Baronius* ad A. C. CIX. 53.

[*Cleombrotus, qui, lecto Platonis libro de immortalitate animae, ſe praecipitem dedit de muro, atque ita ex hac vita migrauit ad eam, quam credidit eſſe meliorem.* Ita *Auguſtinus* lib. I. de C. D. cap. 22. vbi vid. nota Coquei. *Heumann.* in act. philoſ. III. pag. 905. adde *Cicer.* Tuſcul. I. 34. *Sext. Empir.* adu. Mathem. I. ſect. 48. ibique Fabric. pag. 22. *Harl.*

Clitomachus, Diogneti F. Carthaginienſis [i]), (*Max. Tyrio* inde diſſ. XXIX. pag. 294. *λίβυς*,) patria lingua Asdrubal, Carneadis diſcipulus atque in Athenienſi ſchola, (curiam vocat *Symmachus* X. 25. Epiſt.) ſucceſſor, *οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν*, Athen. IX. p. 402. et ſcriptor voluminum vltra CCCC, in quibus magiſtri ſui potiſſimum dogmata illuſtrauit. Vide *Numenium* apud *Euſeb.* XIV. praeparat. p. 739. *Laertium* IX. 67. *Ciceronem* IV. Academ. quaeſt. cap. 6. qui eum cap. 32. ad Lucilium, poetam, et L. Cenſorinum ait ſcripſiſſe (qui Anno V. C. DCIV. Olymp. CLVII. 4. Conſul fuit) memoratque cap. 31. eius *quatuor libros de ſuſtinendis aſſenſionibus et conſolationem ad captiuos ciues ſuos* poſt patriam a Romanis euerſam. [*Cicero* Acad. IV. 4. 44. Or. 16. Tuſcul. quaeſt. III. 22.] *Primum* ipſius *de ſectis librum* laudat *Laertius* in Ariſtippo II. 92. De Atheiſmo, ei imputato, vide *Reineſii* Var. Lect. III. 6. p. 444 ſq. [*Reimmanni* hiſtor. atheiſmi etc. pag. 171 ſq.] De Clitomacho etiam diligenter agit *Ionſius* II. 14. p. 219. edit. Dorn. *Fabric.* adde infra in Catalogo peripateticorum, *Cozzand.* pag. 63 ſq.

i) Stephan. in *Καρχηδών*, Euſtath. ad Dionyſ. v. 196.

pag. 63 ſq. *Brucker.* vol. I. pag. 771 ſq. in primis *Heinium* in recitatione in Commentt. ſocietatis doctrinarum regiae Berolin. ann. 1748. p. 295 ſqq. et germanice verſa a *Windhemio* in biblioth. philoſoph. vol. VI. part. II. pag. 97 ſqq. — Inter diſcipulos eius fuit celeber *Philo*, de quo infra. — Alius *Clitomachus*, pancratiaſtes, *Aelian.* VI. 1. H. An. *Harl.*

Coriſcus, Scepſius, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. cum Socratem prius audiiſſet, teſte *Strabone* lib. XIII. p. 608. Ad Eraſtum et Coriſcum exſtat Platonis Epiſtola.

Coſmus, Medices, vid. Schellhorn. amoenitatt. litter. cap. 2. pag. 39. 40. vol. I. *Heumann.* not. msta.

[*C. Aurelius Cotta*, qui in dialogo *Ciceronis* de N. D. academicorum partes tuetur. vid. *Cozzand.* p. 99. *Cic.* Brut. cap. 49. ad Attic. XIII. epiſt. 19. *Harl.*]

Crantor, Solenſis, Polemonis auditor, *Laert.* IV. 17. et prius ſub Xenocrate condiſcipulus id. 24. πρῶτος Πλάτωνος ἐξηγητὴς teſte *Proclo* I. in Timaeum, p. 24. in academia vel in primis nobilis, *Cicer.* Tuſc. III. 6. qui locum adfert ex eo, [et graeca verba exhibet *Plutarch.* Conſ. ad Apoll. pag. 102. vid. *Dauiſ.* ad Ciceronis locum et *Cicer.* ad Attic. XII. epiſt. 21.] Cratetis, Athenienſis, amicus et Arceſilae. Vide *Laert.* IV. 22. Euſebium praeparat. XIV. pag. 731. Commentaria ad tres myriades ϛίχων ſiue verſuum 30000. reliquiſſe, quorum nonnulla ad Arceſilam referebantur, praeterea poemata compoſuiſſe teſtatur idem Laertius IV. 24. et 25. E ſcriptis eius nullum celebrius libello breui ſed aureolo, vt ait Cicero in Lucullo [k]), quem fecit *de luctu.* Laert. IV. 27. [vid. interpr. ad Diog. Laert. IV. 24 ſqq.] Ex Crantoris commentariis locum adfert *Sextus* X. [ſ] contra Math. p. 447 ſq. [ſect. 51 ſqq. 59. pag. 701 ſq. edit. Fabric. Laudatur ab *Horatio* Epiſt. II. libri I. vbi vid. Dacier. Plura vide apud *Bayle* in Dict. voc. *Crantor.* tom. II. pag. 220 ſq. et *Brucker.* vol. I. p. 743 ſqq. *Harl.*] Fuit et alius *Crantor*, Comicus, Stobaeo laudatus.

Crates, Tarſenſis. *Laert.* IV. 23. vide etiam in Polemone. *Fabric.* conſ. *Cozzand.* pag. 51. *Bayle* Dict. voc. *Arceſilas* (*D*) pag. 284. *Diogen. Laert.* IV. 21 ſqq. ibique interprr. vbi plures *Cratetes* enumerantur, *Brucker.* vol. I. p. 742. etc. *Harl.*

Cronius Pythagoricis et Platonicis a Porphyrio accenſetur in vita Plotini, cap. 14. 20. et optimis Platonicis a *Syriano* in XII. Metaph. p. 61. b. Eius περὶ παλιγγενεσίας *Nemeſ.* cap. 2. p. 35. de anima: *de regeneratione* legendum apud Godfr. Viterbienſem Chron. pro *generatione. Fabric.* Suidas in Ὠριγένης, tom. II. pag. 761. ait, Origenem quotidie lectitaſſe Numenii, et *Cronii* et Apollophanis — aliorumque, qui inter *Pythagoricos* praecipui habentur, ſcripta. Hinc Fabricius eum ſupra in vol. I. p. 840. inter Pythagoricos recepit. *Harl.*

Δαίμαχος Πλαταϊκὸς eſt apud Diogenem Laert. in Thalete ſect. 30. pro Δαίδαχος Πλατωνικὸς legendum, vt notaui infra cap. VIII. *Fabric. Daedachus* laudatur a *Laertio* I. 30. vbi

k) ſ. quaeſt. acad. IV. 44. vbi Crantor vocatur *vetus academicus*, h. e. e vetere academia; ab Ariſtotele nihil magnopere diſſenſit, auctore *Cicerone* de Oratore III. 18. *Harl.*

vbi Iſaac. Caſaubonus reſcribendum cenſet *Daimachus*. *Heum.* in actis. conf. ſupra in hoc vol. p. 39. h. v. *Harl.*

Damaſcius, Syrus, de quo libro V. cap. 38. pag. 416. et 437. *Fabric.* et infra inter Peripateticos h. v. add. *Ionſius* III. 19, 4. pag. 104 ſq. *Alexandri Mori* not. ad Coloſſ. II. 18. pag. 179. *Olearii* diſſ. de eclecticis cap. 3. Acta erudit. Lipſ. 1713. pag. 398. *Damaſcii* fragmentum exhibet *Wolfius* in anecdotis gr. tom. III. p. 195 ſqq. *Heumann.* conf. *Lambec.* in comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 87. not. et *Olympiodori* locum MS. in Alcibiadem Platonis apud Ruhnken. in diſſ. de vita et ſcriptis Longini §. IV. *Harl.*

Daphnus, Epheſius. Laudatur in argumento, Athenaei operibus praefixo. *Heum.* in actis phil.

Delius, Epheſius, Platonis amicus, qui Alexandrum M. ad bellum contra Perſas ſuſcipiendum maxime eſt adhortatus, teſte *Plutarcho* p. 1126. contra Colotem.

Demetrius, Platonis amicus, *Laert.* III. 43. et diſcipulus, patria Amphipolites. id. III. 46.

Alius *Demetrius*, Platonicus, qui vixit tempore Ptolemaei vndecimi, cognomento Dionyſii, memoratus *Luciano* lib. de calumnia, et forte Marco Antonino VIII. 25. Nam Gatakerum puto falli, qui Demetrium Phalereum ab Antonino innui ſuſpicatur.

Demochares, Arceſilae familiaris. *Laert.* IV. 41.

Democritus, iunior, cuius meminit *Porphyrius* in vita Plotini, cap. 20. *Syrian.* in XII. Metaph. p. 59. *Fabric.* *Democritus*, Platonicus, ſcripſit comm. in Platonis Alcibiadem, quem laudat Olympiodorus comment. MSt. in eumdem dialogum p. 29. B. auctore *Ruhnkenio* in diſſ. philolog. de Longini vita et ſcriptis §. IV. pag. 7. ante Toupii edit. Longini. Item eodem teſte p. 8. *Democritus* ſcripſit commentarium in Phaedonem, qui ab eodem Olympiodoro in eumdem dialogum commemoratur. *Harl.*

* *Demophanes*, Megapolitanus, Arceſilae diſcipulus, *Plutarch.* Philopoemene p. 356.

Demoſthenes, rhetor, Platonis auditor. *Laert.* III. 46. et II. 108. [Victorius varr. lection. lib. 26. cap. 4. *Heumann.*] Confer Dionyſ. Halic. et Epiſtolas Demoſth. Sunt, qui referant, a Platone dimiſſum, quod nimius verborum captator eſſet. Anonymus Schol. in Ariſtotelis Rhetor. lib. 3. pag. 51. Ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς αὐτȣ̃ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην ὡς θηρολέξην.

Dercyllides ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας laudatur a Porphyrio apud *Simplic.* in I. Phyſ. Idem opus puto reſpici ab Albino in Iſagoge cap. VI. Scripſit et *in Timaeum Platonis*, Proclo teſte. Alius *Dercyllides*, Lacedaemonius, ad Pyrrhum legatus, cuius dictum refert Plutarchus Apophthegm. Lacon. et Stobaeus ſerm. 7. vnde emendandus Maximus, apud quem male editum eſt Κερκυλλίδας.

Dexippus. In Iriarti catalogo codd. Matrit. cod. XXXIV. pag. 135. et cod. LXXVI. pag. 274. eſt gr. Δεξίππȣ φιλοσόφȣ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ τῶν εἰς ἀριστοτέλȣς κατηγορίας ἀποριῶν τε καὶ λύσεων κεφάλαια μ΄. (atque indices capitum librorum I. et II. Iriarte graece excudi fecit,) tum libri II. et III. At potius ille fuit philoſophus *peripateticus*, vid. infra in catalogo peripateticorum, h. v. *Ionſ.* de ſcript. hiſt. philoſ. III. 17. 4. pag. 95 ſq. *Fabricius* infra in lib. IV. cap. 26. ſectione 7. vol. IV. p. 155. — Diuerſus eſt a *Dexippo Herennio*, Athenienſi, hiſtorico, quocum tamen philoſophus a Tzetza et Voſſio eſt confuſus. vid. ſupra p. 39 ſq. de ſcriptoribus Alexandri M. *Harl.*

Diadumenus,

Diadumenus, quem colloquentem inducit *Plutarchus* aduerſus Stoicos.

Didymus, Areius, πιθανῶν καὶ σοφισμάτων λύσεις libri 2. Suid. περὶ τῶν ἀρεσκόντων Πλάτωνι. *Euſeb.* XI. 23. praeparat. De hoc Didymo, vid. *Ionſius* III. 1, 3. pag. 2 ſqq. *Fabric.* adde *Eudoc.* p. 135. vbi vitioſe ſcribitur Δίδ. 'Ατήϊος, ſupra in vol. I. pag. 842. h. v. *Harl.*

Dio, Alexandrinus, Antiochi familiaris, philoſophus academicus. *Cicero* quaeſt. acad. IV. 4. orat. pro Coelio cap. 21. 22. *Fabric.* Legatus Alexandrinorum miſſus eſt Romam, (vid. *Strabon.* lib. XVII. pag. 1147.) qui adcuſaret Ptolemaeum Auletem: at Romae interfectus eſt, eaque caedes collatâ in M. Coelium. *Harl.*

Dio, Syracuſanus, inter Platonis diſcipulos refertur a *Laertio* III. 46. Confer *Plutarchum* in Dionis vita, in Nicia p. 539. et contra Colotem p. 1126. *Aelianum* III. 4. Var. et 17. [Ad imitationem Platonis apud *Eudociam* p. 137. ſcripſiſſe dicitur multos dialogos, item epiſtolas ad Platonem aliosque. *Harl.*] Inter eos, qui Sympoſia ſiue λόγους παρὰ πότον γεγραμμένους litteris conſignarunt, refertur ab eodem *Plutarcho* in limine quaeſtionum Conuiualium. Idem teſtatur, Callippum interfectum [ſ] eſſe eodem pugione, quo Dionem, amicitiam ſimulans, interfecerat, p. 553. de ſera Numinis vindicta. Res huius Dionis *Athanas*, [de quo plura leges in *Mongitoris* biblioth. Sicula, tom. I. pag. 85.] Syracuſanus tradiderat libris XIII. teſto *Diodoro Siculo* extremo libri XV. tom. II. p. 402. *Fabric.* conf. *Mongitor.* l. c. p. 159 ſq. et *Staueren* ad Cornel. Nep. vitam Dionis cap. 1—3. meae edit. *Harl.*

Diocles, Cnidius, e cuius διατριβαῖς nonnulla de Arceſila profert Numenius apud Euſeb. XIV. paeparat. p. 731.

Diodorus, praetor Adramyttenus, philoſophus academicus, cauſſidicus ac rhetor, Strabo XIII. pag. 614.

Diodorus, Samius, apud *Theodorum* Prodromum in Amarantho p. 430.

[*Dionyſius*, iunior, rex Syracuſanus, Platonis diſcipulus et patronus. vid. *Plutarch.* tom. II. Opp. p. 52. *Clearchum* libro quarto vitarum apud *Athenaeum* XII. 9. pag. 541. *Aelianum* H. V. lib. VI. cap. 12. ibique interpretes, aliosque apud *Mongitor.* l. c. p. 163 ſq. et *Staueren* ad *Cornelium Nepot.* in vita Dionis cap. 10. p. 121. m. edition. *Harl.*]

Dionyſius, *Areopagita*, de quo libro IV.

Dionyſius, *Halicarnaſſenſis*, iunior.

Dionyſius, Platonis ſeruus. Laert. II. 42.

Domninus, Laodicenus ſiue Lariſſaeus, Syrus, Syriani diſcipulus, de quo *Marinus* in vita Procli cap. 25. Damaſcius in vita Iſidori apud Photium, et ex vtroque Suidas, [et Eudocia pag. 138.] Scripſit ὅλην πραγματείαν καθαρτικὴν τῶν δογμάτων τοῦ Πλάτωνος. Alius *Domninus*, chronographus, qui frequenter in Malalae Chronico citatur, et Bentleio videtur fuiſſe epiſcopus Antiochenus, et hiſtoriam ab orbe condito deduxiſſe ad tempora Iuſtiniani, p. 73. Epiſt. ad Iohann. Millium.

* *Ecdemus*, Megapolitanus, Arceſilae diſcipulus. *Plutarch.* Philopoemene pag. 356. *Ecdelum* vocari videas apud eumdem in Arato p. 1028. 1030.

[*Eleucadius*, mortuus a. Chr. 112. Petrus Damianus ſermonem habuit in eius die natali, apud *Surium* tom. VII. die II. Febr. Cozzand. p. 101. *Harl.*]

Eraſtus, Scepſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 47. Eraſtum, et Coriſcum, (de quo ſupra,) Socraticos vocat *Strabo* lib. XIII. p. 608.

Eratoſthenes, Cyrenaeus, (Stoicus) ἐν τῷ Πλατωνικῷ laudatur a Theone Smyrnaeo. Δεύτερον ſiue νέον Πλάτωνα dictum refert Suidas in Ἐρατοσθ.

[*Erennius*. Porphyrius in vita Plotini cap. 3. *Heumann.* aliis *Herennius*. *Harl.*]

Euaeon, Lampſacenus, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46.

Euagon, Lampſacenus, Platonis diſcipulus. Athen. XI. pag. 508. Idem cum Euaeone, iam memorato, ſed vtra ſcriptura praeferri debeat, incertum eſt.

* *Euander*, Phocenſis, Lacydis ſucceſſor, vt Euandro ſucceſſit Hegeſinus. Vide *Ciceronem* Lucullo, cap. 6. et *Laert.* IV. 60. *Numenium* apud Euſeb. XIV. Praeparat. pag. 736.

Eubulus, Athenis Platonicus διάδοχος. *Porphyr.* vita Plotini, cap. 15. et 20. ex Longino qui συγγράμματα eius quaedam περὶ Πλατωνικῶν ζητημάτων, Romam miſſa, memorat: *Fabric.* eiusdem notas in Platonis Philebum et Gorgiam, et de his, quae Ariſtoteles reipublicae Platonis opponit, atque quibus haec rationibus confutentur. *Harl.*

Euclides, cuius meminit idem *Porphyr.* in vita Plotini, cap. 20.

[*Euclidem*, clarum illum geometram, de quo infra agit Fabricius, fuiſſe Platonicum, demonſtrat *Sam. Reyherus* in diſp. de Euclide, cap. III. *Heum.* Sed eum numero Platonicorum excludendum eſſe, iam vidit *Brucker.* in hiſt. crit. philoſ. vol. I. p. 645. not. *g.* *Harl.*]

Eudorum, Academicum, in categorias Ariſtotelis ſcripſiſſe, teſtatur Simplicius in Categ. — *Eudori*, Alexandrini, academici, βιβλίον ἀξιόκτητον de diuiſione philoſophiae laudatur apud Stobaeum pag. 161. Eclog. *Fabric.* Fuit quoque *Eudorus*, quem *dogmata Pythagoreorum* diligenter tradidiſſe prodit *Simplicius* ad lib. I. φυσ. ἀκρ. comment. XL. Vixit poſt Nicomachum, quod oſtendit *Meinerſ.* in hiſtoria dogmatum apud Graecos etc. tom. I. p. 539. not. Is num ab *Eudoro*, academico, differat, nec ne, *Ionſius* de ſcript. hiſt. phil. III. 2, 4. pag. 9. ſe ignorare profitetur; ſed plura in hanc rem ſcripſi ſupra in catal. Pythagoreorum, vol. I. p. 845. *Harl.*

Eudoxus, Cnidius, Platonis auditor, aſtrologus inſignis, de quo dixi infra cap. V. [adde in vol. I. p. 845. catalog. Pythagoreorum, h. v.] Platoni, in Aegyptum proficiſcenti, comes fuit, teſte *Strabone* lib. XVII. Platonem audiiſſe teſtantur *Sotion* apud *Laertium* [[?]] VIII. 86. [et apud *Eudociam* p. 193.] Cicero, Plutarchus aliique, ſed poſtea τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο, omnino ipſum miſſum fecit. *Laert.* VIII. 87. Voluptatem ſummum boni eſſe ſtatuit, quod refellit *Ariſtot.* X. 2. Nicomach.

Euphratus, Oreites, quem Plato miſit ad Perdicam, commendaturus Philippum, qui poſtea rex fuit Macedonum. *Athen.* XI. pag. 506. Idem pag. 508. non εὐφραῖος adpellatur, ſed εὔφρατος.

Euphrates,

Euphrates, natione Syrus, quem laudat *Plinius* lib. I. Epiſt. 10. non Platonicus fuit, vt viſum Baronio ad A. C. CIX. 53. ſed Stoicus, licet Plinius, eum, dicat, Platonicam illam ſublimitatem et latitudinem diſputando effingere. vide de eo *Olear.* ad *Philoſtrat.* in vita Apollonii I. 13. p. 16. *Fabric.* Εὐφράτης pro Σωκράτης ex cod. Gerdeſ. et Arriano apud *Epictet.* cap. 29. 4. correxerunt Wolf, Meibom, Vpton atque Heyne, quos vide. — *Euphrates*, Tyrius, philoſophus, qui inuidebat Apollonio, (*Philoſtrat.* in vita Apoll. V. 33. p. 215.) Polemonis magiſter. vid. vit. Soph. I. cap. 5. p. 536. *Harl.* Alium tamen *Euphratem*, Platonis diſcipulum, ex Athenaeo memorat *Baelius* in Diction. voc. *Euphrates. Heumann.*

[*Eunapius*. *Brucker.* vol. II. p. 303 ſqq. De eo Heumannus promiſit, ſe alibi dicturum eſſe. *Ionſius* III. 17. pag. 93. *Harl.*]

Eurymedon, Myrrhinuſius, Platonis amicus. *Laert.* III. 42. 43.

[*Euſtochius*, *Porphyr.* in vita Plotini cap. 7. *Heumann.*]

[*Euſebius Emeſenus:* Fabricius infra in libro V. 15. p. 554. not. e. *Heumann.*]

[*Euſtathius*, Cappadox, Iamblichi et Aedeſii, cui in Cappadocia ſucceſſit in ſchola, diſcipulus. vid. *Eunapium* in Aedeſio p. 50 ſqq. *Brucker.* in hiſt. crit. philoſ. vol. II. p. 273 ſqq.

Euſtrophus, Athenienſis, quem loquentem inducit *Plutarchus* de Ει. p. 387.

Eutropius, de quo *Sidonius* III. epiſt. 6.

Euxenon, qui cum Chione et Leone Clearchum, Heracleae tyrannum, interfecit, teſte Memnone apud *Photium* cod. CCXXIV. c. 1.

Fauorinus, Arelatenſis, Gallus, Hermaphroditus et Eunuchus ἀκόλαστος l), quem paulo ante ſuam aetatem claruiſſe teſtatur *Lucianus* in Eunucho tom. I. p. 483 ſq. [cap. 7. tom. II. Reitzii, cuius notam conferes, pag. 356.] Καί τις Ἀκαδημαϊκὸς Εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησι. Sub Traiano nimirum et Adriano, illi inuidente, floruit, vt notatum Suidae in Φαβωρ. et Ἀδρ. Confer *Spartianum* in Adriano cap. XV. [conf. *Bruckeri* hiſt. crit. philoſ. vol. II. p. 166 ſqq.] *Dionem* lib. LXIX. in Excerptis Peireſc. p. 713. [tom. II. p. 1152. §. 32. et 36. ibique Valeſium ac Reimarum,] *Syncellum* pag. 250. Dionis (Chryſoſtomi) diſcipulus et Epicteti (*Gell.* XVII. 19.), etſi vtriusque valde diſſimilis fuit: familiaris Herodis Attici, quem bibliothecae ſuae et domus,

 mus,

l) Confer *Muretum* X. 11. Var. Lect. *Fabric.* Muretum tamen, Voſſium de hiſtor. graec. lib. II. cap. 10. atque Gottf. Olearium ad *Philoſtratum* de vit. Soph. lib. I. cap. VIII. (vbi multus eſt et Philoſtratus et Olearius de Fauorino,) p. 489. erraſſe, dum ex loco *Luciani* in Eunucho cap. 10. not. 59. male intellecto collegerunt, Fauorinum fuiſſe in adulterio deprehenſum, animaduertit *Moyſes du Soul* ad *Luciani* libr. memoratum cap. 7. et 10. pag. 356. et 358. tom. II. edit. Reitzii, cuius etiam notam 13. p. 356. conferes. adde *Tillemont.* in vit. Adriani, tom. II. p. 468 ſqq. *Ionſium* III. cap. 7. ſect. 7. p. 35—37. Dicta quaedam Demonactis in eum, quia habebatur Eunuchus, adfert *Lucianus* in Demonacte, cap. 12. et 13. pag. 380 ſq. tom. II. edit. Reitzii, adde eumdem in Eunucho loco ſupra laudato. adde *Philoſtrat.* p. 541. — *Fauorinum* autem, a *fauore*, non *Phauorinum* latine ſcribendum eſſe, monuerunt *Olearius* ad Philoſtrat. pag. 489. et *Reitz.* ad *Luciani* Demonactem, tom. II. pag. 380. nr. 62. *Harl.*

mus, quam Romae habuit, heredem reliquit. *Polemonis*, Smyrnaei, ſophiſtae, aemulus, vt traditum *Philoſtrato* I. de Sophiſt. pag. 493 ſq. [pag. 490. et in vita Polemonis, §. 6. p. 536. edit. Olear.] Plurima compoſuiſſe Suidas auctor eſt, et ſcriptorum multitudine cum Plutarcho Chaeroneo contendiſſe. De amicitia, quae inter vtrumque intercesſit, teſtatur liber de primo frigido, quem Fauorino Plutarchus inſcripſit: et inter deperdita Plutarchi memoratur a Lampria ἐπιςολὴ πρὸς Φαβωρῖνον περὶ φιλίας. Sed et Fauorinus librum ſcripſit, cui titulum fecit, *Plutarchus*.

[Conf. *Patiniana* pag. 56. *Gaudentius* de philoſ. Roman. cap. 93. *Baillet* Iugemens tom. I. pag. 309 ſq. Fauorinum hunc fuiſſe ſcepticum, exiſtimat *Lipſius* II. manud. ad philoſ. ſtoicam diſſ. 23. Lipſius fortaſſe eo adductus fuit, quod *Gellius* lib. XI. cap. 5. ſcribat, Fauorinum X. libros compoſuiſſe πυῤῥωνίων τρόπων. Ac ſane fuit Fauorinus ille ſcepticus vel potius academicus, vt patet ex *Gellio* XX. N. A. cap. I. vbi Fauorinus ita loquitur: „Scis, ſolitum eſſe me pro diſciplina ſectae, quam colo, inquirere potius, quam decernere.“ et ibidem Caecilius ad Fauorinum, *digrediare*, inquit, *paulisper e curriculis iſtis diſputationum veſtrarum* academicis, *omiſſoque ſtudio, quicquid libitum eſt, arguendi tuendique, conſideres grauius* etc. *Heum.ann.*]

E plurimis Fauorini monumentis haec in veterum ſcriptis laudantur:

Πρὸς Ἀδριανὸν περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galen. tom. I. pag. 6. libello περὶ ἀρίςης διδασκαλίας.

Περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. infra in Πλέταρχος.

Ἀλκιβιάδης Galen. tom. I. p. 6.

Ἀπομνημονευμάτων libri ſaepe laudati *Laertio*, qui quintum citat III. 40. VIII. 12. *Fabric.* [In iis multa fuiſſe, quae ad criticam proprie ſpectarent, ſuſpicatur *H. Valeſius* lib. I. de critica, cap. 15. addito libris Emendationn. p. 164. vbi Valeſ. et Burmann. quaedam de eo habent.]

Πρὸς Ἀρίςαρχον περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galenus tom. I. p. 6.

Ἐπὶ τῷ ἀώρῳ [*de eo qui morte intempeſtiua obierat.*] λόγος. *Philoſtr.* p. 495. [p. 491. edit. Olear. vbi cod. S. habet ἐπὶ τῶν κληρῶν.]

Λόγος ὑπὲρ τῶν βαλανείων. Philoſtrat. loco laudato. [quam et antecedentem germanas et bene compoſitas iudicat Philoſtratus. Ergo quaedam Fauorino ſuppoſitae fuiſſe videntur orationes.]

Γνωμολογικά. Suid. [¶]

Περὶ τῆς διαίτης τῶν φιλοσόφων Suid.

Περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας πρὸς Δύσωνα. Galen. tom. I. p. 6.

Πρὸς Ἐπίκτητον. In hoc introduxerat Oneſimum, Plutarchi ſeruum, cum Epicteto colloquentem. Meminit *Galenus* tom. I. pag. 6. et contra ſcripſiſſe ſe teſtatur librum ὑπὲρ Ἐπικτήτε πρὸς Φαβωρῖνον: de libris propriis tom. IV. p. 367.

Ἐπιτομὴ τετάρτη. Stephanus in Τοπεῖς.

Τὸν

Τὸν ἥλιον μὴ εἶναι καταληπτόν. Galen. tom. I. p. 8.

Κυρηναϊκά. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια.

Laudes febris et Therſitae. *A. Gellius* XVII. 12.

Μητρῷον inter Fauorini ſcripta male refert *Voſſius* de Hiſt. Gr. cap. 10. pag. 213. e male intellecto loco Laertii II. 40. Confer *Ionſium* III. 7, 7. p. 244. [p. 35 ſqq. edit. Dorn.]

Λόγος ὑπὲρ τῶν μονομάχων. Philoſtr. pag. 495. [p. 491. quam genuinam et bene compoſitam iudicat Philoſtratus.]

Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας Suid. [vid. vol. I. p. 512. LIII.]

Ἐπιτομὴ τετάρτη τῆς Παμφυλίας. Stephanus in Ῥοπεῖς. Sed recte Holſtenius poſt τετάρτη facit στιγμήν.

Παντοδαπῆς ἱστορίας libri, ſiue vt apud Stephanum in Τετράπολις, παντοδαπῆς ὕλης ἱστορικῆς, ſaepe citantur a Laertio, qui octauum librum laudat III. 24. et VIII. 47. [Memorantur quoque ab *Eudocia* in violar. pag. 53. de *Alcmaeone.*] Ex *Photii* cod. CLXI. vbi refert, Sopatrum ad librum tertium Eclogarum ſuarum vſum fuiſſe παντοδαπῇ ὕλῃ Fauorini, colligas, hoc opus digeſtum fuiſſe ordine literarum.

Περὶ Πλάτωνος Suid.

Πλούταρχος, ἢ περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. *Galenus* in libro contra Fauorinum περὶ ἀρίστης διδασκαλίας tom. I. pag. 6. vbi teſtatur, eum in hoc libro concedere, quod detur aliquid βεβαίως γνωστόν. [conf. infra de Galeno, lib. IV. cap. 17. pag. 529. nr. 14. vol. III.]

Τὰ εἰς Πρόξενον Fauorino ſuppoſita, atque indigna, iudice Philoſtrato p. 495. [pag. 491. Olear.]

Προτεχνολογήματα ἐθνικῶν. Steph. in Αἰθίοψ.

Πυῤῥωνείων τρόπων libri X. Gell. XI. 5. Hiſce inter *philoſophicas* Fauorini diſputationes palmam tribuit Philoſtratus pag. 495 [491. Olearii edit.] ſq. teſtatus, eum his inter alia oſtendiſſe, Pyrrhoneos quoque, licet de omnibus dubitantes, tamen poſſe iudicio ciuili experiri, et cauſas agere.

Περὶ Σωκράτους καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐρωτικῆς τέχνης. Suid. Hunc librum impugnauerat Galenus in ſcripto, cui titulus, πρὸς τὸν Φαβωρῖνον κατὰ Σωκράτους. Meminit ipſe de libris propriis tom. IV. p. 368.

[Sententiae quaedam ſunt in Collect. ſententiarum Frobeniana. vid. ſupra vol. I. pag. 726. *Harl.*]

Fuit et alius *Fauorinus* iisdem temporibus, Peripateticus, Plutarch. VIII. 10. Sympoſ. et alius, rhetor latinus, antiquior, e cuius oratione, qua legem Liciniam de ſumtu minuendo ſuaſit, refert nonnulla [ℙ] *Gellius* XV. 8. Sed ibi pro *Fauorini* nomine *Augurinum* reponere malit Iacobus Gronouius, refragantibus licet veteribus libris.

[*Ficinus*, de quo ſupra ad Platonem pluribus egi. *Harl.*]

Claudius

Claudius Galenus, de quo infra lib. IV. praeter opus, etiamnum exſtans, περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων, ſcripſerat, vt ipſe de libris propriis tom. IV. pag. 368. refert, περὶ τῆς Πλάτωνος αἱρέσεως librum I. περὶ τῶν ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ ἰατρικῶς εἰρημένων commentarios IV. πρὸς τοὺς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδέων δόξαντας, libros III. περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα λογικῆς θεωρίας. Πλατωνικῶν διαλόγων συνόψεως libros VIII. Περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων. Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν καὶ δυνάμεων. *Fabric.* Fuit eclecticus. conf. *Gaudent.* de philoſ. rom. cap. 36. *Brucker.* hiſt. crit. II. p. 183 ſq. *Harl.*

Georgius, Corinthius, Themiſt. *Fabric.* *Georgius Gemiſtus.* vid. ſupra de Platone, VIII. et *Cozzand.* pag. 112 ſqq. *Buddeus* hiſtor. philoſ. p. 368 ſq. *Harl.*

Glauco, Platonis frater. *Laert.* III. 4.

Harpocratio, Argiuus, Caeſaris *Veri* (vid. *Capitolinum* in Vero, et *C. Barth.* ad Aeneam Gazaeum p. 97.) familiaris, ſcripſit ὑπόμνημα in Platonem libris XXIV. et λέξεις Πλάτωνος libros II. Suid. [Proclus II. in Timaeum, Eudoc. p. 73.]

Hegeſander, Delphus, ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων. *Athen.* XI. p. 507.

* *Hegeſinus*, Pergamenus, Euandro ſucceſſit, vt Hegeſino Carneades, teſte *Cicerone* in Lucullo et *Laertio* IV. 60. *Clementis Alex.* codices I. Strom. pag. 301. vocant *Hegeſilaum* et mediam academiam in eo defeciſſe teſtantur. *Fabric.* *Egeſinum* male ſcribunt nomen Manutius aliique in loco Cicer. quaeſt. acad. IV. 6. ſed vid. ad illum locum Vrſinus et Daviſ. Male quoque *Brucker.* vol. I. p. 759. et 728. *Egeſinum* exarauit manu. *Harl.*

Hegias, Platonis amicus. *Laert.* III. 43.

Helicon, Cyzicenus. *Plutarch.* Dione p. 966.

Heraclides Aenius, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. Vide infra in Pithon. [vid. Cozzand. pag. 46.]

[*Heracleodorus*, ad quem Demoſthenis epiſtola. Particulam ex illa Demoſth. epiſtola dedit *Olympiodor.* in comm. msto in Gorgiam Platonis, vbi dicitur Heracleodorus Platonis exigui temporis auditor, dein per ſecordiam ab eo auerſus eiusque ſermones negligens, in *Lambec.* comm. de bibl. Vindob. VII. p. 271. *Harl.*]

Heraclides Ponticus, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. Suidas Ἡρακλείδης. De eius ſcriptis Menag. ad Laert. V. 87. Chalcid. pag. 10. Meurſ. *Fabric.* *Cic.* de diuinat. I. 23. Tuſcul. quaeſt. V. cap. 3. *Cozzand.* p. 46. *Harl.*

Heraclitus, Tyrius, Antiocho familiaris Alexandriae, qui et Clitomachum atque Philonem multos annos audiuit. vid. *Cicer.* quaeſt. acad. IV. 4.

[*Herennius* idem ac Erennius.]

Hermias, Syriani diſcipulus, de quo infra lib. V. memoria et philoſophia actionis praeclarus. conf. Damaſcium apud *Photium* cod. CLXXXI. et CCXLII. *Bayle* Diction. h. v. vol. II. pag. 755. ſupra ad Platonis Tetralog. III. nr. XI. circa fin. *Lambec.* comment. de bibl. Vindob. lib. et vol. VII. p. 89 ſqq. de codice, qui continet Hermiae ſcholiorum in

Platonis

Platonis Phaedrum libr. III. — Mythos veterum etiam hiſtorice explicuit, quod colligi poteſt ex *Eudocia* p. 91. p. 440. vtroque loco iisdem verbis, de Borea. *Harl.*

Hermodorus, qui Platonis libros apud Siculos diuulgauit. Cic. XIII. 21. ad Attic. Zenobius, Vaticana appendix et Suidas in prouerbio: *Λόγοισιν Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται. Fabric.* Laert. I. 2. *Ionſius* I. 10. p. 49. (57.) *Heumann.*

Hermophilus, philoſophus coecus, qui Theopompum geometricam ſine radio docuit, teſte *Claudiano Mamerto* III. 9. de ſtatu animae.

[*Herodes*, rex Iudaeorum, fuit Platonicus, ſi fides Harduino. vid. Acta erud. Lipſ. ſupplem. tom. II. p. 378. 380. *Heumann.*]

Heſtiaeus, Perinthius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Iuſtinus Heſychius. Infra in Numenio.

Hierius, Procli diſcipulus, filius Plutarchi Athenienſis.

Hierocles, de quo ſupra lib. II. cap. 12. §. 7. [*Bayle* dict. h. v. [p. 759 ſq. edit. nou.] *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 8. cap. 23. p. 297. *Heumann.*]

Hippothales, Athenienſis, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Hyperides, rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.

Iamblichus, de quo infra lib. V. [*Ionſius* III. 16, 2. p. 88 ſqq. *Cozzand.* p. 86. minus autem recte philoſophis platonicis adnumeratur. *Harl.*]

Ion, Platonicus, Chaereae praeceptor, quem ob grauitatem morum *Κανόνα* vulgus vocabat. *Lucian.* Conuiu. tom. II. p. 636. [et Libanius, infra, in libro V. cap. 9. p. 301. *Heumann.*]

[*Ioannes Italus.* vid. *Oudinus* comment. de ſcriptor. eccl. tom. II. col. 434. Fabric. infra in libro V. cap. 5. p. 394, 395, 396. et 435. *Heumann.*]

Iſidorus, Procli et Marini familiaris, Gazaeus, cuius vitam ſcripſit Damaſcius [P] apud *Photium* cod. CCXLII. Vide et *Suidam* in Συριανὸς, Ἰσίδωρος etc. [*Cozzand.* p. 97 ſq.]

[*Iulianus*, Imperator. Hunc purpuratum philoſophum adpellat *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. III. cap. 6. pag. 330. A Platonicis fuit pertractus in ipſorum caſtra et a Chriſtianismo auerſus, teſte *Libanio* apud Fabric. infra in libro V. 9. p. 232 ſq. ibidem de Iuliani philoſophia ſit mentio pag. 215. 234. 238. 239. 301 ſq. 377. *Pag. Gaudentius* ſcripſit libr. de Iuliani imperatoris philoſophia. *Heumann.*]

Iuſtinus Heſychius, Apameenſis. Vide infra in Numenio.

Iuſtinus, martyr, antequam Chriſto nomen daret, profitetur, ſe fuiſſe Platonis *χαίροντα διδάγμασι*, in apologia breuiore p. 50. in dialogo cum Tryphone p. 219. et apud *Euſebium* IV. 18. hiſt. *Fabric.* — conf. *Gaudentius* de philoſ. Rom. cap. 116. fin. *Heumann.*

* *Lacydes*, Cyrenaeus, Arceſilai ſucceſſor, nouae princeps Academiae ſecundum *Laertium* IV. 59. Suid. in voc. *Λακύδης.* Attalo, regi Pergameno, carus, obiit Olymp. CXXXIV. 4. ante Chriſtum CCXLI. Meminit *Plutarchus* de dignoſcendo adulatore pag. 63. et *Numenius* apud Euſeb. XIV. 7. Praeparat. vbi ab auaritia *οἰκονομικοῦ* cognomentum tuliſſe, et a ſeruis furibus dogmate ipſius, quo nihil comprehendi poſſe ſentiebat, pulcre

deluſum commemorat. *Lacyden* audiuit Euander, Euandrum Hegeſinus, hunc Carneades. *Cic.* in Lucullo, ſ. quaeſt. acad. II. 6. *Fabric.* adde *Cicer.* Tuſc. quaeſt. V. 37. *Cozzand.* p. 56 ſq. *Brucker.* vol. I. p. 751 ſqq. *Bayle* Diction. h. v. tom. III. p. 30 ſqq. *Harl.*

Leo ſiue *Leonides.* Vide lib. II. cap. 10. §. 5. et hoc libro III. cap. 1. inter ſcripta Platoni ſuppoſita nr. XLI. ſupra in *Euxenone.* — *Leo*, Byzantius. Suid.

Dionyſius Longinus, de quo infra lib. IV. *Fabric.* *Porphyr.* in vita Plotini cap. 14. *Valeſius* ad *Euſebii* Hiſt. eccleſ. lib. VI. cap. 19. p. 108. *Heumann.* Scripſit commentar. in Phaedonem et in prooemium Timaei. Teſtimonia et loca quaedam indicauit *Ruhnken.* in diſſ. de Longino §. V. et VI. Sed Longinus fuit ſobrius philoſophiae platonicae adſecla atque interpres, nec vero Pythagoricus, quamuis more illius aeui ſtudium doctrinae pythagoricae adſumſiſſet. vid. *Ruhnken.* l. c. §. VII. adde ſupra, in vol. I. pag. 851. voc. *Longinus.* *Harl.*

[*Longinianus.* vid. *Auguſtini* Epp. 20. 21. et 22. *Heumann.*]

Lupercus, Berytius, ſub Galieno imp. clarus grammaticus, ſcripſit inter alia, teſte Suida, περὶ τῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρύονος, a Socrate in Theaeteto p. 77. edit. Baſil.

Lycurgus, rhetor, auditor Platonis. *Laert.* III. 46. [*Olympiod.* in comm. mst. apud *Lambec.* in Comm. de bibl. Vindob. VII. p. 271.]

Lyſicles, Athenienſis. *Laert.* in Cratete Athenienſi IV. 22.

[*Lyſimachus.* Porphyrius in vita Plotini, cap. 3. *Heumann.*]

[*Macrobius.* Huetius lib. II. quaeſt. aln. cap. 8. §. 3. p. 125. *Heumann.*]

[*Malchus*, Tyrius, cognomento Porphyrius, de quo *Cozzand.* copioſus eſt pag. 83 ſqq. *Harl.*]

Mallius Theodorus, ad quem *Claudianus* v. 149 ſqq. *Scilicet illa tui patriam praecepta Platonis Erexere magis, quam qui reſponſa ſequutus Obruit Eoas claſſes* etc.

Manaechmus, Alopecenſis, philoſophus Platonicus, qui teſte Suida et Eudocia pag. 299. ſcripſit praeter alia philoſophici argumenti, libros tres in Politiam Platonis.

[*Marcellus Orontius*, Porphyrius in vita Plotini cap. 7. et 20. *Heumann.* in act. p. 907. et in nota ex Plotino alios obſcuros platonicos nominat, e cap. 7. *Caſtricium*, *Paulinum*, *Rogatianum*, *Sabinillum*, *Theodoſium*, *Zoticum;* e cap. 10. *Olympium;* e cap. 14. *Philarchaeum;* e cap. 17. *Tryphonem;* e cap. 20. *Moderatum.* *Harl.*]

Marinus, Neapolitanus, Procli ſucceſſor, de quo infra lib. V. cap. 26. *Ionſius* III. 19. 1, 2.

Maximus, Tyrius, ſub Antonino clarus. Num etiam Veriſſimi imp. praeceptor, cum Apollonio, Stoico, et Baſilide, Scythopolita? Ita videor mihi poſſe colligere e *Syncello* p. 351. Dixi de hoc infra lib. IV. *Fabric.* — *Maximus* alius. *Porphyrius* in vita Plotini cap. 17. conſ. *Ionſius* III. 9, 4. pag. 49. *Heumann.* *Maximus*, Epirota vel Byzantius, Iuliani apoſtatae praeceptor, *Cozzandus* pag. 107. Byzantinum fuiſſe credit *Ionſius* l. c. adde *Moshemii* diſp. de turbata per Platonicos eccleſia §. 28. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. p. 177 ſq. *Maximi Tyrii* ſententiam etc. vnde mala orta ſint, diſſ. 25. ſiue in altera Da-

viſii

viſii edit. 41. enarrat et oppugnat *Bayle* in Dictionarii voc. *Pauliciens.* not. L. — De *Maximo*, Epheſio, theurgicae artis perito, Iuliani amico, poſt illius autem interitum mala atrocia paſſo, vid. *Brucker.* II. p. 281 ſqq. *Harl.*

Megalophanes, Arceſilai diſcipulus. Suidas in Φιλοπσίμην. *Fabric.* vid. Küſter. ad h. l. tom. III. p. 607. nr. 3. et p. 608. nr. 2. *Harl.*

Melantas, cui *Boethus* Lexicon Platonicum inſcripſit, teſte *Photio* cod. CLIV.

Melanthius, Rhodius, cuius ſuauitatem praedicat *Cicero* in Lucullo cap. 6. Fuit *Carneadis* diſcipulus, praeceptor *Aeſchinis* Neapolitani, Laert. II. 64.

Menecrates, Elaita, Xenocratis diſcipulus. *Strabo* XII. p. 530.

Menedemus, a Platone miſſus ad Pyrrhaeos, reip. conſtituendae cauſa. *Plutarch.* contra Colotem p. 1126. Eretrienſis, Platonis auditor, *Laert.* II. 134. *Heſych.* Illuſtris, et *Cyrillus* VI. contra Iulian. pag. 208.

Mentor, Bithynus, Carneadis diſcipulus. Vide *Laertium* IV. 63. *Numenium* apud Euſeb. XIV. p. 738. Praeparat. [add. *Bayle* Diction. in Carneade not. M. p. 63. *Harl.*]

Metrodorus, Stratoniceus. *Cic.* acad. quaeſt. IV. 6. vbi Carneadis diſcipulum fuiſſe innuit.

Metrophanes, Lebadienſis, rhetor, ſcripſit inter alia περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος, teſte Suida.

Miltas, Theſſalus, *Plutarch.* in Dione p. 967. c. *Fabric.* ſ. in edit. Reisk. vol. V. pag. 291. vbi Plutarchus illum vocat ἄνδρα μάντιν, καὶ μετεσχηκότα τῆς ἐν Ἀκαδημίᾳ διατριβῆς. Vixit tempore Platonis. *Harl.*

Mneſiſtratus, Thaſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 47. [☞]

Lucius Nero, (alias Tubero,) cui Aeneſidemus Pyrrhonios libros octo inſcripſit, teſte *Photio* cod. CCXII.

Neſtor, Tarſenſis, Strabonis aetate clarus, qui eius meminit XIIII. pag. 675. *Fabric.* adde *Cozzand.* pag. 99. Inter Stoicos recenſet eum *Ionſius* II. 18, 1. p. 250. ipſeque Fabricius infra in catalogo Stoicorum. *Harl.*

Nicolaus Damaſcenus dicitur etiam Platonicus a Suida in Νικόλ. [et Eudocia pag. 308.] Sed Peripateticum fuiſſe, praeter Suidam ipſum conſentiunt Plutarchus, Athenaeus et alii. [vid. infra; in Catal. Peripateticorum.]

Nigrinus, de quo *Lucianus* tom. I. p. 21. [p. 37. edit. Reitz. vbi vid. M. du Soul.]

Numenius, Apameenſis, Pythagoricis m) et Platonicis a *Porphyrio* in Plotini vita cap. 3. fin. cap. 14. cap. 17. cap. 20. 21. accenſitus, ſcripſit libros περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διαστάσεως, e quorum primo praeclara fragmenta ſeruauit *Euſebius* XIV. 5 ſq. Praeparat. n) περὶ τῶν Πλάτωνος ἀποῤῥήτων id. XIII. 5. e libro περὶ τἀγαθοῦ

L 2 XV. 17.

m) Vide ſupra in catalogo Pythagoricorum, vol. I. pag. 854 ſq. *Eudoc.* pag. 308. *Harl.*

n) Vide *Valeſius* ad *Euſebii* hiſt. eccleſ. lib. VI. cap. 19. *Heumann.*

XV. 17. °) Plura eius ſcripta memorat *Origenes* 3. contra Celſum p. 198. Ἔποπα, et περὶ ἀριθμῶν, περὶ τόπȣ et τρίτον περὶ ταγαθȣ̃. et lib. V. p. 269. libr. περὶ ἀφθαρσίας ψυχῆς. Alius *Numenius*, grammaticus, qui inter Arati interpretes recenſetur, et medicus, cuius Θηριακὸν laudat Nicandri ſcholiaſtes. [vid. *Eudoc.* pag. 310. et Fabric. in catalogo medicorum infra in vol. XIII. p. 351.] *Numenii*, philoſophi, dogmata omnia edidit *Amelius*, qui inde centum fere libros commentariorum collegerat, teſte Porphyrio, quos deinde dono dedit *Iuſtino Heſychio*, Apameenſi, quem filium adoptauerat. Fuit et *Numenius* Heracleotes, cuius ἁλιευτικὸν, et περὶ δείπνων laudat Athenaeus, VII. pag. 282. Ne dicam de *Numenio*, ab Antiocho rege, Meſenae in Arabia praepoſito, qui in eadem die claſſe et aeſtu reuertens equitatum vicit. *Plin.* VI. 28. *Fabric.* *Numenius*, Pyrrhoneus, *Diog. Laert.* IX. 68. et 114. conf. *Ionſius* III. 10, 4. p. 57 ſqq. qui de aetate, (ſub Antonino Vero,) ſcriptisque Numenii, Apameenſis, et de aliis *Numeniis* agit ſollerter. Secundum *Proclum* in Timaeum pag. 93 finxit duos Demiurgos, patrem et alium, mundi conditorem, adeoque theologiam contaminauit Platonicam. adde *Cudworth.* tom. I. p. 827. et *Stobaeum* in Eclogis phyſicis lib. I. cap. 20. ex quo loco aliisque argumentis colligit *Moſhem.* ad *Cudworth.* ſyſtem. intell. cap. IV. 13. n. g. fin. pag. 311. tom. II. Numenium duo principia, bonum alterum, alterum malum crediditiſſe. — Locum *Origenis* IV. contra Celſum pag. 543. edit. *Huetii.* de *Numenio Apameenſi* aliter vertit et expoſuit *Roſſius* in Comm. Laert. pag. 206 ſeq. (vbi de noſtro Numenio, Platonico agit.) ac *Thuilierius*, a Ruaeo cum Origene editus Pariſ. 1733. et *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. (in ſect. III. de philoſophis platonicis, in his pag. 176 ſq. §. IX. de *Numenio*,) et *Valeſius* ad Euſeb. H. E. VI. cap. 19. fecerant, quorum omnium interpretationes ille culpat reiicitque. *Harl.*

Olympiodori, Platonici, duo fuerunt, vnus, ad quem *Iſidorus* Peluſiota II. 256. Epiſt. alter Damaſcio iunior, cuius commentarii in quosdam Platonis dialogos exſtant MSS. Fuit et tertius *Olympiodorus*, Peripateticus, quem audiuit Proclus. Vide quae infra libro V. cap. 26. pag. 526. et cap. 36. pag. 354. *Fabric.* *Nedhami* praef. ad Hieroclem pag. 19. *Heumann.* adde infra, in catal. Peripateticorum h. v. De Olympiodori comment. in quosdam Platonis libros ſupra ad Platonis dialogos egimus. De hoc Olympiodoro platonico copioſus eſt *Lambec.* Comm. de bibl. Vindobon. tom. VII. p. 99 ſqq. p. 271 ſqq. et pag. 278 ſq. cum nota Kollarii. Plures *Olympiodoros* enumerat *Fabric.* lib. V. cap. 36. tom. IX. p. 351 ſq. — *Ruhnken.* ad Timaei Lex. Plat. p. 36. etc. dedit fragmenta. *Harl.*

Onoſander. de quo infra cap. XXX. §. XI.

Origenes. Porphyr. vita Plotini, cap. 3. qui eius librum de daemonibus memorat. *Fabric.* Vide *Pearſon.* Prolegg. ad Hieroclem p. 29 ſq. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 26. pag. 97 et 160. not. e. *Heumann.* Pearſon, loco ab Heumanno citato, confudit cum Io. Ionſio de ſcriptor. hiſt. phil. III. 16. 2. hunc Origenem, deorum cultorem, cum Origene Adamantio; ſed errorem reuocauit in Vindiciis Ignat. II. pag. 10. quem ſequitur *Huetius* in Origenianis

o) Vid. *Küſter.* ad Suid. in Νȣμήνιος. Citatur et Numenius a *Syriano* in XII. Metaphyſ. p. 61. b.

Origenianis lib. I. cap. 1. ſect. VII. adde *Valeſ.* ad Euſeb. H. E. VI. 19. pag. 120. Hic Origenes cum Amelio et Aquilino fuit condiſcipulus Porphyrii. vid. *Eunap.* in vita Porphyrii p. 17. qui trium illorum volumina, ſua quidem aetate, ſcribit, exſtare, ſed exiſtimationem prope nullam eſſe, quia nullae adſint dicendi veneres, quamuis dogmata pulcre habeant, ſciteque ſint orationi intexta. Ex Eunapii tamen loco Huetius fruſtra tertium aliquem fingit *Origenem.* Noſter ſcripſit περὶ δαιμόνων, (Porphyr. in vita Plotini cap. 3. pag. 97. in Fabric. Bibl. Gr. vol. IV. pag. 97. et cap. 20. p. 128.) ex Longini prooemio; tum, vti quidem vulgatum eſt in textu Fabriciano p. 97. ὅτι μόνος ποιητὴς ὁ βασιλεύς· quae verba quum ſenſum obſcurum gignant, nec Valeſii expoſitio in notis ad Euſebium p. 121. probata ſit a Fabricio l. c. aliisque, *Brucker.* in hiſtoria critica philoſ. vol. II. pag. 216. (vbi §. IX. de Herennio et Origene agit eosque adnumerat philoſophis eclecticis,) not. *n.* voc. βασιλεὺς, non ad imperatorem Galienum, ſed ad deum, regem vniuerſi, referendum ſuſpicatus eſt. Acutior tamen eſt emendatio *Ruhnkenii* in diſſ. de Longino, (vbi §. V. docte eruditeque diſputat de *Origene*, Longini magiſtro,) p. 11. edit. II. Longini Toupianae, ὅτι νοῦς ποιητὴς καὶ βασιλεὺς, i. e. *mentem hoc vniverſum condidiſſe et conditum regere;* et ita liber ſcriptus illi videtur ad refellendos eius aetatis philoſophos, qui tria rerum principia ſtatuerunt, de quibus vide *Th. Galeum* ad Iamblichum de Myſteriis p. 297. et *R. Cudworth.* Syſtem. intell. tom. I. p. 884. Idem *Ruhnken.* memorat *Origenis* commentarium in Timaei Platonici prooemium, ſaepe a Proclo in eumdem Timaeum laudatum, in quo, vt ait Ruhnk. interdum a Longino, qui illud ipſum prooemium ſingulari libro explicuerat, diſſentit, vt cognoſcere licet ex Proclo pag. 10. 26. *Harl.*

Alius *Origenes Adamantius*, Chriſtianus, ſed in multis et ipſe Platoniſſans, de quo infra lib. IV. [qui ab ipſis ethnicis philoſophis habitus eſt pro ſummo philoſopho, teſte Euſebio, H. E. lib. VI. cap. 18. et 19. *Heumann.*]

[*Olympius.* *Porphyrius* in vita Plotini cap. 10. *Sozomenus* VII. 15. *Heumann.*]

[*Orontius.* vid. Marcellus. *Heumann.*]

Pamphilus, Platonis auditor, quem Sami audiuit Epicurus, teſte *Cicerone* de nat. deor. I. cap. 26. cum *Pamphilo*, grammatico Alexandrino, vt fecit *Suidas* [tom. III. vbi vid. *Küſterum* contra *Lambec.* qui lib. II. de bibl. Vindob. cap. 7. pag. 535. 536. de vtroque Pamphilo eorumque ſcriptis agit, docte diſputantem,] non confundendus. conf. *Burmann.* ad Quinctil. I. O. tom. I. pag. 246 ſq.

Panaretus, Arceſilai auditor, corporis habitu perquam gracilis. Mentio apud *Athenaeum*, lib. XII. p. 552. et *Aelian.* H. V. libr. X. 6.

[*Paulinus*, Porphyr. in vita Plotini, cap. 7. *Heumann.*]

Philippus Opuntius. Vide quae ſupra cap. I. inter ſcripta Platonis nr. XXXV. Alius *Philippus Chollideus.* Laert. III. 41.

Philo, quartae Academiae auctor, non magiſter Carneadis, vt Hieronymo dicitur, ſed Clitomachi, qui Carneadi ſucceſſit, per multos annos diſcipulus, de quo *Numenius* apud *Euſebium* XIV. 9. Praeparat. Lariſſaeum patria fuiſſe, docet *Stobaeus* p. 160. Eclog. Cicero eum audiuit XIII. 1. ad diuerſ. Itaque Philonis partes ſibi ſumſit in libris academi-

cis, vt teſtatur IX. ad Diuerſ. epiſt. 8. Audiuit eum Heraclitus, Tyrius, (*Cic.* acad. quaeſt. II. 4.) et Antiochus. [*Cic.* ibid. I. 4. vbi Philo dicitur *magnus vir;* idem de Oratore III. 28. Philonem in academia maxime viguiſſe ſcribit, atque in Bruto 89. eum vocat *principem academiae.* Cum Antiocho tamen Philo habuit litem. Nam *Philo* in II. libris negauit, duas eſſe academias, erroremque eorum, qui ita putarunt, coarguit; at Antiochus contra ſuum doctorem edidit librum qui *Soſus* inſcribitur. vid. *Cicer.* quaeſt. acad. I. cap. 4. et II. cap. 4. Philo autem artem bene dicendi non minus quam acute philoſophandi exercuit. *Cicero* quidem Tuſcul. quaeſt. II. 3. circa finem; *noſtra*, ait, *memoria* Philo, *quem nos frequenter audiuimus, inſtituit alio tempore rhetorum praecepta tradere, alio philoſophorum. Harl.*] *Plutarchus* in Cicerone pag. 861. *ἀπαλλαγεὶς δὲ τῶν ἐν παισὶ διατριβῶν Φίλωνος ἤκȣσε τȣ̃ ἐξ Ἀκαδημίας, ὃν μάλιστα Ῥωμαῖοι τῶν Κλιτομάχȣ συνήθων καὶ διὰ τὸν λόγον ἐθαύμασαν, καὶ διὰ τὸν τρόπον ἠγάπησαν.* adde *Ciceron.* de N. D. lib. I. cap. 3. et 7. *Auguſtinus*, qui eum fuiſſe Antiochi magiſtrum quoque tradit, eum vocat *hominem circumſpectiſſimum, qui ad Platonis auctoritatem, Academiam, legesque reuocare aduerſarios cedentes iam coeperit.* III. 18. contra Academicos. adde *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 773 ſq. vol. II. p. 35. Alius *Philo*, dialecticus et longe antiquior, quocum familiariter verſatus eſt *Zeno Citieus*, Laert. VII. 16. Itaque fallitur Aldrobandinus, qui confundit. *Fabric.* confundit quoque *Stanlei.* hiſt. phil. part. IV. p. 409. De *Philone*, ſtoico, vid. infra in catalogo Stoicorum. Alius *Philo Byblius*, de quo *Brucker.* l. c. I. p. 238 ſq. *Philo*, architectus, *Cicer.* Orat. I. 14. et *Iunius* de Pictura, in catal. artificum. *L. Philo*, Romanus, *Cicer.* in Caecil. 19. Alios *Philones* enumerant *Ionſius* lib. III. cap. 4, 4. p. 17 ſq. et *Fabric.* infra in lib. IV. cap. 4. vol. IV. pag. 118 ſqq. *Harl.*

Philo, Iudaeus, de quo libro IV. cap. IV. §. 1. [*Ionſius* II. 4. p. 14 ſqq. *Buddei* hiſt. phil. pag. 661 ſqq. *Clerici* epiſt. 8. tom. III. artis crit. p. 209. *Cozzand.* p. 100. *Buddeus* in introd. in hiſt. philoſ. Hebraeorum p. 215 ſqq. edit. II. *Harl.*]

[*Philopoemen*, Achaeorum magiſter equitum et demum praetor, Ecdemum et Demophanem, Arceſilai, philoſophi, conuictu vtentes, eſt ſectatus. *Polybius* in collectaneis Conſtantini Porphyrog. a Valeſio editis p. 41. 42. et ex eo *Suidas* in Φιλοποίμην, tom. III. p. 607. edit. Küſteri, cuius notam conſules. *Harl.*]

Phocion, Athenienſium imperator, Platonis auditor et Xenocratis, teſte *Plutarcho* tom. IV. edit. Oxon. p. 179. Vide ſupra in Chabria et Cleone. [❡]

Phormio, ad Eleos a Platone miſſus, reipublicae conſtituendae cauſa. Plutarch. p. 1126. contra Colotem.

Pithon, Aenius, qui cum fratre Heraclide Thraciam, Coty interfecto, tyrannide liberauit, Platonis diſcipulus fuit, teſte *Laert.* III. 46. et *Plutarcho* contra Colotem p. 1126. Aliis Python, vt *Philoſtrato* VII. 2. at apud *Ariſtotelem* V. 10. Politic. male Paron. Vide Menagii notas ad laudatum Laertii locum, [et *Bayle* Diction. voc. Cotys. not. C et D. *Heumann.*]

Gemiſtus Pletho, de quo libro V.

Plotinus, de quo, vt de *Plutarcho* Chaeronenſi, dixi libro IV.

Plutarchus,

Plutarchus, Athenienſis, Syriani praeceptor, de quo libro V. *Fabric.* Conf. *Lilienthal* ſelect. hiſt. lit. p. 111. *Heumann.* *Cozzand.* p. 91 ſq. fuit Neſtorii filius, quem, ſcholae athenienſis regimen obtinentem, per integrum fere biennium audiuit Proclus. vid. *Lambec.* comm. de bibl. Vindobon. VII. p. 93 ſqq. vbi notatu digna leguntur, et p. 101. adde *Moſhem.* de turbata per Platonicos eccleſia, §. 12. pag. 762. *Harl.*

[*Plutarchus*, Chaeronenſis. In plerisque eum ſequi Platonem, ipſe obſeruauit Fabricius bibl. gr. lib. IV. cap. 11. §. 1. p. 331. Poſſe eum iure et Platonicum et Peripateticum adpellari, iudicat *Huetius* Quaeſt. Alnet. lib. III. cap. 2. p. 253. qui etiam videndus lib. II. cap. 2. §. 13. *Heumann.* adde *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 178 ſqq. at cum aliis contaminauit philoſophiam platonicam. vid. *Meinerſ.* Beytrag zur Geſchichte der Denkart der erſten Iahrhunderte nach Chriſti Geburt etc. p. 35 ſq. p. 61. p. 73. etc. in primis *Cudworth.* in ſyſtem. intellectuali, cap. IV. §. 13. in diſſ. num Plutarchus duplicis dei patronus fuerit, tom. I. p. 298—305. et in ſequenti comm. num Plato bina numina crediderit, vbi multa Plutarchi loca examinantur atque illuſtrantur, pag. 306—313. cum doctis Moshemii adnotationibus. *Harl.*]

Polemarchus, Eudoxi familiaris. Simplicius ad II. de coelo.

Polemo, Athenienſis, Xenocratis auditor [p]), quo viſo et audito ad frugem rediit, et qui luxuria antea diffluxerat, philoſophiae operam dedit [q]), vt praeter Plutarchum et alios, *Menagio* ad *Laert.* IV. 16. laudatos, tradunt. *Cicero* IV. Acad. quaeſt. [cap. 42. lib. I. 10. vbi academiae veteri adſcriptus perhibetur.] *Arrianus* III. 1. et IV. 11. Epictetearum, *Themiſtius* pag. 30. Orat. *Origenes* III. contra Celſ. pag. 152. *Choricius* in laudatione Procopii Gazaei monodia, Nazianzenus aliique, laudati a *Biſciola* tom. II. hor. ſubceſiu. lib. V. cap. 9. Xenocrati ſucceſſit in Academia Olymp. CXVI. ⅔. [r]), ante Chriſtum CCCXV. Multa ſcripſiſſe *Laertius* IV. 20. et Suidas teſtantur, ſed nullo eius monumento ingenii nomine tenus laudato, et ſuo iam tempore nullum amplius exſtitiſſe Suidas, [qui plures recenſet *Polemones*.] adfirmat. Polemo ἐν τοῖς περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου citatur a *Clemente* VII. Strom. p. 117. et forte ex eodem libro petitum, quod de beatitudine ex Polemonis ſententia refert II. Strom. p. 410. et quod *Cicero* IV. de finibus, cap. 7. Polemonem, ait, planiſſime ſummum bonum dixiſſe ſecundum naturam viuere. adde eundem quaeſt. acad. IV. cap. 42. Phyſiognomica, quae exſtant, alterius *Polemonis* eſſe videntur, vt dixi infra cap. IV. de Ariſtotele nr. XXXVIII. not. f. cap. 10. Diſcipuli Polemonis, Athenienſis, fuere praeter Zenonem et Arceſilam (*Cic.* I. Academ. quaeſt. *Euſeb.* praeparat. XIV. pag. 729.) Crates (cui ſcholam transmiſit, et de quo *Douſa* ad fragm. Lucilii p. 135. et *Petr. Victor.* VI. 2. variar. lection.) et Crantor, in quibus deſiit vetus Academia, teſte *Clemente* I. Strom. pag. 301. [Sed *Cicero* l. c. diſerte, *poſt hos*, n. Speuſippum et Xenocratem, *Polemo*, ait, *et Crates vnaque Crantor, in academia congregati, diligenter eis, quae a ſuperioribus acceperant, vtebantur. Iam Polemonem audiuerant adſidue Zeno et Arceſilas.*]

p) Cic. de Orat. III. 18. vbi dicitur non magnopere diſſenſiſſe ab Ariſtotele. *Harl.*

q) Meminit Plinius XX. 3. narrans, Athenis commiſſabundos iuuenes ante meridiem conuentus ſapientium doctrinae cum corona in capite frequentaſſe.

r) Conf. *Corſini* F. A. IIII. p. 61. et *Eudoc.* pag. 364. *Cozzand.* p. 50. *Brucker.* vol. I. p. 740 ſqq. *Harl.*

ceſilas.] Alius *Polemo*, Platonicus, Plotini diſcipulus, de quo Porphyrius in Plotini vita. *Fabric.* — Alius *Polemon*, Euegeti filius, aequalis Ariſtophanis, Byzantii, Ariſtarcho, qui Olymp. CLVI. floruit, paullo ſenior, et circa illam Olymp. viuis excedens, fuit Athenienſis ciuis, (de patria ipſa non conuenit inter veteres,) rerum atticarum ſcriptor, et aliorum operum, quae perierunt, auctor: Panaetii, Stoici, auditor, ſecundum *Suidam*, tom. III. pag. 139. quocum tamen conferes, quae *Ionſius* II. 13, 1. pag. 212. regeſſit, et infra ad *Polemonem* in catalogo Stoicorum notata. De eo, illius aetate ſcriptisque vid. quoque *Voſſium* de hiſtor. graecis lib. I. cap. 18. p. 119 ſq. edit. III. et *Corſin.* F. A. tom. IV. p. 106 ſq. — Alius *Polemon* ſophiſta, ex conſulari familia, patria Laodicenus, de quo copioſus eſt *Philoſtratus* de vit. Sophiſt. I. cap. 25. (vbi pag. 530 ſqq. Olearius plura adnotauit,) et *Fabricius* infra in libro IV. cap. 30. nr. 2. vol. IV. p. 368 ſqq. qui in not. *b.* ſeptem diuerſos *Polemones* recenſet. *Harl.*

Polis, Spartanus, cui, Siciliam adnauiganti, Plato exportandus a Dionyſio traditus fertur. *Syncell.* pag. 258. *Ariſtides* tom. III. pag. 381 ſq.

Porphyrius, de quo dixi libr. IV.

Potamo, Alexandrinus, Plotini diſcipulus, teſte Porphyrio, in vita eius cap. 9. *Fabric.*

[De *Potamone* magna eſt antiquitatis obſcuritas, nec minor iudiciorum, a viris doctis latorum, diuerſitas. A Potamone, de quo Fabricius laudauit Porphyrium, diuerſum fuiſſe alium, ſenſiſſe videtur Heumannus. Namque cum in nota msta ad Fabricii B. Gr. lib. I. tum in Actis philoſ. vol. III. pag. 908. locupletando hoc Fabricii caput, adſcripſit: „*Potamo, Alexandrinus,* qui poſtea condidit ſectam eclecticam. vide *G. Olearii* diſſ. de eclecticis cap. 1. et 2." quae diſſ. adnexa eſt latinae verſioni hiſtoriae Stanleianae philoſ. Atque hunc a Porphyrio memoratum Potamonem confundi non decere cum alio, a Diogene Laertio et Suida excitato, monuerunt *Fabric.* B. Gr. lib. IV. cap. 26. pag. 109. et *Olearius* in diſſ. laudata cap. I. fin. Antea ſecus ſenſiſſe videtur Heumannus in iisdem actis philoſ. vnde liticula quaedam orta eſt. Res ſic ſe habet. Tria tantum de Potamone, philoſopho, nota ſunt clara antiquitatis teſtimonia, Diogenis Laertii, Porphyrii et Suidae, qui quidem de vno eodemque homine egiſſe viſi ſunt viris doctis; at de aetate illius valde diſcrepant: Eudociae, quae Suidae verba repetiit, locus pag. 365. nihil decernit. *Diogenes* igitur in prooemio ſegm. 14. ſcribit, *πρὸ ὀλίγου paullo ante ſua tempora,* ortam eſſe ſectam eclecticam, auctore Potamone, Alexandrino, eiusque formam atque philoſophandi rationem deſcribit. Hoc ergo duce Potamonis aetas ſaeculo ſecundo ſiue medio ſiue vergenti adliganda eſt. Secundum *Porphyrium* (in Fabric. B. Gr. lib. IV. cap. 26. pag. 109.) Potamo, ſiue praeceptor ſiue diſcipulus fuerit, ſaeculo tertio in viuis fuit. *Suidas* denique ſub voc. *Αἵρεσις*, tom. I. pag. 656. repetit tantum Diogenis Laertii verba; at tomo III. pag. 161. ſub voc. Ποτάμων tradit, hunc fuiſſe philoſophum Alexandrinum, qui vixit *πρὸ Αὐγούστου καὶ μετ' αὐτόν· ἔστιν αὐτοῦ εἰς τὰς Πλάτωνος πολιτείας ὑπόμνημα.* Haec loca, quomodo intelligenda et comparanda ſint, valde exercuerunt ingenium et diligentiam virorum doctorum, aliis aliter iudicantibus, aut modo Laertium, modo Suidam corrigentibus. Qui Laertii narrationem amplectuntur, *Lipſius* in manuductione ad philoſophiam ſtoicam lib. I. diſſ. V. pag. 12. edit. Antwerp. 4. *Gotifr. Olearius* in diſſ. de philoſ.

loſ. eclect. cap. I. §. 1. et *Iac. Brucker.* in hiſt. crit. phil. qui tom. II. pag. 193 ſqq. de Potamone copioſus eſt, et diuerſas variorum ſententias recenſet atque examinat, illi ipſi de aetate Potamonis valde diſſentiunt. Lipſius quidem contendit, a Potamone paullo ante M. Antonini imper. aeuum inſtitutum eclecticae ſ. electiuae philoſophiae eſſe inventum. Olearius putat, philoſophi aetatem a Suida indicatam, ex Laertio quidem emendandam, neque tamen ita coarctandam eſſe, vt ille Dione, philoſopho, aut Traiano imperatore iunior ſtatuatur. Brucker. denique miſſo ambiguo Porphyrii loco, quod ſchola eclectica, ſaeculo III. ineunte, auctore Ammonio enata, antea a Potamone conciliatio reliquarum ſectarum cum Platone tentata eſt, in ea verſatur ſententia, Potamonem non quidem ante ſaeculi II. finem quaerendum, nec tamen diu poſt ea tempora inclaruiſſe videri. Ex Porphyrio veram Potamonis aetatem, ſub Alexandro Seuero, imperatore, eſſe cognoſcendam, indeque Laertium atque Suidam emendandos, iudicarunt *Heumannus* et *I. Matth. Gesner.* in Heum. Actis philoſ. vol. I. pag. 330 ſqq. et p. 851 ſqq. et p. 859. qui tamen in diuerſas abierunt ſententias in Porphyrio emendando explicandoque; Heumannus demum in reſponſione ad Geſnerum ibid. pag. 868. concludit, Potamonem Alexandriae docuiſſe philoſophiam, quum Plotinus coepiſſet eam diſcere. *Suidae* auctoritatem ſequuntur *Ger. Io. Voſſius* de ſectis philoſ. cap. 21. et *Menagius* ad *Diog. Laert.* pag. 1. atque, quoniam Heumannus Suidae fidem labefactauerat, hanc *Iac. Haſaeus* in diſſ. de aetate Potamonis, Alexandrini, eclecticorum philoſophorum principis, Actis phil. Heumannianis, vol. III. pag. 711 ſqq. inſerta, omni eruditione adhibita, ſtuduit ſtabilire, μετ᾽ Αὔγουστον, *imperante Auguſto* apud Suidam interpretatus. Atque Haſaei interpretationem probauit *Moshem.* in diſſ. de turbata per recentiores Platonicos eccleſia §. 2. quae et ſubiuncta eſt Cudworthi ſyſtemati, ab illo latine verſo, et recuſa in vol. I. illius diſſertationum ad hiſtor. eccleſiaſt. pertinentium. Iam Fabric. infra de philoſophia eclectica, Potamonem Auguſto imperat. ſupparem fuiſſe, haud negat. Quod Heumannus litem dirimere noluit, *Bruckerus* l. c. pag. 196 ſqq. Haſaei ſententiam argumentaque ſub examen vocauit et refutauit. At enim omnis controuerſiae cardo in quaeſtione potius vertitur, num Porphyrius, Diogenes et Suidas de vno eodemque, an, quod equidem arbitror, de pluribus iisque diuerſis Potamonibus loquuti ſint. Plures quondam eiusdem nominis exſtitiſſe, vel inde patet, quod *Suidas* alium quoque memorat *Potamonem*, Mitylenaeum, filium Lesbonactis, oratorem, qui, Romae ſub imperatore Tiberio eloquentiam profeſſus, ſcripſiſſe dicitur de Alexandro Macedone, Fines Samiorum, Bruti encomium, Caeſaris encomium, et de perfecto oratore. Idem ex Suida tradidit *Eudocia* pag. 355. quae tamen in fine addidit vocc. πάνυ θαυμαστῶς. quae illa forſan in Suidae codice etiam repererat. Quare ſi tres illi Potamones, de quibus Diogenes, Porphyrius et Suidas diſſerunt, probabiliter fuerunt diuerſi et diuerſis temporibus vixerunt, Diogenis Laertii narrationem de Potamone, eclecticam philoſophandi rationem coram diſcipulis intra ſaeculum medium II. et medium ſaeculum tertium profitente, eſſe intelligendam, ſit credibile: id quod etiam M. *Hieronymus Georgius Gloeckner* in diſput. docta de Potamonis Alexandrini philoſophia eclectica, recentiorum Platonicorum diſciplinae admodum diſſimili, Lipſiae 1745. 4. vidit, et vberius expoſuit. Idem a paragrapho XI. ſingula Potamonis philoſophumena, a Stoicis plurima quidem ſumta, ita tamen, vt nulli ſectae vnice adhaereret, ſed, quae ſibi veriora viderentur,

tur, eligeret, mutaret, aut nouis augeret inuentis, duce Laertio perſequitur illuſtratque, Bruckeri aliorumque ſententias examinat, et multa alia fuſe docteque diſputat de eclectica Potamonis ſecta, eius fatis, quid eruditi de ea iudicarunt, de origine ſectae recentiorum Platonicorum, num hi a Potamone originem traxerint, quomodo comparari poſſint, de inſigni inter Potamonem atque iuniores Platonicos diſſimilitudine, et num Ammonius condendae ſectae occaſionem a Potamonis inſtituto arripuerit, quod Gloeckner negat. Diu igitur iam ante *Meinerſium*, qui paucis tantum tetigit Potamonis nomen, aetatem, (ab Ammonii tempore parum remotam,) et philoſophiam in Beytrag zur Geſchichte der Denkart etc. pag. 15. Gloeckner. philoſophum illum a neoplatonicis eſſe diſtinguendum, vidit et demonſtrauit. Pauca etiam ſunt vagaque quae *Hoeſter* in diſp. ſupra memorata, §. 13. Buddeus in hiſtor. philoſ. p. 555 ſq. aliique de eo litteris mandarunt. *Harl.*]

Priſcianus, Lydus, Simplicii aequalis, teſte Suida in Πρέσβεις. Dixi de eo infra cap. IX. vbi de Theophraſto. [❡] Inter nobiles Platonicos refertur in bibl. Coislin. p. 598. vbi Philoponus aduerſus eum ſcripſiſſe traditur.

Procles, Xenocratis diſcipulus, cuius *librum de Iſthmiis* citat *Plutarchus* V. 3. Sympoſ.

Proclinus, qui in Troade verſatus eſt. Porphyr. in vita Plotini, [cap. 20. p. 128. vol. IX. B. Gr. et lib. V. cap. 16. p. 692. vol. VII.]

Proclus, Syriani diſcipulus, de quo infra lib. V. cap. 26. et ad vitam eius, a Marino ſcriptam. *Fabric.* conf. *Lambec.* comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 98 ſqq. *Cozzand.* pag. 93. *Ionſius* III. 18. p. 96. *Harl.*

Mich. Pſellus, de quo itidem lib. V.

Ptolemaeus, Platonicus, qui ſcripſit in Timaeum, teſte Proclo.

Pyrallianus, Ariſtidis, rhetoris, amicus, ἐκ τῦ ἱερῦ ἀνὴρ καὶ περὶ τὺς Πλάτωνος λόγυς εὖ γεγυμνασμένος, vir, de fano et in platonica philoſophia egregie exercitatus, vt ait *Ariſtides* orat. IV. ſacra, tom. I. pag. 593. 594. *Fabric.* [edit. Steph. 1654. 8. vbi lepidae quaedam hiſtoriolae narrantur.]

Pythocles, Arceſilae familiaris. *Laert.* IV. 4.

Nicolaus Rhetor, Plutarchi, Athenienſis, et Procli diſcipulus, de quo Suidas et Marinus in Procli vita.

[*Rogatianus*, Porphyr. in vita Plotini cap. 7. *Heumann.*]

[*Sabinillus*, Porphyr. in vita Plotini cap. 7. *Heumann.*]

[*Salluſtius*, vid. infra in catal. Cynicorum, h. v. *Heumann.*]

Serapio, Alexandrinus, rhetor, qui deinde philoſophiae operam dedit ſub Plotino, vt refert Porphyrius in huius vita, cap. 7. Suidas voc. Σαραπίων.

Seuerus, Platonicus, cuius συγγράμματα memorat Porphyrius vita Plotini cap. 14. Scripſit in Timaeum Platonis, teſte Proclo, et librum περὶ ψυχῆς, e quo fragmentum apud Euſebium XIII. 17. Praeparat. Mentio Seueri, Platonici, apud *Syrianum* in XII. Metaphyſ. pag. 44. et ſaepius in *Damaſcio* de vita Iſidori apud Photium cod. CCXLII.

Eum

Eum cum Seuero imp. perperam confundit Photii interpres, A. Schottus. *Fabric.* *Seuerus* tamen, imperator, perfectus fuit Platonicus, teſte *Eutropio* in breuiar. hiſt. rom. VIII. 10, 10. cuius et vxor *Iulia Domna* ſuit philoſopha. vide *Bayle* diction. voc. *Iulie.* *Heumann.* At *Eutropius* cap. 19. edit. Verheyk. tantum ſcribit, Seuerum *philoſophiae ſcientiam* ad plenum adeptum eſſe. *Aelius Lamprid.* in vita Alexandri Seueri cap. 3. inter illius praeceptores nominat *philoſophum Stilionem*, qui, ſi *Stilpo* eſt, vti ſuſpicatur Caſaubonus ad h. l. p. 884. edit. Hackian. hic alius ac philoſophus Megarenſis fuerit neceſſe eſt. Apud *Aelium Spartianum* in vita Seueri cap. 18. dicitur *philoſophiae ac dicendi ſtudiis ſatis deditus, doctrinae quoque nimis cupidus,* vbi vid. p. 625 ſqq. *Salmaſium*, de Septimio Seuero, philoſophiae laudem adfectante, inprimis de eius vxore, *Iulia*, quae philoſopha audiebat, et totos dies philoſophando diſputandoque terebat cum philoſophis et ſophiſtis, copioſe diſputantem. De *Iulia*, rhetoricae et philoſophiae ſtudioſa, vid. quoque *Philoſtr.* vit. Apollon. I. 3. p. 5. edit. Olearii, eiusdem epiſt. ad Iuliam Auguſtam p. 919 ſq. vbi illa laudatur pro Aeſchine, Socratico, erudite diſſeruiſſe, et *Menag.* de mulieribus philoſoph. cap. 16. *Harl.*

Seuerianus, Procli diſcipulus. Suid. Σεβηρ. e Damaſcio in vita Iſidori.

[*Sextus*, Platonicus, Plutarchi ex ſorore nepos. vid. infra, in libr. VI. cap. 7. vol. XII. pag. 613. ſq. et in elencho medicorum, vol. XIII. p. 394 ſqq. *Heumann.*]

Simplicius, Cilix Ammonii Hermeae et Damaſcii diſcipulus, de quo infra lib. V.

Soſthenes, Platonis amicus. Laert. III. 43.

[*Sopater.* *Sozomen.* lib. I. cap. 5. *Gaudent.* de philoſ. rom. cap. 171. et add. cap. 31. *Fabric.* B. Gr. IV. 26. p. 148. not. vol. IV. *Heumann.* conf. *Eunap.* in Aedeſio pag. 39. *Lambec.* de bibl. Vindob. vol. VII. pag. 18 ſq. ibique Kollar. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. p. 262. not. 1. *Fabric.* V. 38. vol. IX. p. 423. *Harl.*]

SPEVSIPPVS, Atheníenſis [s]), Potonae, Platonis ſororis, filius, *Laert.* III. 4. et teſtamenti eius vna cum Soſthene et aliis curator. id. III. 43. diſcipulus, 46. Platoni ſucceſſit Olymp. CVIII. 1. ante Chriſtum CCCXLVIII. et academiae praefuit per annos octo, idem IV. 1. ſucceſſore relicto Xenocrate, idem 2. et Suidas. Scripta eius refert *Laertius* IV. 4 ſq. verſuum 34075. [t]) fuiſſe teſtatus, quae Ariſtoteles poſt Speuſippi mortem tribus talentis ſiue 2250. thaleris emit, vt praeter Laertium narrat *Gellius* III. 17. In his fuerunt praeter alia Λυσίας, Κέφαλος, Κλεινόμαχος, Ἀρίςιππος, Μανδρόβουλος πρὸς Γρύλλον et Ὅροι ſiue *definitiones*, quas viri docti easdem eſſe putant cum iis, quae inter Platonis ſcripta leguntur, vt ſupra cap. 1. [in h. edit. cap. III.] nr. XLVIII. dixi [u]). De-

 finitionem

s) Soleus dicitur apud Probum in VI. Eclog. Virgilii.

t) Non 43475. vt legas in praeclara Wetſteniana edit. Nam ϛίχοι μ, γ΄ explicandum myriades γ΄ porro δ quatuor chiliades denotat.

u) Sic in editione: *Alcinoi*, Platonici, de Platonis doctrina liber, et liber de Platonis definitionibus, ab eius nepote, *Speuſippo*, compoſitus, et *Xenocratis*, Platonici, de morte, graece et lat. Marſilio Ficino interprete, Pariſ. apud Michael. Vaſcoſanum. 1533. et 1550. 8. — Alcinoi, philoſophi Platon. de doctrina Platonis liber. *Speuſippi, Platonis diſcipuli, liber de Platonis definitionibus; Xenocratis,* philoſophi Platonici, liber de morte. Totius diuinae Platonis philoſophiae breuiſſimum iuxta ac pulcherrimum compendium, Baſileae per Michael. Iſingrinium. 1532. 8. *Harl.*

finitionem beatitudinis ex Speuſippi mente dat *Clemens* II. Strom. pag. 418. Speuſippi librum, cui titulus [P] Πλάτωνος περὶ δείπνȣ ſiue Περίδειπνον, vt *Meurſius* legit p. 1610. Bibl. Atticae, laudat *Laertius* III. 2. [vbi vid. *Menag.* pag. 134.] nec abſurde tum idem Meurſius, tum *Ionſius* lib. I. cap. 10, 1. ſuſpicatur, non aliud fuiſſe ſcriptum, quam *Laertio* IV. 5. memoratum Πλάτωνος ἐγκώμιον, quod videtur etiam citare *Hieronymus* I. contra Iouinian. *Epiſtolam ad Philippum*, Macedoniae regem, *Athenaeus* XI. p. 506. *Epiſtolam ad Dionem Plutarchus* de amico ab adulatore diſcernendo p. 70. Speuſippum ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων *Laertius* in Parmenide IX. 29. Idem liber fuit, ſi Meurſium audimus, qui *Laertio* IV. 4. vocatur φιλόσοφος, ſiue, vt ſcribendum coniicit, φιλόσοφοι. Ibidem Laertius inter Speuſippi ſcripta etiam memorat librum περὶ φιλοσοφίας. Sed et μαθηματικὸν, e quo petita videntur, quae Speuſippum laudans refert *Proclus* 3. in Euclidem pag. 50. Vide eumdem lib. II. p. 22. Libellum de numeris pythagoricis auctor Theologumenon Arithmeticae p. 61. Καὶ Σπεύσιππος ὁ Ποτώνης μὲν υἱὸς τῆς τȣ̃ Πλάτωνος, διάδοχος δὲ Ἀκαδημίας παρὰ Ξενοκράτȣς ἐκ τῶν Ἐξαιρέτȣ σπȣδασθεισῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ τῶν Φιλολάȣ συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρὸν, ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν. Etiam in aliis dogmatibus veſtigia Pythagoricorum preſſiſſe Speuſippum, conſtat ex *Ariſtotele* lib. I. Ethic. Nicomach. cap. 6. ad quem locum Euſtratius vocat Speuſippum Θεόλογον, ſiue, vt interpres, *qui de diuinis apud Graecos ſcripſit.* [vid. ſupra in catalogo Pythagor. vol. I. pag. 875.] Speuſippum ἐν δευτέρῳ ὁμοίων *Athenaeus* II. pag. 61. III. pag. 86. et 105. VII. 303. 308. 313. 319. 327. 329. IX. 369. 391. ἐν τετάρτῳ IV. p. 133. Idem opus reſpicitur IV. pag. 301. (neque vllum fuit eius *de piſcibus* ſcriptum, vt ex interprete, male intellecto, auctor indicis.) II. pag. 68. VII. pag. 324. vbi Speuſippus citatur. Speuſippum ἐν τῷ πρὸς Κλεοφῶντα πρώτῳ *Clemens* Alex. I. Strom. pag. 367. Laudatur etiam Speuſippus a Theophraſto in Metaphyſic. Dionyſii, tyranni, literas ad Speuſippum, quibus auaritiam et voluptates ipſi exprobrat, profert *Athenaeus* VII. pag. 279. Plato apud *Plutarchum* pag. 71. de dignoſcendo adulatore, dixit, vitae ſe ſuae exemplo maxime emendaſſe Speuſippum. *Fuluius Vrſinus* p. 54. elog. exhibet veterem ſtatuam; ſed capite truncam, cum inſcriptione Σπεύσιππος Εὐρυμέδοντος Ἀθηναῖος. *Fabric.* Nihil magnopere ab Ariſtotele diſſenſiſſe dicitur apud *Ciceron.* de Orat. III. cap. 18. Plura de eo vide apud *Bayle* Dict. voc. *Ariſtote*, not. E. vol. I. pag. 324 ſq. *Cozzand.* p. 45. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 728 ſqq. vt Stanleium reliquosque hiſtoriae philoſ. auctores mittam. De morte eius, nec eum obiiſſe phthiriaſi, copioſe diſputat, verſusque Diogenis Laertii de Speuſippo paullo obſcuriores libr. IV. ſect. 3. illuſtrat *Ruſſius* in commentatt. Laert. p. 53 ſqq. *Harl.*

Syneſius, de quo dixi libro V. cap. 22. §. XI.

Syrianus, quo de ipſo etiam lib. V. cap. 26. *Fabric.* vid. *Lilienthal* ſelect. hiſtor. lit. pag. 112. *Olearius* diſſ. de Eclecticis, cap. 3. *Ionſius* III. 18. 1. *Heumann.* — *Lambec.* de bibl. Vindob. VII. pag. 93 ſq. et pag. 456. vbi in nota cod. msta Syrianus inter rei militaris ſcriptores, quos adhibuit imperator Leo, nominatur. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 315 ſqq. de ſecta eclectica, vbi pag. 317. alius *Syrianus* ex hac ſecta, ſed Procli praeceptore iunior, ex Photio p. 564. ac p. 339. memoratur; ibid. p. 464. *Syrianus* in ſexta Peripateticorum aetate numeratur. *Harl.*

Licinius

Licinius Sura, ad quem *Plin.* iunior. lib. IV. epiſt. 30. [vbi vid. Catanaeum et Cortium,] et libr. VII. epiſt. 27. qua ex eo quaerit, num ſint aliquid phantasmata. *Fabric.* vid. Neue biblioth. tom. IV. p. 276 ſqq. *Heumann.*

[*Tatianus*, Syrus, ſub exitum ſaeculi II. qui multa ſcripſerat. Platonicis accenſetur a *Cozzando* p. 105. conf. *Tenzel* in exercitationn. ſelectis, part. I. exercit. V. §. 39. p. 218 ſqq. et p. 455. in Addendis *Fabric.* B. Gr. lib. V. cap. 1. §. 19. vol. V. p. 81 ſqq. *Harl.*]

Taurus, Berytius, ſub Antonino Pio clarus. *Syncell.* p. 351. Scripſit περὶ τῆς τῶν δογμάτων διαφορᾶς Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, Suid. item de diſſenſu Platonicorum a Stoicis *Gell.* XII. 5. Commentarium [¶] in Gorgiam, idem VI. 14. in Platonem, Philopon. VI. 18. de mundi aeternitate. *Fabric.* conf. *Haſaeus* de acad. Beryt. cap. XI. §. 7. *Heumann.* adde Cozzand. p. 104. *Brucker.* l. c. vol. II. p. 169. *Harl.*

Theaetetus, Heracleotes Ponticus, Platonis diſcipulus. Suid. in Θεαίτ.

Telecles, Phocenſis, cui et ciui eius *Euandro* viuus ſcholam tradidit Lacydes. *Laert.* IV. 60.

Theo, Smyrnaeus, de quo infra lib. III. cap. 5. §. 21. [*Brucker.* II. p. 165.]

Theo, item Alexandrinus, de quo infra lib. V. [*Brucker.* II. p. 351. not. *u.*]

Theodahatus, Gothorum rex. vid. *Procop.* lib. I. de bello Gothico, cap. 6. pag. 322. *Fabric. Dion. Sammarthanus* in vita Caſſiodori lib. II. *Heumann.* — conf. *Leonard. Aretinus* lib. I. de bello italico contra Gothos, *F. D. de Sainte Marthe,* in vita Caſſiodori, Theodorico Magno — olim a ſecretis — tandemque Abbatis Viuarienſis, ſecundum exemplar Pariſin. 1695. 12. (gallice ſcripta,) libr. II. Acta erudit. Lipſ. ann. 1695. menſis Octobr. p. 447 ſq. *Harl.*

Theodectes, Platonis diſcipulus. Suidas in Θεοδέκτης.

Theodorus, Atheus, Cyrenaicus, Cratetis, Athenienſis, auditor, auctor poſtea ſectae Theodoreae. *Laert.* IV. 23. *Fabric.* Ab eodem *Diogene Laert.* II. 85. et 86. dicitur fuiſſe quoque diſcipulus *Ariſtippi*, Metrodidacti. adde *Suidam* h. v. vbi Zenonis auditor nominatur. Plurium igitur ſectarum doctores audiuit, et a Fabricio infra etiam recenſetur inter Cyrenaicos. Athenis et Cyrenis eiectus eſt. *Diog. Laert.* II. 100 ſqq. idem tradit ſect. 97 ſq. (vbi vid. interpr. inprimis Menagium,) Theodorum omnes de diis opiniones ſuſtuliſſe et ſcripſiſſe librum Περὶ Θεῶν, ex quo Epicurus complura ſumſiſſe arguitur. adde *Sextum Empir.* Pyrrhon. hypotyp. lib. III. cap. 24. ſect. 218. et adu. Mathem. IX. cap. 49. ſect. 51. ibique Fabric. pag. 561. *Corſinio* in ſyllab. philoſoph. pag. XXXIV. edit. Plutarchi lib. de placitis philoſ. floruiſſe videtur circa Olymp. 130. Apud *Ciceronem* eius ſit mentio de N. D. I. cap. 2. et Tuſcul. quaeſt. I. 43. vbi, quum rex Lyſimachus propter libertatem linguae crucem minaretur, Theodorus reſpondit, *ſua nihil intereſſe, humine an ſublime putreſcat:* plurium teſtimonia ad illum locum congeſſit Daviſ. Num iure, an iniuria adnumeratus ſit atheis, tam antiquiores, quam recentiores valde diſſentiunt, quorum magnam vim iam contulit *Reimmannus* in hiſtoria atheiſmi et atheorum pag. 174 ſqq. Atque ego cum *Clemente Alexandrino* in admonitione ad gentes nr. 15. *Mureto*, in variis lection. libr. IX. cap. 17. *Bruckero* in hiſt.

hiſt. crit. phil. vol. I. de ſecta Cyrenaica pag. 602 ſqq. (vbi copioſus eſt de illo,) aliisque, qui mitius ſentiant, lubentius facio: omnis vero quaeſtionis cardo vertitur in notione athei. — Diuerſus eſt *Theodorus*, Cyrenaicus, geometra, quem audiuerunt Socrates et Plato. *Harl.*

Theodorus Aſinaeus, quem *Proclus* ſe audiſſe teſtatur 4. in Timaeum p. 246. et alibi. *Fabric.* vid. indicem ſcriptorum in Procl. ad Timaeum, infra in vol. VIII. pag. 551. adde *Holſtenium* in vita Porphyrii cap. 6. pag. 242. *Fabric.* lib. IV. 26. §. I. vol. IV. pag. 148. et V. 33. §. 43. vol. IX. p. 184. vbi plures *Theodori* enumerantur. Fuit e Porphyrii ſchola, teſte *Photio*, cod. CCXLII. p. 563. Platonicus *Nemeſio* cap. 2. de anima vbi citatur eius liber, ὅτι ἡ ψυχὴ πάντα τὰ εἴδη. adde *Brucker.* II. p. 232. de ſucceſſione ſcholae Plotinianae et Porphyrianae. *Harl.*

Theodoſius, Ammonii, Platonici, auditor. *Porphyr.* in vita Plotini cap. 7.

Theodotus, Athenis διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, cap. 20. vbi memorat eius in Philebum et Gorgiam, et de his, quae Ariſtoteles Platonis Reip. oppoſuit. *Fabric.* Sed errat, nam l. c. haec ſcripta tribuuntur *Eubulo. Heumann.* Alius *Theodotus*, Valentini diſcipulus. *Clemens Alexandrin.* in excerptis hypotyp. pag. 793. *Buddeus* in diſſ. de haereſi Valentin. §. XVII. pag. 685 ſqq. ſubiuncta eius Introd. ad hiſt. philoſ. Hebraeor. *Harl.*

Theomedon, cum Eudoxo Athenas venit, Platonem auditurus. *Laert.* VIII. 86.

Theomneſtus, academicus, quem audiuit M. Brutus, Athenas delatus poſt Caeſarem infectum. *Plutarch.* in Bruto p. 994.

[*Therapeutae.* Heumanni act. philoſ. tom. III. p. 526. adde Cudworthum, Bruckerum aliosque, quorum nubem h. l. colligere nolo.]

Theophraſtus, qui Ariſtotelis poſtea ſucceſſor fuit, Platonem prius audiuit. *Laert.* III. 46.

Theopompus, Chius, ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς. *Athen.* XI p. 508.

Theoſebius, Hieroclis diſcipulus, praeceptor Iſidori Gazaei. *Damaſcius* apud *Phot.* cod. CCXLII. pag. 511. Suidas in Ἐπίκτητος. Fallitur enim Mericus Caſaubonus, qui per *Theoſebium* ibi intelligit Marcum Antoninum imp. [conf. *Fabric.* B. Gr. lib. IV. cap. 23. §. 1. p. 22. vol. IV. *Heumann.*]

Theudatus, de quo *Procopius* lib. I. Gothicor. [vid. ſupra Theodahatus.]

Thraſippus, Platonis amicus. *Laert.* III. 43.

Thraſyllus. Schol. *Iuuenalis* VI. 576. et quae viri docti ad Suetonii Tiberium. *Ionſius* lib. III. cap. 3, 2. p. 13. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. vbi et plures *Thraſyllos* recenſet. Videtur autem hic ipſe, qui Platonis libros, (vt Democriti quoque,) digeſſit in tetralogias. *Fabric.* vid. ſupra de Platone §. III. infra de Aſtrologis cap. 20. §. XI. pag. 518. et libr. IV. cap. 22. pag. 2, 3. not. *c.* vol. IV. *Porphyr.* vita Plotini cap. 20. *Gaudent.* de philoſ. Roman. addend. cap. 14. *Heumann.*

Thraſymachus, Platonis diſcipulus. Suid. in Θρασυμ.

Timaeus,

Timaeus, Cyzicenus, Platonis diſcipulus. Athen. XI. pag. 509. Alius *Timaeus iunior*, ſophiſta, qui ad Gentianum ſcripſit Lexicon Platonicum, memoratum *Photio* cod. CLI. [De quo ſupra ſub fin. capitis de Platone.] vid. *Ionſ.* I. 6, 32.

Timolaus, Cyzicenus, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. Num idem cum Timaeo iam memorato?

[*Tryphon.* Porphyrius in vita Plotini cap. 17. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 36. pag. 179. vol. IV. *Heumann.*]

Tychon, Platonis ſeruus. Laert. III. 42.

Valentinus, haereſiarcha, platonicae phil. ſectator. *Tertull.* de praeſcript. cap. 30. adde cap. 7. *Fabric.* adde ſupra ad cap. de Platone §. VIII. *Voſſium* de hiſtor. gr. lib. IV. cap. 17. *Cozzand.* pag. 104. *Buddei* diſſ. de haereſi Valentin. §. XIV. contra Colbergium diſputantis, pag. 615 ſq. quae diſſ. ſubnexa eſt eius Introductioni ad hiſtoriam philoſophiae Ebraeorum, edit. II. Halae 1720. 8. vbi §. 2. et 3. de patria et aetate Valentini agit; *Io. Chriſtoph. Wolf.* de Manichaeiſmo ante Manichaeos. Hamburgi 1707. 8. pag. 194 ſqq. qui quaedam contra Buddeum adnotat, aliosque, qui de ſecta Valentin. egerunt. *Harl.*

[*Varro. Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 13. *Heumann.*]

XENOCRATES, Chalcedonius [v]), Platonis diſcipulus, *Laert.* III. 46. Aeſchini ab eo ſubtractus, *Athen.* XI. pag. 507. itineris in Siciliam comes, *Laert.* IV. 6 et 11. valdeque probatus Platoni, *Aelian.* III. 19. Var. poſt Speuſippum academiae praefuit ab Olymp. CX. 2. per annos quinque et viginti, hoc eſt vsque ad Olymp. CXVI. $\frac{2}{3}$. (ante Chriſtum CCCXV.) [❡] relicto ſucceſſore, Polemone, *Laert.* IV. 3 et 14. [w]) obiit anno aetatis LXXXII. vt idem Laertius; at *Lucianus* [in Macrobiis cap. 20. p. 222. tom. III. edit. Reitz.] LXXXIV. *Meurſius* CIII. quem vide IV. 12. de Archontibus Athenienſibus. Imaginem Xenocratis, aſino [x]) vehentis, e Chiſleti Socrate, itemque aliam in *Sponii* Miſc. pag. 136.

v) Male interdum Καρχηδόνιος pro Χαλχηδ. vt apud *Clementem* V. Stromat. pag. 590. et in Protreptico pag. 44. *Fabric.* De hoc *Xenocrate* vid. *Ionſius* I. 10, 5. p. 58 ſqq. vbi de eius aetate, mortis tempore, in quo non conſentiunt veteres, ſcriptisque egit, et *Taylor.* in praef. ad Lycurgum p. 113 ſqq. vol. IV. Orator. graecor. edit. Reiskii. Quaedam, quae ad Xenocratem pertinent, adnotat cl. *Buhle*, in vita Ariſtotelis, tom. I. Operum pag. 88. 92. et 95. edit. Bipontinae. Seueriſſimus philoſophorum fuit, ideoque magnus et clarus, atque ciues, quia ei, non iurato, crederent, eum iurare non permiſerunt: ab Ariſtotele nihil magnopere diſſenſit: vide *Cicer.* acad. quaeſt. I. cap. 4. ad Atticum I. epiſt. 16. ſpreuit Alexandri dona magna, quinquaginta talenta, *Cic.* quaeſt. Tuſcul. V. 32. vbi Dauiſ. not. 9. p. m. 413 ſq. plura congeſſit teſtimonia, *Aelian.* V. H. lib. III. cap. 19. ibique Perizon. *Harl.*

w) Conf. *Corſini* F. A. tom. IV. pag. 61.

x) Ob tardius ingenium, quod in eo notauerat Plato. *Fabric.* Gemma cum figura Sileni, manu thyrſum tenentis, aſinoque vecti eſt nr. 320. in *Gorlaei* dactyliotheca: repetita quoque a Perizonio ad *Aeliani* V. H. libr. III. cap. 18. pag. 245. edit. Abr. Gronou. nomen *Xenocratis* in ea exhibetur; atque Perizon. de philoſopho etiam explicat, quia Silenus ſit philoſophus antiquiſſimus, tum quia *Xenocrates* inter bibendi cupidos referatur, et in certamine bibendi in feſto Bacchi, quod Congiorum dicebatur, diſceſſiſſe victor tradatur apud *Aelian.* V. H. lib. II. cap. 41. vbi vid. Perizon. pag. 173 ſq. et Plato eum aſino adſimulaſſet. At quid Xenocrates cum thyrſo, qui proprius eſt Baccho atque Sileno? Quare Menagius, Perizonius iique, qui illos ſequuntur, erraſſe iure viſi ſunt *Herrmanno Vlrico a Lingen* in minoribus opuſculis, germanice ſcriptis, part. I. Wittebergae,

pag. 136. et in Laertio Wetſteniano etiam obuiam, habes tomo ſecundo Theſauri Antiquitat. Graecar. Gronouiani. tab. XCI. *Fuluius Vrſinus* p. 55. elog. exhibet vetus marmor, ſed capite truncum, cum inſcriptione *Ξενοκράτης* Ἀγαθάνορος Καλχαδόνιος. — De vita eius et dogmatis confer, ſi placet, Lexicon *Baylii*, voc. *Xenocrates*, et notas viror. doctor. ad Orat. *Cic.* pro Balbo cap. 5. tom. V. p. 528. [*Brucker.* vol. I. p. 732 ſqq. et vol. VI. p. 235. it. vol. I. p. 781 et 1041. Platonis dogmata iam contaminauit ſententia de daemonibus malis, ſecundum *Plutarch.* de Iſide et Oſiride Opp. tom. VII. pag. 425. edit. Reiskii. *Harl.*] Stoicam ſectam condidiſſe, ait *Nonnus* hiſt. 23. ad Nazianz. [Pythagoricam potius philoſophandi rationem artius coniunxit cum Platonica, et, id, quod etiam fecit Ariſtoteles, omnem philoſophiam diſtinxit in tres partes, logicam, naturalem et moralem. vide *Tiedemanni* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie part. II. pag. 328 ſqq. *Harl.*] Scripta eius bene multa refert *Laertius* IV. 11 — 14. in quibus Καλλικλῆς, *περὶ τὸν* Παρμενίδου, Ἀρχέδημος, Κεφάλαιον (pro quo forte legendum Κέφαλος, vt ſupra in Speuſippo,) Πυθαγόρεια, *πρὸς* Ἀρύβαν, *πρὸς* Ἡφαιστίωνα, et *περὶ θανάτου*, *de morte:* quod ſcriptum Ficinus exiſtimauit eſſe dialogum huius argumenti Axiochum, qui inter Platonis ſcripta legitur et ab aliis tributus eſt Aeſchini Socratico [y]. Animam definiuit *ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινοῦντα*, vt legitur in Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem. In dialectica tractatione initium fecit a *φωνῆς* ſiue vocis conſideratione, quo nomine reprehenſum narrat *Porphyrius* ad Muſica Ptolemaei. pag. 193. Praecepta de regno a Xenocrate petiit Alexander M. teſte *Plutarcho* contra Colotem p. 1126. et *Laertius* inter Xenocratis ſcripta refert Στοιχεῖα *πρὸς* Ἀλέξανδρον *περὶ βασιλείας*. Vitam Platonis ſcripſiſſe, teſtatur Simplicius, vti Laertius libros duos compoſuiſſe *περὶ* Μαθητῶν *de diſcipulis*, tum *de Geometris*, *περὶ* Γεωμετρῶν libros quinque. Συμποτικοὺς *νόμους* memorat *Athenaeus* V. pag. 186. Inter Theophraſti ſcripta etiam *τὴν τῶν Ξενοκράτους συναγωγὴν* memorat *Laertius* V. 47.

Diuerſus ab hoc *Xenocrates* fuit [z], *Medicus*, qui *de percipienda ex animalibus vtilitate περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας*, (*Clementi Alex.* I. Strom. pag. 717. *περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων*

gae, 1730. pag. 94 ſq. Nomen vero additum ΞΕΝΟΚΡΑΤ non deſignat philoſophum, ſed artificem illum celebrem, quem Fabric. ipſe paullo poſt laudat, et qui, vt ait *Plinius* H. N. lib. 34. cap. 8. *Tiſicratis diſcipulus, aut, vt alii, Euthycratis, vicit vtrosque copia ſignorum et de ſua arte compoſuit volumina.* Hic nomen adiecit gemmae, cui Silenum inſculpſerat. Fabulam quamdam, quae num probabilitatis ſpeciem habeat quamdam, ſubdubito, de Xenocrate narrat *Hübner*, in comment. de ſcholarum peſtibus paedantismo et galantismo, in Miſcell. Lipſienſ. tom. IV. p. 75. laudatque Richerii obſtetricem animorum c. 2. p. 22. nimirum, vt oſtenderet, quosdam ſtudiis inutiliſſimis operam ſuam addicere: *fecit id,* ait, *Xenocrates, Platonis diſcipulus, qui, vt numerum ſyllabarum, quas elementa et litterae alphabeti, varie inter ſe collata, componerent, reſciret*, maximam vitae ſuae partem in computandis litteris et ſyllabis ſubducendis, impendiſſe legitur; *neque tamen ex hoc labore aliud, quam centies millena et ducenta circiter ſyllabarum millia conſequutus eſt. Harl.*

y) Vid. ſupra inter deperdita Platonis ſcripta, IV. nr. 43. et paullo ante, ad *Speuſippum. Harl.*

z) Edidit lib. *Fabricius* infra in vol. IX. lib. V. cap. 38. pag. 453 ſqq. ſeparatim vero prodiit: *Ξενοκράτους περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων τροφῆς.* cum latina interpretatione Io. Bapt. Raſarii et Conrad. Geſneri ſcholiis: nunc primum integritati reſtituit, varietate lectionis animaduerſionibusque illuſtrauit atque gloſſarium adiecit *Io. Georg. Frid. Franzius.* Francof.

ζώων τροφῆς) libros ſcripſit, quorum primum laudat *Galenus* X. de ſimplic. tom. II. p. 132. *Aphrodiſienſis* hic fuit, teſte *Galeno* prooem. lib. VI. de ſimplic. medic. tom. II. pag. 68. et *Artemidoro* IV. 4. Onirocrit. vbi idem opus reſpicit, quod facit etiam *Aetius* Tetrab. I. lib. II. cap. 83. Vixit ſub Tiberio, imperatore, vt ex eodem Galeno colligo pag. 132. ὁ Ξενοκράτης ἄνθρωπος ἐ πάλαι γεγονὼς, ἀλλὰ κατὰ τὲς πάππες ἡμῶν, τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπες ἐσθίειν. Ex hoc Xenocratis opere *Oribaſius* II. 58. collectan. medic. (quae latine tantum exſtant e verſione *Ioh. Baptiſtae Raſarii.*) ſeruauit locum prolixum *de alimento ex aquatilibus.* Graece minus integrum edidit cum verſione ſua et ſcholiis *Conradus* [P] *Geſnerus* iunctum Iani Dubrauii, Olmocenſis epiſcopi, libris de piſcinis et piſcium, qui in eis aluntur, natura, Tiguri 1559. 8. Integrius exſtat in codice MS. bibliothecae Iohanneae huius vrbis Hamburgenſis, ne de Vaticana et regis Galliae bibl. dicam, de quibus vide *Labbeum* Bibl. Nou. MSS. pag. 174. et 127. Neſcio, an cum hoc confundendus ſit *Xenocrates*, Epheſius, quem de gemmis egiſſe docet et nuperrime ſcripſiſſe adfirmat *Plinius* XXXVII. 2. Sane pro eodem habuit *Labbeus* pag. 174. Xenocratis librum περὶ λίθων in Vaticana adhuc ſupereſſe teſtatus. Ex hoc *S. Ambroſius* in Pſalm. 118. tom. I. p. 1182. nonnulla adfert de Topazio lapide. Fuit et *Xenocrates*, cuius πρῶτον χρονικῶν citat Etymol. Magnum in Ἀσσυρία. Et Philoſophus hoc nomine, cuius οἰκοσκοπικὸν οἰώνισμα de ſignis domi adparentibus, (confer. *Caſaub.* cap. V. lection. Theocrit.) laudat Suidas. [Ex eius libro narrat pluſcula *Eudocia* in Violar. p. 41. *Harl.*] — *Xenocratis* Ἐλεγεῖον ſiue Epigramma in Imaginem Mercurii exſtat IV. Antholog. cap. 12. neſcio, an illius philoſophi hoc nomine, quem Elegias non ſatis feliciter ſcripſiſſe ait *Laertius* IV. 15. Idem memorat, *Xenocratem*, Tacticum perantiquum, tum ſtatuarium huius nominis, diſcipulum Tiſicratis, vt e Plinii XXXIV. 8. conſtat, qui de toreutice ſcripſiſſe traditur in indice libri XXXIII. et de pictura, XXXV. 10. [conf. *Franc. Iunii* catalogum architectorum, mechanicorum etc. additum eius libro de pictura veterum. *Roterod.* 1694. fol. p. 228.] — Praetereo *Xenocratem* iuniorem, Chalcedonenſem, auctorem λόγε Ἀρσινοητικῦ, et alium, auctorem ᾀσμάτων, Ariſtoxeno antiquiorem. His denique accedit *Xenocrates*, Agrigentinus, Iſthmionica, quem celebrat Pindarus Iſthm. Od. 2. [conf. *Corſini* diſſ. agoniſticas, Lipſ. 1752. 8. p. 199. et 227.]

Zenodotus, Procli diſcipulus. Damaſcius apud *Photium* cod. CCXLII.

Zethus, Theodoſii, philoſophi, gener, Plotino familiaris. *Porphyr.* in vita Plotini cap. 7.

[*Zoſimus*, chemicorum ſcriptor. vid. *Fabric.* B. Gr. lib. V. cap. 5. p. 613. *Heumann.*]

[*Zoticus*. *Porphyr.* l. cit. pag. 7. *Heumann.*]

PLATO-

Francof. et Lipſiae, 1774. et cum nouo forſan titulo tantum folio, 1779. 8. cel. *Grunerus*, medicus Ienenſis, edidit varias lectiones Xenocrateas, Ienae, 1777. 8. adde biblioth. philolog. vol. IV. part. I. Nouam libelli editionem curabit doctiſſ. *Caietanus Ancora*, Neapolitanus. *Harl.*

PLATONICAE [aa])

Aedeſia, vxor Hermiae, de qua Suidas.

Amphiclia, Ariſtonis filia, filii Iamblichi vxor, quae Plotinum audiuit, teſte *Porphyrio* in Plotini vita, cap. 9.

Arria. Galenus, ſiue quisquis auctor, cap. 2. de theriaca ad Piſonem, tom. II. edit. Baſil. pag. 485.

Ἀρτεμις, Platonis ſerua, teſtamento eius libera dimiſſa. *Laert.* III. 42.

Axiothea, Phliaſia, *Laert.* IV. 2. et III. 46. *Clemens* IV. Strom. pag. 523. *Themiſtius* XXIII. pag. 295.

Caerelia, ſiue *Caerellia*, de qua *Corradus* ad *Cic.* XII. 51. ad Attic. [ℙ]

Gemina, mater et filia, quae Plotinum auſcultauerunt, teſte Porphyrio.

Hypatia, Alexandrina, Iſidori, philoſophi, vxor, filia Theonis Alex. de qua *Socrates* VIII. 15. Hiſt. et *Menagius* in Hiſt. mulierum philoſopharum, [p. 29 — 33.] qui tamen fallitur, quum Hypatiam a Salmaſio Hippiam vocatam ſcribit: Salmaſio enim ſermo eſt de Hippia, ſophiſta, cuius ſolertiam in omni genere opificii celebrat Apuleius in floridis. *Fabric.* De hac praeſtantiſſima femina, nata circiter ann. Chr. 350. imperante Conſtantio, et in ſeditione populari ſecundum Pagii rationes ann. Chr. 414. miſere pereunte, infra in libro V. cap. 22. §. X. vol. VIII. p. 219. vberius diſputabitur. Iis, quos iam laudauit cl. *Saxius* in Onom. litterar. vol. I. pag. 458 ſq. addi poſſunt quatuor doctae diſputationes cel. *Io. Chriſtoph. Wernsdorfii* de Hypatia, philoſopha Alexandrina. Wittebergae, 1747. et 1748. 4. *Heumann.* in actis philoſ. tom. II. p. 96. et *Cozzandus* p. 108. *Harl.*

Laſthenia, Mantinea ex Arcadia, Laert. IV. 2. et III. 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Athenaeus VII. pag. 279. vbi male Σαρδιανῆς pro Ἀρκαδικῆς, et XII. p. 546. vbi Speuſippo peramatam notat e Dionyſii tyranni ad Speuſippum Epiſtolis. *Fabric.* adde in vol. I. catalog. Pythagoricarum, h. v. *Harl.*

[*Soſipatra*, Euſtathii, Cappadocis, vxor et Antonini mater, de qua *Eunapius* p. 57 ſqq. lepidas mirasque narrat hiſtoriolas, aut potius fabulas Mileſias. *Harl.*]

His adde foeminam, (niſi *Arria* eſt, de qua ſupra,) cui Laertius vitas Philoſophorum inſcripſit et φιλοπλάτωνα vocat, III. 47. tum *Theodoram*, cui Damaſcius inſcripſit vitam Iſidori. *Phot.* cod. CLXXXI. [ℙ]

aa) Conf. *Aegidii Menagii* Hiſtoria mulierum philoſopharum. Amſtelod. CIↃIↃCVIIIC. (1692.) 8. pag. 27 — 35. *Harl.*

CAPVT V

CAPVT V

DE ARISTOTELE, STAGIRITA, EIVSQVE SCRIPTIS EDITIS.

I—V. *De Ariſtotelis vita atque aetate. Scriptorum eius, vel ipſi tributorum, quae exſtant, notitia critica, cum variis obſeruationibus, et interpretum praecipuorum commemoratione. Scripta Logica.* VI. VII. *Rhetorica.* VIII. *Poetica.* IX—XXIII. *Phyſica.* XXIV. *Phyſiognomica.* XXV. *Problemata.* XXVI. *Metaphyſica.* XXVII. XXVIII. *Mathematica.* XXIX—XXXII. *Ethica.* XXXIII. *Politica.* XXXIV. *Oeconomica.* XXXV. *Peplus et alia quaedam.* XXXVI. *Philoſophia ſecundum Aegyptios, quae ſub Ariſtotelis nomine exſtat latine.* XXXVII. *Alia Ariſtoteli tributa, quae latine tantum leguntur.* XXXVIII. *Ariſtotelis Operum editiones.* XXXIX. *Varia ſcripta de Ariſtotele eiusque philoſophia.*

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Indicem ſcriptorum in Ariſtotelem eiusque interpretes dare animus eſt libro quinto, [cap. 29. de Simplicio vol. VIII. etc. At iam ſuperiore ſaeculo edidit *Philippus Labbeus*, Bituricenſis, *Ariſtotelis et Platonis graecorum interpretum, typis hactenus editorum, ſynopſin*, Pariſ. 1657. 4. cui, (vti *Dornius* ad *Ionſium* de ſcriptoribus hiſt. phil. III. 31, 11. p. 180. adnotauit,) adnectit primo quadruplicem adpendicem de Ariſtotelis et Platonis praecipuis omnium operum editionibus; deinde ſyllabum librorum Ariſtotelis et Platonis, in quos exſtant veterum Graecorum commentaria aut paraphraſes; tertio indicem virorum eruditorum, quorum opera graeci Ariſtotelis et Platonis interpretes et philoſophi in lucem prodierunt, aut latinitate donati fuerunt; quarto catalogum cognominum ad nomina ſua ſeu praenomina reuocatorum. Quem librum oculis vſurpare mihi non licuiſſe, doleo; at Fabricium et Buhlium illo iam fuiſſe vſos, ſuſpicor. Ego vero ſtatim catalogum plurium, qui vitam et philoſophiam Ariſtotelis vberius expoſuerunt, ab initio praefigam.

Vitam igitur *Ariſtotelis* compoſuerunt eiusque philoſophiam illuſtrarunt cum antiquiores, tum recentiores numero haud pauci. Primum memorabo antiquiores vitae Ariſtotelicae ſcriptores, quorum multi iniuria temporis perierunt; dein e recentioribus eos potiſſimum, ad quos poſtea erit interdum prouocandum, miſſis ſcriptoribus de ſectis vitisque philoſophorum, partim a *Ionſio* de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. libr. IV. p. 249 ſqq. et alibi paſſim atque in diſſertat. de hiſtoria peripatetica p. 387 ſqq. laudatis, partim a me in tomo ſecundo noſtrae bibliothecae p. 612 et 620. atque ſupra ad Platonem memoratis. Ea tamen, quae *Fabricius* infra initio ſect. XXXIX. de ſcriptoribus vitae Ariſtotelicae congeſſit, huc referam, meisque inſeram obſeruationibus. Reliqua, quae de Ariſtotelis fatis etc. ibi collecta referuntur, h. l. nondum attingam. Cel. *Buhle* in Ariſtotelis vita plurimos enumerauit. Ad eos igitur, quorum ſcripta perierunt, pertinent *Hermippus* et *Apellico Teius*, quorum libri de Ariſtotele apud *Euſebium* de Praeparat. euangel. XV. 2. *Athenaeum* Dipnoſ. XIII. p. 589. C. *Diogenem Laert.* V. 1. et alibi occurrunt, (de *Apellicone* vid. *Ionſius* II. 15, 3. p 332 ſq. infra in catalogo Peripateticorum, de *Hermippo* idem in diſſ. de hiſtoria peripat. pag. 394 ſq.) *Apollodorus*, Athenienſis, cuius chronica Laertius in vita Ariſtotelis exſcripſit, *Ariſtoxenus* in Βίοις ἀνδρῶν, vide Suidam voc. Ἀριστόξενος, infra in capite de eo et vett. muſicis, *Ariſtocles*, Meſſenius, qui in libris de philoſophia Stagiritae inprimis vitam et placita expoſuit, ex quo de Ariſtotele quaedam citat Theodoretus Θεραπευτ. ſerm. IIX. et XII, *Sotion* ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων, opere magni ambitus, poſtea ab Heraclide Lembo in epitomen redacto, (vid. infra ca-

tal. Peripateticorum,) *Demetrius Magneſius*, de poetis ac ſcriptoribus aequiuocis, (*Diog. Laert.* V. 3.) *Timotheus*, Athenienſis, de vitis, (*Diog.* III. 5. ibique Menag. V. 1. etc.) *Dicaearchus*, peripateticus, probabiliter quoque de Ariſtotele, in opere περὶ βίων, (de quo *Menag.* ad Diog. Laert. III. 4. ſq.). *Damaſcium*, Iſidori et Simplicii diſcipulum, concinnaſſe vitam Ariſtotelis, probabile videtur cl. Buhlio, p. 80. (conf. *Ionſii* ſcript. hiſtor. phil. III. 19, 4. et diſſ. de hiſtoria peripatet. p. 392.) De fide quorumdam quid ſtatuendum ſit ex mente cl. *Meinerſii*, vid. in vol. I. de Pythagora p. 770 ſq. Aliorum vitae Ariſtotelis graecae, partim a librariis editae, latent adhuc in bibliothecis. *Nicander*, Alexandrinus, teſte Suida in Αἰσχρίων, librum ſcripſerat περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν.

Quorum veterum vitae Ariſtotelis adhuc exſtant, eas iunctim edidit, recenſuit, notisque doctis varii generis, maxime criticis, illuſtrauit cel. *Buhle* et vol. I. editionis ſuae Ariſtotelis praemiſit. Hoc autem ſequuntur ordine: 1) *Diogenes Laertius*, ex libr. V. (ad quod caput in primis conferendae ſunt animaduerſiones Menagii, in edit. Meibomiana, et *Roſſius* in Commentatt. Laertianis §. 38. p. 83 ſqq. de Hermia, apud Diogenem Laertium, loco Diogenis, a Meibomio male intellecto, et Suidae loco quodam agit. 2) *Ammonius* Hermeae vel *Io. Philoponus*. Ἀριστοτ. βίος κατ' Ἀμμώνιον, in prolegomenis commentarii ad Categorias. Textus tamen graecus non integer ad nos peruenit. Ad *Ammonium* igitur plerique referunt hanc vitam, vt librarii quorumdam codicum, Fabricius noſter, (qui in nota obſeruat, Ammonio Saccae hanc vitam perperam tribuiſſe *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. phil. III. 13, 3. pag. 86.) *Iriarte* in Catal. codd. graec. Matrit. vbi in cod. XV. varia Ariſtotelis ſcripta continentur, p. 54. nr. 46. aliique. At quoniam in nonnullis codd. vti Matrit. nullum auctoris nomen additur, tum in illa vita occurrunt minus graece dicta, denique abſurda, quae neque ab Ammonio potuerunt proficiſci, neque a Philopono, fuerunt, qui hanc vitam Ariſtotelis abiudicarent Ammonio, et librario potius cuidam imperito, aut ſeriori grammatico adſignandam cenſerent; inprimis id validis argumentis oſtenderunt *Fr. Patricius* in diſcuſſ. peripatet. tom. I. lib. I. pag. 7. et *Buhle* in notis ad illam vitam p. 51 ſq. graece exſtat praefixa Opp. Ariſtotelis edit. Aldinae 1495. fol. et *Ammonii* commentariis in Categorias Ariſtot. apud Aldum 1503. fol. gr. et lat. in edit. Ariſt. Duvalliana. — 3) *Vita ex vetere translatione*, horrido ſermone expreſſa. Facta eſt translatio maximam partem ex vita graeca, quam modo vidimus a nonnullis tribui Ammonio: at multa in ea inſunt, quae in graeco deſideramus; deſunt alia, aut aliter narrantur, quae in illo legimus: quare ſuſpicatur Buhle, vitam, quam nunc habemus, alius tantum antiquioris eſſe epitomen, a librariis paſſim denuo interpolatam. Praefixa eſt iſta vita latinae editioni Operum Ariſtotelis Venetae, 1496. fol. Hinc *Petr. Io. Nunneſius*, Hiſpanus, qui praeterea *Damaſcium* *) auctorem perperam habuit, iam refutatus a *Voſſio* libro II. hiſtor. gr. cap. 22. fruſtra conatus eſt perſuadere viris doctis, vitam illam primum a ſe in lucem eſſe protractam. Nunneſius autem edidit illam in libro inſcripto:

De recta atque vtili ratione conficiendi curriculi philoſophici *P. Io. Nunneſii*, Valentini. — Acceſſit huic libro duplex ratio *explanandi Ariſtotelis* breui indicata: vna ſolis methodis eiusdem contenta: altera, quae fit praelucentibus explanationibus, atque vtraque illuſtratur

*) De quo vid. *Ionſii* libr. cit. III. 19, 4. pag. 104 ſq.

tur cap. I. lib. Perihermenias. *Vita Ariſtotelis ex veteri translatione cum eiusdem Petri Io. Nunneſii notis.* Barcinone ex typographia Sebaſtiani a Cormellas, 1594. 8.

Vid. *Gregorii Maianſii* ſpecimen bibliothecae hiſpano - Maianſianae — ex muſeo *Dauidis Clementis.* Hanouerae 1753. 4. pag. 84 ſq. Vbi Maianſius, „hic libellus, ait, demonſtrat, Nunneſium fuiſſe peripateticum inſignem, et inter eos eruditione nemini ſecundum. Vtinam in lucem prodiiſſet eius *liber de claris peripateticis:* quo in libro, vt ipſe ait fol. 178. *quae ſingularia in quoque fuiſſe potuimus obſeruare, colligimus, vt paullo antea in Andronico fecimus.*" Idem *Nunneſius*, teſte Maianſio l. c. p. 80. edidit *de cauſis obſcuritatis Ariſtoteleae, et de illarum remediis orationem; librum de conſtitutione artis dialecticae, in quo exemplo Galeni docetur ex notione finis, cur ſingula praecepta artis tradantur.* etc. Valentiae, typis Io. Mey, Flandri. 1554. 8. Orationem, ſubtiliter et erudite ſcriptam, atque eloquentiam philoſophicam eſſe, cenſet Maianſius. — Poſt haec *vita Ariſtotelis,* (quam ab Ammonio aut Philopono ſcriptam plurimi crediderunt,) ſeparatim gr. et lat. *vna cum veteri translatione et P. I. Nunneſii erudito commentario,* (in quo de moribus philoſophi, de ratione philoſophandi, de ſcriptis, auditoribus et ſucceſſoribus egit,) item *eiusd. Nunneſii* inſtitutione philoſophiae peripateticae ſ. de recta atque vtili ratione conficiendi curriculi philoſophiae peripateticae atque memorata oratione, iterum typis deſcripta eſt, (cura *Lucae Holſtenii*, vt ipſe innuit in libello de vita et ſcriptis Porphyrii cap. 1.) Lugd. Bat. 1631. 8. et Helmſtadii 1666. al. 1667. 4. (add. *Ionſii* lib. de ſcript. hiſt. phil. III. 26, 1. pag. 142 ſq.) — Adnotante Buhlio, ſubiuncta quoque eſt vita illa cum *Nunneſii* notis libello *Sebaſtiani Foxii Morzilli* de ratione ſtudii philoſophici. Lugd. Bat. 1621. 12. — *Foxii* autem *Morzilli* libellum ita citat Maianſius: — *Seb. Foxii Morz.* de philoſophiae ſtudii ratione *Epiſtola* ad Franciſcum fratrem, eamque exſtare ſcribit in libello, cui titulus eſt: H. Grotii et aliorum diſſ. de ſtudiis inſtituendis. Amſterod. ap. Lud. Elzeuir. 1643. 12. in qua quidem collectione vitam illam Ariſtotelis deeſſe arbitror.

4) Sequitur in edit. Buhlii *anonymus* graecus de vita ſcriptisque Ariſtotelis. Copioſior eſt ceteris, quod ad ſucceſſores eiusque libros adtinet. Innotuerat libellus ille mstus iam Octauiano Ferrario, (vid. lib. de ſermon. exoter. pag. 16.) *Menagius* autem, nactus illum a Philippo Loialtaeo publici iuris fecit notisque illuſtrauit ad Diogenem Laertium lib. V. ſect. 35. tom. II. p. 201 ſq.

5) *Dionyſius Halicarn.* in Epiſtola ad Ammaeum, tom. VI. p. 727 ſqq. edit. Reisk.

6) *Heſychius illuſtris*, Mileſius, περὶ σοφῶν, p. 9 ſq. — 7) Suidas voc. Ἀριστοτέλης.

E recentioribus, vt ad hos veniam, praeter *Nunneſium*, de quo paullo ante ſermo fuit, et Laertii interpretes, Grauium, Stanleium, Adelungium aliosque hiſtoriae philoſ. conditores, ſaepe a me iam laudatos, memorandi ſunt:

Franciſci Patricii diſcuſſionum peripateticarum tomi IV. quibus ariſtotelicae philoſophiae vniuerſa hiſtoria atque dogmata cum veterum placitis collata, eleganter et erudite declarantur. Operis, veteri rerum nouitate gratiſſimi, argumenta ſequens docebit pagina. Baſileae ad Perneam Lecythum. 1581. fol.

Quatuor tomi, qui antea ſeparatim in lucem editi fuerunt Venetiis, (quando autem hic lucem viderint, nusquam, quamquam multos, poſtea partim nominatos, conſului, reperire potui:)

potui:) in hac editione iunctim prodierunt. [Venetiis primum prodiiſſe 1571. 4. obſeruat *Gerdeſ.* Floril. libr. rar. pag. 273. *Beck.*] Patricius, coeco Platonis amore abreptus, Ariſtotelem inique tractauit, adeo illi infenſus, vt Ferrarae contra Stagiritam, doceret, immo vero in epiſtola ad Gregorium XIV. ſ. dedicatione, nouae ſuae philoſophiae praemiſſa, huic auctor eſſet, vt Ariſtotelis libri e manibus iuuenum excuterentur, ac Plato reſtitueretur. Quare in diſcuſſionibus peripateticis philoſophiam Ariſtotelicam inprimis ſumſit ſibi refutandam. At enim non ſectatus eſt philoſophiam platonicam veterem, ſed quae ab Alexandrinis academicis mutata erat et adulterata. Neque tamen laude ſua defraudandus eſt liber; maxime tomus I. ad vitam ſectamque Stagiritae cognoſcendam multum confert. Tredecim enim libris diſſeritur de Ariſtotelis vita, moribus, libris, (de quibus a cap. 2. fuſius diſputat, et, qui genuini aut ſpurii ipſi videantur, ſtudioſe inquirit,) auditoribus, ſectatoribus, expoſitoribus, interpretibus, ſectis, philoſophandi ratione. De Patricio et hoc libro, haud admodum frequenti, plures viri docti diuerſimode iudicarunt, aut notitiam illius dederunt *Morhof.* in polyhiſt. philoſoph. lib. I. cap. 8. pag. 45 ſq. et lib. II. part. I. cap. 12, 2. pag. 216 ſq. *Ionſius* III. 15. 1. p. 137 ſq. *Ian. Nicius*, Erythraeus, in Pinacotheca, part. I. p. 203. *Io. Launcius* de varia Ariſtotelis in academia Pariſienſi fortuna, cap. 14. pag. 279 ſqq. edit. Elswichii, *Papadopolus* in hiſt. gymn. Patau. tom. II. lib. II. cap. 35. nr. CCXII. *P. Bayle* in diction. voc. *Patrice.* vol. III. Auctor Theſauri bibliothecalis, tom. I. Noribergae 1738. 4. pag. 252—254. *Brucker.* hiſt. crit. phil. tom. IV. part. I. pag. 422 ſqq. qui alios VV. DD. laudat. *Baumgarten* in Nachrichten von einer halliſchen Bibliothek, vol. I. pag. 209—215. [*Niceron* T. XXXVI. p. 15.] — Defendit tamen Ariſtotelem M. *Melchior Weinrich* in orat. apologetica pro Ariſtotelis perſona aduerſus calumnias et criminationes Fr. Patricii, philoſophi platonici, Lipſiae 1614. 4. — E contrario Patricium in adcuſando Ariſtotele temere ſequitur V. D. in Obſeruatt. Hal. tom. III. obſ. X. — *Conring.* in epiſt. ad Rachleium adfirmat, Patricium omnium Ariſtotelis hoſtium optime de ariſtotelicae philoſophiae hiſtoria meritum eſſe. *Gaſſendi* diſſ. aduerſus Ariſtotelicos *Rich. Simon.* tom. IV. bibl. criticae p. 100. ait, eſſe epitomen operis Patriciani, de quo idem multa tom. I. bibl. ſelectae cap. 25. p. 166 ſqq.

Aliquoties citatum legi opuſculum *Patricii*, cui ſit nomen *Ariſtoteles exotericus;* at enim pars eſt vltima, duobus foliis conſtans, operis, quod tantae eſt raritatis, vt, iudice Sorello de perfect. hominis pag. 517. eius pretio bibliotheca quaedam parua poſſit coemi [b]), et quod inſcriptum eſt:

Noua de vniuerſis philoſophia libris quinquaginta comprehenſa: in qua ariſtotelica methodo non per motum, ſed per lucem, et lumina ad primam cauſſam aſcenditur. Deinde noua quadam, ac peculiari methodo tota in contemplationem venit diuinitas. Poſtremo methodo platonica rerum vniuerſitas a conditore deo deducitur. — — *Ferrariae* apud Benedict. Mammerellum, ann. MDXCI. (1591.) fol.

Exemplar huius editionis fuit in bibl. Baumgartenii, et ab eo in Nachrichten von einer halliſchen Bibl. tom. I. pag. 199—209. copioſe deſcriptum, vbi pag. 200. Bayle emendatur. Nomen Patricii in fronte libri non indicatur. Altera autem editio quam in manibus habeo, repetita

b) Admodum parua ſit bibliotheca neceſſe eſt: Noriberg. habeo, adſcripſit *conſt. ob ſummam raritatem 12 flor.* nam Solgerus exemplo ſuo, quod e bibl. publica

repetita tantum fuerit, ſed in titulo ita differt, vt, iactationibus prioris ed. omiſſis, reliqua, quae Patricius in priore editione iam euulgauerat, ſimul indicentur; quare poſt verba: *deo deducitur*, haec ſequuntur: *Auctore Franciſco Patritio, philoſopho eminentiſſimo et in celeberrimo romano Gymnaſio ſumma cum laude eamdem philoſophiam publice interpretante. Quibus poſtremo ſunt adiecta Zoroaſtris oracula CCCXX. ex Platonicis collecta. Hermetis Trismegiſti libelli, et fragmenta, quotcunque reperiuntur, ordine ſcientifico diſpoſita. Aſclepii diſcipuli tres libelli. Myſtica Aegyptiorum, a Platone dictata, ab Ariſtotele excepta et perſcripta philoſophia. Platonicorum dialogorum nouus penitus a Franciſco Patritio inuentus ordo ſcientificus. Capita demum multa in quibus Plato concors, Ariſtoteles vero catholicae fidei aduerſarius oſtenditur. Venetiis. Excud. Robertus Meiettus. 1593.* fol. — Capita repetiit Launoius l. c. pag. 283 ſqq.

Quoniam Patricius Bernardino Teleſio, adnotante *I. G. Lottero* in commentario de vita et philoſophia Teleſii, Lipſ. 1733. 4. pag. 56. 57. 61. multa debuit, per hanc occaſionem memorabo opus, in quo Teleſius multa contra Ariſtotelem diſputat, et ab aliis argumenta ariſtotelica expenduntur:

Tractationum philoſophicarum tomus vnus, in quo continentur I. Philippi Mocenici, Veneti, vniuerſalium inſtitutionum ad hominum perfectionem, quatenus induſtria parari poteſt, contemplationes V. II. Andreae Caeſalpini, Aretini, quaeſtionum peripateticarum libri V. [c] *III. Bernardini Teleſii, Conſentini, de rerum natura iuxta propria principia libri IX. — Excudeb. Euſtathius Vignon Atrebat. 1588.* fol.

Adde, quae infra ad §. XXXII. adnotantur. Ad Ariſtotelem redeo.

D. *Io. Georgii Niemeieri* diſſ. reſp. Chſti. Günth. Gödeke de Ariſtotele eiusque philoſophia. Helmſtadii 1703. 4. quae diſſ. exhibet breuem quidem, at plenam tamen hiſtoriam et veluti imaginem Ariſtotelis, eius philoſophiae et huius fatorum ad recentiſſima vsque tempora. — Ibidem comparuerunt *Herm. Conringii Ariſtotelis laudatio. Orationes duae* (de Ariſtotele et eius philoſophia,) 1633. 4. quae iure laudantur ab Hugone Grotio epiſt. 358. Recuſae ſunt illae II. oratt. in tom. V. Operum Conringii, Brunſuig. 1730. fol. p. 726 ſqq.

Rapinus in: Comparaiſon de Platon et d'Ariſtote, Pariſ. 1671. 12. et in *Rapini* Opp. tom. I. pag. 208 ſqq. ſequutus eſt Schottum. conſ. Bayle diction. voc. *Rapin.*

A Fabricio haec notantur: „*Hieronymus Gemuſaeus* de vita Ariſtotelis et eius operum cenſura [d]), *Guarinus Veronenſis* et *Leonardus Aretinus* de vita Ariſtotelis, *Philipp. Melanchthon* tom. II. Declam. pag. 370 ſqq. et alia vita Ariſtotelis ab eodem ſcripta, tom. III. p. 679 ſqq. cui denique *Io. Iac. Beurerus* Baſil. 1587. 8. [a Bruckero I. pag. 777. not. o. edit. 1581. et ad *Ionſii* lib. de ſcript. hiſt. philoſ. III. 15, 5. p. 139. edit. ann. 1589. 8. citatur [e]).] Cum primis vero

c) Liber *Caeſalpini*, Profeſſ. academiae Piſanae, primum editus eſt Venetiis apud Iuntas, 1593. 4. adiicitur libellus *Daemonum inueſtigatio peripatetica*, vbi e principiis ariſtotelicis de daemonibus ſuperſtitioſe agit, atque refutat Galenum.

d) Ex Io. Philopono, praefixa eſt Ariſtotelis Opp. Lugd. 1578. fol.

e) At Leon. Aretini vita Ariſtotelis non exſtat: ſed eſt eadem, quae auctorem habet *Guarinum*, et adhaeret calci vitarum parallel. Plutarchi, Venetiis per Nic. Ienſon, 1478. fol. et praemiſſa Ariſtot. Opp. Baſil. 1531. fol. reperitur autem in alia antiqua Plutarchi editione ſ. a. et l. in calce huius ſententiae: *Plutarchi de vita atque geſtis Ariſtotelis*

vero dolendum, non vidiſſe lucem *Io. Ionſii* diſſertationes reliquas de hiſtoria peripatetica, quarum prima tantum edita eſt Hamb. 1652. 4. in qua plures Ariſtoteles recenſentur, et *peripatetica* philoſophia nomen accepiſſe docetur a *peripato*, in quo Ariſtoteles docuit. In reliquis voluit Ariſtotelis vitam, mortem, vitia, virtutes, diligentiam etc. tum anteceſſores eius, eorumque ſententias ex ipſo, ſucceſſores item et aduerſarios, denique libros eius, cum in genere, tum in ſpecie genuinos, ſpurios, deperditos et mutilos perſequi." Illam diſſert. ſubiecit *Io. Hermannus ab Elswich* editioni ſuae Io. Launoii lib. de varia Ariſtotelis in academia Pariſienſi fortuna, Vitembergae, 1720. 8. pag. 385—428.

In *Gronouii* theſ. antiqq. graecar. edit. Venet. vol. X. varia ſunt ſcripta, quae huc pertineant: n. 1) *Pſeudo-Origenis*, philoſoph. p. 283. (cap. XX. pag. 135 ſqq. in editione illorum philoſoph. curata a *I. Chriſtph. Wolfio*, qui in notis quaedam explicuit illuſtrauitue.) 2) *Guil. Morellii*, Tiliani, de veterum philoſophorum origine, ſucceſſione, aetate et doctrina cum Hier. Wolfii adnotationibus, p. 332 ſq. de Ariſtotele, 3) *Deſiderii Iacotii*, Vandoperani, de philoſophorum doctrina, pag. 365 ſqq.

La Vita de Ariſtoteles per *Eſtevan de Villa*, in: Las Vidas de doze Principes de la Medicina, per Eſtev. de Villa, en Burgos, 1647. 8.

M. *Io. Mich. Schwimmers* — academia priſca Graeciae, ſiue tractatus hiſtoricus de Graeciae priſcis profeſſoribus Socraticis, Platonicis ſeu Academicis, Peripateticis et Stoicis aliisque, opuſculum ſingulariter vtile. Ienae, 1674. 4. valde culpatur ab Heumanno in Actis phil. tom. I. p. 1070 ſqq. et ex Hornii Voſſiique libris compilatum eſſe arguitur.

Morhof. in Polyhiſtore philoſophico libr. I. cap. VIII. copioſus eſt de Ariſtotele ſcriptoribusque de ſecta ac philoſophia peripatetica iſagogicis atque hiſtoricis; cap. IX. de interpretibus Ariſtotelis graecis; cap. X. de interpretibus Ariſt. arabicis; cap. XI. de interpret. Ariſt. latinis; cap. XII. de Ariſtotelis impugnatoribus.

Heumannus in Actis philoſ. vol. III. p. 345 ſqq. praemiſſa notitia, ex editione perantiqua *Problemata Ariſtotelis*, ſine l. et a. nota in 4. lat. recudi fecit et explicuit poema vetus ſcholaſticum *de vita et morte Ariſtotelis*, idemque adnotauit, Cornelium Agrippam in libro, de vanitate ſcientiarum cap. 54. pag. 221. teſtatum eſſe, theologos Colonienſes, coeco Ariſtotelis amore impulſos, non ſolum librum de ſalute (aeterna) Ariſtotelis edidiſſe, ſed et *alium verſu et metro de vita et morte Ariſtotelis; quem* (librum) *theologica inſuper gloſſa illuſtrarunt, in cuius calce concludunt, Ariſtotelem ſic fuiſſe Chriſti praecurſorem in naturalibus, quemadmodum Ioannes Baptiſta in gratuitis.*

In

telis per Leonard. Aretinum, hiſtoria, in Latinum traducta linguagium. Quae vita vna eademque eſt cum vita, a Guarino conſcripta, quamvis inſcriptiones tantum diuerſae, id quod ex vtriusque collatione adparere, et Fabricium aliosque, vt duplicem eſſe Guarini atque Aretini vitam putarent, deceptos eſſe, monet auctor catal. Bunau. tom. I. vol. II. pag. 1036 ſq. *Manſius* quidem in edit. Fabricii bibl. lat. med. et infimae aetatis tom. I. p. 293. ſcribit, Leon. Aretini vitam Ariſtotelis nondum prodiiſſe. Curatius tamen rem expedit *Apoſtol. Zenus* in: *Diſſertazioni Voſſiani*, tom. I. p. 88. Aretinum primum collegiſſe vitas Plutarchi a diuerſis auctoribus latinitate donatas, Romae per Vdalr. Gallum, 1470. fol. rep. ſaepius, et Venet. 1502. fol. vbi aliae vitae acceſſerunt, in his *vita Platonis atque Ariſtotelis, a Guarino confecta.*

In *bibliotheca philoſophica Struuiana — aucta a Lud. Mart. Kahlio*, Gottingae, 1740. 8. tom. I. p. 40 ſqq. 223 ſqq. tom. II. p. 147 ſqq. et p. 379 ſqq. multi ſcriptores de Ariſtotele eiusque philoſophia ac libris etc. citantur.

E recentioribus potiſſimum laudandi ſunt *Bayle* in Diction. vol. I. voc. *Ariſtote. Io. Franciſc. Buddeus* in compendio hiſtoriae philoſophicae, Halae Saxon. 1731. 8. cap. IV. §. 27 — 33. p. 186 — 234. — *Io. Anton. Vulpii* ſcholae duae, 1) de Ariſtotele eiusque laudatoribus et reprehenſoribus; 2) quae praecipue ei vitio vertantur. Adiectum eſt ſyntagma de veteribus philoſophis, libro I. Phyſicorum ab Ariſtotele memoratis. Patauii. excud. Ioſ. Cominus. 1728. 4. — *Brucker.* in hiſtoria critica philoſ. vol. I. pag. 776 ſqq. et vol. VI. pag. 238 ſqq. — *Meinerſ.* in hiſtoria doctrinarum apud Graecos et Romanos, (Geſchichte des Urſprungs, Fortgangs und Verfalls der Wiſſenſchaften in Griechenland und Rom,) tom. I. pag. 165 — 206. qui potiſſimum defendit Ariſtotelis fidem hiſtoricam in tradendis atque examinandis Pythagoreorum veterum placitis, eumque a calumniis aliorum vindicat; — *Gurlitt* in Sciagraphia hiſt. philoſ. (germanice ſcripta,) pag. 113 ſqq. — *Dieterich Tiedemann* in: Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, Marburg. 1791. tom. I. cap. VII. pag. 212 ſqq. — *Camuſius* in introductione ad verſionem gallicam librorum Ariſtotelis de hiſtoria animalium; *Buhle* in vita Ariſtotelis, per annos digeſta, praemiſſa vol. I. Opp. Ariſtotelis pag. 80 ſqq. — Ex his Fabricii narratio abunde poterit ſuppleri. In altera editione Introductionis in hiſtor. L. Gr. tom. I. pag. 432 ſqq. de Ariſtotele copioſe diſſerui. — Bene multi alii qui vario modo variaque fortuna de ſcriptis, opinionibus Ariſtotelis aliisque rebus, ad eum pertinentibus ſcripſerunt, paſſim in hoc capite memorabuntur. *Harl.*]

ARISTOTELES *f*) natus eſt Stagiris Macedoniae *g*), in agro Olynthiaco, [vrbe Macedoniae, in ſinus Strymoniaci litore ſita,] Olymp. XCIX. 1. *h*) praetore Diotrephe, ante Chriſtum CCCLXXXIV. Patrem habuit Nicomachum, medicum Amyntae, regis *i*), qui Alexandri M. auus fuit, matrem Phaeſtidem. Educationis illius curam poſt parentum

f) Fuere multi hoc nomine, nam duos et triginta recenſet *Ioh. Ionſius* in diſſ. I. de Philoſophia ſ. hiſtoria Peripatetica, et lib. I. de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. cap. 12. E Ionſio *Menagius* ad Laertii V. 35. *Fabric.* Margini exempli ſui adſcripſit Fabricius: „*Ariſtoteles*, Rhodius, Phocaeae princeps, Proclus pag. 27. in Timaeum, Ariſtot. lib. II. Oeconom. — *Ariſtoteles*, Echineatenſis, epiſcopus, qui ſubſcripſit concilio CPolitano a. C. 459. Lambec. comm. de bibl. Vindob. VIII. p. 423. (p. 893. edit. Kollarii.) — *Ariſtoteles*, Argiuus, Polyb. II. 53. Plutarch. Arato pag. 1028. 1047. et Cleomene pag. 814. — *A. Licinius Ariſtoteles*, quem commendat Cicero XIII. epiſt. ad Diuerſ. 52. — *Ariſtoteles* aliquis, qui Iuſtino XIII. 7. Ariſtaeus Battus, Cyrenes conditor. — *Ariſtoteles*, Panormitanus, orator et philoſophus, de quo Philadelphus Mugnos in ſuo Laertio nouo, quem Panormi 1654. 4. euulgauit, eſt commentitius, vt iam notatum eſt a Mongitore in Bibl. Sicula I. p. 84 ſq. vbi quoque agit de *Ariſtotele Siculo*, oratore." adde *Molleri* Homonymoſcopiam pag. 287 ſqq. *Bayle* Diction. voc. Ariſtote, architecte. *Harl.*

g) Alii ad Thraciam referunt, minus bene. Vide *Nunneſium* ad vit. Ariſtotelis, latine ab Anonymo ſcriptam. [et *Buhlium* pag. 82.]

h) *Dionyſius Halicarn.* Epiſtola ad Ammaeum p. 121. *Apollodorus* apud Laert. V. 9. *Andreas Schottus* in vitis comparatis Ariſtotelis ac Demoſthenis. Auguſtae Vindel. 1603. 4.

i) Ammonius ſiue Philoponus in vita Ariſtotelis, quam latine vertit etiam *Petrus Alcyonius* ad calcem paruorum naturalium et aliorum artis ſcriptorum, Venet. 1521. [conf. Fabric. in elencho medicorum infra in vol. XIII. pag. 83.]

parentum obitum geſſit Proxenus, Atarnenſis [k]). Hinc literis humanioribus imbutus, ad philoſophiam iuſſu Oraculi [l]) [[?]] ſe contulit. Athenis per aliquod tempus pharmacopolam et medicum egiſſe, tradunt *Athen.* VIII. pag. 354. aliique, [quos laudat Buhle pag. 84 ſq.] Ab anno aetatis decimo ſeptimo [m]) (Olymp. CI. 1.) frequentauit Platonem. Cui cum induſtriam ſingularem [n]), ſed non item probaſſet praefidens [o]) ac liberius ingenium et declinatiorem corporis cultusque curam [p]), Ariſtoteles ab eo diſceſſiſſe, atque ipſe ſcholam Athenis condidiſſe, vel expulſo Platone, in ipſa eius peripato [q]), vel ſaltem in Lyceo [r]) traditur [s]). Alii,

k) Id. Philoponus. Alterius *Proxeni*, Boeoti, qui Xenophontem Cyro iuniori commendauit, mentio apud *Laert.* II. 49.

l) Idem Philoponus.

m) *Dionyſius Halicarn. Laertius* V. 6. et *Syncellus* p. 258. *Proſper.* in Chron. p. 694. *Ariſtoteles XVIII. aetatis ſuae anno Platonis auditor eſt.* Apud Philoponum legas per triennium Ariſtotelem etiam fuiſſe diſcipulum Socratis; ſed error eſt, cicutam enim biberat Socrates Olymp. XCV. 1. duodecim annis ante Ariſtotelem natum. *Fabric.* *Leo Allatius* in dialogo de Socratis ſcriptis Pariſ. 1637. 4. quaeſtionem mouit, vtrum Socrates Ariſtotelis diſcipulus eſſe poſſit, nec ne? quod iam adfirmarant, ſaltem prodiderant memoriae Ammonius in vita et Olympiodorus in Gorgiam Platonis prax. 42. Socrates, qui cicutam bibit, intelligi nequit, vt Niemeierus aliique, quos iam citat, in diſſ. mem. §. VII. animaduerterunt. At *Ionſius* III. 29, 9. pag. 168. controuerſiam ita componendam eſſe putat, vt ponatur, duos tum vixiſſe Socrates, quos in Platonis Politico obſeruauit, et quorum ille, Platonis praeceptor, ante Ariſtotelem natum mortuus; hic vero, Platonis condiſcipulus atque familiaris, Ariſtotelis praeceptor, ſine vlla contradictione eſſe potuerit. *Socrates ὁ νώτερος* occurrit in Metaph. Ariſtot. VII. 11. *Harl.*

n) Vnde Plato domum Ariſtotelis adpellabat domum Anagnoſtae, teſte Philopono.

o) *Aelianus* III. 19. Var. adde IV. 9.

p) *Laert.* V. 1.

q) *Euſebius* Praeparat. p. 791. Aelianus loco laudato.

r) Philoponus, qui tamen hoc refellit.

s) De illo inter Platonem et Ariſtotelem diſſidio, quod alii nimis exaggerant, et de ingrato aduerſus praeceptorem animo, cuius notam nonnulli Stagiritae philoſophi nomini inurunt, abunde diſputarunt, et Ariſtotelem bene purgarunt ab illo crimine *Perizonius* ad Aelian. H. V. lib. III. 19. init. Niemeierus, (in diſſ. cit. §. 34.) Bayle, Brucker atque Buhle. Cl. tamen *Io. Adam Emmrich*, Inſpector Lycei Meiningenſis, in progr. *de ingrato Ariſtotelis erga Platonem animo*, Meiningae 1786. contra Bayle et Brucker. diſputans, renouat adcuſationem, argumentis ab indole et charactere Ariſtotelis et teſtimonio Diog. Laert. atque Aeliani ſumtis. Ammonius quidem in vita Ariſtotelis pag. 44 ſqq. qui hunc defendit, diſſenſum inter vtrumque haud omnino negat; at, ingrati animi ſuſpicionem ab Ariſtotele remoturus, prouocat ad aram, ſupra in cap. de Platone iam memoratam, quam ille dedicauerit Platoni cum inſcriptione. Atque *M. Io. Frider. Preuſſer*, qui in commentat. de ara, Platoni ab Ariſtotele poſita, Wittebergae 1753. 4. de illa eſt copioſus, vel ope illius monumenti crimina mentis ingratae, Ariſtoteli facta, diluere adlaborat, idemque pag. 11. prouocat ad teſtimonium Olympiodori in comm. in Gorgiam Platonis, Ariſtotelem ſcripſiſſe in laudem Platonis integram orationem, in qua vitam eius primo deſcripſerit, poſtea eius celebrarit laudes. Argumenta, quibus vtitur ad Ariſtotelem defendendum, firma ſunt, nec tamen noua: at quod ad inſcriptionem, quae arae addita et ab Ariſtotele ipſo compoſita putatur, adtinet, cl. *Buhle* ad Ammonii vitam p. 53. ex Olympiodori commentario fragmentum illud integrum adfert; tum negat, iſtud pertinere ad Ariſtotelem, et illi potius eſſe videtur fragmentum carminis, quod ab alio in laudem Ariſtotelis confectum, atque Eudemo, huius diſcipulo et familiari, inſcriptum, poſtea in numerum elegiarum Ariſtotelis ad Eudemum tranſiiſſet. Inſuper, ara licet poſita, tamen oriri potuerunt inter vtrumque altercationes et diſceptationes de rebus philoſophicis acriores, et fieri potuit, vt Plato, dum viueret, eiusque familiares, inuiderent laudi Ariſtotelis: ſed ab iniquis credulisque hominibus res eſt mire agitata et exaggerata. vid. Buhle pag. 86—90. De *Lyceo*, loco in ſuburbio Athenarum, et a templo, Apollini

Alii [t]), Platone ſuperſtite, negant, hoc accidiſſe; ſed Ariſtotelem illius fuiſſe auditorem per annos viginti [u]) vsque ad defunctum ſcilicet Platonem Olymp. CVIII. 1. anno aetatis Ariſtotelis XXXVII. [Platone Olymp. CVIII. 1. mortuo, et Speuſippo in academia locum illius occupante, Ariſtoteles ad Hermiam, eunuchum, Platonis diſcipulum, Atarnae, Aſſi, aliarumque vicinarum vrbium tyrannum, ſe contulit, ab eoque per tres annos vna cum Xenocrate honorifice habitus eſt. Hermia, cuius virtutes ſcolio celebrauit, (vid. ſupra in vol. II. pag.

lini Lycio ibi dicato, nomen ſortito, vid. *Suidas* tom. II. h. v. p. 467. *Meurſii* Athenae atticae II. 3. *Phil. Iac. Crophii* diſſ. praeſide *Io. Andr. Schmidio*, de gymnaſiis litterariis Athenienſium, repetita a *Chr. Fr. Bruckero* adiectaque *Scip. Aquiliano* de placitis phil. ante Ariſtotelem, et *Franc. Dominici Haeberlin* comm. Lycei Athenienſis cum Georgia Auguſta comparatio, Gottingae 1741. 4. collata animaduerſione *Bruckeri* l. c. vol. VI. p. 239. — Vnde ſecta eius nomen *Peripateticorum* acceperit, haec quaeſtio multos exercuit. Alii, vt Ionſius, cui accedere videtur *Meibom.* ad *Diog. Laert.* prooem. I, 17. et V, 2. plura colligens loca, deriuant a *peripato*, *ambulacro*, in Lyceo, (conf. *Perizon.* ad Aeliani H. V. lib. III. cap. 19. pag. 255 ſq. de vi voc. Περίπατος erudite differentem,) vbi docuit Ariſtoteles, alii, quae antiqua et vulgaris eſt expoſitio, a περιπατεῖν, quod Ariſtoteles et cum maxime eius ſectatores inambulantes diſputabant in Lyceo, (vid. *Cicer.* I. academ. quaeſt. cap. 4. vbi Dauiſii, illam ſententiam probantis, notam conferes, *Diogen. Laert.* ll. citt. *Ammon.* in comment. in Ariſtot. Categ. p. 4. et alibi apud Fabric. lib. IV. cap. 26. p. 169. vol. IV. aliique) quae explicatio haud omnino ſpernenda eſſe videtur, ſi dixeris, id nomen de Ariſtotelis diſcipulis per eminentiam fuiſſe vſurpatum, deinde ad ſectas dignoſcendas in conſuetudinem abiiſſe. *Heumannus* in actis philoſ. tom. II. pag. 876 ſqq. ſect. *de nomine peripateticorum* primum reiicit Ionſii et alteram vulgatam explicationem, tum docte recenſet varias ſignificationes voc. περίπατος et περιπατεῖν atque concludit, Ariſtotelicos fere per ignominiam ideo vocatos fuiſſe *peripateticos*, quia 1) περιπατεῖν et *diſputare* in illorum ſchola fuiſſent ſynonyma, 2) Ariſtotelici in arte diſputandi praecipue excelluiſſent, 3) auditorium Ariſtotelis fuiſſet in peripato et *peripatum* Lycei κατ' ἐξοχὴν ita dictum, quique ibi docebant, οἱ ἐκ περιπάτου adpellati, et 4) Ariſtoteles ſuas lectiones vocaſſet περιπάτους. Quae quamquam ingenioſe excogitata et probabiliter expoſita videntur, ac Bruckeri adſenſum promeruerunt, in hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 788. (vbi de nomine iſto fuſius diſputatur:) tamen nondum ad perſuadendum et conuincendum vnice faciunt. Atqui M. *Chriſtian Elieſer Genſel*, in diſput. *Peripateticorum nomen, libelli argumentum*, Lipſiae, 1760. 4. in eo potiſſimum verſatus eſt, vt praecipue §. XII ſqq. Heumanni interpretationem refutaret, argumentaque, quae firma putabat ille, funditus euerteret. Docte ſciteque id quidem fecit, nec tamen omnem ita diremit controuerſiam, vt nullus locus relinqueretur dubitationi, et parum modeſte verecundeque egit cum aduerſario. Collegit primum aliorum cum veterum, tum recentiorum ſententias, tum eas examinauit, atque loca antiquiorum, quae ab aliis male intellecta exiſtimabat, aliter interpretatus eſt: denique illam ornat amplificatque ſententiam, περίπατον quoque ſignificare *diſputationem*, et ab Ariſtotele ſuas ad auditores diſputationes dictas fuiſſe περιπάτους, adeoque a ratione docendi ortum eſſe illud *Peripateticorum* nomen; compara tamen *Perizon.* ad Aeliani l. c. p. 255. — In fine explicat illuſtratque locum Cebetis in Pinace, vbi occurrunt περιπατητικοί, qui adnumerantur τῆς ψευδοπαιδείας amatoribus. *Harl.*

t) Philoponus [ſ. Ammon. p. 45. Buhl.] in vita Ariſtot. quae praefigitur Ammonii, ſiue Philoponi commentariis in Categorias. Quae de Ariſtotelis ſchola Alexandriae, viginti auditoriis diſtincta, narrat Beniamin Tudelenſis, fabulam olent, vt alia eius non pauca. *Fabric.* Secundum *Abdollatiphi* in compendio memorabilium Aegypti, arabice, e cod. mſto Bodleiano edito, a D. Ioſ. White — praefat. *H. E. G. Paulus*, Tubingae 1789. m. 8. p. 62 ſq. vbi deſcribitur columna Pompeii ſic dicta, quam ille Seueri columnam dicit, et porticum, 400 columnis inſtructam, circa illam eſſe ductam narrat, quam ab Alexandro M. exſtructam et Ariſtotelem in ea docuiſſe tradit. *Harl.*

u) Apollodorus apud *Laert.* V. 9.

111 ſq. Buhle in vita Ariſtot. pag. 91. et quae notaui ad alteram editionem meae anthologiae gr. poeticae pag. 87 ſq.) crudeliter interfecto, Atarna Mitylenen profugit.] Vxorem duxit Pythiadem, Hermiae iam defuncti ſororem, [ſecundum alios, ſororis germanae filiam, aut pellicem Hermiae, vid. *Buhle* l. c. et *Brucker.* I. pag. 782 ſq.] illaque exſtincta, Herpyllidem, ciuem ſuam, e qua Nicomachum ſuſcepit. Confer inſignem locum Ariſtoclis apud *Euſebium* XV, 2. praepar. vbi calumniae, a ſophiſtis, vel inuidis philoſophis congeſtae, refelluntur. Pythiadis, filiae Ariſtotelis, apophthegmata laudat *Petrus Alcyonius* II. de exſilio p. 205. De eius tribus maritis liberisque vid. *Sextum Empir.* I. Mathem. ſect. 258. [vbi vid. Fabricium noſtrum pag. 271. add. *Buhle* pag. 103. de familia philoſophi.] Ad Philippum, regem, venit relicta Academia [v]) anno aetatis ſuae XLII. atque ALEXANDRI Magni, quintum decimum annum agentis, ſtudiis eſt praefectus Olymp. CIX. 2. [w]) eumque erudiuit per quinquennium [x]), hoc eſt, vsque ad Olymp. CX. 3. aetatis XLVII. Philippus, Alexandri pater, interfectus fuit Olymp. CXI. 1. hinc Alexandro M. mouente in Perſas, reuertit Athenas Ariſtoteles Olymp. CXI. 2. anno aetatis quinquageſimo, ibique per tredecim [y]) annos in Lyceo docuit. [Atque, ſi vera narrat *A. Gellius* N. A. XX, 5. ille horis matutinis paucos tantum eosque familiares interiorem remotioremque docuit philoſophiam; veſpertino autem tempore, omnibus, quotquot adeſſe vellent, ſui fecit copiam, et coram iis, *exotericis* dictis, de rebus leuioribus minusque grauibus diſſeruit.] Gratia regis vtriusque vſus eſt ſingulari, vt Philippus Stagiram, ipſius patriam, a ſe prius euerſam, Ariſtotelis precibus inſtaurauerit [z]), et Alexander incredibiles ſumtus [aa]) impenderit, quo felicius naturae arcana ſcrutari philoſophus poſſet: eumque habuerit parentis prope loco, donec adfectus hic ſub extremum vitae [bb]) [?] per ſuſpiciones de Calliſthenis coniuratione refrixit. Denique poſt Alexandri mortem, quae accidit Olymp. CXIV. 1. et cuius auctorem Antipatro fuiſſe Ariſtotelem, venenumque [cc]), quod illi daretur paraſſe, neſcio, quam vere a nonnullis traditur, aliis de cauſis ſycophantias Athenienſium [dd]), quia illis impietatis ſuſpectus fuit, pertimeſcens exſulatum conceſſit Chalcidem [ee]), Euboeae metropolin, nolens eodem modo in ſe peccari, vt in Socratem, (vid. *Origen.* in Celſum I. pag. 51.) ibique aconito hauſto diſceſſit e vita, eodem, quo Demoſthenes, anno

v) *Plutarch.* de exilio pag. 603.

w) *Apollodorus* ibid.

x) *Iuſtinus* XII. 16. Hiſtor. [alii ſeptem, alii octo annos eum conſumſiſſe in rege inſtituendo tradunt. vid. *Schottum* p. 111. *Patricium* in diſcuſſ. peripat. p. 5. *Buhle* p. 94 ſq. *Harl.*]

y) Laertius V. 4. et 5. et 10. Falluntur itaque, qui Ariſtotelem Alexandri comitem fuiſſe in expeditione Aſiatica narrant.

z) *Plutarch.* in Alexandro pag. 668. et contra Colotem pag. 1126. *Dio* 2. de regno p. 36. et orat. 47. p. 525. Ammonius, ſiue Philoponus in vita, qui addit, Stagiritas in eius honorem Ἀριστοτέλεια quotannis celebraſſe.

aa) *Plinius* VIII. 16. Hiſt. nat.

bb) *Plutarchus* Alexandro p. 668. 696. *Laert.* V. 10. *Fabric.* Male audit apud *Lucian.* in dial. mort. XIII. 5. vbi Alexander Ariſtotelem propter turpes adulationes lucrique cupiditatem vehementer carpit: in nota pag. 393. tom. II. edit. Reitzii, Hemſterhuſius comparat laudes, quibus Alexander quondam mactauit ſuum praeceptorem. *Harl.*

cc) *Plutarch.* Alexandro pag. 707. *Arrianus*, *Plinius* etc. Vide *Patricii* diſcuſſ. Peripatet. lib. I. qui eſt de vita Ariſtotelis p. 6. *Fabric.* *Curt.* X. 10, 14. ibique interpr. in edit. Snakenb. *Buhle* pag. 99 ſq. *Harl.*

dd) *Aelian.* III. 36. Var.

ee) *Strabo* X. pag. 448. *Laertius* V. 5. Anonymus auctor vitae a Menagio editus, Heſychius illuſtris, et Suid. in Ἀριστοτέλης. *Fabric.* Bayle, Brucker, locis citt. Buhle p. 100 ſqq. *Harl.*

anno Olymp. CXIV. 3. aetatis LXIII. ante Chriſtum CCCXXII. ſucceſſore Athenis relicto [ff]) *Theophraſto.* Quae alii de morte Ariſtotelis ex taedio, quod Euripi naturam non valuiſſet explicare, tradunt vel fabulantur, vide, ſi lubet, *Nonni* hiſt. 33. ad Nazianz. et hiſt. 12. et apud *Lilium Gyraldum* dialogismo 30 tom. II. Lamp. Gruteri pag. 451 ſq. [edit. Venet. 1553. 8. pag. 157. et in eiusd. Opp. Lugd. Bat. 1696. fol. tom. II. pag. 912. et, vt multi putant, *Iuſtin. Martyr.* Paraenet. ad gentes pag. 34. *Gregor. Nazianz.* orat. III. p. 79. Ad fabulas mileſias ablegat *Tan. Faber* Epiſtol. critic. part. I. epiſt. 14. pag. 49 ſq. narratiunculam iſtam, Ariſtotelem ſe in Euripum miſiſſe praecipitem: ſed conf. *Bayle* Dict. voc. Ariſtote, not. z. p. 329. qui Iuſtinum ac Gregorium ab iſta credulitatis nota liberat ope melioris interpretationis: adde *I. G. Walch.* in Parergis academ. pag. 362 ſqq.] Vtrumque in dubium vocat *Mich. Lilienthal* in Ariſtotele, a crimine autochiriae defenſo, Regiomont. 1706. 4. et in ſelectis hiſtor. et litterar. ibidem 1715. 8. pag. 113 ſqq. obſeru. V. vbi morbo eum obiiſſe, non aconito, neque in Euripum dediſſe ſe praecipitem, contendit: ita etiam *Aueranius* diſſ. IV. in Euripidem. [Hodie res incerta manet, vtrum morbo quodam ſit exſtinctus, an ſibi ipſe mortem conſciverit. Certiora ſciremus, ſi *Antipatri* de morte Ariſtotelis epiſtola ab interitu fuiſſet ſeruata. vid. *Ionſium* I. 13, 2. p. 81. et *Buhlium* p. 102.] Praeter alia πιθανῷ ſeu perſuadendi vi eum valuiſſe, etiam poſt mortem Ariſtotelis profeſſus eſt Antipater in epiſtola de philoſophi obitu, teſte *Plutarcho*, in Catone maiore pag. 335. et Coriolano pag. 234. Dictionem eius aureo flumini comparauit Cicero, vt notatum ab eodem *Plutarcho* pag. 872. In vetere marmore, quod Venetiis vidit Fortun. Licetus, Ἀριϛοτέλης Κάλλιϛος τῶν φιλοσόφων, legitur. vide *Reineſ.* Inſcript. claſ. XVII. 17. pag. 819. *Fabric.*

E P I M E T R O N.

Si de quo philoſopho in vtramque partem eſt diſputatum, et a partium cupidis eſt peccatum, id Ariſtoteli eueniſſe conſtat. Nimii fuerunt alii in eo vituperando, alii in illo laudando; prouti vel auctoritas hominum, vel conſuetudo temporis et ſcholae cuiusdam, vel maior ſiue Platonis ſiue Ariſtotelis amor aut maior cum alterutro vſus fere ac familiaritas ad iudicandum impulerunt homines. Infinitum foret, ſi, quae tum veteres tum recentiores diverſimode ſenſerint et pronuntiarint de noſtro, eius ingenio moribusque, et philoſophia, colligerem; atque plenae enumerationi me imparem eſſe, in tanta omnis aetatis iudiciorum copia, profiteor. Quaedam congeſſit *Thomas Pope Blount* in cenſura celebrium authorum pag. 32 ſqq. edit. Geneu. et *Bayle* Dict. voc. Ariſtote not. *H.* pag. 326. Quae fata et viciſſitudinem eius philoſophia per omnia ſaecula ſit experta, quot adſeclas et quot oppugnatores illa habuerit, iam multi docuerunt. E multis h. l. nominare liceat *Patricium* in diſc. peripat. I. lib. 10—12. pag. 127—193. *Launoium* et *Elſwichium* de varia Ariſtotelis — fortuna, (de quo libro infra pluribus diſputabitur,) *Niemeierum* in diſput. laud. in primis *Brucker.* in hiſt. crit. phil. vol. II. p. 463 ſqq. vol. III. p. 534. etc. et vol. IV. part. I. p. 148—352. Quatenus Ariſtoteles cum Platone poſſit comparari, et alter alteri praeſtare mihi videatur, ſupra in capite de Platone meam qualemcumque ſententiam dicere memini; de moribus eius et habitu corporis quaedam

ff) Conf. *Strabo* XIII. p. 906. edit. Almel. vbi quoque de bibliotheca Ariſtot. agitur, et de fatis biblioth. ariſtotelicae vid. infra in catal. editionum. *Harl.*

quaedam poſt alios notauit cel. *Buhle* in vita Ariſtotelis pag. 103 ſq. adde *Fr. Patricium* in diſcuſſ. peripat. tom. I. lib. I. pag. 11 ſqq. Fac vero, Ariſtotelem fuiſſe laudis gloriaeque cupidiorem, quod quidem proprium eſſe videtur ſummorum ingeniorum, hominumque, qui non ſemper habitant ſecum; fac, eum aliorum inuenta pro ſuis interdum vendidiſſe, aut, vt vnus quaſi videretur, qui ceteris praeſtaret acumine, ſagacitate et eruditione, aliorum veterum placita aliquoties peruertiſſe, et, vt facilius refutaret, obſcurius expoſuiſſe, aut omnes fere philoſophos acriter et inique notaſſe, aliaque multa, quae philoſophum dedecerent, patraſſe [gg]; tamen fatendum eſt, multa ab inuidis et obtrectatoribus, qui numquam deeſſe ſolent magnis ingeniis, fuiſſe excogitata, aut exaggerata et multo plures nituiſſe in eo ingenii animique virtutes. conf. *Brucker.* I. p. 793 ſqq. Obſcuritate illum ſaepius laborare, haud omnino quidem eſt inficiandum. Etenim, dum breuitati ſtuduit, praecepta perſpicui ſcribendi generis crebro migraſſe videtur. At in ſumma verborum breuitate eſt maxima rerum vbertas; nec poterit negari, calumniam obſcuritatis ſaepius ortam eſſe ab ignorantia linguae et philoſophiae graecae et a fuga laboris [hh]. De furto, cuius noſter incuſatur, litterario legi poteſt *M. Iac. Thomaſii* diſſ. de plagio litterario, edit. II. Lipſiae 1679. 4. §. 364 ſqq. p. 160 ſqq. Splendidiſſimum in eo fuit ingenium, quod in nouis inueniendis ſtudioque doctrinarum, quas ſciuerat, in formam artis redigendarum maxime cernitur, ſumma acies iudicii atque ſagacitas, ardentiſſimus amor litterarum earumque, licet diuerſarum, et librorum ampliſſima cognitio. Indefeſſus erat naturae perſcrutator, acutiſſimus philoſophus, qui noluit in verba magiſtri iurare, nec vnice in philoſophia habitare ac regnare, ſed cum ſeuerioribus litteris etiam amoeniores atque hiſtoriam ſcite vtiliterque iunxit, et cuius ſollertiam, ſubtilitatem, ordinem et ἀκρίβειαν vel illius aduerſarii atque calumniatores laudare ſolent. Vrbanitas vero tanta erat in illo, vt a maledictis in eos, a quibus diſſenſit, et durioribus verbis perpetuo abſtineret: quo nomine in exemplum modeſtiae proponitur a *Beſſarione* in epiſtola ad Michael. Apoſtolium. Atqui, illam virtutem ſi omnes philoſophi, qui vel ab eius ſteterunt partibus, vel eius oppugnarunt ſententias vniuerſamque philoſophiam, omni aeuo fuiſſent imitati, tot tragoedias, vel cum atrocitate et ſaeuitie interdum excitatas, non vidiſſet aut memoriae traditas accepiſſet orbis litterarius. Sed vela ſunt contrahenda, quia in fine huius capitis de aliis, quae huc pertinent, quaeſtionibus atque controuerſiis, commodius diſſerere licebit. De eius philoſophicis placitis veris falſisque aut incertis conſulendi ſunt Buddeus, Brucker, Tiedemann, Cudworth eiusque interpres atque commentator, Moshemius, atque alii, qui multi ſunt, et de Ariſtotele, Platone aut philoſophis graecis ſcripſerunt. — Omni ſaltem aetate manebit illi laus et honor, licet iugo illius philoſophiae excuſſo, et ſordibus, quibus cum ab illo ipſo, tum in primis ab eius adſeclis

gg) Vid. quae congeſſit et diſputauit *Brucker.* in adnotatt. ad *Aquiliani* librum de placitis philoſophorum ante Ariſtotelem p. 2. not. a. et in hiſt. crit. philoſ. vol. I. p. 803 ſq. et vol. VI. pag. 240. vbi memorat, *Paganinum Gaudentium* in diſſ. de contemtu veterum Ariſtoteleo, (in coll. opuſculorum Pag. Gaudent. Piſis 1641.) exemplis luculentis oſtendiſſe, male in plerisque accuſari veteres ab Ariſtotele, et hunc eius morem fuiſſe, vt in omnibus prorſus controuerſiis arbitrum et cenſorem, etiam eorum, quae non noſſet, ageret.

hh) Conf. *Nunneſii* ſupra memoratam orat. de cauſſis obſcuritatis Ariſtotelis earumque medela, quam vna cum *Bart. Ioſ. Paſchalii* orat. de optimo genere explanandi Ariſtotelem, et *Io. Bapt. Monlorii* orat. de vtilitate analyſeos Ariſtoteleae recudit Wechel. Francof. 1591. 8. item *Brucker.* in Otio Vindelico p. 104 ſq. et in hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 801 ſqq.

adſeclis et ſcholaſticis conſperſa fuit ſapientia, coeli filia, recentiore aetate abſterſis. Viuo autem et mortuo ſummi honores illi ſunt habiti. Statuam illius memorat *Pauſanias* lib. VI. cap. 4. p. 462. Illius imagini diuinos honores exhibuiſſe dicuntur Carpocratiani, vid. *Bayle* dict. voc. Ariſtote, not. *T.* p. 328. Effigies illius barbata e tabella quadam marmorea apud *Fuluium Vrſinum* pag. 56. elog. alia imberbis, quam T. Pomponius Atticus domi ſuae teſte *Cicer.* ad Attic. IV. 9. habuiſſe dicitur, apud *Vrſinum* inter illuſtrium imagines nr. 35. et Schottum, nec non in Wetſteniana Laertii editione, tum in Muſeo Capitolino, tom. I. (ex Fuluio et Bellorii imagin. ill. vir. part. I. nr. 8.) Romae 1741. fol. nr. 8. pag. 12. de Ariſtotelis effigie diſſeritur, et in Muſeo Florentino, tom. II. tab. 42. nr. 8. (vbi tamen *Gorius* pag. 93. putat, Senecae potius referri imaginem) de qua vid. *Io. Fabri* commentar. in Vrſini imagines illuſtrium pag. 20 ſq. *Schottum* in vitis comparatis Ariſtotelis ac Demoſth. p. 152 ſq. ex Vrſino, *Brucker.* in hiſt. crit. phil. I. p. 793. not. z. et VI. p. 239. Vtraque, forſan commentitia, cum primis, vt Schotto p. 153 ſq. videtur, barbata, apud Gronou. tom. II. theſ. antiqq. gr. tab. 90. apud Lambec. de bibl. Vindob. tom. VII. p. 77. (p. 166. edit. Kollarii,) et Graeuium ad Heſiodum pag. 90. edit. primae. — Ariſtotelis faciem Michael Hoſpitalius, (vt Fabric. in not. msta adſcripſit,) viſus referre, vti Beza in epigramm. et Sammarthanus in elogiis p. 119. notarunt. adde Bayle dict. voc. Ariſtote *N.* Ita Lutheri Muretus. Pariter in margine Fabricius iam laudauit *Cornelii Dieterici Kochii* comm. de Ariſtotele in nummo aureo Stagiritarum, in cuius vna facie ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ, in altera pietas, manibus expanſis. Helmſtad. 1703. 4. Kochius illum nummum habuit genuinum et probum; ſed iſtum probabiliter aereum et commentitium ſpuriumque eſſe, oſtendit *Heumann.* in act. phil. tom. III. pag. 70 ſqq. Alium nummum aereum et adulterinum, in quo Ariſtoteles audit *naturae miraculum*, commemorat *Schottus* l. c. pag. 154. — Quanta auctoritate apud Arabas floruerit Ariſtoteles, infra oſtendetur: ſed incredibilem rem narrat *Philippus Cattierus* in exercitatione ſiue oratione III. an abolenda ſtudia, Pariſ. 1647. p. 39. *Sunt et, qui arbitrentur, codicem graecum hodiernum ex arabico fuiſſe reſtitutum, quum ipſum πρωτόγραφον perierit:* quod adnotarat Fabric. qui etiam orae adſcripſerat: „Fallitur *Alexander de Rhodes*, S. I. qui lib. de regno Tunchinenſi p. 43. Confuſium, Sinarum philoſophum, eodem tempore, quo apud Graecos Ariſtotelem, ſcribit vixiſſe. Nam Sinenſium Confuſius ex traditione natus eſt anno ante Chriſtum 551. ducentis fere ante Ariſtotelem annis.“ — Mahometani adhuc valde amant magnique aeſtimant ſcripta ariſtotelica: vt ſupra ad Platonem iam animaduerti. — Sed haec ſufficiant. *Harl.*

SCRIPTA ARISTOTELIS, QVAE EXSTANT ii)

I) LOGICA kk)

I. ΚΑΤΗΓΟΡΙ΄ΑΙ, *Categoriae* ſiue *Praedicamenta;* hunc enim titulum fuiſſe, (non περὶ κατηγοριῶν, vel, vt *Laertius* V. 26. κατηγοριῶν,) teſtatur *Simplicius.* Confer Iſidorum

ii) *Gaſſendus* Exercit. paradox. IV. §. 1. 2. 3. 4. contendit, incertum eſſe, an Ariſtoteles ſit auctor librorum, ſub ipſius nomine exſtantium. Immo §. 13. plane negat, libros, qui in ſcholis tractantur, (quos quidem §. 12. nominat,) ab Ariſtotele ſcriptos eſſe. *Heumann.* Inter *Caelii Secundi Curionis* Epiſtolas ſelectas, Baſil. 1553. 8. eſt pag. 84—90. epiſtola, an libri, qui Ariſtotelis nomine

rum II. 26. Orig. Aphrodiſeus tamen in I. Topic. pag. 35. περὶ τῶν δέκα Κατηγοριῶν. [Iudicium de hoc libro vid. in *Gaſſendi* Exercit. Parad. V. §. 2. VI. §. 1. VII. §. 1. VIII. §. 1. *Heumann.*]

Dubitatum fuit a nonnullis, num Ariſtotelem auctorem agnoſcat hic libellus, praecipue quum et alius exſtaret liber κατηγοριῶν, ab iſto diuerſus, ſub Ariſtotelis nomine, eodem numero ϛίχων, vt Adraſtus apud Simplicium refert, et meminit Ammonius, Boethiusque. *Franciſcus Patricius*, (qui exceptis Mechanicis et libro de dogmatibus Zenonis, Xenophanis et Gorgiae, omnia, quae hodie exſtant, Ariſtoteli ſuppoſita eſſe ſuſpicatur,) libro Categoriarum obiicit, tom. I. diſcuſſ. Peripatet. pag. 21. quod alibi in ſcriptis Ariſtotelicis, vbi Categoriarum mentio fit, non citetur, etiam vbi decem κατηγορίας memorat, vt I. Topic. cap. 7. Addit *Felix Accorombonius*, quod in eo multa reperiantur, quae non conſonant iis, quae in Metaphyſica Ariſtoteles confirmat. *Ludouicus Viues* lib. III. de cauſis corruptarum artium pag. 99. ait, Pythagorici illum, neſcio cuius, vel Megarenſis eſſe ſibi videri. Viuem, ni fallor, ſequutus *Ionſius* pag. 4. *Auctor libri de categoriis*, inquit, *quicunque Platonicorum vel Pythagoricorum is demum fuerit.* Ac verum quidem eſt, [¶] Pythagoricos, et in his *Archytam* libro περὶ παντὸς ſcripſiſſe de decem praedicamentis, ante Ariſtotelem; ſed ideo nolim Ariſtoteli librum hunc abiudicare contra diſerta Ammonii in quinque voces p. 16. b. et aliorum veterum teſtimonia, quae produxit Voſſius de Natura Logicae cap. 10. Maxime notandus locus Ammonii in Categor. pag. 13. Ἐκρίθη δ' ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν, κατηγοριῶν μὲν τοῦτο εἶναι γνήσιον τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἀναλυτικῶν δὲ τέσσαρα. Ἐκρίθη δὲ ἔκ τε τῶν νοημάτων καὶ τῆς φράσεως, καὶ τοῦ αἰεὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πραγματείαις μεμνῆσθαι τούτου τοῦ βιβλίου τὸν φιλόσοφον. Inter hos interpretes ſiue exegetas fuit etiam *Andronicus Rhodius*, qui tamen ſuſpicatus eſt, partem tertiam, quae agit de poſtpraedicamentis, a capite 10. ad finem libri, ab alio eſſe adiectam. Τινὲς μὲν γάρ, inquit Simplicius, ὧν καὶ Ἀνδρόνικός ἐστιν. παρὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ βιβλίου προσκεῖσθαί φασιν ὑπό τινος ταῦτα. Confer *Boethium* praef. libri IV. in Categ. Itaque et *Grotius* ad Matthaei XIV. 4. laudat ſcriptorem τῶν μετὰ τὰς κατηγορίας *inter opera Ariſtotelis*, et ad Hebr. V. vlt. Κατηγοριῶν ſcriptorem, Ariſtotele non nominato. Falſi tamen ſunt, qui cum *Coelio Secundo Curione* libr. II. Epp. p. 350. Andronici paraphraſin, non Ariſtotelis ipſius ſcriptum habere nos opinantur. Scripſere Κατηγορίας et περὶ ἑρμηνείας et ἀναλυτικὴν etiam Ariſtotelis exemplo *Eudemus* et *Phainus* et *Theophraſtus*, Peripatetici, teſte Ammonio, ibid.

In Ariſtotelis Κατηγορίας commentati ſunt e Graecis, qui exſtant [ll] et editi leguntur, *Porphyrius*, *Ammonius*, Hermeae F. *Simplicius*, *Michael Pſellus*, et cuius libri tres quaeſtionum in

ne circumferuntur, ſint Ariſtotelis, nec ne? Cl. *Buhle* p. 104. promiſit, ſe de libris, quos Ariſtoteles ſcripſit, vti de tempore, quo illi compoſiti ſunt, acturum eſſe in commentatione, (quam nondum vidi,) de librorum ſerie et nexu. *Harl.*

kk) Quam diſciplinam ab Ariſtotele et inuentam et perfectam fuiſſe, notat *Aphrodiſeus* in extremo commentario ad Sophiſticos Elenchos. *Fabr.* — conf. *G. I. Voſſium* de natura et conſtitut. logicae cap. 10 ſqq. *I. G. Walchii* parerga academ. p. 521 ſqq. *Brucker.* I. p. 805 ſqq. *Harl.*

ll) Editiones indicaui, vbi de ſingulis egi, ſuo loco. De perditis dictum infra in notitia Peripateticorum. *Fabric.* Sollerter egit de interpretibus librorum Ariſt. gr. et eorum editionibus cl. *Buhle* tom. I. Ariſt. prolegg. *Harl.*

in Categorias latine tantum editi ſunt, *Dexippus*, in quibus reſpondit ad ea, quae aduerſus categorias diſputauit *Plotinus* Ennead. VI. lib. 1. 2. 3. *Iohannis* vero *Philoponi* commentarius Ammonii *ὑπομνήματι* in editis permixtus, ab eo diſtinctus legitur in MSto Codice eximio Bibl. Caeſareae mm), qui etiam vitam Ariſtotelis, Ammonio tributam, ad Philoponum auctorem refert, et praeterea exhibet ſynopſin Κατηγοριῶν a *Photio* concinnatam nn). Eadem Photii Synopſis et Scholia *Ioh. Damaſceni* MSta ſunt in bibl. regis Galliae, teſte Labbeo oo), qui etiam pag. 114. Bibl. nouae MSS. memorat *Georgii Scholarii* prolegomena in quinque Voces, Categorias, et de interpretatione, tum pag. 115. *Sophoniae*, monachi, in Ariſtotelis Categorias, tractationem de Homonymis, Synonymis, Paronymis, Heteronymis, Polyonymis; et pag. 201. *Anonymi* graeci in categorias commentarium. *Dauidis* cuiusdam commentarios graecos in Ariſtotelis praedicamenta et quinque voces Porphyrii, Venetiis in Biblioth. Sanctorum Iohannis et Pauli Mstos indicauit Gesnerus. *Mich. Pſelli ἐξήγησιν* MS. *εἰς τὰς κατηγορίας*, quae incipit: *τῶν πραγμάτων τὰ μὲν κοινωνεῖ* etc. *Allatius* de Pſellis p. 85. [¶] *Dauidis*, philoſophi, comment. in Iſagogen Porphyrii et in Ariſtotelis praedicamenta in cod. Bauar. CLXXII. *Fabric.* — Codices msst. enumerat cl. *Buhle* pag. 157 ſqq. in primis pag. 164 ſqq. commentarios graecos, quibus Ariſtotelis Organon, aut ſinguli libri, eo pertinentes, illuſtrantur, et qui necdum editi, nec ab aliis diligenter ſatis notati ſunt. Hic commentatores, qui in bibliothecis latent, paucis referam. Variorum ſcriptorum *Ariſtotelis eiusque graecorum interpretum* codd. reperiuntur in bibliotheca Coisliniana, et enumerantur a *Montfaucon* in Catalogo biblioth. Coislin. part. I. cap. VI. pag. 218 ſqq. Sic in cod. CLVII. *Organon Ariſtotelis* cum commentariis Magenteni etc. p. 219 ſq. p. 227. cod. CLXX. fol. 164. *Porphyrii* iſagoge cum interpretatione Magenteni, ſol. 174. eiusdem *Magenteni* in decem Categorias. — In cod. Veneto S. Michaelis, teſte *Mitarello* in catal. MSS. pag. 73. *Logica* cum Iſagoge Porphyrii, cod. gr. In codice *Mediceo* plut. LXXII. nr. 5. *Organo* praemiſſa eſt *Porphyrii* introductio vna cum *Dauidis* prolegomenis philoſophiae et commentario in illam ab ore *Heliae*, philoſophi, excepto, (*Fabric.* B. gr. vol. IV. p. 187. *Bandini* catal. bibl. Laurent. tom. III. pag. 29.) *Dauidis* commentar. in *Porphyrii* iſagogen et in *Ariſtotelis*

mm) Tom. VII. pag. 143. vbi Lambec. eſt de eo multus. adde *Iriarte* de codd. Matrit. pag. 137. nr. CLXXXVIII. it. p. 54. vbi varia ſunt Ariſtotelica nr. 46 ſqq. *Harl.*

nn) *Io. Philoponum*, non, *Ammonium*, quamquam ſub eius nomine in quibusdam codd. exhibeatur, commentarii eſſe auctorem, docet *Buhle* pag. 51. tom. I. Opp. Ariſtot. auctoritate cod. Vindobon. praecipue nixus. In tom. VII. Lambecii comment. de bibl. Vindob. pag. 123 ſqq multi libri Ariſtotelis eiusque interpretes copioſe recenſentur. *Harl.*

oo) Idem cod. continet organon Ariſtotelis, *Porphyrii* iſagogen et *Mich. Pſelli* comm. in libr. de interpret. vid. *Buhle* pag. 161. *Expoſitio totius Organi Ariſtotelis*, ſiue omnium eius librorum, ad Logicam pertinentium, n. in Iſagogen Porphyrii de quinque vocibus, et in ipſius Ariſtotelis Categorias, librum de interpretatione, analytica priora et poſteriora, Topica et ſophiſticos elenchos, auctore *Georgio Pachymere*, Protecdico magnae eccleſ. et dicaeophylace aulae CPolitanae, (qui obiit circa a. Chr. 1340.) in cod. msto Vindobon. vid. Lambec. VII. p. 153 ſqq. ibique Kollar. qui in nota pag. 156. alia refert. ib. cod. LXVII. p. 234. copioſe deſcribitur: *Pachymeris* epitome vniuerſae Ariſtotelis philoſophiae, ex quo latina *Bechii* verſio, haud bona et ex II. codd. lacunoſis et corruptis facta, Baſil. 1560. fol. emendari et locupletari poteſt, teſte Sambuco et Lambecio. add. *Buhle* pag. 166. de cod. Medic. II. plut. 86. *Harl.*

telis Categorias nondum editus in cod. Veneto D. Marci (catal. pag. 117.) in cod. Bauar. CLXXII. in Mediceo I. plut. LXXII. et cum aliis in Mediceo (*Bandin.* tom. III. pag. 239.) nimirum in horum vltimo ſunt praeterea *Anonymi* commentar. *in quinque voces Porphyrii*, initio mutilus, tum alius in eumdem librum commentar. cui in margine adſcriptum legitur τȣ̃ Μαγεντήνȣ, (at Buhle p. 165. dubitat, num illud vere a Magenteno ſcriptum ſit.) Eiusdem *Magenteni*, (cuius tamen nomen recentius adſcriptum eſt,) commentar. in *Categorias*, atque *Io. Philoponi* comm. in eumdem librum, diuerſus ab eo, quem in bibl. Vindobon. eſſe teſtatur *Neſſelius* catal. part. IV. pag. 79. *Leonis Magenteni* commentarii in Categorias nondum editi, cum Ariſtotelis Organo etc. in cod. Pariſ. CLVII. — Inter codd. *Nanianos*, (catal. pag. 454.) cod. CCLXVI. nr. 2. eſt δαβὶδ, τȣ̃ φιλοσόφȣ, ἐκ τῆς ἑρμηνείας τῶν πέντε φωνῶν, σχόλια. — et pag. 497. cod. CCXCVI. *Ammonii* ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίȣ τȣ̃ ἑρμείȣ. — In bibl. Eſcorial. ſunt quinque codd. msst. gr. 1) Categoriae. 2) Categoriae cum expoſitione Ammonii, 3) in easdem incerti paraphraſes, 4) tum Dauidis expoſitio, 5) denique *Porphyrii* comment. teſte *Plüer.* in itiner. hiſp. *Ignatii*, philoſophi, Metropolitani Selybriae, *in ſcripta Ariſtotelis logica* commentar. inedit. in cod. Medic. XVI. plut. LXX. In cod. *Veneto D. Marci Categoriarum* et *libri de interpretatione* primum eſt longa quinque vocum Porphyrii expoſitio, auctoris, vt e nota adparet, anonymi, in omnibus Ammonium Hermeae et Ioannem Philoponum ſequuti. Categoriis praefixa ſunt ſcholia ſub nomine *Olympiodori Alexandrini* adhuc inedita — in cod. Mediceo 35. plut. 71. *Categoriae* et *lib. de interpretatione* cum ſcholiis *Ammonii* et *Pſelli.* — et cod. 20. *Categor.* cum *Porphyrii* Iſagoge et *Ammonii* in hanc et in illas commentario. — Inter codd. *Nanianos* gr. (catal. pag. 451.) in cod. CCLIX. nr. 4. eſt *Georgii Scholarii* logica: titul. γεωργίȣ τȣ̃ σχολαρίȣ ἐπιτομὴ τῆς ἀριστοτέλȣς λογικῆς. — In cod. *Mediceo* II. plut. 86. *Georgii Pachymerae, Diaconi Protecdici* et *Dicaeophylacis compendium philoſophiae ex mente Ariſtotelis*, libris conſtans XII. titulis XLVII. capp. CCXXXIIX. — in cod. Bauar. CLXX. (vid. Catal. pag. 65 ſq.) etiam *Georg. Pachymerae* libri XI. de philoſophia: liber I. reſpondet Organo Ariſtotelis, II. libris Phyſicorum; III. libris de coelo; IV. de ortu et interitu; V. de meteoris; VI. libris de partibus animalium; VII. de motu et inceſſu animalium; VIII. de ſenſu et ſenſili; IX. de generatione animalium; X. libris Phyſicorum; XI. Ethicis ad Nicomachum. — graece quoque exſtat in cod. medic. XXII. eiusdem plutei tum in Vindobon. XXXIII. (vid. *Lambec.* tom. VII. pag. 150.) et in cod. Coislin. CLXIV. (vid. Montfauc. catal. bibl. Coislin. part. I. pag. 221.) — *Latinam* eius *verſionem* e duobus aliis codd. ſed lacunoſis et corruptis edidit *Philippus Bechius.* vid. *Bandini* catal. gr. codd. tom. III. pag. 286. 366. — In cod. Bauar. CLX. (catal. pag. 61 ſq.) Prolegomena Ioannis cuiusdam in Porphyrii Iſagogen: in eamdem commentarius *Ammonii: Ammonii* prolegom. in categorias et ſcholia: *Ariſtotelis* libri de *interpretatione* cum ſcholiis. Eiusdem *priora analytica. Aphrodiſienſis* in libros priorum et poſteriorum. Ariſtotelis *topica. Porphyrius* in categorias, cuius tamen vna tantum pagella adeſt. — *Nicephori Blemmydae* commentar. in VI. poſteriora praedicamenta, in cod. Bauar. CLI. (catal. p. 60.) — In bibl. *Guelpherbytana* eſt *Organi* codex bonae notae; de quo Buhle in praef. ad vol. II. pag. XIII ſq. intelligenter diſſeruit. Exſtant quoque in codd. anonymorum plures ſingulorum Organi librorum paraphraſes, et in eos commentarii atque ſcholia. *Harl.*

Perierunt

Perierunt *Andronici Rhodii* et *Themiſtii*, Euphradae, metaphraſis, tum et liber, a Suida laudatus, de ſcopo et inſcriptione Categoriarum. Commentaria *Atreſti* (qui Categorias vocabat *Ante Topica*, teſtante et improbante Porphyrio,) *Alexandri Aphrodiſienſis* et *Alexandri Aegaei*, *Aſpaſii*, [vid. ad ſection. 29. not. *b*.] — *Ariſtonis*, *Eudori*, *Boethii*, *Sidonii*, *Hermini* [pp]), *Lucii*, *Maximi* [qq]), (qui Iamblichi diſcipulus fuit et Alexandrum Aphrod. in plerisque erat ſecutus, teſte Simplicio,) *Nicoſtrati*, Macedonis, et *Paſicratis*, Rhodii, et quae aduerſus Categorias ſcripſerant *Athenodorus* et *Cornutus*, Stoici. *Fabric.* — In eccleſia graeca magni fuit habita, et commentariis illuſtrata philoſophia Ariſtotelis. Sic exſtant *Theodori Metochitae* commentarii in libros philoſophicos Ariſtotelis. vid. Fabricii Bibl. Gr. V. 33. p. 216. item *Olympiodori* comm. in Ariſtot. meteorol. vid. Fabric. libro cit. cap. 36. pag. 352. Sic *Io. Philoponus* fuit clarus in Graecia interpres Ariſtotelis. *Heumann.*

E latinis exſtant *Seuerini Boethii* libri IV. quos conſul ſcripſit, et praef. lib. I. adfirmat, ſe alium praeterea commentarium componere propoſuiſſe de iisdem Categoriis ad doctiores, in quo ad ſcientiam Pythagoricam perfectamque doctrinam introducere illos voluit. Sed numquam lucem vidit alter ille commentarius. Sub *Auguſtini* quoque nomine ad Adeodatum legitur liber de decem Categoriis; ſed quem inter ſpuria tomi primi reiecerunt nuperi editores Benedictini. [In cod. Vaticano apud Montfaucon bibl. bibliothecar. tom. I. pag. 37. ſunt *Categoriae Ariſtotelis e graeco in latinam translatae a S. Auguſtino cum prologo Alcuini ad Carolum Magnum.*] — Auctor forte eſt *Vegetius Praetextatus*. Themiſtii quidem magiſterio vſum ſe teſtatur, quem ſuae aetatis egregium atque eruditum philoſophum vocat cap. 3. et 22. memorat et Augurium cap. 12. et inter doctiſſimos habere ſe ait, qui primus latine dixit praedicamentum *Situs*, quod auctor libri vocat *iacere*. *Io. Scoti Erigenae* commentarii memorantur a Baleo, Hugone et Petro de S. Victore, et mssti codd. ſupereſſe dicuntur in quibusdam bibliothecis.

Auerrois [rr]), Arabis (*Ebn Rhoſd* ſ. *Roſchd*) qui ſaeculo XII. floruit, commentarius in Categorias latine verſus a Iacobo Mantino, Iudaeo, exſtat tomo primo eius operum. *Fabric.* Opera eius, in primis commentarios in libros Ariſtotelicos, arabice ſcripta, recenſet *Caſiri*, (tom. I. bibl. Arabico-hiſpanae pag. 304 ſqq.) et illorum verſiones hebraicas, *Wolf.* in libris infra ad notam rr memoratis, idem *Wolf.* in citata bibl. hebraea, vol. III. p. 12 ſqq. quod ſemel notaſſe ſufficiat: Wolf. quoque animaduertit, in quibus bibliothecis lateant codd. Inſuper cl. *Buhle* p. 169 ſq. indicat verſiones Organi aut ſingulorum eius librorum *hebraicas*, *ſyriacas*, *arabicas* et *armenicas*, quae mstae exſtant. In bibl. *Vffenbach.* (teſte *Maio* in Bibl.

pp) Apud *Boethium* II. in Categor. p. 151. pro Hermia ſuſpicor reponendum nomen *Hermini*. Hic eſt *Herminus*, ad quem Demonax apud Lucianum tom. I. p. 870. ἀληθῶς ἄξιος ἂ δέκα κατηγοριῶν. *Boethii* verſionem laudat *Aretinus* IV. vlt. epiſt.

qq) Illum tamen exſtare in Pariſ. cod. reg. DCCCCLXVI. cum *Gregorii Nazianzeni* ſynopſi, Labbeus apud Buhlium p. 167 ſq. teſtatur. *Harl.*

rr) De *Auerroe* praeter Hendreichium in pandectis Brandenburgicis conſulendus *Nicolaus Antonius* tom. II. bibl. veteris Hiſpanae pag. 240 ſq. [*Herbelot* in bibl. orientale, voc. *Roſchd* p. 719. *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 184 ſq. p. 298 ſq. 446. 450. et 466. *Io. Chriſtph. Wolf.* in bibl. hebr. tom. I. p. 17 ſqq.] Scripta eius ex arabico hebraice, atque inde demum latine verſa eſſe, notat *Rich. Simon* ſupplemento ad Leonem Mutinenſem p. 104. adde *Poſſeuinum* XII. 16 ſq. bibl. qui, quam male verſa ſint et edita, adnotat.

Vffenb. MSS. I. p. 117. 118.) fuit cod. LXXXVI. continens 1) *Auerrois* commentar. in *Porphyrii* Iſagogen, ſ. libellum περὶ πέντε φωνῶν, de quinque praedicabilibus; 2) eiusdem commentat. in Ariſtotelis κατηγορίας, ſ. praedicamenta, ex arabica lingua in hebraeam conuerſa a *Iacobo*, fil. *R. Aba Mori*, fil. *R. Simſon Antoli*, p. m. vti quoque vocatur in cod. CXXV. biblioth. Caeſareae in catal. Neſſel. et a Maio copioſe deſcriptus. *Harl.*

Latine verterunt Categorias e recentioribus *Ianotius Manettus*, *Ioh. Argyropylus*, Byzantinus, *Iac. Ludouicus Strebaeus*, aliique, infra in indice editionum laudandi, vbi et memoraui verſiones, hebraicam, gallicas etc. commentarios item ſelectos virorum doctorum, *Iac. Schegkii* etc. *Pauli Rabi* commentarius in Categorias ſeparatim mihi laudandus eſt, qui lucem vidit Regiomonti, 1704. 8.

II. ΠΕΡῚ ἙΡΜΗΝΕΊΑΣ, *de interpretatione* nominum et verborum, atque adeo enunciationum vi ac ſignificatione liber acroamaticus, grammatica veluti quaedam [ss]) philoſophica, quam quum ſcriberet Ariſtoteles, non in atramento [tt]), ſed in mente calamum tinxiſſe [ꝑ] (τὸν κάλαμον ἀποβρέξαι εἰς νοῦν, Suid. in Ἀριστοτ.) ait *Iſidorus* II. 27. Orig. [uu]) Vt mirum ſit iudicium *Franciſci Sanctii*, qui lib. I. Mineruae cap. 5. librum hunc indignum profecto Ariſtotelis nomine eſſe adfirmat. Obſcuritatem ſ. τὸ ἀσαφὲς τῆς λέξεως notat *Ammonius* comment. in Porphyrii quinque voces pag. 28. et in hunc ipſum περὶ ἑρμηνείας librum p. 92. ait, quosdam ob neglectum in eo ordinem habuiſſe illum pro ſcripto ὑπομνηματικωτέρῳ ſiue commentario potius, memoriae cauſſa in chartam coniecto, quam elaborato volumine. Sed et nonnulla huic libro obiicit *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. tom. I. lib. 3. p. 21. Ac pridem eum Ariſtoteli abiudicauit vndecimus ab Ariſtotele in ſchola peripatetica ſucceſſor, Andronicus Rhodius, (teſte Ammonio et Boethio,) ſed ab hoc diſſentit Alexander Aphrodiſeus, qui inter alia hoc argumento confutauit Andronicum, quod Theophraſtus, vt in aliis ſolet, quum de ſimilibus rebus tractat, in libro de adfirmatione et negatione iisdem aliquibus verbis fuerit vſus, quibus in hoc libro Ariſtoteles vſus eſt, et leuius ea tangit, quae ab illo dicta ante cognouit. Alexandro accedit Ammonius, oſtendens vtique in libris Ariſtotelis de anima τὰ νοήματα, παθήματα τῆς ψυχῆς adpellari, quod Andronicus in memoriam ſibi non reuocans, de alterutro iſtorum operum addubitauit, Boethiusque et tota Peripateticorum ſchola, niſi quod partem quintam, ſiue poſtremam (cap. XIX ſq) a iuniore quodam adiectam ſuſpicati ſunt Porphyrius et Ammonius, pag. 108. Meminit inter Ariſtotelis ſcripta etiam *Laertius* V. 26. *Fabric.* Iudicium de hoc libro vide in *Gaſſendi* exercitt. parad. V. §. 3. VI. §. 2. VII. §. 2. VIII. §. 1. *Heumann.*

Exſtant

ss) Une eſpece de Grammaire raiſonnée. *Rapini* reflex. ſur la Logique pag. 735. *Fabric.* — *Heumannus* in Poecile, tomi II. lib. I. p. 6. primum contra Piccartum in Iſagoge in lectionem Ariſtotelis cap. 14. §. 33. pag. 135 ſqq. cum Durrio contendit, librum hunc γνήσιον eſſe Ariſtotelis foetum; tum docet, male verti titulum libri περὶ ἑρμηνείας ab interpretibus *de interpretatione;* ſed oportere hanc latinam libri ariſtotelici eſſe inſcriptionem *de eloquutione logica;* quia et ἑρμηνεία etiam ſignificet *eloquutionem*, et ipſe Ariſtoteles in hoc libro, capite quarto §. 6. diſerte ſcribat, ſe h. l. non agere de eloquutione oratoria aut poetica; ſupereſſe igitur, concludit Heumannus, vim et ſenſum *eloquutionis logicae. Harl.*

tt) Sic Baſilium, ait Nazianzenus, non atramento, ſed in Spiritu S. calamum, quum ſcriberet, tinxiſſe.

uu) Ex Iſidoro *Sarisberienſis* III. 4. Metal. *Alcuin.* Epiſt. 62. p. 1578. Opp. Iudice ſcriptore barbaro vitae Ariſtotelis verſibus Leoninis, *qui licet obſcurus, mentem ſolidat quaſi murus.*

Exſtant in hunc librum e graecis editi *Ammonius* vv), et huius veſtigiis inſiſtens *Magentenus*, metropolita Mitylenaeus ww), tum *Mich. Pſellus*, cuius paraphraſis graece et latine lucem vidit. Alias eius ineditas ἐξηγήσεις in eumdem librum memorat *Allatius* de Pſellis pag. 86. [etiam in cod. Veneto D. Marci. vid. Buhle pag. 157 ſq. adde pag. 164 ſqq.] *Ioh. Philoponi*, (cuius etiam Pſellus meminit,) ſcholia, manu exarata, habentur in Bibl. Vindobonenſi, quemadmodum in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi commentarius *Photii*, teſte Colomeſio de Photii ſcriptis [cod. de interpretat. cum comment. Hermiae, et alius in bibl. Eſcorial.] itemque *Georgii Scholarii*, vt notauit *Labbeus* Bibl. MSS. pag. 316. qui et *Iohannis Itali* commentarium MS. in librum de interpretatione memorat pag. 113. [eſt cod. Pariſ. reg. MCCMXLIII. adde notata ad nr. I. de codd. — *Ariſt.* περὶ ἑρμ. cum *Mathuſalae*, monachi, adnott. marginalibus et interlin. in cod. Vindob. Lambec. VII. p. 228, 6.]

Perierunt commentaria *Aſpaſii*, *Alexandri* Aphrodiſienſis, *Galeni*, *Hermini*, *Porphyrii*, quem excellentiſſimum expoſitorum Boethius vocat, ſeque ſequutum prae ceteris teſtatur; *Syriani Philoxeni*, et *Procli* aliorumque: multos enim interpretes nactum eſſe hunc librum, teſtatur Ammonius. [Etiam *Euphrades Themiſtius* laudatur in cod. CLVII. *Coislin.* apud Montfaucon bibl. Coislin. pag. 219. itemque ibid. ἐκ τοῦ ΣΙΜΠΛΙΚΙΟΥ αἱ εἰς τὰς κατηγορίας προσθῆκαι.]

E latinis veteribus huc ſpectat *Apuleii* liber, qui a Coluio editus eſt ſub titulo περὶ ἑρμηνείας ſiue de Syllogiſmo Categorico, in quibusdam editionibus inſcribitur: *De Philoſophia rationali.* Inter *Seuerini Boethii* Opera duplices commentarii in hoc Ariſtotelis ſcriptum exſtant. Minores ſiue primae editionis libris II, et maiores ſiue ſecundae editionis libris VI. quibus biennium fere commentando ſe inſumſiſſe teſtatur praefat. libri vlt. Addi quoque debet eiusdem *Boethii* introductio ad libros Categoricos, tamquam breuiarium, quod promiſit praef. libri IV. et commentariis ſubiicitur. *Io. Sariſberienſis* in Metalogico *periermiarum librum* vocat tum aliis locis, tum III. 6. *Sicut autem elementaris eſt praedicamentorum*, periermiarum *vero ſyllabicus*, *ita et topicorum liber quodammodo dictionalis eſt. Licet enim in* periermiiis *agatur de ſimplici enuntiatione.* etc.

Ex arabibus *Auerroes.* [vid. ad ſegm. antecedens.]

E recentioribus praeter *Thomam Aquinatem*, *Iacobus Schegkius*, *Auguſtinus Niphus*, *Alfonſus Baroccius*, Venetiis, 1569. fol. aliique, de quibus infra. [✝]

vv) Qui e Procli ſcholis ſe profeciſſe teſtatur. Ammonius vero, Magentenus et Pſellus, diuidunt in Τμήματα quinque I. cap. 1 — 6. II. cap. 7 — 11. III. cap. 12 — 15. IV. cap. 16 — 18. V. cap. 19. 20. *Fabric.* conf. omnino *Lambecii* comm. de bibl. Caeſarea Vindob. VII. cod. XXIX. nr. 2. pag. 146 ſqq. vbi is obſeruat, illum comment. Ammonii editum quidem eſſe gr. ab Aldo Manutio Venet. 1503. fol. et a Io. Bernardo Feliciano, Venet. typis Nicolinianis, 1545. 8. atque latine a Bartholom. Syluanio Salonenſi, Venet. apud Io. Gryphium, 1549. 8. ſed omnes illas editiones beneficio cod. msti Caeſarei poſſe valde emendari. Ex Veneto fratrum Nicolinorum exemplari, ſed eo ad amuſſim msti Bodleiani recuſo, et mendis, quae latebant, liberato, auctarii loco ſubiectus eſt libro *Alexandri Aphrodiſienſis de fato et de eo, quod noſtrae poteſtati ſubiectum*, cum ſingulari epigraphe p. 179 ſqq. *Ammonii Hermiae* in libri Ariſtotelis de interpretatione, ſectionem ſecundam *commentarius*, gr. et lat. Londini. 1658. 8. *Harl.*

ww) In bibl. Coislin. Montfauc. p. 227. *Ammonii* comm. et *Magenteni* expoſit. in bibl. Vindobon. vid. Lambec. tom. VII. p. 143. *Harl.*

Latina *Ioh. Argyropuli*, iunioris, vt notat Geſnerus, [conf. Humphr. Hodius de Gr. illuſtribus L. Gr. inſtauratoribus, pag. 205.] verſio in antiquis latinis Ariſtotelis editionibus occurrit: *Romuli Laurenzoni*, Florentini, libri IV. de eloquutione, in Ariſtot. Is 1544. obiit.

III. ἈΝΑΛΥΤΙΚΩ͂Ν προτέρων βιβλία β', ὑστέρων βιβλία β'. *Analyticorum priorum libri duo*, *Analyticorum poſteriorum libri totidem*, Acroamatici. Analytica citantur cap. 12. περὶ ἑρμηνείας. *Galenus* de libris propriis tom. IV. pag. 367. innuit veram et antiquam inſcriptionem Analyticorum priorum fuiſſe περὶ συλλογισμοῦ, quod confirmat et Boethius 2. de interpret. edit. primae pag. 253. *Scripſit autem duos reſolutorios libros de Syllogismo.* Poſteriorum Analyticorum antiquum titulum idem *Galenus* indicat fuiſſe περὶ ἀποδείξεως, *de demonſtratione*. Ἐπιγράφουσι δ' αὐτὰ σχεδὸν ἅπαντες οἱ νῦν Ἀναλυτικῶν προτέρων, ὥσπερ καὶ δευτέρων. Τὰ δὲ περὶ ἀποδείξεως αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τῶν μὲν προτέρων ὡς περὶ συλλογισμοῦ γεγραμμένων μέμνηται, τῶν δὲ δευτέρων ὡς περὶ ἀποδείξεως. *Suidas* in Ἐπιστήμη citat Ariſtotelem ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ. Analytica quidem, quorum meminit *Ariſtoteles* VI. 3. ad Nicomachum, diuerſa fuiſſe ab iis, quae hodie habemus, contendit *Samuel Petitus* II. 2. Obſeruatt. pag. 175 ſq. Et *Laertius* V. 23. memorat priorum Analyticorum libros octo: (vel nouem, vt Patricius, vel decem denique, vt H. Stephanus in codice ſuo reperit,) et Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων libros duos. Quid? quod *Ammonius* in Categorias pag. 13. teſtatur, Ptolemaei Philadelphi tempore repertos in bibliotheca Alexandrina quadraginta libros Analyticorum. Ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσσαράκοντα βίβλους — ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν, τέσσαρα εἶναι γνήσια τοῦ Ἀριστοτέλους. *Philoponus* in 1. Analyt. pag. 4. φασὶ γὰρ ὡς τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριστοτέλους, καὶ πρὸς τοῦτο οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν. Rationem tituli Ἀναλυτικῶν reddit idem Philoponus dicto loco, et *Voſſius* de natura Logicae cap. 12. [xx]) Videndus et *Ioſephus Blancanus*, Ieſu ſocius, in locorum Ariſtotelis, quae ad matheſin pertinent, expoſitione, quam cum diſſertatione de Mathematum natura et Chronologia clarorum Mathematicorum vulgauit Bononiae ann. 1615. 4. [yy]) Non inſcite de his libris, Ariſtotelem laudans, *Iacobus du Portus* p. 223. poematum.

Quando ergo in Logica primas tulit atque ſecundas,
Rite priora ille et poſteriora dedit.

Nec immerito Voſſius reprehendit Proclum, qui ſcholis ad Platonis Cratylum Ariſtoteli vitio vertit rem inprimis dignam laude, quod analytice eius nimis ſit perſpicua et a quouis, non plane hebete ac ſtupido, poſſit intelligi. Contra Petrus Ramus, acutus ſane et diſertus, [☞] ſed nimis acerbus Ariſtotelis inſectator, libro ſeptimo ſcholarum dialecticarum, in Analyticis hiſce adſiduam obſcuritatem queritur et reprehendit. Alia in eis carpit *Marius Nizolius* IV. 2 ſq. Antibarbari philoſophici.

Exſtant

xx) Conf. cl. *Buhle* in notis ad Analyt. vol. II. Opp. pag. 84 ſqq. *Harl.*

yy) Iudicium de hoc opere vide in Gaſſendi Exercitt. paradox. V. §. 4. VI. §. 3. VII. §. 3. VIII. §. 2. *Heumann.*

Exſtant e graecis commentatoribus editi quidem in primum *priorum* Analyticorum, *Alexander Aphrodiſienſis* zz): (qui vero in librum ſecundum circumfertur MS. aaa) non eſt Alexandri, iudice *Andrea Schotto* in vita Ariſtotelis pag. 155.) in vtrumque *Leo* bbb) *Magentenus* (ex *Ammonio*,) et quem Leo fere ſequitur *Ioh. Philoponus* ccc), vt *Anonymi* ddd) de Syllogiſmis, et *Nili*, qui latine tantum exſtat, de ratiocinationibus libellum praeteream.

In *poſteriorum* Analyticorum libros vtrosque *Themiſtius* eee) et *Ioh. Philoponus*, [vid. *Lambec.* VII. pag. 149.] in librum ſecundum *Euſtratius*, *Anonymus*, et, qui latine tantum editus eſt, *Mich. Pſellus*. *Nicomedis*, (an Pergameni rhetoris, de quo Philoſtratus pag. 587.) ſcholia in priora Analytica fuiſſe in bibliotheca Strozzea, teſtatur Friſius in Gesneri ſupplemento fff). *Theodori Prodromi* ggg) in poſteriora, Romae in Vaticana exſtare iam notauit Conradus Gesnerus. [adde Buhle pag. 158. *Montfaucon.* bibl. bibliothecar. tom. I. pag. 10.] *Iohannem Tzetzen* in Analytica priora memorat Index Interpretum, Ariſtotelis operibus ſubiectus, in edit. Du Valliana.

Georgii

zz) Cod. Vindob. apud Lambec. VII. p. 127, 4. *Pſelli* paraphraſis libri primi Analyticorum priorum mſt. in cod. Medic. vid. Bandini catal. bibl. Laurent. III. p. 239. et Buhle p. 165. *Harl.*

aaa) Qui cod. Bau. CLX. habet in vtrumque librum. *Harl.*

bbb) *Magentinus* adpellatur in commentario in Ariſtotelis analytica priora, cum *Io. Philopono* graece edito a *Victore Trincauello*, Venet. typis Bartholom. Zanetti. 1536. fol. v. *Lambec.* de bibl. Caeſ. VII. p. 147. *Harl.*

ccc) Cuius comm. in libros II. priorum analyticorum cum textu Ariſtotelis eſt in cod. Mediceo XX. plutei LXX. vid. *Buhle* pag. 160. Ariſt. lib. I. Analyt. prior. cum Philoponi comm. et Philoponi comm. in Anal. prior. libr. II. in cod. Vindobon. XXX. Lambec. VII. p. 148. et 149. ibid. p. 128 ſq. in cod. Coiſlin. *Montfaucon.* p. 220. *Harl.*

ddd) Hic libellus de Syllogiſmis ſeparatim editus eſt graece et latine cum notis et diſputationibus *Mich. Wolffii*, profeſſoris Ienenſis. Ienae 1621. 8. Graece ſubiicitur Philoponi in priora Analytica Commentariis. *Fabric.* *Alexander Iuſtinianus*, genere Venetus, natu Chius, *Io. Philoponi* comm. in *Ariſtotelis* duo priores analyticos libros latine edidit, emendato mille locis exemplari graeco, mſti codicis ope, Venet. 1560. vid. *Humphred. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus, Londini 1742. 8. p. 325. *Harl.*

eee) In cod. Taurinenſi, Veneto D. Marc. Vindob. *Lambec.* VII. p. 150, 7. et 151, 2. *Harl.*

fff) *Nicomedis* ſcholia exſtare quoque in cod. regio DCCCCLXVI. notat Labbeus, teſte Buhlio p. 167 ſq. In cod. Coisliniano CCCXXIII. (*Montfauc.* catal. illius bibl. part. II. p. 444.) ſunt ſcholia in *analytica priora*, quae dicuntur eſſe τȢ ὑπάτȢ τῶν φιλοσόφων. Hoc loco non *Ioannem Italum*, Michaelis Pſelli diſcipulum, ſed, quia nomen *ſummi philoſophi* pluribus Ariſtotelis interpretibus commune ſit, haud dubie *Ioannem Pediaſimum*, qui diu poſt Io. Italum floruit ſaeculo XIV, intelligendum eſſe, opinatur cl. Buhle p. 167. *Io.* vero *Itali* libri *de interpretatione* ſuccinctam expoſitionem et libellos *de ſyllogiſmorum figuris*, et *de eo*, *quod eſt in noſtra poteſtate ſecundum Ariſtotelem* e codice Naudaeano XVI. citauit *Labbeus* bibl. nou. MSS. p. 113. — In codicibus IV. Eſcorial. (teſte *Pliiero* in itinerario hiſp. p. 158.) Priorum analyticorum lib. I. cum commentario Alex. Aphrodiſaei, 2) priora et poſteriora analytica cum expoſitione Philoponi, 3) prior. lib. I. ſine commentario, 4) priora et poſter. analytica. In cod. Mediceo X. plut. LXX. eſt commentarius anonymi ineditus in libr. I. Analyt. prior. tum ſcholia anonymi in lib. I. Analyt. poſter. et in cod. XV. eiusdem plutei anonymi expoſitio libri II. Analyt. poſter. — Scholia anonymi ad Analyt. poſter. in cod. XXXI. Vindob. apud *Lambec.* VII. p. 150 ſq. et ad analyt. priorum librum II. in cod. XXX. Vindob. apud *Lambec.* l. c. pag. 149, 5. *Harl.*

ggg) Et *Leonis Magenteni*, cuius comm. in priora et poſteriora Analyt. mſt. in bibl. Coiſlin. cum textu Organi. vid. Buhle pag. 162. *Harl.*

Georgii Scholarii ἐξήγησιν MS. in Ariſtotelis Analytica laudat *Leo Allatius* de Georgiis p. 406. quem de *Georgii Pachymeris* paraphraſi et expoſitione in pleroſque Ariſtotelis libros vide pag. 366 ſq. Perierunt *Theophraſti* Analyticorum libri, et Ἀναλυτικῶν compendium, et περὶ συλλογισμῶν λύσεως, *Eudemi* et *Porphyrii* ſcripta, quibus vſum ſe libro II. de ſyllogismo categorico teſtatur Boethius. *Galeni* libri VIII. in Analytica priora, et XI. in poſteriora, *Themiſtius* in priora [hhh]), *Apollinaris* in primum poſteriorum MS. dicitur exſtitiſſe Venetiis, *Theodorus Prodromus* Romae, *Georgii Gemiſti* paraphraſis apud Hurtadum Mendozam.

Interciderunt ſcripta *Albini*, latini ſcriptoris, et *Vegetii Praetextati*, qui, Themiſtium fere ſecutus, Analytica latinis auribus expoſuerat teſte Boethio.

E latinis exſtat idem *Boethius*, qui quatuor Analyticorum libros latine vertit, et priores duos libris duobus de ſyllogismo categorico illuſtrauit, in quorum calce promittit Analytica ſua, quae lucem non viderunt. Subiecit et idem Boethius libros binos de Syllogismo Hypothetico ad Symmachum, librum item de diuiſione, et alium de definitione. [¶]

Auerrois commentarium, Arabis ſcriptoris, in Analytica priora habemus e latina verſione *Iohannis Franciſci Buranae.* [De verſionibus ſyriacis et arabicis vid. *Caſiri* tom. I. pag. 305.]

E recentioribus vtraque Analytica interpretatus eſt praeter *Iac. Ludouicum Strebaeum, A. M. Torquatus* Colon. 1545. 8. *Iacobus Schegkius* Tubing. 1570. fol. priora *Auguſtinus Niphus*, *Ioh. Baptiſta Monlorius*, Francof. 1593. 4. poſteriora *Iacobus Zabarella* [iii]), *Paulus Crellius* aliique, de quibus poſtea. In poſteriora Analyt. et Topicorum libros comment. *Caſp. Cardilli Villalpandei*, Compluti. 1558. 4. *Argyropuli* verſio exſtat in antiquis editionibus latinis. Vertit et priora *Simon Simonius* Lipſ. 1573. 4.

IV. ΤΟΠΙΚΩ͂Ν βιβλία ή. *De locis*, vnde argumenta probabilia petuntur, *libri VIII.* Exoterici. Citantur ab *Ariſtotele* ipſo lib. I. prior. Analyticor. cap. 1. καθάπερ ἐν τοῖς τοπικοῖς εἴρηται, cap. 15. περὶ ἑρμην. et lib. I. Rhetor. cap. 2. φανερὸν ἐκ τῶν τοπικῶν, licet *Patricius* tom. I. lib. III. diſcuſſ. Peripatet. pag. 22. neget, in libris, quos habemus, reperiri ea, quae ibi citantur, quod tamen accuratius inſpicienti falſum videbitur. Obiicit ibidem, quod *Cicero* in Topicis ait, Trebatium obſcuritate ab Ariſtotelis Topicis reiectum eſſe, cum Simplicius contra teſtetur, σαφέστατα, ſiue clariſſime Ariſtotelem tradere Meteora et Topica.

hhh) De *Themiſtii* paraphraſi in Ariſtotelis poſteriora et phyſica, in libros item de anima, memoria et reminiſcentia, ſomno et vigilia, in ſomnis et diuinatione per ſomnum, interprete *Hermolao Barbaro*, vid. infra in vol. VIII. p. 28 ſqq. et *Apoſtol. Zenum* in Diſſertazioni Voſſiane, tom. II. p. 377 ſqq. Editionibus paraphraſeos Themiſtii in Analytica poſteriora, a Buhlio tom. I. Opp. Ariſt. p. 313. excitatis, adde edit. *Them.* commentar. in poſter. Ariſtot. Venet. apud Anton. Iuntam, 1520. fol. *Harl.*

iii) *Zabarella*, (natus Patauii 1533. defunctus ibid. 1589.) edidit veterem II. analyticorum verſionem latinam, cum graeco textu comparatam atque emendatam cum commentario in duo libros, primum 1582. poſtea rec. in Zabarellae Operibus, cura Iul. Facii apud Io. Mareſchallum, Lugdunenſem, 1587. fol. tom. IV. conf. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. IV. part. I. p. 200 ſqq. et *Baumgarten* Nachrichten von einer halliſchen Bibliothek. tom. I. pag. 216 ſqq. *Harl.*

Topica. Sed Trebatio ob plures rationes obſcurum eſſe potuit, quod Simplicio reſpectu aliorum obſcuriorum fuit admodum perſpicuum. Liberius quoque, vt ſolet, verſatus eſt in interpretandis Ariſtotelis Topicis Cicero, perinde vti e graecis *Themiſtius*, vt operam mihi videatur luſiſſe *Antonius Quaerengus*, qui (teſte Allatio in apibus vrbanis pag. 45.) probare ſingulari libro conatus eſt, Topicorum libros, qui exſtant, non eos videri, e quibus Cicero ac Themiſtius ſuum locorum enumerationem deſumſerunt. [Iudicium de hoc opere vid. in *Gaſſendi* Exercitatt. parad. V. §. 5. VI. §. 4. VII. §. 4. VIII. §. 2. *Heumann.*] Reprehenduntur Ariſtotelis Topica a *Mario Nizolio* IV. 1. Antibarbari. *Samuel Petitus*, Vir certe doctus, ſed in coniecturis ſuis ſaepe praeſidentior atque inde infelicior, II. 2. obſeruationum p. 172 ſq. contendit, libros noſtros Topicos a Laertio memoratos eſſe ſub aliis titulis, hac ratione:

Τὰ πρὸ τῶν Τόπων Topicorum quae exſtant liber . . . . . 1.
Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν ζ′ ab accidente, a genere, a proprio etc. 2. 3. 4. 5.
Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους α′, β′ . . . . . 6. 7.
Ἐρωτήσεως kkk) *καὶ ἀποκρίσεως α′* . . . . . 8.

Exſtant e graecis comment. *Alexandri Aphrodiſei;* [cod. mst. ſcriptus 1486. inter codd. Nanianos, teſte catalog. pag. 447.] lll) periit *Themiſtii* commentarius e quo nonnulla ſeruauit Auerroes. *Iohannis* vero *Itali*, qui *Mich. Pſelli* diſcipulus fuit, in librum II. III. et IV. manu exaratus occurrit in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi, vt notatum Lambecio, quem vide lib. IV. p. 322 ſq. et lib. VII. pag. 257. [Integer *Itali* comment. in omnes Topicorum libros in bibl. Vatic. *Montfauc.* bibl. bibliothecar. tom. I. p. 10.]

E latinis, *Ciceronis* Topica huc ſpectant, quae libris ſeptem expoſuit *Boethius*. Exſtat et eiusdem Boethii latina Topicorum Ariſtotelis interpretatio, qui et commentariorum ſuorum, (ſed quae lucem non [?] viderunt,) meminit in extremo libri quarti de differentiis Topicis. Idem libro II. pag. 871 ſq. Themiſtii locorum partitionem confert cum Ciceroniana. Libros quatuor Boethii de differentiis Topicis recenſuit ad vetuſtas membranas Iohannes Voegelinus, et ad tres priores metaphraſin graecam ſiue ſcholia graeca Anonymi adiecit, Auguſtae Vindel. 1608. 8.

Ex Arabibus *Averroes*, e latina verſione *Abrahami de Balmes et Iacobi Martini.* [ex verſione hebraica *Theodori Thodroſſi.* vid. *Labbei* bibl. nouam MSS. p. 306. nr. 2270. Wolf. bibl. Hebr. vol. I. pag. 18. *Logica* et *Topica* Ariſtot. hebraice tranſtulit a. C. 1314. *Clemens*, fil. Clementis, filii Meir, vid. *Wolf.* l. m. vol. IV. p. 963. De verſſ. arab. et ſyriacis, *Caſir.* bibl. arab. Hiſpana I. p. 305.]

E recentioribus *Antonii Demochari* ſiue *Democharis*, Theologi Sorbonici, Hypomnema. Pariſ. apud Simonem Colineum 1534. fol. 1535. 4. Eiusdem Democharis latina verſio Topicorum exſtat in editione latina Ariſtotelis. Baſil. 1542. fol. — *Ioſephi Saenz de Aguirre* in Logicam

kkk) *Alexander Aphrodiſeus* ad lib. VIII. Topic. p. 249. *διὰ τοῦτο καὶ ἀξιοῦσί τινες ἐπιγράφειν τὸ βιβλίον τοῦτο περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, ἄλλοι δὲ περὶ τάξεως καὶ ἀποκρίσεως.*

lll) *Anonymi* commentar. *in Topica* nondum editus cum gr. Organo Ariſtot. in cod. Coislin. CLVII. et in alio cod. Coisl. CLXX. *Topica* cum ſcholiis *Magenteni*. Montfauc. bibl. Coislin. part. I. p. 227. *Buhle* p. 162. *Harl.*

Logicam et Metaphyſ. etc. Salmant. 1675. fol. *Iac. Schegkii* Commentarius Lugd. 1584. 8. *Io. Eberhardi Buſmanni* dialectica Regiomontana.

V. ΠΕΡῚ ΣΟΦΙΣΤΙΚΩ͂Ν ἘΛΕΊΓΧΩΝ *βιβλία β'.* *De Sophiſticis Elenchis* ſiue argumentationibus *libri II.* [mmmm]) exoterici. Libris Topicis ab ipſo, vt videtur, Ariſtotele ſubiecti, vt *Samuel Petitus* lib. II. cap. 2. Obſeruat. pag. 173. colligit ex capite vltimo libri poſterioris Elenchor. A Laertio non memorantur, vnde *Patricius* pag. 23. alia inſuper cauſatus, Ariſtoteli eos abiudicat. Reprehenduntur a *Nizolio* IV. 4. Antibarbari philoſophici. *Fabric.* Iudicium de hoc opere vid. in *Gaſſendi* Exercit. paradox. VI. §. 4. VII. §. 4. VIII. §. 2. *Heumann.*

E Graecis commentaria exſtant edita quidem *Alexandri Aphrodiſei*, quem Pſeud-Alexandrum vocat Andreas Schottus, et inedita *Iohannis Philoponi*, quae fuerunt etiam apud Thomam Reineſium. Sed et *Mich. Pſelli* prolegomena in Sophiſticos Elenchos, quae Mſta ſunt in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, *Allatius* memorat pag. 86. libri de Pſellis, teſtatus ea in alio codice tribui *Michaeli Epheſio*, quem a Pſello diuerſum eſſe contendit pag. 40 ſq. [etiam in cod. Medic. vid. *Bandin.* catal. tom. III. pag. 10.] Anonymi paraphraſis graeca mſta in bibl. Bauar. pag. 8. — Elenchi ſophiſtici cum ſcholiis *Magenteni* in bibl. Seguieriana, vid. Catal. mſſt. graec. pag. 23. et *Montfaucon.* cat. codd. bibl. Coiſlin. pag. 225. cod. CLXVII. et p. 219. fin. cod. CLVII. — [In bibl. Scorial. teſte *Plüer.* Itinerar. Hiſp. pag. 159. ſunt codd. 1) reprehenſiones Sophiſtarum. 2) eaedem cum expoſit. *Epheſii.* 3) eaedem cum adnott. *Aphrodiſaei.*] In Bibliotheca Hurtadi Mendozae fuerunt *Mich. Epheſii* et *Stephani*, philoſophi, in Elenchos commentarii.

Scripſit et *Galenus* librum *περὶ τῶν παρὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων*, qui occurrit tom. II. edit. Charterii pag. 73.

Latine vertit libros Ariſtotelis de Sophiſticis Elenchis *Boethius*, cuius interpretatio inter eius ſcripta, ſaepius edita, legitur.

Arabis *Auerrois* commentarium latine vertit *Abraham de Balmes*, tom. I. Opp.

E recentioribus illuſtrarunt *Auguſtinus Niphus*, qui *Hermini* nonnulla, veteris commentatoris, Boethio laudati, legiſſe ſe teſtatur: tum *Ioach. Perionius*, *Ioh. Habichorſtius* Colon. 1556. 8. aliique mox memorandi. Tranſtulit et *Nic. Fauentinus*, et *Simon Grynaeus*, cuius verſio exſtat in latina Ariſtotelis edit. Baſil. 1542. fol. [Ariſtotelis librorum philoſophicorum noua translatio *Io. Argyropoli.* Lipſiae 1503. fol.] Analyſis *Griffingii Powellii* prodiit Oxon. 1664. 8.

Alpharabii commentarium Arabice MS. in Logicam Ariſtotelis memorat Labbeus Bibl. nou. MSS. pag. 255. [P] Ariſtotelis paruum logicum libellum, hebraice, Riuae Tridenti editum, commemorat *Io. Chriſtph. Wolf.* in acceſſionibus ad notitiam Karaeorum pag. 43.

ORGA-

mmmm) In indice Ptolemaei apud *Caſirium* in bibl. arabico hiſpan. I. p. 307. *liber vnus* citatur. In bibl. *Bernenſi* eſt teſte *Sinnero* in catal. pag. 283. cod. graecus *de Elenchis. Harl.*

O R G A N V M.

Scripta Logica Ariſtotelis, hactenus recenſita, iunctim excudi ſolent, (praefixa *Porphyrii* Iſagoge in Categorias, de qua infra lib. IV. in Porphyrio dixi.) ſub titulo ORGANI [nnn]), quia notum eſt, dialecticam a Philoſopho adpellatam eſſe ὄργανον ὀργάνων, *inſtrumentum inſtrumentorum:* et in academiis quibusdam, vt in patria mea Lipſienſi, qui rationalem diſciplinam profitentur, Profeſſores Organi adpellari ſolent. Hoc quidem opere Ariſtotelem omnium mortalium ingenium longe ſuperaſſe, ſcribit *Caſaubon.* ad Perſium pag. 115. [Superbo hoc iudicio num philoſophi noſtri ſubſcribant, dubito. Iuſtam tamen laudem Ariſtoteli, cum antiquioribus comparato, tribuit *Themiſtius* orat. XXVI. pag. 329 ſq. edit. Harduini. *Harl.*] *Io. Neldelii* inſtitutio de vſu organi Ariſtotelici in diſciplinis omnibus Francof. 1607. et Helmſtad. 1666. 4. praefixa Hermanni Conringii epiſtola.

Latine prodiit cum commentariis Themiſtii, Ammonii, et Boethii Pariſ. 1511. fol. [reliqua vide infra in indice editionum.]

Liber Categoriarum, de interpretatione, Analytica et Topica, *Hebraice* ex *Arabico* verſa, exſtant MSS. in bibl. Vaticana, teſte *Bartoloccio* Bibl. Rabbinicae tom. I. pag. 480. Ex Arabibus R. Moſe ben Maimon et Ebn Netzer Elpharati, qui ebraice exſtant in bibl. Caeſarea, cui adde, quod *Labbeus* Bibl. noua MSS. pag. 202. teſtatur, in bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Logica Ariſtotelis per *Abuchamed*, ebraice, et deſiiſſe in tractatu de locis Topicis, ſimiliter gloſſam *R. Moyſis* filii Ioſuae, filii Mar Dauid, quae deſiit in tractatu de demonſtratione. *Syriace* vertit Ariſtot. dialecticam Iacobus Edeſſenus, clarus circa a. C. 650. vid. *Aſſemanni* bibl. oriental. pag. 475. 493. *Fabric.* [ſupra, vbi de codd. Opp. et Organi ipſius egi, quaedam iam notaui.]

Commentarios recentium ſcriptorum in Organon, et Logicae peripateticae ſcriptores enumerare difficile fuerit et plenum taedii, vt ſi quis telas aranearum percenſere adgrediatur. Solent etiam in editionibus [*] quibusdam Ariſtotelis, Du Valliana praecipue et in *Poſſeuini* Bibl. ſelecta XII. 4 ſq. *Pauli Bolduani* Bibl. Philoſophica pag. 440 ſq. ſatis prolixi catalogi, vtinam perinde diſtincti et accurati, exhiberi eorum, qui in libros Ariſtotelis ſcripſerunt. In praeſenti itaque ſuffecerit laudaſſe Organi Ariſtotelici illuſtratores praecipuos, Iacobum Fabrum, Franciſcum Toletum, Collegium Conimbricenſe, Iacobum Schegkium, Ludou. Lucium, (cum cuius commentario analytico et paraphraſtico tabulisque ſynopticis prodiit gr. et lat. Baſileae 1619. 4.) Iacobum Carpentarium (Pariſ. 1564. 4.) Petrum Ramum (cuius libri XX. Animaduerſionum in Organum Ariſtotelis emendatiores prodierunt Francofurti apud Andream Wechelum 1581. 8.) Auguſtinum Niphum, Antonium Bernhardum Mirandulanum, Zachariam Vrſinum, (Iacobum Zabarellam, de quo vid. *Baumgart.* Nachrichten von einer

 Halliſchen

nnn) Iudicium de organo Ariſtotelis vid. in *Gaſſendi* exercitatt. parad. V. §. 1. *Heumann.* Editiones, verſiones etc. infra ſimul indicabo. In cod. gr. MS. bibl. Bodlei. Baroc. LXXXVII. ſunt *Porphyrii* Iſagoge cum ſcholiis marginal. et *Ariſtotelis* Organon cum ſcholiis cum effigie Argyropoli, quem auctorem ſcholiorum in vtrumque librum fuiſſe, contendit *Humphred. Hodius* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus etc. p. 195. eumque multos Ariſtotelis libros interpretatum eſſe, idem *Hodius* pag. 202 ſqq. ſignificat. *Harl.*

Halliſchen Bibliothek. tom. I. p. 216 ſqq.) et, qui Ariſtotelem aduerſus Ramum defenſitarunt Iohannem Caſum et Balthaſarem Keckermannum.

Epitome Organi Ariſtotelici graece et latine exſtat auctore *Georgio Pachymere*, diacono, cum verſione Phil. Bechii, Cantabrigiae 1666. 8. itemque altera *Nicephori Blemmydae*, cum verſione Ioh. Voegelini, Auguſtae Vindelicor. 1605. 8. et tertia *Mich. Pſelli* libris V. cum verſione Eliae Ehingeri Witteb. 1597. 8. quarta *Ioh. Damaſceni*, inter eius opera ſaepius excuſa ex verſione incerti: quinta *Gregorii Aneponymi* cum verſione Ioh. Voegelini, Auguſtae Vindel. 1600. 8. et ſexta denique *Gerardi Mathiſii* Colon. 1569. 8.

E Latinis huc ſpectant *Marciani Capellae* Liber IV. *Caſſiodori* de diſciplinis caput III. *Iſidorus* II. 22 ſq. Orig. *Iohannis Sarisberienſis* Metalogicus, etc.

II) RHETORICA.

VI. ΤΕ'ΧΝΗΣ 'ΡΗΤΟΡΙΚΗ͂Σ βιβλία γ'. *Artis Rhetoricae libri* ooo) *III.* Acroamatici: in quibus dicendi artes omnium ſuperiorum, a Tiſia vsque, expoſuiſſe Ariſtotelem, teſtatur *Cicero* II. de Orat. 39. et de Inuent. II. *Sextus Empiricus* II. contra Mathemat. p. 66. laudat Ariſtotelem ἐν τῷ πρώτῳ τεχνῶν ῥητορικῶν. *Dionyſius Halic.* de nominum compoſitione p. 29. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν. Et Epiſtola ad Ammaeum p. 122. [p. 733. tom. VI. Reisk.] ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν τεχνῶν. *Quinctilianus* II. 17. *Ariſtoteles, vt ſolet, quaerendi gratia quaedam ſubtilitatis ſuae argumenta excogitauit in Gryllo, ſed idem et de arte Rhetorica tres libros ſcripſit* etc. Poſt Topica et Analytica hoc opus compoſuiſſe obſeruat idem *Dionyſius* epiſt. ad Ammaeum pag. 121. [tom. VI. Reiskii pag. 729—733. Dionyſ. nempe, in tota illa epiſtola euicturus, Demoſthenem artem rhetoricam non hauſiſſe ex praeceptis Ariſtotelicis, inquirit in vtriusque aetatem, et docet, Ariſtotelem ſcripſiſſe libros rhetoricos (τὰς τέχνας) poſt bellum Olynthiacum, (cap. 9. pag. 734.) et poſt bellum, cum Philippo ab Athenienſibus geſtum, (cap. 12. pag. 745. vbi vocantur illae αἱ ῥητορικαί) contra Demoſthenis aliorumque oratorum exemplis adiutum Ariſtotelem conſcripſiſſe τὰς τέχνας (cap. vlt. pag. 749.) Quare ſi libri rhetorici Ariſtotelis, quos habemus adhuc, iidem ſunt, quos Dionyſius nominat, illos circa Olymp. CXI. 2. ante C. N. 395. exaratos fuiſſe, ſuſpicatur *Buhle* p. 95 ſq. *Harl.*] De aliis eius Rhetoricis ſcriptis vide *Menagium* ad Laertii V. 24. Non enim adſentior Maioragio, qui alios rhetoricorum libros, a Quinctiliano lectos, vel hos, quos habemus, mancos eſſe mutiloſque contendit IV. 6. Antibarbari philoſophici: neque plane certa mihi videtur *Ionſii* coniectura, qui caput ſextum et ſeptimum libri primi Rhetoricorum putat reſpici ab eodem Laertio, cum inter Philoſophi ſcripta refert librum περὶ συμβουλίας. [Iudicia de his libris etc. collecta leges in: *Baillet* Iugemens des Savans. tom. VII. p. 12—23. edit. Amſterd. 1725. 4. *Harl.*]

Inſignis

ooo) *Cardinalis de' Bagni* librum omnium praeſtantiſſimum poſt ſacras litteras duxit eſſe Rhetorica Ariſtotelis. Vide Naudaeana p. 3. *Iac. Burckhardi* libellus de ſummo eruditorum in rhetoricis Ariſtotel. magni aeſtimandis conſenſu. — Ariſtotelis exemplo *Auguſtinus Valerius*, epiſcopus Veronenſis, ſcripſit libros III. rhetoricae eccleſiaſticae. — Quinctilianum vero praeter rem ſaepius recedere ab Ariſtotele, notat *Voſſius* de rhetoricae conſtitut. cap. VI. pag. 47.

Inſignis horum librorum editio graeca Pariſ. 1559. 1562. 4. ex officina [P] *Guil. Morelli*, cum notis. Prodierunt et graece Baſil. 1529. 4. et Pariſ. 1549. 8. apud Vaſcoſanum. [de editionibus infra in recenſ. edit. ſingulorum librorum vberius diſſeritur.] Ariſtotelis Rhetorica cum ſcholiis Gregorii *Nazianzeni* manu exarata legiſſe ſe, teſtatur *Eraſmus* Adagio: *feſtina lente.* Paraphraſin graecam doctiſſimam et antiquiſſimam ineditam memorat *Labbeus* pag. 732. Bibl. nouae MSS. et p. 106. *Aſpaſii* commentarium. Sed et *Stephani* ſcholia graeca ppp) in Rhetoricam Ariſtotelis memorari video in Frid. Sylburgii catalogo MStorum Bibl. Palatinae p. 20. Eadem ſcholia graeca *Stephani* in librum I et II. memorans *Labbeus* p. 271. teſtatur praeterea in codice regis Galliae centeſimo primo occurrere ſcholia MSS. graeca, editis ad extremum libri tertii, trium foliorum acceſſione auctiora qqq). Nimirum Conradus *Neobarius* rrr), typographus regius, graece edidit Pariſ. 1539. minoris folii forma, et Georgio Seluae, epiſcopo Vaurenſi, dicauit ſcholia ſuccincta et erudita, neſcio cuius, ſcriptoris ſub titulo: *εἰς τὴν Ἀριςοτέλȣς Ῥητορικὴν ὑπόμνημα Ἀνώνυμον.* Neque tantum extrema parte mutila ſunt, vt iam dixi, ſed initio quoque deſideratur commentarius in caput primum et dimidium ſecundi. [In bibl. Pariſ. regia cod. MDCCCXVIII. continet rhetoricae compendium, et habet ſcholia anonymi eadem, quae Conr. Neobarius edidit; reperiuntur tamen in eo ſub finem nonnulla, quae in edit. Neobariana deſiderantur.] Auctor autem minime eſt *Alexander Aphrodiſeus*, vt ex eo, quod Daniel Barbarus Alexandrum ſubinde in commentariis ſuis laudat, coniiciebat *Geſnerus* in partitionibus rhetoricis titulo 2. Nam certum eſt, auctorem, quisquis fuit, Conſtantino et Baſilio Magno fuiſſe iuniorem et Chriſtianum, atque, vt videtur, Conſtantinopoli ſcripſiſſe. p. 25. habet quaedam de more iudiciorum, Conſtantinopoli peregrinis iniquiore. p. 18. b. memoratur ipſi *ὁ ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ περιώνυμος τῆς τȣ͂ Θεȣ͂ σοφίας ναός.* p. 13. b. 50. 52. 60. citatur Hermogenes et p. 13. b. Minutianus. p. 32. b. mentio metropolitarum et *ῥητορείȣ* ſiue muneris docendae rhetoricae. pag. 42. citat prouerbia Zenobii, e Tarrhaeo collecta pag. 50. *Καὶ νῦν οἱ ἀναγινώσκοντες τὰ μαρτυρογράφια.* pag. 70. b. *Χρεία δὲ μᾶλλον φωνῆς μεγάλης, ἵνα πῆ μὲν ὑποκρίνηται τὰς τυραννικὰς φωνὰς, πῆ δὲ τὰς γυναικείας, πῆ δὲ τὰς ἀνειμένας, ὡς ἔςιν ἰδεῖν ὑποκρινομένȣς ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ* (intelligitur ſepulchrum Conſtantini M. vide *Cangii* Conſtantinopolin Chriſtianam p. 108.) *ἀναγινώσκοντας.* Magni Baſilii meminit p. 60. b. et p. 57. *εἰ μὲν εἴπῃς, ὅτι ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων ἀεὶ προτιθεὶς ὁ μέγας Βασίλειος, ἑαυτὸν ἡμῖν νῦν προθήσειν ὑπόθεσιν.* pag. 61. *Χριςὸς γεννᾶται, δοξάσατε, χριςὸς ἐξ ȣ̓ρανȣ͂, ἀπαντήσατε.* Alterius ſcholii, a ſe reperti, mentio in librum III. p. 64. c. *εὗρον δὲ καὶ σχόλιον, λέγον, ὅτι ἐκ τȣ͂ Ἰσοκράτȣς ἐςὶ τȣ͂το.* Similiter pag. 70. et p. 65. b. *εὗρον σχόλιον τοιȣ͂το* etc. atque iterum eadem pagina: *εὗρον σχόλιον, ὅτι αἱ ἐκκλησίαι ἴδιαί εἰσι τῆς* [P] *Δημοκρατίας.* Vtitur et quandoque vocabulis graeco-barbaris, vt pag. 68. b. verbo *μȣγκρίζειν* et *τζιντζιρίζειν* pro *ψεκάζειν.*

ppp) Sunt quoque in cod. Taurinenſi CIII. vid. Catal. bibl. Taurinenſ. part. I. p. 213. Buhle pag. 197. *Harl.*

qqq) Idem forte opus, quod in biblioth. Caeſarea exſtare teſtatur *Neſſelius* IV. p. 135. Incerti auctoris explicatio in rhetoricam Ariſtotelis exſtat quoque in cod. Bauarico CXXXIX. pag. 55. Catalogi.

rrr) Epiſtolam Neobarii exhibet *Mich. Maittaire* tom. III. Ann. typogr. p. 7. Diuerſum hoc eſſe *ὑπόμνημα* a commentariis Nazianzeni, Eraſmo inſpectis, putabat *Rogerus Aſchamus* epiſt. ad Io. Sturmium pag. 292.

κάζειν sss). pag. 73. *Δομέστικον* ponit pro eo, qui in eccleſia pſalmum praeit cantoribus, qui locus addendus *Cangio* in gloſſario graeco p. 321. *Fabric.*

Codd. rhetoricorum, et rhetoricae ad Alexandrum, (de qua in ſectione ſequenti ſermo eſt,) reperiuntur in bibliothecis, Vaticana, Veneta, (in bibl. *Ven. S. Michaelis*, teſte Mitarello in catal. codd. msst. p. 70. *Ars rhetorica* et *Topicorum* libri, cod. gr. ſaec. XV. in tabulis, codicem obtegentibus, adnotatur: *iſta rhetorica Ariſtotelis eſt Franciſci Patritii Venetiarum et amicorum ſuorum.*) Neapolitana, Florentina, Medicea, (in qua codex, Ariſtot. *de arte rhetorica libri IV.* ſed primus liber in codice in duos diuiditur,) *Taurinenſi*, (in qua etiam exſtant Ariſtotelis rhetorica ex hebraica interpretatione Todros Todroſi cum commentario Ben Raſchid.) *Matritenſi*, (cod. LVIII. apud Iriarte p. 196 ſq. initio occurrunt tres libri Ariſtotelis, tum aliis aliorum libris inſertis fol. codicis CXXII. prolegomena in Hermogenis rhetoricam vtilia, et in *Ariſtotelis rhetoricas*, opus anonymum, cuius auctorem Iriarte ſuſpicatur eumdem eſſe, cuius fragmenta vulgauit Aldus Manutius in Veneta rhetorum graecorum edit. 1509. pag. 196. 197. quod tamen, quia Aldinam non vidit editionem, pro certo dicere non conatur.) *Pariſienſi regia*, in bibl. *Eſcorial.* Rhetorica ad Alexandrum, (vid. *Plüer* in itinerario per Hiſpan. p. 159.) in bibl. *Bauar.* rhetor. Ariſtotelis ad Alexandrum, cod. CXLIII. (vid. Catal. p. 57.)

Auerroes ſcripſit commentarium in Ariſtotelis rhetoricam et poeticam Auenione anno Hegirae 570. Hunc ex lingua arabica tranſtulit in hebraicam *R. Todros* a. 1337. et cod. mst. adſeruatur in bibl. *Vindobonenſi.* vid. *Lambecii* comm. tom. I. p. 292. — In bibl. regia *Pariſ.* (vid. Catal. tom. I. pag. 455.) ſunt in cod. *Ariſtotelis Rhetoricorum* libri duo, ex Syriaca lingua in Arabicam ab anonymo conuerſi, et ibid. (catal. I. p. 32.) rhetorica et poetica in duobus codicibus, hebraice, in vno, interprete anonymo, in altero, cum *Auerrhois* commentariis, hebraice a *Theodoro* ſ. *Theodorida* conuerſis. *Harl.*

Verſionem *latinam* MS. Rhetoricorum Ariſtotelis, auctore *Guilielmo* (Dorotheo, Veneto, ni fallor,) *Labbeus* teſtatur exſtare in codice DCLX. regis Chriſtianiſſimi. [In cod. *Bernenſi*, teſte *Sinnero* in Catal. codd. etc. p. 282. eſt latina verſio rhetoric. Ariſtotel.] In antiquis Operum Ariſtotelis editionibus latinis, vt Veneta 1496. fol. rhetorici libri deſiderantur, qui e veteri translatione prodiere Lipſ. 1504. fol. [¶] *Fabric.* Apud *Leich.* de origine et incrementis typogr. Lipſienſis, in Annalib. typogr. Lipſienſ. ad ann. 1504. hanc editionem non reperi indicatam; at ad ann. 1503. p. 81. *Ariſtotelis rhetorica per Franc. Philelphum traducta*, per Melch. Lotter. fol. 1503. Atque *Fabricius* in margine exempli ſui notarat: „*Franciſci Philelſi* verſionem, qui admodum iuuenis, quum Florentiae doceret, hos libros tranſtulit et Alphonſo, regi, [vel potius patri purpurato,] dicauit, in antiquis Ariſtotelis recurrere, et ad calcem orationum Philelſi legi, notatur in Diario Veneto, Giornale d' Italia tom. XIV. p. 338.“ vid. *Apoſtoli Zenum*, (auctorem illius obſeruationis in Giorn. d' Italia,) in Diſſertazioni Voſſiani, tom. I. pag. 295 ſq. vbi vero diſerte additur *Ariſt. rhet. ad Alexandrum.* adde ipſum Fabricium in fine ſequentis ſegmenti. Atque huius verſio deprehenditur in collectione rhetorum

sss) Vnde nec Gregorii Nazianz. eſſe poteſt, cui comment r. in rhetorica tribuitur ab Erasmo in Adagiis, *Alcinoi apologus* et *feſtina lente.*

torum latinorum apud Aldum et Andr. Aſulanum, ſocerum. Venet. 1523. fol. — Veteres duo *latinos* interpretes, qui in membrana msst. in bibliotheca Helmſtadienſi adſeruantur, memorat *Chriſtophor. Schraderus* ad libr. rhetor. I. pag. 4. — De *Hermolai Barbari* verſione latina vid. *Zeni* diſſertazioni Voſſiane, tom. II. p. 381. et in diario eruditorum Italiae tom. 28. p. 201. 211. 212. 241. Omnia quidem Ariſtotelis Opera Hermolaus Barbarus latine vertere voluit, et bonam partem iam pridem peractam eſſe, profeſſus eſt in praefatione ad Pomponium Melam. conf. *Zeni* diſſ. Voſſiane II. p. 386. Ceterum plures codices latini librorum de arte dicendi et rhetoricorum ad Alexandrum exſtant, notante cl. *Buhlio* p. 190. in bibliotheca Pariſienſi, et variis quidem interpretibus, Guilelmo, Philelpho et aliis. Codici VIIMDCXCIV. additus eſt commentarius *Aegidii de Roma*, ordinis fratrum Eremitarum Sti Auguſtini. *Harl.*

Ceterum falluntur hi, qui libros iſtos tres inſcribunt Ariſtotelis Rhetorica *ad Theodectem.* Nam illa in his libris citantur libro III. cap. 9. αἱ δ' ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται, quae verba in illa verſione p. 188. male ſunt omiſſa.

Praetereo *Alpharabii*, Arabis, declarationem in Rhetorica Ariſtotelis, latine editam cum *Aegidii Columnae, Romani*, in eadem commentario Venet. 1481. fol. *Auerrois* commentarium ſcriptum a. Ch. 1174. *Abrahamo de Balmes* interprete tom. II. Opp. [conf. *Buhle* p. 322 ſqq. Opp. Ariſtot. tom. I.]

VII. ῬΗΤΟΡΙΚΗ͂Σ ΠΡῸΣ ἈΛΕ΄ΞΑΝΔΡΟΝ βιβλίον α΄. *Rhetoricae ad Alexandrum* liber, Exotericus, quo continentur praecepta ciuilium et iudicialium orationum. Hunc Ariſtoteli abiudicant duplici nomine viri docti, quod προσφωνητικῷ prooemio ttt) vtatur, et quod Laertius eius non meminit. Itaque auctorem volunt *Anaximenem* Lampſacenum uuu), rhetorem, Ariſtotelis aequalem. Ita Petrus Victorius, Robortellus, Nunneſius, Muretus pag. 286. Orationum (edit. Iac. Thomaſii,) Aldobrandinus in nota ad Laertium II. 3. aliique apud *Menagium* pag. 71. ad Laertium, qui his adſentitur: perinde vt *Andreas Schottus* in vita Ariſtotelis pag. 164. *Voſſius* de Rhetoricae natura pag. 63. et de hiſt. graecis p. 57. Non videntur tamen plane explorata eſſe haec argumenta, et pro Ariſtotele auctore facit, quod liber de mundo itidem ipſius eſt vvv), vt infra adparebit, qui habet προοίμιον eiusmodi: et *Laertius* alia etiam Ariſtotelis in Catalogo ſuo praetermiſit, et in hoc libro cap. 1. auctor ſibi tribuit τέχνας τῷ Θεοδέκτῃ γραφείσας, quas Ariſtotelis fuiſſe, Laertius et multi alii teſtantur, et conſtat ex teſtimonio *Ariſtotelis* ipſius, paulo ante adducto lib. III. Rhetor. cap. 9. Patricius quidem praeterea obiectat doctrinae diuerſitatem et ſtili, aliaque, vt ait, multa, [❡] per quae a prioribus tribus hic diſcrepare liber ei videtur tom. I. diſcuſſ. peripatet. lib. III. pag. 25. Sed nec multa illa nominat, et doctrinae diuerſitas aliqua intercedit

ttt) Dan. Heinſius p. 622. Oration. *Ariſtoteles nunquam* προσφωνητικοῖς προοιμίοις *eſt vſus, neque dedicare libros ſuos ſolet, vnde liber Rhetoricorum quoque ad Alexandrum vt inter Ariſtotelica* ἀντιθέτοις? *et reiicitur. Fabric.* Prius argumentum inuertit *Coelius Sec. Curio* lib. II. Epp. p. 348. prouocans ſimul ad Ciceronem. *Verpoorten.* — Dixerim, librum hunc ipſum eſſe genuinum foetum Ariſtotelis: at epiſtolam dedicatoriam alium habere auctorem. *Heumann.*

uuu) Sub *Anaximenis* nomine videtur laudare Quinctilianus. vide p. 151. edit. Capperonerianae.

vvv) Id tamen ab aliis negari, ſuo loco videbimus: argumentum igitur inde peti non poteſt. *Harl.*

cedit fortaſſis, at contrarietas nulla, nec ſtili ita magnum eſt diſcrimen, ad regem praecipue ſcribentis, vt alium auctorem neceſſario arguat, vel audiendus ſit *Dan. Heinſius*, qui p. 563. Orat. critica plane auctoritate, *nemo tam eſt imperitus*, inquit, *qui Alexandri Macedonis aetate ſcriptum perſuadere aliisque aut ſibi poſſit, multo minus γνήσιον τῦ πατρὸς ἔιναι τὸ τεχνίον.*

Latine vertit, ne de *Ioh. Marinelli* expoſitione, Venet. 1578. 8. edita dicam, *Franciſcus Philelphus*, cuius verſio occurrit in Graecolatinis Operum Philoſophi editionibus, etiam Du Valliana tomo III. [vid. ad antecedens ſegmentum notata.] *Anglice* prodiit cum tribus libris Rhetoricorum, qui lucem viderunt Lond. 1686. 8.

III) POETICA.

VIII. ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ βιβλίον α΄. *Liber de arte Poetica*, (primus fortaſſe ex tribus,) quo praeſtantiſſima epici carminis et tragoediae praecepta traduntur wwww). Sane *Laertius* II. 46. et *Plutarchus* libro de Homero laudant Ariſtotelem ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, vbi male viri docti Caſteluetrius, Nunneſius et Voſſius [quos citauit *Menagius* ad locum Diogenis pag. 98.] iubent reponere περὶ ποιητῶν. Nam et Boethius in limine libri primi maiorum commentariorum in librum de interpretatione pag. 290. citat Ariſtotelem *in libris, quos de arte poetica ſcripſit* xxx). Libro ſecundo videtur egiſſe de Comoedia, Dithyrambice, Nomorum

wwww) De hoc libro copioſe agit *Morhof.* polyhiſt. litter. VII. 1, 2. et 3. *Heumann.*

xxx) Nolo ea repetere, quae in Introductione ad hiſtoriam L. Gr. edit. II. p. 444. in primis tum in praefatione ad editionem meam Ariſtotelici libelli egregii, vbi quoque *Voſſii* iudicium ex §. 5. cap. V. de artis poeticae natura et conſtitutione recudendum curaui, atque editiones aliaque ſubſidia et interpretes recenſui, tum paſſim in notis et in adpendicibus, de hac lite et de ipſo libelli argumento diſſerui, variorumque libellorum, in quibus capita poetices aut ſententiae praeceptaque Ariſtotelis illuſtrantur, frequentem inieci mentionem. Scriptores de arte poetica et ſpeciatim eos, qui in Ariſtotelis et Horatii artem poeticam ſunt commentati, excitant *Io. Maria Creſcimbenius* in hiſtoria poeſeos italicae libro ſexto, *Morhof.* polyhiſt. litterar. lib. VII. cap. 1. p. 1002 ſqq. atque *Hadrianus Bailletus* in iudiciis eruditorum, (Jugemens des Savans,) tom. III. pag. 44 ſqq. quorum catalogus valde poteſt augeri. *Leſſingius* enim in praeclaro libro: Hamburgiſche Dramaturgie, *R. Hurd* Anglus, eiusque interpres germanicus *Io. Ioach. Eſchenburg* in Horazens Epiſteln an die Piſonen und an den Auguſtus mit Kommentar und Anmerkungen etc. Lipſiae, 1772. 8. *Laelius Biſciola* lib. I. cap. 12. horarum ſubſeciu. *Cooke* Grundſätze der dramat. Kritick. *Franc. Hedelin d'Aubignac* la practique du Theatre, Amſterd. 1715. 8. etc. german. verſ. a *Wolfg. Balthaſ. Adolph von Steinwehr*, Hamburg. 1737. 8. *Boſſu* Traité du poeme epique, Pariſ. 1675. 12. et saepius, *Iſaac. Caſaubonus* de ſatyrica Graecorum poeſi — — edit. *I. Iac. Rambach.* Halae 1774. 8. *Curtius* in verſione artis poeticae Ariſtotel. germanica, Hannou. 1753. 8. [*Ath. Auger* de la Tragedie Grecque, et du nom qu'on devroit lui donner dans notre langue, Par. 1712. vbi ſextum caput francog. verſum et illuſtratum eſt.] etc. multa Ariſtotelis loca et praecepta erudite explicuerunt. Alios, qui de poeſi ſcripſerunt, praecepta dederunt, aut illuſtrarunt libellum Ariſtotelis, et quorum copia inſignis eſt, enumerant cel. *D. Chriſtian Heinr. Schmid* in Anweiſung der vornehmſten Bücher in allen Theilen der Dichtkunſt. Lipſiae 1781. 8. in ſpecie de Ariſtotele p. 69 ſqq. et cel. *de Blankenburg* ad *Sulzeri* Theorie der ſchönen Künſte, tom. I. voc. *Drama* p. 711 ſqq. voc. *Dichtkunſt* pag. 629 — 683. edit. ann. 1792. mai. 8. et tom. II. voc. *Heldengedicht* p. 411 ſqq. Multa Ariſtotelis iudicia ariſtotelicique libelli et poetices praecepta perſequitur *Io. Georg. Müller* in *Exercitatione de natura media poeſeos inter philoſophiam et hiſtoriam e fontibus graecis, maxime loci cardinalis cap. IX. poeticorum Ariſtotelis.* Ienae apud Io. Adolph. Müllerum. 1707. 8. cuius libri ſummam et vberiorem notitiam dedi in praefatione ad

morum poeſi, Satyra, Auletice et Citharistice: tertio vero, vt nuperus editor coniicit, tractabat de animorum purgatione a prauis affectibus, deque emendatione morum, vtpote poeticae imitationis, recte inſtitutae, praecipuo apud veteres ac proprio fine. Sane illud argumentum in Poeticis ſe tractaſſe innuit *Ariſtoteles* VIII. 7. politic. vti de variis ridiculorum generibus in eodem opere egiſſe conſtat ex III. 26. Rhetor. Simplicius quoque in Categorias profert ex Ariſtotelis de poetica definitionem ſynonymorum, quae in edito libro non exſtat [yyy]). Etiam alium quemdam *Ariſtotelem, Cyrenaicum*, *περὶ ποιητικῆς* ſcripſiſſe, teſtatur *Laertius* V. 35. [zzz]) Sed noſtro Stagiritae Ariſtoteli, quem et ipſum de poetica egiſſe idem Laertius notauit, liber praeſens tribuitur ab Ammonio, Simplicio, Hermia, aliisque veteribus, vt notatum *Voſſio* de artis poeticae natura cap. V. ſect. 5. pag. 29. qui pag. 27 ſq. agit etiam de [¶] *Critone*, Socratis aequali, *Zenone*, Citieo, et *Democrito*, qui itidem de Poetica arte ſcripſerunt, vt longo poſt tempore fecit *Proclus*, e quo Chreſtomathiae ſeruatae a Photio cod. CCCXXXIX. [¶] *Fabric.*

Codices MSSti ſunt in bibl. Veneta D. M. quatuor in bibl. Laurent. Medicea; in Taurinenſi ex interpretatione Todros Todroſi ann. 1337. facta; duo in bibl. Matritenſi, (de quibus vid. *Iriartum* catal. pag. 294. et 366 ſqq.) ſex in bibl. regia Pariſ.; in Voſſiana; in Guelpherbytana, cuius V. L. excerpſit Curtius in commentario, verſioni ſuae teutonicae ſubiecto. vid. *Buhle* de codd. Ariſtotel.

Auerrhoes ſcripſit in Ariſtotelis poeticam commentarium, quem ex arabico in hebraicum ſermonem tranſtulit *R. Todros*, et cod. mstus exſtat in bibl. Vindobonenſi, teſte *Lambecio* in commentar. tom. I. pag. 292. — Rhetor. et poetica hebraice in duobus codd. Pariſ. regiis, in altero, interprete anonymo, in altero cum Auerrhois commentariis, hebraice a Theodoro ſiue Theodorida quodam verſis. Arabica et poet. verſio, interprete Abou Baſchar, inſcribitur *aboutika* ſiue *abotika* poetica. vid. *Herbelot.* bibliothecam orientalem p. 40. et p. 78. b. in voc. *Aidi. Harl.*

IV) P H Y S I C A.

IX. ΦΥΣΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΑ΄ΣΕΩΣ *βιβλία η'.* *Phyſicae auſcultationis* ſiue *doctrinae Naturalis* libri VIII. Acroamatici, quorum primo agit *περὶ ἀρχῶν* ſiue de principiis, in ſecundo de natura, fortuna et caſu, in reliquis libris de affectionibus generalibus corporum, praecipue de motu, cuius doctrinae compendium ex Ariſtotele perſequutus eſt binis de motu libris *Proclus*. Ac libros tres poſtremos phyſicae auſcultationis reſpicere videtur Ariſtoteles, quum lib. I. de coelo cap. 7. *τὰ περὶ κινήσεως* citat, quem titulum iisdem Andronici ac Simplicii

ad meam Ariſtotelis A. P. ed. p. XXXV ſqq. vbi quoque p. LXII. iam commemoraui, ſummam noſtri libelli, adſperſis paucis animaduerſionibus, exhibuiſſe *Buffier* in: Suite de la grammaire françoiſe ſur un plan nouveau, ou traité philoſophique et pratique de Poeſie. Pariſ. 1728. p. 113 — 118. vt alia mittam ſcripta, quae numero permulta ſunt. *Harl.*

yyy) Hoc argumento, ſane non grauiſſimo, librum hunc abiudicat Ariſtoteli *Caelius* lib. II. epiſt. pag. 349. *Verpoorten.*

zzz) *Libri tres de poetis* memorantur in indice apud *Caſirium* biblioth. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 306. et pag. 307. tamquam diuerſi a ſuperioribus, *de arte poetica ſecundum Pythagoram, eiusque ſectatores*, libri duo. *Harl.*

plicii auctoritate vindicare conatus eſt Iacobus Schegkius. *Laertius* tamen V. 23. diſtinctum Ariſtotelis opus memorat libros duos de motu, et conſtat, Ariſtotelem perinde vt eius diſcipulum Theophraſtum idem argumentum quandoque ſaepius tractaſſe. Libro ſane quarto de coelo, locum de motu ex phyſica auſcultatione citans non τὰ περὶ κινήσεως, ſed πρώτȣς λόγȣς vocat, vt notauit *Simplicius* ſect. 14. ad libr. IV. de coelo [aaaa]). *Nicomachus* quoque, Stagirites, Ariſtotelis filius, teſte Suida, [et Eudocia p. 308. περὶ Νικομάχȣ.] praeter Ethicorum libros ſex, ſcripſerat περὶ τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως τȣ͂ πατρὸς αὐτȣ͂, et *Xenocrates*, Ariſtotelis aequalis, [[P]] ſcripſerat Φυσικῆς ἀκροάσεως libros ſex, teſte *Laertio* IV. 13. *Iuſtinus Martyr* in dogmatum Ariſtotelicorum euerſione, qualis hodie liber ille exſtet, impugnat libros octo Phyſicorum et libros quatuor [bbbb]) de coelo, vt *Photium*, qui cod. CXXV. duos tantum primos Phyſicae auſcultationis libros impugnatos a Iuſtino fuiſſe affirmat, codicem minus integrum habuiſſe notet *Ioh. Erneſtus Grabe* tom. II. Spicilegii Patrum pag. 152. *Galenus* quoque in libris ἀποδείξεως, qui interciderunt, omnes Ariſtotelis demonſtrationes, quae in libris phyſicis exſtant, excuſſerat, vnde Ariſtotelis ἐξετασὴς dicitur a *Themiſtio* in I. de anima, obſeruante *Petro Petito* apud Menagium p. 208. ad Laertium. *Fabric.* Iudicium de hoc opere vid. in *Gaſſendi* Exercit. parad. V. §. 6. VI. §. 5. VII. §. 5. et 6. VIII. §. 3. *Heumann.*

In libros octo phyſicae auſcultationis exſtant e graecis eruditiſſima commentaria *Simplicii*, et *Themiſtii* [cccc]) paraphraſis: et quae latine tantum e Camotii verſione edita ſunt *Mich. Pſelli* [dddd]) commentaria, et paraphraſis *Theodori Metochitae* [eeee]), Gentiano Herueto interprete.

aaaa) Adraſtus apud Simplicium teſtatur, primos quinque libros a quibusdam inſcriptos fuiſſe περὶ ἀρχῶν, *de principiis*, reliqua tria περὶ κινήσεως, *de motu*. Libros quinque primores plerique vocarunt τὰ Φυσικὰ, et tres poſteriores περὶ κινήσεως. id. p. 216. Sed Porphyrius *quatuor* poſteriores de motu inſcripſit, teſte *Simplicio* ad exordium libri V. *Franc. Caballus* ſcripſit de numero partium ac librorum phyſicae doctrinae Ariſtot. Venet. teſte catal. biblioth. Barberinae tom. I. pag. 203.

bbbb) E quarto quidem nihil adfert Iuſtinus vel quisquis auctor, ſed tantum e primoribus tribus, At p. 137. pro ἐκ τȣ͂ ἐννάτȣ legendum ὀγδόȣ. Iuſtinus enim ſcripſerat ἐκ τȣ͂ Θ. quod in his Ariſtotelis phyſicis perinde, vt in Homeri libris, non denotat numerum nonum, ſed octauum. Confer quae infra poſt nr. 15.

cccc) Interpretes graeci haud raro textum Ariſtotelis pro lubitu mutare, interpolare, eique de ſuo aliquid addere auſi ſunt: quae mutationes poſtea ſine auctoris nomine in libros, ad eorum exempla ſcriptos, tranſierunt: „Ita, vt ait cl. *Buhle* in praef. p. XX ſq. *Themiſtius* totum fere caput ſecundum libri ſexti Auſcultationum phyſicarum paullo liberius propter obſcuritatem mutauit, pro ipſis Ariſtotelis verbis paraphraſi ſua inſerta. Ex Themiſtii codice fluxere alii, ex quorum vno editio Veneta Camotii expreſſa eſt; ſicut ex eadem codicum ſtirpe fuit is, quem *vetus interpres latinus* ante oculos habuit: nam et Camotius et vetus interpres non ipſa Ariſtotelis verba, ſed *Themiſtii* expoſitionem in textum receperunt. Conradus Gesnerus autem et Simon Grynaeus in editione Baſileenſi alium codicem ſequuti, ipſa Ariſtotelis verba reſtituerunt, paraphraſi huius loci Themiſtiana, cum ea in ipſo Themiſtii commentario in Auſcultationes phyſicas non reperiatur, ad calcem librorum phyſicorum reiecta, id quod etiam in editione Moreliana obſeruatum eſt. Textum editionis Baſileenſis vere Ariſtotelicum eſſe, docet *Simplicius*, (ad Ariſtot. auſc. phyſ. fol. 245. a. ed. Ald.) qui Themiſtii fraudem ſimul aperuit, vt adeo huic rei fides derogari nequeat. “ *Themiſtii* paraphraſin latine verterat *Vettius Praetextatus*, quod opus periit; poſtea (a. 1480.) *Hermolaus Barbarus.* vid. *Zeni* diſſertazione Voſſiani, vol. II. pag. 378 ſq. idem ſcripſit praelectiones in illam paraphraſin. *Zen.* l. laud. p. 383. adde p. 367. et infra ad ſect. XIV. notata. *Harl.*

dddd) *Pſelli* ſcholia in VIII. libr. Phyſic. in cod. Bauarico CXLV.

eeee) Conf. Fabr. Bibl. Gr. vol. IX. p. 216. Specimina operum *Theodori Metochitae* edidit *Ian. Bloch*

prete *ffff*). In libros quatuor primores lucem vidit graece etiam *Iohannis Philoponi* expoſitio. [ad librum ſextum vsque comment. gr. Philoponi eſt in cod. CLXVI. bibl. Coislinianae] *Anonymi* Synopſin Graecam MS. memorat *Labbeus* Bibliothecae nouae MSS. p. 116. [*Georgii Pachymeris* expoſitio in Ariſtotelis naturalis auſcultationis ſiue phyſicorum libros octo, msta eſt in cod. *Vindobonenſi*, teſte Lambecio, tom. VII. pag. 181. et in cod. XLIV. nr. 2. Lambec. ibid. p. 182. et cod. XLII. p. 173. Georgii Pachymeris prolegom. in Ariſtotelis libros VII. phyſicorum, tum *Simplicii* Prolegom. in eosdem libros, *Themiſtii* paraphraſis in eosdem et eiusdem paraphraſis in libros III. de anima, librum de memoria et reminiſcentia etc. *Harl.*] *Mich. Pſelli* argumenta et conſiderationes ſiue ἐπιϛάσεις in librum VI. et VII. MSS. graece in Bibl. Caeſarea, teſte *Neſſelio* IV. p. 66. Confer *Allatium* de Pſellis p. 66. Perierunt commentaria *Alexandri Aphrodiſei*, ſaepe laudata, hinc inde reprehenſa a Simplicio. *Fabric.*

Commentarius *Georgii Pachymerae*, adhuc ineditus, cum phyſicis Ariſtotelis exſtat teſte Bandinio tom. III. in bibliotheca medicea, cod. V. plut. 87. — In bibl. regia Matritenſi teſte Iriarto pag. 52 ſqq. cod. XV. varia Ariſtotelica comprehendit, epitomen dictorum ab Ariſtotele in phyſica auſcultatione nondum editam, (conf. infra ad §. X.) prolegomena in phyſic. auſcultat. tum metaphraſin II. priorum libr. auſc. phyſ. cum ſcholiis, quae nondum edita et diuerſa a reliquorum paraphraſ. etc. ſunt. — De codicibus gr. vide *Buhle* pag. 171 ſqq. [Codex Lipſ. de quo infra pag. 247 ſq. partem Phyſ. Auſcult. habet.] Biblioth. *Erlangenſ.* habet codic. qui continet textum latin. omnium libror. phyſicorum et recent. qui praeter alia continet Ariſtot. *auſcultationes phyſicas* graece cum fragmento ex Simplicii in eas commentario. Alios quosdam codd. in quibus ſunt phyſica, metaphyſica, mechanica aliaque eius generis ſcripta Ariſtotelis, praecipue eos, qui exhibent commentatores veteres, paucis commemorabo. *Veneta* S. Michaelis bibl. docente *Mittarellio* cat. illius bibl. p. 70. habet cod. graec. ann. 1418. ſcriptum, qui complectitur Ariſtot. de naturali auſcultatione, libr. VIII. de coelo lib. III. de generatione et corruptione libr. II. ſed ſecundus eſt in fine aliquantulum mutilus. In eadem bibl. ſunt MSS. (vid. Mittarell. pag. 73.) Excerpta ex Ariſtot. libris de problematibus Alexandri Aphrodiſei et Marci Antonii Zimarae; tum excerpta ex libris Phyſicorum et Meteororum. — In bibl. *Veneta D. Marci* 1) auſcultat. phyſicarum libri VIII. cum prolegomenis Simplicii et Themiſtii paraphraſi, Metaphyſicorum libri XIV. 2) membran. continens auſcultatt. phyſicas et alia phyſica atque metaphyſica Ariſtot. 3) duo codd. Auſcultatt. phyſicae, quorum poſterior. praeter commentarium Simplicii adiunctam quoque habet particulam operis Procli Diadochi, inſcripti: ϛοιχείωσις φυσική. et alios nouem codd. ſine commentar. varia phyſica, logica et ethica Ariſtot. continentes, et a Buhlio diſtincte expoſitos. In cod. CCXVIII. eſt anonymi commentarius in Ariſt. auſcultatt. phyſicas, et in

Bloch ſub titulo: Specimina Operum Theodori Metochitae quae inſcribuntur Ὑπομνηματισμοὶ καὶ σημειώσεις γνωμικαὶ, e codd. msst. cum praefat. et adnotatt. vulgata. Hauniae, 1790. 8. [vbi in praef. etiam de Th. M. paraphraſibus Opp. Ariſt. agitur.] *Theod. Metochitae* paraphraſis auſcultationum phyſicarum, librorum de coelo, de generatione et corruptione, de meteoris, de anima et paruorum naturalium, (quae quidem latine tantum prodiit ex verſione Herueti,) paraphraſis de animalium partibus et libri de ſenſu et ſenſili, gr. in cod. Mediceo IV. plut. 85. (*Bandini* cat. MSS. bibl. Laurent. III. pag. 250.) item in cod. Veneto D. Marci (vid. Catal. pag. 121.) et cod. Bavar. CXL. et CXLII. (vid. Catal. pag. 56 ſq.) *Harl.*

ffff) *Georgii Metochitae* antiquioris expoſitio gr. inedita, in cod. Medic. Bandin. Catal. MSS. gr. III. pag. 250 ſqq. *Harl.*

in cod. CXXIV. anonymi ſcholia in quatuor primores phyſicorum libros. — In bibl. *Medicea*, teſte Bandinio in catal. et referente Buhlio ſunt fere XXIX. codd. in quibus modo plures libri, modo pauciores, modo vnus tantum phyſicorum et metaphyſ. etiam alius generis ſcripti exſtant. Inter hos *cod.* VI. plut. LXXXVII. continet fragmentum libri quarti auſcultationum phyſicarum cum *Ioan. Philoponi* commentariis. *cod.* XIX. plutei 86. praebet prolegomena et praemeditationes ex *Thomae Aquinatis* in Ariſtotelis phyſica commentario, haud dubie a *Georgio Scholario* e latino ſermone in graecum conuerſa: — *anonymi* prolegomena in eadem et excerpta ex *Simplicii* commentario, Thomae Aquin. librorum de anima in graecum ſermonem translata a *Georgio Scholario*, patriarcha conſtantinopolitano, aliaque; in *cod.* XXVI. plut. 87. Meteorologicorum libri IV. cum ſcholiis partim graecis, partim latinis, quae videntur eſſe Franciſci Philelphi. — in cod. XVII. aliis Ariſtotelicis additus eſt *Thomae Aquin.* in libros *de anima* commentarius e latino in graecum ſermonem conuerſus a *Georgio Scholario*, qui tamen Thomam ſua a Io. Philopono furatum eſſe contendit. — in cod. XXVII. plut. 87. ſunt *de animalium hiſtoria* libri X. Libri autem decimi paragraphus vltima, quae in editis latine tantum legitur, in hoc codice graeca habetur. Praeter ea libri in editionibus VII. VIII. IX. in codice ſunt IX. VII. VIII. et libri octaui in codice, (in edd. noni,) caput vltimum deſideratur. Pariter in cod. IV. eiusdem plutei, ſunt praeter alia ariſtotelica, de hiſtoria animalium, diuiſione et diſpoſitione librorum ab editis diuerſa. Ex ſecundo enim libro duo fiunt in codice, quorum prior deſinit in verbis σαρκὸς τὴν φύσιν (lib. II. cap. XII. in fine,) alter incipit a verbis, τῶν δ᾽ ἐνύδρων ζώων — quae ſunt prima capitis XIII. ſeptimus vero liber eſt vltimus in codice, in quo etiam reperitur de animal. inceſſu lib. cum ſcholiis marginalibus: — cod. XX. plut. 87. continet praeter libros de coelo, *libros III. de anima* cum ſcholiis marginalibus interlinearibus et *Themiſtii* paraphraſin librorum de anima, quae in cod. in VII. libros diſtribuitur, quum in editt. ſit tripartita. Codex facit ex primo loco duos, totidem ex ſecundo, ex tertio tres: quam librorum diuiſionem etiam agnoſcit Suidas voc. Θεμίστιος. — *Themiſtii* paraphraſis graece quoque exſtat in II. codd. Mediceis, (*Bandini* cat. tom. III. pag. 278.) et in bibl. Vindobon. (*Neſſel.* catal. part. IV. pag. 66.) — cod. Medic. 23. plut. 87. lib. III. de anima, cum anonymi prolegom. et cod. XXV. iidem cum breui librorum de anima ſummario. — cod. vetuſtus XII. plut. 87. Ariſtotelis *metaphyſicorum* lib. XIV. cum *Alexandri Aphrodiſei* commentario; quatuor poſtremi libri eodem ordine diſpoſiti ſunt, quo in edd. Duualliana antiquioribus. In eodem pluteo ſunt duo codd. metaphyſicorum et in pluteo 70. cod. XVI. duodecim tantum continet libros, in cod. XV. plut. 87. ſunt *problematum naturalium* ſectiones XXXVIII. et eorumdem pars, ſed diuerſo ordine a recepto in editt. in cod. XX. eiusdem plutei.

In bibl. *Pariſina* regia multi ſunt variorum phyſicorum etc. codd. commentatoribus graecis deſtituti, a Buhlio pag. 179 ſq. iterum enumerati. Contra in bibl. *Coisliniana* teſte Montfaucon in cat. I. pag. 220 ſqq. plures cum commentariis: *Anonymi* et *Mich. Pſelli* ſchol. graeca in octo libros auſcultatt. phyſic. *Auſcultationes phyſicae* cum commentario *Io. Philoponi* integro vsque ad librum ſextum; inde a ſeptimo incipit *Simplicii* expoſitio. — Libri *de coelo* I. et II. cum commentario ampliſſimo, libri autem III. et IV. cum commentario duplici, ſine interpretum nomine. — Libri de generatione et corruptione cum comment. *Io. Philoponi.* — *Meteorologica* cum comm. eiusdem, *Alexandri Aphrodiſei* hypomnemate, eiusdem ſcholiis in librum quartum, et *Olympiodori Alexandrini* in omnes libros. — Scho-

lia

lia addita ſunt libro de mundo ad Alexandrum de ſenectute et iuuentute, vita et morte, et de reſpiratione.

Bibliotheca *Vindobonenſis* adſeruat multos, antiquitate et bonitate praeſtantes codd. a *Lambecio* tom. VII. copioſe recenſitos. Memorabimus tantum cod. XXXVII. qui continet *auſcultationes phyſicas* cum anonymi διαιρέσει τῶν Φυσικῶν πραγμάτων praemiſſa et praefatione de variis philoſophorum veterum opinionibus phyſicis ſub titulo: δόξαι παλαιῶν, et alios libellos ariſtotelicos cum antiquis ſcholiis ac Guarini adnotationibus propriis, ipſius manu ſcriptis, partim graecis, partim latinis. — Codici XLII. *parua* quoque *naturalia* complectenti, adſperſa ſunt ſcholia *Mathuſalae Machiris*, monachi S. montis Sinaï, qui totum cod. XLII. (Lambec. VII. pag. 173 ſqq.) plura ſcripta Ariſtotelis aliorumque manu ſua deſcripſit. In codice XLIV. (Lambec. VII. p. 182 ſqq.) ſunt *Simplicii, Georgii Pachymeris* et *Themiſtii* paraphraſes phyſicorum. — in cod. XXXXVI. *Alexandri Aphrodiſienſis* commentaria in Ariſtotelis libros quatuor Meteorologicorum. — cod. L. habet Ariſtot. de anima libros III. et librum de inſecabilibus lineis: — cod. LII. (Lambec. VII. pag. 206 ſq.) *Simplicii* comm. in Ariſtot. libros de anima, et cod. LIII. *Sophoniae* paraphraſis in eosdem, nondum edita. vid. ad nr. XIV. — cod. LIV. Ariſtoteles de partibus animalium lib. IV. cum *Michaelis Epheſii* ſcholiis, et Ariſt. lib. de animalium inceſſu cum eiusdem ſcholiis atque Ariſtot. de generatione animalium libri V. cum *Mathuſalae Machiris* adnotationibus gr. ſparſim in margine adiectis. — cod. LVI. praebet libr. de Phyſiognomonia, libelli partem de ventorum regionibus et nominibus, ex Ariſtotelis libro de ſignis, libr. de mirabilibus auſcultationibus a ſuperioribus editt. valde diſcrepantem et alia Ariſtot. — cod. LVIII. *Metaphyſicorum* libri XIV. cum eclogis ſiue excerptis ex *Io. Philoponi* in eosdem expoſitione. adde notata ad §. XXVI. Verſiones librorum Ariſtotelis argumenti phyſici hebraicas, arabicas, ſyriacas et armenicas in bibliothecis Pariſienſi, Taurinenſi, Scorialenſi, Bodleiana, Vindobonenſi et Leidenſi cuſtoditas enumerat cl. *Buhle* p. 188 — 190. quibus addes cod. *Vffenbachianum*, qui continet commentarios *Auerrois* in Ariſtotelis octo libr. phyſicae auſcultationis ex lingua arabica in hebraicam translatos. vid. *Maii* catal. MSSt. bibl. Vffenbach. I. pag. 116. ſqq. *Harl.*

Ex Arabibus *Auerrois* commentarius exſtat, ſubinde laudantis praeceptorem ſuum *Auempace*, habetur autem ex latina verſione *Iac. Martini* tom. IV. Opp. et cum *Tiberii Bacilerii* lectura, Papiae 1507. fol. gggg) [?]

Memoro tantum adhuc commentarium *Conimbricenſium* philoſophorum, Colon. 1600. 4. — *Ioſephi Saënz de Aguirre* Salmantiae 1672. fol. II. voll. *Ioach. Perionii* verſ. librorum VIII. phyſicorum per *Nic. Gruchium* emendata. Pariſ. 1577. 4. *Caeſaris Cremonini* apologiae dictorum Ariſtotelis. Venet. 1613. 1616. 1627. 4. — In editione operum Ariſtotelis graecolatina Du Valliana adiuncta occurrit *Iulii Pacii* translatio: cum cuius verſione prodierunt hi libri Hanou. 1629. 8.

X. ΠΕΡΙ' 'ΟΥΡΑΝΟΥ βιβλία δ'. *De coelo libri IV.* hhhh) quorum primus agit de mundo et corporibus, circulariter mobilibus, quae incorruptibilia iiii) eſſe exiſtimat Ariſtoteles

gggg) Bene eſt, quod Alpharabium, (vid. Gratian. Aſchpan. de ſuperſtitione erudita pag. 60.) aiunt, ſeptuagies hoc Ariſtotelis opus perlegiſſe: ſexcentos enim e philoſophis videas noſtra aetate, qui ne ſemel quidem illud euoluerint.

hhhh) In cod. arabico apud *Caſir.* l. m. I. pag. 307. citantur *de coelo et mundo libri decem. Harl.*

iiii) Ariſtotelis dogma de aeternitate mundi ſingulari

teles, *ſecundus* de ſphaeris coeleſtibus ac ſtellis: *tertius* de ſimplicibus corporibus, quae ſunt ſub luna, ſiue de quatuor elementis, et *quartus* de grauitate ac leuitate kkkk). Hos libros non de coelo, ſed de mundo potius inſcribi debere, exiſtimabat *Alexander Aphrodiſeus* llll), cuius commentarius, frequentiſſime laudatus a Simplicio, intercidit, non minus quam *Syriani* et *Ammonii.*

Exſtat e graecis in hos libros eruditus *Simplicii* commentarius, et quae latine tantum prodiit metaphraſis *Theodori Metochitae.* [graec. in cod. Bauar. CXL. vid. catalog. p. 56 ſq. et cod. CXXXIX. ineſt Ariſt. de coelo cum aliis.] *Damaſcii* parecholae in librum I. Labbeo pag. 112. Bibl. nou. MSS. memoratae, necdum viderunt lucem mmmm). Paraphraſis *Themiſtii*, quae latine prodiit Venet. 1474. fol. non e graeco translata eſt, ſed ex hebraeo, per *Moyſen Alatinum*, Spoletinum. [Ex arabica lingua in hebraicam tranſtulerat *Serachia ben Iizchak* et hebraicam verſionem editurus erat doctus Hebraeus, *Meier Benedict. Compers*, cum verſione Ariſt. libelli ebraica. vid. *Baumgarten* in Nachrichten von merkwürdigen Büchern. tom. X. pag. 465 ſqq. Num vero praelo exierit illa verſio, equidem neſcio.] — *Auerrois* paraphraſis et comment. latine, tom. V. Opp. Paullo Iſraelita interprete.

E recentioribus iuuat laudare editionem graecam Pariſienſem *Guil. Morellii*, cum notis, tum *Thomae Aquinatis* commentarios, praeterea Commentaria Luc. Philelfi 1563. et *Conimbricenſium* Philoſophorum, Colon. 1600. 4. et *Ioh. Lud. Hauenreuteri* Francof. 1605. 8. *Auguſtini Niphi* expoſitionem. Venet. 1525. fol.

In graecolatinis Operum Ariſtotelis editionibus ſeruatur latina verſio *Iohannis Argyropuli*, et *Ioach. Perionii* (Pariſ. 1577. 4.) verſio, ab Oporino excuſa. In Chinenſem ſiue Serum linguam translatos hos libros a *Roderico de Fiqueyredo* ann. 1625. legas in Bibliotheca Ieſuitica Nathanaelis Sotuelli. [adde infra in catal. editionum.]

XI. ΠΕΡΙ' ΓΕΝΕ'ΣΕΩΣ ΚΑΙ' ΦΘΟΡΑ~Σ βιβλία β'. *De generatione et corruptione libri II.* nnnn)

E grae-

gulari opere oppugnaturum ſe promiſit *Ioh. Philoponus* in libro erudito eiusdem argumenti adverſus argumenta Procli VIII. 6. X. 5. et XIII. 1. [vid. infra in lib. V. cap. 26. §. 13. vol. VIII. pag. 522 ſq.] Confer XI. 9 ſq. vbi paucis et obiter contra Ariſtotelem diſputat. [conf. *Cudworth.* ſyſt. intell. cum notis Moshem. I. pag. 166. 188. 274 ſq. 366. 370. 642.]

kkkk) Iudicium de hoc libro vid. in *Gaſſendi* exercitt. paradox. V. §. 7. VI. §. 6. VII. §. 7. VIII. §. 4. *Heumann.*

llll) At veteres οὐρανὸν vocab. interdum pro *mundo* vtuntur. vid. *Proclum* in Timaeum pag. 83. *Fabric.* conf. *Giſanii* conlectan. in Lucretium, v. *mundus. Macrob.* in ſomn. Scip. I. cap. 20. et II. cap. 11. *Valer. Flacc.* I. Argon. 563. ibique Carrion. Bulaeum et Burm. etc. *Harl.*

mmmm) In codice Matritenſi LXXXIIII. apud Iriart. p. 321 ſqq. plura reperiuntur variorum auctorum opuſcula. In his problemata *Ariſtotelis*, multa medica et phyſica, eiusdem de animalium proprietate prooemium nondum editum, (de quo infra differetur,) eiusdem problemata, tum (pag. 328 ſqq.) plura *Damaſcii opera*, et quidem ex *Damaſcio* in primum librum *de coelo* nonnulla, *Damaſcii epitome* in quatuor primos et octauum Phyſicorum Ariſtotelis. — In cod. *Scorialenſi*, teſte *Plüer* in Itinerar. Hiſp. p. 158. ſunt duo codd. *de coelo. Harl.*

nnnn) Iudicium de hoc libro vid. in *Gaſſendi* l. m. V. §. 8. VI. §. 7. VII. §. 8. VIII. §. 5. *Heum.* Codd. II. mssti in biblioth. Scorialenſi, teſte *Plüer* Itiner. pag. 158. *Harl.*

E graecis exſtant commentaria *Ioh. Philoponi*, et quae latine tantum vidit lucem, *Theodori Metochitae* oooo) Paraphraſis. Spectat et huc *Alexandri Aphrodiſei* de mixtione liber, qui cum eius commentariis in Meteora [?] prodiit. Epitomen *Michaelis Pſelli* in Bibliotheca Caeſarea exſtare legas apud *Voſſium* de Philoſophia pag. 29. e Verderio, vt ſuſpicor, vel Iſraele Spachio hoc ſcribentem. Sed in Lambecii et Neſſelii catalogis hoc non inuenio.

Auerrois commentar. ex arabico hebraice verſus exſtat in bibl. Vaticana et Caeſarea nr. CXIX. Vertit R. Moſes Tabora, ben Samuel, ben Schudai. Latine legitur tom. V. Opp. Expoſitio Auerrois et paraphraſis, Vitali Niſſo interprete.

In graecolatinis editionibus Ariſtotelis habetur latina verſio *Franciſci Vatabli*. Paraphraſis *M. Antonii Maioragii* prodiit Baſil. 1554. fol. Vertit praeterea *Petrus Alcyonius*, Venetiis 1521. Baſil. 1546. 4. et *Ioach. Perionius*, cuius verſio per Nic. Gruchium emendata 1577. 4. nec non *Georg. Trapezuntius*.

XII. ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩ͂Ν βιβλία δ'. *De meteoris* pppp) *libri IV.* Horum primum nonnulli olim abiudicarunt Ariſtoteli, quorum argumenta adfert ac refellit Olympiodorus qqqq). Librum quartum Aphrodiſeus, et, cuius perierunt commentaria, *Ammonius*, ſubiunxerunt, eodem Olympiodoro teſte, libris duobus de generatione et corruptione, quibus etiam magis congruit, iudice Aphrodiſeo. Idem *Aphrodiſeus* lib. III. ἀποριῶν καὶ λύσεων cap. 14. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μὲν τετάρτῳ μετεωρολογικῶν, ὄντι δὲ μᾶλλον οἰκείῳ τῇ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς πραγματείᾳ. Exſtant e graecis *Alexandri Aphrodiſei* rrrr), (ſiue alterius et vetuſtioris auctoris, vt videtur *A. Schotto* pag. 157. Vitae Ariſtotelis, et *Petro Victorio* XXV. 22. Var. lect.) commentaria, et *Olympiodori*, (ſed libri ſecundi et quarti extrema

oooo) Graece in cod. Bauar. CXL. (catal. pag. 56 ſq.) Cl. *Buhle* I. p. 185. „Commentarius, ait, in libros de generat. et corrupt. in cod. *Veneto* D. Marci (vbi plures Metochitae comm. in multos Ariſtotelis libros iunctim exhibentur, p. 120. catal.) *Theodoro Metochitae* adſcriptus a Fabricio Bibl. Gr. vol. IX. p. 365. tribuitur *Michaeli Epheſio*, in alio autem codice Veneto nr. CCXXXVII. cat. p. 117. et quidem in nota, a librario adiecta, *Iohanni Philopono*. Rectius tamen videtur ad *Michaelem Epheſium*, (diuerſum a *Michaele Pſello*, qui ſaec. XI. inclaruit: etenim *Epheſium* Allatius coniicit fuiſſe *Ducam Parapinaceum*, Pſelli diſcipulum. vid. *Allatii* diatr. de Pſellis edit. Fabric. ad calcem vol. V. pag. 21.) referri: adſtipulantibus huic ſententiae duobus codd. mediceis. Nam exſtat primum in cod. mediceo, *Oceanus* inſcripto, plut. 85. — — deinde in cod. medic. IX. plut. 86. in vtroque ſub *Michaelis Epheſii* nomine.“ *Harl.*

pppp) Μετεωρολογικὴ πραγματεία a veteribus ſcriptoribus interdum accipitur pro parte Aſtrologiae, vt docet *Iſ. Caſaubonus* ad I. Strabonis p. 7. *Voſſius* III. 1. theologiae gentilis. Sed Ariſtoteles in his libris agit de Meteoris, quae infra lunam gignuntur, quae μετάρσια vocat *Achilles Tatius* Iſagoge in Aratum cap. 32. Perinde vt *Clemens Alex.* VI. Stromat. p. 549. diſtinguit τὴν μετάρσιον τῶν κατὰ τὸν ἀέρα συμβαινόντων, καὶ τὴν μετέωρον τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν κινουμένων φιλοσοφίαν. De μεταρσίοις iisdem diſputat et Seneca in quaeſtionibus naturalibus, qui Ariſtotelem plus ſimplici vice laudat. *Theophraſti* περὶ μεταρσίων librum IV. citat Plutarchus in quaeſtionibus graecis. At Laertius et Olympiodorus περὶ μετεώρων.

qqqq) *Olympiodorus*, iuuenis forte, in Ariſt. meteorologias ſcripſit commentarios, quos cum *Io. Philoponi* ſcholiis in lib. I. edidit Aldus Man. Venet. 1551. fol. graece cum latina interpretatione, IV. libr. auctore *Io. Baptiſta Camotio*, prodiit ibidem 1555. et 1557. fol. ſecundum *Ionſium* de ſcript. hiſt. philoſ. III. 18, 2. pag. 101. *Harl.*

rrrr) Huic adſignantur in cod. Vindob. apud *Lambec.* VII. pag. 185 ſq. editi ſunt Venet. 1527. fol. *Harl.*

trema parte mutila,) et *Ioh. Philoponi*, qui Alexandrum laudat, in librum primum neque illum integrum [ssss]), tum paraphraſis *Theodori Metochitae* [graece in cod. Bauar. CXLII. Catal. pag. 57.] ex latina Gentiani Herueti interpretatione. *Pſelli* paraphr. mst. in Seguier. bibl. pag. 26.

Ex arabico hebraice vertit R. Salmon Aben Tybbon. Habuit mstum Bartoloccius I. pag. 481. *Fabric.* — Iudicium de hoc Ariſtotelis opere fert *Gaſſendus* in Exercitt. parad. V. §. 9. VI. §. 8. VII. §. 9. VIII. §. 6. *Heumann.* — *Ariſtotelis metheororum* libri IV. cum commentario *Caietani de Tienis*. Venetiis per Ioan. et Gregorium fratres de Forliuio. 1491. fol. vid. infra in catal. editionum Operum. — rep. Venet. 1507. fol. — *Meteorologica* cum *Iac. Fabri Stapulenſis* paraphraſi et commentario *Io. Coclaei Norici*, in officina Frederici Peyruſſ. Norimberg. 1512. 4. *Harl.*

In graecolatinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit verſio latina *Franciſci Vatabli.*

E recentioribus poſt *Conimbricenſes* non praetermittendus *Nic. Cabei* commentarius Rom. 1646. fol. et *Franciſci Vicomercati* Pariſ. 1556. 1565. fol. *Auguſtini Niphi* Venet. 1531. fol. Vertit et *Petrus Alcyonius*. Venetiis 1521. Baſil. 1546. et *Ioh. Geneſius Sepulueda*. Pariſ. 1532. fol. [cum paraphraſi Iac. Fabri Stapul. Lipſ. 1515. fol.] *M. Anton. Laureius*. Neapoli 1605. 4. *Thomae Linacri* adfectam verſionem laudat *Th. Morus* p. 298. Opp.

XIII. ΠΕΡΙ` ΚΟ΄ΣΜΟΥ, *De mundo liber*, exotericus, ſiue epiſtola de vniuerſo ad Alexandrum. In codice Dan. Heinſii inſcribebatur *περὶ κοσμοποιΐας*. Sed verus eſt titulus ΠΡΟ`Σ ᾿ΑΛΕ΄ΞΑΝΔΡΟΝ ᾿ΕΠΙΣΤΟΛΗ` ΠΕΡΙ` ΤΟΥ͂ ΠΑΝΤΟ`Σ, vt e *Stobaeo* notaui lib. II. cap. 10. §. 17. [in hac editione infra in ſect. XXXV. de epiſtolis Ariſtotelis:] neque [☞] dubito, hoc ſcriptum inter *γνήσια* Philoſophi monumenta referre, tum ipſius Stobaei auctoritate, tum *Demetrii* lib. de elocutione cap. 253. et *Apuleii* [tttt]), qui, latine propemodum ad verbum conuertens, *Ariſtotelem prudentiſſimum et doctiſſimum Philoſophorum, et Theophraſtum* ſequi ſe ait. Praeterea *Iuſtini Martyris* in Adhortatione ad Gentes pag. 6. ᾿Αριστοτέλης δὲ ἐν τῷ πρὸς ᾿Αλέξανδρον, τὸν Μακεδόνα, λόγῳ σύντομόν τινα τῆς ἑαυτȣ͂ φιλοσοφίας ἐκτιθέμενος ὅρον. *Ioh. Philoponi* de mundi aeternitate contra Proclum VI. 18. duobus in locis: ὥς φησιν ᾿Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κόσμȣ λόγῳ, ὡς ἐκ θεȣ͂ πάντα etc. Auctoris denique vitae Ariſtotelis, a Menagio editae, qui inter eius ſcripta refert librum *περὶ κόσμȣ γενέσεως*. Tum graecorum codicum msstorum fides, qui diſerte Ariſtoteli tribuunt, vt Caeſarei II. vel III. Aldinus, et is, quo *vetus interpres* vſus eſt, qui in latinis veteribus exſtat editionibus. Praetereo tamquam non ſatis explorata nec diſerta Ciceronis, Origenis, *Plutarchi* V. 20. de placit. philoſoph. Theodoriti, et Themiſtii teſtimonia, (de quibus vide, ſi placet, *Naudaeum* diatriba de fato §. XVIII.) et recentiora ſuffragia *Thomae Bradwardini* lib. I. de cauſa Dei contra Pelagium cap. 29. *Beſſarionis* III. 10. contra calumniatorem Platonis, et *Arſenii*

ssss) Cod. mst. meteorologicorum primus lib. cum expoſitione *Io. Philoponi* in bibl. Scorialenſi, teſte *Pliier* itiner. pag. 158. *Harl.*

tttt) Quum Apuleius libri ſui *de mundo* initio non dicat, ſe verſionem libri graeci ſcribere, ſed ſe ſatis clare conditorem illius libri profiteatur, hinc credo, Apuleium verum eſſe illius libri auctorem; graecum vero textum eſſe verſionem. Sic habemus Eutropii hiſtoriam romanam, graece redditam, item hiſtoricos libros Iulii Caeſaris, graece verſos. *Heumann.*

Arſenii Monembaſiae Archi-Epiſc. in limine Apophthegmatum. [Ariſtoteli tribuit *Briſſonius* lib. I. de regno perſico §. 73. *Heumann.*] Fateor, addubitaſſe *Proclum* lib. V. in Timaeum pag. 323. *ὥς πού φησι πάλιν Ἀριστοτέλης, ἅπερ ἐκείνου τὸ περὶ κόσμου βιβλίον*, et longe plurimos e recentibus abiudicaſſe audacter Ariſtoteli, vt faciunt *Muretus* II. 8. Var. Lect. diuerſum dictionis genus obiiciens, *Scaliger vterque*, *Iſaacus Caſaubonus*, *Salmaſius* pag. 1247. ad Solin. *Dan. Heinſius* orat. V. pag. 75. edit. II. et pag. 25 ſq. ad Maximum Tyrium, *Menagius* ad Laert. pag. 203. 323. *Voſſius* de ſcientiis Math. pag. 272. et de Philoſophia pag. 23. [*Voſſius* de ſect. philoſ. cap. 17. §. 13. *Huetius* in quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 13. et cap. 5. pag. 141. *Viues* ad Auguſtini libr. IV. de C. D. cap. 2. adde *Th. Crenii* animaduerſſ. philol. part. XI. pag. 111. qui aliorum de hoc libro ſententias collegit, et *I. A. Fabric.* Opuſc. p. 68. *Heumann.*] *Naudaeus* loco laudato, et D. *Philippus Iacobus Spenerus* uuuu), *ὁ μακαρίτης*: vel *Theophraſto* tribuiſſe, vt *Petrus Alcyonius* praef. et nonnulli apud *Coelium Rhodig.* VIII. 16, vel *Nicolao Damaſceno*, vt *P. Victorius* XXV. 13. Var. Lect. refutatus a Mureto, et *Nic. Loenſis* VI. 12. vvvv) Epiphyllidum, nec non *Simon Portius* apud Iac. Thomaſium cap. XI. Phyſicae quaeſt. 15. et *Dan. Heinſius* in diſſert. qua multis argumentis hoc ſcriptum Ariſtoteli eripere [ꝑ] ſummo ſtudio conatur p. 563. Orat., vel *Anaximeni Lampſaceno*, eidem, cui Rhetorica ad Alexandrum adſcribi ſupra dixi, vel denique *Poſidonio*, Stoico, [vid. infra in catal. Stoicorum, h. v.] vt *Thom. Gianninus*, Ferrarienſ. et *Thom. Aldobrandinus* et *Menag.* ad *Laertii* VII. 138. 152. Adde *Gaſſendum* tom. I. Opp. 145. *Gabr. Naudaeum* de fato §. 18. 19. et *Iac. Thomaſ.* de ſtoica mundi exuſtione pag. 179. Viciſſim Ariſtoteli librum hunc vindicant praeter teſtimonia veterum, paulo ante laudata, veterumque codicum auctoritatem *Petrus Petitus* II. 19. Obſ. (qui Ariſtotelem in exotericis ſcriptis vſum prooemio obſeruat e *Ciceronis* IV. ad Atticum 16. et nihil in illo contineri, quod placitis Ariſtotelis non ſit conſentaneum, contendit:) [*Caelius Sec. Curio* lib. II. Epiſt. pag. 347. *Verpoorten;*] *Elmenhorſtius* ad Apuleium de mundo, et *Fortunius Licetus* in Allegoria Peripatetica, *Ioh. Philippus Pfeifferus*

uuuu) Verba eius haec ſunt praef. ad Tabulas in Hodoſophiam Dannhauerianam D. 3. b. *Non nego, ab illo tempore, quo iuuenis non indiligenti opera libros Philoſophi euoluebam, non valde me ipſo delectatum, quod male me haberet, dum minus in eo inuenirem, quod aliquam Theologiam naturalem ſaperet, quam in multis aliis antiquorum philoſophis diuinitatis alicuius ſtudioſioribus, cuius tam rara in operibus ſatis diffuſis veſtigia conſpiciuntur, ſi librum de mundo excipias, qui ob id prae aliis placuit, ſed poſt alias ex hac etiam cauſa Ariſtoteli abiudicandus.* Simile iudicium *Iuſti Lipſii* lib. I. de conſtantia cap 18. *Et talis in diuinis vbique fere Ariſtoteles eſt: libellum illum de mundo excipio, qui, totus aureus, ab alia mihi videtur et coeleſti aura.* Melius tandem conſultum ſub finem vitae hunc librum conſcripſiſſe Ariſtotelem exiſtimat *Gaſſendus* de Phyſiologia Epicuri pag. 369. *Fabric.* Conf. *Gaudentius* de Rom. philoſophia cap. 106. et 196. fin. *Heumann.*

vvvv) Horum ſententiae fauet cenſor editionis libelli Kappianae in ephemerid. Gottingenſib. ann. 1792. pag. 1286. qui praeter ea laudat *Simplicium* in comment. ad Ariſtot. de coelo, vbi is in prooemio: *ἀλλ᾽ ἅπερ*, ait, *βούλοιτό τις τὴν Ἀριστοτέλους περὶ κόσμου θεωρίαν ἰδεῖν, ἐν πάσαις ὁμοῦ ταῖς φυσικαῖς αὐτοῦ πραγματείαις περὶ κόσμου πραγματεύεσθαι ῥητέον. Διὸ καὶ Νικόλαος ὁ περιπατητικὸς περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κατ᾽ εἶδος ποιεῖται λόγον.* Neque *Conringius* in Conringianis pag. 128. parum abeſt, quin illum librum a *Nic. Damaſceno* ſcriptum eſſe, cum aliis iudicet. Spurius quidem illi omnino videtur, quia nec ſtilum habeat Ariſtotelis, nec vllius Peripatetici teſtimonium: praecipue quia Britanniae fiat mentio, quum tamen notum ſit, eam Iulii Caeſaris aeuo demum innotuiſſe Romanis ac Graecis. *Harl.*

Pfeifferus ſingulari diſſert. Regiomonte ann. 1667. tum qui commentariis et notis librum illuſtrarunt, *Olaus Wormius*, pater, Roſtoch. 1577. 8. *Ioh. Langius*, philoſophus et medicus, Francof. 1601. 8. [wwww]) et *Bonau. Vulcanius*, qui graece cum veteri *Apuleii* et recentiore *Guil. Budaei* verſione edidit, ſcholiisque et caſtigationibus in contextum graecum et interpretum vtrumque illuſtrauit, ſubiuncto Gregorii Cyprii encomio maris, et Pauli Silentiarii Iambicis quibusdam, Lugd. Bat. 1591. 8. Budaei verſio exſtat in graeco-latinis operum Ariſtotelis editionibus. *Petri Alcyonii*, qui librum Theophraſto tribuere mauult, interpretatio prodiit in edit. lat. Opp. Ariſtotel. Baſil. 1542. fol. Venet. 1521. atque Baſil. 1546. 4. inter alia quaedam Ariſtotelis ſcripta, ab eodem translata. Tranſtulit et *Ioh. Geneſius Sepulueda.* Pariſ. 1548. 4. *Fabric.*

[Hic liber inſcribendus eſt *Cosmographia* ſiue Compendium cosmographiae. Liber vero de mundo, adnotante *Sebaſt. Baſſo* philoſ. natur. p. 191. ſiue ſit Ariſtotelis, vt fert ipſius nomen, ſiue, vt quidam volunt, ſit Ariſtoteli alienus, non tamen aliena eſt doctrina, quam ex libris eius ariſtotelicam eſſe, fatendum eſt. Ego vero ſic argumentor: ſi Ariſtoteles auctor eſſet libri *de mundo*, ob nobilitatem argumenti id ignotum eſſe non potuiſſet Ariſtotelicis, Ariſtoteli aetate propioribus, nec aliis viris doctis. Atqui veterum nemo hunc librum tribuit Ariſtoteli. Ergo eius auctor non eſt Ariſtoteles. Ariſtotelicum vero quempiam eſſe auctorem, inde colligo, quia haec ipſa videtur fuiſſe occaſio, librum hunc Ariſtoteli tribuendi. *Heumann.* Conf. *Buddei* Iſagogen hiſtorico-theologicam, lib. I. cap. IV. ad §. XXX. pag. 289. Nec recentiore aetatate defuerunt, qui in vtramque partem diſputarent. *Cudworth.* in ſyſtem. intellect. cap. IV. §. 21. pag. 605. librum *de mundo* nomen Ariſtotelis falſo gerere, ſed eius antiquitatem non poſſe in dubium vocari, iudicat. Ex eodem Empedoclis verſu, quem Cudworth adtulit, ab auctore libri citato, colligit *Brucker.* in hiſt. crit. phil. tom. I. pag. 1112. not. *c.* falſo tribui libellum Ariſtoteli; idem alio argumento vtitur l. m. pag. 799. not. 9. Fuſius autem *Brucker.* νοθείαν libri demonſtrare et Fabricii rationibus ſatisfacere ſtuduit in Otio Vindel. melet. III. pag. 120 ſqq. 174 ſqq. Argumenta, quibus alii auctoritatem libri vindicatum iuerunt, bene quoque diluit, et grauiora, quibus eum genuinis Ariſtotelis monumentis docuit abiudicandum, protulit *I. G. Walch.* in parergis academicis pag. 272 — 276. At tamen litem, quae paene conſopita videbatur, reſuſcitarunt, et libellum eſſe adſerendum Ariſtoteli duxerunt *St. Croix* in Examen critique des Hiſtoriens d'Alexandre p. 296 ſq. ac *Batteux*, (qui librum hunc edidit cum Ocello Lucano ac Timaeo Locr. additis verſione gallica et obſeruationibus, Pariſ. 1768. 8.) in praefat. et in adnotationibus pag. 136 ſqq. Hic arbitratur cum aliis, ab Ariſtotele iam ſene confectum eſſe librum extremis imperii Alexandri M. annis. Secus tamen ſenſit illius cenſor Gottingenſis, (forſan cl. Meinerſ.) in bibliotheca philolog. vol. I. p. 115 ſqq. *Meinerſius* quidem in hiſtoria doctrinae de vero deo, in ſect. VII. in qua pag. 420 — 455. Ariſtotelis de deo ſententiam perſequitur, pag. 454 ſq. argumenta, opinionibus Ariſtotelis aperte repugnantia, ex ipſo libello colligit aut repetit, quibus fides libri impugnetur. Spurium quoque illum iudicat cl. *Buhle* in diſputat. de diſtributione librorum Ariſtotelis in exotericos et acroamaticos eiusque rationibus et cauſſis, Göttingae

wwww) Vid. *Lambec.* comment. VII. pag. 186 ſq. vbi cod. mſt. recenſet, et notat, *Langii* verſionem lat. cum commentario editam eſſe a. 1606. typis Matth. Becker. *Harl.*

Göttingae 1786. 8. pag. 71 ſq. — Inprimis diligenter verſati ſunt nouiſſimus huius libri editor cl. M. *Io. Chriſtianus Kappius* et cl. M. *Io. Auguſtus Goerenz.* Prior, in excurſu primo p. 335 ſq. contra Batteſium docte diſputans, ita fidem et auctoritatem libelli imminuit frangitque, vt oſtendat, noſtrum libellum praeceptis, ſententiis et opinionibus Ariſtotelis non conuenire, et vero iis repugnare, tum, adcurate in ſcripturae genus, in noſtro libello obuium, inquirendo, id, doceat, ab Ariſtotelis ſermone eſſe diuerſum. Pag. tamen 353 ſq. concedit, noſtrum libellum conſcriptum eſſe haud longe poſt Ariſtotelis tempora ab homine, qui, ſcriptis Ariſtotelis perlectis, huic ariſtotelicae doctrinae nonnulla praecepta et placita Pythagorae, Platonis et Zenonis admiſceret; vnde factum eſſe, bene coniicit, vt multa Stagiritae praeceptis modo conuenientia, modo repugnantia in hoc opuſculo offenderemus. Tum alia de ratione argumentandi, probandi dicendique erudite differit, denique ſummam libri praebet. — Poſterior, *M. Goerenz*, in diſp. de libri *περι κοσμȣ*, qui inter Ariſtotelis ſcripta reperitur, auctore, Wittebergae m. Aprili 1792. 4. illam ſententiam, quae Ariſtotelem auctorem reſpuit, probabiliorem animaduertens, primum examinat diſſentientium rationes, tum argumenta alia, ab aliis omiſſa, a Kappio tamen partim adlata et expoſita, cogit, et contra Petitum ac Batteſium tela potiſſimum dirigit. Denique ſuſpicatur, auctorem Ariſtotelis nomen libro ſuo quaeſtus cauſſa ſuppoſuiſſe, qui eum regi Ptolemaeo Philadelpho pro Ariſtotelis libro venderet. Quidquid eſt, ſatis euictum eſſe puto a Kappio et Goerenzio, ſuperiorum V. D. veſtigia prementibus, Ariſtotelem non fuiſſe libelli parentem. — *I. G. Schultheſſ*, qui germanice vertit libellum ſecundum recenſionem Batteuſii, inſcripſit; *Ariſtoteles Brief an Alexander den Groſsen über die Welt* — Tiguri 1782. 8. et a pag. 38. ſubiunxit adnotationes, cum ſuas, tum Batteuſii excerptas; a Batteuſio tamen interdum diſceſſit et p. 38—41. nominauit, qui diuerſimode iudicant de auctore libri: inprimis Heinſii argumenta, (diſſertatt. pag. 563 ſqq.) quibus, libello Ariſtotelis nomen male praefixum eſſe, oſtendit, paucis repetit. *Harl.*]

XIV. ΠΕΡΙ' ΨΥΧΗ͂Σ *βιβλία γ'.* *de anima libri III.* quorum primo veterum Philoſophorum hoc de argumento ſententias ad examen reuocat, ſecundo agit de anima ſenſitiua, tertio de rationali. *Fabric.* — De hoc opere iudicium fert *Gaſſendus* exercitt. paradox. V. §. 10. VI. §. 9. VII. §. 10. VIII. §. 7. *Heumann.* — Ariſtotelis eſſe negat *Caelius Sec. Cur.* II. epp. p. 349. *Verpoorten.* Meminit tamen, vt Fabricius in nota mota notauit, huius *πραγματείας.* Ariſtoteles ipſe libro *περὶ ἑρμηνείας.*

Inter codd. *Nanianos* eſt cod. CCLXIX. (catalog. pag. 456.) qui continet Ariſtotelis opus *de anima et de ſenſibus.* — in bibl. *Bernenſi*, (teſte *Sinnero* Cat. 282 ſq.) duo codd. ſed mutili. — in bibl. *Scorialenſi*, (auctore Plüero l. m. pag. 158.) eſt cod. *de anima*, et alius de eadem libri III. cum argumentis *Simplicii*, adhaeret fragmentum ex eadem. — De verſionibus librorum et interpretum graecorum arabicis et ſyriacis vid. *Caſir.* bibl. arab. hiſp. I. pag. 305 ſq. *Harl.*

Perierunt *Alexandri* Aphrodiſei et *Plutarchi* Neſtorii F. commentaria Simplicio laudata, et quae de anima ſcripſerant *Theophraſtus* a Themiſtio citatus, *Porphyrius* et *Iamblichus.*

Intercidit quoque Ariſtotelis ipſius dialogus *Eudemus*, qui de anima agebat, et ab eodem Simplicio plus ſimplici vice in teſtimonium citatur.

Exſtant e graecis commentaria erudita *Simplicii* et *Ioh. Philoponi*, tum *Themiſtii* paraphraſis, Lud. Nogarolae commentario illuſtrata [xxxx]), et cuius verſio latina ſola *Hervueto* auctore prodiit, Metaphraſis *Theodori Metochitae* [yyyy]). In *Alexandri* quoque *Aphrodiſienſis* libris quatuor ἀποριῶν et λύσεων quaedam librorum de anima loca illuſtrantur. *Fabric.* — Inter codd. Vindobonenſes apud Lambec. VII. pag. 199 ſqq. ſunt codd. XLVIII. et XLIX. continentes libr. III. de anima et reliqua paruorum naturalium Ariſtotelis; cod. L. de anima libri III. et liber de Inſecabilibus lineis; cod. LI. lib. I. de anima, ſed imperfectus; cod. LII. *Simplicii* commentaria in Ariſtot. libros III. de anima, quae etiam typographicis formulis deſcripta ſunt Venetiis 1527. fol. latine vertit Euangeliſta *Langus Aſulanus* et edidit Venet. 1554. — Eclogas ſiue Excerpta ex iisdem *Simplicii* commentariis, ſub titulo βραχείας ἐξηγήσεως ſ. *breuis expoſitionis* graece edidit *Iacob. Schegkius*, Baſil. typis Io. Herwagii, 1544. 8. vid. infra in Catal. edd. librorum de anima. — In cod. LIII. Vindob. eſt *Sophoniae* paraphraſis, nondum edita, in Ariſtot. libros tres de anima, in totidem libros diuiſa. Idem Sophoniae opus exſtat in cod. XXXII. bibl. Mediceae, plutei 71. (*Bandini* Catal. tom. III. pag. 21.) et in cod. Bauar. CXIX. vbi *Sophronius*, vitioſe forſan, dicitur. Quis ille *Sophonias* et quando vixerit, non liquet; *Lambecius* tamen VII. pag. 209 ſq. ſuſpicatur, hunc eſſe eumdem Monachum, cuius commentarium graecum mstum in Ariſtotelis Categorias Philippus Labbeus in noua bibliotheca MSStorum p. 115. commemorat. adde *Buhle* I. Opp. Ariſt. pag. 187 ſq. *Fabric.* in vol. X. lib. V. cap. 45. pag. 545. coniicit, eumdem eſſe *Sophoniam*, ad quem Simon Conſtantinopolitanus

xxxx) *Themiſtii* paraphraſis trium librorum Ariſtot. de anima, cod. CXXVIII. in bibl. Taurinenſi, (catal. codd. gr. pag. 229.) cum eiusdem paraphraſi librorum quorumdam *paruorum naturalium* et librorum octaui et ſeptimi naturalis auſcultationis. — conf. ad §. IX. adnotata. *Themiſtii*, Peripatetici lucidiſſimi, *paraphraſis* in Ariſtot. poſteriora et phyſica, in libro item *de anima*, memoria ac reminiſcentia; ſomno et vigilia, inſomniis et diuinatione per ſomnum, interprete *Hermolao Barbaro*. Vir quidam doctus in Actis eruditorum Lipſ. ann. 1685. menſe Octobr. p. 460 ſq. primum notat, *Antonio Zimarrae*, qui tabulas ſuper Ariſtotelem edidit, Themiſtium falſo creditum eſſe Alexandri Aphrodiſaei abbreuiatorem, et Hermolaum obſeruaſſe, Themiſtium haud timide diſſenſiſſe ab Alex. Aphrodiſaeo, quum collibuiſſet, ordinemque ac ſeriem eius variaſſe, veſtigiis tamen eius inſiſtentem Ariſtotelis poſteriora et reliquos memoratos libellos eleganter ac perſpicue explanauiſſe, ſeque ipſum paraphraſten Ariſtotelis non obſcure eſſe profeſſum. Tum adnotat cenſor, hos libros Themiſtii paraphraſticos ab *Hermolao Barbaro* latinos redditos et Venetiis editos eſſe 1570. fol. vna cum Themiſtii eiusdem paraphraſi *in libr. III. de anima* a Comite *Ludouico Nogarola*, Veronenſi, translata et ſubtiliſſimis ſcholiis illuſtrata; ſed, iudice *Voſſio* de philoſophia p. 8. Themiſtium ab Hermolao, dum nimium ſtuduiſſet elegantiae, tanta conuerſum eſſe libertate, vt ſaepiſſime longe aliud diceret, quam ſenſerit Themiſtius, optandumque adeo eſſe, edi tralationem veterem, quam apud Carpetanos alicubi deliteſcere aiunt. Eumdem annum edit. 1570. deſignant *Bayle* et *Fabricius* infra de Themiſtio vol. VIII. lib. V. cap. 18. VI. p. 29. et p. 30. indicat editiones verſionum Hermolai Barbari. At *Zenus* in Diſſertazione Voſſiani tom. II. p. 377 ſqq. vbi de verſione Hermolai Barbari, Nogarolae atque editionibus agit, errorem notat, et animaduertit, Hermolaum ann. 1580. conuertiſſe Themiſtium. Editioni Pariſ. 1528. fol. apud Simonem Colineum additus eſt Alexander Aphrodiſeus de anima ex Hieron. Donati verſione. *Harl.*

yyyy) In cod. *Bauar.* CXL. (Catal. p. 56 ſq.) ſunt *Theod. Metochitae*, magni Logothetae, commentaria in libr. Ariſtot. de phyſico auditu, de anima, de coelo, de ortu et interitu, tomus I. et in cod. CXLII. comment. in tertium de anima, in parua naturalia, in libros de inceſſu, partibus et generatione animalium, in meteora, in librum de ſenſu et ſenſili, tom. II. *Harl.*

tinopolitanus ſaeculo XIIII. ſcripſit. — Inter codices *Nanianos* eſt cod. CCLXXIII. (teſte Catalogo p. 458.) qui continet *Corydallei* commentarios in duos Ariſtot. de anima libros. — An idem fuit Theophilus Corydalleus, cuius logica in eodem codd. Nanianorum catalogo nr. CCLXXIV. exſtat msta, et qui praeterito vixit ſaeculo? — In cod. Veneto D. Marci eſt paraphraſis in libros Ariſtotelis de anima, cod. mst. DCXXXV. ſecundum *Villoiſon* in anecdot. graecis tom. II. pag. 248. — *Auerrois* comment. hebraice exſtat MS. in bibl. Caeſarea, (latine tom. VI. Opp.) commentar. *R. Schem Tob* ben R. Iſaac Spret ſcriptus a. Chr. 1471. Lipſiae in bibl. Senatoria. Vetus *latina* verſio in cod. *Gottingenſi*, circiter ſaec. XII. exarato. (*Buhle* p. 183 ſq.) Editt. antiquiſſimas vid. infra in catal. editionum Opp. et editt. poſt ſaec. XV. in indice editionum librorum ſingulorum. *Harl.*

In editione graeco-latina Caſauboniana et aliis quibusdam occurrit [¶] verſio *Ioh. Argyropuli*, in Du Valliana tomo II. *Iulii Pacii. Bonauenturae Belluti*, Catanenſis Siculi, ord. min. diſputatt. in Ariſtotelis libros de anima. Venetiis 1643. 4. — [*Franciſci a Vico Mercato* commentarii in libr. de anima. Venet. 1574. fol. *Benzel.*] Commentaria *Petri Martinenſii*, Toletani, prodiere Segunti 1575. fol.

XV. PARVA zzzz) NATVRALIA, libelli XI.

a) ΠΕΡΙ` 'ΑΙΣΘΗ'ΣΕΩΣ (ſiue potius 'ΑΙΣΘΗΤΗΡΙ'ΩΝ) ΚΑΙ` 'ΑΙΣΘΗΤΩ͂Ν, *de ſenſu*, ſiue *ſenſoriis et rebus ſenſibilibus*, Laudat hunc librum *Simplicius* p. 205. in Phyſ. *Themiſtius* pag. 81. b. *Porphyrius* ad Ptolemaei Harmonica pag. 328. et reſpicit *Priſcianus Lydus* in commentario ad Theophraſtum de ſenſu.

Exſtat e graecis commentarius *Alexandri Aphrod.* [graece in cod. Bauar. CL. catal. pag. 60.] et metaphraſis, quae latine duntaxat prodiit *Theodori Metochitae. Aſpaſius*, ab Alexandro Aphrodiſ. laudatus, periit.

Auerrois paraphraſis huius et ſequentium libellorum, tom. VI. Operum. — Hebraice excuſus eſt Venetiis cum commentario R. Leui ben Gerſon. — Plautauitius [ſi nomen recte ſcriptum eſt,] habuit MS. cum commentario Raphaelis, inſignis medici ac philoſophi. *Fabric.* — [*Maynetti Maynetii* commentarius in librum Ariſtotelis de ſenſu et ſenſilibus. Florent. 1555. fol. in bibl. Vpſalienſi. *Benzel.*]

zzzz) *Parua Naturalia* verterunt *Petrus Alcyonius* Venet. 1521. et Baſil. 1546. 4. atque in ed. latina Opp. Ariſtotel. Baſil. 1542. fol. *Ioh. Geneſius Sepulueda* Pariſ. 1532. fol. qui etiam Bononiae edidit *errata Petri Alcyonii in interpretat. Ariſtotelis a I. G. Sepulueda collecta.* — Commentaria *Auguſtini Niphi* prodierunt Venet. et Rom. 1523. fol. cum praef. Franc. Palmerii, qua Alcyonius perſtringitur. *Nic. Leon. Thomaei* explicat. [Venet. 1523. fol.] Pariſ. 1530. fol. ap. Sim. Colineum. *Petri Pomponatii* commentarium MS. habuit Naudaeus, teſte Labbeo p. 234. Bibl. nou. MSS. *Fabric.* Variorum libellorum codd. msstos atque commentarios graecos msst. iam paſſim commemoraui. De *Hermolai Barbari* verſione quorumdam libellorum latina et de cod. Bau. qui *Metochitae* commentaria continet, vid. ad ſectionem antecedentem adnotata. In bibl. *Scorialenſi* ſunt, teſte *Plüero*, itinerar. Hiſp. p. 159. codd. III. 1) parua naturalia, cum expoſitione *Theod. Metochitae*, 2) de memoria et reminiſc. liber vnus. 3) De ſenſu et ſenſibili, ſomno et vigilia, liber vnus. De inſomniis, vnus. De diuinatione per ſomnum; de longitudine et breuitate vitae; de iuuentute et ſenectute; de vita et morte; et denique de coloribus. *Harl.*

In graeco-latinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit hic liber et quatuor proxime ſequentes cum latina verſione *Franciſci Vatabli.*

b) ΠΕΡῚ ΜΝΗ΄ΜΗΣ ΚΑῚ ἈΝΑΜΝΗ΄ΣΕΩΣ, *de memoria et reminiſcentia*, citatur a Stobaeo, *Suida* in Μνήμη. *Gellio* VII. 6. VIII. 7. *Nonio* in, *meminiſſe* etc.

Exſtant e graecis Scholia *Mich. Epheſii*, et *Themiſtii* Paraphraſis, et latine tantummodo edita metaphraſis *Theodori Metochitae. Fabric.* cod. gr. Bauar. *Mich. Epheſii* comm. in libr. de memoria et reminiſc. de ſomno et vigilia, de diuinat. per ſomnum, de motu animae, de breuitate vitae, de ſenect. iuuentute et reſpirat. in Cat. p. 60. de Metochitae com. vid. ad ſect. praec. Hunc libellum eſſe Ariſtotelis negat *Coelius Sec. Curio* lib. II. Epiſt. p. 349. *Verpoortenio* notante. Editus autem eſt cum ſuperiore, commentariis *Simonis Simonii*, Lucenſis, illuſtratus, Geneu. 1566. fol. *Harl.*

c) ΠΕΡῚ ὝΠΝΟΥ ΚΑῚ ἘΓΡΗΓΟ΄ΡΣΕΩΣ, *de ſomno et vigilia.* Cum ſuperiore libro tamquam vnum ſcriptum citatur a Suida in Μνήμη. Exſtant e graecis *Themiſtii* Paraphraſis, Scholia *Mich. Epheſii*, et latine tantummodo edita Metaphraſis *Theodori Metochitae.* [In bibl. Bernenſi, teſte *Sinnero* in Cat. p. 283. cod. Ariſtot. de ſomno et vigilia, et de diuinat. per ſomnum, idem de memoria.]

Graece et latine prodiit hic libellus, et duo proxime ſequentes, cum verſione *Nicol. Leonici Thomaei,* ſubiuncto Hippocratis libro de inſomniis, Iul. Caeſ. Scaligeri commentariis illuſtrato. Gieſſ. 1610. 8.

d) ΠΕΡῚ ἘΝΥΠΝΙ΄ΩΝ, *de inſomniis.*

Exſtant e graecis *Themiſtii* paraphraſis, et *Mich. Epheſii* ſcholia, et verſio latina paraphraſeos *Theodori Metochitae.*

e) ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΚΑΘ᾽ ὝΠΝΟΝ ΜΑΝΤΙΚΗ͂Σ, *de diuinatione per ſomnum.*

Exſtant e graecis *Themiſtii* Paraphraſis, et Scholia *Mich. Epheſii*, et latina verſio Paraphraſeos *Theodori Metochitae.* — Prodiit ſeparatim, graece, Cracou. 1529. 8. — gr. et lat. cum verſione et ſcholiis *Chriſtoph. Hegendorfini*, Baſil. 1536.

f) ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΚΟΙΝΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΖΩ΄ΩΝ ΚΙΝΗ΄ΣΕΩΣ, *de communi motionis animalium cauſa.* Graeca emendatius edidit Florentiae Thomaeus, et Pariſiis Guil. Morellius.

Exſtant et e graecis Scholia *Mich. Epheſii*, et cuius latina verſio duntaxat lucem vidit, *Theodori Metochitae* Paraphraſis.

In graecolatinis operum Ariſtotelis editionibus habetur latina [⁋] verſio *Nicolai Leonici Thomaei.* Tranſtulit et *Petrus Alcyonius*, cuius verſio edita cum Gazae hiſtoria animalium. Baſil. 1534. fol.

g) ΠΕΡῚ ΜΑΚΡΟΒΙΟ΄ΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΒΡΑΧΥΒΙΟ΄ΤΗΤΟΣ, *de longitudine et breuitate vitae.* [*Coelio Sec. Cur.* l. c. epiſt. non videntur eſſe Ariſtotelis. *Verpoorten.*]

Exſtant e graecis Scholia *Mich. Epheſii*, et cuius latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitae.*

In

In graecolatinis Ariſtotelis operum editionibus hic et proxime qui ſequuntur libelli duo occurrunt cum verſione *Franciſci Vatabli.* Cum verſione et ſcholiis *Chriſtoph. Hegendorfini.* Baſil. 1536. *Auerrois* Paraphraſis tom. VI. Opp.

h) ΠΕΡῚ ΝΕΌΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΓΉΡΩΣ, ΠΕΡῚ ΖΩΗ͂Σ ΚΑῚ ΘΑΝΆΤΟΥ, *de iuuentute et ſenectute, vita et morte.* [cod. gr. inter codd. Nanianos, teſte Catal. p. 447.]

In hoc libro citantur libri de anima et de partibus animalium. Alium Ariſtotelis librum de vita et morte laudat *Apollonius* cap. 26. Hiſt. commentitiae. [at *Apollon.* non ex ſcripto libro, ſed ex memoria locum citaſſe et ſenſum tantum expreſſiſſe videtur ita, vt, prouti verba ſonant, ex illis nolim colligere, alium Ariſtotelis librum de vita etc. ab Apollonio eſſe laudatum. *Harl.*

Exſtant e graecis Scholia *Mich. Epheſii* et latina verſio paraphraſeos *Theodori Metochitae.*

i) ΠΕΡῚ ἈΝΑΠΝΟΗ͂Σ, *de reſpiratione.*

Exſtant e graecis ſcholia *Mich. Epheſii,* [vid. *Lambec.* de codd. bibl. Vindobon. VII. pag. 213 ſq.] et cuius latina verſio tantum prodiit, paraphraſis *Theodori Metochitae.*

Verſus XXV. *Empedoclis*, qui cap. 7. adferuntur, latina metaphraſi praeter *Vatablum* donauit *Ioſephus Scaliger.*

k) ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΠΟΡΕΊΑΣ, *de animalium inceſſu* ſiue *greſſu communi* liber. Emendate edidit Guil. Morellius, Pariſiis, et Florentiae *Nicolaus Leonicus Thomaeus,* [quem peſſime de Ariſtotele meritum eſſe, iudicat Caſaubonus cap. VI de enthuſiasmo p. 153. *Heumann.*]

Exſtant e graecis ſcholia *Mich. Epheſii* [aaaaa]), et, cuius latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitae.* [in cod. Bauar. CXLII.]

In graecolatinis Operum Ariſtotelis editionibus occurrit latina interpretatio *Nic. Leonici Thomaei,* qui libros Ariſtot. omnes, paruorum naturalium nomine venientes, latine vertit, et commentario illuſtrauit Baſil. 1566. fol.

l) ΠΕΡῚ ΤΟΥ͂ ΠΝΕΎΜΑΤΟΣ, *de ſpiritu animali* libellus, cum anonymi interpretis latina translatione legitur in editionibus graecolatinis Operum Ariſtotelis. Ariſtotelis eſſe negat *Hier. Mercurialis* II. 12. Var. lect. et Sylburgio ſtilus Alexandrum potius Aphrodiſeum, aut alium, quam Ariſtotelem, refert. Videtur tamen ad eum prouocare Ariſtoteles ipſe lib. I. de motu animalium, et Galenus V. de ſimpl. medic. facultate. Perplexiſſimum librum ſaepe vertiſſe ſe, ſaepe verſionem concerpſiſſe, tandem etiam commentariis illuſtraſſe teſtatur *Iulius Caeſar Scaliger* Exerc. CCLXXIII. Vertit etiam et illuſtrauit *Daniel Furlanus* cum ſcriptis quibusdam Theophraſti. Hanou. 1605. fol. Ac Meurſius exiſtimat, hunc ipſum eſſe librum περὶ πνευμάτων, quem inter *Theophraſti* ſcripta memorat *Laertius* V. 45.

aaaaa) Textus Ariſtot. graecus cum ſcholiis *Michaelis Epheſii* in cod. Vindobon. LIV. nr. 2. teſte *Lambecio* VII. pag. 213 ſq. Scholia gr. edidit Franciſcus Aſulanus, cum *Simplicii* commentariis in III. libros Ariſtotelis de anima et *Alexandri Aphrodiſienſ.* commentariis in librum de ſenſu et ſenſilibus, typis Aldinis. 1527. fol. *Harl.*

V. 45. [?] *Stratoni Lampſaceno* tribuendum coniicit *Patricius* diſcuſſ. peripatet. pag. 74. inter cuius ſcripta idem *Laert.* V. 5, 9. laudat. Latine primum prodiit in editione latina Ariſtotelis. Baſil. 1542. fol. interprete, vt videtur, *Hieronymo Gemuſaeo.*

Quae hactenus recenſui ſcripta Phyſica, (excepto libro de mundo,) apud *Laertium* V. 26. memorari videntur ſub titulo φυσικῶν κατὰ ςοιχεῖον bbbbb), βιβλία λή, qui numerus XXXVIII. confirmatur etiam ab Anonymo Menagii. Sed Caſaubonus ſuſpicatur legendum κδ' *Rerum naturalium ordine literarum ſcripti libri XXIV.* Rationem inſcriptionis illuſtrat *Coelius Rhodiginus* XVII. 17. *Ingenio illi inenarrabili Ariſtoteli, qui ex nobili lectionis multiiugae variantisque cura eſt a Platone anagnoſtes nuncupatus, tria Philoſophiae munia ſuſcepta pertractataque ſunt, Phyſicum, Metaphyſicum, Morale: ſed ita, vt Alphabetis tribus omnia ſit complexus; nam* Phyſicorum *libri elementa implent omnia, ſiquidem octo leguntur de rerum naturalium principiis, de coelo ac mundo quatuor, de generatione ac corruptione duo, de meteoris quatuor: de animae hiſtoria tres, de animalium motu vnus, et duo, qui parua, vt modo dicitur, naturalia complectuntur. Huic vero ſententiae vetus ſuffragatur attitulatio, in qua more Homerico ita enotabatur librorum ordo, vt Phyſicorum diceretur* ccccc) *alpha, qui primus; beta, qui ſecundus; et deinceps. Quam rationem in* Moralibus *item eſt ſecutus. Nam ni demutilati forent temporum incuria, ac praecurtati, plenum literarum numerum in Ethicis, Politicis, Oeconomicis agnoſceremus. Id ipſum et in* Metaphyſicis *conſequeremur, ni pleraque deprauaſſet vetuſtas. Quae autem de plantis aut de animalibus tanto ſunt concinnata Philoſopho, iam elementa non ſunt, ſed velut ex elementis coaptatae ſyllabae, in quam ſeriem veniunt et magna moralia. Omnia vero haec, problemata et Phyſionomica addiuinatio conſequebantur, quae ab elementis diſſita longe ſunt.* In omnia alia abit *Samuel Petitus*, qui IV. 8. Miſcell. per φυσικὰ κατὰ ςοιχεῖον putat a Laertio intelligi opus, quo veterum Phyſicorum ordine literarum digeſtorum opiniones recenſitae fuerunt et ad examen reuocatae et cuius fragmenta hodie ſuperſint libelli de dogmatibus Xenophanis, Zenonis et Gorgiae. Merito non probatur et multis refellitur haec Petiti ſuſpicio a *Ionſio* p. 56. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. nec *Menagio* ad Laert. p. 196.

XVI. ΠΕΡΙ` ΖΩ'ΩΝ 'ΙΣΤΟΡΙ'ΑΣ βιβλία ί, *Hiſtoriae de animalibus libri X.* ddddd) quorum primi quatuor agunt de partibus, ſenſu, memoria et aliis affectionibus hominis et animalium omnis generis: tres proximi de eorum ortu, octauus et nonus de vita, et decimus eeeee) de cauſis ſterilitatis. *Cic.* V. de finib. 4. *Perſequutus eſt Ariſtoteles animantium*

bbbbb) Niſi ſubintelligendum vocabulum προβλημάτων. Vide, quae infra nr. XXV. [Sic *Procli* ςοιχείωσις φυσική, cuius cod. eſt in bibl. Monaco-bauarica. vid. Catal. p. 60. cod. CL.]

ccccc) Sic Theophraſtus ſcripſerat νόμων κατὰ ςοιχεῖον, κδ'. *Laert.* V. 44.

ddddd) Conf. de inſcriptione libri *Perizon.* ad Aelian. H. V. lib. IV. 19. p. 374. Is praeter ea ἱςορ. π. ζ. vertere iubet cum *Caſaubono* ad Diog. Laert. III. 18. *ſcientiam ſ. cognitionem animalium.* Libri XIX. ſyriace et arabice verſi dicuntur apud *Caſir.* I. pag. 306. *Harl.*

eeeee) Decimum tamen operis librum Ariſtotelis non eſſe, contendit *Conringius* Introduct. in artem medicam cap. V. §. 14. pag. 192. At *Andreas Laurentius* anatomiae ſuae lib. VIII. quaeſt. 30. Ariſtoteles, inquit, omnia fere, quae de natura animalium ſcriptis mandauit, ab vno didicit Hippocrate: quum tamen ingratiſſimus vir eius numquam meminerit. *Heumann.*

tium omnium ortus, actus, figuras etc. Plura volumina de animalibus ſcripſerat Ariſtoteles, ad *quinquaginta* ferme, teſte Plinio, vel, (vt *Antigonus* Hiſt. commentitiae cap. 66.) *ad ſeptuaginta.* *Plinii* locum adſcribam ex VIII. 17. Hiſt. *Ariſtoteles diuerſa tradit,* [℞] *vir, quem in his magna ſecutus ex parte, praefandum reor, Alexandro Magno, rege, inflammato cupidine animalium naturas noſcendi, delegataque hac commentatione Ariſtoteli, ſummo in omni doctrina Viro, aliquot milia hominum in totius Aſiae Graeciaeque tractu parere iuſſa, omnium, quos venatus, aucupia, piſcatusque alebant, quibusque viuaria, armenta, aluearia, piſcinae, auiaria in cura erant, ne quid vsquam gentium ignoraretur ab eo: quos percontando quinquaginta ferme volumina illa praeclara de animalibus condidit: quae a me collecta in arctum, cum iis, quae ignorauerat, quaeſo, vt legentes boni conſulant, in vniuerſis rerum naturae operibus medioque clariſſimi omnium regum deſiderio cura noſtra breuiter peregrinantes.* *Athenaeus* IX. pag. 398. refert, Ariſtotelem in ſumtus huic operi neceſſarios ab Alexandro accepiſſe talenta octingenta, hoc eſt ſummam, (non, 480000. vt eſt in Chevraeanis tom. I. pag. 214.) ſed 600000. amplius thalerorum [fffff]), vnde πολυτάλαντος πραγματεία audit eidem Athenaeo. *Johannes d'Eſpagne* error. popular. IV. 11. iudicat, id opus omnino eſſe admiratione dignum, et multa, quae vera ſint habenda, in illo reperiri; at putat, multa tamen ineſſe, quae, per famam tantum audita, fuiſſent recepta, quaedam repugnare ſenſibus atque experientiae, vti Scaligerus multique alii animaduertiſſent. Inde non ſine cauſa miratur *Athenaeus* VIII. pag. 352 ſq. vnde tam multa prodiderit Ariſtoteles, quae captum humanum excedere videantur. Pleraque tamen illorum, quae velut parum credibilia ab Athenaeo ibi notantur, conſtat eſſe certiſſima. *Olaus Borrichius* de Medic. Hermet. pag. 244 ſq. et *Io. Liſterus* in epiſt. ad Io. Raium notauit, Ariſtotelem, paucis contentum experimentis, obſeruationes ſuas praecipitaſſe. vid. Bibl. Angloiſe tom. IV. pag. 7. et 10. atqui *Liſterus* l. c. exiſtimat, pro tantis ad hoc opus, quae habebat, ſubſidiis, exſpectationi non ſatisfeciſſe Ariſtotelem. Is tamen aequius forſan iudicaſſet, ſi Ariſtotelis temporibus vixiſſet, et ſi totum in noſtras veniſſet manus. — [*Aelianus* H. V. lib. IV. cap. 19. (vbi vid. interprr. in exemplo Abrah. Gronouii pag. 373.) tribuit *Philippo*, patri Alexandri, iſtam liberalitatem ac munificentiam, atque *Kühn.* ita componit litem, vt ſuſpicetur, Philippo operis incepti, filio vero, conſummati impenſas deberi. At enim, *Aelianum*, quia definite tradit, Ariſtoteli Philippum copioſas praebuiſſe diuitias, et philoſophum per diuitias Philippi cognitionem ipſorum animalium conſequutum eſſe, malim putare, id quod ſaepius ei accidit, in nomine regis erraſſe. Nam tantos ſumtus Philippus nondum potuerat erogare, atque num ad conſilia ſua perficienda, reliquasque impenſas, ad bella gerenda Graecosque, ſuis conſiliis profuturos, corrumpendos maxime neceſſarias, faciendas, tantam vim nummorum perdere quaſi potuerit, valde dubito. Quare, Plinii et Athenaei locis citatis et maiore probabilitatis ſpecie motus, arbitror cum Bruckero, Buhlio etc. libros de animalibus eſſe ſerius, quam volunt alii, immo vero poſt Olymp. CXI. 2. ante Chr. n. 336. (quae quorumdam fuit ſententia,) compoſitos, et tum demum, vbi Alexander, magna Aſiae parte ſibi iam ſubiecta, tantam nummorum copiam non tam profundere, quam praeceptori ſuo commode largiri potuerat. *Harl.*]

Quod

fffff) 1440000 *Carolin.* aequare talenta octingenta ſcribit *Perizon.* ad Aeliani l. c. *Harl.*

Quod vero ad numerum librorum adtinet, praeter hos decem alii etiam ex editis ad hoc argumentum ſpectant, vel iam a me memorati, vel mox recenſendi: de partibus animalium IV. de generatione V. de inceſſu I. de motu I. de ſpiritu I. Neque diuerſa ab his contineri ſuſpicor in libris XIX. de hiſtoria animalium, quos ex *Arabico* in latinum translatos a *Mich. Scoto* memorat *Labbeus* Bibl. nou. MSS. p. 201. vel in libro XII. XIII. XIV. et XV. quos arabice ex Oriente ſecum adtulit Iacobus Golius. [adde *Caſir.* l. m. I. pag. 307. *b.*] Ceterum longe plures interciderunt, quorum ſpeciales quosdam titulos notaui infra, capite proximo, vt ſunt, Ἀνατομῶν libri VIII. Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν. I. περὶ τῶν ζώων ἠθῶν. Περὶ τῶν μυθολογȣμένων ζώων, ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων, ζωικὰ περὶ ἰχθύων ggggg), περὶ θηρίων, περὶ ζωῆς καὶ θανάτȣ diuerſus ab eo quem habemus, etc. *Laertius nouem* tantummodo libros περὶ ζώων memorat V. 25. et nouem duntaxat libros vertit, qui poſt *Trapezuntium* hhhhh) hoc opus interpretatus eſt, *Theodorus Gaza*, Theſſalonicenſis. Confer *Voſſii* lib. de Philoſophia pag. 34. *Decem* libros agnoſcit Anonymus vitae Ariſtotelis ſcriptor graecus, quem Menagius edidit. De ordine iterum turbat nos *Samuel Petitus*, qui p. 145. commentarii ad Leges Atticas ita ſcribit: *Harpocratio in ἑβδομευομένȣ laudat Ariſtotelem in nono hiſtoriae de animalibus, quod videri poſſit μνημονικὸν Grammatici fuiſſe ἁμάρτημα, nam ea habentur VII. 12. Verum nullus dubito, plures fuiſſe libros Ariſtotelis περὶ ζώων ἱςορίας, quam graece hodie exſtent, et certe apud Arabes ſuperſunt ad nouendecim,* (potius mihi perſuadeo, illos XIX. vt iam innuebam, eſſe libros X. hiſtoriae, et libros IV. de partibus, ac libros V. de generatione animalium,) *tum etiam in vnum coaluiſſe librum, qui olim apud veteres duo erant. Nam, vt* [¶] *puto, primus liber generalia illa complectebatur tantum, quae ſex primis capitibus ad haec vsque verba:* Ταῦτα μὲν ȣ̂ν τȣ̂τον τὸν τρόπον εἴρηται νῦν ὡς ἐν τύπῳ, γεύματος χάριν. *Hinc incipit liber ſecundus, cuius argumentum* τὰ τȣ̂ ἀνθρώπȣ μέρη. *Sequitur ſecundus, vt vulgo editur, qui veteribus tertius fuit. Tertius vulgati ordinis eſt quartus veterum, ſed quartus, qui vulgo cenſetur, in duos rurſum diſtribuendus eſt, quorum prior, qui quintus eſt, veteribus ſeptem primis capitibus definitur. Ab hac vero clauſula alter, qui ſextus eſt, incipit:* τὰ μὲν ȣ̂ν μέρη etc. — Libros duos de animalibus contra Ariſtotelem ſcripſerat *Aſinius Pollio* Trallianus, teſte Suida in Πωλίων.

Cum

ggggg) Videant, quibus integrum eſt, vtrum ex Ariſtotelis ζωϊκοῖς περὶ ἰχθύων aliquid exſtet in cod. hebraico biblioth. Vaticanae, quem memorat *Bartoloccius* I. pag. 481. ſub titulo: — — מאמר מטבע בעלי חיים אשר ביבשה בים.

hhhhh) *G. Trapezuntii* veſtigia paſſim legere, licet diſſimulet, Theodorum, notat *Politianus* cap. XC. Miſcell. *Fabric.* *Theod. Gaza* obtulerat *Sixto* IV, pontifici romano, libros de animalibus, latine a ſe verſos, et exhibuerat codicem, ſumtuoſius ornatum, ſperans, magnum ſe nacturum eſſe laboris praemium: ſed pontifex, interrogans, quanti ornaſſet librum, nihil praemii praeter eos ſumtus rependit; (n. quinquaginta aureos, teſte *Pierio* lib. II. de infelicitate litteratorum,) quam iniquitatem Gaza aegerrime tulit, et ob inopiam, Roma deſerta, in Apuliam ſe contulit. Plura vid. apud *Humphr. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus etc. p. 62 ſqq. De *Georgio Trapezuntio* vid. eumdem lib. I. cap. 4. et de eius verſionibus quorumdam Platonis atque Ariſtotelis librorum latinis p. 112 ſq. De editione Gazae verſionis Aldina vid. infra in catalogo editionum. Verſio autem illius, e codice gr. facta, plurimis in locis mire diſcrepat a vulgata lectione, adeoque aberrat a veritate naturae ſenſuque verborum graecorum: quo factum eſt, vt recentiores hiſtoriae naturalis ſcriptores, illa decepti, multos errores immerito imputarent Ariſtoteli. *Harl.*

Cum Ariſtotele περὶ ζώων Artemidorus coniungit *Ariſtophanis* in Ariſtotelem ὑπομνήματα II. 14. Onirocritic. reſpiciens haud dubie compendium, quod in Ariſtotelis libris de natura animalium compoſuiſſe Ariſtophanem Byzantium, teſtatur *Hierocles* in Hippiatricis pag. 4. Nec optima fide in hoc labore Ariſtophanem verſatum eſſe, ex eo ipſo Hieroclis loco obſeruat *Mauſſacus* ad Ariſtotelem pag. 1246. Citatur Ariſtotelis ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ ab *Eratoſthene* cap. 34. Cataſteriſm. aliisque innumeris, quemadmodum veſtigia eius diligentiſſime legunt, qui de animalibus poſt ipſum ſcripſere, *Plinius* e Latinis et *Albertus Magnus*: ex Arabibus *Auicenna* iiiii), e graecis *Aelianus*, *Oppianus*, *Emanuel Phile* etc. ne de perditis loquar, *Theophraſto*, *Eudemo* etc. et aliis infinitis, opportuniore fortaſſis loco a me recenſendis. Tantum adſcribam in praeſenti verba *Artemidori* lib. IV. 24. Onirocrit. Πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν Ἀριστέλους περὶ ζώων, καὶ Ἀρχελάου, καὶ τῶν Ξενοκράτους Ἀφροδισίεως παρακηκοότες ὑφ᾽ οὗ ἕκαστον τῶν ζώων θεραπεύεται, καὶ τί ἕκαστον φοβεῖται, ᾧ μάλιστα χαίρει, εἰς συνταγὰς καὶ θεραπείας ἀναπεπλάκασι, ὃ μάλιστα κατακόρως ἐν τρίτῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως κέχρηται οὗτος, οὗ ἐγὼ καίπερ εὖ εἰδὼς τὸ ὄνομα οὐκ ἐπιμνήσομαι. *Michaelis Epheſii* Scholia, (nec dum edita,) in hos Ariſtotelis libros memorat hinc inde Auguſtinus Niphus in ſuis commentariis. [[?]]

MS. codicem, e quo loca nonnulla, habita a plerisque pro ſanis, emendare poſſit, poſſidere ſe teſtatus eſt *Reineſius* epiſt. 58. ad Hofmannum pag. 522.

Hebraice etiam lecti ſunt Ariſtotelis libri de animalibus. vid. *Wolfii* bibl. hebraeam pag. 220 et 263.

In latinis antiquioribus Ariſtotelis editionibus hi libri de hiſtoria animalium plane deſiderantur. In aliis *Gazae* interpretatio occurrit. In graecolatinis libri nouem adiunctam habent Gazae, decimus Scaligeri translationem.

XVII. ΠΕΡΙ' ΖΩ'ΩΝ ΜΟΡΙ'ΩΝ βιβλία δ'. *De partibus animalium*, earumque cauſa ac ratione kkkkk), *libri* IV. citantur a *Syriano* pag. 25. b. in 2. Metaph., ab *Athenaeo*, ad

iiiii) *Auicennae* verſionem arabicam ante ann. 1290. latine fecit *Michael Scotus*, (libri XIX. teſte *Labbeo* bibl. nou. MSSt. p. 203. adde *G. Mackenzie* de Scriptoribus Scotis, tom. I. p. 210 ſq.) Illa Albertus Magnus vſus eſſe, Scotus vero a graeco textu ſaepius abiiſſe et a ſenſu verborum aberraſſe dicitur. Alia praeter ea latina verſio, ſaeculo XIII. facta, incerto auctore, adhuc manu exarata, frequenter in bibliothecis reperitur. Quae, quod textum graecum ſequitur verbotenus, codicis graeci ſcripti vice fungitur. Vtramque verſionem iſtam adhibuit *Camus* in editione et interpretatione ſua librorum Ariſtotelis de animalibus, earumque lectionem cum codd. graecorum varietate adnotauit. At quia exſpectationi ea comparatio non ſatisfecit, cel. *Schneider* in cenſura editionis Camianae, (in commentariis de rebus in ſcientia naturali et medicina geſtis, vol. XXV. part. I. Lipſiae, 1782. pag. 594.) optat, vt vtraque verſio latina tandem in lucem proferatur, et diligenter vbique cum graeco textu et Alberto M. contendatur. — In codice *Matritenſi* occurrit fragmentum libri, Ariſtoteli adſcripti, *de animalium proprietate*, Ἀριστοτέλους περὶ ζώων ἰδιότητος προοίμιον. Hoc vt ineditum, et quod Conſtantinus Laſcaris manu adſcripſerat, ἔοικεν γὰρ Ἀριστοτέλει, *Iriarte* in catal. gr. codd. Matrit. p. 322. publici iuris fecit; ipſe tamen faſſus eſt, ad rem potius medicam pertinere. Clar. vero *Buhle* I. pag. 178. ſuſpicatur, illud prooemium potius eſſe initium commentarii ſiue in Hippocratis aphoriſmos, ſiue in alium Hippocratis aut Galeni librum. *Harl.*

kkkkk) Lib. 2. cap. 1. ἐκ τίνων μὲν οὖν μορίων καὶ πόσων συνέστηκεν ἕκαστον τῶν ζώων ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν δεδήλωται σαφέστερον. Δι᾽ ἃς δ᾽ αἰτίας ἕκαστον τοῦτον ἔχει τὸν

ad quem vid. Caſaubon. VI. 13. Emendatius graeca edidit Florentiae *Nic. Leonicus Thomaeus.*

Exſtant e graecis ſcholia *Mich. Epheſii* [IIIII]). Cui nonnulli addunt *Danielem Cretenſem*, ſed adhuc ineditum. Ex Arabibus *Auerroem*, qui inter alia Ariſtotelem aduerſus Galeni obiectiones defendit, tom. VI. Opp. e verſione Iac. Mantini, qui etiam *R. Leui* expoſitionem ex hebraico ſe vertiſſe teſtatur.

Latine vertit *Theodorus Gaza*, cuius verſio occurrit in graecolatinis Ariſtotelis Operum editionibus. Librum primum commentario illuſtrauit *Leonicus Thomaeus*. [Venet. 1540. 8. adnexus eſt *Pſelli* verſioni latinae.]

XVIII. ΠΕΡΙ` ΖΩ'ΩΝ ΓΕΝΕ'ΣΕΩΣ *βιβλία έ.* *De generatione Animalium libri V.* quos et ipſos *Nic. Leonicus Thomaeus* emendatius graece edidit.

E graecis exſtant ſcholia *Ioh. Philoponi.* [*Mathuſalae*, monachi montis Sinai, adnotationes ſparſim adiectae ſunt codici Vindobon. LIV. ſcripto 1550. ex libro valde antiquo, teſte *Lambec.* VII. p. 214.] Ex Arabibus *Auerroes*, qui Ariſtotelem ſuum itidem tuetur aduerſus Galenum, tom. VI. Opp. *Iac. Mantino* interprete.

Theodori Gazae verſio exſtat in graecolatinis Ariſtotelis editionibus.

XIX. ΠΕΡΙ` ΦΥΤΩ͂Ν *βιβλία β'.* *De Plantis libri II.* memorantur a *Laertio* V. 25. et de Plantis ſcripſiſſe ſe teſtatur Ariſtoteles ipſe ſub extremum libri de breuitate vitae, et initio libri quinti Hiſtoriae de animalibus. Citat et *Athenaeus* XIV. pag. 652. et Simplicius prolegom. in libros phyſicos, vbi hiſtorias et cauſſas plantarum ab Ariſtotele ſcriptas perinde vt animalium docet. At qui hodie exſtant libelli duo de plantis ſub Ariſtotelis nomine, graece a recentiore quodam (*Muſuro*, vel *Laſcari*, vel, vt Simoni Grynaeo viſum, *Theodoro Gaza*, vel potius *Maximo Planude*, vt ſuſpicatur *Caeſar Scaliger* p. 26. in lib. I.) translati [P] ſunt e latino Galli, neſcio cuius, qui ex Arabico illos tranſtulerat, quae arabica verſio ex altera priore latina fuerat concinnata, vt prooemium graecum, libris hiſce praefixum, perſpicue docet. Ἀλλά τις Κελτὸς τὸ γένος ἐκ τῶν Ἀραβικῶν λειμώνων εἰς τοὺς Ἰταλικοὺς μετακηπεύων φυταλιὰς etc. Non mediocrem vero auctor graecae verſionis fatetur corruptionem huic opuſculo illatam, *διὰ τὰς συχνὰς τῶν μεθερμηνεύσεων μεταβολὰς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν, εἰς τοὺς Ἄραβας ἐκεῖθεν, καὶ πάλιν ἐξ Ἀράβων εἰς Ἰταλοὺς, καὶ εἰς ἡμᾶς (ἕλληνας) ἐκ τούτων ἐπ' ἔσχατον.* Hinc latiniſmi frequenter in his libris obuii, et Romae mentio lib. I. cap. 7. Sed et res ipſas earumque tractationem non mediocriter ab Ariſtotelis rationibus diſſidere contendit *Iulius Caeſar Scaliger*, cuius eruditi in hos libros commentarii, ſiue accuſationes potius (vti vocat *Mercurialis* var. lection. III. 16.) lucem viderunt

τὸν τρόπον, ἐπισκεπτέον νῦν, χωρίσαντες κατ' αὐτὰ τῶν ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημένων.

IIIII) *Ariſtotelis* textus gr. de partibus animalium libri IV. cum *Michaelis Epheſii ſcholiis*, MS. exſtat in bibl. caeſarea Vindobon. teſte *Lambecio* in comment. VII. pag. 213. quae a *Petro Victorio* cum Porphyrii libris IV. *περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων* de abſtinentia ab eſu animalium, ſ. vt ille vertit, de non necandis ad epulandum animantibus, Florentiae, 1548. typis Bern. Iunctae, graece in folio, latine autem *Dominico Montheſauro*, Veronenſi, interprete, Baſileae, typis Petri Pernae, 1559. 8. edita ſunt. *Harl.*

runt Geneuae ann. 1566. fol. et Marpurgi 1598. 8. *Iubaene ſint*, inquit Sylburgius, *an multo recentioris Arabis*, *peritiores iudicent.* Menagio iudice ſunt centones, male aſſuti e locis variis Ariſtotelis, et libro primo hiſtoriae plantarum Theophraſti. [add. *Halleri* biblioth. botan. tom. I. pag. 29 ſq. vbi de argumento et edit. illorum librorum agitur.] Memorantur hi libri ab *Auerroe* lib. I. Phyſic. cap. 1. Sed *Alexander Aphrodiſeus* in lib. de ſenſu et ſenſili cap. 4. iam ſua aetate negabat, exſtare ſcriptum philoſophi de Plantis. [graece exſtat in cod. Scorilian. teſte *Pliiero* Itin. Hiſp. pag. 159.]

In antiquis latinis editionibus exſtat mmmmmm) vetus translatio anonymi, ex Arabico facta et Rogero cuidam, quem dilectiſſimum vocat, dicata, nec in duos libros diſtincta, ſub titulo libri *de vegetabilibus.* Eamdem verſionem, ſed quibusdam mutatis, video comparere in graecolatinis editionibus Operum Ariſtotelis. Interpres ait, ſe, Ariſtotelis librum ex arabico latine transferentem, noſtri idiomatis anguſtias quantulacumque adiectione ampliaſſe.

Graece primum prodierunt Baſileae 1539. 8. ad calcem Geoponicorum, ex officina Roberti Winter, cum praefatione *Simonis Grynaei.* Deinde cum operibus Theophraſti, ibid. 1541. fol. Hinc in graecis et graecolatinis Ariſtotelis editionibus. Iam enim comparent in Iſingriniana Baſil. 1539. fol. p. 435 ſqq. [de natura ſtirpium, lat. interprete *Andrea a Lacuna.* Colon. 1543. 8.]

XX. ΠΕΡΙ᾽ ΧΡΩΜΑ'ΤΩΝ α΄, *de coloribus liber,* magna eruditione refertus, ſiue Ariſtotelis ſit, ſiue *Theophraſti*, vt ſentit *Mercurialis* III. 13. Var. lect. vel *Stratonis Lampſaceni*, vt viſum *H. Conringio* in epiſtola ad Rachelium, et lib. de habitus corporum Germanorum cauſſis cap. vltimo, nec non *Patricio* pag. 44. diſcuſſ. Peripatet.

Exſtant in hunc librum *Michaelis Epheſii*, graeci ſcriptoris, ſcholia; ſed latine tantum edita. Meminit et Pachymeres, Simone Portio notante, et Plutarchus, qui bina de coloribus volumina ab Ariſtotele ſcripta [ſ] teſtatur. Latine vertit praeter antiquum interpretem (cuius verſio in editione latina Veneta ann. 1496. male diſcerpta eſt in libros duos, quorum alter perperam inſcribitur de plantis,) *Lud. Coelius Calcagninus,* cuius interpretatio occurrit in lat. et graecolatinis Ariſtotelis editionibus nnnnn), Du Valliana quidem tom. II. p. 793 ſq.

XXI. *a.* ΠΕΡΙ᾽ 'ΑΚΟΥΣΤΩ͂Ν, *de audibilibus*, ſiue *de his*, *quae ſub auditum cadunt*, libellus, ſeruatus a *Porphyrio* in commentario ad Harmonica Ptolemaei p. 246—254. edito graece et latine tom. III. Opp. Ioh. Walliſii. Oxoniae 1699. fol. Idem Porphyrius p. 231. teſtatur, πᾶν τὸ σύγγραμμα, *totum librum* ooooo) ſe commentario ſuo inſeruiſſe. Latine primus vertit *Antonius Goganinus*, Grauienſis, ad calcem Harmonicorum Ptolemaei, a p. 151. Venet. 1562. 4. De Abulpharaio, celebri philoſopho ac medico, refert Gabriel Sionita cap. 2. de vrbibus et moribus Orientalium, quod librum Ariſtotelis de auditu, inuentum in Harran, Meſopotamiae vrbe, quadragies perlegit, et eidem libro ſupraſcripſit: *Vellem iterum legere.*

mmmmmm) In iisdem editionibus praecedit alius libellus, qui inſcribitur *de Plantis*, ſed male: eſt enim pars libri de coloribus. Incipit: *in omnibus autem plantis principium colorum herbeum eſt.*

nnnnn) Calcagnini praefat. exſtat XIV. 14. Epiſt.

ooooo) Sollemne fuit Porphyrio, integros aliorum tractatus ſuis inſerere commentariis. Sic commentariis in Platonis Sophiſtam inſeruerat Andronici Rhodii, librum de diuiſione, teſte *Boethio* lib. de diuiſione pag. 638.

Fabric. — Abu-Bacharis — commentarium ſuper librum Ariſtot. de auditu citat *Maimonides*, More Nevochim 422. Buxt. *Benzel.*

b. ΠΕΡΙ` ΘΑΥΜΑΣΙ´ΩΝ 'ΑΚΟΥΣΜΑ´ΤΩΝ ſiue, (vt in alio, ſatis fideli magisque pleno exemplari, ſe reperiſſe teſtatur *Petrus Victorius* VII. 24. varr. lection.) ΠΑΡΑΔΟ´ΞΩΝ. *Liber de admirandis narrationibus* [ppppp]). Graece poſt Thomaeum aliosque emendatius editus ab H. Stephano, cum libro ſuperiore, Pariſ. 1557. 8. Multa ex hoc refert, Ariſtotele auctore laudato, *Antigonus Caryſtius* Hiſtor. mirab. cap. XXXI — CXXVII. Sequutus etiam *Paullus Silentiarius* in poematio in thermas Pythias, vt pulcre obſeruatum eſt ab Huetio. Citat et *Athenaeus* XII. p. 541. [P] *Suidas* in Κοτήω. *Stephanus Byz.* in Τῆνος et alibi. [in voc. Τῆνος, ad quem locum iudicat Holſten. fragmentum illud, ab H. Stephano in MSto repertum, reuera eſſe Ariſtotelis. conf. *Beckmanni* notam ad Ariſtotelis librum p. 367. *Harl.*] Sed in Γελωνοὶ male quaedam editiones et in his Berkeliana habet, πέμπτῳ περὶ θαυμασίων ἀκȣσμάτων, quum illud πέμπτῳ a Xylandro recte ſit expunctum. Recurrit idem error in Berkelii verſione, voc. Γέρμαρα. Etiam *Laertius*, Patricio iudice, per συναγωγῆς α´, β´, V. 25. hoc ſcriptum intelligit. Meminit et θαυμασίων ἀκȣσμάτων inter Ariſtotelis ſcripta Anonymus Menagii. *Si qua coniecturae venia,* inquit *H. Dodwellus* diſſ. de aetate peripli Hannonis cap. 21. *crediderim, hoc opus e variis Ariſtotelis operibus collectum eſſe a diſcipulo et ſucceſſore illius, Theophraſto, verbis nonnumquam ſuis, nonnumquam ipſius Ariſtotelis.* Ariſtotelis eſſe negat praeter Erasmum et *Lud. Viuem* ad Auguſtini lib. IV. de C. D. cap. 2. pag. 385. Philander ad *Vitruuium* VIII. 3. idque ſe multis poſſe demonſtrare argumentis, *Ionſius* lib. II. cap. 11. pag. 176. *Voſſius* de Hiſt. graec. p. 514. *Ioh. Bodaeus a Stapel* ad Theophraſtum pag. 214. [et *Moller.* in Homonymoſcopia p. 288.] etc. Etiam *Theophraſti* eſſe, e Plinio obſeruaſſe viſus eſt ſibi Ioh. Camers ad Florum, et *Harduin* ad Plin. H. N. IIX. 57. tom. II. pag. 361. [Hiſtoriam, mures exedere ferrum, (cap. 24. vbi vid. Beckman. pag. 56.) *Plinius* tribuit Theophraſto, at *Aelian.* hiſt. anim. V. cap. 14. Ariſtoteli.] Contra tamen *Iulius Caeſar Scaliger* ad eumdem *Theophraſtum* de cauſis plantarum pag. 325. *Commentarius de miraculis auditis, Ariſtotelis eſt, non Theophraſti. Eſt enim illius nectareus ſtylus.* Liber ipſe genuinus Ariſtotelis, ſed fragmentum, quod ad calcem huius libri legitur, ὑποβολιμαῖον eſt *Mauſſaco* in limine notarum ad Plutarchum de fluminibus, ex quo multa in illud congeſta et inde auulſa eſſe obſeruat. Repetita etiam ex illo nonnulla a *Pſello* in διδασκαλίᾳ παντοδαπῇ, quam edidi vol. quinto huius bibliothecae. — Inſcriptionem veterem ſiue hexaſtichon ſub finem libelli, [cap. 145. pag. 295. edit. Beckmanni,] ab auctore adlatum erudite poſt Salmaſium ac *Iſaac. Voſſium* [ad Periplum Scylacis, ann. 1639. pag. 4. et, mutata priſtina ſententia, viginti poſt annis, ad *Pompon. Melam.* III. 6. p. 809 ſq. edit. Abr. Gronou. ann. 1748 8.] emendat et interpretatur *Io. Bouhierius* ad Scipion. Maffeium in huius antiquitatibus Galliae ſelectis. Pariſ. 1733. 4. pag. 161 ſqq. adde Bibl. raiſonnée, tom. XII. p. 350 ſqq. *Fabric.* De libro περὶ θαυμασίων ἀκȣσμάτων vid. *Sallier* in hiſtoria acad. Pariſ. regiae Inſcript.

ppppp) De auctore libri, codicibus, verſionibus atque editionibus diligenter egit cel. *Io. Beckmann* in praefat. ad ſuam huius libri editionem, de qua infra in catalogo editionum agetur. *Caſaubonus* in notis ad Aeneae Poliorcet. pag. 1808. verum libri indicem eſſe putat ἀκȣ́σματα, (h. e. *auditiones* vel *hiſtorias auditas*) θαυμάσια. Atque *Hemſterhuſ.* ad Ariſtophanis Plutum v. 586. pag. 181. a. citat *opus 'Admirandorum*, idque *corruptiſſimum* vocat. Ipſe Fabricius in vol. I. lib. I. cap. 6. §. 10. pag. 40. librum negauit eſſe Ariſtotelis. *Harl.*

ſcript. tom. VII. pag. 273. adde cl. *Niclas* not. p. 297 ſqq. et cel. *Heynii* correctiones p. 419. in Beckmanni editione libri Ariſtotelei; atque ipſe doctiſſ. *Beckmannus* non ſolum *Bouhierii* diſſertationem de illa inſcriptione adiecit pag. 402 ſqq. ſed etiam praemiſit iudicia virorum doctorum de libri auctore. Ipſe vero pag. XIII ſq. praefationis putat, aliquam ſaltem, etſi fortaſſe minimam, libelli, quem nunc habemus, partem conſcriptam eſſe vere ab Ariſtotele. Hunc, ſuſpicatur, multa notatu digna, ſine ordine ſibi ad ſubſidium memoriae adnotaſſe, et in aduerſaria quaſi conieciſſe, quibus aliquando vti poſſet: multa ſuis exemplaribus adſcripſiſſe ſubinde poſſeſſores, quae poſthac in contextum recepta eſſent, vnde repetitiones eiusdem rei exſtitiſſe ſit credibile. Probabilior tamen videtur eſſe coniectura cl. *Buhlii* in diſſertat. de diſtributione librorum Ariſtotelis etc. p. 77. hunc librum ex aliis Stagiritae ſcriptis, in primis ex animalium hiſtoria et meteorologicis absque vllo conſilio et delectu eſſe conſarcinatum. adde cl. *Villoiſon.* anecdot. gr. tom. II. pag. 129. not. qui auctorem libri *περὶ θαυμ. ἀκϐσμ.* incertum eſſe pronuntiat. Ex loco quodam, (cap. 179. p. 352. vbi vid. Beckmann.) colligit cl. *Schneider.* in periculo critico in Antholog. Conſtantini Cephalae pag. 152. auctorem noſtri libelli eſſe recentiorem Nicandro, ex cuius verſſ. 128 ſqq. illa, de nigra vipera, ab auctore libri *θαυμ. ἀκϐσμ.* translata.

In editionibus graecolatinis Ariſtotelis occurrit incerti auctoris latina interpretatio. Vertit etiam *Dominicus Monteſaurus,* Veronenſis; cuius verſio legitur inter opera Auerrois, Venet. 1552. fol. tom. VII. [et in edit. *Beckmanni*, pag. 372 ſqq. qui in praef. pag. VI ſq. de illa verſione et editionibus agit.]

XXII. ΠΡΟ'Σ ΤΑ' qqqqq) ΞΕΝΟΦΑ'ΝΟΥΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΖΗ'ΝΩΝΟΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΓΟΡΓΙ'ΟΥ, *aduerſus dogmata* quaedam phyſica ac metaphyſica *Xenophanis, Zenonis Eleatae* et *Gorgiae*, libelli tres, graece tantum leguntur in editione graecolatina Ariſtotelis Lugdunenſi Caſauboniana; ſed in ceteris exſtant cum latina verſione *Ioh. Bernardi Feliciani*, vt in Du Valliana tom. II. pag. 834 ſq. Vertit etiam latine *Arnoldus Ferronus* Burdegalenſis, qui Ariſtotelem aduerſus Xenophanem ac Beſſarionem defendit, Lugd. 1557. 8. *Franciſcus* vero *Patricius* tom. II. diſcuſſ. Peripatet. pag. 26. et 34. hos ſolos libros et mechanica, quod Ariſtotelis ſint, omnem controuerſiam effugere exiſtimat rrrrr): merito tamen

qqqqq) Hanc inſcriptionem probat librorum argumentum, et Laertii Anonymique Menagiani auctoritas, et quod ſimiliter philoſophus ſcripſerat πρὸς τὰ Μελίσσα, πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος etc. Itaque omiſi titulum, qui in editionibus et Codice Lipſienſi, περὶ Ξενοφάνες, περὶ Ζήνωνος, περὶ Γοργίκ. *Fabric.* In vol. II. lib. II cap. 34, 2. vbi de Xenophane diſputatum eſt, p. 618. diuerſas Fabricii aliorumque ſententias iam memoraui et doctam *Fülleborni* laudaui diſſertationem, in qua is non ſolum variorum de illo libello iudicia collegit atque partim diiudicauit; ſed etiam totum fragmentum critice atque exegetice perſequutus eſt: num vero Ariſtoteles certo dici poſſit huius libri auctor, dubitauit. — In bibl. *Vindobonenſi* eſt, teſte *Lambecio* comment. vol. VII. pag. 218. codex, qui praeter alios libros Ariſtotelicos continet librum de Xenophane etc. Hunc codicem, cenſet *Kollarius* in nota, futurae nouae editioni fore vtilem, praeſertim, quum alias etiam ſiue lectiones, ſiue coniecturas, Politiani manu probabiliter, marginibus adſcriptas, conſeruet. Inter codd. *Voſſianos* fuit quoque liber noſter manu exaratus. *Harl.* Poſt Füllebornium libelli priorem partem nuper tractauit Clar. *G. L. Spalding*, Gymn. Berol. Prof. in Diſput. inſcripta: *Vindiciae philoſophorum Megaricorum tentantur;* ſubiicitur *Commentarius in priorem partem libelli de Xenoph. Zen. et Gorgia* (Berol. et Hal. 1792. 8.) p. 25 ſq. *Beck.*

rrrrr) Eamdem Patricii fuiſſe ſententiam, putabant *Naudaeus* in Apolog. des grands hom. cap. VI. p. 101 ſq. et *Brucker.* in hiſtor. crit. phil. I. p. 799. not. *p.* ſed Patricio fieri iniuriam, bene monuit *Fülleborn.* in diſſ. m. p. 10. not. 11. Patricius

men dubitari ait *Ionſius* I. cap. 11. §. 4. pag. 65. Meminit inter ſcripta Philoſophi *Laertius* V. 25. et Anonymus Menagianus. In editis graeca admodum ſunt corrupta, et hinc inde etiam manca, quae ſuppleri et emendari poſſunt ex codice MS. eximio Bibliothecae Paulinae, quae eſt Lipſiae in patria mea: ex quo hoc facere pridem [P] inſtituit Ienenſis Academiae lumen *Ioh. Andreas Boſius*; ſed his eius conatibus, et egregiae quam parabat, Ioſephi editioni fata interceſſerunt. Habeo et ipſe lectiones eiusdem codicis, quas mecum olim pro ſua in me voluntate communicauit ciuis meus cariſſimus idemque doctiſſimus *Godfridus Olearius*, atque hoc loco pace ipſius, in lectoris vſum integras inſerere non dubitaui.

Variae lectiones Codicis Bibl. Paulinae Lipſienſis, cum Iſ. Caſauboni editione libri Ariſtotelis de Xenophane, Zenone et Gorgia collati.

Primam partem huius libri non *περὶ Ξενοφάνους*, vti Caſaub. editio habet, ſed *περὶ Ζήνωνος* inſcribit MS. ſecundam contra inſcribit *περὶ Ξενοφάνους*, quae repudianda procul dubio eſt lectio [sssss]).

Ed. Caſ. pag. 752. col. 1.

v. 3. πάντα δι' ἀμφοτ.] πάντα ἀΐδια ἀμφοτέρως.

ibid. lacuna ſuppletur verbo γενέσθαι.

5. προϋπάρχειν. εἰ τῷ τινῶν] προϋπάρχειν. εἴτ' ὄντων τινῶν

6. ὧ δὴ] εἰ δὴ

7. ἧδ' ἐν] καὶ οὐδ' ἐν

9. ἓν εἶναι] ὂν εἶναι

10. πλέον] πλέω

ibid. πέρατα] περ . . . λίαν

ibid. ὅμοιον] ὂν ὅμοιον

11. πάντα] πάντη

ibid. ἀνόμοια] ἀνόμοιον

ἔτι ἓν θεῖναι] ἔτι εἶναι f. ἕν τι εἶναι

12. μέτριον] ἄμετρον

13. ἔτι] εἴς τι

ibid. ὑποχωρῆσαν δὲ, ἀναγκ.] ὑποχωρῆσαι δὲ ἀνάγκ.

pag. 752. col. 1.

v. 14. δόξασθαι] δέξασθαι

15. τοιούτων δὲ ὄντων ἀνωδύνων τε καὶ ἀναλγήτων ὑπες . . . . καὶ ἄνοθον εἶναι] τοιοῦτο δὲ ὂν τὸ ἓν ἀνώδυνόν τε καὶ ἀνάλγητον, ὑγιές τε καὶ ἄνοσον εἶναι.

18. μὴ ὂν] ἓν

20. πολλὰ] πολλά τε καὶ

23. χωριζόντων] χωρίζοντα

24. τὸ ὑπ' ἄλληλα] τὰ ὑπάλληλα

25. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον] τούτων δὲ τῶν τρόπων

27. ταὐτὰ] ταῦτα

28. ἅπασαν] ἀπατᾷ

29. ἀναιρεῖ] ἀναιρεῖν

ibid. ἀλλ' ἀΐδιον] ἀλλὰ ἓν ἀΐδιον

30. ἀεὶ] αἰ

ibid. ὂν βέβαιον] εἰσὶ βέβαιοι

31. οὐθὲν] ὅθεν

pag.

cius enim non dixit, eos eſſe ſpurios, qui non ſint a Diogene nominati, ſed *controuerſos:* atque ipſe plures eorum vindicat Ariſtoteli, tom. I. libr. IV. *Harl.*

sssss) Enimuero *Fabricius* ipſe hanc ſuam retractauit ſententiam ad *Sextum Empir.* Pyrrhon. I. 225. pag. 59. not. N. atque in exemplo ſuo bibl. graecae manu ita noſtrum locum correxit — — περὶ Ξενοφάνους, *quae haud repudianda eſt lectio: nam licet in priore Xenophanis, in poſteriore Zenonis mentio: tamen dogmata vniuerſa, quae in poſteriore parte referuntur, magis in Xenophanem, priora in Zenonem Eleatem conveniunt.* Atque *Fülleborn.* in *Beyträgen zur Geſchichte der Philoſophie*, Züllichau et Freiſtadt, 1791. 8. part. I. nr. 3. vbi agit de ſyſtemate Xenophanis, ad hunc Xenophanem pertinere cenſet Ariſtotelis librum. *Harl.* Nec Zenonis, nec Xenophanis dogmata capite 2. exponi, ſed *Meliſſi* diſcipuli Parmenidis efficere ſtuduit Spalding. l. l. p. 57 ſq. Caeterum lectiones cod. Paullini non diligenter ab Oleario enotatae ſunt, dabiturque omnis lect. Cod. varietas ad Ariſt. ſcripta a me alio tempore. *Beck.*

pag. 752. col. 1.

v. 34. ὄντες] πάντες

ibid. εἰ δὲ μὴ] εἰ δὲ μὴ ἦν

35. 36. ἐπιδεῖξαι τὰς τοιαύτας ποιότητας μάλιστα] ἐπιδείξαντα τοιαύτην ποιότητα ἢ τὰς μάλιστα, diſtinctio vero non poſt ὀρθὰς ſed poſt δοκούσας ponitur

40. πολλά· γένοιτο γὰρ ἂν ὂν] πολλὰ γένη. τὸ γὰρ ὂν

ibid. ὅτι ἐστὶν] ὅτι ἐστίν, forte ὅτι ἐστι ἕν, ſimili enim modo etiam ſupra ἴν pro ἓν ſcriptum reperi.

43. ἔχοντος] ἔχοντες

44. poſt ὑπολήψεις ταύτας iſta adduntur in MS. καὶ ὡς ἂν οὐ γένοιτ' ἂν οὐδὲν ἐκ μηδενὸς πολλὰ δὲ

pag. 752. col. 2.

v. 2. συμβαίνειν ἄν τις εἶναι] συμβαίνει ἐναντίας εἶναι

3. βέβαιον] βέβαια

ibid. λαμβάνεται] ὑπολαμβάνεται

18. poſt τὰ γενόμενα additur in MS. οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι αὐτοῖς ἅπαντα γίγνοιτο.

20. ἐατέον] λεκτέον

21. αὐτὸ] αὐτὰ

22. ἕτερά γε ἀντὶ τοῦ τὶς ὡς ἐκείνου εἴη] ἕτερον γὰρ ἀντὶ τοῦτ' ἴσως ἐκείνου εἴη

23. ἀνακάμπτει] ἀνακάμπτειν

28. κινουμένου] κειμένου

29. diſtinctio poſt ἐκεῖνον ponitur, poſt προσαγορεῦσαι omittitur: particula quoque ἐν non comparet.

30. ἅπαντα] τὸ ἅπαν

32. ἔτι ἅπαντα] ἔτι εἰ ἅπαντα

ibid. πρὸς ἓν ἀΐδιον] πῶς ἓν ἀΐδια εἴη, praeterea adduntur iſta: ἀλλὰ γὰρ τοῦ μὲν εἶναι τι, ὡς ὄντος καὶ κειμένου διαλέγεται. εἰ γάρ φησι μὴ ἐγένετο. ἔστω δὲ ἀΐδιον εἴη

36. τ' αὐτὰ] ταῦτα

ibid. ἔκ τε] ἐκ τοῦ

37. ἄρρηκτον] ἄπρηκτον

38. ὅπη καὶ τις αἰέν. ἐρεῖ δὲ ὅμως. τῶν ὄντων] ὅπη κε τὶς αἰὲν ἐρείδη. ὅμως τῶν ὄντων

v. 41. διάλλαξις] καὶ διάλλαξις

ibid. ὀνομάζεται] ὀνομάζετ'

42. προσιοῦσαν] εἰ πρὸς οὐσίαν

ibid. ὅτι] ὄντι

ibid. ἐπὶ] ἐπεὶ

43. ὥστε τὸ πῶς γ' ἂν] ᾤετο πῶς γὰρ

ibid. ἔπαρξις ἵετο] ἐπαυξήσειέτο. Verſum Empedoclis hic recitari patet, qui tamen nec prout in editis, nec prout in MSto legitur, commodum fundit ſenſum.

46. φθείρεσθαι. πλὴν καὶ εἶναι] φθείρεσθαι πάλιν καὶ εἶναι.

47. ἢ ἕν. ἢ εἰ] ἢ ἓν εἴη

ibid. εἴη ταῦτα] ταῦτά φησι.

pag. 753. col. 1.

v. 10. ποτε] πολλὰ

ibid. poſt γίγνεσθαι adduntur iſta: καὶ διαλύεσθαι εἰς σώματα, οὕτως δὲ ἀναλυόμενα καὶ ἴσα γίγνεσθαι

11. εἴ τι μᾶλλον] εἰ omittitur

15. γίγνοιτο] ἤρξατο

21. πᾶν ἓν εἶναι] πᾶν, ἓν ὂν [!]

24. in MS. poſt ἀγένητον exigua quaedam lacuna eſt, poſt illam autem ſic legitur: ποιεῖ. καὶ ὡς αὐτὸς

25. εἰ τάδε] εἰ omitt.

26. εἶναι οὐ . . . . . . ἄλλῳ] in MS. ita: εἶναι οὐχ ὡς ἀλλ . . . . . τινί.

28. πρὸς αὐτὸ] πρὸς τὸ αὐτὸ

29. γῆν] γῆ

30. ἢ εἴ τι] εἰ omitt.

ibid. οὗτος] οὕτως

33. ἀνομοίων ἀμερῶν] ἀνομοιομερῶν

ibid. οὕτω γε εἶναι] γίνεσθαι

34. ἅπασαν γῆν] ἅπαν γῆ

38. ἔχον] ἔχοι

39. πολλὰ. omittitur et mox pro ἐνάριθμα legitur ἐν ἀριθμῷ

42. ἀδύνατα] ἀδύνατον

pag. 753. col. 1.

v. 43. *ἀπείρονα*] *ἄπειρα*

44. *οὐδὲν*] *ὀλίγον*

46. *εἰ δὴ δὶ*] *εἰ δὴ δεῖ*

47. *ὄντος τοῦ*] *ὄντος ἓν*

52. *μηδὲ*] *μὴ*

ibid. *διὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτῳ*] *διὰ τί καὶ ἓν τοῦτο*

53. *πῶς γὰρ ἂν*] *πῶς γὰρ ἦν*

ibid. *ὅσων; ἢ τί κενὸν μὴ ὅλον ἂν οἴοντε εἶναι*] *ὅσον ᾗ τὸ μὲν ὅλον ἂν οἴονται εἶναι.*

55. *κινεῖται*] *κινεῖσθαι*

56. *τό γέ τι*] *τοῦτό γε*

59. *ἴσως*] *ἧσσον*

60. lacuna ſuppletur his verbis: *πρὸ αὐτὸ*

63. *κινούμενα*] *κρινόμενα*

65. *ὡς ἓν*] *ὡσθὲν*

66. *ὁτιοῦν εἰς*] *ὅτου οὖν*

67. *καὶ εἰς τὸ πρ.*] *καὶ εἰ τὸ πρ.*

68. *ἢ ἀλλοίωσιν*] *ἣν ἀλλ.*

69. *οὐδὲν* omitt.

73. poſt *ἀκίνητον* additur *οὔτ' εἰ ἓν*

74. poſt *ἑτεροιοῦσθαι* additur *τὰ ὄντα*

pag. 753. col. 2.

v. 6. *φέρεται*] *φαίνεσθαι*

7. *μιγνυμένου*] *τοῦ μιγνυμένου*

9. *ἅπαν τὶ*] *ἅπαντι*

11. *Ζήνωνος*] *Ξενοφάνους*

14. *ὁμοίων*] *ὁμοίου*

15. *ἀνομοίων*] *ἀνομοίου*

19. *ἢ ὁμοίοις*] *ὁμοίως*

20. *οὔτ' ἀνόμοιον*] *τὸ ἀνόμοιον*

21. *τὸ οὐκ ἐκ ὄντος γενέσθαι*] *τὸ οὐκ ὂν ἐξ ὄντος ἂν γενέσθαι*

23. *προσήκειν αὐτὸν*] *αὐτὸν φροσήκειν εἶναι*

24. *αὐτὸν εἶναι*] *αὐτῶν εἶναι*

26. *κρεῖττον*] *κρείττων*

29. *θεὸν*] *τὸ θεῖον*

32. *ἕνα μόνον*] *ἕνα ἄρα εἶναι μόνον*

37. *ἄπειρον γὰρ τὸ μὴ εἶναι*] *ἄπειρον μὲν ὃ μὴ ὂν εἶναι*

41. *περανεῖ*] *περανθείη* moxque ſequens *ὂν* omittitur

pag. 573. col. 2.

v. 46. *ἠρεμεῖν γὰρ*] *ἠρεμεῖ δὲ καὶ*

52. *καὶ οὕτος τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι ἐξ ὄντος*] *τὸ γιγνόμενον καὶ οὕτος γίγνεσθαι ἐξ ὄντος*

54. *εἰ καὶ*] *ἢ καὶ*

55. *ἢ ἀνομοίου*] *ἢ καὶ ἐξ ἀνομοίου*

56. *περὶ*] *παρά*. In eodem verſu *εἴπερ ἅπαντα* MS. non agnoſcit

57. *ἐπικράτιστον*] *ἔτι κράτιστον*

59. *κατὰ* omitt.

62. *ἐπεὶ γὰρ τοῦ*] *ἐπεί τοί γε*

63. *ἀλλὰ διὰ τὴν*] *ἀλλὰ τὴν διὰ*

67. *οἴονται*] *οἷόν τε*

69. 70. *τοῦτο δέ τινι εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὰ πάντα*] *τοῦτο δέ τιν' εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὸν τὰ πάντα*

70. *ὁρᾷ ἴσως τοῦτο βουλ.*] *ὁρᾷ, ἀλλ' ἴσως τοῦτο βουλ.*

pag. 754. col. 1.

v. *σῶμά γε καὶ ἔχων*] *σῶμά γε ὢν καὶ ἔχων*

7. *ἓν γίνεται*] *ἐγγίγνεται*

8. *ἂν μὴ*] *εἰ μὴ*

ibid. *ὅσον*] *ὃν*

10. *ἀπέχειν*] *ἀπέχει*

ibid. poſt *σφαιροειδὲς ὂν* adduntur iſta *τοῦτο γάρ ἐστι σφαιροειδὲς ὃ*

ibid. pro *πυρὸς* leg. *πρὸς*

11. *διαφορεῖ*] *διαφέρει*

ibid. *ἁπλοῦν*] *ἄπεστι*

12. *ταῦτα λεχθῆναι τοῦ ὄντος*] *ταῦτα ἂν λεχθῆναι κατὰ τοῦ ὄντος*

13. poſt *τότε* additur *γὰρ ὂν*

ibid. *αἰσθάνοιτο. ἃ νῦν ἄμφω*] *αἰσθάνοιτο νῦν. ἄμφω*

14. *ὅπῃ διανοητὰ*] *καὶ διαν.*

15. *ταὐτὸ* omittitur

16. poſt *οὐδὲν* additur *οἶμαι*, contra mox *ὂν* omittitur

18. poſt *ἔχον ἐστὶν* additur *ἅπαν*

29. *ἴσον* omitt.

32. *σχεῖν*] *ἔχειν*

pag.

pag. 754. col. 1.

v. 32. poſt πεπεράνθαι additur πρός τι συνάπτειν, τοῖς δὲ πεπεράνθαι μὲν, μὴ μέντοι πρός τι πεπεράνθαι.

35. κινεῖσθαι] τῷ κινεῖσθαι

ibid. μὴ τὸ ἶσον, ὥσπερ] τὸ μὴ ἶσον ὅπερ

37. τὸ ἠρεμεῖν] τῷ ἠρεμεῖν

38 ἔτι] ἐπὶ

40. ἐπὶ τῷ] ἐπὶ τὸ

41. ὅπερ καὶ] ὅπερ τε καὶ

lin. 43. ἀποφασητ ἐλεχθέντων] ἀπόφασις ἢ τὸ λεχθὲν

44. μεταλαμβάνει] μεταλαμβάνειν

45. μὴ ἓν] μὴ ἑνὸς

47. τοσαύτας ἀποφάσεις· ὧν] τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις ὄν.

ibid. πλῆθος, ἢ καὶ μὴ, ὡς ἢ] πλῆθος ἢ· μὴ ὡς ἢ

49. σῶμα, ἢ] σῶμα ἢ

51. μὲν] μόνον

ibid. αὐτὸς] οὗτος

52. τοῦ κύκλωθεν ὂν] τȣ . . . . . κύκλῳ φε . . . . . θεὸν

53. φύσει] φησὶ

54. εἴ τε δὲ] δὲ omitt.

56. μηδαμοῦ τε] μηδαμοῦ γε

61. ἄλλῳ] ἄλλοις

65. ἂν] ἔτι

68. γὰρ μὴ εἴη] μὴ omitt.

71. ἦν omitt. [?]

pag. 754. col. 2.

v. 4. ἔστι δὲ ταὐτὸ] εἰ δὲ ταὐτὸ,

7. poſt γὰρ additur καὶ

8. εἰ τὸ] ἢ τὸ et mox ἔστιν omitt.

9. ὡς περὶ] ὥσπερεὶ

10. ὄντος τοῦ δ' ἐκ ὄντος] ὄντοιν τοῦ μὲν ὄντος τοῦ δὲ δοκοῦντος

ibid. τὰ δ' οὐκ ἀλ.] τὸ δ' οὐκ ἀλ.

11. τὰ ἄμφω] τὸ δὲ ἄμφω

12. lacuna ſuppletur voce ὅτε

14. τῷ ὄντι] τῷ μὴ ὄντι

ibid. καί ἐστιν. ἔτι εἰ δεῖ] καί ἐστιν ἔτι. εἰ δὲ

pag. 754. col. 2.

v. 16. πότερον] πρότερον

17. τότε μὴ ὂν ἐστὶ] τότε μὴ ὂν ὂν ἐστὶ

22. ταὐτὸν μὴ ὂν] τ' αὐτὸ τὸ μὴ ὂν

25. ἢ μὴ γενόμενον εἶναι] ἢ γινόμενον εἶναι, omiſſa negatione.

29. μηδαμοῦ, δέον οὐδὲ] μηδαμοῦ ὂν οὐδὲν

30. τὸν οὐδὲν] γοῦν οὐδὲν

33. οὐδὲν ἂν ἐκ μηδενὸς ἂν γενέσθαι εἰ δ' ἔστι τὸ μὴ ὂν haec MS. non agnoſcit

ibid. ἐκ τοῦ ὄντος] ἐκ τοῦ μὴ ὄντος

34. διὰ ταῦτα οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος haec MS. non agnoſcit

36. ἐν ἢ] ἓν ἢ et paulo poſt pro εἴτε μὴ ἓν leg. εἰ δὲ μή τε ἓν

37. ἐν μὲν] ἓν μὲν

38. ἐν σχομεν] ἔχομεν. Poſt hanc vocem autem in MS. iterum lacuna, et poſtea ſequitur: γε τῷ τοῦ Ζήνωνος etc.

38. inter ἂν et εἶναι vacuum denuo in MSto inuenio ſpatiolum quemadmodum et inter μὴ et μήτε.

40. οὐδ' ἂν] οὐδέν ἐστιν

41. οὐκ ἂν εἴη] οὐκ ὂν εἴη

ibid. κινεῖται, καὶ εἰ] κινεῖται καὶ ἓν

43. πάντα] πάντως

46. δεῖ] δεῖν

50. μᾶλλον ὁρῶμεν] μᾶλλον ἃ ὁρῶμεν

51. ἐκεῖτο] ἐκεῖ

54. ὥστε καὶ εἰ] ὥστε εἰ καὶ

ibid. ἡμῖν γνωστὰ εἶναι] ἡμῖν γε ἄγνωστ' ἂν

ibid. εἰ δὲ γνωστὰ] εἰ δὲ καὶ γνωστὰ

54. φασὶ] φησὶ

ibid. εἴποι] εἴπῃ

57. εἰ οὖν τις μετεννοεῖ] ὃ οὖν τις μὴ ἐννοεῖ

59. poſteriorem lacunam MS. non agnoſcit, in quo ſic legitur: οὐ λέγει δὲ χρῶμα ἀλλὰ λόγον. ὥστε οὐδὲ etc.

61. ἀλλ' ἀκούειν] οὐδ' ἀκούειν

65. εἴτι ἐν] εἴ τι ἓν

68. σχολὴν ἄλλο] σχολή. ἄλλῳ

ibid. ἐν ἐστι] ἔνεστι

70. λεκτὰ] λόγους

XXIII. ἈΝΈΜΩΝ ΘΈΣΕΙΣ ΚΑῚ ΠΡΟΣΗΓΟΡΊΑΙ, *ventorum* certis regionibus vel oppidis adtributorum *loca et adpellationes.* Fragmentum ex opere Ariſtotelis *περὶ σημείων χειμώνων, de ſignis tempeſtatum*, quod memorat [¶] *Laertius* V. 26. In editione graecolatina Ariſtotelis Caſauboniana Lugdunenſi tantum graece exſtat. In ceteris legitur cum verſione *Ioh. Bernardi Feliciani*, vt in Du Valliana nouiſſima tom. II. p 848 ſq. Pro genuino Ariſtotelis foetu habent viri docti, ex his *Chriſtophorus Cellarius* in Notitia orbis antiqui lib. I p. 39. et *Salmaſius* ad Solinum, vbi de ventis diſſerit. Occurrit et inter Theophraſti opera, p. 244. editionis graecae Oporinianae.

PHYSIOGNOMICON.

XXIV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚΌΝ, *de Phyſiognomia liber*, cuius veluti compendium quoddam exſtat lib. II. Analyticor. prior. capite vlt. Memoratur a *Laertio* V. 25. *Stobaeo*, etc. tttt) In editionibus graecolatinis, etiam nouiſſima Du Valliana tom. II. pag. 640. legitur cum verſione *incerti.* Tranſtulerunt praeterea latine *Andreas Lacuna* Pariſ. 1535. 8. *Iodocus Willichius*, Reſellianus. Witteb. 1538 8. Illuſtrarunt *Franciſcus Sanchez*, [in commentario, qui exſtat inter opera medica, Toloſae Tectoſagum, 1636. 4. et cum libr. quod nil ſcitur. Rotterod. 1649. 12.] *Camillus Baldus*, Bonouiae et Mantuae 1621. fol. etc. *Polemonis* uuuuu) et *Adamantii* libros eiusdem argumenti in graeca ſua Ariſtotelis editione ſubiunxit Sylburgius. Tractarunt Phyſiognomica etiam *Auerroes* tom. VII. Opp. *Michael. Scotus*, de quo operae pretium fuerit conſulere gloſſarium Cangii in *ceruellerium* [et *Bayle* diction. voc. *Scot*, not. *D*, atque] *Albertus Magnus* lib. I. de animalibus, vt recentiores praeteream, *Ioh. Baptiſtam Portam*, qui pag. 259. libr. Ariſtotelis de phyſiogn. arabice ſibi monſtratum teſtatur Romae ab Antiocho, patriarcha, [vid. *Franz.* l. c. pag. X ſq. *Guil. Grataroluni*, (de quo Baelius tom. II. Lexici pag. 1380.) *Ioh. Euelinum* (Act. Erud. 1698. pag. 338. aliosque quos refert in Bibl. Philoſophica *Martinus Lipenius* p. 1165 ſq. In *hebraica* verſione, quam bibl. Caeſarea ſeruat, dicatus eſt hic liber Alexandro M. vid. *Neſſelii* catal. ſcriptor. orientalium nr. 96.

PROBLEMATA.

XXV. ΠΡΟΒΛΗΜΆΤΩΝ Τμήματα λή vvvvv) *Problematum*, ſiue quaeſtionum omnis generis, cum reſponſionibus non minus acute plerumque, quam modeſte propoſitis, *Sectiones XXXVIII.*

ttttt) Si liber vere Ariſtoteli debetur, ad genus librorum exotericum referendus videtur cl. *Buhle* in diſſ. de diſtributione librorum Ariſtotelis etc. pag. 78. ſed, quoniam fide tantummodo Diogenis Laertii et Stobaei liber de phyſiognomia tribuitur Ariſtoteli, nec apud antiquiores graecos interpretes eius fit mentio, praeter ea nimis ieiunus eſt, quam vt vere ab Ariſtotele profectus fuerit, et fragmentum potius eſt; idem cl. Buhle malit fere ſuppoſititium habere. *M. Io. Georg. Frid. Franz* in praef. ad ſcriptores phyſiognomoniae veteres p. VII ſqq. (vbi de hoc libello, eiusque interpretibus, commentatoribus et editionibus agit,) partem aliquam vtique genuinam eſſe, alias vero partes mutilatas et philoſopho ſuppoſitas eſſe cum Auerroe, Sanchezio aliisque cenſet. conf. *Loſſii*, Prof. Erfurt. commentat. de phyſiognomonica Ariſtotelis, in Actis acad. elect. Mogunt. doctrinar. vtil. ad ann. 1777. Erfurti 1778. 4. *Harl.*

uuuuu) De his infra, nr. 38.

vvvvv) Apud *Laertium* V. 26. vna ſerie memorantur: *Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον λή, ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων ά, β'.* Forte igitur et poſt *Φυσικῶν* ſubintel-

XXXVIII. maiorem partem phyſici argumenti, nonnullae etiam medici, vt ſect. I. et mathematici, vt ſect. XV. et muſici ſect. XIX. et philologici ſect. XVIII. et ethici ſect. XXVII — XXX. Scripſerat Ariſtoteles *Problemata Phyſica*, quae laudantur ab *Apollonio* Hiſt. mirab. cap. 7. 9. 21. 22. 28. 37. et 51. *Gellio* XIX. 4. 5. 6. [?] *Plutarcho* VIII. 10. Sympoſ. *Athenaeo* lib. I. pag. 24. etc. horum plures fuere libri, nam ſeptimum citat *Gellius* III. 6. Ex Problematis ſect. 30. qu. 1. petitum quoque videtur, quod *Cicero* lib. I. Tuſcul. cap. 33. et I. de diuinat. cap. 38. [ad vtrumque locum vid. Dauiſ. ac *Plutarch.* in Lyſandro p. 334.] ex Ariſtotele notant, melancholicos eſſe ingenioſos et habere aliquid diuini.

Scripſerat et *Problemata Encyclia* (*quaeſtiones orbiculares*, ſiue ex orbe vniuerſo liberalium diſciplinarum petitas, vocat *Tiraquellus* de legibus connubial. pag. 338. *miſcellaneas* Salmaſ. pag. 240. in Simplicium), quae ab eodem *Gellio* laudantur XX. 4. Horum duos libros fuiſſe, teſtatur *Laertius* V. 26. qui eodem loco addit, totidem libros ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων, totidemque προβλημάτων ἐκ τῶν Δημοκρίτȣ ab Ariſtotele ſcriptos fuiſſe.

Non perueniſſe ad nos vniuerſa haecce problemata, certum eſt, quia Ariſtoteles ipſe non vno in loco teſtatur, ſe in problematis quaedam tractaſſe, quorum in his, quae exſtant, nulla ſit mentio, vt oſtendit Sylburgius in praefat. Deinde in illis fruſtra quaeras, quae ex Ariſtotelis problematis proferunt Athenaeus, et quae *Gellius* lib. I. cap. 11. lib. III. cap. 6. et XIX. cap. 5. et 6. *Alexander* lib. I. probl. 41. *Macrobius* VII. 12. e problemat. phyſicis, *Apuleius* in Apologia. Viciſſim leguntur in noſtris VII. 3. quae *Gellius* XIX. 4. profert e problematis phyſicis, et quae idem XIX. 2. et quae *Macrob.* II. 8. Saturn. ex eodem, vt videtur, opere adferunt, exſtant XXVIII. problem. 7. vnde notandus *Patricius* p. 79. diſcuſſion. peripatet.: exſtant itidem in noſtris XXX. 10. quae *Gellius* XX. 4. adducit e Problematis ἐγκυκλίοις. Et quae e Problematis Ariſtotelis adducit *Galenus* 3. in VI. Epidem. tom. V. p. 478. occurrunt in noſtris V. 31. Hinc colligo, non habere nos integra problemata vel ἐγκύκλια vel phyſica, vel denique ἐπιτεθεαμένα ſiue *penitius conſiderata* [wwwww]), neque rurſus integrum

ſubintelligendum vocabulum προβλημάτων. Ita inanes fuerint coniecturae virorum doctorum ſuper illo loco, quas adtuli ſupra poſt nr. XV. *Fabric.* Horum Problematum verum auctorem eſſe Ariſtotelem, ſtatuit *Caſaubon.* de enthuſiasmo cap. II pag. 28. — Ariſtotelis problemata vocat ἀπορίας *Athenaeus* lib. I. p. 19. *Heumann.* — In cod. regio *Matritenſi* LXXXIV. teſte *Iriarto* pag. 321 ſqq. occurrunt praeter alia multa variorum auctorum ſcripta *Ariſtotelis problemata multa medica et phyſica*, *eiusdem* de animalium proprietate operis prooemium, *Alexandri Aphrodiſei problemata phyſica*, ex *Caſſii Iatroſophiſtae problematibus* etc. Quae Ariſtotelis problemata 57. *medica* fol. 4. cod. et probl. *phyſica* 14. fol. 18. cod. exſtant, illa etiam in excuſis proſtant exemplaribus. At fol. cod. 23 ſq. reperiuntur ſectionis III. problemata 22. et fol. 27 ſqq. probl. medica et phyſica 175. Horum ſingulorum *interrogationes* graece ſubiecit *Iriarte* pag. 323 — 327. quia arduum ei videbatur vel oſtendere, ex quibus problematum editorum ſectionibus delecta ſint, vel pronuntiare, an ex libris eorumdem amiſſis excerpta fuerint. Enimuero graece edita ſunt, ſed valde mendoſa, a Victore Trincauello, Venet. 1536. fol. vna cum Alexandri libro de fato: lat. *Hieronymo* et filio *Io. Baptiſta Bagolino* interpretibus, Venet. 1541. 1549. 1555. 1559. 1563. Quod Bagolinus vterque multa emendarunt, adhibitis etiam msstis illa verſio futuro textus graeci editori diligenter erit conſulenda. Alia exſtat verſio *Gentiani Herueti.* Baſil. 1548. 8. apud Io. Oporin. Illi autem *ſcholiorum*, *dubitationum* et *ſolutionum* libri V. ab Iriarto male relati ſunt ad problematum phyſic. collectionem, Alexandro tributam. vid. *Buhle* p. 289. Opp. *Harl.*

wwwww) Eadem eſt ſententia *Woweri* de Polymath. cap. 13. §. 3. *Heumann.*

grum ex his opus nos deſiderare, vt opinabatur *Meurſius* p. 1259. Bibl. Graecae, [et *Coelius* lib. II. epp. pag. 350.] nec denique phyſica et ἐγκύκλια fuiſſe eadem, vt eidem Viro doctiſſimo viſum fuit, neque auctorem Problematum, quae hodie exſtant, eſſe *Theophraſtum*, quamquam et ipſe problematum συναγωγὴν ſcripſit pluribus libris, teſte *Laertio* V. 45. et 48. et quae de ſenibus, difficulter ſternutantibus, e Theophraſto refert *Plinius* XXVIII. 6. in problematis hodie leguntur XXXIII. 12. Praeterea in libellis περὶ κόπων et περὶ ἱδρώτων, qui exſtant inter Theophraſti opera, multa eadem leguntur, quae in problematibus, vt ex Ariſtotelis problematis conflatos dixerit *Mercurialis* lib. I. var. Lect. cap. 9. Veriſimile itaque eſt, ex vniuerſis Ariſtotelis pariter et Theophraſti et aliorum fortaſſis ſcriptorum xxxxx) problematis hoc, quale habemus, opus conflatum fuiſſe yyyyy), indeque fieri, quod notat *H. Stephanus* zzzzz), *vt multa in eo ſint repetita, quaedam etiam ter poſita, mutatis tantum aliquot verbis: multa longe maximam ſtyli differentiam inter ſe habeant, multa etiam ne mediocri quidem Philoſopho, nedum ipſo Ariſtotele, aut omnium eius diſcipulorum praeſtantiſſimo, Theophraſto, digna* [P] *inueniantur. Denique inde fieri, vt in MStis codicibus, iis quidem, qui antiquitatem prae ſe ferunt, multa eorum, quae in vulgatis editionibus leguntur, deſideremus, quae autem illic exſtant, alio plerumque ordine collocata reperiamus.*

[Hinc etiam in cod. mediceo XX. plutei 87. continetur *problematum phyſicorum* pars, at diuerſo ordine a recepto in editionibus, vid. *Bandini* catal. III. p. 405.]

Suidas in Ματρέας, ex *Athenaei* libro I. pag. 19. Ἐποίησε δὲ ἔτος καὶ περὶ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας. *Caſaubonus* lib. I. cap. 16. ad Athenaeum pro περὶ legit παρὰ, et interpretatur in hunc ſenſum, *Matream* compoſuiſſe quaeſtiones ad Ariſtotelicas, hoc eſt, quae cum Ariſtotelis problematis poſſint comparari. Alios problematum ſcriptores laudat *Theophylactus Simocatta* in extremo ἀποριῶν Φυσικῶν. Ου γὰρ τοὺς Δημοκρίτου σφετερίζομαι πόνους, οὐδὲ τὴν Ἀριστοτέλους εὔκλειαν ἐμαυτῷ περιγράψοιμι, οὐδέ τι λωποδυτήσω τοῦ Πλάτωνος, οὐ τὸν Ἴαμβλιχον ἀστεφάνωτον καταλίποιμι, οὐ Πρόκλον, οὐ Γαληνὸν, τοὺς ἐν ἐπιστήμῃ κομψοὺς, οὐ Πλωτῖνον, οὐ Σωσίωνα (Σωτίωνα), οὐκ Ἀλέξανδρον, οὐ Θεόφραστον τῆς γνώσεως θάλασσαν, οὐκ Αἰλιανὸν, οὐ τὸν τῆς ἐπιστήμης πλοῦτον τὸν Πλούταρχον, οὐκ Ἄμβρωνα, οὐκ Ἰμβράσιον ἢ Δαμάσκιον ἢ τὸν Τιμαγένους Ἱεροκλέα. Non meminit *Caſſii*, de cuius problematis dixi infra nr. XXXVIII. nec *Matreae*, de cuius lepidis et ad riſum compoſitis problematibus *Athenaeus* et *Suidas*, qui παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας adpellantur. vid. *Caſaub.* ad Athenaeum libr. I. cap. 16. *Dexippus* in Ariſtotelis problemata, mſt. fuit in bibliotheca cancellarii Seguierii. vid. Catalog. eius MSS. graec. pag. 3. Vide etiam *Georgium Vallam* libro triceſimo expetendorum fugiendorumque problemata phyſica ex Ariſtotele et aliis ſuo tradentem ſtilo. — Problemata eiusmodi phyſica ſcripſit *Scipio*

xxxxx) A *Thoma Gatackero* cap. IX. p. 400. Aduerſar. citatur *Ariſtoteles, an Alexander Trallianus in problematibus.* Videtur viri docti cogitationibus ſeſe obtuliſſe, quod aliqui tribuerunt Alexandro huic Tralliano problemata, quae exſtant ſub nomine Alexandri Aphrodiſei. *Fabric.* — Opus *problematicum* eſt ex variis centonibus veterum Peripateticorum conſutum. *Conring.* de German. corpor. habitu p. 40. *Naudaeus* lib. X. de magiae ſuſpectis cap. XII. §. 2. fin. *Iſ. Voſſius* ad P. Melae III. 8. pag. 587. *Heumann.*

yyyyy) Hanc ſententiam maxime probabilem adoptauit quoque cl. *Buhle* in diſp. de diſtributione libr. Ariſtot. p. 86. *Harl.*

zzzzz) In praef. ad Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, ann. 1557. 8.

Scipio du Pleſſis (Pleix) la curioſité naturelle redigée en queſtions ſelon l'ordre alphabetique, à Rouen 1648. 12. *Ioach. Camerarii* problematum *συμμίκτων* decuriae XXI. ann. 1595. 8. et tomo IV. theſauri critici Iani Gruteri.. — Adpendix problematum, 1596. 8.

METAPHYSICA.

XXVI. ΤΩ͂Ν ΜΕΤᾺ ΤᾺ ΦΥΣΙΚᾺ *βιβλία ιδ'.* *Metaphyſicorum libri XIV.* Acroamatici [aaaaaa]), quod opus ab Ariſtotele vulgatum indignatus fertur rex Alexander, ſibi ſoli hanc ſublimioris ſapientiae partem ſeruatam [¶] cupiens. Sed reſpondit Ariſtoteles *ἐκδεδωκέναι καὶ μὴ ἐκδεδωκέναι, vulgaſſe ſe, et non vulgaſſe:* quia nempe non ſatis plene ac perſpicue ſingula tradiderit. Ἀληθῶς γάρ, addit *Plutarchus*, haec narrans in Alexandro pág. 668. *ἡ μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον ὑπόδειγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται.* Quorum verborum hic eſt ſenſus: in metaphyſicis non docere Ariſtotelem rudes, ſed eruditos iam et philoſophia imbutos monere, et hoc primum ſtatim ſcribentis fuiſſe inſtitutum. Anno 2. Olympiadis CXI. ſcriptum eſſe ab Ariſtotele hoc opus contendit *Sam. Petitus* ad Leges Atticas pag. 64. Idem diuerſum quoque librorum ordinem probat, eo modo, quo vides in hac tabella, vbi varias editiones, inter ſe diſcrepantes, cum Petiti ſententia contuli [bbbbbb]).

Vetus

aaaaaa) Vide Faſtos Altdorfin. 1719. pag. 67. Ariſtotelis metaphyſicam ſub cenſuram vocat *Syrbius* in diſputatione quadam. Iudicium de Ariſtotelis libris metaphyſicis fert *Gaſſendus* Exercitatt. parad. I. §. 10. p. 20. V. §. 11. VI. §. 20. VII. §. 11. et VIII. §. 8. *Heumann.* — De codd. msst. vide ſupra ad ſection. IX. in enumeratione codicum. Metaphyſicorum *libri* XIII. numerantur in indice arabico apud *Caſirium* bibl. arabico-hiſpan. pag. 307. *b*. Nomen inde ortum eſſe quidam putant, quod Andronicus Rhodius, quum ſcripta ariſtotelica, quae perturbata, nec naturali ordine collocata reperiebat, in nonnullas *πραγματείας*, quarum vltima fuit *φυσικὴ*, diuideret, ea opuſcula, quae in quamnam claſſem coniiceret, neſciebat, poſt vltimam, n. poſt phyſicam poſuit, et totam illorum opuſculorum congeriem vocauit *τὰ μετὰ τὰ φυσικά.* — *Liebler* in praef. ad ſuam epitom. philoſ. naturalis Ariſtot. „non ita multis, ait, ante annis quidam Theologiae doctor Roma ad nos Tubingam venit, qui mirari ſe dicebat, quod ſtudioſis theologiae ſancta biblia proponerentur: *potius enim metaphyſica Ariſtotelis docenda eſſe*, in quibus recondita eſſent admiranda myſteria, quum in ſacris libris vulgaria tantum traderentur, quae quiuis e populo facile intelligere queat.“ *Harl.*

bbbbbb) Peripatetici ſoliti erant libros Ariſtotelis litteris graecis ex ordine alphabeti deſignare, vt notat *Simplicius* ad initium 6. Phyſic. — *Nic. Damaſcenus* apud Alexandrum et Auerroëm prooemio libri X. ait, Ariſtotelis libros interturbato, confuſoque, ſaltem obſcuro ordine congeſtos. *Patricius* a Theophraſto emendatos eſſe ſuſpicatur. Contra *Franc. Patricii* obiectiones diſputat, et metaphyſica Ariſtotelem agnoſcere auctorem contendit *Theodorus Angelutius*, [italice *Angelucci*, medicus, mortuus ann. 1600. Hic contra Franc. Patricium, qui Platonem extollere ſtuduit, depreſſo Ariſtotele, ſcripſit *Sententiam, quod Metaphyſica ſint eadem, quae Phyſica*, Venet. 1584. 4. apud Franciſcum Zilettum, (fol. 83. contendit, metaphyſica Ariſtotelis ad phyſicam tractationem pertinere.) Quod *Patricius* in *Apologia*, Ferrarae 1584. 4. ſuam tuebatur ſententiam, *Angelutius* oppoſuit *Exercitationum cum Patricio librum, in quo de metaphyſicae autore, adpellatione, diſpoſitione* etc. Venetiis 1585. 4. (pag. 16 ſqq. auctorem eſſe Ariſtotelem efficere adlaborat.) Contra hunc librum *Franciſcus Mati* ſcripſit *diſceptationes contra calumnias Angelutii in Patricium*, Ferrarae 1588. 4. *Harl.*]. Ariſtoteles in *veteri metaphyſica* citatur a *Vincentio Bellou.* in ſpeculo doctrinali lib. I. cap. 22. 24. —

Alexander

Vetus et *Argyropyli* verſio	*Beſſarionis*	*Graec.*	*Du Vallii*	*Sam. Petiti* IV. 9. Miſc. cuius rationes probantur *Iac. Thomaſio* in Hiſtoria Metaphyſicae cap. X. et *Fabiano Törrero* in diſſ. de fatis metaphyſices, Vpſal. 1706. 8.
I.	I.	Α τὸ μεῖζον	I.	V. περὶ ἀρχῶν, α΄. *Laert.* V. 23.
II.	II.	Α cccccc) τὸ ἔλαττον	II.	III. περὶ ἐπιστημῶν, α΄. *Laert.* V. 22.
III.	III.	Β΄. 2.	III.	VI. περὶ ἀρχῶν, β΄.
IV.	IV.	Γ΄. 3.	IV.	IV. περὶ ἐπιστημῶν, β΄.
V.	V.	Δ΄. 4.	V.	I. περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων. *Laert.* V. 23.
VI.	VI.	Ε΄. 5.	VI.	VII. } περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν, α΄. *Laert.* V. 22.
VII.	VII.	Ζ΄. 6.	VII.	VIII. }
VIII.	VIII.	Η΄. 7.	VIII.	IX. περὶ ὕλης
IX.	IX.	Θ΄. 8.	IX.	X. περὶ ἐνεργείας
X.	X.	Ι΄. 9.	X.	II. ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων. *Laert.* V. 22.
XI.	XI.	Κ΄. dddddd) 10.	XIII.	XIV. περὶ ἐπιστήμης. *Laert.* V. 23. [¶]

XII.

Alxander de Burgo, Meſſanenſis, metaphyſicam Ariſtotelis tuetur in oratione pro ſtudiis primae philoſophiae, Patau. 1714. 4. — Hodierna, qualem a ſcholaſticis accepimus, metaphyſica, velut Lexicon vocum quarumdam abſtractarum philoſophicarum vix ea adtingit, quae Ariſtoteles habet libro V. et X. vt notauit *Iacob. Thomaſius* in hiſtoria metaphyſices, quae adiuncta exſtat Erotematibus eius philoſophicis, ſaepius excuſis Lipſiae in 8. Vide ſis etiam *Sam. Chriſtian. Hollmannum* tom. I. Introduct. in philoſophiam, Acta erudit. Lipſ. ann. 1735. p. 189 ſqq. *Fabric.* Cl. *Buhle* in diſp. de diſtributione libror. Ariſtotel. p. 86. An libri *omnes*, ait, quos nunc in Metaphyſicis numeramus, vere Ariſtotelem auctorem agnoſcant, id noſtro tempore vix cum certitudine adfirmari aut negari poteſt, quum iam veteres interpretes in varias opiniones de ſingulorum librorum ſinceritate diſceſſerint. *Harl.*

cccccc) Hunc librum primum minorem praeponendum in fronte libri ſecundi phyſicorum putabat Franciſcus Beatus, Venetus. confer *Nizolium* IV. Antibarbari philoſ. p. 339. Auctor eius quibusdam creditus *Paſicrates*, (Rhodius, Bonnei F. Eudemi frater,) teſte *Io. Philopono* in Παραβολαῖς pag. 7. At deridendos eos, qui hunc librum ſpurium exiſtimant, non dubitat *Syrianus* ad lib. B. p. 17. quia Ariſtoteles ipſe ad illum ibi reſpicit. *Alexander* quoque *Aphrodiſeus* p. 55. et 82. Ariſtotelis eſſe putat, ſed mutilatum, et praefationem quamdam videri naturalis diſciplinae. Ab Ariſtotele etiam reſpici adnotat ad II. Sophiſt. Elench. pag. 62. edit. graecae Venetae 1529.

dddddd) In hoc libro cap 3—9. multa repetuntur ex libro γ΄ et ι΄. Quam ἀνακεφαλαίωσιν Ariſtotelis eſſe negat, vtilem interim fatetur *Voſſius* lib. de Philoſophia p. 142. *Fabric.* Cl. *Buhle* in Bibliothek der alten Litteratur und Kunſt, part. IV. pag. 1 ſqq. docte diſputauit de ſinceritate Metaphyſicae Ariſtotelicae, in variorum ſententias, num? et quinam libri illius genuini habiti ſint, collegit atque examinauit, ſuumque tulit iudicium. Nec Cicero, Diogenes Laert. aliique antiquiorum plurimi citant illos libros; nec ipſe Ariſtoteles contra ſuam conſuetudinem. Docet autem doct. *Buhle*, neque ſub libris περὶ φιλοσοφίας, neque ſub ἐγκυκλίοις φιλοσοφήμασι περὶ τὰ Θεῖα, Ariſtot. metaphyſicam poſſe intelligi: coniicit, Ariſtotelem reſpexiſſe ad metaphyſicam ſuam vbi (Auſcult. phyſ. I. 10. p. 462. A. etc.) πρώτης φιλοσοφίας mentionem facit, et oſtendit, partem metaphyſ. quamdam eſſe genuinam, multa diuerſa et aliena: Buhlii igitur mens eſt, tres priores libros eſſe ſeparata et a metaphyſica omnino diuerſa fragmenta: genuinam Ariſt. metaph. incipere a libro quarto: librum quintum non pertinere ad metaphyſicam; genuinum autem librum ſecundum eſſe eum, qui hodie ſextum occupauit locum: dubium

eſſe

XII.	XII.	Λ'. eeeeee) 11.	XIV.	XIII. περὶ φιλοσοφίας γ'. *Laert.* V. 22.
deeſt	XIII.	M'. ffffff) 12.	XI.	XI. περὶ φιλοσοφίας α'.
deeſt	XIV.	N'. 13.	XII.	XII. περὶ φιλοσοφίας β'.

Simplicius in lib. I. de anima text. 26. meminit ſuorum in metaphyſica commentariorum. Sed illa interciderunt. Perierunt ab Alexandro Aphrodiſ. laudati *Aſpaſius*, (pag. 19, 26. edit. lat. Pariſ. 1536. fol.) *Eudorus*, (ibid. pag. 26) *Harmoſtus*, [a cl. Buhle in catalogo interpretum graecorum omiſſus.] Exſtant e graecis vniuerſi *latine* tantum editi, in omnes hos libros quidem *Ioh. Philoponus* [graece in bibl. Vindobonenſi,] ex verſione Franciſci Patricii, Ferrariae 1583. fol. In libros duodecim primores *Alexander Aphrodiſeus* ex Ioh. Geneſ. Sepuluedae, Cordubenſis, verſione: (in libros XIII. ac XIV. fuit MS. in bibliotheca *Ioh. Vincentii Pinelli*, teſte *A. Schotto* in vita Ariſtotelis pag. 160. Meminit et *Poſſeuinus* XII. 25. et 29. Bibl. ſelectae). — In librum XII. (Graecis XI.) gggggg) *Themiſtius*, ex interpretatione Moſis

eſſe decimum: vndecimum profectum eſſe a feriore compilatore, et duodecimum eſſe fragmentum alius operis: praeter IV. et VI. adhuc libr. VII. VIII. IX. XIII. XIV. ſecundum vett. editionum ordinem pertinere ad genuinam Ariſtot. metaphyſicam: per Andronicum Rhodium ortam eſſe confuſionem. *Harl.*

eeeeee) Hic liber graece editus eſt emendatius Pariſiis a Guil. Morello.

ffffff) Libri duo poſtremi, quamuis Thomae Aquinati haud lecti, et omiſſi in Argyropyli verſione, tamen Ariſtoteli tribuuntur a Syriano et Philopono, tum ab Aphrodiſeo quoque. Ariſtotelis vero eſſe et ad hoc opus pertinere, probat Du Vallius etiam ex eo quod VIII. 1. Philoſophus ipſe promiſit, ſe dicturum de entibus mathematicis atque ideis. Librum metaphyſ. nonnulli finiebant, teſte *Syriano* in XII. p. 99. verbis fere poſtremis capitis penultimi: ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἱκανὰ τὰ διηπορημένα καὶ διωρισμένα. Sed vulgata librorum diuiſio eſt ex mente Alexandri Aphrodiſei.

gggggg) Aegaeo Alexandro tribuit Patricius, qui putat Geneſium confudiſſe Alexandrum Aphrodiſienſem cum Alexandro Aegaeo. Atqui Geneſius Sepulueda praefixit nomen *Alex. Aphrodiſei*, nullo alio argumento nixus, quam quod dictio ſit eadem fere, quae in ceteris Aphrodiſei libris obſeruatur, et quod illi ſaepius a Syriano et Auerrhoë ſub Alexandri Aphrodiſei nomine citentur. Varia contra Geneſii opinionem monuit Patricius; quae partim grauia ſunt, partim leuia, et quae recenſet atque, quae inania ſunt, refutat cl. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtot. p. 292 ſq. (vbi et ipſe dubitat, an commentarii vere Alexandrum Aphrodiſienſem auctorem agnoſcant, et de Alexandro vtroque a p. 287. copioſe agit.) Grauiſſimum eſt argumentum, quod auctor iterum prouocauerit ad *Soſigenem*, praeceptorem, (in Metaphyſ. pag. 239. 362. 393.) et *Aſpaſium* (ibidem pag. 19. 26. edit. Pariſ. fol.), aequalem ſuum, cuius quidem vtriusque aetas cum aetate Alexandri Aegaei conveniat, minime vero Alexandri Aphrodiſienſis. In codicibus quibusdam, niſi vel a librariis, vel ab confectoribus catalogorum nomen plenum additum fuerit, adſignantur commentarii Alexandro Aphrodiſienſi. Sic in cod. Bauar. CXLIX. p. 60. catal. *commentarii Alexandri Aphrodiſienſis in Ariſtotelis metaphyſicam:* in cod. mediceo XII. plut. 87. (*Bandin.* catal. tom. III. p. 394.) *Ariſtotelis* metaphyſicorum libri XIV. cum *Alexandri Aphrodiſienſis* commentario, qui totum codicis marginem ambit: in cod. Taurinenſi CX. *Alex. Aphrodiſei* comm. in ſeptem libros metaphyſicorum Ariſtotelis, ſcilicet a libro VI. vsque ad XII. et cod. CXXXIV. (catal. msſt. graec. pag. 226 et 230.) qui continet commentaria *Alexandri Aphrodiſei* in vltimos nouem libros metaphyſicorum Ariſtotelis: (editores catalogi adiecerunt hanc animaduerſionem: „notatu digna ſunt ſcholia in XIII. et XIV. librum, quae nec graece, nec latine adhuc prodierunt, quamuis nonnulli dubitauerint, vt obſeruat Fabricius tom. IV. Bibl. Gr. (de Alexandro Aphrodiſeo,) num ea *Alexandro Aphrodiſeo*, an potius *Alexandro Aegaeo*, vel alii cuilibet, aut etiam *Michaeli Epheſio* tribuenda ſint.“ atque cl. Buhle p. 185. Opp. tom. I. Ariſtot. iudicat, ex tribus illis codicibus, n. mediceo et duobus Taurinenſibus, poſſe integri commentarii graeci editionem adornari.) in cod. Coisliniano CCCXXXI. (apud Montfaucon catal. p. 446.) fol. 1. Alexandri

Moſis Finzii [hhhhhh]). — In librum III. XIII. et XIV. (Graecis II. XII. et XIII.) *Syrianus Philoxenus* ex translatione *Hieronymi Bagolini* [iiiii]). Graece ſuperſunt in variis bibliothecis, vt ſuo loco dicam.

Aſclepii (Tralliani) ſcholia in VI. primores libros ex ore *Ammonii Hermeae* excepta, MSS. occurrunt, [in bibl. reg. Pariſ. cod. MDCCCCI. et MDCCCCIV. atque forte eadem ſunt, quae in cod. MDCCCXLIX. Pariſ. regio ſub nomine *Ammonii* exſtant, manu eleganti Auveri Germani Romae ann. 1544. ſcripta, atque in cod. Bauar. CLVI. (catal. pag. 61.) ſunt *Ammonii* ſcholia, an eadem? in VI. priores libros non ſine lacunis, Metaph. cum ſcholiis *Hermiae* in cod. Eſcorial. teſte *Pliiero* p. 159. *Harl.*] tum teſte *Labbeo* p. 113. Bibliothecae nouae MSS. in codice ſcripto Venetiis ab Antonio Eparcho anno 1574. Idem teſtatur *Ioh. Baptiſtae Camotii* (qui medio ſaeculo poſt Chriſtum natum XVI. Venetiis floruit,) ſcholia graeca inedita in librum XIII. Metaphyſ. fuiſſe in bibliotheca Renati Moreau. Habetur et *Georgii Pachymeris* Epitome, [in cod. Bauar. CLXXI. cat. pag. 66.] et *Herennii Philonis* Commentarius MS. qui in Leidenſem tranſiit ex bibliotheca Iſaaci Voſſii, et citatur a *Dionyſ. Petauio* dogm. theol. de deo III. 4. et *H. Dodwello* in diſſ. de Sanchoniathone pag. 16. *Fabric.* Eſt quoque *Herennii* explicatio in metaphyſicam in cod. Bauar. CLXXIX. catal. pag. 70. — In cod. Coisliniano CLXV. teſte Montfaucon. pag. 222 ſq. eſt *Theodori Metochitae Logothetae* opus de rebus philoſophicis, politicis, ethicis etc. in eoque περὶ τῶν Ἀριστελικῶν βιβλίων τῶν μετὰ φυσικὰ, item περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους δοξοσοφίας, καὶ περὶ τῶν μαθηματικῶν, tum περὶ Ἀριστοτέλους καὶ τῆς εἰς τὸ φυσικὸν καὶ λογικὸν εὐδοκιμήσεως τοῦ ἀνδρὸς, atque ὅτι περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ περὶ τοῦ φυσικοῦ κατ' αὐτὸν καὶ λογικοῦ etc. — In bibl. Eſcorialenſi, teſte

Alexandri Aphrodiſei in 4. lib. Ariſtotelis metaphyſicorum. — Sed in eodem cod. Coisliniano reperiuntur *Michaelis Epheſii* ſcholia in 5. libr. metaphyſ. Ariſtot. tum eiusdem *Michaelis Epheſii*, (vt putat *Montfaucon*, non enim ſcribitur nomen,) in lib. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. metaphyſicorum: tum in cod. CLXI. Coisl. (p. 222. catal.) ſunt varii libri Ariſtot. ethici, politici, oeconomicus, in primis metaphyſici XIII. cum commentariis, in his *Michaelis Epheſii* ſcholia in metaphyſicum libr. quintum. Atqui *Anton. Scaynus* commentarios in metaph. malit vel *Alexandro Aegaeo*, vel alteri cuicumque, aut *Michaeli Epheſio* tribuere. *Harl.*

hhhhhh) *Themiſtii*, Paphlagonis, paraphraſis in librum duodecimum metaphyſicorum Ariſtot. latine tantum ex hebraico a *Moſe Finzio*, Hebraeo, conuerſa, edita eſt Venetiis, 1558. 1570. fol. vid. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſt. p. 313 ſq. *Harl.*

iiiii) Vide *Fabric.* infra in vol. VIII. pag. 451. Integra *Syriani* exhibentur in codd. Pariſienſibus MDCCCCXII. et MDCCCXCIII. (ex cod. Pariſ. quodam deſumtum eſſe videtur Syriani fragmentum, quod adtulit *Ruhnken.* in diſp. de Longino, §. IV.) tum in codd. Pariſ. MDCCCXCIV. leguntur in libros I. XII. et XIII. cum fragmento libri de *prouidentia*; in cod. MDCCCXCV. comment. in librum ſecundum; in cod. MCCXCVII. in libros III. XIII. XIV. (et hunc, putat *Buhle* V. C. p. 187. tom. I. Opp. ante oculos habuiſſe Bagolinum;) — in cod. mediceo XXV. plut. 85. et Hamburgenſi, olim Holſteniano, comm. in libros III. XIII. XIV. metaphyſ. — in codd. Coislin. (*Montfauc.* catal. part. I. p. 220 ſqq. et 446.) in quorum priore ſunt praeter alia Ariſtotelica, anonymi prooemium et Ariſtotelis metaphyſicorum I. cum ampliſſimis commentariis, tum alius I. liber et lib. II. item lib. III. cum commentariis ignoti, (cuius nomen deletum eſt,) nec non *Syriani Philoxeni*, lib. IV. metaphyſ. cum commentariis τοῦ αὐτοῦ, lib. V. poſtea liber VI. cum ſcholiis, initium librorum VII. VIII. VIIII. X. XI. XII. XIII. poſthaec *Syriani Philoxeni* in Ariſtotelis metaphyſicorum librum II. eiusdem in Ariſtotelis dubia circa mathemata et numeros in XI. et XII. metaphyſicorum. adde ad §. IX. *Harl.*

ſte *Pliero* in itinerar. Hiſp. pag. 159. ſunt codd. 1) metaphyſicorum a libro 1—13. cum gloſſematibus, et 2) metaphyſicorum paraphraſis incerti. *Harl.*

Hebraice exſtant metaphyſica Ariſtotelis in codice DLXXXV. regis chriſtianiſſimi, vt notat *Labbeus* p. 279. Et cum commentariis *Auerrois* ex Arabico hebraice verſis, in bibl. Vaticana, teſte *Bartoloccio* I. pag. 481. et *Colbertina*, vid. *Wolf.* bibl. hebr. tom. III. p. 916. [et *Leidenſi*, vid. catal. bibl. Leid. p. 446. 405.] Commentarii *Auerrois* verſio latina, Patau. 1474. 4. Auerrois commentarii et epitome leguntur latine, Opp. tom. VIII. Venetiis 1552. fol. — *Alexandri*, Arabis, commentarius, a R. *Moſe ben Salomon* verſus hebraice. vid *Wolf.* bibl. hebr. pag. 187. — Arabice vertit *Auicenna* libro *Abi Naſri Alpharabii* de ſcopo metaphyſicorum et ortu. vid. tom. I. theſauri diſſ. exegeticarum Ikeniani pag. 68. *Fabric.* — In *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana tom. I. pag. 304 ſqq. recenſentur Ariſtotelis ſcripta ex arabica philoſophorum bibliotheca, vbi pag. 306. ex metaphyſicorum libris litterarum graecarum ſerie digeſtis, atque inde ſic dictis, *Iſaacus*, dicitur, praeter *Abu Zacharia ben Adi* litteram A. minutam tranſtuliſſe: exſtare etiam apud Arabas graece litteram N. hasce litteras arabice reddidiſſe fertur *Statius Alchindus;* litteram A. *Abu Maſchar Mata* arabice et *Honainus* ſyriace tranſtuliſſe: *Themiſtii* commentarium vna cum textu *Abu Baſchar Mata* et *Schamlaeus* in arabicam linguam conuertiſſe: ex iis libris metaphyſicis non paucos arabice vertiſſe *Iſaacum Honaini* filium; denique *Syriani* commentarius in litteram B. arabice exſtare perhibetur, teſtante *Iahia Ben Adi. Harl.*

In editionibus graecolatinis leguntur cum verſione *Beſſarionis* [kkkkkk]), vt tomo IV. Du Vallii, qui notas et argumenta addidit. E recentioribus illuſtrarunt praeter *Thomam Aquinatem*, *Iohann. Scotum* [vid. *Buhle* de interpr. lat. Ariſtot. pag. 339. tom. I. Opp. Ariſt.] et *Alexandrum de Hales*, *Petrus Fonſeca* [llllll]), (qui tamen fallitur, cum alios praeterea libros octo de philoſophia prima ab Ariſtotele ſcriptos adfirmat ex deprauatis codicibus latinis *Euſebii* praeparat. XIV. 17 ſq. vbi ex Ariſtotelis libro octauo de Philoſophia magnum fragmentum afertur; ſed Ariſtoclis, non Ariſtotelis [?] recte legitur in graecis editionibus). *Paullus Barbus*, [*Vicomercatus* vid. *Buhle* de interpr. Ariſt. lat. I. Opp. pag. 347. vbi quoque de reliquis interpretibus lat. agitur.] *Franciſcus Suarez*, *Iacobus Cheyneius*, Scotus, *Antonius Scaynus*, [cuius commentar. prodiit Romae 1587. fol.] *Petrus Ramus*, [cuius ſcholar. metaphyſicar. libri XIV. excuſi ſunt Pariſ. 1566. conf. *Freigii* vita Rami, huius praelection. in Cicer. oratt. VIII. conſulares praemiſſa, Baſil. 1575. 4. Bayle Dict. artic. *Ramus*. *Brucker*. hiſt. crit. phil. tom. IV. pag. 540.] *Iac. Carpentarius*, [*Auguſtinus Niphus*, *Eutychius*, dictus Sueſſanus, qui vixit ſaec. XVI. ineunte, et cuius expoſitiones in Metaphyſica prodierunt Venetiis 1547. fol. *Nicolaus Dorbellus*, ſ. *de Orbellis*, (mortuus ann. 1454.) comment.

kkkkkk) *Beſſarionis*, (mortui Rauennae ann. 1472.) verſio lat. Metaph. ſaepiſſime edita eſt. Argyropyli et Beſſarionis verſio cum metaphyſicis *Theophraſti* lucem vidit Pariſ. 1516. fol. apud H. Stephan. auum. *Thomae Aquinatis* expoſitio in XII. libr. metaphyſicorum cum verſione antiqua et *Beſſarionis*, Venet. 1560. fol. [conf. *Buhle* de interpr. lat. p. 332. 345.] cf. *Humphred. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. inſtauratoribus p. 167 ſqq. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. X. p. 405. etc. Beſſarionis verſio lat. exſtat quoque inter *Beſſarionis* opera. Venet. apud Aldum. 1516. adde infra in catal. editt. Metaphyſ. *Harl.*

llllll) Cuius verſionem vt elegantem ac dilucidam commendat *Suareſius* apud Sotwellum pag. 672. biblioth. Ieſuitar.

comment. in Ariſtotelis phyſica, metaphyſica, ethica et libros de anima, Baſil. 1503. M. *Io. Verſoris* quaeſtiones ſuper metaphyſicam Ariſtot. cum textu eiusdem. Colon. ſ. a. (per Henr. Quentell.) fol. vid. *Braun.* notit. de libris — bibl. ad S. Vdalrici et Afram. II. pag. 16. *Harl.*] et *Chriſtianus Dreierus,* Philoſophus ac Theologus Regiomontanus, cuius Philoſophia prima, ex Ariſtotele aliisque commentatoribus accurate conſcripta, lucem vidit ann. 1644. 4. *Franſc. Vicomercatus* in partem libri XII. vbi de deo et mentibus diuinis. Pariſ. 1551. 4. — *Ioachimi Henrici Eicholzii* ſtudium in metaphyſicis Ariſtotelis explicandis laudat *Schurzfleiſch.* 2. Epiſt. arcan. pag. 520 ſqq. — *Iac. Chynaei* analyſis et ſcholia. Hanou. 1616. 8. — *Erneſti Soneri,* Prof. Altdorf. commentarius poſtumus in libros XII. metaphyſicos Ariſtotelis, editus a *I. P. Felwingero*, Ienae 1657. 4. *Fabric.* — Propter raritatem addam mentionem antiqui libri, a *Freytagio* in Adparatu litterario, tom. I. pag. 538. curatius deſcripti: *Duodecim libri Metaphyſice ab Ariſtotele ſummo philozophorum principe pro conſumacione totius philoſophie editi.* — In calce: — — *ſummo ſtudio Magiſtri Ioannis Peylick de Czeytz,* (fuit n. Ciza in Saxonia ortus, Magiſter, Ictus, decretalium Profeſſor et ſenator Lipſienſis,) *vbi mendoſum viſum eſt, elimatum.* — — *Impreſſum Lyptzick per baccalarium Martinum Landspergk de Herbipoli.* ann. 1499. fol. — rec. 1503. et 1509. Huc quoque referri poſſunt *Exercitationes ſcholaſticae* in varias partes philoſophiae, praeſertim in *Ariſtotelis metaphyſicam*, ſiue ſeries diſputationum ontologicarum naturali ordine diſpoſitarum; quibus praemiſſum eſt breue compendium philoſophiae, opera et ſtudio *Edm. Purchotti*, Lugd. 1711. 12. conf. Acta erudit. Lipſ. 1715. m. Aug. adde infra in catalogo editionum libror. metaphyſicorum. *Harl.*

Praetereo alios, magno numero laudatos in bibliotheca philoſophica τȣ͂ μακαρίτȣ Martini Lipenii, cui tamen caue credas memoranti, inter alios Olympiodorum in metaphyſica Ariſtotelis Venetiis editum. Nam in meteora quidem, in Metaphyſica vero nusquam exſtat Olympiodori commentarius. [adde *Buhle* de latinis Ariſtotelis interpretibus tom. I. Opp. Ariſtot. pag. 327 ſqq.]

SCRIPTA MATHEMATICA mmmmmmm).

XXVII. ΜΗΧΑΝΙΚΑ῾ ΠΡΟΒΛΗ΄ΜΑΤΑ, *Quaeſtiones Mechanicae,* Αἰτιολογία τῆς τῶν Μηχανικῶν ἐνεργείας inſcribitur apud Labbeum pag. 200. bibl. nouae MSS. Laertio Μηχανικὸν α΄. lib. V. ſect. 26.

In

mmmmmmm) Codd. MSSti ſunt in bibl. *Veneta D. Marci*, codd. CCXIV. CCXV. qui praeter multos alios Ariſtotelis libros continent librum *de inſecabilibus lineis* et *quaeſtionum mechanicarum lib. I.* — in bibl. *Medicea* cod. XXI. plut. 87. *de lineis inſecabilibus*, cod. XLV. plut. 28. *quaeſtiones mathematicae*, cum mathematicis figuris, in margine minio expreſſis, (*Bandinii* catalog. tom. II. p. 68.) — in pluribus Vaticanis codd. *de inſecabilibus lineis* et alii libri Ariſtot. (*Montfaucon* bibl. bibliothecar. part. I. pag. 8. 10. 11.) — *mechanica* in bibl. monaſterii S. Seuerini *Neapoli* (*Montfaucon* bibl. biblioth. I. pag. 237.) — In bibl. *Pariſina* regia duo codd. *mechanicorum* et libr. *de inſecabilibus*, (catal. tom. III. p. 475.) — In bibl. *Vindobon.* cod. LVI. nr. 6. et 8. *Mechanicorum* liber et *de inſecabilibus lineis.* (*Lambec.* commentar. tom. VII. p. 217 ſq.) — Huc referri poſſunt, quae *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpan. I. p. 306 ex arabica philoſophorum bibliotheca de Ariſtotelis ſcriptis notat, „*in librum de ſpeculis* ſiue *de optica*, commentarium edidit *Alhagiag*

Ebn

In graecolatinis editionibus, etiam Du Valliana poſtrema tom. II. p. 759. leguntur cum verſione *Nic. Leonici Thomaei.* [Separatim cum notis *Thomaei* et figg. Pariſ. 1530.] — Interpretatus praeterea eſt *Victor Fauſtus*, Venetus, et *Alexander Piccolomineus*, Romae 1547. 4. Venet. 1565. 8. eiusque verſionem vertit italice *Oreſtes Vannocci* Romae 1582. 4. et illuſtrauit *Ioſephus Blancanus*, praecipue vero *Henricus Monantholius*, medicus ac mathematicus regius, qui graeca recenſuit, nouamque verſionem et doctum commentarium addidit Pariſ. 1599. 4. [et Lugd. Batau. typis Commelian. 1600. 4.] Idem Monantholius hunc librum Ariſtoteli vindicat aduerſus obiectiones Franciſci Patricii et Hieronymi Cardani lib. de Porportionibus. *Bernardini Baldi* commentarius lucem vidit ann. 1582. *Ioann. de Greuarra*, Romae 1627. 4. Ex Baldi comm. pleraque ſe excerpſiſſe profitetur *Dan. Moegling*, medic. et mathem. in tomo I. operis, mechaniſche Kunſtkammer, p. 127 ſqq. Francof. 1629. fol.

XXVIII. ΠΕΡΙ' 'ΑΤΟ'ΜΩΝ ΓΡΑΜΜΩ~Ν. *De lineis inſecabilibus* liber Laertio V. 42. memoratus, ac graece primum editus inter nonnulla Ariſtotelis ac Theophraſti ab *H. Stephano* ann. 1557. 8. Itaque in editionibus ſcriptorum Ariſtotelis omnium vel quorumdam, quae hunc annum anteceſſerunt, vt Florentina Leonici Thomaei, et Baſileenſibus legitur tantum graeca huius libri paraphraſis, quam *Camotius* in Veneta ſua Ariſtotelis editione tribuit *Georgio* nnnnnn) *Pachymerae* oooooo), ſub cuius deinde nomine in Sylburgiana tom. IV. p. 26. et graecolatinis comparuit, atque in his quidem cum latina verſione *Iacobi Schegkii.* Liber ipſe Ariſtotelis graece tantum legitur in editione graecolatina Lugdunenſi ann. 1590. fol. ſed in ceteris inſecutis, quemadmodum et in Duvalliana poſtrema tom. II. p. 809. latinam verſionem *Iulii Martiani* pppppp) *Rotae* adiunctam habet. *Theophraſto* a quibusdam fuiſſe tributum teſtatur *Simplicius* in III. de Coelo comment. 8. et [ſ] *Ioh. Philoponus* in lib. I. de generat. ac corruptione, quorum loca iam attulit *Menagius* ad Laertium pag. 205. *Conringius* orat. 2. de laudibus Ariſtotelis: *Superat hodieque de inſectilibus lineis libellus, Xenocrati oppoſitus, cuius acumen ſummi etiam geometrae admirantur. Fabric.*

[*Petrus Catena*, Venetus, Theol. D. et LL. AA. Profeſſor in gymnaſio Patauino, ea, quae in *Porphyrii* Iſagoge et *Organo Ariſtotelis* e matheſi adducuntur, commentario ſeorſim illuſtrauit,

*Ebn Mathari.** 'Οπτικὸν quidem, tamquam Ariſtotelis librum, a ſe lectum, indicat *Andreas* Bellunenſis, Avicennae interpres, teſte *Nunneſio* ad vitam Ariſtotelis. Apud Heſychium vero pro ὀπτικὰ potius legendum eſſe τεχνικά, monuerunt H. Stephanus et Caſaubonus. At ex Andreae adducti teſtimonio liquet, eo in libro Ariſtotelem nouam adtuliſſe ſententiam de cono viſiuo, quem non, vt alii, vel rotundum putabat, vel quadratum; ſed, quod inter ea medium eſt, hexagonum etc. quae vberius a *Ioanne Keplero* in Paralipom. ad Vitellionem explicita et correcta eſſe ſcribit *Io. Chriſtoph. Heilbronner* in hiſtoria matheſeos vniverſae etc. Lipſiae 1742. 4. p. 170. Idem a pag. 168. incipit de Ariſtotele, et de eius ſcriptis mathematicis, horumque editionibus agere, p. 171 — 236. recenſet illuſtratque loca mathematica praecipua, quae in Ariſtotelis ſcriptis ſparſim inueniuntur. *Harl.*

nnnnnn) Conf. *Allatium* de Georgiis, pag. 366.

oooooo) In cod. Vindobon. L. eſt liber de lineis inſecabilibus; ſed additam eſſe paraphraſin graecam *Georgii Pachymerae*, (vt cl. Buhle pag. 182. Opp. I. Ariſt. ſcribit,) e *Lambecii* narratione tom. VII. p. 209. et 210. non patet. *Harl.*

pppppp) Eadem *Rotae* verſio legitur inter opera Auerrois tomo ſeptimo, Venet. 1542. 1551. fol. At in antiqua editione latina operum Ariſtotelis, Venet. 1496. alia, neſcio cuius, interpretatio legitur, quae incipit: *Vtrum ſunt indiuiſibiles lineae, et totaliter in omnibus quantis eſt aliquid* etc.

ſtrauit, Venet. 1556. — *Ioſephi Blancani* loca mathematica Ariſtotelis, ex vniuerſis ipſius operibus collecta atque explicata, Bonon. 1615. 4. — *Io. Boreſchi* apologia pro Ariſtotele et Euclide contra Petrum Ramum et alios de numeris perfectis. Dantiſci 1652. 4. — *Philippus Müllerus*, Profeſſ. Lipſienſ. ex operibus Ariſtotelis excerpſit *eclogas mathematicas*, (n. arithmetica tantum et geometrica capita, omiſſis aſtronomicis,) et *Vogelii Ariſtoteli reſoluto* ſubiunxit. Lipſiae 1625. 8. — De Ariſtotelis ſcientia et dogmatibus aſtronomicis agit *Io. Frid. Weidler.* in hiſtoria aſtronomiae. Wittebergae 1741. 4. pag. 109 ſqq. nec non *Io. Frid. Pfaff.* in commentat. de ortibus et occaſibus ſiderum apud auctores claſſicos commemoratis, Gottingae 1786. 4. p. 41 ſqq. *Harl.*]

SCRIPTA ETHICA.

XXIX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΝΙΚΟΜΑΧΕΊΩΝ *Ethicorum ad Nicomachum libri X.* qqqqqq) Acroamatici, quos Nicomacho rrrrrr) ipſi, (Ariſtotelis filio,) tamquam auctori, tribuit *Cicero* V. 5. de finibus, [vbi Dauiſ. tamen adſeuerat probatque, Ariſtoteli libros illos eſſe tribuendos,] atque, vt videtur, *Laertius* VIII. 88. [ad quem locum confer Menagium.] Compara *Marii Nizolii* Antibarbarum philoſ. IV. 6. pag. 335. [Ciceroni adſtipulatur *Caelius* lib. II. Epiſt. pag. 349.] At *Samuel Petitus* IV. 10. Miſc. Nicomachum ne natum quidem fuiſſe contendit, quum hos libros ſcriberet Ariſtoteles, vt ipſi videtur circa Olymp. CXI. vnde conſequitur, nec ipſi dicatos fuiſſe, quod tamen praeter Ammonium ſiue Philoponum in vita, adfirmat vno ore totus veterum chorus. Sed nec de diſpoſitione librorum quisquam facile Petito adſenſerit, qui, videns, a Laertio memorari ἠθικῶν libros V. et a Suida Nicomacho tribui ἠθικῶν libros VI. hoc vnum et idem opus putat, et ad hoc quoque referendos eſſe titulos apud eumdem Laertium librorum περὶ τἀγαθοῦ, περὶ ἡδονῆς et φιλίας, hoc pacto:

Ἠθικῶν α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, οἱ δὲ ϛ΄.

Περὶ τἀγαθοῦ α΄.	Liber I. Ethic. Nicom.
Περὶ ἀρετῶν α΄. οἱ δὲ δύο.	II. III. IV. V. VI. VII.
Περὶ φιλίας α΄.	VIII. IX.
Περὶ ἡδονῆς α΄.	Libri X. prior pars.
Περὶ τἀγαθοῦ δεύτερον	Libri X. pars poſterior.

Idem

qqqqqq) Iudicium de hoc opere fert *Gaſſendus* Exercitt. paradox. V. §. 12. VI. §. 11. VII. §. 12. VIII. §. 9. *Heumann.* [Sed Gaſſendi criminationes ſunt falſae, aut iniquae.]

rrrrrr) Vide *Menagium* ad Laert. pag. 203. et 391. De *Nicomacho* haec habet Ariſtocles apud *Euſeb.* XV. 2. Praeparat. Μετὰ δὲ τὴν Πυθιάδος τῆς Ἑρμείου τελευτὴν Ἀριστοτέλης ἔγημεν Ἑρπυλλίδα Σταγειρῖτιν, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ Νικόμαχος ἐγένετο. Τοῦτον δέ φασιν ὀρφανὸν τραφέντα παρὰ Θεοφράστῳ, καὶ δὴ μειρακίσκον ὄντα ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ. Alius *Nicomachus* apud *Plutarch.* in vita Alexandri p. 692. Ariſtoteles ipſe citat ſuos libros I. Metaphyſ. *Fabric.* Si filius Ariſtotelis fuit moriente patre puer, ſequitur, hos libros ei non fuiſſe dicatos ab Ariſtotele, quippe qui ne adoleſcentem quidem iudicet lib. I. cap. 3. idoneum horum librorum lectorem. *Heumann.* Adde *Nunneſium* ad Ammonii vitam Ariſtotelis p. 30. Cl. *Buhle* in diſſ. de diſtributione librorum Ariſtot. p. 79 ſq. poſt alios viros doctos oſtendit, ab Ariſtotele ipſo, Platone probabiliter adhuc florente, conſcriptos eſſe hos libros. *Harl.*

Idem Petitus coniicit, Nicomachum nonnulla in opere parentis interpolaſſe. Capitum diſtinctionem, vt in aliis fere Philoſophi libris, veteres codices habent nullam; ſed librorum diſtinctionem praeter MStos codices confirmant interpretes graeci, qui exſtant [ssssss]). Exſtat autem 1) *Paraphraſis*, quam ſine nomine auctoris primum Lugd. Batau. 1607. 4. deinde ſub *Andronici Rhodii* nomine edidit cum latina ſua verſione *Dan. Heinſius* [tttttt]) 1617. 8. recuſam Cantabrigiae 1679. 8. Quamquam antiquiſſimi illius *Andronici*, de quo infra in Peripateticis dicam, (et cui audacter tribuit *Reineſius* pag. 312. Epiſt. ad Hofmannum,) non eſſe, docet *Salmaſius* [uuuuuu]) ad Simplicium pag. 227 ſq. 241. et *Olympiodoro* potius tribuendum [?] putabat *Naudaeus* in Bibliographia politica [vvvvvv]). Sed et in Bibliotheca Caeſarea occurrit ſine nomine auctoris, teſte *Neſſelio* parte IV. pag. 7. ac *Lambec.* VII. et Heinſius adfirmat, Andronici,

ssssss) Codd. msstos *ethicorum*, ſcholiis aut paraphraſi vett. partim ſtipatos, partim deſtitutos, enumerat cl. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtot. pag. 190 ſqq. et p. 286 ſqq. de interpretibus illorum agit. Hic ſcholia potiſſimum, commentarios etc. tantum paucis perſequar. Primum laudandus eſt cod. elegantiſſimus LIX. decem librorum ethicorum ſine vllo commentario, in bibl. *Vindobonenſi* pulcerrimis miniaturis inauratis in frontiſpiciis ſingulorum librorum exornatus. vide *Lambec.* comment. tom. VII. p. 220 ſqq. qui ſpeciminis loco quatuor imagines, aeri inciſas, exhibuit; idem pag. 224. docet, illos libros omnino conſcriptos fuiſſe ab Ariſtotele, laudatque *Theophil. Golium*, vberius de hac re diſputantem in Prolegomenis epitomes doctrinae moralis, ex decem libris ethicorum Ariſtotelis ad Nicomachum collectae, et per quaeſtiones atque reſponſiones diſpoſitae. — In eadem bibl. (*Lambec.* pag. 224 ſqq.) in codice LX. ſunt *quinque priores Ethicorum* ad Nicomachum libri; in cod. LXI. *decem* libri, in cod. LXII. et LXIII. *iidem* bis cum *anonymi* cuiusdam auctoris *ſcholiis graecis* marginalibus; in cod. LXIV. *iidem* X. libri a Monacho *Mathuſala* in Aegypto deſcripti: in cod. LXV. *anonymi* cuiusdam antiqui auctoris *paraphraſis* in Ariſt. ethicorum libros X. vbi *Kollarius* in nota pag. 229 ſq. probat ea, quae Fabricius de cod. Vindobon. et auctore paraphraſeos ſcripſit, additque, ſe ea, collato cum Heinſii editionibus codice Vindob. dare pro certo poſſe. — in cod. *Bauar.* CXLV. (p. 58. Catal.) eſt *paraphraſis* ethicorum ad Nicomachum, incerto auctore. — In *bibl. Veneta D. Marci* ſunt tres codd. Ethicorum, (catal. pag. 114 ſq.) — in bibl. regia *Pariſ.* exſtant vndecim codd. illorum: codici MMDCCCLIV. adſcripta ſunt ſcholia varia manu eaque recentiore, quae *Michael. Pſelli* eſſe veroſimile habetur. — in bibl. *Medicea* ſunt nouem codd. ethicorum: in his cod. ſeptimus plut. 81. cum vberrimis notis marginalibus et gloſſis interlinearibus, ſcriptus a *Io. Rhoſo* ann. 1475. emendatus a *Fr. Zenobio Acciaiolo*, alius, (*Bandini* catal. tom. III. p. 221.) cod. mediceus XI. plutei eiusdem eſt membranac. in folio min. ſaeculo X. ſcriptus, omnium antiquiſſimus. — In bibl. *Scorialenſi* (teſte *Pliero* in itinerario hiſp. pag. 159.) ſunt in codd. 1) *Ethica* cum paraphraſi incerti, 2) eadem cum paraphraſi *Io. Cantacuzeni*, 3) eadem cum paraphraſi *Pachymeris*, 4) eadem ſine commentario. 5) in decem eorumdem libros paraphraſes Ioan. imperatoris, 6) ex iisdem libris fragmentum. In bibl. *Quedlinburgenſi* eſt cod. qui continet Ariſtot. libros magnorum moralium, latine, cum ſuis capitulis. vid. M. *Tob. Eckhardum* de codicibus msst. Quedlinburgenſibus. Quedlinburg. 1723. 4. p. 19. vbi quoque is memorat, in cod. XVI. nr. 9. reperiri ſpuriam *Alexandri M. epiſtolam* ad Ariſtotelem. *Harl.*

tttttt) Magnam huius paraphraſeos editione gratiam apud *Caſaubonum* iniit Heinſius, *et multum*, inquit is, *tibi grauiores illae litterae hoc nomine debebunt. Nam Euſtratius meo iudicio perſaepe friget. Scholaſtici, quos vocant, rem aperuiſſe contenti, de verbis auctoris parum ſunt ſolliciti. Recentiores interpretes contrariam plane viam, ni fallor, inſtiterunt* etc. vide Epiſt. Caſauboni 507. edit. Graeu.

uuuuuu) Conf *Pag. Gaudentius* lib. de philoſ. rom. cap. 21. *Heumann.*

vvvvvv) Confer Placcii τῶν μαχαιρίτων librum de Anonymis ſcriptoribus pag. 62. editionis primae; Theatrum anonymorum p. 341 ſq. et Baelii Lexicon tom. I. pag. 252. editionis ſecundae.

Andronici Rhodii nomen in Codice ſuo adſcriptum fuiſſe a manu recentiore atque indocta. Capitum diſtinctionem, (diuerſam ab ea, quae eſt in editionibus Ariſtotelis,) hic ſibi tribuit, quisquis fuit auctor paraphraſeos VIII. 1. recentior fortaſſis etiam Olympiodoro. Nam fuit quoque *Andronicus* quidam *Calliſtus*, philoſophus Peripateticus Theſſalonicenſis, tempore Gregorii Palaeologi, ad quem epiſtola eius exſtat in codice regis Galliae 955. teſte *Labbeo* Bibl. nou. MSS. pag. 98. Idem pag. 101. memorat *Nicolai Secundini* epiſtolam ad Andronicum Calliſtum, philoſophum, et pag. 99. Cardinalis Beſſarionis ad eumdem, et pag. 112. *Andronici Calliſti*, Peripatetici, de Phyſica ſcientia et fortuna, eiusdem diuiſiones phyſicas, et librum περὶ παθῶν, *de animi affectionibus* wwwwww), quem itidem ſub *Andronici Rhodii* nomine edidit *Dauid Hoeſchelius* ann. 1593. 8. atque paraphraſi Nicomacheorum deinde *Heinſius* ſubiunxit, cuius latinam verſionem elegantem, non tamen vbique fidelem, eſſe adfirmat *Samuel Rachelius* introductione ad Nicomachea pag. 136. Idem *Labbeus* pag. 114. memorat [et eſſe in cod. Scorial. paullo ante notauimus,] *Ioh. Cantacuzeni* paraphraſin librorum ad Nicomachum, ſcriptam ſub nomine *Ioſephi*, ſiue *Ioaſaphi*, monachi. Eiusdem *Cantacuzeni* in libros quinque, et aliam *Georgii Pachymeris*, quae fuit in bibl. Hurtadi Mendozae, laudat etiam Gesnerus. Eadem *Pachymerae* paraphraſis exſtat Mediolani in bibl. Ambroſiana. [in bibl. Veneta D. Marci, cod. CXXII. in cod. Bauar. CLXX. (Catal. pag. 66.) vbi eſt vltimus librorum XI. *Georg. Pachymerae* de philoſophia.] — 2) Exſtant *Commentarii Graecorum* in Nicomachea, graece primum edita a *Paulo Manutio* xxxxxx) Venet. 1536. fol. et latine verſa a *Ioh. Bernardo Feliciano*, qui interpretationem ſuam Cardinali Alexandro Farneſio inſcripſit, Venet. [ap. heredes Luc. Anton. Iuntae, Florentini,] 1541. Baſil. 1542. Pariſ. 1543. Venet. 1589. fol. et *Sam. Rachelio* curante Helmſt. 1662. 4. Felicianus alio codice vſus eſt, quam Manutii editione, et in libros 2. 3. 4. duplicibus commentariis mutilis et diuulſis, quae vtcunque compoſuit, vnde non mirum, eius verſionem a graeco edito hinc inde diſſidere, et quaedam interdum in illa addi, alios quoque ſubinde auctores commentariorum ad ſingulos libros denotari, vt ex hac tabella patebit:

	Manut.	*Felician.*
In Lib. 1.	Euſtratius yyyyyy)	Euſtratius. [?]

In

wwwwww) *Andronici* liber περὶ παθῶν exſtat in cod. Bauar. CLXVIII. (catal. p. 64.) Separatim prodiit graece et lat. ad diſputandum propoſitus, praeſide *Schallero*, et reſpondente ac interprete latino *Larizio*, Argentor. 1652. 8. *Conringius* tamen lib. de prudent. ciu. cap. IX. pag. 154 ſq. exiſtimat, libellum eſſe tribuendum cuidam Stoico. — Fabricius orae exempli ſui adſcripſit ea, quae ſequuntur. „Laudat *Caſaubonus* ad Theophraſtum pag. 149. *Exſtant definitiones* κοσμιότητος *et* εὐταξίας *in libello, qui eſt penes nos*, περὶ παθῶν ψυχῆς, *Andronici philoſophi, quem de adfectionibus animi ſcripſiſſe accurate, ex Galeni aliquot locis ſatis conſtat.* Laudat etiam *Turrianus* ad Conſt. Apoſt. V. 12. pag. 67.“ *Harl.*

xxxxxx) Manutii praefatio exſtat in editione eius Epiſtolar. Lipſ. 1720. 8. p. 942. *Fabric.* Inſcriptio libri eſt: Εὐστρατίου — *Euſtratii et aliorum inſignium peripateticorum commentaria in libros decem Ariſtotelis de moribus ad Nicomachum vna cum textu ſuis in locis adiecto;* in calce: *Venetiis* in aedibus haeredum Aldi Manutii et Andreae Aſulani ſoceri. M. D. XXXVI. *Harl.*

yyyyyy) [Inter codd. Nanianos, (catal. pag. 482.) eſt cod. CCLXII. qui continet *Euſtratii* commentar. in tertium et quartum Ethicor. Ariſtotelis.] Fuit hic *Euſtratius*, Metropolita Nicaenus ſub Imp. Alexio Comneno, ſaeculo poſt natum Chriſtum XII. circa ann. Chr. 1117. clarus, cuius etiam commentarius in librum ſecundum poſteriorum

		Manut.	*Felician.*
In Lib.	2.	Anonymus vel Aſpaſius zzzzzz)	Euſtratius.
	3.	Anonymus	Euſtratius.
	4.	Aſpaſius	Euſtratius.
	5.	Mich. Epheſius a)	Mich. Epheſius.
	6.	Euſtratius	Euſtratius.
	7.	Aſpaſius b)	Aſpaſius. [P]

In

rum Analyticorum exſtat, et prodiit graece Venet. 1534. fol. et latine, Andrea Gratarolo interprete, ibid. 1542. 1568. fol. Scripſit eruditam hanc Ethicorum illuſtrationem ſenio iam confectus et morbis, in gratiam coniugis Imp. aut in gratiam cuiusdam reginae, Cypri forte, vel alterius. Praef. libri VI. εὖ σοι γένοιτο βασιλὶς θεοσεβὴς, βασιλὶς φιλόλογε, βασιλὶς φιλάγαθε καὶ φιλόκαλε, ὅτι ψυχὴν etc. Καίτοιγε ἡμᾶς ὀλιγομαθεῖς, καὶ γήρᾳ καὶ νόσοις κατακαμπτόμενοι etc. *Euſtathium* male adpellat Franciſcus Patricius; et *Philelfus* XXVI. 1. Epiſt. fol. 178. b. perperam tribuit Euſtathio Theſſalonicenſi [item *Leon. Aretinus* epiſt I. libr. V. p. 188 ſq. edit. Baſil. 1535.] Eius ἐξομολόγησις, qua ſatisfacit pro erroribus, quos in libris duobus adverſus Armenios admiſerat, ſeruatur manu exarata in Bibl. Caeſarea, teſte *Neſſelio* part. I. pag. 422. Alia *Euſtratii* ſcripta memorat Allatius, quem, ſi placet, vide II. 10. de conſenſu p. 629. [conf. infra in vol. IX. pag. 512.] Laudat hunc *Anna Comnena* XIV. Alexiados pag 453. συμπαρῆσαν δὲ τούτῳ Εὐστράτιος ὁ τῆς Νικαίας πρόεδρος, ἀνὴρ τά τε θεῖα σοφὸς καὶ τὰ θύραθεν αὐτῶν ἐπὶ ταῖς διαλέξεσι μᾶλλον ἢ οἱ περὶ τὴν στοὰν καὶ Ἀκαδημίαν ἐνδιατρίβοντες. Meminit etiam *Manuel Calecas* tom. 26. bibl. P.P. pag. 450. G. Alius fuit 1) *Euſtratius* apud Agathiam lib. III. pag. 90. D. *Alius*, cuius mentio in Epiſtola XV. Aeneae Gazaei. 2) *Euſtratius* Thaumaturgus ſaec. IX. de quo *Bollandus* IX. Ianuar. tom. I. pag. 598. 3) *Euſtratius*, presbyter CPol. de quo *Photius* cod. CLXXI. et eruditiſſimus *Caueus*, qui cum circa ann. Chr. 578. floruiſſe obſeruat. Licet ad ſaec. VII. vel VIII. reſpiciatur in perpetuitate fidei catholicae circa euchariſtiam tom. IV. 3. Vitam Eutychii ab illo ſcriptam citat *Allatius* lib. de interſtitiis ordinum apud Graecos pag. 151. Edidit graece et latine *Papebrochius* ad calcem tomi I. Aprilis. Quemadmodum librum de vita functorum ſtatu Photio lectum vulgauit idem *Allatius* de conſenſu vtriusque eccleſiae circa purgatorium p. 319 — 581. Rom. 1655. 8. latine ex Allatii verſione tom. 27. bibl. PP. pag. 362. Male huic commentarios in Ariſtotelem tribuit *Oudinus* p. 174. 4) *Euſtratius*, monachus, ſacrorum praepoſitus, ad quem Theodori Studitae epiſtola. 5) *Euſtratius*, ad quem epiſtola 39. Firmi, epiſcopi Caeſarienſis, qui a. Chr. 439. obiit. 6) *Euſtratius*, Comes, idem epiſt. 3.

zzzzzz) *Aſpaſio* potius, quam Euſtratio tribuendos ducit commentarios in lib. II. et IV. *H. Conringius* epiſtola ad Rachelium pag. 423. Hic eſt *Aſpaſius* celeber Peripateticus, cuius commentarios in ſchola Plotini lectos teſtatur Porphyrius, et cuius diſcipulum audiiſſe ſe refert Galenus, (qui ſub Antoninis floruit,) lib. de cognoſcendis et curandis animi morbis, Opp. tom. VI. p. 532. edit. Pariſ. vnde de aetate Aſpaſii conſtare poteſt. Eius commentarios in pleroſque Ariſtotelis libros, ſingulatim in lib. de interpretatione memorat *Boethius* pag. 290. *Aſpaſius et Alexander, ſicut in aliis Ariſtotelis libris, ita in hoc quoque commentarios ediderunt.* Laudat deinde *Aſpaſium* pag. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394. In libros phyſicorum ſcripſiſſe conſtat e Simplicio, vt in metaphyſicorum libros ex Alexand. Aphrodiſeo: in Categorias e Galeno de libris propriis cap. 11. Scripſit et in Platonem, Porphyrio teſte. Diſtinguuntur quoque in cod. Coiſlin. pag. 220. [conf. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtot. p. 296.]

a) *Michaelem Epheſium* multi eumdem faciunt cum Mich. Pſello, qui ſaeculo poſt Chriſtum natum XI. claruit. Sed diſtinguendos monet *Allatius* libro de Pſellis p. 40 ſq. et Michaelem hunc Ducam Parapinaceum Pſelli diſcipulum fuiſſe conicit. [conf. *Buhle* l. c. p. 306.]

b) *Aſpaſii*, veteris Peripatetici, eſſe dubitat *Hermannus Conringius*, propter mentionem τῶν ἀγγέλων. Sed hoc argumentum non adeo firmum mihi eſſe videtur, quum apud plurimos τὰς ἔξω iſtud vocabulum pro bonis geniis occurrat, vt notaui in bibl. antiquaria. *Aſpaſii* commentarios in ethica

	Manut.	*Felician.*
In Lib. 8.	Aſpaſius	Aſpaſius.
9.	Euſtratius c)	Euſtratius } vel ſecundum alios
10.	Euſtratius d)	Euſtratius }

Mich. Epheſius. Fabric. In cod. Coisliniano (ap. Montfauc. cat. bibl. Coisl. p. 220 ſq.) *Ariſtotelis ethica* cum commentariis veterum continentur, in eoque in libros IX. et decimum commentarii diſerte adſcribuntur *Michaeli Epheſio. Harl.*

Intercidit *Andranti* [qui vixit circa a. Chr. 204.] περὶ τῆς τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς Ἀριστοτέλους ἀμφιβόλως παρατιθεμένων ἐννοίας, quem librum *Hephaeſtion* per plagium ſibi tribuerat teſte *Athenaeo* XV. p. 673.

Ex Arabibus exſtant commentaria *Auerrois*, latine, *Iacobo Mantino* interprete, tom. III. Opp. [In bibl. Pariſ. (catal. tom. I. p. 32.) *Auerrhois* comment. in Ethica ex arabico hebraice vertit *R. Moſes fil. Ioſuae* Narbonnenſis. ibid. ſunt *ethica*, hebraice verſa e graeco, auctore *R. Meir Alvarez. Taurinenſis* cod. (catal. part. I. pag. 12 ſq.) continet *ethica* et libros de republica. *Auerrois* Epitomen Ethicorum, a. Chr. 1176. [De verſſ. arabic. vid. *Caſiri* bibl. arab. hiſpan. tom. I. pag. 306.] arabice ſcriptam, in hebraicam linguam a. Chr. 1330. vertit *Ioſeph ben Caſpi*, quae verſio MS. habetur in Bibl. Caeſarea, [*Lambec.* comm. tom. I. pag. 292.] Ariſtotelis Ethica per *Don Meier*, medicum regis Caſtiliae a. Chr. 1405. Hebraice verſa cum Commentariis *R. Schem Tov* [al. *Tob*,] fuit MS. apud Iulium Bartoloccium, [ſ.] [et eſt in cod. Vaticano, item Bodleiano CCCXCIV. et cum aliis anonymor. comment. hebraice ex graeco cum ſcholiis *R. Don Meier Alguadeshi* in cod. Bodleiano CCCLXXXXVII. et vid. *Wolf.* tom. III. bibl. hebr. pag. 666. adde *Buhle* tom. I. Opp. pag. 194 ſq. de *R. Ioſephi, filii Schem Tob.* comment. vid. *Wolfii* bibl. hebr. tom. IV. p. 860.]

Commentariis, infra memorandis, Thomae Aquinatis, Alberti M., Donati Acciaioli, Melanchthonis, P. Victorii, Mureti, Lambini, Zwingeri, Gallutii, Giſanii et aliorum, addi poſſunt *Ioſeph. Saer de Agvirre* Salamant. 1675. fol. II. voll. *Io. Magirus* in corona virtutum moralium.

ea MSS. habet Ioſeph. Valetta, Neapoli, fol. *Iulius Niger* quid ſibi vult, quando de *Cyriaco Strozza* diſſerens p. 124. hiſtoriae ſcriptorum Florentinorum ait? *a lui dobbiamo la traduzione che fece dal Greco in Latino de' libri XI. et XII. dell' Etica d' Ariſtotele, ſino al ſuo tempo incogniti e tutti i ſecoli antichi.*

c) *Aſpaſio* tribuitur in catalogo MSS. Bibl. Mediceae, ſed perperam, quum auctor fuerit homo Chriſtianus. p. 150. ὥσπερ καὶ ὁ μέγας ἐν Θεολογίᾳ εἶπε Γρηγόριος ἐν τῷ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐπιταφίῳ, μία ψυχὴ ἐν δυσὶ σώμασιν.

d) Rectius *Mich. Epheſius* habetur auctor Commentariorum in lib. IX. et X. nam Heraclitum ciuem ſuum vocat, et meminit commentariorum ſuorum in Sophiſticos Elenchos, Phyſica ac Metaphyſica.

moralium. Francof. 1604. 8. *Iac. Schegkius* Baſil. 1550. fol. *Rob. Balforeus*, Lugd. 1652. 4. *Eduardus Brerewood.* Oxon. 1640. 4. etc.

Quanti fecerint iam pridem plerique hos Ariſtotelis libros, patet vel ex Apologia Auguſtanae Confeſſionis, quam compoſuit Melanchthon, pag. 62. *Audiuimus quosdam pro concione* [e]), *ablegato Euangelio, Ariſtotelis Ethica enarrare. Nec errabant iſti, ſi vera ſunt, quae defendunt aduerſarii*, (ſcilicet, per opera rationis nos poſſe iuſtificari.) *Nam Ariſtoteles de moribus ciuilibus adeo ſcripſit erudite, nihil vt de his requirendum ſit amplius.* Chriſtianis tamen virtutibus, Chriſti doctrinae et gratiae diuinae male cum Ethicis Ariſtotelis convenire, itaque ex illis non inſtituendos eſſe Chriſtianos [f]), probe ſenſit D. *Lutherus* tom. I. Altenb. p. 178. [Iam ann. 1521. eo nomine a theologis Pariſienſibus notatus. Idem tamen poſtea in commentario in Geneſin fol. 708. et 709. a. laudat Ariſtotelis ethicam, praecipue librum quintum adpellat *praeclariſſimum.* vid. *Heumannum* in act. phil. tom. II. a p. 579 — 615. de Lutheri ac Melanchthonis iudiciis de philoſophia, praeſertim ariſtotelica, adnexa *Io. Chriſtoph. Coleri* epiſt. ad Heumannum de philoſophia et theſibus Melanchthonis. Heumann. pag. 582 ſqq. ex Lutheri ſcriptis loca eius et iudicia excitat, cauſasque iudicii inquirit, et pag. 591 ſq. adnotat, duo profeſſores argentoratenſes, *Laurentium Thomam Walliſerum,* profeſſorem philoſophiae practicae, et *Ioannem Ludou. Hauenreuterum*, profeſſorem phyſices, defendiſſe Lutherum in duabus diſputationibus, in Actis academiae argentoratenſis in iubilaeo lutherano ann. 1617. habitis editisque ann. 1618. 4. priorem vindicaſſe Ethicam Ariſtotelis atque expoſuiſſe duo Lutheri loca, in quibus Ariſtoteli iniuriam feciſſe videtur, et alia loca, in quibus ille ſententiam mutauit; poſteriorem conſideraſſe Lutheri iudicium de ſcriptis Ariſtotelis. *Harl.*] Ethica Ariſtotelis cum moribus Chriſtianis contulit *Andreas Hyperius*, Lichae, 1600. 4. cum lege Moſaica R. *Ioſeph ben Schem Tov*, (Tob.) de quo vid. *Wolf.* bibl. hebr. pag. 571. [et Ioſ. Rodriguez de Caſtro Biblioteca Eſpañola, T. I. Madr. 1781. pag. 346.] De Ariſtotelicae Ethices ab hiſtorica et poetica Ethice differentia liber *H. Stephani* prodiit Baſileae 1590. 8. in quo multorum Ariſtotelis locorum fidelior interpretatio quorumdam et emendatio adfertur, ad calcem Muſae, principum monitricis. — *Gebhardi Theodori Meieri* analyſis et expoſitio Ethicorum Ariſtotelis. Helmſtadii 1659. et 1670. 4. — *Chriſtophori Landini*, Florentini, commentaria memorat *Iulius Negri* pag. 138. de ſcriptoribus Florentinis; *Guil. Becchii*, epiſcopi Feſulani, qui ann. 1480. obiit, ibidem p. 316. — *Virgilii* Salzburgenſis Moralogium ex ethicorum Ariſtotelis libris. Lipſ. 1509. fol. — Quaeſtiones M. *Io. Verſoris*, Colon. 1494. fol. [vid. infra in indice editt. Opp. ad ann. 1491.] — Ciuitas veri ſiue morum *Barthol. Delbene*, *Ariſtotelis* de moribus doctrinam carmine et pictura complexa et illuſtrata commentariis *Theodori Marcilii.* Pariſ. 1609 fol. *Bruneti Latini*, Florentini, compendium, italice, et Lugduni 1568. latine, commentarius. *Fabric.* — *Leon. Aretinus* in longa Epiſt. I. libr. V. edit. Epiſtolarum illius Baſil. 1535. 8. declarat contra calumniatores, ſe recte ex graeco τ' ἀγαθὸν *ſummum bonum* tranſtuliſſe, et multa docte profert

e) Vid. *Baelii* Lexic. in *Ariſtote* not. (V.) *C. A. Heumanni* acta philoſ. tom. I. p. 712 ſq. [vbi tria Melanchthonis loca lepidasque de inſano Ethicorum Ariſtotel. amore hiſtoriolas profert.] *Gottfr. Arnold. Kirchen- und Ketzerhiſtorie* lib. XV. cap. 2. §. 12. lib. XVI. cap. 10. §. 18 ſqq. [coll. *Heumanni* act. philoſ. tom. II. pag. 602 ſq.] bibliothec. Schraderianam nr. 3223.

f) Confer *Ioh. Franciſci Buddei* diatribam de naeuis Ethicae Ariſtotelicae.

ex graecis interpretibus ad ſuam ſententiam atque interpretationem tuendam. — *Chryſoſtom. Iauellus Canapicius* edidit Ariſtotelicae moralis philoſophiae diſpoſitionem, 1534. et moralis philoſophiae platonicae diſpoſitionem Venet. 1536. in quo libro comparat et defendit Platonem. conf. *Heumanni* acta philoſ. III. pag. 210 ſqq. His addi poſſunt *Iac. Thomaſii* breuiarium ethicorum Nicomach. Lipſiae 1638. 8. — *Ariſtotelis* ethica, ad ſacrarum litterarum normam emendata, a *Io. Crellio,* eiusque ethica Chriſtiana. Cosmopoli 1651. 4. et *Crellii* Opera, tom. IV. Irenopoli 1656. fol. — *Iac. Thomaſii* oratio pro Ariſtotele, quod iure ſuo vſus fuerit, negans, lib. I. Nicom. cap. 3. idoneum ethicae auditorem eſſe iuuenem, inter eius Orationes (Lipſiae 1683. 8.) pag. 162 ſqq. — *Io. Burcard. Maius* in diſſ. an *Ariſtoteles* doctrinae moralis demonſtrationem in incerto ſtatuerit? reſp. *Andr. Lud. Koenigsmanno*, Kilon. 1706. contra V. D. in Halenſ. Obſ. 2. part. II. defendit Ariſtotelem, negatque, eum in incerto ſtatuiſſe illam demonſtrationem. conf. *v. Windheim* Bemühungen der Weltweiſen vol. V. pag. 349 ſq. — — *Io. Ioach. Zentgrau* diſp. II. et III. de fine hominis — ad Ariſtot. I. Ethic. cap. 10. et cap. 3. in eius ſpecimine antiquitatum moralium. Argentorati 1696. 4. — — Iniqua iudicia de Ethicis Ariſtotelis tulerunt *Gaſſendus* in Exercitatt. paradox. tom. III. opuſc. philoſophic. Lugd. Batau. 1638. et *Brucker.* in hiſt. crit. phil. tom. I. pag. 835 ſq. ſed plura defenderunt aut praecepta de moribus ariſtotelica illuſtrarunt atque interpretati ſunt *Platnerus* V. C. multis in locis Aphorismorum, (vid. part. II. §. 21. 22. 23. 28. etc.) et *Io. Frid. Gottl. Delbrück* in docta diſput. *Ariſtotelis ethicorum Nicomachorum adumbratio accommodate ad noſtrae philoſophiae rationem facta,* ſub praeſidio cl. *Frid. Aug. Wolfii* ventilata, Halae 1790. 8. coll. erudita cenſura in Bibliothek von Anzeigen und Auszügen kleiner — Schriften etc. vol. III. part. II. Ienae 1792. pag. 206 — 226. — Ariſtotelem eiusque praecepta morum iam iuſtis laudibus celebrauit multaque expoſuit deque Ariſtotele, eius vita librisque et ſententiis vario modo diſſeruit et plures citauit libros, in quibus diuerſimode iudicatur de ethicis illius, *Georg. Paſchius* in libro: de variis modis moralia tradendi et introduct. in rem litterariam moralem veterum ſapientiae antiſtitum, Kilon. 1707. 4. per caput dimidium VI. prioris libri pag. 469 ſqq. §. 1 — 11. et in poſteriore libro cap. II. de Ariſtotele et peripateticis p. 569 — 603. atque p. 593 ſqq. enumerat multos, tam veteres, quam recentiores moralium Ariſt. commentatores. — Nec ſpreuit omnino, nec vnice laudauit Stagiritae opiniones decretaque, paucis comprehenſa, *Gottl. Stolle* in der Hiſtorie der heidniſchen Moral, Ienae 1714. 4. §. 65 ſqq. pag. 79 — 93. *Harl.*

XXX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΜΕΓΆΛΩΝ, *Magnorum Moralium libri II.* qui Ariſtoteli [g]) vindicantur a *Voſſio* lib. de philoſophia cap. XVIII. §. 8. et in graecolatinis editionibus leguntur cum verſione *Georgii Vallae*, Placentini [h]). Ad patrem Nicomachum ſcriptos eſſe ab Ariſtotele, neſcio quo argumento, adfirmant viri quidam docti. Requiro etiam rationem, cur *magna*

g) Dubitant de auctore *Hugo Grotius* ad Luc. VIII. 15. et *Ionſius* p. 4. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. [et *Caelius* lib. II. epp. p. 359. de codd. MSS. vid. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſt. p. 190 ſqq.]

h) Separatim edita eſt *magnorum ethicorum* verſio lat. *Georgii Vallae* cum Nicephori Blemmidae logica — Timaeo de mundo — Cleomede de mundo — Ariſtot. de mundo et poetica aliisque, e graeco latine verſis, Venetiis, per Ant. de Strata 1488. per Sim. Papienſem, dictum Beuilaquam, 1498. fol. — *Ariſt. magna moralia,* latine verſa, a *G. Valla.* Pariſ. 1497. fol. et cum variis Ariſtot. operibus, Venetiis per Bernardin. Venetum, 1504. fol. conf. Fabricium in B. L. edit. Manſi vol. VI. pag. 281. *Harl.*

magna moralia auctor inſcripſerit, quum ſint breuiora reliquis, et ſuccinctius ſingula perſequantur. Meminit Simplicius in Categor. [ꝑ] [Magnarum ethicarum diſputationum Ariſtotelis libri II. ex interpretatione *Viti Auerbachii* cum — explicatione quinti libri Ethicorum et diſp. de vſuris. Baſil. 1554. 8. *Vallae* verſio eſt inter ſcripta varia, a *Georgio Valla* edita. Venetiis 1498. fol. eadem cum verſione Ariſt. moralium VII. ad Eudemum, inter Ariſtot. opp. moralia et politica, Lugd. 1560. 12. *Harl.*]

XXXI. ἨΘΙΚΩ͂Ν ἘΥΔΗΜΕΊΩΝ, *Moralium ad Eudemum* libri VII. [i]) ab aliis [k]) *Eudemo*, vel *Theophraſto*, tamquam auctori, tribuuntur; ſed Ariſtoteli adſcribunt codices antiqui, etiam *Simplicius* in Categor. et Fauorinus apud Laertium V. 21. (nam quod ibi ex ſeptimo Ethicorum profertur, ſeptimo Eudemiorum legitur,) *Gemiſtus Pletho*, qui poſt Nicomachea ſcriptos exiſtimat, et velut in illorum ſupplementum atque emendationem. *Eudemus* vero, cui hos libros Ariſtoteles inſcripſit, non fuit *Eudemus Cyprius*, Ciceroni I. de diuinatione memoratus, qui prius occiſus eſſe videtur: neque *Eudemus*, qui Archontis munere functus eſt Athenis Olymp. CVI. 4. vt ſuſpicatur *Sam. Petitus* IV. 10. Miſc. ſed *Eudemus*, *Rhodius*, auditorum Ariſtotelis poſt Theophraſtum praeſtantiſſimus. In graecolatinis Ariſtotelis editionibus leguntur cum translatione *incerti*, Baſileae pridem edita, quam *Leonhardo Aretino* [l]) perperam tribuunt Sylburgius et alii quidam. Prodierunt Ethica ad Eudemum et Magna Moralia cum Nicomacheis Politicisque et Ariſtotelis atque Xenophontis Oeconomicis graece itidem Baſileae apud Ioh. Walderum, ſine anni notatione, 8. Ariſtotelem in *Ethica noua* citat Vincentius Bellou. in ſpeculo doctrinali IV. 4. 5.

XXXII. ΠΕΡΙ᾽ ἈΡΕΤΩ͂Ν ΚΑΙ᾽ ΚΑΚΙΩ͂Ν, *de virtutibus et vitiis* libellus, ſiue fragmentum ſeruatum a Stobaeo Serm. 4. [m]) in cuius prima editione graeca, Veneta 1536. 4. et prima graecolatina Geſneriana integrum vna ſerie legitur; ſed in poſterioribus per diuerſa loca diſtractum. Latine vertit *Ambroſius Leo* ad calcem dialogi ſui de Nobilitate, Venet. 1531. 8. *Andreas a Lacuna*, qui ſcholia etiam et exempla addidit vocauitque librum aureum et adamantinum. Colon. 1543. 8. *Nicol. Perottus*, vid. Giornale d'Italia tom. XIII. pag. 455. [ſ. *Zeni* diſſ. Voſſiane tom. I. pag. 265. qui edit. ann. 1504. 4. memorat,] et *Simon Grynaeus*

 Baſil.

i) In bibl. *Matrit.* (vid. Iriart. p. 228.) eſt cod. Ethicorum Eudemiorum libr. VIII. quod liber VII. in excuſis exemplaribus, in cod. in duos eſt diuiſus. — cod. *Mediceus* XII. plut. 81. optimae notae praeter Ethica continet *Eudemia*, in quo, vti in cod. IV. med. eiusdem plutei, et in cod. XV. et XX. ſeptimus liber in duo eſt diſtinctus. (vid. *Buhle* Opp. tom. I. pag. 192. *Harl.*

k) *Chriſtianus Dreierus* p. 347. Metaphyſ. *egregius auctor, ſiue Theophraſtus, ſiue Eudemus fuerit Moralium Eudemiorum. Franc. Patricius* diſcuſſ. Peripatet. p. 25. et 49. *Eudemi potius credendi ſunt eſſe, cum praeſertim ſtylo et rerum aliqua diuerſitate ſint ab Nicomachiis differentes a quibus videntur vſurpaſſe quartum, quintum et ſextum libros, qui iidem ipſi ſunt et rebus et verbis cum quinto, ſexto et ſeptimo Nicomachiis.* Sane Εὐδήμεια Ἠθικὰ dici poſſunt, quae Eudemum habent auctorem. Sic Alexander Aphrodiſeus in II. Topic. laudat Εὐδήμεια ἀναλυτικὰ ἢ Εὐδήμε ὑπὲρ ἀναλυτικῶν, vt iam Nunneſio annotatum. vide et *Ionſium* lib. I. cap. 15. qui Eudemo hos libros adiudicat.

l) Ab hac verſione differt *Aretini* [cuius verſionis ed. vet. vid. in indice edd. Opp. ad ann. 1475.] *liber de moribus* ad Galeotum, ex Eudemiis excerptus, qui legitur in edit. latina Ariſtotelis. Venet. 1496. tom. II. p. 123. Etiam *liber de fortuna*, qui in eadem edit. pag. 348. exſtat, decerptus eſt ex Eudem. II. 8. et VIII. 14 ſq

m) Vid. Hamburg. Briefwechſel. 1751. pag. 609 ſqq. *Harl.*

Baſil. 1539. 8. cum cuius verſione etiam occurrit in graecolatinis Ariſtotelis editionibus, etiam Du Valliana tom. III. pag. 387. [*Alex. Chamaillardi* verſio eſt inter Ariſtot. Opp. moralia et polit. Lugd. 1560. 12. et alibi, vti mox indicabitur.] Prodiit et additum *Gemiſti Plethonis* libro de virtutibus, cum Iuſti Velſii verſione, *Platonis* Theaeteto cum verſione Adolfi Occonis, Nemeſii de voluptate, cum verſione Nicaſii Ellebodii, Platonis Axiocho, cum interpretatione *H. Wolfii* et notis, Demetrio denique Cydonio, ſiue Nemeſio Emeſeno de contemtu mortis cum verſione Raph. Seileri et H. Wolfii notis, Baſil. 1577. et 1586. 8. [faſciculus illorum ſcriptorum inſcriptus eſt *doctrina recte viuendi ac moriendi.*] cum verſione *Georgii Hermonymi* Spartani MS. in biblioth. Alex. Petauii pag. 420. Exſtat quoque ſeparatim hic libellus [*] cum quadruplici verſione, tetraplorum more exhibita, *Alexandri Chamaillardi*, *Sim. Grynaei*, *Andreae de Lacuna* et *Iuſti Velſii*, Hugani, Baſil. 1552. 8. — *Alexandro Chamaillardo* interprete, tom. III. Ariſtotelis et Averrois edit. latina, Venet. 1551. fol. Vtraque Grynaei et Chamaillardi interpret. in edit. latina philoſophi Baſil. 1542. Seorſum quoque *Georgii Gemiſti Plethonis* liber de virtutibus editus gr. et lat. ab *Adolpho Occo*, medico Auguſtano, vna cum *Ariſtotelis* libello *de virtutibus et vitiis*, Baſil. 1552. 8. — tum lib. de virtut. et vitiis ab *Alexandro Chamaillardo*, gr. et lat. Venetiis 1545. 8. — dein cum verſione ac praefatione *Pauli Sperlingii*, Rectoris, in vſum ſcholae Hamburgenſis ann. 1603. 8. — cum commentario et iſagoge *Franciſci Tidicaei*, Colon. 1609. 8. — [cum *Gemiſtio Plethone* recenſuit *Eduard Fawconer*, (qui quoque *Andronicum* peripateticum, iudicat eſſe auctorem,) Oxon. 1752. 8. adde infra notit. editt. Ethicorum etc.] Auctorem non eſſe Ariſtotelem, ſed e conciliatoribus Platonicis aliquem, exiſtimabat *Iac. Thomaſius*, ὁ μακαρίτης, Exerc. 2. de virtutibus quatuor cardinalibus §. 4. *Alcibiadem* quemdam eſſe auctorem, ex Arſenii, Monembaſiae archiep. collectaneis obſeruauit A. Schottus in vita Ariſtotelis pag. 165. Equidem Ariſtotelis πραγματείαν περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν, ab Ammonio explicatam, memorat Zacharias, Mytilenes epiſcopus, in dialogo de aeternitate mundi p. 207. ſed videtur potius reſpicere librum ſecundum et ſequentes Nicomacheorum, in quibus de virtutibus diſſerit Philoſophus. [Codd. MSSti ſunt quinque in bibl. reg. *Par.* vnus in bibl. Matrit. 109. cum alius (Chriſtiani) lib. de virtutibus. *Iriarte* p. 429.]

XXXIII. ΠΟΛΙΤΙΚΩ͂Ν, ſiue vt Laertius V. 24. vocat, ΠΟΛΙΤΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΑ΄ΣΕΩΣ, *de Republica libri VIII.* Acroamatici, Nicomacheis ab auctore ſubiuncti, quod illorum extremum caput cum Politicorum initio conferenti patebit. Opus haud dubie praeclarum [n]); ſed quod nec integrum, ſi viros quosdam doctos audimus, neque eo ordine, quo ab auctore ſcriptum eſt, ad nos peruenit. Nam quod ad ordinem adtinet, *Antonius Scainus*, Salodienſis [o]), in quinque quaeſtionibus ad octo libros de rep. (quem librum, non vbique

n) Id eximie laudat *Aretinus* lib. VIII. ep. 1. et vlt. Sed Hobbeſius in *hiſtoria eccleſiaſtica, carmine elegiaco concinnata, authore Thoma Hobbio*, Malmesburienſi, Auguſtae Trinobantum, 1683. 8. valde carpit politica Ariſtotelis praecepta. vid. *Baumgartenii* Nachrichten tom. X. pag. 219. de libro Hobbeſii raro. *Harl.*

o) Hic *Scainus*, quem male Antonium Serenum vocat Bolduani atque inde Lipenii bibl. philoſophica, Paraphraſin in Politica edidit Hetruſca lingua, cum adnotationibus quibusdam dubiisque, Romae 1578. 4. Eius quinque quaeſtiones vero prodierunt latine ibid. ann. 1577. 4. [Conf. *Clement.* bibl. II. p. 87. not. 67.] De prima et ſecunda iam dixi. Tertia diſputat, ab Ariſtotele ciuilis facultatis doctrinam tradi potuiſſe, etſi remp. ipſe non adminiſtrauerit. Quarta, contemplatiui, non actiui philoſophi perſonam gerere Ariſtotelem.

vbique obuium, et Heinſio Conringioque incaſſum quaeſitum, mecum olim communicauit Vincentius Placcius, ὁ μακαρίτης,) quaeſtione prima p. 7. et 16 ſq. non dubitat libros VII. et VIII. quibus de optima Politia agitur, praemiſſos fuiſſe ab auctore libris IV. V. et VI. qui ſunt de rebusp. a rectiſſimo ſtatu aberrantibus. Idem fere in mentem venit *Angelo Segnio*, vt teſtatur *Petr. Victor.* ad lib. IV. cap. III. pag. 297. tum *Mureto* XIV. 14. Var. Lect. et *Hermanno Conringio* in Introductione lectu digna ad hos Ariſtotelis libros, editos Helmſtadii 1656. 4. cap. V. Idem *Scainus* pag. 20. quum negaſſet, librorum diſtinctionem eſſe ab ipſo Ariſtotele, ſed ab Andronico, Rhodio, vel alio priſco philoſopho profectam contendiſſet, obſeruat, verba poſtrema libri tertii ſupplenda eſſe ex initio libri ſeptimi hunc fere in modum: Ἀνάγκη δὲ τὸν μέλλοντα περὶ αὐτῆς (ἀρίστης πολιτείας) ποιήσασθαι τὴν προσήκουσαν σκέψιν, διορίσασθαι πρῶτον etc. Porro integrum non perueniſſe ad nos hoc opus, [P] ſed libros quosdam poſtremos deſiderari, *teſtes ſunt*, (Giſanii verba agnoſcis, Prolegom. in Ariſtotelis Politica pag. 9.) *et vetus interpres, qui eas partes diligenter conquiſitas reperire ſe non potuiſſe ait, et Petrus Victorius, qui in lib. Rhetor. I. decem Politicorum libros* (e Laertio, πολιτικὰ α', β' p), praeter octo libros πολιτικῆς ἀκροάσεως memorante,) *adducit, et in notis ad hos libros ait, eorum optimam et perfectiſſimam partem deſiderari. Tum quia et Ariſtoteles ipſe lib. I. Polit. cap. vlt. ait ſe poſterius de virtute mulierum, et VII. 10. de ſeruis explicaturum, quae tamen neutra in hoc opere reperiuntur. Praeterea, quod caput eſt et firmiſſimum argumentum, optimae Reip. inſtitutionem ad adoleſcentes duntaxat perduxit, quam tamen per omnes aetates deducendam monuerat X. vlt. Nicomach. vt ſua cuique officia et partes, ſuaque ſtudia attribuerentur* q). Haec vero multis idem Scainus quaeſtione ſecunda refellit, et docet, nihil plane tamquam propriam ac legitimam partem acroaſibus Ariſtotelis Politicis deeſſe, quod vel ex profeſſo ſe tractaturum, vel incidenti ſermone indicauerit. Itaque et *Cyriaci Strozzae* r), Patricii Florentini, conatum ſuperuacaneum fuiſſe, qui duos libros ex ingenio

lem. Quinta denique, quod forma diſciplinae facili ac populari vſus ſit Ariſtoteles in opere politico contexendo. Haec porro *Scaini* eſt italica illa politicorum verſio, in qua aliam librorum diſtinctionem exſtare ſcripſit *Sylburgius* in praefat. et quam a ſe viſam negat *Conringius* p. 613. Introductionis.

p) *Laert.* V. 24. atque iterum 22. πολιτικῶ α'. β'.

q) Multas lacunas in Ariſtotelis libris *Conringius* obſeruauit, quas ſtellulis notauit in editione, Helmſtad. 1655. 4. — *Hertius* in elementis prudentiae ciuilis part. II. ſect. 1. §. 1. queritur, in Ariſtotelis politicis nihil tradi de religione, nihil de vniuerſitatibus ſeu collegiis, nihil de importandis et exportandis, et ſingillatim de annona, nihil de aerario, nihil de belli, pacis foederumque ratione, nihil de legationibus, pauca de nummo, de munimentis ciuitatum, de conſultationibus, de legibus, de iudiciis ſimilibusque. — Ariſtoteles ἀριστοκρατίαν adfirmat meliorem eſſe ſtatum, quam regnum: vnde *Guil. Bigotius*, vt ariſtotelicus inductus, in contemtum venit apud Franciſcum I. regem Galliarum. vid. *Baluzium* ad vitam Petri Caſtellani pag. 164.

r) Obiit Piſis ann. 1565. aetat. 63. vti leges in elogiis *Maſſonii*, part. II. pag. 228. vbi vitam Strozzae deſcribit, et in bibliotheca Kielmanniana tom. IV. p 21. at 1569. ſi credimus *Iulio Negri* pag. 124. hiſt. ſcriptor. Florentin. Vide eius vitam in tomo ſecundo Operum Ariſtotelis editionis poſtremae Du Vallianae p. 461. vbi libri duo *Strozzae*, Franciſco Medices dicati, leguntur graece cum latina ipſius auctoris verſione. Prodierant etiam Colon. 1601. ad calcem VIII. librorum politicorum Ariſtotelis, qui cum Geneſii Sepulucdae exhibentur, et ſeparatim Florentiae 1562. 4. graece et ann. 1563. [1573.] 4. latine. Gallice interpretatus eſt *Feder. Morellus*, Pariſ. 1600. fol. [vid. bibl. philoſ. Struuianam, edit. Kahlii II. pag. 153.]

genio ſuo graeca oratione Politicis Ariſtotelis veluti in ſupplementum ſubtexuit, quibus de bellica facultate, de principatu et de ſacerdotio diſſerit, ita, vt, quum non pauca cumulet poetarum loca, Ariſtoteli libenter concedat ſcientia et iudicandi ac dicendi facultate. [*] *Fabric.*

[Codd. mssti ſunt V. in bibl. regia *Pariſ.* cum *Oeconomicis* vnus in bibl. *Matrit.* (vid. *Iriart.* pag. 149.) in bibl. *Florentina* cod. medicei V. et XXI. plut. 81. cum *oeconomicis*, ibid. cod. VI. (vid. *Montfauc.* Palaeogr. graecam lib. I. p. 85. et *Bandinii* catal. tom. III. p. 225 ſq.) — Anonymi graecus commentar. mſt. in Politica Ariſtotelis memoratur cum inſigni laude in catal. Io. Riolarii, medici pariſ. Londini 1655. 4. p. 65. — Verſio *hebraica* in bibl. *Taurinenſi*, (part. I. p. 12 ſq. catal.) *arabica* e graeco facta a *Iahia*, in bibl. *Leidenſi*, (catal. pag. 451.) et ex arabico in hebraicam linguam a Iehuda Chariſio translatus liber de adminiſtratione regni octopartitus, memoratus a *I. C. Wolfio* p. 221. bibl. hebr. quem aliud agentem ſcripſiſſe in graeco Ariſtotele fruſtra quaeri et procul dubio ſuppoſitum, Fabricius in nota mſta obſeruat. De alia verſione arabica operis deſiderati, in quo respublicae centum et duodeſexaginta deſcriptae fuerant vid. *Herbelot.* et *Villoiſon.* in Anecdot. graecis II. p. 157. not. *Simplicium* in Politica Ariſtotelis et verſionem illius latinam *Nicolai Perotti* in cod. Vatic. nr. MDCCXCVII. memorat *Apoſtol. Zenus* in Diſſertazioni Voſſiane, vol. I. pag. 266. *Harl.*]

Commentariis illuſtrarunt, praeter alios infra laudandos

[Libri politicorum Ariſt. cum commento — M. *Io. Verſoris* Colon. per Henr. Quentell. 1492. fol. vid. ad §. ſeq.]

Ioh. Buridanus, philoſophus circa ann. Chr. 1340. celeber, in quaeſtionibus ad VIII. libros Politicorum, Oxon. 1640. 4.

Donatus Acciaiolus, qui ann. 1488. diem obiit. [MSt. in bibl. Bernenſi. vide *Sinneri* Catal. pag. 286.] Venet. 1566. 8. 1569. edente commentarium *Io. Baptiſta Raſario.*

Iac. Faber Pariſ. 1516. fol.

Franciſcus Robortellus Venet. 1552. 4.

Ioachimus Camerarius Francof. 1581. 4.

Obertus Giſanius Francof. 1608. 8. Huius verſio, deſinens in cap. 7. libri VII. ſeruata ab Hermanno Conringio in latina ſua Politicorum Ariſtotelis editione, Helmſtad. 1637. 4. ſed in graeco-latina 1656. 4. praetulit P. Victorii verſionem.

Paulus Benius Patau. 1613.

Phil. Scherbius, Profeſſor Altdorfinus, Francof. 1610. 8.

Mich. Piccartus, in eadem Academia Profeſſor, argumenta politicor. Ariſtotel. Lipſ. 1615. 8. Ienae 1659. 8. [Is multa, ab aliis omiſſa, ſuppleuit. Laudantur eiusdem obſeruationum politicarum decades ſex, priores atque poſteriores. Noribergae 1651. 8. Eiusdem diſſertatt. politicae Altdorfii 1661. 8. *Piccarti* argumenta, cum praef. de naeuis iſtius operis Ariſtot. etiam prodierunt Helmſtadii 1715. 4.] vt omittam *Theoph. Golium*, cuius quaeſtiones in Politicam exſtant, aliosque.

Iohannis Feldeni Analyſis lucem vidit Helmſt. ann. 1654.

Gebh. Theodori Meieri analyſis politicorum Ariſtotelis, [in praefat. de variis interpretibus agit] ibid. 1669. 4. [potius per partes in diſſ. academicis ab ann. 1664 — 1667. 4. emiſit.]

Antonii Montecatini interpretatio tabulae, et commentarius in libros 1. et 2. Ferrariae ann. 1594. fol. et in librum 3. ibid. 1598. fol.

Exſtant et *Ioh. Sturmii* ſcholia, *Martini Borrhai* ſiue *Cellarii* ac *Dionyſii de Burgo* adnotationes in librum primum.

Chryſoſtomi Iavelli analyſis politicorum Ariſtotelis. [Iauellus, cognominatus Canapicius, cuius opera iunctim edita prodierunt Lugduni 1580. II. voll. fol. edidit philoſophiae moralis *Platonicae* diſpoſitionem, Venetiis, in officina Aurelii Pincii, Veneti. 1536. 4. Dedicatio ſcripta eſt Placentiae 1535. die Nouembris primo: ſubiuncta eſt a fol. 74. vsque 153. *ciuilis philoſophiae ad mentem Platonis diſpoſitio*, in quo libro comparantur dogmata Ariſtotelis et Platonis politica, et Plato in ciuilibus defenditur contra Ariſtotelem. conf. *Heumanni* acta philoſ. tom. III. pag. 210 ſqq. in primis pag. 235 — 241. *Harl.*]

Theodori Zwingeri argumenta, ſcholia et tabulae in Ariſtotelis politica. *Fabric.*

[*Vberti Folietae* diatribe de illis, in quibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur in republica, Romae, 1574. 4.

Henningi Arniſaei, Halberſtadienſis, de republica, ſeu reflectionis politicae libri II. — Reuocantur hic non tantum omnium neotericorum ſcripta ad ordinem et principia Ariſtotelis ac Platonis, ſed et hodiernae reſpublicae conferuntur cum praeteritis etc. Francoſ. 1615. 4.

M. Dan. Wülferi Synopſis philoſophiae ariſtotelicae, recuſa ſtudio *Io. Mich. Dilheri* tom. II. diſp. academ. nr. XXI. p. 588 ſqq. vbi inueſtigauit doctrinas Ariſtotelis politicas.

Ferdinand. Rhoenſis, *(de Roa,)* commentarii in politicorum Ariſtotelis libros. Acceſſerunt repetitiones tres de domino et ſeruo, de iuſtitia et iniuſtitia, de felicitate, edit. a *Martino de Frias.* Salmanticae. 1714. fol.

Gottlob Sam. Treuer de naeuis librorum politicorum Ariſtotelis. Helmſtad. 1715. 4. — praefat. ad *Piccarti* argumenta politicorum Ariſtot. Helmſt. 1715. adde *Chr. Thomaſii* oratt. academ. pag. 437 ſqq.)

Hermann. Conringii Introductio in politicam Ariſtotelis, Helmſtadii, 1646. 4. vbi quoque de verſionibus atque interpretibus agit. — Eiusdem liber de ciuili prudentia, ibid. 1662. 4. huc referri poteſt.

De Ariſtotele et reliquis prudentiae ciuilis ſcriptoribus praeter *Gabr. Naudaeum*, cuius bibliographia politica Venetiis, 1633. 12. primum prodiit, deinde ſaepius recuſa eſt et aliorum ſcriptis aucta cura Herm. Conringii, Francoſ. 1673. 12. et praeter *Conringium* in introductione etc. copioſius diſputatur in *Memoires de Trevoux* ann. 1710. art. I. pag. 1 ſqq. quam commentationem germanice vertit multisque obſeruationibus, maxime litterariis, locupletauit *Gottl. Stolle* in: Kurze Nachricht von den Büchern — in der Stolliſchen Bibliothek parte XII. pag. 285 — 303. *Morhof.* in Polyhiſt. practico, pag. 489 ſqq. *Struuius* in bibliotheca philoſ. tom. II. edit. Lud. Martin. Kahlii, cap. 11. pag. 146 ſqq. *Stolle* in Hiſtorie der Gelahrheit p. 732 ſqq. etc. *Harl.*]

XXXIV. Ὀικονομικῶν, *de cura rei familiaris* librum vnum memorat Laertius V. 22. Hodie duo ſub Ariſtotelis nomine leguntur. Priorem ſolum *Leonhardus Aretinus* vertit et Coſm. Mediceo inſcripſit s), quae translatio exſtat in editione latina Operum Ariſtotelis, Venet. 1496. fol. aliisque. Suppleuit vero ipſe poſt caput ſextum, ſiue addidit, quatuor capita de officio vxoris et mariti, quae ex latino Aretini graece poſtea vertit [?] *Iacobus Tuſanus*, Aretinum in graeco illa codice reperiſſe ratus. Poſterior, qui Oeconomicorum publicorum liber a nonnullis inſcribitur, licet eiusdem argumenti videatur eſſe, non eſt tamen eiusdem generis, iudice *A. Schotto* pag. 164. Vitae Ariſtotelis. Neque Ariſtotelem habere auctorem exiſtimat *Voſſius* pag. 155. de Philoſophia. *Non poſſum*, inquit, *mihi perſuadere, poſteriorem ab eodem fonte eſſe. Neque enim veriſimile ſit, Ariſtotelem tot voluiſſe congerere exempla, quibus Tyranni poſſent ciues expilare. Reſpondent, adferre ea, non vt imitentur principes viri, ſed vt doceat alios, quid fieri ſoleat. Verum non eſt Ariſtotelici moris, in tam breui libello tot condenſare exempla, praeſertim tam rei foedae, quam, qui narrat, docet.* Partem priorem huius ſecundi libri non eſſe Ariſtotelis, diſputat quoque *Samuel Petitus* IV. 12. Miſc. ſed poſteriorem exiſtimat eſſe ſiluam exemplorum ab Ariſtotele collectam illuſtrandae de diuitiis πραγματείας. Fragmentum ſtrategematum vocat Erasmus. — Ex *Corydalei* commentario in oeconomica Ariſtotelis quaedam graece profert *Nic. Comnenus* p. 237. praenot. myſtagog.

Latine vertit vtrumque librum *Ioachimus Camerarius*, Francof. 1583. cuius interpretatio in graecolatinis editionibus Ariſtotelis occurrit, vt Duvalliana poſtrema tomo III. Tranſtulit et *Iacobus Ludouicus Strebaeus* vna cum Oeconomico Xenophontis, Pariſ. 1544. 4. non ſine notis, et *Iacobus Faber*, Stapulenſis. Pariſ. 1506. *Bernardinus* item *Donatus* Venet. 1540. et in edit. latina Opp. Ariſtot. et Auerrois Venet. 1551. fol. tom. III. [item *Gilbertus Cagnatus Nozerenus* in Operibus, Baſil. 1562. fol. part. I. nr. 10. p. 223 ſqq.] Epitomen concinnauit *Raphael Volaterranus*. Commentarius *Iohannis Caſi*, (eiusdem qui Sphaeram Ciuitatis ſcripſit,) ſiue theſaurus Oeconomiae prodiit Hanou. 1598 et 1610. 8. cum verſ. duplici notisque *I. Conr. Dieterici*, Francof. 1587. 4. — *M. Antonii Mureti* notae cum eiusdem adnotationibus in Nicomachea et Xenophontis ac Platonis quaedam, Ingolſtadii 1602. 8. *Fabric.*

[De codd. vide ad ſect. antecedentem et *Buhle* l. cit. Arabice feciſſe dicitur, et commentarium in oeconomica Ariſtot. ſcripſit *Abdallah Abulpharagius Ebn Althajeb*. vid. *Caſiri* bibl. arab. hiſpan. tom. I. p. 300. et *Gregor. Abulpharag.* hiſt. dynaſt. p. 233. *hebraice* vertit *R. Abraham fil. Tibbon*, cuius cod. mſt. eſt in bibl. regia Pariſ. — In bibl. *Vffenbach.* teſte catal. biblioth. tom. III. (pag. 119. in cod. CLXX. nr. 15.) Ariſt. libri oecon. latine, (p. 510 ſq. in cod. VI.) excerpta latina ex oeconomicis et reliquis ſcriptis Ariſtotelicis. — In bibl. *Bernenſi* teſte Sinnero Catal. p. 285. cod. verſionis gallicae a *Laurentio* ann. 1405. confectae. — *Io.*

s) Erasmus: „De oeconomicis Laertius non recenſet, niſi vnum librum, quum Leonardus Aretinus verterit duos. Quoniam poſterior non inuenitur, in huius locum Aldus ſuppoſuit fragmentum ſtrategematum, nihil faciens ad rem oeconomicam. Prior γνησιώτατος eſt Ariſtotelis; ſed vtinam abſolutus! Secundus, quem vertit Aretinus, nec cohaeret cum ſuperiore, nec reſipit ingenium Ariſtotelis.“ *Fabric.* In bibliotheca *Vffenbachiana* (vide catal. bibl. Vffenb. tom. III. in 8. p 549. nr. 8.) fuit cod. qui continet *Ariſtot. oeconomic.* libr. II. a *Leonardo Aretino* nouiſſime translatos cum commentario vberrimo. vid. indic. editt. *Harl.*

Io. Herolius libros oeconomicorum ex Ariſtotele et Xenophonte germanicos fecit, teſte *Mich. Neandro*; erotem. linguae ebr. p. 561. *Harl.*]

XXXV. ΠΕ´ΠΛΟΣ ſiue fragmentum *Pepli* t), epitaphia heroum Troianorum Graecorumque vltra quadraginta, diſtichis elegiacis compoſita, quae ſine nomine auctoris graece primum ex codice Mediceo vulgauit ad calcem Anthologiae Epigrammatum graecorum *H. Stephanus* Pariſ. 1566. 4. Deinde Ariſtoteli vindicauit *Guil. Canterus* et latino verſu reddidit anno eodem, Baſileae 4. cum notis, et *Auſonii* heroum epitaphiis emendatioribus, qui Pepli auctorem in plerisque expreſſit. Recuſa eſt *Canteri* editio Antwerpiae ann. 1571. 8. in eiusdem *Canteri* nouis lectionibus p. 18. Hinc cum ſua, (qui prior Cantero reddidiſſe verſu Peplum ſe teſtatur,) et Canteri verſione et Auſonii epitaphiis edidit *H. Stephanus* ad calcem certaminis [p] Homeri et Heſiodi et fragmentorum ex Matronis aliorumque Parodiis Homericis, Geneu. 1573. 8. Ab eo tempore et in editionibus Anthologiae, [*Brunckii* Analectis veterum poetarum graecor. tom. I. p. 178—183. coll. not. in tom. III. p. 32 ſq.] et cum Canteri verſione in graecolatinis Ariſtotelis editionibus plus ſimplici vice prodiit, etiam in poſtrema Du Valliana tom. IV. pag. 677. Ceterum Ariſtoteli vindicatur ex hoc loco *Euſtathii* in Iliad. β'. p. 216 *ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς Πορφύριος, καὶ ὅτι Ἀριστοτέλης σύγγραμμα πραγματευσάμενος, ὅπερ ἐκλήθη Πέπλος, γενεαλογίας τε ἡγεμόνων ἐξέθετο καὶ νεῶν ἑκάστων ἀριθμὸν, καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτοὺς, ἃ καὶ ἀναγράφεται ὁ Πορφύριος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, ἁπλᾶ ὄντα καὶ οὐδέν τι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον ἔχοντα. Δίστιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκεῖνα δίχα τοῦ ῥηθέντος εἰς τὸν Αἴαντα. Ἴσως γὰρ ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ἐφιλοτιμήσατο ἀπεναντίας ἐλθὼν τῷ ποιητῇ ἐπὶ μὲν τῷ λαμπρῷ Αἴαντι πολυλογῆσαι, τοὺς δὲ ἄλλους ἧττον σεμνῦναι.* Latinae verſionis inſtar adſcribam haec *Dan. Heinſii*, ex praefatione, Peplo Graecorum ſuorum Epigrammatum praefixa: *Summus vir omnisque vel ſcientiae vel eruditionis princeps, Ariſtoteles, cum Homerum aſſidue legeret, qui in eius ſcriptis exſtarent, heroum genealogiam conſcripſerat, ſingulisque ſingula epigrammata tribuerat, quae duobus non amplius verſiculis, excepto vno, quod Aiaci dederat, conſtarent. In quibus mira erat ſimplicitas, nulla affectatio, dictio caſta ac graeca, acumen rarum, non, quemadmodum Laertii, putidum plerumque et ineptum; nihil occurrebat denique, quod Critici de eo indicant παχύ τε καὶ φλεγμαῖνον. Quia autem in Panathenaicis Mineruae circumferri peplus ſolebat, in quo pugna Titanum, Deae victoria, ac eximia virorum magnorum ſpectabantur opera, vrbanitatis omnis ac amoenitatis parens, opus, in quo vniuerſa pariter deorum ac heroum geſta perſecutus erat, Peplum vocarat. E quo paucos*

Mm 2 *illos*

t) De velo Panathenaicae nauis, quarto quoque anno inſtrui ſolitae, cui victoriae Palladis et heroum res geſtae intextae erant, vide *Diodorum Siculum* XX. pag. 757. (783.) *Suidam* in Πέπλος, *Plutarch.* in Demetrio p. 893. et 894. Schol. *Euripidis* Hecuba v. 469. *Lutatium* ad X. Thebaidos *Statii* p. 342. *Proclum* I. in Timaeum p. 41. et e recentioribus *Loenſem* VIII. 23. Epiphyllidum, *Meurſii* Panathenaea cap. 17 ſq. *Benedicti Auerani* diſſ. 25. ad Euripidem tom. I. Opp. p. 466 ſqq. etc. *Fabric.* — In arabica philoſophorum bibliotheca, vbi ſcripta ariſtotelica genuina, dubia ſpuriaque ac verſiones ſyriacae arabicaeque enumerantur, in *Caſiri* biblioth. arabico-hiſpana, tom. I. p. 308. citantur Ariſtotelis *Epitaphia heroum, quae Pepli nomine cenſentur, libri ſex.* — De epigrammate quodam ſ. fragmento elegiae ad Eudemum vid. cl. *Buhle* ad *Ammonii* vitam Ariſtotelis tom. I. pag. 33. qui, id carmen, putat, ab alio in laudem Ariſt. confectum eſſe atque Eudemo inſcriptum, poſtea in numerum elegiarum Ariſtotelis ad Eudemum tranſiiſſe. *Harl.*

illos verſus, qui nunc Pepli nomine cenſentur, excerpſerat Porphyrius. Nam de tota ſcripti ratione ac inſtituto quaedam alibi, nondum forte ſatis intellecta, dicemus. Vide etiam *Io. Meurſii* Panathenaea, cap. 18. tom. VII. Gronou. theſ. pag. 98. *Sam. Petitum* ad leges Atticas p. 24 ſq. Meminit et Pepli inter Ariſtotelis ſcripta auctor vitae Anonymus, a Menagio editus. *Ariſtotelis Pallium* vocat Tripartita VII. 2. quod apud *Socratem* III. 23. et *Nicephorum* X. 36. eſt πέπλος, *Gellio* etiam in praefat. et *Clementi Alexandrino* VI. Strom. pag. 617. ſed ſine Ariſtotelis nomine memoratus. Alteri tamen cuidam *Ariſtoteli* tribuit *Ioh. Tzetzes* [a]) ad Heſiodum pag. 3. Ἀριστοτέλης γὰρ, εἰ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον δὲ οἶμαι ὁ τοὺς πέπλους συντάξας ἐν τῇ Ὀρχομενίων πολιτείᾳ. *Fabric.* Atque alterius Ariſtotelis foetum eſſe contenderunt *Patricius* tom. I. diſcuſſ. Peripat. p. 18. ac 49. et *Moller.* in Homonymoſcopia p. 288 ſq. qui etiam laudat Fabric. in Decade decadum nr. 58. litt. K. 4. b. *Harl.*

ΣΚΟΛΙΟ΄Ν, *Carmen*, ſiue *Paean in Hermian*, eunuchum, de quo vide ſi placet quae dixi lib. II. cap. XV. §. 18. [tom. II. p. 111 ſq.] *Fabric.* adde cl. *Buhle* Opp. Ariſtot. tom. I. p. 90 ſqq. vbi de Hermia late diſſerit, et pag. 32. ac 34 ſq. in notis ad Diogenis Laertii vitam Ariſtotelis, vbi metricam verſionem huius carminis latinam ex edd. Laertii Veneta 1497. fol. et Pariſienſi recudi fecit. Ego id recepi in Anthologiam graecam poeticam, edit. Baruthinae, p. 87 ſqq. De eius ſtudio poeſeos et Homeri obſeruantia vid. ſupra in vol. I. p. 507. in notitia commentariorum deperditorum de Homero, voc. *Ariſtoteles*, et in libro ac vol. II. cap. 19. in notitia tragicorum deperditorum voc. *Ariſtoteles.* Num inter muſicos quoque referri poſſit vid. infra, in catalogo ſcriptorum deperditorum de muſica p. 267. veteris editionis. *Harl.*

ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ΄, *Epiſtolae*, de quibus dictum eſt lib. II. cap. X. §. 17. [vol. I. p. 683. huc vero referam, quae ibi omiſeram, quibusdam additis. Fabricius igitur haec ſcripſit: „Aliam Ariſtotelis ad Alexandrum epiſtolam, ſiue volumen potius (σύγγραμμα ἀντ' ἐπιστολῆς,) memorat *Demetrius* libro de eloquutione §. 253. cuius iudicio §. 239. Ariſtoteles ὡς μάλιστα ἐπιτετευχέναι δοκεῖ τοῦ τύπου ἐπιστολικοῦ. Ex illa longiore epiſtola, περὶ τοῦ παντὸς, fragmenta exſtant apud *Stobaeum* eclog. p. 7. 14. et 70 ſqq. quae omnia ad verbum leguntur in libro, quem ſub Ariſtotelis nomine habemus *de mundo.* Vnde perſpicuum eſſe puto, et ſcriptum illud vere eſſe Ariſtotelis, et tamquam epiſtolam miſſum eſſe ad Alexandrum. [Sed vide, quae ſupra ad ſectionem XIII. adnotata ſunt.] De deperditis Ariſtotelis epiſtolis agit *Caſaubonus* ad *Athenaeum* XIV. 22. *Ionſius* de ſcriptoribus hiſtoriae philoſ. I. 13. p. 83. et *Menagius* ad *Laertii* lib. V. ſect. 27. quorum obſeruationibus eruditis adde, epiſtolam Ariſtotelis de Alexandro ad *Antipatrum* memorari a *Plutarcho* de profectu virtutis ſentiendo p. 78. et in Alexandri vita p. 675. 688. 691. 694. 697. 699. 705. Idem p. 668. poſt adlatam Alexandri epiſtolam ad Ariſtotelem, de qua iam dixi, teſtatur, ex aliis etiam regis epiſtolis adparere, quod medicinae ſtudio ab Ariſtotele fuerit imbutus, et amicos laborantes iuuerit conſilio et victus rationem praeſcripſerit.“ De Epiſtolis *Alexandri* vide ſupra in hoc vol. p. 27 ſq. Hic addam, *Ariſtotelis* epiſtolas ad Olympiadem, graece ſcriptas cum aliis aliorum epiſtolis exſtare in bibliotheca Bernenſi, teſte *Sinnero*, pag. 276. Sex epiſtolae *Ariſtot.* ſunt in cod. *Naniano*, (vid. Catal. graecor. Nan. codd. p. 475. cod. CXII.) Maiorem quandam copiam epiſtolarum olim

a) Cui adſentitur Fabric. in B. L. lib. III. cap. X. §. 2. nr. 5. p. 142. edit. Erneſti tom. III. *Harl.*

olim exſtitiſſe, aut ſub nomine Ariſtotelis fuiſſe circumlatam, cognoſcimus ex arabica philoſophorum bibliotheca in *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana tom. I. p. 308. vbi notantur *Ariſtotelis epiſtolae, quas in VIII. libros contulit vir quidam nomine Areias. — Alias epiſtolas XX. libris Andronicus recenſuit, praeter illas, quae in libro V. Andronici memorantur, vbi et Ariſtotelis librorum index occurrit.* Ariſtot. epiſtolas in corpus redegit, ſ. in plura exemplaria deſcripſit, (ἀνέγραψε) *Artemon*, teſte *Demetrio*, de eloquutione ſect. 231. vbi vide notam in exemplo Fiſcheri pag. 125. ſiue ſect. 223. edit. *Schneideri*, cuius notam conſules. Hic vero V. D. p. 173. obſeruat, *Simplicium*, qui epiſtolarum Ariſtotelis mentionem facit in prolegomenis ad Categorias p. 2. illas integras adhuc legiſſe videri. Ab auctore libri de eloquutione Ariſtotelis epiſtolae aliquoties memorantur. Adde infra in catalogo deperditorum Ariſt. ſcriptorum voc. Ἐπιστολαί. De epiſtolis Ariſtotelis, in codd. Pariſ. Matrit. et Mediceo obuiis, vid. *Buhle* I. Opp. Ariſt. p. 201. — De Platonis et Ariſtotelis epiſtolis de anima vid. in vol. I. lib. II. cap. 10. §. 39. p. 695. notata. ibid. §. 48. p. 701 ſq. Photii iudicium de Ariſtot. epiſtolis. — *Ariſtotelis* et *Philippi*, regis, epiſtolae in *Io. Patuſae* encyclopaedia philologica, vol. I. pag. 186. De editionibus epiſtolarum infra commodior erit differendi occaſio. *Harl.*]

ΔΙΑΘΗ͂ΚΑΙ, *Teſtamentum*, quod deſcripſit *Laertius* lib. V. ſect. 11 ſq. [❡] [Explicuit quoque ἱερὰ ἀποφθέγματα, vid. ſupra libr. II. cap. 12. §. 5. vol. I. p. 788.]

Praetereo *ſcripta, ex Ariſtotele collecta*, quales ſunt ὅροι ἀπὸ τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν, qui in theſauro librario Auguſtiſſimi Imperatoris MSti exſtant teſte *Neſſelio* IV. pag. 149. [et *Lambecio* comment. vol. VII. cod. LXV. nr. 2. et 3. pag. 230 ſq. vbi vid. not. Kollarii: adde *Caſiri* bibl. mem. I. pag. 307. b.] tum *manifeſte ſuppoſita*, vt quae in eadem bibliotheca ſeruantur προῤῥήσεις ſiue *praedictiones de Chriſti incarnatione*, id. I. pag. 230. et III. p. 37. quales qui ab Ariſtotele profectas ſibi perſuadet, idem nullo quoque negotio fidem adhibuerit fabellis Iudaeorum, Ariſtotelem [v]), Iudaeum Hieroſolymitanum, e tribu Beniamin ortum fuiſſe garrientium, vel adfirmantium [w]), *quod omnis ſapientia Ariſtotelis furtim ablata ſit e ſapientia Salomonis. Nam cum Alexander Macedo Hieroſolymas ſibi ſubegiſſet, Ariſtotelem*, (ſi Iudaeis placet,) *praefecit theſauro librorum Salomonis. Ille vero, quicquid boni in illis inuenit, id omne ſuo ipſius nomine edidit, admixtis ſaltem quibusdam peſſimis opinionibus, v. g. de Mundi aeternitate:* aut denique nugantium, Ariſtotelem, in extremo vitae conſtitutum, retractaſſe vniuerſam ſuam philoſophiam, eoque nomine *epiſtolam* dediſſe *ad Alexandrum*, quam hebraice et latine exhibet *Iulius Bartoloccius* tom. I. Bibl. Rabbinicae pag. 475. e R. Gedaliae Scialſceleth hakkabbala: latine *Iohannes a Lent* p. 6. Theologiae Iudaicae, et *Io. Iuſt. Lo-*

v) *Bartoloccius* I. p. 471 ſq. et *Ioh. Franciſcus Buddeus* de Philoſ. Hebraeorum pag. 165.

w) Vide *Iac. Thomaſium* de plagio literar. §. 364. *Theod. Hackſpani* diſſertationem, Lipmanno ſubiunctam p. 284. *W. E. Tentzelii* dialogos menſtruos ann. 1689. p. 1216 ſq. *Bartoloccium* p. 474. 480. *Baelii* Lex. in Ariſtotele, nota B. C. *Ionſium* de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. lib. I. cap. 18. *Wolfii* bibl. hebr. tom. I. pag. 218. *Ioh. Morini* Exerc. Biblic. p. 283. *Fabric. Io. Fridericum* de religione Ariſtotelis contra Iudaeos, Regiomont. 1705. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. I. p. 794. *Clearch.* in ſpurio libro apud *Ioſephum* contra Apion. I. cap. 22. Clementem atque Euſebium, de conſuetudine Ariſtotelis cum quodam Iudaeo; citatur a *Meinerſio* in hiſtor. dogmatum apud Graecos et Romanos, tom. I. pag. 212. *Harl.*

ſius ad librum, Ariſtoteli tributum, *de pomo* p. 48 ſqq. aut perſuaſerit ſibi, Ariſtotelem quotidie ſummo mane vſum fuiſſe hac precum formula [x]), quae ab eodem *Bartoloccio* profertur ex bibliothecae Vaticanae codice MS. cui titulus מוסרי הפילוסופים *Eruditiones Philoſophorum:*

> *Terribilis, cuius dominio me ſubiiciam,*
> *Et Aeterne, qui numquam* (regnare) *ceſſas,*
> *Et Auctor omnium rerum.*
> *Libera me ab igne tuo magno.*

In Brigittae reuelationibus leges, Salomonem et Ariſtotelem non ſibi, ſed aliis didiciſſe: quod repetit auctor faſciculi temporum.

XXXVI. Haud dubie quoque ſuppoſiti ſunt Ariſtoteli, qui latine ſaepius prodierunt, *Theologiae* ſiue, vt lib. IV. cap. 5. ipſe auctor adpellat, *Myſticae Aegyptiorum Philoſophiae libri XIV.* [y]) quos ex graeco, vt aiunt, arabice ab Abenama, Saraceno, translatos reperit Damaſci *Franciſcus Roſeus*, *Rauennas*, et medico ac phyſico Cyprio, Iudaeo, cui *Moſes Rouas* nomen erat, transferendos tradidit, qui primus ex arabico vertit, non italice, vt plerique [z]) adfirmant, ſed latine, verum incondito et ſemibarbaro [?] ſtilo, atque, vt ait Petrus Nicolaus, *iuxta arabicum indigeſto, ac ob imperitiam latinitatis et dictionem compoſitam illiterato.* Haec interpretatio numquam edita eſt, quod ſciam. Sed mox rurſum, fere eodem tempore, latinitate, atque, vt auctor ipſe loquitur, *Romanae ecphraſeos toga* donati ſunt a *Petro Nicolao ex Caſtellaneis*, medico ac philoſopho Fauentino, cuius verſionem Romae ann. 1518. [aa]) 4. edidit et Leoni X. dicauit *Franciſcus*, quem dixi, *Roſeus*. At Leo, pontifex, in epiſtola, ad Roſeum data, 30. Dec. ann. 1517. teſtatur, gratum hoc ſibi munus fuiſſe, et editionem ſcripti huius, egregia doctrina referti, ſuo hortatu a Roſeo ſuſceptam. Quamquam vero latinam magis et compoſitam dictionem Petrus iſte Nicolaus lectori pollicitus eſt, tamen huius quoque interpretatione nihil eſſe et in verbis et in orationis compoſitione inſulſius, adfirmat *Iacobus Carpentarius* Claromontanus Bellouacus, philoſophus Pariſienſis, qui nouam interpretationem horum librorum, ſiue potius verſionis, a Petro Nicolao olim compoſitae, metaphraſin, (ipſe enim Arabismi penitus imperitus Carpentarius fuit, vid. Caſauboniana pag. 18.) condidit, ſcholiisque illuſtratam edidit Pariſiis 1571. 4. Quum vero Carpentarius iſte,

x) *Io. Chr. Wolfii* bibl. hebr. p. 223. tom. I.

y) *Ioannes Dee*, Londinenſis, praef. ad libr. Mahometi Bagdedini de ſuperficierum diuiſionibus, Piſauri 1570. 4. ait, ſe *Anaxagorae*, illius antiquiſſimi philoſophi ac praeſtantiſſimi, *libellum vnum in philoſophia occulta myſticaque incomparabilem*, Ariſtotelis nomine per multa iam ſaecula inſignitum, ipſi Anaxagorae reſtituiſſe, *idque argumentis certiſſimis. Fabric.* — Vide *Caſaubon.* ad Laertii V. 27. in Caſaubonianis pag. 18 et 225. *Fabric.* cod. apocryph. V. T. pag. 221. *Heumann.* Ariſtoteli tribuuntur *libri de theologia*, et *Alchindus* commentariis arabicis eos illuſtraſſe dicitur in *Caſiri* bibl. mem. pag. 305. *b. Harl.*

z) Italicam fuiſſe Rouae translationem exiſtimauit praeter Carpentarium et Franciſcum Patricium in praefat. ad myſticam hanc philoſophiam, *Stephanus le Moyne* prolegomenis ad varia ſacra, tum *Ioh. Gottlieb Hardt* in exercitatione de hoc opere, edita Lipſiae ann. 1688. §. VII. Verum rectius *Michael Neander* in erotematis linguae hebraeae pag. 558. et *Iſaac. Caſaubonus* in Caſaubonianis p. 18. verſionem Rouae *latinam inconditam* adpellant. Sane Petri Nicolai verba, a me adducta, hoc perſpicue videntur ſuadere.

aa) *Clement* in Biblioth. cur. hiſtor. et critiq. tom. II. p. 109. adnotat: excuſ. eſſe Romae apud Iac. Mazochium, 1519. Kal. Iun. *Harl.*

iſte, vt ſermo tolerabilior foret, paraphraſtes eſſe maluerit, *Franciſcus Patricius*, qui libros de myſtica Ariſtotelis philoſophia recudi fecit in ſua de vniuerſis philoſophia, Ferrariae 1591. et Venetiis 1593. fol. praetulit Petri Nicolai verſionem licet barbariuſculam, *quoniam non tam ſumus*, inquit, *delicati, vt verba ſententiis praeferamus.* Ex eadem verſione legitur etiam in tomo antepenultimo edit. latinae Opp. Ariſtotelis Wechelianae, Francof. 1593. 8. *Carpentarii* vero interpretationem, at ſine ſcholiis, in vtraque ſua Ariſtotelis editione expreſſit *Guil. Du Vallius* ann. 1629. tom. II. p. 1035. et ann. 1639. tom. IV. p. 603 ſq.

In hoc opere, de deo, λόγῳ, anima, vniuerſo, rerumque principiis non Ariſtotelico more, ſed ita fere, vt in Hermetico Poemandro fit, diſſeritur, munduſque ſtatuitur intelligibilis, in quo per ſapientiam diuinam anima noſtra ideas rerum contemplatur, ita fere, vt Malebranchius, (vid. Mem. Trevoltinas ann. 1707. pag. 48) aetate recentiore ſibi imaginatus eſt, vt Platonicum potius aliquem, quam Ariſtotelem auctorem eſſe res ipſa clamet, quamquam *Franciſcus Patricius* bb) in prolegomenis [P] ad ſuam editionem, et *Athanaſius Kircherus* in praefatione paraenetica ad Obeliſcum Pamphilium illud audacter tribuunt Ariſtoteli. Ac *Thomas Aquinas* libro de vnitate intellectus apologetico aduerſus Auerroem (tom. 7. Opp. Opuſculo XVI. pag. 99.) teſtatur, ſe Ariſtotelis libros XIV. de ſubſtantiis ſeparatis vidiſſe *graece*, necdum in linguam latinam translatos, in quibus multarum quaeſtionum de deo et animo explicatio contineretur, quae in phyſicis et metaphyſicis Philoſophi ſcriptis non ſatis eſſent expoſitae: additos fuiſſe neceſſarios tamquam metaphyſicae adpendices ipſoque ab Ariſtotele phyſices ſecundo, et metaphyſices duodecimo promiſſos. Arabi cuidam philoſopho tribuendum ratus eſt *Petrus Ramus*, (quem ſub Theſſali methodici titulo perſtringit Carpentarius,) praefat. ad ſcholas metaphyſicas, et *Eduardus Stillingfletus* reſponſione ad Creſſyum pag. 83. Et ſane Arabum ſcriptorem ſapit, quod XIV. 15. legitur: *Quare probatum,*

bb) Sententiam ſuam de his libris Patricius, qui eis plurimum tribuit, complexus eſt hoc titulo, quem operi praefixit: *Myſtica Aegyptiorum et Chaldaeórum, a Platone voce tradita, ab Ariſtotele excepta et conſcripta Philoſophia: Ingens diuinae ſapientiae theſaurus.* Putat enim, Ariſtotelem, qui ἀγράφων Platonis meminit IV. 2. Phyſic. ita hoſce libros ex Platonis, qui per tredecim annos Aegyptiacae ſapientiae ſtudioſus fuerit, ore collegiſſe, prout indies ab eo ſermo de eis haberetur, et ita eos vel tunc in aduerſaria congeſſiſſe, et poſtea nulla habito ordinis ratione perſcripſiſſe. Confuſos igitur ob eam cauſam videri eſſe, et in meliorem ac ſcientificum ordinem haud multo labore poſſe digeri. *Quod et feciſſemus*, inquit, *niſi mordacium hominum recenſiones vereremur, idque non ſine grauium veterumque auctorum exemplo feciſſemus, qui Platonis dialogos in trilogias vel tetralogias, Plotini ſcripta in Enneades digeſſerunt.* Idem Patricius exiſtimat, Ammonium Saccam his libris vſum fuiſſe, et *Plotinum* IV. 4. ſimilitudinem duorum lapidum ex libri IV. cap. 2. in librum ſuum de intelligibili pulchritudine deriuaſſe. Sane auctor vult videri Platonis fuiſſe auditor, vt lib. I. cap. 5. *Plato igitur olim dedit animae plura adtributa, quorum nos auriti fuimus teſtes, ſed non ſcripſit vllum.* Praeter *Platonem*, qui *Philoſophi* nomine etiam hinc inde innuitur, citantur *Anticles* lib. I. cap. 4 et 5. Pythagoricae ſectae adſeclae, quorum opinio de anima, quod ſit harmonia, refutatur III. 5. Attici quidam, qui animam entelechiam vocauerunt III. 6. Sapientes Aegyptii XIV. 14 et 15. Sapientes et Archiſophi Babyloniae X. 17. XIV. 3. 14. Auctor ait, in metaphyſicis ſe de ſubſtantiis, a materia abſtractis, egiſſe, XII. 7. et Metaphyſica ſua, libros de anima, et de natura laudat lib. I. cap. 1. libros de anima iterum X. 10. Regis Babyloniae mentio XIV. 13. Ariſtotelem porro auctorem eſſe horum librorum, recte negat Patricius ipſe in diſcuſſ. Peripateticis p. 26. qui neſcio an aeque feliciter coniicit, auctorem eſſe Palaephatum, licet ab hoc Aegyptiorum theologiam ſcriptam fuiſſe Suidas adnotarit.

probatum, quod Deus, cuius nomen exaltetur, creauit vniuerſum abſque conſultatione ſeu cogitatione. Verum hoc et alia eiusmodi non minus ab interprete Arabe addi, quam ab auctore proficiſci potuerunt. Itaque nihil deſinit *Holſtenius* in notis ad vitam Pythagorae, a Porphyrio ſcriptam, pag. 68. *Vetus et incognitus auctor admirandi operis de diuina ſapientia ſecundum Aegyptios.* D. *Lutherus* in epiſtola, data 7. Dec. ann. 1519. [edit. Buddei pag. 10. nr. 14. *Heumann.*] *Adtulit Doctor Iohannes Heſſus ex Italia Theologiam Ariſtotelis myſticam, nuper in Syria, vt ſcribunt, repertam, hoc eſt per ſycophantam aliquem ſomniatam, vt ego ſentio, quo nobis hunc hoſtem Chriſti, illuſtriorem factum, ſpecioſo titulo aduerſus Chriſtum diutius olant.* Vide et Obſeruat. Hallenſ. tom. VIII. pag. 232 *Fabric.* Conf. *Io. Laurent. Beckh* diſſ. de theologia Ariſtotelis, ſiue myſtica philoſophia ſecundum Aegyptios, libro, ſuperiori ſaeculo Damaſci reperto, praeſ. *Io. Gottl. Hardt*, Lipſiae 1688. 4. *Harl.*

XXXVII. In antiquioribus latinis Ariſtotelis editionibus, vt Veneta ann. 1496. 1551. etc. occurrunt libelli quidam, in graecis et graecolatinis editionibus haud obuii, quorum 1) eſt *De Nilo*, ſiue de cauſis incrementi [?] Nili, in quibus refertur inter alia, quid hac de re ſenſerunt Thales, Examii F. Mileſius, Diogenes, Nachytheonus F. Apolloniates, Anaxagoras, Hegeſibuli F. Clazomenius, Athenagoras, Arminiſci F. et Nicagoras, Cyprius. Neque quicquam video [cc]), cur hic liber non poſſit ad Ariſtotelem auctorem referri, praecipue quum inter Philoſophi ſcripta Anonymus vitae auctor, a Menagio editus, referat περὶ Νείλȣ ἀναβάσεως α', et idem ſcriptum laudet Alexander Aphrodiſeus in Meteorolog. Sane dignus erat hic libellus, qui, emendatius deſcriptus, ederetur ad calcem Herodoti, vbi veterum de Nilo teſtimonia collegerunt viri docti. *Ariſtonis* eſſe [dd]), quem de Nilo ſcripſiſſe teſtatur Strabo, vix crediderim, quoniam ille fuſius hoc argumentum fuit perſequutus, neque Arabes Ariſtonis libros interpretatione dignos habuerunt. [In catalogo librorum Ariſtot. arabico, vbi tamen plures ſpurii quoque occurrunt, in *Caſiri* bibl. I. p. 307. memorantur *de aegyptiaco Nilo libri* III. *Harl.*]

2) Liber *de proprietatibus elementorum*, qui, *Ioh. Pico* iudice [ee]), cuiuscumque potius eſt, quam Ariſtotelis, varia enim continet, cum Philoſophi dogmatibus pugnantia, v. g. de anno 36000. annorum, de diluuiis, peſtilentia et ventis e coniunctione planetarum in piſcibus, geminis et ſigno virginis orientibus. Memorat et Romam, et Arabum ſectas, et ridiculam fabulam refert de Socrate in hanc ſententiam: *Fuit in diebus Philippi, regis, via in monte Armeniae, inter duos montes, et ſuperueniebat ei in quibusdam momentis hora, qua non tranſiret ſuper illam viam aliquis equitum et peditum, qui non caderet mortuus, quando erat inter illos duos montes. Interrogauit ergo de illo rex, Philippus, quosdam ſapientes ſuos, et neſciuerunt cauſam illius, donec praeceperit Socrates ei facere fabricam altam. Fecit ergo ei, et Socrates poſuit*

cc) Non tamen ex hoc libro petitum, quod apud *Strabonem* lib. XVII. p. 790. legitur, Ariſtotelem imbres aeſtiuos habuiſſe pro cauſa incrementi Nili, idque didiciſſe cum a Thraſyalco Thaſio. *dd*) Ita ſentit *Patricius* diſcuſſ. peripatet. lib. X. cap. 135.

ee) *Ioh. Picus* lib. I. contra Aſtrologos p. 284. cui praeter Nunneſium de cauſis obſcuritatis Ariſtotelis p. 47. adſentitur vtrumque laudans *Iacobus Thomaſius* de ſtoica mundi exuſtione p. 60 et 72. Eadem quoque ſententia *Franciſci Patricii* p. 26. lib. I. diſcuſſ. Peripatet. Occurrit hic liber etiam in editione Operum Ariſtotelis latina cum Auerrois commentariis, tom. VII. p. 110. Venet. 1551. fol.

poſuit in ea ſpeculum de chalybe. Appoſuit ergo inſpicere in ſpeculo, quod praeparauerat oppoſitum duobus montibus. Vidit enim duos dracones magnos, vnum ex hoc monte, et alium ex monte ſecundo, et vnusquisque eorum aperuerat os ſuum aduerſus ſocium ſuum, et egrediebatur ex orificiis eorum vapor, vt corrumpebat illum aërem. Et dum iterum Socrates ſedebat aſpiciendo in ſpeculo, et conſideraret dracones, tranſibant ſuper illam viam equites. Vidit ergo Socrates eos cadentes de beſtiis. Sciuit ergo, quod fuit illud propter vaporem, qui fuerat egreſſus de ventribus draconum, et quod ille corrumpebat aërem illius loci. Feſtinauit ergo deſcendere ad regem [P] *et narrauit ei, praecepitque exire in montem et videre, quare interfecti ſunt, ſaluatusque eſt locus, et non accidit in eo quod acciderat. Miratus eſt ergo rex de ſapientia Socratis*, etc.

3) *Liber de Pomo*, quod Ariſtoteles, morti vicinus, manu tenere, (quod etiam de Homero narratur in eius vita,) eiusque odore ſe recreare fingitur, atque interim de morte contemnenda et animae immortalitate amicos docere. Hunc librum iam Erasmus in praef. ad Ariſtot. recte iudicauit chriſtiani eſſe ſcriptoris; meminit quoque Abrahami et Noae, qui fuerint omnibus ſapientiores [ff]). Equidem *Manfredus* [gg]), qui in praef. eum ex Arabico hebraice pridem ab Abrahamo Leuita ben Chasdai circa ann. Chr. 1200. (conf. *Io. Chriſtoph. Wolfii* bibl. hebr. tom. I. pag. 57.) translatum latinam in linguam vertiſſe ſe ex Hebraeo teſtatur, ait, Ariſtotelem hunc in exitu vitae ſuae edidiſſe, quo probaret, ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere. Etiam loquens et ad ſcripta ſua prouocans Ariſtoteles inducitur. *Qui vult intelligere*, inquit, *philoſophiam, et eſſe ſapiens, legat et addiſcat octo primos libros* (Phyſicorum,) *quos aggregaui, quousque perueniat ad librum de anima, et de ipſo cognoſcet* — — —. *Et rationabiliter decet, philoſophiam ſcire omnes huiusmodi rationes, vt ſophiſtica non fallatur, nec verbis capiatur, et intelligat locos et propoſitiones, in quibus ſit ei ſophisma: et in his libris eſt veritas omnium ſcientiarum; ſed non ſunt particularia. Et aggregaui quemdam alium librum, qui dicitur Metaphyſica, et declaraui in eo, quod firmamentum ſuperius et ſtellae non ſunt de naturis, quas videmus* etc. Meminit *pomi illius* ſcriptor barbarus vitae Ariſtotelis, compoſitae verſibus leoninis in *C. A. Heumanni* actis philoſ. XV. p. 366 ſq. Sed nemo

ff) Neque tamen eſt credibile, auctorem eſſe *Guilelm. de Campellis*, vt ſuſpicatur *Nic. Staphorſt* tom. 3. hiſt. eccleſ Hamb. pag. 423.

gg) Verba eius haec ſunt: *Quapropter nos Manfredus, diui Auguſti imperatoris Friderici II. filius, dei gratia princeps Tarentinus honoris montis ſancti angeli dominus et illuſtris regis Conradi ſerui in regno Siciliae baiulus generalis* — — *cum corpus noſtrum grauis infirmitatis adeo moleſtia maceraret, vt nulli de cetero poſſe corporaliter viuere crederemur* — *inter theologica et philoſophica documenta nobis occurrit liber Ariſtotelis, principis philoſophorum, qui de pomo dicitur, ab eo editus in exitu vitae ſuae, in quo probat, ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere* — — *quibus adſtantibus diximus, vt eum librum legerent* — — *quem librum cum non inueniretur inter Chriſtianos, quoniam eum in hebraico legimus, translatum de arabico in hebraeum, ſanitate rehabita ad eruditionem multorum de hebraea lingua tranſtulimus in latinam, in quo a compilatore quaedam recitabilia inſeruntur. Nam dictum librum Ariſtoteles non vocauit* (non titulum de pomo indidit libro) *ſed vocatus ab aliis extitit, qui cauſam hilaritatis mortis ſuae* (Ariſtotelis) *diſcere voluerunt, ſicut in libri ſerie continetur.* Occiſus eſt *Manfredus* iſte ann. Chr. 1266. Siciliae adminiſtrationem ſuſcepit ann. 1251. Rex autem a Siculis ſalutatus, Saracenorum ſubnixus ſubſidio, 1250. conf. *I. C. Wolfii* bibl. hebraic. p. 57 et 222.

nemo facile erit haud obeſae naris, qui lecto libro dubitabit, otioſi eſſe hominis commentum. Exſtat et hebraice excuſus Riuae Tridenti 1562. 4. ſub titulo ספר התפוח vna cum libro R. Salomonis ben Gavirol virtutum animae, ſed et Venetiis 1549. 4. et Francofurti ad Oderam 1693. 8. Etiam MStum occurrere in Vaticana, teſtatur Bartoloccius I. p. 482. Hebraicam verſionem cum ſua latina interpretatione notisque edidit *Io. Iuſtus Loſius* in diſſ. [inſcripta: *I. I. L.* biga diſſertationum, quarum prima exhibet librum de pomo Ariſtotelis, quod moribundus in manu geſtauerit etc. ex arabica lingua olim in ebraeo-rabbinicam translatum a *R. Abr. Leuita*, nunc latine verſum et notis illuſtratum; altera oſtendit conſenſum Kabbaliſticorum cum philoſophia academica et peripatetica dogmatum, cum praefat. *Io. Henr. Maii.* Gieſſae 1706. 4. vid. Catalog. Bunau. vol. I. tom. I. pag. 742. et tom. II. pag. 1040.] qui ſola editione Francofurtenſi vſum ſe teſtatur, et pag. 47 ſq. obſeruat, ab ipſis reiici Iudaeis, Maimonide et Gedaliah, tamquam librum ſuppoſititium, perinde vt alium *Beth Haſſabath* et *librum myſteriorum.* (vid. Works of the learned, 1708. pag. 405. 443.) Ceterum veteris latinae verſionis nullam facit mentionem, et male pag. 56. contra Buxtorfium (vid. eius biblioth. rabbin. pag. 427.) negat, Abrahamum Leuitam vixiſſe circa ann. Chr. 1200. Nam valde iunior eſſe nequit, quum verſione eius vſus fuerit Manfredus.

4) *Liber de Cauſis,* et doctrina philoſophorum, diuiſus in capita 32. Ariſtotelis non eſſe, deprehenditur [(?)] ea ipſa ratione, quod multa, ab Ariſtotelis [hh]) dogmatibus diuerſa, contineat, vt monuit Patricius pag. 26. diſcuſſ. Peripatet. vid. *Seldeni* Opp. tom. III. p. 1885.

5) *Libellus de intelligentia,* qui inſcribitur, manifeſte non eſt Ariſtotelis, ſed cuiusdam, qui in Ariſtotelem eſt commentatus, et in librum de mundo praefatur.

6) *Liber de bona fortuna*, qui a Pomponatio de incantationibus pag. 209. citatur, et in iisdem antiquis latinis editionibus occurrit, nihil aliud eſt, quam cento conſutus e locis quibusdam Eudemiorum Moralium, vt ſupra ad nr. XXXI. notare me memini.

7) Sunt et alia quaedam, non inter ſcripta Philoſophi quidem edita, quod ſciam; at quae tamen ſub eius nomine feruntur. (*Librum de prudentia praefecti militaris poſt victoriam et cladem* ſub Ariſtotelis nomine iactant Arabes. vid. Acta eruditor. tom. VIII. ſupplem. pag. 419. nec non *teſtamentum Ariſtotelis et Hippocratis*, ibid. pag. 422. [*Cyromancia Ariſtotelis,* Vlmae 1490. 4. vid. *Gemeiner* von den in der Regensburg. Stadt-Bibl. befindlichen — Büchern etc. pag. 201. (*Strauſſ*) Opera rariora bibl. Rebdorf. pag. 231. de *Platonis teſtamento libri VI.* ſecundum arabicam philoſoph. biblioth. apud *Caſirium* l. m. tom. I. pag. 307. vbi alia deperdita aut ſuppoſititia indicantur.] — Scriptum breue *de lapide philoſophorum et de perfecto Magiſterio*, (quod inſcriptum, *Lapidarius Ariſtotelis de nouo e graeco translatus* prodiit Merſeburgi 1472. 4. cum Ariſtotelis, Polemonis et aliorum phyſiognomonicis, et exſtitit Mindae apud Io. Lud. Bünemannum, rectorem Gymnaſii,) occurrit latine inter ſcriptores verae Alchemiae, a *Guil. Gratarolo* collectos, Baſil. 1561. fol. et inter ſcriptores artis auriferae ibid. 1593. 8. 1610. tom. I. pag. 232. in theatro chemico, Vrſellis 1602. 8. tomo III. pag 56. et

hh) In editione Venet. 1551. fol. inter Opera Auerrois tomo VII. pag. 114. traditur ex Hebraeo conuerſus, et Auempaei ab aliis, vel Alpharabio vel Proclo adſcriptus.

et Argentorati 1613. 1622. et 1659. 8. tomo III. et V. Incipit: *cum ſolerti indagine vniuerſarum rerum* etc. [adde *Buhle* I. Opp. pag. 265. *Fabric.* infra in vol. XII. pag. 709 ſq.] Ariſtotelis *de Gemmis et de Alchemia* Arabice MS. memorat *Labbeus* nouae Bibl. MSS. p. 255. [adde Buhle tom. I. Opp. p. 266.] Similiter ſub Ariſtotelis nomine librum *de regiminibus coeleſtibus* (de Aſtrologia, arabice, *Hotting.* pag. 255. Bibl. Or.) iactarunt nugiuenduli: quos explodit *Ioh. Picus Mirandulanus* lib. I. contra Aſtrolog. pag. 284. Idem reiicit *librum de ſecretis ſecretorum*, ſeu *de regimine regum*, ad Alexandrum M. qui MS. exſtat in Bibl. Vaticana, vnde iconem ingentis cornu ſtentorei, quo per 100 ſtadia exercitum conuocare potuit rex, exhibet *Athanaſius Kircherus* in lib. II. part. I. cap. 7. in arte magna lucis et vmbrae pag. 159 ſqq. et Phonurgiae pag. 132. tom. II. pag. 274. Conf. *Georgii Paſchii* inuenta nou-antiqua pag. 103 ſqq. Iourn. des Sauans 1713. II. pag. 230. et *Morhofii* ſtentorem hyaloclaſten cap. 7. et 14. Fuerunt et in bibliotheca Renati Moreau teſte *Labbeo* pag. 215. Ariſtotelis ſecreta ſecretorum et *Epiſtola de conſeruatione humani corporis*, verſa per neſcio quem *Nicolaum*, (eumdem forte, qui myſticam philoſophiam tranſtulit, de qua nr. XXXVI.) Platonis et Ariſtotelis *Epiſtolae de anima hominis*, *et quatuor temporibus*. [In bibliotheca *Erlangenſi* Ariſt. epiſt. in ſecreta ſecretorum, ſ. de conſeruatione ſanitatis ad Alex. M. a Io. Hiſpano e graeco in latin. translata, (vid. *Hocker.* cat. pag. 81.) in bibl. *Bernenſi*, teſte *Sinnero* pag. 283. catalogi, eſt codex membranaceus, *Ariſtotelis liber ſecreti ſecretorum ad Alexandrum*, *quem tranſtulit Philippus Dom Guidoni, Tripolitano epiſcopo, ex arabico in latinum*, et Sinnerus ex libro exemplum ſubiecit. Exſtat quoque mstus in bibliotheca monaſterii S. Michaelis, *Venetiis*, (vid. Mittarelli catal. pag. 894.) et in *medicea*, teſte Montfaucon. bibl. bibliothecar. pag. 399. Editionem vetuſtam ſine loci et anni et typographi nota, e verſione Philippi, iuſſu Guidonis, habet bibliotheca Rebdorfiana, eamque deſcribit cl. *Andr. Strauſſ* in Operibus rarioribus, quae latitant in biblioth. — in Rebdorf, Eichſtadii 1790. 4. pag. 13. Cod. autem membran. *tractatus integer Ariſtotel. de ſecretis ſecretorum ſ. de regimine principum*, *ex translatione Phil. ad Guidonem de Valentia* eſt in bibl. Erlangenſi. vide *Hocker.* l. c. — Le Secret des ſecrets d'Ariſtote etc. litteris gothicis, ſine l. et a. vid. *Denis* Suppl. Annal. Maittair. tom. II. pag. 494.] — In bibl. *Guſt. Schroederi* pag. 828. in bibl. Groningenſi, *Ariſtotelis ſecreta ſecretorum ſiue de regimine principum*, ex arabico verſa latine a Magiſtro *Philippo*, *clerico in Valentia*, cum anonymo de Ariſtotelis vita et morte. [adde *Braun* in notitia — de libris — in bibl. — ad S. Vdalricum et Afram, part. II. pag 58.] In catalogo MSS. Bibl. Auguſtanae pag. 51. inſcribitur *Ariſtotelis liber de arte viuendi*, *qui etiam dicitur ſecretum et regimen principum. Eſt autem liber de ſeruanda ſanitate per medicinam et diaetam.* Exſtat et hebraice ex Arabico translatus ſub titulo ספר הסודות, cuius meminit *Hottingerus* p. 57. Bibl. Or. et *Bartoloccius* I. pag. 482. Sed et *Alexander Achillinus*, medicus ac philoſophus, Bononiae ann. 1516. fol. poſt editionem ann. 1501. ibid. fol. impenſis Bened. Hectoris, in lucem emiſit *opus ſeptiſegmentatum*, in quo latine reperiuntur I. Ariſtotelis ſecretum ii) ſecretorum

 ad

ii) Librum *de ſecretis ſecretorum* ſub Ariſtotelis nomine laudat *Thomas Bradwardinus* in cauſa dei contra Pelagium. — Ex graeco arabice, ex arabico latine verſum reperit, et ex latino gallice vertit ſaeculo XIII. *Gotofridus de Waterfordia*, ordin. praedicatorum. vid. *Iac. Echardum* tom. I. de ſcriptoribus ordin. praedicator. p. 467 ſq. — In opere *ſeptiſegmentato* memorantur Aſclepiades, medicus, p. 10. liber Aeſculapiorum pag. 5. (Aſclepius,) Hippocrates, medicus, pag. 6. b. p. 8. Sanayes,

ad Alexandrum M. de Regum regimine, de [P] Sanitatis conſeruatione, de Phyſiognomia etc. cum prologo Iohannis [kk]), (qui tranſtulit librum) Hiſpanenſis, filii Patricii [ll]). 2) Ariſtotelis (Theophraſti potius,) de ſignis aquarum, ventorum, tempeſtatum. 3) Ariſtotelis de mineralibus, lapidibus et metallis, ex arabico, vt videtur, translatus. 4) Alexandri Aphrodiſienſis de intellectu. 5) Auerrois de beatitudine animae. 6) Alexandri Achillini Bononienſis de vniuerſalibus. 7) Alexandri Macedonis in ſeptentrionem monarchae de mirabilibus Indiae ad Ariſtotelem. Etiam Philippi ſecretum ſecretorum fuit in Bibl. Thuanea. Et Ariſtotelis *librum quaeſtionum babylonicarum* memorat Gueuarra Horologii Principum II. 17. [Ariſtoteli falſo tributus Zabaiſtarum liber *Hoiſlamchus*, item alius, de imaginibus loquentium. Maimonides More 427. Buxt. *Benzel.*] Parabolas, de cauenda mulierum conſuetudine, hebraice a R. *Meir* verſas, vid. *I. C. Wolfii* bibl. hebr. pag. 222. — Liber, cuius meminit *Albertus Magnus* in ſpeculo aſtronomico *de libris licitis et illicitis* incipit: *Dixit Ariſtoteles Alexandro regi, ſi vis percipere* etc. addit Albertus: *Hic eſt liber, quem quidam vocant mortem animae.* At tempus eſt, vt, miſſis ſuppoſititiis Ariſtotelis ſcriptis, editiones germanorum eius operum recenſeam. [P]

XXXVIII. *Editiones et verſiones Operum Ariſtotelis.*

Index Scriptorum aliorumque virorum memorabilium, ab Ariſtotele laudatorum ad edit. Aurel. Allobr. 1607. 8. confectus a M. Friderico Guilielmo Sturz [mmm]).

(Achilles, Anal. poſter. II, 14. Rhet. I, 3. III, 16. Mirab. auſcult. 114.

Aeſchines, περὶ Κρατύλȣ, Rhet. III, 16.

Aeſchylus, Meteor. I, 6. bis. Hiſt. animm. IX, 49.

Sanayes, Graecus, p. 9. Plato, p. 6. Adam, inventor medicinae, p. 10. Enoch p. 10. b. ſancti prophetae p. 6. 13. b. 17. b. Themiſtius, magni cornu ſtentorei repertor, p. 17. (conf. Abulpharagium p. 86 et 56.) Hermogenes, medicus, pag. 10. Hermes p. 15. Hermes triplex in philoſophia pag. 12. b. eius tabula ſmaragdina, ibid. vbi bis pro *Hermete* male excuſum *Hermogenes*, vti etiam p. 5. b. 3. b. in *praeceptis magni doctoris Hermogenis*, ibid. pro *regno calculorum* legendum *Chaldaeorum*; liber cuiusdam Medorum pag. 15. quidam antiquorum philoſophorum, (Salomo, ni fallor;) p. 15. Ariſtotelis liber de viribus lapidum, herbarum ac plantarum, p. 12. — Liber incipit: *Fili glorioſiſſime, iuſtitiae imperator.* — *Michael Neander* in Erotematis linguae hebraicae p. 558. eius libri meminit his verbis: *Ariſtotelis* liber de ſecretis ſecretorum ad Alexandrum M. per Iohannem quendam, filium Patricii e graeca lingua in *Chaldaeam* (in praefat. Iohannis legitur *in Romanam*,) translatus, ex chaldaea (ſyriaca,) in arabicam, poſtea per Philippum quemdam, clericum, (vocat ſe ipſe minimum Clericorum Guidonis de Valentia Tripoli glorioſi pontificis, cuius iuſſu opus illud vertiſſe ſe adfirmat,) ex arabica in latinam, impreſſus olim in Italia, quaternionibus 11. diuiſus per capita 24. Tractat autem primo de moribus, officiis et virtutibus, quae regem decent: deinde de corporis cuſtodia, de hora eligendi in aſtronomia: alchymiſtica quaedam, et copioſius de ſanitate tuenda. [an hic eſt liber I. *de alimentorum regimine?* memoratus a Caſirio l. c. tom. I. p. 308.] Poſtea de quatuor temporibus anni, de quatuor membris principalibus, de cognitione ciborum, aquarum et virorum, de balneis, de apertione venarum, de iuſtitia, de electione baiuli, ſiue miniſtri et conſiliarii, notarii, nuntii, praepoſiti, de proceribus et eorum virtutibus, de forma praeliandi, de phyſiognomia.

kk) Baleus hanc verſionem libri de regimine principum male tribuit Ioanni Scoto Erigenae.

ll) Scriptum manifeſte ſuppoſititium, et Ariſtotele longe recentius, in quo Plinius citatur. confer *Petrum Petitum* de Nepente homerico, cap. 18. pag. 58 ſq.

mm) In Metaphyſicis ſequutus ſum rationem Beſſarionis, quam cum reliquis contulit Fabricius B. G.

IX, 49. Ethic. Nicomach. III, 2. Poet. 4. 22.

Νιόβη, Poet. 18.

Σίσυφος, ſine Aeſchyli nomine, Poet. 18.

Φιλοκτήτης, Poet. 22.

Χοηφόροι, ſine nomine, Poet. 16.

Aeſion, Rhet. III, 10.

Aeſopus, Rhet. II, 20. bis.

οἱ Αἰσώπου μῦθοι Meteor. II, 3. *οἱ Αἰσώπειοι λόγοι* Rhet. II, 20. *ὁ Αἰσώπου Μῶμος.* De partib. animm. III, 2.

Agathon, Ethic. Nicom. VI, 2. 4. Eudem. III, 1. 5. V, 2. 4. Rhet. II, 19. 24. Poet. 9. 15. 18. ter.

(Aiax, Anal. poſter. II, 14. problem. XXX. 1. et ſaepius.

Alcaeus, Polit. III, 14. Rhet. I, 9.

ἔν τινι τῶν σκολιῶν μελῶν, Polit. III, 14.

(Alcibiades, Anal. poſter. II, 14. Hiſt. animm. VI, 29. Rhet. II, 15. Poet. 9.

Alcidamas, Rhet. II, 23. III, 3. quater.

ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ, Rhet. I, 13.

it. ſine nomine, Rhet. II, 23.

Alcmaeon, Hiſt. animm. I, 11. De anima I, 2. Problem. XVII, 3. Metaph. I, 5.

ὁ Κροτωνιάτης, Hiſt. animm. VII, 1. De generat. animm. III, 2. Metaph. I, 5.

Alcman, Hiſt. animm. V, 31.

Amaſis, Rhet. II, 8.

περὶ τοῦ ποδανιπτῆρος, Polit. I, 12.

Anacharſis, Anal. poſter. I, 10. Ethic. Nicom. X, 6.

Anaxagoras, Phyſ. I, 4. bis. 6. III, 4. 5. IV, 6. VIII, 1. bis. 5. 9. De coelo I, 3. II, 12. III, 2. 3. bis. 4. IV, 2. De gener. et corrupt. I, 1. quater. Meteor. I, 3. 6. 8. 12. II, 7. 9. De partibus animm. IV, 2. 10. De generat. animm. I, 18. bis. III, 6. IV, 1. De anima I, 2. quater. III, 4. bis. De reſpiratione 2. bis. Ethic. Nicom. VI, 7. X, 9. Eudem. I, 5. V, 7. Rhet. II. 23. Problem. XI, 33. XVI, 8. De plantis I, 1. ter. 2. bis. De Xenophane, Zen. et Gorg. 2. bis. Metaph. I, 3. 4. 6. bis. 7. bis. IV, 4. 5. bis. 7. X, 6. XI, 6. XII, 2. 6. 10. XIII, 5. XIV, 4.

ὁ Κλαζομένιος, Meteor. II. 7. Eudem. I, 4. Metaph. I, 3.

Anaxandrides, Ethic. Nicom. VII, 11. Eudem. VI, 9. Rhet. III, 10. 11.

Γεροντομανία, Rhet. III, 12.

οἱ Εὐσεβεῖς, Rhet. III, 12.

Anaximander, Phyſ. I, 4. III, 4. De coelo II, 12. De Xenophane etc. 2. Metaph. XII. 2.

Anaximenes, De coelo II, 12. Meteor. II, 7. De Xenophane etc. 2. bis. Metaph. I, 3.

ὁ Μιλήσιος, Meteor. II, 7.

Androcles, *ὁ Πιτθεύς*, Rhet. II, 23.

Androtion, *εἰς Ἰδριέα*, Rhet. III, 4.

Anonymus, poeta, Ethic. Nicom. II, 5. V, 8. VII, 14. VIII, 1. IX, 11. 12. Magn. moral. II, 11. Eudem. I, 1. IV, 3. VI, 13. VII, 1. 2. 5. 10. Polit. I, 13. II, 7. Rhet. I, 6. 11. II, 9. 10. 21. 23. III, 6. 8. 9. 10. 11. 14. 17. Rhet. ad Alex. 26. Poet. 21. 22. Problem. XXV, 7. XXVI, 21. 43. 48. 59. De mundo 6. — In rhetoricis ſaepe quoque afferuntur loci ex oratoribus, quorum nomen non additum eſt. Conf. Epigramma, Oraculum, Prouerbium.

Antimachus, Rhet. III, 6.

(Antipheron, *ὁ Ὀρείτης*, De memoria 1.

Antiphon, Elench. I, 10. Phyſ. I, 2. II, 1. Eudem.

B. G. 3, 6. 26. Libri de mirabilibus auſcultationibus editione vſus ſum Beckmanniana. Nomina eorum, qui non vulgo inter viros doctos numerantur, vncinis includenda putaui. *Sturz.* Hunc indicem, multis vtilem, et diligenter confectum, beneuole mihi miſit *Sturz*, profeſſor eloquentiae in gymnaſio Gerano celeb. quod grata mente profiteor. *Harl.*

Eudem. III, 5. Rhet. II, 6. Quaeſt. mechan. prooem.
ἡ Ἀνδρομάχη, Eudem. VII, 4.
ὁ Μελέαγρος, Rhet. II, 23. conf. cap. 2.
Antiſthenes, Topic. I, 9. Polit. III, 13. Rhet. III, 4. Metaph. IV, 29.
οἱ Ἀντισθένειοι, Metaph. VIII, 3.
Apollodorus
ὁ Λήμνιος, Polit. I, 11.
Ἀπόπλους, pars Odyſſeae, Poet. 23. vid. *Euſtath.*
Archilochus, Polit. VII, 7. Rhet. II, 23. III, 17.
Archytas, Rhet. III, 11. Problem. XVI, 9. Metaph. VIII, 2.
Ariphrades, Poet. 22.
Ariſtides, Rhet. II, 23. III, 14.
Ariſtippus, Metaph. II, 2. Rhet. 2, 23.
Ariſtogenes, De ſpiritu 2.
Ariſtophanes, (apud Platonem) Polit. II, 4.
Ariſtophanes, Comicus, Poet. 3.
ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις, Rhet. III, 2.
Aſtydamas
ὁ Ἀλκμαίων ὁ Ἀστυδάμαντος, Poet. 14.
Autocles
εἰς Μιξιδημίδην, Rhet. II, 23.
Bias, Ethic. Nicom. V, 3. Eudem. IV, 1. Rhet. II, 13.
Bryſon, Anal. poſter. I, 7. Elench. I, 10. bis. Rhet. III, 2.
Herodoti filius, Hiſt. animm. VI, 5. Sed IX, 11. eſt Ἡρόδωρος ὁ τοῦ Βρύσωνος τοῦ σοφιστοῦ πατήρ.
Caeneus, Anal. poſter. I, 9.
Callias, Elench. II, 2. 3. Rhet. II, 4. Metaph. I, 1. 7. VII, 5. 8. 10. 11. X, 9. XII, 3. XIII, 4. et ſaepius.
Callippides, Poet. 26. bis.
Callippus, Rhet. II, 23. bis. Metaph. XII, 8.
Calliſthenes, Mirabil. auſcult. 144.
Calliſtratus
ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἐκκλησίᾳ, Rhet. III, 17.
Carcinus, Poet. 17.
ἐν τῇ Ἀλόπῃ, Ethic. Nicom. VII, 8. Eudem. VI, 7.
ἐν τῷ Θυέστῃ, Poet. 16.
ἐν τῇ Μηδείᾳ, Rhet. II, 23.
ἐν τῷ Οἰδίποδι, Rhet. III, 16.
ἐν τῇ Τυροῖ, Poet. 16.
Cephiſodotus, Rhet. III, 10. ter.
Chaeremon, Rhet. II, 23. III, 12. Poet. 1. 24. Problem. III, 16.
Chares, Rhet. III, 10.
ὁ Πάριος, Polit. I, 11.
Charondas, Polit. I, 2. IV, 11. 13.
ὁ Καταναῖος, Polit. II, 12.
Chilon, Rhet. II, 12. 23.
Choerillus, Topic. VIII, 2. Rhet. III, 14.
Chonnides, Poet. 3.
Cleon, Metaph. VII, 15. X, 5.
Cleophon, Rhet. III, 7. Poet. 2. 22.
κατὰ Κριτίου, Rhet. I, 15.
ἐν τῷ Μανδροβούλῳ, Elench. I, 14.
Clidemus, Meteor. II, 9.
Cliſthenes, Polit. III, 2. V, 12. VI, 4.
Corax, Rhet. II, 24. Rhet. ad Alex. 1.
Corinthus
ὁ Λευκάδιος, De phyſiognomonia 3.
Coriſcus, Anal. poſter. I, 21. Elench. I, 13. II, 2. 3. 4. 5. 6. Phyſ. IV, 11. V, 4. De partib. animm. I, 4. De generat. animm. IV, 3. De memoria 1. De inſomniis 3. Eudem. II, 1. Metaph. V, 6. VI, 2. VII, 11.
Crates
Λόγοι ἢ μῦθοι, Poet. 5.
Cratylus, Metaph. I, 6. III, 5.
Critias, De anima I, 2. Rhet. III, 16.
Cteſias, Hiſt. animm. II, 1. III, 22. VIII, 28.
ὁ Κνίδιος, De generat. animm. II, 2.
Cydias, Rhet. II, 6.
Cypria ſ. Cypriaca, Poet. 23.
Deliacum, epigramma, Ethic. Nicom. I, 9.
Demades, Rhet. II. 24.
Demaratus, vid. Temaratus.

Democrates,

Democrates, Rhet. III, 4.
Democritus, Phyſ. I, 2. 5. II, 2. III, 4. bis. IV, 6. VIII, 1. bis. De coelo I, 7. II, 12. III, 2. 7. bis. 8. IV, 6. De gener. et corrupt. I, 1. bis. 2. quinquies. 7. 8. bis. 9. Meteor. I, 6. bis. 8. II, 3. 7. Hiſt. animm. IX, 39. De partib. animm. I, 1. bis. III, 4. De generat. animm. II, 4. bis. 7. in verſione latina. 8. ter. IV, 1. ter. 3. 4. V, 8. bis. De anima I, 2. ter. 3. bis. 4. 5. bis. II, 7. De ſenſu 2. 4. bis. De diuinatione per ſomnum 2. De reſpiratione 4. De plantis I, 1. De ſpiritu 3. De Xenophane etc. 2. Metaph. I, 4. IV, 5. ter. VII, 13. VIII, 2. XII, 2. XIII, 4.
ὁ Ἀβδηρίτης, De coelo III, 4. Meteor. II, 7. De generat. animm. II, 6. IV, 1. De reſpiratione 2.
ὁ Χῖος, Rhet. III, 9.
Demodocus, Ethic. Nicom. VII, 9. Eudem. VI, 8.
Demoſthenes, Rhet. II, 23. 24. III, 4.
Dicaeogenes
ἐν Κυπρίοις, Poet. 16.
Diogenes, De gener. et corrupt. I, 6. Hiſt. animm. III, 2. De anima I, 2. De reſpiratione 2. bis. 3. Metaph. I, 3.
ὁ Ἀπολλωνιάτης, Hiſt. animm. III, 2.
Dionyſius, Topic. VI, 6.
ὁ σοφιστὴς, De phyſiognomonia 3.
ὁ χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις, Rhet. III, 2.
Diophantus, Polit. II, 7.
Empedocles, Topic. I, 12. IV, 3. Phyſ. I, 4. bis. 6. II, 2. 8. VIII, 1. ter. De coelo II, 1. 12. ter. III, 2. ter. 3. 4. 6. 7. bis. IV, 2. De gener. et corrupt. I, 1. ſepties. 8. quinquies. II, 1. bis. 3. 6. ter. Meteor. II, 3. 9. IV, 9. De partib. animm. I, 1. bis. II, 2. De generat. animm. I, 18. ter. 23. II, 8. bis. IV, 1. quinquies. 3. 8. V, 1. De anima I, 2. 4. 5. ter. II, 4. 7. III, 3. 6. De ſenſu 2. bis. 4. bis. 6. De reſpiratione 7. 14. ter. Ethic. Nicom. VII, 5. VIII, 2. Magn. moral. II, 11. 12. bis. Eudem. VI, 3. VII, 1. Rhet. I, 13. III, 5. Poet. 1. 21. 25. Problem. XIV, 14. XXIV, 11. XXX, 1. De plantis I, 1. ter. 2. quater. De ſpiritu 3. 6. 9. De inſecabilib. lineis, in fine. De Xenophane etc. 2. ter. Metaph. I, 3. 4. quater. 6. bis. 7. bis. III, 1. 3. 4. bis. IV, 5. bis. V, 4. XII, 2. 6. 10. XIV, 4.
ὁ Ἀκραγαντῖνος, De coelo I, 10.
ὁ Φυσικὸς, De mundo 6.
Φυσιολόγος, Poet. 1.
ἐν τῇ κοσμοποιΐᾳ, Phyſ. II, 4.
ἐν τοῖς Περσικοῖς, Problem. XXI, 22.
ἐν τοῖς Φυσικοῖς, Meteor. IV, 4.
ἀποδείξεις καὶ ἔπη, Ethic. Nicom. VII, 5. Eudem. VI, 3.
it. omiſſo nomine, Metaph. X, 2.
Epicharmus, De generat. animm. I, 18. Ethic. Nicom. IX, 7. Rhet. I, 7. III, 9. Poet. 3. Metaph. IV, 5. XIII, 9.
Μῦθοι, Poet. 5.
Epigramma, Rhet. I, 7. 9. Mirabil. auſcult. 145. Conf. Deliacum.
Epimenides, ὁ Κρὴς, Polit. I, 2. Rhet. III, 17.
Eubulus, (omiſſo nomine)
ἐν Μυσοῖς, Poet. 24.
Euclides
ὁ ἀρχαῖος, Poet. 22.
it. ſine nomine, in Commentario in librum περὶ ἀτόμων γραμμῶν 2.
Eudoxus, Ethic. Nicom. I, 12. X, 2. Metaph I, 7. XII, 8. bis. XIII, 5. Mirabil. auſcult. 187.
Euenus, Ethic. Nicom. VII, 11. Eudem. II, 7. VI, 10. De virtutib. et vitiis. Metaph. IV, 5.
Euripides, De ſenſu 5. Ethic. Nicom. V, 11, VI, 9. VIII, 2. Magn. moral. II, 11. bis. Eudem. IV, 7. V, 8. VII, 10. Polit. III, 4. V, 9. 10. VIII, 5. Rhet. I, 11.

I, 11. II, 6. III, 2. 14. 15. Poet. 13. bis. 17. 18. 22. 25. bis.
'Ἀλκμαίων eius, Ethic. Nicom. III, 1.
'Εκάβη, Rhet. II, 23.
Μήδεια, Poet. 14. 18. et cap. 15. ſine poetae nomine.
Τήλεφος, Rhet. III, 2.
Φιλοκτήτης, Rhet. ad Alex. 19.
Φοίνισσαι, Ethic. Nicom. IX, 6. non addito Euripidis nomine, quod ſaepius fit in poetica, vt Ἕλλη Poet. 14. Ἰφιγένεια in Aulide Poet. 15. in Tauris Poet. 11. 14. 16. bis. Κρεσφόντης Poet. 14. Ὀρέστης Poet. 15. Conſ. 25.
Eurypylus, poema, Poet. 23.
Eurytus, Metaph. XIV, 5.
Geryones, poema, Problem. XIX, 48.
Glauco, Poet. 25.
ὁ Τήϊος, Rhet. III, 1.
Gorgias, Elench. II, 9. Polit. I, 13. Rhet. III, 1. 3. ter. 7. 17. 18.
ὁ Λεοντῖνος, Polit. III, 2.
ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ λόγῳ, Rhet. III, 14.
Ἐγκώμιον εἰς Ἠλείους, Rhet. III, 14.
Hegemon, ὁ Θάσιος,
Παρῳδίαι, Poet. 2.
Hegeſippus, Rhet. II, 23.
Heraclitus, Topic. I, 9. VIII, 3. bis. Phyſ. I, 2. bis. III, 5. Meteor. II, 2. De partib. animm. I, 5. De anima I, 2. De ſenſu 5. Ethic. Nicom. II, 2. VII, 5. VIII, 2. X, 5. Eudem. II, 7. VI, 3. VII, 1. Polit. V, 11. Rhet. III, 5. bis. De mundo 6. Metaph. I, 6. IV, 3. 5. 7. 8. XI, 5. 6. 10. XIII, 4.
ὁ Ἐφέσιος, De coelo I, 10. III, 1. Magn. moral. II, 6. Metaph. I, 3.
ὁ σκοτεινὸς, De mundo 5.
οἱ Ἡρακλειτίζοντες, Problem. XIII, 6. XXIII, 30. Metaph. III, 5.
'Ἡρακλήΐδος auctor, Poet. 8.
Hermotimus, ὁ Κλαζομένιος, Metaph. I, 3.
(Herodicus, Rhet. I, 5. II, 23.
Herodorus, Bryſonis pater, Hiſt. animm. IX, 11. Conſ. VI, 5.
ὁ Ἡρακλεώτης, De generat. animm. III, 6.
Herodotus, Hiſt. animm. III, 22. (VI, 5.) VIII, 18. De generat. animm. II, 2. Eudem. VII, 2. Rhet. III, 16. Poet. 9.
ὁ Θούριος, Rhet. III, 9.
ὁ μυθολόγος, De generat. animm. III, 5.
Heroica, Ethic. Nicom. I, 10.
Heſiodus, Phyſ. IV, 1. De coelo III, 1. Ethic. Nicom. I, 2. Polit. I, 2. V, 10. Oecon. I, 2. 4. De Xenophane etc. 1. 2. Metaph. I, 4. bis. 7. II, 4.
it. omiſſo nomine Rhet. II, 4. 10. Problem. IV, 26.
Hippaſus, ὁ Μεταποντῖνος, Metaph. I, 3.
Hippias, Metaph. IV, 29.
ὁ Θάσιος, Poet. 25.
Hippocrates, Elench. I, 10. Meteor. I, 6. 7. Eudem. VII, 14. Polit. VII, 4.
ὁ Χῖος, Meteor. I, 6.
Hippodamus Εὐρυφῶντος Μιλήσιος, Polit. II, 8. bis.
Hippon, De anima I, 2. Metaph. I, 3.
Homerus, Topic. VIII, 2. Elench. I, 9. Meteor. I, 14. Hiſt. animm. III, 3. 12. VI, 20. 21. 28. VIII, 28. IX, 32. 44. De partib. animm. III, 10. De generat. animm. V, 5. De anima I, 2. III, 3. De animalium motione 4. Ethic. Nicom. III, 5. 11. bis. 13. V, 11. VII, 1. 7. VIII, 12. 13. Magn. moral. I, 20. (21.) Eudem. III, 1. 7. IV, 7. VI, 1. 6. Polit. I, 2. bis. 12. III, 5. 14. IV, 4. VIII, 3. Oecon. I. append. bis. Rhet. I, 6. 11. 15. II, 3. 23. III, 11. 12. 16. Poet. 1. 2. 3. bis. 4. ter. 8. 15. 23. 24. ter. Problem. X, 38. (29.) XXIII, 23. XXVI, 33. XXX, 1. bis. De mundo 6. Metaph. IV, 5.

Ilias Anal. poſter. II, 7. Elench. II, 4. Hiſt. animm. IX, 12. Poet. 4. 8. 15. 18. 23. 24. 26. bis. Metaph. V, 24. VII, 4. bis. VIII, 6.
Margites, Ethic. Nicom. VI, 7. Eudem. V, 7. Poet. 4. bis.
Odyſſea, Poet. 4. 8. bis. 13. 17. 23. 24. bis. 26. Ἔκθεσις ſ. lib. IX. Poet. 24. Νίπτρα ſ. lib. XIX. Poet. 16. Cf. Ἀπόπλυς.
Verſus, ſine Homeri nomine, Elench. I, 3. Ethic. Nicom. II, 9. Polit. III, 16. Rhet. I, 7. bis. II, 2. quinquies. 3. III, 4. 14. 15. 16. 17. Poet. 25. Problem. IX, 9. Metaph. XII, 10. Mirabil. auſcult. 113. 119. Conf. Anonymus, it. Poeta.
οἱ ἀρχαῖοι Ὁμηρικοὶ, Metaph. XIV, 6.
(Iaſon, Polit. III, 4.
ὁ Θετταλὸς, Rhet. I, 12.
Ileus, Magn. Moral. II, 7.
Ilias parua, Poet. 23. bis.
Iphicrates, Rhet. I, 9. II, 21. 23. bis. III, 2. 10. bis.
πρὸς Ἀριστοφῶντα, Rhet. II, 23.
ἐν τῇ πρὸς Ἁρμόδιον, Rhet. II, 23.
Iſocrates, Rhet. II, 19. III, 11. 14. 17.
Ἑλένη, Rhet. II, 23. III, 14.
ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, Rhet. III, 10.
Εὐαγόρας, Rhet. II, 23.
ἐν τῷ πανηγυρικῷ, Rhet. III, 7. (9.) 10. 17.
ἐν τῇ ἀντιδόσει, Rhet. III, 17.
ἐν τῷ συμμαχικῷ, Rhet. III, 17.
ἐν τῷ Φιλίππῳ, Rhet. III, 17.
Italici, vid. Pythagorei.
Λάκαιναι, poema, Poet. 23.
Lamprus, Magn. moral. II, 7.
Leodamas, Rhet. I, 7.
Leophanes, De generat. animm. IV, 1.
Leptines, Rhet. III, 10.
Leucippus, Phyſ. IV, 6. De coelo I. 7. III, 2. 4. De gener. et corrupt. I, 1. ter. 2. bis. 8. ſexies. De animm. I. 2. Metaph. I, 4. XII, 6. bis.
ἐν τοῖς καλουμένοις λόγοις, De Xenophane etc. 6.
Leuinus, Elench. I, 13.
Λιβυκοὶ λόγοι, Rhet. II, 20.
Lycimnius, Rhet. III, 2. 12.
ἐν τῇ τέχνῃ, Rhet. III, 13.
Lycoleon
ὑπὲρ Χαβρίου, Rhet. III, 10.
Lycophron, Elench. I, 14. Phyſ. I, 2. Rhet. III, 3. bis. 9. Metaph. VIII, 6.
ὁ σοφιστὴς, Polit. III, 9.
(Lyſander, Anal. poſter. II, 14. Problem. XXX, 1. et ſaepius.)
(Lyſithidas, Rhet. ad Alex. 2.)
Magnes, Poet. 3.
Maracus
ὁ Συρακούσιος, Problem. XXX, 1.
Megarici, Metaph. IX, 3.
Meliſſus, Topic. I, 9. Elench. I, 4. 5. II, 5. Phyſ. I, 2. quinquies. 3. ter. III, 6. IV, 6. 7. De coelo III, 1. De Xenophane etc. 4. 5. 6. Metaph. I, 5. bis.
Mnaſitheus, Ὀπούντιος, Poet. 26.
Moerocles, Rhet. III, 10.
Muſaeus, Hiſt. animm. VI, 6. Polit. VIII, 5.
Myniſcus, Poet. 26.
Neoptolemus, poema, Poet. 23.
Nicanor, Rhet. ad Alex. 1.
Nicocharis, ὁ τὴν Δηλιάδα ποιήσας, Poet. 2.
(Oeneus, Rhet. III, 16.)
Onomacritus
ὁ Λοκρὸς, Polit. II, 12.
Ὅπλων κρίσις, poema, Poet. 23.
Oraculum, Rhet. III, 5.
Orpheus, Oecon. I. append.
τὰ Ὀρφικὰ, De mundo 7.
τὰ Ὀρφικὰ καλούμενα ἔπη, De anima I, 5.
τὰ καλούμενα Ὀρφέως ἔπη, De generat. animm. II, 1.

(Oxylus, Polit. VI, 4.)
(Pamphila
  Λατώου θυγάτηρ, Hiſt. animm. V, 19.)
Pamphilus, Rhet. II, 23.
Parmenides, Elench. II, 7. Phyſ. I, 2. ter. 3. ter. 5. 9. III, 6. De coelo III, 1. De gener. et corrupt. I, 3. II, 3. De partib. animm. II, 2. Commentar. in librum περὶ ἀτόμ. γραμμῶν 1. ter. 5. De Xenophane etc. 2. 4. Metaph. I, 3. 4. 5. ter. II, 4. III, 5. XIV, 2.
Parmenon ὁ ὑποκριτής, Problem. XXVII, 3.
Paron Pythagoreus, Phyſ. IV, 13.
  ὁ Αἴνιος, Polit. V, 10.
(Paſſon, Metaph. IX, 8.)
Periander
  ὁ Κορίνθιος, Rhet. I, 15.
Pericles Rhet. II, 15. III, 4. 10. bis. 18. et ſaepius.
  τὸν ἐπιτάφιον λέγων, Rhet. I, 7.
Πέρσις Ἰλίου, Poet. 18. 23.
Phaleas, ὁ Χαλκηδόνιος
  ἐν πολιτείᾳ, Polit. II, 7. ter.
(Phaylus, Rhet. III, 16.)
Pherecydes, Metaph. XIV, 4.
  ὁ Σύριος, Hiſt. animm. V, 31.
Phidon, Polit. V. 10.
  ὁ Κορίνθιος, Polit. II, 6.
Philaegides, De diuinat. per ſomnum 2.
Philemon, ὁ ὑποκριτής, Rhet. III, 12.
Philippus, ὁ κωμῳδιδάσκαλος, De anima I, 3.
Philocrates, Rhet. II, 3.
Philoctetes, poema, Poet. 23.
Philolaus, Eudem. II, 8.
  ὁ Κορίνθιος, Polit. II, 12.
Philoxenus, Polit. VIII, 7. Problem. XXVIII, 7.
  ὁ ἐξ Ὑριδος, Eudem. III, 2.
  Μακεδὼν, Oecon. II.
  Eius Κύκλωπες, Poet. 2.
Phocylides, Polit. IV, 11.
Phormis, ſcripſit μύθους, Poet. 5.
Phrynichus, Problem. XIX, 31.
Phrynis, Metaph. II, 1.
Phyſiologi, Metaph. I, 7. IV. 23.
Pindarus, Oecon. I. append. Rhet. II, 24. vid. Poet. 26. omiſſo nomine Rhet. I, 7.
Piſtholaus, Rhet. III, 10.
Pittacus, Anal. prior. II, 27. Polit. II, 12. III, 14. Rhet. II, 12. 25.
Plato, Topic. IV, 1. VI, 2. bis. 5. Phyſ. I, 4. III, 4. ter. 6. VIII, 1. De gener. et corrupt. I, 2. 8. II, 3. Ethic. Nicom. I, 2. II, 2. X, 2. Magn. moral. I, 1. De virtutib. et vitiis, ab init. Polit. II, 12. Rhet. I, 15. Problem. XXX, 1. 6. De plantis I, 1. Commentar. in lib. περὶ ἀτόμ. γραμμ. I. bis. De mundo 7. Metaph. I, 6. quater. 7. bis. III, 1. 4. IV, 5. V, 11. VI, 2. VII, 2. X, 2. XI, 8. XII, 3. 6. bis. XIII, 8. Conf. Ariſtophanes.
  ἐν τῷ Φαίδωνι, De gener. et corrupt. II, 9. Meteor. II, 2. Metaph. I, 7. XIII, 5.
  Εὐθυδήμου λόγος, Elench. II, 3. Rhet. II, 24.
  ἐν τῷ Γοργίᾳ, Elench. I, 12.
  ἐν τῷ Μένωνι, Anal. prior. II, 21. Anal. poſter. I, 1.
  ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, ſ. Menexeno Rhet. III, 14.
  ἐν τῇ πολιτείᾳ, Magn. moral. I, 33. (all. 34.) Polit. II, 1. IV, 4. 7. V, 12. VIII, 7. Rhet. III, 4.
  τοὺς νόμους γράφων, Polit. II, 7. ἐν τοῖς νόμοις, Polit. II, 9.
  ἐν τῷ Τιμαίῳ, Phyſ. IV, 2. bis. De coelo I, 10. II, 12. III, 1. 2. 8. IV, 2. De gener. et corrupt. I, 2. 8. II, 1. 5. De anima I, 2. De ſenſu 2. De reſpiratione 5. Conf. Timaeus.
  ἐν τῷ Φαίδρῳ, Rhet. III, 7.
Poeta, Phyſ. II, 2. De mundo 6. bis.
Polus, Metaph. I, 1.
Polybus, Hiſt. animm. III, 3.
Polycletus, Phyſ. II, 3. Ethic. Nicom. VI, 7. Eudem. V, 7.

Polycrates,

Polycrates,
εἰς Θρασύβουλον, Rhet. II, 24.
εἰς τοὺς μῦς, Rhet. II, 24.
Polycritus,
ὁ τὰ Σικελικὰ γεγραφὼς ἐν ἔπεσιν, Mirabil. auſcult. 122. Conf. cap. 142. ibique Beckmann.
Polyeuctus, Rhet. III, 10.
Polyides, Poet. 17.
ὁ σοφιστὴς περὶ τῆς Ἰφιγενείας, Poet. 16.
Prodicus, Topic. II, 2. Rhet. III, 14.
ὁ ἰατρὸς, Eudem. VII, 10.
Protagoras, Elench. I, 13. Ethic. Nicom. IX, 1. Rhet. II, 24. III, 5. Poet. 19. Metaph. III, 2. IV, 4. 5. IX, 3. X, 1. XI, 6.
Protarchus, Phyſ. II, 6.
Prouerbiales verſus, Ethic. Nicom. V, 3. IX, 10. Eudem. IV, 1. VI, 2. VII, 2. Polit. I, 7. VII, 7. Problem. XX, 2. XXVI, 28. 31. 47.
Πτωχεία, poema, Poet. 23.
Pythagoras, Magn. moral. I, 1. Rhet. II, 23. Metaph. I, 5.
Pythagorei, ſ. Italici, Anal. poſter. II, 11. Phyſ. III, 4. 5. IV, 6. De coelo I, 1. II, 2. ter. 9. 12. bis. III, 1. Meteor. I, 6. 8. De anima I, 2. De ſenſu 3. 5. Ethic. Nicom. I, 4. II, 5. V, 8. Magn. moral. I, 33. (34.) Eudem. IV, 3. Oecon. I, 4. Problem. XV, 3. Comment. in librum de inſecabilib. lineis 2. Metaph. I, 5. quater. 6. ſexies. 7. bis. III, 1, 4. VII, 11. X, 2. XII, 7. XIII, 4. 6. bis. 8. XIV, 3. ter.
Πυθαγορικοὶ μῦθοι, De anima I, 3.
Sappho, Rhet. I, 9. II, 23. bis.
Sardo, poema, Phyſ. IV, 11.
Satyrus, *ὁ φιλοπάτωρ*, Ethic. Nicom. VII, 6. Eudem. VI, 4.
ὁ Κλαζομένιος, Problem. III, 26.
Scylax, Polit. VII, 14.
Sibylla, Mirabil. auſcult. 97.
Simonides, Hiſt. animm. V, 8. Ethic. Nicom. IV, 2. Rhet. I, 6. 9. II, 16. III, 2. Metaph. I, 2. XIV, 3.
Sinon poema, Poet. 23.
Socrates, Elench. II, 8. Phyſ. V, 4. De partib. animm. I, 1. 4. Ethic. Nicom. III, 11. IV, 13. VI, 13. bis. VII, 3. bis. 5. Magn. moral. I, 1. bis. 9. 20. (21) 34. (35.) II, 6. Eudem. I, 5. III, 1. bis. V, 13. bis. VI, 2. bis. 3. VII, 1. 14. Polit. I, 13. II, 1. 2. 3. bis. 4. bis. 5. quinquies. 6. ter. IV, 4. V, 12. VIII, 7. bis. Rhet. I, 2. 9. II, 4. 15. 20. 23. quater. III, 14. 18. Problem. XXX, 1. Metaph. I, 1. 3. 6. 7. III, 6. IV, 2. 4. V, 7. 9. 29. VII, 6. 8. 10. 11. 13. 15. X, 5. XII, 3. 8. XIII, 4. ter. 5. 9.
Socratici, Rhet. III, 16.
Σωκρατικοὶ λόγοι, Poet. 1.
Socrates, *ὁ νεώτερος*, Metaph. VII, 11.
Solon, Ethic. Nicom. I, 11. bis. X, 9. Eudem. II, 1. Polit. I, 8. II, 7. 12. III, 11. IV, 11. Rhet. I, 15. II, 23.
ἐν τοῖς ἐλεγείοις, Rhet. I, 15.
Sophocles, Rhet. I, 14. II, 23. III, 9. 14. 15. 16. 18. Poet. 3. 4. 18. 25. Metaph. V, 5.
Ἀντιγόνη, Rhet. I, 13. 15. III, 16. 17. Cf. Poet. 14.
Ἠλέκτρα, omiſſo poetae nomine, Poet. 24.
Λυγκεὺς, Poet. 11.
Οἰδίπους (τύραννος), Poet. 11. bis. 14. bis. 15. 16. 24. 26.
ἐν τῷ Τηρεῖ, Poet. 16.
Φιλοκτήτης, Ethic. Nicom. VII, 3. 10. Eudem. VI, 2. 9.
Sophron,
Μῖμοι, Poet. 1.
Soſiſtratus, Poet. 26.
Speuſippus, Ethic. Nicom. I, 4. VII, 14. Eudem. VI, 13. Metaph. VII, 2. XII, 7.

Steſichorus, Hiſt. animm. V, 9. Rhet. II, 20. bis. 21. III, 11.
Sthenelus, Poet. 22.
Stratis, De ſenſu 5.
Stratonicus, Eudem. III, 2.
Syenneſis, Hiſt. animm. III, 2.
ὁ Κύπριος, Hiſt. animm. III, 2.
Telecles, ὁ Μιλήσιος,
ἐν τῇ πολιτείᾳ, Polit. IV, 14.
Telegonus,
ἐν τῷ τραυματίᾳ Ὀδυσσεῖ, Poet. 14.
Temaratus, ſ. Demaratus, Mirabil. auſcult. 192.
Terpander, Problem. XIX, 32.
Thales, De anima I, 2. 5. Ethic. Nicom. VI, 7. Eudem. V, 7. Polit. I, 11. bis. II, 12. Metaph. I, 3. bis.
ὁ Μιλήσιος, De coelo II, 12. Polit. I, 11.
Themiſtocles, Elench. II, 2. et ſaepius.
Theodamas, Rhet. III, 4.
Theodectes, Rhet. II, 23. III, 9. Rhet. ad Alex. 1.
ἐν τῷ Αἴαντι, Rhet. II, 23. bis.
ἐν τῷ Ἀλκμαίωνι, Rhet. II, 23.
ἡ Ἑλένη, Polit. I, 6.
ἐν τῷ Λυγκεῖ, Poet. 18.
ἐν τῷ Ὀρέστῃ, Rhet. II, 24.
ὁ Σωκράτης, Rhet. II, 23.
ἐν τῷ Τυδεῖ, Poet. 16.
ὁ Φιλοκτήτης, Ethic. Nicom. VII, 8. Eudem. VI, 7.
Theodorus, Elench. II, 9. Rhet. II, 23. III, 2. 11. 13. Conf. Poet. 20.
ὁ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτὴς, Polit. VII, 17.
Theognis, Ethic. Nicom. IX, 9. X, 10. Eudem. III, 1. VII, 2. 10. Conf. Anonymus.
Theopompus, Polit. V, 11.
Theſeidis auctor, Poet. 8.
Thibron,
περὶ πολιτείας Λακώνων, Polit. VII, 14.
Thraſymachus, Elench. II, 9. Rhet. III, 8. 11.
ἐν τοῖς ἐλέοις, Rhet. III, 1.
Timaeus, De anima I, 3. De ſenſu 2. Cf. Plato.
ὁ Λοκρὸς, Mirabil. auſcult. 192.
Timotheus, Metaph. II, 1. bis.
Πέρσαι, Poet. 2.
Tiſias, Elench. II, 9.
Troades poema, Poet. 23.
Tyrtaeus,
Εὐνομία, Polit. V, 7.
Xenarchus,
Μῖμοι, Poet. 1.
Xenocrates, Topic. II, 2. VI, 2. VII, 1. bis. Commentar. in librum de lineis inſecabilib. 1. bis.
Xenophanes, Rhet. I, 15. bis. II, 23. bis. Poet. 25. De Xenophane etc. 2. Metaph. I, 5. bis. III, 5. Mirabil. auſcult. 37.
ὁ Κολοφώνιος. De coelo II, 12.
(Xenophantus, Ethic. Nicom. VII, 8. Eudem. VI, 7.)
Xuthus, Phyſ. IV, 9.
Zaleucus, Polit. II, 12.
Zeno, Anal. prior. II, 19. Topic. VIII, 3. Elench. I, 9. 10. II, 4. 7. Phyſ. IV, 1. 3. VI, 2. 9. bis. VII, 5. VIII, 7. Rhet. I, 12. De inſecabilib. lineis, ter. Commentar. ad hunc librum 1. bis. 5. 6. ter. De Xenophane etc. 2. 4. 5. 6. bis. Metaph. II, 4.

Hactenus index.

[Contextum graecum ad nos nec integrum nec incorruptum perueniſſe, nec priſtinae integritati ſuae omnino poſſe reddi, propter fata, quae Ariſtotelis manuſcripta poſt eius mortem ſubierunt, veteres iam ſunt conqueſti, et hodie inter omnes conſtat. Codices enim, Ariſtotelis manu exarati, diu ſub clauſtris ſeriſque retenti, indeque humore corrupti blattisque

que arroſi tandem ab Apelicone Teio, magno pretio emti atque Athenas translati, et in noua exempla transſcripti, ſunt ex eius ingenio ſuppleti et emendati. Alia exempla ab ineptis librariis romanis et graecis ſunt deformata, poſtquam Andronicus, Rhodius, cui libri Ariſtotelis per Tyrannionem innotuerunt tempore Sullae, illos in πραγματείας diſtribuerat, pluribusque bibliopolis deſcribendos diuulgandosque dederat. conf. *Strabo* XIII. pag. 609. (ſ. pag. 906 ſq. edit. Almelou.) ibique not. Caſauboni. Denique interpretes graeci pro lubitu multa mutarunt, interpolarunt et addiderunt: quae mutationes poſtea ſine auctoris nomine in libros, ad eorum exempla ſcriptos, tranſierunt. Quod tamen interpretes graeci, de lectione ariſtotelica ſolliciti, ipſum nouum textus librorum Ariſtotelis quaſi recenſum fecerunt, et codices, qui vetuſtate omnes, qui adhuc ſuperſunt, vicerunt, vtiliter vſurparunt, opera et vſus illorum ad innumera Ariſtotelis loca mendoſa, quae ex codicibus librorum ariſtotelicorum ſuperſtitibus nihil auxilii et medelae accipere poſſunt, ſananda mire facit. De fatis bibliothecae Ariſtotelicae cauſſisque textus corrupti vid. *Bayle* Diction. artic. *Andronique*, praecipue *Tyrannion* not. *D. Franciſc. Patricius* in diſcuſſ. peripatet. tom. I. lib. 4. p. 36. *Brucker.* in Otio Vindelico pag. 80 ſqq. et in hiſtor. crit. phil. vol. I. pag. 799 ſq. *Villoiſon.* Anecd. graec. tom. II. p. 136 ſq. not. 1. *Heyne* in Opuſcul. acad. tom. I. p. 126 ſq. in primis *Buhle* in praef. ad tom. I. Opp. Ariſtot. p. XVII ſqq. qui in nota p. XIX. conciliat *Athen.* Deipnoſ. I. p. 3. B. cum Strabone et Plutarcho, qui repugnare iſti videntur. adde infra §. XXXIX.

Codices MSSti ſingulorum librorum ariſtotelicorum, et interpretum graecorum non minus, quam arabicorum aliorumque multi ſuperſunt, et paſſim latent in bibliothecis. Multos quoniam paſſim commemoraui, omnes autem fere enumerauit cel. *Buhle* in tom. I. Oper. Ariſtotelis, in elencho codicum Ariſt. p. 155—201. atque librorum philoſophi interpretes graecos, arabicos, eorumque commentarios, atque latinos pag. 275—358. diligenter copioſeque recenſuit, nolo repetitione illorum chartam tempusque perdere. Id tantum adnotare iuuat, codices, qui *omnia Ariſtotelis opera* exhibeant, admodum raros eſſe, et tres tantum in bibliotheca Vaticana exſtare, obſeruante *Montfaucon* in bibl. bibliothec. tom. I. p. 33. Idem *Montfaucon* in diario italico prodit, reperiri in bibl. *ambroſiana Mediolanenſi* (pag. 14.) multos *Ariſtotelis* operum codices, item *Simplicii*, *Syriani*, *Porphyrii*, *Herennii*, *Ioannis*, grammatici, commentarios in Ariſtotelem manu exaratos, *Pſellum* in phyſica Ariſt. cod. membran. XII. ſaec. et *Hammonis* comment. in libros Ariſtot. περὶ ἑρμηνείας, in bibl. *Veneta* D. Marci codices bene multos Ariſtotelis (p. 64.), in bibl. *Neapolitanis* Stagiritae codd. bene multos cum variis interpretibus, (p. 306 et 310.) in bibl. B. Mariae *Florentina*, *Ariſtot.* rhetor. *Simplicii* in Ariſt. categorias et *Porphyrii* iſagogen (pag. 367.) *Argyropyli* et *Leonardi Aretini* verſiones latinas (pag. 375.) — In bibl. *Mutinenſi*, *Alexandri Aphrodiſei*, *Simplicii*, *Aſpaſii*, *Blemmydae*, *Io. Philoponi* et aliorum paene innumerorum codd. in Ariſtotelem, (p. 33.) — In bibliotheca *Rehdigeriana* Wratislau. exſtare multa Ariſtotelis mssta, nude notat *Kranz* in memorabilibus illius bibl. pag. 88.

Arabes, praecipue, quos illi potiſſimum ſequuti ſunt, Syros in vertendis atque interpretandis Ariſtotelis ſcriptis multum verſatos eſſe, aliquoties iam notauimus. *Caſiri* eos codd. qui in bibl. regia Eſcurialenſi cuſtodiuntur, in bibliotheca arabico-hiſpana Eſcurial. Matriti 1760. fol. II. voll. diligenter recenſuit. *I. Petr. de Ludewig* in diſſ. ſiue hiſtoria philoſophiae apud Turcas, (Halae 1691. rec. in *Chr. Ern. de Windheim* fragmentis hiſtoriae philoſophicae,

loſophicae, Erlangae 1753. 8. p. 1 ſqq.) §. 3 ſqq. §. 10 ſqq. fata philoſophiae, dialectices inprimis ariſtotelicae, apud Turcas et Arabes, atque praecipuos ſcriptores perſequitur. Curatius tamen verſatus eſt in hoc argumento pertractando *Io. Andr. Michael Nagel* in diſſ. de ſtudio philoſophiae graecae inter Arabes, Altdorf. 1745. rec. in *Windhemii* farragine ſ. fragmentis mem. p. 56 ſqq. Ille vir, poſt fata quoque celeberrimus, §. 4. docet, Arabes praecipue philoſophiae ariſtotelicae operam dediſſe; §. 5. recenſet quosdam cultores philoſophiae graecae apud Arabes; §. 7. interpretes quosdam arab. enumerat, et §. 8. ac 9. docet, interpretationes arabicas librorum graecorum non admodum magni eſſe aeſtimandas, ideoque miſeras fuiſſe primas Ariſtotelis verſiones latinas ex verſionibus arabicis factas, et cauſſas aperit, quia ipſius linguae graecae flos illis temporibus periiſſet, et Syri, quos Arabes ſaepe tamquam duces in verſionibus ſuis ſequebantur, vocabula graeca non intellexiſſent, eamque ob cauſſam Arabes, ea ſi vertebant, plerumque male vertiſſent; §. 11. epiſtolam Ariſtotelis ad Alexandrum M. quae inſipidam redolet fabulam, et in qua Ariſtoteles ſuos ipſius libros flammis tradendos cenſet, ex Gedaliae libro: שלשלת הקבלה p. 83. col. ב ſq. repetit. — Docte etiam diſputat cl. *Buhle* de ſtudii graecarum litterarum inter Arabes initiis et rationibus, in Commentatt. ſociet. reg. doctrinarum Gotting. ann. 1791. et de verſis praecipue ariſtotelicis ſcriptis atque interpretibus arabicis, quos ſecundum ordinem litterarum enumerat, eorumque libris atque editionibus, in vol. I. Opp. Ariſtot. p. 315—327. [Cf. Herbelot. Bibl. Orient. Art. Ketab; Giamb. Toderini Letterature Turcheſca T. I. p. 79. et in Catal. Bibl. Conſtant. T. II. p. 73. etc. Ioſ. Rodriguez de Caſtro Bibl. Eſpañola T. I. paſſim, v. c. p. 346.] — Addam, quae Fabric. orae adleuerat: „Arabice commentariis Ariſtotelem illuſtrauit *Abulpharaius*, monachus Neſtorianus, qui a. Chr. 1047. obiit, diuerſus a *Gregorio Abulpharaio*, qui dynaſtiarum ſcripſit hiſtoriam, et defunctus eſt ann. 1286. vid. *Aſſemannum* tom. II. bibl. orient. p. 309." vide quoque infra de verſionibus. Idem in nota msta iuſſit h. l. inſerere *Euſebii Renaudoti* de barbaricis Ariſtotelis librorum verſionibus disquiſitionem, quam ab auctore Pariſiis miſſam acceperat, et in vol. XII. p. 246 ſqq. primus dederat: eius conſilio eo lubentius obtemperaui, quia ſaepius ad illam a viris doctis prouocatum eſſe cognoui.

EVSEBII RENAVDOTI *de barbaricis Ariſtotelis librorum verſionibus disquiſitio, ad virum eruditiſſ. Antonium Mariam Saluinium, Gr. L. in academia Florentina Profeſſorem.*

1) De barbaricis Ariſtotelicorum librorum interpretationibus prolixa ſane, ſi quis omnia perſequi vellet, neque multum vtilis foret tractatio, quae, ſi ad aliquot hiſtoriae litterariae capita reducatur, praeter raritatem, (paucos enim de hoc argumento recte ſcripſiſſe, manifeſtum eſt,) habet vtilitatis nonnihil: coenoſos enim philoſophiae ſcholaſticae, horridae illius, et ab ariſtotelica mundicie alieniſſimae, fontes aperit; in qua plus, quam oportebat ſapere, neque ſaepe ad ſobrietatem maiores noſtri ſibi viſi ſunt, dum philoſophiam, multis modis contaminatam, ambitioſe profitebantur; neque tamen quicquam minus, quam Ariſtotelem ſcirent et docerent. Ex prauis enim interpretationibus natas illas plerorumque magiſtrorum ſententias, ſeu κυρίας δόξας eorum, qui Reales, Nominales, aut aliter quomodocumque adpellati ſunt, vaniſſimas propemodum omnes, ortas fuiſſe, certiſſimum eſt: quae quo magis laboratum fuit in illis recenſendis aut emendandis, tanto obſcuriores illae factae fuerunt, adeo, vt nihil minus in ſcholis, quam Ariſtoteles praelegeretur; antequam illuſtriſſimae familiae mediceae beneficio, comparatis ipſis Graecorum codicibus, graue illud virus verſionum bar-

bararum

bararum pelleretur, et ariſtotelica philoſophia ex ipſis fontibus ſerio a tot ſummis viris, quod Florentia produxit, illuſtraretur, non minus, quam platonica. Magna quippe et iam a primis poſt Chriſtum ſaeculis fuit ariſtotelicae doctrinae obſcuritas in occidente, cum etiam ſlorente romana republica, Ariſtoteles non niſi Sullae, Dictatoris, tempore legi apud Romanos coeperit, cum eius ille libros, captis Athenis, Romam deportatos in bibliotheca ſua collocauiſſet, transſcriptique fuiſſent a Tyrannione, Grammatico, et quodammodo lucem aſpicere ea ratione coepiſſent. Quamuis porro tunc Ariſtotelis acumen et eloquentiam, omnes prope, Cicero prae ceteris, admirati fuerint, Platone tamen ſemper excepto, cum tot eſſent nobiles Philoſophorum familiae, Epicureos, Academicos, Stoicos, qui ſe profeſſi fuerint, multos reperimus, Peripateticum inter Togatos ferme neminem.

2) Aduerſus Ariſtotelem, et omnem eius philoſophiam, praeſertim dialecticam artificem, vt eam Tertullianus vocat, ſtruendi et deſtruendi, S. S. eccleſiae doctores acriter inuecti ſunt: cum Platonicam, vt religioni magis conſentaneam, longe anteferrent. Itaque primis eccleſiae ſaeculis Platonici fuere prope chriſtiani omnes, Ariſtotelici praeter haereticos pauciſſimi. Verſiones porro latinas Ariſtotelis librorum antiquiores Boëthii aetate, ſi quae fuerint, ſatis obſcurum eſt; atque illae ſolius prope dialecticae fuerunt, reliqui libri vix cognoſcebantur. Multas S. S. PP. aduerſus Ariſtotelem tetras ſententias collegit *Ioannes Launoius* cap. 2. libri de varia Ariſtotelis fortuna.

3) Vsque ad Caroli Magni et poſterorum eius tempora, cum ingens totum occidentem barbaries occupaſſet, vix quidquam, quod ad iſta philoſophiae ariſtotelicae continuata ſtudia pertineat, in hiſtoriae monumentis reperitur. Fuerunt autem Carolino ſaeculo viri graece docti, a quibus nouae verſiones aliquot librorum factae ſunt, nec aliis vſi videntur eſſe quicumque philoſophiam, vsque ad annum 1100 et ſerius adhuc tractauerunt. Talibus porro verſionibus vſos fuiſſe Petrum Abailardum, Roſcelinum, eius magiſtrum, Petrum Lombardum, Petrum Pictauienſem, Gilbertum Porretanum, et alios illius temporis philoſophos veriſimile omnino eſt, vt etiam, quod dialecticos ſolos libros haberent, reliquos ignorarent. Suadent id Abaelardi ipſius epiſtolae et apologia, tum Ioannes Sariſberienſis in Metalogo: acceſſerunt, ſed ſerius, nempe ante Concilium Senonenſe, Pariſiis celebratum ann. 1209. libri metaphyſici, qui eiusdem concilii ſententia cum Almerico condemnati ſunt.

4) Cum vero tricis illis dialecticis, occupata per multos annos fuiſſent omnium ferme, qui doctrinae opinione florebant ingenia, graecaeque linguae peritia omnis intercidiſſet, neque ſupereſſet, qui verſiones veteres emendare poſſet, maxima ex deſcribentium ignorantia, et exemplarium diuerſitate, perturbatio codices illarum ferme omnes inuaſit, vt ex contextu, quem antiqui Scholaſticorum in Ariſtotelem commentarii repraeſentant, ſatis adparet.

5) Emendatae tamen, aut magis corruptae verſiones illae fuerunt, a nonnullis hominibus, qui circa annum 1200. *codices graecos* ex oriente in Europam adtulerunt, ex quibus primae tantum, vt in re obſcuriſſima coniectando adſequi poſſumus, metaphyſicorum, naturaliumque verſiones prodierunt, quas tamen ab interpolatis, de quibus deinceps agendum erit, dignoſcere impoſſibile omnino eſt: operae pretium omnino nullum. Nam licet ab anno 1099. quo Hieroſolymitana vrbs in chriſtianorum poteſtatem venit, multa eſſent Graecos inter atque Europaeos commercia, pauci tamen admodum ex iſtorum numero graece ſciebant, et ex ipſa Graecia ſtudiis humanioribus aut philoſophicis, ſubſidium ex transmarina expeditione

peditione exiguum omnino comparatum eſt vel prope nullum. Verum plures europaei arabicam linguam ex commercio cum Syris Palaeſtinis, quam graecam ex bellis, in Graecia geſtis, aut Conſtantinopolitano imperio latinorum didicerunt. Itaque nonnulli arabicos codices Ariſtotelis ex oriente ad nos detulerunt et latine ſunt interpretati, atque aliquorum eius librorum, praeſertim politicorum, et ethicorum verſiones barbarae, et obſcuriſſimae adhuc in bibliothecis reperiuntur. Quod, ſi quis arabicas verſiones interpretari poſſet, eius opera tunc potiſſimum inſumebatur in emendandis antiquioribus aliis, quae cum iam eſſent non bonae, ab illis hominibus, qui ſcientiarum expertes omnino erant, corruptiores exiuerunt.

6) Atque illud fatum vltimum fuit librorum Ariſtotelis, qui toties a ſciolis emendati et recenſiti iuxta veteres latinos interpretes, tum iuxta recentiores, tandem ex comparatione illorum cum verſionibus, ex arabica lingua factis, quae et ipſae corruptiſſimae erant, tales tandem euaſerunt, vt auctor ipſe, ſi reuixiſſet, ſua verba recognoſcere non potuiſſet. Longe maior autem iſtarum vltimarum, ex Arabico exemplari verſionum, copia in Galliam, et alias regiones, inuecta eſt ex Hiſpania et Africa, vbi florebat inprimis philoſophiae ariſtotelicae ſtudium. Nam qui Africam et Hiſpaniam tenebant Muhamedani principes, quum litteris et litteratis fauerent, magnam ex oriente librorum arabicorum multitudinem conquiſiuerunt, quorum exemplaria maiorem in modum multiplicata, totam deinceps Europam, nouis in Ariſtotelem commentariis repleuerunt. Acceſſerunt hebraicae verſiones multorum de philoſophia et medicina ſcientiisque mathematicis librorum, qui, a Iudaeis in alias linguas transfuſi, nouam commentandi materiam dederunt, adeo, vt certatim Arabes, tum Africani, tum Hiſpani, Iudaei, et ipſi tandem Chriſtiani, Ariſtotelis philoſophiam, ab Auerroe, Cordubenſi, prolixis commentariis explicatam, excolere tanto animi ardore coeperint, vt omnes eam quoque ad ſuarum religionum placita accommodauerint, et in fidei ſubſidium, non commode modo, ſed vtiliter adhiberi poſſe, cenſuerint. Vnde autem haec ſtudia apud Arabes inceperint, paucis eſt exponendum.

7) Initio Muhamedani imperii nulla Pſeudoprophetae, aut inprimis eius diſcipulis ſcientia exculta eſt praeter gentilem illam, qua Arabes gloriabantur facundiam, et poeticam. Facundiam vocabant verboſitatem, et eam praeſertim, quae ex vocum obſoletarum et rarioris vſus copia conſtaret, adeo, vt qui pauca multis verbis, iisque non vulgaribus, modo per homoeoptota diſpoſita forent, diceret, is eloquentiſſimus iudicaretur. Poeticae par apud eos ratio, quae ſyllabarum quidem certa menſura, eaque multiplici conſtaret, artem vero, plane nullam, adeo, vt neque poematis epici, neque dramatis, aut odes, aut alterius cuiuscumque poeſeos formam vel ſomniando viderint, eodemque ſtylo decurrant hymni ad deum, hiſtoriae, tum ioculares, tum ſeriae, et quidquid tandem verſu ſcribi poteſt, eodem modo ab illis ſcriptum reperiatur. Comparationes et ſi quae ſunt orationis lumina ex tentoriis, camelis, venatu, vetuſtis arabum moribus translata ſunt, magna copia, nullo delectu, nullo iudicio. Poemata eius generis, maxime ea, quae ad gentis ſuae laudem pertinerent, memoriae commendabant, qui plura memoriter ſciret, is doctiſſimus habebatur: ingenioſiſſimus, qui, ad principes adiens, extemporaneo aliquo poemate eos ſalutaret; quo nn) in genere Hali,

nn) Emir Cond in eius vita etc.

Hali, Muhamedis gener, maxime excelluiſſe dicitur. Haec erat omnis Arabum litteratura, Medicinae quidam ſtudioſi ſub primis Califis Ominiadis fuerunt; et primus inter eos memoratur Hareth f. Calda, qui initio rerum Muhamedanarum vixit. Sed omnes vsque ad Maſerjowia, Chriſtianum Neſtorianum, qui ſub Moruano fuit, ſola experientia medicinam exercebant: ſcientiae ipſius plane expertes. Is autem graecos recentiores aliquot tractatus, atque inter alios Aaronis Alexandrini Pandectas arabice tranſtuliſſe dicitur [oo]). Philoſophiae vero naturalis, quae fundamenta artis explicaret, cura, apud primos illos arabes medicos nulla omnino fuit.

8) Itaque certior inchoatae apud eos philoſophiae ſecundum Graecorum diſciplinas epocha referri debet ad Abaſſidarum initia: poſt annum imperii Muhamedanorum CXXXII. I. C. DCCXLIX. Familia haec, ex Choraſana profecta, duce Abul Abbas Safah, Califas, Ommiae filios, extinxit, et imperio ſimul atque pontificatu in ſe translato diu regnauit. Ex ea familia ſecundus Abujafar Almanſor ſcientiarum graecarum ſtudia ad Arabes tranſtuliſſe dicitur, conquiſitis libris, et adhibitis doctiſſimis viris, qui eos arabice interpretari poſſent. Sed quamuis communiter ita ſtatuant arabes hiſtorici, cum tamen vix quidquam extet primarum illarum interpretationum, laus illa ad ſucceſſorem eiusque pronepotem, Almamonem, ſeptimum ex Abaſſidarum ſtemmate Califam, referri vulgo ſolet a melioribus autoribus. Vixerunt quidem ſub Almanſore Syri non pauci, medicinae ſtudio et profeſſione clariſſimi, atque inter alios Bochtiechua [pp]) et eius filii, qui non pauca medicorum veterum opera arabice verterunt, et nonnulla philoſophica. Fuit etiam Theophilus, Syrus, Edeſſenus, quem Maronitam fuiſſe dicit Abulfaragius, quamuis alii Neſtorianum dicant, a quo multa, ante Almamonis imperium ex graecis ſyriace verſa ſunt, atque inter alia Homeri libri, ſi quidem Abulfaragio credendum; neque enim quidquam in monumentis Syrorum occurrit, vnde eius teſtimonium confirmari queat, aut inter illos quisquam, eruditus licet, Homeri quidquam niſi nomen ſciuiſſe videtur: vnde illum Emir Condus, et alii non inter poetas, ſed inter ſapientes, ſeu philoſophos referunt.

9) Vertebant autem Graecorum libros in vernaculam ſuam linguam Syri, quia quotidie ſub Arabum imperio graecae vſus obſoleſcebat, et cum neque iam ad academias chriſtianas commeare liceret, quae in Graecia ſupererant, Alexandria quoque, olim philoſophiae, medicinae, aſtronomiae et mathematicarum artium ſtudiis florentiſſima, Muhamedana ſeruitute premeretur, graecique illi doctores omnino conticuiſſent, Syri docti, vt ſuis ciuibus, qua ſola ratione licebat, auxilio forent, multos ſyriace libros interpretati ſunt, vt, qui graece neſcirent, poſſent ex verſionibus ſyriacis ſanctorum patrum opera, canones conciliorum, omnia tandem, quae ad theologiam et ius eccleſiaſticum ſpectabant, intelligere, philoſophiae quoque et reliquis ſcientiis dare operam, ne, ſi barbaries, quam victores Arabes inuexerant, etiam aduerſus liberalia ſtudia inualeſceret, facilius ex ſumma ignorantia ad impietatem Muhamedanam dilaberentur. Igitur verſiones illae ſyriacae, quae omnium antiquiſſimae ſunt, priuato primum conſilio Chriſtianorum inſtitutae, arabicarum exemplar fuerunt. Fuiſſe autem multas, non modo di-

ſcimus

oo) Dynaſt. pag. 127.

pp) Ita ſcribendum hoc nomen, non vt Pocockius Bachiua.

ſcimus ex catalogo ſyriacorum librorum Hebed Ieſu, metropolitae Sobenſis, quem Abraham Ecchellenſis edidit, ſed ex multis aliis Syrorum et Arabum autoritatibus. Nam quod ad res ſacras pertinet, praeter ſcripturae vtriusque teſtamenti libros, quorum inter omnes ſyriacae verſionis praecipua eſt antiquitas, SS. Patrum opera multa extant eadem lingua, tum philoſophica, mathematica, et medica longe plurima, et ex illis libris, quorum multi iniuria temporum interciderunt, reperiuntur in gloſſariis excerptae voces graecae multae, quod ſyriacis reddi non facile potuerant. Plenum illarum eſt Lexicon Bar Hali.

10) Verum ſub Almamone potiſſimum floruerunt celeberrimi omnium prope librorum interpretes, de quo referre libet verba Abulfaragii, quia ſolus ex arabicis autoribus, qui latine editi ſunt, de hoc argumento ſcripſit; ita tamen, vt emendari et illuſtrari aliquibus in locis narrationem eius oporteat. Is porro hiſtoriae Dynaſtiarum p. 160. ſecundum Eduardi Pocockii verſionem ita ſcribit: *Primus eorum* (Arabum), *qui ſcientiis operam dedit, fuit Califa ſecundus,* (ex Abbaſſidarum numero) *Abuiaafar Almanſur, qui praeterquam, quod legis peritia excelluit, philoſophiae etiam ſtudio incubuit, ac praecipue aſtronomiae. At vbi devolutum eſt inter ipſos imperium ad Califam ſeptimum, Abdallam Almamunem, Aaronis Reſchidi filium, perfecit ille, quod orſus fuit auus ipſius, Almanſur, et ſcientiam locis ſuis quaerere aggreſſus, cum Graecorum regibus intercedens, petiit ab illis, vt, qui apud illos eſſent, libros philoſophicos ad ipſum mitterent; qui, cum ad ipſum, quos haberent, miſiſſent, conquiſitis ille interpretibus peritis, eos ipſis accurate vertendos impoſuit.* Ita Arabes multi, tum Muhamedani, tum Chriſtiani, qui hunc autorem ſecuti ſunt: at antiquiores plerique et quorum iudicium reliquorum opinioni praeferendum eſt, Emir Cond et eius epitomator, Cond Emir Schah, a quibus hiſtoria generalis accuratiſſime ſcripta eſt, tum autor Leb Tawavikh, et alii non pauci teſtantur, verſiones arabicas, quae Almamonis auſpiciis prodierunt, ex ſyriacis non minus quam ex graecis codicibus fuiſſe expreſſas, quod quidem praeter alia multa ſuadet vetus Dioſcoridis interpretatio arabica, in qua ſyriacae multae voces ad marginem adiunctae reperiuntur, tamquam primaevi, quod illa verſio repraeſentabat, exemplaris.

11) Omnes tamen verſiones illas arabicas veteres, nonnullae ſerius a Syris chriſtianis elucubratae, prorſus aboleuerunt. Inter alios celeberrimi duo interpretes fuerunt Neſtorianae ſectae, Honain, filius Iſaaci, et Iſaac, eius filius, qui anno Hegirae 298. deceſſit, I.C. 910. octoginta circiter annis poſt Almamonem. Primi quippe interpretes, vt de illis autores varii obſeruant, Syri quidem, graece ſciebant, magis omnino, quam qui eos ſecuti ſunt, ſed arabicae linguae aut erant expertes penitus, vt illi, a quibus ſyriacae verſiones factae ſunt, aut non ita periti, vt arabice eleganter ſcribere facile poſſent. Qui primitus ſub Almamone ex ſyriacis interpretationibus arabicas fecerunt, graece plerumque neſciebant, atque adeo primitiuum exemplar conſulere non poterant. Hinc ſaepiſſime ab illis peccatum in vertendo fuerat. Honain autem prae caeteris illud habuit, quod Hirae natus, et iuuenis Bagdadum profectus, arabicam linguam, cuius in ea vrbe ſumma puritas erat, accurate didicerat: poſtea, cum a Ioanne. filio Maſowia, (quem vulgo Meſue appellant homines noſtri) receptus in ſcholam ad medicinae ſtudium non fuiſſet, in Graecorum ditiones ſe contulit, vbi biennium in graeca lingua addiſcenda conſumſit: mox in patriam rediens Baſorae aliquamdiu ſubſtitit, quo arabicae linguae maiorem facultatem conſequeretur. ſub celebri magiſtro, Chalilo, Ahmedis filio. Baſorenſes autem eximia prae caeteris linguae illius peritia commendabantur, ita, vt

prouerbium inde natum fuerit. Is igitur, praeſidiis inſtructus, qualibus ante eum nemo, ad interpretandos libros animum adiecit: feliciter omnino, cumque medicis interpretandis plus operis impendiſſet [qq]), filius eius, Iſaac, Ariſtotelem et multos alios pari ſucceſſu arabice reddidit. Ita de vtroque ſcribit autor inſignis, Ebn-Chalican, in vitis virorum illuſtrium, et alii ferme omnes. Quanta porro verſionum illarum fama fuerit, vel eo ſolum conſtat, quod Ariſtotelis, et praecipuorum Galeni, Hippocratisque librorum arabica exemplaria antiquiſſima, quae in bibliothecis reperiuntur, Honaini, aut Iſaaci, eius filii, nomen prae ſe ferant, reliquae vetuſtiores prorſus interciderint: illae ſcilicet, quibus antiquiores medici inter Syros et Arabes vſi fuerant, Georgius f. Boctiechuae, et alii eiusdem nominis et familiae celeberrimi: Iohannes f. Maſowiah, ſeu Meſue: Zacharias Tifurienſis, Maſeyowiah, Iohannes f. Batrick, interpres, et multi alii.

12) Ita factum, vt ab eo tempore Honaini et Iſaaci verſiones librorum Ariſtotelis, de quibus potiſſimum quaerimus, apud Arabes inclaruerint, et paſſim lectae ab ſtudioſis philoſophiae fuerint. Iuxta illas Auicenna in oriente, Alfarabius, Elgazali, (quem Algazel vocant) Abenbeia, (vulgo Avenpace) omnes tandem Ariſtotelis interpretes eum legerunt, et explicare aggreſſi ſunt, quorum in Europa celeberrimus Abenrached (vulgo nobis Auerroes) fuit, cuius tamen in oriente fama omnino mediocris olim erat, nunc ita obliuioni traditus eſt, vt rariſſime opera eius arabice inueniantur. Floruerat autem ab Almamonis tempore philoſophia inter Arabes, ita tamen, vt apud plebem, et omnes, qui traditionibus ſuperſtitioſis addictiores erant, quicumque philoſophiae ſtudium profitebantur, magna contemtae religionis ſuſpicione, et Zindicaeismi, ſeu atheismi ſuſpicione laborarent. Hinc ſaepe ſeditiones aduerſus philoſophos multae, maledicta aduerſus Alfarabium, Auicennam et Auerroem frequentiſſima: ſed tamen fauore principum, ex familia Bowiae, et Seljutkidarum, tum aliorum, cum iam Califae vix quidquam ex antiqua dignitate retinerent, auxerunt vehementer philoſophandi libertatem. Chriſtianis orientalibus philoſophia maxime culta eſt, occaſione controuerſiarum de religione chriſtiana aduerſus Muhamedanos et Iudaeos, qui eam rationibus philoſophicis impugnabant: tum magis adhuc propter antiquas de incarnati verbi myſterio diſputationes inter Melchitas, ſeu orthodoxos concilii Chalcedonenſis defenſores, et Iacobitas, Dioſcori Monophyſitarumque ſectatores, et Neſtorianos, vtrisque infenſiſſimos. Hinc multi et quidem ſubtiliſſimi in tribus illis partibus extiterunt dialectici et metaphyſici, quorum extant in bibliothecis diſputationes de propriis eccleſiae ſuae doctrinis circa incarnationis myſterium variae: de veritate religionis chriſtianae aduerſus philoſophos, Iudaeos et Muhamedanos, in quibus de deo vno et trino, de Chriſto, deo et homine, philoſophice disputant, nam de reliquis theologiae chriſtianae capitibus numquam prope philoſophati reperiuntur.

13) In Aegypto et Africa, quae proprios ab aliquot ſaeculis principes habebant, labente decimo ſaeculo, cum non modo nulla eſſet ſpiritualis Califarum autoritas, nam Fatimidae, qui primo Africae magnam partem occupauerunt, tum nouum in Aegypto regnum fundauerunt, quad Salaheddinus deſtruxit, et in ſuam, quae Yubidarum dicta eſt, familiam tranſtu-

qq) Vid. Abulfarag. pag. 172.

lit, Califis Bagdadenſibus anathema dicebant, eosque non modo vt imperii vſurpati per tyrannidem, ſed vt occupati per vim, et caedem Hali pontificatus reos diris deuouebant. Ita maior omnino ſub illis principibus philoſophandi libertas, quia maior quam alibi traditionum et hiſtoriarum, per manus acceptarum, in quibus fundata erat iuriſperitia eorum, qui Califis adhaerebant, contemtus inter eos homines fuit. Neque minor in Hiſpania libertas tum ſub illis principibus qui reiecta quoque Califae communione et autoritate Africam tenebant, et Maroci ſedem regni conſtituerant, vbi non minus quam Feſſae, Segelmeſſae et in aliis populoſis vrbibus magnopere florebant liberalium artium ſtudia. Ea igitur libertate vti complures tum Africani, tum Hiſpani Arabes totos ſe philoſophiae ariſtotelicae tradiderunt, quorum celeberrimus Auerroes fuit et multi alii, quorum nomina occurrunt in appendice bibliothecae Hiſpanicae Nicolai Antonii, quamuis ex arabicae linguae ignorantia plerumque adeo corrupta ſint, vt agnoſci vix queant.

14) Ex Africa et Hiſpania idem philoſophiae ariſtotelicae ſtudium per Iudaeos in omnem prope Europam ſe diffudit, praeſertim in Italia et Gallia, vbi tunc ingens erat eorum numerus, quantum ex hiſtoriis publicis, tum ex iudaicis intelligere facile eſt, quae latine editae ſunt, et quas conſulere quiuis per ſe poterit, qui hebraice neſciet, nempe *Tribus Iuda*, verſa a Georgio Gentio, *Germen Dauidis* a Vorſtio praeter *Itinerarium Rabbi Beniamini*, et quidam alii de rebus iudaicis libri, a Chriſtianis editi. Erant quippe tunc Iudaei in aulis omnium ferme principum, non modo Muhamedanorum, ſed etiam romani pontificis, qui, dum Beniaminus ſcriberet, Iudaeum habebat Rabbi Iechielem nomine, qui domeſtica ipſius negotia adminiſtrabat. In principum vero miniſterio magnam ex medicinae profeſſione autoritatem acquiſiuerant. Eam vt magis excolerent, cum artis medicae principes tunc in Europa fere ignorarentur, vixque extaret Hippocratis, Galeni, aut aliorum latina verſio, in euoluendis Arabum libris multum ſe exercuerunt, qui tunc erant in Iudaeorum manibus; nam in Africa et in Aegypto arabicam linguam vernaculam habebant, eaque erat Hiſpanis quoque Iudaeis notiſſima, cum Arabes maiorem adhuc Hiſpaniae partem tenerent. Igitur arabicorum librorum ope Iudaei quoque philoſophari coeperunt, circa vndecimum ſaeculum, vt philoſophiae medicina accederet, quod vix antea feciſſe reperiuntur.

15) Quippe in oriente, praeſertim vero in famoſis ſcholis Sorae et Pumbeditae, ex quibus praecipui doctores, obſignato vtroque Talmude poſteriores prodierunt, in vnico ſacrae Scripturae ſuarumque traditionum ſtudio occupabantur Iudaei omnes, vsque ad poſtrema tempora eorum, quos Gheonim appellabant. Vnde quantum ex autore Zemakh Dauid, R. Abraham filio Dior, et aliis, qui de ſuae gentis viris illuſtribus memoriae aliquid prodiderunt, manifeſtum eſt, opera eruditorum omnia in colligendis explicandisue traditionibus iuridicis occupabatur; adeo, vt, cum vtrumque Talmud lingua corrupta, quam dialectum babylonicam aut Hieroſolymitanam vocant, ſcriptum foret, eadem in commentatorum ſcriptis barbaries occurreret, qui purius hebraice ſcriberet, vix quisquam reperiebatur. Nam ipſa ſacri bibliorum textus hebraici peritia rariſſima erat: linguae ſcilicet aliquem vſum ex aſſidua illius in ſynagogis lectione, habebant, ſed cum neque grammatica vlla extaret, neque Lexicon, pauci aut nulli commentarii, qui literam explicarent, ſed antiqui tantummodo, allegorici praeſertim, aut ex ſola magiſtrorum traditione conſtantes, quales illi, quos *Rabbot* vocant, aut quorum

rum excerpta, vndique collecta, in vnum librum compegit autor Ialkuth, tunc ex ignorantia puri ſermonis hebraici, pauci admodum Iudaei eo ſcribebant, ſed arabico.

16) Coepit in Africa per Rabbi Iudam Chiug, R. Ionam, aut Giannai, et nonnullos alios excoli grammatica, et commentarii literales aliquot in lucem prodierunt, qui, a Iudaeis, Hiſpanis et Gallis auide excepti, eos ad maius linguae ſuae ſtudium acuerunt. Itaque cum eodem ferme tempore haec ſtudia grammaticalia, tum literalis ſacrarum ſcripturarum interpretationis nata et propagata fuiſſent, maior omnino quam antea fuit librorum, in omni diſciplina, a Iudaeis compoſitorum, copia. Africani quidem et Aegyptii, vt Orientales nonnulli, arabice ſcribebant, atque ita R. Saadias Gaon Moſis Pentateuchum, vel, vt aliis placet, totam ſcripturam ſacram interpretatus fuerat, quod alii quoque fecerunt, vt interpres ille, quem Erpenianum vocant, quia eius verſio a Thoma Erpenio edita fuit, et alii, qui in bibliothecis reperiuntur. R. Moſes, filius Maiemonis, compendium Talmudicum eadem arabica lingua ſcripſerat, qua etiam poſtea More Nebuchim, ſiue doctorem perplexorum ediderat: et multa alia. Haec vero ſcripta, quum Iudaeis, quibus arabica lingua familiaris erat, vſui eſſe poſſent, reliquis, qui in Gallia, Italia, Germania, Poloniaque erant maximo numero, inutilia plane fuiſſent, ſi in aliquam notam ipſis linguam non forent interpretata. Vulgares quidem, praeter quam minus erant commodae ad ſcientias tractandas, non adhibuerunt, idque duplici videntur ratione feciſſe: nempe, ne ſimul, dum Iudaeis ſuis prodeſſe ſatagerent, Chriſtianorum quoque ſtudiis promouendis darent operam, quod feciſſent, ſi vernaculis interpretationibus autores ſuos publicaſſent: Latine vertere non poterant, quum primis illis poſt annum milleſimum ſaeculis nullius ferme, qui eam linguam ſciret, Iudaei memoria ſit: perpetua potius in eorum ſcriptis appareat illius non minus, quam graecae ignorantia. Vnde cum in aliqua voce abſtruſiori explicanda, cuius ſynonymon non facile in hebraica lingua reperire licebat, laborant ſacrae ſcripturae Iudaei commentatores, Aben Ezra, Salomon Iarchi, Dauid Kimhi, vti ſolent non latinis, etſi tunc in Europa ſatis notis, ſed Aben Ezra et Kimhi, vtpote Hiſpani, apud quos vernacula arabica tunc erat, arabicis, rarius aliquando vulgaribus hiſpanicis: Salomon, in Occitania natus, Iarhi enim ab oppido Lunel dicto vocabatur: quamuis alii Trecenſem fuiſſe perhibeant, tamen in Gallia, proprie dicta, et Lutetiae etiam cum diu vixiſſet, vernaculas noſtrates adhibet. Tales quoque Gloſſae in variis bibliothecis reperiuntur, antiquiores quidem, hiſpanicae, italicae, aut gallicae; recentiores, germanicae, latinae vix vnquam, ita, vt etiam, ſi ea lingua ſcribere voluiſſent, vix potuiſſent.

17) Cum igitur, vt mox obſeruatum fuit, hebraicam linguam, et eam Talmudica dialecto longe puriorem, iam in promtu haberent Iudaei prope omnes, eaque, vt latina in ſcholis apud nos, ita in ſynagogis publice inter eos doceretur, coeperunt ea, quae Chriſtianis patere nollent, hebraice ſcribere; et poſt commentarios omnis ſacrae litteraturae varios, tam in ſacram ſcripturam, quam in Talmud vtrumque, cum Moſes, Maiemonis filius, magna in Aegypto medicinae et philoſophiae laude inclaruiſſet, coeperunt multi eius exemplo animum ad philoſophos Arabes legendos adiungere, aut Graecos qui arabice extabant.

18) Ab ea circiter aetate repetenda initia ſunt verſionum illarum hebraicarum, quae poſtmodum Europam repleuerunt. Nam Moſes et Iuda, filii Tybbon, omnia fere, quantum ex variis codicibus adipiſci licet, Ariſtotelis opera, arabicis exemplaribus vſi, hebraice tranſlu-

tranſtulerunt; nec enim extabant alia in hominum manibus. Verſiones porro arabicae tum Ariſtotelis, tum Hippocratis et Galeni, ipſae erant quas Honain, aut Iſaac, eius filius elaborauerant. Ab illis et aliorum autorum exemplaribus quibus Ebn Sina, Ebn Beia, Ebn Rached, Alfarabi, atque alii, tum philoſophi, tum medici, in commentando vſi fuerant, omnes prope Iudaeorum hebraicae verſiones prodierunt; dici quippe vix poteſt, quanta philoſophandi libido eos ceperit. Ex hebraicis poſtea verſionibus, quae, ad exemplaria arabica comparatae, meliores omnino barbaris illis latinis multoties interpolatis videbantur, iſtae dum emendari coeperunt, factae ſunt adhuc deteriores: cum non aliter recenſeri, niſi electa inter diuerſiſſimas lectiones, quae veriſimilior videretur, ab imperitiſſimis emendatoribus poſſent. Calonymus etiam, vel vt hebraice vocabatur, *Chem tob*, et obſcuriores alii multa ſimiliter ex arabico conuerterunt; adeo, vt Hippocrates, Galenus, Aëtius, Oribaſius, et nonnulli alii graeci medici tum demum hebraice loqui coeperint, quos conſecuti ſunt, qui maiori apud illos obeſae naris homines in pretio erant, Razis, Serapion, Meſue, et multi alii, qui ſyriace vel arabice de medicina ſcripſerunt: praeſertim Auicenna, quem etiam ante annos centum octoginta aut circiter Iudaei hebraice integrum Neapoli typis ediderunt. Ita hebraice verſa Mathematicorum inſigniorum opera praecipua Euclidis, Ptolemaei, Theodoſii, Archimedis, quae verſiones in bibliothecis extant.

19) Sed nullus magis fuit in manibus, quam Abenrached, ſeu Auerroes Cordubenſis, cuius cum exigua aut prope nulla in oriente apud nobiliores Arabum philoſophos fama eſſet, at in Europa commentator per excellentiam appellatus, caeteriſque omnino praelatus eſt. Ea vero, quae antiquiſſima fuit eius editio, ſimul cum Ariſtotelis contextu, cum primum ex arabicis codicibus facta fuiſſet, et ex collatione hebraicorum exemplarium mire interpolata, tandem obſcurata maiorem in modum fuit per Iacobum Mantinum, et Abrahamum de Balmis, Iudaeos, qui, cum latine ſcirent, nouam, ſed ex hebraica verſionem dederunt. Itaque omnium deterrima illa vltima fuit, quamuis recuſa multoties et magnifice Venetiis fuerit. De qua minutatim ſecundum diuerſa vltimae editionis volumina egit diligenter Nicolaus Antonius in bibliotheca hiſpanica. Vbi illud tamen animaduertendum erit, laudari ab autore virum noſtratem clariſſimum, qui in diſſertatione de optimo genere interpretandi ſcripſit, ſe verſionem Auerrois quorumdam librorum arabicam diligenter cum latina editione contuliſſe, reperiſſeque fideliter conſentientem. Illud cum vir clariſſimus ſcriberet, aretalogo cuidam fortaſſe nimium detulit, nihil enim facilius ab linguarum peritis, quam ſumma arabici et latini Auerrois diſcrepantia agnoſcitur; neque vir ille, quem intime nouimus, etſi ſumma conditione celeber, arabice tunc adeo ſciebat, aut ſcit etiamnum, nam adhuc viuit, vt vel commata duo niſi alienis oculis conferre poſſet. Verum id certiſſime conſtare debet, veteres Auerrois et ariſtotelici textus verſiones, quae coniunctim extant, factas fuiſſe ad arabica exemplaria: poſteriores, Mantini, et Balmeſii, ad hebraica. Vnde fraudi eſſe memini debet, quod vir ſummus, Ioannes Viues, libro V. de cauſis corruptarum artium ſcripſit de Auerroe: *Ariſtotelem vero, quomodo legit, non in ſua origine purum et integrum, non in lacunam latinam deriuatum; non enim potuit, linguarum expers, ſed de latino in arabicum transuaſatum.* Quidquid enim Ariſtotelis operum arabice verſum fuit, in oriente, non in occidente, verſum eſt, neque ex latino codice, ſed primum, vt diximus, ex graeco, ſyriace; tum ex vtroque arabice. Quidquid autem Abulfaragius et nonnulli alii dixerint de Honainorum, patris et filii,

in vertendis autoribus peritia et elegantia, quam parum potuerint Syri in Ariſtotelis libris interpretandis, ſatis quisque intelligit, cum difficultas eorum, ſiue materia ſpectetur, ſiue oratio, acutiſſimos quoque graecos et in philoſophia conſummatos tantopere exercuerit; etſi linguam a pueritia familiarem haberent, eſſentque ab omni graecanica eruditione, quae Arabibus prorſus incognita eſt, paratiſſimi. Quanta vero ſit verſionis illius ariſtotelicae, quam Auerroes commentario ſuo explicare aggreſſus eſt, inconcinnitas et obſcuritas, vere et eleganter allato exemplo demonſtrat eo, quem indicauimus loco, Viues, quem conſulere operae pretium erit.

20) Multa, ſi opus eſſet, eiusmodi ſpecimina dari poſſent, ex quibus commentatoris illius, fama, quam vsque ad bonarum artium ex graecis fontibus inſtaurationem apud noſtros obtinuit, parum digni, obſcuritas et infantia deprehenduntur. Vnde, quod Scholaſtici noſtri veteres, dum ariſtotelici videri volunt, nihil minus quam magiſtri ſui doctrinam diſcipulis praelegerint, manifeſtum eſt: quamuis enim Themiſtii et Alexandri Aphrodiſaei quaedam arabice et hebraice verſa fuiſſent, maior adhuc exemplarium et ipſarum verſionum corruptela erat. Neque mirari ſatis poſſumus, D. Thomae Aquinatis, qui Ariſtotelem talium interpretationum ſubſidio vnico legerat, acumen et induſtriam, cum ſaepe Ariſtotelem verius, ſaltem veriſimilius non modo, quam illi, quos ſequebatur, Auerroes, et Arabes reliqui, ſed quam Graeci nonnulli, interpretatus agnoſcatur.

21) Longioris operae foret philoſophicos omnium librorum, qui in Arabum manibus extiterunt iam ante annos octingentos, catalogum texere, nam fuerunt ſane multi; quorum plurimi in hebraicam linguam eo, quo diximus, trium circiter ſaeculorum interuallo a Iudaeis translati fuerunt, eo ſucceſſu, vt poſtea doctiſſimi quique inter Hebraeos ita philoſophiam cum religione coniunxerint, vt, quod inter Chriſtianos accidit, idem apud illos obſeruetur. Scilicet ſicut exorta theologia ſcholaſtica, quae dialecticae phyſicae et metaphyſicae ariſtotelicae principiis, nouam res diuinas tractandi methodum in ſcholas induxit, ita Iudaei, qui omnia ex ſcripturis, et patria traditione probare contenti erant, nec progrediebantur vlterius, ex eadem philoſophia audacius et ſaepe non ſine ſimpliciorum fratrum ſuorum ſcandalo, omnia explicare aggreſſi ſunt.

22) Primus hoc fecit, aut ſaltem inter primos, R. Moſes Maiemonides, edito libro *More Nebochim*, ſeu *Doctore dubitantium;* quo titulo citatur a D Thoma: erat enim antiqua eiusdem verſio, priusquam ſuam Buxtorfius ederet, quae inter eruditos notiſſima eſt. Liber ille, quia, praeter Hebraeorum conſuetudinem, philoſophiae placitis religionem explicat, omnibus ferme, qui tunc erant maiori apud ſuos autoritate, Iudaeis ita diſplicuit, vt facile aduerſus eum Rabbi quidam, Salomon e Montepeſſulano, magnas turbas excitauerit, quae ad anathemata, inter varias ſynagogas, Narbonenſes, Biterrenſes, et Catalonicas vtrimque pronunciata, exarſerunt. Extant acta pleraque huius controuerſiae, ſed hebraice tantum, in collectione variarum epiſtolarum hebraicarum Ioannis Buxtorfii. Male quoque audiit autor libri *Bellorum Domini*, R. Leui fil. Gerſon, et alii nonnulli, quamuis, vt apud nos factum fuerat erga primos theologos, qui philoſophiam theologiae, ariſtotelicam praeſertim, coniunxerant, vt initio tamquam parum orthodoxi exagitarentur, et tam ipſi, quam eorum diſcipuli, ſcholis poſtea regnarent, ita et Iudaeis illis contigerit. Nam Moſes Maiemonides et alii philoſophi

ſuperiores

ſuperiores tandem euaſerunt, imo quod haberent ſua hebraica lingua autores multos, quorum verſiones latinae intelligi vix poterant, quod ſaepius ex comparatione cum aliis, non melioribus, interpolatae fuiſſent, demum omnes fere autores Peripateticae doctrinae ex illorum libris aut commentariis publice praelegebantur. Auerrois et Auicennae, Alfarabii, Algazelis, Auempace, et aliorum latinae editiones ab illis recognitae ſunt, aut de nouo factae, ſicut illae, quas vltima Ariſtotelis cum Auerroe editio repraeſentat; donec tandem editis in Italia graecis commentatoribus, Arabes et Hebraei ex ſcholis philoſophiae et medicinae faceſſere iuſſi ſunt.

23) Vt vero paucis verbis intelligatur, quos potiſſimum autores haberent Iudaei illi philoſophi in pretio, quosque arabice et hebraice legebant, referemus particulam epiſtolae Moſes Maiemonidis ad Samuelem, filium Tybbon, quae hebraice extat in collectione Buxtorfiana. Duos quosdam libros, qui Ariſtoteli tribuebantur, et erant quoddam philoſophiae compendium, reiicit vt ſpurios. Razis metaphyſica non probat, quia, inquit, medicus erat magis quam philoſophus: nec aliter iudicat de Iſaaco Iſraelita vulgo dicto, qui *fundamentorum et definitionum* libros ediderat. Concludit ex recentioribus, neminem in logicis Alfarabio praeferendum: mox Abubeker, filium Elſaïeg, vulgo Auempace. Ariſtotelis libros legendos prae omnibus tamquam omnis philoſophiae fundamenta, quidquid noui autores habeant, accepiſſe ex Alexandro, Themiſtio et Abenrached ſeu Auerroe. Pythagorae, Hermetis, Procli et Porphyrii libros veteris philoſophiae ſpecimina continere, ſed in quibus legendis tempus inaniter collocetur. Habent quippe tum Arabes tum Hebraei multa Pythagorae et Hermetis: de Porphyrio mirum quod ita iudicet, Iſagoge quippe eius aequalem prope cum Ariſtotelis libris apud eos habet autoritatem. Platonis profunditatem laudat, ſed parabolas ſcripſiſſe tantum ait, res ſcilicet abſtruſas eleganter explicatas: nec mirum, nam vix quidquam Platonis tranſtulerunt, quod quam boni elegantiae et ingenii iudices forent Syri, Arabes et Hebraei, ſatis oſtendit. Verum Ariſtotelem ſufficere, vt qui omnia ab aliis ante ſe tractata perfectius expoſuerit, et ad eum ſcientiae gradum peruenerit, qui, quantum humani ingenii vires poſſunt, perfectiſſimus iudicandus ſit, adeo, vt ſolo lumine, per prophetiam diuinitus infuſo, ſuperetur. Laudat Auicennam et Abulpharabio praefert. Ex ipſius opere *doctoris perplexorum ſeu dubitantium*, quo titulo laudatur a D. Thoma, intelligi poteſt acutiſſimi hominem ingenii fuiſſe, Peripateticum vero Graecorum aut recentiorum comparatione vix mediocrem. Scholaſticos vero doctores non minus quam Iudaeos philoſophos diuinaſſe potius legendo Ariſtotelis libros quam eos ad litteram explicaſſe. Agnoſcunt id, quam verum ſit, qui vel pagellam graecam cum iis conferent interpretationibus, quas aut Auerrois latina editio, aut commentarii S. Thomae repraeſentant. Illarum, et aliarum quarumcumque omnium, nulla eſt, quae non inſignes mutationes paſſa ſit ex diuerſorum exemplarium comparatione, quorum alia ad graecum codicem, alia ad arabicum vel ſyriacum, alia ad hebraicum reformata erant, ita tamen, vt cenſores verſionum, quae vera eſſet lectio, diſcernere non poſſent, ſed eligerent duntaxat, quae veriſimilior illis videretur. Quod cum in ipſis arabicorum librorum interpretationibus adeo frequens eſt, vt, quae ante ducentos prope annos habebatur, et Venetiis edita eſt Auicennae philoſophia, tantum abeat ab autoris ſenſu, vt, qui eam legat, nihil minus quam Auicennam teneat, multo magis ſane erga Ariſtotelem accidit, perplexum et obſcurum autorem.

Quod

Quod latinae verſiones prius ſunt formulis typographicis deſcriptae, quam graeca editio parata eſſet: primum ea, quae Fabricius de *verſionibus et editionibus latinis* ſcripſerat, hic ponam.

Latinae verſiones antiquae operum Ariſtotelis praeter libros logicos, a *Boëthio* conuerſos et inter eius opera obuios rr), memorantur duae: prima, quae circa ann. Chr. 1220. iuſſu *Friderici II.* imp. ss) partim e graeco, partim ex arabico ſermone compoſita eſt *per viros lectos et in vtriusque linguae prolatione peritos*, vt eſt apud *Petrum de Vineis* III. epiſt. 67. Huius verſionis pars legitur in prima editione latina operum Ariſtotelis, ſed valde imperfecta et inemendata, licet viciſſim ſuppoſititia quaedam et in aliis pleriſque editionibus haud obuia ſcripta complectente, Venetiis, non ex Aldi officina, vt habet Labbeus, ſed per Gregorium de Gregoriis, expenſis Benedicti Fontanae ann. 1496. fol.

Altera rogatu *Thomae Aquinatis* e graeco facta eſſe fertur (ſiue a *Guilielmo de Morbeka* in Brabantia, ordin. Praedicator. ann. Chr. 1273. vide Chronicon Slauicum in Erpoldi Lindebrogii ſcriptor. ſeptentrion. p. 206. et *Iac. Echardum* de ſcriptoribus ord. Praedicat. p. 390. tt) ſiue a *Thoma* [?] [aliis *Ioann.* al. *Henrico*, aliis *Guilelmo*] *Cantipratano* uu), vt notat Alfonſus Fernandes,) ann. Chr. 1271. quod ex Auentino lib. VII. Annalium pag. 566. obſeruat *Iac. Thomaſius* in diatriba, inſerta obſeruationibus Hallenſibus tom. VI. p. 160. et in commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum p. 106 ſq. Huius verſionis mentio apud *Lelandum* de ſcriptoribus Britannicis p. 351. vbi de *Ioanne Baconthorpo*, qui omnia Ariſtotelis opera, latine ſua aetate verſa, commentariis illuſtrauit.

Saeculo decimo quinto Nicolai V. vv) pontificis, et Petri Medices auſpiciis, tum priuato etiam motu, *Leonhardus Brunus Aretinus*, anno 1440. denatus, *Georgius Trapezuntius, Theodorus Gaza, Beſſarion*, Cardinalis, *Ioh. Argyropulus*, *Georgius Valla* ww), et alii viri

rr) Conf. *Buhle* de interpr. lat. Ariſtot. tom. I. Opp. pag. 333 ſq. de edit. vet. *Venetiis* per Io. de Forliuio et Gregor. fratres. 1497. fol. vid. *Strauß* opera rariora bibl. Rebdorf. p. 241 ſq. *Harl.*

ss) Confer *Leonhardum Aretinum* IV. vlt. et VII. 4. epiſt. *Auentin.* lib. VII. annal. Boior. *H. Conringii* Antiquitates Academicas p. 95 ſq. et in Supplem. p. 343 ſq. 349 ſq. *Bulaei* hiſt. acad. Pariſ. tom. 3. pag. 102 ſq. 711. *Vincentium Placcium* de Anonymis p. 53 ſq. editionis primae. *Anton. Wood.* in antiquitatt. Oxon. *Hottinger* hiſt. eccleſ. tom. III. p. 92. ex Viue, *Io. Georg. Schelhorn.* amoenitatt. litterar. tom. XIII. pag. 203 ſq. etc.

tt) Chronicon Slauicum ad ann. 1279. apud Lindebrog. l. c. „Anno domini 1279. *Wilhelmus de Brabantia* ord. Praedicat. tranſtulit omnes libros Ariſtotelis de Graeco in latinum, verbum e verbo, qua translatione Scholares adhuc hodierna die vtuntur in ſcholis, ad inſtantiam S. Thomae de Aquino doctoris."

uu) Vide *Natalem* Alex. Sec. XIII. et XIV. cap. IV. artic. 4. *H. Conringii* introduction. in Ariſtotelis Politica cap. 9. et Valerii Andreae Bibl. Belgicam in *Guil. Moerbecanus*, quem cum Henrico Brabantino et Thoma Cantiprantano eumdem facit. [*Fabricii* bibl. M. et I. aetatis lib. XIX. tom. VI. p. 247 ſq. Sed, Bulaeo iudice, illa lat. verſio eſt antiquior.]

vv) Beſſario praefat. ad verſionem Metaphyſicorum.

ww) De verſionibus *Gazae* vid. Humphr. Hodius de graecis illuſtr. L. Gr. inſtauratoribus pag. 68 ſqq. de *Georg. Trapezuntio* idem pag. 110 ſqq. de *Beſſarione* id. pag. 167 ſqq. de *Argyropylo* id. pag. 202. 205 ſqq. vbi de ſingulis aliorum iudicia adducuntur. Curatius tamen de verſionibus quorumdam, codicibus atque editionibus diſſerit *Apoſt. Zenus* in diſſert. Voſſian. de *G. Trapezuntio*, tom. II. p. 10 ſq. atque in catalogo editionum de ſingulorum edd. diſputabitur. *Harl.*

ri docti, elegantius et lucidius Ariſtotelis ſcripta e graeco in latinam linguam transferre coeperunt. Hinc e variorum interpretatione prodierunt [Venet. 1507. vid. in cat. edit. ad h. annum,] Baſil. 1538. fol. 2. voll. quae editio a Simlero recenſetur: [item a Buhlio pag. 218.] Saepius deinde recuſa tum ibidem 1542. tribus voll. fol. xx) *Hieronymo Gemuſaeo* curante, et 1563. fol. tum Lugduni 1542. yy) apud Iacobum Iuntam 8. et 1549. fol. ex officina Ioh. Frelonii, cum indice locupletiſſimo: tum ann. 1551. 12. decem voluminibus, et 1580. apud Ioh. Berion, 12. [VI. Tomis] nec minus [Lugd. 1578. fol. et] 1581. fol. apud Stephanum Michaelis, ex recognitione *Iac. Martini*, et Venetiis apud Octauianum Scotum 1538. 8. et apud Cominum de Tridino 1560. 8. et apud ſignum ſeminantis 1572. 12. et cum *Auerrois* zz) commentariis [labore I. Bapt. Bugolini. Venet.] 1550. et 1560. 1562. vndecim voluminibus, fol. [editio ap. Iuntas 1562. conſtat XI. voll. 8. Exemplum eſt in bibl. Vniu. Lipſ. *Beck.*] et 1575. 8. XII. voluminibus aaa), et Geneuae 1608. Denique ſine Auerrois commentariis Francofurti ann. 1593. 8. typis Wechelianis, paginis editioni graecae *Sylburgianae* reſpondentibus. Haec editio diſtincta nouem voluminibus, in quorum antepenultimo leguntur etiam tria ſcripta ſuppoſititia: 1) de cauſſis, 2) de proprietatibus elementorum, et 3) de myſtica philoſophia ſecundum Aegyptios. — Prodiit quoque *latine* Ariſtoteles Romae 1668. 4. cum paraphraſi et indice copioſo *Syluestri Mauri*, Ieſuitae, ſex voluminibus. [¶] vid. Giornale di Roma 1669. pag. 1.

[Nunc in notitia editionum primo latinarum antiquiorum, in quas etiam editt. ſingulorum opuſculorum vetuſtas recipere fas erit, vsque ad primam graecam Aldinam, et vero ad exitum ſaeculi XV. vsque, tum reliquarum ſecundum temporis ordinem pergamus. Quod cel. *Buhle*

xx) Tomus I. inſcriptus eſt: *Ariſtotelis* — Opera, quae in hunc vsque diem extant omnia, latinitate partim antea, partim nunc primum a viris doctiſſ. donata, et graecum ad exemplar diligenter recognita. Omnia in tres tomos digeſta: acc. — ſupra cenſuram Io. Lud Viues Valentini de libris Ariſtotel. et Phil. Melanchthonis commentationem doct. adiecta nunc primum fuit de ordine librorum Ariſtotelis, deque illius ſcriptis legendis diſſertatio etc. Melanchth. comm. praefixa eſt tomo III. *Harl.*

yy) *Lugdunenſem* edit. ann. 1542. neque Buhle refert, neque *Angel. Maria Bandinius* de Florentina Iuntarum typographia etc. tom. I. vbi cap IV. p. 36. de Lugdunenſi Iunt. typographia agit; contra hic meminit editionis: *Ariſtot. Opp. VIII. voluminibus* in 12. comprehenſa, in quorum poſtremo, quod indicem vberrimum complectitur, tam in prima, quam vltima pagina legitur, *Lugduni apud heredes Iacobi Iuntae* MDLXI (1561.) — in fine tom. II. et IV. *Lugduni ex typographia Theobaldi Pagani:* — in calce tom. VI. part. II. legitur — *Excudebat Boquetus;* at in fronte tomi V. *Lugduni apud Ioannam Iacobi Iuntae* F. MDLXXIX. (1579.) vnde coniicit Bandin. bis fortaſſe haec *Ariſtotelis Opera* in lucem *Iuntinis* typis prodiiſſe, annis videlicet 1561. et 1579. — conf. infra, in catal. editionum Opp. Ariſtot. ad ann. 1580. aliam *Iuntinam* verſionis *Ariſtotelicorum* latinae editionem *Venetiis* 1560. 4. memorat *Zenus* l. in II. pag. 10. *Harl.*

zz) Circa A. C. 1198. vid. *Nic. Antonii* bibl. vet. hiſpan. adpend. pag. 240 ſq. *Anton. Pagi* ad ann. Chr. 1197. nr. XI. *hebraice* pleraque vertit Rabbi Leui. vid. *Wolf.* tom. IV. pag. 1122. adde pag. 751 ſq. 790 ſq. 818. *Fabric.* Auerrhoes qui floruit circa ann. Chr. 1173. Ariſtotelis libros in arabicum ſermonem, ex Syriaco, non e Graeco denuo tranſtulit, et pleroſque triplici commentario inſtruxit: in quibus tamen fere ſemper Alexandri Aphrodiſienſis interpretationem et ſententiam ſequutus eſt. Illam verſionem arabicam vna cum commentariis poſtea *hebraice* reddiderunt docti Rabbini plures, et ex hac hebraica verſione fluxerunt antiquiſſimae illae barbarae et incomtae *latinae*, quibus ſcholaſtici doctores vſi ſunt, priusquam textus Ariſtot. graecus eſſet repertus, vt ait *Buhle* pag. 323. Opp. I. et probauit, qui quoque commentariorum Auerrh. interpretes quosdam nominat. *Harl.*

aaa) De qua edit. copioſus eſt *Buhle* pag. 324. Opp. I. *Harl.*

Buhle in enumerandis editionibus in tom. I. Opp. Ariſtotelis magnam adhibuit diligentiam, et potiores quasdam copioſius recenſuit, nobis eo breuioribus de iis interdum eſſe et cupidos lectores ad illum ablegare licebit nec commemoratio Maittarii aliorumque, quando a Buhlio iam laudati ſunt, neceſſaria videbitur. At tamen, quod in hac rerum imbecillitate et incredibili fere editionum copia fieri ſolet, nec vero vlla inde oriri poteſt criminatio, ſpicilegium relictum eſt. Quarum igitur adhuc editionum, praecipue antiquiorum, exempla, quae haud pauca ſunt, adhuc vel vidimus, vel alibi notata deprehendimus, earum notitiam aliaque dicenda, aut a Fabricio olim iam obſeruata, ſine vllo verborum ſtrepitu et ambitione interſpergemus.

Auerrois commentaria in libros Ariſtotel. *de anima* latine, (cum textu latino Ariſtotelis) in fine, „Nobilis Vicentini Ioannis Philippi Aureliani et fratrum impenſa: opera vero atque ingenio *Laurentii Canozii*, Lendenarienſis, impreſſe *Pataui.* A. C. M.CCCC.II. et LXX." (1472.) fol.

Vid. *Seemilleri* bibl. acad. Ingolſtadienſ. incunab. typograph. tom. I. p. 44.

Ariſtotelis oeconomica, *Leonardo Aretino* interprete, cum eiusdem commentariis. 4. ſine vlla loci, anni et typographi nota.

Mazzuchelli in gli ſcrittori d'Italia vol. II. part. IV. pag. 2207. coniicit, Taruiſii, (Trivigi) per Gerard. Liſa, 1471. id. memorat alias edd. Venet. 1508. et 1550. Senis 1508. 4. Lipſiae ap. B. Mart. Herbipolenſem 1510. fol. adde infra catal. edd. Politicor. atque oeconom. librorum.

Lapidarius Ariſtot. cum eius aliorumque phyſiognomic. Merſeburg. 1472. 4. vid. ad §. XXXVII. nr. 7. init.

Ariſtotelis ethicorum decem libri, latine, Leonardo Aretino interprete per Conr. Sweynheim et Pannarz die lunae vndecima Ianuar. Romae. 1473. fol.

Vid. *Laire* ſpecim. typograph. romanae, (Romae 1778.) pag. 193. et *Audiffredi* catal. roman. editionum ſaec. XV. p. 126.

Ariſtotel. libri metaphyſicae cum commentariis *Auerrois*, Cordubenſis: in calce, (vti in exemplo, primo loco notato,) — *Opera atque ingenio Laurentii Canozii*, Lendenarienſis. Impreſſa *Patauii* A. C. MCCCCIII. et LXX. (1473.) fol.

Vid. praeter Buhlium, *Seemiller* l. c. I. p. 51.

Ariſtotelis parua Naturalia cum commentariis *Auerrois*, ſ. l. et a. fol. mai.

Ariſtotel. octo libri phyſicorum cum commentariis Auerrois, ſ. l. et a. et typographi nota. fol. mai.

Vtramque edit. propter characterum ſimilitudinem ex officina *Laurentii Canozii* circ. ann. 1473. aut 1474. prodiiſſe ſuſpicatur *Seemiller* l. m. tom. IV. p. 134.

Ariſt. de generatione et corruptione, cum commentario *Auerrois* per Laurent. Canozium. *Patauii* 1474. (quarto decimo Kalendas Iulii.) — et *Ariſt.* de meteoris libri IV. cum commentariis *Auerrois* in librum quartum. *Patauii* per *Laur. Canoz.* 1474. (octauo Kalend. Iulii.)

Vid. *Seemiller.* l. c. tom. I. p. 55. *Denis* ſupplem. Maitt. I. p. 34.

Traductio noua problematum *Ariſtotelis* ad Nicolaum Pont. M. per *Theodorum Gazes Grecum per particularum diuiſionem.* In calce: *Mantuae — per Ioannem Vurſter de Campidona* (Kemptem) *et Ioannem Baumeiſter ſocios, volumen* etc. fol. ſine anni nota. 4. Referendam autem eſſe editionem ſaltem ad ann. 1474. docet *Buhle:* ante ann. 1478. editam quoque exiſtimat *Denis* in ſupplem. Ann. Maitt. tom. II: circa ann. 1472. fuiſſe excuſam, ſentit *Bure* in Catalogo bibl. Vallier. I. p. 373.

Ariſtotelis problemata, ex interpretatione *Theodori Gazes,* cum praefat. *Nicolai Gupalatini*, Veneti phyſici. *Romae* per *Io. Reynhard. de Eyningen* M.CCCC. LXXV. (1475.) in 4. mai.

Vid. *Audiffredum* l. c. pag. 198. *Laire* l. m. pag. 222. Conf. *Mittarellium* in bibl. monaſt. S. Michaelis Venet. Adpend. p. 188 ſq. (vbi de *Gupalatino* eiusque praefatione, quam typis curauit repetendam, agit) et ex illo *Buhle.* Eadem autem praefatio exſtat quoque in edd. Venet. 1488. 1501. quae igitur merae ſunt repetitiones.

Problematum *Ariſtotelis* ſectiones duo de quadraginta *Theod. Gaza* interprete. Problematum *Alexandri Aphrodiſei* libri II. eodem *Theodoro* interprete, ſ. l. et a. 8.

In bibl. regia Berolinenſi. vid. *Widekind* — Verzeichniſs von raren Büchern I. p. 203.

Ariſtot. de moribus ad Eudemum, latine, *Leonardo Aretino* interprete, per Io. de Weſtphalia — — Lovanii. d. X. Iun. 1475.

Vid. *Maittaire* A. T. IV. part. I. p. 113.

Ariſtotelis de animalibus libri latine, interprete *Theodoro Gaza;* in calce: quos *Ludouicus Podocatharus Cyprius* ex archetypo ipſius Theodori fideliter et diligenter auſcultauit, et formulis imprimi curauit per Ioann. de Colonia, ſociumque eius Ioannem Manthen de Gherretzen. Venetiis 1476. fol.

Vid. Catal. bibl. ducis de la Valliere tom. I. p. 470. Pars eſt editionis ſequentis, apud *Braunium* in notitia hiſtor. litterar. de libris — in biblioth. — ad S. S. Vdalricum et Afram exiſtentibus part. I. p. 68 ſq. ac Venetiis apud Io. de Colonia etc. 1476. typis deſcriptae:

Ariſtotelis de natura animalium: libri nouem. De partibus animalium libri quattuor. de generatione animalium: libri quinque. Interprete *Theodoro Gaza.* fol.

Conf. (Schwarz) de libris quibusdam, ſaec. XV. excuſis in Actis eruditis, et curioſis Franconicis, faſc. XIV. Noribergae 1728. 8. p. 115. vbi deſcribit illam editionem elegantem ac nitidam. — Quod Georg. Trapezuntius libros de animalibus quoque latine verterat; odium inter illos ortum et diuerſa de vtriusque interpretatione iudicia ſunt lata. vid. *Politian.* Miſcell. cap. 90. *Parrhaſium* in Quaeſit. per epiſt. pag. 131. ed. H. Steph. 1567. 8. *Allat.* diatr. de Georgiis p. 381. et *Zenum* in diſſert Voſſian. tom. II. pag. 10 ſq. ac 20 ſq. vbi e cod. notatur *Georgii Trapez. in peruerſionem problematum Ariſtotelis a quodam Theodoro Cage,* (ita enim per ignominiam nominabat Gazam,) *editam, et problematum Ariſtotelis philoſophiam protectio.* adde infra in catal. editt. *Problematum.*

Ariſtotel. Politicorum libri VIII. *Leonardo Aretino* interprete. Florentiae 1478. fol.

Alias

Alias ſaec. XVI. edd. infra in cat. editt. politicorum indicabo. In variis bibliothecis, Vaticana, reginae Sueciae, Laurentiana, Brixienſi, Gaddiana et Riccardiana Florentiae, Veneta D. Marci, Patauina, Mediolanenſi etc. ſeruantur codd. verſionis Aretini. vid. *Mazzuchelli* gli ſcrittori d'Italia, vol. II. part. IV. p. 2207.

Ariſtotelis libri X. moralium, libri VIII. moralium, libri II. oeconomicorum a *Leonardo* Bruno *Aretino* latine *verſi*, fol. ſine vlla anni, loci, typographique nota et ſine reliquis ſignis.

Eſt exemplum in bibliotheca noſtra academica e bibliotheca Heilbronnenſi. Incipit ſtatim (A) *Riſtotelis ethicorum libros latinos facere nuper inſtitui* etc. ſed a manu vetuſta ſupraſcriptum eſt: *Liber ſancte marie virginis im hailsbrun. Leonardi aretini in libros ethicorum noue translationis prologus incipit feliciter.* — Initio *politicorum* praemiſſa eſt epiſtola ad Nicolaum poſt vacationem apoſtolicae ſedis in concilio conſtantienſi, quam ſequitur, vt manu ſupra ſcriptum legitur, *prologus in politica ariſt. ad Senenſes.* — Oeconomicorum verſioni praemiſſa eſt adnotatio msta: *Leonhardi Aretini in oeconomica ariſt. noue translationis incipit feliciter ad Cosmam de medicis prologus.* Denique in fine ſequuntur *Explanatio Aretini* ad ſanctiſſ. Nicolaum, epiſtola ad Senenſes, ſcripta Florentiae 8. Kal. Dec. 1438. et eorumdem reſponſio, data Senis d. 28. Dec. 1438. Cum his conſpirant ea, quae *Seemiller* de exemplo in bibl. Ingolſtadienſi, l. c. tom. I. pag. 146. copioſius adnotauit, ſuſpicatus, hanc editionem eſſe forte omnium primam, ſaltem ante annum 1477. a *Io. Mentelin* excuſam. Omnium prima quoque videtur *Braunio*, l. m. tom. I. p. 14. illam deſcribenti. adde *Buhlium* pag. 209 ſq.

Ariſtot. ethicorum libri X. latine redditi a *Leonardo Aretino*, ſine vlla nota. ſaec. XV. 4.

Vid. cl. *Morellium* ad Pinelli catal. I. p. 216. nr. 1213. — Alia editio illius verſionis ſine anni nota *Coloniae.* vid. *Braun.* part. I. pag. 61. — Florent. 1478. fol. — Pariſ. apud Higman. et Hopyl. 1497. — Oxon. 1498. conf. *Mazzuchelli* ſcrittori d'Italia vol. II. part. II. pag. 2208. vbi quoque in nota III. codd. verſionis indicantur.

Ariſtotelis Ethica ad Nicomachum latine, interprete *Ioanne Argyropylo, Byzantio.* Finit per me *Nicolaum* (*de Lorenzo,* vt opinatur Maittaire IV. part. II. A. T. p. 756.) *Florentiae* ſ. a. (per Nicolaum Alemannum, circa ann. 1478. ſuſpicatur *Creuenna* in Catal. vol. II. p. 27. 28. edit. 4. et vol. II. p. 73. edit. in 8.) *Pinelli* Catal. I. p. 216.

Ariſt. opera quaedam logica, latine per Vdalric. Geringh. Pariſ. 1478. fol.

Ariſtot. Ethica ex verſione Leonardi Aretini. Oxon. 1479. 8. vid. *Denis* Annalium ſupplement. etc. tom. I. pag. 102. nr. 699. ex Meerm. adpend. pag. 26. — Idem *Denis* tom. II. p. 493 ſq. aliquot peruetuſtas editiones ſine anni nota indicat: n. *Ariſtot. hiſtoriam animalium.* Eiusdem quaeſtiones varias etc. — *Problemata* cum vita Ariſtotelis, 4. (niſi ea eſt edit. quam Heumannus memorauit, et eſſe quoque dicitur in bibl. Gothana.) — *Ethicorum* liber ex Leonardo Aretino traductus, (probabiliter Io. Wurſter, Mantuae 1473. fol. — *oeconomica* cum comment. *Leonardi Aretini,* (intra 1470 — 1480.) — *Oeconomicorum* lib. Leonard. Aretino interprete, ſ. l. et a. in 4.

Ariſt. rhetor. lib. IV. ex interpr. *Georg. Trapezuntii.* Venet. 1478. fol.

Aegidii Romani commentarii in libros poſteriorum *analecticorum* (ſic) Ariſtot. Patau. 1478. fol. vid. ducis *de Valliere* Catal. tom. I. p. 370 ſq.

Plura *Ariſtotelis* opuſcula ſunt eodem anno Auguſtae Vindelicorum ſeorſum et iunctim excuſa: nimirum

Ariſtotelis phyſica ſ. phyſicorum libri VIII. Auguſtae Vindelic. per Ambroſium Keller. 1479. fol. min.

Ariſtotelis opuſcula logicalia continentia 1) Porphyrii Iſagogen in cathegorias Ariſtotelis. 2) Ariſt. cathegoriar. librum. 3) eiusdem libros II. Perihermeniarum, 4) Gilberti Porretani libr. de ſex principiis, 5) libr. diuiſionum Boethii, 6) *Ariſt.* priorum *analeticorum* (ſic) libr. I. et II. — in calce: Impr. per Ambroſium Keller — ſub anno Milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo nono. (1479.) min. fol.

Ariſtot. analyticorum poſteriorum liber primus et ſecundus, ibid. per eumdem Keller 1479. min. fol.

Ariſt. Elenchorum libri II. ac Topicorum VIII. ibid. eod. anno apud eumdem Keller.

Iſagoge *Porphyrii* in cathegoremata ſeparatim quoque ibid. apud eumdem, 1479. min. fol.

De his omnibus Kellerianis exemplaribus vid. *Seemiller* part. II. pag. 43 ſq. (*Strauſſ* monumenta typographica — bibl. Rebdorf. Eichſtadii 1787. 4. pag. 143.) *Zapf* Augsburgs Buchdruckergeſchichte part. I. Auguſtae Vindel. 1786. 4. pag. 49. 52. 53. qui etiam pag. 51. e Maittario refert edit.

Ariſtotelis ethica ad Nicomach. latine, Auguſtae Vindel. 1479. fol.

Ariſtotelis libri de generatione et corruptione cum expoſitionibus *Aegidii Romani.* Accedunt quaeſtiones *Marſilii Inguen* ſuper iisdem libris Ariſtotelis. Patau. per Io. Herbort de Seligenſtadt. 1480. in fol. magno.

Vid. *Seemiller* l. m. II. pag. 62.

Ariſtot. poetica, ex arab. in latin. per *Henr. Alemannum.* Venetiis. 1481.

Vid. Catal. bibl. Bodleian. tom. I. p. 71. Pars eſſe videtur edit. eiusdem anni mox memorandae.

Themiſtii paraphraſis poſteriorum analyticorum Ariſtot. octo phyſicorum, de anima, memoria et reminiſcentia, de ſomno, et vigilia, de inſomniis et de diuinatione per ſomnum. Omnia ex interpretatione *Hermolai Barbari,* Patricii Veneti. Taruiſii per Bartholom. Confalonerium et Morellum Gerardinum. 1481. fol. min.

Vid. *Seemiller* tom. II. p. 70. *Zeni* diſſert. Voſſian. II. p. 377 ſq. vbi plures enumerantur illius paraphraſeos editiones ſaeculi ſequentis.

Rhetorica, (a *Lanzelloto* e graeco translata,) *et Poetica,* (ab *Hermanno,* forſan Contracto, *Alemanno* ex arabica verſione Auerrhois latine facta.) *cum compendioſa declaratione Alpharabii, ad formam clariorem reducta per Lanzellotum de Zerlis, artium et medicinae doctorem et phyſicum Veronenſem.* Venetiis per Mag. Philippum Venetum ann. 1481. fol. vid. infra, edd. Rhetoricor.

Eadem

Eadem eſſe videtur edit. de qua cl. Morellius ad Pinelli Catalog. III. pag. 5. diſſerit vberrime.

Porphyrii Iſagoge, *Ariſtotelis* praedicamenta, *Gilberti Porretani* lib. ſex principiorum, *Ariſt.* de interpretatione, topica, elenchi ſophiſtici, analytica priora et poſteriora. Ibid. per eumdem Phil. Venetum, 1481. fol.

De vtroque libro vid. *Bühle* p. 205 ſq.

Ariſtotelis libri de anima, cum expoſitione *Gaetani Thienenſis* fol. In calce: „— *Gaetani Tiennenſis* Vicent. commento in tria volumina Ariſtot. de anima — finis impoſitus eſt: *Antonii de Strata* de Cremona impenſa ingenioque diligenter impreſſo: et per clariſſimos artium doctores Mag. Caſparem et Iohannem Antonium de Sicilia conterraneos ſollerti cura emendato. Venetiis. 1481. 2do Cal. Octobr.“ (rec. 1486. vide ad h. annum.)

Exemplo, quod eſt in bibl. academ. Erlangenſi, additus eſt liber, cuius initium eſt: *Incipit quaeſtio de ſenſu agente diſputata per Gaetanum de Tiennis arcium et medic. doctorem famoſiſſimum*, et in medio fere libro fol. D. *quaeſt. ſuper textu Ariſtotelis de ſubſtantia orbis*, edit. a *Ioh. de landuno* philoſ. clariſſ. ibid. eod. anno, *vndecimo Cal. nouembris.*

Liber praedicabilium *Porphyrii.* Liber praedicamentorum *Ariſtotelis.* Liber ſex *principiorum* a *Gilberto Portitano* editus in ſupplementum breuitatis Ariſtotelis circa ſex vltima praedicamenta. *Ariſtotelis* liber peri armenias. libri diuiſionum et topicorum *Boethii.* libri analecticorum — topicorum — elenchorum. haec omnia e graeco in latinum translata. fol. ſine l. et a.

Bure in Catal. bibl. Valler. tom. I. p. 375. circa ann. 1480. excuſus liber eſſe videtur.

Ariſtotelis 1) libri octo Phyſicorum; 2) libri III. de coelo et mundo. 3) libri duo de generatione et corruptione. 4) libri IV. meteororum. 5) libri III. de anima; 6) liber de plantis. 7) liber de coloribus. 8) de morte. 9) de intelligentia. 10) de lineis indiuiſibilibus. 11) de inundatione fluuii. 12 liber phyſiognomiae. 13) de cauſſa motus animalium. 14 Epiſtola ad Alexandrum M. 15) Ariſtotelis vita. 6) liber de ſenſu et ſenſato. 17) de memoria et reminiſcentia. 18) de ſomno et vigilia. 19) de cauſſis. 20) de bona fortuna. 21) de longitudine et breuitate vitae. 22) de iuuentute et ſenectute. 23) de adſpiratione et reſpiratione. 24) de morte et vita. 25) libri XII. metaphyſices. — Accedit ſeorſim impreſſus Averrhois tractatus de ſubſtantia orbis. In calce libri duodecimi metaphyſices legitur: „Expliciunt opera Ariſt. de naturali philoſophia impreſſa *Venetiis* — per magiſtrum *Philippum Venetum:* eiusque impenſis diligentiſſime emendata: anno domini Milleſimo. CCCC.LXXXII. (1482.) pridie Nonas Aprilis.

Vid. *Seemiller* l. c. faſcic. II. p. 97 ſq.

Problemmata Ariſtotelis determinantia, multas quaeſtiones de variis corporum humanorum diſpoſitionibus valde audientibus ſuaues, cum eiusdem Ariſtotelis vita et morte metrice deſcripta, ſuiuinctis metrorum cum interlineali gloſa ſententialibus expoſitionibus. ſine l. et a. et typographi et paginarum nota. in 4. charactere gothico.

In bibl. Erlangenſi. Ariſtot. probl. ſunt per quaeſtiones et reſponſiones in compendium redacta, et cum aliis, Hippocrate, Conſtantio, Auerrhoe, Auicenna etc. comparata.

Verſus

Verſus et expoſitiones hominis Chriſtiani, qui in vltima pagina Ariſtotelem praecurſorem Chriſti in naturalibus habet, ſcholaſticorum ſapiunt aetatem. vid. infra ad ann. 1488.

Ariſtotelis problemata, cum expoſitione — — *Petri de Ebano*, (ab Abano, Apono,) Patauini. — in fine: „Explicit expoſitio problematum Ariſtotelis, quam Petrus edidit Paduanus, ea nullo prius interpretante. — — impenſa *Io. Herbert Alemanni.* — ann. 1482. d. XXV. Febr. fol.

Vid. de rariſſima hac editione *Buhle* pag. 206. et infra in indice edd. *Problematum* ann. 1505.

In preſenti volumine lector ſubſcripta reperies opuſcula philoſophorum principis Ariſtotelis per diuini *Thomae Aquinatis* commentaria compendioſe expoſita: de ſenſu et ſenſato, de memoria — — de morte et vita, de bona fortuna. Vltimo altiſſ. *proculi* de cauſis cum eiusdem Thomae commentationibus. In calce: *Parua hec Ariſtotelis naturalia cum S. thome aquinatis expoſitione diligentiſſime emendata fuere per clar. artium et medicine doctorem Magiſtrum Onofrium de Suntania Placentinum: ac impreſſa Padue per hieronimum de durantis.* a. dom. MCCCCLXXXIII. (1483.) fol.

In biblioth. regia Berolinenſi. vid. *Widekind* ausführl. Verzeichniſs von raren Büchern. part. I. pag. 207.

Ariſtotelis tractatus varii, de anima libri III. de ſenſu et ſenſato, de memoria et reminiſcentia, de ſomno et vigilia, de longitudine et breuitate vitae, de ſtructura orbis, (Averrhois,) meteorologicorum libri IV. metaphyſicorum libri XII. de praedicabilibus (Porphyrii); de praedicamentis, periherminias; Analecticorum priorum libri II. Analecticorum poſteriorum libri II. topicorum libri VIII. politicorum libri VIII. oeconomicorum libri II. phyſicorum libri VIII. de coelo et mundo libri VI. de generatione et corruptione libri II. Omnia *latine, Averrhoë* interprete. Venetiis per Andream de Aſula. tomi III. 1483. fol.

Vid. *Pinelli* catal. tom. I. pag. 318. ibique cl. Morellium. *Buhle* l. c. pag. 206 ſq. hanc latinam edit. principem omnium fere operum Ariſtotelis habet: ſed antiquiorem collectionem atque editionem iam ad ann. 1473 ſq. et 1482. notauimus.

Liber Ariſt. de celo et mundo etc. In calce: *Gaietani Vincentini philoſ. praeſtantiſſ. in libros Ariſt. de celo et mundo expoſitio cum ipſo Ariſtotele diligenter* Venetiis *impreſſa* a. Ch. MCCCCLXXXIIII. (1484.) fol.

In biblioth. academ. Erlang. et exemplo ſubiectus eſt commentarius recent. mstus in Phyſica etc. Ariſtotelis, ſ. vberior logica operum diuiſio.

Ariſtotelis liber, qui dicitur, *ſecretum ſecretorum.* Louanii, 1484. 4.

Ariſtot. libri III. de anima, cum commentariis *Gaietani Thienenſis.* Vincentiae. impreſſ. impenſis Henr. de Sancto Vrſo. 1486. fol.

Vid. *Seemiller* l. c. III. pag. 44. et ſupra ad ann. 1481.

Autoritates Areſtot. Senece, Boetii Platonis Apuley affricani, Porphirij et Gilberti porritani. 4. ſine a. et l.

Vid.

Vid. *Strauſſ* in Opp. rarioribus bibl. Rebdorf. Eichſtadii 1790. 4. pag. 229. qui coniicit, opuſculum prodiiſſe ex offic. *Mich. Keyſer* typographi Eichſtett. intra ann. 1480—1492.

Idem liber. fol. in fine: finitum eſt et completum hoc opuſculum. Per me Michael. *Gryffen.* Ciuem Rutlingenſem — MCCCCLXXXVIII. (1488.)

Vid. *Strauſſ.* lib. m. p. 230. et p. 238. recenſet aliam eiusdem libri editionem *Spirae* per *Conradum* hiſt. ann. 1496. fol.

Queſtiones vener. domini Iohannis Verſoris ſuper veterem et nouam logicam Areſtotelis (ſic). Coloniae per Conradum de Bopardia. 1486. fol. min.

Vid. *Seemiller* l. c. pag. 68 ſq.

Ariſtot. problematum particule viginti, Gaza interprete, per vltimam emendationem. Venetiis per Antonium Cremenſem de Strata. ann. 1488. fol.

Eſt repetitio editionis ann. 1475.

Alexandri Aphrodiſii problemata, *Georgio Valla* Placentino interprete; *Ariſtotelis problemata, Theodoro interprete, a Calphurnio emendata:* per Anton. de Strata Cremonenſem, *Venetiis* 1488. fol.

Georgio Valla interprete. Nicephori Blemmidae logica. — — — *Ariſtot. de mundo, magna ethica et poetica*, etc. *Venet.* per Anton. de Strata 1488. — per Sim. Papienſem dictum Beuilaquam. 1498. fol. vid. ſupra ad §. XXX.

Ariſtot. de moribus, *Io. Argyropulo* interprete. Pariſ. per Io. Higman. 1488. 4. adde ſupra edd. ſ. a. poſt a. 1478.

Ariſtot. et aliorum propoſitiones vniuerſales. Bononiae per Vgonem Rugerium. 1488. 4. vid. Denis Supplem. Maittair. I. p. 239. vbi quoque occurrunt *Copulata* ſupra vet. artem *Ariſt.* cum textu, Colon. 1488. et *Auerrois in meteora Ariſtot.* Venet. per Andr. de Aſula. 1488. fol.

Probleumata areſtotilis.

In calce: „Finiunt probleumata Areſtotilis. Et ſic eſt finis; ſit laus et gloria trinis. Impreſſum *Magdeborch*, a. domini M.CCCC.LXXXVIII. (1488.) Finitum in vigilia Iohannis ante portam latinam." — Exemplum habet bibl. academ. Erlangenſis. De ratione probleumatum idem tenendum eſt, quod ſupra ad a. 1482. notauimus de editione ſ. l. et a. quam quidem verſibus de vita et morte Ariſtotelis auctam eſſe ſcripſimus. Num vero haec Magdeburgenſis, an illa, (quod equidem opinor,) aetate ſit ſuperior, dicere nequeo, nec altioris inquiſitionis ſtudium in praeſenti neceſſarium videtur.

Ariſtotelis opera omnia cum commentariis Averrois — — — *Venetiis* ſtudio et impenſis *Bernardini de Tridino*, tom. II. fol. 1489. — it. *Venet.* expenſis Octauiani Scoti per Bonetum Locatell. 1497. fol. vid. *Seemill.* IV. p. 84 ſq.

Queſtiones ven. magiſtri Iohannis Verſoris ſuper octo libros Phiſicor. — Eiusdem queſtiones ſubtiliſſime in via S. Thome ſuper libros de celo et mundo Ariſtotelis. — Item ſuper libros de gener. et corruptione: ſuper libros IV. meteororum: ſuper III. libros de anima: ſuper

parua naturalia copulata iuxta doctrinam excell. doctoris S. Thome de Aquino. — Impreſſe per me *Henric. Quentel*, incolam ciuitatis — Colonienſ. ann. 1489.

In bibl. Neoſtad. ad Aiſſum, teſte *Schnizero* in III. Anzeige der Kirchenbibl. zu Neuſtadt an der Aiſch. 1784. 4. pag. 43.

Cyromantia Ariſtotelis: in calce: *Vlme a. milleſimo quadringenteſimo nonageſimo.* (1490.) 4.

Vid. *Zapf* älteſte Buchdruckergeſchichte Schwabens pag. 105.

Queſtiones mag. Io. Verſoris ſuper libros ethicorum Areſtotelis et textus eiusdem. — In calce: — — per Henric. Quentel. ciuem — Colonienſ. 1491. fol. — rep. 1494. fol.

Vid. *Mylii* memor. bibl. Ienenſ. pag. 200. *Strauſſ* opp. rariora biblioth. Rebdorf. pag. 231 ſq. *Helmſchrott* part. I. pag. 148.

Repertorium authoritatum *Ariſtotelis* — per (Petr.) Wagner. Nuremb. 1490. 4.

Ariſtot. Meteororum libri cum comment. Caietani de Tienis. — omnia autem emendata per — *Franciſcum de Macerata* et — *Angelum de Monte* — *ulmi*, ordin. Minor. *Venetiis*, cura Ioann. de Foroliuio et Gregorii fratrum. 1491. fol.

Conf. *Braun* l. c. part. II. pag. 227 ſq. *Seemiller* faſcic. IV. pag. 17.

Textus paruorum naturalium Ariſtotelis cum commentario clariſſimo ſecundum doctrinam Alberti M. — *De ſenſu et ſenſato. De memoria et reminiſcentia De ſomno et vigilia. De longitudine et breuitate vitae.* Accedunt comment. in Ariſtot. *De iuuentute et ſenectute. De inſpiratione et reſpiratione De vita et morte. De motu animalium. De motu corporis.* In calce legimus, haec commentaria eſſe M. *Ioannis de Mechilinea* — in acad. Colon. quondam Vicecancellarii — nunc primum emendata per eiusdem acad Rectorem, *Iacobum Tymens de Amorſfordia.* — Impreſſa — per Ioan. Koelhoff de Lubeck Colonienſ. ciuem a. 1491. fol.

Vid. *Seemiller* IV. pag. 19 ſq. *Denis* ſupplem. p. 301. Poſterior ibid. memorat quoque *Ariſtot.* textum III. libr. de anima cum commento — per *Ioh. de Mechlinia* — reuiſa — per *Gerh. de Herderwick.* Colon. 1491. fol.

Verſio librorum IX. Ariſtotelis de animalibus, ſiue de natura animalium (per Theodorum Gazam) — *de partibus animalium, librorum IV. de generatione animalium, libr. V.* Ioan. et Gregorius de Gregoriis opera et impenſa *Venetiis* impreſſerunt. *Sebaſtian. Manilius* Romanus recognouit, et per capita diſpoſuit. — a. 1492. fol.

Vid. *Buhle.* — rec. impenſis Octau. Scoti, Venet. 1494. et 1498. fol.

Ariſtotel. politicorum libri VIII. latine, ex verſione *Leonardi Aretini*, cum comment. D. *Thomae Aquinatis*, et concluſionibus *Fr. Ludouici Valentiae* Ferrarienſis. — *Romae*, per Mag. Eucharium Silber, alias Franck. a. 1492. fol. — ibid. 1495. fol. ſi vere exſiſtit editio poſterior.

Vid. *Laire* pag. 274. 282. inprimis *Audiffredum* pag. 305 ſq. et pag. 316.

Ethica Ariſtotelica: Ioanne Argyropylo interprete. *Romae* per Eucharium Silber, alias Franck. a. 1492. fol.

Vid.

Vid. *Laire* pag. 275. *Audiffredum* pag. 306. *Seemiller* IV. pag. 26.

Ariſtotelis libri politicorum cum commento *Ioh. Verſoris.* — *Ariſtot. Iconomicorum* cum comm. *Verſoris.* Colon. per Henr. Quentell. 1492. fol.

Vid. *Braun* part. II. pag. 233. et *Strauſſ* Opp. rar. bibl. Rebdorf. pag. 232 ſq.

Ariſtotelis problemata; *Alexandri Aphrodienſis* problemata; Mechanica *Ariſtotelis;* eiusdem metaphyſicorum libri XIV. *Theophraſti* metaphyſicorum liber vnus. *Venetiis* apud Aldum. 1493. fol. [Non memorat Serie dell' Edizioni Aldine, ed. ſec. Pad. 1790.]

Ariſtot. ethica, lat. interprete *Aegidio Delfo.* per Georgium Wolf. Pariſ. 1493. 4.

Sequentium librorum editiones ſine l. a. et typogr. nota *Helmſchrott*, *Coloniae* circa a. 1493. et 1494. typis *Henr. Quentell* excuſas eſſe ſuſpicatur; praecipue ob id, quod primo eſt additum.

Copulata pulcerrima in nouam logicam Ariſtotelis, textum ſimul impreſſum, luce clarius exponentia ſecundum viam — *Thomae Aquinatis*, quorum frequens exercitium eſt apud magiſtros in florentiſſimo *ſtudio Colonienſi,* burſam montis regentes. fol.

Liber Thopicorum Ariſtot. fol.

Queſtiones M. Io. Verſoris ſuper metaphiſicam Areſtotelis cum textu eiusdem. fol. (conſ. quoque Braun. II. pag. 16.)

Copulata ſuper libros de anima Areſtotelis cum textu iuxta doctrinam Thome de Aquino hic continentur. fol.

Queſtiones ſubtiliſſime in via ſancti Thome mag. Io. Verſoris ſuper libros de celo et mundo Areſtotelis cum textu eiusdem etc. fol.

Queſtion. Verſoris ſuper parua naturalia cum textu Areſtotelis etc. fol.

Copulata totius noue logice Areſtotelis. fol.

Areſtotelis liber I. et II. Elenchorum fol.

Epitomata ſiue reperationes logice veteris et noue Ariſtotelis iuxta viam — Alberti doctoris magni etc. 4. (it. Colon. per Henr. Quentel 1496. fol. vid. Seemiller IV. pag. 70.)

Plura de ſingulis adnotat *Ioſeph Maria Helmſchrott* in Verzeichniſs alter Druckdenkmale der Bibliothek — zum h. Mang in Füeſſen. Vlm. 1790. 4. part. II. pag. 26—30. — Idem Helmſchrott. pag. 135 ſq. part. I. copioſior eſt de quatuor libris, huc pertinentibus, qui ſequuntur:

Copulata pulcerrima — ſuper octo libros phiſicor. Areſtot. cum textu. iuxta doctrinam — Thome de Aquino. Colon. per Henr. Quentel. 1493. fol. — it. 1494. ibid. (vid. *Helmſchrott.* pag. 148.)

Quaeſtiones mag. Io. Verſoris ſuper libros de generatione et corruptione cum textu Areſtotelis. (Coloniae per Henr. Quentel,) ann. 1493. fol.

Io. Verſoris quaeſt. ſuper IV. libros meteoror. Ariſt. (Coloniae per Henr. Quentel,) 1493. fol.

Libri II. Elenchorum Ariſtot. (Colon. per H. Quentel,) 1493. fol.

Poſitiones circa libros phiſicorum et de anima Areſtotelis iuxta ordinarium et diſputatiuum proceſſum magiſtrorum Colonie in burſa montis regentium etc. 1494. fol. (Colon. per Henr. Quentel.)

Vid. *Helmſchrott.* l. m. part. I. p. 148 ſq.

Porphyrii Iſagoge et Ariſtotelis Organon lat. exaratum per mag. Vdalr. Geringh. Pariſ. ſine anni nota fol.

Lipſiae ſine anni et typographi nota formulis typographicis ſunt deſcripti: *Ariſtotelis* libri IV. de coelo et mundo. — meteororum in latinum tranſlati libri quatuor — liber de anima. (conf. *Seemiller*, IV. pag. 122.) — Paruorum naturalium libelli. — Iſagoge *Porphyrii ad Categorias Ariſtotelis.* fol.

Vid. *Leich.* de origine et incrementis typographiae Lipſienſis, p. 104.

Ariſtot. de celo et mundo libri IV. cum *Auerrois* expoſitionibus. Venet. ſtudio et impenſa Octau. Scoti 1495. fol.

Eiusdem de generat. et corruptione libri II. cum *Auerrois* expoſit. ibidem 1495. fol.

Ariſt. libri VIII. Phyſicorum cum commento *Auerrois*, Venet. 1495. fol.

Vid. *Denis* ſupplement. etc. II. pag. 385.

Tertius abbreuiatus *Ariſtotelis* ſuper octo libris phyſicorum et tota naturali philoſophia: compilatus a magiſtro *Thoma Bricot* etc. Pariſ. ap. Wofg. Hopil. 1494. fol. vid. *Valliere* catal. I. pag. 371 ſq.

Tot editionibus verſionis latinae et commentariorum, hodie a raritate potius, quam ab vtilitate commendabilium, factis, tandem cura *Aldi Manutii graecus* textus, typis excuſus, lucem vidit.

Ariſtotelis Opera, graece, vna cum ſcriptis *Theophraſti* et *Philonis* libro de mundo atque hiſtoria philoſophica *Galeno* adſcripta. *Venetiis* apud Aldum Pium Manutium, quinque voll. in fol. min. 1495. 1497. et 1498.

Aldus vſus eſt Alexandro Bondino, ſ. Agathemere, cuius epiſtola graeca praefigitur, correctore, et dicauit edit. Alberto Pio, principi carpenſi. De hac editione, quae iam Eraſmi aetate fuit admodum rara, et caro pretio ſtetit, (conf. Eraſmi praef. et *Antonii Vrcei Codri* epiſt. 4. Memoires litteraires pag. 296 ſq.) docte copioſeque egerunt et ſingula volumina, quae ab aliis quatuor, ab aliis rectius quinque numerantur, diligentius deſcripſerunt *Clement* in Bibliotheq. curieuſe, hiſtor. et critique etc. tom. II. p. 91 ſqq. not. 75. *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten von den vornehmſten Schriftſtellern etc. tom. I. pag. 267 ſqq. *Seemiller* IV. p. 61. nr. 32. pag. 80. nr. 11. pag. 87. nr. 51. 52. cl. *Morelli* in Catalogo bibl. Pinellian. vol. I. pag. 212 ſq. *Goetze* memorab. bibl. Dreſd. III. p. 132 ſqq. *Buhle* Opp. Ariſt. I. pag. 210 ſqq. Iam Fabricius, quae alii quoque monuerunt, adnotauit haec manu in exempli ſui ora: „Puto, falli Andream Chevillerium, de origine typographiae Pariſ. pag. 235. qui primum putat fuiſſe Ariſtotelem ex ſcriptoribus, quos graece Aldus excudit. Sane logica Ariſtotelis abſoluit demum menſe Nou. [Calendis Nov.] ann. 1495. Sed Apollonii Syntaxin,

Theodori

Theodori grammaticam etc. iam edidit menſe Decembri ann. 1494. Theocritum, Heſiodum aliaque ei adiuncta, menſe Februar. 1495. fol." — adde Serie dell' edizioni Aldine etc. II. Patau. 1790. 12. pag. 3. 5 ſq. 8. [Deſunt ed. Ald. Rhetoricorum et Poëtices libri.]

Diui Aquinatis — in libros Ariſtot. de celo et mundo preclariſſ. commentaria cum additionibus *Petri de Aluernia.* — Venetiis — per Gregorium et Io. de Gregoriis fratres. 1495. fol.

Vid. *Seemiller* IV. pag. 64.

Ariſt. Opp. omnia, latine, impenſis Benedicti Fontanae per Gregorium de Gregoriis, Venetiis 1496. fol.

Argyropylo, Aretino, Hermolaoque etc. interpretibus. Deſunt tamen in hac collectione plures libri, qui in ſerioribus edd. demum acceſſere; contra alii, qui in illis omitti ſolent, ſunt recepti. Praeter *Buhlium* pag. 214 ſqq. confer *Braun.* de libris in bibl. Vdalrici et Afrae II. pag. 285. *Seemiller* IV. p. 73.

Commentaria diui Thome Aquinatis — in libros perihermenias et poſteriorum Ariſtotelis et eiusdem fallaciarum opus. Queſtiones mag ſtri dominici de flandria — in libr. poſteriorum Ariſtotelis et in fallacias S. Thome de Aquino. — Impr. per Otinum Papienſem. 1496. fol.

Vid. *Seemiller* IV. pag. 71.

Ariſtot. de anima lib. III. de ſenſu etc. impenſa — Octau. Scoti. Venetiis. 1496. fol.

Ariſtot. lib. X. Ethic. Politicorum VIII. Econom. lib. et Phyſionomia cum praefat. et com. *Leonardi Aretini* ibid. 1496. fol.

Ariſt. Ethica cum introduct. Pariſ. 1496. 4.

Queſtiones Verſoris iuxta textum de anima Areſtotelis. — — (Colon.) per Henric. Quentel. 1496. 4.

Vid. *Seemiller* faſc. IV. pag. 65.

Ariſt. de anima III. libr. cum comment. — Colon. impenſis Henr. Quentell. 1497.

Ariſt. de natura animalium libri IX. de partibus animalium lib. IV. de generatione animalium lib. V. interprete *Theod. Gaza.* Venetiis per M. Otinum Papienſem de Luna 1497. vid. *Denis* ſuppl. A. Maittair. I. pag. 421.

Gaietani Vicentini in libros Ariſtot. de celo et mundo expoſitio; cum ipſo textu; in fine — accuratiſſime emendata per eximium artium et medicine doctorem Mag. *Io. Antonium Sicanium* Veronenſem; ac diligentiſſime impreſſ. per Otinum Papienſem de Luna, ann. MCCCCXCVIII. (1498.) etc. fol.

Vid. *Strauſſ* opera rar. bibl. Rebdorf. pag. 242. vid. ad ann. 1481. et 1484.

Ariſtoteles de mundo, magna ethica, poetica; lat. cum multis aliis variorum opuſculis, *Georgio Valla* interprete. Venet. per Sim. Papienſem, dictum Beuilaquam. 1498. fol.

Ariſtotelis Poſteriora analytica cum *Io. Verſoris* quaeſtionibus explanatis, reſolutis et recollectis per *Io. Glogouienſem.* — *in opido Lipſenſi per Baccalarium Wolfgangum* (Stoeckel) *de Monaco.* 1499. 4. vid. *Denis* Annal. ſupplem. tom. I. p. 459.

Philoſophiae naturalis compendium libris phyſicorum, de generat. et corruptione atque de anima *Ariſtotelis* correſpondens, *non ſine accurata lucidiſſimaque textus eiusdem elucubratione.* ex variis — *Thomae* — *Egidiique Rhomani* — voluminibus attente congeſtum. — In calce. „Impreſſum — in inſigni oppido *Liptzenſi* opera — Melch. *Lotter.* 1499. fol.

Vid. *Leich.* l. m. p. 65. *Strauſſ* Opp. rar. — Rebdorf. p. 243 ſq.

Ariſtotelis Opp. latine, cum commentariis *Averrhois*, *per Ioan. Baptiſt. Bagolinum*, tomis X. Venet. apud Iuntas 1550 — 1552. fol. — curante Octauiano Scoto ſecundo. Venetiis. 1538. 8. — *Ariſtot.* Poetica, rhetorica, ethica Nicomach. oeconom. et politica, interpretibus variis. Venet. fol. per Bern. Venetum de Vitalibus 1504. vid. *Maittaire* A. T. tom. II. part. I. p. 167. [Vallae interpr. Poeticorum Philelphi Rhetoricorum, Argyropyli Ethicorum, et alia inſunt. Exemplar eſt in Bibl. Paullina Lipſ. *Beck.*]

Ariſtot. Opp. quae a Io. Argyropylo, Hermolao Barbaro, Leonardo Aretino, et G. Valla e graeco traducta ſunt. Cum noua errorum caſtigatione, vt ſtudenti patebit. Venet. ſumt. heredum Octauiani Scoti. — Maxima diligentia Barthol. de Zanis *de Porteſio.* 1507. fol. (vid. *Buhle* p. 216. et Clement. pag. 99.)

Ariſtotelis opera varia, latine, *Petro Alcyonio* interprete. Venetiis, 1521. fol.

Vid. *Clement.* l. c. p. 98. qui obſeruat, *Io. Geneſ. Sepuluedam* edidiſſe *Errata* Petri Alcyonii in interpretat. Ariſtotelis a I. G. Sepulu. collecta; Alcyonium igitur omnia, quaecumque nanciſci potuit, emiſſe exemplaria et flammis tradidiſſe: idque in cauſſa inſignis exſtitiſſe raritatis. conf. *Bayle* Dict. artic. *Alcyonius.*

Τάδε ἔνεστι ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ. — In hoc libro haec ſunt, *Porphyrii* introductio, *Ariſtotelis* praedicamentorum lib. I. periherminias L. I. priora et poſteriora reſolutoria lib. IV. topicorum libri VIII. Elench. lib. I. Florentiae per heredes Philippi Iuntae 1521. 4. graece.

Textus edit. Aldinae mai. eſt repetitus. In auerſa prima pagina, quae titulum praefert, legitur *εἰς Ὄργανον Ἀριστοτέλους Ἀνώνυμος.* etc. vid. *Aug. Mar. Bandini* Iuntarum typographiae annales, part. II. Lucae 1791. 8. p. 164 ſqq.

Τῶν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ περιεχομένων ὀνόματα καὶ τάξις. *Ἀριστοτέλους περὶ ζώων ἱστορίας. βιβλία θ'.* — *περὶ ζώων μορίων* — — *περὶ ζώων πορείας.* — *περὶ ψυχῆς*, (et reliqua opuſcula graece deſignata, quae in indice ſcriptorum ſupra, nr. XV. XX. XXI. b. XXII. XXIIII. XXVIII. nominata ſunt, tum) *Θεοφράστου περὶ ἰχθύων*, — *ἰλίγγων* — *κόπων* — *ὀσμῶν* — *ἱδρώτων.* Omnia ex exemplaribus N. Leonici Thomaei diligenter emendata. *Florentiae* per heredes Phil. Iuntae. 1527. 4.

Vid. *Bandinium* l. mem. pag. 213 ſq. Bernard. Iunta in epiſt. dedicat. gloriatur loca circiter duo millia, quae in illis mendoſe mutileque legebantur, ſedulo reſtituiſſe.

Ἀριστοτέλους ἅπαντα, *Ariſtotelis* — — *opera*, quaecumque impreſſa hactenus extiterunt omnia, ſumma cum vigilantia excuſa. Per Deſ. Eraſm. Roterodamum. *Baſil.* apud Io. Bebelium. 1531. fol. II. voll.

In plurimis ſcriptis *κατὰ πόδα* ſequutus eſt Eraſmus, adiutus, vt ipſe in praef. ad Io. Morum ait, ſtudio, vigilantia, fideque Simonis Grynaei, Aldinam lectionem. In dialecticis tamen, vt ipſe profitetur, adhibitus eſt emendatiſſimus codex, in quo vix vlla fuiſſet pagina, quae non aliquod operae pretium adtuliſſet: in phyſicis auſcultationibus conſulta ſunt

Simplicii

Simplicii commentaria, ex iisque libro ſeptimo, (fol. 106. b.) pro Themiſtiana paraphraſi repoſita ſunt ipſius Ariſtotelis verba: in libris de animalibus loca non pauca repurgata ſunt praeſidio translationis Theodoricae. In Topicis fol. 63. b. et 65. b. ex vetere exemplari ſunt quaedam notata: et hinc inde V. L. adſcriptae. In meo exemplo V. D. ad Problem. λά. paucas adſcripſit correctiones. — Praemiſſa eſt vita Ariſtotelis, a Guarino Veronenſi compoſita. — Eraſmi praefatio legitur quoque inter eius Epiſtolas XXVIII. 13. Adde *Buhle* p. 216. etc. — Ex hac prima Baſileenſi expreſſa eſt altera, cum praef. Eraſmi, emendante *Simone Grynaeo.* Baſil. per Io. Bebelium et Mich. Iſingrinium. 1539. fol. II. voll. (De latinarum verſionum editt. circa hoc tempus vid. ad initium huius ſectionis; inprimis de edit. Baſileenſi, ann. 1542. *Stolle* in: Nachricht von den Büchern in der Stolliſchen Biblioth. tom. I. part. I. pag. 65 ſqq. vbi ſingulorum voluminum contenta enumerantur, et de Ariſtotele atque Gemuſaeo agitur.)

Noua lux orta eſt textui graeco et noua fere plurimorum ſcriptorum recenſio facta eſt, adhibitis Iuſti Velſii, Matthiae Flacci et Petri Victorii caſtigationibus, in tertia editione Baſileenſi:

Ἀριστοτέλους ἅπαντα. *Ariſtotelis Opera omnia*, graece, cum praefatione Eraſmi (et vita Ariſtotelis ex Laertio,) per Io. Bebelium et Mich. Iſingrinium. 1550. fol.

Plura ſcripſi de luculenta et praeclara hac editione in praef. ad Ariſtotelis A. P. p. XIX ſqq. adde *Buhl.* pag. 219 ſq.

Ariſtotelis Opera, (cum commentariis Georgii Pachymerae in textum Ariſtot. de lineis indiuiduis, Alexandri Aphrodiſ. problem. et Theophraſti hiſtoria plantarum,) ſtudio *Io. Baptiſtae Camotii.* graece. *Venetiis* apud Aldum filium (hinc haec editio vulgo dicitur *Aldina minor;*) impenſis Feder. Turriſani, 1551. 1552. 1553. min. 8. VI. voll. [Tertium volumen reliquis ſerius prodiit, a. 1553. v. Serie dell' ed. Ald. p. 95.

Eſt critica editio, et probata lectio reſtituta, adhibitis nonnullis codd. MSS. ac veteribus interpretibus gr. atque editionibus: hinc Sylburgius in principio notarum ad vol. Ariſtot. de animalium hiſtoria iam animaduertit, illam a Florentina Thomaei, et Baſileenſi Iſingrinii in multis diſcrepare. adde *Buhle* pag. 220 ſqq. — De latina edit. Opp. *Ariſtot. et Auerrois*, Venetiis apud Iuntas XI. voll 1552. fol. — ibid. 1562. XIV. voll. 8. et alia apud eosdem 1573 – 1575 vid. *Beckmanni* praefat. ad Ariſtotelem de mirabilibus auſcultatt. pag. VI ſq. — *Buhle* autem cit. loco etiam copioſus eſt de editione *Ariſt. Opp. latina* cum commentariis *Auerrhois* Cordubenſis *Veneta*, apud Cominum de Tridino 1560. et 1562. XI. voll. 8. — tum de edit *latina Baſileenſi* cum praefat. C. Proſperi Cyriaci etc. 1563. fol. IV. voll. — nec non de edit. *Opp fere omnium philoſophicorum Ariſt. ex duplici interpretatione, altera antiqua*, a Thoma Cantipratano, *vt fertur, adornata, altera recentiorum variorum*, exſtant *cum commentariis S. Thomae Aquinatis*. inter *Opp.* omnia eiusdem *Thomae*, Romae 1570. fol. tom. I — V. et Antwerpiae 1612. fol. tom. I — V. et aucta commentariis Caietani aliorumque. Pariſ. 1660. fol. vol. I — VI.

Octo libros *Phyſicorum, poetica* et *oeconomica* verſibus expoſita, Mediolani 1578. 4. a *Bernardino Baldino*, Mediolanenſi, memorat *Philippus Picinelli* p. 86. Athenaei eruditorum Mediolanenſium, id quod adſcripſit Fabric. orae exempli ſui.

Ariſtotelis

Ariſtotelis Stagiritae Opera. Poſt omnes, quae in hunc vsque diem prodierunt, editiones ſummo ſtudio emaculata et ad graecum exemplar diligenter recognita. Ab *A. Iac. Martino* — Lugduni apud Stephan. Michaelis. 1578. voll. II. fol. (vid. *Buhle* p. 226 ſqq.)

Ariſt. Opp. latine ex variorum interpretatione, cum indice. Lugduni apud Iacob. Berion. 1580. 12. tom. VII. Sic Buhle citat ex catal. bibl. Caſanat. at vereor, ne eadem ſit, quam *Clement.* tom. II. pag. 99 ſq. in not. copioſe deſcribit: eodem igitur adnotante, primus tom. *Organon*, Lugduni ap. Ioannam Iac. Iuntae F. 1579. 16. tom. II. Phyſ. apud eamdem ex typogr. Theobaldi Pagani, 1579. tom. III. IV. V. et pars prior VIti ap. eamdem: pars poſter. exc. Baſ. Bouquet. tom. VII. index apud eamdem exc. Baſ. Bouquet. 1579. 16. Eadem eſt, quam ſupra initio h. ſectionis inter lat. edd. (p. 306.) nominaui.

Nouam lucem opemque graeci textus locis haud paucis adtulit *Sylburgius* [bbb]) in praeclara raraque editione, de qua iam egi in praef. ad Ariſtot. A. P. pag. XX ſqq. atque in Introductione ad hiſtor. L. Gr. tom. I. pag. 437. et cuius ſingulos tomos diligenter deſcribit *Clement* in Biblioth. curieuſe etc. II. pag. 92 ſqq. Baſis tamen eſt editio III. Baſileenſis. Conſtat autem integra editio XI. tomis, non vno eodemque anno excuſis, qui modo in plura, modo in pauciora volumina redigi et compingi ſolent. Hinc Fabricius *quinque* voluminibus illam conſtare ſcripſerat. Singuli autem tomi peculiares habent inſcriptiones: quo factum eſt, vt plena integraque exempla omnium partium ſ. tomorum raro inuenirentur. Sed antea Wechelus praelo ſuo exire iuſſerat editionem Ariſtotelis, multis ignotam, de qua in recenſione Sylburgianae editionis plura diſſeram: Tomi I. quem in manibus habui, inſcriptio haec eſt:

Ariſtotelis Organum, ſ. logicae tractationes omnes; — ad exemplaris fidem, quod poſtremum Lutetiae excuſum eſt, diligenter emendatum et in capita diſtinctum, graece. Francof. Excudebat Andreas Wechelus ſibi et Thomae Guarino MDLXXVII. (1577.) 4.

Praefatus eſt *Simon Grynaeus.* Inſunt Porphyrii Iſagoge et reliquae Organi partes. Poſt decem fere annos apud Wecheli heredes comparuit editio *Sylburgiana*, cuius primus tomus habet generalem hanc inſcriptionem:

Ἀριστοτέλους τὰ εὑρισκόμενα. *Ariſtotelis opera quae exſtant, Addita nonnusquam ob argumenti ſimilitudinem quaedam Theophraſti, Alexandri, Caſſii, Sotionis, Athenaei, Polemonis, Adamantii, Melampodis. In tomi cuiusque ſine adiecta varians locorum ſcriptura, e praecipuis editionibus, nonnumquam etiam e msstis codd. Emendationes quoque non paucae ex interpretum*

[bbb]) Virum hunc, ſine oſtentatione atque alios exagitandi libidine doctiſſimum et praeclaris accuratisque veterum ſcriptorum editionibus immortaliter meritum, ſuſtulit lues epidemica Heidelbergae die XVI. Februarii anno 1596. (aetatis 60.) vt refertur in Abr. Sculteti vita p. 34. conf. Epitaphium eius in monumentis Heidelberg. pag. 72. et *Adami Bernhardi* curioſa eruditorum hiſtoria, edita germanice pag. 757. *Io. Fabricii*, Helmſtadienſis theologi, biblioth. tom. IV. p. 385. Diſcipulus fuit Laur. Rhodomanni, et Wechelianae ac Commelinianae typographiae, quibus haud meliores Germania vidit, ἐργοδιώκτης. Vitam eius et ſcripta petes, vbi libebit, e *Melchioris Adami* Vitis Philoſophorum, *Antonii Teiſſerii* elogiis Thuaneis parte 2. *Pauli Freheri* theatro, et *Rüdigeri* ſiue perſonati *Adolphi Clarmundi* Vitis clarorum virorum, germanice editis, parte 1. *Fabric.*

terpretum verſionibus, aliorumque doctorum virorum animaduerſionibus praeter ea capitum index, et duo rerum ac verborum, notatu digniorum inuentaria, latinum et graecum. Initio praemiſſa quaedam de Ariſtotelis vita et ſcriptis ex auctoribus tum veteribus tum recentioribus. Opera et ſtudio Friderici Sylburgii Veterenſis. Francofurdi, apud Andr. Wecheli heredes, Claudium Marnium et Ioannem Aubrium. 1587. 4. graece.

Ex praefatione quaedam excerpſit cl. Buhle pag. 227 ſqq. Primo tomo nihil variarum lectionum atque adnotationum eſt adiunctum, nec indicem habet ille. Quibus vero tomis adhaerent obſeruationes, ab initio illarum Sylburgius dedit notationem diuerſae lectionis e praecipuis editionibus, et quae alia adhibuerit ſubſidia, indicauit. Libri autem *Ethicorum* prioris editionis ſtatim in fronte dicuntur *opera doctiſſimi viri Petri Victorii emendati.* Francofurti 1577. Libri *Politicorum ex caſtigationibus P. Victorii emendatiores facti,* eodem anno: vterque tomus in priore editione caret notis et indicibus. Nam niſi omnium, vti reor, tamen plurium tomorum duae, eaeque interdum diuerſae, editiones, factae fuerunt. Exempli, cuius partes enumerat *Clement*, tomi ſignati ſunt ann. 1584. aut 1585. aut 1587. Illius autem exempli, quod ego habeo, partes aliae ann. 1577. aliae ann. 1584. praelo exierunt. Duplex quoque exemplar habuit et recenſuit *Freytag* in adparat. litterario tom. I. pag. 541 ſqq. qui titulum primi voluminis L. 1577. etiam ponit, et diuerſitatem indicat. Mei exempli tomus, qui continet Ariſtotelis *ethica*, in fronte tantum habet *opera doctiſſ. viri P. Victorii emendati:* apud *Clement* ſequuntur adhuc: *additae in fine praeter V. L. a Victorio adnotatas, aliae quoque ſcripturae diuerſitates e Baſileenſi, Veneta et aliis editionibus: emendationes etiam nonnullae ex doctorum virorum obſeruatt.* cum indicibus. 1584. Meum exemplum conſtat 192. pagg. id, quod Clement habuit, pagg. 232. Apud *Clem.* vltima pars inſcripta eſt: *Ariſtotelis politicorum et oeconomicorum libri qui exſtant. Addita in fine diuerſa locorum lectio — emendationes — Indices.* 1587. in meo exemplo ſunt duo ſeiuncti tomi: prioris inſcriptio eſt, *Ariſt. oeconomica ſiue de rebus domeſticis,* ex typographia Andreae Wechel. 1577. pagg. 33. poſterioris ſententia eſt, *Ariſtotelis Politicorum ſ. de optimo ſtatu reipubl. libri octo* ex typogr. A. Wecheli 1577. pagg. 230. — Tertiae partis prior editio inſcripta eſt *de phyſica auſcultatione, de coelo — — de longitudine et breuitate vitae. I. Ad exemplaris fidem, quod poſtremum Lutetiae excuſum eſt, emendati.* ex typogr. Andr. Wecheli 1577. ſine notis et indicibus. poſterior editio: *de phyſica auſcult. — — et breuitate vitae. I. Addita in tractatus cuiusque fine varia locorum lectio, e libris tum impreſſis tum manuſcriptis. Ad haec index capitum, et rerum ac verborum notatu digniorum bina inuentaria, alterum graecum alterum latinum.* apud heredes Andr. Wecheli 1584. Quoniam vtriusque editionis huius tomi exempla habeo, praefationes atque interdum recenſionem textus graeci eſſe diuerſas, nouis ſubſidiis acquiſitis, poſſum adfirmare. Hinc patet atque ex quibusdam locis ſit manifeſtum, primum ann. 1577. Wechelum typis ſuis, meliores tantum editt. recuſas dediſſe; poſtea Sylburgium ann. 1584 ſqq. nouam ſingulorum tomorum curaſſe editionem, plura exempla aliorumque virorum doctorum animaduerſiones conſuluiſſe, atque lectionis varietatem notasque adieciſſe: toti vero operi generalem praefixiſſe inſcriptionem; ſingula quoque huius editionis exempla, quod ſuum quodque inſcriptionem habet peculiarem, ſeorſum occurrunt, atque in catalogis tamquam ſingulares editiones aliquoties deſignantur. Mei autem exempli partes non vnius, ſed diuerſae editionis ſunt tomi. Hinc forſan, prouti priorem aut poſteriorem compares editionem, editio latina Francof. 1593. quemadmodum Fabricius adnotarat, poteſt paginis

edit. graecae Sylburgianae reſpondere, aut, id quod Clement contendit, difficultate quadam laborare. Sed ii, quibus poteſtas data eſt vtriusque editionis curatius conferendae, certiora edicent. adde *Io. Fabric.* in hiſtoria bibl. Fabricianae part. III. pag. 453 — 457. vbi quoque de iis, quorum libri adiecti ſunt in hac editione, agitur. Ceterum adiungam, quae Fabricius de hac editione et quibusdam, qui inſunt, alienis libris obſeruarat. *Harl.*]

Editio nitida, emendatiſſima, locupletiſſima, in qua praeter ſcripta Ariſtotelis graece vsquam edita, (excepto Peplo.) exhibentur *Theophraſti* [ccc]) Metaphyſica, Characteres Ethici, et *ἐκλογαὶ περὶ κόπων, περὶ ἱδρώτων, περὶ παραλύσεως, περὶ λειποψυχίας, περὶ ἰλίγγων,* et quem ſub incerti auctoris titulo publicauerat, Aldus, *περὶ σημείων ὑδάτων καὶ ἀνέμων,* tum *Alexandri* [ddd]) Aphrodiſei, ſeu cuiuscumque alterius, Problemata, et libellus, quod virtus non ſufficiat ad beatitudinem ſiue potius cap. 43. ex libro 2. de anima fol. 156 ſqq. *Caſſii* [eee]), Iatroſophiſtae, Problemata LXXXIV. Excerpta e *Sotione* [fff]) [ſ] *περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν*

ccc) De Theophraſti ſcriptis vide cap. ſequens.

ddd) De ſcriptis *Aphrodiſienſis Alexandri* infra lib. IV. vbi et de problematis, quae nonnulli tribuunt *Alexandro Tralliano.*

eee) [In cod. Matrit. apud Iriart. pag. 328. ſunt ex *Caſſii, Iatroſophiſtae,* problem. ſex problemata: quae in editis ſunt 12. 20. 23. 35. 63. et 64. ſequuntur *ἀδέσποτα* quinque problemata.] *Caſſius Felix* vocatur in MSto codice, quem memorat *Labbeus* Bibl. nou. MSS. pag. 49. vbi teſtatur, in codice MCXXV. regis chriſtianiſſimi exſtare latinam problematum Caſſii verſionem, adornatam Ardabure et Aſclepio, ſiue Callepio Coſſ. anno Chriſti 474. Et video, praeterea memorari *Caſſii Felicis,* ſub Claudio imper. medici, libros duos de curatione morborum *), (vide *Conringii* Introduct. in Medic. pag. 53. et catal. codd. msstor. *Io. Mori,* epiſcopi Noruicenſis, n. 53.) Graece prodierunt Caſſii problemata Κασσίου ἰατροσοφιστοῦ ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα περὶ ζώων καὶ τετραπόδων, Georgio de Sylua, epiſcopo, curante, Pariſ. 1541. 8. et ibidem eodem anno latine in 4. interprete *Adriano Iunio,* cum graeci exemplaris caſtigationibus. *Quis hic ſcriptor fuerit,* inquit Iunius praef. ad Cornelium Rhemnium, *quoue temporum tractu vixerit, nihil equidem, vt ingenue fatear, compertum habeo. Memorat Suidas Longinum cognomento Caſſium magni illius Porphyrii praeceptorem, qui quaeſtiones et problemata Homerica ſcripſerit. Citatur et quidam medicinae ſcriptor, Caſſius Calpitanus; vter vero huius ſit auctor libri, an alius quispiam et an is, quem Galenus IV. 7. et IX. 4. de compoſitione medicamentorum ſecundum locos citat; nec ſemel Hippiatrica, malim dubium ſilentio tranſire, quam temere aſſeuerando ineptiae notam incurrere. Certe quisquis tandem ſit, vt non infimae in re medica claſſis, ita lectione non perfunctoria, ſed ſaepius iterata digniſſimus eſt, adderem et aequali cum veterum multis nominis auctoritate, ni aliorum cenſurae praeiudicium dictare primus formidarem.* [conf. infra, in elencho medicorum vol. XIII. p. 109. ſupra in hoc capite ſect. XXIV. et XXV.] Plerique viri docti, vt *Hieron. Mercurialis* III. 11. Var. lect. et IV. 13. *Voſſius* lib. de Philoſophia p. 94. et *Daniel Clericus* Hiſt. Medicinae tom. II. pag. 126. *Io. Conr. Barchuſen* in hiſtor. medicinae p. 522. *Io. Rhodius* ad Scribonium p. 263 non plane certa coniectura haec problemata tribuunt *Caſſio,* medico, qui Auguſti et Tiberii temporibus floruit, quem *ingenioſiſſimum ſaeculi ſui Medicum* vocat *Celſus* praef. Idem IV. 14. et V. 25. plaſma Caſſii colicum refert, quod laudat praeter *Galenum* IX. 4. *κατὰ τόπους Scribonius Largus* compoſitione 120. vti antidotum compoſ. 176. et collyrium *Aetius* tetrabibl. 2. lib. 3. cap. 99. Aſclepiadis ſectae addictum problematum ſcriptorem obſeruatum eſt Mercuriali,

*) *Caſſii Felicis* medicina de Graeco in latinum translata, Ardabure et Aſclepio ſeu Callepio coſſ. h. e. anno Chr. 447. mst. rariſſ. bibl. regiae notante *Ge. Hier. Welſchio* in Specimine ſupplem. ad biblioth. Geſnero-Simlero-Friſian. in *Schelhornii* amoenitt. litterar. tom. VI. pag. 496. *Harl.*

κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων, et ex *Athenaei* [ggg]) libro II. ſimilia excerpta de aquis quibusdam et fontibus mirificis: *Polemonis* [hhh]) et *Adamantii* [iii]) Phyſiognomica, et *Melampodis* [kkk]) περὶ παλμῶν μαντικὴ et περὶ ἐλαιῶν τȣ̃ σώματος. [P]

Mercuriali, et laudat nominetenus Aſclepiadem Caſſius problemate ſtatim primo, tum problemate 40. citans eius librum περὶ ἑλκῶν. Andr. Iunii verſio latina et caſtigationes recuſae ſunt ab H. Stephano inter medicae artis principes tom. I. p. 752. ann. 1567. fol. Prodierunt et graece emendatiora cum noua *Conr. Gesneri* verſione et ſcholiis et *Antonii Schnebergeri* catalogo medicamentorum ſimplicium ac parabilium, quae peſtilentiae veneno aduerſantur, Tiguri 1562. 8. Hinc graece cum *Theophylacti Simocattae*, (de quo infra lib. V.) ἀπορίαις φυσικαῖς et epiſtolis e recenſione *Bonau. Vulcanii*, Lugd. Batau. 1596. 12. Denique graece et latine cum notis ab *Andrea Riuino*, Lipſ. 1653. 4. Gesnerus in Bibl. notat, vnum duntaxat problematum Caſſii librum excuſum eſſe, *Venetiis*, inquit, *alterum quoque haberi audio.* In calce msti codicis, Iunio teſte, legebatur aliquid de differentia ἄμμα et ψάμμα, quod veluti alienum reiicit merito *Iac. Tuſanus.* Alius fuit Γέσιος ſiue Γέσσιος ἰατροσοφιστής, ad quem Procopii Gazaei exſtant epiſtolae, et cuius e Damaſcio meminit Suidas, tum Stephanus Byz. in Γέα. [vid. infra in volum. XIII. p. 170. *Eudoc.* in Violar. p. 99 ſq.] Fuit et *L. Annius Caſſius*, Mithradorus medicus, cuius mentio in veteri inſcriptione apud *Sponium* in Miſc. eruditae antiquitatis pag. 142. ne dicam de *Dionyſio Caſſio*, Vticenſi, qui de re ruſtica ſcripſit teſte Varrone et Columella, et cuius ῥιζοτομικὰ laudat Scholiaſtes Nicandri: tum de aliis *Caſſiis* compluribus, de quibus *Baelius* in Lexico, quibus addendus *Caſſius Maximus*, cui Onirocritica ſua inſcribit Artemidorus, et *Caſſius*, Scepſius, *Laert.* VII. 32. et 34.

fff) Ediderat *H. Stephanus* Pariſ. 1557. 8. Confer *Photium* cod. CLXXXIX. *Voſſium* II. 7. hiſt. graec. et *Ionſium* p. 166. qui Sotionem hunc ſub Tiberio claruiſſe notant.

ggg) Lib. 2. pag. 41 ſq.

hhh) *Polemon* hic, quisquis fuit, (Xenocratis enim diſcipulum, Athenienſem, vix credo,) antiquior fuit Origene, qui eius meminit lib. I. contra Celſum p. 26. Ἐὰν δὲ καὶ τῶν φυσιογνωμόνων κρατῇ, εἴτε Ζωπύρου, εἴτε Λόξου, εἴτε ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ, εἴτε ȣ̓ τινός ποτ' ȣ̓̃ν τοιαῦτα γράψαντος καὶ ἐπαγγελλομένου εἰδέναι τι θαυμαστὸν εἰκέναι τοῖς ἤθεσι τῶν ψυχῶν πάντ' εἶναι τὰ σώματα. Albertus M. φυσιογνωμικὸν ſiue φυσιογνωμικῶν ἐγχειρίδιον tribuit *Polemoni*, rhetori, parum veriſimiliter, libro 8. de animalibus: *vt autem melius ſciantur ea, quae dicenda ſunt, ponemus ſingulorum membrorum per ſe ſignificationes, ſequentes auctores magnos huiusmodi artis, Ariſtotelem videlicet et Auicennam, Conſtantinum ipſum, et ipſum, quem commendat Ariſtoteles, Philemonem,* (Philo quidam laudatur a Polemone) *Loxum quoque et Palaemonem*, (Polemonem,) *declamatorem, qui Phyſiognomica perfectius ceteris tradiderunt.* (Atqui *Philemonis*, Phyſiognomi, librum ſyriace verſum memorat *Greg. Abulpharagius* hiſtor. dynaſtiar. VI. pag. 86. et p. 56. vbi eum Hippocratis, medici, aequalem facit. Sed et in libro ſecreti ſecretorum, qui Ariſtotelis nomine fertur latine verſus ex arabico, capite vltimo, quod tractat de Phyſiognomia fol. 18. *Philemon* ſummus laudatur doctor et magiſter phyſiognomiae, atque de Hippocratis forma refertur etc.) Adamantius (de quo paullo infra) ſimiliter teſtatur, ſe Polemonis veſtigiis inſiſtere, ſed quem exiſtimauerit Polemonem, non addit. Διὸ παραφράσαι μὲν εἱλόμην τὰ Πολέμωνος καὶ κοινῶ τῆς λέξεως. In multis dictio adeo eſt impura, vt, iudice Sylburgio, non Polemonis, Athenienſis, ſed hominis ſemibarbari eſſe videatur. Etiam ἀθλοθέτα vocabulum, chriſtianum magis, quam ethnicum Philoſophum reſipit, niſi a recentiore manu interpolatum Polemonis ſcriptum malis. [Polem. Adamanti ac Melampodis Phyſiogn. et de maculis ſchediasma Hermanni Venii, mst. fuit in bibl. Vffenbachiana.] Graece primum edidit *Camillus Peruſcus* cum Aeliani Variis, Adamantio et Melampode [item ex Heraclide de reb. public. comment. et de *neuis* cum ep. gr. Peruſci et indice vocc. in Aeliano.] Rom. 1545. 4. Latine vertit *Nic. Petreius*, Corcyraeus, cum Meletii et Hippocratis de ſtructura hominis, Dioclis epiſtola de tuenda valetudine ad Antigonum, regem, et Melampodis de naeuis, Venet. 1552. 4. *Vigneul Marville* tom. 3. p. 258. miſcell. hiſt. et litterat. „Nous avons, ait, le livre de Polemon, traduit de Grec en Latin par le Comte *Charles de Montecuculli*, qui l'a illuſtré par des remarques ſavantes. Mais je n'y a trouvé, de quoi

pouvoir contenter un eſprit raiſonnable, touchant cette eſpece de divination, qui ſe fait par la Phyſionomie." Prodiit edente *Franciſco Montecuccoli.* Mutinae 1612. 4. Idem Franciſcus e Caroli, fratris ſui, verſione latina Polemonem vertit italice, quam editionem euolui, Venetiis 1652. 8. cum *Io. Baptiſtae Portae* phyſiognomia humana et diuina, itidem e latino italice translata. *Italice* cum Porta et aliis, Patau. 1626. 4. [Venet. 1668. 4. de his verſionibus italicis, et alia a *Paullo Pintio* facta, ac ſtudio M. *Anton. del Moulin* edita, Lugduni per Io. de Tournes, 1590. 8. copioſius diſſeruit *Paitoni* in biblioteca degli autori antichi — volgarizzati, tom. III. p. 173 ſq. *Harl.*] De *Polemone,* Athenienſi, dictum ſuperius cap. 3. De *Polemone,* vtroque rhetore, infra ſuo loco lib. IV. De *Polemone,* Periegete, Panaetii diſcipulo et Timaei, Hiſtorici, aduerſario Voſſius in Hiſt. graecis.

iii) *Adamantii,* ſophiſtae, libri duo Φυσιογνωμικῶν ex Ariſtotele et Polemone, vt ipſe fatetur, magnam partem expreſſi (hinc Adamantium Polemonis metaphraſten vocat *Hadr. Iunius* pag. 514. Epiſtol.) et Conſtantio, quem φίλτατον adpellat, (illo opinor, qui Placidiam Honorii vxorem duxit, de quo *Sozomenus* IX. 16.) inſcripti viderunt lucem graece cum Polemone et aliis Rom. 1545. 4. ſeparatim primo ex epiſcopi Vaurenſis bibliotheca, Pariſ. 1540. 8. apud Conradum Neobarium et cum verſione *Iani Cornarii* Baſil. 1544. 8 Baſil. 1556. 8. [Cornarii editio rara eſt inſcriptaque: *Adamantii Sophiſtae Phyſiognomonicon,* i. e. de naturae indiciis cognoſcendis libri II. per *Ianum Cornarium,* medicum phyſicum, latine conſcripti. *Iani Cornarii,* medici phyſici, Profeſſoris ſcholae Marpurgenſis, de vtriusque alimenti receptaculis, diſſertatio, contra quam ſentit Plutarchus. *Plutarchi,* Chaeronenſis, philoſophi, loci duo, ad idem argumentum pertinentes, ſed reprobati. *Adamantii* etiam exemplar graecum eſt adiectum. Per Robertum Winter. Baſileae anno M. D. XLIIII. (1544.) 8. Cornarius in epiſtola nuncupatoria, proderit, inquit, hoc ſcriptum (Adamantii) ad intelligendum multis in locis Ariſtotelem. Sicut Ariſtoteles adhibitus mihi profuit ad multos corruptos in Adamantio locos reſtituendos. — Adieci graecum exemplar, tum quod rara admodum eſt eius copia, tum, vt, ſi quis id malit, graece legere poſſit. Quin et vt conferri mea lectio ac verſio poſſit ad eam graecam, quam ſequutus ſum. — Videtur fuiſſe Adamantius hic ſophiſta, poſterior illis, quos Philoſtratus deſcripſit, homo, vt adparet, multae doctrinae ac eloquentiae, quam cum philoſophia coniunxit. Tales enim quendam ſophiſtae adpellabantur etc." *Harl.*] Gallice per *Ioh. Bonum,* medicum, Pariſ. 1556. 8. atque interprete puero duodecenni *Henrico de Boyvin du Vavrouy,* qui Adamantium et Melampodem e graeco gallice verſum cardinali Richelio dicauit Pariſ. ann. 1656. 8. [germanice in Trifolio phyſiognomico, edito cum Elsholzii lib. de ſymmetria corporis humani, Noribergae 1695. 8.] Videtur hic fuiſſe Adamantius gente Iudaeus, ἰατρικῶν λόγων σοφιστὴς, qui tempore Attici epiſcopi CPolitani chriſtianam amplexus religionem, Alexandriam ſe contulit ibique ſedem fixit teſte *Socrate* VII. 13. Hiſt. Citatur Adamantius, (idem fortaſſis, confer Marſilium Cognatum IV. 17. Variar. Obſeru.) ab *Aetio* Tetrabibl. I. 3. 163. vbi de ventis, II. 4. 27. et 31. vbi de dentium curatione. Alia Adamantii medicamenta laudat *Oribaſius* lib. 3. Synopſ. Adamantium ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων citat Schol. Heſiodi ad Theogoniam. *Adamantii liber de ventis* MS. in Bibl. regis chriſtianiſſimi cod. MCCXIII. teſte *Labbeo* p. 111. Bibl. nou. MSS. [in catal. mstorum bibl. Pariſ. nr. MMCCCCLXXXI. in bibl. reg. Matrit. apud *Iriart.* pag. 342. nr. CXIX.] *Adamantii* et aliorum de ponderibus et menſuris, maxime Medicorum, MS. id. p. 12 . et *Cangius* in gloſſario graeco. *Fabric.* Nouiſſima Ariſtotelis, Polemonis, Adamantii et Melampodis phyſiogn editio eſt: *Scriptores Phyſiognomoniae veteres,* ex recenſione Camilli Peruſci et Frid. Sylburgii, graece et lat. recenſuit, animaduerſiones Sylburgii, et Dan Guil Trilleri in Melampodem emendationes addidit, ſuasque adſperſit notas *Ioan. Georg Frideric. Franzius* Altenburg. 1780. 8. Idem Franz in praef. de illis auctoribus atque editionibus, Fabricio noſtro maxime duce, fuſe diſſerit. At multa corrigenda reſtant in illis ſcriptoribus phyſiognomicis, quos Augeae ſtabulum eſſe ſcribit *Schneider* in Periculo critico in Anthologiam Conſtantini Cephalae, p. 141. idem a p. 136. quaedam Polemonis atque Adamantii loca ſagaciter emendat. — E codice biblioth. regiae Matrit. ab *Iriart.* pag. 268 ſq. copioſe deſcripto *Adamantii* opus multum lucis et medelae forſan petere poterit: ſaltem Iriarte prodit, opus mstum frequentiſſime ab impreſſo (romano) exemplari cum capitum, vel ſegmentorum ordine, numero ac titulis, tum maxime ipſo verborum contextu, qua pleniori, qua defectiori, (nonnumquam etiam prorſus alio,) diſſidere. *Harl.*

kkk) De Melampode dixi lib. I. cap. 15. *Fabric.*

Hactenus *Fabricius.* A lectione Sylburgiana parum diſceſſit *Caſaubonus*, qui haud leuem quidem, ob penuriam temporis, tumultuariam tamen operam, rogatu aliorum, impendit Ariſtoteli, adnotandis (vt ipſe ait in praefatione ſub finem,) in ora libri, tum variantis ſcripturae diuerſitatibus, quas vel editionum, vel aliquot veterum codicum collatio pepeRiſſet, tum ipſius locorum multorum emendationibus: ibidem profitetur: „*etſi non plus temporis eſt impenſum, quam, quantum partim operae vix aliquando interiungentes, partim aliae occupationes nobis concedebant, ſpero tamen, non defuturos gratos homines, qui noſtro hoc labore ſe adiutum iri fatebuntur.* Quare *curſim egiſſe Caſaubonum*, aperte ſcribit *Lipſius* in epiſtola, ad eum data tom. I. ſylloges Burmannianae p. 368. — Inſcriptio haec eſt:

Ἀριστέλυς τὰ σωζόμενα. *Operum Ariſtotelis Stagiritae — noua editio. Graece et latine. Graecus contextus, quam emendatiſſime praeter omnes omnium editionum eſt editus: adſcriptis ad oram libri et interpretum veterum recentiorumque et aliorum doctorum virorum emendationibus: in quibus plurimae nunc primum in lucem prodeunt, ex bibliotheca Iſaaci Caſauboni. Latinae interpretationi adiectae ſunt, quae graeco contextui melius reſponderent, partim recentiorum, partim veterum interpretum; in quibus et ipſis multa nunc emendatius, quam antehac, eduntur. Acceſſerunt ex libris Ariſtotelis, qui hodie deſiderantur, fragmenta quaedam. Adiecti ſunt etiam indices duo perutiles* etc. Lugduni apud Guil. Laemarium 1590 fol. typis minoribus ſatis elegantibus: II. tom. I. volum- — recuſ. Geneuae 1596. — Lugduni 1597. ex A. Iac. Martini recognitione fol. — ex catal. bibl. Caſanat. I. p. 266. ap. Buhl. Aureliae Allobrogum apud Petrum de la Roviere, 1605. II. voll. Eadem editio vero in (*Graſii*) memorabil. bibl. S. Auguſtini Neuſtift in Tyrol. (germanice,) Brixiae 1790 4. p. 73. citatur an. 1606 — 1607. 4. II. voll. [Equidem vtor exempo, huius edit. Aureliae Allobrogum ap. Samuelem Criſpinum, MDCV. II. voll. fol. *Beck.*] Labbeus memorat quoque editionem Geneu. 1646.

Praeterea in editione Caſauboniana acceſſerunt *Kyriazi Strozae* Politicorum libri II. et de ſecretiori parte diuinae ſapientiae ſecundum Aegyptios libri XIV. conf. *Io. Fabricii* Hiſtor. biblioth. Fabricianae, part. III. p. 200.

Ariſtotelis Opera omnia, graece et latine, (ex variorum interpretatione) *Latinae interpretationes graeco contextui conuenientiores et emendatiores, quam antehac editae ſunt (per Iulium Pacium,)* Geneuae apud Guil. Laemarium, 1597. 8. II. voll. (litteris minutis. Pacius in praefat. ſignificat, ſe ordinem librorum, praecipue phyſicorum atque eorum, qui ad ciuilem philoſophiam pertinent, melius immutaſſe omniaque philoſophi opera ad ſeptem claſſes retuliſſe, ſuique conſilii rationem exponit. Exemplum huius editionis cum notis H. Grotii msstis ſeruatur in bibl. Leidenſi. vid. Catal. p. 153.) — rec. minutis atque inelegantibus typis Geneuae, (al. Aureliae Allobrogum,) apud Sam. Criſpinum 1607. 8. — In Catal. Pinell. tom. I. pag. 214. *Pacii* editio gr. et lat. Aureliae Allobrogum, 1606. II. tom. 8.

Collegii Conimbricenſis in vniuerſam Logicam, Phyſicam, libros de generatione et corruptione et parua naturalia Ariſtotelis commentarii cum textu graeco-latino. Coloniae et Moguntiae, 1600. 4. III. voll.

Multa iactitauit in fronte libri, parum praeſtitit *Du Val*, Caſaubonianumque exemplar, venuſtioribus tamen typis, vt plurimum recudi fecit in editione, ita inſcripta:

Ariſtotelis Opera omnia, quae exſtant. Graece et latine, veterum ac recentiorum interpretum, vt *Adriani Turnebi, Iſaaci Caſauboni, Iulii Pacii* ſtudio emendatiſſima, cum

Kyriozi Strozae, patricii florentini, libris duobus graecolatinis de republica, in ſupplementum Politicorum Ariſtotelis. Nouiſſimae huic editioni, omnium, quae hactenus prodierunt, ornatiſſimae, acceſſit breuis ac perpetuus in omnes Ariſtotelis libros commentarius, ſiue *ſynopſis analytica doctrinae peripateticae*, non antehac viſa. — Auctore *Guilelmo du Val*, Ponteſiano, philoſ. gr. et lat. in academia Pariſ. Prof. et Doctore med. qui et praeter operoſam illam ſynopſin adiecit *Anthologiam anatomicam ex ſcriptis Hippocratis et Galeni*, ad libros Ariſtotelis de hiſtoria, generatione et partibus animalium, et praeter ea libb. XIIII. metaphyſicorum notis et argumentis auxit ac illuſtrauit, quatuorque eorum poſtremos hactenus male collocatos in legitimum ordinem reſtituit. Adiecti ſunt indices tres ex edit. Caſauboniana. Lutetiae Pariſ. 1619. fol. II. voll. — ibid. 1629. II. voll. fol. — tertium, cum noua propaedia ad philoſophiam aliiſque nonnullis ab eodem *du Val* additis, ibid. forma maxima 1639. — denique ibid. forma paullo minore, at vitioſe excuſa, IV. voll. fol. 1654. *Harl.*

Franciſcus quoque *Ximenius*, Cardinalis poſt illuſtre Bibliorum Complutenſium opus inſignem Ariſtotelis editionem fuit molitus, de quo ſic *Aluarus Gomecius* libro ſecundo de rebus geſtis Ximenii pag. 44. *Non ſatis animi ſui magnitudini Ximenius ingens hoc Bibliorum edendorum opus eſſe arbitrabatur, adhuc alia ſecum voluebat, quae, morte praeuentus, abſoluere non potuit. Nam vt Ioh. Vergaram, aliosque complures, qui eo tempore apud eum vixerunt, dicentes audiui, Ariſtotelicorum voluminum editionem parabat, vt ſingulae paginarum facies ternis columnis diſtinguerentur, quarum primae graeca Ariſtotelis verba emendatiſſime continerent, media vulgatam translationem, extrema vero nouam quandam et meliorem verſionem: vt eis veluti commentariis ſcriptoris alioqui difficilis ſenſus abditi illuſtrarentur. Nam et earum diſciplinarum cognitionem, quas in ſchola ſua tractandas propoſuerat, eum quoque auctorem perneceſſarium eſſe intelligebat. Atque ad nouam illam verſionem faciendam viros aliquot, in graecis et philoſophicis litteris doctiſſimos arceſſendos vndecumque curaſſe. Huic rei inter alios, qui adhuc conquirebantur,* Iohannes Vergara *deſignatus eſt, qui diligenter latinos fecit octo de phyſico auditu libros, tres de anima, Metaphyſices vero quatuordecim. Hi Toleti in templi maximi Bibliotheca ſeruantur. At cum Bibliorum editioni Ariſtotelica eſſet ſucceſſura, atque illa nondum abſoluta Ximenius* [lll] *e viuis ſublatus ſit, mortis praeoccupantis iniuria, quae ſemper viris magnis periniqua et immatura accidit, praeclari operis ingenti ſpe ſtudioſos homines fruſtrauit. Fabric.*

[Ab eo tempore vsque ad noſtram aetatem Ariſtotelis opera, a nonnullis libris ſi diſceſſeris, paene abiecta iacuerunt. Nullus quidem *omnium* Operum vel typis repetendorum, vel caſtigatius edendorum curam ſuſcepit. Noſtra demum aetate felicitas contigit Ariſtoteli, vt doctum is idoneumque nanciſceretur veluti patronum atque editorem, ab ingenio, litteris diligentiaque inſtructum *Buhlium*, Profeſſorem philoſophiae in vniuerſitate Gottingenſi cel. quem ſaepius iam adpellaui. Is ſuaſu cel. *Heynii* operam ſtudiumque Ariſtoteli addicturus, primum in ſingulari commentatione conſilium et rationem operis aperuit orbi litterario:

Nouam omnium operum Ariſtotelis editionem impenſis ſocietatis Bipontinae propediem euulgandam indicit Ioannes Gottlieb Buhle. Gottingae typis Io. Chriſt. Dieterich 1790. 4.

Docte diſſerit de hodierna textus graeci Ariſtotelici conditione, de ſtudio ſuperiorum editorum in edendis emendandiſque libris ariſtotelicis laudabili quidem, at non ſatis cauto, conſtanti

lll) Obiit ex praebito veneno die 8. Nouembris anni 1517. aetat. 80.

conſtanti et curato, de fatis librorum Ariſtot. atque editionum cauſſisque textus corrupti, interpolatiue, de commentariis graecis, ad priſtinum et genuinum Ariſtotelis textum, quantum fieri poteſt, reſtituendum ſaltem ad vulgatae lectionis ariſtotelicae emendationem admodum vtilibus, et maiorem ferme opem ferentibus, quam quae e codicibus, hodie cognitis, peti poterit; denique de via et ratione, quam tenuit in edendis emendandisque Ariſt. operibus. Praeter codices, quos nactus eſt, atque editiones, praecipue veteres, conſuluit graecos interpretes fere omnes, quotquot euulgati exſtant, verſiones latinas antiquiſſimas, quas e codicibus graecis factas eſſe conſtat, commentarios editorum et alias virorum doctorum hinc inde ſparſas obſeruationes. Baſin ſuae editionis fecit Duuallianam, quam typis exſcribendam operis daret, hac tamen lege, vt manifeſtos errores, qui e codicibus aut certa coniectura tolli poſſent, corrigeret, rectius, vbi ſenſus popoſcit, interpungeret, manifeſtas interpolationes vncinis includeret, et vulgarem librorum Ariſtot. in capita et ſectiones diſtinctionem mutaret, nouamque in plurimis libris adderet verſionem latinam, aut ſaltem refingeret veteres. Inſuper librorum argumenta elaborauit. Hanc comment. poſtea praefixit vol. primo praefationis loco.

Quae vero pollicitus eſt vir doctiſſimus in illa commentatione, ea quoque praeſtare ſtuduit: anno enim ſequenti lucem vidit volum. I. inſcriptum:

Ἀριστοτέλης. *Ariſtotelis Opera omnia graece, ad optimorum exemplarium fidem recenſuit, annotationem criticam, librorum argumenta, et nouam verſionem latinam adiecit Io. Theophilus Buhle*, Prof. philoſ. — volumen primum. *Biponti*, ex typographia ſocietatis. 1791. mai. 8. — Vol. II. ibid. 1792.

Primum volumen ornant varia praemiſſa, a quibus me quoque profeciſſe lubens merito fateor. Comprehendit autem id 1) Ariſtotelis vitam *a*) auctore Diogene Laertio, cum notis Buhlii, *b*) auctore Ammonio, c. not. *c*) ex vetere translatione, *d*) auct. anonymo, *e*) Dionyſio Halic. *f*) Heſychio Mileſio, *g*) Suida: 2) Ariſt. vitam, a Buhlio per annos digeſtam. 3) Buhlii commentat. de libris Ariſtotelis acroamaticis et exotericis. 4) Elenchum codicum et editionum librorum Ariſtotelis. 5) de librorum Ariſt. interpretibus graecis, arabicis et latinis ſecundum litterarum ordinem. Recenſum commentatorum in Ariſtotelem ſecundum librorum eius ordinem, in quos illi commentati ſunt, (ex quo vno obtutu in ſingulis libris interpretes graeci, arab. et latini poſſunt cognoſci,) excipiunt Porphyrii Iſagoge περὶ τῶν πέντε φωνῶν atque Ariſtot. Categoriae, gr. et lat. cum notis criticis. Vol. II. continet libr. de interpretatione atque analyticorum priorum et poſteriorum libros. — Reliqua volumina ſequentur. *Harl.*

De Ariſtotelis libris *ſyriace* et *arabice* [mmmm]) redditis conſulendus *Hottingerus* Biblioth. Oriental. pag. 219 ſq. *Herbelotus* in bibl. oriental. [etiam in linguam germanicam conuerſus,] in *Ariſtoth. Loſius* ad libr. Ariſtoteli tributum de pomo p. 24 ſqq. vbi et varia Ariſtoteli haud dubie

mmmm) Interpretes Arabes ab Auerroë nominantur Matthaeus quidam, tum Alkindus et Iſaac et Albeſagar atque Ioannes. vide Patricius diſcuſſ. peripatet. pag. 145. Ioannem Meſuem, Chaldaeum arabicam operum Ariſtotelis verſionem concinnaſſe, refert Io. Leo Africanus, ab Hottingero editus. *Fabric.* — *Caſirii*, *Wolſii*, atque *Buhlii* operam in recenſendis verſionibus Ariſtotelis orientalibus paſſim ſaepiusque laudauimus. *Harl.*

dubie ab Arabibus ſuppoſita. nec cuiquam veterum Graecorum vel Latinorum memorata ſunt. De verſionibus *hebraicis* ex [?] Arabico fere confectis, *Iulius Bartoloccius* tom. I. bibl. Rabbinicae p. 480 ſq. *Io. Chriſtoph. Wolfius* biblioth. hebr. p 217—223. qui epiſtolam Ariſtotelis moralem arabice et hebraice commemorat pag. 144. et 221. de commentariis hebraicis, vel hebraice ex arabico verſis in Ariſtotelem. *Wolf.* ibid. de Auerroë, pag. 18 ſqq. Abu Chamed, p. 7. Abunaſar Alpharabi, p. 7 ſq. Iudae Toletani, p. 437. Moſes Maimonides graecum Ariſtotelem euoluiſſe videtur, graecae etiam linguae gnarus, qua tot epiſtolas ad amicos exaravit, licet id. p. 835. malit arabice verſum. Add. et *Ioh. Franciſcus Buddeus* introductione ad philoſophiam ebraeorum p. 162 ſq. In *Perſicam* quoque, (de qua Agathias lib. 2. Suidas in Χοσρόης,) et *Turcicam* translatos linguam, et *Tartaricam*, teſtimoniis Belonii, Adami Olearii et Bergeroni notauit *Mottanus* nnn) *Vayerus*. Libros de coelo in *Tſchinenſium* linguam translatos a *Roderico de Fiqueyredo*, an. 1625. legas in bibl. Ieſuitica Nathan. Sotvelli. *Fabric.*

[Nunc progrediar ad enumerationem editionum ſingulorum librorum, et quidem

1) *ad Organon pertinentium.* Editiones et verſiones ſaec. XV. vide ad initium catalogi editionum Opp. Ariſtotelis, memoratas.

Ariſtot. Praedicamenta et alia opuſcula, cum Porphyrii introductione, graece. Venet. apud Aldum. 1495. fol. vid. *Nicol. Roſſii* catalog. Romae 1786. 8. pag. 60.

Ariſtotelis Logicorum libri recogniti *Boëtio Seuerino* interprete et paraphraſes in eosdem, cum adiectis adnotatt. ordinatore *Iac. Fabro Stapulenſi.* Pariſ. ex offic. Wolphgangiana 1503. fol. — *ſecunda* recognitione ibid. ex offic. H. Stephani, 1510. fol. (cum ſingulari tituli forma typis expreſſa: in biblioth. Erlangenſi.) — rec. ibid. apud Sim. Colinaeum 1520. 8. — apud eumdem 1530. fol. — 1531. et 1537. — Venetiis 1588. 12. et inter Boethii Opp. Baſil. 1546. fol. etc. — Praedicabil. *Porphyrii* et *Ariſtot. Categor.* interpr. *Boëtio Seuerino.* Pariſ. 1544. 8. — et *Topic.* cum *elenchis* etc. — ibid. 1545. 8. apud Colin.

[Organon, lat. cum Auerrois Comment. Venet. ap. Bon. Locatellum 1508. fol.

Textus praedicamentorum. Lipſ. 1509. fol. Conr. Kachelofen.

De interpretatione, lat. Lipſ. fol. ſ. a. ap. Mart. Herbipolit. — ib. per eund. 1506. fol. — Libri Topicorum, lat. 1503. fol. Lipſ. Melch. Lotter. — L. Analyticorum priorum, lat. ib. 1503. fol. Melch. Lott. — L. Analyt. poſteriorum, lat. Lipſ. 1502. fol. Wolf. Monac. 1505. fol. ap. eund. 1508. fol. ap. Melch. Lotter. — L. Sophiſt. elenchorum, lat. Lipſ. 1503. Mart. Herbipol. 1508. Wolfg. Monac. fol. — L. Categoriarum, lat. Lipſ. 1506. fol. Mart. Herbipolit. *Beck.*]

Ariſtot. Organon, latine, cum commentariis *Themiſtii, Ammonii et Boetii.* Pariſ. 1511. fol.

Ariſtotelis pars logice — Analyt. — Topic. et elenchorum libri. In calce: Auguſt. Vindel. in officina Milleriana. 1517. fol. vid. *Zapfs* Augsburg. Buchdruckergeſchichte tom. II. p. 99. — *Perihermenias*, Eutycho Aug. Nypho philotheo Sueſſ. interpr. Venet. 1519. fol. ſumt. Octauiani Scoti.

Veteris artis: id eſt *Porphyrii* vniuerſalium: et *predicamentorum Ariſtotelis: Perihermeniasque expoſitio* — — *opus maius Iſenachcen.* — *opere precium*, cum *Materni Piſtot.* hexaſticho.

nnn) Vide *Baelii* Lex. in *Ariſtote*, nota K.

hexaſticho. 4. ſ. vlla nota. — — *Compendiaria et admodum breuis paruulorum logicorum explanatio* — cum eiusdem alio hexaſticho. 4. — — *Analiticorum: Topicorum: et Elenchorum Ariſtotelis ſuccinctum et breuiculum interpretamentum* — — cum *Materni Piſtorienſis* alio hexaſticho. ſine vlla loci, anni, typographi nota. 4. litteris gothicis, ſaec. XVI. init. probabiliter: in bibl. acad. Erlangenſi: in vno volumine.

Ariſtot. Dialectica cum quinque vocibus *Porphyrii* — *Argyrophilo* traductore: a *Io. Eckio* — declarata. — In calce: Excuſa in officina Millerana, Auguſtae Vindelic. 1516. fol. (1517. in *Gras* memor. bibl. Neuſtift in Tyrol p. 13.) vid. *Zapfs* Augsburg. Buchdruckergeſchichte part. II. p. 95. et meam Introd. in hiſt. L. Gr. I. pag. 439.

De edit. *Organi Florentina*, curante Antonio Francino Varchienſi, 1521. vide ſupra in Catal. Operum Ariſtot. ad h. an.

Ariſtot. Organon et *Porphyrii* Iſagoge, Louanii, apud Theodor. Martinum Aloſtenſem. 1523. 4.

Ariſtot. Organum et alia. Gr. Venetiis apud Zanett. 1536. 8.

Porphyrii Iſagoge, graece, cum *Petri Oliuarii Valentini* caſtigationibus ex graecis vetuſtis tum codicibus, tum interpretibus Ariſtotelicis. Pariſ. ex offic. Chriſtiani Wecheli. 1537. 4. — *Ariſtotelis* Praedicamentorum liber. graece, permultis nitori priſtino reſtitutis, cum ex vetuſtis codicibus, tum ex interpretibus graecis, per *Io. Oliuarium Valentinum.* ex offic. Ch. Wecheli. Pariſ. 1538. 4.

Conf. *Buhle* p. 232. vbi memorabilem locum ex Oliuarii praefatione excerpſit, de codd. et ſubſidiis, quibus Hermolaus, Leonicenus, Sepulueda, Faber, Auguſtin. Niphus, Daneſius et Soarius vſi ſunt.

Exercitium veteris artis: ſuper predicabilia Porphirii: Kathegorias et peri armenias Areſtotelis: ſex principia Gilberti Poritani: ego magiſter Iohannes Glogowienſis — — per queſtiones in leuiorem modum inſtitui. Cracou. 1504. 4.

Exercitium ſuper omnes tractatus paruorum logicalium M. Petri hiſpani: per M. Iohan. Glogouienſem —. Cracou. 1504. 4.

De vtroque opere, quod Ottomar Nachtigall Argentorati 1517. recudi fecit, vid. *I. Dan. Ianozki* in: Nachricht von den in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern. part. IV. p. 116 ſqq. Ibidem pag. 118. memorantur:

Queſtiones in libros priorum et elenchorum Ariſtotelis per M. Io. de Glogouia collecte impenſisque Io. Halleri nouiter recognite ac impreſſe. Cracou. 1511. 4.

Epitoma figurarum in libros phiſicorum et de anima Areſtotelis. in fine: — *per M. Michaelem de Vratislavia.* — *opera et impenſis* — *Io. Haller.* Cracou. (ann. 1503. aut 1504.) 4. vid. *Ianozki* l. c. pag. 126 ſqq. vbi multus eſt de Ioanne Vratislauienſi, et pag. 130. rarum librum indicat: *Libri de anima Ariſtotelis* — *ſub gemina translatione*, (per Rudolph. Agricolam iuniorem.) *Florianus Vnglerius impreſſit.* Cracou. 1512. 4. Hos libros, vti multos alios, non tam propter vtilitatem, quae hodie exigua aut nulla erit, quam ob raritatem excito.

Ariſtot. analytica poſteriora, latine, ad graecam veritatem diligenter reſtituta. Pariſ. ap. Io. Lod. Tiletanum. 1540. 4. — praemiſſa eſt *Raphaelis Volaterani* Iſagoge.

Ariſtot. Elenchi ſophiſtici. latine, cum expoſitione *Aug. Niphi*, (qui vetuſtiſſimum Pontani codicem adhibuit,) ibid. apud Tiletan. 1540. fol.

Ariſtot. Topica inuentio in octo ſecta libros, latine ab *Auguſtino Nipho interpretata* atque expoſita. ibid. apud eumdem 1540. fol.

Porphyrii inſtitutiones quinque vocum, ad Chryſaorium. *Ariſtotelis Categoriae.* eiusdem de interpretatione liber. *Ioachimo Perionio*, Cormoeriaceno interprete, vna cum eiusdem quoque annotationibus. His coniunximus in dialecticae ſtudioſorum gratiam, *Michaelis Pſelli*, Peripatetici, *Blemmidae*, *Georgii Pachymeri* in eosdem Porphyrii et Ariſtot. libros Epitomen atque paraphraſin, vna cum compendio de ſyllogismis, autoris incerti. Omnia nuper (Pariſiis) et e graeco ſermone in latinum translata, et in lucem edita: adiecto — indice. Baſileae. — in calce: *Baſileae in offic. Roberti Winter.* ann. 1542. 8.

Non ſolum propter verſionem atque adnotationes, in quibus ſedulo comparantur Ciceronis loca formaeque loquendi, ſed etiam propter caſtigationes graeci contextus atque coniecturas fini ſubiectas haec editio eſt notanda atque commendanda. — Idem dicere licet de ſequenti libello:

Ariſtotelis de arte inueniendi, *ſiue Topicorum libri octo*, nuper [ooo]) latinitate donati, *Ioachimo Perionio* Cormoeriaceno interprete. Eiusdem *I. Perionii* commentationes, in quibus *Topica Ciceronis* cum his Ariſtotelis coniungit, vt omnes, quid Cicero in ſuis ab Ariſtotele mutuatus ſit, intelligant. Item, *Elenchorum* ſiue de reprehenſionibus fallacibus et captioſis, eiusdem Ariſtotelis liber, eodem *Perionio* interprete. Adiectis quoque locorum aliquot primae editionis, ab ipſo *Perionio* diligentiſſime recognitae, caſtigationibus. Baſileae. — in calce: Excudi faciebat Ioannes Oporinus. a. M.D.XLIIII. (1544.) menſe Februario. 8.

Ariſtotelis Praedicamenta cum commentariis Ammonii Hermeae, a *Barthol. Syluanio* Salonenſi, nuper latine conuerſis, et a *Gaſtone Sala* nuperrime recognitis. Imprim. Sim. Colinaeus pro ſe et Io. Roigny. 1542. fol.

Ariſtot. lib. de interpretatione, latine, cum *Ioannis Arborei Laudunenſis* commentariis, apud Simon. Colin. Pariſ. 1542. 8.

Ariſtot. Topicorum libri VIII. latine, cum Alex. Aphrodiſei commentario, *Guil. Dorotheo* interprete, apud Ioann. Roigny; excud. Io. Lodoic. Tiletan. Pariſ. 1542. fol.

Iidem gr. et lat. cum magni *Auguſtini Niphi*, medici, philoſophi Sueſſani, comment. ibid. apud Iac. Kerver. 1542. fol.

Ariſtot. Elenchorum libr. II. cum adnott. *Alex. Aphrodiſei,* latine, *Guil. Dorotheo* interprete, apud Sim. Colin. Pariſ. 1542. fol.

Ariſtot.

ooo) Prima n. editio prodiit Pariſ. 1541. certe Cal. Iulii M.D.XLI. — *Elenchi* inſcriptionem ſcripſit Perionius in praef. Lutetiae Pariſ. XVII. quoque habent peculiarem

Ariſtot. Analyt. poſteriora, latine, cum *Io. Grammatici Philoponi* commentariis, e graeco ſermone in latinum, iam ante aliquot annos conuerſis, ſed nuper cum graeco exemplari collatis, apud Io. Roigny, exc. Io. Lod. Tiletanus. Pariſ. 1543. fol.

Ἀριϛοτ. περὶ ἑρμηνείας libri II. lat. apud Sim. Colin. Pariſ. 1544. 8.

Ariſtot. Analytic. priorum et poſterior. libri, latine, ſeorſim excuſi per Sim. Colinaeum. Pariſ. 1545. 8.

Ariſtot. Dialectica, *Anitio Manlio Seuerino Boëtio* interprete, per *Martianum Rotam* reſtituta. Venetiis apud Iuntas. 1547. fol. Deeſt in Catal. apud Bandinium de Florentina Iuntarum typogr. part. I. pag. 19.

Porphyrii Inſtitutio, (1550.) *Ariſtotelis* Categor. lib. de interpretatione: libri Analyt. priorum et poſteriorum, *Iac. Lud. Strebaeo* interprete. apud Vaſcoſanum. Lutet. 1551. 4.

Ariſtotelis Categoriae, graece, cum graecis *Simplicii* in eosdem commentariis et latinis *Iuſti Velſii*, Hagani, ſcholiis. apud Mich. Iſingrinium. Baſileae, 1551. fol.

Ariſtot. analyticorum poſteriorum liber primus. graece. ap. Guil. Morelium. Pariſ. 1552. 4.

Ariſtot. Topicorum libri octo, cum *Alex. Aphrodiſ.* explicatione, latine; ſeptimum Muretus nunc primum latine et eleganter interpretatus eſt; in ceteris libris vſitatam interpretationem ſequuti ſumus, ſed multis partibus, quam antea, emendatiorem. Io. Gryphius excud. Venet. 1554. fol. [Liber ſeptimus ex verſione Mureti et cum eius Comm. legitur T. III. Opp. Mureti ed. Ruhnk. p. 487 ſq.]

Ariſtot. Dialectica, Boeth. Seu. interpr. adiectis recens Ang. Politiani in ſingulos libros argg. Lugd. apud Anton. Vincentium, 1553. 8.

Organum *Ariſtotelis* vniuerſum vna cum *Porphyrii* Eiſagoge. — *Ioach. Perionio*, Benedictino Cormoeriaceno interprete. Adiectae ſunt eiusdem — Obſeruatt. Baſileae per Io. Oporinum, 1554. 8. vid. ad edit. ann. 1542.

Ariſtot. de interpretatione, latine, *Ioach. Perionio* interprete, per *Nicol. Gruchium* correctus et emendatus. Lutetiae apud Vaſcoſan. 1555. 4.

Ariſtot. Logica, latine ab eruditiſſimis hominibus conuerſa. ex officina Mich. Vaſcoſani. praefatus eſt Guil. Guerentaeus. pars I. Lutet. 1556. 4. pars II. 1557. 4.

Ariſtot. liber de interpretatione, *Boëtio* interprete, cum *Mich. Pſelli* paraphraſi nunc primum latinitate donata. apud Io. Lodoic. Tiletanum. Pariſ. 1559. 4.

Porphyrii — Iſagoge in dialecticen. — Viennae Auſtriae typis Aegidii Aquilae. impenſis Io. Lieb. 1550. 4. — *Ariſtot.* lib. praedicamentorum. — ibid. 1550. 4. — *Ariſtot.* perihermenias libri II. — ibid. 1551. 4. — *Ariſtot.* prior. analyticorum libri II. ibid. 1551. 4. — poſteriorum analytic. libri II. — ibid. 1552. 4. — Topicorum libri VIII. ibid. typis Mich. Zimmermann. 1553. 4. — Elenchorum libri II. ibid. 1553. 4. vid. *Denis* Merkwürdigkeiten der Garelliſchen Biblioth. pag. 275—284. Eiusdem Wiens Buchdruckergeſchichte, pag. 483. 496. 507.

Organum *Ariſtotelis*, graece: *Porphyrii* Iſagoge, *Ariſtotelis* Categoriae, de interpretatione; Analyticorum priorum et poſteriorum libri, Topicorum libri VIII. Elenchor. ſophiſt.

phiſt. libri II. Pariſ. apud Guil. Morel. 1562. 4. — rec. et in capita diſtinctum, Francoſurti apud Andr. Wechel. 1577. 4. cum praef. Sim. Grynaei.

Ariſtot. Organum — *Ioach. Perionio*, *Nic. Gruchio*, *Firmino Durio interpretibus*, Baſil. 1563. — id. partim interprete *Ioach. Perionio*, partim *Nic. Gruchio*, Rhotomagenſi, cum adnotatt. *Gerardi Matthiſii*, Geldrienſis. Colon. 1565.

Ἀριστοτέλους — — *Ariſtotelis Aſclepiadae* — — Organum — — graece. cum praef. Grynaei. Baſil. apud Thom. Guarinum. 1566. 8.

De hac vitioſe excuſa edit. vid. Buhle.

De organo tamen nemo hucusque melius meruerat, quam *Iul. Pacius a Beriga*, vir vtriusque linguae et philoſophiae peripatet. peritiſſimus, et Iſ. Caſauboni praeceptor. Saepius quidem prodiit ex eius noua recenſione Organum: at probe dignoſcendae ſunt editiones. Prima editio, ad quam curandam praeter varias edd. et gr. comment. vno tantum codice msto vſus eſt Pacius, inſcripta eſt:

Ἀριστοτέλους Ὄργανον. *Ariſtotelis* — *Organum* h. e. libri omnes ad logicam pertinentes, graece et lat. *Iulio Pacio* interprete, cum argumentis, notis et tabulis ſynopticis. Morgiis, ex officina Laimariana. 1584. 4.

Conf. *Io. Fabric.* in hiſtoria bibl. Fabricianae, tom. III. p. 458 ſq. vbi quoque de *Porphyrio* et *Pacio* diſſeritur. — In Pinelli catal. tom. I. p. 217. nr. 1221 occurrit editio: *Ariſtot. Organ. cum aliis* a *Iul. Pacio*, graece, (Viennae) 1584. 4. Poſthaec Pacius nouis ſubſidiis inſtructus, iterum ad emendandum contextum acceſſit in edit. inſcripta:

Ἀριστοτέλους — Organum, — — gr. et lat. *Iul. Pacio a Beriga* interprete. *Cum triplici indice. Editio ſecunda* accurate recognita et emendata. Francoſurti ap. heredes Andr. Wecheli, Claudium Marnium et Ioan. Aubrium. 1592. 8.

Eſt in bibl. publ. Erlang. Quare quum illam manibus verſem, adfirmare poſſum, eam editionem neque in forma quartam eſſe, neque prioris repetitionem. Nam typographus ad lectorem ipſam vtriusque editionis differentiam diſerte indicat aitque, Pacium in hac editione II. ad quinque exemplaria manu exarata Palatina contextum graecum diligenter recognouiſſe, multis locis emendaſſe, alia in multis locis ſuppleuiſſe, et coniecturas de quibusdam locis emendandis, in ſpatio prioris editionis adſcriptas, nunc ferme omnes propter librorum msstorum auctoritatem recepiſſe in contextum; latinam recognouiſſe interpretationem, atque in diſtinctionibus capitum, diuiſionibus ſignisque quaedam mutaſſe etc. Additi ſunt III. indices; ſed notae ſ. ſcholia omiſſa:

Haec melior editio repetita eſt; at in fronte auctior:

Ariſtotelis — *Organum* — graece et latine. *Iul. Pacius a Beriga* recenſuit, atque ex libris tum msstis tum editis emendauit: e graeca in latinam linguam conuertit: tractatuum, capitum et particularum diſtinctionibus ac perpetuis notis illuſtrauit. Additi ſunt tres indices. — Francofurti apud heredes Andreae Wecheli etc. 1598. 8.

In hac editione, quam quoque in manibus habeo, vti in praecedenti, eadem eſt praefixa typographi ad Lectorem epiſtola, paullo contractior, iidemque indices additi, at marginem opplent ſcholia: quo factum eſt, vt illa pluribus conſtaret plagulis: at typi ſunt minus

nus luculenti atque venuſti. Clar. *Buhlius*, qui ad manus tantum habuit edd. ann. 1598. 1606. 1682. ſcribit *Organon* nouis curis a Pacio caſtigatum, Francof. 1597. 4. mai. apud heredes A. Wecheli prodiiſſe, (quod quidem de editione 1592. rectius dici, iam animaduertimus,) illique eodem anno comitem acceſſiſſe *commentarium analyticum in Iſagogen Porphyrii et Organon Ariſtotelis*, de eoque videndum eſſe Caſaubonum in Exercitatt. pag. 81. editioni autem ann. 1598. Pacium vltimam manum impendiſſe videri [ppp]).

Commentarium tamen fuiſſe ſimul excuſum, patet ex longiore titulo in Catalogo Bunauiano, vbi praeterea additur: „acceſſit eiusdem *Pacii* in vniuerſum Organum commentarius analyticus *nunc primum* in lucem editus," tum ex epiſtola dedicatoria editioni *Geneuenſi*, quam noſtra quoque academica bibliotheca poſſidet, praemiſſa, illa vero editio hanc habet epigraphen:

Ariſtotelis — Organum. — Iul. Pacius recenſuit, atque ex libris cum manuſcriptis tum editis emendauit: e graeca in latinam linguam conuertit: tractatuum, capitum et particularum diſtinctionibus, argumentisque, nec non perpetuis notis et tabulis ſynopticis illuſtrauit. Additi ſunt indices tres — — *Editio tertia. Tot locis emendata et aucta, vt noua editio videri poſſit. Acceſſit eiusdem Pacii in vniuerſum Organon commentarius analyticus nunc primum in lucem editus.* Geneuae. ex typis Vignonianis. ann. M.DC.V. (1605.) 4. typis luculentis.

Quatenus haec editio differat a ſuperioribus, et num, quod *Hambergerus* in zuverläſſ. Nachricht. tom. I. pag. 275 ſq. obſeruat, textus graecus idem ſit, qui reperitur in edit. ann. 1598. an mera repetitio edit. ann. 1597. ii decernant, quibus otium eſt et poteſtas data ſingularum editionum curatius comparandarum. Praefixa quidem eſt eadem typographi ad lectorem epiſtola, quae praemiſſa eſt editioni ann. 1598. 8. At ſingulis capitibus praemittitur argumentum, et notae ſunt multo ampliores, et ad intelligentiam auctoris multo efficaciores. His quidem haec edit. praeſtat ſuperioribus, quas in manibus habui. Commentarius peculiarem habet inſcriptionem: *Iulii Pacii a Beriga in Porphyrii Iſagogen et Ariſtotelis Organum commentarius analyticus. Aureliae Allobrogum ex typis* (minutis) *Vignonianis.* 1605. Epiſtola nuncupatoria data eſt *Kal. Martiis A. R. S. cIↃIↃXCVII* (1597. Nulla vero additur praefatio de conſilio auctoris. Adnotat cl Buhlius edit. Francofurt. ann 1598. ſaepius repetitam eſſe, tum eodem illo loco, tum Hanouiae 1606. 1611. 1617. 1623. tum Helmſtadii cura *Andreae Frolingii* 1682. 4. eiusque praefationem ſub finem eſſe videndam. — Pacii tranſlationem in graeco-latina ſua Operum Ariſtotelis editione retinuit *Guil. Du Vall.* At in editionibus ceteris graecolatinis occurrit *Nicolai Gruchii* interpretatio ſiue recognitio interpretationis *Ioachimi Perionii.*

Graecolatini Ariſtotelis — Organi, ſiue inſtrumenti inſtrumentorum aut philoſophiae manus, *pars prior.* In qua *Porphyrii* Iſagoge, *Categoriae, liber de interpretatione*, et *vtraque analytica* comprehenduntur. Omnia correcta, in capita, praemiſſis argumentis, diſtincta,

ppp) Rara eſſe videtur illa editio. In bibliotheca tamen Pinelliana, (vol. I. pag. 217.) exſtitit, ita autem indicata: *Ariſtot. Organum et alia, a Iulio Pacio*, gr. lat. Francof. hered. Wechelii 1597. 4. Sed plena inſcriptio eaque longa reperitur in Catalogo Bunau. I. pag. 120. vbi dicitur *Editio ſecunda, emendata et aucta.*

diſtincta, conuerſaque a *Io. Hoſpiniano*, Steinano. Adiectus eſt — index. Baſileae ex Officina Oporiniana 1573. 8.

In epiſtola dedicatoria ſcribit Hoſpinian. ſe *nouem* ante annis edidiſſe *Organum graecum*, partim diligenti variorum exemplarium, partim interpretum inſpectione et collatione correctum, atque in capita, et partes capitum, in periodos item et articulos diſtinctum, et pro munuſculo chartaceo a ſcholarchis et Baſilienſis academiae principibus accepiſſe donum argenteum; huic editioni poſt alios, quos enumerat, addito iudicio ſuam adieciſſe verſionem, de qua multus eſt, latinam. In praefatione promittit lectiones ſuas in Organum, et de ſuis in Organum meritis mendisque correctis modeſte diſputat. Ego vero priorem editionem non vidi.

Organon Ariſtotelis, gr. et latine ſtudio *Io. Spondani.* Baſil. 1583. apud Oporin.

Quaeſtionum et commentariorum in Organon Ariſtotelis pars I. II. et III. in qu. et textus graecus integer quaeſtionibus accommodatus eſt, et tum verborum tum ſententiae habita ratione in latinam linguam conuerſus: praeceptorum vero artis differendi Ariſtotelicorum vſus, exemplis philoſophicis, oratoriis, et poeticis commonſtratus. Induſtria et ſtudio Guil. Hildenii. Berlini, ſumtibus ac typis autoris ann. 1585. 8.

Verſionem et commentarium laudat *Buhle.* adde *Stolle* Nachrichten von den Büchern — — in der Stoll. Bibl. tom. I. p. 345 ſq. qui adnotat, *Nicol. Hieron. Gundlingium* in ſua Logica lib. I. cap. 5. lib. II. cap. 9. lib. III. cap. 11. ſummam atque hiſtoriam logicae Ariſtot. dediſſe.

R. Balfourei Scoti comment. in libros *Ariſtotelis* de philoſophia vol. I. II. quibus illuſtrantur, quaecumque ſunt difficilia in Organo et libris Logicae. *Editio ſecunda* auctior et correctior. Burdigalae 1620. 4.

Textum graecum eſſe vitioſiſſime impreſſum, et copioſum commentarium parum fructuoſum, ait *Buhle* p. 238.

Ariſtotelis Organon cum explanatione M. *Io. de Lapide*, praemiſſa iſagoge *Porphyrii*, fol. ſine l. a. et typographi indicio.

Mich. Pſelli Synopſis Organi Ariſtotelici graeco-latina, nunc primum edita ab *Elia Ehingero.* Witteberg. ex typograph. Zach. Lehmanni. 1597. 8.

Vid. Catal. Bunau. I. pag. 120. vbi et in Menkenii ac Roſſii catal. plures interpretum graecorum et lat. editt. indicantur.

Ioſephi Rotellae fructus honoris in Porphyrii Iſagogen et *Ariſtotelis Logicam.* Caeſenae 1602. (Fabric. in nota msta.) — *Caſi* ſumma veterum interpretum in Ariſtotelis dialecticam, Francofurti 1606. 8. — *Organum Ariſtoteleum* in quaeſtiones et reſponſiones redactum a M. *Michaele Piccarto* (Prof. Altdorfino,) Lipſiae 1613. 8. — *Eiusdem* Iſagoge ſ. introductio ad organicam doctrinam *Ariſtotelis* per quaeſtiones et reſponſiones. Altdorf. 1614. 4. — *Philippi Zaphiri* in poſter. analytic. Ariſtotelis explanatio. Venet. 1567. fol. vid. *Nic. Roſſii* catal. bibl. pag. 135. vbi variae interpretum graecorum editt. occurrunt, quas hic repetere nolo.

Bernartini Petrellae in duos Ariſtotelis libros poſteriorum analyticorum commentarii. Patau. 1595. fol. — adde ſupra in fine §. V. *Harl.*

Editiones

Editiones librorum rhetoricorum.

Ariſtotelis Rhetorica ex arabico latine reddita interprete *Hermanno Alemanno*, praemiſſa *Alpharabii* declaratione ſuper eadem rhetorica. Excerptum ex eiusdem *Ariſtotelis poetica* per eumdem *Hermannum*, de Auerrois textu arabico latine redditum, ex recenſione *Lancilloti de Zerlis* Veronenſis. Venetiis per Philippum Venetum. 1481. fol.

De hac editione admodum rara intelligenter fuſeque diſputat cl. *Morellius* in nota ad Pinelli Catal. part. III. pag. 3 ſqq. atque ſuſpicatur, ſub nomine *Hermanni Alemanni* latere *de Schildis*, Weſtphalum ordin. Herem. S. Auguſtini. vid. ſupra in catal. edd. Opp. ad ann. 1481.

Ariſtotelis rhetorica et poetica, *graece*, in rhetoribus antiquis graecis, (vol. I.) ap. *Aldum*. 1508. 1509. voll. II. fol. — ex officina Frobeniana per Hieron. Froben. et Io. Heruag. *Baſil.* 1520. 4. — typis *Froben.* 1529. 4. — ex offic. *Gerardi Morhii* Campenſis ap. collegium Sorbonae. *Pariſ.* 1530. 8.

Ariſtotelis rhetorica, lat. cum *Aegidii Romani* commentariis, Venet. 1515. fol. (vide ſupra in fine §. VI.) — rhetorica ad Theodecten, interprete *Georgio Trapezuntio*, conſ. *Zeni* diſſert. Voſſian. tom. II. pag. 10. et ſupra ad §. VI. vbi quoque edit. Lipſienſem ann. 1503. memorauimus, adiuncta rhetorica ad Alexandrum, ex interpretatione *Fr. Philelphi* [qqq]): cum *G. Trapezuntii* rhetoricorum libris V. etc. Venet. apud Aldum 1523. — (vid. Serie dell' edizioni Aldine, edit. II. p. 57. ad h. a.) — Iisdem interpretibus iidem *Ariſtot.* libri, Pariſ. impenſis Sim. Colinaei. 1530. fol. ibid. 1540. et Baſil. 1534. 8. *G. Trapez.* verſio eſt quoque in latinis Ariſtotelis editionibus, Veneta apud Iuntas, Baſil. 1542. fol.

Ariſtot. Rhetorica, graec. Baſil. apud Froben. 1529. 4. (*Pinelli* bibl. tom. III. pag. 2. nr. 5659.)

Ariſtotelis de rhetorica libri III. de eadem ad Alex. M. lib. I. de *poïtica;* graece, in aedibus Bartholomaei Zanetti; aere et diligentia Io. Franc. Trincauelli. Venet. 1536. 8. — Venetiis ap. Gryphium. 1546. 8. (*Pinelli* bibl. tom. III. p. 2. nr. 5657.)

Ariſtot. de arte rhetorica libri III. gr. cum commentariis anonymi. *Pariſ.* apud Conr. Neobarium. 1539. fol.

Ariſtot. rhetor. libri III. interpret. *Hermolao Barbaro*, cum commentario *Dan. Barbari* et *Hermolai Nepotis*. Lugd. apud Seb. Gryphium 1544 8. (notante Buhlio ſed animaduertente Fabricio) Venetiis 1544. 4. — Baſil. 1545. 8. Lugd. 1545. Pariſ. 1549. 8. Lugd. 1558. 8. conſ. *Zeni* diſſ. Voſſ. II. pag. 381. et ſupra ad §. VI.

Ariſtot. de arte rhetorica, libri III. graece, Baſil. apud Iſingrin. 1546. 8. — Argentor. apud Windel. Rihel. 1547. 8.

Ariſtot. de arte rhetor. libri III. ex verſione latina et cum commentario *Petri Victorii* poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris. *Florent.* in offic. Bernardi Iuntae. 1548. fol. — repet. Baſil. 1549. fol. — et Florent. ex Iuntarum typographia 1573. fol.

Vid.

qqq) Antea excuſa cum *Philelphi* orationibus et aliis opuſculis. Venet. 1494. fol. fol. 45 ſqq. — item latine Lipſiae 1503.

Vid. *Bandini* Annales Iuntar. typogr. part. II. pag. 248. Prima Victorii editio oppido rara eſt, et apud Fabricium aliosque *Venetiis* lucem adſpexiſſe dicitur. Fabric. notam addidit mstam; „Bina aureorum millia ſibi a nobili quodam oblata presbytero, vt rhetoricae volumen recuſum eius inſcriberet nomini, conſtantiſſime reiecit. *Imperial.* p. 153 ſq. Muſei."

Ariſtot. rhetorica, graece, ex recenſione Petri Victorii, et ſeorſim latine, *Hermolao Barbaro* interprete. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1549. 8.

Ariſtot. rhetoricorum libri III. ex verſione *Conſulti Chirii Fortunatiani,* caſtigatiores iam redditi, opera *Petri Nannii Alcmariani,* Louanii 1550. 8.

Ariſtot. libri de arte dicendi, graece, cum verſione latina *Hermolai Barbari,* et comment. *Mart. Borrhaei* Baſil. 1551. fol. (vid. Menken. Catal. I. p. 68.) — rep. ib. 1555. fol. — et cum V. L. et obſeruationibus, quibus in locis a graeca vulgata lectione Hermolaus variaverit. Pariſ. apud Thomam Brumenium, deſcribebat Guil. Morelius. Pariſ. 1559. 4.

Ariſtot. libri III. de arte rhetorica, latine, interprete *Carolo Sigonio,* Bononiae apud Alexandr. Benatium, 1565. 4. Venetiis apud Iordan Zilettum 1566. 8. — recuſ. curante *Io. Caſelio*, Roſtoch. 1577. 8. et cura *Chriſtoph. Schraderi*, Helmſtad. 1634. 8. — latine per *Iac. Carpentarium.* Pariſ. 1567. 4. — ibid. 1572. et 1578. 4.

Ariſtotelis rhetoricorum libri III. in latinum ſermonem conuerſi et ſcholiis breuioribus explicati a *Io. Sturmio*, nunc primum in gratiam et vſum ſtudioſorum dicendi doctrinae editi: Argentinae. Excud. Theodoſ. Rihelius. in calce: Argentorati excud. Theod. Rih. M.D.LXX. (1570.) 8. graece et lat. Scholia nata ſunt e ſcholis I. Sturmii, a diſcipulis excepta. Editionem curauit *Io. Cocinus*, Piſecenſis, Boiemus, qui in epiſtola nuncupatoria ad Conſules et ſenatum reipubl. reginae Hradeczii in Boiemia id tradit; at ipſe fatetur, non omnia eſſe exquiſita et aeque polita, ac ſi a Sturmio fuiſſent retractata; at tamen Sturmii ingenio apta dignaque.

Ariſtotel. de arte rhetorica libri III. cum *M. Antonii Maioragii* commentariis. Additis nuper graeco textu ad ipſius *Maioragii* verſionem et Petri Victorii ſententiam emendato, noua capitum diuiſione etc. — (Maioragio iam defuncto, primum in lucem prolati ſunt commentarii ab eius amitino *Primo Comite,*) Venetiis 1572. fol. — dein cum duplici indice, per *Fabium Paulinum Vtinenſem* philoſophum et graecarum litterar. publ. Venetiis doctorem. *Venetiis* gr. et lat. apud Franciſcum de Franciſcis. Senenſem (1591.) fol. — rec. Patavii, (nitide quidem at vitioſiſſime,) ap. Ioan. Cagnolum 1689. 4.

A Natali Comite et Giberto plagii, omnia e commentariis Victorii ſurripuiſſe, adcuſatur *Maioragius;* ſed defenditur a *Kohlio* in praefatione de vita et ſcriptis Maioragii, Deliciis epiſtolicis, Lipſiae 1731. 8. editis, praemiſſa p. 84 ſqq. Plura de altera praeſertim editione, et de Maioragio leges in *Freytagii* adparatu litterar. tom. I. pag. 544—548.

Ariſtot. de arte rhetorica libri III. graece. Pariſ. apud Benenatum. 1575. 8.

Rhetoricae Ariſtotelis ad Theodeclen libri III. quos *M. Anton. Maioragius* vertebat: eiusdem *Ariſtot.* lib. ad Alexandrum de rhetorica, *Fr. Philelpho* interprete, cum expoſitione *Io. Marinelli.* Venet. apud Io. Valgriſium. 1575. 8.

Ariſtot.

Ariſtot. rhetorica, interprete *Antonio Riccobono*, cum eiusdem explanationibus. Venet. apud Paul. Meiettum. 1579. 8. Pars eſſe videtur ſequentis editionis, peculiari titulo munita.

Ariſtot. ars rhetorica, graece ab *Ant. Riccobono, Rhodigino,* latine conuerſa. Eiusdem *Riccoboni* explicationum liber, quo Ariſtotelis loca obſcuriora declarantur. — — *Ariſtotelis ars poetica* ab eodem in latinam linguam verſa, cum eiusdem de re comica diſputatione. Venetiis apud Paul. Meiettum. 1579. 8. — Editio *Rhetorices* libri III. ab *Anton. Riccobono* latine conuerſi, ſeparatim editi ſunt cum paraphraſi, interiecta rerum explicatione et collata *Riccoboni* multis in locis conuerſione cum Maioragii, Sigonii, Victorii et Mureti conuerſionibus, et ſeparatim edita Francofurti apud heredes Andreae Wecheli, Claudium Marnium et Ioan. Aubrium. 1588. 8. ſubiunctis XXV. de vſu artis rhetoricae Ariſtotelis commentariis, ibid. 1595. 8. Hanouiae 1606. 8. et 1630. 8. Sed in Italia ſeparatim antea fuiſſe editam, coniicio ex epiſtola Riccoboni dedicatoria ad Richardum Bar. a Staremberg, auditorem ſuum, praemiſſa paraphraſi et data *Patauii* ann. MDLXXXVII. (1587.) Ab initio paraphraſeos agitur de autore, et inſcriptione horum librorum rhetoricorum. Riccoboni verſio retinetur in editionibus Opp. Ariſtotelis graeco-latinis, etiam Duualliana tom. III.

Ariſtot. rhetorica ad Theodecten, cum commentariis *P. Victorii,* poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris, iisque fideliter latine expreſſis. Florentiae apud Iuntas. 1579. fol. . Praeclara raraque eſt haec editio.

Ariſtot. libri III. de arte rhetorica. Brixiae, apud Petr. Mariam Marchettum. 1584. 16.

Ariſtot. artis rhetor. libri III. Duos priores vertit *M. Anton. Muretus*, Romae, 1585. 8. — 1598. 8.

Huetius de interpretat. lib. II. Stadae 1608. 8. p. 258 ſq. laudat operam Mureti ſcientiamque bene interpretandi. adde *Clement* Bibl. II. pag. 106. Publicis illum praelectionibus quoque illuſtraſſe hos libros, patet ex Mureti oratione VII. (edit. Thomaſii VIII.) voluminis II. *Mureti* commentarius cum verſione librorum II. rhetoricorum prodiit Ingolſt. 1602. 8. [Repetita eſt verſio cum Scholiis Mureti in eius Opp. omnibus a Dau. Ruhnkenio editis, T. III. pag. 615 ſq.]

Ariſtotelis artis rhetoricae — libri III. *M. Aemilio Porto*, Franciſci Porti F. — noua interpretatione illuſtrati et nunc primum in lucem emiſſi. — Item *Franc. Porti Cretenſis* in eosdem libros perpetui latini commentarii, ante non excuſi. — Spirae ap. Bern. Albinum cIↄIↄIIC. (1598.) 8. — Londini. 1619.

Conf. *Clement* Bibl. II. pag. 106 ſq.

Ἀριστοτέλους — *Ariſtotelis de rhetorica* ſeu de arte dicendi libri III. graecolat. Contextu graeco, ad exemplaria ſelectiora emendato; latino, paraphraſi, vbi opus, intertexto; vtroque etiam in particulas diſtincto. Margini interiori, adſcriptis locis auctoris, ex ipſo citatis vel ex παραλλήλου ſimilibus; exteriori, adpoſita analytica methodo; cuius tabulae ſynopticae in ſua loca diſtributae. Londini typis Eduardi Griffini. cIↄIↄCXIX. (1619.) 4. rec. ibid. 1696. 4. (editore *Theodoro Goulſton.*)

Meo exemplo adſcripſit vir doctus ad p. 27. lin. 20. (libr. I. cap. 5. ſub finem): „Ariſtoteles quatuor tantum exercitia commemorat, neque eo minus eum, cui quatuor iſtae facultates inſint, vocat πένταθλον. Mendum igitur ſubeſſe videtur. *Clericus* in ſiluis philol. lib. I.

lib. I. reſtituit: ὁ δυνάμενος τὰ σκέλη ῥιπτεῖν πως ἄνω, ἀλτικός· ὁ δὲ κινεῖν etc. adde de hac edit. Clement l. cit.

Pauli Benii Eugubini, philoſophiae et ſacrae theologiae doctoris, qui quatuor ac viginti annos in Patauino Gymnaſio profeſſus eſt eloquentiam e prima ſede, in Ariſtotelis libros rhetoricorum commentarii: in quibus Ariſtotelea de arte dicendi praecepta non ſolum copioſe declarantur, verum etiam centum oratoriis controuerſiis interpoſitis illuſtrantur: cum Platone, etiam in decretis multis, cum M. Tullio in toto dicendi artificio conferuntur. Acceſſit Platonis rhetorica ex eius monumentis excerpta. Ad illuſtriſſ. et reuerendiſſ. Barbarinum Vrbani VIII. nepotem. — Venetiis apud Io. Guerilium cIↄIↄXXIV. fol.

Hic quidem annus ſignatus eſt in meo exemplo, quod tantum continet primum Ariſtotelis librum, in particulas 332. diſſectum. Cuilibet particulae graecae ſubiecta eſt Riccoboni et Maioragii verſio latina cum commentario operoſo et nimis verboſo, ſententias tantum auctoris praeceptaque illuſtrante. At pluribus partibus opus conſtitiſſe, certum eſt, atque in numero anni romano, quo editi dicuntur commentarii, *C* excidit, et ſcribendum erat cIↄIↄCXXIV. (1624.) Nam in praefatione iudicat *Ben.* de ſuperioribus editoribus atque interpretibus, in his, de P. Victorio, M. Antonio Maioragio, (1514 nato,) Bernardo Mirandulano et Antonio Riccobono. Tum in grandi, quod habeo, volumine initium neſcio cuius, an bibliopegae culpa, capeſſunt *Pauli Benii Eugubini — oratoriae diſputationes, ſeu rhetoricae controuerſiae, in quibus cum veterum multorum, tum maxime Ariſtotelis de ratione dicendi praeter ea explanantur et cum Platonis Ciceroniſque decretis conferuntur. Hic praeter ea, quae in Ariſtoteleae rhetoricae commentariis et controuerſiis dubitantur, vt Ariſtotelica de arte dicendi praecepta declarentur, et cum Platone et M. Tullio conferantur, controuerſiarum vela panduntur explicatius:* et *Platonis rhetorica ſubiicitur, ex variis eius locis excerpta,* (eidem Barbarino ſunt dicatae: et in fronte prodiiſſe rectius ſcribuntur,) *Venetiis* apud Io. Guerilium cIↄIↄCXXV. (1625.) In calce vltimae partis, ſ. Platonis rhetoricae ſcriptum eſt: *Voluminis quinti finis.* — Cl. *Buhlius* ex catalogo bibl. Caſanat. tom. I. p. 269. paucis verbis illam citat edit. — *1624. tomi II.* — Partes autem eſſe videntur editionis: *Beni Opera omnia.* Scilicet de hiſtoria libri IV. In *Salluſtium* commentarii. *In Virgilium,* in *Ariſtotelis rhetoricam* commentarii. Oratoriae diſputationes. In *Ciceronem* pro L. M. commentarii. Orat. 75. His acceſſere epiſtolae, praefationes, epitaphia, elogia. Item in *Ariſtotelis* poeticam commentarii. Venetiis, 1624. fol. V. voll.

Multas ſingulorum librorum editt.' vid. in Rob. Fyſcher. catal. bibl. Bodlei. tom. I. pag. 138. adde *Widekind* — Verzeichn. von raren Büchern. I. pag. 385 ſq. Idem *Benius* edidit commentarios in Virgilii Mar. Aeneidem. Venet. 1623. fol. Meum exemplar continet tantum textum librorum V. cum initio libri VI. et cum verboſo commentario atque indice.

Ariſtotelis libri de rhetorica tres, de poetica vnus; graece et latine: *Dan. Heinſio* huius, *Antonio Riccobono* illorum interprete, collatis inter ſe excuſis aliquot exemplaribus, recenſiti et ſumma cura priſtino nitori reſtituti. apud Io. Libert. Pariſ. 1629. 8.

Ariſtot. rhetorica, graec. et latine, *Antonio Riccobono* interprete, editio poſtrema, a mendis, quibus ſcatebat, expurgata. apud Sebaſt. et Gabr. Cramoiſy Pariſ. 1648. 8. — — graece et lat. cura *Chriſtophori Schraderi.* Helmſtad. 1648. 4. — repet. ibid. 1661. 4. 1672. 4. atque

atque cum commentario inſcripto: *de rhetoricorum Ariſtotelis ſententia et vſu*, ibid. 1674. 4. Graecus textus eſt is, quem Victorius conſtituit; latina autem verſio duorum priorum librorum eſt Antonii Mureti; tertii vero libri, Antonii Maioragii. Singula capita Schrader. in ſectiones diſtinxit minutiores. — *Ars rhetor.* gr. et lat. Londin. 1696. 4. cum notis variorum Cantabr. 1628. 8. memoratur in *Nic. Roſſii* catalogo biblioth. Romae, 1786. mai. 8. pag. 134. vbi multae librorum Ariſtotelis, eiusque interpretum graecorum editiones paucis indicantur.

Ariſtotelis de rhetorica — libri tres, graece et latine. Contextu graeco ad exemplaria ſelectiora emendato; latino paraphraſi, vbi opus, intertexto, vtroque in ſectiones diſtincto; appoſiti locis auctoris, ex ipſo citatis vel ex παραλλήλε ſimilibus, cum methodo analytica. Huic editioni acceſſere notae quaedam e *Victorii*, *Maioragii* ac *Fabii Paulini* commentariis ſelectae, (ſingulis libris ſubiectae,) variae lectiones (ex edit. Morel. et Baſil.) indexque rerum memorabilium. Cantabrigiae typis academicis, ſumt. Gul. Thurlbourn. 1728. 8. mai.

Conf. Acta eruditor. tom. X. Supplem. pag. 440.

Ἀριστοτέλες τέχνης ῥητορικῆς βιβλία τρία. Ex theatro Oxon. (cum notis et V. L. ex edd. Camot. Baſil. et P. Victorii). 1759. 8. (curante Oluell.) — — graece ex aliquot editionum collatione, (cura Garuii et Reitzii,) Lipſiae ſumtu Suikerti. 1772. 8. — Ex rhetor. II. 21. fabulas Steſichori et Aeſopi recepit *Io. Vpton* in ſuam chreſtomathiam, inſcriptam: *ποικίλη ἱστορία*, ſiue nouus hiſtoriarum fabellarumque delectus cum notis et verſione. Londini 1701. 8.

Raph. Cyllenii Angeli tabulae rhetoricae, quibus omnia, quae ab Ariſtotele tribus de arte dicendi libris, et a *Demetrio Phalereo* ſuo de eloquutione libro tradita ſunt, praecepta explicantur. Venet. 1571. fol. — *Iac. Brocardi* partitiones oratoriae, quibus rhetorica Ariſtotelis praecepta explicantur. Venet. 1558. 8.

Antonii Bernhardi Mirandulani in librum III. Bononiae 1595. 4.

Andreae Godfredi Ammonis rhetorica Ariſtotelis in breues aphoriſmos contracta cum diſſ. de imitandi neceſſitate et Ariſtotelis rhetoricorum vſu ac praeſtantia recudi curauit *Iac. Burkhard*, Coburgi 1715. 8. poſt edit. Guſtrou. 1663. 8. et Hannouer. 1681. 8. — Fabricius dubitat, num *Io. Baptiſtae Pignae* Ferrarienſis *commentarii*, in quibus, vt ille ipſe ad Horatii A. P. ſcribit, ex ſcriptoribus optimis, graecis et latinis omnis generis, exempla adiunxerat lucem viderint. — *Ger. Io. Voſſii* commentariorum rhetoricorum ſ. oratoriarum inſtitutionum libri ſex, (quarta edit. auctiores et emendatiores, Lugduni Batau. 1643. 4. etc.) ſunt inſtar commentariorum in Ariſtotelis rhetoricam. Vid. ſupra ad ſect. II. et §. VI. fin. notata. — *Gibert* in Jugements des Savans ſur les Auteurs qui ont traité *de la Rhetorique* — tom. I. Pariſ. 1713. mai. 12. de Platone et Ariſtotele huiusque commentatoribus eſt copioſus.

Editiones artis poeticae.

Quae vna cum rhetoricis aliisque libris iunctim prodierunt editiones, et quae ſupra ad ſectionem III. iam adnotaui, tum edd. ſaec. XV. ſupra in notitia Opp. Ariſtot. enumeratas, hic omitto.

Ariſtotelis poetica interprete *Georg. Valla* Placentino, *rhetorica* — Ethica — oeconomica et politica, — moralia magna etc. (variis interpretibus) per Bernardin. Venetum de Vitalibus. Venetiis 1504. fol. — *ars poetica*, latine, *Georgio Valla* interprete, cum *Auerrhois* ſumma, Venet. 1515. fol.

Ariſtot. poetica, gr. et lat. ſeorſim, *Alexandro Paccio*, (*de Pazzis*) Patricio Florentino interprete, (qui tribus admodum vetuſtis codd. msstis, vno praeſertim Vaticano, vſus eſt,) *Venetiis* apud Aldum 1536. 8. (cuius editionis exemplar cum notis msstis fuit in biblioth. Almeloueniana p. 221.) — rec. graece, *Baſil.* apud Robert. Winter 1537. 8. — gr. et lat. *Pariſ.* in offic. Chriſt. Wecheli 1538. 8. *Lugd.* 1549. *Venet.* 1572. et cum Auerrhois Cordubenſis paraphraſi, *Venet.* 1600. 8.

Vid. *Buhle* p. 258. tom. I. Opp. et *Iulium Negri* p. 22. hiſtor. ſcriptor. Florentinor. In edit. Pariſ. apud Wechel. p. 57 ſq. ſunt variae lectiones ex edd. excerptae, et *Paccii* verſio lat. ſeparatim poſita peculiarem habet inſcriptionem. *Paccii* verſio eſt quoque in tomo II. Operum Ariſtotelis et Auerrhois latine editorum, Venetiis 1552. fol. et in editione Ariſtotel. latina. Baſil. 1542. fol.

Franciſci Robortelli in librum Ariſtotelis de arte poetica explanationes — qui ab eodem auctore ex msstis libris, (duobus n. Mediceis, perantiquo alio membran. et edit. Aldina,) multis in locis emendatus fuit, vt iam difficillimus atque obſcuriſſimus liber a nullo ante declaratus facile ab omnibus poſſit intelligi. Florentiae in offic. Laurentii Torrentini 1548. fol. — commentarius eſt recuſus Baſil. 1555. fol.

Addito eiusdem commentario in Horatium de A. P. et diſſertationibus de ſatyra, epigrammate, comoedia, ſalibus et elegia: vid. *Morhof.* Polyhiſt. litt. tom. I. pag. 1004. et *Buhle* pag. 259.

Ariſtot. de poetica liber, cum lat. verſione *Alexandri Paccii*, *Vincentii Madii, Brixiani* et *Bartholomaei Lombardi communibus explanationibus ac propriis eiusdem* Madii *annotatt.* Venetiis apud Vincent. Valgriſium. 1550. fol.

Addita eſt Madii de ridiculis et in Horatii librum de arte poetica interpretatio. Robortellum potiſſimum ſequitur Madius. Huius et Robortelli editt. valde laudat, ac Madium quibusdam in locis praefert Victorio *Curtius* in praef. ad ſuam Ariſtotelicae A. P. verſionem germanicam, et aliorum editiones atque interpretationes ibidem recenſet.

Ariſtotelis de arte poetica. graece, apud Guil. Morel. Pariſ. 1555. 8. (cum variis editionum lectionibus.)

Eſt noua textus recenſio ex vet. cod. msto.

Petri Victorii commentarii in primum librum Ariſtotelis de arte poetarum. Poſitis ante ſingulas declarationes graecis vocibus auctoris: iisdemque ad verbum latine expreſſis. acc. index. Florentiae in officina Iuntarum, Bernardi filiorum. 1560. fol. — ibid. 1573. ſecunda editio, (quae fuit in catal. Menken. I. pag. 69 ſq. alia ex ann. 1563. ſunt ſignata.)

Vt rara, ita praeſtans eſt editio ex antiquis exemplaribus emendata aliisque litterarum, antiquitatis, ingeniique praeſidiis ornata.

Ariſtot.

Ariſtot. poetica, gr. et lat. interprete *Anton. Riccobono*, Venet. 1579. 8. — rep. cum partition. ac notationibus, Venet. apud Fel. Valgriſium. 1584. 4. — *Ariſtot. A. P.* ab eodem in L. L. verſa, cum eiusdem de re comica diſputat. Venetiis apud Paul. Meiettum 1579. 8. (cum Ariſt. rhet. vide edd. Rhetor. h. a.)

Poetica *Antonii Riccoboni*, poeticam *Ariſtotelis* et nonnullas *Ludouici Caſteluetrii* calumnias refellens: eiusdem ex Ariſtotele ars comica. Vicentiae 1585. 4. — repet. Patauii 1591. 4. (Patau. 1587. 4. apud Fabric.) Illius verſio ſeruata eſt in edd. Opp. Ariſtot. graeco-latinis, etiam Duualliana poſtrema, tom. IV.

Ludouicus enim *Caſteluetro*, Mutinenſis, (quem ex hac vita migraſſe a 1571. prodit *Morhof.* in Polyhiſt. litter. lib. VII. cap. 1. ſect. 3. pag. 1004.) edidit gr. et italice *La Poetica d'Ariſtote volgarizata e ſpoſta* — Viennae Auſtriae per Caſp. Stainofer 1570. 4. — repet. Baſil. per Pietro de Sedabuoni (Sedabonis) 1576. 4. 1582. Mire laudant operam Caſteluetri *Iul. de la Mesnardiere* in ſua poetica, Pariſ. 1640. 4. *Laur. Craſſus* in Teatro d'Huomini letterati, tom. I. pag. 65. et alii. Sed praeter Riccobonum carpit eum *Dacier.* vid. quae notaui in praef. ad Ariſtot. A. P. p. XXXII. in primis *Clement* in Biblioth. II. p. 101 ſq. de vtraque Caſteluetri rara editione. Fabric. de *Caſteluetro* eiusque commentario, quem eruditiſſimum dicit, haec notauit: „*Nic. Comnenus* Papadop. hiſt. Gymnaſii Patau. p. 224. laudat quidem Caſteluetrii comment. at multa carpit. — Quum incendio correptas ſenſiſſet aedes ſuas Caſtelu. nihil prius exclamauit, quam *al Poetica, al Poetica,* vt hoc potiſſimum ingenii ſui praeſtantiſſimum monimentum flammis eriperent. Refert *Menagius* in Menagianis tom. II. p. 82. conf. quae de *Caſteluetrio*, acuto, ſed paullo acerbiore critico notata ſunt a *Teiſſerio* in elogiis Thuaneis, Morerio, Baelioque in Lexicis, *Gaddio* tom. I. de ſcriptoribus non eccleſiaſticis pag. 122. et a *Bentleio* prolegom. ad apologiam diſſertationis de epiſtolis Phalaridis pag. 102 ſq." adde *Buhle* p. 272. et *Paitoni* in Biblioteca degli autori antichi — volgarizzati, tom. I. pag. 96 ſq. — *Spoſitione della poëtica d'Ariſtotele con Lud. Caſtelvetro*, del Sig. Horatio Marta: in *Rime et Proſe del Sign. Horat. Marta.* Neapoli 1616. 4.

Ariſtotelis de poetica liber. Daniel Heinſius recenſuit, ordini ſuo reſtituit, (n. capp. VII. et XIII. transpoſitis,) *latine vertit, notas addidit. Accedit eiusdem de tragica conſtitutione liber. in quo praeter cetera, tota de hac Ariſtotelis ſententia dilucide explicatur.* Lugduni Batau. apud Ioan. Balduinum. Proſtat in bibliopol. Ludou. Elzeuirii 1611. 8.

Epiſtola dedicatoria ſcripta eſt 1610. at editionem huius anni exſtare, dubito. Multis autem annis poſt ſecundis curis caſtigata prodiit editio paullum diuerſa:

Dan. Heinſii de tragoediae conſtitutione liber. in quo inter cetera tota de hac Ariſtotelis ſententia dilucide explicatur. Editio auctior multo. Cui et *Ariſtotelis* de poëtica libellus cum eiusdem notis et interpretatione accedit. Lugd. Batau. ex offic. Elſeuiriana. 1643. 12.

De vtraque editione iam copioſus fui in praefatione ad Ariſtot. poet. p. XXIII ſqq. et in adpendice I. pag. 221 ſqq. Heinſii cogitata de ordine Ariſtotelis, et cauſſas, cur immutauerit vulgatum capitum ordinem, recudi feci. At *Curtius* et *Batteux* in praefatt. ad ſuas verſiones libelli et poſterior quoque in Mem. de Litterat. — de l'Acad. des Inſcr. vol. 41. Pariſ. 1782. (vbi ille praeter ea quaedam libelli ariſtotelici loca corrigit, aut coniectando emendare adniſus eſt,) Heinſianam eamque audacem transpoſitionem improbarunt. Iudice *Rich. Simo-*

ne tom. I. bibl. ſelect. cap. 24. Heinſius, ſi cum aliis poeticae ariſtotelicae interpretibus conferatur, *et cor ſolus habet*, *ſolus et ingenium.*

Q. Horatii Opp. cum notis *D. Heinſii.* acc. Horatii ad Piſones epiſtola, et *Ariſtotelis* de poetica libellus, ex offic. Plantin. 8. (in Vffenbach. Catal. tom. I. pag. 684.)

Ariſtotel. de arte poetica, graece et lat. cum commentariis *Pauli Benii,* in quibus ad obſcura quaeque decreta plenius dilucidanda, centum poeticae controuerſiae explicantur. Patauii, per Franciſcum Bolzettum. 1613. fol. (vid. Catal. bibl. Menken. I. p. 68. *Roſſii* Catal. p. 134. — rep. Venetiis 1623. — Num, (quod equidem ſuſpicor,) haec ſit eadem editio, an ab illa diuerſa aut repetita, quae dicitur *cum verſionibus Paccii et Riccoboni, ac commentariis P. Benii* apud Io. Guerillum prodiiſſe, *Venetiis* 1624. fol. decernere non poſſum. Fabric. tamen in obſeruatione msta notauit, editioni ann. 1613. additam eſſe duplicem Paccii et Riccoboni verſionem. *Benius* vero etiam *Platonis* poeticam ex eius dialogis collectam adiecit. conf. de Benii Opp. paullo ante ad ann. 1624. editionum *rhetoric.* adnotata.

Ariſtotelis poetica analytica methodo illuſtrata: gr. et lat. ex verſione *Theod. Goulſtoni,* Londini 1623. 4. — haec editio, in qua textus graecus mera eſt Sylburgiani repetitio, eſt recuſa, ita tamen, vt accederent *integrae notae Sylburgii et Dan. Heinſii, nec non ſelectae aliorum,* Cantabrigiae 1696. 8. Atque eamdem eſſe ſuſpicor, quam eodem anno eademque forma, teſte auctore Catal. bibl. Bodleianae pag. 17. *Vptonus* curaſſe *ſuasque etiam tam impreſſ. quam MSS. immiſcuiſſe* dicitur.

Videſis, quae de vtraque editione et Goulſtoni interpretatione ſcripſi in praef. ad Ariſtot. A. P. pag. XXVI ſqq. et p. XXXIII ſq. adde *L. Neocori* (Küſteri) bibliothecam librorum nouorum, Traiecti ad Rhen. 1697. 8. tom. I. pag. 92 ſqq. Acta erudit. Lipſ. ann. 1697. pag. 377 ſqq. et *Clement* Biblioth. II. pag. 101.

Ariſtotelis poetica, gr. et lat. Edinburg. 1731. 12. — gr. *cum verſione Theod. Goulſtoni et variantibus lectionibus*, (ex Sylburgio fere collectis,) Glasguae 1745. 12. — graece et lat. cum notis, (ſine accentibus,) Oxoniae e typographia Clarendon. 1760. 8.

Le quatre poëtiques: D'Ariſtote, d'Horace, de Vida, de Despréaux, avec les Traductions et des Remarques par M. l'Abbé *Batteux*, Profeſſeur Royal, de l'Académie Françoiſe et de celle des I. et B. L. tom. II. à Pariſ. 1771. 8.

Elegans eſt editio, et quodammodo noua textus graeci Ariſtotelici recenſio. Batteux vt plurimum quidem ſequitur Sylburgium et Victorium; ex duobus tamen codd. Pariſin. ex Caſteluetro et Dacier. loca quaedam feliciter emendat. In paucis breuibusque notis, textui ſubiectis, de lectione, (quod tamen ſaepius et curatius fieri debuerat,) et ſenſu loci agit, in adiectis vero obſeruationibus vberrime explicat ſenſum rerum ac praeceptorum, comparat gallicos tragicos, et frequenter prouocat ad *Corneille* diſcours de la Tragédie.

Cl. *Schütz* (in praeſenti Profeſſor Ienenſis,) *Ariſtotelis* librum primae parti *Chreſtomathiae ſuae graecae*, Halae Saxon. 1772. 8. inſeruit, additis quibusdam variis lectionibus.

La Poetica de Ariſtoteles dada a nueſtra lengua Caſtellana por Don Alonſo Ordonnez. — Amadeſe nueuamente el texto Griego, la Verſion Latina y Notas de Daniel Heinſio, y las del Abad Batteux, traducidas del Francés, y ſe ha ſuplido y corregido la traduccion Caſtellana por et Lic[do] *Don Caſimiro Florez Canſeco, Cathedratico de Lengua Griega en los Reales Eſtudios de eſta Corte. Madrit.* 1778. 8. con el retrado de Ariſtoteles.

Textus

Textus gr. eſt is, quem Heinſius conſtituerat. Animaduerſiones eſſe dicuntur aeſtheticae, criticae atque antiquariae cum variis lectionibus ex codd. in bibl. Eſcorialenſi. [Prima editio prodierat Madr. 1626. 8. La poetica de Ariſtoteles dada a nueſtra lingua Caſtellana por D. Alonſo Orpoñez das Seixas y Tobar, Señor de San Payo etc.

Diuerſum eſt opus *Gonſaleſii*, quod ſatis indicat titulus: *Nueva idea de la tragedia antiqua o Illuſtracion ultima al libro ſingular de Poetica de Ariſtoteles Stagyrita*, por *Don Juſepe Antonio Gonſalez de Salas*. En Madr. 1633. 4. Recuſum cum additamento: *Tragedia practica y Obſervaciones, que deben preceder a la tragedia Eſpañola intitulada las Troyertes*. 1778. 8. II. voll.]

Ariſtotelis de poetica liber: ex verſione *Theod. Goulſtoni*. Lectionis varietatem e codd. IV. bibliothecae mediceae: verborum indicem et obſeruatt. ſuas adiunxit *T. Wiſtanley* — Oxoniae ex offic. Clarend. 1780. 8.

Textus graec. eſt Sylburgianus: indicem nudum vocabulorum excipiunt Vallae lat. interpretat. cum Goulſt. notis paraphraſticis et notae. Notae autem tam variorum, quam editoris ſunt criticae.

Ego vero edidi *Ariſtotelis de poetica librum graece et latine* (n. cum verſione latina Goulſtoni,) cum *Frid. Sylburgii* meisque notis, (tam criticis quam grammaticis,) Lipſiae, impenſis Cruſii 1780. mai. 8.

Ariſtotelis de poetica liber — cum praelectione, verſione et notis editoris *G. Cooke*. Cantabrig. 1785. 8. — graece recenſuit *Frid. Volgangus Reitzius* Lipſiae 1786. 8. eſt omnino noua recenſio, multis immutatis, atque dolendum, *Reitzii* commentarium lucem non vidiſſe. [Oſtendit tamen Cel. *Wolſius*, Prof. Halenſis, ſe eum editurum eſſe.]

Nuper adnunciata eſt noua editio, (ſub praelo iam ſudans,) et recenſio cum notis copioſis criticis atque exegeticis *Tyrrhwitt*, (qui XVI. annos labori impenderat, et a cuius ſagacitate atque eruditione multa praeclara poſſunt exſpectari,) cura *Burgeſſii*, cum indice. Textus eſſe dicitur mutatus ſecundum criſin Tyrrhwitti additaque Goulſtoni verſio, ſed correcta.

Morhof. in Polyhiſt. litter. VII. 1. 3. pag. 1004 ſq. memorat commentatores *Alexandrum Piccolomineum*, qui italico ſermone ſcripſit commentar. in Ariſtotelem, Venet 1575. 4. *Franciſcum Patricium* in libro: Della poetica la deca hiſtoriale, et la Deca diſputata Ferrarae, 1584. — *Anton. Sebaſt. Minturnum*, libris VI. de poeta, Venet. 1559. 4. — Alibi et ſupra ad §. VIII. atque in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. I. p. 463 ſq. plures maioris minorisque molis libellos, in quibus res verbaque Ariſtotelicae artis poeticae varia impariquе ratione illuſtrantur, iam adduxi. Multae ſunt commentatt. huc pertinentes in Actis ſocietatis reg. Pariſ. Inſcriptionis. Quare paucorum libellorum faciam mentionem. — *Ger. Io. Voſſius* in poeticarum inſtitutionum libris III. multa Ariſt. praecepta illuſtrat, et eſt veluti commentator aut ſcholiaſtes Ariſtotelis.

Valde iniquus eſt auctor libelli: *Anmerkungen übers Theater*, Lipſiae, 1774. 8. et nimis alto ſupercilio contemnit Ariſtot.

Reflexions ſur la poetique d'Ariſtote, de Mr. *Rene Rapin*. Pariſ. 1674. 12. qui de editoribus atque interpretibus A. P. ariſtotelicae graue tulit iudicium; ſed caſtigatus eſſe dicitur in: Remarques ſur ces reflexions, (per *Franc. Vauaſſorem*,) ibid. 1675. 12. — — *Frid. Rappolti* obſeruationes. Lipſiae 1687. 12. — *Petri Laurbechii* commentarius, (per diſputationes acade-

academicas,) Aboae 1675 ſqq. 4. — Ad cap. IX. poet. quid ſit *imitatio*, ſenſu Ariſtotelis, eſt erudita commentatio in noua bibliotheca artium bonarum Lipſ. vol. 42. part. II. 1791. pag. 1 ſqq. Auctor intelligit fictionem, ſiue adſumat formam dramaticam, ſiue tamquam narratio a poeta ipſo proponatur. — Μίμησιν et μιμεῖσθαι apud Ariſtotelem in A. P. eſſe, res non tam ſtudio et voluntate, quam ex mero aliquo animi adfectu, imitando exprimere et quaſi praeſentes ſiſtere probatum it, et quid ſit μίμησις πράξεως, explicat *Ilgen* in proluſ. I. disquiſitio actionis principis in Iliade Homeri. Numburgi 1791. 4. — De vi vocabuli illius diſputat quoque aliosque V. D. laudat cl. *Renat. Gotthelf Loebel* in docta l. commentat. in Ariſtotelis notionem tragoediae, Lipſiae 1786. 4. [Ariſtotele's Treatiſe on Poetry translated with Notes and two Diſſertations on poetical and muſical Imitation. By *T. Twining.* Lond. 1789. 4. The poetic of Ariſtotle translated with notes by Henry Iames Pye, Lond. 1788. 8. Sextum caput francog. vertit et notis illuſtrauit *Ath. Auger* in libello: De la Tragédie Grecque, Pariſ. 1792. 8. *Beck.*]

Editiones Phyſicorum.

Latine, *Ariſtot. libri VIII. de phiſico auditu phiſicorum appellati Nouiter correcti* etc. ſ. a. (vid. *Buhle* p. 239 ſq. Lipſ. probabiliter ann. 1499.) et ibidem libri de coelo et mundo; tum libri meteororum, porro liber de anima, praenotata in fronte *Iac. Fabri*, Stapulenſis, in libros de anima introductione fol. ſ. a. Libri metaphyſicae per Mart. Landsberg de Herbipoli. Lipſ. 1499. fol. rec. 1503. 1509. vid. *Leich.* p. 75. et 104. *Freytag.* adpar. litterar. I. pag. 538 ſqq. *Phyſica Ariſtotelis* poſt *veterem interpretem* verbum verbo inepte quidem, vt ait Vicomeratus, fideliter tamen reddentem, vertit et Petro Mediceo dicauit *Io. Argyropylus*, Byzantius, (de quo vide ſupra in Catalogo editionum Operum latinarum, vbi quoque alias vetuſtas ſaeculi XV. edd. enumeraui,) cuius verſio occurrit in editione latina Operum Ariſtotelis, Venet. 1496. fol. aliisque etiam in graeco-latinis, excepta Duualliana. — Ex verſione duplici, veteri vna, altera, quae priore ſemper loco ponitur, *Argyropuli*, et commentariis *Thomae Aquinatis*, Venet. 1501. fol.

Ariſtot. phyſica et metaphyſica, cum commentario et dialogo *Iac. Fabri*, per Henr. Stephanum. Pariſ. 1504. 4. — *Ariſt. de anima:* in calce: *Liptzk impenſis Iac. Thanners* 1502. fol. (vid. *Freytag.* adpar. litt. I. p. 540.)

Samuel Caſſinas, ſ. *de Caſſinis* edidit *Commentaria ſub triplici modo expoſitionis in VIII. phyſicor. Ariſtotelis:* in calce: in oppido cunei in Pedemontium opera Sim. Beuilaqua 1510. vertit *Bilius.* vid. *Saxii* hiſtor. typogr. litter. etc. p. 82. et reſponſ. ad Quirinum etc. p. 50.

Ex phyſiologia Ariſtotelis libri duodetriginta, de auſcultatione naturali, octo; de coelo, IV. de anima III. *Io. Argyropylo interprete.* de generatione et corruptione II. meteorologicorum IV. de ſenſu et ſenſili I. de memoria et reminiſcentia I. de ſomno et vigilia I. de inſomniis I. de diuinatione in ſomno I. de longitudine et breuitate vitae I. de iuuentute et ſenectute et vita et morte et reſpiratione. *Franciſco Vatablo interprete.* Quibus omnibus, *antiqua tralatio*, tricenos libros continens, ad Graecum per eumdem *Vatablum* recognita; columnatim reſpondet. In calce: *Pariſiis in aedibus Henr. Stephani. Menſe Auguſto.* M.D.XVIII. (1518.) fol.

In bibl. acad. Erlangenſi. — In eadem bibl. absque vetere translatione, eadem opuſcula, *Lugduni* ap. heredes Sim. Vincentii, ſ. a. in 8. in calce: *Lugduni excudebat Mathias Bonhomme.*

Ariſt.

Ariſt. de generatione et corruptione. *Auguſtino Nipho* interprete et expoſitore. Venet. per Bonetum Locatell. 1506. fol. vid. *Clement* biblioth. II. pag. 88 ſq.

Ariſtot. liber phyſicorum. Lipſiae 1503. fol. — de generat. et interitu II. Meteoror. IV. de mundo; ex opere de animalibus libri X. *Petro Alcyonio* interprete. Venet. ap. Bernard. de Vitalibus 1521. fol. — Baſil. 1546. 4. — *Ariſtotelis* tota naturalis philoſophia cum paraphraſi et adnotatt. *Franciſci Vatabli.* Pariſ. apud Sim. Colinaeum 1531. fol. — — *Auguſtini Niphi* expoſitio Venet. 1519. 1525. fol. — *Gualteri Burlari* 1589. fol. — *Io. Baptiſtae Rubaei* Venetiis 1598. 4. de natura libri VIII. interprete *Ioachimo Perionio*, cum eius obſeruatt. contra *Iac. Lud. Strebacum* et praefatione de ordine librorum de ratione naturae, Baſil. 1552. 8. — rep. et per *Nic. Grucchium* correcti. Lutet. 1556. 4. — Pariſ. 1577. 4. — Phyſica de coelo et anima libri, *Io. Argyropylo* interprete etc. Lugduni 1546. 8. ibid. 1558. 8. — libri IV. phyſicorum cum commentariis Philoponi e graeco in lat. conuerſi per *Guil. Dorotheum*, Theologum Venetum. Venetiis 1554. — naturalis philoſophia latine, variis interpretibus. Coloniae 1568. 4. voll. II. vid. Clement II. p. 100. adde ad ſect. XII.

Alberti M. — introductiones in lib. *Ariſt.* phyſicor. de coelo et mundo, de generat. meteororum, de anima etc. Cracou. 1516. 4.

Ariſtot. textus de generatione et corruptione cum expoſitione *Aegidii Romani* etc. Venet. 1520. fol. vid. *Clement* bibl. II. p. 89. et *Buhle* 241. ex Maittaire A. T. ind. part. I. p. 74.

Ariſtoteles de naturali auſcultatione, cum paraphraſi Themiſtii, graece. Excud. Chriſtian. Wechel. Pariſ. 1532. 4.

Ariſtot. de mundo, graece, cum *Guil. Budaei* verſione latina et *Simonis Grynaei* ſcholiis; acceſſerunt *Philonis* et *Cleomedis* libri, graece et lat. *Georgio Valla* interprete, Baſileae. apud Io. Walderum. 1533. 8. In lib. Ariſtotelis textus graec. ex edit. Eraſmiana Opp. ſumtus et nouis mendis typographicis auctus eſt: ita, vt haec editio, quamquam rara, nullum praebeat vſum criticum.

Ariſtot. de anima libri III. graece, cum introductione latina *Iac. Fabri Stapulenſis*, Baſil. 1538. 8.

Iac. Stapulenſis introductiones in libros phiſicorum et de anima Ariſtot. cum Iodoci neoportuenſis annotatt. declarantibus candide dicta ſingula obſcuriora ipſius introductionis prodierunt quoque *Cracou.* curante *Gregorio Sthaviſchyn*, Prof. Cracou. impenſis Io. Haller. 1510. 4. vid. *Ianozki* Nachricht von denen in der — Zaluſkiſchen Bibl. ſich befindenden raren polniſchen Büchern. part. IV. pag. 154.

Queſtiones M. *Ioan. Verſoris* ſuper tres libros de anima *Ariſtot.* per M. *Io. Glogowienſem* — nouiter emendatae. — Cracou. arte et impenſis *Io. Haller.* 1514. 4. vid. *Ianozki* l. c. part. IV. pag. 119.

Ariſtotelis et *Philonis de mundo* libri, graece, per *Conrad. Neobarium*, regium typographum. Pariſ. 1540. 12.

Ariſtot. de coelo libri IV. de generatione et corruptione libri II. Meteorologicorum lib. IV. latine, ex verſione veteri recognita, cum argumentis *Raph. Volaterrani*, et digreſſionibus *Auerrois*. Venet. apud Hieron. Scotum. 1541. 8.

Ariſtot. et *Philonis* libri de mundo; *Ocellus Lucanus* de vniuerſi natura, latine. illi *Budaeo*, hic *Chriſtiano Aurelio* interprete, et *Simonis Grynaei* annotatiunculae in *Ariſtot. de mundo.* Pariſ. apud Iac. Bogard. 1542. 12.

Ariſtotelis de anima libri tres, et e prolixis ac copioſis quidem illis *Simplicii* commentationibus breues excerptae interpretationes eorumdem, *Iac. Schegkio* collectore. Baſil. per Io. Heruagium. 1544. menſe Martio. in 8. graece.

Epiſtola dedicatoria, in qua etiam diſſeritur de Ariſtotelis libr. de anima et de Simplicii commentatt. ſcripta eſt Tubingae 1543. Cal. Aug.

Quartus liber *meteororum Ariſtotelis* omnibus naturae ſtudioſis commodus: *Franc. Vatablo* interprete, Wittebergae per Ioſ. Klug. 1543. 8.

Editorem fuiſſe *Hermannum Tulichium*, cognoſcimus ex carmine eius praemiſſo.

Ariſtotelis de coelo liber primus, graece, apud Chriſtian. Wechel. Pariſ. 1544. 4.

Ariſtot. de naturali auſcultatione libri VIII. graece, cum lat. verſione et commentariis *Franciſci Vicomercati*, Mediolanenſis. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1550. fol. et Venetiis, 1564. fol.

Ariſtot. de mundo liber. item *Theophraſtus* de ventis, gr. Lutetiae apud Vaſcoſan. 1551. 4. — — de anima et parua naturalia lat. *Perionio* interprete. Baſil. 1553. 8. — *M. Antonii Maioragii* commentarii in duos libros Ariſtot. de generatione et interitu: eiusdem paraphraſis in IV. Ariſtot. libros de coelo. Baſil. 1554. fol. — Tranſtulit lib. *de mundo Petrus Alcyonius.* vid. paullo ante notata; item *Io. Geneſ. Sepulueda.* Pariſ. 1548. 4.

Ἀριστοτέλους — *Ariſtotelis de naturali auſcultatione*, ſeu de principiis, cum praefatione Doctoris *Zanchi*, (Bergomatis Theologiae in Gymnaſio Argentoratenſi Profeſſoris,) Argentorati excudeb. Vuendelinus Rihelius. 1554. 8. graece.

Praemiſit *Zanchus* docta copioſaque prolegomena de Ariſtotelis philoſophia et hoc libro eiusque inſcriptione. Cum Melanthone Ariſtotelem in hoc genere praefert Platoni, et reſpondet argumentis ſecus ſentientium. Sturmius in longa ad Zanchum epiſtola ſubiecta non omnino quidem diſſentit; at tamen Platonis cauſſam grauiter defendit. Margini textus graeci hinc inde adſperſae ſunt variae lectiones; fol. 111. in lib. VII. Themiſtii verba, quae pro ariſtotelicis, auctore Simplicio, legebantur, ſunt eiecta, et fol. 151 — 155. ſeparatim poſita.

Ariſtot. libri *de coelo; de ortu et interitu, Meteorologica et de anima*, graece et lat. per *Ioachim. Perionium* et per *Nic. Gruchium* correcta. voll. II. Lutetiae Pariſ. 1554. 4. — de ortu et interitu libri II. *Ioach. Perionio* interprete, per Nic. Gruchium correcti Pariſ. 1560. 4. — Meteor. — de animo — parua naturalia, eodem Per. interpr. per Nic. Gruch. correcti ib. 1560. 4.

Ariſtotel. lib. de mundo, lat. *Guil. Budaeo* interprete apud Mich. Vaſcoſan. Lutet. 1555. 4. Exſtat quoque in *Budaei* Opp. Baſil. 1557. a pag. 445.

Io. Geneſ. Sepulueda iuſſu pontificis rom. verſionem ariſtotelicorum operum ſuſceperat. *Latina Libr. Ariſt. de ortu et interitu verſio* lucem vidit 1526. — repet. cum aliis Madrit, 1775. ideo autem in Operibus *Sepuluedae* IV. voll. Madrit 1781. med. 4. verſio latina librorum ariſtoteli-

ariſtotelicorum non iterata eſt: contra in vol. I. inſertus index vitiorum typographicorum, atque emendationes Politic. Ariſtot. et ſcholiorum e mſto Sepuluedae.

Ariſtotelis commentationum de natura libri VIII. de coelo IV. de ortu et interitu II. Meteorologικῶν IV. de anima III. et parua naturalia; graece: cum variis lectionibus, apud Guil. Morel. Pariſ. 1561. 4. et ſaepius.

Ἀριστοτέλους περὶ ψυχῆς βιβλία τρία. Praefixa eſt praefatio, in qua neceſſarius et legitimus philoſophiae vſus indicatur, autore *Vuolfgango Meurero*, medico, philoſophiae ariſtotelicae in inclyta academia Lipſica P. P. Lipſiae in officina Erneſti Voegelini, Conſtantienſis. 1564. 8. graece.

A pag. 113. adpoſuit Themiſtii locum de praeſtantia librorum Ariſtot. de anima et Iac. Stapulenſis breuem in illos libros introductionem.

Ariſtotel. libri de generatione et interitu, lat. per *Flaminium Nobilem.* Lucae. 1567. fol.

Ariſtotelis de anima libri III. cum Averrois commentariis ex antiqua tralatione ſuae integritati reſtituta. His acceſſit eorumdem librorum noua tralatio, ad graeci exemplaris veritatem et ſcholarum vſum accommodata, *Michaele Sophiano* interprete, etc. Venetiis apud Iuntas 1574. 4.

Ariſtoteles de Mundo, graece: cum duplici interpretatione latina; priore quidem *L. Apuleii;* altera vero *Guil. Budaei*, cum ſcholiis et caſtigationibus *Bonauenturae Vulcanii* tam in Ariſtotelem, quam in vtrumque eius interpretem. Acceſſit ſeorſim *Gregorii Cyprii encomium maris*, graece, numquam antea excuſum et *Pauli Silentiarii Iambica.* Lugd. Bat. ex offic. Plantiniana, apud Franc. Raphelengium. 1591. 8.

In epiſtola nuncupatoria contendit Vulcan. plumbeis illos niti argumentis, qui hunc excellentem librum, qui non niſi a Naturae genio ſcriptus cenſeri poſſit, Ariſtotelis eſſe negent. Apuleii verſionem, quam e codd. potiſſimum emendat illuſtratque, mire laudat. Multa Ariſtotelis loca corrigit, comparat explanatque, vt haec editio critica bonaque iure habeatur. *Gregorii* encomium peculiarem habet inſcriptionem, et nouam paginarum ſeriem. *Silentiarii* carmini pag. 13. praemiſit epiſtolam ad Henr. Stephanum, in qua ſcribit, illud in Stephani Anthologia epigrammatum graecorum peſſime eſſe habitum ab correctore, et a ſe reſtitutum et breuibus, vt putat, aliquot notis Emanuelis Chryſolorae, (ſini ſubiunctis,) illuſtratum. — In bibl. Leidenſi, (catal. pag. 156.) ſeruatur exemplar cum adnotatt. Iſ. Voſſii.

Ariſtot. de generat. et interitu, lib. primus a *Flaminio Nobilio* in L. L. conuerſus —. edit. II. Patauii apud Petr. Paull. Tozzium et Io. Speron. 1596. fol. vid. *Clement* bibliotheq. curieuſe etc. tom. II. p. 89. nr. 69.

Ἀριστοτέλους — — *Ariſtotelis — naturalis auſcultationis libri VIII. Iul. Pacius a Beriga cum graecis tam excuſis quam ſcriptis codd. accurate contulit, latina interpretatione auxit, et commentariis analyticis illuſtrauit. Adiectus eſt geminus index* —. Francofurti ap. heredes Wecheli, Claudium Marnium et Io. Aubrium. 1596. 8. — recuſ. Hanouiae 1608. et ibid. typis Wechelianis, ſumt. Clem. Schleichii et Petri de Zetter 1629. 8.

Pacius in epiſtola, Sedani Kal. Martiis 1596. ſcripta, ipſe gloriatur, ſe ex codd. Heidelbergenſibus et edd. hos libros ita emendaſſe, vt haec editio reliquis multum antecelleret.

Atque omnino eſt editio praeclara, quamquam in verboſis commentariis multa ſint, quae noſtris philoſophis non adeo probentur. Ego vero primam et vltimam, quae in margine graeci textus vtilia habet ſcholia, in manibus habui.

Ariſtotelis de anima libri III. gr. et lat. cum commentario *Iulii Pacii.* Francoſurti 1596. 8. rec. Hanouiae 1611. 8. et Francofurti 1621. 8.

Ariſtotelis libri de coelo, ortu et interitu; meteorologica, de mundo, parua naturalia: gr. et lat. per *Iul. Pacium.* Francofurti, 1601. 8.

Ariſtotelis phyſicorum libri VIII. graece et latine, cum commentario *Io. Ludouici Havenreuteri*, Francof. e collegio Muſarum Paltheniano. 1604. 8.

S. Thomae Aquinatis, doctoris angelici, ordinis Praedicatorum *in octo Phyſicorum Ariſtotelis libros* commentaria ex vetuſtiſſimo ac fidiſſimo msto exemplari, nuper diligentiſſime caſtigata, et locis quam plurimis integritati reſtituta: cum *duplici textus translatione*, antiqua et *Argyropoli* recognitis. Ad haec acceſſit *Roberti Linconienſis* in eosdem ſumma etc. *Pariſ.* apud viduam Dionyſii Moreau et Edmundi Couterot. 1649. fol.

S. Thomae Aquinatis — in quatuor libros Ariſtotelis de coelo et mundo commentaria. Quae quum morte praeuentus perficere non potuit, abſoluit *Petrus de Aluernia: cum duplici textus translatione*, antiqua videlicet et *Io. Argyropoli* noua, diligenter recognitis. Quae omnia nuper ſunt maxima diligentia caſtigata etc. Pariſ. apud eosdem. 1649. fol.

S. Thomae Aquinatis — in tres libros Ariſtotelis de anima praeclariſſima expoſitio: *cum duplici textus translatione*, antiqua ſcilicet et noua *Argyropoli*, nuper recognita et doctiſſimorum virorum cura et ingenio ab innumeris expurgata erroribus, nec non curioſis et antehac non viſis exactiſſimis adnotationibus copioſiſſime referta: cui etiam ſingularum lectionum ſummae mira breuitate collectae, ad ſtudioſorum commodum additae ſunt. — cum indicibus. ibid. 1649. fol.

S. Thomae Aquinatis — in libros meteorologicorum Ariſtotelis praeclariſſima commentaria, *cum duplici textus interpretatione*, vna *Franciſci Vatabli*, antiqua altera. Denuo maxima diligentia et fidelius, quam antea a mendis et erroribus expurgata. Addito indice. Pariſ. 1649. fol.

Ariſtot. de mundo, gr. et lat. Glasg. apud Foulis 1745. 12.

Ariſtotelis de Mundo liber. Curauit editionem *Io. Chriſtian Kappius*, (Conrector Gymnaſii Curienſis,) Altenburgi ex officina Richteria 1792. 8. graece.

Summam diligentiam adhibuit cl. *Kappius* in curanda hac editione. Orationem graecam ex editt. quas vſurpare ei licuit, et quarum V. L. ſubiecit gr. textui, concinnauit eamque delegit lectionem, quae ipſi aptiſſima videbatur; in notis tamen vberrimis, in quibus verba et ſententiam auctoris docte explicuit, plura loca ingenioſe tentauit. Tres adiecit Excurſus locupletes diligentiae ingeniique teſtes: in quorum primo agit de parente huius libri, et Ariſtotelem non fuiſſe opuſculi auctorem oſtendit: in altero differit de aetheris aeternitate; in tertio de ventis, eorum apud veteres diſtributione, numero variisque nominibus eſt multus. Indici amplo plenoque inſerit varii generis animaduerſiones.

Huc

Huc pertinent *Hermolai Barbari* compendium ſcientiae naturalis ex Ariſtotele. Venetiis 1548. 8. — Baſil. emendat. per Conrad. Gesnerum apud Oporinium. — Pariſ. apud Petr. Roigny 1546. et 1553. 4. — Lauſannae 1579. — Marpurgi cura P. Egenolphi. 1597. et 1627. 8. vid. *Zeni* diſſ. Voſſiane II. pag. 381 ſq. — *Dan. Heinſii* oratio in librum de mundo, qui vulgo Ariſtoteli tribuitur, inter eius Orationes, edit. nou. Lugd. Batau. 1615. 8. editus, p. 75 ſqq. praecipue p. 79 ſqq. Multis argumentis fultus abnegat is Ariſtoteli illud opuſculum. — *Io. Conr. Dannhaueri* colleg. pſychologicum, in quo maxime controuerſae quaeſtiones circa III. libr. Ariſtot. de anima ventilantur, explicantur. Argentor. 1660. 8.

Epitome philoſophiae naturalis, ex *Ariſtotelis libris* ita excerpta, vt eorum capita breviter et dilucide explicet, et ad eosdem cum fructu legendos praeparare ſtudioſos poſſit, multis locis auctior et emendatior: quae etiam ſcholarum *Petri Rami* in octo libros acroamaticos Ariſtotelis errores paſſim detegit, per *Georg. Lieblerum,* profeſſorem phyſices in ſchola Tubingenſi. Baſil. ex offic. Oporiniana. 1575. 8. Epiſtola nuncupatoria ad priorem editionem data eſt *Tubingae Kal. Aug.* 1561.

Hippocratis aphoriſmi ex noua *Claudii Campenſii* medici interpretatione, (gr. et lat.) eiusdem aphoriſmos annotatt. quibus illuſtrantur euidentiſſima Galeni errata. His deinde nexae ſunt animaduerſiones ſimul cum apologia in Galenum, itemque *naturales animaduerſiones in Ariſtotelem.* — Lugduni apud Claudium Ravot. 1579. 8.

Conr. Gesneri — phyſicarum meditationum, annotationum et ſcholiorum libri V. nunc recens ex variis Gesnerianae diligentiae relictis ſchedis et libris ſtudioſe collecti, methodice diſpoſiti, et conſcripti per *Caſpar. Wolphium*, Tigurinum medicum —. Tiguri, in offic. Froſchouiana 1586. fol.

Inſtar commentarii opus hoc haberi poteſt in multa Ariſtotelis loca phyſica. Praeſertim liber V. qui efficit partem II. et peculiarem habet inſcriptionem continet, ſcholia et adnotationes Gesneri tum proprias, tum ex Graecorum commentariis breuiter et ingenioſe collectas in Ariſtotelis libros de meteoris, de anima et reliquis, qui ad parua Ariſtot. naturalia pertinent. Interpres et editor futurus varia in his reperiet vtilia: criticas tamen animaduerſiones hinc inde quidem, ſed rarius deprehendi.

Graecorum, qui Phyſica Ariſt. illuſtrarunt, editiones varias memoratas inuenies in Catal. Bunau. I. p. 122 ſqq. *Iul. Caſtellanii* in libros Ariſtot. de intellectu humano diſpp. etc. Venet. 1567. 4.

Simonis Simonii in librum Ariſtotelis de ſenſuum inſtrumentis —; in librum de memoria et reminiſcentia commentar. Geneu. 1566. fol.

Cl. Berigardi circulus Piſanus de veteri et peripatetica philoſophia, in *Ariſtotelis* libros phyſicorum de coelo, ortu, interitu, meteoris, anima edit. II. pars I—VI. Patau. 1660. et 1661. 4.

Bonaventurae Belluti Catanenſis Siculi, ordinis Min. diſputationes in Ariſtotelis libros de anima. Venet. 1643. 4. — Eiusdem diſputatt. in libros de coelo et mundo et meteoris. Venet. 1640. 4. — Eiusdem in Organum Ariſtotelis, Venet. 1639. 4. 1646. 4. et Neapoli 1660. 4. — in octo libros phyſicorum Romae 1637. 4. et alibi. — in libros de generatione et corruptione. Venet. 1640. 4. Hae omnes diſputatt. quinque tomis comprehenſae, prodierunt

runt ita inſcriptae: *Philoſophiae ad mentem Scoti curſus integer.* Venetiis apud Nicol. Pezzana. 1688. fol. vide *Mongitor.* biblioth. Siculam, tom. I. p. 112. — *Hier. Dandini* comm. in libr. de anima, Pariſ. 1711. fol.

At infinitum prope foret omnes veterum commentarios *Aegidii Romani*, (de quo vide *Freytag.* adpar. litterar. tom. I. p. 536 ſqq. vbi plures antiquae Lipſienſes editiones Ariſtot. recenſentur.) *Thomae Aquinatis* et aliorum ſcholaſticorum, eorumque editiones, aut aduerſariorum ſcripta ſpinoſa recenſere. Nam quis hodie leget haec?

Editiones paruorum naturalium.

Aliquot verſiones vetuſtas latinas et editiones iam in praecedenti ſectione, et ſupra ad §. XV. et in catalogo editionum Operum Ariſtotelis enumerauimus.

Ariſtotelis de animalibus libri; *parua naturalia*, cum *Theophraſti* opuſculis quibusdam graece. Omnia ex exemplaribus *N. Leonici Thomaei* diligenter emendata Florent. per heredes Phil. Iuntae 1527. 4.

Exemplar cum multis emendatt. adſcriptis eſt in bibl. Leidenſi. vid. Catal. p. 146.

Ariſtotelis parua, quae vocant, *naturalia*, lat. interprete *Nic. Leon. Thomaeo*, cum eiusdem commentariis, impenſis Simon. Colinaei. Pariſ. 1530. fol.

Ariſtot. de diuinatione per ſomnum, graece. Cracou. 1529. 8.

Ariſtot. de longitudine et breuitate vitae et diuinatione per ſomnum, gr. et lat. *Chriſt. Hegendorphio* interprete, cum ſcholiis, apud Weſthemer. Baſil. 1536. 8. repet. anno proximo ibid.

Ariſtot. de longa et breui vita et de diuinatione etc. per *Sim. Grynaeum* latine. Baſil. 1539. 8. — de generatione et corruptione, meteorologica, de anima, parua naturalia, lat. Fr. Vatablo interprete. Lugd. 1546. 8. — parua naturalia, lat. per *Ioach. Perionium*, Pariſ. 1550. 4.

Ἀριστοτέλους — *Ariſtotelis de ſomno et vigilantia, de iuuentute et ſenectute, et vita et morte, de reſpiratione.* Francof. ex offic. Brubachii 1550. 8. gr.

In calce additae ſunt varr. lectt. paucae, quae in alio exemplari adnotatae fuerunt.

Ioach. Curaeus de ſenſu et ſenſibilibus. Libelli *Ariſtotelis* de ſenſu et ſenſibilibus caſtigata verſio et analyſis logica. Francof. 1590. 8. — de ſenſu et ſenſibilibus, ex verſione et cum analyſi ac quaeſtionibus *Rodolphi Goclenii.* Francof. 1596. 8.

Editiones librorum X. hiſtoriae de animalibus, de partibus et generatione animalium et de plantis.

Confer ad §. XVI — XIX. et de ed. Thomaei cum paruis naturalibus paullo ante notata.

De latina *Georgii Trapezuntii* verſione hiſtoriae animalium, ortaque inde lite cum *Theodoro Gaza*, aliorumque de vtraque verſione iudiciis diuerſis agit *Zenus* in Diſſertazioni Voſſiane, tom. II. pag. 11. et 20. adde ſupra in catal. editt. Opp. ad ann. 1476. atque in nota ad §. XVI. quatenus *Gazae* verſioni fides ſit habenda.

Fabricius haec, partim manu ſua correcta, ſcripſerat: „*Latinam* verſionem *Georgii Trapezuntii* prae illa Gazae, *Politiano* cap. 90. Miſc. laudatam non vidi: nec, quantum ſcio, lucem vidit, quam ad editionem paraſſe ſe teſtatur *Petrus Alcyonius.* Politiano vero, Trapezuntium Gazae praeferenti, indignatur *Ianus Parrhaſius* quaeſitis per epiſtolas LX. Interpre-

Interpretatio librorum nouem cum libris IV. de partibus et V. de generatione animalium, per *Theodorum Gazam*, qui Nicolao V. (non Sixto V. vti legas in alteris Scaligerianis pro *Sixto* IV.) illam deſtinauerat, prodiit nitidiſſimis typis Venet. 1476. fol. Baſil. 1533. fol. — Gazam praefert *Voſſius* IV. 3. Inſtitutt. orator. Ipſe quidem Gaza profitetur, non minus eleganter ſe illos libros latine expreſſiſſe, quam Ariſtoteles graece ſcripſit. *Rondeletio* tamen iudice (pag. 124. libri de inſectis et zoophytis cap. 18.) Gaza, dum latinam linguam locupletiorem reddere ſtudet, latine ſcribendo, graeca maxime fugiens, nominibus latinis omnia exprimere voluit, aliquando tenebras rebus ipſis offundit, ita, vt de ipſis difficile ancepsque iudicium reliquerit. — *Pinedo* ad Stephanum Byzant. pag. 306. — *Decimum* librum vertit etiam *Io. Bernardinus Felicianus*, cuius translatio exſtat tomo VI. Operum Auerrois, Venet. 1551. fol." Hactenus *Fabricius.*

[Ariſtot. Hiſtoria animalium, lat. Lipſ. 1503. Iac. Thanner. fol.]

Ariſtotelis de natura animalium libri IX. de partibus animalium IV. de generatione animal. V. *Theophraſti* de hiſtoria plantarum libr. IX. et decimi principium; eiusdem de cauſſis plantarum; *Alexandri* Aphrodiſ. problemata. Omnia latine, *Theod. Gaza* interprete. *Venet.* in aedib. Aldi et Andr. Aſulani. 1504. et 1513. fol. vid. Serie dell' Edizioni aldine, ed. II. Patau. 1790. 12. pag. 24. et 35. *Buhle* pag. 240.

Ariſtotelis de animalibus libri XX. latine, partim *Gaza*, partim *Alcyonio* interprete, ex officina Simonis Colinaei. Pariſ. 1522. fol. — rec. ibid. apud eumdem 1524. fol. — et 1533. fol. — gr. [ed. *Leon. Thomaeo*] per her. Iuntae 1527. 4. in Menkenii Catal. p. 91. [in bibl. acad. Lipſ.]

Ariſtot. libri V. de animalium generatione, cum Philoponi commentariis, gr. Venet. 1526. fol. — repet. Lugduni 1560. 12. et 1579. 12. — *de plantis* lib. II. graece, in Geoponicis. *Baſil.* 1539. p. 494. et in ed. Theophraſti. ibid. 1541. fol.

Ariſtoteles et Theophraſtus. Hiſtoria animalium et plantarum. *Theodoro Gaza* et *Petro Alcyonio* interpretibus. Baſil. per Andr. Cratandrum. 1534. et 1550. fol. — cum praefatione Cratandri, correctius Lugduni apud Theobaldum Paganum, 1552. 8. — — De generat. et corruptione, *Nipho* interprete et expoſitore. Venetiis, ſumtibus Oct. Scoti per Bonetum Locatell. 1506. fol. — *Ariſtotelis* liber primus de partibus animalium, lat. cum explanatione *Leonici Thomaei* et *Mich. Epheſii* ſcholiis in IV. libros de part. animalium. Baſil. 1559.

Ariſtotelis liber, qui decimus hiſtoriarum inſcribitur, a *Iul. Caeſare Scaligero* et commentariis illuſtratus. (Edidit Stephanus Syluius filius.) Lugduni, 1584. 8.

[*Ariſtot.* de animalibus, graece. Frf. 1585. ex offic. Wechel. Hiſtoria animalium, graece, ibid. 1587. ex offic. Wechel.]

Ariſtot. hiſtoria animalium, graece et lat. cum verſione noua et commentariis *Iul. Caeſaris Scaligeri*, (poſt huius fata ex filii Stephani Siluii autographo,) atque animaduerſionibus *Philippi Iacobi Mauſſaci*, (ad calcem voluminis reiectis.) acc. fragmentum, quod decimus hiſtoriarum inſcribitur. Toloſae, 1619. fol.

Mauſſacum ad hoc opus ſuſcipiendum inſtigauerat *Franciſcus Peireſcius.* vid. *Gaſſendum* in vita Peireſcii, lib. III. ad ann. 1619. Alius codex mstus in bibliotheca Leidenſi, inter libros

bros Scaligerianos. vid. Syllogen Epiſtolarum Burmannianam, tom. I. pag. 360. Gazae iniquiorem notat *Gabriel Naudaeus* in iudicio de Cardano.

Hiſtoire des Animaux d'Ariſtote, avec la Traduction françoiſe, par Mr. *Camus*, Advocat au Parlement, Cenſeur Royal etc. à Paris chez la Veuve Deſaint, Libraire. 1783. tom. I. — *Notes ſur l'hiſtoire des Animaux d'Ariſtote, par Mr. Camus.* tom. II. ibid. eod. anno. 4.

Prius volumen continet prolegomena de fontibus hiſtoriae ariſtotelicae aliisque rebus, et textum graecum, ſatis nitide, quamuis non vbique diligenter excuſum, atque hinc inde lectione codicum (quorum V. L. Camus acceperat,) veterumque editionum emendatum, nec raro ſtudio emendandi corruptum. Sub finem voluminis adiecta eſt collectio variarum lectionum ex codd. msstis, verſionibus duabus antiquis, (quarum altera, ſaeculo XIII. facta, incertum habet auctorem, alterius vero ex arabico concinnatae, qua vſus eſt Albertus Magnus, perhibetur auctor Michael Scotus,) et recentiore Gazae excerptarum, interſertis paucis et breuibus editoris animaduerſionibus ac iudiciis. Poſterior tomus commentarium Cami etc. Camus tom. I. p. 35. animaduertit, duplicem eſſe MSStorum claſſem, ita, vt noſtri codd. ex duobus diuerſis fontibus fluxerint, et Gazam videri msto duplicis illius generis vſum fuiſſe. Sed de virtutibus et vitiis huius editionis copioſe intelligenterque agit, et acutas emendationes ſcitasque interpretationes textus graeci bene multas profert, docet luculentis exemplis, quantum hodieque ad illuſtrandam veterum hiſtoriam naturalem Antonini Liberalis excerpta mythica habeant, et codicem graecum, qui fuerat Beati Rhenani, et priores libros ſex ex hiſtoria animalium continet, atque interdum integram veramque Ariſtotelis ſcripturam ſeruaſſe videtur, paucis curateque deſcribit cel. *Schneiderus* in longa doctaque illius editionis cenſura in commentariis de rebus in ſcientia naturali et medicina geſtis. voluminis XXV. parte I. Lipſiae 1782. 8. p. 589—637. Ita docte egregieque perfunctus eſt labore cenſor graecae linguae et hiſt. naturalis ſcientiſſimus, vt lectores futurique interpretes atque editores illorum Ariſtot. librorum cenſura carere nequeant. adde cenſuram operis in Gotting. ephem. litterariis, ann. 1783. plag. 143. p. 1426 ſqq. Idem doct. Schneider. permulta loca Ariſtotelis ſcienter interpretatur, aut critice pertractat in commentariis ad Fridericum II. de arte venandi, tum in ſpecimine primo amphibiorum phyſiologiae, Francof. ad Viadr. 1790. 4. in primis loca, vbi Ariſtoteles de piſcibus ſcripſerat, egregie illuſtrat corrigitue in opere inſcripto:

Petri Artedi Synonymia piſcium graeca et latina emendata, aucta atque illuſtrata. Siue hiſtoria piſcium naturalis et litteraria ab Ariſtotelis vsque aeuo ad ſaeculum XIII. deducta, duce Synonymia piſcium Petri Artedi. — auctore *Io. Gottl. Schneider,* eloquentiae et philoſ. Profeſſore. Lipſiae, 1789. 4.

Pag. 179 ſqq. eſt anatomia et phyſiologia piſcium ex *Ariſtotele* aliisque collecta. pag. 227 ſqq. index auctorum, qui de piſcibus eorumque vario vſu ſcripſerunt, — ad ſaec. XIII. deductus, vbi pag. 230. iudicat, libros Ariſtotelis de hiſtoria animalium, de partibus, generatione et motu animalium, cum aliis ad animalium phyſiologiam ſpectantibus hodieque exſtantibus, nondum rite emendatos atque explicitos, accuratiorem interpretis operam exſpectare: p. 247 ſqq. adpendix exhibet hiſtoriam Hippopotami veterum criticam: pag. 343 ſqq. ſubiicit obſeruationes criticas, poſtquam inciderat Lipſiae in codicem bibl. Paulinae, qui veterem *Thomae*, vti putant, verſionem, notis quam plurimis et difficilibus ſatis ſcriptam et ex graeco ita factam, vt antiquiſſimi codicis graeci fidem atque auctoritatem obtineret, in membranis

branis habebat, eamque diligenter comparauit cum verbis graecis Ariſtotelis. Inde multa Ariſtotelis loca luxata ſanauit. — *Conr. Gesneri animalium hiſtoria*, lib. IV. inſtar commentarii in Ariſtotelis libros de animalibus haberi poteſt. conf. de eo *Buhle* de interpretibus Ariſtotelis latinis p. 337 ſq. Opp. tom. I. — Add. *M. Frid. Andr. Galliſch* comm. de Ariſtotele rei naturalis ſcriptore. Lipſiae, 1776. 4.

De Ariſtotele eiusque libris de animalibus atque editt. aliisque, qui multi ſunt, ſcriptoribus Zoologicis tam antiquis, quam recentioribus vide D. *Georgii Rudolphi Boehmeri*, Prof. Witteberg. bibliothecam hiſtoriae naturalis etc. part. II. vol. I. Lipſiae, 1786. 8. p. 1 ſqq. — adde *Stephani Pace*, Franciſcani, la Fiſica de' Peripatetici, Carteſiani, ed Atomiſti, al paragone di vera Fiſica d'Ariſtotele. Venet. 1718. 12. III. voll. — *Blaſius Merrem* in: Verſuch eines Grundriſſes zur allgemeinen Geſchichte und natürlichen Eintheilung der Vögel part. I. vol. I. Lipſiae, 1788. de Ariſtotelis ſcriptis et ſyſtemate memoratu notabiliora tradidit, ſed temporis rationem interdum eſſe curatius definiendam, notat cenſor libri in Berol. biblioth. vniuerſ. vol. 92. part. II. pag. 486.

Editiones librorum de coloribus, de audibilibus, et de admirandis narrationibus.

Conf. ad §. XX. et XXI. et ſupra in Catal. edd. Opp. notata.

Ariſtotelis de coloribus libellus, graece, cum lat. verſione et commentar. *Sim. Portii*, Neapolitani, ex officina Laurent. Torrentini. Florentiae, 1548. 4. — rec. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1549. 8.

Portius graeca contulit cum duobus codd. msstis, et teſtatus eſt, ſibi potius videri ſapere Theophraſtum, quam Ariſtotelem. — Prodiit etiam *lib. de coloribus* latine ex *Calcagnini* verſione cum Anton. Thyleſii de coloribus libello, ad calcem *Actuarii* de vrinis. Traiecti ad Rhen. 1670. 8.

Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, quae vel numquam antea, vel minus emendata, quam nunc, edita fuerunt, graece, cum *Henr. Stephani* ad calcem adnotationibus. ex officina H. Stephani, Pariſienſis typographi. Pariſ. 1557. 8.

Praeter characteres aliaque *Theophraſti* ſcripta et Sotionis quaedam, edidit Stephanus graece primus *Ariſtot.* de audibilibus, ac de lineis inſecabilibus, librum vero de admirandis narrationibus, veterum exemplarium opera renouatum. vid. *Buhle* p. 245 ſq. Opp. tom. I.

Libr. de audibilibus integrum *Franciſcus Patricius* deinde inſeruit libro ſexto tomi I. diſcuſſionum peripateticarum pag. 85 ſq. et latinam ſuam verſionem pag. 90 ſqq. ſubiunxit, quam ſeruarunt curatores editionum graecolatinarum Ariſtotelis ante *Du Vallium*, qui tom. II. p. 783. hunc libellum exhibet cum verſione *Adriani Turnebi;* (vide *Turnebi* Opp. omnia. Argentorati, 1600. tom. II.) ſed male inſcribit fragmentum, quum ſit liber integer, etſi in epitomen contractus: *φέρε καὶ τὰ τȣ̃τȣ συντέμνοντες διὰ τὸ μῆκος ἔνια παρατιθώμεθα.* Cum Porphyrio denuo latine tranſtulit *Io. Walliſius.* vid. ſupra §. XXI. a.

Ariſtoteles de atomis, de auditu et miraculoſis auditionibus, graece. apud H. Stephanum. 1573. 8.

Ariſtotelis de coloribus libellus, latine per *Emmanuel Margunium.* Acceſſit *Michaelis Epheſii* explicatio in eumdem. Pataui, 1575. 8.

Ἀριστοτέλης — *Ariſtotelis liber de mirabilibus auſcultationibus* explicatus a *Io. Beckmanno*, Prof. Gotting. additis adnotationibus Henr. Stephani, Fr. Sylburgii, Iſ. Caſauboni, I. N. Niclas, ſubiectis ſub finem notulis C. G. Heynii; interpretationibus anonymi, Natalis de Comitibus et Dominici Monteſauri, atque lectionibus variis e codice caeſar. bibl. Vindobonenſis. Gottingae apud viduam Abrahami Vandenhoek. 1786. 4.

Res et verba docte explanantur. In praef. de auctore libri, codd. atque edd. fuſiusque de aliquot rarioribus Operum Ariſtotelis editionibus, de Monteſauri verſione etc. agitur. vid. ſupra ad §. XXI. b.

Ariſtotelis liber aduerſus Xenophanem, Zenonem et Gorgiam, interprete *Arnoldo Ferrono;* Beſſarionis Nicaeni diſputat. de infinito pro Xenophane aduerſus Ariſtotelem; *Arnoldi Ferroni* pro Ariſtotele aduerſus Beſſarionem libellus. Lugduni apud Tornaeſium. 1557. 4. adde ſupra in §. XXII. notata.

Editiones libri de Phyſiognomia.

Verſiones latinas vide §. XXIV. indicatas. add. *de Phyſiognom. libellus* a *Matthia Leucomanno cygneo edita Lypzik* per *Baccal. Wolfgang. Monacenſem.* 1517. 4. Meo exemplo V. D. permulta ſcholia, aut interpretationes gloſſasque interlin. adſcripſit. — *Franc. Sanchez* comment. in eius tractatu quod nihil ſcitur. Rotterod. 1649. 12. p. 295. *Ariſtot.* Phyſiognomonica lat. per Iac. Fontanum. Pariſ. 1611. 8. alia edit. et verſio lat. cum Ariſtot. tractatu de pomo etc. ſine l. et a. apud *Buhle* pag. 248. — Papiae 1515. fol. — De editione *Franzii* vide ad not. Fabricii *g*, de editione *Sylburgiana* in catalogo editionum Operum Ariſtotelis.

Editiones Problematum.

De editt. ſaec. XV. vide ſupra in catalogo edd. Operum.

Problemata Areſtotelis, cum eiusdem vita et morte metrice deſcripta, ſ. l. et a. 4.

Vid. *Heumanni* Act. philoſ. tom. I. p. 345 ſqq. — aliam edit. *Ariſtotelis* et *Alexandri Aphrodiſ.* problematum, *Theod. Gaza* interprete, ſ. l. et a. in 8. memorat *Widekind* in ausführl. Verzeichniſs von raren Büchern, part. I. pag. 203. — *Problemata* latine ſine l. et a. 4. vid. *Buhle* p. 239. et 248. in primis *Clement* Biblioth. etc. II. pag. 104. vbi vid. de edit. Venet. per *Io. Herbort Alemannum* 1482. — Ab exemplo, ab Heumanno deſcripto, paullulum, ſaltem foliorum numero, diuerſum eſſe videtur id, (ſaec. XV.) cuius vberiorem notitiam dedit *Freytag* in adparatu litter. tom. II. pag. 939 ſqq.

Ante *Gazam* verterat Problemata *Georgius Trapezuntius*, cuius translationem reprehendit idem Gaza in praefatione et Perottus: vnde ingentes inter eos exortae ſunt ſimultates. vide ſupra in catal. editt. Operum ad ann. 1476. et *Humphred. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus p. 61. et 104. Exſtat MSt. Venetiis apud patres Theatinos et Oxoniae in collegio corporis Chriſti.

Ariſtotelis Problemata, latine, cum duplici translatione antiqua et noua *Theodori Gazae* et expoſitione *Petri ab Apono*. Venetiis, 1501. fol. — rec. Pariſ. 1520. fol.

Ariſtotelis problemata in duas XL. ſectiones cum Ariſtot. de natura animalium lib. IX. aliisque phyſicis ſcriptis Ariſtot. *Theophraſti* de hiſtoria plantarum etc. et *Alexandri Aphrodiſ.*

diſ. problematibus non vnquam antea impreſſis, *Theodoro Gaza* interprete. Venetiis apud Aldum. 1504. fol. et 1513. fol.

Vid. ſupra, catal. editt. de natura animalium.

Problemata Ariſtotelis cum duplici translatione, antiqua videlicet et noua, ſiue *Theodori Gazae*, cum expoſitione *Petri de Apono.* Tabula, (h. e. repertorio in commentaria Aponi,) ſecundum *Magiſtrum de Tuſignano* per alphabetum. *Problemata Alexandri Aphrodiſei. Problemata*, (ſ. potius quaeſtiones romanae) *Plutarchi:* in calce: Venetiis per *Gregorium de Gregoriis* a. 1505. fol.

De Petro de Apono copioſus eſt *Heumann.* in actis philoſ. tom. II. p. 69 — 115. vbi pag. 110 ſq. curate deſcribit illam editionem; et pag. 112. recudi fecit praefationem *Maſſariae*, in qua hic agit de Theodori verſione ac Petri de Apono commentario, et ſcribit, ſe, vt membra melius adhaererent, problematum ordinem, quo a Gaza conſcripta ſunt, de induſtria immutaſſe. — Recuſa eſt illa editio expenſis *Lucae Antonii de Giunta*, Florent. 1518. fol. (vid. *Clement* l. c. pag. 104. et Catal. bibl. Bunau. tom. I. pag. 125. item *Widekind* Verzeichniſs von raren Büchern. I. pag. 203. qui edit. apud Gregorium de Gregoriis, Venet. adſignat anno 1500. *Engel* in bibl. ſelectiſſima, (Bernae 1743. 8.) pag. 10. ac p. 1 ſq. de raritate commentar. P. de Apono, qui habuit edit. Florent. raram ann. 1518.) — Fabric. de Alex. Aphrodiſ. in B. G. lib. IV. cap. 25. vol. IV. p. 74. notat, *Gazae* verſionem *Ariſtotelis* et *Alexandri Aphrodiſ. problematum* lucem quoque vidiſſe Venet. 1524. 1552. fol. et cum copioſo indice Baſil. apud Andr. Cratandr. 1537. fol. Fabric. ibidem citat edition. Pariſ. 1520. fol. forſan diuerſis annis ſignatum idem eſt exemplum. vid. *Clement* l. c. qui etiam laudat raram editionem *Ariſtotelis et Alexandri problematum*, interprete *Theod. Gaza.* Pariſ. ex officina Sim. Colinaei. 1524. fol.

Ariſtotelis Problemata, latine. Coloniae, ex offic. liberorum Henrici Quentell. 1508. 4.

Problematum Ariſtotelis ſectiones duae de quadraginta. Problematum Alex. Aphrodiſei libri duo, *Theodoro Gaza interprete. Ad haec eruditiſſima problemata Plutarchi* (a Petro Io. Nunneſio conuerſa) apud Borbonium bibliopolam. *Valentiae*, typis Io. Mey, Flandri. 1554. 8.

Vid. Specimen bibliothecae hiſpano — Maianſianae — ex muſeo Dau. Clementis p. 79 ſq.

Ariſtotelis problemata et metaphyſica, graece. Baſileae 1531. fol.

Ariſtotelis problemata, quae ad ſtirpium genus et oleracea pertinent, cum aliis varii argumenti libellis, apud Sim. Colin. Pariſ. 1533. 8.

Ariſtot. problemata, latine, *Theodoro Gaza* interprete. Pariſ. 1539. 8. — repet. Colon. 1571. 12. — Lugduni 1579. 12. — Colon. 1601. 12. — Amſtelod. 1643. 12. In editt. graecolatinis occurrit verſio *Theodori Gazae.*

Problemata Ariſtotelis ac philoſophorum medicorumque complurium. — *Marci Antonii Zimarae*, Sanctipetrinatis, *problemata*, his addita, vna cum trecentis *Ariſtotelis* et *Auerrois* propoſitionibus, ſuis in locis inſertis. Item *Alexandri Aphrod.* ſuper quaeſtionibus nonnullis phyſicis, ſolutionum liber, Angelo Politiano interprete. Pariſ. 1552. 12. — 1558. 12. (quam editionem copioſe deſcribit *Freytag.* in adpar. litter. tom. III. pag. 135 ſqq.) Lugduni apud Theobald. Pagon. 1561. 12. et Pariſ. 1650. 12. Amſtelod. 1680. 12.

Addita ſunt *Iul. Caeſaris Scaligeri* problemata Gelliana. At, quae in parte prima occurrunt, ea non ſunt mera ariſtotelica, nec eſt problematum Ariſtotelicorum verſio latina; ſed inepta compilatio variarum quaeſtionum, quae ad hiſtoriam naturalem hominis et animalium ſpectant, ad quas ex Ariſtotele, Hippocrate, Galeno, Auicenna, Auerroe aliisque philoſophis et medicis et nonnumquam e ſcholaſticis theologis reſpondetur. vid. *Freytag.* l. mem. Editionis primae, quam paucis verbis Buhle indicauit, verſio germanica facta fuiſſe videtur. Nam *Freytag.* librum, (in philoſophiſchen Bücherſaal, part. I. Lipſiae 1741. 8. p. 30 ſqq. deſcriptum:) *Problemata Ariſtotelis. Mancherley zweifelhaftiger Fragen gründliche Eroerterung vnd Aufiöſung des hochberhümpten Ariſtotelis vnd vieler anderer bewerten Naturerkundiger — —. Newlich aus dem Latein ins Teutſch gebracht.* 1553. 12. eſſe verſionem libri iſtius latini, putat exemplisque probat. adde *Clement* l. c. pag. 105 ſq. et ſupra in catal. editionum Opp. poſt ann. 1482. aliam edit. Francof. ad Moen. 1557. 8. *Widekind* p. 203. aliam huius verſionis editionem Baſil. 1566. 8. Fabricius indicarunt; ſed *Buhle* p. 274. memorat illius verſionis editionem Baſil. apud Emanuel Koenig, 1666. 8. — 1668. (de antiquioribus verſionibus germanicis et editionibus vide infra in catal. verſionum, ſub finem;) gallicam vero Lugduni per Iean de Tournes 1587. 12. memorat *Freytag.* l. m. p. 137.

Ariſt. Problemata cum Alexandri Aphrod. et Caſſii problematibus et Theophraſteorum quorundam Collectaneis, graece. Francof. 1585. 4. ex off. Wechel.

Ariſtotelis problemata, graece et lat. ex verſione *Ludouici Septalii*, cum eiusdem commentariis. Francof. 1602. 1607. fol. tom. I. et II. — apud her. Wecheli. Lugduni apud Claudium Landrium. 1632. fol. vid. Catal. Bunau. tom. I. p. 125.

Iulii Guſtauini, patricii Genuenſis, medici Piſani, comm. in primores decem ſectiones. Lugd. 1608. fol.

Iulii Guſtauini reliqui commentarii et *Roberti Titii* comment. ſ. ſcholia in vniuerſa Ariſtotelis problemata, quae ille promiſerat in litteris, ad Velſerum Bononiae a. 1602. datis, non viderunt lucem, adnotante Fabricio, qui praeter ea prouocauit ad Giornale d'Italia, tom. 33. part. II. pag. 211. At enim Guſtauini commentarios abſolutos eſſe et perfectos, indicat *Morhof.* Polyhiſt. tom. II. lib. 2. cap. 1. §. 8.

Alexandri et *Caſſii* problemata ſubiunxit Sylburgius in graeca ſua editione.

Ludouici Rouzaei problematum miſcellaneorum Antariſtotelicorum centuria dimidiata ad dom. ſtudioſos in academia Leydenſi. Lugd. Batau. 1616. 12. Problemata, interdum ridicula lepidaque, ad recentiorem aetatem pertinent, et ipſe in praefatione, in qua ingenioſus videri voluit, *antariſtotelica* explicat, *minime ariſtotelica*, *i. e. nugatoria.*

Editiones Metaphyſicorum.

Vide in indice editionum Operum et ad §. XXVI.

Ariſtotelis Metaphyſica, cum commentariis Thomae Aquinatis. Venet. 1502. fol.

[Ariſt. libri Metaphyſicorum lat. Lipſ. per Mart. Herbipol. 1503. fol. lat. ib. per Mart. Lantzperg. 1509. fol.]

Ariſtotelis Phyſica et Metaphyſica cum commentario et dialogo *Iac. Fabri* per H. Stephan. Pariſ. 1504. 4.

Beſſarionis,

Beſſarionis, Cardin. Niceni, in calumniatorem Platonis libb. IV. eiusdem correctio librorum Platonis de L. L. Georgio Trapezuntio interprete. Eiusdem de natura et arte adverſus Trapezuntium. Eiusdem *Metaphyſicorum* Ariſtotelis XIV. libb. tralatio. *Theophraſti* Metaphyſicorum lib. I. Venetiis in aedibus Aldi et Andr. Soceri. 1516. fol.

[Lat. iuxta Beſſarionis translationem. Lipſ. per Wolfgang. Monacens. 1519. f. ib. 1520. f.]

Ariſtot. Problemata et *Metaphyſica* gr. Baſileae 1531. fol.

Ariſtotelis metaphyſicorum libri XIII. latine, interprete *Ioach. Perionio*, Pariſ. per Thom. Richard. 1558. 4.

[*Ariſtotelis* et Theophraſti Metaphyſica. graece. Francof. 1585. 4. ex off. Wech.]

Nic. Taurelli ſynopſis metaphyſices Ariſtotelis ad normam chriſtianae religionis explicatae, emendatae, completae. Hanou. 1596. 8. — rec. cum notis *Iac. Feuerlin*, in *Feuerlini* Taurello defenſo. Norimbergae 1734. 4. *Feuerlini* diſſ. apologetica pro Nicolao Taurelio, philoſopho Altdorfino, atheismi et deismi iniuſte accuſato. Altdorfii 1734. 4. — *James Burnet de Monboddo* antient Metaphyſics, or the ſcience of vniuerſals etc. Londini 1784. Theismum Platonis atque Ariſtotelis reſtaurare ſuſtinet. conf. ephem. Gottingenſ. litterar. a. 1784. nr. 132.

Iac. Wilh. Feuerlin. diſp. reſpondente Io. Soph. Ioſ. Herm. Schülin, de authentia et inſcriptione librorum Ariſtot. metaphyſicorum. Altdorfii 1720. 4. Contra Patricium, Marium Nizolium, qui in libro de veris principiis et vera ratione philoſophandi etc. libr. IV. cap. 6. omnes, qui Ariſtoteli tribuuntur, libros, nonniſi excerpta e libris Stagiritae genuinis a filio Nicomacho facta putat, (improbantibus Patricio pag. 16. diſcuſſ. perip. et Leibnitio in notis ad Nizolium.) contra I. B. Hamelium, Ramum, Gaſſendum, et Cael. Curion. Secundum vindicat authentiam metaphyſic. Ariſt. conf. *G. I. Voſſ.* de philoſ. ſectis cap. XVII. §. 13. et de philoſophia cap. XVII. §. 3. [Add. *Fülleborn* in praef. ad verſionem lib. I. Metaphyſ. in Beyträgen zur Geſch. der Philoſ. P. II. p. 1 ſq.]

Editiones ſcriptorum mathematicorum.

Conf. ſupra ad §. XXVII. et XXVIII. notata.

Quaeſtiones mechanicas vertit *Leonicus Thomaeus*, cuius verſio, figuris illuſtrata, occurrit tom. VII. operum Auerrois, 1551. fol.

Ariſtotelis mechanica, graece, emendata, latina facta et commentariis illuſtrata ab *Henrico Monantholio*. Pariſ. 1599. 4. et Lugduni, ex bibliopolio Commeliano 1600. 4. — Eadem ex verſione latina *Nicolai Leoniceni* inſerta ſunt *Michaelis Pſelli* compendio mathematico etc. Lugduni Batau. 1647. pag. 99. teſte *Buhlio* pag. 247 ſq.

Editiones ſcriptorum ethicorum.

Conf. ſupra in indice editionum Operum Ariſtotelis, et ad §. XXIX—XXXII. iam obſeruata, citataſque editiones, quas hic nolo iterum indicare. Latinos illorum librorum interpretes antiquiores perſequitur Buhle in catalogo interpretum latinorum, librorum Ariſtotelis, tom. I. Opp. p. 327 ſqq.

Ariſtotelis ethica ad Nicomachum, graece. ſ. a. vetuſtiſſima ed. in folio vid. *Buhle* p. 248 ſq.

[Libri morales ex verſione triplici cum commentario. Pariſ. exc. Io. Higmannus et Wolfg. Hopylius 1497. f. — Libri Ethic. ad Nicom. lat. Lipſ. ap. Mart. Herbipol. f. — lat. ib. 1498. Wolfg. Stöckel. — lat. ib. 1500. f. Iac. Thanner.]

Ariſtotelis ethicorum libri iuxta antiquam translationem *Henr. Kotbein*, cum commentario ad mentem Martini Magiſtri et Io. Buridani. Pariſ. 1500. fol. — *ſententia et expoſitio cum quaeſtionibus* Heraldi Odonis ſuper libros ethicorum Ariſtotelis *cum textu eiusdem latino. Venetiis*, per Simon. de Lucre: impenſis dni Andreae Torreſani de Aſula. 1500. fol.

Ethica Ariſtotelis cum commentariis: ex offic. Henr. Stephani. Pariſ. 1502. fol.

Ariſtot. ethica, interprete *Leonardo Aretino*, Pariſ. apud H. Steph. 1504. 1506. 1510. et 1511. fol. — *Argyropulo* interprete, qui Florentiae hos libros illuſtrauit commentariis, quos ex ore eius collectos vulgauit *Donatus Acciajolus*, Florentinus, cum comment. Fabri Stapulenſis. Venet. apud Iac. Peucium, 1506. 8. — Pariſ. apud Sim. Colinaeum, 1530. 8. Venet. 1535. fol. in offic. Luc. Antonii Iuntae. Lugd. 1561. 8. Pariſ. apud H. Stephan. vid. editionem paullo poſt pluribus indicatam.

Argyropuli verſio occurrit quoque in edd. latinis Ariſtotelis Venet. 1496. Baſil. 1542. Pariſ. 1505. fol. Lugd. 1517. fol. Venet. 1576. fol. etc. — *Leonardi Bruni Aretini* verſio repetita quoque eſt Pariſ. apud Aſcenſium 1516. — e recenſ. *Fabri* Stapul. ib. apud Sim. Colin. 1526. 1527. 1542. fol. Venet. 1508. fol. Laudatur a pluribus Bruni Aretini verſio. vid. *Mazzuchelli* gli Scrittori d'Italia tom. II. part. IV. Brixiae, 1763. fol. pag. 2208.

Ἀριστοτέλους περὶ ἀρετῶν βίβλιον Α. τοῦ σοφωτάτου Μιχαὴλ τοῦ Ψέλλου ἴαμβοι εἰς ἀρετὰς καὶ κακίας. Ὅροι Πλάτωνος. Francoſurti ad Viadrum per Io. Eichhorn. 8. ſine anno.

Decem librorum eth. Ariſtotelis tres conuerſiones: prima Argyropyli Byzantii, ſecunda Leonardi Aretini, tertia vero antiqua per capita et numeros conciliate [rrr]. *communi familiarique commentario* (n. vt fol. ſequenti diſerte dicitur, *Iacobi Stapulenſis*, qui praefatus eſt,) *ad Argyropylum adiecto*. Pariſ. impenſis — Henr. Stephani 1510. fol. — repet. verſio Argyropyli, cum comm. Fabri 1514. 8. apud H. Stephan. tum rec. eſt editio anni 1510. ſed addita epigraphe circa oram tituli: *Hec quarta recognitio typis abſoluta eſt in officina Henrici Stephani.* addita eſt *Iac. Stapulenſis introductio in ethicen Ariſtotelis*. Pariſ. 1516. fol. — et apud Sim. Colin. 1542. fol.

Exemplar ed. 1516. eſt in bibl. acad. Erlang. prima pars continet Argyropyli verſionem cum commentario Iacobi Stapulenſis: cui additur tamquam altera pars ſine noua inſcriptione et diſtinctione, at nouo foliorum ordine: *Ariſtotelis magnorum moralium lib. II. Georgio Valla Placentino interprete*, praemiſſa *Iac. Stapulenſis* epiſtola ad Guil. Budeum. Tum ſequitur *Leonardi Aretini* dialogus de moribus; et in fine: in alma Pariſiorum litteraria diatriba 1516. Continuo at noua foliorum ſerie incipit *Ariſtotelis ethicorum libri ad Nicomachum interprete Leonardo Aretino.* In calce: „Omnia vno volumine comprehenſa et accuratiſſime recognita — — abſoluta impenſis — *Henr. Stephani* in almo Pariſienſium ſtudio. anno 1516. die 10. menſis aprilis." — *Argyropyli* verſionem eſſe quoque recuſam apud Sim. Colin. Pariſ. 1530. alibique, paullo ante memorauimus.

Ariſtotelis

rrr) Duarum antiquiorum meminit *Aretinus* IV. vlt. epiſt. *Lelandus* autem de ſcriptoribus Britanniae p. 443. *Aretinus*, ait, (notante Fabricio in nota msta,) *captabat Hunfridi Ducis Claudiani amicitiam, vnde pollicebatur, dedicaturum ſe ei Ariſtotelis Ethica latiniſſimè loquentia: id quod vt in exemplari meo msto adparet, edita,* (forte *addita*) *praeſtitit: at poſtea auaritiae ſtudens romanum pontificem operi praefixit.*

Ariſtotelis ethica Nicomachea, graece. Louanii. apud Theodor. Martin. Aloſtenſem. menſe Octobr. 1513. 4.

Ariſtot. moralia magna, interpretibus *Girardo Ruffo*, Vaccarienſi, et *Georgio Valla*, Placentino. ex offic. Sim. Colinaei. Pariſ. 1522. fol.

Ariſtot. de virtutibus et vitiis libellus. graece, cura *Cheredami.* Lutet. 1529. 4.

Ariſtot. ethica, lat. cum *Io. Maioris*, theologi Pariſienſis, commentariis. apud Iodoc. Badium et Io. Paruum. 1530. fol.

De editione cum *Euſtratii* etc. commentariis *Aldina*, et editt. verſionis *Feliciani* iam ſupra ad §. XXIX. eſt vberius diſputatum. *Io. Bernardi Feliciani* verſio eſt in editione Ariſtotelis latina cum Auerroe Venet. 1562. 1573. et 1592. atque in editionibus graecolatinis in 8. ſeparatim quoque Louan. in 8. editam eſſe, manu adnotauit Fabricius.

Ariſtotelis ethica ad Nicomachum, libri X. graece. excudebat Io. Lodoicus Tiletanus. Pariſ. 1538. 4. — ibid. 1540.

Ariſtotel. liber de virtutibus, gr. et latine per *Adolphum Occonem*, ſ. l. et a. 8. — Exſtat quoque hic libellus graece in opuſculo inſcripto: *Compendium vitae et mortis.* Baſil. 1586. p. 31. et cum *admonitionibus S. Nili*, Franeckerae, 1608. in fine.

Ἀριϛοτέλους — *Ariſtotelis de moribus ad Nicomachum libri decem.* (cum praefatione Io. Sturmii,) Argentorati per Wendelinum Rihelium. 1540. 8. graece.

Non ſpernenda eſt haec editio; at tamen ſequentes duae cum eadem Sturmii praefatione, et ibid. recuſae: *Ariſtot. de moribus libri decem. cum variis lectionibus in fine adiectis: excudeb. Wendelini Rihelii heredes* 1556. 8. (quam edit. memorat Buhle,) — repet. ibid. *excud. Ioſias Rihelius* 1563. 8. (quam edit. ipſe habeo,) ſunt magis criticae et praeferendae. Sturmius, aut quicumque praefuerit operis, non ſolum plura, quae tuto corrigi putarat, repoſuit, ex codicibus tum *ſcriptis*, ad quos aliquoties, et ſemel ad antiquiſſimum et fideliſſimum codicem, prouocauit, tum editis, veſtigiisque latinae veteris verſionis atque Argyropyli, delegit, addito ſaepius iudicio ſuo, lectionis varietatem, et ipſe loca aliquot ſuſpecta coniectando emendauit. *Aretini* vero interpretationem non citauit, quia (vt ipſe profitetur,) plurimis coniecturis intellexit, illum non ſatis fidele exemplar habuiſſe.

Ariſtotelis et Xenophontis Ethica, politica et oeconomica, Baſileae 8. *Buhle* addit ann. 1540. Num eadem ſit editio, ac illa, cuius exemplar habeo, neſcio. Etenim meum exemplum, quod quidem eamdem prae ſe fert inſcriptionem, praeter ea habet additamentum: „*cum aliis aliquot ex Plutarcho, Proclo et Alexandro Aphrodiſienſi commentationibus.* Baſil. apud Io. Vualder: ſed anni indicio caret. Initium capit *Platonis* (ſiue potius *Aeſchinis*) dialogus de virtute.

Ariſtotelis de moribus, quae Ethica nominantur, ad Nicomachum filium libri decem, a *Ioachimo Perionio* latinitate donati cum eiusdem commentariis. Pariſ. apud Tiletanum 1540. 4. in cat. bibl. Auguſtano p. 578. at a. 1542. 4. in catal. Bunau. l. c. — *iidem*, cum particula *Timaei* Platonis, a Cicerone verſa, et *Arati* phaenomenis, a Cic. conuerſis Baſil. ap. Robert. Winteran. 1542. 8. — *iidem* correcti a *Nich. Gruchio* apud Mich. Vaſcoſan. Lutet. 1552. 4. Lugd. 1556. 8. — *Ethicorum* libri X. latine *Io. Bern. Feliciano* interprete, cum *Raph. Volaterrani* argumentis,

argumentis. Venetiis per Hieron. Scotum. 1542. 8. et inter *Ariſtot. opera moralia.* Lugd. 1560. 12. — *Ariſt. de virtutibus* libellus, nuper quidem graece inuentus, iam vero primum per *Sim. Grynaeum* latinitate donatus. — Venet. 1545. 8.

Ariſtotelis de moribus ad Nicomach. libri X. graece et lat. a *Petro Victorio* editi. Florent. apud Iuntas 1547. 4.

In Maittaire indice, et Pinelli catalogo vol. I. pag. 215. ac *Bandini* annal. Iuntarum typogr. part. II. p. 239 ſqq.

Magnarum ethicarum diſputationum libri duo, ex interpretatione *Viti Amerbachii* etc. Baſileae apud Io. Oporin. 1554. 8.

Ariſtotelis de moribus ad Nicom. libri X. graece cum variantibus lectt. codd. tum Victorianorum tum aliorum. apud Adr. Turnebum. Pariſ. 1554. 4.

Ariſtot. de moribus ad Nicom. libri X. ita graecis interpretatione recenti cum latinis coniunctis, vt ferme ſingula ſingulis reſpondeant, in eorum gratiam qui graeca cum latinis comparare volunt. apud *Adr. Turnebum.* Pariſ. 1555. fol. in calce: excudebat et cum graecis latina coniungebat Guil. Morelius.

Hoc eſt vltimum opus e typographia *Turnebi*, qui in praefatione ipſe prodit, verſionem latinam, graecis accommodatam, a quodam litterarum ſtudioſo ſibi fuiſſe oblatam. — repetita eſt haec editio cum Turnebi praefatione Heidelbergae typis Ludouici Lucii 1560. 8. — Baſil. apud Oporin. 1573. 8. ibid. 1586. 8. (vtraque Baſil. editio totidem paginis et plagulis conſtat et pagina reſpondet paginis,) et 1592. 8. — Vim φϱάσεως recte quidem interpres adſequutus eſt in multis; at tamen ea eſt illius verſionis obſcuritas, ac paene adfectata inaequalitas, vt diſcentibus paruo poſſit eſſe vſui, iudice *Rachelio* pag. 146. introductionis, quae olim Baſileae 1563. et 1592. poſt, *Io. Magiri* commentariis aucta, Francofurti prodiit 1608. et 1627.

And. Hyperii in Ariſtotelis Nicomachica annotatt. Baſil. ex offic. Oporin. 1586. 8.

Ariſtot. Ethic. — latine, *Argyropylo* interprete, ad graecum exemplar recogniti et cum *Donati Acciajoli* commentariis editi ab *Antonio Francino.* Pariſ. apud I. de Roigny. 1555. fol. — recogn. et nitide rec. Lugduni apud Antonium Vicentium 1567. 8. (conf. introd. meam in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 456.) — *Ariſtot.* philoſophia moralis. Lugd. apud Iuntas 1560. 12. (vid. *Engel.* in catalogo librorum rariſſimorum p. 10.)

Ariſtotelis de moribus ad Nicom. libri X. graece, cum *Petri Victorii* et *Guil. Morelii* variantibus lectionibus, Pariſ. apud Guil. Morel. 1560. 4.

Iidem — graec. et lat. a *Victorio*, Florent. apud Iunt. 1560. 4. in *Pinelli* catal. tom. I. pag. 215.

Ethicae doctrinae elementa et *enarratio libri quinti Ethicorum* (Ariſtotelis, a pag. 163.) etc. *autore Philip. Melanthone* 1565. 8. in fine: Lipſiae Io. Rhamba excudebat. Melanthonis praefatio ſcripta eſt menſe Octobri 1550.

Ariſtot. de moribus — latine; *Dionyſio Lambino* interprete; nunc de integro ab eodem recogniti ac correcti, cum eiusdem annotationibus, apud viduam Guil. Morelii. Lutetiae 1565. 4.

Ariſtotelis

Ariſtotelis de moribus — libri decem. In quibus latina graecis, *Dionyſio Lambino* interprete e regione reſpondent. Libri per capita methodice diſtribuuntur. Capita ſingula argumentis ſuis declarantur. — nec non annotationibus *Lambini* nouisque *Zuingeri* ſcholiis illuſtrantur. Opera et ſtudio *Theodori Zuingeri*, Baſilienſis, medici et philoſophi. Adiecta ſunt *fragmenta quaedam Pythagoreorum vetuſtiſſima*, ex emendatione et verſione *Guil. Canteri*. Baſileae, per Io. Oporinum et Euſebium Epiſcopium 1566. 4. — rec. ibid. 1582. fol. additis *Theophraſti* character. interprete cl. Auberio.

Verſio *Lambini* edita 1566. eſſe Lutetiae apud viduam Guil. Morelii, ab aliis dicitur. Ea exſtat quoque in graecolatinis Ariſtotelis editt. Caſauboniana et Duualliana, ac in noua edit. Wilkinſon.

Ariſtot. De virtutibus et vitiis, cum *Gemiſtio* Plethone et aliis. Baſil. 1577. 8. vid. ad §. XXXII. alias quoque edd.

Ariſtotelis Ethicorum liber quintus M. Antonio Mureto interprete, Venet. apud Marc. Amadorum 1571. 8. — 1583. 8.

Ariſtot. Ethica, latine, per *Sam. Heilandum*, Londini 1581. 8. apud cl. Buhle. Sed vereor, ne prior editio in Germania comparuerit, aut iſta Londinenſis editio, minus curate citata ab aliis, ſit repetitio libelli, quem in manibus habeo, ſic inſcripti:

Ariſtotelis ethicorum ad Nicom. libri decem, in gratiam et vſum ſtudioſorum, breuiter et perſpicue per quaeſtiones expoſiti per Sam. Heilandum, Tubingenſis ſcholae Profeſſorem Ethices. Tubingae. Excudebat Georg. Gruppenbachius. 1579. 8. (in Catal. Vffenbach. tom. I. p. 655. adſignatur illi editioni annus 1580.) — praefatus eſt praeter auctorem etiam Schegkius. — repet. ibid. 1588. 8.

[Ethicorum magnorum libri II. Ethicorum. Ethicorum Eudem. libri VII, de virtutibus et vitiis, Theophraſti characteres etc. omnia graece. Francof. ex off. Wechelii 1584. 4.]

Petri Victorii commentarii in X. libros Ariſtotelis de moribus ad Nicomachum. Poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris iisdemque ad verbum latine expreſſis. Acceſſit rerum et verborum memorabilium index pleniſſimus. Florentiae ex offic. Iunctarum. cIɔIɔLXXXIV. (1584.) fol.

Hoc anno ſignata ſunt exempla et meum et alia in Cat. Menken. atque in Catalogo *Nic. Rogii* pag. 135. et id, quod Hambergerus indicauit. Adde quae in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. p. 453. iam notaui. Buhle annum 1583. in elencho edd. poſuit.

Ethicorum Ariſtotelis Nicomachiorum explicatio accuratiſſima Ioachimi Camerarii, Pabergenſis, nunc primum poſt eius obitum a filiis in lucem edita. In qua commentatione textus non modo ex diligenti Ariſtotelicorum cum aliis comparatione, exquiſitaque obſcuriorum vocabulorum expoſitione luculenter enarratur; ſed etiam multis in locis ex ſtudioſa diuerſarum editionum et veteris libri manuſcripti collatione emendatur, non ſine magno ethicae philoſophiae et vtriusque linguae ſtudioſorum emolumento. Adiectus rerum verborumque memorabilium index latinus et graecus. Francofurti apud Andr. Wechelum 1578. 4.

Epiſtola *Ioach. Camerarii* nuncupatoria ſcripta eſt Lipſiae d. IX. menſis Septembris 1570. Iam vero ex inſcriptione patet, librum lectoribus atque interpretibus praebere inſignem vſum tam grammaticum quam criticum. *Petri Martyris* commentar. Tiguri 1563. 4. et *Victorini Strigelii* paraphraſin potius perſpicuam praecipuorum locorum, quam iuſtam totius operis

operis verſionem Lipſiae 1572. 8. nec non *Simon. Simonii*, Lucenſis, verſionem libri I. cum eximio commentario, Geneu. 1567. 4. laudarat Fabricius.

Ariſtot. de virtutibus et vitiis, graece in vſum ſcholarum, Lugd. Bat. apud Franc. Rapheleng. 1593. 8.

Ioan. de Groot in praemiſſo epigrammate ait, auctorem ſiue Ariſtotelem fuiſſe, ſiue alium non inferiorem, ὅν τε παρέσχεν ἥτε Σταγειρίτης μέγας, ἥτε τις ἐδὲν ἐλάττων.

Ariſtot. ethicorum libri X. cum notis; adiecta ad contextum graecum interpretatione latina Dionyſii Lambini, ſed innumeris locis interpolata, ac parte libri IX. cum X. toto proprio marte verſa — ſtudio et opera *Matthiae Bergii.* Francof. 1591. 8. — edit. altera emendatior et notis, (ex Victorio et Sylburgio excerptis) auctior ex ipſius *Bergii* recognitione et indice graeco, (curante *Conrado Rittershuſio*, qui praefatus eſt,) Francof. apud hered. Andr. Wecheli 1596. 8. gr. et lat. — Hanou. 1611. 8. (12.)

De *Matthia Bergio*, Brunſuicenſi, tandem poſt varia fata, Profeſſore Altdorfino, denato ann. 1592. vid. cl. *Georg. Andr. Willii* Nürnbergiſches Gelehrten Lexicon tom. I. p. 91 ſqq.

Ariſtotelis I. tomus ethicus in quo ethicor. ad Nicom. libri X. latine. (interprete Dionyſio Lambino,) — *II. tom. in quo Ethicor. magnorum lib. I. Ethic. ad Eudemum, L. VII. de virtutibus et vitiis I.* (interpr. Georg. Valla, V. quodam D. et Sim. Grynaeo,). tom. III. politicorum lib. VIII. (interpr. Dion. Lambino) acc. libri IX. et X. (a Stroza lat. facti) Oeconom. II. (interpr. Ioach. Camerar.) Francof. apud Wechel. 1593. 8. III. tomi.

Ariſtot. ethicorum — libri X. graece et latine, ab *Antonio Riccobono* conuerſi, et commentariis illuſtrati. Francof. ap. hered. Andr. Wecheli. 1596. 8. — Fabric. memorat edit. Patau. 1593. 8. et Hanou. 1610. 8.

Ariſtotelis ethicorum Nicom. libri duo, cum explicatione *Petri Martyris Vermilii*, et eiusdem librorum ethic. libri X. cum ſcholiis *Andreae Hyperii Flandri*, et *Rodolphi Goclenii* notis et lemmatibus *logicis. Lichae* 1598.

Oberti Giphanii — commentarii, (verboſi, nec tamen ſua laude defraudandi,) in *decem libros ethicorum Ariſtotelis ad Nicomach.* poſt ſat bene longam ſuppreſſionem, boni publici gratia, iam primum in lucem editi. Francofurti, impenſis Lazari Zetzneri. 1608. 8.

Ariſtot. Ethicorum ad Nicomachum libri quinque priores, graece, cum noua interpretatione, comment. et quaeſtionibus *Tarquinii Gallutii*. Soc. Ieſ. Pariſ. apud Sebaſt. Cromoiſy 1632. fol. — *Eiusdem Gallutii* in libros V. poſteriores noua interpretatio, comm. et quaeſtion. ibid. 1645. fol.

Ἀριστοτέλȣς — *Ariſtotelis Ethicorum ad Nicomachum libri decem.* Cum *Dionyſii Lambini* verſione latina a *Matthia Bergio* interpolata. Acceſſerunt huic editioni loca parallela — cura *Samuelis Rachelii*, (Prof. quondam Helmſtad.) cuius etiam praemiſſa eſt in vniuerſam Ariſtotelis philoſophiam moralem introductio. Helmaeſtadii, typis Henning Mulleri 1660. 4.

Textus eſt ſecundum edd. Florent. Victorii et Sylburg. emendatus. pag. 349 ſq. adhaeret ſyllabus variarum lectionum et notarum maxime neceſſariarum, ad graeci contextus expeditam conſiderationem, partim ex P. Victorii, partim ex Fr. Sylburg. notis excerptarum: partim aliunde depromtarum opera M. *Bergii* collectus.

Ariſt.

Ariſt. ethica contracta gr. et lat. in *Huberi* ſpecimine philoſophiae ciuilis. Franequerae 1686. 8. — *Ethica* ad Nicom. Magna moralia et ad Eudemum, politica et oeconomica, cum paraphraſi *Sylueſtri Mauri* S. I. Venet. 1696. 1698. 4. Verſionem vero non ſuam adiunxit, ſed eam, quae in tomis Auerrois legitur.

Ariſtot. Ethica ad Nicomachum, *Io. Argyropylo* interprete, cum comment. *Io. de Aguirre*, Romae ap. Anton. de Rubeis. 1698. fol.

Ariſtotelis Ethicorum Nicomacheorum libri X. graece, cum lat. verſione Dionyſii Lambini, curante cum notis *Guil. Wilkinſon.* Oxonii e theatro Sheldoniano. 1716. 4.

Ariſt. de virtutibus, gr. et lat. Oxon. 1752. 12.

Io. Caſelii in librorum *Ariſtotelis* de vita et moribus interpretationem, prooemium. Roſtoch. 1569. 4.

Eiusdem in eorumdem librorum interpretationem programma. Helmaeſtad. 1593. 4.

Ficetini cuiusdam verſionem vidiſſe ſe teſtatur *Obertus Giſanius. Vicentinum* vocat *Iac. Thomaſius,* qui *Andreae* praeter ea *Trebatii* et *Andreae Bilii* meminit in Commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum, quae ſubiicitur breuiario et analyſi eorumdem, editae Lipſiae 1658. 8.

M. Antonii Mureti notae in libros decem Nicomacheorum, oeconomicorum etc. prodierunt Ingolſtad. 1602. 8. — in Mureti Opp. Veronae 1727 ſq. 8. tom. V. p. 1 ſqq. — auctiores aut emendatiores cum aliis Mureti verſſ. et interpretationibus Ariſtotelicorum ſcriptorum, in tomo III. Opp. Mureti, edit. Dau. Ruhnken. Leidae 1789.

Theatrum Ariſtotelicum, pandens doctrinam librorum X. Nicom. a *Chriſtoph. Prebiſio* I. V. D. et P. P. quondam Lipſ. antehac apertum, nunc vero recognitum, notisque neceſſariis et perpetuis illuſtratum publiceque diſceptatum a M. *Io. El. Reu,* cum auctario quaeſtionis de virtutum moral. ἀντακολουθήσει etc. Altdorf. 1662. 4. — rec. 1665. 8.

I. Crellii ethica ariſtotelica. eiusd. ethica chriſtiana. Selenoburgi. 4. vid. biblioth. Benteſian. I. pag. 142.

Veterum ſcholiaſtarum graecorum, Euſtratii, Aſpaſii aliorumque commentatt. in Ariſtot. opus ad Nicomach. cura *Sam. Rachelii.* Helmſt. 1662. 4.

Ariſt. Ethicor. ad Nicom. lib. I. lat. cum explicat. *Audom. Talaei*, in huius Operibus. Baſil. ex offic. Petri Pernae (cum praef. Io. Thom. Freigii, ſcripta Friburgi 1575. menſe Iulio.) 1576. 4. p. 647 ſqq. Ariſtot. placita late examinantur, et modo confirmantur, modo refelluntur.

Caelii Calcagnini paraphraſis in librum I. ethicorum Ariſtot. — in *Calcagnini* Opp. Baſil. 1544. fol. pag. 453 ſqq. — *Emanuelis Theſauri* — philoſophia moralis, deriuata ex alto fonte magni *Ariſtotelis* etc. italice, Turin. 1671. Venet. 1674. 12. et 1728. latine verſa a Cyriaco Lentulo, Noribergae 1692. (apud Kahlium in bibl. philoſ. Struuiana part. II. p. 30.) 1699. 12. melius verſa a *Philippo Adamo Vlrich.* Doct. et Prof. Wirceburgenſi. Wirceburgi 1731. 8. vid. Acta erudit. 1731. p. 139. *von Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. vol. V. p. 520 ſq. adde ſupra in §. XXVIIII. [Ariſtotelis Ethicorum Nicomacheorum adumbratio ad noſtrae philoſophiae rationem facta, auctore M. *Io. Frid. Gottl. Delbrück*, Hal. 1790. 8. qui etiam Specimen verſ. vernac. edidit, a *Garnio* factae, in libell. menſtr. Berol. (Berlin. Monatsſchr.) 1791. menſe Nou. pag. 459 ſq. *Beck.*]

Editiones librorum Politicorum et Oeconomicorum.

Praetermitto *editiones*, ſupra in elencho edd. Operum Ariſt. et ad §. XXXIII. ac XXXIV. iam memoratas.

Ariſtot. Politica et Economia, Argyrop. interprete. Venet. ap. Iac. Pencium. 1506. 8. — *Leonhardi Aretini* verſio occurrit in antiquis latinis Ariſtotelis editt. vt Lipſiae 1502. fol. etc. et in graeco - latin. octaua forma editis.

Politica Ariſtotelis, Leon. Aretino interprete; *Economica* et *Hecatonomiarum libri VII. Iac. Fabro Stapul.* interprete, cum illius ſcholiis. *Econom. publicorum lib. I. Leon.* interprete, cum illius ſcholiis. apud Petrum Portam et Beatum Rhenan. 1506. fol. Buhle citat hanc edit. ex catal. libr. bibl. reg. Pariſ. at vereor, ne eadem ſit, quam actutum indicabo.

Contenta. Politicorum libri Octo. commentarii. Economicorum duo. commentarii. Hecatonomiarum ſeptem. Economiarum publ. vnus. Explanationis Leonardi in oeconomica Duo. ex recognitione et cum praefatione Iac. Fabri, (ſcripta 1505.) *Ex officina H. Stephani* apud Pariſios 1506. fol. — *Hec ſecundaria eſt caſtigatiſſima ex offic. H. Stephani* ib. 1511. fol. in calce: „Recognitoribus in officina quam accuratiſſime *Petro Porta* et *Beato Rhenano* ex offic. H. Steph. M. D. XI. Vltima Martii." (exemplum eſt in bibl. Erlangenſi, etiam in Academ. Lipſ. bibl. vtriusque edit. 1506. et 1511. exempla.) — rec. ibid. 1516. et apud Sim. Colinaeum 1526. — cum comment. ac annotatt. variorum. ibid. apud H. Steph. 1517. fol. citat hanc editionem *Buhle.* — Oecologium ex *Ariſtotelis* oeconomicorum libellis — congeſtum — per *W. Stockel,* Monacenſ. — Lipſ. 1511. fol.

Ariſtot. — Oeconomicorum libri duo translati e greco in latinum a Leonardo Arethino. — in calce: „Impreſſum Liptzik per Baccalarium Martinum Herbipolenſem. a. 1507." fol.

Exemplo, quod eſt in bibl. Erlangenſi, multa manu V. D. ſunt adſcripta. conf. ſupra in cat. edd. Opp. ab initio. — Ead. edit. et verſio Senis. 1508. 4.

Oeconomicorum Ariſtot. libri, graecis et latinis annotatt. ſuis locis illuſtrati. — in calce: Cracouiae per Matthiam Scharffenberg. M. D. X. X. X. VII. (1537.) 4.

Editor eſt *Georg. Libanius*, Lignicienſis. Textui graeco ſubiungitur *Leonardi Aretini* verſio lat. ad marginem adiectae ſunt pauculae adnotationes, textui vero litterae inſertae, ad notas, fini adnexas, reſpicientes. De hac rariſſima editione copioſus eſt *Io. Boguslaus Proſechowski* (h. e. *Frieſe*, Saxo, in notitia libri graeci, omnium primi, in Polonia typis excuſi, in Miſcell. Lipſ. nouis, tom. V. part. II. p. 367—374. add. *Io. Dan. Ianozki* in: Nachricht von den in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern. part. V. Breslau. 1753. 8. p. 194 ſqq. qui vero monet, iam ante illam editionem Cracouiae typis fuiſſe excuſa Sibyllae Erythr. et Phocylidis carmina.

Ariſtot. Politicorum libri octo. Argentor. cum praef. *Iac. Bedroti*, graece, per Wendelin. Rihelium, menſ. Martio 1540. 8.

Ariſtot. Politica, graece, apud Io. Lod. Tiletanum. Pariſ. 1540. 4.

Inſunt tantum liber primus, ſecundus et tertii pars, cum emendationibus et notis marginalibus.

Ariſtot. et Xenophontis ethica, politica, oeconomica, graece. Baſil. 1540. 8. vid. paullo ante de editionibus ethicorum, ad h. a.

Ariſt.

Ariſtot. oeconomic. libri II. graece. Pariſ. (apud Neobarium) 1541. 8. — lat. *Bernardino Donato Veronenſi* interprete. apud Iac. Bogardum. Pariſ. 1541. 8. — gr. et lat. a *Bern. Donato.* Venetiis 1542. 8.

Ariſtot. de republica, qui Politicorum, libri VIII. *Ioachimo Perionio, Benedictino Cormoeriaceno*, interprete, acceſſerunt eius in eosdem libros obſeruationes et argumentum. Pariſ. apud Tiletanum. 1543. 4. — recuſ. Baſileae ſumt. Io. Oporini 1544. 8. cuius editionis indici ſubiunctum eſt in Ariſtot. Politicorum lib. I. argumentum per Raph. Volaterranum.

Ariſtot. Politica, a *Iac. Ludouico Strebaeo* e graeco conuerſa, cum animaduerſionibus ad verſionis Perionianae libros III. primores. *Pariſ.* 1542. 4. apud Vaſcoſan. — — ibid. ap. Io. Roigny; excud. Matth. Dauid 1549. 4. — rep. ibid. 1550. et addita Perionii verſione ibid. 1553. 4. (1554.) — — I. II. III. IV. et V. libr. (eth.) enarratio per *Phil. Melanthon.* acc. orat. de Ariſt. collatio actionum forenſ. attic. et roman. in *Politicos* aliquot libros *Ariſtot.* comm. Lugd. Seb. Gryph. 1548. 8.

Ariſtot. Politicorum liber primus, *Leon.* interprete, cum *Raphaelis Volaterrani argumentis.* Venet. apud Hier. Scotum. 1543. 8.

Ariſtot. Politica, graece, apud Vaſcoſan. Pariſ. 1548. 4. — lat. a *Cornelio Valerio ab Auuater*, Vltraiectino, apud Vaſcoſan. ibid. 1548. 8. — — interprete et enarratore *Io. Geneſio Sepulueda*, Cordubenſi, Pariſ. apud Vaſcoſan. 1548. 4. (cuius interpretatio omnium optima videtur Giſanio, proxima Lambini.) repet. adiectis *Cyriaci Strozae* de republica libris duobus, latine. Colon. in offic. Birckmanica, 1601.

Ariſtot. Polit. graece, cum praef. *Iac. Bedroti.* Argentor. 1549. 8.

Ariſtot. Oeconom. lat. *Gilberto Cognato*, Nozereno, interprete, apud Guil. Morelium. 1551. 4. — ibid. 1560. 4. (adde ad §. XXXIV.) — cum *Felicis Figliuccii* expoſitione. Venet. 1583. 4.

Ariſtot. Politicorum liber primus, gr. et lat. cum commentario a *Michaele Toxite* confecto, ex ſcholis *Io. Sturmii* matutinis. Tiguri, apud Chriſt. Froſchouerum. 8. ſine anni nota.

Ariſtotel. Politicor. libri VIII. graece, ex *Petri Victorii* recognitione, apud Guil. Morelium. Pariſ. 1556. 4.[sss] acc. *Strozae Kyriaci* de republ. libri II. octo *Ariſtotelis* eadem de re additi. gr. et lat. Florent. apud Iunt. 1562. et 1563. 4.

Ariſtot. Politica, Leonardo interprete, cum *D. Thomae Aquinatis* explanatione; nec non *oeconomica* ex antiqua interpretatione. Venetiis, apud Iuntas. 1558. (1568. fol. in cat. Menken. I. pag. 67.)

sss) Sed anteceſſit alia *Victorii* editio critica. Certe *Conringius* in introductione p. 647. „Hanc, ait, Iſingrinianam edit. (1550.) *biennio poſt* excepit *Florentina editio, a Petro Victorio, magno talium rerum artifice, plurimis locis feliciter*, collatorum multorum exemplarium et veteris interpretationis ope, *emendata ſimulque illuſtrata nonnullis adnotationibus.*“ Atque in praefatione, Sylburgium maxime ſequutum fuiſſe *Petri Victorii illam editionem, quae Florentiae anno ſuperioris ſaeculi* quinquageſimo ſecundo (1552.) *typis excuſa eſt*, diſertis verbis declarat.

Oeconomica ſcripta, quae extant nomine *Ariſtotelis*, lat. cum interpretatione oeconomici libri *Xenophontis*, per *Ioach. Camerarium*. Lipſiae (1564.) 8. in Menken. Catalog. I. pag. 127.

Ariſtot. de Politicis libri VIII. latine, *Dion. Lambino* interprete, apud Io. Benenatum. Lutet. 1567. 4.

Lambini verſio eſt quoque in tomo tertio Ethic. Ariſtotelis, Francof. apud Wecheli heredes 1593. 8. in graecolatinis Ariſtot. editionibus Caſaubon. et vtraque Duualliana, in poſterioris quidem tomo III.

Ariſtot. politicorum libri octo, graece, apud Io. Benenatum. Pariſ. 1574. 4.

Petri Victorii commentarii in VIII. libros Ariſtotelis de optimo ſtatu ciuitatis. Poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris: iisdemque ad verbum latine expreſſis. acceſſit — index. Florentiae apud Iuntas, 1576. fol.

Admodum rara ſunt huius nitidae nec laude ſua defraudandae editionis exempla. Textus graecus eſt, quod moleſtiam creat, in infinitas particulas diſſectus, cui ſubdita eſt verſio latina, et hanc ſtatim excipit commentarius perpetuus isque mire copioſus, in quo vero verba nec grammatice nec critice perpenduntur aut explicantur, ſed ſenſus particulae vberius explanatur aut cum aliis auctorum locis et ciuitatum conſuetudinibus etc. neque tamen accurate pleneque comparatur. In longa praefatione neque de conſilio, quod ſequutus ſit, neque de ſubſidiis, quae adhibuerit, aliisque, quae in praefatione dici ſolent, rebus agit Victorius. Equidem non ſperno operam Victorii et vero bonitatem editionis praedico; at Victorius ille graecae latinaeque linguae, critices, hiſtoriae atque antiquitatis peritiſſimus, meliora et eruditiora in hac edit. praeſtare potuerat debueratque: at in antecedentibus, quas e Buhlio laudaui, neque vero ego ipſe vidi nec tractaui, editionibus maius critices ſtudium adhibuiſſe videtur. Alia ratione iſtam editionem, quam ipſe habeo et inſpexi, deſcribit *Freytag.* in adparatu litterar. tom. I. pag. 548 ſqq.

Politicorum et oeconomicorum Ariſtotelis interpretationes et explicationes accuratae, nunc primum a filiis in lucem editae, auctore *Ioach. Camerario*, Pabepergenſi. Francof. ap. Andr. Wechel. 1581. 4.

Ariſtotelis politicorum libri octo ex *Dion. Lambini* et *P. Victorii* interpretationib. puriſſ. graecolatini, *Theod. Zuingeri* argumentis atque ſcholiis, tabulis quin etiam in tres priores libros illuſtrati: *Victorii* commentariis perpetuis declarati. *Pythagoreorum veterum fragmenta politica, a Io. Spondano conuerſa* (gr. et lat.). Index rerum et verborum pleniſſ. Baſileae *Euſebii Epiſcopii* opera ac impenſa. cIↃIↃXXCII. (1582.) fol.

Ariſtot. libri Politicorum et Oeconomicorum, graece. Francof. ex off. Wechel. 1587. 4.

Ariſtotelis politica, ab *Anton. Montecatino* lat. verſa et commentariis illuſtrata. Ferrariae 1597. fol. vid. ſupra §. XXXIII. fin. — a *Petro Ramo* latine facta et dialecticis rerum ſummis breuiter expoſita et illuſtrata. Francof. apud Claud. Marnium et heredes Io. Aubrii. 1601. 8. — *latine*, interprete *Io. Geneſio Sepulueda*, Colon. Agrip. 1601. 4.

Ariſtot. Politicorum libri VIII. graec. et lat. cum perpetua *Dan. Heinſii* in omnes libros paraphraſi. accedit accuratus rerum index. Lugd. Bat. ex offic. Elzeuiriana, 1621. 8. mai.

Nitidae

Nitidae huic editioni a p. 971. acceſſerunt ex Heraclide de politiis, ex Nic. Damaſceno de moribus gentium reliquiae, et Ariſtotelis, quae de variis rebuspublicis citantur, fragmenta: denique p. 1041 ſqq. *Andreae Schotti* animaduerſiones criticae in priores Politicorum Ariſtot. libros. Laudat operam Heinſii Conringius in introductione p. 648. edit. ann. 1656.

Ariſtotelis Politicorum libri VIII. graece, (vti ſcribit Buhlius,) *Oberto Giſanio*, Icto, interprete, cum prooemio *Hermanni Conringii*, et in politica Ariſtot. introductione. Helmſtadii apud Iac. Lucium. 1637. 12. At num graecus textus additus ſit huic editioni, quam non vidi, propemodum dubito. Saltem ipſe *Conringius* in praefat. ad editionem alteram, inſcriptam:

Ἀριϛοτέλȣς — *Ariſtotelis politicorum libri ſuperſtites. Editio noua. Cura Hermanni Conringii. cum eiusdem Introductione et emendationibus.* Helmſtadii typis et ſumtibus Henningi Mulleri. 1656. 4.

In praefatione igitur ſcribit, ſe ante annos nouemdecim edidiſſe politicorum Ariſtotelis latinam verſionem, quam Obertus Giphanius confecit; tum pergit de hac noua editione: „Iam voluo quaſi — idem ſaxum, *nouo tamen et inſolito modo.* — Edo videlicet politica eadem Ariſtotelis, ſed *graece latineque*, idque ratione hactenus haud vſitata. edo introductorium libellum, ſed plus quam altera parte auctiorem et quaſi nouum; addo denique librum emendationum mearum, quo graecus textus infinitis locis corrigitur, atque integritati ſuae reſtituitur.“ Baſis criticae huius editionis eſt quidem Sylburgiano Victoriana: at Conring. perpetuum ſermonem, in ſuas periodos inciſum, dedit: dein ſtellulis paſſim ſparſis indicauit, vbi hiare orationem et lacunam ſubeſſe arbitratus eſt: fragmenta Ariſtot. de hiſtoriis rerumpubl. qualia collegit Caſaubonus, et Victorii verſionem latinam reddidit. In introductione multa modo hiſtorice, modo critice, modo philoſophice eruditeque de hoc opere, eius auctore, conſilio, argumento etc. pertractantur, et cap. IX. de editoribus, interpretibus et commentatoribus huius operis intelligenter iudicatur In emendationibus ſubiunctis varias easque potiores lectiones collegit Conring. quas interdum examinauit, ſaepius ſuas propoſuit coniecturas ingenioſas, interdum locum obſcurum lucida interpretatione illuſtrauit. — Illa editio recuſa eſt gr. et lat. in tomo III. Operum Conringii. iunctim ſex voluminibus in fol. excuſorum, curante D. Io. Guil. Goebelio. Brunſuic. 1730. fol. pag. 491 ſqq. et p. 422 ſqq. ſunt *Herm. Conringii* paratitla politicorum Ariſtotel et p. 457 ſqq. *Conringii* Introductio.

Ariſtotelis Politica, cum notis et paraphraſi perpetua *Dan. Heinſii* et *Seueri Chriſt. Olpii.* gr. et lat. Ienae 1660. 4.

Neque tamen omnino criticam et ſatis emendatam habemus editionem: atque quantum ſuperſit ingenio ac diligentiae futuri editoris, patet ex particula operis, a *Fr. Wolfg. Reitzio*, Profeſſore quondam Lipſienſi, graece doctiſſimo, edita:

Ἐκ των Ἀριϛοτελȣς Πολιτικων περι της πολεως μακαριας. Lipſiae 1776. 8.

Multa etiam ſuperſunt ex antiquitate et hiſtoria graecarum ciuitatum diligentius explicanda.

Caelii Calcagnini paraphraſis Politicorum Ariſtotelis exſtat in illius Operibus, Baſil. 1547. fol. pag. 457 ſqq. — *Anton. Scainus* edidit *Quaeſtiones in octo libros Ariſtotelis, qui exſtant, de republica.* Romae 1577. 4. (conf. *Clement* Bibliotheque etc. II. p. 87.) — De libris

oeconomi-

oeconomicis conf. *D. Georg. Rudolph. Boehmeri* bibliothecam ſcriptorum hiſtoriae naturalis, oeconomiae etc. part. I. vol. II. Lipſiae 1786. mai. 8. ſect. XI. p. 567 ſq. — De verſionum latinarum editionibus, vid. Bunau. Catal. I. p. 126.

Editiones epiſtolarum.

Ariſtotelis epiſtolae ſex, tres ad Philippum, *binae* ad Alexandrum, et *vna* ad Theophraſtum: Exſtant in collectione epiſtolarum graecarum *Aldina*, Venetiis 1499. et *Cuiaciana*, Aurel. Allobrog. 1606. p. 314. quaedam in *Ioach. Camerarii* collectione epiſtolarum. (Ἐκλογὴ καὶ οἷον ἀπάνθισμα διαφόρων ἐπιςολῶν ἑλλήνων etc.) Tubingae 1540. 8. — adde ſupra vol. I. pag. 683. et in hoc cap. §. XXXV. circa finem. — *Latine* cum apophthegmat. ex variis auctoribus decerptis, et *teſtamento* in *Th. Stanleii* hiſt. philoſ. p. 421. 424. 425. 440. edit. Lipſ. 1711. — *Tres* epiſtolae *Ariſtotelis* graece inſertae ſunt *Io. Patuſae* encyclopaediae, Venetiis 1710. tom. I. pag. 186. — Inſertae quoque ſunt reliquis editionibus Opp. Ariſtotelis graecolatinis, vt Caſaubonianae et Duuallianae.

Ariſtotelis epiſtolae, quae extant. cum duabus *Philippi Macedonis*, et vna *Alexandri M.* Philippi F. Lubecae. ex officina typograph. *Io. Albini.* 1615. 4. curante *Ioach. Dreiero.*

Vid. *Clement* bibliotheque tom. II. p. 85 ſq.

Ariſtotelis epiſtola ad Alexandrum M. qua vniuerſam ſuam philoſophiam retractat, (a nugacibus Rabbinis conficta) *hebraice et lat.* exſtat in bibliotheca Rabbinica *Iulii Bartoloccii.* Romae 1675. tom. I. p. 476. conf. §. XXXV. fin.

Dicta notabilia ex libris *Ariſtotelis* excerpta. Venetiis. apud Io. Patauin. 1537. 8. — ibid. in offic D. Bernardini 1536. — Sententiae ex *Ariſtotele* aliisque collectae a *Ioach. Camerario* in libello περὶ γνωμικῆς διδασκαλίας σύνοψις. gr. et lat. Lipſ. ſine anni nota. 8. — Sententiae Ariſtotelis nobiliores in libro: *Apophthegmata graeca regum ac ducum, philoſophorum item aliorumque* — ex Plutarcho et Diogene Laertio cum lat. interpretat. Excud. H. Stephan. 1568. 12. pag. 594 ſqq.

VERSIONES.

De latinis iam ſatis diſputatum eſt in indice editionum: de reliquis vid. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtotel. pag. 268. Quare equidem ero breuior: ἀσύμβολος tamen non diſcedam.

Hiſpanicae. Vincentii Marinerii Valentini verſio Operum Ariſtotelis latet adhuc msta in ſcriniis bibl. Madritenſis. vid. *Iriarte* catal. MSSt. gr. vol. I. pag. 515 ſq. *Sim. Aprilis* verſio hiſpan. Ethicorum libr. X. Saragoſſae 1584. 4. quidem prodiiſſe dicebatur in catalogo quodam librorum venalium; at librarium, qui catalogum confecerat, fuiſſe deceptum, nec illam verſionem exſtare, monet *Maianſius* in ſpecimine biblioth. Hiſpano-Maianſianae, e muſeo Clementis p. 112. — *Artem poet.* hiſpanice vertit *Alonſo Ordonnez das Seyias y Tobar* Madrit. 1626. 8. — repet. cum textu graeco, (vti ſupra in catal. edd. A. P. iam ſcripſimus,) ibid. 1778. 8. — Primera Parte de la Filoſofia llamada la Logica, o Parte Racional — —. Colegida de la dotrina de los Filoſofos antiguos, *i particularmente de Ariſtoteles* por *Petro Simon*

Simon Abril, Dotor. — impreſſa en Alcalà de Henares. 1587. 4. Non tam verſio Ariſtot. logicae eſt, quam potius compendium ex illa factum. vid. Specimen bibliothecae Hiſpano-Maianſianae ex muſeo Dau. Clementis pag. 113. — Nicomachea hiſpanice vertit *Carol. Princeps de Viano.* vid. Iourn. des Sav. 1726. p. 457.

Gallicae. Organum Ariſtotelis interpretatus eſt *Philippus Canaius de Fraxinis*, cuius paraphraſin commendat *Rolandus Mareſius* pag. 46. epiſt. et *Poſſeuinus* XII. 4. bibl. ſelectae. — *De anima* libros III. gallice vertit *Ludou. Regius*, dein *Petrus Mercaſſus*, Pariſ. 1641. 8. *Problem.* Lugdun. 1570. 8. — *Rhetorica* verterunt *I. du Sin.* Pariſ. 1608. *Rob. Stephan.* Pariſ. 1624. 8. repet. tertium librum vertit addiditque *Rob. Stephan.* nepos ibid. 1630. 8. (vid. Maittaire A. T. III. part. II. pag. 895. coll. tom. II. part. II. pag. 722. vbi in nota *b.* annus editionis ſcribitur M.D.XXX. — *Poetica Noruillio* interprete. Pariſ. 1671. 12.) — *Fran. Caſſandre* Pariſ. 1654. 4. emend. 1675. 12. 1685. Amſtel. 1698. 8. 1717. 12. ttt) — Haagae Com. 1718. 8. *Art. Poet.* cum notis elegantibus atque eruditis *Andr. Dacier* Pariſ. 1692. 12. (conf. acta eruditor. Lipſ. 1692. p. 560. Hiſt. des Ouvrag. 1692. Sept. p. 38. Iournal des Sav. 1692. p. 429.) Amſterdam 1733. 8. — *Nicolai Petr. Boſci* interpretatio, cuius mentionem fecit *Vignolius Moruillius*, perſonatus ſcriptor, tom. I. miſcellan. hiſtorico-litterar. p. 211. num lucem adſpexerit, equidem neſcio. — *Batteux* verſionem cum textu graeco iam ſupra me laudare memini. — *Norville* interpretatus eſt poeticam, Pariſ. 1671. 12. — *Franc. Carpentarii* verſio rhetor. et commentarius ineditus memoratur in Iourn. des Sav. 1675. pag. 134. in eius elogio, quod exhibent ephemerides Pariſ 1702. 31. Iul. et in memoriis acad. Inſcript. tom. I. pag. 410. — Rhetor. ad Alex. gallice vertit *Balduinus* ſ. *Bauduinus* Pariſ. 1669. 12. — Gallicam *ethicorum* verſionem a Cardin. *Perron* compoſitam et III. tom. eius Opp. inſertam, memorat *Du Pin* bibl. eccleſiaſt. tom. 17. pag. 37. — *Ethicorum* librum I. vertit *du Perron:* in eius Opp. Pariſ. 1622. fol. p. 805 ſq. libror. X. verſio gallica *Nicol. Orem*, *(Nicole Oresme,)* cum gloſſis. Pariſ. apud Ant. Verard. Pariſ. 1488. fol. de qua edit. et de Oremo copioſus eſt *Clement* in Bibl. curieuſe etc. II. p. 88. adde *Labbe* bibl. nou. MSS. p. 349. — eosdem verterunt P. L. Pariſ. 1553. 4. — *P. de Tyard.* ibid. 1578. 4. — gallica paraphraſis *Beneuentani*, dicata reginae Galliarum Margarethae, lucem vidit (Pariſ.) Rothomagi, 1644. 8. — La Morale d'Ariſtote, traduction nouvelle, par *Catel.* Toloſe. à Paris. 1644. 4. — *De mundo* libr. poſt Oresmium verterunt *Lud. Migret*, Pariſ. 1541. 8. et P. *Saliat*, Lugd. 1543. 8. — *Lauri Hayarti*, presbyteri, interpretationem Ethicorum memorat Crucemannus p. 496 bibl. gallicae. — *Politica* verterunt *Nicol. Oresme* Pariſ. 1486. 1489. fol. (vid. *Clement* Biblioth. II. p. 103.) et *Loys le Roy, dit Regius*, Pariſ. 1568. 4. 1576. fol. et 1600. in qua tertia editione acceſſit verſio libri noni et decimi Politicorum, quos graece compoſitos a *Cyriaco Stroſſa* in gallicum ſermonem tranſtulit *Frider. Morelius.* — Le gouvernement des princes traduit du Grec d'Ariſtote en François, par le Docteur *Philippe*, ſ. l. et a. — Trois traités, le Gouvernement — par *Philippe;* le treſor de nobleſſe — et les fleurs de Valere le Grand, qui parlent des faits des Romains, trad. par *Simon de Hedin.* Pariſ. apud Ant. Verard. 1497. fol. — *Oeconomica*

ttt) Caſſandri verſio in exemplum optimae verſionis commendatur a Boilauio Depraeo, (praef. ad Longin. ed. I.) Fureterio aliisque apud *Baillet.* tom. III. iudiciorum de ſcriptoribus pag. 626. conf. vitam Boilauii pag. 109 ſq.

Oeconomica vertit *Nic. Oreſmius*, (vid. Iourn. des Sav. 1732. pag. 453.) poſtea *Regius* Pariſ. 1566. 1600. fol. — *Gabr. Bounin*, Pariſ. 1544. — cum Xenoph. oecon. *Steph. de la Boetie*. Pariſ. 1600. 8. — *Phyſiognom* gallice vertit *Io. Bonus*, medicus, Pariſ. 1553. 8. — *de mundo* vertit, *Lud. Meigret*. Pariſ. 1541. 8. — Lettre d'Ariſtote en Grec ſur le ſyſteme du monde, cum obſſ. *Batteſii*. Pariſ. 1768. 8. — Varias *Politicorum* libr. verſiones gallicas, hiſpanicas, italicas, germanicas et polonicas memorat *Hendreich*. in pandectis brandenburgic. pag. 280. — Le ſecret de ſecrets Ariſtote etc. in 4. ſine l. et a. vid. Ducis de Valiere catal. I. pag. 574. vbi quoque de MSto quodam, origine et auctore huius libri agitur.

Italicae. Qui pleniorem verſionum italicarum, quae multae ſunt, notitiam cupit, is adeat *Clement* biblioth. curieuſe etc. tom. II. pag. 86 ſqq. *Melchior. Lud. Widekind* ausführliches Verzeichniſs von raren Büchern, part. I. pag. 196 ſqq. in primis *Paitoni* Biblioteca degli autori — volgarizzati tom. I. pag. 92 ſqq. qui praeterea aliarum verſionum breuem iniicit mentionem, ducibus aliis auctoribus. Illarum notitiam, ne nimis fiam verboſus, ſilentio hic tranſeo, atque eas, quarum certiorem aut ampliorem notitiam dedit Paitoni cum reliquis, h. l. paucis indicare ſufficiat. — *Phyſica* Ariſtot. verterunt italice *Anton. Bruccioli*, Venet. per Bartholom. Imperatore, 1551. 8. 1558. — *Meteorol.* Sebaſt. Fauſtus da Longiano 1542. ſ. l. et typographo. 8. — eadem anonymus, cum comment. Venet. 1554. 8. — *Franciſcus Vieri*, iunior, Florent. 1573. et 1582. 8. — *philoſophiam naturalem* etc. Venet. 1554. 8. — *Mechanica* cum declaratione (*Anton. Quarinus*,) Modenae 1573. fol. — *Alexandri Piccolomini* paraphraſin mechanicorum vertit *Oreſt. Vanocci*, Romae 1582. 4. — de coelo et mundo libr. *Anton. Bruccioli*, Venet. per Barthol. Imperador. et Franciſcum, generum, Venet. 1552. et 1556. 8. — de *generatione et corruptione* libr. *Anton. Bruccioli*, Venet. per Barthol. Imperadore et Franciſc. 1552. 8. 1556. uuu) 8. et 1579. 4. eosdem *Franciſc. Sanſouinus*, Venet. per Barth. Imperadore 1551. 8. et *Franciſcus Venier*. ibid. 1579. 4. — *de anima* libros *Franc. Sanſouin*. Venet. per Barth. Imperadore 1551. 8. *Bern. Segni*. Florent. 1549. 1583. 4. — eosdem ibid. *Ant. Bruccioli* 1557. 8. paraphraſin eorumdem librorum edidit *Angel. Buonriccius*, Venet. 1565. 8. Ex Creſcimbeno, Fontanino etc. aliorum librorum Ariſtot phyſicorum et philoſoph. verſiones obiter indicat *Paitoni* pag. 129. — — — *Rhetoricam* Brunettus Latinus Rom. 1541. de qua et alia *Bruccioli* 1545. 8. dubiis aut falſis vid. *Paitoni* pag. 92. Tradottione antica de la Rettorica d'Ariſtotele, nuovamente trovata. Patau. per M. Fabrian. 1548. 8. — *Phil. Arrighetti*, Florentini, verſionem italicam et commentarios in A. P. et rhetoricam memorat *Iul. Niger* pag. 166. hiſtoriae ſcriptor. Florentinorum. — *Rhetor.* et *poetic.* in linguam vulgarem Florentinam vertit *Bern. Segni*, Florent. per Laur. Torrentinum, 1549. 4. 1551. 8. — *Rhetor.* Venet. 1551. 8. et 1561. — *Polit. rhetor. poet. et libr. de anima*, *Segni*, Florent. 1583. 4. 1594. 4. — *rhetor.* in linguam toſcan. *Hannib. Carus*, Venet. 1570. 4. (1571.) *Il. Franc. Petrarchae* epiſt. italice ſcripta ad auctorem praefationis, praemiſſae Cari verſioni, prodiit Venet. 1732. 8. — *Rhetor.* in tom. IV. part. 4. degli autori del ben parlare, Venet. 1643. 4. — *rhetor.* cum praef. *Biagio Schiavo*. Venet. 1732. 8. — eosdem *Alex. Piccolomini*.

uuu) Vid. D. *Io. Gr. Schelhorns* Ergötzlichkeiten aus der Kirchenhiſtorie und Litteratur, vbi tom. III. Vlmae, 1762. 8. pag. 579 ſqq. et tom. IV. pag. 643 ſqq. de vita et ſcriptis Brucioli copioſe agitur; pag. 653 ſq. tomi IV. illius verſiones librorum Ariſtot. italicae enumerantur.

colomini. Venet. 1571. 4. (de edit. Venet. 1597. 4. vid. Paiton. p. 95) — *Poetic.* vertit *Alex. Piccolominus*, Sienae, 1572. 4. et edidit cum adnotatt. Venet. 1575. 4. — *Poetic. Octauian. Caſtelli*, Spoletinus. Romae 1642. 12. fide aliorum alias verſiones obiter indicat Paitoni pag. 100 ſq. — — *Ethicorum* librorum verſiones italicae exſtant numero plures. *Taddei* verſio eſt in libro: *il Teſoro di Brunetto Latino* etc. Venet. 1528. 8. 1533. 8 — *Ethic.* cum rhetorica Cicer. etc. Florent. 1734. 4. — *Ethic.* e verſione et cum comment. *Bern. Segni*, Florent. per Laur. Torrentinum 1550. 4. et Venet. 1551. 8. — *Felicis Figliucii*, Senenſis, verſionem paraphraſticam, Romae 1551. 4. et aliam Florentini cuiusdam, verbum verbo exprimentem, vidiſſe ſe teſtatur Gifanius. — De libro rariſſimo: *L' Ethica d'Ariſtotile, ridotta in compendio da ſer Brunetto Latini. – Et altre Traduttioni et ſcritti di quei tempi. Con alcuni dotti avvertimenti - intorno alla lingua.* In Lione per Giovanni di Tornes. 1568. 4. commentat. Paitoni ſcripſit et primum euulgauit in *Raccolta d' Opuſcoli*, tom. XLVI. tum emendatius, et de Bruneti Latini Theſauro (Teſoro) eiusque editionibus raris accuratius egit in Biblioteca degli autori etc. p. 103 ſqq. adde *Clement* biblioth. II. pag. 87. — *Ethica* more paraphraſeos cum notis, vertit *Ant. Scainus*, Romae 1574. 4. — libr. *de virtute et vitiis* vertit *Iul. Ballinus*, Venet. 1564. 8. vid. *Paitoni* pag. 123. (vbi verſiones quorumdam, nonnullas italicas libr. ethicorum in MSS. enumerat:) *Clement* p. 109. ex Haym notizia de' libri rari p. 252. citat an. 1565. — *Politicorum* libros italice vertit *Ant. Bruccioliu*s, Venet. 1542. 8. (1547.) — more paraphraſeos cum adnotationibus et ſermonibus etc. auct. M. *Ant. Scaino da Salo.* Romae, 1578. 4. vid. *Clement* l. c. p. 103. et *Paitoni* l. m. 124. qui confectorem catal. bibl. Hulſianae, citantem edit. Florent. 1546. 4. errorem commiſiſſe monet, et arbitratur, fuiſſe ***verſionem Bern. Segni***, quae prodiit Florent. 1549. 4. — Venet. 1551. 8. 1599. 4. — Fabric. in nota msta citat quoque edit. *Scaini* interpretat. Romae 1558. 4. — Dello ſtato delle republiche ſecondo la mente di Ariſtotele con eſſempi moderni Giornate otto e CCXXII. avertimenti civili di *M. Nic. Vito di Gozzi.* Venet. Ald. 1591. 4. — *La Morale politica d' Ariſtotele, tradotta e dichiaratta da Panfilo Perſico.* Venet. ſ. a. — *Col nome de Dio Il Segreto de Segreti, le Moralita et la Phiſonomia d' Ariſtotele, Dowe ſi tratta è mirabili ommaeſtramenti ch' egli ſcriſſe al Magno Aleſſandro ſi per il reggimento de l' Imperio, come per la conſervatione de la ſanita, et per conoſcere le perſone à che ſiano inclinate, ad eſempio et giovamento d' ogn' uno accomodatiſſimi, Fatti nuovamente volgari per Giovanni Manente.* Stampata in Vinegia per Iuan Tacuino da Trino. 1538. 4. — Alia verſionis eiusdem editio de conſeruatione valetudinis, Phyſiognom. et ſecretorum, *Delle maraviglioſe occulte* etc. Venetiis 1669. 12. vid. *Paitoni* l. m. p. 121. et pag. 128. — La morale d' Ariſtotele dal' *Carolo Anton. Donadovi*, Venet. 1709. — Curioſi problemati filoſofici, ſcelti da quelli, che Ariſtotele intitolo, delle coſe naturali, da *Tommaſo Vincenzo Falleti.* 1786. 8. Ex problematibus delegit atque explicuit XL, at vbi reperirentur apud Ariſtotelem, non indicauit.

Anglicae. Meteorologica verſa ſunt anglice ab *Edmund Pargiter* — *poetica* a *Rimero*, et edita cum *Renati Rapin* obſeruationibus poeticis, e gallico in anglicum ſermonem translatis. Londin. 1674. 8. — *Ariſtotle's Poëtic.* — Londin. 1775. 8. — *The Poëtic of Ariſtotle*, translated from the Greek with notes. By *Henry Iames Pye.* Londin. 1788. 8. auctor promittit commentarium in A. P. Ariſtot. vid. The monthly Review menſ. Febr. et Nou. 1789. — *Ariſtot. Treatiſe on Poetry* translated; with Notes on the Translation and on the Original,

and two Diſſertations on poetical and muſical Imitation. By *Thom. Twining.* London. 1789. 4. Notae a p. 137—565. continent emendationes textus, illuſtrationes, confirmationes et interpretationes effatorum ac iudiciorum philoſophi, et commentationes in plures libelli particulas. Laudatur in ephem. Gottingenſ. litterar. 1789. plag. 195. adde L'Eſprit des Iournaux m. Sept. 1790. tom. IX. Pariſ. p. 45—58. — *Rhetor.* anglice verſa Londini 1686. 8. iisdem auctoribus, qui *artem cogitandi* gallice verterunt. — *The Problems of Ariſt* and other philoſophers and Phyſicians. London. 1607. 12. 1680. 12. — Libri, *Secreta Secretorum,* verſio anglica prodiit Londini 1702. 8.

Belgice Rhetor. ad Alexandrum M. vertit *Guil. van Schaep.* Lugd. Batau. 1677. 12.

Germanicae. conf. *Schummels* Ueberſetzer-Bibliothek p. 83 ſq. et auctor libri: Vollſtändige Sammlung aller Ueberſezzungen der Griechen und Römer, Francf. et Lipſ. 1785. p. 110 ſq. (vbi vero eadem notitia eademque verba ex Schummelii libro translata ſunt.) Memorantur igitur verſiones 1) *Problematum* 1557. 8. Colon. 1608. 8. Argentor. 1631. 8. Sunt tamen antiquiores verſiones germanicae: *Proplemata.* Titulum excipit effigies Ariſtotelis ligno inciſa: Tum inſcriptio: *Ein Tractat mancherley fräg menſchlicher vnd thierlicher natur, vnd geſchiklichkeit zv latein genant Propleumata Areſtotelis vnd anderer natürlich meiſter, als ir hernach finden werdet.* Sub fin. *gedrükt vnd vollennt am Tag Seruacy a. dom. lxxxll.* (1482.) ſine loci nota, typis gothicis. vid. Theophili Sinceri bibliotheca — oder analecta litteraria von lauter alten und raren Büchern, Nürnberg. 1736. 8. pag. 152 ſq. Antiquae et rarae ſunt editt. *Proplemata Areſtotilis,* germanice, (probabiliter, Auguſtae Vindelicorum.) 1492. 4. eſt potius nonnullorum Ariſtotelis aliorumque problema um compilatio. vid. cel. *Panzer* in Annalen der ältern deutſchen Litteratur, Norib. 1788. 4. pag. 197 ſq. — recuſ. Auguſtae Vindel. per *Hannſen Schawren* 1493. 4. vid. *Panzer* l. c. p. 206 qui alias editiones vetuſtas recenſet, (p. 240.) *Vlmenſem* per Io. Zainer 1499. 4. — (p. 312.) *Auguſtanam* per Froſchauern 1509. 4. — (p. 380.) *Argentorat.* per Mathiam Hupfſuf. 1515. 4. adde ſupra in indice editionum *problematum,* et in indice editionum Opp. poſt ann. 1482. vnde forſan verſio prima confecta eſt. Aliam adde, a *Buhlio* indicatam: *Ein Büchlein, das durch die natürlichen maiſter Ariſtotilem. Avicennam. Galienum. Albertum vnd andern von mancherley ſeltzamen wunderlichen Fragen beſchrieben — vnd hayſt Propleumata Ariſtotelis. Getruckt zu Augspurg von Froſchauer 1512.* 8. — *Problemata Ariſt.* germanice verſa et explanata occurrunt in *M. Gottfried Voigts* neuvermehrten phyſikaliſchen Zeitvertreib etc. Roſtock 1675. — 2) *Rhetorices* pars de motibus animi et moribus in libro, a Schirachio edito: Ueber die Harmonie des Stils aus dem Marmontel, Bremae et Lipſ. 1768. 8. — 3) *Oeconomicorum* libri ſecundi verſio in: *C. F. Hugo* Abhandlungen aus dem Finanzweſen. Berol. 1774. 8. — 4) *Poeticae* verſio auctore *Mich. Conrad. Curtio* cum doctis notis et commentationibus. Hannouer. 1753. 8. Loca quaedam vertit et expoſuit *Leſſingius* in der Hamburg. Dramaturgie. — 5) *Die Ethik des Ariſtoteles in X Büchern,* aus dem Griechiſchen, mit Anmerkungen und Abhandlungen von *Dan. Ieniſch,* Prediger zu Berlin. Dantiſci 1791. 8. cf. cenſuram in ephemerid. litterar. Erford. 1792. plag. 24. Super hac verſione *Frid. Delbrück* ſcripſit, loca quaedam examinauit, ſuamque verſionem, iudicio Garuii interdum addito, comparauit in menſtruo Berolin. libro (Berliniſche Monathsſchrift) menſe Nou. 1791. 8. p. 459 ſqq. Delbrück antea dederat verſionem libri octaui Ethicorum germanicam, veluti ſpecimen, in *Eberhardi* philoſophiſchen Magazin vol. III.

vol III. Halae 1790. 8. — 6) Metaphyſic. librum I. vertit *Fülleborn* in Beyträgen zur Geſchichte der Philoſophie, part. II. nr. 11. 1792.

Polonice vertit Politica atque Oeconomica *Sebaſt. Petricegus*, teſte Nicol. Comneno lib. 2. hiſt. gymnaſii Patauini, p. 279. prodiit vero Cracou. 1605. fol. eſt quoque illa editio in bibl. Vpſalenſi, notante Erico Benzelio. *Harl.*

XXXIX. *Scripta de Ariſtotele et Ariſtotelica Philoſophia.*

DE PHILOSOPHIAE ARISTOTELICAE CVM PLATONICA *conſenſu vel diſſenſu* conſulendi ſcriptores quos retuli ſupra in cap. de Platone §. vlt. [Conf. *Dorn.* ad *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 21, 10. pag. 116 ſqq. cap. 23. pag. 129 ſqq. cap. 25. pag. 137 ſqq. cap. 27. ſect. 3. et 6. p. 151 ſq. *Morhof.* in Polyhiſtore philoſoph. lib. II. part. I. capp. XII ſqq. pag. 214 ſqq. *Iac. Carpentarii* Platonis cum Ariſtotele in vniuerſa philoſophia comparatio. II. partes. Pariſ. 1573. 4. — *Iac. Mazonii*, Caeſenatis, comparatio Platonis et Ariſtotelis. Venet. 1597. — *Apoſt. Zenus* in diſſert. Voſſiane tom. II. pag. 21 ſqq. vbi citat rarum librum: *Comparationes philoſophorum Ariſtotelis et Platonis a Georgio Trapezuntio viro clariſſimo. Venetiis per Iac. Penſium de Leuco a partu virgineo MDXXIII. non. Ianuarii* in 8. vt Brucker. aliosque, iam ſupra memoratos, praetermittam. *Harl.*] Rationem cur Plato *Diuinus*, [vid. *Procl.* ad Euclidem 18. 22. 23. edit. Baſil. gr.] Ariſtoteles dictus fuerit *Daemonius*, quod ſcilicet res naturales, orbi lunae ſubiectas, in quibus daemonum genus verſari exiſtimabant, diligentiſſime tractaſſet, exponit *Beſſario* lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. 3.

DE FORTVNA SCRIPTORVM ARISTOTELICORVM, quomodo in tenebris diu iacuerunt et in lucem denique fuerunt protracta, atque emendata a *Tyrannione*, grammatico, nota ſunt, quae ſcribunt *Strabo* XIII. pag. 609. et *Plutarchus* in Sylla p. 468. *Athenaeus* pag. 3. *Ammonius* in vita Ariſt. et Suidas in Τυραννίων, quae loca illuſtrauit idem praeſtantiſſ. *Barhus*, vbi de Tyrannione agit. [Adde, quae ſupra ad initium huius capitis notata ſunt.] *Rapinus* in comparatione Platonis et Ariſtotelis, [in: Les Comparaiſons des grands Hommes de l'antiquité. tom. I. Pariſ. 1684. 4. vid. Acta eruditor. ann. 1686. menſe April. pag. 195 ſqq. mire laudat Ariſtotelem] atque auctor libri: *Les amenitez de Critique* Pariſ. 1717. 12. qui narrationi Strabonis detrahit fidem. vid. Iourn. des Savans 1717. pag. 655 ſqq. *Moſes du Soul* ad Plutarchi Syllam, tom. III. edit. Londin. pag. 548 qui apud Plutarchum legit ἐπιδιασκευάσασθαι *recenſuiſſe* pro ἐνσκευάσασθαι *compilaſſe*. biblioth. raiſonnée tom. VIII. pag. 31 ſq. *Andronici Rhodii* πίνακας, qui Ariſtotelis ac Theophraſti ſcripta in πραγματείας digeſſit, memorat praeter Plutarchum loco laudato, Porphyrius in vita Plotini. *Adraſtum* vero *Aphrodiſienſem* περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας laudat Simplicius in Categor. Occaſionem, varia Ariſtoteli ſcripta ſupponendi, narrat *Ammonius* in Categor. his verbis: Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον πάνυ ἐσπουδακέναι φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτελικὰ συγγράμματα, ὡς καὶ περὶ τὰ λοιπὰ, καὶ χρήματα διδόναι τοῖς προσφέρουσιν αὐτῷ βίβλους τοῦ φιλοσόφου, ὅθεν τινὲς χρηματίσασθαι βουλόμενοι ἐπιγράφοντες συγγράμματα τῷ τοῦ φιλοσόφου ὀνόματι προσῆγον. Ἀμέλει, φασὶν, ἐν τῇ μεγάλῃ Βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν [?] τεσσαράκοντα βίβλους, κατηγοριῶν δὲ δύο etc. *Simplicius*:

ἐγράφη δὲ πολλὰ βιβλία κατ᾽ ἐκεῖνον μάλιστα τὸν χρόνον, ὅτε πολλοὶ τῶν βασιλέων (Aegypti et Pergami) *περὶ τὰς βιβλιοθήκας σπουδάζοντες πολλοῦ χρυσίου τὰ ἀπεξενωμένα τῶν βιβλίων ὠνοῦντο.*

De diſtinctione ſcriptorum Ariſtotelis in EXOTERICA, quae *extrinſecus auſcultantibus*, *Seneca* epiſt. 34. *populariter ſcripta Cicero* V. 5. de fin. adpellat, et ACROAMATICA, *limatioribus comprehenſa commentariis*, *λόγοις*, videndi e veteribus *Plutarchus* in Alex. pag. 668. *Gellius* XX. 5. *Galenus* initio libri de facultatibus naturalibus. *Themiſtius* Orat. pag. 319. edit. Harduini, etc. E recentioribus *Octauianus Ferrarius* in libris duobus de ſermonibus exotericis et diſciplina encyclio [vvv]), qui poſt edit. Venet. 1575. 4. cura Goldaſti cum huius epiſtola de Cryptica veterum philoſophorum diſciplina ad Rudolph. Goclenium, recuſi ſunt Francof. 1606. 8. *Salmaſius* ad Simplicium in Epictet. pag. 228 ſq. *P. Victor.* VII. 18. varr. lection. *Deſid. Heraldus* pag. 615. animaduerſſ. in Salmaſ. *Melchior Zeidler* in tractatu de gemino veterum docendi modo exoterico et acroamatico, dialectico et analytico, Regiomonte 1685. 4. *Petrus Ioh. Perpinianus* epiſtola ad Muretum, quae inter Mureti epiſtolas legitur lib. I. epiſt. XL. *Andreas Chriſtianus Eſchenbachius* lib. de Poeſi Orphica pag. 4 ſq. *Ioh. Henr. Meibomius* commentario ad Hippocratis iusiurandum pag. 95. *Mich. Piccartus*, Iſagoge in Ariſtot. cap. 10. pag. 32 ſqq. *Fabric.* — *Io. Lomeier* de bibliothecis cap. V. pap. 69 ſqq. in libro: *de bibliothecis acceſſio altera, collectioni Maderianae adiuncta*, a *I. A. S. D.* (h. e. *Io. Andrea Schmid, Doctore,*) Helmſtad. 1705. 4. qui putat, libros Ariſtotelis, quos hodie habemus, non exotericos, ſed acroamaticos eſſe. In primis commendanda eſt docta cl. *I. Gottlieb Buhle* commentatio, (quam ſaepius laudauimus, et in qua de vi et origine vocabulorum, ac librorum exotericorum, acroamaticorum, *ἐγκυκλίων* etc. de eorum diuerſitate atque ſignis, ipſisque Ariſtot. libris praeclare diſſerit,) *de diſtributione librorum Ariſtotelis in exotericos et acroamaticos eiusque rationibus et cauſſis*, Gottingae 1786. 8. maximam partem recuſa in primo volumine Operum Ariſtotelis. Iure is exiſtimat, plurimos librorum, quos adhuc ab interitu ſeruatos habemus, Ariſtot. ad claſſem acroamaticorum eſſe referendos. Conſentit quoque eius cenſor in ephem. Gottingenſib. ann. 1786. pag. 85. qui tamen monet quaedam, et cenſet, iudicia, quae paſſim Cicero tulit de egregio dicendi genere Ariſtotelico, probabiliter valere de exotericis ſcriptis deperditis.

DE ARISTOTELIS RELIGIONE praeclare ſentiunt *Iulius Caeſar Scaliger*, qui Platoni etiam anteferre eum in diuinis non dubitat Exerc. CCCLXV. *Petrus Leſchalopeius* in Ariſtotelis theologia deſcripta, ad calcem commentariorum in lib. I. *Ciceronis* de natura deorum: *Ioh. Ionſius* de Scriptoribus Hiſt. philoſophicae pag. 8. *Fortunius Licetus* in libris duobus de pietate Ariſtotelis erga deum et homines et de animarum rationalium immortalitate ſecundum opinionem Ariſtotelis, Patau. 1629. fol. [Vtini 1645. 4. idem de allegoria peripatetica Patau. 1630. 4.] *Hieronymus Capraedonus* [wwww]), Soncinas, Ord. Praedic. libris tribus de theologia Ariſtotelis. Venet. 1609. 4. *Antonius Sirmondus*, *Auguſtinus Niphus* [Venet. 1518.] et *Caſp. Contarenus* in libris de immortalitate animae contra Pomponatium, *Caſpar*

vvv) Ἐγκύκλια *res obuiae et vulgares*, Meurſius II. 5. exercitatt. criticar.

wwww) Huius opus inter libros atheos refertur a Valentino Loeſchero in relatt. nouantiquis ann. 1705. pag. 548.

Caſpar Cardillus de Villalpando in apologia Ariſtotelis aduerſus eos, qui aiunt, ſenſiſſe, animum cum corpore extingui. Compluti 1560. 8. *Salomo Geſnerus* in XXX. teſtimoniis Ariſtotelis de dei prouidentia explicatis et vindicatis, ad calcem commentarii ad Ciceronem de fato. Wittebergae 1594. 8. *Seraphinus Piccinardus* in dogmatica philoſophia peripatetica chriſtiana. Patau. 1673. 4. (Giornale di Roma, 1694. p. 97 ſq.) *Melchioris Cornaei*, S. I. Ariſtoteles rediuiuus romano-catholicus. Herbipoli 1652. 4. 1660. 4. partes III. Notandum eſt Cardinalis Pallavicini dictum: *Senza Ariſtotele noi mancavamo di molti articoli di fede.* [*Iulius Caeſar Vaninus* in Amphitheatro aeternae prouidentiae diuino — magico, chriſtiano — phyſico — aduerſus veteres philoſophos, atheos, Epicureos, Peripateticos et Stoicos. etc. Lugduni 1615. mai. 8. in exercitat. 30. Ariſtotelem a Chalcidii calumnia vindicat, probans, illum optime de dei prouidentia ſenſiſſe: exercit. 32. diſputat ex mente Ariſtotelis, an deus poſſit agere in his inferioribus ſine medio inſtrumento coeleſtis corporis etc. conf. *Stolle* Nachricht von den Büchern — der Stolliſchen Bibl. tom. II. pag. 181 ſqq. in primis pag. 185.] *Gerh. Ioh. Voſſius* de Idololatria lib. I. cap. 10. et lib. de philoſophia pag. 143. *Chriſtianus Dreierus* pag. 43. Metaphyſ. qui totam philoſophiam peripateticam in deum reduci in eoque vltimo acquieſcere adſirmat. Quid? quod Coloniae a *Lamberto* xxx) quodam de *Monte*, chartis decem in folio edita eſt *quaeſtio Magiſtralis, oſtendens per auctoritates Scripturae diuinae, quid iuxta ſaniorum doctorum ſententiam probabilius dici poſſit de ſaluatione Ariſtotelis Stagiritae.* Ann. 1487. Et notus eſt *Iohannis Zeiſoldi* liber de Ariſtotelis in illis, quae [¶] ex lumine naturae innoteſcunt, cum ſcriptura ſacra conſenſu et ab ea adparente diſſenſu, Ienae 1661. [1664.] 4. at confer *Buddei* obſeruat. de conciliatione philoſophorum cum S. S. in Obſeruatt. Halenſ. tom. III. obſ. XIII. §. V. et VI. p. 239 ſqq. — [Num Ariſtoteles ſalutem fuerit adeptus ſempiternam, *Mich. Walther* in miſcellan. pag. 589. — Liceti opinioni aduerſatus eſt *Chriſtianus Schotanus*, doctor et profeſſor theol. Franequeranus, in libro de *ethnicismo Ariſtotelis*, Franequerae 1664. 8. *Iuſti Siberi* conſiderationes de ſalute philoſophorum gentilium, Platonis, Ariſtotelis, Ciceronis et Senecae, Dresdae. 1659. 12. Lepidae ſunt de Ariſtotele fabulae *P. Chryſoſtomi Henriquez* et *Iac. de Paradiſo*. Prior narrat, deum adparuiſſe Bonifacio, epiſcopo Lauſanenſi, et dixiſſe: *Ceſſa, ceſſa iam et noli orare pro anima eius, quia non fundauit eccleſiam meam, ſicut Petrus et Paullus, nec legem meam;* alter ex *Iac. de Voragine* refert, Ariſtotelem adparuiſſe poſt mortem cuidam diſcipulo ſuo, et reſpondiſſe, ſe modo nihil ſcire, niſi poenas, quas ſentire cogeretur. vid. Acta erudit. ann. 1713. p. 532 ſq. etc. conf. *Dorn.* ad Ionſium de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. cap. 24. pag. 135 cap. 29, 3. 4. p. 164 ſq. cap. 30. 13. pag. 173. *Cudworth.* in ſyſtem. intellectuali, cap. IV. §. 24. ibique Mosheim p. 628—643. vbi docetur, Ariſt. cenſuiſſe, plura eſſe numina, atque eſſe ſummum omnium rerum principium

xxx) *Geſneri* bibl pag. 475. *Voetii* diſſ. ſelect. tom. II. pag. 602. *Baelii* Lex. in Ariſtot. nota R. conf. Nouantiquas relationes, *Unſchuldige Nachrichten*, ann 1726. p 66 ſqq. *Fabric.* De hoc libro rariſſimo, quem alii ann. 1481. alii ann. 1487. alii vt *Marchand*, *Oppenheim.* ann. 1498. alii ſaec. XVI. editum eſſe ſcribunt, copioſus eſt *Clement* in bibliotheque etc. tom. II. pag. 110 ſq. isque ſuſpicatur, quoniam de illo libro nihil certi apud vllum reperit, forſan adnexum eſſe inſtar adpendicis libro aeque raro: *Expoſitio textualis probatiſſima in octo libros Phyſicorum Ariſtotelis, ex omni granario naturalis philoſophie, maxime tamen ex preclariſſimis commentariis Sti Thom. Aquinatis per ven. Mag. Lambertum de Monte, S. Pagine Profeſſ. Colonienſem: — Colonie* a. M.CCCC XCVIII. (1498.) opera atque impenſis *Henr. Quentel.* fol. *Harl.*

principium et numen. Adde *I. A. Fabricium* in delectu argumentorum pro veritate religionis chriſtianae cap. VIII. § 3. pag. 307. Huc etiam referri poteſt liber, a magiſtratu Pariſienſi ſuppreſſus, et cuius auctor fuiſſe dicitur *Faydit: Alteration du dogme theologique par la philoſophie d' Ariſtote, ou fauſſes idées des ſcholaſtiques ſur toutes les matieres de la Religion.* tom. I. *traité de la Trinité.* (1696.) in 12. Refutauit eum *Hugo*, Canonicus regularis ordin. Praemonſtr. Luxemburg. 1699. et *Faydit* reſpondit 1704. vid. *Lud. El. du Pin* bibl. des auteurs eccleſiaſtiques, tom. XVIIII. pag. 308 ſqq. et *Clement* biblioth. curieuſe etc. tom. II. pag. 111 ſq. Iourn. des Savans tom. 71. pag. 332 ſq. Mox alios excitabimus. *Harl.*] De iis, qui Iudaeorum ſacra amplexum fuiſſe Ariſtotelem fabulantur, dixi ſupra §. XXXV.

Alii viciſſim Atheis eum audacter adſcribunt, vt *Lactantius* qui Ariſtotelem, ſcribit, nec deum coluiſſe nec curaſſe, *Valerianus Magnus* libro de Atheismo Ariſtotelis, ann. 1647. [conf. *Dorn.* ad Ionſium de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 29, 4. pag. 165.] et Hallenſes tom. VIII. Obſ. 10. Auctor praefationis in *Wittichii* inueſtigationem epiſtolae ad Hebraeos, poſt fata viri illius acutiſſimi editam, qua Ariſtotelis et Spinoſae eamdem de mundo Deo fuiſſe ſententiam diſputat, *Guil. Poſtellus* tom. 7. bibl. Bremenſ. pag. 726. Multa etiam de impietate Ariſtotelis et ad detrahendum eius famae colligit *Olaus Borrichius* de medicina hermetica libr. II. cap. 10. p. 237 ſqq. cui adde [*Mich. Mourgves* Plan theologique du Pythagorisme etc. tom. I. epiſt. II. pag. 75 ſqq.] — D. *Io. Fauſtium*, theologum Argentorat. in examine theologiae gentilis, qualem docuit Ariſtoteles. — *Conringium* in Conringianis p. 124 ſqq. edit. in 8. — *D. I. Conr. Danhaueri* dialogos de Ariſtotele rediuiuo ex orco, et in orcum recidiuo contra Melchior. Cornaeum, Argentor. 1654. 4. *Zachariae Grapii* diſſ. an Ariſtoteles fuerit atheus, Roſtoch. 1703. Quin imo *Samuel Parkerus* diſſ. I. de Deo p. 65. Ariſtotelem *Atheorum omnium Principem, atque ipſo Epicuro apertiorem religionis hoſtem* pronunciat. Animorum ab eo negatam fuiſſe immortalitatem, integris libris contenderunt Petrus Pomponatius, et Simon Portius. *Dei prouidentiam vsque ad lunae regionem ait progredi, infra vero neque prouidentiae ſcitis regi, nec angelorum ope conſultisque ſuſtentari, nec vero daemonum proſpicientiam putat interuenire, propterea que tollit omnem diuinationem, negatque praenoſci futura,* obſeruante *Chalcidio* pag. 345. Confer *Tho. Campanellam* de gentilismo non retinendo, *Gemiſtum* et *Patricium* in ſcriptis, quibus Platonis ab Ariſtotele diſſenſum demonſtrare adgrediuntur. Quod prouidentiam circa res ſingulares atque infra lunam a deo negauerit, vide teſtimonia veterum apud *Franciſcum Baltum*, S. I. p. 85 ſqq. libri, qui inſcribitur, Iugemens des SS. Peres ſur la Morale de la philoſophie payenne. *Fabric.* — Varia patrum aliorumque doctorum eccleſiae romanae ſiniſtra de Ariſtotele iudicia cumulat *M. Philagrius le Roy* R. ſocii Sorbonici, (homo perſonatus,) in libro inſcripto: *Philoſophia radicalis eclectica inter Peripateticos et Antiperipateticos media ex ſelectiſſimis autoribus compilata et iuxta ordinem alphabeticum digeſta in tractatus L.* — Antwerpiae apud Io. Meurſii heredes. 1713. fol. Ipſe vero pronuntiat, nullam eſſe prauam doctrinam, (haereſin vocant,) quae non in Ariſtotele fulciatur, et ſtultos ſciolos putare oſtendit, Ariſtotelem aut alium philoſophum eſſe ab eccleſia tamquam principem et ducem conſtitutum. vid. Acta erudit. Lipſ. ann. 1713. menſe Dec. pag. 531 ſqq. *Io. Guil. Zieroldus*, quo fere nemo acrius ſcripſit contra Ariſtotelem, in introductione ſolida in hiſtoriam eccleſiaſticam, et, mutato titulo, recuſaque prima prioris partis plagula atque inſcripta: *Philoſophia Ariſtotelico-ſcholaſtica haereſium patrona et obſtetrix,*

trix, 1713. platonicam philoſophiam mire laudat, contra in Ariſtotelis ſyſtemate omnium haereſium veſtigia, natales aut occaſionem deprehendere ſibi videtur. Plura de Platonis atque Ariſtotelis philoſophia ac religione diuerſisque variorum de illa iudiciis, collecta reperies in *Chriſt. Gottl. Iocheri* philoſophia haereſium obice, Lipſiae 1732. 4. Actisque eruditor. Lipſ. ann. 1733. menſ. Febr. p. 76 ſqq. — Deum eſſe vnicam motus cauſſam aeternam, ab omni mortali concretione ſegregatam, eum eſſe ordinis ac pulcritudinis auctorem, beatiſſimum, et diuina prouida cura mundum gubernari, docuit Ariſtoteles. Eam quidem philoſophi fuiſſe doctrinam, oſtendere ſategit *Meinerſ.* in hiſtoria doctrinae de vero deo, ſectione VII. p. 420 — 455. nec reticet falſas opiniones. — *Richard. Blackmore,* Eques et medic. D. in: *Eſſays upon ſeveral ſubjects* etc. vol. II. Londin. 1717. 8. Ariſtotelis et ſequacium, ab vniuerſi huius productione pariter deum remouentium, atheismum perſequitur. vid. Acta eruditor. Lipſienſ. ann. 1718. pag. 265. *Harl.*

Mihi quidem non videtur temere inter Atheos reiiciendus eſſe Ariſtoteles, etſi mundum aeternum a deo naturaliter emanaſſe ſenſit, et multos docuit graues atque maximos errores, quorum vim ſi omnem penetraſſet, vel conſequutiones vniuerſas fuiſſet amplexus, in ἀθεότητα forte potuiſſet incidere; vel ſaltem perinde omni ſe exſoluere religione, vt Epicurus fecit. Neque diſputo, quali ipſe fuerit animo erga deum, vel num omnem eius conſcientiam amoremque mente eliminauerit, in cuius operibus contemplandis per omnem fere vitam tam adſidue fuit verſatus. Hoc ſaltem adfirmo, ex ſcriptis Ariſtotelis, qualia hodie exſtant, hoc neutiquam conſtare, nec poſſe firmiter concludi, Ariſtotelem fuiſſe Atheum yyy), neque adeo Hippocratem, ex ſcriptis Hippocratis, quod conatus eſt demonſtrare vir acuti et acris ingenii: [*Gundling.* in Otiis.] Nam, quod non plura de deo dixerit vterque, ferendum in philoſophis, qui rationes proximas rerum naturalium exponere volebant, non ad cauſſam primam, quam praeſupponebant zzz), tamquam ad aram ſemper confugere, ſiue, vt Ariſtoteles Anaxagoram lib. I. Metaphyſ. cap. 4. eo nomine reprehendens loquitur, tragicorum more deum ex machina inducere ad explicandum argumentum. Ex eo autem, quod in idea dei, vel modi, quo ipſe in creando aut operando vtitur, peccauerunt, non magis licet eos adſcribere Atheis, quam alios quoscumque, qui eſſentiam dei aut adtributa eius deſcribere, et rem homini incomprehenſibilem aequare conceptionibus humanis ſatagunt. Quam primum enim aliquis conabitur [?] exponere, quid ſit deus, quomodo produxerit atque conſeruet omnia, qua ratione interſit mundo, illico alius, qui aliter ſentit, clamabit, ab hoc tolli deum. Neque vero Tertullianus erat Atheus, cui deus erat corpus in apologetica orat. neque Sabellius, qui Nazianzeno audit atheus; neque omnes athei, qui dei praeſcientiam vel

yyy) Certe contrarium diſerte voluit ipſe in ſcriptis ſuis docere; vt quum lib. I. Topic. cap. XI. ait, neutiquam dubitandum de quibuslibet: ſed tantum de iis, quae cum ratione poſſunt in dubium vocari: οἱ μὲν γὰρ ἀποροῦντες, πότερον δεῖ τοὺς θεοὺς τιμᾶν, καὶ τοὺς γονεῖς ἀγαπᾶν, ἢ οὔ, κολάσεως δέονται· οἱ δὲ, πότερον ἡ χιὼν λευκὴ, ἢ οὔ, αἰσθήσεως, *Nam qui ambigunt, vtrum oporteat deos colere et parentes diligere, nec ne, poena coercendi ſunt: qui vero dubitant, vtrum nix ſit alba, nec ne, ſenſu indigent.* Conf. lib X. Nicom. cap. 8. vbi videbis, prouidentiam quoque et curam rerum humanarum diis tribui. *Fabric.* adde *Ionſium* de ſcript. hiſtor. philoſ. I. 1. 5. pag. 2 ſqq. *Harl.*

zzz) Conf. *Iac. Frid. Reimmanni* Iliadem poſt Homerum pag. 178. ex *Erhardi Weigelii* analyſi ariſtotelica, ex Euclide reſtituta pag. 174.

vel infinitatem, quia capere non poſſunt, negant: neque athei vniuerſi illi, quibus perſuaſum eſt, a deo homines ferri ad malum, nec denique athei nos, licet Michaeli Serueto athei dicamur[aaaa]), qui deum vnum patrem, filium et ſpiritum S. credimus, et hominem ὑποςατικῶς vnitum deo. Omitto dicere, quod infelix fortaſſis, religioni certe et humano generi parum vtilis, nec honorificus labor eſt, principes ingeniorum et praeſtantiſſimos totius antiquitatis viros, inuitos trahere in ſocietatem atheorum, et vniuerſum ethnicismum confundere cum Spinoſismo atque Atheismo, quum Apoſtolus quoque in ethnicorum ſapientibus non tam deſideret cognitionem dei, quam, quod deum, quem ex operibus cognoſcebant, non tamquam deum honore ſunt ſuper omnia proſequuti, Rom. I. 21. *Fabric.* Moderatum cautumque hoc iudicium equidem ampleċtor: id laudat quoque *Io. Franciſc. Buddeus* in theſibus theologicis de atheismo et ſuperſtitione cap. I. §. 15. p. 38 ſqq. vbi de Ariſtotelis atheismo vberius diſputat, memoratque *Ienkini Thomaſii* hiſtoriam philoſophicam de atheismo cap. II. pag. 48 ſqq. aliorumque ſententias. Idem tamen putat, ipſum philoſophiae, quod Ariſtoteles conſtituit, ſyſtema, ita comparatum eſſe, vt quilibet atheus id admittere poſſit, immo vero doctrinam Ariſtotelis parum abeſſe ab atheismo; eos vero in magno verſatos eſſe errore, qui Ariſtotelis cum ſcriptura ſacra conſenſum demonſtrare adgrederentur. adde eumdem Buddeum ibidem pag. 238 ſq. Contra Buddeum diſputat *Reimmannus* in hiſtoria atheismi et atheorum cap. 27. pag. 182 ſqq. et Ariſtotelem eximit turba atheorum: idem facit Agatopiſt. Cromazian. (h. e. *Buonafede*) in hiſtoria philoſophiae, italice ſcripta, vol. III. p. 248 ſqq. edit. Venet. 1782. 8. — Moderate etiam iudicat *Moshem.* ad Cudworthi ſyſtema intell. IV. §. 24. p. 642. propenſior tamen eſt ad ſentiendum, Ariſtotelem non poſſe omnino abſolui ab crimine atheismi, atque fatetur, deum Ariſtotelis talem ſibi videri, qualem nec amaret ipſe, nec metueret, i. e. nomine potius, quam reapſe deum; immo vero, inter deum Ariſtotelis et deos Epicuri parum eſſe diſcriminis arbitratur. Argumenta eius, quae multa ſunt et grauia, quibus ad id iudicium ferendum inductus eſt, repetere aut excutere hic non vacat. Id tamen monendum exiſtimo, cauendum eſſe, quo minus ex locis librisque, quorum fides incerta eſt, aut qui interpolati habentur, rationes deſumantur. — *Io. Chriſtoph. Wolf.* in Manichaeismo ante Manichaeos etc. p. 147 ſq. ſubſcribit philoſophi accuſatoribus, quos ille adducit. — *Brucker.* in hiſt. crit. phil. I. p. 832 ſqq. oſtendit, prouti notio atheismi formetur, Ariſtotelem vel immunem eſſe ab illo impietatis crimine, vel ad claſſem atheorum eſſe referendum. — Vberrime tamen explanauit controuerſiam, permultorum, qui in vtramque partem diſputant, ſententias et rationes congeſſit atque partim examinauit, denique argumenta, quibus atheismi conuinceretur philoſophus, in claſſes redegit *I. Georg. Walch.* in exercitatione hiſtorico-philoſophica de atheismo Ariſtotelis, in Parergis academicis, Lipſiae 1721. 8. p. 197—366. Ita in his fuerunt, qui inter Spinozae praecurſores Ariſtoteli principem locum adſignarent. *Harl.*

DE VARIA PHILOSOPHIAE ARISTOTELICAE FORTVNA[bbbb]) librum ſingularem *Pariſiis* ad Henr. Ludouic. Monmorium 1653. 8. edidit *Ioh. Launoius*, Theologus

aaaa) Vide Memoirs of literature, tom. I. p. 372. b. 374. b. Londini 1712. fol. et tom. II. p. 75. b. 76. a. ibid. 1712. 4.

bbbb) Conf. *Romani Telleri* diſſ. de exiſtimatione philoſophorum gentilium, in primis Ariſtotelis apud Chriſtianos, Lipſiae 1695. — *Dupleſſis*

Theologus Sorbonicus, recuſum Hagae Comitum 1656. 4. et tertium 1662. 8. [cccc]) editio auctior et correctior, atque ex illa in tomo IV. Operum Launoii p. 173. Geneu. 1732. fol. cuius ſumma haec eſt: Capite I. ex Rigordo, S. Dionyſii monacho, in vita Philippi Auguſti refert ann. 1209. [dddd]) Pariſiis in concilio Senonenſi Ariſtotelis libros flammis addictos fuiſſe, quod Almarico errorum anſam praebuerint, et nouis erroribus dare impoſterum queant. Capite II. profert teſtimonia duorum et triginta veterum eccleſiae doctorum [eeee]), quibus ſubtilitas Ariſtotelica, tamquam euangelicae ac piſcatoriae ſimplicitati aduerſa, improbatur ac reiicitur, n. Iuſtini, Clementis Alex., Irenaei, Tertulliani, Origenis, Lactantii, Euſebii, Herminae, Baſilii, Nazianzeni, Epiphanii, Theodori presb., Fauſtini presb., Gregorii Baetici Eliberitani epiſcopi, Ambroſii [ffff]), Chryſoſtomi, Hieronymi, Simpliciani Mediolanenſis epiſcopi, Auguſtini, Cyrilli, Socratis, Theodoreti, Aeneae Gazaei, Nemeſii, Sidonii Apollinaris, Manſueti, epiſcopi Mediolanenſis, Bedae, Rabani Mauri, Remigii Lugdunenſis, Leonis IX., Ernulfi

 et

ſis Argentorat. in collectione iudiciorum de nouis erroribus ab initio ſaeculi XII. ad ann. Chr. 1713. Pariſ. 1724. fol. tomo primo; Iourn. des Savans 1725. pag. 678 ſqq. — *Seraphinus Piccinardus* de imputato ſcholaſticis ſtudio effreni in Ariſtotelem ab effrenibus in philoſophia recentioribus. Patau. 1676. 4. Eiusdem *Piccinardi* exſtat dogmatica philoſophia peripatetica, chriſtiana, ibid 1671. 4. Lipſiae a magiſtris olim in philoſophiam ariſtotelicam iuratum: formulam vide in *Frid. Gentzkenii* hiſtoria philoſophiae pag. 164. et in *C. A. Heumanni* actis philoſ. XVI. pag. 627. *Fabric.* Quanta auctoritate floruerit Ariſtotelica philoſophia in vniuerſitate Oxonienſi, patet ex ſtatutis illius ann. 1705. (it. ann. 1710. quo equidem exemplo vtor,) 8. recuſis, vbi tit. VI. ſect. 2. § 9. p. 36. haec lex exſtat: *Ariſtotelis ſuprema ſit autoritas:* et altera: *Ariſtotelem totamque Peripateticorum doctrinam defendere teneantur, ſub poena, quod, ſi quis ſecus fecerit, eius reſponſio minime ſibi cedat pro forma et inſuper mulctetur quinque ſolidis*, vid. Acta erudit. Lipſ. a. 1720. menſ. Febr. p. 76. vbi de libro: *Gulielmi Taswell, S. T. P. phyſica Ariſtotelica modernae accommodatior* in vſum iuuentutis academicae, Londini 1718. 8. agitur. Auctor illius libri eſt ſeverus peripateticus: Ariſtotelis enim opinio, mundum creatum eſſe ab aeterno, et in aeternum duraturum, ſi non omni modo defendenda, ſaltem excuſanda illi videtur, etc. Adde in *Bruckeri* hiſtor. crit. philoſ. totum caput tertium periodi III. part. I. libr. I. de philoſophiae ariſtotelicae genuinae reſtauratoribus, in tom. IV. part. I. p. 61—352. vbi ſimul nubes auctorum et librorum excitatur. *Harl.*

cccc) Haud erat, quod de ſecunda edit. dubitaret *Chriſt. Auguſt. Heumann.* in actis philoſ. tom. I. pag. 691 ſq. [vbi *Heumann.* longam libri Laun. cenſuram, additis hinc inde animaduerſionibus confecit.] Tertiam recenſet auctor der ſummariſchen Nachrichten von der Thomaſiſchen Bibliothek, III. pag. 195 ſqq. adde pag. 753 ſqq — Denuo recudi curauit *Io. Hermann. ab Elſwich.* [addita Ioan. Ionſii de hiſtoria peripatetica diſſ. et docto Elſuichii ſchediasmate de varia Ariſtotelis in ſcholis Proteſtantium fortuna praemiſſo, Wittembergae 1720. 8.] vid. Iourn. des Sav. 1722. 8. Acta eruditor. tom. VII. ſupplem. pag. 405. [et *Dorn.* ad Ionſium de ſcriptor. hiſtor. philoſ. III. 31, 11. pag. 181. *Harl.*]

dddd) Adde Bulaeum, tom. III. hiſt. acad. Pariſ. pag. 51.

eeee) Confer Benedictinorum notas ad Ambroſium tom. II. p. 450. *Caſaubon.* ad Nyſſeni epiſt. p. 101 ſq. 139. *H. Ernſtium* in Sopho Aſopho, et *Ludou. Thomaſinum* de philoſophia lib. I. cap. 17. Rectius tamen fortaſſis feciſſent quandoque ſancti patres, ſi, quod facere poterant, reſpondiſſent ad argumenta, quam vt, querentes de ſubtilitate, eamque euangelicae ſimplicitati etiam atque etiam opponentes, ſpeciem praebuiſſent detrectantium pugnam, aut logicam diſciplinam omnino repudiantium: vti Nicephor. Gregor. X. 8. p. 313. negat, locum eſſe ſyllogismo, vbi de rebus diuinis diſputatur.

ffff) Nic. Cruſeus lib. de docta ignorantia, *legitur*, inquit, *beat. Ambroſius litaniis addidiſſe, a dialectica Ariſtotelis libera nos, Domine!*

et Bernardi, quibus addit coetum epiſcoporum Ponti, epiſtola ad Leonem [P] Thracem, et ſextam Synodum. Capite III. Bernardum refert Abailardo dialectica Ariſtotelis exprobrantem, et Ottonem Friſingenſem Trithemiumque eodem nomine illum arguentes, tum Galteri opus, Abailardo et Lombardo oppoſitum. Narrat praeterea, a Roberto Corceone, Pariſienſi theologo, derideri eos, qui philoſophicas, (hoc eſt Ariſtotelicas, nulla enim alia eo tempore philoſophia vigebat,) propoſitiones in doctrina de ſacramento Euchariſtiae intrudunt.

Capite IV. profert conſtitutionem, qua idem Robertus, a papa Innocentio III. academiam Pariſ. reformare iuſſus A. C. 1215. Ariſtotelis metaphyſicam et phyſicam legere vetuit, *Dialectica* eius recepta in locum Logicae S. Auguſtini, quam antea Lutetiae traditam obſervat cap. V. Capite VI. Gregorius IV. in concilio prouinciali A. C. 1231. Ariſtotelis libros *phyſicos et metaphyſicos* legi prohibet, *quousque examinati fuerint, et ab omni errorum ſuſpicione purgati.* Quo ipſo concilii Senonenſis decretum emolliendo confirmaſſe videtur Launoio cap. VII. qui notat, Simonem Tornacenſem ſub idem tempus ob nimiam in Ariſtotele operam nauatam haereſeos poſtulatum, alios itidem eodem nomine ab Odone reprehenſos. Sanctum quoque Ludouicum, Odonis aequalem, magiſtrorum commentarios, quos cum non libenter legiſſe teſtatur Gaufridus Bellilocus (Beaulieu), ſanctorum patrum libris poſtpoſuiſſe. Nihilominus Albertum M. et Thomam Aquinatem vetitos Ariſtotelis libros etiam illuſtraſſe commentariis, forte quod decretum illud neſcirent, vel potius, quod interpretatione ſua malis, per Ariſtotelem, male intellectum, illatis, optarent occurrere, Pontificis ipſius, vt videtur, indultu. At capite VIII. adfertur Simonis, ſedis apoſtol. legati, decretum, quo A. C. 1265. Ariſtotelis phyſicorum et metaphyſicorum lectionem, non vt Gregorius IX. fecerat, addita clauſula, ſed ſimpliciter interdicit.

Viciſſim capite IX. occurrit inſtrumentum duorum Cardinalium, Ioannis et Aegidii, commiſſariorum, ab Vrbano V. ad academiam Pariſienſem reformandam miſſorum A. C. 1366. quo praeter organum Ariſtotelis permittitur, imo iniungitur lectio *librorum de anima, de generatione et corruptione, de coelo et mundo, paruorum naturalium et metaphyſicorum.* Capite X. A. C. 1387. a facultate theol. Pariſ. notatur Thomas Aquinas, quod in pluribus locis doctrinae ſuae ipſe errarit ideo, quod principia philoſophiae, ſiue potius verba quaedam Ariſtotelis, ad concluſiones theologicas nimis applicauit. Vti Clemens VII. tum Petrus [P] de Alliaco, Ioh. Gerſon et Nic. de Clemangis, Pariſienſibus theologis, philoſophiam Ariſtotelis exprobrarunt, Vicentius etiam Ferrerius inter alia his verbis: *Praedicare verba damnatorum, damnatio eſt: Dicit enim Hieronymus, quod Plato et Ariſtoteles in inferno ſunt.* Nicolaus tamen V. A. C. 1447. laudatur a Beſſarione, quod *omnium Ariſtotelis ſcriptorum* lectionem non modo probauit, ſed et iuſſerit, de integro latinitate donari. Orta et inter eumdem Beſſarionem ac Marcum Epheſium controuerſia, quorum hic ex recentiorum academiarum ſententia Ariſtotelem, ille ex veterum eccleſiae doctorum ſuffragio Platonem in chriſtianis ſcholis praeferendum eſſe contendebat. Capite XI. Guilelmus, Cardinalis Totauillaeus A. C. 1452. a rege Carolo VII. ad reformandam academiam Pariſ. miſſus, praeter libros, a commiſſariis Vrbani V. conceſſos, etiam *Moralia* Ariſtotelis legenda ſtudioſis praecipit. Antea quoque a Buridano et aliis lecta et illuſtrata fuerat philoſophi ethica; ſed primus, vt a Launoio cap. XII. obſeruatum, auctoritatem publicam huic rei addidit Totauillaeus. Tunc publicus ethicae lector Pariſiis fuit conſtitutus, quem ſingulis bienniis quaelibet natio

vice

vice et ordine legebat. Subnectit hiſce Launoius querelas de theologicis quaeſtionibus, per Ariſtotelica ſophiſmata infuſcatis, Hieronymi Hangeſti libro de academiis contra D. Lutherum, Ioh. Maioris, Iacobi Almaini, Iodoci Chlichthouei, (qui primus theologorum Pariſ. contra Lutherum ſcripſit,) Alberti Pighii, Melchioris Cani, Ioh. Maldonati, Ioh. Trithemii, Franciſci, Rothomagenſis archiepiſcopi, et Franciſci Rogerii, archidiaconi Tullenſis.

E contrario facultas Pariſ. Lutherum ann. 1521. inter alia notauit eo nomine, quod Ariſtotelis moralem philoſophiam cum Chriſti doctrina conuenire negaſſet.

Capite XIII. de *Petro Ramo* [gggg]) agitur, cui, Ariſtotelem oppugnanti, ſeſe oppoſuit *Antonius Goueanus* [hhhh]), qui plures ſtatim ex academiae magiſtris in ſuas partes traxit, ita, vt poſt multas altercationes ad arbitros demum deueniretur, quos Ramus optabat, Ioh. Quintinum in decretis doctorem, et Ioh. Bellomontanum, artis medicae magiſtrum: Goueanus Petrum Daneſium et Franciſcum Vicomercatenſem, quibus Franciſcus I. rex proprio motu Ioh. Salignacum, theologiae profeſſorem adiunxit. Ramus vero ab iudicio arbitrorum prouocauit, donec, rege omnem prouocationem vlteriorem prohibente, libros ſuos arbitrio cenſorum ſubmittere eſt coactus. A quo tempore ſubtrahentibus ſeſe [ſ] Quintino et Bellomontano, Ramus [iiii]) ſolus relictus, eiusque libri damnati ſunt, hinc regis edictum, per quod

gggg) In *Theodori Zwingeri* theatro vitae humanae, tom. II. pag. 1177. traditur Ramus, quum Lutetiae, ſuſcepturus titulum magiſterii, pro more liberam diſputandi copiam examinatoribus facere cogeretur, oſtentandi ingenii cauſſa, paradoxon illud ſuſcepiſſe; *quaecumque ab Ariſtotele dicta eſſent, commentitia eſſe.* Attonitos nouitate et inſolentia problematis magiſtros, quum auctoritatem Ariſtotelis, quo, tamquam ſcuto, ſeſe ad omnes inſultus munire conſueuerant, ſibi ereptam viderent, irrito conatu per diem integrum magiſtrandum oppugnaſſe. Ex hoc fortuito ſucceſſu anſam deinde arreptam a Ramo animaduertendi et inquirendi et ſerio et libere in Ariſtotelis ſimias potius, quam in ipſum Ariſtotelem, *cuius*, inquit, *diuinum ingenium nemo ſanus merito reprehenderit. Fabric.* — Add. *Petri Rami* vita per Thomam Freigium, praemiſſa *Rami* praelectionibus in Ciceronis orationes octo. Baſileae per P. Pernam. 1575. 4. vbi pag. 9 ſqq. eadem hiſtoria narratur. *Dorn.* ad Ionſii de ſcript. hiſt. phil. III. 23, 3. 4. p. 130 ſq. cap. 25, §. 4, 6—9. p. 138 ſq. cap. 30. 16. p. 174. vbi plures plurium, in vtramque partem diſputantium et Ariſtotelem defendentium, libri enumerantur. adde notam ſequentem. *Harl.*

hhhh) De hoc vid. *Ioſeph. Aurel. de Ianuario* in Republ. Ictorum pag. 190.

iiii) Quanti denique conſtiterit bono Ramo, Ariſtotelem oppugnaſſe, narrat *Thuanus* lib. 52. Hiſt. ad ann. 1572. vbi de nuptiis Pariſinis: *Petrus Ramus, in Verumanduis natus, quum diu bonas litteras, philoſophiam et poſtremo mathematicas ſcientias in Prelaea ſchola, cui praeerat, et poſtea in regio auditorio docuiſſet, poſtremo erroneam in philoſophicis doctrinam inuexit, Ariſtotelem voce et ſcriptis importune oppugnans, qua de re cum Iacobo Carpentario, Claremontano, magnae controuerſiae ei fuere, et ante maiores cum Antonio Goueano et Ioachimo Perionio. Tamen ex eo commendatione dignus fuit, quod ingenio, diligentia, aſſiduitate, et opibus etiam ſuis, quantum in ipſo fuit, rem literariam iuuit ac promouit, inſtituta mathematices profeſſione, cui annuum vectigal Io. librarum e facultatibus ſuis adtribuit. Is a Carpentario aemulo et ſeditionem adiuuante immiſſis ſicariis e cella, in qua latebat, extractus, et poſt dependam pecuniam inflictis aliquot vulneribus per feneſtras in aream praecipitatus eſt, effuſis viſceribus, quae pueri furentes, magiſtellorum, pari rabie incitatorum, impulſu, per vias ſparſerunt, et cadauer ipſum ſcuticis in profeſſoris opprobrium diuerberantes, contumelioſe et crudeliter raptauerunt.* Contra Petr. Ramum pro Ariſtotele duas orationes ſcripſit *Ioach. Perionius*, Pariſ. 1543. 8. cum libris III. dialecticae [conf. Caſaubo-niana

quod Ariſtotelis ſcripta non dialectica tantum, de quibus praecipue cum Ramo lis erat, ſed vniuerſa adſeruntur et commendantur. Ait igitur Launoius cap. XIV. primum feciſſe Franciſcum, regem, quod nulli ante eum reges vel imperatores fecerunt: nam Philippum quoque Auguſtum igni tradita Ariſtotelis ſcripta vidiſſe, ac tacuiſſe. Capite XV. in noua reformatione academiae Pariſ. ann. 1601. Ariſtotelis libri logici, ethici, phyſici ac metaphyſici doceri praecipiuntur. Cap. XVI. Facultas theologica Pariſ. ann. 1624. theſes Anti-Ariſtotelicas, a Ioh. Bitaudo, Antonio de Villon et Stephano de Claues vulgatas, notauit cenſura; Bitaudus vero cum reliquis duobus intra viginti quatuor horas Lutetia exire iubetur SCto, nec cuiquam, poena corporis propoſita, permiſſum, theſes illas vendere, vel in publicum protrahere, aut contra veteres et probatos auctores vlla dogmata tenere.

Capite XVII. leguntur loca veterum ſcriptorum eccleſiaſticorum, qui fauent Ariſtoteli, vt Hieronymi et Lanfranci Cantuarienſis. Et quod Anatolium, Laodicenſem epiſcopum, Alexandriae philoſophiam Ariſtotelis tradidiſſe ſcribit *Euſebius* VII. 26. Hiſt. Beda ſententias, ex Ariſtotele excerptas, in vnum corpus compegit. Petro Cellenſi mos diſputandi Ariſtotelicus exprobratur a Nicolao, S. Albani monacho. Ariſtotelem laudauit et Rhodienſis epiſcopus ſeſſione quarta concilii Florentini, et Pius II. papa, in bulla retractationum ſuarum. Iohannes Sariſberienſis Ariſtotelis libros deſcriptos mitti ſibi flagitat a Richardo, archidiacono [⁋] Conſtantienſi Epiſt. 202. et e recentioribus Melchior Canus X. 5. Locor. theolog. Thomae Aquinatis ſententiam praefert Auguſtinianae, quorum illa Ariſtotelis, haec Platonis philoſophiam retinendam exiſtimauit, ita tamen, vt ne per diuum Thomam, quod Audomarus quoque Talaeus iure reprehendit, ex Ariſtotele deus fieret. Ariſtotelis doctrinam retineri etiam voluit Antonius Bernardus Mirandulanus, Caſertae epiſcopus, libro XXVI. euerſionis ſingularis certaminis ſect. 6. *Franciſcus* vero *Patricius* [kkkk]), (poſt Guil. Poſtellum, qui in

niana, a Wolfio edita, pag. 18. vbi Carpentarius dicitur ſceleratus non tam falſae Rami doctrinae oppugnator, quam caedis illius viri boni auctor.] In eumdem Ramum hoc exſtat *Dauidis Parei* tetraſtichon:

„*Quae mutas, perdis, dixit Democritus, et quae*
Seruas in phyſicis, ſunt, Epicure, mea.
Nonne idem Ariſtoteles in Ramum maſtiga dicat?
Quae mutas, perdis; quae retines, mea ſunt.“

Vide et bibliothecam gallicam Franciſci Grudei Crucimanii p. 410. Acta erudit. tom. V. ſupplement. p. 381. Bibl. Lubecenſ. VI. p. 219 ſqq. *Chriſtian. Frid. Lenz* hiſtoriam Petri Rami, Wittebergae 1713. *Fabric.* Multa diligenter congeſſit de philoſophia Ariſtotelica eiusque fatis, bene diſpoſuit, docteque explicuit *I. G. Walch.* in comment. de progreſſu ac fatis logicae, libr. II. cap. 1. ſect. I. in parergis academic. pag. 521 ſqq. et, poſtquam ſtadium antiquioris aetatis emenſus, ad tempus recentius litterasque renatas peruenerat, in ſect. III. pag. 609. etc. *Rami* molimina fataque, eiusque adſeclarum et propugnatorum non minus, quam aduerſariorum conatus ſcriptaque indeque ortas controuerſias, magno cum ſtrepitu et acrius atque crudelius, quam philoſophos decuit, agitatas, ordine perſequutus eſt. Multos alios, qui vitam et philoſophiam Rami expoſuerunt, excitat auctor *theſauri bibliothecalis* tom. I. Noribergae 1738. 4. pag. 254 ſqq. vbi librum recenſuit, inſcriptum: *P. Rami profeſſio regia, h. e. ſeptem artes liberales in regia cathedra, per ipſum Pariſiis apodictico docendi genere propoſitae, et per Io. Thomam Freigium in tabulas — relatae* etc. Baſil. per Sebaſt. Henricpetri. 1576. fol. Vtilia ſcitu de Ramo, fatis atque interitu etc. adnotauit *Freytag.* in adparatu litterario tom. I. pag. 505 — 511. vbi *Carpentarius* a culpa crimineque necis liberatur. *Harl.*

kkkk) De quo et *Teleſio* vide ad initium huius capitis: et de *Teleſio* eiusque adſeclis atque oppugnato-

in praefat. ad Iuſtini Martyris euerſionem Ariſtotelicorum dogmatum, dicatam Carolo, Cardinali Lotharingo, bellum aduerſus Ariſtotelem, velut haereticorum et atheorum parentem, ſuſcepiſſe ſe Iuſtini lorica tectum ait,) acriter aduerſus Ariſtotelicam philoſophiam diſputauit tomo quarto diſcuſſionum Peripateticarum ann. 1581. et ann. 1591. in noua de vniuerſis philoſophia, vt Gregorio XIV. ſuaderet, ablegandum eſſe Ariſtotelem, eum cum Platonis philoſophia contendit, et in tribus et quadraginta capitibus hanc ei praeferendam, chriſtianaeque religioni propiorem eſſe contendit. Quae publicus cenſor Iacobus de Lugo eatenus probauit, *vt minime negetur, Ariſtotelis philoſophiam eſſe ancillam theologiae.* Neque Patricius Gregorio, vt Ariſtotelem, Platone recepto, proſcriberet, perſuadere potuit, neque illud facere auſus eſt Clemens VIII. a Bellarmino monitus, quod eo magis cauendus ſit Plato, quo facilius poſſit, dum ad placita chriſtiana propius videtur accedere, erroribus ſubtilioribus praebere anſam et decipere incautos. Concludit Launoius, neque Platonis, neque Ariſtotelis philoſophia in religione eſſe opus, cui ſufficere debet diuinorum ſcriptorum auctoritas, et, quam ex Vincentio Lirinenſi et Theodorito addit, eccleſiae catholicae traditio.

Quamquam autem ab illo tempore etiam late imperium obtinuit Ariſtotelis philoſophia, quae Graecis primum, hinc Arabibus atque inde ſcholaſticis doctoribus per plurium iam pridem ſaeculorum ſpatium probata fuit: tamen auorum patrumque noſtrorum memoria praeclari quidam viri pulchre auſi ſunt imperium eius excutere, quod contra ipſius voluntatem, (neutiquam enim ſibi potius, quam naturae rerum credi, aut nihil a poſteris addi inuentis ſuis voluit Ariſtoteles,) plane in tyrannidem abierat. Prae ceteris *Petrus Gaſſendus* hoc egit in Exercitationibus paradoxis [llll]) aduerſus Ariſtotelicos, monens, hos ex germana philoſophia feciſſe ſophiſticam, et immerito philoſophandi libertatem ſibi ipſis ademiſſe, apud ipſum vero Ariſtotelem innumera deficere, ſuperfluere, [?] fallere et contradicere. Tum *Sebaſtianus Baſſo* [mmmm]) in philoſophiae naturalis aduerſus Ariſtotelem libris XII. Pariſ. 1621. Amſtel. 1694. 8. Inprimis vero *Renatus Carteſius* pomoeria ſanioris philoſophiae, quomodo pace Ariſtotelis feliciter proferenda eſſent, laudatiſſimo exemplo demonſtrauit, qui de Ariſtotele [nnnn]), *quum ille homo*, inquit, *tam felix exſtiterit*, *vt*, *quaecumque olim ſiue cogitans ſiue incogitans ſcriptitauit, hodie a plerisque pro oraculis habeantur, nihil magis optarem, quam vt a veri-*

pugnatoribus *Lotter.* in comment. de Teleſio §. 52. *Harl.*

llll) Gratianopoli ann. 1624. 8. Hagae Comit. 1656. 8. et tomo III. Opp. Aduerſus has exercitationes oratio exſtat *Henr. Vffelmanni* Helmſtad. 1665. 4. — *Le petit livre que Gaſſendi a publié aduerſus Ariſtotelicos, pour avoir lieu de donner plus de cours à ſa nouvelle philoſophie, n'eſt qu'un tres petit abregé d'un excellent ouvrage, compoſé par un Italien ſur les ouvrages et la doctrine d'Ariſtote.* (Franciſci Patricii diſcuſſion. peripateticarum, tomi IV.) Haec *Richard. Simon.* tom. IV. Bibl. critique chap. 12. pag. 100. *Fabric.* conf. de illo libro *Baumgarten.* in Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth. vol. IV. pag. 515 ſqq. adde *I. G. Walchii* parerga academ. p. 656 ſqq. *Dorn.* ad Ionſium de ſcript. hiſt. phil. pag. 177 ſq. *Morhof.* in polyhiſt. philoſ. lib. I. cap. 12. de Ariſtotelis impugnatoribus pag. 65 ſqq. *Harl.*

mmmm) Hunc Baſſ. virum acerrimi iudicii et ſcientiae maximae vocat *Launoius* p. 200. de varia Ariſtot. fortuna, edit. 1662.

nnnn) *Carteſius* epiſt. de motu cordis ad medicum Louanienſem, quae exſtat in Beuerouicii quaeſt. epiſtol. p. 125. Philoſophiam Carteſianam contulit cum Ariſtotelica *Renatus le Boſſu* in libro, qui inſcribitur: *Parallele de la Philoſophie de Descartes et d'Ariſtote.* Pariſ. 1675. 12. vid. Iourn. des Savans 1675. pag. 109.

a veritate non recedendo, eius veſtigia in omnibus ſequi poſſem. Tantum viciſſim optandum erat, vt multi ex Carteſii adſeclis non pro libera et diligenti veritatis inquiſitione, quam magiſter ipſorum praeiuit, nouam ſectariam et aeque vt Ariſtotelicorum ſeruilem, nec minoribus adeo difficultatibus oooo) obnoxiam philoſophiam, coepiſſent introducere. [At haec olim fuerat philoſophiae facies, hodie valde immutata.]

COMMENTARIOS ET INTERPRETES in Ariſtotelem veteres graecos recenſuit *Philippus Labbeus* in breui conſpectu Ariſtotelis et Platonis Graecorum interpretum typis editorum. Pariſ. 1657. 4. [vid. ad initium h capitis.] Catalogi eorum, qui in Ariſtotelem ſcripſerunt, ſed non ſatis diſtincti neque accurati, leguntur in editionibus graecolatinis Ariſtotelis, in Poſſeuini Bibl. ſelecta, in Bibl. Philoſophica Bulduani et Lipenii: in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis etc. [Morhof. et Buhlium itidem recenſuiſſe interpretes veteres, aliquoties iam adnotatum eſt.]

Felicis Accoromboni, Nobilis Eugubini, ciuis Romani, commentarius obſcuriorum locorum et ſententiarum in omnibus Ariſtotelicis ſcriptis, et controuerſiarum inter Platonicos, Galenum et Ariſtotelem examinatio lucem vidit Romae ann. 1590. fol.

DE

oooo) Suite du voyage du Monde de Mr. des Cartes p. 105. *Les Peripateticiens ont auſſi leurs difficultez a reſoudre, on n'en peut pas douter, mais fuſſent elles encore plus grandes de beaucoup, qu'elles ne ſont, tandis que les Carteſiens n'auront rien de plus intelligible à nous dire, il faut s'en tenir là et raiſonner ſur ce point particulier, comme fut ſur toute la Philoſophie un grand Miniſtre d'Etat il y a vingt cinq ans. On luy conſeilloit de ne point faire apprendre à ſon fils aiſné l'ancienne Philoſophie, par ce que luy diſoit on, il n'y a dans cette Philoſophie que des niaiſeries et des folies. On m'a dit auſſi, reſpondit-il, qu'il y a bien de fadaiſes et des chimeres dans la nouvelle: ainſi, continua-t-il, folie ancienne, folie nouvelle, je croy qu'ayant à choiſir, il faut preferer l'ancienne à la nouvelle.* Edicta regis Galliarum et decreta facultatis Pariſ. pro Ariſtotelica philoſophia contra Carteſianam refert *Io. Du Hamel* ad calcem philoſophiae ſuae ſiue commentarii in vniuerſam Ariſtotelis philoſophiam, Pariſ. 1705. 12. conf. Acta erudit. ann. 1708 p. 518. Ad illa exſibilanda compoſitum eſt a *Boilaeo Deſpraeo* edictum ludicrum nomine magni ſenatus in Parnaſſo pro tuenda Ariſtotelis doctrina in regno chimaerarum aduerſus inimicam ei rationem pag. 264 ſqq. Opp. edit. 1702. Cauſſam Ariſtotelis tuendam ſuſceperunt philoſophi ſummi nominis. *Leibnitius* in epiſtola ad Boleuetum ann. 1697. *aprés avoir tout péſé, je trouve, que la philoſophie des anciens eſt ſolide, et qu'il faut ſe ſervir de celle des modernes pour l'enrichir, et non pas pour la deſtruire.* — *Huetius* lib. VI. commentar. de vita ſua p. 385. *quamvis,* ait, *ſuis quoque laboret vitiis ariſtotelica diſciplina; quae excuſare velle, hominis ſit inuerecundi vel imperiti: multis tamen partibus eam quisquiliis Carteſianis antecellere fatebitur, quisquis vtramque attente introſpexerit.* — *Hugo Grotius* praef. ad libros de iure belli et pacis, *inter philoſophos,* inquit, *merito principem locum obtinet Ariſtoteles, ſiue tractandi ordinem, ſiue diſtinguendi acumen, ſiue rationum pondera conſideres. Vtinam tantum principatus iſte ab aliquot hinc ſaeculis non in tyrannidem abiiſſet, ita, vt veritas, cui Ariſtoteles fidelem nauauit operam, nulla iam re magis opprimatur, quam Ariſtotelis nomine.* — Add. *Ioſephi de Munnana* dignitas Ariſtotelis acclamata et vindicata. Hiſpali 1702. 4. *Fabric.* — adde *M. Sam. Maſecouii* exercitat. academic. Vter in ſcrutinio veritatis rectius dubitet, Ariſtoteles an Carteſius? Regiomonti, 1704. 4. Singula perſequendo et comparando praefert ille Ariſtotelem, et concludit veritatis ſcrutatoribus, non Carteſii, ſed omnino Ariſtotelis dubitandi veſtigia ſedulo legenda eſſe. *Harl.*

DE LOCIS IN ARISTOTELE MATHEMATICIS, *Ioſephus Blancanus* Mathematum in Gymnaſio Parmenſi Profeſſor librum vulgauit Bononiae 1615. 4. cum diſſ. de Mathematicarum rerum natura, et Chronologia illuſtrium Mathematicorum.

ISAGOGEN ad lectionem Ariſtotelis pppp), cum ſingulorum eius librorum ſcopo et partitione ſcripſit *Mich. Piccartus*, Norimb. 1605. 8. recuſam, [?] *I. Conr. Durrio* curante ann. 1660. [4. rec. 1665. 8. vid. *Will* Nürnbergiſch. Gelehrten-Lexicon, part. III. pag. 171. adde Dorn. ad Ionſium III. 27. 3. pag. 151.] cum epiſtola H. Conringii, qua non dubitat hoc ſcriptum praeferre libris, ſi exſtarent, Andronici Rhodii et Adraſti, quos de ordine ſcriptorum Ariſtotelis conſiderunt. Analyſin et Epitomen ſcriptorum philoſophi compoſuere *Carpentarius*, *Du Vallius* etc.

LEXICON Philoſophiae Ariſtotelicae, vt Platonicae et Stoicae, ſub titulo ſeminarii edidit [tom. II. editio altera Lugd. tom. I. II. 1599. tom. III. 1605. fol.] *Ioh. Baptiſta Bernardus*, cuius viri mentionem feci ſupra in extremo capitis primi. *Petrus* quoque *Petitus*, medicus Pariſienſis, Lexicon vocum philoſophicarum Ariſtotelis concinnauerat; ſed illud lucem non vidit. *Clitarchi* librum de interpretatione vocabulorum Ariſtotelis laudat *Euſtratius* in IV. Nicomacheorum. [Index rerum omnium, quae in Ariſtot. Opp. continentur exc. Bergon. 1580. 12.]

DE ARISTOTELIS DISCIPVLIS ſcripſerat *Nicander;* Alexandrinus, teſte Suida in Ἀισχρίων. *Maximi* ὑπόμνημα πρὸς Ἀριστοτέλην quale fuerit, non poſſum dicere. Memoratur a Suida.

ARISTOTELIS DETRACTORES e veteribus fuere *Cephiſodorus*, Iſocratis diſcipulus, de quo dixi lib. II. cap. 26. in Iſocrate, [conf. *Ionſium* I. 13, 1. pag. 79 ſq.] *Timaeus* hiſtoricus, cuius inuectiuam in Ariſtotelem improbat *Polybius* Excerpt. Peireſc. p. 46. [conf. *Buhlium* in vita Ariſtotelis pag. 103 ſq.] *Eubulides*, Laert. II. 109. eiusque diſcipulus *Alexinus*, [vid. *Ionſium* II. 2, 1. p. 145 ſq.] contra quorum criminationes videndus Ariſtocles apud *Euſebium* XV. 2. praeparat. *Epicurus*, qui Ariſtotelem traduxit in epiſtola περὶ ἐπιτηδευμάτων apud Athenaeum VIII. pag. 354. *Dicaearchum* quoque his adnumerat Themiſtius in Sophiſta p. 285. Singulare praeterea odium in Ariſtotelem fuit *Caracallae*, Imp. qui ſcripta eius comburi iuſſit, quum fidem haberet iis, qui Alexandro M. venenum Ariſtotelis conſilio datum fuiſſe tradiderunt. Vide *Xiphilinum* pag. 329 ſq. [*Ionſium* III. de ſcript. hiſt. philoſ. cap. 13. §. 1. pag. 73 ſq.] Antiquioribus philoſophis, quos ſubinde impugnat Ariſtoteles, iniuriam feciſſe, et vetuſtiores illos rectius pleraque tradidiſſe contendit *Paganinus Gaudentius* in diſſertatione exoterica de Ariſtotelico veterum contemptu, edita Piſis 1640. 4 *Fabric.* Recentiores paſſim nominauimus: adde *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. libr. I. cap. XII. pag. 65 ſqq. De *Thomae Campanellae*, Ariſtotelicae philoſophandi rationi inimici, ſcriptis aliquot vid. *Baumgartenii* Nachricht von einer Halliſchen Bibl. tom. I. pag. 110 ſqq. eiusdem Nachrichten von merkwürdigen Büchern tom. VIII. pag. 319 ſqq. et 418 ſqq. Iudicium de antiquis inuidis et aduerſariis et de fide Ariſtotelis ſobrium tulit *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud vett.

pppp) Similem Introductionem a Nunneſio ſcriptam eſſe, ſupra iam obſeruatum eſt. *Harl.*

vett. tom. I. pag. 201 ſqq. acrius vero iudicat de eo *Pleſſingius:* de quo vide ſupra ad Platonem p. 59 ſq. obſeruata: inprimis in *Caeſars Denkwürdigkeiten aus der philoſophiſchen Welt,* tom. III. Lipſiae 1786. 8. Pleſſing. contra Meinerſium diſputans et grauiter inuectus in Ariſtotelem, huius doctrinam, ingenium, fidemque in recenſendis aliorum placitis atque opinionibus, culpat et vehementer impugnat. Idem adcuſat eum arrogantiae, plagii atque contradictionum: tribuit praeter ea Ariſtoteli, vti Platoni, idearum innatarum doctrinam. Enimvero Pleſſingii crimina diluerunt cenſores in ephemerid. litter. Gottingenſ. ann. 1787. plag. 43. pag. 422 ſqq. et Lipſienſibus ann. 1786. plag. 118. pag. 1880 ſqq. atque Lipſienſis cenſor non vult quidem Ariſtotelis ſuperbiam, plagia, contemtum aliorum philoſophorum et libidinem alienorum inuentorum ſibi arrogandorum omnino defendere: at aegre fert, fidem atque auctoritatem philoſophi adeo improbari atque frangi ac negat, quod libri Ariſtot. genuini diu delituerunt, a blattis vermibusque arroſi humoreque putridi facti ſunt, et poſtea, reperti, ab aliis interpolati, corruptique; alia ſcripta philoſophi nomine prauo conſilio lucrique cauſſa ſuppoſita fuerunt, ea, in quibus philoſophus ſecum pugnare videatur, ipſi eſſe imputanda. Atque *innatas* ideas cum Platone credidiſſe Ariſtotelem, vix credibile videtur. vid. *Platneri* philoſ. Aphorism. II. pag. 78. et *Gurlitt.* ſciagraphiam hiſtoriae philoſoph. pag. 122. *Harl.*

EX ENCOMIIS, in philoſophum collatis, iuuat vnicum, cui lubens adſentior, adſcribere *Quintiliani* X. 1. Inſtitut. Orat. *Quid Ariſtotelem, quem dubito ſcientia rerum, an ſcriptorum copia, an eloquendi ſuauitate, an inuentionum acumine, an varietate operum clariorem putem.* Ceterum nimias et humanum captum ſuperantes laudes, quibus eum onerauit praeter alios Auerroes, vt merito exſibilat *Malebranchius* lib. II. de inquirenda veritate, cap. 7. [*] ita illis ſubſcribere non mirum eſt, auctorem ineptum vitae Ariſtotelis, ſcriptae verſibus leoninis ſubiectaeque Problematis philoſophi ante annos ducentos circiter latine in 4. ſine anni nota, [ſupra ex *Heumanni* Actis philoſ. XV. pag. 350 ſqq. iam memoratae,] quo iudice:

Vnquam comperta, nec ſunt ſua verbula certa
Errorem ſapere, falſi quicquam vel habere.
Quicquid contexit, rationis lumine rexit etc.

[vid. verſſ. 62 ſqq. apud Heumannum p. 353 ſq.] — *Io. Sarisberienſis* II. 16. Metalogici, ait, Ariſtotelem commune omnium philoſophorum nomen praeeminentia quadam ſibi proprium feciſſe. Idem Quintiliani locum laudat II. 2. Alia vide in *Heumanni* actis philoſ. IV. pag. 606. IX. pag. 595. 598 ſqq. et XI. pag. 711 ſq. — M. *Io. Bohemus* in progr. de vita Ariſtotelis edito ann. 1657.

Summus, ait, *Ariſtoteles rationis meta, theatrum*
Naturae, veri vis, ſapientiae apex.

— Ariſtotele fatto prigione per la lanterna proibita, Amſterd. 1698. 12. di Michiel Milano romano. Galleria di Minerua. tom. II. pag. 363. — *S. Auguſtinus theologorum Ariſtoteles* dictus eſt a Ludouico, Cardinali Arelatenſi, in Concilio Baſileenſi: oratio hoc titulo edita a Stephano Dechames S. I. ann. 1656. — Notandum adhuc eſt, quod *Gayot de Pitaval* Bibl. des gens de Cour tom. III. pag. 470. narrat: Un Eſpagnol avoit mis tout Ariſtote en Sonnets:

nets: il demanda au Roi d'Eſpagne la permiſſion de faire imprimer ſon livre: le Roi au lieu de mettre ſur le Placet que l'on lui preſenta: *permis de l'imprimer*, mit: *permis de renfermer l'Auteur de cet Ouvrage. Fabric.*

Coronidis loco varia per lancem ſaturam quaſi adponam. Aretinus in libro inſcripto, et a *Stollio* in Nachricht von den Büchern — der Stolliſchen Bibliothek tom. I. pag. 375—380. copioſe deſcripto:

Andreae Caeſalpini Aretini quaeſtionum peripateticarum libri V. — Daemonum inueſtigatio peripatetica — editio ſecunda. Quaeſtionum medicarum libri II. de medicamentorum facultatibus libri II. — nunc primum editi, Venetiis apud Iuntas 1593. 4.

multa Ariſtotelis loca citat atque interpretatur; atque ſenſum philoſ. optime perſpexiſſe, at multos eosque periculoſos admiſiſſe errores, dicitur. In praefat. is mirifice laudat Ariſtotelem, cuius ingenio et ſtudio philoſophia ſummum honoris gradum conſequuta ſit: quamquam haud diffiteatur, Ariſtotelem philoſophis, qui ante illum vixerunt, plurima debere. Contra illum ſcripſiſſe fertur *Nicolaus Taurellus* in libro: *Alpes caeſae, h. e. Andreae Caeſalpini monſtroſa et ſuperba dogmata diſcuſſa et excuſſa. ſcriptum acre* etc. Francof. 1597. 8. mai. vid. *Willii* Nürnberg. Gelehrten-Lexicon, tom. IV. p. 7. et 9.

Sennert. de chemicorum cum *Ariſtotele* et *Galena* conſenſu et diſſenſu. Wittebergae 1655. 4.

Io. Frid. Keſſleri diſſertatio iſagogica in definitionem ariſtotelicam nominis Logici, reſpond. Valentino Schmid, Suinforto-Franco, Lipſiae. 1662. 4.

M. *Georgii Pauli Roetenbeccii* diſp. reſpondente Andr. Theoph. Ambergero, Ariſtotelicae philoſophiae diuiſionem ſub examen vocans. Altdorf. 1705. 4. — Idem edidit orationem de philoſophiae ariſtotelicae per ſingulas aetates fortuna varia, Altdorfii 1668. — tum diſput. de principio ariſtotelico et Carteſiano, ibid. 1685. — et diſp. de Stoicorum et Peripateticorum circa gradum neceſſitatis bonorum externorum ad ſummam beatitatem diſceptatione, ibid. 1709. Add. eiusdem Logica vetus et noua. Francof. et Lipſiae, 1703. 8.

Erhardi Reuſchii diſſ. hiſtorico-moralis, Vir prudens Ariſtotelicus cum ſapiente Stoico collatus, praeſide Magno Dan. Omeiſio habita, Altdorf. 1704. 4.

Antiquae germanae ac ſolidae, i. e. ariſtotelicae philoſophiae principia in academia Iulia tradita editaque a *Iona Conrado Schrammio*, Theol. D. et P. P. Helmſtadii 1718. 4.

Adami Tribbechouii de doctoribus ſcholaſticis et corrupta per eos diuinarum humanarumque litterarum ſcientia, liber ſingularis. Editio ſecunda cui acceſſit *Chriſt. Auguſti Heumanni* praefatio etc. Ienae 1719. 8.

In hoc libro et in praefatione de Ariſtotele, eiusque interpretibus, Thoma Aquinate, Auerroe, Auicenna et philoſophis arabibus, de Alberto M. Ariſtotelis ſimia, aliisque adſeclis et ſatis philoſophiae Ariſtotelico-ſcholaſticae multa bene diſputantur.

Iac. Carpentarii vniuerſae artis diſſerendi deſcriptio, ex Ariſtotelis organo collecta, et in libros III. diſtincta. edit. II. Pariſ. 1564. 4.

Io. Anton. Vulpii ſcholae duae, altera de Ariſtotele, eiusque laudatoribus et reprehenſoribus, altera, quae praecipue eidem philoſopho vitio vertantur. Acc. eiusdem *Vulpii* ſyntagma

tagma

tagma de veteribus philoſophis libro I. phyſicorum, ab Ariſtotele memoratis. Patau. 1728. 4. 4. — *Saxius* in Onomaſtico litter. tom. I. p. 76 — 78. et 548.

Diſcorſo di Rinaldo Odoni, per via peripatetica, ove ſi dimoſtra, ſi l'anima ſecundo Ariſtotele è mortale o immortale. Venet. apud Aldum 1557. 4.

Io. Erici Strengnenſis, (poſtea *Stiernſtråle*) diſputationes pluſculae in libros VIII. phyſicorum Ariſtotelis, Dorpat. 1642. — Eiusdem diſputation. in III. libros περὶ τῆς ψυχῆς, 1671. 4. etc.

Martini Erici Geſtrini, in Ariſtotelis mechanica, argumenta et notae, in quibus non ſolum ſumma eorum, quae in quolibet capite tractantur verum etiam problemata ſingula e fundamentis partim geometricis, partim phyſicis reſoluuntur et explicantur. Vpſaliae 1627. 4.

Breuiarium politicorum Ariſtotelis, auct. *Io. Schefſero*, Stockholm apud Heinr. Keyſer. 1684. 8.

Vid. *Fant* hiſtor. litteraturae gr. in Suecia p. 69. p. 121. et 132.

Sallier in hiſtoria ſociet. Pariſ. Inſcr. tom. V. p. 57 ſqq. verſion. germ. Gottſched. adfert Meziriaci ſcriptas adnotatt. ad libr. περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων.

Sed vela ſunt contrahenda, ne lectoribus ipſis fiam moleſtus. Nec finem reperirem: nam intra ducentorum annorum ſpatium ad 12000. volumina de philoſophia Ariſtotelis prodiiſſe, ait auctor libri: Reflections upon learning, Londini 1708. 8. *Harl.*

CAPVT VI

SCRIPTA ARISTOTELIS DEPERDITA, DIGESTA SECVNDVM ORDINEM LITTERARVM [a]).

Περὶ τἀγαθοῦ, γ'. *Laert.* V. 22. *Alex. Aphrodiſeus* in I. metaph. p. 26. in IV. p. 119. et in XII. p. 386. *Simplicius* in I. de anima text. 26. vbi teſtatur, Ariſtotelem in hoc opere Pythagorica Platonicaque περὶ τῶν ὄντων decreta, e Platonis ſermonibus memoriae mandata, tradidiſſe. Idem reſpicit *Philoponus* in IV. Phyſic. comment. 28. ἀγράφους τοῦ Πλάτωνος συνουσίας perſcripſiſſe Ariſtotelem teſtatus. *Philoponus* in libr. I. de anima ad verba: ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας λεγομένοις etc. τὰ περὶ τἀγαθοῦ ἐπιγραφόμενα περὶ φιλοσοφίας λέγει· ἐν ἐκείνοις δὲ τὰς ἀγράφους συνουσίας Πλάτωνος ἱστορεῖ ὁ Ἀριστοτέλης. ἔστι δὲ γνήσιον αὐτοῦ τὸ βιβλίον. ἱστορεῖ οὖν ἐκεῖ τὴν Πλάτωνος καὶ τῶν Πυθαγορείων περὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν δόξαν. Meminit et Suidas in Ἀγαθοῦ δαίμονος. Vide infra, quae de libris περὶ φιλοσοφίας. Anonymus Menagii et MStus Laertii codex regius Pariſienſis, περὶ τοῦ ἀγαθοῦ α'. male. Nec melius *Sam. Petitus*,

a) Commentat. de libris Ariſtotelis deperditis iam ſpecimina quaedam emendationum dedit. adiecturus eſt cl. *Buhle* editioni ſuae Ariſtotel. *Harl.*
vid. eum ad Diogenis vitam philoſ. pag. 36. vbi

titus, qui IV. 10. Miſc. legit *α΄, β΄*. *Fabric.* conſ. *Dauiſ.* ad Cicer. de N. D. I. cap. 13. pag. 39. *Harl.*

Αἴτια ποιητικὰ, ſiue αἰτίαι ποιητικαί. Anonymus Menagii.

Περὶ τοῦ αἱρετοῦ καὶ συμβεβηκότος, α΄. *Laert.* V. 23. et Anonymus Menagii.

Περὶ Ἀλεξάνδρου libros VIII. memorat Anonymus Menagii. Librum quintum, ſed non viſum ſibi, citat *Euſtathius* ad Dionyſii perieg eſin v. 1140. Ἀριστοτέλης ὥς φασιν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου.

Ἀλέξανδρος ἢ ὑπὲρ ἀποίκων α΄. *Laert.* V. 22. περὶ ἀποίκων, Anonymus Menagii ἀποικιῶν. Idem Anonymus memorat librum, Ariſtoteli falſo inſcriptum, cui titulus Ἀλεξάνδρου ἐγκώμια. *Fabric.* Alexandri laudes ab Ariſtotele ſcriptas fuiſſe, coniicere licet ex *Themiſtio* orat. III. p. 45. fin. edit. Harduin. vbi praeconium Xenophontis, quo celebrarat Ageſilaum, coniungit cum eo, quo Ariſtoteles ornauit Alexandrum. *Harl.*

Πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος α΄. *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀναλυτικῶν libros quadraginta in bibliotheca Alexandrina ſub Ariſtotelis nomine repertos eſſe, teſtatur Ammonius ad Categor. et Philoponus et Magentenus in I. Analyt.

Ἀνατομῶν, *libri octo*; *Laert.* V. 25. ſiue *libri ſex*, vt Anonymus Menagii. Ex aliorum narrationibus pleraque ſcripſiſſe, contendit *Hieronymus Mercurialis* 2. 10. Var. Lect. eorum nempe, quos per totius Aſiae Graeciaeque regiones animalia alere et Ariſtoteli parere Alexander iuſſerat, *quos percunctando*, inquit *Plinius* VIII. 16. Hiſt. praeclara [?] illa de animalibus volumina condidit. Anonymus Menagii inter ψευδεπίγραφα Ariſtotelis refert Ἀνατομὴν ἀνθρώπου. Menagius eandem eſſe putat ſuccinctam et elegantem tractationem certe ex teſſellis ariſtotelicis compactam, περὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις μορίων quam *Petrus Lauremborgius* Hamb. 1616. 4. [Amſtel. 1618. 4.] cum verſione ſua edidit ſub titulo: Anonymi Philoſophi antiquiſſimi εἰσαγωγὴ ἀνατομική. De hac videtur accipiendum illud Galeni, ſiue quisquis auctor, in Iſagoge cap. X. tom. IV. pag. 375. περὶ δὲ τῶν ἐκτὸς μερῶν τοῦ σώματος ἢ μορίων καὶ τίνες αἱ ὀνομασίαι αὐτῶν πρῶτος μὲν ὁ Ἀριστοτέλης ὑπελάβετο διδάξαι τε καὶ γράψαι. add. *Vincentii Placcii* Anonymos n. 996. pag. 240. *Fabric.* In arabica philoſophia de ſcriptis Ariſtot. apud *Caſirium* biblioth. arabico-Hiſpan. tom. I. p. 307. citantur *de animalium motu atque eorum anatome libri ſeptem.* — Laurembergii editio εἰσαγωγῆς ἀνατομ. recuſa eſt cum notis *Trilleri* et *Bernardi.* Lugd. Batau. 1744. 8. *Harl.*

Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν α΄ *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii, *Apollonius* hiſt. mirab. cap. 39. Reſpicit ipſe Ariſtoteles, (iudice Menagio,) III. 2. hiſt. animal.

Περὶ συμβιώσεως ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Anonymus Menagii.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. idem.

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Idem Anonymus.

Ἀπολογία. *Athenaeus* lib. XV. p. 697. addens cautelam: εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος. Titulus integer ſcripti: ἀπολογία Εὐσεβείας πρὸς Εὐρυμέδοντα, et ab Anonymo Menagii inter Pſeudepigrapha refertur.

Ἀποφθεγμάτων ποιητικῶν α΄. Anonymus Menag.

Ἀποφθεγμάτων Ἡσιόδου α΄. id.

Ἀποφθέγματα Ἀρχιλόχου, Εὐριπίδου, Χοιρίλου ἐν βιβλίοις γ΄. id.

Ἀποφθέγματα Ὁμηρικά. Vide infra in Ὁμηρ.

Ἀποφθεγμάτων θείων, α΄. id.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς α΄, β΄, γ΄. *Laert.* V. 23. aut Ἔνστασις ſiue ἐνστάσεις α΄, vt Ambroſius Laertii interpres et Anonymus Menagii.

Περὶ ἀρχῆς α΄. *Laert.* V. 23. quo in loco *Samuel Petitus* IV. 9. Miſc. legebat περὶ ἀρχῶν α΄, β΄. et exſtare hodie putabat ſub titulo libri I. et III. Metaphyſ. In Anonymo Menagii eſt περὶ ἀρχῶν ἢ φύσεως α΄. et περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ὅλης φύσεως. *Themiſt.* in II. de anima pag. 73. b. et 74. 76. b.

Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας α΄, β΄, γ΄. *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Ἐκ τῶν Τιμαίου καὶ Ἀρχύτου α΄. ſiue Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων, *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀστρονομικὸν α΄ *Laert.* V. 26. Anonymus Menagii. *Fabric.* conf. *Heilbronneri* hiſtor. matheſeos pag. 169. *Harl.*

Ἄτακτα ιβ΄. Laert. V. 26. Male Caſaub. πρότακτα. Male etiam Anonymus Menagii διατάκτων ιβ΄. pro ἀτάκτων. Alios ἀτάκτων, h. e. Miſcellaneorum ſcriptores vide apud *Wowerânum* cap. 13. Polymath. et *Henr. Valeſium* ad Harpocrat. in Παιανιεῖς. [conf. *Buhle* pag. 39. Opp. tom. I.]

Περὶ βασιλείας α΄. Laert. V. 22. Ammonius in vita: Μερικὰ μὲν οὖν ἐστιν ὅσα πρός τινα ἰδίᾳ γέγραπται ὡς ἐπιστολαί, ἢ ὅσα ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος περί τε βασιλείας, καὶ ὅπως δεῖ τὰς ἀποικίας ποιεῖσθαι, γεγράφηκε. Anonymus Menagii, et Nunneſianus, cuius haec ſunt verba: *Vt omnibus hominibus vniuerſaliter benefaceret, ſcripſit Alexandro librum* de regno, *docens ipſum,* [P] *qualiter oportet regnare: et in tantum mouit animum Alexandri ad faciendum,* (leg. benefaciendum) *quod dicebat: quod non benefeci aliquibus hodie, non regnaui.*

Περὶ τοῦ βελτίονος α΄. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Περὶ γάμου, ſiue γαμικὰ παραγγέλματα. *Hieron.* I. contra Iouinian. *ſcripſere* Ariſtoteles *et Plutarchus et Seneca noſter de matrimonio libros.*

Ὑπὲρ τοῦ μὴ γεννᾶν. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Γεωργικά Anonymus Menagii refert inter ſcripta Ariſtoteli ſuppoſita. *Fabric.* conf. *Niclas* ad Geoponic. librum II. cap. 26. pag. 1032 ſq. de hoc ſpurio Ariſtotelis opere, ex quo alii, in his *Aldrouandus* in Ornithol. III. 3. qui auctorem libri *Ariſtotelis ſimium* vocat, quaedam excerpſerunt. Arabes etiamnum habent tale opus Geoponicum, quod Ariſtoteli tribuunt, et apud *Herbelotum* in bibl. orientali pag. 975. inſcriptum eſt *Ketab al Falahat le Ariſtu.* In *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana, vol. I. pag. 308. inter libros Ariſtotelicos, (vbi etiam ſpurii aut deperditi occurrunt.) ex arabica philoſophorum bibliotheca citantur *de agricultura libri XV. Georgicon inſcripti. Harl.*

Artem

Artem grammaticam Ariſtotelis Pipino inter alios libros miſit Paullus pontifex, niſi in epiſtola Paulli potius legendum *dialectica*, vt recte *Ducheſnius* coniecit. Nam mox ſequitur: *Dionyſii Areopagitas libros, geometricam, orthographiam,* grammaticam, *omnes graeco eloquio ſcriptores, nec non et horologium nocturnum.*

Γρύλλος. Vide infra περὶ Ῥητορικῆς. *Laert.* V. 25. *Quintilianus* II. 17. *Petri Burmanni* epiſt. ad Claud. Capperonerium, p. 78.

Προβλήματα ἐκ τῶν Δημοκρίτου α΄, β΄. *Laert.* V. 26. Anonymus Menagii.

Πρὸς Δημόκριτον α΄. *Laert.* V. 27. Tractatus fuiſſe videtur, licet a Laertio inter epiſtolas male referatur.

Διαιρέσεις σοφιστικαὶ, δ΄. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii, ſed vnum duntaxat librum numerans. *Fabric.* In cod. CCLVII bibl. Venetae D. Marci pag. 128. catalogi indicantur Ariſtotelis *diuiſiones variae*, atque *Zanetti* putabat, id eſſe opuſculum διαιρέσεις *diuiſiones*, inter deperdita recenſitum: enimuero *Villoiſon.* in anecdotis graecis, tom. II. p. 254. qui eum codicem diligentius excuſſit, ſe deprehendiſſe, prodit, in hoc Veneto codice opuſculi nihil aliud occurrere, niſi diuiſiones e variis Ariſtotelis operibus excerptas, quibus etiam quaedam de ſuo adiecilſe huiuſce collectionis auctorem, nec germanum eſſe Ariſtotelis foetum, oſtendit. Attamen διαιρέσεις Ἀριστοτέλους ibi citari, exemplo adducto, probat. *Harl.*

Διαιρέσεις ιζ΄. id. 23.

Διαιρετικῶν α΄. id.

Διαιρετικὸν α΄. id. 24. Simplicius in Categ.

Διάλογοι. *Dio Chryſoſt.* Orat. 52. de Homero, (qui locus contra Dauiſii coniecturam vindicatur in Actis erudit. ann. 1712. pag. 6.) et *Baſilius* epiſt. 167. qui docet, eum mature a dialogis ſcribendis deſtitiſſe, quod cum Platone paria facere non poſſet. *Fabric.* conf. *Buhle* p. 121. Opp. Ariſtot. tom. I. in nota, vbi praecipue de dialogo deperdito, (cuius tamen fragmenta ſuperſunt,) *Eudemus*, eſt copioſus. *Harl.*

E *diatribis* Ariſtotelis locus adfertur a *Stobaeo* ſerm. 43. pag. 303.

Διάφορα. Anonymus Menagii, niſi hoc vocabulum loco motum ſit, et referendum ad ἐγκώμια, aut exciderit aliquid, ad quod referri debebat. Vide ſupra in Ἄτακτα.

Διδασκαλίαι. Vide ſupra lib. 2. cap. 19. in notitia Tragicorum, vbi de Ariſtotele. Suidas in voc. Ὄνου σκιά.

Περὶ δικαιοσύνης δ΄. *Laert.* V. 22. Anonymus Menag. *Demetrius* de elocutione ſect. 28.

Περὶ δικαίων β΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menag.

Δικαιώματα α΄, β΄. *Laert.* V. 26. Harpocrat. in Δρυμός.

Δικαιώματα πόλεων vocat *Euſtathius* in Iliad. η. p. 559. et Anonymus Menagii. Nunneſianus: *Iuſtificationes graecorum ciuitatum, quibus,* inquit, *lites Graecorum determinabat. Scripta autem eſt ab eo poſterius hiſtoria Politiarum.* Male δικαιώματα πολέμων apud Ammonium Grammaticum in Νῆες, licet ſint iam ſua belli, ſicut pacis iura, et illam lectionem tueantur viri magni *Hugo Grotius* praef. de iure B. et P. §. 36. ac *Valeſius* ad Harpocration.

Harpocration. pag. 273. [ꝑ] (109 ſq.) *Fabric.* conf. *Buhle* ad Diog. Laertii vitam Ariſtotelis pag. 39. Opp. I. Ariſtotel. *Harl.*

Διονυσιακῶν ἀςικῶν καὶ Ληναίων προοιμίων, ά. Anonymus Menagii. Ceterum, vt docet ſcholiaſtes Thucydidis, hymni apud veteres prooemia adpellabantur.

Νίκαι Διονυσιακαί. Vide infra in Νίκαι.

Περὶ δόξης. Anonymus Menagii.

Τὰ ἐγκύκλια, *Ariſt.* I. 1. Nicomach. cap. 5. Καὶ περὶ μὲν τȣ̃ καθ᾽ ἡδονὴν βίȣ καὶ τȣ̃ πολιτικȣ̃ ἅλις. Ἱκανῶς γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις εἴρηται περὶ αὐτῶν. Puto, falſos fuiſſe eos, qui teſte *Euſtratio* p. 10. exiſtimarunt, ab Ariſtotele reſpici poema quoddam heroicum, in quo poſt certum numerum verſuum ſubinde vltima verba primis reſponderint, atque ideo opus inſcriptum fuiſſe ἐγκύκλια. Φασὶ τὸν Ἀριςοτέλην ἔπη τινὰ ἐκθέσθαι ἐπίτηδες κατά τινα ἀριθμὸν συμποσȣ́μενα (leg. συμπονȣ́μενα) ἐν ἑτέρᾳ καὶ ἑτέρᾳ θέσει καὶ τάξει, ὧν ἑκάςη ἀπὸ τȣ̃ αὐτȣ̃ τε ἤρχετο καὶ τὸ αὐτὸ κατέληγε, διὸ καὶ ἐγκύκλια ταῦτα ὠνόμασεν. Verius eſt, hoc opere comprehenſas fuiſſe promiſcuas et exotericas de variis rebus diſputationes, ad Encyclopaediam ſpectantibus. Hic enim ſenſus vocis ἐγκυκλίων, vt obſeruarunt *Woweranus* cap. 24. polymathiae et *Salmaſius* p. 240. ad Simplicium, *Franciſcus Patricius* tom. I. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. *Ioſ. Scaliger.* ſiue ſuo Villiomarus aduerſus Rob. Titium III. 20. [*Buhle* p. 133 ſqq. Opp. Ariſt. tom. I. docte fuſeque agit de diuerſis ἐγκυκλίȣ ſignificatibus.] Ἐγκύκλια Ariſtotelis problemata citantur a *Gellio* XX. 4. Ἐγκυκλίων duos libros memorat Anonymus Menagii et *Laertius* V. 26. Problematum ſaltem pars hodie exſtat; vt ſupra in editis Philoſophi ſcriptis notaui, nr. XXV.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Anonymus Menagii: in his vnum in *Hermiam,* tyrannum Troadis, *Athen.* XIV. pag. 696. *In hunc vere aureum de virtute hymnum Ariſtot. exſtat noſter fuſior commentarius, nondum editus,* inquit *Allatius* ad S. Methodii conuiuium virginum p. 388. [De carmine in Hermiam v. Himer. Or. VI, 6. ibique Wernsdorf. p. 505. *Beck.*]

Τέχνη ἐγκωμιαςική. id.

Ἐγκώμιον λόγȣ. id.

Ἐγκώμιον πλȣ́τȣ. id.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενεῶν. *Laert.* V. 22. Anonymus Menag. περὶ εἰδῶν.

Περὶ ἑκȣσίȣ ά. *Laert.* V. 24. Anonymus Menag. περὶ ἑκȣσίων.

Ἐλεγεῖα in Eudemum Cyprium, quorum initium: Καλλιτέκνȣ μητρὸς θύγατερ. *Laert.* V. 27. Anonymus Menagii. *Olympiodorus* commentar. in Gorgiam Platonis, et ex eo *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. pag. 94 ſq. Beſſarion contra calumniatorem Platonis lib. I. cap. 3. vbi verſus aliquot latine redditi, in Platonis laudem. *Andr. Schottus* in vitis comparatis Ariſtotelis et Demoſthenis, pag. 79.

Περὶ ἐναντίων ά. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii. ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων dicitur *Ariſtoteli* IV. 2. Metaphyſ. et *Sam. Petito* iudice exſtat hodie ſub titulo libri X. Metaphyſ. [ꝑ]

Ἐνθυμή-

Ἐνθυμήματα Ῥητορικά. Ἐνθυμημάτων αἱρέσεις, (al. minus bene διαιρέσεις.) α΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menagii: Ἐνθυμημάτων ῥητορικῶν, α΄. Ἐνθυμημάτων καὶ αἱρέσεων.

Ἐνστάσεις, α΄. Vide ſupra in Ἀρετῆς.

Περὶ Εὐβοίας. Schol. Appollonii lib. I. ſed reſpicit partem operis πολιτειῶν, quae erat de Rep. Euboeorum.

Ἐξηγημένα κατὰ γένος. *Laert.* V. 26. Aliae editt. ἐξηγμένα. Anonymus Menagii ἐξητασμένων κατὰ γένος, ιδ΄.

Ἔπη, quorum initium: Ἁγνὲ Θεῶν πρέσβιστ᾽ ἑκατηβόλε. *Laert.* V. 27. Anonymus Menagii.

Περὶ ἐπιστημῶν, α΄. *Laert.* V. 23. Anonymus Menag. *Samuel. Petitus* IV. 9. Miſc. opinatur, hos libros hodie exſtare ſub titulo libri II. et IV. Metaphyſ.

Ὑπὲρ ἐπιστήμης, α΄. id. 23.

Ἐπιστολαί. De Ariſtotelis epiſtolis deperditis pariter, et iis, quae exſtant, iam dixi ſupra in Epiſtolographis lib. II. cap. 14. nr. 17. et 37. [et ſupra in cap. de Ariſtotele ad nr. 35.] Anonymus Menagii memorat epiſtolas viginti. *Laertius* V. 27. epiſtolas ad Philippum, Selymbriorum epiſtolas, (hoc eſt, vt intelligo, ſcriptas Selymbriorum nomine, quae fuit vrbs Propontidis:) Ad Ariſtonem, 1. Ad Hephaeſtionem, 1. Ad Mentorem, 1. Ad Philoxenum, 1. Ad Themiſtagoram, 1. Ad Democritum, 1. Ad Antipatrum IX. Ad Alexandrum IV.

Ὑπομνήματα ἐπιχειρητικοῦ ſiue ἐπιχειρηματικοῦ (λόγου), vel, vt alii, ἐπιχειρηματικά, γ΄. *Laert.* V. 22. Simplicius in Categor. Anonymus Menag. ὑπομνημάτων ἐπιχειρητικῶν, γ΄. Videndus *Themiſtius* ad haec libri de memoria et reminiſcentia: ὅσα ἐν τοῖς ἐπιχειρηματικοῖς λόγοις ἐστὶν ἀληθῆ, δεῖ τιθέναι ὡς ὑπάρχοντα.

Ἐπιχειρημάτων, β΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menagii.

Περὶ Ἑρμιόνης ἱεροῦ. Schol. *Theocriti* Idyll. 15. 64. quem vide.

Περὶ ἐριστικῶν, α΄, β΄. *Laert.* V. 22. et 29. *Heſych. illuſtris*, licet H. Steph. teſtetur, eo in loco codices nonnullos legere ἐρωτικῶν. Anonymus vero Menagii hoſce libros eosdem facit cum ſophiſticis elenchis, qui exſtant. Ἐλέγχων σοφιστικῶν ἢ περὶ ἐριστικῶν νικῶν.

Λύσεις ἐριστικαί, δ΄. *Laert.* V. 22. Anonymus Menag.

Προτάσεις ἐριστικαί infra in Προτ.

Ἐρωτικὸς, α΄. Laert. V. 22. Sed *Athenaeo* XV. pag. 674. laudatur ſecundus liber ἐρωτικῶν, et Anonymus Menagii memorat ἐρωτικῶν libros ſex. Forte ex hoc opere ſunt, quae profert *Athenaeus* XIII. p. 564.

Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, α΄, β΄. Laert. V. 23. Ex Sam. Petiti ſententia [☞] hic eſt liber octauus topicorum ex iis qui extant. Ceterum τὰ περὶ ἐρωτήσεως a topicis diſtinguuntur apud *Laert.* V. 29.

Εὔδημος ἢ περὶ ψυχῆς. In Eudemum Cyprium, familiarem ſuum defunctum, dialogus. *Plutarch.* in Dione et Conſolat. ad Apollon. pag. 115. Proclus 5. in Timaeum et in Phae-

donem pag. 957. ac Gorgiam. Vide *Patricii* diſcuſſiones peripateticas lib. VII. pag. 93. Reſpicit *Cicero* l. de diuinat cap. 25. *Laert.* V. 22. Inter alia in hoc dialogo confutauerat eos, qui animum tantum habuerunt pro harmonia, teſte *Simplicio* in I. de anima text. 54. qui illius iterum meminit lib. III. text. 1. *Olympiodorus* mst. in Phaedonem Platonis: ὅτι ὁ Ἀριςοτέλης ἐν τῷ Εὐδήμῳ ὅτως ἐπιχειρεῖ· τῇ ἁρμονίᾳ ἐναντίον ἐςὶν ἡ ἀναρμοςία, τῇ δὲ ψυχῇ ὀδὲν ἐναντίον, ὀσία γάρ. ὅτι ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς ὅτως. ἡ ψυχὴ τῦ ζώ̈ȣ μία ἑκάςȣ, αἱ δὲ ἁρμονίαι πολλαί. *Fabric.* adde cl. *Buhle* de diſtribut. librorum p. 93. ſ. Opp. Ariſtot. tom. I. pag. 121. not. et ad Diogenis Laertii vitam, ibid. p. 37. ad lin. 16. *Harl.*

Περὶ εὐγενείας, ά. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii. *Athenaeus* ſub init. libri 13. vbi codices quidam male περὶ συγγενείας. An genuinum Ariſtotelis, dubitat *Plutarchus* in Ariſtide extremo. Sane inter Theophraſti ſcripta fuit etiam liber huius argumenti. Sed in fragmento libri, quod etiamnum inter opera Ariſtotelis exſtat, e *Stobaei* Serm. 84. verba illa, ad quae Plutarchus reſpicit, occurrere, adnotatum eſt a *Seldeno* in praef. ad praeclarum opus, quod de titulis honorum edidit. Aliud fragmentum apud eumdem *Stobaeum* Serm. 86. *Plutarchus* libro de nobilitate: Ἀριςοτέλην γὰρ ὁρῶμεν ἐν ἐκδεδομένῳ περὶ εὐγενείας βιβλίῳ, καὶ ἐν τοῖς ἐπαινετοῖς διακεκοσμηκότα etc.

Περὶ εὑρημάτων. *Clemens Alex.* I. Strom. p. 308. [vid. ſupra in vol. II. p. 150 not. *hhhhhh. Harl.*

Περὶ εὐχῆς, ά. Laert. V. 22. Simplicius in II. de coelo. Anonymus Nunneſii et Menagii. Reſpicit Varro Eumenidibus apud Nonium in *Miras.* Vide *Scaligerum* ſiue Iuonem Villiomarum aduerſus Rob. Titium. IV. 13.

Περὶ τῶν ζώων ἠθῶν καὶ βίων. *Athenaeus* VII. pag. 282. et 307. Eadem leguntur tamen in edito de animalium Hiſtoria libro IX.

Ζωϊκά. *Apollonius* cap. 27. hiſt. commentitiae, vbi hoc opus ab altera πραγματείᾳ περὶ ζώων diſtinguit. Vide infra περὶ ἰχθύων et eumdem *Apollonium* cap. 28. *Sam. Petitus* II. 19. Obſſ. pag. 143. ζωϊκὰ explicat, quae in animalibus proueniunt, ſiue ſint animata, vt pediculi, lumbrici, etc. ſiue inanima et excrementa, lacrimae, ſudor etc.

Περὶ τῶν μυθολογȣμένων ζώων, ά. *Laert.* V. 25. Anonymus Menag.

Ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων. *Laert.* V. 25. Anon. Menag.

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτȣ, liber diuerſus ab edito. *Apollonius* hiſt. mirab. cap. 26.

Περὶ ἡδονῆς, ά. *Laert.* V. 22. et 24. Vel Ariſtoteles bis tractauit idem argumentum, vel, quod hoc loco probabilius mihi videtur, eumdem librum bis numerauit Laertius. Memorat et Anonymus Menagii.

Τέχνης τῆς Θεοδέκτȣ συναγωγή. infra in Τέχνη. [☞]

Θεολογȣ́μενα. *Macrob.* I. Saturnal. cap. 18. niſi diuerſus a noſtro Ariſtoteles intelligitur: nam, velut a celebri illo Stagirita eum diſtincturus, *Ariſtoteles*, inquit, *qui Theologumena ſcripſit, Apollinem et Liberum Patrem vnum eumdemque Deum eſſe, cum multis argumentis aſſerat* etc. De noſtro quidem Ammonius in vita: Τῇ δὲ Θεολογίᾳ εἰ καὶ μηδὲν προσέθηκεν, ἀλλ᾽ ἓν ὀδὲν αὐτῆς ἐλλιπὲς ἐπραγματεύσατο. ȣ̓ γὰρ τὰ ἐγκόσμια μόνα ᾔδει, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερκόσμια. Idem *Ammonius* ad lib. περὶ ἑρμηνείας fol. 12.

ὑπὲρ

ὑπὲρ ἧς (ἀληθείας τῆς κατὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν ὄντως ἀπλεστάτων ὄντως θεωρουμένης) καὶ αὐτὸς ἔν τε τῇ θεολογικῇ διείλεκται πραγματείᾳ καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ὑπὲρ ψυχῆς. Interpres Raſarius per hanc theologicam Ariſtotelis πραγματείαν intellexit Philoſophi metaphyſica. Haud abſurde. *Iulianus* Epiſt. ad Themiſtium p. 265. Ariſtotelis dictum refert: *ὅτι μὴ μεῖον αὐτῷ προσήκει φρονεῖν ἐπὶ τῇ θεολογικῇ συγγραφῇ τοῦ καθελόντος τὴν Περσῶν δύναμιν, non minus ingentes ſe animos ob theologicum, quod elucubrerat opus, gerere poſſe, quam Alexandrum, qui Perſarum opes euerterat.*

Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ ſiue ἐπιχειρητικαὶ, κέ. Θέσεις ἐρωτικαὶ, δ΄. Θέσεις φιλικαὶ β΄. Θέσεις περὶ ψυχῆς· α΄. *Laert.* V. 24. et Anonymus Menagii, qui addit Θέσεις πολιτικὰς libris II. Memorat Theon quoque in progymnaſin. et Suidas in Γυμνάσια ex Aphrodiſeo in Topic. Ariſt. pag. 16. et in Θέσις ex eodem pag. 43. 45. Θέσεις, Ariſtotelis pariter et Theophraſti, de quo infra.

Περὶ θηρίων *de beſtiis venenatis. Eratoſthenes* cap. 41. Cataſteriſm.

Ἰατρικὰ libri duo, *Laert.* V. 26 licet in antiquioribus editt. legatur τακτικὰ, quod probat *Ionſius* I. 12. p. 62. Anonymus Menagii: περὶ ἰατρικῆς, β΄. et poſtea περὶ ἰατρικῆς, ζ. Medicinae operam dediſſe Ariſtotelem, teſtatur praeter Anonymum Nunneſii et Aelianum IX. 22. Var. Plutarchus in Alex. qui hoc nomine gratum regi fuiſſe adfirmat. Etiam φαρμακοπώλης aliquando fuit Ariſtoteles, ſi vera ſunt, quae narrat *Aelianus* V. 9. Var. Vide et infra in Συναγωγή. (Arabibus adhuc eſſe *libros quinque de medicina* ſub Ariſtotelis nomine, teſtatur Herbelotus pag. 972. b.) *Fabric.* conf. *Buhle* pag. 38 ſq. Opp. Ariſt. tom. I. *Harl.* [De meritis Ariſtot. in medicinam et hiſtoriam nat. egit inprimis Cl. *Kurt Sprengel* in Verſuch einer pragm. Geſch. der Arzneik. I. pag. 318—349. De anatomia Ariſt. et inprimis num humana cadauera ſecuerit, ſcripſit *Andr. Weſtphal.* Gryphisw. 1745. *Beck.*]

Περὶ ἰδίων, α΄. *Laert.* V. 22. an ἰδεῶν? de quibus duos libros ſcripſiſſe teſtatur *Syrianus* in extremo commentarii ad XIII. Metaphyſ.

Περὶ τῆς ἰδέας, α΄. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii, *Alex. Aphrodiſeus* 4. in Metaphyſ. Scholiaſtes MS. ad Dionyſium Thracem: *ἰδέαι δὲ, ὅτι οἱ ὅροι τῶν καθόλου καὶ ἀεὶ μενόντων εἰσὶν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν, ἃ πρὸς τὰς Πλάτωνος ἰδέας ἐστὶν αὐτῷ πεποιημένα.*

Περὶ ἰχθύων. *Athen.* lib. VII. pag. 302. niſi pars potius operis de animalibus reſpicitur.

Περὶ ἰχθύων ἢ ζωϊκόν. *Athenaeus* VII. pag. 286. 302. vbi refert quaedam in hiſtoria animalium haud obuia. Confer ſupra in Ζωϊκά.

Περὶ καλοῦ, α΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menagii περὶ κάλλους.

Κατηγοριῶν liber alter diuerſus ab eo, qui exſtat. Memoratur ab *Adraſto* apud Simplic. et Ammonio ad Categorias, ſed pro ſpurio habitus. Vide *Patricii* diſcuſſ. peripatet. tom. I. pag. 20. [?]

Κύκλου τετραγωνισμός*.* *Eutocius* ad Archimedem de circuli dimenſione ait, plures hoc problema ſoluere conatos eſſe, vti non fugiat eos, qui Eudemi hiſtoriam geometricam legerunt, καὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν μετασχόντας κηρίων. Idem *Eutocius* ſub extremum libri laudat Porum

 Nicaenum,

Nicaenum, Philonis Gadarenſis diſcipulum, ἐν κηρίοις. Commandinus vtrobique legit Κυρίων et Κυρίοις, male.

Περὶ κινήσεως, α΄, β΄. *Laert.* V. 23. *Philoponus* VII. 3. contra Proclum et Anonymus Menagii, qui vnum duntaxat librum memorat. Sunt, qui putent, hos eſſe libros poſtremos Φυσικῆς ἀκροάσεως, in quibus de motu agitur.

Κορίνθιος. Vide infra in Νήρινθος.

Περὶ Κυάμων. *Laert.* VIII. 34. [vbi vid. *Menag.* et *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud Gr. et Rom. tom. I. p. 431 ſq. *Harl.*

Κτίσεις ſiue *Origines Vrbium. Plutarch.* quod non ſuauiter viuitur ſecundum Epicurum, pag. 1093.

Κύκλος a quo diuerſum opus περὶ ποιητῶν, γ΄. licet Anonymus Menagii legat Κύκλος ἢ ποιητῶν, γ΄.

Κωμικοί. *Erotianus* in Ἡρακλείης νόσου. Videtur fuiſſe pars διδασκαλιῶν, qua de Comicis egit. Confer *Ionſium* pag. 55. de ſcriptoribus hiſtor. philoſ. cui tamen non adſentior, opus hoc iuniori cuidam Ariſtoteli, grammatico, tribuendum eſſe, coniicienti.

Κυρήνη. *Menagius* ad Laertium pag. 204. notat, Ariſtotelem ἐν Κυρήνῃ citari a *Polluce* IX. 6. Forte reſpexit deſcriptam ab Ariſtotele in opere πολιτειῶν Remp. Cyrenaicorum. Poſſunt etiam verba Pollucis ita intelligi, vt, teſte Ariſtotele, adfirmet, tetraſtaterem aureum in vſu fuiſſe Cyrenis.

Περὶ λέξεως καθαρᾶς, α΄. Anonymus Menagii.

Περὶ λέξεως, β΄. *Laert.* V. 24. Forte iidem, qui Simplicio ad Categorias: τὰ παρὰ λέξιν, vt Menagius adnotauit.

Περὶ τῆς λίθου *de Magnete*, *Laert.* V. 26. Galenus, vel quisquis auctor libri de incantatione, laudat Ariſtotelem in libro de lapidibus. Sic et Anonymus Menagii. Et *Philippus Labbeus* pag. 255. Bibl. MSS. teſtatur, librum Ariſtotelis de gemmis arabice exſtare MS. In ſecreto ſecretorum, ſub Ariſtotelis nomine pag. 12. *in aliis ſiquidem libris noſtri plenarie de proprietatibus lapidum et viribus herbarum et natura plantarum declarauimus.*

Ἐγκώμιον λόγου. Anonymus Menagii inter Pſeudepigrapha refert.

Μαγικὸς ſiue Μαγικόν. Anonymus Menagii, inter Pſeudepigrapha philoſophi referens, tum *Laert.* prooem. ſect. 1. et 8. *Plinius* XXX. 1. Suid. in Ἀντισθένης, vbi teſtatur, hunc librum ab aliis Antiſtheni, ab aliis tributum Rhodoni. [¶] Reſpicit fortaſſe *Rabanus Maurus* XV. 4. de vniuerſo tom. I. pag. 204. ex Ariſtotele referens de Zoroaſtre, primo Magorum, quod vicies centum millia verſuum, ab ipſo condita, indiciis voluminum eius declarentur.

Μαθηματικόν. *Laert.* V. 24. Περὶ τῆς ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐσίας. Anonymus Menagii.

Περὶ μακροβιότητος. Idem Anonymus.

Περὶ Μεγέθους. *Laert.* V. 24. et Anonymus Menagii. Vnde non probo Meurſii coniecturam, qui apud Laertium μέθης pro μεγέθους ſcribere iubet pag. 123. ad Heſych. illuſtrem, et ipſe rectius de hac coniectura ſua ambigit p. 128. ad Apollon.

Περὶ

Περὶ Μέθης. *Apollonius* Hiſt. mirab. cap. 25. *Athenaeus. Macrobius* VII. 6. *Plutarch.* III. 3. Sympoſ.

Μεθοδικόν. *Laert.* V. 24. Περὶ μεθόδȣ Anonymus Menagii, qui inter Pſeudepigrapha refert.

Μεθοδικὰ ή. *Laert.* V. 23. et 29. Heſychius illuſtr. Ariſtoteles ipſe in Rhetor. et ex eo *Dionyſius Halic.* epiſt. ad Ammaeum p. 121. 122.

Πρὸς τὰ Μελίσσȣ, ά. *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Μενέξενος, ά. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii.

Περὶ μετάλλων, μονόβιβλος. *Olympiodor.* in Meteor. I. pag. 5. *Simplic.* praef. in libros Phyſicorum; *Philoponus* in I. meteorol. p. 76. a. Ariſtoteles ſiue Theophraſtus ἐν τῷ περὶ μετάλλων laudatur a *Polluce* VII. ſect. 99. *Fabric.* Sed ab eodem *Polluce* X. 144. ſimpliciter dicitur Θεόφραστος ἐν τῷ μεταλλικῷ. adde vol. IX. p. 608. in indice ſcript. in Philoponi comment. *Harl.*

Περὶ μίξεως ſcriptum ſuum memorat *Ariſtoteles* cap. 3. lib. de ſenſu, niſi reſpicit locum lib. I. de generat. et corrupt. cap. 10. vbi de hoc argumento egit, vt a *Menagio* notatum pag. 195. ad Laertium.

Μνημονικὸν, ά. *Laert.* V. 26. Anonymus Menagii. *Gellius* IX. 8. περὶ τῆς μνήμης. Fragmentum apud *Stobaeum* Serm. 25.

Περὶ Μονάδος. *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Περὶ Μȣσικῆς. *Laert.* V. 26. et Anonymus Menagii. *Plutarchus* lib. de Muſica pag. 1139. ex Ariſtotele locum bene longum adfert, quem ex eius libro de Muſica petitum eſſe non dubitat *Patricius* diſcuſſ. peripatet. pag. 76. Ariſtotelis problemata, quae ad muſicam ſpectant et Auerrois in Ariſtotelem de muſica MS. in codice regis Galliae MMCCLXX. teſte *Labbeo* p. 116. Bibl. nouae MSS.

Περὶ τῆς τȣ̃ Νείλȣ ἀναβάσεως. Anonymus Menagii, auctor de vita Pythagorae apud Photium cod. CCLIX. ſub extremum. Alexander in lib. Meteorolog. Videri poſſit hoc ſcriptum aetatem tuliſſe: nam latine in veteribus editionibus Ariſtotelis exſtat libellus de Nilo, vt dixi capite ſuperiore §. 37.

Νήρινθος ά. Anonymus Menagii et *Laert.* V. 22. vbi Meurſius legendum putat Κορίνθιος. Sane *Themiſtius* Orat. IV. pag. 121. (ſiue Orat. XXIII. pag. 295. edit. Harduini,) narrat, Ariſtotelem in dialogo, cui titulus Κορίνθιος, celebraſſe Corinthium quemdam agricolam, qui, lecto Platonis Gorgia, agrum colere deſiit, et Platoni in diſciplinam ſe dedit. [ᴾ] [conf. *Buhle* de libris Ariſtotelis exotericis et acroamaticis pag. 121. not. Opp. tom. I.]

Περὶ νήσων *de inſulis* ſingulari libro egiſſe Ariſtotelem, incerta valde coniectura colligitur e loco *Plinii* IV. 12. vbi Ariſtotele auctore refert, Delon ita dictam, quod repente adparuerit enata.

Νῖκαι Διονυσιακαὶ [b]) ſiue *liber de iis, qui in Dionyſiis viciſſent. Laert.* V. 26. Certabant enim tragici tetralogiis ſiue quaternione tragoediarum in Dionyſiis, Lenaeis, Panathenaeis et Chytris. Vide Libanii argumentum in Orat. Demoſthenis aduerſus Midiam, et quae viri docti ad eumdem *Laertium* III. 56. Idem argumentum noſtra aetate illuſtrandum ſibi ſumſit Ezechiel Spanhemius, cuius praeclarum opus de Dionyſiorum feſto et Διονυσιονίκαις iam pridem exſpectamus. Nam Meurſii quidem de iisdem Dionyſiis liber ſingularis, cuius ſpem facit in Graecia feriata, vna cum ipſo auctore intercidit. *Fabric.* — conf. ſupra in vol. II. pag. 194. notata et *Ruhnken.* in auctario ad Heſychii lexic. vol. II. *Harl.*

Νόμιμα Ῥωμαίων. Anonymus Menagii, qui illudere lectori videtur.

Νόμιμα βαρβαρικὰ ſiue βαρβαρικῶν συναγωγή. Idem Anonymus, et Theophraſt. Cicero, Varro 6. de lingua lat., *Apollonius* hiſt. mirab. cap. XI. [de quo loco vid. *Schneider.* in Periculo critico in antholog. Conſtantini Cephalae etc. pag. 145.] Ariſtotelem ἐν Τυῤῥηνῶν νομίμοις laudat *Athenaeus* lib. 12. Vide et infra πολιτεῖαι, tum *Woweranum* cap. 9. Polymathiae, *A. Schottum* ad Zenobii V. prouerb. 25. et *Ionſium* pag. 49. 50. vbi de aliis νομίμων ſcriptoribus. *Fabric.* adde *Toupii* Emendatt. in Suidam et Heſych. vol. I. Oxon. 1790. p. 232 ſq. *Harl.*

Νόμων, δ'. *Laert.* V. 26. Male apud Anonymum Menagii νομίμων δ'. Reſpicit forte *Gellius* II. 12.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. Anonymus Menagii.

Νόμος συςατικὸς ſiue νόμων συςατικῶν, ά. *Laert.* V. 20. Anonymus Menagii et Proclus in praef. ad Remp. Platonis, ex emendatione Meurſii, vbi alioqui legitur συσσιτικός. Sed Laertius et Anonymus potius ex Proclo emendandi. Sane Caſaubonus ad Athenaeum pro συςατικὸς apud Laertium legit συνεσιαςικὸς, *Ionſius* pag. 57. συμποτικός: et νόμους συμποτικοὺς, leges conuiuales, ſcripſiſſe Ariſtotelem, diſerte tradit *Athenaeus* XV. 5. et V. p. 186. Adde quae infra in Συμπόσιον.

Πρὸς τὰ Ξενοκράτους. *Laert.* V. 25. Sed in codice MS. Florentino Laertii Ξενοφάνους. Ac ſane exſtat etiamnum libellus Ariſtotelis de dogmatibus Xenophanis; cui adde, quod paulo ante Laertius memorauerat librum, Anonymo Menagiano etiam notatum, περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας. [ꝑ]

Ὀλυμπιονῖκαι. *Laert.* V. 26. VIII. 51. Anonymus Menagii.

Ἀπορημάτων Ὁμηρικῶν, libri *ſex*, *Laert.* V. 26. ſiue *ſeptem*, vt Anonymus Menagii. *Phrynichus* in Βασίλισσαν. Anonymus Nunneſii: *Ariſtoteles autem iuuenis adhuc exiſtens doctrinam eloquentiae docebatur, vt declarant Homerica commenta ſcripta ab eo, et Iliadis dictamen, quod dedit Alexandro.* Reſpicit et *Plutarchus*, Ariſtotelem laudans lib. de audiendis poetis 32. De ἐκδόσει Homeri Ariſtotelica, quam ἐκ τοῦ νάρθηκος vocabant, dictum ſupra lib. II. cap. 2. §. 12. Τὰ Ὁμήρου προβλήματα memorat *Ammonius* in vita

b) Definitio legis apud Athenaeum ex Ariſtotele: νόμος ἐστὶν λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινῆς τῆς πόλεως, μηνύων, πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα.

vita Ariſtotelis, et Anonymus Menagii libros decem προβλημάτων Ὁμηρικῶν, qui praeterea inter ſcripta Ariſtotelis refert εἰ δέ ποτε Ὅμηρος ἐποίησεν τὰς ἡλίε βῶς, ſiue diſſertationem de ſolis bobus ad Odyſſ. α΄. v. 8. Etiam de Homero ſcripſiſſe, teſtatur *Plutarchus* libro, quod non ſuauiter viui poſſit ſecundum Epicurum p. 1095.

Ὀπτικόν. *Laert.* V. 26. et Anonymus Menagii. Hunc Ariſtotelis librum a ſe lectum indicat Andreas Bellunenſis Auicennae interpres, teſte Nunneſio ad vitam Ariſtotelis. Verum apud Heſychium illuſtrem in Ἀριστοτέλης, non Ὀπτικὰ legendum, ſed Τοπικὰ, vt apud *Laertium* V. 29.

Περὶ παθῶν Ὀργῆς, α΄. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii περὶ πάθες ὀργῆς.

Ὁρισμῶν βιβλία ιγ΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menag.

Περὶ ὄψεως, α΄, β΄. Anonymus Menagii. Confer paullo ante Ὀπτικόν.

Πάθη, α΄. *Laert.* V. 24.

Περὶ παιδείας, α΄. ἢ παιδευτικόν. *Laert.* V. 22. et IX. 53. Anonymus Menagii.

Παραβολαὶ, α΄. *Laert.* V. 26. Anonymus Menagii.

Παραδόξων liber ſecundus laudatur a *Plutarcho* in Parallelis, p. 312.

Παροιμίαι, α΄. Laert. V. 26. Hoc opus reprehendit *Cephiſodotus*, (ſiue, vt rectius ſcribitur, *Cephiſodorus*, Iſocratis diſcipulus, de quo ſupra lib. II. cap. vlt.) teſte *Athenaeo* lib. II. pag. 66. vbi Delechampii verſio emendanda [c]). Vide *Vigeri* notas ad Euſebii praeparat. euangel. pag. 75. *Menagius* ad Laertium pag. 197. ex Andr. Schotti praef. ad prouerbia Graecorum, ait, Ariſtotelis παροιμίας citari a Zenobio, qua in parte virum doctiſſimum memoria fefellit. Reſpiciunt eodem notante Menagio *Didymus* in Odyſſeae X. v. 19. et Schol. *Apollonii* lib. I. p. 10. vbi de Ancaeo. His adde Syneſium, qui in caluitiei encomio [?] p. 85. ex Ariſtotele prouerbium definit παλαιᾶς φιλοσοφίας ἐγκατάλειμμα περισωθὲν διὰ συντομίαν καὶ δεξιότητα. Videtur idem Ariſtotelis opus reſpicere *Apoſtolius* VII. 44. vbi de aere Dodonaeo et IX. 12. vbi de prou. εἰς κόρακας. *Fabric.* vid. *Buhle* in vita Ariſtotelis p. 95. tom. I. Opp. Ariſtot. *Harl.*

Περὶ τῦ πάσχειν ἢ πεπονθέναι, α΄. *Laert.* V. 22. et *Ariſtoteles* ipſe IV. 3. de generat. animal. quamuis *Ionſius* I. 1. pag. 19 putet, reſpici lib. I. de generatione et corrupt. cap. 6. non, librum ſingularem.

In Platonis laudem Orationem praeclaram conſcripſit Ariſtoteles, vt ex Olympiodori commentario in Gorgiam obſeruat *Beſſario* lib. I. cap. 3. in calumniatorem Platonis.

Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, α΄, β΄, γ΄. *Laertius* V. 22. Sed duos tantum libros numerat Anonymus Menagii. Ariſtoteles ἐν Πλατωνικοῖς laudatur a *Plutarcho* in Colotem pag. 1118. Vide et *Laert.* III. 80. 109. *De Platonis Philoſophia. Syrian.* in XII. Metaphyſ. p. 93. b. [ſupra in vita Platonis §. XXX. fin.]

Περὶ πλέτε, α΄. *Laert.* V. 22. *Cicero* II. de Officiis, 16. Anon. Menag. qui Ἐγκώμιον πλέτε, praeterea memorat: atque inter pſeudepigrapha recenſet.

Περὶ

c) Emendationem dat Fabricius lib. IV. Bibl. Gr. cap. IX. pag. 281. vol. III. *Harl.*

Περὶ ποιητῶν, α΄, β΄, γ΄. Anonymus Menagii, *Laert.* V. 22. III. 48. VIII. 57. *Macrobius* V. 15. Saturnal. et *Athenaeu.* XI. 15. [*Eudocia* pag. 170. ex Diogene Laertio in Empedocle, citat Ariſtotelem ἐν τῷ περὶ ποιητῶν.] Dialogum de *poetis* memorat Anonymus Nunneſii.

Ποιητικά. Laert. V. 26.

Πραγματεῖαι τέχνης ποιητικῆς, α΄, β΄. *Laert.* V. 24. Librum tertium περὶ ποιητικῆς id. 2. 46. *Plutarch.* de Homero. *Libri de arte poetica* Boethius in I. de interpretat. pag. 290. [vide ſupra ad ſectionem VIII.]

Τὰ ἐκ τῆς (Πλάτωνος) πολιτείας α΄, β΄. *Laert.* V. 22. *Proclus* praef. in Platonis Remp. καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐπιτεμνόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην οὑτωσὶ φησὶν ἐπιτέμνεσθαι τὴν πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ συσσιτικῷ (Meurſius legit συστατικῷ) τοῦτον αὐτὴν προσαγορεύει τὸν τρόπον. Vide ſupra in νόμος συστατικός.

Πολιτεῖαι πόλεων ρνή. Reſpublicae ciuitatum CLVIII. [d]) Laertius et Anonymus Menagii; (Reſpublicas CCL. numerat Anonymus Nunneſianus; ſed Ammonii ſiue Philoponi codices CCLV.) ſeorſimque gubernationes democraticae, oligarchicae, ariſtocraticae, et tyrannicae. *Laert.* V. 27. vnde apud Anonymum Menagii pro πόλεων ἰδιωτικῶν legendum ἰδίως τυραννικῶν, καὶ δημοκρατικῶν, καὶ ὀλιγαρχικῶν. Citantur in Schol. ad *Ariſtophanis* Veſpas v. 157. 642. Opus praeſtantiſſimum, in quo, vt ait *Cicero* V. de finibus cap. 4. *omnium* [⁋] *fere ciuitatum, non Graeciae ſolum, ſed etiam Barbariae, mores inſtituta ac diſciplinas* expoſuerat. In his fuere praeter alias, quarum ipſa etiam nomina nos fugiunt, deſcriptiones Reip.

In Politicis memorat Ariſtoteles eorum reſpubl. quos litteris maiuſculis deſignabo:

ABYDENORVM.

Ἀδραμυττηνῶν. Steph. Byz. in Ἀδραμύττειον.

ἈΘΗΝΑΙΩΝ. Schol. Comici ad Acharnenſes v. 233. ad Aues v. 1354. ad Plutum v. 278. Harpocrat. et *Suidas* in Στρατεία. *Zenobius* prou. VI. 29. *Heſych.* Εὐθύνας. *Suid.* in Περίπολος, et aliis ſex locis.

AEGINENSIVM. Αἰγινητῶν. *Athenaeus* VI. pag. 272. Caſaubon. ad h. l. pag. 468.

Αἰτωλῶν. *Strabo* VII. 321.

Ἀκαρνάνων. *Strabo* VII. 321.

Ἀκραγαντίνων. *Pollux* IV. 24. ſect. 174. et IX. 6. ſect. 80.

ἈΜΒΡΑ-

d) In *arabica* huius operis verſione, quae memoratur ab Herbeloto in bibliotheca orientali, CXXIV. ciuitatum mentionem fieri adfirmat *Hagi Kalfah.* [adde *Villoiſon.* anecdot. graec. II. p. 157. not.] Politias ſiue de rebuspubl. ſcripſit quoque *Critias*, de quo *Caſaubon.* ad Athenaeum XI. 3. item *Dicaearchus*, de quo infra. Πολιτειῶν ſuarum meminit ipſe Ariſtoteles in extremo Nicomacheorum.

ἈΜΒΡΑΚΙΩΤΩ͂Ν. Steph. Byzant. in Δεξαμεναί.

AMPHIBOLITARVM.

ANTISSAEORVM.

APOLLONIATARVM ad mare ionicum et ad pontum Euxinum.

ἈΡΓΕΙ͂ΩΝ. *Pollux* X. 46. ſect. 179.

Ἀρκάδων. *Harpocrat.* in Μύριοι.

Ἀχαιῶν. Sopater apud *Photium* cod. CLXI.

Βοττιαίων. *Plutarch.* Theſeo pag. 6.

BYZANTIORVM.

Γελώων. Schol. *Pindari* Pythionic. I. pag. 171.

GILENTIVM.

DELPHICORVM.

Δηλίων. *Laert.* VIII. 13. *Athen.* VII. pag. 269.

EPIDAMNENSIVM.

ERYTHRIENSIVM.

Εὐβοέων. Videtur reſpicere *Strabo*, Ariſtotelem laudans, lib. X. pag. 445. et 447. Schol. *Apollonii* lib. I. verſ. 558.

ZANCLAEORVM.

HERACLEOTARVM.

HERAEENSIVM.

HESTIAENSIVM.

ἩΛΕΙ͂ΩΝ. *Harpocrat.* in Ἑλλανοδίκαι.

Ἠπειρωτῶν. *Stephan. Byz.* in Ἀμύνται.

THEBANORVM.

THERENSIVM.

THVRIORVM.

ΘΕΤΤΑΛΩΝ. *Athen.* XI. p. 499. *Harpocrat.* et *Suidas* in Τετραρχία, *Photius* cod. CLXI.

Ἰθακησίων. *Tzetz.* in Lycophr. v. 799. *Euſtath.* ad Iliad. Θ. pag. 700. In toto opere haec fuit quadrageſima ſecunda, vt praeter ſcholiaſten Comici docet *Suidas* in Σκυτάλη.

IAPYGVM.

Ἱμεραίων. *Pollux* IV. 24. ſect. 174. et IX. 6.

ISTRENSIVM.

CARTHAGINIENSIVM.

CATANAEORVM.

(Κάρων. *Apollonius* Hiſt. mirab. cap. 11.)

Κερκυραίων. Schol. *Apollonii* IV. 983.

Κιανῶν. Schol. *Apollonii* I. 1177.

Κίων. Sopater apud *Phot.* cod. CLXI.

CLAZOMENIORVM.

CNIDIORVM.

Κολοφωνίων. *Athen.* XIV. pag. 618.

COORVM.

CORINTHIORVM.

CRETENSIVM.

Κροτωνιατῶν. *Athen.*

Κυθνίων. *Harpocrat.* in Κύθνιοι.

ΚΥΜΑΙΏΝ. Schol. Sophoclis in argumento Oedipi Tyranni: Suidas in Τύραννος.

ΚΥΠΡΙΏΝ. Harpocrat. et Suidas in Ἄνακτες.

ΚΥΡΗΝΑΙΏΝ. Pollux IX. 6. Schol. Ariſtophanis ad Plutum v. 925.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΏΝ. Harpocrat. in Μόρων, *Euſtath.* ad Iliad. I. pag. 741. [?] Schol. *Ariſtophanis* ad Acharn. v. 319 *Zenobius* II. 24. prouerb. Schol. *Pindari* Iſthmionic. 7. pag. 476. *Plutarch.* Cleomene pag. 808.

LARISSENSIVM.

LEONTINORVM.

ΛΕΥΚΑΔΙΏΝ. *Strabo* VII. pag. 322.

ΛΟΚΡῶΝ. *Clemens* I. Strom. pag. 352. *Caſaubon.* ad Athen. VI. 18. *Polyb.* lib. XII. in excerptis Peireſc. pag. 49 ſq.

Λυκίων. Sopater apud *Phot.* cod. CLXI.

MANTINAEENSIVM.

ΜΑΣΣΑΛΙΩΤῶΝ. *Athen.* XIII. p. 576. *Harpocrat.* in Μασσαλία.

ΜΕΓΑΡΕΏΝ. *Suid.* *Strabo* VII. pag. 322.

Μεθωναίων. *Athen.* VI. pag. 235.

ΜΗΛΙΕΏΝ. Suid. in Τῶν φιλτάτων.

MILESIORVM.

MYTILINAEORVM.

MOLOSSORVM.

ΝΑΞΙΏΝ. *Athen.* VIII. p. 348. Videtur reſpicere *Plutarchus* de virtute mulierum f. 254.

Ὀπουντίων. *Heſych.* in Ἄσπετος. *Harpocrat.* in Ἄμφισσα. *Strabo* VII. pag. 322.

ORAEEN-

ORAEENSIVM.

Ὀρχομενίων. *Pollux* X. 38. ſect. 77. Appendix Vaticana prouerb. IV. 3. *Tzetzes* ad Heſiod. pag. 3. b. vbi de auctore dubitat, et ad alium Ariſtotelem, qui peplum ſcripſit, referendam arbitratur.

Παρίων. Sopater apud *Photium* cod. CLXI.

Πελληνίων. Harpocrat. in Μαςῆρες.

RHODIORVM.

RHEGINENSIVM.

ΣΑΜΙΏΝ. *Zenobius* VI. 12. prouerb. *Apoſtolius* XVII. 25. Schol. Comici ad Aues v. 472. Suidas in Σαμίων.

Σαμοθρᾴκης. Schol. *Apollonii* lib. I. v. 917.

ΣΙΚΥΩΝΙΏΝ. *Pollux* IX. 6. ſect. 77.

ΣΥΒΑΡΙΤΩ͂Ν. *Athen.* XII. pag. 520.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΏΝ. *Athen.* X.

ΤΑΡΑΝΤΙ'ΝΩΝ. *Pollux* IX. 6. ſect. 80.

Τεγεατῶν. Schol. Ariſtoph. ad Nubes. Schol. Apollonii IV. 22.

Τελώων. Schol. Pind. I. Pyth. [imo Γελώων.]

ΤΕΝΕΔΙΏΝ. *Steph. Byz.* in Τένεδος. Schol. Comici ad Nubes v. 397. *Apoſtolius* XVIII. 28. Prouerb.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΏΝ. Athen. I.

Τυῤῥηνῶν. Athen. I.

ΦΩΚΕΏΝ. Clemens I. Strom.

CHALCIDENSIVM IN SICILIA.

CHALCIDENSIVM IN THRACIA.

CHIORVM.

Fragmenta ex hoc opere collegit Iſ. Caſaubonus, quae in recentioribus operum Ariſtotelis editionibus, et in editione Politicorum Heinſiana Ienae etiam repetita et in graecolatina Conringiana ann. 1656. leguntur. Licet vero in notis ad Laertium idem Caſaubonus teſtetur, tantummodo guſtum quendam ſe euulgaſſe, plenam ſyllogen cum accuratiore de ſcriptis Philoſophi tractatione alii loco ſeruaſſe: numquam tamen locupletior [P] illa collectio adſpexit lucem. Vide et *Voſſium* de hiſt. graecis lib. IV. cap. 9. et ſupra in Δικαιώματα et Νόμιμα. In itinere, quum Alexandrum comitaretur Ariſtoteles in aſiatica expeditione, hoc conditum opus Ammonius tradit: Ἀμέλει καὶ συνώδευσεν αὐτῷ μέχρι καὶ ἔσω τῶν Βραχμάνων, ἔνθ' ἔγραψε τὰς διακοσίας πεντήκοντα πέντε πολιτείας. Simplicius prolegom. in Categor. laudat γνησίας Ariſtotelis πολιτείας, quaſi et ſpuriae ſub Philoſophi nomine ambulaſſent, vt obſeruat Nunneſius, et de Orchomeniorum Politia paullo ante notabam. Alii,

cum

cum doctiſſimo Ionſio, negant, Ariſtotelem in aſiatica expeditione Alexandri comitem fuiſſe.

Πολιτικȣ̃, ά, β'. *Laert.* V. 22. codices vulgati. Pro quo MS. regis Galliae πολιτικῶν, ά. Anonymus Menagii πολιτικὸν, ά.

Πολιτικὰ, ά, β'. *Laert.* 24. Idem forte cum ſuperiore.

Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων ἢ κατὰ πρόσθεσιν, al. πρόθεσιν, ά. *Laert.* V. 23. et Menagii Anonymus, licet in quodam Laertii codice ſint notati libri έ, non ά. *Samuel Petitus* IV. 9. Miſc. putat, hunc librum hodie exſtare et eſſe quintum Metaphyſicorum. Ariſtoteles quidem περὶ τȣ̃ ποσαχῶς λέγεται ἕκαϛον egiſſe ſe πρότερον teſtatur lib. VI. Metaphyſ. extrem. lib. VII. cap. 1. et lib. X.

Περὶ ποταμῶν liber quartus laudatur a *Plutarcho* in extremo libri de fluminibus.

Προτάσεις, ά. *Laert.* V. 24. et 29. Heſych. illuſtr. Anonymus Menagii.

Προτάσεις ἐριϛικαὶ, δ'. *Laert.* V. 23. et, qui vnum duntaxat librum memorat, Anon. Menagianus.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς. Supra in Ἀρετῆς.

Προτρεπτικὸς, ά. Anonymus Menagii, *Laert.* V. 22. *ad Themiſionem, Cypriorum regem.* Teles apud *Stobaeum* Serm. 93. Arſenius, Monembaſiae archiepiſc. in Apophthegmatis, vbi de Zenone.

Περὶ τῶν Πυθαγορείων, ά. *Laert.* V. 25. Anon. Menag.

Πρὸς τȣ̀ς Πυθαγορείȣς, ά. ibid. Confer ſupra in Ἀρχυτ.

Συλλογὴ τῶν τοῖς πυθαγορείοις ἀρεσκόντων libris pluribus, quorum ſecundum citat *Simplicius* in 2. de coelo et 4. Phyſ. Lau atır et Alexandro Aphrodiſ. in I. Metaph. pag. 18. *in opinionibus pythagoricorum, et liber ſecundus* p. 33. At *Iamblicho* cap. 6. ſect. 31. de vita Pythag. citatur Ariſtoteles ἐν τοῖς πυθαγορικῆς φιλοσοφίας et *Theoni Smyrnaeo* Arithmet. cap. 5. ἐν τῷ πυθαγορικῷ. Aenigmata pythagorica explicaſſe, teſtis Hieronym. Apolog. in Rufinum. Pythagorica apophthegmata *Stobeus* Serm. 41. Reſpicit *Plutarchus* apud *Gellium* IV. 11. *Laertius* VIII. 19. 36. *Apuleius* de Deo Socratis pag. 697. vbi ex Ariſtotele refert, Pythagoricos miratos, ſi quis negaret, ſe vmquam vidiſſe daemonem. *Porphyrius* [P] vita Pythag. *Aelianus* II. 26 Var. Hiſt. *Apollonius* cap. 6. Hiſt. mirab. Confer *Ionſium* pag. 54. [vid. infra ad notitiam libr. περὶ φιλοσοφίας.]

Πυθικὸς, ά. *Laert.* V. 26.

Πυθιονικῶν ἀναγραφὴ ſiue ἔλεγχοι ά. *Laert.* V. 26. *Plutarch.* Solone p. 83. Reſpicit Heſychius in Βȣθός.

Πυθιονῖκαι Μȣσικῆς, ά. *Laert.* V. 26.

Περὶ Ῥητορικῆς, Γρύλλος, ά. *Laert.* V. 22. *Quinctil.* 2. 17. Anonymus Menagii et MS. Laertii codex περὶ πολιτικῆς *de politico dicendi genere* ἢ Γρύλλος. Idem Anonymus: περὶ ῥήτορος ἢ πολιτικȣ̃, hoc eſt, *de artifice* λόγȣ πολιτικȣ̃ et ῥητορικῆς πολιτείας, vt vo-

cat

cat Dionyſius Halicarnaſſeus. Apud eumdem Anonymum: περὶ Ῥητορικῆς τῆς μετὰ Φυσικὰ, ί. Puto legendum, περὶ Ῥητορικῆς. Τῶν μετὰ τὰ Φυσικὰ, ί.

Ἐπιτομὴ Ῥητορικῶν. *Laert.* lib. II. ſect. 104.

Σημεῖα Χειμώνων. *Laert.* V. 25. et Anonymus Menagii, apud quem male συμμαχίαι χειμώνων pro σημασίαι, vt docliſſimo editori obſeruatum. Ex Ariſtotelis περὶ σημείων ſupereſt fragmentum de loco et nominibus ventorum, de quo capite ſuperiore §. XXXIII.

Περὶ τῶν Σόλωνος ἀξόνων, έ. Anonymus Menag.

Σοφιστὴς, ά. *Laert.* V. 22. et VIII. 57. [et ex Diogene Laertio *Eudocia* pag. 170.] Reſpicit *Sextus Empiricus* VII. contra Logicos p. 139.

Περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας. Laert. V. 25.

Περὶ στοιχείων, ά, β', γ'. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii; *Ariſtoteles* ipſe cap. 4. libri de ſenſu. Nec facile adſentior Ionſio I. 1. pag. 19. qui non ſingulare opus innui putat; ſed lib. II. de generat. et corrupt. cap. 2. 3. vbi περὶ στοιχείων.

Συλλογισμοὶ, ά. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογισμῶν ά, β'. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογιστικὸν καὶ ὅροι, ά. Laert. V. 23. ſiue vt Anonymus Menagianus, συλλογιστικῶν ὅρων ά. In his ſcriptis, iudice *Sam. Petito*, Ariſtoteles tradiderat ἐξωτερικῶς, quae deinde in Analyticis poſterioribus ἀκροαματικῶς. Vide eius obſeruationes lib. II. cap. 2.

Περὶ Συμβουλίας ά. *Laert.* V. 25. Anon. Menagii περὶ συμβουλῆς. Nec adſentior Ionſio I. 2. pag. 19. putanti, nihil aliud de hoc argumento ſcriptum ab Ariſtotele, quam libri I. Rhetor. cap. 6, 7. licet hunc forte locum reſpiciat Philoſophus I. Rhetor. cap. 18. et lib. II. cap. 19.

Συμπόσιον, ά. ſiue περὶ συμποσίων ἢ συσσιτίων. Anonymus Menagii. *Laert.* V. 22. *Athenaeus* lib. 15. p. 674. Reſpicit et Plutarchus initio [I.] ſympoſiacar. quaeſt. et *Macrobius* VII. 3. Saturnal. Vide ſupra in Νόμος Συστατικός Etiam συσσιτικῶν προβλημάτων libros tres inter Ariſtotelis ſcripta memorat idem Menagii Anonymus.

Συναγωγῆς ά, β', γ'. *Laert.* V. 25. Non libri περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων intelliguntur, vt ſenſit Patricius, neque opus de collectione ſyllogiſtica, quo ſenſu συναγωγὴ ſumitur apud *Laert.* V. 29. et Heſych. illuſtr. ſed intelligitur συναγωγὴ ἰατρικὴ, vt *Reineſius* pag. 34. Var. Lect. obſeruat ex hoc loco Galeni I. ad Hippocr. de nat. hum. πάρεστι τὰς τῆς ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βίβλους ἐπιγεγραμμένας μὲν Ἀριστοτέλει, ὁμολογουμένας δὲ ὑπὸ Μένωνος γεγράφθαι. Διὸ καὶ Μενώνεια (male Μηλώνεια apud *Plutarch.* VIII. 9. ſympoſ. pag. 733.) προσαγορεύουσιν ἔνιοι ταῦτα τὰ βιβλία.

Τακτικὰ male adnumerantur ſcriptis Ariſtotelis, neque ab Aeliano, Tacticos ſcriptores laudante, omiſſa fuiſſent, ſi quidem exſtitiſſent. Vide ſupra Ἰατρικά.

Τελεταί. Schol. *Apollonii* lib. IV. p. 280.

Τεχνῶν συναγωγὴ, *Laert.* V. 24. Anonymus Menag.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. Anonymus Menagii.

Τέχνης α΄. idem.

Τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγὴ ἐν γ΄. Idem. *Ariſtoteles* ipſe Rhetor. ad Alexandrum cap. 1. περιτεύξαι δὲ δυσὶ τούτοις βιβλίοις, ὧν τὸ μέν ἐστι ἐμὸν ἐν ταῖς ὑπ' ἐμοῦ τέχναις Θεοδέκτη γραφείσαις, τὸ δὲ ἕτερον Κόρακος. Idem III. 9. Rhetor αἱ ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται *Laertius* V. 24. memorat librum non niſi vnum τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγῆς, recte. Libros tres Ariſtotelis Rhetor. Theodecti a quibusdam tributos, docet *Quinctilianus* II. 15. [10. vbi vid. Gesner.] et Theodecti ab Ariſtotele, vt pro ſuis ederet, donatos narrat *Valerius Max.* VIII. 14. 3. Laudatur praeterea Theodectes Rhetor a *Quinctiliano* pluribus locis: [vid. indicem edit. Gesner. et infra, lib. IV. cap. 32. p. 488. vol. IV.] De Theodecte, Phaſelite, qui Olymp. CXI. 2. iam obierat, vide *Plutarchum* Alexandro p. 674.

Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων. Vide ſupra Ἀρχυτ.

Τὰ πρὸ τῶν τόπων *Laert.* V. 24. et Anon. Menagii. Ex *Sam. Petiti* ſententia hic eſt liber I. Topicorum ex iis, qui exſtant. Confer Suidam in Τόπος ex Alexandro Aphrodiſ. in I. Topic.

Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν, ζ΄. *Laert.* V. 23. Idem Petitus legit πρώτων, et putat, hoc opus contineri libris Topicorum, quos habemus, 2. 3. 4. 5.

Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους, β΄. *Laert.* V. 24. Eodem Petito iudice, ſunt liber 6. et 7. Topicorum. Anonymo Menagii memoratur τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους καὶ πάθη liber vnus. Porro non puto, editam Antonii [ſ] Quaerengi exercitationem, qua, teſte Allatio p. 45. Apum vrbanarum, diſputauit, quos habemus Ariſtotelis Topicorum libros, non eos videri, ex quibus Cicero ac Themiſtius ſuam locorum enumerationem deſumſerunt. Ariſtotelis τόπους memorat *Plutarchus* lib. I. Sympoſ. quaeſt. 2. p. 616.

Περὶ τραγῳδιῶν α΄. *Laert.* V. 26. Anonymus Menag.

Περὶ τύχης α΄, β΄, γ΄. Anonymus Menagii.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. idem. Vide et ſupra in Διονυσιακῶν.

Ὑποθῆκαι. idem Anonymus.

Περὶ φιλίας, α΄. *Laert.* V. 22. licet H. Stephanus teſtetur, in quibusdam cod. φιλοσοφίας eo loco legi pro φιλίας. Anonymus Menagianus tres Ariſtotelis περὶ φιλίας agnoſcit.

Tractatus *ad Philippum*, quibus Athenienſes regi commendaſſe legitur Ariſtoteles apud Anonymum Nunneſii, nihil aliud fuerunt, quam epiſtolae, Laertio V. 27. memoratae.

Περὶ φιλοσοφίας α΄, β΄, γ΄, δ΄. *Laert.* V. 22. in MS. regis Galliae, et vita Ariſtotelis, quam edidit Menagius: etſi in vulgatis Laertii codicibus tantum numerantur libri tres. Apud Suidam in Σωτάδας Hieron. Wolfii verſio laudat librum ſextum Ariſtotelis de Philoſophia; ſed in Graeco *Ariſtocles* eſt, non Ariſtoteles, cuius tertium de Philoſophia librum citat *Cicero* I. de Nat. Deorum ſect. 33. [cap. 13. vbi vid. Dauiſ.] primum *Laertius* prooem. ſect. 8. Idem opus fuit ſupra ſub titulo περὶ τἀγαθοῦ e). Suidas in Ἀγαθοῦ δαίμονος.

e) Minime fuit idem opus, quia Ariſtoteles libros περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ſeorſim citat et diſcernit a libris περὶ φιλοσοφ. in Metaphyſ. IV. 2. pag. 303. 2. tom. IV. Opp. vid. *Buhle* in Bibl. der alten Litteratur, part. IV. pag. 10 ſq. vbi Mureti et Petiti opiniones reiicit. *Harl.*

δαίμονος. Ὅτι περὶ τἀγαθοῦ βιβλίον συντάξας Ἀριστοτέλης τὰς ἀγράφους τοῦ Πλάτωνος δόξας ἐν ταυτῷ κατατάττει. καὶ μέμνηται τοῦ συντάγματος Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ψυχῆς ἐπονομάζων αὐτὸ περὶ φιλοσοφίας. *Simplicius* in I. 2. de anima, vbi Ariſtoteles ipſe ſe laudat ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας. Περὶ φιλοσοφίας νῦν λέγει τὰ περὶ τἀγαθοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς Πλάτωνος ἀναγεγραμμένα συνουσίας, ἐν οἷς ἱστορεῖ τάς τε πυθαγορείους καὶ πλατωνικὰς περὶ τῶν ὄντων δόξας. Confer *Muretum* VII. 21. Var. Lect. Idem opus obſeruante Patricio reſpicit *Philoponus* in 4. Phyſ. comment. 28. τὰς δ' ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνεγράψατο. Ceterum non minus fallitur meo iudicio *Sam. Petitus*, qui IV. 9. Miſc. putat, libros Ariſtotelis de philoſophia hodie exſtare ſub titulo XII. XIII. et XIV. Metaphyſicorum; quam *Petrus Marſus*, qui librum περὶ φιλοσοφίας exiſtimauit eſſe vniuerſum opus metaphyſicorum, ſecundum libros φυσικῆς ἀκροάσεως, tertium libros de coelo, in Commentar. in Ciceronem de natura deorum. [₱] *Fabric.* Forſan in hoc opere itidem perſequutus erat Ariſtoteles diuerſa philoſophorum, praecipue Pythagorae et Platonis, dogmata: et forſan libri de pythagorica philoſophia, ſupra in: συλλογὴ τῶν τοῖς Πυθαγ. ἀρεσκόντων, ex Iamblicho et Theone citati, aut libri περὶ τῶν Πυθαγορείων etc. partes et capita praecipua fuerunt. Locus Simplicii a Fabricio iam adlatus me, id vt crederem, adduxit. At, prouti aliquis exemplar plurium aut paucorum capitum poſſediſſe videtur, ita is, tribus aut quatuor libris conſtitiſſe opus, ſcripſit, ſi numeri α', β', γ', δ' in cod. regio ſunt veri. vid. *Buhle* ad locum Diogenis in Opp. Ariſtot. tom. I. pag. 36. *Harl.*

Περὶ φύσεως α'. Anonymus Menagii.

Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον libri XXXVIII. *Laert.* V. 26. et Anonymus Menagii. Confer, quae capite ſuperiore inter edita ſcripta poſt nr. XV. ſed et quae nr. XXV. *Pollux* X. cap. 41. ſect. 170. καὶ ἐν Ἀριστοτέλους δὲ ἢ Θεοφράστου φυσικοῖς γέγραπται Quo in loco ſi φυτικοῖς legendum ſit, vt ſibi perſuaſerunt viri eruditiſſimi, reſpicientur libri φυτῶν, Ariſtoteli tributi; non, Theophraſti ſcripta de plantis, de quorum auctore non eſt dubitatum. Sed omnino legendum mihi videtur φυσικοῖς. *Fabric.* φυτικοῖς, propter mentionem arborum hic factam, legendum putabat Hemſterhuſ. ad locum Pollucis. *Harl.*

Περὶ φυτῶν Ariſtotelis libri genuini interciderunt. Vide ibidem nr. XIX.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Χρεῖαι. Stob. Sed iunioris eſſe Ariſtotelis notat *Franciſc. Patricius* diſcuſſ. Peripateticar. pag. 98 quod in illis mentio Zenonis Citiei.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Περὶ χρόνου. Idem Anonymus.

Περὶ χρωμάτων, β'. Plutarch. Confer, quae capite ſuperiore nr. XX.

Περὶ ψυχῆς, α'. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii. Suid. in Ἀγαθοῦ δαίμονος. Vide ſupra in Εὔδημος, et adde haec *Petri Pomponatii* lib. de incantationibus pag. 207. *Albertus M. in fine libri de licitis libris et illicitis dicit, Ariſtotelem ſcripſiſſe librum ad Alexandrum M. qui inſcribitur* de morte animae, *in quo multa ponuntur aduerſus deos, leges*

et

et ſacerdotes, et liber iſte fortaſſis per ſacerdotes gentilium et fortaſſis per noſtros pontifices penitus exſtirpatus eſt. Platina enim in libro de vitis Pontificum ſcribit, per pontifices multos libros fuiſſe exſtirpatos. Verum ad haec confirmanda antiquiore teſte opus erat, quam Alberto, et firmiore argumento, quam Pomponatii ſuſpicionibus.

Alia Ariſtotelis fragmenta, non citatis libris apud veteres occurrentia, collegit *Franciſcus Patricius* tomo I. diſcuſſ. Peripateticarum libro VII. Tenendum vero eſt, ea, quae ſub Ariſtotelis nomine in antiquorum ſcriptis leguntur, aut Ariſtotelis ſcripta memorantur, non Ariſtotelis Stagiritae eſſe omnia, quum fuerint etiam alii ſcriptores hoc nomine, iuniores. [P]

CAPVT VII
DE THEOPHRASTO ERESIO.

I. *Theophraſti aetas, ſcripta, quae exſtant. Hiſtoria plantarum.* II. *De plantarum cauſſis.* III — XI. *De lapidibus et alii tractatus minores.* XII. *Fragmenta, a Photio ſeruata.* XIII. *Characteres ethici.* XIV. *Metaphyſica.* XV. *De ſenſu liber et Priſciani Lydi in illum expoſitio.* XVI. *Teſtamentum.* XVII. *Scripta, quae perierunt, recenſita ordine alphabeti.*

[Studio *Io. Chr. Gottl. Ackermanni* et *G. C. Harles.*]

Theophraſti hiſtoria non ſolum admodum manca eſt apud veteres, ſed etiam multis fabulis impedita. Nos vero hic neque vitam illius vberius exponere, neque fabellas repetere atque refellere iuuat. De eius autem vita, eruditione, philoſophia et libris conſulendi ſunt:

Diogenes Laertius libro V. et interpretes ad illum, praecipue Menagius, qui tamen collecta minus bene diſpoſuit.

Patricius in diſcuſſ. peripateticis, tom. I. pag. 157.

Deſiderius Iacotius de philoſophorum doctrina, in Gronouii theſauro antiqq. graecarum, vol. X. pag. 370 ſq. edit. Venetae.

G. I. Voſſius de philoſophia, cap. XI. §. 32. et de philoſophorum ſectis cap. XVII. §. 20.

Ionſius de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. I. cap. 14, 2. pag. 85. inprimis

Heumann in actis philoſoph. part. XVII. tom. III. pag. 661 ſqq. qui aliquot fabulas expunxit.

Stanleius in hiſtoria philoſophiae part. V. tom. II. pag. 87 ſqq. verſion. lat. Olearii et edit. Venetae.

Brucker. in hiſt. critica philoſ. vol. I. pag. 840 ſqq.

de Haller in bibl. anatom. tom. I. pag. 51 ſqq. inprimis bibl. botan. tom. I. pag. 31 — 38. [*Sprengel* Verſuch einer pragm. Geſch. der Arzneykunde I. pag. 350 — 362.] — *Meurſii* liber paullo poſt indicabitur.. — *Hieron. Cardanus* in Operibus, (Lugduni 1663. fol. tom. X. nr. 15. de clarorum vita et libris,) pauca habet de Theophraſto, plura de Platone atque Ariſtotele. — *Aeneas Gazaeus* ſcripſit librum ſub titulo, *Theophraſtus.* vide *Olearii* bibl. eccleſ. tom. I. pag. 16.

Ego

Ego vero hoc loco, ne perpetuis notis et vncis moleſtus fiam lectori, ea pauca, quae Fabricius tum typis deſcribi fecerat, tum adleuerat margini ſui exempli, comprehendam, measque ita intexam adnotationes, vt nouus labor eſſe videatur.

Theophraſtus, inſignis philoſophus, patriam habuit *Ereſum*, ſiue, vt alii ſcribunt, *Ereſſum*, maritimam Lesbi vrbem in colle poſitam; (vid. *Bayle* Dict. tom. II. art. *Ereſe;*) vnde Ereſius cognominatus eſt. Male igitur ἐξ ἐφέσου pro ἐρέσου, apud *Plutarch.* de exilio p. 605. emendante *Geſnero* ad Stobaeum, ſerm. 38. pag. 230. vbi *Plutarchi* locus adfertur. Similiter *Phanias* apud Etymologum et Suidam in Κύρβεις perperam vocatur Ἐφέσιος pro Ἐρέσιος, quod a Scaligero Voſſioque obſeruatum eſt. Natus eſt probabiliter Olymp. CII. 2. nec *Corſinio* in faſtis atticis, tom IV. pag. 90. Theophraſti natiuitas Olymp. C. antiquior eſſe videtur. In Euſebii chronico, interprete Hieronymo, pag. 537. edit. Vallarſii, ad Olymp. CXV. 3. *Theophraſtus philoſophus agnoſcitur, qui a diuinitate loquendi, vt ait Cicero, nomen accepit.* Qui quidem praefationem Theophraſti ad characteres genuinam nec lectionem de aetate mutandam cenſent, illi, (vt *Saxius* V. C. in Onomaſt. I. pag. 83. poſuit,) eum ſcribunt in lucem editum fuiſſe Olymp. XCVII. 1. ſed de numero annorum, quos vixiſſe fertur, paullo poſt diſpiciemus. Primum vſus eſt in patria doctore *Leucippo*, aut, forſan rectius, *Alcippo*. Poſtea pater *Melantas*, vitae genere fullo, qui opibus haud deſtitutus fuiſſe videtur, eum valde iuuenem, vt philoſophia aliisque artibus imbueretur, Athenas miſit. Num, quod plerique produnt, Platonem audiuerit, mihi haud liquere videtur. Id autem certum eſt, illum in primis ſectatum eſſe Ariſtotelem et huius fauorem amoremque alacritate diſcendi ingeniique praeſtantia ſibi conciliaſſe. Fabulam vero ſapit, quod vel veteres de origine nominis tradunt. Suidas igitur in voc. Θεόφραστος prodit, noſtrum vero nomine adpellatum fuiſſe *Tyrtamum*, (vid. quoque *Ammon.* ad libr. III. περὶ ἑρμηνείας fol. 19.) ab Ariſtotele autem propter eloquentiam eſſe dictum *Euphraſtum;* ac deinde *Theophraſtum*. De hoc poſteriore nomine conſpirant alii. *Strabo* quidem libr. XIII. pag. 918 ſq. edit. Almelou. narrat, Theophraſto antea nomen fuiſſe *Tyrtami;* ſed Ariſtotelem illud Theophraſti ei nomen feciſſe, partim vt prioris (Tyrtami) aſperitatem fugeret, partim vt dictionis Theophraſteae praeſtantiam commendaret, tamquam diuinae: omnes enim ſuos diſcipulos *facundos* (λογίους vid. Almelou. notam.) hunc facundiſſimum feciſſe Ariſtotelem. Conſentiunt *Diogenes Laertius* V. ſegm. 38. *Stephan. Byzantin.* voc. Ἔρεσος et alii, laudati a *Colomeſio* pag. 249. Opuſcul. et a *Menagio* ad Laertium V. 38. quibus adde *Boethium* in Ariſtotelem de interpretatione pag. 309. *Tzetzam* Chiliad. VI hiſt. 51. et *Olympiodor.* in vita Platonis [a]). At *Heumannus* ac *Bruckerus* ſatis oſtendunt, vix eſſe veroſimile, ab Ariſtotele ipſo id nominis illi fuiſſe inditum. Neque Theophraſti nomen Athenienſibus fuit inauditum. Sic Olymp. CX. 1. in faſtis atticis apud *Corſin.* IV. pag. 37. et Olymp. CXVI. 4 ibid. pag. 61. occurrunt *Theophraſti* archontes, a noſtro diuerſi. Atqui, ſi philoſopho noſtro id nominis honoris et mirae eloquentiae cauſſa fuerit inditum, illud probabilius eſſe videtur, a diſcipulis aut aliis eius eloquentiae admiratoribus fuiſſe inuentum. *Cicero* quidem in Orat. cap. XVIIII. ſect. 62. *Theophraſtus,*

a) *Hieronymus* autem lib. II. contra Rufinum, cuius balbutiem perſtringit, per ironiam illum vocat Theophraſtum. Viciſſim *Tyrannion* dictus eſt, qui antea vocabatur Theophraſtus, ingentis bibliothecae poſſeſſor, temporibus Luculli, teſte Heſychio illuſtri ac Suida in Τυραννίων.

Theophraſtus, tantum ait, *diuinitate loquendi nomen inuenit*, et *Plinius* H. N. praef. lib. I. *aduerſus Theophraſtum*, inquit, *hominem in eloquentia tantum*, *vt nomen diuinum inde inuenerit*. *Quinctilianus* autem I. Orator. X. 1, 83. famae tantum id tribuit, dum *in Theophraſto* ait, *tam eſt eloquendi nitor ille diuinus*, *vt ex eo nomen quoque traxiſſe dicatur*. Idem tamen libr. VIII. 1, 2. et *Cicero* in Bruto cap. 46. referunt, ab anicula quadam Theophraſtum, adnotata vnius verbi adfectatione, hoſpitem fuiſſe dictum; quod quidem tuliſſe eum moleſte, ſe non effugere hoſpitis ſpeciem, quum aetatem ageret Athenis, optimeque loqueretur [b]). Ex his autem perſpicere quoque poterimus, quanti eius eruditionem atque eloquentiam fecerint antiquiores. Theophraſtum τρυφὴν ἰδίαν, ſiue *delicias ſuas* vocare *Cicero* ſolebat, teſte *Plutarcho* in Cicerone pag. 872. *amicum ſuum*, qui τὸν θεωρητικὸν βίον longe omnibus anteponat, in Epiſt. ad Atticum II. 16. Ἀνὴρ φιλήκοος καὶ ἱστορικὸς παρ' ὁντινοῦν τῶν φιλοσόφων vocatur a *Plutarcho* in Alcib. p. 196. *Seneca* natur. quaeſtion. lib. VI. cap. 13. iudicat, Theophraſtum *eſſe non*, *vt Graecis viſum eſt*, *diuini*, *tamen et dulcis eloquii virum*, *et nitidi ſine labore*. Recentiorum quorumdam iudicia collegit *Thomas Pope-Blount* in cenſura celebr. authorum pag. 36 ſq. edit. Geneu. — Quamuis autem Ariſtoteli perquam gratus iucundusque eſſet; tamen vix credibile eſt, eo ſuperſtite, Theophraſtum Athenis docuiſſe, aut ab Ariſtotele, morti vicino, ſucceſſorem iocoſo modo fuiſſe deſignatum: quam quidem lepidam fabulam a *Gellio* N. A. lib. XIII. cap. 5. enarratam ornatamque, *Heumannus* l. c. pag. 675 ſqq. exagitat. Eum tamen Ariſtoteli magiſtro ſuo in ſchola Athenienſi ſucceſſiſſe Olymp. CXIV. 2. a. V. C. 431. ante Chr. nat. 321. ex *Laertio* V. 36. *Corſinus* faſt. att. IV. pag. 53. et *Saxius* in Onom. pag. 83. aliique colligunt. Probabilius eſt, eum, magiſtro ſuo defuncto, Athenis ſcholam aperuiſſe. Vt autem litterarum, ſic patriae fuit amantiſſimus. Hanc quidem ab eo bis liberatam fuiſſe a tyrannide, prodit *Plutarchus* aduerſus *Colotem* p. 1127. ſiue tom. X. pag. 631. edit. Reisk. idem in libello, non poſſe ſuauiter viui ſec. Epic. tom. X. pag. 513. tradit, illum patriae ſuae tyrannos excidiſſe (ἐκκόψαι); pag. autem 508. et 509. laudat, Theophraſtum in conuiuio de concentibus vocum diſſeruiſſe, eumque delectatum eſſe diſputationibus et doctrinis de choris et quaeſtionibus (προβλήμασι) de tibiis, numeris et concinnatione ſonorum. Criticis eum adnumerat *Henr. Valeſius* de critica cap. VII. p. 155. librorum V. emendationum etc. a Burmanno editorum. Eloquentia, doctrina, ſuauitate et ſubtilitate dicendi effecit, vt magnus numerus, et ſecundum Diogenem Laertium bis mille diſcipuli, in his viri magni nominis, ad eum audiendum confluerent [c]). Vt autem in doctrina ſcriptisque, ita quoque in veſtitu fuit elegans. Hermippus quidem apud *Athenaeum* l. p. 21. narrat, eum ſtatis horis veniſſe in ſcholam, veſte ſplendida ornatum: Teles vero apud *Stobaeum* ſerm. 95. prodit, Theophraſtum vſum eſſe calceis nitidiſſimis, veſte molliſſima, victuque lautiſſimo. Neque tamen effugere potuit inuidiam et obtrectationes aliorum. Ab Eumolpidarum aliquo, Agonide, crimen impietatis ſ. atheismi illi obiectum eſt: at inani ſucceſſu; vid. *Diogenem Laertium* l. cit. ſect. 37. in primis *I. du Rondel* in: Reflexions ſur un chapitre

b) Adde *Salmaſ.* funer. helleniſt. p. 240. *Henr. Stephan.* pag. 40. paralipom. grammat. graecae, *Bernard. Monet.* tom. III. Menagianorum pag. 589 ſq. *Plutarchus* de profectu in virtute: Ζήνων ὁρῶν τὸν Θεόφραστον ἐπὶ τῷ πολλοὺς ἔχειν μαθητὰς θαυμαζόμενον, ὁ ἐκείνου μὲν χορὸς μείζων, ἐμὸς δὲ συμφωνότερος. adde infra in catal. Peripateticorum voc. *Theophraſtus*.

c) *Laert.* V. 37. *Heſychius illuſtris* et *Suidas*.

chapitre de Theophraſte, ou Diſcours de la ſuperſtition. Amſtelod. 1686. 12. qui de cauta Theophraſti ratione de ſuperſtitione rebusque ſacris diſſerendi pluribus agit. Idem pag. 25. integrum ex Theophraſti fragmentis, apud Simplicium, locum, in quibusdum Philoſophi litteris repertum, primus edidit: in quo ipſo loco Theophraſtus grauiter ſatis de innato nobis numinis ſenſu diſputaſſe deprehenditur. Idem Rondellus in extremis libelli paginis quaedam loca vulneraque in hoc Theophraſti capite a Caſaubono praetermiſſa aut minus feliciter curata, ſanare ſuſtinet. conf. Acta erudit. Lipſ. ann. 1686. pag. 383 ſqq. Tum, Sophocle, Amphiclidae filio, Olymp. CXVIII. 2. contra philoſophos iniquam legem ferente, Athenis cedere cogebatur; ſed anno ſequenti, quum Athenienſes legis latae puderet et hanc illi ita abrogarent, vt Sophocli quinque talentorum mulctam irrogarent, rediit et docendo diſputandoque ſcholae ſuae famam atque auctoritatem comparauit. vid. *Diog. Laert.* V. 38. *Athenaeum* XIII. pag 610. *Meurſium* de fortuna Athen. cap. 3. *Sam. Petiti* comment. in leges atticas, p. 390 ſq. edit. Weſſelingii Aduerſarios quoque nactus eſt Epicurum, et Leontium, meretriculam iſtam Epicuream, quae contra Theophraſtum eleganter ſcripſiſſe dicitur. vid. *Ciceron.* de N. D. I. cap. 33. *Bayle* Diction. art. *Leontium*, *Gaſſendum* vit. Epicur. libr. VII. cap. 5. 6. Vtut diutiſſime vixiſſet, tamen moriens adcuſaſſe naturam dicitur, queſtus, ſibi tunc egrediendum eſſe e vita, quando ſapere coepiſſet. vid. *Ciceron. Tuſcul.* III. 28. ibique Dauiſii notam, *Diogen. Laert.* V. 41. etc. Obiit autem, viribus naturae exhauſtis et decrepitus, Olymp. CXXIII. 3. Enimuero, quot annos natus vita deceſſerit, de ea re certant viri docti. Equidem malim ſequi *Diogenem Laertium* qui lib. V. 4. ἐτελεύτα, ait, δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πε, *annos quum vixiſſet* LXXXV. at locus, qui eſt in praefatione ad characteres, et aduerſatur Diogenis indicio, valde exercuit interpretes tum Diogenis tum Theophraſti aliosque viros doctos: aliis aliter interpretantibus aut emendaturis. Fabricius, Laertium erraſſe contendens, ita ſcripſerat. „Hunc (Laertii) numerum corruptum eſſe conſtat ex praefatione Theophraſti ad characteres, in qua teſtatur, ſe, quum illos ſcriberet, annorum fuiſſe XCIX. quem numerum confirmat *Io. Tzetzes* Chiliad. VIIII. pag. 943. Neque audiendus *Sam. Petitus*, qui lib II. cap. 9 contra MSS. codicum conſenſum pro XCIX. legendum eſſe contendit LXXIX. οϑ'. pro ϙϑ'. *Hieronymus* epiſt. 2. ad Nepotianum: *Vnde ſapiens vir Graeciae Theophraſtus*, (ita legendum pro, Themiſtocles,) *quum expletis CVII. annis ſe mori cerneret, dixiſſe fertur, ſe dolere, quod tum egrederetur e vita, quando ſapere coepiſſet.* Confer *Menagium* p. 205. et 211.“ Hactenus *Fabricius*. Repetiit ille et ornauit ſuam ſententiam ſub finem huius ſegmenti: annos natus, ait, XCIX. characteres ſcripſit, quemadmodum ipſe cap. I. teſtatur, neque neceſſe eſt, illa, quae de Polyſperchonte et Caſſandro memorat cap. 9. eodem accidiſſe anno, Olymp. CXV. 3. quo liber ſcriptus eſt, (qui longe poſt ſcriptus videtur;) ſed exempli ſaltem loco adduxit rem, ante plures licet annos geſtam; verum notiſſimam. Videtur ſane Theophraſtus, qui teſte Hermippo apud *Athenaeum* I. pag. 21. inter docendum, quum de moribus ageret, guloſum exſerta lingua labra circumlingendo, alios mores aliis geſtibus argumento congruentibus exprimebat, in ſingulis horum characterum capitibus non morum vitioſorum naturam perſtringere vniuerſe; ſed notare ac deſcribere certos quosdam homines ſuae aetatis; eorumque mores ridiculos, quos forte per vitam obſeruauerat, ad viuum exprimere ac depingere. Haec *Fabricius*. Enimuero ſagaciſſimi doctiſſimique viri, *Palmerius* in Exercitatt. in optimos fere gr. auctores p. 616 ſq. *Caſaubonus* in priore characterum editione, (nam poſtea mutarat ſententiam, exiſtimans, mendum eſſe in

 libris

libris Laertianis, et pro οϑ′ emendari debere ϱϑ′, quam rationem probauit *Solanus* ad Luciani Μακϱοβ. p. 223. tom. III. edit. Reitzii,) *Corſin.* in faſtis attic. tom. IV. p. 89 ſq. *Fiſcherus* in nota ad charact. pag. 6 ſq. aliique arbitrantur, Theophraſti libros eſſe corrigendos e Laertio, et pro ἐννενήκοντα ἐννέα reſcribendum ἑβδομήκοντα ἐννέα. *Heumann.* in actis philoſ. l. c. pag. 679 ſq. et *Brucker.* l. m. pag. 842. cenſent, locum, in praef. charact. gloſſema, quod in textum irrepſiſſet, aperte prodere. At probabilior eſt ſententia cl. *Car. Gottlob Sonntag*, qui in epiſt. gratulatoria in prooemium characterum Theophraſti, Lipſiae 1787. 4. ex tota orationis forma, tum quod auctor filios ſuos commemoret, quorum et ne matrimonii quidem in antiquis ſcriptoribus nulla omnino reperitur memoria, porro, quod ratio temporis cap. 8. et cap. 23. non conſtet, nec cap. 26. de laude oligarchiae recte intelligi poſſit, ex aliisque argumentis acute commonſtrat, totum illud prooemium eſſe ſpurium, neque ex eo argumentum contra Diogenis Laertii teſtimonium de aetate Theophraſti poſſe deduci. — Succeſſit ei in Lyceo Strato: qui ſecundum *Diogenem Laertium* V. 58. σχολαϱχεῖν δὲ καθά φησιν Ἀπολλόδωϱος ἐν χϱονικοῖς, ἤϱξατο τῇ τϱίτῃ καὶ εἰκοστῇ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη ὀκτωκαίδεκα, *ſcholis praeſici coepit, vt Apollodorus in chronicis refert, Olympiade centeſima viceſima tertia.* Stratoni ſucceſſit *Lycon*, Lyconi *Ariſto Ceus*, Ariſtoni *Critolaus*, Critolao *Diodorus.* vid. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. I. cap. XI. pag. 68 ſq. — *Theophraſti* effigies in veteri marmore apud Fuluium Vrſinum pag. 59. elog. atque inde in Laertio Wetſteniano atque apud Gronou. tom. II. theſauri tabula 92. in *Amadutii* II. charact. Theophraſti hactenus ineditis, ex ruderibus hortorum Tiburtinorum Piſonum apud equitem et Hiſpaniarum regis legatum Azaram cum ſubſcriptione ΘΕΟΦΡΑΣΤΟC, item Romae quondam in aedibus Marchionis de Maximis, teſte *Montfaucon.* in diario italico pag. 255. [vid. Amadut. praefat. ad characteres recens editos pag. 67.] — Quae eius in doctrinis phyſicis et philoſophicis fuerunt ſententiae, eas conditores hiſtoriae philoſophiae referunt. Id quidem tenendum, neque vero mirandum eſt, eum a magiſtro ſuo interdum diſceſſiſſe. Inconſtantem eum fuiſſe in ſententia de diis, et modo menti diuinum tribuiſſe principatum; modo coelo; tum autem ſignis ſideribusque coeleſtibus, monet *Cicero* de N. D. I. cap. 13. Idem in Academ. I. cap. 10. et mire laudat Theophraſtum et reprehendit: *Theophraſtus*, ait, *vir et oratione ſuauis, et ita moratus, vt prae ſe probitatem quamdam et ingenuitatem ferat: vehementius etiam fregit quodam modo auctoritatem veteris diſciplinae: ſpoliauit enim virtutem ſuo decore, imbecillamque reddidit, quod negauit, in ea ſola poſitum eſſe, beate viuere.* Quod Ariſtotelis bibliothecam habuerat, illius ſententias placitaque multo melius ſcire et tractare potuit, quam, illa bibliotheca diu occultata, multisque poſtea partibus eroſis, antiqui peripatetici. vid. *Strabon.* libr. XIII. pag. 906 ſq. Almelou. Theophraſtus autem magiſtri ſui exemplo ſcripſit infinita; eiusque ſcripta in ordinem redacta fuiſſe ab Andronico Rhodio, teſtatur *Porphyrius* in vita Plotini cap. 24. ab initio. Primum, ducibus Diogene Laertio et Fabricio, recenſebimus ea, quae vel integra vel ex parte ſaltem ſuperſunt: et quidem nr. I — XII. pertractauit cel. *Ackermannus;* quibus et ea, quae Fabricius orae ſui exempli adleuerat, et alia quaedam adſpergam: reliquis ſegmentis ego adieci ſupplementa. *Harl.*

I. Πεϱὶ φυτῶν ἱστοϱίας, ſub qua inſcriptione hi libri a Varrone citantur libr. I. de re ruſtic. cap. 5. pag. 101. in vol. I. ſcript. rei ruſtic. edit. Bipont. vnde etiam a Galeno aliisque Graecis ſimplici tantum πεϱὶ φυτῶν titulo citantur, ſiue πεϱὶ φυτικῶν ἱστοϱιῶν βιβλία ί. *Hiſtoriae plantarum*

plantarum libri X. ex quibus priores nouem integri ſunt; decimi vero fragmentum exiguum, ſiue initium tantummodo exſtat, quod incipit: περὶ δὲ τῶν ῥιζῶν. Scripſiſſe hoc opus Theophraſtus fertur circa annum Romae conditae CCCCXL. dicaſſeque Nicodoro, archonti, Olympiad. CXVI. 3. vti ex *Plinii* loco libr. III. hiſt. nat. cap. 5. probare voluit *Ioannes Meurſius in Theophraſto, ſiue de illius libris, qui iniuria temporis interciderunt ſingulari libro*, edito primum *Lugd. Batauor.* 1638. 12. et recuſo in *Iac. Gronouii theſaur. antiquitatum graecar.* tom. X. p. 604. A. et poſt eum Fabricius: ſed ipſa dedicatio in Theophraſti de hiſtoria plantarum libris, vti nobis hodie reſtant, non legitur. Apud *Diog. Laertium* libr. V. ſegm. 46. pag. 294. edit. Menag. pro φυσικῶν ἱστοριῶν legendum φυτικῶν, vt notarunt Caſaubonus et Menagius ad Laertium et *Io. Meurſius* in Theophraſto, in tom. X. theſaur. antiq. graecar. Gronouian. p. 640. C.

Cum libri Ariſtotelis de plantis genuini interciderint, quique adhuc exſtant, libri duo, ſint ſpurii, *Theophraſtus* [d]) princeps eorum auctorum omnium cenſendus eſt, qui de plantis ſcripſerunt. Etſi quidem non medicis ſcripſit, ſed ad phyſiologiam potius plantarum, et ad vſus earum oeconomicos reſpexit, mirum tamen fuiſſe in viro ſagacitatem cum ſumma diligentia coniunctam, omnes reperient, vt quasque ſtirpium vel communitates, vel diſcrimina, propriamque in vitae duratione, modo prouenìendi et germinandi indolem cognoſceret. Ea fere omnia reperient non ex aliis ſcriptoribus compilata, ſed in itineribus per vniuerſam Graeciam in ipſo natali ſolo adnotata [e]), praeter ea, quae ab Alexandri comitibus de rebus Arabicis, Aegyptiacis et Indicis habuit. Palmarum cultum, ſexus, ſpecies, foecundationem accurate expoſuit, Goſſypium arboream, papyrum, iuncos, harundines Aegypti, cedros Syriae, aromata Indiae, cinnamomum, myrrham, cognita habuit. Deſcriptiones multo meliores et ornatiores dedit, quam veterum quisquam: plantas plures, quam quingentas memorauit et deſcripſit, rariores potiſſimum. Hortum ipſe poſſedit, vt hortenſium plantarum indolem cominus ſpeculari poſſet [f]).

Codices manuſcripti.

1. *Graeci.* Duo codices graeci, alter ſaec. XIV. alter ſaec. XV. ſcriptus, qui valde, et varia fortuna a lectione vulgata recedunt, exſtant in biblioth. Laurentiana Medicea. Exempla textus ex libri IX. cap. 8. et 11. edidit *Bandini* in catal. tom. III. pag. 431 ſq. Theophraſti hiſtoria

d) *Cicero* de fin. B. et M. lib. V. cap. 4. vbi ornatum in Peripateticorum diſciplina laudat, Ariſtotelem cum Theophraſto comparat, et quaedam eorum et aliorum Peripateticorum ſcripta atque ſcribendi rationem percenſet, Theophraſtus, ait, ſtirpium naturas, omniumque fere rerum, quae e terra gignerentur, cauſſas et rationes perſequutus eſt etc. *Harl.*

e) Non multum peregrinatum eſſe Theophraſtum, adeoque pleraque omnia aliena fide referre, notat *Tournefortius* tom. I. itineris, gallice editi, pag. 19. edit. Amſtelod. . Idem monet, difficillimum ſaepe eſſe, definire, de quibus plantis loquitur Theophraſtus. — In *Thuanis* pag. 441. refertur, *Benedictum Manzuolum*, epiſcopum poſtea Regienſem, in Theophraſto de plantis, ope MSS. et induſtria ſua reſtituendo, plurimum operae poſuiſſe. Hic diu de loco aliquo corrupto ſollicitus quum fuiſſet, eum aliquando, praeſente Claudio Puteano, monſtrauit Iul. Caeſ. Scaligero, qui protinus reſtituit, vt Manzuolus admiratus diceret, genium ipſi eſſe familiarem. *Fabric.* not. msta.

f) Vid. in primis de Theophraſto, botanicorum principe, *Hallerum*, in bibliotheca botanica, libr. I. cap. XI. tom. I. pag. 31 ſq.

hiſtoria plantarum exſtat graece inter codices MSS. collegii corporis Chriſti Oxonienſ. vid. catalogos codd. MS. Angliae et Hiberniae P. II. pag. 51. nr. 1580. 113. porro graece in bibl. *S. Marci Venet.* vid. Montfaucon. tom. I. pag. 476. et in muſeo Antonii Capelli. vid Montfaucon. tom. I. p. 480. [De cod. Veneto D. Marci, qui continet hiſtoriae plantarum libr IX. cum fragmento libri X, et de generatione plantarum, libr. V. ac iuſſu Beſſarionis per Demetr. Sguropulum ann. 1443. ſcriptus eſt, vid. Catal. codd. illius bibl. gr. pag. 134. in primis *Villoiſon.* in anecdot. gr. tom. II. p. 251. not. 2. *Harl.*] Librorum VIII. non integrorum, codex graecus extat in biblioth. reg. Pariſin. (Fonteblandenſi) nr. MDCCCXXIII. Heidelbergenſi codice graeco, qui poſtea cum bibliotheca reliqua in Vaticanam tranſiit bibliothecam, vſus eſt in operum Theophraſti editione *Daniel Heinſius*, at parum, vt refert ipſe, ab eo adiutus. (vid. praef. Heinſii edit. praefixam.) In bibliotheca Holſtenii exemplar Theophraſti erat cum MSS. Romae collatum. vid. *Thom. Bartholin.* epiſt. med. Cent. IV. epiſt. 66. [In quinque codd. in regia bibl. Pariſ. varia ex Theophraſti hiſtoria reperiuntur, nr. MDCCCXXIII. MDCCCLIII. MMLXIX. MMLXXX. MMCCCCVIII. teſte Catalogo.]

Alio libro Dan. Heinſius vſus eſt, in quo doctus quidam vir lectionum varietatem partim e codicibus, partim ex Plinii et aliorum auctorum locis correxerat. Opera *Theophraſti* ab Iſaaco Voſſio cum codice MS. collata exſtant in biblioth. Leidenſi, vid. catal. biblioth. Lugd. Batau. pag. 137. Exſtant in eadem bibliotheca Theophraſti opera graece Baſil. 1541. fol. in quibus adparet Ioſ. Scaligeri manus, ſed et in fronte praefertur Ιωαννης Κασσως, cuius ſiue alterius viri docti manus vehementer hunc librum correxit, ex collatione MS. ſiue ex meditatione. vid. catal. bibl. Lugd. Batau. pag. 335. Aduerſaria in Theophraſtum in biblioth. S. Germani. Excerpta ex Theophraſti hiſtoria plantarum exſtant in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMLXXXII. *Georgii Gemiſti Plethonis* excerpta ex Theophraſto de plantis exſtant in bibl. electoris Bauar. vid. Montfaucon tom. I. p. 590. Aldina prima graeca hiſtoriae plantarum et librorum de cauſis plantarum editio, variis lectionibus ex duobus codicibus aucta, quam I. Alb. Fabricius ex bibliotheca Marq. Gudii acceperat, cum MS. Fabricianis in bibliothecam vniuerſitatis Haunienſis tranſiit. Inſpexit cl. *Moldenhawer (tentam. in hiſtor. plantar. Theophraſti, Hamburg. 1791. 8. p. 14.)* exemplar. Codices nec deſcripti, nec nominati ſunt. Alterius codicis lectiones in ora libri adſcripſit Hermolaus Barbarus, alterius ex Hermolai Barbari et Scipionis Carteromachi ſchedis excerpſit Marq. Gudius. Quae horum codicum variae lectiones, illis, quas editio Heinſiana exprimit, omiſſis, prodierunt in programmate Abrah. Kallii: *nonnulla de Theophraſti hiſtoria plantarum bene merendi ſubſidia.* Hauniae, 1772. 8. Codicem, ex quo Hermolaus Barbarus varietatem lectionis exſcripſit, praeſtantiſſimum fuiſſe, ab Herm. Barbaro accurate collatum, et corruptis inueteratis medelam inopinatam adferre: alterum minus veterem et minus praeſtantem fuiſſe et ſparſim ſolummodo inſpectum videri, cl. Moldenhawer refert in libr. cit. p. 14. Nomina plantarum ex Theophraſto magis obuia exſtant graece in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCCCVIII. [Perierunt *Andronici* libri V. περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, quos memorat Athenaeus XV. pag. 673. *Fabric.* not. msta.]

II. *Latini.* Libri de hiſtoria plantarum ex *Theod. Gazae* interpretatione exſtant latine in biblioth. S. Marci Venet. et in biblioth. Laurentiana Medicea. vid. Montfaucon in biblioth. MSS. tom. I. pag. 400. et in biblioth. Fratrum Minorum Ceſenae. Libri X. de plantis latine

ſaeculo XV.

ſaeculo XV. ſcripti, hiſtoriam plantarum Theophraſti exhibentes, exſtabant in biblioth. C. Chriſt. nr. MDLXXXVIII. *Theophraſti* de plantis libri ſunt, vt puto, latine, in bibl. Guil. Pelliſerii. vid. Montfaucon. tom. II. pag. 1199. *Theophraſti* opera et epiſtolae exſtant in bibl. Ambroſiana Mediolan. an graece, an latine, dubium. Aliquid Theophraſti exſtat latine in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. eius bibliothecae, pag. 342. Aduerſaria in Theophraſtum de plantis ſunt in biblioth. Coislinian. San-Germanenſi. vid. Montfaucon. tom. II. pag. 1114.

Editiones.

1. *Graecae.* Θεοφράστου περὶ φυτῶν ἱστορίας βιβλία δέκα. — ſubiectis *libris de cauſ. plantar. et metaphyſ. Ariſtot. problem. mechan. metaphyſ. Alexandri Aphrodiſ. problem.* (omnia graece) — Ad calcem: *Exſcriptum Venetiis, in domo Aldi Manutii*, Calendis Iunii. MIIID. fol. vt quartum tomum editionis Aldinae primae Ariſtotelis conſtituat. Sed hic tomus ſaepe in duo volumina diuulſus, ita vt prior hiſtoriam plantarum et libros de cauſis plantarum contineat: inde quibus hoc ſolummodo volumen contigit, recenſent Aldinam ſine anno. Alii annum, quo incepta, (MCCCCXCV.) alii, quo finita eſt (MCCCCXCVIII.) haec Ariſtotelis et Theophraſti editio, adſeruat. Alii, Halleri exemplo, biblioth. botan. lib. I. cap. 11. tom. I. p. 35. ex vna hac editione tres diuerſas efficiunt, alteram ſine anno, alteram 1495. tertiam 1498. editam. Acceſſiſſe huic editioni Theod. Gazae verſionem latinam hiſtoriae plantarum ex Italico libro: Serie dell' edizioni Aldine. edit. II. Patau. 1790. pag. 5. et 8. memorat *Harles*, in *introduct. in hiſtor. linguae graec.* tom. I. ſect. III. §. 10. pag. 478. edit. Altenburg. ann. 1792. 8. [conf. ſupra in catal. editionum Ariſtotelis.]

Praefixa eſt Aldi Manutii ad Albertum Pium principem epiſtola, qua ſe exemplaribus vſum profitetur. Princeps haec editio et reliquarum omnium fundus, quam Oporinus variis lectionibus et coniecturis auxit, Heinſius correxit, Bodaeus ſuis et aliorum coniecturis cumulauit [g]).

Theophraſti opera, ſummo ſtudio partim hinc inde conquiſita, atque in vnum veluti corpus redacta: partim a multis, quibus etiam hactenus ſcatebant mendis doctorum virorum induſtria ac meliorum exemplarium ope repurgata. Per Io. Oporinum. Baſ. l. 1541. fol. [h]) Eius editionis exemplis quibusdam *Hier. Gemuſaei*, aliis *Ioach. Camerarii* praefatio praemittitur, quorum neuter ſibi arrogat notas marginales. Coniectura *Caſp. Hofmanni* eſt, Oporinum illas collegiſſe, collatione facta cum Gazae verſione. At quum raros emtores inueniret, praeſtrinxiſſe oculis lectorum nomine Camerarii. vid. epiſt. Hofmanni ad Reineſ. pap. 681. In textum paucae coniecturae receptae ſunt, eaeque apertiſſimae. conf. de hac edit. cl. Fiſcher. in praefat. ad charactères Theophraſti fol. 5.

Θεοφράστου περὶ φυτῶν ἱστορίαν, καὶ περὶ φυτῶν αἰτιῶν, καί τινα ἄλλα αὐτοῦ βιβλία περιέχων τόμος VI. *Theophraſti hiſtoriam de plantis et de cauſis plantarum et quosdam alios ipſius*

g) Theophraſti de hiſtoria plantarum. De cauſis plantar. caet. gr. fol Venet. apud Aldum, 1503. recenſet Quesnel, catal. bibl. Thuan part. II. p. 200. memorat etiam Hallerus. De ea, orta forſan ex Aldina, errore facili, dubitat Cl. Moldenhawer. pag. 6.

h) Aſteriſco notatos libros coram habui. *Ackermann.*

ipſius libros continens tomus VI. Venetiis, apud Aldi filios, 1552. 8.* Prioribus tomis opera Ariſtotelis contenta. Edidit hanc editionem, quae repetitio Aldinae primae fere eſt, et expenſas ad eam praebuit Federicus de Turriſanis, Aldi filiorum auunculus.

11. *Graecolatinae.* Θεοφράστου τοῦ Ἐρεσίου ἅπαντα. *Theoph. Ereſii graece et latine opera omnia. Daniel Heinſius textum graecum locis infinitis partim ex ingenio, partim e libris emendauit: hiulca suppleuit, male concepta recenſuit, interpretationem paſſim interpolauit. Cum indice locupletiſſimo. Lugd. Batauor. ex typographio Henr. ab Haeſtens. Impenſis Ioh. Orlers, And. Clouq, et Ioh. Maire*, 1613. fol.* Vſus eſt *Heinſius* cod. Heidelbergenſi et Aldina editione prima, cui doctus quidam vir notas adſcripſerat, correctiones textus ex manuſcripto quodam exemplari et ex Plinii locis parallelis continentes. Vſus quoque eſt nonnullis, quae Iſaacus Caſaubonus ad eum transmiſerat. Textum vtique correxit: ſed quum nusquam innuat, manuſcriptorum fide, an Plinium ſequutus, an coniectura ductus, tenuis ſane huius editionis eſt auctoritas. Gazae verſionem textui oppoſitam paſſim correxit, meliorem lectionem, quam ſubinde Gaza obſeruare non poterat, ſequutus. Textum mendoſiſſimum ſe deprehendiſſe et Gazae vitia minime emendata Hallerus refert, in biblioth. botan. lib. I. cap. 11. p. 36. tom. I. conf. ceterum de hac edit. *Ezech. Spanheim.* obſ. ad Ariſtoph. Plut. v. 1088. cl. *Moldenhawer* pag. 6.

Theophraſti Ereſii de hiſtoria plantarum libri decem graece et latine. In quibus textum graecum variis lectionibus, emendationibus, hiulcorum ſupplementis: latinam Gazae verſionem noua interpretatione ad margines: totum opus abſolutiſſimis cum notis, tum commentariis: item rariorum plantarum iconibus illuſtrauit Ioannes Bodaeus a Stapel, Medicus Amſtelodamenſis. Acceſſerunt Iulii Caeſaris Scaligeri in eosdem libros animaduerſiones et Roberti Conſtantini annotationes, cum indice locupletiſſimo. Amſtelodami, apud Henricum Laurentium, 1644. fol.* Edidit hoc opus, octauo poſt obitum auctoris, filii ſui, anno [i]) *Egbertus Bodaeus*, pater, medicus practicus. Praefationem compoſuit et reliqua, quae ad editionem ſpectant, curauit *Io. Arnoldus Coruinus*, I. C. Textum graecum Heinſii recepit. Varias lectiones editionis Aldinae ſecundae, Baſileenſis, negligentius licet, tum ſuas, Scaligeri, Conſtantini, Salmaſii coniecturas margini addidit. Gazae interpretationem adnotationibus copioſis in margine adpoſitis caſtigauit, ipſe nouam auctoris verſionem meditatus. Scaligeri ac Conſtantini animaduerſiones ſuis praepoſuit. Notas ipſe copioſiſſimas addidit, inprimis ad plantas a Theophraſto deſcriptas facientes, et ſane omnia effecit, quae eius aetate, qua herbarum ſcientia confuſa iacuit, qua Graeciae finitimarumque regionum flora nondum culta erat, qua praeſidia, ad botanicam praeſtantiſſima, quibus nos inſtructi ſumus, deſiderabantur, effici potuerunt. Vaſtam eruditionem in hoc opere effuſam eſſe et omnia collecta, quae Ariſtoteles, Athenaeus, Plinius, Dioſcorides, Bucolici, Geoponici, Nicander, Pollux et Suidas, nuperi denique Theophraſteis adfinia haberent: abundantia tamen et vbertate ipſa peccare hoc opus, et ad aliena nonnumquam ſermonem abduci, vt etiam acceptarum a capite bonae ſpei plantarum icones adiecerit, monet *Haller.* in bibl. botan. lib. I. cap. 11. pag. 36. tom. I. Icones ligno inciſae et obſcurae ſunt. conf. *Moldenhawer.* pag. 8.

Ackermann.

i) Immortuus eſt nono libro Io. Bodaeus, Amſtelodami, hieme anni 1636.

Ackermann. In calce commentarii p. 1187. pater *Egbertus Bodaeus* notas filii *ad libros* etiam *de cauſis plantarum*, de quibus ſaepius ad libros de plantis ille facit mentionem, abſolutas eſſe, fuit teſtatus: *quas*, inquit, *ſperamus pridem etiam publici iuris facere*, *vt opus de plantis perfectum fiat.* Sed non viderunt lucem, vt nec commentarius ſiue notae in Theophraſti opera, quarum ſpem fecit *Dan. Heinſius.* adde *I. Caeſ. Scaliger* de plantis. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1556. 4. *Fabric.* not. mst.

III. *Latinae.* Latine hiſtoriam plantarum poſt barbaram Guilhelmi, neſcio cuius, (forte de Morbecka) interpretationem iuſſu Nicolai V. Pontificis Romani vertit *Theodorus Gaza*, Theſſalonicenſis, ipſe Graecus ac graecarum aeque ac latinarum literarum peritiſſimus. Magnum huius viri acumen et linguae vtriusque facultatem hanc verſionem demonſtrare recte monent *Hallerus* biblioth. botan. lib. I. cap. II. tom. I. p. 35. et cl. *Moldenhawer*, l. c. p. 8. Quum vero omnes voces graecas vellet latinas reddere, et verborum adeo ordinem atque conſtructionem adſequi, factum eſt, vt latina minus intelligantur, quam ipſa graeca. In plantarum nominibus ſaepiſſime deliquit, quod in ea rei herbariae aetate non mirandum. Inconſtanter etiam vocibus graecis latinas ſu, poſuiſſe iam dudum notatum eſt. Ἐλάτην modo abietem vertit, modo pinum: πεύκην modo pinum, modo piceam: omnes ſolani ſpecies, licet inter ſe differant, veſicarias vocat. In capitum quoque diſtinctione, quam primus inſtituit, interdum peccaſſe, cohaerentia diſcerpſiſſe, diſtinguenda coniunxiſſe obſeruat Salmaſius in prolegom. ad Solin. et Gonſalez de Sales in mantiſſa ad libr. de duplici terra viuentium ſect. II. Vno codice ſolum, et eo corrupto, praeſtantiore tamen Aldinis, vſus eſt, niſi omnia coniecturae tribuenda. Textus ex ea verſione varie ab editoribus emendatus eſt. Exempla quaedam emendationum dedit cl. *Moldenhawer*, l. c. p. 8. [k)]

Eius verſionis editiones hae prodierunt: *Habentur hoc volumine haec Theodoro Gaza interprete Theophraſti de hiſtoria plantarum lib. IX. Et decimi principium duntaxat. Eiusdem de cauſis plantarum, lib. V.* (ex typographi errore: nam ſex ſunt.) * ſine vlla loci et anni mentione. Prima eſt pars operis, cuius altera pars problemata Ariſtotelis et Alexandri Aphrodiſiei complectitur, pariter ſine loci et anni mentione vlla edita. Eſt editio, vt videtur, ineuntis ſaeculi XVI.

Porro prodiit cum libris de cauſis plantarum, *Taruiſii, per Bartholomaeum Confalonerium de Salodio* 1483. fol. Maittaire. Cl. *Braun.* notit. hiſt. litterar. part. II. pag. 101. [*Bure* bibliograph. inſtructive de la Iurisp. etc. nr. 1548. p. 315.]

Venetiis, 1499. fol. cum Ariſtotelis et Alexandri Aphrodiſei problematibus, Ariſtotelis mechanicis, metaphyſicis et *Theophraſti* metaphyſicis. vid. catal. biblioth. Auguſtan. p. 875. — *Venetiis apud Aldum Manutium*, cum libris VI. de cauſſis plantarum et *Ariſtotelis* quibusdam libris, nec non *Alexandri Aphrodiſienſis* problematibus, ſine anni mentione fol. *

Aldus Manutius vero hunc librum Matthaeo Longio dedicauit ſubſcripto dedicationi anno 1504. Verſio cum graecis exemplaribus collata et correctior eſt. Adiecti ſunt quatuor graecarum vocum in Ariſtotelis et Theophraſti libris obuiarum indices, a Theodoro Gaza compoſiti. Repetitam eſſe hanc editionem *in aedibus Aldi*, *Venetiis*, 1513. fol. Cl. *Moldenhawer* refert, l. c. pag. 9.

Theophraſti

k) Conf. *Matthiolus* lib. IV. epiſt. medicinal. fol. 147. *Fabric.*

Theophraſti de hiſtoria et de cauſis plantarum libri quindecim. Theodoro Gaza interprete. Eiusdem Tabulas duas capita librorum complectentes: quarum vnam libris de hiſtoria, alteram de cauſis plantarum, vna cum vocabulis quibusdam Graecorum et Latinorum nominum, praefixas inuenies lector. Theodoro Gaza interprete. Vaenit Pariſiis, apud Chriſtianum Wechel. — 1529. 8. * Porro prodiit eadem *Theodori Gazae* verſio cum libris de cauſſis plantarum et *Ariſtotelis* hiſtoria animalium Baſil. apud Andr. Cratandr. 1534. fol. vid. cl. *Buhle* de Ariſtot. edit. in Oper. edit. Bipont. tom. I. pag. 242. et 1550. fol.

Ariſtotelis et Theophraſti hiſtoriae, Cum de natura animalium, tum de plantis et earum cauſis — Lugduni, apud Theobaldum Paganum, 1552. 8. * Isque primus tomus eſt, qui *Ariſtotelis* de hiſtoria animalium, de partibus animalium et earum cauſſis, de generatione animalium, de communi animalium greſſu ac motu libros continet. Alter tomus hunc titulum habet: *Theophraſti philoſophi clariſſimi, de hiſtoria plantarum libri IX. cum Decimi principio: et de Cauſſis, ſiue earum generatione libri VI. Theodoro Gaza interprete. Quantum diligentie huic editioni Ioannes Iordanus — adhibuerit in reſtituendis, quae corrupta erant, ex Graeco, docebit te ſequens Epiſtola ad Lectorem. Lugd. apud Theob. Paganum.* 1552. 8. * Exſtat eadem plane editio apud Guil. Rouillium, ibid. eod. ipſeque Iordanus in epiſtola ad lectorem ait, Rouillium, typographum diligentiſſimum, hanc editionem paraſſe. Impreſſor fuit Nicolaus Bacquenoius. Gazae verſionem, exemplari graeco Baſileenſi adhibito, multis in locis Iordanus correxit.

IV. *Editiones horum librorum non omnium.*

Io. Iac. Pauli Moldenhawer tentamen in hiſtoriam plantarum Theophraſti. Hamburgi, 1791. 8. * Edidit vir doctiſſimus capita quatuor priora libri primi de hiſtoria plantarum graece et latine. Adiutus omnibus, quae ad obſcurum atque corruptum hunc auctorem illuſtrandum atque emendandum vllo modo pertinere poſſint, manu quoque ſcriptis praeſidiis, ſupra memoratis, inſtructus, nec non linguae graecae, botanices inſigni peritia, nouam Theophraſti librorum de hiſtoria et de cauſis plantarum editionem meditatur, quam cupidi exſpectamus. Textum collatis editionibus omnibus et varietate lectionis in Hafnienſi codice reſtituit, lectionis varietate ſubiecta. Verſionem Theod. Gazae emendauit. Notas copioſiſſimas, etiam ad plantas Theophraſti illuſtrandas, addidit. Praemiſit editorum Theophraſti librorum recenſionem, ſummo ſtudio ſactam, qua et nos potiſſimum hic vſi ſumus.

Theophraſti de ſuffruticibus herbisque ac frugibus libri quatuor Theodoro Gaza interprete. acc. Plinii Natur. hiſt. lib. XX. capita tria. Ad calcem: *Argentorat. per Henr. Sybold,* menſe Auguſto. 8. * Libri ſunt *Theophraſti* de hiſtoria plantarum a ſexto vsque ad nonum, latina. Auctor editionis ipſe Henr. Sybold eſt. Exemplari Trewiano, quod coram habeo, annus editionis adſcriptus eſt 1528.

V. *Verſiones in alias linguas.*

Libri de hiſtoria plantarum tres priores italice prodierunt titulo: *Iſtoria della Piante di Teofraſto libri III. tradotti in Italiano da Michel Agnolo Biondo. In Venezia* 1549. 8. vid. cl. Moldenhawer l. c. p. 10. et auctores, quos ibi citat.

VI. *Com-*

VI. *Commentarii.*

Iulii Caeſaris Scaligeri commentarii in Theophraſti libros de hiſtoria plantarum cum Rob. Conſtantini adnotationibus prodiere *Lugduni, apud Ioannem, Iac. Iuntae f.* 1584. 8. * 1588. 8. vid. catal. biblioth Lugd. Batau. pag. 133. et in Io. Bodaei a Stapel editione hiſtoriae plantarum graecolatina ſupra nr. II. dicta. Correxit Scaliger, pro vtriusque linguae cognitione, quae in eo ſumma erat, graecum Theophraſti textum et Gazae verſionem infinitis in locis, nullis tamen, vt videtur, codd. MS. vſus. Multa acute et ſubtiliter fecit: at quum herbarum cognitionem non haberet, quae ſubtilius obſeruauerat auctor, perturbauit primum, tum confutauit atque caſtigauit.

Roberti Conſtantini adnotationes ad calcem additae paucae quidem ſunt, at acutiſſimae. Icones ad Theophraſtum ſculpi curauerat, quae interciderunt. vid. *Haller* biblioth. botan. libr. I. cap. II. p. 56. cl. Moldenhawer l. c. p. 10. 11.

Felicis Accoromboni explanatio ſententiarum difficilium in Theophraſti libris de plantis prodiit in eiusdem *interpretatione obſcuriorum locorum et ſententiarum omnium operum Ariſtotelis et Galeni de temperamentis. Romae, apud Sanctium et Soc.* 1590. fol. p. 697—727. In ſalebroſis impeditisque locis ſententiarum ordinem felici ſaepe ſucceſſu indagat.

In libros V. priores *Solenandrum* commentatum eſſe, *Hallerus* memorat in biblioth. botan. lib. I. cap. II. tom. I. pag. 35.

Differentias plantarum Theophraſto obſeruatas ordine ſyſtematico diſponere conatus eſt *Conr. Geſnerus* in libro: *de ſtirpibus et earum partibus tabulae, ex Theophraſti praecipue libris confectae.* Cum eiusd. de ſtirpium collectione tabulis. Argent. 1553. 8. Rec. per Caſp. Wolphium. Tiguri, 1587. 8. Pertinet huc quoque *Caſpari Bauhini* πίναξ *theatri botanici, ſiue index in Theophraſti, Dioſcoridis, Plinii et botanicorum, qui a ſaeculo ſcripſerunt, opera, plantarum circiter ſex millium ab ipſis exhibitarum nomina cum earundem ſynonymiis et differentiis methodice ſecundum genera et ſpecies proponens. Opus XL. annorum. Baſil.* 1623. 4. * et ſaepius. conf. de hoc libro *Halleri* biblioth. botan. lib. VI. cap. 386. tom. I. p. 385. 386. — *Ildephonſi Sorellae epitome medica de differentiis herbarum ex hiſtoria plantarum Theophraſti Valentiae,* 1627. et 1642. 8. — *Dominici Vignae animaduerſiones ſiue obſeruationes in libros de hiſtoria et de cauſis plantarum Theophraſti. Factae et obſeruatae circa arbores, frutices, ſubfrutices, ſtirpes, plantas et herbas, quibus omnibus difficile nomen ſit et ad nomen Italicum et vulgatum pro viribus redactae. Piſis, apud Sylu. Marchettum et Car. Maſſimum,* 1625. 4. * Aliam editionem memorat *Hallerus* in biblioth. botan. lib. VII. §. 456. tom. I. p. 436. Piſis, 1628. 4. Compilauit auctor botanicorum ſententias. — Porro huc pertinet: *The Calendar of Flora by Theophraſtus. At Athens. Latitude* 37° 25′. *By Benj. Stillingfleet.* In eiusd. *Miſcellaneous tracts relating to natural hiſtory, husbandry and phyſik. The ſecond edition Lond.* 1762. 8. p. 319—327. Collegit plantas graecas, quarum efflorescentiam Theophraſtus tradidit, maxima tamen longe parte omiſſa.

Pertinent porro ad Theophraſti de hiſtoria plantarum et de cauſſis plantarum libros: *Theophraſti ſparſae de plantis ſententiae in continuatam ſeriem ad propria capita reuocatae nominaque ſecundum litterarum ordinem diſpoſita per Caeſarem Odonum. Acceſſerunt diſputationes duae — Bononiae, apud Alexandrum Benaccium,* 1561. 4. * Prior editio prodiit Bononiae,

noniae, 1556. 4. Inſtituti ratio iam ex titulo patet. — Eamdem operam et Ariſtotelis de animalibus libris impendit *Odonus.* Deinde etiam *Georg. Wolfg. Wedelii exercitatio de corchoro Theophraſti, in exercit. medic. philolog. ſacr. et profan. Cent.* I. *Dec.* VIII. 6. pag. 41. Eiusd. *exercit. de bulbo veterum*, in *exerc. med. philolog. Dec.* X. *exerc.* 6. *pag.* 48. Eiusd. *exerc. de Theſio Theophraſti Ereſii, in exerc. med. philolog. Cent.* II. *Dec.* III. *exerc.* 2. *pag.* 13. Eiusd. *de oenanthe Theophraſti Ereſii*, ibid. *exerc.* 9. *p.* 83.

Ad textum Theophraſti in libris de hiſtoria plantarum emendandum pertinent: *Ioannis Meurſii lectiones Theophraſteae, in quibus eorum librorum, qui ſuperſunt, loca aliquot emendantur.* Adnexae ſunt eiusdem clariſſimi viri *Theophraſto, ſiue de illius libris, qui iniuria temporis interciderunt, libro ſingulari Lugd. Batau. ex offic. Elzevir.* 1640. (1638.) 12. Rec. in theſaur. antiq. Graec. Gronou. tom. X. pag. 647.* et in operib. Meurſii ex recenſ. Io. Lami, vol. IV. pag. 122 — 131. Acutiſſimae in plura Theophraſti loca coniecturae et emendationes ſunt.

Loca quaedam corrupta correxere, emendauere, obſcura explicauere *Adrianus Turnebus, in aduerſar. tomis* III. *Petr. Andr. Matthiolus*, in *comment. in VI. libros Dioſcoridis.* Venet. 1565. fol.* *Marſilius Cagnatus*, in *variarum obſeruat. libr. IV. Rom.* 1587. 8. *Hieronym. Mercurialis*, in *varior. lect. lib. VI. Venet. apud Iuntas*, 1588. 4.* *Ioſephus Scaliger in animaduerſ. in Guilandini comm. in tria Plinii capita de papyro* in opuſc. Pariſ. 1610. 4. *Salmaſius in exercitat. Plinian. in Solini polyhiſtore. Thom. Reineſius*, in *var. lectionib. Caſp. Hofmannus* in *variar. lectionum libris. Iacobus Palmerius*, in *exercitationibus in optimos auctores graecos. Lugd. Batau.* 1668. 4. pag. 582 — 603.

VI. *Doctorum virorum opera in Theophraſti de hiſtoria plantarum libros, quae non edita ſunt.*

Nouam librorum de hiſtoria et de cauſis plantarum editionem, verſione noua et tela animaduerſionum tali, qualem in Athenaeum Caſaubonus texuit, inſtructam, triginta annorum labore molitus eſt *Caſpar Hofmann*, Ariſtotelis, Galeni, Hippocratis, Athenaei, Dioſcoridis accurato ſtudio, linguae peritia, herbarum cognitione pro iſtis temporibus inſtructiſſimus; notis praeterea Dalechampii MS. a Iungermanno ſubminiſtratis, adiutus. Quae anno demum 1643. ineunte abſoluta et prelum expectans in bibliothecam Gothofredi Thomaſii ex eaque ad incertum poſſeſſorem, Anglum forte, tranſiit. vid. *Reineſii* epiſt. XXXIII. pag. 188. XXXIX. p. 317. XLII. p. 360. XLIV. p. 376. *Hofmanni* epiſt. ad I. C. Bauhin. Richter mantiſſ. I. p. 320. cl. *Moldenhauer* pag. 15. [vitas Altdorfinorum medicorum I. Iac. Baieri p. 65.]

Scheferus etiam, medicus Francofurtenſis, emiſſurus erat vtrumque Theophraſti de plantis opus, notis illuſtratum. vid. *Reineſii* epiſt. XXXIII. pag. 188.

Adolphus Vorſtius in Theophraſto, cum commentariis notisque criticis edendo ſummo ſtudio per plures annos elaborauit, et fere abſoluit opus. vid. *Th. Bartholini* epiſt. medicinal. Cent. IV. epiſt. 66. et 79. qua Ioannem van Horne vrget Bartholinus, vt heredibus Vorſtii edendi Theophraſti auctor ſit.

Petri Bellonii verſionem gallicam ineditam refert la Croix du Maine, biblioth. Gallic. pag. 385.

Benedictus

Benedictus Manzuolus, epiſcopus poſtea Regienſis, in Theophraſti de plantis operibus MStorum ope et ingenio reſtituendis plurimum operae poſuit.

Notas aut commentarios in Theophraſtum editurus erat *Daniel Heinſius*, in quibus quoque, quae ad eum miſerat Iſaacus Caſaubonus publicare volebat. vid. *Dan. Heinſii* praefat. ad lectorem, Theophraſti edit. graecolat. praemiſſam. Has Caſauboni in Theophraſtum caſtigationes Heinſius Caſp. Hoffmanno per Richterum deſtinauit. vid. Richter. epiſt. p. 158.

Renealmi Bleſenſis, medici, emendationes ineditas in Theophraſtum et Dioſcoridem refert Renatus Moreau, in epiſt. ad Hofmannum, pag. 626.

II. Περὶ φυτικῶν αἰτιῶν βιβλία η. *De cauſis plantarum libri VIII.* Eum librorum numerum Diogenes Laertius diſerte notat libr. V. 46. pag. 294. conf. *Io. Meurſius* in Theophraſto, in theſaur. antiq. graecar. Gronou. tom. X. pag. 640. Ex his ſex tantum primores ad nos peruenerunt, in quorum limine bis et lib. IV. cap. 10. et 12. ſuarum ἱστοριῶν, vt ante αἰτίας ſcriptarum, meminit. Apud Diogenem Laertium l. c. itidem pro φυτικῶν αἰτιῶν male legitur φυσικῶν. Veteres quidam vtrumque Theophraſti ſcriptum de hiſtoria et de cauſis plantarum vno τῶν φυτικῶν, aut etiam περὶ φυτῶν deſignaſſe videntur et citaſſe indiſtincte. Itaque apud Scholiaſten Nicandri ad Alexipharmaca, niſi numerus corruptus, citatur liber XIV. Θεόφραστος μὲν δὴ ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν φυτικῶν κάρυον αὐτὸ προσηγόρευσε. Isque erit de cauſis plantarum liber quartus. Titulo περὶ φυτῶν vtrumque opus Galenus, Suidas, alii, citant. *Varro*, (de re ruſt. lib. I. cap. 5.) *Clemens Alexandrinus*, (Stromat. III. p. 436. edit. Sylburg.) *Apollonius Alexandrinus* (hiſtor. mirab. cap. 46.) hos libros titulo: τῶν φυτικῶν αἰτιῶν citauerunt.

Magis hi libri in generalibus verſantur, ad plantarum φυσιολογίαν pertinentibus, minus in deſcriptionibus: hinc quoque ad characteres plantarum cognoſcendos minus conferunt.

Codices manuſcripti.

Theophraſtus de cauſis plantarum exſtat graece, et quidem bis, in bibliotheca Medicea. vid. Montfaucon. tom. I. pag. 404. et 405. Exſtat quoque inter codd. MSS. collegii corporis Chriſti Oxonienſ. et quidem graec. vid. catal. codd. MSS. Angliae et Hibern. part. II. pag. 51. nr. 1580. 113. in biblioth. S. Marci Venet. Montfaucon. tom. I. pag. 476. in Muſeo Ant. Capellii Venet. vid. Montfaucon. tom. I. pag. 480. *Theophraſti* de generatione plantarum libri V. iuſſu Beſſarionis anno MCCCCXLIII. deſcripti, exſtant graece in biblioth. S. Marci Venet. *Theophraſt.* impreſſum exemplar de cauſis plantarum exſtat cum emendationibus et notis inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii vid. catal. MSS. Angliae et Hibern. pag. 70. nr. 2696. Codex alius in biblioth. Corp. Chriſt. Codex latinus exſtat in biblioth. reg. Pariſin. nr. MMMMMMMDCCXCIV. Alius ex verſione Theod. Gazae in biblioth. Medicea. vid. Montfaucon. tom. I. p. 400. Arabicam verſionem huius operis memorat Abul-Pharagius in hiſtor. dynaſt. pag. 94. [Gemiſtii Plethonis ex Theophraſti libris de Hiſtoria plantarum in cod. regio Matrit. teſte Iriart. catal. pag. 28, 106.]

Editiones.

Libri de cauſis plantarum ſeorſim raro prodierunt, et fere ſemper cum libris de hiſtoria plantarum. Graecam editionem in bibliotheca Lugd. Batau. adſeruari, docet catal. biblioth. Lugd. Batau. p. 133. Titulus hic eſt: *Theophraſtus de odoribus et de cauſis plantarum. graece.* ſine loco et anno, vt ego quidem puto, in 4to. Multa huic exemplari adſcripta eſſe, docet idem catalogus. Prodiere in editionibus hiſtoriae plantarum graecis, quas ſupra memoraui, omnibus, et in graecolatina Dan. Heinſii operum Theophraſti editione.

Verſio latina Theodori Gazae eſt. Ea cum libris de hiſtoria plantarum prodiit, quarum editionum recenſionem vide ſupra.

Liber I. prodiit ſolus graece Pariſ. 1550. 4. vti ex biblioth. botanica Seguierii memorat Hallerus. Liber VI. de cauſis plantarum ſolus quoque graece et latine prodiit Pariſ. 1558. 8. Maittaire. Idem liber prodiit graece et lat. Pariſ. 1588. 8. *Haller.* bibl. botan. lib. I. cap. 11. tom. I. pag. 37.

Commentarii.

Iulii Caeſaris Scaligeri, viri clariſſ. commentarii, et animaduerſiones in ſex libros de cauſis plantarum Theophraſti. Exquiſitam rerum ac dictionum penitus abſtruſarum Graecae Latinaeque linguae explicationem in his commentariis re ipſa comperient lectores: et ipſe index operi additus demonſtrabit. Lugduni, apud Guli. Rouillium, 1566. fol. [et Lugd. 1584. 8. *Fabric*] Auctor permultis in locis coniectura acutiſſima emendatus. Argumentum et ratio operis ſtudioſe enarrata. Quae intacta reliquerat in libris de cauſis plantarum Iulius Caeſar Scaliger, illuſtrauit correxitque Iſaacus Caſaubonus ſcriptis animaduerſionibus in libr. de cauſis plantarum, quae vero non editae ſunt. vid. *Caſauboni* epiſt. ad Thuanum, ann. 1598. epiſt. 158. p. 84. edit. Almeloueen.

Pertinent huc quoque *Felicis Accoromboni*, *Conradi Gesneri*, *Ildephonſi Screllae*, *Dom. Vignae*, *Beni. Stillingfleet*, *Caeſaris Odoni*, *Io. Meurſii* labores ſupra memorati. Qui enim res in libris de hiſtoria plantarum obuias illuſtrarunt, ſimul ad librum de cauſis plantarum reſpexerunt.

Varia quoque in libros de cauſis plantarum meditatus eſt Ioannes Bodaeus a Stapel, quae, quod vltimam auctoris manum deſiderabant, non edita ſunt. vid. *Io. Arnold. Coruini* praefat. ad libr. de hiſtor. plantar. a Io. Bodaeo a Stapel. Monuit tamen Egbertus, Bodaei pater, in fine commentariorum in Theophraſtum, pag. 1187. notas filii ſui ad libros Theophraſti de cauſis plantarum abſolutas eſſe, eumque ſperare, fore, vt hae etiam publici iuris fiant.

III. Περὶ λίθων. *De lapidibus* liber, ſcriptus Olympiade CXVI. 2. Archonte Praxibulo [l], vt ex *Plinii* XXXIII. 7. colligit *Meurſius*, in Theophraſto pag. 637. tom. X. theſaur. Gronouian. Memorat praeter *Diogenem Laertium* lib. V. 44. *Athenaeus* III. 13. [Multa ex eo ad verbum *Plinius* lib. 37. et lib. 33. cap. 7. 13. lib. 36. cap. 18. *Fabric.*]

Codicem

l) Meminit eius Theophraſtus pag. 12. *Fabric.*

Codicem MS. graecum, quem Palatinum vocat, eumdem forte, quo *Daniel Heinſius* vſus eſt, memorat et lectionis varietatem ex eo ſubinde notat *Io. de Laet*, in libris duobus de gemmis et lapidibus, mox enarrandis. Codex graecus eius libri exſtat in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. libr. MSS. Angliae et Hibern. tom. II. pag. 60. nr. 2207. [cod. gr. Theophraſti de igne, Metaphyſ. lib. I. de lapidibus, de vertigine, de laſſitudinibus, de piſcibus, de ventis, de odoribus, in bibl. Veneta D. Marci. vid. catal. pag. 128.] Eius libri rariſſimos codd. MS. eſſe queſtus eſt *Dan. Furlanus* in dedicatione libri de lapidib. ad Io. Vincent. Pinellum ſcripta et in ſcholiis et emendatt. in Theophraſti librum de lapidibus, in Theophraſti operibus plerisque, p. 16.

Editiones graecae. Prodiit, vt puto, graece in prima Aldina editione graeca. Venet. MIIID. fol. deinde Baſileae, 1541. fol. deinde Venetiis, apud Aldi filios, 1552. 8. vbi a pagina 569. vsque ad pag. 582. legitur. De his omnibus edit. vid. quae ſupra nr. I. diximus. Porro prodiit graece Pariſiis, apud Morellum 1577. 4. vid. catal. biblioth. Pinelli tom. I. pag. 292.

Editiones graecolatinae. Theophraſti libri de igne, de odoribus et de lapidibus gr. et lat. ſtudio *Adr. Turnebi.* Pariſ. 1566. 4. Textus ex Ariſtotele, Plinio emendatus.

Theophraſti Ereſii, Peripateticorum poſt Ariſtotelem principis, pleraque antehac latine numquam, nunc Graece et latine ſimul edita. Interpretibus Daniele Furlano Cretenſi, Adriano Turnebo. Acceſſerunt liber de innato ſpiritu, Ariſtoteli attributus et Danielis Furlani vberes ad omnia commentarii. Ex bibliotheca Ioannis Vincentii Pinelli. Hanouiae, typis Wechelianis, apud Claudium Marnium et haeredes Ioannis Aubrii. 1650. fol. * Primum de lapidibus liber in hac collectione locum occupat. Textus ſecundum Aldinam editionem recuſus eſt: eum tamen multis coniecturis, at nullo codice MS. adiutus, emendauit Furlanus. Commentarii Furlani in hunc librum ampliſſimi ſunt, partim coniecturarum, quibus textum emendauit et hiulca ſuppleuit, rationem, partim correctiones errorum, quos Adr. Turnebus in verſione eius libri commiſit, exhibentes. Contulit quoque Furlanus ſententias Ariſtotelis, Theophraſti, cum recentiorum, inprimis Georgii Agricolae placitis.

Theophraſti Ereſii opuſcula graece et latine emendatiora. Lugdun. Batauor. 1613. fol. * Haec alterum quaſi tomum editionis Heinſianae conſtituunt. Primum locum occupat Theophraſti liber de lapidibus graece et latine, et quidem ſecundum textus Aldini emendationem et interpretationem, a Furlano profectas.

Gemmarum et lapidum hiſtoria, quam olim edidit Anſelmus Boetius de Boot, — poſtea Adr. Tollius recenſuit, figuris melioribus et commentariis pluribus illuſtrauit. Tertia editio longe purgatiſſima. Cui accedunt Ioannis de Laet de gemmis et lapidibus libri II. et Theophraſti liber de lapidibus, gr. et lat. cum breuibus notis. Lugd. Batauor. ex offic. Io Maire, 1647. 8. * Praemiſit Theophraſti de lapidibus librum operi de gemmis Io. de Laet. Textus eſt Furlani, attamen ex codice Palatino aliquot locis reſtitutus, in aliis quibusdam coniectura editoris emendatus. Verſio pariter Furlani eſt. Breuibus in notis lectionis varietates, coniecturae ex Plinio, aliis, et Plinii loca parallela, emendationes plurimae continentur, ſubinde acutiſſimae. [Mei exempli orae permultae ſunt adſcriptae V. L. *Harl.*]

Theophra-

Theophraſtus's hiſtory of ſtones. With an Engliſh verſion and critical and philoſophical notes, including the modern hiſtory of the gems deſcribed by that author, of many other of the native foſſils. By John Hill. London, 1746. 8. Quae Hillii editio graece et germanice prodiit verſa ab *Albert. Henr. Baumgärtner: Theophraſt von den Steinen, griechiſch und deutſch, mit Hills phyſikaliſchen und kritiſchen Anmerkungen, Norimbergae*, 1770. 8. * Textum Hillius reſtituit, lacunas ſuppleuit, non tamen codicibus MS. ſed coniectura et Plinio, quem Theophraſtum exacte ſaepe tranſtuliſſe refert, et Salmaſii emendationibus atque coniecturis vſus. Notae partim emendationum rationem, partim loca ex Plinio exhibent, nec non multa de iis lapidibus, quos Theophraſtum deſcripſiſſe veroſimile eſt.

Editiones Latinae. Duplex huius libri verſio in latinam linguam exſtat; altera Adr. Turnebi, altera Dan. Furlani. Turnebi verſio non inelegans eſt, ſed cui tamen abſolutae perfectionis manus deeſſe videatur. Fundamentum Furlano Turnebi verſio praebuit, vt ipſe fatetur in praefat. ad comm. in lib. de lapid. pag. 16. Libri de lapidibus et de odoribus latina Turnebi verſio prodiit Pariſiis, apud Morellum 1578. 4. vid. catal. biblioth. Pinelli tom. I. p. 292. et cum Turnebi operibus.

Hillii editio gallice verſa prodiit, at absque graeco textu: *Traité des pierres de Théophraſte, traduit du Grec, avec des notes phyſiques et critiques, traduites de l'Anglois de M. Hill. a Paris.* 1754. 8. min. *

Multa ad hunc librum illuſtrandum et ad textus vitia, quae copioſiſſima ſunt, delenda habet *Salmaſius* in exercitat. Plinianis in Solini polyhiſtora. [Nonnulla eius illuſtrat et expendit *Georg. Agricola* libro IV. de ortu et cauſſis ſubterraneorum.]

IV. Περὶ ἀνέμων, *Liber de ventis*, a *Diogene Laertio* V. 42. *Alexandro Aphrodiſienſi* in II. metaphyſicor. et Olympiodoro Alexandrino, in commentar. in meteor. memoratus. Continet de ventis particulares quaeſtiones, quas in meteoris non explicauit Ariſtoteles. Codex MS. exſtat in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et inter codd. MS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angl. et Hibern. tom. II. pag. 60. 2207. Exſtat graece in editione prima Aldina, in Baſileenſi, in altera Aldina, a pag. 512. vsque ad pag. 519. Exſtat porro graece cum Ariſtotelis libro de mundo, Lutet. 1551. in 4to. vid. catal. bibl. Lugd. Batau. in qua exemplar eſt cum perpetuis anonymi notis et adnotationibus, pag. 156. Editiones graecolatinae ſunt: in Theophraſti plerisque antehac latine numquam, nunc graece et latine ſimul editis interprete Dan. Furlano et Adr. Turnebo, Hanou. 1605 fol. a pag. 55 ſq. Textum miſere lacerum corruptumque reſtituit Furlanus, adiutus inprimis problematibus Ariſtotelis, in quibus ſaepe eaedem ſententiae, eadem verba. Latina verſio Furlani eſt. [*Turnebi* verſio huius libri nec non lib. de lapidibus, de igne, de odoribus eſt in illius Opp. tom. II. pag. 27 ſqq.] Commentarii in librum de ventis a pag. 72. adiecti ſunt vberrimi, explicationem dictorum a Theophraſto ex Ariſtotelis libris continentes. Altera graecolatina editio eſt in Theophraſti opuſculis emendatioribus Dan. Heinſii, a pag. 402. qui Furlani textum et verſionem repetiit. Exſtat et latine, ex verſione Federici Bonauenturae, cum eiusdem commentario atque anemologia. Vrbini, 1593. 4 [gallice vertit Ludouic. Regius.]

V. Περὶ σημείων ὑδάτων καὶ πνευμάτων. ἀνέμων, χειμῶνες καὶ εὐδίας, *De ſignis pluviarum, ventorum, tempeſtatis et ſerenitatis.* Male a librariis in fruſta diſſectum eſſe hunc

librum

librum memorat Fabricius: attamen haec fruſtra antiquiſſimae editiones exhibent. Memorat *Diog. Laertius* V. 45. et *Proclus* IV. in Timaeum; eum tamen ſub incerti auctoris titulo, aut potius Theophraſti nomine, in inſcriptione non memorato, edidit Aldus. Codex MS. ſaec. XV. exſtat cum *Ariſtotelis* quibusdam libris, ad phyſicen pertinentibus, in biblioth. S. Marci Venet. nr. CCXV. [de ventis, de odoribus, de piſcibus, in ſicco degentibus, cod. in biblioth. Pariſ. nr. MCCLXXVII. tom. II. catal. p. 475.] Prodiit graece in edit. vtraque Aldina et in Baſileenſi. gr. et lat. Dan. Furlano interprete, qui primus hunc librum interpretatus eſt, cum Theophraſti plerisque Hanou. 1605. fol. Annotationes, in commentariis additae, ſunt doctiſſimae, coniecturae acutiſſimae. Furlanum in editione ſua ſequutus eſt Dan. Heinſius, quo fato vero factum ſit, neſcio, vt poſt alteram ſectionem librum de igne poneret, poſt eumque ſectiones de ſignis tempeſtatis et ſerenitatis. Latine exſtat cum Ariſtotelis ſecreto ſecretorum ad Alexandrum Magnum et aliis, ſub Ariſtotelis nomine editum ab Alexandro Achillino. Bonon. 1516. fol. [Latine ſub Ariſtotelis nomine, in opere ſeptiſegmentato; item cum notis Federici Bonauenturae, Vrbini, 1594. 4.]

VI. Περὶ πυρὸς α' et β'. *De igne libri duo*, *Diog. Laertio* memorati, V. 45. ex quibus modo vnus ſupereſt. Codex graecus eſt inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hibern. tom. II. p. 60. nr. MMCCVII. et nr. MMCCXXXII. MMCCXL. [in bibl. Veneta D. Marci. vid. catal. p. 128.] in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCLXXVIII. in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. Theophraſti ἀπὸ τοῦ πυρὸς exſtant MS. in eadem pag. 397. Alius codex eius libri exſtat in eadem p. 398. Excerpta ex Theophraſto de igne ſunt in bibl. Laur. Medicea. vid. Montfaucon tom. I. p. 386. Theophraſtus de ſenſu et igne exſtat graece in biblioth. Alex. Patauii in Vaticana. vid. Montfaucon. tom. I. p. 90. Theophraſtus de igne exſtat in bibl. Laur. Medicea. Montfaucon tom. I. p. 410. Eiusdem libri codex, at principio mutilus, exſtat in bibliotheca Caeſar. Vindobonenſ. graece. vid. de Neſſel in catalog. MSS. bibl. Vindob part. IV. p. 117. cod. CCXVII. [cod. MDCCCCXXI. in bibl. Pariſ. de ſenſu et de igne, teſte Catal. II. p. 418] Prodiit graece in vtraque editione Aldina et in Baſileenſi, nec non Pariſiis, 1552. 4. Porro graece, cum libro de odoribus et de lapidibus et latina Adr. Turnebi verſione et notis, Pariſ. 1556. 1567. 4. in quo libro Turnebus textui quoque emendando operam dedit. Maximo vero ſtudio in textu emendando laborauit *Dan. Furlanus*, auxilio inprimis problematum Ariſtotelis et Plinio vſus. Prodiit Furlani editio gr. et lat. cum Theophraſti plerisque Hanou. 1605. fol. Latinam Turnebi verſionem retinent Furlanus, aliquot in locis correctam. Prodiit quoque gr. et lat. in Dan. Heinſii editione. Latina verſio Adr. Turnebi prodiit cum notis Lutet. 1553. 4. et hoc titulo: *Theophraſti* libelli duo: vnus de igne, alter de odoribus, interprete Adriano Turnebo. (Harderouici) 1656. 12.* [Gallice vertit Ludouicus Regius.]

VII. Περὶ ὀσμῶν, *De odoribus.* Memorat, praeter *Laertium*, V. 44. Athenaeus et Suidas in Ὀσφραντικόν. Codex graecus eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396 et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hiberniae tom. II. p. 60. nr. 2207. Impreſſum exemplar cum emendationibus et notis eſt inter eosdem nr. 2695. pag. 70. Continetur graece in vtraque Aldina et in Baſileenſi editione. Prodiit et graece cum libris de cauſis plantarum ſine loco et anno. 4. (vid. ſupra nr. II.) deinde cum libro de ventis, Lutetiae, 1551. 4. Graece et latine prodiit interprete Adr. Turnebo, Pariſ. 1556. 1567. 4. quam editionem

nem repetiit, emendationibus tamen et textus, et interpretationis in adiectis commentariis traditis, Dan. Furlanus, in Theophraſti pleriſque, Hanou. 1605. fol. Eam editionem repetiit Dan. Heinſius. [*Gallice* cum obſeruatt. *Ioannis de l'Eſtrade.* Pariſ. 1556. 8. Reſpicit Theophraſti librum *Galen.* II. 3. de ſimpl. medicam. fac. *Fabric.*]

VIII. Περὶ ἱδρώτων, ſiue περὶ ἱδρῶτος, vt *Diog. Laertius*, V. 44. *De ſudoribus.* Codex graecus eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag 396. et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hiberniae tom. II. pag. 60. nr. 2207. Editiones graece eaedem ſunt, quae librorum Theophraſti, hactenus memoratorum. Graece et latine prodiit cum libro de vertigine ex verſione et cum animaduerſionibus Bonauenturae Grangerii, Pariſ. 1576. 8. Eam editionem quidem non damnat aut improbat Furlanus; nouam tamen interpretationem compoſuit, quam cum textu graeco et commentariis edidit in Theophraſti pleriſque Hanou. 1605. fol. Excerpta quaedam ex his libris exhibet *Photius* in bibliothec. cod. CCLXXVIII. pag. 1576. edit. Hoeſchelii, quae ſubiecta etiam a Sylburgio ſunt problematibus Ariſtotelis, graece editis pag. 357. et ab Henrico Stephano graece vulgata ſunt in libro: *Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, quae vel numquam antea, vel minus emendata, quam nunc, edita fuerunt. Graece, cum Henr. Stephani ad calcem adnotationibus. Ex officina Henr. Stephani. Pariſ.* 1557. 8.

IX. Περὶ ἰλίγγων, *De vertigine* fragmenta. Meminit libri περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων inter Theophraſti ſcripta *Diog. Laertius* V. 44. Leguntur apud *Photium*, cod. CCLXXVIII. pag. 1567. edit. citat. ex maiori libro ſine dubio excerpta. Codex MS. graecus eſt in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCLXXVIII. et in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et in Bibl. S. Marci Venet. Occurrunt graece in vtraque editione Aldina et Baſileenſi, nec non ad calcem problematum Ariſtotelis editionis graecae Sylburgianae p 360 ſq. et in editione Henrici Stephani, Pariſ. 1557. 8. Graece et latine cum libro de ſudoribus edidit *Bonauentura Grangerius*, Pariſ. 1576. 8. et *Furlanus* cuius et verſio textus noua et commentarii leguntur in Theophraſti pleriſque ſaepius citatis. Textum Furlanus exhibuit, penitus fere a Photii textu diuerſum. Alia verſio Andr. Schotti eſt, qui Photii bibliothecam, et in ea haec fragmenta in latinam linguam tranſtulit.

X. Περὶ κόπων, *De laſſitudinibus.* Eius, praeter *Diog. Laertium*, V. 44. Galenus meminit, libr. III. de ſanitate tuenda, tom. IV. pag. 248. Fere totum ex Ariſtotelis problematibus conflatum eſſe, in quibus idem argumentum pertractatum legitur, notant *Hier. Mercurialis* libr. I. var. lect. cap. 9. et *Dan. Furlanus*, in dedicat. commentarior. in hunc libr. in Theophraſti pleriſque pag. 272. Mutilus etiam in fine eſt. Codex MS. eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et in biblioth. S. Marci Venet. et in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCLXXVIII. Editus eſt hic liber graece in Aldinis et in Baſileenſi. Graecum textum cum latina verſione et commentariis exhibuit *Dan. Furlanus*, quem in operum Theophraſti editione in textu et verſione penitus ſequutus eſt *Dan. Heinſius.* Excerpta paucula ex hoc libello habet *Photius*, cod. CCLXXVIII. pag. 1571. edit. Hoeſchel. quae leguntur etiam poſt problemata Ariſtotelis edit. Sylburg. p. 356. et inter opuſcula, vulgata ab Henr. Stephano.

XI. Περὶ τῆς τῶν ἰχθύων ἐν ξηρῷ διαμονῆς, *de piſcibus in ſicco degentibus.* Caſaubonus putat eſſe ἀποσπασμάτιον ſcripti Theophraſti περὶ τῶν ἐν ξηρῷ διαιτωμένων, quod praeter *Laertium*

Laertium V. 43. memorat *Athenaeus* VII. 18. et 19. quintum eius operis librum citans. [Seneca: *Theophraſtus affirmat, piſces quibusdam in locis erui. Multa hoc loco tibi in mentem venient, quae urbane in re incredibili fabula aeque dicas, non cum retibus aliquem aut cum hamis, ſed cum dolabris ire piſcatum. Exſpecta ut aliquis in mari venetur.* Conf. *Athen.* VIII. pag. 331. 332. et *Leſneri* Lithotheolog. p. 93 ſq. *Fabric.* Reſpicit etiam *Plinius* hiſt. nat. IX. 57. nec non *Athenaeus*, Theophraſtum laudans libr. XIV. non procul ab initio, ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας, etc. Auctor indicis ſcriptorum in editione Athenaei Baſileenſi perperam exiſtimauit, hoc loco citari Theophraſtum in ſcripto, cui titulus fuiſſet Ἰνδοί. Codex MS. eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. p. 396. et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hiberniae tom. II. pag. 60 nr. 2207. Exſtat graece in Aldinis et in Baſileenſi. Prodiit etiam graece Pariſiis, apud Morellum, 1578. 4. vid. catal. biblioth. Pinelli tom. I. pag. 292. graece et latine, interprete *Dan. Furlano*, in Theophraſti pleriſque, Hanou. 1605. fol. pag. 282. et in editione Heinſiana. Latina verſio, praeter *Dan. Furlani* interpretationem, exſtat quoque *Conradi Geſneri*, non vero integri libri, ſed poſterioris partis, ex Ariſtotele et Athenaeo emendata, quae liberior eſt et minus verbis graecis reſpondet, quam Dan. Furlani. Ea Geſneri verſio legitur in eius hiſtoriae animalium libr. IV. qui eſt de piſcium et aquatilium animantium natura, in edit. Tiguri, apud Froſchoverum, 1558. fol. pag. 442. Vtramque contulit in commentario in librum Theophraſti de piſcibus, in ſicco degentibus, *Marcus Aurelius Seuerinus*, quem mox dicam. Commentarii in hunc librum hi exſtant: *Timothei Camotii* (Io. Baptiſtae F.) *commentaria in librum Theophraſti de piſcibus* MSta memorat *Labbeus*, in biblioth. noua MSS. pag. 213. Commentatus quoque eſt in hunc librum, vt in reliquos, *Dan. Furlanus*. Proprio commentario inſtruxit hunc librum Marcus Aurelius Seuerinus, in libro, cui titulus: *Antiperipatias, hoc eſt aduerſus Ariſtoteleos de reſpiratione piſcium diatriba. De piſcibus in ſicco viuentibus commentarius in librum Theophraſti Ereſii huius argumenti. Phoca illuſtratus, ſcilicet anatome ſpectatus, et philoſophico criterio examinatus. De radio turturis marini eiusque vi, medicina, veneno* Marci Aurelii Seuerini. — Amſtelod. apud Ianſſonium, 1661 fol.* Commentarius in Theophraſtum de piſcibus in ſicco degentibus, Fortunio Liceto dicatus, qui in hac collectione continetur, prodiit primo Neapoli, typis Camilli Caualli, 1655. fol.* Minus ad textus interpretationem, quam ad Ariſtotelis confutationem ſpectant. [*Caſp. Schotti* Phyſic. curioſ. lib. X. pag. 1340 ſqq. *Claud. Dausqueius* de terris fluitantibus II. pag. 183 ſqq. *Fabric.*]

XII. *Fragmenta* ex libris ſex, ſeruata a *Photio* cod. CCLXXVIII. pag. 1566. et ante Photii editionem, ab Hoeſchelio curatam, graece vulgata ab Henrico Stephano. Pariſ. 1557. 8. haec ſunt:

1) Περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας, *de animalibus, quae colorem mutant.* Meminit *Diog. Laertius* V. 44. *Athenaeus* VII. 15. Reſpicit Plinius X. 29. [De libro *de coloribus*, quem Theophraſto tribuit Sim. Portius, dixi ſupra in Ariſtotele §. 20. inter cuius ſcripta lucem ſaepius vidit. *Fabric.*]

2) Περὶ παραλύσεως, *de neruorum reſolutione.*

 3) Περὶ

3) Περὶ λειποψυχίας, *de animi defectione*, quod fragmentum cum ſuperiore de paralyſi legitur etiam ad calcem problematum Ariſtotelis edit. graecae Sylburgianae, p. 359 ſq. Meminit *Laertius* V. 44.

4) Περὶ τῶν ἀθρόως φαινομένων ζώων, *de animalibus, quae repente adparent.* Meminit *Diog. Laertius* V. 44.

5) Περὶ τῶν λεγομένων ζώων φθονεῖν, *de inuidentibus bona ſua animalibus.* Meminit praeter Laertium, apud quem vitioſe φρονεῖν legebatur pro φθονεῖν, Apuleius in apologia, reſpicit *Aelianus*, animal. III. 17. et *Plinius* VIII. 29. et 31. et 57. [Confer *Salmaſ.* ad Solin. pag. 221.] In bruta animantia inuidiam cadere negat Plutarchus libr. de odio et inuidia, p. 537.

6) Περὶ μελιττῶν, *de apibus*, ſiue vt rectius *Diog. Laertius*, V. 44. περὶ μέλιτος, *de melle.*

Latine vertit ediditque haec fragmenta graece et latine ac commentariis illuſtrauit *Dan. Furlanus* in Theophraſti plerisque a pag. 290. Repetiit textum et Furlani verſionem Dan. Heinſius.

Aliud fragmentum ex Theophraſto, de ſtrangulatis, edidit *Oribaſius*, in ſynopſ. libr. VIII. cap. 57.

Ad ſcriptos codices operum Theophraſti eos, quod adtinet, quos in enarratione ſingulorum librorum memorare non licebat, monendum eſt, exſtare *Theophraſti et Plutarchi* opuſcula, cum cod. MS. collata, inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hibern. tom. II. pag. 70. nr. MMDCCXIII. Theophraſti quaedam erant in biblioth. cardinalis Ottoboni. vid. Montfaucon. tom. I. p. 186. Theophraſti codex membranaceus ſaec. XIV. exſtat in biblioth. Ambroſiana Mediolanenſ. vid. Montfaucon. tom. I. p. 529. Theophraſtus exſtat in biblioth. Auguſtan. nr. CXVIII. vid. Montfaucon. tom. I. p. 594.

Editiones operum Theophraſti iam dixi, in ſingulorum librorum eius auctoris pertractatione. Eas tamen hic in vnum colligere ac repetere placet. *Prima* eſt *Aldina* princeps, quae annis 1495. 1497. 1498. quinque voluminibus in fol. minori, Venetiis, apud Aldum Pium Manutium cum Ariſtotelis operibus omnibus graece prodiit, de qua vid. *Bandini* catal. biblioth. Laurent. tom. III. p. 380. *Orlandi* origin. e progreſſ. della ſtampa. p. 57. *Maittaire* annal. typogr. tom. I. p. 1. p. 79. Catalog. de la bibliotheque de Crevenna tom. II. pag. 48. *Dom. Maria Manni* vita di Aldo Pio Manuzio, inſigne reſtauratore delle lettere greche e latine in Venezia §. 29. 33. et inprimis cl. *Buhle* in tractatione de Ariſtotelis editionibus in Oper. Ariſtotelis edit. Bipont. tom. I. p. 210 ſq. [adde ſupra p. 316 ſq.] *Altera* graeca eſt, quae *Baſileae* apud Io. Oporinum, 1531. fol. prodiit. Eam vid. ſupra, nr 1. *Tertia* eſt editio *Aldina* minor operum Ariſtotelis, cuius ſextus tomus Theophraſti opera complectitur hoc titulo: Θεοφράστου περὶ φυτῶν ἱστορίαν καὶ περὶ φυτῶν αἰτιῶν, καί τινα ἄλλα αὐτοῦ βιβλία περιέχων τόμος VI. *Theophraſti hiſtoriam de plantis et de cauſis plantarum et quosdam alios ipſius libros continens tomus VI. Venetiis, apud Aldi filios*, 1552. 8. Curauit hanc Ariſtotelis et Theophraſti editionem *Ioannes Baptiſta Camotius.* conſ. de ea *Maittaire* annal. typogr. tom. III. part. 2. pag. 624. cl. *Buhle* de Ariſtotelis editionibus, in Oper. Ariſtot. edit. Bipont. tom. I. pag. 220. 221. [et ſupra pag. 319.]

Graeca

Graeca et latina vnica operum Theophraſti tantum exſtat editio *Dan. Heinſii*, quam dixi ſupra ſub nr. I. Duobus tomis compoſita eſt, quorum prior, praeter vitam Theophraſti ex Diogene Laertio libros de hiſtoria et de cauſis plantarum complectitur, alter vero, qui titulum habet *Theophraſti Ereſii opuſcula graece et latine emendatiora*, a p. 389. incipit. In his Furlani editionem opuſculorum Theophraſti expreſſit Heinſius, commentariis tamen Furlani omiſſis.

Quidam libri in his editis continentur: *Ariſtotelis de animalibus libri; parua naturalia; cum Theophraſti opuſculis quibusdam; graece. Omnia ex exemplaribus Nic. Leoniceni Thomaei diligenter emendata. Florentiae, per heredes Phil. Iuntae*, 1527. 4. Quaenam opuſcula Theophraſti in hac editione expreſſa ſint, neſcio, eam enim non vidi. Exemplum edit. cum multis emendationibus adſcriptis eſt in biblioth. Leidenſi. vid. catal. biblioth. Lugd. Batau. pag. 146. Eſt et in biblioth. Gottingenſ. vid. cl. Buhle de Ariſtot. editionibus, in Oper. Ariſtot. tom. I. p. 242. [In hac Florentina edit. continentur Theophr. de piſcibus, de vertigine, de laſſitudinibus, de odoribus, de ſudoribus. vid. *Bandini* annal. typographiae Iuntarum part. II. p. 213 ſq. ſupra ad Ariſtotel. editt. ad a. 1527. p. 318.] — *Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, quae vel nunquam antea, vel minus emendata quam nunc, edita fuerunt, graece, cum Henrici Stephani ad eadem annotationibus. Ex officina Henrici Stephani, Pariſienſis typographi. Pariſ.* 1557. 8. Continentur in hac editione liber Theophraſti de ſenſu, fragmenta libri de animalibus, quae colorem mutant, libri de neruorum reſolutione, de animi defectione, de vertigine, de laſſitudinibus, libri de animalibus, quae repente adparent, libri de inuidentibus animalibus, de ſudore, de apibus, et morales characteres, prout eo tempore eſſe potuere, integri. vid. de hac edit. *Maittaire* annal. tom. III. part. II. pag. 695. cl. *Buhle* de Ariſtotelis editionibus in Oper. Theophraſt. Bipont. tom. I. pag. 245. 246.

Adriani Turnebi graecolatinam editionem libri de igne, de lapidibus et de odoribus editionem dixi nr. III. et nr. VII.

Sylburgii quoque editio opuſculorum Theophraſti quorundam hic memoranda eſt, ob id etiam laudanda, quod hic vir, quem Ariſtotelis ſoſpitatorem recte dixerunt, in Theophraſti opuſculorum, quae cum Ariſtotelis operibus edidit, emendatione acutiſſimus exſtitit. Edita vero ſunt in eius graeca operum Ariſtotelis editione. Francof. apud Andr. Wechelii haeredes. 1587. voll. V. in 4. [vid. p. 320 ſq.] Continent metaphyſica, characteres ethicos, fragmenta de laſſitudinibus, de ſudore, de neruorum reſolutione, de animi defectione, de vertigine et librum de ſignis pluuiarum et ventorum. — Prodierunt iam anno 1585. *Ariſtotelis, Alexandri et Caſſii problemata cum Theophraſteorum quorundam collectaneis graece, cum variantibus lectionibus, emendationibus, ad itemque Frid. Sylburgii et indice tripl ci. Francofurti, apud Andr. Wechelum.* vid. biblioth. Günzian. pag. 14. — *Dan. Furlani* editionem graecolatinam plerorumque Theophraſti dixi quoque nr. III. Furlani exemplar, ad Ioannem Vincentium Pinellum delatum, ab illo ad Marcum Velſerum, Duumuirum Auguſtanum, peruenit, isque illud Claudio Marnio et Io. Aubrii heredibus vulgandum tradidit. Continentur vero in hac editione hi Theophraſti libri: de lapidibus, Dan. Furlano interprete; de ſignis pluuiarum, eodem interpr. de ſignis ventorum, eodem interpr. de ſignis tempeſtatis, eodem interpr. de ſignis ſerenitatis, eodem interpr. de igne, Adriano Turnebo interpr. de odoribus, eodem interpr. de ſudoribus, Dan. Furlano interpr. de vertigine, eodem interpr. de laſſitudinibus, eod.

 interpr.

interpr. de piſcibus, in ſicco degentibus, eod. interpr. de animalibus, quae colorem mutant; de neruorum reſolutione; de animi defectione; de animalibus quae repente adparent; de animalibus, quae dicuntur inuidere; de melle; notae morales, eodem interprete. Commentarios ſingulis libris addidit doctiſſimos, vtiliſſimos. In textu vero, qui longiſſime ab Aldinis recedit, corrigendo nimis temerarius fuiſſe videtur: neque ad emendationes ſuas codice MS. ſed coniectura tantum ſua vſus eſt.

Ad latinas operum et opuſculorum, ſiue libellorum plurium Theophraſti editiones pertinent: *Ariſtotelis hiſtoria animalium et parua naturalia. Theophraſti opuſcula. Venet. apud Aldum.* 1493. fol. Memorantur harum editionum exempla in membranis vitulinis a *Labbeo,* in biblioth. noua MSS. pag. 342.

Spurius libellus, qui ſub *Theophraſti* nomine circumfertur, eſt: *Les travaux d' Ariſtee et d' Amarille dans Salamine. Hiſtoire de ce temps. Premierement compoſée par Theophraſte, et nouvellement traduite en françois par Melidor. A Paris, jouxte la copie imprimée a Rouen. Chez Corneille Piterſon,* 1619. 12. * Citantur in eo Virgilius, Horatius, Ouidius. Sermo eſt de ſyllogiſmorum formis ſcholaſticorum, cet. *Ackermann.*

XIII. Editionem *Theophraſti* Heinſianam, (Lugd. Bat. 1613. fol.) in qua exſtant omnes libri, hactenus recenſiti, graece et lat. ſine notis, claudunt Ἠθικοὶ χαρακτῆρες, *Charactères,* ſigna et notae, ſiue *notationes* atque imagines, deſcriptiones et εἰκονισμοὶ morum vitioſorum ad *Polyclem.* In hoc ſcribendi genere praeiuit iam Ariſtoteles. At Theophraſti characteres, quos habemus, num, et quinam ſint genuini, num ſint tantum fragmenta, aut pars maioris operis, nec ne, hae et aliae quaeſtiones valde exercuerunt ingenium et ſollertiam virorum doctorum. Nolo ea hic repetere, quae ſcripſi in Introductione in hiſtoriam L. Gr. tom. I. pag. 458 ſq. Petro Victorio in pluribus locis commentarii ad Rhetorica Ariſtotelis viſus eſt hic liber parum dignus Theophraſti eruditione atque ingenio, atque Var. lectt. XVII. 7. aperte adfirmat, falſo illi adtribui: qua tamen in re virum praeſtantiſſimum fefellit iudicium ipſius alias acutum: nec vlla eſt ratio, iudice Fabricio, quare eius iudicio, cui res ipſa et veterum teſtimonia refragantur, ſubſcribamus. Nec placet durum Stephani de illo libro iudicium. Hinc alii maiore iure, non cunctos quidem, plurimos tamen characteres vindicarunt Theophraſto. Recentiſſime optimeque de illis, eorum collectione, ortu, indole formaque et de conſilio Theophraſti iudicauit egitque cl. *Naſt* in commentatione de ſcopo et ratione Theophraſti in effingendis characteribus, praemiſſa editioni. Atque illius ſententia excitauit ſtudium cenſorum in ephemeridibus litterariis Lipſienſibus vbi nr. 43. ann. 1791. pag. 337 ſqq. copioſe intelligenterque diſſeritur, Gottingenſibus ac Tubingenſibus. Cenſor Gotting. in plag. 36. ann. 1792. pag. 355 ſqq. exiſtimat, totum, quod habemus, eſſe fragmenta, forſan minimam partem Theophraſteorum, admixtis multis peregrinis, partim in quibusdam locis, partim forſan integris capitibus, aut, ſi praefatio minus ſit genuina, inueniſſe aliquem excerpta ex Theophraſti operibus, collegiſſe ſimilia ex aliis et praefatum eſſe, etc. Cenſor in ephem. Tubingenſibus ann. 1792. ſcid. 23. pag. 179 ſqq. opinatur, characteres, ſub nomine Theophraſti notos, eſſe anthologiam quamdam minorum opuſculorum ſimilis argumenti, auctoribus diuerſis: id illi probabile ſit ex ratione, qua collectio, quam habemus, lucem ſubinde vidit, primum XV. characteres fuiſſe detectos, Camotium octo alios addidiſſe ex codice, Caſaubonum ſub exitum ſuperioris ſaeculi characteres XXIV — XXVIII. et Amadutium

dutium in cod. Vaticano duo adhuc reperiſſe. Tum id patet illi ex diuerſitate interni argumenti; quibusdam putat praemiſſam eſſe definitionem minus logice veram, aut notationem videri diſcipulo Ariſtotelis minus dignam; praefationem eſſe probabiliter ſuppoſititiam; quosdam tamen characteres habere Theophraſtum auctorem; eſſe characteres, in quibus ſint notationes ſingulares admodum ſuetae, et cuicumque homini, qui id vitii aut idem ridiculum prae ſe ferat, communes, vt cap. XVI. de ſuperſtitioſo; alios eſſe adeo particulares et ſigna habere propria, quae quidem ex indicatis erroribus ſoleant oriri; ſed ab hominibus illis, quos auctor ipſe viderit et nouerit, ſumta videantur, vt cap. III. de garrulo: Quae notationes ad priorem pertinent claſſem, eas cenſor habet imitationes rhetorum; quae autem ad claſſem pertinent poſteriorem, eas, cenſet, ex maiore Theophraſti opere ἠθικοὶ χαρακτῆρες fuiſſe ſeruatas. Atqui valde probabilis videtur illius ſententia, ex aliis libris receptas fuiſſe quasdam notationes. Nam et forma atque ratio tum ſcribendi tum fingendi in quibusdam characteribus eſt diuerſa, et ex *Athenaeo* IV. pag. 168. C. notum eſt, a *Satyro*, peripatetico, cuius ille characterem ἀσώτου adfert, librum eiusdem argumenti περὶ χαρακτήρων eſſe compoſitum. cl. *Fiſcherus* in praef. ad ſuam editionem acute ſuſpicatur, omnes, qui ſuperſunt, codices, quoniam libri omnes non ſemel conſentiant et conſpirent in lectionem falſam, ex vno fonte, certe in characteribus XV. prioribus, deriuatos eſſe et deductos, cauſſam vero multitudinis vitiorum, in capitibus maxime poſterioribus, repetendam videri a paucitate codicum msstorum.. *L'Evesque* ad verſionem gallicam, Theophraſtum, negat in his characteribus ingenium philoſophi acuti; ſed dotes tantum animi, (Talent) demonſtraſſe ait. A Theophraſto ſene ſcriptus eſt liber, et circa Olymp CXVI. exaratum ſuſpicatur *Caſaubon.* ad cap. VIII. pag. 240. vbi de Polyſperchonte. Quando vero Fabricius orae exempli ſui adſcripſit, „tum certe nondum natus erat Theophraſtus LXXXXVIIII annos," iam ſupra vidimus, ex prooemio, probabiliter ſuppoſititio, argumentum tutum poſſe haud deduci. Fiſcherus V. C. loco cit. colligit ex charact. 23, 2. librum eſſe tum ſcriptum, quum Antipater ab Athenienſibus coactus eſſet in Macedoniam fugere. Contra *Reisk.* in commentar. ad caerim. aulae Byzantinae Conſtantini Porphyrogeniti p. 130. auctorem characterum Theophr. fuiſſe e ſaeculo Iuliani apoſtatae opinatur: ſed ſecus ſentit *Amadutius* ad II. capp. Theophraſti inedita pag. 41 ſq. Mature autem collectio characterum partim Theophraſteorum, ab interitu ſeruatorum, partim alienorum, nomine Theophraſti praefixo, facta fuiſſe videtur. At modo pauciores, modo plures recipiebantur: id quod auget ſuſpicionem, non omnes, qui in codd. et editionibus leguntur, eumdem Theophraſtum habuiſſe parentem; neque tamen omnes, qui latent in bibliothecis, codices mssti, ſunt rite excuſſi et diligenter collati. Memorantur vero

Codices

in *Hiſpaniis*, in bibliotheca regia *Matritenſi* cod. LVIII. pag. 196, 84. *Iriarti* catal. illius bibliothecae. Inſunt XV. priores characteres. — in bibl. Eſcorialenſi, teſte *Plüero* in itinerario etc. pag. 193.

In *Italia*, Venetiis in bibl. D. Marci cod. DXIII. teſte catal. pag. 277. — in bibl. *Florent.* Medic. plut. 60. cod. XVIII. et cod. XXV. qui continent XV. charact. (*Bandini* catal. tom. II. pag. 609. et 614.) tum plut. 80. cod. XXIII. iidem characteres, (*Bandin.* tom. III. pag. 212. et pag. 290.) iidem in plut. 86. cod. III. — ibidem in monaſterio quodam, teſte

Montfaucon

Montfaucon in diario italico p. 365. — in bibl. Ambroſ. *Mediolani.* — *Romae* in biblioth. Barberina, charact. XV. priores, et in bibl. Angelica, (vid. Introduct. meam in hiſt. L. Gr. I. pag. 65. et 66.) — Ibidem in bibl. *Vaticana* eſt codex bombycinus et omnium Theophraſteorum antiquiſſimus, tum alius, quondam Palatinus. De hoc codice intelligenda ſunt, quae *Phil. Labbeus* in bibl. noua MSS. pag. 472. ſcripſit laudans characterum Theophraſti optimae notae codicem, quo vſus eſt Caſaubonus; at, quod addit, *in quo habentur pleraque, quae in excuſis deſiderantur*, intelligendum eſt de editionibus, ante Iſaacum Caſaubonum vulgatis. Prior illorum codex continet XV. characteres morales, ſed incipit a cap. XVI. et procedit vsque ad caput XXX. Ex hoc codice cl. *Amadutius* primus publici iuris fecit cap. XXIX. *de malorum amicitia* et cap. XXX. de turpi lucro: de qua editione infra in catalogo editionum agemus. De duobus autem illis codicibus copioſus eſt cl. *Amadutius* §. III. et IV. p. 11 ſqq. editionis. Ille autem codex neque vnius eſt aetatis, neque eiusdem ſcripturae, et aliorum praeter ea continet ſcripta, *Hermogenis* rhetoricam, bis, eiusdem de inventione prooemiorum, *Ariſtotelis* categorias, bis, *Ammonii* expoſitionem in quinque voces Porphyrii, ipſius *Porphyrii* Iſagogen et alia. Codex palatino-vaticanus habet quoque poſt cap. XV. adnotationem, ab aliquo forte amanuenſi additam, quae etiam in cod. Florent. (*Bandin.* III. pag. 212.) exſtat: ſed quoniam hinc inde diſcrepat lectio, illam *Amadutius* pag. 16 ſqq. graece et latine recudi fecit, notasque adſperſit. Addidit quoque e codice p. 19 ſqq. tetraſtichon, a Diogene Laertio in Theophraſti vita adductum, cum variorum verſione — *Patauii* in bibl. S. Ioannis exſtant in cod. quodam tres characteres, teſte *Tomaſino* in Bibl. Patau. pag. 21. — Ex codice, diuerſo ab iis, e quibus Pirckhamer et Camotius primi ediderunt characteres, Politianum confeciſſe ſuam XV. priorum charact. verſionem cl. Fiſcherus in notis paſſim oſtendit.

In *Galliis.* Needham e tribus codd. in biblioth. regia cuſtoditis acceperat V. L. nimirum e codd. 1) membr. nr. MMMCCLXIV. ſcripto circa a. Ch. 900. 2) itidem membranaceo, nr. MMDCCLVIII. ſaec. X. 3) bombycino, nr. MMDCLX. ſaec. XV. Is tamen numerus variat in catal. bibl. regiae Pariſ. tom. II. in quo XI. codd. characterum memorantur: multis inſunt Hermogenis et Aphthonii libri; aliis alii: nr. MXLV. qui cod. praebet V. priora capita: nr. MCCCLXXIII. in quo vltimum caput eſt de contumacia ſine procacitate; nr. MCCCLXXXIX. nr. MDCXXXIX. in quo multa paſſim Iani Laſcaris manu ſunt ſuppleta; nr. MDCCXLIV. in quo exſtant XV. priora capita; nr. MDCCCCLXXXIII. ſaec. X. membr. nr. MMDCCCXXX. in quo dimidia fere pars characterum deſideratur; nr. MMDCCCCXVI. nr. MMDCCCCXVIII. in quo vltra dimidiam partem deſunt characteres; nr. MMDCCCCLXXVII. priora capita XV. nr. MMDCCCCLXXXVI. in quo pariter dimidia fere pars characterum deſideratur. — In biblioth. *Coisliniana* ſecundum *Montfaucon.* catalog. p. 584. cod. CCCLXXVII. et p. 588. cod. CCCLXXXIV. cuius L. V. vſus eſt Needham.

In bibliotheca *Leidenſi* teſte catalogo p. 336. nr. LIX. quindecim priora capp.

In *Britannia.* Vſus eſt Needham codd. Barocciano, in bibl Oxonienſi, SS. trinitatis collegii Cantabrigiae, (quem codicem antea quoque adhibuerat Th. Gale,) Osbornienſi, et variis lectionibus cod. msti olim Bonauenturae Vulcanii, depromtis ex volumine III. collectaneorum Iſaaci Caſauboni, in bibliotheca Bodleiana Oxonii repoſitorum: de quibus conſules quoque cl. Fiſcheri praefationem.

In

In *Germania* quondam in bibl. Heidelbergenſi ſiue Palatina fuerunt quatuor codices, e quibus lectiones dedit Caſaubonus. Cod. *Vindobonenſem* laudat variasque cap. XI. lectiones ex illo exhibet cl. *Amadutius* ad II. charact. ineditos p. 100 ſqq. In bibliotheca *Guelferbytana* ſunt duo codices, quorum alter XV. priores, alter XXIII. characteres continet praeter alia opuſcula: Illorum, poſterioris maxime, lectiones ita conueniunt cum editionis Camotianae lectionibus, vt ex vno eodemque fonte fluxiſſe videantur, obſeruante cl. *Fiſchero* in praefatione.

Editiones.

De his intelligenter eruditeque egit illarumque contexuit hiſtoriam criticam cl. *Fiſcherus* in praefatione, quem ſequutus eſt cl. *Amadutius* in prolegomenis §. II. p. 5 ſqq.

Θεοφράςου Χαρακτῆρες cum interpretatione per *Bilibaldum Pirckeymherum*, iam recens edita. Norenbergae per Io. Petreium 1527. et conſtat opuſculum tribus plagulis. Exſtat quoque in operibus eiusdem Pirckheymheri, Francofurti 1610. pag. 214.

Ducta eſt haec editio princeps, quae praeter prooemium continet XV. priores characteres, e cod. msto, cuius exemplar, negligentia et tarditate librarii contaminatum, Pircamerus acceperat a Io. Franciſco Pico, comite Mirandulano. *Vita Bilib. Pirckeymeri* praefixa eſt Theatro virtutis et honoris *oder Tugendbüchlein — durch Wilibald Pirckheymern* etc. poſt eius mortem cum praef. *Hans im Hoff*, Noribergae 1606. 8. edito, pag. 1 — 100. p. 272 ſqq. eſt verſio germanica praefationis latinae ad primam characterum Theophr. editionem. Praeter Fiſcherum conf *Freytag* in adparatu litterar. tom. III. p. 1326 ſqq. vbi quoque de Theophraſto, et de aliquot editionibus ac verſionibus characterum agitur. Illa mater facta eſt editionum Cratandreae, Oporinianae, Geſnerianae et Furlanianae. Sunt igitur:

Θεοφράςου Χαρακτῆρες, cum interpretatione latina. M.D.XXXI. ad calcem: *Baſileae in officina And. Cratandri*, menſe Septembri a. Ch. M.D.XXXI. (1531.) 8.

In quibusdam locis textus graecus non omnino feliciter immutatus eſt, iudice Fiſchero. Verſio latina, quae excipit textum graecum, a *Conrado Geſnero* (biblioth. pag. 614. b.) tribuitur *Angelo Politiano*, eamque conuenire cum verſione, quae eſt in exemplo Morelliano, et quam Morellus oſtendit profectam eſſe a Politiano, reperit Fiſcherus. Ex Cratandreo exemplo fluxit editio Oporiniana:

Theophraſti vita et opera, graece. cum gr. metaphraſi Priſciani Lydi, in tract. de ſenſu et phantaſia. Baſil. per Io. Oporinum, 1541. fol.

Iis inſeruit Oporin. Theophraſti characteras quindecim. Aliis autem exemplis praemiſſa eſt epiſtola Ioachimi Camerarii, ſcripta Tubingae a. d. XI. Kal. Sept. 1541. aliis praefixit Hieronym. Gemuſaeus praefationem, ſcriptam Baſileae prid. Kal. Sept. 1541. Curam vero editionis geſſit Oporinus. Exemplum cum multis V. L. aut coniecturis eſt in bibl. Leidenſi. vid. Catalog. pag. 337 nr. 26. At ex eiusdem Oporini exemplo totidem characteres, excepto prooemio, venerunt in ſecundam primo, deinde in reliquas eclogarum *Stobaei* editiones, a Conr. Geſnero curatas, quod Geſnerus ipſe teſtatus eſt in praefat. ad ſecundam Stobaei editionem 1550. et ad tertiam edit. 1559. et Fiſcherus oſtendit. Quare errarunt viri docti, Caſaubonus, Needham, aliique, qui putarent, a Stobaeo ipſo illos fuiſſe illatos. Geſnerus

vero non ſolum addidit verſionem Politiani a ſe correctam, ſed multa quoque peccata exempli Oporiniani emendauit.

Noua eaque altera libelli Theophraſtei aetas enata eſt ſtudio *Io. Baptiſtae Cammotii*, qui *tomo ſexto Operum Ariſtotelis*, Venetiis apud Aldi filios ſumtu Federici Turriſani, Venetiis 1552. 8. e codice non ſolum quindecim antea notos characteres, ſed octo etiam alios primus ſumma cum fide inſeruit: cuius editionis, quae mater facta eſt aliarum bonarum, praeſtantiam iuſtis laudibus exornauit Fiſcherus, qui etiam claris argumentis demonſtrauit, Stephanum in editione, inſcripta:

Ariſt. t l.s et The phraſti ſcripta quaedam, quae vel numquam antea, vel minus emendata ed ta fu runt. graece. Pariſ. ex officina Henr. Stephani, 1557. 8.

pag. 83—103. tres et viginti characteras Theophraſteos, et quidem octo poſteriores non ex codice quodam, calamo ſcripto, vt in epiſtola ad Petrum Victorium gloriatus eſt et viris perſuaſit doctis, Morello, Caſaubono, Fabricio aliisque, qui putabant, Stephanum primum vulgaſſe characteras illos octo; ſed ex exemplo Camotiano ita depromſiſſe, vt quaedam omitteret conſulto, alia corrigeret, alia deprauaret. Addidit tamen notas criticas; at breues et paucas.

Totum characterum libellum, nulla re immutata, repetiit, adiectis noua verſione latina et animaduerſionibus vel criticis vel hiſtoricis haud ſpernendis, *Leonh. Lycius*, Hilpoltſteino Francus, Lipſiae 1561. 8.

Ex Stephani exemplo ductus eſt textus graecus a *Claudio Auberio*, Triuncuriano, tunc vix annos XX. nato, qui nouam verſionem lat. confecit, et adiecit notas criticas, ſed audaces; notasque hiſtoricas, maxime morales; quae omnia cum *libris Ariſtotelis ethicis* edita ſunt a *Zwingero*, Baſil. 1582. fol. apud Epiſcopium.

Edit. Stephani baſis quoque facta eſt edit. Morellianae:

Θεοφραστ — *Theophraſti de notis morum liber ſingularis — cum Angeli Politiani latina interpretatione, a Federico Morello, Pariſienſi, cum erud t s viris recognita, et octo poſterioribus notis, quae antea deſiderabantur, ab eodem in hac editione adaucta.* Lutetiae ap. F. Morellum typographum regium 1583. 4.

Morellus partim ſuas, partim Io. Aurati aliorumque coniecturas in margine poſuit; nonnullas, haud pari ſemper felicitate, in contextum recepit. Verſio quindecim priorum characterum latina habet Politianum, reliquorum autem Morellum auctorem. Raram hanc editionem laudarunt *Maittaire* in A. T vol. III. part. II. pag. 787. *Fabricius* in margine ſui exempli, cum primis Fiſcherus in praefatione.

Theophraſti characteres, ex Stephani exemplo repetitos, additis V. L. exempli Oporin. et Camot. ſuisque emendationibus, adiecit *Sylburgius Ariſtotelis* opuſculis ethicis, Francof. apud Wechel. 1584. 4. pag. 228. — Inter ſcripta *Ariſtot.* et *Theophr.* Oliuae 1587. p. 83.

Tertiam claſſem duxit *Iſaacus Caſaubonus*, accuratiſſimus ille et doctiſſimus vt multorum auctorum, ita quoque characterum Theophraſteorum interpres: nouam quidem inſtituit recenſionem, at prouidus et cautus fuit criticus, nec auſus eſt mutare quidquam ſine auctoritate librorum veterum.

Theophraſti

Theophraſti notationes morum. - Iſaacus Caſaubonus recenſuit, in latinum ſermonem vertit, et libro commentario illuſtrauit. Lugd. 1592. 8. (Reperiuntur exempla, quae ſignata ſunt ann. 1593. vt in bibl. Thottiana, tom. IV. p. 252. vid. *Amadutium* in epiſtola ad Bodonium, ſubiuncta eius editioni duorum anecdotorum capitum.)

De meritis Caſauboni in hos characteres inſignibus et de familia edd. Caſaubon. docte agit Fiſcherus. adde *Heumann* in actis philoſ. III. pag. 683 ſqq. Commentarium egregium, theſaurum eruditionis atque linguae graecae et penu antiquitatis primum compoſuit Caſaubonus in itinere, non per otium, (vt ipſe ait in notis ad prooemium p. 13. edit. Fiſcheri, coll. ad cap. XI. pag. 115) in muſeo, ſed οὐδὲ πάρεργον ἐν ἀποδημίᾳ, omnibus ſtudiorum praeſidiis deſtitutus, ſolius memoriae, (quae in eo admirabilis vaſtiſſimaque fuiſſe videtur,) fide adiutus. At poſtea eum locupletauit, et expoliuit limauitque diligentius. Adhibuit quatuor codices msstos Palatinos, ex quorum vno Marquardus Freherus miſit ei quinque characteres, nondum editos cap. 24. 25. 26. 27. 28. His ornauit editionem alteram Lugduni 1598. 8. Tum ibid. 1612. 8. (exemplar cum MSto collatum ab Iſaaco Voſſio, exſtat in bibl. Leidenſi. vid. Catalog. bibl. illius pag. 150. nr. 62. Fuerunt quoque exempla in bibl. Menkeniana et Pinelliana, vid. *Pinell* catal. tom. I. p. 242.) quartum ibidem 1617. 8. In his et textus graecus et commentarius non idem eſſe videtur. vid. ipſius Caſauboni epiſtolam ad Rutgerſium, paullo poſt memoratam: et compara, quae de Kirchmanni edit. paullo poſt dicentur. Quarta aut tertia editio poſt Caſauboni fata Lugd. 1638. 8. et aliquoties poſtea repetita eſt. In bibiioth. Barberina reperitur exemplum edit. ann. 1617. cui in margine *Lucas Holſtenius* multas graeci textus emendationes adſcripſit et multas addidit varias lectiones, littera V. (probabiliter *Vaticani* cod.) adpoſita; adnotante *Amadutio* loc. cit. in fine. — Caſauboniana autem recenſio baſis facta eſt plurimarum reliquarum. At editores poſteri textum, a Caſaubono conſtitutum, vel totum reddiderunt, vel multis locis lectiones receperunt, ſiue a Caſaubono per coniecturam in notis prolatas, ſiue ex ingenio aut e libris ſcriptis ſumtas.

Theophraſti characteres ſunt praeter ea in *Theophraſti operibus plerisque:* cum commentariis *Dan Furlani*, Cretenſis, ex bibliotheca Io. Vincentii Pinelli. Hanouiae, typis Wechel. 1605. fol. gr. et lat. editis: Ex edit. Oporin. eſt textus quindecim priorum characterum, ex Camotiana autem reliquorum plane repetitus. De Furlani commentariis Caſaubonus in litteris ad Ianum Rutgerſium, Pariſ. III. Nonis Ianuarii 1610. ita iudicat: *Characteres Lugduni breui, vt ſpero, edentur, non negligenter recogniti. Nam Furlanus, homo graecus, atque is doctiſſimus, qui in eamdem arenam poſt nos deſcendit, ſtomachum mihi mouit. qui mihi ferme perſuaſit, etiam Graecos homines in ſua lingua poſſe aliquid a nobis diſcere:* φθόνος δ᾽ ἀπέσθω τοῦ λόγου καὶ νέμεσις. *Sed eius verſionem et notas ſi vidiſti, et expendiſti aliquando, non aliud, niſi fallor, ſenties.* Atque in epiſtola ad Heinſium pag. 93. edit. Hagae Comitum a. 1638. *Is*, (Furlanus,) ait, *noſtra in libellum* Χαρακτήρων ἠθικῶν *non vidit, et, niſi fallor, homo Graecus hominem Gallum non ſuperauit.*

Caſauboni contextum graecum ac verſionem latinam recoxit quoque *Dan. Heinſius* in *Theophraſti Operibus*, Lugd. Batau. 1613. fol. in margine vero collocauit vel coniecturas vel lectiones diuerſas.

Multas Caſauboni coniecturas, ab ipſo auctore poſtea repudiatas, ex prima illius editione, cum illius verſione lat. recepit *Io. Kirchmannus* m) in edit. *Theophraſt. characterum* (XXIII.) Roſtochii 1604. 8. in praefatione tamen memorat priores verasque codd. lectiones.

Theophr. charact. cum Epicteto et Cebete, in theſauro philoſ. moral. Lugd. 1589. pag. 92. — Coloniae Allobrog. 1613. 12. — Bonon. 1707. typis P. M. Montii. — cum piis monitis *Io. Angel. Werdenhagenii* Lugd. Batau. 1632. 12. 1653. 12. — a *Ioanne Meurſio* gr. et lat. Lugd. Batau. 1640. 8. apud Harwood.

Theoph. notationes morum. Iſ. Caſaubonus recenſuit, in latinum ſermonem vertit et libro commentario illuſtrauit. Editio noua, prioribus quanto melior et auctior praefatio ad lectorem, dedicationi ſubnexa, declarabit, cum indicibus. Brunſuigae typis hered. Andr. Dunckeri, impenſ. Chriſti. Gerlachii et Sim. Beckenſtein. 1659. 8.

Haec editio vulgo habetur Caſaubonianarum praeſtantiſſima. Atque eatenus verum id eſſe poterit, quod editor multos locos veterum ſcriptorum, a Caſaubono nomine tenus tantum laudatos, curatius indicauit, libri, capitis aliusque diſtinctionis mentione adiecta, et graecorum verborum verſionem latinam adiunxit. At enim textum graecum et coniecturis Caſaubonianis et vitiis operarum contaminauit, atque Caſauboni commentarium ipſum modo truncauit, modo interpolauit. — Idem prauum conſilium ſequutus eſt, at coniecturas Caſaubonianas vncis ſeclufit ab oratione, *Melchior Schmid*, qui charact. Theophraſti, in particulas nimis minutas diuiſos, gr. et lat. edidit Helmſtad. 1686. 4. — Textum, a Caſaubono refictum, at huius et alienis diſtinctum coniecturis, edidit, ſaltem praefatione ornauit, cum latina verſione et prolegomenis Caſauboni, *Io. Schefferus.* Vpſaliae 1668. 8. *Fantius* in hiſtoria litteraturae gr. in Suecia, vbi pag. 123 ſqq. de Scheffero agit, illam editionem non commemorat. — — Ex recenſ. et cum verſione lat. Caſauboni, ſine illius commentario, cura *Adami Rechenbergii*, Lipſiae 1679. 8. — Budiſſae 1690. 8.

Opuſcula mythologica, phyſica, et ethica, graece et latine, (cura *Thomae Gale,*) Cantabrig. 1671. 8. rec. ita tamen vt prius exemplum nonnumquam a poſteriore diſſideret. Amſtelod. 1688. mai. 8.

Charact. Theophraſti in edit. Amſtel. incipiunt a pag 567. Gale, vſus cod. Cantabrig. et editionibus Camotiana, Caſaub. Oporin. Oxonienſi, (quam tamen, in notis Galei citatam, non reperi; textus autem Caſauboniani repetitio eſſe videtur,) Stephan. et Sylburg. vt plurimum ſequutus eſt Caſaubonum, a quo tamen et ſuperioribus editoribus interdum diſceſſit, interdum ſuas immiſcuit coniecturas.

Theophr. charact. cum notis *Car. Aldrich.* Oxon. gr. et lat. cum Epicteto, 1680. 1702. 1707. in 8.

Caſaubonianum contextum et verſionem latinam *Theophr. characterum,* emendate et nitide recudi fecit *Ericus Benzelius,* tum bibliothecae Vpſalienſi praefectus, poſtremum archiepiſcopus

m) Ineditum Io. Kirchmanni commentarium ſeruatum fuiſſe a Io. Melch. Krafft, verbi diuini miniſtro apud Huſumenſes in Holſatia, Fabric. in margine manu ſcripſit. adde Epiſtol. Iunianas pag. 276.

epiſcopus Vpſalenſis. Is graecum textum in minores diuiſit ſectiones, et addidit vtilem plerumque, quamquam multis minutiis refertum, indicem grammaticum ſiue philologicum *Petri Hedelmi*, in quo ſingulorum vocabulorum vis et vſus traditur, et a Benzelio forſan ipſo vel propriae vel alienae proferuntur coniecturae, Vpſaliae 1708. 8.

Θεοφράϛȣ — Theophraſti characteres ethici, graece et latine, cum notis ac emendationibus Iſ. Caſauboni et aliorum. Accedunt Iac. Duporti praelectiones iam pridem editae. Graeca cum vetuſtiſſimis MSS. collata recenſuit et notas adiecit Petrus Needham, *S. T. B.* coll. diu. Ioan. Cantabrig. ſocius. Cantabrigiae 1712. mai. 8.

Quos codd. msst. adhibuerit Needham, iam ſupra in catalogo codd. indicaui. Needham vero in hac praeſtanti nitidaque editione textum Caſaubonianum multis locis, nec tamen vbique pari felicitate immutauit, et in notis lectiones codicum, iudice Fiſchero, ſaepe fruſtra adſeruit et vindicauit: ſuis notis addidit Sylburgii, Salmaſii, Palmerii et Clerici animaduerſiones. Textum graecum, cui iuncta eſt e regione verſio Caſauboni, excipit commentarius Caſauboni, et hunc ſequuntur Duporti in characteras 1—4. 6. 9. 10—16. praelectiones, doctae quidem atque eruditae, at multis alienis repletae, nec raro e notis Caſauboni et Salmaſii libris exſcriptae. Plura vide de illa editione, quae reliquarum fere omnium baſis facta eſt, Acta erudit. Lipſ. 1713. pag. 394. Acta eruditorum germanice ſcripta, tom. II. pag. 304. in noua Halenſi biblioth. (germanice) tom. III. pag. 819 ſqq. vbi nouae quaedam emendationes proferuntur, Mem. of literature. tom. II. pag. 230. Iourn. de ſavans 1713. II. p. 171 ſq. Iourn. de Trev. 1714. pag. 1368. *Heumann.* in actis philoſ. III. p 684 ſqq. et Fiſcherum in praefat. Duporti praelectiones iam Gale in praefatione ſua memorarat, et eaedem ſunt, quae quondam falſo credebantur fuiſſe Thomae Stanlei, ſub cuius quidem nomine exſtant msstae in bibl. Io. Mori, Elidenſis epiſcopi, p. 669. et ei adſeruntur ab auctore vitae Stanlei, quae ante hiſtoriam philoſophicam, a Stanleio ſcriptam, praefixa eſt.

Theophr. deſcriptiones morum. graece. Hauniae 1725. 8.

Theophraſti characteres ethici, graece, cum verſione latina Iſ. Caſauboni, et notis Io. Corn. de Paw. Vltraiecti Batau. 1737. 8 apud Evelt.

Caſauboni textum immutatum reddidit, ſed in notis et nubem coniecturarum protulit, de lectionibusque codicum et alienis coniecturis diſſeruit, et multa loca interpretatus eſt. Poſtremi V. characteres illi non videntur eumdem habuiſſe parentem, quem priores; diſſentit vero ab iis, qui omnes abiudicant Theophraſto. Muifice laudat Fiſcherus operam ſtudiumque I. Corn. de Paw. conf. quoque Proſper. Petronii Barenſis cenſuram in notizie letterarie Oltramontane —. Romae 1742. tom. II. part. II. art 47. nr. 4. pag. 350. ephem Lipſienſ. litter. ann. 1737. ſcid. 49 pag. 427 ſq. in primis Hauptmanni cenſuram in actis erudit. Lipſ. ann. 1738. menſ. Iun. p. 296 ſq.

Theophr. charact. cum Epicteti enchiridio et Cebetis tabula, curante *Ioſ. Simpſon*, gr. et lat. Oxon. 1739. — edit. tertia Londini 1744. — ibid. 1758. et 1762. 8.

Θεοφράϛȣ — Theophraſti characteres morum. cum noua verſione latina, ineditis Aug. Buchneri notis, ſupplementis item varr. lect. MS. et commentationibus ſuis edidit *Io. Conr. Schwarz*, Theol. Doct. et P. P. O. ac Gymnaſii Caſimiriani Director. Coburgi 1739. 4.

Textum graecum iuſto audacius concinnauit nec raro deprauauit e Caſauboniano, Needhamiano, ſuique ingenii commentis mixtum. At ſagacitas ingenii et ampla adcurata-

que linguae graecae ſcientia in notis cernitur: Fiſcherus tamen in notis plurimas Schwarzii coniecturas et lectiones acrius refutauit et exagitauit.

Ex recenſione Needhami aliquoties recuſi ſunt *Theophraſti characteres:* a *Frider. Gotthilf Freytag*, praemiſſa diſſert. de Theophraſto eiusque characteribus, gr. et lat. Lipſiae 1726. et 1751. 8. — gr. et lat. Glasguae, apud Foulis 1743. 12. et 1758. 8. — Lipſiae et Halae 1751. 8. quam vero ego non vidi. — a *Richardo Newton*, gr. et lat. cum notis anglicis, 1754. 8. — cum notis Needhami, at mutilatis et interpolatis in *Eclogis ex optimis graecis ſcriptoribus*, gr. Tiguri, 1749. 8. — Textum Caſaubonianum *I. M. Gesnerus* in Chreſtomathia graeca, Lipſiae 1753. pag. 124—144. maximam partem ſeruauit.

Caratteri di Teofraſto greco-toscani, colle loro illuſtrazioni, varie lezioni, e note del ſenatore *Leonardo del Riccio.* In Firenze, nella Stamperia Mouckiana, 1761. et 1763. tom. IV. in 12. Fundus eſt edit. Caſaub. Lugdun. 1598. collato tamen graeco textu cum quatuor codd. msstis Florentinis, quorum lectiones variae in extrema ora ſunt adpoſitae. (in Pinatoni bibl. etc. minus plene citatur et ann. 1760—1762. tribus tomis prodiiſſe dicitur illa editio.)

Vltima aetas habet *Fiſcherum* V. C. Profeſſorem in Vniuerſitate Lipſica et Scholae Thomae Rectorem, auctorem:

Theophraſti characteres recenſuit animaduerſionibus illuſtrauit atque indicem verborum adiecit Io. Frider. Fiſcherus. Acceſſit commentarius Iſ. Caſauboni. Coburgi ex officina et ſumtu Io. Car. Findeiſen. 1763. mai. 8. graece.

Haec eſt, ſi criticam et interpretationem grammat. ſpectas, optima editio. Fiſcherus, criticus ſobrius, idemque litterarum graecarum ſcientiſſimus, in textu graeco deſcribendo operas ſequi iuſſit exemplum editionis Caſauboni tertiae, locis tamen nonnullis auctoritate et fide librorum veterum emendatum. In notis criticis et varias lectiones tum codicum msstorum Guelferbytan. et aliorum, a Caſaubono, Galeo ac Needhamio adhibitorum, tum omnium fere editionum, certe meliorum, et coniecturas virorum doctorum diligenter enotauit, aperte examinauit, et ſuas interdum adtulit emendationes: Saepius adiecit interpretationem vocabulorum grammaticam. In indice locupletiſſimo pleniſſimoque docte explicantur vocabula formulaeque, et ex antiquitate et interiore linguae graecae ſcientia multa loca aptiſſime illuſtrantur, interdum obſeruationes criticae adſperguntur. In Caſauboni commentario, qui vltimum locum occupat, loca, ab illo laudata, diligentius, plene curateque citantur. In praefatione, vti iam adnotaui, hiſtoria editionum critica eaque egregia concinnata eſt, et Theophraſto libellus adſeritur. Quod vero Fiſcherus Klotzii, vt aliorum criticorum, coniecturas cum acrimonia verborum ſaepius vituperauit, *Klotzius* in actis litterariis, vol. I. part. I. Altenburgi 1764. 8. pag. 78—93. lepide quidem, at acrius, quam par erat, Fiſcherum ipſum, et editionem exagitauit. Contra laudatur Fiſcherus in nouis actis litterariis ann. 1763. m. Sept. part. II. p. 465 ſqq.

Septem charact. in *Franc. Fontanii* Florilegio ex graecis ſcriptoribus. Romae apud Bened. Frances. 1778. 8. — Quaedam capita recepit *Stroth ius* in ſuam Chreſtomathiam graecam. — *Char.* gr. et hiſpanice a D. *Ignano Lopez de Ayola*, Madrit. ap. Copin. 1787. 8. — In vſum ſcholarum inferiorum editi ſunt *Theophraſti characteres* Magdeburgi. [1773. cum *Ge. Cph. Breneri* 8. cum indice Fiſcheri contracto] 1779. 8. — a *I. G. Chr ſt. Nide*, graece, cum indice germanico, Magdeburgi 1781. 8. — graece, Dresdae, 1788. 8. — cum

— cum adnotationibus, (ex Caſauboni et Fiſcheri notis magnam partem hauſtis,) et indice locupletiſſimo, (Fiſcheri contracto,) a *Io. Frid. Leonh. Menzel,* Baruthi, 1789. 8. Haud adeo ſpernenda eſt haec commoda editio, vt a nonnullis factum eſt. — Θεοφϱάςϐ — *Oder Theophraſts Abſchilderungen der menſchlichen Sitten mit deutſchen Anmerkungen, herausgegeben von Heinr. Wilhelm Rotermundt,* Rector an der Schule zu Buxtehude. Hamburgi 1791. 8. cum indice vocabulorum graeco-germanico. In graeco textu deſcribendo ſequutus eſt Needhamium: at Fiſcheri editio ad manum illi non videtur fuiſſe: alioqui ex praefatione illius meliorem, et pleniorem dediſſet codicum et editionum hiſtoriam. — Inter ea lucem viderunt:

Characterum ethicorum Theophraſti Ereſii capita duo, hactenus anecdota, quae ex cod. msto Vaticano ſaeculi XI. graece edidit, latine vertit, praefatione et adnotationibus illuſtrauit *Io. Chriſtophorus Amadutius,* Parmae apud Bodon. ex regio typographeo. 1786. mai. 4.

In Prolegomenis multa ad illuſtrandam characterum hiſtoriam litterariam adtulit, pag. 27 ſq. et pag. 60 ſq. de pericope cap. XXX. cum charact. XI. iam edito, valde communi late diſſeruit, pag. 44. et 67 ſqq. de hermis Theophraſti quaedam notauit, ex quibus ea, quae de effigie illius obſeruauimus, poſſunt augeri: et p. 69 ſqq. capp. 29. et 30. graece et latine cum vberioribus doctisque adnotationibus euulgauit. Ex ſplendida hac editione duo illa anecdota, quae quidem num Theophraſtum reuera habeant parentem, viri docti haud immerito dubitant, typis repetita ſunt in Annalibus litterar. Helmſtad. a. 1787. menſe Aug. p. 140 in Continuazione delle Novelle lett. di Firenze 1787. nr. 21. ſubiunxerunt illa quoque cel. *Beckius* inſtitutionis philologicae monogrammatibus, Lipſiae 1787. 8. atque cel. *Naſt* editioni ſuae praeclarae:

Θεοφϱάςϐ — *Theophraſt's Sitten-Gemälde für höhere Lehranſtalten aufs neue bearbeitet von Ioh. Iac. Heinrich Naſt* —. Stuttgart 1791. 8.

Eſt quodammodo noua recenſio, ex editionibus melioribus facta. Hinc ſaepe diſcedit a Fiſchero, et interdum Schwarzii emendationes adoptat. Criticis notis immiſcuit obſeruationes grammaticas et eas, quibus vis et virtutes notationum pulcre explicantur: addidit indicem graeco-grammaticum: praemiſit autem commentationem de conſilio ac ratione Theophraſti in moribus notandis: denique illi vindicat librum et adiecit nonnullas Graecorum ac Romanorum notationes ad illas cum Theophraſteis comparandas. — Idem V. D. ſcripſit progr. de conſilio et methodo Theophraſti in ſuis notationibus pingendis. Stuttgart. 1791.

Iſaacus Voſſius in notis ad Ignatium p. 289. promiſerat, ſe librum hunc Theophraſti pluribus locis meliorem daturum et illuſtraturum notis: tum Galeus ab eodem Voſſio auctiorem et emendatiorem exſpectare nos iuſſit. *Lambertus Bos* in epiſt. ad Fabricium, (in vita Fabricii, a Reimaro edita, p. 224.) ſcribit, ſe cogitaſſe aliquando de edendis Theophraſti characteribus cum animaduerſionibus, et trium locorum emendationes proponit. — *Fonteyn,* (Fonteinium) characterum paraſſe editionem, cognouimus ex epiſtolis Bernardi ad Reiskium, (in huius vita, ab coniuge ſcripta, Lipſiae 1783. 8.) p. 348. 427. quo vero eius obſeruatt. ſchedaeque peruenerint, equidem neſcio. [Seruat eas *Dan. Wyttenbachius* V. C. et editionem parat. v. Bibl. Crit. Amſt. Vol. III. P. II. p. 104 ſq. *Beck.*] — Latinis verſibus reddidit *Iacobus Welton,* et cum textu graeco notisque parauerat edere Oxonii 1722. ſpecimen metaphraſeos; v. Iournal des

des Savans 1726. menſe Maio p. 135. et New memoirs of Litterature 1725. tom. I. p. 453 ſq. notante Fabricio ad marginem exempli ſui. — *Proſper Petronius Barenſis*, bibliothecae Alexandrinae in romano archigymnaſio praefectus, (mortuus menſe Febr. 1784.) promiſerat in Notizie etc. (ſupra ad editionem Fawianam laudatis,) nouam characterum editionem triplo auctiorem ex cod. Vaticano, (atque in hoc codice plura extare, quam Amadutius notauerat, animaduertit vir quidam doctus, qui illum codicem tractauit, et nobis narrauit,) et contulerat cod. mst. Barberinum atque alterum Palatino-Vaticanum. Inceperat iam praelo ſubiicere graece cum noua verſione latina: ſed operae tantum proceſſerant ad tria folia in forma octaua, quae continent dumtaxat duodecim priora capita, decimo tertio paucis lineis ad calcem intercepto. At cur haec editio imperfecta manſerit, incompertum eſt. vide cl. *Amadutium* in prolegomenis §. IV. et V. pag. 14 — 25. et in notis pag. 56 ſqq. vbi de illo Proſpero Petronio Barenſi eiusque inchoata edit. eſt copioſus.

Fuerunt etiam, qui *Theophraſti characteres de virtutibus* n) vidiſſe ſe adfirmarent; ſed, *non ego credulus illis*, inquit Menagius ad Laertium pag. 211.

Maximi Planudis expoſitionem ineditam in Theophraſti characteres memorat *Gesnerus* in praef. ad Io. Stobaeum. Eam vero in Italiae bibliothecis diligenter inquiſitam nanciſci ſe potuiſſe negat *Leonhardus Lycius.*

Verſiones.

Latinae: praeter memoratas, *Baluzius*, (notante Fabricio,) habuit verſionem *Lapi Biragi*, Caſtelliniunculi Florentini, qui Filelfi diſcipulus fuit, *Theophraſti liber de impreſſionibus:* incipit: *Etſi rem indignum ducerem* etc. De *Weltoni* interpretatione metrica iam ſupra egimus. Latina Caſauboni repetita eſt in libello:

Ludouici Molinaei morum exemplar, ſeu characteres. Acceſſerunt, ob argumenti ſimilitudinem Theophraſti characteres ethici et Io. Ludou. Viuis introductio ad ſapientiam. Lugduni Batau. 1654. Haagae Comit. 1662. Hamburgi 1675. 12.

Gallicae, factae ſunt ab *Hieronymo Beneuentano*, Pariſ. 1613. 12. inprimis a *Bruyerio*, (defuncto d. X. Maii 1696.) qui et ipſe Theophraſtum imitatus, ex ſuo ingenio nouos characteres addidit, minus quidem preſſos nec a tanta naturali pulcritudine grataque breuitate et picturae veritate, quas virtutes in genuinis Theophraſteis amamus, commendabiles; at lectu tamen dignos, atque acumine, quidquid perſonato *Vignolio Maruillio* o) videatur, neutiquam deſtitutos, Pariſ. 1688. 12. apud Steph. Michallet. vid. Hiſtoire Ouvr. 1702. Maii pag. 102. — ibid. 1692. 8. Illius characteres auide lectitati, et gallice Pariſiis, Bruxellae, Amſtelodami

n) Laertius duobus in locis ἠθικοὺς χαρακτῆρας inter ſcripta Theophraſti memorat V. 47. et 48. Vnde Menagius ſuſpicatur, vno loco ab eo notari characteres virtutum; altero vitiorum. Adde Caſaubon. in prolegom. ad Theophr. charact. et Amadutium l. cit. pag. 38 ſqq.

o) *Vignolius Maruillius* tom. I. Miſcellaneor. hiſtoricorum, gallice editorum. Cui reſpondit *Petrus Coſteus* in libro: Defenſe de Mr. de la Bruyere et des ſes Caracteres contre les Accuſations et les objections de Mr. de Vigneul Marville, Amſterd. 1702. 12. adde *P. C. Paſſerat* paralléle de Theophraſte et de la Bruyere, in Mercure de France, 1732. Ian. p. 78 ſqq. *Menagiana* tom. II. p. 241. Acta erudit. germ. part. 240 p. 881 ſqq.

lodami alibique ſaepiſſime ſunt typis excuſi, ita, vt, auctore adhuc ſuperſtite, iam decima quarta prodiiſſe dicatur. E multis quasdam nominare licet editiones, Pariſ. 1696 poſt auctoris mortem, Pariſ. 1700. 8. Amſtel. 1701. mai. 12. II. tom. Coloniae 1713. 8. II. tom. Amſtel. 1720. III. voll. 12. apud Wetſtein. (aucta eſt editio defenſione Bruyerii eiusque characterum a Petro Coſta facta, et laudatur in Iourn. literaire tom. XI. pag. 26. Lipſ. ephem. litter. 1730. p. 199.) ibid. 1731. Pariſ. 1733. — auct. per Coſte, Pariſ. 1739. II. tom. 8. Amſtelod. 1743. II. tom. Pariſ. 1756. 8. — 1765. 4. — Dresdae 1755 8. II. voll. 1769. 8. II. voll. In alias quoque linguas Bruyerii characteres cum Theophraſteis ſunt translati. — Gallice ſunt quoque verſi Theophr. characteres a *Leveſque* cum Menandri ſententiis moralibus, Pariſ. 1782. 12. et in Collection des moraliſtes anciens, Pariſ. apud Didot 1783. 12. — cum notis vitaque Theophraſti per M. B. de B. (probabiliter *Bélin de Ballu*) Pariſ. 1790. mai. 8.

Germanicae, in *Theatro virtutis et honoris oder Tugend Büchlein* aus etlichen fürtreflichen Griechiſchen vnd Lateiniſchen Scribenten ins Teutſch gebracht durch Herrn *Wilibald Pirckheymern* — Auſſ deſſelben hinderlaſſenen Bibliothec durch einen vornehmen gelaehrten Mann mit fleiſſ zuſammen getragen, vnd ietzo erſt an Tag geben. Mit vorgeſetzten Leben des Auctoris. Nuremberg 1606 in 8. p. 257 ſqq. ex editt. Noribergenſi et Lugdunenſi, cum vita Theophraſti, cuius XXVIII. char. germanice verſi hic leguntur. Praef. eſt Hanns Imhof; tum a M. *Gottfr. Ephr. Müllero*, *Spiegel menſchlicher Sitten*, *aus dem Griechiſchen des Theophraſt*, Dresdae et Lipſiae 1737 mai. 8. — cum char. Bruyerii a *Io. Sigism. Kieſsling*, Noribergae 1754. mai. 8. — Theophr. et Bruyerii char. ab anonymo, Ratisbonae et Viennae 1754. 8. II. part. — ab alio Francofurt. 1772. II. part. 8. — a *Schulteſio*. — a *Vollbedingio*, Lipſiae 1783. (vid. Rooſii Bibl. für die Paedagogen und Erzieher, tom. II. Gieſſae 1784.) — a *Io. Dan. Büchling*, Halis Saxon. 1791. mai. 8. — a *K. G. Sonntag*, cum vita Theophraſti et animaduerſion. philoſophicis, Rigae, 1790. 8. [Einige Skizzen zu Sittengemälden, nach dem Griechiſchen des Theophraſt von *K. G. Sonntag*. Riga 1792. 4.] — Verſio metrica charact. IIdi in *Menkenii* Vermiſchten Gedichten pag. 200 ſqq.

Danicae per *Io. Gottſchalch*, Aalborg 1758. 8. — cum Ciceronis Laelio et Plutarcho de diſcrimine adulatoris etc. Hauniae ſ. a. in 8.

Hiſpanicam Lopezii laudaui.

Anglicae ab *Euſtathio Buddell*, Londini 1715. elegantius quam fidelius, male vocatur *Dugdill*, in Neuem Büchersaal, 46. Oefnung. Lipſ. 1715. pag. 753. — ab *Henr. Gally* cum notis et disquiſitione critica de artis charact. ſcriptoribus, Londini 1725. mai. 8. vid. Bibl. Angloiſe tom. XIII. p. 378. Probabiliter verſioni Bruyerii charact. anglicae, Londini 1698. 8. a Fabricio laudatae, inerant characteres Theophraſti anglice conuerſi.

Italicae. Riccianam iam ſupra in catal. editt. ann. 1760. laudaui. — *caratteri* (XVIII.) *morali di Teofraſto, interpretati per Anſaldo Ceba.* — In Geneua appreſſo Giuſeppo Pauoni, 1620. 4. vid. *Iuſt. Fontanini* biblioth. italicae eloquentiae, Venet. 1753. tom. II. cap. II. pag. 347. *Paitoni* biblioth. etc. tom. IV. p. 104. praeſertim *Amadutium* in edit. charact. Theophr. II. ineditorum pag. 36 ſqq. 51 ſq.

Imitationes.

Scripſerant quoque characteres morum e veteribus *Dio Chryſoſtomus* in orat. de regno, pingendo auarum, voluptuoſum et ambitioſum, *Libanius* in Orat. a Fabricio in Bibl. Gr. lib. V. cap. 9. p. 179 ſqq. vulgata; e recentioribus in *Cauſſini* libr. de eloquentia ſacra et humana, *Boxhorn* in poematibus pag. 67. 145. 148. *Ioach. Kühn* charact. mali debitoris in quaeſtion. philolog pent. IV. cap. 3. *Ludouicus Molinaeus*, (cuius librum paullo ante commemoraui,) *Carolus Paſchalius*, *Ioachimus Paſtorius*, ne de aliis [p]) recentioris aetatis in praeſenti dicam. Sed plures Galli idem tentauerunt, vt tot libellorum gallicorum exempla teſtantur, qui in titulo characteres praeferunt, quales ſunt, (indice Fabricio.) *Le Theophraſte moderne, (Alearme) Suite des Caractères de Theophraſte et des penſées de Paſcal.* Pariſ. 1700. 12. et belgice verſ. (vid. Iournal de Berlin 98. p. 53.) *Ouvrages dans le gout des Caracteres. Les Caracteres des vrais Chrétiens*, (vid. Iourn. des Savans 1715. pag. 343.) *Caractere d'un honnête homme. Les differens Caracteres des femmes du Siecle. Les hommes*, (vid. Mem. de Trevoux 1712. p. 1501.) *Les reflexions morales, ſatyriques, et comiques ſur les moeurs de noſtre ſiecle.* Amſterd. 1711. 8. (vid. Nouv. rep. lettr. 1710. tom. II. p. 546. Mem. de Trevoux 1714. p. 2033.) *Caracteres et portraits critiques ſur les defauts ordinaires des hommes; Mr. Bordelon caracteres naturels des hommes* en cent dialogues. Pariſ. 1692. 12. (vid. Iourn. des Savans pag. 130.) *Portraits ſerieux et critiques. Caractere d'un veritable ami. Caracteres tirez de l'Ecriture ſainte et appliquez aux Moeurs de ce ſiecle. Reflexions ſur le Ridicule et ſur les moyens de l'eviter*, ou ſont repreſentez les Moeurs et les differens Caracteres des Perſonnes de ce Siecle, par Mr. l'Abbé *de Bellegarde.* Nouvelle Edit. Pariſ. 1698. 12. *Caracteres des Auteurs anciens et modernes, avec les iugemens de leurs Ouvrages, ſuivant la Copie de Paris*, à Amſterdam 1705. 12. pag. 52. inprimis pag. 117. iudicium fertur de Theophraſto et Bruyerio, de quorum poſteriore ita iudicatur: „Cet Ecrivain, toujours de mauvaiſe humeur, ne trouva perſonne à ſon gré; et laiſſa trois places vacantes.“ — *Caracteres des Vertus et des vices. Le Critique et l'Apologiſte ſans fard, ou caracteres oppoſez dans 35. differens états et conditions* etc.

Ex Anglis memorandi ſunt *Ioſephus Hallus*, Decanus Worceſtrienſis, cuius characteres virtutum et vitiorum recuſi exſtant in eius Operibus, anglice editis, Londini 1625. fol. pag. 161. (etiam italice verſi ab Octauio Carducci, Florentino, Venet. 1628 et gallice lucem viderunt Geneuae 1619. ac germanice, quantum memini.) atque *Boyerus: The Engliſh Theophraſtus*, or the manners of the age, being the modern character of the Court, the town, and the City by M. *Boyer*, 1696 1702. 8 etc. Nec inter Germanos aliosque defuerunt, qui vel in libellis hebdomadariis aliisque eius generis, vel in peculiaribus ſcriptis characteres pingerent; e. gr. *Portraits oder eine Character-Schilderung nach Theophraſt und Bruyere von Eberhard Weſtphal.* Lipſiae vol. I. 1779. vol. II. 1782. Sed de his et characteribus, a poetis, oratoribus atque hiſtoricis paſſim confectis illorumque praeceptis hic multa diſputare non vacat.

p) Vid. *Georgii Paſchii*, Prof. Kilonienſ. diatrib. de philoſophia characteriſtica et paraenetica, Kiloniae 1705. 4. et librum de variis modis moralia tradendi, cap. IV. Kilon. 1707. 4. *Andreae Lud. Koenigsmanni* breuem hiſtoriam doctrinae de characteribus morum adfectuumque humanorum, Osnabrug. 1714. 4. *Boecleri* characteres Vellejanos, *Brochmanni* ethicam hiſtoricam, *Schaffteſbury's* characteriſticks etc.

cat. conf. *Sulzer* ibique cel. *de Blanckenburg*, Allgemeine Theorie der ſchönen Künſte, tom. I. art. *Charaktere*, pag. 453 ſqq.

Loca Theophraſteorum characterum multi illuſtrarunt aut emendarunt. *Salmaſius* in lib. de vſuris, vbi pag 365. codicem laudat antiquiſſimum, in commentario ad Solinum et in aliis ſcriptis, *Palmerius* in exercitationibus ad gr. auctores, pag. 582 — 621. *Io. Clericus* in arte critica.

Io. Iac. Reiske in animaduerſion. ad graecos auctores vol. I. p. 96 ſqq. cuius tamen plurimas opiniones Fiſcherus grauiter culpat refellitque.

Christi. Adolph. Klotz, (quem Fiſcherus nominat *Clotium*,) in animadu. in Theophraſti characteres, Ienae 1761. 8.

Chriſtiani Friderici Schmidii Specimen animaduerſionum in Theophraſti charact. morum. Lipſiae 1761. 4.

Henr. Frieſemann in collectaneis criticis. Amſtel. 1786. 4. pag. 168 ſq.

P. B. A. A. H. (h. e. *Frid. Lud. Abreſch.*) ἐξέτασις epiſtolica de verbo ὑπεϱτίθεσθαι. ad Theophr. prooem. in Miſcell. Obſſ. Bat. in auct. vol. VIII. tom. III pag. 347 — 352.

In vita *I. I. Reiskii*, ab eius vxore edita, *Bernard* in epiſt. ad Reiskium p. 223 ſq. aliquot characterum loca tentat; ſed pag. 225. reieciſſe coniecturas ſuas videtur. Idem Bernard ibidem pag. 266. 267 ſq. 277. propoſuit aliquot locorum emendationes. Ad Theophraſtum quoque pertinent:

Georg. Abrah. Pielnhuber, Altdorfini, diſput. praeſide Georg. Caſp. Kirchmaiero, *de tribulis potiſſimum aquaticis ad Theophraſtum Ereſium* (Plantar. lib. IV. cap. 10.) *Dioſcoridem et Plinium &c.* Wittebergae 1692. 4.

Chriſtian Aug. Kriegel epiſtola, de Theophraſto, optimo fidei coniugalis magiſtro. Lipſiae 1763. 4.

Rondellii comm. in cap. XVII. me iam laudare, memini. vid. bibl. raiſonnée tom. X. pag. 337. — *Chr. Arnoldi* Eclogas Ereſianas, ſ. praelectiones in Theophraſti characteres, manu exaratas habeo.

XIV. ΤΩ͂Ν ΜΕΤᾺ ΤᾺ ΦΥΣΙΚᾺ ἀποσπασμάτιον ἢ βιβλίον α΄. *Metaphyſicorum fragmentum, ſiue liber I.* [*Codices.* In bibl. *Veneta* D. Marci cum aliis opuſculis Theophraſteis, cod. CCLX. teſte catalogo pag. 128. — in bibl. *Pariſienſi* regia cod. MDCCCLIII. nr. 11. vbi ad calcem *Theophraſti* metaphyſ. adnotatur, nullam illorum ab Andronico et Hermippo in operum Theophraſti catalogo mentionem fieri, ipſi tamen a Nicolao Damaſceno tribui, ſecundum catal. MSS. tom. II. p. 411. fragmentum metaphyſicorum cum aliis opuſculis Theophraſteis, ibidem, cod. MMCCLXXVII. nr. 7. catal. p. 475 ſq. — in bibl. *Leidenſi*, inter codd. Voſſianos, inter varia Theophraſti et Ariſtotelis opuſcula. vid. Catal. pag. 396. nr. 25. — in bibl. *Vindobonenſi*, apud Lambec. commentar. de illa bibl. libr. et tomo VII. p. 157 ſqq. etc. Editiones plures vide ſupra in catalogo editionum Ariſtotelis p. 322. 357. *Harl.*] In editione Heinſiana et Hanouienſi collectione deſideratur. Sed exſtat in tribus editionibus graecis operum Theophraſti: Aldina, vol. III. Venet. 1497. fol. Oporiniana Baſileenſi

cum praefat. Hieronymi Gemuſaei edita ann. 1541. fol. et tertia Aldi filii, quae operibus Ariſtotelis in quinque tomos diſtributis, tamquam ſextum volumen ſubiicitur, Venet. 1552. 8. ex recenſione *Camotii*, edente Turriſano. Separatim hunc ipſum librum cum commentariis graecis, ad Ariſtotelis et Theophraſti metaphyſica *Ioh. Baptiſtae Camotii* in tres libros diſtinctis, ediderat Turriſanus ibid. 1551. fol. q) et absque iisdem, itidem graece, ad calcem Metaphyſicorum Ariſtotelis, cum notis criticis *Frid. Sylburgii* excuderunt A. Wecheli heredes, Francof. 1587. 4. Latine vertit non Grynaeus, vt Sylburgius ſuſpicabatur, ſed cardinalis eruditiſſimus *Beſſario*, idem, qui Ariſtotelis [?] Metaphyſica feliciſſime tranſtulit. Edita eſt Beſſarionis interpretatio vtriusque operis Pariſ. apud H. Stephanum 1515. fol. rec. 1542. 4. et ad calcem librorum praeclarorum aduerſus Georgium Trapezuntium, calumniatorem Platonis, Venet. in aedibus Aldi 1516. fol. et inter opera Ariſtotelis latine variis interpretibus vulgata Baſileae 1538 fol. et tomo octauo operum Auerrois Venet. 1551. fol. 1575. 8. Ad calcem libri haec nota legitur adſcripta: *Τοῦτο τὸ βιβλίον Ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἕρμιππος ἀγνοοῦσιν, οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποίηνται ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ* (intellige Damaſcenum) *ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ Φυσικὰ μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῷ προδιαπορήσεις τινὲς ὀλίγαι τῆς ὅλης πραγματείας.* Laertius quoque metaphyſicorum mentionem inter ſcripta Theophraſti praetermiſit.

XV. ΠΕΡΙ' ΑΙ'ΣΘΗ'ΣΕΩΣ *βιβλίον*, *liber de ſenſu.* [*Codices.* In bibl. *Medicea; Veneta* D. Marci, *Leidenſi*, *Pariſina*, et *Monacenſi* in Bauaria, (catal. pag. 60.) *Harl.*] *Laertio* V. 42. memoratus, *Ioh. Baptiſta Camotio* curante primum a *Frid. Turriſano* editus eſt in graeca editione Venet. ann. 1552. 8. in reliquis editionibus Theophraſti graecis et graecolatinis deſideratur, niſi quod graece vulgauerat *Victor Trincauelius* vna cum Alexandri Aphrodiſienſis quaeſtionibus, et *Priſciani Lydi* paraphraſi diuerſi operis r) Theophraſtei de ſenſu, phantaſia et intellectu. Venet. 1536. fol. et *Henricus Stephanus* vna cum characteribus ſiue notationibus morum et fragmentis ex nouem Theophraſti libris, Pariſ. 1557. 8. Priſciani Lydi, (qui Simplicii et Damaſcii aequalis memoratur ab Agathia lib. II. p. 65. et ex Iamblichi libro *περὶ ψυχῆς* prof eiſſe ſe teſtatur p. 276. quem perinde, vt Plutarchum Neſtoris F. *γνησίους τοῦ Ἀριστοτέλους ἐξηγητὰς* adpellat pag. 289. Male *Patriſianus* philoſophus dicitur in codice MS. Caroli de Montchal apud *Labbeum* p. 194. Bibl. nou. MSS.) paraphraſis eorumdem librorum exſtat etiam graece in Oporiniana Theophraſti editione Baſil. 1541. fol. ex recenſione Ioach. Camerarii, latine vero translata eſt a *Marſilio Ficino*, cuius verſio addito commen-

q) De *Camotio* vid Nic. Comnenus Papadopoli, in hiſtoria gymnaſii Patauini pag. 241. Ego vero editionis illius in forma maxima apud Aldum mentionem nullibi inueni, quantum inueſtigaui. Id quidem conſtat, ann. 1551. in 8. ex Aldi officina prodiiſſe tom. I. et II. Ariſtotelis et Theophraſti Opp. Alii forſan erunt feliciores. *Harl.*

r) Puto, Priſcianum interpretari locum ex quinto Phyſicorum Theophraſti, qui liber erat ſecundus *περὶ ψυχῆς*. Nam tractationem de ſenſu Priſcianus claudit his verbis: *ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἴωμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῖν ἀρχῆς τὰ λοιπὰ τοῦ πέμπτου βιβλίου ἐπεξεργαζόμενοι.* pag. 284. edit. Baſil. Idem *Priſcianus* paſſim notat Theophraſtum in his *ἐπεξεργάζεσθαι Ἀριστοτέλει*, ſiue Ariſtotelis veſtigiis inſiſtere et ab eo dicta magis illuſtrare. *Fabric.* conf. cel. *Wernsdorf.* Poet. latin. minor. tom. V. pag. 221 ſq. *Harl.*

commentario ſaepius excuſa cum aliis Iamblichi, Procli etc. Venet. 1497. (male 1597. in catalogo bibl. Bodleian.) et 1516. fol. et Baſileae, Pariſiis. tum inter Ficini opera iunctim edita, tom. II. pag. 1801 ſq. adde tom. I. pag. 924. vbi prooemium. [conf. *Io. Corſii* commentar. de platonicae philoſ. — inſtauratione ſiue Marſ. Ficini vita, edita ab Ang. Mar. Bandinio, Piſis 1771. 8. pag 76.] Idem *Ficinus* in Theophraſtum commentarios promiſit in ſuo ad Plotinum commentario. Metaphyſica Theophraſti et librum de moribus memorat Abulpharagius pag. 94. inter ſcripta ex Syriaco arabice translata. [?]

XVI. ΔΙΑΘΗ͂ΚΑΙ, *Teſtamentum* Theophraſti exſtat apud Laertium V. 51 ſq. [et in *Stanleii* hiſtor. philoſoph. Lipſ. 1711. 4. pag. 494. ſed ſuppoſititium declaratur ab *Heumanno* in actis philoſ. tom. III. p. 666. leue autem id eſt argumentum, quod ſumit a Theophraſti prooemio ad characteres valde dubio.] Ad conuiuia philoſophorum quotannis celebranda pecuniam legaſſe refert et *Athenaeus* V. pag. 186.

[Ariſtotelis librum *de coloribus* Portius malit adſcribere Theophraſto. vid. ſupra in catal. edd. Ariſtotel. libr. de coloribus p. 353.]

XVII. Iam deperditos Theophraſti libros enumerare reliquum eſt, ordine digeſtos alphabetico, quem nec Laertius nec Meurſius obſeruarunt. Nam apud Laertium quidem triplex vel quadruplex ſcriptorum Theophraſti ad 230808. verſuum numerum adſurgentium catalogus reperitur, vnusquisque litterarum ordinem quidem vtcunque, nec accurate tamen retinens, quorum primus incipit ſect. 42. alter ſect. 46. tertius ſect. 49. quartus ſect. 50. libri V. Veriſimile eſt, in ſingulis alios auctores fuiſſe ſequutum, quum nonnullos Theophraſti libros plane omittat, quosdam repetita vice nominet. De Theophraſti ſcriptis olim egerant *Andronicus*, qui in πραγματείας ea digeſſit, teſte Porphyrio in vita Plotini, ac Plutarcho in Sylla: tum *Hermippus*, cuius, vt Andronici quoque meminit ſcholion Metaphyſicis Theophraſti ſubiectum, et paullo ante a me deſcriptum. E recentioribus, quorum laboribus vſum me profiteor, *Iohannes Meurſius* in notis ad Apollonium Dyſcolum pag. 140 ſq. [cap. 46. pag. 90 ſqq. edit. Teucheri,] et in Theophraſto ſuo quem locupletare voluit *Ionſius*, vt teſtatur I. 14. 72 ſq. *Franciſcus Patricius* in diſcuſſionibus Peripateticis pag. 128. et *Menagius* ad Laertium pag. 206 ſq.

Ἀγωνιστικὸν τῆς περὶ τὰς ἐριστικὰς λόγους Θεωρίας. *Laertius* V. 42.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων, α. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν αἰθεμένων, β'. Editio *Laertii* Aldobrandina, vbi alii λιθεμένων, V. 42.

Πρὸς Αἰσχύλον, α. *Laert.* V. 49.

Περὶ αἰτιῶν. *Laert.* V. 49.

Πρὸς τὰς ἐξ Ἀκαδημίας, α. *Laert.* V. 49.

Ἀκίχαρος, α. *Laert.* V. 50. Videtur fuiſſe liber ethici argumenti. Confer, quae de Acicari columna *Clementi* I. Strom. pag. 303. memorata, *Reineſius* Var. lect. p. 97. et 381. *Steph. Lemonius* notis ad varia ſacra pag. 346 ſq. Ἀχάϊκαρος vocatur *Straboni* lib. 16. pag. 762. qui inter viros ſapientiſſimos eum laudat.

Ἀκροάσεως, α΄, β΄. *Laert.* V. 43. Galenus de ſubſtantia facultatum naturalium. Combuſtas á Metrocle refert *Laertius* VI. 95.

Περὶ ἁλῶν, νίτρου, στυπτηρίας α΄. *Laert.* V. 42.

Περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν α΄. *Laert.* V. 42. *Alexander Aphrodiſ.* in I. Analyt. prior. *Suidas*, [¶] [*Eudocia* pag. 229.]

Ἀναλυτικῶν προτέρων, γ΄. *Laert.* V. 42. *Suid.* Θεόφραστος. [et *Eudocia* l. c.] *Alexander Aphrodiſ.* in Ariſtotelis priora Analyt. *Simplicius* in II. de coelo et III. Videtur reſpicere *Boethius* II. de ſyllogiſmo categorico pag. 594 ſqq. vbi notat, Theophraſtum et Eudemum, ſuffragante Porphyrio, quatuor modis primae figurae ſyllogiſmorum, alios quinque adiunxiſſe, et modis ſex tertiae figurae ſeptimum. [Partitio in V. partes diſtributa ab Ariſtotele et Theophraſt. inuenta, commodior videtur eſſe *Ciceroni* de Invent. I. 35. *Harl.*]

Ἀναλυτικῶν ὑστέρων ζ΄. *Laert.* V. 42. *Galenus* II. de dogm. *Hippocr.* et Platonis, *Suidas*, [*Eudocia*,] *Euſtratius* in II. poſter. Analyt. *Alexander Aphrodiſeus* lib. I. ἀποριῶν καὶ λύσεων cap. 27.

Ἀναλυτικῶν ἐπιτομή, *Laert.* V. 42. *Suid. Eudocia.*

Πρὸς Ἀναξαγόρου α΄. *Laert.* V. 42.

Περὶ τῶν Ἀναξαγόρου α΄. *Laert.* V. 42.

Ἀνηγμένων τόπων β΄. *Laert.* V. 42. Suid. Alexander Aphrodiſ. in priora Analyt. qui titulum refert paullo aliter: ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα.

Περὶ ἀνθέων, de floribus. *Plin.* XXI. 3.

Περὶ τῶν ἀνθρώπων, α΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ τῶν ἁπλῶν διαπορημάτων. *Laert.* V. 46.

Περὶ ἀποφάσεως, α΄. *Laert.* V. 46. Infra in περὶ καταφάσεως.

Περὶ ἀρετῆς, α΄ *Laert.* V. 46. περὶ ἀρετῶν. V. 50. Videtur reſpicere *Cicero* I. Acad. quaeſt. cap. 10. et V. de finibus, [et reprehenditur a *Cicerone* Tuſcul. V. 9.]

Ἀρετῶν διαφοραί. *Laert.* V. 42.

Ἀριθμητικῶν ἱστοριῶν α΄. *Laert.* V. 50.

Περὶ ἀριθμῶν. *Laert.* V. 50. Niſi legendum ῥυθμῶν cum Meurſio. Sed de rhythmo et numero oratorio, de quo Theophraſtum accuratius diſputaſſe tradit Cic. in Oratore, potuit agere in Τέχνῃ ῥητορικῇ, de qua infra.

Ἁρμονικῶν α΄. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν Ἀρχελάου α΄. *Laert.* V. 42.

Ἀστρολογικῆς ἱστορίας ϛ΄. *Laert.* V. 50. Reſpicere videtur *Simplicius* ad II. de coelo.

Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α΄. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν, *Laert.* V. 42. Idem liber eſſe videtur, qui etiamnum legitur hoc titulo inter ſcripta Ariſtotelis. Eum enim a quibusdam ad Theophraſtum auctorem

rem

rem relatum eſſe, teſtatur *Simplicius* in II. de coelo, et *Ioh. Philoponus* in I. de generat. et corruptione, [[*]] pag. 8. b.

Περὶ αὐξήσεως, ά. *Laert.* V. 50.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, ά. *Laert.* V. 46.

Ἀφορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις. *Laert.* V. 46.

Περὶ βασιλείας, ά. *Laert.* V. 42. Sed *Plutarchus* in Themiſtocle et *Dionyſius Halic.* lib. V. cap. 73. laudant Theophraſtum ἐν τοῖς περὶ βασιλείας, quibus ſuffragatur *Laertius* V. 49. vbi duo libri hoc argumento. Librum περὶ βασιλείας Κυπρίων memorat *Suidas* in Τιάρα. Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. *Laert.* V. 47. *Athenaeus* libro IV. pag. 144. vbi docet, ab aliis hoc ſcriptum tributum *Saſibio*, quem epinicio elegiaco Callimachus celebrauit.

Περὶ παιδείας βασιλέως ά. *Laert.* V. 42.

Περὶ βίων ά, β'. *Laert.* V. 42. et reſpicit *Plutarchus* in Pericle, Alcibiade, Ariſtide, Lyſandro, Nicia, Ageſilao et Demoſthene. *Fabric.* Ad hos libros reſpexiſſe *Porphyr.* de abſtinentia cap. 4. videtur quibusdam: ſed incertum eſt. vid. *Iac. de Rhoer* ad Porphyrium pag. 304. *Harl.*

Περὶ γάμου, *de nuptiis* aureolum Theophraſti librum laudat *Hieron.* I. contra Iouinian. pag. 36. ſq. in quo quaerebat philoſophus, an vir ſapiens ducat vxorem. Bene longa ibi et inſignia ex hoc libro excerpta, quae repetit *Petr. Bleſenſis* epiſt 79. *Io. Sariberienſ.* VIII. 11. policratici, *Hugo de Victore* libr. de nuptiis carnalibus vitandis, tom. II. Opp. pag. 256 ſq. [vid. Cellario-Fabrinum Lexic. pag. 229 *Balbum* libr. de ethnic. philoſ. morali pag. 428. *Heumann.*] Videtur reſpicere *Stobaeus* ſerm. 72. et 83.

Περὶ γελοίου, ά. *Laert.* V. 49. *Athen.* lib. VIII. p. 348.

Περὶ γενέσεως, ά. *Laert.* V. 46. *Simplicio* in IV. de coelo inſcribitur περὶ γενέσεως στοιχείων. Videtur et reſpicere Philo *de mundo.* Etiam περὶ ζώων γενέσεως de genitu animalium ſcriptiſſe teſtatur Apuleius in Apologia. Vide et Cenſorinum cap. 4.

Ἱστορικῶν, (male ἱστορικῶν in edit. caſtigatiſſima Wetſten.) γεωμετρικῶν δ'. *Laert.* V. 48.

Γεωργίας παραγγέλματα. *Iulian.* Epiſt. 24. Varro et Columell. Geoponic. III. 3. et 4.

Περὶ γήρως, ά. *Laert.* V. 42.

Περὶ γνώμης, *Laert.* V. 46.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν, ά. *Laert.* V. 43. Apuleius in Apologia.

Περὶ τοῦ δεδόσθαι, ά. *Laert.* V. 49.

Περὶ τῆς Δημοκρίτου ἀστρολογίας ά. *Laert.* V. 43.

Περὶ Δημοκρίτου ά. *Laert.* V. 49.

Περὶ διαβολῆς, ά. *Laert.* V. 46. et 49. et 50.

Διαθῆκαι τῶν ἐξ Ἐλευσῖνος Ὀργεώνων. *Suid.* in Ὀργεῶνες.

Διαιρέσεις ά, β'. *Laert.* V. 46.

Περὶ

Περὶ τοῦ Διακόσμου ά. *Laert.* V. 43.

Dialogos Theophraſti memorat *Baſilius* epiſt. 167. Nimirum ex ſcriptis eius nonnulla fuerunt compoſita more dialogorum, licet [P] res ipſas nude tractantia et Platonica ſuauitate, eiusdem Baſilii iudicio, deſtituta, οἱ τοὺς διαλόγους συγγράψαντες Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος εὐθὺς αὐτῶν ἥψαντο τῶν πραγμάτων, διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτοῖς τῶν Πλατωνικῶν χαρίτων τὴν ἔνδειαν.

Περὶ τῶν διαφορῶν, ά. *Laert.* V. 46. ſiue vt Athenaeus lib. VII. pag. 317. περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν.

Περὶ Δικανικῶν λόγων ά. *Laert.* V. 50.

Τῶν Διογένους συναγωγή, ά. *Laert.* V. 43.

Διορισμῶν ά, β', γ'. *Laert.* V. 43.

Ἐγκώμια Θεῶν, ά. *Laert.* V. 47.

Περὶ τῶν εἰδώλων ά, β'. *Laert.* V. 43.

Περὶ εἰδῶν ά, β'. *Laert.* ibid.

Περὶ ἐκκρίσεων ά. *Laert.* V. 46.

Περὶ ἐκουσίου ά. *Laert.* V. 43.

Περὶ Ἐμπεδοκλέους ά. *Laert.* V. 43.

Περὶ ἐμπειρίας ά. *Laert.* V. 46.

Περὶ ἐνθουσιασμοῦ. *Laert.* V. 43. *Apollonius Dyſcolus* cap. 49. hiſt. commentit. (cui inſcribitur περὶ ἐνθουσιασμῶν. quod plura, vt veriſimile eſt, enthuſiasmi genera illo in opere fuiſſet perſequutus. Conf. *Mericum Caſaubonum* cap. 1. de enthuſiasmo,) *Athen.* lib. XIV. pag. 624. Plin. XXVIII. 2. Locum Athenaei reſpicit *Caeſar Scaliger*, Theophraſti librum laudans Exercitt. 348. Etenim non infrequens erat huic viro docto et praeceptori ipſius, Coelio Rhodigino, atque Alexandro Alexandrio aliisque eruditis illius aetatis, vt libros deperditos citarent ex fragmentis vel locis alicubi memoratis, quaſi legiſſent eos ipſos, vnde reprehenduntur a *Iacobo Thomaſio* de plagio litter. §. 531. 536.

Περὶ ἐνθυμημάτων. *Laert.* V. 47. Scholiaſtes Hermogenis prooem.

Ἐνστάσεων γ'. *Laert.* V. 43.

Περὶ ἑορτῶν, ά. *Laert.* V. 47.

Περὶ ἐπαίνου, ά. *Laert.* V. 46. Videtur reſpicere Plutarchus vita Agidis et Cleomenis.

Περὶ ἐπιλήψεως. *Laert.* V. 43. *de caducis* Apuleius in Apologia.

Τίνες οἱ τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι, ά. *Laert.* V. 49.

Ἐπιστολῶν, ά, β', γ', *Laert.* V. 46. ad Aſtycreontem, Phaniam et Nicanorem id. V. 50. Epiſtolam ad Phaniam laudat idem V. 37. et Scholiaſtes Apollonii lib. I. *Theophraſtum* ἐν ἐπιστολαῖς Ptolemaeus Hephaeſtion lib. III. apud *Photium* cod. CXC.

Ἐπιτομὴ τῆς Πλάτωνος πολιτείας ά, β'. *Laert.* V. 43.

Ἐπιτομῶν

Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, ϛ'. *Laert.* V. 49.

Ἐπιχειρημάτων, ιη'. *Laert.* V. 43. et α', β'. Laert. V. 49.

Ἐρωτικὸς, α', ſiue περὶ ἔρωτος. *Laert.* V. 43. qui perperam pro diuerſis libris habet. Vide *Marquardi Gudii* Epiſt. 1. ad Menagium. Laudant *Strabo* lib. X. pag. 478. *Athenaeus* lib. XIII. pag. 562. 567. 606. Reſpiciunt *Gellius* VII. 8. *Plinius* IX. 8. hiſt. *Stobaeus* ſerm. 62. Scholiaſtes *Theocriti* Idyll. 4.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν α'. *Laert.* V. 43. [ſ] *Athenaeus* VIIII. p. 390.

Περὶ εὐδαιμονίας α'. *de vita beata liber. Laert.* V. 43. *Athen.* lib. 12. et 13. et *Cicero* V. Tuſc. quaeſt. cap. 9. et V. de finibus, cap. 5. quo in loco teſtatur, ſe Theophraſtum in plerisque ſequi, niſi quod virtuti plus quam ille, fortunae minus tribuit. Reſpicit quoque capp. 26. 28. 29.

Εὐϊάδος. *Laert.* V. 50.

Περὶ εὑρημάτων α', β'. *Laert.* V. 47. *Clemens* I. Strom. pag. 308. (et ex eo *Euſebius* X. 7. praeparat.) Scholiaſtes Homeri Iliad. α'. *Pindari* Olymp. XIII. Reſpicit *Plinius* VII. 59. *Scholiaſtes Apollonii* lib. II.

Περὶ εὐσεβείας α'. *Laert.* V. 50. Male *Theopompo* hunc librum tribuit Voſſius de hiſtor. graecis I. 7. ex ſchol. Ariſtoph. ad aues, vſ. 1354. vt Thom. Gale obſeruauit. Ex hoc Theophraſti opere plura referre videtur *Porphyrius* libr. II. de abſtinentia ab eſu animalium cap. 20 — 32. [p. 137 ſqq. edit. *Iac. de Rhoer*, Traiecti ad Rhenum 1767. 4. qui ad cap. 21. pag. 139. notat, *Ruhnkenium* in litteris ipſi oſtendiſſe, apud ſchol. ad Ariſtoph. loc. cit. *Theophraſtum*, non, *Theopompum* legendum eſſe. (*Ruhnken.* ſententiam ſuam atque emendationem vberius explicuit atque ornauit in hiſtoria critica oratorum graecorum, Rutilio praefixa, p. 87 ſq. conf. ſupra in vol. II. p. 803.) Idem Rhoer obſeruat, *Porphyrium* libro mem. cap. 5. 11. 43. et 53. fin. de hominis mactatione reſpexiſſe illum Theophraſti librum; ad cap. 16. pag. 127. pro *Theopompo* malit Θεόφραστος, et *Ruhnken.* in hiſt. crit. laudata pag. 88. eumdem animaduertit et correxit errorem. In omnibus enim illis locis de ſacrificiis agitur. Idem Rhoer cap. 26. pag. 147 ſq. ſententiam Theophraſti de Iudaeorum vel potius Eſſaeorum victimis contra Vigerum, contendentem, ignota vel falſa Theophraſtum loqui, vberius explicat. *Harl.*]

Περὶ εὐτυχίας α'. *Laert.* V. 47.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν α'. *Laert.* V. 43. *Apuleius* in Apologia, Athenaeus lib. VII. pag. 314.

Περὶ ζώων, βιβλία ζ'. *Laertius* V. 44 et 50. Librum tertium laudat *Athenaeus* lib. 9. p. 387. Idem opus reſpiciunt *Aelianus* X. 35. XI. 40. et alibi opere de animalibus; *Gellius* XVI. 15. [item *Porphyrius* de abſtin. ab eſu animalium libro III. cap. 25. opinante *Iac. de Rhoer* ad illum locum p. 278. *Harl.*]

Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἤθους, α'. *Laert.* V. 49. Tractatum de animalibus, qui piſce veſcuntur, memorat *Plinius* XI. 53.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν α'. *Laert.* V. 43. *Athenaeus* lib. IX.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. *Laert.* V. 44. *Athen.* lib. II. et III.

Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστοτέλης, α΄. [*Athen.* VI. p. 273. C. vbi tamen notatur, id opus ab aliis nomine Chamaeleontis circumferri; diſerte vero tribuit Theophraſto *Athenaeus* lib. XII. p. 511. C. et p. 526. E. conf. *Goens* diſp. de Simonide Ceo, p. 5. *Harl.*]

Περὶ ψευδῆς ἡδονῆς, α΄. id. 46. *Athen.* libro VIII. pag. 347. Θεόφραστος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, [ideo ſuppoſititium librum habet Heumann. in nota.]

Ἠθικῶν σχολῶν. *Laert.* V. 47. Ἠθικὰ vocat *Plutarchus* in Pericle pag. 173. librum primum laudat *Michael Epheſius* in V. 1. Ethic.

Περὶ ἠθῶν libros Theophraſti ab Ἠθικοῖς diſtinguit, et illorum quoque librum I. citat *Michael Epheſius* loco laudato. Meurſius dubitat, num apud *Laertium* V. 43. pro περὶ εἰδῶν, α΄, β΄. ſit legendum περὶ ἠθῶν. Theophraſtum ἐν τῷ περὶ ἠθῶν laudat quoque *Aſpaſius* ad VI. 1. Ethic. Nicomach. et *Andrantus* ſcripſerat libros quinque περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, quos per plagium ſibi tribuerat *Hephaeſtion*, teſte *Athenaeo* lib. XV. pag. 673. Male ibi interpres libros de plantis ingerit, pro libris de moribus. Theophraſti librum de moribus memorat et Abulpharagius pag. 94. inter ſcripta eius arabice e ſyriaco translata. [*]

Περὶ θαλάττης, α΄. *Laertius* V. 47. Videtur reſpicere *Alexander Aphrodiſ.* in I. et *Olympiodorus* in II. Meteorolog. *Antigonus Caryſtius* cap. 145.

Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, α΄, *Laert.* V. 49.

Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστοριῶν, ς΄. *Laertius* V. 48. Videtur hoc opus reſpicere *Simplicius* ad Epictetum pag. 222. *Porphyrius* II. [cap. 20. pag. 137. edit. Rhoer.] περὶ ἀποχῆς, et ex eo Theodoritus 7. et 10. Θεραπευτ. *Fabric.* At *Iac. de Rhoer* in not. ad Porphyrii locum putat, Porphyrium ibi reſpexiſſe potius ad Theophraſti libros περὶ εὐσεβείας. Nam apud *Photium* in Lex. inedito dicitur *Theophraſtus* Κύρβεις deriuaſſe ἀπὸ τῶν Κρητικῶν κορυβάντων, id autem dictum eſſe a *Theophraſto* ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας ait ſchol. ad Ariſtoph. aues 1354. ex emendatione virorum doctorum. vid. paullo ante notata ad deperditum librum, περὶ εὐσεβείας. *Harl.*

Περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ α΄. *Laertius* V. 44. *Galenus* in Hippocr. Aphoriſm. comment. I.

Θέσεις γ΄. *Laertius* V. 49.

Θέσεις κδ΄. *Laertius* V. 44. quod opus oſtreo ſcriptum (ὀστρέῳ γεγράφθαι) a Theophraſto tradit *Crantor* apud *Laertium* IV. 27. aſperitatem, ni fallor, reprehendens. Laudat *Theo* in progymnaſm. cap. 2. et *Athenaeus* lib. IV. *Suidas* in Γυμνασία, ex Aphthonio. Ceterum moralis argumenti fuiſſe, licet ad eloquentiam exercendam comparatum, colligas ex auctore altercationis ſynagogae cum eccleſia, ſiquidem de hoc Θέσεως opere eo loco ſermo eſt et Theophraſti nomen ibidem recte eſt a Meurſio ſuppletum: *Ethicae inuentor Socrates fuit, de quo Theophraſtus XXIV. libros ſecundum poſitiuam Iuſtitiam ſcripſit.*

Περὶ Θεῶν γ΄. *Laertius* V. 49. Videtur reſpicere *Cicero* I. cap. 13. de natura Deor. *Minutius Felix* in Octauio.

Περὶ

Περὶ Θεσύβε ά. *Laert.* V. 47.

Περὶ ἱϛορίας ά. *Laert.* V. 47. ἱϛορικὰ ὑπομνήματα Schol. *Apollonii* lib. IV.

Περὶ καιρῶν, ά, β'. *Laert.* V. 49. *Suid.* in Ἀρχῇ Σκυρία et Κυψελιδῶν. Vide *Reineſii* Var. lect. pag. 385. Lamprias in ſcriptis Plutarchi nr. 51. memorat περὶ Θεοφράϛε πρὸς τὲς καιρές.

Καλλισθένης ἢ περὶ πένθες ά. *Laert.* V. 44. *Cicero* Tuſc. quaeſt. III. 10. et V. 9. Alexander Aphrodiſ. extremo libro II. de anima, vbi docet, Theophraſtum in Calliſthene ſuo docuiſſe, idem eſſe *fatum* et *natum.* Ex hoc Theophraſti libro petitum dictum, quod refellit *Plutarchus* libello de fortuna f. 97. Τύχη τὰ θνητῶν πράγματα, ἐκ εὐβελία, *Vitam regit fortuna, non ſapientia.* [Idem dictum exſtat apud *Stobaeum* Ecl. phyſic. pag. 14. vbi Chaeremoni tribuitur. Vide *Dauiſ.* ad Cic. Tuſc. quaeſt. V. cap. 9.]

Περὶ καρπῶν. *Laert.* V. 50.

Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως ά. *Laert.* V. 44. In hoc *de adfirmationibus et negationibus* ſcriptum ſex libros commentariorum confecerat *Galenus*, vt ipſe teſtatur de ſcriptis propriis. Περὶ καταφάσεως ſubinde inſcribitur ab *Alexandro Aphrodiſ.* in III. Topic. et Metaphyſ. IV. et prior. Analyticor. lib. I. Meminit et e latinis *Boethius* in [¶] librum περὶ ἑρμηνείας lib. I. edit. ſecundae pag. 292. et lib. II. pag. 327. lib. V. 428. Nonnulla ex eo profert Magentinus, graecus ſcriptor, Theophraſtum laudans in commentario ad eumdem Ariſtotelis librum. *Porphyrii* commentarium in Theophraſti librum de adfirmatione et negatione memorat idem *Boethius* lib. I. p. 294.

Περὶ κινήσεως ά, β', γ'. *Laert.* V. 44. et 49. vbi tantum ά, β'. Sed decimum laudat *Simplicius* in I. Phyſ. pag. 24. primum *Themiſtius* in VI. Phyſ. pag. 54. b. σύνοψιν ἐκδεδωκὼς τῶν περὶ κινήσεως εἰρημένων Ἀριϛοτέλει. idem in I. de anima pag. 68. ſi ibi non eſt de Alexandro Aphrodiſ. ſed de Theophraſto ſermo, quae Hermolai Barbari ſententia eſt.

Περὶ κολακείας ά. *Laert.* V. 47. *Athen.* lib. VI. p. 254.

Περὶ κρίσεως συλλογισμῶν ά. *Laert.* V. 47.

Περὶ βασιλείας Κυπρίων. *Suid.* in Τιάρα.

Περὶ Κωμῳδίας. *Laert.* V. 47. *Athenaeus* lib. VI. pag. 261. *Dionyſius* Halic. de compoſitione Nom. [conf. ſupra in notitia tragicorum deperditorum vol. II. p. 325. voc. Theophraſt.]

Περὶ λέξεως, ά. *Laert.* V. 47. atque *Dionyſius Halicarnaſſ.* in Lyſia pag. 86. Vide et infra in Ὀριϛικά, et *Thom. Galei* not. ad Demetr. Phalereum pag. 241. Eximium ex hoc libro ἀποσπασμάτιον videtur adferre *Ammonius* f. 28. ad lib. περὶ ἑρμηνείας, de duplici σχέσει dictionis, vna, quae auditores, et altera, quae res reſpicit. Priorem a poetis et oratoribus, poſteriorem a philoſophis ſpectari.

Περὶ τῶν λιθεμένων, ά, β'. *Laert.* V. 42. niſi legendum αἰθεμένων.

Λόγων συναγωγή, ά. *Laert.* V. 47.

Περὶ λόγε ϛοιχείων. *de elementorum proprietate.* *Simplicius* in IV. de coelo. Idem hic liber cum libro Theophraſti περὶ λέξεως.

Περὶ λοιμῶν. *Laertius* V. 44.

Λύσεις, α΄. *Laertius* V. 47.

Μεγακλῆς, α΄. *Laert.* V. 47.

Μεγαρικός. *Laert.* V. 44. VI. 22. [*Eudocia* in Viol. p. 138. ex eo commemorat Diogenis Cynici conſuetudinem.]

Περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος, α΄. *Laert.* V. 49.

Περὶ μέθης, α΄. *Laert.* V. 44. *Athen.* lib. X. et XI.

Περὶ μελαγχολίας α΄. *Laert.* V. 44.

Περὶ μετάλλων. *Laert.* V. 44. et Theophraſtus ipſe in limine libri de lapidibus, vnde non erat dubitandum *Polluci* VII. 23. ſect. 99. Ariſtotelisne an Theophraſti eſſet. Laudant praeterea Suidas in Θεόφραστος, Olympiodorus in Meteorolog. et Harpocration in Κεγχρεών. Μεταλλικὸν vocant *Pollux* X. ſegm. 144. et *Heſychius*. *Alexandro Aphrodiſienſi* inſcribitur περὶ τῶν μεταλλευομένων in III. Meteorolog. pag. 126. quem titulum loco laudato confirmat ipſe Theophraſtus. [vid. ſupra ad Ariſtotelis libros deperditos voc. Περὶ μετάλλων pag. 397.]

Περὶ μεταρσιολεσχίας, α΄. *Laert.* V. 43.

Μεταρσιολογικῶν, α΄, β΄. *Laert.* V. 44.

Περὶ μεταρσίων librum quartum laudat *Plutarchus* quaeſt. gr. [vol. VII. p. 173. edit. Reisk.]

Περὶ μετεώρων, α΄. *Laert.* V. 47. *Olympiodorus* in lib. I. Meteor. actione 15. *Abulpharagius* hiſt. Dynaſtiar. pag. 94.

Περὶ μέτρων. *Laert.* V. 46. *Victorinus* IV. artis Grammat. [ſ]

Περὶ τῶν Μητροδώρου συναγωγῶν, α΄. *Laert.* V. 44.

Περὶ Μουσικῶν, α΄. *Laert.* V. 49.

Περὶ Μουσικῆς. *Laert.* V. 47. *Plutarchus* lib. I. Sympoſ. quaeſt. V. [pag. 464. vol. VIII. edit. Reisk. id. vol. X. pag. 509. opus de muſica aut choris muſicis innuit.] *Porphyrius* in Harmonica Ptolemaei pag. 241. Reſpicit idem opus *Cenſorinus* cap. 12. *Syrianus* in XIII. Metaphyſ. et *Capella* lib. IX.

Περὶ νόμων, α΄. *Laert.* V. 47. *Pollux* VIII. 6. [ſegm. 52 et 53. Schol. ad *Luciani* Timon. cap. 29. vol. I. edit. Hemſterh.] *Ioſephus* I. contra Apion. pag. 1046. (quem locum reſpicit Grotius, Theophraſtum laudans ad Matth. XV. 5.) *Athenaeus*. *Zenobius* IV. 36.

Νόμων κατὰ στοιχεῖον, κδ΄. *Laert.* V. 44. librum III. IV. XI. XVI. XVIII. XX. laudat *Harpocration*, X. *Pollux* [lib. X. cap. 2. ſegm. 19.] et *Athen.* XIII. Suidas in Ὅτι οἱ ἁλόντες et Συντομώτερον, XV. idem in Φαρμακός, XVI. *Etymolog.* et *Suid.* in Φρεάττοι et Ἐμφρεατ. De hoc opere *Cicero* V. cap. 4. de finibus: *Omnium fere ciuitatum non Graeciae tantum, ſed etiam Barbariae ab Ariſtotele mores, inſtituta, diſciplinas, a Theophraſto leges etiam cognouimus.* Citat et *Suidas* in Ἀρδήττης et Κατὰ τὴν ἀγοράν, et reſpicere videtur *Stobaeus* ſerm. 37. et 42.

Νόμων ἐπιτομῆς ι΄. *Laertius* V. 44.

Περὶ

Περὶ Νομοθετῶν, γ'. *Laert.* V. 45. Videtur reſpicere *Porphyrius* IV. περὶ ἀποχῆς p. 354.[5] vbi de Lycurgo e Plutarcho, *Plutarchus* item in Solone. *Cicero* II. de Legg. et VI. ad Attic epiſt. 1. vbi de Zaleuco. *Paulus* ICtus lib. XVII. ad Plautium l. 3. D. ſi pars hereditatis petatur: τὸ γὰρ ἅπαξ ἢ δὶς, vt ait Theophraſtus, *παραβαίνουσιν οἱ νομοθέται.*

Τῶν Ξενοκράτους συναγωγῆς, ά. *Laert.* V. 47.

Περὶ οἰκείων λόγων, ά. *Laert.* V. 49.

Περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. *Laert.* V. 45.

Ὁμιλητικὸς, ά. *Laert.* V. 47.

Περὶ τῶν ὁμολογουμένων ά. *Laert.* V. 49.

Ὁριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, ά. *Laert.* V. 50.

Περὶ ὅρκου. *Laert.* V. 47.

Πρὸς ὅρους ά, β'. *Laert.* V. 49. et 44. vbi inſcribitur πρὸς τοὺς ὁρισμούς.

Περὶ οὐρανοῦ ά. *Laert.* V. 50. *Proclus* in Tim. *Simplicius* in I. de coelo et in VIII. Phyſ. vbi tertius Theophraſti de coelo liber laudatur.

Περὶ ὄψεως, δ'. *Laert.* V. 49. *Chalcidius* pag. 361.

Περὶ παθῶν ά. *Laert.* V. 45. *Simplicius* in Categor. pag. 60. b. Videtur etiam reſpicere *Barlaamus* Monachus in ethica ſecundum Stoicos, part. II. cap. 13. et 14. tom. 26. bibl. patrum pag. 37.

Περὶ παιδείας ἢ περὶ ἀρετῶν, ἢ περὶ σωφροσύνης ά. *Laert.* V. 50.

Περὶ παιδείας βασιλέως. *Laert.* V. 42.

Περὶ παίδων ἀγωγῆς, ά. Ἄλλο διάφορον, ά. *Laert.* V. 50.

Περὶ παραδείγματος, ά. *Laert.* V. 48.

Περὶ παρανόμων, ά. *Laert.* V. 47. [P]

Περὶ παραφροσύνης, ά. *Laert.* V. 45.

Περὶ παροιμιῶν, ά. *Laert.* V. 45. Harpocration in Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. *Apoſtolius* IV. 51. VI. 36. Prouerb. *Stobaeus.* Reſpicit Suidas in Ἀρχὴ ἄνδρα.

Περὶ πήξεων καὶ τήξεων ά. *Laert.* V. 45.

Περὶ πλούτου. *Laert.* V. 47. *Cic.* de officiis lib. II. cap. 16. et 18. *Euſtratius* ſiue Aſpaſius in Ethic. Nicomach. IV. 1.

Περὶ πνευμάτων, ά. *Laert.* V. 45. Meurſius putat, ſcribendum περὶ πνεύματος, et eum ipſum reſpici, qui ſub Ariſtotelis nomine hodieque legitur.

Περὶ πνιγμοῦ. *Laert.* V. 45. *Athen.* lib. II.

5) Pag. 304. edit. Iac. de Rhoer, qui in nota obſeruat, alios putare, intelligendos eſſe libros περὶ πλούτου, aliis autem videri reſpici libros Theophr. περὶ βίων. *Harl.*

Περὶ ποιητικῆς, α΄. *Laert.* V. 47. ἄλλο α΄, 48. Hinc definitionem tragoediae Theophraſteam petiiſſe videtur Diomedes, Grammaticus lib. II.

Πολιτικῶν ἐθῶν, δ΄. *Laert.* V. 45.

Πῶς ἄριϛ᾽ ἂν πόλις οἰκεῖτο, α΄. *Laert.* V. 49. περὶ τῆς ἀρίϛης πολιτείας α΄. id. 45. *Cicero* II. de diuinatione et III. cap. 6. de legibus, et V. 4. de finibus, *qui eſſet optimus reipublicae ſtatus.*

Πολιτικῶν α΄, β΄. *Laert.* V. 50. πολιτικῶν ϛ΄. id. 45. librum quartum laudat Harpocrat. in Ἀσπασία. πολιτικῆς ἀκροάσεως η΄. *Laert.* V. 24.

Πολιτικῶν πρὸς τὸς καιρὸς, δ΄. Laert. V. 45. *quae eſſent in rep. inclinationes rerum et momenta temporum, quibus eſſet moderandum vtcunque res poſtularet. Cic.* V. de finibus cap. 4. *Parthenius* Erotic. cap. 9. et 18. *Harpocration* in Ἐπίσκοπος. Huic operi ſuccenturiatum alterum in duos libros diſtinctum περὶ καιρῶν, de quo ſupra.

Περὶ τȣ͂ πολλαχῶς. *Alex. Aphrodiſ.* in V. topic. pag. 189.

Προβλήματα πολιτικὰ, ἠθικὰ, φυσικὰ, ἐρωτικὰ α΄. *Laert.* V. 47.

Προβλημάτων συναγωγῆς, α΄. *Laert.* V. 48. et 45. vbi libri quinque numerantur. Memorat Anonymus graecus in poſteriora Analytica lib. II. Videtur reſpicere *Plinius* VI. 28. Hiſt. licet id, quod ibi profert, legatur hodie in problematis Ariſtotelis 33. 22. Vide, quae ſupra in Ariſtotele dixi.

Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α΄. *Laertius* V. 48. et 49. Videtur reſpicere *Seneca* in naturalibus quaeſt. lib. III. et IV. et VI. ac forte *Plutarchus* VII. 2. Sympoſ. quaeſt.

Περὶ προθέσεως καὶ διηγήματος α΄. *Laert.* V. 49.

Προοιμίων α΄. *Laert.* V. 48. an παροιμιῶν?

Προτρεπτικὸς α΄. *Laert.* V. 49. et 50.

Πρώτων προτάσεων, ιη΄. *Laert.* V. 45.

Πρῶτοι καιροί. Supra Περὶ καιρῶν.

Παραγγέλματα Ῥητορικῆς, α΄. *Laert.* V. 47. [P]

Περὶ τέχνης ῥητορικῆς, α΄. Περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἴδη ιζ΄. *Laert.* V. 48. Scripta Theophraſti rhetorica laudant vel reſpiciunt *Cicero* in Oratore cap. 24. et 2. de diuinat. *Demetrius* lib. de eloquutione, *Quintilianus* III. 1. [15. ibique vid. *Colomeſium* in edit. Burmanni, tom. I. p. 215. *Harl.*]

Περὶ ῥύακος τȣ͂ ἐν Σικελίᾳ, α΄. *Laert.* V. 49. Hoc de ardente Siciliae riuo Theophraſti ſcriptum non extare, dolet *Georgius Agricola* in epiſtola, praemiſſa libris de natura eorum, quae effluunt ex terra.

Περὶ σημείων βίβλος, *Proclus* IV. in Timaeum p. 286.

Περὶ σολοικισμῶν. *Laert.* V. 48.

Σοφισμάτων, β΄. *Laert.* V. 45.

Σύγκρισις ἁμαρτημάτων apud *Marcum Antoninum* lib. II. cap. 10. τῶν εἰς ἑαυτὸν non videtur

tur eſſe libri titulus, vt Meurſio perſuaſum; ſed tantum innui locus Ethicorum Theophraſti, quo vitia inter ſe contulit, et crimina, quae per libidinem admittuntur, grauiora eſſe iis, quae ex ira fiunt, pronunciauit. Quod adfirmatum etiam *Ariſtoteli* VII. 7. Ethic. Nicomach.

Περὶ συλλογισμῶν λύσεως α΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ σωφροσύνης. *Laert.* V. 50.

Περὶ ταχυτήτων. *Simplicius* in II. de coelo.

Περὶ τιμωρίας α΄. β΄. *Laert.* V. 45.

Τοπικῶν β΄. *Laert.* V. 45. *Alexander Aphrodiſ.* in I. Topic. et V. Metaphyſ. *Simplicius* in Categor. pag. 105.

Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α΄. *Laert.* V. 49.

Περὶ τριχῶν α΄. *Laert.* V. 45.

Περὶ τυραννίδος α΄. *Laert.* V. 45.

Περὶ Τυῤῥηνῶν. Schol. *Pindari* Pythionic. Od. II.

Περὶ ὕδατος γ΄. (ſiue περὶ ὑδάτων, vt *Athenaeus* lib. II.) *Laert.* V. 45. *Alexander Aphrodiſ.* in librum Ariſtotelis de ſenſu et ſenſilibus. Reſpicit *Antigonus Caryſtius* cap. 174. *Aelianus* IX. 64. hiſt. animal. *Olympiodorus* in I. Meteorolog. et *Vitruuius* VIII. 4.

Περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων α΄. *Laert.* V. 45. Reſpicit *Plinius* XXVIII. 4.

Περὶ ὑποκρίσεως. *Laert.* V. 48.

Τὰ ὑπομνήματα, α΄. *Laert.* V. 49.

Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων ϛ΄. *Laert.* V. 48. *Athenaeus* lib. XIV. pag. 654. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, τῶν φασιανῶν φησὶν οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀῤῥένων. His verbis obiter inſpectis *Franciſcus Patricius* p. 128. diſcuſſ. peripatetic. perperam putauit ab Athenaeo citari Ariſtotelis vel Theophraſti *commentarios Phaſianorum* [P]

Περὶ φιλίας γ΄. *Laert.* V. 45. *Gellius* lib. I. cap. 3. et in elencho capitum lib. VIII. cap. 6. Reſpicit *Plutarchus* in Catone minore p. 777. et *Hieronymus* prooemio lib. III. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michae cap. 7.

Περὶ φιλοτιμίας α΄. β΄. *Laert.* V. 45. *Cicero* II. ad Atticum Epiſt. 3. *Fabric.* Vulgata apud Ciceronem lectio eſt e coniectura Victorii, ſed *Tunſtalius* epiſt. ad Midleton pag. 141. facit περὶ πολιτείας, eoque ſcripto tum opus erat Ciceroni, de republica ſcribenti: nec diſplicet coniectura *Erneſto* ad locum Ciceronis. *Harl.*

Περὶ φύσεως γ΄. *Laert.* V. 46. et 50. vbi tantum liber vnus memoratur. Ἰδίαν περὶ φύσεως πραγματείαν vocat *Io. Philoponus* de natural. auſcult. lib. I.

Πρὸς τοὺς φυσικούς. *Laert.* V. 46.

Προβλήματα φυσικά. Vide ſupra in Προβλήματα.

Περὶ φυσικῶν ιή. *Laertius* V. 46. Librum XIV. laudat *Simplicius* in Ariſtotelis Categorias p. 110. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritae paſſim citat Theophraſtum ἐν φυσικοῖς. Librum primum φυσικῆς ἱςορίας *Simplic.* in I. Phyſ. pag. 25. b. et *Alexander Aphrodiſ.* in Metaphyſ. I. pag. 14. φυσικῶν ή. *Laertius* V. 46. φυσικῶν δοξῶν ιϛ'. id. 48. et Taurus Platonicus apud *Philoponum* VI. 8. de mundi aeternitate, vbi ait, Theophraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere, quod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. φυσικῶν ἐπιτομῆς ά. *Laertius* ibid. *Pollux* X. ſegm. 170. Καὶ ἐν Ἀριςοτέλȣς δὲ ἢ Θεοφράςȣ φυσικοῖς λέγεται.

Περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς ά, β', *Laert.* V. 46. Ibidem loco φυσικῶν ἱςοριῶν et φυσικῶν αἰτιῶν vtrobique legendum eſt φυσικῶν, vt ſuperius libros Theophraſti editos recenſens adnotabam. Theophraſtum ἐν ἐπιτομῇ laudat etiam *Laertius* IX. 21. ἐν τοῖς φυσικοῖς. IX. 22. *Simplicius* in III. de anima text. 40. φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν *Galenus* in Hippocratem de natur. hom. comment. I. ἐπιτομὴν τῶν Θεοφράςȣ φυσικῶν commentario illuſtraſſe ſe, docet *Simplicius* in II. Ariſtotelis de anima textu 74. Theophraſtum ἐν τῷ φυσικῶν δοξῶν *Taurus* in Timaeum Platonis apud *Ioh. Philoponum* de mundi aeternitate contra Proclum VI. 8. et 27. A Themiſtio autem in III. Ariſtotelis de anima profertur locus ex quinto Theophraſti φυσικῶν, quem ait eſſe ſecundum περὶ ψυχῆς.

Περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. *Laert.* V. 44. *Athen.* III. pag. 105. Schol. *Theocriti* Idyl. I. περὶ ἄρκτων φωλεοῖς.

Περὶ χάριτος ά. *Laert.* V. 48.

Περὶ χυλῶν, έ. *Laert.* V. 46. *Theophraſtus* ipſe lib. I. hiſt. plantar. cap. 19. et *Galenus* libro aduerſus Lycum.

Περὶ χυμῶν, χρωῶν, σαρκῶν, ά. *Laert.* V. 43.

Περὶ τȣ ψευδομένȣ, γ'. *Laert.* V. 49. [?]

Περὶ ψεύδȣς καὶ ἀληθείας, *Laert.* V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud *Stobaeum* ſerm. 12. de mendacio.

Περὶ ψευδȣς ἡδονῆς, *Laert.* V. 46.

Περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſiue, vt Meurſius legit, θέσεις μά. *Laert.* V. 46. *Themiſtius* in Ariſtotelem de anima.

Plures *Theophraſti* occurrunt. *Theophraſtum*, archontem, iam ſupra commemorauimus. *Theophraſtus Sinicus* vocatur in Mülleri catalogo quodam rerum, ex Sinis adlatarum, aut ab illius manu profectarum, teſte Theoph. Sigefr. Bayero in Theſauro epiſtolico Lacroziano, tom. I. pag. 32. Alii *Theophraſti* a Fabricio in nota msta ad marginem exempli ſui ſunt prolati: nempe, *Theophraſtus*, Pierites, muſicus, qui nonam chordam lyrae addidit, teſte *Nicomacho Geraſeno* II. Muſic. p. 35. et in numiſmatum antiquorum ſylloge, edita Londini 1708. 4. Alius *Theophraſtus*, Heracliti F. Acharnenſis, in veteri inſcriptione apud Seldenum II. 3. de Synedrio: *Theophraſtus*, quem, Acrocorintho cedere nolentem, interfecit Aratus Sicyonius, *Plutarch.* in Arato pag. 1037. *Theophraſtus*, Libanii aequalis, qui eloquentiam

tiam eius praedicat lib. I. epiſt. 51. ad Aeſculapium. *Theophraſtus*, philoſophus chriſtianus, cuius poema iambicum de arte chemica mſtum in bibl. Caeſarea, Lambec. VI. p. 191. *Theophraſtus*, diaconus, cuius mentio apud S. Baſilium epiſt. CCLXI. etc. *Harl.*

Subiungam hic, quae de codd. Theophraſti ſerius accepi: Cel. *Siebenkeeſius*, in praeſenti Profeſſor philoſophiae in Vniuerſitate litterarum Norica, de codicibus charact. Theophraſti *romanis*, quos, dum Romae commorabatur, diligenter tractauit, ea, quae ſequuntur, ex theſauris ſuis litterariis communicauit: „In biblioth. *Vaticana* ſunt nr. 112. cod. chartac. ſaec. XV. continens char. XV. — nr. 126. chart. ſaec. XV. totidem complectens charact. et totidem in cod. 149. chart. eiusdem ſaeculi, — nr. 254. chart. ſaec. XV. priora XI. capita continens, nr. 1327. chart. ſaec. XV. priora XIV. capp. exhibens. Omnes hi codices ſunt exigui momenti. — In biblioth. quondam *Heidelbergenſi*, nr. 21. cod. bombycin. ſaec. XIII. aut XIV. continet priora XV. capita. — nr. 148. chartac. ſaec. XV. habet capita XXVIII. Ex hoc codice deſcripſit Marq. Freherus capita V. poſteriora, eaque dedit Caſaubono. Vel in minutiſſimis rebus conſpirat cum textu Caſauboniano, et ex multis, quos vidi, Theophraſti codd. vnus eſt, qui omnia capp. XXVIII. habet. — Nr. 110. cod. bombycin. ſaec. XIII. Ex hoc codice edidit cl. Amadutius duo characteres. Primus, qui illos viderat, fuit Io. Petronius, doctus Romanus et ſcriptor (ſcrittore) in biblioth. Vaticana. Amadutius conqueſtus de hominis iactantia adfirmat, ſe nihil praeter duo illos codd. (quos primus euulgauit,) vidiſſe, quod illum codicem diſcerneret a reliquis. At ſit manifeſtum, Amadutium V. Cl. non legiſſe codicem, ſed ſolummodo chartis Petronii vſum eſſe. Namque, ſi legiſſet codicem, ingens vulgati textus, et eius, qui proſtat in codice, diſcrimen reperiſſet, quum nullum fere ſit caput, quod non habeat ſingularia additamenta. Amadutius collocat aetatem codicis in ſaec. XI. at erraſſe videtur. Nam 1) fere certum eſt, illo tempore nullum chartae bombycinae fuiſſe vſum: ſaltem nullum monumentum publicum aut priuatum in charta bombycina illo aeuo exaratum exſtat. 2) Characteres litterarum non referunt aetatem ſaec. XI. Ille enim codex plenus eſt compendiorum ſcripturae et ſyllabarum, et ſiglorum, eorumque lectu difficilium. Characteres litterarum ſimiles ſunt iis, qui ſaec. XIII. in vſu erunt. Plura de his in anecdotis graec. diſputabo." Haec ſcripſit Siebenkeeſ. Vir pari eruditione atque humanitate; atque ego gratias illi palam ago maximas. *Harl.*

CAPVT VIII

CATALOGVS PHILOSOPHORVM PERIPATETICORVM ORDINE LITTERARVM DIGESTVS.

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Peripatetici dicti, Platonis primum, inter ambulandum docentis, diſcipuli: deinde, quum *Xenocrates* in academia, *Ariſtoteles* in Lyceo doceret; Ariſtotelici vocati ſunt Περιπατητικοὶ ἐκ Λυκείου, Xenocratici Περιπατητικοὶ ἐξ ἀκαδημίας, teſte Ammonio p. 32. b. ad quinque voces Porphyrii. De *Ariſtotelis* diſcipulis olim ſcripſerat *Nicander Alexandrinus*, teſte *Suida* in Αἰσχρίων. De claris peripateticis librum promiſit *Nunneſius* ad vitam Ariſtotelis pag. 153. De iisdem agere voluit *Ionſius* in diſſertationibus poſterioribus de philoſophia peripatetica poſt *Franciſcum Patricium*, qui hoc argumentum adtigit libro X. diſcuſſionum peripateticarum. Attigerunt quoque illud *Leonhardus Cozzandus*, Brixianus, de magiſterio antiquorum philoſophorum libro II. [et *Brucker.* in hiſtoria critica philoſophiae tom. IV. et alibi. adde Ionſii libr. de ſcriptoribus hiſt. philoſ. lib. III. cap. 26, 1. pag. 142 ſq. edit. Dornii, et Chriſtiani Elieſeri *Genſelii*, diſp. iam memorata, de peripateticorum nomine, Lipſiae 1760. 4. *Harl.*]

Abailardus, Petrus. vid. infra in vocc. *Bailardus* et *Palatinus.*

Abus, ſeruus Stratonis phyſici, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 63.

Achaicus, a Simplicio in Categor. et Clemente Alex. ac Theodorito laudatus, peripateticis a Patricio accenſetur. Sed Stoicus potius fuit, vt infra in huius ſectae adſeclis dicam. [Multi veteres ſectae cuiusdam adſeclae habiti ſunt, qui partem tantum dogmatum quamdam adoptarunt, et in aliis alius ſectae patroni aut doctores pari iure poſſunt cenſeri, aut vniuerſe fuerunt eclectici, id quod praecipue in ſcholis peripatetica et ſtoica eueniſſe conſtat. Quare, re ſaepius incerta, aut nomine obſcuro, obſcuram diligentiam in augendo catalogo praeſtare, quid iuuet, equidem non video. Quot homines, partim barbare ſcribentes et cogitantes, ex hiſtoria ariſtotelico-ſcholaſtica, locum occuparent! At, vt ſuo quisque fruatur ingenio, facile patiar. Confer. *Heumanni* acta philoſoph. parte VIII. p. 281 ſqq. tom. II. et part. XIII. tom. III. pag. 1 ſqq. 49 ſqq. *Brucker.* in hiſt. crit. phil. multorum quoque nomina ſuppeditare poterit. De ſectarum philoſophicarum ſcriptoribus graecis *Reinh. Henr. Rollius*, quum Roſtochii literas profiteretur, duas diſſ. hiſtorico-philologico-criticas ventilauit, Roſtoch. 1709. et 1710.]

Adam, anglus peripateticus, cuius veſtigia ſequuntur multi, ſed pauci prae inuidia profitentur, *Sarisberienſ.* III. 3. Metal. pag. 145.

Adimantus, Theophraſti, vt videtur, diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Adraſtus, Aphrodiſienſis, ἀνὴρ τῶν γνησίως περιπατητικῶν γεγονώς. Scripſerat περὶ τῆς τάξεως τῶν Ἀριστοτέλους βιβλίων καὶ τῆς αὐτοῦ φιλοσοφίας, teſte *Simplicio* in Categorias, qui eumdem librum citat praefat. in VIII. libros Phyſ. Laudat hunc Adraſtum *Achilles Tatius* pag. 82. Iſag. ad Aratum et pag. 80. In *Categorias* ſcripſiſſe Adraſtum teſtatur *Galenus* de libris propriis. [commentaria eius in Timaeum Platonis perierunt.

vid.

vid. ſupra, p. 95.] *Adraſti*, peripatetici, libros tres *harmonicorum* adſeruari in biblioth. vaticana et illa cardinalis S. Angeli, notauit *Voſſius* de logicae natura pag. 61. [Duval reperit MS. in biblioth. regia Neapolitana: vertetur id et cum inedita commentat. *Philodemi* de vitiis et virtutibus deſcribetur typis. adde infra, in catal. ſcriptor. deperdit. et MSS. de Muſica §. X. voc. *Adraſtus*. *Buhle* de librorum Ariſtotelis interpretibus graecis, tom. I. Opp. Ariſtotel. pag. 286 ſq.] Citatur opus illud a Theone Smyrnaeo et Porphyrio ad harmon. Ptolemaei. Huius, ni fallor, Adraſti συγγράμματα in ſcholis lecta refert Porphyrius in vita Plotini. Neque alium, puto, notari *Adraſtum*, mathematicum, a *Claudiano Mamerto* lib. I. de ſtatu animae cap. 25.

Adraſtus Philippenſis, Macedo, Ariſtotelis diſcipulus. *Stephanus Byzant.* in Φίλιπποι.

Aeneſias, Megalopolitanus, Theophraſti diſcipulus. *Stephan. Byzant.* in Μεγάλη πόλις.

Aeſchrion, Mytilenaeus, Ariſtotelis diſcipulus: de quo vide infra, in capite de Eudoxo et aliis aſtronomis in nota ad nr. XIX.

[*Aëtius*, haereticus. vid. Conringii antiqq. acad. pag. 191. *Hermann.*]

Agatharchides, Cnidius, qui ſub Ptolemaeo Philometore et diu poſt vixit: de eo dixi ſupra, pag. 32 ſq.

Agatho, ſeruus Lyconis, teſtamento eius libertati redditus. *Laert.* V. 73.

Agathocles, peripateticus, aequalis Demonactis philoſophi. *Lucian.* in Demonacte tom. I. pag 866. [tom. II. pag. 386. edit Reitz.] — Alii *Agathocles*, 2) *Atracius*, qui ἁλιευτικὰ ſcripſit proſa oratione. Suid. in Κικίλιος. 3) *Babylonius*, ſiue Cyzicenus, qui ſcripſit de Cyzico. 4) *Chius*, qui de re ruſtica, 5) *Mileſius*, qui de fluminibus; 6) *Samius*, qui de rep. Peſſinuntiorum; 7) grammaticus, qui Homeri quaedam illuſtrauit, vt libr. II. cap. 5. dixi. De his Meurſius in biblioth. graeca, quibus adde 8) *Stoicum*, qui de mercede diſcipulum in ius vocat, apud *Lucian.* in Icaromenippo, [cap. 16. tom. II. pag. 770. Reitz.] 9) *medicum*, apud eumdem in Tyranno, [cap. 6. tom. II. pag. 628.] 10) *Agathoclem* Ταξιάρχην ſiue ordinum ductorem ſub Alexandro M. idem libro, quod non credendum ſit calumniae, [cap. 18. tom. III. pag. 149.] 11) *Diniae amicum*, de quo *Lucianus* in Toxari. [Samium fuiſſe eumdem, *Lucian.* l. c. tom. II. pag. 518. prodit. vid. ibi notas M. du Soul et Reitzii.] Praeterea *Agathoclem*, figuli filium, notiſſimum Siciliae tyrannum, de quo multa Polybius, Diodorus, Iuſtinus. [adde *Lucian.* Macrob. cap. 10. tom. III. p. 214. ibique notam Maii,] aliumque *Ptolemaei* falſum tutorem et *Agathoclem*, filium Lyſimachi, regis, de quorum vtroque excerpta Peireſciana pag. 65. et 257.

Aimneſtus, Cleobuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. *Laert.* V. 57.

Albinus, latinus ſcriptor, cuius geometricos libros, et quos reperire ſe potuiſſe negat, in Ariſtotelem dialecticos memorat *Boethius* lib. I. de interpretat. edit. ſecundae pag. 289. Muſicam quoque ſcripſiſſe conſtat e *Caſſiodoro*, qui virum magnificum adpellat, confer [infra caput de Eudoxo et aliis aſtronomis §. VII.] Boethium lib. II. Muſicae cap. 12. [paullo infra in catal. ſcriptorum, a Boethio citatorum voc. *Albinus*.]

Alexander, Craſſi praeceptor. *Plutarch.* in Craſſo pag. 544.

Alexander Aegeus, diſcipulus Soſigenis, (cuius opera ad annum emendandum vſus eſt Iulius Caeſar,) praeceptor Neronis Imp. Vide *Suidam*, [et *Eudociam* in Violar. p. 56.] Laudatur a Simplicio in Categor. Huius eſſe commentaria, quae Alexandro Aphrodiſienſi hodie tribuuntur in Metaphyſica et in libros Meteoron, diſputat *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. pag. 32; at commentarios in Topica et Elenchos neque Aphrodiſienſis, neque adeo Damaſceni, ſed alterius cuiusdam eſſe Alexandri, longe iunioris.

Alexander Aphrodiſienſis, Car. diſcipulus Ariſtoclis Meſſenii, atque Hermini. Propter Commentarios plurimos, quibus Ariſtotelis ſcripta feliciter interpretatus eſt, dictus ἐξηγητής· quem innuit Hieronymus I. in Rufin *Revolve Ariſtotelem et Alexandrum, Ariſt… li… unamica diſſerentem, et quanta ambiguorum ſit copia, eorum lectione cognoſces.* Ἀριστοτελικὸς Ἀλέξανδρος Cyrillo IV. contra Iulian. pag. 133. Puto etiam, hunc intelligi a Porphyrio in Plotini vita, quem Alexandri Peripatetici ὑπομνήματα in ſcholis lecta teſtatur. De ſcriptis eius dicturus ſum libro IV. [conſ. *Buhle* l. c. pag. 287.] De aetate conſtat e libro de fato, quem Aphrodiſienſi diſerte tribuit *Euſebius* VI. 8. praepar. pag 267. hunc enim velut primitias lucubrationum ſuarum, Profeſſor philoſophiae [?] Ariſtotelicae ab iis conſtitutus, (ὁ τῆς φιλοσοφίας προέσταμαι ὑπὸ τῆς ὑμετέρας μαρτυρίας διδάσκαλος αὐτῆς κεκηρυγμένος,) dicauit Seuero et eius filio, Antonino Caracallae, qui imperium iunctim adminiſtrarunt ab anno Chriſti CXCIX. ad CCXI. quo mortuus eſt Seuerus. [conſ. *Ionſium* de ſcript. hiſt. philoſ. III. 18, 2. p. 100. IV. 8. pag. 250.]

Alexander Damaſcenus, Aphrodiſienſi paulo fuit antiquior et Athenis philoſophiam peripateticam, (ὁ νῦν Ἀθήνησιν ἀξιούμενος τοὺς περιπατητικοὺς λόγους διδάσκειν δημοσίᾳ.) publice docuit, quum libros Ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων ſcriberet *Galenus* tom. I. edit. Baſil. pag. 119. Eodem praeceptore antea vſus fuerat Flauius Boethus, vir conſularis, teſte eodem Galeno περὶ τοῦ προγινώσκειν tom. III. pag. 455. vbi Alexander hic ei audit ὁ γινώσκων μὲν τὰ Πλάτωνος, ἀλλὰ τοῖς Ἀριστοτέλους προσκείμενος μᾶλλον. [conſ. *Ionſium* l. c. I. 15, 4. p. 97.]

Alexander M. rex Macedonum, Ariſtotelis diſcipulus, de quo ſupra cap. II.

Aminias, cuius mentio in Stratonis Phyſici teſtamento. *Laert.* V. 64.

Ammonius Alexandrinus, Plutarchi praeceptor, platonicis, peripateticis et ſtoicis imbutus dogmatis, cuius exemplo alii deinceps mixtum illud philoſophiae genus ac nulli magiſtro addictum colere coeperunt. Confer *Eunap.* prooem. ad vit. ſophiſt. pag. 11. *Patricii* diſcuſſiones peripateticas pag. 179. De hoc *Ammonio* dixi infra lib IV. capite de Plutarcho [vid. *Porphyr.* in vita Plotini cap. 20. pag. 129. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 26. pag. 172. n. 4, 5. *Heumann.* — ſupra in catalogo philoſ. *Platonicorum*, h. v.]

Ammonius, *Alexandrinus*, priori iunior, Chriſtianus, cognomento *Saccas*, aequalis Origenis, platonicae ac peripateticae ſectae decreta probe calluit, et in concordiam adduxit primus, teſte *Hierocle* apud Photium cod. CCLI. p. 750. Huius mentio Ammonii in Plotini vita. Dixi de eo infra libro IV. cap. 26. §. 11. *Fabric.* Plura vide de hoc in *Guilhelmi Caue*, ſcriptorum eccleſiaſticorum hiſtoria litteraria, vol. I. Baſil. 1741. fol. pag. 109 ſq. in *Buhle* comment. de interpretibus gr. mem. pag. 294. *Bayle* Diction. vol. I. h. voc.

h. voc. pag. 188 ſqq. *Ruhnken.* in diſſ. de Longino, praefixa Toupii edit. §. IV. pag. 8. De Ammoniis docte diſputat cl. *Ammonius* noſtras, Theologus Erlangenſis, in praef. ad ſuam editionem Ammonii de differentiis vocab. p. XVI ſqq. De *Ammonio*, circa ann. Chr. 372. monacho Alexandrino, vid. *Caue* l. c. p. 255 ſq. et p. 445 ſq. de *Ammonio*, gente Aegyptio, eccleſiae alexandrinae presbytero, ann. Chr. 458. *Harl.*

Ammonius, *Hermeae F.* praeceptor Io. Philoponi, Aſclepii Tralliani ac Simplicii, diſcipulus Procli, de quibus dicendi locus libro V. [conf. ſupra p. 161. *Iac. Haſaeum* de Berytenſium Ictorum academia, cap. X. §. 4. pag. 98. *Harl.*]

Amphion, Lyconis diſcipulus. *Laert.* V. 70.

[*Amyrutzes*, philoſophus peripateticus; vixit medio ſaeculo XV. religione Chriſtianorum abiurata, Turcarum haereſin ſectatus eſt. vid. *Bayle* Dict. I. p. 187. h. v. *Harl.*]

Anatolius, Alexandrinus, Chriſtianus, omni genere litterarum, mathematicis praecipue diſciplinis excultus, Alexandriae ſcholam ariſtotelicam conſtituit, factus deinde epiſcopus in Syria Laodicenus circa ann. Chriſti CCLXX. Vide *Euſebium* VII. 32. Hiſt. *Hieronymum* Catalogo Script. eccleſ. cap. 73. et *Nicephorum* VI. 36. Scripſerat *libros X. Arithmeticorum*, e quibus fragmenta leguntur in Theologumenis arithmeticae. Pariſ. 1543. 4. pag. 9. 16. 24. 34. 56. 64. [a] Ex eius *Canone* [?] *Paſchali* refert quaedam *Euſebius* iam dicto loco et *Beda* de natura rerum II. 14 et 35. atque epiſtola ad Vichredam presb. Integrum ſcriptum e latina veteri verſione Rufini produxit in lucem illuſtrauitque *Aegidius Bucherius*, vna cum aliis eiusdem argumenti, Antwerp. 1634. fol. [b] Alius *Anatolius*, iunior, neque Chriſtianus, ad quem Libanii epiſtolae, vt recte monitum praeſtantiſſimo Caueo parte ſecunda hiſtoriae litterariae ſcriptorum eccleſiaſticorum. Ab hoc ipſo diſtinguendus *Anatolius*, Iamblichi magiſter, cui Porphyrius homericarum quaeſtionum librum inſcripſit. *Fabric.* — [Ab hoc diuerſus eſt, (quamquam alii aliter ſentiant,) *Anatolius*, ſub cuius nomine *Fabric.* in Bibl. Gr. lib. IV. cap. 29. pag. 295 ſqq. publicauit fragmentum de ſympathiis et antipathiis, cum verſione lat. notisque Rendtorfii. Sed vid. ibi p. 295. not. Fabricii. adde Fabr. infra, vol. XIII. p. 56. vbi latiſſimo

Mmm 3

a) At illi libri videntur *Caueo* l. cit. pag. 136. non Anatolium, ſed aliquem ex ſecta pythagorica habuiſſe auctorem, quod ipſe Fabric. in catal. Pythagoricorum tom. I. p. 829. ſuſpicatus eſt: ſed ad Anatolium, Alexandrinum, refert Fabric. infra in lib. IV. cap. 22. §. XV. vol. IV. pag 19. cod. *Anatolii* et *Nicomachi* theolog arithmetic. in biblioth. Scorialenſi. *Anatolii* geometrica, cod. in bibl. anglica. vid. *Heilbronner* hiſt. matheſeos p. 568 et 653. *Harl.*

b) *Caue*, l. m. pag. 136. „cuiusnam, ait, ſit antiqua verſio, *Rufini*, an alterius, non liquet; praua certe eſt, obſcura, parumque fida et adcurata." Idem refellit *Du Pin*, qui in Bibl. des Aut. eccleſ. tom. I. p. 19. fidem illius opuſculi vellicare conatus eſt, nulla ratione reddita. Idem refutat *Valeſium*, qui in adnot. in Euſeb. p. 158. ſcripſit, hunc Anatolium eumdem eſſe cum Anatolio, quem *Eunapius* in vita Iamblichi non longe ab initio Iamblichi praeceptorem facit, eumque, dicit, ſecundum a Porphyrio locum obtinuiſſe. conf. *Chaufepié* ſupplem. ad Baylii Lex. vol. I. p. 326 ſq. *Io. Guil. Iani* hiſt. cycli Dionyſiani §. V. p. 87 ſqq. opuſculorum, a Klotzio editorum, Halae 1769. 8 *Io. Frid. Weidleri* hiſtor. aſtronomiae cap VII. ſect. III, 19. pag. 187. *Heilbronneri* hiſtor. matheſ. vniuerſae lib. I. cap. 15. §. 255. pag. 358. §. 262. pag. 363. *Hamberger* in Zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. II. pag. 627. qui plures laudat, *Saxii* Onomaſtic. tom. I. pag. 373. *Harl.*

tiſſimo ſenſu medicis adſcribitur, infra in lib. V. cap. I, 15. vol. V. pag. 277. vbi plures Fabricius recenſet et diſtinguit *Anatolios*, inprimis cl. *Niclas* in Proleg. ad Geoponicos, vol. I. p. 48. Confundit *Hamberger* l. mem. pag. 640 ſq. adde *Saxii* Onom. I. p. 375. *Harl.*] Alius *Anatolius*, diaconus, quem ex ſcriptis ſibi innotuiſſe teſtatur *Gregorius* M. libr. VIII. epiſt. 42. ad Eulog. Alex. *Fabric.* — [Diuerſus *Anatolius*, quem nonnulli fuiſſe putant *Vindanium Anatolium* ſub imperatoribus, Conſtantio et Conſtante, a. Chr. 339 ſqq. Sed nomen integrum fuiſſe videtur *Vindanius Anatolius Berytius*, cuius *Georgica*, (fundum librorum Geoponicorum collectionis,) recenſet *Photius* cod. CLXIII. Sub eius nomine circumferuntur *de re ruſtica aliquot fragmenta*, cum aliis ſcriptis eiusdem argumenti gr. edita a *Io. Alexandro Braſſicano*, Baſil. 1539. 8. gr. cum verſione lat. *Cornarii*, ibid. 1540. 8. — item de *mulomedicina capita aliquot* vulgata in collectione de R. R. modo memorata, tum graece in collectione quadam ſcriptorum de re veterinaria, Baſil. 1537. 4. lat interprete *Io. de Rüel*, Baſil. 1530. fol. vid. infra in vol. VI. pag. 501. et IX. p. 426. inprimis *Needham* et *Niclas* in prolegomenis ad Geoponic. pag. 32 ſq. et 48 ſqq edit. Lipſienſ. 1781. 8. tom. I. — Diſcernendi denique ſunt *Anatolius*, patriarcha Conſtantinopolitanus ſaec. V. (vid. Acta S. S. tom. I. Febr.) et *Anatolius*, Ictus ſub imperatore Iuſtiniano, et alius *Anatolius*, Ictus, ſub imperatore Phoca initio ſaec. VII. vid. *Terraſſon* hiſt. de la Iuriſpr. rom. pag. 306 et 358. coll. *Bachii* hiſt. iurisprud. rom. lib. IV. cap. 1. §. 10. p. 629. *Niclas* l. c. qui ſententiam *Valeſii* ad Ammian. XIX. 11. p. 243. Gronou. non plane improbat, *Anatolium Berytium*, cuius meminit *Eunapius* in Proaereſio, et qui mortuus eſt ann. Chr. 360. Ictum, et tandem ad praefecturae culmen adſcendentem, idolorum cultorem, forſan eum ipſum eſſe, quem Photius in bibliotheca *Vindanium Anatolium Berytium* vocat, qui de re ruſtica ſcripſit. *Adelungs* Fortſetzung und Ergänzungen zu — Iochers allgemeinen gelehrten Lexic. vol. I. pag. 779. Alios *Anatolios* recenſet, vt iam ſignificaui, Fabricius vol. V. Bibl. Gr. pag. 277. *Harl.* In praeſenti iuuat cum lectore communicare fragmenta quaedam, Anatolio tributa, quae ante aliquot annos deſcripſi ex apographo illuſtris Holſtenii, qui illa ex Peireſciano ſe codice hauſiſſe eſt teſtatus.

Ἐκ τῶν Ἀνατολίου διάφορα.

Τί ἐστιν μαθηματική;

Ἀριστοτέλης συνεστάναι τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ἐκ θεωρίας καὶ πράξεως οἰόμενος, καὶ τὴν μὲν πρακτικὴν διαιρῶν εἰς ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν, τὴν δὲ θεωρίαν εἰς θεολογικὸν καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ μαθηματικὸν, μάλα σαφῶς καὶ ἐντέχνως φιλοσοφίαν οὖσαν τὴν μαθηματικὴν ἀποδείκνυσι.

Ὅτι Χαλδαῖοι μὲν Ἀστρονομίαν, Αἰγύπτιοι δὲ Γεωμετρίαν καὶ Ἀριθμητικήν (ἐξεῦρον.).

Ἀπὸ τίνος δὲ Μαθηματικὴ ὠνομάσθη;

Οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φάσκοντες ῥητορικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς, συμπάσι τε τῆς δημώδους μουσικῆς δύνασθαί τινα συνεῖναι καὶ μὴ μαθόντα. Τὰ δὲ καλούμενα ἴδια μαθήματα οὐδένα εἴδησιν λαμβάνειν, μὴ οὐχὶ πρότερον ἐν μαθήσει γενόμενον τούτων. Διὰ τοῦτο μαθηματικὴν καλεῖσθαι τὴν περὶ τούτων θεωρίαν ὑπελάμβανον. Θέσθαι δὲ λέγονται τὸ τῆς Μαθηματικῆς ὄνομα ἰδιαίτερον ἐπὶ μόνης Γεωμετρίας καὶ Ἀριθμη-

τικῆς οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου. Τὸ γὰρ πάλαι χωρὶς ἑκατέρα τούτων ὠνομάζετο. Κοινὸν δὲ οὐδὲν ἦν ἀμφοῖν ὄνομα. Ἐκάλεσε δὲ (Ἀρχύτας s)) οὕτως, ὅτι τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ πρὸς μάθησιν ἐπιτηδείως ἔχον εὑρίσκων ἐν αὐταῖς, περὶ γὰρ αἴδια καὶ ἄτρεπτα καὶ εἰλικρινῆ ὄντα ἀναστρεφομένας ἑώρων, ἐν οἷς μόνα ἐπιστήμην ἐνόμιζον. Οἱ δὲ νεώτεροι περιέσπασαν ἐπὶ πλεῖον τὴν προσηγορίαν, οὐ μόνον περὶ τὴν ἀσώματον καὶ νοητὴν ὕλην ἀξιοῦντες πραγματεύεσθαι τὸν Μαθηματικὸν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐφαπτομένην τῆς σωματικῆς καὶ αἰσθητῆς οὐσίας. Θεωρητικὸς γὰρ ὀφείλει εἶναι, καὶ φορᾶς ἄστρων καὶ τάχους αὐτῶν μεγεθῶν τε καὶ σχημάτων καὶ ἀποστημάτων. Ἔτι δὲ ἐπισκεπτικὸς τῶν κατὰ τὰς ὄψεις παθῶν, ἐρευνῶν τὰς αἰτίας δι᾽ ἃς καὶ οὐχ ὁποῖα καὶ πηλίκα τὰ ὑποκείμενα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐκ παντὸς διαστήματος ℣ θεωρεῖται. τηροῦντα μὲν τοὺς πρὸς ἄλληλα λόγους, ψευδεῖς δὲ φαντασίας καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως ἐμποιοῦντα. Τοῦτο μὲν κατ᾽ οὐρανὸν καὶ ἀέρα, τοῦτο δὲ ἐν κατόπτροις καὶ πᾶσι τοῖς λείοις, κἂν τοῖς διαφανέσι δὲ τῶν ὁρωμένων καὶ τοιουτοτρόποις σώμασι. Πρὸς τούτοις μηχανικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα δεῖν ᾤοντο. Καὶ γεωδέτην καὶ λογικόν. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τὰς αἰτίας τῆς ἐμμελοῦς κράσεως τῶν φθόγγων καὶ τῆς περὶ μέλος συνθέσεως ἀσχολούμενον, ἅπερ σώματά ἐστιν, ἢ τήν γε ἐσχάτην ἀναφορὰν ἐπὶ τὴν αἰσθητὴν ὕλην ποιεῖται.

Τί ἐστι Μαθηματική;

Μαθηματική ἐστιν ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῷ νοήσει τε καὶ αἰσθήσει καταλαμβανομένῳ πρὸς τὴν τῶν ὑποπιπτόντων δόσιν. Ἤδη δὲ χαριεντιζόμενός τις ἅμα καὶ τοῦ σκοποῦ τυγχάνων Μαθηματικὴν ἔφη ταύτην εἶναι, ἥ τ᾽ ὀλίγον μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῷ ἐστήριξε κάρα καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. Ἄρχεται μὲν γὰρ ἀπὸ σημείου καὶ γραμμῆς, εἶτα δὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ συμπάντων ἀσχολεῖται πραγμάτων.

Πόσα μέρη Μαθηματικῆς;

Τῆς μὲν τιμιωτέρας καὶ πρώτης ὁλοσχερέστερα μέρη δύο Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία. Τῆς δὲ περὶ τὰ αἰσθητὰ ἀσχολουμένης ἕξ. ἡ Λογιστική, Γεωδεσία, Ὀπτική, Κανονική, Μηχανική, Ἀστρονομική. Ὅτι δὲ τὸ τακτικὸν καλούμενον οὔτε τὸ ἀρχιτεκτονικὸν, οὔτε τὸ δημῶδες Μουσικὸν ἢ τὸ περὶ τὰς φάσεις ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ ὁμωνύμως καλούμενον μηχανικὸν ὥς οἴονταί τινες, μέρη μαθηματικῆς εἰσι, προϊόντος τοῦ λόγου σαφῶς τε καὶ ἐμμεθόδως δείξομεν.

Ὅτι ὁ κύκλος ἔχει στερεὰς μὲν ή ἐπίπεδα δὲ ἕξ, γωνίας δὲ δ΄.

Τίνα τίσι προσεγγίζει τῶν Μαθημάτων;

Συνεγγίζει μᾶλλον τῇ μὲν ἀριθμητικῇ ἡ λογιστικὴ καὶ ἡ κανονικὴ, καὶ γὰρ αὕτη ἐν ποσότητι λαβοῦσα κατὰ λόγους ἀριθμοὺς καὶ ἀναλογίας πρόσεισι. Τῇ δὲ γεωμετρίᾳ ἡ ὀπτικὴ καὶ ἡ Γεωδεσία. Ἀμφοτέραις δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἡ Μηχανικὴ καὶ ἡ Ἀστρολογική.

Ὅτι ἡ μαθηματικὴ τὰς ἀρχὰς μὲν ἔχει ἐξ ὑποθέσεως καὶ περὶ ὑπόθεσιν. Λέγεται δὲ ὑπόθεσις τριχῶς ἢ καὶ πολλαχῶς. καθ᾽ ἕνα μὲν τρόπον ἡ δραματικὴ περιπέτεια, καθ᾽

s) MS. Ἀρτίας.

καθ᾽ ὃν λέγονται εἶναι ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου δραμάτων. καθ᾽ ἕτερον δὲ σημαινόμενον ἡ ἐν Ῥητορικῇ τῶν ἐπὶ μέρους ζήτησις. καθ᾽ ὃν λέγουσιν οἱ Σοφισταὶ θετέον ὑπόθεσιν. Κατὰ δὲ τρίτην ὑποβολὴν ὑπόθεσις λέγεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποδείξεως. αἴτησις οὖσα πραγμάτων εἰς κατασκευήν τινος. Οὕτω μὲν λέγεται Δημόκριτον ὑποθέσθαι χρῆσθαι ἀτόμοις καὶ κενῷ, καὶ Ἀσκληπιάδης ὄγκοις καὶ πόροις. ἡ οὖν Μαθηματικὴ περὶ τὴν τρίτην εἴληπται. [P]

Ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν οὐ μόνος ἐτίμα Πυθαγόρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τούτου γνώριμοι ἐπιλέγοντες, ἀριθμῷ δέ τε πάντ᾽ ἐπέοικεν.

Ὅτι τέλος μὲν ἔχει ἀκόλουθον ἀριθμητικὴ κυρίως μὲν, τὴν ἐπιστημονικὴν θεωρίαν ἧς οὐδὲν τέλος οὔτε μεῖζον οὔτε κάλλιόν ἐστιν. ἑπομένως δὲ, συλλήβδην καταλαβεῖν πόσα τῇ ὡρισμένῃ οὐσίᾳ συμβέβηκεν.

Τίς τι εὗρεν ἐν Μαθηματικοῖς;

Εὔδημος ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἀστρολογίαις, ὅτι Οἰνοπίδης εὗρε πρῶτος τὴν τοῦ ζῳδιακοῦ διάζωσιν καὶ τὴν τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ περίστασιν. Θαλῆς δὲ ἡλίου ἔκλειψιν καὶ τὴν κατὰ τροπὰς αὐτοῦ περίοδον, ὡς οὐκ ἴση ἀεὶ συμβαίνει. Ἀναξίμανδρος δὲ ὅτι ἐστὶν ἡ γῆ μετέωρος καὶ κινεῖται περὶ τὸ τοῦ κόσμου μέσον. Ἀναξιμένης δὲ, ὅτι ἡ σελήνη ἐκ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς καὶ τίνα ἐκλείπει τρόπον. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐξευρημένοις τούτοις ἐπέταξαν ἕτερα.

Ὅτι οἱ ἀπλανεῖς κινοῦνται περὶ τὸν διὰ τῶν πόλων ἄξονα μένοντα, οἱ δὲ πλανώμενοι περὶ τὸν τοῦ ζῳδιακοῦ πρὸς ὀρθὰς ὄντα ἄξονα αὐτῷ ἀπέχουσιν ἀλλήλων ὅτι τὸν τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων ἄξονα πεντεκαιδεκαγώνου πλευρὰν οἵ εἰσι μοῖραι εἰκοσιτέσσαρες.

Andrantus, de quo vide *Athenaeum* XV. pag. 673. E. vixit circa ann. 204. poſt C. N.

Andronicus, *Rhodius* d), in ſucceſſione ab Ariſtotele vndecimus, Boethii Sidonii praeceptor, teſte *Ammonio* in Categor. pag. 2. et 5. aequalis Tyrannionis, qui a Lucullo captus eſt, vt referunt *Plutarchus* in Lucullo pag. 584. et Suidas in Tyrann. Ariſtotelis ſcripta et Theophraſti primus digeſſit atque a Tyrannione emendatos edidit in vulgus e), compoſuitque πίνακας *ſcriptorum Ariſtotelis ac Theophraſti*, τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου εἰς πραγματείας διεῖλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταυτὸν συναγαγὼν, vt tradit *Porphyrius* in vita Plotini cap. 24. Confer *Plutarchum* in Sylla pag. 468. In hoc opere librum περὶ ἑρμηνείας Ariſtoteli abiudicauerat, vt praeter Boethium et Ammonium teſtatur *Alexander Aphrodiſ.* in primum prior. Analytic. Notauerat quoque partem poſtremam libri de Categoriis non eſſe Ariſtotelis, notante eodem Boethio. Ex eodem, vt ſuſpicor, Andronici opere *Gellius* XX. 5. Alexandri et Ariſtotelis mutuas literas exhibet. *Paraphraſin* Andronici *in Categorias* memorat Simplicius. Etiam *in Phyſica*

d) Conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. phil. III. 1, 1. part. II. p. 2. III. 2, 4. p. 9. inprimis *Bayle* in Dict. tom. I. h. v. p. 236 ſq. vbi quoque de tribus aliis *Andronicis*, 1) M. Pompilio, Epicureo, tempore Ciceronis, 2) *Calliſto*, Theſſalonicenſi, ſaec. XV. e Graecia Romam fugiente, 3) Tranquillo, natione Dalmato, qui tempore Moſellani litteras docuit Lipſiae, vberius differit: *Buhle* l. c. pag. 295. *Harl.*

e) Conf. Valeſium de critica I. cap. 21. p. 169 ſq. cum H. Valeſii Emendatt. a Burmanno II. editis. *Harl.*

Phyſica Ariſtotelis ſcripſiſſe, iam ex eodem Simplicio *Patricius* lib. IV. diſcuſſ. Peripatet. pag. 41. obſeruauit. *Librum* Andronici, diligentiſſimi ſenis, *de diuiſione* Porphyrius integrum inſeruerat ſuis in Sophiſtam Platonis commentariis, teſte Boethio in limine libri de diuiſione. Liber ille Andronici cum aliis de diſcendi cupiditate et virtute, [it. de mirabilibus aurificiis et fragmento de iisdem] fuit in Bibl. Scorialenſi, teſte Alex. Baruoetio; [vid. *Plüer* itiner. per Hiſpan. pag. 157.] *Animam* nec corpoream eſſe [P] nec lege loci teneri, nec ſcindi, ſenſit Andronicus, Peripateticus, cum Socrate, Platone, Ariſtotele, Theodoro Platonico, et Porphyrio, vt refert auctor libri de ſpermate latine editi cap. 11. qui ex hoc ipſo, quia Porphyrii meminit, Galenum auctorem habere non poteſt. Laudat Andronicum inter celebriores Rhodios *Strabo* XIV. p. 655. De *Paraphraſi Nicomacheorum* [f]) et *libro* περὶ παθῶν [g]), qui ad hunc Andronicum, tamquam auctorem, vulgo refertur, dixi ſupra cap. V. §. 29.

Andronicus Calliſtus [h]), Theſſalonicenſis, Peripateticus recens, ſaeculo poſt Chriſtum decimo quinto clarus, et plurium ſcriptorum auctor, vt eodem loco obſeruaui [i]). Fuere praeterea *Andronicus*, praefectus Ptolemaidis circa a. C. 411. de quo Syneſius epiſt. 57. *Pompilius Andronicus*, Epicureus, de quo Suetonius in Grammaticis cap. 8. *Andronicus Alypius*, hiſtoricus, de quo ſupra cap. VIII. *Andronicus Tragicus*, hiſtrio, de quo lib. II. cap. XIX. *Liuius Andronicus*, de quo in Bibl. latina. *Andronicus Titianus*, medicus, Octauio Horatiano et Galeno memoratus: vt alios in praeſenti omittam, [ex indice facile colligendos.]

Androſthenes, Adimanti F. Theophraſti, vt videtur, diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Aneſias. ſupra in *Aeneſias.*

Anonymi, graeci. Interpretes graeci qui in Ariſtotelem exſtant, ſunt 1) in Rhetorica, de quibus dixi cap. 5. §. VI. 2) In libros II. et III. Nicomach. ibid. §. 29. vbi et de paraphraſi Anonymi, quam ſub Andronici Rhodii deinde nomine edidit Dan. Heinſius. 3) In ſecundum librum poſteriorum Analyticorum, cum Philopono et Euſtratio editum, de quo dicere conſtitui libro V. in Philopono. 4) libellum de ſyllogismis, de quo ſupra cap. IV. §. 3. p. 114. etc.

Antipater, Iolai, rex Macedoniae, Ariſtotelis diſcipulus, quem moriens curatorem teſtamenti philoſophus conſtituit, vt refert *Laertius* V. 11. ἐπιστολῶν [k]) σύγγραμμα ſcripſit libris duobus, teſte Suida, in quibus [P] multa haud dubie fuerunt de rebus Alexandri M.

f) In editione anni 1617. Dan. Heinſius huic paraphraſi ſubiunxit libellum περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν καὶ τῶν τούτων μεσοτήτων, Ariſtoteli a quibusdam praeter rem tributum, vt dixi ſupra cap. VI. §. 32. tum excerpta e libro Maximi, monachi ὁμολογητοῦ ad S. Marinum, presbyterum, περὶ φυσικοῦ θελήματος ἤγουν θελήσεως, quae prius vulgauerat Hoeſchelius. [plura vid. apud Baylium l. c. p. 236. *D.*]

g) Cod. ſub eius nomine eſt in bibl. Veneta D. Marci, vid. *Villoiſon.* anecd. gr. II. pag. 248. editus eſt libellus ab Hoeſchelio, 1593. *Harl.*

h) Rectius *Calliſti*, ſcil. filius. *Heumann.*

i) Carmen eius graecum in Beſſarionem, in Matrit. reg. cod. LXXII. p. 257. cat. Iriarti, vbi omiſſo nomine exſtat, ab Iriarto vero gr. cum lat. verſione editum eſt, et in cod. CXV. p. 464. cat. Iriart. *Harl.*

k) Confer Ionſium lib. I. cap. 13. pag. 70. 71. *Fabric.* Eudocia in Violario pag. 49. ἔγραψεν, ait, ἱστορίαν καὶ σύγγραμμα ἐπιστολῶν ἐν βιβλίοις εἴκοσιν. *Harl.*

dri M. quemadmodum ex Alexandri epiſtolis ad Antipatrum referunt nonnulla Plinius et Plutarchus. Ariſtotelis quoque ad hunc Antipatrum Epiſtolae IX. olim ferebantur, vt conſtat e *Laertio* V. 27. Scripſerat et hiſtoriam Antipater, τὰς Περδίκκου πράξεις Ἰλλυρικάς. Antipatri, Macedonis, ſed alterius iunioris, Epigramma in Cleonicem, naufragam, et Medeae imaginem, Romae compoſitum, legitur in Anthologia.

Antiſthenes, Peripateticus, citatur a *Phlegonte* cap. 3. mirabil. [vid. *Ionſius* I. 8, 40. et IV. pag. 329. *Menagius* ad Laert. I. 4. *Heumann.*]

Apellico Teius, ciuis opulentus Athenienſis, qui de Ariſtotelis conſuetudine cum Hermia ſcripſit, teſte Ariſtocle apud *Euſeb.* XV. 2. praeparat. Ariſtotelis libros diligenter coemit, vt refert *Athenaeus*, quem vide V. pag. 214. vbi docet, eum floruiſſe tempore magni regis Mithridatis. Vide etiam *Plutarchum* in Sylla pag. 468. et *Strabonem* XIII. p. 608. e quibus diſces, Apelliconis defuncti bibliothecam et in his Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta, quae a Nelei Scepſii poſteris ſibi comparauerat, ſed φιλόβιβλος μᾶλλον ἂν ἢ φιλόσοφος, vt ait Strabo, ex arroſis exemplaribus curauerat non ſatis fideliter vel deſcribi vel ſuppleri, perueniſſe Romam, quum Athenas cepiſſet Sylla Olymp. CLXXIII. 3. Inde accepit illa *Tyrannion*, de quo ſuo loco dixi, et paullo ante in Andronico: [adde cl. *Buhle* in praef. ad vol. I. Opp. Ariſtotelis p. XVIII ſqq. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. II. 15, 3. pag. 232 ſq.]

[*Apollinaris*, cuius mſt. gr. comment. in Ariſtot. I. Analyt. poſter. exſtat Venetiis.]

Apollonius, *Alexandrinus*, Peripateticus. *Plutarch.* περὶ φιλαδελφ.

Apollonius, *Solenſis*, praeceptor Demetrii Aſpendii. *Laert.* V. 83.

Arceſilaus. ſ. *Arceſilas*, mediae auctor academiae, Theophraſti prius, quam Crantoris fuit auditor, teſte *Laertio* IV. 22. et 19. Stratonis Lampſaceni heres. id. V. 61. et 63. [Plura vide ſupra in catal. Platonicorum pag. 162 ſq.]

Archytam, quemdam peripateticum neſcio an ex ſuo ingenio confinxit Themiſtius, qui Archytam, qui de decem praedicamentis ſcripſit, negat eſſe pythagoricum illum antiquum ſed iuniorem quemdam peripateticum Archytam, nouo operi vetuſtate nominis auctoritatem comparare voluiſſe. Vide Boethium praefat. in Categor.

Arimneſtus, Theophraſti diſcipulus. Vide *Aimneſtus*.

Ariſtides, teſtamenti Stratonis curator. *Laert.* V. 62.

Ariſto Alexandrinus. *Laert.* VII. 164. Hunc, puto, eſſe Ariſtonem peripateticum, qui Strabonis aetate de Nilo ſcripſit, plagii ab Eudoro adcuſatus, ipſe fortaſſis rectius adcuſandus. Vide *Strabonem* XVII. pag. 790. [†] [conf. *Ionſium* III. 2, 4. pag. 9 edit. Dorn. *Voſſium* de hiſtoricis graecis lib. II. cap. IV. pag. 179. qui, quod ſcholiaſtes ad *Apollon. Rhodium* IIII (v. 269.) *Ariſtonem Chium* de origine Nili citat, ab hoc, putat, Chium et Ceum eſſe confuſos, veriſimile tamen eſſe, eum de Nilo opus vulgaſſe, cuius de Nilo ſententia memoretur. Equidem ſuſpicarer, apud ſcholiaſten corruptam eſſe lectionem, ex compendio ſcribendi vocabuli Ἀλεξανδρεὺς, qui, quod librario minus notus fuerit, quam Ariſto Chius, is Χῖος inde feciſſe videtur: etiam propter ſimilitudinem ſoni ſcripturaeque priorum litterarum in ſequenti ὅτι Χείμωνος librarius errare et decipi

decipi facilius potuit. Quidquid eſt, Straboni maiorem fidem habeo, quam ſcholiaſtae. vid. quoque *Bayle* in Diction. I. voc. *Ariſton.* not. H. pag. 322. *Harl.*

Ariſto Ceus, vide paullo poſt, *Ariſto Iulietes.*

Ariſto Cous, Cei, de quo mox dicam, diſcipulus et heres. Ita enim intelligo *Strabonis* verba XIV. p. 658. vbi inter claros Coos refert *Ἀρίστωνα τὸν ἀκροασάμενον τοῦ Περιπατητικοῦ* (ſcil. Ἀρίστωνος, non Ἀνδρονίκου, vt *Patricius* p. 135. diſcuſſ. Peripatet.) *καὶ κληρονομήσαντα.* Fuit et Ariſto, Critolai, Peripatetici, diſcipulus; vid. *Quinctilian.* II, 15, 19. Inſt. Or. [*Sextus Empir.* adu. rhet. II. ſect. 61.]

Ariſto Iulietes, e Iulide, Cei oppido, *Laert.* VII. 164. Peripateticus, Ζηλωτὴς *Bionis*, Boryſthenitae. *Strab.* X. p. 486. Succeſſit *Lyconi*, defuncto Olymp. CXXXVII. *l*) vt Ariſtoni ſucceſſit *Critolaus*, de quo infra ſuo loco. Scripſit teſte *Cicerone* V. 5. de finibus, multa et polita, ſed deſtituta grauitate et auctoritate. Teſtamentum Stratonis Phyſici ex hoc Ariſtone repetit *Laert.* V. 64. vbi male apud interpretem legitur *Ariſto Cous*, et in Graeco ὁ *οἰκεῖος* pro Κεῖος. Mentio quoque in Lyconis teſtamento ibid. V. 70. Ἐρωτικὰ eiusdem Ariſtonis ὅμοια laudat *Athenaeus* lib. X. p. 419. XIII. p. 563. XV. p. 674. et *Stobaeus*, qui ex Ariſtonis commentariis quoque locum producit ſermone LXV. qui eſt de laudibus Coniugii. *Fabric.*

E P I M E T R O N.

Pauca notant de hoc philoſopho *Voſſius* et *Bayle*, locis, in nota antecedenti laudatis, *Brucker.* in hiſt. critica philoſ. vol. I. pag. 852. aliique, quos laudat Fabric. ad Ariſtonem Chium in catalogo Stoicorum. Plura collegerunt *Menagius* ad Diog. Laert. VII. 164. pag. 332 ſq. *Stanleius* eiusque interpres latinus, *Olearius* in hiſtoria philoſ. part. V. cap. 2. tom. II. pag. 98 ſqq. edit. Venetae. Docte tamen et curatius diſputat de *Ariſtone* tam Ceo, quam Chio, qui ſaepe confunduntur, vir doctus in Bibliotheca philologica Gottingenſi, (germanice ſcripta,) vol. II. part. I. pag. 1 ſqq. part. II. pag. 1 ſqq. et part. VI. pag. 1 ſqq. Gottingae, 1773 et 1774. Quod *Athenaeus* X. p. 419. C. Ariſtona, philoſophum, ſcribit, libro ſecundo *amatoriorum ſimilium* (ἐρωτικῶν ὁμοίων,) quorum auctor habetur Ariſton, peripateticus, tradidiſſe, Polemonem academicum (de quo ſupra pag. 183 ſq. diſputatum eſt,) hortari ad coenam ituros, compotationem vt curarent, quae eſſet non tantum in praeſens iucunda, ſed etiam in craſtinum: vir doctus in biblioth. philologica laudata, tom. II. part. I. pag. 10. contra Bruckerum docet, Ariſtonem Ceum, non, Chium, Stoicum, Polemone etiam doctore vſum fuiſſe. Idem ibidem pag. 16. 27 ſqq. ſuſpicatur, multa loca apud Diogenem Laertium de Ariſtone, Stoico, apud *Senecam*, ep. 94. 115. *Aelian.* VII. 3, 33. (vbi Perizonius quoque Ariſtonem, Stoicum, intelligit, vir autem ille doctus dubitat,) *Stobaeum* ſerm. LXXVIII. p. 712. 715. (vbi Ariſtonis ὅμοια, ſcil. ἐρωτικὰ et quaedam ex illis citat, coll. cum Diog. Laert. §. 161) pag. 103. coll. cum *Plutarcho* de educat. pag. 82. edit. Heuſingeri, peripatetico potius, quam Stoico Ariſtoni fuiſſe tribuenda; certe Diogenem nos incertos reddere, num ea, quae narrat, reuera Ariſtoni, Stoico, ſint adſignanda. *Diogenes Laertius* VII. 163. enumerat

libros,

l) Circiter Olymp. CXL. eum praefuiſſe ſcholae peripateticae, ſcribunt *Ionſius* I. p. 69. et *Menag.* ad Diog. Laertium, VII. 164. Olymp. CXXXVIII. ait *Brucker.* *Harl.*

libros, qui ſub nomine Ariſtonis, Stoici, olim circumferebantur; ſed ipſe addit, Panaetium et Soſicratem iudicaſſe, ſolas epiſtolas ipſius fuiſſe, cetera Peripatetici Ariſtonis, quorum iudicium comprobant *Menagius* ad locum Diogenis et vir doctus in biblioth. philol. mem. vol. II. part. VI. pag. 459 ſqq. adde *Bayle* l. m. art. *Ariſton* pag. 322. (G.) Vir igitur ille doctus in biblioth. phil. acute docteque perſequitur libros, qui philoſophum peripateticum habuerint parentem, licet Stoico a multis fuerint adſcripti. Sunt vero

1) Προτρεπτικῶν β΄.

2) Ἐρωτικαὶ διατριβαὶ, quae iudicibus quoque Caſaubono, Menagio, du Soul ad Plutarchi vitas parallelas, aliisque, ab Athenaeo et aliis ἐρωτικοὶ ὅμοιοι vocantur, et ex quibus plurima, quae ſuperſunt, fragmenta ſeruata videntur: ex iisdem ſumta exiſtimat vir ille doctus anonymus in biblioth. Götting. part. VI. pag. 464 ſq. loca apud *Plutarchum* vit. parall. tom. I. pag. 249. et in Ariſtide tom. II. pag. 2_0. vbi Κεῖος pro vulgato Χῖος habent codices.

3) Πρὸς τοὺς ῥήτορας. Ionſius, qui tribuit Chio, putat, ex hoc libro ſumtum eſſe a *Plutarcho* vit. parall. tom. IV. pag. 416. iudicium Theophraſti de Demoſthene, (vbi tamen non Χῖος, ſed Κεῖος, qui diſcipulus erat Theophraſti, legendum eſt.) et pag. 437. narrationem de morte Demoſthenis. Illa tamen Plutarchi loca V. D. anonymus opinatur, etiam ex ἀπομνημονευμάτων fluxiſſe. Idem arbitratur, apud *Ciceronem* de ſenectute, init. legendum eſſe, vt *Ariſto Ceius.* Secus ſentiunt *Menagius* et *Bayle* ll. citat. atque *Graeuius* ad locum Ciceronis pag. 386.

4) Λύκων, apud *Plutarchum* de audiendis poetis cap. 1. forſan de ſenectute libellus, vbi Lycon eamdem ſuſtinuerit perſonam, quam Varro apud Ciceronem. Quod Lycon mortuus eſt Olymp. CXXXVIII. probabile videtur viro illi docto, tum temporis illum librum confectum fuiſſe ab Ariſtone, propemodum octogenario: mortuum enim eſſe Theophraſtum Olymp. CXXIII. 3. et inter mortem illius atque Lyconis interceſſiſſe fere ſexaginta annos.

5) Πρὸς τοὺς Διαλεκτικούς. V. D. coniicit, erraſſe Diogenem Laertium, contendentem, Ariſtonem, Stoicum, ſpreuiſſe phyſicam, logicam et dialecticam, quod de peripatetico philoſopho, non de ſtoico, pronuntiari poſſit.

6) Carmen 739. in Anthologia Cephalae. vid. cl. *Schneideri* periculum criticum in anthologiam Cephalae, pag. 127. vbi quaedam de Ariſtonibus diſputantur.

Fragmenta, a *Plutarcho* (edit. Xylandri Francof. 1620.) et a *Stobaeo*, (edit. Geſner. ibid. 1581.) ſeruata, vir ille doct. in parte VI. pag. 470. haec notauit: 1) *Plut.* opuſc. moral. pag. 804 coll. Stobaeo pag. 405. 409. *Plutarch.* vit. parall. tom. II. pag. 350. opuſc. moral. p. 42. 133. 516. 600. — 2) *Stob.* ſecundum ordinem argumentorum, pag. 882. (coll. Diog. Laert. V. 68.) 676. 760. 347. (coll. p. 755.) 103. 79. 827. 778. 326. 253. 251. 250. (coll. Plutarch. opuſc. moral. pag. 59. E.) 243. 247. 631. (coll. Plut. de pueror. educ. cap. 2. Incertior eſt ei locus apud *Plut.* opuſc. moral. pag. 365. et apud *Sextum Empir.* adu. mathem. pag. 75.

Locus *Plutarchi* de exſilio pag. 386. vol. VIII. edit. Reiskii, (cuius et Xylandri notas conferes,) eſt notandus, quoniam is ſeriem praecipuorum ſcholae et peripateticae et ſtoicae magiſtrorum contexuit. Praeter ea conſuli poſſunt M. *Gottofred. Buchnerus* in diſp. *Ariſto Chius, vita et doctrina notus*, Ienae 1725. 4. §. 1. et (*Io. Georgii Lotteri*) ſtricturae extemporales in diſſ. Buchneri memoratam, Lipſiae 1725. 4. *Burmanni* II. comment. ad Doruillii Sicula,

cula, tom. II. pag. 550. *Io. Bened. Carpzou.* diſp. de vita et placitis Critolai phaſelitae, philoſophi peripatetici, Lipſ. 1743. 4. p. 15 ſq. ſupra in catalogo Platonicorum p. 163 ſq. *Harl.* Add. Paradoxon Stoicum Ariſtonis Chii, ὅμοιον εἶναι τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφὸν apud Diog. Laert. VII, 160. illuſtratum opera *Io. Bened. Carpzou*, L. 1742. 8. vbi Sect. II. cap. 2. p. 200 ſq. etiam de Peripatetico Ariſtone diſputatur.

Diuerſus ab his omnibus, et antiquior iisdem eſt *Ariſto*, ad quem Ariſtoteles literas ſcripſit, memoratus *Laertio* V. 27. *Fabric.* Plures poſſunt enumerari: *Ariſto*, contra quem ſcripſit Aſpaſius, teſte Suida voc. Ἀσπάσιος, *Ariſton*, qui quoque ſcribitur *Ariſtion*, philoſophus Epicureus, (vid. *Wyttenbach.* ad Plutarch. de S. N. V. pag. 71.) *Titus Ariſton*, et *Claudius Ariſton*, Icti tempore Traiani, quos memorat *Plinius* I. epiſt. 22. vbi vide Catan et lib. VI. epiſt. 31, 3. vbi conſules Cortium pag. 464. aliique a Meurſio ac Menagio collecti, et quos index ſuppeditabit. *Harl.*

Ariſtobulus, Peripateticus, laudatur a *Clemente* I. Strom. p. 305. *Euſebio* XIII. 12. praeparat. et *Cyrillo* IV. aduerſus Iulian. pag. 134. Chronicon Paſchale ad Olymp. CXLIX p. 178. Ἀριστόβουλος Ἰουδαῖος Περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, ὃς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι ἐξηγήσεις τῆς Μωϋσέως γραφῆς ἀνέθηκεν. *Anatolius* apud Euſeb. VII. 32. Hiſt. vocat βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μωϋσέως νόμου. *Euſebius* ipſe VII. 13. praeparat. τὴν τῶν ἱερῶν νόμων ἑρμηνείαν, et VIII. 9. τὸ πρὸς Πτολεμαῖον σύγγραμμα. *Hieronymus* in Chron. ad Olymp. CLI. atque ex eo Proſper, *explanationum in Moyſen commentarios.* Creditur hic Ariſtobulus *Euſebio* VIII 9. praeparat. vbi ariſtotelicam cum patria philoſophia ab eo coniunctam teſtatur, idem eſſe, cuius mentio exſtat 2. Maccab. I. 10. Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ τοῦ Πτολεμαίου βασιλέως. Neque abſurdum eſt, eum, qui ad Philometorem ſcripſit, praeceptorem fuiſſe Ptolemaei Euergetae II. m) At enim apud *Clementem* V. Strom. p. 595. ex errore vel memoriae, vel librarii, Ariſtobulus iſte Ptolemaei Philadelphi temporibus adſcribitur. Sane ipſe *Clemens* lib. I Strom. pag. 342. laudat Ariſtobulum ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς τὸν Φιλομήτορα, quod ex eo repetit Euſebius IX. 6 praeparat. Equidem qui [P] hunc Ariſtobulum LXX Interpretibus ſub Ptolemaeo Philadelpho accenſent, vt *Anatolius* n) apud Euſeb. VII. 32 Hiſt. non tantum temporum ratione refelluntur, ſed ipſius quoque Ariſtobuli teſtimonio apud *Euſebium* p. 664. praeparat. Neque clariſſimo *Eſchenbachio* facile aſſentiendum putem, qui carmen ſub Orphei nomine, ab Ariſtobulo apud Euſebium ibidem prolatum, ex eiusdem Ariſtobuli ingenio confictum fuiſſe haud dubitat, in libro de poeſi Orphica pag. 148. o)

m) *Basnage* in Hiſt des Iuifs lib. III. cap. 6. §. 5. p. 404. putat, difficultates ea poſſe tolli ratione, ſi dixeris, Ptolemaeum Philometorem vſum quidem fuiſſe Ariſtobuli inſtitutione, ſed. Philometore defuncto, honoris cauſſa etiam ſub eius ſucceſſore retinuiſſe titulum regii praeceptoris, atque profecta iam fuiſſe aetate, quum illa epiſtola ad Iudaeos, in Aegypto commoratos, exararetur. Quam ſententiam haud improbat, nec tamen Fabricianam reiicit *Brucker.* hiſt. crit. phil. II. pag. 699. *Harl.*

n) Anatolium erroris arguere potius, quam duos Ariſtobulos praeter neceſſitatem effingere, malunt *Wolf.* bibl. hebr. part. I. p. 216. et *Brucker.* in hiſtor. critica philoſ. vol. II. p. 701. vbi a p. 698. copioſus eſt de Ariſtobulo et controuerſia de illius aetate et variorum de illo ſententiis. *Harl.*

o) Eſchenbachii tamen ſententiam haud omnino improbandam eſſe, cenſet *Moshem* ad Cudworth. ſyſtema intell. cap IV. §. 17. pag. 347. aut edit. Lugdun. tom. I. pag. 445. not. o. *Harl.*

Neque cum viro exquiſitae eruditionis, *Humfredo Hodyo* lib. I. de Bibliis Originalibus cap. 9. auſim adfirmare, duos a Clemente et aliis veteribus confundi Ariſtobulos, Peripateticum et Iudaeum, et ſcripta ſub nomine Ariſtobuli, ſeculo demum ſecundo poſt Chriſtum natum fuiſſe ſuppoſita, et Epiſtolam 2. Maccab. I. in qua Ariſtobuli mentio occurrit, ſimiliter commentitiam eſſe p). Neque hoc facile crediderim, quod legas apud *Buxtorfium* ad librum Coſri pag. 33. in Bibl. Florentina q) et Mantuae apud Fratres Benedictinos latere in membranis Ariſtobuli huius opus, Philonis, Iudaei, ſcripta longe ſuperans tam mole, quam doctrina ac praeſtantia. Philone antiquiorem fuiſſe, et allegoricis perinde, vt Philo, interpretationibus indulſiſſe Ariſtobulum, teſtatur *Origenes* IV. contra Celſum pag. 198. Mentio eius etiam apud *Sozomenum* VII. 18. vbi reſpicit ad locum *Euſebii* pag. 287. Hiſt. quem ita producit Scaliger ad Euſeb. pag. 142. Ἀγαθοβούλου τοῦ ἐπίκλην διδασκάλου, καὶ Ἀριστοβούλου τοῦ ἀπὸ Πανεάδος, ita certe legit Rufinus pro τοῦ πάνυ. *Fabric.* — De hoc vid. *Huetius* demonſtr. euang. prop. IV. cap. 2. §. 27. et cap. 12. §. 4. *Valeſius* ad Euſebii hiſt. eccl. lib. VI. cap. 13. *Prideaux* hiſt. V. T. tom. II. pag. 38. et pag. 50 ſqq. *Heumann.* *Voſſius* de hiſtor. graec. lib. I. p. 55. *Harl.*

Ariſtocles, *Meſſenius*, ſ. Meſſanenſis, Peripateticus, praeceptor Alexandri Aphrodiſei r), teſte *Simplicio* in l. de coelo, et *Cyrillo* II. in Iulianum, vbi male: *Alexander*, *Ariſtotelis diſcipulus*, pro *Ariſtoclis*, vt pulchre obſeruatum Nunneſio ad vitam Ariſtotelis nr. 26. Scripſit hic Ariſtocles teſte *Suida* (vbi vid. Küſter. et *Eudocia* pag. 71.) πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, Artem rhetoricam, et *de Sarapide* librum, atque *Ethicorum* libros X. cum totidem libris *de Philoſophia;* in quibus philoſophos et eorum dogmata eſt perſequutus; vide *Ionſii* Hiſt. Philoſoph. lib. IV. 8. pag. 330. [p. 250. edit. Dornii.] *Sextum* horum librorum Ariſtoclis laudat idem Suidas in Σωτάδης. Ex *ſeptimo* fragmenta ſeruauit *Euſebius* XV. 2. et 14. praeparat. Ex *octauo* XV. 17. 18. 19. 20. 21. His fragmentis vſus eſt *H. Stephanus* notis ad [☞] Sexti Pyrrhonias Hypotypoſes. Itaque *Patricius* pag. 138. diſcuiſ. Peripatetic. male ex illis collegit, libros Ariſtoclis de Philoſophia adhuc in Galliis ſupereſſe oportere. *Fabric.* — *Placidus Reina* part. I. hiſt. Meſſan. p. 204. ſtatuit, eum natum fuiſſe a. 319. ante C. N. circa Olymp. CXV. alii incertum eſſe tempus pronuntiant, quo is floruerit. *Ger. Io. Voſſius* de hiſt. graecis lib. III. pag. 333. eum inter hiſtoricos incertae patriae collocat, vbi de hoc et aliis eiusdem nominis adnotat quaedam, idemque ſe neſcire fatetur, num noſtri, an alius ſint Ariſtoclis, *de paradoxis*, ex quibus *Stobaeus* ſerm. 62. de vituperatione Veneris aliqua exhibet. *Ariſtoclis* deperditos in Platonis Timaeum commentar. memorat Fabric. ſupra p. 495. ex Proclo. Alius forſan *Ariſtoclis* fuerunt *de republica Lacedaemoniorum* libri, quorum primum

p) Hodii opinionem ſequutus eſt *Lenfant* in biblioth. germ. tom. II. pag. 134 ſq. add. *Clerici* biblioth. ſelect. tom. 27. pag 412 ſq. Ad partes Hodii inclinat *Buddeus* in hiſtor. eccleſ. V. T. tom. II. pag. 1117. ſed in hiſtor. philoſ. Ebraeor. § 18. (vbi agit de Ariſtobulo,) pag. 72. cum *Bartoloccio* tom. I. pag. 456. bibl. Rabbin. ſtatuit, duo celebres in gente ebraea fuiſſe Ariſtobulos. *Harl.*

q) Confer Bartoloccium bibl. Rabbin. tom. I. pag. 458 ſq. ex libro Scialſceleth hakkabala idem referentem.

r) Ariſtocles fuit praeceptor Alexandri imper. non, Alexandri philoſophi. *Heumann.*

primum citat *Athenaeus* IV. pag. 140. B. — *Ariſtoclis*, muſici, librum περὶ Χορῶν laudat *Athenaeus* IV. pag. 174. C. — *Ariſtocles*, Stoicus, (vid. infra in catal. Stoicorum h. v.) — *Ariſtocles*, Pergamenus, ſophiſta, tempore Traiani et Adriani. (vid. *Suidas* h. v.) — *Ariſtocles*, *Rhodius*, tempore Auguſti, rhetor et grammaticus, vid. infra lib. V. cap. 7. tom. VII. pag. 52. in catalogo grammaticorum, vbi laudatur *Meurſius*, qui in bibliotheca gr. et ad Ariſtoxenum pag. 145 ſq. *Ariſtocles* varios eorumque ſcripta recenſet. *Harl.*

Ariſtocles, *Pergamenus*, de quo *Philoſtratus* II. de Sophiſtis pag. 565. [pag. 567 ſq. ibique Olear. *Eudocia* p. 66.]

Ariſtomachus, diſcipulus Lyconis. *Laert.* V. 70.

Ariſtoteles, Midiae et Pythiadis F. Theophraſti diſcipulus, *Laert.* V. 53.

Ariſtoteles, iunior, expoſitor Ariſtotelis, Philoſophi, citatur a *Syriano* in XII. Metaphyſ. pag. 55.

Ariſtoteles, Eraſiſtrati F. Sextus I. contra mathem. p. 51.

Ariſtoteles, Mytilenaeus, vir, in ſpeculatione peripatetica primatum tenens, tempore Galeni, a quo memoratur libro de conſuetudine, tom. VI. edit. Pariſ. p. 553.

Ariſtoxenus, Tarentinus, Ariſtotelis diſcipulus, de quo in capite de Muſicis. *Fabric.* adde *Meinerſ.* hiſt. doctrinar. apud Graec. et Romanos. tom. I. pag. 213. 222. coll. cenſura in bibl. crit. Amſtel. vol. II. part. 8. p. 111 ſq. *Harl.*

[*Arius*, eiusque adſeclae, num Ariſtotelicis an Platonicis adſcribendi ſint, nec ne, late diſputat et variorum tum veterum, tum recentiorum adfert excutitque ſententias *Moshemius* ad Cudworthi Syſt. intellectuale, cap. IV. §. 36. tom. I. p. 875 ſqq. edit. Leidenſis. *Harl.*]

Arrianus, bibl. Coislin. p. 598.

[*Artemon*, haereticus, vid. *Euſeb.* hiſt. eccleſ. lib. V. cap. 28. *Heumann.*]

Aſclepius Trallianus, Ammonii Hermeae diſcipulus, ſcripſit commentaria in libros primores ſex vel ſeptem Metaphyſicorum Ariſtotelis, quae adhuc exſtant manu exarata. Habentur et eiusdem ſcholia MSS. in Arithmeticam Nicomachi Geraſeni.

Aſpaſius, de quo dixi ſupra cap. V. de Ariſtotelis ethicis §. 29. in nota. Huius συγγράμματα in ſcholis ſua aetate lecta teſtatur *Porphyrius* in vita Plotini. Eius diſcipulum audiuit *Galenus*, vt ipſe teſtatur cap. 8. de dignatione adfectuum tom. VI. edit. Pariſ. pag. 532. [vid. *Buhle* l. c. pag. 296.]

Aſtyanax, Lyconis frater. *Laert.* V. 69. Sed et patri Lyconis Aſtyanacti nomen erat. *Laert.* V. 65.

Aſtycreon, ad quem ſcripſit Theophraſtus. *Laert.* V. 50.

Athanes, curator teſtamenti Stratonis, Phyſici. *Laert.* V. 62.

Athenaeus, Seleucienſis, aequalis *Strabonis*, qui eius meminit XIV. pag. 670. [conf. *Bayle* dict. voc. *Athenee* not. G. *Harl.*]

Athenio,

Athenio, Erymnei diſcipulus, ſub Mithridate. Vide Athenaeum V. pag. 211 ſq. e Poſidonio Apameenſi.

Athenodorus, in octauo περιπάτων. *Laert.* III. 3. et V. 36. [*Menag.* ad Diog. not. pag. 136. *Buhle* pag. 297.]

Atocius, Ἀτόκιος. bibl. Coiſlinian. pag. 598.

Augorius, quem ſe inter doctiſſimos habere ſcribit *Auguſtin.* de Categoriis, cap. 12.

Baliardus, de quo *Volaterranus* lib. XXII. Anthropoleg. pag. 228. vbi de Lucio II. pontifice, qui fuit A. C. 1144. 1145. *Hoc tempore Baliardus, Philoſophus quidam gallicus ac peripateticus Pariſiis prodiit, vir doctiſſimus, ab Orthodoxis tamen in quibusdam aberrans, a quibus nec per Synodum, iuſſu regis Ludouici* (VII. cognomine Pii) *huius gratia coactam, auelli potuit, quin in loco deſerto cum ſociis nonnullis omne aeuum abſtinendo exegit. Fabric.* — Volaterranus haud dubie deſcripſit *Platinam*, a quo *Baliardus* nominatur in vita Lucii II. fol. 202. b. Intelligi vero debet *Abaelardus. Heum.* — De *Abaelardo*, ſcholaſticae cum philoſophiae tum theologiae parente, vid. (*Gervaiſe*) la vie d'Abelard et celle de Heloiſe Pariſ. 1720. II. tom. 12. *Heumann.* in actis philoſ. tom. III. p. 529—585. vbi p. 582. not. *n.* de altero eius nomine *Bailardus* diſſerit, *Bayle* in Dict. tom. I. voc. *Abelard*, pag. 18 ſqq. *Niceron* in Memoriis etc. tom. IV. pag. 186 ſqq. verſion. german. Baumgarten. etc. *Harl.*

Petri Bembi Peripateticus, ſiue de nominum inuentione, conciliat ſententias, in ſpecie contrarias, Platonicorum et Peripateticorum, diſceptantium inter ſe, vtrum nomina ſint φύσει, an θέσει. *Caſauboniana*, pag. 34.

Beſſario, cardinalis A. C. 1472. denatus, Platoni licet addictior huiusque famae aduerſus Trapezuntium adſertor, Ariſtotelem tamen et ipſe magni fecit eiusque philoſophiam probe calluit, et illius ac Theophraſti metaphyſica donauit verſione latina, perquam erudita atque eleganti.

Bion, Boryſthenites, Theophraſtum audiuit teſte *Laertio* IV. 52. Bionis ζηλωτὴς Ariſto Ceus Peripateticus, de quo ſupra. Strabo X. pag. 487. *Fabric.* vid. ſupra in catalogo Platonicorum, h. v. *Harl.*

Anicius Manlius Torquatus Seuerinus Boethius s), de quo in Biblioth. latina dixi, libros Ariſtotelis logicos vniuerſos, qui hodie exſtant, latine eſt interpretatus, [ſ] pleriosque etiam commentariis illuſtrauit, teſtatus, reliqua etiam Ariſtotelis ſcripta ethica et phyſica latine reddere et commentariis illuſtrare, omnesque pariter Platonis dialogos vertendo vel etiam commentando in latinam redigere formam, et de Platonis et Ariſtotelis concordia

s) Boethius rectius habetur pro Platonico, [v. ſupra pag. 165.] Nam in conſolatione philoſophica lib. I. proſa 3. vocat *Platonem noſtrum*, et proſa 4. Platonis ore loquutum eſſe philoſophiam ſcribit: immo, imaginem philoſophiae deſcribens, proſa 1. eius tunicae inſcribit litteras Π Θ quae ſignificare videntur *Plato ὁ θεῖος.* An Boethius fuerit Chriſtianus, vid. *Arnold.* hiſtor. eccleſ. lib. VI. cap. I. §. 6. et cap. III. §. 7. *Heumann.*

concordia commentari inſtituiſſe. praef. ad lib. II. de interpretat. edit. 2. De ſcholiis graecis incerti auctoris in tres libros *Boethii* de differentiis Topicis mentionem feci ſupra cap. V. §. 4. Quoniam vero Boethius multos graecos, et in his peripateticos quosdam atque Ariſtotelis interpretes citat, exiſtimaui, lectorem non male laturum, ſi hoc loco ei exhiberetur compoſitus olim a me

INDEX SCRIPTORVM

aliorumque quorumdam, in operibus BOETHII t) laudatorum, ad paginas editionis Baſileenſis ann. 1570. fol.

Sch. denotat librum Cantipratani de diſciplina Scholarium Boethio ſuppoſitum. *Confeſſ.* Confeſſionem fidei inter Boethii Opera non editam, ſed vulgatam cum nonnullis Boethii opuſculis a *Renato Vallino* Lugd. Batau. 1656. 8.

Aggenus Vrbicus. Pag. 1540.
Agrimenſorum veterum indiculus. 1540.
Albinus. 1179. eius Geometrica et Dialectica ſcripta. 289.
Alius fortaſſe *Albinus*, vir conſularis. 929. 940.
Alius *Albinus*, Albei F. diſcipulus neſcio cuius Grylli. Sch. 1279. 1282.
Alexander Aphrodiſeus. 55. 56. 403. Sch. 1278.
in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 289. 291. 292. 294. 295. 298. 301. 302. 303. 317. 319. 320. 323. 333. 347. 348. 356. 368. 387. 388. 394.
in alios Ariſtotelis libros. 291.
Anaxagorae fuga. 920.
Andronicus Rhodius, Peripateticus. 191. 292.
diligentiſſimi ſenis liber de diuiſione. 638. a Porphyrio inſertus commentariis in Sophiſtam Platonis. id. [?]
Archytas, Tarentinus, Pythagoricus, qui cum Platone aliquantulum vixit, auctorne ſit libri de decem praedicamentis, an Archytas quidam Peripateticus, vt Themiſtio viſum. 114. 1352.
Eius de diuiſione aequali proportionis ſuperparticularis. 1428.
de diuiſione tetrachordi. 1479. 1480.
Menſa Geometricalis Archytae, non ſordidi geometriae diſciplinae auctoris. 1526.
Alia quaedam 1523. 1526. 1535.
Arion Methymnaeus. 1372.
Ariſtarchi Grammatica memoratur. 188.
Ariſtoteles. 297. 1054. 1113. 1205. 1374. Sch. 1268. etc. indifferentis vocabulo numquam vſus. 195. infiniti, primus reperit. 222. 312.
in libris de Arte Poetica. 290.
Ethica. 174.

Phyſica.

t) *Boethii* libri in Porphyrium p. 1. In praedicam. p 112. De interpretat. p. 215. Syllogism. p. 558. de diuiſ. p. 618. In Topica Cic. p. 757. De conſolat. Philoſ. p. 907. De Trinitate p. 1119. Arithmet. p. 1295. Muſic. 1371. Geometr. 1487.

Phyſica. 190. 642. 829. 1097.
libri de anima. 298.
περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. 190.
Μετὰ τὰ φυσικά. 190. 230. 327.
Libros Logicos vniuerſos latine eſt interpretatus et pleroſque etiam commentariis illuſtrauit Boethius, teſtatus ſe reliqua etiam Ariſtotelis ſcripta, Ethica et Phyſica latine reddere et commentariis explicare inſtituiſſe. 318.

Ariſtoxenus Muſicus. 1417. 1420. 1421. 1472. 1476. 1477. 1478. 1480.
Arius. *Confeſſ.* pag. 173.
Ariani. 1121.
Aſpaſius in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394.
in alios Philoſophi libros. 291.
Aſſuerus Poeta. Sch. 1288.
Auguſti Caeſaris cura de agris metiendis. 1537.
B. Auguſtinus. 1120.
Balbus menſor. 1540.
Baſilius, delator Boethii. 934.
Boethius, Eleaticis ac Platonicis ſtudiis enutritus. 911. Regiae laudis orator, magnis dignitatibus functus etiam iuuenis. 972. 973. ſocer Symmachus (cuius filiam, Ruſticianam, in matrimonio habuit) 943. 972. 977. duo filii Conſules. 977. Philoſophiam transferre [¶] in actum publicae adminiſtrationis optauit. 929. inuidia philoſophiae falſarum reus criminationum. 920. 934. 936. 940. 943. exſul. 920. 940. 951. ſenex. 905. Commentarios in Categorias Conſul ſcripſit. 143. commentarium vberiorem in Categorias, ad doctiores, (qui non exſtat) pollicetur. 112. Commentarii in lib. de interpretatione. 560. 581. 858. ſecundae editionis expoſitio. 251. Breuiarium libri de interpretatione promittit. 379. (quod exſtat pag. 558. ad Symmachum pag. 606.) Commentariis in librum de interpretatione, biennium fere impendit. 440. Libri de Syllogiſmo Hypothetico. 823. 858. Inſtitutio Categorica. 608. Topica Ariſtotelis latine verſa. 765. 857. 887. Libri ſeptem in Ciceronis Topica. 857. 887. Arithmetica. 1396. 1397. 1398. 1413. 1428. 1473. Inſtitutio Muſica. 1473. Analytica ſiue commentarios in Analytica promittit 603. ſed haec non exſtant, nec Hebdomades Boethii, quarum mentio 1181. Omnia Ariſtotelis ſcripta et Dialogos Platonis latine vertere et commentariis illuſtrare voluit, et de Platonis atque Ariſtotelis concordia commentari. 318. Plerorumque Boethii ſcriptorum mentio Sch. 1276. et 1278 ſq. Boethii liber de Geometria. 1536.
Boethus. 56.
Iulii Caeſaris Epiſtola de agris metiendis. 1537.
Caius libro primo Inſtitutionum. 797.
ſecundo commentario. 797.
Caluus, miles. Sch. 1285.
Canius. 920. 936.
Caſtor, Euſtaſiae maritus. Sch. 1290. Dromo Caſtor. Sch. 1288.
Cato, Orator. 757.
Catullus. 29. 1019.

Chaldaeo-

Chaldaeorum praeſagia. Sch. 1289.
Choroebus, Atys F. 1383.
M. Tullius Cicero. 415. 648. 996. 1207. etc. re Ariſtoteli conſentit, etſi verbis videtur ab eo diſcedere. 815.
in Hortenſio. 867.
libro de Conſiliis ſuis. 1372.
ſexto de Rep. 1391.
in Timaeo Platonis. 795.
de diuinatione. 1105. [&]
in dialogis omnibus. 650 ſq.
in Rhetoricis. 650. 656. 658. 659. 660. 824. Rhetoricorum primo. 4. ſecundo. 660. in Partitionibus. 658.
Topica. 47. 649. Partem eorum libris quatuor expoſuit Victorinus. 657. integra libris ſeptem Boethius. 853.
In Philippicis. 660.
pro Cluentio. 658.
pro Cornelio. 654. 659.
pro M. Coelio. 654.
in Piſonem. 655.
pro Sex. Roſcio. 657.
ſecundo Tuſculanarum diſputationum. 839.
Definitio gloriae Ciceroniana. 652.
Conigaſtus. 929.
Coriandus Sch. 1289.
Craſſus in Curiana cauſa. 813.
Cratonis ſtudia Sch. 1281. 1290.
Cyprianus, delator Boethii. 929.
Daretis porismata Sch. 1284.
Decoratus Boethii delator. 1019.
Democritus. 1373.
Didymus. Sch. 1276.
Diodorus (Philoſ.) 373. 374.
Donatus aetate prouecta Grammaticus. 186.
Dromo Caſtor. Sch. 1288.
Elimax. Sch. 1283.
Empedocles. 1373.
Epicurus. 375. 1010. Vulgus Epicureum. 620.
Epiſtola epiſcopi in Concilio (Romano A. C. 512.) lecta. 1203.
Eubulides. 1406.
Euclidis (qui male Megarenſis vocatur) elementa geometrica, a Boethio latine translata, 1487. reſpiciuntur 165. 207. 1181. Euclides, geometriae peritiſſimus, 1522. non ſegnis geometra. 1526. Eius Theoremata Sch. 1284.
Eudemus, de Syllogismo hypothetico, 606. 607. latiorem ingreditur viam, vt veluti ſemi-

naria

naria quaedam ſparſiſſe, nullum tamen frugis videatur extuliſſe prouentum. 606. quinque modos addidit modis quatuor primae figurae, et ſeptimum tertiae. 594. 595. [P]
Euripides. 1031.
Contra Eutychem. 1203 ſq. 1211 ſq. et *Confeſſ.* pag. 150.
Fabius, cui Boethius inſcripſit commentarios in Iſagogen Porphyrii. 1. 45.
Fauonius. Sch. 1284.
Flaccus (Horatius) Sch. 1278.
Siculus Flaccus. 1540.
Fontinus Xenocratis ſcrutinia aperuit. Sch. 1289.
Magiſter Franco. Sch. 1286.
Iulius Frontinus. 1540.
Ganymedes, Pyrrhi, dictatoris, filius luxurioſus. Sch. 1280.
Gaudentius, Boethii delator. 934.
Glebeonis nequitia. Sch. 1284.
Tiberius Gracchus, orator optimus. 419. a Scipione interfectus. 864.
Graecus auctor (oraculi vox, an ſcriptoris Chriſtiani) 1086 vbi philoſophia ad Boethium: *Nam vt quidam me quoque excellentior ait:* ἀνδρὸς ἱεροῦ σῶμα δυνάμεις οἰκοδομοῦσι.
Gryllus, Albini praeceptor. Sch. 1279.
Hermias (in Categorias). 151. Videtur legendum Herminus.
Herminus in lib. Ariſtotelis de interpretatione. 252. 296. 303. 347. 387. 388. 394. 401.
Herodiani diſciplina. Sch. 1284.
Heſtiaeus, Colophonius. 1385.
Hippaſus. 1406.
Hippocratis ſcrutinia. Sch. 1284.
Homerus. Sch. 1290. Poeta κατ' ἐξοχήν. 424. 832. melliflui oris. 1100. eius verſus. 1037. Ilias. Sch. 1284.
Hyagnis Phryx. 1383.
Hyginus, agrimenſor. 1540.
Iamblichus, philoſophus non ignobilis, in Categorias. 114.
Ioannes ecclesiae rom. diaconus, cui Boethius inſcripſit librum de bono. 1181. et de duabus naturis in vna perſona. 1203.
Iotatius. Sch. 1278.
Iſmenias, Thebanus. 1372.
Iudaica trina diuiſio polorum. Sch. 1281.
Iugo, Montani diſcipulus. 1286.
Lacedaemoniorum Ephororum decretum contra Timotheum, Mileſium, Muſicum. 1372. [P]
Leontinus (Gorgias) Sch. 1298.
Lex Aelia Sanctia. 773.
Lex XII. Tabularum. 797. et Sch. 1281.
Longinus Menſor. 1540.
Lucanus. 1086.
Lucretius. 1322. tortuoſa volumina Lucretii. Sch. 1279.
Alius Lucretius, de quo Sch. 1270.

Macrobii

Macrobii Theodoſii doctiſſ. viri liber primus de Somnio Scipionis. 10.
Manichaei. *Confeſſ.* pag. 174.
Marcianus, cujus non indigna lectio. Sch. 1278.
Marcianus, cui inſcriptus liber de diſciplina Scholarium, Boethio ſuppoſitus. 1276.
Maro Magiſter. Sch. 1289.
Mercurius, inuentor quadrichordi. 1383.
Merobaudes, rhetor. 807. 835.
Montanus, Iugonis Magiſter. Sch. 1286.
Moyſis libri. *Confeſſ.* 175.
Muſicae notae Veterum. 1461.
Naſo (Ouidius) Sch. 1278.
Contra Neſtorium. 1203 ſq. 1210 ſq. et *Confeſſ.* pag. 180.
Nicomachi Arithmetica. 1295. 1323. 1341. 1528. 1542. Muſica. 1383. 1392. 1393. 1406. 1407. 1411.
Nicoſtratus. Sch. 1283.
M. Iulius Nipſus, agrimenſor. 1540.
Opilio, Boethii delator. 934.
Orphei Muſica. 1383.
Papinianus. 1023.
Parmenides. 1060.
Patricius, rhetor, cui commentarios in Ciceronis Topica inſcripſit Boethius. 757. 823. 843. Idem forte, cui geometricos libros pag. 1487. vbi Geometrarum exercitatiſſimum vocat.
Paulinus, Vir Conſularis. 929.
Paulus Inſtitutionum libri ſecundi titulo de dotibus. 782.
Pelagius. *Confeſſ.* 176.
Peribonii dilectio. Sch. 1284.
Peripatetici. 299. 360. 437. 760. 857. diuerſa inter ſe ſectati. 192.
Perſius. Sch. 1278.
Petronius. 45. [¶]
Philo (philoſophus). 373. 374.
Philolaus, Pythagoricus in Muſic. 1342. 1422. 1423.
Philoſophi. 1274.
Pindarus, Thebanus. 59.
Plato. 56. 75. 15[illegible]. 297. 298. 403. 760. 762. 939. 1057. 1058. 1060. 1071. 1113. 1114. 1297. 1371. 1392. ſtudioſiſſimus Pythagorae. 1352. Platonitas. 339.
Eius Timaeus. 1041. 1323. 1345. 1358. 1542. a Cicerone verſus. 795.
Cratylus. 323. In Sophiſtam commentaria Porphyrii. 638.
De Platonis et Ariſtotelis concordia commentarii et Platonis dialogos omnes vertendo vel commentando in latinam redigere formam inſtituit Boethius. 318.
Platonici. 186. 779.
Porphyrii Iſagoge ad Categorias, ſiue liber de generibus, ſpeciebus, differentiis propriis atque accidentibus. 133. Sch. 1278.

in eum duplicia Boethii commentaria, priora in Victorini verſionem, 1. poſteriora in verſionem Boethii. 46.

Liber Iſagogicus de Categoricis Syllogismis. 5. In Categorias. 167. 168. 191. 206.

In librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 290. 292. 294. 295. 298. 299. 301. 305. 315. 317. 320. 321. 322. 328. 329. 333. 334. 347. 348. 356. 362. 368. 387. 394. 425.

De modis Syllogismorum. 594. 603. Commentarii in Theophraſtum de affirmatione et negatione. 294.

In Sophiſtam Platonis commentarii, quibus inſeruit librum Andronici de diuiſione. 638.

Probus. Sch. 1276.

Prophraſtus Periotes (lege e Nicomacho, Theophraſtus Pierites). 1385.

Ptolemaeus (Geograph.) 997. (Aſtronom.) Sch. 1282. (Aſtrolog.) Sch. 1284.

(Muſic.) 1376. 1393. 1411. 1472. 1475. 1476. 1480. 1481.

Pythagoras. 1296. 1298. 1342. 1352. 1367. 1372. 1377. 1378. 1394.

Samius. 1384.

Menſa Pythagorea. 1518. Pythagorae promiſſio. Sch. 1284.

αὐτὸς ἔφα. 1393. ἕπȣ Θεῷ. 943. [⁋]

Pythagoricam doctrinam de Categoriis illuſtrare voluit Boethius in commentario ad Categorias vberiore, qui non exſtat. 112. 113.

Pythagorici. 1373. 1376. 1377. 1393. 1411. 1417. 1423. 1472. 1473. 1475. Sapientiae Pythagorae heredes. 1342.

Sabelliani. *Confeſſ.* pag. 173.

P. Scaeuola Ictus. 787.

P. Scaeuola filius. 809.

Seneca. 920. 1023. Sch. 1278.

Eius liber de forma Mundi. 1537.

Seruius. Sch. 1276.

Socrates (apud Platonem). 174. 813. Socraticum decretum. 936.

Philoſophus ſimus, caluus ſenex. 326. 416.

Socratis Philoſophiae praeceptoris venenum. 920.

Soranus. 920.

Spartanorum Ephororum προβȣ́λευμα u), ſiue decretum veteri dialecto Laconica, quo Timotheus, Mileſius, fidicen ob immutatas Muſicae rationes ciuitate pellitur. 1372.

Speuſippus.

u) In hoc decreto emendando et illuſtrando certauit eruditorum hominum induſtria, e quibus nominare licet *Lilium Gyraldum* dialogo IX. de Poetis, *Paulum Leopardum* VIII. 4. emendat. *Ioſ. Scaligerum* p. 385. ad Sphaeram barbaricam Manilii, quem ſequitur *Io. Fellus* ad calcem Arati, Oxon. 1672. 8. editi pag. 66. *Iſ. Caſaubonum* VIII. 11. ad Athenaeum, *Io. Meurſium* III. 5. Miſc. Lacon. *Ioh. Seldenum* II. 10. §. 8. de Synedr. (vbi peculiari diſſertatione illud SCtum expoſuiſſe ſe adfirmat, quae non vidit lucem, licet tribus verbis idem Ephororum decretum tangat notis ad Chron. Marmoreum p. 197.) *Iſm. Bullialdum* ad Theonem, Smyrnaeum, p. 295 ſq. *Claud. Salmaſium* de Helleniſtica p. 82. *G. I. Voſſium* lib. IV. Inſt. Or. p. 50. *A. Schottum* ad Procli Chreſtomathiam et Iac. Gronouium praef. ad tomum quintum theſauri antiquitatum graecarum. *Steph. le Moyne*

Speuſippus. 297.
Papinius Statius. 1373. et Sch. 1278.
Stoici. 10. 47. 192. 195. 297. 361. 374. 375. 429. 760. 762. 1109. Stoici in libris quos περὶ ἀξιωμάτων appellant. 291. Stoicum Vulgus. 920.
De Stoicorum dialectica Porphyrius multa in comment. ad librum de interpretatione. 315. 362.
Symmachus, Boethii ſocer. 977. 943. 972. Symmacho libros de Syllogiſmo Hypothetico inſcribit Boethius 606. et de Trinitate. 1121.
Alius Symmachus, Eliſiae frater. Sch. 1295. [ꝑ]
Syrianus Philoxenus in lib. Ariſtotelis de interpretatione. 295. 321. 352. 404.
Terentius. 657. 757.
Terpander Lesbius. 1372. 1383.
Thaletas, Cretenſis, Gortynius. 1327.
Themiſtius, diligentiſſimus ſcriptor ac lucidus, et omnia ad facilitatem intelligentiae reuocans. 871.
in Categorias. 114.
in primos poſtremosque Analyticos latine vertit Vegetius Praetextatus. 289.
in Topica. 871. 872. 875. 876. 877. 878. 879.
Theocriti Bucolica. 373.
Theophraſtus, ſubtilitatis artifex. Sch. 1289.
De Syllogiſmo Hypothetico, Vir, omnis doctrinae capax, rerum tantum ſummas exſequitur. 606.
quinque modos addit modis primae figurae, et vnum modis figurae tertiae. 594. 595. 603.
Eius liber de affirmatione et negatione. 292. 327. 428. Porphyrii in hunc librum Commentarius. 292.
Theophraſtus, Pierites. Vide ſupra, Prophraſtus.
Secundus Theophraſtus. Sch. 1285.
Timotheus, Mileſius, Muſicus. 1372. 1385. [conſ. in catalogo deperdit. tragicor. vol. II. pag. 325 ſq.]
Lacedaemoniorum contra eumdem edictum. 1372.
Tireſiae ridiculum vaticinium, *quicquid dicam, aut erit, aut non.* 1102. (ex Horatio.)
Tragoedia. 968 1027. 1226.
Trebatius. Sch. 1278.
Triguilla. 929.
Varro de menſuris. 1542. Peritiſſimus Latinorum. 1537.
Vegetius, Praetextatus. Supra in Themiſtio.

Victorinus,

Moyne p. 852. ad varia ſacra *Thom. Pinedo* ad Stephan. p. 776. *Edm Chishull* pag. 128. antiquitat. aſiatic. *Mich. Maittaire* ad marmora Oxonienſia, p. 569. 595. 596 et 654 vbi contra Marcum Meibomium probat, Lacones mutaſſe Σ in P.

Reſpicit illud decretum Dio Chryſoſt. orat. 32. pag. 78. *Fabric.* Vid *Gail. Fornerium* ad Caſſiodori libr. I. epiſt 45. pag. 222. *Heumann.* it. ſupra, tom. II. pag. 325.

Victorinus, orator ſui temporis doctiſſimus. 1. Porphyrii Iſagogen tranſtulit et Menantio inſcripſit. 5. In eius verſionem commentatus eſt Boethius, qui illum reprehendit. 11. 22. 33. Victorini quatuor Volumina in partem Topicorum Ciceronis. 757. 799. notantur. 842. Eius liber de definitionibus. 800.

Virgilius. 413. 561. 757.

Vlpianus in Inſtitutis. 779. [?]

Xenocrates. 297. 873. Fontini proteruitas Xenocratis ſcrutinia aperuit etc. Sch. 1286.

Zenonis concretio. Sch. 1284.

Zenonis tormenta. 920. 992.

Hactenus Index Scriptorum a Boethio citatorum.

Flauius Boethus, e Ptolemaide, vir conſularis, ab Alexandro Damaſceno peripateticis dogmatis imbutus, et peripateticorum fautor ſingularis, aetate Galeni, qui eius plus ſimplici vice meminit. [vid. Fabric. B. G. IV. 17. pag. 558. 560. 566.]

Boethus, *Sidonius*, Andronici, Rhodii, diſcipulus. *Ammon.* in Categor. *Aphrodiſ.* II. de anima pag. 154. Cum *Strabone* συμφιλοσοφήσας τὰ Ἀριστοτέλεια, vt refert ipſe *Strabo* lib. XVI. pag. 757. Contra hunc Porphyrius de anima libros V. ſcripſit. vid. *Holſten.* in vita Porphyrii cap. IX. [cap. X. pag. 266.]

Bulon, Lyconis diſcipulus. *Laert.* V. 70. 71.

Callinus, Theophraſti diſcipulus, cui fundum, quem Stagiris habebat, et alia moriens legauit. Vide *Laert.* V. 52. 55. 56.

Alius iunior *Callinus*, *Hermonenſis*, cui Lycon teſtamento legauit ſcripta ſua inedita aliaque. id. V. 73. et 70 ſq.

Callipho, *Cic.* de finib. V. 8. Diodoro antiquior, cap. 25.

Callippus, *Cyzicenus*, quem cum Ariſtotele verſatum contuliſſe cum eo et emendaſſe Eudoxi inuenta Aſtrologica notaui ſupra cap. V. nr. 10.

Callippus Petanens, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Calliſthenes, Olynthius, ſororis Ariſtotelis filius, de quo vid. *Athen.* X. pag. 434. et 452. et de eius hiſtoria de Alexandro M. genuina deperdita, itemque altera, quae exſtat, ſuppoſititia, dixi ſupra cap. III. [p. 36 ſq. et quae in nota addidi.] Interitum Calliſthenis, ſodalis ſui, libro de luctu deplorauit Theophraſtus, teſte *Cicerone* I. Tuſc. [III. 10. vbi vid. Dauiſ.] Alexandri crimen aeternum. *Senec.* VI. 23. nat. quaeſt. Confer *Reineſii* Var. lect. p. 366. et *Menagium* pag. 207. ad Laert. Vide et de Calliſthene *Iuſtin.* XII. 6 ſq. Suidam, et quae ad *Laertium* V. 4 ſq. et 10. et 39. et ad *Curtium* VIII. 8. 21. Viri docti. [*Bayle* Diction. voc. *Timée* not. H. a *Fabricio* B. Gr. tom. VIII. pag. 19. Themiſtii de illo loca citantur. *Heumann.* *Cicer.* de diuinit. I. 34. II. cap. 25. init. et 26. fin. De eius recenſione Homeri, vid. ſupra in vol. I. pag. 357. de eius hiſtoria belli troici, *Cic.* ad diuerſos, V. epiſt. 12. 5. ſupra de Homero, vol. I. pag. 376. not. *ii.* Scripſiſſe eum de herbis et anatomica, notauit Fabric. B. G. vol. XIII. pag. 107. De eius vita, fatis ſcriptisque copioſus eſt *Seuin.* in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcr. tom. VIII. p. 120 ſqq. quam recitationem germanice vertit *Hiſſmann* in Magazin für die Philoſophie etc. tom. I.

tom. I. pag. 274 ſqq. Annus natiuitatis ibi refertur circ. ad a. ante Chriſt. nat. 365. *Harl.*] — Tum de ſcriptis Calliſthenis ceteris *Voſſium* lib. I. cap. 9. de Hiſt. graecis, *Meurſium* in Bibl. graeca et ad Chalcidium pag. 33 ſq.

Calliſthenes alter, Theophraſti diſcipulus, cuius mentio in eius teſtamento apud *Laertium* V. 53. et 56.

[*Camotius*, (I. Bapt.) ſcripſit ſcholia in XIII. Metaph. Ariſt. vid. Labbei Bibl. nou. MSS. pag. 213.]

Caſſander, Antipatri F. Macedoniae rex, qui ita coluit Theophraſtum, vt Antipater Ariſtotelem. Vide *Laert.* V. 37.

Chamaeleon, Peripateticus, laudatus *Tatiano*, in loco, quem adduxi lib. II. cap. 1. §. 3. Vide etiam, ſi placet, quae de hoc ipſo *Chamaeleonte* lib. II. cap. 5. [ꝑ] [vol. I. p. 508. item vol. II. in cap. de Aeſchylo pag. 166. *Ionſium* de ſcript. hiſt. philoſ. I. 17, 2. pag. 107 ſq. vbi de eius aetate et ſcriptis agitur, et IV. 35. pag. 259. *Worth* ad Tatiani orat. ad Graecos cap. 48. pag. 106 ſq. in primis *Goens* diſp. de Simonide Ceo, Traiecti ad Rhenum 1768. 4. pag. 4 ſqq. vbi docte et copioſe diſputatur de Chamaeleonte eiusque ſcriptis. *Harl.*]

Chares, ſeruus, cui manumiſſo libros ſuos editos Lycon teſtamento legauit. *Laert.* V. 73.

Chilas, Epheſinus, ſaeculo XIII. poſt Chriſtum natum clarus, notante *Patricio* p. 144. diſcuſſ. Peripatet.

[*Ciceronis* filius fuit peripateticus. vid. *Ciceron.* de Offic. III. 3. et 4. *Heumann.*]

Claudius Seuerus, quem a M. Antonino philoſopho auditum refert Capitolinus in huius vita cap. 3.

Clearchus, Solenſis, Ariſtotelis diſcipulus. De eo eiusque ſcriptis videndi *Voſſius* de Hiſt. Graecis pag. 48 ſq. *Ionſius* lib. I. cap. 18. (apud quem pro φιγαλίας pag. 98. [pag. 114. n. 2. edit. Dornii] lege φυγαδίας) *Menagius* ad Laertii praefat. ſect. 9. et *Meurſius* in Bibl. Gr. Librum περὶ ὕπνȣ Clearcho haud ſuppoſitum eſſe, contra Ionſii ſententiam diſputat *Chriſtianus Wormius* de corruptis antiq. hebr. apud Tacitum et Martialem veſtigiis, cap. IV. pag. 117 ſqq. *Fabric.* — V. *Athenaeus* lib. IV. pag. 160. lib. VI. pag. 234. 255. bis. 256. 258. 275. 285. 314. 317. 344. 701. et ſaepius, *Caſaubonus* ad Athen. lib. I. cap. 4. initio. [VII. 1. pag. 473. pag. 684, 18. 509, 20.] *Heumann.* — *Eudocia* in Violario pag. 352. vbi Clearchi ſententia, διατί οἱ ἐρῶντες μετὰ χεῖρας ἄνθη καὶ μῆλα φέρȣσι, ex eius libro, ἐρωτικοὶ, adducitur. *Meiners.* in hiſt. doctrinarum apud Graecos et Romanos tom. I. pag. 213 ſq. vbi de eius fide agit, et Ionſii ſententiae ſubſcribit, librum περὶ ὕπνȣ eſſe ſuppoſititium, ac narrationem de conſuetudine Ariſtotelis cum Iudaeo quodam, a *Ioſepho* contra Apionem I. cap. 22. *Euſebio* praepar. euang. IX. 5. et *Clem. Alexandr.* ſtrom. I. memoratam, eſſe falſam, inſuper in nota reiicit opinionem Menagii, in Diogene Laert. I. 6. Clearchum, loco Clitarchi, eſſe legendum: idem ibid. pag. 550 ſq. de ſententia quadam pythagorica, a Clearcho apud *Athen.* IV. 14. pag. 157. ſeruata. *Harl.* Alius *Clearchus*, Comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22. Fuit et *Clearchus*, Heracleae Ponticae tyrannus, de quo *Chion*, Platonicus, Epiſt. XIII ſq. Huius, ni fallor, fuere Tactica, commemorata Aeliano.

Cleodemus. Lucian. in Philopſeude, [cap. 6. tom. III. pag. 34. Reitz.] vbi legas, eum propter dicacitatem et arguendi ſtudium a diſcipulis dictum gladium ac bipennem, [et cap. 15. pag. 428. conf. *Reineſ.* epiſt. ad Hofmannum pag. 381.]

Clitomachus, non in Platonicae tantum, ſed Peripateticae quoque et Stoicae ſectae dogmatis verſatus, teſte *Laertio* IV. 67.

Clitus, Mileſius, Ariſtotelis diſcipulus et comes Alexandri M. de Mileto ſcripſit. Vide *Voſſium* de Hiſt. Graecis pag. 57. Apud *Menagium* pag. 201. ad Laert. male *Alitus*. [conf. *Athenaeus* XII. pag. 540. XV. pag. 655. *Heumann.*]

De *M. Craſſo* Plutarchus pag. 544. *λέγεται δὲ καὶ πολυμαθὴς καθ' ἱστορίαν γενέσθαι καί τι καὶ φιλοσοφῆσαι τοῖς Ἀριστοτέλους λόγοις προσθέμενος, ὧν διδάσκαλον εἶχεν Ἀλέξανδρον* etc.

Crates, Peripateticus. Laert. IV. 23.

Cratippus [v]), Mytilenaeus, Pompeium, e Pharſalica clade fugientem, verbis, e philoſophia depromtis, erexit, (*Plutarch.* vita Pompeii pag. 658.) a Cicerone, qui cum eo verſatus Epheſi eſt, habitus princeps eius aetatis Peripateticorum. (*Cic.* Timaeo. [de diuinat. I. 3. *Cratippus*, ait, *familiaris noſter, quem ego parem ſummis peripateticis iudico.*]) Pro hoc idem apud Caeſarem, iam rerum potitum, egit, vt ciuis Romanus adſcriberetur: ab Areopagitis vero impetrauit, vt Athenis decori futurus inſtituendae praeficeretur iuuentuti. (*Plutarch.* in vita Cic. pag. 873.) Hinc filium ſuum ei dedit in diſciplinam, (*Cic.* Offic. lib. I. 1.) qui non vt diſcipulum, ſed vt filium, Cratippo coniunctiſſimum, ſe fuiſſe teſtatur, (epiſtola ad Tironem XVI. 21. ad famil.) Videtur quoque Aſiam cum eo luſtraſſe, vt e Trebonii epiſtola (XII. 16.) colligas. Sed et M. Brutus poſt interfectum Caeſarem Athenas delatus Cratippum audiuit. (*Plutarch.* in vita Bruti pag. 994.) De diuinatione e ſomniis ſcripſiſſe adparet e *Ciceronis* I. de diuinat. cap. 3. 32. 50. lib. II. cap. 48. 52 ſq. et *Tertull.* de anima cap. 46. [¶]

Crito, Chalcedonenſis, ſeruus Lyconis. *Laert.* V. 72. et 74.

Critolaus quidam, Ariſtotelis diſcipulus. Vide *Patricii* diſcuſſ. Peripatet. pag. 128.. *Fabric.* At enim Patricium diſcipulos Ariſtotelis cum Peripateticis in genere permutaſſe, nec alium Critolaum Ariſtotelicum fuiſſe, Patricium ipſum huius Critolai capite ſequenti p. 145. lin. 35. eſſe obitum, adeoque Fabricium et *Io. Fr. Buddeum* in compend. hiſt. phil. cap. IIII. §. 29. pag. 199. in errorem inductos, monet *I. Bened. Carpzou.* V. C. in praeſenti Abbas et Theologus Helmſtadienſis, in diſput. de vita et placitis Critolai Phaleſitae, philoſophi

v) De Cratippo diſſerunt viri docti ad Cic. lib. I. Officior. cap. 1. et *Baylius* in Lexico [tom. II. pag. 222 ſq.] *Fuluius Vrſinus* pag. 67. elog. vbi exhibet veterem ſtatuam, ſed capite truncam cum inſcriptione: Κρατιππος Ασκιωνδȣ Μυτιληναιος. *Fabric.* adde *Aelian.* V. H. lib. VII. 21. *Cicero* lib. III. de Offic. cap. 2. *Cratippum* vocat *principem ſuae memoriae philoſophorum.* Sed hoc praeconium non habet multum auctoritatis. Exſtat enim in libro, quem a Cratippo inſpectum et lectum iri ſciebat Cicero; adeoque Cicero hic in os laudat Cratippum; laudatio autem in os non eſt pro certo fidoque teſtimonio habenda. *Heumann.* — At enim alibi, diuin. I. 3. etc. ſummis eum Cicero ornat laudibus. *Harl.*

philoſophi peripatetici. (quem Fabricius mox, at perperam, vocat iuniorem,) Lipſiae 1743. 4. §. II. not. *l. Harl.*

Critolaus, [alter iunior w)] Phaſelites, qui Ariſtoni, Ceo, ſucceſſit, auditus a Diodoro, teſte *Cicerone* V. 5. de finibus, *Plutarcho* de exſilio et *Clemente* I. Strom. x) Vltra annos LXXXII. vixiſſe traditur a *Luciano* in Macrobiis. [cap. 20. pag. 223. tom. III. Reitz.] Romam ab Athenienſibus miſſus eſt Olymp. CLVI. 2. vna cum Carneade, Academico, et Diogene, Babylonio, Stoico. De qua legatione vide ſis Ciceronem IV. 3. Tuſc. et II. 36. de Oratore y), Plinium VII. 30. Hiſt. Gellium VII. 14. *Macrobium* lib. I. cap. 5. Saturn. et e recentibus [*Dion. Petauium* ration. temp. part. I. lib. IV, cap. 12. pag. 156] *Ionſium* II. 14, 4. [ſupra ad *Carneadem* pag. 166. in nota laudatos V. V. D.D. *Carpzou.* l. c. §. VIII. pag. 21 ſq. idem a pag. 25. perſequitur placita atque opiniones Critolai, tum de eius diſcipulis, ſeceſſibus actisque reliquis agit, denique iudicat de eius ingenio haud mediocri animoque. adde *Brucker* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 851 ſq. *Harl*] Sententiam Critolai de mundi aeternitate prolixe exponit *Philo* περὶ ἀφθαρσίας κόσμȣ pag. 730—733. Librum eiusdem, qua lancem bonorum animi longe propendere fecit prae illis corporis, laudat *Cicero* V. 17. Tuſc. Ariſtonem, Critolai diſcipulum, vocat *Quinctilianus*, iuniorem quemdam, vt videtur, Ariſtonem denotans II. 15. z) Inſt. Or. et cap. 17. Critolaum multis contra Rhetoricam ſcripſiſſe teſtatur, quibus artem eam eſſe eſt inficiatus. Fuere et alii ſcriptores *Critolai*, de quibus vide, ſi placet, *Voſſium* de Hiſt. Gr. libro III. pag. 348 ſq. *Fabric.* et *Carpzou.* diſp. laud. pag. 6 ſqq. qui non ſolum notat, omnes Critolaos confuſos fuiſſe a *I. Meurſio* B. Gr. II. pag. 1331. theſ. Gron. et a Voſſio, ideoque diſtinguit eos; ſed etiam ex *Pauſan.* Phoc. pag. 343. l. c. addit *Critolaum Hicetaonis. Harl.*

Cteſarchus, Theophraſti diſcipulus et curator teſtamenti. *Laert.* V. 56.

Daippus, in Stratonis, phyſici, teſtamento memoratus. *Laert.* V. 63.

Damaſcius, Syrus, Ammonii Hermeae et Heliodori, peripateticorum, diſcipulus; Stoicos etiam audiuit et Platonicos, quibus vtrisque magis adſentire eſt viſus. Scripſit praeter alia infra libro quinto [cap. 38. vol. IX. pag. 416. et 437.] diligentius perſequenda, epitomen in quatuor primos et octauum Phyſicorum Ariſtotelis, et paraphraſin, quae exſtat in primum de coelo. *Fabric.*

w) Non diſtinguendum eſſe a ſuperiore, iam antea adnotatum eſt. *Harl.*

x) Quando natus fuerit Critolaus, vix poterit ad liquidum perduci. Nam Lucianus ſcribit, eum vixiſſe ὑπὲρ δύο καὶ ὀγδοήκοντα, *ſupra duos et octoginta.* Quod vero annus legationis incidit in A. V. 598. vel 599. Olymp. CLVI. 2 ſiue 3. et Critolaus eo tempore, (ſi ex Luciano ſumendum eſt, eum vixiſſe circ. LXXXII. annos,) natus probabiliter fuit ann. XXX. vel nondum adeo: ille in lucem editus videtur Olymp. CXLIX. 1 vel 2. A. V. circiter 567 vel 568. vid. *Carpzou.* in diſſ. laudata §. III. pag. 10 ſq. idem §. VI. pag. 16. ſcribit, Critolaum Olymp. CLXI. anno aetatis triceſimo, in ſchola et lyceo ſucceſſiſſe Ariſtoni Ceo, praeceptori ſuo. *Harl.*

y) I. cap. 11. coll. *Corſin.* F. A. tom. IV. pag. 108 ſq. qui emendat Ciceronem legitque *Peripatetici Critolai Diodorus* pro: — *Critolaus et Diodorus:* quam emendationem firmat cod. Erlang. et reſcripſit Erneſti cum Pearcio. *Harl.*

z) Pag. 23. cum nota Geſneri ad §. 24. adde *Sext. Empiric.* adu. mathem. II. ſect. 12. pag. 291. ibique not. Fabricii. *Harl.*

EPIMETRON.

Conf. ſupra, in catal. Platonicorum h. vol. pag. 170. voc. *Damaſcius*. De hoc Fabricius in hac bibliotheca locis diſperſis, praecipue vol. IX. pag. 416. 437. 491. vol. XIII. pag. 784. egit, quae, vt ego h. l. colligam aliaque addam, loci et occaſionis ratio ſuadet. Photius et Suidas plura de eo produnt. Prior cod. CLXXXI. eum vocat patria Damaſcenum atque pag. 411. edit. Schotti, eius praeceptores et vim dicendi laudat, cod. CCXLII. pag. 553. (pag. 1027. Schotti) docet, eum ſcripſiſſe regnante in Italia Theoderico. Idem *Photius* cod. CXXX. memorat IV. libros; idem cod. CLXXXI. libr. de vita Iſidori, philoſophi, et cod. CCXLII. excerpta ex eius libro de vita magiſtri ſui, Iſidori, philoſophi. *I. Chriſt. Wolf.* in anecdotis graecis ſacris et profanis ex codd. msstis primum in lucem editis, gr. et lat. Hamburg. 1722—1724. IV. volum. in 8. tomo III. dedit pag 195 ſqq. *initium et excerpta ex Damaſcii opere ἀπορίας καὶ λύσεις περὶ ἀρχῶν, dubia et ſolutiones de principiis rerum* complectens, quod ex Lucae Holſtenii legato ſeruat biblioth. publ. Hamburgenſis, pag. 195—262. graece. Idem in praefat. memorat cod. mst. Oxonii in biblioth. collegii corporis Chriſti, obſeruat, *Thom. Galeum* illum cod. in notis ad Iamblichum de myſteriis Aegyptiorum frequenter ad partes vocaſſe, nunc nuda nominis mentione facta, nunc locis integris adlatis, aliosque VV. DD. qui laudarunt Damaſcii loca, excitat. Ceterum id opus περὶ ἀρχῶν exſtat etiam in aliis bibliothecis, et vna cum Damaſcii commentariis in Parmenidem Platonis, in cod. Bauarico. conf ſupra in h. volumine pag. 79. adnotata. Quod autem *Valeſius* ad Socratem VII. 15. pag. 86. promiſit, ſe vitam Iſidori, philoſophi, quam diſcipulus eius, Damaſcius, ſcripſit, duplo auctiorem, quam apud Photium ſeruatur, editurum, intelligit Fabricius de laciniis vitae eiusdem, quae apud Suidam paſſim exſtant. Certe quae de Hypatia ibi ex Damaſcio adfert Valeſius, ex Suida repetiit, non ex amplioribus ineditis illius excerptis, vel integro Damaſcii ſcripto. — De ſcriptis eius quia plenius curatiusque egit *Iriarte* in bibl. reg. Matrit. codd. graecis msstis pag. 328. pluſcula ex libro illo, parum obuio, excerpere meaque inſerere iuuat. Primum pauca praebet de eius vita. Auctore Suida, (quem ſequuta eſt *Eudocia* in Violario pag. 134.) eum adnumerat philoſophis *ſtoicis*. Tum perſequitur ſcripta Damaſcii, quae ipſi innotuerunt:

Ἀπορίαι καὶ λύσεις περὶ ἀρχῶν, de quo libro paullo ante ex Fabricio quaedam adnotauimus. Suidas, vti Eudocia, contracto titulo, memorant περὶ ἀρχῶν. Exſtitit olim quoque codex in Didaci Hurtadi de Mendoza bibliotheca gr. cod. CXLII. cum inſcriptione: *Damaſcius de primis principiis:* fragmenta dederunt Wolf. atque Iriarte: hodie incolumis adſeruatur inter codd. Eſcurialenſes. Exſtat quoque mst. περὶ ἀρχῶν, craſſum volumen formae maximae in bibl Bodleiana, quod opus vt peritum inueniret interpretem, et in lucem proferretur, iam iure optauit *Henr. Dodwell.* in epiſtola ad Goetzium de Puteolana et Bajana inſcriptionibus, ſubiecta libro: *Iulii Vitalis epitaphium cum notis Henr. Dodwelli et Guil. Musg. a. e.* Iſcae Dunmoniorum et Londini 1711. 8. — Quaedam loca cod. msti adfert emendatque *Bentlei.* in epiſt. ad Millium pag. 2 ſq. ſubiecta Malalae chronico.

Ὑπομνήματα εἰς Πλάτωνα, *commentarii in Platonem*, teſtibus Suida atque Eudocia. In *Platonis* etiam *Timaeum* commentaria eidem Damaſcio adſcribunt *Thomas Galeus* in praefat. ad opuſcula mythologica, ethica et phyſica, et Fabricius ſupra pag. 95.

Ex

Ex Damaſcio in primum librum de coelo: cod. CCVI. in catalogo biblioth. Mendozanae. vide ſupra pag. 230. notata.

Problemata. vid. locum Theophylacti Simocattae, ſupra, pag. 254. adductum.

Παραδόξων λόγοι δ΄. *Paradoxorum* libri IV. (vid. *Photium* cod. CXXX.) quorum *primus* inſcribitur περὶ παραδόξων ποιημάτων κεφάλαια τιβ΄. *de mirabilibus operibus capp 352. Secundus:* παραδόξων περὶ δαιμονίων διηγημάτων κεφάλαια νβ΄. *mirabilium de daemoniis narrationum capp. 52. Tertius:* περὶ τῶν μετὰ θάνατον ἐπιφαινομένων ψυχῶν παραδόξων διηγημάτων κεφ. ρε΄. *de animabus poſt mortem adparentibus mirabilium narrationum capp. 105.* huius vero libri numerum emendauit, quarti etiam titulum, qui apud Photium in *Hoeſchelii* editione graeca deſideratur, *Andreas Schottus* in latina interpretatione ſuppleuit, hoc adſcripto ad marginem pag. 311. ſcholio: *In graeca leg.* παραδόξων διηγημάτων κεφάλαια ξγ΄. ὁ δὲ τέταρτος, καὶ παραδόξων φύσεων κεφ. ρε΄. *incredibilium narrationum capita LXIII. quartus denique naturarum etiam incredibilium capita CV.* Totum illud Damaſcii periit, quod ſi exſtaret, non leue fortaſſe credulitatis ſuperſtitionisque ethnicae documentum haberemus, Fabricio bene iudicante.

Φιλόσοφος ἱστορία, *hiſtoria philoſophica*, quam Damaſcii libris adnumerant Suidas et Eudocia. Iriarte, „huiusne operis, ait partem *Iſidori vitam* credas? an potius totum? Haec enim vere *hiſtoria philoſophica* vel inſcribi, vel adpellari meruit, quippe quae non magis Iſidori vitam, quam aliorum multorum philoſophorum res geſtas, vti diximus, complectatur. Praeter ea quaedam Suidas, citato eiusdem *hiſtoriae* teſtimonio, prodidit, quae apud Photium in ea vita certe occurrunt; quaedam vero, quae ſecus, vt ab ipſo tantummodo excerpente praetermiſſa. Ceterum *hiſtoriae* huiusmodi *philoſophicae* corpus nusquam exſtat, neque ab vllo, quod ſciam, praeterquam a Suida, memoratur.“ Hactenus *Iriarte*, qui pag. 330—335. ex Damaſcii libro περὶ ἀρχῶν amplum excerptum περὶ τοῦ γεννητοῦ, *de generatio*, ex codice Matritenſi depromptum, primus graece euulgauit. add. *Buhle* de gr. interpr. Ariſtot. pag. 297. *Harl.*

Daniel, Cyzicenus, ſaeculo XIII. a Chriſti natiuitate clarus. *Patric.* pag. 144. diſcuſſ. Peripatet.

David quidam, cuius commentarios graecos MSS. in Ariſtotelis Categorias et quinque voces Porphyrii memorat Gesnerus. [vide ſupra pag. 209 ſq. in hoc vol. et *Buhle* l. c. pag. 298. *Harl.*]

Demaratus. Vide infra, hoc capite, in Procle, et *Laert.* V. 53. [*Beckmann* ad Ariſtot. περὶ θαυμ. ἀκουσμ. pag. 366.]

Demetrius Alexandrinus, Fauorini amicus, de quo *Menagius* ad Laertii V. 84.

Demetrius Aſpendius, Apollonii Solenſis diſcipulus. *Laert.* V. 83.

Demetrius Byzantinus, de quo *Voſſius* in hiſt. graecis, *Menagius* ad *Laert.* V. 83. et *Ionſius* pag. 209 [II. 18, 3. pag. 252 ſq. vbi plures *Demetrii* recenſentur,] de ſcriptoribus hiſt. philoſ. qui hunc eſſe putat Demetrium, peripateticum, de quo *Plutarch.* in Catone minore pag. 791. 793.

Demetrius Phalereus [aa], Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 39. a Caſſandro, [P] Macedoniae rege, praefectus Athenis Olymp. CXVIII. 2. non oppreſſit, ſed inſtaurauit popularem illius reip. ſtatum. *Diodor. Sic.* XX. pag 782. Δηλοῖ δὲ τὰ ὑπομνήματα ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. *Strabo* IX. p. 398. Plura de eo ad *Laert.* V. 75 ſq. [in primis *Staveren* ad Corn. Nep. XIX. 3, 1. in edit. min. quam Erlangae praelo exire iuſſi, p. 245.] Eius paeanes ad Serapim, a quo vſum oculorum receperat. *Laert.* V. 76. Cetera eius ſcripta quamplurima id. 80 ſq. De libro eleganti περὶ ἑρμηνείας, qui hodie falſo ſub huius Demetrii nomine exſtat, dicam infra inter Rhetores libro IV. cap. 31. §. 1.

Demotimus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 53. 55. 56.

Dexippus, Iamblichi diſcipulus, ſcripſit *in Categorias* Ariſtotelis, teſte *Simplicio* in Categor. et *Ioh. Tzetze* Chil. IX. hiſt. 274. Et hodieque exſtant huius Dexippi *quaeſtionum in Categorias libri tres;* ſed latine tantum editi e verſione *Io. Bernardi Feliciani.* Venet. 1546. fol. et 1566. vna cum Porphyrio in Categorias, et Pariſ. 1549. 8. apud Vaſcoſanum [bb]. De aliis *Dexippi* huius monumentis conſules *Meurſii* Bibl. Atticam, et *Voſſium* II. 16. [cc] de Hiſt. Graecis, H. *Valeſium* ad Euagrium pag. 122. et ad excerpta legationum Dexippi, Athenienſis, ab Hoeſchelio primum edita. De Dexippis duobus, Herennio, rhetore, et altero Coo, medico, adi Suidam.

DICAEARCHVS, Meſſenius, Siculus [dd], Ariſtotelis diſcipulus, ἱστορικώτατος, *Ciceroni*, VI. 2. ad Atticum [ee]. Eius ſcripta haec apud veteres memorantur:

Περὶ

aa) *Cic.* V. de fin. cap. 19. *Phalericus*, a Phalero Atticae, [*Phalereus* exſtat in edd. Verburg. Dauiſ. et Erneſtina.] Pleraque, pulſus patria, in calamitoſo illo exſilio ſcripſit. Statuas eius, CIↃIↃ Athenis vno eodemque die euerſas, memorat *Dio Chryſoſt.* orat. XXXVII. p. 465. D. *Fabric.* conf. *Eudocia* in Violario pag. 136. *Bonamy* vita illius in Mem. de Litterat. — des Inſcript. Pariſ. vol. VIII. pag. 157 ſqq. *Reinerus Reineccius* hiſtor. Iuliae pag. 542 ſqq. *Harl.*

bb) Graece exſtat in biblioth. Medicea, (vid. *Holſtein* in Lilienthalii ſelectis hiſtoricis et litterar. pag. 109. et *Buhle* tom. I. Ariſtotel. Opp. pag. 166. adde ibid. pag. 298.) In biblioth. regia Matrit. teſte *Iriarte* catal. p. 135. ſunt 1) capita XL. in Ariſtotelis categorias dubiorum et ſolutionum, ſiue index dialogi capitum, cum *dialogo*, Seleucus et Dexippus inſcripto; 2) ſermonis II. capp. XLIII. index, cum dialogo ſecundo, 3) *Dexippi* de quantitate, dialogus III. At Dexippus hic minus recte dicitur *Platonicus*, vid. ſupra, p. 170. In eadem biblioth. apud *Iriart.* pag. 274 ſqq. cod. LXXVI. eosdem tres Dexippi libros complectitur, et Iriarte indices capitum primi et ſecundi libri excudi fecit, notauitque, eosdem quoque referri ab auctore catalogi MSS. codd. collegii Claromontano-Pariſienſis, cod. CCL. *Harl.*

cc) *Voſſius* duo confundit Dexippos, notante *Ionſio* III. 17, 4. pag. 96.

dd) *Hager* in Palaeſtra geographica, (geographiſcher Bücherſaal,) tom. II. pag. 422. 434. copioſus eſt de Dicaearcho, praecipue eius ſcriptis. Is vero pag. 423 ſq. putat, Dicaearchi patriam fuiſſe *Meſſenam*, in Peloponneſo, quia *Cicero* ad Attic. IV. ep. 2. diſerte ſcripſerit, illum in Peloponneſo vixiſſe. Eius aetatem confert Hager ad A. M. 3630. ante Chr. n. 318. et Olymp. CXV. *Harl.*

ee) Conf. *Suidas* tom. I. voc. *Dicaearchus*, pag. 585. *Eudocia* in Violario pag 135. *Ger. Io. Voſſius* de hiſtor. graecis lib. I. pag. 46 ſq. *Mongitor.* in biblioth. Sicula, tom. I. pag. 152 ſq. vbi copioſe de noſtro agitur, et plures, qui de eo diſſerunt, nominant VV. DD. *Meinerſ.* hiſtor. de ortu et progreſſ. doctrinarum apud Graecos et Romanos, tom. I. pag. 223 ſq. de eius fide et diverſis veterum de eo iudiciis, coll. illius cenſore in bibl. critica Amſtelod. tom. II. part. 8. pag. 113. not. *b*.

Περὶ Ἀλκαίε, (niſi fuit pars librorum περὶ βίων,) *Athen.* XI. pag. 461 ſq. et XV. p. 666. 667. Schol. *Ariſtoph* ad Pacem v. 1243. περὶ Ἀλκμᾶνος *Athen.* XV. 668. quo et ipſo loco Caſaubonus p. 943. Meurſius et Ionſius Ἀλκαίε nomen reponunt. [Hager. ſuſpicatur, Dicaearchum de vtroque, Alcaeo et Alcmane, ſeorſim ſcripſiſſe.]

Ἀναγραφὴ τῆς Ἑλλάδος, πρὸς Θεόφραστον verſibus iambicis, poema geographicum, quo illuſtraſſe videtur Dicaearchus tabulas ſuas geographicas (πίνακας ἐν οἷς τῆς γῆς περίοδοί εἰσιν,) quas Theophraſto obtulit, et hic in teſtamento ſuo iuſſit in inferiore porticu reponi, apud *Laertium* V. 51. Eſt haec coniectura Clariſſ. *Dodwelli* in diſſ. de Dicaearcho §. VI. et VII. Reprehenditur hoc opus Dicaearchi a Polybio apud *Strabonem* lib. II. pag. 104. 105. Exſtant adhuc fragmenta nonnulla, vt ſtatim dicam.

Περὶ βίων. *De Vitis virorum illuſtrium* libri, de quibus vide *Ionſium* p. 90. [lib. I. 16, 4. pag. 105. edit. Dornii.] et Menagium ad *Laert.* III. 5. [P]

Βίος [ff]) Ἑλλάδος *de vita ſiue ſtatu Graeciae libri III.* de quo opere conſulendae praeter Meurſium in Bibl. Graeca praeclarae Neocori ſiue *Küſteri* ad Suidam notae [gg]). *Libros antiquitatum et deſcriptionum Graeciae* vocari ab *Hieronym* II. in Iouinianum, iam notatum *Voſſio* lib. I. cap. 9. de Hiſt. graecis. Cui addes, quod eodem opere et Dimenſione montium, (de qua infra,) vſus videtur *Plinius*, Dicaearchum laudans libro II. IV. V. VI. etc. naturalis Hiſtoriae, et *Porphyrius* lib. IV. [hh]) de abſtinendo ab animatis pag. 443. vbi ait, Dicaearchum συντόμως τε ὁμῦ καὶ ἀκριβῶς collegiſſe τὰ Ἑλληνικά. [ſchol. ad Apollon. Rhod. IV. 272. et 276.] Etiam *Ciceronem* XIII. 39. ad Atticum, vbi petit, ſibi mitti Φαίδρε περισσῶν et Ἑλλάδος. Huius pariter operis, proſa ſcripti et ἀναγραφῆς τῆς Ἑλλάδος compoſitae verſibus iambicis, (quam a βίῳ Ἑλλάδος diſtinguendam docet *H. Steph.* et *H. Dodwellus* in erudita diſſ. de Dicaearcho,) fragmenta hodieque exſtant, edita primum et illuſtrata ab *H. Stephano*, additis ad ἀναγραφῆς reliquias etiam Iſ. Caſauboni caſtigationibus. Pariſ. 1590 8. quae editio recuſa eſt tomo vndecimo theſauri Antiquitatum Graecarum Gronouiani. Deinde cum Geographicis Marciani, Scylacis, Artemidori Epheſ. et Iſidori Characeni vulgauit graece *Dauid Hoeſchelius* Auguſtae Vindel. 1600. 8. [ii]) Denique latine vertit ediditque cum breuibus notis

not.' b. *Ionſius* de ſcript. hiſt. phil. I. 16, 1. pag. 99 ſqq. *Bayle* Dict. tom. II. art. *Dicearque* pag. 285 ſqq. *Brucker* hiſt. crit. philoſ. tom. I. p. 854 ſq. *Tiedemann* in: Geiſt der ſpeculat. Philoſ. II. pag. 416. *Harl.*

ff) Sic *Varro* ſcripſit *de vita* Pop. Romani. *Iaſonis* βίον Ἑλλάδος libr. IV. *Stephanus* in Ἀλεξάνδρεια, et Suidas in Ἰάσων.

gg) Non ſignificat *vitam*, ſed *rationem viuendi*. In hoc igitur libro egiſſe Dicaearchus videtur de veterum Graecorum moribus omnis generis: [etiam de regionibus Graeciae earumque ſitu.] Citatur liber II. ab *Athenaeo* lib. XIII. pag. 557. *Heumann.* liber I. citatur a Laertio in vita Platonis; et ab *Athenaeo* lib. XIIII. pag. 636. *de Graeciae ritibus:* Ex Laſcare, *Mores Graeciae.* vid. Mongitor. l. c. adde locum memorabilem apud *Varronem* de R. R. lib. II. 2. *Harl.*

hh) Lib. III. §. 2. pag. 294 ſq. edit. Iac. de Rhoer. cuius notam conferes. Rhoer notat quoque *Menagium* ad Diog. Laert. III. 4. hoc opus forte confundentem cum ἀναγραφῇ τῆς Ἑλλάδος. Porphyrius autem Dicaearchi ſententiam de aetatibus humani generis, praecipue ſub Saturno, paucis indicat, ex quibus tamen argumentum operis quodammodo cognoſci poteſt. *Harl.*

ii) Vid. *Hager.* palaeſtr. geograph. vol. I. pag. 676. et pag. 601 ſqq. de Hoeſchelio. *Harl.*

tis doctiſſimus et humaniſſimus bibliothecae Bodleianae praefectus *Ioh. Hudſonus*, tomo ſecundo Geographorum graecorum, Oxon. 1703. 8. addito, quod ad eum lubens miſeram deſcriptum e codice Gudiano et latina verſione a me donatum, *fragmento de monte Pelio* kk). Praemiſſa eſt eidem tomo diſſertatio eruditiſſimi Viri *H. Dodwelli*, qua de Dicaearchi aetate et fragmentis illis ſubtilius diſquirit. Vide et *H. Stephani* ſchediaſm. VI. 14. 15. 16. 17. *Rittershuſium* VIII. 10. ſacrar. lect. Non diuerſa fuiſſe videtur a fragmentis, per *H. Stephanum* editis, Dicaearchi Geographia, quam apud Heinricum Scrimgerum, bibliothecarium Fuggerorum, exſtitiſſe legas in Catalogo MSS. Scipionis Tettii, apud *Labbeum* Bibl. nou. MSS. pag. 169. [Graece in bibl. Vaticana, teſte Draudio in biblioth. claſſica pag. 1112. et bibl. exotica, pag. 788.]

Corinthiacus, [ſ. de animo.] *Cicero* Tuſc. quaeſt. I. 10. *Dicaearchus in eo ſermone, quem Corinthi habitum tribus libris exponit doctorum hominum diſputantium: primo libro multos loquentes facit, duobus Pherecratem quemdam Phthiotam ſenem, quem, a Deucalione ortum, diſſerentem inducit, nihil eſſe animum,* [?] *et hoc eſſe nomen totum inane* etc [adde cap. 22. Academ. lib. II. 39. vbi Dauiſ. plura collegit loca.] Perſtringit *Tertull.* de anima cap. 15. *Lactantius* cap. 10. Epitomes. Reſpicit et *Sextus Empiricus* VII. contra Math. pag. 201. [ſ. ſect. 349. pag. 438. edit. Fabric. id. Pyrrhon. hypotyp. II. cap. V. ſect. 31. vbi vid. Fabric. Dicaearch. negauit eſſe animum. comp. *Bayle* l. c. not. *c.* et *L.*

Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Schol. Comici ad Aues v. 1403. vbi vitioſe legitur Δήμαρχος pro Δικαίαρχος. Vide *Ionſium* pag. 88. *Fabric.* *Reiske* ad Plutarch. vol. X. pag. 509. *Harl.*

De diuinatione. *Cicero* II. de diuinat. cap. 51. *Magnus Dicaearchi liber eſt, neſcire, quae euentura ſunt melius eſſe quam ſcire.* Idem lib. I. cap. 3. [vbi vid. Dauiſ.] *Dicaearchus, Peripateticus, cetera diuinationis genera ſuſtulit, ſomniorum et furoris reliquit.* adde cap. 50. et lib. II. cap. 48. [qui locus eſt notandus in Monadologia Leibnitiana, et cum doctrina Chriſtianorum comparandus. Sed num Dicaearchus librum ſingularem de diuinatione ſcripſerit, iure dubitare videtur *Bayle* voc. Dicearque, not. *H.* nam in aliis quoque libris id argumentum perſequutus videtur, et numerum librorum, qui partes tantum aliorum fuerint, auctum eſſe opinor. *Harl.*

Epiſtola ad Ariſtoxenum. *Cic.* XIII. 32. ad Attic.

Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, De Sacrificio (Alexandri M. vt ſuſpicor,) apud Ilium. *Athen.* XIII. pag. 603.

Liber de interitu hominum. *Cicero* II. 5. de officiis: *Eſt Dicaearchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni et copioſi, qui collectis ceteris cauſis eluuionis, peſtilentiae, vaſtitatis, beluarum etiam repentinae multitudinis, quarum impetu docet quaedam hominum genera eſſe conſumta: deinde comparat, quanto plures deleti ſint homines hominum impetu, id eſt bellis aut ſeditionibus, quam omni reliqua calamitate.* Forſan in hoc libro tradidit, humanum

kk) *Plinius* II. 65. H. N. *Dicaearchus, vir, in primis eruditus, regum cura permenſus montes, ex quibus altiſſimum prodidit* Pelion *MCCL. paſſuum* etc, *Fabric.* conf. *Mongitor.* l. cit. *Harl.*

humanum genus ſemper fuiſſe, quam ei ſententiam tribuit *Cenſorinus* cap. 4. *Fabric.* vid. *Huetii* quaeſt. Alnet. cap. 7. §. 2. pag. 146. et 148. *Heumann.*

Καταβάσεως, (in quo libro Chaeron quidam inducitur, narrans, quae in Trophonio viderit.) *Cic.* XIII. 31. et 32. ad Atticum. Vide infra: *Trophoniana Chaeronis narratio.*

Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν. *dimenſiones montium Peloponneſi.* Suid. Pro ὀρῶν Clariſſ. Dodwellus legit ὄρων pag. 15. de Dicaearcho, et multos colligit ſcriptores, qui ὄρες ediderunt. Sed de montium dimenſione ſcripſiſſe Dicaearchum, conſtat e Plinio II. 65. Hiſt. et *Gemino* cap. 14. element. Aſtronom. vt ipſe *Dodwellus* pag. 24. fatetur. [adde *Bayle* l. m. not. *F.*]

Lesbiaci libri. *Cicero* Tuſc. quaeſt. lib. I. cap. 31. *Acerrime autem deliciae meae, Dicaearchus contra hanc* (animorum) *immortalitatem diſſeruit. Is enim tres libros ſcripſit, qui Lesbiaci vocantur, quod Mytilenis ſermo habetur, in quibus vult efficere, animos eſſe mortales.* Confer *Euſeb.* XV. 9. praeparat. ex Attico Platonico *ll*). Reſpicit *Plutarchus*, aduerſus Colotem pag. 973. e quo loco conſtat, Platonem in illo opere a Dicaearcho fuiſſe oppugnatum. *Tertullianus* de anima cap. 15. *Lactantius* Inſt. diu. VII. cap. 78. 13.

Περὶ Μȣσικῆς. Schol. *Ariſtophanis* ad Nubes v. 1367. [☛] *Fabric. Plutarch.* in lib. non poſſe ſuauiter viui ſec. Epic. vol. X. edit. Reisk. pag. 509. vbi eius quaeſtiones, diſputationes et doctrinae de tibiis, numeris et concinnatione ſonorum memorantur. *Harl.*

Περὶ μȣσικῶν ἀγώνων. Suid. in Σκολιόν. Schol. Comici ad Veſpas v. 1231. et Ranas v. 1337. Confer *Ionſium* lib. I. cap. 16. [pag. 102.]

Ὀλυμπικός. *Athen.* XIV. pag. 620. Adde *Ionſium* pag. 89. [pag. 103.]

Παναθηναϊκός. Schol. Comici ad Veſpas v. 542. Meurſius Dicaearchi παναθηναϊκὸν, Ὀλυμπικὸν et Τριπολιτικὸν habet pro tribus orationibus, vnde a Suida ipſe dicatur Orator. Sed forte non magis fuere orationes, quam Corinthiacus et Lesbiaci.

Πολιτεία Σπαρτιατῶν, qui liber, *Suida* teſte, diu quotannis lectus eſt Lacaedaemone in Ephororum praetorio, puberibus auſcultantibus. *Fabric.* — *Bayle* in Diction. voc. Dicearque, not. *F.* pag. 286. arguit *Meurſium* erroris, quod in Miſcell. Lacon. lib. IV. pag. 334. tribuerit illum librum *Dicaearcho Lacedaemonio;* at *Brucker.* l. m. pag. 855. animaduertit, in indice fuiſſe erratum, at in ipſo libro Meurſium nihil habere de Lacedaemonio. *Harl.*

Πολιτεῖαι Πελληναίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. *Cicero* II. 2. ad Attic. Πελληναίων *in manibus tenebam, et hercle magnum acervum Dicaearchi mihi ante pedes exſtruxeram. O magnum hominem, et a quo multo plura didiceris quam a Procilio.* Κορινθίων et Ἀθηναίων *puto me Romae habere. Mihi credes, leges; haec doceo; mirabilis vir eſt.* Haec ſcripta videtur reſpicere idem *Cicero* III. de legibus, vbi ait, Dicaearchum huic rationi ſtudioque, quod eſt de ciuili prudentia, non defuiſſe. *Leges* etiam ſcripſiſſe illum, tradit

ll) Errat *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 8. §. 2. pag. 155. adſcribens Dicaearcho doctrinam de animi immortalitate. *Heumann.*

dit *Mongitorius* tom. I. p. 153. ex Laſcari, Fazello et aliis recentioribus. *Fabric.* Libros illius geographicos in multis reprehendit Polybius, auctore *Strabone* Geogr. II. p. 107. qui et ipſe ei non ſemper fidendum monet, in primis in occidentalibus et ſeptemtrionalibus Europae partibus, notante Erneſti in clau. Cicer. *Harl.*

Τριπολιτικός. *Cic.* XIII. 32. ad Attic. et *Athenaeus* IV. pag. 141. De Dorienſium Tripoli egiſſe in hoc opere Dicaearchum, ſuſpicatur *Dodwellus* diſſ. de Dicaearcho pag. 31 ſq. [Trium ciuitatum mores et inſtituta narraſſe Dicaearchum, exiſtimat Dalecamp. ad Athen. pag. 729. adde *Mongitor.*] Fuit et τριπολιτικὸς, incertum an idem, quem Theopompo a quibusdam, ſed male tributum notat *Ioſephus* I. contra Apionem pag. 1051. in quo Thebanorum politiam auctor perſtrinxerat. [*Semler.* in Miſcellan. lection. faſcic. II. pag. 27 ſq. Dodwelli ſuſpicionem reiicit, et putat, Tripoliticos fuiſſe titulum breuiorem et politias Pellen. etc. fuiſſe partes.]

Trophoniana Chaeronis narratio. *Cic.* VI. 2. ad Atticum Τὰ περὶ τῆς εἰς Τροφωνίȣ καταβάσεως, ib. XIII. ep. 31. 32. *Athen.* XIII. p. 574. et XIV. p 641. Supra in Καταβάσεως. Hoc opus puto reſpici a Phlegonte in mirabilibus cap. 4. *Fabric.* — *Hemſterhuſ.* ad Luciani dial. mortuorum III. vbi de Trophonio copioſe docteque diſſerit, tom. I. pag. 339. oraculum, ait, Trophonii, religioſa vaferrimarum praeſtigiarum pompa inſtructiſſimum, tanta celebritate floruit, vt *Dicaearchus*, peripateticus, περὶ τῆς εἰς Τροφωνίȣ καταβάσεως ſcribere non ſit dedignatus, *ſingularine libro*, *an*, *quod exiſtimari non abſurde poteſt*, *parte ſaltem maioris operis* περὶ τȣ͂ βίȣ τῆς Ἑλλάδος, *haud temere decerno;* idcirco miror equidem, in ἀναγραφῇ τῆς Ἑλλάδος *iamb.ca, quae huic philoſopho tribui ſolet*, poſt Lebadiam recenſeri — ἱερὸν Τροφωνίȣ· ὅπȣ τὸ μαντεῖον λέγȣσι γεγονέναι. Hoc illum vt dixiſſe tibi perſuadeas, qui deſcriptionem ſacri totius accuratiſſimam ipſe fuerat perſequutus? Hactenus Hemſterhuſ. At *Erneſti* in claue Ciceroniana, in indice hiſtor. voc. *Dicaearchus*, non probabile videtur, partem fuiſſe libri maioris, quia e loco Ciceronis ad Atticum pateat, in dialogo ſcriptum fuiſſe illum libellum, quod ἀναγραφῇ Graeciae non conuenire videatur. *Harl.*

Ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδȣ καὶ Σοφοκλέȣς μύθων. *Sextus Empiricus* III. contra Math p. 84. [ſect. 3. pag. 310. edit. Fabric. cuius not. *F.* conferes.] Adde *Ionſium* lib. I. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 16. [*Caſaubon.* ad Athen. lib. VI. cap. 7. quem fugit locus Sexti Empir. clarus.]

Φαίδρȣ περισσά. Libellus de iis, quae in Platonis Phaedro ſuperflua et omittenda poſſunt videri. Ita enim cum viris doctis intelligo locum *Ciceronis* XIII. 39 ad Attic. neque adſentior Corrado, qui καταμετρήσεις ὀρῶν putat a Dicaearcho inſcriptas φαῖδρον, quod *Reineſius* epiſt. 69. ad Rupertum pag. 608. non improbans, recte reiicit III. 3. Var. lect. pag. 377. [vbi quaedam de Dicaearcho adnotat,] ſed nec maiori probabilitate nititur [?] quod ibi putat a Cicerone peti Phaedri, Epicurei, ſcriptum, nulli veterum memoratum, περὶ θεῶν. [confer ſupra, pag. 81. nr. XII. adnotata.]

Περὶ ψυχῆς duplex opus. *Cicer.* XIII. 32. ad Atticum. Vide paullo ante in *Corinthiaco* et *Lesbiaco*, et *Plutarch.* pag. 1215. contra Colotem, paullo inferius in voc. *Heraclitus.*

Fuit

Fuit et *Dicaearchus*, Tarentinus, Pythagoricus, memoratus Iamblicho, et, ne de *Dicaearcho*, Teleſtino, Helenae fratre, apud Ptolemaeum Hephaeſt. lib. IV. dicam, *Dicaearchus*, Aetolus, cuius meminit *Diodorus Sic.* in excerptis Peireſcianis p. 290. tum *Dicaearchus*, Lacedaemonius, Ariſtarchi, Grammatici, diſcipulus, Suidae commemoratus, cui non ab re fortaſſis ſcripta quaedam grammatici argumenti ex iis, quae iam retuli, tribueris; [ſed quaenam? difficulter id poterit decerni: hinc alii in eo errarunt, vt iam notauit Bayle.] *Dicaearchus*, atheus, qui impietati et iniuſtitiae aras excitauit, de quo Polybii excerpta e lib. XVII. 30. [conf. *Reimmanni* hiſtor. atheismi pag. 233 et 237.] Colonia *Dicaearchia* Puteoli, Plin. III. 5. H. N.

Didymus, *Alexandrinus*, praeceptor S. Hieronymi, coecus licet, praeter ſacras litteras et omne genus diſciplinarum, non minus Ariſtotelis ſyllogismos quam Platonis facundiam tenuit, vt ait *Theodoritus* IV. 29. hiſt. hoc eſt, vt *Nicephorus* IX. 17. interpretatur, ἐπὶ τόσον τὰς διαφόρους δόξας τῶν φιλοσόφων ἠκρίβωσεν, ὡς ἄλλο μηδὲν εἰδέναι δοκεῖν.

[*Dinomachus*. *Cicero* de fin. V. 8. vbi in controuerſia de ſummo bono cum *Calliphone* putaſſe dicitur, voluptatem adiungi poſſe ad honeſtatem. Idem de vtroque tradit *Cicero* Tuſcul. V. 30. quam ſententiam damnat ille de Offic. III. 32, 16. A *Luciano* tamen in Philopſeud. cap. 6. pag. 34. tom. III. edit. Reitz. diſerte vocatur *Stoicus*. *Harl.*]

Diocles, medicus, Stratonis, phyſici, diſcipulus et teſtamenti curator. *Laert.* V. 62. Diverſus ab hoc, vt videtur, *Diocles*, Stratonis ſeruus, id. 63. Alios *Diocles* eorumque ſcripta refert *Meurſius* in biblioth. graeca. [adde *Semleri* lectiones miſcell. faſcic. II. pag. 20. de alio Diocle.]

Diodorus, Peripateticus, Critolai auditor, teſte *Cicerone* V. 5. de finibus et in ſchola ſucceſſor, *Clem.* I. Strom. p. 301. Summum bonum ſtatuit τὸ ἀνοχλήτως καὶ καλῶς, *honeſte et ſine moleſtia* viuere. id. II. pag 415. Confer *Cic.* IV. Academ. quaeſt. cap. 42. [Doloris vacuitatem illi placuiſſe, ſcribit *Cic.* de Fin. V. 8. et cap. 5. tradit, illum ad honeſtatem adiunxiſſe vacuitatem doloris, in eoque ſummum bonum poſuiſſe. Academ. IV. cap. 24. *habebam*, inquit, *moleſtos vobis, ſed minutos*, *Stilponem*, Diodorum, *Alexinum; quorum ſunt contorta et aculeata quaedam ſophismata: ſic enim adpellantur fallaces concluſiunculae.* Adhaeſit igitur etiam ſcholae ſtoicae? quod quidem multos, qui Peripatetici habentur, feciſſe conſtat. *Harl.*] Diodoro fortaſſis ſucceſſit Erymnaeus, de quo infra.

Diodotus, Boethii, Sidonii, frater. *Strab.* XVI. pag. 757. [Diuerſus a *Diodoto*, Stoico, Ciceronis praeceptore.]

Diogenes, *Phoenicius*, Simplicii aequalis. Vide *Suidam* in Πρέσβεις, ex Agathiae libro II.

Diophantus, Stratonis, phyſici, ſeruus, teſtamento eius liber dimiſſus. *Laert.* V. 63. Idem forte, de quo in teſtamento Lyconis. *Laert.* V. 71.

Dioſcorides, Dionyſii F. teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

Dioteles, Ariſtotelis diſcipulus, cuius mentio in huius teſtamento apud *Laert.* V. 12.

Dorus, Arabs, a peripatetica ſchola, cuius dogmatis acriter inhaerebat, ad Platonis ſacra

ſub prouectiorem aetatem deductus ab Iſidoro, philoſopho. Meminit huius *Dori* Photius et Suidas e Damaſcio. Alius *Dorus*, librarius. *Sen.* VII. 6. de benefic. [¶]

Dromo, Stratonis, phyſici, ſeruus, teſtamento eius liber dimiſſus. *Laert.* V. 63.

Echecratides, Methymnaeus, Ariſtotelis diſcipulus. *Steph. Byz.* in Μήθυμνα.

Egidius, quem inter Peripateticos refert *Ionſius* pag. 340. eſt *Aegidius de Columna*, Romanus, Ord. Fremitar. S. Auguſtini et archiep. Bituricenſis, doctoris fundatiſſimi cognomine celeber, qui varia Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtrauit, et ſcripſit aduerſus corruptorem librorum praeceptoris ſui, Thomae Aquinatis. Obiit Auenione A. C. 1316. ſepultus Pariſiis, vbi in epitaphio vocatur inter alia: *Archiphiloſophiae Ariſtotelis perſpicaciſſimus Commentator.*

Elamites, Phryx. infra in *Eulalius.*

Ephorum, Cumanum, Iſocratis diſcipulum, atque adeo Ariſtotelis aequalem, liceatne Peripateticis accenſere e loco Tatiani, quod facit *Patricius* pag. 134. diſcuſſ. Peripatetic. admodum incertum eſſe iudico. [vide ſupra in vol. II. pag. 800. ſcripta.]

Epicrates, curator teſtamenti Stratonis, phyſici. *Laert.* V. 62. 63.

Eraſiſtratus, Iulietes Ceus, medicus Seleuci, regis, Theophraſti diſcipulus, praeceptor Stratonis, phyſici. *Laert.* V. 61. De hoc infra lib. VI. inter medicos. *Fabric.* Conf. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. I. 15, 4. pag. 95. et doct. *Io. Frid. Henr. Hieronymi* diſſ. exhibentem Eraſiſtrati Eraſiſtrateorumque hiſtoriam, Ienae 1790. 8. vbi pag. 7 ſq. plures, qui de eo egerunt, excitantur. *Harl.*

Erymneus, Athenionis praeceptor. *Athen.* V. pag. 211. ſucceſſor fortaſſe Diodori, eius, quem Critolao ſucceſſiſſe paullo ante dixi.

Eucaerus, Εὔκαιρος. Anonymus in vita Ariſtotelis, edita ab Aegidio Menagio, referens inter ſcripta philoſophi libros LXXII. συμμίκτων ζητημάτων, ſubiungit: ὥς φησιν Εὔκαιρος ὁ ἀκουστὴς αὐτοῦ.

Eudemus Cyprius, in quem, defunctum, Ariſtoteles dialogum de anima compoſuit. Vide ſupra cap. VI. inter ſcripta Ariſtot. deperdita voc. Εὔδημος.

Eudemus, Rhodius, Ariſtotelis diſcipulus, cui *Ethica ad Eudemum* creditur inſcripſiſſe, quae alii malunt Εὐδήμεια dici ab Eudemo, tamquam ab auctore, vt dixi cap. V. nr. XXXI. Scripſit et *Analytica*, de quibus ibidem, et forte *de Categoriis* ac *de interpretatione*, vt colligas e loco *Ammonii* ad Categor. pag. 13. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὔδημος καὶ Φανίας καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγραφήκασι κατηγορίας καὶ περὶ ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικήν. In Analyticis ſuis egerat forte etiam de Syllogiſmo hypothetico, et quatuor modis ſyllogiſmorum primae figurae quinque alios modos, et ſex modis tertiae figurae ſeptimum addiderat, quod ab Eudemo factum notat Boethius: vid. in hoc capite catalogum ſcriptorum, a Boethio citatorum, voc. *Eudemus.* Eiusdem φυσικὰ laudantur a *Simplicio* in I. Phyſ. fol. 11. a. 21. a. b. 29. a. vbi luculenta eorum fragmenta occurrunt, et liber περὶ γωνίας a Proclo [¶] in Euclid. Scripſit et *Hiſtoriam Geometricam* et *Aſtrologicam*, quae ſcripta cum magno rei literariae detrimento intercíderunt. E geometrica adferuntur quaedam praeclara a *Proclo* ad I. Euclidis.

dis. *Simplicio* in I. phyſic. p. 13. b. Ex aſtrologica a Laertio, Clemente Alex. Theone Smyrnaeo, Simplicio ad Ariſtotelem de coelo, et ab Anatolio in fragmentis, hoc capite a me editis. In Eudemum περὶ λέξεως, commentaria compoſuiſſe ſe teſtatur Galenus, qui idem *Eudemi* opus reſpicere quoque videtur libello de ſophismatis παρὰ τὴν λέξιν, cap. 3. vbi Eudemum citat. Eudemi vitam ſcripſerat *Damas* quidam, teſte *Simplicio* in VI. Phyſ. Vide [*Ionſium* IV. 14. pag. 253. qui *Damaſcius* apud Simplic. legere malit,] et infra in Menedemo et *Meurſium* II. 9. de Rhodo, inſula. [conf. *Buhle* vol. I. Opp. Ariſtot. pag. 298 ſq. *Ionſius* I. 15. pag. 92 ſqq. vbi plures *Eudemi* recenſentur.]

Eudemus, Peripateticus, *Galeni* aequalis, lib. περὶ τῦ προγινώσκειν, tom. III. p. 452. 453. A tribus hiſce Eudemis diuerſus fuit *Eudemus*, Pergamenus, de quo *Plutarch.* in Gracchis pag. 830.

Eudorus, Peripateticus, cuius liber de Nilo ex Ariſtonis, an Ariſtonis ex Eudori, exſcriptus ſit, dubitat *Strabo* XVII. pag. 790. In metaphyſica Ariſtotelis videtur commentatus: id quod colligo ex *Alexandro Aphrodiſienſi* ad metaphyſica pag. 26. edit. Lutet. Pariſ. 1536. fol. vbi mutaſſe dicitur loca quaedam in codicibus. *Fabric.* adde ſupra in vol. I. pag. 845. obſeruata, vbi inter Pythagoricos *Eudorus*, (an noſter?) quoque occurrit. *Harl.*

Eulalius, Phryx, (qui male in quibusdam Codd. ſcribitur Elamites) Simplicii condiſcipulus. *Suid.* in Δαμάσκιος et Πρέσβεις.

Euphranor, ſeruus Lyconis, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 73.

Euphronius, Paeanienſis, teſtis teſtamenti Lyconis. *Laert.* V. 74.

Eurytheum, ſiue, vt in indice legitur, *Euxitheum*, vnde Ionſius inter Peripateticos p. 340 retulerit, non comperi. Euxitheum quidem, Pythagoricum, e Clearcho, Peripatetico, memorat Athenaeus IV. pag. 157. De alio Euxitheo, Eleorum proditore, e Demoſthene mentionem faciunt Harpocrat. et Suidas.

Euſtratius, Metropolita Nicaenus, de quo dixi ſupra cap. V. ad nr. XXIX. Commentario eius in ſecundum poſteriorum Analyticorum hi praefiguntur verſus:

Εὐστρατίοιο πόνος τάδε πρωτοέδροιο Νικαίης
Κρύψιν Ἀριστοτέλους ἀσαφέης ἐξανελίσσων,
Τὴν τεκτήνατο κεῖνος Ἀναλυτικῶν ἐνὶ λοίσθῳ
Ἔνθα κεν ἀμφὶ μέσου mmm) καὶ ὅροιο πυκνὰ διδάσκει,
Τόσσου μέχρι προήκων ὄφρ᾽ ἀποδείξει ἱκνεῖ.

[vid. *Buhle* de interpretib. gr. Ariſtot. pag. 299.]

Euthydemus, Luciani aequalis, quem vide ſis in Hermotimo tom. I. pag. 513. [cap. 11. pag. 750. tom. I. edit. Reitzii.]

Euxitheus. Vide paullo ante in Eurytheo.

mmm) De medio termino et definitione.

Fauorinus, Ἀριστοτέλους ἐραστὴς καὶ τῷ περιπάτῳ νέμων μερίδα τοῦ πιθανοῦ πλείστην. [?] *Plutarch.* VIII. 10. ſympoſ. diuerſus, vt videtur, ab altero Fauorino, Academico, de quo dixi ſupra cap. IIII. [pag. 173 ſqq.]

Flauius Boethus, ſupra, in *Boetho.*

Claudius Galenus, libro de ſcriptis propriis tom. IV. pag. 368. haec ſe compoſuiſſe teſtatur ad philoſophiam Ariſtotelis ſpectantia: Εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας ὑπομνήματα γ', Προτέρων ἀναλυτικῶν, τοῦ προτέρου πέρι, ὑπομνήματα ς'. Τοῦ δευτέρου ὑπομνήματα ε'. Εἰς τὰς ι κατηγορίας ὑπομνήματα δ'. Εἰς τὸ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως Θεοφράστου ὑπομνήματα ς'. Εἰς τὸ περὶ τοῦ ποσαχῶς ὑπομνήματα γ'. Εἰς τὸ περὶ λέξεως Εὐδήμου ὑπομνήματα γ'. Περὶ τῶν κατὰ τὸ διότι ἀποδείξεων, ἕν. Περὶ τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων καὶ συλλογισμῶν ἕν. Περὶ τῶν ἐκ μικτῶν προτάσεων συλλογισμῶν ἕν. περὶ τῶν κατὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων. Εἰς τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον. [conf. *Buhle* de interpretibus gr. librorum Ariſtot. tom. I. Opp. Ariſt. pag. 299.]

Georgius, ſiue Gregorius Cyprius.

Georgius Pachymeres.

Georgius Scholarius, aduerſus cuius pro Ariſtotele ἀντιλήψεις ſcripſit Georgius Gemiſtus, Platonicus. Vide Allatium de Georgiis. *Fabric.* In bibl. Veneta D. Marci eſt in cod. DCXXXVIII. *Georgii Scholarii* (Gennadii Patr.) contra Plethonem pro Ariſtotele, et in cod. DCXXXIX. *Georgii Gemiſti Plethonis* contra Scholarium, teſte *Villoiſon.* in Anecd. gr. tom. II. p. 248. Plura vide de *Georgio Gemiſto, Georgio Pachymere, Georgio Scholario, Georgio Trapezuntio*, eorumque ſcriptis, codd. atque editionibus apud *Buhle* l. m. pag. 300 ſqq. *Harl.*

Georgius, Trapezuntius, A. C. 1486. nonageſimo aetatis anno denatus, ſcripſit comparationem Ariſtotelis et Platonis, qua Ariſtotelem longe praetulit, vt dixi ſupra cap. V. nr. XXXIV. Tranſtulit et latine Ariſtotelis Rhetorica. *Fabric.* conf. *Ionſium* III. 21, 10 ſqq. de hoc et Georgio Gemiſto. *Harl.*

Georgius, Aneponymus, cuius compendium philoſophiae graece et latine edidit Io. Voegelinus, Auguſtae Vindel. ann. 1600. 8.

Gerardus Mathiſius, cuius prolegomena et Epitome Logicae Ariſtotelis graece et lat. lucem viderunt, Coloniae 1569. 8.

Glyco. Vide infra, *Lycon.*

Gorgylus, Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

[*Gregorius Nazianzenus.* Eius quidem Synopſis organi Ariſtotelis mſta laudatur e cod. regio Pariſ. a *Labbeo* bibl. nou. MSS. pag. 113.]

Harmoſtus, quem in metaphyſica Ariſtotelis commentatum, et Aſpaſio antiquiorem fuiſſe colligo ex Alexandro Aphrodiſeo.

Hegeſias, Hipparchi F. Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Heliodorus, Alexandrinus. Porphyr. in Plotini vita.

Heraclides.

Heraclides, Demetrii F. diſcipulus Lyconis. *Laert.* V. 71.

Heraclides, Ponticus, Heracleotes, de quo egerat Timagenes, cuius librum de claris Heracleenſibus memorat Suidas. Ariſtotelem audiuit teſte *Laertio* V. 86. qui eius ſcripta recenſet. Ad hunc praeter notas doctorum Virorum conferendus *Voſſius.* pag. 45 ſq. de Hiſt. graecis, et *Ionſius* lib. I. cap. 17. qui triginta diuerſos Heraclidas refert lib. II. cap. 11. De allegoriis Homericis Heracliti, grammatici, quae Heraclidi, Pontico, male a quibusdam tribuuntur, dixi lib. I. cap. 22. [vol. I. pag. 192 ſqq.]

Heraclitus, Peripateticus, cuius meminit *Plutarchus* aduerſus Colotem pag. 1215. vbi refert, Ἀριστοτέλους τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὰ περὶ ψυχῆς, Θεοφράστου [⁋] τὰ πρὸς τοὺς Φυσικοὺς, Ἡρακλείτου δὲ Ζωροάστρην, τὸ περὶ τῶν Φυσικῶς ἀπορουμένων, Δικαιάρχου δὲ τὰ περὶ ψυχῆς, ἐν οἷς πρὸς τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα τῶν φυσικῶν ὑπεναντιούμενοι τῷ Πλάτωνι καὶ μηχανούμενοι διατελοῦσι.

Heraclius, diſcipulus Lyconis. *Laert.* V. 70.

Hermias, Ammonii pater, Phoenicius, cuius meminit ex Agathia II. pag. 69 ſq. *Suidas* in Πρέσβεις. De eo infra lib. V. *Fabric.* Vide ſupra, in Platone pag. 82. pag. 176. inter Academicos, ad quos ille, niſi diuerſus fuerit, eſt ablegandus. *Harl.*

[*Hermias*, Eunuchus, Atarnenſis, Atarnenſium et Aſſiorum tyrannus, Platonis et Ariſtotelis diſcipulus atque amicus, ſcripſiſſe dicitur *de animi immortalitate.* vid. *Suidam* voc. Ἑρμίας, tom. II. pag. 859. *Eudocia* pag. 193. vbi Ἑρμείας exaratum eſt nomen: contra Ἑρμίας ſcribendum eſſe, contendit Suidas. Vtroque tamen modo nomen illud apud antiquos ſcribi, cenſet *Ignat. Roſſius* in commentatt. Laert. pag. 84 ſqq. et de loco Suidae atque lectione copioſus eſt. Eudocia autem addit: ἔγραψε θαυμασίως περὶ ψυχῆς, ὅτι ἀθάνατος. adde ſupra de Ariſtotelis ſcolio in eum, vol. II. p. 111 ſq. et quos ibi laudaui, tum in hoc vol. pag. 203 ſq. atque cl. *Buhle* in vita Ariſtotelis, pag. 90 ſqq. et pag. 34 ſq. in notis ad Diogenem Laertium, vol. I. Opp. Ariſtot. *Harl.*

Herminus, Demonactis aequalis [Stoicus.]. Vide Lucian. in Demonacte tom. I. pag. 870. Praeceptor Alexandri Aphrodiſei, teſte *Simplicio* in II. de coelo commentar. 23. *In librum Ariſtotelis de interpretatione* frequenter citatur a Boethio. Videtur omnes, vel pleroſque Ariſtotelis libros expoſuiſſe, (inquit *Patricius* pag. 137. diſcuſſ. Peripatet.) ita vbique ab omnibus Graecis et Boethio citatur. Adpellatur etiam a Proclo in Timaeum, vt adpareat, illum quoque librum explanaſſe. [vid. *Buhle* I. Opp. Ariſtot. p. 302]

Hermippus, Peripateticus, de Phaenomenis coeleſtibus ſcripſit, et inter Arati interpretes recenſetur. *Fabric.* Vid. *Hieronymus* in praef. ad catalog. ſcriptor. eccleſ. praecipue *Ionſius* de ſcript. hiſt. phil. II. 9. §. 3. et 4. pag. 191 — 195. de libris eius. Scripſit enim vitam Ariſtotelis et de Theophraſti diſcipulis etc. adde *Menag.* ad Diog. Laert. II. ſect. 55. pag. 102. ſupra in vol. II. pag. 808. in fin. §. V. *Harl.*

Herodianus, Apollonii Alex. frater.

Hieronymus Rhodius, ex Ariſtotelis ſchola, *Athen.* VI. pag. 424. Peripateticus inprimis nobilis dicitur a *Cic.* de Oratore cap. 56. *Laert.* IV. 41. et 42. VIII. 21. Cum Lycone odia geſſit. *Laert.* V. 68. Eius ſcripta περὶ μέθης, περὶ ἐποχῆς, tum ὑπομνήματα ἱστορικά,

κὰ [nn]), et epiſtolae citantur a Laertio et Athenaeo lib. XIII. p. 602. Vide *Meurſium* in Rhodo lib II. cap. 10. Summum bonum eſſe dixit vacuitatem doloris, teſte *Cicer.* de finib. V. 5. et 7. *Fabric.* adde *Cicer.* Acad. quaeſt. IV. 42. Idem in Oratore cap. 56. animadvertit, Hieronymum ex multis Iſocratis libris triginta fortaſſe verſus, pleroſque ſenarios, ſed etiam anapaeſta elegiſſe. Similia fere cum Cicerone de eo narrat *Dionyſ. Halicarn.* in iudicio de Iſocrate, tom. II. pag. 99. Secundum *Plutarchum* non poſſe ſuauiter viui ſec. Epicur. pag. 509. vol. X. edit. Reiskii, lib. quoque confecit de choris muſicis. Multa igitur varii generis ſcripſiſſe videtur. At partes libri cuiusdam tamquam peculiaria ſcripta, (id quod in aliis quoque ſaepe factum eſſe iam vidimus,) fuiſſe citatas, facile effici poteſt. Liber igitur, cuius meminit Plutarchus, pars fuit operis περὶ ποιητῶν, quod pluribus conſtitit libris. *Athenaeus* enim lib. XIV. cap. 9. Ἱερώνυμος, ait, ἐν τῷ Κιθαρῳδῶν· ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν. In hoc igitur opere de variis muſices certaminum etc. generibus, forſan etiam de mythis et fabulis poetarum egiſſe videtur. Pars illius quoque fuit περὶ τραγῳδοποιῶν, quem tamquam librum, (ἐν τῷ π. τραγ.) citat *Apoſtol.* XI. 41. prouerb. Κινεῖς τὸν ἀνάγυρον, *Diogenian.* centur. III. adag. 31. *Suidas* in Ἀναγυράσιος. vid. *Ionſium* II. 3, 6. pag. 154. *Menag.* ad Diog. Laert. I. 26. pag. 15. ſupra in vol. II. in notitia tragicorum deperdit. pag. 306. *Meinerſ.* in hiſtoria de ortu et progreſſ. doctrinarum apud Graecos et Rom. tom. I. pag. 294 ſq. coll. cenſura in bi[illegible] II. part. 8. pag. 115. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 622. not. *d.* add. *Toupii* Emendatt. in Suidam et Heſych. vol. III. pag. 62 ſq. Vixit aetate Arceſilai et Timonis, ſub Ptolemaeo Philadelpho et Eumene Philetaeri, circ. Olymp. CXXVII. *Harl.*

Hipparchus Stagirites, Ariſtotelis diſcipulus, cuius mentio in eius teſtamento apud Laert. V. 12. De eo vide, ſi placet, Suidam. [et Eudociam pag. 244.] Mentio et Hipparchi cuiusdam in teſtamento Theophraſti. Laert. V. 63.

Hippocrates, Stratonis teſtamenti curator. *Laert.* V. 62.

[*Hippolochus*. Athen. IV. pag. 128. 130. *Heumann.*]

Hyperochides, a Clearcho inducitur Ariſtotelis familiaris, apud *Ioſephum* I. contra Apionem pag. 1047. cuius locum transſcripſit *Euſebius* IX. 5. praeparat.

Iamblichus, Platonicis licet addictior, quaedam Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtrauit, vt dixi infra libro V.

Io. Argyropulus, CPolitanus, patria a Turcis capta ad Coſmum Medicem ſe contulit, a quo liberaliter habitus filium nepotemque Petrum et Laurentium Medicem inſtituit, praeceptor etiam Angeli Politiani: obiit ſeptuagenarius A. C. 1480. De eo videndus *Iouius* in elog. pag. 50. *Lambecius* VI. de Bibl. Vindob. pag. 278. *Bullartius* Academia ſcientiar. et artium tom. I. p. 269. *Varillaſius* in Anecdotis Florentinis [?] etc. Inter primos fuit hic Argyropulus, qui renaſcentibus litteris ſcripta Ariſtotelis elegantius latine conuertit et commentariis interpretatus eſt. Praelectiones eius quasdam, Florentiae habitas,

nn) Vid. *Eudocia* pag. 395 vbi dicitur ὁ ἱστορικὸς, et ex eo fabula de Tithono: vnde intelligitur, eum ad mythographos quoque pertinuiſſe. *Harl.*

habitas *Donatus Acciaiolus* publici iuris fecit. *Fabric.* *Humphred. Hodius* de graecis illuſtribus L. Gr. litterarumque human. inſtauratoribus etc. Londini 1742. 8. pag. 187 ſqq. qui ex cod. gr. Baroc. aeri inciſam exhibuit Argyropyli, tamquam Conſtantinopoli diſcipulos quosdam logicam docentis, effigiem, *Angel. Mar. Bandinius* in Specimine litteraturae Florentinae ſaeculi XV. Florent. 1748. 8. part. I. pag. 64. inprimis p. 70 ſqq. vbi de codice, qui illius expoſitiones in Ariſtotelis ethica, phyſica, in libros de anima et mechanica continet et ſeruatur in bibl. Riccardiana: id. ib. part. II. pag. 49. et p. 108. interfuiſſe eum prodit conuiuio mediceo: *Ferdinandus Foſſius* in Monumentis ad Alamanni Rinuccini vitam contexendam ex mstis codicibus erutis, Florentiae, 1791. 4. pag. 2 ſqq. pag. 22. 35. 47. 58. vbi Donatus Acciaiolus Iacobo Ammanato commendat Argyropolum, omnibus bonis ſpoliatum, et in miſeris calamitatibus verſantem, item p. 61. 63. 113 quibus locis de eius ingenio, litteris meritisque multa, laude digna, dicuntur. *Harl.*

Io. Beccus, patriarcha CPol. ab A. C. 1274. inter Peripateticae fautores philoſophiae recenſetur a *Patricio* pag. 144. diſcuſſ. Peripatetic.

Io. Damaſcenus, ſaeculi octaui chriſtiani ſcriptor celeberrimus, cuius operum editionem pleniorem et luculentam poſt Allatii, Labbeique promiſſa dedit eruditus Ord. Praed. monachus *Michael le Quien*, hoc loco a me refertur ob prolegomena [oo]), quae ſcripſit in Iſagogen Porphyrii, et capita philoſophica, ſiue dialectica atque phyſica, quibus Ariſtotelis philoſophiam ſibi cordi fuiſſe eſt teſtatus. [confer infra, in vol. VIII. p. 772.]

Io. Glyces ſiue *Glycas*. Meminit inter Peripateticos, ſaeculo tertio decimo claros, Patricius pag. 144.

[*Io. Italus*, Mich. Pſelli diſcipulus, cuius comm. msst. in librum Ariſtot. de interpret. ſunt in bibl. Pariſ. et Vindob. vid. *Buhle* l. c. pag. 305. *Harl.*]

Iraeus, in Stratonis Phyſici teſtamento memoratus. Laert. V. 63.

Iſidorus Gazaeus, Simplicii aequalis. Suid. in Πρέσβεις.

Lacydes, Peripateticus, ſiue *Lycades*, cuius mentio apud *Aelian.* VII. 41. de animal. Sub Imp. Adriano vixiſſe ſuſpicatur *Patricius* pag. 137. diſcuſſ. Peripatet. vbi pro: *narratque habuiſſe Ariſtonem*, lege: *habuiſſe anſerem*. Sed Lacydis huius anſerisque, illi familiaris, iam meminit *Plin.* X. 22. qui ſub Veſpaſiano ſcripſit. De *Lacyde* altero, Cyrenaeo, dixi ſupra cap. IIII. in Platonicis, [pag. 177.] quem cum peripatetico confundit Harduin. ad Plinium.

Lamprias, Plutarchi frater. Vide II. 2. ſympoſ.

Lampyrion, diſcipulus Stratonis, Phyſici, vt colligitur ex eius teſtamento apud *Laert.* V. 61. 63.

Leo, *Byzantius*, Ariſtotelis diſcipulus, cuius filii, *Melantes* et *Pancreon*, heredes a Theophraſto inſtituuntur. *Laert.* V. 51. 53. 54. 55. 56. [*Eudocia* pag. 283. *Allatius* lib. de Pſellis §. 2 ſqq.]

Leo

oo) Graece edita in Opp. Damaſceni vol. I. Pariſ. 1712. fol. *Harl.*

Leo Magentenus, metropolita Mytilenenſis, cuius habemus graece Compendium ex Ammonio in Ariſtotelem de interpretatione, et commentarium in binos Analyticorum libros. [Saepius eius ſupra in narrat. de Ariſtotelis ſcriptis facta eſt mentio. Floruit circa a. Ch. 1340. vide infra in vol. VI. pag. 383. et *Buhle* l. c. pag. 305 ſq. *Harl.*]

Lycades. Supra in Lacydes.

Lyciſus. Vide infra in Praxitele.

Lycon, Aſtyanactis F. Troadenſis, ſucceſſor Stratonis, Lampſaceni, Olymp. CXXVII. clarus, temporibus Antigoni Gonatae, Macedonis, et Antiochi, Syriae regis, (ad quem venire renuit,) et Pergami regum Attali atque Eumenis, qui eum gratia ac muneribus ſunt proſequuti. Vide Athen. XII. pag. 547 ſq. ad *Laert.* V. 65 ſq. Scholae praefuit Athenis per [?] annos XLIV. id. nr. 68. Propter eloquentiam dictus eſt *Glycon*, quomodo et apud Plutarchum adpellatur. *Laert.* V. 66. [Scripſiſſe eum de finibus boni et mali, probabile ſit ex *Cicer.* Tuſcul. III. 32. et *Clemente Alex.* Strom. II. p. 497.] Pro Lycone male *Lyſias* legitur in quibusdam *Ciceronis* editionibus, vt luculenta illa Hamburgenſi Frobeniana, V. 5. de finibus, [vbi vid. Dauiſ.] Perperam quoque *Lycus*, Peripateticus, apud *Clementem* II. Strom. p. 416. pp) Ariſto, Lyconis ſucceſſor, librum, fabulis plenum, Lyconis nomine inſcripſerat, cuius meminit Plutarchus initio libri de audiendis poetis.

Lycones alii duo, quorum vnus frater, alter fratris filius fuit, illius, de quo iam dixi. *Laert.* V. 69 ſq. et 74.

Lycus. Vide paulo ante, in *Lycon.*

Lynceus, Samius, Theophraſti γνώριμος, ſiue diſcipulus. *Athen.* III. pag. 100. et VIII. p. 337. [de eius ſcriptis deperditis egit *Ionſius* II. 2, 4. pag. 146. *Athenaeus* frequentem facit illius mentionem.]

Lyſander, Hybaees, teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

Lyſimachus. Infra in *Simachus.*

Lyſiſtratus, Thaſius, Phidonis F. *Laert.* V. 57.

Magentenus. Vide ſupra *Leo.*

Marinus, Neapolitanus, [Flauia Neapoli, oppido Samariae, prope montem Garizim,] Procli diſcipulus, videtur ſcripſiſſe in libros Ariſtotelis de anima, vt e Philopono colligit *Patricius*

pp) A *Porphyrio* de vita Pythagorae ſect. V. pag. 8. edit. Küſteri citatur Λύκος ἐν τῇ τετάρτῃ των ἱστοριῶν, qui vero eſt *Lycus*, Iaſenſis, diuerſus ab Lycone, Troadenſi: de priore vid. *Ionſium* IV. 33. pag. 288. et ſupra, vol. I. pag. 851. At Fabricius, *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. IV. 38. vbi *Lycon* et *Lycus* tamquam duo diuerſi homines nominantur, forſan ſequutus, perperam lectionem τῦ *Lycus* in Clemente ſollicitat. Namque Λύκος, Λύκων, Λύκιος idem nomen eſt, nec niſi forma differt, vti bene monet *Ruhnken.* qui ad P. Rutil. Lupum pag. 99 ſq. de *Lycone* erudite diſſerit. Negligentem eum fuiſſe hiſtoricum, iudicat *Meinerſ.* in hiſt. de ortu et progreſſ. doctr. apud Gr. et Rom. tom. I. p. 295 ſq. at eius cenſor in bibl. crit. Amſtel. II. part. 8. pag. 115. not. *f.* Lyci modeſtiam potius eſſe laudandam, quam ignorantiam illius vituperandam, exiſtimat. *Harl.*

tricius pag. 140. diſcuſſ. Peripatet. [ſcripſit vitam Procli et alia. vid. *Eudoc.* pag. 300. *Ionſius* III. 18, 1. pag. 98. et III. 19, 1. pag. 103. Fabric. infra, vol. VIII. pag. 463.]

Gerardus Mathiſius. Vide ſupra in *Gerardus.*

Maximus, Epirota, ſiue Byzantius, ſcripſit Suida teſte περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων, et ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλην. Meminit et Simplicius in Categor. fol. 1. a. Idem Suidas [quem *Eudocia* pag. 300. exſcripſit,] hunc Maximum eumdem facit cum Maximo, Iuliani, τοῦ παραβάτου, magiſtro. Sed hunc, quem Epheſium vocat, diſtinguit *Socrates* III. 1. Hiſt. vt iam notatum praeclaro Suidae interpreti, Lud. Küſtero. [adde *Buhle* l. c. pag. 306.]

Pro *Megaclide* apud Tatianum legendum *Metaclides.* [vid. *Ionſius* IV. 35. pag. 259. qui *Megaclidem* vocat: nec *Worth* ad Tatiani orat. ad Graec. cap. 48. pag. 106. de lectione dubitat.]

Melantes. Vide ſupra in *Leo Byz.*

Menander, comicus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 36. amicus Demetrii Phalerei. *Laert.* V. 79. et Theophraſti atque Epicuri amicus. Alciphron. epiſt. vlt.

Menedemus, Rhodius, Peripateticus, ſiſtitur in codicibus *Gellii*, tam editis, quam MStis, XIII. 5. ſed *Eudemi* nomen reponendum eſſe, contendit *Voſſius* de Hiſt. Graecis pag. 350. Confer *Iac. Gronouium* ad Gellium pag. 580. Ariſtotelis diſcipulis, (e Gellii, vt opinor, loco,) accenſetur *Menedemus* a Patricio pag. 128. et 130. diſcuſſ. Peripateticarum, et *Ionſio* pag. 340. [I. 15, 2. pag. 94. IV. 38. pag. 261.]

Menelaus Anaeus. *Steph. Byz.* in Ἀναία. [☞] [in voc. Εὔτρησις. *G. I. Voſſius* de hiſtor. gr. lib. III. pag. 388. qui in poſteriore Stephani loco et in voc. Ἀμφιγένεια Menelaum Aenaeum intelligendum ſuſpicatur: nam fuit quoque *Menelaus*, *Aegaeus* patria, poeta, qui Thebaidem libr. XII. ſcripſit: at in loco Steph. Εὔτρησις poetam memorari, opinatur *Ruhnken.* in diſſ. de Longino §. 10. vbi pag. 27 ſq. in Toupii editione II. Longini de Menelao, Aegaeo, quaedam collegit. *Harl.*

Menephyllus, Peripateticus, colloquens inducitur a *Plutarcho* IX. 6. Sympoſ. et 14.

Menon, Ariſtotelis diſcipulus. Vide ſupra cap. VII. in Συναγωγή.

Metaclides, Peripateticus, Tatiano laudatus et Suidae in Μετακλείδης.

Metrocles, Maronites, Hipparchiae frater; antequam ad Cynicos abiret, auditor Theophraſti, teſte *Laertio* VI. 49. et *Stobaeo* ſerm. XCV.

Metrodorus, Theorematicus, Theophraſti primum, dein Stilponis auditor. *Laert.* II. 113.

Michael, Epheſius, et *Michael Pſellus*, de quibus infra libro V. [vid. *Allatius* lib. de Pſellis §. 31. 32. *Buhle* l. mem. pag. 306 ſq.]

Midias (Μειδίας), medicus, qui Lyconem curauit. *Laert.* V. 72.

Mnaſon, Phocenſis, Ariſtotelis diſcipulus. *Aelian.* III. 19. Var. *Athen.* VI. pag. 264.

Mneſigenes, Stratonis teſtamenti curator. *Laert.* V. 62.

Neleus, Coriſci F. Scepſius, Ariſtotelis et Theophraſti, qui ei libros omnes ſuos legauit,

(*Laert.* V. 52.) auditor. Hic reges Aegypti primus docuit bibliothecas condere. *Strab.* XIII. pag. 608. Ab eius poſteris pretio deinceps redemta Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta. *Strab.* XIII. pag. 608. et ſupra in *Apellicon Teius*. Mentio Nelei iterum apud *Laert.* V. 53. 55. 56. et *Athenaeum* lib. I. pag. 3. A. vbi male in Graeco Πηλέα: verba haec ſunt: Ἀριστοτέλη τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τὰ τούτου διατηρήσαντα βιβλία Πηλέα, [at in verſione latina iam correctum legitur *Nileum*,] παρ' οὗ πάντα φησὶ πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλάδελφος — — εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. *Fabric.* — conf. *Buhle* praefat. ad tom. I. Opp. Ariſtot. pag. XIX. not. de illo Athenaei loco. *Harl.*

[*Nemeſius*. vid. Fabric. Bibl. Gr. V. 14, 6. vol. VII. pag. 549. *Heumann.*]

Nicander, *Alexandrinus*, teſte Suida in Αἰσχρίων, ſcripſit περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν, quo aegre carere ſe profeſſus eſt iure merito Ionſius pag. 339.

Nicanor, quem generum ſibi teſtamento inſtituit Ariſtoteles. *Laert.* V. 12 ſq. Theophraſti ad hunc epiſtolas memorat *Laert.* V. 50.

Nicephorus Blemmydes et *Nicephorus Gregoras*, de quibus infra libro V. [*Buhle* l. c. p. 307.]

Nicippus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 73.

NICOLAVS, *Damaſcenus*, Auguſto perquam carus, (pater eius Antipater, frater Ptolemaeus, de quibus Suidas in Ἀντίπατρος,) εἷς ἐκ τοῦ Περιπάτου, *Athen.* VI. pag. 249. confer *Ionſium* [lib. III. 2, 6. pag. 10. Dorn.] De eius πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ καθολικῇ, libris CXLIV. conſtante, *Athen.* IV. p. 153. VI. p. 252. 652. et conſulendi *Montacutius* Apparatu quinto ad Origines Eccleſiaſticas, *Voſſius* II. 4. de Hiſt. graecis, *Hugo Grotius* epiſtola CCLXIV. (ad Gallos 117.) et *H. Valeſius* in excerptis Peireſcianis, qui duumuiri doctiſſimi fragmenta Damaſceni collegerunt ac latine verterunt. [adde ſupra, inter Platonicos pag. 179. *Eudoc.* pag. 308.] *Ioſephus* A. I. 4. adducit ex libro 96. Nicolai Damaſceni fragmentum. Fragmenta quidem *de moribus variarum gentium*, quae a Stobaeo ſeruata vna cum ſimilibus Heraclidis, ſubiici ſolent Ariſtotelis πολιτικοῖς, videntur petita fuiſſe e Damaſceni συναγωγῇ παραδόξων ἐθῶν, quam auctor inſcripſerat Herodi, Iudaeorum regi, teſte *Photio* cod. CLXXXIX. In excerptis Peireſcianis pag. 414. leguntur etiam praeclara ἀποσπασμάτια ex Damaſceni [?] *libro de vita ſua*, περὶ τοῦ ἰδίου βίου καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγωγῆς p. 414 ſq. tum e *libris de vita Auguſti* pag. 473. niſi haec fuit pars καθολικῆς ἱστορίας perinde vt *Aſſyriaca hiſt.* in πολυστίχον βιβλίον. Photio memoratum cod. CLXXXIX. Breue huius Nicolai ſcriptum περὶ τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς καλῶν, *de pulcro in moribus atque officiis* Simplicius ad Epictetum, cap. 37. p. 194. praefert πολυστίχοις aliorum hoc de argumento lucubrationibus. *Tragoedias* quoque et *comoedias* cum laude ſcripſiſſe, et in omni genere doctrinae egregium fuiſſe, Suidas retulit. [vid. in catalog. tragicorum deperdit. vol. II. p. 312.] Ex his videtur fuiſſe Σωσαννὶς quam laudat Euſtathius ad Dionyſ. v. 976. Eius opus *de philoſophia Ariſtotelis* citat *Simplicius* in II. de coelo comment. 12. librum *de Diis* id. I. Phyſ. *De philoſophia prima* id. Paraphraſin *in Ariſtotelis Metaphyſica*, *libros de coelo*, *de anima* etc. Vide *Patricii* diſcuſſ. Peripatet. lib. X. p. 136. De palmulis, ſiue placentis e dactylis, quas a Nicolao Damaſceno, inuentore, *Nicolaos* vocauit Auguſtus imp. agunt *Meurſius* ad Heſych. illuſtrem

illuſtrem p. 168 ſq. et lib. II. exercitt. crit. cap. 12. et illuſtris *Ez. Spanhemius* diſſ. IV. de vſu ac praeſtantia numiſmatum. *Rosweid* ad vitas patrum p. 372. *Caſaubon.* ad Athenaeum XIIII. 18. *Adrian. Relandus* part. II. diſſ. miſcell. p. 299 ſq. Mentio etiam apud Talmudicos in tractatu Avodah Sarah. vid. tom. IV. legum Miſhnicarum pag. 366. edit. Surenhuſii, *Buxtorfii* lexicon talmud. in נקלים. *Fabric.* — Sententiae ex eius ſcriptis in collectione ſententiarum Frobeniana. Drama τῆς Σωτανίδος *Voſſius* de poetis gr. pag. 31. *Colomeſ.* ad Gyrald. pag. 303. noſtro tribuunt, *Fabric.* infra lib. III. cap. 19, 7. haeſitat. *Harl.*

Nicomachus, Ariſtotelis F. *Laert.* V. 1. diſcipulus Theophraſti. *Laert.* V. 39. Vide, quae ſupra cap. VI. nr. XXIX. et *Marium Nizolinum* IV. 6. Antibarbari philoſophici, qui Nicomachum contendit digeſſiſſe ſcripta pleraque, quae ſub Ariſtotelis nomine hodie legimus.

Nilus, cuius libellus de ratiocinationibus latine prodiit, Io. Baptiſta Raſario interprete. Lugd. 1547. fol. ad calcem Ammonii, Magenteni et G. Pachymeris.

Olympiodorus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Olympiodorus, quem Proclus anno Chriſti 484. denatus audiuit, teſte *Marino* in huius vita cap. IX. [*Nedham* praef. ad Hieroclem pag. 19.]

Olympiodorus iunior, cuius Commentarii in Ariſtotelis libros quatuor Meteoron exſtant graece cum Ioh. Philopono Venet. 1551. fol. et latine *Io. Baptiſta Camotio* interprete ibid. 1551. 1567. fol. Alexandrinum ſe indicat in lib. II. p. 66. Aetatem docet lib. I. p. 20. teſtatur, cometen ſua aetate conſpectum anno CCLXXXI. Diocletiani, qui reſpondet anno Chriſti, DLXV. *Fabric.* De commentariis eius msstis etc. diſputatum eſt in capite de Ariſtotelis libris. adde ſupra inter Platonicos pag 180. *Buhle* l. m. pag. 309. *Harl.* vid. *Olearii* bibl. eccleſ. *Menag.* hiſt. philoſopharum §. 65. et 66. *Heumann.*

Olympius, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15.

Olympus, diſcipulus Ammonii Saccae. *Porphyr.* vita Plotini.

Ophelion, Lyconis ſeruus. *Laert.* V. 73.

Georgius Pachymeres, de quo infra lib. V.

Palaephatus, Abydenus, hiſtoricus, Ariſtotelis diſcipulus, de quo Suid. [vid. ſupra in vol. I. pag. 184 ſqq.]

Peripateticus Palatinus, (i. e. aulicus, a palatio,) in Io. Sariſberienſis Metalogico plus ſimplici vice memoratus eſt *Petrus Abailardus*, vt ipſe docet lib. II. cap. 17. Confer *Iac. Thomaſii* τοῦ μακαρίτου diatribam de ſtatu Academiarum [?] poſt receptum Ariſtotelem, quae inſerta eſt obſeruationibus ſelectis Hallenſibus tom. VI. p. 156 ſq.

Pancreon, ſupra in *Leo Byz.*

Paſicrates, Rhodius, Bonaei F. frater Eudemi, Rhodii, de quo ſuo loco, Ariſtotelis diſcipulus. Huic quidam tribuerunt A. τὸ ἔλαττον Metaphyſicorum teſte *Philopono* pag. 7. Sed deridendos eos, qui librum primum Ariſtoteli abiudicant, ducit *Syrianus* in lib. II.

 pag. 17.

pag. 17. vbi obſeruat, Ariſtotelem ipſum eo remittere ſuos lectores. [vid. Buhle l. c. pag. 309.]

Paſithemis, medicus, qui Lyconem curauit. *Laert.* V. 72.

Phaniades, Phalannaeus Cretenſis. *Steph. Byz.* in Φάλαννα.

Phanias, ſiue Phaenias, e Lesbo Ereſius qq), diſcipulus Ariſtotelis, ad quem epiſtolam Theophraſti laudat Schol. *Apollonii* lib. I. v. 36. *Laert.* V. 38. 50. [Saepe eum citat variosque illius libros laudat *Athenaeus*, e. gr. lib. III. pag. 90. VI. 231. item pag. 232. 233. 352. 371. 406. 638.] Scripſit, magiſtri ſui exemplo, Categorias, de Interpretatione et Analytica, vt colligas e loco Ammonii, quem ſupra in Eudemo produxi: Librum adverſus Diodorum, e quo Polyxeni ſophisma profert Alex. Aphrodiſeus in I. Metaph. p. 36. [Scripſit quoque aliquot libros περὶ ποιητῶν, item de Alexandro M. vid. in hoc vol. pag. 48.] Tum librum περὶ Σωκρατικῶν, de quo confer, ſi placet, *Ionſium* I. 15, 4. pag. 97 ſq. Alia eius ſcripta perſequitur *Voſſius* de Hiſt. Gr. 1. 9. pag. 49. cauebis tamen ab errore, quo vir doctus *Phaniam* iuniorem, Poſidonii, Stoici, diſcipulum, cum Phania, Ereſio, confundit. Tertium quoque *Phaniam*, vtroque vetuſtiorem, obſeruavit *Ionſius*, pro quo παρανόμων reo Lyſias orationem ſcripſit, teſte *Athenaeo* XII. pag. 551. Alius fuit *Phanias*, Appii Pulchri libertus, *Cic.* III. 1. ad famil. *Fabric.* — *Phanias*, Siculus, de tyrannis Siculis, vid. *Dorville* in Siculis pag. 167. *Athen.* tamen libro VI. pag. 232. B. citat Phaniam, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ſed patriam eius non addit. Atque Phaniae, Ereſio, illum tribuunt librum *Voſſius* l. c. et *Moller.* in Homonymoſcopia pag. 328. — *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſychium varia *Phaniae* epigrammata emendat, vol. I. pag. 271. epigramma quoddam in Reiskii anthologia pag. 59. vol. II. p. 210. aliud Phaniae epigramma in tonſorem. alia pag. 331. pag. 427. pag. 559 ſqq. (apud Reiskium in Anthol. Cephalae pag. 59. et Oudendorp. ad Thom. Magiſtrum pag. 251.) et vol. III. pag. 119. aliud, (apud Reisk. l. m. pag. 58.) *Harl*)

Phaſelites, Ariſtotelis diſcipulus, cuius meminit Athenaeus XIII. pag. 566. videtur eſſe Theodectes.

Philion, Alopecenſis, teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

Philo, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15. [*Ionſius* I. 17, 3. et 4. pag. 109 ſq. *Athen.* XIII. pag. 610. F. *Fabric.* infra vol. III. pag. 119.]

Philochorum, Athenienſem, liceatne Peripateticis adnumerare e loco Tatiani, quod facit *Patricius* pag. 134. diſcuſſ. Peripatet. vehementer dubito.

Philocrates, Tiſameni F. cuius mentio in teſtamento Stratonis apud *Laert.* V. 64.

Philomelus, Euonymeus, teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

Io. Philoponus, Ammonii Hermeae diſcipulus, de quo infra lib. V. [†] [vid. *Buhle* pag. 303 ſq.]

Philoſtratus,

qq) Male Epheſius dicitur apud Suidam et Etymol. in Κέρβας. Perperam quoque Koenigius in Bibl. Phaniam, Lesbium, ab Ereſio diſtinguit. De *Ereſo*, Phaniae ac Theophraſti patria, vide, ſi placet, Baelium in Lexico.

Philoſtratus, Peripateticus. *Macrob.* I. Saturnal. cap. 11. At legendum *Theophraſtus.* [vel *Polyſtratus*, Tyrrhenus cognomine, Athenienſis, Theophraſti diſcipulus, cuius meminit *Athen.* XIII. pag. 607. F.]

Photio, Peripateticus. Schol. Comici (legend. *Sotio*) ad Plutum v. 149. [ibique Hemſterhuſ. vid. *Wouwer.* Polymath. cap. 19. pag. 213.]

Phormio, Epheſius, Peripateticus, deriſus ab Hannibale, quod homo de ſchola, ipſo praeſente, per aliquot horas de Imperatoris officio et de omni re militari dicere inſtituiſſet. *Cic.* de Oratore II. 18.

[*Photius*, patriarcha Conſtantinop. vid. infra vol. IX. pag. 369 ſqq. *Buhle* pag. 309.]

Phraſidemus, Peripateticus, quem, naturalis diſciplinae peritum, ex Ariſtotelis ſchola ad ſe attraxit Stilpo, Megarenſis, teſte *Laertio* II. 114.

M. Piſo apud *Ciceron.* de fin. V. 1 ſqq.

Plato iunior, Ariſtotelis diſcipulus. *Laert.* III. 109. Alius item Plato, diſcipulus Praxiphanis. ibid.

Polyzelus, cuius *σύγγραμμα περὶ εἱμαρμένης* laudat *Alexand. Aphrodiſ.* extremo libro II. de anima, teſtatus, eum in illo ſcripto docuiſſe, quod idem ſit fatum et natura.

Pompylus, Theophraſti ſeruus, Philoſophus. *Laert.* V. 36, 54. 55.

Porphyrius, de quo infra libro IV. ſcripſit praeter Iſagogen de quinque vocibus in ſcholis peripateticis decantatiſſimam, expoſitionem in Ariſtotelis Categorias. [conf. *Buhle* pag. 310.]

Poſidonius, Lyconis ſeruus, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 73.

Praxiphanes, Rhodius. *Strab.* XIV. p. 655. Theophraſti diſcipulus, *Procl.* I. in Timaeum, praeceptor Platonis iunioris, peripatetici. *Laert.* III. 109. Scripſit diatribam de poetis, qua colloquentes induxit Platonem, veteris academiae principem, et Iſocratem. id. III. 8. [*Tzetzes* ad Heſiod. Opp. et dies 1. notat, *Praxiphanem*, Theophraſti diſcipulum, teſtatum eſſe, (probabiliter in libro de poetis,) ſe in peruetuſto libro non reperiſſe decem verſus priores Heſiodei carminis illius. adde *Grevii* lection. Heſiodeas ad v. 9. pag. 4. edit. Clerici. *Harl.*] Videtur hic Praxiphanes laudari a *Demetrio* de eloqutione ſect. 57 ſq. *Praxiphanes ἐν τῷ περὶ ἱστορίας*, *Marcellin.* in Thucydidis vita, [pag. 15. et ibi Hudſon. pag. 49.] Alius *Praxiphanes*, Dionyſiphanis F. Mytilenaeus, qui primus grammaticus dictus eſt. *Clem.* I. Strom. pag. 309. [conf. *H. Valeſ.* de critica I. cap. 2. p. 148. ibique not. Burmanni II. ſubiunct. eius Emendationum libris V. *Harl.*] — *Praxiphanes*, Sophoclis ſcholiaſtes. Schol. ad Sophoclis Oedipum Colon. v. 894. *Praxiphanes*, quem audiuiſſe fertur Epicurus. *Laert.* X. 13.

Praxiteles, apud auctorem vitae Ariſtot. a Menagio editae: *Διάδοχοι δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς κατὰ τάξιν ἐγένοντο οἵδε. Θεόφραστος, Στράτων, Πραξιτέλης, Λύκων, Ἀρίστων, Λύκισκος, Πραξιφάνης, Ἱερώνυμος, Πρύτανις, Φορμίων, Κριτόλαος.*

Premigenes, Mytilenaeus. *Galen.* V. 11. de ſanitate tuenda, tom. IV. pag. 274. *κατὰ θεωρίαν περιπατητικὴν οὐδενὸς δεύτερος.*

Priſcianus

Priſcianus, Lydus, cuius exſtat commentatio in Theophraſtum de ſenſu. Vide ſupra cap. VII. nr. 15. de Theophraſto.

Procles et *Demaratus*, Ariſtotelis e filia, Pythiade, nepotes, diſcipuli Theophraſti. *Sextus* I. contra Math. pag. 51.

Proclus, Lycius, primum audiuit Olympiodorum, Peripateticum, et libris [?] duobus de motu ariſtotelicam doctrinam de hoc argumento in compendium redegit. Videtur etiam in libros de coelo et elementis ſcripſiſſe, vt e Philopono colligit *Patricius* p. 141. diſcuſſ. Peripatet. [infra in vol. VIII. pag. 455 ſq. *Buhle* l. m. pag. 310 ſq.]

Profenes, Longini aequalis. Vide Euſebium X. 3. praeparat.

Prytanis. Vide ſupra in Praxitele.

Michael Pſellus, de quo libro V. [*Buhle* l. m. pag. 307.]

Ptolemaeus, Peripateticus, cuius meminit *Porphyrius* in Plotini vita p. 127. *Sextus Empir.* I. contra Math. pag. 13. et 15. rr) et Scholiaſtes ineditus ad Dionyſium Thracem. Forte non diuerſus a *Ptolemaeo, Aſcalonita*, de quo dixi nonnihil lib. II. cap. V. [vol. I. p. 521.] atque infra lib. IV. vbi de Ammonii libello περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων. Ceterum a Simplicio in libros de coelo, vbi Ptolemaei περὶ στοιχείων et Ὀπτικὰ commemorat, non puto, notari *Ptolemaeum, Peripateticum*, vt in mentem venit *Patricio* p. 137. diſcuſſ. Peripatet., ſed Claudium *Ptolemaeum*, mathematicum celebrem, de quo ſuo loco.

E Regibus *Ptolemaeis* a peripatetica doctrina non alieni fuere *Ptolemaeus Lagi*, qui Theophraſtum ad ſe arceſſiuit, *Laert.* V. 37. et *Ptolemaeus Philadelphus*, Stratonis, Phyſici, quem LXX. talentis donauit, inſtitutione vſus. id. V. 58.

Python, cuius mentio in teſtamento Lyconis. *Laert.* V. 70.

Rufinus, Cyprius. Lucian. Demonacte.

Satyrus, ſub Ptolemaeo, Philometore, clarus, de quo *Ionſius* lib. II. cap. 11. [3. p. 202. idem in diſſ. de hiſtoria peripatetica pag. 309. edit. a I. Herm. ab Elswich. cum Launoio de varia Ariſtotelis fortuna etc.] et *Voſſius* de Hiſt. Gr. [lib. IV. p. 410 ſq. Satyri librum περὶ Χαρακτήρων citat *Athenaeus* IV. pag. 168. C. adde eumdem lib. VI. pag. 248. 250. XII. pag. 541. C. XIII. 556. A. *Hieronym.* praef. catal. ſcriptor. eccleſ. *Eudocia* pag. 366. pluſcula ex *Satyri* opere de populis Alexandriae adfert ex *Theophili* libr. II. §. 7. ad Autolycum. adde ſupra pag. 61. in hoc vol. *Harl.*]

[*Claudius Seuerus*, peripateticus, magiſter imperatoris Antonini. vid. *Capitolin.* in vita Antonini cap. 3. pag. 58. *Antonini* ad ſe ipſum lib. I. §. 14. pag. 3 ſq. edit. Gatack. cuius not. pag. 22. edit. Stanhope, (Londin. 1707. 4.) conferes, et *Moshem.* in bibl. Bremenſi claſſ. II. faſc. I. pag. 865. not. *Harl.*]

Seueritanus,

rr) Eadem fere ſcripſit *Fabricius* ad Sext. Empir. adu. Grammat. I. cap. 3. ſect. 60. pag. 229. Sed *Ptolemaeus*, peripateticus, quem ſe vidiſſe ait Longinus in praefatione a Porphyrio ſeruata, per temporis rationes vix potuit a Sexto Empirico commemorari. Tum Longinus diſerte teſtatur, eum nihil, praeter carmina et declamationes, ſcriptum reliquiſſe, vti acute animaduertit *Ruhnken.* in diſſert. de vita et ſcriptis Longini §. IV. pag. 8. praef. edit. II. Longini Toupianae. *Harl.*

Seueritanus, graecus Ariſtotelis interpres, apud Io. Sariſberienſem III. 5. pag. 152. Metalogici, quis ſit, adhuc quaero.

Simachus, inter Theophraſti diſcipulos refertur a Patricio ex latina verſione *Athenaei* VI. pag. 252. ſed in Graeco rectius eſt Lyſimachus. Ἀττάλου δὲ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος Λυσίμαχος, ὃν Καλλίμαχος μὲν ss) Θεοδώρειον ἀναγράφει, Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. Confer de hoc Lyſimacho *Ionſium* lib. I. cap. 2.

Simplicius, Ammonii Hermeae et Damaſcii diſcipulus, natione Cilix, cuius eruditiſſima in varios Ariſtotelis libros commentaria graece exſtant. De hoc dixi infra lib. V. [adde *Buhle* pag. 311 ſq. *Ionſium* III. 19, 3.]

Siſinnius, epiſcopus Nouatianus, Peripateticis a quibusdam accenſetur, quia apud *Sozomenum* VIII. 1. et *Socratem* VI. 22. dicitur fuiſſe [ὁ] ἀνὴρ ἐλλόγιμος ὅτι μάλιστα καὶ φιλοσόφων δογμάτων καὶ τῶν ἱερῶν λόγων ἐπιστήμων, καὶ πρὸς διαλέξεις ἕτοιμος.

Socrates Bithynus. *Laert.* II. 47. Virginio Rufo antiquior. Alex. Aphrod. II. de anima pag. 154. b. Fuit et Ariſtotelis quidam magiſter *Socrates*, diuerſus a celebri illo, quem audiuit Plato. De eo *Menagius* ad laudatum Laertii locum.

Soſigenes, Alexandri Aegaei praeceptor, de quo dixi ſupra cap. V. §. 21. Andronici eum Rhodii diſcipulum fuiſſe, ſuſpicatur *Patricius* pag. 134. diſcuſſ. Peripatet.

Soſtratus, Cleodemi peripatetici diſcipulus. *Lucian.* conuiu. tom. II. pag. 647. [cap. 32. pag. 440. tom. III. edit. Reitzii.]

Sotion Alexandrinus, Apollonii, Peripatetici, frater natu minor, *Plutarch.* περὶ φιλαδελφ. [pag. 487. vide infra in catal. Stoicorum h. v.]

Sotion, ex peripatetica diſciplina haud ſane ignobilis vir fuit. Is librum, multae variaeque hiſtoriae refertum, compoſuit eumque inſcripſit Κέρας Ἀμαλθείας. *Gell.* lib. I. cap. 8. tt) e cuius loco videtur et apud Scholiaſten Ariſtoph. (Plut. v. 149. vbi Hemſterh. nihil decernit.] et *Varinum* in Λαΐς pro Phocionis, Peripatetici, nomine nomen *Sotionis* reponendum. Confer Ionſium II. 10, 1. Sotionem laudat *Simplic.* in Categor.

Staſeas, Neapolitanus. *Ciceronis* familiaris. lib. I. de Oratore cap. 22 ſq. V. 2. et 25. de finibus, *Cenſorinus*, cap. 14.

[***Stephanus***, philoſophus peripateticus, vulgo parum cognitus. Commentarius eius graecus in Ariſtotelis elenchos ſophiſticos fuit in bibliotheca Diege Hurtadi Mendozae, et eius ſcholia mssta in Ariſtotelis libros de anima et in rhetorica, teſte *Labbeo*, adſeruantur in bibl. Pariſienſi. vid. *Buhle* l. c. pag. 313. *Harl.*]

Strabo, Geographorum princeps, Stoicis licet addictior, teſtatur, ſe cum Boetho, Sidonio, apud Andronicum Rhodium συμφιλοσοφῆσαι τὰ Ἀριστοτέλεια. XVI. pag. 757. *Fabric.* Strabonem

ss) Callimachus in ſuis Πίναξι φιλοσόφων hunc Lyſimachum retulerat inter diſcipulos Theodori Athei.

tt) Quidam *Gellii* codices habent *Focion* vel *Phocion*. Itaque illud nomen potius in Gellii editionibus reponendum contendit *Chriſtoph. Waſe* in animaduerſionibus Nonianis.

Strabonem poſſe Peripateticis adnumerari, negat *Caſaubon.* ad Strabon. I. pag. 11 ſq. edit. Almelou. adde *Bayle* dict. voc. *Andronicus* not. F. et voc. *Tyrannion.* not. F. *Harl.*

Strato, Alexandrinus. *Laert.* V. 61. Neſcio, aliumne, an hunc *Stratonem* innuat *Tertullianus* cap. 15. de anima, vbi eum a Stratone, Phyſico, diſtinguit.

Strato Phyſicus, patria *Lampſacenus*, Arceſilai F. Theophraſto ſucceſſit Olymp. CXXIII. [uu]) et Ptolemaei Philadelphi praeceptor fuit. Vide, quae ad Laertium V. 58 ſq. vbi et ſcriptor m catalogus, inter quae eſt epiſtola ad Arſinoen, coniugem Ptolemaei. In teſtamento, quod ibidem nr. 62 ſq. legitur, ſcholae ſucceſſor a Stratone Olymp. CXXVII. deſignatur Lycon, de quo ſupra ſuo loco [vv]). In libro περὶ τȣ̃ ὄντος, definiuit τὸ ὂν διαμονὴν τῶν ὄντων, quod reprehendit *Proclus* IV. in Timaeum pag. 242. 243. Materiae tribuit facultatem plaſticam et ſpermaticam, in qualibet eius particula latentem, cuius, licet ſenſu atque intellectu deſtitutae, vi res omnis generis efformentur atque iterum in eam recidant et corrumpantur, vt vita quoque et ſenſus atque intellectus ſint nihil aliud, quam formae, accidentia, πάθη et qualitates materiae. Confer *Rad. Cudworthi* ſyſtema νοητὸν vniuerſi pag. 107 ſq. Librum, quo probauit, ſenſum non eſſe ſine intelligentia, memorat *Plutarchus* de ſollertia [℣] animal. pag. 719. Idem *Plutarchus* contra Colotem pag. 1215. [tom. X. p. 587. Reiskii, de cuius loci interpretatione vid. *Moſhem.* ad Cudworth. pag. 138.] eum ab Ariſtotele in plerisque diſcedere obſeruat, et caſui plurimum tribuiſſe. Vide et quae de Stratone eiusque placitis collegit *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. pag. 133. et 155 ſq. *Fabric.* Quod de ortu rerum de diisque liberius ſenſit, in variorum reprehenſionem et atheismi ſuſpicionem incidit. Apud *Ciceronem* acad. quaeſt. IV. cap. 38. negat Strato, opera deorum ſe vti ad fabricandum mundum. Quaecumque ſint, (pergit Cicero,) docet, omnia effecta eſſe natura, vbi Dauiſius praeter Plutarchum, a Fabricio iam laudatum, etiam prouocat ad *Epiphanium* tom. I. pag. 1090 apud quem vulgo quidem legitur Στρατωνίων ἐκ Λαμψάκȣ, ſed melius cum Petauio legit Στράτων ἐκ Λαμψάκȣ. Idem *Cicero* de N. D. lib. I. cap. 13. *nec audiendus*, ait, *Strato, is, qui phyſicus adpellatur: qui omnem vim diuinam in natura ſitam eſſe cenſet, quae cauſſas gignendi, augendi, minuendi habeat, ſed careat omni ſenſu et figura:* vide ad h. l. Dauiſ. qui quoque animaduertit, Stratonis ſententiam, verbis ex hoc loco ſumtis, referri a *Lactantio* de ira dei cap. X. Horum igitur potiſſimum locis atque auctoritate commoti multi viri docti Stratonem impietatis adcuſarunt, et

uu) *Schloſſer* in diſp. mox memoranda pag. 7. rationes ita ſubduxit, vt efficeret, Stratonem probabiliter praefectum fuiſſe ſcholae ann. circ. ante C. N. 281. et diem obiiſſe ſupremum ann. circ. ante C. N. 263. *Harl.*

vv) *Cicero* de Fin. V. 5. poſtquam ſcripſerat, Ariſtotelis et Theophraſti poſteros ita degeneraſſe, vt ipſi ex ſe nati eſſe viderentur, pergit, „primum Theophraſti *Strato* phyſicum ſe voluit: in quo etſi eſt magnus, tamen noua pleraque et perpauca de moribus. Huius *Lyco* eſt oratione locuples, rebus ipſis ieiunior.“ Idem in academ. quaeſt. I. 9. „*Strato*, ait, eius (Theophraſti) auditor, quamquam fuit acri ingenio, tamen ab ea diſciplina omnino ſemouendus eſt: qui quum maxume neceſſariam partem philoſophiae, quae poſita eſt in virtute et in moribus, reliquiſſet, totumque ſe ad inueſtigationem naturae contuliſſet, in ea ipſa plurimum diſſedit a ſuis.“ Alia loca reperientur apud *Sextum Empir.* hypotyp. Pyrrh. III. 4. pag. 137. vbi vid. Fabricii notam, adu. math. VII. pag. 439. *Stob.* ecl. phyſ. pag. 27. *Simplic.* ad auſc. phyſic. Ariſtot. IV. pag. 168. etc. *Harl.*

et inter eos, qui deo et religioni bellum indixerunt, atque praeierunt Spinozae, non vltimo loco fuiſſe iudicarunt, *Cudworth.* in ſyſtem. intell. cap. III. §. IV ſqq. pag. 137 ſqq. edit. Leidenſis, *Bayle* in Dict. hiſt. crit. art. *Spinoſa*, *Io. Franciſcus Buddeus* in diſſ. de Spinozismo ante Spinozam §. 6. in Analect. hiſt. philoſ. pag. 316 ſqq. et in theſib. de atheismo, cap. I. §. 16. cl. *Platner* in aphorism. philoſ. §. 1085. pag. 430. qui eum quidem adgregat atheiſtis, (quos vocant,) at contra Bayle et Buddeum diſputat, aliique. Contra alii eum vel defendere ſuſtinuerunt, vel, quod, libris Stratonis amiſſis, prudentius erat, ſuſpenderunt iudicium et id, *non liquet*, maluerunt pronuntiare. Cauſſam igitur Stratonis acute defendit, ab adcuſatione Leſcalopierii, Baylii, Buddei, Ienkii Thomaſ. Clerici, Leibnitiique *Frid. Phil. Schloſſer* in ſpicilegio hiſtorico-philoſophico de Stratone Lampſaceno, cognomine phyſico, et atheismo vulgo ei tributo, Vitembergae 1728. 4. pag. 22 ſqq. pag. 29. Fabricium noſtrum, Cudworthi ſententiam adoptantem, modeſte culpat. — Vindicat, ſaltem explicat Stratonem *Waltherus* in Eleatic. ſepulcris reſeratis cap. III. §. 2. pag. 14. arbitrans, illius mente naturam neque in atomos, vti apud Democritum, neque in monades, vti ſecundum Leibnitii philoſophiam fuiſſe diuiſam. Schloſſeri ſententiam amplectitur *Penzel* in additamentis ad ſuam Strabonis verſionem germanicam, tom. I. pag. 407. Eratoſthenes vero apud *Strabonem* geogr. I. pag. 85. edit. Almel. laudauit Stratonem, et fragmentum eius de terris, mari quondam tectis, ſeruauit. Sed *Schloſſeri* vindicias *Moshemius* in notis ad Cudworthi ſyſt. intell. I. pag. 139 ſqq. docte acuteque adgreſſus pro Cudwortho verba fecit, et, amiſſis Stratonis libris, caute iudicat, praeſtare, ignorantiam fateri, quam incertis ſuſpicionibus indulgere, praeſertim, quum non vna ratione Stratonis opinionem explicari poſſe, ſatis videant, qui ſapiunt. Suſpicionem atheismi a Stratonis de deo doctrina amouere ſtuduit *Iacob. Bruckerus* in epiſtolica diſſertatione ad Iac. Zimmermannum, Tigurinum, adcuſatoribus illius ſubſcribentem, de Stratonis atheismo, in *Schelhornii* amoenitatibus litterariis tomo XIII. p. 311 ſqq. et in *Bruckeri* miſcellaneis hiſtoriae philoſophicae litterariae criticae etc. Auguſtae Vindelicor. 1748. mai. 8. nr. VI. pag. 154 ſqq. Variorum ille iudicia collegit, examinauit argumenta, opinionem expoſuit Stratonis, quantum tanta obſcuritate et iactura librorum Straton. fieri potuit, oſtendit, non minora ſuppetere ad excuſandum et defendendum Stratonem argumenta, quam ad eum adcuſandum poſſint adferri. Tandem, penſitatis vtriusque partis argumentis probauit *Iac. Frider. Reimmanni* iudicium, *non liquere. Reimmannus* vero in hiſtoria vniuerſali atheismi et atheorum p. 186 ſqq. poſtquam nonnullorum argumenta excuſſerat, prudens illud tulit iudicium, cui equidem calculum quoque adiicio. A Spinozismo Stratonis ſententiam remotam eſſe; ſed illum deum ſ. deos extra mundum negaſſe, materiae tribuiſſe diuinitatem, quae ipſa originem et motum fortunae coecae debuerit etc. cenſet cl. *Buhle* in comment. de ortu et progreſſu pantheismi pag. 17. *Stratonis* ſententias de ortu rerum, animo humano, ſagaciter explicat et cauſſas, cur illo tempore philoſophi licentius ſenſerint, intelligenter inquirit cl. *Tiedemann* in: Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. pag. 418 ſqq. Praeter ea conſules *Bruckeri* hiſtor. crit. phil. vol. I. pag. 845 ſqq. *Conring.* de habitu corpor. German. pag. 148. *Ionſium* II. 2, 2. pag. 145. *Stanlei.* hiſtor. philoſ. part. V. tom. II. pag. 94 ſqq. edit. Venetae. — Decem *Stratones*, in his peripateticum quemdam, Alexandriae olim degentem, enumerat *Schloſſer.* in diſp. laudata p. 3 ſq. Fabric. in nota msta

 addit,

addit, *Pyrrhum Mariam Gabrielium* inter academicos naturae curioſorum *Stratonis* nomine vſum eſſe, laudatque Giornale d'Italia tom. VI. pag. 123. *Harl.*

Syrianus Philoxenus, in libros II. XIII. et XIV. Metaphyſ. Ariſtotelis ſcripſit, ſiue potius Platonem et Pythagoricos contra Ariſtotelis obiectiones defendit. De eo dixi infra lib. V. [adde *Buhle* l. c. pag. 313.]

Tachon, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15.

Timagoras, Gelous, Theophraſti diſcipulus. *Patric.* pag. 132. diſcuſſ. Peripatet.

Themiſtagoras, Alciphron. epiſt. pag. 405.

Themiſtius, cognomento Euphrades, de quo infra libro V. [*Buhle* l. c. p. 313. etc.]

Theodectes, Phaſelites, auditor Ariſtotelis ww), *inprimis, vt hic ipſe ſaepe ſignificat, politus ſcriptor atque artifex: Cic.* in Oratore cap. 51. Eius artem oratoriam reſpicit idem cap. 57. 64. Ad hunc Rhetorica ſcripſit Ariſtoteles. Vide ſupra cap. V. in Τέχνη xx), et *Patricium* diſcuſſ. Peripatetic. pag. 129. qui ideo, quod nullius e diſcipulis in ſcriptis ſuis facere ſolet mentionem, Theodectis autem ſaepius meminit, negat, eum auditorem Ariſtotelis fuiſſe, licet hoc diſerte teſtentur *Cicero*, *Athenaeus* XIII. pag. 566. *Suidas*, atque alii. Scripſit et λόγυς Ῥητορικὸς teſte *Stephano Byz.* in Φασηλὶς, et inter eos, qui Mauſolum pro funere laudarunt, primas hic tulit, ſi Suidae credimus. Accidit illud Olymp. CIII. viginti annis, antequam Lyceum aperiret Ariſtoteles. Nec maior quadragenario Theodectes fuit, quum obiret diem. Quae, fateor, difficulter conciliari poſſunt cum eorum ſententia, qui Ariſtotelem ab eo auditum adfirmant. De Theodectis Tragoediis dixi lib. II. cap. XIX. [vol. II. pag. 323 ſq.] Sed fuit et alter *Theodectes*, prioris F. de quo adeundus *Suidas*. [vbi vid. Küſter. tom. II. pag. 173. et *Eudocia* pag. 230.]

Theodorus Gaza, Theſſalonicenſis, latina Ariſtotelis Problematum, Hiſtoriae animalium yy) librorumque de animalium partibus et generatione [?] et Theophraſti de ſtirpibus interpretatione

ww) Fuiſſe eum quoque auditorem Platonis atque Iſocratis, tradunt Suidas et Eudocia. adde ſupra, inter Iſocratis diſcipulos, vol. II. p. 801. de eo adnotata. *Harl.*

xx) Conf. *Diogen. Laert.* V. 24. ibique Menag. *Valer. Max.* VIII. 14, 3. vbi diſcipulus Ariſtotelis dicitur et *Torrenius* in nota p. 773. comparat *Sarisberienſis* locum lib. VII. cap. 6. adde I. *Benedict. Carpzou.* diſp. vita et placita Critolai phaſelitae §. II. pag. 9 ſq. — Theodectes ſeruum habuit, *Sibyntium*, qui orator fuit. vid. Suidam voc. Σιβύντιος. *Harl.*

yy) [Conf. ſupra pag. 245. in h. vol. adſcripta.] Apud *Pierium Valerianum* lib. II. de literator. infelicitate pag. 70. legas, Ariſtotelis hiſtoriam animalium a Gaza oblatam Sixto IV. Pontifici Max. a quo totum inauratum ſe iri ſperans, aureos vix quinquaginta retulerit: vnde ſtudiis indignatus ſuis, numos primum in Tiberin abiecerit, mox ipſe huius indignitate rei exulceratus inſolabili contabuerit aegritudine. Iouius quoque in elogiis pag. 94. *Nouiſſime*, inquit, *quum (Gaza) nobiliſſimas lucubrationes, in membranis accurate perſcriptas, Sixto Pontifici detuliſſet, nec pecunia, vel ipſius librarii praemio digna, redderetur, indignatus ſubagreſte iudicium*, effugere hinc libet, *inquit*, poſtquam optimae ſegetes in olfactu praepinguibus aſinis ſordeſcunt, *atque ita in Brutios ad ſacerdotii ſacram ſedem contendit.* Idem de Sixto IV. tradunt Scaliger in Scaligeranis ſecundis (vbi male, perinde vt in theatro aulico Freheri et Eponymologico critico Magiro Eybeniano editum eſt *Sixtus* V.) *Bullartius* tom. I. Academiae ſcientiar. et Artium p. 274. Leonhardus Cozzandus

terpretatione celeberrimus, diem obiit ſupremum A. C. 1478. Dictionem graecam Ariſtotelis cum latina Gazae his verbis confert Iulius Caeſar Scaliger ad lib. II. de plantis pag. 411. *Ariſtoteles non hominis potius, quam naturae videtur ore loqui. Tanta cum ſimplicitate tantum numerorum coniungit, vt venuſtas natiua, non ambitioſe quaeſitus cultus expleat animum paucorum, ſed Atticum illum et* Αὐτόχθονα. *Sic in hiſteriis cum pleraque omnia ſcribat: Theodorus additis calamiſtris fuſam, laxam atque etiam turgidam interdum trahat orationem, viſus eſt barbaris quibusdam, qui temere tumultum verborum quaeritant, etiam, (ſi deo placet,) Ariſtotelem ipſum dicendo ſuperaſſe. Qui tamen hominibus Romanis haud paucis locis latinae dictionis puritatem aegre tueri poſſe videatur. Auxerit Gaza literas latinas, illuſtrarit, denique genuerit: damus, cognoſcimus, laudamus, admiramur optimi, atque innocentiſſimi viri ſtudium, merita: non obtrectamus; amamus, ſequimur. At enimuero dicatur melius, quam ſit Ariſtoteles locutus, loqui, ſuſcitabitur animus eruditorum ad indicandum. Obſeruabunt impuras loquutiones, anxias, peregrinas: καὶ ὡς καλλωπίζειν Atticam illam Palladem auſus ſit. — — Matrona eſt Ariſtotelis oratio, quae ad ſuum decorem nihil ſibi petat praeſidii.*

Theodorus Metochita. Nicephoro Gregorae diſertiſſima in funus eius Monodia vocatur inter alia ὁ τῆς Ἀριστοτελικῆς γλώττης τὰς λαβυρίνθους ἁπλώσας. [Mortuus eſt Conſtantinopoli 1332.] De commentariis eius in Ariſtotelem, quarum latina tantum verſio hactenus edita eſt, dicam infra lib. V. [vol. IX. pag. 214. *Buhle* pag. 314]

[*Theodorus Prodromus*, ſiue vt in msstis codd. frequenter adpellatur, *Protoprodromus*, clarus circa initia ſaeculi duodecimi, praeter alia, (a Fabricio in vol. VI. Bibl. Gr. pag. 799 ſqq. indicata,) ſcripſit in poſteriora analytica Ariſtotelis. vid. ſupra pag. 215. huius vol. *Harl.*]

Theodoſius, Ammonii diſcipulus, ſocer Zethi, qui Plotini diſcipulus fuit. Porphyr. in Plotini vita.

Theogeton, Tragaeates, Ariſtotelis diſcipulus. *Stephanus Byz.* in Τραγαία.

Theon, Lyconis ſeruus, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 37.

Theophraſtus, Ereſius, Alexandri diſcipulus ex primis, de quo ſupra cap. VIII. [?] In diſcipulorum eius numero alii deficiunt, alii excedunt. Excedit *Franciſcus Patricius*, qui pag. 139. diſcuſſ. Peripatet. adfirmat, a Laertio tradi, Theophraſtum plus quam quatuor millia auditorum habuiſſe. Deficiunt editiones et interpretes priores Suidae, in quibus ridicule legitur Theophraſtus plures habuiſſe diſcipulos, quam duos. Verum πλείους ἢ β', non erat apud Suidam interpretandum *duo*, ſed *bis mille*, vt pridem ad Heſychium illuſtrem pag. 159. *Io. Meurſius* adnotauit. Recte hoc, vt alia infinita, emendatum eſt in praeclara, qua eruditiſſimus Küſterus nos beauit, Suidae editione. *Laertius* V. 37. Ἀπήντων τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους. Heſych. illuſtris: λέγεται εἰς τὴν Θεοφράστου διατριβὴν φοιτᾶν μαθητὰς πρὸς δισχιλίους.

zandus de magiſterio antiquor. philoſophor. p. 119. Adolphus Clarmundus parte IV. vitarum, germanice editarum pag. 57. etc. Sed Nicolao V. qui ante Sixtum fuit et iam A. C. 1455. diem obiit, Gazam inſcripſiſſe Ariſtotelis de animalibus hiſtoriam, epiſtola, libro praefixa, teſtatur. *Fabric.* Hunc vide infra in vol. IX. pag. 192. item ſupra in elencho editionum et *Buhle* l. c. pag. 345. *Harl.*

Theophronius, Cappadox, haereſi Eunomianus, qui in libro ſuo περὶ γυμνασίας τȣ̃ νȣ̃ teſtatus eſt, Ariſtotelis ſe ſcripta logica vtcunque triuiſſe. Vide *Socratem* V. 24. *Sozom.* VII. 17. *Niceph.* XII. 30.

[*Theopompum* inter Peripateticos refert *Grotius* lib. II. de verit. rel. chriſtianae §. 10. fin. ideo notatus a *Baelio* Diction. voc. Theopompe, not. *L. Heumann.*]

Theſippus, Theſippi figuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. *Laert.* V. 57.

Threpta, Theophraſti ſeruus. *Laert.* V. 54.

Timarchus, Ariſtotelis diſcipulus, cuius mentio in eius teſtamento apud *Laert.* V. 12.

Tribunus, Τριβȣ̃νος. Biblioth. Coislin. pag. 598.

Tyrannio, grammaticus Φιλαριστοτέλης, de quo ſupra in cap. de ſcriptis de Ariſtotele, ſect. 39. etc. laudatus a *Cicerone* II. 6. IV. 4. et 6. ad Atticum; auditus a *Strabone* pag. 548. vid. *Bayle* h. v.

Vegetius Praetextatus, qui Themiſtium in vtraque Ariſtotelis analytica latine conuertit, teſte Boethio. *Fabric.* *Vettii Praetextati*, qui hic ipſe eſſe videtur, meminit *Symmachus* lib. I. epiſt. 52. conf. *Sponii* miſcell. pag. 149. et *Fabricii* Bibl. lat. lib. III. cap. 12. §. 7. *Heumann.*

Victorinus Orator, in cuius verſionem latinam Iſagoges Porphyrianae idem Boethius eſt commentatus. *Fabric.* Vide ſupra pag. 211. med. pag. 216. et in catal. Peripateticorum ſub voc. *Boethius*, ſcriptores ab hoc citati voc. *Themiſtius. Harl.*

Virginius Rufus. Aphrodiſ. pag. 154. b. de anima lib. II.

Vranius, Syrus, Ariſtotelicae philoſophiae iactator potius, quam myſtes, de quo Suidas ex Agatiae libro II.

Xenarchus, *Seleucienſis*, cuius meminit *Strabo* XIV. p. 640. *Simplicius* in I. de coelo, *Alexander Aphrodiſ.* de anima fol. 154. etc.

Zacharias, Mitylenaeum puto intelligi. Biblioth. Coislin. pag. 598.

E feminis, Peripateticam philoſophiam doctis, vnicam licet memorare *Olympiodori*, de quo ſupra, *filiam*, e Marino in vita Procli cap. IX. et Suida in Ὀλυμπιόδωρος. Nam *Theodoram*, cui Damaſcius vitam Iſidori inſcripſit, ſororesque Theodorae, ab Iſidoro et Damaſcio inſtitutas, neſcio an Platonicis rectius adſcripſeris, vt ſupra facere me memini, vel certe illis, quae variarum ſunt ſectarum dogmatis imbutae.

Inter hoſtes Ariſtotelis et Peripateticorum ſingulares nomen ſuum profeſſus eſt Antoninus Caracalla, imp. qui συσσίτια eorum Alexandriae [❡] ſuſtulit, atque immunitatibus eos priuauit teſte *Dione* libr. LXXVII. pag. 873. [tom. II. p. 1293. E. edit. Reimari, cuius notam conferes.] Caracallae addi poteſt *Leo Iſaurus*, de quo *Zonaras* tom. III. Chron. pag. 85. refert, quod domum, in qua alebantur philoſophi zz), et ipſos, eorumque praefectum, ſiue doctorem oecumenicum et bibliothecam illorum exuſſerit, quia iconoclaſtarum ſententiam probare noluiſſent. [Fabula falſa, iudice Heumanno in nota iusta.]

zz) Sed an hi fuere peripatetici? *Heumann.*

CAPVT

CAPVT IX

PHILOSOPHORVM CYNICORVM CATALOGVS, DIGESTVS ORDINE LITTERARVM.

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Auctor ſectae *Cynicae* fuit ANTISTHENES, Athenienſis, de quo partim ſupra ſunt plura adnotata in vol. II. libr. II. cap. 23. nr. XXXII. pag. 697 ſqq. (vbi plures, qui de eo diſputarunt, laudaui viros doctos,) partim paulo poſt quaedam a Fabricio addentur. *Cynici* autem dicti ſunt a *Cynoſarge* Gymnaſio, in quo docuit Antiſthenes. vid. *Meurſium* ad Heſychium illuſtrem pag. 115. et de populis Atticae, atque Athen. attic. II. 2. De Cynoſarge vid. *Nonnus* hiſt. 38. ad Nazianz. *Eudocia* in Violario pag. 264. Ipſe quidem Antiſthenes ſeverus erat et auſterus in vita et doctrina, ſpernebat diuitias, gloriam atque nobilitatem, aliorum vitia cum ſumma libertate dicendi, dicacitate et dictorum acumine perſtringebat. Quod vero poſt ea multi Cynicae diſciplinae adſeclae ignaui, turpes, inuerecundi omne decorum neglexerunt, et canina impudentia improbaque dicacitate alios proſciderunt: id et nomini et diſciplinae Cynicorum odium, contemtum atque infamiam, tandem interitum conciliauit. Antiſthenis igitur vita atque doctrina probe diſcernenda eſt ab impudentia et peruerſitate eorum, qui illius diſciplinae adſeclae poſtea videri voluerunt, ſed ab inſtituto placitisque Antiſthenis deſciuerunt. At obtrectatores multa quoque falſa et fabulas de hac ſecta finxerunt et narrarunt. Imaginem Cynici veri pinxit Epictetus in *Arriani* commentariis de Epicteti diſputatt. libr. III. cap. 22. *Maximus Tyrius* in diſſ. XXXVI. edit. II. Dauiſii pag. 420 ſqq. (vulgo, diſſ. XX.) an praeferenda ſit Cynica vita, quaerit, eamque laudat. Sed de Cynica ſecta iam multi egerunt. Vt *Diogenem Laertium* libr. VI. et Menagii ad illum notas, *Luciani* Κυνικὸν tom. III. pag. 539 ſqq. Reitz. *Athenaeum* paſſim, *Iulianum* imperat. in orat. VI. et VII. mittam, laudandi ſunt *Voſſius* de ſectis philoſophicis cap. XVIII. *Paganin. Gaudentius* lib. de philoſoph. rom. capp. 69. 70. et 72. *Stanlei.* hiſt. philoſ. parte VI. M. *Io. Georgius Meuſchenius* in diſp. de Cynicis, Kilon. 1703. Infra in fine huius capitis alii addentur. *Brucker* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 862 ſqq. et tom. II. part. I. lib. I. cap. II. ſect. VI. pag. 496 ſqq. vbi ſectam cynicam poſt C. N. fuſe perſequitur: *Gurlitt* in ſciagraphia hiſtoriae philoſophiae pag. 69 ſqq. *Meinerſ.* in hiſtoria de ortu et progreſſ. doctrin. apud Graecos et Rom. tom. II. pag. 666 ſqq. *Cozzandus* de magiſterio philoſ. vett. lib. III. cap. 2. Comes *Lynar* de Cynicis in: Neue Miſcellaneen hiſtor. und polit. Inhalts, part. III. Praeter ea *Heumannus* in actis philoſ. tom. II. nr. 3. pag. 899 ſqq. confecit catalogum ſcriptorum de philoſophia Cynica, et nr. 4. pag. 912. ex catalogo Cynicorum decem exemit, illis perperam adſcriptos. — *Fabricius* in margine exempli ſui haec adnotauit: „Cynicorum πλῆθος ὀυκ ὀλίγον Alexandriae aetate *Dionis Chryſoſtomi* XXXII. p. 363. qui notat, eos plus nocere, quam prodeſſe, quoniam indecoro vitae generi et σπερμολογίαις adſueſaciunt vulgus, vt philoſophos contemnant rideantque. Canes non Cynici, ait *Martial.* IV. 53. τὰ κυνικὰ καθάρματα, qui Antiochia, quum periculum ab ira imperatoris inſtaret, omnes excelſerunt: *Chryſoſtom.* homil. 17. in populum Antiochen. tom. II. p. 173. edit. Montfauc. Plura apud Lucianum. *Quinctilian.* declam. 283. *Vos Cynici nouo genere ambitus adorationem miſeria captatis, inde illa impudentia, quod verecundiam inter crimina ponitis et adpellationem quoque paſſim* nuper (*ſuperbiae*, malit Burm. alii aliter,) *dediſtis.* — *Auguſtinus* de ciuit. dei XIX. 1. *Denique fuerunt,*

runt, qui, quum diuerſa ſequerentur bona finalia, alii virtutem, alii voluptatem, eumdem tamen habitum, (de quo Paul. Voët. pag 119. ad Herodian.) *et conſuetudinem tenebant, ex quo Cynici adpellabantur.* Inde Sirmondus explicat haec *Sidonii*, carm. II. 167.

Quidquid erichtheis Cynicorum turba volutat
Gymnaſiis imitata tuos, Epicure, ſodales.

Pietiſtarum cum Cynicis comparatio, apud *Casſii n. Falſterum* amoenitatt. philolog. parte III. cap. 31. pag. 193 ſqq.“ Hactenus Fabric. Iſta vero Pietiſtarum, (vti vocantur,) comparatio cum Cynicis, priſtinae diſciplinae negligentibus, omnisque decori et verecundiae oſoribus eſt calumnia, quamquam, ſi ſeuerum ſtudium virtutis tantum ſpectes, aliquatenus iuſta eſſe poſſit. *Harl.*

Ad...mas. In epigrammate Ammiani II. 51. Anthologiae pag. 273.

Alcidamas. *Lucian.* in Conuiuio tom. II. pag. 638. 642. [cap. 12. et 19. tom. III. p. 425. 432. edit. Reitz. vbi homo inducitur clamitans atque impudicus, tandem cum ſcurra quodam pugnans plagisque iſtius fatigatus.]

Androſthenes, Oneſicriti filius, Philiſci frater, Diogenis diſcipulus. *Laert.* VI. 75.

Antiochus, Aegeas, Cilix, Sophiſta. vid. *Dionem Caſſium* lib. LXXVII. pag. 878. [cap. 19. pag. 1304. tom. II. edit. Reimari,] *Suidam* in Ἀντίοχος, *Olearium* ad Philoſt. II. 4. ſophiſt. pag. 568. [*Eudociam* in violario pag. 58. Eius βιβλίον, ἀγορὰ ἐπιγραφόμενον, citatur a *Phrynicho* pag. 32. vide infra, lib. V. 34. vol. IX. pag. 266.]

ANTISTHENES, diſcipulus Socratis, auctor ſectae Cynicae, [de quo paullo ante iam plura ſunt obſeruata.] Oenomaus quidem, probante *Iuliano*, orat. VI. pag. 187. negabat, Cynicos vel in Antiſthenis vel in Diogenis verba iurare, ſed ſapientiſſimos quosque ac fortiſſimos ſibi imitandos [?] proponere, vt Herculem, Socratem etc. Ita enim intelligo eius dictum: ὁ κυνισμὸς ὅτε Ἀντισθενισμός ἐστιν ὅτε Διογενισμός. Herculem praecipue admirabantur, quem exemplum genuinae παιδείας Alexandro commendat Diogenes apud *Dion.* IV. de regno pag. 64. Vide et *Iulianum* Orat. 6. p. 187. Hinc Antiſthenes Ἡρακλεωτικός τις ἀνὴρ τὸ φρόνημα *Herculeo vir animo* apud *Euſebium* XV. 13. praeparat. quem locum non cepit eruditus interpres. Confer *Auſonii* Epigramma 27. et 28. Inde etiam cum claua Diogenes conſpicitur in veteri imagine apud *Fuluium Vrſinum* et *Albertum Rubenium* lib. I. de re veſtiaria cap. 7. et clauam Cynicis non magis, quam pallium tribuunt Lucianus et alii. vid. *Sirmondum* ad *Sidonium* IV. epiſt. II. tom. I. fol. 943. *Fabric.* De pallio Antiſthenis aliorumque Cynicorum duplicato et monumentis, in quibus conſpicitur, vid. *Fabric.* ad Sext. Empir. pag. 39. qui e Rubenio Diogenis cum claua imaginem reddidit, et *Chriſt. Guil. Franc. Walch.* in antiquitt. pallii philoſ. vett. Chriſtianorum, Ienae 1746. 8. pag. 55—68. *Harl.* Antiſthenes ſcripſit librum de virga Homerica. *Eraſmus* Adag. pag. 53. Illum tamen *Ionſius* lib. IV. pag. 329. alii cuidam tribuit Antiſtheni. *Heumann.*

Ariſtogiton, rhetor, ob impudentiam dictus *Canis*, teſte Suida, Cynicis non magis ceteroquin adnumerandus, quam Ariſtippus, quem regium canem Diogenes adpellabat: vel Therſites Homericus, quem κυνικὸν δημηγόρον *Demonax* apud Lucian. tom. II. p. 871.

vel

vel Nabal [a]), qui homo κυνικὸς audit in verſione graeca I. Sam. XXV. 3. et Ioſepho ἐκ κυνικῆς ἀσκήσεως πεποιημένος τὸν βίον, vel *Auidienus, cui*, (vt ait Horat. II. Serm. 2. 55 ſq.) *canis ex vero*, (h. e. ex malignitate victuque ſordido,) *ductum cognomen adhaeret*, vel *Zoilus*, qui dictus κύων ῥητορικὸς, teſte *Aeliano* H. V. lib. XI. 10. vel *Eudoxus*, quod *canum dialogos* vel ſcripſit, vel ex aegyptio ſermone graece edidit, *Laert.* VIII. 89. vel denique *palatini* (h. e. aulici) *canes* apud *Boethium* de conſolat. philoſ. I. proſa 4. [conf. ſupra in vol. II. pag. 858. not. et *Eudoc.* in Violar. pag. 65.]

Aſclepiades. Tertull. II. 14. contra nationes, *Laert.* VI. 91. Alius haud dubie *Aſclepiades*, cuius cum Seruiano et Chytrone, Cynicis, meminit *Iulianus* Orat. VII. contra Heraclium, Cynicum, pag. 224. *Ammianus* XXII. 13.

Athenagoras, de quo *Cicero* pro Flacco cap. VII. *Caeſus eſt virgis Cynicus ille, Athenagoras, qui in fame frumentum exportare erat auſus.* Sed meliores codices pro Cynico habent *Cymaeum*, h. e. Cumanum. [adde *Heumann.* l. m. pag. 912 ſq. Sic *Cymaeus* apud *Curtium* V. 5, 9.]

Betio, Βητίων, Bionis, Boryſthenitae, familiaris. *Laert.* IV. 54.

Bion, Boryſthenites, Cratetis, Cynici, auditor. *Laert.* IV. 51. [De hoc vid. *Boyle* Diction. hoc voc.]

Bryſon, Achiuus, cuius aliqui diſcipulum tradunt Cratetem fuiſſe. Vide Suidam in Κρατ. et Ἱππαρχία et *Laertium* VI. 85.

Carneades, Cynicus, cuius meminit *Eunapius* in prooemio.

Carneus, Cynulcus, (veluti Cynicorum coryphaeus,) Megarenſis. *Athenaeus* IV. pag. 156. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνῃσι παρελήφθην πρὸς αὐτόν. Κατέλαβον δὲ Κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ· ἕνα δὲ Κύνουλκον Καρνεῖον τὸν Μεγαρικόν. *Fabric.* Κύνουλκος ſignificat canum ductorem, *einen Hundeführer.* Ita vocatur doctor Cynicus, cuius diſcipuli dicuntur canes. Senſus igitur Athenaei eſt hic: Adſumſi ſex cynicos et vnum doctorem, ſiue profeſſorem cynicum, Carnaeum. Sic Theodorus vocatus eſt *Cynulcus;* vide infra in hoc capite voc. *Theodorus:* Sic *Barulcus* infra pag. 592. (veteris editionis) eſt nomen adpellatiuum. *Cynulcus* igitur ſignificat *einen Hundsvogt,* ſiue *einen Hundsfott*, vid. ipſe Fabric. B. Gr. lib. IV. cap. 20. pag. 631. lin. penult. *Ionſius* III. 7. p. 246. [ſect. 8. p. 37. edit. Dornii, qui, praeeunte Heumanno, correxit Ionſium,] *Cynulcum* etiam habet pro nomine proprio. At Κύνουλκος, proprie *canem trahens*, eſt nomen adpellatiuum, et opponitur τοῖς κυνικοῖς. vid. *Scapula* in Lexico pag. 477. *Heumann.* Hunc conſules quoque in Actis philoſophorum tom. I. pag. 13 ſq. inprimis tom. III. pag. 913 ſq. vbi *Carneum*, quia apud Athenaeum nomen ſit fictum, e numero Cynicorum excludit. *Harl.*

[*Cercidas. Athenaeus* lib. VIII. pag. 347. et lib. XII. pag. 554. *Heumann.*]

Chytron, ſupra in Aſclepiade.

Cicero,

a) Conf. de errore verſionis graecae et Ioſephi *Heumann.* in act. philoſ. tom. II. pag. 918. et 972. *Harl.*

Cicero, a Clodio ob iocos, nigri ſatis plenos, dictus *Cynicus conſularis.* vid. notas ad lib. II. ad Attic. epiſt. 9. [Sed idem valet, quod Fabricius de Ariſtogitone modo obſeruauit.]

De *Cleanthe*, quem Cynicum vocat *Nonnus* hiſt. 34. ad Nazianz. vide infra in Stoicis. *Fabric.* — *Eudocia* pag. 272. Κλεάνθης, ait, εἷς ἦν καὶ αὐτὸς τῶν κυνικῶν φιλοσόφων, Κράτητος μαθητὴς Κράτητος· εἶτα Ζήνωνος· ὃ καὶ διάδοχος γέγονε etc. *Alter Hercules* nominabatur. ibid. *Harl.*

Cleomenes, Metroclis diſcipulus. *Laert.* VI. 95. eius παιδαγωγικὸν laudat idem 75.

Colotus, Lampſacenus, Menedemi praeceptor. *Laert.* VI. 102.

Crates, Thebanus, Diogenis diſcipulus, clarus circa Olymp. CXIII. vxorem habuit Hipparchiam, de qua infra. De epiſtolis, quae ſub huius Cratetis nomine feruntur, dixi lib. II. cap. 10. §. 21. [vol. I. p. 686.] De tragoediis, *Laertio* IV. 98. memoratis, vide lib. II. cap. 19. [vol. II. pag. 294.] Verſiculi in Micylum tres leguntur apud *Plutarchum* libro de vitando aere alieno p. 830. [?] Ex eius hymno in Εὐτέλειαν, ſiue frugalitatem *Iulianus* Orat. VI. p. 199. Ex Cratetis παιγνίοις ibid. et VII. pag. 213. Alia eius παίγνια *Laertius* VI. 85. [Locum Diogenis Laertii VI. 91. de eo explicat *Roſſius* in commentt. Laert. pag. 99 ſq.] Eius *Ephemeris* id. 86. [b]) Xenocratem perſtrinxit iſte Crates, teſte *M. Antonino* VI. 13. Demetrium Phalereum, Thebis exſulantem, ſolatus eſt. Vide *Plutarchum* pag. 69. de dignoſcendo adulatore. Alia de eo *Aelianus* III. 6. Var. *Nonnus* hiſt. 27. ad Naz. Prouerbium Κράτητος ἀπλέτης apud Naz. orat. X. pag. 166. Vita Cratetis huius, a Plutarcho ſcripta, periit. Laudat praeter Lampriam *Iulianus* Orat. VI. p. 200. *Cratetis* ἠθικὰ ſcripſit *Zeno*, Citieus. *Laert.* VII. 4. *Fabric.* — Hic in ora ſui exempli addidit: „In *Begeri* theſauro Brandenburg. tom. III. pag. 447. legitur: *Simile exemplum memorat Crates, Thebanus, ex Tele, libro* περὶ συγκρίσεως πλούτου καὶ πενίας. Sed *Teles* apud Stobaeum pag. 542. de Cratete aliquid refert; non de hoc ille. De *Cratete*, philoſopho, qui Demetrium ab Athenarum iterata obſidione auertit Olymp. CXXII. 4. a populo miſſus ἀνὴρ δυνατὸς καὶ ἔνδοξος, *Plutarch.* Demetrio pag. 911. F. de facilitate, qua liberum ab opibus ſuis, quibus renunciauit, ſe praeſtitit. vid. *Huetium* ad Origenem pag. 68. b." adde *Suidas* voc. Κράτης, tom. II. pag. 370. vbi conferes Küſteri notas, *Eudocia* p. 273. qui eam quoque recte diſtinxit a *Cratete*, Mallote, Stoico; *Stolle* in hiſt. philoſ. moralis ethnic. p. 113 ſqq. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 888 ſqq. et pag. 743. de aliis Cratetibus. Decem autem Cratetes enumerat *Laertius* IV. 21 ſq. vbi vid. interpretes. *Harl.*

Crato, Cynicus. *Lucian.* de ſaltatione.

Creſcens, ſub Antoninis vixit et ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει, h. e. Romae, Iuſtinum detulit ad martyrium. Vide *Syncellum* pag. 351. *Euſeb.* IV. 16. Hiſt. Eccleſ. *Hieron.* cap. 23. de S. E. *Suid.* Ἰουστῖνος et *Grabei* ſpicileg. Patrum tom. II. pag. 139 ſq. [vid. *Fabric.* B. Gr. vol. V. pag. 51. not. *d.*]

[*Cteſibius*,

b) Ex Ephemeride Cratetis duo iambi rotundiſſimi in excerptis Teletis apud *Stobaeum* pag. 524. decerpti videntur *Hemſterhuſ.* ad Luciani dial. mortuor. tom. I. pag. 424. not. 71. fin. alterum illorum iambum habet etiam *Diogen.* VI. 86. *Harl.*

[*Cteſibius*, Chalcidienſis, Cynicus, Menedemi familiaris, de quo vid. *Athenaeus* I. pag. 15. IV. pag. 162. ex quo diſcimus, eum vixiſſe ſub Antigono, rege Macedoniae. Fuerunt et alii *Cteſibii*, vt 1) hiſtoricus ille, qui centenario maior in peripato obiit, vt notant ex Apollodori chronicis Phlegon et Lucianus in longaeuis. Citatur *Cteſibii* liber περὶ φιλοσοφίας a *Plutarch.* in Demoſthene ex Hermippo, Smyrnaeo, vnde ſub Ptolemaeo Philadelpho vixiſſe eum colligit Voſſius in hiſtoricis graecis. 2) *Cteſibius*, mechanicus, de quo infra in cap. XXIV. de Herone pag. 591. in not. veteris edit. Fabricius egit. *Harl.*]

Cyniſcus, apud *Lucianum* in Cataplo tom. I. pag. 427. [cap. 7. tom. I. pag. 628. edit. Reitzii, videtur eſſe nomen fictitium atque adpellatiuum. vid. *Heumanni* acta philoſ. II. p. 914 ſq. et paullo ante ad voc. *Carneus* notata. Idem *Heumann.* in ora exempli Fabric. ſcripſit ſic: *Cyniſcae* nomen apud Theocr. Idyll. 14. Sic Κορίσκη ſignificat puellam: ſed nomen proprium *Coriſcae* inde fingit Athenaei interpres lib. XIII. p. 570. fin. *Harl.*]

Demetrius, Alexandrinus, Theombroti diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Alius *Demetrius*, Cynicus, *vir*, Senecae VII. 1. de beneficiis iudicio, *magnus*, *etiamſi maximis comparetur*, et cap. 8. *quem mihi videtur rerum natura noſtris tuliſſe temporibus, vt oſtenderet, nec illum a nobis corrumpi, nec nos ab vllo corrigi poſſe, virum exactae, licet neget ipſe, ſapientiae, firmaeque in his, quae propoſuit, conſtantiae, eloquentiae vero eius, quae res fortiſſimas deceat* etc. [c]) cuius apud *Eunapium*, in proem. vit. philoſ. *Philoſtratum* [in vita Apollonii Tyan. cap. 25. vbi vid. notam *God. Olearii* pag. 163 ſq.] et alios mentio. Vide *Ionſium* pag. 248. et quae viri docti ad *Sueton.* in Flauio Veſpaſiano cap. 13. *Lucian.* de ſaltatione tom. I. pag. 806 ſq. [cap. 63. tom. II. pag. 301. vbi vid. Moyſ. du Soul.]

Alius *Demetrius*, Rhodii, celebris Cynici, diſcipulus, *Corinthius Sunienſis*, cuius meminit *Lucianus* in Toxari. tom. II. pag. 51. [cap. 27. tom. II. pag. 536. ibique not. M. du Soul. et cap. 33. ac 34.] et aduerſus indoctum pag. 388. [cap. 19. tom. II. p. 114. Reitz. Cum eo tamen, qui a Philoſtrato nominatur ſub Veſpaſiano, hic Sunius ſ. Sunienſis idem eſſe videtur *Oleario* ad locum Philoſtrati: adde *Moyſ. du Soul.* ad *Lucian.* in Toxar. pag. 536. *Brucker.* hiſt. crit. phil. tom. II. p. 505 ſqq. qui tamen cum Menagio et Fabricio malit diſtinguere Demetrium, Cynicum, Sunienſem, a Demetrio apud Philoſtratum et Senecam, ac poſterioris Demetrii vitam vberius exponit. Idem poſt alios animadvertit, a *Menagio* ad Laert. VI. 95. V. 85. *Demetrium*, qui ſub imperatoribus Caligula, Claudio, Nerone, Veſpaſiano et Domitiano floruit, confuſum eſſe cum *Demetrio*, Alexandrino, Cynico, Theombroti diſcipulo, de quo *Brucker.* egit tomo I. lib. II. cap. 8. 892. *Dio Caſſius* lib. LXVI. cap. 13. tom. II. pag. 1087. (vbi Reimari notam leges,) tradit, Demetrium a Veſpaſiano in inſulas eſſe relegatum. *Harl.*]

Demetrius, Alexandrinus, Cynicus philoſophus, cui *Chytras* cognomen fuit. Hic vixit ſub Conſtantio, et coniurationis in imperatorem ſuſpectus, tormentisque exploratus ſuam probauit

c) Vide *Tacit.* Annal. XVI. 34, 2. *Lipſium* comment. in Tacitum pag. 445. *Tac.* Hiſt. IV. 40, 5. *Heumann.*

probauit innocentiam. vid. *Ammian. Marcell.* XIX. cap. 12. ibique Valeſ. *Iulian.* orat. VII. *Fabric.* B. Gr. vol. X. pag. 395. *Brucker.* vol. II. pag. 505. Quinquaginta vero duo Demetrios notant *Ionſius* II. 18. pag. 39. 210. et *Fabric.* ſupra in catal. peripateticorum, tum vol. IV. pag. 482. VI. pag. 350. X. pag. 390. *Harl.*

Demonax, Cyprius, Epicteti diſcipulus, Athenis vixit, Diogenem, Cynicum, prae ceteris admiratus, etſi non vnam philoſophiae ſectam coluit. Vide *Lucianum* in eius vita, tom. II. praecipue pag. 859. et 871. *Fabric.* tom. II. pag. 374 (vbi vid. Moyſ. du Soul, cui Demonax natus videtur circa a. Ch. XC.) ſqq. fuit Luciani familiaris: cap. 3. pag. 376. de eius praeceptoribus; fuit eclecticus philoſophus cap. 5. pag. 377. videbatur tamen, vt ait Lucianus, Socratis maxime ad familiam ſe adplicuiſſe, licet habitu et illa victus facilitate aemulari Sinopenſem videretur, neque tamen illum omnino imitaretur, ſed viueret liberalius. Ab Athenienſibus et vniuerſa Graecia ita amatus erat, vt prodeunti in publicum adſurgerent principes, ſilentium autem ab omnibus illi praeſtaretur, et vixit annos non multos infra centum, ſine morbo, ſine dolore, nemini moleſtus, vt *Lucian.* l. c. cap. 63. pag. 394. prodidit memoriae. adde *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 511 ſqq. *Harl.*

Didymus, Planetiades. Plutarch. de Oraculor. defectu.

[*Diodorus Aſpendius,* Pythagoreus, cynicis moribus vixit, teſte *Athenaeo* lib. IV. p. 163. *Heum.* At hac ratione ſi Cynicorum auxeris numerum, hic foret paene infinitus. *Harl.*]

Diogenes Sinopenſis, Antiſthenis diſcipulus, de quo copioſe *Laertius* VI. 20 ſq. Apophthegmata eiusdem, et nr. 80. ſcripta recenſens; in quibus et VII. Tragoediae, de quibus dixi lib. II. cap. 19. Diogenem, Cynicum, ἐν τῷ ποδάλῳ laudat idem *Laertius* VI. 20. Defendit eum *Io. Mart. Backhuſius* in Apologetico, quo a ſtultitia et impudentia Diogenes abſoluitur. Regiomont. 1727. *Fabric.*

[Adde, quae ſcripſi in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 469 ſqq. *Harl.* — *Diogenis, Cynici,* Epiſtolae, Franc. Aretino interprete, Baſil. 1554. apud Oporin. in 16. vide ſupra lib. II. cap. 10. §. 20. (vol. I. pag. 685 ſq.) et lib. IV. cap. 16. pag. 497. nr. 42. Scripſit librum de optimo ſtatu reipublicae, *Athenaeo* teſte lib. IV. pag. 159. *Diogenis,* Cynici, epitaphium exſtat apud *Auſonium* in epitaphiis nr. XXXI. et apud Hoffmannswaldau epigr. 24. *Heumann.* — Hic vir quondam doctiſſimus in actis philoſoph. tom. I. et II. paſſim de Diogene, Cynico, egit: tom. II. p. 961. adfert graecum Diogenis, Cynici, epitaphium, quod *Iac. Sponius* ſuo quoque inſeruit itinerario part. I. pag. 94. et pag. 16. atque part. II. pag. 57. genuinum habet, ac in Miſcell. erud. antiq. pag. 898 ſq. vol. IV. Poleni ſupplem. vtriusque theſ. antiqq.: idem epitaphium reddiderunt *Tournefort* in Voyages du Levant epiſt. 17. tom. III. pag. 54. et *Georg. Wheler* in itinerario, a. 1689. pag. 542. *Heumann.* tamen iudicat, illud confectum fuiſſe a graeco quodam ſerioris aetatis poeta, qui tamen vixerit ante Auſonium; cuius latinam et Hoffmannswaldau germanicam verſionem adiecit. *Diogenes Laert.* VI. 78. (vbi vid. Menagium pag. 255.) tantum memorat, nulla iſtius inſcriptionis mentione facta, populares eius erexiſſe ſuper illius tumulum columnam, et canem ex lapide Pario, (ad denotandam eius ſectam,) impoſuiſſe: poſtea autem ciues ipſius aereis illum honoraſſe ſtatuis, cum inſcriptione, valde diuerſa ab illa illepida. Idem *Heumannus* tom. II. pag. 63 ſq. epiſtolas, Diogeni,

geni, Cynico, tributas, cenſet eſſe ſuppoſititias. Atque apud *Laertium* VI. 80. vbi ſcripta Cynici noſtri indicantur, *Soſicrates* in primo ſucceſſionum, (τῆς διαδοχῆς) et *Satyrus* in quarto de vitis, neque epiſtolas, neque reliqua, quae ſub nomine Diogenis, Cynici, olim circumferebantur, ſcripta eſſe illius adfirmarunt; *Sotion* tamen epiſtolas et quaedam alia vindicauit Diogeni, Cynico. adde ſupra in vol. I. p. 685. nr. XX. obſeruata. *Haſaeus*, in epiſtola ad Heumannum, in huius Poecile, tom. I. pag. 588. epiſtolas Cynici Diogenis, fictas quidem, nihilo tamen ſecius Auguſteo ſaeculo certe antiquiores eſſe exiſtimat. — Praeter ea *Heumannus* tom. I. pag. 17. cumprimis tom. II. pag. 58 — 69. hiſtoriam de dolio, Diogenis domicilio, cuius figuram, marmori inſculptam, videre licet in *Iacobi Sponii* miſcellaneis eruditae antiquitatis ſect. IV. p. 125. ſ. in Poleni ſupplem. vtriusque theſauri antiqq. vol. IV. pag. 898. fabulam, quamquam antiquam, eſſe atque, Cicerone, Seneca, Valerio Maximo, Aeliano, Plutarcho aliisque veteribus auctoribus, qui multa de Diogene narrarunt, nullam illius iniicientibus mentionem, Iuuenali, Luciano, Laertio aliisque a *Menagio* ad *Laert.* VI. §. 23. et 78. excitatis, nullam fidem eſſe adhibendam demonſtrat. Idem Heum. ibidem pag. 909. refert, *D. Iac. Haſaeum*, Profeſſorem Bremenſem, in hiſt. crit. de la republ. des lettres tom. XV. pag. 267. promiſiſſe diſſertat. de doliari Cynici Diogenis habitatione, ad vulgarem narrationem ab Heumanni dubitationibus vindicandam, additque breuem Κρίσιν. In *Poecile* autem tom. I. pag. 586 ſqq. exhibuit *Haſaei* diſputationem, ſane doctam, in qua Heumanni argumenta ſcite examinantur, et vulgaris hiſtoriae fides defenditur. *Senecae* teſtimonium, Diogenem *ſe complicuiſſe in dolio et in eo cubitauiſſe*, ex lib. I. epiſt. 89. (al. 90.) adduxit Haſaeus, ex ſilentio antiquiorum, vel multis libris iniuria temporis abſumtis, vel nulla commoda hiſtoriae illius referendae Ciceroni aliisque oblata, non poſſe contra Iuuenalis aliorumque fidem valida deduci argumenta: porro opinatur, Diogenem, Cynicum, ſe adcommodaſſe ad mores Athenienſium, aut Corinthiorum pauperrimorum, qui, teſte *Ariſtophane* Equit. verſ. 789. in doliis habitabant. Tum perſequutus eſt et explicuit loca Iuuenalis, Luciani et Diogenis Laertii de doliari Cynici habitatione, et, quae contra illos dixerat Heumannus, ea diluere tentauit. At nondum deſeruit Heumannus cauſſam ſuam; ſed ibidem 614 ſqq. in epiſtola ad Theodorum Haſaeum, fratrem Iacobi, ſuam tuitus eſt ſententiam, traditionis vanitatem vberius oſtendendo. In loco autem Senecae, qui quidem non dixiſſet, Cynicum Diog. habitaſſe in dolio, ſed tantum in dolium quodpiam vacuum irrepſiſſe, ibique iacuiſſe ſiue vigilantem, ſiue dormientem, reperiſſe ſibi videtur natales fabulae, a Iuuenale ornatae atque amplificatae, et a reliquis temere repetitae. Tum reliqua Haſaei argumenta et vindicias acute perluſtrans ſuam cauſſam ingenioſe perorauit. Contra Heumanni diſſ. monuit quaedam *Koehler* in: Hiſtoriſchen Münz-Beluſtigung. part. IV. p. 150 — 152. Duumuirorum vero illorum ſententias contrarias *Brucker* quoque in hiſt. crit philoſ. vol. I. (vbi a p. 871. copioſus eſt de Diogene, Sinopenſi, eius vita, fatis, ſcriptis, placitis et fabulis, de eo ſparſis,) p. 870 ſqq. in compendio propoſuit, et iſtam narrationem ad fabulas referendam iure cenſet. Illam, coniicit, ex eo ortam eſſe, quod Diogenes, Cynicus, vitam pauperrimam adfectans, nec hoſpitiis, (vti tradit *Aelianus* III. H. V. cap. 21.) amplius exceptus, non in aedificiis tantum publicis, ſed et in dolio, ſiue vaſe, quod erat in Metroo, commoratus ſit. Firmum quoque robur addit argumentis ad

 euer-

euertendam iſtam fabellam, quod *Epictetus* apud *Arrianum* lib. III. diſſ. 24. vbi multus eſt de Diogene, Sinopenſi, commoda de eius dolio dicendi facta poteſtate, nihil de hac doliari habitatione refert. — *Thomae Bartholini* orat. de dolio Diogenis inter eius orationes, Hafniae 1669. 8. pag. 584 ſqq. Laudat eam *Morhof.* Polyhiſt. litterar. lib. VI. cap. 3. §. 3. pag. 278. — Colloquium Diogenis cum Alexandro M. *Brucker* l. m. pag. 877 ſqq. iure quoque ad fabularum regnum tenebraſue ablegat, et philoſophum a canina impudentia morum bene abſoluit: faſtum tamen animi elatioris, arrogantiam, dicacitatem et acerbitatem reprehenſionum, cynicae ſcholae propriam, contemtumque philoſophorum aliorum et magiſtratuum nemo probabit nec eum ab hoc crimine liberabit. At inuidi homines famaeque Diogenis inimici, et vitae delicatiori mollique adſueti, aut etiam decori obſeruantes, multa in eius contemtum finxerunt. Atque tot conuicia in eum coniecta ſunt ab omni tempore, tot tamque aniles abſurdaeque fabulae de illo narratae, vt Diogenes vel ſapienter deſipere, vel inſipienter ſapere, vel omnino inſanire videretur. Et tamen multa de eius virtutis ſtudio egregia, multae eius ſententiae, acute recteque dictae, referuntur ab antiquis, vt vel inde aduerſariorum iniuria et maledicta pateſcant et cognoſci poſſint. *Schuppius* in orat. de dignoſc. variet. ingen. pag. 19 ſqq. fabulam quidem de dolio et colloquio cum Alexandro M. repetit; at eius mores et diſciplinam a maledicentia aliorum et iniuria defendit. „Diogenem, Cynicum, ait, ſtultum diceretis, ſi hodie reuiuiſceret, et iisdem moribus ſe commendaret. Sed tali ſapientiae genere corrigenda erant tempora illa, quibus respublicae tyrannis implebantur et ſcholae ſophiſtis, id eſt, hominibus diſputacibus, qui ſapientes videri volebant, et non erant. — — malebat eos riſu et ineptiis, quam ſpinoſis argumentis refutare etc." Sed omnia, quae fere vnquam contra noſtrum philoſophum euomebantur, conuitia congeſſit et comprobauit *Gottlieb Stolle* in Hiſtorie der heydniſchen Moral, Ienae 1714. pag. 102 ſqq. et tamen pag. 107 ſqq. ex Diogene Laertio et Stobaeo collegit eius ſententias et dicta, quae ſapientiam et virtutem ſpirant; ſed acerbum addit iudicium, ſicuti ſtulti homines ſaepe verum dicant, ita Diogenem quoque interdum ſe ſapientem geſſiſſe. Idem cum *Lactantio* in inſtitutt. III. 15, 20. falſo putat pag. 97. p. 102. et 106. Cynicos a *canibus*, (κυσὶ) quorum vitam imitati ſint, etiam vocabulum nomenque traxiſſe. Idem iam laudauit ſecum ſentientes *Rapin.* Comparaiſ. de Plato et Ariſtote pag. 298. eiusque Reflexions ſur la Morale pag. 389, *M. Frid. Menz* faſtum philoſophicum virtutis colore infucatum in imagine Diogenis, Cynici, Lipſiae 1712. 4. et alios. Idem *Frid. Mentz* edidit II. programmata de Cynismo, nec philoſopho, nec homine digno, Lipſiae 1744. 4. At *Heumannus* in actis phil. I. pag. 151 ſq. iniuriam, Diogeni a Stollio illatam, paucis iam oſtendit. Ita illum immerito atheis fuiſſe adnumeratum, adfirmauit *Iulianus*, imperator, orat. VII. p. 199. et abunde demonſtrarunt *Bayle* in Dict. artic. Diogene p. 294 ſq. tom. II. not. *N. Buddeus* in theſib. de atheismo cap. I. §. 18. pag. 15. *Reimmannus* in hiſtoria atheismi p. 181 ſq. et *Heumannus* in act. philoſ. tom. II. p. 910. Durum quoque de illo fert iudicium, aut veterem crambem recoquit auctor libri: Expoſition ſuccinte et comparaiſon de la doctrine des Anciens et des nouveaux philoſophes, Pariſ. 1787. 8. — De Diogene autem Cynico plures in vtramque partem diſputarunt. Praeter eos, quos iam memoraui, e veteribus huc pertinent *Eubulides* in libro de eo, *Olympiodorus*, *Sotion* in quarto libro ſucceſſionum, *Eubulus* in libro, Diogenis πρᾶ-

σις

σις ſiue *auctio* inſcripto; aliique a *Diogene Laert.* in lib. VI. cap. 2. nominati. Veterum locos de illo collegit cl. *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, ſect. II. cap. III. nr. XIII. de Cynicis pag. 259 — 271. Recentiores quosdam adducit *Heumann.* in actis phil. II. pag. 907 ſqq. quibus addatur (*Marchio Grimaldi*) la vita di Diogene Cynico, Neapoli 1777. 8. de quo libro egi in introd. in hiſt. L. Gr. I. pag. 470. Diogenis Laertii quaedam de noſtro loca emendat illuſtratque *Ignatius Roſſius* in commentatt. Laertianis, pag. 90 — 99. *Harl.*

Effigies eius varias vide, ſi placet, apud *Sponium* IV. pag. 125. Miſcell. *Iac. Gronouium* tom. II. theſauri antiquitatum graecar. tabula LXXXVIII. [vid. paullo ante voc. *Antiſthenes.*] Claruit Speuſippi aequalis circa Olymp. CIX. *Laert.* IV. 3. Obiit fere nonagenarius Corinthi, eodem, vt aiunt, die, quo Alexander Babylone Olymp. CXIV. id. VI. 79. [conf. *Brucker.* vol. I. pag. 882 ſq. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 80. ſcribit, natum eſſe Olymp. XCI. 3. den. Olymp. CXIV. 1.] Philippum, Macedoniae regem, paullo acerbius reprehendit, *Plutarcho* iudice pag. 70. de dignoſcendo adulatore. De Alexandri colloquio cum Diogene videſis *Dionem* IV. de regno pag. 59 ſq. *Laert.* VI. 38. 68. *Plutarchum* Alex. pag. 671. *Nonnum* hiſt. 25. ad Naz. Plura *Baelius* in Lexico. voc. Diogene le Cynique.

Diogenes iunior, Σοφιςὴς κύνειος, ob petulantiam linguae in theatro exercitam [ſ] virgis caeſus iuſſu Flauii Veſpaſiani. Xiphilin. p. 322. vbi et de *Ero*, altero Cynico, Diogenis huius aequali, ob maiorem inſolentiam capite etiam truncato. Recentior *Diogenes*, philoſophus, *Iuliani* imperat. temporibus, a quo laudatur epiſt. 35. p. 410.

Echecles, Epheſius, Cleomenis et Theombroti diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Eras (Ἡρᾶς) de quo dixi paullo ante in *Diogene iuniore.*

[*Eſſenii.* Thomaſ. phil. aulic. cap. I. §. 42. *Heumann.*]

Eubulides, cuius librum de Diogene citat Laertius VI. 20. *Eubulus* ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διογένους πρᾶσις. *Laert.* VI. 30. [Sed hos fuiſſe Cynicos, inde colligi non poteſt.]

Marcus Fauonius, quem ἁπλόκυνα et ψευδόκυνα vocabat Brutus apud *Plutarch.* pag. 1000.

Hegeſaeus, Sinopenſis, cognomento κλοιὸς, ſiue laqueus, diſcipulus Diogenis. *Laert.* VI. 84.

Hegeſianax, infra in *Xanthippus.*

Heraclius, contra quem *Iulianus* Orat. VII. Suidae in Ἰουλ. dicitur *Heraclitus.* [vid. infra, lib. V. cap. 8. §. VI. VII. vol. VII. pag. 79 ſq.]

Hermippus in auctione Diogenis citatur in latino interprete Laertii, Ambroſio, et in quibusdam graecis Laertii codicibus VI. 29. vt intelligatur *Hermippus*, Smyrnaeus, qui de vitis Philoſ. ſcripſit. Sed alii codices habent *Menippus* ἐν τῇ Διογένους πράσει.

Hermodotus in epigramm. Ammiani II. 51. Anthol.

Hero, Alexandrinus. Infra in Maximo, Coteler. II. monument. pag. 640.

Herophilus. Lucian. in Icaromenippo tom. I. pag. 198.

Heſperius. Ionſ. p. 246. [III. 7, 8. p. 38. edit. Dorn. Sed ridiculus eſt error, et *Ionſius* deceptus eſt praua latina Athen. VII. p. 307. interpretat. Nam τῶν Κυνικῶν τις ἑσπέριος

ἐλθὼν

ἐλθὼν ἔφη, verti debet, Cynicorum aliquis, *veſperi* accedens; dixit. cf. Heum. acta phil. II. pag. 415 ſq.]

Hipparchia, Maronitis, ſoror Metroclis et Cratetis vxor, de qua *Laertius* VI. 96 ſq. Anthologia pag. 339. e recentioribus *Menagius* de mulieribus philoſophis p. 63 ſq. *Baylius* in Lexico. Carpenteriana pag. 375 ſq. Iourn. litteraire tom. XII. 2. pag. 326. Suidas ait, ſcripſiſſe φιλοσόφους ὑποθέσεις καί τινα ἐπιχειρήματα καὶ προτάσεις πρὸς Θεόδωρον ἄθεον. Non puto autem, Suidam haec Hipparchiae ſcripta vidiſſe, ſed coniectura e Laertio collegiſſe. Habet etiam ex Laertio, quae de Hipparchia ſcribit in Ἥρα. [*Eudoc.* pag. 244] [conf. *Heum.* l. c. pag. 911. *Stolle* l. c. pag. 115. *Brucker.* I. pag. 890.]

Honoratus, de quo *Lucianus* in Demonacte, tom. II. pag. 865.

Horus, Aegyptius, quem confabulantem inducit *Macrobius* in Saturnal. [vide ſupra lib. I. cap. 13. §. 8. pag. 105. vol. I.]

Hoſtilius, Cynicus, aut certe Stoicus, cum Demetrio a Veſpaſiano in inſulas relegatus. *Dio Caſſius* lib. LXVI. [cap. 13. tom. II. edit. Reimari, cuius notam pag. 1087. conſules.]

Iphicles, de quo Iulianus orat. in Cynicos et *Ammian.* XXX. 5. vbi vid. Valeſium pag. 599.

Iſidorus. *Sueton.* Nerone cap. 39.

Iulianus, imp. Cynicorum philoſophiam celebrat Orat. 6. et 7. quarum prior eſt πρὸς τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας, poſterior πρὸς Ἡράκλειον Κυνικὸν πῶς κυνιστέον. [Neque ex his ſequitur, Iulianum fuiſſe Cynicum philoſophum. vid. *Heum.* act. philoſ. tom. II. pag. 916 ſqq.]

Lucianus in Cynico tom. II. pag. 717 ſq. [*Lucianum* Cynicis adnumerauit *Iſidorus Peluſiota* lib. IV. epiſt. 55. *Heumann.* Hic tamen illum claſſe Cynicorum iure eximit, in Actis philoſ. tom. II. pag. 917 ſq. *Harl.*]

Maximus, Alexandrinus, ad quem Baſilii Magni epiſtolae ſuperſunt, et quem orat. 23. laudauit, ſed carmine de vita ſua, et oratione 27 et 28. ſub Heronis nomine perſtrinxit Nazianzenus; indignatus κύνας ποιμένας εἶναι βιαζομένους p. 474. [*Iſidor. Peluſiota* lib. I. epiſt. 96. vid. infra lib. V. 13. vol. VII. p. 517. nr. 23. et p. 518. nr. 28. p. 534. *Ionſius* III. 16. 4. p. 92. edit. Dorn. *Heumann.*] vid. etiam *Damaſcii* epiſt. ad Aſcolum, Theſſalonicenſem et altera ad epiſcopos Macedoniae, quae exſtat etiam in concilio III. romano ann. Chr. 531. Athanaſii epiſt. ad Maximum tom. I. edit. Benedictin. pag. 918. Depoſitus hic Maximus epiſcopatu CPol. Canone IV. ſynodi primae CPol. Hic ipſe eſt, de quo *Hieron.* in Catalogo S. E. cap. 127. *Maximus, philoſophus, natus Alexandriae, CPoli epiſcopus ordinatus eſt ann. 380. et pulſus, inſignem de* [❡] *fide aduerſus Arianos ſcripſit librum, quem Mediolani Gratiano, principi, dedit.* Vide et *Valeſ.* ad Sozom. VII. 9. et Baronium, Basnagium et *Pagi* ad A. C. 379. *Tillemont* tom. IX. pag. 443 ſqq. 712 ſqq. *Blondellum* de epiſcopis et presbyteris p. 330 — 340. notas Benedictinorum ad *S. Ambroſii* epiſt. 13. tom. II. pag. 815. *Fabric.* — *Iuliani*, imperatoris, epiſt. 38. *Spanhemii* praefat. ad Opera Iuliani pag. 10. *Heumann.* — *Ionſius* III. 16. 4. p. 92. *Harl.*

Maximus,

Maximus, Epheſius, qui Iulianum docuit idola colere, et ad quem epiſtola Iuliani 38. *Fabric.* — Ad Cynicos eum refert quoque Heumannus in nota msta, laudatque *Moshem.* diſput. de turbata per Platonicos eccleſia §. 28. Sed eclecticis eum adnumerat *Brucker.* in hiſt. critica philoſ. vol II. vbi pag. 281—283. copioſus eſt de illo. Add. *Fabric.* vol VIII. p. 770 imprimis lib. III. cap. XX. vol. II. p. 514. edit. veteris de aſtrologis ineditis, vbi de eius carmine περὶ καταρχῶν agit, quod idem lib. V. cap. 25. vol. VIII. p. 414 ſqq. ſub titulo περὶ ἀπαρχῶν e cod. Florent. mediceo cum verſione Rentdorfii latina primus edidit. At *Ruhnken.* V. C. in cel. Heynii Add. ad Virgilium tom. IV. pag. 226. prioris editionis illud carmen, a Fabricio euulgatum, ſentit a poeta Alexandrino, Callimachi et Apollonii, Rhodii, aequali, ſcriptum. *Harl.*

Meleager, Gadarenus, riſus in ſcriptis captator, cuius libros II. περὶ δοξῶν *Laertius* II. 92. ſympoſium et χάριτας laudat Athenaeus lib. IV. pag. 157. et lib. XI. p 502. [*Voſſius* IV. 36. pag. 260. infra in catalogo poetar. epigramm p. 720. vol. II. vet. edit. *Cren.* ad Caſaub. de ſatyrica poeſi pag. 203 ſq. edit. Rambach. *Harl.*] Vide, quae viri docti ad *Laert.* VI. 100. De eius corona epigrammatum infra, cap. de epigramm. graecis.

Menander, cognomento δρυμὸς, Homeri admirator, Diogenis diſcipulus. *Laert.* VI. 84. Vide et infra in *Xanthippo.*

Menedemus, Lampſacenus, de quo *Laertius* VI. 102. Theombroti diſcipulus, *Laert.* VI. 95. diuerſus a Menedemo, Eretrienſi, de quo II. 125. De *Menedemo*, Cynico, capiendus *Numenius* apud Euſeb. XV. Praeparat. pag. 729.

Meneſtratus, Cynicus. In anthologia graeca pag. 272. in epigrammate Lucilii II. 51.

Menippus, Sinopenſis patria, ortu Phoenicius Gadarenſis fuit, conditione ſeruus, Diogenis, vt ſuſpicor, diſcipulus. Eius ſcribendi genus σπουδογέλοιον multi notauerunt, [vid. Stephan. Byzant. voc. Γάδαρα.] imitatus eſt in Satyris ſuis Varro, quas Cynicas alii, ipſe adpellauit Menippeas, teſte *Gellio* II. 18. *Macrob.* Sat. I. 11. Menippeus hinc ipſe adpellatus Athenaeo [d]), et Tertulliano [e]) *Romanus Cynicus.* Exſtat et Satira Menippea *Petri Cunaei*, viri doctiſſimi, et altera Lipſii, qua perſtringit profanum vulgus criticorum [f]). Scripſit et Varro Satiram, cui titulus ταφὴ Μενίππου, teſte Nonio in exodium et pluribus aliis locis. *Menippi Sympoſium* et *Arceſilaum* citat Athenaeus. [lib. XIV. cap. 7. conf. *Cren.* ad Caſaubon. de ſatyr. poeſi Graecor. p. 203. edit. Rambach.] Alia ſcripta Menippi, Cynici, refert *Laertius* VI. 101. Sunt autem haec: Νεκυία [g]), Διαθῆ-
και,

d) Conf. *Caſaubon.* lib. II. de ſatirica poeſi, cap. 2. libr. II.

e) Item ab Arnobio et Symmacho. vid. *Ioſiae Merceri* not. ad Nonium p. 207. Probus in VI. ecl. Virgilii: „*Varro Menippeus* non a magiſtro, cuius aetas longe praeceſſerat, ſed a ſocietate ingenii, quod is quoque omnigeno carmine ſatiras ſuas expoliuerit." Ibidem citat Varronem *in cynico*, quem inſcripſit *dolium* etc. *Fabric.* — adde, quae ſcripſi in Introductione in notitiam litteraturae rom. part. II. pag. 168 ſq. *Harl.*

f) Iunctim editae ſunt: *Tres ſatyrae Menippeae, L. Annaei Senecae* ἀποκολοκύντωσις, *I. Lipſii Somnium; P. Cunaei Sardi venales, recenſitae et notis perpetuis illuſtratae.* Lipſiae 1720. 8. *Harl.*

g) Conf. *Gataker.* ad *M. Antonin.* lib. IX. §. 24. *Hemſterh.* ad *Luciani* colloquia ſelecta, minoris edit. Baſil. 1771. 12. pag. 2. not. *Harl.*

καὶ, Ἐπιςολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ τῶ τῶν Θεῶν προσώπω. Πρὸς τὼς Φυσικὼς καὶ Μαθηματικὼς καὶ Γραμματικὼς, καὶ γονὰς (natalem) Ἐπικέρω, καὶ τὰς θρησκευομένας ὑπ' αὐτῶν εἰκάδας etc. [h]) Hunc porro ipſum Menippum non dubito induci a Luciano in dialogis mortuor. et in Necyomantia, memorarique ab Eunapio in prooem. vbi celeberrimos Cynicos referre ſe ſcribit, non *Menippum*, iuuenem *Lycium*, de quo Philoſtratus IV. 25. de Apollonii vita [i]). Fuit et *Menippus* quidam Magnes Pancratiaſtes, cuius meminit *Artemidorus* IV. 44. quemque addes aliis Menippis, collectis a Laertio et Menagio. *Fabric.* — De *Menippo*, Pergameno, vid. Fabric. Bibl. Gr. IV. 2. tom. III. pag. 37 et 72. *Heumann.*

Menippus, *Lycius*, Demetrii, Corinthii, auditor, de quo iam dixi.

Metrocles, Maronites, Hipparchiae frater, Theophraſti primum, poſtea Cratetis diſcipulus. Vide *Laertium* II. 102. VI. 94 ſq. Eius χρείας citat VI. 33.

Monimus, Syracuſanus, Diogenis et Cratetis diſcipulus, ſcripſit teſte *Laertio* [☞] VI. 83. παίγνια, quibus ludicra ſeriis ſententiis permiſcuit; περὶ ὁρμῶν libros duos et protrepticum. Inter eos, qui κριτήριον veri ſuſtulerunt refertur Monimus a Sexto VII. contra Math. p. 146 et 221, quod adfirmaſſet τῦφον εἶναι τὰ πάντα. *Fabric.* Plura de hoc collegit, et quorumdam de eo errores redarguit *Mongitor.* in bibl. Sicula tom. II. pag. 81 ſq. adde *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. II. 12. pag. 210. Dornii. *Harl.* — Alios *Monimos* et *Monimas* memorat *Freinshem.* ad Curtium III. 13. 15. *Heumann.*

Muſonius, Babylonius, amicus Apollonii, Tyanenſis, [de quo vid. Brucker. II. pag. 501 ſq.] Alius *Muſonius*, Tuſcus, de quo infra in Stoicis, [quem tamen cum Cynico eumdem fuiſſe, contenderat *Olear.* ad Philoſtrat. p. 176. refutatus a Brucker. l. c.]

Oenomaus, Gadarenus, ſub Adriano imp. floruit teſte *Syncello* pag. 349. ſcripſerat πολιτείαν et περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον φιλοσοφίας (confer *Ionſium*, III. 7. pag. 37. edit. Dorn.) et περὶ κυνισμῶ, itemque περὶ Κράτητος καὶ Διογένως καὶ τῶν λοιπῶν, teſte Suida. Quamquam Iulianus imp. ex alio potius, quam ex Oenomao Cyniſmi rationes peti velit. Eius κατὰ τῶν χρηστηρίων, idem *Iulian.* Orat [VI. pag. 187 et 199.] VII. f. 209. [k]) Titulus libri fuit φωρὰ γοήτων, *detectio praeſtigiatorum* [l]), de Oraculorum falſitate.

h) *Marcus Antoninus* de rebus ſuis lib. VI. § 47. Menippum inter generoſos humanae vitae contemtores et magna philoſophiae liberioris lumina reponit. vid. *Hemſterh.* loc. cit. *Harl.*

i) *Olearius* quidem ad *Philoſtrat.* Apollon. IV. 25. pag. 164. putat, *Menippi Lycii*, iunioris etiam apud Eunapium in prooemio mentionem fieri, et hunc Menippum iuniorem eſſe, qui paſſim perſtringatur a Luciano in mortuorum dialogis. Sed Olearium errare, animaduertit docetque *Moyſes du Soul* ad *Luciani* I. dial. mortuorum, tom. I. pag. 328 ſq. edit. Reitzii, remque ipſam clamare, ait, Menippum, Gadarenſem, apud Lucianum fuiſſe Diogenis diſcipulum. add. *Brucker.* I. p. 893. *Harl.*

k) Locus *Iuliani* ſic ſonat: Ἐπιγνώσῃ σαφῶς ἐν τῇ τῶ Κυνὸς αὐτοφωνίᾳ, καὶ τῷ κατὰ τῶν χρηστηρίων. Petauius male vertit αὐτοφωνίᾳ *ex ipſis Canis illius ſermonibus.* at cl. *Wyttenbachio* in epiſt. critica ſuper nonnullis locis Iuliani imper. etc. Gottingae 1769. 8. pag. 19. probabile eſt, librum contra oracula ſic inſcripſiſſe *Oenomaum;* cui coniecturae pulcre faueat αὐτόφωνος χρησμὸς apud *Lucianum* Pſeudomant. pag. 235. et Gall. p. 705. *Harl.*

l) Vide Neue Biblioth. tom. IV. pag 466 ſq. Oenomai ipſiſſima verba contra oracula et fatum producit

ſalſitate. Vide *Euſeb.* V. cap. 19. Praeparat. et VI. 6. p. 254. et VI. 7. *Socratem* IV. 23. p. 165. *Niceph.* X. 36. *Theodoritum* Therapeut. lib. VI. p. 86. et X. p. 141. A. *Vandalen* de Oraculis p. 329 — 346. Τραγῳδίαι. *Iulian.* orat. VII. f. 210. — De *Diogene Oenomao*, tragico Athenienſi, dixi ſupra lib. II. cap 19. e Suida in Διογ. epigramma alterius, vt videtur, Oenomai εἰς ἔρωτα γεγλυμμένον ἐν κανκίῳ Anthol. IV. 18.

Oneſicritus, Aſtypalenſis, ſiue Aeginenſis, qui cum Alexandro M. militauit et eius παιδείαν ac laudes Xenophonteo fere ſtilo compoſuit. Vide *Laert.* VI. 84. *Plutarchum* Alex. pag. 705. Pater Androſthenis et Philiſci. *Laert.* VI. 75 ſq. diſcipulus Diogenis. Vide de hoc *Oneſicrito* ſupra cap. III. pag. 47.

Pancrates. Alciphron. pag. 406. epiſtol.

Pancratius. Philoſtrat. in Lolliano pag. 526.

Paſicles, Cratetis, Cynici, F. *Laertius* IV. 88. Fuit et *Paſicles*, Cratetis frater, diſcipulus Euclidis, Megarenſis. *Laert.* IV. 89.

Peregrinus, [Pario, vrbe in Helleſponto, ortus. vid. Lucian. tom. III. p. 339. ibique M. du Soul.] qui ſub Antonino Pio vanam gloriam captans ſe publice coniecit in flammas, [Olymp. CCXXXVI, 1. ann. Chr. 166. ſ. 168.] deriſus a *Luciano*, libro ſingulari de morte Peregrini. Confer *Synellum* pag. 351. 352. infra in *Proteus. Fabric.* — *Gellius* N. A. lib. VIII. 3. et lib. XII. cap. 11. *Tertullian.* lib. ad martyres cap. 4. *Euſebius* chron. lib. II. ad ann. Chr. 167. *Ammianus Marcell.* hiſt. lib. 29. *Marſilius Ficinus* de religione chriſtiana cap. 35. pag. 478. *Spanhem.* hiſt. eccleſ. pag. 70. *Moshem.* Obſſ. lib. I. p. 217. *Clericus* hiſt. eccleſ. ſaec. II. p. 696 ſqq. et not. ad Rom. XVI. 17. vt mittam Buddei et Boyſen. diſpp. *Heumann.* — Si opus fuiſſet, hic catalogus potuiſſet augeri. Sed, cui volupe erit, is iudicia atque teſtimonia apud Bruckerum eosque, quos laudauit Heumannus, bene multa inueniet. *Fabricius* quoque in vita Luciani, infra lib. IV. cap. 16. pag. 500. vol. III. vet. edit. quaedam adnotauit. *Athenagoras* legat. pro Chriſtian. ad imperatores Marc. Aurelium et Lucium Verum cap. 22. meminit huius Peregrini, hominis

producit *Euſebius* praepar. euang. lib. V. cap. 18. et ſqq. vsque ad finem illius libri, lib. VI. cap. 6. fin. et cap. 7. toto. Eidem libro V. cap. 21. tribuit *dicacitatem cynicam. Heumann.* Et tamen hic in actis philoſ. tom. II. pag. 901 ſq. omnem dat operam, vt *Oenomaum* numero Cynicorum eximat. Argumenta eius ſunt, quia *Iulian.* orat. VI. pag. 199. et orat. VII. pag. 209. et 212. nos doceat, Oenomaum nigris coloribus depinxiſſe ſectam cynicam; immo vero pag. 210. Oenomaum a Cynicis diſtinguat, et *Socrates* hiſt. eccl. IV. cap. 23. diſcernat illum a Diogene, Διογένης ὁ κύων, καὶ Οἰνόμαος ὁ φιλόσοφος, nec Euſebius eum vmquam adpellet cynicum. Quod *Euſebius* illi tribuit dicacitatem cynicam, id nihil valere cenſet, ſed maledicentiam eius et calumniandi impudentiam deſignari. Sic Oenomaum, contendit, vocari a *Iuliano* VII. pag. 209. κύνα, *calumniatorem*, vti Zoilus apud *Aelianum* H. V. lib. XI. cap. 10. dictus eſt *canis rhetoricus*. Immo malit eum accenſere Epicureis. Sed videtur Oenomaus placita potius Antiſthenis ſaniora ſectatus, et flagitia vitamque pſeudo-Cynicorum inhoneſtam turpemque irriſiſſe et proſcidiſſe. Atque *Brucker.* in hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 509 ſq. argumentis Heumannianis alia iam oppoſuit validiora; et *Wyttenbach.* loc. mem. exiſtimat, Heumannum vix in illum errorem fuiſſe delapſum, ſi *Iuliani* loca attente conſideraſſet. — *H. Valeſius* Emendatt. lib. I. cap. 3. pag. 6 ſq. quaedam loca *Euſebii* praepar. euang. V. 20. ex Oenomai commentariis face critica illuſtrat. *Harl.*

minis diſerti, phantaſmatum mire capacis, qui, ingenio abundans portenta, miraque dictu factuque in omni vita amauit, et hanc inſaniem morte comprobauit. Nam illis temporibus, finitis olympicis certaminibus, rogo ab omnibus praeſentibus Cynicis accenſo, in ignem ſponte inſiluit ſe ipſe concrematurus. At num *Lucianus* de morte Peregrini tom. III. pag. 325 ſqq. edit. Reitzii, vbi interpretes multa docte adnotarunt, verum omnino dixerit de illo philoſopho, non conuenit inter viros doctos. *Stephano le Moyne*, in prolegomenis ad varia ſacra fol. 10. videtur Lucianus illudere voluiſſe martyrio Polycarpi, hoc ipſo forte anno cremati etc. ſed *Gesneri* ad Lucian. de morte Peregrini pag. 325. modeſta animaduerſio cautos iam auocat ab adſenſu. At, aliis omiſſis, *Brucker.* vol. II. pag. 518. vbi copioſus eſt de Peregrino et Luciani narratione, hanc ſuſpectam redditurus putat, Lucianum iſtius potiſſimum viri, non tam vita, quam morte illuſtris, hiſtoriam ideo delegiſſe, vt haberet, quibus, ſi non omnibus, certe cynicis philoſophis, grauem dicam ſcriberet, et in primis Cynicos more ſuo ſalſe irrideret, ideo multa ornandae ſcenae cauſſa confinxiſſe, et in multis ab aliorum, Peregrino aequalium, teſtimonio diſceſſiſſe. Ita perſequitur Luciani narrationem et cum aliis comparat. At cel. *Wielandus* in erudita diſſ. de fide Luciani in notitia quam dedit de Peregrino, adiuncta tom. III. verſioni Luciani germanicae Lipſiae 1788. pag. 93 ſqq. fidem Luciani, qui Peregrinum eiusque vltimum fatum ſtolidum bene nouerit, a crimine Bruckeri aliorumque docte ingenioſeque vindicat, et rem ipſam vberius explanat; denique de eius aetate, (cuius ratio et inquiſitio exercuit Bruckeri ſtudium,) diſſerit. Coniicit igitur, Peregrinum, ann. Chr. 168. (Fabric. in vol. III. ſcripſit, ann. Chr. 169. die XVI. Iulii.) quum, teſte Philoſtrato, iam ſenex eſſet, rogum conſcendiſſe, tunc circ. ann. 60—70. natum et intra ann. 140—152. cum Chriſtianis verſatum, adeoque intra ann. 1—10. ſaeculi II. in lucem editum fuiſſe. In notis, verſioni ſubiectis, multa Luciani et hiſtoriae illius temporis loca acute explicat illuſtratque, et contra interpretes ac Bruckerum diſputat. Adde *Capperonnier* recitationem academicam in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcript. vol. XXVIII. pag. 69 ſqq. *Harl.*

Philiſcus, Aeginenſis, Oneſicriti F. Diogenis diſcipulus, cui tragoedias, quae ſub Diogenis nomine ferebantur, nonnulli tribuerunt. Vide *Laert.* VI. 84. et 73. 75. et 80. *Iulian.* Orat. VI. pag. 186. et VII. 210. vbi male *Philiſtus.* [adde *Lambec.* comm. bibl. Vindobon. vol. VII. pag. 274. cum nota Kollarii, et quae ſupra in vol. II. pag. 314. contra Lambecii opinionem prolata ſunt. *Harl.*]

Photion, cognomento χρηστὸς, Diogenis, Cynici, auditor. *Laertius* VI. 76.

Plato, Cynicus. *Laert.* VI. 27. niſi probanda potius expoſitio Caſauboni, [P] vt ſane videtur, quoniam idem Laertius inter varios Platones III. 103. nullam Cynici mentionem facit. [vid. ſupra in Platone §. 1. not. pag. 57.]

Polyzelus, infra in Xanthippo.

Poſochares. vid. epigramma apud Küſterum ad Suidam in Κυνοῦχος.

Proteus, Cynicus, apud *Philoſtratum* in vita Herodis Attici cap. 13. p. 563 ſq. [vbi vid. Olearium.] Eſt *Peregrinus*, de quo modo diſputatum eſt. *Fabric.* ad *Lucianum* de Peregrini morte, tom. III. pag. 325. edit. Reitz. *Menander* rhet. de encomiis pag. 61 ſq. ed. Heeren.

Heeren. παράδοξα (ſcil. ἐγκώμια) — — τὸ τῆς πενίας Πρωτέως τȣ̃ Κυνός. *Harl.*]

Saluſtius, κυνίζων. *Phot.* cod. CCXLII. pag. 556. κυνικώτερον ἐφιλοσόφει. Suid. in Σαλȣ̃ς. Diuerſus hic Procli diſcipulus fuit a *Saluſtio*, cui Orationem quartam inſcribit Iulianus Imp. Huic potius Iuliani, Platonico, quam alteri Cynico Saluſtio tribuerim libellum elegantem, qui exſtat περὶ Θεῶν καὶ κόσμȣ, de quo infra lib. V. [vol. VIII. pag. 651. inprimis lib. VI. cap. 10. vol. XIII. pag. 643. vbi plures *Salluſtii* recenſentur et Fabric. ſuam ſententiam firmauit. Hoc autem loco margini adſcripſit manu, „neſcio, idemne ſit, ad quem *Libanii* lib. I. epiſt. 66. exſtat. — Copioſe de illo agit *Brucker.* vol. II. pag. 527 ſqq. *Harl.* — confer *Conring.* lib. I. de medicina Herm. et cap. 12. pag. 123. *Naudaeum* epiſt. 71. pag. 531. Bibl. Bremenſem tom. II. pag. 424. *Moller.* ad Morhof. Polyhiſt. tom. II. cap 7. §. 10. pag. 521. Cynico tamen Saluſtio tribuit libell. περὶ θεῶν καὶ κόσμȣ *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 1. 5. 7. 8 o. etc. et *Reneſius* inſcription. claſſ. I. nr. 2. pag. 4. vbi eum vocat *Cynicorum vltimum. Heumann.*]

Serenianus, ſupra in Aſclepiade.

Sotades, Alexandrinus, de quo *Nonnus* hiſt. 25. ad Nazianz. [De aliis vid. ſupra in vol. I. pag. 627. et vol. II. pag. 495 ſq.]

Sphodrias, cuius τέχνην ἐρωτικὴν citat *Athenaeus* IV. pag. 162.

Stilpo, Megarenſis, auditor Diogenis, Cynici. *Laert.* VI. 76. [at poſtea nobilitauit ſectam Megaricam ſ. Eriſticam. vid. *Brucker.* I. pag. 617 ſq.]

Theagenes. Lucian. lib. de morte Peregrini. [vol. III. ed. Reitz. p. 329. 351. (vbi aequalis Luciani et confirmaſſe dicitur, etiam Sibyllam de Proteo eiusque morte voluntaria aliquid praedixiſſe,) 353.] *Galenus* XIII. 15. method. medendi tom. IV. Baſil. pag. 178. 179.

Theodorus, *Cynulcus*, ſiue pluribus canibus ſtipatus Cynicus, quem colloquentem inducit *Athenaeus* in dipnoſophiſtis. [lib. XV. pag. 669. vbi aliquis Cynulcum ita adloquitur: *O Theodore, hoc enim tuum nomen proprium eſt;* item pag. 692. Ceterum nota, hunc Theodorum eſſe perſonam fictitiam quamdam, vti ceteri Athenaei conuiuae. Quod *Cynulcus* non ſit nomen proprium, ſed adpellatiuum, ſignificat Cynicum, plures diſcipulos, (*canes* dici ſolitos,) ſecum habentem: manifeſtum id erit ex argumento, Athenaei libris praefixo. Ibi enim dicitur: aderat etiam vnus Cynicorum, quem Κύνȣλκον vocat, ſubaudi Athenaeus. *Heumann.* in not. msta et in Actis philoſ. tom. II. pag. 921.]

Theombrotus, Metroclis diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Theomneſtus, infra in Xanthippo.

Thraſyllus, Cynicus. *Seneca* II. 17. de benefic. et *Plutarch.* Apophthegm. *Fabric.* Diuerſus eſt a *Thraſyllo*, Platonico, de quo ſupra, p. 190. *Menag.* ad Diogen. Laert. III. 1. pag. 133. infra de ſcriptoribus Muſicis deperditis §. IX. fin. *Eudocia* pag. 143. in art. de Democrito, *Brucker.* vol. II. pag. 163 ſq. *Harl.*

Timarchus, Alexandrinus, Cleomenis diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Xanthippus, Theomneſtus, Polyzelus, Oneſicritus, Monimus, Menander, Hegeſianax, Diogenes, Crates et Antiſthenes, Cynici, quorum ſcriptis vſus eſt Stobaeus. *Phot.* cod. CLXVII.

Xeniades, Corinthius, qui Diogenem, Cynicum, emit eique filium inſtituendum et domum regendam dedit. *Laert.* VI. 74. 82. *Fabric.* conf. *Brucker.* I. pag. 883. inprimis p. 888. et quos ille laudat. *Harl.*

Zeno, Citieus, Cratetis diſcipulus. Vide Numenium apud *Euſeb.* XIV. praep. pag. 729. et poſthaec inter Stoicos. Verecundiam et decorum magis obſeruare, quam Cynici, docuit; in reliquis eorum placita probauit, ipſe auctor Stoicorum, quorum dogmata cum Cynicis conuenire, innuit etiam *Iuuenalis* XIII. 121.

Et qui nec Cynicos nec Stoica dogmata legit,
A Cynicis tunica diſtantia.

Iungit etiam Martial. XI. 85.

Tondeat hic inopes Cynicos et Stoica menta.

Confer *Iulianum* Orat. VI. p. 185. *Laert.* VI. 104. VII. 121. *Lipſium* lib. I. manuduct. diſſ. 13. Quod vero *Sidonius* Carm. II. v. 168. Cynicorum turbam Epicuri ſodalium imitatricem adpellat, de eo vide ſis *Sirmondi* notas pag. 181. Auguſtini adhuc temporibus plures fuerunt Cynici, quam Stoici, vt teſtatur lib. III. contra Academicos cap. 18. *Itaque nunc Philoſophos non ſere videmus, niſi aut Cynicos, aut Peripateticos, aut Platonicos. Et Cynicos quidem, quia eos vitae quaedam delectat libertas atque licentia.* Adde, ſi placet, XIV. 20. de C. D. [¶] *Fabric.* Auguſtinus tamen ſub Cynicis complecti videtur Stoicos, Cynicorum progeniem. De Stoicorum multitudine vid. Catalogum Stoicorum. *Heumann.* — Supra memoratis ſcriptis addi poſſunt *Georg. Gottfr. Richteri* diſſ. de Cynicis, Lipſiae 1701. 4. *Chr. Gottl. Ioecher* progr. de Cynicis, nulla re teneri volentibus. Lipſiae 1743. 4. Biblioth. philoſophic. Struuianam edit. *Kahlii*, I. pag. 216 ſq. *Harl.*

CAPVT X

CATALOGVS PHILOSOPHORVM STOICORVM, DIGESTVS ORDINE ALPHABETI.

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Nobiliſſima ſchola *Stoica*, Cynicae quaſi propago, vid. *Ciceron.* de Or. III. 17. at emendata a flagitiis nequitiisque multis purgata, atque elegantius culta, auctorem habuit *Zenonem, Citieum*, (de quo paullo ante quaedam dedit Fabricius, at poſtea ſuo loco vberius diſputabitur;) nomen autem adepta eſt a porticu celeberrima, et reliquas, quae multae fuerunt Athenis, antecellente, *Stoa*, etiam *Poecile*, ſenſu eminenti dicta, quam Zeno occupauerat et vbi copiam ſui fecerat diſcipulis: qui quum prius *Zenonii* audirent, ab illo loco poſtea *Stoici* dicebantur. Stoici quidem iam antea vocitabantur poetae et alii, qui litterarum cauſſa ibi conuenerant; ſed poſtea nomen illud Zenonis adſeclis vnice adhaeſit. vid. *Diogen. Laert.* VII. cap. 1. de Zenone, ſect. 5. ibique Menagium, *Groph.* diſſ. de gymn. litterariis

terariis Athen. p. 49 ſqq. (quam diſſ. recuſam dedit *Brucker.* ad calcem Scipion. Aquiliani de placitis philoſoph. ante Ariſtotelem pag. 279 ſqq.) Ingens olim fuit Stoicorum multitudo. Hinc *Sextus Empir.* libro I. (adnotante Heumanno,) ſcribit, in iis, qui in vnaquaque haereſi philoſophantur, plures eſſe, qui in philoſophia ſtoicam ſectentur haereſin. vide paullo infra in hoc catalogo voc. *Antiochus Aſcalonita.* Quare dolendum eſt, periiſſe *Apollonii Tyrii*, (de quo h. capite loco ſuo ſermo erit,) *indicem philoſophorum Zenoniorum eorumdemque librorum.* At maior iactura facta eſt, libris integris Zenonis, Cleanthis, Chryſippi et aliorum genuinorum Stoicorum iniuria temporis abſumtis. Nam quod in omnibus amplis ſectarum familiis factum eſt, et adhuc, tanta ingeniorum diuerſitate, euenire ſolet, poſteri ſaepius deflectunt deſciſcuntque a conſuetudine placitisque maiorum. Quare qui, vt tamen permulti recentiores fecerunt ſcriptores, Zenonem et Chryſippum, valde iam diſſentientem a magiſtro, aliosque antiquiſſimos ex recentioribus diiudicant, adeoque ex Senecae, Epicteti et Antonini imperatoris libris tamquam ex puris fontibus diſciplinam doctrinamque Zenonis vnice hauriunt et, illis ducibus, in formam artis redigunt; ii, opinor, egregie falluntur aliosque fallunt. Illi enim et vel antiquiores ab archetypo lapſi ſunt et deciderunt. Iam veteres ſenſerunt, Stoicos neutiquam inter ſe concordes eſſe. *Galenus* de libris propriis cap. 11. *μικρὰ μὲν δήπως ἐςὶν ἡ παρὰ τοῖς Περιπατητικοῖς διαφωνία· μεγάλη δὲ παρὰ τοῖς* ΣΤΩΙΚΟΙΣ *καὶ* Πλατωνικοῖς. add. *Plutarch.* de Stoicorum repugn. et *Euſebius* XI. 5. praepar. pag. 728 ſqq. atque Cicero aliquoties id declarat — infra, voc. *Antipater Tarſenſis.* Sic in doctrina de fato, Zeno et Chryſippus probabiliter liberalius et rectius, quam multi iique recentiores Stoicae diſciplinae alumni, ſenſerunt, nec virtutem ac libertatem illo plane tolli iudicarunt. Inter ea vel aliquot fragmenta veterum germanorum Stoicorum ſeruarunt, vel praecepta et dogmata quaedam paſſim collegerunt, et defenderunt aut examinarunt *Cicero*, (cuius loca, in quibus Stoicorum ſententiae proferuntur, explicantur aut refutantur, congeſſit et aliquoties illuſtrauit cel. *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, Berolini 1782. 8. pag. 271 — 324.) *Gellius* VI. noct. attic. cap. 1. et 2. *Diogenes Laertius*, libr. VII. *Sextus Empiricus*, *Plutarchus*, iudex ſaepe iniquus [a]), *Euſebius* praep. euangel. XV. cap. 14 — 22. et *Stobaeus.* Stoicorum doctrinam, quae in emendandis moribus ponitur, maximam partem cognoſcimus ex *Seneca*, *Epicteto*, *Antonino*, (in cuius opus egregie commentatus eſt, et multa, quae philoſophiam Stoicam illuſtrant, ex veteribus auctoribus collegit *Gatackerus*,) ex *Simplicio*, (qui tamen ex Peripateticorum placitis Stoicorum decreta explicare ſolet,) in commentario in Epicteti enchiridium, Arriano, in diſſertationibus Epicteteis. Hi ſunt etiam fontes, ex quibus recentiorum doctorum virorum narrationes et libri maioris minorisue molis plerumque manarunt. Magnus autem eſt numerus eorum, qui poſt litteras renatas vario modo de Stoica philoſophia diſſeruerunt aut eam, impari quidem fortuna, explanare ſuſtinuerunt. Alii autem verſati ſunt in explicanda vniverſa Stoicorum hiſtoria atque doctrina; alii peculiares tantum illius partes illuſtrandas ſibi ſumſerunt. Catalogum Stoicorum dederunt quidem *Cozzandus* de magiſterio antiq. philoſ. lib. III. cap. 4. et *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 18. 1. pag. 251 ſq. qui praeter ea lib. II. 1, 2. pag 137. (vbi de Zenone quaedam adnotauit,) Stoicorum exhibuit ſucceſſionem. Illum autem

a) Loca in Pſeudo-Plutarcho de phyſicis philoſophorum decretis, de Zenone aliisque Stoicis indicauit cel. *Beck.* in recenſione ſcholarum etc. editioni praemiſſa pag. 53 ſq.

autem catalogum auxit Fabricius noſter addiditque citata; ſolo tantum Ionſii nomine poſito, vbi non alium teſtem habuit in promtu. Catalogum autem ſcriptorum de philoſophia Stoica concinnauit *Heumannus* in actis philoſ. tom. I. partic. IV. nr. 7 pag. 730 ſqq. praecipue pag. 745 ſqq. vbi ſcriptores bene ordinat et ita diſpeſcit, vt primum recenſeat ſcriptores, quorum habuit notitiam, qui 1) de philoſophia Stoica generatim, 2) de Stoicorum logica, 3) de eorum philoſophia morali, et 4) de phyſica eorum egerunt: nam tribus partibus, logica, ethica et phyſica Stoici cum Ariſtotele et Xenocrate comprehenderunt omnem philoſophiam, ita tamen, vt multa melius definirent ac diſcernerent, ab aliis philoſophis quaedam ſumerent mutua, aut alia modo bona, modo praua, adoptarent decreta ſuaque adderent paradoxa; tum idem *Heumannus* ibidem, tom. II. pag. 161 ſqq. Stollii ſupplementa, et pag. 478 ſqq. ſua ipſius et Lintrupii propoſuit additamenta. Idem tom. III. pag. 110. quaedam nomina expunxit ex Stoicorum catalogo. Et tamen poſtea alii acceſſerunt, qui de Stoicis eorumque diſciplina diſputarent. Ego vero neque ſpondere poſſum plenum abſolutumque catalogum, neque neceſſariam eſſe arbitror repetitam omnium et ſingulorum ab Heumanno, Struuio, in bibliotheca philoſoph. edit. Kahlii tom. I. pag. 209 ſq. Bruckero aliisque, ad quos prouocabo, citatorum memoriam; multo minus eos, qui de Epicteto, Antonino et Seneca diſputarunt, hic adpellabo. Quare potiores, aut ab aliis omiſſos, ſecundum Heumanni ordinem excitabo ſcriptores.

1) Generatim Stoicam perſequuti ſunt philoſophiam omnes, qui hiſtoriam philoſophiae condiderunt, et quos in hoc ac ſuperiore volumine aliquoties laudaui. Praecipue tamen commendandus eſt *Bruckerus* in hiſtoria critica philoſophiae vol. I. pag. 893—967. de Zenone eiusque philoſophia, huiusque vitiis et virtutibus: tum pag. 968—981. de diſcipulis et ſucceſſoribus Zenonis in ſchola Stoica; vol. II. pag. 50 ſqq. de adſeclis Stoicae diſciplinae inter Romanos pag. 531—599. de ſecta Stoica ſub imperatoribus romanis. vol. IV. part. I. p. 486—502. de reſtauratione philoſophiae Stoicae recentiore. Ego vero non illico omnes, qui Stoicam laudarunt philoſophiam aut de illa ſcripſerunt, adnumerarem philoſophis Stoicis. Ita quoque forſan inter antiquiores plurium nomina ſunt expungenda aut aliis quoque ſectis accenſenda. Idem analecta dedit in vol. VI. p. 249—256. et p. 344 ſqq.

Franciſci de Queuedo doctrina Eſtoica, (poſt Epicteti enchiridion, hiſpanicis verſibus ab eo redditum) tom. III. Opp. Bruxell. 1671. 4.

Thom. Gatackerus praemiſit editioni ſuae Antonini imperatoris de rebus ſuis, praeloquium, in quo de diſciplina Stoica cum ſectis aliis, peripatetica, et academica, epicurea vero praecipue collata, deque eorum, qui hanc ſequuti ſunt, quae ſuperſunt, Senecae, cum primis M. Antonini ſcriptis diſſeritur.

Io. Franciſci Buddei introductio ad philoſophiam Stoicam ex mente M. Antonini, praemiſſa Wollii editioni M. Antonini *τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίων*. Lipſiae 1729. 8.

Le Sage Stoique par *Anton. le Grand*, Hagae Com. 1662. 12.

Non admodum multa, nec tamen ſpernenda dedit *Morhof.* in polyhiſtore philoſophico, lib. II. part. I. cap. 8. pag. 190 ſqq.

Petrum Gaſſendum in explicanda Epicuri philoſophia, de Zenone ac Stoica philoſophia erudite ſuſeque diſſeruiſſe, iam monuit *Brucker.* vol. VI. pag. 249.

Cudworth.

Cudworth. in ſyſtemate intellectuali eiusque ſagacior interpres *Moshemius* paſſim, idque frequenter Stoicorum dogmata varia ratione protulerunt, illuſtrarunt aut examinarunt.

Georg. Paſchius in introductione in rem litterar. moralem vet. cap. III. de Stoicis.

Cel. *Dieter. Tiedemann* bis bene meruit de illa philoſophia. Primum edidit *Syſtem der ſtoiſchen Philoſophie*, Lipſiae 1776. 8. III. part. in quo quidem libro non vbiuis tempora et diuerſitas ingeniorum ac placitorum in ſchola ſtoica diſcreta videntur: (conf. ephemerid. litterar. Erfurt. ann. 1776. plag. 99. et Gottingenſ. ann. 1777. plag. 7.) ſagacius autem explanavit idem ille philoſophiam ſtoicam, et, quid haec habuerit proprium aut quid cum aliis philoſophis illius aut ſuperioris aeui commune, curatius expoſuit in: *Geiſt der ſpeculativen Philoſophie*, tom. II. cap. XII. pag. 427—566.

Cel. *Garue* in comment. ad Ciceronis libros de officiis, ab ipſo germanice verſos, (Breslau 1783. 8.) paſſim varia philoſophiae ſtoicae capita illuſtrauit aut interpretatus eſt.

Cl. *Gurlitt* in ſciagraphia hiſtoriae philoſophiae, (Abriſs der Geſchichte der Philoſophie.) pag. 72—98. hiſtoriam et placita illius diſciplinae ſcite intelligenterque perſequutus eſt.

Stanleium, Adelungium, Buddeum aliosque et plurimos eorum, quos in Heumanni actis iam productos nouimus, vt praetermittam, quosdam primum nominabo qui de *Logica* illius ſcholae diſputarunt.

Adami Burſii, Poloni, logicam Stoicorum laudarunt *Voſſius* de nat. et conſtitutione logicae cap. VIII. pag. 40. aliique apud *Heumannum* in actis phil. tom. I. pag. 746.

P. Gaſſendus lib. de origine et varietate Logicae cap. VI. p. 49 ſq.

Samuel Parker. de deo, diſp. VI. ſect. 9. p. 519 ſq.

Io. Andr. Schmidii diſſ. de Chryſippea brutorum logica, Ienae 1689.

Io. Alb. Fabricii diſp. de cauillationibus Stoicorum, Lipſiae 1692. et in eiusdem opuſculis, Hamburgi 1738. 4. pag. 133 ſqq.

Io. Georg. Walch. in parergis academicis, de progreſſu ac fatis logicae, p. 533—543. adde *Brucker.* I. pag. 913 ſqq.

Garve in diſſertat. de ratione ſcribendi hiſt. philoſ. pag. 9—14. de Stoica definitione *viſi* et *viſi comprehenſi.*

Diſciplinam et doctrinam Stoicorum *moralem* multi illuſtrarunt varia ratione: Illam *Iuſt. Lipſius* in primis amauit, docte expoſuit beneque digeſſit illius partes; ſed nimiis exornauit laudibus, eo potiſſimum conſilio, vt iudice *Iac. Thomaſio* in hiſt. phil. et eccleſ. p. 60. Stoicos ſuos maxime reduceret in gratiam cum doctrina Chriſtianorum; Senecam autem et Epictetum maxime eſt ſequutus in libro huius ſententiae

Iuſti Lipſii manuductionis ad Stoicam philoſophiam libri tres; L. Annaeo Senecae aliisque ſcriptoribus illuſtrandis, Antwerpiae 1604. 4. Lugduni Batau. 1644. 12. et in eiusdem Opp. Antwerp. 1637. fol. tom. IV. pag. 421 ſqq. Varia diuerſaque fuerunt de hoc Lipſii libro iudicia. *Buddeus* in praef. ad ſelecta iuris naturae et gentium ſentit, Lipſium ineptiſſimum potius fuiſſe Stoicorum adulatorem, quam diſciplinae ſtoicae reſtauratorem. Copioſe recen-

ſetur illud opus Lipſii, adſperſis vtilibus animaduerſionibus et notitiis aliorum ſcriptorum, in quibus examinantur Stoicorum placita, in *Chriſt. Thomaſii* ſummariſchen Nachrichten von auserleſenen — in der Thomaſiſchen Biblioth. vorhandenen Büchern, part. XXII. pag. 825 ſqq.

Quae Lipſius vberius expoſuit, ea in compendium veluti redegerunt *Caſpar Scioppius* in elementis philoſophiae moralis Stoicae, Moguntiae, 1606. 8. et *Dan. Heinſius* in orat. de Stoica philoſophia, inter eius orationes Lugd. Bat. 1627. 8. nr. 23. p. 326 ſqq.

Idem *Lipſius* in libr. de Conſtantia. Francof. 1591. 8. etc. lib. I. cap. 17—22. doctrinam Stoicorum de fato illuſtrauit atque ita interpretari ſtuduit, vt minus falſa ac periculoſa videretur.

Cl. *Meinerſius* in philoſophiſchen Schriften, part. II. pag. 130. de ἀπαθείᾳ Stoicorum egit: haec ipſa fuit quaſi pomum eridos; ſaltem illius quaeſtionis interpretatio, quae ſaepe prope abeſt a logomachia, valde torſit viros doctos. Sic exſtant

Io. Bienii ἀπάθεια ſapientis ſtoici etc. diſputatt. tres. Hauniae 1695.

Io. Barthold. Niemeier diſſ. de Stoicorum ἀπαθείᾳ, exhibens eorum de adfectibus doctrinam, rationesque, quibus moti ſapientem ſuum ἀπαθῆ eſſe voluerunt. Helmſt. 1679. 4.

Io. Henr. Fiſcher diſp. de Stoicis, ἀπαθείας falſo ſuſpectis, Lipſiae 1716. 4.

Th. Burnet. in Archaeologia philoſ. lib. I. cap. 12.

Mich. Frid. Quadius edidit diſput. hiſtorico-philoſophicam, tritum illud Stoicorum Παράδοξον περὶ τῆς ἀπαθείας expendentem, Sedini 1720. 4.

Humphr. Ditton, Anglus, in libr. germanice verſo, de veritate religionis chriſtianae, ex reſurrectione ſoteros noſtri probata, in adpendice ſect. XV. ſuſpicatur, nec tamen audacter pronuntiat quaſi de tripode dictum, nullius ſectae inter idolorum cultores diſciplinam et placita, praecipue doctrinam de moribus, quam Stoicorum magis conuenire cum Chriſtianorum doctrina diſciplinaque. Ita alii, vt Steuchus, Pfannerus, Huetius, etc. quoque ſenſerunt, aut nimiis laudibus exornarunt Stoicorum vitam et doctrinam: atque Anonymus in: *Geſammlete Arbeiten zum Nutzen und Vergnügen*, 1. und 2. vierthel Iahr. Bremae, (coll. ephem. literar. Gotting. 1753. plag. 141. et Erlang. in ſupplem. eiusdem anni nr. 51.) cum nonnullis eruditis contendit, chriſtianam religionem conſpirare cum praeceptis veteris ſectae Stoicorum, praeſertim ratione horum ἀπαθείας. At illius argumenta refutauit

Chriſtian Bernhard Bücher in commentat. de ἀπαθείᾳ Stoica religioni chriſtianae minime conueniente, Wittebergae 1754. 4.

Henr. tamen *Scheurlio* in bibliogr. moral. §. 105. Stoici reliquis philoſophis moralibus tantum videntur excellere, quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi, aliaque ad illius ſectae commendationem adfert. *Wolfgangus* autem *Iac. Fecht* in diſſ. praeſide *Magno Dan. Omeiſo*, vindicaturus Stoicorum philoſophiam moralem ſobriam, eorumdemque placita cum chriſtianiſmo conuenientia, Altdorfii 1699. 4. perſequitur plura ſtoicae ſcholae dogmata. nec tamen ſcite ſemper comparat cum effatis ſacrorum oraculorum, vt oſtendat, placita Stoicorum moralia pleraque, ſi non ſemper et in omnibus, ratione doctrinae, certe ratione loquendi modi, cum ſacris litteris conuenire, adeoque reliquis philoſophorum dogmatibus tan-

to

to eſſe praeſtantiora, quanto ad fidei chriſtianae ſinceritatem accedere propius videantur. At primum Stoicorum recentiorum praecepta ſunt ab antiquiorum placitis diſcernenda. Tum vniuerſum illorum, quod dicitur, ſyſtema, eſt perſpiciendum, non ſingula et peculiaria diſiectaque quaſi totius corporis membra ſunt ſeorſum comparanda, ad iuſtum de illa ſchola iudicium ferendum. In quam multis autem rebus et dogmatibus peccarint Stoici, iam ſuperiore ſaeculo demonſtrauit *Io. Iac. Hartmann.* in diſp. praeſide *Georgio Paullo Roetenbeccio*, de intemperantia philoſophiae Stoicae, Altdorfii 1691. 4. — De miſericordia, a contemtu Stoicorum vindicata, diſput. ſcripſit *Io. Chriſtoph. Sturmius*, Altdorf. 1702. 4. — Atque *Buddeus* in Iſagoge hiſtorico-theologica lib. I. cap. IV. § 22. pag. 200. prudenter, „in ſcriptis, ait, Stoicorum, quae ſuperſunt, Senecae, Epicteti, M. Aurelii Antonini imperatoris et philoſophi, multa egregie et ſplendide dicta occurrunt, quaeue ſingularem vim ad excitandam fouendamque virtutem habere videntur. Sed ſi principia ſimul conſiderentur, quibus ſuperſtructa ſunt, aut ex quibus fluunt, pleraque non tantum lubrica, ſed et plane impia depreheduntur. Nocent itaque meritoque damnantur, in Syſtemate Stoicorum ſpectata, ſed extra illud conſiderata proſunt, recteque laudantur." Idem *Buddeus* conſcripſit *quatuor diſſ.* de praecipuis Stoicorum in philoſophia morali erroribus, Halae, 1696. 4. recuſas in eiusdem Analectis hiſtor. philoſ. Halae 1706. 8. — Atqui *Maſſot* in Recueil de Diſcours et Pieces preſentées à l'Acad. des Ieux Floraux de Toulouſe 1692. pag. 21 ſqq. inquiſiuit, num Stoici an Epicurei virtutem ſolidam potius profeſſi ſint et exercuerint, (quels Philoſophes ont fait profeſſion d'une vertu plus ſolide ou les Stoiciens, ou les Epicuriens.). — Eſt quoque peculiaris comment. *de apathia Stoicorum* in biblioth. philologica Gottingenſi ann. 1770. vol. I. part. III. pag. 1 ſqq.

Praeter ἀπάθειαν et αὐτάρκειαν iactitarunt etiam quidam ſane Stoici, ſimilitudinem cum deo ὁμοίωσιν τῷ θεῷ, quam quidem vanitatem et iactantiam teſtimoniis Senecae, Epicteti atque Antonini comprobat, et refutat, comparata theologia Chriſtianorum ac Stoicorum, M. *Georg. Frideric. Zſchau* in II. diſſertatt. excutiens ἀποθέωσιν, a Stoicis adfectatam et adſertam, Witteberg. 1715. 4.

Chriſt. Aug. Heumanni diſſ. de αὐτοχειρίᾳ philoſophorum, maxime Stoicorum, Ienae 1703. 4.

Io. Colmar, praeſide M. Georg Paul. Roetenbeccio, diſſ. de Stoicorum et Ariſtotelicorum circa gradum neceſſitatis bonorum aeternorum ad ſummam beatitatem diſceptatione, Norbergae 1709. 4. Multas diſceptationes, olim inter Stoicos et Peripateticos agitatas, in logomachias abiiſſe, in multis decretis illos quidem conſpirare, et vtramque ſectam nactam fuiſſe patronos, iudicat, ſtoicam tamen ſententiam Ariſtotelicae praeferendam eſſe cenſet auctor.

Io. Iac. Dornfeldii diſp. de fine hominis ſtoico, Lipſiae 1720. 4.

Finis Stoicorum, ſiue ſummum hominis bonum, poſitus eſt in ὁμολογίᾳ ſiue conuenientia, vt *Cicero* ait de finibus III. ſect. 21. cap. 6. et *Stobaeus* Ecl. ethic. lib. II. pag. 171 ſq. ſiue, vt alii Stoici dixerunt, in eo, vt naturae conuenienter viuamus, (vid. *Lipſium* in manuductione lib. I. diſſ. XV.) et *Cicero* de Finib. II. cap. XI. ſect. 34. (vbi Dauiſ. plura collegit.) ita explicat, fines bonorum Stoicis, *conſentire naturae, quod eſſe volunt e virtute, id eſt, ho-*

neſtate viuere; quod ita interpretantur, viuere cum intelligentia earum rerum, quae natura eueniant, eligentem ea, quae eſſent ſecundum naturam, reiicientemque contraria. De hoc Stoicorum igitur fine docte copioſeque diſſerit Dornfeldius, oſtendit, quae falſa inſint ſecundum Stoicorum doctrinam, et qua meliore ratione cum ſobria veraque philoſophia et diſciplina Chriſtianorum, poſſint componi; idemque Lipſii errores patefacit.

Baltus, e ſocietate Ieſu, in libro: *Iugement des S. S. Peres ſur la morale de la Philoſophie payenne*, Argentorati 1719. 4. Stoicorum non minus quam reliquorum philoſophorum de moribus dogmata oppugnauit, impulſus potiſſimum Dacerii ſcriptis; quippe qui tum in diſſertatione de Platone, tum in praefationibus ad M. Antonini opera et ad ſymbola Pythagorae nimis magnifice de morali ethnicorum philoſophia ſentiret, aequiparare eam doctrinae chriſtianae haud veritus. conf. Acta eruditor. Lipſienſ. menſ. Febr. ann. 1720. pag. 60 ſqq.

Doctrinam Stoicorum, beatitatem hominum vnice collocandam eſſe in virtute, (quatenus tantum ad hanc, quam degimus, vitam reſpiciamus,) eſſe nimis ſeueram falſamque, eique, per ſe conſideratae, Epicuri principium eſſe praeferendum, (quamquam vtraque doctrina a tutioribus verioribusque chriſtianae doctrinae placitis multum abhorreat,) demonſtratur in libello, (II. plagul. in 4.) inſcripto:

Enarratio et comparatio doctrinarum moralium Epicuri et Stoicorum: diſſ. quae praemium — retulit. In ſcholis publicis recitata Kal. Iul. 1754. a Io. Foſter, A. M. Coll. reg. ſocio. Londini 1758. vid. Erlang. ephem. litter. ann. 1758. ſupplement. pag. 605 ſq.

Io. Caſp. Kühnii, reſpondente Io. Boeclero, diſſ. de ſocialitate, ſecundum Stoicorum diſciplinam expreſſa. Argentorati. 1700. 4.

Gottlieb Stolle in Hiſtorie der heidniſchen Moral, Ienae 1714. 4. pag. 124—145. late perſequitur Stoicorum de moribus placita et iudicia, ſaepe nimis ſeuera.

Huc quoque referri poſſunt:

Seuer. Wintheri Stoa Epicurea, ſeu de ſectae ſtoicae epicureiſmo, II. diſputatt. Hauniae 1695. 1696.

Franciſci Hedelini, Abbatis *d'Aubignac* Macaraiſe ou hiſtoire allegorique, contenant la philoſophie morale des Stoiques ſous le voile de pluſieurs avantures agreables en forme de Roman, à Paris. 1664. 8. II. voll. — Memoir. de Literature ann. 1715. pag. 303 ſqq.

Cum chriſtiana doctrina et diſciplina dogmata Stoicorum interdum, aliis tamen diſſentientibus, eſſe collata, iam vidimus. Hinc multi, Stoicos recentiores poſt Chriſtum natum quasdam ſuae doctrinae partes adcommodaſſe effatis ſcriptorum diuinorum, arbitrati ſunt. Quod quidem ſeriore praeſertim tempore omnino negari non poteſt: at fines in definiendis partibus, opinionibus controuerſis, temporeque nonnulli ſunt transgreſſi. *Io. Gottl. Heineccius* in diſſ. de philoſophis ſemichriſtianis, Halae 1694. 4. cauſſas inquirit, cur idolorum cultores philoſophiam doctrinis chriſtianis interpolarint, et rationem, quam tenuerint, ac viam, qua ad notitiam diſciplinae chriſtianae peruenerint, inueſtigat, atque §. XV. probatum it, Epictetum paullo cautius et occultius χριστιανίζειν, multa in Chriſtianis laudanda obſeruaſſe multasque eorum adoptaſſe doctrinas.

Io.

Io. Wilh. de Neve conſcripſit diſſertat. de Epicureorum et Stoicorum, celeberrimi inter philoſophicas ſectas pacis, Chriſtianismo intentatis conuiciis, occaſione loci Actor. XVII. 18. Francof. ad Viadr. 1708. 4. — et *Iac. Brucker.* diſſ. de Stoicis, ſubdolis Chriſtianorum imitatoribus inſeruit Temp. Heluet. tom. III. pag. 208 ſqq. rec. in illius Miſcell. hiſtor. philoſ. litterar. criticis, Auguſtae Vindelicor. 1748. 8. part. I. pag. 225 — 257.

Io. Neeb in diſp. Verhältniſs der Stoiſchen Moral zur Religion. Mogunt. 1791. 8. primum artem philoſophiae moralis ſtoicae proponit, dein de eius vi ad ſtudium theologiae naturalis agit. Stoam putat in doctrina de moribus habuiſſe vera principia; falſa autem in theologia. conf. ephem. litter. Wirzburg. 1791. ſupplem. ad ſcidam 67.

At Stoici in *tertia* philoſophiae parte, *phyſica*, ſiue *phyſiologia*, in qua de corporibus, de principiis, de elementis, de diis, de loco, de vacuo, vel generalius, de mundo, de elementis et de cauſſis diſputarunt (vid. *Diog. Laert.* VII. 132.) quas fouerint opiniones, et quos periculoſos commiſerint errores, itidem varia ratione a multis viris doctis, modo aequioribus, modo iniquis iudicibus, eſt demonſtratum. At tamen in hac potiſſimum parte ſciendum eſt, Stoicos frequenter inter ſe diſſenſiſſe, ideoque vel bonitatem vel prauitatem opinionum, a ſingulis paucisque Stoicis pronunciatarum, non valere ad legitimum de vniuerſa ſecta iudicium ferendum. In primis autem expoſuerunt illorum ſyſtema inter recentiores Lipſius, Iac. Thomaſius et Brucker, quos reliqui in exprimendis totius corporis particulis vt plurimum ſequuti ſunt; in quibusdam tamen capitibus ſobrius iudicarunt.

Iuſti Lipſii phyſiologiae Stoicorum libri tres: L. Annaeo Senecae aliisque ſcriptoribus illuſtrandis. Antwerp. 1604. 4. — Lugd. Batau. 1644. 12. — in eius Opp. tom. IV. pag. 529 ſqq.

Lipſium cum primis ſequuti ſunt Burnetus, Morhofius in polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. 8. pag. 190 ſqq. et Stanleius.

Hieronym. Magius de mundi exitio per exuſtionem, lib. V. Baſil. 1562. fol.

Potiora tamen ſtoae dogmata clariore et meliore luce colluſtrauit

Iacobus Thomaſius in *diſſertationibus, ad ſtoicae philoſophiae et ceteram philoſophicam hiſtoriam facientibus, argumenti varii, quibus praemittitur de exuſtione mundi ſtoica exercitatio.* Lipſiae 1682. 4.

Thomaſii rationes potiſſimum amplexus eſt *Buddeus* et in pluribus capitibus *Brucker*, quorum poſterior in vol. I. hiſt. crit. philoſ. pag. 920 ſqq. phyſiologiae ſtoicae ſummam exhibuit multosque tam veteres, quam recentiores laudauit ſcriptores. — Idem in *Otio Vindelico* paſſim doctrinas Stoicorum quasdam exponit illuſtratque, e. g. de natura dei, pag. 138 ſqq. illorum ſententiam de fato pag. 166 ſq. et alibi. — Idem exarauit epiſtolam, (in *Schelhornii* amoenitt. litterar. tom. VIII. p. 443 ſqq. rec. in Bruckeri Miſcell. hiſtor. philoſ. litterar. pag. 147 ſqq.) de prouidentia ſtoica, quam contra Lipſium aliosque negat piam fuiſſe et cum effatis diuinorum oraculorum conſpirare.

Mich. Henr. Reinhardi comm. de mundo optimo, praeſertim ex Stoicorum ſententia. Torgauiae 1738. 4. — Idem ſcripſit progr. de Stoicorum verbo deo, Torgau. 1737. 4.

Ex augurio immortalitatis animi humani et ex opinione de magno anno platonica M. *Io. Mich. Sonntag* in diſp. de palingeneſia Stoicorum, Ienae 1700. 4. potiſſimum deriuat cum Pfannero iſtam doctrinam.

Pfannerus autem in ſyſtemate theologiae gentilis purioris, Baſil. 1679. 4. paſſim fauet Stoae et adfert ornatque Stoicorum de mundo et rebus diuinis ſententias: pag autem 76. ex Plutarcho et Minucio Felice obſeruat, Zenonem, Chryſippum, Cleanthem cenſuiſſe, vnum duntaxat eſſe deum aeternum interitusque expertem. Illos tamen vera rectaque dei ortusque mundi notitia et cognitione caruiſſe, nemo ibit inficias. Enimuero de deo ipſo, fato, mundoque non omnes Stoici eamdem fouerunt ſententiam, nec eruditi ad illam quaeſtionem dirimendam ſunt eamdem ingreſſi viam, prouti ſiue oppugnatores, ſiue patroni fuerunt ſtoicae philoſophiae. Hinc alii Stoicos incuſarunt atheismi et, quem dicunt, Spinozismi; alii illos ab hoc crimine liberare ſuſtinuerunt. *Iac. Thomaſius* diſſ. XIV. de ſtoica mundi exuſtione pag. 177. *Hieronym. Gundling* in noua bibl. part. 31. pag. 12. et 20. et in Otiis part. II. cap. 3. §. 11. pag. 123. §. 15. pag. 133. *Buddeus* in diſſ. de Spinozismo ante Spinozam §. 18. pag. 22. tum in theſibus de atheismo cap. I. §. 18. pag. 50. et cap. 2. §. 9. p. 225. atque in compendio hiſtoriae philoſ. pag. 253 ſqq. *Bayle*, aliique Stoicos ad claſſem atheorum et Spinozae praecurſores referunt. Contra, *Lipſius*, *Gatacker*, *Iacob. Syrbius* in diſſ. de origine atheismi §. 16. pag. 28. Ienae 1720. aliique vindicant illos. vid. *Reimmanni* hiſtoriam vniuerſalem atheismi, cap. 28. pag. 192 ſqq. — *Buddei* adcuſationem oppugnauit *I. Iac. Zimmermann* in diſſ. de fato Stoicorum, in Muſeo Bremenſi, vol. I. part. I. pag. 1 ſqq. probaturus, Stoicos per fatum non intellexiſſe coecum atque immutabilem dei et naturae nexum etc. At *Buddeus* in additamentis Iſagogae in vniuerſam theologiam ſuam tuitus eſt ſententiam. Harum vindiciarum ſingula momenta repetiit, examinauit, et primum caute eſſe verſandum in definienda atque excutienda hac controuerſia, tum Stoicos immerito poſtulari atheismi atque Spinozismi, vberius declarauit idem *Zimmermann* in examine argumentorum, quibus ſuam de fato Stoicorum ſententiam olim impugnauerat Buddeus, theologus Ienenſis clariſſ. in Muſeo heluetico, partic. VI. Turici 1747. 8. p. 175 ſqq. — Plane abſoluit illos *Io. Chriſtian. Burgmann* in diſſ. reſpond. Franc. Iac. Helms et Andr. Holtermann, de Stoa, a Spinozismo et atheismo exculpanda, Witebergae 1721. 4. Contra Baylium maxime dimicat, nec leuibus vtitur armis; argumenta autem Burgmanni recenſuit, ſuamque dixit ſententiam *Brucker.* I. pag. 937 ſq. qui bene monet, Stoicae philoſophiae corpus non ex abruptis particulis, ſed ex connexione omnium membrorum eſſe cognoſcendum. Ipſe *Brucker.* pag. 936. ſententiam *Cudworthi*, ab eius interprete docto, *Moshemio* quoque, probatam, in ſyſtem. intellectuali cap. IV. § 25. pag. 502 ſqq. ſiue tom. I. pag. 644 ſqq. edit. Leidenſ. adoptat et amplificat, Stoicos quidem inter apertos numinis hoſtes non eſſe referendos, illos tamen ea docuiſſe, quae veram dei notionem euerterent, et facilem ad negandam omnem diuinitatem aperirent viam. Cudworth. igitur vberius oſtendit, atque Moshemius ſagacius inquirit et diſtinguit curatius, Stoicos duxiſſe, nihil eſſe niſi corpora, non fuiſſe atheos, vnum ſummum deum, vniuerſitatis rectorem, admiſiſſe et prae reliquis, quos plures deos crediderunt inferiores, coluiſſe, ad eumque rerum omnium retuliſſe creationem. — Meliorem tamen et tutiorem viam, ad indagandam inueniendamque diſciplinae ſtoicae veritatem, munire, fontes ipſos diuerſorum iudiciorum rimari, tempora ſollertius diſtinguere atque ordinare, et genuinam Stoicorum de deo doctrinam euoluere coepit M. *Ioan. Michael Kern* in diſp. Stoicorum dogmata de deo

partis

partis prioris cap. I. Göttingae 1764. 4. Collegit itaque non confuſe, ſed ſecundum ordinem temporis, poſitas ſententias et teſtimonia primum antiquiorum, poſtea recentiorum Stoicorum, horumque diſcipulorum, et aliorum, n. Ciceronis, Plutarchi, Sexti Empirici, Diogenis Laertii etc. qui quaedam ex iſtis retulerunt. In altera parte, quae, num publici iuris facta ſit, neſcio, demonſtraturus erat, Stoicorum de deo doctrinam et a Chriſtianorum et Spinoſae atheorumque in vniuerſum placitis diuerſam eſſe. — Liberat eos quoque *Heumannus* in epiſtola ad Crozium in theſauro epiſtolico Lacroziano, tom. I. pag. 155 ſq. de Bruno et Spinoſa diſſerens, „eadem, ait, fuit oratio Stoicorum, (deum omnia replere,) quos non ignoro ideo Spinozismi reos a quibusdam factos eſſe; verum adſentior non temere *Roellio*, viro ſubtiliſſimo, qui Stoicorum dicta de deo et natura, quae vel maxime Spinozismum redolere permultis viſa ſunt, bono ſenſu interpretanda cenſet in aureo *de religione rationali* libello § 62. cui iungendus *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. XIX. §. 7. et *Lipſius* phyſiol. ſtoica lib. I. diſſ. 8. Scilicet Stoicorum natio ſequitur in oratione meteorologiam, indeque multo plus, quam ſentit, loquitur, et magis rhetorico, quam philoſophico, dicendi genere vtitur." — Cel. *d' Anſſe de Villoiſon* in commentat. de triplici theologia myſteriisque veterum, (inſerta libro *de Sainte-Croix* Memoires pour ſervir à l'Hiſtoire de la Religion ſecrete des anciens Peuples etc. Pariſ. 1784. 8. pag. 221 ſqq.) paſſim illuſtrat phyſiologiam Stoicorum, cenſet pag. 231. cum Bruckero I. p. 367 ſq. Stoicos mundi ortum atque generationem allegorico ſenſu obuelaſſe. adde pag. 277 ſqq. 287 ſqq.

Sententiae Stoicorum, Chryſippi et Epicteti, de fato, reperiuntur in libro: Philoſophorum ſententiae de fato, et de eo, quod in noſtra eſt poteſtate, collectae partim, partim de graeco verſae per *Hugon. Grotium.* Pariſ. 1648. 4. et Amſtel. eod. anno. 12.

Homericas fabulas inepta ratione allegorice explanare conati ſunt Stoici, quorum peruerſae allegoriae et argutiae in Euſtathii et ſcholiaſtarum commentariis ſparſim ſuperſunt, et in Pſeudo-Heraclidis Pontici allegoriis homericis expreſſae atque in vnum locum congeſtae. vid. cl. *Nic. Schow* eruditam commentat. critic. in Stoicorum et grammaticorum allegorias Homericas, ſubiunctam illius edit. Allegoriarum Homericarum, quae ſub Heraclidis nomine feruntur. Gotting. 1782. 8. pag. 217 ſqq.

De Chriſtianiſmo Stoico egit *Paul. Iaenichius* in diſp. moderante D. Io. Georgio Neumanno habita, Wittebergae 1706. conf. *Heumanni* acta philoſ. tom I. p. 736 ſqq.

Omnes medici pneumatici Stoicorum decreta amplexabantur. *Ionſ.* II. 1. p. 119. et II. 8. pag. 157. Fabr. B. Gr. IV. 17. pag. 584. notante Heumanno in margine ſui exempli.

Stoicorum de animi natura et perennitate doctrinam minus quidem probat nec late explicat; ſed adtigit tantum *Ioach. Oporinus* in hiſtor. critica doctrinae de immortalitate animi etc. Hamburgi 1735. 8. pag. 210. 226. 237. 283.

Stoicorum de anima brutorum ſententias coegit *Georg. Henr. Ribou.* in hiſtoria de anima brutorum, ſubiuncta *Hieron. Rorarii* libro, quod animalia bruta ſaepe ratione vtantur melius homine, Helmſtad. 1728. 8. cap. 21. p. 698 ſqq.

Pluribus Romanis Ictis adeo placuit ſeueritas et dialectica ſcholae ſtoicae, vt multa praecepta atque principia, ex illa ſumta, reſponſis, legibus omnique iuris prudentiae romanae immiſcerent. Contrariam quidem ſententiam *Gaudentius* de philoſophia romana cap. 43.

pag. 197.

pag. 197. fouebat, ratus, veteres Iureconſultos cum Platonicis et Peripateticis potius, quam cum Stoicis feciſſe. At illius error a pluribus eruditis iam patefactus atque reiectus eſt. E contrario ex Stoica diſciplina multa varii generis manaſſe praecepta in ius romanum, a multis ſatis ſuperque eſt demonſtratum. vid. *Weſtphal.* de ſtoa iureconſultorum rom. Roſtoch 1727. — *Io. Schilteri* manuduct. philoſ. moralis ad Iurisprudent. cap I. §. 3. *Inſt. Henning. Boehmeri* diſſ. de Stoica Ictorum philoſophia; *Luc. Cu a.ius* XXVI. obſeru. 40. — *Ale illiu* lib. I. obſſ. cap. 8 ſq. 17. 8. — *Ian. Vincent. Grauina* originum iuris lib. I. §. 44 et 45. pag. 47 ſqq. edit. Lipſ. — *Euerh. Ottonis* de Stoica veterum iurisconſultorum philoſophia, oratio, Duisburgi, 1715. 4. et poſt eius diſſertationes, Vltraiecti 1723. 4. quam orationem copioſe recenſuit *Heumann.* in actis philoſ. tom. II. p. 164 — 171. addatur idem Heumann. ibid. tom. I. pag. 47 ſqq. et *Euerh. Otto* in Papiniano, cap. IX. — *Menagius* in amoenitatt. iuris ciu. cap. 1. — *Gotfrid. Maſcou.* de ſectis Sabinianorum et Proculian. in iure ciuili, Lipſiae 1728. 8. cap. VI. pag. 92 ſqq. — *Ioſ. Aurel. de Ianuario* in republ. Ictor. pag. 198. — *Anton. Schulting.* fil. in oratione de vtilitate ex iurisprudentia romana ad alias artes et ſcientias redundante, Lugd. Bat. 1718. 4. pag. 14. et 19 ſq. — *Brucker.* vol. II. de philoſophia Rom. pag. 13 ſqq. etc. *M. Aurelii Galuani* lib. de Stoica iuris prudentia vett. Romanorum lucem non vidit. vid. Bibl. raiſonnée, tom. III. pag 392. notante Fabric. in nota msta. Sed haec ſufficiant, ne nimis extra oleas vagari videar. *Harl.*

Achaicus, Stoicus. Contra Ariſtotelis categorias ſcripſit, teſte *Simplicio*. Eius ethica. *Laert.* VI. 99. [Hic pro Ἀχαικὸς lego Ἀχαιὸς, ipſo *Laertio* duce, II. 133 de aliis *Achaeis* vid. *Valeſ.* ad Euſebii hiſt. eccleſ. VII. 15. p. 134. *Heumann.*] *Theodorit.* VIII. θεραπευτ. pag. 120. *Clemens* Alex. IV. Strom. pag. 496. *Fabric.* — *Achaicus* quidam memoratur I. Corinth. XVI. 17. *Heumann.*

L. Aetius, de quo *Cicero* in Bruto cap. 56.

[*Agathemerus. Reineſius* Inſcript. lib. XI. nr. 6. *Heumann.*]

Agathocles. Lucian. in Icaromenippo, tom. II. pag. 198. *Fabric.* — cap. 16. p. 770. tom. II. edit. Reitz. vbi M. du Soul eum a peripatetico Agathocle in Luciani Δημων. cap. 29. memorato diuerſum eſſe putat; at *Heumannus* in actis philoſ. tom. III. pag. 112. nomen a Luciano fictum habet. *Harl.*

[*Agrippinus*, Stoicus. *Lipſius* in comment. in Tacitum p. 443. *Heumann.*]

Alcinous, Stoicus. *Philoſtrat.* lib. I. de Sophiſt. pag. 528.

Alcmanis, philoſophi Stoici mentio in vet. inſcript. apud *Reineſ.* et *Cangium* pag. 25. ad Zonaram.

Alcyoneus, Antigoni Gonatae, Macedonum regis, filius, a Perſeo, Stoico, inſtitutus. *Laert.* VII. 36.

Alexander, Syriae rex, filius ſubdititius Antiochi Epiphanis χαίρων τοῖς ἀπὸ τῆς ϛοᾶς λόγοις. *Athen.* V. pag. 211. — *Tiberius Claudius Alexander*, philoſophus Stoicus, in vet. inſcriptione apud Fulu. Vrſinum pag. 70. elog.

M. Annaeus Cornutus. Infra in Cornuto.

Annius, Stoicus. *Porphyr.* vita Plotini.

Antibius,

Antibius, Aſcalonita. *Stephanus Byz.* in Ἀσκαλών.

Antigonus, Gonata, Macedoniae rex, Zenonem, Citieum, audiuit coluitque, Cleanthem ter mille minis donauit, *Laert.* VII. 169. et Perſeum ſecum habuit. Vide ad *Laert.* IV. 47. VII. 6. 9. 13. 14 ſq. 36. Antigoni ad Zenonem epiſtola id. 7.

Antiochus, *Aſcalonita*, cognomento Cygnus *Stephanus Byz.* in Ἀσκαλών· Πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῆς κεχρηματίκασι· φιλόσοφοι μὲν Ἀντίοχος ὁ κύκνος, καὶ Σῶσος, καὶ Ἀντίβιος καὶ Εὔβιος b) Στωϊκοὶ ἐπιφανεῖς. *Soſi* nomine, cuius hoc loco mentio, ciuis ſui, librum inſcripſerat Antiochus, quem compoſuit contra magiſtrum ſuum, Philonem, Academicum, teſte *Cicerone* IV. Academ. quaeſt. cap. 4. vnde recte colligo, hunc Antiochum, Aſcalonitam, eundem eſſe, quem Athenis audiuit Cicero, de quo ſupra in Platonicis dixi. Meminit et *Strabo* XIV. pag. 759. Diſputauerat autem ſingulari itidem libro hic Antiochus, *Stoicos cum Peripateticis re concinere, verbis diſcrepare*, quod impugnat *Cicero* I. de natura Deor. cap. 7. *Sextus Empiric.* lib. I. Pyrrhon. hypotyp. cap. 33. ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀντίοχος τὴν στοὰν μετήγαγεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. ὡς καὶ εἰρῆσθαι ἐπ' αὐτῷ ὅτι ἐν Ἀκαδημίᾳ φιλοσοφεῖ τὰ Στωϊκά· ἐπεδείκνυε γὰρ ὅτι παρὰ Πλάτωνι κεῖται τὰ τῶν Στωϊκῶν δόγματα. [*Fabric.* in nota ad illum locum pag. 62. varia adnotat; in his, Antiochum ſcholas Mneſarchi, Stoici, frequentaſſe et a Philone, praeceptore ſuo, in pluribus abiiſſe, notante etiam *Numenio* apud Euſebium, et *Augustino* III. 18. contra academicos.] Eius liber περὶ θεῶν. *Plutarch.* Lucullo pag. 511. qui Aſcalonitam adpellat in Bruto pag. 984.

Antiochus, *Seleucienſis.* Vide infra in *Iulio Cano.*

Antiochus, Cilix, de quo Suidas.

Antipater, Panaetii magiſter, praeter rem dicitur *Rhodius* fuiſſe a doctiſſimo Harduino ad Plinium. Fuit enim Tarſenſis. vid. paullo poſt. Quamquam Panaetius Rhodius fuit, et Antipatri librum tertium περὶ Ῥόδου laudat *Steph.* in Ἀρμενία.

Antipater, *Sidonius*. *Laert.* VII. 29. vbi verſus eius in Zenonem adferuntur. Mentio Antipatri, poetae, apud *Cic.* de fato cap. 3. Idem III. 50. de Oratore: *Quod ſi Antipater ille Sidonius, quem tu probe, Catule, meminiſti, ſolitus eſt verſus hexametros aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore* etc. Varia Antipatri, Sidonii, Epigrammata leguntur in Anthologia. Falluntur viri eruditi, qui Antipatrum hunc cum Tarſenſi vel Tyriis, de quibus mox dicam, confundunt. [conf. *Ionſius* I. 13, 3. pag. 81. edit. Dornii.]

Antipater, *Tarſenſis*, Stoicus, laudatur a *Strabone* XIV. pag. 674. *Plutarcho* in Lyſandri vita extrema pag. 433. et de animi tranquill. pag. 469. et in Gracchis pag. 827. Cum Carneade congredi coram recuſans, ſcriptis [☞] contendere auſus eſt, vnde dictus καλαμοβόας. Idem de garrulitate pag. 514. confer *Numenium* apud Euſeb. XIV. praeparat. p. 738. Videtur reſpicere *Cicero* IV. Academic. 48. Antipatrum, Stoicum, laudans, eumque iungens cum Archidemo, quos duos opinioſiſſimos homines et principes dialecticorum

b) Lege ὁ καὶ Εὔβιος. *Heumann.*

lecticorum ait in plurimis capitibus tam inter ſe, quam a Chryſippo diſſenſiſſe, Vtrumque inter magnos ſectae Stoicae auctores referunt Seneca et Arrianus. *Diogenis Babylonii* diſcipulus fuit, homo acutiſſimus. *Cic.* III. de Offic. cap. 12. quo in loco de officiis contra Diogenem nonnulla tradidiſſe docet, vt cap. 13. et 23. Praeceptor *Panaetii* Rhodii et Bloſſii Cumani, de quibus infra c). Citatur ἐν τῷ περὶ τῆς Κλεάνϑȣς καὶ Χρυσίππȣ διαφορᾶς. *Plutarch.* de Stoicor. repugnant. pag. 1034. ἐν τῷ περὶ Θεῶν. id. pag. 1051. *Libri duo de diuinatione Cic.* lib. I. de diuin. cap. 3. 20. 39. 54. lib. II. cap. 15. et 48. Ὀνειροκριτικὰ *Artemidor.* IV. 67. quartus liber περὶ δεισιδαιμονίας. *Athen.* VIII. pag. 346. primo περὶ ὀργῆς. XV. pag. 643. libri tres ὅτι κατὰ Πλάτωνα μόνον καλὸν ἀγαϑόν. *Clemens* V. Strom. pag. 595. τὰ περὶ δυνατῶν et περὶ τȣ̃ κυριεύοντος. *Arrian.* II. 19. diſſ. Epictet. qui cap. 17. etiam memorat συναγωγὰς et συντάξεις Chryſippi, Archedemi et Antipatri. *Antipatri* περὶ ζώων Schol. Apollonii, II. 5. Vſus Antipatro etiam Plinius, vt adparet ex Indice libri VIII. ὑπομνήματα Antipatri. Schol. *Ariſtoph.* ad Aues v. 1403. Περὶ γάμȣ *Stob.* Serm 65. et 68. Idem Antipater videtur citari a *Laertio* VII. 54. 55. 68. 84. 92. et ἐν τοῖς περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων. id. 57. πρώτῳ περὶ ὅρων. 60. δευτέρῳ περὶ ἐσίας. 150. περὶ ψυχῆς. 157. Vide et infra in Φιλοπάτωρ, et *Meurſium* in Bibl. Graeca, Ionſiumque ac Voſſium. Fallitur *Clemens* II. Strom. 416. quod Antipatrum Cleanthis γνώριμον vocat, niſi hoc generaliter ſit accipiendum pro Stoico.

Antipater Tyrius, Panaetio iunior, quem Athenis nuper mortuum tradit *Cicero* II. 24. de Offic. Laudatur ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ κόσμȣ *Laert.* VII. 139. 140. 142. 148. De officiis ſcripſiſſe ex eodem Ciceronis loco colligas.

Antipater alius itidem *Tyrius*, et philoſophus Stoicus, ſed, vt videtur, antiquior, quem a Catone Vticenſi adhuc viro iuuene adlectum in contubernium tradit *Plutarchus* in Catone minore pag. 761. Videtur hunc laudare *Strabo* XVI. pag. 757. Ἐκ Τύρȣ δὲ Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος. De pluribus Antipatris vide, ſi placet, Voſſium, Ionſiumque, [f] pag. 81. *Brucker.* I. pag. 979 ſq. II. pag. 52. not. z. et pag. 535.] Antipatri ἑταῖρος *Soſigenes* apud *Alex. Aphrodiſ.* libello de mixtione p. 142.

[*M. Antoninus*, imperator, cuius liber ſtoicus adhuc exſtat. Diſerte vocatur Stoicus a *Iuliano* imperatore in Caeſaribus pag. 510. vide infra, *Marcus. Heumann.* adde *Dionem Caſſium* lib. LXXI. init. ibique Reimari notam p. 1177. tom. II. *Harl.*]

[*Antoninus Alcman*, Stoicus apud *Reineſ.* Inſcript. libr. XI nr. 71. *Heumann.*]

Aphanes, Ariſtonis Chii diſcipulus, vide *Athenaeum* VII. p. 281. an Apollophanes? *Fabric.* Ita recte Reineſius. Ita quoque Athenaeum correxit *Ionſius* II. 6, 3. pag. 171. vbi plures recenſentur Apollophanes: item *Heumann.* in act. philoſ. III. pag. 114. Patria illi fuit Antiochia, Meſopotamiae oppidum. vid. *Stephan. Byzant.* voc. Ἀντιόχεια. Scripſit libellum, Ἀρίςων inſcriptum, in quo vitam magiſtri ſui Ariſtonis voluptuariam expoſuit, teſte *Athenaeo* l. c. vid. infra, *Apollophanes. Harl.*

Apollo,

c) Diogenes, vt eius diſcipulus Antipater, et huius diſcipulus Panaetius nouarum ſectarum auctores fuerunt. Vnde dicti *Diogeniſtae*, *Antipatriſtae* et *Panaetiaſtae*. Athenaeus lib. V. pag. 186. *Heumann.*

Apollo, Nicaenus τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ μετὰ Δαρδάνην γνώριμος. vid. ius graeco-roman. tom. I. pag. 62.

Apollodorus, *Athenienſis*, Stoicos audiuit, Panaetium ac Diogenem, vt infra ſingulari capite de Apollodoris notaui, [cap. 27. pag. 669. vet. editionis.]

Apollodorus Ephillus. *Laert.* VII. 39. 41. 54. 64. 84. 140. Suid. in Θέων. Eius ἠθικὴ citatur a *Laertio* VII. 102. 118. 121. 129. *Φυσικὴ μετὰ τὴν ἀρχαίαν*, id. 125. 135. Hae an hae partes *εἰσαγωγῆς εἰς τὰ δόγματα* ſiue *συναγωγῆς τῶν δογμάτων*, eidem Laertio lib. VII. in Chryſip. memoratae. Et *Φυσιολογικὴν* quidem *εἰσαγωγὴν* illuſtrauerat *Theo*, *Alexandrinus*, Stoicus, ſub Auguſto clarus, vide *Suidam* in Θέων et *Ionſium* II. 17. 1. pag. 245 — Idem forte Ἀπολλᾶς, contra quem ſcripſit Chryſippus. Incertum idem ne ſit, qui Ciceroni *Apollodorus Syllus*; ſed diſtincte legendum videtur *Apollodorus*, *Syllus* [de N. D. I. 34. vbi vid. Dauiſ. vid. infra, l. c. p. 670. et 671. et cl. *Heeren* ad *Stobaei* ecl. phyſ. part. I. pag. 257. a.].

Apollonides, quem moriturus ſecum habuit Cato, Vticenſis. *Plutarch.* Catone minore p. 791. vbi in latina verſione male legitur *Apollonii* nomen. *Apollonidis* nomen ſaepe recurrit pag. 792. 793.

Apollonius, *Calchedonenſis*, ſiue *Calchidenſis*, (vtrumque enim dixiſſe veteres, notatum *Sirmondo* pag. 175. ad Sidonium,) Bithynus, praeceptor Veriſſimi Imp. Marci Luciique Caeſarum. Vide *Gatakerum* ad M. Antonini lib. I. ſect. 8. et *Syncellum* pag 351. *Meurſium* de Apolloniis pag. 63. *Ionſium* pag. 257. *Fabric.* libr. III. 9, 5. pag. 49 ſq. vbi multus eſt de noſtro. Num hic, vt Ionſius ſuſpicatur, an Apollonius, Tyrius, quae eſt Fabricii opinio, de *mulieribus philoſophis* egit? Ex hoc opere Sopater decimum librorum ſuorum confecit, teſte *Photio* ecl. cod. CLXI. add. *Eutrop.* breu. hiſt. VIII. 6. 5. aliis cap. 12. vbi vide interpr. in edit. Verheyk. pag. 387 ſq. *Capitolin.* in Marco, cap. 2. ibique Salmaſ. pag. 294 ſq. edit. Hack. tom. I. et in Pio cap. 10. *Menag.* hiſtor. mulier. philoſopharum §. 73. *Reimar.* ad Dion. Caſſium lib. LXXI. 1. tom. II. pag. 1177. ibid. cap. 35. pag. 1199. vocatur *Apollonius Nicomedes* et Reimarus inclinat ad Salmaſii opinionem, Nicomedem eſſe nomen viri huius, cognomento *Apollonii*. *Harl.*

Apollonius Nyſaeus, Νυσαεὺς, Panaetii diſcipulorum praeſtantiſſimus. *Strab.* XIV. p. 650.

Apollonius, *Tyrius*, Ptolemaei, Auletae, temporibus clarus, de Zenone, Citieo, ſcripſit. *Laert.* VII. 1. 2 6. 24. 28. et compoſuit πίνακα τῶν ἀπὸ Ζήνωνος Φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων, *Strab.* XVI. p. 757. Idem forte, qui de mulieribus philoſophis ſcripſit, teſte Sopatro eclog. apud *Photium* cod. CLXI. p. 177. Licet *Mallincrotus* in paralipomenis de hiſtor. graecis malit *Nyſaeo* illum tribuere. Omnino autem fallit coniectura doctiſſimi *Ionſii*, qui lib. II. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 18. huius Apollonii hiſtoriam in regia Pariſ. et Bodleiana Oxonienſi manu exaratam exſtare ſuſpicatur. Longe enim de altero *Apollonio*, *Tyrio*, rege, fabula erotica, neſcio quo auctore, ſcripta exſtat, e graeco, vt videtur, verſa, ab homine chriſtiano, a Sympoſio, vt *Barthius* LVIII. 1. Aduerſ. ſibi perſuaſit: (lib. XIX. cap. 20.) ante mille annos, quam pridem e cod. Auguſtano edidit latine *Marcus Velſerus*, Auguſtae Vindel. 1595. 4. atque inter Velſeri opera 1682. fol. iterum vulgauit Chriſtophorus Arnoldus pag. 681—704. graec. 1563. 4. gallice hoc titulo: *Les*

avantures d'Apollonius le Tyr par Mr. le Br. Roterodami 1710. 8. [conf. *Voſſius* de hiſtor. lat. lib. III. pag. 729. qui ann. 1500. Conſtantinum quemdam gr. cum tranſtuliſſe verſibus politicis tradit.]

Apollonius, cum Diodoto, Stoico, diu verſatus, P. Craſſi libertus, quem C. Caeſari commendat *Cicero* XIII. ad familiar. 16.

Apollophanes, Antiochenus. *Steph.* in Ἀντιόχεια. Diſcipulus Ariſtonis, Chii, de quo librum ſcripſit: *Athen.* VII. pag. 281. Citatur hic Apollophanes a *Tertull.* cap. 14. de anima, a *Laertio* VII. 92. ἐν τῇ Φυσικῇ id. 140. Eundem hunc eſſe cum medico, Apollophane, qui in Antiochi, Seleuci F. aula clarus fuit, audacter adfirmat *Reineſius*, pag. 335. Var. lect. ambigit *Ionſius*, quem vide pag. 144. Fuit et *Comicus Apollophanes* et alter *Epicus*, de quibus dixi lib. II cap. 22. Alius item Sophiſta, de quo Suid. in Διονύσιος Ἀρεοπαγ. [P] *Fabric.* — conf. de Apolloph. Antiocheno *Ionſius* II. 6, 3. p. 171. qui II. 18. 1. pag. 251. vocat *Apollophanem Aſibenum*, *Valeſ.* ad Euſebii hiſtor. eccleſ. libr. VI. pag. 108. *Heumann.* Supra ad *Aphanem*. *Harl.*

Archedemus Athenienſis. Plutarch. de exſilio pag. 605. Ὁ δὲ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Παρθῶν μεταςὰς ἐν Βαβυλῶνι τὴν Στωικὴν διαδοχὴν κατέλιπε. *Menagius* ad Laert. pag. 282. pro Ἀθηναῖος apud Strabonem legit Ταρσηνὸς ſiue Ταρσηνὸς vel Ζηνώνειος, vt idem ſit cum Tarſenſi, de quo mox.

Archedamus, Tarſenſis. *Strab.* XIV. pag. 674. *Archedemus, Laert.* VII. 40. 68. 84. 88. eius liber περὶ Φωνῆς id. 55. περὶ ςοιχείων 134. 139. *Archidemus* Ciceroni [Acad. quaeſt. IV. 48.] et Senecae. Confer *Lipſium* lib. I. manuduct. diſſ. 12. et quae ſupra in *Antipatro*, Tarſenſi. Citatur ab *Arriano* II. 17. et 19. diſſ. Epictet. et III. 2. [*Sexto Empir.* adu. math. XI. 73. ibique Fabric. pag. 705.] *Stobaeo* Eclog. Phyſ *Syriano* in XII. Metaphyſ. pag. 59. *Demetrio* de eloquutione cap. 34. Plutarcho, Clemente Alex. etc.

Areus, Alexandrinus philoſophus, Auguſto et Maecenati familiaris, *Sueton.* Auguſt. cap. 89. [eruditione, etiam varia, *repletus eſt per Arei*, (ita enim legendum eſſe cum Salmaſio, docuerunt Burmann. et Oudendorp. ad h. l. quos cum reliquis interpretibus conſules,) *philoſophi, filiorumque eius*, Dionyſii et Nicanoris, *contubernium*.] *Plutarch.* in Antonio p. 952. *Aelian.* V. H. lib. XII. 25. Propter eum Alexandrinis Auguſtus pepercit, teſte *Dione Caſſio* lib. 51. p. 454. E. [ſiue tom I. p. 647. Reimari, qui in nota 103. de Areo, quem alii ſcribunt Arium, plura dabit.] De eo vide *A. Schottum* V. 14. obſſ. human. *Io. Conr. Dieteric.* in vita Auguſti pag. 221 ſq. *Fabric.* — *Brucker.* II. pag. 536. vbi tamen falſam in Suetonii l. m. lectionem *Sphaeri* retinuit, idem ibid. pag 98. obſeruat, Areum a nonnullis falſo numeratum eſſe inter Pythagoreos. *Harl.* *Ionſius* III. 1, 3. pag. 3. vbi et de aliis cognominibus, II. 17. 3. pag. 248. [vid. infra *Didymus*. *Baltus* lib. de philoſ. mor. ethnic. p. 103. not. *Heumann.*

Ariſto, Chius, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 18. et 37. et Cic. IV. Acad. quaeſt. [cap. 42. de fin. II. 11. et 13. de N. D. I. 14.] Praeceptor Miltiadis, Eratoſthenis, Apollophanis, Diphili, et Satyri, tibicinis, quem ſermonibus ſuis ita cepit, vt, tibia in ignem abiecta, ad philoſophiam ſe conferret. *Aelian.* III. 33. Var. Perſeo, qui Antigoni, regis, gratia vtebatur, adulatum notat *Athenaeus* VI. pag. 251. et voluptati perquam deditum

tum fuiſſe. VII. pag. 281. X. pag. 419. ex libris Apollophanis ſ. Aphanis et Eratoſthenis, quibus titulum fecerant Ἀρίστων. Scripta eius memorat *Laert.* VII. 163. ex quibus ſolos ad Cleanthem epiſtolarum libros IV. Ariſtonis, Stoici, eſſe, reliqua *Ariſtoni, Ceo*, Peripatetico, [de quo ſupra inter peripateticos,] tribuenda contendebant Soſicrates ac Panaetius. De hoc aliisque *Ariſtonibus* videndi *Meurſius* in Bibl. Graeca, *Ionſius* de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. [II. 3, 4. pag. 152 ſq.] et Menagium ad Laertium. Chryſippi dictum ad Ariſtonem, diſcipulum ſuum: *Fortunae et contemnendae blanditiae et non curandae ſunt minae, ſi omni virtutis clypeo protegere te poſſis*, refert *Libanius* II. 21. epiſt. ad Polemium. [pag. 759. edit. Wolfii, vbi vero eum Chryſippi diſcipulum nominat Libanius, magis ſectam, quam magiſtrum indicans, opinante *Wernsdorfio* ad Himer. orat. a me Erlangae 1785. editam p. 124 ſq.] Phyſicam et logicam contemſit, *Sextus Empir.* I. adu. logicos pag. 140. *Fabric.* ſ. § 12. pag. 372. edit. Fabric. *Diogen. Laert.* VII. 160. ibique Menag. *Seneca* epiſt. 84. De eius parodia verſus Homerici Il. ζ. 181. *πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα*, in Arceſilaum, *πρόσθε Πλάτων, ὄπιθεν Πύῤῥων, μέσσος Διόδωρος*, vide *Sext. Empir.* Pyrrhon. hypot. I. cap. 33. pag. 62. Ariſto autem per multa capita diſceſſit a decretis Stoicis. Quod adfirmabat, neque formam dei poſſe intelligi, neque in diis ſenſum eſſe, et arguebatur omnino dubitare, deus animans ſit, nec ne, (vid. *Cicer.* de N. D. lib. I. cap. 14.) gregi atheorum eſt adnumeratus. vid. *Bayle* Diction. tom. I. art. Ariſte. not. C. *Reimmannum* in hiſtor. atheismi pag. 194 ſq. at *Brucker.* I. pag. 970. (vbi a pag 969. de Ariſtone diſſerit,) eximendum eum ex numero atheorum et ſtatuendum exiſtimat, Ariſtonem dicendum eſſe, non negaſſe deum in genere; ſed deum ſtoicum, qui contradictoria quaſi dogmata contineat. Scripſit etiam *θέσεις* ſiue *κτίσεις ἐθνῶν καὶ πόλεων*. Nam in ſchol. ad Ariſtoph. nub. 397. vbi legitur *Ἀρίστων ὁ Χῖος ἐν ταῖς Θέσεσι* mutauerunt *Rutgerſius* V. L. IV. 18. pag. 435. *Ionſius* I. 12, 5. pag. 76. *Menag.* ad Diog. VIII. 163. *Ἀρίστων ἐν ταῖς Κτίσεσι*, vid. quae ibi notaui pag. 308. at cel. *Heyne* Opuſc. II. pag. 339. not. k defendit *θέσεις*, ſitus ac poſitus vrbium. Idem, „non dicemus, aut, an *ἀποικία* Ἀθηναίων, quae inter Ariſtonis ſcripta fuit, pro particula illius operis habenda ſit apud *Plutarchum* de Iſide et Oſiride pag. 365 E. Opp." Add. *Burmann.* ad Doruillii Sicula tom. II. pag. 550. in primis M. *Gotfr. Buchneri* diſſ. Ariſto Chius, vita et doctrina notus. Ienae 1725. 4. Contra doctam hanc, at aridam incultamque diſput. ſcripſit *Lotterus* ſtricturas extemporales in diſſertationem de Ariſtone Chio — a M. Godfrido Buchnero conſcriptam, Lipſiae 1725. 4. in qua multa, a Buchnero omiſſa, ſupplentur aut minus recte prolata notantur, et hiſtoria Ariſtonis, quem Stoiſtam, i. e. Stoici quidem diſcipulum, doctrinae vero porticus neutiquam ſimpliciter adhinnientem, adpellare malit, eius ſchola peculiaris, quae per exiguum tempus durauit, et doctrina de rebus tam humanis quam diuinis bene explicatur, et aliorum VV. DD. tum recta tum praua iudicia adſtruuntur atque examinantur. At tamen ſtricturae ſunt fugitiuae et nimiae in reprehendendo. Erudite acuteque perſequitur vtriusque Ariſtonis, et Stoici et Peripatetici, vitam, doctrinas ſcriptaque anonymus in Bibliotheca philologica, tom. II. part. I. pag 1 ſqq. et part. II. pag. 1 ſqq. Gottingae 1773. 8. Multa de Ariſtone diligenter collecta, et ſubtiliter, erudite, nec raro lepide diſputata ſunt in docto cel. *Io. Benedicti Carpzouii*, (nunc Abbatis et Theologi Helmſtadienſis,) libro: Para-

doxon Stoicum Ariſtonis, Chii, *μόνον εἶναι τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῃ τὸν σοφὸν* apud Diogenem Laertium lib. VII. ſegm. 160. nouis obſeruationibus illuſtratum etc. Lipſiae 1742. 8. ſect. II. cap 2 et 3. pag 199—262. — *Titi Ariſtonis*, vita, non profeſſione philoſophi, meminit eiusque mores atque iuris ſcientiam mire laudat *Plinius* I. epiſt. 22. vbi vid. Catanaeum. *Harl.*

Ariſtocles, *Lampſacenus*, qui ſcripſit libros quatuor ἐξηγήσεως in Chryſippum *περὶ τȣ̃ πῶς ἕκαςα λέγομεν καὶ διανοȣ́μεθα*. Suid.

Ariſtocreon, Chryſippi ſororis filius. *Laert.* VII. 185. *Plutarch.* de Stoicor. repugnantiis pag. 1033.

Ariſtodemus, quem oppugnat *Plutarch.* libr. de nobilitate. [*Ionſ.* II. 18, 1. p. 251.]

Arrianus, Nicomedienſis, Epicteti diſcipulus, de quo infra lib. IV.

[***Artemidorus***. Fabric. Bibl. Gr. IV. 13, 6. *Heumann.*]

Aſclepiades, *Ionſ* [II. 18, 1. pag. 251. II. 17, 1. pag. 248. vbi plures Aſclepiades enumerantur II. 10, 3. pag. 198. *Brucker.* II. p. 328. cum nota *n.* ſupra inter Cynicos.]

Aſclepiodotus, Poſidonii auditor, teſte *Seneca*, de quaeſtionum naturalium cauſis ſcripſit. VI. 17. [conf. ſupra pag. 164. *Brucker.* II. p. 326. not. h.]

Athenaeus, *Stoicus*, cuius meminit *Porphyrius* d) in vita Plotini cap. 20. Etiam Athenaei cuiusdam epigramma de Zenone, Citieo, adfert *Laertius* VII. 30.

Athenodorus, *Solenſis*, Zenonis diſcipulus, *Laert.* VII. 38. idem, vt videtur, qui contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe aequalia, id. 121. [¶]

Athenodorus Cordylio, Tarſenſis, qui Pergamo arceſſitus cum M. Catone, Vticenſi vixit, et apud eum mortuus eſt, *Strabo* XIV. pag. 674. *Plutarch.* Catone Minore p. 763. [vol. IV. pag. 377 ſq. edit. Reiske.] Cuſtos bibliothecae Pergamenae, qui auſus fuit e libris Stoicorum exſcindere, quae ipſi ſecus ſcripſiſſent. *Laert.* VII. 34. Idem forte auctor operis contra Ariſtotelis categorias, quod memorant Porphyrius, Simplicius et Stobaeus et libri *περὶ σπȣδῆς καὶ παιδείας*, qui laudatur ab Athenaeo XII. pag. 519. et *περιπάτων*, quorum octauus liber citatur a *Laertio* III. 4. e) V. 36. et IX. 42. pro quo male in Arſenii Monembaſiae archiepiſcop. apophthegmatis, graece editis, vbi de Democrito agit, legitur *περὶ πάντων* pro *περιπάτων*. *Fabric.* Scriptorem *περιπάτων* fuiſſe Athenodorum, Auguſti imp. praeceptorem, credit *Menagius* ad Laert. VI. 81. p. 258. *Heumann.* Confunditur cum altero *Athenodoro*, Tarſenſi, de quo mox diſputabitur, a Scheffero ad *Aelian.* XII. H. V. cap. 25. ſed refutato ibidem a Kuhnio et Perizonio. adde *Brucker.* II. p. 53. not. 6. *M. I. Frid. Hoffmann.* in docta diſſ. de Athenodoro Tarſenſi, philoſopho Stoico, Lipſiae 1732. 4. §. 4. p. 6 ſq. *Harl.*

Atheno-

d) Crediderim, a Porphyrio innui Athenaeum illum, cuius libri XV. de Dipnoſoph. ſuperſunt. Certe lib. VI. pag. 233. dicit *meus Poſidonius*, et lib. XIII. p. 563. laudat Zenonem, Citieum. Item lib VI. pag. 241. dicit, *Alexandria mea.* Vide tamen, an *Athenaeus* ibi loquatur ipſe, an alius loquens inducatur. Etiam lib. VII p. 278. Chryſippum eximie laudat, et paſſim infenſiſſimum ſe praebet, et lib. VIII. pag. 335. *Heumann.*

e) *Menagius* ad locum Laertii pag. 136. accipit de Athenodoro, Tarſenſi, Cananite, Auguſti praeceptore. *Harl.*

Athenodorus, Tarſenſis. [Glycae, Cedreno, Conſtantino Manaſſae etc. [f]) Alexandrinus,] *Sandonis* [g]) F. dictus etiam a pago quodam *Cananites*, praeceptor Auguſti, Caeſaris [h]), de quo *Strabo* loco laudato et *Lucianus* in Macrobiis tom. II. pag. 473. vbi octoginta et duos annos vixiſſe teſtatur [i]). Laudat et *Zoſimus* lib. I. cap. 6. teſtatus, Auguſti mitius imperium fuiſſe, ex quo Athenodori maxime conſiliis aures praebuiſſet. Idem, cui Claudius adoleſcens in contubernium datus eſt, vt ex Auguſti literis refert *Suetonius* in Claudio cap. 4. [k]) De patria ſua, Tarſo, ſcripſit, teſte Steph. in Ἀγχιάλη, et librum ad Octauiam, Auguſti ſororem, *Plutarch.* in Publicola. fol. 36. aut tom. I. fol. 106. conf. *Dio Chryſoſtom.* orat. 33. quae prima Tarſica eſt, pag. 408. *Dio Caſſius* lib. LII. pag. 491. A. [tom. I. pag. 689. vbi vid. notam in exemplo Reimari, et lib. LVI. cap. 43. pag. 841. tom. II. vbi Reimarus ex *Zonara* p. 544. B. locum claſſicum eumque longum adducit de gratia, qua Athenodorus apud Auguſtum valuit, et de facto, fere audaci, quo libidinem imperatoris repreſſit. *Spanhem.* ad Iuliani Caeſares pag. 52. At omnem hiſtoriam huius Athenodori docte expoſuit, et quosdam aliorum errores notauit *I. Frid. Hoffmann.* in diſput. paullo ante laudata; quam quoque recenſuerunt auctores lib. Auszüge aus Diſputationen, tom. I. pag. 276. Diſſerit igitur primum de Tarſo, eius academia et claris Tarſenſibus, tum plures enumerat Athenodoros: poſtea Athenodori noſtri vitam, peregrinationem, vſum cum Auguſto, et auctoritatem qua apud imperatorem polluit, reditum in patriam, quam a tyrannide Boethi, mali poetae malique ciuis, Antonii autem gratia florentis, liberat eique immunitatem impetrat, merita, praemia, honores ſcriptaque vberius docteque perſequitur. Praeter ſcripta, a Fabricio memorata, citant Athenodori περὶ σπουδῆς καὶ παιδείας, *Athenaeus* lib. XII. pag. 519. et opus incertum πρὸς τὰς Ἀριστοτέλους Κατηγορίας, *Porphyr.* in Categor. pag. 21. a. *Simplicius* Categ. pag. 15. b. *Stobaeus* ſerm. 35. quae tamen, vt alia nominata, ad *Athenodorum, Rhodium*, refert *Meurſius* in bibl. graeca, tom. X. theſ. Gronou. pag. 1271. Pauca habet *Brucker.* vol. II. pag. 536. adde *Iſebr. Eilardi Harkenrothii* conlectanea de Athenodoro, Stoico, in nouis miſcellan. obſſ. criticis ad ann 1740. tom. I. pag. 49—62. qui vitam Athenod. per annos digeſtam, perſequitur, et *Franc. Seuin* de vita et operibus Athenodori, in Mem. de l'acad. des Inſcript. tom. XIX. pag 77. edit. Amſtelod. *Harl.* Alios ab his tribus 1) Athenodorus, philoſophus, ſpectra deridens, de quo *Plin* VII. 27. Epiſt. [l]) 2) *Athenodorus, Rhodius*, rhetor. *Quinctil.* II. 17. 3) *Athenodorus, medicus*, cuius primum τῶν ἐπιδημείων citat Plutarchus VIII. 9. ſympoſ. 4) *Athenodorus, ſophiſta*, qui tempore Pollucis docuit Athenis, Chreſti atque Ariſtoclis auditor. [*Eudocia* p. 51. vbi

f) Hos erraſſe in nomine *Alexandrini*, monet Hoffmann. diſſ. pag. 8. *Harl.*

g) De quo veteres tacent. vid. *Hoffmann* diſp. pag. 8. *Harl.*

h) Vid. *I. M. Bruti* Opera, pag. 813. *Heum.*

i) Hic Ciceronis aetate vixit, qui eum laudat lib. III. ad diuerſ. epiſt. 7. eumque fuiſſe Paulli, apoſtoli, praeceptorem, ſtatuitur in Obſſ. miſcell. criticis nouis tom. I. pag. 49 ſqq. *Heumann.*

k) Idem quidem credidit *Voſſius* de hiſtor. gr. II. cap. 5. ſed *Hoffmann* in diſſ. mem. §. 10. pag. 26 ſq. docet alium fuiſſe Athenodorum Claudii familiarem ſ. praeceptorem, a noſtro diſtinguendum, adde *Perizon.* ad Aeliani H. V. lib. XII. 25. fin. *Harl.*

l) *Hoffmann* in diſp. mem. §. 23. pag. 31. iudicium ſuſpendit, neque malit Athenodoro Cananitae adtribuere, neque cum Fabricio prorſus denegare. *Harl.*

vbi dicitur ὁ ῥήτωρ, τὸ γένος ἐπιφανέστατος· ἐκ πόλεως Αἴνου τῆς Θρᾳκικῆς.] *Philoſtrat.* p. 591. 5) *Athenodorus*, Arati, poetae, pater. 6) *Athenodorus*, frater Arati. Suid. in Ἄρατος. 7) *Athenodorus*, qui in Bactris ab Alexandro M. defecit. *Curtius* IX. 7. *Fabric.* — 8) *Athenodorus*, frater Gregorii Thaumaturgi, *Euſeb.* hiſt. eccleſ. VI. 30. *Hieronym.* catal. ſcriptor. eccleſ. cap. 65. *Heumann.* Sophiſta dicitur εὖ γινώσκων τοὺς ῥητορικοὺς τῶν λόγων, καὶ πολυμαθὴς περὶ τὰ ῥητορικὰ μέτρα b *Eudocia* pag. 51. — 9) *Athenodorus*, hiſtrio, in certamine victor renuntiatus et ab Athenienſibus mulctatus, quod abfuiſſet a ludis Bacchanalium, *Plutarchus* in vita Alexandri M. pag. 69 ſq. vol. IV. edit. Reiskii. vid. inter Tragicos deperditos, ſupra, tom. II. p. 289. 10) *Athenodorus*, *Imbrius*. *Plutarch.* in vita Phocionis ibid. pag. 3:5. coll. *Aeliano* in H. V. lib. I. cap. 25. vbi eadem de mutuo nobili Alexandri M. ac Phocionis facto et magnificentia narratur hiſtoria, et Athenodorus cognominatur *Himeraeus*, a Schefféro autem et Perizonio ex Plutarcho bene correctus, quamuis Kuhnius putaret, Athenodorum illum potuiſſe dici Imbrium origine, Himeraeum beneficio. — 11) Hoffmannus addit *Athenodorum*, ſtatuarium, patria Teium, ſummum artificem, teſte *Plinio* H. N. XXXVI cap. 5. — 12) *Athenodorum*, quemdam Iſaurorum rebellantium aduerſus imperatorem Athanaſium, (vid. *Theodoret.* H. E. lib. II. fol. 559. edit. Valeſ. et *Theophanes* in Chronograph. fol. 1:8. et 120. edit. Pariſ. 1655.) — 13) *Athenodorum*, diſcipulum Dionyſii, Areopagitae, etc. (*Suid.* tom. I. pag. 72.) — 14) *Athenodorum*, Fretrienſem, *Photii* bibl. cod. CXIX. — Denique p. 8. et 9. addit Hoffmannus 15) *Athenodorum*, Salluſtii et Procli aequalem, ſaec. poſt Ch. N. V. tempore Leonis Thracis florentem, et probabiliter adhaerentem philoſophiae Platonico-pythagoricae. *Harl.*

Attalus, ſub Tiberio in p. clarus, cuius non infrequens apud Senecam mentio, qui eum audiſſe ſe teſtatur Epiſt. CVIII. Solum vertit, a Seiano circumſcriptus, vt leges in Senecae patris ſuaſoria 2. Eius libri de fulminibus citantur a *Seneca* filio II. 48. Nat. quaeſt. Huius quoque Attali ſuſpicor eſſe libros παροιμιῶν memoratos Heſychio in Κορίννουσι. Alius *Attalus*, Philometor, qui de agricultura et re medica ſcripſit, de quo *Harduinus* ad Plin. [*Attalus*, Sophiſta, ſub M. Aurelio, vid. *Spanhem.* de V. et Pr. Numiſm. diſſ. XI. vol. II. p. 310. *Harl.*] Alius denique *Attalus*, Rhodius, Arati interpres, quem notat paſſim Hipparchus, vt dixi cap. de mathematicis, §. XIX. 8.

[*Auguſtus*, imperator, inter Stoicos refertur a *Iuliano* imperat. in Caeſaribus p. 485. et 506. vſus eſt praeceptoribus Athenodoro aliisque Stoicis, quod late demonſtrauit *Hoffmannus* in diſſ. laudata de Athenodoro pag. 10 ſqq. et pag. 21 — 26. nouem vſus eſt argumentis, ex philoſophia Stoica et vita Auguſti ductis, quibus probaret, illum imperatorem fuiſſe Stoicum. *Harl.*]

Q. Lucius Balbus, quem loquentem inducit Cicero libris de Natura Deor. [et de quo lib. I. ita indicat. „Q. Lucius Balbus tantos progreſſus habebat in Stoicis, vt cum excellentibus in eo genere Graecis compararetur." *Heumann.*] Hic ipſe eſt, cuius ex *Auguſtini* IV. 30. de ciuitate dei meminit *Agobardus* lib. de imaginibus, tom. XIV. bibl. patrum pag. 293.

Barlaamus, monachus Calaber, epiſcopus Hieracenſis, qui ſaec. XIV. poſt C. N. floruit. Ethica, in duas diſtributa partes, ſecundum Stoicos, latine legitur, ab auctore gr. ſcripta, tom. 26.

tom. 26. bibl. patrum tom. 26. edit. Lugd. pag. 28 — 38. ex edit. *H. Caniſii* tom. VI. antiq. lectionum pag. 4. ex bibl. Bauarica. *Fabric.* adde *Heumanni* acta philoſ. tom. I. pag. 739. *Harl.*

Baſilius, Scythopolitanus, quem M. Antoninus audiuiſſe traditur [?] ab Hieronymo in Chron. et Syncello pag. 351. *Fabric.* vid. *Burlaeus* de viris philoſophorum cap. 112. qui haec habet. *Baſilius*, Socrocomicanus philoſophus, claruit Athenis tempore Antonini Pii, imperatoris, cuius et praeceptor fuit." vid. *Fabric.* Bibl. Gr. lib. IV. cap 17. pag. 522. *Hoffmannus* in lexico vniuerſali, *Morerius* diction. *Heumann.* qui Baſilidem numero Stoicorum excludit, ſaltem dubitat, in actis philoſ. III. p. 115 ſq. Sed Fabric. margini exempli adſcripſit, *idem Baſilides Stoicus, quem Sextus* II. *contra logicos ſect.* 258. ait, *docuiſſe, nihil ἀσώματον incorporeum eſſe:* et in nota ad Sextum p. 507. ſtat in ſua ſententia, atque tredecim enumerat *Baſilides. Harl.*

Baſſus, Stoicus, Galeno memoratus, Coelio Aureliano eſt *Tullius Baſſus*, de quo *Io. Rhodius* ad Scribonium Largum pag. 191.

C. Bloſſius, Cumanus, Antipatri, Tarſenſis, auditor, Romae et ab dedicatione ſcriptorum quorumdam philoſophicorum honoratus. *Plutarch.* in vita Gracchorum p. 825 et 834. Male *Blaeſius* p. 832. Meminit etiam Cicero in Laelio, et or. in Rullum. *Valerius Max.* IV. 7.

Boethus, Stoicus. *Philo* de mundo incorruptibili pag. 737. vide et *Laert.* VII. 142. (et ad ſegm. 143. Menagium.) et 54. e quo poſteriore loco colligas, ante Chryſippum ſcripſiſſe. Liber de Natura citatur *Laert.* VII. 148. Liber XIII. de fato. *Laert.* VII. 149. [*Cic.* de diuin. I. 8. et II. 20. prognoſticorum cauſſas elicere conatus eſt. conf. *Cudworth.* Syſt. intell. tom. I. ibique *Moshem.* pag. 190. ſupra pag. 165.]

[*M. Iunius Brutus*, qui ſcripſit libros philoſophicos. *Bayle* diction. voc. *Brutus* not. E. Bruti librum de virtute citat *Seneca* conſol. Helu. cap. 9. Eiusdem librum de patientia memorat Diomedes, grammaticus. vide *Pagan Gaudentium* lib. de philoſ. rom. cap. 25. De miſera Bruti philoſophia vid. *Baltus* lib de philoſ. mor. ethnic. pag. 293. conf. *Quinctil.* dialog. XXI 10 *Heumann.* Sed compara *Brucker.* hiſt. crit. phil. II. p. 28 ſq. qui cum Gaudentio negat, Brutum fuiſſe Stoicum. — De eius epiſtolis vide ſupra in vol. I. pag 678 ſq vbi addatur edit. Bruti epp. latina. Florent. 1487. 4. in biblioth. Noribergenſi. adde Erneſti indicem hiſtor. in claue Cicer. voc. *Brutus. Harl.*]

Calietes, Longini aequalis. Vide *Euſebium* X. 3. Praeparat.

Callippus, Corinthius, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 38.

Caſſius, Laert. VII. 34.

Cato, *Vticenſis*, ſiue minor, ab Antipatro, Tyrio, praeceptis ethicis ac politicis imbutus. Cic. ad Atticum II. 1. *Salluſt.* Catil. cap. 5. *Plutarch.* in eius vita pag. 761. Perfectiſſimum Stoicum vocat *Cicero* in Bruto cap. 31. quem vide orat. pro Muraena cap. 29. Eius icon apud *Lucanum* II. 380 ſqq. *Fabric.* Ad *Lucani* locum ſcripſit *Iac. Brummer* commentat. de philoſophia Catonis Vticenſis, Ienae 1755. 4. addantur *Cicero* praefat. ad paradoxa. *Florus* hiſt. rom lib. IV. cap. 2. pag. 129. *Auguſtin.* lib. I. de ciu. dei cap. 23. V. 52. *Hornius* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 4. pag. 241. *Bayle* Diction. voc. *Hortenſius* not. N.

not. N. *Gaudentius* de philoſ. rom. cap. 38 et 39. *Heumann.* — De eius vita, fatis, cum primis de eius philoſophia copioſus eſt *Brucker.* vol. II. pag. 51 ſqq. add. *Erneſti* in claue Ciceron. ind. hiſtor. voc. *Cato*, qui plures eiusdem nominis Romanos bene diſtinguit. *Harl.*

P. Egnatius CELER, de quo *Tacitus* XVI. Annal. cap. 32.

Chaeremon, Alexandrinus, cui ſucceſſit Dionyſius Alexandrinus, qui vsque ad Traianum vixit, teſte *Suida* Διονυσ. De eo vide *Voſſ.* II. 1. de Hiſt. Gr. et *Valeſ.* ad Euſebium VI. cap. 19. pag. 122. qui apud *Senecam* VII. 5. Nat. quaeſt. pro Charimandro m) iubent legere Chaeremonem, cuius librum de cometis laudat *Origenes* I. contra Celſ. pag. 45. Inſignis Chaeremonis huius locus de ſacerdotibus Aegyptiis exſtat apud *Porphyrium* IV. de abſtinendo ab animatis pag. 360 ſq. quem reſpicit *Hieron.* II. contra Iouinian. Idem Chaeremon ἱερογραμματεὺς Porphyrio laudatus apud *Euſeb.* V. 10. de praeparat. Ἱερογλυφικὰ ſcripſit teſte Suida in Ἱερογλ. At Martialis XI. 57. *Chaeremonem* pro quouis paupere Stoico, mortis contemtore, ponere videtur. Alius Chaeremon, ni fallor, qui, Aſtronomiae peritus videri cupiens, cum Aelio Gallo Alexandria iter fecit, de quo *Strabo* XVII. pag. 806. — *Chaeremonis*, medici, mentio in narratione ſiue fabula de Apollonio, Tyrio, pag 691. Opp. Marci Velſeri. *Fabric.* — *Chaeremon*, tragicus, ſupra in vol. II. inter tragicos deperditos, voc. *Chaerephon.* *Harl.*

Chaerephon. *Lucian.* in Hermotimo tom. I. pag. 515. *Fabric.* — ſiue cap. 15. tom. I. p. 754. Reitzii, vbi Pythius dicitur optimos omnium Stoicos praedicens ad horum rationem ablegauiſſe Chaerephontem. Sed *Heumannus* in actis philoſ. tom. III. pag. 117 ſq. animaduertit, Chaerephontem apud Lucianum eſſe nomen fictum atque Lucianum adluſiſſe ad Chaerephontem, qui Socratis tempore vixit, et quem Apollo Delphicus ad Socratem, a quo diſceret ſapientiam, ablegauit. vid. *Suid.* in voc. Chaerephon. *Platon.* Apol. Socrat. pag. 21. *Heumann.* in actis philoſ. I. pag. 490 ſq. Senſum igitur Luciani eſſe Heumann. ait: Tene quoque oraculum Apollinis, quod olim Chaerephonti euenit, ad Stoicos miſit, teſtatum, hos eſſe omnium philoſophorum optimos? *Harl.*

Charmippus, Megarenſis, apud Stoicum in Amarantho pag. 430.

Chremonides, a Zenone, Citieo, adamatus. *Laert.* VII. 17.

Chryſippus, Apollonii F. Solenſis, (ob viciniam dictus quibusdam Tarſenſis,) ſucceſſit Athenis Cleanthi, a quo n) vt et a Zenone in multis tamen diſſenſit. Vide *Laert.* VII. 178 ſq. Vt ad inuentionem ſuſſiceret, ter helleboro animum deterſiſſe ſcribit *Petronius* [cap. 88.

m) Charimandri tamen apud *Pappum* quoque mentio lib. VII. pag. 247.

n) Antipatri librum περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς ſupra in voc. *Antipater Tarſenſis* e Plutarcho memoraui. *Fabric.* Cicero de fato multus eſt de Chryſippo, περὶ δυνατῶν argutato, eiusque lib. de fato refutat; cap. 4. *Chryſippi laqueos* nominat, cap. 6 et 7 (vbi vide Dauiſ.) et ſqq. de graui eius certamine cum *Diodoro*, valente dialectico agit, et cap. 7. fin. dicitur *Cleanthis* diſcipulus, dum, „omnia, inquit Cicero, vera in praeteritis neceſſaria ſunt, *vt Chryſippo placet diſſentienti a magiſtro Cleanthe*, quia ſunt immutabilia, nec in falſum e vero praeterita poſſunt conuertere.“ Et ſic in eodem libello perſequitur placita et argutias Chryſippi. adde *Cicer.* quaeſt. acad. IV. cap. 46 ſq. ad diuerſ. IX. ep. 4. ibique interpretes. *Harl.*

[cap. 88. Satyr. vbi Boſch et Erhard pag. 425. edit. I. Burmanni, plura de Chryſippo et de re ipſa collegerunt] Studium illius in tradendis ingenii ſui monumentis tantum operae laborisque ſuſtinuit, vt ad ea, quae ſcripſit, penitus cognoſcenda, longa vita opus eſſe ſcribat *Valerius Maximus* VIII. 7. extern. 10. Acumen eius vsque adeo admirationi fuit, vt non deeſſent, qui dicerent, deos ipſos, ſi dialectica vterentur, vſuros haud alia eſſe, quam Chryſippea. [— Ab *Athenaeo* XIII. p. 565. laudatur. *Cicero* de Orat. I. cap. 12. ait, Chryſippum acutiſſimum quidem fuiſſe, ſed in dicendo ieiunum et exilem, neque ob eam rem philoſophiae ſatisfeciſſe, quod non habuerit hanc dicendi in arte aliena facultatem. — De oraculis et diuinatione quid ſuperſtitioſi Stoici, omnia fere diuinationis genera defendentes, iudicarint, et quae diuerſimode varii ſcripſerint, paucis exponit *Cicero* de diuin. I. cap. 3. et inter alia, *acceſſit*, inquit, *acerrimo vir ingenio Chryſippus, qui totam de diuinatione duobus libris explicauit ſententiam, vno praeterea de oraculis, vno de ſomniis.* Ibid. lib. II. cap. 56. dicitur Chryſippus Apollinis oraculis totum volumen impleuiſſe: ibid. lib. II. cap. 70. fertur Chryſippi liber plenus eſſe ſomniorum. Cicero lib. I. de N. D. cap. 15. vocat eum ſtoicorum ſomniorum vaferrimum interpretem, qui magnam turbam congreget ignotorum deorum atque ita ignotorum, vt eos ne coniectura quidem informare poſſimus, eiusque de deo mundoque et natura deorum etc. *libros II* vberius indicat. add. *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſt. philoſ. antiquae pag. 314 – 319 Sed de Chryſippi theologia ac philoſophia praeter *Diogen. Laert.* VII. ſect. 179 ſqq. *Suidam* in voc. Chryſippus, tom. III pag. 691. *Lipſium* in Manuductione lib. I p. 56. diſſ. XI. ac *Georg. Paſch* in introduct. ad rem litterariam moralem vett. etc. Kilon. 1707. 4. pag. 609 ſqq. copioſius diſſeruerunt *Bayle* in Diction. art. *Chryſippe*, *Brucker.* hiſt crit. phil tom. I. pag. 974 ſqq. qui eum quoque a crimine Baylii, inter numinis hoſtes illum referentis, pag. 976 ſq. defendit, aliique, quos ſemper nominare longum et moleſtum foret, hiſtoriae philoſ. conditores, *Tiedemann* in: Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. pag. 440. 462 ſq. etc. — De moralibus Chryſippeis, e rerum natura petitis, diſp. ſcripſit *Georg. Alb. Hagedorn*, Altdorf. 1685. eiusque Ethicae adiecit *Io. Conr. Hagedorn.* Norbergae 1715. 8. conf. Acta erudit. Lipſ ann. 1715. menſe Iun. pag. 277 ſq. Chryſippi doctrinam de moribus et iudicia partim exagitat *Gottl. Stolle* in: Hiſtorie der heidniſchen Morale, p. 125 ſqq. — Satius tamen, dicebat Chryſippus, eſſe, nullos comparare amicos, quam comparatos amittere, vt legitur apud *Libanium* lib. I. epiſt. 5. — Chryſippum crediſſe, non quidem omnia, tamen ſagaciora, bruta, rationis adeoque dialectices, (vid. *Sext. Empir.* Pyrrh. I. cap. 14. ſect 69. ibique Fabricii notam, pag. 19.) non fuiſſe expertia, cenſet *Io. Andreas Schmid* in diſſ. Chryſippea brutorum logica, Ienae 1689. ſubdubitat vero *Ribou.* in diſſ. de anima brutorum, Rorarii libro; animalia bruta etc. ſubiecta, pag. 969 ſqq — Poetarum, praecipue Euripidis, ſtudioſiſſimus erat Chryſippus, ita, vt illorum ſententiis, velut quibusdam teſtimoniis, quae propoſuerat, confirmans, ſcripta quaedam oppleret, vt hoc ei etiam vitio verterent aduerſarii. vid. *Diog. Laert.* VII. 180. *Galenus* περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην καὶ Πλάτωνα δογμάτων, (in quo opere Galenus e Chryſippi ſcriptis multa refutanda ſibi excerpſit o) lib. III. pag. 265, 37. *Valckenaer* in

 diatriba

o) Vid infra, indicem ſcriptorum, a Galeno citatorum, in vita Galeni, lib. IV. cap. 17. vol. III. pag. 567. edit. veteris.

diatriba Euripid. edit. Hippolyti Eur. adnexa, pag. 28 ſq. vbi quoque ille obſeruat, nos, ſi litteratiſſimi Stoici, Chryſippi, commentarii nobis ſupereſſent, intellecturos eſſe, ex illis quam multa Cicero deriuaſſet in opera ſua philoſophica. Idem *Valck.* in adnotatt. ad Euripidis Hippolytum v. 322. notat et corrigit verſum Euripidis, quem ex Chryſippo, Stoico, exhibuit *Galenus* lib. mem. III. tom. I. pag. 265, 38. conf. de arcana Chryſippi theologia cl. *Villoiſon.* de triplici theologia myſteriisque veterum, (in *St. Croix* Mem. — ou Recherches hiſtor. et critiques ſur les Myſteres du Paganisme) p. 276 ſqq. — *De Chryſippo, Stoico faſtuoſo,* ſcripſit *Io. Frid. Richter,* Lipſiae 1738. 4. *Harl.*] Compoſuit volumina ſeptingenta et quinque, ſaepius de eadem re ſcribens, [P] et multa longaque teſtimonia aliorum ſcriptorum ſuis inſerens libris. id. 181 ſq. Scripta Chryſippi ἐνδοξότατα quondam atque in plurimo honore fuiſſe, idem *Laertius* tradit, n. 189. Ex tanto numero tamen ne vnum quidem ad nos peruenit, ſiue hoc totum fortunae fuit, laboribus eius haud fauenti, ſiue multitudo ipſa vaegrandis, et in hac contorta non pauca et φορτικὰ, ſubtilesque ineptiae lectores remouerunt, quo nomine ſpernuntur vel impugnantur Chryſippea quandoque non a Galeno tantum et Sexto ac Cicerone, ſed ab Epicteto quoque et Seneca ac Plutarcho. Neque dubito ſubſcribere *H. Stephani* iudicio in praefat. ad Xiphilinum ann. 1592. fol. qui non ita magnam iacturam putabat, quod Chryſippi voluminibus dialecticis CCCXI. atque tot eius libris nobis hodie ſit carendum. Rhetoricam *Chryſippi* ita ſcriptam fuiſſe teſtatur Cicero, *vt, ſi quis obmuteſcere cupierit, nihil aliud legere debeat.* lib 4. de fin. 3. [A diſcipulis acceptauit mercedes, *Quinctil.* I. O. lib. XII. 7. 9] In Phyſicis, neſcio an aliquid viderit: in Ethicis, licet illa χρήσιμα τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ pronunciet *Ann. Cornutus* apud Dionem in Nerone pag. 715. adparet vel e *Seneca*, lib. I. de beneficiis cap. 4. Chryſippum officia ita circumſepſiſſe et interſecuiſſe ſubtiliſſimis diſputatiunculis, vt praeſtet, vnas Arriani Epicteteas diſſertationes tuliſſe aetatem, quam ſi omnia Chryſippi ſcripta moralia ad nos perueniſſent. Hiſtoricos et grammaticos haud dubie multa docere potuiſſent Chryſippi, ſi exſtarent, volumina, quorum catalogus in Συντάξεις digeſtorum apud Laertium, licet bene longus n. 189—202. mancus tamen eſt, vt praeter viros doctos ad illum ſcriptorem notarunt *Io. Meurſius* ad Chalcidium pag. 31. et in biblioth. graeca et *Tho. Stanleius* in hiſt. philoſophica lib. VIII. pag. 486 et *Ionſius* lib II cap 8. a quibus plurima inſuper Chryſippi ſcripta Laertio praeterita recenſentur. *Chryſippi* περὶ τῶν ἀρετῶν citatur in libro Plutarchi (olim inedito) περὶ εὐγενείας. — Περὶ νομων in Digeſtis lib. I. — Liber, quo aequalitatem demonſtrat virtutum, *Plutarch.* libr. de nobilitate pag. 29. liber primus de bonis; liber de arte dicendi; liber de iis, quae per ſe eliguntur, ibid. pag. 41. — [περὶ παροιμιῶν libr. II. ad Zenodotum, *Laert.* VII. 200. conf. *Fabric.* infra lib. IV. cap. 9. vol. III. pag. 281. edit. vet. — De liberorum educatione compoſuit praecepta, in iisque etiam *chironomiam*, h. e. legem geſtus, docuit, vid. *Quinctil.* I. O. lib. I. cap. 11, 17. qui ſaepius laudat Chryſippum. Locum *Ciceron.* de diuin I 3. vbi nonnulla Chryſippi ſcripta memorantur, ſupra iam citaui. In catalogo apud *Laert.* VII. 198. pro vulgato, περιέχοντα σποράδην καὶ ὃ σωματικὰς ζητήσεις λογικάς. *Roſſi* in commentatt. Laertianis pag. 159 ſq. corrigit περ. σποράδην καὶ ὃ σώματι τὰς ζ λ. *quaeque ſparſim traditas, non in corpus redactas quaeſtiones logicas continent.* Libros, τὴν πολιτείαν, τοὺς περὶ τοῦ καθήκοντος, τὰ διαλεκτικὰ θεωρήματα, τὴν πρώτην περὶ

συλλογισμῶν

συλλογισμῶν εἰσαγωγήν, τὸν περὶ δικαιοσύνης paſſim laudat *Sextus Empiric.* aliaque *Galenus. Harl.*] — Neſcio, quid ſibi velit *Iulius Niger*, non vsquequaque adcuratus ſcriptor, quando in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum de Lapo Birago diſſerens pag. 343. *Chryſippum*, ait, *pariter philoſophum graecum latinum dedit Italiae noſtrae.* Obiit *Chryſippus* Olymp. CXLIII. aetatis 73. [aet. 81. ſecundum *Lucianum* in Macrobiis cap. 20. tom. III. p. 222. Reitz. adde *Valer. Maxim.* VIII. 7. ext. 10. ibique interpr. in edit. Torrenii, pag. 738. ſed *Laertio* potius adſentiendum, ideoque annum Chryſippi natalem Olymp. CXXIV. 4. adferendum putat *Corſin.* in faſt. attic. IV. pag. 80. et pag. 99. *Harl.*] vt ex Apollodoro notauit *Laertius* VII. 184. Effigies Chryſippi antiquas tres exhibet Iac. Gronouius tomo tertio theſauri Antiq. graecarum littera S. Effigies in gemma apud *Begerum* pag. 67. theſauri Palatini. Caput eius in nummis Pompeiopolitanis apud *A. Morellum* in ſpecimine rei numariae pag. 240. Chryſippum et Zenonem ſibi manus intuliſſe, ſcribit *Vincent. Bellou.* XXIII. 69. ſpeculi nat. — [adde *Eudociam* pag. 437. de anno et genere mortis. Athenis in Ceramico ſtatua fuit Chryſippi ſedentis porrecta manu, quae manus quid ſignificet, quaerit *Cicero* de Finib. I. 11. adde *Pauſan.* in Atticis cap. 17. *Meurſium* de Ceramico gemino cap. 15. pag. 46. *Brucker.* I. pag. 978 ſq. — A Zenone, Epicureo, Chryſippum numquam, niſi *Cheſippum* vocatum eſſe, tradit *Cicero* de N. D. I. 34. vbi vid. interpret. in edit. Dauiſii. *Harl.*] Alios Chryſippos in veterum ſcriptis notarunt *Ionſius*, *Meurſius*que locis laudatis, et *Menagius* ad *Laertii* VII. 186. Quibus adde *Chryſippum*, Hieroſolymitanum, de quo *Allatius* ad Euſtratii libell. tom. 27. biblioth. patrum, edit. Lugd. pag. 363. [conf. *Bayle* Dict. voc Chryſippe, not. *C. D.* et *Fabricium* infra in elencho medicorum vol. XIII. pag. 115 ſqq. vbi multos Chryſippos, medicos, recenſet, Ionſiique notitiam auget.]

Catalogus eorum, ad quos ſiue aduerſus quos Chryſippus, Solenſis, ſcripſit, quorum plerique Stoici fuiſſe videntur.

Agatho. *Laert.* VII. 194.
Alexander. 192. 196.
Aminias. 196.
Apollas. 193. 197. [vid. ſupra in hoc catalog. voc. *Apollodorus Ephillus.*]
Apollonides. 191.
Arceſilas. 198. [☞]
Ariſtagoras. 190. 194.
Ariſtobulus. 198.
Ariſtocles. 199.
Ariſtocreon. 196. 197. 202.
Athenades. 190. 195. 198.
Athenodorus. 190.
Cleon. 202.
Clitus. 191.
Dio. 190. 192.
Diocles. 200.
Diodorus. 200. 202.
Dionyſius. 192. 200.
Dioſcorides. 190. 193. 198. 200. 203.
Epicrates. 193. 198.
Gorgippides. 190. 191. 198. 200.
Hedyllus (an Heryllus?) 196. 197.
Heraclides. 198.
Laodamas. 196. 199. 201.
Leptinas. 201.
Meleager. 196.
Menecrates. 198.
Metrodorus. 189. 191. 198. 199.
Nicias. 193.
Onetor. 197.
Panthoedes. 193.
Paſylus. 191. 195. 197. 198.
Philarchus. 191.

Philippus. 193.
Philo. 191.
Philomathes. 194. 195. 199. 200.
Pollis. 198. 202.
Pythonax. 201.
Soſigenes. 192.
Sphaerus. 198.
Steſagoras. 192. 194. 197.
Thearus. 190.
Theoſporus. 199.
Timocrates. 194.
Timonax. 201.
Timoſtratus. 194.
Zeno. 189. 195. 201.
Zenodotus. 200.

S. Chryſoſtomum, propter dialogum, neminem laedi, niſi a ſe ipſo, Opp. tom. VII. p. 36. edit. Sauil. aut tom. IV. pag. 498. edit. Ducaei, Stoicis accenſet Heumannus in actis philoſ. tom. I. pag. 737. Eiusdem argumenti liber auctore *Barthol. Feſen*, S. I. Vicent. 1708. vid. noua litteraria Hamburg. pag. 267.

M. T. Cicero, in multis, [praecipue de officiis, et in paradoxis,] Stoicos ſequutus eſt, de quibus et hoc eius dictum exſtat: *licet inſectemur Stoicos, vereor, ne ſoli philoſophi ſint.* [vid. *Cic.* de Officiis I. cap. 2, 10. *Heumannum* de Ciceronis paradoxis Stoicis, in actis philoſ. tom. III p. 694 — 711 *Brucker.* vol. II. p. 34 ſqq. cum primis p. 45. *Harl.*]

[*Q. Cicero*, vide M. T. Cic. de diuin. II. 3. *Heumann.*]

Cinna Catulus, quem audiuit M. Antoninus, imperator. *Iulius Capitolin.* in Marci vita cap. 3. et *Antoninus* ipſe lib. I. ſect. 13.

Claudius Maximus, ab eodem M. Antonino frequentatus. *Iul. Capitolin.* loco laudato, et *Marcus Antonin.* lib. I. ſect. 17. (15.) et lib. VIII. ſect. 25. Huic, ni fallor, Claudio Maximo. ad Proconſulatus Bithyniae dignitatem euecto, Apuleius in Apologia ſe purgat ab impacto Magiae crimine, fretus, vt ait, doctrina eius ac perfecta eruditione.

CLEANTHES, Aſſius p), ex Aſſo, Lyciae [Troadis,] vrbe, Steph. in Ἄσσος, Strabo lib. XIII. pag. 908. Zenonis, Citiei, quem per vndeuiginti annos audiuerat, in porticu Athenienſi ſucceſſor, magiſter Chryſippi: *Laert.* VII. 37 et 168 ſq. Ingenio q) tardiore, ſed pertinaci ſtudio et animo conſtante ſolus eſt viſus magiſtri ſui [ſ] peram ferre poſſe. vid.

p) Male *Thaſius* apud Probum in Ecl. VI. Virgil. *Fabric.* vid. *Plutarch.* de exſilio, pag. 387. ibique Xylandr. vol. III. Reisk. *Harl.*

q) Vide *Barthium* ad Claudian. pag. 101 ſq. *Fabric.* — conf. *Eudocia* in Violar. pag. 272. vbi Cynicis philoſophis adnumeratur; at tamen dicitur diſcipulus primum Cratetis, dein Zenonis, huiusque ſucceſſor: cognominatus Φρεάντλης, quod in puteo, φρεατί τινι, ſtans, praetereuntibus hauriebat aquam, et pro potu dato accipiebat panem. Cleanthis ſedulitatem, parſimoniam inediamque imitatus eſt quodammodo, ſed neceſſitate coactus, *Franc. Iunius* in iuuentute. vid. *Bayle* Dict. voc. *Iunius*, not. I. pag. 887. — Cleanthes propter indefeſſum laborem dicebatur δεύτερος Ἡρακλῆς. adde *Suidam* voc. Κλεάνθης, tom. II. pag. 322. ſupra in comment. deperditis de Homero etc. vol. I. pag. 508 ſq. nr. 34. iam adnotata, *Brucker.* vol. I. p. 972 ſqq. *Tiedemann.* quem ad Chryſippum et initium huius capitis iam laudaui. — In collectione ſententiarum Frobeniana, (in vol. I. pag. 726. recenſita,) Cleanthis ſunt ſententiae. — Adagia noſtrum ſcripſiſſe, quod putarat Schottus, dubitat Fabric. infra vol. III. lib. IV. 9, 1. pag. 282. *Roſſius* in comm. Laertian. p. 122. — *Geincke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſ. antiq. p. 311 ſqq. quaedam de eo collegit. *Harl.*

vid. *Plutarch.* de audit. p. 173. vol. VI. Opp. edit. Reisk. eumdem de vitando aere alieno pag. 300 ſq. vol. IX. Vitam finiit inedia, annos octoginta natus. *Laert.* VII. 176. vel vndecentum, vt Lucianus et Valerius Max. Induluiſſe et ipſum argutioribus diſputatiunculis, adparet e Seneca, aliisque, vnde *ſpiras Cleanthis et contoria Chryſippi* iungit *S. Hieronymus* I. in Rufin. Huius Cleanthis ſtatuam inſignem, magnificentiae Senatus Romani documentum, in ipſa Aſſo vidiſſe ſe teſtatur *Simplicius* ad Epictet. pag. 329. Scripta eius, veteribus memorata, et viris doctis ad Laertium, Meurſioque in Bibl. Graeca maximam partem obſeruata, ecce tibi faciliori ordine:

Περὶ ἀγωγῆς. *Laert.* VII. 175.

Περὶ αἰσθήσεως. *Laert.* VII. 174.

Περὶ τῶν ἀπόρων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἀρετῶν. *Laert.* VII. 175.

Ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. *Laert.* VII. 175.

Πρὸς Ἀρίσαρχον. *Laert.* VII. 175. Forte in hoc libro criticam Ariſtarchi, grammatici, in Homerum exercitam, caſtigauerat Cleanthes.

Ἀρχαιολογία. *Laert.* VII. 174. Dubitat Menagius, an diuerſa haec fuerit a μυθικοῖς, de quibus infra.

Περὶ ἀτόμων. *Laert.* VII. 134.

Περὶ βασιλείας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ βȣλῆς. *Laert.* VII. 175.

Περὶ Γιγάντων. *Laert.* VII. 175. Idem opus ſuſpicatur Meurſius eſſe Cleanthis Θεομαχίαν laudatam a Plutarcho de fluminibus.

Περὶ Γοργίππȣ. *Laert.* VII. 175.

Πρὸς Δημόκριτον. *Laert.* VII. 174.

Περὶ Διαλεκτικῆς. *Laert.* VII. 175.

Διατριβῶν β'. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τȣ̃ δικάζειν. *Laert.* VII. 175.

Περὶ δόξης. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἐλευθερίας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἐπιςήμης. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἔρωτος. *Laert.* VII. 175.

Ἐρωτικὴ τέχνη. *Laert.* VII. 175.

Περὶ εὐβȣλίας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ εὐφυΐας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τȣ̃ Ζήνωνος φυσιολογίας, (MS. Palatin. Menagio teſte φυσιολόγȣ,) *Laert.* VII. 174.

Περὶ

Περὶ ἡδονῆς. *Laert.* VII. 87. et 175. librum ſecundum *Clemens* II. Strom. pag. 417. [¶] *Libros contra voluptatem* vocat *Cicero* I. de natura Deor. cap. 14. De tabula Cleanthis, qua ruborem incuſſurus Epicureis Voluptatem fecit throno inſidentem et virtutes ipſi miniſtrantes vide Cic. II. de fin. cap. 21. *Auguſtinum* V. 20. de C. D. *Gaſſendum* de Philoſ. Epicuri pag. 1685 ſq.

Τῶν Ἡρακλείτου ἐξηγήσεων δ'. *Laert.* VII. 174.

Πρὸς Ἥριλλον. *Laert.* VII. 174.

Θεομαχία. *Plutarch.* de flum. Vide ſupra περὶ Γιγάντων.

Περὶ Θεῶν. *Laert.* VII. 75. *Harpocrat.* in Λέσχαι. Reſpicit *Cicero* II. et III. de natura Deor. *Macrob.* lib. I. Sat. cap. 17. 18. *Plutarchus* de vitando aere alieno.

Ἰαμβεῖα. *Simplic.* in Epictet. pag. 329. *Seneca* Epiſt. 1[illegible]6. Plutarch Clemens Alex. Galenus et Stobaeus. Vide *H. Stephani* Poeſin philoſoph. p. 51 ſq. et 124.

Περὶ ἰδίων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τοῦ καθήκοντος. *Laert.* VII. 175.

Περὶ καλῶν. *Laert.* VII. 175. [*Athen.* lib. VIII. pag. 335.]

Περὶ κατηγορημάτων. *Laert.* VII. 175. λεκτὰ illa vocaſſe teſtatur *Clemens* VIII. 784.

Περὶ κυριεύοντος, (Sophismatis genere,) *Arrian.* II. 19. Epictet.

Περὶ λόγου, γ'. *Laert.* VII. 175.

Περὶ μαντικῆς. *Cic.* I. de diuinat. [cap. 3. vbi dicitur Cleanthes ſemina a Zenone in commentariis quaſi ſparſa, feciſſe vberiora.]

Περὶ μεταλήψεως. *Athen.* XI. pag. 467. 471.

Μυθικά. *Athen.* XIII. pag. 752. Librum V. *Porphyr.* in limine vitae Pythag. In hoc opere videtur commentitiarum fabularum reddere voluiſſe rationem, quod Zenonem, Cleanthem ac Chryſippum facere conatos tradit *Cicero* III. de Nat. Deor. Reſpicit *Cornutus* lib. de Diis cap. 31.

Περὶ νόμων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ὁρμῆς, β'. *Laert.* VII. 174.

Περὶ ὁρῶν libri, quorum primum citat Plutarch. de flum.

Περὶ τοῦ ποιητοῦ. *Laert.* VII. 175. quod bene poteſt exponi de Homero. Nam quod e *Clemente* V. Strom. pag. 5[illegible]4. Menagius obiicit, laudante Cleanthis ποιητικήν, nihil huc facit; nihil enim iſto loco aliud ſignificat hoc vocabulum, quam poema, quia ex poemate quodam Cleanthis quatuor verſiculi ibidem a Clemente adferuntur. *Fabric.* conf. ſupra, in vol. I. pag. 509. voc. *Cleanthes. Harl.*

Πολιτικός. *Laert.* VII. 175.

Περὶ πράξεων. *Laert.* VII. 175. [¶]

Προτρεπτικός. *Laert.* VII. 175.

Περὶ

Περὶ τοῦ τῶν σοφῶν σοφιστεύειν. *Laert.* VII. 175.

Περὶ συμποσίου. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τέλους. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τέχνης. *Laert.* VII. 174. *Cic.* IV. de Fin. cap. 3. *Scripſit artem rhetoricam Cleanthes, Chryſippus etiam, ſed ſic, vt, ſi quis obmuteſcere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Stoicorum principes de arte oratoria ſcripſiſſe, tradit etiam *Quinctilianus* III. 1.

Περὶ τρόπων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ὑμεναίου. *Laert.* VII. 175.

Περὶ φθονερίας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ φιλίας. *Laert.* VII. 175.

Φυσικὰ ὑπομνήματα. *Plutarch.* de Stoicor. contradict. Forte reſpicit Stobaeus, Cleanthem ſaepius laudans in Eclogis Phyſ. vt Plutarchus de placitis Philoſ. et Galenus Hiſt. Philoſ.

Περὶ χάριτος. *Laert.* VII. 175.

Περὶ χαλκοῦ, niſi *περὶ χρόνου* legendum *Laert.* VII. 174.

Περὶ χρειῶν. *Laert.* VII. 175.

Περὶ χρόνου. *Laert.* VII. 174.

Apud Auſonium *diſputator ad Cleanthem, Stoicum.*

Eximium *Cleanthis Hymnum ad Iouem* carmine hexametro, quod incipit Κύδιστ' ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεί, et legitur quoque in Stobaei eclogis, primus e MSto Farneſiano eclogarum Stobaei graece iuris publici fecit *Faluius Vrſinus* poſt fragmenta nouem foeminarum et Lyricorum, Antwerp. 1568. 8. pag. 272. Deinde cum aliis quibusdam Cleanthis fragmentis, verſu ſcriptis, recudi curauit *H. Stephanus* in Poeſi philoſophica ann. 1573. 8. pag. 49 ſq. et 124. inter quae et verſus hexametri quatuor ſeruati a *Clemente Alex.* V. Strom. pag. 554. [ſ. pag. 715. et in Protreptico cap. 6. pag. 61. coll. Cudworth. ſyſt. intell. verſ. Moshem. lat. tom. I. p. 649.] Eumdem hymnum Cleanthis cum latina *Iacobi Duporti* viri doctiſſimi metaphraſi poetica integrum *Radulphus Cudworthus* inſeruit incomparabili operi, anglice edito, cui titulus eſt Intellectuale Syſtema vniuerſi pag. 432 ſq. [ſ. tom. I. pag. 662. cum nota, edit. Moshemii Leidenſis. *Brunck.* recenſuit et exhibuit illum hymnum primum in Analect. poet. gr. tom. III. pag. 224 ſq. tum ſeparatim, denique cum verſionibus latina Duporti, gallica Bougainville et itali a Pompeii, in gnomicis poetis graecis pag. 141 ſqq. — *Pompeii* verſio metrica atque elegans exſtat quoque in illius Operibus, italice ſcriptis, Veronae, tom. II. ann. 1790. — Germanice vertit, adiecto et breui commentario et diſſertat. de Stoicorum theologia, cl. *Gedicke* in Muſeo germanico, menſe Iul. 1778. Separatim ediderunt 1) cl. *Frid. Guil. Sturz*, in praeſenti Profeſſor gymnaſii Gerani, cum notitia litteraria, tum interpretatione critica, grammatica et philoſophica, ſubiuncta quoque Gedickii verſione germanica, Lipſiae 1785. 4. 2) cl. *Hermann Heimart Cludius*, cum copioſo doctoque commentario, Gottingae 1786. 8. Hymnum, e graeco conuerſum numeriſque adſtrictum, dedit latin. et paucis illuſtrauit *Andr. Christoph. Henr. Weiſs*, (quum adhuc gymnaſium

Windſhem. moderaretur,) in progr. Rotenburgi ad Tubar. 1783. 4. Ego quoque gr. recepi illum hymnum in Anthologiam graecam poeticam, Baruthi 1792. pag. 84 ſqq. *Harl.*] — Neque forte errauerit, qui dixerit, S. Paulum, apoſtolum, cum verſiculum τȣ̃ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν commendauit Athenienſibus Actor. XVII. 28. addiditque ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, non reſpexiſſe ad ſolum popularem ſuum, Aratum, Cilicem; ſed etiam ad Cleanthem, qui Athenis vixerat, et in cuius hymno iam laudato verſu ſtatim quarto diſerte legitur: ἐκ σȣ̃ γὰρ γένος ἐσμὲν, *omnes Tua namque propago* [?] *Nos ſumus.* Euthalius, a Laur. Zaccagnio editus, p. 420. notat, dictum, a Paulo citatum, eſſe Ἀράτȣ, Ἀςρονόμȣ, καὶ Ὁμήρȣ ποιητȣ̃. Sane Homero quoque audit Iupiter πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. [In *Epicteti* manuali cap. 52. p. 206. edit. Heynii, et repetiti ab *Arriano* IV. 1. pag. 565. ac IV. pag. 594. leguntur quatuor Cleanthis iambi, a *Seneca* epiſt. 107. latine verſi. *Harl.*] Fuit et *Cleanthes* quidam *Samius*, mathematicus, ſi credimus Palmerio Grentesmenilio in notis ad ſcriptores graecos pag. 457. Sed locus *Plutarchi* lib. de facie in orbe lunae p. 923. ita legendus videtur: ὥσπερ Ἀρίςαρχον ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας προςκαλεῖσθαι τȣ̀ς Ἕλληνας, *quo pacto Cleanthes Ariſtarchum, Samium, putauit violatae religionis a Graecis debuiſſe poſtulari*, ὡς κινȣ̃ντα τȣ̃ κόσμȣ τὴν ἑςίαν, *vtpote qui Veſtam vniuerſi*, (terram enim moueri docuit Ariſtarchus,) *mouiſſet loco.* In editis Plutarchi libris male legitur: ὥσπερ Ἀρίςαρχος ᾤετο Κλεάνθη τὴν Σάμιον etc. *Fabric.* *Cleanthes*, Ponticus, Heracliti ſcriptum illuſtrans, *Diogen. Laert.* IX. 15. *Harl.*

Clearchus, Solenſis, Suidae memoratus, neſcio, an Stoicus. [Clearchi locum apud *Athenaeum* XII. pag. 540. corrigit *Toup.* in emendatt. in Suidam et Heſychium etc. vol. III. Oxon. 1790. 8. pag. 131.]

Clemens Alexandrinus, in Stoicorum diſciplinam propenſior, vt notat *Guil. Caueus* epiſt. apologet. aduerſus *Io. Clericum* pag. 60. Etiam a Lipſio accenſetur Stoicis, libr. X. manuduction. diſſ. 17. Sed ego adſentior *Io. Hermanno ab Elswich*, qui eclecticum potius agnoſcit, pag. 133. ad Launoium varia de Ariſtotelis fortuna.

[*Cleomedes*, Stoicus, de quo in capite de Eudoxo et aliis aſtronomis §. XXII. agitur.]

Cleomenes, a Sphaero inſtitutus. vid. infra in Sphaero.

[*Coeranus*, Stoicus. vid. *Lipſius* comment. ad Tacitum pag. 399. *Heumann*]

ANNAEVS CORNVTVS, philoſophus ſectae Stoicae, praeceptor Perſii et Annaei Lucani, poetarum, a Nerone in inſulam relegatus et prope occiſus eſt, vt refert *Dio* lib. LXII. pag. 715. r) quod, quum Nero plurimos iam libros verſibus ſcripſiſſet de rebus geſtis

r) Cap. 29. pag. 1025. vol. II. edit. *Reimar.* cuius doctam notam conſules. Is iam laudauit, qui de Cornuto vberius diſputarunt, *Valeſium* ad Euſebii H. E. VI. 19. pag. 122. a. *Scaliger.* ad Euſebii Chronicon pag. 197. *Caſaubonum* ad Perſii ſatyram V. *Voſſium* de hiſt. lat. I. 26. pag. 135 ſq. Suidae locum de Cornuto bene diſtinguit, monetque, ne quis cum Voſſio ex Dionis loco hiſtoricum faciat Cornutum. Denique contra *Tillemontium*, qui pag. 523. tempus exſilii ſiue potius deportationis refert ad ann. Chr. 67. h. e. V. C. 820. oſtendit, Cornutum eſſe in inſulam deportatum ante Teleſinum conſulem ann. V. C. 819. ann. Chr. 66. nempe poſt quinquennale Neronis ludicrum

geſtis Romanorum, et adulatoribus ſuadentibus quadringentos eſſet compoſiturus, monitus eſt a Cornuto, nimios fore, neque a quoquam legendos: quumque, neſcio quis, obiiceret, Chryſippum, quem ipſe laudibus eueheret et cuius ſectator eſſet Cornutus, etiam plura volumina ſcripſiſſe, tulit reſponſum, illa vtilia vitae hominum, haec vero, imperatoris ſcilicet, eſſe inutilia ac nullius pretii. Tragicus fuit et libros philoſophiae reliquit, teſte auctore vitae Perſii, quam ad Suetonium auctorem plerique referunt [s]). Suidas [et Eudocia, quae Suidam compilauit, pag. 273.] Leptitanum e Lepti, Africae, fuiſſe, refert et πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ Ῥητορικὰ ſcripſiſſe teſtatur. Et Ῥητορικὰς Cornuti τέχνας et τὴν πρὸς Ἀθηνόδωρον καὶ Ἀριστοτέλην γραφὴν citant Porphyrius et Simplicius in Categor. Ceterum ex ſcriptis huius philoſophi nihil exſtat, quam ΘΕΩΡΙΆ ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΘΕΩ͂Ν ΦΎΣΕΩΣ ſiue *liber de natura deorum*, ſaepius editus ſub nomine *Phornuti* et ad phyſicas ac morales trahens allegorias, quae de diis apud Graecos tradebantur, curioſiusque inquirens nominum illorum etymologias, exemplo Zenonis, Cleanthis, Chryſippi et aliorum e Stoa philoſophorum. At enim *Cornutum* eſſe auctorem, docent *Theodoritus* II. Therapeut. pag. 35. qui [t]) Ἑλληνικὴν θεολογίαν a Cornuto, philoſopho, ſcriptam tradit: *Euſebius* VI. 19. Hiſt. [?] qui Origenem e Cornuti ſcriptis allegoricum theologiam ethnicam interpretandi modum didiciſſe e Porphyrio ſcribit, et auctor Etymologici Magni, qui in Ζεύς profert quaedam e Cornuti Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ, quae in huius libri capite 1. leguntur, et paſſim Etymologiis, in eodem libro obuiis, vtitur: denique hoc comprobant Vaticanus, Rauii et alii codices duo Msti, a Galeo laudati, in quibus inſcribitur, non Φουρνούτου, ſed Κουρνούτου. ἐπιδρομὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδιδομένων. Quae ſententia placet etiam viris doctis Io. Meurſio in Bibl. Graeca et praef. ad Apollonium Dyſcolum, atque Henr. Valeſio pag. 122. ad Euſeb. Voſſio, Galeo, Barthio [Huetio dem. euang. prop. IV. cap. 8. § 5 pag. 185.] aliisque. In cod. Philelfi XVII. 23. Epiſt. inſcribitur Κορνούτου περὶ ἀλληγοριῶν. — [In cod. Veneto D. Marci CCCCXC. reperit cl. *Villoiſon.* Cornuti opus de natura deorum, quod integrum in hoc codice huc vsque delituit. vid. eius anecdota graec. tom. II. pag. 243.] Graece primus edidit *Aldus* cum Aeſopi fabulis, Palaephato,

erum anni 818. Chr. 65. Adde de Cornuto *Hornium* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 6. pag. 254 ſq. M. *Ge. Nicol. Kriegk* in diſſ. de A. Perſio Flacco, poeta ſatirico, Ienae 1701. 4. *Cren* ad Caſaubon. de ſatyrica Graecorum poeſi et Romanorum ſatira, edit. Rambachii pag. 232 ſqq. *Vinetum* in praefat. ad Pſeudo-Cornuti ſcholia, *Brucker.* in hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 537 — 540. — *Cornuti hiſtoria,* quam *Lacharem*, ſophiſtam, confeciſſe ſcribit Suidas in *Lachares*, tom. II. pag. 419. periit. — De opinionibus Cornuti phyſicis ſ. theologia phyſica quaedam obſeruat cl. *Villoiſon.* in comm. de triplici theologia myſteriisque vett. pag. 233. pag. 324. pag. 326. refutat Moshemium ad Cudworth. I. pag. 625. etc. *Harl.*

s) Conf. doctam *Io. Iac. Breitingeri* exercitation. criticam in vitam A. Perſii Fl. in *Schelhornii* Amoenitatt. litterar. tom. X. pag. 1103 ſqq. qui neque Suetonio, neque Cornuto, ſed ſeriori cuidam exegetae tribuit illam vitam, ab aliis poſtea mutilatam corruptamque: ibid. ſunt Remarques de Mr. *Bouhier* ſur la diſſ. critique in vitam A. Perſii Flacci, pag. 1133 ſqq. pag. 1137. credit *Bouhier*, nomen ſcribendum eſſe, *Anneius Cornutus.* adde *Oudendorp.* ad illam vitam in editione Suetonii pag. 1001 ſqq. qui defendit lectionem, *Annaeus Cornutus.* A *Dione Caſſio* l. c. ſcribitur Ἀνναῖος Κορνοῦτος. *Harl.*

t) Non eſſe hanc inſcriptionem ab auctore, probe animaduertit *Voſſius* Arte Hiſtor. pag. 36. et de Hiſt. Graecis pag. 228.

laephato, Heracliti allegoriis Homericis, hieroglyphicis Hori et prouerbiorum e Tarraeo ac Didymo collectione, Venet. 1505. fol. atque libro ipſi quidem praemiſit nomen Φȣρνȣ́τȣ, ſed in calce libri: τέλος τȣ͂ περὶ τῆς θεῶν φύσεως Κȣρνȣ́τȣ, et in titulo totius voluminis: *Phornutus, ſeu, vt alii, Cornutus de natura deorum.* In Mſto codice Bibl. Auguſtanae *a*) inſcribitur Πολυδεύκȣς Φȣρνȣ́τȣ, et *Geſnerus* pag. 567. Bibl. teſtatur, ſe inter codices Bibl. Vaticanae reperiſſe *Polydeucen Furnutum de fabulis Graecorum.* Filii quoque nomen, cuius ſtudiis hunc librum auctor dicauit, in codice, quo Gyraldus eſt vſus, et in Oxonienſi vno, quem Galeus inſpexit, vocatur *Georgius:* ὁ ȣ̓ρανὸς, ὦ παιδίον Γεώργιε. Sed et Pollucis illud praenomen et nomen Georgii ſubdititium mihi et meliorum codicum auctoritate reiiciendum videtur. Poſt Aldinam editionem graecam, lucem vidit *latine* quidem *Iodoco Velareo* interprete, Antwerp. 1528. 8. et cum Hygino, Palaephato, Fulgentii Mythol. et de voc. antiq. Arato cum Germanici Metaphraſ. et Proclo de Sphaera, Baſil. 1549. 1570. fol. *Graece et latine* cum verſione *Conradi Clauſeri*, Tigurini, additus Palaephato cum verſione Phaſianini, et Iuliani Aurelii, Leſſignienſis, libris III. de cognominibus Deorum Gentilium. ibid. 1543. 8. In hac editione paginis verſionis ſingulis inſcribitur *Cornuti liber de Natura Deorum.* Denique cum Conradi Clauſeri verſione et notulis ſuis atque caſtigationibus eruditis hunc Cornuti libellum edidit vir egregius *Tho. Galeus* inter ſcriptores Hiſtoriae Poeticae, Cantabrig. 1671. 8. et Amſtelodami 1688. 8. qui in praefatione duplici [ℙ] praef. ad edit. Cantabrig. *Cornutus*, inquit, *ſpiſſius nobis negotium faceſſebat* πολλοῖς ἕλκεσι βρύων. *Suppetias venere hic tres codd. Oxonienſes, calamo exarati, quorum mihi copiam fecit eruditus et amiciſſimus vir Tho. Hyde, Bibliothecarius Bodleianus. Ex iis nonnullas ipſe emendationes excerpſeram, alias, (partem longe maximam.) et capitis vltimi fragmentum, hactenus deſideratum, idem ſemper mihi colendus Eduardus Bernhardus ſuppeditavit.* Lilius Gyraldus *in Syntagmatibus* (de Diis) *infinitos locos in hoc ſcriptore ex vet. codice ſanarat, eos quoque huc adduximus. Coepi verſionem* Clauſeri *refingere, ſed abſtinui ſtatim. Probas, inquis? Ita quidem, vt exiſtimem, eam vna tantum litura opus habere.* Velarius *item ſe et Cornutum ea em opera traduxit. Aliam interpretationem concinnare non licuit per operas typographicas, quibus quotidianum penſum conſcribendis iſtis annotationibus ſoluturum me receperam.* Ante Velareum et Cornarium tranſtulit latine *Malarinus*, neſcio quis, cuius verſionem ante ſexcentos vel ſeptingentos annos compoſitam vidiſſe ſe ſcripſit *Barthius* ad Statium tom. II. pag. 401. [Nouam editionem, infinitis in locis emendatam, cl. *Villoiſon*, cod. Veneto vſus, promiſit in Anecdotis graecis, tom. II. pag. 243. et in commentat. de triplici theologia myſteriisque veterum pag. 324. *Harl.*] Vſus hoc Cornuti libro etiam Porphyrius eſt in ſcripto de antro Nympharum et altero deperdito περὶ ἀγαλμάτων, vt notatum Galeo, qui ad vtramque editionem ſuam, Cantabrigienſem praeſertim, praefatus non pauca de Cornuto monuit. Hic capite XVII. cum fabulam Heſiodi de Chao eiusque generatione ἀλληγορικῶς explicaſſet, commentarium in illum poetam promittere videtur his verbis: ἀλλὰ τȣ͂ μὲν Ἡσιόδȣ τελειότερον ποτ᾽ ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μέν τινα, ὡς οἶμαι, παρὰ τῶν ἀρχαιοτάτων

a) Vide eius Biblioth. Catalogum MSS. a Reiſero editum pag. 80.

τάτων αὐτῶ παρειληφότος, τὰ δὲ μυθικώτερα αὐτῶ προσθέντος, ᾧ τρόπῳ καὶ πλεῖστα τῆς παλαιᾶς θεολογίας διεφθάρη. *Sed Heſiodi quidem perfectior interpretatio alio loco dari poterit, qui nonnulla, vt exiſtimo, ab antiquiſſimis* (Theologis) *deſumſit, fabuloſiora vero addidit ipſe, qua ratione plurima capita antiquae theologiae non mediocriter corrumpi contigit.* Ita vertendus ille locus, nec Clauſero nec Velareo intellectus. Polydeucem vero ſiue Pollucem Phurnutum, qui de Hercule agit cap. 31. ſcripſiſſe etiam opuſculum de aerumnis Herculis, quod exſtet Venetiis in Bibliotheca SS. Iohannis et Pauli, iam pridem tradidit in Bibliotheca Geſnerus. Et ſane in codice etiam Oxonienſi praefigitur Cornuto libellus de laboribus Herculis, is ipſe, qui ab Allatio [v]) graece et latine editus eſt: ſed is quemcumque potius habet auctorem, quam Cornutum, Allatio etiam iudice Ioanni Pediaſimo rectius adſcribendus. Vtrique codici praemittuntur verſus politici, [?] qui incipiunt: τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα etc. Qui vero in noua Bibliotheca MSS. *Labbei* pag. 106. traditur exſtare Phornutus in Codice XXIX. regis Chriſtianiſſimi, cum Thom. Magiſtro de vocibus Atticis, is non alius eſt ab edito libro de Diis [w]). Vſi ſunt Cornuti ſcriptis philoſophicis, ceteris deperditis, Origenes in Stromateon Opere, teſte S. Hieron. epiſtola ad Magnum, Iamblichus apud Stobaeum, Syrianus, Proclus, Simplicius, Stobaeus etc. Cornutum vero, Hiſtoricum Romanum, de quo Suidas, alium a noſtro putauerim, quamuis denique addit: οὗτος ὁ Κορνοῦτος Λεπτίτης φιλόσοφος ἦν, ἡ δὲ Λεπτὶς πόλις Λιβύης etc. Caſaubono quidem iudice ad Satiram quintam Perſii Cornuto, philoſopho, inſcriptam, *multa de hoc falſa* [x]) *et inepta Suidas, cui fidem habere caueant tirones* [y]). Neſcio, an idem M. Cornutus, e cuius ſatira, latine ſcripta, Fulgentius profert haec verba: *Titivilles Flocce do tibi*, vel L. Annaeus Cornutus, quem grammaticum vocat *Gellius* II. 6. *haud ſane indoctum et ignobilem*, et lib. IX. cap. 10. *hominem ſane pleraque alia non indoctum nec imprudentem*, vbi *commentarios eius in Virgilium*, Italico cuidam inſcriptos et Macrobio etiam Chariſioque et Seruio laudatos, et *libros de figuris ſententiarum*, citat. Non male quidem haec elogia quadrant cum eo, quod Cornutum, philoſophum, ἐπὶ παιδείᾳ εὐδοκιμῆσαι τότε Dio Caſſius teſtatur, et notum eſt, multos illa aetate vtroque ſtilo graeco et latino ſcripſiſſe: diuerſos tamen facit *Barthius* ad Claudian. p. 128 Sane diuerſus eſſe videtur *Cneius Cornutus*, cuius de orthographia quaedam refert *Caſſiodorus* cap. 1. Diuerſus quoque auctor veterum ſcholiorum in Perſium, ſi modo illa Cornuti alicuius ſint. [vid. Breiting r. ſupra laudatum.] Diuerſus et *Cornutus*,

v) Inter excerpta Rhetorum et Sophiſtarum, Romae 1641. 8. pag. 321.

w) Quod in cod. Veneto etiam adiectus eſt Thomas Magiſter, nec, vti in cod. regio etiam videtur, *Cornuti* opus de natura deorum diſerte dicitur, ſed tantum *allegoriae et phyſiologiae de nominibus deorum* inſcribuntur; alteruter codex ex altero manaſſe et deſcriptus eſſe videtur. *Hari.*

x) Videtur falſum illud, quod a Nerone occiſum tradit Cornutum Suidas, cum in exſilium tantummodo miſſum narrent Dio et Euſebius, quamquam vtrumque eſſe poſſe verum, notet *Ionſius* p. 247. Sed fallitur vir doctus, cum ibidem ſcribit, a *Gellio* II. 6. Cornutum ſub Nerone occiſum referri. Nusquam enim hoc refert Gellius.

y) Locus Suidae eſt tarditate librariorum corruptus et confuſus, ita, vt ex duobus membris vnum conflaretur. Nam de duobus *Cornutis*, altero Romano, hiſtorico, aequali Liuii, altero, Stoico, noſtro, agit Suidas, vt bene adnotauit locumque illius diſtinxit *Reimarus* ad Dionis Caſſii locum ſupra memoratum. *Hari.*

nutus, medicus, de quo *Reineſ.* epiſt. ad Hofmann. pag. 538. quamquam *Cornuti* quoque, philoſophi, ſcholas cum Perſio frequentarunt Claudius Agaternus, *Reineſius* ibid. et pag. 710. Inſcription. legit Agathemer,) medicus Lacedaemonius et Petronius Ariſtocrates, Magneſius. Diuerſus quoque *Cornutus Tertullus*, Plin. IV. 17. et V. 15. epiſt. *Verecundus Cornutus*, in vet. inſcriptione apud Spon. pag. 62. miſcell. Diuerſus denique *Cornutus*, quem Pſeudo-Catonem vocat Cicero I. ad Atticum epiſt. 9. [¶]

Crates Mallotes, grammaticus, Pergamenus, ab Attalo Romam miſſus circa Olympiadem CLIII. Panaetii praeceptor fuit, teſte Strabone XIV. pag. 676. quin et ipſe Philoſophus Stoicus a Suida adpellatur. De eo videndi viri docti ad Sueton. de Grammaticis cap. 2. et Meurſius in Bibl. Attica. De eius διοϱϑώσει Homerica dixi lib. II. cap. 2 §. 20. *Fabric.* ſupra vol. I. pag. 509. Cratetem Mallotem diuerſum eſſe a Cratete Pergameno, docuerunt *Voſſius* de hiſtor. graecis libr. III. pag. 347. et *Burman.* ad H. Valeſium (qui cum Ionſio II. 11. init. confudit quoque vtrumque,) emendatt. libr. V. cap. 17. pag. 133. aliosque VV. DD. laudat de Cratete Mallote: quibus addes *I. E. I. Walch.* de arte critica vett. Romanorum Ienae 1757. 8. et *Diogen. Laert.* IV. 23. vbi plures enumerantur *Cratetes. Harl.*

Crinis. Arrian. III. 2. *Epictet.* Laert. VII. 62. 68. 76. ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ. id. 71. Fuit et *Crinis* quidam ſacerdos Apollinis, de quo vide ſcholia graeca ad Iliad. α. v. 39. et Suid.

Criſpinus, de quo *Acro* ad Horatii lib. I. ſat. I. verſ. penult. Criſpini, „philoſophi cuiusdam loquaciſſimi, qui Aretalogus dictus eſt. Hic *Criſpinus* poeta fuit, qui ſectam Stoicam verſibus ſcripſit." Idem ad ſat. 4. *Hic ſimiliter, vt Lucilius multos, ſed malos verſus faciebat. Fabric.* Eſt autem apud Horatium nomen fictum. Sic alius *Criſpinus*, ſed aeque fictum nomen apud *Iuuenal.* ſat. I. 28. ſat. IV. *Heumann.* qui in actis philoſ. tom. I. pag. 165 ſq. inprimis tom. III. pag. 118 ſq. firmius tuetur et amplificat ſuam ſententiam. *Harl.*

Criſpus Paſſienus. Senec. praef. libri IV. Nat. quaeſt. et lib. I. de benefic. cap. 15. Vide de eo Lipſium ad Epigramma Senecae VI. [Falſterum memor. obſcur. p. 46. *Heumann.*]

[*Curtius*, hiſtoricus in doctrina de fato fuit Stoicus, vt ex multis eius locis patet. Ceterum ſuper religionem publicam abierit, irridens praedictiones ſacerdotum ex inſpectione extorum, et magiam omnem vocans ludibrium. *Heumann.*]

Damaſcius, *Damaſcenus*, qui Iuſtiniani temporibus claruit, Suidae [et Eudociae pag. 134.] Stoicus dicitur, etſi Platonicae et aliarum quoque ſcholarum philoſophicarum dogmatis non leuiter tinctus fuit. De illo et opere eius quod exſtat, MS. περὶ ἀϱχῶν dicendi locus erit infra libro V. *Fabric.* vide ſupra in catalogo Platonicorum p. 170. et Peripateticorum h. v. tum infra vol. IX. p. 416. 437. 491. vol. XIII. p. 784. *Iriart.* catal. codd. reg. Matrit. p. 328 ſq. *Harl.* — *Pearſon.* prolegom. ad Hieroclem, p. 23. *Heumann.*

Damaſippus. Horat. lib. II. ſat. 3. verſ. 16. 64. *Fabric.* Cognomen Licinorum. Meminit eius *Cicero* ad diuerſ. XVII. 23. ad Attic. XIII. 29. 33. Alius *L. Damaſippus* praetor, occurrit apud *Ciceronem* IX. ad diuerſ. epiſt. 21. *Velleium Paterc.* II. 26. vbi vid. Boecler. et Heinſium p. 797. edit. Ruhnken., et alios. Heumann. tamen in act. philoſ. tom. III. pag. 119 ſqq.

pag. 119 ſqq. Damaſippum apud Horatium ſuſpicatur, nomen eſſe fictum. Num autem Damaſippus apud Ciceronem fuerit Stoicus, incertum eſſe putat. *Harl.*

Dardanus et *Meneſarchus*, principes Stoicorum Athenis, tempore Antiochi Aſcalonitae ac Philonis, Academici. Vide *Ciceronis* IV. Acad. quaeſt. cap. 32.

Demetrius, Diphili F. Bithynus, Panaetii Stoici diſcipulus. *Laert.* V. 84. Eius Epigramma in Myronis bouem, Antholog. IV. 7.

Demochares. *Laert.* VII. 14. in Zenone.

[*Demonax.* vid. ſupra inter Cynicos philoſophos. *Heumann.*]

[*Dio Chryſoſtomus.* vid. Fabric. B. Gr. IV. 10, 1. pag. 306. *Heumann.*]

Ex *Arei Didymi* epitome, et Ariſtoclis Peripatetici libro VII. de philoſophia *Euſebius* XV. praeparat. cap. 14. 15. 18. 19. 20. compendio refert dogmata Phyſica Stoicorum. Similiter *Laertius* VII. 48 ſq. epitomen placitorum Stoicorum exhibet e *Dioclis* Magneſii ἐπιδρομῇ φιλοσόφων. *Fabric.* De hoc, forſan academico, aliisque *Areis* docte egit *Ionſius* III. 13. p. 2 ſq. *Suidas* in voc. Δίδυμος habet Δίδυμος Ἀτήϊος, (et ſic quoque *Eudocia*, vid. ſupra inter Platonicos pag. 171.) pro quo Ionſius maluit Ἄρειος, fretus auctoritate *Euſebii* XV. praep. euang. cap. 15. qui Ἀρείου cuiusdam facit mentionem. Enimuero *Küſter.* ad Suidae locum I. pag. 574. quum non ſatis conſtet, vtrum Didymus apud Euſebium idem ſit, quem Suidas, (quocum conſentit Eudocia; at codicem corruptum forſan ſequuta,) nominat, et quum ſit incertum, num Euſebius ex Suida, an hic ex illo ſit corrigendus, Ionſii coniecturam in medio relinquit. Quatuor alios *Didymos* Suidas ibidem profert. *Harl.*

Dinomachus. Lucianus philopſeud. tom. II. p. 330. [niſi nomen fictum eſt ibi. Apud *Cicer.* aliquoties occurrit Dinom. de Officiis II. 33. ibique Heuſing.]

Dio, *Stoicus.* *Cic.* III. de legib. cap. 5. [*Laert.* VII. 190. et 192.]

Diodorus Cronus, Dialecticus, Zenonis iunioris Stoici patria Sidonii magiſter. *Laert.* VII. 16. *Suid.* in Ζήνων Σιδ. Ceterum apud Ciceronem *Diodori Stoici* nomen hinc inde male z) irrepſit pro *Diodoto*, a quo M. Tullius inſtitutum ſe refert in prooem. lib. I. de N. D. et quo vſus eſt familiariter, eumque apud ſe habuit. XIII. 16. ad familiar. (vbi vid. P. Victorii not.) et in Bruto cap. 90. vbi domi ſuae nuper mortuum refert. *Diodori* Stoici meminit quoque *Achilles Tatius* Iſagog. in Aratum. *Sextus Empir.* p. 241. Math. [pag. 285. et 286. edit. Fabric. adde in Pyrrhon. hypot. I. cap. 33. pag. 60. *Plin.* H. N. VII. 53. *Diogen. Laert.* II. 111. ibique interpretes. *Eudosiam* pag. 136. *Ciceron.* quaeſt. acad. IV. 47 vbi vid. Dauiſium, qui adnotat, Gruterum, Lambinum et alios perperam intuliſſe *Diodotum.* — Diodorus Cronus valens fuit dialecticus, Apollonii Croni, dialectici, diſcipulus, a *Diodoro* peripatetico, de quo ſupra in catalogo Peripateticorum

z) Nempe lib. IX. ad diuerſ. epiſt. 4. [vbi vid. interpretes] et lib. XIII. epiſt. 16. vide *Franc. Fabricii* hiſtor. Ciceronis XXII. 3 ſqq. ad A. V. 669. *Heumann.* *Cicer.* quaeſt. acad. IV. cap. 36. vbi vid. Camerarium. Cicero *Diodotum* ibi diſerte vocat *ſtoicum*, *quem*, inquit, *a puero audiui, qui mecum viuit tot annos, qui habitat apud me; quem admiror et diligo. Harl.*

pateticorum et aliis Diodoris, (vid. infra lib. III. cap. 31. p. 776. vbi de Diodoro Crono rurſus agitur, vet. editionis,) probe diſtinguendus. adde *Brucker.* I. pag. 610. (vbi eum adſcribit philoſophis ſectae megaricae ſeu Eriſticae,) inprimis pag. 615. Sed quando p. 896. *Diodorum Cronum* ſcribit fuiſſe magiſtrum Zenonis, parentis ſectae ſtoicae, qui apud illum ſe dialecticae ſtudio dediſſet, confundere videtur tum antiquiorem *Diodorum*, tum iuniorem *Zenonem* cum aliis eiusdem nominis, ſed diuerſae aetatis. Atqui *Diogenes Laert.* VII. 25. ex Hippoboto id tradens, ſimpliciter tantum vocat *Diodorum*, adeoque a Diodoro Crono diuerſum. Neque ego, ſi Diogenes aut Hippobotus verum ſcripſerunt, video, qua ratione Zenonis antiquioris praeceptor commode poſſit adnumerari Zenonis diſcipulis et ſtoicae philoſophiae adſeclis. *Harl.*

Diogenes, e Ptolemaide. *Laert.* VII. 48. [conf. *Bayle* Dict. voc. Diog. Babyl. not. *D.* pag. 298]

Diogenes, Seleucienſis, trans Tigrim, *Babylonius*, Apollodori, Athenienſis, teſte Scymno, Chio, ſiue Marciano, Heracleota, praeceptor [aa]. Cum [¶] Carneade ac Critolao legationem obiit Romam anno V. C. 598. de qua dictum ſupra in Academicis et Peripateticis. Vide et *Plutarchum* Catone Maiore pag. 349. et quae viri docti ad *Laert.* VI. 81. [*Eudocia* pag. 137. *Bayle* in Dict. art. *Diogene* — ſurnommé Babylonien, tom. II. pag. 291 ſq. et addit. vid. *Laſcaris* ac voc. *Porcius* not. *H. Brucker.* vol. I. pag. 979. *Roſſius* in commentatt. Laertianis emendat locum Diogen. Laert. VII. 94. λογικȣ̃ ὡς λογικȣ̃ pro vulgato λογ. ἢ ὡς λογ. et illuſtrat boni definitionem, quae Diogeni, Babylonio, tribuitur. Idem ibid. p 143 ſqq. multus eſt de Diogenis, Babylonii, opinione, mundum eſſe immortalem, et de loco *Philonis* in libro de mundi immortalitate p. 650. edit. Turnebi refutatque Mangeyum, qui ibi Diogenem, Apolloniatem, cuius tamen aetas Stoicorum tempora longe anteiuit, male intelligit. *Harl.*] Eius περὶ φωνὴν τέχνη. *Laert.* VII. 55 ſq. 57 ſq. διαλεκτικὴ τέχνη. 71. Videtur hic Diogenes etiam citari 84. quemadmodum et 39. — [Eius liber *de Minerua*, quo partum Iouis ortumque virginis ad phyſiologiam traducens, deiungit a fabula, memoratur a *Cicerone* de N. D. I. cap. 15. fin.]

[*Diognetus.* Marc. Antonin. I. 6. praeceptor Antonini: num vero ab eo Diogneto, qui artem pingendi docuerat Antoninum, diuerſus fuerit Stoicus, nec ne? non omnes conſentiunt. Vtrumque quidem diſcernunt *Salmaſ.* ad Capitolin. cap. 4. et *Reimarus* ad Dion. Caſſium lib. LXXI. 1. p. 1177. §. 9. Contra *Gatackerus* ad locum Antonini et *Brucker.* vol. II. pag. 583. cenſent, vnum eumdemque fuiſſe hominem, et potuiſſe Diognetum pictorem, imperatorem impellere ad philoſophiae ſtudium, monitaque eiusmodi illi ſuggerere, etiam qui philoſophiam non eſſet profeſſus, aut, (quod quidem eſt probabilius,) potuiſſe eumdem eſſe pictorem et philoſophum. adde ſupra in catal. ſcriptorum de Alexandro M. pag. 40. *Harl.*]

Dionyſius,

aa) Fuit quoque praeceptor Panaetii iunioris, (Suid. in Παναίτιος,) item Carneadis in dialectica; Cic. Academ IV. 30. ex quo loco praeter ea diſcimus, mercedem dialecticorum fuiſſe minam. Laelius eum quoque audiuit, Cic. de Finib. II. 8. Chryſippi autem diſcipulus. vid. *Cic.* de Diuin. II. 43. vbi *vir optimus*, et de diuinatione ſcripſiſſe dicitur. adde *Cic.* de Fin. I. 2. *Harl.*

Dionyſius, Alexandrinus, Chaeremonis, philoſophi, diſcipulus et ſucceſſor. Suid. in Διονυσ.

[*Dionyſius*, Halicarnaſſenſis, fuit Stoicus. vid. *Voſſium* de idololatr. I. cap 10. infra cap. 32. lib. III. de Dionyſio Hal. pag. 783. vol. III. edit. veteris et pag. 702. *Heumann.*]

Dionyſius, Theophanti F. Heracleotes [bb]), Zenonis, Citiei, auditor, ſed qui a Stoicis deinceps ob oculorum dolorem ad Cyrenaicos defecit, *Cic.* V. de fin. 31. μεταθέμενος inde dictus. *Athen.* VII. pag. 281. Vide *Ionſium* III. 8. pag. 250. et *Laert.* V. 92. VII. 23. 37. et 166 ſq. vbi et ſcriptorum catalogus. [vid. infra in Catal. Dionyſiorum lib. II. cap. 32. pag. 798. vet. edit. et pag. 802. *Athen.* XI. p. 538.] Alius *Dionyſius*, *Stoicus*, quem Athenis audiuit Atticus, teſte *Cic.* II. tuſc. quaeſt. Neſcio an diuerſus *Dionyſius*, Stoicus, quem citat *Laert.* VI. 43. [atque ex eo *Eudocia* in Viol. pag. 138.] et *Rabanus Maurus* XV. 1. de vniuerſo, tom. I. Opp. pag. 201.

Dioſcorides. De eo *Ionſius* II. 6, 4. pag. 172. vbi praeter eum tredecim adhuc *Dioſcoridae* excitantur. [infra libr. IV. 3. pag. 92. vol. III. veteris edit. Fabricius de noſtro Dioſcoride, (plures enim ibi recitantur,) haec ſcripſerat, quae huc reducam: „Dioſcorides, Stoicus, Zenonis, qui Chryſippo ſucceſſit, pater, ad quem plures libros ſcripſit Chryſippus. *Laert.* VII. 190. 193. 198. 200. 202. Huic Ionſius tribuit ἀπομνημονεύματα, *Laertio* I. 63. et *Athenaeo* XI. pag. 507. memorata, licet Caſaubonus malit ea referre ad Dioſcoridem, Iſocratis diſcipulum, [de quo Fabricius ibidem pag. 91. egit.] Eumdem Ionſius exemplo Zenonis, Perſaei ac Sphaeri, Stoicorum, putat ſcripſiſſe πολιτείαν Λακεδαιμονίων, quam citat *Plutarchus* in Lycurgo pag. 46. et *Athenaeus* IV. pag. 140. librum laudans ſecundum. Reſpicit etiam *Plutarchus* Dioſcoridem, citans in Ageſilao pag. 616." Hactenus Fabric. *Harl.*

Diotimus, *Stoicus*, Epicuro inuidiam facere conatus, fictis ſub eius nomine laſciuis Epiſtolis. *Laert.* X. 3. ſed adcuſatus a Zenone, Epicureo, capitis damnatus fuit, teſte *Athenaeo* XIII. pag. 611. qui *Theotimum* vocat, et libros contra Epicurum ſcripſiſſe teſtatur. Pro Theotimo apud *Athen.* XIII. cap. 9. Diotimi nomen reponere iubet *Ionſius* II. 15, 7. (vbi multus eſt de noſtro,) pag. 234. Sed ita ab aliis quoque obſeruo confundi Diodoros et Theodoros, Diodotos [cc]) et Theodotos etc. Diotimis variis, ab eodem Ionſio erudite collectis, adde *Diotimum*, γυμναστήν, cuius mentio apud Theophraſtum de ſudoribus, et *Diotimum*, cuius Epigramm. in Anthologia. Quae *Sextus Empiricus* libr. VII. aduerſ. mathemat. pag. 164. [ſect. 140. p. 400. edit. Fabric. cuius notam conferes,] ex *Diotimo* refert de Democrito, ea videntur petita ex Diotimi libris variarum lectionum ſiue παντοδαπῶν ἀναγνωσμάτων, quorum quintum et ſexageſimum laudat *Stephan. Byz.* in πασσαργάδαι. Fuit et *Diotima* vates, cuius mentio apud Platonem in Sympoſio, atque inde apud Max. Tyrium diſſ. VIII. Lucianum Eunucho, aliosque. *Theotimi* cuiusdam mentio in Q. Catuli verſibus apud *Gellium* XIX. 9. alterius item, graui oculorum incommodo laborantis, qui prohibentibus medicis cum conueniret vxori, *Vale*, inquit, *amicum lumen*, vt legas apud *S. Ambroſium* in IV. Lucae. [*Diotimus*, qui de Alexandro M. ſcripſiſſe videtur, ſupra pag. 41.]

Diphilus,

bb) Vid. *Bayle* Diction. voc. *Heracleotes.*

cc) Vid. paullo ante ad Diodorum Cronum notata. *Harl.*

Diphilus, Demetrii, Bithyni, pater, aequalis Panaetii. *Laert.* V. 84.

Alius *Diphilus*, cognomento Labyrinthus, Ariſtaeneti, Zenonis F. praeceptor. *Lucian.* Conuiuio, II. pag. 636. et 653. [Eum tamen catalogo Stoicorum eſſe eximendum, putat *Heumann.* in act. philoſ. III. pag. 113.]

Ebion, haereticus, Stoicus eſt Mario Mercatori.

P. Egnatius Celer, de quo *Tacitus* Annal. XVI. 32. et *Dio* pag. 714. [dd]) ex quo is in Berytenſi academia docuiſſe colligitur: adde *Iuuenal.* I. 33. ibique ſcholiaſt. III. 116. *Iac. Haſaeum* cap. IV. §. 2. et cap. XI. §. 4. de Berytenſi academia. *Fabric.* — Is poſtea ſub Veſpaſiano damnatus eſt, adcuſante Muſonio Rufo. vid. *Tacit.* hiſt. IV. 10, 40. conſ. *Pag. Gaudentius* de philoſ. rom. cap. 68. *Harl.*

Epictetus, Hierapolita Phryx, ſectae ſtoicae decus, de quo dixi infra lib. IV.

Eratoſthenes, Cyrenaeus, Ariſtonis, Chii, diſcipulus. *Athen.* VII. p. 281. De hoc vide, quae capite proximo XVIII. [vet. edit. et ſupra, pag. 172.]

[*Eſtiaeus*, Ponticus. *Athen.* VI. pag. 273. *Heumann.*]

Etoemocles. Lucian. tom. II. pag. 643. Conuiuio. [eſt nomen fictum, iudice *Heumanno* in actis phil. III. pag. 113.]

Eubius, Aſcalonita, Stoicus celeber. *Steph. Byzant.* in Ἀσκάλων. [vid. ſupra ad *Antiochum*, *Aſcalonitam. Eubius* quidam occurrit apud *Ouid.* Triſt. II. 416. vbi vid. not. adde *Heumann.* act. phil. III. pag. 121. *Harl.*]

Eucrates ὁ πάνυ, cuius meminit *Lucianus* in Hermotimo tom. I. pag. 512. [Huius nomen delendum cenſet in hoc catalogo *Heumann.* l. c. pag. 114. *Harl.*]

Eudemus. Laert. VII. 40. niſi legendum Eudromus. [?]

Eudromus. Laert. VII. 39.

Euocles. Alciphron. epiſt. pag. 404.

Euphrates, Alexandrinus, quem, in Syria docentem, audiuit Plinius iunior, lib. I. epiſt. 10. Vide *Andreae Schotti* Obſeruationes humanas lib. V. cap. 9. et *Reineſii* epiſt. 50. ad Rupert. pag. 488. *Fabric.* — Ex *Plinii* loco, (ad quem vid. Cataaeum,) etiam patet, *Euphratem* Romae vixiſſe et docuiſſe. Conf. *Caſaubon.* ad Epicteti Enchiridion p. m. 53. *Gaudentius* de philoſ. romana, cap. 100. Quo anno mortuus ſit hic Euphrates, docuit *Pagi* ad a. Ch. 121. §. 3. *Heumann. Henr. Valeſius* Emendatt. lib. III. cap. 1. pag. 81. ſe, ſcribit, mirari, apud Philoſtratum in Dionis Chryſoſtomi vita pag. 488. *Euphratem* philoſophum Tyrium dici, quum Stephanus Byzantius oriundum fuiſſe dicat Epiphania Syriae: ad quam Valeſii animaduerſionem Burmannus haec adnotauit: „Hunc Philoſtrati locum, praeter ea, quae et in libris de vita Apollonii Tyanei de hoc Euphrate, maximo illius aduerſario, ſcribit, ſi in promtu habuiſſet Thomas de Pinedo, non obſeruaſſet, vt puto, in notis ad Stephani locum pag. 276. huius philoſophi memoriam tantum exſtare apud Xiphilinum in Dionis epitome, cuius lectionem tamen recte

[dd]) Libr. LXII. cap. 26. pag. 1022. tom. II. edit. Reimari, cuius notam conferes. *Harl.*

recte contra Leunclauium adſerit. Sed et praeter hos eius meminit *Eunapius* in vitis philoſ. pag. 6. edit. Iunii, qui Aegyptium fuiſſe refert. Quin et hunc, in Syria docentem, audiuiſſe, ac familiaritatis vſu nouiſſe ſe ſcribit *Plinius* I. epiſt. 10. vbi multis laudibus illum effert. vide et quae de eo habet *Olearius* ad lib. I. de vita Apollonii cap. XIII. nr. 17. Hactenus Burmannus. Add. *Brucker.* vol. II. pag. 122 ſq. in primis pag. 565 ſqq. ſupra in catal. Platonicorum pag. 173. *Harl.*

Fabius, cuius meminit *Horatius* lib. I. ſat. 2. *Fabio vel iudice vincam.*

Fabianus Papyrius, Sextii auditor, philoſophiae omnis, naturae rerum peritiſſimus, Plinio maiori ac Senecae, qui eum audiuit, laudatus. Scripſit latine de animalibus et cauſarum naturalium libros, quos citant etiam Chariſius ac Diomedes. Libros item ciuilium et alios philoſophici argumenti. De dictione eius et ſtudio, quod eloquentiae ſub Blando et Arellio Fuſco, rhetoribus, impendit, vide *Senecam*, patrem, praef. libri II. Controuerſiarum, et filium epiſt. 100.

Marcus Fauonius, de quo, ſenatore romano, *Dio Caſſius* XXXIX. [cap. 14. tom. I. p. 196. edit. Reimar. Fuit ſummus Catonis imitator, et iuſſu Antonii, triumuiri, interfectus. *Sueton.* in vita Auguſti cap. 13. *Dio Caſſius* XXXVIII. 7. pag. 153. vbi Reimarus citauit de eo *Plutarch.* in Caeſare pag. 718. in Catone minore pag. 775. 781. in Bruto pag. 999. Heumannus adſcripſit: *Valer. Max.* lib. II. cap. vlt. *Lipſium* comment. in Tacit. pag. 442. *Harl.*]

C. Fauonius (aliis *Fannius*) Plinii iunioris amicus, qui itidem latine mediocri ſtilo ſcripſit exitus occiſorum relegatorumque a Nerone, libris tribus. Vide *Plinii* lib. V. Epiſt. 5. et de *Fannia* infra in *Priſco*, de Fanniis ſiue Fanniorum gente *Petrum Baelium* in Lexico. — Alius *Fannius*, Stoicus, de quo *Cic.* in Bruto cap. 31.

[*Fauonius*, Epicteti diſcipulus. *Heumann.*]

Fauonius Eulogius, ſcripſit in ſomnium Scipionis. *Heumann.* — Auguſtini diſcipulus, rhetor Carthaginienſis. vid. *Saxii* Onom. I. pag. 459. *Harl.*

Cornelius Fronto. Glandorp. pag. 278.

Claudius Galenus elenchos ſophiſticos e Stoicorum ſententia recenſet libello de ſophiſmatis κατὰ λέξιν cap. vlt. Qualitates non eſſe corpora, probat contra Stoicos libro ſingulari. [conf. Neue Bibl. tom. III. pag. 812. et ſupra pag. 176. in catalogo Platonicorum.]

Hecato, *Rhodius*, Panaetii diſcipulus, libros *de Officiis* ſcripſit ad Q. Tuberonem. *Cic.* III. 15. offic. Eius ſecundum περὶ ἀγαθῶν, *Laert.* VII. 127. tertium 101. vndeuiceſimum id. 103. Primum περὶ ἀρετῶν 90. tertium 125. ſecundum περὶ παθῶν. 110. tertium decimum περὶ παραδόξων 124. περὶ τελῶν. 87. ſeptimum περὶ τέλους. 102. χρείας VI. 4. 32. 95. VII. 172. Librum ſecundum VII. 26. Citatur et paſſim a Seneca in libris de beneficiis. [vid. *Lipſius* comm. ad Tacitum pag. 435. *Heumann.*]

Heliodorus, L. Iulii Silani apud Neronem delator. Schol. Iuuenalis ad Sat. I. v. 33. et 35.

Heluidius Priſcus, Thraſeae gener. Infra in *Priſcus*.

Heraclides, *Tarſenſis*, Antipatri, ciuis ſui, diſcipulus, qui contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe aequalia. *Laert.* VII. 121.

Herillus, Carthaginienſis, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 121. Idem plura de eo 165 ſq. titulos ſcriptorum quoque illius referens; quae ὀλιγόςιχα μὲν, δυνάμεως δὲ μεςὰ fuiſſe teſtatur. In his magiſtrum ſuum Zenonem impugnare non dubitauit: ſicuti ſententiam Herilli, qua ſummum boni in ſcientia et cognitione collocabat, variis in locis explodit *Cicero.* [vid. acad. quaeſt. IV. 42. ibique Camerar. et Dauiſ. Ab eo dicuntur *Herilli*, *Cicer.* de orat. III. 17. conf. *Brucker.* I. pag 971.] Contra Herillum ſcripſit Cleanthes, teſte *Laertio* VII. 174. forte et Chryſippus in duobus libris τῶν Ἡρίλλȣ ὑποθετικῶν, etſi ibid. 196. et 197. editum eſt Ἡδύλλȣ pro quo Menagius in MS. Codice Ἡδύλȣ nomen reperit. De *Hedylo* conſulendus Meurſius in Bibliotheca Attica et Iſ. Caſaubonus ad Athenaeum.

Hermagoras, Amphipolitanus. infra in *Perſaeo.* Suid. in Ἑρμάγορας.

Herminus, Porphyr. in vita Plotini [?] cap. 20. vid. ſupra, in catal. Peripatetic. h. v.

Hermotimus, Menecratis F. quem colloquentem inducit *Lucianus* libro de ſectis tom. I. pag. 504 ſq. [tom. I. pag. 738 ſqq. *Reitzii*, vbi M. du Soul Hermotimum dicit hominem ignotum et obſcurum; ſed *Heumann.* in actis philoſ. III. pag. 114. nomen fictum eſſe pronuntiat, in catalogo Stoicorum expungendum. *Harl.*]

Herophilus. Ex illius περὶ ςωϊκῆς ὀνομάτων χρήσεως fragmenta apud *Origenem* in prolegom. *Montfauconi* ad tom. I. Hexaplorum pag. 78.

Hierocles, *Alexandrinus.* *Gell.* IX. 5. *Fabric.* vid. Acta erudit. Suppl. tom. III. p. 437. *Pearſon* proleg. ad Hieroclem pag. 9 ſq. *Heumann.*

Iaſon, Menecratis, Nyſaei, F. et Poſidonii e filia nepos ac ſucceſſor, de quo Suidas in Ἰάσων, vbi et eius ſcripta recenſentur, e quibus βίος Ἑλλάδος, Stephano quoque in Ἀλεξάνδρεια laudatus, forte fuit iunioris Iaſonis, Argiui. Vide *Ionſium* lib. III. cap. 2. ſect. 2.

[*Iccius*, qui, Stoicam philoſophiam abdicans, militiam exercuit. *Horat.* lib. I. od. 29. *Heumann.*]

Iſidorus, Pergamenus, rhetor. *Laert.* VII. 34.

Iouinianus, haereticus, cum Stoicis facere arguitur ab Auguſtino et auctore praedeſtin. haereſ. 82.

Iulius Canus, qui, a Caio Caligula interficiendus, recepit, ſe poſt mortem edocturum ee) amicos de conditione animae poſt exceſſum ex hac vita, vt refert Seneca de animi tranquillitate cap. 14. Neque vanum hoc fuiſſe promiſſum, narrat *Plutarchus* apud *Syncellum* pag. 330. Antiocho enim Seleucienſi de nocte per ſomnium adparuiſſe Canum, eique

ee) Plura huiuscemodi promiſſi exempla expoſui in Exercitatione de recordatione animae ſeparatae parte I. ſect. 3. quibus adde *Iacobum Bonifadium*, qui, antequam ad ſupplicium duceretur, Io. Baptiſtae Grimaldo, amico ſuo, ſcripſit, ſe non interminiſſurum eſſe ſigno aliquo de ſtatu alterius vitae ipſum certiorem reddere, ſi citra terrorem hoc fieri poſſet. Vide *Menagii* Anti-Bailletum tom. II. pag. 258. et *Baelii* Lexicon edit. II. in Bonfadio.

eique expoſuiſſe τὰ περὶ διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ καθαρωτέρε φωτὸς μετὰ τὴν ἔξοδον.

L. Iunius Arulenus Ruſticus, occiſus a Domitiano imp. quod Thraſeae Paeti et Priſci Helvidii laudes edidiſſet. Vide, quae viri docti ad *Suetonii* Domitian. cap. 10. *Rualdum* in Plutarchi vita cap. 13. et *Reineſii* epiſtolas ad Rupertum pag. 420. 475 ſq. Huius forte filius, (vt *Ionſio* III. 5. 6. viſum,) *Iunius Ruſticus*, itidem Stoicus, Magiſter M. Antonini imp. Confer *Gatackerum* ad libri I. §. 7. [conf. *Dio Caſſius* lib. LXXI. cap. 35. pag. 1199. ibique Reimar. *Capitolin.* in vita Antonini cap. 3.] Effigies L. Iunii Ruſtici, Stoici, apud *Fuluium Vrſinum* pag. 69. et in theſauro Gronou. tom. III. *gggg. Fabric.* — *Tacitus* in vita Agricolae II. 1. et XLV. 3. ad quem poſtremum locum videantur notae Lipſii. *Heumann.*

Laelius Diogenem, Stoicum, adoleſcens audiuit, poſtea Panaetium, teſte *Cicerone* II. 8. de fin. dictus eſt ſapiens.

Leonidas, Rhodius. Strabo XIV. pag. 655. Idem eſt Leonides, ſi credimus *Meurſio* lib. II. de Rhodo pag. 100. cuius meminit Heſychius in Ἕκτορες, et cuius praecepta ſymmetriarum celebrat *Vitruuius* praefat. libri VII. quemque ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας laudat *Tzetzes* ad Lycophronem v. 754. Fuit et *Leonides, Byzantinus*, inter ἁλιευτικῶν ſcriptores memoratus ab Athenaeo, et *Leonides Tarantinus*, cuius Epigrammata bene multa in Anthologia exſtant, vt omittam *Leonidam*, fortiſſimum regem Spartanorum.

M. Annaeus Lucanus, ſcriptor Pharſaliae. *Fabric.* vid. Fabricii B. lat. lib. II. cap. 10. *Gaudentius* lib. de philoſ. rom. add. cap. 19. 20. *Heumann.*

Lyco et *Lycander*, Nicaeni. vid. Freheri ius graeco-romanum tom. I. pag. 92.

Lyſimachus, Stoicus. *Porphyr.* vita Plotini. [cap. 20. vid. infra, *Semius.*]

Marcio, haereticus, ſtoicae ſectae ſtudioſus dicitur *Tertulliano* cap. 29. de praeſcript. adde cap. 7. et Voſſium fragmento de Manichaeis et Stoicis.

Marcus Antoninus, imperator, de quo *Io. Antiochenus* pag. 321. excerpt. Peireſc. ἐπῄνει δὲ τῶν Φιλοσόφων τὰς ἀπὸ τῆς ϛοᾶς, καὶ ἦν ἄρα ἐκείνων μιμητὴς ὀ μόνον κατὰ τὴν τῶν διαιτημάτων ἐπιτήδευσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τῶν μαθημάτων σύλληψιν. Plura de hoc infra, libr. IV.

Medius. Porphyr. vita Plotini [p] cap. 20. *Proclus* in Platonis IV. de republ. p. 415 vbi eius diſceptatio cum Longino de partibus animae refertur. *Fabric.* adde *Toup.* ad fragm. VIII. Longini pag. 401. *Ruhnken.* diſſ. de Longino §. 14. fin. Toupianae Longini editioni praefixam pag. 41. *Harl.*

Mneſarchus, Panaetii diſcipulus, ab Antiocho, Aſcalonita, de quo ſupra dixi, auditus. *Auguſtin.* III. 18. contra Academicos, et Numenius apud *Euſeb.* XIV. praeparat. pag. 739. Inter principes Stoicorum ſuae aetatis habitum conſtat e Cicerone de fin. I. cap. 2. acad. quaeſt. IV. cap. 22. Citatur et a Stobaeo Eclog.

Spurius Mummius, orator doctus ex diſciplina Stoicorum. *Cicero* Brut. cap. 25.

Sextus Herius Muſolus, philoſophus Stoicus, in vet. inſcript. apud Fuluium Vrſinum elog. pag. 70.

Muſonius Rufus, Thuſcus, [praeceptor Epicteti, ſaepe citatus in Arriani diſſ. Epicteteis, *Heumann.*] a Nerone exſulare iuſſus, a Flauio Veſpaſiano reuocatus, ac, pulſis ceteris philoſophis, ſolus Romae retentus. Vide *Tacitum* hiſtor. III. 81. IV. 10. 40. Annal. XV. 71. XIV. 59. ibique Lipſium, *Suidam* in Μουσώνιος et Κορνοῦτος. [*Eudociam* pag. 300.] *Ionſium* III. 7, 9. (vbi plures Muſonii enumerantur,) *Tillemont.* Nerone pag. 502. *Nicol. Antonium* lib. I. cap. 1. de exſilio, vbi et de aliis Muſoniis. Meminit huius Muſonii forte etiam Origenes III. contra Celſum pag. 150. vbi Muſonium refert inter eos qui vitae integritate adeo enituerunt, vt aliis exemplo eſſe poſſent. Niſi haec malis accipere de *Muſonio*, Cynico ff). Ἀπομνημονεύματα Muſonii, philoſophi, ſcripſerat *Aſinius Pollio* Trallianus gg), Suida teſte, in Πωλίων, qui hunc cum altero antiquiore Aſinio Pollione confundit. Muſonium Pamphilium, Suidas refert

ff) Muſonium Babylonium, Cynicum, amicum Apollonii Tyanenſis, a Muſonio Rufo, Stoico, diſcernendum putant *Scaliger.* ad Euſebium not. pag. 197. et *Fabricius*, ſupra in catalogo Cynicorum. Sed *Olearius* ad Philoſtratum, de vita Apollonii Tyanenſis cap. 35. fin. pag. 176. multus eſt de Muſonio, apud Philoſtratum legit et diſtinguit ἀλλὰ Μουσώνιος, ὡς Βαβυλώνιος, ἀνὴρ Ἀπολλωνίου μὲν δεύτερος, ἐδέθη ἐπὶ σοφίᾳ, pro vulgato Μουσώνιος ὁ Βαβυλώνιος etc. Eius autem argumenta colligit *Bruckerus* in hiſt. crit. philoſ. vol. II. pag. 501 — 505. et refutanda ſuſcepit demonſtrando, omnino diſtinguendum eſſe Stoicum a Babylonio, Cynico philoſopho. Eumdem, monet, non confundendum eſſe cum *Muſonio* iuniore, diſcipulo Euſebii Myndii, eiusque in cathedra Sophiſtarum ſucceſſore, qui vixit ſub Iuliano, Valente et Valentiniano, imperatoribus, quem tamen non diſtinxerunt *H. Valeſius* ad Ammian. Marc. XXVII. pag. 342. et *Küſterus* ad Suidam h. v. Contra cl. *Daniel Wyttenbachius* in diſſ. de Muſonio Rufo, philoſopho Stoico, Amſtelaed. 1783. 4. hunc Muſonium, oſtendit, eumdem eſſe, qui a Philoſtrato memoratur, ex quo et Eunapio viri quidam docti alium Muſonium, Cynicum, eadem aetate Romae florentem et a Nerone vexatum atque in exſilium relegatum, finxiſſent. Idem vir doctus obſeruat, eius disputationes haud paucas in Stobaei opere ad noſtram aetatem eſſe ſeruatas, quae, cum aliis multis laudibus, tum hac propria, commendentur, quod ſolae ex omnibus ſtoicae doctrinae reliquiis ad ſocraticam rationem atque elegantiam ſint compoſitae. Porro in prima disputationis parte perſequitur cl. auctor vitam ſcriptaque Muſonii, in altera illius placita. In priore parte praeter ea docetur, eum diuerſum eſſe a Turano Rufo, qui aratrum, dirutis Hieroſolymis, impreſſiſſe fertur in Talmude: cuius mentionem potius accipiendam eſſe de Terentio Rufo, quem cum praeſidio in Iudaea manſiſſe prodit Ioſephus. Disputationes vero, quae ſunt apud Stobaeum, ductae videntur ex opere ἀπομνημονευμάτων Μουσωνίου, quod *Claudius Pollio*, memoratus a *Plinio* VII. epiſt. 31. et diſtinguendus a Valerio Pollione, alexandrino grammatico, et a Pollione Tralliano, ſophiſta, conſcripſit ad exemplum Xenophonteum, vt fere poſtea ſimilem rationem ſequutus eſt Arrianus in ſcholis Epicteti conſcribendis. Tum notantur argumenta disputationum, in quibus etiam ſunt quatuor ineditae in *Io. Damaſceni* parallelis ſacris, mſt. Florent. et vna in Obſſ. miſcell. vol. VII. e duobus codicibus, Lugduno-Batauo et Auguſtano, prodita a Wolfio. In ſecunda parte recenſentur placita Muſonii, ex illis disputationibus collecta, in ſuos digeſta locos, atque cum vniuerſe, tum ex adcurata ſtoicae rationis cognitione. conf. bibliotheca critica Amſtelodam. vol II. part. 8. pag. 128 ſqq. Add. *Plinium* iun. III. epiſt. 11, 5. ibique Catanaeum et Cortium, *Dionem Caſſium* lib. LXII. cap. 27. vol. II. p. 1023. ibique Reimari doctam adnotationem, cel. *Wernsdorf.* in prolegom. ad poetas minores latinos, tom. V. part. II. pag. 625. — De Muſonii et Apollonii epiſtolis mutuis vide ſupra, lib. II. cap. 10. §. XI. vol. I. pag. 680. et §. 33. p. 691. ſententiae quaedam reperiuntur in collectione ſententiarum Frobeniana, ibid. cap. XI. pag. 726. — *Muſonii*, rhetores, infra, in vol. IV. pag. 485. — *Muſonius*, medicus, infra in vol. XIII. p. 343. *Harl.*

gg) Sed vide paullo ante notata. *Harl.*

fert in Μαρκιανὸς, virtute ſua homines probos adtraxiſſe, vt magnes ferrum. Atque ſi quis Muſonii inimicus eſſet, hoc ſuffeciſſe, vt vir bonus haberetur. Praeclarum alterutrius Muſonii dictum apud *Gellium* XVI. 1. ἄν τι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνε, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἄν τι ποιήσῃς αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Idem ante Muſonium dixerat Cato his verbis: *Cogitate cum animis veſtris, ſi quid vos per laborem recte feceritis, labor ille a vobis cito recedet, bene factum a vobis, dum viuitis, non abſcedet: Sed ſi qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos ſemper manebit.*

Muſonius iunior, Plotini aetate, de quo Porphyr. in huius vita, cap. 20.

Per *Naucleruum*, Ponticum, (Ionſ. pag. 209.) apud *Tertullianum* [hh] de praeſcript. cap. 30. intelligitur Marcion. *Fabric.* monente Heum. in actis philoſ. I. pag. 46. *Harl.*

[*Nicomedes Apollonius*, apud *Dionem Caſſium* lib. LXXI. cap. 35. tom. II. pag. 1199. praeceptor Antonini, imperatoris, et in praeceptis Zenonis exercitatus dicitur. Alii intelligunt Apollonium, quem ceteri omnes Chalcidenſem, ſeu Chalcedonenſem dixerunt. Reimarus vero inclinat ad *Salmaſii* opinionem, quam ad Capitolinum cap. 2. pag. 295. adtulit, *Nicomedem* eſſe nomen viri illius, cognomento *Apollonii*. De *Apollonio Chalcidenſi* vid. ſupra h. v. et *Reimar.* ad Dion. Caſſium LXXI. cap. 1. §. 6. pag. 1177. *Harl.*]

Nicoteles, Poſidonii praeceptor. *Suidas* in Ἀννίκερις.

Paconius et *Palfurius*.

Paetus et *Arria*, in veteri ſaxo apud Gronou. tom. III. theſauri littera *xxx*. *Fabric.* vid. Plinii epiſt. III. 16. *Harl.*

Neſtor, Tarſenſis, Stoicus, memoratus Straboni XIV. pag. 674.

[*Palaephatus* fuit Stoicus. Fabric. B. Gr. V. 42. pag. 267. *Heumann.*]

Pammenes, Etoemoclis diſcipulus. Lucian. Conuiuio, tom. II. pag. 644. *Fabric.* Eſt nomen fictum. vid. *Heumanni* act. phil. I. pag. 113. *Harl.*

Panaetius Rhodius ſenior, de quo videndus Suidas, qui etiam ex Aſclepiade Myrleano refert, Polemonem Panaetii, Rhodii, auditorem fuiſſe. *Panaetii*, patris et filii, meminit S. Ambroſius et vtrumque περὶ τῦ καθήκοντος ſcripſiſſe teſtatur. [*Eudoc.* pag. 361. de vtroque Panaetio.]

Panaetius Rhodius, iunior, Diogenis, Babylonii, et Antipatri, Tarſenſis, diſcipulus, doctor Mneſarchi, et Poſidonii, teſte *Cic.* lib. I. de diuinat. cap. 3. [ii] Laelii quoque ſapientis et Scipionis [kk] (qui eum ſecum domi et in legatione Aegyptiaca (*Cicer.* quaeſt. acad. IV. 2.) ante centuriam ſecum habuit,) Fannii Hecatonis et Apollonii Nyſaei. Suidas in Παναίτιος et Πολύβιος teſtantur, Polybium non fuiſſe Panaetii diſcipulum; ſed Polybio

hh) Tertullianus Marcionem, haereſiarcham, vocauit a patria nauclerum ponticum. Errat hic etiam *Sagittarius* introduct. hiſt. eccleſ. p. 1048. *Heumann.*

ii) Magnum hominem et in primis eruditum vocat *Cicero* III. de legg. cap 5.

kk) Vid. *Cicero* de Offic. I. cap. 26. 5. de Fin. IIII. 9. *Velleius Paterc.* I. cap. 13, 1, *Harl.*

bio Scipionem magiſtro, tum Panaetio quoque vſum fuiſſe. [Hic Stoicus quidem, ſed qui nec acerbitatem ſententiarum illius ſectae, (v. g. de ἀναλγησίᾳ et ἀπαθείᾳ, vide *Gellium* XII. 5.) nec differendi ſpinas, probaret *ll*), [ſ] ſemperque haberet in ore Platonem *mm*), Ariſtotelem, Xenocratem, Theophraſtum, Dicaearchum, vt notat idem *Cicero,* extremo libri IV. de finibus. [Quod ſolus inter Stoicos reiecit diuinationes, (*Cic.* de diuin. I. 3. et 7. II. 42. et 47.) *Bayle* in Contin. de cometis §. 144. pag. 726 ſq. contendit, eum fuiſſe atheum. *Heumann.* Equidem ex eo id crimen non colligerem. *Harl.*] De hoc Panaetio celeberrimo videndi *Ionſius* lib. II. 13. et *Meurſius* in Rhodo pag. 101 ſq. ac quae viri docti ad haec *Horatii* lib. I. od. 29. *quum tu coëmtos vndique nobilis libros Panaetii.* Iccius autem, ad quem Horatii oda, emit Panaetii bibliothecam. *Fabric.* [Panaetium ſine controuerſia de officiis adcuratiſſime diſputaſſe, eumque ſe, correctione quadam adhibita, potiſſimum ſequutum eſſe, *Cicero* teſtatur de officiis III. cap. 2, 8. adde *Paganinum Gaudentium* de philoſ. apud Romanos init. et progr. cap. 7. qui, (vti quoque *Euerh. Otto* in orat. de Stoica veterum Ictorum, philoſophia, in *Gottlieb Sleuogtii* opuſculis de ſectis ac philoſophia Ictorum, pag. 193. aliique,) putabat, Panaetium, Rhodo relicta, Romam eſſe profectum, ibique primum publice docuiſſe philoſophiam. Enimuero id falſum eſſe, oſtendit *Carol. Günther. Ludouici*, Prof. Lipſienſis, in programmate: Panaetii iunioris, ſtoici philoſophi vitam et merita in Romanorum cum philoſophiam tum iurisprudentiam illuſtrat, Lipſiae 1733. (in meo exemplo correctum eſt calamo, die III. April. cIↄIↄcxxxiv.) pag. 12 ſqq. Natum eſſe eum ſcribit, (praeeunte *Ionſio* II. 13. §. 1 ſqq) Olymp. CLII. ſiue a. V. C. 581. ſub Philometore: (cl. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 132. aetatem aut florem Panaetii confert ad a. m. 3858. Olymp. CLVIII, 2. ante C. N. 145. V. C. 607.) Idem Ludouici multus eſt de eius maioribus, praeceptoribus, in primis de eius diſciplina, et profeſſione philoſophiae ſtoicae apud Rhodios et Athenienſes, de eius meritis in Romanorum cum philoſophiam tum iurisprudentiam, de eius itinere per Aegyptum, diſcipulis, familiaribus et ſcriptis horumque fragmentis etc. Cum *Ionſio* II. cap. 13. §. 2. colligit ex *Cicerone* de Orat. I. cap. 11. et 18. acad. quaeſt. IV. 22. et de finib. I. cap. 2. Panaetium videri ad vltimam ſenectutem, n. an. LXX—LXXX. perueniſſe. Add. *Seuin* de eius vita et operibus in Mem. de l' Academ. des inſcript. Pariſ. tom. X. pag. 75 ſqq. ſiue tom. XIV. pag. 116 ſqq. edit. Amſtelod. *Brucker.* vol. I. pag. 980. qui tamen perperam Polybium adſcribit diſcipulis Panaetii, minusque recte ſcribit, illum Romae primum docuiſſe philoſophiam, et vol. II. pag. 13. ac 15. *Suicer.* theſ. eccleſ. voc. Παναίτιος. *Roſſius* in comm. Laert. pag. 132. et 142 ſqq. Loca et iudicia Ciceronis de eo collegit *Erneſti* in claue Ciceron. indic. hiſtor. h. v. Quando autem Erneſti ait, Panaetium fuiſſe praeceptorem Scipionis Africani *maioris*, eum aduerſis

ll) Degenerauit quoque a ſtoicis, quod, vt *Diogen. Laert.* VII. 149. refert, diuinationem penitus negauit, aut potius, teſte *Cicerone* de divin. I. 3. (vbi vid. Dauiſ. de lectione loci,) non quidem negauit, vim eſſe diuinandi, ſed dubitauit et quod de exuſtione mundi ſtoica addubitauit, mundum, ratus, eſſe aeternum, nec corrumpi. vid. *Cicer.* de N. D. II. 46. *Laert.* VII. 142. ibique Menag. *Stobaeum* in phyſicis, *Lipſium* Phyſiol. lib. II. diſſ. 23. animam in ſex partes ſeu vires diuiſit, *Tertullian.* de anima cap. 14. etc. *Harl.*

mm) A quo tamen de immortalitate animi diſſentiebat. vid. ſupra, de Platone, pag. 73 ſ. *Harl.*

verſis temporis rationibus ſcripſiſſe, quum ille Scipionis *minoris* fuiſſet comes, argum. *Vellei. Paterc.* I. 13, 3. animaduertit *Saxius* l. mem. *Harl.* Scripta eius haec apud veteres memorantur:

Περὶ τῶν αἱρέσεων, *De philoſophorum ſectis. Laert.* II. 87.

De ciuili ſtatu Cic. III. de leg. cap. 6.

De dolore patiendo ad Q. Tuberonem Epiſtola, Cic. IV. de fin. 9. et IV. tuſc. quaeſt. cap. 2.

Περὶ εὐθυμίας *de animi tranquillitate Laert.* IX. 20. [Vter Panaetius id ſcripſerit, incertum videtur Meurſio de Rhodo lib. II. cap. 10. *Harl.*]

Περὶ τοῦ καθήκοντος, *de officiis libri*, quibus ſcriptis triginta annos ſuperuixit, natus Olymp. CLII. Meminit plus ſimplici vice Cicero in libris eiusdem argumenti, qui Panaetii ſe veſtigiis inſtitiſſe non diffitetur etiam XVI. 11. ad Atticum. *S. Ambroſius* lib. I. de Offic. cap. 7. et 10. *Apoſtolius* prooem. prouerb. ᾗ δὴ καὶ ὁ σοφὸς Κικέρων ἐπελάβετο Παναιτίου, Ῥωμαῖος Ἕλληνος, συγγεγραφότος μὲν περὶ τοῦ καθήκοντος etc. Librum ſecundum citat *Gellius* XIII. 26. *Fabric.* Tres libros de Officiis conſcripſit Panaetius, (vid. *Gellium* XIII. 27. et *Ciceron.* ad Atticum XVI. epiſt. 11.) Sed ex tribus, quas promiſerat, partibus, tertiam non praeſtitit, (*Cicerone* teſte de offic. III. 2.) at partem tertiam, ſiue materiam, a Panaetio praetermiſſam, Poſidonius in libris ſuis de officiis pertractauit, vid. *Ciceron.* ad Attic. l. c. et *Ludouicium* in proluſione mem. p. 22 ſq. not. 26. qui p. 23 ſqq. congeſſit fragmenta, effata et dogmata Panaetii. *Harl.*]

[Περὶ προνοίας. *Cicero* ad Attic. lib. XIII. epiſt. 8.

Commentar. in Homerum, notante Fabricio in vol. I. pag. 518.

De tripode, *Plutarch.* in Ariſtide pag. 319. A. *Harl.*]

Περὶ Σωκράτους. *Plutarch.* Ariſtide, p. 335. D. *Athen.* XIII. pag. 556. [Vtrum vero hoc ſcriptum Panaetio ſeniori, an iuniori tribuendum ſit, non ſatis conſtare exiſtimat *Meurſius* de Rhodo lib. II. cap. 10. *Ludouici* tamen l. c. pag. 21. not. cum *Ionſio* II. 13, 2. veretur, ne fuerit pars operis Panaetii iunioris de ſectis. *Harl.*]

Panaetii iunioris, περὶ τῶν κατὰ Γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων laudat *Porphyrius* ad Harmonica Ptolemaei pag. 244.

Panaetiaſtarum meminit *Athenaeus* V. pag. 186. variorum philoſophorum συνόδους, conuiuandi cauſa Athenis ſtato anni die fieri ſolitas referens, τῶν μὲν Διογενιστῶν (a Diogene Babylonio), τῶν δὲ Ἀντιπατριστῶν (ab Antipatro, Tarſenſi,), τῶν δὲ Παναιτιαστῶν.

Pantaenus, e Stoico nn) Chriſtianus et praefectus ſcholae catecheticae Alexandrinae, de quo *Guil. Caueus* in Hiſtoriae literariae parte vtraque ad A. C. 181. et in vitis Patrum, anglice editis, tom. I. [pag 374 ſqq. verſionis germanicae, Bremae 1701. 4.] *Halloiſius* tomo I. de ſcriptorum orientalium vitis, *Sam. Basnage* tom. II. Annal. ad A. C. 194. nr. IX. et

nn) *Syncellus* p. 355. poſt commemoratum Clementem Alex. Πάνταινος φιλόσοφος ἀπὸ Στωικῶν ἐν τῷ θείῳ λόγῳ διέπρεπεν. *Fabric.* [adde *Hieronym.* cat. S. E. cap. 36. *Heumann.*]

et *H. Dodwellus* ad fragmentum Philippi Sidetae pag. 501 ſq. qui praeter Euſebii et aliorum veterum teſtimonia, Pantaenum, patria Athenienſem, ſecta Pythagoreum et poſt Clementem Alexandrinum ſcholae Alexandrinae praefuiſſe, parum veriſimiliter contendit.

Papinianus, Ictus. Hunc fuiſſe Stoicum, erudite probat *Euerhard. Otto* in vita Papiniani, edita Lugduni Batau. 1718. 8. cap. IX. *Fabric.* vid. Clerici bibl. anc. et mod. tom. IX. pag. 225. *Heumann.*

[*Papirius Paetus.* Cicer. Fam. IX. 22. *Heumann.*]

Pericles Lydus. Ionſ. p. 209. [?] *Fabric.* Videtur hoc nomen errore factum eſſe ex, *Proclus Lycius*, de quo vide Fabric. B. Gr. V. 26. pag. 455. *Heumann.* quem vide in actis philoſ. III. pag. 212. vbi Proclum illum, Platonicum quidem, Stoicis tamen putat etiam poſſe adnumerari, quia, teſte Marino, in eius vita, praeter Platonicos, reliquarum quoque ſectarum dogmata imbiberit. *Harl.*

Perſaeus [oo]), *Citieus*, Zenonis ſeruus, *Gell.* II. 18. hinc liber in Zenonis iam ſenis contubernio fuit Olymp. CXXX. *Laert.* VII. 6. et 13. ab eo miſſus ad Antigonum Gonatam, qui eum Acrocorintho praefecit, vnde eiecit Aratus Sicyonius. id. 6. 9. 36. Adde *Plutarch.* Arato pag. 1034 ſq. et 1037. [*Eudoc.* pag. 362. quae ab eo ſcriptam fuiſſe ἱστορίην tradit. *Harl.*] *Lipſ.* I. 12. manuduct. Antigono, quum Menedemi, philoſophi cauſſa, Eretrienſibus vellet remp. reſtituere, auctor fuit, ne faceret, vnde Menedemi Vatinianum in illum odium. id. II. 143. Eius ἠθικαὶ σχολαί. 28. Ex his *Meurſius* lib. II. de Cypro pag. 167. putat petita, quae *Cicero* I. de Nat. Deorum cap. 15. de Perſaeo refert. Alia ipſius ſcripta *Laert.* VII. 36. Πολιτείαν Λακώνων et διαλόγους συμποτικοὺς, (quae συμποτικὰ ὑπομνήματα *Laertio* VII. 1. vocantur,) citat Athenaeus. [*Dio Chryſoſtom.* orat. LIII. de Homero pag. 276. tom. II. edit. Reiskii, memorare videtur *Perſaei de Homero commentationem*, neque a Diogene Laertio VII. 37. neque a Fabricio laudatam: ἔτι δὲ καὶ Περσαῖος ὁ τοῦ Ζήνωνος κατὰ τὴν ὑπόθεσιν γέγραφε· vbi autem Reiske, „forſitan, ait, libro peculiari Perſaeus hoc argumentum non tractauit; ſed aut in libris τῶν διατριβῶν, aut illis τῶν χρειῶν, quos ambo Laertius l. c. nominat. addere licet," aut in *Hiſtoriis*, ab Eudocia citatis. *Harl.*] — Diſcipulus Perſaei fuit *Hermagoras*, Amphipolitanus, cuius dialogi apud Suidam memorantur: Μισοκύων, περὶ ἀτυχημά-

oo) In vita Arati, (a Ruhnkenio e codice Barocciano veterum de Callimacho teſtimoniis adiecta, tom. I. Callimachi, edit. Erneſti, pag. 590.) ſcribitur Περσεὺς Στωϊκὸς, atque *Perſeus* olim legebatur in *Cic.* de N. D. I. 15. (vbi vide Dauiſ.) atque *Minuc. Felic.* cap. 21. correctum vero iamdudum a viris doctis, editumque in *Gellio* III. 18. vbi vid. Iac. Gronou. Atque *Hemſterhuſ.* ad locum vitae Arati memoratum addidit: „Hic (n. in vita etc.) ad eamdem formam ſcribendum Περσαῖος· minus vitiatum in Arati vita breuiore, Περσίῳ τῷ φιλοσόφῳ· recte *Simſon.* in chron. cathol. ad a. m. 3728. De Perſaeo autem praeter adductos a *Io. Ionſio* de ſcriptor. hiſt. phil. I. 2. *Menagio* ad Diogenem libr. VII. 36. a Fabricio, [noſtro loco,] adeundi *Polyaen.* VI. 5. *Aelian.* V. H. III. 17. et Iac. Perizon. [*Athenaeus* IV. pag. 162. VI. pag. 251. 607. ter, *Pauſanias* lib. II. pag. 94. *Heum.*] Hiſtoriam illuſi ab Antigono philoſophi, quam Diogenes obiter adtingit oratoriis coloribus illuſtrauit *Themiſt.* orat. XXXIII. pag. 358. vbi vide Harduin." Hactenus Hemſterhuſ. adde *Brucker.* I. pag. 968 ſq. *Harl.*

ἀτυχημάτων, ἔκχυτον (effuſum ex ouo) ἐςὶ δὲ ὠοσκοπία, et περὶ σοφιςείας πρὸς τοὺς Ἀκαδημαϊκούς.

Perſius, poeta latinus, cuius ſex ſatirae exſtant, diſcipulus Cornuti, de quo ſupra. [Act. erud. Lipſ. ſupplem. tom. III. pag. 516. *Heumann.*]

[*Phaedrus*, fuit Stoicus. vid. ipſum lib. III. fab. 20. IV. fab. 10. v. 8. et 19. *Heumann.*]

Phanias, Poſidonii diſcipulus, ſcripſit περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν, quorum librum I. citat *Laertius* VII. 38. [Diuerſus eſt a Phania, Ariſtotelis auditore. vid. *Ionſius* I. 15, 5. pag. 97 ſq. *Harl.*]

Phariſaei pp), Stoicis vicini, notante *Ioſepho*, in vita ſua §. 2. Sed et S. Hieronymus, chriſtianus doctor, in XI. Eſaiae, Stoicos cum noſtro dogmate in pleriſque concordare ſcripſit.

Philippus, Pruſienſis, Plutarchi aequalis, quem vide VII. 7. Sympoſ.

Philo, cuius περὶ σημασιῶν, *de ſignificationibus* libr. impugnauit Chryſippus *Laert.* VII. 191. *Sextus Empiricus* lib. II. cap. 11. §. 110. Pyrrhon. et contra mathemat. lib. VIII. §. 113 ſq. *Fabric.* quem vide ad priorem locum Sexti Empirici. Philo fuit Diodori Croni diſcipulus, et Zenonis, Citiei, condiſcipulus, hoc tamen aetate maior; ſed poſt Zenonem mortuus, at vix vltra Olymp. CXLVI. ſuperſtes: ideoque diuerſus a Philone, Clitomachi auditore, circ. Olymp. CLXX. De Philone, dialectico, plura vide apud *Ionſium* II. 1. 7. pag. 142 ſqq. *Dauiſ.* ad Ciceronis quaeſt. acad. IV. 47. pag. 255. atque de hoc Ciceronis loco *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 616. Confunditur autem Philo, dialecticus, cum Philone, quartae academiae conditore, ab Aldobrand. ad *Laert.* VII. 16. et *Stanleio.* vide ſupra pag. 181 ſq. Plures autem Philones enumerant *Ionſius* III. 4. 4. pag. 17. edit. Dornii, et *Fabricius* B. Gr. vol. III. pag. 118 ſqq. vet. edit. *Harl.*

Philocrates, Chryſippi ſororis filius. *Laert.* VII. 185.

Philonides, Thebanus, a Zenone, Citieo, ad Antigonum miſſus. *Laert.* VII. 9.

Philopator, ἐν τοῖς περὶ εἱμαρμένης. *Nemeſ.* cap. 35. de natura hominis, quo in loco quemadmodum etiam in codicibus ſub Gregorii Nyſſeni nomine de natura humana VI. 1. duplici vice Philopatoris nomen diſerte occurrit. Itaque perperam *Menagius* ad Diog. Laert. VII. 54. ſuſpicatur, legendum eſſe Ἀντίπατρος. Diſcipulum Philopatoris ſtoicum audiuit *Galenus*, vt ipſe teſtatur cap. VI. de dignoſcendis adfectibus, tom. VI. edit. Pariſ. pag. 531 ſq.

pp) Vide *Thomaſii* phil. aulic. cap. 1. §. 40. *Buddei* introduct. ad hiſt. phil. hebr. §. 19. p. 86. Quum vero *Paullus*, apoſtolus, fuerit ſecta Phariſaeus, quaeri poteſt, an etiam is ſtoica fuerit imbutus philoſophia. Vide, quae notaui ad 2 Corinth. XII. 2. *Heumann.* In hac haereſi etiam quondam fuerat *Brucker.* in Otio vindelico mel. I. §. 4. pag. 25. at in hiſtoria crit. philoſ. vol. II. pag. 752 ſq. retractauit ſuam ſententiam, negans, ex ſtoa manaſſe dogmata phariſaica; Ioſephi auctoritate ſpreta, ſequutus eſt lubentius *Buddei* iudicium in nota ad introduct. memoratam et in hiſt. eccleſ. V. T. tom. II. pag. 1217. *Harl.*

Phoebion. Porphyr. in vita Plotini, [cap. 20. pag. 13. edit. Baſil. tum in edit. Longini Tolliana pag. 244. et 246. et edit. Toup. pag. 189. ac 193. vbi a ſtudio elegantis potius orationis, quam pondere rerum ac ſententiarum laudatur. *Harl.*]

Plancus. *Quinctil.* X. 1. *Plancus in Stoicis rerum cognitione vtilis. Fabric.* Eum fuiſſe Stoicum, patet ex epiſtolis Ciceronis, ad Plancum ſcriptis, quippe in quibus ſtoica dogmata proponuntur: e gr. libr. X. ad diuerſ. epiſt. 12. *Heumann.*

[*Plinium* maiorem ſaepe eſſe Stoicum, ſcribit *Menagius* ad Laert. VII. 145. *Heumann.*]

Plato, *Rhodius*, Panaetii diſcipulus. *Laert.* III. 109.

Rubellius Plautus, de quo viri docti ad Tacitum. Alius *Plautius Lateranus*, de quo vide eumdem Tacitum XV. 60. et Arrian. lib. I. diſſ. Epictet. cap. 1.

Polemo, Panaetii diſcipulus, Panaetii puta ſenioris. Vide *Suid.* in Πολέμων, Voſſium I. cap. 18. p. 119. de hiſt. graecis, vbi de *Polemone, periegete*, [adde de hoc infra in catal. ſcript. de pictoria III. cap. 24. pag. 602. vol. II. edit. veter.] et *Ionſium* II. 13. 1. pag. 178 ſq. [P] [pag. 212 ſq. edit. Dornii, Suidas III. pag. 138 ſq. qui et plures recenſet, et Polemonem, periegetam, a Polemone noſtro non recte diſtinguit. A Polemone, platonico, aliisque eſt etiam diſcernendus, vide ſupra p. 183 ſq. in catalogo Platonicorum. *Harl.*] Huius Polemonis ſcripta eloquentiae laude clara extiterunt adhuc Hieronymi aeuo, vt ipſe teſtatur praef. lib. III. commentar. in Galatas et in catalogo ſcriptor. eccleſ. cap. 117. De patria eius videatur *Athenaeus* lib. VI. pag. 234. *Heumann.*]

Polybius, Megapolitanus, de quo infra capite ſingulari dicturus ſum, Panaetii diſcipulus fuit, teſte Suida in Παναίτ. [vide paullo ante notata ad Panaetium.]

Porphyrium defenſorem Stoicorum vocat Iulius Firmicus de errore profan. relig. Sane vt aliarum ſectarum, ita Stoicae quoque dogmatis egregie imbutus fuit.

Poſidonius, *Alexandrinus*, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 38. et Suid. Huius nonnulla videntur, quae mox inter Poſidonii, Rhodii, ſcripta referam, vt περὶ τελῶν, προτρεπτικά, περὶ κριτηρίου, et εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως. [vid. *Eudoc.* pag. 365. quae adnotauit, a quibusdam ſcripta Poſidonii, Alexandrini, n. *hiſtoriam* poſt Polybium vsque ad bellum Cyrenaicum et Ptolem. tum μελέτας ῥητορικὰς et εἰς Δημοσθένην ὑποθέσεις referri ad *Polemonem*, *Olbiopolitam. Harl.*

Poſidonius, *Apamenſis*, Syrus, (*Strab.* XIV. pag. 655.) qui Rhodius etiam vocari ſolet, quia Rhodi vixit, vbi a Magno Pompeio eſt auditus [gg]) (id. XI. 492.) et frequentatus a Cicerone, (*Plutarch.* in Cic. p. 862.) ibique Prytanis magiſtratum geſſit (*Strab.* VII. pag. 316.) diſcipulus ac ſucceſſor Panaetii: diſcipulus quoque *Nicetelis.* vid. Suidas in Ἀννίκερις. περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν ſcripſerat Phanias, diſcipulus Poſidonii, vt paulo ante dixi. Romam venit Conſule M. Marcello, h. e. anno V. C. 702. teſte Suida in Ποσειδ. De hoc Poſidonio praeter Menagium, *Ionſium* II. 16, 3. Voſſiumque et Lipſium egit *Begerus*

gg) Qui ei tantum honorem praeſtitit, (*Plin.* VII. cap. 30.) quantum Ludouic. XII. rex Galliarum *Maino*, Bayle, h. v. III. pag. 286. E. *Harl.*

Begerus I. theſauri Brandenb. pag. 276 ſq. [rr]) et *Meurſius* lib. II. de Rhodo cap. 12. [ss]) e quo notitiam ſcriptorum huius vel ſuperioris Poſidonii in praeſentem locum conferre liceat cum quibusdam acceſſionibus.

Περὶ εἱμαρμένης. *Laert.* VII. 149. *Cicero* de fato cap. 3.

Πρὸς Ζήνωνα τὴν Σιδώνιον. *Proclus* III. in Euclid.

Ἠθικȣ̃ λόγȣ Liber primus. *Laert.* VII. 91.

Libri περὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων. *Macrob.* I. Saturnal. cap. 23.

XIII. περὶ θεῶν. Laert. VII. 138. 139. 149. *Liber quintus de Natura Deorum. Cic.* lib. I. [de N. D. cap. 44. vbi vid. Dauiſ.]

Περὶ καθήκοντος liber primus. *Laert.* VII. 124. 129.

Περὶ κόσμȣ lib. I. *Laert.* VII. 142. Fuerunt, qui librum de Mundo, qui hodie inter Ariſtotelis ſcripta legitur, huic Poſidonio tribuerent, vt dixi ſupra lib. III. [cap. 5. pag. 233. *Harl.* — Sed horum opinio facile refellitur. Nam Poſidonii liber *de mundo* copioſum fuit opus, vt patet ex iis, quae inde excerpſit *Cleomedes*, qui ſuam ſe cosmographiam ex Poſidonio deſcripſiſſe fatetur in exitu operis ſui, pag. m. 146. *Heumann.*

Περὶ κριτηρίȣ. *Laert.* VII. 154.

Ἱϛορίαι τῶν μετὰ Πολύβιον ἐν βιβλίοις νβʹ, in quo opere etiam de rebus Pompeii egerat. Vide *Voſſium* lib. I. de Hiſt. graecis I. cap. 24. ſed hoc opus potius eſt alterius Poſidonii, Olbiopolitae, vt notatum a Suida in Πολύβιος; [adde Eudociam loco paullo ante laudato.] [*Athen.* IV. pag. 151. 152. 153. item 176. 233. 252. *Heumann.*]

Εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως. *Laert.* VII. 60. Putat Meurſius, reſpici etiam ab Etymolog. M. in Ὀψὶς et ſcholiis ad Iliad. X. [?]

rr) Vbi tamen nummus Poſidonio non videtur conuenire. vid. Fabric. infra, vol. VII. pag. 69. *Harl.*

ss) Icon Poſidonii ex marmore Farneſiano in *Gronou.* theſ. antiqq. graec. littera *ſſ.* Quando *Athenaeus* XII. p. 549. et XIV. pag. 657. Poſidonium facit Scipionis Aemiliani, Africani, comitem, illum erroris arguunt et conuincunt *Marſilius Cagnatus* variar. obſſ. lib III. cap. 20. *G. I. Voſſius* I. de hiſt. graec. cap. 24. et *Ionſius* l. c. qui diligenter copioſeque agit de noſtro. Nam Poſidonius erat Ciceronis aequalis et familiaris; atque *Cicero* ipſe de N. D. I. cap. 3. ſcribit, ſe a Diodoto, Philone, Antiocho, *Poſidonio* eſſe inſtitutum, et ad Atticum II. epiſt. 1. de ſuis graecis de conſulatu ſuo commentariis, „ad me reſcripſit, ait, Rhodo Poſidonius, ſe, noſtrum illud ὑπόμνημα quum legeret, quod ego ad eum, vt ornatius de iisdem rebus ſcriberet, miſeram, non modo excitatum eſſe ad ſcribendum, ſed etiam perterritum, (aut potius, vt Lambinus volebat, *deterritum.*)" Atque Cicero in libris ſuis philoſophicis paſſim de Poſidonio diſſerit, et de fato 3. magiſtrum ſuum vocat; at eius de fato ſententiam reprehendit. conf. *Franc. Fabricii* hiſt. Ciceronis XXIX. 24 ſqq. *Poſidonius* fuit Aſtrologiae deditus, (vid. *Auguſtin.* de ciuit. dei V. 2 et 5.) atque, vt ait *Cicero* de N. D. II. 34. eumque dicit familiarem ſuum,) effecit ſphaeram, de qua poſtea diſſerit Fabricius. *Cicero* de diuin. II. 21. Poſidonium nominat *ſuum*, eumque et Boethum, Stoicum, perſequutos eſſe, ſcribit, prognoſticorum cauſſas. adde *Brucker.* vol. I. pag. 980 ſq. *Harl.*

V. Περὶ μαντικῆς. *Laert.* VII. 149. *De prognoſticorum cauſis Cic.* II. cap. 21. de diuin. [huc quoque referri debet, quod ex Poſidonio de ſaliente particula quadam corporis *Eudocia* pag. 41. fin. ſcribit. *Harl.*]

III. Περὶ μετεώρων. *Laert.* VII. 125. liber XVII. id. 144. Reſpicit hoc opus *Seneca* Nat. quaeſt. Cleomedes etc. [vid. infra cap. de Cleomede.]

Μετεωρολογικὴ ςοιχείωσις. *Laert.* VII. 138. 152. Eius compendium ſcripſerat Geminus, Rhodius, teſte Simplicio in II. Phyſ.

Ἐξήγησις τοῦ Πλάτωνος Τιμαίου. *Sextus Empir.* VII. contra Math. pag. 154.

Περὶ παλμῶν, *Suid.* in Οἰωνὶς, et Ποσειδών. *Nonnus*, monachus, collect. Hiſt. ad Nazianz. cap. 62.

Προτρεπτικά. *Laert.* VII. 91. 129.

Τέχνη τακτική. *Aelian.* Tactic. cap. 1.

Περὶ τελῶν. *Laert.* VII. 87.

Φυσικὸς λόγος, cuius librum ſecundum laudat *Laert.* VII. 134. 140. ſextum 145. octauum 153. 154. duodecimum 149. decimum quintum id. 140.

Περὶ ὠκεανοῦ. *Strabo* II. p. 98. licet Olbiopolitae Poſidonio Suidas tribuat.

De *Sphaera artificioſa*, ad Archimedeae exemplum a Poſidonio compoſita, *Cicero* II. de Natura Deor. *Si in Scythiam aut Britanniam ſphaeram aliquis adtulerit hanc, quam nuper familiaris noſter effecit Poſidonius, cuius ſingulae conuerſiones idem efficiunt in ſole et in luna et in quinque ſtellis errantibus, quod efficitur in coelo ſingulis diebus et noctibus.* — [Fragmentum quoddam Poſidonii exſtat in lib. Plutarchi de nobilitate, edito a Wolfio tom. IV. anecdot. graec. pag. 239 ſqq. *Heumann.*]

Fuit et *Poſidonius*, *Corinthius*, cuius ἁλιευτικά idem *Athenaeus* I. pag. 13. memorat, et *Poſidonius*, *Olbiopolites*, ſophiſta, cuius fuere declamationes, argumenta in Demoſthenem, Atticae Hiſtoriae libri IV. Libycorum libri XI. et de regione, quae Tyrica adpellatur. [vid. *Eudocia* pag. 365.] *Poſidonium* praeterea grammaticum, Ariſtarchi ἀναγνώςην, notauit Ionſius, et *Poſidonium*, caelatorem, Pompeii aetate celebrem, et *Poſidonium*, medicum, ſub Valente imp. qui daemoniacos dari pernegabat. Vide *Philoſtorg.* VIII. 10. et *Aetium* tetrabiblo II. lib. II. cap. 12.

Priſcus Heluidius, Paeti Thraſeae gener, τοῖς Στωϊκοῖς δόγμασιν ἐντραφεὶς, teſte *Xiphilino* in Veſpaſiano: adde *Tacit.* hiſtor. IV. 5. et vit. Agricolae cap. 2. Huius Priſci et Thraſeae vitam et laudes quod ſcripſiſſent Iunius Ruſticus et Herennius Senecio, a Domitiano ſunt [P] occiſi: Fannia, Heluidii vxor, cuius rogatu hoc Senecio fecerat, in exſilium pulſa. Vide *Ionſium* pag. 231. [lib. III. cap. 5. vbi Ionſius verba quaedam citat ex dialogo de cauſſis corruptae eloquentiae, quum citanda eſſent ex *Tacito* Agric. 45, 3. *Heumann.*]

Procli duo *Mallotae*, Cilices, de quibus Suidas, teſtatus, alterum ſcripſiſſe ὑπόμνημα Διογένους (Seleucienſis) σοφισμάτων, καὶ πρὸς Ἐπίκουρον. Alterius horum et ſimul Philonidis, Stoici,

Stoici, de quo ſupra, meminit Proclus iunior, patria Lycius, in Timaeum pag. 166. [vid. Fabric. Bibl. Gr. V. 26. pag. 457. fin.]

Protagoras, Stoicus, Laertio memoratus. Vide quae dixi lib. II. cap. 23. §. 28.

Publius Hierapolita. Steph. in Ἱεράπολις. — *Publius Celer. Tacit.* IV. hiſtor. 10.

L. Iunius Arulenus Ruſticus. vide ſupra in *Iunio. Fabric. Plin.* I. epiſt. 5. *Tacitus*, Agric. II. 1. *Heumann.*

Publius Rutilius, Senecae variis locis celebratus, et Cic. in Bruto cap. 30. [lib. I. de orat. cap. 53. vid. *Rutilius* in vitis Ictorum pag. 103. *Grauina* de origine iuris ciuil. pag. 91. *Franc. Fabricii* hiſt. Ciceronis II. 1. et XII. 6. *Heumann.*]

Rhodius quidam, de quo *Laertius* VII. 22.

Satyrus, tibicen, Ariſtonis, Chii, ſermonibus captus. *Aelian.* III. 33. Var.

Q. Mucius Scaeuola, a iuris cognitione et eloquentia Ciceroni laudatus, qui primus omnium ius ciuile apud Romanos in diſciplinae formam redegit, interfectus a Mario.

Ceruidius Scaeuola, itidem iuris peritia celebris, qui M. Antonino a conſiliis fuit. Conſtat, et alios bene multos ex veteribus Romanis Ictis ſtoicae potius, quam alteri cuidam ſectae addictos fuiſſe. [vid. *Athen.* VI. pag. 274. et ſupra in prolegg. ad hoc caput.]

[*Scipio*, *Africanus*, Panaetii diſcipulus. vid. *Pag. Gaudentium* de philoſ. rom. cap. 9. *Heumann.*]

Semius. Ionſ. pag. 209. *Fabric.* Heumannus orae adſcripſerat, fortaſſe *Simachus*, de quo *Athenaeus* VI. pag. 252. at in actis phil. III. 123. addidit, in verſione Athenaei latina legi *Simachum*, in contextu autem graeco proſtare *Lyſimachum. Harl.*

L. Annaeus Seneca, qui plurimis ſcriptis philoſophiam ſtoicam illuſtrauit.

Herennius Senecio, ſupra in Priſco Heluidio. [de hoc vid. *Ionſius* III. 5, 7. *Lipſius* comm. ad Tacitum pag. 569. *Heumann.*]

Serapio, Hierapolita [tt]). *Steph.* in Ἱεράπολις. [Fabric. Bibl. Gr. IV. 11. pag. 354. *Heumann.*]

[*Seuerus*, imperator. vid. *Eutrop.* VIII. 10, 10. *Heumann. Ionſ.* III. 12, 1. pag. 63 ſq. *Harl.*]

Quintus Sextius, de quo *Seneca* epiſt. 64. *Lectus eſt deinde liber Q. Sextii, patris, magni, ſi quid mihi credis, viri, et licet negent, Stoici.* Idem lib. VII. natur. quaeſt. cap. vlt. *Sextiorum noua et romani roboris ſecta inter initia ſua, quum magno impetu coepiſſet, extincta eſt.* — Patri, praeſtantiſſimus Galeus, tribuendas eſſe, contendit, ſententias aureolas, quas pro Sexti, Pythagorici, ſententiis habuit, et pro Xyſti, epiſcopi romani, venditauit in verſione ſua Rufinus. Vide Galei praefat. ad Opuſcula mythologica phyſica et ethica edit. Amſtelodamenſis. [Illius *Sextii* meminit *Plutarchus* de profectu in virtute pag. 77. *Heumann.*]

Sextus Chaeroneus, Plutarchi ſororis filius, Marci Antonini praeceptor, diuerſus a Sexto Empirico, Stoicorum aduerſario, vt quos imprimis oppugnare ſe in libris ſuis innuit lib. I.

tt) Idem, ni fallor, de quo *Seneca* epiſt. 40.

lib. I. *Pyrrhon.* Hypotypoſ. cap. 14. pag. 14. Eius effigies ex numiſmate *Sponii* aereo, Miſcell. pag. 140. in Diogene Laertio Wetſteniano, (vbi male ad Sextum Empiricum refertur, ſicuti etiam in gallica verſione Pyrrhon. hypotypoſeon Amſtel. 1725. 8.) Stoico philoſopho recte vindicant Sponius et Iac. Gronou. tom. III. theſ. gr. *hhhh. Fabric.* — adde Fabric. infra lib. IV. cap. 18. pag. 591. vol. III. vet. edit. vol. XII. pag. 615. *Th. Gatacker.* ad M. Antoninum lib. I. *Olear.* ad Philoſtrat. Soph. II, 1. §. 9. pag. 557. *Ionſ.* III. 12, 7. pag. 69. Dorn. *Brucker.* II. pag. 575 ſq. *Reimar.* ad Dion. Caſſium lib. LXXI. cap. 1. pag. 1177. not. 7. Exſtant eius diſputationes aliquot, vid. Fabricii prolegom. ad *Sexti Empirici* Opera, fol. b. 2. Idem Fabricius in Bibl. Gr. vol. XII. pag. 617 ſqq. vindicauit Sexto Chaeroneo diſputationes antiſcepticas, quae Sexti Empirici operibus adiungi ſolent, et emendatius edidit cum latina verſione Io. Northi. *Harl.*

Sextus Aetius, Ictus. [vid. *Rutilii* vitas Ictor. cap. 8.]

Sextus Herius. Ionſ. pag. 209. *Fabric.* Fabric. infra in vol. XII. pag. 615. vbi plures Sextos recenſet, de Herio ita iudicat: „ *Sextus Herius* inter Stoicos a Ionſio memoratur: non memini, ex quo veteri ſcriptore. Alius *Herius*, Aſinii Pollionis filius, de quo *Seneca*, pater, praefat. ad lib. V. excerptor. e controuerſia." Idem tamen in Addendis ad hoc volumen adnotauit; *Sextus Herius Muſolus, philoſophus ſtoicus, in vet. inſcript. apud Fuluium Vrſinum pag. 70. elog. Heumannus* margini ſui exempli adſcripſit: pro *Herius* apud Ionſium videtur legendum *Herennius* vel *Sextus Aelius. Harl.*

Sextus Pompeius. Cicero Bruto cap. 47. [?]

Soſus, Aſcalonita. Supra in Antiocho.

Sotion Alexandrinus, (male Σιτίων apud *Syncellum* pag. 318.) apud quem ſediſſe ſe puerum, teſtatur Seneca. Inde Senecae magiſtrum vocat *Lactantius* VI. 24. — [conf. *Meinerſ.* hiſtor. dogmatum etc. apud Graecos et Roman. I. pag. 296. coll. biblioth. critica Amſtel. tom. II. part. VIII. pag. 115. g. ſupra in vol. I. pag. 874 ſq. in catal. Pythagoreorum; et alios eiusdem nominis in catalogo Peripateticorum h. v. *Harl.*] — Alius *Sotion* antiquior, qui de ſucceſſionibus Philoſophorum ſcripſit. Vide *Lipſii* manuduct. lib. I. diſſ. 12. et *Ionſium* lib. II. cap. 10.

Sphaerus, Boryſthenites ſiue Boſporanus, inter praecipuos Zenonis, Citiei, et Cleanthis auditores, Lacedaemone docuit atque inter alios Cleomenem inſtituit ad virtutem. Vide *Plutarchum* Cleomene pag. 805. *Laert.* V. 37. et VII. 177. [*Ionſium* III. 3, 2. pag. 171. *Brucker.* I. pag. 971 ſq.] Chryſippi apud Cleanthem condiſcipulus. *Athen.* VIII. pag. 354. Scripta eius refert *Laert.* VII. 178. inter quae, περὶ Ἡρακλείτου ε΄ διατριβῶν (malim disiungere: περὶ Ἡρακλείτου, et libros quinque διατριβῶν) περὶ Λακωνικῆς πολιτείας, περὶ Λυκούργου, περὶ Σωκράτους, περὶ μαντικῆς, περὶ ἐρετρικῶν φιλοσόφων. Contra Sphaerum hunc ſcripſit Chryſippus, id. 198. Cleanthes vero eumdem miſit ad Ptolemaeum Philopatora, (qui regnauit ab Olymp. CXXXIX$\frac{2}{3}$. ad CXLIX$\frac{3}{4}$.) id. 185. Eius librum de rep. Lacedaemoniorum laudat et Athenaeus, et reſpicit Plutarchus in Lycurgo. Hominem, inprimis bene definientem, antiquis Stoicis habitum hunc Sphaerum, teſtatur *Cicero* IV. Tuſc. quaeſt. 24. *Fabric.* — Alius *Sphaerus* olim habebatur Auguſti praeceptor ex dubia lectione apud *Suetonium* in vita Caeſaris Octaviani

viani Auguſti cap. 89. *repletus Sphaeri* etc. atque Graeuius opinatus eſt, *repletus in Sphaeri*, *Arei* etc. Sed Salmaſii correctionem *repletus eſt per Arei philoſophi — contubernium* etc. adoptarunt Gronouius, Burmannus, et Oudendorp. quorum notas et coniecturas conferes. At *Erneſti* retinuit lectionem *repletus*, Sphaeri, *Arei — contubernium iniit*, et Sphaerum intelligit libertum ac paedagogum Octauii, quem ipſe publico funere extulit, vt ex *Dione* colligit lib. XXXXVII. cap. 33. tom. I. pag. 550. edit. Reimari, vbi in nota Fabricius in Suetonii loco cit. *Sphaeri* reddidit. In meo, olim Cortii, codice Suetonii membran. locus mutilus ita legitur: *deinde eruditione etiam varia repletus philoſophi filiorumque eius dyoniſii nicanoris contubernium iniit*, omiſſis vocc. *Sphaeri*, *Arei*. *Harl.*

Spurius Albinus. *Cicero* Bruto, cap. 25.

Stertinius, philoſophaſter Stoicus, qui ſcribillando victum quaerebat, et quem perſtringit *Horatius* II. Serm. 3. verſ. 33. *ſi quid Stertinius veri crepat*. ibid. v. 296. *Haec mihi Stertinius ſapientum octauus amico Arma dedit*. Idem Epiſt. I. 12, 20. (vbi vid. Wielandii notam ad verſionem germanicam.) *an Stertinium deliret acumen;* ſic eius ſtoicismum adpellat propter paradoxa, et vet. ſchol. notat ad h. l. „Stertinius iſte ducentos viginti libros Stoicorum latine ſcripſit.“ adde *Hornii* hiſtor. philoſ. lib. IV. cap. 4. pag. 245 ſq. *Harl.*]

Strabonem, Amaſenum, Geographorum principem, licet Peripatetica etiam dogmata edoctum, Stoicis tamen magis fauiſſe eorumque placita ſequutum eſſe, euincit aduerſus Xylandrum *Is. Caſaubonus* praefat. ad Strabon. et in notis haud vno loco, [e. gr. lib. I. pag. 11.] tum *Voſſius* II. 6. de Hiſt. Graecis. Stoicum philoſophum vocat *Stephanus* in Ἀμασεία. *Fabric.* vid. *Ionſius* II. 16. 3. pag. 242 ſq. *Gaudentius* de philoſophia Roman. cap. 30. pag. 166. et cap. 51. *Heumann.* *Fabric.* B. Gr. IV. cap. 1. §. I. pag. 3. vol. III. vet. edit. *Brucker*. vol. II. pag. 82. et pag. 468. §. V. *Harl.*

Sura. Reineſ. epiſt. ad Rupertum pag. 476.

[*Tacitum* fuiſſe Stoicum, ſtatuitur in Gundlingianis tom. II. pag. 202 ſq. *Heumann.*]

Luc. Teleſinus, conſul a. Ch. 66. Philoſtrato in vita Apollonii laudatus. vid. Reineſium l. c. pag. 476. 492 ſq.

Themiſtocles, cuius meminit *Longinus* p. 244. edit. Tollii e Porphyrio in vita Plotini cap. 20. *Syncellus* pag. 380.

Alius *Themiſtocles*, Stoicus antiquior, quem colloquentem inducit *Plutarchus* lib. I. Sympoſ. quaeſt. 9.

Theo, *Alexandrinus*, Arei, de quo infra inter geometras, et Auguſti, imp. tempore clarus, quem Suidas ait ſcripſiſſe τῆς Ἀπολλοδώρου (Ephilli) φυσιολογικῆς εἰσαγωγῆς ὑπόμνημα et artis rhetoricae libros III. [adde *Eudociam* pag. 229.]

Theo, *Antiochenus*, qui ſcripſit Apologiam Socratis, eodem Suida teſte.

Theo, *Tithoraeus*, Boeotus. *Laertius* IX. 82.

Theodorum Chium et *Mileſium*, itemque *tertium* huius nominis Stoicos memorat *Laertius* II. 104. [P]

Theſmopolis. Lucian. de mercede conductis tom. I. pag. 472 ſqq. [Eſt nomen fictum, iudice *Heumanno* in act. philoſ. III. pag. 114.]

Thraſea Paetus, qui vitam Catonis, Vticenſis, ſcripſit, hinc mori iuſſus a Nerone. Vide *Ionſium* III. 5, 3. et *Voſſium* de Hiſt. latinis pag. 135. Sub huius Thraſeae titulo librum in adfectis habuit Iuſtus Lipſius, quo disquiſiuit, quatenus ſapienti viro uu) fas ſit vel ius, ſibi ipſi mortem conſciſcere. Vide Centur. 2. epiſt. miſcell. 22. et epiſtolam, quam Velleio ſuo praemiſit ad Theodorum Leevvium.

Thraſonides. *Laert.* VIII. 130. Suid. in Ἔρως.

Timocles. Lucian. Ioue tragoedo tom. II. pag. 129 ſqq. [Etiam nomen fictum habet *Heum.* l. c. pag. 114.] Fuit et vetuſtior quidam *Timocles*, Syracuſanus, cui Orphei ſcripta quaedam tributa fuiſſe teſtatur Suid. in Ὀρφεύς. De *Timocle*, Athenienſi, dixi ſupra lib. II. cap. 22.

Trypho, Stoicus et Platonicus. *Porphyr.* vita Plotini cap. 17.

Q. Aelius Tubero. *Plutarch.* Lucullo f. 518. *Seneca* epiſt. 96. *Cic.* pro Muraena cap. 36. et in Bruto cap. 31. Panaetii auditor, Scipionis, Africani, ſororis filius, *Pompon.* I. 2. §. 40. de orig. iuris. *Reineſius* pag. 413. 414. epiſt. ad Hofmann. *Fabric.* — *Pag. Gaudentius* de philoſ. Roman. cap. 15. *Cuiacii* Obſſ. pag. 1224. *Lipſii* comment. in Tacit. pag. 442. *Heumann.*

Tullianus. Firmicus VII. matheſ. pag. 106. *qui ſtoicam ſectam vero ſequuntur adfectu. Tales fuerunt apud veteres* Catones; *talis noſtris temporibus* Tullianus, *qui ſeueritatis merito etiam ordinarii conſulatus inſignia conſequutus eſt.* Tullianum in faſtis fruſtra quaeres.

M. Terentium Varronem, Romanorum doctiſſimum, Stoicis accenſet *Leonardus Cozzandus,* quem vide ſis libro tertio de Magiſterio antiquorum Philoſophorum pag. 231 ſq. Prodiit liber Geneuae 1684. 12. *Fabric.* Vtrumque erraſſe et Varronem academiae veteris famam atque honorem inter Romanos optime vindicaſſe atque tuitum eſſe, contendit *Brucker.* II. pag. 30 ſqq. conf. *Cic.* acad. quaeſt. I. 5 ſqq. 13. etc. *Harl.*

Xenocrates, Platonis diſcipulus, ſtoicam ſectam condidiſſe fertur a *Nonno* hiſt. 23. ad Nazianz.

Zeno,

uu) Eiusdem argumenti librum paullo ante obitum compoſuit *Io. Vergerius,* Abbas Sancyranus, ſub inſcriptione *caſus Regii.* In hoc triginta et quatuor occaſiones notauerat, in quarum aliqua homo conſtitutus poſſet recte ἐξάγειν ἑαυτόν. Iohannis vero Donnei, Decani Londinenſis, βιαθάνατον, anglice poſt auctoris fata et contra ſpirantis deſiderium, (librum enim a ſe forte amiſſum volebat a recuperatore herede aeternis tenebris mandari,) in lucem editum et Londini recuſum, quo contendit, non omne propricidium ſua natura turpe atque iniuſtum eſſe, hunc, inquam librum argumentis non inficiandis confutauit *Io. Adamus* in libro cui titulus: Specimen diatribae de Avtochiria ſiue: An Eſſay concerning Selfmurther, where in is endeavourd to prôve that it is unſawful according to Natural principles. Londini 1700. 8. Idem Ienae quoque probandum in ſe ſuſcepit *Chriſtoph. Aug. Heumann.* in exercitatione de αὐτοχειρίᾳ philoſophorum, 1703. 4. conf. Iourn. des Sav. 1705. pag. 867. In catalogo biblioth. Barberinae tom. I. p. 610. memoratur *Andreae Leonis caſus, an aliquis ſponte interficiens ſe ipſum, adſerens, licitum eſſe, interficere ſe ipſum, ob gloriam dei, ſit formaliter haereticus?*

Zeno, *Citieus*, quem Poenulum vocat *Cicero* (*Laert.* VII. 3. et *Suidas* Φοινικίδιον,) quod Citienſes e Phoenicia fuerint profecti. Xenocratis primum et Polemonis, (*Laert.* VII. 2. et 25. Stilponisque id. 2. et 25.) Platonicorum diſcipulus fuit: (*Euſeb.* XIV. Praeparat. pag. 729.) a quibus exiguam, cur diſcederet, cauſſam habuiſſe docet *Cicero* IV. de Finibus vv). Audiuit deinde Cratetem, Cynicum (*Laert.* VII. 3. 12. 24. 32.), et Heracliti ww) libros legit, vnde auſterus euaſit [?] et Cynicus. Frequentauit etiam Diodorum, dialecticum, cognomento Cronum, quem audiuit et alter Zeno, iunior, Sidonius, (id. 25. et 16. [adde *Eudociam* pag. 204.]) Hinc ipſe nouam condidit ſectam, licet non tam rerum inuentor, iudice Cicerone III. de fin. quam nouorum verborum, et qui decori magis ac verecundiae rationem haberet. Adſciuit plures diſcipulos, qui ab ipſo primum *Zenonii*, deinde a poecile Stoa, ſiue porticu, in qua docebat, ſunt adpellati Stoici. (id. 5.) Magna gratia valuit apud Antigonum Gonatam, Macedoniae regem, de quo ſupra dixi. Hic rebus praefuit ab Olymp. CXXV$\frac{2}{?}$. xx) ad CXXXV$\frac{1}{2}$. et Zenoni diu ſuperuixit. Zenonis amicitiae cum Antigono meminit *Aelianus* var. hiſt. VII. 14. IX. 26. XII. 25. [conf. *Brucker.* vol. I. p. 897.] Docuit Zeno per annos LVIII. (Laert. VII. 28.) Vixit annos ſaltem octoginta (176.) niſi ſuppoſititia ſit *Epiſtola eius ad Antigonum*, quam dat *Laertius* VII. 8. At Perſaeus diſcipulus, duos tantum et ſeptuaginta annos tribuit (id. 28.) alii longe pauciores, (Suid. in Ἀἰεὶν) alii duodecentum yy). (*Laert.* VII. 28.) zz) Succeſſorem reliquit *Cleanthem*: diſcipulos habuit *Perſaeum*, *Herillum*,

vv) *Cic.* acad. quaeſt. I. cap. 10 — fin. et multis aliis locis, quae Erneſti in indice hiſtorico clauis Ciceronis, Gedicke aliique collegerunt. Atque de Zenone eiusque diſciplina a Bruckero aliisque, ſupra in prolegomenis huius cap. laudatis, abunde diſputatum eſt. Zenonis vitam olim ſcripſerat *Antigonus Caryſtius*. vid. *Athen.* VIII. 345. XIII. 565. *Harl.*

ww) Ita intelligenda Laertii verba, quae Interpres male ita accepit, ac ſi Heraclitum, quo centum annis iunior fuit, audiuiſſet Zeno. De hoc Zenone, *Hemmingii Forellii* diatriba prodiit Vpſaliae 1700. 8.

xx) Quo anno facile acciuit Zenonem iudice *Corſin.* pag. 91. *Harl.*

yy) Quorum rationes *Corſinio* videntur veriſimiliores, atque Kuſter. ad Suid. II. pag. 8. legendum ibi putat ἐνενήκοντα ὀκτὼ, *nonaginta octo annos. Harl.*

zz) Vide *Brucker.* I. pag. 900 ſq. Annum, quo vita defunctus eſt Zeno, *Euſebius* et *Hieronymus* in Chronicis conferunt ad Olymp. CXXVIIII. 1. vid. *Valarſ.* not. *d* ad Hieronymi chronicon pag. 549. cl. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 94. natum eum, ſcribit, Olymp. CIV. 3. mortuum, Olymp. CXXVIIII. vel CXXX. Anni claritatis, A. M. 3726. Olymp. CXXV. 2. ante C. N. 277. V. C. 475. fundus illi eſt apud Suidam in voc. Σωκράτης, Σωφρονίσκα. conf. quoque *Simſonis* chronic. ad A. M. 3743. 3708. et 371. cum adnotatione Weſſelingiana. *Corſini* F. A. tom. IV. pag. 87. qui Olymp. CXXVIII. 1. ex Euſebio ponit, et de diuerſitate opinionum diſſerit; ac pag. 91. Zenonis mortem Olymp. CXXX. ineunti adſcribere malit, et de decreto Athenienſium, (*Laert.* VII. 10.) agit, quo Zenoni ſepulturae locus in Ceramico et alii honores delati ſunt, de quibus honoribus, Zenoni decretis, vid. quoque *Bruckeri* Otium Vindelic. melet. III. pag. 26 ſq. et in hiſt. crit. vol. II. p. 901. vbi tamen is veretur, ne rhetoris potius alicuius, quam Athenienſium opus ſit illud decretum. — Zenonis eiusque adſeclarum diuiſionem philoſophiae in phyſicam, ethicam et logicam, illorumque doctrinam de fato et peccatorum paritate reiicit, contra illorum ſententiam de apathia cum Peripateticorum ſobria de temperandis animi adfectibus diſciplina conciliat *Aloyſius Piſaurius* in libro: de priſcorum ſapientum placitis etc. Patau. 1567. 4. vid. *Heumann.* acta philoſ. II. p. 635 ſq. — Nonnulla Diogenis Laertii loca de Zenone explicat *Roſſius* in commentatt. Laertianis. Sic pag. 137 ſqq. quid ſit apud Diog. Laert. VII. 98. ſecundum Stoicos Περιπάτησις, nempe, ſermones, praeſertim dialecticos, i. e. λόγοι ἐν ἐρωτήσει καὶ ἀποκρίσει,

rillum, *Ariſtonem*, *Athenodorum* aliosque. Vide Lipſium lib. I. manuduct. cap. 12. Scriptorum catalogus e Laertio aliisque monumentis [aaa]), hic eſt:

Περὶ ἀνθρώπȣ φύσεως, *Laert.* VII. 4. 87.

Ἀπομνημονεύματα, *Laert.* VII. 4.

Διατριβαὶ *Laert.* VII. 34. *Sextus Empir.* X. contra Math. pag. 469. et Pyrrhon. Hypotypoſ. III. 25.

Ἔλεγχοι *Laert.* VII. 4. Neſcio, an ex his petiti duo verſiculi, quos ſub Zenonis nomine adfert *Ioannes Stobaeus* ſerm. 14. de adulatione:

Ἔλεγχε σαυτόν, ὅστις εἶ, μὴ πρὸς χάριν
Ἄκȣ᾽, ἀφαιρȣ̃ δὲ κολάκων παῤῥησίαν.

Περὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, *Laert.* VII. 4.

Ἐρωτικὴ τέχνη. *Laert.* VII. 34.

Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἡσιόδȣ θεογονίαν. *Cicero* I. nat. Deor. [cap. 14. vbi vid. Dauiſ. et reliquos interpretes.] *Quum vero Heſiodi Theogoniam interpretatur* (Zeno), *tollit omnino praeceptas inſitasque cognitiones deorum: neque enim Iouem, neque Iunonem, neque Veſtam, neque quemquam, qui ita adpellatur, in deorum habet numero; ſed rebus inanimis atque mutis per quamdam ſignificationem haec docet tributa nomina.* [☛] confer Phoenicem rediuiuum P. Penauierei. Berolini 1708. 4.

Περὶ τȣ̃ καθήκοντος. *Laert.* VII. 4. 25. 108. 129. *Sextus Empir.* III. 25. Pyrrhon. Hypotyp.

Καθολικά. *Laert.* VII. 4. In MS. regis Chriſtianiſſ. coniunctim legitur teſte Menagio Πυθαγορικὰ καθολικά. [Id ſi ita eſt, eadem, quae infra ſub titulo πυθαγορικὰ occurrunt, fuiſſe videntur.]

Κράτητος Ἠθικά. *Laert.* VII. 4.

Περὶ λέξεων. *Laert.* VII. 4.

Περὶ λόγȣ. *Laert.* VII. 39. 40.

Περὶ νόμȣ. *Laert.* VII. 4.

Περὶ

χρῖσα, quos philoſophi habebant, maxime Stoici, in porticu deambulantes, coll. Stobaeo in eclogis ethicis pag. 166. — pag. 140. explicatur definitio voluptatis, et pag. 141 — 159. varia Diog. Laertii de Zenone eiusque et Stoicorum philoſophia loca explanantur, aut Diogenes emendatur illuſtraturue. add. pag. 102 ſq. et 192 ſqq. De Zenonis atque Stoicorum logica ſ. dialectica, ratione et generibus argumentationum, ac ſophismatibus, quae vſurparunt ſtoici philoſophi et ἀπόρȣς λόγȣς, *inexplicabiles rationes* adpellarunt, copioſus eſt *I. G. Walchius* in Parergis academicis, pag. 533 — 543. — Stoicorum diſciplinam illuſit Amphicles in hiſtoriographo apud *Athenaeum* lib. III. pag. 100. add. Pſeudo-Origenis philoſophumena, cap. 21. pag. 142 — 148. ibique Wolfii adnotationes. *Harl.*

aaa) E recentioribus praeter viros doctos ad Laert. contuli *Meurſium* in Cypro lib. II. p. 168 ſq. — Zenonis et aliorum philoſophorum compendium philoſophiae moralis, mstum fuiſſe apud Lucam Holſtenium, refert *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. lib. I. cap. 4. Verum, non aliud fuit, quam quod exſtat in Eclog. Stobaei p. 166 ſqq.

Περὶ τοῦ ὅλου. *Laert.* VII. 4. et 136. 142. 143. 145. 153. Videtur reſpicere *Sextus* VIII. contra Math. pag. 327.

Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε. *Laert.* VII. 4. Reſpicit *Dio Chryſoſt.* diſſ. 53. [p. 275. Reiske] et *Strabo* lib. I. pag. 41. vbi Zenonem ſuum vocat, tamquam Stoicorum principem Stoicus. [vid. ſupra, vol. I. pag. 526. voc. *Zeno.*]

Περὶ οὐσίας. *Laert.* VII. 134.

Περὶ ὄψεως. *Laert.* VII. 4.

Περὶ ὁρμῆς ἤ. *de impetu* (deſiderii) *libri VIII.* ita lego apud *Laert.* VII. 4. pro περὶ ὁρμῆς ἢ περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Apud *Meurſium* in Cypro pag. 168. male excuſum περὶ ὀργῆς.

Περὶ παθῶν. *Laert.* VII. 4. et 110.

Περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως. *Laert.* VII. 4.

Πολιτεία. *Laert.* VII. 4. 32 ſq. 121. 131. *Athen.* XIII. pag. 561. *Theodorit.* Therapeut. III. pag. 49. Platonis remp. hoc in opere oppugnauerat Zeno; ſed hoc fecerat iniquius, et alia parum verecunde in eo, teſte Cicerone, ſcripſerat, vnde Laertius ait, fuiſſe, qui dicerent illud in cauda canis exaratum a Zenone. Vide *Plutarch.* de Stoicorum contradictionibus pag. 1034. et *Numenium* apud Euſeb. praeparat. pag. 732 ſq. Propter obſcuritatem dictus eſt in canis poſtico de republica ſcripſiſſe.

Πυθαγορικά. *Laert.* VII. 4. [vid. ſupra, Καθολικά.]

Περὶ σημείων. *Laert.* VII. 4.

Τεχνικαὶ λύσεις. *Laert.* VII. 4. [vel pars fuiſſe videtur τῶν προβλημάτων ὁμηρικῶν, vel idem opus.]

Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου. *Laert.* VII. 4.

Laudatur praeterea Zeno noſter ſaepius a Cicerone, Plutarcho, Clemente, Cenſorino, Sexto, Euſebio, Theodorito et aliis.

Zeno, *Sidonius*, Diodori Croni et Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 16. et 38. *Suid.* in Ζήνων Σιδώνιος. *Menag.* ad Laert. pag. 279. [Scripſit apologiam pro Socrate et Sidoniaca. *Eudoc.* pag. 204. et *Suidas.*]

Zeno, *Tarſenſis. Laert.* VII. 41. et 84. *Fabric.* — *Ionſius* II. 1, 3. pag. 138 ſqq. (vbi quindecim recenſet Zenones,) Zenonem Tarſenſem, et Zenonem, Chryſippi filium, vnum eumdemque eſſe ſtatuit. — *Suidas*, qui tom. II. pag. 8 ſqq. *octo* vel potius *nouem* Zenones vberius enumerat, atque ex illo *Eudocia* p. 205. idem tradidiſſe videntur. Nam Ζήνων, aiunt, Διοσκορίδου, Ταρσεύς· ὡς δέ τινες, Σιδώνιος. φιλόσοφος, μαθητὴς Χρυσίππου τοῦ Ταρσέως, φιλοσόφου Στωικοῦ καὶ διάδοχος.

Suidas et Eudocia *Zenonis alius Citiei* meminerunt, at ignotum eſſe pronuntiant, num rhetor fuerit an philoſophus, eum autem ſcripſiſſe tradunt περὶ στάσεως· περὶ σχημάτων· ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, εἰς Λυσίαν. εἰς Δημοσθένην, περὶ ἐπιχειρημάτων. Hic ille eſſe videtur, quem enarrator Demoſthenis orationum, (vulgo dicitur Vlpianus,)

 in

in prolegomenis perſtringit arguitque ſtultitiae, quem *Eunapius* in vitis ſophiſtarum vocat Cyprium, (inter oppida autem Cypri numeratur quoque Citium,) et quem temporibus Iuliani, Sophiſtae ideoque circa annos Ch. 340. aut 350. vixiſſe, atque ſe in arte tam rhetorices, quam medicinae exercuiſſe, prodit, vt pluribus demonſtrat *Chapmann* in Obſeruatt. in commentarios, vulgo Vlpianeos, praemiſſis *Ricardi Mounteney* editioni Demoſthenis ſelectarum orationum, (edit. quartae Londini et Etonae 1764. 8.) §. 4. pag. XXI — XXIV. adde ſupra in vol. II. pag. 829. Eidem epiſtolam inſcripſit Iulianus, imperator, atque is eſt, quem Fabricius in elencho medicorum, inter quos ſex Zenones medicos refert, vol. XIII. pag. 454. Cyprium, Oribaſii praeceptorem dicit, praeeunte *Ionſio* l. c. pag. 146. *Harl.*

Zeno, *Chryſippi* diſcipulus et ſucceſſor, cuius meminit *Laertius* VII. 35. [?] teſtatus, pauca ſcripſiſſe, ſed plures reliquiſſe diſcipulos. Vide et *Euſebium* XV. 13. praeparat. pag. 816. et cap. 18. pag. 820. vbi notat, eum de conflagratione vniuerſi ſeorſim ſenſiſſe a reliquis Stoicis.

Zeno, *Diphili*, cognomento Labyrinthi, diſcipulus. *Lucian.* conuiuio. [Hunc numero Stoicorum excludendum eſſe, iudicat *Heumann.* in actis phil. III. pag. 113.]

Zenodotus, Diogenis, Babylonii, diſcipulus. *Laert.* VII. 29.

Zenothemis. *Lucian.* conuiuio. [Nomen a Luciano fictum eſſe putat Heumann. l. mem.]

Stoicis mulieribus *Porciae*, *Arriae* vtrique, *Fanniae et Theophilae*, de quibus *Menagius* in Hiſtoria philoſopharum, adde *Heluiam*, matrem Senecae, quam filius inter alia in conſolatione ad eum ſcripta cap. 16. teſtatur ſapientium praeceptis fuiſſe eruditam. [?]

CAPVT XI (olim XXXIII)

DE EPICVRO ET EPICVREIS, CYRENAICIS, SCEPTICIS ALIISQVE VARIARVM MINORVM SECTARVM PHILOSOPHIS.

I. *De philoſophia Epicurea, de aetate et vita Epicuri.* II. *Scripta.* III. *Catalogus Epicureorum.* IV. *Cyrenaicorum.* V. *Scepticorum.* VI *De Megaricis, qui Dialectici quoque et Eriſtici dicti.* VII. *De aliis variis ſectis minoribus.* VIII. *De Eclecticis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Antequam de ipſo Epicuro ſermo inſtituatur, quaedam de ipſa ſecta Epicurea praemittenda videntur. Si qua enim ſecta et aduerſariorum iniuria atque conuiciis lacerata, et ipſorum adſeclarum haud paucorum vita flagitiisque infamata eſt, ea certe fuit Epicurea. Hinc tot tantaque iudiciorum diſcidia omni tempore orta ſunt. Fontes interdum turbidi vnde notitia de Epicuro, eius opinionibus et diſciplina hauriatur, ſunt Lucretius, Cicero, Plutarchus, Diogenes Laertius, et Seneca. Omnino vero dolendum eſt, quod et *Apollodori*,

dori, doctoris in illius horto celebris, liber de vita Epicuri, ad quem Diogenes Laertius ſaepe prouocauit, et *Neoclis*, Epicuri fratris, liber de ſecta ſua, (vide Suidam in Neocles, tom. II. pag. 608.) et ipſa *Epicuri* ſcripta perierunt. De *Seneca* autem, (qui tamen epiſt. XXI. et de vita beata cap. XIII. laudat illius egregia dicta,) et Lucretio, cuius carmen ſatis notum eſt, hic nihil dicam. *Cicero*, at partium cupidus, in libris philoſophicis grauis eſt Epicuri eiusque philoſophiae aduerſarius. Loca autem Ciceronis indicarunt et collegerunt *Erneſti* in indice hiſtorico voc. *Epicurus* in claue Ciceroniana, atque *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae pag. 324 — 346. At non omnem Epicuri philoſophiam aut ipſum philoſophum ſpreuiſſe videtur Cicero. Nam in quaeſt. Tuſcul. II. 18. *venit Epicurus*, ait, *homo minime malus, vel potius vir optimus; tantum monet, quantum intelligit: Neglige, inquit, dolorem* etc. Conf. Ionſium II. 15, 4. pag. 233. Atque ipſius Ciceronis aetate fuerunt nobiles et generoſi inter Romanos homines, quibus Cicero familiariter vtebatur, qui tamen Epicuri dogmata profitebantur. Sed varias cauſſas fuiſſe arbitror, cur Cicero Epicuri diſciplinam inſectaretur. Primum illius tempore Epicuri de voluptate doctrina iam ita deprauata fuit, vt multi non illam animi voluptatem, placidam quietamque in mente conſtantiam, quam doloris priuatione terminari ratus Epicurus praecepit, ſed voluptatem corporis, flagitia, luxuriem omnesque prauas cupiditates ſectarentur, iureque audirent de grege Epicurei porci. Illius enim vocabuli, nempe voluptatis vis et poteſtas a ſenſu, quo Epicurus ſumſit, a multis Romanis et a Cicerone ipſo, non vbiuis recte percepta aut explicita fuiſſe videtur. (conf. *Cic.* de fin. I. cap. 9 ſqq. cap. 18 ſqq. II. 2 ſqq.) Accedit, quod Epicurus eruditionem, quam Cicero plurimi fecit et ornauit, parui aeſtimauit. Nam de Finib. I. 7. *vellem*, inquit, *aut ipſe* (Epicurus) *doctrinis fuiſſet inſtructior*, (*eſt enim non ſatis politus his artibus, quas qui tenent, eruditi adpellantur,*) *aut ne deterruiſſet alios a ſtudiis.* Porro Epicurus ab omnibus fere philoſophis, praeſertim a Stoicis, qui ideo eum male acceperunt, et (vide de diuinit. II. 50.) hebetem rudemque dicere ſolebant, mire diſſenſit, totam dialecticam irriſit, et in doctrina de ortu rerum ac de diis, et in ethicis totus fuit alienus. Hinc *Cicero* de Fin. I. 7. *in altera*, ait, *philoſophiae parte, quae eſt quaerendi ac diſſerendi, quae* λογικὴ *dicitur, Epicurus plane, vt mihi quidem videtur, inermis ac rudis eſt. Tollit definitiones, nihil de diuidendo ac partiendo docet* etc. Ibidem: *in tertia vero parte, quae eſt de vita et moribus, in conſtitutione finis, nil generoſum ſapit atque magnificum.* Nam Epicuri mente ſapientem non πολιτεύεσθαι, multi produnt. vid. *Menag.* ad Laert. X. 119. *Ciceron.* quaeſt. Tuſcul. V. 37. ibique Dauiſ. pag. 427. *Cicer.* ad diuerſos VII. epiſt. 12. ibique Cortii notam. Haec etiam praecipua cauſſa fuerit, cur Cicero adoriretur inſectareturque Epicuream philoſophandi rationem. Nam Cicero patriam vitamque actuoſam, laudesque amans et recte ratus, ad maiora quaedam nos genuiſſe naturam atque conformaſſe, et quemlibet ciuem debere pro patria et pro ſuis pericula, labores, dolorem etiam ſuſcipere, nec voluptates captare: aegre tulit, quod multi nobiles Romani, praeſertim turbulentis illis temporibus, quibus ſalus et libertas reipublicae in ſummo verſabantur diſcrimine, voluptatem, h. e. tranquillitatem Epicuream et vacationem a muneribus publicis atque oneribus omnibus praeferebant honoribus ac moleſtiis omnemque reipublicae iudicio fugiebant procurationem. Inter ea Cicero gratum hoc fecit poſteritati, quod multa de philoſophia Epicurea diſputauit et aliquot fragmenta nobis ſeruauit. At tamen, num vbiuis peculiares et genuinas Epicuri ſententias, quae quidem abruptae a tota orationis

connexione

connexione alienum praebere poſſunt ſenſum, candide, ſaltem recte dilucideque reddiderit, equidem ſubdubito. Bene quoque meruit de Epicuro et verecundius ſenſit *Diogenes Laertius* libr. X. quem ſeparatim ediderunt eruditeque illuſtrarunt *Petrus Gaſſendus* Lugduni 1649. fol. et in Gaſſendi Opp. tom. V. pag. 1 ſqq. Lugd. 1658. fol. atque cl. *Nürnberger* in libro:

Diogenis Laertii de vitis, dogmatibus et apophthegmatibus liber decimus, graece et latine ſeparatim editus, atque adnotationibus illuſtratus a Carolo Nurnbergero. Noribergae 1791. mai. 8.

Primum locum occupat liber X. gr. et latine, e vulgata lectione; tum ſequitur *Epicuri epiſtola ad Herodotum*, gr. et lat. ex recenſione Nürnbergeri, duobus codd. Venetis vſi, et cum eiusdem doctis, tam criticis quam philoſophicis, animaduerſionibus et commentatione de finibus philoſophiae Epicuri.

Iniquus autem plerumque fuit *Plutarchus*, Stoicorum et Epicureorum aduerſarius, atque illorum ſententias ſaepe peruertiſſe arguitur. Scripſit autem 1) *ὅτι ἐδὲ ζῆν ἐςιν ἡδέως κατ' Ἐπικȣ̃ρον*· 2) *πρὸς Κολώτην*, ſiue aduerſus Colotae Epicurei librum, Ptolemaeo dicatum, quo contendebat, *ὅτι κατὰ τῶν ἄλλων. φιλοσόφων δόγματα ἐδὲ ζῆν ἐςιν*· 3) *εἰ καλῶς εἴρηται τὸ, λάθε βιώσας*, contra dictum Epicuri, (vel auctoribus pluribus Neoclis potius, fratris illius,) *qui bene latuit, bene vixit.* Contra Plutarchi cauillationes Epicurum defendit *A. Gellius* noct. attic. lib. II. cap. 8. et 9. — *Pſeudo-Plutarchi* de Epicuri opinionibus loca, in libris V. de phyſicis philoſophorum decretis obuia collegit cl. *Beck.* in recenſione ſcholarum etc. ipſius editioni praemiſſa pag. LV. — Neque aequi iudices fuerunt Maximus Tyrius, Lactantius, aliique, Epicuri dicta ac ſententiam male intelligentes aut perperam interpretati. — Apud *Suidam* (voc. *Epicurus*, tom. I. pag. 812. ex deperdito Aeliani libro de prouidentia, vid. Küſter. not.) apud *Pſeudo-Origenem* in Philoſophum. cap. 22. pag. 149 ſqq. (vbi conf. doctas Wolfii notas,) et ſcriptores eccleſiaſticos, ſaepe iniquos erga Epicurum, et huius vitam placitaque moribus opinionibusque contaminatorum abiectorumque Epicureorum metientes, haud pauca de Epicuro eiusque ſecta narrantur, quae caute prouideque legenda ſunt atque excutienda. *Eudocia* in Violario pag. 173—192. pauca dedit de eius vita et philoſophandi ratione, ſed epiſtolas ad Pythoclem atque Herodotum, quae ſub Epicuri nomine circumferuntur, repetiit, in fine autem declarauit, ſe nolle dicere *περὶ τῶν βιωτικῶν αὐτȣ̃, τȣτέςι τί χρὴ ἡμᾶς ἐκφεύγειν, τί δ' αἱρεῖσθαι, — πῆ μὲν διὰ τὸ ἄθεον καὶ βλάσφημον αὐτȣ̃, πῆ δὲ καὶ διὰ τὴν ἄκαιρον περιττολογίαν.* etc.

A renatis litteris multi exſtiterunt, qui in vtramque partem disputarent. Hinc alii oppugnarunt atque infamarunt doctrinam Epicuri eiusque ſectae: alii defenderunt eum aut excuſarunt, mitiusque interpretati ſunt, ſi non omnia, tamen plura eius placita. Vberiorem vero ſcriptorum de philoſophia epicurea catalogum quia iam contexuit *Heumannus* in actis philoſophicis tom. II. part. X. nr. 9. pag. 637—650. equidem potiores paucis enumerabo addamque recentiores. Princeps, qui in hiſtoria Epicuri enarranda eiusque cauſſa diligenter docteque defendenda verſatus, plurimas aliorum calumnias bene refutauit, multas tenebras ſtrenue diſpulit, ac philoſophiam democritico-epicuream, felici ſidere reſuſcitatam, luce meliore illuſtrauit, nec tamen omnibus ex aſſe ſatis fecit, fuit *Petrus Gaſſendus*, cuius vitam, merita, ſcriptaque copioſe enarrauit atque fuſius egit de eius ſectatoribus atque obtrectatoribus

ribus *Bruckerus* in hiſt. critica philoſ. tom. IIII. part. I. pag. 510—529. adde *Baumgartenii* Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek, tom. IV. pag. 516. Huc igitur pertinent:

Petri Gaſſendi de vita et moribus Epicuri commentarius, libris VIII. conſtans, Lugduni Gall. typis admodum luculentis formaque auguſta, 1547. rec. Hagae Comit. 1656. 4.

Eiusdem animaduerſiones in Diog. Laert. lib. X. iam laudaui.

Eiusdem ſyntagma philoſophiae Epicuri, Hagae Comitum 1659. 4. Londini 1668. 12. Amſtel. 1684. *Gaſſendi* Opera iunctim ſex tomis edita ſunt Lugduni 1658. fol. et Florentiae 1729. curante *Nicol. Aueranio.* — Conf. *Thomaſ.* bibliotheca tom. II. pag. 761 ſqq. *Franciſci Bernerii* anatomia ridiculi muris h. e. diſſertatiunculae I. B. Morini aduerſus expoſitam a P. Gaſſendo Epicuri philoſophiam Pariſ. 1651. 4. — *Franc. Bernier* Abrégé de la philoſophie de Gaſſendi. Lugd. 1684. 12. VII. tom. — *Stolle* in Anleitung zur Hiſtorie der Gelahrheit, part. II. cap. 1. §. 84. pag. 411 ſqq. — *Ionſius*, III. 31. §. 6. et 7. ac §. 1. et 2. de Andrea Arnaudo, atque M. Antonio Bonciario, Epicuri defenſoribus. — *Io. Fabric.* in hiſtoria bibl. Fabricianae, tom. V. pag. 263 ſq. — Gaſſendo, quamquam ille non omnia Epicuri placita probauerat; contra reiecerat multa: tamen *Iac. Thomaſius* in diſſ. de ſtoica mundi exuſtione §. 6. not. v. pag. 6. tribuit inſanum in abſurdiſſimam totius gentilismi haereſin amorem. *Conringius* in Conringianis pag. 65. et 79. eum habuit Epicuri potius, quam Chriſti ſectatorem, atque *Mericus Caſaubonus* apud Almelouen. in vita Iſaaci Caſauboni pag. 71. Gaſſendum arguit, quod vbique loca ſcriptorum pro Epicuro corruperit. *M. Henr. Aſcan. Engelcke* ſcripſit exercitationem anti-Gaſſendianam, oſtendens, minus ſufficientem eſſe illam, quam Gaſſendus in ſe ſuſcepit, Epicuri defenſionem. Roſtochii 1697. 4. At tamen propter alios Rondellus et Stanleius a partibus Gaſſendi in maiore parte Epicureae doctrinae explicanda ſtare maluerunt. Prior etiam quasdam Epicuri opiniones mitius, quam Gaſſendus, expoſuit et vindicauit. Sic philoſophi cauſſam in dogmate de prouida numinis ſupremi cura deſeruerat, et vero impugnauerat Gaſſendus; contra Rondellus alios adducere ſtuduit ad credendum, ab Epicuro prouidam dei curam haud fuiſſe negatam: ſed conf. *Wolf.* ad Pſeudo-Origen. pag. 151. not. *i.* atque, vti poſtea videbimus, illa quaeſtio variorum exercuit ingenium atque induſtriam. Scripſit vero *Iacobus Rondellus*

La vie d'Epicure. Pariſ. 1679. 12. Hagae Comit. 1686. 12. (de qua editione, aucta *Couturii* libello, *La morale d' Epicure* etc. vid. Acta erud. Lipſ. 1686. menſe Octob. p. 483 ſq.) Tum latine vertit illam ediditque auctiorem Amſtel. 1693. 12. de qua edit. vid. Acta erud. Lipſ. 1694. pag. 121. — Liber Rondelli, vna cum *Couturii* libro de philoſophia morali Epicuri, (primum edit. Pariſ. 1685. 12.) anglice verſus a *Io. Digby* ſub titulo: *Epicurus's Morals, translated from the Greek* Londin. 1712. Additum a Iohnſonio ſpecimen, *Eſſay on Epicurus's Morals*, Euremonio praeter rem tribuitur. vid. Neuer Bücherſaal XXIX. pag. 365 — Adde Biblioth. philoſoph. Struuianam edit. Kahlii pag. 65 ſqq. et 233 ſq.

Stanleius autem in hiſtoria philoſophiae, tomo tertio, parte XII. per plura capita, pag. 57—249. e verſione latina Olearii, atque edit. Veneta late perſequitur vitam, fata, ſcholam et dogmata Epicuri.

Huc praeterea pertinent, qui de vita aut vniuerſa diſciplina illius copioſius egerunt *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. I. cap. 20. p. 123 ſqq.

Bayle in Dictiōn. tom. II. pag. 364 ſqq. voc. *Epicure.* adde artic. *Epicurien*, *Lucrece*, *Sadducéens*, *Zenon*, *Sommonocodon.*

Trogilli Arnkiel de philoſophia et ſchola Epicuri. Kilon. 1671. 4.

Nic. Hilli philoſophia Epicurea. Geneuae 1619. 12.

Sam. de Sorbiere Lettres de la vie, des Moeurs et de la Reputation d'Epicure, avec des Reponſes à ſes Erreurs. — In eiusdem Lettres et Diſcours, p. 233 ſqq. Pariſ. 1660. 4.

Caroli Frid. Zander, diſſ. hiſtorica de Epicuro. Wittebergae 1670. 4.

Petri de Villemandy manuductio ad philoſophiae Ariſtoteleae, Epicureae et Carteſianae parallelismum. Amſtelod. 1685. 4.

Guſt. Peringer diſp. de Epicuro. Vpſal. 1685. 8.

Georg. Paſchius de variis modis moralia tradendi. — acc. introduct. in rem litterariam moralem veterum ſapientiae antiſtitum. Kilon. 1707. 4. pag. 673 — 700.

Vitam Epicuri, a *Maſſono* ſcriptam, excudi legitur in Memor. Treuolt. 1708. p. 1093.

Morhof. in polyhiſtore philoſ. ſiue tom. II. libr. I. cap. 5. recenſet aliquot philoſophiae epicureae ſcriptores, et paſſim de placitis epicureis diſſerit.

De Fenelon in vitis et dogmatibus veterum philoſophorum, (primum gallice editis, deinde in linguam germanicam translatis,) nr. 25. pag. 424 ſqq. late diſputat, lenius autem iudicat de Epicuri placitis atque opinionibus, quam interpres in notis ſubiectis: pag. 466. nr. 31. nominantur Epicuri defenſores. — In diario litterario, *Neuer Bücherſaal der gelehrten Welt*, part. 49. Lipſiae 1715. pag. 1 ſqq. in cenſura Lucretii edit. Iac. Tonſon. Epicuri vita et diſciplina exponitur et ab iniuria aliorum defenditur.

Brucker. in hiſtoria crit. philoſophiae tom. I. pag. 1229 — 1317. — de Epicuri inter Romanos ſectatoribus, *Pomponio Attico, Lucretio* aliisque, tom. II. pag. 64 ſqq. — de reſtauratione philoſophiae Democrito-Epicureae, per *Daniel. Sennertum, Chryſoſtomum Magnenum, Gaſſendum* et alios, tom. IV. part. I. pag. 503 ſqq. deniqne in Addendis ſiue tom. VI. pag. 331 ſqq. qui multos quoque laudauit ſcriptores.

Vt reliquos hiſtoriae philoſ. conditores omittam, laude ſua haud defraudandus eſt *Io. Franc. Buddeus*, qui in compendio hiſtoriae philoſ. cap. IV. §. 45 p. 281 ſqq. et alibi multa collegit ad hiſtoriam Epicuri eiusque philoſophiae illuſtrandam: qui, quamquam multa in eo culpat, tamen p. 288. recte ſentit, eum fuiſſe ab aliis nimis vituperatum, ab aliis nimis laudatum. Commendandus eſt in primis cl. *Gurlitti* labor in doctrina ac diſciplina Epicurea curate dextreque exponenda, in Sciagraphia hiſt. philoſ. (germanice ſcripta,) pag. 98 — 112.

Alii ſpeciatim aut ſeparatim vel oppugnarunt nec raro calumniati ſunt, vel vitam aut opiniones quasdam Epicuri, purgarunt a vitiis illi obiectis, vel partes quasdam philoſophiae epicureae interpretati ſunt. Quod multos quoque Heumannus memorauit, plures equidem praetermittam, et in quorumdam maioris minoriſue molis librorum enumeratione et exiguo ſpicilegio colligendo acquieſcam. De arte dialectica ſiue canonica Epicuri egerunt *Gaſſendus* in libro de origine logicae, cap. VII. et in ſyntagmate philoſ. Epicur. part. I. cap. 2 ſqq. nec non de vita et moribus Epicuri, lib. VII. cap. 4. *Thomaſius* in philoſ. aulica, cap. V. §. 17 — 23.

Walch,

Walch. in parergis academic. pag. 543—550. *Brucker.* in hiſtor. philoſ. doctrinae de ideis, §. XI. pag. 158 ſqq.

Doctrina eius de moribus ortuque rerum et diis multas excitauit tragoedias. Praeter Diotimum, acerrimum omnium Epicureorum inſectatorem, (conf. *Ionſium* II. 15, 4. p. 233 ſq.) Hegeſippum, comicum, Plutarchum et Auguſtinum aliosque Epicuri obtrectatores, ab Heumanno l. c. pag. 645 ſqq. iam memoratos, tum praeter Gaſſendum, Bruckerum et reliquos, qui de tota Epicuri philoſophia egerunt, paucos indicabo. Philoſophiam moralem, quam Epicurus, (a libidinoſis ſcabrisque hominibus, illius ſententiam male intelligentibus ſceleſteque ſectantibus, probe diſtinguendus,) cum ſobriis ſuis adſeclis docuit, alii ſuſpectam reddiderunt, alii vindicarunt a contorta aut peruerſa interpretatione. Ad priorem claſſem pertinent

Conr. Horneius in philoſ. morali, lib. I. cap. 4. §. 4. *M. Dau. Ebersbach.* in disp. de Epicuro, foedae voluptatis reo. Lipſiae, 1701. — adde Diſcours de *M. de St. Evremont* ſur la Morale d'Epicure, in eius Operibus gallice ſcriptis, tom. IV. pag. 387. Amſterd. 1726. 8. *Walch.* in parergis academ. pag. 330 ſqq. Epicureum philoſophiae moralis principium, quod voluptas animi tolleret dei prouidentiam, minus probauit. — *Buddeus* in exercit. de ſcepticismo morali, in Analectis hiſtoriae philoſophicae, pag. 240 ſqq. confutat Epicurum, quod vtilitatem ab honeſtate ſeparauit, eoque naturae legem ſuſtulit. — *Gatacker.* in praeloquio ad ſuam Antonini imperat. de rebus ſuis editionem, grauiter inſurgens contra Epicurum, omnia, quae male de eo dicta ſunt, congeſſit. — Plures tamen exſtiterunt, cauſſae ipſius patroni et calumniarum vindices. *Samuel Werenfelſius* in lib. de logomachiis, cap. IV. §. 21. et cap. VIII. §. 6. oſtendit, ab Epicuro voluptatem animi virtutis ſtudio comparandam, diſcipulis ſuis fuiſſe commendatam. — In *Memoires* de Litterature tom. I. pag. 442. eſt *Io. Franciſci Saraſini* Apologie de la Morale d'Epicure: cuius apologiae auctorem alii, (vt *Bayle* in Dict. voc. Epicure, not. L.) habuerunt St. Evremont.

Magni Omeiſii diſſ. Epicurus ab infami dogmate, quod ſummum bonum conſiſtat in obſcoena corporis voluptate, defenſus. Altdorf. 1679. 4.

Olai Verelii exercitatiuncula declamatoria pro Epicuro habita, 1642. in illius variis Opuſculis, Lincopiae 1730. 8. pag. 399—422.

Guil. Henr. Beckher diſſ. de praeiudiciis, quae Epicurum foedae voluptatis reum incruſtarunt. Regiomontii 1718. 4. et plures excitat in hac controuerſia et diſceptatione occupatos.

Vindicias Epicuri ſcripſit *Franciſcus de Quevedo* in Defenſa de Epicuro, Barcinone 1631. 8. etiam Matriti et inter eius opera, hiſpanice ſcripta, Bruxell. 1671. 4. tomo III. item *Guil. Temple* in Eſſay upon the Gardens of Epicurus, in Miſcellaneis part. II. p. 73 ſqq. Londini 1696. 8. et gallice verſis, part. II. pag. 95. Vltraiect. 1693. 12.

Enarratio et comparatio doctrinarum moralium Epicuri et Stoicorum: diſſ. quae praemium — retulit. In ſcholis publicis recitata Kal. Iul. 1754. a *Io. Foſter*, A. M. coll. reg. ſocio. Londini 1758. 4. Foſter, quamquam vtriusque ſectae errores in definiendo ſummo bono repudiat, tamen doctrinam Epicuri ipſius moderatam praeferendam eſſe iudicat Stoicorum ſeueritati. vid. Erlang. ephem. litter. ann. 1758. ſupplement. plag. 43. pag. 605 ſq.

Gottlieb Stolle, alias ſeuerus neque raro partium cupidus cenſor veterum philoſophorum Epicurum non infamauit nec damnauit, et vero doctrinam eius de moribus, cuius capita in ordinem quodammodo redegit in: Hiſtorie der heydniſchen Moral, pag. 176 — 196. quantum fieri potuit, probauit, ſaltem leniorem mitioremque iudicem ſe praeſtitit, quam multi ſecus ſentientes fecerant. Idem in Hiſtoria eruditionis de Epicuro eiusque opinionibus, paſſim diſſeruit. — In *Gundlingianis* part. II. pag. 181 ſqq. exſtat: *Schreiben betreffend die Indolenz des Epicurs, darinnen er die höchſte Glückſeligkeit geſetzet.*

La Morale d'Epicure, tirée de ſes propres Ecrits, (aut potius ex Gaſſendi Opp. excerpta,) par Mr. l'Abbé *Batteux*. Pariſ. 1758. 8. — germanice verſa, Mitau. 1774. — Atqui eſtne ille homo omnium flagitiorum, nequitiarum perditarumque voluptatum incuſandus, qui exiſtimat, non poſſe iucunde viui, niſi ſapienter, honeſte, iuſteque viuatur; nec ſapienter, honeſte, iuſte, niſi iucunde? vid. *Cic.* de Fin. I. 18. *Diog.* X. 132. 140.

Phyſiologia Epicuri plures nacta eſt aduerſarios. Atque opinio illius de atomis, quamquam vel recentiori aetate haud omnino diſplicuit philoſophis magni nominis, item de vacuo, ſeu inani, de rerum ortu et de diis eſt quidem Platonicae, Ariſtotelicae, ac Stoicae doctrinae, ab intellectu ſiue a priori, vt aiunt, principia ducenti, oppoſita, ac phantasmatibus, atque obſeruationibus a ſenſibus, quos vnicos veri nuntios habuit, vſuque ſumtis, maxime nititur, aut, vt *Cicero* de Fin. I. 7. ait, iudicia rerum in ſenſibus ponit: at multas per ſe abſurdas, inanes et periculoſas opiniones ac poſitiones habet adiunctas. Neque tamen defuerunt, qui nimis exagitarent illam atque plura, quam par erat, in ea quaererent aut animaduertere ſibi viderentur, peccata, aut contortas peruerſasque ſententias. Contra alii vel excuſarunt Epicurum vel, quamquam non ab omnibus, quae negari nequeunt, tamen a multis vitiis purgarunt. In doctrina de atomis, atque vniuerſim in phyſicis Epicurus ſequutus eſt Democritum, (qui eam accepit a Leucippo,) ita tamen, vt quaedam immutaret. vid. *Io. Stobaeum* in ecl. phyſic. lib. I. pag. 346 et 348. tom. I. edit. cl. Heeren, cuius notas conferes, eumdem lib. I. cap. 11. ſect. 14. pag. 304 ſqq. vbi Epicuri et aliorum philoſophorum dogmata de principiis rerum condenſat Stobaeus, et lib. I. cap. 21. pag. 418. 497. *Ciceron.* quaeſt. acad. I. 2. de Fin. I. 6. et IV. 5. in primis de N. D. I. 26. coll. *Bayle* Dict. voc. Epicure, not. *F.* qui quidem putat, Epicurum, quod atomos animi expertes ſtatuerit, Democriti ſyſtema non emendaſſe, ſed corrupiſſe. adde *Buddei* compendium hiſt. phil. pag. 285 ſq. it. M. *Martini Gottlieb Pauli* disp. Hiſtoria philoſophiae corpuſcularis veteris et recentioris, Lipſiae 1745. 4. — Non ab omni impietatis ſuſpicione libera eſt Epicuri ſententia de ortu rerum et dii, quos finxit ſibi opinionis errore, ſunt fere ridiculi. Verum hoc loco non vacat, vera falſaque, quae inſunt in doctrina Epicurea, latius perſequi, aut examinare: ſed ſufficit, quorumdam VV. DD. indicare ſcripta, quae, cui volupe erit, conſulet et comparabit ad iudicium ab omnibus partibus alienum ſobriumque ferendum, aut etiam quaedam Epicuri commenta cum recentiorum quorumdam philoſophorum opinionibus contendenda.

De epicureis principiis phyſicis vide L'accord des ſentimens d'Ariſtote et Epicure, ſur la phyſiologie, par Mr. *Reſtaurant*. Lugduni 1682. 12. *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. II. part. I. cap. 7. §. 5 — 12. pag. 182 ſqq. vbi etiam laudauit plures, in his tricis explicandis verſatos, e. g. (lib. I. cap. 5. §. 5. pag. 28. et II. 1, 5. pag. 183.) *Gualter. Charleton*, qui anglica lingua edidit librum: *Phyſiologia Epicuro - Gaſſendo - Charltoniana, ſue fabrica ſcientiae*

tiae naturalis, ex hypotheſi atomorum, fundata per Epicurum, reparata per Gaſſendum, aucta per Charletonum, Londini 1654. fol. — ibid. pag. 27. inprimis pag. 185 ſqq. oppugnatoris hypotheſeos Epicureae docti, *Io. Franciſci Grandis* diſſertationes aliquot philoſophicas et criticas, Pariſ. 1658. 4. nr. 1. pluribus verbis laudat, et pag. 186. adfert *Henrici Mori*, qui medium quaſi tenuit, nec Epicuri partes omnino deſeruit, ſententiam in diſſ. de rebus incorporeis ſuccincta, quae eſt in eius Enchiridio metaphyſico, part. I. cap. 8. nr. 3. — Sollertiſſimus philoſophiae epicureae adſectator et enarrator eſſe dicitur *Guil. Lamy* in lib. III. de principiis rerum, Pariſ. 1680. 12. conf. acta erudit. Lipſ. 1682. pag. 154 ſq. — Contra ſyſtema epicureum phyſicum dimicarunt *Io. Bapt. Hamel* de conſenſu veteris et nouae philoſophiae lib. II. cap. 3. 8. etc. *Iſaacus Iaquelot* in diſſ. gallicis ſur l'exiſtence de Dieu, Hagae 1697. 4. *Georg. Cheyne* in philoſophical Principles of natural Religion, Londini, tom. I. 1705. tom. II. 1715. 8. cap. II. poſtea a *Tenkaten* in linguam Batau. verſ. Amſterd. 1716. 8. vide *Clerici* Bibl. anc. et nouv. tom. III. pag. 41 ſqq. et 109. tom. IV. pag. 407. Acta erudit. 1710. pag. 454. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. II. pag. 384 ſqq. et pag. 409 ſqq.

Edm. Dickinſon in Phyſica vet. et vera, Oxon. 1702. 4. rec. Hamburgi 1705. 8. cap. IV. pag. 27 ſqq. demonſtraturus erat, illam particularum doctrinam inde a Noacho vsque ad Ariſtotelem ab omnium gentium philoſophis fuiſſe cognitam et ſub diuerſis nominibus propagatam, atque a Leucippo eiusque adſeclis primum nominatas ἀτόμους. Adde *Gaſſendum* tom. I. Opp. p. 257. *Bayle* l. c. et *Cudworth.* in Syſtem. etc. lib. I. cap. 1. §. 5 — 26. p. 10 ſqq. ſed confer Moshemii adnotationes, praecipue pag. 47 ſqq.

Petro Siluano Regio in Diſcurſu philoſophico, in quo hiſtoria philoſophiae antiquae et recentioris recenſetur, (Allendorſ.) 1705. 12. pag. 118. Epicurus praecipue eius doctrina de moribus haud omnino diſplicet, tamen atheis videtur adnumerandus: vid. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen tom. II. pag. 278 ſq. *Heumanni* acta philoſ. I. pag. 1061.

Phyſica Epicuri principia et dogmata expoſuit atque examinauit cl. *Tiedemann* in: Geiſt der ſpeculativen Philoſophie, tom. II. pag. 366 — 402. At praecipuam de moribus partem omiſit. Quod vero Epicurus deum vniuerſi auctorem negauit, atque, licet inſulſe, caſu omnia eſſe facta, demonſtrandum ſuſcepit, et tamen deos, eosque beatiſſimos, omnique pietatis cultu proſequendos; at inertes et ab omni mundi adminiſtratione ſubmotos eſſe contendit: falſitatem atque repugnantiam iudiciorum multi agnouerunt et oſtenderunt. *Cicero* in libr. I. de N. D. cap. 16. et pluribus iam totus in eo fuit, vt Epicurum ſecum pugnantem ſiſteret atque refutaret. Neque omnino potuit Gaſſendus Epicurum ab omni inſcitiae atque craſſorum errorum culpa liberare. Enimuero quaeſtio, num Epicurus cum ſuis ſectatoribus prouidam deorum curam plane negarit, et atheorum turbae ſit accenſendus, nec ne? valde exercuit ingenium eruditorum hosque in diuerſas traxit ſententias, Epicurum fuiſſe numinis ſupremi hoſtem, contendit praeter multos ſcriptores eccleſiaſticos, (a *Clemente Alexandr.* lib. I. Strom. pag. 269. dicitur κατάρχων ἀθεότητος *princeps atheismi*, vid. *Baltum* ingemens de SS. Peres ſur la morale des payens, cap. VI. pag. 58. aliosque antiquiores,) *Samuel. Parker.* diſp. I. de deo, ſect. 7. et ſect. 12 — 24. qui pag. 30. adfirmat, neminem fuiſſe, qui tam apertum bellum omni religioni indiceret, aut qui maiori faſtu et fiducia omnem aduerſus numen pietatem aſpernaretur, eumque, vtcumque ſimulauerit aut

potius luſerit, ſoli atheiſmo ſtuduiſſe, praeter Epicurum. Idem Parker. per totam tertiam diſputationem pag. 221 ſqq. id egit, vt Epicuri et Carteſii hypotheſes de rerum omnium fabricatione euerteret. — Notam impietatis ei inuſſerunt quoque *Io. Franc. Buddeus* in libro ſ. theſibus de atheiſmo §. 19. pag. 66 ſqq. in diſp. de Spinoziſmo §. 9. et in compendio hiſt. philoſ. pag. 309—311. *Cudworth.* de intellectu humano eiusque interpres latinus et commentator *Moshemius*, cap. II. §. 2. tom. I. pag. 94 ſqq. *Io. Achatius Felix Bielckius* in diſſ. qua ſiſtitur Epicurus atheus, contra Gaſſendum, Rondellum, Baelium, Ienae 1741. 4. *Meinerſ.* in bibl. philolog. tom. I. part. V. pag. 187 ſqq. et part. VI. 389 ſqq. über die Wiederſprüche des Epicurs in ſeiner Lehre von Gott, Ciceronis accuſationes probans et Gaſſendi defenſionem oppugnans; tum in Vermiſchten philoſophiſchen Schriften vol. II. pag. 45 ſqq. et in hiſtoria doctrinae de vero deo, tom. II. ſect. 9. pag. 526 ſqq. *Tiedemannus* et innumeri paene alii. Prouidam dei curam ab Epicuro fuiſſe negatam, *Walch.* in parergis academ. pag. 281 ſq. cum perquam multis, etiam Epicuri patronis adſeuerat, et *Io. Baptiſta du Hamel* lib. I. de conſenſu veteris et nouae philoſophiae cap. IV. §. 6—11. refutat Epicuri ſententiam de prouidentia diuina. — Enimuero propemodum haud minor eſt numerus eorum, qui Epicurum, niſi abſoluerent ab illo crimine, tamen excuſarent. Gaſſendum, Rondellum, Baelium aliosque, quos nominat *Fabricius* in delectu argumentorum pro veritate religionis chriſtianae cap. 14. pag. 373. vt omittam, Reimannus, I. C. Schwarz. inprimis *Brucker.* I. pag. 1237 ſqq. et 1284 ſqq. eius defenſionem ſuſceperunt. *Reimannus* in hiſtoria atheiſmi et atheorum pag. 195 ſqq. quosdam, qui tum reum atheiſmi fecerunt Epicurum, tum defenderunt, excitat, et contra Buddeum quaedam monet *Io. Conr. Schwarz.* in iudicio de recondita theologia Epicuri, II. commentt. Coburg. 1718. 4. abſoluit eum a crimine negatae diuinae prouidentiae et foedae voluptatis; at minus diſtincte pronuntiauit, atomos omnes, ex quibus conſtant omnia, ad diuinam naturam pertinere; contra quam interpretationem quaedam diſputat *Brucker.* I. pag. 1290 ſq. — *Io. Henr. Kronmayerus* in diſſ. praeſide Gottlieb Stollio Ienae 1713. habita, Epicurum creationis et prouidentiae diuinae adſertorem defendit.

Antiphon tamen Sophiſta iam negauit prouidam dei curam; vide ſupra in Antiphonte, vol. II. pag. 732. not. f. 3. et *Spaan* in diſſ. de Antiphonte etc. pag. 826 ſq. vol. VII. oratorum graecorum a Reiskio editorum.

Contra Parkerum, inprimis Meinerſ. Epicurum vindicare ſtuduit a crimine Ciceronis ac Plutarchi, at nimiis propemodum cumulat eum laudibus *Franc. Anton. Zimmermann.* in diſp. Vita et doctrina Epicuri examinata, Heidelbergae 1785. 4.

Atqui, ſi rem curatius conſideramus, Epicurum neque ab omni animi iudiciique vitio et craſſis erroribus immunem omnique impietatis ſuſpicione liberum eſſe, neque adeo atrociter incuſandum et condemnandum profitebimur. Omnis quidem controuerſiae cardo vertitur in notione athei: qui ſi is cenſetur, qui deum mundi opificem plane negat, Epicurus cum inſigni veterum numero omnino eſt impietatis reus atque opinio eius de atomis ortuque rerum temerario iam diu exſibilata eſt. Qui vero inter idolorum cultores agnoſcit deos eosque venerandos eſſe iudicat praecipitque, num is gregi atheorum ſit adnumerandus, merito dubitamus. Poſidonii quidem iudicium a *Cicerone* de N. D. I. 44. ex eius libro quinto de natura deorum, adductum, *nullos eſſe deos Epicuro videri, quaeque is de diis immortalibus dixerit, inuidiae deteſtandae gratia dixiſſe*, et illud *Ciceronis* diu. II. 17. *deos iocandi cauſſa in-*

duxiſſe

duxiſſe Epicurum perlucidos et perſlabiles et habitantes, tamquam inter duo lucos, ſic inter mundos, propter metum ruinarum, omnes Epicuri aduerſarii oſoresque valde vrguent. adde *Dauiſ.* ad *Cicer.* de N. D. I. 8. de loco, diis ab Epicuro adſignato, ibique Velleium ipſum, contra reliquos philoſophos disputantem. At enim lubricum hac in cauſſa et ad inuidiam conflandam eſt Ciceronis iudicium. Tum quia Epicuri ſcripta aetatem non tulerunt, incertum eſt, quaenam integra fuerit illius disputatio atque concluſio. Porro certum eſt, multa eius placita fuiſſe ab eius ſectatoribus prudentibus, et aetate proximis, praecipue ab eius obtrectatoribus peruerſa et corrupta. Tum omnis repugnantia non vera eſſe, et vero tolli poſſe videtur. Democriti fontibus Epicurus hortos ſuos irrigans. inde doctrinam quidem atomorum deduxit; ſed cum illa coniunxit et retinuit Socraticae vel potius ionicae ſcholae opinionem de diis: hos, tamquam ſuperiores atque eminentiores naturas ſibi finxit, et, ſuo principio bonoque ſummo accommodata doctrina, eos ab mundi adminiſtratione remotos, ſummoque otio et tranquillitate felicitateque fruentes, at colendos ſibi cogitauit. De forma deorum, humana quidem, ſed ea, vt ſpecies nec corpus ſit, ſed quaſi corpus, nec ſanguinem habeat, ſed quaſi ſanguinem, ex mente Epicuri, vide *Cicer.* de N. D. I. cap. 18. 19. 20. Ita quodammodo theologiam popularem docuiſſe videtur et tamen ab opinionibus vulgi et ſuperiorum philoſophorum valde diſceſſit. — At ne loquacior videar, alia ſcripta, quae hiſtoriam Epicuri, eiusque diſciplinae, aut capita quaedam illuſtrare poſſint, paucis commemorabo.

Gauges de Gozze la Diſcolpa di Epicuro. Roma. appr. Vitale Maſcardi 1640. 4. vid. *Rudolphi Antonii Fabricii* trigam obſeruationum litterariarum, Helmſtad. 1731. 4.

Io. Fauſti diſſ. de deo Epicuri, Argentorati. 1685. 4.

Gothofr. Plouquet de cosmogonia Epicuri, disp. Tubingae 1755. 4.

Batteux Geſchichte der Meynungen der Philoſophen von den erſten Grundurſachen der Dinge, aus dem Franzöſiſchen überſetzt. Lipſiae 1773. 8. cap. IV. ſect. 1. pag. 276 ſqq. De Epicuri et Leucippi atomis; at Batteux illorum et Democriti ſententias minus recte ſeparauit.

Garue in animaduerſionibus ad *Ferguſonii* doctrinam de moribus pag. 387 ſqq. Epicuri mentem de voluptate ſcite explicuit, ac cel. *Platnerus* in aphorismis philoſophicis, parte I. et II. placita Epicureorum paſſim adtigit et perſequutus eſt. — Quaedam notarunt M. *Chriſtian Frid. Boerner* de disputatione Pauli cum Epicureis et Stoicis ad Act. XVII. 18. Ienae 1751. 4. pag. 12 ſqq. et *Io. Ernſt. Imman. Walch.* diſſert. Stoicorum cum Paullo disputatio, Act. XVII. 18. Ienae 1759. 4.

Le Sage in Nouveaux mem. de l'acad. des Sc. et B. L. Berolini 1782. coll. cenſore in ephemerid. litter. Gotting. a. 1785. nr. 134.

Cudworth. in Syſtemate intellectuali et Moshem. in adnotationibus pluribus locis de opinionibus aut erroribus Epicuri eiusque ſectae disputant; atque Moshem. in nota *i.* ad tom. II. cap. V. §. 41. locum Diog. Laert. X. §. 124. pag. 655. emendat et explicat.

Io. Stockhauſen Epicur als ein Kenner und Freund der ſchönen Wiſſenſchaften, wider ſeine Ankläger vertheidiget. Helmſtad. 1751. 4. Eruditionem vero perperam abiudicarunt Epicuro *Thomas Burnettius* in archaeolog. philoſ. cap. XIII. pag. 246. et 252. Londini 1733.

Broukhuſius

Broukhuſius ad Propert. III. 30. 26. *Burmann.* I. ad Petron. cap. 132. at *Burmann.* II. ad Prop. locum iam adnotauit, *Gaſſendum* de vita et morib. Epic. lib. VIII. cap. 2. et 3. eius doctrinam defendiſſe. adde, ad Fabricii orationem poſtea notata.

Quam de animis ſententiam fouerit Epicurus, et qui eum ſectati ſunt, commemorat *Ribou.* de anima brutorum, ad Hieronymi Rorarii libr. de animalibus brutis cap. 23. p. 739 ſq. et *Salig.* in diſp. philoſophumena veterum ac recentiorum de anima et eius immortalitate, Halae Sax. 1714. 4. pag. 66 ſq. adde *Tiedemann.* l. c. p. 390 ſqq. Sed inquiſitio, quid ſit apud Epicurum πρόληψις, quam *Cicero* de N. D. I. 16 ſqq. vocat *anticipationem*, et definit *anteceptam animo rei quamdam informationem*, planius autem *Diogenes Laertius* X. 33. explicat, ad cognoſcendam Epicuri diſciplinam neceſſaria eſt, et homines doctos vexauit. Cicero quidem intelligit anticipatas, h. e. inſitas deorum vel potius innatas cognitiones. At quum innatas formas ac notiones negaſſet Epicurus, alii πρόληψιν intelligunt reminiſcentiam eorum, quae quondam ſenſibus et ope experientiae fuerunt percepta, i. e. rerum notionem, ſenſuum auxilio mente acceptam, ſiue anticipatam ex deſcriptione rei alicuius ἔννοιαν ac notionem, vid. *Sext. Empiric.* adu. mathem. VIII. cap. 6. ſect. 337 ſqq. ibique Fabric. *Gaſſend.* ad Laert. l. X. in Opp. tom. V. pag. 67 ſqq. *Brucker.* I. p. 1256 ſqq. *Meinerſ.* in bibl. philol. l. m. pag. 400 ſqq. in primis *M. Io. Michael. Kernii* diſſ.

Epicuri prolepſeis ſiue anticipationes ſenſibus demum adminiſtris hauſtae, non vero menti innatae, in locum M. T. Ciceronis de Nat. deor. lib. I. cap. 16 ſqq. reſpond. Io. Georgio Bienero, Gottingae 1756. 4.

Ignatius Roſſius in Commentatt. Laertianis pag. 252—328. multa loca Laertii lib. X. aut explicat, aut a Gaſſendi aliorumque interpretum expoſitione et coniecturis vindicat, ipſaque multa Epicureae philoſophiae capita et teſtamenti Epicuri loca illuſtrat.

Sed hactenus. *Harl.*

EPICVRVS, Neoclis [a]) F. e genere nobili Philaidarum, in Gargetto Atticae natus eſt Olymp. CIX$\frac{3}{4}$. [b]) archonte Soſigene, ante Chriſtum 342. [c]) Anno aetatis decimo quarto vel duodecimo [d]) philoſophiae operam dare coepit, cum Sophiſtas et Grammaticos incaſſum rogaſſet, vt Heſiodi ſibi chaos interpretarentur. *Democriti* potiſſimum ſcriptis delectatum ferunt, e quibus infinitionem, atomos, inane, imagines, innumerabiles mundos, [vid. *Cic.* de fin. I. 6. fin.] vti ex ſcriptis *Ariſtippi* [vid. *Cic.* de Finib. I. 8.] dogma de voluptate hauſiſſe et pro ſuo venditaſſe eſt inſimulatus. Ita enim intelligo locum *Laertii* X. 4. *Cicerone* autem de finib. I. 6. iudice, *Democrito adiicit*, [aut, Dauiſio coniectante, ſe Democrito addicit,] *perpauca mutans; ſed ita, vt ea, quae corrigere vult, mihi quidem deprauare videatur*, et in fine capitis, quod totum cum ſequentibus eſt legendum, *quae mutat*, ait, *ea corrumpit:*

a) De hoc *Menander* III. 5. Anthol. Χαῖρε Νεοκλάδα, δίδυμον γένος, ὧν ὁ μὲν ὑμῶν (Neocles, Themiſtoclis pater,) πατρίδα δουλοσύνας ῥύσαθ', ὁ δ' ἀφροσύνας, (Neocles, pater Epicuri.)

b) Siue $\frac{2}{3}$, ſecundum *Corſin.* in faſt. attic. IV. pag. 35. add. Stanlei. pag. 59 ſq. *Harl.*

c) *Laert.* X. 14. ex Apollodoro: *Andreas Schottus* in vitis comparatis Ariſtotelis et Demoſthenis pag. 91.

d) *Laert.* X. 2 et 14.

corrumpit: et quae ſequitur, ſunt tota Democriti; — — Democritum laudatum a ceteris, ab hoc, qui eum vnum ſequutus eſt, nollem vituperatum. [In eodem capite Cicero, ſol Democrito, ait, magnus videtur, quippe homini erudito, in geometriaque perfecto: huius (Epicuri) bipedalis fortaſſe: tantum enim eſſe cenſet, quantus videtur, vel paullo aut maiorem, aut minorem. Cum hac peruerſa Epicuri, quae etiam fuit Heracliti, opiniuncula conf. *Ciceron.* quaeſt. acad. IV. 26. ibique Dauiſ. qui plura congeſſit veterum loca. adde *Weidleri* hiſtor. aſtronom. cap. V. §. 26. pag. 107. Epicuri illa ſententia iure irridetur a *Cleomede* pag. 425. 467. 472. et tamen defenditur in *Aufgefangenen Briefen*, tom. II. pag. 1125 ſqq. et pag. 1133.] — Praeceptorem nullum agnouit e); ſed Pyrrhonis diſcipulum, Nauſiphanem, qui Epicuri ſe doctorem ferebat, grauiſſimis proſcidit probris. Sunt tamen, qui Xenocratem f), alii, qui Lyſiphanem et Praxiphanem g) tradant audiiſſe, vel Pamphilum, Platonicum h), in Samo verſatum. Ex antiquioribus philoſophis [P] plurimum tribuit Anaxagorae et Archelao. Leucippi ne meminit quidem, nec ipſe nec Hermachus i). Adoleſcentiam partim Sami, partim Tei exegit, mox verſatus Colophone, Mytilenae k), Lampſaci: denique Athenas reuerſus anno aetatis 36. cum ibi per aliquod tempus eſſet commoratus, hortum peramoenum in vrbe ipſa ſibi comparauit, in eoque familiares, quos habuit plurimos, docuit. In dictione maxime ſtuduit perſpicuitati et proprietati verborum l): vitam ſobriam egiſſe etiam ab aduerſariis conceditur, neque *Cicero* dubitauit de Epicuri ſchola ſcribere II. 25. de fin. *vt ceteri exiſtimantur dicere melius quam facere, ſic hi mihi videntur facere melius, quam dicere.* Et dum finem bonorum docuit voluptatem, non adeo alienus fuit a ſententia aliorum ſapientium, quibus ſummum bonum eſt ex virtute proueniens tranquillitas gaudiumque animi. [vid. *Ciceron.* quaeſt. Tuſc. III. 20 ſq. vbi tamen acriter diſputat contra Epicurum.] Vnde *Templeius* in diſſ. de horto Epicuri pag. 110. *Stoici virtutem collocabant in virtute, in voluptate Epicurus. Sed praeſtantiſſimis quibusque Stoicorum ſummum videbatur bonum eſſe voluptas, virtutem habens comitem, et praeclariſſimi ex Epicuri ſchola non dubitabant, maximam et ſinceriſſimam eſſe voluptatem, quae ex virtute proueniret.* Confer, quae

e) *Laert.* X. 8. 13. 14. *Sextus* initio libror. contra Math. *Cicero* de N. D. I. cap. 26. 33. 43. *Stanlei.* pag. 61 ſq.

f) *Euſeb.* XIV. Praeparat. pag. 758. *Laert.* X. 13. ex Demetrio Magneſio.

g) *Laert.* X. 13. ex Apollodoro.

h) *Laert.* X. 14. [Arrogantia et ſuperbia Epicuri, ſe fere ſolum ſapientem eſſe putantis, negari non poſſunt. Quare etiam ſe, niſi aduerſarii aut etiam imperiti illius adſeclae in vituperando aut laudando modum exceſſerunt, αὐτοδίδακτον eo ſenſu forte poterat dicere, quod ex variorum quidem philoſophorum ſcholis plura delibauit dogmata; haec autem ita immutauit, et partim coniunxit, partim ſecluſit, nouisque commentis auxit, vt nouum quoddam ſyſtema, quod a reliquorum, praecipue peripateticorum ſtoicorumque philoſophorum diſciplina valde differret, condidiſſe ſibi videretur. Tum, quamquam omnem eruditionis ſpeciem et opinionem a ſe amoliretur, vt ex ſuo ingenio omnia hauſiſſe putaretur, eum tamen doctum fuiſſe, negari non poteſt. vid. *Petron.* cap. 132. fin. ibique interpr. in edit. Burmanni I. *Propert.* III. 20. 25. ibique Burmann. II. et quae ſupra iam ſcripſi. *Harl.*

i) *Laert.* X. 12. 13.

k) Vbi Olymp. CXVII. $\frac{2}{3}$. primum inſtituit ſcholam. vid. *Corſin.* l. c. p. 63. Florem illius *Saxius* in Onom. I. p. 93. adſignauit A. M. 3708. Olymp. CXX. 4. ante C. N. 295. V. C. 457. *Harl.*

l) *Laert.* X. 13. *Gaſſend.* VIII. 7 de vita et moribus Epicuri. *Fabric.* Vitia tamen eius in dictione perſtringit *Cleomedes*, et ridet illum cum Pythagora, Socrate atque Heraclito ſe conferentem pag. 474 ſq. *Harl.*

quae *Laurentius Valla* p. 797. 798. Opp. *Bodinus* in Colloquio Heptaplomere MS. lib. I. *Multos deorum contemtores, plures etiam, qui nihil a beluis niſi figura differrent, Epicureum tamen adhuc reperi neminem, i. e. qui deos nulla praemiorum ſpe religioſe coleret, qui frugaliſſime ac temperatiſſime viueret, qui continentiam, iuſtitiam, fidem morum, integritatem, vt Epicurus, amplexaretur; mortales tamen animos crederet, nec vllum ab immortali deo negotium cuiquam impendere arbitraretur, qui denique ſummum hominis extremumque bonum non in corporeis voluptatibus, ſed in animi excelſi tranquillitate ſerena collocaret.* Inter dogmata ipſius fuere haud dubie non impia modo, vt qui praemia et poenas et omnem remoueret religionem Numinis [m]), ſed etiam abſurda, vt, (praeter illa ipſa quae iam dixi,) quod negaret fines rerum intentos, oculum v. g. factum ad videndum, aurem ad audiendum; ſed caſu illa opinabatur, quia ad hoc apta coaluiſſent, videre et audire, cogitationesque noſtras et ideas, et collectiones in animo noſtro, adeoque animum ipſum conſtare agitatione atomorum, et tamen animo conſtare libertatem [n]), quo nihil mihi videtur dici poſſe ineptius. Cineas apud *Plutarchum* in Pyrrh. tom. II. pag. 459. haec tria Epicureorum dogmata notat, quae C. Fabricius optabat, hoſtibus cordi eſſe, neutiquam vero Romanis; *τέλος μὲν ἐν ἡδονῇ τιθέμενοι, πολιτείαν δὲ φεύγοντες ὡς βλάβην καὶ σύγχυσιν τοῦ μακαρίου· τὸ δὲ θεῖον ἀπωτάτω χάριτος καὶ ὀργῆς καὶ τοῦ μέλειν ἡμῶν εἰς ἀπράγμονα βίον καὶ μεστὸν εὐπαθειῶν ἀποικίζοντες.* Denique dogmata eius quoque fuere ita comparata, vt maxima voluptate homines probos priuaret conſcientia ac prouidentia dei, et in rebus aduerſis praeſens atque maximum eriperet ſolatium, quod ex dei voluntate et auxilio percipitur, vt pulcre monuit Plutarchus libro, quod non poſſit ſuauiter viui ſecundum Epicurum. Alioqui non abnuerim, per inimicos multa ipſi fuiſſe et eius ſcholae impacta per calumniam, quae e veteribus Laertius, e recentioribus praecipue diligenter diluit Gaſſendus. Praeter eumdem Gaſſendum tom. V. Opp. et reliquos eruditos Laertii ac Lucretii interpretes, de vita ac philoſophia Epicuri conſuli poſſunt *Iacobus Rondellus* inter prouidentiae aſſertores Epicurum referens, libro de vita et moribus Epicuri. Amſt. 1693. 12. et *Baelius* [aliique a me iam citati.]

Obiit Olymp. CXXVII. 2. ineunte anno aetatis 72. archonte Pitharato [o]), ſtatuis in patria [[p]] aeneis, ſed multo magis decoratus longa [r]) diſcipulorum ac frequenti ſucceſſione, qui memoriam eius, velut dei cuiusdam, coluere, et natalem eius celebrauere [q]) annua ſollemni die decima vel ſeptima Gamelionis, et viceſimo cuiusque menſis die in eius et Metrodori memoriam frequentarunt epulas, vnde dicti *εἰκαδισταί*. *Vultus Epicuri per cubicula geſtant, ac circumferunt ſecum,* inquit *Plinius* XXXV. 2. et apud *Ciceronem* V. 1. de Finib. Pomponius

m) Confer, quae *Himerius* in declamatione in Epicurum apud Photium, cod. CCXLIII. pag. 598 ſq. [ecl. III. pag. 66 ſqq. Himerii, edit. Wernsdorfii.]

n) Quando nonnulli libertatem in ſyſtemate Epicuri ſuperfluam fuiſſe contendunt, id non ſatis recte dictum videtur. Nam Epicurus praecepit delectum in voluptatibus, et vt conſiderarentur ea, quae actiones ſequerentur, praecepit, vt voluptates animi voluptatibus et cupiditatibus ſenſuum anteferrentur: quod libertatem requirere videtur. vid. *Cic.* Tuſc. quaeſt. V. 33. de Fin. I. 14. etc. *Harl.*

o) *Cic.* de fato cap. 9. [conf. *Corſin.* l. mem. pag. 85.]

p) *Laert.* X. 9. *Suid.* in Ἐπίκουρος, *Ionſius* lib. I. cap. 20. *Io. Gerſon* tamen duos putauit fuiſſe Epicuros, alterum ſobrium, alterum voluptatibus corruptum.

q) *Athen.* VII. p. 298. *Plin.* XXXV. 2. *Cic.* II. de Fin. *Laert.* X. 18.

ponius Epicureus; *nec tamen Epicuri licet obliuiſci, ſi cupiam; cuius imaginem non modo in tabulis noſtri familiares, ſed etiam in poculis et anulis habent.* Effigiem eiusmodi e veteri Ioſephi Scaligeri gemma poſt Ericium Puteanum in reliquiis epiſtolarum, et Gaſſendum exhibet Laertii praeclara editio Wetſteniana, et Gronouius tom. II. Antiq. Graec. tabula 96. De imagine marmorea Epicuri in hortis Ludouiſianis vide *Gabrielis Naudaei* epiſtol. pag. 224. *Fabric.* — in gemma in theſauro Ebermayeriano: Capita deorum et illuſtrium hominum — in gemmis antiqua partim, partim recenti manu affabre inciſa, quae collegit *Io. Martin. ab Ebermayer*, Noriberg. enarrauit obſeruationibusque hiſtoricis illuſtrauit *Erhard. Reuſch.* Francof. et Lipſiae 1721. fol. nr. 359. cum obſeruatione Reuſchii de Epicuro, pag. 172. — Inter rudera Tiburtini receſſus Piſonum ann. 1778. effoſſi ſunt hermae adfabre ſculpti *Epicuri, Metrodori* et aliorum, graeco lemmate inſcripti. vid. *Amadutium* ad Charact. Theophraſti capp. II. hactenus anecdota, pag. 44. *Harl.* — Quatuor alios Epicuros memorat *Diogenes Laertius* lib. X. nr. 26. Ad h. l. Menagius addit tres alios. His vnum addit Gaſſendus in praefat. de vita et moribus Epicuri. *Heumann.*

II. Succeſſor Hermachus fuit [ſ. rectius *Hermarchus.*]. Scripta noſtri philoſophi exſtiterunt olim vltra volumina trecenta teſte *Laertio* X. 26. neque placuit Epicuro aliena teſtimonia libris ſuis inſerere, vt contra frequentiſſime fecit aemulus πολυγραφίας eius Chryſippus: ſed integra ſuis verbis ac ſententiis impleuit. Nihil ex eius ſcriptis tulit aetatem, exceptis paucis, quae ſeruauit Laertius, et Petrus imprimis Gaſſendus illuſtrauit, quem de ſcriptis Epicuri conſules in eius vita lib. I. cap. IX. X. Adiecit etiam pleraque graece Lucretio ſuo Giſanius. Quae breui editurum ſe Epicuri fragmenta ann. 1625. in notis ad Theodori Prodromum Amarantum pag. 559. ſcripſit *Gilbertus Gaulminus*, ea lucem non viderunt. *Fabric.* — Epicuro autem a prauis hominibus multa ſcripta ſunt ſuppoſita. vid. *Ionſius* I. 20, 2. pag. 124 ſqq. vbi defendit Epicurum contra obtrectatores. De Diotimo, qui Epicuro libros ſuppoſuit, vid. *Ionſium* l. c. pag. 125. et II. 15, 4. pag. 233 ſq. vbi etiam veterum de probis Epicuri moribus teſtimonia adtulit. Adde ſupra, voc. *Diotimus* in catalogo Stoicorum. *Heumann.* — Les ſonges d'Epicure, traduits du Grec, par M. le Docteur *Vgtoogt*, Profeſſeur en langues Orientales au College de Richel. et publiés par M. le Chevalier D.... Pariſ. 1755. 8. *Harl.*

1. *Teſtamentum. Laert.* X. 16. — 22. adde *Cic.* de Fin. II. 31. *Gaſſend.* lib. II. cap. I.
2. *Epiſtola ad Herodotum.* X. 35. — 83. de principiis naturalibus.
3. *Epiſtola ad Pythoclem.* X. 84. — 116. de meteoris.
4. *Epiſtola ad Menoeceum.* X. 122. — 135. de vita inſtituenda.
5. *Epiſtola ad Idomeneum.* X. 22. quae latine etiam exſtat apud *Cic.* II. de Fin. [30. vbi tamen ad *Hermachum* ſcripta dicitur. Hinc Gaſſendo ad vtrumque exarata videtur. conf. Menagium ad locum Diog. Laertii. *Harl.*]
6. Κύριαι δόξαι. *Laert.* X. 139. — 144.

Alia eius ſcripta non pauca memorantur praeter haec, quae exſtant, et quibus aſteriſcum deinceps praefixi r):

r) Conf. *Stanleii* hiſt. philoſophiae, de Epicuro cap. X. pag. 70. edit. Venetae lat. *Harl.*

Περὶ αἱρέσεων. *Laert.* X. 27. et 136. vbi eſt περὶ αἱρέσεων καὶ φυγῆς. [vid. *Menag.* ad Laertii locum, *Stanlei.* l. m. pag. 71. et *Dornii* notam ad Ionſium l. 20, 1. pag. 123. qui non interpretantur *de ſectis*, ſed *de electionibus. Harl.*]

Ἀναξιμένης. *Laert.* X. 28.

Ἀντίδωρος, β'. *Laert.* X. 28.

Ἀριστόβουλος. *Laert.* X. 28.

Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ. *Laert.* X. 27. Cleomedes citat Epicurum ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς, quod *Gaſſendo* idem opus videtur.

Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας. *Laert.* X. 28. [⁋]

Περὶ ἁφῆς. *Laert.* X. 28. de atomorum tangibilitate corporumue: tangere enim et tangi, niſi corpus, nulla poteſt res, vt ex Epicuri mente ſcripſit Lucretius.

Περὶ βασιλείας. *Laert.* X. 28. *Plutarch.* quod non poſſit ſuauiter viui ſecundum Epicurum. pag. 1095. D.

Περὶ βίων ſiue βιωτικῶν, δ'. *Laert.* X. 27. et 119. 136.

Διαπορίαι. *Laert.* X. 119. *Plutarch.* pag. 1095. C. πρὸς τοὺς Μεγαρικούς. *Laert.* X. 27.

Περὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν. *Laert.* X. 28.

Περὶ δικαιοπραγίας. *Laert.* X. 28.

Περὶ δώρων καὶ χάριτος. *Laert.* X. 28. in hoc libro docuit, teſte Sexto Empirico I. contra Math. pag. 11. ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστι τοῖς σοφοῖς μανθάνειν γράμματα.

Περὶ εἰδώλων. *Laert.* X. 28.

Περὶ εἱμαρμένης. *Laert.* X. 28.

Ἐπιστολαί. *Laert.* X. 28.

ad Anaxarchum, *Plutarch.* pag. 1117. contra Colotem.

ad Ariſtobulum (Ariſtodemum). *Laert.* VII. 9.

περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων s), Ariſtocles apud *Euſeb.* XV. 2. Praeparat. *Athenaeus* VIII. pag. 354. vbi Epicurum vocat τὸν φιλαληθέστατον. Reſpicit et *Laert.* in Protag. IX. 53.

ad Eurydicum. Laert. X. 13.

ad Hermachum. Athen. XIII. pag. 588. *Cic.* II. de fin. [cap. 30. VII. ad diu. epiſt. 26. *Sen.* epiſt. 92. vid. quae paullo ante, ad nr. V. ſcriptorum Epicuri notaui.]

* *ad Herodotum. Laert.* X. 29. 30. 35. [Hanc a cl. Nürnbergero ſeparatim et emendatius eſſe editam docteque illuſtratam, initio huius capitis iam adnotaui. Eudocia eam quoque reddidit.]

* *ad Idomeneum. Laert.* X. 22. *Seneca* epiſt. 21 et 22. *Apoſtol.* XVI. 95. Prouerb. [ad Hermachum ſcriptam fuiſſe, Cicero l. c. teſtatus eſt.]

ad

s) Hanc epiſtolam eſſe ſuppoſititiam, contendit *Ionſius* I, 20, 2. pag. 126. *Harl.*

ad Leontium. *Laert.* X. 5. 6.

* *ad Menoeceum.* *Laert.* X. 29. 122. *Fabric.* — *Io. Frid. Behrendt*, Rector lycei Serueſtani, in programmate, *Aduerſaria ad dubia auctorum* (graecorum et latinorum) *loca*, Serueſtae 1755. 4. p. 1 ſqq. locum epiſtolae ad Menoeceum, et alium locum in epiſtola ad Pythoclem late explicat, ipſaque nonnulla Epicuri placita illuſtrat: nr. 3. refutat theologos, qui dictum Paulli 1 ad Timoth. VI. 6. comparant cum vltima Epicuri epiſtola. At enim epiſtolae, Epicuro tributae, ab aliis, ſed antiquis, conſcriptae atque adeo ſubleſtae fidei eſſe videntur. *Harl.*

ad Polyaenum. *Seneca* epiſt. 18.

* *ad Pythoclem.* *Laert.* X. 5. 6. 29. 84. [Eudocia eam quoque ſeruauit.] *Heſych.* illuſtr. in Ἐπίκουρος.

ad philoſophos Mytilenaeos πρὸς τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ φιλοσόφους. *Laert.* X. 6. 136. *Sextus Empir.* pag. 2. aduerſus Math.

Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς. *Laert.* X. 27.

Ἐπιτομὴ μεγάλη. *Laert.* X. 39. 40. 73. μικρὰ ἐπιτομή. id. 85. 135. ad Herodotum. Haud diuerſa, vt videtur, ab epiſtola, quae exſtat.

Περὶ ἔρωτος. *Laert.* X. 27.

Εὐρύλοχος. *Laert.* X. 28.

Ἡγησιάναξ. Infra Περὶ ὁσιότητος.

Περὶ ἡδονῆς *de Voluptate.* *Cic.* II. 3. Tuſc. [!]

Πρὸς Θεόφραστον librum II. *Plutarch.* pag. 1110. contra Colotem.

Καλλιστόλας. *Laert.* X. 28.

Κανὼν ἢ περὶ κριτηρίου. *Laert.* X. 27. at 14. 30. 31. Damoxenus, Comicus, apud *Athenaeum* III. pag. 102. *de regula et iudicio* Cic. I. nat. deor. 16. vbi *coeleſte volumen* dicitur.

Ἐν τῇ ιβ΄ περὶ κόσμου. *Laert.* X. 74. niſi intelligitur liber XII. περὶ φύσεως.

*Κύριαι δόξαι. *Laert.* X. 27. et 29. *maxime ratae.* *Cic.* II. de fin. cap. 7. *ſelectae breuesque ſententiae* id. 1. nat. Deor. 30. quae Sexto Empirico λέξεις ῥηταί, vt obſeruat *Gaſſendus*, quem vide tom. V. Opp. pag. 180. Τὸ κάλλιστον, ὡς οἶσθα· τῶν βιβλίων καὶ κεφαλαιῶδες, περιέχον τῆς τ' ἀνδρὸς σοφίας τὰ δόγματα. *Lucian.* pſeudomante, tom. II. pag. 774.

Πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι. *Laert.* X. 27.

Πρὸς Μητρόδωρον. *Laert.* X. 28.

Μητρόδωρος, έ. *Laert.* X. 28. ἐν Πρώτῳ Μητροδώρῳ id. 23.

Πρὸς Μίθρην, *Laert.* X. 28. περὶ νόσων δόξαι.

Περὶ Μουσικῆς. *Laert.* X. 28.

Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν. *Laert.* X. 28.

Περὶ νόσων δόξαι. *Laert.* X. 28.

Περὶ τῦ ὁρᾷν. *Laert.* X. 28.

Περὶ ὁσιότητος ἢ Ἡγησιάναξ. *Laert.* X. 27. *Cic.* I. de nat. Deor. cap. 41. *At etiam de ſanctitate et de pietate aduerſus deos, libros ſcripſit Epicurus. At quomodo in his loquitur? Vt Coruncanum, ut Scaeuolam pontifices maximos te audire dicas, non eum, qui ſuſtulerit omnem funditus religionem* etc. adde cap. 44.

Περὶ παθῶν δόξαι. *Laert.* X. 28.

Πολυμήδης. *Laert.* X. 28.

Προβλήματα φυσικά. Videtur memorare Laertius et Plutarch. Vtrum tamquam diſtinctum opus, dubito.

Προγνωστικόν. *Laert.* X. 28.

Προτρεπτικός. *Laert.* X. 28.

Περὶ Ῥητορικῆς. *Laert.* X. 13. et Schol. Hermogenis, p. 377. cuius locum produxit Meurſius in Bibl. Attica. [Fabric. B. Gr. IV. 32. vol. IV. p. 483.]

Στοιχειώσεων lib. XII. *Laert.* X. 44.

Συμπόσιον. *Laert.* X. 28. et 119. perſtringit *Athenaeus* IV. 177. 179. 182. V. pag. 186. 187. Meminit *Plutarch.* III. 5. ſympoſ. et lib. I. cap. I.

Περὶ τέλυς *de finibus bonorum ac malorum* Cic. *Laert.* X. 6. 27. 130. *Athen.* VII. pag. 280. XII. 546. *Plutarch.* pag. 1091. Heſych. illuſtr. *Gaulminus* pag. 559. ad Theodor. Prodromum.

De ſummo bono Cic. III. Tuſc.

Πρὸς Τιμοκράτην. *Laert.* X. 28.

Τιμοκράτης γ΄. *Laert.* X. 28. et 23. *Cicero* lib. I. de nat. deorum cap. 33. *Metrodori, ſodalis ſui, fratrem, Timocratem, quia, neſcio quid, in philoſophia diſſentiret, totis voluminibus concidit.* adde cap. 40.

Περὶ Φαντασίας. *Laert.* X. 28.

Περὶ φύσεως λζ΄. *Laert.* X. 27. et 7. et 30. 39. 40. 73. 74. 91. 96. 119. *Galen.* in I. Hippocr. de nat. hum. [*]

Περὶ φυτῶν. *Laert.* X. 27. licet Gaſſendus pro duobus librorum titulis περὶ αἱρέσεων et περὶ φυτῶν legat iunctim περὶ αἱρετῶν καὶ φευκτῶν.

Χαιρέδημος ἢ περὶ τεῶν. *Laert.* X. 27.

III. *Catalogus* t) *Epicureorum* u)

Agathobulus. Meminit *Plutarchus* lib. non ſuauiter viui ſec. Epicurum pag. 1089. [pag. 483. vol. X. edit. Reiske, cuius tamen et Xylandri notas conferes.]

T. Albu-

t) Pleroſque horum notauerat *Gaſſendus* de vita et moribus Epicuri lib. I. cap. 8. lib. II. cap. 6. et lib. III. cap. 5. *Leonhardus Cozzandus,* Brixianus, de Magiſterio antiquor. philoſophorum libro VI. Geneu. 1684. 12. Lyttiorum in Creta inſula ſeuerum edictum aduerſus Epicureos, quos nullo

T. Albutius. Cic. I. nat. Deor. cap. 33. et V. Tuſc. [cap. 37. vbi, *quid T. Albucius? ait, nonne animo aequiſſimo Athenis exſul philoſophabatur? cui tamen illud ipſum non accidiſſet, ſi, in republica quieſcens, Epicuri legibus paruiſſet.* Lucilius apud *Ciceron.* de fin. I. 3. vbi Manutium et Dauiſ. conſules. Idem *Cicero* in Bruto cap. 35. *Doctus etiam Graecis T. Albucius, vel potius paene Graecus. loquor, vt opinor: ſed licet ex orationibus iudicare. Fuit autem Athenis adoleſcens, perfectus Epicureus euaſerat, minime aptum ad dicendi genus.* id. in oratione in Piſonem cap. 38. Et ſaepius eius meminit Cicero. adde *Douſam* ad fragmenta Lucilii pag. 99. *Bayle* Dict. voc. *Albutius Titus. Harl.*]

Alcaeus, qui Roma cum aliis Epicureis pulſus eſt anno V. C. 581. teſte *Athenaeo* XII. p. 547. et *Aeliano* IX. 12. Var.

Alexander, Epicureus, a Plutarcho colloquens inducitur II. 3. ſympoſ. conf. Iac. Thomaſii diſſ. 14. §. 99. pag. 199.

Alfenus, Ictus. vid. *Euerhard. Otton.* de Stoica veterum Ictorum philoſophia pag. 24. [et in *Gottlieb Slevogtii* opuſculis de ſectis et philoſophia Ictorum, Ienae 1724. 8. p. 229 not.]

C. Amafanius ſiue *Amafinius. Cic.* I. Acad. et IV. Tuſc. cap. 3. Caſſius Epiſt. ad *Cic.* XV. 19. *Fabric.* vide *Falſter.* mem. obſcur. pag. 13. Fortaſſe apud *Athenaeum* lib. XII. p. 511. pro *Ananius* legendum eſt *Amafinius. Heumann.*

Amynomachus, Philocratis F. *Laert.* X. 16. 17. Cicero II. de fin.

Pompilius Andronicus, Syrus. *Sueton.* de Grammaticis cap. 8. *Bayle* diction. p. 252 ſq.

Anniceris. Suid.

Antidorus. Vide infra in *Autodoro.*

[*Antilochus*, idem forte, qui *Antilogus* dicitur ab *Dionyſio Halicarn.* περὶ συνϑ. ὀνομ. pag. 5. lin. 20. De viris eruditis et philoſophis ſcripſit, et terminat in Epicuro, cuius adſecla, nec multo poſt eum vixiſſe, ac diuerſus ab *Antiocho*, hiſtorico, et alio *Antiocho*, Syracuſano, vetuſtiſſimo rerum Sicularum ſcriptore, (de quo disputat *Mongitor.* in bibl. Sicula I. pag. 41.) fuiſſe videtur *Dodwello* in exercitatione II. de Pythagorae aetate, pag. 173 ſqq. adde pag. 161. *Harl.*]

Antonius,

nullo modo apud ſe verſari volebant ex Athenaeo et Aeliano refert Suidas in Ἐπικ. *Cic.* de Finib. I. cap. 7. *quod quaeritur ſaepe, cur tam multi ſint Epicurei; ſunt aliae quoque cauſſae; ſed multitudinem hoc maxime adlicit, quod ita putat dici ab illo, recta et honeſta quae ſint, ea facere per ſe laetitiam, id eſt, voluptatem. Homines optimi non intelligunt, totam rationem euerti, ſi ita ſe res habeat: nam ſi concederetur, etiam ſi ad corpus nihil referatur, iſta ſua ſponte et per ſe eſſe iucunda; per ſe eſſet et virtus et cognitio rerum, quod minime ille vult, expetenda.*

u) Ceteris ſectis numeroſiorem fuiſſe ſectam Epicureorum, adparet ex *Diogene Laert.* IV. 43. *Heumann.* — Multo maior, et fere infinita erit copia, ſi eos numeres, qui vita, flagitiis, dictisque fecerunt, vt ἄσωτοι atque ἀσελγεῖς de grege Epicuri audirent porci. Neque tamen recentiſſima aetate defuerunt, qui quidem philoſophi perſonam induentes, de deo eiusue prouida cura rerumque ortu aeque impie loquerentur atque disputarent: e. gr. *La Mettrie* in Oeuvres Berol. 1764. — *Robinet* de la nature, Amſterd. 1761 — 1766. 4. tom. 8. — *Mirabaud* in Syſteme de la Nature, Londini 1771. II. tom. 8. et alii eiusdem generis ac furfuris. *Harl.*

Antonius, cuius librum περὶ τῆς ἐπὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσιν ἐφεδρείας memorat *Galenus* tom. VI. edit. Pariſ. pag. 519. [conf. *Sander.* de claris Antoniis pag. 139.]

Apelles, cuius meminit *Plutarchus* f. 1094. de non ſuauiter viuendo ſec. Epicurum.

Aphrodiſius philoſophus Epicureus videtur, quem increpat S. Nilus II. epiſt. 264. Allat.

Apollodorus, Epicureus. *Laert.* X. 13. κηποτύραννος dictus, quadringentorum amplius voluminum ſcriptor. id. 25. Eius librum I. de vita Epicuri laudat *Laertius* X. 2. Succeſſorem habuit Zenonem, Sidonium, Olymp. CLXXIV. [conf. *Ionſium* III. 13, 8. *Brucker.* I. pag. 1316 ſq.]

De *Apollonio*, Tyanenſi, *Philoſtrat.* I. cap. 5. et Suidas in Ἀπεσπόδαζεν.

[*Archeſtratus. Athen.* VII. pag. 286. et 312. *Heumann.* plura vid. inter Pythagoricos, vol. I. pag. 831. *Harl.*]

Ariſtion, Athenienſis. *Appian.* Mithridatic. pag. 189. *Fabric.* — cap. 28. pag. 681. vol. I. edit. Schweighaeuſeri, locus eſt memorabilis de noſtro, nec Appiani iudicium de philoſophis, tyrannidis potentia abuſis, negligendum. adde *Fabricii* notam ad Dionem Caſſium lib. XXXV. p. 50. *Pauſan.* I. cap. 20. pag. 47. *Eutrop.* hiſt. V. 3, 12. al. cap. 6. ibique notas Cellarii ac Verheyk. pag. 229. Scribitur Ἀριστίων et Ἀρίστων. vid. *Wyttenbach.* ad *Plutarch.* de S. N. V. pag. 71. *Toup.* emendatt. in Suidam et Heſych. vol. I. pag. 104. etc. *Harl.*]

Ariſtobulus, Chaeredemus, et Neocles, tres Epicuri fratres, quos cum eo philoſophatos refert *Laertius* X. 3. Ariſtobuli meminit Plutarch. pag. 1103.

Artemidorum, num Epicureis addat e *Senecae* VIII. 13. quaeſt. nat. dubitat *Gaſſendus* tom. V. pag. 190.

Aſclepiades, Bithynus, medicus. Galen. de Theriaca ad Piſon. cap. XI. tom. II. p. 462.

Athenaeus, Epicuri diſcipulus. *Laert.* X. 22. eius in Epicurum epigramma *Laert.* X. 12. [☞] [*Athenaeus* lib. XI. p. 507. fin. reiicit et ridet doctrinam de immortalitate animi. Idem libr. XII. pag. 510 ſqq. defendit ſtudium voluptatis corporeae. *Heumann.*]

Titum Pomponium Atticum, tamquam deditum Epicuro inſectari quidam ſolebant, vt ipſe apud *Ciceronem* de fin. V. 1. Certe audiuit Zenonem ac Phaedrum, Epicureos. Cicerone ibidem teſte. Idem tamen *Cicero* ad diuerſ. XIII. 1. videtur hoc diſerte negare. vide etiam *Andr. Schottum* ad *Nepotis* Atticum cap. 12. *Victorii* caſtigationes ad Ciceron. p. 903. et Abbatis *de S. Real* Caeſarionem et *Ionſium* III. 18. 4. p. 255. *Fabric.* — *Bayle* Diction. voc. *Atticus*, *Andr. Schottum* in quaeſt. Tullianis lib. IV. cap. 5. pag. 294. *Hornium* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 5. *Fabricii* bibl. lat. vol. II. ad pag. 62. *Heumann.* — adde *Reimmanni* hiſtor. atheiſmi pag. 201. *Brucker.* vol. II. pag. 75 ſq. vbi quosdam Epicuri inter Romanos recenſet ſectatores, ante Chriſtum natum. *Harl.*

Auſonius, Burdegalenſis, praeter rem, vt exiſtimo, Epicureis adſcribitur.

Autodorus, Epicureus. *Laert.* V. 92. forte leg. Antidorus, cuius nomine librum Epicurus inſcripſit. id. X. 28.

Baſilides, ſucceſſor Dionyſii. *Laert.* X. 25.

L. Thorius

L. Thorius Balbus, Lanuuinus. *Cic.* II. de fin. cap. 20. vide etiam Thomae Bentleii notas ad lib. I. cap. 7.

Aufidius Baſſus. Vide *Senecam* Epiſt. XXX.

Boethus, geometra, Epicureus, a *Plutarcho* colloquens inducitur in Sympoſiacis. Mentio eiusdem lib. de Pythiae Orac. p. 396. *οἶσθα γὰρ τὸν ἄνδρα μεταταττόμενον ἤδη πρὸς Ἐπίκουρον.* *Fabric.* adde *Brucker.* II. pag. 469. not. *Harl.*

[*Caecilius.* vid. Minuc. Fel. XL. 2. *Heumann.*]

[*C. Iulius Caeſar*, tenuit characteriſticum dogma Epicuri, quod nempe non ſit alia vita poſt hanc. Mors, inquit apud *Salluſtium* b. Cat. cap. 51. cuncta mortalium mala diſſoluit; vltra neque curae, neque gaudio locus eſt, et cap. 52. Cato dicit, Caeſarem falſa exiſtimare, quae de inferis memorentur; vide tamen *Bayle* Diction. voc. Caeſar. not. H. et *Bergerus* lib. de pulcrit. orat. pag. 521. 524 ſq. 527. *Heumann.*]

Calliſtolas, cuius nomen libro praefixit Epicurus. *Laert.* X. 28. — *Canius.*

[*Carneades*, familiaris Epicuri, diuerſus a Carneade academico. vid. *Plutarch.* non poſſe ſuau. viui ſec. Epicur. pag. 481. vol. X. edit. Reiskii, qui in nota etiam laudauit *Menag.* ad Diog. Laert. X. 9. adde *Ionſium* II. 14, 1. pag. 219. ſupra pag. 166 ſq. *Harl.*]

C. Caſſius, Caeſaris interfector, de quo Cic. et *Plutarch.* [vol. IV. pag. 286. edit. Reisk.] Caſſii ad Cic. Epiſtolae quaedam adhuc exſtant, vt illa XV. 19. inter epp. ad diu. *Bayle* Diction.

M. Catius Miltiades, Inſuber. *Cicer.* epiſt. ad diuerſ. XV. 16 et 19. *Horat.* II. ſat. 4. vbi eius praecepta irridet. *Quinctil.* X. 1. *in epicureis leuis quidem, ſed non iniucundus tamen auctor eſt Catius.* Quatuor libros de rerum natura et ſummo bono ſcripſiſſe eum, et conuiuarum praecepta digeſſiſſe, notat ſchol. Horatii pag. 460. et 692. edit. Cruquii. *Fabric.* — vid. *Dan. Heinſius* lib. II. de ſatyr. Horat. pag. 98. *Bayle* Dicton. voc. *Catius*, Bericht von neuen Büchern pag. 255. *Heumann.* *Maſſon.* vita Horatii pag. 28. *Heyne* ad Donati vitam Virgilii pag. CLVI. edit. ſec. *Harl.*

Celſi, duo Epicurei. *Origenes* lib. I. pag. 8. *δύο δὲ παρειλήφαμεν* Κέλσους *γεγονέναι ἐπικουρείους, τὸν μὲν πρότερον κατὰ* Νέρωνα, *τοῦτον δὲ μετὰ* Ἀδριανὸν *καὶ κατωτέρω.* idem lib. IV. pag. 186. et 200. Hic poſterior, diu poſt Adrianum clarus, (confer *Dodwell.* ad Irenaeum pag. 32 ſq. et 500 ſq.) is ipſe eſt, qui contra Iudaeos et Chriſtianos ſcripſit librum ſub titulo, quem ab Antiphonte mutuatus eſt, *λόγου ἀληθοῦς*, quemque egregio opere, quod exſtat, confutauit Origenes, teſtatus, cum in hoc Epicureismum diſſimulaſſe pag. 141. 163. 200. Eidem Celſo Lucianus ſuum inſcripſit Pſeudomantem, in quo libros illius *κατὰ* Μάγων extollit, eosdem denotans, quos *Origenes* I. pag. 53. vocat *βιβλία πλείονα κατὰ μαγείαν*, vt obſeruatum Guil. Spencero in notis ad Orig. quem, ſi placet, vide. Ad antiquiorem, vt exiſtimo, Celſum epiſtola Metrodori memoratur *Galeno* de libris propr. tom. IV. pag. 368. edit. Baſil. *Fabric.* vid. *Ionſius* lib. IV. 12. pag. 252. [it. I. 20, 4. vbi de Celſo, apud Galenum obuio, agit, at locum corrigit, ita, vt epiſtola ad Metrodorum haud intelligenda ſit; nempe pro vulgato *περὶ τῶν πρὸς τοὺς Σοφιστάς, ἕν.* Μητροδώρου *ἐπιστολὴ πρὸς* Κέλσον *ἐπικούρειον, ἐπιστολὴ*

Πȣδεντιανȣ ἐπικȣρειȣ legere et diſtinguere ſuadet, περὶ τ. π. τ. Σοφιϛας, ἐννέα Μητροδώρȣ. ἐπιϛολὴ πρὸς Κέλσον etc.] *Clericus* hiſt. eccl. ſaec. II. pag. 588. *Valeſius* ad Euſebii hiſt. eccleſ. VI. 35. *Heumann.* — adde *Caueum* de ſcriptor. eccl. vol. I. p. 96. edit. Baſil. *Fabric.* B. Gr. lib. V. cap. 1. de Origene p. 219. vol. V. *Weſſelingii* Probabil. cap. 23. qui argumenta in vtramque partem, num Celſus, contra quem Origenes libros ſcripſit, ex Epicuri ſchola fuerit nec ne, erudite examinat. Epicureum fuiſſe eum, contendit *H. Valeſius* Emendatt. lib. I. cap. 1. pag. 4. vbi in nota Burmannus II. incertus eſt. Pluribus argumentis euincere ſtuduit *Bruckerus*, II. pag. 604 ſqq. Celſum fuiſſe Epicureum: quem Cudworth. praecipue Moshemius, Platonicis, alii Stoicis adnumerare maluerunt. *Harl.*

L. Ceſtius Pius, rhetor, de quo multa apud *Senecam* in Controuerſiar. libris.

Chaeredemus. Supra in *Ariſtobulo.* Huius nomine librum proſcripſit Epicurus, quo diſputabat de diis. vide *Laert.* X. 27.

Cleon, cuius meminit Epicurus Epiſt. ad Pythoclem. *Laert.* X. 84.

Colotes, cuius librum Ptolemaeo, regi, inſcriptum περὶ τȣ͂ ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα ȣ̓δὲ ζῆν, duobus ſcriptis exploſit et confutauit *Plutarchus*, quem vide pag. 1107. et 1086. Idem pag. 1117. refert, Colotem, [¶] quum Epicurum, de natura rerum diſſerentem, audiuiſſet, ad genua eius protinus accidiſſe, atque in diſciplinam ei ſe dediſſe, quod Epicurus ipſe in literas referre non dubitauit, qui hunc Colotem per ὑποκοϱισμὸν vocauit Κολωτάραν vel Κολωτάριον. Adde pag. 1100. Eius librum, quo probare voluit, fabulis non eſſe vtendum philoſopho, oppugnat *Macrobius* lib. I. in Somn. Scipion. cap. 2.

L. Craſſus. Cic. I. de nat. deor. cap. 21.

Damis. Lucian. in Ioue Tragoedo. *Fabric.* [cap. IV. pag. 645. tom. II. edit. Reitz. vbi Damis Epicureus cum Timocle, Stoico, de diis, quos negauit eſſe, diſſerens, memoratur; ibid. cap. 16. pag. 660. dicitur ἐπίτριπτος, *perditus nebulo*, et cap. 17. p. 661. κατάρατος *ſacerrimus* negare, deos prouidere hominibus: cap. 35. pag. 683. ἱερόσυλος *ſacrilegus*, et vsque ad cap. 52. cum Timocle colloquens inducitur. In dialogo mortuorum XXVII. cap. 7. Diogenes, cum Cratete diſſerens, narrat, ſecum praeter alios *Damin* diuitem Corintho, per filium veneno ſublatum, ad inferos deſcendiſſe: niſi Damis a Luciano plane fictus homo fuerit: quod quidem ſaepius ab eo factum fuiſſe, in ſuperioribus capp. aliquoties notauimus. *Harl.*]

Demarchus. *Ambroſ.* X. Epiſt. 82. ad Vercellenſem Eccleſ. (al. III. 25.) *Clamat ergo ille* (Epicurus in Epiſt. ad Menoeceum) *ſicut Demarchus aſſerit, quia non potationes neque comeſſationes nec filiorum ſoboles nec foeminarum copulae nec piſcium copia aliorumque huiusmodi, quae ſplendido vſui parantur, ſuauem vitam faciunt, ſed ſobria diſputatio:* tom. II. pag. 1027. edit. Benedictinor. qui *Demarchum* nomen corruptum eſſe, atque Hermachum ſub eo latere exiſtimant.

Demetrius, Laco, Epicureus, Protarchi diſcipulus. *Laert.* X. 26. Strabo, Sextus Empir. [lib. III. Pyrrh. hypot. §. 137. vbi vid. not. Fabricii,] *Erotianus* in Κλαγγώδη.

Democrates,

Democrates, Epicuri plagiarius. *Plutarch.* p. 1100. de non ſuauiter viuendo ſec. Epicurum.

Demophilus, ex *Plutarch.* Phocione pag. 759. quemadmodum et *Democritus*, neſcio quis, iunior, male Epicureis adſcribuntur.

Diocles, cuius tertium ἐπιδρομῆς laudat *Laertius* X. 11. citat et 12.

Diodorus, de quo legendus *Seneca* cap. 19. de vita beata: Hic eſt, qui quum ſibi gulam praeſecturus eſſet, exclamauit: *Vixi*, *et*, *quem dederas curſum fortuna*, *peregi.* Perinde ac ſi praeſcindere telam, idem eſſet abſoluere.

Diogenem Laertium Epicureis paſſim accenſeri video [v]), adeo, vt Sam. Parkerus, vir egregius, ſed in Epicureiſmo et Atheiſmo impingendo facilior, Laertium adpellet virum mediocris iudicii, et Epicureae ſectae immodice addictum, lib. de Deo pag. 39. Argumenta tamen, quibus permoti hoc faciunt viri docti, ni fallor, non ſunt omni exceptione maiora, vt infra lib. IV. cap. 19. §. 1. not. b. et g. oſtendo.

Diogenes, e Seleucia Babyloniae, vſus gratia Alexandri illius, qui Antiochi Epiphanis filius ſubdititius [w]). *Athen.* V. pag. 211. vbi plura de eo eiusque in Lyſiodum foeminam amoribus, et quod ab Antiocho, Antiochi ſucceſſore, ſit ob linguae petulantiam interfectus. [vid. *Bayle* pag. 1057. not. *c.* ſupra in indice Stoicorum. *Heumann.*]

Diogenes, Tarſenſis, ὁ τὰς ἐπιλέκτας σχολὰς συγγράψας. *Laert.* X. 26. dogmatum etiam moralium epitomen ſcripſit, id. 26. et 18. vbi et 97. 119. 138. duodecimum librum laudat, forte Demetrii, Laconis, diſcipulus, ex ſuſpicione *Gaſſendi* II. 6. de vita Epicuri. *Fabric.* adde *Ionſium* IV. 18. pag. 254. *Brucker.* I. pag. 1315 ſq. *Harl.*

Dionyſius, (is forte, qui a Stoicis, facta deceſſione, μεταθέμενος dictus eſt, vt in Stoicis ſupra dixi;) Polyſtrati ſucceſſor. *Laert.* X. 25. Ipſi ſucceſſit Baſilides.

Doſitheus, ad quem ſcripſit Epicurus. *Plutarch.* f. 1101. de vita inſuaui ſec. Epicur. [?]

[*Ennius.* vid. *Reimmanni* hiſt. atheiſmi p. 201.]

Epicurus, Metrodori F. *Laert.* X. 19. alter Leontis et Themiſtae F. id. 26. vbi et alii duo Epicuri, Magneſius et alter, pugil, memorantur.

Eucratides, Piſidami F. Rhodius. Vet. Inſcriptio apud Gruterum, *Fulu. Vrſinum* pag. 72. elog. et *Meurſium* in Rhodo lib. II. cap. 9. *Gaſſendum* II. 6. de vita Epicuri.

v) Id facit *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. VIII. §. 21. *Bayle* epiſt. pag. 600. *Heumann.*

w) *Photius* cod. CLXVI. pag. 355 ſqq. edit. Schotti, excerpta dedit ex opere illius, λόγοι κδ' τῶν ὑπὲρ Θούλην ἀπίστων, et putat, cum non diu poſt Alexandrum M. vixiſſe. Idem opus memorat *Porphyr.* ſect. 10. 32. de vita Pythagorae. *Meinerſ.* in hiſtoria doctrinarum apud Graecos et Romanos tom. I. 253 ſqq. vbi copioſius de Diogene agit, eius aetatem, quod in fragmentis ex Ariſtoxeno, Heraclide, Timaeo, Neanthe, Moderato et Nicomacho quaedam adducantur, exiſtimat, in priorem ſaeculi III. partem incidere: at cenſor in bibl. crit. Amſtelod. vol. II. part. 8. pag. 123. not. q. ſubſcribere malit teſtimonio Photii, cuius rationes ex iis, quae Fabricius h. l. notauit, forte confirmari poſſe iudicat, et coniecturam Meinerſii, Diogenem apud Iamblichum multa e Moderato et Nicomacho ſumſiſſe, leuem eſſe pronunciat. Adde *Dodwell.* exercitat. de Pythagora pag. 186. *Brucker.* I. pag. 1316. *Bayle* Diction. voc. *Diogene — ſurnommé Babylonien*, not. C. pag. 297. *Harl.*

Eurydicus, ad quem Epicuri epiſtolam memorat *Laert.* X. 13.

Gabinius, de quo *Gaſſendus* III. 5. de vita Epicuri accipit haec *Ciceronis* pro P. Sextio cap. 10. quae de Piſone videntur intelligenda: *Laudat homo doctus philoſophos, neſcio quos* etc.

M. Fabius Gallus, ad quem *Cicero* VII. 26. ad famil.

A. Gellius, N. A. libr. II. cap. 8. Epicurum a Plutarcho defendit, frigide et inepte, iudice *Mureto* XVI. 11. var. lection. *Fabric.* — Sed ex eo, quod defendit Epicurum, nondum cum Heumanno in nota mſta colligerem, Gellium fuiſſe philoſophum epicureum. Ea enim ratione nomina multorum, qui in vita et doctrina abhorrent ab epicurea diſciplina, et tamen vindicant philoſophum ab aliorum conuitiis, perperam inſerenda eſſent Epicureorum catalogo. *Harl.*

Hegeſianax, cuius nomini librum *περὶ ὁσιότητος* inſcripſit Epicurus Laert. X. 27. mortem luxit in Epiſtolis apud Plutarch. f. 1101. 2. aduerſus Colot.

Hermachus x), Agemarchi filius, Mytilenaeus, Epicuri ſucceſſor, cum eodem *συγκαταγεγηρακὼς ἐν φιλοσοφίᾳ*, *Laert.* X. 10. et 15. vbi et epiſtolae eius memorantur. Epicuri epiſtola ad illum apud *Ciceronem* II. de fin. cap. 30. Praeter domum in Epicuri teſtamento et libros omnes, (id. 21.) hortus ei adſignatus Athenis, vt in eo ipſe cum ſuis et poſt eum alii *διάδοχοι* philoſophiae operam darent, id. 17. Vide et 24 ſq. vbi haec ipſius ſcripta, quae vocat pulcherrima, referuntur: *Ἐπιστολικὰ, περὶ Ἐμπεδοκλέους κβʹ. περὶ τῶν μαθημάτων. πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην.* adde *Senec.* epiſt. 6. *Athen.* XIII. pag. 588. [*Ionſium* II. 1, 6.] Succeſſor eius fuit Polyſtratus.

Hermocles. Theodor. Prodromus in Amarantho.

Hermodorus. Lucian. Icaromenippo, [cap. 16. tom. II. pag. 770. ibique M. du Soul. edit. Reitz.]

Hermon. Lucian. Conuiuio ſeu Lapithis, [tom. III. p. 422. cap. 6. edit. Reitz.]

[*Hero*, mathematicus. vid. caput de Herone. *Heumann.*

Herodotus, inter primos, qui obſcura adhuc Epicuri dogmata, ipſo ſuperſtite, illuſtrarunt. *Laert.* X. 5. [*Ionſius* II. 1, 5. pag. 141.

Heruaeum epicureum fuiſſe, ſibi perſuadebat Holſtenius, quod initio Spirit. de vacuo diſſerit ad mentem Epicuri.

Hippoclides, et Polyſtratus, philoſophi, *eodem die nati, eiusdem praeceptoris, Epicuri, ſectam ſequuti, patrimonii etiam poſſidendi, alendaeque ſcholae communione coniuncti, eodemque momento temporis vltima ſenectute exſtincti.* Valer. Max. lib. I. cap. 8.

Q. Horatius Flaccus, romanae lyrae princeps, de ſe ipſo ita lib. I. Epiſt. IV. ad Albium Tibullum:

Me

x) Cl. *Villoiſon.* in anecdotis gr. tom. II. pag. 159. notat, in: Antichità di Ercolano tom. V. p. 71. tab. 17. aeneae *Hermarchi* ſtatuae ſubſcriptum legi ΕΡΜΑΡΧΟϹ, et ita apud Ciceronem et reliquos nomen eſſe reponendum; accedit, quod in inedito Philodemi *περὶ ῥητορικῆς* libro, cuius voluminis iam euoluti ſpecimen proferunt Herculanenſium antiquitatum editores tom. V. pag. 721. nomen quoque ſcriptum eſt Ἕρμαρχος. conf. in vol. I. pag. 726. not. bb. *Harl.*

Me pinguem et nitidum bene curata cute viſes
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

Lib. I. ſat. V. 101.

— — namque deos didici ſecurum agere aeuum;
Nec, ſi quid miri faciat natura, deos id
Triſtes ex alto coeli demittere tecto.

libr. I. od. 35. 1 ſqq.

Parcus deorum cultor et infrequens,
Inſanientis dum ſapientiae
Conſultus erro.

Fabric. — Horatium fuiſſe Epicureum, oſtenditur in: Neue Bibl. tom. II. pag. 789 ſqq. adde *Andr. Schottum* in quaeſtion. Tullian. lib. IV. cap. V. pag. 296 ſq. et *Fabricii* bibl. lat. lib. I. cap. 13. §. 1. *Heumann.* — Vitam Horatii moresque equidem non defendam, quamquam ad eius vindicias aut excuſationem plura dici poſſint. At poetam eiusque ingenii luſus aut animi impetus a philoſopho, de rebus abſtruſis ſerio diuque cogitante ac loquente, bene diſtinguamus, nos oportet: vti iam pluribus monui in Introductione in notitiam litterat. rom. tom. II. pag. 394. et in notitia breuiore litteraturae rom. pag. 256 ſq. *Harl.*

Idomeneus, Lampſacenus, ad quem ſcripſit Epicurus. *Laert.* X. 21. *Plutarch.* pag. 1127. contra Colotem. Eius adſentator Epicurus dicitur apud *Athenaeum* VII. pag. 279. adde *Laert.* X. 5. 25. et 23. vbi vxor eius traditur Batis, Epicuri ſoror. *Seneca* epiſt. XI. *quis Idomenea noſſet, niſi Epicurus illum ſuis litteris incidiſſet?* [vid. *Ionſium* II. 1, 4.]

Iouinianum Epicurum Chriſtianorum vocat *Hieronymus* in limine libri I. aduerſus eum ſcripti.

Leo ſiue *Leonteus*, Lampſacenus, Themiſtae maritus, *Laert.* X. 5. et 25. pater [?] filii, cui et ipſi Epicuro nomen. id. 26. ἐις τῶν ἐπ᾽ ἄκρον Ἐπικέρȣ μαθητῶν. *Plutarch.* contra Colotem p. 1108. *Fabric.* Vocatur quoque *Leontius.* vid. Fabricii B. Gr. V. 11. p. 458. *Heumann.*

Leo, Epicureus, de cuius opere de diis Aegyptiorum viri docti ad Tatianum pag. 96. edit. Oxon. Ad Themiſtam, Leonis vxorem, epiſtola Epicuri apud Laertium.

Lepidus, Amaſtrianus. *Lucian.* in Pſeudomante. tom. I. pag. 763.

[*Liuius* etiam fuiſſe videtur Epicureus. Videatur *Tolandi* Liuius ἀδεισιδαίμων Hagae 1709. I. pag. 53. vbi is generatim dicit, Liuium philoſophorum praeceptis munitum fuiſſe. *Heumann.*]

Lucianus, τῆς Ἐπικέρȣ αἱρέσεως fuiſſe notatur a graeco ſcholiaſte ad Pſeudomantem, et ipſe ſe talem paſſim prodit Samoſatenſis. *Fabric.* Lucianum pro Epicureo habet *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. VIII. §. 24. *Clericus* hiſtor. eccleſ. ſaec. II. pag. 695. 697. 699. 701. conf. *Fabric.* B. Gr. IV. 16. p. 486. not. *g.* vol. III. *Heum.* — Epicureis et Atheis olim adnumerabatur Lucianus. Sed rectius accenſendus videtur philoſophis ſcepticis

aut eclecticis, et a quibusdam, quamquam timide, eximitur atheorum grege. conf. *Reimmanni* hiſtor. atheismi pag. 224 ſqq. *Brucker*. II. pag. 615 ſqq. *Buddeus* in theſ. de atheismo et ſuperſtit. cap. 1. §. 21. p. 92. Scepticis adnumeratur a *Morhofio* in Polyh. tom. II. lib. I. cap. 6. pag. 28. et a *P. Dan. Huetio* de imbecillitate intellectus humani, lib. I. cap. 14. pag. 160. Add. ea quae de aetate, vita ſcriptisque Luciani collegit *Reitzius* et praemiſit I. volumini Opp. Luciani pag. XLIII. not. k. p. XXXXIIII. p. L ſqq. et LXIIII. *Harl.*

Lucilius, ad quem Seneca epiſtolas ſcripſit, ſaepius eas ideo, quod ad Epicureum ſcriberet, Epicuri vocibus obſignans. [Ita et Lipſius iudicat ad Senecae epiſt. 23. vid. epiſt. 29. *Heumann.*]

T. Lucretius Carus, qui eleganti ac ſublimi ſimplicitate dogmata Epicuri primus explicuit latino carmine, quod exſtat, et poſt alios illuſtratum eſt egregie ab infelici Thoma Creech; qui in hoc non diſſimilis fuit Lucretio, Diodoro et aliis huius ſectae non paucis, quod ſibi manus intulit.

Lycon. infra in *Mus.*

Lycophron, ad quem ſcripſit Leonteus, teſte Plutarcho, neſcio, an Epicureis accenſeri debeat. [id argumentum minus validum mihi videtur.]

Lyſias, Tarſenſis, *Athen.* V. pag. 215. apud quem obiit Hermachus. *Laert.* X. fuit et *Lyſiades* Phaedri, Epicurei, filius.

Maecenas. vid. Meibomium in eius vita cap. V. §. 7. pag. 31. [Neue Biblioth. tom. IV. p. 797 ſqq. *Heumann.*]

Marcianus, τοῖς Ἐπικουρείοις δόγμασιν αὐτὸν κακύνων. *Suid.* h. v. tom. II. p. 499.

[*C. Matrinius Valens*, apud *Reineſ.* Inſcript. claſſ. XI. nr. 119. pag. 649. dicitur philoſophus Epicur. vid. infra, *Valens.*]

M. Valerius Martialis Epicureis accenſetur a Boxhornio in Plinii iun. vita, cui adſentitur Cozzandus [ipſeque *Fabric.* bibl. lat. lib. II. cap. 20. §. 1.] et fidem faciunt multa epigrammatum eius loca.

Memmius, cui Lucretius libros ſuos dedicauit. [Vitam eius deſcripſit *Lambinus* in adpendice Lucretii ſui editionis III. *Heumann.*]

Menander, poeta, cuius hoc exſtat epigramma libr. III. Anthol. cap. 5. in Themiſtoclem et Epicurum:

Χαῖρε Νεοκλῆδα δίδυμον γένος ὧν ὁ μὲν ὑμῶν
Πατρίδα δουλοσύνας ῥύσαθ᾽, ὁ δ᾽ ἀφροσύνας.

Metrodorus, Lampſacenus, Epicuri diſcipulus, *Laert.* X. 22 ſq. et paene alter Epicurus, vt ait Cicero, II. 28. de fin. Meminit praeter Strabonem et alios etiam *Athen.* VII. pag. 279 ſq. Epicuro prior obiit: vide *Laert.* X. 18. 23. et *Gaſſendum* de vita Epicuri lib. I. cap. 8. *Fabric.* Fuit Athenienſis: vocabatur vero Lampſacenus, probabiliter ea de cauſſa, quia Lampſaci diu commoratus fuerit. Ita ſentit *Ionſius* I. 2, 6. pag. 18. ſed compara *Menagium* ad Laert. X. 22. qui Gaſſendi explicationem iam adtulit, et *Brucker.* I. pag. 1248.

1248. vbi Metrodorus et alii Epicuri amici et ſectatores enumerantur. Apud *Cice. ron.* de fin. II. 3. patitur, ſe ab Epicuro adpellari ſapientem: in quaeſt. Tuſcul. II. 3. Cicero, *Epicurum*, ait, *et Metrodorum non fere praeter ſuos quisquam in manus ſumit.* conf. Manutium ad Ciceron. de fin. I. 7. pag. 25. edit. Dauiſ. Diuerſi ab illo apud Ciceronem quoque occurrunt *Metrodorus Scepſius* Carneadis auditor et excellens pictor. *Cicer.* de Orat. I. 21. II. 88. Tuſcul. quaeſt. I. 24. ac *Metrodorus*, *Chius*, Democriti discipulus, vide *Cic.* acad. quaeſt. IV. 23. *Stanlei.* part. X. cap. VIII. tom. III. p. 66. edit. Venetae, et plura ſupra in vol. II. pag. 660. §. XXII. b. vbi de iis et aliis Metrodoris fuſius egi. *Harl.*

Laudat Metrodorum ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, Plutarchus pag. 1127 ſq. contra Colotem. ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφιστάς (libros nouem Laert.) Plutarchus pag. 1091. quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum. ἐν τοῖς περὶ ποιητῶν. id. pag. 1094.

Πρὸς Τίμαρχον. *Plutarch.* contra Colot. ἐν τῷ περὶ τοῦ μείζονα εἶναι τὴν παρ' ἡμᾶς αἰτίαν [❡] πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων. *Clemens Alex.* II. Strom. p. 417.

Alia eius ſcripta apud *Laert.* X. 24.

Περὶ αἰσθήσεων.
Πρὸς Δημόκριτον.
Πρὸς τοὺς Διαλεκτικούς.
Περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀῤῥωστίας.
Περὶ εὐγενείας.
Πρὸς τοὺς ἰατρούς.
Περὶ μεγαλοψυχίας.
Περὶ τῆς μεταβολῆς.
Περὶ πλούτου.
Περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας.
Πρὸς Τιμοκράτην.

Metrodorus, Stratonicenſis, ab Epicuro ad Carneadem ſe contulit. *Laert.* X. 9. τάχα βαρυνθεὶς ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηστότησιν *forte, quod innumeris beneficiis ab eo* (Carneade) *cumulatus eſſet.* Vt Laertii locum explicat Monnoius apud *Baelium* in Lexico tom. II. pag. 1130. edit. ſecundae. [voc. Metrodore, tom. III. pag. 385. B. edit. recent.] De aliis Metrodoris *Ionſius* lib. I. cap. 20. §. 3 et 4. et *Voſſius* de hiſtor. graec. lib. III. pag. 389. Obiter notandus *Ricciolus*, qui in Almageſto libros quinque de Zonis male refert ad Metrodorum, Anaxarchi praeceptorem. Nam Metrodorus, qui de Zonis ſcripſit, fuit iunior, non modo Anaxarchi praeceptore, ſed etiam Virgilio, vt patet ex his Seruii ad I. Georg. p. 83. *Sequentem rationem Zonarum Metrodorus philoſophus quinque expreſſit libris, inſertis tam aſtronomiae quam geometriae partibus, ſine cuius lineis haud facile Zonarum deprehenditur ratio. Idem etiam Metrodorus adſerit, fruſtra culpari a plerisque Virgilium, quaſi ignarum aſtrologiae.* — Metrodorum laudat Marbodeus carmine de gemmis, vbi de corallo: *Et ſicut ſcribit Metrodorus, maximus autor, fulmina, typhonas, tempeſtatesque repellit.* etc.

Mithras,

Mithras, Syrus, cui auxilio occurrit Metrodorus. Vide *Plutarch.* pag. 1126. contra Colotem et pag. 1097. Ad hunc Epicurus περὶ νόσων δόξας ſcripſit. *Laert.* X. 28.

Mus, Epicuri ſeruus, cum eo philoſophatus. *Laert.* X. 3. 10. *Gell.* lib. II. cap. 18. *Macrob.* I. Sat. cap. 11. teſtamento eius dimiſſus liber cum Nicia et Lycone. id. 2.

Neocles, Epicuri frater. Meminit *Plutarchus*, non ſuauiter viui ſec. Epicurum pag. 1089. [vol. X. pag. 483. Opp. ibique Reisk.] et 1097. 1100. Vide ſupra in Ariſtobulo. Scripſit de ſecta ſua, (i. e. Epicurea,) teſte Suida. Vide *Gaſſendum* de vita Epicuri lib. I. cap. 8. vbi obſeruat, [vti quoque *Eudocia* pag. 308.] huius quoque Neoclis eſſe illud λάθε βιώσας, quod ſingulari libro impugnat Plutarchus.

Nicanor. *Laert.* X. 20.

[*Nicetas*. Voſſ. de ſect. philoſ. cap. 20. §. 8. *Heumann.*]

Nicias. Supra in *Mus*.

Aurelius Odilius, Epicurei libertus. *Sueton.* de Grammaticis cap. 6. [*Falſterus* mem. obſcur. pag. 27. *Heumann.*]

C. Sergius *Orata*. Infra in *Poſtumius*. *Cic.* III. Offic. *Plin.* IX. 54. Hiſt. *Valerius Max.* IX. 1. *Macrob.* III. Sat.

Orion. *Laert.* X. 26.

Panſa, de quo Cic. in Epiſtolis VII. 12. ad diuerſ. et Caſſius XV. 19. [?] inter Epp. ad diverſos.

L. Papirius Paetus, de quo idem *Cic.* [libr. IX. epiſtolae; homo doctus et facetus.]

Patro, Phaedri ſucceſſor, Epicureus, Ciceronis aequalis, qui eum Memmio commendat XIII. 1. ad famil. Meminit etiam ad Atticum V. 11. etc. confer *Petrum Victorium* IX. 3. variar. lection. et *Geuartum* elect. I. cap. 8.

Sextus Peducaeus, de quo *Cicero* II. de Finib. cap. 18. oratt. in Verrem I. 7. II. 56. etc.

T. Petronius Arbiter, de quo dixi in Biblioth. latina. [Act. erud. Lipſ. ann. 1695. pag. 440.]

Phaedrus, Zenonis, Sidonii, diſcipulus, pater Lyſiadis, Athenienſis, a Cicerone et Attico frequentatus. Mentio eius Cic. XIII. 1. ad famil. XIII. ad Attic. 38. in quinta Philippica cap. 5. et in libris de natura Deor. vbi I. 33. dicitur, Phaedro nihil elegantius, de fin. I. cap. 5. V. cap. 1. et apud *Phlegontem* in Photii cod. XCVII.

Philiſcus. *Aelian.* IX. 12. Variar. ex *Athenaeo* XII. p. 547. [Roma expulſus eſt SCto A. V. C. 599. vid. *Gellium* XV. 11.]

Philiſcus iunior adcenſendus eſt Epicureis. Eius conſolatoriam ad Ciceronem, exſulem, refert *Dio Caſſius* lib. 38. pag. 70 ſqq. y) et latine pridem vertit *Ioan. Auriſpa*, Siculus, (qui obiit ann. 1459.) editam Pariſiis 1510. 8. vna cum Probi libello de interpretandis Romanorum litteris. [conf. *Mongitor.* biblioth. Sicul. I. pag. 322 ſq.]

Philodemus,

y) Cap. 18 ſq. tom. I. pag. 164 ſqq. edit. Reimari, vbi in not. 89. *decem Philiſci* ex antiquitate excitantur. *Harl.*

Philodemus, [minus recte a nonnullis vocatur *Philodamus*] Gadarenſis, (*Strabo* XVI. p. 759.) Epicureus Ciceronis aetate nobiliſſimus, (*Aſconius* ad Orat. in Piſonem cap. 28. vbi intelligendus eſt, licet nominatim non expreſſus,) cuius poemata, elegantia et arguta, ſed laſciua, olim ferebantur, e quibus ſuperſunt hodie epigrammata quaedam graeca in Anthologia. Aliud edidit *Heinſius* de Satira Horat. p. 136. emendauit *Sam. Petitus* lib. I. Obſ. cap. 9. Eius librum decimum τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως citat *Laertius* X. 3. Meminit huius Philodemi idem 24. [*Cicero* II. 35. de finibus, vbi alii *Polydemum;* vid. Dauiſ. not.] et *Horatius* I. Satir. 2. v. 121. vbi vide vet. commentatorem et *Menag.* pag. 446. ad Laert. Alius *Philodemus* ſiue *Philodamus*, Opuntius, de quo Cic. in Verrinis, [I. 25.] *Fabric.* De *Philodemo*, Gadarenſi, vide *Turneb.* Aduerſ. XXI. 15. Scripſit περὶ ῥητορικῆς, cuius libri, ex ruderibus Herculanenſ. eruti, ſpecimen iam editum eſt. vide paullo ante ad *Hermachum* ſ. *Hermarchum* notata. Inedita autem eius opuſcula *de rhetorica*, librum *ſuper virtutibus et vitiis*, atque librum *de Muſica* cum inedita Peripatetici anonymi comm. de Muſica ex Herculan. inuentis papyris editurus eſt *Carolus Roſinus*, Profeſſor linguae graecae in ſeminario vrbano, Neapoli. *Harl.*

Philomarus, (in quibusd. editt. *Philuminaris*,) Epicuri ſectator in Epitomis laudatur ab *Ambroſio* lib. X. Epiſt. 82. ad Vercellenſem eccleſiam (al. III. 25.) ſed *Philodemi* nomen reponendum monent Menagius ad Laertii X. 3. et Benedictini Ambroſ. tom. II. p. 1020.

L. Piſonem, virum conſularem, *barbarum Epicurum* vocat *Cicero* Orat. in Piſon. cap. 9. et cap. 24. 25. 27. 28. et 18. et cap. 16: *Confer nunc, Epicure noſter, ex hara producte, non ex ſchola* etc. Iterum cap. 38. duos Epicureos vocat *T. Albutium et L. Piſonem:* et poſt reditum in Senat. cap. 6.

Plato, Sardianus. *Cic.* I. ad Q. fratrem Epiſt. 2. 4.

Plinius maior, naturalis hiſtoriae ſcriptor, qui libr. II. cap. 7. tot. de diis leuiter diſſerit, et, *irridendum*, ait, *agere curam rerum humanarum illud, quidquid eſt ſummum. Fabric.* — Libr. VII. cap. 55. negat animi immortalitatem. Epicureis eum accenſet *Parkerus* disp. I. de deo ſect. 24. pag. 63. et ipſe *Fabricius* biblioth. lat. lib. II. cap. 13. §. 1. Epicureum dogmate, non moribus eum nominat: *Tolandus* in Liuio Adeiſidaemone §. 2. *Iac. Thomaſ.* de exuſtione mundi ſtoica th. 8. not. b. *Lipſius* in phyſiologia Stoica III. 11. p. 169. *Pamelius* in nota ad Tertulliani libr. de praeſcript. aduerſus haereticos cap. 7. *Reimmannus* in hiſt. atheismi pag. 201. Spinoziſtam facit eum *Spencerus* libr. I. 4. II. rit. Hebraeor. cap. 4. pag. 89. *Heumann.* Late disputat de eius philoſophia *Brucker.* II. pag. 609 ſqq. in primis pag. 613 ſq. rectiusque exiſtimat, eum nulli ſectae adhaeſiſſe, et hiſtoricum potius naturalem, quam philoſophum ſe praeſtitiſſe. Liberius cogitabat, more eruditorum illius et ſuperioris aeui hominum, de rebus diuinis. *Harl.*

[*Plinium Secundum*, ſ. iuniorem, fuiſſe Epicureum, patet ex eius Paneg. cap. 80. conf. *Clerici* hiſtor. eccleſ. ſaec. II. pag. 549. §. 6. fin. et not. 7. *Heumann.*]

Pollius Felix Surrentinus. Statius II. 2. Siluar. v. 113.

Polyaenus, Athenodori F. Lampſacenus. *Laert.* X. 24. quem ſecum in conuiuio diſputantem induxit Epicurus, teſte *Plutarcho* contra Colotem pag. 1109. [p. 483. vol. X. edit. Reisk. quem vide.] Meminit eiusdem pag. 1098. Obiit ante Epicurum. Vide *Laert.* X. 18.

X. 18. magnus mathematicus *Ciceroni* IV. acad. quaeſt. [cap. 33. vbi vid. Dauiſ. totam geometriam falſam eſſe credidit. adde *Cicer.* de fin. I. cap. 6. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 15. 6. pag. 482. not. *a.*]

Polymedes, ſub cuius nomine librum ſcripſit Epicurus. *Laert.* X. 28.

Polyſtratus. Supra in Hippoclide. Hermachi ſucceſſor. *Laert.* X. 25. Ipſi ſucceſſit Dionyſius.

Pompedius, ſiue *Pompadius*, inter coniuratos aduerſus Caium imper. *Ioſeph.* XIX. 1. 5.

T. Pomponius apud *Ciceronem* lib. V. de fin. 1. vide ſupra, *Atticus.*

Poſtumius, quem Epicureis aliis iungit *Cicero* II. de fin. cap. 22. *quid affers cur Thorius, Poſtumius, cur Chius* z), *cur omnium Magiſter Orata non iucundiſſime vixerit?* [¶]

Sext. Aurelius Propertius ſitne Epicureis accenſendus, minime conſtat e III. 20. 26. vbi elegantiſſimus Broukhuſius legit: *aut hortis*, *dux Epicure*, *tuis:* pro quo alii: *docte Epicure.* [vid. ibid. not. Burmanni II. ſed ne ex hoc quidem loco tutum ducerem argumentum: alioquin pari aut maiore iure Catullus aliique multi poetae, verecundiae et pudori in carminibus haud litantes, accenſendi eſſent Epicuraeis. *Harl.* De loco Prop. diſputant copioſius Fontein. et Huſchke Epiſt. crit. pag. 63 ſq.]

Protarchus. Laert. X. 26. Bargyleites, quem Baſilidi ſucceſſiſſe ſuſpicatur *Gaſſendus* lib. II. de vita Epicuri cap. 6. Meminit *Strabo* XIV. pag. 658.

Ptolemaei, Alexandrini duo, vnus Melas, alter Leucus cognomento. *Laert.* X. 25.

Pudentianus. Galen. tom. IV. pag. 368.

Pyrſon, ad quem ſcripſit Epicurus. *Plutarch.* pag. 1101.

Pythocles, cuius meminit *Plutarchus* pag. 1124. contra Colotem, et pag. 1094. quod non liceat ſuauiter viuere ſecundum Epicurum. *Laert.* X. 5. et 6. Epicuri ad eum epiſtolas commemorat.

Sadducaei Epicureae dementiae arguuntur a *Philaſtrio* haer. V. Iudaeorum Epicurei ſunt Maimonidi Sadducaei האפיקורוסות בישראל *Epicureismus in Iſrael. Fabric.* — Referuntur iſti inter Epicureos a *Thomaſio* in philoſ. aulica cap. I. §. 4. et a *Buddeo* in introduct. ad philoſ. Ebraeorum §. 20. *Heumann.* Negat id *Brucker.* vol. II. pag. 726. praecipue pag. 729. adde *Reimmanni* hiſtor. atheismi pag. 39 ſqq. *Harl.*

Sandes, Lampſacenus. *Laert.* X. 22.

L. Saufeius, qui cum Attico, philoſophiae ſtudio ductus, per plures annos habitauit, teſte Nepote, in vita Attici cap. 12. *Cic.* ad Attic. IV. 6. et VII. 1.

Sextus vid. in Peducaeo et Propertio.

Siron. Seru. ad Virg. Eclog. 6, 3. *Ciceroni* in Epiſtolis VI. 11. et 2. de fin. cap. 35. [vbi vid. Dauiſ.] *Syron;* Donato in Virgilii vita *Sciron*, [ſed ibi cap. 19. §. 79. dedit cl. Heyne p. CLXXV. edit. 2. Virgilii, *audiuit* (Virgilius) a Syrone *praecepta Epicuri; cuius doctrinae*

z) De varietate lectionis vid. interpretes. Dauiſ. reſcripſit Scaligeri emendationem, *cur Thorius, cur C. Hirrius Poſtumius, cum omnium magiſter* etc. *Harl.*

ſtrinae ſocium habuit Varium, atque in nota de illo copioſius diſſeruit,] et *Scyron* apud *Ciceron.* quaeſt. acad. IV. cap. 33. [vbi quoque verior lectio *Syron* eſſe videtur. vid. *Burmann.* II. ad Virgilii vitam, a Foca verſibus editam, in Anthologia vett. latinorum epigrammatum etc. tom. I. pag. 368. de illo homine, nominisque ſcriptura. Ita *Syronis* idem *Burmannus* ſcribendum putat nomen, ibidem pag. 677. in epigrammate Virgilii in villam *Scironis*, vt vulgo editur, in quo ei ſuos amicos, inprimis patrem commendauit, ex agro ſuo, veteranis adſignato, Romam diſcedens:

Villula quae Scironis, (rectius cum Brouckhuſ. *Syronis*) *eras et pauper agelle* etc.

In eadem anthologia pag. 428. libro II. epigr. 243. verſ. 7 ſqq. canit Virgilius,

Vale Sabine: iam valete formoſi.
Nos ad beatos vela mittimus portus
Magni petentes docta dicta Scironis,
Vitamque ab omni vindicabimus cura.

vbi quoque legendum erit *Syronis.* codex enim Voſſii habet *Sironis. Harl.*

Statillius, de quo Plutarch. in Catone minore et Bruto pag. 989. Dubitat Gaſſendus II. 6. de vita Epicuri idem ne ſit cum Statilio Flacco, cuius epigrammata graeca leguntur in anthologia.

[*Strato.* vide catalogum poetarum epigrammatar. h. v. *Heumann.*]

[*Solon.* vide argumentum eclogae VI. Virgilii. *Heumann.*]

Syllus. Cicero de N. D. I. 34. vide *Reineſii* varias lectt. III. 2. pag. 324. *Fabric.* — Sed ibi ſermo eſt de academicis, et magna tam codicum quam interpretum diuerſitas. vide *Victorium* var. lectt. lib. 24. cap. 19. et Boherium ac Dauiſium ad Ciceronis locum. *Harl.*

[*Tacitus.* vide, quae notaui ad eius vitam Agricolae pag. vlt. Prodigia falſe ridet lib. III. hiſtor. cap. 56. *Kirchmaieri* epiſt. pag. 136. *Gaudentium* de philoſ. rom. cap. 85 ſq. *Lipſii* comment. in Tacitum pag. 373. et 455. *Heumann.*]

[*Terpſion. Athen.* VIII. pag. 337. *Heumann.*]

Themiſte, mulier, vna ex omni memoria philoſophari docta. *Lactant.* III. 25. vid. paullo infra, in catal. feminarum Epicurearum.

Thorius. vid. *Balbus.* [vid. Erneſti indicem hiſt. in clau. Ciceron. voc. *Thorius.*]

Tibullus. vid. *Ayrmannus* in vita Tibulli §. CXI. *Heumann.*]

Timagoras. Cicero quaeſt. acad. IV. 25.

Timarchus, ad quem ſcripſit Metrodorus apud *Plutarchum* contra Colotem pag. 1117.

Timocrates, ad quem ſcribit Metrodorus apud eumdem *Plutarch.* pag. 1125. Metrodori ſcilicet frater. id. pag. 1098. 1126. *Laert.* X. 6. Inter primos, qui obſcura adhuc Epicuri dogmata illuſtrarunt. id. 4. Epicuri heres. id. 16 ſq. *Cic.* 2. de fin. [cap. 31. totis voluminibus ab Epicuro conciditur. *Cic.* de N. D. I. 33. conf. *Ionſius* I. 20, 3. *Menag.* ad Laert. X. 22.]

L. Manlius Torquatus, quem Cicero colloquutorem inducit libris de finibus I. cap. 5 ſqq.

Trebatius, Ictus. Ei diſſuadet ſectam epicuream *Cicero* ad diuerſ. VII. epiſt. 12. [*Bayle* voc. *Trebatius*, not. F. *Menagii* amoenit. I. C. cap. 14.]

C. Triarius apud *Ciceronem* I. 5. 7. et 21. de finibus. [conſ. *Erneſti* ind. hiſtor. in claue Cicer. h. v.]

Caius Matrinus Valens. Vet. inſcript. apud *Sponium* pag. 128. Miſc. [vid. ſupra *Matrinius*.]

L. Varus, Caeſaris amicus, de quo e Quinctiliano V. 3. *Gaſſendus* II. 6. Mentio fit apud Donatum in vita Virgilii [cap. 19. ſect. 79. pag. CLXXV. edit. 2. Heynii. *Maſſon* in vita Horatii pag. 222. Sed vide cel. *Heyne* Exc. II. ad Virg. Bucolica Ecl. VI. 6. 7. pag. 166 ſqq. vbi et de Quinctilio Varo, et *Vario*, poeta, Virgilii et Horatii amico, (quem Fabricius in nota msta Epicureis adnumerandum cenſet,) docte cauteque agitur. *Harl.*]

Quinctilius Varus, qui docente Sirone ſectam Epicuream didicit teſte *Seru.* in Eclog. 6. Necem eius luget *Horatius* I. od. 24.

C. Velleius Senator, ad quem Epicurei tunc primas deferebant, et cui Cicero colloquutoris partes tribuit in libris de natura deorum. [Fuiſſe hunc auum Velleii Paterculi, coniectura eſt Fabricii Bibl. lat. lib. II. cap. 2. pag. 311. not. *Heumann.*]

Verrius, Paeti et Attici familiaris. *Cic.* ad diuerſ. IX. 20. (vbi vid. Manut.) epiſt. 26. -

P. Virgilius, poetarum latinorum princeps, qui in Epicuri hortulo philoſophiam doctum ſe innuit ſub initium poematis, cui titulus Ciris. Cum [?] Varo edoctum a Sirone, notat *Seruius* ad Eclog. VI. atque Virgilius ipſe in epigramm. *Magni petentes docta dicta Scironis.* [vide paullo ante ad voc. *Siron* notata.] *Seruius* pag. 619. et 620. in X. Aeneidos. Videant igitur, quo iure poetam hunc academicum fuiſſe ſcribat Tiberius Donatus in poetae vita [aa]) et Platonis ſectatorem ſapientiſſimum adpellet *Benedictus Aueranius* diſſ. I. in Euripidem tom. I. Opp. pag. 329. Certe negari nequit, in poematis ſuis eum interdum legiſſe Platonis veſtigia, vt idem obſeruat diſſ. VII. pag. 409. diſſ. X. pag. 419. *Fabric.* — Virgilium adſectari Platonem, ſcribit *Huetius* quaeſt. Alnet. libr. II. cap. 23. pag. 295. De eruditione Virgilii philoſophica egit *Hornius* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 4. pag. 243. — Virgilius Ecl. VI. 31 ſq. deſcribit ortum rerum ex principiis Democriti atque Epicuri. [At *ſemina* ibi non ſunt atomi epicurei; ſed elementa per chaos ſparſa. vid. Heyne.] In Ciri v. 3. 4. ſe diſerte profitetur Epicureum. Conferantur ille Georg. II. 490 ſqq. [vbi vide Heyne,] Acta erud. Lipſ. tom. I. pag. 418 ſq. *Andreas Schottus* quaeſt. Tullian. libr. IV. cap. 5. pag. 295. *Heumann.*

X noctem,

aa) Cap. 19. ſect. 79. vbi conferes not. cel. Heyne, pag. CLXXV. eumdemque ad Virg. Ecl. VI Atqui, vt aliquoties iam declaraui, poeta, qui philoſophumenis vel placitis opinionibusque philoſophorum ad carmen ornandum vtitur, a philoſopho proprie ſumto aut etiam a poeta didactico, qui doctrinam quamdam verſibus illuminat, vt Lucretius fecerat, probe eſt diſtinguendus. Si igitur praeter loca quaedam, vbi adluditur tantum ad dogma quoddam philoſophicum ſiue ornatus ſiue veteris cuiuſdam imitandi poetae cauſſa id factum ſit ſiue alia de cauſſa poetica, non clariora exſtant teſtimonia et documenta, ex ſingularibus illis paucisque locis non ſemper nec tuto colligi poteſt, poetam alicui ſectae nomen dediſſe et fuiſſe omnino addictum. *Harl.*

Xenoclem, Plutarchi fratrem, fuiſſe Epicureum, ſuſpicor e lib. II. ſympoſ. quaeſt. 2.

Zeno, Sidonius, καὶ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής. *Laert.* VII. 35. Apollodori auditor, πολύγραφος ἀνήρ. id. X. 25. [vid. *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. 8. §. 20. *Heumann.*] Illum Phaedri magiſtrum Cicero Athenis docentem audiuit.

Zeno, Epicureus, a Cicerone et Attico frequentatus, quem principem Epicureorum (ſuae ſcil. aetatis) vocat *Tullius* I. de nat. Deor. [cap. 21. *Zenonem*, ait, *quem Philo noſter coryphaeum adpellare Epicureorum ſolebat*, *quum Athenis eſſem*, *audiebam frequenter, et quidem ipſo auctore Philone.* Mox eumdem vocat principem Epicureorum: ibid. cap. 33. et 34. prodit, Zenonem litigaſſe et philoſophos alios maledictis aut nominibus ignominioſis laceraſſe: in quaeſt. Tuſcul. III. 17. Zeno dicitur ſenex acutiſſimus et eius opinio de vita beata profertur.] confer de fin. I. 5. V. 11. ad Attic. [bb]) Diuerſus hic et iunior mihi videtur *Zenone* ſuperiore, qui Apollodorum audiuit, Epicuro non multo iuniorem: licet eosdem faciat doctiſſ. *Ionſius*, vbi quindecim Zenones recenſet lib. II. cap. 1. *Fabric.* §. 3. pag. 138 ſqq. adde eumdem II. 14, 8. pag. 218. et 15, 4. pag. 233. ſupra in vol. II. pag. 672 ſq. de pluribus Zenonibus. *Athenaeum* XIII. pag. 611. *Bayle* Diction. voc. *Zenon Epicurien. Heumann.* Non diſcernit vtrumque Zenonem, nec duo Zenones Sidonios diſtinguit *Menagius* ad Diog. Laert. VII. 35. atque *Brucker.* vol. I. pag. 1317. adſentiens, addit, etiamſi Laertius Apollodorum inter Epicuri diſcipulos referat, id tamen de ſectatore quoque, ſenſu paulisper latiore, poſſe intelligi. *Harl.*

Zenobius, contra quem ſcripſit Alex. Aphrodiſeus, teſte *Simplicio* in III. Phyſ. comm. 49.

Zenocrates in epiſtolis Alciphronis pag. 406. 410. etc.

Zopyrus, medicus, εὖ μάλα τοῖς Ἐπικούρου λόγοις ἐνωμιληκὼς, *Plutarchi* aequalis III. 6. ſympoſ. [conſ. catal. epigrammatarior. poet. voc. *Nicarchus.*]

Batis, Epicuri ſoror, vxor Idomenei. *Laert.* X. 23.

Leontium, ab Epicuro et Metrodoro amata, *Laert.* X. 4. 5. 6. 23. perinde vt *Marmarium*, *Hedia*, *Erotium et Nicidium.* (*Plutarcho* pag. 1097. de non ſuauiter viuendo Νικήδιον, vbi et Βοίδιον nominat) id. 7. Contra Theophraſtum ſcripſit Leontium ſermone ſcito et Attico. *Cic.* I. de nat. Deor. cap. 33. et *Plin.* hiſt. nat. praef. Confer *Menagium* in mulierum philoſopharum hiſtoria, et ad Laert. pag. 436 ſq. [*Bayle* Diction. voc. *Epicure*, not. *H.* et voc. *Leontium.* *Leontia* haec dicitur apud Petrum Bleſenſem; ſed minus recte, iudice *Fabricio* Bibl. Gr. V. 11. pag. 458. *Heumann.* Plura collegit *Wolf.* in catalogo foeminarum, olim illuſtrium, ſubiuncto mulierum graecarum, quae oratione proſa vſae ſunt, fragmentis et elogiis, pag. 385 ſq. *Harl.*] Leontium hanc Metrodori legitimam vxorem fuiſſe, et falſa, quae de illa, tamquam meretrice, feruntur, contendit

bb) Vbi ſcribitur *Xeno*, vti epiſt. 10. nec Erneſti notat lectionis varietatem; immo in indice hiſtor. Cic. plures *Xenones*, ab illo et Zenone diverſos, adducit. *Harl.*

dit *Gaſſendus* in Epiſt. tom. VI. Opp. p. 128. ") Filiam eius, *Danaen*, Sophronis, praefecti Epheſi, amaſiam, memorat *Athenaeus*, lib. XIII. pag. 593.

Phaedrium, Epicuri ſerua, manumiſſa eius teſtamento. *Laert.* X. 21.

Philaenis, Samia, [Leucadia, incertae aetatis, *Athen.* V. pag. 220. F.] in quam Dioſcoridis epigramma, qua famam de inſana libidine propellere ab ipſa conatur, edidit *Spanhemius* de vſu numiſmatum diſſ. IX. pag. 764. [tom. II. pag. 523. edit. II.] Confer etiam *Fleetwoodi* inſcriptionum antiquarum ſyllogen pag. 338 ſq. qui poſtremos binos verſus ita interpretatur: *At illius quidem nomen exſpuet ſiue abolebit* (ἀναπτύσει, apud Spanh. eſt ἀναπτύξῃ) *tempus, mea autem oſſa, poſtquam famam iniquam a me amolita ſum,* τερφθείη, *placide quieſcant.* [℟] *Fabric.* — Plura de illa collegit *Olearius* in diſſ. de poetriis graecis, nr. LX. pag. 176—178. ſubiuncta editioni Sapphus, a Io. Chriſtiano Wolfio curatae. *Harl.*

Themiſta, Zoili filia, Leontei, Lampſaceni, vxor. *Laert.* X. 5. *Cicero* in Piſon. cap. 26. *Clemens Alex.* Lactant. III. 25. vid. *Thomae Bentleii* notas ad Ciceron. II. de fin. cap. 21. pag. 110. *Fabric.* Plura leges in *Wolfii* catalogo foemin. olim illuſtr. citato, pag. 450 ſq. *Harl.*

Tophila, Martial. VII. 68.

IV. *De Philoſophis Cyrenaicis* [dd]), qui et ἡδονικοί.

Epicureis merito a me ſubiunguntur CYRENAICI, ἐκ μιᾶς οἰνοχόης Ἐπικούρῳ πεπωκότες, *ex eodem cum Epicuro poti poculo*, vt loquitur *Plutarchus* pag. 1089. de non ſuau. viuendo ſec. Epicurum. Paſſim quoque cum Epicureis videas coniungi, quia et ipſi in voluptate aiebant ſummum boni conſiſtere. Hieron. in Eccleſiaſtae IX. *Et haec inquiunt, aliquis loquatur Epicurus, et Ariſtippus, et Cyrenaici, et ceterae pecudes philoſophorum.* Naturalia cum rationalibus ſuſtuliſſe, et contentos fuiſſe moralibus, notat *Seneca* ep. 89. Auctor huius ſectae, Epicuro antiquior et ad aſotiam proiectior, fuit *Ariſtippus*, Socratis diſcipulus, de quo vide ſi placet Suidam et Euſebium XIV. praeparat. pag. 763 ſq. ac quae dixi lib. II. cap. 24. §. 33. Ariſtippo ſucceſſit *Arete*, filia, de qua neſcio vnde hauſerit Thomas Thomae apud Colomeſium pag. 590. Opp. [vide ſupra, in vol. II. pag. 702.] Huic filius μητροδίδακτος *Ariſtippus*. In *Wibaldi*, Abbatis Corbeienſis, epiſt. 147. tom. II. monument. Edmundi Martene pag. 337. *Callipho et* Inomachus *Cyrenaici honeſtatem cum voluptate iunxerunt,*

cc) Vide tamen *Athenaeum* lib. XIII. pag. 585. 588. *Heumann.*

dd) De conditore huius ſectae, *Ariſtippo*, eiusque diſciplina, ſchola huiusque fatis vid. ſupra ad vol. II. p. 700 ſqq. *Diogen. Laert.* II. 65 ſqq. de Ariſtippo, et ſegm. 86 ſqq. de Cyrenaicis, coll. *Roſſio* in commentatt. Laert. §. 14. pag. 36 ſqq. qui ſegm. 85. explicat, atque Caſauboni, Menagii et Aldobrandi criſin atque interpretationem reiicit. *Strabo* XVII. pag. 837. *Sextus Empir.* adu. mathem. VII. ſect. 191. Loca Ciceronis et aliorum congeſſit *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoriae philoſophiae antiquae p. 103—112. Hiſtoriam et placita illius ſectae perſequuti ſunt *Stanleius* in hiſt. philoſ. part. III. *Brucker.* vol. I. pag. 584—609. *Meinerſ.* in hiſtoria dogmatum apud Gr. et Rom. tom. II. pag. 646—665. *Gurlitt* in ſciagraphia hiſt. phil. p. 57—60. adde *Tiedemann* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie tom. II. pag. 403 ſqq. *Harl.*

runt, lege *Dinomachus* ex *Cicerone* lib. V. 8. de fin. Eodem loco Wibaldi male *Hebillus* nominatur pro Herillo.

Ex Cyrenaica ſecta deinceps prodiere *Theodorii*, a *Theodoro*, atheo, qui Ariſtippi μητροδιδάκτȣ diſcipulus fuit. *Laert.* II. 85. 86. *Suidas* in Ἥρα. Licet audiuerit quoque alios, vt Zenonem, Citieum, Bryſonem et Pyrrhonem. Suid. in Θεόδωρος. *Fabric.* — De *Theodoro* plura ſcripſi ſupra, in catalogo Platonicorum pag. 189. adde *Parker.* de deo, disput. I. ſect. 7, pag. 19, *Bayle* diction. tom. I. voc. *Bion*, *Buddeum* theſ. de atheismo cap. 1. §. 17. et in compendio hiſt. philoſ. pag. 133 ſqq. *Stolle* in hiſtoria phil. moral. gentil. §. LV. p. 65. qui eum atheismi reum fecerunt, praeeunte *Cicerone* de N. D. lib. I. cap. 1. et 23. *Sext. Empir.* adu. mathem. IX. ſect. 51. (vbi vide Fabricii notam p. 561.) et 55. — Succeſſionem ſcholae Cyrenaicae *Meinerſ.* l. c. pag. 653. not. hanc fuiſſe putat: *Ariſtippus*, *Arete*, *Ariſtippus* minor ſiue Aretes filius, *Anniceris*, (contra Menagium, qui ad Diogen. Laert. II. 86. duos Anniceridas, vtrumque Cyrenaeum fuiſſe, amplis verbis euincere ſuſtinuit,) *Theodorus*, *Hegeſias*, *Euemerus* et *Bion Boryſthenites*. Sed omiſſi ſunt *Antipater* aliique a Fabricio, *Perizonio* ad Ael. II. 27. V. H. *Bruckero* I. p. 599 ſq. etc. nominati. *Harl.*

Habuit praeterea et alios diſcipulos maior Ariſtippus, vt *Synallum* ee) (niſi pro Σύναλλες cum Menagio, vt ſane videtur, legendum σὺν ἄλλοις,) cuius meminit *Euſebius* XIV. praeparat. pag. 764. et *Antipatrum*, Cyrenaeum, *Laert.* II. 86. quem oculis captum fuiſſe *Cicero* ſcribit Tuſc. [cap. 38. libri V.] tum *Aethiopem* ex Ptolemaide, *Laert.* ibid. *Ariſtotelem* quoque, Cyrenaicum, qui de poetica ſcripſerit, refert *Laert.* V. 35.

Antipatri diſcipulus fuit *Epitimedes*, Cyrenaeus, Epitimedis *Parabates*, Parabatae *Hegeſias* Piſſithanatus, a quo *Hegeſiaci*, teſte *Laertio* II. 85. dicti, et *Anniceris*, a quo *Annicerii*, vt eidem Laertio ac Suidae in Ἀννίκερις et Ἀρίστιππος traditum. Confer, quae de Anniceri viri docti ad *Laertium* III. 19. et *Aelianum* II. 27. Var. ac de vniuerſa Cyrenaicorum ſchola praeclarus *Voſſius* libro de Philoſophorum ſectis cap. IX. Annicerios *Cicero* quoque memorat de Offic. III. 33. *Marſilium* vero *Caguetum*, qui Obſeruatt. III. 17. hunc Annicerium, Cyrenaicum, confundit cum Annicerio, Aegineta, qui redemit Platonem, reprehendit *Reineſius* Epiſt. ad Rupertum et ad Daumium pag. 121. 343. et 473. licet *Ioach. Kuhnius* ad Aeliani V. H. lib. II. 27. neget, duo ſtatuendos eſſe Anniceres. *Fabric.*

[De *Hegeſia*, Cyrenaico, qui, vt *Cicero* Tuſcul. diſput. I. 34. (vbi conf. Dauiſ.) *Valerius Max.* VII. cap. 9. ext. 3. aiunt, de morte, a malis nos abducente, tam grauiter diſputare, aliisque *mortem perſuadere* potuit, vt multi his auditis mortem ſibi ipſi conſciſcerent, vide progr. *Rambachii* de Hegeſia πεισιθανάτῳ, in illius Sylloge diſſertationum, ad rem litterariam pertinentium, Hamburg. 1790. nr. 4. — Hic Hegeſias non eſt confundendus, quod fecerunt *P. Burmannus* ad Quinctil. XII. 10. p. 1085. et *Boherius* ad Ciceronis Tuſc. I. 34. cum *Hegeſia Magnete*, oratore et hiſtorico, vti monuit *Ruhnken.* ad Rutilium Lupum de figuris etc. pag. 27. vbi a pagina 25. docte fuſeque diſputat de Hegeſia Magnete. Diſcernit illos quoque poſt Voſſium *Fabricius* infra in libro IV. cap. 32. vol. IIII. pag. 484. adde ſupra in hoc vol. pag. 43. voc. *Hegeſias.*

Euemeri

ee) Fuit etiam *Metallus* quidam, pater Ichthyae, dialectici: de quo vid. paullo poſt, inter Megaricos.

Euemeri ſiue *Euhemeri* etiam mentio eſt iniicienda. Cuias fuerit, non ſatis compertum eſt: alii enim ex Peloponneſo Meſſenium, (quod verum putant Cellar. et Bünemann. ad Lactant. I. 11. 33.) alii Meſſanenſem ex Sicilia, alii Agrigentinum, alii Tegeaten fecerunt eum. Meſſanenſem, e Sicilia, eum fuiſſe, non dubitat *Mongitor* in biblioth. Sicula I. p. 189 ſq. vbi copioſus eſt de noſtro eiusque aetate, opinionibus etc. ac nubem ſcriptorum antiquiorum non minus quam recentiorum excitat. In patriam illius inquiſiuit quoque *Iac. Nic. Loenſis* in Miſcell. Epiphyll. lib. X. cap. 1. — Floruit tempore Caſſandri F. Macedoniae regis cuius auſpiciis longinqua ſuſcepit itinera per oceanum meridianum. Eius aetatem Mongitor cum *Reina* in not. Meſſan. part. I. pag. 212. confert ad Olymp. CXVII. Voſſius putat, eum floruiſſe Olymp. CXIV. *Ricciolus* autem in Chronol. reform. tom. IV. ind. 1. pag. 117. Olymp. CXX. Quum inſulam Panchaeam perluſtraſſet, (quod quidem Plutarchus aliique fabuloſum eſſe contendunt,) inueniſſe ibi dicitur Iouis Triphylii columnam in eaque legiſſe inſcriptas res illius geſtas; ex qua aliisque inſcriptionibus architectatus eſt, (multa enim finxiſſe eum, eſt credibile,) libros ἱερᾶς ἀναγραφῆς, ſiue *hiſtoriae ſacrae*. *Lactant.* de falſa relig. I. cap. 11. ſect. 33. pag. 73. edit. Bünen. *Antiquus, ait, auctor Euhemerus, qui fuit ex ciuitate Meſſene, res geſtas Iouis et ceterorum, qui dii putantur, collegit hiſtoriamque contexuit ex titulis et inſcriptionibus ſacris, quae in antiquiſſimis templis habebantur, maximeque in fano Iouis Triphylii, vbi, auream coronam poſitam eſſe ab ipſo Ioue, titulus indicabat, in qua columna geſta ſua perſcripſit, vt monimentum eſſet poſteris rerum ſuarum.* Initium operis fuiſſe videtur, quod ſeruauit *Sextus Empir.* adu. mathem. IX. ſect. 17. pag. 552. edit. Fabric. cuius longam doctamque notam conſules. Operis argumentum demonſtrauit *Cicero* de N. D. I. cap. 42. vbi confer Dauiſii adnotationes. Illam hiſtoriam et interpretatus eſt *Ennius* et ſequutus: ſed vtriusque labor intercidit praeter fragmenta, (vid. *Diodor. Sic.* in excerpt. vol. II. p. 633. edit. Weſſeling.) quae diligenter collegit *Hieron. Columna* in fragmentis Ennii pag. 312 ſq. edit. Heſſel. Quod autem originem deorum et ſuperſtitionum aperuit, a multis habitus eſt acerrimus pietatis hoſtis, et adpellatus ἄθεος; ab aliis autem maiore iure ab illo crimine vindicatur. Praeter *Columnam* l. cit. *Mongitor.* qui ei notam impietatis inurit, ac *Brucker.* vol. I. pag. 604 ſqq. vide *Reimmann.* in hiſt. atheismi pag. 176 ſqq. (qui quoque a pag. 172. de *Ariſtippo*, *Theodoro*, et *Bione*, atheismi incuſatis ab aliis, ab aliis autem vindicatis, diſſerit,) et pag. 246. *Meinerſ.* in hiſt. doctrinar. apud Graecos tom. II. pag. 664 ſq. Zimmermanni, Seuinii, Fourmontii et Foucheri commentationes de Euemero iam laudaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 491 ſq.

Bion Boryſthenites, Antigono, Macedoniae regi, acceptus, circa Olymp. CXX. homo ingenioſus et acutus; ſed dicax quoque; qui impietate et contumelioſe in deos dictis ſuperauit praeceptorem Theodorum: ſed morti quum vicinus eſſet, inconſtantiam ac poenitentiam petulantiae ac procacitatis prodidiſſe fertur. Conf. *Diogen. Laert.* IV. 46 ſqq. ibique interpret. *Athen.* XIII. cap. 6. pag. 591 ſq. *Senecam* V. 7. *Plutarch.* de S. N. V. pag. 72. edit. Wyttenbachii. *Brucker.* I. pag. 607 ſqq. *Bayle* Dict. art. *Bion.* I. p. 566. etc.

Apellas Cyrenaicus apud *Marcian. Heracleot.* pag. 63. eius δελφικὰ citat *Clemens* Protrept. pag. 31. vide infra de Apollodoro cap. 27. vet. edit. pag. 671.

Ariſtoxenus quoque nulla re niſi gula celebris et ventroſus dictus, fuit Cyrenaicus. *Athen.* I. pag. 7. diuerſus ab Ariſtoxeno, de quo cap. ſeq. §. 2. fin. *Harl.*]

Carneades

Carneades etiam fuit Cyrenaeus, vnde Clitomachum eius in ſchola Cyrenaica ſucceſſorem fuiſſe ſcribit *Stephan. Byzant.* in Καρχηδών. Sed academici hi fuerunt a Cyrenaicorum ceterorum dogmatis alieni.

Mneſiſtratios cum Cyrenaicis et Epicureis conſpirare, notauit e Poſidonio Athenaeus VII. pag. 279.

V. De Pyrrhone et Scepticis.

EPIMETRON.

Fontes, e quibus notitia Pyrrhonis eiusque ſectae hauriri poteſt, partim, vt ita dicam, ſunt exſiccati, partim adhuc adiri poſſunt. *Aeneſidemi* octo libri de Pyrrhoniis praeter epitomen, a *Photio* cod. CCXXII. ſeruatam, perierunt. Pariter *Fauorini* tropi Pyrrhonii iniuria temporis abſumti ſunt, *Diogenes Laert.* IX. 61 ſq. memorat *Aſcanium Abderitem*, *Antigonum Caryſtium* in libro de Pyrrhone, tum (ſegm. 70.) *Theodoſium* in ſcepticis capitulis. Quorum ſcripta, in quibus de Pyrrhone diſſeritur, aetatem tulerunt, ii ſunt *Diogenes Laertius* lib. IX. 60 ſqq. (vbi interpretes, praecipue Menagius, ſunt conſulendi: ſed illi ipſi aliquoties corriguntur, et multa Diogenis loca emendantur aut explicantur ab *Ignatio Roſſio* in Commentatt. Laert. per multas paragraphos pag. 204—244.) — *Sextus Empiricus* in Pyrrhoniarum hypotypoſeon libris tribus, quos Fabricius in praeclara ſua Operum Sexti Empirici editione doctis obſeruationibus criticis atque hiſtoricis illuſtrauit [ff]. Pauca dedit, eaque fere omnia ex Diogene Laertio, *Suidas* tom. III. p. 245 ſq. in Πύῤῥων et Πυῤῥώνειοι, et οὐδὲν μᾶλλον. Vtiles quoque eſſe poſſunt, ad hiſtoriam placitaque illius ſectae cognoſcenda, ii, qui ſcepticismum oppugnarunt, Claudius Ptolemaeus, Galenus, Sextus, (cuius diſputationes anti-ſcepticas poſt Stephanum gr. et lat. edidit *Fabric.* in B. Gr. vol. XII. pag. 617.) aliique, memorati a *Morhofio* Polyhiſt. tom. II. lib. I. cap. VI. pag. 30 ſq. a *Fabricio* in Syllab. ſcript. de V. R. C. cap. XXIII. §. 4. pag. 455. vbi quoque recentiores ſcepticismi aduerſarii enumerantur. Loca *Ciceronis* et aliorum collegit *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, pag. 351 ſqq.

Inter recentiores doctiſſimus ſcepticismi, quem tamen vltra philoſophiae limites non extendit, defenſor fuit *Petrus Dan. Huetius* in tractatu philoſophico, (gallice ſcripto,) de imbecillitate intellectus humani, Amſtel. 1723. 8. qui inſignem quoque ſcepticorum, ſiue eorum, qui ſenſus atque intellectum falli poſſe, et veritatem eſſe abſconditam exiſtimarunt, numerum praebet. Tum *Dauid. Hume*, Anglus, ſummis acutiſſimisque ſcepticis adnumerandus, multos nactus eſt tam adſeclas, quam aduerſarios. Nuperrime eius opiniones adgreſſus, fundamentum totius quaſi aedificii euertere ſtuduit *Iacob*, philoſophus aeque acutus, in *Kosmann.* Allgemeinen Magazin für kritiſche und populaire Philoſophie, tom. I. part. I. Breslau. 1792. 8.

Iobum et Salomonem ſcepticos iam fuiſſe, contenderunt *Gaſſendus* in Opp. tom. III. exercitatt. paradox. lib. II. exerc. 6. et auctor Obſeruationis XIII. tom. VIII. Obſeruatt. ſelectar. Halenſ.

ff) Cenſor illius editionis in Actis eruditorum de Pyrrhonismo eiusque ortu pag. 388 ſqq. quaedam monet. germanice ſcriptis, vol. V. part. 54. pag. 381 ſqq.

Halenſ. Enimuero Gaſſendum refutauit M. *Henr. Aſcanius Engelken* in diſſ. de ſcepticiſmi ortu et progreſſu, Roſtoch. 1702. et auctori obſeruatt. ſe oppoſuit M. *Boecmannus* in duabus de Salomone a ſcepticiſmo vindicato diſputationibus, Wittebergae 1710. nec non auctores relationum innocentum (der unſchuldigen Nachrichten,) ad ann. 1705. p. 181.

Contra ſcepticiſmum praeter Merſennium aliosque, armis validis dimicauit *Petrus de Villemandy* in *Scepticiſmo debellato*, ſeu humanae cognitionis ratione ab imis radicibus explicata, eiusdem certitudine aduerſus ſcepticos quosque veteres ac nouos inuicte aſſerta; facili ac tuta certitudinis huius obtinendae methodo praemonſtrata. Lugd. Bat. 1697. 4.

Σκέψις tamen ſiue dubitatio moderata, ſapientiae verae propria et omnium ſapientium character, probe diſcernenda eſt ab immoderato illo ſcepticiſmo, qui, niſi de apertiſſimis quibusue, tamen de rebus notis et principiis certis tam humanis quam diuinis dubitat. Praeiuiſſe quidem videntur academici; at enim *differre*, ait *A. Gellius* N. A. lib. XI. cap. 5. (vbi de Pyrrhoniis philoſophis quaedam deque academicis ſtrictim notauit,) *inter ſeſe et propter alia quaedam, et vel maxime propter ea exiſtimati ſunt, quod academici quidem ipſum illud nihil poſſe comprehendi, quaſi comprehendunt, et nihil poſſe decerni, quaſi decernunt: Pyrrhonii ne id quidem vllo pacto videri verum dicunt, quod nihil eſſe verum videtur.* adde *Fabricii* notam ad Sexti Empirici Pyrrh. hypot. I. 1. pag. 1. ipſum *Sextum Empiricum* l. m. lib. I. cap. 33. pag. 56 ſqq. ibique Fabric. *Huetium* de imbecillitate intellectus hum. lib. I. cap. 14. §. 32 ſqq. pag. 139 ſqq. qui ſimul demonſtrare conatur, quo pacto Pyrrhonii cum philoſophis academiae mediae ſiue ſecundae conciliari poſſint; *Voſſium* de philoſophorum ſectis cap. 20. §. 7. et 8. cui tamen difficile eſſe videtur, diſcrimen vllum videre; *Buddeum* in compendio hiſtoriae philoſ. cap. IV. §. 28 ſq. pag. 147 ſqq. qui pag. 20. laudat *Abraham. Grauium*, eumque ſcribit, egregiam lucem hiſtoriae ſcepticiſmi adfundere in *ſpecimine philoſophiae veteris, in qua notae quaedam oſtenduntur*, per integrum I. librum. *Tiedemann.* in Geiſt der ſpekulatiu. Philoſophie tom. I. cap. 13. pag. 566 ſqq, qui pag. 576 ſqq. ea, in quibus differunt illi, perſequitur.

Sed ſubiungam notitiam librorum aliorum, in quibus de Pyrrhone aut ſcepticiſmo vberius agitur, et alii quoque libri, huc pertinentes, memorantur.

Hieronymus Hirnhaim de typho generis humani, ſiue ſcientiarum humanarum inani ac ventoſo tumore, difficultate, falſitate, iactantia, praeſumtione, incommodis et periculis. Pragae 1676. Is fundamenta philoſophiae ſubuertere conatur, et oracula diuina vnicum tantum ſapientiae fontem habet.

Ioſ. Glanville ſcepſis ſcientifica aduerſus vanitates dogmaticorum, Londini 1665. Euincere ſtudet, in natura eſſe permulta incognita, quae nulla arte poſſint indagari.

Martini Schoockii de ſcepticiſmo libri IV. Groningae 1652. 12.

Franciſcus Mothaeus Vayerius (Franc. de la Mothe le Vayer) in libro: *de la Vertu des payens.* Pariſ. 1642. 4. rec. et auct. ib. 1647. 12. et *Diſcours pour montrer que les doutes de la philoſophie ſceptique ſont de grand vſage dans les ſciences.* Pariſ. 1669. 12. atque in Operibus a filio illius editis, Pariſ. 1653. fol. — auct. ibid. 1656. II. tom. fol. — ib. 1662. fol. III. tom. — et auct. poſt auctoris obitum, Pariſ. 1684. 12. XV. tom. vid. *Niceron.* Memoires, ex verſione Baumgartenii german. tom. XV. pag. 108 ſqq. et 115. *Bayle* Dict. voc. *Pyrrhon* in

in notis et voc. *Mayer*, atque *Thomaſii* Gedancken über allerhand Bücher 1689. pag. 670 ſqq. *Brucker.* loco infra citato.

Georg. Paſchius de variis modis moralia tradendi etc. Kilon. 1707. 4. pag. 700 ſqq. vbi pag. 720 ſqq. iam Io. Franciſc. Picum Mirandulam, Henr. Corn. Agrippam, (de quo vid. *Stolle* Anleitung zur Hiſt. der Gelahrheit, edit. III. pag. 37 ſq.) Franc. Sanchez (Sanctium) aliosque, in vtramque partem diſputantes, commemorat.

Fabricius in margine ſui exempli manu notauit *S. Auguſtinum* libr. III. contra academicos, *Io. Franciſcum Picum* lib. II. exam. virtutis gentium, *Marinum Merſennum* de virtute ſcientiarum aduerſus ſcepticos [gg]), *Samuel. Parkerum* diſſ. VI. de deo et prouidentia, *Iac. Arrhenii* diſſ. de Pyrrhonia ſecta. Vpſal. 1708. 8. Accedunt

Dan. Hartnaccii hiſtoria breuiuſcula ſcepticiſmi veteris et recentioris adiecta *Franc. Sanchez* libro, *quod nihil ſcitur.* Stetini 1665. 12.

Io. Frid. Hennſchii diſſ. de philoſophia aphiloſophia, ſiue ſcepticiſmo, Lipſiae 1682. 4.

Iac. Bruckeri, Auguſtani epiſtola de Pyrrhone, a Scepticiſmi vniuerſalis macula abſoluendo, in Miſcellaneis Lipſienſibus ad incrementum rei litterariae, tom. V. Lipſiae 1717. 8. pag. 236 ſqq. — rec. auctior cum adnotationibus, Pyrrhonis hiſtoriam amplius illuſtrantibus, in eiusdem Miſcellaneis hiſtoriae philoſophicae, litterariae, criticae etc. Auguſtae Vindelic. 1748. mai. 8. nr. I. Contra Antigoni Caryſtii narrationem, a calumniis dogmaticorum ſophiſtarum profectam, apud Diog. Laert. IX. 61. et 62. defendit Pyrrhonem, et primum ex iis, quae Laertius de eo eiusque dogmatibus prodidit memoriae, tum quod Pyrrhon dogmaticorum philoſophorum ſiue ſophiſtarum inuidiam ſibi conflarat, quia illuſit eorum captiunculis ſimulata ignorantia eosque omnium expoſuit riſui, porro ex honore pontificatus, apud Eleos impetrato, ex auctoritate, qua valuit apud Epicurum, denique ex dignitate, qua floruit in patria et immunitate, philoſophis illius gratia data, ſat multa validaque ducit argumenta.

Io. Franc. Buddei exercitat. de Scepticiſmo morali, Halae Sax. 1699. rec. in eiusdem analectis hiſt. philoſophicae, Halae. 1706. 8. pag. 203 ſqq.

Bayle in Dict. voc. *Pyrrhon* vbi multa praeter ea Moreri peccata notat, tom. III. pag. 731 — 736. tum in vocc. Arceſilas, Democrit, aliisque, in quibus aliisque libris quum ſe ipſe inſignem praeſtitiſſet ſcepticum et multa praecipue in longioribus notis ad locum, Pyrrhon, in medium adtuliſſet, quae ab oraculis diuinis aliena viderentur, a multis notatus atque vel atheiſmi reus factus, certe arma ſuppeditaſſe atheis creditus eſt. vid. *Buddei* theſes de atheiſmo, cap. I. §. 25. pag. 147 ſqq. praecipue pag. 156 ſqq. *Stolle* in Anleit. zur Hiſtorie der Gelahrheit, edit. III. pag. 416 ſqq.

Frider. Guilielmi Bierlingii commentatio de Pyrrhoniſmo hiſtorico. Lipſiae 1724. 8. cap. 1. §. 1 — 6. atque pag. 11 ſqq. oſtendit, Pyrrhonem neque inſipientem fuiſſe, neque ſceleratum, multasque de eo ſparſas reiicit fabulas.

gg) Inſcriptio libri eſt: *La Verité des ſciences, contre les Sceptiques ou Pyrrhoniens*, à Paris. 1625. 8. conf. *Perrault,* Hommes illuſtres tom. II. pag. 52 ſqq.

Chr. Auguſt. Hauſin progr. de contradictionibus ſcepticorum. Lipſ. 1733. 4.

Iean. Pierre de Crouſaz Examen du Pyrrhoniſme ancien et moderne. à la Haye 1733. f.

Gottlieb Stolle in Anleitung zur Hiſtorie der Gelahrheit, edit. 4. pag. 383. de Pyrrhone, tum de variis ſcepticorum erroribus et placitis pag. 449 ſq. 558. de ſcepticiſmo recentiorum morali pag. 642 ſq. De ſcepticiſmi patronis, Sanctio, Vayero, Pico, Agrippa, Herueto, Sorbierio Huetioque pag. 413—416. — Idem in Hiſtorie der heydniſchen Morale pag. 197 ſqq. de Pyrrhone et ſcepticorum placitis, ad doctrinam morum pertinentibus, agit.

Stanleii hiſt. philoſ. part. XI. tom. III. pag. 51 ſqq.

François de Salignac de la Motte Fenelon Abregé des Vies des anciens Philoſophes, avec un Recueil de leurs plus belles maximes. Paris 1726. 8. rec. tom. III. des Nouveaux dialogues des morts de Mr. de Fenelon, Amſterd. 1727. 12. in quorum dialogo XXVII. Pyrrhon cum vicino ſuo colloquens inducitur (illorum tamen auctorem eſſe Fenelon, negat *Ramſay* in Iourn. des Scavans, Mai 1727. p. 127. edit. Amſtel.) — germanice vertit notasque adiecit *Io. Mich. von Loen: Fenelon Lebensbeſchreibungen* etc. Francof. et Lipſiae 1748. nr. 23. pag. 391 ſqq. Fenelon multas repetit fabulas, quas Loen in notis iure proſcribit, et de ſcepticiſmo probabili eiusque limitibus diſſerit.

Brucker. in hiſt. critica philoſ. vol. I. pag. 1317—1349. — vol. II. de ſecta ſceptica ſub imperio romano, pag. 627—638. vol. IV. part. I. pag. 537—609. de ſcepticis recentioribus praecipue Franciſco Sanchez, Hieron. Hirnhaym, Fr. Mottaeo Vayerio, Petro Dan. Huetio, Foucherio, canonico Diuionenſi, et Petro Bayle, quorum vitam, ſcripta, opiniones et controuerſias inde natas late perſequitur. Denique in adpendice ſiue vol. VI. pag. 334—336.

Le Pyrrhoniſme raiſonnable par Mr. *de Beauſobre.* Berolin. 1755.

Gurlitt Sciagraphia hiſt. philoſ. p. 133—144. qui laudat quoque loca *Platneri* aphoriſmor. philoſophic. tom. I. pag. 129. et 257—262. edit. ſec. et tom. II. pag. 477—479. atque *Garuii* progr. legendorum philoſophorum veterum praecepta nonnulla et exemplum pag. 26—38. laudat.

Godofr. Ploucquet diſſ. de epoche Pyrrhonis. Tübingae 1758. 4. Sexti Empirici et reliquorum ſcepticorum cuniculos et ſophiſmata adoritur.

In libro: *Litteratur und Völkerkunde* a. 1784. part. IV. pag. 906—908. exſtat quoque commentatio huc pertinens.

M. Chriſt. Vict. Kinderuater disp. adumbratio quaeſtionis, an Pyrrhonis doctrina omnis tollatur virtus? Lipſiae 1789. 4. *Harl.*

Pyrrho, Eleus [hh]), Anaxarchi diſcipulus, Epicurum aetate paullo anteceſſit, pictor primum, deinde in Democriti quum incidiſſet libros, philoſophiae [ſ] operatus praeceptore Dryſone, Stilponis F. ſiue, vt *Ionſius* pag. 191. II. 15. malit *Bryſone*. *Laert.* IX. 61 ſq. [vbi Menagius

hh) *Eudocia* in Violario p. 368. Πύῤῥων Πλειστάρχου, Ἠλεῖος φιλόσοφος· ὃς ἦν ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, κατὰ τὴν ρια' Ὀλυμπιάδα, καὶ ἐπέκεινα etc. *Harl.*

Menagius e Suida corrigit Βρύσωνος et ſic quoque *Eudocia* l. c. Varia deinde itinera adiit ſapientiae cauſa, relictis vero praeceptoris et quorumcumque dogmaticorum placitis, nihil prorſus certo ſciri poſſe, in vtramque partem de omnibus diſputando contendit; neque tamen hoc docuit tamquam plane certiſſimum, neque in vita communi Scepticum ſe geſſit, vt e variis Laertii Sextique locis conſtat. Nihil ſcriptum reliquit, teſte rurſus *Laertio* IX. 102. et *Ariſtocle* apud *Euſebium* XIV. cap. 18. praeparat. pag. 758. et 763. vbi emendandus eruditus interpres: nam verba χρηϛὸν μὲν ὀυδὲν ὄυτε ἑυρεν ὄυτε ἔγραψε, non ſignificant, Pyrrhonem in Democriti libris nihil boni reperiſſe; ſed ipſum lectis Democriti libris per ſe nihil neque inueniſſe neque ſcripſiſſe praeclari. Homeri ſtudioſus lector poema in Alexandrum M. ſcripſiſſe et pro eo praemium decies millia aureorum tuliſſe fertur apud *Sextum Empir.* aduerſ. Grammat. I. cap. 13. ſect. 272. p. 275. (coll. *Laert.* IX. 67.) et ſect. 282. pag. 279. [vbi conf. Fabricii notam et *Menagium* ad *Laert.* IX. 102.]

E vita deceſſit propemodum nonagenarius, *Laert.* IX. 62. quo anno, vel qua Olympiade, non reperi adnotatum. Diſcipuli eius fuere Timon, Hecataeus, Eurylochus, Nauſiphanes aliique. Vitam Pyrrhonis Timonisque ſcripſerat *Antigonus Caryſtius*, (in opere, quo et aliorum Philoſophorum vitas fuit perſequutus,) teſte *Ariſtocle* apud *Euſebium* XIV. pag. 762 ſq. Sectatores eius non modo Pyrrhonii, ſed etiam a philoſophandi ratione dicti *Aporetici*, *Sceptici*, *Ephectici ac Zetetici*. *Laert.* IX. 69. 70. *Suid.* voc. Ἐφεκτικοί. Cui adde, ſi placet, *Ionſium* [III. 6, 8. pag. 25. *Sext. Empir.* Pyrrhon. I. cap. 3. ſect. 7.] Alios vero philoſophos veluti certa tantum et explorata dogmata venditantes, quae Scepticis videbantur incertiſſima, adpellabant communi nomine *Dogmaticos* ii), quos deinde iterum ſingulari nomine diſcriminabant, vt apud *Sextum* lib. I. Pyrrhon. Hypotypoſ. p. 14. κατὰ τοὺς μάλιϛα ἡμῖν ἀντιδοξοῦντας νῦν Δογματικοὺς ἀπὸ τῆς ϛοᾶς. Sed poſt Pyrrhonem age Scepticos quosdam ordine litterarum in medium adducamus. Sunt igitur, qui calamo meo ſeſe obtulere, hi kk):

Aeneſidemus, Gnoſius, Heraclidis, Sceptici, auditor. *Laert.* IX. 116. non ita diu ante Ariſtoclem floruit, vt conſtat ex *Euſebii* praeparat. pag. 763. itaque Pyrrhonis συνήθης dicitur apud *Laert.* IX. 102. non quod Pyrrhonem ipſum audierit, ſed eius dogmata fuerit ſectatus. Alexandriae docuiſſe ex eodem Euſebio conſtat. Hinc aliis dicitur Aeneſidemus Alexandrinus. [vid. *Brucker*, vol. I. p. 1328.]

Eius Πυῤῥωνείων λόγων librum *primum* laudat *Laertius* IX. 106. quartum *Sextus* 7. contra Math. pag. 258. *Photius* cod. CCXII. ſingulorum octo librorum argumentum refert, teſtaturque, opus inſcriptum Lucio Neroni, (al. Tuberoni romano viro nobili, τῶν ἐξ Ἀκαδημίας τινὶ συναιρεσιώτῃ. Ex hoc opere quod in VIII. libros digeſtum fuiſſe idem *Laertius* IX. 116. docet, forte nouem [?] modorum ὑποτύπωσιν, quibus incerta eſſe, omnia diſputabat, refert Ariſtocles apud *Euſebium* XIV. praeparat. p. 760. Vide et *Laert.* IX. 87. et quae de iisdem modis Sextus Empiricus lib. I. Pyrrhon. Hypotypoſ. Fauorini Arelatenſis, Academici, libros X. πυῤῥωνείων τρόπων laudat *Gellius* XI. 5. [vbi

Iiii 3 vide

ii) Vid. *Sext. Empir.* Pyrrhon. hyp. I. 1. p. 1. ibique Fabricii not. Hinc Sceptici vocantur Θετικοί a *Iuſtino Martyre*, dial. p. 6. *Harl.*

kk) Catalogum praecipuorum Scepticorum exhibet *Fabricius* ad Sexti Empiric. hypotyp. Pyrrhon. I. ſect. 164. p. 41. *Harl.*

vide not. tom. II. pag. 72. edit. Lipſienſis.] confer Philoſtratum I. de Sophiſt. pag. 495 ſq. Aeneſidemi στοιχειώσεις, *Euſeb.* p. 761. ὑποτύπωσιν εἰς τὰ Πυῤῥώνεια, *Laert.* IX. 78. librum κατὰ σοφίαν (an σοφιστάς?) et alium περὶ ζητήσεως, *Laert.* IX. 106. πρώτην εἰσαγωγὴν *Sextus* II. contra Phyſic. pag. 417. [conf. *Roſſii* comm. Laert. §. 81. pag. 222 ſqq. §. 86. pag. 233 ſqq. etc.

E Scepticiſmo, non modo ἀφασίαν et ἀταραξίαν, vt Timon, ſed plane ἡδονὴν conſequi aiebat, vt eſt apud eumdem *Euſebium* pag. 758.

[*Agrippa. Diogenes Laert.* IX. 88. οἱ περὶ Ἀγρίππαν ſunt *Agrippa eiusque ſectatores aut diſcipuli*, et dicuntur quinque alios τρόπους inuexiſſe, et a *Sexto Empirico* Hypot. I. cap. 15. ſect. 164. vbi vid. Fabricium, dicuntur νεώτεροι σκεπτικοί. Vixit ille poſt Antiochum Laodicenum, Zeuxidis diſcipulum et Apellam. Nam Antiochum atque Apellam ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ, h. e. in Agrippae ſcriptis citatos laudat *Diog. Laert.* IX. 106. *Harl.*]

Antiochus, Laodicenus. *Laert.* IX. 106. ἀπὸ Λύκου, Zeuxidis diſcipulus. id. 116.

Apellas ἐν Ἀγρίππᾳ citatur a *Laertio* IX. 106.

[*Aquila.* Voſſius de ſect. philoſ. cap. 20. §. 10. *Heumann.*]

[*Ariſto, Chius.* Stephan. in Diction. hiſtor. conf. Fabric. ſupra in catal. Stoicor. h. v. *Bayle* diction. voc. *Ariſton.* not. *D.* Scripſit librum de ſenectute, citatum a Cicerone de ſenect. cap. I. fin. *Heumann.*]

Aſcanius Abderites. Laert. IX. 61.

[*Caecilius* in Minut. Fel. Octauio V. 2 ſqq. *Heumann.*]

Caſſius, Pyrrhonis. *Laert.* in Zenone, *Galenus* in hypotypoſi empirica cap. 3. [*Menag.* ad Laertium IX. 16. fin. pag. 444.]

Cornelius Celſus, de quo *Quinctil.* X. 1. *Scripſit non parum multa Cornelius Celſus, Scepticos ſequutus, non ſine cultu ac nitore.*

Dionyſius Aegeus, de cuius Δικτυακοῖς *Phot.* cod. CLXXXV. CCXI.

Dioſcorides, Cyprius, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Eubulus, Alexandrinus, Euphranoris diſcipulus. *Laert.* IX. 116.

Euphranor, Seleucius, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Eurylochus, Pyrrhonis diſcipulus. *Laert.* IX. 68. idem forte, quem ſupra retuli in Epicureis.

De *Fauorino* et aliis Academicis, qui ad Scepticos accedebant, dixi ſupra cap. III. [vide pag. 173. de Fauorino.

Hecataeus Abderites. Laert. IX. 69. ibique Menagius; Pyrrhonis diſcipulus. [*Ionſius* I. 19, 3. p. 122. *Hecataei, Abderitae,* philoſophi et hiſtorici, eclogae etc. cum notis *Petri Zornii*, Altonae 1730. 8. pag. 5. prolegom. et pag. 1. notarum: Biblioth. germaniq. tom. 31. pag. 100. *Cunaeus* de republ. hebraeor. lib. I. cap. 2. pag. 9. *Harl.*]

Heraclides, Ptolemaei, Cyrenaei, auditor. *Laert.* IX. 116.

Herodotus,

Herodotus, Ariei F. praeceptor Sexti Empirici, Menodoti auditor. *Laert.* IX. 116. [medicus quoque. vid. *Breithauptii* diſſ. praeſ. Heumanno de claris Tarſenſibus, 1748. p. 13.]

[De *Iudaeis* Scepticis vide *Wolfii* biblioth. hebr. tom. II. p. 914. *Heumann.*]

Menodotus, Nicomedienſis, Antiochi, Laodiceni, auditor. *Laert.* IX. 116. [*Galenus* εἰσαγωγὴ cap. 4. 7.]

Mnaſeas, *Euſeb.* XIV. praeparat. pag. 731.

Nauſiphanes, Teius, quem ferunt auditum ab Epicuro. Vide, quae ſupra hoc ipſo capite §. 1. [*Diog. Laert.* IX. 102.]

Nicolochus, Rhodius, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Numenius, Pyrrhonis auditor. *Laert.* IX. 68. 102. 114. diuerſus a Numenio Apameenſi, vt notat *Ionſius* III. 10. 4. [*Roſſius* comm. Laert. pag. 205. ſupra vol. II. p. 854 ſq.]

[*Philinus. Galenus* εἰσαγωγὴ ἢ ἰατρὸς cap. 4.]

Philo, *Athenienſis*. *Laert.* IX. 67. et 69. [*Ionſius* II. 1: 4. pag. 142.]

Philomelus, cuius meminit *Euſebius* XIX. praep. pag. 731.

[*Pilatus*. conf. acta philoſ. tom. II. pag. 49. *Wollii* comment. *Heumann.*]

Praylus, Troadenſis, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Ptolemaeus, *Cyrenaeus*, qui Timonis haereſin reſtaurauit, auditor Eubuli. [*Laert.* IX. 115. et 116.

Python, ad quem ſcripſit Timon. [ꝑ] *Fabric.* an potius *Pyrrhon*, Πύῤῥων, iunior, qui, teſtibus *Suida* h. v. tom. III. pag. 246. et *Eudocia* pag. 368. fuit Phliaſius, Timarchi filius, diſcipulus Timonis philoſophi? *Harl.*

Sarpedon, Ptolemaei, Cyrenaei, auditor. *Laert.* IX. 116.

Saturninus, ὁ Κυθηνᾶς, Empiricus, Sexti auditor. *Laert.* IX. 116.

[*Serapion*, Alexandrinus. *Galenus* loco antea memorato.]

Sextus Empiricus, cuius ſcripta exſtant. De eo dixi infra libro IV. cap. 18. *Fabric.* vol. III. pag. 590. in primis pag. 591. not. 6. vbi plures *Sexti* recenſentur. adde catal. Stoicorum, voc. *Sextus* etc. *Ionſium* III. 12, 7. pag. 68 ſq. *Fabric.* in Prolegom. ad Sextum Empiricum, *Menagium* ad Diogen. Laertium pag. 443 ſq. edit. Meibomii.

Sextus, Libycus, philoſophus, cui Suidas et *Eudocia* pag. 387. tribuunt σκεπτικὰ ἐν βιβλίοις ί et Πυῤῥώνεια. conf. vero Fabric. et Menagium ll. citt. *Harl.*

Theodas, (Θεώδας) Laodicenus, Antiochi diſcip. *Laert.* ibid. [contra hunc ſcripſit *Theodoſius*, Pyrrhonius, qui mox ſequitur. vid. Suidas Θεόδοσ.]

Theodoſius, σκεπτικῶν κεφαλαίων ſcriptor. *Laert.* IX. 70. De hoc Theodoſio dixi capite de aſtronomis, praeſentis libri §. 16.

Timon, *Phliaſius*, diſcipulus Pyrrhonis, cum antea in theatris ſaltatorem egiſſet, animum adpulit ad philoſophiam et Stilponem primum, deinde Pyrrhonem audiuit, clarus ſub Antigono, rege Macedoniae et Ptolemaeo Philadelpho. [Docuit circ. Olymp. CXXVII. vid.

vid. *Fabric.* ad *Sext. Empir.* Pyrrhon. hypot. I. cap. 33. ſect. 223. pag. 58. vbi de Timone eiusque Sillis agit.] Summam eius philoſophiae breuiter exponit Ariſtocles apud *Euſebium* XIV. praeparat. cap. 18. pag. 758.

[Idem fuit medicus, et filium, Xanthum, docuit artem medicam, teſte *Laertio* IX. 109. vbi de Timone agitur fuſius, et Menagius plura de illo eiusque ſcriptis adnotauit. Antigonus Caryſtius inter vitas eruditorum, etiam Timonis vitam conſcripſit. vid. *Hieron.* in praef. de ſcriptor. eccleſ. qui, vti *Athenaeus* X. pag. 438. eum φιλοπότην fuiſſe tradunt. Inſuper de hoc *Timone* vide ſupra, in vol. II. inter Tragicos aeque ac Comicos h. v. tum pag. 616 ſq. de Xenophane; nec non pag. 673 ſq. de Timone Miſanthropo, vbi plures Timones recenſui. Iis, quae ibi ſcripta ſunt, addantur *de Resnel* Recherches ſur Timon le Miſantrope, in Mem. de l'acad. Par. des Inſcr. vol XIV. pag. 74 ſqq. — ſupra vol. I. pag. 363. §. XIX. *Iſaac. Caſaubon.* de Satyrica Graecorum poeſi etc. lib. II. cap. 3. pag. 220 ſqq. ibique notas, edit. Rambachii, *Voſſium* de poetis graecis cap. VIII. pag. 62. et de ſectis philoſoph. cap. 20. §. 9. *Stanleii* hiſtor. philoſ. tom. III. part. XI. pag. 55 ſqq. edit. Venetae. *Brucker.* I. pag. 1325 ſqq. inprimis M. *Iſaaci Friderici Langheinrich* III. diſſ. de Timone Sillographo, Lipſ. 1720. et 1721. qui de Timonis vita, dogmatibus ſcriptisque vberius disputauit eiusque collegit fragmenta. *Harl.*]

Timonis Πύθων [genere heroico.] *Euſeb.* pag. 761. *Laert.* IX. 76. et 105. πρὸς Πύθωνα. *Laert.* IX. 67.

Πρὸς τοὺς φυσικούς. *Sextus Empiricus* III. contra mathem. ſect. 2. [ibique not. Fabricii pag. 310.]

Σίλλοι libris tribus, quibus philoſophos dogmaticos praecipue deriſit, etſi αἱ κατὰ πάντων ἀνθρώπων βλασφημίαι dicuntur Ariſtocli apud *Euſebium* pag. 761. adde pag. 763. atque ad *Laert.* IX. 111. et Ionſium II. 3. 5. pag. 153 ſq. Fragmenta habes in H. Stephani Poeſi Philoſ. 1574. 8. atque inde in Horatio Dan. Heinſii Lugd. Bat. 1612. 8. Apollonidis, Nicaeni, ὑπομνήματα in Timonis σίλλους, Tiberio Caeſari inſcripta, memorat *Laertius* IX. 109. Confer *Ionſium* [III. 3, 1. pag. 11 ſq.] Sotionem περὶ Τίμωνος σίλλων Athen. VIII. pag. 336. *Fabric.* De originatione voc. Σίλλοι vid. *Hemſterhuſ.* ad Pollucis Onomaſt. lib. IX. ſegm. 148. *Langheinrich.* disp. I. p. 28 ſqq. qui etiam docet, quomodo *Silli*, h. e. maledicta, irriſiones et mordaces ſermones, heroico ſcripti genere, ex perpetuis fere compoſiti parodiis, ex Homero inprimis deſumtis (conf. ſupra in vol. I. pag. 551. et indicem ſcriptorum, ab Euſtathio citatorum, in vol. I. pag. 499. voc. *Timon. Athen.* XV. pag. 699. *Euſeb.* praep. euang. XV. pag. 855.) a ſatyrica fabula differant. Conf. *Roſſii* commentatt. Laertian. pag. 176. pag. 182. (vbi notat, Ariſtoclem apud *Euſebium* praep. euang. lib. XIV. cap. 18. Timonis ἀργαλέας παρῳδίας dicere,) p. 244 ſqq. vbi oſtendere conatur aduerſus Stanleium, Fabricium, Menagium aliosque verba *Diogenis Laertii* VIIII. ſect. 112. ὁ δὲ οὖν φιλόσοφος etc. non de Timone, Phliaſio, ſed de Timone Miſanthropo eſſe intelligenda: denique pag. 27. 44. 68 — 70. et 193 — 195. Timonis verſus profert eosque partim corrigit, partim interpretatur. *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſychium, vol. IV. pag. 60. in Heſychio voc. Σίλλας corrigit ἔμμετρον σκῶμμα pro vulgato ἔμμετρον, σκάμμα. *Harl.*

Ἰνδαλμοί.

Ἰνδαλμοί. *Laert.* IX. 65. et 105. male apud *Sextum* pag. 442. contra Math. ἐν τοῖσι δήμοις pro ἰνδαλμοῖς, vt iam viris doctis obſeruatum. [genere elegiaco ſcripti.]

Tragoediae LX. et Dramata Satyrica ac Comica XXX. *Laert.* IX. 110. vbi praeterea eiusdem ἔπη et κιναίδους, h. e. heroica et cinaedica carmina commemorat. Quae porro proſa ſcripſerit, mox ex Antigono Caryſtio, qui eius vitam compoſuit, ait acceſſiſſe ad ἐπῶν, (forte στίχων ſcripſerat Laertius,) millia viginti. Ex his fuere, ni fallor:

Ἀρκεσίλαος ἢ περὶ δείπνου. *Laert.* IX. 115. [vid. *Langheinr.* disp. I. pag. 27. et disp. II. pag. 15 ſq.]

Περὶ αἰσθήσεων. *Laert.* IX. 105. [et κατὰ σοφίας. vid. *Langheinrich.* disput. I. pag. 27.]

Xanthus, Timonis filius ac ſucceſſor. *Laert.* IX. 109.

Zeuxippus, Aeneſidemi diſcipulus et ciuis, h. e. patria Gnoſſius. *Laert.* IX. 116.

Zeuxis, Aeneſidemi diſcipulus et ipſe, *Laert.* IX. 106. vbi citatur eius liber περὶ διττῶν λόγων. Auditor itidem Zeuxippi, cognomento γωνιόπους. id. 116.

De recentioribus quibusdam Scepticis infra in Sexto Empirico dixi lib. IV.

VI. *De Megaricis, qui et Dialectici poſtea, atque Eriſtici dicti.*

[E P I M E T R O N.

De hac ſecta eiusque auctore vid. *Diogen. Laert.* II. ſect. 106—111. ibique interpretes, praecipue Menagium, *Voſſium* de philoſophorum ſectis, cap. IX. §. 1. pag. 62. *Bayle* Diction. voc. *Euclide*, tom. II. pag. 414—416. qui quoque *Rapin.* iudicia in Reflexions ſur la philoſophie nr. 28. pag. 353 ſq. et in Reflexions ſur la Logique nr. 3. pag. 372. corrigit, idem in art. *Stilpon*, *Stanleii* hiſt. phil. part. III. *I. G. Walch.* parerg. academ. pag. 508 ſq. *Brucker.* hiſtor. crit. philoſ. vol. I. pag. 610—613. et vol. VI. pag. 225 ſq. *Gedicke* in M. T. Cic. hiſtoria philoſoph. antiquae pag. 113—124. *Gurlitt.* in ſciagraphia *hiſt.* philoſ. pag. 60 ſq.

Meinerſ. in hiſtoria de ortu et progreſſ. doctrinarum apud Graecos et Romanos tom. II. pag. 636 ſqq.

M. Io. Caſpar. Guntheri diſſ. de modo disputandi megarico. Ienae 1707. 4.

Io. Ern. Imman. Walchii comm. de philoſophis veterum eriſticis. Ienae 1755. 4.

G. L. Spalding. disp. vindiciae philoſophorum megaricorum. Subiicitur commentarius in priorem partem libelli de Xenophane, Zenone et Gorgia. Halis Sax. 1792. 8. *Harl.*]

Euclides, Megareus, (diuerſus a geometra, cum quo paſſim confunditur vt [?] a praeſtantiſſ. Sponio p. 141. Miſc.) diſcipulus Socratis, conditor Megaricorum diſciplinae, quam nobilem nec multum a Platone diſſenſiſſe tradidit Cicero II. Tuſc. Euclides *id eſſe ſummum bonum dixit, quod ſimile ſit et idem ſemper*, vt notat *Lactantius* III. 12. ex *Cic.* IV. Acad. quaeſt. [cap. 42. vbi vid. Dauiſ.] Parmenidis ſcriptis cumprimis delectatus eſt, teſte *Laertio* II. 106. Xenophanis etiam ac Zenonis Eleatae ſectator. Cic. II. Tuſc. [Hinc

illorum ſectam continuaſſe videtur *Gaſſendo* lib. I. cap. 3. pag. 40. logicae, Opp. tom. I. et *Bayle* l. c. voc. *Euclide.*] Qui et ipſe Zeno a quibusdam auctor Eriſticae diſciplinae dicitur, τῆς ἐριστικῆς ἀρχηγὸς, vt ex auctore Hiſtoriae philoſophicae, quae inter Galeni ſcripta legitur, iam notarunt viri docti. Vide *Voſſium* de ſectis cap. XI. Scripſerat hic Euclides dialogos ſex, quorum hi tituli apud Laertium II. 108. exſtant; Λαμπρίας, Αἰσχίνης, Φοῖνιξ, Κρίτων, Ἀλκιβιάδης, Ἐρωτικός. [conf. ſupra, in vol. II. pag. 715 ſq.] Reliquorum dialecticorum nomina haec ſunt:

Alcimus, rhetor eximius, Stilponis auditor. *Laert.* II. 114. *Fabric.* Diuerſus ab illo *Alcimus*, hiſtoricus, Siculus, incertae aetatis, forſan poſt Chriſti tempora. vid. ſchol. *Theocriti* I. 65. *Athenaeus* X. cap. 10. pag. 441. *Voſſius* de hiſtor. graecis lib. IV. part. III. pag. 501. *Doruillius* in Siculis pag. 246. *Mongitor.* bibl. Sicul. tom. I. pag. 13. *Meinerſ.* hiſt. doctrinar. apud Gr. et Rom. tom. I. pag. 591. not. *Harl.*

Alexinus, Elienſis, diſcipulus Eubulidis, propter natum ad contentiones ingenium dictus Ἐλεγξῖνος. *Olympiacam* ſectam inſtituere quum vellet in Olympia, a diſcipulis deſertus periit. Scripſit aduerſus Zenonem, Citieum, cuius profeſſus aduerſarius fuit, et contra Ephorum, hiſtoricum. *Laert.* II. 109 ſq. Aduerſus Alexinum ſcripſit Ariſto, Chius. id. VII. 163. [*Cicero* acad. IV. 24. in eo, et Stilpone ac Diodoro notat contorta et aculeata ſophismata. Contra ſenſus disputaſſe videtur. *Harl.*]

Antipater, Cicero Lucullo, Stoicum innuens, qui et ipſi plerique dialectici.

Apollonius, Cronus, Eubulidis auditor, *Laert.* II. 111. de quo in cap. de Apollonio Rhodio.

Archidemus, Cicero Lucullo, Stoicum innuens de quo ſupra cap. de Stoicis.

Ariſtides, *Laert.* II. 113.

Ariſtoteles, Argiuus, dialecticus. *Plutarch.* Arato pag. 1028. et p. 1047. *Laert.* II. 113. Hunc reſpici in dialogo Stilponis, cui titulus Ariſtoteles, Ionſio viſum.

Artemidorus, cuius librum aduerſus Chryſippum citat *Laert.* IX. in Protagora 53.

Clinomachus, Thurius. *Laert.* II. 122. Clitomachus eidem lib. I. ſect. 19.

Clitarchus, Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis diſcipulus. *Laert.* II. 113.

Crates, Stilponis auditor. *Laert.* II. 114. et 117. vbi videtur a Cynico diſtingui.

Dinias, Sicyonius. *Plutarch.* Arat. pag. 1028.

Diodorus, Cronus, Apollonii diſcipulus, de quo dixi ſupra in catal. Stoicorum, et infra in cap. de Diodoro Siculo. [*Cicer.* acad. quaeſt. IV. 42. et 47. vbi vid. Dauiſ. qui ibi *Diodorum* pro *Diodoto* repoſuit.]

Dionyſius, Bithynus. *Strabo* XII. p. 566. quem Theodorus, atheus, audiuit. *Laert.* II. 98.

Diphilus, Boſporianus, Euphanti et Stilponis auditor. *Laert.* II. 113. [ſ]

Eubulides, Mileſius, diſcipulus Euclidis, praeceptor Alexini et rhetoris Demoſthenis, ὑβριστικὸς in Ariſtotelem aliosque. Vide *Ionſium* [I. 13, 4. pag. 83. I. 20, 2. p. 126. Captioſa eius argumenta notant viri docti ad *Laert.* II. 108. VII. 187. [adde *Bayle* dict. voc. *Euclide* not. *D. Walch.* parerga acad. p. 509 ſq. *Brucker.* I. 613 ſq.]

Euphantus,

Euphantus, Olynthius, Eubulidis diſcipulus, ſcripſerat librum inſignem de regno ad Antigonum, regem, quem inſtituit, tum tragoedias et temporis ſui hiſtoriam. *Laert.* II. 110.

Heraclides, Bargyleites, qui contra Epicurum ſcripſit. *Laert.* V. 64. Idem, vt videtur, Heraclides, contra quem ſcripſit Chryſippus. *Laert.* VII. 198.

Ichthyas, Metalli F. Euclidis diſcipulus, ad quem Diogenes, Cynicus, dialogum ſcripſit *Laert.* II. 112. praeceptor. Thraſymachi, Corinthii. id. 113. [*Athen.* VIII. pag. 335.]

Metrodorus, ὁ Θεωρηματικὸς, Theophraſti primum, tum Stilponis auditor. *Laert.* II. 113. Ita apud *Iuſtinum Martyr.* in dialogo cum Tryphone pag. 218. Θεωρηματικοὶ legendum pro Θεωρητικοί.

Muſonius, Stoicus: etiam dialecticus Suidae dicitur in Μȣσ.

Myrmex, Exaeneti F. diſcipulus ex aduerſario Stilponis. *Laert.* II. 113. et Heſychius illuſtr. in Στίλπων, licet Steph. in Ἐνετοὶ male legat ἐξ ἐνετȣ̃, pro Ἐξαινέτȣ, vt If. Caſaubono obſeruatum.

Panthoedus, Lyconis, Peripatetici, praeceptor. *Laert.* V. 68. contra quem ſcripſit Chryſippus. VII. 193.

Paſicles, Euclidis diſcipulus, Cratetis, Cynici, frater. *Laert.* VI. 98.

Philippus, Megaricus. *Laert.* II. 113.

Philo, Diodori, Croni, diſcipulus. *Laert.* VII. 6. Hunc *Ionſius* [II. 1, 7. p. 142.] eumdem putat cum Philone, Athenienſi, de quo paullo ante in Scepticis. Philonis, Dialectici, Menexenum citat *Clemens* Alex. IV. Strom. pag. 523. Eadem referens *Hieronymus* I. contra Iouinian. Philonem Carneadis magiſtrum adpellat. [*Cicer.* quaeſt. acad. IV. 47. ibique Dauiſ. *Brucker.* I. pag. 616.]

Philonicus. *Dionyſ. Halic.* in vita Iſocratis tom. II. pag. 99.

Phraſidemus, e Peripatetico Stilponis auditor. *Laert.* II. 114.

Simmias, Syracuſanus, Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis auditor. *Laert.* II. 113. et 114.

Stilpo, Megarenſis, de quo dixi lib. II. cap. 24. §. 43. [vol. II. pag. 719 ſq.] Fuit aequalis Theodori, athei, ſub Demetrio Poliorcete, Antigoni filio, et Ptolemaeo, Sotere, qui ambo patriam ipſius quum cepiſſent, Stilponi propter ſapientiam pepercerunt. *Fabric.* conf. *Ciceron.* de fato cap. 5. ibique Dauiſ. coll. *Plutarcho* aduerſus Colotem pag. 119. C. — *Brucker.* I. pag. 617 ſqq. *Bayle* dict. voc. *Stilpon.* vol. IIII. pag. 282 ſqq. Num atheus fuerit, nec ne, diſſentiunt eruditi. vid. Bayle et quos memoraui ſupra vol. II. pag. 720. adde *Meinerſ.* l. c. pag. 640 ſq. *Harl.*

Thraſymachus, Corinthius, Ichthyae diſcipulus. *Laert.* II. 113.

Timagoras, Gelous, Theophraſti primum, tum Stilponis auditor. *Laert.* II. 113.

Zeno, Phoenicius, Stilponis diſcipulus. *Laert.* II. 114. Sed et a Zenone, Citieo, [P] auditum Stilponem notat id. 120. quo minus mirum, quod inter Stoicos multi fuere, qui

 dialecticis

dialecticis ſiue eriſticis tricoſarum et ſubtilium diſputationum ſtudio neutiquam cederent. Ita Chryſippus ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς, *Laert.* VII. 180. et Stoicorum ſcitum, Διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν σοφόν. id. 83. confer doctiſſimi Menagii notas pag. 122. et 296.

Aduerſus dialecticos libros III. ſcripſerat Ariſto, Chius, Stoicus. Laert.

Dialecticae fuere filiae quinque Diodori, Croni, *Argea*, *Artemiſia*, *Menexena*, *Pantaclea et Theognis*, vt e Philone, dialectico, refert *Clemens* IV. Strom. pag. 523. His addenda *Nicarete*, Megarica, Stilponis amaſia et ſocrus Simmiae, Syracuſani. *Laert.* II. 114. *Athenaeus* XIII. pag. 596. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν, ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου.

VII. Superſunt aliae ſectae quaedam, in veterum libris memoratae, quas paucis perſtringere iuuat. Nam de *Eleaticis* quidem praecipuis, Parmenide, Zenone Eleate etc. qui etiam ἐλεγκτικοὶ videntur eſſe adpellati, (vide *Menag.* ad Laert. lib. I. 17.) dictum eſt ſupra libro II. cap. XXIV. vbi quoque de *Socraticis* et plerisque ante Socratem philoſophis celebrioribus. De Phaedone item Eleo, a quo *Eliacorum* ſecta, et de Menedemo Eretrio, Pliſtani, qui Phaedonem audiuit, et Stilponis diſcipulo, a quo *Eretriaci*. De *Pythagoricis* lib. II. cap. XIII. De *Academicis* hoc ipſo libro cap. IV. de *Peripateticis* cap. VIII. de *Cynicis* cap. IX. de *Stoicis* cap. X. Praeter ea Εὐδαιμονικῶν mentionem *Laertius* facit in prooemio ſect. 17. quos ait ἀπὸ διαθέσεων ita adpellatos. Mihi autem verba ἀπὸ διαθέσεων videntur explicanda, *ab inſtituto*, vt εὐδαιμονικὸς philoſophus ſit, cuius tota philoſophia prae ſe ferebat diſciplinam de felicitate comparanda. *Galenus* hiſt. philoſ. cap. 3. ἐκ τέλους καὶ δόγματος, (*Diogenes Laertius* in prooemio ſect. 17. ἀπὸ διαθέσεως,) ὥσπερ ἡ Εὐδαιμονική. Ὁ γὰρ Ἀνάξαρχος τέλος τῆς κατ᾽ αὐτὸν εὐαγωγῆς τὴν εὐδαιμονίαν ἔλεγεν. Ibidem *Galenus*, Scepticos, ait, dictos eſſe ἀπὸ διαθέσεως. [conf. tabula *Cebetis* cap. 17. vbi alterae mulieres hilares et ridentes, *Opiniones*, δόξαι, dicuntur perducere eos, qui ad virtutes ſunt ingreſſi, ad eruditionem, et, dum redeunt, renuntiare, illos iam εὐδαίμονας, *beatos* eſſe factos.] Solum vero *Anaxarchum* [ll]), voluptuoſum illum Alexandri adulatorem in veterum ſcriptis εὐδαιμονικοῦ nomine venire memini, [apud *Diog. Laert.* IX. 60. vbi de Anaxarcho agitur: conf. Menag.] apud *Athenaeum* VI. pag. 250. et XII. pag. 548. et XIII. pag. 567. atque ex Athenaeo apud *Euſtathium* ad Iliad. χ΄. pag. 1273. edit. Rom. [item apud *Aelian.* H. V. lib. IX. cap. 37. vbi Kühn. et Perizon. de Anaxarcho plura adnotarunt. adde ibidem cap. 30. ibique interpretes. Tum *Sextus Empiricus* adu. logicos I. cap. 46. pag. 379. ait, Ἀνάξαρχον τὸν Εὐδαιμονικὸν cum aliis ſuſtuliſſe τὸ κριτήριον, *id, quod iudicat*, vbi quaedam notat Fabric. et obſeruat, ſectam philoſophorum, quae cum Anaxarcho coeperit et perierit, ſectatoribus ſuis polliceri felicitatem. Idem *Sextus* ibid. ſect. 87. et 88. opiniones Anaxarchi refert, ſed confer notas Fabricii pag. 387. *Eudocia* pag. 54. quaedam de eo prodit, et, ἐκαλεῖτο, ait, διὰ τὴν ἀπάθειαν (f. ἀπαθείαν) καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου, εὐδαιμονικὸς ὁ Ἀνάξαρχος· διὸ καὶ ἐκ τοῦ ῥᾴστου δυνατὸς ἦν σωφρονίζειν. — De hoc philoſopho, Abderita, qui floruit circ. Olymp. CX. (*Diog.*

ll) Alius *Anaxarchus*, de quo *Libanius* lib. I. epiſt. IX. De priore videndus *Nouarinus* tom. II. adag. ſacror. 22. pag. 4.

(*Diog. Laert.* IX. 58.) et inter eos fuit philoſophos, quos ſecum habuit Alexander M. et quem *Democriteum*, h. e. praeceptis Democriti imbutum, nominat *Cicero* Tuſcul. quaeſt. II. cap. 21. (vbi conf. Dauiſ.) ac de nat. deor. III. 33. vide quoque *Iuſtin.* XII. 13. 4. *Plin.* H. N. VII. 23. copioſius autem egerunt *Brucker.* I. pag. 1207 ſq. inprimis *Io. Aug. Dathe* in proluſione de Anaxarcho, philoſopho Eudaemonico, Lipſiae 1762. 4. contra Bruckerum potiſſimum dimicans. Dathe autem collegit ſtudioſe, quae de Anaxarcho memoriae prodita ſunt, eique rationes et teſtimoniorum auctoritas, quibus Anaxarchus vel laudari poſſit vel defendi, grauiores videntur, quam ea, quae ad illum reprehendendum vel adcuſandum adferuntur. Negat igitur contra Bruckerum, Anaxarcho illud *Eudaemonici* cognomen per irriſionem ab aliis philoſophis fuiſſe impoſitum: et ἀπαθείαν καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου intelligit de tranquillitate animi atque conſtantia. Tum verba ἀπὸ διαθέσεων non cum Fabricio noſtro vertit *ab inſtitutis;* ſed cum Aldobrandino ad Laertium *ab adfectionibus*, h. e. diſpoſitione quadam animi ſiue corporis, ſeu qualitate quadam. (*Ab adfectionibus*, n. animi, interpretatur quoque *Cuperus*, ratus, Eudaemonicos vocari, quia diſputabant de beata et felici vita, quam videantur conſtituiſſe in deliciis etiam, vti haud obſcure pateat ex *Athenaeo* lib. XII. cap. 12. in epiſt. ad Fabricium, in huius vita a Reimaro edita, p. 234 ſq.) Porro oſtendit *Dathe*, Anaxarchum ſectae Eudaemonicorum fuiſſe quidem addictum; ſed non habendum eſſe illius, eo antiquioris, parentem; ac verbis tantum philoſophiae, quam a Democrito etc. didiciſſet, paullulum immutatis, conditorem nouae diſciplinae voluiſſe videri. Denique crimen turpiſſimae adulationis, morum paraſiticorum, vitaeque mollis ac voluptariae adcuſationem, a ſcriptoribus ſatyricis factam, a nomine Anaxarchi auertere, et Bruckeri argumenta debilitare ſtudet. *Harl.*]

Sic *Elpiſtici* philoſophi dicebantur, teſte *Plutarcho* IV. 4. ſympoſ. qui nihil magis commendabant atque plenis laudibus efferebant, quam ſpem: haec enim niſi vitam ſuauitate ſua perfunderet, illam prorſus aiebant intolerabilem fore. vid. *Lipſius* ad Senecae epiſt. 13. *Elpiſticus* quidam memoratur apud *Reineſium* Inſcript. lib. III. nr. 55. Chriſtiani poſſunt vocari *Elpiſtici* ex Actor. XXIII. 6. Contra *ethnici* vocantur 1 Theſſal. IIII. 13. *non habentes ſpem*, *exſpes. Heum.* — qui in actis philoſ. tom. III. pag. 911 ſqq. de hac ſecta vberius diſputat, eamque negat vmquam reuera exſtitiſſe. Immo vero ſuſpicatur, Plutarchi loco, a Fabricio memorato, illud nomen Chriſtianis propter ſpem futurae vitae melioris per irriſionem fuiſſe inditum. Ingenioſam illam coniecturam atque interpretationem reiecit *Brucker.* in commentat. de *ſecta elpiſtica*, in Miſcellan. Berolinenſib. tom. V. p. 223. rec. in *Bruckeri* miſcellaneis hiſtoriae, philoſophiae litterariae criticae, Auguſtae Vindel. 1748. mai. 8. nr. VII. pag. 164. et notatos putat Stoicos in qua ſententia permanſit in hiſtor. crit. philoſ. vol. I. lib. II. cap. 9. et vol. II. pag. 182. Quae *Chr. Gottl. Iocheri* ſit ſententia, ab eo in programmate, quo aegre careo, *de philoſophis elpiſticis* propoſita, Lipſiae 1743. fol. equidem dicere nequeo. *Harl.*

Sic Pythagoreorum nonnullos vocabant σεβαστικοὺς, qui circa θεωρίαν rerum diuinarum et τῶν σεβαστῶν erant occupati, vt refert ſcriptor vitae Pythagorae apud *Photium* codice CCXLIX. [Metrodorum etiam vocatum eſſe θεωρηματικὸν, paullo ante notatum eſt.] Ceteri erant πολιτικοὶ vel μαθηματικοί. Ἀναλογιστικῶν, ſiue vt alii legunt Ἀπολογητικῶν, et qui ſe Φιλαλήθεις profitebantur, (quo nomine Antipho, rhetor [¶] et Celſus, Epicureus

cureus etiam libros ediderunt,) mentio exſtat apud eumdem *Laertium* lib. I. ſect. 16. Dolendum eſt, periiſſe Συναγωγὴν *Celſini Caſtabalenſis*, qua omnium ſectarum dogmata recenſuerat, teſte Suida Κελσῖνος Εὐδώρε· Καςαβαλεὺς, Φιλόσοφος ἔγραψε συναγωγὴν δογμάτων πάσης αἱρέσεως φιλοσόφων. [adde *Eudociam* pag. 272.

[*D. Georg. Philipp. Olearius*, Profeſſor quondam et Theologus Lipſienſis, ſcripſit proluſionem *de philoſophis cyclopicis cathedrariis et aretalogis, ad nonnulla loca auctorum graecorum et latinorum*, Lipſiae 1739. 4. Sed noli peculiares intelligere philoſophorum ſectas. Nam *Cyclopici* illi ſunt oſores hoſtesque verae philoſophiae, virtutis iurisque diuini atque humani, ventri ac voluptatibus obedientes, qualis Cyclops fuit, ab *Euripide* in Cyclope v. 315 ſqq. productus, (a quo nomen is ſumſit,) et qualem fuiſſe putat Epicurum. *Cathedrarii* philoſophi, quorum mentio fuit apud *Senecam* de breuitate vitae cap. X. ſunt ii, qui in cathedra quidem bene docent; ſed vitam viuunt, doctrinae haud congruentem, neque ad amuſſim virtutis, quam iactitant praedicantque, mores exigunt, verba ſcilicet tractantes, non opera philoſophiae. Tales iam bene deſcripſit et ſignauit *Cicero* Tuſcul. disput. lib. II. cap. 4. Atque omni aetate eiusmodi doctores inter oraculorum diuinorum interpretes non magis quam philoſophos multi fuerunt, qui optima de moribus darent ac demonſtrarent praecepta decretaque; ſed illis ipſi minime parerent. Denique *Aretalogi*, (quod vocabulum Romae demum, neque ante Auguſti tempora natum eſt, ſiue id deriues ab ἀρετῇ, ſiue potius cum *Turnebo* Aduerſ. lib. X. cap. 12. ab adiectiuo, ἀρετά, grata, quae placent, et λόγῳ.) non veri fuerunt philoſophi; ſed qui in menſis apud Romanos de virtutibus disputarent ad ſui oſtentationem et aliorum oblectationem Auguſtus apud *Suetonium* vita Auguſti cap. 74. §. 6. dicitur in conuiuiis aut acroamata, et hiſtriones, aut etiam triuiales, ex circo, ludios interpoſuiſſe, ac frequentius *aretalogos:* vbi vid. Caſaubon. et Erneſti, qui ad id vocabulum adnotat: „qualis ille apud Plautum miles Pyrgopolinices. Nonnulli philoſophos interpretantur. Et ſunt ſane philoſophi et hodie fere *aretalogi:* ſoli ſapiunt, ſoli docti, ſoli demonſtrare ſciunt. Sed hic ita, vt dixi, accipiendum.“ *Salmaſius* in Tertullian. de pallio pag. 334. ſcurrarum quoddam genus nomine Aretalogorum inſignitum eſſe iudicat, quod multa falſa de ſuis virtutibus praedicarent, ad riſum tollendum. Hos *Seneca* epiſt. XXVIIII. vocat *circulatores* philoſophos: quorum quidem numerus omni aetate fuit ingens. *Harl.*

De Celtarum Druidibus, Bardis, Eubagibus et Σεμνοθέοις, Indorum Brachmanibus ac Gymnoſophiſtis, Perſarum Magis, de Chaldaeis denique et Aegyptiorum ſapientibus, diſſerere non eſt huius loci, et multis hic Hylas iam dictus: pauca illa intelligo, quae de his ex veterum relatione ſcimus: nam pleraque de illorum dogmatis totaque diſciplinae ratione nos etiamnum fugere, haud diffiteor.

VIII. Concludet hoc caput breuis ſectae ECLECTICAE commemoratio, quae a *Potamone*, Alexandrino, initium cepiſſe traditur. Non repetam in praeſenti, quae de ea monuere viri docti ad *Laert.* lib. I. ſect. 21. et *Voſſius* libro de ſectis cap. vlt. ac potiſſimum *Godfr. Olearius* in exercitat. ſingulari, quae latinae verſioni hiſtoriae philoſ. Thomae Stanleii inſerta eſt. Tantum notabo, quod res ipſa eſt antiquiſſima, nec primo *Potamoni*, qui Lesbonactis, Mytilenaei, filius, (*Suidas* in Λεσβώναξ,) et Auguſti, imperatoris, temporibus vixiſſe traditur, *Suid.* in Αἵρεσις ac Ποτάμων· [vid. ſupra in hoc volumine pag. 184 ſqq. notata;] ſed pridem ante eum Pythagorae ac Platoni in mentem venit, et Ariſtoteli ac ſapientiſſimo

tiſſimo cuique philoſophorum eſt probata, qui in vnius verba magiſtri iurare noluere, ſed cum varia legiſſent vel audiiſſent, aut meditati eſſent, ea quae ſibi maxime probarentur, deligebant atque in vnum veluti aptabant corpus philoſophiae, aliaque proprio Marte obſervata addebant [mm]). Potamon autem primus videtur hoc palam profeſſus eſſe ac prae ſe tuliſſe ipſo nomine, fauens alioqui Platoni, cuius etiam libros de rep. commentariis, teſte Suida, illuſtrauit. Quum vero edidiſſet *στοιχείωσιν* ſuam, qua, vt eſt veriſimile, ea, quae ex ſingulis philoſophis ſibi probarentur, ſuccincte conſignauerat, nemini tamen fere eſt probatus, quamquam Eclecticam philoſophiam poſt eius tempora probarunt innumeri ſiue Chriſtiani, ſiue alieni a Chriſti ſacris: at nemo voluit dici Potamonius, ſiue, quod libris eius, vti Caſaubonus [nn]) ſuſpicatur, deeſſet genius, ſiue, quod non optimo eſſet iudicio vſus in deligendo, ſiue, quod, quum eclecticum profiteretur, gereret ſe miſcellionem, *κλωθήσας ἀσύγκλωστα*, atque vnum quidem vultum philoſophiae componens; ſed eiusmodi, qualis apud Ouidium dicitur habuiſſe natura, antequam diſcordia rerum ſemina non bene iunctarum digereret in rectum ordinem Deus. [†]

Ceterum Eclecticum ſe profitetur *Io. Baptiſt. du Hamel* libris duobus de conſenſu veteris et nouae philoſophiae. Giornale di Roma 1670. pag. 15. [Sic prudentiores adhuc philoſophi, ſuo ipſorum ingenio vtentes, nec coeci aliorum adſeclae atque imitatores, ex pluribus optima deligere et verum ipſamque naturam expiſcari ac ſequi ſolent. [De illo autem philoſophandi genere plures egerunt: [vid. *Walchii* parerga acad. pag. 833 ſq.]

Io. Burckard part. III. quaeſtionum de hiſtoria philoſophica, germanice editarum, 12.

Io. Chriſtoph. Sturmius tom. I. Exercitation. academicarum: et de ſectatoribus pag. 43 ſqq.

Petrus de Villemandy manuduct. ad philoſophiam pag. 76.

[*Arn. Weſenfeld* diſſ. IV. de natura philoſophiae electiuae. Francfurti ad Viadrum 1694. 4. Bockſaal 1695. pag. 220.]

Io. Fridemanni Schneideri diſſ. de philoſophia eclectica, ciuilem conuerſationem adiuuante. Halae 1717. 4.

Io. Henr. von Seelen epiſt. de eclectico philoſophandi ſtudio. Lipſiae 1722. 4.

Io. Alberti Spies orat. de laudibus philoſophiae eclecticae. Altdorf. 1732. [Haec oratio recitata quidem, at typis, quantum ſcio, excuſa non eſt: ſed Fabricius deceptus eſt inſcriptione programmatis: *ad audiendam orationem ſoll. de laudibus philoſ. ecl. auſpicandi cauſſa habendam inuitat et hoc programmate Vlpiani placitum — de philoſophis profeſſorum numero non habendis breuiter illuſtrat I. A. Spies.* Altdorf. 1732. Argumentum igitur programmatis

mm) Ὅσα εἴρηται παρ' ἑκάστῃ τῶν αἱρέσεων καλῶς, vt ait *Clemens Alexandr.* I. Strom. pag. 288. edit. Pariſ. Tum *τοῖς γὰρ ἑαυτοὺς ἀπό τινος αἱρέσεως ἀναγορεύουσιν ἀγωνίζεσθαι πρόκειται περὶ πάντων τῶν κατὰ τὴν αἵρεσιν, εἰ καὶ μηδεμίαν ἀναγκαίαν ἀκολουθίαν ἔχει πρὸς τὴν στοιχείωσιν*, *Galen.* IX. 7. de dogmat. Hippocrat. et Platonis tom. I. pag. 338.

nn) Iſ. Caſaubonus diſſ. 1. ad Dionem Chryſoſt. vbi dicit, Potamonem, Dionis et paucorum ſimilium exemplo motum, eam philoſophandi viam inſtituiſſe. At enim Dionem Potamon aetate anteceſſit.

grammatis ſuit diuerſum. Nec cl. *Willius* in Nürnberg. Gelehrten Lexicon tom. III. p. 744. inter ſcripta Spieſiana illam orationem formulis typographicis deſcriptam memorat.] — *Io. Henr. Zopf* comment. de origine philoſ. eclecticae.

Aphorismata philoſophiae eclecticae. Nouv. rep. lettr. 1710. II. pag. 450. [M. *I. Iac. Hofler* disp. de conciliatorum et eclecticorum diuerſa philoſophandi ratione. Altdorf. 1742. 4. *Harl.*]

[De ſecta eclectica, *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. II. pag. 189—462. vbi multus eſt de illa, auctore Potamone, de ſectae forma, ſyſtemate, virtutibus et vitiis, fraudibus, atque ſectatoribus, *Ammonio, Longino, Herennio, Origene, Plotino* huiusque ſchola, de *Amelio, Porphyrio, Iamblicho, Aedeſio, Euſtathio, Soſipatra, Antonino, Euſebio Myndio, Maximo Epheſio, Priſco, Chryſanthio, Iuliano* apoſtata, *Eunapio, Hierocle, Plutarcho* Neſtorii, *Syriano, Proclo, Marino, Iſidoro, Damaſcio, Hypatiaque:* idem *Brucker.* in adpendice, ſ. vol. VI. pag. 360—387. adde *Buddei* compend. hiſt. philoſ. pag. 534 ſqq. ad *Cudworth.* ſyſt. intellect. tom. II. pag. 753 ſqq. *Moshemii* comm. de turbata per recentiores Platonicos eccleſia etc. *Harl.* Hiſtoire critique de l'Electisme, ou des nouveaux Platoniciens. T. I. II. MDCCLXVI. Avenione.]

CAPVT XII (olim X)

DE ARISTOXENO ET ALIIS MVSICIS.

I. De Ariſtoxeno et eius libris III. Harmonicorum. II. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* III. *Scripta muſica Euclidis, Theonis Smyrnaei, Plutarchi, Ptolemaei, Nicomachi, Porphyrii, et Pſelli, de quibus alibi dictum.* IV. *De Ariſtide Quinctiliano.* V. *De Bacchio, muſico et aliis huius nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii, muſici.* VI. *De Alypio, muſico et Alypiis aliis.* VII. *De Gaudentio.* VIII. *De Manuele Bryennio.* IX. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* X. *Alii, qui adhuc delitеſcere traduntur MSti in variis bibliothecis.* XI. *Scriptores de Muſicis deperditi.* XII. *Recentium ſcripta quaedam de antiqua muſica.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

[PROLEGOMENA.

De muſica veterum, inprimis apud Graecos, de eius hiſtoria, praeſtantia, comparatione cum recentiore, indeque orta controuerſia tot exſtant ſcripta maioris minorisque pretii ac molis, vt vel eorum enumeratio plagulas aliquot impleret, atque moleſta foret lectoribus. Neque vero opus eſt, vt omnium illorum commemoratione tempus et chartam perdam, quod iam plures VV. DD. vel hiſtoriam muſices compoſuerunt, vel ſat copioſos indices ſcriptorum de muſica confecerunt. Talem igitur indicem dedit *Fabricius* in bibliographia antiquaria: quosdam, huc pertinentes, libros habuit bibliotheca Bünauiana, (vid. Catalog. illius, tom. I. p. 698—702.) Multo plures laudauit ill. *Blankenburg* ad Sulzeri Allgem. Theorie der ſchönen Künſte, voc. *Muſik*, tom. III. p. 365—384. (ed. primae) Sed omnium diligentiam ſuperauit *Forkel,* qui, ipſe artis muſicae ſcientiſſimus, tum inſigni illius peritia atque exercitio, tum libris, ad artem et hiſtoriam illius pertinentibus, a pluribus annis magnam famam comparauit ſibi omniaque eruditionis et hiſtoriae muſicae ſubſidia indefeſſo ſtudio conquiſiuit atque expoſuit, in volumine ſat grandi:

Allgemeine

Allgemeine Litteratur der Muſik, oder Anleitung zur Kenntniſs muſikaliſcher Bücher, welche von den älteſten bis auf die neuſten Zeiten bey den Griechen, Römern, und den meiſten neuern europäiſchen Nationen ſind geſchrieben worden. Syſtematiſch geordnet, und nach Veranlaſſung mit Anmerkungen und Urtheilen begleitet von I. Nic. Forkel. Lipſiae 1792. mai. 8. Pag. 44—100. per totum cap. quartum exhibet litteraturam graecae et romanae muſices, et cap. ſecundo pag. 14—30. recenſet eos, qui vniuerſam muſices hiſtoriam perſequuti ſunt.

Idem *Forkel* hiſtoriam muſices apud Graecos compoſuit in libro:

Allgemeine Geſchichte der Muſik, tom. I. Lipſiae 1788. mai. 4. cap. 4to.

Ger. Io. Voſſius in variis libris, de quatuor artibus popularibus, grammatiſtice, gymnaſtice, muſice et graphice, cap. quarto; — de vniuerſae matheſeos natura et conſtitutione, cap. 19. 20—22. 59. 60. — tum de artis poeticae natura et conſtitutione, per aliquot ſectiones, denique, poeticarum inſtitutionum libr. III. cap. II. et III. de muſica antiquiorum, praecipue Graecorum agit.

Tanta librorum copia memorabo paucos eosque potiores aut recentiores.

Antoine Yves Goguet de l'origine, des Loix, des Sciences, des Arts, et de leurs progrès chez les anciens peuples. Pariſ. 1758. 4. III. tom. germanice vertit *Georg. Chriſt. Hamberger*, Lemgou. 1760—1762. III. tom. 4.

Rouſſier Memoire ſur la Muſique des anciens, où l'on expoſe le principe des proportions authentiques, dites de Pythagore, et de divers Syſtemes de Muſique chez les Grecs, les Chinois et les Egyptiens. — Pariſ. 1770. 4.

Charles Burney: a general Hiſtory of Muſic from the earlieſt ages to the preſent Period. To which is prefixed a Diſſertation on the Muſic of the Ancients vol. I. Londini 1776. 4. cum VI tabulis aeneis. (Diſſertationem praefixam in germanicum ſermonem tranſtulit et ſeparatim edidit cl. *Eſchenburg*, Lipſiae 1781. 4.) — vol. II. ibid. 1782. — vol. III. 1789. — vol. IV. 1789. 4. conf. *Forkelii* biblioth. criticam muſic. (germanice ſcriptam,) tom. III. pag. 117 ſqq.

Dr. Brown's Betrachtungen über die Poeſie und Muſik, nach ihrem Urſprunge, ihrer Vereinigung, Gewalt, Wachsthum, Trennung und Verderbniſs. Aus dem Engliſchen überſetzt, mit Anmerkungen und zween Anhängen begleitet von Io. Ioach. Eſchenburg. Lipſiae 1769. 8. In praef. cl. Eſchenb. editiones, verſiones et controuerſias inde enatas memorat.

A general hiſtory of the ſcience and practice of Muſic, by *I. Hawkins.* Londin. 1776. 4. V. voll.

Io. Adams Scheibens — Abhandlung vom Urſprung und Alter der Muſik, inſonderheit der Vocal-Muſik. Altonae 1754. 8.

Frid. Wilhelm Marpurg kritiſche *Einleitung* in die Geſchichte und Lehrſätze der alten und neuen Muſik. Berol. 1759. 8.

Claude-François Fraguier Examen d'un Paſſage de Platon ſur la Muſique, in Memoir. de Litterature de l'acad. des Inſcript. tom. III. pag. 118. ann. 1723. qui quum ex loco Platonis male intellecto, lib. VII. de Legg. p. 637 ſqq. C. coll. Platonis Protagora pag. 189. edit.

Ficini veteribus harmoniae noſtrae ſcientiam abnegaſſet, id *Petrum Ioan. Burette* commouit, vt non ſolum de harmonia veterum ageret, ſed alias quoque muſices antiquae partes pertractaret, et Plutarchi librum de Muſica graece cum verſione gallica publicaret eruditisque illuſtraret adnotationibus, ac de veteribus quibusdam poetis muſicisque docte ageret, in Hiſt. de l'academ. des Inſcr. tom. IV. pag. 116. et in Mem. de Litterature — des Inſcr. tom. V. pag. 133 ſqq. 152 ſqq. 169 ſqq. et 200 ſqq. tum in tom. V. quinque dedit commentationes, quarum continuationes exſtant in tom. X. XIII. XV. et XVII. — Contra *Burettii* recitationem de ſymphonia vett. *Guil. Hyacinth. Bougeant* ſcripſit Nouvelles conjectures ſur la Muſique des Grecs et des Latins, in Memoir. pour l'hiſtoire des Sciences et des beaux Arts, — de Trevoux tom. XLIX. menſ. Iul. 1725. et in Bibl. françoiſe tom. VII. Ei tamen reſpondit *Burette* in vol. VIII. Mem. Pariſ. pag. 5 ſqq. et pag. 63 ſqq. eidem, maxime diſſertationi *du Cerceau*, S. I. qui in Mem. de Trevoux a. 1729. pag. 69 ſqq. Ian. et pag. 234. Febr. *Burettium* adgreſſus de muſica veterum ſuam dixerat ſententiam, plura regeſſit eorumque dubitationibus mederi ſtuduit.

Abbé de Chateauneuf dialogue ſur la Muſique des Anciens. Paris 1725. 12 et in Bibliotheque françoiſe ou Hiſtoire litteraire de la France tom. V. 1725. pag. 179—277. collatis obſervationibus de Muſica, tibia et lyra veterum, ibid. pag. 107 ſqq. Compara tamen *Burettii* obſſ. in vol. VIII. Mem. Pariſ. pag. 21 ſqq.

De cantu et muſica ſacra a prima eccleſiae aetate vsque ad praeſens tempus, auctore *Martino Gerbert*, Monaſt. et congr. S. Blaſii in ſilua nigra abbate, S. Q. R. I. P. tom. I. II. typis San-Blaſianis. 1774. 4. In quo praeſtanti opere auctor cel. hiſtoriam quidem cantus et muſicae ſacrae ab origine potiſſimum perſequitur; at multa quoque alia capita muſicae graecae, docte pertractat, multa e codd. mst. eruit, multos excitat viros doctos, de muſica disputantes, et permulta inſtrumentorum ac notarum ſpecimina paſſim curauit aeri incidenda.

Barthélemy Entretiens ſur l'état de la Muſique grecque, vers le milieu du quatriéme Siecle avant l'ere vulgaire. Pariſ. 1777. 8.

Io. Georg. Purmanni proluſiones: antiquitates muſicae, Francof. ad Moenum, 1776 ſqq. 4.

Sed hactenus. Multo plures libros varii generis excitarunt laudati Blankenburg. atque Forkel. Quosdam Fabricius in vltima huius capitis paragrapho memorauit. Quare ad *Ariſtoxenum* ipſum progrediamur. *Harl.*]

I. Antiquiſſimus e ſcriptoribus Muſicis, qui aetatem tulerunt, eſt ARISTOXENVS, Tarentinus [a]), Spinthari, Muſici, F. qui patris primum et Lamprii, Erythraei, diſcipulus, inde Xenophili,

a) *Cicero* de Fin. V. 19. *quantum*, ait, *Ariſtoxeni ingenium conſumtum videmus in muſicis?* Idem refert Tuſc. quaeſt. I. cap. 10. Ariſtoxeni, quem muſicum eumdemque philoſophum adpellat, ſententiam de animo, ab harmonia muſica ſumtam: pariter ibid. cap. 18. vbi eum vocat Dicaearchi aequalem et condiſcipulum, atque diſcipulum Ariſtotelis. — *Plutarch.* de muſica pag. 661. vol. X. edit. Reiskii, pag. 666. 667. atque ad primum locum *Burette* in Mem. de litter. — des Inſcr. tom. X. pag. 309. vbi de Ariſtoxeno quaedam adnotat. add. *Ionſius* I. 14, 3. pag. 85 ſqq. *Brucker.* I. pag. 1056 ſq. *Harl.*

Xenophili, Pythagorici, denique [P] Ariſtotelis, a quo Theophraſtum ſibi in ſucceſſione praelatum aegre tulit, et in Ariſtotelem defunctum maledicta congeſſit, ſi fides Suidae in Ἀριστόξ. [adde ſupra, in catal. Pythagoric. vol. I. pag. 837. *Eudoc.* pag. 72.] At Ariſtocles Peripateticus, apud *Euſebium* XV. 2. praeparat. contra diſerte adfirmat, Ariſtoxenum *διαπαντὸς εὐφημεῖν Ἀριστοτέλην, numquam non de Ariſtotele perhonorifice meminiſſe.* Succeſſiſſe autem Ariſtoteli Theophraſtum dixi Olymp. CXIV. 3. ante Chriſtum CCCXXIV.

[*Codices MSti.*

Muſicorum graecorum *cod. msti* paſſim cuſtodiuntur in bibliothecis. Anglicos codd. quorum collationem acceperat Meibomius, hic ipſe in praefationibus et notis laudauit. — In bibl. Ambroſiana Mediolan. *Ariſtides Quinctil.* (vid. *Montfaucon.* diar. ital. p. 16.) ibid. *Claudii Ptolemaei* et *Man. Bryennii* harmonica, (pag. 15.) — In bibl. *Veronenſi* (teſte *Maffeio* in Verona illuſtrata, part. II. pag. 244.) praeter alios de Muſica libros exſtat *Ariſtidis Quinctiliani* Muſica e graeco in latinum conuerſa per *Io. Franciſc. Buranam*, Veronenſem, adhortatione Franchini Gaferi Laudenſis explicit XV. April. 1494. — In bibl. *Veneta* D. Marci cod. CCCXVIII. (catalog. pag. 147 ſqq.) ſunt *Ptolemaei Harmonica*, cum Porphyrii commentariis: *Manuelis Bryennii Harmonicorum* libri III. *Nicomachi* Geraſeni *Harmonices* enchiridion lib. I. *Bacchii τȣ͂ γέροντος* Iſagoge in muſicam; adiecti ſunt tres hymni (Dionyſii) ad Muſam (in Muſicam) et in Apollinem, atque (Meſomedis) in Nemeſin. — cod. CCCXXI. *Manuelis Bryennii* Harmonicorum libri III. *Ptolemaei* Harmonicorum libri III. *Porphyrii* commentarii in quatuor priora capita Harmonicorum Ptolemaei. — cod. CCCXXII. *Ariſtidis Quinctiliani* de muſica libri III. *Manuelis Bryennii* Harmonicorum libri III. *Plutarchi* de Muſica; *Euclidis* Iſagoge harmonica et ſectio canonis muſici, *Ariſtoxeni* elementorum harmonicorum libri III. *Alypii* introductio muſica; *Gaudentii* introductio harmonica; *Nicomachi* Geraſeni harmonices enchiridion libris II. *Ptolemaei* harmonicorum libri III. *Porphyrii* commentarii in Ptolemaei harmonicorum primum et partem ſecundi, vt in editione Walliſii, Oxoniae 1682. 4. — cod. DXCIII. *Alypii* introductio muſica, (pag. 311.) at in catalogo nulla facta eſt mentio codicis ſaec. XII. Is codex continet Euclidis, Ariſtoxeni, Bacchii, et Alypii opera muſica, extremis autem paginis Ariſtoxeni fragmentum e ſecundo Rhythmicorum elementorum libro fere totum habet, quod, vt poſtea videbimus, primus euulgauit cel. Morelli. — Idem fragmentum et adhuc aliud eſt in cod. *Vatic.* CXCI. ſaec. XIV. is continet multos Muſicos auctores. adde *Villoiſon* anecdota gr. tom. II. pag. 248. qui omiſſos duo codd. memorat, quorum vnus eſt collectio muſicorum, (idem probabiliter, quo vſus eſt cl. Morellius,) alter comprehendit Euclidis Harmonica. — In bibl. *Veneta* S. Michaelis, (teſte Mittarellio in catal. illius bibl.) pag. 70. 973. 982. *Ariſtid. Quinctil.* et *Ptolemaei* harmon. pag. 90. *Bacchii* introd. *Porphyr.* — In bibl. regii *Taurinenſis* athenaei eſt, teſte catalogo codd. pag. 193. cod. CIII. *Manuelis Bryennii* Harmonica, vbi deeſt liber III. — In bibl. *Medic. Florentina*, (teſte Bandinio,) tom. II. pag. 20 ſq. *Manuelis Bryennii harmonicorum* libri III. (vbi vid. Bandinii notam;) iterum, ibid. pag. 472. — Idem *Bryennii* liber eſt in cod. Magdalen. collegii Oxonienſis praeſtanti, et duobus codd. bibl. Bodlei. e quibus edidit Walliſius vna cum Ptolemaei Harmonicis etc. tom. III. Oxon. 1699. fol. in bibl. Coll. Eman. *Cantabrig. Ariſtidae* muſica. — in bibl. *Bodl.* Oxon. *Ariſtid. Quinctilianus* et *Ariſtoxenus.* — In biblioth. *Eſcorialenſi* (teſte *Pliiero* in Itinerario Hiſpan. pag. 157 ſqq.) ſunt

 codd.

codd. *Ariſtidis* de muſica libri III. *Ariſtoxeni* harmonicorum libri III. *Alſii* (et in Clarkii epiſtolis de hodierna Hiſp. conditione, ex verſione german. pag. 395. *Alyſii*, probabiliter *Alypii*) Iſagoge in muſicam, *Gaudentii* harmonica introductio, *Theonis* de muſica, bis. — In bibl. regia *Matrit.* teſte Iriarto pag. 163 ſq. *Euclidis* lib. de *harmonica* ſub *Zoſimi* cuiusdam nomine: ita ab initio cod. dicitur; ſed Iriarte cum Meibomio adtribuit Euclidi: nam in fine cod. legitur: εἰσαγωγὴ ἁρμονικὴ εὐκλείδου. Atque *Zoſimus* ille fuit librarius Conſtantinopolitanus ſaec. circiter XII. Ille enim cod. *Euclidis* ſectioni canonis muſici Veneto adſcripſit: *Ζώσιμος διώρθου ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐτυχεῖ Zoſimus emendabat in Conſtantinopoli felici.* vid. cl. *Morelli* praef. ad Ariſtidis orationem Ariſtoxeni rhythmicorum elem. fragm. p. XXXVII ſq. — In bibl. *Lugdunenſi* Bat. (teſte catalogo pag. 341.) inter libros ſcriptos a Scaligero legatos, *Alypii* introduct. muſica, *Nicomachi* enchir. harmoniae, *Ariſtoxeni* harmon. elementa lib. II. *Ariſtides Quinctilianus* de muſica, *Bacchii* introductio artis muſicae, hymnus in Nemeſin; p. 355. nr. 38. *Ariſtoxeni* libri III. elementorum harmonicorum; p. 391. nr. 9. inter Voſſianos codd. gr. *Ariſtoxeni* elementorum harmonicorum lib. I. pars, it. p. 394. nr. 68. *Porphyrii* comment. in Ptolemaei harmonicorum lib. II. *Bacchii* introductio muſica atque *Ariſtid. Quinctiliani* de muſica libri III. et p. 395. nr. 96. *Ariſtoxeni* elem. harmon. libri II. — In Bibl. electorali *Bauarica*, teſte catalogo, p. 60 ſq. cod. CLIIII. *Ptolemaei* libri III. de muſica, cum *Porphyrii* introductione, muſicum opus incerti auctoris, *Bacchii* ſenis introductio artis muſicae; p. 68. cod. CLXXV. *Ariſtidae Quinctiliani, Man. Bryennii, Euclidis* introductio harmonica cum eiusdem Κατατομῇ Κανόνος, *Ariſtoxeni, Alypii, Gaudentii, Nicomachi Geraſeni* opp. muſica; p. 69. cod. CLXXVIII. *Nicomachi Geraſeni* enchiridion muſicae cum aliis mathematicis libellis. — In bibl. *Auguſtana* Vindel. eſt Plut. VII. nr. 4. *Ariſtidae* Muſica. nr. 7. *Ptolemaei* Harmon. cum enarr. Porphyrii. infer. bibl. armar. I. nr. 65. *Nicomachi* arithm. et muſica. — In bibl. *Guelferbytana Ariſtidae* muſica, eiusdem, et *Ptolemaei*, *Bryennii* et *Alypii* muſica opp. — In bibl. *Hamburgenſi* ex bibl. Vffenbachiana, *Nicomachi*, *Ariſtoxeni* et *Alypii* muſica opp. *Io. Meurſii* adnotatt. in hanc triadem: Excerpta et adnotata ad *Ariſtidis* muſic. et *Bryennii* harm. Excerpta ex *Gaudentii* introd. harm. Variae lectt. ex *Euclidis* harmon. codicis Lugd. Bat. — In bibl. caeſarea *Vindobon.* teſte Neſſelii catal. *Ariſtidis Quinctiliani* libri III. de Muſica ad Euſebium et Florentium, (part. IV. pag. 9. nr. 1. coll. *Lambecii* comment. de bibl. Vindob. vol. VII. cod. CXVII. p. 458. vbi vid. Kollarii notam;) — *Gaudentii* et *Nicomachi* harmon. (ibid. pag. 137. nr. 1 et 2.) — *Man. Bryennii* harmonica, ſ. muſices Ptolemaei libri III. cum expoſitione *Bryennii* et diagrammatibus muſicis, (ibid. pag. 39. nr. 15.) — Eiusdem harmonicorum libri III. et *Porphyrii* expoſitio in harmonicorum Ptolemaei librum I. et II. (ibid. pag. 47. cod. LXXVI. it. cod. LXXXVIII. pag. 51. Porphyrii lib.) — ſecundum *Lambecii* commentar. tom. VII. pag. 463. *Porphyrii* expoſitio in cod. CXVIII. CXIX. et CXX. tum in cod. XXXVIII. nr. 15. pag. 168 ſqq. vbi vid. Kollarii notam, et in cod. CXX. pag. 465. *Manuel. Bryennii* harmon. libri III. vbi Lambecius praeter ea obſeruat, tres *Bryennii* libros etiam mstos latine interprete *Antonio de Albertis* in eadem bibl. Caeſarea proſtare, — pag. 466 ſq. cod. CXXI. *Nicomachi* Geraſeni enchiridion harmonices, II. libr. (vbi *Kollarius* de editione *Herm. Gonganae* ſ. Gogauae latina, quae lucem non vidit, et pag. 90. in nota de *Gogauae* huius verſione, vti Lambecio viſum eſt, Procli comm. in Platonis Parmenidem diſſerit, atque *Gaudentii* introductio harmonica, vbi Kollarius ex Meibomio notat, *Mutiani* verſionem, quae in deperditis iam numeratur, non magis repertum

iri,

iri, quam *Albini* muſicam cum a Boethio, tum etiam a Caſſiodoro laudatam: pag. 469 ſq. collato *Neſſelio* catal. MSSt. I. p. 274. IV. p. 110. bis *Magiſtri Ioannis Cucuzelae* ars pſaltica cum variis Canticorum exemplis et adiunctis antiquis notis muſicis. — In bibl. *Pariſ.* teſte Catal. tom. II. pag. 505 ſqq. cod. MMCCCCLI. *Ptolemaei* harmonicorum libri III. *Porphyrii* comment. in illos, (qui ſeorſum quoque eſt in cod. MMCCCCLIV.) et *Plutarchi* liber de muſica; — cod. MMCCCCLII. *Ptolemaei* et *Michaelis Bryennii* harmonica. — cod. MMCCCCLIII. *Ptolemaei* harm. libri III. cum ſcholiis marginalibus. — cod. MMCCCCLV. ex cod. Veneto D. Marci deſcriptus, *Ariſtidae Quinctiliani* de re muſica libri III. et totidem *Manuelis Bryennii* harmonicorum. — cod. MMCCCCLVI. *Ariſtidae, Man. Bryennii, Plutarchi, Euclidis, Ariſtoxeni, Alypii, Gaudentii, Nicomachi, Cl. Ptolemaei, Porphyrii* et *Bacchii* ſcripta muſica. — cod. MMCCCCLVII. eadem, exceptis Gaudentio et Bacchio. — cod. MMCCCCLVIII. *Ariſtidis Quinctiliani* libri III. de muſica, anonymus de rhythmo, *Bacchii* ſen. ad muſicam introductio, et *Dionyſii* hymni, editi Oxonii in notis ad Aratum. — cod. MMCCCCLIX. *Ariſtidis Quinctiliani* de muſica libri III. *Ptolemaei* harmonicorum lib. III. capita libri III. nonnulla deſiderantur. — cod. MMCCCCLX. *Alypii, Gaudentii, Bacchii, Euclidis, Nicomachi, Ariſtidis Quinctil. Man. Bryennii* ſcripta muſica: item anonymi introduct. harm. liber ineditus, *Theonis* ſumma et conſpectus totius muſicae, et excerpta ex *Pappi* ſcriptis, ad rem muſicam pertinentia; ad calcem acceſſerunt chartae minoris moduli adſutae, quibus continentur animaduerſiones viri in muſicis docti, manus latina et recens. Earum animaduerſionum pars inſcribitur, reſtitutio figurarum libri ſecundi apud Man. Bryennium; alteri parti inſcriptum eſt, notata quaedam ad Man. Bryennium. — cod. MMCCCCLXI. *Man. Bryennii* harmon. libri III. *Ptolemaei* harmon. libri III. deſiderantur capita duo. — cod. MMCCCCLXII. et MMCCCCLXIII. et MMCCCCLXIV. *Bryennii* harmon. libri III. — p. 517. cod. MMDXXXI. *Nicomachi* muſic. et alia mathematica. — cod. MMDXXXII. *Ariſtidis Quinctil.* de muſica, anonymi lib. de rhythmo, *Bacchii* ſen. introd. ad artem muſicam, hymni in Calliopen, Apollinem et Nemeſin, editi Oxonii ad calcem Arati, vbi Dionyſio cuidam tribuuntur. — cod. MMDXXXIII. Excerpta ex *Ariſtidis Quinctil.* libris de muſica etc. — cod. MMDXXXIV. continet eruditi cuiusdam Itali notas atque emendationes in *Ariſtidis Quinctiliani, Man. Bryennii* et *Gaudentii* harmonica. — cod. MMDXLIX. *Man. Bryennii* harm. — cod. MMMXXVII. nr. 9. et 10. *Alypii* ſenioris introduct. ad muſicam, et *Alypii* iſagoge muſica. — cod. MMMXXXI. nr. 7. *Ioſephi Racendytae* lib. de muſica etc. Occurrunt vero (vt paucis et generatim omnia comprehendam,) in biblioth. Pariſ. regia codd. tres *Alypii;* decem *Ariſtidis Quinctil.* — tres *Ariſtoxeni,* — quinque *Bacchii,* — duo *Gaudentii;* — vndecim *Manuelis Bryennii;* — quatuor *Nicomachi;* — octo *Ptolemaei* harmonicorum; — quatuor *Porphyrii* expoſ. Ptolemaei harm. — In bibl. *Argentoratenſi* ſunt *Ariſtoxenus, Alypius* et *Ariſtides Quinctil.* manu exarati. — In bibl. *Bernenſi,* teſte Sinneri catalogo pag. 528. cod. *Nicomachi* Geraſeni harmonices manuale, cum notis marginalibus et figuris, ad muſicam pertinentibus, et quaedam lectiones, a Meibomiano textu diuerſae, ſunt excerptae. adde excerpta ex Salmaſii epiſt. paullo infra ad §. V. *Harl.*]

Exſtant huius *Ariſtoxeni* Ἁρμονικῶν ϛοιχείων, quomodo vocant Porphyrius, Manuel Bryennius et alii, ſiue vt *Proclus* III. in Timaeum p. 193. ἁρμονικῆς ϛοιχειώσεως *Elementorum*

torum Harmonicorum libri III.[b]) cum Ptolemaei Harmonicis *latine* vtcumque ex vnico exemplari, eoque non ſatis integro verſi et editi ab *Antonino Gogauino*, Grauienſi, Venet. 1562. 4. [c]) Graece primus vulgauit *Ioh. Meurſius* e codice Ioſephi Scaligeri, ſed negligenter [d]) admodum deſcripto, in quo praeter Ariſtoxenum, Nicomachum et Alypium, a Meurſio iunctim editos, Lugd. Bat. 1616. 4. [e]) continebantur Muſica Bacchii et Ariſtidis Quinctiliani, vulgata poſt hac a *M. Meibomio*, et fragmenta quaedam alia muſica, adhuc inedita, quae citantur ab eodem viro docto pag. 300. ad Ariſtidem, pag. 74. ad Ariſtox. et alibi, quaeque graece et latine editurum ſe recepit. Addidit etiam notas Meurſius, ſed in emendationibus minus feliciter illi res ceſſit, propter muſicae litteraturae ignorationem. Adcuratam itaque editionem Ariſtoxeni erudititſ. *Meibomio* debemus, qui cum noua verſione ſua et notis Harmonica eius edidit e MSto codice, non paucis in locis emendatiora, vſus praeterea duobus Meurſianae editionis exemplis, quae cum tribus codd. MSS. bibliothecarum Angliae collata acceperat a Ioh. Seldeno. Amſtelodami 1652. 4. tomo primo *Antiquae Muſicae auctorum ſeptem*[f]), quos a ſe reſtitutos notisque illuſtratos Chriſtianae, Suecorum reginae, inſcripſit.

[Ariſtoxenus quoque ſcripſit de rhythmo: fragmenta ſeruantur in codd. Vaticanis et Veneto D. Marci. *Io. Bapt. Doni*, qui ſcripſit de praeſtantia muſicae veteris, lib. III. Florent. 1647. 4. (repet. in collectione eius Operum muſicorum a Gorio facta: *Lyra barbarina o ſieino trattato di Muſica antica* etc. lat. et ital. Florent. 1763. fol. II. vol. conf. *Forkel* l. c. pag. 81. 85. 91. 96. et ſaepius,) inſpexerat cod. Vatic. fragmentum verterat atque editurus erat. In fine quidem lib. III. de praeſt. muſicae vet. pag. 263. in indice operum ab illo inceptorum, at ad finem non perductorum, occurrit: *Verſio latina Ariſtidis Quinctiliani, Ariſtoxeni fragmenti de rhythmica, aliorumque ſimilium.* Promiſerat ipſe, (Oper. muſic. tom. I. pag. 196.)

b) Ariſtoxenus in fragm. a Morellio edito pag. 284. citat aut librum I. indicat: περὶ τὸ ἡρμοσμένον πραγματεῖαν. *Harl.*

c) *Ariſtoxeni*, Muſici antiquiſſimi, Harmonicorum elementorum libri III. *Claudii Ptolemaei* Harmonicorum libri III. *Ariſtotelis* de obiecto auditus fragment. ex Porphyrii commentariis omnia nunc primum latine conſcripta. Edita ab *Anton. Gogauino.* Venet. apud Valgris. 1562. 4. Hodie parum vtilitatis adfert haec latina verſio. P. *Martini* in Storia della Muſica, Bononiae, I. tom. 1757. II. tom. 1770. III. tom. 1781. 4. (de quo praeſtanti opere vid. *Forkel* allgem. Litteratur der Muſik, pag. 21 ſq.) tomo III. pag. 240. citat editionem Gogauini 1572. 4. quam vero ſe oculis nondum vſurpaſſe, ait Forkel pag. 46. forſan eſt error typographicus. — Poſthaee illuſtrata eſt pars libri Ariſtoxenei in: *Il Patritio, ouvero de' Tetracordi Armonici di Ariſtoſſeno, da Erc. Bottrigari*, Cav. Bol. Bol. 1593. 4. *Harl.*

d) Vide Meibomium pag. 67. ad Alypium.

e) *Ariſtoxenus*, *Nicomachus*, *Alypius* auctores muſices antiquiſſimi, hactenus non editi. *Io. Meurſius* nunc primus vulgauit et notas addidit. Lugd. Bat. L. Elzeuir. 1616. 4. *Harl.*

f) Hi ſunt praeter Ariſtoxenum Euclides, Nicomachus, Alypius, Gaudentius, Bacchius et Ariſtides Quinctilianus, ſubiuncto Marciani Capellae, latini ſcriptoris, libro IX. [Singulis praemiſſa eſt praefatio, in quarum ſingulis *Meibomius* de codd. quorum auxilio emendauit auctores, de verſionibus atque editionibus, ſi quae iam lucem adſpexerant, ſuaque opera differit; ſingulis ſubiectae ſunt notae, ſingulique a nouo paginarum ordine incipiunt. Prius volumen continet ſex priores ſcriptores; volumen poſterius Ariſtidem Quinctil. cum lib. IX. Marc. Capellae. Toti operi praemiſſa eſt longa praef. in qua Meibom. de conamine Kircheri, quem valde culpat, aliorumque et de notis ſignisque muſicis docte copioſeque agit. *Harl.*] Tertiae etiam partis Muſicorum veterum, a Meibomio edendae, mentionem facit *Nic. Heinſius* in epiſt. ad Iſ. Voſſium, data 1651. tom. III. Sylloges Burmannianae pag. 600. Sed illa lucem numquam vidit.

pag. 196.) Quod igitur Donius inceperat, id meliore fortuna perfecit cel. *Morellius.* Hic enim vir eruditiſſimus, quum codices Marcianos excuteret, incidit in codicem bonum, qui Euclidis, Ariſtoxeni, Bacchii et Alypii opera muſica iam edita continet, extremis autem paginis Ariſtoxeni fragmentum e ſecundo Rhythmicorum elementorum libro habet. Poſthaec et illud et aliud adhuc fragmentum, quo caret cod. Venetus, accepit e codice Vaticano deſcriptum. Praeter ea reperit in cod. Marciano DXXIV. *Michaelis Pſelli* iunioris opuſculum ineditum huius ſententiae Προλαμβανόμενα εἰς τὴν ῥυθμικὴν ἐπιστήμην, in quod ille nonnulla ex Ariſtoxeni opere ad verbum intulit. Hoc igitur opuſculum et alios, qui de Ariſtoxeno bene multa in libros ſuos deriuarunt, atque praecepta quoque rhythmica ab eodem hauſerunt, ſedulo comparauit, atque vtrumque Ariſtoxeni fragmentum e codd. illis, graece cum verſione ſua lat. et lectionis varietate, immixtis coniecturis doctisque varii generis adnotationibus et pluribus Pſelli locis cum aliis primus euulgauit atque librum inſcripſit:

Ariſtidis oratio aduerſus Leptinem, *Libanii* declamatio pro Socrate, *Ariſtoxeni Rhythmicorum elementorum fragmenta,* ex bibliotheca Veneta D. Marci nunc primum edit *Iacobus Morellius* eiusdem bibliothecae cuſtos. Venetiis, typis Caroli Paleſii, 1785. 8. a pag. 267. fragmentum prius; atque poſterius a pag. 292. vsque ad fin.

In nota, pag. 267. ſuſpicatur humaniſſimus *Morellius*, ex elementis Ariſtoxeni rhythmicis hauſiſſe *Dionyſium Halicarnaſſeum* de admirab. vi dicendi in Demoſthene, tom. VI. Opp. pag. 1101. Reisk. ac *Quinctilian.* I. O. lib. I. cap. 10. *Harl.*]

Meminit operis Ariſtoxenii de muſica praeter Euclidem, Ciceronem, Plutarchum, Athenaeum, aliosque *Vitruuius* V. 3. Ariſtides Quinctilianus, et Ptolemaeus praecipue, qui in Harmonicis ſuis Ariſtoxenum ſubinde refellit, et e Ptolemaeo Boethius, libris de muſica: quemadmodum a philoſophis exploditur dogma eiusdem, Ciceroni, Lactantio VII. 13. et aliis memoratum, quo animam nihil aliud, quam harmoniam eſſe adfirmauit. Infinita alia ſcripſerat Ariſtoxenus, quorum pauciſſimorum vel tituli exſtant, [℣] ſi verum eſt, quod Suidas adfirmat, libros ab eo ſcriptos quadringentos quinquaginta et duos, (non 4052. vt typographi hallucinatione excuſum in Ionſii pagina 73.)

II. Quae Meurſio in notis ad Ariſtoxenum pag. 135 ſq. et in bibliotheca graeca, tum Ionſio I. 14. Menagio ad Laertium, mihique obſeruata ſunt, litterarum digeſta ordine hic habes:

Ἀποφθέγματα Πυθαγορικά. *Stobaeus* ſerm. 10. 41. 99. et 77. vbi liber quartus citatur pag. 457. [Apud *Iamblich.* de vita pyth. 209—214. quod quidem fragmentum, cum eo apud Stobaeum ſerm. 99. collatum, Ariſtoxeno adſerit *Meinerſ.* in hiſt. dogmatum apud Gr. et Rom. I. pag. 437. not.]

Περὶ αὐλητῶν ἢ περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. *Athen.* XIV. pag. 634. Reſpicit *Tatianus* pag. 86. vbi de Antigenida, tibicine: Τί δέ μοι καὶ κατὰ Ἀριστόξενον, τὸν Θηβαῖον Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν;

Περὶ αὐλῶν τρήσεως, cuius operis librum I. laudat idem *Athen.* pag. 634.

Βίοι ἀνδρῶν, in quibus vita Pythagorae, Archytae, Hipponis, Xenophili et aliorum Pythagori-

thagoricorum, tum Socratis, [quem cauillatur, *Diogen. Laert.* II. 9. *Plutarch.* de Herodoti malignit. tom. II. pag. 856.] Platonis, Teleſtae Selinuntii, Dithyrambici, multorumque aliorum, forte etiam Heraclidis Pontici, Xenocratis ac Praxidamantis, Muſicorum, tum Lycurgi etc. Vide *Voſſium* lib. I. de Hiſt. Graecis cap. 9. atque in primis *Ionſium* de ſcriptoribus hiſt. philoſophicae lib. I. cap. 14. [*Ionſii* hiſtor. peripatet. ab Elswich. editam pag. 388 ſq. *Buhle* in vita Ariſtot. pag. 80.] Non ſine ſumma voluptate illud Ariſtoxeni opus legi potuiſſe, teſtatur *Plutarchus* lib. quod non ſuauiter viui poſſit ſecundum Epicurum pag. 1093. Vitam Socratis citat *Porphyrius* apud Cyrillum VI. in Iulianum pag. 184.

[Ἐν τοῖς Διαστηματικοῖς στοιχείοις, *in Elementis eorum, quae interuallis diſtinguuntur,* ipſe Ariſtoxenus in fragmentis, a Morellio editis, p. 294. citat quoddam a ſe explicitum: niſi pars fuerit operis maioris de Muſica. *Harl.*]

Ἐπιμήθεια. Ita enim legunt viri docti locum *Fulgentii* II. Mythol. cap. 9. vbi de Prometheo: *Nam et Ariſtoxenus in Epimetheiorum libro, quem ſcripſit, ſimilia profert.* Alii corrupte in *Lindoſecemiarum* [vti typis expreſſum eſt in edit. Staueren. pag. 681.] vel *lineoſeremiarum.* Frigidum quoque eſt, quod in MS. Leidenſi reperit Tho. Munkerus: *in liuido ſententiarum libro;* et frigidior eiusdem libri veteris gloſſa: *in qua diſputat de liuore, id eſt inuidia. Fabric.* [*Semler* in Miſcell. lectionibus, faſcic. II. pag. 28. acute ſuſpicatur, graecum titulum in Fulgentii loco intercidiſſe, et tantum latinum haberi, ab imperitia ita peruerſum. Fuiſſe, opinatur, haud dubie in (*latine*) *commixtorum* libro, ad quam lectionem illud *Lindoſecemiarum* proxime accedere ipſi videtur, graecum autem titulum fuiſſe συμμικτῶν, qui paſſim laudantur. *Harl.*]

Ἱστορίαι. Suid. Vide infra Ὑπομνήματα ἱστορικά, et paullo ante in Βίοι.

Περὶ Μουσικῆς, *libri de Muſica,* ab Harmonicis diuerſi, in quibus alias partes muſicae rhythmicam, metricam, organicam, poeticam et hypocritiam, tum et hiſtoriam muſicam tradiderat. Vide *Meibomium* ad Ariſtox. pag. 78. *Ionſium* pag. 78. *Ariſtoxenus* ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς. *Athen.* XIV. pag. 616. in quarto περὶ μελοποιίας laudatur a *Porphyrio* ad Harmonica Ptolemaei p. 298. Reſpicit forte Suidas in Σχολιόν. [?] *Fabric.* — [*Plutarchus* de Muſica pag. 666. vol. X. edit. Reiskii citat *Ariſtoxenum* ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μουσικῆς de Olympo, auctore lydii modi et de Sapphone inuentrice mixolydiae; ibidem eumdem citat ἐν τοῖς ἱστορικοῖς τοῖς ἁρμονικοῖς. Ad idem opus pertinuiſſe videtur, quod ibidem pag. 667. *Ariſtoxenus* ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μουσικῶν, *in ſecundo muſicarum rerum libro* ſcripſiſſe, ibique perperam culpaſſe Platonem fertur, pag. 701. dicitur ὁ ἡμέτερος Ἀριστόξενος. *Harl.*]

[Περὶ τῆς μουσικῆς ἀκροάσεως, *de auditione muſica,* ſcholiaſtes ad Platonis Phaedonem ineditus, cuius locum longiorem e codd. Marcianis poſuit cl. *Morellius* in praefat. ad Ariſtidis orat. — Ariſtoxeni fragm. pag. XII ſq. niſi quoque id fuerit peculiaris ſectio maioris operis de Muſica. Nam ſingulas partes capitaque peculiarem habuiſſe inſcriptionem, eſt credibile. *Harl.*]

Παιδευτικοὶ νόμοι. Laudat πρῶτον νόμον παιδευτικῶν *Ammonius* in Αἰδώς, [vbi vid. *Valckenar.*] reſpiciuntque ſcholia graeca ad Heſiodum pag. 54. a. 81. b. Librum decimum *Laertius* VIII. 15.

Πολιτικοὶ

Πολιτικοὶ νόμοι. liber octauus citatur ab *Athenaeo* XV. pag. 649.

Πραξιδαμάντεια. *Harpocratio* in Μυσαῖος. Confer *Reineſium* pag. 39. Var. lect. et *Ionſium* pag. 76.

[Περὶ ῥυθμικῆς ſiue ῥυθμικῶν στοιχείων tres libri, e quorum libro ſecundo duo fragmenta a cel. *Morellio* edita atque explicita eſſe, paullo ante eſt adnotatum. *Harl.*]

Τὰ σποράδην. *Laert.* I. 107 ſq.

Συγκρίσεις. *Athen.* XIV. pag. 631.

Σύμμικτα συμποτικά. *Athen.* XIV. pag. 632.

Περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως librum primum citat Etymol. in Σίκιννις. Numerus libri excidiſſe videtur apud *Harpocrat.* in Κορδακισμὸς, et in ſcholio, quod dat Montfaucon. pag. 610. bibl. Coislin.

Περὶ τραγῳδοποιῶν *Ammonius* librum primum laudat in Ῥύεσθαι.

Σύμμικτα ὑπομνήματα, e quorum libro decimo ſexto varia παράδοξα et ἀπίθανα collegerat Sopater libro quarto Eclogarum apud *Photium* cod. CLXI. pag. 176. Confer ſupra Τὰ σποράδην.

Τὰ κατὰ βραχὺ Ὑπομνήματα. *Athen.* XIV. pag. 619.

Ὑπομνήματα ἱστορικά. *Laertius* IX. 40. Hoc opus Meurſius reſpici putat a Plutarcho in Lycurgo extremo, etſi Ionſius mauult petitum ex opere de vitis.

Diuerſi a noſtro ſunt, vt Ionſio pridem obſeruatum, 1) *Ariſtoxenus*, Selinuntius, poeta, primus anapaeſtico vſus metro, Epicharmo antiquior [atque a ſcholiaſte ad *Ariſtophanis* Plutum v. 487. vbi vide Hemſterhuſii notam pag. 140. diſerte dicitur Epicharmo πρεσβύτερος,] et ab Euſebio relatus ad Olymp. XXIX. *Hephaeſtion* Enchiridio pag. 25. Ἀριστόξενος ὁ Σελινούντιος Ἐπιχάρμου πρεσβύτερος ἐγένετο ποιητής· οὗ καὶ αὐτὸς Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν λόγῳ, καὶ Λογγῖνος etc. [conf. *Mongitor.* biblioth. Siculam I. pag. 85. ibique laudatos VV. DD.] 2) *Ariſtoxenus*, Cyrenaicus, philoſophus, nulla re niſi gula celeber, dictusque κωλῆν ſiue ventroſus, teſte *Athenaeo* I. pag. 7. Confer Suidam in Ἀριστόξ. 3) *Ariſtoxenus*, medicus, Herophileus, Alexandri Philalethis, qui Demoſthenem Philalethem Ophthalmicum audierat, diſcipulus, cuius librum XIII. περὶ Ἡροφίλου αἱρέσεως laudat *Galenus* IV. de diff. pulſuum tom. III. pag. 49.

III. De EVCLIDIS Iſagoge Harmonica, a *Cleonide* et *Pappo* olim recenſita, dictum eſt infra in ſcriptis geometrae huius celeberrimi; vti de NICOMACHI, Geraſeni, Iſagoge Muſica, CLAVDII PTOLEMAEI Harmonicis, PORPHYRIIQVE in ea commentariis, et PLVTARCHI dialogo de Muſica, egi libro IV: atque de PSELLI ſynopſi, libro V. vbi ſcripta cuiusque horum ſum perſequutus. De THEONE, Smyrnaeo, hoc ipſo libro cap. de aſtronomis, §. 21. [?] De ARISTOTELIS περὶ ἀκουστῶν ſupra cap. V. §. 21. CALLIMACHVM inter ſcriptores de muſica, quorum lucubrationes graece ſeruantur in bibliotheca collegii romani Ieſuitarum, memorat *Athanaſ. Kircherus* lib. VII. Muſurgiae, pag. 545. neſcio, an *Bacchii* nomen pro *Callimacho* ſit reponendum.

IV. ARISTIDES QVINCTILIANVS, non poſt Euclidem modo, cuius geometricam canonis ſectionem ſequitur pag. 116 ſq. ſed etiam poſt Ciceronem ſcripſit, ex cuius libris de Rep. quae aduerſus muſicam diſputata erant, perſtringit lib. II. pag. 70. opponens illa his, quae idem Cicero in Roſcii, hiſtrionis, laudem dixerat. Porro ſcripſiſſe videtur ante Ptolemaeum [g]), cuius in tam longo opere non omiſiſſet mentionem, ſi eius Harmonicis vti potuiſſet: quamquam neque alios, excepto Ariſtoxeno lib. I. pag. 22. et 23. citat Muſicos; ſed tantummodo Homerum, Heſiodum, Platonem, et lib. II. p. 106. Heraclitum, tum vetus Oraculum de Medorum clade ad Plataeas lib. III. pag. 161. Per παλαιοτέρυς vero, (quibus lib. I. pag. 21. πάνυ παλαιοτάτυς, et pag. 23. νεωτέρυς opponit,) atque ἀρχαίυς ſubinde intelligit Pythagoricos, e quibus in prooemio adfert θεῖον, vt ait, λόγον ἀνδρὸς σοφῦ Πανάκμεω τῦ πυθαγορείυ, et illorum veſtigiis paſſim inſiſtit, quos lib. III. pag. 145. et 158. vocat σοφὺς ἄνδρας καὶ ἀληθείας ἰχνευτὰς, et Pythagoram laudat lib. I. pag. 28. lib. II. pag. 110. lib. III. pag. 116. 145. Praecipuum vero argumentum, quo M. Meibomius ante Ptolemaeum ſcripſiſſe Ariſtidem euincat, promit ex eo, quod lib. I. pag. 22. et 23. tantum meminit eorum, qui cum Ariſtoxeno tredecim, et cum aliis poſt Ariſtoxenum quindecim tonos admittebant; non eorum, qui cum Ptolemaeo ſeptem ſolos recipiebant tonos. *Voſſius* [h]) ait, Ariſtidem hunc memorari ab Athenaeo in Dipnoſophiſtis. Sed Ariſtoclem de muſica laudat Athenaeus, et Ariſtoxenum, Ariſtidem, quod ſciam, nusquam, et in Indice ſcriptorum, ab Athenaeo citatorum, qui in editione Rhotomagenſi exſtat, pro *Ariſtide* περὶ τῆς μυσικῆς 462. 40. legendum *Ariſtocles* IV. περὶ μυσικῆς. 620. Ceterum Marcianus Capella ex Ariſtide noſtro multa ad verbum in librum ſuum nonum tranſtulit, vt Meibomio probe animaduerſum, qui pag. 269. monet de hiatu et pag. 208. etiam docet, acceſſiones libello Euclidis de muſica, in codice Fuluii Vrſini inſertas, quas edidit *Poſſeuinus* libro XV. Bibl. ſelectae, ex Ariſtide deſcriptas eſſe. Idem praeſtantiſſimus *Meibomius*, Ἀριστείδυ Κοϊντιλιανῦ περὶ μυσικῆς βιβλία γ΄. *Ariſtidis Quinctiliani* libros III. de Muſica, ad τιμιωτάτυς ἑταίρυς ſuos *Euſebium* et *Florentium* ſcriptos, primus e codice Ioſephi Scaligeri [i]), qui exſtat in Bibl. publica academiae Lugd. Bat. etſi lacero et ſexcentis locis corrupto edidit et latine vertit, notisque illuſtrauit, in quibus vſus eſt apographo Seldeniano codicis Magdalenenſis [k]) Bibl. Oxonii, et variis lectt. codicis Bodleiani, tum [[P]] ex codice bibl. regis Galliae et

g) Adde Meibomii notas pag. 235.

h) Voſſ. de ſcientiis Math. pag. 94.

i) Meibomius in notis ad Ariſtidem pag. 242 ſq. „Ex Scaligeri, ait, Muſicorum volumine Ariſtidem edimus. Poſtea loca quaedam corruptiora et omnia notarum diagrammata ex duobus reg. Pariſienſibus deſcripta accepi: nec multo poſt eadem diagrammata et alia quaedam loca, ex codice Barberino exſcripta a Leone Allatio. Quum autem ad finem prope huius auctoris perueniſſet typographus, codicem ex Anglia accepi, Io. Seldeno curante, ex codice Oxonienſi deſcriptum, et cum eodem et altero diligenter collatum a Gerardo Langbainio." Tum adfirmat, ſe reſtituendis diagrammatis plus operis inſumſiſſe, quam toti Ariſtidi interpretando. Inſuper diagrammata illa, iis notis, eoque ſitu depicta, quo in Scaligeri libro reperiuntur, accuratiſſime, (vt contendit,) adpoſuit, ac deinde reliquorum codd. variantes figuras adnotauit. Idem p. 308. lacunam notans circa finem libri ſecundi, ſe ſex codicum varias lectiones profitetur adſcribere, et fragmentum, quod ibi ſequitur, nec Ariſtidis eſſe arbitratur, et praecedentibus minus bene connecti. *Harl.*

k) Magdalenenſis codex eſt vetuſtior. Vide notas hiſtoricas ad Chron. marmoreum Arundelianum pag. 171. edit. Prideauſii. Exſtat etiam MS. in biblioth. Caeſarea, teſte *Lambecio* VII. p. 215. [vid. ſupra, notitiam codd. MSS.]

et altero Barberino loca quaedam deprauatiora et diagrammata reſtituit, beneficio Salmaſii, et Allatii, qui illa cum ipſo communicauerunt. Lucem vidit *Ariſtides Meibomii* vna cum reliquis ſex graecis Muſicis, et Marciani Capellae, quem circa Apuleii tempora vixiſſe putat, libro nono, qui de muſica tractat ad binos codices MSS. Leidenſes recenſito Amſt. 1652. 4. *Incomparabilem antiquae muſicae auctorem et vere exemplar vnicum, nunc primum graece et latine damus. Quicquid olim Ariſtoxenii de Harmonica et reliquis artis partibus docuerunt: quicquid omnis antiquitas de moribus, muſica formandis, de naturalibus rebus, muſice ab omnipotenti deo conſtitutis, adeoque de vniuerſi harmonia commentari potuit, vnus Ariſtides Quinctilianus tam concinna breuitate tribus libris expoſuit, vt omnium veterum muſicorum diſciplinam atque ac gloriam in ſuum opus congeſſiſſe videatur.* Haec de Ariſtide ſuo Meibomius; notat tamen p. 311. plura ἀνακολούθου orationis exempla in eo occurrere. — Intercidit eiusdem ſcriptoris *liber de Poetica*, in quo, vt lib. II. Harmonic. pag. 87. teſtatur, accurate egerat de duabus artis poeticae partibus, μιμήσει et διηγήσει.

V. BACCHIVS, Muſicus Ariſtoxenius, (a nonnullis male adpellatus *Vacceus*, ex vſitata litterarum B. et V. permutatione,) [l]) ſcripſit εἰσαγωγὴν μουσικὴν ſiue harmonica et rhythmica elementa, quaeſtionibus et reſponſionibus. Hanc *graece* e cod. biblioth. reg. Pariſ. primus vulgauit *Marius Merſennus* in commentario ad ſex prima Geneſeos capita. Pariſ. 1623. fol. pag. 1887 ſq. *Gallice* idem Merſennus conuertit ibid. 8. [m]) in qua interpretatione nonnulla deſiderat M. Meibomius in extremo prolegomenon ad Muſicos Graecos. Prodiit et ſeparatim graece cum verſione, ſeorſum typis expreſſa, *Federici Morelli*, Pariſ. 1623. 8. quam verſionem, quum ſuam ederet, idem Meibomius non vidit. *Franciſcus* quoque *Gafurius* de harmonia muſicorum inſtrumentorum, libro et capite primo, teſtatur, ſe Manuelis Bryennii, Bacchii, Ariſtidis Quinctil. et Gaudentii commentarios muſicos latine vertiſſe. Denique *Meibomius* e codice Scaligeri emendatiorem graece edidit cum ſua verſione et notis. Amſt. 1652. 4. teſtatus, in eodem Scaligeri MSto poſt hanc introductionem ſequi alterum tractatum, qui ſimiliter inſcribitur εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς Βακχείου τοῦ γέροντος [n]). Initium eſt: Τῇ μουσικῇ τέχνῃ πᾶσαν τὴν δογματοποιΐαν συντετάχθαι φησὶ πρὸς τὴν ἀκοήν: (quem principio leuiter immutato totum habet *Bryennius* lib. II. ſect. VI. pag. 414 ſq.) Deinde alia adhuc fragmenta, quorum prius ſic incipit: ῥυθμὸς συνέστηκεν ἔκ τε ἄρσεως καὶ θέσεως καὶ χρόνου τοῦ καλουμένου παρά τισι κενοῦ. Alterum poſt duas paginas quarta plicatura ſcriptas, ita: Μουσική ἐστιν ἐπιστήμη περὶ μέλος τέλειον. *Quae excerpta*, inquit Meibomius, [ſ] *quum multa in iis ſint Muſicae antiquitatis veſtigia, graece et latine aliquando dabimus.* [Sed a promiſſis non ſtetit.] Vltimo ſubiunguntur duo epigrammata et totidem hymni. Epigrammatum prius, in quo Bacchii mentio, ita emendatum ibidem Meibomius exhibet:

l) Dicitur ante Ariſtidem vixiſſe. Meibomio videtur vetuſtior Man. Bryennio. *Harl.*

m) Vid. *de la Borde* Eſſai ſur la Muſique tom. III. pag. 140. et *Forkel* Litteratur etc. pag. 49 ſq. *Harl.*

n) Ita quoque in MS. biblioth. Coislinianae et cod. CLIV. Bauar. [aliisque vid. ſupra, in notitia codd. MSSt.]

Τῆς μουσικῆς ἔλεξε ΒΑΚΧΕΙΟΣ *γέρων*
Τόνους, τρόπους, μέλη τε καὶ συμφωνίας.
Τούτῳ συνῳδὰ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *γράφων*
Τὸν παμμέγιστον δεσπότην Κωνσταντῖνον
Σοφὸν ἐραστὴν δείκνυσι τεχνημάτων.
Τὸν τῶν ἁπάντων γὰρ σοφῶν τεχνημάτων
Ἐφευρετήν τε καὶ δότην πεφηνότα
Ταύτης προσῆκεν οὐδαμῶς ἄνευ ξένον.

Huius, vt ſuſpicor, *DIONYSII*, Muſici, ſub Conſtantino M. clari, ſiue, vt aliis, [praecipue Burettio] videtur, Dionyſii Iambi, Plutarcho et aliis citati, [vid. infra in catal. Dionyſiorum, in hoc libro,] hymnum ad Muſam, notis antiquis muſicis inſtructum, alterumque hymnum in Apollinem et Meſomedis hymnum primus cum ſcholiis graecis edidit *Vincentius Galileus* in dialogo: *Della muſica antica e della moderna*, Florentiae 1581. fol. [exſcriptos, vt prodit, ex vetuſto quodam codice graeco qui contineret *Ariſtidis Quinctiliani* libros *περὶ Μουσικῆς* et *Emanuelis Bryennii* libros tres *ἁρμονικῶν*, adſeruareturque in biblioth. Cardinalis Angeli.] Ex eo reddidit partem *Hercules Bottrigarius* in diſſ. harmonica, italice edita, cui titulus *il Meloae*, Ferrariae 1602. 4. Tum ex ſchedis, a Vincentio Galilaeo ad ſe transmiſſis, graece edidit *Erycius Puteanus* in Hermathena (primae editionis Hanou. 1602. 8. cap. VIII. nam in editione Louanienſi ann. 1615. eſt omiſſus.) Eumdem hymnum et maximam partem H. [Dionyſii] in Apollinem, aliumque *Meſomedis* [o]) in Nemeſin [p]) cum ſimilibus muſicis antiquis

o) De *Meſomede*, eius hymno et huius editt. plura ſunt diſputata ſupra in vol. II. pag. 130 ſq. Illum Hymnum repetendum curaui in Anthol. graeca poet. edit. Baruth. pag. 83. Eum quoque dedit atque explicuit *Koeppen.* in Anthol. gr. part. III. pag. 177 ſq. *Harl.*

p) Eosdem tres hymnos memorat *Salmaſius* Epiſt 49. ad Peireſcium: *J' ay ú autre fois deſſein de concilier la Muſique ancienne avec le moderne, et voir, en quoy elle pouvoit differer d' avec la noſtre. J'ay vû pour cet effet tout ce que j'ay pû rencontrer d'eſcrits en cette matiere par les Bibliotheques, ou j' ay ú entrée, et principalement en la langue grecque. J'ay vû touts ceux que marque le Sr.* Doni *dans ſa lettre, et le meilleur de tous, et le plus exact eſt le* Ptolemée, *qui eſt en la Bibliotheque du Roy. Pour l'* Ariſtoxene, *que nous a donné Meurſius, comme il' eſt le plus ancien, auſſi eſt il le plus corrompu. Le* Nicomache *eſt dans la meme Bibliotheque, et quaſi tous les autres. Quant à l'* Ariſtides, *il eſt écrit de main recente, et il y a à la fin ces* 3. hymnes de Dionyſius, *que j'avois auſſi transſcrits autre fois. J'ay conferé encor les deux MSS. de* Boëce, *qui ſont dans la dite Bibliotheque, et fort anciens pour en tirer* le decret des Ephores contre Timotheus, *qui ne ſe trouve que là et qve j' ay reſtitué en beaucoup d'endroits par le moien du MS. et de mes coniectures, l'ayant remis tout autrement qv'il n'eſt dans les animadverſions de Caſaubon ſur l' Athenée ni dans les Notes de Scaliger ſur le Manile. J' ay auſſi un petit commentaire tout preſt* de Inſtrumentis Muſicis veterum, *ou j'ay taché de monſtrer, quelle difference il y avoit inter* citharam et lyram, *que beaucoup confondent, et la quelle de deux approche le plus de noſtre Lut, y traittant auſſi de la* Cynire *et du* Pſalterion *des Hebreux. Je penſois le donner incontinent aprés mes exercitations ſur Solin, mais d'autres penſées m'en ont diverti. Je me rejouis fort, que Mr.* Doni (Io. Baptiſte Doni dont on a un livre de praeſtantia Muſicae Veteris, à Florence A. 1647. 4. et un autre: Generi è modi della Muſica Rom. 1635. 4. et annotazioni ſopra queſto libro. id. 1640. 4.) *ait entrepris cette beſogne, et eſpere d'y voir ce que je ne pourrois voir ailleurs. Pour le Pere* (Merſenne, qui pourtant à donné Bacchius en Grec et François: et à bien fait dans ſon Harmonica en VIII. livres, et dans ſes IV. livres

antiquis notis vulgauit [ſ] e msto cod. Vſſeriano et ſubiunxit *Ioh. Fellus* ad calcem Arati, cum ſcholiis graecis editi, Oxoniae 1672. 8. additis Edmundi Chilmeadi notis et diatribe de muſica antiqua graeca, et repetitis iisdem odis gr. cum notis muſicis hodiernis, quas claudit ſpecimine alio muſicae veteris, fragmento viz. *Pindari*, ex prima oda Pythionicarum, quod notis veteribus muſicis inſtructum in biblioth. Monaſterii S. Saluatoris iuxta portum Meſſanenſem in Sicilia reperit, ediditque *Kircherus* tom. I. Muſurgiae p. 541. et poſt eum *Burettus* loco mox laudando p. 317. Nam eosdem hymnos ex cod. msto regis Galliarum MMMCCXXI. *Burettus* euulgauit in erudita diſſ. de veteri muſica, inſerta commentariis academiae regiae Inſcript. tom. V. pag. 185 ſq. (tom. VII. pag. 287 ſqq. edit. Amſtel.) — [atque in vol. XIII. pag 232. ad locum Plutarchi, vbi Dionyſius Iambus citatur, de hoc agit eiusque aetatem confert ad Olymp. CXL. — Vſſeriani codicis, ex quo Fell. hymnos deſcribendos curauit, textus omnino conſentit cum contextu in opere Galilei: codex vero Pariſinus, qui complectitur opus Ariſtidis Quinctiliani, atque Bacchii εἰσαγωγὴν μȣσικὴν, in hymno ad Apollinem habet ſex priores verſus, et in hymno ad Nemeſin quatuordecim vltimos, qui omiſſi erant in praecedentibus codd. atque editionibus. Ex Burettii recenſione reddiderunt tres hymnos *Brunck.* in analectis, tom. II. ac *Snedorf* de hymnis veterum Graecorum pag. 65 ſqq. cum notis eruditis et pag. 61 ſqq. quaedam de Dionyſio et Meſomede eorumque hymnis adnotat: num vero Dionyſio Iambo, an alii Dionyſio poetae, (nec tamen, Dionyſio Thebano, Epaminondae magiſtro, de quo ſupra in vol. II. pag. 120.) adſcribendi ſint duo hymni, haeret incertus. Ego autem H. in Apollinem recudendum curaui, et explicui aliosque, qui eum quoque receperunt aut illuſtrarunt, laudaui in Anthologia gr. poetica, edit. Baruth. pag. 81 ſq. *Harl.*]

Conf. praeter ea *Wolfgang. Gundlingium* ad Zialowski delineationem eccleſiae gr. pag. 164. *Lambecii* commentar. VIII. pag. 453. *Bernardi de Montfaucon* palaeographiam graecam lib. V. f. 357. et lib. III. pag. 260. *Io. Nicolai* lib. de ſiglis veterum pag. 110 ſq. *Io. Herſinium*

livres des Inſtruments Muſiques, a Paris 1648. fol. et dans les autres IV. de la Harmonie id. 1644. 4. et en ſon ſavant Commentaire ſur le ſix premiers chapitres de la Geneſe,) *je n'entend pas grand choſe de luy: il eſt homme de grande lecture, mais il ne me ſemble pas eſcrire avec trop de jugement: et pour la piece Arabique, que vous luy avez envoyée, je ne vois non plus qu'il en puiſſe bien faire ſon profit, car il n'entend pas la langue et ne ſçay perſonne à Paris, qui luy puiſſe beaucoup aider, ſi ce n'eſt Mr. Gabriel Sionita. Mr. Golius auroit fort envie de voir cette piece: il a l'Avicenne de la Muſique, et encor un autre écrit Arabe. Outre cela il a encores un autre* moderne latin de CCC ou CCCC ans, *qui a écrit tres-exactement en cette matiere, et m'a dit n'avoir point vû aucun auteur, ni Grec ni Latin, ni Arabe, ancien ni moderne, qui l'aye mieux traitté. En fueilletant les Catalogues des livres, qui ſe trouvent és Bibliotheque d'Angleterre, j'y ay remarqué les livres de Muſique qui ſvivent:* Auguſtini de Muſica Eccleſiaſtica, *ſeptem exemplaria in VII. diuerſis Bibliothecis.* Boethii Muſica *in IV. Bibliothecis: in vna adiunctum eſt opus* Anonymi de Muſica *quod eſt etiam in MS. Bibliothecae Bodleianae.* Emanuelis Bryennii ἁρμονικὰ βιβλία, *in duabus Bibliothecis*, Ariſtides Quinctilianus de Muſica, *Graece ſemel in Oxonienſi.* Gualtherus Monachus de ſpeculatione Muſicae, *ſemel in Cantabridgienſi.* Hogeri, Abbatis, excerpta ex Auctoribus Muſicae Artis, *ſemel ibidem.* Anonymi expoſitio Muſicorum inſtrumentorum Veteris teſtamenti. Ariſtides Quinctilianus de Muſica et Ariſtoxeni Harmonica *exſtant MSS. in Bodleiana.* Cl. Ptolemaei Harmonica cum enarrationibus Porphyrii, *Auguſtae Vindelicorum.* Ariſtides Quinctilianus, *ibidem.*

linium de cryptis Kijouienſibus pag. 154. vbi notae muſicae Ruthenorum, *Io. Andr. Schmidii* diſſ. de cantoribus eccleſiae V. et N. teſtamenti, Helmſtadii 1708. 4. *Cruſii* Turco-Graeciam pag. 197. *Io. Henr. Maium*, fil. in Catalogo MSS. graecorum Vffenbachianorum pag. 491 ſqq. [*Buritte* Mem. — des Inſcr. vol. VIII. pag. 75. *Forkel* Litteratur etc. pag. 99 ſq. *Io. Ludolph. Walther* in Lexico diplomatico. Vlmae 1756. fol. reddidit varia notarum muſic. genera, a medio aeuo vsque ad noſtram aetatem vſitata. *Guys* litterariſche Reiſe nach Griechenland etc. verſionis germanicae, Lipſiae 1772. 8. tom. II. epiſt. XXXVI. pag. 194 ſqq.] Canticum latinum cum antiquis notis muſicis, in notis *Hug. Menardi* ad Sacramentarium Gregorii M. pag. 78. *Fabric.* — Cel. Abbas *Martin Gerbert* de cantu et muſica ſacra etc. tom. II. lib. II. cap. II. p. 52 ſqq. multa notarum, tum graecarum, tum latinarum, ſpecimina in tabb. aeneis praebet docteque de iis agit. *Harl.*

De cetero plures fuerunt *Bacchii.* Nam inter eos, quos audiuit M. Antoninus, imp. primum ipſe memorat *Bacchium*, lib. I. ſect. 6. Alius *Bacchius*, Mileſius, quo *Plinius* in Hiſt. nat. vſus eſt, quemque de re ruſtica ſcripſiſſe teſtantur Varro ac Columella. Alius *Bacchius*, medicus Herophileus et Empiricus, patria Tanagraeus, qui, Erotiano teſte, tribus libris expoſuit voces difficiles Hippocratis, et in *Hippocratis libros Epidemiorum* ſcripſiſſe refertur a *Galeno* lib. I. in VI. Epid. tom. V. pag. 442. et II. in III. Epid. pag. 413. vbi τὴν ὑπὸ Βακχείȣ γενομένην ἔκδοσιν memorat. *In Aphoriſmos* id. in VII. 64. pag. 328. Malagmate eius vſus Caeſar (Auguſtus) id. tom. II. edit. gr. Baſil. pag. 412. Sententia eius de pulſibus [?] tom. III. pag. 47. ὁ μὲν ȣ̓̃ν Βακχεῖος ἐν ταῖς ἄλλαις ἀκροάσεσι etc. Mentio et Bacchii huius apud *Coelium Aurelian.* II. tardar. 10. Alius *Bacchius*, Iudaeus, Plautio, Pompeii legato, ſupplex, de quo vide Laur. Begerum theſauri Brandenb. tom. II. pag. 572. Alius *Bacchius*, pro quo et Pythagora orationem Lyſias conſcripſit. Alius denique *Bacchius*, gladiator, de quo Horatius lib. I. ſat. 7. v. 20.

— — — vti non
Compoſitus melius cum Bitho Bacchius. — — —

Mihi quam proxime a vero videntur aberrare illi, quibus auctor introductionis in Muſicam videtur is ipſe, qui M. Antoninum primus, et forte in muſicis inſtituit: nam ante omnia pueros ingenuos muſicam edoctos et litteras, notum eſt vel ex Terentii Eunucho:

— — — fac periculum in litteris,
Fac in palaeſtra, in Muſicis: quae liberum
Scire aequum eſt adoleſcentem, ſollertem dabo.

Neque Graecis alium fuiſſe morem, probat *Quinctilianus* lib. I. Inſt. Or. cap. 17. Marco quidem Meibomio, viro, de muſica veterum meritiſſimo, Bacchius iſte recte videtur Manuele Bryennio antiquior: quo autem argumento eumdem Ptolemaeo faciat iuniorem, qui ſub Antonino Pio, Marci parente, ſcripſit, haud comperi. Morellus in ſua editione vocat Iatroſophiſtam, eumdem putans cum Bacchio, medico Herophileo.

VI. ALYPIVS a *Caſſiodoro* de Muſica pag. 588. praeponitur Euclidi ac Ptolemaeo: ſaltem ante Claudium Ptolemaeum ſcripſiſſe M. Meibomio videtur, licet Meurſius exiſtimet,

eumdem

eumdem hunc eſſe Alypium, Alexandrinum, Iamblichi aequalem q), de quo Eunapius in vitis Sophiſtar. διαλεκτικώτατον eum adpellans, et in patria ſenem obiiſſe teſtatus. Ad alium, vt videtur, *Alypium*, Caeſarii fratrem, (licet et hunc cum ſuperiori eumdem Meurſius putet,) binae exſtant Iuliani epiſtolae XXIX. et XXX. quarum priore eum ad ſe inuitat imperator, poſteriore gratias agit pro transmiſſa ad ſe Geographia, (non, Geometria, vt Meurſ.) et tabula geographica, cui Iambos adpoſuerat, laudatque eius δραςήριον in rep. gerenda, quod philoſopho Alexandrino, qualem deſcribit Iamblichus, parum conuenire videtur; bene autem conuenit *Alypio*, Antiochenſi, ex praefecto Britanniarum, cui Hieroſolymitani templi inſtaurandi negotium commiſit Iulianus, teſte *Ammiano* XXIII. 1. et cuius mentio Alypii in Libanii Epiſtolis, et apud *Ammianum* XXIV. 1. [ꝑ] vbi Hierocles, eius filius, memoratur, a quo diſtinguendus Hierocles, Alypii ἀνεψιὸς, eidem memoratus Libanio Epiſt. ad Baſilium. Ceterum Geographiam, ab hoc Alypio ad Iulianum miſſam, plane diuerſam eſſe a veteri orbis deſcriptione, neſcio cuius ſcriptoris, cuius antiquam interpretationem edidit atque iterum graece vertit Iacobus Gothofredus, recte obſeruatum Baelio in Lexico hiſt. qui videndus etiam de *Alypio*, epiſcopo Tagaſteno, amico Auguſtini, eum loquentem inducentis in libris de ordine et aduerſus Academicos: tum de *Faltonio Probo Alypio*, praefecto vrbis Romae, ad quem Symmachi Epiſtolae. Alius ab his videtur *Alypius*, quem Chriſtianum Gregorius Naz. innuit et Epiſt. 147. κοινὸν τῶν φιλοσόφων προςάτην καὶ τῶν ὀρφανῶν κηδεμόνα vocat. Alius *Alypius*, monachus, ad quem Mich. Glycae epiſtola memoratur *Lambecio* comment. de bibl. Vindob. V. pag. 154. et p. 294. Alius *Alypius* Arianus, ad quem *Iſidorus Peluſiota* III. 112. Epiſt. cuius ad tres minimum diuerſos Alypios, praeterea exſtant literae. Ab his omnibus non minus, quam ab *Andronico Alypio*, quem inter Graecorum Hiſtoricos, ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios, laudat Hieron. praef. ad Danielem, diuerſus eſſe videtur *Alypius*, cuius εἰσαγωγὴ μȣσικὴ ſiue *Introductio Muſica* graece primum edita eſt a *Meurſio* ex codice Ioſephi Scaligeri; ſed non admodum diligenter deſcripta, Lugd. Bat. 1616. 4. Hinc excerpta ex Alypio dedit *Athanaſius Kircherus* libro VII. Muſurgiae editae Romae a. 1650. fol. teſtatus etiam, integrum latine ſe tranſtuliſſe pag. 540. Sed tabula veterum notarum muſicarum, quam eodem loco ex Alypio Kircherus exhibet, tam vitioſe expreſſa eſt, (ne omiſſa iam memorem,) vt ducentos amplius errores in illa exſtare adfirmet *M. Meibomius* r), qui non tantum graeca ex codice Scaligeri, (quem pag. 79. et Kircheri codicem ex eodem MSto profluxiſſe exiſtimat,) adhibitis Bodleiani, Barocciani, Barberini et Seldeniani MSS. ſubſidiis, emendate edidit, notasque muſicas veterum reſtituit primus, ſed et latinam verſionem ac notas adiunxit. Amſt. 1652. 4. Exſtat et MS. in Bibl. Vaticana. [conf. *Forkel.* Litteratur etc. pag. 48 ſq. De codd. ſupra disputatum eſt. *Harl.*]

VII. GAVDENTIVS, philoſophus, qui videtur et ipſe ante Ptolemaeum ſcripſiſſe, Ariſtoxeni veſtigiis inſiſtens, compoſuit ἁρμονικὴν εἰσαγωγὴν ſiue *introductionem harmonicam*, in cuius limine iniquos et imperitos lectores arcet nota formula:

Ἀείδω ξυνετοῖσι, θυρὰς δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Hunc

q) Iamblichi aequalem, circa ann. Chr. 360. Alexandria oriundum, et in patria grandaeuum obiiſſe diem, exiſtimat *de la Borde* in: Eſſai ſur la Muſique ancienne et moderne, tom. III. p. 133. *Harl.*

r) Kircherum, virum bene meritum, acrius habitum

Hunc elegantem libellum duobus locis commendat Caſſiodorus Senator, licet Gaudentius ipſe, quis qualisue fuerit, vel quando vixerit, non magis videatur illi, quam nobis perſpectum fuiſſe [s]). *Gaudentius quidam*, inquit, [℣] *de muſica ſcribens, Pythagoram dicit, huius rei inueniſſe primordia ex malleorum ſonitu* [t]) *et chordarum extenſione percuſſa, quem amicus noſter, vir diſertiſſimus,* Mutianus, *tranſtulit in latinum, vt ingenium eius aſſumti operis qualitas indagaret.* Mutianus iſte, Gaudentii interpres, idem eſt *Mutianus*, Scholaſticus, qui Chryſoſtomi homilias quasdam latine conuertit, ac vir diſertiſſimus dicitur ab eodem *Caſſiodoro* cap. 8. diuin. lect. cuius et alterum de Gaudentio locum adponam: *Gratiſſima ergo nimis vtilisque cognitio, quae et ſenſum noſtrum ad ſuperna erigit, et aures modulatione permulcet; quam apud Graecos* Alypius, Euclides, Ptolemaeus *et ceteri probabili inſtitutione docuerunt. Apud Latinos autem vir Magnificus* Albinus *librum de hac re compendioſa breuitate conſcripſit, quem in Bibliotheca Romae nos habuiſſe atque ſtudioſe legiſſe retinemus. Qui ſi forte gentili incurſione ſublatus eſt, habetis hic* Gaudentium Mutiani *latinum; quem, ſi ſollicita intenſione legitis, huius ſcientiae vobis atria patefacit. Fertur etiam latino ſermone et Apuleium Madaurenſem* [u]) *inſtituta huius operis feciſſe.* [De hoc *Mutiano* conf. *Fabricii* bibl. med. et infimae aetatis, tom. V. edit. Manſi, pag. 91 ſq. *Hermann. Cruſerius* latine quoque Gaudentium verterat medio ſaeculo XVI. cuius verſionem latinam adhuc ineditam habuit Martini, Bononiae.] Iſtum Gaudentii librum primus e Patricii Iunii codice, per Seldenum transmiſſo, quem cum altero Sauiliano et tertio vetuſtiore Barocciano Langbainus contulerat, edidit laudatus *Meibomius*, et, perdita pridem Mutiani verſione, nouam ipſe interpretationem et notas adiunxit Amſt. 1652. 4. Editurus eumdem fuerat *Edmundus Chilmeadus*, vir doctus et illuſtrato Malalae Chronico celeber; ſed poſtquam de Meibomiana Muſicorum editione inaudierat, licenter illum iſtius curis expoliendum permiſit. De aliis tribus Gaudentiis Chriſtianis, Brixienſi, Tamugadenſi Donatiſta et Nouarienſi, videndus *Caueus* ad a. C. 387. *M. T. Gaudentius* quidam memoratur in vet. inſcript. apud *Fabrettum* pag. 254.

VIII. MANVEL BRYENNIVS [v]), idem forte, qui ſub Palaeologo Seniore circa a. C. 1320. floruit, (vide Cangii familias Byzantinas pag. 177.) *libros tres* ſcripſit Ἁρμονικῶν, quorum

habitum a Meibomio, (Salmaſio inſtante p. 467.) adeo graue fuit ſummo pontifici, (Vrbano VIII) vt, niſi deprecatus fuiſſet ipſe Kircherus, in poſterum ei vetitum fuiſſet aduenarum omne commercium. *Io. Rhodius* epiſt. ad Nic. Heinſium, in Sylloge Burmanniana, tom. V. pag. 466.

s) Aetas eius a multis confertur in priorem dimidiam ſaeculi ſecundi partem. vid. *Voſſium* de ſcient. mathem. cap. 32. §. 4. pag. 94. *Saxii* Onomaſtic. I. pag. 299. *Forkel* Litteratur etc. p. 49 ſq. *Harl.*

t) Experientiae hoc repugnare ait Angelus Bontempus. Vide interim *Gaudentium* pag. 13 ſq. edit. Meibomii, et eadem narrantem *Nicomachum* lib. I. Enchirid. Harmonices pag. 10 ſq. et ex hoc *Boethium* lib. I. de Muſica cap. 10. et *Iamblichum* in vita Pythagorae cap. 26.

u) i. e. inſtitutiones muſicas ſcripſiſſe, non vero, quod doctiſſ. Meibomius ex hoc loco colligere videtur praefat. ad Ariſtidem, Gaudentii Harmonica latine tranſtuliſſe: quod ex ipſo Caſſiodoro videtur poſſe refelli; neque enim Mutianus vertiſſet, ſi iam exſtitiſſent translata ab Apuleio.

v) In MS. bibl. Coislinianae Βρυεννίκ. in bibl. Caeſariae cod. [vol. VII. pag. 168. edit. Koll.] Βρυεννίκ. In eadem bibl. teſte Lambecio VII. pag. 218. habetur etiam verſio latina antiqua librorum Bryennii, auctore *Antonio de Albertis. Fabric.* — conf. *Forkel* Litteratur etc. pag. 56 ſq. *Kollarius* ad Lambecium VII. pag. 169. etc. de verſione Antonii

quorum primus inſtar commentarii eſt in Muſicam Euclidis, quemadmodum etiam in MS. quibusdam codicibus inſcribitur, [⁊] vt colligas ex Labbei Bibl. nou. MSS. pag. 118. Certe Euclidem fere κατὰ πόδα ſequitur, niſi quod particulam poſtremam περὶ μελοποιίας tradit demum lib. III. ſect. 10. et vbi Euclides τὸ συνημμένον τετράχορδον interpolauerat, Bryennius id reſecuit. Liber ſecundus et tertius pro commentario in Harmonica Ptolemaei poſſit haberi, quem nominetenus laudat pag. 377. 387. 459. 476. 499. vt Ariſtoxenum pag. 396. 400. 476. 506. Nicomachum Geraſenum pag. 364. Pythagoram pag. 365. ac Terpandrum pag. 361. 484. Hermetem pag. 362. 410. antiquiores Harmonicos e Pythagoreorum ſecta pag. 499. Quamquam vero ex Euclide, Ariſtoxeno, Nicomacho aliisque nonnulla paſſim inſerit, neque, vt in Euclide, ordinem Ptolemaei ſequitur: tamen, quae Ptolemaeus toto libro ſecundo et libri primi binis vltimis capitibus tradit, inprimis recoquit prolixiusque ediſſerit Bryennius, pag. 410. teſtatus, diligenter ſe vitare κενολογίαν, et ſaepius profeſſus, ſe in gratiam iuniorum perſpicuitati ſtudere. Hoc ipſius opus, vt reliquos hactenus dictos, edere et illuſtrare Meibomius promiſerat: ſed cum tardaret, laborem hunc, qui optime potuit, occupauit Anglus πολυμαθέστατος *Ioh. Walliſius* [w]), a quo Bryennii Harmonica ex tribus codicibus MSS. praeſtantiſſimo vno Magdalenenſis collegii Oxoniae, et aliis duobus bibl. Bodleianae graece edita habemus, addita latina verſione, in tomo tertio operum Walliſii Oxon. 1699. fol. in quo habentur etiam Ptolemaei Harmonica cum Porphyrii commentariis. — Marci Meibomii collectanea msta et notae mstae ad Muſicos et ſpeciatim Bryennium in bibl. Vffenbachiana pag. 572. Alius *Bryennius*, ad quem Theophylacti epiſtolae 31. 41. 50. exſtant συμπενθερὸς τȣ̃ βασιλέως. Alius *Ioſephus Bryennius*, de quo vol. IX. pag. 525. [— Γερόντικον *S. Pambonis*, abbatis Nitriae, ſaec. IV. e cod. Vindob. euulgauit cel. *Gerbertus* in ſcriptoribus eccleſiaſticis, de muſica ſacra potiſſimum, tom. I. pag. 1—5. eſt fragmentum. *Harl.*]

IX. De muſica plurimi olim ſcripſerunt, e philoſophis, Pythagoricis praeſertim, atque, vt Plutarchus auctor eſt, e Platonicis ac Peripateticis. [Incertorum opera et fragmenta de muſica paſſim exſtant: e. g. teſte *Iriarto* in cod. Matrit. LXII. pag. 223. cod. LXX. p. 253. 255. In bibl. Coisliniana, teſte Montfaucon. pag. 114. et 115. in tribus codd. liber choralis ſ. officium diuinum Graecorum cum notis muſicis, pag. 274. bis cantus eccleſiaſt. Graecorum cum notis muſicalibus, pag. 303. fragmentum cantus Graecorum etc.] Hiſtoriam muſicorum, quam intercidiſſe in primis dolemus, conſignauit Dionyſius iunior Halicarn. *Theodorum* περὶ νομοποιῶν a Terpandro vsque *Laertius* II. 104. Nonnullos, quorum ſcripta periere, adnotauit *Ioannes Meurſius* in limine notarum ad Ariſtoxenum pag. 127 ſq. quibus et ipſe alios, et ſcriptorum loca quaedam adiunxi.

Agenor, Mytilenaeus. *Ariſtox.* lib. II. Muſic. pag. 36. a quo ſecta Muſicorum *Agenoria*, vt ab Eratocle *Eratoclea* et *Epigonia* ab Epigono Ambraciota, et a Damone, qui Socratem muſicam

Antonii de Albertis latina, (conf. ſupra de codicibus notata,) et Lambecius ibidem diſcernit a noſtro Bryennio, *Nicephorum Bryennium*, Annae Comnenae maritum, cuius libros IV. commentariorum de rebus Byzantinis edidit Petrus Poſſinus, gr. et lat. in corpore hiſtor. Byzantinae et ibid. Car. du Fresne notis illuſtrauit. *Harl.*

w) Obiit vir praeſtantiſſimus Oxoniae, menſe Nouembri ann. 1704. nonagenario propior.

muſicam docuit, *Damonia:* ac poſt Ariſtoxenum Archeſtratia, Agonia, Philiſcia, Hermippia etc. Porphyr. in limine commentarii ad Harmonica Ptolemaei.

Antiſthenes, περὶ μουσικῆς. *Laert.* lib. II. ſect. 17.

Archytas, Tarentinus, de cuius ἁρμονικῷ dixi libro II. cap. 13.

Ariſtocles ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. *Athen.* XIV. pag. 620. ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν. ib. [☞] [vide ſupra inter Peripateticos pag. 470 ſq.]

Ariſtoteles de quo ſupra cap. V. Ceterum a *Kirchero* in Muſurgia tom. I. pag. 545. quum inter veteres Muſicos, quorum ſcripta ſeruantur in Bibl. collegii Ieſuitarum Romani, Ariſtotelem nominat, puto, innui eius librum περὶ ἀκουστῶν, non librum perditum περὶ μουσικῆς.

[*Clonas*, poeta et Muſicus. vid. *Burette* Mem. — des Inſcr. tom. X. p. 224 — 227. *Harl.*

Democritus. *Laert.* IX. 48.

Dicaearchus ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. *Schol.* Comici ad Nubes v. 1367.

Ἐν τῷ περὶ μουσικῶν ἀγώνων. id. ad Ranas v. 1335. et ad Veſpas v. 1190.

Didymus, Pythagoricus, περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Ἀριστοξενείων τε καὶ Πυθαγορείων, de quo ſupra lib. II. cap. 13. *Didymum*, quoque Heraclidis F. grammaticum, qui apud Neronem fuit, Muſicum valde inſignem fuiſſe, Suidas teſtatur voc. Δίδυμος.

Dionyſius Halicarnaſſenſis iunior ſub Adriano imp. clarus, teſte Suida in Διονύσιος, ſcripſit μουσικῆς ἱστορίας libros XXVI. quibus tibicines, citharoedos et poetas omnis generis celebrauit: tum μουσικῆς παιδείας ἢ διατριβῶν (μουσικῶν) libros quinque, et de iis, quae muſice dicta ſunt in Rep. Platonis. Alius *Dionyſius*, Muſicus, ſub Conſtantino M. de quo epigramma graecum, quod paullo ante nr. V. in Bacchio adferebam. *Dionyſius*, Muſicus ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοιοτήτων. *Porphyrius* ad Ptolemaei Harmonica pag. 219. Halicarnaſſeum vocat pag. 267.

Epicurus περὶ μουσικῆς. *Laert.* lib. X. ſect. 28.

Eraſtocles, [ſ. Cratocles] quem refellit Ariſtoxenus pag. 6.

Eratoſthenes laudatur in Harmonicis Ptolemaei et a Theone, Smyrnaeo, vbi de muſica agit. Confer *Porphyrium* pag. 267. vbi laudat et Demetrium, mathematicum, et Diodorum.

Heraclides, Ponticus. *Laert.* lib. V. ſect. 87. Plutarchus et Athenaeus, quorum loca iam adſcripſit Menagius in notis. His adde, quod Heraclidem ἐν τῇ μουσικῇ εἰσαγωγῇ laudat *Porphyrius* ad Ptolemaei Harmonica pag. 213. [*Plutarch.* de Muſica, init. Heraclidem ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἐν Μουσικῇ citat, quem librum diuerſum eſſe ab illius Iſagoge, putat *Burette* ad locum Plutarchi et copioſus eſt de Heraclide, in Mem. — des Inſcr. tom. X. pag. 190 — 193. atque Burettus plures vett. Muſicos, a Plutarcho memoratos, vberius perſequitur. *Harl.*]

Iades, Ἰάδης περὶ μουσικῆς. Didymus apud *Priſcian.* de ponderibus pag. 1350.

Laſus, Hermionenſis, qui primus de muſica ſcripſit, aequalis Xenophanis, vt docet Plutarchus de vitioſo pudore pag. 530. et Simonidis, teſte Ariſtoph. in Veſpis. Mentio eius

apud Herodotum, Ariſtoxenum et multos alios veteres, vt pridem notatum viris doctis, laudatis a me lib. I. cap. 16. §. 4. [Plura ſcripſi ſupra, vol. II. pag. 128.]

Λυσιῳδοὶ et Σιμῳδοὶ, muſici ſcenici, a *Lyſide* et *Simo*. vid. *Steph. Bergler.* ad Alciphron. p. 67.

[*Theodorus Metochita,* Logotheta magnus Conſtantinopoli ſub Andronico Palaeologo, circa a. Ch. 1314. mortuus. a. 1332. ſcripſit 122. capita philoſophica et hiſtorica miſcellanea cap. XIII. agitur περὶ Πλάτωνος καὶ τοῦ μαθηματικοῦ τῆς σοφίας, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ ἁρμονικοῦ, *de Platone et mathematica philoſophiae parte, et maxime de harmonica.* MSt. exſtat in bibl. Caeſar. Vindobon. vid. infra vol. IX. pag. 214. 217. 219. *Harl.* vid. *Bloch* Specimina Operum Theodori Metochitae pag. 51 ſq.]

Mintanor, Muſicus τῶν κρουματοποιῶν, libro artis muſicae. *Fulgent.* lib. I. Mythol. cap. 1. et Schol. *Statii* ad Thebaid. III. 661.

Nicoſtratus, neſcio an huic catalogo inſerendus propter haec auctoris fragmenti Cenſorino ſubiecti cap. 10. *Rhythmus creditur dictus a* [ſ] *Rhythmonio Orphei F. et Idomeneae Nymphae Maricae, vt tradit Nicoſtratus libro, quem compoſuit de Muſico fratre Rhythmonii.*

Panaetius iunior ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων καὶ διαστημάτων. *Porphyr.* pag. 244. ad Ptolemaei Harm.

Philolaus, Pythagoricus, plus ſimplici vice laudatur in Muſicis a *Boethio* pag. 1342. 1422. 1423.

Phrynis et *Timotheus*, antiquiſſimi muſici. *Alexand. Aphrodiſ.* pag. 58. ad Ariſtotel. metaphyſ. *Fabric.* De *Phryne* vid. ſupra, vol. II. pag. 134. De *Timotheo*, poeta et muſico, Mileſio, Olymp. LXXXIII. 3. ante C. N. 446. ſecundum Chronic. Par. copioſus eſt *Burette* in Mem. de litterature — des Inſcr. tom. X. pag. 235 — 238. *Harl.*

Phyllis, Delius, libro ſecundo περὶ μουσικῆς. *Athen.* XIV. pag. 636. περὶ αὐλητῶν id. pag. 634. Meminit et *Suidas* in Σκολιὸν et Schol. Ariſtophanis ad Ranas v. 1337. et ad Veſpas v. 1190.

Ptolemais, Cyrenaica, ἐν τῇ πυθαγορικῇ τῆς μουσικῆς στοιχειώσει. *Porphyr.* ad Harmonica Ptolemaei pag. 207. 208. 209. [conf. *Menagii* hiſtor. mulier. philoſopharum, et *I. Chriſtiani Wolfii* mulierum graec. fragmenta proſaica pag. 204. ſqq. et in catal. foeminar. etc. pag. 437.]

Pythagoras, Zacynthius. *Ariſtox.* lib. II. pag. 36. Confer, ſi placet, quae de hoc dixi lib. II. cap. 12. §. 2.

Simmias, Thebanus. *Laert.* lib. II. ſect. 124.

Simon, Socraticus. *Laert.* lib. II. ſect. 122.

Theophraſtus, de quo capite VII.

Thraſyllus, a Theone, Smyrnaeo, [mathem. cap. 33. p. 133. edit. Bullіald.] laudatus et a Porphyrio pag. 266. vbi lege περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων. *Fabric.* conf. *Sevin* recitat. de vita et ſcriptis Thraſylli, in Mem. de Litterat. — des Inſcr. tom. X. pag. 89 ſqq. qui quidem potiſſimum agit de *Thraſyllo*, aſtrologo et muſico, item philoſopho pythagorico ac

Platonico, tempore Auguſti et Tiberii, (vide ſupra in hoc volumine pag. 190.) Hunc tamen eumdem fuiſſe cum *Thraſyllo Phliaſio*, idem ſibi perſuadet. At *Burette* in Mem. de Litterat. — des Inſcript. tom. XIII. ad Plutarch. de Muſica pag. 287 ſqq. diſſentit: *Thraſyllus* quidem tempore Auguſti fuit mathematicus et muſicus, qui ſcripſiſſe dicitur ſecundum Nicomachum Geraſenum, Theonem et Porphyrium, de ſectione canonis muſici Pythagorici, tum *περὶ τῆς ἐν ὀργάνῳ αἰσθητῆς ἁρμονίας* et *περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων*. Ad hunc quoque pertinent ea, quae *Eudocia* in Violar. pag. 134. de Democrito agens prodidit: *ὡς Θράσυλλος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τὰ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων ἀναγράφει.* Enimuero *Burette* oſtendit, illum pridem Thraſyllum fuiſſe principiorum muſices mathematicorum peritiſſimum; at non ſolum a ſimplicitate antiquiſſima receſſiſſe, ſed etiam a conſuetudine illa priſtina, lyricae poeſeos cum arte muſica coniungendae: diuerſum igitur fuiſſe a *Thraſyllo Phliaſio*, multo antiquiore. Hunc enim, tradit *Plutarchus* de muſica pag. 671. vol. X. edit. Reiskii, modum Pindaricum ac Simonideum, (*τρόπον τὸν ἀρχαῖον καλούμενον ὑπὸ τῶν νῦν*,) ſectatum, et cum *Tyrtaeo Mantineenſi* atque *Andrea Corinthio*, quibuscum, tamquam eiusdem rationis modique tenacibus, Plutarchus coniungit Thraſyllum Phliaſium, conſulto abſtinuiſſe chromate, mutatione, fidium multitudine, aliisque multis in medio ſitis rhythmorum, harmoniarum, vocabulorum, modulationum et interpretationum generibus. Eadem autem ratio non valet de Thraſyllo, tempore Auguſti florente; quem artem poeticam exercuiſſe, ſilent veteres. Diſtinguendi quoque ſunt, *Thraſyllus*, Cynicus, de quo ſupra in capite de illis philoſophis, et *Thraſyllus*, Mendeſius, qui ſcripſit 1) *περὶ λίθων*, 2) Aegyptiaca, et 3) tragica; quamquam Burette opinatur, duo poſteriora opuſcula haud fuiſſe diuerſa; ſed vnum idemque opus, in quo hiſtoriae, eaeque tragicae, h. e. ea, quae in Aegypto infeliciter acta fuerint, enarrata fuiſſent, (hiſtoires d'évenements tragiques et merveilleux, qu'on ſuppoſoit arrivez en Egypte.) Hunc *Harduin*. ad Plin. H. N. tom. I. pag. 67. col. I. edit. Pariſ. in fol. confundit cum Thraſyllo ſub Auguſto. Atque Thraſyllum apud *Plinium* H. N. XXXII. cap. 5. Fabricius inter medicos veteres refert in elencho medic. vett. vol. XIII. pag. 437. *Harl.*

Tribonianus Sidetes, ſub Iuſtiniano imper. clarus, ſcripſerat inter alia *συμφωνίαν τοῦ κοσμικοῦ καὶ ἁρμονικοῦ διαθέματος.* *Suidas.*

E *latinis* perierunt *Varro* x), *Albinus*, *Apuleius, et Mucianus*, Gaudentii interpres. Exſtant *Marcianus Capella*, *Auguſtinus*, *Boethius*, *Caſſiodorus*, *Beda*, vt Bernardum, Hermannum Contractum, Guidonem Aretinum, Albertum M. et iuniores omittam, e quibus tamen haud praetereundus *Georgius Valla*, qui ex veteribus Graecis, tum adhuc ineditis, Euclide, Ariſtide ac Bryennio, pleraque congeſſit in opus ſuum de rebus expetendis et fugiendis, lib. V — IX. Venetiis apud Aldum 1497. 1501. fol. *Fabric.* Plura vide in *Forkel.* Litteratur etc. pag. 57 ſqq. et de Vallae opere pag. 509 ſq. in primis apud Reuerendiſſ. abbatem *Gerbert*. de cantu et muſica ſacra, tom. II. pag. 1 ſqq. vbi nubes celebrium medii aeui in cantu et muſica eccleſiaſtica auctorum inſtauratorumque excitatur, praeſertim ex codd. duobus Vindobonenſibus, duobus Monacenſibus, et Blaſiano, qui praeter inſtructionem muſicam

x) Meminit Claudianus Mamertus II. 8. de ſtatu animae.

cam et ἐξήγησιν τῆς παραλλαγίας, nec non totam liturgiam, pauca alia continet, eosque fere auctores, quos antea recenſiti habent codices. Indicem *melodorum* graecorum pleniorem dedit *I. A. Fabricius* in vol. X. B. Gr. pag. 130—139. Ex hoc igitur indice et Gerberti opere ſupplementa ad h. l. facile colliget, cui volupe erit plura de hac re cognoſcere. Atque laudatus Abbas *Martin Gerbert* multos antea ineditos libros muſicos, ſaeculis medii aeui potiſſimum ſcriptos, primus in lucem protraxit in opere: *Scriptores eccleſiaſtici de Muſica ſacra potiſſimum. Ex variis Italiae, Galliae et Germaniae codd. MSStis collecti et nunc primum publica luce donati.* Typis San Blaſianis. tom. III. 1784. 4. Qui in hoc opere praeſtanti continentur ſcriptores, ſecundum ordinem eos indicat *Forkel* in Litteratur etc. pag. 101 ſqq. *Harl.*

X. Latent inſuper, vel feruntur latere etiamnum, in variis Europae bibliothecis ſcriptores quidam graeci muſici, vt:

Adraſti, *Peripatetici*, (Theoni Smyrnaeo et Porphyrio plus ſemel laudati,) Harmonicorum libri tres, quos in bibliotheca Vaticana Alphonſus Ciacconius, et in bibl. Cardinalis a S. Angelo, quae deinde fuit Cardinalis Farneſii, fratris, ſeruatos teſtatus eſt Scipio Tettus, Neapolitanus indice librorum, nondum editorum, quem bibliothecae MS. librorum pag. 167. inſeruit Labbeus. De hoc Adraſto Marcus Meibomius praef. libri de proportionibus: *auctorem ex quibusdam locis notum auro redimere vellem. Fabric. Duval* reperit MS. Ἀδράςου περιπατητικοῦ ἁρμονικῶν βιβλίων libri III. cum figuris. in bibl. regia Neapolitana: vertetur et cum inedita *Philodemi* de vitiis et virtutibus formulis deſcribetur typographicis. vid. ſupra inter Peripateticos pag. 458 ſq. *Harl.*

[E codd. Vindob. Monac. et Blaſiano *Gerbert.* de cantu etc. tom. I. p. 13 ſqq. producit

Agallianum, *Agathonem*, monachum, fratrem Corones, ex Rhodo, (vide paullo poſt de hoc ipſum Fabricium,) *Ampelocepetum*, *Argyropulum* ſeniorem, *Campanam Celadinum*, *Chaliburen*, *Manuelem Chryſaphen*, auctorem ποιήματος, (h. l. melodiae ſeu cantus textus ἀλληλȣ̈ϊα) et libri de arte pſallendi, cuius codex cum ipſius et aliorum poematibus eccleſiaſticis adſeruatur in bibl. Scorialenſi, *Cucumam* et multos alios ſerioris aetatis.

Cucuzeles. Huius nominis frequens mentio fit in codicibus. Diſtinguendi autem ſunt *Ioannes* et *Ioſaphatus.* Prior *Ioannes Cucuzeles* fuit Euchaitarum epiſcopus, natione Graecus, inter hymnographos Menaeorum inſignis: de cuius aetate et ſcriptis egit *Simon Wagnereck* in Pietate Mariana Graecorum, part. I. in prolegom. nr. 25. Plerumque occurrit ſub ſolo nomine τȣ̃ μαΐςορος ſeu *magiſtri*, aliquando τȣ̃ μαΐςορος Κυρȣ̃ Ἰωάννȣ. Codices in bibl. Vindobon. ſupra iam memoraui. Sunt in cod. CCCCXCIII. τȣ̃ μαΐςορος Κυρȣ̀ Ἰωάννȣ τȣ̃ Κȣκȣζέλη τέχνη ψαλλικὴ καὶ σημάδια ψαλλικὰ μετὰ πάσης χειρονομίας καὶ συνθέσεως, et apud Lambec. IV. pag. 273. Eiusdem ἀκολȣθία τῆς ἐκκλησιαςικῆς τάξεως. — In cod. CCLIII. illius bibl. reperiuntur *Ioannis, geometrae*, hymni quatuor, verſibus heroicis et elegiacis in B. V. deiparam: in cod. CCCVIII. continetur *ſeries ordinationis vniuerſi officii eccleſiaſtici conſtructa et antiquis notis muſicis adornata.* Eiusmodi generis duo codd. ſunt in bibliotheca Monacenſi: quorum prioris initium aeri inciſum dedit *Gerbert.* lib. mem. tom. I. pag. 588. — In bibl. Vatic.

latent MSS. eius oratio in dormitionem ſanctiſſ. deiparae, et canones octo deprecator. ad S. deiparam ſecundum octooechos Graecorum: in cod. Vindobon. philoſ. CXCIV. eius *μέλος* ſeu *moduli:* in cod. Monacenſi CCXXV. eius *contacia* totius anni, compoſita quidem a *Mich. Aneoto*, in meliorem dein et concinniorem formam redacta a *Io. Glyceo*, denique a *Io. Cucuzele* contracta et edita. vid. *Gerbert* l. c. tom. II. pag. 7 ſq. et 15. — Alter fuit *Ioſaphatus Cucuzeles*, iunior monachus, in monte Atho, auctor *hirmologii* cum notis muſicis; cod. exſtat in bibl. Barberina. vid. *Gerbert* l. m. I. pag. 587 ſq. vbi late diſputat de *hirmis*, et II. pag. 7. et p. 17. *Allatius* de libris eccleſ. Graecor. pag. 99. *Harl.*

Dioclis quoque Harmonica aiunt latere in Italiae bibliothecis. Et Diocles, Elaita, Gorgiae Leontini diſcipulus *μȣσικὰ γεγραφὼς* memoratur Suidae in Ἀλκιδάμας. Memoratur et eidem Suidae ſuo loco *Diocles*, Athenienſis, ſiue Phliaſius, comicus, quem dicit auctorem fuiſſe [ℙ] ſingularis harmoniae in theatro adhiberi ſolitae, de quo conſule, vbi lubet, *Caſaubonum* IV. 4. ad Athenaeum.

Georgii Pachymerae, Harmonica, graece MSS. in bibl. Caroli de Montchal teſte *Labbeo* pag. 191. et 181. In codice Colberteo MMMDCCCCXLVI. hoc titulo: *περὶ ἁρμονικῆς ἤγȣν μȣσικῆς, ἣν σοφώτατός τε καὶ λογιώτατος Γεώργιος ὁ Παχυμέρης ἐκ πολλῶν παλαιῶν τε καὶ νέων διδασκάλων ἐν ἀκριβείᾳ πολλῇ ἐκλεξάμενος ξυνετάξατο κάλλιστα· τοῖς τὰ μȣσικὰ ἐξασκȣ̃σιν ȣ̔́τως χαριζόμενος.* Citat *Cangius* in Gloſſario in Ἦχος et alibi.

Ioh. Pediaſimi, de Symphoniis muſicis id. pag. 118. [vid. *Voſſ.* de ſcientiis mathematicis, cap. 22. §. 4.]

Nicephori Gregorae, in Harmonica Ptolemaei.

[*Michaelis Pſelli*, iunioris, opuſculum: *προλαμβανόμενα εἰς τὴν ῥυθμικὴν ἐπιςήμην* latet in cod. Marciano Veneto DXXIV. vid. cel. *Morellium* in praef. ad Ariſtid. or. — *Ariſtoxeni* fragm. pag. 39. et in notis pag. 266. *Harl.*]

Theodorum Sophianum memorat Geſnerus, et de muſica graece ſcripſiſſe teſtatur in Pandectis ſiue partitionibus vniuerſalibus pag. 82. *Callimachum* quoque nominat Kircherus in Muſurgia lib. VII. tom. I. pag. 546. referens monumenta muſicorum veterum, quae graece msta vno ingenti tomo poſſidet collegium Ieſuitarum romanum. Magis etiam mirandum eſt, quod pag. 139. lib. III. cap. 13. *Non dicam hoc loco*, inquit, *de variis ac diuerſis antiquis*, *Ariſtoxeno*, Archyta, Didymo, Eratoſthene, *aliisque*, *quorum omnium manuſcripta penes me habeo, factis diuiſionibus* tonorum etc. Equidem non praeter rem hac in parte de fide Kircheri addubitauit Marcus Meibomius prolegom. ad muſicos antiquos ***

Hagipolites ſiue liber MS. de muſica eccleſiaſtica recentium graecorum, (*Andreae* forte *Cretenſis*,) quem citat Cangius gloſſario graeco in Ἦχος, φωνὴ, πλάγιοι ἦχοι, πνεῦμα, πτερὸν et alibi.

In

In Alex. Barvoetii catalogo MSS. biblioth. Scorialenſis memorantur *Io. Glycaei* ſiue Dulcis, *Lampadarii* y), *Moſchiani* et aliorum chironomia muſicae artis. *Leonis* ſapientis matutina poemata XI. cum notis muſicis. Pſalmodia, qua vrbs Theſſalonicenſis et eccleſiae catholicae magnae vtuntur, compoſita a Domeſtico magiſtro *Cucuma.* [vid. *Gerbert* II. pag. 15.]

Ioh. Glycaei ſiue Glyce Protopſaltae Rhodi liber muſicus, ſiue opera, ad notas muſicae artis accommodata. [vid. *Gerbert* l. c. II. pag. 16.]

Conſtantini Moſchiani et *Geraſini*, monachi, poemata diuerſa eccleſiaſtica cum notis muſicis: Stichologia et Cantica et Pſalmodiae variae eccleſiaſticae variorum cum tropariis, hymnis et exapoſtilariis etc.

Agathonis, *Anthemii*, monachi et *Argyropuli* poemata eccleſiaſtica cum notis muſicis recentioribus Graecorum, [vid. *Gerbert* II. pag. 14.] cuiusmodi volumen eſt etiam in bibl. Ieſuitarum Louanii, charactere recentiore, forma enchiridii, cum titulo: Ἀρχὴ σὺν *Θεῷ ἁγίῳ τȣ͂ μεγάλȣ ἑσπερινȣ͂ ποιήματα διάφορα ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ψάλλεται δὲ τȣ͂το δίχορον* [P] *καὶ ἄρχεται ὁ Δομέστικος τȣ͂ δεξιȣ͂ χορȣ͂.* Sub initium eſt explicatio notarum z) muſicarum ac vocum, poſtmodum citantur Chryſoſtomus in Liturgia, Manuel Chryſaphe, Ioannes Lampadarius, Panaretus, Palladas, Georgius, Agathon etc. in fine mutilus. Eiusdem farinae fuerunt in Scorialenſi bibl. ſub titulis Manuelis Lampadarii, Chryſaphe de pſallendi arte, et ipſius et aliorum poemata eccleſiaſtica ad notas muſicas accommodata. *Fabric.* Simile opuſculum, conſtans 184. foliis, in min. 8. manu ſcriptum: *ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς ψαλτικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων φωνῶν; Incipiunt bono cum deo artis pſalticae ſigna, tam quae eleuare, quam demittere iubent vocem*, fuit in bibl. Vffenbach. MS. part. II. pag. 491. Eiusmodi generis collectiones variae cantusque graeci et latini hinc inde reperiuntur in bibliothecis. *Gerberti* V. V. laborem et diligentiam in colligendis et adnotandis muſicorum, praecipue latinorum, libris iam laudaui. *Forkel* in Litteratur etc. pag. 485—504. largum exhibet indicem MSS. librorum muſicorum, praecipue medii aeui, qui in bibliothecis tam publicis quam priuatis adhuc adſeruantur. Quorum vero maxima pars, quoniam ad hiſtoriam mediae et recentioris lat. aetatis pertinet, illorum enarrationem in bibliotheca graeca moleſtam, minus certe neceſſariam fore arbitror. Atque quosdam ipſe Fabricius paullo poſt enotauerat, aliorumque, quorum nomina adieci, mentionem in nota marginali fecerat. Qui igitur plurium notitiam ſibi acquirere

y) *Lampadarius*, (cuius nomen frequens inter melodos eſt in codd.) non fuit nomen proprium, ſed officium eo deſignabatur eccleſiaſticum; atque Ioannes quidam ac Manuel, monachi, κατ᾽ ἐξοχὴν dicti ſunt *Lampadarii. Codinus* cap. 10. *prior ergo in ambulacrum venit* Lampadarius, lampadem ferens, *totumque feſti proprium cantum*, (ἰδιόμελον) *decantans.* vid. *Gerbert* l. m. tom. II. pag. 8. In templo Conſtantinopolitano ſteterunt ad vtramque chori partem quatuor cantores; bini ad dextram, quorum prior nominabatur πρωτοψάλτης; et bini ad ſiniſtram partem, quorum prior dicebatur Λαμπαδάριος. conf. *Burney* vol. II. pag. 49. n. qui excerpta ex codice Λαμπαδ. τεχνολογία τῆς μȣσικῆς τέχνης a Martinio, abbate Veneto et poſſeſſore codicis acceperat. *Harl.*

z) Vide *Cruſium* Turco-Graeciae pag. 197. *Rutgerſii* Var. lect. II. 11. pag. 132.

acquirere et bibliothecas, vbi latent, reſciſcere cupit, eum ad Gerbertum et Forkelium ablegamus. Burney quoque nonnullos codd. msstos indicauit. *Harl.*

Fragmentum cantici eccleſiaſtici cum antiquis notis muſicis, in latina eccleſia vſitatis MS. in biblioth. Vindobonenſi, vide *Lambecium* lib. II. pag. 763. 783. lib. III. pag. 138. 201. 207. Aliud apud *Hug. Menardum* in notis ad S. Gregorii M. librum ſacramentorum pag. 78.

Latini inferioris aetatis qui de muſica ſcripſerunt plures in bibliothecis feruntur, vt Aurelianus eccleſ. Rhemenſis clericus, Anonymus, Guidone Aretino aliquot ſaeculis antiquior, quem laudat *Iſ. Voſſius* de viribus rhythmi pag. 91. Berno, Abbas Augienſis, Conradus, monachus Hirſaugienſis, Guido, abbas S. Leufredi, Guilelmus, abbas Hirſaugienſis, Helpericus, monachus S. Galli, Hugbaldus, monachus Eluonenſis, Notkerus, epiſcopus Leodienſis, Osbertus, monachus Cantuarienſis, Theogerus, epiſcopus, [de quibus vid. *Forkel* Litteratur der Muſik. Fabric. quaedam ad oram exempli ſui adſcripſit —] *Guido, Aretinus*, ſcriptor micrologi muſici, de quo *Oudinus* tom. II. pag. 600 ſq. [micrologus et alia Guidonis opuſcula de muſica edita ſunt a *Gerberto* in ſcriptoribus eccleſ. etc. tom. I. plura vide in *Forkel* Litteratur p. 105 ſq.] De *Guidonis Vt re mi fa ſol la* vid. *Io. Weitz* heortolog. in hymnum Paulli Diaconi *vt queant laxis* etc. p. 264 ſq. [item *Trithemium* de ſcriptor. eccleſ. cap. 318. *Sigeb. Gemblac.* ad ann. 1028. *Oudin.* tom. II. pag. 871. *Bayle* Dict. voc. *Gui Aretin.* — *Seelen* in Athen. Lubec. part. IV. cap. XI. enarrat litem antiſtitis ſacri Lubec. Pouchenii cum rectore ſcholae Crugerio, qui abrogato *Vt re mi fa ſol* pueros canere iuſſerat *a, b, c, d, e, f, g.*] *Sigbertus Gemblacenſis* de ſe ipſo cap. 172. *arte muſica, antiphona et reſponſoria de ſanctis Macario et Guiberto melificaui.* — Quintini et *Petrus*, Canonicus S. Autberti, Cameracenſis, de quibus Henricus de Gandau. cap. 52. de S. E. — — *Regino*, Prumienſis, [ab ann. 891 — 899. abbas Prumienſis, poſtea inuidia aliorum hoc gradu deiectus, in coenobio S. Maximini ſeueram priuatamque vitam egit, et mortuus eſt ann. 908.] *Reginonis* epiſtolam de harmonica inſtitutione ad Rhadbodum, archiepiſc. Treuirenſem poſſedit mstam *Gerardus van Maſtricht*, vt ipſe teſtatur in litteris ad *Burch. Gothelf Struuium*, inſertis huius introductioni ad notitiam rei litterariae edit. II. pag. 166. Epiſtolae *Reginonis* in illo codice ſubiectum Lectionarium totius anni cum ſuperſcriptis notis muſicis, illa aetate vſitatis. *Oudin* tom. II. pag. 408. Biblioth. Kryſiana, Iac. Kryſii, Hagae 1728. 8. pag. 95. Schelhornii Amoenitt. litter. tom. X. pag. 1168. [Ex biblioth. Maſtricht. venerat in biblioth. Io. Lud. Bunemanni: et ex hac tranſiit in biblioth. Paullinam Lipſienſem. Ex hoc Lipſienſi codice *Martini*, Bonon. et *Marpurg*, Berolini, exempla deſcribenda ſibi curarunt. Alius cod. fuit quondam in biblioth. Krafftiana, Vlmae; vid. *Beyſchlagii* Syllogen var. opuſc. tom. I. pag. 216. In lucem prodire iuſſit *Gerbert* in Scriptoribus eccleſiaſtic. de muſica ſacra potiſſimum etc. tom. I. *Harl.*] — *Gregorianae* Pſalmodiae enchiridion, editum ante annos CC. de quo *Cangius* in adpendice ad gloſſarium gr. pag. 80. vide etiam *Baluzium* ad capitularia tom. II. p. 1134. et de *Guidone Otkero* (lege, *Notkero,*) *Aribone*, *Micrologo* etc. vid. *Bernhad. Pez* tom. III. theſauri anecdotorum pag. 618. part. 3. [*Balbuli Notkeri*, monachi ſaec. X. explanatio, quid ſingulae litterae in ſuperſcriptione ſignificent cantilenae, typis promulgata eſt in *Caniſii* lection. antiq. tom. II. part. III. pag. 198. edit. Basnage, et in *Gerberti* ſcriptoribus eccleſiaſt. tom. I. pag. 95. *Labeonis Notkeri*, monachi ſaec. X. opuſculum theotiſcum de muſica, ex cod. coenobii S. Galli edidit *Gerbert* lib. mem. tom. I.

pag.

pag. 96—102. — ibid. pag. 197—229. *Aribonis*, ſcholaſtici, qui circa finem ſaeculi XI. vixit, muſica, ex cod. Admontenſi, ſaec. XII. *Micrologus*, i. e. breuis ſermo in muſica, et alia opuſcula muſica, in MSS. ſunt Ratisbonnae in biblioth. coenobii S. Emmeran. teſte catalogo illius bibliothecae, tom. II. pag. 132. —] Apud eumdem Pezium tom. IV. pag. 600. part. II. pag. 69. *Bernonis*, Augienſis, tonarius, de quo Oudinus tom. II. pag. 600. [e codd. Bernonis opuſcula reperiuntur in *Gerberti* ſcriptor. eccleſ. tom. I.] *Williani* pag. 500. *Hugbaldi* pag. 417. De *Simone Taillero*, Dominicano Scoto, circa ann. Chr. 1240. *Iac. Echardus* tom. I. de ſcriptor. ord. Praedic. pag. CXI. — *Hieronymus de Morauia* circa ann. 1260. idem pag. 159 ſq. adde Anonymi Benedictini librum, la ſcience et la pratique du plain Chant. Pariſ. 1677. 4. Iourn. des Sav. pag. 209. Scriptor ſaec. XIII. et XIV. de flatuum ac ventorum operatione muſicae, Guelferbyti editus traditur in Mem. Treuoltinis 1725. p. 2281. [de *Ioannis de Muris* ſpeculo muſicae, libr. VII. MSS. vid. *Forkel* Litteratur etc. p. 497 ſq.] — De Antiphonario *Gregoriano* vatic. biblioth. msto membran. cum notis antiquis muſicis, mentio in diario Veneto Giornale d' Italia tom. XIX. pag. 7. de alio codice *Nic. Staphorſt* tom. III. hiſtor. eccleſiaſt. Hamburg. pag. 337. — Plura de notis muſicis in Chronico Gottwicenſi, pag. 52 ſqq. conf. Acta eruditor. Lipſ. 1734. pag. 103. Sed haec ſufficiant, et pluribus de illis, qui de muſica ſcripſerunt aetate inferiore, agere non eſt praeſentis loci.

XI. De muſicis ſcripſerant olim *Dionyſius* Halicarnaſſeus iunior, teſte Suida, tum *Glaucus*, Rheginus Italus, laudatus Plutarcho: et *Theophraſtus*, *Praxidamas* ac *Rufus*, de quibus *Ionſius* pag. 76 ſq. et 346. Ex eodem pag. 77. adderem *Demetrium Phalereum*; ſed eum non de muſica, neque de muſicis, verum de poetis ſcripſiſſe, inuenio apud *Laertium* V. 80. Inter recentiores quoque, muſicorum notitiam, ſed leuiter admodum tradidere: *Ioſephus Blancanus* in: Chronologia celebrium mathematicorum, Bonon. 1615. 4. *Hugo Sempilius*, Craigbaitaeus Scotus ad calcem librorum XII. de mathematicis diſciplinis, Antwerp. 1635. *Io. Georgius Ebeling* in Archaeologiis Orphicis ſiue Antiquitatibus muſicis libro exiguae rei, neque vltra A. M. 3920. deducto, Stetin. 1675. 4. *Antonius Poſſeuinus* bibl. ſelectae XV. 6. *Wolfgang Caſpar Princeps* in hiſtorica deſcriptione Muſicae, quam germanice edidit Dresdae 1690. 4. Prae ceteris conſulere operae pretium eſt, quae notauerunt tum editores muſicorum veterum *Meurſius*, *Meibomius*, *Walliſius*, tum *G. I. Voſſius* libro de ſcientiis mathematicis cap. XXII. [*Burney*, *Gerbert*, *Forkel* aliique ſupra memorati.]

XII. Muſicae veteris inſtrumentorumque muſicorum accuratior [ſ] pleniorque hiſtoria adhuc ab eruditis exſpectatur, etſi nonnulla huius argumenti attigerunt *Athanaſius Kircherus* in Muſurgia ſua, libro praeſertim ſeptimo, Rom. 1650. et Amſt. 1662. fol. *Erycius Puteanus* in Muſathena, Mediolani 1599. 8. et itinere Noniano: *Io. Guil. Stuckius* Antiquitatt. Conuiual. III. 20. *Guil. Alardus* libello de Muſica veterum, cui coronidis loco *Mich. Pſelli* Synopſin Muſices, graece cum verſione ſua ſubiunxit: Schleuſingae ann. 1636. 12. *Marius* praecipue *Merſennus* et *Ioh. Baptiſta Donius* in ſcriptis variis, ſupra ad §. V. memoratis, tum *Vincentius Galilaeus* in dialogis quinque de Muſica antiqua et noua, hetruſco idiomate vulgatis, et *Ioh. Andreas Angelus Bontempus*, Peruſinus, in Hiſtoria muſica, quam eadem lingua Peruſiae ann. 1695. fol. edidit *Iſ. Voſſius* libello erudito de poematum cantu ac viribus rhythmi: *Petrus Gaſſendus* libro de Muſica, *Io. Keplerus* libris de Harmonia mundi.

Claudii Nicaſii, quam parauit diſſertatio de veterum muſica, non vidit lucem: neque *Salmaſii*, de qua ſupra ad §. V. Neque *Iacobi Gaffarelli* liber de Muſica Hebraeorum, memoratus Allatio pag. 140. Apum Vrbanarum: neque *Ouvrardi* denique hiſtoria muſicae veteris ac recentis, de qua vide, ſi placet, acutiſſimi et elegantiſſimi *Iacobi Bernardi* Nouellas relationes reip. litterariae ann. 1703. menſe Octobri p. 370 ſq. [¶] [At vide, quos ab initio huius capitis et paſſim laudaui, qui pleniorem muſicae veteris et inſtrumentorum muſicorum concinnarunt hiſtoriam.]

CAPVT XIII (olim XII)

DE VERSIONIBVS GRAECIS LIBRORVM VETERIS TESTAMENTI.

I. *Ante LXX. Interpretes de nulla graeca verſione certo conſtat.* II. *De LXX. Interpretibus, Ariſteae liber, dubiae fidei. Eius editiones et verſiones.* III. *Hiſtoria LXX. Interpretum pluribus obſepta fabulis, et veterum ſcriptorum* ἀντιλογίαις. IV. *Num quinque tantum fuerint interpretes, et num Pentateuchum duntaxat, et e qua lingua, an omnes V. T. libros, atque etiam LXXII. Apocryphos verterint.* V. *Vtrum hodie ſuperſit LXX. Interpretum translatio, ac de verſione, quam ſub Herode concinnatam ſuſpicati ſunt viri quidam docti.* VI. *Verſionis graecae, quae LXX. Interpretibus hodie tribuitur, editiones.* VII. *De verſionis illius fide et auctoritate.* VIII. *De verſione graeca Aquilae, quam veteres intelligunt, quandoque ad hebraicum prouocantes.* IX. *De verſione Theodotionis.* X. *De verſione Symmachi, quam videntur veteres intelligere, cum prouocant ad codicem Samaritanum.* XI. *De quinta, ſexta et ſeptima verſione auctorum ſine nomine. Locus ex inedito Ioſephi Hypomneſtico.* XII. *De Origenis editione in Hexaplis inſtructa Obelis et Aſteriſcis.* XIII. *De Tetraplis, Hexaplis et Octaplis Origenis. Specimen Hexaplorum, caput I. Geneſeos.* XIV. *De editionibus graecae verſionis, quas laudant veteres ſub nomine Luciani, Heſychii, Euſebii.* XV. *De Hieronymi verſione latina translationis graecae LXX. Interpretum, ac de graeca verſione latinae Hieronymi interpretationis.* [¶]

[Cum ſupplementis *Io. Gottf. Scharfenbergii* [a]) et *Aug. Frid. Pfeifferi.*]

I.

Poſt tot viros eruditos, laudatos a *Carpzouio* in Crit. S. pag. 481. [b]) dicendum etiam nonnihil mihi eſt de graecis diuinarum litterarum interpretibus, vt lectori graecorum omnis generis ſcriptorum veterum notitiam in hoc volumine inquirenti, etiam de ſacris hiſce, quae ſcitu digna ſunt, compendio ſaltem offerantur. Initio quidem admodum incerta eſſe exiſtimo,

a) Quod *Scharfenberg*, Prof. quondam Lipſienſis cel. iam ſub exitum anni 1784. ſua conſcripſerat ſupplementa, atque inter ea ad ſedes beatas tranſiit; cel. *Pfeifferus*, collega mihi amiciſſimus, ea, quae addenda viderentur, me rogante, adiecit. *Harl.*

b) Adde, qui largam ſcriptorum de LXX. et graecis interpretibus notitiam litterariam exhibent, *Buddeum*, in Iſagoge hiſt. theol. in vniverſ. Theol. pag. 1516 ſqq. *Wolfium* in Biblioth. Hebr. vol. II. pag. 440 ſq. vol. IV. pag. 166. *Herm. Fr. Koecheri* analecta litteraria ad Wolfii biblioth. hebr. part. II. pag. 96 ſqq. qui pag. 108. omnes fere de hiſce verſionibus ſcriptores enumerat. *Hagemann* von den fürnehmſten Ueberſetzungen der heil. Schrift pag. 12. *Simonis* introductio in L. Graecam pag. 356. *Harleſii* Introductio in hiſt. Ling. graecae p. 591. *I. C. Pfeiffer* inſtitt. Hermeneuticae Sacrae §. 32. *Maſchium* in Bibliotheca S. poſt *I. Le Long.* part. II. vol. 2. in praefatione. *Pfeiff.*

ſtimo, quae de verſione graeca librorum antiqui foederis diu ante LXX. Interpretes, a neſcio quo, compoſita, et Pythagorae, Platoni, aliisque graecis lecta tradit Ariſtobulus apud Clementem Alex. I. Strom. pag. 342. et Euſebium XIII. 12. Praeparat. Euangel. pag. 663. licet huic teſtimonio plurimum tribuant tum alii [c]), tum *R. Azarias* apud Buxtorf. lib. de punctorum antiquitate, pag. 131. et *G. Vockerodt* in Exercitatione de Notitia diuinarum ſcripturarum apud Gentiles [d]). Manifeſtus quoque error eſt Rufini, qui in epiſtola Demetrii apud *Ioſephum* XII. 2. verba [e]): συμβέβηκε δ' αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον, ἢ ἔχει, σεσημάνθαι interpretatur

c) Vt *Ioh. Wowerus* Syntagm. de graeca et latina bibliorum interpretatione cap. 9. et *If. Voſſius* diſſ. de ſeptuaginta interpretibus p. 14. *Scip. Sgambatus* Archiu. Vet. Teſt. lib. III. pag. 482. quibus nuper acceſſit *Sim. de Magiſtris* in Apologia ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione, de qua vide infra §. II. Hic autem non ſolum Ariſtobuli auctoritatem oppugnatam ab Humfr. Hodio et Ant. Dalio defendit diſſ. I. pag. 314 ſqq. verum etiam Homerum aliosque ſcriptores graecos vetuſtos ex hebraicis fontibus ſua hauſiſſe, barbaricam philoſophiam non aliunde quam ex Hebraeorum diſperſione ortam eſſe, et alia, ſimilia his, admodum copioſe docere conatus eſt diſſ. V. pag. 573 — 629. Sed non dubito, quin periti harum rerum aeſtimatores malint adſentiri Ant. Dalio, qui diſſert. ſuper Ariſtea de LXX. Interpretibus cap. 25 — 27. nullam verſionem graecam librorum Vet. Teſtamenti antiquiorem ſeptuagintauirali exſtitiſſe oſtendit, et cap. 28. Ariſtobuli de hac verſione narrationem, iisdem fere verbis expreſſam apud Clementem Alexandrinum et Euſebium, ita examinat, vt eam fide dignam eſſe neget. De Ariſtobulo eiusque commentariis in libros Moſaicos, haud dubie ſuppoſititiis, vide Hodium de bibliorum textibus originalibus p. 49 ſqq. et Ioh Chr. Wolfium bibl. hebr. part. I. p. 215 ſq. conf. Io. Clerici epiſt. crit. adiectas arti critic. pag. 189. edit. Lipſ. *Scharf.* Adde *Waltonium* in Prolegomenis ad Bibl. Polygl. prol. 9. §. 6. *Buddeum* in Iſagoge pag. 1516. et *G. I. Engelbach* diſſ. de verſione graeca Pentateuchi ſeptuaginta virali antiquiore. Witt. 1706. *Reinmannus* hiſt. theol. Iud. cap. 7. pag. 110. dubius haeret. *Petr. Dan. Huetius,* in demonſtrat. Euang. Prop. 4. cap. 12. §. 3 ſq. mediam viam ingreſſus, pronunciat non totum Pentateuchum, (de hisce enim Moſis tantum libris agitur, quando de verſione, LXX. viris antiquiore, quaerimus;) ſed partes tantum quasdam ante Alexandri tempora graecas redditas fuiſſe; id quod ex Ariſtobulo apud Euſebium, Demetrio apud Ioſephum et ex hiſtoria Ariſteae probare ſtudet. Sic fere etiam *Sabaterius* praef. in bibl. p. 1. Eamdem ſententiam fouet *Sam. Traug. Mücke* in exercitatione hiſtor. de Origine verſionis ſeptuaginta interpretum. Züllich. 1789. 8. Neque incredibile eſſe videtur, plures prius priuatas exſtitiſſe verſiones, quae, collectae tandem publiceque adprobatae, noſtram conſtituerent graecam LXX. viralem interpretationem. Conf. *Eichhorn* Einleitung in das A. T. tom. I. §. 62. Omnium tamen, quae ſuperſunt, verſionum antiquiſſima ea eſt, quae *Alexandrina* vel ſeptuagintauiralis dicitur. — Iis, qui partim Ariſtobuli ceterorumque, ab eo pendentium, fidem plane nullam, partim inanem iactantiam de Pythagora, Platone aliisque iudaizantibus euicerunt, addendus eſt poſt *Clericum, Iac. Bruckerus* in hiſt. philoſ. part. II. pag. 687 ſqq. Clericum refutare contendit *Franc. Baltus* in *Defenſe des SS. Peres accuſez de Platoniſme* pag. 615 ſqq. Pari fere modo *Mich. Waltherus* in Officina bibl. p. 125 ſq. quatuor verſiones graecas ante Chriſtum natum diſtinguit, primam, antequam rebus potiretur Alexander M. ſecundam Ptolemaei Lagi tempore; tertiam τῶν ο'; quartam tempore Herodis, quam κοινὴν habet. *Pfeiff.*

d) Ienae ann. 1689. 4. p. 249. Confer, ſi placet, bibl. vniuerſal. tom. XVII. p. 440. et doctiſſ. Hodium de bibliorum textibus original. pag. 570.

e) Haeſerunt in his verbis Demetrii apud Ioſephum et Ariſteam etiam alii viri docti, quorum interpretationes et coniecturas de emendanda lectione vulgata congeſſerunt *Sig. Hauercampus* ad Ioſephi Antiq. Iud. lib. I. p. 588. tom. I. Opp. et *Ol. Gerh. Tychſenius* Append. Vindiciarum tentaminis de variis codd. hebr. V. T. MSS. generibus pag. 22 ſq. Nuper quidem *Sim. de Magiſtris* Apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 537. repudiata Fabricii ſententia, ſequutus eſt interpretationem Rufini, ratus, hinc duci poſſe argumentum pro verſione ante-ſeptuagintauirali

pretatur ſic: *contigit etiam minus diligenter eam, quam habent, transferri.* In libro Ariſteae [pag. 107. Append. Opp. Ioſephi, edit. Hauerkamp.] hic locus ita legitur: *τυγχάνει γὰρ ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ λεγόμενα· ἀμελέστερον δὲ, καὶ οὐχ ὡς ὑπάρχει, σεσήμανται,* quorum ſententia eſt: conſtat enim literis linguaque hebraica, ſed negligentius, neque ita, vt (ab auctoribus) ſe habent, ſcripta interpunctaque ſunt. Nec minus aperta *Serarii* hallucinatio, qui in Prolegom. biblioth. cap. 16. quaeſt. 1. graecam verſionem ſacrorum librorum, quam ſub Ptolemaeo Lagi compoſitam tradunt Irenaeus et Theodoretus, a translatione LXX. Interpretum, quam ſub Philadelpho concinnatam reliqui omnes adſirmant, diſtinguit. Apud Ioſephum quoque incaſſum quaeras, quod ex libris contra Appion. proferre ſe ait *Anſelmus Desingnius*, Benedictinus, in cogitationibus de vita bene degenda, Ariſtotelem ſacros libros ab Hebraeo quodam graece ſibi vertendos curaſſe. *Henr. Dodwellus* ex Eupolemo apud Clementem Alex. et aliis teſtimoniis atque argumentis conatus eſt euincere, verſionem LXX. interpretum compoſitam tempore Demetrii Phalerei grammatici et Ptolemaei Philopatoris, vid. vitam Dodwelli tom. II. pag. 504. Admodum lubrica itidem videtur coniectura viri praeclariſſimi *Ioh. Henrici Hottingeri*, qui in theſauro philologico pag. 282. et in faſciculo diſſ. theolog. philolog. pag. 146. et in Exercitationibus Anti-Morinianis pag. 28. graecam Samaritanorum verſionem ſeptuaginta-virali graeca antiquiorem olim exſtitiſſe, graecisque eccleſiae doctoribus ſub *Σαμαρειτικοῦ* nomine laudatam opinatur. Verum, quae ratio nos quaeſo moueat, vt tam antiquam illam eſſe arbitremur, quum praecipue, vt infra declarabo, credibile ſit, per Samariticum veteres intellexiſſe verſionem graecam Symmachi. [Hottingero in eo quidem, quod iam Alexandri Magni temporibus graecam Samaritanorum verſionem exſtitiſſe coniicit, adſentiri nolim. Nam poſt Origenem demum doctores veteris eccleſiae commemorant lectiones *τοῦ Σαμαρειτικοῦ*: vnde eas ex Hexaplis Origenianis ductas eſſe credunt *Iſ. Voſſius* diſſert. de ſeptuaginta interpretibus pag. 96. et *Bern. Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. 1. §. 8 ſq. Sed vt Fabricius, qui *τὸ Σαμαρειτικὸν* Symmachi Samaritae verſionem graecam eſſe opinabatur, longius a vero aberrauerit, quam Hottingerus, non temere vereor, vt infra dicam ad §. X. *Scharf.* Porro ſcripturas in graecam linguam ante Ptolemaeum translatas negat Auguſtinus VIII. 11. de ciu. dei. [ſ]

II. Vetuſtiſſima igitur, de qua certius paullo conſtat, eſt verſio graeca librorum antiqui foederis, quae per annos amplius mille et ſeptingentos celebris fuit ſub nomine LXX. *Interpretum.* Antiquiſſimus omnium, qui hiſtoriam huius interpretationis ſcripto conſignarunt, haud dubie eſt auctor, notus ſub nomine *Ariſtaei* ſiue *Ariſteae*, genere Cyprio, virtute bellica claro f), qui ſe Ptolemaei Philadelphi regis Aegypti miniſtrum et cum Andrea regis eiusdem *ἀρχισωματοφύλακι*, ad Eleazarum pontificem librorum ſacrorum interpretumque impetrandorum cauſa, a rege miſſum refert. Huius liber ad *Philocratem* fratrem etiam-

num

gintauirali minus accurata, e qua tamen, vt ipſe dicit p. 353. LXX. interpretes plurimum lucis hauſerint. Sed hanc potius repudiandam eſſe, recte monet *F. V. Reinhardus* diſſ. I. de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina p. 19. *Scharf.*

f) De Ariſtea vid. *Hambergers* zuverläſſige Nachrichten, Th. I. S. 323. *And. Gottl. Maſch* praef. ad biblioth. le Long part. II. vol. 2. pag. 5. qui Ariſteae nomen non perſonae, ſed dignitatis eſſe contendit. *Ioſephus* lib. XII. Antiq. cap. 2. *φίλον ἐν τοῖς μάλιστα τῷ βασιλεῖ* eum appellat. *Pfeiff.*

num exſtat, (memoratus Theonae, epiſtola ad Licinium, in Dacherii Spicilegio tom. III. pag. 257.) quo tota res fuſe exponitur, nomina LXX. Interpretum, regis in illos munificentia, quaeſtiones, a rege eisdem in conuiuio propoſitae, ipſorumque reſponſiones prolixe referuntur. Hunc Euſebius IX. 38. Praeparat. Euangel. vocat περὶ τῆς ἑρμηνείας τȣ̃ τῶν Ἰȣδαίων νόμȣ. Primus *latine* vertit Pauloque II. pontifici, dicauit *Matthias Palmerius* Piſanus, cuius verſio Mattheo Palmerio Florentino perperam tributa a Poccianto, Gaddio aliisque, et ab aliis Palmerio Vincentino, quibusdam antiquioribus latinis bibliorum editionibus praefigitur, vt Romanae a. 1471. [g]) fol. et Norimbergenſi anno 1475. Prodiit deinde ſaepius tum ſeorſim, [Erfordiae ann. 1483. [h]) Pariſiis cum Damaſceno de orthodoxa fide, et Olympiodoro in eccleſ. in typographeo H. Stephani ann. 1512. 4. [i]) qui iam ann. 1510. et 1511. prelo eam ſubieciſſe dicitur; deinde *Pfeiff.*] Colon. 1578. 8. cum commentario qualicunque *Iacobi Middendorpii:* tum vna cum aliis ſcriptis, vt Baſileae ann. 1536. 8. cum Olympiodoro et Gregorio Neocaeſar. in eccleſiaſtem: atque etiam in Micropresbytico Baſil. 1550. fol. ſed et in bibliotheca patrum Pariſiis edita, tomo VII. atque Coloniae, tomo I. et Lugduni, tomo II.

Graece [k]) primus ex codice, quem in Italia acceperat, edidit et Huldrico Fuggero dicauit *Simon Schardius*, adiuncta ſeparatim verſione latina meliori *Matthiae Garbitii*, Profeſſoris graecarum literarum in academia Tubingenſi paullo ante defuncti, et variis lectionibus, e codice Vaticano collectis, Baſil. 1561. apud Oporinum 8. [l]) Hanc editionem [expreſſere Fronto Ducaeus tom. II. auctarii bibl. patr. p. 856. ann. 1624. et Pariſienſes in edit. bibl. patr. ann. 1654. tom. XIII. p. 756. *Pfeiff.*] ſequutus ſum, cum Ariſteae librum graece et latine ſubiungerem editioni Ioſephi Lipſienſi, quae titulum praefert Coloniae ann 1691. fol. vbi et notas meas breues ad compendium Ariſteae in Ioſephi hiſtoria lib. XII. cap. 2. obuium reperies. Ariſteam graecolatinum *Eldani de Parchun* Obotritae Francof. 1610. 8. memoratum Imbonato in bibliotheca Latino-Hebraica pag. 347. et Hendreichio in Pandectis Brandenburgicis pag. 271. necdum vidi [m]). Nouam editionem huius ſcripti receperat vir doctiſſ. *Iſ. Voſ-*

 ſius,

g) Iam circa annum 1469. in fol. Romae excuſa traditur, in catalog. Pariſ. quam tamen editionem Clement. in bibl. curioſ. partem bibliorum de anno 1471. fuiſſe iudicat. *Pfeiff.*

h) Titulus eſt: *Ariſteae tractatulus de LXX. interpretibus et de eorundem maxima ſapientia, ac nominibus* etc. — In praeclara Erffordenſi achademia opere peruigili anno LXXXIII. impreſſus. 31. fol. 4. Conf. *Pray* bibl. vniuerſ. Budenſis, part. I. pag. 72. *Denis* ad Maittairium tom. I. pag. 163. *Clement.* bibl. curioſ. *Pfeiff.*

i) Hanc ſequuta eſt editio *Io. Bebelii*, Baſil. 1536. et reliquae a Fabricio laudatae. Ea, quae cum notulis, ſ. commentario, Middendorpii, Colon. 1578. prodiit, non Palmerii, ſed Matth. Garbitii verſionem, teſte *Adelung* in continuat. Lexici Ioecheriani continet. *Maſchius* l. c. pag. 7. eam plane ſingularem et a iam recenſitis diuerſam nominat. In titulo, reſtitutionis ex MSS. graecis atque latinis codicibus et SS. patrum libris, mentio fit. Verſio Palmerii incipit: *Cum permagni ſemper feceris Philocrates* etc. Garbitii vero: *Cum, o Philocrates, noſtra ad Eleazarum* etc. *Pfeiff.*

k) Quae hic de libelli Ariſteani editionibus et verſionibus latinis leguntur, Fabricius magna ex parte hauſit e praefatione operis Hodiani de bibliorum textibus originalibus. Editionem, quam deinceps narrat a ſe curatam eſſe, repetiit Sig. Hauercampus in appendice operum Ioſephi tom. II. pag. 97—136. *Scharf.* In editione Oberthurii vero, quod miror, deeſt. *Pfeiff.*

l) (Conf. Clement. bibl. curieuſ.) Prodiit iterum cura Theoph. Glaſeri. Dresdae. 1601. 8. *Pfeiff.*

m) Recenſet eam catalog. biblioth. Reimmann. Clement. biblioth. curieuſ. et Maſchius l. c. p. 7. Inſerta

ſius, quo, antequam promiſſa exſoluiſſet, defuncto, *Oxonienſes* ann. 1692. 8. edidere Ariſteae librum, ſeruata Garbitii verſione locis quibusdam emendata, et praemiſſis veterum teſtimoniis de ſeptuaginta interpretibus cura Eduardi potiſſimum Bernardi. Hanc editionem ſecuti ſunt, operibusque [p] ſuis ſcriptum integrum graece et latine inſeruere viri duo praeſtantiſſimi, qui in Belgio et Anglia Ariſteam, ſcriptorem ſuppoſititium, et vniuerſam eius narrationem confictam ac commentitiam eſſe nuper oſtenderunt n), *Humfredus Hody*, linguae graecae profeſſor regius et archidiaconus Oxonienſis in libris IV. de Bibliorum Textibus Originalibus, verſionibus graecis et latina vulgata, Oxonii e theatro Sheldoniano 1705. fol. et *Antonius van Dale*, muſicus ac philologus Harlemenſis in diſſertatione ſuper Ariſtea de LXX. Interpretibus, Amſtelod. 1705. 4. Addamne his, quod *Iohannes Druſius* LXXII. Interpretum reſponſa regi Ptolemaeo reddita ex Ariſtea, Garbitii verſione ſeruata, latine edidit libro ſecundo Apophthegmatum Hebraeorum, Franequerae ann. 1591. 4. [Iterum prodierunt haec *Apophthegmata Ebraeorum ac Arabum* ibidem ann. 1612. 4. Adde editionem, quam Fabricius curauit Hamb. 1714. 8. ad calcem lib. III. de vita et morte Moſis pag. 293. *Scharf.*] In bibliotheca Bauariae MSS. exſtat *Ariſteas* de LXX. Interpretibus. Eiusdem capita 72. de regno, vsque ad finem incolumi ſeruando. *Pfeiff.*

Compendio hiſtoriam de LXX. Interpretibus ex Ariſtea refert Rabbi *Gedalias* in Catena Cabbaliſtica fol. 23. 24. Verſione liberiori Hebraica o) Ariſteam interpretatus eſt *R. Azarias de Roſſi* ſiue *de Rubeis* Ferrarienſis ſub titulo הדרת זקנים *Decor ſenum*, Mantuae 1574. in opere, cui titulus מאור עינים *Lumen oculorum.* Conf. Ioh. Morini Exercitat. Biblicas pag. 181. et Iulium Bartoloccium bibl. Rabbinicae tom. I. pag. 437. Hottingerum bibl. Or. pag. 49. *Fabric.* Adde *Io. Chriſt. Wolfium* bibliothec. Hebr. part. I. pag. 214 ſq. et part. II. pag. 444. *Scharf.*

Germanice vertit *Iuſtinus Goblerus* de Sanct. Guuere V. I. D. A. dicauitque Philippo, Haſſiae Landgrauio ann. 1561. (vel potius 1562. 8.) Recuſa eſt haec verſio Amſtelodami ann. 1631. 12. D. *Simonis Schardii* verſio germanica edita ann. 1619. Mühlhuſae 8.

Gallice lucem vidit per Guil. Paradin, Lugd. 1552. 12. [iterumque ibid. 1564. 4. conf. *Clement.* l. c. *Pfeiff.*

Italica

Inſerta etiam eſt bibliothecae patrum. Pariſ. ann. 1614. *Pfeiff.*

n) Hodius hoc oſtendit in *diſſertatione contra hiſtoriam Ariſteae de LXX. interpretibus*, quam primo ſeparatim edidit Oxonii ann. 1685. 8. deinde vero auctam vindiciis aduerſus Iſ. Voſſium operi de bibliorum textibus originalibus inſeruit, ita, vt locum primi libri occuparet. At ſecundus liber docet, quo tempore, a quibus, et quo modo confecta ſit verſio ſeptuagintauiralis: tertius oſtendit, quanta fuerit inde a Chriſto ad noſtra vsque tempora cum textuum originalium, tum verſionis graecae ſeptuagintauiralis et latinae vulgatae auctoritas: quartus denique de reliquis verſionibus graecis et Origenis hexaplis exponit. Diſſertationis illius Hodianae ſupplementum eſt liber Dalii, deinceps a Fabricio laudatus, qui ſe magis popularitate, quam ſubtilitate et diligentia commendat. *Scharf.*

o) Ex latino Garbitii, non graeco facta. Idem *Aſarias* lib. III. ſui operis Meor Enajim cap. 7. denuo de verſione τῶν ὁ differit et quae a Iudaeis, patribus et aliis ſcriptoribus notata inuenit, affert. Vberius de hac hebraica verſione egit *Io. Esbergius* diſſ. de LXX. interpr. Vpſal. 1703. 8. *Pfeiff.*

Italice ſubiectus libris V. T. in verſione bibliorum italica, quam ann. 1471. edidit Nicolaus Malermus, Venetus, abbas Benedictinus Ord. Camaldulenſis monaſterii S. Michaelis de Lemo [interprete credito Hier. Squarzafico. Sequitur in fine tomi primi librum Pſalmorum et ex latina Palmerii verſione traducta videtur Mitarellio in bibliotheca Monaſterii S. Michaelis Venetiarum. append. pag. 85. *Pfeiff.*] Eadem biblia recuſa ann. 1477. 1541. [et 1567. Le Long Bibl. S. tom. I. pag. 354. *Pfeiff.*] Prodiit et Ariſteas Hetruſca lingua, neſcio quo interprete, Florentiae 1550. 8. [interprete Lud. Domenichi. Denique italice reddidit Leon. Cernotti, Treuigiis 1593. 8. conf. *Clement.* l. cit. et *Paitoni* in bibl. degli auctori volgariz. *Pfeiff.*]

[*Anglicae* verſiones duae exſtant, quarum altera ann. 1633. altera ann. 1715. prodiit Londini 12. Vide Andr. Gottl. Maſchii Praefat ad biblioth. ſacr. — part. II. vol. II. pag. 6—8. (De vtraque vide Sig. Iac. Baumgarten. Nachrichten von merkwürdigen Büchern tom. X. part. 53. pag. 29 ſqq. *Scharf.*) Tertiam edidit verſionem anglicam, *Wilh. Whiſton in: a Collection of authentick records, belonging tho the old and new Teſtament, translated in to Engliſh.* 1727. part. 2. pag. 493. qui et genuinum hoc eſſe Ariſteae ſcriptum contendit probare adpendice ad librum: *the literal accompliſhment of Scriptures prophecies* etc. Lond. 1724. pag. 117 ſqq. vid. Acta Erud. ann. 1728. pag. 116. et ann. 1729. menſ. Sept. pag. 101. *Pfeiff.*]

Hunc ipſum eſſe librum, quem legit olim et ſub Ariſteae nomine laudat Ioſephus, et ex quo nominatim compellato hiſtoriam de LXX. Interpretibus referunt vel perſtringunt Tertullianus cap. 18. Apologet. Euſebius VIII. 2 ſq. Praeparat. Euangel. Georgius Syncellus pag. 272 ſq. auctor Chronici Paſchalis pag. 173. Ioh. Zonaras aliique nonnulli, vel collatio ſola lectori perſpicue demonſtrabit.

At ab Ariſtea, qualis hodie exſtat, non minus quam a Ioſepho antiq. lib. XXII. cap. 2. Philone LII. de vita Moſis edit. Mang. tom. II. pag. 140 ſqq. Iuſtino martyre adnonit. ad graecos nr. 13. et Euſebio Praepar. Euangel. lib. VIII. cap. 2 ſqq. ne quid dicam de Irenaeo, Clemente Alex. Tertulliano, Cyrillo Hieroſol. immane quantum diſcrepant [p]), quae ex Ariſtea refert Epiphanius lib de ponderibus et menſuris ſect. IX ſq. Diuerſa quoque ſunt, quae habet pſeudo-Ioſephus Gorionides III. 2. [q]) Diuerſa inſuper nomina [[?]] LXX. Interpretum occurrunt in epiſtola VII. pſeudo-Damaſi ad Hieron. *Cogitaui frater amantiſſime, et in Chriſto ſemper ſacerdos, vt ſecundum ſeptuaginta Interpretes, id eſt, Matthiam et Ptolemaeum, Muchium, Sacreum, Hydronium, Pamphilum, Zoaſtirem, Didymum, Sanium, Epiphanium,*

p) Conf. *B. Monteſalconii* prolegom. hexapl. cap. III. §. 5. et 7. vbi Ariſteae exemplaria, quae nunc exſtant, genuina, ceterorum autem additamenta, velut illa, quae Epiphanius e fabuloſis narrationibus hauſerit, vel e codice lacunoſo potiusque interpolato quo vſus ſit, ſpuria eſſe docet. Aliam coniecturam de codice Ariſteae, quo vſus eſt Epiphanius, propoſuit *Sim. de Magiſtris* Apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 549 ſq. *Scharf.*

q) Diuerſa *Abulfetachi* narratio in chronico, cuius ſpecimen Schnurrer in neuem Repertorium für bibl. und morgenl. Literatur, quod edidit *Paullus*, tom. I. nr. 2. dedit. Illa in eo maximo diuerſa eſt, quod Ptolemaeus Philadelphus certamen Iudaeorum et Samaritanorum Alexandrinorum in vertendis bibliis inſtituiſſe dicitur, p. 124. *Pfeiff.*

nium, Ciatrem, Simonem et ceteros, in quantum noſtra recurrit conſcientia, de ſeptuaginta inuenire veſtigia. Diuerſum quoque narrationis filum et diuerſas Ptolemaei et Hebraeorum epiſtolas exhiberi a Matthaeo Cigala Cyprio in noua Synopſi variarum hiſtoriarum ſermone graeco-barbaro conſcripta, iterumque alias epiſtolas exſtare in Petri Comeſtoris hiſtoria ſcholaſtica, notauit Humfredus Hodius libro et capite primo operis paullo ante laudati. Vtrum vero hi vel ingenio tantum indulſerint ſuo, vel ex memoria rem referentes tam varia confinxerint, (nam nec Ioſephus ex aſſe cum Ariſtea conſpirat) vel diuerſum ſub Ariſteae nomine codicem, quod doctiſſimo Hodio videtur et a iuniore quodam confictum ad manus habuerint, lectoris iudicium eſto.

Veram eſſe Ariſteae narrationem, et ab Ariſtea, Ptolemaei hyperaſpiſte, ſiue cuſtode corporis, vere ſcriptam, Ioſepho, Euſebio aliisque antiquis pridem accredidere plerique eruditorum, *Brianus Waltonus* Prolegom. IX. ad Bibl. Polyglotta §. 4. *Iſaacus* praecipue *Voſſius* in libro de LXX. Interpretibus cap. 4. eiusque appendice et in appendice obſeruationum ad P. Melam pag. 58 ſq. vbi librum ab Humfredo Hodio aduerſus hiſtoriam Ariſteae editum Oxonii 1685 8. ex inſtituto impugnat. [Poſt Iſaacum Voſſium, cuius *diſſertationes de ſeptuaginta interpretibus eorumque et tralatione et chronologia* prodierunt Hagae Comitum ann. 1661. 4. *Appendix ad librum de LXX. interpretibus* ibidem 1663. 4. et *obſeruationum ad Pomp. Melam appendix,* Londini ann. 1686. 4. [et Guil. Whiſton, ſupra laudatum,] nemo maiori cum adparatu doctrinae ad Ariſteae narrationem de LXX. interpretibus defendendam acceſſit, quam *Sim. de Magiſtris* in Apologia ſententiae patrum de ſeptuagintavirali verſione, adiecta *Danieli ſecundum ſeptuaginta ex tetraplis Origenis primum edito e ſingulari codice Chiſiano,* Romae ann. 1772. forma maxima. Sed hic etſi paſſim non immerito reprehendit Hodium et Dalium; tamen apologia illa nimis copioſa narrationi vulgari de LXX. interpretibus fidem conciliare non potuit, vt recte iudicat *Ioh. Aug. Erneſtus* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 205. Neque melius rem geſſiſſe auctorem libelli Anglici, *A Vindication of the Hiſtory of the Septuagint from the Miſrepreſentations of the learned Scaliger, Dupin, Hody, Prideaux and other modern Criticks,* qui Londini ann. *1738.* prodiit, quod didici ex *I. S. Semleri* adparatu ad liberalem vet. teſt. interpretationem pag. 291. Quos praeterea defenſores nactus ſit Ariſteas, oſtendit *A. G. Maſchius* praefat. ad biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 10 ſqq. vbi et ipſe illis acceſſit, ita, vt ex apologia Simonis de Magiſtris modo commemorata et *Ol. Gerh. Tychſenii* tentamine de variis codd. Hebraicorum V. T. MSS. generibus fabulae, a viris doctis dudum repudiatae defenſionem *concinnaret* nouam et miram. Nam cellulas adeo inſtaurare conatus eſt olim ab Hieronymo euerſas ſ. quas Ariſteas certe mendacio ſuo non extruxit, et Hieronymus olim deſtruxit pag. 30. *Scharf.* *Alexius* denique a *S. Aquilino* in libro: Pentateuchi Hebraeo-Samaritani praeſtantia in illuſtrando et emendando textu maſorethico oſtenſa, vna cum aliis ſubſidiis hermeneutico-criticis ad totum textum Hebraeum — recte intelligendum — Colon. 1783. 8. hiſtoriam Ariſteae, quoniam per MD. annos illi non contradictum fuiſſet, veram eſſe ibidem putat. *Pfeiff.*] Adſentitur Voſſio Nicolaus quoque le Nourry in adparatu ad bibliothecam maximam patrum libro I. diſſ. 12. cap. 1. Sed fateor, re diligenter expenſa, probabiliorem mihi videri ſententiam eorum, quibus Ariſteae liber videtur commentum Iudaei alicuius Alexandrini ante Chriſti nati tempora, et antequam Ariſtobulus ſcriberet, concinnatum ad auctoritatem verſioni graecae ſacrorum librorum, quae inter Iudaeos Helleniſtas obtinebat, conciliandam. Hoc iam pridem ſuboluit acutiſſimo

acutiſſimo *Ioſepho Scaligero* [r]) ad Euſebii Chron. nr. MDCCXXXIV. pag. 133. et epiſtola XIV. ad Seguinum, ſuffragantibus ex ipſa eccleſia romana, (ne Lud. Cappellum et Proteſtantes alios quam plurimos laudem,) *H. Valeſio* ad hiſt. eccleſ. Euſebii pag. 95. *Rich. Simone* lib. II. hiſt. criticae V. T. cap. 2. [s]) et *Elia du Pin* in Prolegomenis ad biblia lib. I. cap. 6. §. 3. pag. 176 ſq. [t]) Praecipue vero ſumma ope et conquiſitis diligenter argumentis hoc adniſi ſunt duumuiri ſupra laudati Hodius et van Dale, vt demonſtrarent, parum ineſſe fidei vniverſae de LXX. interpretibus, a Ptolemaeo arceſſitis, traditioni, adeoque veram eſſe priorem Iſ. Voſſii ſententiam, qui, in notis ad Barnabae epiſt. [P] librum de LXX. interpretibus citans, non Ariſteam, ſed pſeudo-Ariſteam adpellauit. Ariſtaeum ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων laudat, et ex eo quaedam de Iobo refert *Alexander Polyhiſtor* apud Euſebium IX. 25. Praeparat. Euang. eumdem, vt videtur, Ariſteam innuens. *Fabric.* Ex illo loco Sim. de Magiſtris adparere opinatur, Ariſteam proſelytum praeter hiſtoriam verſionis graecae alia quoque ſcripſiſſe, quorum notitiam hauſerit e ſacris litteris graece redditis, apolog. ſententiae patrum de ſeptuaginta virali verſione pag. 534 ſq. *Scharf.*

III. Etenim adeo incredibilia et pugnantia ſunt, quae de LXX. interpretibus in Ariſtea, Philone, Ioſepho, et aliis veteribus leguntur, vt nec cum ceteris hiſtoriarum veterum monumentis, nec cum temporibus moribusque Ptolemaei, ac Demetrii Phalerei, nec cum inſtitutis gentium facile poſſint conciliari, nec denique ſecum ipſa ſatis conueniant, quod a viris illis doctis prolixe eſt oſtenſum. Si quis igitur cogitet, Iudaeos inter gentes illa aetate admodum contemtos, viciſſim amplificandis rebus ſuis etiam per fabulas [u]) pronos, profecto is magis magisque detrahet narrationi illi, per ſe parum veriſimili, fidem, cuius partem iam olim auſus eſt explodere Hieronymus prologo Pentateuch. ad Deſider. epiſt. 103. reiectis cellulis [v]), quibus incluſos interpretes narrant alii vel ſingulos, vt Iuſtinus, Irenaeus, Clemens, Cyrillus Hieroſol. Auguſtinus, Gorionides etc. vel binos, vt Epiphanius et Nouella 146. Iuſtinianus, imperator, aliique apud Hodium pag. 152 ſq.

IV. Mirus

r) Primus omnium Ariſteae librum in ſuſpicionem fraudis adduxit *Lud. Viues* ad Auguſtini lib. XVIII. cap. 42. de ciuitate dei, poſt quem praeter alios, ab Hodio de bibliorum textibus originalibus p. 3. laudatos, ante Scaligerum, vt videtur, idem egit *Ioh. Wowerus* ſyntagm. de graeca et latina bibliorum interpretatione cap. 2. *Scharf.*

s) Adde eiusdem disquiſitiones criticas de variis bibliorum editionibus cap. 15. pag. 109 ſqq. Sed Lud. Cappellum iis, quibus Ariſteae narratio de LXX. interpretibus ſuſpecta fuit, temere adnumeratum eſſe a Fabricio, neminem fugere poteſt, ſi qua inſpexerit vel obiter eius criticam ſacram. Vide v. c. lib. IV. cap. 15. 16. 17. et lib. V. cap. 1. 2. *Scharf.*

t) Idem fecerunt, et alios de hac re ſcriptores citant, *Car. Lud. Runckel* diſſ. quaeſtiones nonnullas criticas et philologicas ſiſtente, ſub praeſid. I. H. Maii, Gieſſae 1707. *Io. Franc. Buddeus* hiſt. eccl. V. T. p. 1038. Iſagoge hiſt. theol. pag. 1516 ſq. *Wolfius* in bibl. hebr. vol. II. pag. 440. *Aug. Calmet* diſſ. de LXX. interpr. *Io. Aug. Starkius* in Dauidis aliorumque poetarum hebr. carminibus vol. I. pag. 120. *Pfeiff.*

u) Tale eſt, quod de Alex. M. Hieroſolymam intrante, venerante ſummum ſacerdotem et in templo immolante legitur apud Ioſephum, et refellitur ab Antonio van Dale libri laudati cap. X. Nec minus, quod Thalmudici fabulantur, Ionathane legem in linguam Chaldaicam transferente, aues ſuper ipſum volantes decidiſſe mortuas, muſcas circumrepentes diuinitus exuſtas etc. id. pag. 165.

v) Traditionem de cellulis et interpretibus inter ſe conſpirantibus tuetur ex inſtituto aduerſus Hieronymum *Io. Georgius* in diſſ. de LXX. interpretibus, anglice poſt auctoris mortem edita, Lond. 1671. 4. *Pfeiff.*

IV. Mirus quoque eſt Iudaeorum ipſorummet de illa verſione diſſenſus. Nam cum LXXII. interpretes arceſſitos, e ſingulis tribubus ſcilicet ſenos, ab Eleazaro miſſos, Ariſteas referat, Gorionides [breuiter et perſpicue idem oſtendit B. Monteſalconius, qui, quae Ariſteae narrationi de LXX. interpretibus aut ſauere aut repugnare videntur, ſic enumerat, vt non obſcure adſentiatur Hodio et Dalio, prolegom. Hexapl. cap. III. §. 9. [w]) Lectu quoque digna ſunt, quae hac de re diſſerit *I. G. Eichhornius* repertor. bibl. et orient. literat. part. I. p. 266 ſqq. vbi diuerſitatem narrationum de origine verſionis ſeptuagintauiralis ex eo ortam eſſe coniicit, quod alii, vt Ioſephus et Euſebius, fidem habuerint libro Ariſteae, in Palaeſtina conficto, alii Alexandrinorum rumori vulgi, quod de Iuſtino Martyre recte notauit Monteſalconius l. l. §. 7. neque minus probabile eſt de Philone, alii denique, in his Epiphanius, vtrumque ſecuti ſint. *Scharf.*] his addit Eleazarum ipſum [x]). At Thalmudici in tractatu Sopherim cap. 1. §. 7. vocant מעשה בחמשה זקנים [y]) *opus quinque ſeniorum*, qui ſcripſerunt Ptolemaeo

w) In compendio exhibuit argumenta contra Ariſteae narrationem maxime chronologica, *Nic. Schwebelius* in commentat. de Pſeudo-Ariſtea, Onold. 1770. 4. in qua ſimul variantes quasdam lectiones, ex codice Vaticano ab amico Britanno ipſi communicatas, adfert. Adde *Bruckerum* in hiſt. philoſ. l. c. *Semlerus* in nouis obſeruationibus, quibus ſtudioſius illuſtrantur potiora capita religionis chriſtianae vsque ad Conſtant. M. Halae 1784. omnem fabulam de LXX. interpretibus a Chriſtianis, e gente Iudaica oriundis, excogitatam eſſe, iudicauit. Quasdam etiam dubitationes colligit *Sam. Traug. Mücke* in exercit. hiſt. de origine verſionis ſeptuaginta interpretum. Züllichou. 1789. 8. pag. 19. *Pfeiff.*

x) At Ioſephus Gorionides apud Hodium de bibliorum textibus originalibus pag. 128. Eleazarum, quem etiam Ariſteas LXXII. interpretibus annumerat, non dicit pontificem fuiſſe, vt Fabricius opinabatur, ſed a pontifice, qui interpretes iſtos ad regem Aegypti miſit, diſerte diſtinguit. *Scharf.* Verba Gorionidis ex verſione Breithauptii ſunt: „Pontifex itaque ſeptuaginta ſacerdotes ſeniores ac ſapientes ad illum (regem) miſit, inter quos praecipuus erat Eleazarus, ſacerdos, idem ille, qui a Philippo impio, Antiochi, regis crudeliſſimi, aetate — — interfectus eſt.“ Pontifex ſcil. הכהן הגדול, Eleazarus vero הכהן nude vocatur. Idem confirmat *Breithaupt* in nota ſubiecta pag. 174. edit. Gorionidis. Goth. 1707. *Pfeiff.*

y) Iacobus Cappellus ad Hebr. III. 8. *Verſionis, qua Ptolemaeo Philadelpho data eſt, non vnus fuit auctor. Ea vulgo dicitur LXX. Seniorum, ſed tropice, quod ſcilicet facta ſit a legatis LXX-viralis, quod Hieroſolymis erat, Synedrii. Hos vero legatos fuiſſe non ſeptuaginta, ſed quinque, diſcimus ex Thalmudis tractatu de Scribis cap. 1. §. 7. Hos quinque partitos operas inter ſe, colligimus ex eo, quod vnam eandemque vocem ſaepe videmus aliter atque aliter redditam nulla neceſſitate.* [Conf. Hodium pag. 133. Non admodum diſſimilem huic coniecturam de tollendo diſſenſu ſcriptorum Iudaicorum poſt I. Leusdenum et Rich. Simonem, de quibus vide Hodium de bibl. text. original. pag. 133. propoſuit *Ioh. Erneſt. Faber* in deſcriptione commentarii in ſeptuaginta interpretes part. I. pag. 10. vbi eam legant, quibus placet. Nam hic quidem commentis Iudaicis immorari nihil attinet. *Scharf.*] Iohannes Morinus parum veriſimiliter exerc. bibl. p. 186. per opus quinque ſeniorum intelligit quinque diuerſas, quibus chriſtiani olim vſi ſunt, graecas librorum antiqui foederis verſiones. *Fabr. Maſchius* l. c. vol. II. tom. II. pag. 31. ex Sim. de Magiſtris Apol. cit. §. 50. aliam profert quinque interpretum explicationem. Ex LXXII. ſcilicet viris quinque legati videntur ad interpretationem legis ſ. Pentateuchi, reliquis vero reliqua volumina, prophetae et hagiographa, concredita ſunt. Eamdem fere ſententiam iam *Boſius* in Prolegom. ad edit. LXX. interpr. ab ipſo procuratam, et Rich. Simon disq. crit. cap. 15. habuerunt. In chronico orientali, quod ex arabico latine vertit Abraham Ecchelenſis fol. 38. dicuntur ex LXXII. ſenibus duo in itinere obiiſſe: et ex illis interpretibus fuiſſe non modo Eleazarum, quem occidit Antiochus, ſed et Simeonem, ſacerdotem, qui portauit dominum ſuper brachia ſua. Eadem tradit Eutychius in annal. Alexandr. p. 297. vid. etiam *Ioſ. de Voiſin* ad Pugionem Raym. Martini p. 140. *Dau.*

Ptolemaeo regi legem graece. Mox in eodem tractatu cap. I. §. 8. *Alia hiſtoria de Ptolemaeo, rege, qui congregauit* שבעים ושנים זקנים *ſeptuaginta duos ſenes, et collocauit eos in* LXXII. *domibus, nec reuelauit eis, cur conuocarit* [?] *illos,* (in Ariſtea et Ioſepho contra legas, regem hoc per literas Eleazaro ſignificaſſe,) *ſed ſeparauit vnumquemque eorum,* (Ariſteas et Ioſephus teſtantur, coniunctim illos interpretationem concinnaſſe,) *et dixit: Scribite mihi legem Moſis, magiſtri veſtri* [z]). *Tunc ſuggeſſit Deus conſilium in corda ſingulorum, vt congruerent ſententiae eorum in ſententiam vnam. Exarauerunt ergo ipſi Legem, quilibet ſeorſim.* Idem ſibi perſuaſere Chriſtiani plerique, e quibus *Nicetas* [aa]): *διῃρημένως τὴν τῆς διαλέκτου μεταβολὴν ποιησάμενοι, μίαν ἐν ἑκάστοις ἔννοιαν καὶ λέξιν ἀποδεδώκασιν.* Vt ſcilicet de illis valeret locus Exodi XXIV. 9. et 11. *καὶ ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν*

Dau. Millius perſuaſit ſibi, verſionem LXX. viralem dici, quod probata fuerit a ſynedrio ſ. collegio LXX. virorum, non Hieroſolymitano, ſed Alexandrino, quod probat ex codice Thalmudico Succa; conf. *Godofr. Weiſſii* hiſtoriam de LXX. interpretibus S. bibliorum V. T. fabulis liberatam. 1687. — Quin praeter aliquos patres Hieronymum, (praef. CVIII. ad Domnion. et Rogatian.) Auguſtinum etc. Voſſius de translat. LXX. cap. 25. *θεοπνευστίαν* eorum praeſumit. vid. *Sixt. Amama* antibarb. bibl. libr. I. err. gen. 1. *Pfeiff.*

z) Ex hoc et antea adlato loco Thalmudico *Ioh. Lightfoto* primo in mentem venit, ſuſpicari, a graecis hebraicorum V. T. librorum interpretibus, quos de vulgari fabula ſeptuaginta numeramus, *textum hebraeum exſcriptum aeque ac verſum* eſſe, Oper. Poſthum. pag. 4. et Hor. Hebr. in epiſt. I. ad Corinthios pag. 935. tom. II. oper. edit. Vltraiect. 1699. fol. Quam coniecturam, parum probabilem, noſtris temporibus *Ol. Gerh. Tychſenius* ita ornare conatus eſt, vt verſionem ſeptuagintauiralem perinde ac alias, de quibus hic non eſt dicendi locus, e codice hebraeo, graecis litteris ſcripto, confectam eſſe contenderet in *tentamine de variis codicum hebraicorum Vet. Teſt. MSS. generibus* etc. Roſtoch. 1772. 8 et hanc opinionem, impugnatam a *I. A. Dathio* praefat. ad prophetas minores, latine verſos p. 23 ſqq. edit. Hal. 1773. *I. D. Michaele* biblioth. orient. part. V. pag. 48 ſqq. [*Starckio* in Dauid. carm. p. 80 ſqq. *Erneſti* neueſte theol. Bibliothek tom. II. p. 357. et 451 ſqq. *Haſſenkampio* in entdecktem wahren Urſprung der alten Bibelüberſetzung, Mindae 1775. *Mich. Merkelio* in freyen Abhandlungen pag. 77. *Saxio* in Onomaſt. litt. part. I. pag. 351. adde Allgem. deutſche Bibl. vol. 34. pag. 66. *Eichhorns* Einleitung in das A. T. §. 182 ſq. Theologiſch critiſche Betrachtungen neuer Schriften, collectore Ge. Fr. Seilero, ann. 1781. p. 207. *Mücke* l. c. p. 85 ſq. *Pfeiff.*] aliiſque acriter defenderet in vindiciis libri modo commemorati. Roſtoch. 1774. 8. earumque appendice, ibid. 1776. 8. [Vindiciae et appendix in lingua patria ſcripta ſunt; adde illis kritiſche Sammlungen, Bützouiae. vol. III. pag. 368. 442. 638. Repertorium für bibl. und morgenl. Literatur, tom. III. p. 148. not. g. et *Chr. Aug. Cruſii* comment. in Ieſaiam. prol. p. 16. *Chriſt. Frid. Schmidt* in hiſtoria canonis probabilem laudat coniecturam. Ante Tychſenium iam de codice hebraeo-graeco cogitauerunt *Ioh. Lightfootus* apud Waltonum in apparatu bibl. cap. 7. §. 12. et *Io. Hen. Hüpeden* in Tr. von der wahren Urſache und Bedeutung der auſſerordentlichen Punkte in der hebr. Bibel. Hannouer. 1751. pag. 53. Tychſenii argumenta breuiter exhibet *Hirt* in oriental. und exeget. Bibliothek tom. III. pag. 89 ſq. *Pfeiff.*] Praeter *Ioh. Graffmannum,* qui *Ὑπομνήματα hiſtorico-critica ad illuſtrandam hypotheſin de codicibus ebraeo-graecis interpretum graecorum Veteris Teſtamenti* edidit Halae 1774. 4. coniecturam Tychſenianam probarunt *I. S. Semlerus* apparat. ad liberalem Vet. Teſtamenti interpretationem p. 287 ſq. (conf. *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III p. 593.) et *A. G. Maſchius* praefat. ad biblioth. ſacr. part. II. vol. II. p. 33 ſqq. *Scharf.* nec tamen nouis argumentis fulcitam vel a dubitationibus, contra eam motis, liberatam, conf. theologiſch critiſche Betrachtungen l. c. *Pfeiff.*

aa) Metropolita Heracleenſis praefat. Catenae in pſalmos, nondum editae. vid. Fabric. B. Gr. vol. VII. p. 737. vnde locum ſimilem profert *Hodius* de bibliorum text. original. pag. 153. Conf. praefat. edit. Sixtinae verſ. LXX. et *Vſſerii* ſyntagma pag. 71. *Scharf.*

διεφώνησεν ἐδὲ εἷς. Viciſſim Ariſteas feſtum, in memoriam verſionis huius ſollemne inſtitutum, narrat, ad dies vitae Ptolemaei celebrandum, Philo ad ſua vsque celebratum commemorat tempora; [vide Hodium de bibliorum textibus originalibus pag. 534. et quae contra hunc et Dalium pro Philone diſputat Sim. de Magiſtris apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 321 ſqq. *Scharf.* Cum feſtis Maiumis, de quibus Riuinus, conuenire, putat *Eichhornius* in Repertorio für bibl. und morgenl. Lit. tom. I. pag. 278. *Pfeiff.*] Thalmudici in eodem tractatu Sopherim cap. 1. §. 7. diem illum teſtantur Iſraeli accidiſſe grauem et luctuoſiſſimum, non minus eo, quo vitulum conflarunt. Ne dicam, quod ob legem, graece ſub Ptolemaeo verſam, ieiunium anniuerſarium inſtituerunt die octaua menſis Thebeth, de quo adi Seldenum de anno ciuili Iudaeorum cap. VIII. Totum enim hoc fabuloſum eſſe, contendit Hodius pag. 221. de bibliorum textibus original. [Hodio adſentitur *Io. Chriſt. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. pag. 443 ſq. vbi coniecturam de origine huius fabulae valde probabilem proponit. *Scharf.*] Verſionis graecae inſtitutum laudant Ariſteas, Philo, Ioſephus; at Herbanus, Iudaeus, diſp. cum Gregentio: *κακῶς*, inquit, *κατέστρεψαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἑκοντὶ τὰς βίβλους τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ἵνα ταύταις ἐμφιλοχωροῦντες ὑμεῖς ἐπιστομίζητε πάντας ἡμᾶς.* [Conf. *Sim. de Magiſtris* apologiam pag. 328. et *Caui* hiſtor. liter. ſcript. eccl. vol. I. p. 521. *Scharf.*] Omitto, quod conuiuio interpretes excepiſſe rex, Ptolemaeus, ab Ariſtea ſcribitur per dies ſeptem, a Ioſepho per dies duodecim: haec enim a librario vel memoria diuerſitas eſſe poteſt. Taceo etiam, quod Ariſteas aureis literis ſcriptam legem Ptolemaeo oblatam narrat, ſed Thalmudici in tractatu Sopherim, librum legis profanari haud dubitant, ſi aureis literis ſcribatur. At non praetereundum, quod Ariſteas et Ioſephus verſionem factam eſſe adfirmant ex hebraico [bb]); Philo et R. Azarias e Chaldaico [cc]), nonnulli apud R. Gedaliam in Schalſcheleth Hakabbala e Syriaco: e Samaritano denique chriſtiani ſcriptores, Poſtellus ac Seldenus. Confer *Hottingerum* theſaur. philolog. pag. 294 — 300. vbi loca colligit, quibus graeca verſio cum Pentateucho conſpirat Samaritano. [Addendi ſunt Ludouic. Deus, qui auctore Hottingero l. l. p. 293. notas in Pentateuchum Samaritanum edere conſtituerat, quibus conſenſum verſionis ſeptuagintauiralis et Pentateuchi Samaritani declararet. [*Io. Ge. Abicht* in praef. ad artem diſtincte legendi et interpretandi libr. ſacr. V. T. Lipſ. 1710. 8. *Io. Buxtorfius* iunior in diſſ. de litteris hebraicis §. 4. et *W. Whiſton* in: an *Eſſay towards reſtoring the true text of the old Teſtament* etc. Lond. 1732. pag. 48. et 149. *Pfeiff.*] Noſtra aetate latius et diligentius, quam Hottingerus hac de re expoſuit, Ioh. Matth. Haſſencampus in *commentatione philologico-critica de Pentateucho LXX. interpretum graeco non ex hebraeo ſed Samaritano textu conuerſo*, Marburgi ann. 1765. 4. et in libro, qui ſine nomine auctoris prodiit, Mindae ann. 1775. 8. *Der entdeckte wahre Urſprung der Bibel-Ueberſetzungen* p. 163 — 255. [vid. *Erneſti* neue theolog. Bibliothek

bb) Certe non punctato, conf. *Lud. Capelli* Arcan. punctat. lib. I. cap. 8. *Hottinger.* theſaur. philol. pag. 532. *Carpzou.* Crit. S. V. T. pag. 504. Aliter *Fourmont; Que les Septantes n'ont pu faire leur traduction telle qu'elle eſt, que ſur un Texte Hebreu ponctue*, in Hiſt. de l'Acad. des Inſcriptions tom. 14. pag. 179. *Pfeiff.*

cc) Haud dubie Philo hic vt alibi linguam hebraicam Chaldaicae nomine ſignificauit. Add. Iſ. Voſſium de LXX. Interprr. cap. 6. pag. 12. Conf. *Ioh. Bened. Carpzouii Philoniana praefixa ſacris exercitationibus in Pauli epiſtolam ad Hebraeos ex Philone* p. 10 ſqq. *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione p. 333. et *Haſſencampi entdeckter wahrer Urſprung der alten Bibel-Ueberſetzungen* p. 96 ſq. *Scharf.*

thek tom. VI. part. IV. pag. 379. vbi varia contra hanc ſententiam dicuntur. *Pfeiff.*] Huic praeter alios adſentitur et argumenta, quibus in vtroque libello coniectura illa valde probabilis confirmatur, breuiter enarrat *I. A. Dathius* praefat. ad Br. Waltoni prolegomena in biblia polyglotta pag. 47 — 51. *Scharf.* Nouiſſime hanc ſententiam defendit *Berend Cordes* obſeruationibus in Ionae oracula, Ien. 1788. nec longe recedit ab ea *Eichhornius* in Bibliothek der bibl. Literatur part. 3. pag. 315. et in editione ſecunda introductionis in V. T. tom. II. pag. 158. praeſidium ſententiae nouum inde petens, quod Abulfetachus Samaritanos, certantes cum Iudaeis, ſub Ptolemaeo Philadelpho libros ſacros vertiſſe narret; id quod ex harmonica Pentateuchi Samaritani et verſionis graecae vlterius probari poſſit. *Pfeiff.*] Neque in hoc conſentiunt, vtrum legem ſolam, ſiue Pentateuchum, an libros vniuerſos antiqui foederis in Ptolemaei gratiam verterint LXX. interpretes. [Conf. H. Hodii de bibliorum textibus originalibus lib. II. cap. 7. vbi proferuntur loci ſcriptorum veterum, deinceps laudatorum. Sed illorum quidem Chriſtianorum, qui omnes vet. teſtam. libros a LXX. interpretibus translatos eſſe crediderunt, auctoritates diligentius collegit *Sim. de Magiſtris* ad calcem apologiae — pag. 633 — 650. *Scharf.* Habentur etiam apud *Walther.* in officina bibl. p. 130. *Pfeiff.*] Vniuerſos enim translatos eſſe adfirmat [dd]) Pſeudo-Gorionides, et e Chriſtianis Irenaeus, [¶] Clemens Alex., Epiphanius, Cyrillus Alexandrinus I. contra Iulianum aliique: ſolam vero νομοθεσίαν ſiue τὰ τοῦ νόμου, ſolum, inquam, Pentateuchum Philo libro ſecundo de vita Moyſis, Ariſteas, Ioſephus et tota Hebraeorum ſchola apud Hieronym. in Ezech. V. et XVI. et ſecundum caput Michae, Ariſtobulus item apud Euſebium Praeparat. Euangel. XIII. 12. pag. 664. et Thalmudici in tractatu Megillah et Sopherim [ee]); quae ſententia probauit ſe etiam viris, inter Chriſtianos doctiſſimis, Andreae in primis *Maſio* praef. in graecam editionem Ioſuae pag. 119. vbi obſeruat, verſionem Pentateuchi a verſione reliquorum librorum non mediocriter diſſidere et pauciores continere errores [ff]). Idem placet *Cartwrighto* IV. 3. Mel-

Pppp 3 liſicii

dd) Fallitur Ioh. Morinus, qui exerc. bibl. p. 187. contendit, Thalmudicos quoque in tractatu Sopherim adfirmare, quod vniuerſos legis, prophetarum, et pſalmorum libros verterunt LXX. interpretes. Nam verba *ſcripſerunt ei legem ſeparatim* ſignificant, ſcripſiſſe illos legem, ſeparatos per cellulas, non vero, vt Morinus contendit, ſeparatim reliquos libros. Ibidem Thalmudici, etſi falſo, memorant tredecim loca, quae in gratiam Ptolemaei interpretes immutauerint, neque vllus ex illis locis ex alio libro depromtus eſt, quam ex Pentateucho. Vide ea ſi placet apud Waltonum prolegom. IX. 16. Humfredum Hodium pag. 170. Hottinger. theſaur. philol. pag. 325 ſq. et Bartoloccium part. I bibl. rabbin. p. 452 ſq. [Wolfii bibl. hebr. tom. III. p. 442. *Pfeiff.* Adde Ioh. Lightfoti *oper. poſthum.* p. 2. et in hor. hebr. ac thalmud. adp. ad I. Cor. VIII. et Luc. III. p. 753. *Scip. Sgambati archiu. Vet. Teſt.* lib. III. p. 489 — 492. *Ol. Gerh. Tychſenii tentam. de variis codicum hebraicorum V. T. MSS. generibus* p. 51 ſqq. et, quem hic *vindic. tentam.* pag. 240. laudat, Frid. Guil. Dresdii libellum, *quo examini ſubiicitur ſententia Benj. Kennicotti de locis tredecim a Iudaeis in codice hebraeo Ptolemaeo regnante praetermiſſis.* Vitemberg. 1773. 4. *Scharf.* recuſ. in eiusdem: Triga commentt. academ. criticam textus hebraei concernentium. vid. *Hirtii* orient. u. exeget. Bibl. part. III. p. 145. *Starkii* Dauidis etc. carmina pag. 125. *Pfeiff.*]

ee) Auctor libri Seder Olam Suta ſ. chronici minoris, Ptolemaeum, prodit, ſcripſiſſe Pentateuchum (legem) graece. Notgerus Balbulus de interpretibus ſ. ſcripturae cap. 2. Hebraei dicunt, LXX. translatores non plures libros interpretatos fuiſſe, quam Moſis quinque libros. *Pfeiff.*

ff) Hieronymi quidem de LXX. interpretibus ſententiam hac ratione ornari poſſe, Maſius dicit, ſed ipſe *propenſiorem ad veritatis ſimilitudinem eſſe eorum exiſtimat opinionem, qui dicunt, non ſolam Moſis legem, ſed reliquos etiam hiſtoricos et ſacrorum vatum libros, rogatu Ptolemaei, ab*

Hebraeis

liſicii hebraici, *Vſſerio* cap. 1. de LXX. interpretum verſione, *Humfredo Hodio* pag. 164 ſq. de bibliorum textibus Original. Sam. Petito IV. 8. var. lect. *Alexandro Moro* in cauſa dei pag. 147. *Antonio van Dale* de Idololatria pag. 635 ſq. et libro de Ariſtea pag. 179 ſq. etc. Epiphanius vero et Cedrenus ab omnibus exſibilantur, quorum ille praeter vniuerſos V. T. libros etiam LXXII. Apocryphos, hic decem myriades ſiue centum librorum millia, et intra LXXII. quidem dierum ſpatium a LXXII. viris doctiſſimis hebraeorum translata fabulatus eſt. Confer Hodium pag. 176 ſq. [Nihilominus Cedreni narrationem ab Hodio et Dalio repudiatam vindicat Sim. de Magiſtris apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione p. 387 ſq. *Scharf.*] Hiſce addenda eſt fabula de libris ſacris, per LXXII. interpretes in LXXII. gentium linguas conuerſis, cuius meminit Goldaſtus ad Paraeneticos veteres pag. 369.

V. Fuerunt viri eruditi, qui, cum encomia, quae a Philone et in Ariſteae libro et paſſim apud veteres in verſionem LXX. interpretum congeruntur, obſeruarent, et viciſſim animaduerterent graecam, quae hodie ſub illo nomine extſtat, interpretationem et Chriſtianis olim lecta eſt, tamquam parum fidelem reiici a Iudaeis, (confer *Hodium* de bibliorum textibus originalibus pag. 241 ſq.) et plane non eſſe vsque adeo adcuratam, vt tantas laudes ferre poſſit, exiſtimarunt genuinam LXX. interpretum verſionem intercidiſſe gg). Hanc opinionem ſingulari libro de verſione LXX. interpretum Lond. 1655. 4. et Lipſ. 1695. 4. probandam in ſe ſuſcepit *Iac. Vſſerius*, vir admirandae doctrinae, contenditque variis argumentis ſiue coniecturis, verſionem illam in bibliotheca Ptolemaei Philadelphi, cum Alexandriam [?] expugnaret Iulius Caeſar, conflagraſſe: poſtea vero aliam, Helleniſtis pridem a temporibus Ptolemaei Philometoris frequentatam graecam interpretationem, non tantum Pentateuchi, (quem a LXX. interpretibus ſolum translatum, vt dixi, exiſtimat,) ſed omnium propheticorum librorum, cuius iam tum in prologo meminerit Sirachides, Herodis, regis, iuſſu ab aliquibus, hebraicae linguae peritis, recognitam, atque adeo κοινῇ ſiue publica, quae exſtet, Helleniſtarum puriorem et integriorem collocatam fuiſſe in bibliotheca, quam nouam in Serapeo Alexandriae inſtaurabat Cleopatra, regina, et in quo theſauro librario ſua adhuc aetate hh) ſupereſſe verſionem librorum ſacrorum ii) teſtati ſunt *Tertullianus* cap. 18. apologetici et Chryſoſtomus orat. contra Iudaizantes et cum eis ieiunia celebrantes tom. VI. edit. Sauil. pag. 373. *Fabric.* *Aug. Pfeiffer* in crit. ſacr. cap. IX. ſect. 2. quaeſt. 5. e variis verſionibus graecis conſarcinatam

Hebraeis illis eſſe conuerſos: id quod deinceps p. 119. et 120. argumentis confirmare ſtudet. Ceterum Hieronymo in eo, quod ſolum Pentateuchum a LXX. interpretibus translatum eſſe putat, etiam B. Montefalconius adſentitur prolegom. Hexapl. cap. III. §. 8. et 10. *Scharf.*

gg) His nuper acceſſit Franc. Volkm. Reinhardus diſſ. I. *de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina* p. 10. vbi, ſi vera eſt fabula Ariſteae, non inepte coniicit, eam verſionem Pentateuchi, *quae Ptolemaei iuſſu ac ſumtibus e codice Palaeſtino ducta perhibetur, non emanaſſe in vulgus, ac poſtea ipſorum Iudaeorum conſilio aliam confectam eſſe a codice, Samaritanis literis ſcripto.* Sed huius coniecturae ratio reddi non poteſt, niſi fabuloſam Ariſteae de LXX. interpretibus narrationem probes. *Scharf.*

hh) Confer Hodium pag. 640.

ii) Immo *autographum LXX. interpretum*, vt loquuntur Hodius l. l. et I. A. Erneſtus de Origene §. 15. (p. 304. opuſc. phil. crit.) vbi hanc fabulam repudiat. Sed hoc alienum eſt ab h. l. neque admiſcendum Vſſerii coniecturae de verſione ſeptuagintauirali, cuius ſummam, ſi quis plenius et diligentius expreſſam legere voluerit, adeat Hodium etc. *Scharf.*

ſarcinatam eſſe atque interpolatam pronunciat; rudera quaedam primitiuae ſupereſſe. Hanc aliasque adlatas ſententias refutat *Mücke*, l. c. pag. 87. *Pfeiff.*

At enim non poſſum mihi perſuadere, verſionem illam primam celebratiſſimam in ſola delituiſſe Ptolemaei bibliotheca, ita, vt, hac conflagrante, penitus ſtatim aboleretur. Quin potius a Iudaeis deſcripta eſt in vſum graece loquentium, editaque dimanauit in vulgus, et Sirachidis aetate iam dimanauerat. Ioſephus, Philo, et ſcriptores Chriſtiani veteres ad vnum omnes ita exiſtimarunt, graecam ſacrorum librorum, qua ipſi vſi ſunt, verſionem illam ipſam fuiſſe, quam in Ptolemaei gratiam compoſitam commemorant. Nolo alia in praeſenti adferre, quae Vſſerio reſpondit *H. Valeſius* in epiſtola ad eum ſcripta et notis ad Euſebii hiſtoriam eccl. p. 306 ſq. ſubiuncta, tum Brianus Waltonus prolegom. IX. 18 ſq. Etiam Lud. Cappellus in adpendice criticae ſacrae ex aſſe ſatisfecit viro docto alteri [kk]). qui in diſſert. de locis parallelis veteris et noui teſtamenti genuinam LXX. interpretum verſionem ſimiliter periiſſe contendit, quam euangeliſtae et apoſtoli ſemper ſint ſecuti, et ex qua chriſtiani auctores verſionis graecae, quae hodieque exſtet, iſtam ſuam interpolauerint, iis maxime in locis, quibus ab hebraea litera illos certo conſilio ait diſceſſiſſe.

Viri perquam eruditi *Franciſcus Iunius* lib. II. contra Bellarmin. de verbo dei cap. 5 ſq. et Sam. Petitus (IV. 8.) cap. 28. var. lect. ſuſpicati ſunt, Pentateuchum ſub Philadelpho; at libros veteris teſtamenti propheticos et pſalmos ſub Herode, rege, demum translatos, et ab Eſſenis quidem, vt coniicit Petitus, in graecum idioma fuiſſe. Alii, vt Serarius, [conf. Hodium pag. 573. *Scharf.*] ſub Herode concinnatam volunt totius veteris teſtamenti verſionem nouam graecam, priore ſcilicet LXX. interpretum deperdita. Verum, non alium [❡] habent huius ſententiae ſuae fundum, quem locum Iuſtini Martyris apologia I. p. 72. in quo niſi lateat error librarii [ll]), neceſſe ſit optimi doctoris parachronismum confuſamque temporum rationem excuſare. Sed vir inſignis Ioh. Erneſtus Grabius in praeclara apologiae I. Iuſtini editione pag. 61. pro βασιλεύοντι Ἡρώδῃ legit ἱερεῖ et mox pro βασιλεὺς Ἡρώδης reponit βασιλεύων ἱερεύς. Sed, ne cauſer literas, longius recedentes, dubito, an Iudaeorum ſacerdotem atque iterato quidem Iuſtinus βασιλεύοντα vocaturus fuiſſet. Illam igitur ſub Herode concinnatam verſionem graecam non minus, quam translationes graecas ſacrorum librorum Ptolemaeo Philadelpho antiquiores

kk) Ez. Valenti. Vid. not. ad Cappelli append. crit. ſacr. p. 1. edit. Hal. Praeter hunc eamdem coniecturam, parum probabilem, propoſuiſſe Lambert. Danaeum et Ioh. Owenum, didici ex *H. Hodio* de bibliorum textibus originalibus pag. 276. et *I. C. Wolfio* biblioth. hebr. part. II. pag. 446. *Scharf.*

ll) Nupero editori Pariſienſi operum Iuſtini M. p. 62. et Chriſt. Guil. Thalemanno p. 28. ed. Lipſ. apolog. videtur e margine in contextum irrepſiſſe ſaltem poſt βασιλεὺς redundans vox Ἡρώδης, quam imperitus quidam librarius adſcripſerit, quum neſciret, pontificem quoque regem adpellari poſſe: Herodem autem poſuiſſe, quia hoc tunc fuerit nomen commune omnium Iudaeae principum. Grabii coniecturam probat *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 353. ita, vt etiam ἀρχιερεῖ pro Ἡρώδῃ legi poſſe cenſeat, *exemplo Philonis, quem Iuſtinus Martyr nominatim teſtem appellat.* Sed Iuſtinum memoria lapſum eſſe, agnoſcunt *Ioſ. Scaliger* ad Euſeb. chron. p. 132. *H. Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 196 ſq. et *B. Montefalconius* proleg. hexapl. cap. III. §. 4. neque *Sam. Petitus* quidem negare audet, cuius coniecturae, modo commemoratae, locum fecit Iuſtini error, var. lect. IV. 8. edit. Pariſ. ſiue cap. 28. pag. 386. tom. VII. crit. ſacror. edit. Francof. *Scharf.*

antiquiores commentis adſcribere non dubito. Saluo itaque aliorum iudicio, videtur mihi eſſe exploratiſſimum, non aliam nos habere translationem, quam veteres omnes et Ioſephus ipſe pro ſeptuagintauirali habuerunt, licet varia, vt fit, tractu temporis irruperint ſphalmata, nec paucae interpolationes, aliis codicibus plures, aliis pauciores fuerint illatae. Compoſitam autem mihi perſuadeo verſionem illam vniuerſorum librorum antiqui foederis, neque a LXX. viris, ſiue coniuncto ſtudio et labore, ſiue per cellulas diuiſis, neque ab vno eodemque [mm]) auctore, quod diuerſa nimis ratio [nn]) interpretandi easdem phraſes et vocabula euincit: [praeter Hodium multis exemplis hoc docuit Lamb. Boſius praefat. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintauiralis cap. I. *Scharf.* Id iam *Hieronymus* comment. ad Ezech. 16, 13. docuit; adde *Erneſti* Interpr. N. T. part. III. cap. 7. *Kennicott* diſſ. II. p. 31. et *Ge. Chriſt. Knappii* diſſ. de verſione Alexandrina in emendanda lectione exempli hebraici caute adhibenda. Halae 1775. et 1776. *Eichhornii* Einleitung in das A. T. §. 164. Quin *Owenius* in *a brief account* etc. 1787. docere voluit, non vnum, ſed plures fuiſſe interpretes Pentateuchi. *Pfeiff.*] ſed admodum tralatitie, Alexandriae vt videtur [oo]) a variis, etſi haud multum diuerſo fortaſſis tempore, non tam in regis Aegypti, quam ſuum Iudaeorum, aut Proſelytorum [pp]) vſum, quibus graeca familiariora eſſe incipiebant, vt, quando in ſynagogis ſiue Paraſchae ex lege, ſiue Haphtarae propheticae idiomate hebraico praelegerentur, ſingulos verſiculos graeca [qq]) poſſet excipere interpretatio [rr]). Vtrum vero interpretatio illa tota iam perfecta fuerit tempore Ptolemaei Philadelphi, vt veterum ſuadent teſtimonia, an paullo ſerius; vel ſub Ptolemaeo demum Philometore [ss]), qui in agro Heliopolitano Iudaeis permiſit templum condere, tempore Iudae Maccabaei, impleturus veluti vaticinium Eſaiae XIX. 19. certo definiri non poteſt: [Vide, quae hac de re contra Hodium diſputat *F. V. Reinhardus* diſſ. I. *de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina* §. 5. *Scharf.* — De tempore verſionis conf. *Perizonium* ad Aelian. III, 17. *Semlerum* in adparatu ad liberalem V. T. interpretationem lib. III. cap. 1. *Maicke* l. c. pag. 65 ſqq. Quum vero certum ſit, varios fuiſſe variorum librorum interpretes, etiam tempus varium conſtituendum eſt. *Pfeiff.*] — Id ſaltem negari nequit, quod Sirachides, nepos, quum prologum ſuum ſcriberet ſub Euergete, Philometoris ſucceſſore, libri prophetici iam in graecam transſcripti linguam exſtiterunt.

VI. Iam

mm) Hodius pag. 201 ſq.

nn) Hodius pag. 204—217.

oo) Hodius pag. 112 ſq.

pp) *Salmaſius* funere linguae helleniſticae pag. 190 ſqq.

qq) Confer Hodium pag. 224 ſq. 240 ſq. et pag. 175.

rr) Eſt haec *Rich. Simonis* hiſt. crit. V. T. lib. II. cap. 17. et disquiſit. crit. de variis bibliorum editionibus cap. 16. pag. 135 ſq. opinio, quam *H. Hodius* de bibliorum text. original. p. 240 ſq. repudiat, neſcio, quam bene. Conf. *Ioh. Chr. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 445. [Ex thalmude Hieroſol. in Maſſ. Sota, cap. 8. *Waltonus* iam id docuit in apparatu biblico. *Starkius* l. c. p. 123. idem ex Iuſtini imperat. nou. CXLVI. perſpicuum eſſe adſtruit. *Pfeiff.*] Sed id quod Lightfotus temere negabat, verſionem ſeptuagintauiralem a Iudaeis lectam eſſe in ſynagogis, Hodius locis veterum ſcriptorum ſatis claris oſtendit l. l. pag. 224 ſqq. *Scharf.*

ss) Ant. van Dale lib. de Ariſtea pag. 167. Hodius pag. 189.

VI. Iam editiones huius verſionis breuiter enarrare operae eſt pretium. Sunt autem praecipue tres tt) uu), e quibus reliquae omnes profluxerunt. [*]

1) COMPLVTENSIS vv), in bibliis Polyglottis Complutenſibus ſtudio cardinalis Franciſci Ximenii ann. 1514—1517. fol. editis et Leoni decimo inſcriptis, 6. Volum. quae dicuntur conſtitiſſe ſumma aureorum amplius 50000. In his vulgata verſio latina poſita in medio eſt, et ex altera parte graeca, ex altera parte hebraica. *Mediam*, inquit Ximenius praef. ad lectorem, *inter has latinam beati Hieronymi translationem velut inter ſynagogam et orientalem eccleſiam poſuimus, tamquam duos hinc et inde latrones, medium autem Ieſum, hoc eſt romanam ſiue latinam eccleſiam collocantes.* Graecis praeterea, (vti hebraicis quoque,) adpoſita eſt verſio latina interlinearis, quae maximam partem debetur Lopidi Stunicae, Iohanni Vergarae, cui libri ſapientiales explicandi ſunt commiſſi, et Ferdinando Nunneſio de Guzman, ſiue Ferdinando Nonio Pintiano, vt teſtatur Aluarus Gomeſius de Caſtro in vita Ximenii pag. 43. et Nic. Antonius bibl. hiſpan. tom. I. pag. 293. graeca e variis eximiis codicibus MSS. recenſuerunt, praeter eumdem Ferdinandum, Demetrius Cretenſis, Lopes Stunica et Franciſcus Vergara Iohannis frater: at ſaepius contra librorum ſcriptorum ww) fidem immutarunt, quo magis conuenirent cum hebraeo. [Profitentur quidem editores Complutenſes, ſe, *quod ad graecam ſcripturam attinet, non vulgaria ſeu temere oblata exemplaria, ſed vetuſtiſſima ſimul et emendatiſſima* ſequutos eſſe. Vide *I. E. Grabii* prolegom. ad Octateuch. cap. 3. §. 1. et *Rich. Simonis* hiſt. crit. Vet. Teſt. pag. 523 ſq. Sed quum eorum indolem admodum negligenter deſcripſerint, non liquet, vtrum audiendi ſint ii, qui nunc exemplar graecum complutenſe ſuſpicione corruptionis et lectionis paſſim ad contextum hebraeum refictae

tt) Nunc vero, poſtquam Vetus Teſtamentum graecum e codice Alexandrino diligenter expreſſum et a Ioh. Ern. Grabio emendatum ann. 1707—1720. Oxonii prodiit, editiones principes, e quibus reliquae omnes fluxerint, *quatuor* eſſe conſtat. De his praeter *Hodium* l. l. *Ioh. Morinum* exercitat. bibl. lib. I. exercit. 9. cap. 1. *Iac. Vſſerium* ſyntagm. de graeca LXX. interpretum verſione cap. 8. Br. *Waltonum* prolegom. bibl. IX. §. 28—30. *Rich. Simonem* hiſt. crit. Vet. Teſt. lib. II. cap. 3. pag. 192. et adpend. pag. 523. edit. Roterod. quos fere ſequutus eſt Fabricius, expoſuerunt *Lamb. Boſius* prolegom. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintauiralis cap. 2. *Ioh. Ern. Grabius* prolegom. ad Octateuchum cap. 3. §. 1—3. et, vt nihil dicam, de Ioh. Gottl. Carpzouio, Ioh. Gottfr. Eichhornio aliisque philologiae, critices et hermeneutices ſacrae ſcriptoribus, omnium copioſiſſime *Andr. Gottl. Maſchius* in *bibliotheca ſacra poſt Iacobi le Long et C. F. Boerneri iteratas curas ordine diſpoſita, emendata, ſuppleta et continuata*, part. II. vol. II. Haec igitur inprimis adeunda eſt iis, qui editiones, a Fabricio non commemoratas, cognoſcere voluerint. Nam nobis quidem non eam exſcribere, ſed inſigniores tantum editiones, quae poſt aetatem Fabricii prodierunt, breuiter pro inſtituti ratione deſcribere placet. *Scharf.*

uu) Hodius pag. 634—639.

vv) Editioni Complutenſi anteceſſere variae pſalmorum editiones, quarum prima, quod ſcio, graeco-latina, etiam latina e recognitione *Io. Creſtoni*, Placentini monachi, Mediolani 1481. 4. vel fol. min. prodiit, memorata *Bern. de Montfaucon* pag. 410. Diarii Ital. et *Maittairio* Annal. tom. I. p. 160. Hanc ſecuta *Alexandri* ex Candace, vrbe Cretae. Venet. 1468. 4. et *Aldina* ſine temporis nota. 4. Alia pſalteria graeca his nominatis addit *Maſchius* bibl. ſacr. tom. II. vol. II. pag. 311 ſq. *Pfeiff.*

ww) Vide Flam. Nobilium praef. ad verſ. latinam edit. Sixtinae, Vſſerium de LXX. interpr. verſione cap. 8. Iohannem Morinum exerc. bibl. p. 202 ſq. Walton. prolegom. IX. §. 28. Rich. Simonem in catalogo praecipuarum editionum biblicarum, ad calcem libri tertii hiſt. criticae Vet. Teſt. et tom. I. bibl. ſelectae p. 79. et 214. tom. II. cenſurae bibl. Eccl. Dupinianae pag. 494.

refictae liberandum cenſent, vt *I. G. Eichhornius* introduct. in Vet. Teſt. part. I. p. 330. (p. 351. ed. ſecund.) et *P. I. Brunſius* repertor. bibl. et orient. literat. part. III. p. 174. part. VIII. p. 109. part. XIII. p. 178 ſq. an *I. Morinus*, *Br. Waltonus*, *Rich. Simon* et alii, qui illud omnium maxime deprauatum eſſe contendunt. Qua de re vt lectores ipſi iudicare poſſint, paucis oſtendam, quam rationem Complutenſes ſequuti ſint in edenda verſione ſeptuagintauirali. Primum igitur, quia biblia polyglotta componebant, ordinem librorum, capitum atque adeo ſententiarum immutarunt, vt graeca hebraeo et verſioni vulgatae reſponderent. Deinde longius progreſſi, lacunas verſionis ſeptuagintauiralis expleuerunt verbis aliorum interpretum: in quo eos paſſim, vt in libro Iobi, grauiter peccaſſe monet *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. 3. §. 1. et diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum, verſioni ante Origenis aeuum illatis, pag. 68. vbi *in editione Complutenſi* verſionis graecae Ieremiae *pauca ſupplementa recte ſe habere*, *ſed plura ex ingenio nuper conficta ſibi videri*, *certe non e MSS. codd. Origenianis depromta eſſe* adfirmat. In eo autem ab Origenis inſtituto, quod caeteroquin imitari voluiſſe videntur, diſceſſerunt, quod additamenta LXX. interpretum, obelo notanda, ſaepenumero reſecuerunt, recte hac de re reprehenſi ab Andr. Maſio multis locis adnotationum in verſionem graecam Ioſuae, *ac praeterea*, vt Flam. Nobilii verbis vtar, *delectu ipſarum etiam dictionum habito, collatisque exemplaribus non modo bibliorum, ſed etiam graecorum commentariorum, vbi varia ſe offerebat lectio, eam probarunt ac retinuerunt*, *quae ad hebraicam propius accederet.* Huius quidem generis exempla ſi quis deſideret, legat Vſſerium l. l. pag. 81—83. edit. Lond. et quae nos paſſim notauimus ad Lud. Cappelli critic. ſacr. lib. IV. et alibi, vt lib. VI. p. 993. vbi lectionem ab ingenio correctoris profectam nobis obſeruaſſe videmur. *Scharfenb.* *I. D. Michaelis* in Einleitung in das N. T. pag. 775. edit. quartae, obſeruat, codices, quibus vſi ſunt editores, quod ad maiorem adtinet numerum, nobis ignotos eſſe; quo plures vero conferantur et iam collati ſint, eo ſaepius lectionem Complutenſium confirmari. Idem plura de hac celebri editione l. c. adfert, vlteriora et pleniora daturus in introductione in V. T. niſi morte fuiſſet abreptus. Adde *Eichhornii* Einleitung in das A. T. §. 181. Faciem huius editionis externam deſcripſerunt *Goetze* in Verzeichniſs ſeiner Sammlung ſeltener und merkwürdiger Bibeln. Halle 1777. 8. et *Maſchius* l. c. tom. I. pag. 333. qui et plures, de ea agentes, nominat. Adde *Seb. Seemiller* progr. notitiam hiſt. crit. litt. de Bibliis Polygl. Complutenſ. exhibens. Ingolſtad. 1785. *Walchii* bibl. theol. ſel. tom. IV. p. 167. Quibus addendi ii, qui de rebus geſtis cardinalis Ximenii ſcripſerunt, hiſtorici, Gomeſius, Fleſchier, Marſolier, von der Hardt; varia etiam inuenies, quae ad graecam horum bibliorum verſionem pertinent, vel obiter memorata apud ſcriptores, qui in cauſſa Io. Melch. Goetzii et Io. Sal. Semleri de editione Complut. N. T. ſcripſerunt, quos vero hic adducere, non eſt locus. *Pfeiff.*] — Verſio latina ſeparatim prodiit Baſileae apud Andream Cratandrum ann. 1526. 4. et comparet hinc inde mutata etiam in editionibus bibliorum graecolatinis Baſileenſibus ann. 1550. et 1582. 8. quatuor Vol. licet graeca ipſa ibi referant editionem, (de qua mox,) Aldinam. · Veſtigiis editionis Complutenſis praeterea inſiſtunt *biblia regia* polyglotta Antwerp. 1569—1572. fol. Voluminibus octo, in quibus hebr. chald. graec. lat. et Nouum Teſtam. ſyriace literis Syrorum et Hebraeorum deſcriptum. Occurrunt et ibidem *Guilelmi Sirleti* notae in graecam pſalmorum editionem. *Fabric.* [Praeterea in his bibliis polyglottis (tom. III. adparatus ſacri) itemque Pariſienſibus, quae mox commemorabuntur, verſioni ſeptuagintauirali additus eſt libellus variarum lectionum a *Guil.*

Cantero

Cantero collectarum e tribus codd. MSS. de quibus vide *I. E. Grabii* prolegom. ad Octateuchum cap. III. §. 1. *Scharf.* — Tranſmiſit etiam cardinalis Granuellanus Ariae Montano bibliorum graecorum exemplaria ſuis impenſis ex codd. Vaticanae bibliothecae deſcripta et adcurate inter ſe collata. Inde fit, vt ſaepius a recenſione Complutenſi diuerſam edant lectionem biblia Antwerpienſia, cura Plantini excuſa cuius in promtu, ſi locus, eſſent exempla. Vid. praef. *Ariae Montani* et *Maſch.* l. c. tom. I. pag. 345. *Clement* bibl. curieuſ. vol. IV. pag. 176. *Schelhornii* amoenit. litt. tom. II. pag. 398. bibl. Solgerianam tom. I. pag. 1. *Rinckii* catalog. pag. 3. et *Henr. Fr. Koecheri* analecta ad Wolfii bibl. hebr. vol. II. *Pfeiff.*]

Biblia hebraeo-graeco-latina cum notis Vatabli, et ad apocrypha *Claudii Baduelli* ann. 1588. fol. apud Commelin et 1596. fol. Geneuae ex officina Sanct-Andreanea, II. Volum. *Fabric.* — Fabricium hic erraſſe, monet *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 265. Nam, ſi fides habenda eſt inſcriptioni, biblia hebraice, graece et latine, primum ann. 1586. iterum ann. 1587. ex officina Sanct-Andreana prodierunt fol. tribus voluminibus; neque ab his differunt *biblia*, vt vulgo vocant, *Commeliniana*, quae deinceps commemorantur a Fabricio, et latius deſcribuntur biblioth. ſacr. part. I. cap. 3. pag. 384 ſqq. *Scharf.* adde *Walchium* bibl. theol. ſelect. tom. IV. p. 174. Fabricius ipſe in ſuo exemplari annos 1586. et 1599. in nota msta adpoſuit. *Pfeiff.*

Biblia Commeliniana ann. 1599. et 1616. fol. III. vol. hebraea et graeca cum latina verſione vulgata et Pagnini, notisque Vatabli. [Hee referenda biblia polygl. *Wolderi*, quae Fabricius ad Aldina, ſed falſo, retulit, vt mox dicam. *Pfeiff.*]

Biblia Polyglotta Pariſienſia ann. 1645. fol. decem voluminibus, hebraea, ſamarit. graeca, chaldaea, ſyriaca, arabica et latina exhibentibus xx). [P]

2) ALDINA, Venetiis ann. 1518. fol. ab Aldo accurate ita, vt in MSto codice inuenerat, eoque licet ab hebraicis et latinis codicibus paſſim diſſidente ordine, cura Andreae Aſulani fideliter edita, ſine latina verſione. *Fabric.* — Ex Andreae Aſulani verbis: *ego multis vetuſtiſſimis exemplaribus collatis biblia, vt vulgo appellant, graece, cuncta deſcripſi, atque in vnum volumen reponenda curaui. I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 2. recte colligit, eum non idem vbique exemplar ſequutum eſſe; ſed ex variis vnum conflaſſe, cuius cenſura valde difficilis ſit, quum ipſe non oſtenderit, quaenam fuerint vetuſtiſſima illa exemplaria, vnde ea acceperit, et qua ratione iis vſus ſit. Recte, vt opinor, *A. Maſchius* praefat. ad verſ. graecam Ioſuae p. 123. Aldinam, et quae ex hac fluxerint, editiones *ſimplicis quidem interpretationis LXXII. ſeniorum* ſeptuagintauiralis *exemplum* eſſe, *ſed haud purum, neque ab omni admiſtione verborum Theodotionis liberatum* pronuntiat: cui *Iac. Vſſerius* ſyntagm. de graeca ſeptuaginta interpretum verſione p. 84 ſq. ſic adſentitur, vt illam non ſolum verbis

 aliorum

xx) Conf. *Freytagii* analecta litt. p. 9 ſq. *Fontanini* quatuor epiſtolae de ingenti bibliorum opere. *Hirtii* orient. exeget. bibl. part. II. p. 314. *de Bure* bibliographie inſtructive. Vol. Theol. tom. I. pag. 14. *Mabillon* in Muſei Italici tom. I. p. 93. refert, bibliopolis in Belgio Alexandro VII. pontifici, fucum facere conatos hanc editionem cum titulo, ita mutato: Biblia Alexandrina ſeptaglotta, auſpiciis S. D. Alexandri VII. anno ſeſſionis eius XII. feliciter inchoato, MDCLXVI. nouaque epiſtola dedicatoria praemiſſa, ipſi obtuliſſe. *Walchius* l. c. pag. 171. *Maſch.* tom. I. pag. 349. et ibi egregiam Le Longii diſſert. de Polygl. Pariſ. *Pfeiff.*

aliorum interpretum, ſed etiam gloſſis, aliunde ductis, interpolatam eſſe doceat. *Scharf.* conf. *Maittaire* Ann. typogr. tom. II. pag. 311. *Wedekind* Verzeichn. von raren Büchern, pag. 575. *Sinceri* Sammlung von raren Büchern pag. 255. *Clement.* bibl. cur. tom. IV. pag. 14. et *Maſchium* tom. II. vol. II. Editio admodum rara. *Pfeiff.*

Hanc ſecutae ſunt: *Argentinenſis*, graeca, ann. 1526. 8. quatuor vol. cura *Ioh. Loniceri*, ſed qui in ordine ad hebraicos codices reuocando libertatem ſibi permiſit, vt eius exemplo deinceps alii.

Baſileenſis, graeca, ann. 1545. fol. apud Heruag. cum Philippi Melanchthonis praefatione. *Fabric.* Ex iis, quae *Grabius* l. l. diſputat, adparet, hanc editionem Baſileenſem ductam eſſe ex Argentoratenſi, quam Fabricius primo poſt Aldinam loco commemorare debebat: et ordo hic inuerſus olim erat. Nam non ſolum in ordine librorum ad normam verſionis germanicae Lutheri mutato conſentit cum Argentoratenſi, exceptis aliquot capitibus prouerbiorum Salomonis et eccleſiaſtici, quae in editione Baſileenſi ad ſeriem hebraicae lectionis reuocata ſunt; ſed etiam variis lectionibus, Grabio iudice non ſpernendis, quas Ioh. Lonicerus ex vetuſtiſſimis bibliis graecis cum Aldina editione collatis excerpſerat, alias addit. Variarum lectionum, editioni Argentoratenſi adiectarum, exempla protulit *I. C. Doederleinius* in emendationibus et ſupplementis hexaplorum Origenianorum, repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 7. *Scharf.*

Baſileenſes, graecolatinae, 1550. et 1582. 8. apud Brylingerum, quatuor volum. *Fabric.* Grabio auctore is, quo curante verſio ſeptuagintauiralis prodiit ex officina Brylingeriana, Baſileae ann. 1550. nonniſi ſic ab editione Heruagiana diſceſſit, vt poſtrema Exodi capita redigeret in ordinem, contextui hebraico conuenientem, et varias lectiones prorſus omitteret. De verſione latina, huic editioni adiecta, latius diſſerit *Ioh. Morinus* exercitat. biblic. p. 199. *Scharf.*

Hamburgenſis, in bibliis quadrilinguibus *Dauidis Wolderi* ann. 1596. fol. exhibens hebraica, graeca, latinam verſ. Vulgatam et Pagnini, Lutherique germanicam. *Fabric.* At, vt *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 265. monet, Wolderus verſionem graecam ex bibliis Polyglottis Antwerpienſibus deſcribendam curauit. Quare haec editio referenda eſt ad Complutenſem recenſionem, non ad Aldinam, vt Fabricius ab Hodio, deceptus, opinabatur. *Scharf.* — Nec ſic recte; ipſe enim Wolderus in praefatione ait, *ſe Plantinianam*, ergo Antwerpienſem, *editionem eſſe ſecutum, quod, correctior quidem quae eſſet, nulla ſeſe ipſi offerret.* Hoc ipſum αὐτοψίας mihi teſtatum fecit. Elegans ceterum et nitida editio, de qua *Baumgarten* in Nachrichten vol. I. p. 306. *Reimmann* catal. bibl. theol. p. 199. Ab Aldina eam in quibusdam differre, iam notauit *Outhouius* in bibl. Bremenſi tom. II. p. 221. *Pfeiff.*

Francofurtenſis, graeca, praeſtantiſſima ann. 1597. fol. typis nitidis emendate excuſa et verſiculis diſtincta, inſtructaque variis lect. et ſcholiis a *Franciſco Iunio* yy), vt nonnulli exiſtimant, ſiue vt alii, (dubito an verius zz)) a *Friderico Sylburgio.* Ordo Aldinae edit. nonnunquam

yy) Franc. Iunio tribuunt *Allatius* de purgatorio pag. 889. et *Vſſerius* ſynt. de LXX. interpr. pag. 83. Conf. de ea *Maſchium* l. c. pag. 272. et quos ibi citat, maxime *Freytagii* apparatum litt. tom. I. pag. 137. Ad hanc editionem adornatae ſunt concordantiae graecae LXX. interpr. Kirchero-Trommianae. *Pfeiff.*

zz) Vid. Le Long pag. 430. edit. Lipſ.

nunquam immutatus eſt, et quatuor penultima Exodi capitula reſciſis Aldinis ex Complutenſi editione reſtituta, nec minus pars magna capitis XXIV. Prouerbiorum. *Fabric.* — Equidem hanc editionem, *Wechelianam* vulgo vocant, quae, vt praefatio docet, ducta eſt ex Heruagiana ſupra commemorata, praeſtantiſſimam adpellare non vna de cauſſa dubito. Nam ne repetam id, quod de contextu Aldino interpolato et mutilato ab aliis, inprimis Grabio, dictum eſt, editor ille, nobis ignotus, non oſtendit, vt par erat, loco quoque, e quibus libris petitae ſint variae lectiones, hisque temere admiſcuit coniecturas ſuas, ita, vt neſcias, qua ratione has ab illis diſcernas. Qua re in fraudem inducti viri quidam docti coniecturas editoris Francofurtenſis pro variis lectionibus codd. MSS. venditarunt. Sic *L. Cappellum* non raro erraſſe, monui praefat. ad tom. II. crit. ſacr. pag. 8. et alibi paſſim in notis ad hunc librum, vt pag. 1026. *Scharf.*

Denique Francofurtenſem referens *Veneta* anni 1687. fol. apud Nicolaum Glycam ſiue Dulcem: de qua conſule, ſi placet, acta eruditor. tom. II. ſupplementi pag. 275. a Photianis curatam notat Nic. Comnenus [aaa]) praenot. myſtagog. pag. 289.

[Ad Aldinam denique recenſionem referenda ſunt *El. Hutteri* biblia Polyglotta, ſex linguis edita, Norimb. 1599. fol. quorum tantum primus tomus, Pentateuchum, Ioſuae, Iudicum et Ruthae hiſtorias continens, prodiit. Conf. *Baumgartenii* Nachrichten tom. I. pag. 314. *Maſchius* l. c. tom. I. pag. 390. *Wolfii* bibl. hebr. tom. II. pag. 345. et ad eum *Koecherus* pag. 55. adde *Walchii* bibl. theol. l. c. pag. 175. *Clement.* tom. IV. pag. 184. Unſchuldige Nachrichten ann. 1716. pag. 392. Operis raritatem omnes teſtantur. Exſtare etiam, refert Walchius, libellum epiſtolarem, quo continentur aliquot magnorum virorum litterae, quibus iudicium de Elianis bibliis exponitur. Francof. 1587. et Norimb. 1604. 8. Textus graecus non preſſe ſequitur Aldinam editionem, ſed ex editoris ſyſtemate, qui harmonicum opus edere in votis habebat, modo ad hebraici textus ordinem reuocatur, modo ad alias editiones, maxime Francofurtanam Wechelianorum, emendatur; de regula vero Aldinam exprimit. *Pfeiff.*]

3) ROMANA, e Mſto codice eximio Vaticano mille amplius annorum recenſita [bbb]), adhibitis praeterea Veneto Card. Beſſarionis, aliisque vetuſtis codicibus, e quibus etiam, quae

aaa) Vaticanum codicem ab haereticis non vno loco corruptum legas in epiſtolis latinis tom. II. pag. 80. et 84. nec ſemper ſinceram τῶν ὀ verſionem, pag. 87. 113. exhibere, neque adeo varias lectiones collectas a Maiorano (epiſc. Melphitenſi) eſſe vulgandas, pag. 80. De iisdem variis lectionibus p. 54. 16. 12. videndus etiam *Petr. Galeſinii* de bibliis graecis LXX. interpr. Sixto V. pontifice maximo editis commentarius, et de illo cenſura Rich. Simonii in bibl. ſelect. tom. I. cap. 13. pag. 78. id. bibl. crit. cap. 19. Adde *Maſchium* tom. II. vol. II. p. 276. qui conſummatam fere de hac editione et codicis Vaticani collatione hiſtoriam dedit. *Pfeiff.*

bbb) Neque tamen, vt editores Romani in praefatione profitentur, hanc editionem tam diligenter expreſſam eſſe e codice Vaticano, vt *ne latum quidem vnguem ab huius libri auctoritate diſcederetur,* exemplis docuit *I. E. Grabius* epiſt. ad I. Millium, qua oſtenditur, libri Iudicum genuinam LXX. interpretum verſionem eam eſſe, quam MS. cod. Alexandrinus exhibet p. 48 ſq. et nuper agnouit *Sim. de Magiſtris* praefat. ad Danielem ſecundum ſeptuaginta e codice Chiſiano Romae editum pag. 33. De codice Vaticano confer *B. Kennicotti* diſſ. II. ſuper ratione textus hebraici Vet. Teſt. pag. 391 ſqq. verſ. lat. et quos praeter hunc laudat *F. A. Strothus* repertor. bibl. et orient. literat. part. V. pag. 104 ſq. *Scharf.*

in illo deerant (vt capita prima XLVI. Geneſeos, Pſalmi CV — CXXXVIII. et libri Maccabaeorum) ſupplere licuit. Auſpiciis *Sixti V.* pontificis, cura *Card. Carafae, Flaminii Nobilii*, aliorumque virorum doctorum ccc) prodiit graece cum ſcholiis graecis, per codices MStos collectis, Romae ann. 1587. fol. typis perquam nitidis. Haec editio prae reliquis purior et integrior merito videtur viris doctiſſimis ddd), licet et ipſa ſuis non deſtituatur naeuis, nec veterem [P] ſinceram per omnia referat, vt praeter alios *Vſſerius* cap. 8. ſyntagm. de LXX. interpretum verſione demonſtrauit. Poſt anni ſpatium latinam verſionem a ſe et ab *Antonio Carafa* elucubratam atque ex antiquis doctoribus latinae eccleſiae, quantum fieri licuit, collectam, velut in compenſationem perditae veteris *verſionis Italae* eee), edidit *Flaminius Nobilius*, Lucenſis, Romae 1588. fol. additis ſcholiis et adnotationibus quantiuis pretii.

Haec editio graeca pariter et latina vna cum ſcholiis iunctim recuſa eſt, capitumque verſiculis diſtincta *Pariſiis* ann. 1628. fol. III. volum. curante *Ioh. Morino*, qui in praemiſſa praefatione hanc longe purius, quam reliquas editiones, verba et ſententias LXX. interpretum referre diſputat fff). Verſionem latinam, in hac Pariſienſi editione occurrentem, male

ccc) *Richardus Simon* in epiſtolis ſelectis, lib. I. pag. 179. et 243. teſtatur, in illis bibliis graecis elaboraſſe praeterea *Petrum Morinum*, tum pag. 182. *Ioh. Maldonatum* et pag. 240. *Antonium Agellium*, qui in ſuo ad pſalmos commentario teſtatur, in codice illo antiquiſſimo a recentiore manu plurima fuiſſe deprauata ad libros recentiores. *Fabric.* Vide *Petri Morini* ad Sixtum V. papam, de LXX. interpretibus et graecorum bibliorum editione epiſtolam, quae inſerta eſt eius opuſculis et epiſtolis, ſtudio *Iac. Quetif* editis, Pariſ. 1675. 12. pag. 303 — 312. *Scharf.*

ddd) Ioh. Morino, Br. Waltono et aliis commemoratis ab *H. Hodio* de bibl. text. origin. pag. 636 ſq. quibus addendus eſt *Lamb. Boſius* prolegom. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintauiralis cap. 2. Sed *I. E. Grabius* epiſt. ad I. Millium pag. 47. editionem Romanam adpellat *corruptiſſimam*, *Iſ. Voſſius* de ſeptuaginta interpretibus diſſ. pag. 56. *omnium editionum maxime corruptam* et p. 78. *omnium vitioſiſſimam*, vbi omnino L. Cappellum recte reprehendit in eo, quod nimium tribuerit huic editioni. His equidem adſentiri malim, quam Ioh. Morino, qui *Romanam* editionem reliquis *praeſtare* cenſet, *quia exſcripta ſit ex Origeniana, quae ſemper habita ſit ſinceriſſima*, epiſt. ad Patr. Iunium pag. 281. antiquitat. eccleſ. oriental. edit. Lond. 1703. Nam nulla editio longius, quam Romana, aberrat ab Origeniana, et propius accedit ad κοινὴν, hoc eſt, vt Hieronymi verbis vtar, *veterem corruptam editionem:* quamquam neque hanc puram refert; ſed paſſim interpolatam ex editione hexaplari, vt praeter *Vſſerium* et Grabium exemplis docuit *Bern. Montefalconius* proleg. hexapl. cap. IV. §. 5. vbi recte monet, *ex mutationibus*, quibus locum dedit recenſio Origeniana, *eueniſſe, vt editio LXX. interpretum pura, et, qualis erat ante Origenem, hodie fruſtra quaeratur.* Conf. etiam repertor. bibl. et orient. literat. part. VIII. pag. 109. *Scharf.*

eee) Vetus *Itala* vocatur verſio latina graecae interpretationis bibliorum et verſio noui teſtamenti, qua ante Hieronymum per Italiam et aliis in locis vſa eſt eccleſia latina. Confer *Walton.* prolegom. IX. 31. *P. Pithoeum* de latinis S. bibliorum interpretibus, *Rich. Simonem* hiſt. crit. V. T. libro II. cap. 15. et lib. II. hiſt. crit. N. T. pag. 90. etc. Hodium pag. 342 ſq. *Fabric.* Qui poſt Flaminium Nobilium ad noſtra vsque tempora in reſtituenda verſione Itala elaborauerint, et quid praeſtiterint, oſtenderunt *I. L. Moshemius* commentar. de rebus Chriſtianorum ante Conſtantin. M. p. 225 ſqq. *I. S. Semlerus* apparat. ad liberalem Vet. Teſt. interpretationem p. 307 ſqq. *A. G. Maſchius* bibl. ſacr. part. II. vol. III. cap. 1. *Scharf.* S. Hieronymus pſalterium bis e LXX. vertit ac recenſuit: primum Romae, deinde maiori ſtudio Bethlehemi. Priore verſione vtuntur Romae, Mediolani, Venetiis: poſteriorem continet pſalterium quod vocant Gallicanum. Vid. *Calmet* diſſ. de antiquis pſalmorum verſionibus. Mem. de Trev. 1718. Iul. p. 57. *Starkii* carmina Dauidis etc. pag. 295 ſqq. *Pfeiff.*

fff) Latius hoc demonſtrare conatus eſt exercit. bibl. lib. I. exercit. 9. de Romanae LXX. interpretum

male ad Morinum, velut auctorem, refert Lambecius lib. III. commentar. de bibl. Vindob. pag. 16.

Expreſſerunt ggg) praeterea Sixtinam ſiue romanam, graeco-latina *Londinenſis* in Polyglottis *Briani Waltoni* ann. 1657. fol. VI. volum. quo in opere praeter Nobilii ſcholia, e Ioh. Druſii ſcriptis locupletata, adiectae ſunt variae lectiones ex MSto antiquiſſimo graecae verſionis Alexandrino, et ex editione Complutenſi et Aldina, tum e MSS. Cottoniano per Geneſin, Cantabrigienſi per libros Chron., Rupiſucaldiano per Eſaiam, et cardinalis Barberini, per minores prophetas, Andreae Maſii in Ioſuam, et Patricii denique Iunii notae eruditiſſimae in graecam, quam parabat e MSto Alexandrino editionem, ſed quas dolendum eſt non produxiſſe vltra caput XIV. Numerorum.

Graeca *Londinenſis* ann. 1653. 8. typis nitidis, ſed quae in ordine librorum, pſalmorum numero et aliis nonnullis a romana recedit, vt notauit *Vſſerius* ſyntagm. de LXX. interpretum verſione cap. 9. *Fabric.* Idem monuerunt *I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 3. et *Lamb. Boſius* prolegom. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintau. cap. II. vbi etiam editiones, deinceps commemoratas, Cantabrigienſem et Amſtelodamenſem, ſtrictim attigit. Ceterum auctore *A. G. Maſchio* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 285. ſcholia editionis Romanae adiecta ſunt ad calcem *exemplarium quorumdam* editionis Londinenſis, ſcilicet eorum, quae impreſſa ſunt quaternis, vt adparet ex iis, quae Longius narrat pag. 228 ſq. Caue I. pag. 78. in Londinenſi LXX. editione anni 1653. 8. *Scharf.*

Cantabrigienſis, itidem graeca, Londinenſem preſſo pede ſequens, cum luculenta Ioh. Pearſoni praefatione, in qua de vſu et auctoritate graecae verſionis agit, et loca quaedam illius erudite vindicat ann. 1665. 12. II. volum.

Amſtelodamenſis, graeca, ann. 1683. 12. e Cantabrigienſi, vna cum praefatione Pearſoni, viri ſummi, ad verbum expreſſa, curante Ioh. Leusdenio, quod ipſe teſtatur in philologo hebraeo-mixto pag. 32. [P] *Fabric.* Caret apocryphis et ſcatet operarum vitiis. *Pfeiff.*

Lipſienſis,

terpretum graecae latinaeque editionis integritate et praeſtantia, vbi haud dubie modum excedens editionem Romanam *opus admirandum et plane diuinum* adpellat p. 199. et in hac editione *diuinam* (conf. exercit. 8. in Iudaeorum de diuina LXX. interpretum translatione ſententiam,) *illam LXX. interpretum translationem graecam, quam fieri poteſt ab omnibus mendis et irreptionibus caſtigatam et puram priſtinoque nitori et integritati redditam* haberi adfirmat pag. 201. Paulo ſanius hac de re diſſerit in epiſtola ad Patr. Iunium ſupra laudata pag. 285 ſqq. Confer vitam Ioh. Morini, praemiſſam antiquitatibus eccleſ. oriental. pag. 9. et 71 ſq. *Scharf.* Nonnulla exſtant exemplaria, in quorum titulis non ſolum Morini nomen omiſſum, ſed etiam adducti anni nota cum ann. 1641. permutata fuit. Conf. *Le Long* bibl. S. pag. 193. *Maſchius* l. c. tom. II. vol. II. pag. 295. *Walchius* pag. 138. *Goetzii* Merkwürdigkeiten der K. Bibl. zu Dresden vol. II. p. 198. *Clement.* bibl. cur. tom. IV. pag. 17. *Pfeiff.*

ggg) Non ipſam *Romanam*, ſed *Pariſienſem* Ioh. Morini *editionem*, *vt ex variis indiciis ſe collegiſſe* dicit *I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 3. *Scharf.* Auctoribus, a *Maſchio* tom. I. pag. 382. citatis, adde *Wood* in Faſt. Oxon. part. II. Athen. Oxon. adiectis pag. 47. *Crenii* animaduerſ. phil. et hiſtor. part. I. pag 42. *Koenig* bibl. vet. et nou. voc. Walton. *Chauſepié* nouv. Diction. tom. IV. voc. Walton. *Hirtii* orient. und exeg. Bibl. tom. II. pag. 314. Bibl. Menckèn. pag. 125. *Woidii* notitia codicis Alexandrin. ex edit. *Spohnii*. *Pfeiff.*

Lipſienſis, e Londinenſi ann. 1653. expreſſa, itidem graeca, ann. 1697. 8. cum ſcholiis graecis romanae edit. locis Scripturae S. parallelis et variis lectionibus, eruditaque praefatione amici noſtri clariſſ. *Iohannis Frickii*, Vlmenſis, qui nomen ſuum prae modeſtia diſſimulauit, ſiue primoribus tantummodo litteris innuit. [vid. Acta erud. 1698. p. 74. *Baumgarten*. Nachrichten etc. tom. XI. pag. 100. *Pfeiff.*]

[*Franequerana*, quae cura *Lamberti Boſii* prodiit ann. 1709. 4. graece *cum ſcholiis editionis Romanae*, *variis MStorum codicum* (Alexandrini, Arundelliani, Barberiniani, Cantabrigienſis, Cottoniani, Marchaliani, (ſiue Rupifucaldiani) Maſiani, Oxonienſis, Sarraviani et exemplarium duorum Pentateuchi arabicorum, a F. Iunio collatorum,) *veterumque exemplarium*, (Aldini, Complutenſis et Francofurtenſis,) *lectionibus*, *nec non fragmentis verſionum Aquilae*, *Symmachi*, *Theodotionis* et caeterorum interpretum graecorum, prolegomenis porro, lectu dignis, de verſione ſeptuagintauirali, eiusdemque vtilitate, praecipuis editionibus, codicibus manuſcriptis, inprimis Vaticano et Alexandrino, et variantibus lectionibus: adiectis denique animaduerſionibus, quibus loci nonnulli verſionum graecarum V. T. emendantur aut illuſtrantur. Verum hic etſi prolegom. cap. II. diſerte dicit, *ſe textum exhibere purum codicis Vaticani ſecundum editionem Romanam, adcuratum et a mendis repurgatum* etc. niſi quod libros apocryphos in calcem voluminis reiecerit: tamen non ipſam Romanam, ſed vel Pariſienſem Ioh. Morini, vel Londinenſem Waltoni editionem ſequutus eſt, vt clare demonſtrauit *Io. Iac. Breitingerus* in praefat. ad tom. I. edit. Tigur. verſionis ſeptuagintauiralis. Lectiones porro, diuerſas ab editione Romana, omnes propemodum hauſit e bibliis polyglottis Londinenſibus, vbi eas parum diligenter notatas eſſe conſtat. Hinc etiam ipſe ſub finem praefationis commemorauit *loca, in quibus biblia polyglotta minus recte exhibuiſſe lectionem Alexandrinam monuit cl. Grabius in praefatione Octateuchi cap. 2.* Sed ne ſic quidem effecit, vt ad lectionem codicis Alexandrini recte cognoſcendam carere vllo modo poſſis vſura editionis Grabianae aut Breitingerianae. Idem, auctore Breitingero, tenendum eſt de variis lectionibus codicis Cottoniani, quas longe diligentius, quam Waltonus et, qui hunc negligentia ſuperauit, Boſius, nuper deſcriptas dedit, *Henr. Owenus*, vt infra dicam ad §. X. Conf. Repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. p. 33 ſq.

Amſtelodamenſis, ſiue, vt ab aliis adpellatur, *Vltraiectina*, graeca, quam *Dau. Millius* ex editione Franequerana L. Boſii exprimendam curauit ann. 1725. 8. duobus voluminibus. Praefationi adiectae ſunt variae lectiones ad Octateuchum pertinentes, quarum aliae exceptae ſunt e codice MS. Leidenſi, aliae ab Iſ. Voſſio, adſcriptae margini editionis Romanae, ſed e quo libro non conſtat. Conf. Repertor. bibl. et orient. literat. part. V. pag. 122. Colomeſ. Opp. pag. 886. catalog. bibl. Leid. pag. 2.

Lipſienſis, quae primum ann. 1730. iterum ann. 1757. 8. prodiit graece cum ſelectis cod. Alexandrini, edit. Complut. et Ald. variis lectionibus curante *Chriſt. Reineccio.* Hic editionem Romanam ita ſequutus eſt, vt non ſolum contextum ex aliis libris interpolaret, ſed etiam ordinem librorum, capitum et verſuum codici hebraico aut verſioni germanicae Lutheri adcommodaret: neque tamen negligeret loco quoque lectores hac de re admonere. [Acta erud. ann. 1750. pag. 433. *Kraſtii* theol. Bibl. vol. VII. pag. 260. Sammlung von alten und neuen theol. Sachen. 1752. pag. 881. theol. Bücherſaal. vol. I. pag. 1. *Pfeiff.*]

Halenſis,

Halenſis, graeca, quae ann. 1759. 12. prodiit, non minus aberrans ab editione Romana, quam Londinenſis minor et aliae, quas ex hac ductas eſſe Fabricius ſupra narrauit.

OXONIENSIS ſiue *Grabiana*, quam alii, quia ducta eſt e codice Alexandrino, aut, quae eſt quorumdam opinio [hhh]), recenſionem Alexandrinam ab antiquis ſcriptoribus commemoratam refert, *Alexandrinam* adpellant, prodiit Oxonii ann. 1707 — 1720. quatuor tomis, fol. et 8. Graece cum prolegomenis, lectu digniſſimis, in quibus non ſolum diligenter deſcribitur codex Alexandrinus; ſed etiam oſtenditur, quo modo expreſſus ille ſit in hac editione, qui libri aut editi aut manu ſcripti adhibiti ſint ad illius vitia emendanda et lacunas explendas, et quibus locis confugiendum fuerit ad coniecturas. Tomum primum et quartum, quorum ille Octateuchum, hic libros in codice Alexandrino στιχηρῶς ſcriptos, canonicos et apocryphos, complectitur, ipſe *Grabius* edidit, ſed editionem ſecundi et tertii, quibus reliqui libri hiſtorici et prophetici argumenti ſiue canonici, ſiue apocryphi, continentur, curauerunt *Franciſcus Leus* et alius, cuius nomen non proditum eſt, poſt mortem Grabii, e cuius ſchedis concinnata ſunt prolegomena his tomis praefixa. Vid. Breitingeri praefat. ad tom. IV. verſ. ſeptuagint. Inierat autem Grabius hanc rationem verſionis ſeptuagintauiralis e codice Alexandrino, quem Vaticano praeſtare cenſebat, quia propius ad recenſionem Origenianam accedit, edendae, vt illum quidem, vbi integer et ſanus eſſet, preſſe ſequeretur; ſed exemplo Origenis additamenta obelis et lacunas aſteriſcis notaret: vbi vero lacunoſus et deprauatus eſſet, in ipſo contextu litteris minoribus exprimeret ſupplementa et lectionem emendatam, vitioſa in marginem eiecta. In quo tamen, vt nihil dicam de locis, vt videtur, e libris non bonis aut coniectura correctis, illum minorem, quam par erat, diligentiam probaſſe, neque ſolum orthographiam antiquam codicis Alexandrini fere ſemper mutaſſe; ſed etiam paſſim ſuopte ingenio lectionem emendaſſe ſic, vt vitioſam in margine notare negligeret, viri docti monent. Conf. repertor. bibl. et orient. literat. part. V. pag. 101 ſqq. Omnino valde dolendum eſt, Grabium, editorum verſionis ſeptuagintauiralis facile principem, non abſoluiſſe, praeuentum morte, *notas, in quibus omnium ipſi contextui inſertarum emendationum ac ſupplementorum* rationem reddere promiſerat, prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 8 ſq. Specimen earum nuper e bibliotheca Bodleiana edidit *P. I. Brunſius* repertor. bibl. et orient. literat. part. IV. nr. 1. De codice Alexandrino confer eiusdem libri part. V. pag. 96 — 104. vbi etiam ii laudantur, qui de hoc codice latius expoſuerunt.

Ex hac editione, paucis mutatis, expreſſa eſt *Tigurina*, graeca, quam *Ioh. Iac. Breitingerus* curauit ann. 1730 — 1732. 4. quatuor tomis. Nam recenſionem quidem Grabianam ita ſequutus eſt, vt corrigeret vitia operarum, et in contextum reciperet emendationes, a Grabio propoſitas in prolegomenis et diſſert. *de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis* Oxon. 1710. 4. Iis porro, quas editio Grabiana habet, praefationibus Pearſoni, editorum Romanorum et Oxonienſium, addidit ſuas, in quibus de exemplo Boſiano et Grabiano codicisque Alexandrini auctoritate, temere impugnata a Lamb. Boſio, I. I. Wetſtenio

hhh) *Eichhornii* ſcilicet, et *Strothi* in repertor. bibl. et orient. litt. part. VI. p. 126. Nouum quidem Teſtamentum ex hoc codice magno *Car. Godofr. Woidii* cura 1786. prodiit, nec deſunt in prolegomenis hinc inde quaedam, ad V. T. verſionem graecam pertinentia. Woidii notitiam codicis Alexandrini adiectis notis recudi fecit *Gottl. Lebr. Spohn.* Lipſ. 1788. 8. *Pfeiff.*

ſtenio et Caſ. Vdino differit, et Lamb. Boſii animaduerſiones criticas ſupra commemoratas. Denique contextui graeco ſubiecit varias lectiones editionis Romanae. Sed quae praeter haec in praef. ad tom. III. et alibi promiſerat ſupplementa, *aliorum MSS. codd. lectiones variantes et criticas diſſertationes*, vt in inſcriptione tom. I. legitur, non dedit.

Praeterea contextus Grabianus cum variis lectionibus editionis Romanae et aliarum inſertus eſt *Bibliis ſacris quadrilinguibus*, quae cura *Chriſt. Reineccii* ann. 1713. edi coepta ſunt, ſed ann. 1750. demum abſoluta prodierunt Lipſiae tribus voluminibus formae maximae. Conf. *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. I. pag. 382 ſq. vnde emendanda ſunt, quae de hoc opere biblico differunt *I. G. Carpzouius* crit. ſacr. Vet. Teſt. p. 408. et *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. pag. 336. et part. IV. pag. 101.

Reſtat, vt pauca dicam de editionibus ſingulorum librorum biblicorum, qui aut ſeparatim prodierunt, aut aliis libris, inprimis commentariis doctorum veteris eccleſiae, quos *Catenas* vocant, inſerti ſunt; neque tamen omnibus, ſed iis, quarum vſum non ſpernendum eſſe in re critica viri docti monuerunt.

In his igitur non immerito primum locum occupant Pentateuchus et libri nonnulli hiſtorici inſerti *Catenae LI. commentatorum in Octateuchum et libros Regum*, quam *Nicephorus*, hieromonachus deiparae, e duobus codd. MSS. Conſtantinopolitanis graece edidit Lipſiae ann. 1772. et 1773. duobus voluminibus, formae maximae. Nam etſi contextus graecus pleriſque, quod equidem animaduerterim, locis parum diſcrepat ab editione Romana; tamen paſſim habet lectiones ſingulares, quarum multas notaui in *animaduerſionibus ad fragmenta verſionum graecarum V. T.* Alia hanc in rem exempla congeſſit *I. A. Erneſtus* biblioth. theolog. nouiſſ. part. II. pag. 390. et part. III. pag. 293. vbi omnino latius de hac Catena eiusque vtilitate exponitur. Neque minus eam commendat *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. IX. pag. 1 ſqq.

Exodi particulam a cap. XXXII. 7. vocc. τὴν φωνὴν τȣ͂ λαȣ͂ κραζόντων vsque ad finem libri *atque Leuiticum*, ann. 1767. et inſequenti ſ. anno poſt *Numeros et Deuteronomii particulam graece Ioh. Frid. Fiſcherus* Lipſiae octonis edidit e cod. MS. bibliothecae collegii Paullini Lipſienſis, de quo pauca dixit proluſ. de verſionibus graecis librorum V. T. litterarum hebraicarum magiſtris p. 33 ſq. vbi etiam ſpecimen ſcripturae, in aes inciſum, exhibetur; adiecit quidem notas gloſſas et ſcholia illuſtrantia, ſed, quae ibidem et in praefatione ad priorem librum vir ſummus promiſit, vberiorem diſſertationem de ipſo codice eiusque virtutibus et animaduerſiones, alio tempore ſeparatim edendas, adhuc exſpectamus. Quare, dum haec prodeant, acquieſcendum eſt in deſcriptione codicis illius, quam *C. F. Bahrdtius* inſeruit praefationi ad tom. I. Hexapl. Origen.

Ioſuae imperatoris hiſtoriae illuſtratae atque explicatae, quae Antwerpiae ann. 1574. forma maxima prodiit, *Andr. Maſius* inſeruit verſionem ſeptuagintauiralem ex recenſione Origeniana, ad hanc reſtituendam vſus cod. MS. ſyriaco, vt ex adnotationibus, contextui graeco adiectis, adparet. In quo tamen illum, cum lectionem graecam ope ſyriacae diuinando adſequi ſtuduerit, ſaepius a vero aberraſſe, monent *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. IX. pag. 62. edit. Pariſ. et *I. E. Grabius* prolegom. Octateuch. cap. III. §. 5. qui, ſe ceteroquin exemplar Maſianum, tamquam praeſtantiſſimum, ſequutum eſſe, profitetur. De codice illo

ſyriaco

ſyriaco vide, quae ibidem et Prolegom. ad tom. II. cap. III. §. 2. notantur. Confer etiam *I. E. Grabii* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 103. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XIII. pag. 152 ſq. Repertor. bibl. et orient. literat. part. III. pag. 198 ſq. et part. V. pag. 133.

[*Ruth* ex verſione LXX. interpretum, ſecundum exemplar Vaticanum recognitum a L. Boſ. Ien. 1788. 8. Nudam Boſii editionem recudi fecit editor. conſ. Ien. Allgem. Literaturzeitung ann. 1790. nr. 5. *Pfeiff.*]

Hiſtoriae Eſtherae verſionem graecam cum ex Origeniana, tum e vulgata editione, primum e cod. MS. bibliothecae Arundellianae prolatam, *Syntagmati de graeca ſeptuaginta interpretum verſione*, Lond. 1655. 4. adiecit *Iac. Vſſerius*, qui l. l. p. 105 ſq. codicem illum admodum negligenter deſcribit. Paulo diligentius de eo diſſerit *I. E. Grabius* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 104. Ceterum hunc quoque librum in conſilium adhibitum eſſe a Grabio in recenſenda verſione ſeptuagintauirali, adparet e prolegom. ad tom. II. cap. III. §. 6.

Pſalmorum verſio graeca non ſolum ſeparatim edita eſt ſaepius, vt ann. 1486. et 1521. 4. Venetiis et ann. 1559. 12. Pariſiis, ſed etiam inſerta *Pſalterio in quatuor linguis, hebraea, graeca, chaldaea, latina, impreſſo* Coloniae 1518. fol. cura Iohannis Potkenii, et *expoſitioni patrum graecorum in pſalmos a Balthaſ. Corderio — concinnatae* Antwerp. ann. 1643. fol. tribus tomis. (Conf. I. A. Fabricii Bibl. Graec. lib. V. cap. 17.) His quidem libris ſe plurimum adiutum eſſe narrat *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 3. De reliquis, quos *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 310 ſqq. enumerauit, ſed criticorum diligentia nondum excuſſit, quae dicam, non habeo. [Alias *pſalterii polyglotti* editt. quaere apud *Maſchium* tom. I. pag. 406 ſq. *Pfeiff.*] *Pſalterium iuxta exemplar Alexandrinum, graecolatinum, ſtudio Thomae Gale* etc. Sic Maſch. part. II. vol. II. pag. 316. Sed verſ. lat. vtrum vulgata ſit, an alia, non dicit. E codice Alexandrino pſalterium exprimendum curauit *Thom. Galeus*, Oxonii ann. 1678 8. ſed, vt Grabius l. l. cap. II. §. 1. multis exemplis docuit, tam negligenter, vt huic editioni ſides haberi non poſſit. E codice Veronenſi, in quo graeca latinis litteris ſcripta ſunt, *Ioſ. Blanchinus* ad calcem *vindiciarum canonicarum ſcripturarum vulgatae latinae editionis*, Romae ann. 1740. fol. edidit *pſalterium duplex* cum canticis iuxta vulgatam graecam LXX. ſeniorum et antiquam latinam Italam verſionem, de cuius vſu critico lectu digna exſtat *Ioh. Chriſt. Mittenzwerii diſputatio Anti-Blanchiniana ſiue contra Ioſephi Blanchini canonicarum ſcripturarum vulgatae latinae editionis vindicias.* Lipſiae 1760. 4.

Nicetae Catenae graecorum patrum in Iobum, ex duobus MSS. bibliothecae Bodleianae codd. graece cum verſione latina a Patric. Iunio editae Londini ann. 1637. forma maxima, inſerta eſt verſio graeca, cuius contextus fere conſentit cum editione Romana. Conf. *Ioh. Morini* epiſt. ad Patr. Iunium p. 273 ſqq. Antiquitat. eccleſ. oriental. edit. Lond. Adiectus etiam eſt huic libro textus Iobi στιχηρῶς e codice Alexandrino, ſed, vt *Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſ. ſeptuagintauiralis cap. II. §. 2. monet, parum diligenter exſcriptus: quem hinc repetitum in capita et verſus deſcripſit, atque variis lectionibus edit. Antwerpienſi, Heruagianae et Londinenſis minoris auxit *Ioh. Terentius* ad calcem *libri Iobi, chaldaice et latine cum notis* in paraphraſin chaldaicam editi, Franequerae ann. 1663. 4.

 Philonis,

Philonis, epiſcopi Carpaſii, enarrationem in canticum canticorum graece et latine, cum notis, *Mich. Angel. Giacomellus* edidit Romae ann. 1772. quaternis: quem librum, ceteroqui non magni faciendum, ſtudioſis rei criticae Vet. et Noui Teſtamenti commendat *I. A. Erneſtus* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 483 ſqq. Nam commentario illi allegorico inſertus eſt contextus libri Salomonei graecus: qui, etſi plerisque locis propius accedit ad codicem Alexandrinum, tamen paſſim habet lectiones ſingulares neque contemnendas, vt exempla, ibidem pag. 488 ſq. adlata, docent.

[Ad emendandum contextum verſionis Eccleſiaſtae multum proſunt *Gregorii* II. Agrigentini Libri X. explicationis Eccleſiaſtae, graece primum editi a Morellio Venet. 1791. f. vid. Neue Leipz. gel. Anz. 1791 p. 481 ſqq. Doederlein theol. Iournal P. I. p. 94 ſqq. *Beck.*]

Procopii commentario in Ieſaiam, qui graece et latine prodiit Pariſiis ann. 1580. forma maxima, *Ioh. Curterius* iunxit editionem verſionis ſeptuagintauiralis Origenianam, ductam e codice Marchaliano, qui omnes prophetas complectitur, et propter inſignem vetuſtatem praeſtantiſſimis verſionis graecae V. T. codicibus adnumerandus videtur *I. E. Grabio* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 109. atque *B. Montefalconio* prolegom. Hexapl. cap. XI. §. 2. et Palaeograph. graec. pag. 224 ſqq. vbi eum latius deſcribit et ſpecimen ſcripturae, in aes inciſum, proponit. Sed Curterium in illa editione Ieſaiae ſaepe lapſum eſſe, exemplis docuerunt *Grabius* l. l. p. 114 ſq. *Montefalconius* Hexapl. Origen. tom. II. multis locis et *Rich. Simon* (Sainjore) biblioth. crit. tom. I. pag. 179 ſqq. Ceterum, (vt Grabius pag. 108. et Iac. Viſſerius Syntagm. de LXX. interpretum verſione p. 102. narrant,) ex eodem codice quatuor priora *Hoſeae* capita edidit *Ioh. Phelippaeus* (Gallus, Ieſuita, obiit 1643. Long. B. S.) Pariſiis ann. 1636. forma maxima cum commentario, vt Grabius iudicat, nimis copioſo.

[*Ieremiae et Ezechielis* oracula e codice Syro-Hexaplari edidit *Norberg*, de quibus infra ad §. XIII. dicendi locus eſt. Ieremiae oracula ex codice Pachomii LXX. interpretum in Muſeo Britannico contulit *Woide* et cum *B. Blayney* communicauit, qui eorum meminit in translatione Ieremiae Anglica. Oxford. 1784. *Pfeiff.*]

Denique huc referendus eſt *Daniel ſecundum ſeptuaginta ex tetraplis Origenis nunc primum editus e ſingulari Chiſiano codice annorum ſupra* DCCC. Romae ann. 1772. forma maxima, qui liber, etſi non integer, repetitus eſt Goettingae ann. 1774. quaternis. Illud autem volumen ingentis magnitudinis praeter praefationem, lectu dignam, maxime propter deſcriptionem codicis Chiſiani, non ſolum ſeptuagintauiralem oraculorum Danielis verſionem, interpretatione latina et adnotationibus *Sim. de Magiſtris* illuſtratam, continet; verum etiam Theodotioneam, quae inde ab Origenis aetate illius vulgo neglectae locum occupauit in omnibus, quod nunc quidem ſciamus, libris manuſcriptis et editis, denuo editam ex eodem codice Chiſiano cum verſione latina et variis lectionibus, praeſertim ex Vaticano inſigni codice accuratius erutis, Hippolyti commentarium in Danielem, apologiam ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione, aliquoties ſupra commemoratam, et alia, de quibus adeunda eſt *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 195 ſqq. Verſio ſeptuagintauiralis, de qua docte diſputat *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. III. pag. 1 ſq. et part. IV. pag. 4 — 44. graece ſeparatim prodiit Goettingae ann. 1773. 8. et cum animaduerſionibus Car. Segaar, Traiecti ad Rhenum ann. 1775. 8. *Scharf.* *Semlerus* dubitat, ſeptuagintauiralem interpretationem in codice Chiſiano contineri in theolog. Briefen faſc. I. pag. 208. Lipſ. 1781. *H. Owen* in: a

Brief

Brief account etc. cit. ad §. 7. non purum τῶν ο' textum, ſed hexaplarem recenſionem referre contendit. De noua *Bugati* Danielis ſecundum LXX. Syriaco-hexapl. editione vid. infra §. XIII. Multa editoris Chiſiani codicis errata Bugati notauit; proindeque notitia eius hoc loco fieri debuit. *Pfeiff.*]

Nouam quidem editionem verſionis graecae, ad MStos codices et veterum eccleſiae doctorum fidem accuratius recenſendam, pridem moliti ſunt viri doctiſſimi,

1) *Fronto Ducaeus*, vt conſtat ex eius epiſtola ad Tengnagelium apud Lambec. lib. I. commentar. de biblioth. Vindobon. pag. 192. tum ex epiſtola Sarrauii CLXXXIX, quam reſpicit Colomeſius pag. 128. epiſt. ad Iuſtellum, denique e Gaſſendo in vita Peireſcii lib. III. ad ann. 1618. pag. 285 ſq. cuius verba adſcribam: *Quoniam vero Fronto Ducaeus parabat eodem tempore editionem codicis graeci, litteris maiuſculis ſcripti, magnamque bibliorum partem continentis, et ea quidem antiquitate, vt diceretur correctus manu propria Origenis* iii), *atteſtantis cum tetraplis mage vetuſtis fuiſſe collatum, ideo cum Peireſcius probe meminiſſet, exſtare apud eumdem Cottonum MStum graecum pretioſiſſimum, ab vsque Theodoſii temporibus characteribus etiam maiuſculis exaratum et a rege Iacobo mille aureis emtum; ideo, inquam, vt ea editio ex collatione fieret completior, ſcripſit miſitque in Angliam, et fide ſponſioneque data codicem obtinuit, cumque Frontone communicauit. Fabric.* cf. *Maſchii* bibl. ſacr. part. II. vol. II. p. 304 ſq. *Scharf.*

2) *Patricius Iunius*, qui verſionem graecam bibliorum recenſere voluit e codice mille et trecentorum circiter annorum, quem Alexandrinum vulgo vocant, quia Alexandria eum Conſtantinopolin aſportauerat, quem inde dono ad Carolum I. Angliae regem miſit *Cyrillus Lucaris*, Alexandrinus primum, deinde CPolitanus patriarcha. Variae lectiones huius codicis, ſed non ſatis diligenter enotatae leguntur in Polyglottis Londinenſibus. Librum integrum Iobi, ex eodem MSto ςιχηςῶς antiquo more expreſſum, edidit idem Iunius ad calcem Catenae graecorum patrum in Iobum, Lond. 1637. fol. et Iunii exemplo *Ioh. Terentius*, Franeckerae 1663. 4. vna cum variis lect. Eiusdem *Iunii* commentarius, quem in graecam verſionem parabat, certe praeclarus; ſed non vltra caput XIV. libri Numerorum progreſſus, lucem vidit in tomo ſexto Polyglotton Londinenſium, vt paullo ante dixi.

3) *Iſ. Voſſius*, qui inſtaurandae a ſe ſeptuagintauiralis verſionis ſpem [P] fecit lib. de LXX. interpretibus cap. 7. pag. 17. atque a Ioh. Pearſono in praefat. ad Cantabrigienſem editionem his verbis ad promiſſa exſoluenda inuitatur: *Quoniam autem haec Seniorum verſio, etiam S. Hieronymi tempore, corrupta fuit atque violata, danda eſt opera, vt ei priſtina puritas reſtitui et redintegrari poſſit. Certum eſt, exemplaria, quae habemus, Complutenſe, Aldinum, Romanum, plurimum inter ſe et ab Alexandrino diſcrepare; alios etiam codices aliquorum S. Scripturae partium ſatis antiquos nunc cum eorum aliquo, nunc cum nullo conuenire. Optime igitur fecerit, qui codices omnes MSS. cum editis diligenter contulerit; qui varias lectiones non tantum ad hebraicam veritatem examinauerit, ſed et cum antiquiſſimorum Iudaeorum, Philonis et Ioſephi, et vetuſtiſſimorum patrum ſcriptis comparauerit, ac denique expoſitiones eas, quae apud Lexicographos Scripturarios* (Heſychium maxime) *etiamnum exſtant, vel potius deliteſcunt, inſpexerit, atque ita nobis editionem LXX. maxime puram adornauerit.* Quale opus *vtinam aliquando vir doctiſſimus Iſ. Voſſius, qui optime poteſt, perficeret ederetque.*

iii) Hoc credat, qui volet. Nam quae ſtatim ſequuntur, perſpicue, ni fallor, id refellunt.

4) *Paulus Colomeſius*, cuius haec ſunt verba in epiſt. ad Iuſtellum data 3. Oct. 1685. editaque in appendice obſeruationum Iſ. Voſſii ad Melam pag. 128. *S' il plaiſt à Dieu de continuer à me favoriſer de ſa grace, je tacheray de ſuppléer au défaut du Pere Fronton, en donnant l' edition des Septante de Rome avec le Nouveau Teſtament, corrigée en plusieurs endroits, et enrichie d' un grand nombre de paſſages paralleles, qui tiendront lieu de commentaire, et qui juſtifieront clairement, que la plus part des mots ſpécieux et des phraſes particulieres, qu' emploient les Evangeliſtes et les Apotres, ſont ordinairement tirez des Septante.* [❡] *Fabric.* Inſerta etiam eſt haec epiſtola, in qua de Rich. Simonis hiſtoria critica Vet. Teſt. exponitur, *Pauli Colomeſii operibus iunctim editis curante Ioh. Alb. Fabricio.* Hamburgi ann. 1709. 4. pag. 798 ſqq. *Scharf.*

5) *Aldus* quoque biblia Polyglotta edere ſecum conſtituerat, quorum columna ſecunda textum LXX. interpr. contineret, conf. *Maittaire* Annal. typogr. tom. II. p. 4. [Eſprit des Journaux 1790. tom. IX. p. 253.] Ex *Iſ. Caſauboni* epiſt. 184. ad Ioſ. Scaligerum diſco, diu fuiſſe, quum graecorum bibliorum editionem cogitaret. *Rich. Simon*, (ſiue alius potius vir doctus Nov. Rep. des Lett. 1709. p. 589.) edidit Pariſiis epiſtolam ſub nomine Theologi Salamanticenſis de reſtitutione textus graeci LXX. interpr. ad hebraeam originem conferendi, in qua ſpem fecit, ſe hunc laborem vel in ſe ſuſcepturum eſſe vel certe adiuturum; ceterum contendit, ad reſtituendam antiquam LXX. interpr. lectionem non modo ad manuſcriptos codices recurrendum eſſe, ſed et hebraica diligentiſſime conferenda; quoniam multi errores librariorum ſint Hieronymo et Origene ipſo antiquiores neque ab illis emendati, conf. epiſt. de editione LXX. interpret. Grabiana inſertam Ephemeridibus litterariis Pariſienſ. 1709. menſ. Dec. pag. 515. Mem. of Literature tom. I. pag. 18. Nouam verſionem verſionis LXX. interpr. condere voluit, atque ideo ab Alex. Maurocordato expetiit ſibi copiam bibliorum graecorum, quorum in eccleſia graeca eſſet vſus. Noua litter. Lipſ. 1722. pag. 93. etc.

Iam ſatis ſupra diſputatum eſt de editt. *L. Boſii* et *Io. Ern. Grabii.* Cf. etiam *Grabii* epiſt. ab Hodio editam pag. 639. libri de bibliorum textibus originalibus et alteram ad Ioh. Millium ſeorſim excuſam Oxoniae, 1705. 4. qua oſtendit, libri *Iudicum* genuinam LXX. interpretum verſionem eam eſſe, quam MS. codex Alexandrinus exhibet: Romanam autem editionem, quod ad dictum librum, ab illa prorſus diuerſam, atque eamdem cum Heſychiana eſſe. Praeterea ſubnectit triplex ſpecimen nouae editionis LXX. interpretum cum variis notis et obſeruationibus. *Fabric.* Nuper quidem nouae editionis verſionis ſeptuagintaviralis formam adumbrauit Ioſeph. White in epiſtola ad Robert. Lowthum, epiſcopum Londinenſem, anglice ſcripta, Oxon. 1779. 8. de qua vide I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 342 ſqq. Sed, vt haec vnquam prodeat, valde verendum videtur. Neque melius ſperandum, opinor, de editione, quam viros quosdam doctos in Francia promiſiſſe didici ex I. D. Michaelis biblioth. orient. part. II. pag. 111. *Scharf.* — Nouam vero eamque, ſi diis placet, criticorum votis ſatisfacturam editionem, collectis vndique codicum variantibus lectionibus, molitur in Anglia *Robertus Holmes*, ad eum fere modum, quem Kennicottus in bibliis hebraicis ſequutus eſt. Primam de hoc inſtituto notitiam diuulgauit ann. 1788. et 1789. edidit: *The firſt annual account of the collation of the Septuagint-Verſion, to which is prefixed a tractat* etc. 95. pl. in 8. Succeſſere 1790. 1791. et 1792. continuatae relationes. (vid. Eichhorn Bibliothek der bibl. Litt. Tom. II. pag. 935. III. pag. 56 ſqq.) Non ſolos codi-

ces

ces MSStos, ſed etiam patrum citationes collationi ſubiicere conſtituit. MSSptis, ab ipſo omiſſis, varia e repertorii pro oriental. litteratura tom. VIII. et IX. et Norimbergenſe, prophetas continens, de quo repertor. tom. I. pag. 219, addi poſſunt. *Pfeiff.*

Illuſtrem quoque virum, *Ez. Spanhemium*, potentiſſimi Boruſſiae regis ad ſereniſſ. Angliae reginam legatum, ad recenſendam et expoliendam graecam bibliorum verſionem inuitauit his verba poeta et orator, memoria noſtra ſuauiſſimus, Petrus Francius pag. 255. poem. poſtum.

Verſa interpretibus diuina volumina Graiis
Quando ſalutifera conciliabis ope?
Iſte labor tuus eſt, qui lingua clarus vtraque
Sanabis medica vulnera crebra manu.
Haec tibi cunctarum ſit cura potiſſima rerum:
Cetera namque homines obligat, illa Deum.
Conuenit aetati, doctrinae conuenit iſti,
Conuenit ingenio non magis vlla Tuo.
Quid quod et exemplar iſta qua viuis in vrbe eſt,
Miſit Alexandri quod pius vrbe kkk) *pater.*
Nil illo melius, nil illo antiquius vsquam
Continet vlla ſuo Bibliotheca ſinu.
Huic inſudandum eſt libro Tibi. Conſule librum
Et quam conueniant omnia rite doce.
Graiorum iuſtam Seniorum ſuſcipe cauſam,
Illorum cauſam ſuſcipe, cauſa Dei eſt.
Dignius haud poteris vacuum diſponere tempus:
Vlla tamen vacuo ſi fluit hora Tibi.
Poſtulat hoc Pietas, virtus Tua, poſtulat omnis
Ordo hominum, qui Te, qui ſtudia iſta colunt. [?]

VII. *Auctoritas* graecae, de qua hactenus dixi, verſionis magna merito eſſe debet ac ſingularis lll), quia et antiquitate praecellit omnes reliquas bibliorum verſiones, et a tota fere eccleſia per plures annorum centurias audita propemodum vnice eſt, et pro diuina fere habita; quin a Iudaeis non paucis adhibita Chriſti aetate, vt e Philonis et Ioſephi ſcriptis adparet mmm), neutiquam denique ſpreta ab apoſtolis ipſis atque euangeliſtis. Nec minor verſionis

kkk) MS. Alexandrinum, quod Alexandrinus primum, poſtea CPolitanus patriarcha Cyrillus miſit ad Carolum I. Angliae regem, ſeruatur Londini.

lll) De auctoritate verſionis primis ſaeculis maxima, deinde interciſa, praeſertim apud Iudaeos, egit nouiſſime *Henri Owen* in: *a Brief account, hiſtorical and critical, of the Septuagint Verſion of the Old Teſtament.* Lond. 1787. (conf. Ien. Allgem. Liter. Zeit. 1788. nr. 276.) Nazaraeos verſionem LXX. non admiſiſſe atque hinc eſſe, quod *Epiphanio* XXIX. 7. Praep. Euang. Pentateuchum repudiaſſe dicantur, contendit *I. Rhenferdus* de fictis Iudaeorum haereſibus pag. 32. 43. et 106. *Pfeiff.*

mmm) Philonem vſum eſſe verſione τῶν ό, lucide demonſtrauit *C. F. Hornemann* in ſpecim. exercitt. critt. in verſ. LXX. interpr. ex Philone pag. 29. de Ioſepho non aeque patet, et in diuerſas abeunt partes, qui de eo ſcripſerunt, auctores. Conf

ſionis huius *vſus* eſſe intelligitur, tum ad plurima loca V. T. recte intelligenda, tum vt ſciamus, quae fuerit ſententia Iudaeorum ante Chriſti tempora de variis dictis Moyſis ac prophetarum, deinde ad recte tractandos veteres eccleſiae doctores, quorum fere omnium pleraeque interpretationes fundi loco hanc translationem habent. Maxime vero omnium haec verſio conducit ad probe noſcendum ſcriptorum noui foederis ſermonem, quoniam is, cui LXX. interpretes familiares fuerint, multa melius in ſcriptis euangelicis atque apoſtolicis percipiet atque interpretabitur, quam qui in aliis graecis ſcriptoribus multum diuque fuerit verſatus.

Iudicio nnn) nihilominus opus eſt, tum ne in tanta confuſione codicum et corruptione, gloſſema aliquod, vel Theodotionis aut alterius interpretis ῥῆσιν pro verſione Senum amplectamur, tum, vt ſubſcribentes iudicio Sirachidis cogitemus, etiam Senes illos in verſione ſua non per omnia rem acu tetigiſſe, verum haud raro a vero ſacrorum ſcriptorum ſenſu aberraſſe; quamobrem euangeliſtae quoque et apoſtoli non raro neglectis ooo) LXX. interpretibus loca V. T. ex hebraico potius citant. Certiſſimum equidem exiſtimo, graecam verſionem quandoque fuiſſe a recentibus ſcriptoribus reprehenſam iis etiam in locis, quum hi potius ipſi eſſent reprehendendi vel propter graecae vel hebraicae linguae ignorationem, longeque magis propter praepoſterum ea, quae non intelligebant, carpendi ſtudium, quod *Iſaacus* praecipue *Voſſius* ppp) luculentis aliquot exemplis in libro de LXX. interpretibus eiusque apologiis, tum *Ioh. Pearſonus* in praefat. ad Cantabrigienſem editionem graecae verſionis demonſtrauit. At indigna viro tam erudito praefidentia idem Voſſius ab omni penitus errore immunem illam contendit interpretationem, et in reſponſione ad iteratas Rich. Simonii obiectiones eum prouocare audet his verbis: *Si vel vnum ſaltem, qui non recte a LXX. interpretibus* [!] *expreſſus ſit, reperturum ſe P. Simonius ſperat locum, fruſtra ſemper eſt laboraturus, etiamſi mille vixerit annos.* Sane aliter iudicaſſet ipſe vir doctiſſimus, ſi partium ſtudio, quas ſemel publice in ſe ſuſceperat, renunciare voluiſſet. Aliter etiam iudicauerit lector quilibet, critices vel maxime, nec minus linguarum hebraicae et graecae peritus, quicumque

Conf. *I. B. Carpzouii* lectionum Flauianarum ſtricturae et vindiciae Helmſt. 1748. *Erneſti* exercitt. Flauian. I. §. 3. *Michaelis* in praef. ad ſpicilegium geographiae Ebraeorum exterae poſt Bochartum, pag. X. et biblioth. orient. tom. V. pag. 221. et tom. VII. pag. 189. *Lud. Tim. Spittler* progr. de vſu verſionis Alexandr. apud Ioſephum. Goett. 1779. *Scharfenberg* de Ioſephi et verſionis Alex. conſenſu. Lipſ. 1780. *Pfeiff.*

nnn) Quantopere varient codices graeci, etiam antiquiſſimi, vel in numeris annorum patriarcharum non modo ab hebraeo et ſamaritano, ſed etiam inter ſe, vid. Acta erud. ann. 1706. p. 509. *Fr. Spanhemii* Chronol. S. tom. I. Opp. pag. 149. *Maluendam* de antichriſto lib. II. cap 6 ſq. *Fabr.* [*I. D. Michaelis* comment. de chronologia Moſis poſt diluuium quae in eiusdem commentt. ſocietati regiae Goettingenſi per annos 1763—1768. oblatis XV. eſt, pag. 181. *Pfeiff.*]

ooo) Vide *Chriſtiani Schotani* diatribam de auctoritate verſionis graecae, quae dicitur LXX. interpretum, Franek. 1663. 4. cap. 1. et Hodium de bibliorum textibus original. pag. 244 ſqq. adde *Buddei* hiſt. eccl. V. T. pag. 1031.

ppp) Conf. *Iſ. Voſſii variarum obſeruationum liber*, editus Londini ann. 1685. 4. pag. 355. Huic enim adiecta eſt ſecunda haec, quam Fabricius laudat, itemque prima *ad obiectiones nuperae criticae ſacrae reſponſio.* Voſſii de ſeptuaginta interpretibus ſententiam latius examinat *Rich. Simon* disquiſit. critic. de variis bibliorum editionibus cap. XVII. et in opuſculis criticis aduerſus Iſ. Voſſium, quae prodierunt Edinburgi ann. 1685. 4. *Scharf.*

cumque verſionem hanc cum hebraicis contulerit, aut attente conſiderauerit obſeruata virorum doctorum, qui hoc iam ex parte fecerunt, *Ludouici* praecipue *Cappelli* in notis poſtumis ad Vetus Teſtamentum, (nam in criticae ſacrae editione caput integrum, quo LXX. interpretes examinauerat, a Morino eſt omiſſum,) [qqq]) tum *Iohannis Druſii* in commentariis ſuis ac H. Hodii, ne de *Ioh. Lightfoto* dicam [rrr]), cuius tractatus, ſed vix inchoatus, exſtat in operibus eius poſtumis, in quo diſcrepantias verſionis graecae a textu hebraico digerere et examinare inſtituerat ſub hiſce titulis: *Addita. Omiſſa ac periculoſe decurtata. Senſum clarum obfuſcantia, vitiantia pulcrum. Reddita in ſenſum alienum. Traditiones iudaicas redolentia. Hebraica retenta. Reddita pro fama gentis. Reddita pro fama textus. Paraphraſes.*

qqq) Vide *Lud. Cappelli* de critica nuper a ſe edita ad Iac. Vſſerium epiſtolam apologeticam, inſertam *appendici criticae ſacrae*, edit. Hal. §. 11. pag. 475. *Notae criticae* Lud. Cappelli, quas Fabricius laudat, vna cum eiusdem commentariis et Iac. Cappelli, Lud. Fratr. obſeruationibus in Vetus Teſtamentum cura *Iac. Cappelli*, Lud. Fil. prodierunt Amſtelodami a. 1689. forma maxima. *Scharf.*

rrr) Huic Lightfoti libello, immaturo vixque lectu digno, haud dubie praeferenda eſt, quam *I. I. Breitingerus* praefat. ad tom. III. verſionis ſeptuagintauiralis laudat, *Ioh. Georg. Geretii commentatio hiſtorico-critica de cauſſis diſcrepantiarum verſionis ſeptuagintauiralis a textu originali*, Wittemb. 1725. 4. et deinde Onoldi 1742. 8. Sed multo ſanius de auctoritate atque vſu verſionis ſeptuagintauiralis exegetico et critico in tractandis libris Vet. Teſt. praeter I. Pearſonum, cuius praefatio paraenetica inſerta eſt editioni Grabianae et Breitingerianae atque ſeparatim edita Helmſtadii 1694. 4. vna cum Phil. Melanchthonis diſſertatione eiusdem fere argumenti, praemiſſa editioni Heruagianae, L. B ſium et I E. Grabium in prolegomenis ad verſionem ſeptuagintauiralem, diſputarunt *Ioh. Frid. Fiſcherus* in *proluſionibus de verſionibus graecis librorum V. T. litterarum hebraicarum magiſtris*, Lipſiae ann. 1772. 8. *Georg. Chr. Knappius* in *diſp. de verſione Alexandrina in emendanda lectione exempli hebraici caute adhibenda*, Halae ann. 1775 et 1776. 4. et *Franc. Volcm. Reinhardus* in *diſp. de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina*, Vitembergae ann. 1777. 4. [*Alex. Sundbäck* diſſ. hiſt. crit. de verſionis Alex. vſu et auctoritate in emendando hodierno ſ. codice hebraeo. 1787. in parte ſecunda agit de ortu verſionis Alex. quibus codicibus vſi interpretes, de fatis verſionis etc. Voſſio, Pearſonio et reliquis, a Fabricio memoratis, addendus eſt *Gerh. Outhouius* in obſeru. ad Pſalmos et alios libros Vet. Teſt. in bibl. Bremenſ. 1718. faſc. 3. pag. 213. Plures inuenies in *I. Simonis* introd. gram. crit. in ling. graec. pag. 255. — Contra *Tychſenius* in diſſ. philol. crit. de Pentateucho Samaritano ab hebraeo eoque Maſorethico deſcripto exemplari. Buzou. 1765. 4. Sed ſeria refutatione vix dignus, qui inſolentia omnibus probis cordatisque V. T. philologis principia ſtatuit. *Pfeiff.*] In libris N. T. interpretandis quis vſus ſit verſionis ſeptuagintauiralis et qui ſuperioribus temporibus hac in re recte verſati ſint, optime cognoſci poteſt ex *I. A. Erneſti diſſ. de difficultate interpretationis grammaticae Noui Teſtamenti* §. 15—19. (pag. 268 ſqq. opuſc. philol. crit.) et *inſtitut. interpretis N. T.* part. III. cap. 7. His interpretibus nunc adnumerandi ſunt I. D. Michaelis, I. S. Semlerus, I. B. Koppius, I. F. Fiſcherus in *proluſionibus quinque*, *quibus varii loci librorum diuinorum vtriusque Teſtamenti explicantur atque illuſtrantur*, Lipſiae ann. 1779. 8. itemque iis, in quibus inde ab ann. 1772. expoſuit *de vitiis lexicorum Noui Teſtamenti*. [coniunctim editae ſunt Lipſ. 1791. 8.] *Chr. Frid. Schmidius*, qui etiam duobus libellis academicis, Lipſiae ann. 1763. et 1764. 4. editis, *verſionem Alexandrinam optimum interpretationis librorum ſacrorum praeſidium* eſſe docuit. *Scharf. Fr. Ben. Gantzſchii* ſpecimen exercitt. grammaticarum ad illuſtrandum N. T. e verſione LXX. Francof. et Lipſ. 1786. De allegationibus N. T. nouiſſime egerunt *Koppe* in editionis ſuae N. T. tom. IV. (ſ. epiſt. ad Rom.) Goett. 1783. excurſ. I. Loca V. T. quomodo citauerit Paullus? num ex cod. hebr. aut ex verſione graeca Alexandrina etc. *Eichhorn* biblioth. vol. II. p. 947 ſqq. Ad Erneſti interpretem confer quae *Ammonius* noſtras in noua a ſe procurata editione Lipſ. 1792. addidit. *Pfeiff.*

phraſis. Propria nomina in adpellatiua mutata. Numeri male calculati. Locorum nomina recentiora. Vocales male lectae. Literae male lectae. Senſus foedatus. Variatio nominum. Verſus male coniuncti etc.

VIII. Cum verſione illa LXX. ſenum ſtrenue vterentur Chriſtiani, et ex eadem, licet a Iudaeis compoſita, ſubinde crebrius intorquere coepiſſent teſtimonia aduerſus ipſos Iudaeos, aliae deinceps verſiones graecae a Iudaeis atque iudaizantibus Chriſtianis confectae ſunt. Prima harum eſt AQVILAE sss), Sinopenſis Pontici, qui, ex ethnico Chriſtianus factus et baptizatus Hieroſolymis ſub imp. Hadriano ttt), a quo vrbi inſtaurandae praefectus, ipſius nempe, ſi diis placet, imperatoris ſocer vel adfinis (Πενθεϱίδης, in chron. Paſchali πενθεϱὸς) fuiſſe traditur. Hinc cum Chriſtiani aſtrologicas eius ſuperſtitiones probare nollent, circumciſus eſt, et acceſſit ad Iudaeos. Horum proſelytus uuu) factus *R. Akibae* in diſciplinam ſe dedit, vt narrat Hieronymus vvv), poſteaque concinnauit nouam graecam librorum antiqui foederis verſionem, [P] eo quidem conſilio, ſi Epiphanio www) credimus, ὅπως διαϛϱέψῃ τινὰ τῶν ῥητῶν,

sss) Vide *Druſii* quaeſit. per epiſt. 41. *Caueum* hiſt. literar. ſcript. eccl. ad A. C. 128. *Tillemont.* hiſt. imperator. tom. II. pag. 511. Hodium pag. 573 ſq. et p. 235 ſq. *Carpzouii* crit. ſ. V. T. pag. 552. *Fabric.* [Conf. *Saxii* Onomaſt. lit. part. I. p. 296. et quos citat, maxime *Wolfium* bibl. hebr. tom. I. pag. 958. et *Buddeum* in Iſagoge l. c. pag. 1525. *Pfeiff.*] Alius *Aquila*, de quo Suidas: Ἀκύλας· φιλόσοφος, σχόλια λογικὰ γεγϱαφὼς πεϱὶ συλλογισμῶν. alius etiam, cuius prophetiarum libros, Britannis in pretio habitos refert *Io. Lelandus* pag. 7. et 8. de ſcriptor. Britannicis.

ttt) *Epiphanius* de ponder. et menſuris cap. 14. *Athanaſius* ſynopſi ſcripturae ſ. *Euthymius* praefat. in Pſalm. pag. 192. edit. Stephani le Moyne: Chronicon Paſchale pag. 255. *Glycas* pag. 240 ſq. etc. *Fabric.* *Euthymii Zigabeni* praefationem in pſalmos Moyne primus graece edidit tom. I. *variorum ſacrorum* pag. 150—210. edit. ſecund. Lugd. Bat. 1694. 4. Praeter eos, quos Fabricius laudat, hic conferri poſſunt Epiphanii, ſi modo auctor eſt, libellus *de ſeptuaginta interpretibus iisque, qui perperam interpretati ſunt*, quem *B. Montefalconius* e duobus codd. MSS. edidit ad calcem prolegom. Hexapl. pag. 86—90. et *Theodoreti* opera tom. V. pag 79 ſqq. edit. Hal. vbi eadem fere reperies, quae in *ſynopſi ſcripturae ſacrae* Athanaſio vulgo tributa leguntur. Ceterum non temere, vt opinor, Montefalconius l. l. cap. V. §. 1. coniicit, omnia fere, quae ab Epiphanio et reliquis, huius auctoritatem ſequutis, memoriae prodita ſunt de Aquila, praeterquam quod Hadriani imp. temporibus libros Vet. Teſt. graece conuertiſſe dicitur, hauſta eſſe e fabuloſis Iudaeorum narrationibus. Nam etiam id, quod mox adfertur de *Akiba*, doctore Aquilae, incertam eſſe narrationem, adparet e verbis Hieronymi comment. in Ieſ. cap. 8. pag. 18. tom. V. Opp. edit. Froben. *quorum* (Sammai et Hillel) *ſuſcepit ſcholam Akibas, quem magiſtrum Aquilae proſelyti autumant.* Ante Montefalconium in eadem fere ſententia fuit *Dionyſ. Petauius* animaduerſ. ad Epiphan. l. l. pag. 395. tom. II. Oper. edit. Colon. *Scharf.*

uuu) *Irenaeus* III. 24. et apud *Euſeb.* V. hiſt. eccl. 8. *Niceph.* IV. 14. *Euſebius* VII. 1. demonſtrat. euang. *Hieron.* catalogo ſcript. eccleſ. et epiſt. de optimo genere interpretandi.

vvv) *Hieron.* in cap. VIII. Eſaiae.

www) *Epiphan.* de ponder. et menſuris cap. 15. At hoc diſerte negat *Hieronymus* epiſt. 73. ad Marcellam, quum hoc ipſum obſeruaturus verſionem Aquilae cum hebraeo contuliſſet. Iampridem, inquit, cum voluminibus Hebraeorum editionem Aquilae confero, ne quid forſitan propter odium Chriſti ſynagoga mutauerit: et vt amicae menti fatear, quae ad noſtram fidem pertineant roborandam, plura reperio. *Fabric.* Crimen hoc *Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. V. §. 4. et 5. ita diluit, vt locos, quos Aquilam dedita opera, ex Chriſtiani nominis odio, interpretando deprauaſſe contendunt Irenaeus, Euſebius Caeſareenſis, Philaſtrius Brixienſis et Anaſtaſius Sinaita, excutiat, atque Hieronymum, quamquam aliquoties his adſentiatur, vulgarem ſequutus opinionem, tamen alibi non raro diligentiam

ῥητῶν, ἐνσκήψας τῇ τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνείᾳ. Eius verſionem auide mox arripuerunt Iudaei, vt patet ex ſuppare propemodum Aquilae, Tryphone, apud Iuſtinum Martyrem et ex *Origenis* reſponſione ad Africanum pag. 224. qui notat φιλοτιμότερον πεπιστευμένον παρὰ Ἰουδαίοις ἡρμηνευκέναι τὴν γραφήν. Confer *Philaſtrium* haereſi XC. *Ambroſ.* in Pſ. 118. *Hieron.* epiſt. 138. quaeſt. 2. *Auguſtin.* XV. 23. de ciu. dei et *Anaſtaſium* Sinaitam Hodegi cap. VI. pag. 94. vbi Aquilae verſionem vocat τὴν λεγομένην παρ' Ἑβραίοις δευτέρωσιν, τὴν περιέχουσαν τῆς ὀρθῆς τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν τὴν ἀναίρεσιν, καὶ τοῦ θείου νόμου κατάλυσιν, et pag. 192. quo in loco Seuerum Eutychianum, quod auctoritatem patrum reſpuat, dicit νέον τινὰ Ἀκύλαν. Publice quoque legenda permittitur Iudaeis ab Imp. Iuſtiniano Nouella 146. nec raro a Thalmudicis [xxx]) laudatur Aquila, qui illum cum *Onkeloſo* [yyy]), chaldaicae interpretationis auctore, confundunt. Sed et Chriſtiani ſcriptores, ſtudioſiſſimum interpretem adpellantes, diligentiam in eo laudauerunt, vt Origenes p. 44. Philocaliae, vbi teſtatur, eum κυριώτατα h. e. *maxime proprie* reddere libros ſacros ſtuduiſſe, et pluribus in locis Hieronymus [zzz]), licet alibi [aaaa]) eum reprehendat, tamquam *contentioſum interpretem*, quod non ſolum verba, ſed et etymologias verborum, quin et ἄρθρα atque πρόαρθρα et ſyllabas interpretari et literas κακοζήλως fuerit conatus. adde *Fullerum* miſcell. IV. 18. *Vitringam* praef. ad Ieſaiam. Idem Aquilam, Iudaeum licet, quaedam vt Chriſtianum vertiſſe, teſtatur ad cap. III. Habacuci, et nonnulla LXX. interpretibus melius reddidiſſe, quaeſt. hebr. in Geneſin. Libros duos Samuelis in vnum contraxiſſe, (conf. *B. Montefalconii* prolegom. Hexapl. cap. IX. pag. 62. et not. ad Hexapl. Origen. tom. I. pag. 316. edit. Pariſ.) notatur in duplici [ſ] ſcholio graeco apud Cotelerium ad Canonem apoſtolicum LXXVI. tom. I. patrum apoſtolicor. pag. 448. Porro ſecundis curis verſionem bibliorum, ab *Aquila* emendatam, ex eodem Hieronymo diſcimus in Ezechielis caput III. 15. *Aquilae vero ſecunda editio, quam Hebraei* κατ' ἀκρίβειαν *nominant* [bbbb]). Meminit eiusdem Agobardus

 epiſt.

gentiam et fidem illius interpretis laudare oſtendat. Neque minus bene Aquilam defendit *Petr. Weſſelingius* lib. I. obſeruationum variarum cap. 19. pag. 73 ſqq. Sed nuper *Beni. Kennicottus*, nimium iniquus Iudaeis, denuo Aquilam perfidiae reum egit diſſert. general. in Vetus Teſtam. hebr. pag. 148 ſqq. edit. Brunouic. prolato etiam hanc in rem e cod. MS. bibliothecae Bodleianae loco ſcriptoris cuiusdam ignoti; cuius an maior ſit auctoritas, quam Epiphanii, non immerito dubitari poteſt. Kennicotto addi poteſt *I. A. Starckius* proleg. crit. ad pſalm. pag. 169 ſqq. *Scharf.*

xxx) Vide Lightfoti cap. IX. adpendicis ad Horas Thalmudicas in I. ad Corinth. et eiusdem opera poſthuma pag. 9. Morini exerc. bibl. pag. 341. etc. Wolfii bibl. hebr. tom. I. pag. 959. tom. III. pag. 890

yyy) Non recte hoc fieri, licet Onkeloſi nomen Babylonica dialecto idem ſit cum nomine Aquilae, ſcriptores multi Chriſtiani conſentiunt. Vide *Hottingerum* pag. 232. Enneadis diſſ. philol. theolog. *Chriſtianum Kortholtum* de variis S. ſcripturae editionibus pag. 35. Leusdenii philologum hebraeo-mixtum pag. 43. ac Iulium Bartoloccium bibl. Rabbin. in אנקלוס et עקילס. *Fabric.* Adde *B. Montefalconium* prolegom. Hexapl. cap. V. §. 6. vbi multis exemplis docet, quantopere verſio chaldaica Onqueloſi diſſentiat a graeca Aquilae, et *Ioh. Chr. Wolfium* biblioth. hebr. part. I. pag. 959. et part. II. pag. 1149 ſq. *Scharf.*

zzz) Hodius pag. 567 ſq. Caueus hiſt. litterar. ſcript. eccl. ad A. C. 128. *Fabric.* Multo diligentius Hieronymi et aliorum veteris eccleſiae doctorum auctoritates et ſententias de Aquila perinde ac de reliquis graecis librorum V. T. interpretibus collegit *B. Montefalconius* ad calcem prolegom. Hexapl. pag. 91—102. *Scharf.*

aaaa) Epiſt. de optimo genere interpretandi et in Eſaiae cap. VIII. Adde Epiphanium de menſuris ac ponderibus cap. 2. *Ambroſius* epiſt. 73.

bbbb) Hanc Hexaplis ab Origene inſertam fuiſſe putat *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. V.

epiſt. ad Fredegiſum, tum idem Hieronymus iterum in caput IV. et XL. atque *editionis primae* in caput XVI. At in Iuſtiniani Nouella 146. per Iudaeorum δευτέρωσιν non intelligenda *ſecunda Aquilae editio* cum Iſ. Voſſio in reſponſione ad tertias Simonii obiectiones p. 84. [cccc]) Nam neque Anaſtaſius Sinaita in loco paullo ante memorato ſecundam Aquilae editionem, ſed ſimpliciter verſionem eius, reſpectu interpretationis LXX. ſenum τὴν Ἀκύλα δευτέρωσιν vocat; tum verba imperatoris in dicta Nouella perſpicue oſtendunt, eum non loqui de verſione aliqua ſacrorum librorum, ſed de opere, a ſacris literis et, quam paulo ante memoraverat conceſſeratque, Aquilae verſione plane alieno ac diſtincto, quale eſt opus [dddd]) Miſchnicum, vel quales Moſis et Akibae ſiue Barakibae, tum Andae ſiue Annae cognomento Iudae et filiorum Aſſamonaei δευτερώσεις ſiue traditiones memorat haereſ. XXXIII. 9. p. 224. Deuteronomium *S. Maximus* ad epiſt. IX. Dionyſii Areopag. tom. II. pag. 160. ὅπερ ἡ γραφὴ ȣ λέγει, οἱ δὲ ἑβραῖοι ἐν τῷ Δευτερονομίῳ ἔχȣσιν. Talis eſt traditio, quam praeter Hieron. et Origen. memorat Nazianzenus Orat. I. pag. 21. quosdam libros ſacros, (Cantic. canticor. et initium Geneſeos,) non conceſſum legere, niſi iis, qui viceſimum aetatis annum exceſſiſſent. Alio ſenſu δευτέρωσιν accipit Clemens ſuppoſititius, ad quem vide Cotelerii notas conſtitut. apoſtol. lib. I. cap. 6. Δευτερώσεις μυθικὰς Iudaeorum reiicit et *Euſebius* comment. in Ieſaiam I. pag. 362. *Hieron.* lib. XVI. in Ieſai. Antequam vero de Aquila dicere deſino, diligenter animaduertendum, quod Chriſtiani ſcriptores frequentiſſime, quando ad hebraicum codicem, Hebraeorum ἐξήγησιν vel ad Iudaeorum ἀντίγραφα [eeee]) prouocant, non ipſum hebraeum textum, quem pauciſſimi propter ignorationem illius linguae conſulere potuerunt, ſed hanc Aquilae verſionem intelligere.

IX. THEODOTIO Epheſius [ffff]) non, vt alii [gggg]), Ponticus, licet Marcionis Pontici,

cap. V. §. 3. Sed quae nunc exſtant Aquilae fragmenta, in opere Montefalconiano congeſta, e codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis et libris doctorum veteris eccleſiae, ex vtraque verſione ducta ſunt, neque raro librariorum negligentia aut temeritate permutata cum verbis Symmachi, Theodotionis, atque adeo LXX. interpretum, vt praeter eos, qui noſtra aetate in Hexaplis Origenianis emendandis elaborarunt, dudum monuit *Petr. Weſſelingius* in *epiſtola ad H. Venemam de Aquilae in ſcriptis Philonis Iud. fragmentis*, Traiecti ad Rhenum ann. 1748. 8. De inſigni verſionum Aquilae, inprimis ſecundae, vſu in re critica Veteris Teſtamenti et philologia orientali latius expoſuerunt *Ioh. Aug. Dathius* in *diſp. philologico-critica in Aquilae reliquias interpretationis Hoſeae*, Lipſiae ann. 1757. 4. et *Ioh. Frid. Fiſcherus* multis locis ſupra laudatarum proluſionum de verſionibus graecis librorum V. T. etc. et Clauis reliquiarum verſionum graecarum Vet. Teſt. de qua infra commodior erit locus dicendi. *Scharf.*

cccc) Tertia haec reſponſio adiecta eſt *Iſ. Voſſii obſeruationum ad Pomp. Melam adpendici*, Lond. ann. 1686. 4. Voſſium nuper ſequuti ſunt *I. A. Starckius* proleg. crit. ad Pſalm. pag. 170 ſq. et *Ioh. Gottfr. Eichhornius* introduct. in Vet. Teſtam. part. I. pag. 342. et 346. *Scharf.*

dddd) Ita *Petauius* ad Epiphan. Morinus exerc. bibl. pag. 296 ſq. *Steph. le Moyne* ad varia ſacra pag. 542. *Hodius* p. 577 ſq. *Rich. Simon* etc. atque ante hos *Druſius* praef. ad prouerbia Ben-Sirae et lib. I. quaeſt. hebr. 34.

eeee) *Euſebius* VII. 1. demonſtrat. euangel. ἐν τοῖς αὐτῶν Ἰȣδαίων ἀντιγράφοις, κατὰ τὴν Ἀκύλȣ μεταβολὴν φερομένοις.

ffff) *Irenaeus* III. 24. et apud Euſeb. V. 8. hiſt. eccl. et Niceph. IV. 14. *Athanaſius* ſynopſi ſcripturae ſ. *Euthymius* praef. in Pſalmos p. 193. Alius, ni fallor Theodotion, Iudaeus, inuentor fabuloſae traditionis, de qua Suidas in voc. Ἰησȣ̃ς.

gggg) *Epiphanius* de ponder. et menſuris cap. 17. chron. Paſchale pag. 263 *Ioſephus Chriſtianus* in hypomneſtico MS. apud Hodium pag. 581.

tici, forte ſectator [hhhh]) fuerit, atque hinc Ebionita [iiii]) [⁋] [kkkk]) et proſelytus Iudaeorum [llll]) condidit exemplo Aquilae Pontici translationem alteram ſacrorum librorum graecam, quae iam exſtabat, cum Irenaeus ſcriberet M. Aurelio imperante anno Chriſti CLXXVI. vel CLXXVII. [mmmm]) Symmachi verſione tum nondum edita. In hoc autem differebat Theodotionis interpretatio a translatione Aquilae, quod propius accederet ad LXX. viralem [nnnn]) et inter contentioſi interpretis ſeruile ſtudium atque inter licentiam Symmachi veluti media intercederet [oooo]). Vnde Hieronymus praefat. in Iobum: *quaſi non et apud Graecos Aquila, Symmachus, et Theodotio vel verbum e verbo, vel ſenſum e ſenſu, vel ex vtroque commixtum et medie temperatum genus translationis expreſſerint.* Quoniam vero a LXX. interpretibus minus vtroque diſcrepabat, hinc *inter nouos et veteres medium incedere* ait idem Hieronymus praef. ad Euangelia. Non mirum itaque videri poteſt, quod Origenes editionem graecam, cum hebraeo collatam, et Aſteriſcis inſtructam, ex Theodotione potiſſimum [pppp]) ſuppleuerit, aut, quod liber Danielis [qqqq]) integer, (non tantum caput quartum, vt Iſ. Voſſio viſum,) praeter multa Iobi loca [rrrr]), quae in verſione LXX. virali deſiderabantur, ex Theodotionis interpretatione iam pridem receptus ſit in eccleſiis, et hodieque in graecis bibliis legatur. Threnos [ssss]) idem interpres, perinde vt Aquila, in verſione ſua omiſerat, et Eſtherae, (cuius libri verſionem graecam *Lyſimacho* [tttt]) cuidam praeter rem tribuunt,) additamenta [uuuu]). Da-

 nielis

hhhh) *Epiphan.* Athanaſ. Ioſephus MS. chron. paſchale, Euthymius.

iiii) At idem prooem. commentar. in Daniel. Theodotionem *poſt aduentum Chriſti incredulum fuiſſe* narrat, *licet eum quidam dicant Ebionitam*, atque adeo *Iudaeum* diſerte appellat multis locis, quos collegit *H. Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 580. Quare *Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. VII. §. 1. eum non Ebionitam; ſed vere Iudaeum fuiſſe ſuſpicatur, nixus inprimis peruerſa interpretatione loci Danielis cap. IX. 26. de nece Meſſiae. Sed etiam ante Chriſti tempora ſeptuaginta interpretes, quos Theodotio plerumque ſequutus eſt, מָשִׁיחַ verterant χρίσμα, quam interpretationem Chriſtiani adeo non pauci probarunt. Conf. *I. D. Michaelis Verſuch über die ſiebenzig Wochen Daniels* pag. 182 ſqq. *Scharf.*

kkkk) *Hieron.* in catalogo ſcript. eccleſ. vbi de Origene, et ad cap. 3. Habacuci. Suid. in Ὠριγένης.

llll) *Irenaeus* loco laudato.

mmmm) *Dodwell.* de ſucceſſ. pontific. XIV. 17. et diſſ. ad Irenaeum IV. 39 ſq. *I. E. Grabe* prolegom. ad Irenaeum pag. 14. *Caue* in hiſt. litteraria S. E. ad A. C. 175. [adde Repertor. bibl. et orient. litter. part. II. pag. 76 ſqq. *Scharf.*]

nnnn) *Epiphan.* Hieron. et Ioſephus MS. apud Hodium pag. 582. 588.

oooo) Qui reliquias hexaplorum Origenianorum paullo diligentius excuſſerit, ita quoque Theodotionem ab Aquila et Symmacho differre ſentiet, vt his inferior et peritia linguae hebraicae et facultate interpretandi videatur. Montefalconius quidem hoc adparere oſtendit ex eo, quod paſſim verba hebraica, ſibi ignota, graecis litteris ſcripſerit, prolegom. Hexapl. cap. VII. §. 3. Sed et alia, non minus perſpicua, proferri poſſunt argumenta, de quibus hic exponere nihil attinet. *Scharf.*

pppp) *Vſſerius* ſyntagm. de LXX. interpretum verſione cap. 6.

qqqq) *Vſſerius* ibid. et *Druſius* fragment. vett. interpret. graec. pag. 1206. *Hodius* pag. 282. et 584. Germon de haereticis eccleſiaſticorum codicum corruptoribus pag. 50.

rrrr) *Vſſerius* cap. 8. pag. 95. edit. Lipſ. [adde Montefalcon. proleg. hexapl. cap. IX. pag. 62 ſq. *Scharf.*]

ssss) *Origenes* apud Druſium fragment. vett. intt. graec. pag. 563.

tttt) An legend. *Symmacho? Fabric.* Repudianda eſt haec coniectura. Quid opinioni, ſupra commemoratae, locum dederit, adparet e verſione graeca hiſtoriae Eſtherae cap. X. extrem. *Lyſimacho* vero *tribuunt*, *Scip. Sgambatus* archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 507. et *P. D. Huetius* demonſtr. euangel. *Scharf.*

uuuu) *Origenes* epiſt. ad African. pag. 223. *Fabric.*

nielis vero additamenta vvvv) non ipſe primus Theodotio poſuit, (nedum libros wwww), quos vocant apocryphos, collegit primus,) quum in antiqua verſione graeca inuenerit eadem Origenes xxxx), et quandoque conferat veterem illam cum Theodotionis editione. [ſ.] Paralipomenon yyyy) libros et librum primum Maccabaeorum zzzz) graece nos hodie ex verſione Theodotionis legere, lubrico nimis argumento contenderunt viri doctiſſimi. Quemadmodum nec illis temere habenda eſt fides, qui ex nominum conſpiratione, (Ionathan enim Hebraeis idem quod graecis Theodotio eſt,) hunc eumdem eſſe exiſtimant aaaaa) cum Ionathane, ſcriptore paraphraſeos chaldaicae. Feuardentius ad Irenaei III. 25. Theodotionem confundit cum Theodoto, haeretico, quem Auguſtinus cap. 33. de haereſibus vocauit Theodotionem. Idem Feuardentius notat, Theodotionem noſtrum a Nauclero Bergomate, Antonio Sabellico et Platina adpellari diſcipulum Tatiani; ſed apud veteres ſcriptores, vt iam dixi, vocatur ſectator Marcionis. [Auctore *Montefalconio* prolegom. Hexapl. cap. XII. §. 1. noſter quoque Theodotio a Graecis, qui commentarios in libros Vet. Teſt. ſcripſerunt, paſſim Θεόδοτος adpellatur. Conferatur etiam Suidas in voce Κνίζων. *Scharf.*] — *Duas fuiſſe editiones verſionis Theodotioneae, obſeruauit hactenus nemo*, inquit eruditiſſimus Hodius pag. 584. Nempe vir infinitae lectionis non meminerat Huetii, qui hoc iam adnotauerat libro de claris interpretibus pag. 153. Sed apud Hieronymum in Ieremiae XXIX. 17. vocabulum *ſecundam* non dubito de Aquilae verſione accipiendum eſſe, vt fecit etiam *Druſius* pag. 532. fragment. vett. interpretum graec. [Druſio adſentitur *Montefalconius* ad Ierem. l. l. tom. II. Hexapl. Origen. pag. 230.] Irenaei teſtimonio reuincitur ſententia Antonii Pagii, de chronologia et eccleſiaſtica hiſtoria meritiſſimi viri, qui, chronicon paſchale ſequutus, exiſtimauit, Theodotionis

Fabric. In eodem errore verſatur *Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 584. deceptus verbis Origenis: ἔκδοσις Ἀκύλα καὶ Θεοδοτίωνος ἐν τοῖς Θρήνοις οὐ φέρεται, quibus auctore *Montefalconio* hexapl. Origen. tom. II. pag. 263. nihil aliud ſignificatur, quam Aquilae et Theodotionis verſiones Threnorum Hexaplis non inſertas fuiſſe. Nam ſeparatim quidem editas exſtitiſſe, colligi poteſt e notis cod. Marchaliani et edit. Romanae ibidem allatis, itemque codicis Syro-Hexaplaris Mediolanenſis, de quo vide repertor. biblioth. et orient. liter t. part. III. pag. 170. etſi, cur Origenes eas non integras, ſed, vt Montefalconio videbatur, tantum particulas earum inſeruerit Hexaplis, pro certo dici non poteſt. Conf. prolegom. Hexapl. cap. IX. p. 64. Coniecturae quidem, quibus *I. C. Doederleinius* repertor. bibl. et orient. literat. part. VI. pag. 206 ſq. Montefalconii opinionem infringere et debilitare conatur, mihi non ſatisfaciunt; neque ſcio, an his praeferendae ſint eae, quas propoſuit *C. F. Bahrdtius* not. ad prolegom. Hexapl. pag. 26. De libri *Eſtherae* additamentis vide verba Hieronymi apud Hodium l. l. Contra quem diſputans *I. S. Semlerus* adparat. ad liberalem Vet. Teſt. interpretationem pag. 163. ait *recte dubitari poſſe, an aliquis ceterorum interpretum (Aquila, Symmachus, Theodotion,) hunc librum graece verterit.* At ſi, vt vir ſummus coniicit, *ſoli illi LXX. interpretes* graecam hiſtoriae Eſtherae verſionem confecerunt, vnde Origenem in editione hexaplari, ab Vſſerio prolata e codice Arundelliano, (conf. ſupra §. VI.) ea, quae ſub aſteriſcis in contextum inſeruit, accepiſſe dicamus? An ipſe, quem nonnulli tam imperitum litterarum hebraicarum fuiſſe opinantur, vt hebraica graece ſcribere ſuopte ingenio non poſſet, haec ex hebraeo expreſſit? *Scharf.*

vvvvv) Vide, ſi placet, *Hodium* p. 583. *Fabric.* Adde *Sim. de Magiſtris* praefat. ad *Danielem ſecundum ſeptuaginta* edit. Rom. pag. 16. *Scharf.*

wwww) *Hodius* ibid.

xxxx) *Origenes* epiſt. ad African. p. 224.

yyyy) *Grotius* in Luc. I. 5. et Voſſ. III. 20. Ariſtarch. Sed ab his diſcedit *Hodius* pag. 584. et *Ioh. Franciſcus Buddeus* parerg. hiſtorico-theol. pag. 41.

zzzz) *Buddeus* pag. 39.

aaaaa) Refellit *Druſius* quaeſit. per epiſt. 41. et *Alexander Morus* in cauſa dei pag. 118.

dotionis verſionem editam demum anno Chr. CLXXXI. in honorem quinquennalium Commodi, imp. Vide eius criticam in Annales Baronii ad iam dictum annum numero IV.

X. SYMMACHVS, gente et religione Samaritanus[bbbbb]), poſtea, Samaritanis deſertis, *περιτπασθεὶς*[ccccc]) et ſecundo circumciſus[ddddd]), [?] Iudaeus, denique Chriſtianus Ebionita[eeeee]), poſt Aquilam et Theodotionem libros antiqui foederis graece interpretatus eſt imperante Seuero[fffff]), etſi Theodotione antiquiorem tradunt nonnulli[ggggg]), quoniam ſcilicet Origenes in Tetraplis et Hexaplis Theodotioni Symmachum praepoſuerat: ſed ob hanc cauſam LXX. interpretes quoque Symmacho et Aquila iuniores ſtatuere debuiſſent, quos vtrique poſtpoſuerat, Theodotionem vero LXX. interpretibus proximum, vt maxime ſcilicet interpretatione ſua ad illorum transferendi rationem accedentem, iunxerat Adamantius. De cetero parum veriſimile mihi videtur, Symmachum verſionem hanc adgreſſum eſſe *πρὸς διαστροφὴν τῶν Σαμαρειτῶν*[hhhhh]), vt Epiphanius et Athanaſius, et ex his alii ſcribunt, niſi forte hoc exiſtimarunt ideo, quia ſolus Pentateuchus[iiiii]) admittebatur a Samaritanis, Symmachus

bbbbb) *Epiphan.* de menſuris ac ponderibus cap. 16. et ex eo chron. paſchale pag. 266. *Συμμαχός τις Σαμαρείτης τῶν παρ᾽ αὐτοῖς σοφῶν* etc. *Athanaſius* ſynopſi ſcripturae ſ. tom. III. pag. 156. *Euthymius* praef. in Pſalmos pag. 192. *τρίτη ἡ τοῦ Συμμάχου, ὃς ὢν Σαμαρείτης καὶ μὴ τυγχάνων ὅσης ἐβούλετο τιμῆς πρόσεισιν Ἰουδαίοις καὶ δεύτερον περιτέμνεται* etc. Alius *Symmachus*, ſcholaſticus Iudaeus, qui A. C. 526. ſub Theodorico rege dictavit praecepto, vt Ariani baſilicas catholicas inuaderent, teſte Anonymo, quem ad calcem Ammiani edidit Valeſius.

ccccc) De praeputii adductione per ſpathiſterem vide praeter Epiphanium loco laudato, interpretes ad 1 Maccab. I. 15. et 1 Cor. VII. 18. *Andream Maſium* ad Ioſuae V. 2. *Steph. le Moyne* notis ad varia ſacra pag. 761 ſq. qui de hac attractione putat etiam agi Ierem. IX. 25. *Ioh. Rhodium* cap. VI. de acia pag. 97. *Montacutium* tom. I. Originum eccleſ. p. 79. *Tan. Fabrum* lib. II. epiſt. 26. et *Thom. Bartholinum* de morbis biblicis cap. 26. *Fabric.* — Adde *G. Groddeckii* diſſ. de Iudaeis, praeputium attrahentibus, quae inſerta eſt Chriſt. Schoettgenii Horar. hebr. et Thalmuldic. in Nou. Teſt. tom. I. pag. 1159 ſqq. Pro *περιτπασθεὶς*, quod Fabricius ab Epiphanio certe non accepit, haud dubie legendum eſt *ἐπισπασθεὶς*. Hoc enim verbo Paulus 1 Cor. VII. 18. exprimit id quod 1 Maccab. I. 15. dicitur *ποιεῖν ἑαυτῷ ἀκροβυστίαν*. *Scharf.*

ddddd) Epiphan. *ὅσοι γὰρ ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν, ἀντιπεριτέμνονται· ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰουδαίους ἐρχόμενοι.*

eeeee) Euſebius VI. 17. hiſt. eccl. et VII. 1. demonſtr. euangel. Hieron. catalogo S. E. in Origene, et ad cap. 3. Habacuci, Suidas in *Ὠριγένης*. Hinc Symmachianos pro Ebionaeis dictos ab Ambroſio, ſiue quisquis auctor eſt, commentarii in Galatas, praefat. et ab Auguſtino lib. I. cap. 31. contra Creſcon. grammaticum, obſeruat Hodius pag. 588.

fffff) Epiphan. Athanaſ. chron. paſchale, Euthymius, Glycas pag. 242.

ggggg) Epiphanius, Petauius ad Epiphan. etc. Tillemont. not. 10. ad vitam Origenis. Confer, quae contra hos diſputat Elias du Pin, prolegom. bibl. tom. I. pag. 186 ſq. Huetius pag. 256. Origenianor. *Fabric.* Latius hac de re diſſeruerunt *H. Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 579 ſq. et *B. Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. VI. §. 1—3. *Scharf.*

hhhhh) Sunt haec verba pſeudo-Athanaſii loco ſupra laudato. Sed Epiphanius de menſuris et ponderibus cap. 16. et de ſeptuaginta interpretibus iisque, qui perperam interpretati ſunt, pag. 89. dicit, *πρὸς διαστροφὴν τῶν παρὰ Σαμαρείταις ἑρμηνεῶν* ſiue *ἑρμηνευτῶν*: vnde *Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. I. § 9. coniicit, exſtitiſſe tunc verſiones Pentateuchi Samaritani graecas, e quo genere fuerit *τὸ Σαμαρειτικὸν*, de quo mox exponetur. *Scharf.*

iiiii) Origenes I. contra Celſ. pag. 38. Epiphanius et Damaſcenus de haereſ. Leontius de ſectis pag. 422. itemque alii.

machus autem reliquos etiam libros propheticos tranſtulerat. Librum IV. Regum ἐν τῇ κατὰ Σύμμαχον ἐκδόσει citat *Maximus* ad epiſt. 7. Dionyſ. Areopag. tom. II. p. 95. Canticum canticorum ex Symmachi verſione nos habere iudicat Lamb. Bos et Lud. Cappellus in notis crit. ad Ieſ. XLVII. p. 516. Potius obſeruandum exiſtimo, Chriſtianos ſcriptores, quemadmodum Aquilam fere innuunt, quando prouocant ad Hebraicum, ita, quando τὸ Σαμαρειτικὸν laudant kkkkk), reſpicere ad hanc Symmachi Samaritae verſionem, a quo Pentateuchum ex Samaritico translatum mihi perſuadeo. Neque enim Symmachi meminiſſe ſimul ſolent veteres lllll), quando inter diuerſas interpretationes Samariticum laudant mmmmm), neque Samaritice callebant antiqui patres graeci vel latini plerique, ne Origene quidem excepto, vt ex eius commentar. ad Ezech. IX. 4. obſeruat *Huetius* pag. 26. nnnnn) Origenian. graeca autem ſi

kkkkk) Quamquam in ſilentio veterum ſcriptorum ſubobſcurum eſt, quid ſit τὸ Σαμαρειτικὸν, tamen non dubito, quin Fabricius, qui hoc nomine Symmachi Samaritae verſionem ſignificari putabat, errauerit deceptus ab Hottingero. Symmachum enim Pentateuchum ex hebraeo, non Samaritano, codice vertiſſe, vel ex eo colligi poteſt, quod ſaepe diſſentit a ſeptuaginta interpretibus, vbi hi haud dubie lectionem codicis Samaritani expreſſerunt, vt Geneſ. IV. 8. et Deuteronom. XXVII. 26. Ad quem locum ſi quis animaduerſiones noſtras contulerit, videbit, an recte negaverit Fabricius, veteres ſcriptores, vbi τὸ Σαμαρειτικὸν laudent, Symmachi mentionem facere. Quamquam, hoc temere dici, etiam e priori loco adparet, modo teneas, verba ſcholiaſtae, παρ᾽ οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κεῖται τὰ ῥήματα τοῦ Κάϊν τὰ πρὸς Ἄβελ, ad Symmachum quoque referenda eſſe. Nam οἱ λοιποὶ ſunt omnes, praeter ſeptuaginta, interpretes graeci. Quod porro negat, doctores veteris eccleſiae chriſtianae Samaritice doctos fuiſſe, etſi hoc refelli poteſt exemplo Hieronymi, qui ſe *Samaritanorum hebraea volumina relegiſſe* comment in Epiſt. ad Galat. cap. 3. pag. 86. tom. IX. Opp edit. Frob. narrat, ad rem propoſitam nullius eſt momenti, ſi quidem cum Montefalconio et aliis credas, olim exſtitiſſe graecam Pentateuchi Samaritani verſionem, neſcio a quo confectam, cuius lectiones ſingulares Origenes in margine Hexaplorum notauerit. Duae denique Symmachi verſiones, quarum altera, vt *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. VI. §. 4. recte coniicit, nonniſi emendatior editio fuit, in omnibus Veteris Teſtamenti libris, maxime propheticis, laudantur ab Hieronymo et aliis; ſed τὸ Σαμαρειτικὸν in Pentateucho ſolo. Quare, donec meliora edocear, malim adſentiri *Frid. Imman. Schwarzio*, qui verſionem Pentateuchi Samaritanam, verbis graecis expreſſam τὸ Σαμαρειτικὸν adpellari multis exemplis docuit *Exercitat. hiſtorico-critic. in vtrumque Samaritanorum Pentateuchum* pag. 211 ſqq. Ceterum etiam Ioh. Frid. Mayero, quem Fabricius forte ſequutus eſt, coniecturam, modo repudiatam, placuiſſe, didici ex *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 247. *Scharf.*

lllll) *Io. Morinus* exerc. 3. in Pentat. Samarit. p. 232. et Iac. Longus bibl. ſacr. p. 213. obiiciunt Procopium Gazaeum, qui ſub initium comment. in Deuter. quum ſemel atque iterum Samariticum exemplar laudaſſet, mox Symmachum laudat. Sed laudat, de alio loco Moſis diſſerens. Itaque non abſurdum eſt, iam Symmachi nomine ab eo allegari, quem modo Samariticum vocauerat. Et licet Gazae fuere Samaritani quos conſulere potuit Procopius, non facile tamen idem tibi perſuaſeris de tot aliis, qui Samariticum laudant, vt Iulio Africano, Euſebio, Syncello, Cyrillo Alex. Hieronymo, Scholiaſte graeco, Rom. etc. Itaque adhuc acquieſco in mea coniectura, quae probata etiam eſt Simoni bibl. crit. tom. IV. cap. 19. pag. 147. Seldeno praefat. ad Marmora Arundel. tom. II. Opp. pag. 1442 ſq. Mayero hiſtoriae verſionis germanicae Lutheri p. 207. (Fabricius manu ſua haec addidit in exemplari ſuo.)

mmmmm) Vide loca collecta ab Hottingero Exercitat. Anti-Morin. §. 25. p. 28—32. qui putat, graecam verſionem Pentateuchi e Samaritico confectam ante LXX. interpretes. Idem tamen pag. 145. faſciculi diſſ. theolog. philol. et theſaur. philolog. pag. 302. fatetur et ipſe, Symmachum e Samaritarum codice Pentateuchum vertiſſe.

nnnnn) *Hieroymum* excipio, hebraea Samaritanorum volumina laudantem et a Symmacho diſtinguentem, comment. in Galat. et alibi, et *Iacobum Edeſſenum*, qui a. C. 650. floruit et in ſchol. Syr. ad Ioſuae librum notat Deutr. 27, 4. in Samarita-

ſi exſtitiſſet diuerſa a Symmachiana interpretatione Samaritici Pentateuchi verſio, Origene antiquior, cur, quaeſo, eam Origenes in Hexaplis omiſiſſet? Quod ſi non omiſit, vt viſum *Iſ. Voſſio* ooooo), [P] quare veteres ſcriptores, de Hexaplis Origenianis agentes, hoc ad vnum vniuerſi tacent? Supereſt igitur, vt operi Origeniano inſerta fuerit ſub Symmachi nomine, vel extra Origenis Hexapla ſit lecta. Duplex etiam editio Symmachi olim ferebatur, vt ex Hieronymo in Ierem. XXXII. et in Nahum III. pulcre obſeruat *Hodius* pag. 586. Forte igitur priorem harum, quae non fuiſſe videtur in Hexaplis, veteres ſub Samaritici nomine laudant. Ceterum *Franciſcus Iunius*, qui Symmachum tertia vice verſionem ſuam aemulatione Theodotionis recenſuiſſe adfirmat, ſine antiquo teſte hoc dicit controuerſ. de verbo Dei lib. II. cap. 5. Symmachum porro non verborum κακοζηλίαν contentioſe ſecutum, ſed ſenſum potius ſenſu reddidiſſe, ideoque tanto magis perſpicuam exhibuiſſe interpretationem ppppp), ex Hieronymo prooem. in Chron. Euſebii, et in Eſaiae I. et V. in Amos III. in Eccleſiaſtae IX. et quaeſtion. in Geneſin, nec minus e Theodoro Antiocheno ad Pſal. LV. 7. notauit idem *Hodius* pag. 588. obiter refellens ſententiam Lindani, qui exiſtimauit, Pſalterium graecum hodie nos habere non ex editione LXX. ſenum, ſed ex Symmachi interpretatione: tum eorum, qui vulgatam latinam, quae exſtat, bibliorum translationem ex Symmacho potius, vel Aquila vel Theodotione, quam ex Hebraeo concinnatam fuiſſe putant. In catalogo MSS. graecorum Conſtantini Barini CPolitani, quem Poſſeuinus ad calcem adparatus ſacri et ante Poſſeuinum Verderius ad calcem bibl. edidit, memoratur *Symmachi Hebraei interpretatio in Pſalterium Dauid, et eiusdem interpretatio in omnia volumina veteris diuinae ſcripturae.* [conf. repert. bibl. et or. litter. part. XI. pag. 71. Honorius quidem Auguſtodunenſis praef. in Pſalmos, (vid. Bern. Pezii theſaur. anecdot. tom. II. pag. 97.) *Pſalterium gallicum non romanum explanabimus — — Romanum autem, quod a* Symmacho *vel neſcio a quo alio eſt interpretatum.* Sed vide, quae contra monui in Beyträgen zur Kenntniſs alter Bücher und Handſchriften, faſc. 3. pag. 389 ſqq. *Pfeiff.*] Sed opus ipſum nemo fuit hactenus, qui in lucem proferret. Interdum non parum receſſit Symmachus tum ab Hebraeo, tum a LXX. interpretibus, vt notat *Hieronymus* ad Eccleſiaſtae XII. 5. *Symmachus, neſcio quid in hoc loco ſentiens, multo aliter interpretatus eſt* (nam pro verbis: *et florebit amygdalum, et impinguabitur locuſta, et diſſipabitur capparis,* ipſe reddiderat: *et obdormient vigilantes et diſſoluetur ſpiritus*

maritanorum exemplari ſcriptum, in monte Garizim pro in monte Gabalae. Aſſemanni bibl. orient. tom. I. p. 489. *Franc. Wockenii* diſſ. qua Samaritanorum codicum lectiones ex Euſebii chronico conſiderat vindicandis fontibus hebraeis. Witteb. 1731. bibliotheca Wittebergenſis 1732. pag. 357. *Pfeiff.*

ooooo) *Voſſius* reſponſ. ad obiecta criticae ſacrae pag. 305-306. cui adde, quae reſpondet *Huetius* pag. 257. Origenian. et Rich. Simon. *Fabric.* Disquiſit. critic. de variis bibliorum editionibus pag. 149 ſqq. et opuſcul. critic. aduerſus Iſ. Voſſium pag. 79 ſqq. Sed etiam *Monteſalconius,* etſi ceteroqui de deſcriptione Hexaplorum Origenianorum longe diſſentit ab Iſ. Voſſio, lectiones τῶ Σαμαρειτικῶ hexaplis inſertas fuiſſe, non temere, vt opinor, coniicit prolegom. hexapl. cap. I. §. 8. Confer ſcholia, e codice Baſiliano prolata, ad Numer. 13, 1. et 21, 13. e quibus adparere videtur, Origenem in concinnandis hexaplis Pentateuchi Samaritani rationem habuiſſe. *Scharf.*

ppppp) De perſpicuitate et elegantia verſionis Symmachianae copioſe et diligenter expoſuit *Car. Aug. Thiemius* in *diſput. pro puritate Symmachi*, Lipſiae ann. 1755. 4. e qua ſimul diſcas, ſi qua forte non pura Symmacho tribuantur, vt non raro fit in opere Monteſalconiano, ea librariorum negligentia et temeritate ex Aquilae verſione aut aliunde in illam irrepſiſſe. *Scharf.*

tus fortitudo.) *Cuius interpretationem* (Apollinarius) *Laodicenus ſecutus, nec Iudaeis placere poteſt, nec Chriſtianis: dum et ab hebraeis procul eſt, et ſequi LXX. interpretes dedignatur. Fabric.* Ab aliis etiam Symmachum reprehenſum eſſe in eo, quod propter nimium elegantiae ſtudium interdum a vero ſenſu ſcriptorum ſacrorum aberrauerit, exemplo Theodori, Heracleotae, docet B. Montefalconius prolegom. Hexapl. cap. VI. §. 7. Sed Symmachum contra Theodorum defendit C. A. Thiemius diſp. pro puritate Symmachi pag. 15. *Scharf.*

Traditur praeterea Symmachus hic ſcripſiſſe *commentarios in Matthaeum*, quibus dogma Ebioniticum conatus eſt confirmare. *Euſebius* VI. 17. Hiſt. Eccl. cuius verba: *πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος* Εὐαγγέλιον [❡] de commentariis Symmachi in Matthaeum, (non de ſcripto, aduerſus Matthaeum edito, vt Valeſius [qqqqq],) acceperunt Rufinus interpres, Hieronymus catalogo S. E. in Origene, Suidas in Ὠριγένης, Nicephorus V. 12. vt Abbatem Vrſpergenſem aliosque iuniores omittam. Iſtos commentarios Symmachi *μετὰ καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἑρμηνειῶν* [rrrrr]) *τοῦ Συμμάχου* a Iuliana acceperat Origenes, haec ab ipſo eos habuerat Symmacho, vt praeter Euſebium tradit Palladius in hiſt. Lauſiaca pag. 152. *εὗρον δὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν παλαιοτάτῳ βιβλίῳ στιχηρῷ, ὅπερ ἐγέγραπτο χειρὶ Ὠριγένους, ὃ παρὰ Ἰουλιάνῃ παρθένῳ ἐν Καισαρείᾳ κεκρυμμένον ὑπῆρχεν, ἥτις ἔλεγεν παρ' αὐτοῦ Συμμάχου τοῦ ἑρμηνέως τῶν Ἰουδαίων τοῦτο εἰληφέναι.* [*Eichhornius* in Einleitung in das A. T. §. 196. credit, Symmachi verſionem ex catalogo MSS. graecorum Conſtantini Barini, Conſtantinopolitani, totam in graecis bibliothecis latitare. *Pfeiff.*]

Latine aliquid ſcripſiſſe Symmachum, colligit praeſtantiſſimus *Hodius* pag. 587. ex his verbis Hieronymi comm. in epiſt. ad Tit. 2. *Symmachus igitur pro eo, quod eſt in graeco* (Pſalm. 134, 4.) *περιούσιον, in hebraeo* סגלה, *expreſſit ἐξαίρετον, id eſt, egregium vel praecipuum: pro quo verbo in alio volumine latino ſermone vtens, peculiarem interpretatus eſt.* Sed videtnr Hieronymus loqui de latino veteri interprete, qui in alio volumine, h. e. non in Pſalmis, ſed in alio libro biblico *περιούσιον* reddiderit *peculiarem* [sssss]). Neque Agobardum vel Catenarum compoſitores aliud opus Symmachi quam verſionem bibliorum reſpicere exiſtimo, quemadmodum Hodius ipſe probe animaduertit, Symmachum inter latinos patres quandoque referri, quod latini eccleſiae doctores eius translatione vſi fuerunt. Quales ſint libri Symmachi, quos apud Syros adhuc exſtare auctor eſt Hebed Ieſu [ttttt]); ex his memorans

qqqqq) Addendus eſt *Guil. Caueus*, qui Symmachum in his commentariis inprimis genealogiam Chriſti oppugnaſſe ſcite coniicit, atque praeterea ab Hodio, quem Fabricius ſuo more compilauit, ita diſſentit, vt *ἑρμηνείας* deinceps commemoratas de Symmachiana librorum Vet. Teſtamenti verſione accipiat, hiſtor. litter. ſcript. eccleſ. tom. I. pag. 99. edit. Oxon. ann. 1740. *Scharf.*

rrrrr) Rufinus interpretationem bibliorum, a Symmacho compoſitam, intelligit, cui adſentitur *Dodwellus* diſſ. IV. ad Irenaeum §. 40. At Hodius pag. 585. mauult de commentariis ſiue expoſitionibus Euſebii verba accipere. Fateor tamen, non improbabilem eſſe priorem ſenſum, et forte *ἑρμηνείας* pluratiuo numero dixit de vtraque verſionis Symmachi editione, priore et poſteriore.

sssss) Immo Hieronymus reſpexit locum Eccleſ. II. 8. vbi Symmachus סגלה vertit *πεκούλια*, vſus verbo latino, quod vt *σουδάριον*, *μάκελλον*, et alia in conſuetudinem Graecorum venerat. Fabricii coniecturam probat *I. G. Eichhornius* Introduct. in Vet. Teſt. part. I. pag. 352. *Scharf.*

ttttt) Catalog. Scriptorum Chaldaicorum ſiue Syriacorum pag. 18. Sic *Caueus* l. l. et Hodius de bibliorum text. origin. pag. 588. *Scharf.*

rans vnum, cui titulus *de diſtinctione praeceptorum*, dixerint illi, quibus ſcripta haec legere conceſſum eſt. De *epiſtola* commentitia, quae latine edita eſt a Rigaltio inter ſcriptores rei accipitrariae cum titulo *Aquilae, Symmachi, et Theodotionis ad Ptolemaeum regem Aegypti,* iam monui ſupra lib. I. cap. 25. §. 6.

Ex quo hi interpretes ab Origene in Hexaplis ac Tetraplis fuere cum verſione LXX. ſenum iunctim vulgati, ſaepius conſulti ſunt a veteribus eccleſiae doctoribus, quando ſacras literas exponerent, vt patet tum ex aliis, tum ex Origene ipſo, qui inter alia illis eſt vſus ad codices LXX. interpretum in nominibus propriis emendandos, vt teſtatur commentariis in Iohannem pag. 131 ſq. Frequenter cum ad [F] illos, quos ſubinde communi vocabulo *τρεῖς ἑρμηνευτὰς tres interpretes* uuuuu) adpellant, prouocare conſtat e Graecis quidem Theodoretum et Procopium Gazaeum, e Latinis Hieronymum. Saepius quoque aduocantur in Catenis, quas in plures libros biblicos e graecis patribus collectas habemus, tum in ſcholiis editionis Romanae LXX. interpretum, atque aliis eiusmodi ſcholiis et Catenis ineditis. Nonnulla quidem aliter legiſſe videntur, quam in hebraicis habemus codicibus, vt exemplis quibusdam inſignibus docuit *κριτικώτατος Lud. Cappellus.* [Criticae ſacrae lib. V. cap. 4 — 6. Sed huic, quia ſaepe deceptus eſt lectionibus vitioſis, quas in *fragmentis veterum interpretum graecorum, a Druſio collectis,* inuenerat, addendi ſunt illi, qui poſt Montefalconium in reliquiis verſionum graecarum V. T. colligendis, illuſtrandis et emendandis elaborarunt. Indicem eorum infra proponam. *Scharf.*] Eſt etiam quum interpretationes vnius ex his tribus permixtae ſunt hodie editioni LXX. viralis verſionis, ſiue, quod gloſſae loco ex alia verſione additum e margine in textum irrepſit vvvvv), ſiue potius, quod Origenes veterem verſionem ex ceteris interpretibus ſuppleuerat, addito aſteriſco, locosque obſcuros ex Theodotionis vel alterius interpretis verſione lemniſco adpicto illuſtrauerat. [conf. *B. Montefalconii* prolegom. hexapl. cap. IV. pag. 40. cuius coniecturam de lemniſcorum in hexaplis Origenianis vſu nuper repudiauit editor Romanus verſionis ſeptuagintauiralis oraculorum Danielis praefat. pag. 22 ſqq. *Scharf.* adde *Villoiſon.* Proleg. ad ſuam Homer. Iliad. editionem Venet. pag. XXI ſq. *Harl.*] Hinc enim factum eſt, vt omiſſis librariorum negligentia hiſce ſignis, aliae interpretationes wwwww) iam indiſtincte cum verſione veteri legantur, et vnum vocabulum non raro bis translatum iunctim occurrat, vt Exodi XIII. 2. *πρωτότοκον πρωτογενὲς*, 2 Sam. XII. 25. Ἰεδδεδὶ ἕνεκεν Κυρίȣ, quae Aquilae eſt interpretatio xxxxx): interdum integra phraſis, vt Prou. XXXI. 29. *ἐκτήσαντο πλȣ̃τον, ἐποίησαν δύναμιν*: interdum integer verſiculus, vt Deut. XXIII. 17. et 1 Sam. XXI. 13. et 2 Sam. XV. 20. Certe parum veriſimilis eſt ſententia Nortoni Knatchbulli, qui in notis ad Actor. XIII. 41. ait, LXX. interpretum morem eſſe, *vt vnum idemque verbum vel pro poſſibili errore literarum quandoque bis reddant, aliquoties etiam ter.* Quum vero tres illae interpretationes Aquilae,

uuuuu) Vide Hodium pag. 589.

vvvvv) Ita videtur Ioh. Vorſtio diſſ. ſacrarum lib. III. cap. 7.

wwwww) Ita recte Salmaſ. lib. de lingua helleniſtica pag. 245.

xxxxx) Fabricius errauit. Nam ſi fides habenda eſt notae hexaplari apud *Montefalconium* Hexapl. Origen. tom. I. p. 333. non ſolum Aquilas, ſed etiam Symmachus et LXX. interpretes verba hebraica בעבור יהוה, quae ſequuntur τὸ ידידיה, verterunt ἕνεκεν Κυρίȣ. Conf. *L. Cappelli* crit. ſacr. tom. II. pag. 623. edit. Hal. A. Ἰεδιδία. Σ. ἀγαπητὸν κυρίȣ. O. Ἰεδδεδί. *Scharf.*

Symmachi, et Theodotionis non minus, quam pretioſum Tetraplorum atque Hexaplorum opus iam pridem cum magna literarum hebraicarum et ſacrae antiquitatis iactura interciderint, fragmenta ſaltem, quae ſuperſunt, licet perpauca, in veterum ſcriptis et antiquis codicibus inueſtigare viri docti ſunt adgreſſi, primus quidem omnium *Flaminius Nobilius* in notis ad Sixtina biblia, Romae 1587. fol. [Immo *Petrus Morinus*, qui ſe has *adnotationes ſcripſiſſe* narrat in epiſtola ad Siluium Antonianum pag. 366 ſq. Opuſculorum, quae ſtudio Iac. Quetif prodierunt Pariſiis ann. 1675. 12. *Scharf.*] Diligentius deinde conquiſita et interpretatione ac notis illuſtrata dedit *Iohannes Druſius*, non vno hoc nomine praeclariſſime promeritus de ſtudioſis ſacrarum literarum, in ſingulari volumine poſt fata auctoris demum in [ſ] lucem edito, quod inſcribitur: *Veterum interpretum graecorum in totum Vetus Teſtamentum fragmenta, collecta, verſa et notis illuſtrata.* Arnhemiae 1622. 4. [Curante *Sixtino Amama*, qui Druſio in profeſſione linguae hebraicae apud Franequeranos ſucceſſit. Ceterum fragmenta haec veterum interpretum graecorum ex editione Romana repetita ſunt in Francofurtenſi, Pariſienſi Ioh. Morini, Caue H. L. S. E. vol. I. pag. 78. Londinenſi ann. 1653. 4. et Lipſienſi Ioh. Frickii, de quibus dictum eſt ſupra §. VI. *Scharf.* Druſius iam ann. 1581. ſub nomine *Driesſchi* edidit: In Pſalmos Dauidis veterum interpretum, quae exſtant fragmenta. Antwerp. ex offic. Plantini 4. 64 pagg. In fine ita adloquitur lectorem: „Amice lector, damus hic fragmenta veterum interpretum in Pſalmos, opus non adhuc viſum huic aeuo, quod edendum curaui mihi et paucis, qui hic ſunt etc. vnde patet, eum, non *Nobilium*, primum fuiſſe Hexaplorum reſtauratorem. *Pfaff.*] Nobilii et Druſii collectanea iunctim exhibentur in tomo ſexto polyglotton Londinenſium, cum ſcholiis ad editionem Romanam. Occurrunt et in eodem tomo variae lectiones et ſcholia graeca ex codice MS. Barberiniano verſionis graecae prophetarum, aliisque antiquis codicibus, nec minus commentarius affectus *Patricii Iunii* in verſionem graecam in capite XIV. Numerorum deſinens, in quibus ſingulis plura interpretum fragmenta Nobilio ac Druſio praeterita licet obſeruare, quae diligentiſſime, vt ſperamus, vndique inueſtigata atque auctiora dabit proxime praeſtantiſſimus vir *Ioh. Erneſtus Grabe.* Nonnulla Aquilae, Symmachi etc. fragmenta collegit ediditque in Hieronymo ſuo, Tom. II. Opp. col. 830. *Io. Martianaeus*, [cf. *A. G. Maſchii* bibl. ſacr. part. II. vol. 2. p. 229 ſq.] et diligentiſſime idem ſe facturum recepit *Bernh. de Montfaucon*, qui Euſebii commentarios in Pſalmos et Eſaiam edidit, e quibus et ipſis non pauca addi poſſunt. *Fabric.*

Hinc excerpta illa in Polygl. Lond. vna cum ſcholiis et variis lectionibus codd. MSS. deinceps commemoratis, translata ſunt in editionem verſionis ſeptuagintauiralis Franequeranam, quam L. Boſius curauit. Vide ſupra §. VI. Poſthaec *Bernard. Montefalconius*, adiutus multis libris ſcriptis bibliothecae Coislinianae, Colbertinae, regiae Pariſienſis, Vaticanae etc. edidit *hexaplorum Origenis quae ſuperſunt, multis partibus auctiora, quam a Flaminio Nobilio et Iohanne Druſio edita fuerant,* Pariſiis ann. 1713. duobus voluminibus formae maximae, graece et latine, cum notis et prolegomenis, in quibus de tetraplorum atque hexaplorum nominibus et forma, ſeptuaginta ceterisque graecis V. T. interpretibus, et reliquiis hexaplorum in codicibus cum manuſcriptis tum editis verſionis ſeptuagintauiralis et libris doctorum veteris eccleſiae perite et ſcienter diſputat. Adiecit etiam tomo ſecundo Lexica e fragmentis verſionum Aquilae, Symmachi, Theodotionis et trium reliquarum concinnata, alterum hebraicum, alterum graecum, in quo, quae recte reprehendi poſſint, oſtendit *Ioh. Frid. Fiſcherus* in *ſpecimine clauis reliquiarum verſionum graecarum V. T. Aquilae, Symmachi,*

machi, *Theodotionis*, *Quintae*, *Sextae et Septimae* pag. 11. Nouam huius libri editionem curauit *Car. Frid. Bahrdtius*, Lipſiae ann. 1769. et 1770. octonis duobus voluminibus, in qua tamen peritis harum rerum aeſtimatoribus nullo modo ſatisfecit. Nam praeter prolegomena Montefalconii tantum graecum contextum repetiit, auctum quidem lectionibus codicis Veronenſis (conf. I. A. Erneſti biblioth. theolog. nouiſſ. part. I. pag. 196.) et Lipſienſis, cuius indolem (vid. ſupra §. VI.) in praefatione ad tom. I. deſcripſit, ſed non emendatum, vt veriſſime iudicat *Ioh. Frid. Fiſcherus* proluſ. de verſionibus graecis librorum V. T. litterarum hebraicarum magiſtris pag. 34. Notas porro Montefalconii, quibus aegre careas, aut prorſus praetermiſit, aut mutilauit ſuisque immiſcuit. Lexica denique ad vſum hexaplorum neceſſaria, quae in praefatione ad tom. I. promiſit, numquam prodierunt. Multo magis et ad vtilitatem communem adcommodatius illud opus Montefalconii vel auctum vel expolitum eſt ab aliis viris doctis libris ſeparatim editis, quorum indicem iam proponam ita, vt omnino eos commemorem, qui verſiones graecas V. T. animaduerſionibus illuſtrare et cum ingenii, tum bonorum librorum ope emendare inſtituerunt: neque tamen hic repetam, quae de Grabii, Boſii aliorumque meritis ſupra dicta ſunt, vbi de editionibus, auctoritate et vſu verſionis ſeptuagintauiralis et de reliquis verſionibus graecis ſingulatim exponebatur.

Huc igitur referendae ſunt ignoti cuiusdam viri docti animaduerſiones ad verſiones graecas oraculorum Amoſi, inſertae repertorii biblic. et orient. literat. part. VI. pag. 208 ſqq. Neque alienae ab hoc loco ſunt, quae ibidem pag. 104—124. exſtant, neſcio, an eiusdem auctoris, animaduerſiones ad varias lectiones veterum interpretum oraculorum Malachiae.

Iac. Georg. Chriſt. Adlerus dedit ſupplementa hexaplorum Origenianorum e codice Pſalmorum Vaticano, e quo Montefalconius ſexdecim tantum Pſalmorum lectiones protulerat, repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. nr. 6.

Ioh. Iac. Breitingerus, qui editionem verſionis ſeptuagintauiralis, a ſe curatam, tomo quinto augere conſtituerat, cui praeter alia ineſſet ſylloge variantium lectionum e Cottoniano et aliis codicibus MSS. excerptarum, ſed, vt ſupra narraui, non ſtetit promiſſis, *epiſtolam ad A. M. Quirinum de antiquiſſimo Turicenſis bibliothecae graeco Pſalmorum libro* edidit Turici ann. 1748. quaternis, in qua indolem huius codicis ita deſcripſit, vt lectiones inſigniores notaret et ſpecimen ſcripturae in eas inciſum exhiberet. *Scharf.* [codic. pſalmorum argenteis litteris ſaec. VIII. ſcriptum in bibl. ſenator. Turicenſi laudat cenſor in Ien. Allgem. Litt. Zeit. ann. 1793. menſ. Ian. pag. 1. *Harl.*]

Paul. Iac. Brunſii curae hexaplares in librum IV. regum inſertae ſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. VIII. nr. 4. part. IX. nr. 4. et part. X. nr. 2. Idem non ſolum ſupplementa hexaplorum Origenianorum et varias lectiones cod. MS. pſalmorum Oxonienſis dedit repertor. bibl. et orient. lit. part. XIII. nr. 6. ſed etiam animaduerſiones ad nonnullas lectiones ſingulares codicis Cottoniani Geneſeos ibidem part. XIV. nr. 2. et in notis ad *B. Kennicotti diſſ. generalem in Vet. Teſtam. hebr.* e codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis multa lectu digna protulit.

Ioh. Chriſtoph. Doederleinius ſpecimen curarum exegeticarum et criticarum in quaedam Vet. Teſtamenti oracula edidit, Altorfii ann. 1770. octonis, quo libro etiam ſpecimen emendationum verſionis graecae Alexandrinae et collationis eius cum textu hebraeo continetur.

 Idem

Idem emendationes et ſupplementa hexaplorum Origenianorum, hanc in rem inprimis cod. MS. Noribergenſi vſus, dedit repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 7. et part. VI. nr. 8. neque minus docte de verſionibus graecis V. T. diſſeruit multis locis *bibliothecae theologicae ſelectae.*

Neque negligendae hoc loco ſunt, quae verſionem ſeptuagintauiralem non parum illuſtrant, *Ioh. Gottfr. Eichhornii* obſeruationes ad contextum oraculorum Ieremiae, inſertae repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 4.

Ioh. Ern. Fabri Deſcriptio commentarii in ſeptuaginta interpretes prodiit Gottingae ann. 1768. et 1769. 4. duabus partibus. Summam vtriusque libelli enarrauit I. A. Erneſtus bibl. theolog. part. X. pag. 574 ſqq.

Ioh. Frid. Fiſcheri proluſio, qua loci nonnulli verſionum graecarum oraculorum Malachiae illuſtrantur, adiecta eſt proluſionibus de verſionibus graecis librorum V. T. ſupra laudatis ad §. VII. Neque minus huc pertinent proluſiones quinque ibidem commemoratae. De vtroque libro audiri poteſt I. A. Erneſti biblioth. theolog. nouiſſ. part. II. pag. 493 ſqq. et I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 183 ſqq.

Ioh. Iac. Griesbachii excerpta codicis Coisliniani I. multo pleniora et accuratiora iis, quae apud Montefalconium in adpendice tomi I. hexapl. Origen. exſtant, inſerta ſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 3. et part. II. nr. 9.

Ioh. Gottfr. Haſſius, ſpecimen libri IV. regum Syro-Heptaplaris e MS. Pariſienſi ſyriace cum textu verſionis Alexandrinae hexaplari reſtituto et notis edidit Ienae ann. 1782. 8. de quo libello vide I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. p. 469 ſqq. *Scharf.*

[*Io. Ge. Chriſti. Hoepfner* curarum criticarum et exegeticarum in LXX. viralem verſionem vaticiniorum Ionae ſpec. I. II. III. Lipſ. 1787. et 1788. 4. *Pfeiff.*]

Cl. Fr. Hornemani exercitationum criticarum in verſionem LXX. interpretum ex Philone ſpecimina tria prodierunt Gottingae ann. 1773. et Hafniae ann. 1776. et 1778. octonis. De primo et ſecundo vide, quae diſſerunt I. A. Erneſtus biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 416 ſqq. et part. IV. pag. 243. et I. D. Michaelis biblioth. orient. part. IV. p. 160 ſqq. *Scharf.*

[*Io. Gottl. Iaegeri* obſeruationes in Prouerbiorum Salomonis verſionem Alexandrinam. Meldorfi. 1788. *Pfeiff.*]

[*Io. Chriſt. Koennecke* progr. de variis cauſis diſſenſus verſionis Alexandrinae ab Archetypo. Magdeb. 1771. *Pfeiff.*]

[*Berend Kordes* obſeruationes in Ionae oracula ſpecimen, ratione potiſſimum habita verſionis Alexandrinae fragmentorumque hexaplarium. Ien. 1788. 4. *Pfeiff.*]

G. To. Lb. Spicilegium animaduerſionum ad hexapla Origeniana e codd. ſyriacis poſt Brunſium et Haſſium edidit repertor. bibl. et orient. literat. part. XV. nr. 2.

Chriſt. Frid. Loesneri obſeruationes ad veteres interpretes graecos libri Prouerbiorum Salomonis, editas Lipſiae ann. 1761. quaternis, commendat I. A. Erneſtus biblioth. theolog. part. II. pag. 936.

Chriſt.

Chriſt. Frid. Matthaei animaduerſiones ad Origenis hexapla, ex cod. B. SS. ſynodi Mosquenſis excerptae, inſertae ſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. IV. nr. 6. Eiusdem libri part. XVI. nr. 9. exſtant variae lectiones ad LXX. itemque lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis et editionis quintae et ſextae ad Canticum canticorum ex cod. cel. Matthaei.

Ioh. Dau. Michaelis programma, vernacula lingua ſcriptum, in quo de ſcholis, ſuper verſione ſeptuagintauirali habendis, expoſuit Gottingae ann. 1767. 8. commemoro, ne quid conſulto neglexiſſe videar. Nam multo plus, quam hoc libello populari, illuſtrauit verſiones graecas V. T. egregiis obſeruationibus, quas cum aliis libris adſperſit, tum bibliothecae orientali, veluti part. IX. pag. 166 ſqq. de interpolationibus codicis Alexandrini. Sed eas hic enumerare nihil attinet. [Idem in Einleitung in die Schriften des alten Bundes, tom. I. pag. 124. de verſione LXX. virali libri Iobi prolixe egit. *Pfeiff.*]

Henr. Oweni exſtat liber Anglicus, *An Enquiry into the preſent ſtate of the Septuagint Verſion of the old Teſtament*, editus Londini ann. 1769. octonis, quem, quia Iudaeos corruptae verſionis ſeptuagintauiralis reos agit, temere, vt opinor, laudat *B. Kennicottus* diſſ. general. in Vet. Teſt. Hebr. pag. 152. etſi ceteroqui non nego, verum eſſe, quod ille contendit, verſionem ſeptuagintauiralem multis et grauibus vitiis laborare, et, vt his purgetur, codd. MSS. diligenter excutiendos eſſe. Maioris ad noſtrum quidem inſtitutum momenti eſt *collatio codicis Cottoniani Geneſeos cum editione Romana a viro clariſſimo Ioh. Ern. Grabio iam olim facta*, quae eiusdem cura prodiit ibidem ann. 1778. octonis. Conf. Repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. pag. 31 ſq. [Idem edidit *Critical disquiſitions containing ſome remarks on Maſius edition of the book of Ioſhua and on Origen's celebrated Hexapla.* Lond. 1784. 8. Eiusdem auctoris *a Brief account* etc. iam ſupra ad §. 7. mentionem feci. *Pfeiff.*]

Ioh. Gottfr. Scharfenbergius edidit *animaduerſionum, quibus loci nonnulli Danielis et interpretum eius veterum praeſertim Graecorum illuſtrantur et emendantur, ſpecimen*, Lipſiae ann. 1774. octonis, et *animaduerſionum, quibus fragmenta verſionum graecarum V. T. a B. Montefalconio collecta, illuſtrantur et emendantur*, ſpecimina duo ibidem ann. 1776. et 1781. octonis, de quibus vide I. A. Erneſti biblioth. theolog. nouiſſ. part. IV. pag. 447 ſqq. et I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. pag. 29 ſqq. Idem cum in *proluſione de Ioſephi et verſionis Alexandrinae conſenſu*, tum in animaduerſionibus ad Lud. Cappelli criticae ſacrae tomum II. et adpendicem edit. Halenſ. adſperſit nonnulla, quae verſionibus graecis V. T. illuſtrandis et emendandis proſint.

Io. Frid. Schleusnerus edidit *collationis Prouerbiorum Salomonis cum bibliis polyglottis Londinenſibus et hexaplis Origenianis ſpecimen*, Lipſiae ann. 1782. quaternis, de quo confer I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. pag. 395. Neque minus huc pertinent eiusdem curae criticae et exegeticae in Threnos Ieremiae, inſertae repertor. bibl. et orient. literat. part. XII. nr. 1. et curae hexaplares in Pſalmorum libros ex patribus graecis, quarum particula prima prodiit Goettingae ann. 1785. 4. *Scharf.*

[Eiusdem Obſeruationes criticae in verſiones graecas oraculorum Ieſaiae. Goetting. 1788. (conf. Eichhornius biblioth. vol. II. pag. 748.) *Pfeiff.*]

[Eiusdem Commentarii noui critici in verſiones veteres Prouerbiorum Salomonis ſpec. I. et II. Goetting. 1790. et 1792. *Pfeiff.*]

Ioh.

Ioh. Sal. Semlerus in *epiſtola ad I. I. Griesbachium de emendandis graecis V. T. interpretibus*, quae Halae ann. 1770. octonis prodiit, neque immerito a I. A. Erneſto biblioth. theolog. nouiſſ. part. I. pag. 200 ſqq. Critices ſacrae ſtudioſis commendatur. Nam non ſolum praeclare docet, quot et quam grauibus vitiis laboret Montefalconiana editio Hexaplorum Origenianorum, et quomodo emendatior et copioſior parari poſſit; ſed etiam exempla multa et inſignia emendationum proponit. Simile ſpecimen emendationum, quas lectionis diligentia et ingenii ſubacti felicitas ſuppeditauit, vir ſummus protulit in *apparatu ad liberalem Vet. Teſtamenti interpretationem* pag. 297—305. *Ioh. Aug. Starckius* de multis locis verſionum graecarum Vet. Teſt. docte diſputauit ſect. V. et VI. prologi critici ad *Dauidis aliorumque poetarum hebraeorum carmina*, qui prodiit Regiomonti et Lipſiae ann. 1776. et ſequenti, octonis.

G. L. Spohn ſyllogen var. lect. ad verſ. graec. eccleſiaſt. edidit ad calcem verſ. germ. eccl. Conf. I. C. Doederleinii bibl. theol. ſel. part. III. pag. 344.

Frid. Andr. Strothus varias lectiones verſionis ſeptuagintauiralis, e libris Iuſtini Martyris, Euſebii, Baſilii, Chryſoſtomi, Theodoreti et Hieronymi collectas, propoſuit in repertor. bibl. et orient. literat. part. II. nr. 3. part. III. nr. 6. part. V. nr. 2. part. VI. nr. 4. et part. XIII. nr. 4. verum ita, vt paſſim earum originem et indolem excuteret, atque omnino de veſtigiis Origenianae recenſionis verſionis ſeptuagintauiralis in libris doctorum veteris eccleſiae perite et ſcienter diſputaret. [Idem *Strothius* Indicem codd. verſionis LXX. edere coepit in eodem Repert. T. V. p. 94. VIII. p. 177 ſq. *Beck.*]

[*Frid. Wilh. Sturz* de dialecto Alexandrina ratione ſimul habita verſionis librorum V. T. graecae. diſput. III. Lipſ. et Gerae 1786—1792. *Pfeiff.*]

[*Ioſ. Torelli* animaduerſiones in hebraicum Exodi librum et graecam LXX. interpretationem notatae et examinatae a *I. F. Friſchio.* Lipſ. *Pfeiff.*]

[*Sam. Theoph. Wald* curarum in hiſtoriam textus vaticiniorum Danielis ſpecimen I. Lipſ. 1783. tangit maxime codicem Chiſianum. *Pfeiff.*]

[*I. H. Wepler* in philologiſch critiſchen Fragmenten, praeter alia ad verſiones graecas, plurima praeſertim faſcic. 3. de variantibus interpretum lectionibus in Geneſi dixit. *Pfeiff.*]

[*Wern. Car. Lud. Ziegler* in theologiſchen Abhandlungen vol. I. Goetting. 1791. verſionem graecam libri Iudicum illuſtrauit (conf. Ien. A. L. Z. 1791. nr. 101. et Eichhornii bibl. vol. III. pag. 445.) Plura dabit *Koecherus* in analectis ad Wolfii bibl. hebr. tom. II. pag. 108 ſqq. *Pfeiff.*]

Tom. II. Opp. Hieronymi edit. Pariſ. 1699. fol. pag. 830—886. exſtat *Origenis hexaplorum pars non minima graece et latine e tomo II. opp. S. Hieronymi collecta et adornata.* *Duo volumina hexaplorum Origenianorum* promiſit Ioſeph. Blanchinus in epiſt. dedicat. ad Corſinum Card. part. II. euangeliar. quadrupl. lat. verſ. ant. ſed non dedit, praeuentus morte.

Praeter hos multa, quae verſionibus graecis V. T. illuſtrandis et emendandis prodeſſent, protulerunt ii, qui, vt nihil dicam de Lud. Deo, Ed. Pocokio et Alb. Schultenſio, noſtra aetate libros hebraicos V. T. cum verſionum antiquarum, tum linguarum orientalium ope interpretari conati ſunt, veluti *Frid. Eberh. Boyſenius* in libris, vernacula lingua ſcriptis: *Critiſche*

tiſche Erleuterungen des Grundtextes der heiligen Schriften A. T. Hal. 1760 — 1764. 8. decem voluminibus, et *Beyträge zu einem richtigen Syſtem der hebräiſchen Philologie*, Lipſ. 1762. et 1763. 8. duobus voluminibus. Conf. I. A. Erneſti biblioth. theolog. part. II. p. 703. part. III. pag. 67. et part. IV. pag. 615 ſqq. [*Plum* diſp. pro gradu doctoris theologiae: obſeruationes in textum et verſiones maxime graecas Obadiae et Habacuci. Gottingae 1792.] Proderit etiam hanc in rem conſulere interpretes grammaticorum et lexicographorum veterum, inprimis Heſychii et Suidae, et alios viros doctos, qui ſcriptores graecos notis aut peculiaribus libris obſeruationum explicarunt et emendarunt, vt P. Weſſelingius in *probabilibus*, *Chr. Frid. Matthaeus* in *lectionibus Mosquenſibus* etc. *L. C. Valkenarius*. conf. Doederlein. bibl. theolog. ſ. part. III. pag. 268. 278. *Scharf.*] — Hinc laudanda eſt opera cl. *Io. Chr. Gottlieb Erneſti*, a quo editae ſunt *Gloſſae ſacrae Heſychii* — Lipſ. 1785. 8. et *Suidae et Phauorini gloſſae ſacrae graece*, cum ſpicilegio gloſſarum ſacrarum Heſychii et Etymol. M. Congeſſit, emendauit et notis illuſtrauit *I. C. G. Erneſti.* Acc. diſſert. de gloſſis ſacris Suidae et Phauorini. Lipſiae 1786. 8. mai. *Harl.*

Dictionarium hebraicum ex LXX. Hieronymo, Aquila, Symmacho et Theodotione collectum, item Helleniſticum paraſſe ſe teſtatus fuit *Druſius* praef. ad Praeterita ſua. Nonnumquam interpretationes Aquilae, Symmachi, ac Theodotionis, quemadmodum LXX. quoque interpretum frequentiſſime, aduocat in praeſtantiſſimo lexico ſuo Io. Cocceius. Conſtat praeterea Conradum Kircherum Auguſtanum yyyyy), Hoeſchelio impellente, laudatiſſimo ſtudio compoſuiſſe concordantias verſionis LXX. interpretum, ſub hebraeis vocibus digeſtas, et indice graeco (licet non ſatis pleno) inſtructas. Francof. 1607. 4. Idem de vſu harum Concordantiarum ſingulari eſt diatriba commentatus. Witteb. 1622. 4. Breuiora lexica in LXX. interpretes edidere Zacharias Roſenbach, Herborn. 1634. 8. Mich. Crellius, Altenb. 1646. 12. et Chriſtianus denique Schotanus, Franeq. 1662. 12. *Fabric.* His iungendae ſunt *Abr. Trommii Concordantiae graecae in ſeptuaginta interpretes*, editae Amſtelodami et Traiecti ad Rhenum ann. 1718. duobus voluminibus formae maximae, quibus praeter indicem hebraeum et chaldaeum adiectum eſt B. Monteſalconii lexicon hexaplare graecum, de quo ſupra dixi. Trommii liber, ſimulac prodiit, a *Ioh. Gagniero*, qui ſimile opus moliebatur, impugnatus eſt in *vindiciis Kircherianis ſiue animaduerſionibus in nouas Abr. Trommii Concordantias graecas verſionis vulgo dictae LXX. interpretum*, Oxon. 1718. fol. quibus ille, neſcio quam bene, reſpondit in *epiſtola apologetica*. Conf. *C. M. Pfaffii* introduct. in hiſtor. theolog. literat. part. I. pag. 135. Sed etiamſi negari non poteſt, Trommianum non minus quam Kircherianum opus multis et magnis vitiis laborare; quae viri docti, *I. A. Erneſtus* diſſ. de difficultate interpretationis grammaticae N. T. §. 18. pag. 271. opuſc. philol. crit. et inſtitut. interpret. N. T. part. II. cap. 7. §. 17. *I. F. Fiſcherus* proluſ. de verſionibus graecis librorum V. T. pag. 188 ſq. et alii paſſim notarunt; tamen, vt nunc quidem eſt, neutro adminiculo prorſus carere licet. Neque vero fieri poteſt, vt, antequam contextus verſionum graecarum V. T. purgatus ſit innumeris propemodum mendis librariorum et vtcunque reſtitutus in integrum,

yyyyy) Vide *Kircheri* praef. et *Hoeſchelii* epiſt. ad Iungermannum, poſt Hotomannianas pag. 462 ſq. In biblioth. Bodleiana exſtant hae Kircheri concordantiae, multis vocabulis ab erudita manu auctae.

tegrum, lexicon ad vſum eorum neceſſarium condatur tale, quale peritiores adhuc deſiderant et exſpectant a viro, graece et hebraice doctiſſimo reique criticae peritiſſimo, *Ioh. Frid. Fiſchero*, qui *duplicem earum clauem edere conſtituit, alteram Alexandrinae verſionis integrae, alteram ſex ceterorum fragmentorum*, cuius ſpecimen prodiit Lipſiae ann. 1758. octonis. Nam *Ioh. Chriſt. Bielius*, cuius *nouum theſaurum philologicum ſiue lexicon in LXX. et alios interpretes et ſcriptores apocryphos Veteris Teſtamenti* cura E. H. Mutzenbecheri editum Hagae Comitum ann. 1779. et 1780. octonis tribus voluminibus cupidi quidam iudices, veluti auctores bibliothecae criticae Amſtelodamenſis vol. I. part. IV. pag. 124 ſq. et *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XVI. pag. 168 ſqq. nimiis laudibus ornant; quamquam in ſingulis verbis colligendis inprimisque ope veterum lexicographorum illuſtrandis omnium reliquorum diligentiam ſuperauit, tamen, non inſtructus ſatis a critica facultare, multas lectiones vitioſas, atque adeo monſtroſas, intactas reliquit, et contorte explicauit, vt nihil dicam de verbis aut prorſus neglectis, aut male intellectis, aliisque huius libri vitiis recte notatis a *I. C. Doederleinio* biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 11 ſqq. et part. II. pag. 339 ſqq. atque *I. F. Schleusnero*, qui *lexici in interpretes graecos V. T. maxime ſcriptores Apocryphos ſpicilegium poſt Bielium* edidit Lipſiae ann. 1784. octonis, et *ſecundum ſpecimen* Lipſ. 1786. Conf. I. C. Doederleinii bibl. theolog. ſelect. part. III. pag. 98 ſqq. Ceterum ſupplementa et emendationes operis Bieliani etiam editor in praefatione ad tom. III. promiſit. *Scharf.*

XI. Supereſt, vt reliquas verſiones bibliorum ſacrorum graecas deperditas breuiter perſtringam, tres maxime Anonymas:

Quintam, in Actaeo litore repertam, Nicopoli ab Origene, vt ex Origenis ipſius teſtimonio referunt Rufinus Inuectiua poſteriore in Hieron. et Hieronymus praef. ad Homilias Orig. in Cantica canticor. Confer *Euſebium* VI. 16. hiſt. eccleſ. zzzzz) Hanc quintam cum *κοινῇ Lucianea* confundunt *Iſidorus* Hiſpal. VI. 3. Orig. eumque ſequuti Ranulphus Higdenus, Ceſtrienſis, Hugo de S. Victore etc. Quaedam ex hac quinta profert *Euſebius* in Pſalmos pag. 73. 302. 471. 457. 441. 418. 359. 348. 346. 332. 319. 294. 292. 286. 276. 266. 274. 240. 241. 219. 199. 162. 148. 139. 106. 94. 92. 597. vbi notat, eam LXX. interpretibus accedere eo in loco, quo Aquila et Symmachus ad iudaicam ſententiam propius erant interpretati. In loco Michae quintam traditionem laudat Ambroſ. epiſt. 70. tom. II. p. 1065. *Fabric.* [Errore fere ſimili ſeptimam verſionem hexaplarem cum Lucianea recenſione verſionis ſeptuagintauiralis confuderunt pſeudo-Athanaſius in ſynopſi ſacr. et Euthymius Zigabenus in praefat. ad Pſalmos, a quibus ita decepti ſunt *Brian. Waltonus* et *Lud. Cappellus*, vt ille Lucianum Martyrem auctorem verſionis *Septimae* fuiſſe crederet prolegom. bibl. IX. 20. hic Origenem crit. ſacr. lib. V. cap. III. §. 7. Conf. *B. Monteſalconii* prolegom. hexapl. cap. VIII. §. 2. *Scharf.*]

Sextam

zzzzz) Ex hoc Euſebii loco Monteſalconius quidem Hierichunte verſionem *Quintam* repertam fuiſſe, colligit prolegom. hexapl. cap. VIII. §. 2. Sed *Hodius Septimam*, ſequutus Valeſianam de emendatione loci illius coniecturam, quam et aliunde confirmari putat de bibliorum textibus originalibus pag. 591 ſq. At ſi hanc non probes, verba Euſebii tam ambigua ſunt, vt equidem Hieronymi auctoritate commotus verſionem Quintam *Nicopolitanam* et Sextam *Hierichuntinam* adpellare malim. *Scharf.*

Sextam, repertam ab eodem Origene, Ierichunte, quam *Epiphanius* cap. 17. de ponderibus ac menſur., Athanaſius in ſynopſi ſcripturae ſacrae, Euthymius praef. ad Pſalmos *quintam* adpellant. Ioſephus, ſcriptor [ꝑ] Chriſtianus in Hypomneſtico MS. *Πέμπτη δὲ ἔκδοσις εὑρέθη ἐν Ἱεριχῷ ἐν πίθοις χαλκοῖς κεκρυμμένη, οὐκ ἐπιγεγραμμένη τὸν ἑρμηνέα· φασὶ δὲ αὐτὴν ὑπὸ γυναικὸς ἑρμηνεῦσθαι, τὸ καὶ ἐν οἰκίᾳ γυναικὸς ἐπιμελοῦς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις εὑρᾶσθαι τοὺς πίθους.* Verba *ἐπιμελοῦς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις*, miror, omitti a clariſſimo Hodio, vbi hunc Ioſephi locum ex MSto codice producit pag. 589. et de verſionibus hisce diſſerit diligentiſſime. Vtraque haec interpretatio non omnes libros biblicos complectebatur [aaaaaa]), ſed *maxime hos*, *qui verſibus compoſiti ſunt*, vt teſtatur Hieronymus com. in epiſt. ad Tit. III. hoc eſt Iobum, Pſalmos, Canticum canticorum, ac praeterea Prophetas minores. Idem Hieronymus *Iudaicos translatores* vocat lib. II. aduerſus Rufinum; at in verſiculum XIII. orationis Habacuci, ex ſexta editione hanc affert translationem: *ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν τὸν Χριστόν σου.* Citatur ſemel ab *Euſebio* in Pſalm. pag. 531. et forte innuitur per *ἑτέραν ἔκδοσιν* pag. 294. *Fabric.* Hinc etiam Monteſalconius, qui tamen Habac. III. 13. *διὰ Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ σου* legendum monet, *Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 591. et *I. S. Semlerus* epiſt. de emendandis graecis V. T. interpretibus pag. 49. auctorem *Sextae* verſionis Chriſtianum fuiſſe colligunt. Eumdem porro perinde atque auctorem *Quintae* verſionis ſequutum eſſe rationem interpretandi fere ſimilem Symmachianae, atque adeo liberiorem et minus adſtrictam verbis hebraicis, exemplis docet *Monteſalconius* proleg. hexapl. cap. VIII. §. 3. et 4. *Scharf.*

Septimam denique, memoratam *Euſebio* VI. 16. hiſt. eccl. et *Hieronymo* in Habacuci cap. II. quae Pſalmos et Prophetas minores complectebatur, et alia forte nonnulla [bbbbbb]). In codice Marchaliano Eſaiae, vbi praeter Aquilam, Symmachum, et Theodotionem ſubinde citantur *οἱ Γ*, ſiue *οἱ τρεῖς*, videri poſſint anonymae hae tres interpretationes innui, ſi, maiores etiam Prophetas illis comprehenſos olim fuiſſe, aliunde conſtaret. Igitur eruditiſſimus *Hodius* pag. 594. potius ſubſcribit coniecturae Waltoni, qui ſuſpicatus eſt, deſignari tres vulgares LXX. viralis verſionis editiones a Pamphilo, Luciano et Heſychio recenſitas, de quibus infra §. XIV. et quas non valde inter ſe diuerſas fuiſſe notat *Waltonus* IX. prolegom. 25. et

aaaaaa) Hoc dubium eſſe putat Monteſalconius, etſi certum ſit, Origenem in nonnullis tantum libris tres illas verſiones hexaplis inſeruiſſe. Hieronymum certe, quum diceret, ***nonnullos libros et maxime hos, qui apud Hebraeos verſu compoſiti ſint, tres alias editiones additas habere***, rem parum accurate narraſſe, videtur adparere ex eo, quod in metricis quidem libris Iobi et Prouerbiorum nullum trium illarum verſionum veſtigium exſtat; ſed non pauca fragmenta verſionis Quintae et Sextae e codd. MSS. prolata ſunt in libris, quos nemo metricis adnumerat, veluti Pentateucho et libris Regum: quam in rem praeter *Monteſalconii* prolegom. hexapl. cap. I. §. 6. conferendae ſunt *P. I. Brunſii* curae hexaplares in librum IV. Regum ſupra laudatae. Ceterum Monteſalconium, (conf. *I. G. Eichhornii* introduct. in Vet. Teſt. part. I. pag. 483 ſq.) et Aſſemanum, qui Pſalterium Syriacum MS. quod e Quinta verſione hexaplari expreſſum et Florentiae in bibliotheca Medicea exſtare narrat, erraſſe, monuit *Iac. Georg. Chr. Adlerus* in libro, quem inſcripſit: *kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-critiſchen Reiſe nach Rom* pag. 66 ſq. *Scharf.*

bbbbbb) Huius etiam verſionis auctorem eam ſequutum eſſe rationem, vt verba hebraica non adnumeraret lectori; ſed adpenderet, inprimis adparet ex fragmentis, quae Monteſalconius ad Canticum ſiue caput III. Habacuci protulit. *Scharf.*

et 27. *Fabric.* Sed Waltonum ita refutauit *B. Monteſalconius* prolegom. hexapl. cap. X. §. 3. vt oſtenderet, in aliis quoque codd. MSS. nota *οἱ* Γ. Aquilan, Symmachum et Theodotionem ſignificari. Confer etiam *Rich. Simonis* biblioth. crit. tom. I. pag. 180. et repertor. bibl. et orient. literat. part. III. pag. 216 ſq. *Scharf.*

XII. ORIGENES, Alexandrinus presbyter, cui ab indefeſſo labore Adamantii et Chalcenteri nomen haeſit, prae ceteris omnibus editione inſigni verſionis graecae LXX. interpretum praeclare iampridem de eccleſia promeritus eſſe noſcitur. Haec fuit, quae paſſim in veterum ſcriptis pro emendatiſſima [cccccc]) celebratur, et cum *κοινῇ* ſiue vulgata ante-Origeniana male confunditur [dddddd]) a viris quibusdam doctiſſimis: quamquam et LXX. interpretes in genere interdum *vulgatam* [eeeeee]) *editionem* Hieronymus adpellat. Continebat vero Origenis editio translationem LXX. ſenum, diligenter emendatam e codicibus optimis, ſpeciatim illo Alexandrino in Serapeo: [vide *Hodium* de bibliorum textibus originalibus pag. 612. 640 ſq. et *I. A. Erneſti* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 15. pag. 304. opuſc. philol. crit. *Scharf.*] praeterea cum hebraico vel [?] cum Aquilae fortaſſis verſione [ffffff]) (neque enim hebraicarum literarum admodum peritus [gggggg]) erat Origenes,) ita collatam, vt, vbicumque aliquid in LXX-virali abundaret [hhhhhh]), id notaretur obelo ſiue virgula: vbi deficeret nonnihil, hoc ex alia verſione, Theodotionis [iiiiii]) maxime,

cccccc) Videndus Hodius pag. 613.

dddddd) id. pag. 617.

eeeeee) id. pag. 609.

ffffff) Videtur Fabricius hanc coniecturam, parum probabilem, debere *Ioh. Clerico* quaeſt. Hieronym. pag. 37. cuius temeritatem in Hieronymo reprehendendo et inſcitiae Hebraiſmi accuſando recte caſtigauit multis locis nuperus editor operum Hieronymi, *Dominicus Vallarſius.* Illa quidem, quae quaeſt. Hieronym. II. de Origenis peritia linguae hebraicae diſputat, omnia propemodum, vt ipſe profitetur, hauſit ex Huetii Origenianis. Sed hunc bene refutauit *I. A. Erneſtus* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 8 — 10. Confer etiam eiusdem biblioth. theolog. nouiſſ. part. II. pag. 368 ſq. et *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. V. pag. 49. vbi de ſimili fere coniectura *O. G. Tychſenii* exponitur, qui tam parum ſibi conſtat, vt Origenem, quem Hebraica graece ſcribere ſuopte ingenio potuiſſe pag. 59. negat, verſiones Graecas V. T. *e codice Hebraeo genuino correxiſſe* credat p. 104. Tentam. de variis codd. hebraicorum Vet. Teſt. MSS. generibus. *Scharf.*

gggggg) Agnoſcunt hoc *Huetius* II. 1. 2. Origenian. *Tillemontius* Memor. H. E. T. 3. p. 754. *Albertinus* de Euchariſtia pag. 353. *Petauius* tom. I. dogm. theol. pag. 561. *Morinus* exerc. bibl. pag. 322. *Io. Clericus* quaeſt. II. Hieronym. et *Elias Bohcrellus* ad eruditam ſuam gallicam librorum Origenis contra Celſum verſionem pag. 27.

hhhhhh) De notis criticis Origenis vide praeter ſcriptores ſupra lib. II. cap. 2. ad §. 18. laudatos, *Andream Maſium* ad Ioſuam pag. 122. *Io. Morini* lib. I. exerc. bibl. IV. 1 ſq. *Huetii* Origeniana pag. 260. Hodium pag. 150. 291 ſq. et 605. et 623 ſq. *Voſſius* pro libro Grotii contra Rauenſpergerum cap. 2. *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 371 ſq. *Fabric.* Addendus eſt *Monteſalconius,* qui proleg. Hexapl. cap. IV. §. 3 et 4. ea, quae Fabricius de vſu aſteriſcorum, obelorum et lemniſcorum in editione verſionis ſeptuagintauiralis hexaplari diſſerit, multis exemplis illuſtrauit, vſus hanc in rem codd. MSS. Strictim eamdem rem attingit *Henr. Valeſius* de critica lib. I. pag. 171 ſq. vbi vid. not. P. Burmanni. *Scharf.* — [*Villoiſon.* in Prolegg. ad Homerum ſupra citatis.]

iiiiii) *Vſſer.* de LXX. interpr. verſione ſynt. cap. 6. Specimen ex antiquiſſ. cod. Colbert. aſteriſcis et obeliſcis notato, exhibet *Montfaucon* Palaeogr. pag. 188. *Fabric.* Euſebius ad Eſaiae XXXIV. 4. pag. 486. *μὴ κάμενον δὲ ἐν τῇ τῶν ὁ ἑρμηνείᾳ τὸ, καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετὰ ἀστερίσκων ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προστέθη.*

me, ſuppleretur, atque ſtellula ſiue aſteriſco notaretur; vbi denique aliquid a LXX. interpretibus redditum eſſet paulo obſcurius, ei ſub lemniſci nota kkkkkk) adiungeretur lucidior altera translatio, itidem plerumque e Theodotione, nonnumquam et ex Aquila llllll) vel Symmacho repetita: vnde forraſſis eſt factum, vt in noſtris quoque editis nonnumquam verba ſacrorum ſcriptorum bis mmmmmmmm) graece reddita iunctim legamus, locis ex Origeniana illa hexaplari transſcriptis, quae integra, perinde vt pura LXX. ſeniorum ex Origenis tetraplis, hodie in nulla editione ſupereſt. Ceterum conſtat, hexaplarem illam olim veluti praeſtantiſſimam vna cum obelis et reliquis notis criticis non modo graece ſaepius deſcriptam; ſed quoque in eccleſia latina frequentatam eſſe, *latine* redditam: et in orientalibus, lingua *Syriaca* atque *Arabica.* Verum ſua iam aetate conqueſtus eſt *S. Hieronymus* epiſtola 135. ad Suniam et Fretelam nnnnnn), quod, librariorûm negligentia virgulis et aſteriſcis ſubtractis, diſtinctio vniuerſa confunderetur. Tanto magis arduum videtur hodie Origeniana illa ſigna reſtituere, quod facturum tamen ſe nuper ſpopondit Grabius. Quamquam in libris quibusdam praeeunt adhuc codices MSti oooooo), ſiue *Graeci*, vt Arundellianus, e quo librum Eſther, notis [?] Origenis criticis diſtinctum, edidit Vſſerius ad calcem ſyntagmatis de LXX. interpretum verſione [vide ſupra §. VI. Ibidem dictum eſt de Curteriana editione Ieſaiae et Maſiana Ioſuae. *Scharf.*]

Vvvv 3 et

kkkkkk) Hoc incertum eſſe, ſupra monui ad §. X. Sed quod Fabricius mox addit de origine διττογραφημένων in plerisque libris cum manuſcriptis, tum editis, verſionis ſeptuagintauiralis, exemplis confirmauit *B. Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. IV. §. 5 et 6. *Scharf.*

llllll) Hodius pag. 606.

mmmmmmmm) Vide ſupra §. X. pag. 340.

nnnnnn) Sunia et Fretela, virorum nomina, non foeminarum, vt iam notatum viris doctiſſimis. Sic Attila, Totila, Froila, Bliuila, Ceurila, Vlphila, Agila, Suintila, Amala, Chintila, apud Iornandem et Iſidorum: Traquila nomen ſerui in chronico S. Benigni Diuionenſ. apud Dacherium tom. I. ſpicileg. pag. 364. Sentila, rex Hiſpaniae, id. pag. 388.

oooooo) *Hodius* pag. 619. *Vſſerius* de LXX. interpr. verſione ſynt. cap. 9. vbi mentio plurium codicum MS. aſteriſcis Origenianis inſtructorum. De Rupifucaldiano agit *Curterius* praef. ad Procopii comment. in Ieſ. et *Morinus* exerc. bibl. pag. 214 ſq. Et excerpta ac variae lect. ex hoc aliisque codicibus in tomo VI. Polyglott. Londinenſ. De codice Chiſiano 800. annorum, complexo quatuor Prophetas maiores, et altero ſimili, Vaticano, meminit *Mabillonius* tom. I. Muſei Ital. pag. 95. Varios codices eximios graeces verſionis bibliorum, in bibl. Caeſarea exſtantes, refert Lambecius libro III. Comment. de biblioth. Vindob. *Fabric.* [Multo diligentius, neque ſolum de iisdem, quos Vſſerius et Hodius enumerant, ſed etiam aliis codicibus Hexaplaribus diſſeruit Ioh. Ern. Grabius in prolegomenis ad verſionem ſeptuagintauiralem et cap. III. *diſſertationis de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis.* De codice Marchaliano ſiue Rupifucaldiano adiri poteſt praeter eos, quos Fabricius laudat, Rich. Simonis biblioth. crit. tom. I. cap. 13. pag. 176 ſqq. et Repertor. für bib. und morg. Litt. part. VII. p. 189. Codicis Chiſiani deſcriptionem debemus Simoni de Magiſtris, qui, vt alibi dictum eſt, ex hoc codice verſionem ſeptuagintauiralem oraculorum Danielis edidit. Sed latius de his exponere nihil attinet, cum nuper indicem codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis propoſuerit Frid. Andr. Strothus Repertor. bibl. et orient. literat. part. V. nr. 2. part. VIII. nr 6. et part. XI. nr. 2. vbi etiam eos, qui de codicibus nonnullis inſignioribus, vt Alexandrino et Vaticano, diſſeruerunt, commemorauit. Sed hoc non in omnibus codicibus, noſtra aetate diligentius excuſſis, v. c. Cottoniano, Chiſiano, Marchaliano, factum eſſe, miror. *Scharf.* — Codicem Geneſeos Cottonianum antiquiſſimum contulit Magnus Cruſius eiusque lectiones cum Breitingero inſtituit communicare. Owenius ex ſchedis Grabianis, qui eundem contulit, edidit Lond. 1778. De codice Claromontano vid. *Dau. Maichelium* de bibliothecis Pariſ. pag. 95 ſq. Codicis in bibl. S. Marci Venetiis, variantes Strothius exhibuit Quedlinb. 1775. *Pfeiff.*]

et codex alter, e quo Eſaiam, Procopii commentariis illuſtratum, Io. Curterius vulgauit: ſiue *Syriaci*, vt ex quo Ioſuam in lucem protulit vir, paucis comparandus, Andreas Maſius, teſtatus, eiusdem codicis ope alios etiam libros V. T. Iudicum hiſtorias et regum, praeterea Paralipomenon, et Deuteronomii bonam partem, tum Esdram et Eſther, (Iudithae quoque ac Tobiae libros codex ille complectebatur,) ſimiliter virgulis et aſteriſcis diſpungere ſe potuiſſe [pppppp]): ſiue *Arabici*, vt codex Pentateuchi duplex, qui exſtat in bibl. Bodleiana [qqqqqq]), quosque euoluiſſe ſe teſtatur idem Vſſerius: ſiue denique *latini*, vt quibus vſi ſunt Io. Cochlaeus [rrrrrr]), Ioſephus Maria Carus ſiue Thomaſius [ssssss]), Hugo Ferrandus [tttttt]), et nuper in ſua Hieronymi editione Io. Martianaeus [uuuuuu]). Nam alios quidem omitto, qui noua induſtria obelos et aſteriſcos adpoſuerunt, labore non fortaſſis plane reprehendendo, quo latinam verſionem veterem vulgatam ad hebraea et graeca exigerent, vt in bibliis ſuis Pariſ. 1558.

pppppp) Huius pars altera olim fuiſſe videtur codex Syro Hexaplaris, qui nuper repertus eſt in bibliotheca Ambroſiana Mediolani. Certe reliquos Vet. Teſt. libros cum canonicos tum apocryphos complectitur. Indolem huius codicis deſcripſerunt diligenter atque ita, vt locos quosdam inſigniores Ieſaiae, Danielis et Pſalmorum proferrent, *Paul. Iac. Brunſius* Repertor. bibl. et orient. literat. part. III. nr. 4. et *Ioh. Bern. de Roſſi* peculiari libello, qui primo prodiit Parmae ann. 1778. quaternis, ſed deinde curante I. G. Eichhornio propemodum integer translatus eſt in Repertor. bibl. et orient. lit. part. III. nr. 5. Confer etiam *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XIII. pag. 148 ſqq. part. XIV. pag. 76 ſq. part. XV. pag. 127. et *I. G. Chr. Adler kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-critiſchen Reiſe nach Rom* p. 194—200. — Alius exſtat in bibliotheca regia Pariſienſi codex Syro-Hexaplaris, de quo vide *P. I. Brunſii* curas Hexaplares in librum IV. Regum, Repertor. bibl. et orient. lit. part. VIII. nr. 4. et *I. G. Eichhornii* diſſertationem de auctore verſionis Syro-Hexaplaris, inſertam parti VII. eiusdem libri pag. 225 ſqq. *Specimen libri IV. Regum* ex hoc codice, editum ab Haſſio, ſupra laudaui ad §. X. De vtroque codice confer B. Kennicotti diſſert. general. in Vet. Teſt. hebr. pag. 219 ſqq. et quae Brunſius ad h. l. notauit. *Scharf.* — *Ieremiam et Ezechielem* e codice Syriaco-Hexaplari Ambroſiano-Mediolanenſi edidit *Matth. Norberg*, Londini Gothorum 1787. 501. plagg. in 4. Codex ſcriptus habetur ſaeculo VIII. vel ſaltem X. conf. Repertorium für bibl. und morgenl. Lit. tom. IX. pag. 95. Lectiones ab interprete Syro expreſſae maximam partem ad codicem Alexandrinum, non raro tamen etiam ad Vaticanum, Complutenſeve exemplar accedunt. vid. *Eichhornii* Bibliothek part. I. p. 837 ſqq. *Danielem* denique edidit *Bugatus*, ſub tit.: *Daniel ſecundum editionem LXX. interpretum ex Tetraplis deſumtam, ex codice Syro-Eſtranghelo bibliothecae Ambroſianae Syriace edidit, latine vertit, praefatione notisque criticis illuſtrauit Caietanus Bugatus*, S. Th. I. V. et collegii Ambroſ. doctor. Mediolani. 1788. conf. *Eichhornii* bibl. part. II. pag. 259. Denique obſeruo, *Biornſtåhl* primum fuiſſe, qui attentos faceret eruditos ad codices Syro-hexaplares cognoſcendos, et *Semlerum* in hermeneutiſchen Vorbereitungen, Halle 1760 ſq. multa de codicibus graecis biblicis adnotaſſe. *Pfeiff.*

qqqqqq) Vtroque ſe vſum eſſe ad reſtituendam editionem hexaplarem verſionis ſeptuagintauiralis, *I. E. Grabius* narrat prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 5. De iisdem et aliis codicibus hexaplaribus Arabicis vide *I. C. Doederleinii* biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 348 ſqq. De latinis diſſerit *Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 7 et 8. vbi Pſalterium latinum e recenſione Hexaplari et cum commentario Brunonis primum ann. 1494. editum atque inde ann. 1618. in bibliotheca patrum Colonienſi tom. XI. e recognitione Ioh. Cochlaei repetitum eſſe monet. *Scharf.*

rrrrrr) Cochlaeus ann. 1531. edidit Pſalterium vetus cum aſteriſcis et obelis, praefixum commentariis Brunonis, Herbipolitani epiſc.

ssssss) In Pſalterio duplici Rom. 1683. 8. Et in ſacror. bibliorum titulis veteribus, ibid. 1688. 4.

tttttt) In Pſalmos, Pariſ. 1683. 4. Confer Coteler. tom. III. monument. eccleſ. gr. pag. 586.

uuuuuu) Vide Acta erud. 1695. pag. 101.

1558. fol. excuſis fecit Io. Benedictus vvvvvv): in noui foederis libris Iacobus Faber wwwwww), Stapulenſis, atque Rob. Stephanus xxxxxx) in editione minori ann. 1543. et 1545.

XIII. Editionem LXX. ſenum ita recenſitam, ſuppletam et aſteriſcis diſpunctam atque obelis, Origenes yyyyyy) *hexaplis* ſuis inſeruit zzzzzz), [¶] operi biblico, cui nullum par viderat vel illa vel prior aetas, et quod non tuliſſe aetatem merito dolemus. In hoc ſex columnis, vno iuxta ſe conſpectu poſitis, vir egregius collocauerat *prima* quidem hebraicum contextum,

vvvvvv) *Rich. Simon* hiſt. crit. N. T. lib. II. pag. 143. et lib. III. pag. 565.

wwwwww) *Rich. Simon* hiſt. crit. N. T. lib. II. pag. 134.

xxxxxx) *Rich. Simon* hiſt. crit. N. T. lib. III. pag. 496.

yyyyyy) De Origenis Tetraplis, Hexaplis et Octaplis perquam diuerſa commentati ſunt viri docti, ex varie intellectis locis veterum, Origenis, Euſebii, *Epiphanii*, Hieronymi. [Ex Epiphanio, minus curioſo, et de Hexaplis Origenianis admodum negligenter, ne dicam inepte, differente, hauſtae ſunt ideoque parui aeſtimandae ſyriacae narrationes de verſionibus graecis Vet. Teſtamenti, quas e duobus codd. MSS. edidit *P. I. Brunſius* repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. nr. 3. *Scharf.*] Mihi ſatis fuit de tota re, quae veriſſima viderentur, ſuccincte exponere. Interim euoluat conferatque qui volet A. Maſium praef. ad Ioſuam, Petauium ad Epiphan. pag. 404. *I. Rud. Wetſtenium* in epiſt. Origenis ad African. pag. 178. *Martianaeum* ad Hieronymum, *Valeſium* ad Euſeb. VI. 16. et in epiſtola, Euſebio ſubiecta, ad Vſſerium, contra ea, quae hic vir doctus de binis editionibus graecae verſionis LXX. ſenum, ab Origene in hexaplorum opere coniunctis, pura et κοινῇ, tradidit in ſyntagmate de LXX. int. verſione cap. 5. *Waltonum* prolegom. bibl. IX. 21. *Huetium* Origenian. III. 2. 4. *Dionyſii de Riuis* diſſertationem de Origenis Hexaplis et Octaplis. Lugd. 1672. 4. *Dan. Heinſii* Ariſtarch. ſacr. pag. 796. Lud. Cappellum critic. ſ. pag. 337. *Iſ. Voſſium* reſponſ. ad obiecta criticae ſ. pag. 305 ſq. *Rich. Simonem* in diſquiſitt. criticis cap. 18. et II. 3. et 10. hiſt. crit. V. T. *Hottingerum* theſaur. philolog. pag. 288. *Io. Morinum* exerc. bibl. pag. 87. *Caueum* vita Origenis nr. 18. *Alexand. Morum* in cauſa dei pag. 120 ſq. *Fraſſenium* diſquiſitt. bibl. pag. 263 ſq. *Eliam du Pin* prolegom. bibl. tom. I. pag. 183 ſq. *Petr. Galeſinium* et *Io. Wowerum* in ſyntagm. de graec. et lat. bibl. interpret. cap. 11. et qui diligentiſſime in hoc argumento accuratiſſimeque verſatus eſt, *Humfredum Hodium* de bibliorum textibus original. libro IV. [Hodius, ſi diligentiam in colligendis et explicandis locis veterum ſcriptorum de Tetraplis et Hexaplis Origenianis ſpectes, certe parem non habuit ante Monteſalconium, qui, adiutus maxime codicibus manu ſcriptis, nonnulla ab illo neglecta animaduertit, aut perperam tradita correxit in prolegomenis ad Hexaplorum Origenianorum reliquias, ita, vt haud cunctanter adfirmem, eum, qui Hodium et Monteſalconium legerit, reliquis omnibus libris, a Fabricio commemoratis, facile carere poſſe, et ſi qui poſt Hodium et Monteſalconium de hexaplis Origenianis recte diſputauerint, hos ſua ex illorum libris hauſiſſe. *Scharf.*] E noſtratibus quoque hanc materiam attigere theologi praeſtantiſſimi, *Dorſcheus* diſſ. theologiae Zacharianae praemiſſa, (d) 3. *Kortholtus* de variis ſcripturae editionibus pag. 374 ſq. *Waltherus* Officin. bibl. pag. 275. etc. *Fabric.* [Galeſinum Dupin falſo ſcribit, notas in graecam verſionem in illo commentario (in quo de editione graeca Romana modo agit,) dediſſe. *M. Matth. Elg.* diſſ. de verſione LXX. ſeniorum. Aboae. 1701. 8. Neueröfnetes Muſeum pag. 431 ſq. *Aug. Calmet.* tom. I. diſſ. 6. proleg. in ſacr. lit. tom. III. pag. 266. ante comment. in L. Eſtherae. *Ioſeph Maria a Turre* tom. II. inſtit. ad intelligentiam verbi diuini ſcripti pag. 22 ſq. Parmae 1711. Quae nouiter de Origenianis ſcripſere eruditi, plures inuenies in Harleſii introduct. in hiſt. lit. graecae pag. 621. quibus *Dionyſ. de Riuis* diſſ. de Origenis Hexaplis et *Roeslerum* in Bibliothek der Kirchenväter part. IX. p. 212 ſqq. addo. Reliquos hinc inde adduximus. *Pfeiff.* Cf. *Eichhorn.* Einleitung in das A. T. p. 332 ſq T. I. ed. ſecundae.]

zzzzzz) Praeter *H. Hodium* de bibliorum text. original. pag. 608. argumentis ſatis perſpicuis hoc demonſtrauit *B. Monteſalconius* prolegom. Hexapl. cap. IV. §. 2. *Scharf.*

textum, hebraicis conſignatum literis, (non Samaritanis, neque punctis animatum vocalibus,) [aaaaaaa]) *ſecunda* eumdem hebraicum contextum literis graecis deſcriptum, *tertia* translationem Aquilae, *quarta* Symmachi verſionem, *quinta* verſionem LXX-viralem, ita, vt dixi, emendatam, interpolatam, et virgis, ſtellulisque ac lemniſcis notatam, *ſexta* denique interpretationem Theodotionis. In quibusdam libris biblicis heptaſelida [bbbbbbb]) etiam erant et octaſelida, et fortean enneaſelida, ſiquidem verſionem graecam quintam, et ſextam et ſeptimam addiderat Origenes, vbi eam nanciſci potuit, de quibus dictum a me ſupra §. XI. Hinc *Octaplorum* apud veteres aliquando mentio, quae tamen ab hexaplis diuerſum opus fuiſſe non videntur viris eruditiſſimis: [*P. D. Huetio* Origenian. lib. III. cap. 2. pag. 259. edit. Rothomag. *H. Hodio* de bibliorum text. original. pag. 595 ſqq. et *B. Montefalconio* prolegom. hexapl. cap. I. §. 5. *Scharf.*] Praeterea verſionem graecam, ex Samaritico confectam, vel ſaltem illius varietates hexaplis ab Origene inſertas contendit [ccccccc]) *Iſ. Voſſius.* Sed iam ſupra §. X. adnotaui, veteres, quando Samariticum laudant, reſpicere verſionem Symmachi, Samaritae, e cuius binis editionibus alteram Origenes operi ſuo adſcripſit. Specimen hexaplorum in margine codicis Barberiniani hoc occurrit ad Hoſeae XI. 1. vnde illud deſcriptum exſtat in tomo VI. Polyglotton Londinenſ. et in praeſtantiſſimi Cauei vitis patrum Anglice editis tom. I. pag. 227. [℟] Tanta vero iam Origenis aetate fuit codicum verſionis τῶν ό diuerſitas, vt ipſe non eamdem per omnia in Tetraplis, eamdem in Hexaplis repraeſentaret; adde *Huetii* notas ad Orig. pag. 68. b. *Fabric.* Praeter Monteſalconium, cuius etiam prolegom. hexapl. p. 8. hanc in rem conferenda ſunt, idem Pentaplorum potius (primam enim columnam Fabricius ſuopte ingenio addidit) quam Hexaplorum ſpecimen, ſed diligentius ex ipſo codice Barberiniano deſcriptum et in aes inciſum exhibuit *Ioſeph. Blanchinus* part. I. euangeliar. quadrupl. lat. verſ. ant. poſt pag. DXXXII. *Scharf.* Quia autem Fabricius mendoſe, et, ſi quidem B. P. L. ſequutus eſt, tam negligenter ſcripſerat, vt etiam ab his aberraret in verbis LXX. intt. et Theodotionis, *Blanchini* autem opus melius poterit conſuli; ſpecimen, et breuius et longius vt chartae parcerem, hic omittere malui. Fabricius vero primum

aaaaaaa) Conf. *I. A. Erneſti* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 12. p. 300 ſq. Contextum Hebraicum in Hexaplis litteris hebraicis, non ſamaritanis, vt Iſ. Voſſius opinabatur, ſcriptum fuiſſe, docet *B. Monteſalconius* prolegom. Hexapl. cap. II. §. 1. Sed ſpecimina litterarum hebraicarum veterum, quae ibidem §. 2. e codice Marchaliano profert, merito ſuſpecta ſunt viris doctis. Vide *B. Kennicotti* diſſert. general. in Vet. Teſtam. hebr. pag. 330. edit. Brunouic. *Scharf.*

bbbbbbb) Siue *Heptapla*, vt diſerte adpellantur in codice Syriaco bibliothecae regiae Pariſienſis, cuius mentio facta eſt ad §. XII. Confer *P. I. Brunſii* Curas Hexaplares in librum IV. Regum repertor. bibl. et orient. literat. part. VIII. p. 97. et part. IX. p. 173. *Octaplorum* nomen ſatis frequenter, ſed *Enneaplorum* nusquam obuium eſſe apud veteres ſcriptores, monet *Monteſalconius* prolegom. Hexapl. cap. I. §. 1. et 5. *Scharf.*

ccccccc) Hoc ego quidem cum *Hodio* de bibliorum text. original. p. 603. et *Monteſalconio* prolegom. Hexapl. cap. I. § 8. credere malim, quam adſentiri Fabricio, cuius coniectura de Samaritico quam parum probabilis ſit, ſupra oſtendi ad §. X. Nam in marginibus Hexaplorum notas variii generis collocatas fuiſſe, dudum monuerunt *B. Monteſalconius* prolegom. Hexapl. cap. I. §. 7. *I. A. Erneſtus* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 24. et alii, etſi recte dubitari poteſt, an ea, quae nunc in marginibus codd. MSS. notata reperiuntur, omnia ab ipſo Origene profecta ſint, veluti lectiones τȣ̃ Ἑβραίȣ, Σύρȣ et Ἑλληνικȣ̃, de quibus praeter Monteſalconium l. l. §. 9. bene diſſerit *I. G. Eichhornius* introduct. in Vet. Teſtament. part. I. pag. 368 ſqq. *Scharf.* adde *Semleri* hermeneutiſche Vorbereitungen vol. I. pag. 328 ſq. *Pfeiff.*

mum dederat breue ſpecimen Hex. ex margine cod. Barberin. in tom. VI. Polyglott. Londin. et *Cauei* vitas etc. taanslatum: Tum ſubiunxerat amplum ſpecimen, n. caput I. Geneſeos, fragmentis veterum interpretum e Philoponi maxime commentario in Hexaëmeron conquiſitis: ad quod Scharſenberg ea, quae ſequuntur, adnotauit. *Harl.* — Idem exhibuit *Monteſalconius* hexaplorum Origenianorum ſpecimen. Quod ſi quis contulerit cum noſtro, videbit, in hebraico contextu, graece ſcripto, Monteſalconium ſaepe diſſentire a Fabricio, et plerumque melius diuinare quam hunc, nimis, vt opinor, adhaerentem pronuntiationi Maſorethicae. Verum non liquet, an ſemper adſequutus ſit antiquum hebraica legendi morem, quem variaſſe ſatis conſtat. בראשית, vt hoc vtar, Hieronymus etiam legit Breſith, fere vt Origenes, quem Monteſalconius ſequutus in contextu poſuit Βρησιθ: ſed in margine cod. regii, quem in not. ad h. l. laudat, ſcriptum eſt Βαρησηθ. Quare contextum hebraeo-graecum, tantum operarum mendis purgatum, trado lectoribus dddddd), ſimul eos monens, vt, ſi hac de re recte iudicare velint, adeant *Ioh. Druſii* librum, qui inſcribitur *Alphabetum Hebraicum vetus*, et *B. Monteſalconii* diſſertationem de veteri hebraicarum literarum et vocalium pronuntiatione pag. 394 ſqq. tom. II. Hexapl. Origen. quae hinc translata eſt in *Ioh. Chr. Wolfii* bibliothecae hebr. part. II. pag. 648 — 657. Sed verſionem ſeptuagintauiralem, aſteriſcis et obelis diſtinctam, quam Fabricius e ſpeciminibus, nouae τῶν ό editionis adiectis, *Ioh. Ern. Grabii* epiſtolae ad Ioh. Millium (vid. ſupra §. VI. pag. 330.) deſcripſit, verum ita, vt nonnulla temere mutaret, refinxi ad exemplar Grabianum, neglectis tamen minutiis, quae ad recenſionem Hexaplarem nullius ſunt momenti. Neque minus in conſtituenda lectione reliquorum interpretum paſſim ita diſceſſi a Fabricio, vt in ipſo contextu aut delerem aut adderem nonnulla, nixus auctoritate Monteſalconii, etſi Iohannis Philoponi, e cuius libris VII. in cap. I. Geneſeos de mundi creatione graece et latine a *Balthaſ. Corderio* editis Viennae ann. 1630. quaternis, etiam Monteſalconius ſua magna ex parte hauſit, diligentia et fides in laudandis verbis interpretum graecorum non immerito ſuſpecta eſt viris doctis. Conf. *Cor. Aug. Thiemii* diſp. pro puritate Symmachi pag. 21. Ceterum praeter Monteſalconium de fragmentis verſionum Aquilae, Symmachi, Theodotionis, variis lectionibus verſionis ſeptuagintauiralis et verbis, aſteriſco vel obelo notatis, conſulendae ſunt adnotationes Grabii l. l. pag. 57 ſqq. Hactenus Scharſenb. Idem Scharf. ad Aquilae verſionem Geneſ. I. 12. adſcripſit notam, quam cum ſequentibus ad Theodotionem et Symmachum retinere, quam delere malui: ſaltem id quibusdam lectoribus haud ingratum fore arbitror. Scharſenb. vero haec adnotauit. „Aquila: καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν. Praeter haec Monteſalconius e ſcholiis editionis Romanae, (conf. *Grabii* epiſt. ad I. Millium pag. 64.) profert verba Aquilae σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν, quae videntur quidem reſpondere hebraicis מזריע זרע למינהו, ſed haud dubie huc traducta ſunt e verſu antecedente, vbi verſionem Aquilae σπειρόμενον σπέρμα — εἰς τὸ γένος αὐτῶν mirum in modum corruptam et e ſeptuagintauirali interpolatam eſſe videbit, quicumque hebraica cum graecis diligenter contulerit. Pro σπειρόμενον opinor legendum eſſe σπερμαῖνον. Nam infra vſ. 29. idem interpres hebraica זֹרֵעַ זֶרַע, quae nullo modo differunt a מזריע זרע, vertit σπερμαίνουσαν σπέρμα. Vnde ſimul adparet,

dddddd) Ego vero, vt monui, ſatius duxi, hoc ſpecimen h. l. omittere; notam tamen Scharſenbergii retinere, vt intelligatur, num bene fecerim, nec ne? et vt poſſeſſores priſtinae editionis poſſint de ſpecimine Fabriciano iudicare. *Harl.*

adparet, ibidem, vbi eadem verba repetuntur in hebraeo, pro *ἐσπαρμένον σπέρμα* reſcribendum eſſe *σπερμαῖνον σπέρμα*, vt vere legitur apud Theodoretum quaeſt. 51. in Geneſ. Conf. *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. part. IX. pag. 391 ſq.

In vſ. 20. *Theodotion*, *κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ*. Montefalconius hic addidit *καὶ ἐγένετο οὕτως*, quae, ſi excerptis Grabianis pag. 65. credas, neque Theodotioni neque Symmacho tribuenda ſunt, et in verſione ſeptuagintauirali eadem verba obelo notavit; ſed vnde haec hauſerit, in notis ad h. l. non oſtendit. Ego igitur, ſequutus Grabium, qui multo diligentius quam Montefalconius et, vt par erat, auctoritate codd. MSS. et doctorum veteris eccleſiae docuit, quae verba aſteriſcis et obelis ſignanda ſint, non ſolum hic, ſed etiam in ſequentibus (vſ. 27. et 28.) neglexi ſigna illa Origeniana, quae quo auctore Fabricius adſcripſerit, non conſtat. Denique in vſ. 30. *Symmachus πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρῶσιν*. Montefalconius e ſcholiis editionis Romanae addit: *τὸν πάντα χόρτον σπόριμον, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς*, quae ſunt verba ſeptuaginta interpretum, errore librarii huc traducta e verſu antecedente. Ceterum in verſione ſeptuagintauirali particulam *καὶ* ante verba *πάντα χόρτον χλωρὸν*, quia ſenſum turbat, Grabius quidem vncis incluſit, ſed Montefalconius, nixus auctoritate Procopii, prorſus omiſit.“ Hactenus Scharf. *Harl.*

Praeter Hexapla Origenes compoſuit quoque *Tetrapla*, hoc eſt opus biblicum, per quatuor columnas digeſtum, quarum *prima* poſuit Aquilam, *ſecunda* Symmachum, *tertia* LXX. interpretum verſionem puram, ſine aſteriſcis et obelis, et *quarta* Theodotionem. Quod vero in tetraplis verſio LXX. ſenum non fuerit ex aliis verſionibus interpolata, neque criticis diſpuncta ſignis[eeeeeee]), colligunt viri docti ex hoc graeco ſcholio ad Pſ. CXXXI. (CXXXII.) 4. *οὗτος ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ· παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ ἀντὶ τοῦ, τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν· ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, παρὰ μόνοις τοῖς ὁ ἔκειτο ὠβελισμένον.* Variae lectiones ex aliis codicibus poſt Origenem videntur aliorum opera adiectae. De hiſce *variis lectionibus*, quae in codicibus quibusdam MSS. v. g. Marchaliano Prophetarum, non ab ipſo, vt videtur, Origene, ſed ab Apollinario vel Euſebio vel alio quodam iuniore in ora ſiue margine additae viſuntur, agit *Hodius* pag. 625. et 631 ſq. *Fabric.* Conf. *B. Montefalconii* prolegom. hexapl. cap. X. et XI. vbi plenius et melius, quam Hodius de notis, ad tetrapla vel hexapla ſpectantibus, et de fatis Hexaplorum poſt Origenem exponit. Ceterum, ſi recte ſe habent, quae idem Montefalconius ibidem cap. I. §. 5. 7. et ſeqq. de notis marginalibus tetraplorum et hexaplorum diſſerit, nihil obſtat, quominus credamus, partem certe lectionum, in marginibus codd. MSS. qui nunc exſtant, notatarum, e ſcholiis Origenianis fluxiſſe. *Scharf.*

XIV. *Lucia-*

eeeeeee) Praeter Hodium de bibliorum textibus originalibus pag. 608. vnde Fabricius ſua hauſit, pluribus neque leuibus, vt videtur, argumentis hoc oſtendere conatus eſt *Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. I. §. 3. Sed ſi fides habenda eſt codici Chiſiano, e quo nuper Romae edita eſt verſio ſeptuagintauiralis oraculorum Danielis ſecundum Tetrapla Origeniana, Origenes ad emendandam verſionem ſeptuagintauiralem notas illas criticas adhibuit in tetraplis non minus, quam in hexaplis, vt editor Romanus praefat. pag. 23. et alibi contendit. *Scharf.*

XIV. *Lucianus*, Antiochenus presbyter, et *Euſebius*, *Pamphilusque* atque *Heſychius*, Alexandrinus, non adornarunt nouas graecas verſiones [fffffff]); ſed editionem κοινὴν LXX. interpretum vel recenſuerunt, vt Lucianus et Heſychius, vel Origenis labores cum eccleſia communicarunt, vt Euſebius et Pamphilus. Luciano et Heſychio iungendus *Iohannes Ioſephus* eſt, cuius editionem memorat Theodoretus. *Baſilius* quoque Caeſarenſis, cuius opera in conferendis et emendandis ſacris libris laudatur a G. Syncello pag. 203. tum *Apollinarius*, Laodicenus, licet de hoc dubium poſſit videri, cum forte commentarios eius, non vero editionem bibliorum Hieronymus reſpiciat [ggggggg]). Plura de ſingulis hisce dabunt *Vſſerius* ſyntagm. de LXX. int. verſione cap. 7. Hodius IV. 2. et 3. de bibliorum textibus original. p. 620. et pag. 626 ſq. et Hottingerus faſcic. diſſ. theol. philol. pag. 228 ſq. Idem *Hodius* acute coniicit, *verſionem triginta hominum* apud Philaſtrium cap. 138. videri editionem Luciani, in graecis [?] codicibus littera Λ. denotari ſolitam [hhhhhhh]), quae littera numerum triceſimum ſignificat:

Xxxx 2

fffffff) Parum abfuit, quin de Heſychio hoc diceret *I. E. Grabius* epiſt. ad Ioh. Millium p. 46 et 47. Lucianum porro nouam verſionem confeciſſe, praeter editores Romanos verſionis ſeptuagintauiralis, coniicit *Cl. Fr. Hornemannus* exercitt. critic. in verſionem LXX. interpretum ex Philone ſpec. I. pag. 21 ſq. nixus auctoritate Nicetae, Heracleenſis. Sed maior eſt Hieronymi auctoritas, cuius loci de recenſione Origeniana ſiue Palaeſtina, Lucianea et Heſychiana legi poſſunt apud *Hodium* de bibliorum textibus originalibus pag. 303. Ceterum etſi non temere, vt opinor, perſuaſum eſt plerisque, e tribus iſtis editionibus fluxiſſe omnia, quae nunc vel ſcripta vel edita exſtant, verſionis ſeptuagintauiralis exempla: tamen, cum a ſcriptoribus antiquis et fide dignis non ſatis perſpicue traditum ſit, quibus praeſidiis librorum vſi fuerint, et quem correctionis modum tenuerint Lucianus et Heſychius: admodum difficile eſt, origines eorum certo quodam ſigno agnoſcere, vt vel e coniecturis virorum doctiſſimorum, vehementer inter ſe diſcrepantibus, adparet. Codex Vaticanus, e quo ducta eſt editio Romana, *Andr. Maſio* Annotat. in verſ. graec. Ioſuae pag. 125. videbatur Lucianeam recenſionem ſequi, ſed *Ioh. Morino*, qui ceteroquin in epiſtola ad Patr. Iunium, inſerta antiquitatibus eccleſiae orientalis pag. 273 ſqq. edit. Lond. hac de re docte differit, Origenianam, et *I. E. Grabio* epiſt. ad Ioh. Millium pag. 47. Heſychianam. Neque minus diſſentiunt de codice *Alexandrino*, quem, quia Alexandriae ſcriptus eſſe dicitur, Ioh. Morinus et Iſ. Voſſius praefat. ad appendicem libri de LXX. interpretibus editionem *Heſychianam* exhibere opinantur; ſed I. E. Grabius et B. Montefalconius prolegom. Hexapl. cap. IV. §. 5. firmiori argumento freti, propius ad editionem Origenianam accedere cenſent. *Scharf.*

ggggggg) Eſt haec coniectura *Hodii* l. l. pag. 631. quae, vtrum ſe probauerit aliis, neſcio. *Fabricius* quidem infra lib. V. cap. 16. et *Rich. Simon* hiſt. crit. Vet. Teſt. lib. II. cap. 10. quibus Villoiſonus praefat. ad nouam verſionem graecam Prouerbiorum, Eccleſiaſtis etc. ex vnico S. Marci bibliothecae Venetae codice editam p. 5 ſq. adſentitur, ex Hieronymi verbis colligunt, Apollinarium nouam verſionem graecam librorum Vet. Teſtamenti e variis interpretationibus, inprimis Symmachi concinnaſſe. Sed *A. G. Maſchio* bibl. ſacr. part. II. vol. II. pag. 245. videtur Hieronymus reſpexiſſe Apollinarii verſionem librorum Vet. Teſtamenti metricam, de qua confer Fabricium l. l. *Scharf.*

hhhhhhh) Concidit haec coniectura, ſi cum *Monteſalconio* prolegom. hexapl. cap. X. §. 1. credas, in codd. MSS. nota Λ et Λο ſignificari λοιπὰς, i. e. *reliquos interpretes* praeter LXX. Huic autem adſentior, quia *Rich. Simon* biblioth. crit. tom. I. pag. 181 ſq. narrat, in codice Marchaliano ſcriptum eſſe οἱ Λ, quod haud dubie legendum eſt οἱ λοιποί. Vnde enim οἱ, ſi, vt etiam Simoni videbatur, Λ eſt Λουκιανὸς, i. e. *Luciani editio?* Conf. verba Hieronymi apud *Hodium* de bibliorum text. original. pag. 627. Omnino autem mihi quidem non ſit veriſimile, in codicibus Hexaplaribus, quibus Grabio auctore adnumerandi ſunt Marchalianus et Barberinianus, notatas eſſe lectiones editionis Lucianeae, vt praeeunte *Iac. Vſſerio* ſyntagm. de graeca LXX. interpretum verſione pag. 87. edit. Lond. Waltonus, Hodius et alii

ficat: praeterea per *verſionem ſex virorum* apud eumdem Philaſtrium cap. 139. notari verſionem ſextam in Origenianis octaplis: denique *editionem Heracleenſem* iiiiii), quae ante editionem Hiſtoriae Suſannae ſyriacam memoratur, nullam eſſe aliam, quam Theodotionis, qui Ponticus a quibusdam habitus eſt. *Patrophili Scythopolitani* non minus, quam *Euſebii* verſio graeca bibliorum apud Sixtum Senenſem eſt commentitia, ſimili er *Macedonica*, memorata Galeſinio, et *Theodori Mopſueſteni*, de qua *Salmaſius* p. 177. comment. de Helleniſtica. [Conf. *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 241. *Scharf.*] De verſione vero *Graecobarbara*, quam litteris hebraicis CPoli ediderunt Iudaei, quamque Caraitae iis in locis legunt, vide *Rich. Simonem* II. 19. hiſt. crit. V. T. et *Humfredum Hodium* libro laudato pag. 633. *Fabric.* — Adde eiusdem *Rich. Simonis* disquiſit. critic. de variis bibliorum editionibus pag. 106. et 213. *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. p. 324. et *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 355. et 447. part. III. adpend. et part. IV. p. 1219 ſqq. vbi ſpecimina huius verſionis profert. Ceterum non Caraitarum, ſed tironum vſibus deſtinatam eſſe hanc verſionem, vt recte monuit *Rich. Simon* biblioth. crit. tom. III. pag. 436. adparet ex ipſa libri inſcriptione. Vide *I. G. C. Adler kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-kritiſchen Reiſe nach Rom.* pag. 224. Hic commemoranda etiam eſt *noua verſio graeca Prouerbiorum*, *Eccleſiaſtis*, *Cantici Canticorum*, *Ruth*, *Threnorum*, *Danielis et ſelectorum Pentateuchi locorum*, quam ex vnico S. Marci bibliothecae codice Veneto primum erutam et notulis illuſtratam edidit *Ioh. Bapt. Caſp. d'Anſſe de Villoiſon*, Argentorati ann. 1784. 8. editione *Pentateuchi* integri in aliud tempus dilata. Codex ille quia a fine, id eſt, ab vltima pagina incipit retro acto ordine, non *a dextera in ſiniſtram hebraeorum more exaratus*, vt *auctor*, Ant. Zanettus, graecae D. Marci bibliothecae codd. MSS. per titulos digeſtae pag. 15. loquitur, et *Pentateuchus* in varias ſectiones, פרשיות vulgo vocant, iuxta Iudaeorum ſabbata deſcriptus eſt, nouam hanc verſionem et ab omnibus iis, de quibus antea dictum eſt, prorſus diuerſam, in vſum ſynagogarum confectam fuiſſe, putant. Sed a quo et quo tempore confecta ſit, editor doctiſſimus definire non audet, niſi quod Iudaeum, more Aquilae verba hebraica lectori adnumerantem, auctorem fuiſſe, e genere dicendi Helleniſtico colligit. Praeter Villoiſoni praefationem de hac verſione conferri poſſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. IV. pag. 280 ſqq. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XVI. pag. 185 ſqq. *I. G. C. Adler kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-kritiſchen Reiſe nach Rom* pag. 21. *Ioh. Bern. de Roſſi* ſpecimen variarum lectionum ſacri textus pag. 71 ſqq. edit. Tubing. *I. C. Doederleinii* biblioth. theolog. ſelect. part. III. pag. 239 ſqq. et *Frid. Andr. Strothii* proluſio, qua *lectiones nonnullas codicis graeci Veteris Teſtamenti qui in bibliotheca S. Marci Venetiis adſeruatur recenſet*, editae Halae ann. 1775. quaternis pag. 5 ſq. *Scharf.* — Plura de hac verſione dabit *Io. Ge. Dahler* in animaduerſionibus in verſionem graecam Prouerbiorum Salomonis ex Veneta S. Marci bibliotheca, Argentor. 1786. 8. cuius libri epitomen in *Doederlini* theolog. biblioth. vol. III. pag. 865. et in *Seileri* theolog. critiſchen Betracht. 1787. pag. 239 ſqq. inuenies. Paucis abhinc annis Villoiſon *Pentateuchi verſionem* cum voto editionis communicauit cum *Chriſtoph. Frid. Ammon*, qui etiam publici iuris eam fecit, Erlangae 1788. duobus voluminibus. 8. Volumine tertio de

alii opinantur. Quonam enim fato factum eſſe dicamus, vt in iisdem codicibus ne vna quidem editionis Heſychianae lectio notaretur? *Scharf.*

iiiiii) Niſi potius haec eſt verſio Syriaca Thomae Heracleenſis, de qua vide *I. G. Eichhornii* Introduct. in Vet. Teſt. part. I. p. 480. *Scharf.*

de verſionis vſu et indole ſat feliciter commentatus eſt, et ſcripturae ſpecimen, a Iac. Morellio acceptum, adiunxit. In ſectione prima de vſu eius critico erudite egit, et multas, vt ait, bonae frugis lectiones, ſelegit; in ſectione vero ſecunda, de aetate huius verſionis probabili; medio aeuo circiter ſaec. XIV. exaratum codicem eſſe, verſionemque e textu hebraico, vel nuſpiam, vel quibusdam in locis tantum punctis inſtructo, a Chriſtiano, forte Syro, confectam continere, iudicauit, et difficiliores voces explicauit. *Pfeiff.*

XV. *Hieronymus*, Stridonenſis, latinorum eccleſiae doctorum facile doctiſſimus praeter verſionem latinam librorum V. T. ex hebraeo, quam ſub *Arami* [kkkkkkk]) nomine perſtrinxit apud Photium Theodorus Mopſueſtenus, graecam quoque verſionem, cuius variae latinae verſiones antiquiores [lllllll]) exſtabant, de integro interpretatus eſt [mmmmmmmm]) et Origenis exemplo aſteriſcis atque obelis diſtinxit, cuius eius laboris adhuc veſtigia ſuperſunt in Pſalmis et aliis quibusdam libris [nnnnnnn]). Quamquam Hieronymo etiamnum ſpirante librarii ſigna illa adſcribere negligebant, vt [ſ] ſupra §. XII. ipſum conqueſtum adnotaui. Non integram verſionem antiqui foederis, ſed tantum verſionem Pſalmorum ac Prophetarum, (neque illam e graeco, vt aliud agens ſcripſit vir illuſtris libro de claris interpretibus [ooooooo]), ſed ex hebraeo latine compoſitam,) graece vertit amicus Hieronymi, *Sophronius*, qua eius verſione Procopium Gazaeum et Heſychium Hieroſolymitanum [ppppppp]) vſos eſſe conſtat. *Hieronymus* ipſe in catalogo ſcript. eccleſ. vbi de Sophronio: *De virginitate quoque ad Euſtochium, et vitam Hilarionis, monachi, opuſcula mea, in graecum eleganti ſermone tranſtulit, Pſalterium quoque et Prophetas, quos nos de hebraeo in latinum vertimus.* [Latius de hac verſione et loco Photii, ſupra laudato, diſſerit *Ioh. Chriſtoph. Doederleinius* in *disquiſitione hiſtorico-philologica, quis ſit ὁ Σύρος Vet. Teſt. interpres graecus*, edita Altdorfii ann. 1772. quaternis: cuius libelli ſummam ſi quis breuiter expreſſam legere voluerit, adeat *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 477 ſqq. De *Sophronio* Fabricius exponit infra lib. V. cap. 21. *Scharf.*] Idem Hieron. libro II. in Rufin. *Vnde me putabam bene mereri de latinis meis, et noſtrorum ad diſcendum animos concitare, quod etiam Graeci verſum de latino poſt tantos interpretes non faſtidiunt; inde in culpam vocor, et nauſeanti ſtomacho cibos ingero.* De verſionibus

kkkkkkk) *Phot.* cod. CLXXVII. pag. 205. ad quem locum confer *Henr. Noriſium* lib. I. cap. 9. hiſt. Pelagianae, *Garnerium* ad Marium Mercatorem tom. I. pag. 101. *Tho. Ittigii* appendicem diſſertationis de Haereſiarchis aeui apoſtolici pag. 469 ſq. *Rich. Simonis* hiſt. crit. N. T. lib. III. pag. 444 ſq. *Guil. Caueum* parte I. hiſt. literar. ſcript. eccleſ. in Theodoro Mopſueſteno, et *Humfredum Hodium* pag. 629 ſq.

lllllll) Id. pag. 342 ſq.

mmmmmmmm) Id. pag. 351 ſq.

nnnnnnn) Quod nunc quidem ſciamus, nonniſi Pſalmorum et Iobi verſio Hieronymiana ſecundum recenſionem hexaplarem reſtat, edita a *Ioh. Martianaeo* in *diuina Hieronymi bibliotheca* ſiue tomo I. operum Hieronymi, Pariſ. ann. 1693. fol. Tres libri Salomonis, et ſi quos forte alios ex editione Origeniana latine vertit Hieronymus, interciderunt, nondum certe reperti ſunt. Conſ. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 7. 8. et diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 104 ſqq. vbi Martianaei editionem Iobi, modo commemoratam, ope cod. MSS. Bodleiani et aliorum librorum multis locis emendauit. *Scharf.* Ex Codd. emendatiorem reddidit Bibliothecam diuinam *Vallarſius* in edit. Veron. Opp. Hieronymi T. IX. et X. Cf. *Schoenemann* Bibliotheca Patrum Lat. T. I. p. 441 ſq.

ooooooo) *Petr. Dan. Huetius.* Vide Hodium de bibliorum textibus originalibus p. 630. *Scharf.*

ppppppp) Vide *Albertinum* de Euchariſtia pag. 848. ſed et *Rich. Simonis* epiſtolas criticas gallice editas Baſileae, pag. 310 ſq. et 318.

ſionibus ſyriacis, arabicis, copticis, armenicis, ſlauonicis, e translatione graeca LXX. interpretum compoſitis, dicere non eſt huius loci. Fragmenta verſionis veteris *Syriacae* ſiue *Graecae, e Syriaco* adornatae, collegit vir orientalium litterarum ad miraculum peritus, *Andreas Müllerus Greifenhagius* in ſymbolis ſyriacis; quibus addi poſſunt alia pauca e *Iuſtino* quaeſt. 63. ad Orthodox. *Procopio Gazaeo* ad 1 Reg. XX. 20. et in 3 Reg. I. 9. p. 173. et 3 Reg. XII. 10. pag. 215. *Suida* in Σειρῆνας, ſcholio ad MS. Barberin. in Hoſeae XI. 5. tom. VI. Polyglott. Walton. pag. 133. b. Porro in excerptis graecis chronologicis, ante Malalam editis, pag. 12 ſq. male tribuit eruditus interpres Origeni commentarios in biblia ſyriaca. *Fabric.* — Praeter *Rich. Simonem* hiſt. crit. V. T. lib. II. cap. 15. et 16. diſquiſit. crit. de variis bibliorum editionibus cap. 21. et quae alii de his verſionibus obiter diſſeruerunt, veluti *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. II. pag. 108 ſqq. part. XIV. pag. 65 ſq. et *I. G. C. Adlerus* in deſcriptione itineris biblico-critici, antea laudata, pag. 68. 178. et 208 ſqq. de arabica, p. 165. de armenica, pag. 187. de coptica, confer omnino *I. G. Eichhornii* introduct. in Vet. Teſt. part. I. cap. 3. Lectiones τοῦ Σύρου, a Fabricio commemoratas, fere omnes, multasque alias e codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis et libris doctorum veteris eccleſiae collegit *Montfalconius* in hexaplorum Origenianorum editione, de qua ſupra diximus. Sed quis Interpres ille fuerit, et an e ſyriaco, vt Fabricio videbatur, verſionem graecam adornauerit, non liquet. Conf. repertor. bibl. et or. lit. part. XV. pag. 57. *Scharfenberg.*

CAPVT XIV (olim XXIX)

DE IESV SIRACHIDE ET ALIIS SCRIPTORIBVS SACRIS, QVI NON FVERE IN CANONE HEBRAEORVM, PRIMORVMVE CHRISTIANORVM.

I. *De Ieſu Sirachidis auo, auctoris Panareti, hebraice ſcripti, quem librum adhuc vidit Hieronymus. Graecam verſionem condidit nepos, quae ſola hodie exſtat.* II. *Eius editiones et interpretes. Obiter de ſententiis, hebraice editis, Ben Sirae. ib.* III. *De libro Sapientiae.* IV. *De oratione Manaſſea.* V. *De libro Baruchi, prophetae.* VI. *De libris Iudith et Tobiae.* VII. *De partibus Danielis et libri Eſther, quae hebraice vel chaldaice non exſtant.* VIII. *De libro III. et IV. Eſdrae.* IX. *De libris IV. Maccabaeorum.* X. *Pſalmus CLI. Pſalterium Salomonis et alia pſeudepigrapha prophetica, de quibus alibi.*

[Cum ſupplementis *Io. Gottfr. Scharfenbergii* [a]) et *Aug. Frid. Pfeifferi.*]

I.

Quoniam de graecis ſcriptoribus vniuerſis, qui in lucem editi ſunt, dicere hoc in opere inſtitui, non praetereundus a me eſt IESV SIRACHIDAE πανάρετος liber [b]), ſed propter dignitatem argumenti et antiquitatem vna cum aliis voluminibus eccleſiaſticis, quae

a) B. *Scharfenberg* in limine ſuarum adnotationum notauit, ſe exeunte menſe Ianuario 1785. illas ſcripſiſſe et d. 8. April. abſoluiſſe. *Harl.*

b) De nominibus *Eccleſiaſtici*, qui mox σοφία Ἰησοῦ, vt in Complutenſ. bibl. et apud patres graecos paſſim, mox σοφία Σιράχ, vt in edit. Rom. mox πανάρετος τοῦ Ἰησοῦ apud Hieronym. adpellabatur, de eius auctore, lingua, tempore, verſionibus, vid. quae *Fabricius* in ſua librorum quorumdam apocryphorum infra memoranda editione,

quae graece ad noſtram aetatem perlata Hebraeorum canoni ſacro biblico antiqui foederis ſubiiciuntur, hoc loco mihi cum maxime memorandus. *Ὡς λίαν εὔχαρις ὁ πολύπειρος Σειρὰχ συγγράφων καὶ συντάσσων ὠφέλιμα ῥήματα* celebratur a S. Nilo epiſtola CXVII. ad Theoclem, presbyterum. Nomen vero auctoris non eſt Σειρὰχ [c]), ſed Ἰησοῦς, *υἱὸς* Σειρὰχ, Ἱεροσολυμίτης, vt diſerte legitur cap. L. v. 35. Vnde *ἡ* Ἰησοῦ *σοφία* paſſim audit, vt apud *Clementem Alexandr.* lib. I. Strom. pag. 206. *Iſidor. Peluſ.* IV. epiſt. 228. III. 66. et alios infinitos. Huius [d]) Ieſu [¶] filius, ni fallor, fuit Eleazar [e]) quidam. Vnde nepos, qui aui librum ex hebraico graece ſe vertiſſe profitetur, in Aldina editione vocatur Σειρὰχ Ἐλεαζάρου. At in MSto Palatino, cuius lectionum varietatem a Kimedontio habuit Druſius, lectum fuit *Ἰησοῦς υἱὸς Σειρὰχ* Ἐλεάζαρ (fortaſſe *τοῦ* Ἐλεάζαρ) ὁ Ἱεροσολυμίτης. [Sic quoque Grabius edidit e codice Alexandrino. Sed illud additamentum editionis Aldinae repudiandum eſſe, monet *I. W. Lindius* not. critic. ad germanicam verſionem Eccleſiaſtici p. 226. *Scharf.*] *Athanaſius* quoque, non Magnus ille, ſed ad quem centum annis poſt Euthalius Sulcenſis, a Zaccagnio editus, miſit recenſionem Actuum Apoſtolicorum et Epiſtolarum Paulinarum, iisdem hinc inde verbis in ſynopſi Athanaſiana expreſſam: ille inquam Athanaſius iunior in ſynopſi ſ. ſcripturae, ex qua petitus prologus alter in editione Complutenſi praefixus eſt Sirachidis libro, nepotem quoque Ieſum adpellatum fuiſſe auctor eſt. Idem confirmant

ne, prolegomenorum inſtar, pag. 342 ſqq. retulit. Adde *Calmetum* Preface ſur le livre d'Eccleſiaſtique pag. 236. *Scip. Sgambatum* Archiv. V. T. pag. 461 ſqq. *Tufo* in prolog. ad comment. *Wolfii* bibl. hebr. tom. I. pag. 255 ſqq. tom. II. pag. 200. et tom. III. p. 156. *Buddei* hiſtor. philoſoph. Iud. pag. 70 ſq. et hiſtor. Eccl. V. T. pag. 951. *Walchii* bibl. theol. ſelect. part. IV. pag. 224. *Bruckeri* hiſt. philoſ. tom. II. pag. 789 ſqq. *Ziegler* Ueberſetzung der Denkſprüche Salomons, proleg. p. 39 ſq. De apocryphis in vniuerſum conferri praeter hos merentur *Er. Benzelii* ſyntagma diſſertatt. Franc. et Lipſ. 1745. tom. I. p. 297 ſqq. *Ren. Ceillier* hiſt. generale des auteurs ſacrés et eccleſ. tom. I. *Chamieri* Panſtrat. Cathol. tom. I. pag. 90 ſqq. *Pfeiff.*

c) Scribitur et Σιρὰχ, vt apud Syncellum, et Σιρὰκ, vt apud Iohannem Philoponum in cap. I. Geneſ. de mundi creatione p. 10. Scribitur etiam apud Athanaſ. in ſynopſ. S. S. niſi mendum typographicum eſt, Σηρὰχ. *Fabric.* Simili fere modo ſcripturam nominis Ben Sira, quem plerique a Sirachide diuerſum eſſe negant, apud hebraicos ſcriptores variare monet I. C. Wolfius biblioth. hebr. part. I. pag. 255. et part. III. pag. 157. Alioqui non inepte coniicias, apud Iohannem Philoponum, et ſi qui forte praeter hunc habeant Σιρὰκ, a librariis permutatas eſſe litteras, figura ſimiles, Χ et Κ. *Scharf.*

d) Ne cum IESV, ſoſpitatore noſtro, confundatur, Iaſonem malunt vocare viri quidam docti, vt Gatakerus Aduerſar. pag. 124. et ad Antonin. pag. 106. etc. Sane etymi ratione conueniunt nomina Ioſua, Ieſus, Iaſon. *Fabric.* *Gozanus*, ſoc. Ieſ. in epiſtola quadam ex prouincia Chinae, cui *Hain* nomen, ſcripta, teſtatur, ſe reperiſſe ſynagogam, ante Chriſtum natum ibi fundatam; quumque e Iudaeis quaeſiuiſſet, quid de Meſſia, in lege promiſſo, ſentirent, docuiſſetque eos, nomen huius eſſe *Ieſum*, reſponderunt, illum ſe penitus ignorare; at in bibliis ſuis mentionem fieri Ieſu, filii Sirachi. Vid. Ephemerid. Pariſ. 1707. menſ. Maio pag. 222. Mem. de Trevoux ann. 1707. Iun. pag. 1030. Recueil des Lettres de Miſſion tom. 7. — Et alios *Ieſu* nomine, (ad viginti circiter,) ex ſacris litteris et Ioſepho collegit *Matthaeus Hillerus* in ſyntagm. hermeneut. p. 338 ſq. et plures *Io. Henr. von Seelen* ſingulari ſchediasmate, edito Lubec. 1729. 4. *Pfeiff.*

e) Hunc Eleazarum quidam eſſe ſuſpicantur, qui in pontificatu Simoni Iuſto ſucceſſit, quod parum eſt credibile. Syrus vero interpres, vt illuſtris Huetius coniicit, patrem Ieſu videtur vnum habuiſſe cum eodem Simone Iuſto, Oniae filio. Vocat certe *Ieſum, filium Simonis Aſiro.* Sed alium Simonem potuit intelligere.

mant *Epiphanius* de menſur. et pond. cap. IV. et *Damaſcen.* lib. IV. 18. de orthod. fide. Quamquam in hebraeis ſcholiis ad ſententias Ben Sirae, a Fagio editis, filius Ben Sirae, (qui cum Sirachide idem omnino videtur,) vocatur *Vziel*, nepos Ioſephus Ben Vziel. Si *Syncello* fides, auus Ieſus Sirachi F. pontifex maximus fuit Hieroſolymis. Ita enim ille pag. 276. *Ἰουδαίων ιγʹ. ἀρχιεράτευσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιρὰχ, ὁ τὴν σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην πανάρετον, ἐν ᾗ καὶ μέμνηται τοῦ Ὀνίου τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἔτη ϛʹ. τοῦ δὲ κόσμου ετή.* Sed haud dubie ſallitur Syncellus. Nam Ieſus, ſiue Iaſon iſte, 2 Maccab. IV. 7. et V. 6. memoratus, Olymp. CXI. 1. ſucceſſit fratri, Oniae tertio, de quo 2 Maccab. III. 1. IV. 34. At Onias, Sirachidi cap. 50. v. 1. laudatus, fuit Onias ille primus, Simonis Iuſti pater, quibus vtriſque defunctis ſcripſiſſe ſe docet, non ſub Simone, vt legas in Chronico Proſperi pag. 696. et apud Alcuinum contra Elipantum pag. 941. Scripſit itaque ſub pontificatu Eleazari, quem alioqui non illaudatum praeteriiſſet. Ad hunc Eleazarum, Simonis Iuſti ſucceſſorem, epiſtolam Ptolemaei Philadelphi refert *Ioſephus* antiq. Iud. XII. 2. pag. 392. qua viros idoneos, qui legem Hebraeorum in graecam linguam interpretentur, ab eo deſiderat. Vtcumque vero aliquis narrationem illam de LXX. interpretibus vocet in dubium: tamen tempus pontificatus Eleazari Ioſepho notum fuiſſe, adeoque Eleazarum Philadelpho, qui Olymp. CXXXIII½. obiit, regnante ſacra illa dignitate, functum eſſe, non [ſ] videtur dubitandum. At nepos huius Ieſu, qui librum, ab auo hebraice ſcriptum, graece interpretatus eſt [f]), quae ſola graeca interpretatio hebraico codice perdito aetatem tulit, in prologo adfirmat, ſe in Aegyptum veniſſe ſub Ptolemaeo Euergete, anno XXXVIII. Non primum Euergetem, qui Philadelpho, ſed ſecundum [g]), qui Philometori ſucceſſit, libenter intellexerim, cuius initia Olymp. CLVIII¾. a Philadelphi morte abſunt annis nonaginta quinque. Annum vero XXXVIII. putem [h]) de interpretis annis aetatis, non de annis regni Euergetae intelligendum. Neque enim

f) Si fides habenda eſt *Hubiganto* prolegom. ad Eccleſiaſtic. pag. 10. edit. Pariſ. inter veteres ſcriptores vnus *Iſidorus Hiſpalenſis* lib. I. de Eccleſ. officiis cap. 12. credidit, Ieſum, nepotem, non interpretem, ſed auctorem eccleſiaſtici fuiſſe, ita, vt ſententias aui colligeret ederetque, atque huic errori locum dedit vitioſa lectio verſionis Vulgatae in prologo: *volui* (pro *voluit* ſcilicet auus meus) *et ipſe ſcribere aliquid horum.* Vide *P. Sabatieri* not. ad h. l. p. 423. tom. III. vbi monet, in cod. MS. Sangerman. legi: *volui et ipſe.* Sed etiam alios ſic erraſſe, vt Ieſum, nepotem, eccleſiaſticum compoſuiſſe, aut nonnulla certe de ſuo addidiſſe dicerent, oſtendit *H. Hodius* de bibliorum textibus original. pag. 193 ſq. *Scharf.*

g) Ita Grotius, Vſſerius, Labbeus et *Hodius* pag. 192 ſq. de bibl. textibus original. [Wolfius, Bruckerus, *Campeg. Vitringa* obſ. ſ. lib. VI. cap 7. §. 7 et 8. vbi Lud. Cappellum refutat, qui in adnot. ad Malach. pag. 118. primum Euergetem intelligit. Euergetes ſecundus alias Phyſcon audit. *Pfeiff.*] E veteribus quoque Euſebius, Glycas etc.

h) Sic hunc locum accepere Nic. Liranus, Ioach. Camerarius, Io. Druſius, Huetius et alii. *Ioſephus* vero *Scaliger* lib. III. Canon. Iſagog. p. 295. eumque ſequutus *Ed. Simſon* in Chron. ad A. M. 3758. intelligunt annum duodequadrageſimum Iobelei, qui in primum annum Euergetae incidit, vel 38. annum periodi Dionyſianae, (Dionyſii, Mathematici, ſub Philadelpho clari.) Vide IV. de emendat. temp. p. 268. V. p. 434. Alii apud *Torniellum* ad A. M. 3898. putant, innui annum 38. ab inſigni illa relaxatione captiuorum Iudaeorum, quae ſub Philadelpho contigit. *Bertramus* cap. 5. Lucubratt. Franckenthal. annum 38. a tempore, quo auus, Ieſus, filius Sirachi, librum ſuum hebraice ſcripſit. *Petauius* denique X. 44. de doctrina temp. annum duodequadrageſimum a tempore, quo nepos Ieſu in Aegyptum fuit profectus. [*Aug. Calmet* Eccleſiaſticum compoſitum eſſe, quum auctor Antiochi Epiphanis fugiens perſecutionem

enim legimus *ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοςῷ ἔτει τȣ̃ Εὐεργέτȣ βασιλέως*, ſed *ἐπὶ τȣ̃ Εὐεργέτȣ βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον*, et neuter Ptolemaeorum huius cognominis tot annos regnauit, vt ex Claudii Ptolemaei Canone et Euſebii Chron. conſtat. Hebraicum codicem [i]) cuius ſe vim atque pondus graece interpretando adſequi potuiſſe nepos infitiatur, vidit adhuc ſuo tempore Hieronymus praef. in Prouerbia: *Fertur et Panaretos Ieſu, filii Sirach liber, et alius pſeudepigraphus, qui Sapientia Salomcnis inſcribitur. Quorum priorum hebraicum reperi, non* [k]) *Eccleſiaſticum, vt apud Latinos, ſed Parabolas* (משלי) *praenotatum; cui iuncti erant Eccleſiaſtes et Canticum Canticorum, vt ſimilitudinem Salomonis, non ſolum librorum numero, ſed etiam materiarum genere coaequaret. Ioſephus Scaliger* quidem p. 592. epiſt. exiſtimat, in hebraicam verſionem Eccleſiaſtici, ex graeco concinnatam, Hieronymum incidiſſe; ſed nihil eſt in Hieronymi verbis, quod ita eſſe illa intelligenda neceſſario euincat. Itaque malo adſentire *Druſio* quaeſit. [¶] per epiſt. CVIII. qui ipſum exemplar hebraicum aui Hieronymo viſum ſibi perſuaſit. At de codicibus Eccleſiaſtici hebraicis Seb. Munſtero, qui typis exſcriptum a Iudaeis CPoli fuiſſe refert, et Paulo Fagio memoratis, recte ſuſpicatur illuſtris *Huetius*, eam eſſe recentiorem huius libri hebraicam de graeco verſionem, qualis duplex exſtat Tobiae. *Fabric.* Huetio adſentitur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. I. pag. 257. Sed Sirachides hebr. MS. quem idem part. III. pag. 157. in bibliotheca Sorbonica Pariſ. exſtare narrat, vtrum Eccleſiaſticus ſit, e graeco in hebraeum ſermonem translatus, an ſententiae Ben Sirae, de quibus infra §. II. exponitur, non liquet. *Scharf.* Nouiſſime *M. Sonntag* in comm. de Ieſu Siracide Eccleſ. non libro, ſed libri farragine, Rigae 1792. 4. oſtendit, ob nexum ſententiarum deſideratum, Ieſu Siracidae Panareton nec eſſe librum abſolutum, nec farraginem miſcellanearum gnomarum, nec fragmentorum diverſorum congeriem fortuitam; ſed perueniſſe ad nos ſub iſto nomine materiem operis alicuius maioris, deſcripti quidem et coepti, non item perfecti: Siracidem, ad exemplum collectionis Prouerbiorum, *γνωμας* ſapientum, in illis non exſtantes, aut poſtea cognitas, alia ratione collegiſſe, ſed, antequam abſolueret opus, mortuum eſſe, et ſeriorem auctorem illam collectionem ad finem perduxiſſe omnesque reliquias antiquioris aetatis, etiam poemata, recepiſſe. *Harl.*

II. *Editiones et Interpretes Eccleſiaſtici.*

Ne dicam de bibliis graecis, in quibus Sirachides, vt notum eſt, legitur, quaeque ſupra cap. 13. §. 6. recenſui, eximias huius libri graecas vel graecolatinas editiones debemus 1) *Ioach. Camerario*, Baſil. 1551. 8. [l]) et cum latina eius verſione ac notis Lipſ. 1568. 8. [ita tamen,

tionem in Aegyptum ſe contuliſſet, autumat. *Pfeiff.*] Tot eruditorum virorum diſſidia vnico vocabulo praeuenire ſcriptor potuiſſet, ſi ipſi hoc viſum fuiſſet tanti.

i) *Gottl. Wernsdorf* in diſſ. quod liber ſapientiae et Eccleſiaſticus pro Canonicis non ſint habendi contra G. Arnoldum, Wittemb. 1702. tueri videtur ſententiam, non exſtitiſſe vmquam textum hebraicum; ſed argumentis, quae plus fuci, quam veritatem redolent. *Pfeiff.*

k) De *Eccleſiaſtici* titulo vide *Valeſ.* ad Euſeb. p. 42. *Stephani le Moyne* not. ad varia ſacra pag. 938. *Io. Andream Boſium* ſchediaſmate de notitia ſcriptor. eccleſiaſt. cap. 1. *Phil. Iac. Hartmannum* de rebus geſtis ſub Apoſt. p. 57. et Fabricium in prolegom. ad Eccl §. 1.

l) Contextui graeco, deſcripto ex editione Complutenſi, quae Camerario praefat. p. 13. puriſſima omnium videbatur, adiectae ſunt adnotationes, diuerſae ab iis, quas habet editio graeco-latina.

tamen, vt latina verſio ſingularem libellum, cum notis ſuis, conſtituat, et 1567. demum confecta fuerit. *Pfeiff.*] 2) *Io. Druſio*, qui ad hebraismi rationes plura reuocauit, verſionem nouam et notas addidit, Romanamque editionem cum aliis contulit, variis etiam lectionibus a Iac. Kimedontio m) ad Camerarii ἔκδοσιν e MS. codice n) notatis Franeq. 1596. 4. 3) *Dauidi Hoeſchelio*, qui Eccleſiaſticum edidit, graece recenſitum ad vetuſtiſſimas membranas biblioth. Auguſtanae, et quatuordecim praeterea exemplaria, tum MSS. codd. Palatinos, tum varios editos, addita verſione latina Vulgata ex edit. Romana et ſuis notis, Auguſtae Vindel. 1604. 8. Hoeſchelii editio graeca cum eius notis exſtat quoque in Criticis Sacris Anglicanis, Francofurti et in Belgio recuſis, adiunctasque habet animaduerſiones *Claudii Paduelli*, *Seb. Caſtellionis*, *Io. Druſii et Hugonis Grotii.* Druſii editionem verſionemque, ſed ſine notis, recudendam dedi Lipſiae 1691. 8. quum Eccleſiaſticum graece et latine ederem, iunctum Tobiae, Iudith, Orationi Manaſſeae et libro Sapientiae. Prodierunt etiam libri Apocryphi V. T. et in his Eccleſiaſticus graece Antwerpiae apud Plantin. 1584. 4. et Francofurti 1694. forma octaua maiore. [De his editionibus, quarum illa Complutenſe, haec Romanum exemplar ſequitur, nec non ea, quae Antwerpiae ex officina Plantiniana prodiit ann. 1575. 4. ſed vix dimidiam partem librorum apocryphorum complectitur, confer *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. I. cap. 4. pag. 428. Poſt haec libri apocryphi graece ſeparatim editi ſunt, Halae ann. 1711. 8. et ibidem ann. 1749. 12. Haec editio ducta eſt e Breitingeriano exemplo, de quo ſupra dixi ad §. 6. cap. XIII. Illam *G. I. Henckius* curauit, ita, vt loco praefationis adderet *introductionem ad libros apocryphos Vet. Teſt.* quae deinde auctior ſeparatim prodiit ibidem ann. 1718. 4. Vid. *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 193. et part. IV. pag. 43. Praeterea libri apocryphi inſerti ſunt nonnullis editionibus hebraicis Veteris et graecis Noui Teſtamenti, e quibus nonniſi vnam, Pariſienſem, *Car. Franc. Hubiganti*, commemoratu dignam iudico. Hic enim *bibliis hebraicis*, quae *cum notis criticis et verſione latina ad notas criticas facta* edidit ann. 1753. quatuor voluminibus, formae maximae, adiecit *libros graecos, qui Deutero-Canonici vocantur*, ſequutus editionem Romanam, eosque non ſolum verſione latina et notis, ſed etiam prolegomenis, lectu dignis, illuſtrauit. *Scharf.* [Prodierunt etiam cura *Chr. Reineccii* tamquam pars bibliorum quadrilinguium, volumen ſingulare efficientes, Lipſ. 1751. fol. ſecundum editionem Grabianam, cum verſione latina vulgari et Seb. Schmidii, ac germanica Lutheri, adiectis variantibus lectionibus et notis pauciſſimis. *Pfeiff.*] Reliquarum indicem videant, quibus lubet, apud Maſchium l. l. p. 430 et 433 ſqq. *Scharf.*] Graecolatina Eccleſiaſtici editio cum verſione et notis *Matthiae Bergii*, Brunſuicenſis, Helmſt. 1580. et Lubec. 1591. 8. *Fabric.* Textus graecus mire in editionibus diſcrepat, nec vulgata latina ipſi et ſibi ipſi per omnia concinit; quin et patrum citationes a graeco, vt hodie

Haec enim *nouis notis* ornata prodiit, ſi fides habenda eſt inſcriptioni apud *A. G. Maſchium* bibl. ſacr. part. I. cap. 4. p. 434. Ex eodem libro (pag. 431 et 435.) didici, vtramque editionem Camerarianam iisdem locis et eadem forma repetitam eſſe, graecam, ann. 1555. et graeco-latinam, ann. 1570. *Scharf.*

m) Vide *Druſium* ad Sir. XX. 6.

n) Codicem hunc Heidelbergenſem cum Alexandrino ſaepius conuenire, monet *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 3. vbi de Druſiana et Hoeſcheliana editione Eccleſiaſtici diſſerit, atque ſe vtraque multum adiutum eſſe narrat. Ibidem §. 6. oſtendit, quos codd. MSS. Eccleſiaſtici et Sapientiae Salomonis conſuluerit praeter Alexandrinum, e quo, vt ſupra dictum eſt, libros apocryphos V. T. vna cum canonicis edidit. *Scharf.*

hodie exſtat, valde recedunt. Pluribus id demonſtrauit *Ben. Bendtſen* in ſpecimine exercitt. criticarum in V. T. libros apocryphos, Goetting. 1789. vid. Ien. Allg. Literat. Zeitung 1790. nr. 370. *Pfeiff.*

Praeterea, vt *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. I. cap. 4. pag. 431 ſq. narrat, Eccleſiaſticus graece prodiit Argentorati ann. 1628. 8. Lipſiae ann. 1682. 8. recuſus ad exemplar Ioach. Camerarii, et Halae ann. 1676. 4. *cum 140 diſpoſitionibus Wolfg. Melchioris Stifferi, et variis lectionibus e diuerſorum exemplarium collatione decerptis.* Sed de his editionibus et variis lectionibus, poſtremae adiectis, quae dicam, non habeo. *Scharf.*

Graecis elegis Eccleſiaſticum reddidit *Paulus Dolſcius* o) Plauenſis, diſcipulus Melanchthonis: vnde Melanchthoni metaphraſin hanc tribuere videtur Antonius Teiſſierus vir clariſſ. in elogiis Thuaneis. Prodiit Dolſcii Sirachides Lipſiae ann. 1571. 8. apud Io. Rhambam. [ſ]

Latinis elegis complexus eſt eumdem librum *Io. Lorichius Hadamarius*, Ingolſtadii 1515. et centum amplius annis poſt *Martinus Neſſelius* Emdae 1654. 8. *Io. Seckervvitzii* paraphraſis poetica lucem vidit Baſileae apud Oporin. 1556. 8. et *Henrici Hermanni Lippiani*, Lipſiae 1586. 8.

Germanico carmine tranſtulit *Magdalena Haymeieria*, Ratisbonenſis ann. 1571. ac 1578. et Norimb. 1609. 12. tum *Io. Hildebrandus*, Halis Sax. 1662. 8.

Alii interpretes *latini*, praeter veterem Vulgatum, qui *proſa* reddiderunt, exſtant quam plurimi, Camerarius et Bergius, ſupra laudati, tum *Victorinus Strigelius*, qui et notas addidit, Lipſ. 1571. 8. *Iuſtus* item *Ionas*, et qui vniuerſos ſacrae ſcripturae libros interpretati ſunt Complutenſes, (quos in Sirachide ſequuntur editiones Baſileenſes graecolatinae,) Santes Pagninus Lucenſis, tum Flaminius Nobilius, Arias Montanus, Sebaſt. Caſtellio, et Seb. Schmidius ὁ μακαρίτης: vel qui Apocryphos libros, vt Petrus Cholinus, in bibliis Tigurinis obuius, et, cuius verſio in Rob. Stephani opere biblico comparet, Claudius Baduellus, et Franciſcus Iunius; vel qui veterem vulgatam verſionem interpolarunt, Iſidorus Clarius, Thomas Maluenda, Lucas Oſiander et Paulus Eberus.

Germanicae verſiones vel e Vulgata concinnatae ſunt, vt quae ante D. Lutherum prodiere in lucem, aut in Romana eccleſia compoſitae fuere a Io. Dietenbergio, Io. Eccio, Melchiore Brunio, Caſpare Vlenbergio et theologis Moguntinis: aut vero e graeco ſunt deriuatae, vt D. Lutheri noſtri, (qui tamen et ipſe e veteri latina frequenter loca quaedam verſioni ſuae inſeruit,) Tigurinorum, Io. Piſcatoris, et verſio noua germanica Eccleſiaſtici, cum notis criticis haud contemnendis edita, Halae Sax. 1706. 8. ſub nomine quorumdam ſ. ſcripturae ſtudioſorum. *Fabric.* His iam addendus eſt *I. W. Lindius*, qui Ieſu Sirachidae ethicen, germanice verſam et notis illuſtratam, edidit Lipſiae ann. 1782. 8. Cf. I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. pag. 721 ſqq. *Scharf.* Nouiter vertit *A. I. Onymus*, Würceburgi 1786. 8. optima quidem cum diligentia criticen textus curans; verſionem tamen ſine notis et rationibus criticis exhibens. conf. Ien. Allg. Lit. Zeit. 1789. nr. 60. *Pfeiff.*] E Lutheri verſione in idioma inferioris Saxoniae, in Suecicam, Danicam, et Belgicam translatus eſt linguam:

o) De hoc *Dolſcio*, medico et conſule Hallenſi, qui ann. 1589. diem ſupremum obiit, vide, ſi placet, *Tho. Crenii* animaduerſiones philologico-hiſtor. parte III. p. 234 ſq. et parte XI. p. 187 ſq.

guam: licet praeterea Sueci, Dani, Belgae, vt nunc Eſthones quoque ac Liuoni, habeant et translationes, ad graecum fontem exactas.

In Polyglottis Londinenſibus exſtant verſiones Eccleſiaſtici *Syriaca* p) et *Arabica* cum latina ſingulae verſione. Exſtat ibi et vetus vulgata et recens Flaminii Nobilii latina interpretatio. In Syriaca vero et in vulgata veteri quaedam hinc inde aliter et interpolata leguntur, interpretibus, vt fit, quaedam de ſuo vel ex aliis locis, vel ex Salomone adiungentibus. *Fabric.* [Eſt haec ſententia *P. D. Huetii* demonſtrat. euangel. propoſit. IV. pag. 425. edit. Lipſ. haud dubie praeferenda coniecturae parum probabili *Petr. Sabatieri*, qui diſſenſionem inter verſionem graecam et latinam vulgatam ex eo ortam eſſe putat, quod haec *proxime ex Hebraico fonte manauerit* pag. 390. etſi *libros Sapientiae et Eccleſiaſtici ab Hieronymo*, qui, vt inter omnes conſtat, primus Latinorum adgreſſus eſt ex Hebraeo vertere libros Vet. Teſtamenti, *translatos fuiſſe vel etiam emendatos* eſſe diſerte negat pag. 389. tom. II. *biblior. ſacr. lat. verſ. antiq. Scharf.*]

Habentur et *Anglicae* verſiones, et *Islandicae;* tum *Hibernica*, et *Finnica* Aeſchilli Petraei, et Io. Tornaei, Bothnienſis, *Lappica; Polonicae* [ſ] quoque celebrantur, tum aliae, tum Ieſuitarum Iac. Wieci et Iuſti Rabi: *Hungaricae* praeterea ac *Bohemicae* et *Slauonica* atque *Ruthenica*, ſiue edita illa in bibliis ann. 1581. fol. ſiue quas ad editionem paraſſe nuper dicuntur viri laudatiſſimi Erneſtus Glück et Elias Kopyewiſius: denique *Armenica. Fabric.* Armenicam librorum apocryphorum verſionem, cum e graeco fonte manauerit, non contemnendam eſſe puto. Sed Eccleſiaſtici verſionem, quae exſtat in bibliis Armenicis, cura *Vſcani* editis, Amſtelodami ann. 1666. 4. e latino confectam eſſe conſtat. Vide *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. I. pag. 173. Quare valde dubito, an huius magis habenda ſit ratio, quam verſionum orientalium recentiorum, quas idem *Maſchius* commemorat l. l. ſect. II. pag. 198. 200. etc. Nam in re critica quidem quis vſus earum ſit, non adparet. De hebraeo-germanicis Eccleſiaſtici verſionibus, [quae prodiere Amſtelod. 1660. 12. Furthae 1695. 8. et Amſtelod. 1712. 8. quae vltima ex belgica verſione translata eſt, *Pfeiff.*] adiri poteſt *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. I. pag. 257. part. II. pag. 200. 457. et part. III. pag. 157. *Scharf.*

Hiſpani variis dialectis, Caſtellana, Valentina etc. verſiones a longo iam tempore habuerunt, vt notauit *Fridericus Furius Coriolanus* in libro, quem Bononiam q) proſcripſit, pag. 111. ne dicam de translatione Hiſpanica Caſſiodori de Reyna, Cypriani de Valera etc. *Luſitanicam* nullam vidi. *Galli* Cantabricam olim habuerunt ſiue Vaſconicam, tum Catalonicam. Nam de recentibus dicere nihil adtinet, quas vel romanae eccleſiae addicti Lugdunenſes et Louanienſes, praeterea Pariſiis Renatus Benedictus, Franciſcus Beſſeus et Franciſcus Friſo, ac nouiſſime Iſaacus de Sacy r) ediderunt, vel e Proteſtantium numero Sebaſtianus Caſtellio,

p) Ab hac quantum diſtet Syriaca Eccleſiaſtici verſio, quam in codice Syro-Hexaplari Mediolanenſi, notis Hexaplaribus inſtructam, ſe vidiſſe narrat *I. G. C. Adlerus* itiner. bibl. crit. p. 197. nunc quidem quum adhuc nemo ſpecimen verſionis iſtius protulerit, ignoramus. De codice illo Syro-Hexaplari vide ſupra. Adleri et aliorum, qui de codice illo Syro-Hexaplari expoſuerunt, libros ſupra laudaui ad cap. XIII. §. 12. *Scharf.*

q) Prodiit liber Baſileae 1556. 8.

r) Nomen verum eſt Iſaac Louis le Maitre, *Iſaacus Ludouicus le Maitre de Saci.* Conf. *I. M. Pfaffii* introduct. in hiſtor. theolog. literar. part. I. pag. 123. *Scharf.*

Caſtellio, Io. Deodatus et Geneuenſes, a variis deinceps recenſiti et interpolati, ac recens admodum ſingulari ſtudio Dauidis Martini.

Italicae verſiones notae ſunt Nic. Malermi, Veneti, abbatis Benedictini, Antonii Brucciol et Io. Deodati. Nam quae tempore Sixti V. ann. 1589. Romae typis exſcripta eſt [s]), mox iterum ſuppreſſa fuit.

Iam eos paucis iuuat referre, qui notis, animaduerſionibus et commentariis Eccleſiaſticum illuſtrarunt, praeter eximios illos, quos ante memoraui: vel quorum in vniuerſos aut pleroſque libros biblicos induſtria enituit, vt ſunt e noſtris Oſiander, et χαλκέντερος Calouius, e reformatis Conradus Pellicanus et Paulus Toſſanus; e romanae eccleſiae ſociis Menochius, Tirinus et Corn. a Lapide, Antwerp. 1634 et 1663. fol. atque his antiquiores, Nicolaus Liranus, et gloſſae ordinariae atque interlinearis auctores, Strabus Fuldenſis et Anſelmus Laudunenſis, Dionyſius praeterea Carthuſianus, et Hugo, cardinalis. *Fabric.* Vnum addo *Auguſtinum Calmetum,* quem *C. M. Pfaffius* introduct. in hiſtor. theolog. litter. part. I. pag. 158. reliquis commentatoribus pontificiis praeferendum eſſe cenſet. Commentarii eius in omnes V. et T. libros primum francice ſcripti (vid. *Boerner.* biblioth. pag. 53.) deinde latine verſi a *I. D. Manſio* prodierunt Lucae 1730 — 1732. tomis IV. fol. et Venet. 1730. 8. voll. fol. Porro de *Auguſtino Calmeto* (*Edmundum* Calm. vt ſemper Hubigantus, plane ignoramus,) haec notat Le Long biblioth. ſacr. pag. 661. Commentarius litteralis in vniuerſam ſacram ſcripturam 23. voll. (in quolibet praefiguntur 3. vel 4. diſſertationes varii argumenti,) gallice, in 4. Pariſ. 1707 — 1716. Eaedem diſſertationes ſeorſim editae, quae prolegomenorum inſtar haberi poſſunt, gallice, 3. voll. in 4. ibidem 1720. Conf. *Wolfii* biblioth. hebr. part. IV. pag. 63 ſq. *Scharf.*

Ex vetuſtioribus Eccleſiae doctoribus nemo Eccleſiaſticum integrum, vel maiorem eius partem, commentario aut homiliis eſt interpretatus, licet argumenta eius compendio referat Athanaſius iunior, Euthalii aequalis, in ſynopſi ſcripturae ſ. et in loca quaedam ſingula exſtent homiliae Ambroſii, Auguſtini etc.

Rabani Mauri [t]), (qui octingentis et quinquaginta poſt Chriſtum [?] annis floruit,) expoſitio Eccleſiaſtici libris X. ad Otgarium, archiep. Moguntinum, Pariſ. 1544. et inter opera Colon. 1627. fol.

Alexandri ab Alexandria ord. minor. (Romae ann. 1313. ſepulti) et Io. Alerii, Carmelitae, commentarius, dubito an editus.

Roberti Holkot (circa a. Chr. 1340.) lectiones, in prima ſeptem Eccleſiaſtici capita Oxonii habitae, prodierunt cum eius lecturis in Canticum canticorum Venet. 1509.

Cornelii Ianſenii, Gandauenſis, commentarius. Louan. 1569. 4. Antw. 1654. fol.

Pauli de Palatio, Colon. 1593. 8.

s) Vide quae Gregorius Leti in vita Sixti V. tom. II. p. 399 ſq. et Wagenſeilius in telis igneis Satanae pag. 25.

t) Ante Rabanum in *Venerabilis Bedae* Opp. tom. VI fragmenta quaedam in Eccleſiaſt. exſt...

Octauiani de Tuſo, Neapolitani, ſoc. Ieſu, in primora XVIII. capita. Lugd. 1628. Colon. 1629. fol.

Ioh. Lorini comment. in Sapient. et Eccleſ. Colon. 1642.

Io. de Pina, Madritenſis, commentarii, quinque tomis. Lugd. 1630 — 1648. fol.

Oliuerii Bonartii, Iprenſis, commentarius. Antwerpiae ann. 1634. fol.

Saluatoris de Leon expoſitio et illuſtratio in prima XV. capita Antwerp. 1640. fol.

Petri Gorſii explicatio Pariſ. 1654. 8.

Alphonſi de Flores, in caput XXIV. Antwerp. 1661. fol.

Caſparis Sanctii in capita primora XXIV. et *Franciſci de Cepeda* ineditum commentarium memorat Philippus Alegambe.

His accedunt e Gallis, recentibus Sirachidis illuſtratoribus, Boſſuetus, epiſcopus Meldenſis, et variis politiſſimis ſcriptis notiſſimus Bellegardeus.

Breuem quoque Eccleſiaſtici explicationem Dauid Chytraeus dedit, quae plus ſimplici vice recuſa eſt, vt omittam alios, qui ſententias Sirachidis in locos communes digeſſerunt, vti Lucas Geierbergerus et Io. Koenikenius, *Car. Lud. Stromeyer*, Vlm. 1718. et *Steph. Barta* Ien. 1725. vel qui contulerunt cum dictis Eccleſiaſtae ac libri Prouerbiorum et Sapientiae, vel qui homiliis, ad populum habitis, explanarunt, aut lingua vernacula germanica illuſtrarunt, vt *Caſp. Huberinus* 1552. u) *Io. Matheſius* 1586. *Eraſmus Sarcerius* 1575. *Frid. Rothe* 1587. *Georg. Edelmann* 1597. *Caſp. Hoſterus* 1599. *Iac. Stoeckerus* 1616. *Erh. Lauterbach.* 1619. *Io. Laſſenius* 1661. *Luc. Frid. Reinhardus* 1666. *Gottfr. Arnold.* 1706. et alii.

Sententiae Ben Sirae v) בן סירא

In libro *Schebet Gehuda*, quem latine edidit Gentius, Ben Sira dicitur vixiſſe poſt Auguſtum imp. Sed hoc argumento qui vteretur ad demonſtrandum, diuerſos eſſe Ieſum Sirachidem et Ben Sira, ſiue filium Sirae, leuiſſimo vteretur. Peſſimi enim temporum notatores ſunt recentiores Iudaei. Itaque *Dauid Ganz* in ſuo Zemach Dauid pag. 65 ſq. audacter eosdem facit, diſſentiente quidem *Guil. Henrico Vorſtio* in notis, *Druſio* ad Eccleſiaſtici cap. XXV. 28. (qui tamen III. 23. quaeſt. Ebr. aliter ſenſerat,) et *Nic. Serario* ad Bonifacii epiſt. 1. ſed conſentientibus plurimis aliis inter Chriſtianos viris doctiſſimis, *Chriſtophoro Cartwrighto*, qui in Mellificio hebraico V. 13. pag. 3126 ſq. Ben Sirae ſententias, a Thalmudicis laudatas, confert cum dictis Eccleſiaſtici, *Hugone Grotio* ad Eccleſiaſtici cap. VI. 6. *Cornelio Bonauentura Bertramo*, qui cap. 5. Lucubrationum Franckenthalenſium teſtatur, ſe in Eccleſiaſtico enucleando et reuoluendo atque cum quibusdam aliis libris conferendo quam adcuratiſſime elaboraſſe, Hottingero, Huetio aliisque, quibus haud inuitus accedo. *Fabric.*

His

u) Conf. de Huberini libro *D. Goezii*, praeſulis digniſſimi Lubecenſis, bibliothecam mortuorum II. pag. 62. et de Matheſii in Siracidem homiliis vitam eius, a Io Balthaſare Matheſio, paſtore Brocwicenſi, ſcriptam, p. 171.

v) Memoratur etiam quidam Rabbi זירא in excerptis Gemar. tractat. Chagigah, quae nuper edidit Hottingeri nepos p. 40. *Fabric.* Conf. *I. C. Wolſii* biblioth. hebr. part. I. p. 263. et part. II. p. 871. (p. 706.) *Scharf.*

His addendus eſt *I. C. Wolfius*, qui de hoc libello, eiusque editionibus, codd. MSS. et verſionibus latius expoſuit biblioth. hebr. part. I. pag. 261 ſqq. et part. III. pag. 157. Eodem auctore part. I. pag. 262. editio Veneta, quam Fabricius infra commemorat, prodiit ann. 1544. pro quo 1554. operarum errore ſcriptum eſt apud Bartoloccium l. l. *Scharf.*

Sententias *Ben Sirae* XLIV. ordine et numero duplicis alphabeti edidit et prioribus XXII. hebraicum Peruſch ſiue explicationem, neſcio cuius auctoris, adiunxit *Paulus Fagius*, qui etiam vertit latine. Titulus libri eſt: *Sententiae morales Ben Sirae, vetuſtiſſimi autoris hebraei, qui a Iudaeis nepos Hieremiae prophetae fuiſſe creditur, cum ſuccincto commentario. Tobias hebraice* etc. Iſnae 1542. 4. Hinc ſententias, omiſſo hebraico commentario, vulgauit cum verſione et notis ſuis *Io. Druſius* Franeq. 1597. 4. cuius editio in criticis ſacris Anglicanis eſt recuſa tomo VIII. pag. 1869 ſq. edit. Lond. Critici ſacri, vt notum eſt, deinceps in Belgio et a Francofurtenſibus ſunt recuſi. Exſtant praeterea ſententiae illae etiam latine in *Cornelii a Lapide* commentario in Eccleſiaſticum pag. 29 ſq. et apud *I. Euſeb. Nierembergium* X. 9. de origine ſcripturae. [Add. et in Scip. Sgambati Archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 476—479. Conf. Wolf. B. H. I. pag. 263. *Scharf.*] Sunt etiam a me pridem Eccleſiaſtico, graece et latine edito, ſubiunctae. [Poſt haec Ben Sirae ſententiae hebraice et latine cum expoſitione Hebraeorum ex verſione latina *Pauli Fagii* adiectae ſunt *libris III. de vita et morte Moſis*, quos Fabricius cum aliis ſimilis argumenti libellis edidit Hamburgi ann. 1714. 8. *Scharf.*] Iulius Bartoloccius part. I. bibl. Rabbin. p. 633. meminit editionis hebraicae Venetae ann. 1554. 8. Sed exſtat et alia, antiquior reliquis omnibus, *CPolitana*, quam olim habuit Munſterus et deinde *Buxtorfius*, qui in ſynagoga Iudaica cap. 4. de ſpectro Lilith agens, *pertinet huc,* inquit, *hiſtoria, quae legitur in Ben* [?] *Sira, non illo, quem doctiſſimus Paulus Fagius latine redditum excudi curauit, ſed eo, quem Iudaei ediderunt. Et meum quidem exemplar CPoli eſt excuſum, et illud ipſum, cuius mentionem facit Sebaſtianus Munſterus ſub finem ſuae coſmographiae latinae, ex quo hiſtoriam illam Ebraicam de Preſtegiani ditione, ad extremum librum adnexam, hauſit et depromſit, illudque mihi de Iudaeo in vicinia, qui ex Munſteri bibliotheca habuerat, emi. Munſterus enim Baſileae linguae Ebreae profeſſor fuit, ibidemque ſepultus quieſcit.* Idem Buxtorfius in bibl. Rabbinica teſtatur, in illa editione multa fabuloſa de ſapientia Ben Sirae poſt ſententias eius morales adſperſa legi: ineſſe et alios tractatus plures, quos ibidem recenſet. [Apologum Ben Sirae vertit germ. *Paulus* in Memorabilien P. I. p. 159.]

III. Eccleſiaſticum excipiat SAPIENTIAE liber, qui non minus quam ille Panaretus [w]) dictus et Salomoni [x]) regi tributus fuit *ob aliquam eloquii*, vt ait Auguſtinus, *ſimilitudinem.* Alcuinus:

Tres Salomon libros mirabilis edidit auctor,
His duo iunguntur per Paradigma libri.
Quorum quippe prior Sapientia dicitur alma,
Notatur Ieſu nomine poſterior.

Librum

w) Vide *Cotelerium* ad Clementis Romani epiſt. I. cap. 57. tom. I patrum apoſtol. p. 178.

x) Veterum loca, Eccleſiaſticum Salomoni tribuentium, collegit *Serarius* ad S Bonifacii epiſt. I. Similiter et Prouerbia et Eccleſiaſtes veniunt ipſis titulo Sapientiae.

Librum, Salomone dignum nec cum vllo quocumque ſcripto humano comparandum, vocat Io. Gregorius, Anglus, praef. ad obſeruationes in aliquot loca ſ. ſcripturae. *Salomoni* etiam tribuere non dubitauit *Nic. Hieronymus Gundlingius* obſeru. Hallenſ. V. 13. Huius enim ſe auctorem diatribae profitetur in hiſtoria philoſ. moralis part. I. pag. 73. [y]) Sed praeſtantiſſimum lectuque ac memoria digniſſimum libenter profiteor; Salomonis eſſe, numquam mihi perſuadebo, librum Iudaeis ignotum, et, antiquis etiam ſcriptoribus Chriſtianis doctiſſimis confitentibus, ſub Salomonis perſona a pio aliquo et erudito viro compoſitum: quicumque etiam is fuerit *ὁ τὴν πανάρετον σοφίαν εἰς αὐτȣ̃ πρόσωπον ἀναθεὶς*, vt loquitur *Euſebius* XI. 7. Praeparat. Euangel. Scripſiſſe autem poſt Iudaeos, a gentibus iam ſubiugatos, patet ex eo, quod memorantur ipſi cap. XV. 14. *οἱ ἐχθροὶ τȣ̃ λαȣ̃ καταδυναςεύοντες αὐτὸν*, vt omittam, cap. IV. etc. alludi ad recentiora longe Salomonis tempore Graecorum ſacra per voces [ꝑ] *ςεφανηφορεῖν, βραβεῖον, πρυτάνεις, πομπεύειν, ἆθλα, ἀγὼν* etc. Neque rem conficit, quod Salomonis perſona auctor orat capite IX. Perinde enim fit in Pſalterio Salomonis, quod vulgauit Cerda, et in teſtamento eius adhuc inedito, quae duo ſcripta nemo ſobrius Salomonis eſſe contendet. [Conf. *Fabricii* codic. pſeudepigraph. Vet. Teſt. part. I. pag. 1047. Pſalterium Salomonis exſtat ibidem pag. 917 ſqq. *Scharf.*] Quemadmodum igitur ſub Sapientiae Salomo, ita ſub Salomonis perſona loquitur auctor huius libri. Sic ſub Timothei perſona ſcripſit Saluianus. Malo enim cum hoc illum conferre, quam cum impoſtoribus, qui falſis nominibus decipere lectores ſuos voluerunt [z]), vti Hetruſcarum ſutor fabularum, ſiue antiquitatum ſub Proſperi nomine: *id ita ſcio ego Proſperus*, et pſeudo-Clementinorum ſcriptor: *Ego Clemens, Ego Petrus, Nos Apoſtoli*, ac ſimilia. Nec vero crediderim, quod auctor voluerit credi a lectoribus ſuis Salomo, ſed aliquis diuinae ſapientiae Salomoneae, vt Sirachides in prologo dicitur, *ὀπαδὸς* atque *ſectator*, perinde vt Saluianus numquam voluit exiſtimari, libros ſuos a Timotheo eſſe ſcriptos, diſcipulo apoſtolorum; ſed ſatis ipſi fuit, ſub nobili hac perſona delituiſſe. Ecquis vero demum ſit ſcriptor, pulcerrimi et aurei libelli, nemo adfirmare certo poteſt. Nam quod *Philonem* quidam volunt, illum Alexandrinum, cuius ſcripta plura leguntur, vt contendit *Io. Coſtabadius* libello ſingulari, quem edidit Bredae 1648. 12. perſpicue falſum eſſe opinor, et veterum teſtimoniis ac genio ſcriptorum Philonis contrarium. Pro antiquiore [aa]) recte habent, qui Philoni alicui tribuunt ſeniori. [His (poſt *Rainoldum* in cenſura libr. apocr. prael. XXII. et *Wernsdorfium* diſſ. ſupra ad Siracidem citata, *Buddeum* introd. in phil. ebr. pag. 77. 81. et *Dan.*

y) Contra Gundlingium diſputat *Laur. Reinhard* diſſ. qua librum Sapientiae non eſſe canonicum, neque a Salomone conſcriptum probatur, Witteb. 1719. *Fabric.* Librum Sapientiae Salomoni vindicandum eſſe, praeter Huetium et alios, de quibus vide *Fabricii* prolegomena ad hunc librum, etiam Hubigantus contendit, verum ita, vt ipſum quidem Salomonem nouem priora capita hebraice ſcripſiſſe, ſed interpretem graecum reliqua de ſuo addidiſſe coniiciat, et omnino librum hunc integrum nunc exſtare neget. At vehementer vereor, vt recte refutauerit argumenta, in contrarium adducta ab *Edm. Calmeto*, contra quem de auctore libri Sapientiae late diſputat prolegom. pag. 2 ſqq. *Scharf.*

z) Confer, ſi lubet, alia exempla apud *Io. Rainoldum* de libris apocryphis praelect. XX. XXI. XXII.

aa) Io. Druſius de Henocho cap. XI. *Sapientiae auctorem fuiſſe putarem Philonem, non iuniorem, qui Caii tempore vixit, ſed ſeniorem, qui vixit ſub templo ſecundo et librum ſcripſit de anima, qui memoratur in libro Iuchaſin. Fabric.* [Hoc incertum eſſe, monet *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. I. p. 975. vbi, vt Fabricius, fatetur, ſe ignorare auctorem libri Sapientiae. *Scharf.*]

Dan. Salthenium in diſſ. de auctore libri Sapientiae Philone potius Alexandrino quam ſeniore, Regiom. 1739. *Fabr.*) nuper acceſſit *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione p. 463 — 469. vbi Fabricii ſententiam de Philone, cuius Ioſephus, Clemens Alexandrinus et Euſebius mentionem faciunt, ita refellere conatur, vt, collatis inter ſe multis verſionis ſeptuagintauiralis et libri ſapientiae locis, oſtendat, Philonem illum tamquam Helleniſtam LXX. interpretes imitatum eſſe non minus in hoc, quam in aliis libris, quos hic commemorare nihil attinet. Deinde hunc librum ante Eccleſiaſticum Sirachidae conſcriptum, et, quia carminis lege Salomo loquens inducitur, *Sapientiam Salomonis* adpellatum eſſe docet. Verum etiamſi conceſſerim, hunc non male diſputare, omninoque vel propter antiquitatem non improbandam eſſe opinionem eorum, qui librum Sapientiae Philoni cuidam, Iudaeo, tribuant, in eo certe vehementer errat, quod Hieronymum auctorem ſententiae ſuae laudat. Hic enim, dum in praefatione ad libros Salomonis ita diſſerit: *ſecundus* (pſeudepigraphus, qui Sapientia Salomonis inſcribitur) *apud Hebraeos nusquam eſt: quin et ipſe ſtilus graecam eloquentiam redolet, et nonnulli ſcriptorum veterum hunc eſſe Iudaei Philonis adfirmant*, non de ſua, ſed aliorum opinione loquitur, et Philonem, Iudaeum, commemorat, qui vtrum ſenior ſit, quem Iſ. Voſſius et *P. D. Huetius* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 418 ſq. interpretem graecum huius libri fuiſſe opinantur, an celeberrimus ille Alexandrinus, vt *L. Capello* not. crit. ad h. l. pag. 562. *Fabricio* prolegom. in Sapient. pag. 236. et *I. M. Fabro* proluſ. V. ſuper libro Sapientiae pag. 5. videtur, non liquet. Quantum autem eiusdem Fabri coniecturae de Zorobabele, auctore libri Sapientiae, tribuendum ſit, adparebit ex iis, quae deinceps dicam. *Schnurf.*] Verum quis ille *Philo* ſenior, dicere vix poſſum, quum abſurdum ſit de Philone ſuſpicari, quem de Iudaeis quaedam ſcripſiſſe aiunt Ioſephus, Clemens, Euſebius. Eum enim Ethnicum conſtat fuiſſe et Pythagoreum. Nimis quoque acutum eſt, quod nonnulli, quoniam ידידיה, h. e. *amabilis* Salomo dicitur 2 Samuel XII. 25. et R. Azarias Philonem, Iudaeum, viciſſim in ſuo Meor Enajim non פילון ſed ידידיה adpellat; hinc concludunt, ſub Philonis nomine ipſum latere Salomonem. A *Philone, presbytero*, graece conuerſum ait *Iſ. Voſſius* libro de LXX. interpretibus pag. 396 [bb]) neque ex *hebraeo* conuerſum abnuerim [cc]), etſi ſtilus graecam eloquentiam [dd]) redolere viſus eſt

bb) *Grotius* in praef. ad Sap. Hebraei hominis opus vocat, qui vixerit poſt tempora Eſdrae, ante tempora Simonis, pontificis. Cornel. a Lapide ad tempora Ptolemaei Philadelphi refert; Calmet vero ad tempora poſt Antiochum Epiphanem, et graece ſcriptum. Iudaeum ſcriptorem agnoſcit Kleucker, eo tempore viuentem, quo Epicureorum et Sadducaeorum de materialiſmo et annihilatione poſt mortem philoſophumena vigebant apud Iudaeos nobiliores, ſiue tempore Ptolemaeorum. *Pfeiff.*

cc) Sic quoque Huetio et Hubiganto, item Scip. Sgambato archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 527. videbatur, vt antea dixi. Nuper autem cl. *Ioh. Melch. Faber* proluſ. V. et VI. *ſuper libro Sapientiae* coniecit, librum hunc, chaldaice ſcriptum, a Zorobabele graece redditum eſſe ab interprete valde docto et ingenioſo, inductus locis nonnullis, e quibus, vt ipſi quidem videtur, adparet, ſyriacam verſionem aeque ac graecam e chaldaeo contextu confectam eſſe. Verum non Zorobabelem, ſed Iudaeum Alexandrinum, qui graece ſcripſerit, more philoſophorum ſuae aetatis, libri Sapientiae auctorem eſſe, et ſyriacam verſionem e graeco fonte manaſſe, recte docuit *I. G. Haſſius* in notis ad germanicam verſionem huius libri et append. obſeruation. §. 3. 4. 5. et 6. vbi etiam ſingulos locos, quos Faber coniecturae ſuae de origine ſyriacae verſionis fauere cenſet, diligenter examinat. [Vlterius *Haſſe* proſequutus eſt argumenta, pro contextu graeco in Magazin für bibl. oriental. Litteratur und geſammte Philologie, Regiomont. 1788.

eſt Hieronymo, qui ſuo iam tempore nullum [ſ] ſe hebraicum exemplar reperire potuiſſe eſt teſtatus. *Chaldaice* ſcriptum vidiſſe ſe refert ſcriptor recens R. Moſes Nachmanides Gerundenſis. Meminit etiam R. Azarias. Sed quae ex illo a Moſe producuntur, conueniunt cum verſione *Syriaca*, qualis exſtat in polyglottis, illamque dialectum referunt, vt Buxtorfio et Hottingero pridem notatum. Quamobrem verſionem tantum ex graeco factam ee), neque eam valde antiquam vidit, qualis etiam eſt *Arabica*, in iisdem polyglottis excuſa, et e ſyriaco, vt videtur, concinnata. [Fabricium errare, monet *I. G. Haſſius* adpend. obſeruat. ad german. libri Sapientiae verſ. pag. 245. *Scharf.*] Epiphanius vero, qui Eccleſiaſticum et Sapientiam accenſet *libris* στιχηρεῖς, non hoc ipſo prodit, eos lingua hebraica carmine adſtrictos fuiſſe, ſed tantum in graecis, quos euoluit Epiphanius, codicibus ſcriptos fuiſſe inſtar Pſalmorum et librorum Salomonis per στίχους, cum ſententia deſinentes ff), non vna ſerie et longitudine procedentes per totum volumen, vt in ceteris libris biblicis fieri conſueuit. In Nicephori στιχομετρίᾳ, Sapientiae numerantur στίχοι mille et centum, Eccleſiaſtici bis mille et octingenti.

Verſionem vulgatam latinam huius libri, quae exſtat, Hieronymum auctorem non agnoſcere, variis argumentis diſputat Lud. Cappellus pag. 563. Opp. Poſtum. *Fabric.* Diu ante Cappellum hoc monitum eſſe conſtat a *Flaminio Nobilio* et *Ioh. Morino*, cuius verba transſcribere non alienum videtur ab inſtituti ratione. Hinc enim adparebit, quid ſtatuendum ſit de plerisque libris apocryphis, quales nunc exſtant in verſione vulgata. Sic igitur ille loquitur exercit. bibl. lib. I. exerc. 9. cap. 1. §. 11. *Ita translatio S. Hieronymi ex hebraeo vniuerſas eccleſias, vniuerſas bibliothecas a mille annis occupauit, vt antiquae iſtius Italae translationis corpus penitus interciderit, ſuperſintque tantum tam deſiderandi operis in variis SS. Patrum lucubrationibus fragmenta, modo exceperis Pſalmorum librum, Maccabaeorum vtrumque, Sapientiae quoque et Eccleſiaſtici, Baruch etiam et aliorum forte nonnullas partes, de quibus nunc non eſt diſputandi locus, quae ex antiqua Itala, qua ante S. Hieronymum eccleſia latina vtebatur, in vulgata Hieronymiana retentae et conſeruatae videntur.* Conſ. etiam *Calmeti* proleg. pag. 123. et *P. Sabatieri* prolegom. ad librum Sapientiae et Eccleſiaſtic. pag. 389. tom. II. et praefat. ad tom. III. bibl. ſacr. lat. veſ. antiq. pag. 14 ſqq. vbi Blanchinum refellit, qui e duobus fragmentis libri Sapientiae, in codice Veronenſi repertis, verſionem vulgatam, quae nunc exſtat in libris editis, nouam ab Hieronymo emendatam eſſe, temere coniiciebat. *Scharf.*

Bellatoris,

1758. part. I. *Doederlinus* in theolog. Biblioth. part III. p. 810. priorem partem libri verſionem ex hebraico translatam; poſteriorem alius plane auctoris opus eſſe putat. *Pfeiff.*] De chaldaico libro Sapientiae, cuius mox mentio fit, Fabricio adſentiuntur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. p. 199. et *I. G. Haſſius* l. l. pag. 195. Conf. *I. A. Fabricii* Cod. Pſeudepigr. V. T. vol. I. pag. 1018. *Scharf.*

dd) Vide *Lud. Cappelli* opera poſthuma p. 562. *Fabric.* et *Steph. le Moyne* notis ad Varia Sacra p. 595 ſq. qui notat, Sapient. II, 12. adludi ad graecam verſionem Ieſaiae III, 10. praeterito, quod longe aliud ſonat, Hebraeo. *Pfeiff.*

ee) Ex eodem quidem fonte manaſſe ſyriacam libri Sapientiae verſionem, quam habet codex Syro-Hexaplaris Mediolanenſis, (vide ſupra §. II.) ſponte patet: ſed quid interſit inter hanc et illam, quae inſerta eſt bibliis Polyglottis Pariſienſibus et Londinenſibus, nondum conſtat. *Scharf.*

ff) Quemadmodum eos etiamnunc in codice Alexandrino ſcriptos eſſe conſtat. Conf. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. I. §. 2. *Scharf.*

Bellatoris, presbyteri, ſexto poſt Chriſtum natum ſaeculo clari, octo libri in Sapientiam, Caſſiodoro cap. 5. diuinar. lect. et Rabano Mauro in epiſt. ad Otgarium memorati, pridem perierunt.

Bedae venerabilis in vnum et alterum locum Sapientiae commentatio exſtat, in qua meminit duplicis latinae huius libri translationis.

Anonymi expoſitio latina MS. in librum Sapientiae memoratur Lambecio lib. II. de bibl. Vindob. pag. 777.

Rabani Mauri libri III. in Sapientiam, ad Otgarium, archiepiſcopum Moguntinum a. Chr. 827. ſcripti, leguntur inter eius opera.

Io. Bonauentura, cardinalis et doctor, (vt ſcholaſticis placet,) ſeraphicus, ſcripſit et ipſe in hunc librum medio ſaeculo poſt Chriſtum natum XIII. (edit. Venet. 1575. 8. et in eius Opp. tom. I.) vti centum annis poſt *Robertus Holkot*, licet ſint, qui huius commentarium tribuant Reginaldo de Alna Ord. Ciſtercienſis. *Fabric.* Prodiit Baſil. 1586. 4. *Corn. Ianſenii Gandau.* comment. Antwerp. 1589. 4. et Lugd. 1580. fol. *Io. Maldonati* comment. Pariſ. 1643. *Corn. a Lapide* Antwerp. 1657. *Hier. Oſorius* Boulogn. 1577. 4. Colon. 1584. 8. et in eius Opp. *Io. Sartarii*, ſub nomine Toſarii, comment. Baſil. 1558. Matthaeum Cantacuzenum in Sapientiam Salom. ſcripſiſſe quidam memorat; ſed tantum editus eſt eius commentarius in Cantic. cantic. *Pfeiff.*

Petri Nannii ſcholia, quae Baſileae ann. 1552. 4. cum eius latina interpretatione viderunt lucem, miror, non adiuncta eſſe a Criticorum ſacrorum Angl. editoribus ad notas Baduelli, Caſtellionis, Iſidori Clarii et Grotii, quas exhibent in Sapientiae [P] librum, quem Nannio neminem melius elucidauiſſe notat *Paulus Colomeſius* pag. 106. obſeruat. ſacrarum.

Caſparis Barthii commentarius in Sapientiae librum, cuius meminit in notis ad Claudianum, numquam editus eſt: neque Sixti Senenſis, qui libro IV. bibliothecae ſanctae inter ſcripta ſua refert Sophias Monoteſſarum, in quatuor Prouerbiorum, Eccleſiaſtis, Sapientiae et Eccleſiaſtici volumina: neque Caſparis Sanctii denique, cuius commentarium memorat Alegambe.

Nic. Selnecceri editio [primo ſeparatim prodiit *Sapientia Salomonis* graece Pariſiis ann. 1566. quaternis, vt ex *Maittairii* annalib. typographic. narrat A. G. Maſchius biblioth. Sacr. part. I. cap. 4. p. 431. *Scharf.*] graecolatina cum noua verſione, argumentis, notisque prodiit Lipſiae 1568. 8. *Victorini Strigelii* translatio, (quam in mea graecolatina apocryphorum editione recudendam dedi,) et animaduerſiones ibid. 1575. 8. *Conradi Dieterici* homiliae praeclarae in hunc librum germanice editae Vlm. 1628. et Norimb. 1667. fol. Sam. Bohlii comment. Roſtoch. 1639. 4. Mich. Hempelii comment. Lipſ. 1613. 8. Ewald Broehmann priora quatuor capita explicuit Hafn. 1656.

Io. Lorini eruditus commentarius Lugd. 1607. 4. et deinde Moguntiae 1608. 4. atque alibi plus ſimplici vice. Commentarius breuior *Chriſtophori de Caſtro*, Lugd. 1613. 4. Prolixior *Laurentii de Aponte* [gg]) Pariſ. 1629. 1640. fol. *Fabric.* Graece cum analyſi gramma-

 tica

gg) Iocher. pag. 708. tom. II. Laur. de Ponte. Sed Longius bibl. ſacr. tom. II. *Laur. de Aponte* vt Fabric. *Scharf.*

tica verborum ſcholiisque *Gottſr. Schubandi*, Magdeb. 1733. 8. praemiſſa praefatione Io. Ad. Steinmetzii, in qua obſeruationes in N. T. ex libris apocryphis, Philone, Ioſepho et antiquiſſimis patribus ſe compoſuiſſe teſtatur. *Pfeiff.*

Iacobi Calſhilli Angli metricam expoſitionem verſibus lat. hexametris edidit *Daniel Guilelmus Mollerus.* Altdorfi 1699. 8. addito laterculo ſcriptorum, qui libros biblicos carmine reddiderunt. — Le Long: *Iacobus Calhillus*, Anglus, libellus Sapientiae Salomonis verſibus hexametris redditus, cui adnexa eſt Epiſtola Iudae carmine elegiaco a Renato Guil. Mollero reddita in 4. Norimbergae 1701. Sed idem pag. 1117. ſcribit Iac. Caſcl... H. expoſitio et pag. 1118. *Iac. Cashille* H. Latin. *Scharf.*

Noua verſio germanica libri Sapientiae cum notis criticis, diligenter collectis, lucem vidit Halae Sax. ann. 1705. 8. *Fabr.* Elegantiorem, atque vel propter adpendicem obſeruationum maioris aeſtimandam, germanicam *Sapientiae Salomonis* verſionem cum notis edidit *Ioh. Gottfr. Haſſius*, Ienae ann. 1785. 8. *Scharf.* *Io. Frid. Kleucker* libro inſcripto Salomoniſche Denkwürdigkeiten adiunxit verſionem cum notis. Rigae 1785. 8. *Pfeiff.* Carmine germanico reddidit E. S. de Reichenbach.

Praeter *Add. Petzii* carmine puro galliambico, Francof. 1614, verſionem, Boſſueti et Bellegardei obſeruationes, non ita pridem Pariſiis edita eſt Anonymi metaphraſis poetica gallica, ann. 1696. 4.

Ceteros interpretes pleroſque paullo ante in Sirachide notare me memini. *Fabric.* Interpretibus, antea laudatis, Hubiganto et Haſſio, addendus eſt *Ioh. Melch. Faber*, cuius ſex proluſiones *ſuper libro Sapientiae* prodierunt Onoldi ann. 1776. et 1777. 4. *Scharf.*

IV. ORATIONEM MANASSAE, regis, quam captiuus orauit 2 Paralip. XXXIII. 12. ſcriptam fuiſſe in ſermonibus regum Iſrael et in ſermonibus *Hozai*, prophetae, ſacer ſcriptor ibidem teſtatur v. 18. 19. Ea vero, quae hodie regis illius nomine exſtat, verbis Paralipomenon vno veluti tenore ſubiicitur ab auctore conſtitutionum apoſtolicarum, Clementi Romano tributarum II. 22. atque, fatente *Cotelerio, fictitia eſt, ac extra canonem librorum diuinorum collocata: quamuis pro genuina habuerint etiam ſcriptor ſermonis in publicanum et phariſaeum tom. VI. Operum B. Chryſoſtomi, Antonius Monachus lib. II. Meliſſae ſerm. 94. Theodorus Studita ſermone catechetico 93. Theophanes Cerameus homil. 2. et 56. Freculfus, Georgii duo Syncellus et Hamartolus in chronicis ſuis, atque Suidas in voce* Μανασσῆς, *vbi* [†] *recte exemplar Regium numero 150.* καὶ τότε προσηύξατο πρὸς Κύριον τὸ, Κύριε παντοκράτορ. *Quibus accedunt omnes ii, apud quos inter Cantica ſcripturae legebatur; quod factitatum patet ex MSS. Alexandrino et Regiis, et ex eo quod eam Freculfus adpellet Canticum poenitentiae, Anaſtaſius Sinaita in Pſalmum VI.* τὴν προσευχὴν τῆς ᾠδῆς, *Georgius vero Syncellus, Mich. Glycas, et Theophanes Cerameus* ᾠδήν. *En graeca Theodori Studitae:* ᾠδὴν ἦσε τῷ θεῷ, ἣν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ᾄδει ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία. *Quare ad marginem alterius MS. Georgii, monachi ſeu Hamartoli in bibliotheca, vere regia, ſcholium iſtud comparet:* ἱστόρηται παρὰ Ἀφρικανῷ, ὅτι ἐν τῷ ᾄδειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρᾶ ὄντα. *Pro quo in Damaſceni Parallelis* tom. II. pag. 403. leges ἱστορεῖται παρὰ Ἀφρικανῷ, ὅτι ἐν τῷ λέγειν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆ, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγη σιδηρᾶ

δηρὰ ὄντα καὶ ἔφυγεν [hh]). *Libro III. commentariorum Pet. Lambecii caeſarei bibliothecarii pag. 39. e cod. MS. Vindobonenſi inter theol. graecos 25.* ἱστορεῖται παρὰ Ἀφρικανῷ, ὅτι ἐν τῷ λέγειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρὰ ὄντα, καὶ ἔφυγεν. *S. Anaſtaſius* in Pſalm. VI. tom. III. Caniſii pag. 112. φασὶ γὰρ οἱ ἀρχαῖοι τῶν ἱστοριογράφων, ὅτι ἀπενεχθεὶς Μανασσῆς κατεκλείσθη εἰς ζώδιον χαλκοῦν ἀπὸ βασιλέως Περσῶν, καὶ ἔσω ὢν ἐν τοιούτῳ ζωδίῳ προσηύξατο μετὰ δακρύων τὴν προσευχὴν τῆς ᾠδῆς αὐτοῦ. Graeci etiamnum hodie in Pſalterio ſuo inter alia cantica ſacra hac Manaſſis oratione vtuntur, cathismate ſiue ſect. XX. vt notauit Leo Allatius de libris eccleſiaſticis Graecorum p. 62. vbi refert, ſe *Iohannis Geometrae* paraphraſin illorum canticorum habere iambis graecis concinnatam. Vide etiam Lambecium III. pag. 37. et 379.

Orationem hanc nec graece nec hebraice reperiri, a viris quibusdam doctis adfirmatum eſt [ii]), quod merito aliquis miretur in Bonfrerio pag. 14. et in praeſtantiſſimo du Pinio p. 17. prolegom. biblic. Conſtitutionum apoſtolicarum exſtant plures editiones. Vna graeca Turriani Venet. 1563. 4. et quatuor graecolatinae. *Prima* Frontonis Ducaei ad calcem canonum cum ſcholiis Zonarae Pariſ. 1618. fol. *Secunda* in conciliis Labbei tom. I. Pariſ. 1671. fol. *Tertia* et *quarta* in patribus apoſtolicis Cotelerii Pariſ. 1672. et Amſt. 1698. fol. Non in his tantum Oratio Manaſſae exſtat graece, ſed etiam in horologio Graecorum, nec non in bibliis latinis Roberti Stephani ann. 1540. fol. Graece e MS. Victoriano prodiit. Praeterea Auctario ſuo graecolatino ſubiunxit *Chriſtophorus Dauderſtadius*, Ienae 1628. 8. Angli vero in polyglottis ſuis [kk]) ediderunt cum variis lectionibus codicis Alexandrini, in quo poſt Pſalmos inter Cantica ſacra exaratam inuenerunt. Edidi et ipſe adiuncta veteri latina verſione, Lipſiae 1691. 8. cum [?] Eccleſiaſtico, Sapientia, Iudithae ac Tobiae libris. Addidi quoque Metaphraſin poeticam duplicem Manaſſeae Orationis, graecam vnam, ante non editam, eamque elegantiſſimam, mei quondam praeceptoris [ll]) *Io. Godofredi Herrichen:* alteram latinam, petitam ex *Balduini Berlicomii*, Syluaeducenſis, Hieroſtichis editis ann. 1598. 8. ex officina

hh) Confer Thargum ad 2 Paralip. XXXIII. 12 ſq. Auctorem Op. imperfecti ad Matth. I. 10. Syncellum p. 214. Suidam e Cedreno in Μανασσ. Glycam pag. 197. Eutychium etc. *Fabric.* Vide *Fabricii* cod. Pſeudepigraph. Vet. Teſt. part. I. pag. 1100 ſqq. *Scharf.*

ii) Scilicet in editionibus verſionis ſeptuagintaviralis, quas ſuperioribus ſeculis prodiiſſe Fabricius ſupra cap. XIII. §. 6. narrauit, Oratio Manaſſis non exſtat. At in antiquiſſimis codicibus graecis, velut iis, quibus vſi ſunt vetus interpres latinus, antiquior Hieronymo, et Aethiops, haud dubie exſtabat, etſi non eodem loco. Nam in exemplis verſionis vulgatae editis et tribus manuſcriptis, quae *P. Sabatierus* bibl. ſacr. lat. verſ. ant. tom. III. pag. 1038 ſq. contulit, reperitur ad calcem libri ſecundi Chronicorum, ſed in Pſalterico Aethiopico, quod cura *Iobi Ludolfi* prodiit Francofurti ad Moenum ann. 1701. 4. inter Cantica Vet. et Noui Teſtamenti Pſalmis adiecta, vt in codd. graecis, a Cotelerio commemoratis. Hebraice quoque, ſed e graeco expreſſam, legi in libro, qui inſcribitur Schalſcheleth Hakkabala, didici ex Ioh. Chr. Wolfii biblioth. hebr. part. I. pag. 778. et Scip. Sgambati archiu. Vet. Teſt. lib. II. p. 347. *Scharf.*

kk) Tom. IV. pag. 3. Hinc Orationem Manaſſis repetiit *Chr. Reineccius* ad calcem librorum apocryphorum in editione verſionis ſeptuagintauiralis, ſupra commemorata. Sed e codice Alexandrino deſcriptam et ope aliorum librorum emendatam eamdem inter Cantica Vet. et Noui Teſtamenti Pſalterio adiecta ediderunt *I. E. Grabius* et, qui hunc ſequutus eſt, *I. I. Breitingerus* tomo IV. verſionis ſeptuagintauiralis. *Scharf.*

ll) Obiit vir egregius Lipſiae, vbi recturam ſcholae Nicolaitanae geſſerat, ſeptuagenario maior et rude donatus ann. 1705. V. Cal. Februarii.

ficina Commeliniana. Reddidit etiam carmine latino, quod tunc me ſugiebat, praeclarus *Claudius Eſpencaeus*, Pariſ. 1566. 8. Denique Oratio Manaſſae exſtat in libris apocryphis, graece editis Francof. 1694. 8. [Sed *Calmetus* in commentariis biblicis et *Hubigantus* in editione librorum apocryphorum, ſupra commemorata, neglexerunt Orationem Manaſſis, quippe quam eccleſia romana ne Deutero-Canonicis quidem libris adnumerat. *Scharf.*] Homiliis ad populum eamdem orationem expoſuere Io. Forſterus, Georgius Albertus, aliique.

V. Si auctori conſtitutionum apoſtolicar. V. vlt. credimus, librum, ſub nomine BARVCHI hodie ſuperſtitem, qui Ieremiae, prophetae[mm]), diſcipulus et amanuenſis fuit, Iudaei in ſynagogis ſuis lectitarunt quotannis vna cum Threnis Ieremiae, die magna expiationum, decima nempe menſis Gorpiaei, qui Septembri reſpondet. In dubium hoc vocat *Io. Dallaeus*, cui lib. I. de pſeudepigraphis apoſtolicis cap. 17. pag. 199. illud non magis videtur eſſe verum, quam quod lib. VI. cap. 25. aiunt eaedem conſtitutiones, legem extra Iudaeam legi prohibitam fuiſſe ab ipſo Moſe: *ἀπαγορεύει γὰρ αὐτοῖς ὁ θεῖος Μωσῆς καὶ θυσιαστήριον ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἱστᾶν, καὶ τὸν νόμον ἔξω τῶν ὅρων τῆς Ἰουδαίας ἀναγινώσκειν.* Fortaſſe vero ex Helleniſtis quidam alicubi illa aetate, hoc eſt tertio poſt Chriſtum natum ſaeculo, *Baruchum* legerunt, vti conſtat, alia etiam lecta a Iudaeis fuiſſe in ſynagogis, praeter libros diuinos, etiam *δευτέρωσιν*, quae prohibetur in Iuſtiniani imp. Novella CXLVI. Similiter Chriſtiani quoque publice legerunt non modo Clementis Romani epiſtolam, ſed etiam varia ſanctorum acta, varias homilias doctorum eccleſiae. Ceterum *S. Hieronymus*, ad Ieremiam praefatus, *librum*, inquit, *Baruch*, *notarii eius*, *qui apud Hebraeos nec legitur*, *nec habetur*, *praetermiſimus*. [Iam temporibus Origenis prophetiam Baruchi non exſtitiſſe in codice hebraico, ideoque in editione hexaplari verſionis ſeptuagintauiralis obelis diſtinctam fuiſſe, adparet e nota codicis Chiſiani: Βαροὺχ ὅλος ὠβέλισται κατὰ τοὺς Ο̅. In eodem codice, vt et hoc addam e praefat. ad Danielem ſecundum ſeptuaginta ex tetraplis Origenis Romae editum pag. 21. *Baruchi* liber interiectus eſt Ieremiae prophetiae et Threnis, ex editione hexaplari deſcriptis. Hos excipit perinde ac in Alexandrino et aliis codicibus Ieremiae epiſtola, quam Fabricius *Barucho ſubiungi* ſolere dicit, reſpiciens, vt opinor, ordinem, quem nunc tenent editiones vulgatae librorum apocryphorum. Conf. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. III. verſionis ſeptuagintauiralis V. 1. *Scharf.*] Οὐ κεῖσθαι παρ' Ἑβραίοις Baruchi epiſtolas, notauit etiam *Epiphanius* de menſur. et pond. cap. V. Conuerſum tamen eſſe hunc libellum graece ex hebraeo, non valde negauerim. [Videtur huic coniecturae, quam Fabricius Huetio debet, fauere id, quod *I. I. Biornſtåhlius* repertor. bibl. et orient. lit. part. III. pag. 170. narrat, in margine verſionis ſyriacae Baruchi, quam habet codex ſyro-hexaplaris Mediolanenſis, paſſim laudari verſionem Theodotionis. Ceterum Huetio etiam Hubigantus adſentitur in prolegomenis et notis ad hunc librum, vbi non raro interpretem graecum hebraica male vertiſſe exemplis docet. *Scharf.*] Veteres ſubinde laudant ſub nomine Ieremiae. Inter Graecos commentariis illuſtrauit *Theodoretus* et auctor *Catenae* a [¶] Mich. Ghiſlerio Lugd. 1623. fol. cum commentariis in Ieremiam editae, atque ex *Olympiodoro*, *Seuero*, qui pag. 245. citantur, et

mm) *Ioſephus* X. 11. pag. 343. refert, Ieremiae precibus a Nabuzardane liberatum τὸν μαθητὴν Βάρουχον, Νήρου δὲ παῖδα, ἐξ ἐπισήμου σφόδρα οἰκίας ὄντα, καὶ τῇ πατρῴῳ γλώττῃ διαφερόντως πεπαιδευμένον.

et *incerto* collectae. Latinam vulgatam verſionem non agnoſcere auctorem Hieronymum [nn]), contendit *Lud. Cappellus* pag. 564. Opp. poſtum. Alia vetus latina translatio edita eſt a clariſſimo viro Ioſepho Maria Caro Rom. 1688. 4. Nicephori ſtichometria numerat libri Baruchi ςίχȣς ſeptingentos, computata ſimul, vt videtur, EPISTOLA, quae (ψευδεπίγραφος fatente Hieron.) prophetae IEREMIAE tribuitur, et iampridem Barucho ſubiungi conſueuit. Genuinam eſſe perinde, vt Baruchi librum, diſputat Guil. Whiſton authentick records pag. 1 ſqq. qui breues notas in Baruchum exhibet pag. 9 ſq. In Polyglottis occurrit verſio vtriusque ſyriaca et arabica. [Praeter hanc exſtat in codice ſyro-hexaplari Mediolanenſi verſio ſyriaca Prophetiae *Baruchi* et Epiſtolae *Ieremiae.* Conf. repertor. bibl. et orient. lit. part. III. pag. 167 ſq. Hebraica quoque libri *Baruchi* verſio inter codd. MSS. bibliothecae Oppenheimerianae reperitur, auctore I. C. Wolfio biblioth. hebr. part. III. p. 163. *Scharf.*] In Criticis ſacris Anglicanis habes Baduelli, Caſtellionis et Grotii notas. His addes Sanctii aliorumque commentarios, qui vel totum ſacrum codicem illuſtrarunt ſcriptis, vt quos ſupra laudaui in Sirachide, vel qui Ieremiam, vt Ghislerii, Io. Maldonati, Chriſtophori de Caſtro Mogunt. 1616. fol. vel denique qui in Baruchum ſcripſere ſeparatim, vt *Petri Maucorſii* [oo]) et Laelii Biſciolae, Cosmi. 1621. 8.

Exſtat et in Polyglottis [pp]), ſub Baruchi nomine quaedam epiſtola, a libro, de quo iam dixi, diuerſa, eique ab Anglis praemiſſa: verum exſtat non graece, ſed ſyriace, et, illuſtri *Huetio* [qq]) iudice, ita de futuro iudicio et futurae vitae poenis ac cruciatibus diſſerit, vt Chriſtiani eſſe hominis foetus videatur, alicuius forte ex his monachis, qui Syriae deſerta primis eccleſiae temporibus incoluerunt. Anglice legendam offert pag. 13 ſq. vna cum poſtſcripto pag. 22. et genuinam eſſe contendit *Whiſton* l. c. pag. 25 ſq. Latine dedi etiam in codice Pſeudepigrapho V. T. vol. II. pag. 147. Poſſit et Epiphanius videri perſpectam habuiſſe hanc epiſtolam, quoniam *Epiſtolas Baruchi*, non epiſtolam commemorat. Sed potius Ieremiae tributas litteras ſimul intellexit, ne dicam graecis ſcriptoribus epiſtolas pluraliter etiam de vna dici, vt notauit *Grotius* ad 1 Maccab. XII. 5. et 19. *Cotelerius* ad epiſt. Polycarpi cap. 3. Sic et e latinis *Plinius* XXXIII. 3. *M. Bruti in Philippicis campis epiſtolae reperiuntur frementes, fibulas tribunitias ex auro geri. Iuſtinus* XI. 12. 9. *tertias epiſtolas.*

VI. In

nn) Vide ſupra §. III. Alteram prophetiae Baruchi verſionem latinam antiquam, a I. M. Caro editam, in *capitulis bibliorum antiquis* repetiit *P. Sabatierus* tom. II. bibl. ſacr. lat. verſ. antiq. pag. 737 ſqq. adiectis variis lectionibus quinque codd. MSS. De diſcrimine vtriusque verſionis conſulenda ſunt eiusdem prolegomena ad hunc librum p. 734. Ceterum epiſtolae *Ieremiae*, quam vtpote ſuppoſititiam ſe non adtigiſſe Hieronymus prooem. commentar. in Ierem. profitetur, nulla exſtat verſio latina antiqua praeter Vulgatam, quae nunc eſt in libris editis. *Scharf.*

oo) Immo *Maucorpii.* Le Long B. S. pag. 852. *Maucorps.* Sic et Ioecher. *Scharf.*

pp) Pariſienſibus et Londinenſibus. Sed quia haec epiſtola ita diſcrepat a contextu vulgato prophetiae Baruchi, vt alius liber videri poſſit, praeter hanc e codd. MSS. Vſſerianis et Pocokianis inſerta eſt bibliis Polyglottis Londinenſibus verſio ſyriaca, quae editioni graecae et latinae conſentit. Confer etiam quae *P. I. Brunſius* notauit ad B. Kennicotti diſſert. general. in Vet. Teſt. hebr. pag. 221. *I. B. de Roſſi* proleg. ad var. lect. V. T. pag. 159. *Scharf.*

qq) Vide, ſi placet, demonſtrationem eius euangelicam propoſit. IV. pag. 450. 451. edit. Lipſ.

VI. In *Io. Malalae* Chronographia tom. I. pag. 203. poſt commemoratam breuiter IVDITHAE Hiſtoriam legas pag. 203. ταῦτα δὲ ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς ἐμφέρεται γραφαῖς. Sed Ἑβραϊκαὶ γραφαὶ ſunt ipſi hiſtoriae de rebus iudaicis, quales deſcribuntur in libro Iudith, quantumuis graecum Malala legiſſet. Neque enim Hebraico libro hoc vſi ſunt Iudaei, vt teſtatur *Origenes* epiſtola ad Africanum: περὶ Τωβία ἡμᾶς ἐχρῆν ἐγνωκέναι, [℟] ὅτι Ἑβραῖοι τῷ Τωβίᾳ οὐ χρῶνται, οὐδὲ τῇ Ἰουδίθ. Οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν αὐτὰ καὶ ἐν Ἀποκρύφοις Ἑβραϊστὶ, ὡς ἀπ᾽ αὐτῶν μαθόντες ἐγνώκαμεν. Sunt, qui verba οὐδὲ γὰρ in his Origenis adfirmatiue accipiant: quo ſenſu notum eſt οὐκ οὖν, οὐ γὰρ et ſimilia poni interdum a ſcriptoribus graecis, quaſi Origenes teſtatus fuiſſet, Iudaeos librum Iudith habuiſſe inter apocrypha. Atque ita vel apud Hieronymum eſt legendum praefat. in lib. Iudith, vel Hagiographa laxius ibi accipienda rr): *apud Hebraeos liber Iudith inter Hagiographa legitur, cuius auctoritas ad roboranda illa, quae in contentionem veniunt, minus idonea iudicatur. Chaldaeo tamen ſermone conſcriptus inter hiſtorias computatur.* E chaldaico ſenſum ſenſu exprimens latine vertit idem Hieronymus, cuius translationem cum graeco contulit *Lud. Capellus* Opp. poſthum. pag. 574 ſq. ss) *Exſtat et terſa editio Ebraica libri Iudith* (teſte tt) D. Pfeiffero τῷ μακαρίτῃ pag. 797. Criticae Sacrae) *ſed a recentiori procul dubio manu Iudaei cuiusdam* uu). *Syriaca* verſio occurrit in Polyglottis Londinenſibus. [Complectebatur etiam cod. MSS. Syriacus, quo Andr. Maſius ad reſtituendam editionem Hexaplarem libri Ioſua vſus eſt, ſyriacam verſionem hiſtoriae Iudithae et Tobiae, vt ipſe narrat epiſt. dedicat. ad regem cathol. pag. 6. Sed, quod nunc quidem ſciamus, codex ille periit. Vide ſupra cap. XIII. §. 6. *Scharf.*] Poetae hebraei rhythmos de Iuditha, (recentibus enim Iudaeis, vt auctori Germinis Dauidis aliisque, Iuditha ſatis nota eſt, ſed e noſtris libris, vt notatum *Scaligero* pag. 96. ad Euſeb.) et Maccabaeis cum verſione ſua et notis in lucem edere conſtituerat, morte praeuentus, vir doctiſſimus

rr) Sic videbatur *Fabricio* prolegom. in Tobiam pag. 2. et *I. C. Wolfio* biblioth. hebr. part. I. pag. 259. At apud Hieronymum non ſolum loco laudato, ſed etiam in praefat. ad librum Tobiae pro *Hagiographa* legendum eſſe *Apocrypha*, contendunt *I. Martianaeus* ad vtrumque locum Hieronymi pag. 1157. et 1169. tom. I. Opp. et *H. Hodius* de bibliorum text. origin. pag. 651. nixi auctoritate codd. MSS. ſcriptorumque veterum et recentiorum. *Scharf.*

ss) Vetuſtiorem ex graeco factam verſionem exſtare, dudum monuerunt *I. Martianaeus* ad Hieronymum et *H. Hodius* de bibliorum text. origin. pag. 354. vbi ſe in codice MS. bibliothecae Bodleianae duplicem editionem latinam libri Iudithae reperiſſe narrat. Hanc *P. Sabatierus* tom. I. biblioth. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 744 ſqq. edidit e quinque codd. MSS. ita inter ſe diſcrepantibus, vt verſiones e diuerſis codicibus fluxiſſe videantur; ſed tamen omnes e graeco contextu, ad quem propius accedunt quam Hieronymiana ſiue Vulgata e Chaldaico expreſſa. *Scharf.*

tt) Seb. Munſterus praef. ad Tobiam: *Vtinam et hebraice Iehudith exemplar liceret inuenire, quod abſque dubio CPoli a Iudaeis, aeque vt Tobiae exemplar, typis eſt multiplicatum, ſicut et Eccleſiaſticum, quem Ben Sira vocant, audio hinc a Iudaeis euulgatum.* A Iudaeis recentioribus pro vera agnoſci hiſtoria, notauit B. Io. Ben. Carpzouius tom. II. Concion. funebr. pag. 1311 ſq.

uu) Pfeifferum aut memoria lapſum, aut Münſteri coniectura deceptum erraſſe, ſuſpicatur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. I. pag. 459. Attamen ipſe part. II. pag. 1360 ſq. narrat, Hiſtoriam Iudithae vna cum additamentis apocryphis oraculorum Danielis hebraice editam eſſe Venetiis 8. ſine indicio anni. Eodem auctore part. II. p. 198. Hebraica hiſtoriae Iudithae verſio exſtat inter codd. MSS. bibliothecae Oppenheimerianae. De Hebraeo-Germanicis eiusdem libri editionibus vide, quae ibidem et pag. 458. leguntur. *Scharf.*

doctiſſimus [vv]) *Matthias Frid. Beckius*, vſurus forte editione Veneta ann. 1606. 8. quam in bibliotheca ſua theologica eximius Lipenius commemorat. De feſto, in memoriam victoriae Judith inſtituto, conſules *Seldenum* III. de Synedriis Hebraeorum pag. 133 ſq. Auctor, quem nonnulli e Pſeudo-Philone Annii, Ioachimum vel Eliakimum, vel denique Ioachimi parentem, Ioſuam, filium Ioſedeci, faciunt, incertiſſimus eſt, eritque. Temporum vero et hiſtoriae difficultates, quibus longe maximis narratio ipſa eſt obſepta, nouiſſime monſtrauit *Io. Chriſtophorus Artopoeus* [ww]), Argentoratenſis olim academiae lumen, in *meletemate hiſtorico quod narratio de Iuditha et Holoferne non hiſtoria ſit*, (Ioſepho etiam nusquam commemorata.) [?] *ſed Epopoeia*. Argentorat. 1694. 4. recuſ. ibid. 1700. Diſpellere eas conatus erat poſt Petauii XII. 26. de doctrin. temp. et tot aliorum virorum doctorum conatus *Bernardus de Montfaucon*, monachus doctiſſ. Benedictinus, in libro gallico [xx]): *la Verité de l' Hiſtoire de Iudith*, Pariſ. 1690. 12. et *Io. de la Neuville* S. I. in gallica libri Iudithae notis illuſtrata editione Pariſ. 1728. 12. [yy]) quibus *Arphaxadus* eſt Phraortes, Deiocis filius, Nabuchodonoſor vero Saosduchinus, quem Aſſaradino Ptolemaeus ſubiicit. [Epitomen operis Montefalconiani dedit *Dupin* bibl. eccl. tom. VI. p. 294. adde *Calmeti* praef. ad librum Iudith, qui ex ſuae eccleſiae principiis authentiam hiſtoriae et libri defendit et ex patribus probare conatur. *Pfeiff.*] E veteribus non memini, qui in hunc librum ſcripſerit ante Bellatorem, qui non exſtat, et Rabanum, et Iac. Pamelium, iunctum Rabano in Opp. Colon. 1626. tom. III. Petri de Riga, cantoris et canonici Rhem., aurora, in qua libros biblicos pleroſque et Iuditham quoque carmine elegiaco reddidit, a multis promiſſa nondum vidit lucem. E recentioribus Victorinus Strigelius, Iacobus Zieglerus, Baſil. 1548. Frid. Nauſea, Caſpar Sanctius, Nic. Serarius, Didacus de Celada, Lugd. 1664. fol. Ioſephus de la Cerda, Lugd. 1653. II. voll. fol. et alii quidam pauci nominari poſſunt, qui commentariis vel notis hunc librum illuſtrarunt, praeter illos, quorum vel in apocryphis vniuerſis, vel in toto ſacro codice explanando verſata eſt induſtria. Collectio Criticorum ſacrorum Anglicana exhibet tantummodo Baduelli, Caſtellionis et Grotii notas. Eiusdem Baduelli verſionem retinui in editione mea graecolatina, Lipſ. 1691. 8. Praetereo Ionae Heuleri et aliorum in Iuditham homilias, vel dramata ac poemata de Iuditha, quae latine dederunt Cornelius Schonaeus, Salluſtius Bartaſſius, et Bartholomaeus Tortolettus, germanice Martinus Opitius, gallice *Boyerus* [zz]), cuius tragoedia prodiit Pariſ.

vv) Obiit Auguſtae Vindelicor. ann. 1702. De eo adi Memorias Theologor. a Reu. populari atque amico noſtro *H. Pippingio* editas p. 911.

ww) Obiit eodem anno X. Cal. Iul. maior ſeptuagenario. Confer noua literar. Hamburgenſia ann. 1703. pag. 189.

xx) Vide Acta erud. tom. II. ſupplementi pag. 49 ſq.

yy) Montefalconium in eo quidem, quod *Arphaxadum* eundem eſſe credit, quem Herodotus Phraortem adpellat, Hubigantus ſequitur: ſed de Nabuchodonoſoro et aliis ſe ab illo diſſentire profitetur in prolegomenis ad hunc librum, vbi omnino admodum copioſe docet, quomodo narratio de *Iuditha* chronologiae ſcriptorum ſacrorum et profanorum conciliari poſſit. In hac autem diſputatione, quam probabili, neſcio, p. 577. eiusdem viri docti coniecturae de hiſtoria Iudithae, primum hebraice ſcripta, deinde vero in vſum Iudaeorum, in terris Babylonicis exſulantium, chaldaice reddita, nititur, parum tribuerim propter Origenis et Hieronymi auctoritatem. Bern. de Montfaucon — Veritas hiſtoriae Iudith — Gallice in 12. Pariſ. 1692. Sic Longius pag. 865. *Scharf.*

zz) Maioris ad inſtitutum noſtrum momenti eſſe Francicam hiſtoriae Iudithae verſionem, quam cum notis criticis in locos difficiliores et prolegomenis de ipſius hiſtoriae veritate edidit *Io. de la Neuville* Pariſiis ann. 1728. 12. colligo ex iis, quae de

Pariſ. 1695. 12. Egerunt de hoc libello, *Chriſt. Korlholt* diſſ. in hiſtoriam Iudith, Bellarmino oppoſitam, et exercit. ad S. Hieronymi praefationem in libr. Iudith. Roſtoch. 1663. *Phil. Iac. Hartmann* diſſ. an liber Iudith contineat hiſtoriam. Regiom. 1671. *Eilert* diſſ. duabus de narratione libri Iudith. Hafn. 1712. Patrum loca, Iudithae narrationem pro vera habentium, collegit *Herib. Roſweyd*, in ſyllabo malae fidei Iac. Cappelli pag. 85 ſqq.

TOBIAE librum [aaa]) reiectum a Iudaeis iam olim profeſſus eſt *Origenes* libro de oratione pag. 47. τῇ δὲ τοῦ Τωβὴτ βίβλῳ ἀντιλέγουσιν οἱ ἐκ περιτομῆς. *Chaldaeo ſermone conſcriptum* teſtatur Hieronymus; quem quum non ſatis intelligeret, *quia vicina eſt*, inquit, *Chaldaeorum lingua ſermoni hebraico, vtriusque linguae peritiſſimum loquacem reperiens, vnius diei laborem adripui, et quicquid ille mihi hebraicis verbis expreſſit, hoc ego accito notario ſermonibus latinis expoſui.* Si cum *graeco* conferas, iam paraphraſtae, iam epitomatoris videtur partibus fungi vetus, quae hodie exſtat, interpretatio [bbb]): *hebraeum* Tobiae codicem, quem ab Oswaldo Schreckenfuchſio, rectore ſcholae Memmingenſis, acceperat, vulgauit Baſil. 1542. 4. 1549. 8. 1576. 8. [ccc]) cum latina verſione ſua et notis *Sebaſt. Munſterus.* [De hac et aliis, quas Fabricius non commemorauit, hebraicis libri Tobiae editionibus confer *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. I. pag. 363. part. II. pag. 413 ſq. et part. IV. pag. 154. vnde ſua hauſit *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. I. pag. 19 ſq. *Scharf.*] Hunc indubitatum eſſe textum originarium huius libri, perſuaſum eſt Io. Gregorio praef. ad obſeruationes in aliquot ſ. ſcripturae loca [ddd]). *Sebaſtianus* quoque *Caſtellio*, *Tobiam*, ait, *ſe ex hebraeo nuper edito, quod ſibi viſus eſſet verior, interpretatum, et* [⁋] *graecae latinaeque editionis ſententias quasdam, ad rem pertinentes et in hebraeo omiſſas, addidiſſe.* Sed graecismi, in hebraica editione occurrentes, documento ſunt, ex graeco conuerſam eſſe, a quocumque tandem, vt pulcre notauit *Mich. Neander* in erotematibus linguae hebraeae pag. 449. Nec dubito idem pronunciare de editione *Pauli Fagii*, qui aliud hebraicum Tobiae exemplar, CPoli

de hoc libro, mihi (quidem) nondum viſo, tradit *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. IV. pag. 43 ſq. *Scharf.* Fabricius in margine iam laudarat illam, et adſcripſit: conf. Iourn. des Sçavans ann. 1729. Mars. pag. 413.

aaa) De *Tobiae* libro conferenda ſunt, quae poſt Fabricium et Calmetum in prolegomenis, maiori et exquiſitiori ſtudio *Eichhornius* in allgem. Bibliothek der bibl. Liter. tom. II. p. 431 ſqq. dixit. Non ante Darii Hyſtaſpidis tempora vixiſſe auctorem, ex opere eius colligit, immo incertum eſſe iudicat, an Chriſti tempore nota fuerit hiſtoria. Duplicem deinde ſtatuit p. 436. textum originarium; Graecum alterum, cui Syriaca et vetus Latina ante Hieronymum accedit; alterum Latinum vulgatae editionis. Duplicem olim fuiſſe recenſionem libellorum Tobiae et Iudith, vnde diuerſitas lectionum apud LXX. et in vulgatis bibliis poſſit intelligi, coniecit *Coel. Bauer* diſp. ſub praeſidio Th. Holzclau Wirceburg. 1777. habita. *Pfeiff.*

bbb) Multo propius quam Hieronymiana ſiue vulgata ad contextum graecum accedit verſio antiqua, quam primus e quatuor codd. MSS. edidit P. Sabatierus tom. I. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 706 ſqq. [Latinam ante-Hieronymianam Martianaeus Hieronymi operibus adiecit. *Pfeiff.*] Sed diſſenſio inter editionem graecam et latinam Hieronymianam vtrum orta ſit a varietate codicum chaldaicorum, e quibus non ſolum hanc, ſed etiam illam fluxiſſe Huetius, Hubigantus et alii opinantur, an aliunde, non liquet. *Scharf.*

ccc) Conf. Tenzel bibl. curioſ. tom. I. pag. 412 ſq.

ddd) Ante Hieronymum nulla hebraici textus mentio. Origenes in epiſt. ad Africanum teſtis eſt, Iudaeos hebraicum textum non habere. In dubio proinde omnem rem relinquit Eichhornius. *Pfeiff.*

CPoli prius ann. 1517. 4. vulgatum a Iudaeis, punctis vocalibus animauit iuſſitque adiunctum ſententiis Ben Sirae recudi cum ſua verſione, Iſnae ann. 1542. 4. Vtraque, Munſteri et Fagii, editio verſioque in Polyglottis Londinenſibus exſtat. Munſteri in Tobiam notae, additis Baduelli, Caſtellionis, Druſii et Grotii ad Tobiam animaduerſionibus, in collectione Criticorum ſacrorum, in Anglia editorum, leguntur. Iulii Bartoloccii verſio et notae, quibus editionem hebraicam Venetam ann. 1544. 8. illuſtraſſe ſe teſtatur part. II. Bibl. Rabbin. pag. 856. adhuc deliteſcit manu exarata in bibl. Vaticana. Praetereo alios hebraicos Tobiae codices, a iam dictis alicubi forte diuerſos, quorum meminere Sixtus Senenſis et Serarius, quemque illuſtris Huetius penes ſe eſſe fuit teſtatus, denique Hottingerianum, qui vniuerſos libros apocryphos V. T. refert a Iudaeo ſe dono accepiſſe, ſed e latino in hebraicam linguam conuerſos. [Addendus eſt is, quem in bibliotheca Oppenheimeriana ſe vidiſſe narrat *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. pag. 200. *Scharf.*] Graeci Tobiae eximia editio eſt Franequerana ſine verſione ſed cum notis edita a *Io. Druſio* 1591. 4. [Druſius editionem Romanam ita ſequutus eſt, vt vitia eius ope aliorum librorum emendaret. Quibus praeſidiis Grabius vſus ſit in recenſendo libro Tobiae, diſci poteſt e prolegom. ad tom. II. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 6. *Scharf.*] Eam Druſii edit. ſequutus ſum in mea editione graecolatina, et quia ab aliis hinc inde abit, nouam illi verſionem adiunxi Lipſ. 1691. 8. *Syriacam* verſionem euoluere licet in Polyglottis Pariſienſibus et Londinenſibus. [*Syriaca* libri Tobiae verſio primum edita eſt in bibliis Polyglottis Londinenſibus. Conf. *Br. Waltoni* prolegom. bibl. XIII. 9. Aliam exſtitiſſe in codice ſyro-hexaplari Maſii, ſupra dixi. *Scharf.*] *Arabicam* MS. exſtare in locupletiſſima bibliotheca Bodleiana, notauit idem, quem paullo ante laudabam, Io. Gregorius cap. 3. obſeruationum. Ab *Aethiopibus* quoque legi lingua ſua Tobiam et reliquos, de quibus in praeſenti agimus, libros, auctor eſt *Ludolfus* III. 4. hiſt. Aethiopicae: ſed translationem illorum Aethiopicam in Europa hactenus viſam dubito. [Vide ſupra §. IV. de Oratione Manaſſis, et quae infra notabimus ad §. VII. de additamentis oraculorum *Danielis* apocryphis. In *copticam* quoque linguam translatos eſſe libros apocryphos, colligi poteſt e fragmento libri Tobiae coptici, quod Romae in bibliotheca Borgiana ſe vidiſſe narrat *I. G. C. Adlerus* itiner. bibl. crit. pag. 186. *Scharf.*] Alias verſiones eee) ſupra in Sirachide, ſi placet, videbis, cum plerique, qui illum, etiam Tobiam in alias linguas ſint interpretati. Carmine latino elegiaco Tobiadem ſaeculo vndecimo exeunte ſcripſit, Hieronymi translationem ſecutus, Matthaeus Vindocinenſis, de quo et de Petri de Riga metaphraſi poetica dixi in meis ad Tobiam prolegomenis. Inter recentiores eumdem librum latinis elegis reddiderunt *Antonius Ductus* fff) et *Lambertus Pithopoeus*, germanico carmine Godofridus Feinlerus. Bellatoris, presbyteri, aequalis ſui, commentaria in Tobiae librum memorat Caſſiodorus diuin. lect. cap. VI. Illis perditis Bedam habemus, cuius meminit et Vindocinenſis ggg) his verſibus: [P]

eee) Hebraeo-germanicas commemorat *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. p. 200. 458. coll. part. IV. pag. 204. et part. III. pag. 275. vbi etiam *Perſicam*, manu ſcriptam, in bibliotheca Herbelotiana exſtitiſſe monet *Scharf.*

fff) Ioecher. *Duetius.* Sed Longius bibl. ſacr. pag. 706. *Duetus* — Vita Tobiae maioris verſu elegiaco. *Scharf.*

ggg) Longius l. l. p. 1001. Matthaeus *de Vendome*, Gallus, Benedictinus, claruit ann. 1250. *Scharf.*

Transfert Hieronymus, exponit Beda, Mathaeus
Metrificat, reprobat liuor, amicus habet.

Huic accedunt commentarii recentiorum, vt [*Frid. Nauſeae*, qui Colon. 1532. breuem tantum narrationem, laudatam tamen Sixto Senenſi, exhibuit, *Pfeiff.*] *Nic. Serarii*, Mogunt. 1610. Parif. 1611. fol. *Fabiani Iuſtiniani*, Rom. 1620. Antwerp. 1629. fol. et *Didaci de Celada* Lugd. 1648. et 1654. fol. *Dauidisque Maudeni* in ſpeculo vitae moralis. Antwerp. 1631. fol. vt alios iam praetermittam, et ceteros huius commatis libros paucis adhuc perſequar. Veteres ϛιχομετρίαι diuidunt *Tobiam* in capita XCIII. ϛίχȣς octingentos, Iudithae librum in capita LX. vel LXIII. et ϛίχȣς ſeptingentos. Pro vtriusque Tobiae et Iudithae γνησιότητι pugnat Guil. Whiſton in libro: a collection of authentick records etc. pag. 743. et 1063.

VII. DANIELIS, prophetae [hhh]), libro et ESTHERIS [iii]) in graeca editione adſutae ſunt hinc inde quaedam laciniae, quas in hexaplis ſuis Origenes, quoniam hebraei codices illis carebant, obelis confodit, vt teſtatur ipſe lib. de oratione pag. 47. [kkk]) Idem fecit in verſione ſua Hieronymus, vt profitetur praefat. in Danielem, et recte feciſſe ſe adverſus Rufinum diſputat. Meminit et Hebraei cuiusdam, qui additamenta Danielis non modo non probauit, ſed a graeco neſcio quo conficta variis etiam contendit argumentis. Graeca, quae hodie habemus in Danielis laciniis, Theodotionem videntur habere auctorem [lll]); Iudaeos

hhh) Dan. III. 24—90. carmen Azariae ac trium puerorum. Cap. XIII. de Suſanna, et cap. XIV. de Belo et Dracone.

iii) Poſt Eſther. X. 3.

kkk) Si fides habenda eſt codici Chiſiano, e quo nuper demum prodiit ſeptuagintauiralis oraculorum *Danielis* interpretatio, etiam in tetraplis Origenianis narrationes de Suſanna, Belo et Dracone obelis notatae fuerunt. Conf. praefat. edit. Roman. pag. 21. Ceterum, quod Fabricius Danielis cap. XIII. eſſe dicit, ſequutus editionem Complutenſem et latinam verſionem Vulgatam, quibus iam addi poſſunt codex Chiſianus et Syro-Hexaplaris Mediolanenſis, id ante caput I. legitur in codice Vaticano, Alexandrino, Coisliniano, de quo vide *B. Montefalconii* bibliothecam Coislinianam pag. 39 ſq. aliisque. Conf. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. III. verſ. ſeptuagintauiralis V. 1. et *Huetii* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 471. Porro *hymni*, in Romana et aliis editionibus inſerti capiti III. Danielis, in codice Alexandrino et editione Aldina reperiuntur inter Cantica V. et N. T. Pſalterio adiecta. Quae denique praeter Hebraeum addita ſint hiſtoriae Eſtherae, diſci poteſt e Bibl. Polyglott. Londin. tomo IV. vbi, vt in editione librorum apocryphorum Hubigantiana, haec vnum in locum congeſta graece et latine exhibentur. Nam in vulgatis verſionis ſeptuagintauiralis exemplis non ſecus ac in latina verſione antiqua, quam e codice Corbeienſi edidit *P. Sabatierus* tom. I. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 791 ſqq. ſparſa ſunt per contextum totius libri. Fabricium autem, quum additamenta hiſtoriae Eſtherae poſt cap. X. 3. quaerenda eſſe moneret, aut verſionem Vulgatam reſpexiſſe puto, aut editionem Complutenſem, in qua vna, quod equidem ſciam, additamenta illa in calcem libri reiecta ſunt, praeeunte interprete Vulgato. *Scharf.*

lll) Eſt haec coniectura *I. R. Wetſtenii* not. in Origen. epiſt. de hiſtoria Suſannae p. 183 ſq. quae, vnde orta et cur repudianda ſit, bene demonſtrat *H. Hodius* de bibliorum text. origin. pag. 583. etſi et ipſe apocrypha Danielis a Iudaeo quodam Alexandrino conficta eſſe coniicit pag. 116. Sed hunc non minus, quam illum, erraſſe, nuper oſtendere conatus eſt *Sim. de Magiſtris* non ſolum in notis et praefatione ad Danielem ſecundum ſeptuaginta Romae editum; ſed etiam in apologia ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 435 ſq. Atque Theodotionem quidem additamenta illa non confinxiſſe, neque e verſione ſeptuagintauirali exſcripſiſſe, ſed, vt *Hubiganto* prolegom. pag. 804. et *Ioh. Dau. Michaeli* bibl. orient. part. IV. pag. 24. videtur, denuo vertiſſe ex

Iudaeos vero narrationes illas ex hebraeis prophetae eraſiſſe codicibus, recte a Flauignio negatum. Qui enim hoc feciſſent, aut quando, et quem in finem pulcerrimos hymnos et documenta virtutum gentis ſuae reſcidiſſent? De Hiſtoria Suſannae notiſſima eſt Origenis cum Africano diſputatio, ad quam eruditae *Ioh. Rodolfi Wetſtenii* commentationes conferri merentur. Baſil. 1674. 4. cum diſſertatione eius de Suſannae hiſtoria ibid. 1691. 4. [mmmm]) Carmen Azariae et trium puerorum [nnn]) cum aliis ſacris Canticis interpretatur Catena graecorum patrum in Pſalmos Corderiana tom. III. Narratio de Belo et Dracone [ooo]) in Athanaſii Synopſi ſcriptura ſ. et ſtichometria Nicephori [ppp] memoratur ſub titulo Prophetiae Habacuci, diuerſi ab eo, qui eſt inter duodecim prophetas [rrr]). Nam, vt ex Hieronymo praef. comment. in Daniel. diſcimus, *Porphyrio Euſebius et Apollinarius pari ſententia reſponderunt, Suſannae Belisque ac Draconis fabulas non contineri in hebraico, ſed partem eſſe Prophetiae Habacuc, filii Ieſu, de tribu Leui, ſicut iuxta ſeptuaginta interpretes in titulo eiusdem Belis fabulae ponitur:* Προφητεία Ἀββακοὺμ υἱοῦ τοῦ Ἰουδᾶ (al. Ἰησοῦ vel Ἀβδῆ) ἐκ φυλῆς Λευί [qqq]). Mentio huius narrationis in [rrr]) Breſchith Rabba ſect. 68. et apud pſeudo-Ioſephum Gorionidem lib. I. cap. VII—X. Verſibus latinis, non ineleganntibus, complexus eſt Io. Commirius. Neque inſcitum hoc Henr. Harderi epigramma, in quo Suſanna loquitur:

ex Hebraeo vel Chaldaeo, haud difficulter intelligi poteſt e comparatione verſionis ſeptuagintauiralis cum Theodotionea, inſerta editioni Romanae pag. 220—305. At quod *Sim. de Magiſtris*, vt auctoritatem canonicam horum additamentorum tueatur, praefat. pag. 15 ſqq. contendit, et Apolog. l. l. e *paraphraſi chaldaica eorum, quae deſiderantur in hebraeo libri Eſther*, colligi poſſe ait, olim exſtitiſſe nonnulla in archetypo oraculorum Danielis, quae Iudaeorum malitia deleuerit, prorſus repudiandum eſſe cenſeo: praeſertim quum videam, etiam *Ioh. Bern. de Roſſi*, etſi chaldaicam iſtam hiſtoriae Eſtherae particulam libris Deutero-Canonicis adnumeret, tamen multo ſaniorem de ea ſententiam tuliſſe in libro, de quo deinceps erit locus dicendi. *Scharf.*

mmm) *Eichhornius* de duplici textu LXX-viralis interpretationis et Theodotionis l. c. part. II. pag. 1. vberius egit. Diuerſitas haec, quia hiſtoriola ſcripta eſſe graece videtur, forte ex iteratis emendationibus venit. Tres exſtant ſyriacae verſiones. De antiquis commentatoribus in hanc hiſtoriam, *S. Hippolytus* excuſus in bibl. patrum tom. XXVII. pag. 9. et in operibus, a Fabricio, Hamburgi 1716. editis, p. 273. *Chryſoſtomi* ſpuria inuenies tom. VI. edit. Montefalconii. *Pfeiff.*

nnn) Veteres ſibi perſuadent, hoſce pueros fuiſſe filios Ioiakimi, Danielis propinquos, qui abſciſſis genitalibus in regios fuerint ſpadones adlecti. *Coſmas Indicopleuſtes* lib. VIII. pag. 307. οὔτε γὰρ γάμος ἑνὸς ἐξ αὐτῶν φέρεται παρὰ θείᾳ γραφῇ, οὔτε τέκνον, οὔτε τι τῶν τοιούτων ἠκούσθη περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ἡ παράδοσις καὶ ἡ συνήθεια κατὰ τὴν προφητείαν ἀγενείους καὶ λείους ἐν ταῖς εἰκόσιν ἀναγράφουσιν. Confer *Abulpharagium* pag. 45. 48. *Huetium* ad Origenem pag. 66. Meminit horum puerorum etiam Muhammed in Corano Sura LXXXV.

ooo) *Eichhornius* l. c. p. 189 ſqq. omnia quae de Beli et Draconis hiſtoriis dicenda hodie eſſent, dixit, et pag. 209. de cantu trium puerorum egit. *Pfeiff.*

ppp) Eumdem potius intelligendum eſſe, contra Huetium, cui Fabricius hanc coniecturam debet, contendit *Sim. de Magiſtris* ad cap. XIV. Dan. pag. 88. vbi de inſcriptione huius capitis in codice Chiſiano, non diuerſa ab ea, quae mox adfertur ex Hieronymo, latius exponit. *Scharf.*

qqq) De verbis graecis, a Fabricio adlatis, vid. *Huetii* demonſt. euang. pag. 468. In editione Eraſmiana non leguntur. Vnde igitur ea accepit Fabricius? conf. Fabric. cod. Pſeudepigr. V. T. vol. I. pag. 1116. *Scharf.*

rrr) Vide Chriſtoph. Cartwrighti Mellific. Hebr. IV. 1. et Bochartum Hierozoic. tom. I. pag. 749 ſq.

Non pudet aeterna canos adſpergere labe?
Non pudet hac famam labe notare meam?
Monſtra ſenum! non hic amor eſt, inſana libido eſt,
Quam furor e ſtygii ſuſcitat igne rogi.
Hic vt in irriguis ſe mundet et abluat vndis,
Non vt commaculet, nuda Suſanna ſedet.
At neque fraude minisue labat mens integra, ſpernam
Tectos nuda, viros foemina, ſola duos.

S. *Ambroſii* Epiſt. ad Suſannam lapſam, quae fortiſſimae illius Suſannae nomen falſo gerebat, inter opera S. Hieronymi tom. V. edit. Martianaei pag. 176. exſtat. Suſanna Nini filia memoratur apud *Tzetzen*, Chiliad. IX. v. 554. Damaſceni δρᾶμα τῆς Σωσάννιδος memorat Euſtathius ad Dionyſ. perieg. quod num ad Suſannam noſtram ſpectet, et Io. Damaſceni ſit, an, quod nonnullis placere video [sss]), Nicolai Damaſceni, alii viderint [ttt]). Libri Eſther editionem graecam duplicem ex Arundelliana bibliotheca produxit vir paucis comparandus Iacobus Vſſerius, Origenicam alteram, qua additamenta obelis confodiuntur, [conf. *I. E. Grabii* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 104. *Scharf.*] itemque alteram auctore, vt videtur, Theodotione, ad calcem ſyntagmatis de LXX. interpretum verſione Lond. 1655. 4. recuſi Lipſ. 1695. 4. [uuu]) *Iohannes* vero *Druſius* additamenta

sss) *Voſſ.* de poet. gr. pag. 31. *Colomeſ.* ad Gyrald. pag. 303. *Fabric.* His nuper acceſſit *Sim. de Magiſtris*, verum ita, vt Nicolaum Damaſcenum a rumore, quo apud barbaros adeo hiſtoria Suſannae fuerit peruulgata, ſcribendi argumentum ſumſiſſe coniiceret, not. ad Dan. cap. XIII. pag. 82. *Scharf.*

ttt) Fabricius hic neglexit interpretes antiquos, neſcio quo caſu. Nam biblia Polyglotta Londinenſia, quae ad antecedentes libros apocryphos laudauit, habent non ſolum omnium additamentorum *Danielis* verſionem latinam Vulgatam, ſyriacam et arabicam; ſed etiam hiſtoriae Suſannae *editionem*, vt ibi appellatur, *Heracleenſem* h. e. ſyriacam verſionem Thomae Heracleenſis. Conf. *I. G. Eichhornii* introduct. in V. T. part. I. pag. 480. et *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. I. pag. 60 ſq. Ab his autem verſionibus ſyriacis haud dubie multum diſcrepat ea, quae nuper reperta eſt in codice Syro-Hexaplari Mediolanenſi. Illae enim expreſſae ſunt e verſione Theodotionea, haec e ſeptuagintauirali, ſi recte ſe habet nota, quae ad calcem duodecim prophetarum legitur. Vid. *I. G. C. Adleri* itiner. bibl. crit. pag. 198 ſq. et *I. B. de Roſſi* prolegom. ad var. lect. V. T. pag. 159. Praeterea hymnorum, capiti III. inſertorum, verſio *Aethiopica* exſtat ad calcem Pſalterii Aethiopici, a *Iob. Ludolfo* editi, (vid. ſupra §. IV.) et latina antiqua apud *P. Sabatierum* tom. II. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. p. 860 ſqq. Commemoranda etiam pro ratione inſtituti erant Baduelli et Grotii adnotata ad locos apocryphos Danielis, inſerta tomo III. Criticor. ſacror. p. 2668 ſqq. edit. Francofurt. His interpretibus addi poſſunt Lud. Cappellus et C. F. Hubigantus, quorum hic vnice id egit, vt refelleret, quae ille contra auctoritatem canonicam additamentorum prophetiae Danielis diſputauit in notis criticis p. 566 ſqq. Oper. Poſtum. *Scharf.*

uuu) Chaldaica etiam libri Eſtherae additamenta, ſed ita diſcrepantia a graecis et latinis, vt vix credas, ex eodem fonte fluxiſſe, et haud dubie longo interuallo poſt tempora Eſtherae, (conf. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XXI. pag. 104 ſq.) conficta, e cod. MS. Vaticano protulit *Steph. Euod. Aſſemannus* catalog. codd. MSS. biblioth. Vatican. tom. I. pag. 452. Hinc ea repetiit *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de Septuagintauirali verſione pag. 434—450. adiecta, vt eo facilior eſſet collatio, duplici editione graeca, de qua Fabricius ſupra dixit, itemque latina cum antiqua, quam a Sabatiero e codice Corbeienſi prolatam eſſe ſupra narraui, tum Hieronymiana ſiue Vulgata. Sed e codice priuatae bibliothecae Pii VI.

menta libri Eſtheris de graeco latine tranſtulit et notis criticis illuſtrauit, ad calcem adnotationum in librum Eſtheris, latine verſum a *Sante Pagnino*, Lugd. Bat. 1586. 8. Leguntur hae notae cum Eaduelli, Grotiique animaduerſionibus etiam in Criticis ſacris Londinenſibus. *Fabr.* Lud. Cappelli notas criticas in ſeptem capita libri Eſtherae ſpuria atque ſuppoſititia Hubigantus ita examinauit, vt illum, multis locis ab interprete vulgato deceptum, erraſſe, et olim duplicem huius libri editionem apud Hebraeos exſtitiſſe contenderet: quam coniecturam, multo ante propoſitam a *Bellarmino*, (vid. *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 207.) *Huetio* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 374. et *Iſ. Voſſio* diſſ. de LXX. interpretibus cap. 19. pag. 61. nuper etiam *Ioh. Bern. de Roſſi* ornare conatus eſt in libro, antea laudato. *Scharf.*

VIII. Librum, qui ESDRAE ſub nomine *tertius* in latina veteri verſione ambulat, et ex hebraico translatus videtur *Io. Morino* pag. 225. [?] exerc. bibl. vvv) *Iſidorus Hiſpalenſis* VI. 2. Orig. vocat *librum ſecundum*, negans, eum apud Hebraeos haberi, et Esdrae ἐνδιάθηκον, ac diuinum Nehemiae librum, qui aliis ſecundus Esdrae eſt, pro vno computans, quod apud Hebraeos factum teſtatur www) S. Hieronymus. Athanaſio autem in ſynopſi ſcripturae ſ. et in graecis bibliorum editionibus eſt *liber Esdrae primus* xxx), quoniam hiſtoriam paullo altius atque ille repetit, vt notat *Io. Rainoldus* tom. I. cenſurae librorum apocryphorum pag. 238. Lectus eſt a Ioſepho pag. 362. Clemente Alex. et ab Origene, Cypriano aliisque ſub Esdrae nomine citatus; vnde, quin bene antiquus ſit, non eſt dubitandum. Esdrae autem dicitur, non quod ille ſit auctor yyy), ſed quod magna eius pars cap. VIII ſq. de Esdra agit. Graece

Pii VI. P. M. eadem cum verſione latina, variis lectionibus trium codd. MSS. et diſſertatiuncula de his additamentis, eorumque fide, auctore ac primigeniis variisque codicibus, edidit *Ioh. Bern. de Roſſi* ad calcem *Speciminis variarum lectionum ſacri textus*, quod poſt editionem Romanam ann. 1782. iterum prodiit auctius et emendatius Tubingae ann. 1783. 8. Chaldaica Eſther. additamenta habet etiam cod. CL. Kennicott. vid. de Roſſi proleg. pag. 67. it. pag. 72. 78. 79. 100. 121. 126. *Scharf.*

vvv) *Franc. Leus*, qui prolegomena ad tom. II. verſionis ſeptuagintauiralis e ſchedis Grabianis concinnauit, cap. III. §. 6. vbi varias coniecturas de origine cum canonici tum apocryphi libri Ezrae proponit, hunc etiam a *Ioſepho* Archaeolog. XI 3. p. 551 ſqq. hebraice lectum fuiſſe ſuſpicatur, cuius opinionis vellem rationem reddidiſſet. Nam Morini quidem coniecturam cur prorſus repudiare nolim, adparebit ex iis, quae deinde dicam. *Scharf.*

www) S. Hieron. praef. ad Esdram et Nehem. *Nec quemquam moueat, quod vnus a nobis editus liber eſt: nec apocryphorum tertii et quarti ſomniis delectetur: quia et apud Hebraeos Esdrae Neemiaeque ſermones in vnum volumen coarctantur: et quae non habentur apud illos, nec de viginti quatuor ſenibus ſunt,* (i. e. e Numero XXIV. librorum canonicorum V. T. quos cum XXIV. ſenibus alibi confert) *procul abiicienda.*

xxx) Sic quoque vocatur in codice Colbertino, e quo latinam verſ. ant. diuerſam a Vulgata edidit *P. Sabatierus* primus edidit tom. III. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 1041 ſqq. Ceterum etiam Vulgatam verſionem libri III. et IV Ezrae antiquiorem eſſe Hieronymo, eodem auctore prolegom. pag. 1038. e loco Hieronymiano, infra laudato, perſpicuum eſt adeo, vt mirer, Fabricium hac de re dubitaſſe. *Scharf.*

yyy) At ſi hebraicum librum Ezrae diligentius, quam vulgo fit, contuleris cum graeco, de quo iam agitur, facile videbis, hunc eſſe verſionem illius altera, quae inter libros canonicos exſtat, multo elegantiorem, quae Helleniſtae Iudaei cuiusdam additamentis aucta perperam relata ſit in numerum librorum apocryphorum, vt recte iudicat *L. C. Valkenarius* ad Herodot. lib. IV. pag. 368. edit. Weſſeling. additamenta illa, modo cap. III. IV. et particulam V. quorum origo obſcura eſt, exceperis, e quibus locis libri ſecundi Chronicorum

Graece exſtare, negarunt viri nonnulli docti, quia deeſt in nonnullis biblior. editionibus. [Iis ſcilicet, quae fluxerunt ex editione Complutenſi, in qua tantum latine legitur. Sed graecum contextum habent, quae ducta ſunt ex Aldina, Romana et Grabiana, in qua, vt in codice Alexandrino, vterque liber Ezrae, cum canonicus, tum apocryphus, inſcribitur ὁ ἱερεύς. Conf. I. E. Grabii prolegom. ad tom. I. verſionis ſeptuagintauiralis cap. I. §. 2. *Scharf.*] In plerisque vero exſtat, et in Polyglottis Pariſienſibus ac Londinenſibus legitur graece, ſyriace ac latine. Graeci eum diuiſerunt in capitula CIX. vt in edit. Aldina, ac quae eam ſequuntur, adparet. In Nicephori στιχομετρίᾳ duobus Esdrae libris, (huic tertio nimirum, qui graecis primus eſt, et canonico Esdrae itemque Nehemiae libro, qui ambo ſecundum illis conſtituunt,) tribuuntur στίχοι quinquies mille ac quingenti. Latinae verſionis S. Hieronymus non videtur auctor. Sed diu ante Hieronymi tempora latine lectitatum conſtat hunc librum e Tertulliano, Cypriano et aliis. Germanice noluit transferre *D. Lutherus.* Nam quae in recentioribus bibliorum germanicorum noſtrorum editionibus occurrit verſio libri III et IV. Esdrae, atque III Maccabaeorum, B. Dan. Cramerum auctorem agnoſcit. Alia exſtat in bibliis Dau. Wolderi, quam reſpiciunt Concordantiae Lankiſchianae, vt notat Erdm. Neumeiſter in der Wochenarbeit tom. IV. pag. 505. — De *quarto Esdrae* libro, qui latine tantum exſtat, et graece olim lectus fuiſſe ex fragmentis, in Barnabae epiſtola et Clemente Alex. occurrentibus, cognoſcitur, dixi in codice apocrypho N. T. pag. 936 ſq. Monui etiam ibidem de verſione arabica huius libri MSta in bibl. Bodleiana, et de codice latino, itidem manu exarato, qui perinde vt Arabicus ab editis plurimum diſcrepat zzz). Eos in lucem proferri ab iis, qui poſſunt, fortaſſis ſit pretium operae, propter non contemnendam libri antiquitatem. Latinum veterem interpretem interpolauit Sebaſtianus Caſtellio aaaa), Franciſcus item Iunius, qui notulas quoque adſperſit. [?] Scripſit etiam notas in hunc librum *Conr. Pellicanus* tom. V. Opp. Tigur. 1525. fol. et Germanicus interpres *M. Ioh. Aſſenburgius*, ſcholae Tangermondenſis rector, 1598. 4. Ab Anabaptiſtis, Schwenkfeldianis et Weigelianis perperam accenſeri libris propheticis, probat *D. Io. Müllerus* in Anabaptismo, edito germanice Hamb. 1644. 8. p. 30 ſq. *Fabric.* [Exſtat etiam Io. Vlr. Treſenreuter progr. de libro qui vulgo quartus Esdrae inſcribitur, Coburg. 1742. 4. *Pfeiff.*]

IX. MAG-

nicorum et Nehemiae ducta ſint, et quomodo vterque liber Ezrae valde diſſentiens in deſcriptione capitum et verſuum reducendus in concordiam ſit, oſtendit *P. Sabatierus* in notis ad latinam verſionem antiquam, de qua antea dixi. Conferri etiam poſſunt, quae hac de re diſſerit *Car. Segaar* animaduerſ. ad Daniel. ſecundum LXX. ex Tetraplis Origenis pag. 2 ſq. *Scharf.* *Eichhornius*, qui bibl. litterat. biblicae tom. I. pag. 178 ſqq. fuſius de hoc libro egit, liberiorem verſionem Eſrae hebraici eſſe pronunciat, auctorem eius Symmacho priorem vixiſſe et vſum eius ad criſin textus hebraei valde commendandum eſſe. *Pfeiff.*

zzz) Arabica verſio quantum diſcrepet a latina Vulgata, diſci poteſt ex I. A. Fabricii codice Pſeudepigrapho Vet. Teſtamenti, cuius volumini ſecundo inſertus eſt *liber quartus Eſdrae cum locis veterum, illum allegantium et differentiis ac ſupplementis ex verſione arabica, quae manuſcripta exſtat Oxoniae in bibl. Bodleiana* p. 173 ſqq. His addendae ſunt variae lectiones verſionis Vulgatae, quas P. Sabatierus e codice Sangermanenſi collegit ad calcem tomi III. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. *Scharf.*

aaaa) Eiusdem adnotata ad lib. III et IV. Ezrae inſerta ſunt tomo III. Criticor. ſacror. pag. 2679 ſqq. edit. Francof. Ceterum Hubigantus hos libros, quia neuter eſt de numero librorum Deutero-Canonicorum, neglexit. De reliquis lib. IV. interpretibus vide Fabricium pag. 177 ſq. libri antea laudati. *Scharf.*

IX. MACCABAEORVM [bbbb]) ſiue *Haſſamonaeorum* (ſ. Mathatiatidarum, *Guil. Britoni* VIII. 665.) *librum primum hebraicum reperiſſe* ſe teſtatur Hieronymus [cccc]). Neque abnuerim hebraice primum ſcriptum, etſi pro graeca lingua contendit *Beucregius* in codice canonum vindicato pag. 277. Titulum hebraicum ſeruauit *Origenes* apud Euſebium VI. 25. Hiſt. Eccleſ. Quum enim libros ἐνδιαθήκους Veteris Teſtamenti commemoraſſet, ἔξω δὲ τούτων, inquit, ἐςὶ τὰ Μακκαβαϊκά, ἅπερ ἐπιγέγραπται Σαρβὴθ Σαρβανὲ ἔλ, quod *Scaliger* ad Euſeb. pag. 140. interpretatur שער בית *porta domus* et שער בני אל *porta filiorum dei:* vel potius שרי בית *principes familiae*, et שרי בני אל *principes filiorum dei*, Bochartus: שרביט שר בני אל *ſceptrum principis filiorum dei* [dddd]), Franciſcus Iunius et Huetius pag. 9. ad Origen. שרביט כרבני אל *ſceptrum, ſiu- virga rebellium dei*, Fullerus minus veriſimiliter: *Generatio rebellantium.* Graecam verſionem, quae amiſſo hebraico exſtat, et Flauio Ioſepho forte lecta eſt [eeee]), ad varias editiones exegit atque cum verſione ſua et notis edidit *I. Druſius*,

bbbb) Maccabaeus, cognomen Iudae, Mattathiae filii, ἐπικαλούμενος Μακκαβαῖος, 1 Maccab. II. 4. quod a virtute pater ei dederat. Perſica lingua ſonare Κοίρανον ſiue δεσπότην, notauit *Iſidorus* Peluſ. III. 4. Epiſt. Etymologicum ineditum *Adr. Relandi* (part. II. diſſ. miſc. pag. 188.) Μακκαβαῖος κατὰ Πέρσας κοίρανος, τοῦτ' ἐςι, δεσπότης. Τῇ δὲ Σύρῳ διαλέκτῳ ἀνδρεῖος, πολεμιςὴς δυνατώτατος. Mattathias apud Gorionidem: *Iuda, fili mi, nomen tuum vocaui* מכבי *Maccabaeus*, על גבורתך *propter fortitudinem tuam.* *Druſius* XI. 14. ſacrar. obſ. et initio commentarii in I. Hasmonaeorum מכבאי *exſtinctorem* interpretatur, a כבה *exſtinxit.* Alii, (vide Memorias litterarias Triuult. ann. 1701. p. 370 ſq.) repetunt a מחה, quod eſt *delere*, *perdere*, et אהב *deſiderauit.* Hottingerus *proſtratorem* ab arabico כבא *proſtrauit in terram.* Abraham Ecchellenſis, quod miror, *moerentem* (in chron. oriental. fol. 3.) Etiam primae litterae verborum Exodi XV. 11. quibus in Symboli vicem vſus Maccabaeus fertur, nomen מכבי referunt, quae nominis notatio placet praeter Reuchlinum, Iunium, Grotiumque et alios *Ioanni Smetio* antiquitat. Neomag. pag. 40. et *Petro Poſſino* pag. 378. ſpicilegii euangelici. Vide et, ſi iuuat, Fullerum II. 13. Miſc. ac B. Dorſchaei Pentadecadem pag. 397. et *Mich. Waltheri* quadragenam Miſc. theol. pag. 769 ſq. [Sed hanc non minus, quam reliquas coniecturas, a Fabricio et *I. C. Wolfio* biblioth. hebr. part. II. pag. 202. commemoratas, repudiat orthographia nominis *Maccabaeus:* quod, ſi recte ſcriptum eſt in verſione ſyriaca et iudaico libro Maccabaeorum מַקְבַי, haud dubie originem duxit ab hebraico מַקָּב, *malleus*, vt poſt Ikenium, (vid. Repertor. bibl. et orient. literat. part. XV. p. 79.) nuper monuit I. D. Michaelis p. 48. not. ad germanicam verſionem libri I. Maccabaeorum. adde Kennicott. diſſ. II. ſupra laudatam pag. 521 ſq. *Scharf.*] De *Haſſamonaeis* vide *Seldenum* lib. I. de ſucceſſ. in Pontificatum cap. 10. et *Chriſtiani Noldii* hiſt. Idumaeam pag. 412 ſq. *Waltheri* centur. pag. 510.

cccc) Conf. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XII. pag. 113 ſq. De Hebraico vel Chaldaico libro Maccabaeorum, qui nunc exſtat apud Iudaeos, et ex latina verſione Iul. Bartoloccii legi poteſt apud *Fabricium* cod. Pſeudepigraph. Vet. Teſt. vol. I. pag. 1165 ſqq. vide *I. C. Wolfii* bibl. hebr. part. I. p. 204. part. II. p. 206. et part. III. p. 130. et *B. Kennicotti* diſſ. II. ſuper ratione textus hebraici Vet. Teſt. p. 520 ſq. et diſſ. general. pag. 495. *Scharf.*

dddd) Praeter *Huetium*, qui duplicem de hac inſcriptione coniecturam proponit demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 526. Bocharto adſentitur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. p. 203. Sed *I. D. Michaelis*, quia apud Euſebium ſcriptum eſt Σαρβὴθ, non Σαρβὴτ, שרבת שר בני אל interpretatur *hiſtoria ducis filiorum dei* biblioth. orient. part. XII. p. 147. Conf. etiam Repertor. bibl. et orient. literat. part. XV. p. 147. et *G. Wernsdorffii* comment. de fide hiſtorica librorum Maccabaicorum pag. 4. *Scharf.*

eeee) Ioſephum ſua hauſiſſe ex hebraico libro Maccabaeorum, iam diu perdito, neque graecam verſionem conſuluiſſe, vt Scaligero et aliis videtur, contendit *I. D. Michaelis* l. l. pag. 116 ſqq. vbi varias obſeruationes et coniecturas de verſione graeca, ſyriaca, latina antiqua et vulgata proponit, et ſe alibi latius de Ioſephi et Syri interpretis

ſius, ſubiuncta *Alberici gentilis* diſſertatione, qua tuetur loca nonnulla, quae in hoc libro reprehendi ſolent, Franeq. 1600. 4. Haec Alberici Gentilis diſſertatio cum Druſii et Baduelli, Caſtellionis Grotiique notis occurrit etiam in criticis ſacris Anglicanis. In Polyglottis Londinenſibus Vulgatam veterem [ffff]) et latinam recentem Nobilii, et ſyriacam habes verſionem [gggg]). Nicolai Toinardi (Galli catholici, qui obiit 1706.) harmoniam libri vtriusque Maccabaeorum quam pridem typis impreſſam, ſed nondum publici iuris factam, ante [❡] duodeuiginti annos ſcripſit *Noriſius* de Epochis Syro-Macedonum diſſ. 2. cap. 1. etiamnum premi exiſtimo [hhhh]). Praetereo Bellatoris perditos in hunc librum commentarios, et quos habemus Rabani, Thomae Aquinatis, atque, vt ad recentius ſaeculum veniam, Serarii, Sanctii, et qui in verſu 22. capitis IX. ſubſtitit, diffuſi Petri Redani.

Liber Maccabaeorum ſecundus poſt primum ſcriptus videtur, neque vt primus hebraice, ſed graece, notante etiam Hieronymo praef. in libros Regum [iiii]): etſi Philonem auctorem eſſe neutiquam credam Honorio, Auguſtodunenſi. Neque *Allatio* adſenſerim, cui auctor eſt Simon Maccabaeus, ſacerdos maximus, pag. 200. de Simeonibus. Poſt praemiſſas epiſtolas binas continet epitomen librorum quinque, a *Iaſone Cyrenaeo* graece (etſi dubitet Blondellus pag. 239. de Sibyllis,) ſcriptorum, de Iuda Maccabaeo. [Conf. *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae

pretis vſu in emendanda verſione graeca diſputaturum eſſe promittit. *Scharf.*

ffff) Latinam verſionem Vulgatam libri I. Maccabaeorum, quia multo elegantior eſt, quam antiqua, quae propemodum integra prolata eſt e cod. MS. Sangermanenſi, ab Hieronymo aut alio emendatam eſſe, coniiciunt *I. D. Michaelis* l. l. p. 122. et *P. Sabatierus* prolegom. ad libr. Maccab. p. 1013. tom. II. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. Nam auctorem quidem verſionis Vulgatae vtriusque libri Maccabaeorum antiquiorem eſſe Hieronymo, Sabatierus ibidem monet, et ante hunc Flam. Nobilius et Ioh. Morinus monuerunt, vt ſupra dixi ad §. III. *Scharf.*

gggg) Hanc non ex Hebraeo, vt I. D. Michaeli videtur, ſed e graeca, quae nunc exſtat, verſione confectam eſſe, oſtendit *Ioh. Georg. Trendelenburgius* in *collatione graeci textus primi libri Maccabaeorum cum verſione ſyriaca*, quae inſerta eſt Repertor. bibl. et orient. literat. part. XV. nr. 3. *Scharf.*

hhhh) Pro hac ſubſtitui poteſt breuis libri I et II. Maccabaeorum harmonia, quam *Hubigantus* loco praefationis addidit his duobus libris. Nam reliquos, quia non ſunt Deutero-Canonici, neglexit. Ceterum Hubigantum et reliquos interpretes longe ſuperauit *I. D. Michaelis*, cuius germanica verſio libri I. Maccabaeorum cum notis prodiit Goettingae ann. 1778. 4. Plurimum etiam vtrumque librum Maccabaeorum illuſtrauit Gottl. Wernsdorffius, in commentatione hiſtorico-critica de fide hiſtorica librorum Maccabaicorum edita Wratislauiae ann. 1747. 4. quamquam, vt *I. D. Michaeli* in praefat. et notis ad germanicam verſionem, modo laudatam, monet in oppugnanda libri primi auctoritate modum exceſſit. Nam quod *I. D. Michaelis* in praefat. et notis ad germanicam verſionem modo laudatam monet, eum in oppugnanda libri primi auctoritate modum exceſſiſſe, id, vt de locis, oppido paucis, huius libri non temere dici concedam, de ſecundo quidem vt vir ſummus idem adfirmare auſit, vehementer vereor. Sed plura de auctoritate librorum Maccabaicorum canonica aut oppugnata aut defenſa hic diſputare, ratio inſtituti prohibet. *Scharf.* *Wernsdorfii* ſcripta, ad hos libros pertinentia, et hiſtoriam cum Froelichio inde enatam eleganter expoſuit eius frater cel. Prof. Helmſtadienſis, in eleganti praef. ad Himerii Opp. Gottingae 1790. p. 18. 22 ſqq. *Harl.* Add. *I. G. Menſelii* Bibliotheca hiſtor. Vol. I. P. II. p. 275. Vol. II. P. I. p. 35.

iiii) Siue potius, vt in plerisque verſionis Vulgatae exemplis inſcribitur, *Prologo Galeato*. Huic equidem adſentiri malim, quam Hubiganto, qui, etſi hunc librum *primo graeca lingua compoſitum* fuiſſe dicit pag. 720. forte Iaſonis Cyrenaei commentarios de Iuda Maccabaeo intelligens, ſyrumque et latinum interpretem e graeco vertiſſe multis locis recte, vt opinor, monet: tamen paſſim, veluti pag. 710. varias lectiones contextus hebraici e graeco eruere conatur. *Scharf.*

tentiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 471. et *Scip. Sgambati* Archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 507. *Scharf.*] Haec eſt *Μακκαβαϊκῶν Ἐπιτομὴ Clementi Alex.* laudata V. Strom. pag. 595. vt iam Scaligero obſeruatum. Quae narrantur capite tertio, quarto, quinto, contigerunt ante ea, quae proſequitur liber primus Maccabaeorum: quae vero liber primus habet poſt caput ſeptimum, de iis nihil amplius in ſecundo libro exſtat. Apoſtolus Paulus Hebr. XI. 35. 36. videtur reſpicere, quae in hoc libro narrantur. Syriaca verſio libri quoque ſecundi occurrit in Polyglottis. Cui conferenda hiſtoria Maccabaeorum, quae chaldaice MSta Lipſiae in bibliotheca Ampl. Senatus ſub tit. *Megillath* Antiochus cum verſione latina Wagenſeilii, aliaque eiusdem argumenti hiſtoria, hebraice deſcripta e cod. Colbertino, diuerſa ab ea, quam hebr. et lat. exhibet *Bartoloccius* tom. I. pag. 383 ſq. et quam in codice Pſeudepigrapho V. T. recudendam dedi latine p. 1166 ſqq. Sed quae in Polyglottis ſub hoc titulo legitur arabica [kkkk]), nihil aliud eſt quam verſio pſeudo-Ioſephi Gorionidis, vt notatum *Antonio van Dale*, viro acutiſſimo, diſſ. ſuper Ariſtea de LXX. interpretibus p. 136. et Herbeloto in bibliotheca orientali pag. 523. *Fabric.* Neglexit Fabricius, quae pro inſtituti ratione commemorare debebat, Baduelli, Caſtellionis et Grotii adnotata ad librum II Maccabaeorum, inſerta tomo III. Criticor. ſacr. p. 2861 ſqq. ed. Francof. *Scharf.* *Io. Godofr. Haſſe* germanicam verſionem libri ſecundi Maccabaeorum edidit 1786. In cuius ſubiunctis notis loca difficiliora erudite explicauit et de variantibus graeci textus, verſionumque ſyriacae atque vulgatae diligenter expoſuit. In excurſibus, de hiſtoria, ſatisque libri egit et ſtatuit, graece a Iudaeo Aegyptiaco, (eo ipſo, qui librum Sapientiae dedit,) anno circiter ante C. N. 150. ſcriptum eſſe. *Eichhornius* in bibl. cit. part. I. pag. 233. initium libri cap. I—II. 18. ab alio auctore additum eſſe probare ſtudet. *Pfeiff.*

Liber tertius Maccabaeorum dicitur qui ordine primus eſt, *non alia ratione*, vt exiſtimat Grotius in prolegom. ad h. l. et adpendice de antichriſto pag. 477. *quam quia Chriſtianis ſerius innotuit, nec tam late patentem, quam duo illi, auctoritatem adeptus eſt.* Tempora attingit, Maccabaicis priora, et in canone vltimo ex illis, qui falſo ad Apoſtolos referuntur, vna cum duobus prioribus adſcribitur catalogo librorum ſacrorum. Sub Ptolemaeo Philopatore ſcriptum haud dubitat *Petrus Allix* in Iudicio eccleſiae veteris iudaicae aduerſus Vnitarios cap. 5. Conditus graece, ſtilo et charactere Alexandrino, ampulloſo, et qui proxime abeſt a cothurno, quod iudicium eſt Scaligeri, quem, ſi placet, vide ad Euſeb. nr. MDCCXCVII. Latina vetus verſio nulla exſtat; ſyriaca legitur in Polyglottis Londinenſibus. [Ibidem exſtat Flam. Nobilii verſio latina. Hug. Grotii adnotata ad hunc librum inſerta ſunt tomo III. criticor. ſacr. pag. 2951 ſqq. edit. Francof.] Wittebergae ann. 1554. 8. per Vit. Creutzener ſ. Crucigerum prodiit D. Ioach. Cirembergeri, Phyſici Colbergenſis, verſio libri tertii Maccabaeorum germanica, melior et nitidior illa, quae in codicibus bibliorum ger-

 manicorum

kkkk) Arabem illum epitomatorem hiſtoriae iudaicae a Seleuco Sotere vsque ad aeuum Tiberii Caeſaris, cui nomen interpretis libri ſecundi Maccabaeorum inditum eſt in bibliis Polyglottis Pariſienſibus ac Londinenſibus, diuerſum eſſe a pſeudo-Ioſepho Gorionide, collatis locis nonnullis vtriusque ſcriptoris oſtendit *Sim. de Magiſtris* contra Dalium maxime diſputans apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione diſſ. I. §. 36. et 37. pag. 335 ſqq. *Dalium* autem hoc dixiſſe ex *Hodii* lib. II. de bibliorum textibus originalibus pag. 171. monet ibidem §. 56. pag 351 ſq. *Scharf.*

manicorum fertur. Incipit: Als dem König Philopator die Bothſchaft kam. Anglice in *Wilh. Whiſton* authentick records pag. 162 ſqq. narratio Ioſephi II. contra Apionem, parti ſecundae libri tertii Maccab. reſpondens pag. 200 ſqq. Gallice vertit primo Calmet in operis biblici parte III. Ab Hieronymo vocari hunc librum *Philopatorem* praef. in libros Regum, coniectura eſt viri clariſſ. Marci Meibomii lib. de fabrica triremium pag. 45. Alii *Paſtorem* legunt, et Hermae librum intelligunt, etſi ab aliis inter Apocrypha Noui non Veteris relatum Teſtamenti. Franciſcus Iunius, qui librum quoque tertium Maccabaeorum latine interpretatus eſt, et de eo locum Hieronymi accepit, maluit παςορα, nempe ἀπὸ τῆς παςάδος ſiue παςίδος h. e. ab atrio, in quo ſacerdos [ſ] ſummus cum fideli comitatu ſuo interceſſit, ne rex veniret in ſanctuarium. Verum hanc coniecturam merito reſpuit Steph. le Moyne epiſt. ad ampliſſ. Cuperum de Melanophoris pag. 258 ſq.

Philoſtorgius, qui tertium reiicit vocatque τερατώδη lib. I. cap. 1. quemadmodum Syncellus pag. 293. etiam *quartum Maccabaicorum librum* numerat, eumdem innuens, quem in quibusdam graecis et graecolatinis bibliorum editionibus [llll]) legimus, et in codice bibliorum Alexandrino graeco MS. exſtare teſtatur *Beueregius* codice canonum vindicato pag. 289. breuem, ſed elegantem ac diſertum ſub titulo *Ioſephi* περὶ αὐτοκράτορος λογισμȣ. De eo dixi infra libro IV. vbi de Flauio Ioſepho. Hunc in Athanaſii ſynopſi ſcripturae ſ. et ab aliis veteribus per librum quartum Maccabaeorum intelligi, teſtimonio Philoſtorgii, Syncelli et aliorum certiſſime conſtat; quamquam *Sixtus Senenſis* lib. I. bibl. ſanctae pag. 39. refert, ſe Lugduni in bibl. Sanctis Pagnini apud Praedicatores reperiſſe librum quartum Maccabaeorum longe alium, plenum hebraismis, et hiſtoriam XXXI. annorum continentem, atque incipientem his verbis: καὶ μετὰ τὸ ἀπεκτανθῆναι τὸν Σίμωνα ἐγενήθη Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτȣ̃ ἱερεὺς ἀντ' αὐτȣ̃. Hac ipſa in caede Simonis definit liber primus Maccabaeorum, additurque, Iohannis, filii, geſta ſcripta eſſe ἐπὶ βιβλίω ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτȣ̃. Qui ſi fuerit idem, liber Sixto inſpectus, dolendum ſane eſt, non fuiſſe in lucem editum, antequam bibliotheca illa conflagraret, quod factum eſſe haud diu poſt, e Poſſeuino narrat *Seldenus* de ſucceſſione in Pontificatum lib. I. cap. XIII. *Fabric.* In cod. MS. bibliothecae Ambroſianae Mediolanenſis, quo continetur ſyriaca V. T. verſio, quam *ſimplicem* vocant, libris apocryphis, e graeco conuerſis, adiectum eſſe *quintum* librum Maccabaeorum ſiue Ioſephi de excidio Hieroſolymitano, narrat *P. I. Brunſius* not. ad B. Kennicotti diſſ. general. in Vet. Teſt. hebr. pag. 221. *I. B. de Roſſi* proleg. ad var. lect. V. T. pag. 159. et *I. G. C. Adlerus* itiner.

llll) Primum in editione Argentoratenſi tribus libris Maccabaeorum *additus eſt ex vetuſtiſſimis in Graecia ſcriptis bibliis* Ἰωσίππȣ *liber de Maccabaeis* a Ioh. Lonicero, quem propterea violatae religionis accuſatum a *Ioh. Morino* exercitt. biblic. pag. 198 ſq. defendit *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. I. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 2. Argentoratenſem ſequutae ſunt editiones Baſileenſes, Heruagiana et Brylingeriana, Francofurtenſis et Veneta, quam e Francofurtenſi ductam eſſe Fabricius ſupra narrauit cap. XIII. §. 6. Deinde Grabius e codice Alexandrino vna cum reliquis libris Maccabaeorum edidit Μακκαβαίων λόγον Δ' adiectis variis lectionibus codd. MSS. de quibus vide prolegom. ad tom. II. verſ. ſeptuagintauiralis cap. III. §. 6. et 7. vbi etiam alia lectu digna de hoc libro eiusque inſcriptione in codd. MSS. et ſcriptoribus antiquis proferuntur. Hinc liber quartus Maccabaeorum repetitus eſt in Breitingeriano et aliis exemplis, quae ex eodem fonte fluxerunt, vt alibi dixi. *Scharf.*

itiner. bibl. crit. pag. 201. Hanc perinde ac libri quarti Maccabaeorum ſyriacam verſionem, quae in eodem codice legitur, nondum editam eſſe, *Brunſius* l. l. monet. (Certe non exſtat in bibliis Polyglottis Londinenſibus et Reineccianis, quae omnino tantum tres libros Maccabaeorum habent.) Confer *Ed. Caſtelli* epiſtolam, inſertam Ioh. Lightfoti operibus poſthumis pag. 181. *Scharf.*]

X. Superſunt et alia monumenta apocrypha ſub veterum prophetarum nominibus, vt 1) *Pſalmus CLI.* πρὸς τὸν Γολιὰθ [mmmm]), qui ad calcem Pſalterii et in Graecorum horologio graece exſtat [nnnn]), et graeca metaphraſi poetica pridem donatus eſt ab Apollinario. Antiquam eius latinam verſionem edidit *Ioſephus Maria Carus* Rom. 1688. Habetur et in verſione ſyriaca, arabica, angloſaxonica [oooo]). Meminit Athanaſius ſermone ad Marcellinum de interpretatione Pſalmorum, Athanaſius iunior in ſynopſi ſcripturae ſ., auctor epiſtolae quae ſub nomine Mariae Caſſobolitidis exſtat ad Ignatium [pppp]), Vigilius Tapſenſis in conflictu Arnobii ac Serapionis et Euthymius prologo in Pſalmos. Paraphraſi [ſ] poetica graeca et latina donauit Olympia Fuluia Morata, iterum latina Adamus Theodorus Siberus, gallica Blaſius Vigenerius. 2) *Additamenta ad librum Iobi* II, 9 ſq. XLII, 17 ſq. [Conf. *Fabricii* cod. pſeudepigraph. Vet. Teſt. vol. I. pag. 791—798.] 3) *Pſalterium Salomonis* ſiue Pſalmi Salomonis XVIII. a Ludouico de la Cerda editi graece e MS. Auguſtano, et verſione ac notis illuſtrati ad calcem aduerſariorum ſacrorum Lugd. 1626. fol. obuii etiam olim in MS. codice bibliorum graecorum Alexandrino, vt teſtatur Beueregius, et memorati Athanaſio in Synopſi ſcripturae ſ. Balſamoni ad Can. LIX. Laodicen. atque in Nicephori ςιχομετρίᾳ. [Hinc Fabricius libellum hunc integrum et breuibus caſtigationibus auctum tranſtulit in codic. pſeudepigraph. Vet. Teſt. vol. I. pag. 917 ſqq. Vid. Wolfii B. H. IV. pag. 976. Sed in cod. Alexandrino Pſalterium Salomonis iam fruſtra quaeri, et, ſiue abſciſſum ſit, ſiue vetuſtate conſumtum, prorſus euanuiſſe, monent *I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap. I. §. 2. et Dau. Casleius catalog. librorum MSS. biblioth. Reg. pag. 10. *Scharf.*] 4) *Teſtamentum Patriarcharum*, 5) *Henoch Fragmentum* etc. Longe plura vero deperdita memorantur, quorum partem magnam perſecutus eſt nuper Scipio Sgambatus in Archiuis V. T. Neapoli editis, de

mmmm) Vitam Goliathi atque in hac praeſentis Pſalmi illuſtrationem exſpectamus a Reu. et doctiſſimo viro, amico noſtro, *Paulo Chriſtiano Hilſchero*, Paſtore digniſſimo Palaeo-Dresdenſi. Is illam dedit ann. 1715. 4. mihique pro ſua in me beneuolentia inſcripſit.

nnnn) Inſertus etiam eſt a *Fabricio* cod. pſeudepigr. Vet. Teſt. vol. I. pag. 905 ſqq. Graece cum verſione latina antiqua, nec non Apollinarii et Ol. Fulu. Moratae metaphraſibus graecis et latina. Ibidem p. 909. proferuntur veterum ſcriptorum, deinceps laudatorum, loci de hoc pſalmo. Verſionibus antiquis, a Fabricio commemoratis, praeter aethiopicam addenda eſt *ſyriaca*, quam in codice ſyro-hexaplari Mediolanenſi exſtare narrant *I. I. Biornſtahlius* repertor. bibl. et orient. lit. part. III. pag. 168. et *I. G. C. Adlerus* itiner. bibl. crit. pag. 196. latinam antiquam, *vt totius pſalterii, ita huius quoque pſalmi*, poſt I. M. Carum e codice Sangermanenſi *P. Sabatierus* edidit cum variis lectionibus aliorum codd. MSS. pag. 287. tom. II. biblior. ſacr. lat. verſ. ant. Ex eodem didici, pſalmum hunc graece et latine exſtare in Sixti Senenſis biblioth. ſanct. lib. I. pag. 36. pag. 37. et 38. edit. Colon. 1626. 4. et in editione verſ. ſeptuagintauiralis Pariſienſi, a Ioh. Morino curata, vbi additae ſunt Flam. Nobilii notae. **Cf.** bibl. huius tom. 14. pag. 160 ſqq. *Scharf.*

oooo) MS. in bibl. Bodl.

pppp) *Colomeſius* obſeru. ſacr. pag. 86. ***Cotelerius*** ad patres apoſtol. tom. II. pag. 101.

de quo opere, paucis forte adhuc viſo, ſed ſingulari reu. doctoris quondam mei Tho. Ittigii beneuolentia mecum communicato, conſules acta eruditorum anni 1705. pag. 337. Ego quidem vt in codice apocrypho Noui Teſtamenti, quem ante quadriennium vulgaui, perſecutus ſum non exiguo numero ſcripta, quae vel Chriſto, vel Mariae virgini, vel Apoſtolis atque Euangeliſtis ſuppoſita fuerunt, ita ſimilem in modum ſingulari libro eiusdem commatis ſcripta, ſacris V. T. patribus ac prophetis ſuppoſita, recenſere pridem conſtitui in codice pſeudepigrapho Veteris Teſtamenti, et edidi Hamb. 1713. recuſus eſt 1722. 8. cui alterum volumen 1723. acceſſit.

CAPVT XV (olim XVI)

DE LYCOPHRONE CHALCIDENSI.

I. *Lycophronis aetas et fatum.* II. *Eius Caſſandra ſiue Alexandra tragoedia* μονοπρόσωπος. III. *Interpretes Lycophronis perditi et editus Io. Tzetzae commentarius, quem ſub fratris ſui, Iſaaci, nomine exire eſt paſſus.* IV. *Lycophronis editiones.* V. *Editiones promiſſae, et codices quidam Lycophronis MSti.* VI. *Scripta eius poetae deperdita.* VII. *Lycophrones alii.* VIII. *Index ſcriptorum a Tzetza ad Lycophronem citatorum, e ſecunda Potteri editione.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

LYCOPHRON, ex Chalcide, (Euboeae, quae hodie Nigropontus,) Soclis [a]) F. a Lyco Rhegino hiſtorico adoptatus [b]), a quo fortaſſis [P] etiam nomen retulit. Grammaticus et tragicus poeta fuit, vnus e *Pleiade*, de qua dixi ſupra lib. II. cap. 19. clarus temporibus Ptolemaei Philadelphi, cui gratus fuiſſe dicitur compoſito in illum et Arſinoen anagrammate [c]), vt *Ptolemaeus* eſſet mutato litterarum ordine, ἀπὸ μέλιτος, quaſi totus mellitus ac iucundiſſimus, *Arſinoe* ἴον Ἥρας, Viola ſiue flos Iunonis. Neque tamen inde mihi perſuaſerim, quod neſcio, quo in loco legiſſe ſe teſtatur Blancus Albienſis, nec improbat in

a) *Tzetz.* Chil. VIII. hiſt. 204. Hunc Soclem, neſcio quo auctore, Grammaticum adpellat Guil. Canterus.

b) *Suid.* in Λυκοφρ. et Λύκος. *Tzetzes* Chil. VIII. hiſt. 204. Nomen *Lycophronis* alioqui *Lucumonem*, ſiue *mente illuminatum* denotare poſſit, ſiquidem λύκη veteribus Graecis dicebatur *lux*, vt notatum erudito *Wilhelmo Baxtero* in gloſſario poſtumo antiquitatum romanarum p. 271. quod inchoatum tantum prodiiſſe dolendum eſt.

c) *Tzetzes* de genere Lycophronis: εὐδοκίμει δὲ τότε Λυκόφρων τοσοῦτον διὰ τὴν ποίησιν, ὅσον διὰ τὸ λέγειν ἀναγραμματισμούς. οἷον, ὅτι Πτολεμαῖος ἈΠΟ ΜΕΛΙΤΟΣ λέγει μεταγραμματιζόμενον, Ἀρσινόη δὲ ἽΟΝ ἭΡΑΣ, καὶ ὅμοια τοιαῦτα. *Laurentii Ludouici Ligi Lycophron* 1599. 4. editus, nihil aliud eſt ac ſemicenturia anagrammatum, verſibus explicatorum. — *Henricus Albertius*, Hafnienſis, anagrammata ſua inſcripſit *ſortilegia Lycophrontica.* Adde *Bonauenturae Murchi*, Siculi, bicipitem anagrammatiſmi epitomen, vbi praecepta et regula combinationum ad omnia poſſibilia, ex quocumque termino deducenda, Neapoli 1638. 8. *Andreae de Roſſant* Onomaſtrophie, quem librum commemorat *Dominicus de Colonia* tom. II. hiſt. lit. de Lyon pag. 787. *Z. Celſpirii*, ſiue, qui ſub hoc nomine latere voluit, *Chriſtiani Serpilii* libros II. de anagrammatiſmo, Ratisbonae 1731. 8. in quibus de Lycophrone agitur pag. 17 ſq. vbi pro *Chilidenſi* lege *Chalcidenſem*; *Io. Chriſt. Geieri* anagrammatographiam, Ienae 1732. 4.

in-Delphis Phoenicizantibus acutiſſimus Edmundus Dickinſon, Lycophronem litteras hebraicas percalluiſſe, et inde anagrammata conficiendi modum didiciſſe. Non enim video, cur ſolis hebraeis in mentem venire potuerit, non etiam Graecis illa litterarum ἀναστροφή, luſusque euiſceratis verba quaerentium in verbis. Periiſſe fertur Lycophron, ſagitta percuſſus ab aduerſario, quum de antiquorum poetarum principatu certaret, vt adnotatum reperio ad haec *Ouidii* in Ibin. v. 531.

Vtque cothurnatum periiſſe Lycophrona narrant,
Haereat in fibris fixa ſagitta tuis.

Apud *Theodoritum* VIII. Therapeut. pag. 115. vbi Lycophronis monumentum memorat interpres latinus, graeca habent λυκοφρόνην, et Sylburgius e Clemente Alex. iam obſeruauit, legendum eſſe Λευκοφρύνην. Adde, ſi placet, quae e Dionyſio Saluagnio Boeſſio pag. 107. commentarii ad *Ouidii* Ibin [d]) notauit *Baelius* in lexico, vbi de Lycophrone noſtro agit. *Fabr.* *Tzetzae* praefat. de genere, vita et ſcriptis Lycophronis, graece, praemiſſam editioni Io. Potteri; item *Voſſium* de poetis graecis cap. VIII. pag. 64. *G. Canteri* prolegom. ad ipſius editionem, *Simſon* Chronic. ad a. m. 3728. Biographiam claſſicam a *Murſinna* germanice verſam vol. I. pag. 161 ſqq. *Barneſium* in Theocriti vita a Wartono primo bucolici illius volumini praefixa pag. XXXXIII. *Harl.*

II. Exſtat ſola eius ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ſiue ἈΛΕΞΑΝΔΡΑ, drama obſcurum [e]) et μονοπρόσωπον, in quo vnica perſona inducitur, Caſſandra [P] ſiue Alexandra [f]) perpetuo carmine iambico vaticinans de clade Troianorum et variis malis eam ſequuturis [g]). Ac primo quidem ea recenſet, quae ex Helenae raptu ipſi, parentibus, fratribus, ſororibus, tot denique regiae familiae ſint euentura. Secundo, quae Graeci propter Aiacis libidinem ſint perpeſſuri,

d) Verſ. 533. tom. IV. pag. 136 ſq. edit. Burm. vbi Ouidius Lycophrona vocat *cothurnatum. Harl.*

e) Hinc *atrum* Lycophronem vocat *Statius* V. ſiluar. 3. 157. non *tenebroſum*, vt interpres latinus *Tan. Fabri* de poetis tom. X. theſauri Gronou. pag. 761. Haud abſurde idem Faber vir ingenioſiſſimus et ante Fabrum *Arnoldus Arlenius Peraxylus*, (praefat. ad Lycophronem,) poetam hunc propter tenebras huius dramatis, Cimmeria caligine obſcuriores, ait reſpondere *ſtellae* in Pleiade *obſcurae* ac *nebuloſae*. Vide etiam ſis Nouellas reipublicae literariae ann. 1705. ſub initium, vbi non ab re improbat auctor clariſſimus inſtitutum poetae noſtri, tam prolixo carmine crucem figentis lectoribus et grammaticis, tamquam fixurus eſſet ſe ipſum cruci, (vt in MSto quodam codice legiſſe ſe ait, vel potius ipſe lepide confinxit Tan. Faber,) ſi a quoquam intelligi drama ſuum contingeret. *Vignerius* in libro de zifris, gallice ſcripto, pag. 13. refert, Lycophronis poema a quodam obſcuritatem indignante, medium fuiſſe conſciſſum, *pour voir ce qu' il y avoit au dedans, puisq' on n'y pouvoit rien diſcerner par le dehors. Colomeſ.* Opuſc. pag. 241 ſq. *Perſium* propter obſcuritatem adpellari *Lycophronem latinum* video in Diario Veneto, Giornali d'Italia, tom. VIII. pag. 16. *Fabric.* — Plures obſcuritatis in dramate Lycophronis cauſſas expoſuit docteque demonſtrauit *Reichardus* in praefatione ad ſuam editionem pag. XVIIII ſqq. Praecipua cauſſa eſt, quia Caſſandram, prophetiſſam, more ſtiloque oraculorum loquentem induxit poeta. vid. quae notaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 510 ſq. edit. II. *Harl.*

f) Vide *Meziriacum* ad Ouid. tom. I. pag. 432.

g) Lycophron Euripidea imitari videtur *Valckenario* in adnotatt. ad Euripidis Hippolytum vſ. 1423. pag. 317 ſq. In ſcholiis Venetis ad Homerum citatur *Lycophron.* vide ſupra in vol. I. pag. 448. *Harl.*

peſſuri, idque partim in reditu, vt Aiax, Diomedes, Vlyſſes, Menelaus, alii multi: partim domum reuerſi, vt Agamemnon et Idomeneus. Poſtremo Caſſandra repetitam altius cauſam exponit, de qua perpetuis inter ſe bellis Europa et Aſia longo tempore conflictatae ſunt. In qua quidem explicatione ab Ionis vsque et Europae raptu per Argonautarum, Amazonum, Troianorum hiſtoriam, Midae quoque et Xerxis imperia ad monarchiam vsque Alexandri Magni, qualemcumque hiſtoriae ſeriem deducit. Quo facto, cogitans, nullam ſibi apud homines fidem vel auctoritatem fore, poſtquam falſos de ipſa rumore Apollo ſparſiſſet, tandem conquieſcit. Aliae etiam hiſtoriae fabulaeque permultae per varias digreſſiones inſeruntur, in his labores Herculis, Deucalioneum diluuium, Dioſcurorum et Apharidarum pugna, Aeneae peregrinatio et in Latium deducta colonia, aliarumque gentium migrationes aliquot et coloniae. *Quamobrem adfirmare auſim*, (inquit Guil. Canterus,) *quicumque hoc poema, licet paruum*, (verſuum tamen 1474.) *diligenter perlegerint*, (adde, et intellectum perſpectumque habuerint,) *eos et hiſtoriarum et poeticarum fabularum partem exiguam probe perfecteque eſſe cognituros:* [atque *Richard* in praef. pag. XXI. hunc libellum vocat veluti theſaurum mythologiae veteris locupletiſſimum.] Qui poema hoc de leuibus cauſis alteri, neſcio cui, Lycophroni olim adiudicauerunt, exploduntur a *Tzetza* ad vſ. 1226.

III. *Clemens Alex.* V. Strom. p. 571. teſtatur Caſſandram Lycophronis vberem materiam praebuiſſe grammaticis ingenii ſui exercendi, et ſane e veteribus in illud olim ſcripſerunt *Dection* [h]), laudatus Etymol. M. in Ἤπιος, *Duris*, *Theon*, teſte Stephano Byz. in Αἴνεια et Κύτινα, et *Orus*, quem ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος laudat Etymol. in Εἰλενία et videtur reſpicere in Ἄμαντες, Ἄτλας, Βάτεια. Mirum eſt, neque hos neque alios Lycophronis interpretes nominetenus citari in commentario prolixo et erudito graeco in hunc poetam, quem hodie habemus auctore *Tzetza*, licet aliquando citet et reprehendat antiquiora ſcholia his verbis: οἱ τὰ τοῦ Λυκόφρονος πρὸ ἡμῶν σχολιάσαντες ad v. 1446. vel οἱ σχολιασταὶ σφάλλονται ad v. 1017. etc. Euſtathio etiam ad Homerum plus ſimplici vice laudantur Lycophronis ὑπομνηματισταὶ, et a Scholiaſte Pindari, Λυκόφρονος παράφρασις. Vulgo quidem creditur, *Iſaacium Tzetzen*, [ℓ] (Ioannis Tzetzae, qui circa a. Chr. 1170. Chiliades ſcripſit, fratrem,) auctorem eſſe commentarii, in Lycophronem editi, et ſane ei tribuitur a Ioanne, fratre, his verbis prolegom. ad Heſiodum: καὶ τῷ ἐμῷ δὲ ἀδελφῷ ἐκπεπόνηται λίαν κάλλιστα καὶ φιλοτιμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τοῦ Λυκόφρονος ἐξηγήσει. adde Chil. VIII. hiſt. 204. vſ. 486. Sed Potterus in editione altera Lycophronis, ann. 1702. edita, in notis p. 111. oſtendit, verum auctorem eſſe *Iohannem Tzetzam;* ſed, qui ſub Iſaaci nomine hoc opus vulgaverit et honori fratris ſui illud tribuerit. Primo, inquit, *ſi ſtilum et ingenium Scholiaſtae noſtri*

h) Apud *Etymolog.* pag. 434, 18. voc. Ἤπιος citatur Δεκτίων ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος· At *Valckenar.* in diatribe poſt Euripidis Hippolytum p. 291. A. B. monet, pro deprauato, et ignoto nomine Δεκτίων reponendum eſſe nomen filiae Aſclepii et Epiones, Ἀκεσώ, tum commentarium in Lycophrona, vbicumque laudetur in *Etymologico M.* abſque auctoris nomine legi, vt in illo loco, aliquoties ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος· tandem veluti huius interpretem, nusquam ignotiſſimum Δελτίωνα, ſed *Theona* memorari alibi. — Denique, ex iſtis, ait, *ſcholiis* antiquioribus in ſuum *Etymologicon* multa retuliſſe videtur *Orus*. vid. noſtrum Etymologic. pag. 191, 47. 298, 30; hinc leuis error natus eſt cl. *I. A. Fabricii* Bibl. Gr. III. cap. 16. §. 8. (ſcribendum eſt §. 3.) *Harl.*

noſtri conſideremus, ea cum ſcriptore Chiliadum hiſtoricarum in omnibus conueniunt. Vterque nimius eſt in ſui laudibus, vterque nomen ſuum toties inſerit, vt eius amore quodam captus eſſe videatur. Denique tum in enarratione fabularum, tum in explicatione vocum magna inter eos conſenſio eſt. Confer Chil. I. hiſt. 14. cum ſcholiis ad v. 721 ſq. Chil. IV. hiſt. 16. cum ſcholiis ad v. 139. Chil. XI. hiſt. 380. cum ſcholiis ad v. 310. etc. Secundo *quamuis tanta inter fratres morum et opinionum conſenſio alia ex cauſa proficiſci poſſit, tamen Ioh. Tzetzes ſe commentarium hunc ſcripſiſſe aperte fatetur Chil. IX. hiſt. 296. (lege 298.) quem locum a nemine hactenus obſeruatum miror:*

Φάλλαινά τις ἰχθύς ἐστι θαλάσσιος κητώδας (*leg.* κητώδης) etc.
Ἐν δὲ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμοὶ (*ita leg.* pro ἐμῇ) ἐξηγηθᾶσι etc.

Quae conferenda ſunt cum ſcholiis ad vſ. 83. *His* denique *addam epiſtolam Iohannis Tzetzae XXI. in cod. MDLXV. biblioth. reg. Pariſ. quam mecum pro ſingulari ſua humanitate communicauit vir doctiſſimus Ludolfus* [i] *Neocorus*, (h. e. *Küſterus*) *quaeque hanc rem paene extra dubitationem poſuit.*

Τῷ Πατριαρχικῷ Πρωτονοταρίῳ Κυρίῳ Βασιλείῳ τῷ Ἀρχιδηνῷ,
Ἐν τῇ εἰς τὸν Λυκόφρονα Ἰωάννȣ τȣ͂ Τζέτζȣ ἐπιγραφῇ εὑρόντι Ἰσαακίȣ τȣ͂ Τζέτζȣ.

Φειδίας ἐκεῖνος ὁ πλάστης Ἀγορακρίτῳ ποτὲ χαριζόμενος φιλίας θεσμῷ γραφικῷ μὲν τὴν τέχνην, ἀλλ᾽ ȣ̓κ εὐχείρως γράφειν εἰδότι, αὐτὸς εὖ μάλα πρὸς πλαστικὴν ἀτεχνίαν ἀγαλματώσας τὸ ἐν Ῥαμνȣ͂ντι Διὸς καὶ Νεμέσεως ἄγαλμα, τȣ́τῳ ἀνέθηκεν, ἐπιγεγραφὼς [k] τῷ ἀγάλματι [¶] Ἀγορακρίτȣ Παρίȣ, καὶ τὸ τῆς τέχνης ἐνδεὲς δι᾽ ἐπιγράμματος ἐκείνῳ χαρίζεται. Εἶτα Φειδίας μὲν ξενίας θεσμῷ ἀνδρὶ δυσπαλάμῳ περὶ τὴν τέχνην χαρίσασθαι περὶ τὰ μέγιστα ȣ̓ κατώκνησεν, ἡμεῖς δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν, Φειδίȣ φανέμεθα δεύτεροι, καὶ ȣ̓κ ἐπ᾽ αὐτῷ ταὐτὸ τȣ́τῳ Φειδίᾳ ποιήσαιμεν εὐπαλάμων τε ὕμνων τελȣ͂ντι κατὰ Πίνδαρον τέκτονι καὶ ἡμῖν στεργομένῳ ἀσύγκριτα, ἤπερ Φειδίᾳ ὁ Ἀγοράκριτος, καθ᾽ ὅσον ἄρα καὶ ἀδελφότης πρὸς θέλγητρα ξενίας ἐφελκτικώτερον, ȣ̔́τω κἀγὼ καὶ Φειδίας ἐκεῖνος τὰς ἐπιγραφὰς ἐπιγράψαμεν. Ἀλλ᾽ ȣ̓́τε Φειδίας ποτὲ ȣ̓́τε ὁ Τζέτζης νενόσηκε παραπληξίαν ἢ λήθαργον. ὡς εἰς τοσȣ͂τον ἐλάσαι τῶν μανιῶν ὡς καὶ τȣ͂ οἰκείȣ λελῆσθαι ὀνόματος, καθά τινες ὑπετόπασαν. Conqueritur etiam alibi Ioh. Tzetzes, grammaticum, neſcio quem, per plagium eadem in Lycophronem commentaria ſibi vindicaſſe, et a diſcipulis ſuis furti manifeſtum deprehenſum, Chil. VIII. hiſt. 204.

Λυκόφρων ὁ καὶ σύγχρονος ὑπάρχων Πτολεμαίῳ.
Πολλὰ μὲν συνεγράψατο δράματα, τραγῳδίας.
Καὶ βίβλον ἣν ἐπέγραψεν, τὴν κλῆσιν, Ἀλεξάνδραν,
Εἰς ἣν ὁ Τζέτζης ἔγραψεν ἐξήγησιν, καὶ ἄλλας.
Ταύτην δὲ τὴν ἐξήγησιν ἐσφετερίζετό τις,
Οὐχὶ τὴν βίβλον παρ᾽ αὐτȣ͂ λέγων ἐξηγηθῆναι etc.

Satis

i) Conf. Küſteri notas ad Suidam in Λυκόφρων, [tom. II. pag. 473. qui eamdem repetit Io. Tzetzae epiſtolam,] et *Rich. Bentleium* pag. 45. ad Horat. edit. Cantabrig.

k) Conf. *Apoſtolium* XVII. 12. Prouerb. et quos laudat *Franciſcus Iunius* in catalogo pictorum ſ. 8.

Satis acerbe nonnumquam in ipſum Lycophronem inuehitur ille commentator.

IV. *Editiones Lycophronis.*

[De codicibus msstis ad paragraphum ſequentem disputabitur.

Princeps editio eſt *Aldina*, graece cum Pindaro, Callimacho et Dionyſii periegeſi. Venetiis 1513. 8. vid. ſupra ad *Pindarum* in vol. II. pag. 68.

Λυκοφρονος — *Lycophronis Chalcidenſis Alexandra, ſiue Caſſandra:* poema quidem obſcurum etiam doctis adpellatum; ſed ita eruditiſſimis *Iſaaci Tzetzis Grammatici commentariis*, (quae et doctiſſimo cuique vehementer deſiderata ſunt hactenus, et ſimul *nunc primum in lucem eduntur*,) illuſtratum atque explicatum, vt tam hiſtoriarum et fabularum, quam aliarum quoque reconditarum ſcituque dignarum rerum ſtudioſi, horum editione magno ſe theſauro ditatos, agnoſcere merito poſſint. Adiectus quoque eſt *Ioannis Tzetzae* variarum hiſtoriarum liber, verſibus politicis ab eodem graece conſcriptus, et *Pauli Laciſii* Veronenſis opera ad verbum latine conuerſus, nec vnquam antea editus. *Baſileae.* in calce: *Baſileae ex officina Io. Oporini.* a. ſal. humanae M. D. XLVI. (1546.) menſe Martio, in fol.

Additae ſunt Tzetzae variae hiſtoriae ſiue Chiliades. *Arnoldus Arlenius Peraxylus* in epiſtola nuncupatoria, ad Benedictum Accoltum, cardinalem Rauennae, Bononiae Idib. Aug. 1542. eleganter ſcripta, teſtatur, ſe edere illa e bibliotheca collegii, quod Bononiae eſt, S. Salvatoris et Lycophronem ipſum ad exemplar *M. Antonii Antimachi*, quem familiarem ſuum et praeceptorem nominat valdeque laudat, emendaſſe. Hiſtoriam vero *Ioannis Zezis*, (ſic enim nomen exarandum, et ſcripturam, *Tzetzes*, aſperam vaſtamque pronuntiationem, ac ſonum plane barbarum efficere putauit, ſed contra conſuetudinem ipſius Tzetzis et contra morem ſcribendi in libris, tam editis, quam ſcriptis, perpetuo vſitatum, animaduertente Pottero in initio notarum ad Lycophronem,) ita dedit, vt eam *Raphael Regius* reliquit. Epiſtolam excipiunt *Nicolai Gerbelii*, qui Tzetzae variam hiſtoriam in ſuum ordinem ac nitorem reſtituit, caſtigationes et catalogus auctorum, a Tzetze citatorum; at minus plenus. Tzetzes, quamquam multa bene docuit atque ita explicuit, vt nos, duce illo deſtituti, in multis locis coecutiremus, in aliis tamen locis haud paucis foediſſime lapſus eſt; (vide e multis exemplis *Schneideri* animaduerſionem in Periculo critico in Anthol. Cephalae pag. 98.) et quae habet bona, ea ex Theonis, aut alius antiquioris interpretis commentariis deriuaſſe videtur. Eum tamen a Canteri accuſatione defendit Potterus l. c.

Lycophron, graece, Pariſ. apud Iac. Bogardum. 1547. 8. vid. Maittarii indic. ad A. T. pag. 38.

Lycophron ex proſa verſione *Bernardi Bertrandi*, Regienſis Galli, qui primus Lycophronem cum Tzetzae commentariis ſiue verſis, ſiue contractis vtcumque latine tranſtulit, Baſil. 1558. 8. Bertrandi verſionem atque enarrationem haud probat Canterus.

Lycophron, graece cum duplici verſione latina, vna ad verbum a *Guil. Cantero*, altera carmine expreſſa per *Io. Scaligerum*, cum *Canteri* adnotationibus etc. Baſileae ap. Io. Oporinum et Petrum Pernam 1566. 4. et apud Commelin. 1596. 8.

Canteri notae breues ſunt nec adeo multae, ſed eruditae, ex Tzetzae quidem commentariis magnam partem ductae: at multa praeter ea loca vel ſanantur perite, vel intelli-

genter

genter explanantur. Textus marginem occupant variae lectiones. Epitome quoque Caſſandrae compoſita eſt a Cantero verſibus Anacreonticis, graece et latine.

Lycophronis Alexandra ſiue Caſſandra, et ſeorſim eadem iambico latino carmine per *Ioſ. Scaligerum* tranſlata. Lutet. apud Fed. Morel. 1584. 4. vid. *Maittaire* A. T. tom. III. part. II. pag. 790. et bibl. Menarſian. pag. 332. Cat. bibl. Bünau. I. pag. 139.

Lycophr. gr. Oxon. 1592. 4. ab *Harwoodio* in Proſpectu variarum editionum veterum auctorum, ex verſione germanica Alteri pag. 58. et italica Pinelli pag. 43. laudatur correcta editio.

Lycophr. — *Io. Meurſius* [t]) recenſuit et libero commentario illuſtrauit: acceſſit *Ioſ. Scaligeri* verſio centum locis emendatior. Lugd. Batau. 1597. 8. apud Fabric. et Harwood. et in bibl. Leidenſis catalogo pag. 297. — *altera editio*, quae melior eſſe dicitur a Pinellio ad Harwood. l. c. ibid. apud Ludou. Elzeuir. 1599. 8.

Doctus eſt Meurſii commentarius, multaque antiquitatis capita illuſtrat; ſed mole laborat, nec pauca habet aliena. Fallitur autem Hallervordus, qui in bibliotheca curioſa adfirmat, Tzetzae commentarios Meurſianae editioni eſſe adiunctos.

Lycophr. — cum *Iſaaci Tzetzis* commentariis, ex fide manuſcripti emendatioribus factis. Adiuncta eſt interpretatio verſuum latina ad verbum per *Guil. Canterum.* Additae ſunt eiusdem *Canteri* adnotationes, nec non epitome Caſſandrae graecolatina, carmine anacreontico. Geneuae. exc. Paul. Stephanus, 1601. 4.

Scaligeri metaphraſis, quae propter obſoletum et antiquatum dicendi genus ipſa eget interprete, reperitur quoque inter illius poemata, a Petro Scriuerio iunctim vulgata, Lugd. Bat. ex Raphelengii officina, 1615. 12. — et ad calcem poematum Iulii Caeſaris Scaligeri, patris, in 8.

Lycophr. graece, cum verſione latina *Guil. Canteri*, in Corpore poetarum etc. Genevae, 1614. fol. tom. II. pag. 158 ſq.

Fabricius, „in catalogo, ait, quoque ſcriptorum a *Caſpare Cunrado*, Sileſio, proſopographiae melicae auctore, editorum, reperio Lycophronem, ſed illam editionem nondum vidi.“ Neque ego illam noui.

Pleniſſima et ſplendida editio, cuius baſis eſt Canteriana, recte iudicatur Potteriana:

Λυκόφρονος — *Lycophronis Chalcidenſis Alexandra* cum graecis *Iſaaci Tzetzis* commentariis. Accedunt verſiones, variantes lectiones, emendationes, annotationes, et indices neceſſarii. Cura et opera *Iohannis Potteri*, A. M. et Collegii Lincolnienſis ſocii, (deinceps Profeſſoris litterarum primum graecarum, deinde ſacrarum, denique epiſcopi Oxonienſis,) Oxonii, e theatro Sheldoniano, 1697. — rec. 1702. fol. — Conf. Nouv. rep. lettr. a. 1705. p. 1. Thryllitſchio tamen non ſatis fecit Potterus; vt paullo poſt adnotabitur.

Fabricius de vtraque editione iam ea, quae ſequuntur, ſcripſerat. „In priore editione habentur 1) Poetae textus, ad binos codices MSS. Baroccianum et Seldenianum, caſtigatus,

 et

t) Meurſius compoſuit amplum ſuum commentarium annos natus XVII.

et maioribus typis nitide exſcriptus cum verſione G. Canteri. 2) Tzetzae ſcholia, ſingulis paginis ſubiecta, emendataque et ſuppleta e tribus codd. MSS. adiunctis variis lect. 3) Metaphraſis Scaligeri ex editione Meurſiana. 4) Index vocabulorum in Lycophrone omnium concinnatus a *Richardo Wright*, Londinenſi. 5) Index in Tzetzae commentarios ab *Edvardo* Dechair, e collegio Londinenſi. 6) Index auctorum, a Tzetza laudatorum, ſed paſſim mancus. 7) in Lycophronem [¶] adnotationes integrae G. Canteri, commentarius Ioh. Meurſii, et numquam antea editus Ioh. Potteri, qui inter alia obſeruat, Lycophronem adſiduum Aeſchyli imitatorem fuiſſe. — Alteram editionem anni 1702. iisdem typis, nec minus nitide excuſam, auctor inſcripſit Ioh. Georgio Graeuio, a quo Baſileenſem editionem, cum antiquis membranis collatam, acceperat vtendam, cuius beneficio Tzetzae commentarios profitetur ſe dare ducentis ferme in locis auctiorem vel emendatiorem, quam in priore. Indicem quoque auctorum, a Tzetza citatorum, longe quam in altera anni 1697. pleniorem et accuratiorem, et commentarium ſuum ipſius, (Potteri,) hinc inde locupletiorem exhibet." Hactenus *Fabricius*.]

[Nouiſſima editio eique, qui vel linguae graecae, mythologiae et hiſtoriae antiquae ſcientia probe imbutus eſt, vel exemplum Potterianum cum graeco ſcholiaſte ad manus habet, valde fructuoſa, ex Cantero-Potteriana ducta eſt, nonnullis tantum locis, exigente metro, mutatis:

Λυκοφρονος — *Lycophronis Chalcidenſis Alexandra ſiue Caſſandra* cum verſione et commentario *Guilielmi Canteri*, paraphraſin, notas, indicem graecum, e ſcholiis auctum, adiecit ac praefatus eſt *Henric. Godofredus Reichardus*, A. M. ſcholae prou. Grimmenſis Collega III. Lipſiae 1788. 8.

Reichardus V. Cl. qui a iuuentute paene familiaritatem quamdam cum Lycophrone contraxerat, tum exempla Aldinum, Baſileenſe, Canterianum et Potterianum et tres codd. qui in bibl. publica Wittebergenſi ſeruantur, recentiores ac propter expoſitionem, intra lineas ſcriptam, potiſſimum vtiles, et quos in praefatione deſcribit vberius, contulit, tum collationem codicis MS. Mosquenſis a cel. *Matthaei* nactus ita verſatus eſt in paranda editione, vt potiſſimum orationem poetae dilucida legitimaque explanaret interpretatione huiusque ope non minus quam paraphraſi latina paullo liberiore, et textui ac verſioni ſubiecta, vatis ſenſum atque intelligentiam iuuaret atque facilitaret, Canteri verſionem atque adnotationes, cuius breuitatem et eruditionem verboſis Potteri, praecipue Meurſii, vbique antiquitates crepantis, commentariis multum praetulit, adiiceret, ſuisque breuibus nec admodum multis cum criticis tum inprimis exegeticis illas ditaret, denique tabulam et conſpectum totius dramatis praemitteret, et in indice ſat commodo difficiliora tantum explicaret vocabula. Imitationem poeticam, in lingua vernacula ſcriptam, tentauit. Conf. ephem. litter. Gotting. 1788. plag. 139. et Ien. Allg. Litt. Zeit. menſ. Martio 1791. nr. 82. — Loca Lycophr. ſunt quoque in Collectione ſententiarum Frobeniana, atque in *Grotii* excerptis ex tragoediis et comoediis graecis etc. *Harl.*

V. Lycophronem illuſtrandum aliquando in ſe ſuſceperat etiam *P. Lambecius*, cui hanc in rem MS. codicem Tzetzae commentariorum obtulit *Holſtenius* in litteris ad eum datis, quae leguntur lib. VI. de bibl. Vindobonenſi pag. 242. Binos Mstos codices Lycophronis cum ſcholiis memini me videre Wittebergae in bibliotheca academiae publica, ex quibus alterum

alterum vetuſtiorem membranaceum commendant Acta Erud. ann. 1695. pag. 435. [De illis Reichardum in praef. ad Lycophrona copioſe egiſſe, iam ſupra adnotaui. adde theſaur. epiſtol. Lacrozianum II. pag. 14.] Neque omittendum, quod ex *Boeſſii*, ante laudati, notis ad Ouidii Ibin pag. 77. obſeruat *Baelius* m), quod parens iam dicti Boeſſii commentarium in Lycophronem concinnauerit, ſed hactenus, quod ſciam, ineditum. [Dolendum eſt, editionem, quam *G. Fr. Thryllitſchius* parauerat, morte illius praematura, (d. autem XIIII. April. 1715. anno aetat. XXVII. vita deceſſit,) fuiſſe interruptam. Contulerat enim (vt auctor vitae illius in Neuem Bücherſaal etc. loco, paullo infra memorato, p. 736 ſqq. prodidit,) codices tres Witteberg. et veterem egregium Auguſtanum, multaque errata aut difficultates, vel a Pottero non ſublatas, remouit, nec de ipſa Potteri ed. adeo bene ſenſit. *Harl.*] *Eraſmi Schmidii* notae in Dionyſium Alexandrinum et *Lycophronem* Wittebergae in 4. editae ab Henningo Wittenio pag. 414. memoriar. philoſophor. memorantur: *Clarmundus* (h. e. Rüdiger) in vitis etc. III. pag. 180. ait, editas Wittebergae 1618. 4. et a *Dan. Heinſio* ſponte decoratas graeco epigrammate. Contra *Theoph. Spizelius*, pag. 349. templi honoris, commentationes has, quas adpellat egregias, a Schmidio conſcriptas modo, non, editas, memorat: neque ego vmquam illas me videre memini. [Atque in MSS. adhuc latent. Certe auctor vitae M. G. Fr. Thryllitſchii in: Neuer Bücherſaal der gelehrten Welt, — LVIII. Oefnung, Lipſiae 1716. p. 740. in nota ſcribit, ſe ad illum Thryll. miſiſſe Canteri editionem Lycophron. *cum multis obſeruatt Eraſmi Schmidii manu exaratis.*] — *Laurentium* quoque *Begerum*, Lycophronis editionem molitum eſſe, notat *Z. Celſpirius*, h. e. *Chriſtian. Serpilius*, libro de anagrammatismo, pag. 230. vbi male *Beyerus* excuſum pro *Begerus*. — Ex nouem codicibus mediceis et vaticanis Lycophronem emendaſſe ſe profeſſus eſt *Franciſcus Montanus*, Piſaurenſis, et promiſit 1719. *italicam* Lycophronis metaphraſin cum paraphraſi Theonis inedita notisque tam criticis quam exegeticis. vid. Giornale d'Italia tom. 31. pag. 401. [atque ephemerid. Lipſ. litt. ann. 1720. nr. 97. pag. 770 ſq. vbi adeo celebratae ſunt dotes illius, vt editio in magna eſſet exſpectatione: at num praelo fuerit ſubiecta, equidem neſcio. — Germanice vertit Lycophronis Caſſandram cel. *de Murr* in Schirachii Magazin etc. tom. II. part. II. *Harl.*] Lycophronem cum notis marginalibus et interlinearibus graecis ſeruat in tribus minimum codicibus bibliotheca Auguſtiſſimi imperatoris. Quibus adde codicem, quem cum gloſſis interlinearibus ſcholiisque graecis *Petri Nicolii* manuſcriptis euoluiſſe ſe teſtatur *Fayditus*, auctor Telemachomaniae pag. 6. nimium forte tribuens Lycophroni, vt ex his eius verbis adparet, quae infra poſui. *Celui dont je me ſuis le plus ſervi, eſt le Poete Lycophron. Tout le monde ſcait que l'unique but qu'il s'eſt propoſé dans ſa Caſſandre eſt d'inſtruire les jeunes gens de l'Hiſtoire des temps heroiques depuis Hercule juſqu'à Alexandre le Grand, et de toute la Mythologie des Grecs, et qu'en effet rien ne lui a échapé, et qu'il en a mieux parlé qu'aucun autre Auteur. Le commentaire d'Iſaac Tzetzes n'a pas peu contribué à me le faire entendre, auſſi bien que la gloſſe interlineaire et les notes* [?] *grecques, que feu* Mr. Nicole *de Port Royal a écrites de ſa main ſur le texte Grec de cet obſcur et ſçavant Poete. C'eſt un tres excellent Manuſcrit.*

m) Verba filii ſunt: *Iure ſiquidem Carolus Salvagnius, Boeſſis toparchus, parens meus, vir non minus literis, quam militari gloria nobilis, vtpote qui ſyriace, hebraice, arabice, graece, latine, hiſpanice, italice, germanice, anglice, perinde ac gallice peritus eſſet, in ſuis ad Lycophronem commentariis* etc. Meminit iterum pag. 107.

nuſcrit. Mr. de Beſſat Maitre des comptes digne neveu du celebre Abbé de Bourzeis et l'heritier de ſes vertus et de ſon amour pour les belles lettres m'a fait l'honneur de me le communiquer avec ſa generoſité ordinaire et toujours officieuſe. Addit tamen: *Ie ne me ſuis pourtant pas toujours attaché au ſentiment de Lycophron. I'ay preferé celui des autres auteurs, lors qu'il m'a paru mieux fondé; et en cela j'ai imité Tzetzes, qui, quoique grand admirateur de ce poete, n'a pas fait difficulté de le traiter en bien des endroits d'yvrogne qui ne ſçait ce qu'il dit et ecrit, d'ignorant et d'impoſteur pag. 119. 123. 136. 166. 168. 175. et 233. edit. Baſil. en 1558.* Verſum e Lycophronis Alexandra a Ptolemaeo Hephaeſtionis lib. VI. apud Photium pag 251. citari, qui hodie in editis deſideretur, monet *Colomeſius* pag. 6. Opuſc. Sed eſt verſus 670. paullo aliter lectus, vt idem vir doctus poſtea in notis ad Gyraldum pag. 158. recte obſeruavit. *Fabric.* [De codicibus, a Fabricio non memoratis, pauca addam. In bibl. *Matritenſi* regia eſt teſte *Iriarto* in Catal. pag. 24. cod. VIII. in quo quaedam ex Tzetzae ſcholiis ſiue prolegomenis deſcripta leguntur: multo plura praebet cod. XIII. ſaec. XV. exaratus manu, in catalogo pag. 32. nempe *Lycophronis* Alexandram, ab Ariſtobulo Apoſtolide in Creta deſcriptam, et Conſtantini Laſcaris gloſſis, intra lineas poſitis, illuſtratam; tum *Tzetzae* prolegomena et commentarius, ſcripta ab *Antonio Cretenſi*, (qui exeunte ſaeculo XV. multos deſcripſit codices, vid. *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 84. 95 et 112) In eodem Iriarti opere p. 513. memoratur MSt. *Licophronis* Alexandra, cum ſcholiis Iſ. Tzetzae doctiſſimis omnia ex graeco latinitatis idiomate donata *Vincentio Marinerio Valentino* etc. quam interpretationem, emendationibus ex fide MSti factis, valde laudat Iriarte — in bibl. *Eſcorialenſi*, teſte *Plüero* in itinerario per Hiſpan. pag. 180. *Lyc.* cum ſcholiis *Tzetzae*, idem cum comment. incerti. — In bibl. *Veneta D. Marci* Lycophronis Caſſandra exſtat in cod. CCCCLXV. in 8. ſaec. XIV. — *Lyc.* cum commentario *Iſ. Tzetzae* in cod. CCCCLXXV. fol. ſaec. XV. — in cod. CCCCLXXVI. memorabiliore (p. 251.) reperitur *Lyc.* Alexandra cum ſcholiis duplicis generis. Prima ſemper e regione textus exſcripta titulum in initio praeferunt Ἐνταῦθα συνήθροισα etc. *Ego Nicetas Diaconorum minimus collegi hic Lexici dictiones:* altera, numeris diſtincta, incipiunt; Λέξω τὰ πάντα etc. Sequitur metaphraſis in Lycophronis Alexandram (ſine auctore.) — Inter *graecos codd. MStos apud Nanios*, (Bononiae 1784.) occurrit pag. 487. *Lyc.* Alexandra cum antiquo ſcholiaſte, ſed codex in fol. ſaec. XVI. ſcriptus, initio et in fine mutilus eſt. — In bibl. *Laurentio-medicea*, teſte *Bandinio* catal. vol. II. plut. 31. cod. VIII. pag. 84. *Lyc.* cum gloſſis interlinearibus. — plut. 32. cod. XVII. pag. 146. et cod. XX. pag. 173. tum cod. XXIX. pag. 177. atque cod. XXXVI. pag. 196. *Lyc.* cum gloſſis interlin. et ſcholiis Iſ. Tzetzae, ac prolegomenis, quae in altero codice deſunt, in primo exſtant in principio; — in tertio vero ſubiiciuntur in fine. — pag. 210 ſq. plut. 32. cod. LII. nr. 6. praebet *Lyc.* fragmentum cum gloſſis interlinearibus et ſcholiis marginalibus *Io. Tzetzae* — vol. III. pag. 291. plut. 87. cod. X. nr. 21. eſt Excerptum paucorum verſuum ex Lycophrone. — Vol. I. pag. 549. *Lyc.* citatur in viol. compoſ. — in bibl. Athenaei *Taurin.* teſte catal. p. 390. cod. CCLXXXXIX. *Lycophr.* cum comment. *Ioann. Tzetzae* ſecundum *Montfaucon* in Diario italico, pag. 17. in bibl. *Mediolan. Ambroſ. Lyc.* cum ſcholiis Tzetzae in Lycophronem. — pag. 311. *Neapoli* in bibl. *S. Iohannis* de Carbonaria, bis, Lycophron cum interpretatione Tzetzae. — In bibl. *Coisliniana*, teſte *Montfaucon*, catal. pag. 494. eſt cod. qui continet vocabula (Λέξεις) Alexandrae Lycophronis et argumentum. — pag. 238. Lexicon, ſiue συναγωγὴ λέξεων συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων βίβλων etc. in qua etiam occurrit Lycophron:

cophron: aliud Lexicon, pag. 482. in voc. Ἐλέγσαν. — pag. 597. citatur *Lycophron* cum aliis poetis. In bibl. regia *Pariſienſi decem* codd. Lycophr. cuſtodiuntur, codd. MMCCCCIII. MMDCCXXIII. MMDCCXXIV. MMDCCXXV. (cui praemittitur vocabulorum index,) MMDCCCXXXVI — MMDCCCXXXIX. MMDCCCLXXXX. cum gloſſis interlin. et ſcholiis Tzetzae ad marginem, aut ſubiectis illius commentario, cod. MMDCCCXXXX. ſine Tzetzae commentario. — In bibl. *Leidenſi* (catal. p. 399. nr. 74.) inter codd. quondam Voſſianos. — In biblioth. Caeſarea *Vindobonenſi,* apud *Neſſelium* part. IV. pag. 75. cod. CXXIV. nr. 3. fragmentum *Lycophr.* cum notis interlin. — pag. 134. cod. CCLVII. nr. 2. *Lycoph.* cum notis marginalibus et interlinearibus, pag. 141. cod. CCLXXXII. *Lyc.* cum anonymi commentariis. — in bibl. electorali *Bauarica*, ſecundum catalogum, pag. 85. cod. CCLX. *Iſ. Tzetzae* commentar. in Lycophrona — in bibl. Eliſabetan. Wratislauienſi, (teſte *Kranzio* in memorabilibus iſtius bibl. pag. 88.) *Lycophronis* Alexandra. *Harl.*]

VI. Fragmenta quaedam e ſcriptis Lycophronis deperditis collegit et illuſtrauit *Guil. Canterus* lib. VI. nouar. lectionum cap. 17. Teſtatur Tzetzes, eum ſcripſiſſe tragoedias LXIV. vel LXVI. (ξϛ enim pro μϛ [n]) rectius videtur legere codex Baroccianus,) ex his Suidae memorantur hae viginti: Αἰόλος, Ἀνδρομέδα, Ἀλήτης, Αἰολίδης, Ἐλεφήνωρ, Ἡρακλῆς, Ἱκέται, Ἱππόλυτος, Κασσανδρεῖς, Λάϊος, Μαραθώνιοι, Ναύπλιος [o]), Οἰδίπους ά, β', Ὀρφανός, Πειθεύς, Πελοπίδαι, Σύμμαχοι, Τηλέγονος, Χρύσιππος. Locus elegans e Pelopidis Lycophronis ſeruatus eſt a Stobaeo ſerm. CXX. de laude vitae, quem e Grotii verſione adſcribam:

Mortem remotam poſcit ardenti prece
Quemcumque dura clade fortuna opprimit.
At cum ſupremus voluitur fluctus, redit
Vitae cupido: non enim ſatias tenet.

E Σατύροις ſiue *dramate Satyrico* Lycophronis, quo *Menedemum,* Eretriacae ſectae principem, et alios philoſophos perſtrinxerat, (licet [ſ] ἐγκώμιον Μενεδήμου titulum fecit,) nonnulla profert *Laertius* II. 140. *Heſychius illuſtris* in Menedemo et *Athenaeus* lib. II. pag. 55. et lib. X. pag. 420. [p]) Chalcidenſi quoque noſtro idem *Athenaeus* lib. XIII. pag. 555. diſerte tribuit *libros* περὶ κωμῳδίας, quorum *nonum* laudat lib. XI. pag. 487. eiusdem operis mentionem faciens lib. VII. p. 278. In his libris videtur veteres Comicos illuſtraſſe Lycophron, Ariſtophanem, Cratinum aliosque. Vide Scholiaſten *Ariſtoph.* ad Veſpas vſſ. 91. 103. 662. etc.

n) In cod. Matrit. apud Iriartum pag. 24. legitur ἀλλαχοῦ γὰρ αὐτὸς ὁ Λυκ. τραγικὸς ἐστι ξδ ἢ μϛ Τραγῳδιῶν δράματα γεγραφώς. adde tamen notam, infra poſitam, ad indicem ſcriptorum, a Tzetza citatorum, v. Ιωανν. Φιλοπον. *Harl.*

o) Suidas: διασκευὴ δ' ἐστὶν ἐκ τούτων ὁ Ναύπλιος. Portus, Wolfium ſecutus, vertit: *diaſceue ſiue hiſtorica narratio eſt.* Gyraldus: *In his dubia Nauplius cenſetur.* Vterque male. Vide *Caſaubonum* ad Athenaeum III. 26. et eruditiſſ. Neocorum ad Suidam, e quibus diſces, διασκευὴν eſſe drama, ſecundis curis perpolitum et in ſcena iterum repraeſentatum.

p) Locum Lycophronis in Menedemo apud Athen. X. pag. 420. emendat *Toup.* in Emendatt. in Suid. et Heſych. vol. II. pag. 276 ſq. conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. phil. II. cap. 2, 6. pag. 148. *Harl.*

662. etc. *Fabric.* item ad pacem verſ. 701. ad Plut. 1195. ibique Hemſterhuſ. pag. 470. adde ſupra in vol. II. pag. 309 ſq. et pag. 452. *Harl.*

VII. Fuerunt et alii Lycophrones, veteribus memorati, 1) *Lycophron*, Maſtoris F. cuius ex Homero meminit Tzetzes VIII. Chiliad. hiſt. 204. 2) Rex Corinthi, Periandri F. de quo *Herodotus* III. 50. *Laert.* I. 94 ſq. Plutarch. Nicia. 3) *Lycophron*, ſophiſta, e quo *Ariſtoteles* III. 6. Politicorum refert dictum, quod lex ſit ἐγγυητὴς ἀλλήλοις τῶν δικαίων. Idem, ni fallor, cuius meminit in aliis locis I. phyſ. II. metaphyſ. VIII. 6. et ſophiſt. elench. I. 14. 4) *Lycophron*, aduerſus quem duas orationes ſcripſit Lycurgus, rhetor, vt dixi ſupra lib. II. cap. 26. Defendit Hyperides. 5) *Lycophron*, Lycurgi, rhetoris, pater. 6) *Lycophron*, ad quem ſcripſit Leonteus, Epicureus, teſte *Plutarcho* pag. 1108. contra Colotem, niſi hic idem cum Chalcidenſi; tempora enim conueniunt. 7) Eſt Tragicus noſter. Sed et Λυκοφρονίδε cuiusdam mentio apud *Athenaeum* XV. pag. 670. vbi nonnihil de amoribus caprarii cuiusdam. Equidem G. Canterus a noſtro diſtinguit etiam Lycophronem, grammaticum, qui Ariſtophanem et Cratinum eſt interpretatus. Sed non diuerſus ille eſt a Chalcidenſi, vt iam ex Athenaeo obſeruaui.

Index Auctorum, qui a Tzetze ad Lycophronem laudantur, ex editione ſecunda Iohannis Potteri q).

Ἀγαθοσθένης φιλόσοφος ad verſum 704. 1021

Ἀγαμήστωρ Φαρσάλιος ἐν Θέτιδος ἐπιθαλαμίῳ 178. [P]

Αἰσχίνης

q) In libro menſtruo laudato, *Neuer Bücherſaal* etc. LVIII. Oefn. de vita ſcriptisque Thryllitſchii, haud pauca memoratu digna ſunt notata. Primum pag. 736 ſq. ex epiſtola fratris Thryllitſchii particulam excerpere iuuat. „Indices adhaec auctorum, in ſcholiis memoratorum, (n. Euripidis, Pindari, Nicandri, Heſiodi, Apollonii etc.) emendatos (a fratre Georgio Friderico,) adiicerem: integros autem habeo, a b. fratre confectos, auctorum in ſcholiis ad *Sophoclem*, *Aeſchylum*, *Pindarum*, *Apolloniumque* citatorum. Scholiis ad *Theocritum* hac in parte manum admoui ipſe: Rudera aliorum ad *Euſtathium* et *Euripidis* ſcholiaſtam b. fratris poſſideo: hos ſupplere deberem, reliquos de nouo conficere. Sane enim *F* . . . . (probabiliter, *Fabriciana*,) parum tuta apud me fides. Dedi ſpecimina errorum tantum aliqua in adiecto ſchediaſmate: omnes ſi caedere voluiſſem, bilem verebar profecto, ne atram collectoribus mouiſſem, adeo iratis muſis plures tantam operam ſunt adgreſſi.“ Grauis eſt, nec omnino falſa, adcuſatio: atque, ni fallor, Valckenarius de indice ſcriptorum, ab Athenaeo citatorum, Fabriciano pariter conqueſtus eſt. Enimuero, nemo aequius verecundusque iudex poſtulabit, vt ad emendandos eiusmodi indices ego ſingulos auctores atque ſcholiaſtas ſtudioſe perlegam et critica face illuſtrem. Id foret laboris non dicam ingrati et moleſtiarum taediique pleniſſimi, ſed infiniti. Quapropter editoribus potius illorum relinquenda et committenda eſt haec prouincia: id etiam valebit ad Fabricii excuſationem. — Porro in eadem *Thryllitſchii* vita pag. 738. illius de Potteriana Lycophronis editione iudicium ex epiſtola, an. 1714. ſcripta, adfertur: „De Lycophrone haec habe: in conferendo non vſus ſum recentiore *Potteri* editione, in qua ſane haud pauca ope cod. Graeuiani immutata eſſe, me non fugit. Interim illa tanti non ſunt, (nam etiam recentiorem ſatis inſpexi,) vt me deterreant; qui vel ex indice tantum recentis illius editionis, vbi auctores, a Tzetza laudati, comparent, partim MSS. ope, partim aliorum auctorum locis adiutus expungo vel in melius reformo — [quae in hoc indice emendauit ille, ea ego ad ſingula vocabula adnotabo.] — Sed plures etiam expungendi reſtant. Vides, o amice, quam bene ſola auctorum nomina in recentata editione nobis deſcribantur. Quodſi iam eiusmodi

Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ad verſ. 417
Αἰσχρίων ἐν ἑβδόμῃ Ἐφεσίδος 688
Αἰσχύλος 87. 177. 406. 426. 519. 778. 855. 1247. 1286. 1345. ἐν Προμηθεῖ 106. 178. 630
Ἀκέσανδρος 886
Ἀκεσίλαος 177
Ἀλέξανδρος ὁ πολυΐστωρ 177
ποιητὴς ὁ Αἰτωλός. 259
Ἀλκαῖος 212
Ἀνδροκλῆς r) ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447
Ἀνδροτίων ὁ ἱστορικὸς 495. 1206
Ἄνδρων ὁ Ἁλικαρνασσεὺς 894. 1283
Ἀντικλείδης 464
Ἀντίμαχος 245. ἐν Θηβαΐδι 589
Ἀντίωνος (ἀλ. Ἀντίγονος) 387
Ἀπολλόδωρος ὁ ἱστορικὸς Ἀθηναῖος 177. 178. 355. 361. 481. 440. 890. 902. 931. 1075. 1327
Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος 156. 175. 417. 480. 883. 890. 1285. 1309. 1327
Ἄρατος 319. 1300. ἐν Φαινομένοις 396
Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ 836. 1378. 1432
Ἀριστοτέλης 255. 1401. ἐν Ἰθακησίων πολιτείᾳ 799. ὁ τῶν Πέπλων συγγραφεὺς 488
Ἀρίων (ἀλ. Ὠρίων, ἢ Εὐφορίων) 911
Ἀρτεμίδωρος 633
Ἀρτέμων ὁ ἱστορικὸς περγαμηνὸς 177
Ἀρχίλοχος 91. 771
Ἀσκληπιάδης 315. 886
Αὐτόθεπος 630
Βιγρίδιος (ἀλ. Βίγριος, ἢ Βιβάγριος) [Βιτρέϊον e MS. et Vitruuio reponit Thryllitſch.] 1050

Γραφαὶ ἅγιαι 183. 648. 939

Δημήτριος ὁ τὰ Παμφυλικὰ γράψας 440
Δημόκριτος 519. ὁ Σκήψιος 529
Δημοσθένης 111
Δίκτυς 61
Διόδωρος 119. 148. 355. 827. 938. 1375. ὁ Σικελὸς 717. 1017
Διονύσιος 911. 912. ὁ Περιηγητὴς 188. 695. 847. 925. 1206. 1288. ὁ Σκυμναῖος s) 1247
Δίων 355. 603. 704. 938. 1200. 1312. 1375. ὁ Κοκκειανὸς 44. 516. 633. ὁ ἱστορικὸς ὁ τὰς Ῥωμαίων πράξεις συντάξας 852. 912
Δομνῖνος 177
Δοῦρις ὁ Σάμιος 103. 143. 183. 513. 847. 851. 1375. περὶ ἀγώνων 610
περὶ Ἀγαθοκλέους 772

Ἑλλάνικος 224. 462. 469. 513. 827
περὶ Χίου κτίσεως 224. ὁ Λέσβιος 1332.
ἐν πρώτῃ Αἰολικῶν 1374
Ἐμπεδοκλῆς 711. περὶ νείκους 507
Ἐπιγράμματα 417
Ἐπιμενίδης 406
Ἐπίχαρμος 17
Ἐρατοσθένης 589. 1285. ἐν Ἑρμῇ 23
Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος ἱστορικὸς ποιητὴς 174. 480. 1024
Εὐριπίδης 15. 143. 175. 179. 245. 315. [?] 1021. 1174. 1184. 1200. 1236. 1374. 1464. ἐν Βάκχαις 209. Ἑκάβῃ 323. Ἱππολύτῳ 610. Ὀρέστῃ 510. 822. Παλαμήδῃ 384. Τρῳάσι 170. 382. Φοινίσσαις 436
Εὐφορίων 110. 208. 259. 374. 495. 654. 440. 911. ἐν Ἱππομέδοντι 451. Ἀπολλοδώρῳ 513
Εὐφρόνιος 387
Ἔφορος 148

Ἡγήσανδρος ὁ Σαλαμίνιος t) 883
Ἡλιόδωρος

eiusmodi indicibus fidas etc.“ Hactenus Thryllitſch. Atque opto, vt non ſolum index omnium ſcriptorum, a Tzetza ad Lycophr. citatorum, ſit adeo perite emendatus, ſed etiam, vt ego chartas atque emendationes, quae ſi adhuc ſuperſunt, Thryllitſchianas nanciſci queam. *Harl.*

r) Μένανδρον ex Etymologo M. legere iubet Thryllitſch. *Harl.*

s) ὁ Σκιωναῖος e MS. membran. et Stephano legit Thryllitſch. *Harl.*

t) Thryllitſch. reformat in Ἡγησίαν Σαλαμίνιον. *Harl.*

Ἡλιόδωρος u) 208
Ἥλιος [leg. Ἀπολλώνιος Thryllitſch. *Harl.*] 480
Ἡράκλειτος 177
Ἡρόδοτος 119. 522. 643. 820. 1291
ὁ ποντικὸς v) 662. 1332. 1414. 1424. 1432
Ἡσίγονος w) (ἄλ. Ἡσίοδος) ὁ ἱϛορικὸς 1021
Ἡσίοδος 144. 344. 406. 440. 688. 794. 881. 934. 1124. 1175. 1200. 1353. 1396. ἐν τῇ Ἡρωϊκῇ γενεαλογίᾳ 176. 284. 393. Θεογονίᾳ 393. 651. 705

Θάλης 145
Θεαγένης ὁ ἱϛορικὸς ἐν τῷ περὶ Αἰγίνης 176
Θεόκριτος 558. 855
Θεόπεμπτος ὁ Χῖος 174
Θεόπομπος 806. 1439
Θησεὺς ἐν τρίτῃ Κορινθίων 644
Θουκυδίδης 791

[Ἰωάννην Φιλόπονον addit *Thryllitſch.* nam ille citatur loco, qui hactenus mutilus circumfertur: ex quo probandum videtur Thryll. et ipſum fuiſſe Lycophronis exegetam et Lycophroni, tragoedo, Caſſandram abiudicaſſe. *Harl.*]

Ἱππῶναξ 234. 424. 456. 579. 741. 690. 855. 1162. 1165. 1170. ἐν πρώτῳ ἰάμβῳ κατὰ Βουπάλου 219. ἐν τῷ κατὰ Μιμνῆ ζωγράφου 424
Ἰλιὰς ἡ μικρὰ, ζήτει τὸν Λέσχην.
Ἴϛρος 1327. ἐν Συμμίκτοις 467
Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεὺς 111. 355
Ἰώσηπος 704. 754. 836. 887

Καλλίμαχος 45. 143. 152. 208. 350. 409. 494. 589. 607. 717. 738. 817. 871. 941. 1022. 1141. 1178. 1225. 1302. 1316. 1322. ἐν Ὕμνοις 275. περὶ Ὀρνέων 513. ἐν δευτέρῳ Αἰτιῶν 869
Καλλισθένης 519
Κάσσανδρος ὁ Σαλαμίνιος x) 177
Κεφαλίων 177
Κλέαρχος 648
Κόϊντος 61. 1048
Κορνοῦτος 177
Κράτων. [Κράτης ex Etymologo reponit Thryllitſch.] 644

Λέσχης 344. 350. ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιάδι 783. 1232. 1263

Λεωνίδης ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας 754
Λήσσης ὁ Λαμψάκου 29
Λιβάνιος 836
Λυκὸς, ἐν τρίτῳ 615. τῷ περὶ Θηβῶν 1206
Λυκόφρων 46. 50. 61. 143. 156. 177. 178. 184. 186. 234. 250. 270. 275. 276. 290. 323. 353. 399. 447. 488. 494. 497. 516. 540. 546. 570. 610. 615. 673. 704. 775. 786. 805. 817. 820. 822. 838. 843. 846. 847. 854. 855. 869. 874. 886. 902. 912. 914. 921. 932. 938. 980. 997. 999. 1034. 1047. 1048. 1056. 1075. 1108. [?] 1133. 1162. 1175. 1186. 1206. 1226. 1253. 1263. 1278. 1283. 1285. 1286. 1291. 1298. 1299. 1301. 1302. 1312. 1322. 1329. 1332
Λυκόφρονος σχόλια 980. 1017. 1226. 1446
Λυσίας ὁ ῥήτωρ 1332
Λυσίμαχος (ἄλ. Σύμμαχος) ἐν πρώτῳ Νόϛων 874

Μεθόδιος ὁ ἰατρὸς 1050
Μελαμποδίας ποίησις 682. 683
Μελάμπους 31
Μένανδρος 90
Μενεκλῆς 886
Μενεκράτης περὶ Νικαίας 662
Μητρόδωρος 697
Μίμνερμος 610

Νίκανδρος

u) Ἀπολλώνιος legit Thryllitſch. *Harl.*

v) Sed conf. *Villoiſonii* Prolegom. ad Apollonii Lex. homer. pag. 13 ſqq. *Harl.*

w) Thryllitſch. e Sotione reponit Ἰσίγονον. *Harl.*

x) Expungit hunc Thryllitſchius, quia legendum ſit Ἡγησίαν Σαλαμίνιον. *Harl.*

Νίκανδρος 183. 675. 912. 1114. 1290. ἐν Θηριακοῖς 78. ἐν Αἰτωλικοῖς 799

Ξεναγόρας ἐν τῷ περὶ νήσων 447

Ξενίων ἐν τῷ περὶ Κρήτης 1214

Ξενοφῶν 704

Ὅμηρος 16. 17. 39. 51. 69. 86. 87. 95. 143. 243. 249. 250. 259. 270. 273. 275. 286. 314. 387. 395. 396. 399. 361. 421. 453. 454. 462. 464. 480. 486. 503. 511. 519. 529. 561. 567. 570. 586. 622. 645. 648. 664. 684. 695. 697. 699. 705. 738. 739. 740. 754. 757. 774. 778. 779. 786. 800. 801. 854. 897. 899. 925. 943. 1108. 1133. 1180. 1184. 1200. 1209. 1214. 1285. 1346. 1375. ἐν τῇ Βοιωτίᾳ 1011. Ἰλ. δ΄. 437. 1034. Ἰλ. ζ΄. 437. Ἰλ. ή. 367. Ἰλ. θ΄. 290. Ἰλ. λ΄. 276. Ἰλ. μ΄. 290. Ὀδυσσ. 384. 423. 433. 437. 659. 675. 818

Ὀππιανὸς 396. 419. 421. 794. ἐν Κυνηγετικοῖς 654. 717

Ὀρφεὺς 275. 410. 417. 738. 911. ὁ παλαιὸς 1048. ἐν Δωδεκαετηρίσιν 83. 143. 523. Λιθικοῖς 219. 275. Θεογονίᾳ 399

Παλαίφατος 177. ὁ Στωϊκὸς, ἄλ. ὁ ἱστορικὸς 1206

Πίνδαρος 38. 88. 156. 175. 177. 178. 183. 206. 255. 281. 433. 662. 754. 822. 838. 871. 886. 890. 911. ἐν παιᾶσιν 446

Πιτίδης 1467

Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ 699

Πλούταρχος 494. 921. 938. 1075. 1133. 1200. 1324. ὁ νεώτερος 653

Πολύϊδος ὁ Διθυραμβικὸς ποιητὴς 879

Προκόπιος ὁ καισαρεὺς 688. 836. 1200

Πυθαίνετος ἐν πρώτῳ τῶν Αἰγινητικῶν 175

Πύρανδρος 1439

Ῥήγινος ὁ πολυμνήμων, [Ῥηγῖνος ἐν πολυμνήμονι e Nicephoro Gregora corrigit Thryllitſch. Suidas: Ῥηγῖνος γραμματικὸς. ἔγραψε τὸν λεγόμενον πολυμνήμονα. *Harl.*] 171

Σειληνὸς ὁ Χῖος ἐν δευτέρῳ μυθικῶν [?] ἱστοριῶν 786

Σιμωνίδης 219. ὁ γενεαλόγος 355 y)

Σοφοκλῆς 3. 352. 464. 911. ἐν Ποιμέσιν 529

Στασῖνος ὁ τὰ Κύπρια γράψας 511. 570

Στέφανος 31

Στησίμβροτος 209

Στησίχορος 113. 259. 511. 611. 654

Σύμμαχος (ἄλ. Λυσίμαχος) ἐν πρώτῳ Νόστων. 874

Σώτας (ἄλ. Σώσας) ὁ Βυζάντιος 1349

Σωτήριχος ἐν Καλυδωνιακοῖς 486

Σωτίων 704. ὁ Φιλόσοφος 1021

Σώφρων ἐν Μίμοις 77

Τζέτζης 156. 177. 719. 727. 796. 798. 805. 855. 901. 1309

Τίμαιος 796. 1050. 1137. ὁ Σικελικὸς 615. 732. 1141

Τρυφιόδωρος 143. 183. 344. 911

Φάλαρις (ἄλ Φίλωσις) 373

Φανόδημος ὁ ἱστορικὸς 183

Φερεκύδης 145. 175. 355. 570. 662

Φικέλης ὁ Κορίνθιος 177

Φιλάλιος ὁ Κορίνθιος 671

Φίλαρχος 175

Φιλογένης 1084

Φιλοστέφανος 586. 1276. ἐν τῷ περὶ Κύπρου 477

Φιλόστρατος 1200. ὁ Φλαυΐος 323

Φιλτέας z) ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν 633

Φίλωσις (ἄλ. Φάλαρις) 373

Φρύνιχος ὁ τραγικὸς ἐν Πλευρωνίαις 433

Χάραξ 111

Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς 486

Χρησμοὶ 478. 488. 494. 662. 811. 1378. 1379. 1385. 1419. τῆς Πυθίας 482. 1378. 1432

Ὠρίων (ἄλ. Ἀρίων, ἢ Εὐφορίων) 911

y) Hunc genealogum expungit Thryllitſch. quia verſus, ibi a Tzetza citati, legantur apud Apollonium Argon. I. 550 ſqq. *Harl.*

z) Leg. Φιλήτας ex Euſtathio.

CAPVT XVI (olim XVII)
DE THEOCRITO, BIONE, MOSCHO, SIMMIA, DOSIADA ETC.

I. *Theocriti aetas, dialectus, ingenium. Decem proprie bucolica carmina ſcripſit, vnde dictus βουκόλος.* II. *Idyllia XXX. quae hodie exſtant, recenſita cum variis obſeruationibus.* III. *Theocriti Syrinx, epigrammata, et ſcripta* [?] *deperdita.* IV. *Alii Theocriti.* V. *Editiones graecae ſine ſcholiis.* VI. *Editiones cum ſcholiis graecis, vbi et perditi ſcholiaſtae recenſentur.* VII. *Editiones graeco-latinae.* VIII. *Metaphraſes gallicae, anglicae etc. et varia eruditorum ſcripta quibus Theocrito lux affertur.* IX. *Index ſcriptorum, in graecis ad Theocritum ſcholiis citatorum.* X. *De Bione Smyrnaeo eiusque Idylliis atque editionibus.* XI. *Alii Biones.* XII. *De Moſcho, Syracuſio, et eius poematiis atque editionibus.* XIII. *Alii Moſchi.* XIV. *De Simmia, Rhodio, eiusque ouo, alis et ſecuri. Holoboli, rhetoris, inedita et alterius grammatici edita graeca ſcholia. id.* XV. *De Doſiada, Rhodio, eiusque ara.* XVI. *De ara altera incerti auctoris.* XVII. *Alii Doſiadae.* XVIII. *De duplici inſcriptione graeca Herodis Attici ac Regillae, eius coniugis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

[PROLEGOMENA.

Theocriti vitam plures perſequuti ſunt. *Ambryon*, grammaticus, περὶ Θεοκρίτȣ laudatur a *Diogene Laertio* V. 11. ſed is de *Theocrito, Chio*, egiſſe videtur. *Theocriti genus*, incerto auctore, graece, pluribus praemiſſum eſt editionibus. Pauca de eo dederunt *Suidas* voc. Θεόκριτος, tom. II. pag. 177. et *Eudocia* pag. 232. De commentatoribus graecis poſtea disputabitur. E recentioribus, qui de illius vita, carminibus, poeſi etc. egerunt, huc pertinent:

Vita di Teocrito, ſcritta da Vincenzo Mirabella, (ſubiecta eius libro, inſcripto: Dichiaratione della Pianta delle Antiche Siracuſe etc.) Neapoli apud Lazarum Scorrigium 1613. fol. tum Palermi 1717. fol. part. II. pag. 154 ſq. et latine verſa a Sigeb. Hauercampo, in theſauro antiqq. et hiſtoriar. Sicil. tom. XI. pag. 261 ſqq.

Iac. Bonanni delle Antiche Siracuſe, ſ. l'antica Siracuſa illuſtrata, Meſſanae apud Petrum Bream 1624. 4. libro II. cap. 2. lat. verſa in theſauro Siciliae tom. XI. pag. 217 ſqq.

Mongitor in bibliotheca Sicula. tom. II. pag. 246 ſqq. qui plures laudat, in his *Io. Vigintimillium* de poetis Siculis bucolicis, cap. XIV. qui *Daphnin*, Siculum, carminis bucolici inventorem cum multis facit. De *Daphnide* plura vide apud *Theocritum* I. 45. ibique notas, *Diodor. Sicul.* IV. 84. *Mongitor.* l. c. I. pag. 149 ſqq. qui copioſus eſt de eo illiusque aetate, et ad multos VV. DD. qui de eo egerunt, ablegat, *Doruillius* in Siculis p. 26 ſqq. cel. *Heynius* ad argumentum Ecl. V. Virgil. — *Alexand. Goulley de Bois Robert* de antiquis poetis bucolicis Siculis, et de Daphnide in Mem. de l'Acad. des Inſcr. vol. V. *Iac. Hardion* hiſtoire du Berger Daphnis, ibid. vol. IV. ann. 1746. pag. 534 ſqq.

Theocriti vitam praeter ea expoſuerunt *Gerh. Io. Voſſius* de poetis graecis cap. VIII. pag. 61 et 64. auctor biographiae claſſicae, ex anglico ſermone in germanicum a Murſinna converſae, part. I. pag. 153 ſqq. *Iac. Gering* in diſſ. de Theocriti ſtilo (et vita), praeſide Car. Frid. Pezoldio, Lipſiae 1710. 4. — *Ioſ. Barnes* in vita Theocr. praemiſſa primo volumini editionis Theocriti Wartonianae. De eius vita dicendique genere variorum, (Fabri, Poſſeuini, Rapini etc.) iudicia congeſſerunt *Craſſus* in Iſtoria de' Poeti greci pag. 498 ſqq. *Adr. Baillet* in

in Iugement de Savans etc. tom. III. nrr. 1123. pag. 141 ſq. edit. Amſtel. 1725. 4. *Pope Blount* in cenſura celebr. authorum etc. pag. 38.

De poeta eiusque carminibus praeter ea iudicarunt *Franc. Vauaſſor* de ludicra dictione, cap. VII. pag. 108 ſqq. edit. Kappii; *Blackwall* de praeſtantia claſſic. auctor. p. 40 ſq. 135 ſqq. et alibi ex verſione latina Ge. Henrici Ayrer, coll. bibl. Angloiſe tom. II. pag. 516. Vir quidam doctus in bibl. italique tom. XV. pag. 184 ſqq. (*Manſo*) in libro: Charactere der vornehmſten Dichter aller Nationen — von einer Geſellſchaft von Gelehrten, tom. I. part. I. Lipſiae 1792. 8. p. 89—117. — *Sulzer* in: Allgemeine Theorie der ſchönen Künſte, tom. II. voc. *Hirtengedichte*, vbi cl. *de Blankenburg* pag. 585 ſqq. (edit. nouiſſ. ann. 1792. mai. 8.) nubem ſcriptorum de carmine bucolico, et de poetis bucolicis tam antiquiorum quam recentiorum excitat, nec non editt. ac verſiones Theocriti paucis enumerat: quae omnia repetere nolo.

Ueber den Geiſt des Theokrits und der Idylle disputatur a *Chr. Aug. Clodio*, Profeſſore quondam Lipſienſi, in illius Neuen vermiſchten Schriften, nach des Verfaſſers Tod herausgegeben von Iul. Clodius, gebohrne Stoelzel, Lipſiae 1787. 8. part. V.

Theocritum et laudat et mire culpat auctor commentationis: *Ueber Theokrits dichteriſche Fadaiſen, Zoten und Plumpheiten*, in *Analekten für Politik, Philoſophie und Literatur, in Erörterungen und Nachrichten, welche in Deutſchlands ſämmtlichen Iournalen vermiſst werden*, Lipſiae 1787. nr. III. Grauiter carpit Theocritum, haud cogitans aetatem, vitae conditionem, moresque eorum, quos poeta loquentes agentesque inducit, et dramatis ſcenam, quam ille finxit, multum differre a noſtra aetate noſtrisque moribus. Et tamen in Sicilia adhuc magna in vita paſtorum moribusque eſſe dicitur ſimilitudo. Iudex ille ſeuerus negat, ſe in Theocriti idylliis reperire flumen et facilem compoſitionem verſuum, amoenitatem flexibilis orationis poeticae, et lumen atque, (quam tamen plurimi laudant,) naturalem linguae pulcritudinem: contra, ſe ſentire, pronuntiat, in illis humile abiectumque dicendi genus, ſcenas, quae haud moueant adficiantque. (et tamen, vt vnicum adferam exemplum, quid magis adficere poteſt, quam illud idyllion, Adoniazuſae inſcriptum, quod dum legimus, homines ipſos, qui prodeunt in ſcenam, agentes quaſi et loquentes nugantesque videre atque audire nobis videmur.) Idem reprehendit inſulſas laudationes, obſcuram breuitatem et alia. At tamen concedit, Theocritum haud ſcripſiſſe idyllia arcadica; ſed plerumque actiones plebis, nec pulcram, ſed humilem naturam deſcripſiſſe, atque idyllion eſſe Theocrito breuem deſcriptionem, et breuem imaginem cuiuslibet ſcenae in vita humana quodammodo mouentis ſenſus.

Add. *D. Chriſtian. Heinr. Schmidt*, Profeſſors zu Gieſſen, Anweiſung der vornehmſten Bücher in allen Theilen der Dichtkunſt. Lipſiae 1781. 8. cap. XIV. p. 631 ſqq. — Alia, quae huc ſpectant, ſcripta partim in Introductione in hiſtoriam L. Gr. tom. I. pag. 511 ſqq. memoraui, partim deinceps indicabo. *Harl.*]

I. THEOCRITVS, Praxagorae [a]) et Philines F. Syracuſanus, [quod verius eſſe videtur, vid. Mongitor.] an Cous, certe Syracuſis verſatus eſt, vnde Siculus poeta dicitur

 Iuliano

a) Epigramma ſub Theocriti nomine: υἱὸς Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρηκοσίων. Suidas: Θεόκριτος Πραξαγόρου καὶ Φιλίνης, οἱ δὲ Σιμίχου, Συρακούσιος, οἱ δέ φασι Κῷον.

Iuliano epiſt. 3. et *Siculae telluris alumnus* Terentiano de metris. In inſula Co vixiſſe notat auctor argumenti ad Idyllium VII. [quod aliis dubium videtur:] propter carminum bucolicorum vero ſuauitatem *Theocritus* adpellatus fertur, quum antea, vt quidam [at perperam, vid. Barneſii vitam Theocriti pag. 44 ſq. et Mongitor. pag. 246.] volunt, *Moſchus* [b]) vocaretur. Dictus eſt etiam ſecundum nonnullos a ſimo vultu, ſiue a Simichide patre potius, *Simichides* [c]). [¶] Floruit ſub Ptolemaeo Philadelpho [d]), Aegypti rege, quem idyllio XIV. et XVII. celebrat, vt Berenicen et Arſinoen idyllio XV. Auditor fuit Philippidae [e]) et Aſclepiadis, Samii, poetae epigrammatum, aequalis ipſe Arati et Callimachi [f]) circa Olymp. CXXX. princeps bucolici carminis, κατ᾽ ἐξοχὴν veteribus dictus ὁ βȣκόλος, in hoc genere ſcribendi *admirabilis*, *Quinctiliano* X. 1. iudice, et ex *Longini* etiam XXXIII. 6. pag. 184. ſententia πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ἐπιτυχέςατος *feliciſſimus*, *exceptis paucis quibusdam alterius argumenti* [g]). Decem enim tantum proprie ruſtica ſiue paſtoritia idyllia compoſuit, notante *Seruio* in vita Virgilii, ad quem locum conferendus *Heinſius* cap. 1. Lect. Theocrit. *Voſſius* lib. III. Inſtitut. Poet. 34. et *Vauaſſor* de ludrica dictione ſect. I. cap. 7. pag. 103 ſq. conf. *Zach. Pearce* pag. 110. ad Longinum. Pro numero decem horum Idylliorum, (ſiue nouem primorum cum vndecimo, ex mente Voſſii Heinſiique: ſiue primorum vndecim, vt vndecimum cum ſexto coniungatur et pro vno habeatur, ex ſententia parum credibili Vauaſſoris,)

b) Auctor vitae: περὶ δὲ τὴν τῶν βȣκολικῶν ποίησιν εὐφυὴς γενόμενος πολλῆς δόξης ἐκ τȣ́των ἐπέτυχε, κατὰ γȣ̃ν τινας Μόσχος καλȣ́μενος, Θεόκριτος ἐπεκλήθη. Alii vero, vt Suidas, *Moſchum*, Siculum, bucolicorum ſcriptorem, a Theocrito diſerte diſtinguunt: confer, quae infra nr. 12. in Moſcho.

c) Idem auctor vitae: Θεόκριτος, πατρὸς Σιμιχίδȣ, (ita legendum etiam apud Suidam non Σιμίχȣ. Vide Scholiaſten ad Idyll. VII. 21.) ἔνιοι δὲ τὸ Σιμιχίδα ἐπώνυμον εἶναι λέγȣσιν, δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσοψιν εἶναι. Ceterum e ſcholiorum loco iam citato patet, totum hoc admodum eſſe incertum dubiumque, vtrum ſe ibi, an aliquem Simichidam, Coum, ex amicis ſuis innuat Theocritus. [At Id. VII. Simichidae cuiusdam, Coi, non Theocriti fuiſſe putat Reiske ad gr. Theocriti vitam pag. 2. tom. II et ad Idyll. VII. pag. 186. vbi quoque dubitat, num Theocritus vmquam adierit inſulam Con. adde Barneſii vitam bucolici noſtri, ibique Warton pag. 44.] Neque ſimum fuiſſe perſuadet ſibi ſcholiorum auctor, neque Simichidam inde adpellatum. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδαν λέγεσθαι τὸν Θεόκριτον διὰ τὸ εἶναι σιμὸν, κακῶς λέγȣσι. Neque ſimum, ſed probe naſutum obſeruare licet in imagine Theocriti, quam poſt Fulu. Vrſinum pag. 41. elog. in aes inciſam dat Iac. Gronouius, vir cl. tom. III. Antiq. graecarum. [adde ſchol. ad Idyll. III. 8.] Eſt tamen alius locus in Syringe, vbi Simichidam ſe Theocritus vocat. Vide Heinſium Lect. Theocritic. cap. 12. pag. 337. Adriſit hoc nomen etiam illuſtri *Ez. Spanhemio*, vt Theocritum illo notaret pag. 402. ad Callimachum. *Fabric.* Num vero Theocritus Alexandriam commigrarit, dubitat Warton ad Barneſii vitam Theocr. pag. LVI. nr. 4. *Harl.*

d) Munati et aliorum errores de aetate huius poetae reprehendit *Caſaubonus* c. vlt. Lectionum Theocriticarum. [ad Olymp. CXXV. 4. refert eius aetatem *Saxius* in Onomaſt. I. p. 96. Alii aliter ſubduxerunt rationes. vid. *Mongitor.* l. c. et *Vigintimillium* de poetis Sic. bucolicis cap. 15. pag. 122. qui Theocriti aetatem floremque adſerit Olymp. CXXII. circ. et anno 288. ante Chr. nat. *Simſon* autem in chronico p. 1123. et 1126. A. M. 3728. ante Chriſt. 275. A. V. C. 476. *Harl.*

e) Ita auctor vitae, pro quo Gyraldus et Fulvius Vrſinus *Philetam*, Coum, nominant. *Fabric.* Φιλητᾶ rectius codd. Vatic. III. V. et Valck. in altera editione: accedit lectio Φιλατᾶ in cod. Tolet. et edit. Callierg. adde notas Reiskii pag. 2. et Wartoni pag. 64. ad hanc vitam, graece ſcriptam. *Harl.*

f) Vide argumentum primi idyllii pag. LXVIII. meae editionis. *Harl.*

g) Sed in Longino illa verba nullum habere locum, ideoque inducenda eſſe, exiſtimat *Toup.* pag. 344 ſq. edit. II Longini. *Harl.*

ris [h]),) Theocritus Syringen ſuam ſeu fiſtulam decem paribus verſuum, quaſi totidem calamis conſtantem, dicauit Pani, vt ad poemation illud notauit Salmaſius. [conf. *Warton* praefat. ad tom. I. edit. pag. XIII ſq.] Vſus eſt Theocritus dialecto dorica recentiori, et quandoque etiam, (vt Idyllio duodecimo,) ionica. *κέχρηται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ καὶ Δωρίδι τῇ νέᾳ. δύο γάρ εἰσι, παλαιὰ τραχεῖα τίς ἐςι καὶ ὑπέρογκος καὶ ἐκ ἐννόητος. Ἡ δὲ νέα, ᾗ καὶ Θεόκριτος χρῆται, μαλθακωτέρα παρὰ τῦ Ἐπιχάρμυ καὶ Σώφρονος. Οὐ μὴν ἀπολιμπάνεται καὶ Αἰολίδος.* Haec Theocrito auctor incertus de genere poetae, praefixus editioni Aldinae anni MCCCCXCV. nam in [Callierg. et] vtraque Heinſiana editione verba illa deſiderantur: [etiam in altera Valcken. editione pag. 3. ſed reddidit illa *Warton* tom. I. pag. LXV. *Reiske* pag. 3. tom. I. in nota 13. adde graecum argum. idyll. I. a Valckenario editum et a me repetitum pag. XLVII. De dorismo Theocriteo vberius diſputaui in commentatione, editioni meae praefixa, pag. XIX ſqq. adde *Barneſii* vit. Theocriti pag. LIV ſq. *Harl.*] Solent etiam ex Domitii Calderini ſententia de Theocrito noſtro accipi illa Ouidii in Ibin vſ. 551. [vbi vid. interpr. pag. 139 ſq. tom. IV. edit. Burm.]

Vtue Syracuſio praeſtricta fauce poetae,
Sic animae laqueo ſit via clauſa tuae.

Sed non magis hunc forſan, quam Empedoclem Naſo intellexit, quem ab illo notari ſcripſit Valerius Andreas. Certe quouis pignore certauerim, falſum eſſe, quod ad Ouidium vetus interpres commentatus vel commentus [ꝑ] eſt: *Cum Theocritus in Hieronis, tyranni filium inuectus eſſet, ab eo ideo eſt capi iuſſus, vt eum ad ſupplicium trahi ſimularet, interrogatus, ſi deinceps a maledictis deſiſteret? Ille eo acrius etiam regi ipſi maledicere coepit; quare rex indignatus non iam ad ſimulatum, ſed ad certum ſupplicium rapi iuſſit. Quidam laqueo ſtrangulatum, quidam capite caeſum prodidere.* Non obiiciam, quod nemo veterum, qui exſtant, hoc ante eum tradidit, ſed contendo, longe alium Theocriti genium ex ſcriptis eius adparere, et longe felicius ipſum litaſſe Gratiis, quam vt tam ſtulta et iniqua morum aſperitate ac maledicentia ſibi ipſe exitium contraheret, licet idyllio XVI. ad Hieronem paullo attentius praefetur de mercede, poetis liberalius ſoluenda. [Burmannus Epicharmum intelligit.]

II. Exſtant hodie *Theocriti* [i]) Εἰδύλλια [k]) bucolica aliaque *ποιμενικὰ*, *αἰπολικὰ* etc. numero triginta, quorum tituli ſunt:

1) Θύρσις

h) Vndecimam eſſe acceſſoriam et tertiae ſimillimam atque illi adnumerandam eclogam, cenſet cel. *Wernsdorf.* ad Poet. lat. min. II. p. 22. *Harl.*

i) Bucolicorum ſcriptores Graeci, *Daphnis*, *Steſichorus*, *Diomus*, [ſiculus paſtor, et inuentor *bucoliasmi*, h. e. paſtoritii carminis generis, quod tibiae cantu et tripudio perficiebatur, eoque feſtiuo cantus ac ſaltationis genere animos paſtorum, greges ad paſcua deducentium, demulcebant, et laborum onera lenire curabant, vid. *Athenaeus* lib. XIV. cap. 3. pag. 619. *Vinc. Auria* in Sicilia inuentrice, cap. IX. §. 2. pag. 29. *Io. Vigintimillius* de poetis Siculis bucolicis cap. X. pag. 80. 82 ſq. aliique apud *Mongitorem* in Biblioth. Sicula I. p. 159. adde *Heinſ.* Lect. Theocrit. cap. 7.] et forſan *Mnaſeas*, Patarenſis. vide Fuluium Vrſinum in limine Virgilii, cum graecis ſcriptoribus collati pag. 1 ſq. — Bucolici carminis hanc fuiſſe legem, ait *Victorinus* libri I. de orthographia pag. 85. vt caeſura in quarto pede ſenſus impleatur: *quam*, inquit, *per omne opus ſui carminis Theocritus, Syracuſanus, obſeruat, exceptis paucis verſiculis.* Idem repetit lib. III. p. 157 ſq. *Fabric.* De metro bucolico verſibusque apud Theocritum bucolicis egregie diſputat *Valckenaer* in epiſt. ad M. Roeuerum, praemiſſa Vrſini Virgilio, collatione

ſcriptorum

1) Θύρσις ſiue ᾠδὴ *Cantio.* Carmine reddidit latino praeter Eobanum Heſſum *Dan. Heinſius* et *Dan. Whitfordus*, [ordinem vulgarem haud ſeruans,] pag. 98. Anglico *Drydenius* Miſcell. Poem. tom. II. pag. 169. [Italice vertit *Bernard. Philippinus* in ſuis poematibus, pag. 477. vid. *Paitoni* bibliotheca etc. tom. IV. pag. 100. *Theocriti Idyllium primum*, gr. cum graeca paraphraſi et adnotatt. *Federici Iamotii*, Pariſ. apud Martin. Iuuenem 1552. 4. *Maittaire* A. T. tom. III. pag. 615. *Martini Cruſii* ſcholia Sturmiana, Argentorati apud Blaſium Fabritium in 16. memorat Mongitor. in bibl. Sicula II. pag. 247. [*Fr. Luiſinus* in Parerg. lib. I. cap. 25. pag. 454. in Gruteri Lamp. artium opinatur, tum Theocritum tum Virgilium per Daphnida intellexiſſe Borimum Iolam quemdam, Opii, regis, filium, in venatione, meſſis tempore, interfectum. *Harl.*]

2) Φαρμακεύτριαι [l]) ſiue *Venefica.* Imitatus *Virgilius* Ecloga VIII. Latino carmine reddidit *Whitfordus* pag. 80. Anglico *Bowleſius*: Italico *Franciſcus Redi*, ſi Mongitori pag. 248. credimus: [qui prouocat ad Iuſt. Fontaninum in *Aminta defenſo*, cap. 3. pag. 68 ſq. — germanico, *Conzius* cum ſuis et Wielandii notis, in Wielandii teutſchem Merkur, ann. 1792. nr. X. p. 114 ſqq.] Incantationes vero et veneficia, Theocrito memorata, κατάδεσμοι ſ. ligaturas et obligamenta, (Valeſ. ad Euſeb. pag. 283.) illuſtrant *Seldenus* Syntagm. I. de Diis Syris cap. 2. *Caſaubonus ad Apuleii* Apologiam pag. 142. *Barneſius* ad Euripid. tom. I. pag. 236. Vide et *Ouidium* I. remed. amoris vſ. 250 ſq. *Propert.* III. 4, 25 ſqq. et quae viri docti ad Theocritum, Virgiliumque, quos inde magiae ac veneficii non minus abſurde argui notat Naudaeus [m]), quam Homerum propter incantamenta Circes, Senecam ob Medeae veneficia in Medea, Horatium ob incantationes Canidiae od. 5. Epod. Lucanum propter carmina et [☞] faſcinationes Erichthonis (lib. VI. vſ. 508 ſq.) Statium ob magica Tireſiae miniſteria, Lucianum

ſcriptorum graec. illuſtrato pag. XV ſq. et cenſet, verſum dactylicum dici debere bucolicum, ſi duobus pedibus poſtremis reciſis, remaneret tetrameter, qui clauderetur dactylo, terminante partem orationis, atque adeo Alcmanicus. *Harl.*

k) *Heinſius* lect. Theocrit. cap. I. Εἴδη Grammatici ea opuſcula inſcripſerunt, quae a materia inſcribi non poterant, quod multiplex eſſet et diverſa. Statii libellos *Syluarum*, ſi graece ſcripti eſſent, εἴδη dixiſſent et εἰδύλλια, quamquam et latini hac voce vſi ſunt, (vt Auſonius.) Ea autem nihil definit de toto, ſed ad ſingula remittit. Diverſi itaque argumenti εἰδύλλια Theocriti ſiue a grammaticis et criticis collecta ſunt, ſiue a poeta, aptiſſime Εἰδύλλια inſcripta ſunt et ſingula εἰδύλλιον πρῶτον, δεύτερον, atque ita deinceps. Et ita in Pindaricis: vbi ipſi libelli tamen non εἴδη hodie, ſed Olympia, Pythia; aut Olympionicae, Pythionicae inſcribuntur: vniformis enim materia eſt, quamquam nouus ſemper ὁ ὑποκείμενος et a ſuperioribus diſtinctus. Singula itaque εἴδη dicuntur vel diſtinctionis ergo, quia diuerſis ſcripta ſunt, vel numerorum, qui inter ſe variant. [De vi voc. *Idyllium* vid. argumenta vetera gr. carminum Theocrit. pag. XLV. m. edit. vbi praeterea adtuli Toupii ſententiam in Add. tom. II. edit. Warton. pag. 409. pronuntiatam: adde Reiskii opinionem in notis illius ad Theocritum p. 145. vt recentiores, qui de re poetica praeceperunt, aut illius concinnarunt hiſtoriam, ſilentio praetermittam. *Harl.*]

l) *Plinius* XXXIII. 2. *Hinc Theocriti apud Graecos, Catulli apud nos, proxime, Virgilii incantamentorum amatoria imitatio.* Theocritum Virgilii eclogis praefert *Huetius* in Huetianis pag. 201 ſq. *Fabric.* Ex Sophronis mimis deſumtum eſſe hoc idyllium, adnotatur in vet. argumento graeco. adde *Valcken.* adnott. ad Theocriti Adoniazuſ. pag. 193. C. Theocritus ἐν ταῖς Φαρμακευτρίαις, ab Euſtathio Od. XIV. pag. 554, 18. citatur, et ſic nonnulla alia idyllia ſuis deſignantur nominibus. vid. *Warton* praefat. ad Theocr. I. pag. 14. *Harl.*

m) Naudaeus Apologia pro Magis pag. 349.

Lucianum et Apuleium propter cantamina ſagarum Theſſalarum, Heliodorum ob anum, Acheronticae necromantiae artem profeſſam, atque e recentioribus poetis Coccaium propter artes vetitas Meſſalinae. Arioſtum propter Angelicae magicas praeſtigias, Taſſum ob Armidae maleficia, Lohenſteinium propter incantationes necromanticas Zoroaſtris, in Agrippina, act. V. pag. 93 ſqq. et ſcriptorem Aſtraeae denique ob veneficos Mandracae incantatus.

3) Ἀμαρυλλὶς, ſiue Αἰπόλος *Caprarius*. Inſcribitur et Κωμαστὴς quaſi comum bucolicum ſiue tripudium dicas. Vide Heinſii lect. Theocrit. cap. 7. pag. 316. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* pag. 163. *et Whitfordus* pag. 110. Anglice *Drydenius*.

4) Νομεῖς α΄. *Paſtores* Battus et Corydon. Latino carmine reddidit *Whitfordus* p. 114. [In Analectis Brunckii hoc idyll. eſt primum.]

5) Ὁδοιπόροι *Viatores*. [conf. de feſtiuo hoc vere bucolico carmine *Heinſ.* lect. Theocr. cap. IX.]

6) Βουκολιασταὶ α΄. Bucolico carmine certantes Damoetas et Daphnis, ad *Aratum*, poetam.

7) Λυκίδας ἢ Θαλύσια (ſacra Cereris) ἡ ἐαρινὴ ὁδοιπορία *vernum iter*. Etymol. Magn. in Διεκραιώσατε· οὕτως Ἀμαράντος ὑπομνηματίζων τὸ Εἰδύλλιον Θεοκρίτου, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Λυκίδας ἢ Θαλύσια. Primo haec ſeptem idyllia carmine latino reddidit *Martinus Phileticus*, (floruit Venetiis circ. ann. 1490.) et Friderico, duci Vrbinati, inſcripſit: Habeo excuſa Dauentriae 1512. 4. Subiungitur vita Theocriti ex libro de poetis antiquis, ſcripta verſibus cultis elegiacis. *Fabric.* — Hoc idyllion in aliquo Vaticanorum codice inſcribitur Θαλυσια η Εἰαρινοι ὁδοιποροι, Λυκιδας και Θεοκριτος· in nonnullis ſubiicitur, Δωρίδι. De titulo huius idyllii reformando pluribus fruſtra diſſeruiſſe Heinſium cap. XIII. ait Warton pag. 79. ad verſ. tertium; qui pag. 78 ſq. ſuſpicatur, hoc carmen non ab Theocrito, quia omnia ſint ab homine Syracuſano prorſus aliena, et dubitari poſſit, an Theocritus inſulam Co vmquam inviſerit, ſed a Coo quodam homine, forſan a Simichida, poeta quodam Coo, conſcriptum fuiſſe. Id quidem certius eſt, Heinſium, grammaticis antiquis obloquutum, dum ſcenam ſtatuit in Sicilia, omnia male permiſcuiſſe; notante Valckenario in X. Theocriti Idylliis pag. 101. adde *Sanctamandum* pag. 351. in Addendis Wartoni, tom. II. contra Heinſium diſputantem. Simichidae quoque tribuendum eſſe hoc et XVII. idyll. cenſet Reiske in nota pag. 2. inprimis pag. 186. *Harl.*

8) Βουκολιασταὶ β΄. Bucolico carmine certantes Daphnis et Menalcas. Verſibus latinis reddidit Henr. Stephanus, *Dan. Heinſius* pag. 603. et *Whitfordus* pag. 134. *Fabric. Valckenar.* in epiſt. laudata pag. 8 ſqq. complures verſus, vel elegiacos vel pentametros interſertos, neque adeo bucolicos in hoc carmine pro ſpuriis aut confictis habet, et ſub finem plurimos iudicat deſiderari: praeter alios tamen pro genuinis ſine controuerſia habendos arbitratur primos viginti quinque verſus huius carminis et vltimos cum v. 82. 83. 84. coniungendos. Idem ſentit in notis ad plenam editionem, atque verſus 61. et ſequentes aliquot non Theocriti, forte Moſchi eſſe opinatur. *Harl.*

9) Νομεῖς ἢ βουκόλοι. *Paſtores* ſiue *bubulci* Daphnis et Menalcas. Verſibus latinis reddidit H. Steph. *Dan. Heinſius* et *Dau. Whitfordus* p. 96. [De exitu huius idyllii a v. 29. interpretes non conſentiunt. vid. quae notaui. *Harl.*]

 10) Ἐργα-

10) Ἐργατῖναι ἢ θεριςαί, *Operarii*, ſiue *meſſores.* Θεριςικὸς ὕμνος, qualis Λιτυέρσης, de quo Suidas. [conf. Sanctamandi notam in Wartoni Addendis pag. 352.] Anglico carmine reddidit *Bowleſius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 18.

11) Κύκλωψ, ad *Niciam* ᵘ) Mileſium, medicum, Eraſiſtrati συμφοιτητήν, [ſ] qui ad Theocritum reſcripſerat poemation de iisdem Cyclopis aduerſus Galateam amoribus, ſed quod pridem intercidit. Anglico reddidit carmine *Dukius* tom. I. Miſc. Poem. p. 250. Imitatur *Marinus*, poeta Italus ſuauiſſimus in Adonides Oda ſiue Cantu XIII. ſectione 132 ſq. *Fabric.* Imitati ſunt hoc idyllion, aut Polyphemi amorem cecinerunt, *Ouidius* Metam. XIII. 8. Metaſtaſius ac Gesner, Heluetus. Pulcre comparauit priores cel. *I. Ge. Henr. Feder* in commentatione Amor Polyphemi ex Theocrito, Ouidio et Metaſtaſio, Erlangae 1765. 4. De Cyclope conf. *Philoſtrat.* Icon. lib. II. cap. 17. pag. 840 ſq. Adde, quae notaui in Anthologia gr. poetica, edit. Baruth. pag. 108 ſq. Polyphemus apud *Winkelmann* in Monumenti antichi tab. 36. pag. 43. tribus oculis inſtructus conſpicitur; item in Heracleenſi pictura in Pitture, tom. I. tab. X. vid. *Seruium* ad Virgil. Aen. III. v. 636. *Böttiger* igitur in comment. *Cyklopen. Arimaspen. Sitte der Alten, ſich den Körper zu malen und zu punktiren*, in Wielands deutſchen Merkur ann. 1792. part. VI. pag. 159 ſq. ingenioſam propoſuit coniecturam pag. 144. cur Cyclopes vnum habuiſſe oculum fingerentur. Nimirum ſuſpicatur, Polyphemum in media fronte vnum oculum non natum, ſed pictum more barbararum gentium habuiſſe: quemdam vero peregrinum aduenam, aut littori inſulae, a Cyclopibus habitatae, adpropinquantem, natum, non factum eſſe, hominem, qui magnum illum pictumque oculum, procul conſpectum, putarit ita a ſe viſum, vocaſſe Cyclopa, (*rundäuglichten.*) Ante Homerum illam de Cyclopibus, vno oculo inſtructis, fabulam fuiſſe iam notam creditamque, patet ex Homero Odyſſ. IX. 133. *Harl.*

12) Ἀίτης, quo nomine amicum, *ſodalem,* Theſſali vocabant. Scriptum eſt hoc Idyllium, vt alia quaedam, dialecto Ionica. *Heinſius* in lection. Theocrit. cap. 18. hoc idyllion a Theocrito non profectum eſſe putat: cui adſentire videntur *Valcken.* in epiſt. pag. 18. *Brunck.* in notis et *Warton.* in praef. ad tom. I. pag. XIV. Pariter *Hemſterhuſ.* ad Lucian. tom. I. pag. 253. pronuntiat, id carmen non Theocriti eſſe ſed ſuauiſſimi tamen Ionis poetae. Alii Theocritum, *Chium*, auctorem fuiſſe ſuſpicantur. *Harl.* Verſibus latinis reddidit *Dan.*

ᵘ) Incertum, an diuerſus a *Nicia Mallote*, quem in parallelis minoribus citat *Plutarchus* pag 308. et cuius τὰ περὶ λίθων laudat lib. de fluviis, Euphrate pag. 1161. et ex Plutarcho forte *Stobaeus* ſerm. 98. περὶ νόσυ. Fuit et eodem tempore *Nicias*, regis, Pyrrhi, familiaris, ſed perfidus, de quo *Gellius* III. 8. Medicum regis fuiſſe tradit Plutarchus in Pyrrho 397. ſed nomen reticet. Citat Niciam Plinius quoque. Alius eſt *Nicias*, medicus Nicopolita, ſed longe iunior, aequalis Plutarchi, qui eum inducit colloquentem VII. 1. ſympoſ. Alius *Nicias*, dux Athenienſis, cuius vitam ſcripſit idem Plutarchus. *Nicias*, Megarenſis, repertor artis fulloniae. Plin. VII. 56. Hiſt. *Nicias*, pictor, de quo Franciſcus Iunius in Catalogo Pictorum. *Nicias*, *Smyrnaeus*, quem licet indignum complexum ſe comitate ait Cicero lib. I. epiſt. 2. ad Q. Fratrem. *Curtius Nicia*, grammaticus, qui libros de Lucilio ſcripſit. Sueton. cap. 14. de Grammaticis, Cic. IX. 10. ad famil. et XII. 28. et 53. ad Atticum et VII. 3. vbi Coum vocat. *Nicias*, *Nicaenus*, cuius διαδοχὰς ſiue ἱςορίαν φιλοσόφων citat Athenaeus. Confer Ionſium pag. 340. Idem forte *Nicias*, cuius Ἀρκαδικὰ ab eodem Athenaeo laudantur XIII. p. 609. Denique Νικία ſiue *Niciae* cuiusdam, eius forte, ad quem Theocritus ſcripſit, epigrammata leguntur in Anthologia.

Dan. Heinſius, et Belgicis quoque pag. 37. Poematum Belgicorum. Metaphraſis anglico carmine legitur tom. II. Miſc. Poem. Anglic. pag. 189. Germanice in *Martini Opitz* lib. V. ſiluar.

13) Ὕλας, de Hyla, puero, a Nymphis rapto et Herculis ſuper eo doloribus. Schol. Apollonii I. 47. Θεόκριτος ἐν τοῖς βουκολικοῖς, ἐν τῷ Ὕλᾳ ἐπιγραφομένῳ. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius.*

14) Κυνίσκας ἔρως *Cyniſcae perfidi amores* ſiue Θυώνιχος, cui Aeſchines maritus illos queritur.

15) Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι *Syracuſiae, feſtum Adonidis* Alexandriae *celebrantes.* [In hoc lepidiſſimum carmen Valcken. in X. Idylliis Theocriti eruditiſſimum et doctrinae ac litterarum graecarum pleniſſimum ſcripſit commentarium. Germanice vertit *Voſſ.* in Muſenalmanach ann. 1782. Theocritus imitatus eſt Sophronem. vid. Valcken. et quae ego notaui ad Idyllium in Anthol. gr. poet. pag. 120 ſq. *Harl.*]

16) Χάριτες ἢ Ἱέρων ad Hieronem II. Siculorum tyrannum, de poetarum ingeniis praemio mactandis [o]). Hanc eclogam *gallico* pridem carmine expreſſit *Claudius Turrinus*, Divionenſis, Toloſae 1561. 4. *latino* Iac. Micyllus lib. IV. ſiluarum pag. 447.

17) Ἐγκώμιον εἰς Πτολεμαῖον *Ptolemaei Philadelphi laus.* Male hoc Idyllion *Chio Theocrito* tribuit Tzetzes. *Fabric.* Hoc carmen, quia non ſpirat ſimplicitatem Theocriteam, ſed redolet grammaticum, rectius vindicabitur Callimacho, vti Warton. iam ſenſit, Reiske Simichidae, Coo, adſerit p. 2. tom. II. aut, neſcio cui? tribuendum erit Callimachi imitatori. *Harl.*

18) Ἑλένης ἐπιθαλάμιος. Carmen *in nuptias Menelai et Helenae.* Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* et *Dauid Whitfordus* p. 92. Anglico *Drydenius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 100. *Fabric.* graece cum italica verſione et adnotationibus in *Coluto* volgarizzato dal Ab. *Villa*, in Milano 1753. 12. vid. *Paitoni* bibliot. degli autori antichi etc. tom. I. pag. 272 ſq. et tom. IV. pag. 100. — *Warton* in not. ad verſ. 48. iudicat, Theocritum non eſſe auctorem huius idyllii; aliquem vero potius Theocriti imitatorem. Poetam in hoc carmine expreſſiſſe Salomonis Canticum canticorum, *Schwebelius* ad Bionis Idyll. VIII. 1. cum quibusdam carminis Salomon. interpretibus arbitratur: num recte? iam dubitaui ad notam in editione mea: vbi quoque obſeruaui, *Koppiers* in Obſeru. philologicis, Lugd. Bat. 1771. cap. 6. illuſtraſſe atque ſaepius emendaſſe hoc idyllium. Loca Theocriti, quibus videtur ipſi imitatus Canticum canticorum Salomonis, collegit *Io. Euſebius Nieremberg.* VII. 7. de origine S. S. Atque nuper cl. *Stäudlin*, Prof. Goetting. in *Paulli* Memorabilibus tom. II. nr. 8. ann. 1792. haud dubitauit Theocriti idyllia et canticum canticorum Salomonis comparare, arbitratus, Theocritum propter ſimilitudinem quorumdam locorum videri ex cantico canticorum hauſiſſe.

o) *Bayle* in Diction. artic. Hieron II. praeeunte grammatico in argumento gr. (qui etiam de Hierone falſa tradidit, correctus a Caſaubono ad Polyb. V. §. 10. 48. §. 11. 7. pag. 125 ſq. tom. III. edit. Gronou.) et alii falluntur, dum putant, hoc carmen eſſe ſatiram in Hieronem, Syracuſiorum regem poſteriorem. conf. quae poſt Reiskium et Warton. notaui in m. editione pag. 261 ſq. *Harl.*

hauſiſſe. Enimuero propter ſimilitudinem carminis generis et rei obiectae per ſe quaedam ſimilia et communia ipſi habuiſſe videntur. *Harl.*

19) Κηριοκλέπτης. Amor, fauos mellis depeculans. [A *Stobaeo* cap. 63. recenſetur tamquam Theocriteum. At Stobaeus, Euſtathius et Etymologus M. nonnulla, vt Theocritea, citarunt, grammaticos recentiores aut corruptos codd. ſequuti, quamquam ea a Theocrito profecta non eſſe, critici demonſtrarunt. vid. *Warton* in praef. ad tom. I. p. XIV ſq. Atque hic tom. II. pag. 228. dubitat, num Theocritus Id. XIX. ſcripſerit. Atque Bionis octo illius carm. verſus eſſe videntur Valckenario pag. 194. *Harl.*] Latinis verſibus reddidit *Hugo Grotius* in florilegio Stobaei. pag. 252. Belgicis *Dan. Heinſius* pag. 42. Poematum Belgic. Anglicis *Drydenius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 194. Gallicis *Longapetraeus* ad Anacreontem pag. 207. [¶]

20) Βουκολίσκος *Bubulcus*, ab Eunica, puella vrbica, contemtum ſe conquerens. Moſcho tribuit Heinſius. [lect. Theocrit. p. 340. a. ad Moſchum quoque, velut auctorem, referre mallit Valcken. quem vid. pag. 157. in Theocr. X. Eidylliis.] Carmine anglico reddidit *Bowleſius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 204. *Fabric.* Theocrito abiudicant Reiske, Warton. Toup. et Brunck. *Harl.*

21) Ἁλιεῖς *Piſcatores*, ad *Diophantum.* Imitatus eſt *Sannazarius* in eclogis piſcatoriis, quae etiam exſtant verſae anglice, Cantabr. 1724. 4. vid. New Memoirs of Literature tom. I. pag. 188. *Fabric.* Hoc idyllium, corruptum non minus, quam admodum difficile explicatu, in quo emendando et illuſtrando praeter interpretes Strothius et Zeunius valde laborarunt, (vide quae notaui pag. 323 ſq. in mea editione,) ex Sophrone, cuius ἁλιεὺς citatur ab Athenaeo, eſſe ductum, ſentit Heinſius; Theocrito autem abiudicat Warton, leuibus, opinor, ductus rationibus: neque vero primus ita cenſuit. Nam, Brodaeo obſeruante, iam diu fuerunt antea, qui id carmen derogarent Theocrito: cui tamen adſerit Brunck, in cuius Analectis eſt Idyllium XIII. *Harl.*

22) Διόσκουροι *Gemini*, Pollux et Caſtor, cum Amyco et Lynceo pugnantes, eorumque victores. Ionica dialecto, κοινῇ Ἰάδι. *Fabric.* Theocrito non conuenire *Dioſcuros*, quod hymnus ille ſit ἰωνικότερος, exiſtimauit *Ioachim. Camerarius* ad calcem editionis ſuae Theocriti 1545. pag. 105. A ſcholiaſte tamen ad Ariſtophanis Plutum 210. citatur Θεόκριτος ἐν τῷ εἰς Διοσκούρους ὕμνῳ· vnde patet, poema hoc et ſic olim fuiſſe inſcriptum, et pertinuiſſe ad hymnos, quos a Theocrito ſcriptos eſſe, Suidas auctor eſt. *Harl.*

23) Ἐραστὴς ἢ δύσερως, Amator ſiue Amor *infelix.* In editione Aldina inſcribitur μισῶν φιλέοντα, *Amantem exoſus.* Latino reddidit carmine Dan. Heinſius et Whitfordus p. 118. Anglico *Drydenius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 107.

24) Ἡρακλίσκος *Herculiſcus* ſiue *Hercules puer*, idyllium, poſtrema parte mutilum. *Fabric.* Id alii aut Bioni aut Moſcho tribuunt; Theocrito tamen adſerit Warton. *Harl.*

25) Ἡρακλῆς λεοντοφόνος *Hercules, leonis interfector*, idyllium, initio mancum, quod in quibusdam codicibus inſcribitur Αὐγείου κλῆρος, *Augiae ſors, ſiue opes.* Ionica dialecto. *Fabric.* *Valcken.* in Hectoris interitu, carmine Homeri — cum ſcholiis vetuſtis — e cod. Leidenſi — euulgatis etc. (ſub fin. Virgilii collat. ſcriptorum gr. illuſtrati ab Vrſino.) pag. 58. cenſet, carminis huius conditorem, a Theocrito diuerſiſſimum, ex homericis dictioni-

bus

bus magnam conflaſſe ſui poematis partem. Idem in nota ad hoc idyllion in editione pleniore pag. 234. ſuſpicatur, hoc carmen et id, quod anteceſſit XXIV. partes fuiſſe veteris cuiusdam Heracleae: ad initium autem carm. XXV. „hoc, ait, Wartonus iudicabat Theocriti ſimplicitate digniſſimum; mihi videtur ab huius ingenio prorſus alienum." Sed addiderat Warton, „ſaltem tamen ab aliquo bono veterique ſatis poeta profectum fuiſſe, vel hinc conceſſeris, quod nonnulli docti viri eius auctorem Piſandrum crediderint, Eumolpo aequalem, qui ſcripſit *Heracleida*, ſiue Herculis labores, duobus libris etc." Quod verbum *νωσάμενος* Callimacho tribuit Suidas, id vero in hodiernis Callimachi reliquiis nusquam comparet; ſed in Theocriti Idyll. 26. nimis praecipitanter *Dawes* in Miſcell. crit. pag. 103. dubitat, annon idyllium iſtud, quod hodie Theocritum auctorem praefert, Suidae temporibus ſub Callimachi nomine circumlatum ſit: et audacius addit: „pari quidem iure vtriuis tribui poterit, quod vtique a nebulone aliquo, graecae neque linguae neque proſoediae ſciente, ſcriptum eſſe confirmare auſim." At quam leue et vero temerarium ſit iſtud iudicium, ſatis clare demonſtrat *Burgeſſ.* in Adpendice ſecundae editionis pag. 389 ſq. Reiskio in nota ad verſ. 84. pag. 309. animaduerſionum videtur tam hoc carmen, quam ſuperius, fragmentum operis magni eſſe, quod *Piſander Camirenſis* de rebus, ab Hercule geſtis, condidit. *Koeppen* quoque in Introductione, parti tertiae ipſius *Griechiſchen Blumenleſe* praemiſſa, pag. CIX ſq. et part. I. pag. 146 ſqq. (vbi hoc carm. inſeruit eruditeque explicuit,) vel Piſandrum Camir. vel Panyaſin, Halicarnaſſ. auctorem huius carminis fuiſſe exiſtimat. Adde, ſi vis, quae in editione adſcripſi pag. 389 ſq. *Harl.*

26) Ληναί ἢ Βακχαί, *Bacchae*, Pentheum, regem, diſcerpentes. *Fabric.* Verſum 31. in Theocrito optimum eſſe iudicauit Phil. Melanthon. In officinis ſiue ſcholis rhetorum natum, aut forſan eſſe aliquid ex *heroinis* noſtri poetae videtur Wartono pag. 291. Ego vero num auctorem habuerit Theocritum, dubitaui in nota ad vſ. 26. *Harl.*

27) Ὀαριστὺς Δάφνιδος ἢ κόρης, *Colloquium Daphnidis et puellae.* Moſcho tribuit Heinſius. [Inter Theocritea recenſetur a Calliergo, et in edit. Florent. praefiguntur iſta: Θεοκρίτου Δάφνιδος καὶ Νηίδος ὀαριστύς. Sed Sanctamandus id carmen non inuenit in cod. ſcripto, atque recentiores Bionis et Moſchi editores atque interpretes, Longapetraeus, Heskin, Schwebel ac Schier Moſcho id adſignarunt atque expoſuerunt. Wartono videtur lepidum quidem poemation; ſed longe tamen abeſſe a Theocriti ſimplici ſeueroque lepore, immo vero Moſcho recentius. Reiskius opinatur, litem hanc hodie non poſſe diiudicari. — *Scaliger.* ſpurios aliquot verſus, huic carmini praefixos, e cod. msto profert. *Harl.*] Latino carmine reddidit idem *Heinſius* et Grotius pag. 124. Gallico inter Moſchi idyllia *Longapetraeus* pag. 119. Anglico *Drydenius* part. II. Miſc. Poem. pag. 114. [Latine reddidit *C. Barthius* et longo commentario, nec tamen vbique felici, enarrauit in Aduerſar. lib. IV. 8. 9. pag. 170 ſq.]

28) Ἠλακάτα, *Colus*, quam eburneam doni hoſpitalis loco obtulit Theocritus Theugenidi, vxori Niciae, ad quem ſcripſerat idyllium XI. [vid. Reiskii et Warton. not. ad initium poematii.]

29) Παιδικά, *Amores*, cuius idyllii, genere carminis dactylico pentametro ſcripti, partem poſtremam a verſu 26. primus vulgauit *Iſ. Caſaubonus* ad Laertii lib. I. pag: 39. *Fabric.* In argumento graeco, quod huic carmini praemiſſum legitur in cod. Vatic. VI. dicuntur

 haec

haec αἰσχικὰ παιδικά. vid. Warton. et Brunck. anal. tom. III. pag. 83. Fragmentum, quod Caſaubonus ſeruauit, Warton, Valckenaer et Brunck huic idyllio ſtatim ſubiunxerunt; ego vero cum Reiskio poſt epigrammata dedi pag. 479 ſq. *Harl.*

30) Εἰς νεκρὸν Ἄδωνιν, *in mortuum Adonin*, carmine, non, vt reliqua, heroico, ſed Anacreontico, quod verſibus Belgicis reddidit *Dan. Heinſius* pag. 40. Poem. Belg. gallico *Longapetraeus* pag. 26. ad Bionem. *Fabric.* Verſiones italicas laudauit *Paitoni* l. c. p. 100. In ſecundo quidem codice Vaticano Theocriteis adſcriptum eſt: at Theocriti non eſſe, cum metri ratio, tum inprimis ipſa carminis indoles, haud obſcure demonſtrant, iudice Wartono. Valcken. in vtraque Theocriti editione id reddidit. Anacreonti tribuunt nonnulli; atque Faber, Barneſius, Baxter aliique id odarium ſuis Anacreontis editionibus adiecerunt atque explicuerunt. Ego recepi in Anthologiam meam graecam poeticam atque interpretatus ſum pag. 138 ſqq. edit. Baruthinae. Adde *Bayle* Diction. voc. *Adonis* nota *C. H. Harl.*

III. Fertur etiam ſub Theocriti nomine Σύριγξ, *Syrinx*, ſiue carmen verſuum XXI. qui ſyllabarum numero decreſcunt, inſtar fiſtulae

— — cui ſemper decreſcit p). *arundinis ordo*
Et calamus cera iungitur vsque minor. [p]

Primus verſus, Σύριγξ ὄνομ᾽ ἔχεις, ἅδει δέ σε μέτρα σοφίης tituli loco non a Theocrito, ſed ab alio videtur adpoſitus, ac reliqui decies bini decem cannas fiſtulae referunt ex Salmaſii ſententia, quam retuli §. 1. In editione antiquiſſima Aldina inſcribitur: ἤχημα Μουσῶν, ἢ Θεοκρίτου Σύριγξ τῷ Πανί. [Theocrito adſcribunt *Euſtath.* vbi τὰ σκληρὰ τοῦ Θεοκρίτου memorat ad Hom. Odyſſ. ζ'. (vid. *Caſauboni* Lection. Theocrit. cap. 23. p. 142. edit. Reiskii,) *G. I. Voſſius*, de poet. gr. pag. 61. *Rapin.* in carm. paſtoral. pag. 105. *Harl.*] Alii *Simmiae* tribuunt. In hoc poemation exſtat graeca expoſitio in cod. Palatino, quae incipit ἡ μετάληψις τῆς σύριγγος οὕτως ἔχει· τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο εἰς πᾶνα etc. *Iohannis* vero *Pediaſimi*, τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας Κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ Θεοκρίτου Σύριγγα. Incipit Δίκαιος ἂν εἴην, οὐχ ἁπλῶς τὰ τῇ ἀληθείᾳ δοκοῦντα etc. E recentioribus expoſuit et notis illuſtrauit *Vitus Winshemius*, quae leguntur in editionibus graecolatinis Ioh. Criſpini. [Stephanus in minore editione Theocriti aliorumque poetarum idylliorum pag. 425 ſqq. dedit poemation et inſcripſit: *Simmiae aut ſecundum alios Theocriti Syrinx*, id eſt, *fiſtula* cum *Viti Winshemii* enarratione carminis et graeca Ioannis Pediaſimi expoſitione. *Harl.*] Exſtat et eruditiſſimus *Claudii Salmaſii* commentarius, Pariſ. 1619. 4. recuſus in Muſeo philologico et hiſtorico ſecundo Thomae Crenii, Lugd. Batau. 1700. 8. Confer etiam, ſi placet, [*Brunck.* in Anal. tom. III. pag. 39 ſqq.] quae *Fortunius Licetus* collegit in Encyclopaedia ad Theocriti Syringem. Vtini 1655. 4. et ad Syringem *Publii Optatiani Porphyrii*, conſtantem quindecim verſibus heroicis latinis, litterarum numero decreſcentibus. Lucem vidit haec altera Liceti commentatio, Patauii 1635. 4. Adde *Aloyſii Hereda*, ſub Baptiſtae Baſilidis nomine, Panormitani,

p) *Tibullus* II. 5. vbi vid. Brouckuſ. pag. 256. veterum. *Triſtanum* tom. II. pag. 628. *Gruteri* Confer *Caſparem Bartholinum* III. 6. de tibiis inſcript. pag. XXVII. 3.

tani, *la Siringa*, idyllio. Panormi, 1613. 12. *Fabric.* In editione Seceri Hagenoenſi deeſt Syrinx: ſed alia poematia, *Simmiae* alias tributa, *ſecuris*, *alae et ara*, Theocrito adſignata et typis ſunt deſcripta. *Harl.*

Ex *Epigrammatis* Theocriti, quae memorat Suidas, viginti duo hodie leguntur. Vndeuiginti primus edidit in ſuo Theocrito *Zacharias Calliergus.* [XXI. epigr. Theocritea recepit Brunck] Reliqua tria ex Anthologia addiderunt *Ioh. Criſpinus* et *Dan. Heinſius*, qui latinis quoque verſibus reddidit cum *Hugone Grotio.* [Sed horum vltimum, quod incipit Ἄλλος ὁ Χῖος etc. Brunck. in Analectis inter Theocritea omiſit, quoniam in editione Aldina et in cod. Toletano, ex quo Schottus tamquam ineditum promulgauit, non Theocrito, ſed *Artemidoro*, grammatico, tribuitur. vid. Reiske p. 3. et pag. 332. tom. II. ac Warton. tom. I. pag. LXV. et tom. II. pag. 325 ſq. Contra *Brunck.* tom. I. pag. 382. Analect. aliud, Theocrito adſcriptum in cod. Vaticano addidit epigramma: quod vero Valcken. ſpurium habuit et omiſit. Epigramma VIII. in cod. Pariſ. Anthologiae Cephalae tribuitur Leonidae. vid. Warton. pag. 318. Sed de ſingulis epigrammatibus non licet eſſe copioſo. Conf. Warton, Reiskium et reliquos interpretes. Cum *Reiskio* ſubieci poemation, quod e Caſaubono, Brunck et Valckenarius adtexuerunt idyllio XXIX. tum id, quod Graeuius ad Heſiodi O. et D. verſ. 619. ex codice Palatino repoſuit integrum, denique fragmentum ex Berenice Theocriti, ſeruatum ab Athenaeo VII. pag. 284. Aliud epigramma, in vulgaribus editt. Anthologiae (p. 28. H. Steph.) adſcriptum, in editione principe, a Conſtantino Laſcari curata, Theocrito adſcribitur. vid. Reisk. tom. I. pag. 296. *Harl.*] — Vertit et carmine *Adolphus Metkerkus*, cuius metaphraſis prodiit Wurzburgi cum Parergis poeticis Iohannis Poſthii.

Perierunt Theocriti idyllia quaedam, vt Βερενίκη, e qua verſus quinque ſeruauit Athenaeus VII. pag. 284. [Meminit eius Euſtathius ad Hom. Iliad. N. pag. 1067, 41. vid. *Reisk.* not. pag. 332.] Neque hodie ſuperſunt, quae ad Theocritum relata a quibusdam *Suidas* auctor eſt, Προιτίδες, Ἐλπίδες, Ὕμνοι r), Ἡρωΐναι, Ἐπικήδεια μέλη, Ἐλεγεῖα et Ἴαμβοι.

IV. Fuerunt et alii Theocriti 1). *Chius*, ſophiſta s), quem noſter ipſe [vel potius *Artemidorus*, vti paullo ante animaduerti,] memorat in epigrammate: ἄλλος ὁ Χῖος, et cui idyllium XVII. perperam adſcripſit Tzetzes. Fuit aequalis Ariſtotelis, quem epigrammate perſtrinxit, quod refert *Plutarchus* pag. 603. de exſilio, et aliud ex Ambryone ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου *Euſebius* XV. 2. Praeparat. et Laert. Aequalis etiam fuit et aemulus Theopompi, ciuis ſui, qui eum perſtringit apud *Athenaeum* VI. pag. 130. [ℙ] Audiuit Metrodorum, Iſocratis diſcipulum. Scripſit *Theocritus, Chius*, hiſtoriam Libyae, et epiſtolas, quas θαυμασίας Suidas vocat. *Petrus Carrera* huic Theocrito tribuere malit epiſtolas, quas ſub Diodori Siculi nomine edidit, (vid. infra in cap. de Diodoro Sic.) ſed haec eius ſententia exploditur a Petro Burmanno praefat. ad tom. VI. theſauri Siciliae pag. 9. Videtur hic idem Voſſio eſſe, qui *Antiquitatum Hiſtoriographus* vocatur a *Fulgentio* lib. I. Mytholog. Meminit eius *Strabo* XIV. pag. 645. Dicacitate ſua Alexandri M. et Antigoni inimicitias et tandem ab hoc mortem

q) Virgilius Eclog. 2. vſ. 36.

r) Heinſius et Caſaubonus *Berenicen* Theocriti fuiſſe coniiciunt partem Heroinarum. Hymnorum ſpecimen idem Heinſius putat eſſe idyllion XXII. quod ſupereſt in Caſtorem et Pollucem.

s) *Barneſii* vitam Theocriti pag. 51 ſq. *Harl.*

tem et exitium ſibi contraxit. Vide *Plutarchum* de educatione puerorum pag. 11. et lib. II. 1. Sympoſ. pag. 633. *Macrobium* VII. 3. Aliud eiusdem Theocriti ſcomma refert *Plutarchus* pag. 631. vid. etiam *Leopardum* IX. 3. emendatt. 2) *Theocritus*, μάντις, cuius mentio apud eumdem *Plutarchum* de Daemonio Socratis pag. 576. 577. 3) *Theocritus* ſub Antonino Caracalla, cuius meminit Xiphilinus. 4) *Theocritus* ὁ τῦ Ἐλαφοςίκτȣ καλȣ́μενος apud *Lyſiam* orat. XII. pag. 197. Etiam Danielem, quem vocant Hebraei, Ioſephus graeco vocabulo Θεόκριτον appellat.

V. [*Theocriti codices MSSti.*

Codices permulti ſcripti ſunt in Italia, aut in Creta, poſt captam Conſtantinopolin a graeculis famelicis, notante Wartono praefat. tom. I. pag. VII. Hinc, opinor, multi pertinent ad vnam eamdemque familiam. Multos codices, quos contulerat Sanctamandus, enumerauit *Warton.* in praefat. IV ſq. Notitiam codd. msstorum Theocriti e Montfauconii bibliotheca bibliothecarum dedit *Reiske* in tom. II. edit. pag. 8 ſqq. Haud pauci codices inſtructi ſunt ſcholiis aut gloſſis. Scholia autem, quae nunc habemus, conſarcinata ſunt e commentariis antiquiorum grammaticorum et interpretum, et deinceps in compendium redacta, ab aliis ſerioribus grammaticis aut interpretibus graecis, modo ex ſuperioribus commentatoribus, modo ex ſuo penu locupletata. Atque ante tempora Euſtathii, qui laudat τὰ εἰς Θεόκριτον, *collectanea in Theocritum*, et pag. 1685, 37. edit. 1550. memorat ὑπόμνημα Θεοκρίτȣ, iſtam collectionem et contractionem factam fuiſſe, colligi poteſt. Hinc alii codices praebent pauciora, alii vberiora ſcholia. Plura de illis disputat *Warton.* in notitia ſcholiorum Theocriti pag. 135 ſqq. tom. I. editionis: praecipue pag. 137. nr. 7. vbi multa proferuntur exempla omiſſorum aut additorum in codd. ſcholiorum. Memorantur autem veteres graeci interpretes, *Theo*, *Amarantus*, qui ſcripſit ἔκδοσιν Theocriti, *Aſclepiades*, Myrleanus, *Munatus*, *Neoptolemus*, *Nicanor*, Cous, (vid. ad idyll. VII. 6. et ſupra in vol. I. pag. 517.) *Amerias*, Macedo, (vid. ſcholia, a Wartono edita, ad idyll. I. 32. 92.) et forſan quoque *Eratoſthenes:* in quinto quidem codice Vaticano argumentum idyllii XII. inſcribitur Ὑπόθεσις Ἐρατοσθένȣς. Conf. paullo infra, vbi editio Calliergi recenſetur. Per hos igitur criticos et grammaticos multosque librarios fieri potuit, vt mature exiſteret lectionis varietas et deprauatio, atque dialecti confuſio. Sed ipſorum codd. notitiam, quantum fieri potuit, dabimus.

Romae in bibliotheca *Vaticana* e tredecim codicibus varias lectiones, gloſſas, atque ſcholia, partim antea inedita, collegit Sanctamandus, et Warton publicauit: quorum poſterior in praefatione pag. IV ſq. in nota 7. ſingulos, qui ſaepius alios quoque continet auctores graecos, curatius deſcribit. Plurimi illorum aliquot tantum idyllia, eaque vario ordine pro lubitu librarii diſpoſita habent. Codex IX. praebet quoque Βῶμον, quem Salmaſius primum edidit, nec non Securem vtramque cum ſcholiis et gloſſis, atque ſcholia in Syringem cum Moſchi Europa. In cod. X. Bionis epitaphium Theocrito tribuitur; eſt quoque in eo *Syrinx.* — Cod. romanum bibl. Cardinalis, *Ottoboni*, idem Sanctamandus contulit. — In cod. quondam Palatino, nunc Vaticano, qui continet epigrammata et alia poemata, ſunt quoque Σύριγξ Θεοκρίτȣ, καὶ Πτέρυγες Σιμμίȣ, Δωσιάδα Βωμός· vid. *Brunck.* analecta etc. tom. I. praefat. pag. X et XI. ac pag. XXVI. de apographo.

Florentiae

Florentiae in biblioth. Medicea ſ. Laurentiana ſunt plures codd. E tribus codd. V. L. ſcholia et gloſſas habuit Sanctamandus, (vid. Wartoni praefat. pag. V ſq.) Reiske vero e quatuor codd. excerptas V. L. ab Abrahamo Gronouio Leida ipſi miſſas. *Bandinius* in catal. codd. graec. ſequentes indicat et vberius deſcribit. tom. II. pag. 81. nr. 4. idyllia XIII. cum argumentis et ſcholiis marginalibus ac gloſſis interlinearibus, quae quidem deſinunt in idyllio VII. — pag. 91. idyllia IV. — pag. 98. nr. 2. idyllia VIIII. cum vita poetae, quibusdam ſcholiis in principio et gloſſis interlinearibus. — pag. 141. nr. 3. idyllia XVIIII. diuerſo ordine, cum gloſſis interlinearibus, argumentis, et aliis quibusdam in principio de dorica dialecto. — pag. 197. *Theocriti Syrinx*, cum titulo ἤχημα μȣσῶν ἢ Θεοκρίτȣ Σύριγξ, cum fragmento idyllii, quod inſcribitur Διόσκȣροι et aliis XVI. idylliis, diuerſo ordine, in his Αἰσχίνας ἢ Θεώνιχος et epitaphium Bionis, Theocrito adſignatum: argumenta et alia acceſſerunt. — pag. 203. idyllia XXVIII. cum argumentis, quae interdum ab editis diſcrepant, ſcholiis nonnullis et gloſſis interlinearibus: additur *Syrinx.* — pag. 205. idyllia XVIII. cum *Syringe* et *Ara* vitaque Theocriti, et nonnullis ſcholiis atque argumentis. codex fuit Angeli Politiani. — pag. 210. nr. 5. idyllia XV. cum argumentis et ſcholiis vberrimis. Praecedit *Artemidori*, grammatici, ſuper collectione bucolicorum poematum breuis enarratio. Sequitur *Ala* ſ. πτερύγιον. — pag. 458. nr. 4. ſcholia anonymi in aliquot idyllia. — Tom. III. pag. 427. idyllia VIII. cum ſcholiis aliquot breuibus. — pag. 368. nr. 2. idyll. I et II. et pars quinti cum gloſſis et ſcholiis. Citatur quoque Theocritus in florilegio ſententiarum (tom. I. pag. 254.) et in violar. compoſ. (ibid. pag. 549.) — *Florentiae* in biblioth. monaſterii Benedictin. B. M. bucolica, duo codd. quos contulit Sanctamandus. adde *Montfaucon* in diario italico pag. 369 et 370. — *Patauii* in muſeo Nicolai Triuiſani, et muſeo Philippi Thomaſini, teſte Montfaucon. — *Mediolani* in biblioth. Ambroſiana, nouies cum ſcholiis, ter cum notis et Lampridii, (vti dicitur, an Artemidori?) expoſitio in Theocritum. teſte eodem Montfaucon, in Biblioth. bibliothecarum pag. 504. 519. 524. adde eiusdem diarium italicum pag. 17.

Venetiis in biblioth. D. Marci, teſte catalogo MSS. graecorum, pag. 247. idyllia IX. priora cum vita Theocriti. — pag. 252. idyllia XVIII. priora cum ſcholiis marginalibus. — pag. 274. Thyrſis cum ſcholiis marginalibus. — pag. 282. Theocr. Syrinx cum ſcholiis. — pag. 284. Theocr. Syrinx cum ſubiuncta Io. Pediaſimi expoſitione. — pag. 316. idyllia.

Taurini in biblioth. regii Athenaei, teſte catalogo codd. gr. pag. 132. idyllia XVI. cum epigrammatibus et argumentis. Sed Montfaucon apud Reiskium prodit, *tres* codices in illa reperiri bibliotheca, et Reiske addit, in his eſſe vnum, quem D'Orville omnium codicum Theocriteorum praeſtantiſſimum dixiſſet. Doruillius ipſe, Theocritum editurus, cuius chartae ſeruantur adhuc Amſtelodami, (vide Reiskii praefat. ad tom. I. pag. 25 ſq. et Warton. pag. XII. not. in praefat. tom. I.) in animaduerſionibus ad Charitonem pag. 4. ad *decem* codd. meliorum auctoritatem prouocat, in Vanno autem critica pag. 227. *viginti* Theocriteorum codd. fidem adpellat.

Neapoli in biblioth. Oliuetanorum Theocriti quaedam, teſte Montfaucon. biblioth. bibliothecarum pag. 231. — ibidem in biblioth. S. Io. de Carbonaria Auguſtinianorum, quaedam Theocriti, auctore Montfaucon. in diario italico pag. 309.

Pariſiis in biblioth. regia ſunt XVIII. codices MSS. qui modo plura continent idyllia, modo pauciora, tum ſcholiis gloſſisque nunc inſtructa nunc deſtituta. Brunck. et Valcken. vſi ſunt Pariſinorum vnius alteriusue lectionibus variis.

In *Britannia* Warton. contulit aut inſpexit duo codd. Baroccianos in biblioth. *Bodleiana*, vnum inter *Laudianos*, vnum in biblioth. *Muſei britannici*, Londini; duo *Cantabrigienſes.*

Matriti in biblioth. regia, teſte *Iriarte* in catal. codd. graecorum pag. 26. *Theocriti Syrinx* cum gloſſis et ſcholiis, genus Theocriti aliaque prolegomena editis auctiora et ab iis diverſa atque idyllia *Theocriti*, cui in hoc cod. quoque tribuuntur Moſchi epitaphium Bionis, et Moſchi Europa atque amor fugitiuus. — pag. 98. epigr. in Theocritum, id, quod incipit, Ἄλλος ὁ Χῖος. — pag. 99. Theocriti epigr. in Hipponactem. — pag. 237. nr. 72. genus Theocriti et adnotationes (Laſcaris forſan) in decem priora idyllia. — pag. 277. memoratur Theocritus cum ſcholiis inter eos codices, quos Mendoza ab imperatore Solimanno II. accepiſſe et Philippo II. legaſſe dicitur. — pag. 513. MSt. *Theocriti*, *Moſchi*, *Bionis et Simmiae opera omnia quae exſtant, cum ſcholiis in Theocritum et in alios. Vincentio Marinerio Valentino interprete.* — In biblioth. *Eſcorial.* auctore Plüero in itinerario etc. pag. 191. idyllia cum ſcholiis. — *Toleti* Carpetanorum eſt vet. cod. Theocriti, quem *Andreas Schottus* in Obſervatt. human. lib. II. cap. 50. (Hanouiae 1615. 4.) laudauit, eumque cum Pet. Pantino, Belga, contulit, et cap. 49. pag. 97 ſq. ex illo Theocriti quaedam loca emendauit.

In bibliotheca *Leidenſi*, teſte catalogo, pag. 331. nr. 155. *Theocriti* idyllia a Fr. Nanſio ſcripta, cum interlineari verſione, et notis, circumquaque adſcriptis, ab eodem Nanſio quaedam de Theocrito incepta, pag. 329. nr. 107. — pag. 341. nr. 39. verſus ex Herculiſco Theocriti, item ὑπόθεσις τοῦ λβ´ εἰδυλλίου. Ἡρακλῆς λεοντοφόνος. — pag. 397. nr. 28. Theocriti bucolica. — pag. 345. nr. 34. ſcholia graeca in Theocritum. — Quae in libro Voſſiano ex Palatinis olim codicibus a Salmaſio excerptae lectiones proſtant in biblioth. Leidenſi, earum nonnullas protulit Valcken. in ſua editione.

In *Germania* cod. *Lipſienſem* ex Vffenbachiana bibliotheca in biblioth. Lipſ. ſenatus illatum, contulit Reiske (vid. praefat. ad tom. I. pag. 38.) de cod. biblioth. Paullinae vid. *Koehleri* emendatt. et not. in Theocritum pag. 26. — e *Gothano* quaedam enotauit *Strothus* in ſua edit. — *Auguſtan.* Vindel. equidem conſului, (vid. praefat. ad meam editionem p. XI.) De codd. Lipſienſibus et Auguſtano vide quoque *Loesneri* praefat. ad Heſiodum. — In bibl. *Vinarienſi* cuſtoditur exemplum Theocriti Commelinianum, cui lectiones ex cod. Nicolai Stoppii et cod. F. V. (forſan Fuluii Vrſini,) item ex edit. Florentina cum coniecturis et animaduerſionibus alius generis adſcriptae ſunt. Illas protulit partim *Nicolaus Niclas* in proluſione, Luneburgi 1764. omnes vero Reiske, cuius praefat. ad tom. I. pag. 28 ſq. et ad tom. II. p. 14 ſq. conferes; et in cuius notis auctor illius farraginis incertus audit *annotator Vinarienſis.*

Vindobonae in biblioth. Caeſaria, teſte *Lambecio* in commentar. eſt cod. XXI. lib. VII. pag. 119. et ſecundum *Neſſelium* in catalogo part. IV. cod. CCXXI. nr. 4. *Ioannis Pediaſimi* expoſitio *Fiſtulae.* Apud eundem *Neſſelium* ibid. pag. 75. cod. CXXVII. 3. et cod. CC. 2. pag. 111. *Theocriti* idyllia quaedam. — ibid. pag. 134. cod. CCLVI. nr. 2. et cod. CCLVIII. nr. 2. idyllia quaedam cum ſcholiis et gloſſis. — ibid. pag. 143. cod. CCLXXXIX. *Theocriti*, Ariſtophanis

Ariſtophanis aliorumque fragmenta. — Exſtat quoque cod. in biblioth. regia *Hafnienſi*, VII. Idyll. Theocr. vid. Erichſen Catalogus (Verſigt etc. 1786.) pag. 64.

Progredior ad *editiones*. Familiae hae ſunt. Princeps *Mediolanenſis* facta eſt mater Aldinae, quae accepit acceſſiones, atque edit. Calliergii, qui ſcholia adiecit et quaedam mutauit. Ex Aldino aut Calliergino exemplo manarunt reliquae edd. vsque ad *Henr. Stephanum*, qui Moſchi et bionis idyllia ſeiunxit a Theocriteis et plura immutauit. Hunc ſequuti ſunt plurimi, niſi vt Dan. Heinſius dorismum frequentius reduceret. Poſtea *Reiskius* nouam textus recenſionem inſtituit, pluribus indignantibus. Feliciores autem Theocriti ſoſpitatores orti ſunt *Brunck*, in primis *Valckenaer*. — De praecipuis editionibus quia in commentatione de dorismo Theocriteo, editioni meae pag. XX ſqq. praefixa et in Introductione in hiſtor. L. Gr. edit. II. p. 512. vberius diſputaui, breuiori de quibusdam hic eſſe mihi licebit.

Princeps editio eſt *Mediolanenſis*, ann. 1493. fol. quae continet *Orationes Iſocratis*, XVIII. *Eidyllia Theocriti et Heſiodi O. et D.* De rariſſima hac editione, quae multas easque egregias habet lectiones, vid. ſupra vol. I. de editt. Heſiodi pag. 596. Sanctamandi et Wartoni iudicium de hac editione pag. LVIII ſqq. tom. I. *Valcken.* praefat. ad X. idyllia Theocriti.

Illam ſequuta eſt *Aldina*, quam Reiskius et vero paene cuncti primam olim habuerant.

Theocriti Eclogae XXX. genus Theocriti et de inuentione Bucolicorum. Catonis Romani ſententiae paraenaeticae diſtichi. Sententiae ſeptem ſapientum. De inuidia. Theognidis Megarenſis Siculi ſententiae elegiacae. Sententiae mon-ſtichi per capita ex variis poetis. Aurea carmina Pythagorae. Phocylidae poema admonitorium. Carmina Sybillae Erythraeae de Chr. I. D. N. Differentia vocis. Heſiodi Theogonia, ſcutum Herculis et Georgicon libri II. — Cura et ſtudio Aldi Manucii Romani, ann. 1495. fol. menſe Februar.

Vid. Serie dell' edizioni Aldine, edit. II. Patau. 1790. 8. pag. 2 ſq. ſupra in vol. I. inter editt. Heſiodeas pag. 597. *Maittaire* A. T. tom. I. pag. 243 ſq. qui non ſolum recudi fecit Aldi epiſtolam nuncupatoriam ad Guarinum, praeceptorem ſuum; ſed etiam ordinem idylliorum XXX. quibus quaedam admiſcentur, quae Moſcho et Bioni adſcribuntur, indicauit. Idem iam vidit duo diuerſa exemplaria, quae in quibusdam inuicem diſcrepant, et in quibus tam *σύριγγος* figura eſt diſpar, quam idylliorum quorumdam inſcriptiones diuerſae, quae ſingula vberius declarauit. Reiske pag. VI ſqq. tom. I. et pag. 300 ſq. tom. II. adnotatt. ad idyll. XXIII. 61. copioſus eſt de illa editione et duorum, quae vidit, exemplarium Aldinorum diſcrepantia. adde quae notaui in Introductione etc. pag. 512 ſq. Fabric. habuerat exemplar, cui Dan. Heinſ. manu ſua adſcripſit: *ex hac Theocriti editione videntur quaedam non vulgaria in reliquis recentioribus poſſe emendari.*

Bandinius in catalog. codd. Gr. in biblioth. Medicea tom. III. pag. 424. memorat *Theocriti Idyllia XVIII.* in fol. excuſa, ſine vlla loci et anni nota; et opinatur, *Florentiae typis Philippi Iunctae:* quia characteres omnino ſimiles ſint aliis eiusdem editionibus, quae anno 1497. ex eius officina in lucem prodiere. Idem tom. II. pag. 568. deſcribit librum graecolatinum, typis excuſum Mediolani 1480. fol. in quo continentur nr. 1. 2. 3. 4. partes quaedam grammaticae: in fine: „hoc diuinum opus impreſſum eſt Mediolani III. Kal. Octobres M.CCCCLXXX. (1480.) et interpretatum per venerabilem — — — Io. Monachum Placentinum."

centinum." tum nr. 5 et 6. ſequuntur typis item excuſa; ſed graece tantum, *Theocriti Idyllia XVIII. et Heſiodi* O. et D. graece. Bandinius hanc *Theocriti et Heſiodi* editionem, anni indicio deſtitutam, ex Philippi Iuntae typographio prodiiſſe ann. MD. (1500.) credit, auctore Michaele Maittaire A. T. tom. I. part. II. pag. 765. (qui vero tantum ſuſpicatur, eodem charactere, quo Orpheus, Florentiae 1500.) Ego vero crediderim, vtrumque, a Bandinio memoratum, exemplum fuiſſe partes integrae editionis primae et antea laudatae Mediolanenſis, in qua tantum fini Iſocratis additum fuit indicium loci et anni. Partes autem integri operis quoniam etiam ſeorſum compingi poterant, integrae editionis exempla ſunt rariſſima; at partes, ſigno anni locique deſtitutae, hinc inde reperiri poterant. Accedit, quod in illis, quae inuenit Bandinius in bibliotheca Medicea, exemplis octodecim tantum proſtant idyllia, quum tamen ante initium ſaeculi XVI. plenior Aldina iam comparuiſſet. Bandinius, haec ipſa forſan ponderans in Annalibus ſuis Iuntarum typographiae Lucae 1791. 8. priſtinam ſuam ſententiam deſeruit; ſaltem illius editionis, quam opinionis errore habuerat, Florentinae ann. 1500. nullam iniecit mentionem.

Fabricius in margine notauit edit. Pariſiis apud Guil. Gurmontium 1513. 4. Liber dicatus *Hieronymo Aleandro Mottenſi, trium linguarum doctiſſimo, graecus. Aureliae litteras profitenti.* Editor eſt *Celſus Hugo Diſſutus, Cauillanus: Celticarum nec non hebraicarum apud Parrhiſios interpres.*

Θεοκρίτȣ Βȣκολικά. *Theocriti caſtigatiſſima omnia*, Florentiae in aedibus Philippi Iuntae, 1515. 8.

Philippus Pandulfinus eam a Muſuro, magiſtro ſuo, emendatam, dedicauit breui epiſtola graeca Euphroſino Bonino, gr. et lat. doctiſſimo. In biblioth. Card. de Brienne fuit exemplar cum vberrimis comment. mss. Carteromachi Piſtorienſis. vid. *Bandinii* Annales Iuntarum typographiae, part. II. pag. 72. In biblioth. Gudiana Fabricius vidit exemplar, manu Mureti notatum. Continet vero illa editio XXX. Eidyllia velut Theocriti, (inter quae nonnulla Bionis et Moſchi ſunt,) epigrammata quaedam, Fiſtulam, Alas, et Securim. Egregias praebuit Valckenario, illam comparanti, lectiones. Iam H. Stephanus ad eam ſaepe prouocat: atque editor vſus fuiſſe videtur bonis codicibus, forte e bibliotheca Medicea, ab Aldo non adhibitis.

Noua lux orta eſt Theocriti Idylliis in editione *Romana* a *Zach. Calliergo, cum ſcholiis graecis*, Romae 1515. curata et primo menſe 1516. edita ſumtu Cornelii Benigni Viterbienſis, et ſic inſcripta:

Τάδε ἔνεςιν ἐν τῇ παρέσῃ βίβλῳ. Θεοκρίτȣ εἰδύλλια ἓξ καὶ τριάκοντα. Τȣ͂ αὐτȣ͂ ἐπιγράμματα ἐννεακαίδεκα. Τȣ͂ αὐτȣ͂ πέλεκυς καὶ πτερύγιον. Σχόλια τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα. ἐκ διαφόρων ἀντιγράφων συλλεχθέντα. 8. De hac edit. copioſus eſt Reiske p. XII ſqq. tom. I. Ego etiam contuleram iſtam. Fabric. haec notauerat de ea. Primus in hac editione dedit Zach. Calliergus, quae in Aldina deſiderabantur, idyllium XXIV. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII et XXIX. tum Syringem, et epigrammata XIX. et Securim, alas atque aram, ſed quae non Theocriti ſunt, verum Simmiae. Idem Calliergus argumenta ſiue ὑποθέσεις in XVIII. prima idyllia e MSS. vulgauit, et graeca ſcholia primus in eadem XVIII. e variis codicibus collegit et editioni ſuae ſubiunxit, vt ipſe in praefat. teſtatur. Καὶ πρὸς τȣ́τοις, inquit,

quit, *τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα σχόλια, ἅτινα ἐν πολλοῖς διεσπαρμένα εὑρόντες ἀντιγράφοις πόνῳ πολλῷ εἰς ἓν συνηγάγαμεν. Τὸ μὲν γὰρ εἰς τῦτο, ἐκεῖνο δὲ εἰς ἄλλο εἶχε σχόλιον.* Adiunxit etiam *Ioh. Pediaſimi* commentarium graecum ad Syringem. [¶] Grammatici porro illi veteres, qui Theocritum interpretati ſunt, fuere *Theo* t), (ſed cui ſoli ſcholia, quae habemus, praeter rem tribuit Fuluius Vrſinus in limine Virgilii, cum graecis ſcriptoribus collati et pag. 86. licet Theonem in Theocritum ſcripſiſſe conſtitiſſet ipſi ex etymologico inedito in Γριπεὺς,) *Amarantus*, Alexandrinus, cuius ὑπόμνημα in Theocritum laudat etymologici magni auctor in Διεκρανάσατε. Hisce addi poteſt *Amerias*, de quo e ſcholiis, in Theocritum ineditis, mentionem facit Caſaubonus cap. 1. lect. Theocrit. tum qui in ſcholiis vulgatis laudantur *Aſclepiades*, *Munatus*, *Neoptolemus* et *Nicanor Cous*. Ex horum et aliorum plurium doctiſſimis ſcriptis collectus eſt iam olim commentarius in hunc poetam, de quo Euſtathius intelligit, cum *τὰ εἰς τὸν Θεόκριτον* laudat. *Vtinam exſtaret*, inquit idem Caſaubonus, cap. 2. *illa prior collectio mera et integra, ea quidem lege, vt, quaecumque recentiorum imperitia illi de ſuo appinxit, omnia delerentur. Nam quae hodie circumferuntur, quid ſunt aliud, quam πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, πολλὰ δὲ λυγρά.* Ex ſcholiis ineditis in Theocritum profert quaedam idem vir doctus cap. 10. et 12. Veterem ſcholiaſten *ἀνέκδοτον* in Theocriti *αἴτην* laudat *Salmaſius* ad Aram Doſiadae pag. 151. *Marianum* quemdam Anaſtaſii, imp. temporibus metaphraſin graecam Theocriti compoſuiſſe iambis 3159. teſtatur Suidas. [Multo plura ſcholia Sanctamandi induſtria eruit e codd. et promulgauit Warton.]

[Reliqui editores vsque ad Stephanum ita ſequuti ſunt ſiue Aldinum ſiue Callierg. exemplum, vt quaedam vitia vel ingenii felicitate corrigerent, vel negligentia aut incuria cum ſua, tum maxime operarum, augerent.

Theocriti idyllia. Graece. Lowani apud Theodorum Martinum Aloſtenſem M.D.XX. (1520.) 4. menſe Ianuario. cum notis msstis in bibl. Bodleiana. — eadem, ibidem apud eumdem 1528. 4. — graece per *Celſ. Hugonem* apud Egid. Gourmont ſ. a. 8. in cat. Erneſti, p. 167.

Theocriti idyllia. Graece. apud Andr. Cratandrum Baſil. 1530. 8.

Editio admodum rara. Torinus autem operis praefuiſſe, et in corrigendis mendis typographicis Cratandro operam locaſſe videtur. vid. *Reiskii* praef. pag. XVII. De altera Cratandri editione poſtea diſſeremus.

Θεοκρίτυ Εἰδύλλια, τῦτ' ἐςι μικρὰ ποιήματα ἓξ καὶ τριάκοντα. Τῦ αὐτῦ Ἐπιγράμματα ἐννεακαίδεκα. Τῦ αὐτῦ Πέλεκυς καὶ Πτερύγιον. In calce: *ἐνετυπώθη ἐν ἀγανώᾳ παρὰ Ἰανῷ τῷ Σεκερίῳ· ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας. α. φ. λ.* Haganoae apud Ioan. Secerium 1530.) 8.

Addita eſt, aut in meo quidem exemplo praefixa, quae ſuam habet inſcriptionem peculiarem, verſio latina, huius ſententiae:

Theocriti Syracuſani idyllia triginta ſex, latino carmine reddita, Helio Eobano Heſſo interprete. Haganoae per Ioan. Secerium anno XXX. (1530.) menſe Nouembri.

 Hanc

t) *Ruhnken.* in praefat. ad Heſychium vol. II. pag. IX. ex Etymologico inedito biblioth. regiae oſtendit, Theocritum *Theonis* commentariis eſſe illuſtratum, et de illius ac Didymi lexico et comico et tragico diſputat. Adde ſupra in notitia codd. MSSt. ab initio. *Harl.*

Hanc rariſſimam editionem non ſatis adcurate indicauit Fabric. in vol. XIII. B. G. pag. 507. inter ſcripta Ioachimi Camerarii. Nec Warton in nota ad Sanctamandi notitiam de prima edit. pag. 59. nec pag. 235 ſq. in nota certum dicere potuit: plurimi autem vel plane omiſerunt eam, vel mancam falſamue habuerunt illius notitiam. Quare paucis agam de illa. Graeco contextui praemiſſa eſt graeca Ioachimi Camerarii epiſtola ad Georgium Heltum: in hac praeter alia memorat, ſe poſt Idyllia Theocriti lecta incepiſſe graecam amare linguam, et ſe, antiquis exemplaribus deſtitutum, quantum fieri potuerit, emendaſſe Theocritum: in breui praefatione, graece ſcripta, indicat, carmen in Adonim, eſſe Bionis, et idyll. in Bionem, Moſchi carmen, (quae pluribus repetit ab initio illorum idylliorum,) Dioſcoros autem, quod carmen ſit magis ionicum, Theocritum non habuiſſe auctorem videri. Hinc inde margini adſperſit emendationes, aut verſui ſubiecit breues notas, praecipue grammaticas. Quod vero caput rei eſt, et de quo Warton incertus varia disputauit, ex hac editione patet, Camerarium fini idyllii 24. (ſiue 21. ſecundum ordinem Aldinum) verſus triginta et ſex, totidem initio ſequentis idyllii adieciſſe. In exitu enim prioris legitur: *Λείπει τὸ τέλος τοῦ παρόντος εἰδυλλίου, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἑπομένου, ὅπερ ἐξανύει ἐπιγράφεσθαι, ἡρακλῆς λεοντοφόνος. Τὸ δὲ ἐλλεῖπον ἀνεπλήρωσεν Ἰωαχεῖμος ἐν τούτοις·*

Καδδ᾽ ὄρει οὐ κάμπτων χωρὶς ῥοπάλοιο μετ᾽ ἄγρην etc.

Initio autem ſequentis praefigitur: *Τοῦτο δὲ τὴν ἀρχὴν προσέθηκε Ἰωαχεῖμος τοιάνδε·* et verſ. 36. ſubiicitur. *Ταῦτα Ἰωαχεῖμος.* Eobanus autem Heſſus margini Idyllii XXXII. adſcripſit: *Huic idyllio principium, ſicut et praecedenti finis deerat, quod et ipſum a Ioachimo Camerario ſcriptum, atque huc adpoſitum nos ita vertimus.* — Eadem exſtant in editione *Francofurtana* ex officina Petri Brubachii 1545. 8. quae mera eſt ſuperioris editionis repetitio: de qua poſtea disputabimus, et quaedam, at minus plene notauit Wartonus, praefat. p. X. not. 6. et in Sanctamandi iudicio de principe edit. p. 58. not. vbi praeterea editionem verſionis tantum latinae: *Theocriti Syracuſani Eydillia triginta ſex latino carmine reddita Helio Eobano Heſſo interprete* etc. Pariſiis, apud Iac. Bogardum *1456.* (ſic vitioſe, an 1546? u)) 12. memorat. Idem Warton in nota ad pag. 235 ſq. tom. I. et II. pag. 276. de eadem edit. 1545. paucis agit. Errauit autem, arbitratus, in verſione Eobani latina, ann. 1545. edita, primum comparuiſſe illa Camerarii ſupplementa. Iure tamen miratur pag. 236. tom. I. qui factum ſit, vt *Scaliger* in Emendatt. ad Theocritum pag. 229. edit. Commelin. proferret ſupplem. ad principium Herculis λεοντοφόνου, conſtans verſiculis triginta et *octo*, et ad finem Heracliſci ſupplem. conſtans verſiculis triginta et ſex, nec agnoſceret nomen Camerarii, ſed coniiceret, ab ignoto quodam poetaſtro id eſſe confictum. Immo ſuſpicatur Warton, Ioachimum Camerarium tantum deſcripſiſſe atque edidiſſe. Enimuero Camerar. clare ſcripſerat, ſe ſuppleuiſſe atque adieciſſe. Id tamen notandum eſt, et Scaligerum edidiſſe id ſupplementum, quatuor verſiculis auctum, et Wartonum reperiſſe duo illa ſupplementa, IV. verſibus locupletata, in folio quodam, manu exarato, inſititio, adhaerentique his idylliis apud H. Stephani graecos poetas heroicos: vbi dicebantur tranſcripta fuiſſe *e veteri codice epiſcopi Melfitani.*

u) Atque hoc anno in *Stollii* Nachricht von ſeinen Büchern II. pag. 673. ſignatur illa editio, et in *Osmont* Diction. typographique tom. II. pag. 252. vbi vero inſcribitur: *Theocr. Eidyll.* XXXVI lat. carmine ex interpret. Eob. Heſſi. *graece* et *latine.* Pariſ. 1546. 16.

ſtani. An igitur Camerarius fraudem fecit? Equidem definire non auſim. De aliis Camerarii et verſionis Eobani editionibus poſtea ſermo erit.

Theocriti Idyllia, ex editione Albani (ſ. rectius, Labani) Torini. Graece, Venetiis 1539. 8.

Eſt igitur mera, eaque vitiis typographicis deturpata, repetitio editionis Cratandrinae. Labani quidem, Cratandro operam forſan nauanti, praefatio eſt praefixa. vid. *Reiske* praef. pag. 16 ſq. et *Maittaire* A. T. III. part. I. pag. 305. qui *Labani Torini* praefationem in nota fecit recudi. Sed diuerſa reperiuntur exempla. Alia, forte culpa compactoris librarii, deſtituta ſunt ſcholiis graecis; quale fuit in bibl. Pinelli, (tom. II. catal. pag. 303.) et apud Fabricium: alia iis vtique praedita ſunt, quale fuit exemplar Erneſtinum, quo vſus eſt Reiske; et id, quod indicat *Maittaire* lib. mem. Tum aliis adhaeret verſio latina: in exemplo quidem, quod fuit in bibl. Pinelli, addita fuit verſio latina, ſeparatim edita: *Eadem* (idyllia) *latine reddita a Io. Trimanino.* Venetiis 1539. 8. Alia carent illa. Vocatur autem illa Veneta etiam *Salamandrina*, quoniam inſigne gerit Salamandram, in flammis viuacem, et hanc ſubſcriptionem, *Venetiis apud Salamandram*, in vtroque titulo, tam in illo, qui verbis poetae graecis, quam, qui ſcholiis praefixus eſt. In calce legitur haec ſubſcriptio: *Venetiis in aedibus Bartholomaei de Zanettis a Caſterzago anno a partu virginis* 1539. Ineſt ei Bipennis et Ala et Ara: ſed deeſt Syrinx. Scholiis tamen Pedaſimi ad Syringem non caret. — In catalogo bibl. Tigurinae haec editio ſic notatur pag. 496. *Theocr. idyll. gr. cum ſcholiis graecis, verſione metrica et ſcholiis Eobani Heſſi.*

Theocr. Idyllia h. e. parua poemata XXXVI. *Eiusdem epigr.* XIX. *Eiusdem Bipennis et Ala.* Florentiae per Benedictum Iuntam M.D.XXXX. (1540.) 8. graece.

Θεοκρίτου Εἰδύλλια τοῦτ' ἐστι μικρὰ ποιήματα ἓξ καὶ τριάκοντα. — *Theocriti idyllia, hoc eſt, parua poemata* XXXVI. *Eiusdem epigrammata* XIX. *Eiusdem Bipennis et Ala. Praeter haec, acceſſere ſcholia vtiliſſima Zachariae Calliergi, hactenus paucis viſa.* Baſileae M.D.XLI. (1541.) 8. in calce: *Baſileae per haeredes Andr. Cratandri.*

Hieronym. Gemuſaeus, in officina Cratandri operis praefuit, (vid. *Maittaire* A. T. II. part. I. pag. 116.) Hic igitur praefatus eſt huic editioni, haud admodum frequenti, et in peccatis tantum typographicis tollendis praecipuam operam collocaſſe videtur. In margine hinc inde adparent aſteriſci, aut emendationes, aut lectionis varietas. Sic in vita Theocriti graeca *ἀκουστὴς Φιλιαπιάδου* dicitur Theocritus; at in margine melior lectio *Φιλατᾶ* notatur. In catal. librorum Burm. II. in calce pag. 44. notatur editio: *Theocriti idyllia* gr. et lat. Baſil. 1541. 1531. et lat. per Eoban. Heſſum et per A. Iuſtinopolitanum, Venet. 1539. cum notis MSS. M. Lydii.

Theocriti Idyllia etc. *Venetiis ex officina Farrea.* M.DXLIII. (1543.) 8.

Eſt e priore Veneta ita ducta, vt praefatio Labani Torini repeteretur et vitiis typographicis ſuperaret illam. Quare *Meurſius* III. 17. attic. lection. eam praeter rem laudauit. Quod addita Calliergi ſcholia ſuam habent inſcriptionem, accidit, vt nonnullis exemplaribus, e. g. Erneſtino apud Reiſkium, qui l. c. multus eſt de illa editione mendoſiſſima, adhaereant illa, nonnullis deſint. In bibl. Pinelliana l. m. fuit tantum pars, quae continet ſcholia, a Calliergo collecta.

collecta. — *Venetam* neſcio cuius? editionem ann. 1545. 8. notatam, reperies in Marq. Gudii biblioth. pag. 262. niſi error fuerit ſcriptoris aut typographi.

Theocriti Idyllia; Epigrammata; Bipennis et Ala. graece. apud Chriſtian. Wechelum ſub ſcuto Baſil. in vico Iacobaea etc. Pariſ. 1543. 4. Maitt. A. T. III. p. 354. — *Eadem* graece cum Eobani Heſſi verſione etc. Pariſ. apud Guil. Morelium. 1550. 4. (Maittaire A. T. III. pag. 592.) — ibid. 1561. 4. teſte Fabricio et Warton. qui in praef. pag. X. hanc Morel. vocat mendoſiſſimam. Graecum tantummodo contextum praebet exemplar, quod eſt in biblioth. publ. Bernenſi, teſte catal. pag. 370. tom. I.

Eadem, cum ſcholiis, a Calliergo collectis, a *Ioachimo Camerario*, gr. Francof. 1545. 8. per Petr. Brubach.

Latina *Eobani Heſſi* verſio ibidem eodem anno prodiit: at quod illa quoque peculiarem habuit titulum, modo ea pars, quae graecum continet textum, in quibusdam exemplaribus, vt in Pinelliano, tantummodo reperitur; modo ea pars, quae praebet tantum verſionem, indicatur. vid. Warton. locis citatis, et ad ann. 1530. Sed edit. 1545. eumdem verbatim prae ſe ferre titulum, cum ſequenti, quam tamen non vidit, Warton. adfirmat ex Maitt. A. T. III. pag. 628. vbi tamen more ſueto plena inſcriptio non redditur. At, quoniam habeo illam, en integrum titulum!

Θεοκρίτου — *Theocriti Eidyllia, h. e. parua poemata XXXVI. Eiusdem epigrammata XIX. Eiusdem Bipennis et ala. Praeter haec et latina verſio carmine non infeliciter reddita per H. Eobanum Heſſum, et Ioach. Camerarii ſcholia non inerudita acceſſere.* M. D. LIII. (1553.) 8. — Addita verſio latina, ſeparatim excuſa, ita eſt inſcripta: *Theocriti Syracuſani Eidyllia triginta ſex, latino carmine reddita, Helio Eobano Heſſo interprete. Acceſſerunt recens Theocriti genus ac vita; de inuentione ac diſcrimine Bucolicorum carminum. Item ſingulis Eidylliis ſingula argumenta, a quodam graece latineque erudito latinitate donata.* Francoforti ex officina Petri Brubachii M. D. LIII. (1553.) 8.

Haec edit. ab ea, quae 1530. prodiit, ita differt, vt ſcholia Camerarii, et variae lectiones, quae in prima edit. ſuo quaeque loco modo margini adſcripta, modo ſtatim verſui ſubiecta leguntur, in hac edit. cuncta ſimul ad calcem ſcholiorum vett. graecorum relegata ſint: tum vt duo ſupplementa, quae Camerarius in pr. editione idylliis graecis adiecerat, in hac edit. graece et latine additae Eobani integrae lat. verſioni, ſuo quoduis loco, inſerta deprehendantur. Sed huius anni editio vel nouum tantum accepiſſe videtur titulum, vel ita repetita, vt paginis prioris edit. ann. 1545. reſponderet: id, quod tum ex nota 2. Wartoni praef. pag. 14. colligo, vbi ille, „Dioſcuros, ait, Theocrito non conuenire, credidit Io. Camerarius — ad calcem editionis ſuae Theocriti, Fabricio non cognitae, 1545. pag. 195.“ quae eadem eſt pagina in hac edit. ann. 1553. tum, quod Warton. tom. I. pag. 235. not. ſcribit, Camerarium ſupplementa duo primum edidiſſe in verſione latina Eobani Heſſi ann. 1545. ſignatura *M.* quod plane quidem reſpondet edit. 1553.

Theocriti Idyll. — cum ſcholiis gr. a Calliergo collectis et Io. Pediaſimi commentario in Syringem, edente *Guil. Xylandro* Francof. apud Petr. Brubachium 1558. 8. graece.

Repetitio ſuperioris editionis, ſed a Xylandro correctae, eſſe videtur. Saltem Reiſke in praef. pag. XX. ita iudicat: „in praefatione Xylander ait, ei ſe non adfuiſſe modo, ſed

et

et quodammodo praefuiſſe: ex quo ſe ſperare, ſuam editionem omnium ſuperiorum eſſe emendatiſſimam. Et eſt ſane, pro ratione iſtorum temporum, haud contemnenda. Reperi in ea quasdam emendationes, quas antea exiſtimaueram a Stephano profectas; ſed ſunt a Camerario, aut a Xylandro profectae. Idylliis illis, quae ſcholiis antiquis carebant, Xylander graecas, vt ipſe adpellat, *ἀποσημειώσεις* adiunxit; quae quia breues ſunt, et non plane infructuoſae videntur, ideo eas adiungam huic quoque editioni, et in fronte ſecundi voluminis ponam." Atque in II. vol. pag. 11 ſqq. recepit illas. Warton quoque laudauit iſtam editionem.

Interpretatio Eidylliorum Theocriti, dictata in academia Witebergenſi a Vito Vuinſemio. adiecta ſunt et ſcholia, quibus loca difficiliora explicantur. Acceſſit — index. Francoforti per Petrum Brubachium. In calce: *Franc. ex offic. Petri Brubachii* M. D. LVIII. (1558.) menſe Iunio. 8. — Praefatio ſcripta eſt menſe Aprili anno 1558.

Singula idyllia, in his ea etiam, quae Theocritum non agnoſcunt parentem, praeſertim priora, in particulas minutas diſſecta, obſeruationibus, maximam partem grammaticis, interdum botanicis, rariſſime criticis, illuſtrantur. — *Mongitor.* memorat verſionem *Vuinſemii* lat. Francof. apud Michael. Neandrum 1536. — apud Petr. Brumachium, (ſic, ſed leg. Brubachi.) 1553. 8. quarum editionum fidem equidem praeſtare non poſſum.

Theocriti idyllium primum, graece, cum graeca paraphraſi et annotationibus Federici Iamotii. Pariſ. apud Martin. Iuuenem. 1552. 4. vid. *Freytag* adpar. litterar. tom. III. p. 565 ſq.

Scholia Michaelis Toxitae Rheti poetae — in Theocriti idyllium primum. Ex ſcholiis Ioannis Sturmii. Tiguri excudebat Iac. Geſnerus. Datur epiſtola nuncupatoria, Argentorati 1562. in qua dicitur, Martinum Cruſium haec prius edidiſſe, ſed multa hic Michaelem Toxitam de ſuo Sturmianis addidiſſe, adnotante Wartonio pag. X. praefat. Sed vide infra, poſt indicem verſionum.

Anthologicum graeco latinum, h. e. inſigniores flores ſeu ſententiae, decerptae ex Heſiodo, Theognide, Pythagora, Phocylide, Arato et *Theocrito* — et in locos prope bis centum digeſtae, cum expoſitione, vſu et accommodatione ſingulorum in margine etc. per Mich. Neandrum, Sorauienſem. Baſileae per Io. Oporinum. 1556. 8.

Hinc inde modo pauciores, modo plures verſus Theocriti excerpti, et in margine paucis verbis illuſtrati ſunt. In prolegomenis pag. 43—45. de vita et carminibus Theocriti quaedam, at vulgaria, notantur.

Nouam editionum familiam duxit *Henricus Stephanus*, qui ordinem Aldinum, a reliquis editoribus vsque ad illum ſeruatum, mutauit, carmina, quae Moſchi et Bionis foetus partim iam a Camerario aliisque iudicabantur, ſeiunxit a Theocriteis, et, non e codd. ſed ex Aldino, Callierg. et Florentino, etiam Pariſino, exemplis, ſuoque, quod omnino ſagax et acutum erat, ingenio textum conſtituit, dorismo ſaepius ſpreto: at eius audacia ab audaci Reiskio praef. pag. XXI ſqq. valde culpata eſt, quamquam merita eius, quae multa magnaque fuerunt, etiam a Reiskio iure praedicantur. Bis autem Stephanus bene mereri ſtuduit de Theocrito. Primum in *Principibus poetis graecis heroici carminis*, Pariſ. 1566. fol. part. II. pag. 183 ſqq. locum dedit Theocriteis, nulla adiecta verſione latina, et praef. p. XXXIX ſqq. plura loca grammatice, inprimis critice explicuit. Stephani obſeruationes Reiske in

altero editionis ſuae volumine recudi fecit. — Tum quibusdam locis nouam adtulit Stephanus manum medicam et emendationes, in maiore editione propoſitas, nouis locupletauit in minore edit. inſcripta:

Theocriti aliorumque poetarum idyllia. eiusdem epigrammata. Simmiae Rhodii Ouum, Alae, Securis, Fiſtula. Doſiadis ara. Omnia cum interpretatione latina. In Virgilianas et Naſ. imitationes Theocriti Obſeruationes H. Stephani. Excudebat Henr. Stephanus. a. M.D.LXXIX. 12.

Continet praeter Theocriti, Bionis ac Moſchi idyllia, gr. et lat. exhibita, etiam verſiones alias Bionis et Moſchi latinas, a Laur. Gambara, Politiano, ipſoque Stephano et Eobano Heſſo factas, tum poematia et fragmenta variorum poetarum graecorum, Orphei, Lini, Rhiani, Panyaſidis, Tyrtaei, Solonis, Mimnermi, Poſidippi et aliorum; denique eruditas Stephani obſeruationes in Virgilianas et Naſonianas Theocriti imitationes, eiusdemque emendationes quorumdam Theocriti locorum. vide quoque *Freytagii* Adparatum litterar. tom. III. p. 563 ſqq. — In bibl. Bodleiana tom. II. p. 579. voc. *Theocr.* proſtant: *Idyllia quaedam*, gr. lat. per Henr. Steph. Pariſ. 1577. 8. — et idyllia quaedam lat. per H. Steph. ibid. 1556. 4. — Quo auctore fretus Mongitor citauerit editt. H. Stephani graec. 1561. 4. — cum eiusdem notis 1586. 12. et latinam quorumdam idylliorum verſionem cum Moſcho et Bione 1555. 4. equidem neſcio: ſed ſaepius errauit in enumeratione editionum.

Stephanum, cuius recenſio baſis facta eſt reliquarum vsque ad Reiskium editionum, vt plurimum ſequitur *Io. Criſpinus* in collectione:

Vetuſtiſſimorum authorum graecorum, Georgica, Bucolica et Gnomica poemata, quae ſuperſunt, Heſiodi O. et D. Theocriti, Simmiae, Moſchi et Bionis idyllia et epigrammata etc. gr. et lat. ex edit. Io. Criſpini. Geneu. apud Euſtach. Vignonem. 1569. 12. et ſaepius. vide ſupra, vol. I. pag. 602. in catalogo editt. Heſiod. [v]) quibus addes edit. *Geneu.* ſumtib. *Io. de Tournes.* 1639. 12. in cuius calce legitur *Iſ. Hortiboni Theocriticarum lectionum libellus.* — *Iſaaci autem Hortiboni* [w]) lectiones ingenio, ſagacitate et eruditione Caſauboni digniſſimae, primum, quantum equidem ſcio, comparuerunt in editione *I. C. (Ioannis Criſpini,)* inſcripta

Θεοκρίτου — *Theocriti, Simmiae, Moſchi, et Bionis Eidyllia et epigrammata, quae ſuperſunt, cum Muſaei poematio: omnia graecolatina et expoſita.* (Geneuae) ſ. a. 12.

Conf. quae notaui in Introductione in hiſt. L. Gr. I. pag. 515 ſq. *Caſaubonus* pag. 363 ſq. in epiſtola ad H. Stephanum, ſcripta VI. idus Auguſti 1584. mitto, ait, ad te, quae ſuperioribus his diebus Euſtathii Vignonis digniſſimi typographi mihique amiciſſimi rogatu, in quosdam Theocriti locos ſcripſi. Tum memorat, ſe ſchedas ſuas collegiſſe atque ex ſcriptis duobus

v) Criſpinus ſe a Franciſco Porto, Cretenſi, adiutum praedicat, verſionem caſtigauit et adiunxit adnotationes. Fabric notauit, in editione Geneuae 1584. 12. exſtare Iſ. Caſauboni Lection. Theocriticas quae forſan eadem eſt, quam poſtea ſine anni nota ſignificaui.

w) h. e. *Caſauboni*, a veteri gallico vocab. *Caſa*, quod denotat *hortum*, et *bonus.* Vnde finxit nomen *Hortiboni.*

duobus exemplaribus, altero Theocriti, altero ſcholiaſtae exaraſſe ſuas animaduerſiones. Vt Criſpinus ab initio paucas in Theocritum notas criticas dedit, ita poſt indicem ſpicilegium obſeruationum criticarum in quinque priora idyllia ex ſchedis praecipue manu exaratis, quas Galeſius communicarat, eſt collectum, et Pediaſimi explicatio in Theocriti ſyringem adiecta. Poſt ea *Caſaubonus* lectiones ſuas retractauit, plane immutauit et inſigniter auxit. In priore enim editione conſiſtit libellus capitibus ſeptemdecim; contra capitibus viginti et duobus in altera editione, ſeparatim euulgata et inſcripta:

Iſaaci Caſauboni Theocriticarum lectionum libellus. Editio altera, vberior et melior. Ex typographeio Hieron. Commelini a. cIↄIↄxcvi. (1596.) 8.

Pars eſſe videtur edit. Theocriti Commel. huius anni. — Repetita eſt ex priore editione Caſ. epiſtola ad H. Stephanum. Et tamen prior eaque manca Lectionum etc. editio recuſa eſt in editione, *vetuſtiſſ. authorum Georgica* etc. memorata. Geneuae 1639. 12. — Alteram vero eamque pleniorem editionem Heinſius, et, ex huius exemplo, Reiskius in ſuis Theocriti editt. recudendam curauerunt.

Theocrit. gr. Wittebergae, excud. Zachar. Lehmann. 1582. 8.

Theocriti idyllia aliquot, graece; in quibus quae ad hanc vsque diem deſiderabantur, vetuſtorum exemplarium ope reſtituta ſunt. Lutet. apud Fed. Morellum. 1585. 4.

Maittaire A. T. III. pag. 793. dedit partem praefationis, graece ſcriptae, ex qua intelligimus, deeſſe Herculiſcum, laudem Ptolemaei Philadelphi, Charites, Herculem, leonis interfectorem, Oaryſtem et Moſchi epitaphium Bionis, et Morellum accepiſſe cod. mstum a Franciſco Rupiphicaldio, Camerarii autem ſupplementa omiſiſſe.

Theocr. idyllia quaedam cum Orphei prognoſticis, interprete *Io. Ant. Baifio*, graec. lat. Pariſ. apud Morel. 1586. 4.

Theocr. opera cum emendationibus Ioſ. Scaligeri et Iſaaci Caſauboni. gr. et lat. in bibliopolio Commeliniano. 1596. 8. cum Bione et Moſcho, vid. Catal. Burm. II. p. 185. In catal. bibl. Heſſelianae, part. II. pag. 77. et alibi citatur edit. *Theocriti idyllia et epigrammata cum MSS. Palat. collata. Moſchi, Bionis, Simmii opera.* e typographio Hier. Commelini. 1596. 8. graec. et lat. — Ibidem in catal. Heſſel. occurrit editio huius ſententiae: *Theocriti, Simmiae, Moſchi et Bionis eidyllia et epigrammata, omnia graeco latina.* παρὰ Κρισπίνῳ α φ' ο. (1570.) 8.

Θεοκρίτου — Theocriti Eidyllia, h. e. parua poëmata XXXVI. — Pindari, Lyricorum principis, Argonautica cum expoſitione grammatica de ore *Michaelis* Neandri excepta. 1596. (Lipſiae,) Impenſis Iac. Apelii, bibliop. in 8.

Neandri notae ſunt pueris ſcriptae.

Θεοκρίτου Εἰδύλλια ἓξ καὶ τριάκοντα. Ἐπιγράμματα ἐννεακαίδεκα, πέλεκυς καὶ πτερύγιον. Pariſ. ex typographia Steph. Prevoſteau. 1600. 4. Maittaire A. T. indic. pag. 282. voc. *Theocritus.*

Scholia graeca in *Theocriti* idyllia, per Z. Calliergum. e typogr. Commelin. 1601. 8. Menken. catal. I. pag. 161. nr. 1761.

Theocriti Idyllia et epigrammata; Moſchi, Bionis et Simmiae, quae exſtant, graece cum interpretatione latina. Accedunt notae et emendationes Ioſ. Scaligeri, Iſ. Caſauboni, Dan. Heinſii in Theocritum. (item ſcholia graeca ſeparatim excuſa, atque Heinſii Grotiique metaphraſis latina poetica quorumdam idylliorum.) Heidelbergae in bibliop. Commeliniano 1603. 8.

Heinſius, Stephanum maximam partem ſequutus, in dialectis nonnulla mutauit aut ſuaſit, adeoque communia ad dorismum frequenter refinxit. — *Dan. Heinſii* emendationes et notae ad Theocritum ex offic. Commel. 1603. ab gr. textu ſeparatae, et ſeorſum editae reperiuntur. [8. Acceſſerunt Epigrammata eiusdem et Idyllia quaedam ab eodem et Hugone Grotio ita translata, vt verſus verſui reſpondeat: Decima item Maronis ecloga ab eodem et Ioſ. Scaligero dorice reddita: alia item non pauca.] vid. Menkenii catal. part. I. p. 160. — De illa autem editione, mendis typographicis oppleta, ipſe Heinſius in litteris ad Eliam Putſchium, datis 22. Martii ann. 1604. ita conqueſtus eſt: *Heſiodum meum* ann. 1601. cum praefat Abr. Sculteti, *tibi mitto, breui Theocritum miſſurus, qui eadem forma,* (in quarto,) *cum animadverſionibus noſtris triplo auctioribus et graecis gloſſis excuditur. Ita videlicet Germani veſtri nobiscum, ſi diis placet, egerunt, vt remedium ſtatim a noua editione petendum ſit. Neſcio, an editionem Heidelbergenſem videris: exemplaria enim omnia his nundinis ſupprimenda Commelinus curauit. Numquam vidiſti facinus impudentius; nihil foedius, aut in quo maioris negligentiae ſpecimen typographi dederunt.* — Reiske hanc tantum modo editionem adhibuit et valde ſpreuit: at Valcken. aequius iudicauit de ingenio operaque Heinſii.

Editio altera *Heinſiana* eſt longe loculentior et lucupletior, de qua egi in praef. ad Theocr. pag. XXIII ſq.

Theocriti, Moſchi, Bionis, Simmiae, quae exſtant opera, graece et latine; cum graecis in Theocritum ſcholiis, (contextui ſtatim ſubiectis,) *et indice. Acc. Ioſ. Scaligeri, et Iſ. Caſauboni notae et lectiones, et cum notis* (longe vberioribus, ſub titulo Theocriticarum lectionum) *Dan. Heinſii.* (Heidelbergae) apud Commelin. 1604. 4.

Heinſium, virum omnino doctum et ſagacem, dum acumen perpetuo ſectatur, inanem non raro ἀκρίβειαν oſtentare notat *Io. Clericus* tom. I. artis criticae pag. 102. Iudice autem *Huetio* epiſt. ad Iac. Larium (in collectione Tilladeti II. pag. 270.) Heinſius vix quicquam agit, quam alios magno faſtu deprimere, ipſe ἀεροβατεῖν et magno conatu nihil agere. At tamen Heinſianam textus conſtitutionem multi editores propagarunt.

Theocr. idyllia et epigrammata, gr. (ex recenſione Stephani,) et lat. in *Iac. Lectii* corpore poet. heroicorum, Geneuae 1606. fol.

Theocr. idyll. aliquot cum verſ. metrica, explicata a *M. Henr. Rumpio.* Hamburg. 1617. 8.

Vetuſtiſſimorum poetarum Heſiodi, Theocriti, Theognidis, Moſchi, Muſaei, Bionis, Phocylidis et aliorum opera, Georgica, Bucolica, Gnomica. graece et lat. Omnia notis ſuo loco neceſſariis illuſtrata et indicibus locupletata. Pariſ. 1628. 8. apud Io. Libert.

Singulis fere auctoribus ſuus titulus poſitus eſt, ann. 1627. ſignatus. Sic occurrit haec eadem editio aut potius pars illius, inſcripta, *Theocriti, Simmiae, Moſchi, Bionis et Muſaei quae exſtant* etc. ann. 1627. in catal. Askew pag. 142. nr. 3502. et in cat. Pinelliano tom. II. p. 304. nr. 4420. Omnibus autem, iunctim editis, praefixum eſt folium, ann. 1628. notatum.

tatum. vide ſupra in vol. I. pag. 604. Vtroque anno exemplar ſignatum in bibl. Vffenbach. tom. I. pag 679.

Poëtae minores graeci. Heſiodus, Theocritus, Moſchus, Bion, Simmias etc. *Acc. etiam Obſeruationes Radulphi Wintertoni in Heſiodum.* graec. et lat. Cantabrigiae 1628. 1635. etc. 8.

Editionem ann. 1628. indicauit quidem, et ſingulorum poemata, in hanc collectionem recepta, enumerauit Fabricius in vol. I. p. 748. Sed in meo exemplo ann. 1671. praefatio Wintertonii ſcripta eſt ann. 1635. Winterton quamquam ait, ſe retinuiſſe contextum, a Stephano aut a Criſpino, (edit. 1600. 12.) conſtitutum, nonnullis tamen in locis ſe diſſenſiſſe aut orthographiae, aut orthometriae aut proſodiae gratia, aut alia iuſta de cauſſa, profitetur. Atque in bucolicis ſiue Heinſianas correctiones, ſiue ſuum ſenſum ſequutus, in locis permultis vulgatas formas mutauit doricis. Supra in vol. I. pag. 604. plures editiones iam indicaui.

Theocr. idyll. gr. Baſil. 1653. 8. in bibl. Bodleiana, tom. II. pag. 579. catalogi. — Idyllia IV. ſolum. gr. Helmſtad. 1668. 4.

Muſaei, Moſchi et Bionis quae exſtant omnia, quibus acceſſere quaedam ſelectiora Theocriti eidyllia. Impreſſa maiore charactere, ſculptura adornata, latinoque carmine reddita, graecis e regione appoſitis Autore Dauide Whitefordo. Londini 1659. 4.

Heinſianum *Theocr.* exemplum reddidit *Fellius*, Oxon. 1676. 8. vid. Warton. praef. pag. XII. not. 3.

Selecta quaedam idyllia cum interpretatione et ſcholiis *Georgii Syluani*, Panonii, Medici. Londin. 1685. 4. notante Fabricio.

Theocriti Opp. cum ſcholiis, per ſingulas paginas ſubſtratis, gr. et lat. cum indice ſcriptorum rerumque et verborum in ſcholiis graecis laudatorum, (*ex edit. R. Weſt.*) Oxoniae e theatro Sheldon. 1699. 8.

Exemplar cum emendatt. mstis fuit in bibl. Pinelliana. Duplex autem proſtat editio. Quibusdam enim exemplaribus ſubiectae ſunt variae lectiones et Scaligeri, Caſauboni Heinſiique notae. vid. Menkenii catal. I. pag. 161. Alia carent illis. In bibl. Burmanni II. (vid. eius Catal. fin. pag. 44.) fuit exemplar cum MSS. Burmanni II. notis.

Θεοκρίτου τὰ εὑρισκόμενα, h. e. *Theocriti quae exſtant, cum graecis ſcholiis.* Londini, impenſis Guil. Innys. 1729. 8.

Nulla praemittitur praefatio, et ſuperior Oxonienſis editio videtur hic recuſa eſſe. Editor quidem Wintertonianum reddidit contextum. Quod quum neſciret Reiske, neque exemplar Wintertoni neque alteram Heinſii editionem ad manus haberet; praeter rem aliquoties miratus eſt, vnde vir doctus Londinenſis formas doricas, quas Reiske in ſuis libris non inuenerat, recepiſſet. Paucis indicatur illa editio in nouis actis eruditorum Lipſ. ann. 1732. menſe Aug. p. 355. et in Idyll. XIV. 11. *κατὰ καιρὸν* explicatur *pro tempore*, et v. 17. emendatur *βολβὸς τοῖς*, (poetice pro *ἐκείνοις* vel *αὐτοῖς*,) *κοχλίας ἐξηρέθη*.

Theocriti quae exſtant, cum graecis ſcholiis, et interpretatione latina, Londini 1743. 8. in Badenhauptii catal. librorum pag. 143.

Theocriti — ex edit. Dan. Heinſii, gr. et lat. Glasguae apud Foulis 1746. 8. — ibid. eodem anno, graece. 4.

Theocriti, Moſchi et Bionis idyllia, graec. et lat. cum notis *Thomae Martini.* Londini 1760. 8. Pinelli et Askew catal. l. cit.

Theocriti Reliquiae vtroque ſermone, cum ſcholiis graecis et commentariis integris Henr. Stephani, Ioſephi Scaligeri, et Iſaaci Caſauboni. Curauit hanc editionem, graeca ad optimos codices emendauit, libros tres animaduerſionum indicesque verborum Theocriteorum addidit Io. Iac. Reiske, Viennae et Lipſiae tom. I. 1765. tom. II. 1766. 4.

Praeter principem Mediolanenſem, quam ignorauit, vſus eſt Reiske editt. antiquioribus, cod. Lipſienſi et lectionibus IV. codd. Medic. aliisque ſubſidiis litterariis, e quibus et ingenii ſui fertilitate frequenter mutauit verba et veterem ſuo loco mouit lectionem egregiam, nouamque concinnauit recenſionem, Valckenario tamen Toupioque crebro acriusque indignantibus, atque in libro animaduerſionum non ſolum varias veterum librorum lectiones, ſed etiam ſua iudicia atque interpretationes propoſuit; dorismum ex edit. Londin. quam operae reddiderunt, retinuit, indicem copioſum Heslerus, Lipſienſis, fecit. Additurus erat Reiske tertium volumen: ſed noluit operis redemtor obedire:

Theocriti Syracuſii, quae ſuperſunt, cum ſcholiis graecis auctioribus, emendationibus et animaduerſionibus in ſcholia editoris et Ioannis Toupii, gloſſis ſelectis ineditis, indicibus ampliſſimis, praemittuntur editoris diſſertatio de Bucolicis Graecorum, vita Theocriti a Ioſua Barneſio ſcripta, cum nonnullis aliis auctariis. Accedunt editoris et variorum notae perpetuae. Epiſtola Io. Toupii de Syracuſiis, eiusdem Addenda in Theocritum, nec non collationes XV. codicum. Edidit Thomas Warton, S. T. B. Coll. SS. Trin. ſocius, nuper poeticae publicus praelector. Oxonii tom. I. II. Oxonii e typographeo Clarendoniano. 1770. mai. 4.

Textus graecus, accentibus orbatus, is eſt, quem Heinſius conſtituerat: at a Sanctamando, qui iuuenis Theocriti edendi cauſſa codd. gr. in Italia excuſſit, atque a Wartono, qui codd. in Anglia contulit, multis ſcholiis nouis et larga lectionis varietate, tum notis Wartoni copioſis, atque acutis eruditisque Toupii animaduerſionibus ſtipatus. In praefat. recenſentur editiones praecipuae. Splendida eſt editio, quae decem annos ſub praelo ſudauit; ſed, diſperſis ſcholiis atque adnotationibus, valde incommoda: de qua in praef. ad Theocritum, atque in introductione in hiſt. L. Gr. l. c. vberius egi.

[*Io. Toupius* Appendicem notarum ad Theocritum, Oxonii 1772. 4. edidit.]

Soſpitatorem vero nactus eſt Theocritus *Valckenarium*, qui opes, a Wartono collectas maleque diſſipatas, in meliorem ordinem redegit et, quidquid ferme in iſtis eſſet lectionibus bonae frugis, ſapienter in vſum conuertit. Bis autem bene meruit de Theocrito. Primum eius cura prodierunt correcta, et more illius, h. e. erudite illuſtrata:

Theocriti decem (nr. I. II. III. IV. V. VI. VII. IX. XVIII. et XX.) *latinis pleraque numeris a C. A. Wetſtenio reddita, in vſum auditorum cum notis edidit, eiusdemque Adoniazuſas vberioribus adnotationibus inſtruxit L. C. Valckenaer.* Lugd. Bat. apud Ioann. le Mair. 1773. 8.

Noua eſt recenſio. In Theocriteis editio potiſſimum expreſſa fuit Cantabrigienſis Radulphi Wintertoni, ſed correcta ex codd. Wartonianis aliisque et editionibus, praecipue Mediolanenſi, Aldina et Florentina. Praeter ea habuit Pariſini codicis lectiones, communicatas a Ruhn-

a Ruhnkenio, qui ſuppeditauit quoque emendationes quasdam, et permulta ex ineditis grammaticis. Tum vſus eſt lectionibus codicum, olim Palatinorum, a Salmaſio excerptis, et Iſ. Voſſii coniecturis, in margine editionis Heinſianae poſitis, atque coniecturis aliisque quibusdam adnotationibus, ab Tib. Hemſterhuſio exemplo Heinſiano adſcriptis. Octo prioribus verſio latina Wetſtenii, id. ſeptimo D. Heinſii; idyll. XVIII. H. Grotii, et idyllio XV. paraphraſis Helii Eobani Heſſi ſeparatim ſunt ſubiunctae. Adnotationes in Adoniazuſas ſunt immenſae propemodum eruditionis et theſaurus graecae linguae atque antiquitatis.

Theocriti idyllia et epigrammata *Brunck* in Analectis veterum poetarum graecorum, Argentorati 1772. 8. tom. I. pag. 263 ſqq. dedit, vſus codd. Vindobonenſibus et Pariſinis. Nouam vero inſtituit recenſionem, Nam ex codd. partim, partim ex ſuo aliorumque ingenio, interdum audacius emendauit Theocritea, dorismum vbique induxit, et ordinem idylliorum reduxit Aldinum. Quaedam retractauit in notis, (tom. III. pag. 58.) et de multis locis breuiter quidem, at acute atque ingenioſe ſuam dixit ſententiam.

Poſthaec *Valckenaer* iterum acceſſit ad contextum Theocriti emendatius promulgandum:

Theocriti, Bionis et Moſchi carmina bucolica. graece et latine. Latino carmine pleraque reddita ab Eobano Heſſo, nonnulla a G. E. Higtio ſubiecit, graeca ex edd. primis, codd. et aliunde emendauit, variisque lectionibus inſtruxit L. C. Valckenaer. Lugd. Batau. et Campis, apud Io. le Mair et I. A. de Chalmont. 1779. 8.

Eſt editio praeſtantiſſima, et mere critica; et in notis breuibus tantummodo de veritate lectionis disputatur, adlatis potioribus codd. lectionibus aut aliorum ſuſpicionibus atque emendationibus. Brunckii correctiones ſunt ſaepe probatae ac receptae; interdum repudiatae. In idylliis Bionis ac Moſchi deſcribendis baſis quidem fuit edit. Bonau. Vulcanii; ſed ex codd. (in his, Pariſinis, quorum L. V. ei miſerat Villoiſonius, et Mosquenſi, a cl. Matthaei communicato,) Arſenii violeto et editionibus Aldina, Brunckiana aliisque, atque coniecturis tam propriis quam alienis emendata.

Ego vero edidi *Theocriti reliquias, graece et latine, et cum animaduerſionibus.* Lipſiae 1780. mai. 8. Ornant hanc edition. obſeruationes cel. Schreberi, mihi amiciſſimi, in quibus vocabula potiſſimum, quae in Theocriteis occurrunt botanica, explicantur.

Strothius quidem, moderator quondam ſcholae Gothanae, in bibl. Berolinenſi quaedam carpere, praecipue ex hiſtoria atque antiquitate hiſtoriae naturalis et botanices plura melius explicare ſtuduit, at ſaepe irrito conatu, et ipſe valde leuem exiguamque curauit idylliorum *Theocriti* editionem, graece, cum ſelectis ſcholiis graecis et adnotatiunculis, Gothae 1782. 8. — cuius editionis exemplaribus diuenditis, cl. *Iacobs* nouam parauit editionem, e Valckenarii recenſione maximam partem repetitam ſuisque coniecturis ſagacibus ornatam, ideoque et magnam Strothii notarum partem et lectiones cod. Gothani reſecuit et nomen illius in fronte omiſit. Inſcripta vero illa eſt:

Theocriti Idyllia ex recenſione Valckenarii cum ſcholiis ſelectis ſcholarum in vſum edita. Gothae. 1789. m. 8.

Selecta quaedam Theocriti idyllia, (nr. I. IV. VI. VIII. IX. X.) *Recenſuit, variarum lectionum notas adiecit, ſuasque animaduerſiones, partim latine, partim anglice ſcriptas* (grammaticas, maximam

maximam partem leues,) *immiſcuit Thom. Edwards, S. T. P. in vſum iuuentutis academicae.* Cantabrigiae, 1779. m. 8. vid. Introduct. meam in H. L. Gr. pag. 520. vbi quoque diſſerui de ſequenti editione, ſplendida quidem, at in qua curanda minus praeſtitit editor, quam promiſit:

Teocrito, Moſco, Bione, Simmia, greco-latini con la Bucolica di Virgilio latino-greca, volgarizzati e forniti d'annotationi da Eritiſco Pilenejo, P. A. Parmae 1780. 4. II. voll.

A ſplendore tantum graec. typorum et verſione lat. *Ber. Zamagnae* commendabilis eſt edit. Parmae apud Bodon. 1792. 4.

Idylles et autres poëſies de Théocrite, traduits en françois, avec le texte grec, des notes critiq. la verſion latine et un diſcours prélimin. par M. *Gail.* Pariſ. 1792. 8.

Idyll. IV. IX. XVI. XVIII. gr. et lat. in *Io. Vorſtii* poetar. vett. graecor. poemat. ſelectis, Berolini 1674. 8.

In antholog. graecam poetic. quaedam recepi idyllia. Baruthi 1792. 8. etc.

Metaphraſes et varia eruditorum ſcripta, quibus Theocritus illuſtratur.

Eobani Heſſi, Winſemii, aliorumque verſiones *latinas*, editionibus additas, iam paſſim memoraui. — *Eobani Heſſii* metaphraſis prodiit etiam ſeparatim Baſileae apud And. Cratandr. 1531. 8. vid. *Eraſmus* lib. XXVII. epiſt. V. *Barthii* aduerſaria LVII. 16. *Maittaire* A. T. II. pag. 758. — *Pharmaceutica*, latine. Venet. 1533. 8. *Colus et Ouum,* in Amphith. Sap. Socrat.

Theocriti — Idyllia triginta ſex recens e graeco in latinum, ad verbum translata, Andrea Diuo Iuſtinopolitano interprete. Eiusdem epigrammata, Bipennis, Ala et Ara, latinitati donata, eodem Andrea Diuo interprete. Venetiis apud hered. D. Iac. a Burgofrancho, 1539. Baſileae. — In calce: *Baſileae apud Barptolomaeum Weſthemerum,* a. M.D.XLI: (1541.) menſe Aug. 8. — editionem ann. 1554. in 8. praebet catal. Barberin. bibl. II. p. 452.

Idyllia I. VII. VIII. IX. XII. ab Heinſio, idyll. autem III. XVIII. XXVII. ab *Hugone Grotio* et epigrammata ab vtroque latine reddita ſunt in Heinſiana Theocriti editione, et a Valckenario repetita.

Theocriti bucolica per *Philethium* prodierunt ante annos ducentos et vltra, in 4. ſaec. XV. vid. biblioth. Vffenbach. tom. II. adpend. pag. 116. — *Honorii Dominici Caramellae* Panormitani Theocritum metro latino donatum memorat Mongitor. B. Sic. I. p. 291.

Idylli di Moſco, Bione e Teocrito, recati in verſi *latini*, del Conte *Bernardo Zamagna,* volgarizzati e forniti d'annot. da *Luigi Maria Buchetti*, Mediolani 1784. 4. — *Theocriti, Bionis et Moſchi Idyllia.* Omnia a *Bernardo Zamagna*, Raguſino, latinis verſibus expreſſa. Senis ex typogr. Pazziniana. 1788. 8. Pars Theocrit. idylliorum verſionis auctorem habet Abbat. *Raymund. Cunich.*

Anglice vertit *Iohn Dryden* idyll. I. XI. XII. XVIII. XIX. XXVII. XXXIII. in Miſcellany Poems, part. I. et II. vbi etiam exſtat verſio idyll. II. X. XX. per *Guil. Bowles.* — anglicis verſibus *Thom. Creech.* 1684. 8. et 1713. 12. — *Anglicam Theocriti, Bionis, Moſchi et Tyrtaei* verſionem metricam a *Rich. Polwhele*, factam et editam Londini 1786. 4. iam laudaui

ſupra

ſupra in vol. I. pag. 741. — Anglicam Theocriti verſionem cum criticis obſeruatt. vita auctoris, indice rariorum editionum et commentatione de carmine bucolico debemus *F. Fawkes*, Londini 1767.

Hiſpanice vertit Idyllium VI. *Villegas*, in part. II. libri, *Eroticas*. Nag. 1617. 4. et in Parn. Espagn. tom. II. p. 122. vid. *Don Luis Ioſ. Velazquez* Geſchichte der ſpaniſchen Dichtkunſt, ex verſ. germ. I. Andr. Diezii, pag. 458.

De *italicis* verſionibus vide *Paitoni* bibliotec. degli autori - volgarizzati etc. tom. IV. pag. 99 ſqq. Sunt vero *Antonii Mariae Saluini*, Venet. 1718. 12. (vid. Giornale de' letterati d'Italia, tom. 28. pag. 463.) rec. 1726. 1744. — *edizione ſeconda, accreſciuta colle annotazioni del cel. Signore Abate Regnier Desmarais*, (in priora XV. idyllia,) *date ora per la prima volta in luce.* in Arezzo 1754. 8. — *Dominici Regolotti*, Romani, Prof. poetices et graecae linguae in vniuerſitate Taurinenſi. Taurini 1729. 8. (conf. Bibl. italique tom. I. pag. 289. tom. II. pag. 325. et bibl. raiſonnée tom. IV. pag. 97.) — Quatuor *Theocriti* idyllia, cum Moſchi amore fug. et Eu opa in: Canzoni Paſtorali di *Girolamo Pompei*, Gentiluomo Veroneſe con alcuni idillii di *Teocrito* e di *Moſco* tradotti dallo ſteſſo in verſi italiani. In Verona 1764. 8. (Paiton. II. p. 151 ſq.) — Epithalamium Helenae verſibus italicis cum textu graeco et adnotationibus edidit *Angelus Theodorus Villa* cum Colutho, Mediolani 1753. 12. (Paitoni I. p. 272 ſq.)

Apologia di Luigi Eredia, nella quale ſi difendono Teocrito, e i Doriesſi Poeti Siciliani dalle accuſe di Battiſta Guarini. In Palermo, per Gio. Antonio Franceſchi. 1603. 4.

Gallicis verſibus donare Theocritum et illuſtrare notis inſtituit *Longapetraeus* (Mr. de Longepierre) idem, cui Anacreontem, Moſchum et Bionum linguae ſuae eleganter redditum Galli debent. Pariſ. 1688. 12. cf. *Io. Clerici* bibl. vniuerſalem, tom. I. p. 509 ſq. Hiſt. Ouvrag. 1689. Maii pag. 258. — Gallice quoque verſus eſt Theocritus a *Chabanon*, (Pariſ. 1777. 8. — a *Gin* Pariſ. 1788 ſq. II. tom. 8. vid. Gothan. ephem. litter. plag. V. ausländiſchen Litteratur, 1790. pag. 35. — quartum idyllium vertit et obſſ. illuſtrauit *Hardion* in Mem. de Litter. de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. tom. IV. pag. 520 ſqq. ann. 1746.

In *germanicam* linguam conuerſa ſunt idyllia Theocriti a *Lieberkühnio*, cum Bione et Moſcho, Berolini 1757. et 1767. 8. (verſio valde culpatur, eius autem introductio, ſectionibus nouem conſtans de poetis illis bucolicis, de idylliis in genere, de dictione et metro illorum etc. laudatur. vid. Biblioth. elegantiorum litterarum Lipſienſem tom. II. p. 367—396.) a *Schwabio* cum notis, (idyll. I. III. IV. VIII. XVIII. XXVII. cum carm. in mortuum Adonin et Moſchi in funere Bionis.) — a *Grillo* (XX. idyllia) Halberſtadii 1771. 12. — a *Car. Auguſto Küttnero*, cum Bione, Moſcho et Colutho, Mitau et Lipſiae 1772. min. 8. iterum cum aliis Altenburg. 1784. 4. — a Comite de *Stolberg* idyll. I. II. VIII. VIIII. XI. XII. XVIII. XXI et XXV. in Gedicht. aus dem Griechiſchen. Hamburg. 1782. 8. — alia in *Voſſii* Gedichten, Hamburg. 1785. 8 p. 188 ſqq. [deinque *I. H. Voſs* plura idyllia german. verſa et notis illuſtrata inſeruit. ſingulis particulis collectionis poematum quotannis editae: Hamburgiſcher Muſenalmanach.] — *Bucolica Theocriti* XIV. et VI. epigrammata eleganter vertit, eruditeque illuſtrauit *Comes de Finckenſtein* x) et praemiſit commentationes doctas

x) I. idyllion idem germanica oratione proſaica iam illuſtrarat in libro menſtruo, *der Greis*, tom. XVI. partic. 188.

doctas de carmine bucolico et vita Theocriti in libro, nitidis typis expreſſo et inſcripto:

Arethuſa oder die bukoliſchen Dichter des Alterthums. Erſter Theil. Berol. typis et ſumtu Io. Frid. Vngeri 1789. 4.

Docta eſt cenſura in Ien. Algem. Liter. Zeitung ann. 1789. menſ. Nou. nr. 351.

Theocrits Idyllen und Epigrammen aus dem Griechiſchen, metriſch überſetzt, und mit Anmerkungen von Ernſt. Chriſtoph. Bindemann. Berol. 1793. 8.

Laudatur et verſio et magna notarum criticarum pars in ephem. litter. Gotting. 1793. plag. XI. p. 106 ſqq. Specimina II. dederat Bind. in Wielandii neuem teutſchen Merkur. 1792.

Tria idyllia vertit *Koehler* in lib. menſtruo, *Unterhaltungen*, tom. VII. pag. 156 ſqq. atque in ſuis *Notis et emendationibus in Theocritum* Lubecae 1767. 8. — Odam in mortem Adon. vertit *Clodius* in: Verſuchen aus der Litteratur etc. part. IV. pag. 673 ſq. — *Cyclopis* verſio germ. interdum magis proſaica, quam poetica in *Gothelf. Guil. Chriſtph. Starcke*, Bernburg. 1788. Cyclopis et duorum aliorum idyll. verſio *Ramleri* germ. eſt in Batteuſii libro, ab illo verſo, Einleitung in die ſchönen Wiſſenſchaften etc. Cyclopis verſio ab *Hindenburgio*, in deutſchen Muſeum, Ianuar. 1779. — *Anton* et *Goetz*, quaedam verterunt idyllia. conf. vollſtändige Sammlung aller Ueberſezzungen der Griechen und Röm. (Francof. 1785. 8.) pag. 54 ſqq.

In illuſtrandis et emendandis Theocriteis alii vel ſeparatim vel paſſim aut in notis ad editiones aliorum auctor. alios auctores vett. ſimul perſequendo varia imparique ratione verſati ſunt.

In P. Virgilii Maronis bucolica Ioach. Camerarii poſt omnes aliorum non contemnenda explicatio. *H. Eobani Heſſi indicationes et interpretationes locorum Theocriti.* Io. Sturmii in priores tres eclogas commentariolus. Argentor. exc. Blaſius Fabricius Chemnicenſis. 1568. 8.

Inſunt quoque *Martini Cruſii* ſcholia in primum Theocriti idyllion Sturmiana. vid. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. vol. II. faſc. II. pag. 310 ſq.

Io. Meurſius, tum vix ſeptendecim annos natus, edidit ſpicilegium ad hunc poetam, Lugd. Bat. 1597. 8.

Nonnullis Theocriti locis lucem adfert *Sam. Petitus* lib. I. Obſeruationum cap. XI. pluribus *Iac. Palmerius*, Grentemesnilius, in Exercitationibus ad auctores graecos p. 791 ſqq. *Io. Brodaeus* VII. 7 ſqq. Miſcellaneorum; *Lamb. Bos* in Obſeru. crit. cap. 19. — *Petr. Henr. Koppiers* in Obſeruatis philologicis in loca quaedam Antiphanis, *Theocriti*, Pauli, apoſtoli, Eratoſthenis et Propertii, Lugduni Bat. 1771. 8. cap. VI. pag. 59 ſqq. *I. Pierſon* in Veriſimilibus, (Lugduni Bat. 1752. mai. 8.) cap. III. pag. 41. et IV. pag. 45 — 50. — *Gisbert. Koen.* in notis ad Gregor. Corinthum de dialectis, (Lugd. Bat. 1766. 8.) multis locis. — *Toup.* permulta loca et poetae et ſcholiaſtae tentauit et explicuit paſſim in Emendationibus in Suidam et Heſychium etc. Oxoniae 1790. mai. 8. IV. voll. — *Iacobs* aliquoties in ſpecimine emendationum in auctores veteres etc. Gothae 1786. 8.

Lud. Caſp. Valckenarius in epiſtola ad Matthiam Roeuerum, praemiſſa Virgilio collatione ſcriptorum graecorum illuſtrato opera et induſtria Fuluii Vrſini, Leovardiae 1747. 8. permulta Theocriti loca face critica illuſtrauit, et ſagaciter explicuit.

Iac.

Iac. Philipp. Dorville, Theocritum editurus, multos codices graecos contulerat. Hinc in Animaduerſionibus in Charitonem Aphrodiſienſem permulta loca poetae emendauit; pauca in critica vanno in inanes Io. Corn. Pauonis paleas. Amſtel. 1737. mai. 8.

Io. Bern. Koehleri notae et emendationes in Theocritum, accedente ſpecimine emendationum in ſcriptores arabicos, Lubecae 1767. 8. Doctae ſunt et acutae, earumque multae Valckenario probatae.

In *Miſcell. Obſeruatt.* vol. III. tom. III. pag. 370—374. ſunt incerti cuiusdam auctoris Britanni obſeruationes, inſertis paſſim *B*, h. e. Iac. Phil. Doruillii caſtigationibus.

Nicol. Niclas ſpecimen Theocriteum cum proluſ. Io. Mich. Heinzii, Luneburgi (1764.) 4. conf. Reiske praef. ad Theocritum tom. I. pag. XXVIII ſq. et tom. II. pag. XV.

Stroth et *Zeune* ſcripſerunt commentatt. ad Idyll. XXI. et *Schütz*. Obſſ. in Theocriti Adoniazuſas vſ. 1—38. Ienae 1782. progr.

Alb. Bayeri commentarii perpetui in Theocriti Charites et Syracuſias. Erlangae 1790. 8.

Zur Erklärung der Idyllen Theocrits von Chriſtian Wilhelm Ahlwardt, (qui in praeſenti Rector, neſcio cuius ſcholae, eſſe dicitur,) Roſtoch et Lipſiae 1792. 8.

Plura acute vidit, et quaedam ingenioſe emendauit. Sed inurbanitate moribusque agreſtibus vel vicit Cyclopas et feminas Syracuſias apud Theocritum. Atque ipſe, dum alios carpere et criminari ſuſtinuit, craſſos commiſit errores, a doctis cenſoribus in ephemeridibus Gottingenſibus ac Gothanis acriter notatos.

Io. Heinr. Ackeri diſſ. de characteribus boni doctoris ad Theocriti Idyllion XXIV. Ienae 1705. 4.

Io. Georg. Meuſelii, (Theocrito primas partes haud concedentis,) diſſ. de Theocriti et Virgilii poeſi bucolica, Gottingae 1766. 4.

Add. *Huetiana* nr. 82. — Neue critiſche Briefe. epiſt. 38. Tiguri 1763. 8. p. 300 ſqq.

Iohannea ex Theocriti idylliis collecta ac ſcholiaſte graeco nondum in vulgus edito illuſtrata — a *M. Henr. Scholz* Sil Breitenauiani Ploën. R. (ſine loco) 1735. 4. Ineditus ille ſcholiaſtes reperitur in cod. Lipſienſi bombycino decem idylliorum. *Harl.*]

Neque praetereundum *Aemilii Porti* Lexicon Doricum ſiue Theocriticum, vulgatum Hanouiae 1603. 8.

Viri nobiliſſimi *Lucae Langermanni* obſeruationes, quem in Theocrito multum operae poſuiſſe teſtatur *Kinneſius* in epiſtolis ad Daumium pag. 148. numquam lucem adſpexerunt. Seruantur Hamburgi apud Scheelium.

Io. Weitzii notae in Theocritum, non criticae, ſed collectanea ſententiarum conſimilium ex aliis ſcriptoribus continentes cum *Wolfgangi Seberi* indice vocum Theocriticarum memorantur in Iungermanni epiſtola ad Salmaſium, data 1609. tom. IV. Sylloges Burmannianae pag. 511.

Ioſephi Wurtzleri, qui Theocritum ann. 1561. publice interpretatus eſt Roſtochii, argumenta idylliorum ſingulis tetraſtichis exſtant in Io. Fredori choro charitum et muſarum pag. 117.

[*Ioſephi Wurzleri* breuis commentatio de lectione Theocriti, fol. 108 b. ſqq. — eiusdem memorata Tetraſticha XXXVI. idylliorum argumentorum vice dictata, fol. 117 ſqq. in libro: *Scripta in academia Roſtochienſi publice propoſita ab a. 1563—1567.* Roſtoch. 1567. 8. cum praefat. Poſſelii.]

Virgilium cum Theocrito conferunt *Caeſar Scaliger* in critico ſiue lib. V. poetices cap. 5. *Fuluius Vrſinus* in Virgilio cum ſcriptoribus graecis collato, ad illius poetae eclogas. [cuius libri nouam edit. cum epiſt. Valckenarii paullo ante laudaui.] *Renatus Rapinus* diſſert. de carmine paſtorali, *Franciſcus Vauaſſor* libro de ludicra dictione pag. 105 ſq. [cap. VII. pag. 108 ſqq. edit. Kappii, *Alex. Roſaeus* diſſ. de carmine paſtorali, in eius Eclogis, Lugd. Bat. 1672. 12. pag. 63 ſqq. *Tollius* in Theocriti et Virgilii comparatione in *Berkelii* diſſ. ſelectis criticis de poetis graecis et lat. Lugd. Bat. 1707. 8. pag. 377 ſqq.] et alii. Neque alia eſt fere eruditorum ſententia, quam Theocritum felicius Virgilio natiuam paſtorum ſimplicitatem [y] expreſſiſſe, atque adeo in hoc genere carminis citra controuerſiam excelluiſſe, quod βϐκολιασμὸν vocat *Athenaeus* et a *Diomo* quodam paſtore Siculo primum repertum ſcribit XIV. pag. 619. pro quo alii *Daphnin*, alii *Panem* ipſum laudant, alii *Steſichorum* primum aiunt bucolicum carmen compoſuiſſe. Vide *Voſſium* III. 8. Inſtitut. Poetic. et quae viri docti ad Aelian. X. 18. Var. In bibl. regis Galliae cod. MDCCXXVII. exſtat *Artemidori*, grammatici, ſcriptum de inuentione Bucolicorum, graece manu exaratum, teſte Labbeo bibl. nou. MSS. pag. 110. Sed dubito, an alia contineat, quam quae Theocrito graece praemitti ſolent, et in editione Aldina ſubiiciuntur περὶ εὑρέσεως τῶν Βϐκολικῶν. Ante haec enim in eadem editione legitur epigramma *Artemidori*, grammatici, (Tarſenſis, an alterius, incertum,) [P] qui Bucolicos [z] poetas collectos et in vnum coniunctos volumen (a ſe, an ab alio non dicit) teſtatur hoc diſticho:

> Βωκολικαὶ Μοῖσαι σποράδην πόκα, νῦν δ᾽ ἅμα πᾶσαι
> Ἐντὶ μιᾶς μάνδρας, ἐντὶ μιᾶς ἀγέλας.

Huic diſticho perperam ſine vlla diſtinctione Aldus coniunxit tetraſtichon Theocriti de ſe, quod incipit ἄλλος ὁ Χῖος, itaque Gyraldus, hoc non obſeruans, exiſtimauit, ſe de patria Theocriti in Artemidori etiam epigrammate legere, quod alibi in Theocriti tetraſticho legerat. Hoc itaque eſt illud Artemidori epigramma, quod vbi exſtet, neſcire ſe fatetur *Colomeſius* ad Gyraldum pag. 150. [Sed Artemidoro vindicari a *Brunck.* Anal. I. p. 263. Reiskio aliisque, ſupra iam obſeruatum eſt.]

VI. *Catalogus*

y) Et tamen Theocritus non ſatis paſtoritius videtur *Fontenelio* in diſſ. gallice edita, de ecloga.

z) Dan Heinſius exiſtimat, Theocriti bucolica primum ſeparatim fuiſſe a Grammaticis vulgata et a veteribus lecta, deinde cum aliis Theocriti idylliis et ſcriptis coniuncta; denique permixta fuiſſe aliis poetis bucolicis, neque omnia videri Theocritum auctorem habere, quae ſub eius nomine hodie leguntur. Nonnulla etiam Theocrito, Chio, ſunt tribuenda, in quibus Ἰάδος dialecti veſtigia. [Etiam de hac re ſupra diſputatum eſt.]

VI. *Catalogus Scriptorum, in ſcholiis graecis ad Theocritum citatorum, ex editione Wartonii* [aa]).

A.

Αἴσχυλος, II. 36. IV. 62. in *Glauco.* X. 18. in Lycurgo. [Sed ibi legitur Ἀρίσαρχος ἐν ὑπομνηματι Λυκεργε Αἰσχυλε. vltimum tamen vocabulum deeſt in cod. Vatic. III.]

Ἀλεξανδρος, I. 36. ad Homerum. VII. 141. ὁ Μυνδιος, V. 96. VII. 57.

Ἀλκιμος, I. 65. [videtur fuiſſe natione Siculus et variarum regionum mores deſcripſiſſe. vid. *Doruillii* Sicula pag. 246.]

Ἀλκμαν, V. 83.

Ἀλκαιος, vetuſtior VII. 63. Iunior et epigrammatiſta, 112.

Ἀμεριας, I. 32. 97. vnus, vt videtur, interpretum Theocriti.

Ἀμυντας, medicus Rhodius. Inſidias ſtruit Ptolemaeo Philadelpho, cum Chryſippo, medico, etiam Rhodio, et Arſinoe. Occiditur a Philadelpho, XVII. 128.

Ἀντιγονος, VII. 57.

Ἀπολλωνιος Ῥοδιος, VII. 76. XIII. 7. 43.

Ἀπολλωδορος, I. 52. II. 36. in libro περι θεων, X. 41. ὁ Δωριευς, I. 52.

Ἀρατος, I. 123. IV. 9. VI. 1. in *Phaenomenis.*

Ἀρισαρχος, X. 18. in *commentario ad Aeſchyli Lycurgum.* [vid. ad voc. Αἴσχυλος.]

Ἀρισιππος, I. 3. ἐν τῳ Ἀρκαδικῳ.

Ἀρισειδης, XVII. 69.

Ἀρισις citharoedus, VII. 99.

Ἀρισοτελης, I. 34. 147. II. 17. in libro περι ζωων μοριων, 48. III. 21. IV. 6. V. 53. VII. 22. 57. 139. 141. XIII. 9. XV. 64. in τῳ περι Ἑρμιονης ἱερῳ, [vel potius ἱερων in libro *de Hermiones delubris,*] forte *Ariſtophanes, grammaticus.* Legitur in cod. Laurent. numerat. XLVI. περι της Ἑρμιονης ἱερῳ, ἡ διατριβῃ, ἱσορει etc. [vid. *Toup.* in animadu. in ſchol. p. 220. et *Warton.* in emend. ſchol. pag. 205. ad h. v.]

Ἀρισοφανης, I. 1. in *Nubibus,* 48. in *agricolis,* 132. II. 12. in *conuiuis,* 74. V. 15. 43. in *Ranis,* 118. III. 2. in *Pluto,* X. 19.

Ἀρισοδημος, ὁ Θηβαιος, VII. 103. ἐν ῳ ἱσορει περι της ἑορτης των ὁμοιων.

Ἀρχιλοχος, II. 48. IV. 49.

Ἀσκληπιαδης, I. 4. ὁ Μυρλεανος, 118. II. 88. V. 21. 94. 102. epigrammatiſta, vel Samius, VII. 40.

[Γ.

Γλαυκα, IV. 31. natione Chia. Inſtrumenta muſica pulſare perita: ſub Ptolemaeo Philadelpho.]

Δ.

Δεινιας, XIV. 48.

Δημητριος, ὁ Καλατιανος, I. 65. [cf. *Toup.* animadu. in ſchol. pag. 210.] V. 83. VII. 151. X. 19.

Διοκλης, VII. 112.

Διονυσιδωρος, V. 21.

Διονυσιος, VII. 45.

Διφιλος, X. 1. ad *primum librum Nicandri* Θηριακων.

Διων, I. 147.

E.

Ἑλλανικος, XVI. 49.

Ἐπαφροδιτος, in libro περι σοιχειων, I. 117.

Ἐπιμενιδης, I. 3. ἐν τοις ποιημασιν αὐτε (ſ. περι αὐτε ſc. Πανος. In poematiis *de Pane.*) Simpliciter ἐν τοις ποιημασιν, cod. Laurent. XLVI. Nec non cod. Vatic.

aa) Fabricius dederat catalogum ſcriptorum etc. ex edit. Oxonienſi ann. 1699. 8. cui reſpondet edit. Reiskiana. Ego vero pleniorem hic reddidi ex edit. Wartoniana. *Harl.*

tic. III. Erat, vt id obiter notem, *Epimenides* ὁ γενεαλογος quidam, memorante Diogene Laertio I. §. 115. Idem, ni fallor, citatur in ſcholiis ad Phoeniſſ. Euripidis verſ. 13. [vid. ſupra in vol. I. pag. 31 ſq. not.]
Ἑρμεσιαναξ, VIII. 55.
Ευπολις, I. 95.
Ευριπιδης, I. 78. II. 10. in *Hippolyto* Καλυπτομενῳ, 166. VI. 2. VII. 101. 149.
Ευφοριων, II. 2. in Ποτηριογλυπτῃ, X. 28. XIII. 7.
Ἐφορος, VII. 103.

Z.

Ζηνοδοτος, V. 2.

H.

Ἡροδοτος, VII. 36. XIII. 9. 56. [bb] XVI. 100.
Ἡσιοδος, I. 6. 27. [cc] 48. 107. IV. 34. V. 98. VII. 68. X. 75. XVI. 49.

Θ.

Θεαιτητος, I. 118. 148.
Θεοπομπος, V. 73. XVI. 35.
Θεοφραςος, I. 52. 115. II. 48. IV. 31. V. 15. 92. 97.
Θυκυδιδης, XVI. 84.
Θυρις, VI. 7.

I.

Ἰασων, XVII. 96. ἐν τοις περι Κνιδυ.
Ἰβυκος, I. 117. παριςορων περι της Ὀλυμπιας παλης.
Ἱεροκλης, I. 56. [Sed *Toup.* in animadu. in ſchol. Theocr. p. 209. corrigit Σοφοκλης.]
Ἱπποςρατος, VI. 40.

K.

Καλλιμαχος, I. 136. II. 17. 147. IV. 62. 16. [de quo loco v. Warton. in emend. ſchol. edit. pag. 210. et Toup. anim. in ſcholia pag. 212.] VI. 39. VII. 34. 60. 103. VIII. 30. XI. 1. XIII. 25. 56.
Καρυςιος, ὁ Περγαμηνος, XIII. 22.
Κλεανδρος, V. 21. ἐν δευτερῳ των παροιμιων.
Κλειταρχος, II. 59.
Κρατευας, II. 48. V. 92.
Κρατιδης, V. 92.
Κρατινος, IV. 18. XI. 10. in *Nemeſi*, 46. [Sed *Toup.* in animadu. in ſchol. pag. 218. corrigit Κρατευας, et de hoc quaedam tradit.]

Λ.

Λεπτινης, I. 112.
Λυγγευς, IV. 20.
Λυκιος, VII. 78. [*Toup.* in anim. in ſcholia pag. 215. corrigit Λυκος, et intelligit Lycum, Rheginum, hiſtoricum.]

M.

Μενανδρος, I. 109. II. 28. 66.
Μνασεας, I. 64. ἐν τῳ περι Ευρωπης, XIII. 75.
[Μολων και Σιμων, Ἀρατυ ἀντερασαι, VII. 125.]
Μυνατος, II. 100. VII. 106. 138.

N.

Νεοπτολεμος, I. 52.
Νικανδρος, II. 56. V. 92. X. 1. in *Theriacis*, III. 54. XIII. 46.
Νικανωρ, ὁ Κωος, VII. 6. ὑπομνηματιζων, ſc. *commentans in Theocritum.*

[Νικιας,

bb) In vtroque verſu 9 et 56. corrigit *Toup.* in animadu. in ſchol. pag. 219. Ἡροδωρος, qui fuit Ponticus ſiue Heracleota et ſcripſit *de Hercule eiusque rebus geſtis.*

cc) Sed in hoc verſu in cod. Laurent. non *Heſiodus*, ſed *Callimachus* citatur. vid. Callim. fragm. Bentl. CIX. notante Wartono in emendationibus editorum ſcholiorum, pag. 199.

[Νικιας, medicus, Theocriti amicus, XIII. 13. XI. 1.]

Νυμφοδωρος, I. 69. ἐν τῳ περι Σικελιας, V. 15.

O.

Ὁμηρος, I. 1. 12. 34. 36. 56. 62. 97. 103. 105. 112. 125. 136. 138. 139. II. 16. 18. 59. 121. III. 4. 12. 13. 24. 42. IV. 10. 54. V. 2. 15. 51. 99. 149. VI. 7. 23. VII. 1. 6. 11. 25. 39. 68. 69. 111. VIII. 6. 26. 33. 51. 66. in libro II. *Iliadis*, IX. 1. 15. X. 2. XI. 12. XII. 2. XIII. 13. XV. 34. 86. 139.

Ὀλυμπιονικος, II. 121.

Ὀνατος, XIII. 46. ἐν τοις Ἀμαζονικοις. (forſ. Ὀνασος.) [Μνατος coniec. Fabricius, ſed refutatus a Wartono in emendatt. ſchol. editor. pag. 205. ad h. l. Ὀνασος in primo Ἀμαζονιδων aut Ἀμαζονικων citatur a ſcholiaſte ad Apollon. Rhod. I. 1213. 1236.]

Ὀππιανος, V. 14.

Π.

Πινδαρος, I. 1. II. 10. ἐν τοις κεχωρισμενοις των Παρθενων, 17. V. 14. 84. VII. 103. ἐν τοις ὑπορχημασιν, ſc. *in cantilenis, quae ſaltantibus accinuntur*, XVI. 76.

Πλατων, I. 61.

Πραξιλλας, V. 83. [vbi vid. Warton.]

[Πυθαγορας, Πυθαγορικοι, Πυθαγορισαι, XIV. 5.]

Πυῤῥος, ὁ Ἐρυθραιος, ἠ Λεσβιος, μελων ποιητης, IV. 31. Alibi habetur ποιητης Ἐρυθραιος, IV. 20.

Σ.

Σαπφω, II. 88. XI. 39.

[Σιμων, vid. Μολων.]

Σιμωνιδης, I. 65. ἐν τω (β') περι Σικελιας. [*D'Orville* tamen in Siculis, pag. 246 ſq. coniicit, pro *Simonide* hic ſubſtituendum eſſe Σιληνος, qui quidem apud Suidam in Σαρδανιος γέλως laudetur ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ Συρακούσας. add. ſupra in vol. II. pag. 149. not. εεεεε.] XII. 27. XV. 139. XVI. 34. 36. ἐν Θρηνοις.

Σοφοκλης, IV. 62. in *Andromeda*, VII. 76.

Στησιχορος, XVIII. 1. in primo Ἑλενης ἐπιθαλαμιυ.

[Σωκρατης, XIII. 7.]

Σωπατρος, I. 115. ἐν τω περι αρκτων. Sed ibi legitur Σωςρατος in tertio et quinto Vaticano.

Σωσιβιος, V. 92.

Σωσιθεος, VII. 93.

Σωςρατος, VI. 28.

Σωφρων, II. 12. et in argumento graeco.

T.

Τιμοσθενης, XIII. 22.

Τριπτολεμος, VIII. 115.

Τυραννιων, I. 136.

Φ.

Φανιας, VII. 134.

Φιλητας, II. 118. VII. 6.

Φιλοξενος, VI. 7. XI. 1.

ΦιλοςεΦανος, V. 14.

Φιλοςρατος, V. 15.

[X.

Χρυσιππος, V. 5. XVII. 125. medicus Rhodius, vid. ſupra voc. Ἀμυντας.]

Denique addam, virum quemdam doctum meditatum fuiſſe nouam editionem, gr. et lat. cuius initium n. idyllium I. cum ſcholiaſte graeco, variis quibusdam lectionibus et adnotationibus vberioribus, maximam partem grammaticis et antiquariis, tam in ſcholiaſtes, quam in textum graecum, venuſte ſcriptum, praeloque paratum penes me eſt: quod conſilium

ſilium fuerit editori, patet ex inſcriptione: *Theocriti Syracuſani quae exſtant cum ſcholiis graecis Zachariae Calliergi, notis I. Camerarii — — — et clauis Theocritea, ſeu Lexico vocabulorum omnium et idiotiſmorum dialecti doricae pleniſſimo. Opera et ſtudio*, (ſed nomen omiſſum eſt.) Editor ignotus in adnotatione, fol. B. ſubiecta, haec ſcripſerat: „In Gottorpienſi bibliotheca inter alia rariſſima MSSta habentur etiam *Noſtri idyllia*, nec non vita Heſiodi, Noſtrique et Oppiani graece. Obiter quoque memoro, in illa laudata bibliotheca praeter ea etiam poſſideri in msstis graecis: Hippocratis opera, Ἥρωνος εἰσαγωγὴν τῶν γεωμετρουμένων, Cyrilli lexicon graecum, fragmenta veterum mathematicorum, Leóntii Baſilii Ναυμαχικά, Glycae orationes, Alexii vitam, etc.“

Supra quoque oblitus ſum quaedam adnotare, quae ſpicilegii inſtar hic adponam:

Charites ſ. Idyllium XVI. gr. et lat. edit. *Io. Bechmann.* Freybergae 1625. 4.

Theocriti bucolicum ſ. potius aepolicum carmen a *Philetico* traductum. Pariſiis in aedibus Aſcenſii. 1510. 4. Antiquiorem editionem ſupra iam memorare memini.

De editionibus verſionis lat. ab *Eobano Heſſo* factae, illiusque adnotationum, poſtea animaduerti, etiam *Clement* in Bibliotheque curieuſe, hiſtorique et critique, vol. VIII. pag. 50 ſqq. not. 30. egiſſe.

Dan. Heinſii oratio habita, quum Theocritum auſpicaretur. Lugd. Bat. 1603. 4. *Harl.*

VII. (X.) BION, Smyrnaeus, poeta dd) alter Bucolicus celeberrimus, cuius mortem ſuauiſſimo carmine luxit Moſchus, eius aequalis et ſuperſtes. Hinc de aetate quoque Bionis conſtat. Moſchus ee) enim Ariſtarchi diſcipulus, teſte Suida, fuit. At Ariſtarchus floruit temporibus Ptolemaei Philometoris circa Olymp. CL. teſtibus eodem Suida atque Euſebio. Ex

dd) Teſte Stobaeo, ex oppidulo Phloſſa. Suidas in Θεόκριτος. Syracuſanum faciunt Siculi, vt *Io. Vigintimillius* de poetis Siculis bucolicis cap. 45. et *Antonius Mongitor.* in bibliotheca Sicula, tom. I. pag. 109 vbi de *Bione* agit. *Fabric.* Atque Moſchus in epitaphio Bionis, verſ. 71 ſqq. memorato, Meletis, fluuii, Smyrnam praeterfluentis, deſiderio, patriam Bionis, n. Smyrnam, abunde declarat: eum enim et Homerum diſerte vocat *Meletis filios.* In Sicilia tamen meliorem vitae partem transegiſſe Bionem, veriſimile mihi videtur cum *Longapetraeo* in vita Bionis et Moſchi, et *Bailio* in Diction. voc. *Bion* not. *C.* tom. I. pag. 566. adde *Craſſi* Iſtoria de' poeti greci pag. 89 ſq. *Harl.*

ee) Longapetraeus, gallicus Bionis et Moſchi metaphraſtes, vtrumque putat Theocriti aequalem, argumentis vſus non plane inuictis. Itaque malui in Suidae teſtimonio acquieſcere: nedum adſentiri *Iac. Bonanno*, qui in Syracuſa illuſtrata lib. II. pag. 286. 288. Bionem cum Theocrito eumdem facit. *Fabric.* At quia Theocritus vixit tempore Ptolemaei Philadelphi, regis Aegyptiorum, et Moſchus in epitaphio Bionis Theocritum excitat ad defunctum communem amicum Bionem carmine celebrandum, adfirmatque, Sicelidem Samium, Lycidam et Philetam, Theocriti aequales, (vid. Theocr. VII. 35 ſqq.) deploraturos eſſe mortem Bionis, ex his a *Bailio* et *Longapetraeo* locis citatis, a *Schwebelio* in vita Bionis pag. L. et *Manſone* p. VIII ſqq. editionibus illorum praemiſſa, iure colligitur, Bionem Theocriti aetate floruiſſe, circ. Olymp. CXXIV. et ante Theocritum vita exceſſiſſe. Cl. *Saxius* autem in Onomaſt. I. pag. 132. aetatem *Bionis* et *Moſchi* confert ad A. M. 3858. Olymp. CLVIII. 2. ante C. N. 145. V. C. 607. *Hamberger* vero in zuverläſſigen Nachrichten vol. I. pag. 380. ad an. mundi 3807. ante C. N. 177. *Harl.*

Ex poematibus Bionis, dorice [ff]) ſcriptis, ſuperſunt haec pauca, lectu ſane iucunda: [quae tamen ſimplicitate et pulcritudine naturali cedunt Theocriteis.]

1) [gg]) Ἐπιτάφιος Ἀδώνιδος. *Carmen in Adonidis funere,* quod Theocrito in MSS. tribui teſtatur Fuluius Vrſinus, ac inter Theocritea Aldus [ꝑ] ediderat, praeter *Gambaram*, *Vulcanium*, [et *Ianum Douſam a Noortwyck,* in edit. Vulcanii pag. 71.] nec non *Withfordum* eleganti carmine latino reddidit *Tan. Faber* tom. I. epiſtolar. pag. 253 ſq.

2) Fragmentum, quod incipit Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος etc. Ex *Stobaei* ſerm. LXII. p. 267. cum metaphraſi Grotii. Vbi et alterum fragmentum ſeptem verſuum ſub eiusdem Bionis nomine legitur, quod incipit: Ἅμερε Κυπρογένεια etc. et a Fuluio Vrſino Heinſioque eſt praetermiſſum.

3) Aliud, Ἁ μεγάλα μοι Κύπρις etc. Ex *Stobaei* ſerm. LXI. pag. 245.

4) Aliud, Ταὶ Μοῖσαι τὸν ἔρωτα etc. id. pag. 241.

5) Ἐπιθαλάμιος Ἀχιλλέος καὶ Δηιδαμείας, *in Nuptiis Achillis et Deidamiae Carmen,* quod e duobus MSS. primus edidit, ſed poſtrema parte mutilum Fuluius Vrſinus, poſt carmina nouem foeminarum pag. 240. Confer notas pag. 350. et Gambarae metaphraſin. pag. 361. [conf. *Lennep* ad Coluth. anim. III. cap. 10.] Exſtat et graece in Theocrito Heinſii pag. 205. edit. in 4. [eſt in m. edit. idyll. VII. vbi vid. not. pag. 81 ſq. et 88. in edit. Valck. nr. XV. Longapetr. Brunck. et Schwebelii idyll. VIII.]

6) [aliis, 5.] Fragmentum Εἴ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια etc. Ex *Stobaei* ſerm. LVI. pag. 223. edit. Grotii, quo in loco et alium Bionis verſum ſeruauit Stobaeus:

Οὐκ οἶδ' οὐδ' ἐπέοικεν ἃ μὴ μάθομεν πονέεσθαι
Haec, quae non didici, nunc tandem diſcere ſerum eſt.

Fabric. Hunc verſum Brunck. dedit ſeparatim tamquam fragmentum. Ego, Valckenarium ſequutus, eum praefixi idyllio, quod eſt in edit. Heskini et al. loco V.]

6) [Hesk. aliisque nr. quoque VI.] Aliud fragmentum, Ἔαρος ὦ Μύρσων etc. Ex eclogis *Stobaei* phyſicis pag. 147. edit. Grotii. Idem fragmentum e codice Stobaei Farneſiano publicauit Fuluius Vrſinus pag. 239.

7) Aliud ex ecloga in Hyacinthum [al. inter fragm. Bionis nr. 1. apud Brunck. nr. 12.] Ἀμφασία τὸν Φοῖβον ἕλεν etc. Ex iisdem eclogis pag. 133. Ita autem legendum monuit Theodorus Canterus lib. I. var. lect. cap. 20. non vt alii ediderunt: Ἀμφακία δὲ Βίων ἕλε, vel vt *Vrſinus* pag. 246. et in Virgilio, cum gr. ſcriptor collato, p. 3. vulgauit τὸν βίον ἕλεν. [vide, quae notaui in mea edit. vbi inter fragmenta primum locum occupat, pag. 122.]

8) Aliud:

ff) Inde Moſcho dicitur *dorica Muſa, Orpheus doricus.*

gg) Non idem ordo et numerus eſt idylliorum apud editores, quorum alii, vt veteres, et Valck. et Brunck. non ſeparant, et prior, neque eodem tamen ordine numerat XVII. poſterior XVIII. idyllia: Vulcanius, Longapetraeus, Schwebelius, Heskin, quem Schier et ego ſequuti ſumus, minora fragmenta ab integris idylliis et minoribus fragmentis ſegregant. Longapetr. et Schwebel. numerant IX idyllia et ſeptem fragmenta; Heskin autem X idyllia, et ſeptem quoque fragmenta. *Harl.*

8) Aliud: [al. fragm. III.] Μοῖσας ἔρως καλέοι etc. ex iisdem eclogis pag. 149.

9) [al. 10.] Aliud: Ὄλβιοι οἱ φιλέοντες etc. ex Stobaei ſerm. LXI. p. 247. edit. Grotii, vbi *incerto* tribuitur, ſed Bioni vindicauit Vrſinus e MS. codice. [ap. Longapet. et al. eſt id VI. et id, quod incipit Ἄμερε Κυπρογένεια etc. occupat locum nonum, quod ap. Valcken. eſt nr. XVI.]

10) [al. 8. Valck. 16.] Aliud, Ἕσπερε τᾶς ἀρετᾶς etc. ex Stobaeo, eodem loco. Ab aliis Moſcho tribuitur; at Bioni adſcribit praeter margines Stobaei Arſenius, Monembaſiae epiſcopus, in Apophthegmatis. [vid. not. pag. 108. vbi eſt idyll. VIII.]

11) [al. fragm. V.] Aliud, Αὐτὰρ ἐγὼ βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν etc. Ex Stobaei ſerm. CIX. pag. 463. edit. Grotii. [?]

12) [al. fragm. 2. Valcken. nr. 9. Brunck. nr. 14.] Aliud, Οὐ καλὸν ὦ φίλε etc. Itemque illud ἐκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος, ex Stobaei ſerm. XXIX. pag. 131. [Valck. hoc eſt nr. XI. Brunck. nr. 13.]

13) [al. fragm. 6.] Aliud, Μὴ δὲ λίπῃς μ' ἀγέραστον etc. ex Stobaei ſerm. 41. p. 163. qui ſerm. pag. 269. etiam hunc Bionis verſum operi ſuo intexuit: [quod in edit. Schwebelii eſt inter fragm. nr. 6. apud Heskin. et al. eſt nr. 7. apud Brunck. nr. 17.]

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλὸν, ἀνέρι δ' ἀλκά.
Forma bonum muliebre, vigor roburque virile.

Haec *Bionis*, vt *Moſchi* quoque λείψανα [olim inter Theocritea ſimul edebantur. vide ſupra indicem editt. Theocrit. et bibl. Leidenſis Catal. pag. 274. ſed primum ſegregata fuerunt in edit. perrara, quae praeſtantiſſima dicitur a cl. *Morellio* in Pinelli catalogo tom. II. pag. 264. nr. 4123.

Moſchi et Bionis idyllia, gr. et lat. cum ſcholiis. Acceſſit *Phanoclis* elegia et alia *Propertii.* curante *Adolpho Mekercho.* Brugis. H. Golzius. 1565. 4.

Bionis et Moſchi idyllia aliquot, ab Henr. Stephano latina facta. Eiusdem carmina non diuerſi ab illis argumenti. Venetiis ap. Aldi fil. 1555. 4. *Pinelli* cat. l. c. pag. 265.

Cl. *Manſo* proleg. pag. LXXXVI. memorat edit. Pariſin. 1556. 4. (cui quidem gr. et lat. Theocritus eſt adiunctus,) et Londinenſ. 1651. curante Thoma Stanleio. An verſio fuit anglica? vid. Acta erudit. 1702. menſ. Ian. pag. 46. In vita Stanleii, eius hiſt. philoſ. praemiſſa, dubium videtur, num verterit illa, an ediderit cum textu. Inſcriptio haec citatur: *Anacreon, Bion, Moſchus, Secundi baſia* — cum aliis poematibus. Londin. 1651. 8. *Harl.*]

Poſt *H. Stephanum* in luculenta editione graecorum poetarum principum Pariſ. 1566. fol. diligentius collegit *Fuluius Vrſinus*, ediditque graece cum notis ad calcem carminum nouem illuſtrium foeminarum. Antwerp. 1568. 8. pag. 233 — 269. ſubiecta metaphraſi ligata latina, qua Bionem ac Moſchum donauit *Laurentius Gambara*, Brixianus [hh]). Ab eo tempore cum

hh) Vrſinus diſceſſit interdum a Stephano. Quaedam primum protulit ex cod. Farneſianae bibliothecae, aliaque reſtituit Moſcho, quae Theocrito inſcribebantur. Contendit quoque antiquum cod. Vaticanum et antiquum cod. medic. Florentinum, qui Philelpho fuit. In notis in illos poetas pag. 349 ſqq. adiecit pag. 355. metricam verſionem Laurentii Gambarae. *Harl.*

cum Theocrito edidit graece et latine *H. Stephanus* ann. 1579. forma minore: et addita verſione proſaria ſemel atque iterum *Ioh. Criſpinus*, *Commelinus*, *Dan. Heinſius*, [*Brunck.* in Analectis poet. gr. tom. I. pag. 383 ſqq. *Valcken.* etc.] Exhibet etiam Bionem et Moſchum in poetis minoribus *Radulphus Wintertonus*, Cantabrig. 1652. 1661. 8. Exſtant praeterea in corpore poetarum graecorum heroicorum graecolatino *Iac. Lectii*, Geneu. 1606. fol. — Latino carmine reddidiſſe *H. Stephanum* iam ann. 1556. Pariſ. 8. ii) lego in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis, illam ἔκδοσιν ego non vidi. At *Bonauenturae Vulcanii* clara eſt induſtria, qui cum Callimacho ſuo Bionem ac Moſchum dedit, et felici carmine latino notisque illuſtrauit anno 1584. 12. Antwerpiae apud Plantinum. Valde quoque me adfecit *Dau. Whitfordus*, qui Muſaei carmen de Herone et Leandro, Bionis et Moſchi idyllia, ſelecta idyllia Theocriti nouem, et locum ex Iliados M. v. 310 ſq. nitide edi curauit, ornata elegantibus imaginibus, in aes inciſis, ſed longe elegantiore poetica metaphraſi illuſtrata Lond. 1659. 4. *Fabric.*

[Habet haec Bionis ac Moſchi editio, (quae in bibl. Leidenſi, teſte catalogo pag. 344. nr. 8. proſtat manuſcripta,) peculiarem inſcriptionem:

Μοσχȣ — *Moſchi Syracuſii, Bionis Smyrnaei idyllia. A Bonauentura Vulcanio totidem numeris latine reddita. Cum notis eiusdem.* Antwerpiae, apud Chriſtoph. Plantinum. M.D.LXXXIV. (1584.) 12.

Eſt critica raraque editio. Pag. 63 ſq. inſertum eſt *Gerardi Falkenburgii*, ad imitationem Bionis, epitaphium Io. Flemingi, gr. et lat. et pag. 70 ſqq. metricae nonnullorum Moſchi et Bionis idylliorum verſiones latinae, auctoribus Angelo Politiano, Iano Douſa, et H. Stephano. In bibl. Leidenſi, (catal. pag. 261. nr. 213.) eſt exemplar cum notis Iſ. Voſſii adſcriptis. *Harl.*]

[Docta eſt *Longapetraei* editio, graece cum verſione gallica:

Les Idylles de Bion et de Moſchus. Traduites de grec en vers François. Avec des Remarques. Pariſ. 1686. 12. conf. Act. Erud. tom. I. ſupplem. pag. 99. Hiſt. Ouvrag. 87. p. 253. — rec. Amſtel. 1688. 8. et Pariſ. 1691. Addita ſunt poſt indicem idyllia, gallice ſcripta. — Longapetraei verſionem et notas adiecit Schwebelius ſuae editioni, notarum vero maximam partem latine fecit ſuisque adnotationibus inſeruit Heskin.

Seorſum praeter ea prodierunt in lucem Bionis et Moſchi reliquiae:

Βιωνος — *Bionis et Moſchi idyllia ex recenſione Nicolai Schwebelii, Noribergenſis, cum eiusdem animaduerſionibus*, (raro criticis, frequentius grammaticis atque antiquariis copioſis.) *Accedunt Vrſini, Vulcanii, Stephani, Scaligeri, Caſauboni, Heinſii, Xylandri, Palmerii, Longapetraei notae. Vt et verſiones metricae, gallica Longapetraei et latina Whitfordi. Cum duobus indicibus.* — Venetiis typis et ſumtibus Io. Baptiſtae Paſchalii. 1746. 8.

ii) Omnino prodiit teſte *Maittaire* A. T. III. pag. 682. qui epiſtolam Henr. Stephani curauit recudendam. Prodiit autem ex fratris officina et inſcripta: „*Moſchi, Bionis, Theocriti idyllia* aliquot ab *Henr. Stephano* latina facta, eiusdem carmina non diuerſi ab illis argumenti, et annotatt. in illa idyllia, et Propertii elegia ex libro II. (*Quicumque ille fuit* etc.) graece reddita. Ex offic. Roberti Stephani. Lutet. 1556. 8.“ Idem *H. Stephanus* euulgauit librum huius ſententiae: *Epiſtolia, dialogi breues, oratiunculae, poemata* etc. 1577. 8. in quo leguntur *Bionis* ſex et *Moſchi* tria idyllia. *Harl.*

Contextus eſt Stephanianus. conf. acrem cenſuram in Nouis actis eruditor. 1751. Dec. p. 699. cuius auctor fuiſſe dicitur Carpzouius, V. C. in praeſenti Abbas et Theologus Helmſtadienſis. Rumor quidem erat, a Reiskio illam eſſe factam. Hic tamen ipſe dubitauit, nec tamen, quia reminiſci non poterat, omnino negauit in vita ſua, ab vxore illius doct. edita pag. 52 ſq. At Schwebelius moleſte tulit orationis atque iudicii acerbitatem, et ſcripſit *Refutationem cenſurae ineptae* etc. Plura vide in Vitis philologorum, noſtra aetate clariſſimorum, a me editis, tom. II. pag. 121 ſqq.

Haud tamen negandum eſt, multo praeſtantiorem et cultiorem eſſe editionem, a nitore typorum etiam commendabilem:

Bionis, Smyrnaei, et Moſchi, Syracuſani, quae ſuperſunt. Notis Ioannis Heskin, ex aede Chriſti. Oxonii MDCCXLVIII. mai. 8.

Conf. Noua acta erudit. Lipſienſ. 1750. pag. 481 ſq.

Βιωνος — *Bionis et Moſchi Idyllia cum metaphraſi latina et notis integris Fului Vrſini, Bon. Vulcanii, Henr. Stephani, Ioſ. Scaligeri, Iſ. Caſauboni, Dan. Heinſii, Guil. Xylandri, Iac. Palmerii, nec non ſelectis Longapetraei, Nicolai Schwebelii et Io. Heskin. Recenſuit M. Io. Adam Schier.* Lipſiae, apud Io. Ge. Loewium, 1752. 8.

Fundus fuit edit. Schwebeliana, ex Heskiniana aliisque hinc inde correcta. — Schierianam, ex edd. Valckenarii, Brunckii et aliorum, emendatam, operis dederam et foras exire iuſſi editionem:

Bionis, Smyrnaei, et Moſchi, Syracuſani, quae ſuperſunt, cum notis Io. Heskin integris aliorumque ſelectis, gr. et lat. *Recenſuit ſuasque animadu. adiecit Th. Ch. Harles.* Erlangae ſumtu Wolfgangi Waltheri. 1780. min. 8.

Contextui varias lectiones et coniecturas ſubieci; ſeparatas autem a contextu poſui animaduerſiones poſt carmina fere ſingula.

Βιων και Μοσχος. *Bion und Moſchus von I. C. F. Manſo.* Gothae, 1784. 8. cum notis eruditis, germanice ſcriptis. Ordo eſt mutatus et graecus textus caret accentibus: ei oppoſita eſt verſio germanica eaque metro bucolico. Praemiſſae ſunt duae commentationes; altera de vita, altera de poematibus Bionis et Moſchi. — Quaedam *Bionis* et *Moſchi* recepi in Anthologiam gr. poeticam.

[*Bionis et Moſchi* idyllia, et quae praeterea exſtant, graece et latine cum notis editt. ſelectis, recenſuit ſuasque adnotatt. adiecit *Lud. Henr. Teucherus*, Lipſ. 1793. 8.]

Quod vtriusque carmina, in alias linguas conuerſa, aliquoties cum Theocriteis comparuerunt, et ſupra in Theocrito ſunt enumerata, paucis hic alias verſiones memorabo: quaedam tamen idyllia frequentius ſunt translata: quorum anxia enumeratio quid multos iuuet, equidem non video. Latinas, ni fallor, plerasque Vulcanius et Valckenarius reddiderunt.

Bionis carmina et Moſchi epitaphium Bionis carmine trochaico latine redditum ab *Erneſto Guil. Higtio*, Franequerae 1772. 8. rec. in Valcken. editione.

Galice praeter Longapetraeum verterunt *Poinſinet de Sivry* cum Moſcho, Anacreonte, Sapphone et Tyrtaeo, metrice, Pariſ. 1758. 12. et *Montenet de Clairfons* cum Moſcho et Anacreonte, Hafniae 1775. 12. 1780. 4. proſaica oratione.

Anglice;

Anglice; anonymus Cantabrig. 1761. 12. — *Green* cum Anacreonte et Moſcho, Londini 1768. 12. — *Langhorne*, mortem Adonis. Londini 1757. 4.

Germanice; anonymus, cum Anacreonte, Moſcho et Sapphone, Berolini, 1787. 8. — *Comes de Stollberg* idyllium I. Bionis et I. Moſchi in carminibus, e gr. lingua verſis. Hamburg. 1782. — *Gedicke* mortem Adonidos in libello menſtruo, germanice ſcripto.

Italice Bionis ac Moſchi quaedam aliquoties cum Anacreonte et Theocrito. vid. Paitonium.

Georg Guil. Koeleri, commentatio critica de quodam *Bionis* loco, (VIII. 8. 9.) et noua eiusdem editione. Ienae 1771. 4. *Harl.*]

VIII. (XI.) Fuere et alii *Biones*, de quibus viri docti ad *Laertium* IV. 58. [Diog. Laert. compilauit *Eudocia* pag. 24.] *Bioneos* ſermones pro ſatyricis dixit Horatius a Bione Boryſthenite, de quo, vti de Smyrnaeo quoque noſtro, vide e recentioribus, ſi placet, praeſtantiſſimum Baelium in Lexico. *Bion Proconneſius* fuit ille Theognidis aequalis, cuius meminit Plutarchus lib. de auditione. *Bion*, rhetor, videtur citari ab *Agathia* lib. II. *Bionem*, Solenſem, reſpicit Plutarchus Theſeo, hiſtoricum adpellans. Forte *Bionem* Democriteum [?] laudat *Plinius*, quum vtitur eius libro περὶ δυνάμεων ſiue de virtutibus herbarum, indice libri XXVIII. *Bion*, Rhodius, in Simmiae (de quo infra) πελέκει memoratur. De *Bione*, tragico, dixi lib. II. cap. 19. [adde *Craſſi* hiſt. poet. graecor. pag. 90.]

IX. (XII.) MOSCHVS, Syracuſanus, quem nonnulli cum Theocrito confuderunt, vt ſupra [kk] ex auctore vitae Theocriti adnotaui, ab eo haud dubie diuerſus fuit, cum Theocriti, ciuis ſui, meminerit in Epitaphio Bionis vſ. 99. ἐν Συρακοσίοισι Θεόκριτος. Diſtinguit etiam Seruius, notans, quod Virgilius voluerit Theocritum imitari, Syracuſanum, *meliorem Moſcho et ceteris, qui Bucolica ſcripſerunt*, quamquam Moſchum Theocrito ſuperiorem eſſe, Fontenellus non dubitauit in diſſ. de ecloga. Longe etiam poſt vixit Moſchus ſub Ptolemaeo Philometore, vt ex Suidae [ll] teſtimonio conſtat, qui eum docet fuiſſe diſcipulum Ariſtarchi, grammatici, grammaticum et ipſum. Idyllia eius Theocriteis iam pridem intermixta fuerant ab eo, qui Bucolicorum poetarum corpus temporibus Artemidori, Grammatici,

kk) Supra §. 1. nota b.

ll) Suidae verba ſunt: Μόσχος Συρακούσιος, Γραμματικὸς, Ἀριστάρχου γνώριμος. Οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος ποιητὴς μετὰ Θεόκριτον τὸν τῶν βουκολικῶν δραμάτων ποιητήν. Ἔγραψε καὶ αὐτὸς βουκολικά. *Fabric.* conf. *Craſſi* Iſtoria de' poeti greci, pag. 351 ſq. in primis *Mongitor.* in bibl. Sic. II. pag. 82 ſqq. qui multorum diuerſa iudicia recenſet. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 132. et *Hamberg.* in zuverläſſ. Nachr. l. c. adſerunt Moſchum cum Bione eidem aetati. *Barneſ.* in vita Theocriti p. 45 ſqq. ſcribit, Moſchum claruiſſe ſub Ptolemaeo Phyſcone inter Olymp. CLVIII et CLXV. adeoque fere centum annos poſt Theocritum, vbi quoque multus eſt de ſupplemento, quod Muſuro tribuitur; at Barneſ. putat, a Muſuro in antiquo cod. repertum eſſe. adde Wartoni notas. Contra *Manſo* pag. 34 ſqq. Prolegom. Suidae teſtimonium infringit, verba Ἀριστάρχου γνώριμος alienum ſupplementum iudicat, et quatenus Moſchus dici potuerit *grammaticus*, ingenioſe docet, atque Moſchum fuiſſe aequalem Bionis euincit. Idem de aliis poetis, a Moſcho in epitaphio Bionis vſſ. 94—97. laudatis, *Aſclepiade*, ſ. Sicelide, h. e. Siceli filio, *Lycida* et *Phileta*, differit: de quibus quoque vid. *Barneſ.* in vita Theocriti, p. 46 ſqq. *Harl.*

matici, collegerat, ſed ſeparata ſtudio virorum doctorum, H. Stephani maxime Fuluiique Vrſini, licet non plane certum ſit adhuc, illane omnia, quae ſub Theocriti nomine hodie leguntur, (vt Idyllium XX. et XXVIII.) illius, an potius Moſchi ſint, et viciſſim nihil ne ex his, quae Moſcho adſcripſerunt viri docti, ad Theocritum auctorem ſit referendum. [ſed iure diſſentit a Fabricio *Warton* in praef. tom. I. pag. XI.] Quae vero *Moſchi* nomine hodie leguntur, haec ſunt Venerem et amores ſpirantia: [quae vero non eodem ordine in omnibus proſtant editionibus.]

1) Ἔρως δραπέτης, *Amor fugitiuus.* Vertit carmine praeter Gambaram, Vulcanium, Metkerkum, Whitfordum, Politianus tom. II. Opp. pag. 341. Exſtat quoque in Anthol. epigr. lib. I. cap. 27. [ac in cod. Medic. Antholog. vid. *Bandin.* III. p. 111.] Vide et *Stobaei* florileg. ſerm. LXII. pag. 255. 257. cum metaphraſi Grotii. [In Stobaei floril. Gesneri p. 391. 392. In italicam linguam ſaepe translatum eſt hoc idyllion. vid. *Paitonum* l. m. II. pag. 250 ſqq.]

2) Εὐρώπη, ad quod idyllion referendus Caſaubonus cap. 22. lect. Theocritic. In duobus codicibus MSS. diſerte tribui Moſcho, teſtatur Fuluius Vrſinus pag. 352. licet inter Theocritea olim editum, et inter Moſchi idyllia praetermiſſum ſit a gallico metaphraſte Longapetraeo. *Fabric.* Exſtat quoque in cod. Auguſtano, in quo inſcribitur Μόσχου Σικελιώτου Εὐρώπη, in codice Veneto D. Marci cod. DXXII. in catal. pag. 282. cum *Theocriti* Syringe, additis ſcholiis, et cum aliis: in cod. Mediceo, ſecundum Bandinii catal. tom. II. pag. 142. *Moſchi Europa*, *amor fugitiuus* et *Megara vxor Herculis.* — ibid. pag. 692. eſt *Moſchi amor fugitiuus.* ibid. tom. III. pag. 425. nr. II. *amor fugitiuus.* Tum *Europa* Moſcho tributa in alio codice, de quo *Cruſius* in Turco-Graecia pag. 394. In Pariſinis codd. non fuit repertum, teſte Valckenario. In cod. LXVI. bibl. Vindobonenſ. nr. 8—10. continentur *Moſchi* idyllium, *Epitaphium Bionis*, ſed inſcriptum: Μόσχου ἢ Θεοκρίτου, Σικελιώτου, ἐπιτάφιος Βίωνος, βουκόλου ἐρωτικοῦ, tum *Europa*, cuius initium: τοῦ αὐτοῦ Μόσχου Σικελιώτου Εὐρώπη· *Lambec.* quidem in commentar. tom. VII. pag. 233. exiſtimat, perperam adtribui *Moſcho*, et Theocritum fuiſſe auctorem; ſed errat, et Kollarius in nota monet, in cod. meliori iure id idyll. vindicari Moſcho. Tum ſequitur *Moſchi amor fugitiuus*, et *Megara*, *vxor Herculis.* In *Neſſelii* Catal. bibl. Vindob. part. IV. pag. 149. idem codex citatur, at numeratur CCCXI. ac Neſſel. Lambecii iudicium perperam ſequitur de cod. Guelferbyt. et imitationibus huius idyllii. vid. quae notaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. I. pag. 560 ſq. *Harl.*

3) Ἐπιτάφιος Βίωνος (βουκόλου ἐρωτικοῦ) carmen in funere Bionis, de quo iam dixi, poetae bucolici. *Fabric.* In cod. Coislin. teſte Montfauc. pag. 226. tribuitur *Theocrito.* In eadem bibl. Coisl. pag. 455. codex continet exercitationes grammaticas in quaedam carmina, ex variis auctoribus excerpta et alia proſa deſcripta. Citantur Poſidippus, Crates, Metrodorus, *Moſchus.* — *Theocrito* tribuitur illud idyllium ab *Eudocia* p. 408. et duo verſus (6. 7.) ex eo adferuntur. conf. quae notaui ad hoc idyll. pag. 225 ſqq. — *Moſchi* epitaphium Bionis cum doctiſſimis quibusdam adnotationibus adiecit *Valcken.* calci libri, Virgilii collatione ſcriptorum graecor. illuſtrati, pag. 76 ſqq. pag. 81 ſq. miratur, qui tandem criticis potuerit in mentem venire, ſex iſtos verſus, qui nonageſimum tertium proxime ſequuntur, eſſe *Marci Muſuri*, ad codicis Aldini lacunam ſupplendam ab homine poetico ſcienter edolatos: Μουσούρου quidem nomen in editione ſua verſui 94. Fuluius Vrſinus adiecit: at Valcken. cum Ioſ. Scaligero,

gero, emendatt. in Moſchum pag. 231. putat, eos a Muſuro in cod. vetuſto repertos, et eſſe veros Moſchi filios. Adde eiusdem notam in edit. Theocriti, Bionis et Moſchi, ad verſ. 94. pag. 361. *Barneſium* amplis verbis illos vindicare Moſcho, iam in nota antecedenti obſeruaui, adde, quae notaui ad illos verſus pag. 217 ſq. et pag. 244. *Harl.*

4) Μεγάρα, *Megara*, vxor Herculis. [?] *Fabric.* Moſcho vindicatum hoc idyllium in codicibus Vindobon. aliisque, quos Mich. Sophianus, Stephan. et Vrſinus viderunt. *Harl.*

5) Fragmentum, quod incipit: Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν etc. ex Stobaei ſermone LVII. pag. 229. edit. Grotii. [edit. Gesneri pag. 377. in edit. Stobaei Veneta et MS. Leid. adſcriptum, ἐκ τῶν Μόσχου βουκολικῶν, notante Valcken.]

6) Aliud: Ἤρα Πὰν Ἀχῶς τῆς γείτονος etc. ex Stobaei ſermone LXI. p. 247. *Fabric.* In edit. prima Trincauelli et cod. Leidenſi adſcripta leguntur: ἐκ τῶν Μόσχου τοῦ Σικελοῦ βουκολικῶν, teſte Valckenario. *Harl.*

7) Aliud: Ἀλφειὸς μετὰ Πῖσαν etc. ex Stobaei ſermone LXII. pag. 265. edit. Grotii, [edit. Gesneri pag. 400.]

8 Epigramma Hexaſtichon εἰς ἔρωτα ἀροτριῶντα, *in Amorem arantem*, ex Anthologiae lib. IV. cap. 12. pag. 409. mmm) *Fabric.* — *Valken.* adiecit ex Anthologia I. cap. LXXX. 3. tres verſus quos Moſchi, et certe bucolicos, nec adeo ſimiles alios in Anthologia graeca reperiri iudicat: Αἴθε πατήρ μ᾽ ἐδίδαξε etc. — Theocriteum idyllium, Ὀαριστύς, inter Moſchi carmina recepit et explicuit Heskin. Ad Moſchum quoque refert *Mongitor* l. c. II. pag. 83. Theocriteum idyllium, *Helenae epithalamium.* Idem de reliquis Moſchi idylliis, eorumque auctore, verſionibus etc. diſſerit, pluresque laudat viros doctos. — Idem *Moſcho* noſtro cum Vigintimillio, (ſuſpicante, operis, in quo de aliis nationum vocabulis pertractatum fuerit, partem fuiſſe,) tribuit opus, ab *Athenaeo* II. cap. 10. pag. 485. citatum: *Expoſitio rhodiorum vocabulorum*, et aliud opus, *de Machinis*, cuius librum quintum citat *Athenaeus* XIV. cap. 8. pag. 634.

Progr. inſcriptum: *vberior explicatio et comparatio Idyll. II. Moſchi*, adieceram Anthologiae meae gr. poet. edit. Noriberg. 1775. pag. 256 ſqq. Bionis et Moſchi loca quaedam tentarunt aut explicuerunt *Toup.* in emendatt. in Suidam et Heſychium, tom. II. III et IV. *F. Iacobs* in Specimine emendationum in auctores veteres etc. (Gothae 1786.) cap. XI. pag. 53 — 57. *Doruillius* in animaduerſion. ad Charitona et *Pierſon* in Veriſimilibus, aliquoties. *Harl.*

Editiones et interpretes Moſchi vide, ſi lubet, paullo ante in Bione.

X. (XIII.) Fuerunt et alii Moſchi. 1) Antiquiſſimus Sidonius, phyſiologus et hiſtoricus, (licet hos diſtinguat doctiſſ. Seldenus,) de quo dixi lib. I. cap. 28. §. 4. et ad Sextum Empiricum pag. 621. not. L. 2) *Moſchus*, Epicuro antiquior, cui et Cleandro amicis ſuis gaſtrologiam dicauit Archeſtratus opſodaedalus, teſte Athenaeo VII. pag. 278. 3) *Moſchus*, cuius

mmm) Reſpici hoc a *Tibullo*, putabat Brouckhuſ. Eleganti metaphraſi donauit Politianus, quam III. 3. 4. *verbaque aratoris ruſtica diſcit amor.* Brouckhuſius ibidem exhibet.

cuius μηχανικὰ, atque 4) alius, ni, fallor, grammaticus, cuius ἐξήγησιν Ῥοδιακῶν λέξεων citat Athenaeus, [quos a Moſcho bucolico haud diuerſos putaſſe Mongitorem, ſupra iam adnotauimus. adde *Manſo* in narratione de Bione et Moſcho, eius editioni praefixa.] 5) *Moſchus*, citharoedus, de quo Suidas. 6) *Mochus* ſiue *Moſchus*, medicus, cuius mentio apud Galenum I. de compoſit. medicament. 7) *Iohannes Moſchus*, qui vixit circa annum Chriſti 630. ſcripſitque Vitas Patrum, ſiue Pratum ſpirituale graece libris X. et cap. 186. meminit *Moſchi*, Tyrii mercatoris. 8) *Demetrius Moſchus*, diu poſt clarus, cuius *de Helena et Alexandro* carmen graece editum eſt Pariſiis cum latina *Pontici Virunii* verſione et inſigni praefatione, 4. vid. Diarium Venetum, Giornale d'Italia tom. 24. pag. 277. *Demetrii Moſchi* argumentum in *Orpheum de lapidibus* ſaepius excuſum eſt. Eius *epiſtolae* ad Ponticum Virunium memorantur in diario Veneto, tom. 24. pag. 283. 9) Sub *Moſchi*, Lacedaemonii, diſciplina, viri in omni virtutum et doctrinarum genere totius Graeciae conſenſu excellentiſſimi, quinquennium ſe moratum in Graecia, teſtatur *M. Antonius Antimachus* praefat. ad Georgii Gemiſti orationes, a ſe verſas.

Praetereo recentem ſaeculi XVII. ſcriptorem *Franciſcum Moſchum*, Niuellenſem, de quo Valerius Andreas in bibliotheca Belgica et in Athenis Belgicis Franciſcus Sweertius.

XI. (XIV.) SIMMIAS a Parthenio cap. 33. Eroticon, Hephaeſtione, Athenaeo, aliisque Rhodius recte adpellatur. Suidas; [et, quae eum deſcripſit, *Eudocia* pag. 386.] Σιμμίας Ῥόδιος Γραμματικός· ἔγραψε γλώσσας βιβλία γ΄. ποιήματα διάφορα βιβλία δ΄. Quae ſequuntur apud Suidam, ad Simonidem Amorginum, vetuſtiſſimum iambographum, non ad Simmiam ſpectant, vt notarunt Ionſius pag. 23. de ſcriptoribus hiſt. philoſ. et Voſſius de poetis graecis p. 59. Itaque emendandum, quod idem Ionſius p. 15. ex loco mutilo vel confuſo Suidae Simmiam patria Samium fuiſſe contendit: de Simonide enim accipienda ſunt verba: ἦν δὲ ἐξ ἀρχῆς Σάμιος. ἐν δὲ τῷ ἀποικισμῷ τοῦ Ἀμοργοῦ [nn]) [℟] ἐστάλη καὶ αὐτὸς ἡγεμὼν ἀπὸ Σαμίων, ἔκτισε δὲ Ἀμοργὸν εἰς γ΄ πόλεις Μινώαν, Αἰγιαλὸν, Ἀρκεσίμην, γέγονε δὲ μετὰ υϛ΄ [oo]) ἔτη τῶν Τρωϊκῶν. Ἔγραψε κατά τινας πρῶτος ἰάμβους καὶ ἄλλα διάφορα, Ἀρχαιολογίαν τε τῶν Σαμίων. De aetate *Simmiae* [pp]) nihil magis conſtat, quam antiquiorem ipſum fuiſſe non modo Meleagro Gadareno, qui inter eos, e quibus coronam epigrammatum graecorum circa Olymp. CLXX. collegit, Simmiae meminit,

Σμυρναίου τε κλάδους Νικαινέτου ἠδὲ Φαέννου
τέρμινθον, βρωτὴν δ' ἀχράδα Σιμμίεω.

ſed et iuniorem Simmia fuiſſe *Philicum*, Corcyraeum, Theocriti aequalem, tragicumque ex iis, qui Ptolemaei Philadelphi aetate circa Olymp. CXX. ſub Pleiadis nomine clarebant, teſtatur

nn) De *Simonide* hoc Amorgino et aliis huius nominis dixi lib. II. cap. 15. vt de Amorgo, Samiorum colonia, praeter Holſtenium ad Steph. conſules *Laur. Begeri* ſpicilegium antiquitatis pag. 10. 11. et *Harduinum* in numis ciuitatum illuſtratis pag. 39. At de *Simmia*, Thebano et Syracuſano, lib. II. cap. 23. §. 42.

oo) Hoc eſt annis poſt Troiam captam 406. adeoque biennio ante primam Olympiadem. At Ionſius pag. 23. habet 506. quaſi legeretur apud Suidam φϛ΄, vt incidat aetas in Olymp. XXVI.

pp) Aetas eius adligatur a *Saxio* Onom. I. pag. 91. circ. Olymp. CXVIII. 1. ante Chr. nat. 306. V. C. 446. ab Hambergero A. M. 3687. ante Chr. nat. 297. alii, intra Olymp. CXX — CXXIV. *Harl.*

teſtatur *Hephaeſtio* in Enchiridio pag. 31. vbi de choriambico hexametro agens quum dixiſſet, Philicum eius ſibi inuentionem, tamquam auctori, tribuere, *ψεύδεται δὲ*, inquit, *πρὸ γὰρ αὐτοῦ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ἐχρήσατο ἐν πελέκει.* Ex eius poematis, quorum nonnulla citat Hephaeſtio p. 26. 35. 43. et *Athenaeus* XI. pag. 491. a quo laudatur *Simmiae* (Γοργώ,) qq) pauci ad nos peruenerunt griphi, ſiue difficiles luſus:

1) Ὠὸν *Ouum* ſiue carmen, oui figura, memoratum eidem *Hephaeſtioni* pag. 65. *Ταύτης δὲ τῆς ἰδέας ἐστὶ τὸ ὠὸν τοῦ Σιμμίου καὶ ἄλλα παίγνια.* Confer pag. 168. In ſcholiis graecis, quae msta ſeruantur in codice Palatino, notatur, verſum primum iungendum eſſe vltimo, ſecundum penultimo, et ſic deinceps *ἀπὸ τοῦ πρώτου ἥξεις ἐπὶ τὸ τελευταῖον, καὶ πάλιν ἐπανιὼν ἀναλόγως. φησὶ δὲ ὁ νοῦς· Τοῦτο τὸ ὠὸν ὁ ποιητής φησι ἐξ ἀηδόνος γενέσθαι καὶ τῆς ἑαυτοῦ φροντίδος* etc. *Fabric.* Atqui hic codex Palatinus in Vaticana bibliotheca ſupereſſe videtur. Brunckius enim, qui in Analectis poet. graecorum tom. I. pag. 204 ſqq. repoſuerat *Simmiae*, Rhodii, epigrammata, tum *πτέρυγας* et *ὠὸν* atque *πέλεκυν*, pag. autem 412. *Doſiadae* aras, in lectionibus et emendationibus, tom. III. pag. 38 ſqq. varia adnotat. Ad epigramma II. obſeruat, cod. Vatic. habere nomen auctoris *Σιμμίου*, non addito gentili: eſſe autem *Simmiae*, *Thebani*, Socratis auditoris, non Rhodii, cui ſe male adſcripſiſſe confitetur. De quarto epigrammate vide *Dorvillii* in miſcellan. obſeruatt. vol. IX. pag. 114. et ad Chariton. pag. 522. a Brunckio iam laudatum. Tum pag. 40 ſqq. vetera ſcholia, eaque vetuſta, quae codex habet Vaticanus, quibusque Salmaſius in explicandis hisce ludicris vſus erat, e tenebris eruta ita reddidit Brunckius, vt codicis lectiones vbique repraeſentaret aut in textu, aut in notis ſubiectis. *Oui* titulus hic eſt Βησαντίνου ῥοδίου ὠὸν ἀηδόνος, addito ſcholio Βησ. ἢ Δοσιάδα, ἢ Σιμμίου. ἀμφότεροι Ῥόδιοι Sequuntur 1) *ἐξήγησις τοῦ πελέκεος· εἰς τὸν βωμὸν* A. *σχόλιον·* 2) *ἄλλο σχόλιον·* 3) *ἄλλως·* 4) Ea, quae ex ſcholiis ad *alas* protulit Salmaſius. *Harl.*

2) *Πτέρυγες. Alae* ſiue carmen, binas alas referens. Haſce alas et bipennem Simmiae citat Hephaeſtio pag. 31. In alis amor loquitur, *αὐτὸς ὁ ἔρως ὑπὲρ ἑαυτοῦ λέγει.* Schol. mstum in cod. Palatino.

Illuſtrauit praeter Salmaſium *Fortunius Licetus* Encyclopaedia, quam vocat, ad alas diuini amoris, a Simmia compactas. Patau. 1640. 4. *Fabric.* Germanice vertit vna cum *Moſchi* amore fugitiuo, et pulcre explicuit cl. *Car. Gottlob Sonntag* in libello: Zur Unterhaltung für Freunde der alten Literatur. faſc. I. Rigae 1790. 8. pag. 28—43. *Harl.*

3) Πέλεκυς, *bipennis*, *biſacuta*, Brito II. 305. [formam vide apud Erhardum ad Petron. Satyr. cap. 132. pag. 627. edit. I. Burmann.] ſiue carmen figurae ſecuris *ἀμφιτόμου*, (cui Aegyptum adſimilari ſcribit Scylax, et qualem paſſim memorant veteres, vt *Apollonius* I. Argonaut.

qq) Alia Simmiae poemata duo laudauit *Stephan.* in Ἀμυκλαί· Σιμμίας ἐν μησίν. Idem in Ἡσπέρυς· Σιμμίας ἐν Ἀπόλλωνι. adde *Tzetzae* Chiliad. VII. hiſt. 144. *Fabric.* Tzetzes ſeruauit ex carmine, Ἀπόλλων inſcripto, fragmentum XIII. verſuum, quod reddidit *Brunck.* in Analectis vol. II. p. 525. et in lection. tom. III. p. 235. animaduertit, poſteriores quinque emendatos eſſe a *Salmaſio* in Exercc. Plinianis p. 707. qui vero, ait, male ſcriptum poematis, vnde excerpti ſunt, titulum pro auctoris nomine accepit, vnde eos, tamquam *Apollonii*, laudat, quum ſint *Simmiae* in Apolline. adde eumdem ibid. tom. III. lectionum pag. 39. *Harl.*

Argonaut. vſ. 68) In hoc poematio ἀντιθετικῷ poſt primum verſum legendus eſt vltimus, poſt ſecundum penultimus atque ita deinceps [rr]). Similiter etiam in Ouo. Sed in alis aliter ſe rem habere, contendit Salmaſius, contra auctoritatem Hephaeſtionis, vt exiſtimo, et vt ipſe Salmaſius fatetur, vtriusque ſcholiaſtae graeci, tum illius, cuius ſcholion breue editum eſt, tum inediti *Holoboli*, rhetoris. Manubrium, ſecuri aptatum a ſciolo, non eſſe Simmiae, praeter Salmaſium notat Iſ. Voſſius ad Scylacem pag. 103 ſq. Erudita in hos [*] griphos Claudii *Salmaſii* commentaria prodierunt Pariſ. 1616. 4. atque iterum in Muſeo philologico hiſtorico ſecundo *Thom. Crenii*, Lugd. Bat. 1700. 8. Ante Salmaſium hos Simmiae difficiles luſus illuſtrauerat *Claudius Auberius*, Triumuirianus, cuius verſio et commentarius legitur in editionibus Theocriti Criſpinianis, [et in Georgicis, bucolicis ac gnomicis vetuſtiſſimorum auctorum.] Verſio etiam in vtraque Heinſiana. Vti verſio *Rich. Eſii*, e ſoc. Ieſu, apud *Ioſeph. Blancanum* in locis mathematicis Ariſtotelis ad quaeſt. mechan. XIX. Videndus etiam *Fortunius Licetus* in Encyclopaedia ad Epei ſecurim, quam ille a Simmia compoſitam non dubitat, Bononiae 1637. 4. Ouum adgreſſus quoque emendare *Ioſephus Scaliger*, ſed infeliciter, quia ordo legendi viro docto non ſuboluit. In bipenni Salmaſius ſuppoſitum non dubitat verſum, quem editiones manubrii loco exhibent: τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε Θεοῖς ὃς εὗρε Ῥοδοῖ γεγαὼς πολύτροπος μῆνος μέτρα μολπᾶς. Simmiam enim de induſtria πελεκκὸν ſiue σελεὸν omiſiſſe, quoniam, quae diis dicabantur arma et inſtrumenta, moris erat prius mutilare, ne in vſus hominum cedere poſſent. Vide Heſych. in Καταιγίσας.

XII. (XV.) DOSIADAS [ss]) quando vixerit, non conſtat: neque admodum refert multa notaſſe de viro, qui nihil aliud poſteris reliquit, quam vnum vel alterum γρῖφον ſiue poemation, miſera, (vt vere Lucianus [tt]),) hoc eſt obſcuriſſima compoſitum dictione, veluti lectoribus, quoscumque nacturum ſe auſus eſt ſperare, crucem fixurus. Patria fuiſſe Rhodium, colligunt viri docti ex his verbis ſcholii graeci ad ouum Simmiae: Βησαντίνȣ [uu]) Ῥοδίȣ ὢν ἢ Δωσιάδα ἢ Σιμμίȣ, ἀμφότεροι γὰρ Ῥόδιοι. Supereſt huius Doſiadae Βωμὸς, Luciano memoratus, ſiue poëmation arae figuram, non cubicam, ſed quales vetuſtiores aras, Ionicas praeſertim, teſtatur fuiſſe *Nicomachus Geraſenus* [vv]) ἀνισόπλευρον referens, verſibus XXVII. quorum poſtremus eſt: Δωσιάδα Βωμὸς, ὃν Μȣ́σαις ἔστασεν ἐν γᾷ. Incipit a verſu ὁλὸς ȣ̓ με λιβρὸς ἱρῶν. Hanc aram e codice Palatino Anthologiae deſcripſerat *Claudius Salmaſius* et cum *Ioſ. Scaligero* communicauerat, qui ei interpretationem ſuam et caſtigationes in epiſtola transmiſit, quae legitur inter epiſtolas Scaligeri CCXLVIII. in eius Opuſculis poſthumis,

rr) *Holobolus*, rhetor, ſchol. msstis, ὁ πέλεκυς ἀναγινώσκεται ȣ̔́τως· τὸ πρῶτον συνάπτεται τῷ ὑστάτῳ etc.

ss) *Doſiadae* nomen pro, *Doſithei*, reddendum elegantiſſimo Mureto tom. II. orat. 8. p. 286.

tt) *Lucianus* Lexiphane tom. I. pag. 839. Τὰ δὲ σὰ ὡς πεζὰ μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τȣ̃ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τȣ́των τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος. add. Salmaſ. de Helleniſtica pag. 124 et 134.

uu) Huius, ni fallor, Biſantini epigramma legitur lib. I. Anthologiae cap. 42. pag. 91. Occurrit et eius nomen in marginalibus Stobaei ſerm. CXV.

vv) *Nicomachus Geraſenus* lib. II. Arithmeticae pag. 55 ſq. *Boethius* II. 25. Arithmet. Theo Smyrnaeus pag. 66. οἱ δὲ πάσας ἀνίσȣς τὰς πλευρὰς ἀνισάκις ἄνισοι ἀνισάκις, βωμίσκοι καλȣ̃νται. Confer *Pappum* lib. VII. propoſit. 135. Icones eiusmodi Ararum apud *Gruterum* Inſcription. pag. MXVII et MXXIV.

mis ww), Pariſ. 1610. 4. p. 469. Deinde Salmaſius ipſe cum verſione [¶] ſua et erudito commentario aram iſtam edidit, aliisque huius generis poematiis adiunxit. Pariſ. 1619. 4. xx) Hic ſaepe diſcedit a Scaligeri ſententia, et ſubinde prouocat ad ſcholia graeca ſiue gloſſas veteres, quas ex MS. codice optandum erat integras ſimul edidiſſe. Salmaſii commentarius recuſus eſt in Muſeo philologico et hiſtorico ſecundo Tho. Crenii. *Fortunius* vero *Licetus* in Encyclopaedia ad Aram Myſticam Nonarii Terrigenae Anonymi Vetuſtiſſimi. Patau. 1630. [1640. in Hummelii ſupplem. bibl. libror. rar. vol. III. pag. 146.] 4. yy) poſtquam in medium adtuliſſet et oppugnaſſet expoſitiones, quas dixi Scaligeri et Salmaſii, retuliſſetque *Bartholomaei Severi, Felicis Oſii, et Bartholomaei Vecchii* interpretationes, ipſe negat, hanc aram eſſe Doſiadae, quod Lucianus tantum βωμὸν, non βωμὲς ab eo ſcriptos, memorat, difficilemque eſſe teſtatur: cum altera ara, (de qua mox,) ſit difficilior, adeoque Doſiada dignior, et in codice Palatino habuerit ſubſcriptum verſum, Δωσιάδα βωμὸς ὃν Μέσαις ἔςασεν ἐν γᾷ. Sed hunc verſum Salmaſius haud dubie auctoritate *Holobeli*, rhetoris, (qui ſcholiis graecis vtramque aram illuſtrauit,) vindicat priori arae, cui etiam longe melius, quam poſteriori conuenit. Deinde Luciani locus non magis huic, quam alteri obſtat arae, quum vtraque griphum contineat, ſatis difficilem. Neque illas facile coniecturas ſuas lectori probabit Licetus, qua vel Gaditanum aliquem vel Pythagoricum facit auctorem, Simmiamue. Nec denique interpretationem, praecipue qua verſum 15. Εἰνάς μ' ἔτευξε γηγενὴς exponit non de nouem Muſis, ſed de neſcio quo Nonario, terrigena poeta, poematii auctore pag. 139 ſq.

XIIII. (XVI.) Praeter hanc altera quoque *Ara* exſtat et in Theocriti editionibus legitur, quae incipit εἱμάρσενός με ςήτας, verſibus XVIII. Hanc in Romana Theocriti editione ann. 1516. 8. primus edidit *Zach. Calliergus* admodum corruptam, ſine titulo. In editione Theocriti, Veneta ann. 1543. ex officina Farrea, *Meurſius* III. 17. Attic. lection. legit haec verba ſub initium graeci ad illud poemation ſcholiaſtae, qui in aliis poetae editionibus deſideratur: Ὁ διὰ τῶν μέτρων ἐτοσὶ βωμὸς Ὠδιάδε τινὸς εὕρημα. Vnde ipſe Δωσιάδε nomen recte reſtituit, ſed minus firmiter inde collegit, huius quoque Arae Doſiadem eſſe auctorem: quum graeca verba ita exponi poſſint, vt Doſiades pro inuentore huius ſcribendi generis, non pro auctore ipſius arae habeatur. Facile tamen ob vocabulum ἐτοσὶ credo, *Doſiadam* ſcriptori ſcholii pro auctore habitum, de cetero aeque ac nobis obſcurum [¶] fuiſſe, quoniam ait Δωσιάδε τινός. Scholia *Holobeli*, rhetoris, in hanc aram ſecundam etiam in cod. Mediolanenſi exſtant, quorum initium: ὡς ἀπὸ τῦ βωμῦ ὁ λόγος. ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ βωμὸς, ὃν ἔτευξεν καὶ κατεσκεύασεν

ww) Haec editio recuſa Francof. 1664. 8. itaque fallitur *Tho. Crenius* in Muſeo philologico et hiſtorico tom. II. pag. 184.

xx) Verſ. ſeptimum corrigit *La Crozius* in epiſtola ad Io. Chriſtoph. Wolfium, in *Fabricii* B. Gr. lib. V. cap. 6. vol. VI. pag. 794 ſq et monet, ἀκροστιχὶν eſſe in eo carmine, et litteras, quae verſuum initium conſtituunt, ſi ordine legantur, hanc ſententiam efficere: Ὀλύμπιε πολλοῖς ἔτεσι θυσίαις, *Olympie multis annis ſacrifices.* Hinc coniicit, hanc aram dono miſſam fuiſſe *Olympio* cuidam, poetae ignoto, ſiue die illius natali, ſiue Saturnalibus. Eadem epiſtola Crozii reperitur in theſauro epiſtolico Lacroziano, tom. III. pag. 256 ſq. *Harl.*

yy) *Fortunii Liceti* Encyclopaedia ad aram Lemniam Doſiadae, poetae vetuſtiſſimi etc. Pariſ. 1635. 8. conf. *Iordan* hiſt. de la vie de M. de la Croze, part. I. pag. 136. adde *Valcken.* Diatrib. ad Euripidis Hippolyt. cap. XI. p. 126 ſqq. *Harl.*

σκεύασεν Ἰάσων ὁ Μέροψ, ἤτοι ὁ Θεσσαλός. Latina huius arae interpretatio, quae in Criſpinianis et Heinſianis Theocriti editionibus legitur, eſt *Ioh. Aurati*, emendationes *Guil. Canteri*, etſi neutra probantur Salmaſio. In omnia quoque alia abit *Hugo Grotius*, qui aram illam interpretatus eſt pag. 67. ad Aratum. Viginti fere annis poſt prodiit *Claudii Salmaſii* expoſitio et commentarius Pariſiis ann. 1619. 4. editus, et in ſecundo Muſeo *Tho. Crenii* recuſus. Neque haec ſatisfecit *Iſ. Voſſio* ad Melae II. 7. pag. 214. [pag. 771 ſqq. edit. II. Abrah. Gronouii,] vbi aliam meliorem adtulit interpretationem, et in Salmaſii expoſitione tum ad hanc aram, tum ad reliqua cum hac edita poematia, negat *eſſe quicquam*, *quod alicuius ſit momenti*, *quod non hauſerit ex ſcholiis Holoboli, rhetoris*, *quem totum*, vt ait, *deſcripſit*, *nulla tamen vllibi facta eius mentione. Geminum iſtorum ſcholiorum nactus ſum exemplar*, *alterum Sylburgii*, *alterum Commelini manu deſcriptum. Sed et tertium communicauit Lucas Langermannus, iuuenis inprimis eruditus et de nobis optime meritus*, *depromtum ex eodem illo codice*, *quo vſus eſt Salmaſius*, *quo et Anthologia graecorum epigrammatum continebatur. Verum nihil hic ipſi profuit Holobolus*, *quoniam eum non intellexit.* Sane verum eſt, Holoboli nominetenus Salmaſium haud meminiſſe. At paſſim laudat graeca ſcholia, ex iisque profeciſſe ſe fatetur, quin ipſa illorum verba non raro adſcribit [zz]). Exſtat et *Fortunii Liceti* Encyclopaedia, vt vocat, ſiue commentarius in praeſentem aram, quam Doſiadae ſine controuerſia tribuendam putat, licet Salmaſius nec Doſiadae eſſe putet, nec Theocriti, nec Simmiae. Prodiit Liceti libellus. Pariſ. 1637. 4. quemadmodum commentarium in Aram Pythiam latini poetae Publilii Optatiani Porphyrii publicauit Patauii 1635. 4. in quo varia exempla recentia eiusmodi altarium poeticorum ſua et aliena congeſſit pag. 41 ſq. pag. 61 ſq. vtramque item Doſiadae aram cum explicatione latina exhibuit. *Fabric.* — *Guil. Canter.* in not. ad Lycophr. pag. 169. *aram* Theocriti foetum fuiſſe exiſtimat. Ita alii, vt *Franciſc. Patricius* in poetica dec. hiſt. lib. I. pag. 119. Aram, Bipennem, Ouum, Alas, Theocrito adſcribunt; alii dubii ſunt; alii Simmiae, Rhodio, vindicant. vid. *Mongitor.* Bibl. Sicul. II. in Theocrito, pag. 248. *Harl.*

XIV. (XVII.) Fuit et Doſiadas quidam e quo de Lesbiorum ſacrificiis nonnihil adfert Clemens Alex. pag. 20. protreptici, et ex eo Euſebius IV. 16. praeparat. tum Doſiades (Δωσιάδας) cuius quartum Κρητικῶν laudat Athenaeus IV. pag. 143. et VI. pag. 264. Idem opus reſpiciunt, Doſiadem laudantes, vbi de Creta agunt, Plinius IV. 12. Hiſt. et Solinus cap. 11. tum Diodorus

zz) *Manuel Hobobolus*, rhetor rhetorum, vixit tempore Michaelis Palaeologi, qui rebus praefuit ab ann. Chr. 1259. et Andronici filii, ad quos verſus politicos ſcripſit, qui exſtant in cod. Colbertino DCXLIV. Ad hunc Holobolum Simonis, Conſtantinopolitani, epiſtola. vid. *Iac. Echardum* tom. I. pag. 559. de ſcriptoribus ordin. Praedicatorum. Adde *Pachymerem* VII. 8. et *Cangium* in Ῥήτωρ, *Allatii* conſenſum pag. 774. 775. et de Georgiis pag. 355. vbi notat, eum Conſtantinopoli etiam mathemata publice docuiſſe, *Huetii* epiſtolam ad Menagium in *Tilladeti* collectione tom. II. pag. 279 ſq. Alius *Io. Chryſocephalus Holobolus* in biblioth. Coislin. pag. 251. *Maximus Holobolus*, Protoſyncellus, cuius in S. Mariam Aegyptiacam, id. pag. 245. *Fabric.* — *Valcken.* in diatriba ad Euripidis Hippolytum cap. XII. pag. 128 — 136. ex Voſſiano codice bibliothecae Leidenſis primus dedit et doctis illuſtrauit obſeruationibus *Holoboli* ſcholia in aram Doſiadae. Animaduertit praeterea vtrique poemati praefigi in codd. MSStis *Doſiadae* nomen, et ſuſpicatur, ex antiqua membrana veteri quaedam ſcholia deſcripſiſſe *Manuelem Holobolum.* Denique cenſet, aram Doſiadae ſecundam legi emendatius, quam alibi ſcriptam, in *Iſ. Voſſii* Obſſ. ad Melae II. cap. 7. *Harl.*

Diodorus Siculus lib. V. profeſſus ſe in rebus Cretenſium iam Epimenidi, iam Doſiadae, iam Soſicrati ac Laoſthenidae accedere. Forte non errauerim, ſi hunc exiſtimem eſſe illum ipſum Doſiadem Cretenſem, quem Epimenidis ex quorumdam ſententia parentem memorat Laertius. Eumdem tamen, vel Simmia antiquiorem auctorem arae alterius vel vtriusque fuiſſe, non temere adfirmauerim. [ſ]

XV. (XVIII.) Paucis quoque hoc loco memoranda eſt duplex inſcriptio vetus graeca, ab eodem Salmaſio cum Doſiadae et aliorum παιγνίοις illuſtrata, verſione et doctiſſimo commentario, quem Crenius in Muſeo ſecundo, vt iam dixi, prelis iterum ſubiecit. Prima illarum verſibus XXXIX. hexametris conſtans continet conſecrationem templi in agro Herodis, (non regis, vt viſum Caſaubono, Baremioque et Io. Fabricio tom. V. bibl. pag. 223. ſed Attici, rhetoris, quod iam *Velſero* ſuboluerat in epiſt. 34 et 35. ad Hoeſchelium,) Triopio factam. Columellas binas, eodem in loco poſitas, publicarunt in praeclaro Inſcriptionum opere pag. XXVII. *Ianus Gruterus* et *Bernhard. de Montfaucon* in Palaeographia graeca pag. 135. et 141. Verum iſtam, quam dixi, inſcriptionem, Roma per Chriſtoph. Puteanum Lutetiam ad Iac. Giſſotum transmiſſam, vulgauit primus Iſaacus Caſaubonus emendauitque et verſione ac notis illuſtratam dedit ad calcem commentarii de ſatyrica poeſi Pariſ. 1609. 8. Tho. Crenius iterum cum Caſauboni commentario de ſatyrica poeſi curauit recudi in Muſeo philologico et hiſtorico primo, Lugd. Bat. 1699. 8. Poſt Caſaubonum typis impreſſam Moelleris, fratribus, dedicauit Mart. Baremius, (Rupert. epiſt. 34. ad Reineſ. pag. 205.) felicius expediuit Salmaſius, qui alteram quoque inſcriptionem addidit, expoſuitque, deſcriptam Romae et adlatam inde a Iac. Sirmondo, qua verſibus hexametris LIX. continetur dedicatio ſtatuae Regillae, (quae Herodis Attici coniux fuit,) factae a neſcio quo Marcello. Pariſ. 1619. 4. [*Mich. Maittairei* notae in duas Herodis inſcriptiones, ex *Iſ. Caſaubono* et *Cl. Salmaſio* magnam partem excerptae, pag. 174—180. ad Miſcellanea graecorum aliquot ſcriptorum carmina. Londini 1722. 4] Conf. *Dau. Hoeſchelii* epiſt. in Gudeanis pag. 191. *Iac. Sponii* Miſcellan. pag. 322 ſq. (vbi latina Petri Arcadii verſio addita cum eiusdem notis.) *Iac. Manilli* deſcription. villae Burgheſiae pag. 48 ſq. tom. VIII. theſauri Italiae parte IV. Veterem inſcript. in qua Anniae huius Regillae mentio apud *Montfauc.* diarii ital. pag. 125. et *M. V. la Croſe* in vindiciis vett. ſcriptorum pag. 42. De *Herode* illo *Olearius* ad Philoſtrati ſophiſtas II. 1. *Tillemont.* tom. II Imperator. pag. 564 ſq. Obiit poſt a. C. 175. carus imperatoribus, Hadriano atque Antoninis, Pio et Philoſopho. *Fabric.* — Add. infra in B. Gr. lib. IV. cap. 30. §. 3. vol. IV. pag. 371 ſqq. *de Burigny* Memoires ſur la vie d'Herode Atticus, in Mem. de litterature, tom. XXX. pag. 1—28. *Harl.*

CAPVT XVII (olim XIX)

DE CALLIMACHO.

I. *Callimachi aetas, genus et diſcipuli.* II. *Scriptorum editorum perditorumque catalogus cum variis obſeruationibus.* III. *Scholiaſtae deperditi.* IV. *De ſcholiis graecis quae exſtant, et ſcriptorum, qui in illis citantur elenchus.* V. *Editiones Callimachi.* VI. *Callimachi plures.*

[Cum ſupplementis *W. Iaegeri* et *G. C. Harles.*]

I.

CALLIMACHVS, *Batti* [a]) et Meſatmae F. *Callimachi*, ſtrategi [b]) nepos, [❡] Cyrenaeus [c]) Libys, grammaticus doctiſſimus et poeta inſignis, qui ſe ipſe in epitaphio Parentis ſui ait ceciniſſe *κρέισσονα βασκανίης*, *dulcius inuidia:* diſcipulus fuit *Hermocratis*, grammatici Iaſii. Litteras primum docuit in vico Alexandriae Eleuſine, poſtea a Ptolemaeo Philadelpho accitus in Muſeum [d]), quod philoſophis ac viris eruditis munificentia regia Alexandriae dicauerat, in honore habitus [e]); tum ab ipſo Philadelpho, tum a ſucceſſore eius, Euergeta, cuius tempora attigiſſe eum, ſcholiaſtes ad hymn. II. 26. et Suidas teſtantur. Regnare autem coepit Euergetes non Olymp. CXXVII. 2. vt apud eumdem Suidam legitur, ſed vt accuratiores chronologi tradunt Olymp. CXXXIII$\frac{1}{2}$. ante Chriſtum ann. CCXLVII. Sunt, qui etiam praefectum bibliothecae regiae fuiſſe Callimachum adfirmant, vt *Raph. Volaterranus* lib. XIV. commentar. vrbanorum et *Morhoſius*, ὁ μακαρίτης, lib. I. Polyhiſt. pag. 43. Sed Suidas et alii veteres hoc non memorant, itaque in ſerie praefectorum bibliothecae Alexandrinae omiſſus Callimachus eſt a *Ionſio* lib. I. hiſt. philoſophicae cap. 18. et *Humfredo Hody* de bibliis originalibus fol. 47. Imaginem illius, in aes inciſam, exhibet Gronouius tom. X. Antiq. graecarum poſt pag. 729. ex Ioh. Orlando. Eſt etiam in *Iac. Bonanni* Syracuſa antiqua ad pag. 193. tom. XI. theſauri antiqq. Siciliae. *Lyden* delicias ſuas verſu celebraſſe notat Ouidius II. Triſtium vſ. 368. Diſcipulos eius laudari videas *Eratoſthenem et Philoſtephanum,*

a) Dicitur *Battiades* a Catullo et aliis. vid. *Petronium* Burmanni pag. 648. [Conf. *Eudocia* in viol. pag. 269. de noſtro. At *Battiades* non dictus eſt quia Batti fuerit filius, ſed ab Ariſtaeo, ſ. Batto, conditore Cyrenarum. vid. *Burmann.* ad Ouid. I. Amor. 15. et *Spanhem.* ad Callim. H. in Apollinem, 65. conf. *Chaufepié* Nouv. diction. hiſt. et crit. tom. III. pag. 11 ſq. vbi fuſe agitur de noſtro, not. *A. Harl.*]

b) *Callimachus* epigrammate 22. quod eſt Batti, parentis, epitaphium:

Ὅςις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, Καλλιμάχȣ με
  Ἴσθι, Κυρηναίȣ παῖδά τε καὶ γενέτην
Εἰδείης δ' ἄμφω κεν. ὁ μέν ποτε πατρίδος ὅπλων
  Ἦρξεν, ὁ δ' ᾔεισεν κρέσσονα βασκανίης.

c) *Strabo* in Libyae deſcriptione lib. XVII. pag. 837. Λέγεται δὲ ἡ Κυρήνη κτίσμα Βάττȣ (confer ſchol. ad. hymn. II. 65.) πρόγονον δὲ τȣ̃τον ἑαυτȣ̃ φάσκει ὁ Καλλίμαχος - - - ἔςι δὲ Κυρήνη Θηραίων κτίσμα Λακωνικῆς νήσȣ, ἣν καὶ Καλλίςην ὠνόμαζον ὥς φησι καὶ Καλλίμαχος. Καλλίςη τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕςερον ȣ̃νομα Θήρη Μήτηρ εὐίππȣ πατρίδος ἡμετέρης. Cyrenenſem vocat et *Gellius* XVII. 21. et *Ammonius* in Ariſtotel. περὶ ἑρμηνείας pag. 16. Ἐδάμαμεν ἄςεα μορτοί, φησὶν ὁ Κυρηναῖος. quia vero Alexandriae, Aegypti vrbe, diutiſſime eſt verſatus, hinc ab Antigono Caryſtio cap. 51. hiſt. mirab. appellatur Καλλίμαχος ὁ ἐκ τῆς Αἰγύπτȣ.

d) De hoc Muſeo ſcripſerat ipſe Callimachus, vt infra dicam in catalogo eius operum.

e) *Strabo* ibid. p. 838. Κυρηναῖος δ' ἐςὶ καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν.

num, Cyrenaeos, *Ariſtophanem*, Byzantium, grammaticum, et *Apollonium*, Rhodium, e diſcipulo inimicum, quem carmine, cui titulum fecit *Ibin*, diris deuouit. *Iſtrum* [f]) quoque Καλλιμάχειον laudat *Athenaeus* lib. VI. cap. 20. et alibi, tum Hermippum Καλλιμάχειον lib. V. p. 213. Callimachi δῆλον et γνώριμον Suidas in Ἴστρος. De Iſtri Ἀττικοῖς et ἀτάκτοις ſiue Miſcellaneis vide *Menag.* ad Laert. II. 59. [¶] Familiaris ſui, *Heracliti*, Halicarnaſſei mortem luget Callimachus apud *Laertium* IX. 17. Vxorem habuit filiam *Euphratae*, Syracuſii [g]), ſororem *Megatimam*, quae, nupta *Staſenoro*, peperit Callimachum iuniorem, itidem Cyrenaeum, auctorem operis, pridem deperditi, *de inſulis*, quod verſibus heroicis compoſuerat.

II. Philologiae pariter omnis peritus, et poeta doctiſſimus ſcripta compoſuit, Suidae ſi credimus, plura octingentis, licet apud *Gyraldum* legatur octoginta, apud *Ioh. Lomeierum* (pag. 307. cap. 13. de bibliothecis) 800000. Aliquorum catalogum texuit idem Suidas, [et Eudocia,] pleniorem *Gerhardus Voſſius* lib. I. cap. 15. de hiſtor. graecis, *Ioh. Meurſius* in notis ad Helladium pag. 957 ſq. et in bibl. graeca pag. 1283 ſq. *Tho. Stanleius* in adparatu ineditarum notarum ad Callimachum, et *Richardus Bentleius* in fragmentis Callimachi, diligentiſſime a ſe collectis et erudite recenſitis, qui [h]) Stanleii adparatum MS. vtendum acceperat ab Eduardo Sherburno. Scripſerat tum proſa, tum carmine Callimachus, ſed pleraque non adeo prolixa opuſcula, quia dicere ſolitus eſt μέγα βιβλίον ἴσον εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ, *magnus liber magnum malum*, vt narrat *Athenaeus* initio lib. III. Confer, quae de eius βραχυσυλλαβίης ſtudio, vt vocat epigr. IX. notata illuſtri *Spanhemio* ſunt pag. 118. ad Callimachum. Iam ecce tibi catalogum Callimachi operum, quae a viris doctis obſeruata ſunt, cum nonnullis noſtris ſupplementis atque obſeruationibus.

Περὶ ἀγώνων *de Ludis*. Suid. in Καλλίμ. Harpocratio in Ἄκτια. Et forte ex hoc poemate ſunt petiti verſus, quos refert *Plutarchus* V. 3. ſympoſ.

Carmen de Acontio. vide infra Κυδίππη.

Αἴτια *de cauſſis* variarum fabularum, rituum et antiquitatum, poema, libris IV. conſtans, quod illuſtrauerat *Epaphroditus*, teſte Schol. Aeſchyli ac Steph. Byz., grammaticorum ingenia exercuiſſe obſeruat *Clemens Alexandrinus* V. Strom. pag. 271. licet hoc mirum videatur *Wowerio* [?] cap. XI. Polymathiae, ſane in illud commentatus fuerat praeter Epaphroditum *Theon*, vt notat Etymol. M. in Ἀσυρόν [i]). Metaphraſin compoſuerat *Marianus*, teſte Suida

f) De quo vide ſupra in hoc volumine p. 44. *Harl.*

g) Suid. in Καλλίμαχος.

h) Pluribus verbis plagium cl. Bentleio hoc nomine impingit auctor libri *a ſhort account of Dr. Bentleys humanity and juſtice*, Lond. 1699 8. p. 29 ſq. Acerbiſſime etiam plagii, in Meurſium commiſſi, Bentleium arguit *Iac. Gronouius* praef. ad tomum X. theſauri antiquitatum graecarum. Sane cur nullam virorum doctiſſimorum, qui ante illum in hac arena verſati ſunt, mentionem nominetenus fecerit, ipſe optime dixerit. Tangere tamen eos videtur ad fragmentum CCCV. his verbis: *Vnde quidam inter opera Callimachi Daedalum recenſuerunt, ſed perperam.* Neque vero mihi videtur alios expilaſſe, qui ipſe habebat meliora domi. *Ez. Spanhemius* ſimilem dicam, ſibi ibidem a Gronouio impactam, a ſe remouet diſſ. IV. de praeſtantia et vſu numiſmatum, pag. 226. edit. Londin. Bentleium iterum acerbe perſtringit *Gronouius* in Emendationibus in Suidam pag. 79. vbi ſutorem fragmentorum Callimachi eum vocat.

i) Conf *Warton* ad Theocritum tom. I. in notitia ſchol. in Theocriti pag. 135. *Harl.*

Suida in Μαρ. Fragmenta his ex Aetiis collecta videre licet in editione Callimachi Graeuiana pag. 305 — 312. [p. 339 ſqq. edit. Erneſti. confer *Schneider* fragm. carm. Pindar. p. 2. *Harl.*] Meminit et *Ioh. Malalas* tom. I. Chronici lib. VII. pag. 221. ſed male ſcriptum ibi ἐτησίοις, et in chron. Alex. ſiue Paſchali pag. 111. αἰτησίοις, pro αἰτίοις, vt bene notauit Malalae interpres, Edmundus Chilmeadus. Similis error latere viris doctis viſus eſt apud Fulgentium de ſermone antiquo: *Ientaculum dicitur guſtatio. Callimachus inteſia: ientaculum proferre Ioui.* Non defuit, qui ſuſpicaretur, Fulgentium hoc repetiiſſe ex aliquo, qui Callimachi Aetia latino carmine vertiſſet. Sed *Iacobus Gronouius* in exercitationibus de Dodone pag. 33 ſq. hariolatus eſt, ſub Callimacho apud Fulgentium latere Gallicanum aliquem, Nonio citatum, vel, quod aegre mihi perſuadeo, Caſſium in annalibus. Poſſis et legere *Callimorphum*, qui paucis interiectis ab eodem Fulgentio laudatur. Sed Callimachi Aetia a Fulgentio laudari k), crediderunt viri docti, quia plures alios graecos ſcriptores latinis laudat verbis l). Scripſerat olim Αἴτια, Callimachi exemplo, etiam *Dionyſius Corinthius*, poeta, Plutarcho in erotico et Suida in Διονυσ. teſte, tum *Butas*, Arnobio lib. V. pag. 168. laudatus: *ſicut ſuis ſcribit in cauſalibus Butas*, et Plutarcho in Romulo pag. 31. Βούτας δέ τις αἰτίας μυθώδεις ἐν ἐλεγείοις περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀναγράφων. Denique *Plutarchus* ipſe, cuius αἴτια ῥωμαϊκὰ et ἑλληνικὰ etiamnum exſtant, αἴτια γυναικῶν et αἴτια βαρβαρικά, Lampriae memorata, perierunt, et e latinis *Varro*, ad quem frequentiſſime prouocant Plutarchus, Seruius et alii. De Callimachi Aetiis, praeter *Ianum Parrhaſium* tom. I. Lampadis Gruterianae p. 873. [et *Meurſium* ad Helladii Chreſtomath. pag. 46. *Harl.*] egerat *Politianus* in centuria ſecunda Miſcellaneorum, vt teſtatur Petrus Crinitus in epiſt. ad Alexandrum Sartium, quae legitur inter Politianeas XII. 20. Sed illa ſecunda centuria lucem numquam vidit. [Plura dabunt interpretes ad Callimachi fragmenta, a Bentleio collecta, p. 416 ſqq. tom. I. edit. Erneſt. *Harl.*] Forte ex Callimachi Aetiis habuit Fulgentius, quae profert III. 10. Mythol. *in aruſpicinis aliud eſt fibrarum particularumque inſpectio, aliud ſecundum Battiadem euentuum immutatio.*

Περὶ ἀνέμων. *De ventis. Achilles* Tat. Iſagoge in Aratum cap. 33. et Suid. in Καλλίμαχος.

Ἄργους οἰκισμοί. *De Argi incolis.* Suid.

Ἀρκαδία *Arcadia.* Suid.

Βάκχος. Vide mox βράγχος. [ꝑ]

DE

k) Idem Gronouius tom. VII. Antiq. graecar. pag. 295. legit: *Callimachus: in teſta ientaculum proferre Ioui.* Et putat, eſſe verba Varronis e ſcripto, cui titulum fecerat Callimachus.

l) Apud Euſtathium in Odyſſ. A. pag. 63. edit. Baſil. αἴτιος, ὁ γράψας αἴτια Καλλίμαχος. — Opus autem illud, αἴτια, elegis, non hexametris conſtitiſſe, cum viris doctis cenſet *Burmann.* ad Propert. II. 25, 32. pag. 468. In ſcholiis Venetis ad Homerum citatur Callimachus ἐν δευτέρῳ αἰτιῶν, et generatim ἐν αἰτίοις. vid. *Villoiſon.* proleg. ad Homeri Iliada pag. 34. Ex αἰτίοις locum quemdam deſumtum eſſe apud *Plutarchum* de S. N. V. (pag. 52. edit. Wyttenbach.) putabat *Küſter.* ad Suidam voc. Ποινή. At quoniam Callimachi αἴτια carmine elegiaco conſcripta fuerint, *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſych. vol. II. pag. 603. illos verſiculos non ſolum emendat, ſed ſentit quoque, *Euphorioni* in Chiliadibus eſſe tribuendos. Cui adſentitur *Wyttenbach* in notis ad Plutarchi libellum pag. 66 ſq. De *Euphorione* vid. plura apud *Toup.* l. c. et ſupra in vol. II. pag. 304. *Harl.*

DE COMA BERENICES, coniugis Ptolemaei Euergetae, aſtris adſcripta a Conone Samio, mathematico, carmen elegiacum exſtat e latina metaphraſi Catulli, nr. LXVII. pag. 253 ſq. edit. Iſ. Voſſii, cuius et Mureti Scaligerique notis iungenda fragmenta Callimachi, a *Bentleio* collecta pag. 434 ſq. [pag. 371 ſqq. Erneſti] et notae Annae Fabri pag. 266 ſq. tum *Politianus* cap. 68. Miſc. Meminit et Geminus cap. 2. Aſtron. καὶ ὁ ὕςερον κατηςερισμένος ὑπὸ Καλλιμάχε Βερενίκης πλόκαμος.

Βράγχος. Hephaeſtio Enchirid. pag. 30. καὶ τῷ πενταμέτρῳ δὲ Καλλίμαχος ὅλον ποίημα τὸν Βράγχον συνέθηκε,

Δαίμονες εὐυμνότατοι m) Φοῖβέ τε καὶ Ζεῦ, Διδύμων γενάρχαι.

Quae poſtrema verba, Callimacho laudato, adfert etiam Etymol. M. in Διδυμαῖος. Vtut vero Βάκχον non βράγχον habent Hephaeſtionis editiones, βράγχον tamen e tribus codicibus MSS. et Terentiani Mauri auctoritate recte repoſuit Bentleius. Lutatius ad 3. Thebaid. pag. 104. *Branchi meminit Terentianus de metris:*

Hymnum Branchiadae Phoebo cantaſſe Iouique
Paſtorem Branchum etc.

Pro *Branchiadae* noua editio e vulgatis Terentiani codicibus, dubito, an bene, legit *Battiadem.*

Γαλάτεια, *Galatea*, carmine hexametro. *Athen.* lib. VIII. pag. 284. et *Euſtath.* ad Iliad. π'. pag. 1088.

Γλαῦκος, *Glaucus.* Suid.

Δαίδαλος. Steph. Byz. in Αἴδηψος. Sed locus eſt corruptus, et falluntur, qui comoediae vel tragoediae hoc nomen eſſe exiſtimant. Confer *Bentleii* fragmentum CCCV. [Is triplicem proponit coniecturam. *Harl.*] Veriſimillimum autem mihi videtur, locum illum ita eſſe legendum: Καλλίμαχος. Δαιδάλῳ εὐβοίη ἐλάχαινε μὲν ἔργα σιδήρε.

Ἐθνικαὶ ὀνομασίαι. *De nominibus, genti alicui peculiaribus. Athen.* lib. VII. pag. 329. et ex eo *Euſtath.* ad Odyſſ. ψ. pag. 799. Huius operis partes fuiſſe videntur, quae memorantur Suidae: περὶ μετονομασίας ἰχθύων, et μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις. [¶]

Ἑκάλη, *Hecale*, poema heroicum de anu paupercula huius nominis, quae Theſeum hoſpitio excepit. Confer *Geuartii* epiſtolam ad Grotium inter editas a Io. Brandt p. 15 ſq. Etymologum et Suidam in Ἑκάλη et Ἐπαύλιον, *Harduin.* ad Plinium XXII. 22. tom. IV. pag. 206. illuſtris *Spanhemii* notas ad hymnum in Apollinem vſ. 106. ad quem locum graecus ſcholiaſtes: Ἐγκαλεῖ διὰ τέτων τὲς σκώπτοντας αὐτὸν μὴ δύνασθαι ποιῆσαι μέγα ποίημα, ὅθεν ἠναγκάσθη ποιῆσαι τὴν Ἑκάλην. Dan. Heinſius ad Horatium pag. 8. *Callimachus, vt notum eſt ex hymnis, male audiebat apud aemulos, quod ſola epigrammata, elegias et hymnos, nullum autem carmen ſcriberet perpetuum. Quorum iudiciis commotus, Hecalen, vt notant interpretes, compoſuit, quod perfectum carmen fuit,*

m) In editione Bentleii bis male excuſum ἐνυανότατοι contra leges choriambi. Sed hoc typographi vitium eſt haud dubie. [In edit. Erneſti correctum eſt εὐυμνότατοι. *Harl.*]

fuit, licet non integram Theſei complecteretur hiſtoriam. Vide et *Politianum* cap. 24. Miſc. *Meurſii* Theſeum cap. 10. *Natalem* Comitem III. 4. Mythologiae, *Suidam* in Κωλιὰς et Κωμῆται. Apud Olympiodorum pag. 12. b. in Meteora Ariſtotelis male Καλλίμαχος ἐν Αἰκάλλῃ. Etymologus in Ἀλῶα, ἐν Ἑκάβῃ. [vid. Hemſterhuſ. ad fragm. LXV. pag 438 ſq. Erneſti. *Harl.*] Fragmenta a Bentleio collecta [et ab eo atque Erneſt. explicita] nr. XL—LXVI. et CX. *Hecalen* Callimachi *Marianus*, qui ſub imp. Anaſtaſio vixit, explicuerat metaphraſi iambica, vt Suidas teſtatur in Μαριανός.

Ἐλεγεῖα, in quo genere poematis principem habitum eſſe Callimachum, teſtatur *Quinctilianus* X. 1. vnde elegi Ouidio dicuntur *Callimachi numeri*, et alibi *molle Callimachi iter.* it. *Propert.* III. 1, 1. *Callimachi manes, et Coi ſacra Philetae* etc. (coll. *Scriuerio* ad Martialis libr. ſpectaculorum epigr. 31.) et III. 7, 43. *inter Callimachi ſat erit placuiſſe libellos.* Vide et *Diomedem* lib. III. pag. 382. Fragmenta a Bentleio collecta pag. 322 ſq. [pag. 439. edit. Erneſt. *Harl.*] tum nr. CXCII.

Ἐλπίδες, *Spes.* Suid.

Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν Καλλιμάχου *Hedylus* citatur ab Etymologo in Ἀλυτάρχης.

ἘΠΙΓΡΆΜΜΑΤΑ n), *Epigrammata*, quorum enarrationem olim ſcripſerat *Archibius*, grammaticus, Apollonii F. metaphraſin iambicam *Marianus*, tempore Anaſtaſii, imperatoris, teſte Suida. Hodie in editionibus Callimachi nouiſſimis exſtant epigrammata LXII. His adde, quod ex Anthologiae VI. 15. Callimacho auctoritate codicis Palatini vindicat Graeuius praefat. ad Callimachum. [LXXIII. epigrammata collecta ſunt in edit. Erneſtina. *Harl.*] Etiam hoc vidi, Callimacho tributum a Ioachimo Camerario orat. de bello Turcico, quod ad *Callinum* referunt codices Stobaei, teſte Geſnero; H. Stephanus tribuit Tyrtaeo: [in Klotzii edit. incipit Μέχρις τεῦ κατάκεισθε; etc. et eſt elegia]

Οὐ γὰρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
 Ἄνδρ᾽ οὐδ᾽ εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
Πολλάκι δηϊότητα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
 Ἔρχεται, ἐν δ᾽ οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου etc. o)

Vide et fragmenta a Bentleio collecta nr. LXX—LXXIV. et CXLII. tum Natalem Comitem VII. 15. Mythol. et quae viri docti [ſ] ad Martialem IV. 13. Libr. III. Anthol. pag. 218. edit. H. Stephani ἄδηλον, Callimacho tribuitur in Timonem in MS. Μὴ χαίρειν εἴπῃς με κακὸν κέαρ, ἀλλὰ πάρελθε, Ἶσον ἐμοὶ χαίρειν ἐστὶ τὸ μή σε γελᾶν. Atilius Fortunatianus de Priapeio metro: *Nam proprio commate Callimachus in epigrammatibus vſus eſt, et Bacchylides in carminibus et alii.* Laudat Callimachum epigrammatum

n) Epigrammata Callimachi eſſe ſuppoſititia, cenſet *Ioſ Scaliger.* epiſt. pag. 456. *Heumann.*

o) *Callimacho* quidem tribuitur a Camerario et aliis haec elegia, quae inter Tyrtaeas legitur. vid. *Tyrtaei* carmina, a Klotzio edita, pag. 97 ſq. ibique not. et a Stobaeo ſerm. 49. adſeritur *Callino*, ſub cuius nomine ediderunt illam *Brunck.* inter poet. gnomicos pag. 58. et *Brieger* in: Tyrtaeus und Kallinus Kriegslieder pag. 41. Plura dabimus infra ad catalogum epigrammatariorum voc. *Callinus.* adde ſupra in vol. I. pag. 726. not. dd. *Harl.*

matum nomine *Plinius* IV. epiſt. 3. *Martialis* IV. 23. *Athenaeus* XV. pag. 669. τοῦτο γὰρ ἐν πᾶσι τὰ Καλλιμάχου γινώσκων ἐπιγράμματα etc. Inter epigrammata vetera latina, a P. Pithoeo edita, non longe ab initio libri primi occurrit hoc Callimachi, imagini inſcriptum Iouis:

Quaenam haec forma? Dei. Cur verſa eſt? fulgura lucis
Diuinae non fert debilis haec acies.
Quid vero exiſtis tanquam vno e corpore corpus?
Hic amor eſt. Si amor eſt, cur videt? At Iouis eſt.
Cur ita complicitis alis? nunquam euolat. At cur
In ſe conuertit tela? ſui ille amor eſt.
Cur ferro ſine tela gerit? Quia vulneris expers
Ille eſt. At veſter vulnerat et cruciat.

Callimachi epigramma verſibus anacreonticis ex Salmaſii emendatione edidit *Berkelius* ad Stephan. in Ἑσπερίς.

Ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν εἰς Σωσίβιον, *Carmen elegiacum ob partam victoriam, ad Soſibium* p), *Athen.* lib. IV. pag. 144. Θεόφραστος ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· Πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν.

Ἐπῶν, *Carminis heroici liber I.* citatur in *Stobaei* ſerm. CXIV. de laude ſenectutis edit. Geſneri, ſed nihil tale in Grotii edit. pag. 476. et res ipſa docet, non eſſe ἔπη, quae ibi adducuntur, ſed ἐλεγεῖον.

Ἐτήσια, *Anniuerſaria*, vide ſupra Αἴτια.

Θαυμάσια ſiue Θαυμάτων τῶν εἰς ἅπασαν τὴν γῆν καὶ τόπους ὄντων συναγωγή. *Mirabilia ſiue miraculorum per totum orbem collectanea.* Suid. Confer *Meurſium* ad Apollonii hiſtor. mirabil. cap. 144. *Phlegontis* mirabil. cap. 4. et fragmenta, a Bentleio collecta, nr. 75. *Ionſium* II. 12. de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. vbi et alios θαυμασίων ſcriptores collegit, quibus nonnullos adiungere me memini lib. I. cap. 22. §. 4. [adde *Hemſterhuſ.* not pag. 451. edit. Ern. *Harl.*] Partem huius operis fuiſſe credibile eſt, quod Suidae itidem inter ſcripta Callimachi memoratur [☞] περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Ἰταλίᾳ θαυμασίων καὶ παραδόξων, *de rebus in Peloponneſo et Italia mirabilibus.*

Ἴαμβοι et χωλίαμβοι. *Iambi et Choliambi.* Vide fragmenta, a *Bentleio* collecta, nr. LXXVI — C. et CCXIX. tum ad LXXXV. confer *Salmaſium* pag. 494. de vſuris, et ad LXXXVI. *Samuelem Petitum* Miſc. Obſ. lib. I. cap. 2. pag. 9 ſq XCIV. eſt, quod vnde petiiſſet Scaliger ad Manilium, non comperiſſe ſe fatetur Menagius ad Laertium lib. I.

p) Intellige Soſibium, qui in aula Ptolemaeorum ſummae rei praefuit, de quo *Polybius* lib XV. Fuit et *Soſibius* quidam tragicus, de quo dixi lib. II. cap. 19. tum *Soſibius*, Laco, grammaticus ἐπιλυτικὸς ſiue ſoluendis quaeſtionibus celeber, quem θαυμάσιον vocat *Athenaeus* lib. XI. et memorat Suidas. [Forſan hic eſt, quem ſchol. Theocr. V. 92. ſcribit dixiſſe, τὰς ἀνεμώνας παρὰ Λάκωσι φαινίδας καλεῖσθαι. *Harl.*] De *Soſibio*, Tarentino, vide Humfredi Hody librum de Ariſtea pag. 101.

lib. I. ſect. 23. Addendus et hic locus *Strabonis* IX. p. 437. *Καλλίμαχος μὲν ἂν φησὶν ἐν Ἰάμβοις τὰς Ἀφροδίτας, ἡ θεὸς γὰρ ἐ μία, τὴν κασινήτην ὑπερβάλλεσθαι πάσας τῷ φρονεῖν, ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ὑῶν θυσίαν.* Mirum igitur, quod *Plin.* IV. 3. epiſt. videtur negare, Callimachum iambos vel adtigiſſe vel abſoluiſſe.

Ἶβις [q]) ſiue inuectiua et dirae in Apollonium, Rhodium, diſcipulum ingratum. Suidas in Καλλίμαχος. Coelius Rhodiginus XIII. 1. *Caecilius Minutianus Apuleius ait Coruinum* (alii ſuſpicantur Hyginum) *ab Ouidio Ibin appellatum fuiſſe, ex auis* [r]) *foeditate, cui ventrem roſtro purgare inſitum ſit, et hoc ex Callimachi imitatione.* Hauſit haec Rhodiginus ex veteri in Ibin Ouidii ſcholiaſte, quem Saluagnius Boeſſius non vidit. Confer fragmenta Callimachi, a Bentleio collecta, pag. 345 ſq [464 ſq. Erneſt.] Non adeo longum [s]) fuiſſe Battiadae Ibin, docet Ouidius v. 449. Poema difficile et quod grammaticis crucem figeret, teſtatur *Clemens* Alex. V. Strom. pag. 571. Videtur Ibin Callimachi reſpicere *Catullus* carm. 113. *Carmina vti poſſem mittere Battiadae.*

Ἱστορικὰ ὑπομνήματα, *Commentarii hiſtorici.* Harpocrat. in Ἄκη, ſchol. *Apollonii* I. 116. *Euſtath.* ad Odyſſ. *μ'.* et *Athenaeus* III. pag. 95. qui innuit, hoc opus ab aliis tributum fuiſſe Zenodoto.

Ἰῦς ἄφιξις, *Ius aduentus.* Suid.

Περὶ μετονομασίας ἰχθύων, *de mutatis piſcium nominibus.* Suid. vide ſupra in Ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Κτίσεις νήσων καὶ πόλεων καὶ μετονομασίαι. *Origines inſularum et vrbium, et nomina mutata.* Suid. Videntur ex hoc opere petita, quae Callimachum laudans notat Plinius III. 21 et 26. hiſt. et Lutatius ad IV. Thebaidos vſ. 46.

Κυδίππη, *Carmen de Acontio et Cydippe*, cuius meminit Ouidius de remediis amoris vſſ. 380. 381. expreſſiſſe videtur in epiſtolis Heroidum 20 ſq. [¶] Confer Ariſtaenetum libri I. epiſtola 10. quem pleraque grandiora ex hoc Callimachi poemate tranſtuliſſe obſeruat in notis doctiſſimis Ioſias Mercerus. Conſulenda etiam fragmenta, a Bentleio collecta, nr. CI — CII.

Κωμῳδίαι,

q) Clyſteri inueniendo occaſionem praebuiſſe Ibin, notat *Plutarch.* de ſollertia animal. pag. 974. C. auctor Iſagoges, Galeno adſcriptae, cap. 1. tom. IV. pag. 371.

r) Imaginem huius auis habes in Muſeo Romano Angeli Cauſſaei, viri praeſtantiſſimi. Alii Apollonium Ibidis nomine deſignatum putant a patria, quam communem cum Ibide habuerat Alexandrinus et Aegyptius, licet Rhodius vellet adpellari. Ita et Ouidius de ſuo inimico, quem Ibidos nomine lacerat:

Qui ſimul impurae matris prolapſus ab aluo eſt,
Cinyphiam foedo corpore preſſit humum.

s) Copioſiorem fuiſſe in deſcribendis, quae ſibi verſu exponere propoſuiſſet et luxurioſiorem, perinde vt Parthenium et Euphorionem, notat *Lucianus* de ſcribenda hiſtoria tom. I. pag. 637. cap 57. edit. Graeuii. *Fabric.* *Spanhemius*, Obſeru. in Hymn. in Apoll. v. 112. hunc Luciani locum non de noſtro Callimacho, ſed forte de altero iuniore, e ſorore eius nato et qui poema heroicum ſcripſiſſe a Suida traditur, intelligendum eſſe putat. *Pierſon.* ad Moer. Atticiſt. pag. 440. pro Καλλίμαχος reſcribendum eſſe cenſet Ἀντίμαχος. Verum *Heynius* ὁ πάνυ ad doctrinae copiam, qua expromenda ſibi indulgebat Callimachus, Luciani iudicium refert, eiusque verba a nonnullis in alium ſenſum perperam detorqueri, monet in Opuſc. Acad. vol. I. pag. 93. *Iaeg.*

Κωμῳδίαι, *Comoediae.* Suidas.

Λητοῦς γάμον videtur promittere Callimachus H. in Dianam verſ. 138. conf. Spanhem. pag. 231.

Μέλη *Carmina Lyrica.* Suid.

Μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις. Menſium nomina apud ſingulas gentes et vrbes. Suid. Forte haec pars fuit operis Callimachei, cui titulus erat ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Μουσεῖον, *Muſeum*, ſiue de *Muſeo*, quod Alexandriae hominibus eruditis alendis primum inſtituerat munificentia regis Ptolemaei Philadelphi [t]). Suid. De Muſeo illo Alexandrino agunt viri doctiſſimi *Ioh. Frid. Gronouius* et *Lud. Neocorus*, quorum diatribae tomo octauo theſauri antiquitatum graecarum ſunt inſertae, *Ionſius* III. 2. vbi et alios de Muſeo ſcriptores deperditos, vt Andronicum et Alcidamantem, commemorat: *Tillemontius* in hiſtoria imperatorum, gallice edita, tom. II. pag. 431 ſq. *Guil. Caueus* parte II. hiſt. litterariae ſcriptorum eccleſiaſticorum in Athenagora, et *D. Adam Rechenbergius* in exercitatione de hoc Muſeo edita Lipſiae ann. 1698. *Fabric.* *Heyne* l. c. pag. 121 ſq. *Iaeg.*

Νόμιμα βαρβαρικά, *Inſtituta Barbarica.* Suid. in Φασηλιτῶν θῦμα. Addendus itaque Callimachus aliis νομίμων ſcriptoribus, de quibus agit *Ioh. Wouweranus* cap. 9. Polymathiae.

Περὶ Νυμφῶν σύγγραμμα, *liber de Nymphis.* Stob. eclog. Phyſ. [p. 130. vſ. 11. ſed Hemſterh. ad Callim. fragm. pag. 451. negat, tale Callimachi ſcriptum extitiſſe, et coniicit, apud Stobaeum legendum eſſe περὶ θαυμάτων vel θαυμασίων, aut περὶ λιμνῶν vel περὶ ὑδάτων. *Harl.*]

In Homerum ſcripta Callimachi *commentaria*, e duobus Strabonis locis ſuſpicatur vir doctiſſimus Ioh. Meurſius. Sed vide, quae notaui ſupra lib. II. cap. 5. De Homeri aetate quidem egit Callimachus, teſte Tatiano. et de Margite Homeri, teſte Harpocratione in Μαργίτης Sed vtrumque hoc, non dubito, nos fuiſſe lecturos in eius πίναξι παντοδαπῶν συγγραμμάτων, ſi illud Callimachi opus ad nos perueniſſet. *Fabric.* cuius ſententiam comprobat *Ruhnken*. ad fragm. Callimachi pag. 430. *Harl.*

Περὶ ὀρνέων, *de auibus.* Athen. Aelian. et alii. Vide fragmenta, a *Bentleio* collecta, pag. 349. 350. [pag. 460 ſq. edit. Erneſt.] Vrſinus pag. 162. Virgilii cum gr. ſcriptor. collati ſuſpicatus eſt, Aemilium Macr. eſſe imitatum in Ornithogonia. adde Caſaub. cap. IV. lect. Theocrit. [Bentleianis addi poteſt fragm. in ſchol. Veneto ad Hom. Iliad. κ'. vſ. 274. fin. pag. 254. edit. Villoiſon. *Harl.*]

Πίναξ [u]) παντοδαπῶν συγγραμμάτων ſiue πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων, καὶ ὧν συνέγραψαν, ἐν βιβλίοις ρκ'. *Index*, ſiue *Elenchus ſcriptorum omnis generis, libris*

t) Simile Muſeum fuit Antiochiae, quod M. Antoninus philoſophus poſt terrae motum reſtaurauit. vid. *Malalam* pag. 369.

u) Alii fuere πίνακες, de quibus Polemonem, Hypſicratem et Antigonum laudat *Laertius* VII. 188. Pictorum nimirum veterum tabulae ſingularibus

libris CXX. Suid. in hoc praeſtantiſſimo opere, [❡] et quod intercidiſſe imprimis dolendum eſt, Callimachus praeter nomen, aetatem, patriam, genus et vitam vniuscuiusque ſcriptoris, ſcripta, ſcriptorum titulum, argumentum, et initium, numerumque verſuum *v*) retulit, et dubia ac ſuppoſititia a genuinis auctorum foetibus diſtinxit. Confer, quae de hoc opere notauit *Ionſius* lib. II. cap. 5. Videtur autem digeſtum fuiſſe ita, vt vnius argumenti ſcriptores coniungerentur, et vna ſerie legerentur. Sic tragicos et comicos iunctim recenſuerat Callimachus in *πίνακι καὶ ἀναγραφῇ τῶν κατὰ χρόνους καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων*, [vel potius *διδασκαλιῶν*, vid. *Ruhnken.* ad Callim. fragm. pag. 470. edit. Erneſti. *Harl*] *in indice ſiue deſcriptione eorum, qui tragoedias et comoedias docuerunt, ab initiis* vsque reperti vtriusque dramatum generis, *ſecundum ſeriem temporum.* Hoc enim ſcriptum, eidem Suidae memoratum, non dubito partem fuiſſe maioris illius in CXX. libros diſtributi. Confer, ſi iuuat, quae de aliis *didaſcaliarum* ſcriptoribus notaui ſupra lib. II. cap. 19. in Ariſtotele. Similiter rhetoras recenſuerat *Callimachus* in Πίνακι ſiue Ἀναγραφῇ Ῥητορικῶν, cuius mentionem fecerunt praeter *Athenaeum* [XV. pag. 669. ſcholiaſtes Ariſtophan. ad Aues pag. 395. *Harpocrat.* voc. Ἐνεπίσκημμα et] *Dionyſius Halicarnaſſenſis*, [quorum loca adducit Bentleius in fragm. Callimachi pag. 472. *Harl.*] Leges et legumlatores in *πίναξι τῶν νόμων indicibus legum*, quorum tertius laudatur eidem Athenaeo lib. XIII. pag. 585. vbi prima verba legis cuiusdam refert cum numero *στίχων*. Sed et *πίναξ τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων*, *index vocum inuſitatarum ſcriptorumque Democriti*, Suidae memoratus, quin eiusdem operis pars fuerit, vix dubito. Aduerſus Callimachi Πίνακας ſcripſerat *Ariſtophanes*, Byzantius, grammaticus, teſte Athenaeo lib. IX. pag. 408. F.

Battiadem *in Paredris*, ſiue poemate, quo de daemonibus paredris egerat, laudat Fulgentius in continentia Virgiliana; *nec illa, quae Dardanus in dynameris, aut Battiades in paredris, aut Campeſter in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.*

Πισαῖα ſcriptis Callimachi accenſet *Meurſius* e Fulgentii expoſitione antiquorum verborum in *tucceta.* Sed ibi reperio laudari non Callimachum, ſed Callimorphum in Piſaeis: *ambroſio redolent tucceta ſapore.*

Συναγωγὴ ποταμῶν, ſiue *περὶ τῶν ἐν οἰκουμένῃ ποταμῶν. De fluminibus orbis terrarum liber. Strabo* lib. IX. pag 397. et Suidas. Huius operis partes [❡] erant, quae eidem Suidae referuntur *περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν* et *περὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ποταμῶν*, *de fluviis Europae et Aſiae. Fabric.* Schol. Apollonii Rhodii I. 1165. II. 906. *Harl.*

Callimachum *ἐν τοῖς πρὸς Πραξιφάνην* citat ſcriptor vitae Arati. Ad illum, ni fallor, Praxiphanem, qui memoratur a *Demetrio περὶ ἑρμηνείας* §. 57.

Σατυρικὰ

ribus ſcriptis collectae ac recenſitae. Sed ad Callimachi ſenſum propius accedit *Euſebius* VI. 32. Hiſt. qui ait, ſe in vita Pamphili exhibuiſſe Πίνακας Ὠριγένους καὶ τῶν ἄλλων συγγραφέων, h. e. indices librorum, quos illi ſcriptores compoſuerant, in bibliotheca Pamphili collectorum.

v) Emendandus interpres *Athenaei* VI. p. 244. *Fabric.* adde *Ilower.* in Polymathia cap. 16. *Mauſſac.* diſſ. crit. ad Harpocrat p. 397 ſq. *Burmann.* ad Valeſii librum de critica pag. 147. poſt Valeſii Emendationes. *Harl.*

Σατυρικὰ δράματα. Suid.

Σεμέλη. Suid.

Τραγῳδίαι. Suid.

ὝΜΝΟΙ, *Hymni*, quorum exſtant hi ſex, heroico carmine ſcripti, excepto H. in lauacr. Pallad. qui elegiaco ſcriptus eſt; *in Iouem* citatur a Suida in Ἀγορανόμας, *Λέπρειον* etc. ex eodem petitum eſt vſ. 8 ſq. quod refertur ab Athenagora, Clemente Alex. et aliis, a clariſſimoque Bentleio memoriae lapſu relatum inter fragmenta nr. CCCXCI. *Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι. καὶ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, σεῖο Κρῆτες ἐτεκτήναντο.* Hunc hymnum duplici metaphraſi latina poetica, adſtrictiore altera, altera liberiore donauit *H. Stephanus.* Vertit et latino carmine praeter *Nicolaum Friſchlinum*, (qui omnes proſa et verſu tranſtulit,) Bonauentura Vulcanius. 2) *in Apollinem.* 3) *in Dianam*, latino carmine ante Vulcanium redditus a *Franciſco Florido Sabino*, Baſil. 1540. fol. pag. 315. inter alia Sabini ſcripta [w]), et in editione Callimachi Vaſcoſaniana, et H. Stephani nec non Friſchliniana, Baſil. 1589. 8. pag. 340. 4) *in Delum* 5) *in lauacrum Palladis*, quem hymnum e MS. codice, accentibus deſtituto, edidit et pereleganti metaphraſi donauit *Angelus Politianus* cap. 80. Miſcell. Exſtat etiam verſio *Io. Chechozzi*, canonici Patauini, quam Politiani et Friſchlini verſſ. praefert et ad edit. parat *Anton. Vulpius*, Patau. 1722. vid. Giornale d'Italia tom. 34. pag. 478. 6) *in Cererem.* Hic hymnus, vt ſuperior quoque, dorice ſcriptus eſt, et Argis compoſitus videtur a Callimacho, ſi audimus ingenioſiſſimam Annam T. Fabri filiam.

Metaphraſin graecam *Hymnorum* Callimachi, vti *Hecales* quoque, Αἰτίων, et *Epigrammatum* compoſuerat teſte Suida *Marianus* verſibus iambicis 6810. *Franciſci Robortelli* adnotatt. in omnes hymnos Callimachi memorat *Nic. Commenus* pag. 319. hiſt. Gymnaſii Patauini.

Ὑπομνήματα ἱϛορικά. Supra in Ἱϛορικά.

Χωλίαμβοι. Suid. in Διθυραμβ. Etymol. in Ἄλες et ſupra in Ἴαμβοι.

III. E veteribus grammaticis nonnulli fuerunt, qui Callimachi ſcripta vel 1) commentariis illuſtrarent, vt *Aſtyages* quidam, cuius *ὑπόμνημα εἰς Καλλίμαχον* Suidas memorat; *Archibius* item, qui in epigrammata, et *Eratoſthenes* atque *Theon*, qui in Αἴτια ſcripſerant, vt ante dixi: vel 2) explicarent metaphraſi, vt *Marianus*, cuius iam in hymnis feci mentionem: vel 3) quomodo interpungenda eſſent, docerent, vt *Nicanor*, Alexandrinus [x]), qui teſte eodem Suida, librum compoſuerat [?] *περὶ ϛιγμῆς τῆς παρὰ Καλλιμάχῳ.* Etiam contra Πίνακας ſcripſiſſe *Ariſtophanem*, grammaticum, notaui ex Athenaeo, cui adde, quod Callimacho detrahere non dubitauit *Seuerianus*, Procli, philoſophi, diſcipulus, vt e Damaſcio in vita Iſidori, Suidas retulit in Σεβηριανός. *Τὸν δὲ Καλλίμαχον εἰς χεῖρας λαβὼν, οὐκ ἔϛιν, ὅτε οὐ κατέσκωπτε τὸν Λίβυν ποιητὴν, ὠθιζόμενος δὲ ἐπὶ μᾶλλον, ἤδη πολλαχοῦ καὶ τῷ βιβλίῳ προσέπτυε.* Hoc odium fortaſſis inde prouenit, quod de Platone Callimachus ſecus

w) De quibus vid. Maittaire A. T. III. pag. 94.

x) Vid. *Warton.* tom. I. Theocriti pag. 136. *Harl.*

ſecus ſenſit, eumque idoneum poetarum eſſe iudicem inficiatus eſt, quo nomine etiam in Callimachum inuehitur *Proclus* I. in Timaeum pag. 28.

IV. *Scholia breuia graeca*, quae hodie e MS. codice in ſex hymnos edita exſtant, cui debeantur auctori, incertum eſt. Scriptores in iis veteres citantur nulli praeter Heſiodum I. 95. III. 53. Homerum II. 6. 35. 50. III. 4. 12. 40. 90. 250. IV. 73. 122. 209. 286. V. 30. Theocritum III. 19. Diogenianum III. 190. Herodianum III. 235. Thucydidem IV. 11. Pindari et Bacchylidis de Delo IV. 28. Olenis Lycii hymnum IV. 155. et Platonem Phaedone IV. 312. Syracuſanae dialecti mentio fit II. 15. Geſnerus in bibliotheca admodum recentem notat eſſe ſcholiorum horumce ſiue auctorem ſiue collectorem, quod VI. 111. *αἴλουρον* ait *ἰδιωτικῶς*, ſiue lingua vulgari appellari *κάττον*. Scholia inedita interlinearia in Callimachum memorat Labbeus biblioth. nou. MSS. p. 372. Anonymum vitae Callimachi auctorem, quae editionibus praefigi ſolet, perperam a Suida diſtinguit Menagius ad Laertii IX. 40.

V. *Codices MSSti et editiones Callimachi.*

Codd. MSS. Callimachi.

[*Taurini* in biblioth. regia cod. CCXLI. *Callim.* hymni cum breuibus not. marginal. hymnos excipiunt tria in Callimachum epigrammata quae cum verſione ſua collector catal. illius publicauit pag. 364 ſq. Denique antiqua gr. ſcholia; ſed in fine mutila. *Harl.*]

Mediolani, in bibliotheca Ambroſiana, adſeruantur duo codices e ſaeculo fere vndecimo.

Venetiis, in bibliotheca S. Marci, eſt codex, qui princeps omnium eſſe perhibetur, ante Ruhnkenium, de quo infra, a nullo editorum adhibitus.

[*Matriti*, in biblioth. regia, teſte Iriart. pag. 499. cod. CXXII. a *Pontico Virunio* ſcriptus exeunte ſaec. XV. vel XVI. ineunte, ſex hymni cum ſcholiis gr. alius cod. ibid. pag. 88 ſqq. ſex hymni et XXII. epigrammata. *Harl.*]

Romae, in bibliotheca Vaticana, ſunt codices quatuor, e ſaeculo decimo quinto.

Pariſiis, in bibliotheca regia, codex eſt, de quo vid. catal. MSS. Regiorum, tom. II. nr. MMDCCLXIII.

Leidae, in bibliotheca academica, eſt codex, qui, ab eius quondam poſſeſſore, Iſ. Voſſio, Voſſianus dicitur.

Codex, quem olim *Florentiae*, in bibliotheca Medicea fuiſſe et ex quo primam editionem ductam eſſe veriſimile eſt, non amplius comparet, ſublatus haud dubie cum ceteris, quos iſti bibliothecae per fraudem detractos eſſe conſtat: ille vero, quem olim bibliotheca Palatina Heidelbergae cuſtodiebat, in Vaticanam fortaſſe immigrauit. Latet etiam aut periit liber manuſcriptus, quo vſus eſt Henr. Stephanus, nouitius ille quidem et manifeſte interpolatur. Ceterum Ambroſiani et Vaticani codd. meliores ſunt ceteris; omnes porro, qui non interpolati ſunt, ex vno exemplo fluxerunt. Haec *Erneſtius*, in praefat. editioni ſuae praefixa, vnde haec notitia codd. petita eſt. Add. codex, cuius diuerſas lectiones exhibet *C. F. Loesnerus*, in edit. Lipſ. 1774. quem vide; itemque ille, quem poſſidet *Ruhnkenius*, infra commemorandus. *Iaeg.*

Editiones.

E d i t i o n e s.

Princeps editio hymnorum ſex prodiit ſtudio Laſcaris, litteris maiuſculis, graece, cum ſcholiis graecis, ſine indicio loci et anni, 4. Florentiae excuſum eſſe hoc exemplum, ſatis conſtat; de anno dubitatur; nam alii ponunt 1494. alii circa ann. 1497. aut 1498. certe ante ann. 1500. emiſſum eſſe arbitrantur. Nonnullis huius editionis exemplis non adhaerent ſcholia: hinc *Maittarius* Annal. typogr. tom. IV. pag. 766. ſcholiorum editionem tamquam peculiarem laudat Σχόλια παλαιὰ τῶν Καλλιμάχου ὕμνων, 4. ſ. a. et l. et typogr. nota, vid. biblioth. philolog. vol. III. Lipſ. 1781. pag. 278 ſqq.

Hanc ſequuntur

Aldina, Venet. 1513. 8. cum Pindaro, Dionyſio Periegeta et Lycophrone, gr. ſine ſcholiis gr. Haec mera repetitio eſt ſuperioris editionis Florentinae, cum larga acceſſione vitiorum typographicorum.

Frobeniana, Baſil. 1532. 4. cum ſchol. gr. et praefat. *Sigism. Gelenii*, in qua *Callimachi* hymnis ſubiuncta eſt Gnomologia e MSto codice. vid. huius operis vol. I. pag. 725. Haec editio, emendatior Aldina, lacunas nonnullas expleuit.

Pariſina, apud Vaſcoſanum, 1549. 4. gr. cum ſchol. gr. [cum verſione lat. metrica H. in Dianam, auctore Franc. Florent. Sabino.] in ea hymni Callimachi ſubiuncti ſunt Oppiano. Haec eſt repetitio edit. Frobenianae.

Stephaniana prior, inter H. Stephani Poetas principes heroici carminis, Pariſ. 1566. fol. gr. ſine ſcholiis. Eius baſis eſt edit. Vaſcoſani vel Hieron. Frobenii. Prima haec editio lacunas omnes expleuit et mater eſt textus, qui ab eo tempore vulgatus eſt adpellatus. In ea adornanda Stephanus adhibuit librum manuſcriptum, notae quidem deterioris, ita, vt textus longe, quam antea fuiſſet, vitioſior exhiberetur.

Pariſina, apud Benenatum, 1574. 4. ſine ſchol. cum verſ. latina proſaica Nic. Gulonii. Haec exprimit Stephanianam priorem.

Stephaniana poſterior, Geneuae, 1577. 4. cum ſchol. gr. et verſione *Nicod. Friſchlini* proſaica ac poetica, notisque huius et H. Stephani; item vita Callimachi, graece ſcripta a Nic. Friſchlino, cum interpretatione latina Car. Cph. Baieri. In hac edit. etiam epigrammata XXXIII. latinis verſibus expreſſa et fragmenta quaedam acceſſerunt; idque initium fuit epigrammatum addendorum et colligendorum fragmentorum. Ceterum textus ſuperioris ſeruatus eſt, niſi quod in hymno in Cererem v. 16. adiectus eſt praecedenti, in ſuperiore edit. e manuſcripto codice adſcito. Huius textus ab eo tempore vulgatus fuit, ab omnibus repetitus, nulla controuerſia mota ſupplementis, quae tamen valde ſuſpecta ſunt νοθείας. vid. Erneſtii praefat. [Epiſtola dedicatoria Friſchlini data eſt Tubingae ann. 1571. nulla vero Callimachi edit. Friſchliniana Tubingae prodiit; licet hoc ex Actis Erud. 1695. pag. 487. aliquis poſſit ſuſpicari; ſed Geneuam ad H. Stephanum, Tubinga ſuas lucubrationes miſit Friſchlinus. Falluntur quoque, qui editionem ann. 1577. non Geneuae, ſed Pariſiis prodiiſſe adfirmant. *Fabric.*]

Antverpienſis, apud Chriſtoph. Plantinum: *Callimachi Hymni, Epigrammata et Fragmenta, quae exſtant. Et ſeparatim Moſchi et Bionis Idyllia. Graece et lat. Bonau. Vulca-*

nis interprete cum annotatt. eiusdem et indice copioſo. (cum ſchol. gr.) 1584. 12. Huic editioni Vulcanius addidit fragmenta, ex Etymologico Magno collecta, relicto tamen ex eodem opere ſpicilegio.

Baſileenſis, 1589. 8. impenſis Wendelini Hommii, prelo Leonh. Oſtenii, hymni VI. gr. cum eorumdem duplici interpretatione (proſaica et metrica) et annotatt. Nicod. Friſchlini recognitis, ſcholiisque veteribus graecis ſeparatim adnexis; inſunt etiam epigrammata Callimachi XXXIII. cum verſ. ligata, et fragmenta, et vita Callimachi, ſcripta a Friſchlino, graece et lat. et Archiae epigrammata graeca ex anthologia excerpta et latina metaphraſi donata, vna cum Friſchlini quibusdam carminibus et epigrammatibus, gr. et lat. hymnoque graeco in Chriſtum proditum.

Geneuenſis, in *Iac. Lectii* Corpore Poetarum Graecor. heroicorum, 1606. fol. Inſunt Callimachi hymni et epigrammata, gr. cum verſ. Friſchlini, (ſ. ſchol. gr.) pag. 554 ſqq.

Pariſina, exc. Sebaſt. Mabre-Cramoiſy: *Callimachi Hymni, Epigrammata, et Fragmenta. — Acceſſere alia eiusdem Epigrammata quaedam, nondum in lucem edita et fragmenta aliquot, in aliis editionibus praetermiſſa. Adiecta ſunt ad Hymnos vetera ſcholia graeca. Cum notis Annae Tanaquilli Fabri filiae*, 1675. 4. Nouem epigrammata, a Petro Daniele Huetio, cui haec editio dicata eſt, ſecum communicata, prima vulgauit et interpretata eſt Anna Fabra, fragmentaque noua ex Etymologico M. et ſcholiaſtis pluribus collecta, notis emendata vel illuſtrata, adiunxit. Additus eſt quoque index omnium vocum. Hic primus fuit librorum, quos edidit Anna Fabra. vid. *Huetii commentar. de rebus ad eum pertinentibus, lib. V. pag. 121. edit. Lipſ. et Koeler. Münzbeluſt. ann. 1737. nr. 49. pag. 387.* Iourn. des Sav. 1675. pag. 74.

Vltraiectina, ann. 1697. 8. II. voll. ex recenſ. *Theodori Graeuii*, Io. Georgii filii, qui, quum adornandae huic editioni immortuus eſſet, magno patri eam abſoluendam reliquit. In ea occurrunt primum VI. hymni, elegante icone Numinis in aes inciſa ſinguli ornati, cum verſ. proſaica a Th. Graeuio interpolata, ſubiectis per ſingulas paginas ſcholiis graecis et notis *Fr. Robortelli*, H. Stephani, Bonau. Vulcanii, Annae Fabri Daceriae, iisque, quas Graevius, filius, vel ipſe addidit, vel ex ineditis Io. Meurſii lectionibus academicis in Callimachum petiit, vel a Iac. Gronouio, Petro Francio, aliisque viris doctis accepit. Francio debuit exemplar Pariſinum Vaſcoſani ann. 1549. (quod poſtea nactus eſt Io. Aug. Erneſtius.) Eius marginibus multa vir doctus adleuerat, quem vero Graeuius, pater, in praefat. ſibi, filioque ignotum fuiſſe fatetur. Hinc factum eſt, vt adnotationes eius et in Graeuiana et in Erneſtiana editione ſub nomine anonymi commemorarentur. Verum Saxius, in Onomaſt. Literar. part. I. pag. 99 ſq. edit. 1775. illum anonymum non alium eſſe poſſe, quam Franciſcum Nanſium, ex contentione eius adnotationum ad Callimachi H. in Dianam, v. 37. 81. 153. et in Delum, v. 52. 84. cum eiusdem caſtigationibus ad Nonni paraphraſ. Euangelii Iohannei, cap. 1. v. 189. pag. 15. cap. 4. v. 46. pag. 32. et v. 236. pag. 40. cap. 8. v. 275. pag. 107. et cap. 11. v. 72. pag. 130. clariſſime oſtendit.

Hymnos excipit Poematium de Coma Berenices e Catullo, (iam ſuperioribus edd. inde a Stephaniana ann. 1577. inſertum,) tum epigrammata Callimachi LXII. ex edita et inedita anthologia et aliunde collecta, quorum ſeptem poſtrema lucem antea non viderant. Vniuerſa

notis

notis eruditis illuſtrauit Rich. Bentleius et ab vndequadrageſimo vsque latine tranſtulit; additae ſunt praeterea notae variorum, maxime Annae Fabri et Vulcanii. Sequuntur inde Fragmenta Callimachi, poſt priorum editorum induſtriam, diligentius collecta et aucta ab Ez. Spanhemio et praecipue Rich. Bentleio, quorum additamenta in hac primum editione prodierunt [y]). Accedunt porro notae Friſchlini integrae, ſeparatim excuſae et H. Stephani ſex epigrammata iudicio Ouidii, Callimachum arte, non ingenio, valere exiſtimantis [z]), oppoſita. Hinc Bentleii in locum quaedam hymnorum egregiae animaduerſiones, inter quas controuerſiae materiam praebuit illa ad hymn. in Iouem, v. 87. Contradicit ſcilicet Iſ. Caſaubono et Cl. Salmaſio, quorum hic ad Aram Doſiadae, pag. 242. ille in Lectionib. Theocriteis cap. 18. diphthongos *αι* et *οι*, ſequente conſonante, corripi poſſe, prolatis locis ſat multis, adfirmauerant. Defenſorem nacta eſt haec eorum ſententia *Io. Ienſium*, lib. II. cap. 6. Lection. Lucianear. pag. 166 ſqq. cui add. Iac. Gronouius ad Manethonis Apoteleſm. pag. 274. Verum Erneſtius, in excurſu ad h. l. pag. 260. docet, etiam contra noua exempla, quae Ienſius adtulit, diſputari poſſe, nec facile exitum habere huiusmodi diſputationem; Bentleii animaduerſiones ſequuntur notae Pauli Voetii, anteceſſoris Vltraiectini, in hac editione primum in lucem publicam prodire iuſſae. Denique volumen prius claudunt dedicationes, praefationesque Friſchlini, Vulcanii et Annae Fabri, tum indices locupletiſſimi, primusque inter eos ille omnium verborum, quae in Callimachi hymnis, epigrammatibus et fragmentis occurrunt. Volumen poſterius impletur vberrimis commentariis et longe doctiſſimis Ez. Spanhemii ad hymnos ſex, Graeuiis rogantibus, ab illuſtri auctore huic editioni adiunctis. Verum eſt quidem praeconium Brouckhuſii ad Propert. lib. III. eleg. 21. v. 15. qui Spanhemianas in Callimachum obſeruationes *opus* eſſe dicit *admirandae eruditionis et quale hodie vix ſperare ab vllo mortalium audeamus;* ſed non minus verum iudicium Erneſtii, ad declarandos ſenſus poetae latas et copioſas Spanhemii diſputationes de verbis ſingulis nihil opis adferre.

Lipſienſis, ann. 1741. *Callimachi Hymni et Epigrammata maximam partem ex interpr. N. Friſchlini et cum ſcholiis veteribus. Adiectus eſt Luciani Timon. — praefatus eſt et indices addi curauit M. Io. Friedlieb Stubelius, Scholae Prou. Portenſ. Conr.* 8. In praefat. editor excutit querimonias et iniuſtas et non ſpernendas de Callimacho, eiusque ſcriptis, iudiciumque Ouidii, non ſatis probabiliter, ita interpretatur, vt in laudem cedat Callimacho, quippe qui ipſam naturam ſuperauerit, et quod ab hac ei negatum fuiſſet, cura ingenium non debile adiuuante, compenſauerit.

 Londinenſis,

y) Fabric. addidit hoc e ſcholiis ineditis ad Dionyſ. Thracem: Τῆς δὲ κακίας τȣ̃ λόγȣ ἐςὶ καὶ ἡ ἀκυρολογία, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἐπὶ τῶν ἀπολλυμένων νηπίων,

Μητέρας ἐξεκένωσαν, ἐκάκωσαν δὲ τιθήνας.

Τȣναντίον γὰρ, ἐβάρυναν ἀπολέσαντε τὰ ὑπ' αὐτῶν τρεφόμενα βρέφη. *Harl.*

z) *Amor.* I. 15, 13 ſq. *Dan Heinſius* Proleg. ad Heſiod. edit. in 4. *ingenium*, quo Callimachum valere neget Ouidius, interpretatur ὁρμὴν, impetum poeticum, quo poetarum optimi ſaepe abrepti generoſe et magnifice peccant. Hanc interpretationem, ſpretis iure Henr. Stephani inaniis, probat *Io. Georg. Zierlein*, in diſp. de ingenio Callimachi praeſide *C. A. Klotzio* defenſa, Halae, 1770. 4. pag. 19.

Londinenſis, ann. 1741. rec. 1751. 8. m. *Callimachi Hymni et Epigrammata, quibus acceſſerunt Theognidis carmina.* vid. huius operis tom. I. pag. 717.

[*Glasgou.* graece. 1755. fol. et m. 4. vid. illuſtriſſ. Rewiczky catal. pag. 43. et Pinelli catal. II. pag. 266. *Harl.*]

Lugdunenſis, ann. 1761. *Callimachi Hymni, Epigrammata et Fragmenta, cum notis integris H. Stephani, B. Vulcanii, Annae Fabri, Th. Graeuii, R. Bentleii; quibus accedunt Ezechielis Spanhemii Commentarius, et notae nunc primum editae Tiberii Hemſterhuſii et Davidis Ruhnkenii. Textus ad MSS. fidem recenſuit, latine vertit, atque notas ſuas adiecit Io. Auguſtus Erneſti. Tomi II. Lugd. Batau.* 8. mai.

Praeclara haec editio continet omnia, quibus Graeuiana commendatur, praeter notas Friſchlini et Voetii, quas, nihil ſcilicet adferentes, quod hodie aliquis in tali editione quaerat et legere velit, ne magnitudo voluminis nimium excreſceret, editor penitus ſuſtulit. Habet vero ornamenta quoque propria, eaque quantiuis pretii. Partem eorum titulus commemorat; cetera in accurata criſi, doctaque interpretatione Erneſtii, nec non in additamentis, quibus, poſt Bentleium, fragmenta inſigniter auxit, et in correctis, opera Ruhnkenii, vitiis commentarii Spanhemiani, cernuntur. vid. *Nou. Act. Erud. 1762. Iun. part. I. pag. 241 ſqq.*

Florentina, ann. 1763. *Callimachi Cyrenaei* Hymni, — variantes lectiones, ſelectas annotationes et metricas aliquot latinas verſiones — adiecit *Ang. Mar. Bandinius*, I. V. D. Mediceae biblioth. regiae praefectus. 8.

Textus expreſſus eſt ex edit. Graeuiana, verſione lat. proſaica ad latus poſita. Subiuncta eſt interpretatio italica, ab Ant. Mar. Saluinio, Prof. Florentino, verſibus, quos Itali *ſolutos* (*ſciolti*, h. e. rhythmorum lege liberos vocant, elaborata, et tunc primum publica luce donata. Haec ſatis accurata et elegans videtur. Inter verba graeca Callimachi et interpretationem italicam collocatae ſunt variae lectiones, ex edit. Iani Laſcaris excerptae. Cuique hymno Bandinius ſubiecit commentarium, italica lingua, non viris, ſed pueris, ſcriptum. Poſt hymnos collocata eſt elegia de coma Berenices, e verſione Catulli. Graecum carmen deperditum reſtituere ſtuduerunt Ioſ. Scaliger et A. M. Saluinius, (cuius translatio iam in edit. Erneſtiana, tom. I. pag. 610 ſqq. reperitur.) Vtramque exhibet Bandinius, vna cum verſione italica. Sequuntur verſiones metricae hymnorum Callimachi, a diuerſis auctoribus concinnatae. Primum H. Stephanus, alterum et ſextum B. Vulcanius, tertium Fr. Fl. Sabinus, quartum Friſchlinus, quintum A. Politianus, verſibus lat. expreſſerunt. Vltimum locum tenent Callimachi epigrammata LXIII. gr. et lat. edita. vid. *Klotz. Act. Litter. vol. II. pag. 140 ſqq.*

Lipſienſis altera, ann. 1774. eſt repetitio textus Erneſtiani, ſine notis, cum indice difficiliorum vocabulorum et var. lect. e codice quodam primum excerptis, cura *Chriſt. Frid. Loesneri.* 8. exſtat et in Brunckii Analect. vett. poetar. graec. Argentor. 1772. 8. tom. I. pag. 423—475.

Pariſina, ann. 1775. gr. cum verſ. gallica et not. par Mr. *de la Porte* du Theil. 8. vid. infra de *Verſionibus*.

Editor in textu ſequitur recenſionem Erneſtianam.

Bodoniana,

Bodoniana, ann. 1792. gr. et cum verſ. *Pagnini*, Prof. eloq. Parmenſ. italica litteris maiuſculis, in aliis exemplaribus, in aliis litteris minuſculis. Parmae, fol. et in 4.

In hac ed. ſplendida textus graecus nullibi melior factus eſt, quam antea.

* * *

Callimachi Hymnum in Cererem, doctiſſima adnotatione illuſtratum, HARLESIVS inſeruit *Chreſtomathiae gr. poeticae*, editae primum Coburgi, 1768. 8. deinde mutato ordine et adſcito *Anthologiae gr. poeticae* titulo typis repetitae Norimb. 1775. et Baruthi, 1792. 8.

Callimachi Hymnum in Iouem obſeruatt. philologicis illuſtrauit, ſcholiaque graeca adiecit *Io. Ern. Linke.* Dresdae, 1784. 4.

Callimachi Hymnus in Apollinem, cum emendatt. ineditis Lud. Caſp. Valckenarii et interpr. *Laur. Santenii*, prodiit Lugd. Bat. 1789. 8. mai. vnica plagula.

[*Call. H in lauacrum Palladis*, gr. et italicis verſibus, a *Girolamo Pompejo*, in eius Opp. italice ſcriptis, tom. II. Veronae 1790. 8.

Proſper Petronius, Barenſis, nonnulla Callimachi epigrammata anecdota et ex cod. msto Palatino-Vaticano, graecam anthologiam continente, excerpta, edidit in Notizie letterarie Oltramontane per uſo de' letterati d'Italia tom. II. part. II. in Roma appreſſo li fratr. Pagliarini, art. 44. p. 335 ſqq. et ad calcem p. 339. promiſit, ea ſeorſim cum ſuis adnotationibus editurum, ſed fidem non liberauit. vid. *Amadut.* ad Theophraſti charact. II. ineditos p. 24 et 60.

Quaedam fragmenta ex Meletio addidit aut explicuit *Schneider* in Analectis p. 74. not.

Pontici Virunii commentar. gr. in Callimachum memoratur in: Giornale d'Italia tom. 24. pag. 264. *Harl.*]

* * *

Verſiones Callimachi latinas Gulonii, Friſchlini, Erneſtii iam in recenſu editionum commemorauimus. [*Caſpar Barth* ad Claudianum pag. 23. b. teſtatur, ſe quoque Callimachum metaphraſi latina donaſſe, et iudicium fert de quatuor interpretibus Callimachi, Vulcanio, *Achille Statio*, H. Stephano et Nicod. Friſchlino. — *Harl.*] De verſionibus metricis diuerſorum auctorum mentio facta in deſcriptione edit. Florentinae, ann. 1763. a Bandinio curatae. Hic praeterea indicandum eſt, Stephani et Vulcanii verſionem H. in Iouem primum prodiiſſe in edit. Steph. ann. 1577. In eadem etiam reperitur Fr. Fl. Sabini verſ. H. in Dianam et A. Politiani verſ. H. in Lauacrum Palladis, quarum illa prius ad calcem Opp. Sabini, Baſil. 1540. fol. haec in Opp. Politiani, Baſil. 1553. fol. pag. 289 ſqq. excuſa fuerat. His addi debet *Io. Loniceri* verſio hymnorum in Iouem et Apollinem, quae Sophoclis Aiaci, Baſil. 1533. 4. edito, acceſſit, et *Ioannis Checcetii Metaphraſis Elegiae ſ. Hymni in Lauacra Palladis*, quae inſerta eſt edit. Erneſtianae, tom. I. pag. 605 ſqq. ac denique *Laur. Santenii* interpr. H. in Apoll. cuius iam ſupra mentionem fecimus.

Praeter illas notanda eſt *verſio lat. vetuſtiſſima metrica*, quae cum inſcriptione: *Calimachi Cirenaei Hymni a Iac. Crucio*, Bononienſi, latinitate donati, primum ſine indicio loci et anni, circa extrema ſaeculi XV. Mediolani, vt videtur, in 4. excuſa; dein Bononiae, ann.

 1509.

1509. 4. iterum publicata eſt, de qua vid. *Saxii Annal. Typogr. Mediolanenſ.* pag. 550 et 611. et *Erneſt.* praefat.

Italicam verſionem *A. M. Saluinii* primus in publicum prodire iuſſit *Bandinius*, in edit. Florent. 1763. de qua ſupra expoſuimus.

Adhaeret etiam verſio ital. duorum carminum Callimachi, quae *Ceſarottum* auctorem habet, *Homeri Batrachomyomachiae*, ab *Ant. Lauagnoli* editae Veronae, 1788. 8. vid. huius biblioth. vol. I. pag. 340.

Gallica verſio cum textu gr. prodiit hoc titulo: *Hymnes de Callimaque, avec une Verſion françoiſe et des notes. Par M. de la Porte du Theil. à Paris*, 1775.

Laudatur haec verſio, cui praemiſſa eſt diſſertatio de Callimacho, eiusque ſcriptis, lectu digna. vid. *N. Bibl. der ſchönen Wiſſenſch. u. d. f. Künſte*, *XVIIII. B. pag. 180.*

Anglicam verſionem Hymnorum Callimachi, an. 1755. Londini edidit *Guilielmus Dodd*, vitae noxiis et fati infelicitate notabilis, additis notis, in quibus mythologia gentilis cum myſticis locutionibus Hutchinſoni mirum in modum commiſcetur. vid. (Forſters) *Leben Dr. Wilh. Dodds, Berlin*, 1779. 8. pag. 37.

Germanice Hymnos *Callimachi*, cum Muſaeo, Orpheo, Theocrito, Bione, Moſcho et Colutho, vertit, ediditque Car. Aug. Küttner, Altenburgi, 1784. 8.

Hymnum in Cererem et Ouidianam eius imitationem in germanicam linguam tranſtulit et adnotatione illuſtrauit I. E. Goldhagen, in: *Griech. und Roem. Anthologie in deutſchen Ueberſetzungen,* — *Brandenb.* 1767. 8. tom. I. p. 283. reprehenſus ob hoc conſilium a cenſore in *N. Biblioth. der ſch. Wiſſenſch. u. fr. K. VII. B. pag. 112.*

* * *

Ex libris, libellisque, in quibus Callimachus emendatur vel explicatur, commemorari merentur

Robortelli annotatt. in hymnos Callimachi etc. *Venet.* 1543. 8. (inſertae edit. Graeu. et Erneſt.)

Caſaubonus in Lect. Theocr. cap. 4. fragmenta nonnulla emendat et illuſtrat.

Obſeruatt. in Callimachi Hymnos. vid. Miſcell. Obſeru. in Auctor. vol. V. tom. II. p. 260.

[*Reiskii* animaduerſſ. ad graecos auctores vol. V. Lipſiae 1766. 8. *Harl.*]

D' Arnaud Animaduerſ. ad Callimachum. vid. Eiusd. Animadu. crit. in Script. gr. Harlingae, 1728. 8. pag. 56 ſqq.

Diſſertation critique, où l'on corrige et explique un paſſage de Callimaque, Hymn. in Del. v. 308. vid. Hiſt. critique de la Republ. des Lettres, tom. 4. pag. 1 ſqq.

(Gisb.) *Cuper Lettre au ſujet de la diſſertation precedente.* ibid. pag. 297 ſqq.

Seuini emendat. Callim. H. in Del. v. 100. vid. Hiſt. de l'Acad. des Inſcr. vol. 5. pag. 157 ſqq.

Emendatt.

Emendatt. in Callimachum. vid. Rich. Dawes Miſcell. crit. Cantabrig. 1745. 8. ſ. 3. quem in appendice edit. II. Burgeſſius interdum caſtigat. Contra eumdem Daweſium, Hymnum in Cererem, vt nothum et ſtolidum proſcripturientem, et Bentleii emendat. v. 87. H. in Iouem reiicientem, diſputat D'Orville ad Chariton. lib. III. cap. 3. pag. 366 ſq. edit. Lipſ. conf. etiam Erneſtii Excurſ. ad v. 87. iſtius Hymni, pag. 260 ſq.

I. A. Erneſti Lection. Callimachiarum Specimen. Lipſ. 1742. 4.

Eiusd. Eriſichthonis Callimachii et Ouidiani comparatio, ibid. 1756. 4. vid. Excurſ. ad H. in Cer. v. 26 ſqq. pag. 262 ſqq.

Eiusd. Proluſio de Epigrammate Callimachi in Arati Phaenomena, ibid. 1757. 4. vid. Excurſ. ad Epigr. XXIX. pag. 333 ſqq.

[*Toup.* permulta Callimachi loca paſſim emendat in Emendationibus in Suidam et Heſychium.]

I. F. Heuſingeri Emendatt. Callimachiarum Periculum. Guelpherb. 1766. 4. inſertum *Nou. Act. Erud. 1768. Aug. pag. 360 ſqq.*

D. Ruhnkenii Emendatt. Callim. in eius II. Epiſtola critica, addita Homeri Hymno in Cererem, edit. Lugd. Batau. 1782. 8. (prior Epiſt. crit. edit. ibid. exc. ann. 1751.) Hic lectiones nondum vulgatae codicis Veneti et Ruhnkeniani adhibitae ſunt. Earum emendatt. cauſa inuidiam Ruhnkenio fecit *Io. Winckelmannus* in *Epiſt. ad Com. Bruhlium de inuentis Herculanenſ. pag.* 77. *Iaeger.*

[De editionibus quibusdam, praecipue de *Stephaniana*, ann. 1577. de Callimacho ac Friſchlino copioſus eſt *Freytag.* in Adparatu litter. tom. I. pag. 234—239. adde *Clement* Bibliotheq. etc. tom. VI. pag. 58 ſq. *Harl.*]

VI. Fuerunt et alii *Callimachi*, 1) Strategus noſtri auus. Vide epigramma 21. 2) *Callimachus*, noſtri ſororis filius, quem *de inſulis* ſcripſiſſe carmine epico e Suida notaui. 3) *Callimachus*, Athenienſis, dux fortiſſimus et cum Cynaegiro, Medici belli fulmen, cuius praeter alios meminit *Plutarchus* in Catone pag. 353. hic ipſe enim eſt, licet diuerſum faciat aliud agens doctiſſimus *Ionſius* pag. 242. 4) *Callimachus*, Amiſenorum et poſtea Niſibis praefectus, arte mechanica clarus aduerſus Romanos in bello Mithridatico. *Plutarch.* Lucullo pag. 503 et 514. De hoc *Graeuius* pag. 293. orationum. 5) *Callimachus*, ſtatuarius, de quo videndus Franciſcus Iunius in catalogo Artificum. Diarium eruditorum Italiae tom. 21. pag. 65. Marmor, in quo tres Nymphae cum Fauno *Καλλίμαχος ἐποίει* apud *Fontaninum* lib. de Hortae antiquitatibus, cap. 6. Neque alium forte Callimachum intelligit *Plinius* VII. 47. in loco, quem inter Battiadae fragmenta adſcripſit praeſtantiſſimus Bentleius nr. CCCXCIX. 6) *Callimachus*, Athenienſis, amicus Platonis, et curator eius teſtamenti. Laert. III. 42 et 43. 7) *Callimachus*, *χειροδιδάσκαλος*, *Ariſtoph.* Eccleſiaz. v. 184. 8) Medicus Herophileus, quem vocabula Hippocratis expoſuiſſe teſtatur Erotianus ſiue Herodianus in praefat. lexici, et quem *de coronis*, *quae nocerent capiti*, graece ſcripſiſſe teſtatur *Plinius* XXI. 3. Hic videtur etiam reſpici a Galeno I. in VI. Epidem. tom. V. edit. Baſil. pag. 447. 9) *Callimachus*, Libanii diſcipulus, qui eum laudat tom. II. pag. 553. At apud *Euſebium* X. 11. Praeparat. Euangel. pro *Callimacho Colophonio* legendum eſt e Tatiano *Antimachus*, quod miror fugiſſe Spanhemium,

Spanhemium, quem nihil fugit, pag. 119. ad Callimachum, et G. Voſſium in Poetis Graecis: Per *Romanum* vero *Callimachum* Propertius [aa]) IV. 1. 61. intelligit ſeipſum, non alium, neſcio quem, Romani Callimachi nomine poetam, vt exiſtimauit Flauius Blondus. [P] Apud Quinctilianum XI. 2. pro *Apollas Callimachus*, (vt habet etiam Obrechti editio,) quidam legunt *Apollas et Callimachus. Fabric.* Verum *Burmannus* ad l. l. Quinctil. ſe hanc lectionem in nullo codice reperiſſe teſtatur, recteque monet, Fabium, ea admiſſa, ſcribere debuiſſe non *quem*, ſed *quos ſecutus Cicero.* Locum itaque mendoſum putat. *Iaeg.*

Fuit et annis abhinc ducentis amplius *Philippus Bonaccurſius*, graeco nomine quidam *Callimachus Experiens*, Florentinus, poſt varia ſcripta, hiſtorici praecipue argumenti edita, ann. 1490. defunctus, quem Philippum Callimachum a Callimacho Experiente diuerſum perperam facit Koenigius in bibliotheca. De illo praeter Iouium *Octauius Ferrarius* proluſione IX. *Niceron* tom. VI. Mem. pour ſervir à l'Hiſt. des Hommes illuſtres pag. 196 ſq. *Frideric. Hannib. Stempel* de ſocietate abbreuiatorum Roman. Ien. 1704. pag. 11 ſq. *Iulius Niger* in hiſtoria ſcriptor. Florentin. pag. 161 ſqq. *Fabric.* — Apoſtolus Zenus, in Diſſert. Voſſian. tom. II. pag. 316 ſq. docet, exeunte ſaeculo XV. quatuor Callimachos floruiſſe; quorum I. *Dominicus Callimachus*, ciuis Senenſis, qui diu in Romana Curia apud Paulum II. vixit. II. *Callimachus Monsuiridis* ſ. *Monteverde*, Siculus, ex oppido Mazara. III. *Angelus Callimachus*, itidem Siculus, forte Meſſanenſis. IV. *Philippus Callimachus Experiens*, ortus Sangeminiano, Etruriae oppido, ex familia *Buonaccorſi*, ob multa et magna vtriusque fortunae experimenta *Experiens* cognominatus, tandemque Cracouiae, non ann. 1490. vt Fabricius tradit, ſed ann. 1496. fato functus. *Iaeg.*

aa) Add. *Barth* ad clau. Propertii voc. *Callimachus. Iaeg.*

IO. ALBERTI FABRICII

S V P P L E M E N T A,

QVAE AD CAPITA DE XENOPHONTE ET DE ALEXANDRO M.

MANV SVA MARGINI EXEMPLARIS SVI ADSCRIPSERAT.

Pag. 1. lin. 2. *in diſciplinam dedit.*] Vnde philoſophus etiam paſſim audit, vt *Athenaeo* IX. pag. 368. *Eunapio* ſtatim in limine aliisque.

ib. ad not. a.] Filius etiam Xenophontis *Gryllus* et alter *Diodorus.* Suidas in Γρύλ. *Xenophon*, Cous, medicus, cuius fit mentio apud *Tacitum* XII. 61. Annal. et Laertium. *Xenophon*, ſcholaſticus, ad quem S. Nili epiſt. II. 279. Allat. *Xenophon*, poeta, cuius imitatione opus mirificum *ſine litteris* ſcripſit *Fulgentius*, Ruſpenſis. vid. *Bollandum* tom I. Act. Sanct. Ianuar. pag. 972. *Xenophon* Καριεὺς apud Lyſiam orat. XII. pag. 211. 214. *Xenophon*, peripli ſcriptor, *Valer. Max.* VIII. 13. *Plin.* VII. hiſtor. cap. 48. adde Salmaſ. pag. 17. ad Solin. *Xenophon*, ſutor, de quo Codinus deſcriptione templi S. Sophiae, nr. 137. *Xenophon*, Corinthius, Salmaſ. de coma pag. 360. *Xenophon*, de cuius Epheſiacis praefat. ad tom. XIV. huius biblioth.

Pag. 2. ad not. d.] Meminit illius proelii, duce Calliade et Xenophonte in Thracia cum Chalcedoniis commiſſi, etiam *Plutarchus* in Nicia pag. 526. De priore vide quoque *Plutarch.* in Antonio pag. 937. *Suidam* in Ξενοφῶν.

Pag. 2. not. m.] Confer inſigne Xenophontis elogium apud *Dionem Chryſoſtom.* XVIII. pag. 257 ſq. *Ioachim. Camerarium* in Xenophontis vita, praemiſſa Hipparchico, edit. Lipſ. 1543. 8.

ibid. lin. 13. ῥήτωρ ἀγαθός.] Apud *Chryſoſtom.* in extremo lib. I. de ſacerdotio, ἀπατεὼν δίκαιος, *ein rechter Betrüger*, vere *fallax ac deceptor*, et Homerus apud Ariſtotelem libr. de poetica, δίκαιος ποιητὴς, *dignus poetae nomine.* Plura eiusmodi Thom. Hutchinſon ad Xenoph. Cyropaediam pag. 133. Sic Latinos *recti* vocabulo vti notat *Graeuius* ad Sueton. pag. 783.

Xenophontis aemulus inter ſcriptores hiſt. Byzantinae *Io. Cinnamus.* De *Oneſicrito* Laert. VI. 84. et Suidas in Ἀπογραφῇ et Ὀνησίκριτος· ὡς ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπȣ δευτερεύει. De *Arriano*, qui Xenophon iunior dictus eſt, vide infra lib. IV. cap. 7. *Q. Lutatius Catulus* molli et *Xenophonteo* genere ſermonis ſcripſit de ſuo conſulatu, quem geſſit A. V. C. 651. et de rebus ſuis geſtis ad A. Furium, poetam, familiarem ſuum, teſte Cicerone in Bruto.

ibid. not. p.] *Henr. Bracellius* in biblioth. Mundi et ex eo *Sopmneus*, [quis hic ſit, aut, quod ſuſpicor, ſi eſt compendium ſcribendi, quis ſub eo nomine lateat, diuinare nequeo,] pag 236. memorat Petrum Fulamonicum, Ligurem, circa a. Chr. 1090. ſcripſiſſe librum de ſectis, in quo probauit inter alia, Ariſtotelem non contra Platonem ſcripſiſſe, ſed contra Xenophontem, aemulum ſuum. Conf. quoque *Iani Cornarii* libellum de amoris praeſtantia et de Platonis ac Xenophontis diſſenſione, Baſil. 1548. in 8. apud Oporin. Locus ex Xenophontis epiſtola ad Aeſchinem, qua Platonem perſtringit, adfertur ab *Euſebio* XIV. 12. Praeparat.

ad pag. 4. lin. 8.] In iis, quae de Cyro refert Herodotus Xenophontis fidem longe praefert *Humfr. d. Prideaux* in lib. II. hiſt. V. T. cum N. vnitae, quam Londini 1716. 8. anglice edidit. adde *Procopii* praefat. ad libros de aedificiis Iuſtiniani, *Barthium* ad Claudianum pag. 38. De *Fraguerii* diſſert. vid. Mem. de Trevoux 1718. Iul. pag. 20 ſqq. Huetiana pag. 239. Europe ſavante 1719. Iun. pag. 278 ſqq. Iudaeos captiuitate exſoluit Cyrus. vid. Chryſoſtom. tom. VI. pag. 315. edit. Montfaucon. *Cyropaediam* Hieronym. in Danielis V. vocat Cyri infantiam. Illum tamen titulum libro primo tantum competere, contendit *Huetius* in Huetianis pag. 240.

ad pag. 5. de latinis verſionibus. — Cyrum e Xenophonte translatum a *Poggio*, oratore Florentino, memorat Angelus Decembrius lib. VI. de politia literar. pag. 539. *Philelphus* XXVIII 20. epiſt. *Cyripaediam*, ait, *quam Poggius omni ex parte vitiarat*, *latinam reddidimus.* add. XXIX. 8. vbi ſcribit, eam offerre ſe velle Paulo ſecundo, pontifici. vide et XXIX. 20. 26. 28. XXX. 1—3. XXXI. 2. 16 ſqq. Quadringentos ducatos ab eo domum tulit, quos redditos ſibi teſtatur, XXXI. 13 et 29. 35. Poggius vertit in gratiam Nicolai V. vide *Ioannis Oliuae Rhodigini* praefat. ad Poggii libros de varietate fortunae, Giornale dei letterati d'Italia, tom IX. pag. 172. Franc. Philelphi verſio, quam abſoluit Mediolani 1471. prodiit Bononiae non 1520. ſed 1502. *Poggii* verſio latina iuſſu Alfonſi, regis, vt teſtatur Panormitanus, compoſita non vidit lucem, licet mſta exſtet Florentiae in bibliothecis Laurentiana et Strozziana. vid. Giornale — d'Italia tom. VIIII. pag. 173. 174. — *Dabercuſii* verſio MS. in biblioth. Gothana, inter libros Schurzfleiſchii. *Io. Leunclauii* verſio. Colon. 1612. 12.

Conciones quaſdam, e Cyropaedia excerptas, vertit *Io. Sambucus* apud Oporin. Baſil. 1532. 8.

Ibid. lin. 11] Tubingae 1611. 8.

ad pag. 6. de edd. gr. et lat.] Libri I. II. III. IV. V. verſio latina, *Io. Caſelii* interprete, cum eius notis quibus iam Roſtoch. 1588. 4. additis epiſtolis variis et carminibus eiusdem Caſelii. — graece, lib. I. II. VIII. in vſum ſcholarum, Amſtel. 1671. 8. — gr. et lat. cum *Andr. Laubmakii* annotatt. apud Oporin. 8.

Ad pag. 6. de *gallicis* verſionibus.] Iacobi, Comitis Vintimillani, verſio, Pariſ. 1574. 8. et Lugduni eodem anno: de qua vid Dominicus de Colonia tom. II. hiſt. litter. Lugduni pag. 571 ſq. — *Carpentarius*, (natus Pariſiis d. xv. Febr. 1620. ibidem vita defunctus d. xxii. April.

April. 1702.) traditur omnia Xenophontis ſcripta gallice vertiſſe et cum diſſ. de Cyropaedia reliquiſſe MSS. vid. Mem. acad. Inſcript. tom. I. pag. 409 ſqq. Carpentariana p. 401. Eius verſio Cyropaediae prodiit Pariſ. 1659. in forma maxima, etiam Hagae 1732. 12. — Primum librum *Lud. Regius*, Pariſ 1560. — Ex Xenophonte ſumto argumento gallice tragoediam Pantheam compoſuit *Caius Iulius de Guerſans*, Pictau. 1571. ſiue cuius eam deberi ingenio profitetur Magdalena Neu. de Roches etc.

Italicam Poggii Bracciol. verſionem continet inſignis cod. membranaceus in biblioth. Ehrencroniana pag. 420.

Anglice vertit vniuerſum opus *Mauritius Aſhley Cowper*, Londini 1728. 8. II. voll. — The journaux of Cyrus, Oxonii 1727. 4. Londini 1728. II. voll. et gallice Amſterd. 1728. 12. germanice a Mattheſonio, Hamburgi, 1728. 8. vid. Acta Erudit. 1729. pag. 285. Hiſt. lit. de l'Europe 1727. Aug. pag. 261. New memoirs tom. VI. pag. 58. Iourn. des Sav. 1728. pag. 659. Bibl. angloiſe tom. XV. pag. 269. Cenſura in Bibl. Françoiſe tom. XI. pag. 236—324.

Ad pag. 7. lin. 5. hiſtor. 154.] et in ſcholio ad epiſtolam Tzetzae XXI. quod publicauit Küſterus ad Suidam tom. II. pag. 171.

ibid. lin. 7. meminit etiam] *Plutarchus* de gloria Athenienſ. pag. 345. — Confer *Vſſerii* annales ad A. M. 3603. *Mongitorem* in Biblioth. Sicula tom. II. pag. 245 ſq.

Ad pag. 7. not. aa] Corrige in prima linea *dubitabat*. In fine adde: Omnium Xenophontis ſcriptorum praecipuum videtur *Petro Vallenſi* epiſt. I. de itinere ſuo Perſico.

Ibid. lin. 10. vinceretur,] et Artaxerxe vulnerato, occideretur, vt libro primo ſtatim pag. 266. legitur. Sed quum Artaxerxes vi et inſidiis Tiſſaphernis vellet Graecos opprimere, armaque deponere iuberet, Xenophon poſt Clearchum et alios duces, per fraudem a Perſis interemtos, auctor et dux fuit reditus in patriam, de quo libro III ſqq. Conf. *Appiani* parthica pag. 285. edit. Blancardi. Totum vero hoc bellum et pugnam tam dilucide ac diſerte expoſuit hoc opere Xenophon, vt tantum non oculis ſubiiceret. vid. *Plutarchum* Artaxerxe pag. 1014. F. — *Sophaenetus* Κύρȣ ἀνάβασιν ſcripſit. Stephan. in Χαρμάνδῃ et Καρδȣ̃χοι. — Mappam geographicam *Delisle* ſenior iuſſu regis Galliarum Ludouici XV. compoſuit ad Xenophontem de expeditione Cyri illuſtrandum. Mem. de l'Acad. des Sciences ann. 1721. pag. 73 ſqq. Acta Erud. 1725. pag. 111. Iourn. des Sav. 1725. pag. 435 ſqq. Aliam dederat 1653. *du Vallius.*

Ibid. lin. 19. latine vertit] Lamp. Biragius, cuius accuratam et diſertam verſionem laudat Filelfus XVIII. 10 et 11. Ep. teſtatus, vitam Artaxerxis e Plutarcho edidiſſe.

ad pag. 8. lin. 1. Ablancurtius.] La retraite de dix milles de Xenophon: rec. in Belgio 1695. 8. 1706. 8.

Ad pag. 9. lin. 13. ab aliena manu, quod] monuerat etiam *Dodwellus* praelect. Cambden. pag. 15. et ante eum —

 Ibid.

Ibid. lin. 21. libri IV. 1529. 4.] Latine adoleſcentem ſe circa ann. 1508 exercendi ingenii cauſſa haec vertiſſe teſtatur *Sebaſtianus Sericus*, Saludecienſis, in praefat. ad vitam B. Amati tom. II. Act. Sanctor. Maii pag. 348, 1.

Ad pag. 10. lin. 4. Acciarolum] edente Ioach. Camerario.

ibid. lin. 7. Thucydide] continué par Xen. — — 1662. fol. — recuſ. Amſtel. 1714.

ibid. lin. penult. Pariſ. 1572. 8.] *Walteri Moyle* eſſay on the governement of Lacedaemon 1698. et inter eius opuſcula. 1726. 8.

Ad pag. 11. lin. 27. Pariſ. 1579. 8.] anglice vertit *Walterus Moyle.*

ibid. lin. 29. commentar.] nota additur: Hos libros quum legeret Zeno, Citienſis, purpurae exercens commercium, necdum philoſophiae deditus, rogauit, vbinam eiusmodi viri morarentur? Atque inde in philoſophi Cratetis ſe tradidit diſciplinam. vide *Laert.* VII. 3. Ferunt ſimiliter Annam Bourignoniam, admodum puellam, lectis libris noui foederis, ſciſcitatam e ſuis parentibus, vbinam degerent, qui ex illorum praeſcripto viuerent, oraſſe, vt ad illos deduceretur. — Illos libros de factis et dictis Socratis reſpicit *Longinianus* epiſt. ad Auguſtinum inter Auguſtinianas XXI. nouae edit. 234. — *Theo* in progymnasm. vbi de chria, *ἀπομνημόνευμα πρᾶξις ἐϛὶν ἢ λόγος βιωφελής.* Inter epiſtolas Socraticorum, ab Allatio editas, XVIII. ſub Xenophontis nomine pag. 44 *πεποίημαι δέ τινα ἀπομνημονεύματα Σωκράτους, ὅταν οὖν μοι δόξῃ εὖ ἔχειν παντελῶς, διαμέμψομαι αὐτὰ καὶ ὑμῖν. Ἀριϛίππῳ μὲν γὰρ καὶ Φαίδωνι ἐδόκει ἁρμόδιά τινα εἶναι.*

Ad pag. 12. lin. 22.] — gr. et lat. cum Io. Leunclauii verſione in paginae cuiusque calce excuſa, et breuibus ad extremum volumen caſtigationibus, cum Apologia Socratis. Oxon. 1690. 8. et e theatro Sheldon. 1726.

ad pag. 12. lin. 28. Louan. 1533. 8.] ſcribe in forma 4. *Iano Vitali* curante — et in linea ſequenti adde: Biuium Herculis ex Xenophonte latino elegiaco carmine expreſſit *Io. Stigelius*, tom. II. poem. pag 286. b. — latina proſa *Io. Caſelii* cum Stigelii metaphraſi, Roſtoch. 1591. 8 — *Gallice* vertit *Io. Lud. Balzacius*, Pariſ. 1650. 8. — *Jean Doublet*, Pariſ. 1582. 8. — *Socrater's Sayings*, by William Caxton. Weſtmonaſter. 1477. 4. ex gallico *Io. de Teonville.*

Ad pag. 15. lin. 20.] anglice, *Iac. Wellwood* cum introductione de doctrina et morte Socratis. Londini 1710. 12. Hiſtory of the works of the learned, tom. 12. ann. 1710. pag. 285. — Conuiuii philoſophorum meminerunt *Plin.* XXXIV. 8. pag. 125. edit. Harduini et *Plutarch.* in Lyſandro pag. 441.

Ad pag. 15. lin. 26. Lex. Ciceron. pag. 44—49.] adde *Petrum Victorium* XXIII. 3. variar. lection. *Seruius* in Georg. I. pag. 66. „Sciendum, ait, Xenophontem ſcripſiſſe vnum librum oeconomicum, cuius pars vltima agriculturam continet, de qua parte multa ad ſuum hoc opus Virgilius transtulit; ſicuti etiam de Georgicis Magonis, Afri, Catonis, Varronis, Ciceronis quoque libro tertio Oeconomicorum, qui agriculturam continet. Nam primus

praecepta

praecepta habet, quemadmodum debeat materſamilias domi agere; ſecundum, quemadmodum foris paterſamilias." — Librum Xen. ex primis verbis ἤκȣσα δέ ποτε etc. *Galenus* ad Hippocratem περὶ ἄρθρων tom. V. Baſil. pag. 578. probat, eſſe librum poſtremum, ſiue adpendicem τῶν Σωκρατικῶν ἀπομνημονευμάτων· atque ſub illo titulo comparet etiam in edit. graeco-latina Wecheliana. — Graece cum Leunclauii verſione et Ciceronis Oeconom. fragmentis nitide excuſa, Oxonii e theatro Sheldon. 1703. 8.

Ad pag. 16. lin 9. Pariſ. 1515. fol.] it. cum Iodoci Clichtouei introductione in Politicam Ariſtotelis. Pariſ. 1516. fol. — Strebaei verſio lat. vna cum Oeconomicis Ariſtotelis prodiit Pariſ. 1544. 4.

Ibid. lin. 18. La Menag. de Xenoph.] Pariſ. 1571. 8. apud Fed. Morellum. (Franciſco a Cruce pag. 83. bibl. gallicae memoratum, qui tantum excudit, non vertit,) cum Plutarchi praeceptis coniugalibus et conſolatione ad vxorem. — ibid. 1600. 8. — Habeo etiam translationem *germanice*, dialecto inferioris Saxoniae, ante annos amplius centum ſine loci et temporis nota in 8. *Ein Geſpreck Xenophon von der Husſh ldinge tweer Ehlüden.*

Ad pag. 17. lin. 2.] graece cum Apologia Socratis et Hierone prodiit, Hagenoae 1520. 4. — *Io. Caſelius*, Roſtoch. 1577. 4. — Gallice vertit *Ludou. Regius*. Pariſ. 1560.

Ibid. lin. 21. Simonidis] Syneſius epiſt. 49. πλέω καλὰ τῆς Σιμωνίδȣ συνȣσίας Ἱέρων ἀπέλαυσεν, ἢ Σιμωνίδης Ἱέρωνος.

ibid. 23.] lege: miſeram eſſe prae priuatis regum, nedum tyrannorum condit. et quae facienda ſint regibus etc. adde Grotii excerpta ex Trag. pag. 339.

[Ad pag. 17. lin. antep. Erasmus etc.) *Xenophontis Hierona* interpretatus eſt Erasm. an. 1530. ſed δευτέρας φροντίδας admonuit 1532. Indigni itaque ſunt venia, qui 1545. cum ceteris Xenophontis operibus latine ediderunt priorem Eraſmi editionem. *Paulus Leopardus* Emend. VII. cap. 15. *Benzel.* in not. msta. *Harl.]*

ad pag. 18. lin. 6. atque ciuibus] adde *Ezech. Spanhem.* pag. 165 ſq. ad orat. I. Iuliani.

Ibid. lin. 12. et Henr. Stephani] anglice, cum notis hiſtoricis *Walterus Moyle*, 1697. et inter eius opuſcula iterum Londini 1726. 8. edente Antonio Hammondo.

Ibid. lin. 28. ad libri calcem.] Italice Euangeliſta Ortenſe, Venet. 1580. 8. *il modo del cavalcare ſcritto da Xenofonte.* — Xenophontis librum ἱππικὰ vocat Pollux praefat. lib. X.

Ad pag. 19. lin. 5. Leonicenus,] minus quidem feliciter: vnde plus ſemel reprehenditur a *Iano Vlitio*, qui commentarios ad Xenophontis Cynegeticon promiſit ad Gratium vſſ. 49. 89. etc.

Ibid. lin. 11. Euſeb. XV.] corrige XIV.

Ad pag. 19. lin. 28. Valer. Max. VIII. 13.] Conf. *H. Dodwelli* diſſ. de Dicaearcho pag. 15. 16.

Ad pag. 23. lin. 4. Fr. Porti comm.] Obierat Fr. Portus. Geneuae 1572. d. v. Iun. aetatis 70. „Ex illis commentariis, inquit Aemil. Portus fil. in notis ſuis ad Xenophont. pag. 1175. abi maximam ſuarum annotationum partem in multos Xenophontis libros hauſerunt; ſed patris mei nomen tacuerunt."

Ibid. lin. 5.] add. Non paucis Xenophontis locis adfundit lucem *Iac. Palmerius* p. 59 — 77. Exercitationum in graecos ſcriptores.

Petri Marcaſſi Hiſtoire grecque, Pariſ. 1647. fol. et 1669. 12. II. voll. ex Herodoto, Thucydide, Xenophonte.

Editio graeco-latina Francofurtenſis ann. 1674. quae in memoriis Treuoltinis ann. 1708. menſe Nou. pag. 1863. tamquam optima laudatur, nulla eſt; contra legendum 1594. ex Du Pinii biblioth. vniuerſali Hiſtoricorum p. 184. quem eo ipſo loco reprehendunt, quod gallicam Xenophontis verſionem *Pici Mirandulae*, ann. 1613. editam, memorat, ex nomine *Pyrami de Candole* male effingens Picum Mirandulanum. Illam autem gallicam verſionem ſub nomine *Pyrami de Candole*, (Coloniae 1613. fol.) Sorellus pag. 200. notat, eſſe typographi, vel correctoris ſpecimen typographicum: verſionem enim eſſe Seyſſelii et aliorum. De *Claudii Seyſſelii* vid. Sorel bibl. françoiſe pag. 195. et *Croix du Maine* pag. 63. — *Italica* Lud. Dominici, Venetiis 1548. 1558. tribus volum. 8. — [Noua hiſtoricorum librorum Xenophontis *italica* prodire coepit Romae apud Deſiderium: tom. I. continet Cyropaediam, alter Hellenica et Hieronem, 1791. 4. *Harl.*] — Oeuvres de Xenophon, Yuerdon. 1619. 8.

Non praetereundem eſt laudabile ſtudium M. *Georgii Raphelii*, Athenaei Luneburgenſis Conrectoris, poſtea eccleſiaſtae ac Superintendentis, qui integro opere Xenophonteam dictionem contulit cum dictione N. T. vnde ipſi natae ſunt Annotationes philologicae in N. T. ex Xenophonte collectae, cum additamentis in V. T. Hamburgi 1708. 8. et non ſine auctario 1720. 8. vid. Acta eruditor. ann. 1709. pag. 209. [rec. cum adnotatt. ex Herodoto, Lugd. Batau. 1747. 8. II. voll.] — Stilum Xenophontis cum S. S. conferre etiam non neglexit Thom. Hutchinſon in luculenta ſua Cyropaediae editione.

AD CAP. II. DE ALEXANDRO M.

Ad pag. 26. not.] [Alexandri M. hermam inter rudera Tiburtini ſeceſſus Piſonum ann. 1778. effoſſum protulit *Ioſ. Ant. Guattanius* in libro: *Monumenti antichi inediti*, ovvero Notizie ſu le antichità e belle arti di Roma 1784. ad menſem Ianuar. tab. I. p. 2. et repetiit *Carolus Fea* tom. II. operis *Io. Winckelmanni* italice verſi, quod inſcribitur *Storia delle arti del diſegno preſſo gli antichi*, tab. II. edit. Romanae. vide *Amadutium* ad II. charact. Theophrasti inedītos, pag. 44 et pag. 65 ſq. *Harl.*] — De numis Alexandri M. *Vaillantius*, et auctor epiſtolarum aduerſus eum, gallice editarum, ad Dangellum. Pariſ. 1704. 12.

Ad

Ad pag. 27. lin. 13. de epiſtolis] MS. in bibl. Quedlinburgenſi, vt teſtatur *Tob. Eckardus* de codd. MSS. Quedlinb. pag. 19.

Ad pag. 29. lin. 31.] Quaeſtiones, ab Alexandro propoſitae, ludis philoſophicis, apud *Plutarchum* pag. 701. *Palladium* de Brachmanibus etc. Aliae quaeſtiones, de quibus Talmudici in Tamid cap. 4. Wolf. pag. 136. bibl. hebr. — Alexandro M. ſuppoſitum priuilegium in D. *Io. Benedicti Carpzouii* Ehrentempel des Marggrafthums Oberlauſitz, Budiſſae 1719. fol. pag. 236.

Ad pag. 30. lin. 4.] *Aeſchrion* quoque, quem e comitibus expeditionis Alexandri fuiſſe teſtatur Suidas, Ephemerides Alexandri ſcripſit, vti colligo e *Io. Tzetzae* Chiliad. VIII. hiſt. 196.

De tabula aurea geographica, quam in templo Iouis Hammonis dedicaſſe Alexander traditur, dixi infra hoc capite de Patrocle.

Ad pag. 32. lin. 3. XXXVIII.] *Ruperti* Obſeruatt. ad Beſoldi ſynopſin pag. 178 ſq. e *Rookio* ad anglicam Arriani verſionem.

Ad pag. 32. lin. 7.] , add.

Alubeker perſice. MS. in bibl. medic. vide tom. III. amoenitatt. litterar. pag. 212 ſq.

Achmetes Melia ſiue Meniana Achmetes, h. e. ſapiens ſiue doctor Achmet. rhythmicis verſibus librum hiſtoriae Alexandri M. compoſuit, et Emiris Suleimanni nomine publicatum edidit. Hic ab eo viciſſim donis eximiis liberaliſſime cultus fructum ſui laboris vberem tulit. *Io. Leunclauius* libro X. extremo hiſtor. Turcic.

Ad pag. 32. lin. 11. Vrſpergenſis] Godfridus Viterbienſis.

Ad ... Ἀλεξανδρειάδος libro I. Steph. Byzant. in Ἀσσυρία ſeptimo, in Σάνεια.

Aeſchrion. vide infra in *Ephemerides*, [et paullo ante in addit. ad pag. 30.]

Ibid. lin. 15. Conſtant. M. filio.] Prodiit etiam Argentinae ſine nomine auctoris, 1489. fol. *Alexandri M. Regis Macedoniae de proeliis.* Incipit: *Sapientiſſimi Aegyptii ſcientes menſuram terrae.* — *Iuretus* ad Symmachi X. 54. [vid. ſupra pag. 37. in voc. *Calliſthenes.*] *Aeſopus in vita Alexandri M. Iulio Valerio interprete, quem MSt. habeo, ſecretim pro ſecreto dixit:*

Ad pag. 32. lin. 24. Ἀγαθ. ὁ Γνίδιος] vt apud Photium, vbi opus Theophylacti recenſet pag. 46.

Ad pag. 33. lin. 10.] add. *Alexander de Bernay*, Pariſienſis, ſub finem ſaeculi XII. (Menagiana tom. III. pag. 429.) primus verſibus gallicis vſus duodecim ſyllabarum, (*de longue ligne.*) eo carminis genere fecit poema de Alexandro M. quem ſequuti ſunt Petrus de St. Cloct, Lambertus de Court (*li Cors*) et Niuelenſis. Inde verſus illi dici coeperunt *Alexandrini*, teſte *Menagio* in Menagianis pag. 299. Confer eiusdem *Menagii* Origines gallicas, et *Crucimanni* bibl. gallicam pag. 414. et 238. Gallandi diſſ. de poet. quibusdam Gallis, Journ. des

des Sav. 1718. II. pag. 139. it. Memor. Trevoltinas ann. 1706. pag. 826. Perperam Heumannus in conſpectu reip. lit. pag. 133. dictum putat ab Alexandria, ciuitate Italiae.

De Alexandro M. vid. Nic. Antonii bibl. veter. Hisp. tom. II. pag. 54.

Alphonſi IV. regis Caſtellae, cognomine Sapientis, poema hispanicum de vita et rebus geſtis Alexandri M. de la vida etc.

Ad pag. 34. poſt lin. 7.] *Anonymi* hiſtoria, rhythmis ſuecice deſcripta, circa a. C. 1390. edita a Io. Hadorphio, ann. 1672.

Anonymus, auctor vitae Alexandri, verſibus latinis homoeotelevtis, ſemel tantum Pariſiis expreſſus. *Waſſe* ad Salluſt. pag. 294.

Ad pag. 35. poſt lineam 9.] Anecdotes Grecques, ou avantures ſecretes d' *Aridée* traduites d'un Manuſcrit Grec par M*** Amſtel. 1732. 12. Otioſi ingenii commentum, fabula romanenſis de Aridaeo, Alexandri M. fratre, quam auctor fingit ſe vertiſſe ex Msto graeco, quod Conſtantinopoli nactus fuerit: praecipua eius videri ſibi cum Plutarcho, Iuſtino, Curtio etc. — Gli amori di Aleſſandro M. e di Roſſane del D. Giacomo Andr. Cicognoni. Bologna 1556. 8.

Ad pag. 36. lin. 21. in quibusdam Bibliothecis,] Graece MS. in bibl. Bodleiana, cod. Barocc. XVII. Eſt etiam in eadem bibl. latine alius de geſtis — Initium et ſpecimen longiusculum operis Calliſth. ex codice biblioth. Lugd. Batau. graece edidit *Abrah. Berkelius* ad Stephan. Byzantin. p. 237. 238. — Hiſtoria Alexandri M. iuſſu Ioannis Burgundi gallice ſcripta, MS. in bibl. Gothana. Catal. MSS. pag. 22.

ibid. lin. 30. a Pſeudo Gorionide] lib. II. cap. 12 — 22. edit. Io. Friderici Breithauptii. *Ceteras autem res*, inquit Gorionides pag. 152. *ab Alexandro geſtas et egregia eiusdem facinora ac quaecunque denique perpetrauerit, ea in libris Medorum et Perſarum, atque apud Nicolaum Titum et Strabonem, et in libris natiuitatis Alexandri* (ספר תילדות אלכסנדרוס) *rerumque ab ipſo geſtarum, quos Magi et Aegyptii eo anno, quo Alexander deceſſit, compoſuerunt, ſcripta reperies.* In Gagnerii editione Gorionidis liber ille latine additus eſt e MS. Bodleiano, e quo ſpecimen adduxerat Thom. Hearne in notis ad Iuſtinum pag. 292. Oxon. 1705. 8.

Ad pag. 38. poſt lineam 34.] *Clemens*, Apuleii amicus, qui eruditiſſimum et ſuauiſſimum poetarum adpellat, et poema eius de Alexandri M. rebus geſtis commemorat in Floridis pag. 770. edit. in vſum Delphini; ex eo itaque hauſit Cuſpinianus, quae ex eo Voſſius pag. 739. hiſt. latin.

Ad pag. 39. lin. 10. Macedo] Menag. ad Diog. Laert. pag. 248.

Ibid. lin. 14. περὶ ψηφισμ.] Idem fortaſſe opus reſpiciunt, Craterum laudantes, *Zenob.* II. 18. Schol. Ariſtoph. ad aues, Suidas in Ὄγκος.

Ibid. poſt lineam 35.] *Demetrii Zeni*, Zacynthii, Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν verſibus politicis. Venet. 1529.

Ad

Ad pag. 40. lin. 19. egiſſe videtur] in tractatu περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, *Athenaeus* XIII. pag. 603. et in libris etc.

Ad pag. 40. lin. antepen.] confer tamen Marcum de ſe ipſo, I. 6. vbi Diognetus philoſophus.

Ad pag. 41. poſt lineam 2.] *Dionyſii* Baronis *de Coſſin* l'eroismo ponderato nella vita di Aleſſandro il grande con diſcorſi iſtorici, politici e morali. Parmae 1716. 4. II. voll. conf. Giornale d'Italia tom. 26. pag. 467. 468.

Ibid. poſt lin. 13] *Radulphus de Dunſtable* de vita Alexandri M. libri V. Monachus S. Albani, vixit circa ann. 1150. lingua ſcotica MS. in bibliotheca Bodleiana.

Ad pag 42. lin. 3. ann. 1703. binae] lege *tres* diſſertat. quarum prima diſputat aduerſus Liuium, qui libro IX. cap. 17 ſqq. contendit, ſi aduerſus Romanos arma mouiſſet Alexander, alium euentum belli, quam cum Dario fuiſſe experturum; Evremon. tom. I. Opp. pag. 225 ſqq. — Tum loco *altera* lege *tertia*.

[*Euſebius*. Sub hoc nomine fertur hiſtoria Alexandri M. vide pag. 37. in voc. *Calliſthenes*.]

Ibidem lin. 13. dele, *quod opus haud vidi*, et adde; *I fatti del grand Aleſſandro*, Bibl. Kielmanni, II. 94.

Pag. 42. poſt lineam 27] *Gualterus Hemlingtonus*. Voſſ. de hiſt. latinis p. 414.

Ibid. lin. penult. Ioſepho] et Euſebio in praeparat. euangelica. — tum poſt voc. *adtigiſſe* adde: Fragmenta eius graece et latine edidit *Petrus Zornius*, Hamburgenſis, Altonae 1730. 8. Bibl. Germanique tom. XXXI. pag. 100.

Ad pag. 43. lin. vlt. textus, πραχθ. ſcripſit,] citatus ab Appiano Mithridatic. ſol. 175.

Ad pag. 44. poſt lineam 3.] *Iaſon Argiuus*, cuius librum III. περὶ τῶν Ἀλεξάνδρȣ ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ laudat *Athenaeus* XIV. pag. 620. Egit etiam de Alexandro in libris IV. περὶ τῆς Ἑλλάδος βίȣ, Suidae memoratis. vide Stephan. Byzantin. in Ἀλεξάνδρεια.

Ibrahim ben Maſrug, Eſſuri ſiue Tyrius, ſcripſit vitam Alexandri bicornis, arabice, MS. in bibl. Florentina Medicea. *Idomeneus* et Duris iunctim laudantur a Plutarcho in Demoſthene, vbi ex illis refert, quod decem oratores ab Athenienſibus ſibi dedi iuſſit Alexander.

Ad pag. 44. lin. pen. textus,] Liuio contrariam ſententiam defendit Evremonius tom. III. Opp. pag. 225 ſqq.

Ad pag. 45. poſt lin. 13.] *Magi Aegypti*. vide Wolfii bibl. hebraic. pag. 968.

Ad pag. 46. lin. 22. ſcripſiſſe traditur] a Suida in Σίβυλλα, Photio quaeſt. 160. ad Amphilochium.

Ad pag. 47. poſt lineam 8.]

[*Nadham.* Inter poemata Nadhami, poetae perſici, qui floruit a. Ch. 1190. eſt etiam *Iskender Nameh*, i. e. narratio de Alexandro. MS. in bibl. publ. Vpſalienſi ex dono Ludou. Fabricii, regis Sueciae bis ad regem Perſarum legati et oratoris. De *Nadhami* conf. Meninskium in theſauro. *Benzel.* not. msta.]

Claudius Nicaſius diſſ. de nummo pantheo Hadrianum, imperatorem, cum Alexandro confert, Lugd. 1690. 4.

Ibid. lin. 23. Solin. cap. 53.] Seneca VII. 2. de beneficiis.

Ad pag. 48. poſt lineam 9.]

Oroſius, Iuſtini fere inſiſtens veſtigiis.

Ibid. poſt lineam 18.]

Palladius in libro de gentibus Indiae et Bragmanibus refert Alexandri M. colloquia cum philoſophis Indorum. Hunc graece primus edidit Ioach. Camerarius cum verſione ſua. Deinde gr. et lat. cum noua verſione ſua et cum Ambroſio atque anonymo latino e Bragmanibus Eduard. Briſſaeus. Londini 1668. 4.

Ad pag. 50. lin. 18. hebraice,] interprete Samuele ben Tippon. exſtat MSt. apud Dan. Erneſt. Iablonskium. Simile opus Gorionidi laudatum MS. in Bodleiana. vid. Acta erudit. tom. IV. Supplem. pag. 15. adde Wolfii bibl. Hebr. pag. 968 ſq.

Ad pag. 51. poſt lineam 16.]

De Roſſin vid. paullo ante, *Dionyſ. Baro de Roſſin.*

Raduiphus de S. Albano, Voſſius de hiſtor. latinis pag. 414.

Ibid. poſt lin. 29.]

Secouſſe apologie de l'Expedition d'Alexandre contre les Perſes, in tomo V. Memoriarum acad. regiae Inſcript. Journal des Savans 1730. p. 234 ſqq. Novelle de Signor Albrizi, 1730. pag. 411.

Ad pag. 54. lin. 11. Βάλλης.] vid. Arnoldum Pontacum pag. 473. ad Euſebii Chron. et Io. Harduini Hiſtoire d'Alexandre I. Roi de Syrie, tirée du premier livre des Macchabées et juſtifiée par les medailles. In memoriis Trevoltinis, ſtatim in limine Ianuarii ann. 1724.

Ibid. lin. 20. Olympiadis.] Neoptolemi F. vide numismata Petri Seguini p. 54.

Ibid. lin. 24. Harpocr. pag. 7.] et Burmannum ad Ouid. II. 9. 10. ex Ponto, et Keuchen. ad Nepotis Pelopidam cap. vltimo.

Scander Turcis pro Alexandro. Philelfus XIX. 3. Epiſt. f. 136. b. XXI. 1. f. 147.

Alexander Balas, qui ſe Antiochi Epiphanis, Syriae regis, filium dicebat, de quo *Grotius* ad I. Maccab. X.

Alexander

Alexander Paris, de quo Homerus et *Herodotus* II. 113 ſq.

Alexander Zabinas, de quo Diodor. Sicul. pag. 377. Excerpt. Peireſc.

Ad pag. 55. lin. 19. Alex. Citieus — Homerum.] Haec verba deleuit Fabricius. Tum correxit, quae ſcripſerat, quaedam deleuit et auxit, et ita conſtituit verba:

Cornelius Alexander, Aſclepiadae, grammaticus ac polyhiſtor, temporibus Syllae, patria Mileſius, de quo Cicero II. 22. ad Atticum *libros Alexandri*, *negligentis hominis et non boni poetae*, *ſed tamen non inutilis*, *tibi remiſi.* *Ionſius* lib. II. cap. 16. de ſcriptor. hiſtor. philoſ. *Meurſius* ad Chalcidium pag. 7 ſqq. et in bibl. graeca, Voſſius de hiſtor. graecis, et ad Plinium Harduinus.

Alexander alius, itidem Polyhiſtor dictus, patria Κοτιαεὺς, de quo infra libr. IV. cap. 28. ad orationem Ariſtidis XII.

Alexander, Cyrenaeus, Lacydae, philoſophi, pater. Suidas Λακύδης.

Alexander, cuius nomine librum ſcripſerat Philo, Iudaeus, teſte Euſebio II. 18. hiſtor. eccl. et Hieronymo cap. XI. de ſcript. eccl. περὶ τȣ λόγον ἔχειν τὰ ἄλογα ζῶα. Mentio huius Alexandri apud Gennadium cap. 17. de dogm. eccleſiaſticis.

Ad pag. 55. lin. 31. Antoninum inſtituit.] Idem cum Cotyaenſi, de quo paullo ante quaedam notauimus.

Ibid. poſt lin. 32.

Alexandri, veteris *haeretici*, commentar. in Epiſt. ad Galatas memorat S. Hieronymus.

Alexander, *Laodicenſis*, medicus, Aſclepiadis diſcipulus, Coelio Aureliano laudatus. vid. infra *Philalethes*.

[Quaedam alia *Benzelii* et *Fabricii* Supplementa.

Ad pag. 78. lin. vlt. textus.] *Plato ſcripſit non populis*, *ſed paucis. Vix enim intelligunt tres homines*, comment. in Pſalm. 86. qui Hieronymi nomine circumfertur.

Ad pag. 172. Eudoxus.] Hunc Platonicum fuiſſe negat *Tennulius* ad Iamblich. 88.

Ad pag. 176. poſt lin. 11.

Habuber ſcripſit commentaria in librum quemdam Platonis. Simleriana epitome Gesneri MS. apud Clauſerum, ait Gesner in Bibliotheca. Arabem fuiſſe, ait *Chriſt. Rauius* in nota MS. ad Epitomen Simlerianam.

Ad pag. 224. lin. 5. latine vertit,] latine item Lipſiae 1503.

Ad pag. 368. lin. 3.] Ariſtotelis Politica, polonice, per Sebaſt. Petripegum. Cracou. 1605. fol. in bibl. Vpſalienſi.

Ad

Ad pag. 420. nr. VI. et pag. 422. lin. 1. editiones.]

Fabricius haec ſcripſerat additis not. mstis. „Graece et lat. edit. Pariſ. 1558. 8. apud Guil. Morellum. — Hos quoque libros caſtigauit Dan. Heinſius, commentario illuſtrauit, Gazae ſubinde reprehenſor, *Iul. Caeſar. Scaliger*, edito primum Geneu. 1566. fol. et Lugd. 1584. 8. *Caſparis Hofmanni* noua verſio inedita et notae MSS. in Theophraſti hiſtoriam et de cauſſis plantarum libros exſtant Norbergae in bibliotheca Gothofredi Thomaſii.“ — Ad haec verba notauit *Benzelius.* „Sed ipſum exemplar editionis Heinſianae, manu *Caſparis Hofmanni* infinitis locis emendatum, nunc eſt apud Laur. Robergium, medicinae Doctorem et Profeſſorem Vpſal. Caſpar Hoffmannus Guidoni Patino, medico Pariſienſi, illud teſtamento legauit, vti antea ex Labbeo monuit Fabricius; Patinus Ioanni van der Linden; hinc factum Arnoldi Syen, Medic. et Botan. Profeſſoris; poſtea I. Mart. Zieruogel, medici regis Sueciae; tandem laudati Robergii. Calci adglutinata ſunt duo folia preſſe conſcripta, quibus viri eruditi, neſcio cuius ad Hoffmannum miſſae, variae lectiones et emendationes contextus graeci.“ Hactenus *Benzel.* — Fabricius vero orae exempli ſui adſcripſit. „*Iſ. Caſaubonus* epiſt. ad Thuanum ann. 1598. *ſcripſimus ea in Theophraſti libros de cauſſis plantarum, quae tibi poſſe probari non diffidimus. Numquam putaueramus, diuinum virum, Caeſarem Scaligerum, tantum nobis ſpicilegium reliquiſſe.*“

Ad pag. 426. nr. IX.

Guil. Ballonii commentarius. Pariſ. 1639. 4. *Fabric.* [Reliqua, admodum pauca Benzelii ſupplementa, iam inſerui ſuo quoduis loco. *Harl.*]

FINIS VOLVMINIS TERTII.

IOANNIS ALBERTI FABRICII
THEOL. D. ET PROF. PVBL. HAMBVRG

BIBLIOTHECA GRAECA

SIVE NOTITIA

SCRIPTORVM VETERVM GRAECORVM

QVORVMCVMQVE

MONVMENTA INTEGRA AVT FRAGMENTA EDITA EXSTANT

TVM PLERORVMQVE E MSS. AC DEPERDITIS

AB AVCTORE RECOGNITA

EDITIO NOVA

VARIORVM CVRIS EMENDATIOR ATQVE AVCTIOR

CVRANTE

GOTTLIEB CHRISTOPHORO HARLES
CONS. AVL. ET P. P. O. IN VNIVERS. LITTER. ERLANG

ACCEDVNT

B. I. A. FABRICII ET CHRISTOPH. AVGVSTI HEVMANNI
SVPPLEMENTA INEDITA

VOLVMEN QVARTVM

HAMBVRGI
APVD CAROLVM ERNESTVM BOHN
A. C. MDCCLXXXXV
LIPSIAE, EX OFFICINA BREITKOPFIA.

VIRIS

INGENII SPLENDORE LITTERARVM COPIA ERVDITIONIS NOMINISQVE

FAMA FLORENTISSIMIS

ILLVSTRI ATQVE AMPLISSIMO

CHRISTIANO GOTTL. HEYNIO

M. BRITANNIAE REGI A CONSIL. AVL. ELOQVENTIAE AC POESEOS P. P. O. CELEBERRIMO ET BIBLIOTHEC. GEORGIAE AVGVSTAE

CRITICO SAGACISSIMO IVDICI OMNIS ANTIQVITATIS ARTISQVE SVBTILISSIMO STRENVO LITTERARVM BONARVM VINDICI AC STATORI

PRAECIPVO GEORGIAE AVGVSTAE ET TOTIVS

REIPVBLICAE LITTERARIAE ORNAMENTO

NEC NON

AMPLISSIMO ATQVE HVMANISSIMO

WOLFGANGO IAEGERO

ELOQVENTIAE ATQVE HISTORIAE P. P. O. IN VNIVERSITATE LITTERARVM NORICA
CELEBERRIMO ET SOCIETATIS LATINAE QVAE ALTDORFI FLORET
DIRECTORI SPECTATISSIMO

PHILOLOGO EXIMIO CRITICO SOBRIO OMNISQVE ANTIQVITATIS ET HISTORIAE
PERITISSIMO INSIGNI LITTERARVM SVAEQVE VNIVERSITATIS DECORI

CVIVS DILIGENTIAE ET LIBERALITATI IPSA BIBLIOTH. GRAECA FABRICIANA
MVLTVM DEBET

AMICO VETERI ET CANDIDO

HOC VOLVMEN QVARTVM

OMNI QVA PAR EST OBSERVANTIA

D. D. D

ET

GRATI PIIQVE ANIMI PIGNVS

E S S E   C V P I T

GOTTLIEB CHRISTOPHORVS HARLES

P R A E F A T I O

Paucis TE, L. B. in limine quarti huius voluminis morabor. Quae enim de opere hoc Fabriciano noſtroque inſtituto dici poſſent; ea iam in praefationibus ad ſuperiora volumina, inprimis ad ſecundum, latius expoſui. Vera autem ea ſunt, quae KÜSTERVS in diatribe anti-Gronouiana pag. 6. IAC. GRONOVIO regeſſit, et quae FABRICIVS quoque noſter in Bibl. Gr. vol. IX. p. 646. repetiit ac probauit: „*Si ipſe Suidam edidiſſes — an exiſtimas, te nullum παρό-ραμα admiſſurum, nullumque alienae induſtriae locum relicturum fuiſſe? Haud ſane id dicere auſis; vel ſaltem id adſirmanti tibi nemo credat*“ etc. Nam reliqua, quae grauius dicta ſunt, deſcribere nolo, memor illius:

— — — didiciſſe fideliter artes
Emollit mores nec ſinit eſſe feros.

Aureum quoque eſt praeceptum QVINCTILIANI Inſt. Orat. XII. 9. 13. quod nuper demum cel. HEYNIVS breuiter quidem, at ſcite apteque illuſtrauit in Prooemio ad catal. praelectionum — in acad. Georgia Auguſta per ſemeſtre hibern. a. 1794. habendarum.

Sed

Sed nihil amplius. In hoc autem volumine, quod reliquam voluminis II. partem cum magna ſequentis tomi parte vet. edit. continet, me, quod cum teſtificatione grati piique animi declaro, adiuuerunt, atque, vti vel ex indice capitum praemiſſo cognoſci poterit, ad hanc operis partem ornandam ac locupletandam gratas exoptatasque ſymbolas contulerunt ACKERMANNVS, IAEGERVS, SIEBENKEESIVS, KEILIVS, KVINOELIVS, GVRLITT atque HEYNE, Viri celeberrimi: quorum poſtremus, cuius nomen iam multum valebit ad operis commendationem, non modo quaedam lubenter ſuppeditauit ad caput de anthologia graeca; ſed etiam indicem epigrammatum vltro obtulit mihi atque miſit. Cel. BECKIVS, qui cum cel. KVINOELIO operam ad plagulas a mendis typographicis liberandas, beneuole commodare atque omnem diligentiam ſollertiamque adhibere non deſtituit, more conſueto plures easque doctas vtilesque intexuit adnotationes. In primis religioſe veneranda eſt indulgentia REGIS POTENTISSIMI NEAPOLITANI, atque celebranda mihi eſt rara humanitas ILLVSTRISSIMI AMICI Regis illius, DE MARCO, nec non diligentia ac promtitudo cel. PASCHALIS BAFFII, bibliothecarii regii, et vrbanitas atque amicitia cel. CAIETANI ANCORAE, qui nuper demum edendo docteque interpretando XENOCRATIS libello de alimentis ex aquatilibus optime de litteris graecis meruit. Vix enim in litteris ad doctiſſimum Caietanum timide quidem optaram, vt notitiam quamdam codicum graecorum, qui in regia bibl. Neapolitana cuſtodiuntur, acquirerem; quum vir ille humaniſſimus non modo promtam paratamque litterarum iuuandarum voluntatem declararet; ſed etiam opera cl. FRANCISCI DANIELIS, ICti regiique Hiſtorici et Illuſtriſſimi DE MARCO efficeret, vt Rex iuberet, in vſum meum, vel potius publicum, catalogum

graecorum

graecorum codicum regiorum plenum adcuratumque conficere, mihique mittere. Atque eruditiſſimus BAFFIVS, homo graece doctiſſimus, qui bibliothecae regiae praeeſt, et cuius vrbanitatem atque alacritatem alii quoque mihi laudarunt, tanta cum diligentia curaque compoſuit mihique ſcripſit catalogum, vt, num animum beneuolum atque miram comitatem, an ſollertiam atque dexteritatem magis praedicem, fere neſciam. Media autem ſuperioris anni aeſtate accepi catalogum, BAFFII V. Cl. manu venuſte ſcriptum et regia quaſi veſte indutum, vna cum litteris Illuſtriſſ. DE MARCO, locupletibus inſignis lenitatis atque humanitatis teſtibus, in quibus REGIS POTENTISSIMI voluntatem mei iuuandi atque indulgentiam teſtatus eſt, et cum litteris humaniſſimi DANIELIS ſuauiſſimis litterisque optimi CAIETANI, qui praeter ea indicem codd. graecorum, qui in bibl. Neapolitana Auguſtinenſium S. Ioannis ad Carbonariam adſeruantur, vltro mihi miſit. Illi autem catalogi quum, volumine hoc vltra dimidiam partem iam confecto formulisque deſcripto typographicis, in manus meas veniſſent: alio ego tempore codices *), quorum notitiam in ſuperioribus capitibus dare nondum licuerat, indicabo; idemque ſupplementa, quae ad hoc

*) Per hanc occaſionem licet memorare, profugos, qui, capta Conſtantinopoli, perfugium in Italia quaererent, videri librorum adportatorum catalogos vel ſibi vel aliis ſcripſiſſe, aut monachos eiusmodi indices codd. qui in coenobiis exſtiterunt, confeciſſe. Num omnes illi et catalogi et, qui enumerantur, codices adhuc exſtent, aut vbi lateant, equidem dicere nequeo. Eiusmodi autem catalogum incertae cuiusdam bibliothecae, ſaec. XVI. graece ſcriptum et ſecundum elementorum ordinem digeſtum, reperit SCIPIO MAFFEIVS, et IO. LAMIVS, qui in eo multos auctores et libros, qui non alibi facilè occurrant, recenſeri ac memorari adfirmauit, totam litteram *E* ex illo cum verſione PHIL. ELMII Florentini latina dedit in Deliciis eruditorum, Florentiae 1743. 8. pag. 1—224. — Talem quoque indicem, manu exaratum circa ſaeculum XV. medium, cel. GRVNER inuenit in Vratislauienſi bibl. ad S. Eliſabethae, et ea, quae, quantum e re ipſius eſſet, deſcripſerat, in ſingulari programmate, cuius eſt epigraphe; *Catalogus bibliothecae graecae ineditus*, nuper demum Ienae 1794. 8. publicauit.

hoc et priora tria volumina vel ipſe coëgi, eaque haud pauca ſunt, vel alii V. D. at parca manu, ſuppeditarunt, futuro tomo, ſi deus vitam viresque conceſſerit, adiiciam; quibus forſan addere licebit reliqua, quae ipſe Fabricius margini ſui exemplaris, quod in bibl. regia Hafnienſi cuſtoditur, adſcripſerat. Nam, dum haec ſcribo, ea, quae Fabr. ad tomum III. vet. edit. manu notarat, nondum ad me fuiſſe perlata, valde doleo. Ita vale, L. B. et peccatis, vel a me, vel a typotheta commiſſis, ignoſcas mihique faueas velim. Scripſi Erlangae d. VI. Octobr. cIↃIↃCCLXXXXIIII.

I. A.

I. A. FABRICII PRAEFATIO AD VOLVMEN III. VET. EDIT.

AD LECTOREM

Nihil habeo, quod multis te morer, quisquis es, qui notitia Graecorum et ſacrorum praecipue ſcriptorum caperis; tantummodo es mihi rogandus, vt, quod vides a me tibi hic exhiberi recens volumen, accipias non minus ſerena fronte, quam duo priora, proximeque ſi Deus valetudinem conceſſerit, a me exſpectes, quae propter occupantem conatus meos mercatum Francofurtenſem adiungi iam non potuit, partem libri quarti alteram, in qua haec tibi capita ſeſe offerent ſtudio qualicunque meo explicata:

1. *De Nicomacho Geraſeno, Diophanto et aliis Arithmeticis.*
2. *De Philoſophis, M. Antonino, Maximo Tyrio, Alcinoo, Alexandro Aphrodiſienſi, Plotino et Porphyrio.*
3. *De Hermogene, Ariſtide, Longino et aliis rhetoribus editis, ineditis atque deperditis.*
4. *De Iulio Polluce et aliis Lexicorum Graecorum ſcriptoribus.*

5. *De Hephaeſtione, Apollonio Dyſcolo, Herodiano, et aliis Grammaticis editis, ineditis atque deperditis.*

6. *De Philoſtratis, Calliſtrato etc.*

7. *De Scriptoribus Graecis vſque ad Conſtantinum Magnum Chriſtianis.*

Sed vt vno conſpectu etiam videas, ecquid ex hoc ipſo qaod prae manibus nunc habes Volumine poſſis tibi polliceri, praefixi ſimiliter capitum illius elenchum, qui et qualiscunque indicis inſtar tibi interim in librum futurus eſt, donec communes et vberrimos in totum opus indices, vniuerſis ſex libris abſolutis ſubiicere dabitur. Vale.

INDEX CAPITVM

LIBRI TERTII

CAPVT XVIII (olim V)

De EVDOXO *et aliis quibusdam aſtronomis antiquiſſimis. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 1

CAPVT XIX (olim XIIII)

De EVCLIDE *et aliis geometris. Cum ſpicileg.* G. C. HARLES. pag. 45

CAPVT XX (olim XVIII)

De ARATO SOLENSI *et* ERATOSTHENE CYRENAEO. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 87

CAPVT XXI (olim XX)

De MANETHONE AEGYPTIO *et* PAVLLO ALEXANDRINO, HEPHAESTIONE THEBANO, VETTIO VALENTE, IO. LAVR. PHILAD. LYDO, *aliis aſtrologiae apotelesmaticae ſcriptoribus. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 128

CAPVT XXII

De ARCHIMEDE, SYRACVSANO, *eius ſcriptis et inuentis, de* APOLLONIO PERGAEO, *et* EVTOCIO ASCALONITA. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 170

CAPVT XXIII

Veterum mathematicorum ſcripta, quae reperiri potuerunt, digerenda voll. XIV. quorum catalogum ab EDWARDO BERNHARDO *compoſitum edidit* TH. SMITHVS. pag. 205

CAPVT XXIIII

De ATHENAEO, *mechanico*, APOLLODORO, *Architecto*, PHILONE, BITONE, CTESIBIO, *et variis* HERONIBVS *et aliis huius argumenti ſcriptoribus. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 222

CAPVT XXV

De monumento ADVLITANO PTOLEMAEI EVERGETAE *et de* COSMA INDICOPLEVSTE. *Studio* G. C. HARLES. pag. 251

CAPVT XXVI (olim XXI)

De APOLLONIO RHODIO. *Cum ſupplem.* W. IAEGERI *et* G. C. HARLES pag. 262

CAPVT XXVII

De APOLLODORO ATHENIENSI, ANTIGONO CARYSTIO, PARTHENIO NICAENO, ANTONIO LIBERALI. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 287

CAPVT XXVIII (olim XXX)

De POLYBIO MEGAPOLITANO, *eius ſcriptis editis atque deperditis editorumque interpretibus. De* POLYBIIS *aliis. De* AENEA TACTICO. *De* STRATEGICO ONOSANDRI. *Catalogus ſcriptorum aliorum graecorum* STRATEGICORVM *et de re militari, illorum quoque, qui in bibliothecis adhuc deliteſcunt, vel plane periere. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 313

CAPVT XXVIIII (olim XXV)

De NICANDRO *eiusque ſcriptis editis ac deperditis, editorumque editionibus et interpretibus atque ſcholiaſtis atque* EVTECNIO, *paraphraſte. Index ſcriptorum, in ſcholiis graecis citatorum. De* ANDROMACHO *et aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 344

CAPVT XXX (olim XXXI)

De DIODORO SICVLO *eiusque bibliothecae editoribus atque interpretibus. Auctores, e quibus profecit, catalogus variorum* DIODORORVM. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 361

CAPVT

CAPVT XXXI (olim XXXII)

De DIONYSIO HALICARNASSEO *eiusque ſcriptis editis ac deperditis. et eorum, quae exſtant, editionibus atque interpretibus. Index ſcriptorum, ab hoc* DIONYSIO *citatorum. Catalogus variorum* DIONYSIORVM. *Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 382

CAPVT XXXII (olim XXVIII)

De anthologia epigrammatum graecorum, de MELEAGRO *eiusque corona, de* PHILIPPO THESSALONICENSI, STRATONE, AGATHIA *et* CONSTANTINO CEPHALA *eorumque collectionibus. De* MAXIMO PLANVDA. *De codd. et editionibus tam euulgatis, quam promiſſis. Catalogus poetarum, qui epigrammata condiderunt. Studio* G. C. HARLES. pag. 413

Index epigrammatum alphabeticus. pag. 500

LIBRI QVARTI

CAPVT I

De STRABONIS *nomine, genere, aetate, codicibus, et editionibus geographiae, ſcriptis deperditis, Chreſtomathiis; de aliis* STRABONIBVS, *et index ſcriptorum, in opere* STRABONIS *geographico citatorum. Studio* I. P. SIEBENKEES. pag. 557

CAPVT II

De DIONYSIO PERIEGETE, *eiusque editionibus et interpretibus, tum index ſcriptorum, ab* EVSTATHIO *ad* DIONYSIVM *citatorum. Praeter ea de* SCYLACE, ISIDORO CHARACENO, SCYMNO CHIO, MARCIANO HERACLEOTA, AGATHEMERO, ARTEMIDORO EPHESIO, *aliisque geographis editis et ineditis, de chartis geographicis, notitiis epiſcopatuum etc.* EVSEBIO *etiam de locis hebraicis et* STEPHANO BYZANTINO, *a quo citatorum ſcriptorum index locupletior ſubiicitur. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 586

FABRICII *aliorumque notae, olim Aldinae editionis margini adſcriptae,* a GVRLITTO *ex autographo editae et adnotationibus auctae.* pag. 652

CAPVT

CAPVT III

De DIOSCORIDE, *eius ſcriptis, genuinis et ſpuriis, codicibus, editionibus, verſionibus et commentariis. Studio* I. C. G. ACKERMANNI. pag. 673

CAPVT IIII

De ARETAEO, *eius ſecta, meritis, libris, codd. editionibus et commentatoribus. Studio* I. C. G. ACKERMANNI. pag. 703

CAPVT V

De RVFO EPHESIO, *eius aetate, libris, editt. et cum indice auctorum, quos* RVFVS *nominauit. Studio* I. C. G. ACKERMANNI. pag. 714

CAPVT VI

De PHILONE IVDAEO, *eius genere, aetate, ſcriptis tam editis quam deperditis, eorumque ordine, ſuppoſitorum quoque, notitia, cum variis obſeruationibus; de codd. atque editt.* PHILONES *varii. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 721

CAPVT VII

De Sacris libris Noui Foederis. Studio CHRISTIANI THEOPHILI KVINOEL. pag. 755

Index ſcriptorum, a GEMINO *memoratorum.* pag. 895

IO. ALB. FABRICII
BIBLIOTHECAE GRAECAE
LIBER III.

Vol. II. p. 79 [P] 80

CAPVT XVIII (olim V)

DE EVDOXO, ET ALIIS QVIBVSDAM ASTRONOMIS ANTIQVISSIMIS.

I. *Theophraſti et Eudemi hiſtoria aſtrologica.* II. *Recentium ſcriptorum de hoc argumento commentationes.* III. *Breuis hiſtoria mythica aſtronomiae.* IV. *De Heſiodo, Thalete, Phoco Samio, Pythagora, Empedocle, Oenopide, Bolo, Philolao, Timaeo, Niceta, Pythagoreis. De Anaximandro ac Democrito.* V. *De Matriceta ac Cleoſtrato Tenedio.* VI. *De Harpalo.* VII. *De Metone eiusque praeceptore, Phaino.* VIII. *De Euctemone, Nautele,* [P] *Mneſiſtrato, Alcmaeone, Aſtere, Philippo Medmaeo atque Epigene, Byzantio.* IX. *De Eudoxo eiusque ſcriptis.* X. *De Helicone ac Callippo, Cyzicenis.* XI. *De Ariſtotele, Theophraſto, Ariſtyllo ac Timocharide, et Doſitheo Coloneo.* XII. *Magna ſyntaxis Ptolemaei et paruus Alexandrinorum* Ἀστρονόμος. XIII. *De Euclide et* AVTOLYCO, *Pitanaeo.* XIV. *ARISTARCHO, Samio.* XV. *HYPSICLE, Alexandrino.* XVI. *THEODOSIO, Tripolita.* XVII. *MENELAO.* XVIII. *Arato, Manethone, Conone.* XIX. *De Archimede, Eratoſthene et HIPPARCHO. Dionyſii Petauii Vranologium ibid.* XX. *De GEMINO, Rhodio.* XXI. *De Areta Dyrrhachino, Charimandro, Andromacho, Soſigene, Agrippa et THEONE, Smyrnaeo, Theone item et Pappo, Alexandrinis.* XXII. *De CLEOMEDE ac Proclo.* XXIII. *De ACHILLE Tatio ac Theodoro, Meliteniota.*

I.

Iampridem Plinius indiligentiam ſcriptorum in adnotandis aſtronomorum veterum inuentis et obſeruationibus indignatus eſt iure merito, quum contra tot exſtiterint paſſim et exſtent, qui dehoneſtamenta ac faces generis humani tyrannos, barbaraque eorum et truculenta geſta celebrarent, et cum magno ſtudio poſteris traderent. *Non ſumus profecto,* inquit, *grati erga eos, qui labore curaque lucem nobis aperuere in hac luce: miraque ingenii humani peſte ſanguinem et caedes condere annalibus* [a]) *iuuat, vt ſcelera hominum noſcantur, mundi ipſius*

[a]) Confer *Senecae* praef. t. ad lib. III. Quaeſt. Natural. *Tyrium Max.* diſſ. XII. pag. 75. καὶ τὸ πολὺ τῆς ἱστορίας πλεονέκται τύραννοι καὶ πολέμιοι, ἄδικοι καὶ εὐτυχίαι ἄλογοι καὶ πράξεις πονηραὶ καὶ συμφοραὶ ἀγνώμονες, καὶ περιστάσεις τραγικαί.

ipſius ignaris, lib. II. Hiſt. Natural. cap. 9. Magis etiam lugenda nobis eſt iactura ſcriptorum huiuscemodi, ſi quae etiam fuerunt, pauciſſimorum, qualis a veteribus celebratur *Theophraſti* b) atque *Eudemi* c), Rhodii, Ἀςρολογικὴ ἱςορία, quibus perditis accidit ſane, vt perexiguam plane memoriam habeamus de felicibus illis animis, diuinisque eorum obſeruationibus,

> — — — *quibus* d), *haec cognoſcere primis,*
> *Inque domos ſuperas ſcandere cura fuit.*

II. Pauca omnino ſunt, licet non indiligenter ex antiquitate conquiſita, quae de hoc argumento congeſſere Petrus Gaſſendus e) in prolegomenis ad vitam nobiliſſimi Tychonis, Voſſius de ſcientiis mathematicis cap. XXII ſq. [*] *Petrus Ramus* in ſcholarum mathematicarum libris; *Io. Flamſtedius* prolegomen. tomi III. hiſtoriae coeleſtis britannicae, Londini 1726. fol. (vid. State of Rep. letter. 1729. pag. 6 ſqq. 24 ſqq.) *Bernardini Baldi* chronologia Mathematicorum, Vrbini 1707. 4. (Giornale d'Italia, tom. 16. pag. 308.) *Reimmannus* in Iliade poſt Homerum ſect. 4. cap. 6. pag. 202 ſqq. vbi de aſtronomia temporibus Homeri agit; *Herculis Corazzi* orat. de ſtudio rerum coeleſtium, Auguſtae Taurin. 1723. 4. — *Lucius Barettus* ſiue *Albertus Curtius* prolegom. ad hiſtoriam danicam coeleſtem, in coeleſti hiſtoria; *Ismael Bullialdus* in prolegomenis ad aſtronomiam philocalicam; *Io. Heuelius* in praefat. ad tom. priorem machinae coeleſtis; *Euſebius Renaudot* tom. II. Mem. de literature de l'Acad. des belles lettres diſſ. I. Pariſ. 1717. 4. de l'Origine de la Sphére, [germanice verſa eſt haec Renaudoti comment. et multis notis, in quibus ille reprehenditur, aliaque ad hiſtoriam aſtronomiae pertinentia explicantur, a *Louiſa Adelgund. Victor. Gottſchedia* in prima parte commentariorum acad. Pariſ. Inſcript. in ſermonem teutonicum translatorum, Lipſiae 1753. 8. pag 1—42] *De Vignoles* Obſeruatt. ad Renaudoti diſſertationem in bibliotheque german. tom. V. pag. 153 ſqq. *Iac. Hodgſon* praefat. ad ſyſtema mathematicarum diſciplinarum ad nauigationem facientium, quod edidit anglice Londini 1723. 4. — *Sam. Reyheri* diſſ. de obſeruationibus aſtronomicis antiquis et recentibus. Kilon. 1703. 4. — *Claudius Franciſcus Millietus Dechalles*, Camberienſis, S. I. ante tomum I. mundi ſeu curſus mathematici tom. IV. fol. Lugd. 1690. — *Io. Keil* praefat. ad introductionem in aſtronomiam. Oxon. 1718. 8. (Bibl. Angloiſe tom. IV. pag. 346 ſqq.) — *Dominicus Caſſini* in diſſ. de ortu et incrementis aſtronomiae eiusque vſu ad geographicam rem et nauticam, gallice in libro edito: Pariſ. 1693. fol. *Recueil des Obſervations faites en pluſieurs Voyages par ordre de Sa Majeſté*, et germanice in *Io. Leonhardi Roſtii* aſtronomico manuali, Norimberg. 1718. 4.

Neque horum induſtriae multa adiici a me poſſe, intelligo. *Fabric.* Verum hic catalogus, quem ex adnotationibus Fabricii, margini exemplaris ſui adſcriptis locupletaui, aliorum, potiſſimum recentiorum, obſeruationibus librorum, in quibus hiſtoria aſtronomiae et vniuerſae matheſeos ſtudioſius vberiusque exponitur, indice ampliore inſigniter poteſt augeri. Quare mihi

b) *Laertius* V. 50. et videtur reſpicere, Theophraſtum laudans, *Simplicius* in II. de coelo.
c) *Laertius* I. 23. *Theo*, *Smyrnaeus*, *Clemens* I. Strom. p. 302. *Proclus* ad Euclid. Simplicius etc.
d) *Ouid.* I. Faſtor. 297.
e) Tomo V. Opp.

mihi quum idem Fabricius multa, quae ad emendandas aut amplificandas ſequentes paragraphos facerent, et ego ſuo quaeque loco inſerui, orae exemplaris adleuerat, eo breuiori eſſe licebit. Atque tempora antiquiſſima, incerta mythicaque aut barbara, vtpote quae ad hiſtoriam quidem vniuerſae matheſeos pertineant, ſed in bibliotheca *graeca* minus neceſſaria videantur, haud adtingam. Qui plura ſcire cupiat, ex libris, a Fabricio laudatis, et a me mox commemorandis, hauriet. Addi autem poſſunt:

M. Io. Auguſti Krebſii diſſ. de originibus et antiquitatibus mathematicis, Ienae 1702. 4. Strictim quidem, at docte perſequitur auctor originem atque antiquitates muſices, aſtronomiae et reliquarum artium mathematicarum.

A. Y. Goguetus de l'origine des Loix etc. inprimis tom. IV. pag. 128 ſqq. V. pag. 216 ſqq. 259 ſqq. edit. Pariſ. 1778. — Secundum verſionem primae editionis germanicam, ab Hambergero factam, Lemgou. 1760. 4. tom. I. part. I. libr. III. cap. 2. pag. 212 ſqq. et lib. IV. cap. 2. pag. 298 ſqq. ac libro V. pag. 311 ſqq. tum tom. III. lib. 3. 4 et 5. pag. 83—155.

Hiſtoire generale et particuliere de l'Aſtronomie. Par *M. Estève*, de la Société royale des Sciences de Montpellier. Pariſ. 1755. II. tom. in 8. Admodum breuis eſt. Huc vero pertinent capita nouemdecim libri primi in I. tomo. Doctiora ſunt opera Weidleri, Heilbronneri et Montuclae:

Io. Frid. Weidleri hiſtoria aſtronomiae, ſiue de ortu et progreſſu aſtronomiae, liber ſingularis. Vitembergae 1741. 4. — *Eiusdem* Bibliographia aſtronomica. — accedunt hiſtoriae aſtronomicae ſupplementa. Ibid. 1755. 8. — *I. I. Eberti* animaduerſiones ad Weidleri inſtitutiones matheſeos, iterum editas ab ipſo, Lipſiae 1784. 8.

Hiſtoria matheſeos vniuerſae a mundo condito ad ſaeculum P. C. N. XVI. praecipuorum mathematicorum vitas, dogmata, ſcripta et MSSta complexa. Accedunt recenſio elementorum, compendiorum et operum mathematicorum atque hiſtoria arithmetices ad noſtra vsque tempora: auctore *Io. Chriſtoph. Heilbronnero.* Lipſiae, 1742. 4.

Hiſtoire des Mathematiques, dans laquelle on rend compte de leurs progrès depuis leur origine juſqu'à nos jours, où l'on expoſe le tableau et le développement des principales découvertes, les conteſtations qu'elles ont fait naître, et des principaux traits de la vie des Mathématiciens les plus célebres. Par M. *Montucla*, de l'Académie Royale des Sciences et B. L. de Pruſſe. Pariſ. 1758. II. tom. 4.

In praefatione ſeuere iudicat de ſcriptoribus quibusdam hiſtoriae matheſeos, mitius tamen de Weidlero, quam de Heilbronnero. Libri autem epitomen dedit cl. *I. Ephr. Scheibel* tom. I. Introduction. in notitiam libror. mathemat.

Hiſtoire de l'aſtronomie ancienne depuis ſon origine jusqu'à l'école d'Alexandrie, par M. Bailly, Pariſ. 1775. 4. II. tom. — *Eiusdem Hiſtoire de l'Aſtronomie moderne, depuis la fondation de l'Ecole d'Alexandrie jusqu'à l'epoque de 1730.* Pariſ. 1779. 4. III. tom. conf. ephemer. Gōtting. litterar. ann. 1780. nr. 76. vbi praeclara quaedam notantur. — Tertium vol. hiſtoriam aſtronomiae ad recentiſſima perduxit tempora, ibid. 1782. — tomi duo priores a *Wünſchio* germanice verſi ſunt:

Des Herrn Bailly — Geſchichte der Sternkunde des Alterthums bis auf die Errichtung der Schule zu Alexandrien. Erſter Band. Lipſiae, 1777. 8. — *Des Herrn Bailly Geſchichte der alten Sternkunde oder die Erläuterungen der aſtronomiſchen Geſchichte des Alterthums. Zweeter Band.* ibidem eodem anno.

[Ex his libris negligenter compilata eſt hiſtoria aſtron. *Geſchichte der Aſtronomie, von den älteſten bis auf gegenwärtige Zeiten, in zwey Bänden. Erſter Band.* Chemn. 1792. 8. *Beck.*]

Aſtronomie par M. de la Lande, Lecteur Royal en Mathematiques etc. ſeconde édition revue et augmentée. tom. IV. Pariſ. 1771. 4. Huc pertinet liber II. tomi primi, vbi conciſa aſtronomiae ab origine illius hiſtoria eſt compoſita. In tomo quarto, edito 1781. p. 349—576. ineſt Mémoire ſur l'origine des Conſtellations et ſur l'Explication de la Fable, par le moyen de l'Aſtronomie. Par *M. Dupuis*, Avocat en Parlament, Profeſſeur de Rhétorique au College de Liſieux, en l'Vniverſité de Paris.

Io. Nic. Frobeſii Rudimentum biographiae mathematicorum, ſect. I—III. Helmſtadii 1751—1755. 4.

In libro, hypotheſium et ſingularium ſententiarum fertili: *Neue Welt- und Menſchengeſchichte, aus dem Franzöſiſchen, mit Zuſätzen und Anmerkungen verſehen von Mich. Hiſſmann, alte Geſchichte* paſſim de aſtrologia et aſtronomia antiquiorum gentium diſputatur; e. g. tom. II. pag. 261 ſqq. 274. 447 ſqq. tom. IV. pag. 58 ſqq. tom. V. p. 88 ſqq. et 620 ſqq. atque alibi.

Quaedam, quamquam pauca, ex aliisque excerpta contractaque, reperiuntur in: *Nachrichten von dem Leben und den Erfindungen der berühmteſten Mathematiker, in alphabetiſcher Ordnung. Erſter Theil, welcher die bis ietzt bereits verſtorbenen enthält.* Monaſterii, 1788. 8.

Io. Ephraim Scheibels Aſtronomiſche Bibliographie I—IV. Abtheilung. Breslau. 1784 ſq. 8. — Eſt continuatio eiusdem V. C. Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, tom. I. II. pluribus particulis. ibid. 1774 ſqq.

Io. Frid. Pfaff commentat. de ortibus et occaſibus ſiderum apud auctores claſſicos commemoratis. Gottingae 1786. 4.

Cel. *Chriſtian. Dan. Beck* in commentariis de litteris et auctoribus graecis atque latinis ſcriptorumque editionibus, part. I. ſect. I. Lipſiae 1789. 8. pag. 75 ſqq. praeclaras contulit ſymbolas ad hiſtoriam aſtronomiae et reliquarum partium mathematicarum illuſtrandam.

Coſtard Hiſtory of Aſtronomy laudatam eſſe ab aliis, ſcio; ſed librum ipſum nondum vidi. — In illuſtris *Kaeſtneri* libris mathematicis, *Newtoni* Chronico, ſ. The Chronology of ancient Kingdoms emended. Londin. 1728. *Frereti* opere poſtumo etc. Defenſe de la Chronologie — contre le ſyſteme Chronologique de M. Newton (tom. XXVII. Memoir. de l'Acad. de Inſcr. etc.) varia reperiuntur, quae huc pertineant. *Harl.*

De antiquioribus tamen Aſtrologis, illis praecipue, quorum vel ſcripta vel inuenta praeclara celebrantur, nonnulla hoc loco referre, inſtituto meo congruens eſſe exiſtimaui, etiam poſt editos catalogos Aſtrologorum, quos dederunt Henr. Ranzouius, Lucas Gauricus, Henricus Bruncaeus, Chriſtophorus Clauius, Ioſephus Blancanus, (Bononiae 1615. 4.) Franciſcus Iunctinus in calendario aſtrologico, [in eius Opp. aſtronomicis, *Speculum aſtrologiae* inſcriptis,

inſcriptis, Lugd. 1581. fol. tom. II. nr. XI. mortuus eſt ann. 1582.] Io. Baptiſta Ricciolus ante Almageſti noui admirandum opus, [Bononiae 1651. fol. De his viris laudatis plura dabit *Weidlerus* in hiſtoria aſtronomiae,] et Eduard. Sherburne. vid. Acta erudit. 1702. pag. 523. [aliique, quos paullo ante memoraui. Quae Graeci medio ſaeculo IV. ante Chriſtum in doctrina aſtronomica praeſtiterint, breuiter, at erudite et venuſte recenſet *Barthelemy* in Itinere iunioris Anacharſis per Graeciam, part. III. cap. 31. p. 156 — 182. verſionis germanicae. *Harl.*

III. Tamquam incerta admodum praetereo, quae vti de Adami, Henochi [f]), Noemi, Abrahami et aliorum patriarcharum [g]), ita de aſtronomica ſcientia feruntur vel *Andubarii* [h]) cuiusdam, qui circa Phalegi tempora Indis primus aſtronomiam ſcripſiſſe traditur, vel Aegyptiorum *Hermetis* [i]) ſiue *Teutis*, *Aeſculapii*, *Anubiique: Helii*, *Heliadarumque*, *Rhodiorum* [k]) antiquiſſimorum, a quibus Aegyptii ipſi aſtrorum ſcientiam accepiſſe dicuntur, etſi Aegyptios primos [l]) coelum ſcrutari et metiri auſos ait *Macrobius* lib. I. cap. XXI. in ſomnium Scip. vel *Oënis* ſiue *Oannis*, quem Helladius apud Photium ait καταδεῖξαι τήνδε Ἀςρονομίαν καὶ γράμματα, vel *Vrani* [m]) ſiue *Coeli*, ſiderum obſeruatoris praecipui, qui poſtea *Olympus* dictus fuit: vel *Atlantis*, Phrygis [n]), qui ſphaeram reperit primus, vertice coelum dictus propterea conterere [o]), *Iapetique* et *Heſperi*, Atlantis F. tum *Saturni*, *Titanis*, *Cephei*,

A 3 Aethiopum

f) *Simon Aſſemann* in diſſ. de Arabum aſtronomia, praemiſſa eius libro: *Globus caeleſtis cufico-arabicus — illuſtratus* 1790. 4. Patauii, pag. III. in nota, pro certo habet, Adamum et Euam locupletatos fuiſſe cumulatiſſima cognitione rerum terreſtrium et coeleſtium, notatque, ab Arabibus Henochum, quem vocant *Edriſium*, haberi aſtronomiae inuentorem. *Harl.*

g) De his dixi in libro de Pſeudepigraphis Propheticis: vide etiam *Allatium* p. 214. ad Euſtath. atque de Abrahamo pag. 260 ſq. — [de Adamo vid. *Iac. Guil. Feuerlin.* diſſ. de Adami logica, metaphyſica, *matheſi*, philoſophia practica et libris. Altdorf. 1717. 4. Eiusd. diſſ. de philoſophia Adami putatitia, ibid. 1715.]

h) Chronicon Paſchale pag. 36. *ἐν τοῖς χρόνοις τῆς πυργοποιΐας ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀρφάξαδ ἀνήρ τις Ἰνδὸς ἀνεφάνη σοφὸς Ἀςρονόμος ὀνόματι Ἀνδουβάριος ὃς καὶ συνέγραψε πρῶτος Ἰνδοῖς Ἀςρονομίαν.* Gemina legi apud Cedrenum et in Chronico MS. Simeonis Logothetae, iam notauit Cangius in notis.

i) *Arnob.* II. aduerſus Gentes p. 92. Et quae de Hermetis Aſtrologica ſcientia notaui ſupra lib. I. cap. XII. § 9. Anubii mentio apud Iulium Firmicum. Confer *Marshamum* Canonis Chronici pag. 480. edit. Lipſienſ. *Manil.* I. 53 ſqq.

k) *Diodorus Sic.* lib. V. pag. 227. *Voſſius* de ſcientiis Math. pag. 144.

l) Vide ſchol. ad *Apoll. Rhod.* IV. 261. *Harl.*

m) *Diodorus* pag. 221.

n) *Diodorus Sic.* lib. III. pag. 135. IV. pag. 163. *Plinius* II. 8. Hiſt. et 56. *Heraclitus* cap. 4. Incredibil. Suidas in Ὦχος et Προμηθεύς. *Iſidorus* III. 24. Orig. *Vitruu.* VI. 10. *Rabanus Maurus* XIII. 2. de vniuerſo tom. I. pag. 182. *Freculſus* lib. II. Chron. cap. 4. *Albertus Stadenſis* pag. 6. Chron. *Atlas, frater Caucaſi et Promethei, rex Africae, docuit aſtrologiam et coelum ſuſtentare dicitur. Proſperi* Chronic. *Anno XX. ſeruitutis iſraelit. in Aegypto Atlas aſtrologus inſignis habebatur, frater Promethei. Albricus* cap. 22. *Honorius* lib. I. de imagine mundi, cap. 33. *Atlas, rex Africae, frater Promethei, a quo mons nomen accepit, quia in eo reſidens aſtrologiam deſcripſit, vnde et coelum ſuſtinere dicitur.* Idem libr. III. p. 989. *Prometheus, rex Caucaſi, primus docuit philoſophiam in Oriente ſub Moyſe. Atlas, frater eius, rex Africae, docuit aſtrologiam. Plin.* V. 12. de Phoenicibus: *ipſa gens Phoenicum in magna gloria litterarum inuentionis et ſiderum naualiumque ac bellicarum artium. Propert.* II. 20. 61.

Quaeritis et coelo Phoenicum inuenta ſereno
Quae ſit ſtellis homini commoda quaeque mala.

Adde quoque *Benedictum Aueranium* tom. I. pag. 33. *Io. Keil* praefat. ad aſtronomiam; Bibl. Angloiſe tom. IX. pag. 104 ſqq.

o) *Euripides* Ione ſub init. *Sidonius* Panegyrico Auiti v. 4. *Ariſtoteles* II. 1. de Coelo, *Piſides* Hexaem. v. 116 ſq. Confer *Lambecii* Prodromum Hiſt.

Aethiopum regis, cum vxore Caſſiopea et filia, Andromeda, inter ſidera recepti [p]), *Fauni* (*Suid.* in Φαῦνος,) *Iopae* ab Atlante edocti, (*Virgil.* I. Aeneid. 744 ſqq.) *Atreique*, qui primus [q]) rationem eclipſeos ſolis apud Mycenas obſeruaſſe, et ſeptem errantia ſidera motu contrario totius coeli gyrationi ferri [r]) primus notaſſe traditur: vel *Hyperionis* [s]) [ſ] qui Solem, vel *Icari*, (de quo Nicephoras Gregoras ad Syneſium de inſomniis p. 424.) *Phaethontis*, *Daedali*, quos ob nimiam in coeleſtibus explorandis curioſitatem poenis adfectos commenti ſunt antiqui, *Endymionis*, Caris [t]), qui lunae curſum diligentiſſime fertur eſſe contemplatus: *Iouis Beli* Plin. VI. hiſt. cap. 26. regis aſtrologi, (de quo *Tzetzes* Chiliad. II. 159. 696.) *Herculis*, de quo idem v. 380. et chil. V. hiſt. 22. *Alexander Aphrodiſ.* I. probl. 134. inde coelum collo ſuſtuliſſe dicitur apud Boethium IV. de conſolatione metro vlt. Galaxiae monſtrator, (vid. Gyraldum libro de Hercule tom. I. pag. 573. [u])) *Atrei* et *Thyeſtis*, quorum hic arietem in coelo oſtendit, ille planetas ab occaſu in ortum ire docuit, atque inde regnum eſt conſequutus, (vid. *Balforeum* ad Cleomedem pag. 164 ſq.) vel *Chironis* [v]) denique, eiusque filiae, *Hipponis* [w]), praeterea *Zoroaſtris* [x]), *Orpheique* [y]), et ab Atlante et Chirone edocti *Herculis* [z]), tum *Hoſtaenis* [aa]), *Aſtraei* [bb]), *Promethei* [cc]) atque *Palamedis* [dd]), *Tantalique* [ee]).

IV. De

Hiſt. literariae pag. 131 ſq. Obiter nota, quod Atlas Manichaeorum, de quo Epiphanius tom. I. pag. 639. eſt ſidus Saturni.

p) *Cicero* Tuſc. quaeſt. V. 3. (vbi confer Dauiſii notas,) *nec vero Atlas ſuſtinere coelum, nec Prometheus adfixus Caucaſo, nec ſtellatus Cepheus cum vxore, genero, filia traderetur: niſi coeleſtium diuina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxiſſet. Harl.*

q) *Hygin.* Fab. CCLVIII. *Seruius* ad Aeneid. I. 572. Schol. Horatii Cruquianus pag. 625.

r) *Ioh. Philoponus* in I. Meteorolog. pag. 182. *Achilles Tatius* Iſagoge in Aratum cap. I.

s) *Diodorus Sic.* lib. V. pag. 231.

t) *Harduinus* ad Plinii Hiſt. II. 9. pag. 159. *Tzetzes* Chil. II. v. 877. *Alex. Aphrodiſ.* lib. I. probl. 134. *Bandurius* pag. 865. ad antiqq. Conſtantinop.

u) Adde *C. G. Schwarzii* diſſ. de columnis Herculis, inter eius opuſcula academica, a me edita Noribergae 1793. 4. pag. 205 ſqq. *Harl.*

v) *Clemens* I. Strom. pag. 306. pag. 332. ex auctore Titanomachiae, ſchol. *Apollonii* IV. 816. ex Staphylo. *Io. Harduini* diſſ. contra Newtonum in Memoriis Treuoltinis ann. 1729. menſe Sept. pag. 1569 ſqq. vbi Chironem aſtronomum fuiſſe negat.

w) *Clemens* I. Strom. pag. 306. ex Euripide, *Cyrillus* Alex. IV. contra Iulian. pag. 134. edit. illuſtris Spanhemii.

x) *Suidas* in Ἀστρολογία, et quae notaui ſupra lib. I. cap. XXXVI. §. 5.

y) Supra lib. I. cap. XX. §. 7 ſq. Meminit et Orphei inter Aſtrologos Iulius Firmicus.

z) *Clemens* loco laudato. *Tzetzes* Chil. II. Hiſt. 399. *Albricus* cap. 22. ſcholiaſtes Germanici a Chirone in Aſtrologia inſtructum teſtatus. *Fabric.* Herculis labores conſtellationis ſymbola intelligit et explicare ſuſtinet *Dupuis* in Mem. ſur l'Origine des conſtellations etc. pag. 477 ſqq. add. *Gebelin* Monde primitif. tom. I. pag. 246. Ad commentationem *Dupuis*, in linguam quoque germanicam verſam, conf. *Io. Philippi Oſtertag* IV. progrr. Ueber den Urſprung der Sternbilder, und die daraus zu erklärende Mythologie, nach der Abhandlung des H. Dupuis. Ratisbonae, 1787 — 1790. *Harl.*

aa) *Suid.* in Ἀστρολογία.

bb) *Aratus* v. 98. Confer ſcholiaſten graecum et Achillem Tatium loco laudato.

cc) *Aeſchylus* Prometheo v. 456 ſq. *Seruius* in Ecl. VI. Virgilii v. 42. *Alexand. Aphrodiſeus* lib. I. probl. 134. *Cic.* V. 3. Tuſcul. His adde etiam, quod apud *Vincentium Bellou.* lib. I. ſpeculi doctrinalis, Prometheus ob immodicam meditandi curam in monte Caucaſo vulturi expoſitus memoratur. *Fabric.* adde *Hermann* Mytholog. part. I. pag. 48 ſqq. *Harl.*

dd) Sophocles apud Achillem Tatium cap. I. Iſagoges in Aratum.

ee) Tantalo ſaxum imminere fabulantur, quod ſolis naturam ſit contemplatus, quem Anaxagoras ignitum eſſe lapidem opinatus eſt. Ita *Benedictus Aueranius*,

IV. De HESIODI *ἀϛρικῇ βίβλῳ* dixi lib. II. cap. VIII. §. 17. Praeter quem primus de re aſtrologica inter Graecos ſcripſiſſe traditur THALES, Mileſius, *ναυτικὴν* ſcilicet *Ἀϛρολογίαν*, (quam alii ad PHOCVM, Samium auctorem, retulerunt,) et *περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας*, *de ſolſtitio et aequinoctio*. Alii nihil ſcripſiſſe Thaletem contendunt, vt notaui lib. I. cap. XXXV. §. 3. Praedictas ab eo eclipſes, (*Plin.* II. 12. Hiſt.) et alia quaedam inuenta eius aſtrologica refert *Laertius* lib. I. ſect. 23 et 24. (ad quem conferendae virorum doctorum, Menagii praeſertim, notae) et *Achilles Tatius* in Iſagoge ad Aratum [ff]). De PYTHAGORA, qui terram circa ſolem moueri tradidit, dixi lib. I. cap. XX. §. 9. Idem obſeruauit, eamdem eſſe ſtellam Heſperum ac Luciferum, teſte *Laertio* VIII. 14. et dari Antipodas. id. 26. Obliquitatem Zodiaci, etiam ſunt, qui dicant, primum notaſſe. vid. *Plutarchum* II. 12. de placitis, quod Eudemus apud Leonem *Oenopidi*, *Plin.* II. 8. H. N. tribuit *Anaximandro*. [conf. *Geſner*. diſp. de inuentoribus Zodiaci. Gotting. 1754. 4.] EMPEDOCLIS, Pythagorei, ſphaeram exhibui lib. II. cap. 12. ac de Pythagoricis ceteris, qui aſtrologicam diſciplinam illuſtrarunt, OENOPIDE [gg]), BOLO, PHILOLAO, TIMAEO, NICETA etc. egi cap. XIII. De ANAXIMANDRI, Mileſii, inuentis aſtronomicis videndus idem *Laertius* II. 1 et 2. vbi docet, ſphaeram quoque conſtruxiſſe, et gnomonem ſolarium atque horoſcopia compoſuiſſe. Confer, ſi placet, *Voſſium* de ſcientiis mathematicis pag. 146 ſq. et quae notaui ſupra lib. II. cap. XXIII. § 8. [praecipue *Martini* von den Sonnenuhren der Alten pag. 72 ſqq.] ac quae de DEMOCRITO §. 5. Contra quem ſcripſit Heraclides Ponticus, *Laert.* V. 87. *πρὸς Δημόκριτον περὶ τῶν ἐν ὀρανῷ.* [conf. *Bailly* Geſchichte der Sternkunde etc. tom. I. ſect. 8. pag. 252 — 271. et tom. II. ſect. 6. pag. 239 ſqq.]

V. De MATRICETA Methymnaeo, CLEOSTRATO Tenedio, ac PHAINO, Athenienſi, praeceptore Metonis, non praetereundus locus Theophraſti in libro de ſignis aquarum ac ventorum: *διὸ καὶ ἀγαθοὶ γεγένηνται κατὰ τόπες Ἀϛρονόμοι. οἷον* ΜΑΤΡΙΚΕΤΑΣ *ἐν Μηθύμνῃ ἀπὸ τῦ Λεπετύμνε καὶ* ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΣ *ἐν Τενέδῳ ἀπὸ τῆς Ἴδης, καὶ* ΦΑΕΙΝΟΣ *Ἀθήνησιν* [?] *ἀπὸ Λυκαμβητῦ τὰ περὶ τὰς τροπὰς συνεῖδε, παρ' ὃ* ΜΕΤΩΝ *ἀκέσας τὸν τῦ ἑνὸς δέοντα εἴκοσιν ἐνιαυτὸν συνέταξε. Ἦν δὲ ὁ μὲν Φαεινὸς μέτοικος Ἀθήνησιν, ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος Καὶ ἄλλοι δὲ τῦτον τὸν τρόπον ἠϛρολόγησαν.* *Cleoſtratus* quidem ille, aſtrologus, eiusque patria, Tenedus inſula, a Scylace memoratur pag. 85. Primus vt ferunt, auctor *Ὀκταετηρίδος* ſiue *periodi octo annorum* fuit, teſte *Cenſorino* cap. XVIII. de qua agunt Scaliger II. de emendat. temporum pag. 64. et Scaligerum oppugnans *Petauius* II. 2 ſq. magni operis chronologici, tum *H. Dodwellus* de Cyclis Graecorum pag. 180. qui Octaeteridem primam Cleoſtrati auſpicatur ab Olympiadis LIX. initio,

Aueranius, quem vide diſſ. 2. in Euripidem tom. I. Opp. pag. 395. *Fabric.* *Mart. Gottfr. Hermann* in Handbuch der Mythologie aus Homer und Heſiod, pag. 245. fabulam Tantali ethice et allegorice interpretatur de ſtultitia auaritiae, et in tom. II. Mythologiae pag. 75. de faſtu hominis diuitis, poenam deinde luentis. Ita de Hercule aliisque paſſim diſſerit et fabulas de iis, (quas hic repetere ſuperſedemus,) ſcite atque ingenioſe explicat. adde *La Lande* tom. I. pag. 101. etc. et reliquos, quos ſupra laudaui. *Harl.*

ff) De his et reliquis vid. *Proclum* ad Euclid. II. pag. 19. cuius longum locum protulit infra Fabric. ad Eucl. §. XVIII. pag. 385. vol. II. vet. edition. *Harl.*

gg) Vid. *Heinium* in Mem. de l' acad. de Berlin, 1746. pag. 401 ſqq. *Harl.*

initio, vt Scaliger ab Olympiad. LXI. *Samuel Petitus* pag. 252. Eclog. chron. ab Olymp. LXVI. qui pag. 265. etiam Macedones Cleoſtrati periodo vſos eſſe contendit. Vide etiam *H. Noriſii* diſſ. ad Cyclum paſchalem Rauennatem cap. 6. pag. 224 ſq. et *Aegidium Bucherium* in doctrina temporum pag. 307 ſqq. Apud *Voſſium* autem de ſcientiis mathematicis cap. XXXII. §. 11. p. 151. perperam editum eſt, Octaeteridem illam fuiſſe annorum cIↄcIↄcxxxii. pro dierum cIↄcIↄIↄ ccccxxii. *Plinius* II. 8. hiſt. *Obliquitatem ſigniferi intellexiſſe, hoc eſt rerum fores aperuiſſe Anaximander, Mileſius, traditur primus Olympiade LVIII. Signa deinde in eo* CLEOSTRATVS, *et prima arietis et ſagittarii. Sphaeram ipſam* (ſine Zodiaco et ſignis) *ante multo Atlas.* Male ex hoc loco Plinii Rob. Stephanus [hh]) adfirmat, Cleoſtratum primum de ſignis coeleſtibus ſcripſiſſe. *Hyginus* lib. II. Poetic. Aſtronom. cap. 13. *Hos autem haedos Cleoſtratus, Tenedius, dicitur primus inter ſidera oſtendiſſe.* Perperam *Leoſtratus* vocatur a Cornelio Vitellio tom. I. facis artium Gruterianae p. 644. et Nicolao Loenſi VIII. 22. Epiphyllidum, id. tom. V. part. II. pag. 616. [conf. *Bailly* tom. I. pag. 271 ſq. de his aliisque et ſequenti *Harpalo* tom. II. pag. 290 ſqq. *Harl.*]

VI. Cleoſtratum ſequutus eſt HARPALVS, de cuius *Octaeteride* dierum cIↄcIↄIↄ ccccxxiv. conſulendi Scaliger II. de emendat. temporum pag. 66 ſeq. *Petauius* II. 4 ſeq. doctrinae temporum, *Sam. Petitus* p. 254. eclog. chronol. ac *Dodwellus* de Cyclis diſſ. III. ſect. 30. qui contra veterum, vt videtur, teſtimonia *Heccaedecaetericum* Cyclum Harpalo tribuit, initio capto a die ſexto Februarii anno Romae conditae CCLXIII. Olympiad. LXXI. 1. Meminit Harpali *Plinius* indice libri XVIII. *Cenſorinus* cap. XVIII. et XIX. (qui teſtatur, annum fuiſſe Harpalo dierum CCCLXV. et horarum aequinoctialium XIII. [ii]) *Auienus* in Arateis prognoſticis v. 44. qui *Cyclum nouem annorum* ab Harpalo inuentum docet, non nouem ſolidis conſtantem annis; ſed nono quoque anno redeuntem in orbem. Alius fuit *Harpalus* e ducibus Alexandri M. de quo euolues, ſi placet, [☞] Lexicon clariſſimi Baylii. Huius mentio apud Plutarchum III. 2. Sympoſ.

VII. METON, Leuconeus [kk]), Athenienſis, Pauſaniae F. diſcipulus Phaini [ll]), Athenis praeclarum *Enneadecaeteridis* inuentum edidit, auſpicatus a ſolſtitio ſiue die XIII. menſis Scirrophorionis, (qui Iunio et Iulio reſpondet,) Olymp. LXXXVI. 4. [mm]) teſte *Diodoro Sic.* XII. pag. 305. Meminit *Ariſtophanes* Auibus v. 998. et *Aratus* Διοσημείων v. 21. ad quae loca adeundi Scholiaſtae, [et Theon. ad v. 18. in cl. *Buhlii* edit. Arati tom. I. pag. 330 ſq.] Videndus et Tzetzes XII. hiſt. 399. et quae viri docti ad *Aelian.* X. 7. Var. [*Corſinus* F. A. tom. III. pag. 226.] *Andreas Schottus* ad adpendicem prouerbiorum Vaticanam pag. 296. *Nic. Loenſis*

hh) In elucidario, cuius eſt mihi editio Colonienſis ann. 1543. 8. Idem de *Cleoſtrato* legas in Caroli Stephani dictionario etiam, poſtremae editionis, a Nic. Loydio recenſitae.

ii) *Scaliger* legit XII.

kk) Vid. *Rutgerſ.* V. 4. varr. lection. [infra in vol. XIII. in Elencho medicor. veterum pag. 336. *Eudoc.* pag. 299.]

ll) *Theophraſtus* in loco laudato paullo ante §. 5. Mentio huius *Phaini* etiam apud Vitruuium IX. 7. At enim Aratus v. 741. [v. 753. edit. Buhlii] Ἐννεακαίδεκα κύκλα φαεινῦ ἠελίοιο, non tribuit Enneadecateridem Phaino Eleo, Metonis praeceptori, vt miror legere Salmaſium pag. 641. ad Solin. Neque enim Eleus fuit Phainus, ſed legendum ἠελίοιο φαεινῦ, *ſplendidi ſolis.* Confer *Petauium* VI. 9. diſſ. ad Vranolog.

mm) Conf. *Barthelemy* itinera Anacharſ. tom. III. pag. 158. et pag. 420 ſq. *Harl.*

Loenſis VIII. 22. Epiphyllidum, tom. V. facis Artium Gruterianae parte II. pag. 613 ſq. et *Aldus Manutius* Pauli F. de quaeſitis per epiſt. lib. I. quaeſt. 6. tom. IV. facis Artium p. 204 ſq. qui e Liuii lib. I. cap. 19. contendit, Enneadecaeteridem hanc diu ante Metonem perſpectam fuiſſe *Numae Pompilio.* Sed alius omnino ille Numae Cyclus fuit, vt iam animaduerſum viris doctiſſimis. At de Metonis Cyclo dierum 6940. prae ceteris conſulere operae pretium eſt triumuiros Chronologiae principes *Scaligerum* II. de emendatione temporum pag. 72 ſq. et lib. V. pag. 409. *Petauium* lib. II. cap. 9 ſq. de doctrina temporum et *Dodwellum* diſſ. I. de Cyclis, qui vſu ciuili etiam probatam Metonicam Ennadecaeterida fuiſſe diſputat, et de maiore eius *Periodo annorum CLII.* coniecturam ſuam adfert pag. 59 ſq. Δωδεκετηρίδας per errorem Metoni tribuit *Tzetzes* Chil. II. v. 884. adde *Ricciolum* IV. 19. Almageſti pag. 242. qui etiam ait, Metonem ſcripſiſſe prognoſtica. Prouerbium μετωνικοὶ ἐνιαυτοὶ pro *longo tempore* apud Cruſium in Turco-Graecia pag. 458. Sine graui cauſſa *Harduino* ſuſpectus eſt Meton, quoniam Plinius eius non meminerit, in diſſ. contra Iſ. Newtoni chronologiam pag. 1585. in Memoriis Treuoltinis a. 1729. Septembr. De *Horologio* Metonis *Solari* vide, ſi lubet, *Scaligerum* ad III. Manilii p. 22. *Salmaſium* ad Solin. p. 740 ſq. et *Petauium* VII. 8. diſſ. Vranolog. Solſtitia a Metone obſeruata et inſcripta columnis memorat *Aelianus* X. 7. Var. Vide et *Ptolemaei* magnam Syntaxin III. 2. pag. 62. et quae de adparentiis ſiderum, a Metone notatis, refert idem *Ptolemaeus* in Φάσεσι ἀπλανῶν et *Geminus* cap. vlt. Iſagoges. Adhuc in viuis fuit Meton Olymp. XCI. $\frac{3}{4}$. quum in Siciliam ſolueret claſſis Athenienſis. Vide *Aelianum* XIII. 12. Var. *Plutarchum* in Nicia pag. 532. in Alcibiade pag. 198 ſq. *Fabric.* Add. *Io. Guil. Iani* hiſtoria cycli Dionyſiani, pag. 82 ſqq. Opuſculorum illius a Klotzio editorum, Halae Sax. 1769. 8. *Montucla* I. pag. 163—170. *Gatterer* Abriſs der Chronologie pag. 129 ſqq. *Bailly* tom. I. pag. 274—276. qui vero Metoni laudem inuentionis ennead. derogat; hancque ſuam ſententiam firmius corroborare ſtuduit tom. II. pag. 292 ſqq. arbitratus, illam ennead. iam diu antea Indis, Sinenſibus et Hyperboreis fuiſſe cognitam, et a Metone tantum, qui illam in Chaldaea didicerit, magis propagatam in vſumque communem magis conuerſam. Animaduertit ex *Abulpharago* hiſt. dynaſt. V. pag. 57. eum fuiſſe cum Euctemone in Aegypto, et inter eorum aetatem atque Ptolemaei, qui Almageſtum ſcripſit, interceſſiſſe annos 570; tum a *Gemino* (Vranolog. cap. 6.) inuentionem illam tribui Euctemoni, Callippo et Philippo Medmaeo, nec vllam Metonis ab eo factam eſſe mentionem: refutat quoque *Salmaſium*, qui in Exercitt. Plinian. pag. 519. *Phaino*, Metonis magiſtro, vindicat illius inuentionis laudem, aliisque vtitur argumentis ad debellandam vulgarem ſententiam. Sed Salmaſium iam refutarant noſter *Fabric.* infra in nota et *Weidler.* in Hiſtoria aſtron. cap. V. §. 21. de Phaino, isque in ſeqq. ſectionibus perſequitur ea, quae dicenda erant de Metone, Euctemone, Democrito etc. *Heilbronner* hiſt. math. pag. 137 ſq. 147 et pag. 285. Metonem furti cuiusdam arguit quoque *Barthelemy* in itineribus Anacharſidos iunioris tom. III. pag. 168. verſionis german. vbi de Metone aliisque veteribus graecis agit aſtronomis. *Harl.*

VIII. Metonis aequalis fuit EVCTEMON, Athenienſis, cum quo ſolſtitia obſeruavit circa Olymp. LXXVII. 1. Adde, ſi placet, *Ptolemaei* magnam Syntaxin III. 2. pag. 62. et eiusdem Φάσεις ἀπλανῶν, e quibus conſtat, eum Athenis et in Cycladibus inque Macedonia ac Thracia aſtris [?] conſiderandis operam dediſſe. Vide et *Gemini* Iſagogen cap. XVI. Meminit *Euctemonis* huius praeter Plinium *Vitruuius* IX. 7. ex Ioſephi Scaligeri emendatione,

(quum antea legeretur *Eudaemon,*) et *Auienus* in ora maritima v. 40. 337. 350. etc. [adde Montuclam, Bailly, Weidlerum etc. locis citatis. *Heilbronner* in hiſt. matheſ. pag. 137 ſq. *Harl.*] Alius *Euctemon*, rhetor, apud Senecam controuerſ. Inter perantiquos aſtrologos etiam a *Cenſorino* cap. XVIII. memorantur NAVTELES, et MNESISTRATVS, dubito an idem, a quo Mneſiſtratios philoſophos voluptatis patronos dictos refert *Athenaeus* VII. 5. Aequinoctia ab ALCMAEONE et Menone, (leg. Metone) obſeruata laudat *Simplicius* in II. de Coelo ſect. 46. Hunc eumdem exiſtimo Alcmaeonem, de quo dixi inter Pythagoreos lib. II. cap. XIII. ASTER quidam, cum quo PLATO Aſtrologiae operam dedit, memoratur apud *Laertium* III. 29. PHILIPPVS, Medmaeus, (e Medama, Bruttiorum opido,) Italus, Platonis diſcipulus nn), qui in Peloponneſo et Locride ſidera diligenter contemplatus eſt, vt patet ex obſeruationibus eius, quibus vſi ſunt Hipparchus, Geminus, Ptolemaeus. Laudatur et a *Vitruuio* IX. 7. Plinio, XVIII. 31. *Plutarcho* quod non liceat ſuauiter viuere ſecundum Epicurum pag. 1093. Confer *Petauii* Vranolog. diſſ. IV. cap. IX. [pag. 232. *Weidler* cap. V. 30. p. 111 ſqq.] De ventis ſcripſiſſe, teſtatur Stephanus in Μέδμα. Antiquioribus hiſce aſtrologis iungendus etiam EPIGENES, Byzantius, Gnomonicus eſt, qui apud Chaldaeos adfirmabat, ſe ſtuduiſſe, et de cometis nonnulla tradidit, (*Sen.* VII. 3. Nat. quaeſt.) tum retulit Babylonios oo) Iↄↄccxx. millium annorum (vt *Beroſum* et *Critodemum* 420 millium) obſeruationes laterculis coctilibus inſcriptas habuiſſe, (*Plin.* VII. 56. hiſt. qui *auctorem grauem inprimis* adpellat.) Laudat ſemel iterumque Cenſorinus. [conf. *Bailly* II. pag. 315. et reliquos citatos] Alius 1) *Epigenes*, Rhodius, qui de re ruſtica citatur a Varrone et Columella. 2) *Epigenes*, Athenienſis, coactus τριηραρχεῖν, de quo apud Suidam. 3) *Epigenes*, comicus et tragicus, patria Sicyonius, de quo dixi lib. II. cap. XIX. *Epigenem* quemdam Socraticis accenſet Ionſius pag. 84. CRITONIS mentio apud *Plinium* XVIII. 31. Sub illius nomine exſtitit olim *Eudoxi Octaeteris.* Suidas Κρίτων Νάξιος ἱστορικὸς, ἔγραψεν ὀκταετηρίδα, ἣν Εὐδόξου φασίν.

IX. EVDOXVS, Aeſchinis F. Cnidius, Archytae Pythagorei, Philiſtionis, medici ac Platonis auditor, aſtrologus, non minus inſignis, quam geometra, medicus et legislator inclytus fuit, circa Olympiad. CIII. De eo *Phanocriti* liber *Athenaeo* VII. pag. 276. laudatus intercidit. Conſulendus interim *Laertius* VIII. 76 ſq. Antholog. Epigramm. pag. 79. edit. Wechel. *Fabric.* — *Eudocia* in Violar. pag. 193. (quae plura, quam Suidas, de illo prodidit,) Εὔδοξος, ait, — ἀκουστὴς Πλάτωνος καὶ ἡλικιώτης, ὥς φησι Σωτίων· ὡς δὲ Καλλίμαχος ἐν τοῖς πίναξι, Ἀρχύτα καὶ Φιλιστίωνος pp)) etc. adde ſupra in hoc vol. pag. 172. in catalog. Platonicorum. De aetate *Eudoxi* circ.

nn) *Proclus* II. in I. Euclidis pag. 19. Φίλιππος ὁ Μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ' ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα. Meminit eius iterum pag. 80. *Alexander Aphrodiſ.* in III. Meteorol. pag. 118. Φίλιππος, ἑταῖρος ὁ Πλάτωνος. Male *Philippi* ARIDAEI regula pro *Medmaei* legitur in Epiſtola Dionyſii, quem Areopagitam ferunt ad Apollophanem tom. II. edit. Corderii pag. 274.

oo) De his *Cicero* I. de diuinat. 19. „Condemnemus etiam *Babylonios*, et eos, qui, e Caucaſo coeli ſigna ſeruantes, numeris et motibus ſtellarum curſus perſequuntur: Condemnemus, inquam, hos aut ſtultitiae aut vanitatis, qui CCCCLXX. millia annorum, vt ipſi dicunt, monumentis comprehenſa continent, et mentiri iudicemus.“ *La Croſae* vindic. vett. ſcriptor. p. 126 ſqq. *Fabric.* conf. *Montucla* I. p. 59 ſqq. *Harl.*

pp) De hoc *Philiſtione*, medico, Eudoxi in arte medica praeceptore, vid. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XIII.

circ. Olymp. CIII. 1. ann. C. N. 366. vide *Menagium* ad Diogen. Laert. VIII. 99. (vbi Diogen. a ſect. 86—91. copioſus eſt de Eudoxo,) pag. 392. et *Saxium* in Onomaſt. I. pag. 69. qq) A Sotione falſo nominari Eudoxum Platonis diſcipulum, iudicat cl. *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud Gr. et Rom. tom. I. pag. 296. Sed teſtimonia luculenta, quae pro Sotione ſtant, iam collegit *Menag.* ad Diogenem Laert. VIII. 86. et alia addidit cenſor doctus in bibl. crit. Amſtel. vol. II. part. VIII. pag. 115. not. g. — Idem *Meinerſ.* loco cit. pag. 293. *Strabonis* iudicium (pag. 778. 827. 842. edit. Almel.) probat, Eudoxum fuiſſe credulum, nec ſatis adcuratum in rebus et hiſtoriis examinandis ſcriptorem: tomo tamen II. pag. 790. laudat ſcientiam illius mathematicam, atque in nota ex *Ariſtotele* X. 2. ethic. animaduertit, eum iudicaſſe, voluptatem eſſe ſummum bonum, et dolorem, ſummum malum: quem Ariſtotelis locum iam copioſius adduxit et explicuit *Menag.* ad Diogen. Laert. VIII. 88. pag. 391. adde ſupra in vol. I. pag. 845. in Catalogo Pythagoricorum de eo notata. Eum pecuniae emendicandae cauſſa in Aegyptum ad regem profectum eſſe, *Philoſtratus* quidem de vita Apollonii Tyanenſ. I. cap. 35. narrat; ſed fidem haud meret; certe nemo veterum praeter eum id tradit. vide not. Olearii p. 43. In Aegypto tamen commoratus a ſacerdotibus multa, quae incognita eſſent et quaſi arcana in arte aſtronomica, didicit. *Eudoxus*, (ait *Seneca* quidem nat. quaeſt. lib. VII. cap. 3.) *primus ab Aegypto hos* (ſtellarum ſ. planetarum) *motus* (quinque, h. e. motuum hypotheſes) *in Graeciam tranſtulit.* Senecae tamen teſtimonium haud omnino probat *Montucla* I. pag. 200. et de opinionibus placitisque Eudoxi mathematicis veris falſisque iudicat. Plura vide apud *Weidlerum* V. 19 pag. 93 ſqq. apud *Heilbronner.* pag. 146. 218. 283. *Bailly* I. pag. 285—293. qui maior eſt Eudoxi in ſcientia aſtronomica admirator, quam Montucla, et pag. 288. Senecae de eo locum citatum explicat. — adde *Iuſti Cph. Boehmeri* diſſ. de Eudoxo, mathematico, medico et legislatore, reſp. Io. Andr. Schmidt, Helmſtad. 1715. 4. *Harl.*

Eudoxi Ἀϛρονομία δι' ἐπῶν a Suida memoratur, qui in eo fallitur cum *Plutarcho* rr) pag. 402. de Pythiae oraculo, quod Eudoxum poetam facit; nam quae ex eo citat Hipparchus, proſa decurrunt, et Aratus, qui Phaenomena verſibus ſcripſit, Eudoxum potiſſimum [?] ſequutus eſt, iuſſus ab Antigono, rege, Εὔδοξον ἐνδοξότερον facere, hoc eſt proſam eius carmine reddere amoeniorem. Idem *Hipparchus* lib. I. in Aratum [pag. 171. edit. Pariſ.] teſtatur, duos libros Eudoxi nomine exſtitiſſe, in multis inuicem conſpirantes, quorum vni titulus Ἔνοπτρον, (*κάτοπτρον* auctori vitae Arati) alteri Φαινόμενα. Reſpicit idem opus, Eudoxum laudans, Geminus, et *Vitruuius* IX. 7. *Ptolemaeus* in Φάσεσι ἀπλανῶν, *Auienus* in Arateis Phaenomenis v. 53. et 102. ss) De Cometis nihil tradidiſſe, notat *Seneca* nat. VII. 3. quaeſt.

vol. XIII. p. 366 ſq. *Mongitor.* bibl. Sicul. tom. II. pag. 179. et *Menagium* ad Diog. Laert. VIII. 86. pag. 390.

qq) Eudoxum vita deceſſiſſe ann. ante C. N. 368. ſtatuunt *Freret* in Defenſe de la Chronol. pag. 465. et *Bailly* I. pag. 293. adde *Corſinum*, a Richtero ſupra, vol. II. pag. 33. laudatum.

rr) Plutarchi verba haec ſunt: *οὐδὲ ἀϛρολογίαν ἀδοξοτέραν ἐποίησαν οἱ περὶ Ἀρίϛαρχον καὶ Τιμόχαριν, καὶ Ἀρίϛυλλον καὶ Ἵππαρχον καταλογάδην γράφοντες· ἐν μέτροις πρότερον* ΕΥΔΟΞΟΥ *καὶ Ἡσιόδου καὶ Θαλοῦ γραφόντων, εἴγε Θαλῆς ἐποίησεν, ὡς ἀληθῶς ἀπᾶν τὴν αὐτῷ ἀναφερομένην Ἀϛρολογίαν.*

ss) Ad Arati et *Eudoxi* Phaenomena *Hipparchus* ſcripſit *ἐξηγήσεων βιβλία γ'· enarrationum libros tres*, editos a Petro Victorio, Florent. 1561. et Petauio in Vranologio. Chaldaeorum praedictiones ab Eudoxo ſpretas et refutatas fuiſſe, (*Cicer.*

quaeſt. [Sphaeras multas in coelo eſſe finxit.] Syſtema coelorum ex Eudoxi mente vide apud Ariſtotelem XII. metaphyſ. 8. Ex coluris Chironis, Argonautae, et Sphaera Eudoxi, non diuerſa ab illa Chironis apud Hipparchum, *Iſaacus Newton* probat, 300. annis iuniorem Argonautarum, quam multi ſibi perſuaſerunt, et contigiſſe ann. 937. ante Chriſtum natum. Adde *Guil. Whiſton* authentik records pag. 989 ſqq. *Fabric.* — *Vitruuius* IX. 9. tribuit illi inuentionem ἀράχνης, *araneae*, quae, vt *Weidler* pag. 94. ſcribit, horologii ſolarii, in plano deſcripti, ſpecies erat, cui, quoniam lineae horariae ex centro verſus peripheriam excurrunt, nomen a telis araneae inditum eſt, quam tamen expoſitionem haud probat, ac negat, *in plano* tantum fuiſſe deſcriptam, fuſius de ea diſſerit *G. H. Martini* von den Sonnenuhren der Alten pag. 83 ſqq. Obſeruationes tamen vmbrarum, quae Eudoxo adtribui ſolent, omnesque, de quibus Plinius ac Strabo diſſerunt, ſcholae Alexandrinae confictas eſſe, nec ſuo loco factas, audacius contendit *Formaleoni* in diſſertatione quadam, adnexa vol. II. Operis, Storia filoſofica e politica della navigazione etc. Venet. 1789. vti iam paullo fuſius notaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 416. *Harl.*

Eudoxi *Octaeteris* ſiue *periodus octo annorum*, (quae exſtitit olim ſub Critonis Naxi nomine,) *Laert.* VIII. 87. Cenſorinus cap. XVIII. Suidas, [Eudocia] etc. Reſpicit et Caeſar apud *Lucanum* X. 187.

Nec meus Eudoxi vincetur faſtibus annus.

De Eudoxi Octaeteride agunt *Scaliger* ad Manil. lib. I. v. 69. et II. de emendat. temporum p. 67. *Petauius* II. 6. de doctrina temporum, et *Voſſius* de ſcientiis Mathemat. p. 153. [et alii iam laudati.] *Columella* IX. 14. *Eudoxi* ſe et Metonis antiquiorum *faſtus* aſtrologorum ſequi profitetur. *Faſtus* vero pro *faſtis* dixit etiam Sedulius epigr. ad Macedonium:

quem quamuis ſummi celebrent per ſaecula faſtus.

Scripſit et Eudoxus Γεωμετρέμενα teſte *Laertio* VIII. 88. et *Proclo* II. in primum Euclidis pag. 19. Sed et liber quintus geometrae Euclidis tt) in codice Mazariniano refertur ad Eudoxum, vt teſtatur *Menagius* ad Laert. pag. 392.

Ὀργανικὴν ſiue machinalem ſcientiam primos excoluiſſe Eudoxum et Archytam, notat *Plutarchus* in Marcello pag. 305.

[Praeter ea Eudoxum ſcripſiſſe περὶ θεῶν καὶ κόσμου καὶ τῶν μετεωρολογουμένων, ait *Eudocia* l. c.]

Etiam *de Muſica* ſcripſiſſe nonnihil, coniicio e *Theone*, *Smyrnaeo*, qui pag. 94. ex Eudoxo refert rationem conſonantiarum numeris comprehendi, et graues vel acutos tonos dependere a tardo vel acuto motu. Ex eodem fortaſſis opere *Iamblichus* in Nicomachi Geraſeni Arithmet. pag. 11. refert definitionem numeri, quod ſit πλῆθος ὡρισμένον et pag. 142. ſententiam de medietatibus proportionum.

Γῆς

ver. de diuin. II. 42.) id ei honori eſt ducendum. Eo quoque tempore aſtrologia ab aſtronomia diſcerni coepit. *Harl.*

tt) Conf. infra, cap. de Euclide §. IV. p. 371. vol. II. vet. edit. *Harl.*

Γῆς περίοδος, cuius operis *liber ſeptimus* laudatur a *Porphyrio* [ſect. VII. 9. edit. Küſter.] pag. 183. de vita Pythag. *octauus* ab Harpocratione in *Λιπάρα*. Idem opus reſpicit nec raro reprehendit Strabo: tum Plinius, Eudoxum laudans, libri II. IV. V. VI. VII. etc. et Athenaeus citans τὴν τῶν περὶ τὸν Εὔδοξον ἱςορίαν. Apud *Plutarchum*, quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum pag. 1093. vbi Eudoxi περίοδοι memorantur, male Xylander vertit *de conuerſionibus orbium coeleſtium*. — [Eudoxum ἐν τῷ πρώτῳ τῆς περιόδου citat *Sextus Empir.* Pyrrhon. hypotyp. I. ſect. 152. ſed ἐν τῇ περιόδῳ ſchol. ad *Apollon. Rhodium* IV. 263. et ex eo *Scholiaſt.* ad *Ariſtophanis* Nubes 397. *Harl.*] Confer de hoc opere *Meurſium* ad Apollonii Dyſcoli cap. 24 *Voſſium* de hiſt. graecis lib. I. cap. 6. et *Menagium* ad Laertium pag. 292. Agathemer lib. I. ἑξῆς Δημόκριτος καὶ Εὔδοξος καὶ ἄλλοι τινὲς γῆς περιόδους ἐπραγματεύσαντο. *Fabric.* At ingenioſa eſt et admodum probabilis opinio *Semleri* in miſcellaneis lectionibus faſc. II. p. 26 ſq opus, γῆς περίοδος, non *Eudoxo*, *Cnidio;* ſed *Eudoxo, Rhodio*, hiſtorico, eſſe tribuendum. Id colligit ex *Diogene Laert.* VIII. 90. qui εὑρίσκομεν, ait, δὲ καὶ ἄλλον ἰατρὸν Κνίδιον περὶ οὗ φησιν Εὔδοξος ἐν γῆς περιόδῳ — — ὁ δ᾽ αὐτός φησι, (nempe Rhodius, hiſtoriarum ſcriptor, alioquin de ſe ipſo improbabili ſenſu id quod ſequitur, narraret,) τὸν Κνίδιον Εὔδοξον ἀκμάσαι κατὰ τὴν γ′ καὶ ρ′ Ὀλυμπιάδα. *Harl.*

Tribuuntur et Eudoxo noſtro Κυνῶν διάλογοι. *Canum dialogi*, ſiue, vt interpres, *Cynicorum*, niſi locus corruptus, apud *Laertium* VIII. 89. *Fabric.* Corruptus quoque videtur *Semlero* l. c. pag. 37. qui corrigit Νεκύων διάλογοι *mortuorum dialogi*. *Harl.*

Leges Mileſiis tuliſſe Eudoxum, adfirmat Theodoritus IX. Θεραπευτ. Cnidiis Laertius et Plutarchus contra Colotem [uu]). Hic eſt *Eudoxus*, qui [¶] optabat Phaethontis inſtar a Sole conflagrare, modo eius naturam propius ſibi contemplari daretur, vt refert *Plutarchus* libro quod non ſuauiter liceat viuere ſecundum Epicurum pag. 1094.

Fuit et alius *Eudoxus*, Cnidius, iunior, medicus, *Laert.* VIII. 90. [et alius medicus, vid. Fabr. B. G. XIII. pag. 156.] *Eudoxus*, *Rhodius*, cuius librum nonum hiſtoriarum citat Etymolog. magnum in Ἀδρίας. *Eudoxus*, Cyzicenus, (Ptolemaei Euergetae temporibus,) de quo *Plinius* II. 67. hiſt. et *Strabo* II. De Rhodio, Voſſius pag. 29. hiſt. graec. *Eudoxus* denique, Siculus, comicus, cuius Nauclerum laudat *Pollux* VII. 33. [de quo plura *Mongit.* B. Sic. I. pag. 188 ſq.]

X. Eudoxo, Cnidio, iungendus HELICON, Cyzicenus, Platonis diſcipulus, qui Dionyſio, regi, defectionem ſolis (a. 404. ante C. N. vt putat Ricciolus in Almageſto,) praedixit, atque inde donatus ab eodem eſt talento, vt refert *Plutarchus* in Dione pag. 966. [Scripſit, teſte Suida in Helicon, ἀποτελέσματα et libros περὶ Διοσημειῶν. vid. *Weidler.* pag. 118.] Praeterea CALLIPPVS, Cyzicenus, qui Olymp. CXII. 3. (ante Chriſtum cccxxx.) in Helleſponto obſeruauit phaſes inerrantium ſtellarum, teſte *Ptolemaeo*, cuius vide φάσεις ἀπλανῶν. POLEMARCHI, Cyziceni, qui Eudoxum audiuerat, diſcipulus hic fuit, et Athenis cum Ariſtotele verſatus Eudoxi inuenta emendauit ac ſuppleuit, teſte *Simplicio* in II. de coelo ſect. 46. De *Callippi* et Eudoxi ſyſtemate coeleſtium ſphaerarum *Ariſtot.* XII. metaph. cap. 8. *Themiſtius* in XII. metaph. pag. 13. De *Callippi periodo* Attica ſolſtitiali *annorum*

uu) Vid. ſupra in vol. II. pag. 33. Richteri notam. *Harl.*

norum LXXVI. memorata *Cenſorino* cap. XVIII. qua Metonis enneadecaeteridem emendauit, facto periodi initio a ſolſtitio ſiue die XXIX. Iunii Olymp. CXII. 3. adeundi *Scaliger* emendationis temporum lib. II. pag. 84 ſq. et lib. V. pag. 421 ſq. et Iſagog. Canonum lib. I. cap. VIII. et lib. III. cap. VIII. *Petauius* doctrinae temporum II. 16 ſeq. et X. 30. *Dodwellus* de Cyclis graecorum diſſ. 2. [*Montucla* I. pag. 168. *Bailly* I. pag. 299 ſqq. *Weidler.* p. 113. etc.] Tertiae Callippicae periodi anno quadrageſimo, (hoc eſt Olymp. CLIX. 3. ante Chriſtum CXLII.) *Hipparchum* aliquas feciſſe obſeruationes, refert *Ptolemaeus* magnae ſyntax. V. 3. pag. 111. et VII. 2. pag. 167. Alius fuit *Callippus*, Athenienſis, Platonis diſcipulus, de quo ſupra cap. V. idem cum *Callippo*, rhetore, cuius meminit Ariſtoteles in rhetoricis. Alius denique *Callippus*, Corinthius, diſcipulus Zenonis, Citiei. *Callippus Pelaneus*, teſtis teſtamenti Theophraſtei, *Laert.* V. 57.

[Silentio haud praetereundus eſt PYTHEAS, Maſſiliota, aſtronomus et geographus, qui temporibus Alexandri M. aut ſerius inclaruit: nam de aetate non inter omnes conuenit. vid. *Weidler* I. p. 130. Iter fecit maritimum extra columnas, circa partes Europae ſeptemtrionales; atque ſe ad Tanain vsque perueniſſe iactitabat: at multa quoque, quae vidiſſe ſe gloriatus eſt, finxiſſe aut male retuliſſe arguitur. Praeſertim ea, quae de inſula *Thule* eiusque ſitu prodidit, et antiquiorum et recentiorum exercuerunt ingenium eosque in diuerſas traxerunt ſententias. Scripſit ſecundum *Marcianum Heracleotam* in periplo, (in *Hudſoni* geogr. minor. gr. tom. I.) et ſcholiaſt. ad Apollon. Rhodium lib. IV. *Periplum* aut *periodum terrae;* et ſecundum *Geminum Rhodium* in elementis aſtronom. cap. 5. in Vranologio Petauii pag. 22. Pariſ. 1630. *libros de Oceano*, qui forſan partes integri operis, iniuria temporis abſumti, fuerint. Eum in plurimis quidem ſequutus eſt Eratoſthenes; ſed fides Pytheae valde ſuſpecta viſa eſt eruditis, et a Strabone, qui eius frequentem in duobus prioribus libris facit mentionem, atque a Polybio exagitata. vid. *Caſaubon.* ad Strabon. I. pag. 110. edit. Almelou.. Sed de *Pythea* eiusque vanitate et erroribus geographicis, multi viri docti egerunt, aut de ſitu *Thules*, num ſit hodierna inſula Iſlandia, an ora Norwegiae, an alibi quaerenda, vberius diſputarunt:

Bougainville de Pythea in Mem. de litterature — des Inſcr. tom. XVIIII. pag. 143 ſqq. qui fidem Pytheae expediuit: cuius tamen argumenta vt clariora eſſent et certiora, optauit *Gesnerus* ad Orpheum de nauigationibus extra columnas Herculis pag. 454.

[*Danville* Mém. ſur la Navigation de Pytheas à Thule, Mém. de l'Acad. d. Inſcr. Tom. XXXVII. pag. 436 ſqq.]

Murray in Nou. commentar. ſoc. regiae doctrinarum Götting. tom. VI. pag. 59 ſqq.

Günth. Car. Frid. Seidel ad Eratoſthenis geographicorum fragmenta, Gottingae 1789. 8. pag. XVII. pag. 132 ſqq.

In primis cl. *Conr. Mannert* in Geographie der Griechen und Römer, part. I. (Norimbergae 1788. 8.) pag. 72—85. qui etiam Schoeningii et Schloezeri iudicia et explicationes pag. 82. in nota *g.* memorat.

Bayle in Diction. tom. III. pag. 749 ſq. vbi in aetatem Pytheae in not. *A.* inquirit, et *Voſſium*, de hiſtor. gr. pag. 467. illius aetatem adſignantem temporibus Ptolemaei Philadelphi, atque *Harduinum*, qui in indice Plinii ſequitur Voſſium, nec non *Nicol. Sanſonem*, Geogra-

Geographum ſaeculi XVII. qui ratus eſt in Recherches des Antiquit. d'Abbeville, Pytheam vixiſſe poſt a. V. C. 532. copioſe refutat. Idem iam obſeruat, *Sanſonem* l. c. et *Gaſſendum* in tom. V. Opp. pag. 524 ſqq. [vv]) Pytheae fidem contra Strabonis accuſationes, at irrito conatu, vindicare ſtuduiſſe.

Pauca de Pythea *Heilbronner* pag. 239. et *la Lande* I. pag. 146. ſcripſerunt: Paullo plura *Montucla* I. pag. 208 — 210. qui eum facit aequalem Ariſtotelis, antiquiorem Dicaearcho: quae etiam eſt ſententia *Weidleri* de aſtron. Graecor. qui pag. 119 — 122. de Pythea quaedam collegit. *Bailly* I. pag. 306. eum Thulen vidiſſe credere malit; at num Maſſiliae notam fecerit obſeruationem, dubitat. *Cleomedes* autem cycl. theor. I. cap. 7. teſtatur, (vt verbis vtar Weidleri) Pytheam, ope praealti gnomonis meridianam ſolis tempore ſolſtitii altitudinem captaſſe, indeque *eclipticae obliquitatem* intellexiſſe: quae obſeruatio vna eſt ex praecipuis totius aſtronomiae. Illum peraltum gnomona *Chompré*, (Chancelier du Conſulat de Rome,) ann. 1785. in praedio Iac. Hugues reperiſſe ſe putauit. Eſt vero obeliſcus paruus, cuius pes eſt e marmore antiquo graeco; vertex vero et impoſitus globus ex lapide argillari. Hunc eſſe gnomona Pytheae, ex eo collegit *Chompré*, quod, obſeruata in aequinoctio d. XXII. Sept. ann. 1785. vmbra, animaduertit, eamdem eſſe obliquitatem ecliptices, gradus XXIII. minut. 50. quam Strabo de obſeruatione Pytheae narrat. vid. nouas ephem. Lipſ. ann. 1786. plag. II. pag. 32.

Diſtinguendus eſt *Pytheas*, orator athenienſis, tempore Demoſthenis. vide *Aelian.* VII. 7. et XIV. 28. H. V. aliosque apud *Bayle* l. c. not. *G.* qui monet, ab *Harduino* in indice Pliniano vtrumque eſſe confuſum: adde ſupra, in vol. II. pag. 872. fin. *Harl.*]

XI. Quae ARISTOTELES et THEOPHRASTVS ſcripſerint aſtrologicae ſcientiae illuſtrandae, dictum a me ſupra eſt. [In praeſenti memorandus venit ARISTYLLVS et TIMOCHARIS, quorum hic Alexandriae anno periodi Callippicae primae [ww]) XLVII. hoc eſt Olymp. CXXIV. ante Chriſtum CCLXXXIII. obſeruationes ſuas inſtituit. Vtriusque Τηρήσεις ἀπλανῶν etſi nec ſatis [xx]) [❡] diſtinctas neque explicatas neque fide dignas [yy]) ſatis habuit Hipparchus, et ex hoc Ptolemaeus, qui iis vtitur libro VII. cap. 2 ſqq. magnae Syntax.

Hos ſequutus eſt DOSITHEVS, Coloneus, Atticus, qui Octaeteridem Eudoxi emendauit; ita enim intelligendus videtur *Cenſorinus* cap. XVIII. Hic *Doſitheus* in Colono Atticae circa Olymp. CXLV. 1. (ante Chriſtum CC.) adparentias ſtellarum inerrantium obſeruauit,

vv) Adde tom. IV. pag 523 ſqq. 527. et tom. V. pag. 327. de proportione gnomonis ad vmbram ſolſtitialem Maſſiliae, et de Pytheae gnomone, atque *Eugenium de Louville*, equitem, in diſſ. de mutabilitate eclipticae, in Actis erudit. Lipſ. ann. 1719. menſe Iulio p. 281 ſqq. vbi altitudinem gnomonis ad vmbram meridianam, in ſolſtitio aeſtiuo a Pythea Maſſiliae repertam, cum aliorum obſeruationibus comparat.

ww) *Ptolemaeus* pag. 169. Τιμόχαρις μὲν ἀναγράφει τηρήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ταῦτα τῷ μς' ἔτει τῆς πρώτης κατὰ Κάλλιππον ἑκκαιεβδομηκονταετηρίδος etc. Hinc emendandus *Voſſius* pag. 155. de ſcientiis Math.

xx) Id. pag. 164. Vtriusque, Timocharis et Ariſtylli, meminit *Plutarch.* de Pythiae oraculis pag. 402. *Fabric.* adde *la Lande* I. pag. 147. *Montuclam* I. pag. 226 ſq. *Weidler* cap. VI. §. 2. pag. 124. *Harl.*

yy) Id. pag. 168. διὰ τὸ μήτε τὰς τηρήσεις τῶν περὶ τὸν Τιμόχαριν ἀξιοπίστους εἶναι, πάνυ ὁλοσχερῶς εἰλημμένας.

ſeruauit, quas ex eo notarunt Geminus cap. vlt. Iſagoges, et Ptolemaeus in Φάσεσι ἀπλα-νῶν. Laudat hunc *Doſitheum* etiam *Plinius* lib. XVIII. hiſt. cap. 31. Archimedes vero ipſi, (vt videtur,) librum de lineis ſpiralibus inſcripſit. Fuere et alii *Doſithei*, vt hiſtoricus, cuius libros rerum Sicularum, Lydiacarum et Italicarum laudat Plutarchus, vt iam Voſſio animaduerſum; tum *Doſitheus*, ad quem ſcribit Iulianus, imp. epiſtola XXXIII. Ne dicam de *Doſitheo*, (vno an duobus?) haereſiarcha Samaritano, quem ante Simonem Magum commemorat pſeudo Clemens I. recognitionum pag. 21. ac de Doſitheo, grammatico graeco recentiore, de quo infra in grammaticis pauca.

AGRIPPA in Bithynia obſeruauit ſtellas anno Nabonaſſari 840. Domitiani 12. (Chriſti 92.) *Ptolemaeus* VII. 3. Almageſt.

[Memorandus quoque *Eudemus*, Rhodius, Ariſtotelis diſcipulus, (de quo plura vide in vol. III. pag. 492 ſq.) Inter alia ſcripſit hiſtoriam geometricam et aſtrologicam. vide ſupra in hoc cap. §. 1. Ex eius ἀστρολογίαις memorat quaedam *Anatolius* in fragmento, quod dedit Fabricius in vol. III. pag. 464. Eclipſin futuram praedixit, et difficiliora aſtronomiae capita rimatus eſt. vid. *Weidler* cap. V. 35. pag. 105. *Bailly* I. pag. 297. §. 12. II. pag. 313 ſq. *Montucla* I. pag. 207 ſq. Supra in cap. de Ariſtotele aliquoties eius mentio facta eſt. *Harl.*]

XII. Temporis ratio nos iam pridem deducit ad ſcriptores, qui in *paruo Alexandrinorum Aſtronomo*, comprehendebantur. Praeter enim magnam ſyntaxin Claudii Ptolemaei, qui obſeruationes ſuas inſtituiſſe ſe teſtatur anno ſecundo Antonini Pii, (Chriſti CXXXIX.) praeter hanc, inquam, Ptolemaei σύνταξιν, de qua infra lib. IV. ſuo loco dixi, et quam μέγαν Ἀστρονόμον adpellabant, Alexandrinis in pretio fuit alter codex, dictus μικρὸς Ἀστρονόμος, ſiue vt e Pappo Voſſius zz) obſeruat, μικρὸς Ἀστρονομούμενος, (Arabibus, vt Abulpharaio, p. 50. *tractatus intermedii*, inter Euclidis elementa et Almageſtum Ptolemaei,) in qua collectione continebantur hi libri:

Theodoſii Tripolitae Sphaericorum libri III.

Euclidis Data, Optica, Catoptrica ac Phaenomena.

Theodoſii Tripolitae de habitationibus et noctibus ac diebus libri II.

Autolyci Pitanaei de ſphaera mota, et libri II. de ortu atque occaſu ſtellarum inerrantium.

Ariſtarchi, Samii, de magnitudinibus et diſtantiis ſolis ac lunae.

Hypſiclis, Alexandrini, Ἀναφορικὸς, *ſiue de aſcenſionibus.*

Menelai, Alexandrini, Sphaericorum libri III. [P]

Hi libri, vel plerique horum, graece iunctim MSti occurrunt in quibusdam bibliothecis, et *Arabice* quoque exſtant e verſione *Thebiti*, vt docet *Labbeus* bibl. nou. MSS. pag. 251. et

zz) Lib. de ſcientiis Math. cap. XXXIII. §. 18. pag. 163. *H. Sauilius* praelect. II. in Euclidem pag. 40. qui hoc ſe volumen integrum in bibliothecis Galliarum et Italiae ſaepe vidiſſe, et illius ſcriptores graece vel impreſſos, vel msstos communi bibliothecae (Oxonienſi) donaſſe ſe teſtatur.

et 256. vniuerſos arabice verſos memorans, excepto Hypſiclis ἀναφορικῷ, quem translatum ex Oriente ſecum attulit *Iacobus Golius* [aaa]).

XIII. Quum de Euclidis ſcriptis infra egerim ſingulari capite: de reliquis in praeſenti dicere operae pretium eſt, ac primum de AVTOLYCO, Pitanaeo, ex Aeolide, mathematico, praeceptore Arceſilai, qui Theophraſtum deinceps audiit, teſte *Laertio* IV. 29. vnde de aetate Autolyci conſtat; ſucceſſit enim Ariſtoteli Theophraſtus Olymp. CXIV. 3. ante Chriſtum 322. Laudant Autolycum *Pappus* in mathematica collect. *Simplicius* ad Ariſtot. de coelo II. comment. 46. *Ioh. Philoponus* ad Phyſic. lib. II. aliique. Liber περὶ κινουμένης σφαίρας de ſphaera et ortu fixarum, atque occaſu vario, graece et latine editus a *Conrado Daſypodio* eſt Argentorat. 1572. 8. [bbb]) Et latine ex verſione et cum commentariis *Franciſci Maurolyci*, Siculi, Abbatis Meſſanenſis, Meſſanae 1558. fol. qui Theodoſii libros et Menelai Alexandrini Sphaerica et Euclidis Phaenomena addidit. Exſtat et *latine*, cum verſis gr. ſcholiis antiquis, *Ioſepho Auria*, Neapolitano, interprete, cum Maurolyci [ccc]) adnotationibus, Romae 1587. 4. Habetur praeterea latine in Synopſi mathematica *Marii Merſenni* pag. 243. Pariſ. 1644. 4. Arabicam *Alkendi* interpretationem laudat Abulpharaius pag. 50. Conf. *Io. Gotfredi Lackemacheri* diſſ. de Alkendo. Helmſtad. 1719. pag. 13.

Libros II. de vario ortu et occaſu ſiderum inerrantium graece et latine itidem edidit *Daſypodius*, Argentorat. 1572. 8. *Latine* praeterea collatis quinque MSS. Vaticanis *Autolycum* et graeca ad eum ſcholia vertit *Ioſephus Auria*, Neapolitanus. Romae 1588. [et 1591. vid. Catal. bibl. Lugd. Bat. pag. 173. nr. 41.] 4. [*Autolyc.* de vario ortu etc. Romae 1568. 4. vid. Catal. Leid. l. cit.] Tranſtulit et gallice *P. Forcadellus* Pariſ. 1572. 4. Ex Autolyco etiam pleraque in ſuum de expetendis et fugiendis rebus opus tranſtulit *Georgius Valla*, Placentinus, libro XVI. *Fabric.*

Codd. msstos enumerat *Heilbronner* paſſim in hiſtoria matheſeos. In biblioth. *Vaticana* ex *Montfaucon* bibl. bibliothec. etc. περὶ ἐπιτολῶν καὶ δύσεων et de ſphaerae motu. (pag. 538. 539) — in bibl. *Medicea Florent.* bis de ſphaerae motu: deeſt finis. (p. 554. 557.) conf. *Bandini* catal. II. pag. 30. nr. 14. — In bibl. Card. *Radulphi*, nunc regia Pariſ. de ſphaerae motu atque de occaſu et ortu. (pag. 574.) — in bibl. *Car. de Montchal* archiepiſcopi Toloſani, vterque Autol. liber. (pag. 576.) — in bibl. *Colbertina*, de ortu et occaſu. (pag. 577.) — in bibl. Cardin. *Mazarini*, de ſtellarum ortu et occaſu. (pag. 583.) — (in bibl. *Pariſ.* teſte catalogo eſt lib. de ſphaera mota in *decem* codd. et de ortu atque occaſu ſtellarum in *ſeptem* codd. msstis.) in bibl. *Bodlei.* Autolyci vterque liber, cum anonymi ſcholiis quibusdam, (pag. 594.) de ortu et occaſu ex verſione arabica *Zin Eddin Abhari*, (pag. 610.) idem liber

aaa) Vide Catalogum MSS. Arabicorum a Golio allatorum nr. 54. in 4.

bbb) Inſcriptio libri eſt: *Conradi Daſypodii Sphaericae doctrinae propoſitiones*, graece et lat. Continentur hoc libro *Theodoſii* libri III. de ſphaera: *eiusdem* liber vnus de habitationibus, et libri II. de diebus et noctibus: item *Autolyci* liber de ſphaera mobili. *Eiusdem* libri II. de ortu et occaſu ſtellarum et *Barlaami* libri V. logiſticae aſtronomiae. vid. *Weidler* pag. 580. et eiusdem bibliographiam aſtronomicam, Witteberg. 1755. 8. pag. 27. *Harl.*

ccc) *Maurolycus*, Siculus, Abbas Meſſanenſis, ediderat illum latine, Meſſanae, typis Petri Spirae, 1558. fol. teſte *Lambecio* comm. de biblioth. Caeſ. tom. VII. pag. 468. edit. Kollarii. *Harl.*

liber graece, bis (p. 616. 617.) — in alia *Angliae* bibl. de ortu et occaſu ſider. cum ſcholiis. (pag. 633. et 637.) — Huic Heilbronn. recenſui add. infra in hoc vol. in Synopſeos vett. mathematicorum Bernhardinae vol. VII. — Tum in bibl. *Veneta* D. Marci vterque *Autolyci* liber in cod. CCLIV. teſte catalogo p. 143. — In bibl. *Leidenſi* (ſecundum catal. p. 456. nr. 1031.) *Autolyc.* de ortu et occaſu ſiderum, ex graeco ſermone in arabicum verſus a *Coſta Ben Louca.* — In bibl. *Vindobon.* lib. de Sphaera teſte *Lambecio* comment. de bibl. Caeſ. tom. VII. pag. 468. nr. 3. — in biblioth. *Eſcorial.* ſphaerica et de ortu atque occaſu libri duo, graece, teſte *Plüero* in itinerario per Hiſpan. pag. 160. — In *Caſiri* biblioth. arabico-hiſpana tom. II. pag. 345. citatur codex libr. de ſphaera mota, quem *Alchindus*, (ita enim ibi ſcribitur,) exornauit, et de vario ſiderum inerrantium ortu et occaſu, arabice verſorum: ſed in arabica philoſophorum bibliotheca, ibidem laudata, Autolycus dicitur ſcripſiſſe *tres* libros de vario ſiderum ortu etc. vti quoque Abulpharagium tradidiſſe, notat Caſiri. *Harl.*

De aliis *Autolycis* tribus antiquioribus vide, ſi placet, *Leopardum* XIII. 5. emendationum, et *Valeſium* ad Harpocration. pag. 103. quibus addes *Autolycum*, Areopagitam, de quo Suidas.

XIV. ARISTARCHVS [ddd]), Samius, aequalis fuit Cleanthis, Stoici, qui Zenoni ſucceſſit Olymp. CXXIX. ante Chriſtum 264. [262. V. C. 490. apud *Saxium* in Onomaſt. I. pag. 104] Refert enim *Plutarchus*, Ariſtarchum a Cleanthe impietatis accuſatum, quod terram moueri docuiſſet, lib. de facie in orbe lunae pag. 923. *ὥσπερ Ἀρίσταρχον* [eee]) *ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας* [P] *προκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν* [fff]). *ὅτι φαινόμενα σώζειν ἀνὴρ ἐπειρᾶτο, μένειν τὸν οὐρανὸν ὑποτιθέμενος, ἐξελίττεσθαι δὲ κατὰ λοξοῦ κύκλου τὴν γῆν ἅμα καὶ περὶ τὸν αὑτῆς ἄξονα δινουμένην.* Obſeruationem ſolſtitii aeſtiui, ab Ariſtarcho factam, anno periodi Callippicae primae quinquageſimo, Olymp. CXXV. 2. memorat *Hipparchus* apud Ptolemaeum III. 1. pag. 60. magnae ſyntaxeos. Meminit Ariſtarchi, Samii, etiam *Archimedes* in Pſammite pag. 120. 121. 126 et 127. edit. [ggg]) Graece Baſil. Varro apud *Gellium* III. 10. (vbi pro Ariſtide, Samio, vti in Ioh. Pici operibus pag. 377. pro Allaxarcho legendum Ariſtarchus,) *Vitruuius* lib. I. cap. 1. et lib. IX. cap. 4 et cap. 9. quo in loco horologiorum [hhh]) genera ab eo reperta refert. *Sextus Empiricus* IX. aduer-

ddd) De *Ariſtarcho* vid. *Bayle* Diction. tom. I. voc. *Ariſtarque*, pag. 312 ſq. vbi etiam de diuerſis variorum de Ariſtarchi aetate opinionibus, ſententiaque de motu terrae, et de locis Plutarchi paullo copioſior eſt: *Weidler* cap. VI. 4. pag. 127 ſqq. *Heilbronner* pag. 243 ſqq. vbi pag. 244. paucis repetit ingenioſam Ariſtarchi methodum de ſolis diſtantia per lunae diſtantiam et *διχοτομίαν* inveſtiganda, quam *Ricciolus* in Almageſto part. I. pag. 106 ſqq. vberius expoſuerat, et ad nouas adplicuerat hypotheſes: *Montucla* I. pag. 228 ſqq. vbi quoque dichotomiam illam paucis explicat; *La Lande* I. pag. 148. *Harl.*

eee) Ita legendus ille locus, non *Ἀρίσταρχος Κλεάνθη.* Confer *Menagii* notas ad Laërtii VII. 85. pag. 389. Eudoxo iuniorem Ariſtarchum etiam ex Archimede colligas, qui hunc Eudoxo p. 121. poſtponit. Vt adeo errauerit Fromundus et Simlerus, qui longe antiquiorem faciunt apud *Voſſium* cap. 33. de ſcientiis Mathemat. §. 1. pag. 157.

fff) *Gaſſendi* Phyſicae ſect. II. lib. III. cap. V. pag. 617. tom. I. Opp. iam ſenſit, nomina eſſe a librariis tranſpoſita. vid. *Bayle* l. c. not. *A. Harl.*

ggg) Ex Plutarchi igitur et Archimedis locis *Eberhard*, Prof. Halenſis, in Neuen vermiſchten Schriften nr. VI. Halae 1788. collegit cum aliis, Ariſtarchum, non Philolaum, primum docuiſſe, terram moueri circa ſolem et hunc in medio vniuerſo quieſcere. *Harl.*

hhh) Docte de hoc Ariſtarchi inuento agit *Martini* von den Sonnenuhren der Alten p. 98 ſqq. *Harl.*

IX. aduerſus Mathem. pag. 410. *Nicetas* lib. I. theſauri orthodoxae fid. cap. 10. *Plutarchus* quaeſt. Platonic. pag. 1006. et lib. de facie in orbe lunae pag. 932. 938 et 925. vbi laudat Ἀρίσταρχον ἐν τῷ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, *in libro de magnitudinibus et diſtantiis* ſolis et lunae, lectum etiam Archimedi et *Pappo* Alexandrino lib. VI. Collectionis mathematicae, propoſitione 38 ſq. et *Pſello* de omniſaria doctrina cap. 93. vbi Ariſtarchum adpellat ἀστρονομικώτατον. Hic ipſe eſt liber, qui ſolus ex Ariſtarchi ſcriptis ad nos peruenit, latine verſus a *Georgio Valla*, Placentino. Venet. 1498. fol. [iii]) deinde a *Federico Commandino* cum eiusdem notis, Piſauri 1572. 4. vid. Giornale d'Italia tom. 19. pag. 172. [cum *Pappi* Alexandrini explic. quibusdam.] Denique a *Ioh. Wallifio* graece e codice H. Sauilii, qui e Vaticano ſuum deſcripſerat, editus Oxoniae 1688. 8. additis Commandini verſione et notis, ſuisque ipſius animaduerſionibus, [et Pappi Alex. fragmento adhuc deſiderato.] Recuſa eſt haec editio graecolatina in tomo tertio operum *Wallifii*, Oxon. 1699. fol. [Argumenta Opp. Walliſior. exhibet *Heilbronner* pag. 699. Idem paſſim ex Montfaucon enumerat Ariſtarchi codd. msstos. In biblioth. *Vaticana*, bis de magnitudine et diſtantia lunae; (pag. 538. 539.) — in muſeo *Caroli Auantii* gr. (pag. 561.) — in biblioth. *Scorialenſi* (pag. 568.) — in biblioth. regia *Pariſienſi*, *Colbertina*, *Mazarini* ter (pag. 571 et 574. 583. ſed in catal. MSSt. illius biblioth. *ſeptem* codd. memorantur, in quibus Ariſtarchi liber continetur:) — in bibl. *de Meſme*, Pappus, *Ariſtarchus* et Hipparchus cum aliis; (pag. 584.) — in biblioth. *Bodleiana*, *Ariſtarchus* latine: (pag. 611.) graece, (pag. 617.) — in alia Angliae biblioth. graece, (pag. 636.) arabice, cum aliis codd. collatus. (pag. 637.) — Illis adde in biblioth. *Veneta* D. Marci, teſte catalogo pag. 143. cod. CCCIV. — in violar. compendio citantur quaedam, in cod. *Mediceo*, ſecundum *Bandin.* catal. I. 549. In *Caſiri* biblioth. arabico-hiſpana pag. 345 ſq. ex arabica philoſophorum bibliotheca memorantur *Ariſtarchi* liber de *arithmetica*, liber de *magnitudine et diſtantiis ſolis et lunae*, quem arabice vertit *Abuluapha Mohamad Ben Mohamad calculator*, et commentariis atque mathematicis demonſtrationibus illuſtrauit auxitque, liber denique de *numerorum diuiſione. Harl.*] — Exſtat et MSta huius libri verſio arabica duplex.

Qui ſub *Ariſtarchi*, Samii, nomine prodiit veluti e graeco translatus liber, Pariſiis 1644. 12. ab *Aegidio Perſona Robervallio* editus, iterumque ann. 1647. 4. a Mario Merſenno ſuarum obſeruationum phyſico mathematicarum tomo tertio inſertus, *de Mundi Syſtemate, partibus et motibus*, (ne cui id fraudi ſit,) a Robervallio [kkk]) confictus eſt ingenii forte ſui exercendi gratia, quo oſtenderet, quomodo ex principiis, quae Ariſtarchi fuiſſe putat, deduci non incommode poſſint, ſaltem cum illis non male cohaereant pleraque ex inuentis nuperis, praeterito ſeculo detectis: vti poſtea *Franciſcus Ieſſop* [lll]), armiger, propoſitiones Hydroſtaticas,

 ad

iii) Inſcriptio eſt: *Georgio Valla interprete. Nicephori Blemmidae* logica. — *Euclidis* elementorum 14us cum *Hypſiclis* interpretatione. *Nicephorus* et *Proclus* de aſtrolabio, *Ariſtarchus*, *Samius*, de magnitudinibus et diſtant. ſolis et lunae. *Timaeus* de mundo. *Cleonidis* muſica. *Euſebius Phamphil.* de theologic. ambiguitatibus. *Cleomedes* de mundo. *Athenagor.* de reſurrectione. *Ariſtotel.* de mundo, magna ethica et poetica, — — Venet. per Anton de Strata. 1488. — per Simonem Papienſem dictum Beuilaquam, 1498. fol. vid. *Fabric.* bibl. lat. mediae et infimae aetatis, edit. *Manſi*, tom. VI. pag. 281. *Harl.*

kkk) Menagius loco laudato, *Bailletus* de auteurs déguiſez pag. 529.

lll) Vid. biblioth. univerſelle tom. 12. p. 129.

ad illuſtrandum Ariſtarchi ſyſtema deſtinatas, vulgauit Londini 1687. 4. Verum hoc ſaltem, notante Walliſio, haud ſatis in Robervalliano Ariſtarcho cohaeret, quod ex ſolis circa ſuum axem motu deducit ille plurima, quem immotum plane, teſtante Archimede, ſtatuit Ariſtarchus. Sed et quae de Aeolipilis [mmmm]) habet, aliaque multa, quae legenti paſſim occurrunt, nouitium opus eſſe ſatis indicant. Ariſtarchi *praedictiones mathematicae de planetis* memorantur in *Labbei* biblioth. noua MSS. pag. 116. 119. [¶]

De aliis ſeptem vel octo *Ariſtarchis* dixi infra libro quinto, vbi inter grammaticos celebro Ariſtarchum, Alexandrinum. Iam ſuffecerit adnotaſſe, a pandectarum Brandenburgicarum ſcriptore male Ariſtarchum noſtrum Samium confundi cum Ariſtarcho, tragico.

XV. HYPSICLES, Alexandrinus, Iſidori, mathematici, quem ipſe magnum [nnn]) vocat, diſcipulus ac Plutarchi et Baſilidis, Tyrii, aequalis fuit. De aetate eius conſtat ex eo, quod Suidas ait Iſidorum ſub Diuis Fratribus floruiſſe (M. Aurelio et L. Vero, qui fuerunt ab ann. Chriſti 160. ad 169.) Itaque quis non miretur, Voſſium [ooo]) eo ipſo loco, quo Suidae ſententiam laudat, tamen tradere, *Iſidorum* claruiſſe ſub Ptolemaeo Phyſcone [ppp]). Sed doctiſſimi etiam viri dormitant aliquando, et inhumanus ſit, qui eis hoc nomine inſultandum, et qui hoc eis propter infinita alia egregie obſeruata non libenter condonandum putet. Citatur *Hypſicles* a *Diophanto* in lib. de numeris πολυγώνοις propoſ. VIII. et ab *Achille Tatio* ad Aratum, qui Tatius Iſidorianum praeceptorem ſuum laudat. *Theophylactus* inſtitutione regia II. 19. pag. 78. vbi notat, ad regis exemplum ſe omnes componere, *ſi teneri*, ait, *philoſophia videbitur imperator et mathematicis delectari*, παρὰ τὰς βασιλικὰς θύρας οἱ τοῦ Πλάτωνος γέμοντες, καὶ οὐδὲ τοῖς τὰς πύλας τηροῦσιν ὁ Ἀρχιμήδης, ὁ Εὐκλείδης, ὁ Ὑψικλῆς ἀνεπίγνωστοι. — De *anaphorico* conf. *Salmaſ.* de annis climactericis pag. 688. Huius itaque Hypſiclis *anaphoricus* ſiue περὶ τῆς τῶν ζωδίων ἀναφορᾶς, *de aſcenſionibus* ſignorum coeleſtium in Alexandrino climate, libellus, ex II. msst. bibl. regiae, graece et latine cum *Iacobi Mentelii* verſione lucem vidit vna cum opticis Heliodori, Pariſiis apud Cramoiſium ann. 1657. 4. curante Eraſmo Bartholino. Idem Hypſicles auctor creditur *libri XIV. et XV. elementorum Euclidis*, qua de re vide, ſi placet, quae dixi infra in Euclide. *Fabric.*

[Codices reperiuntur plerumque inter reliquos mathematicorum libros ſcriptos. vid. Heilbronner. — *Hypſiclis* anaphorica, arabice, in bibl. Leidenſi, pag. 454. nr. 162. catalogi. *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpana tom. I. pag. 340. ex arabica philoſophorum bibliotheca refert, *Hypſiclem* libr. XIV. et XV. Euclidis, illius magiſtri, Alexandriae vulgaſſe, regique obtuliſſe; et pag. 346. ex eadem, „*Hypſicles*, ait, philoſophorum ſuae aetatis nulli ſecundus, mathematicarum diſciplinarum peritus ac magiſter, poſt Euclidis obitum claruit. De huiusmodi ſcientiis egregia ſcripſit opera, ac vtiles reliquit animaduerſiones: ex quibus recenſentur

mmmm) Mentio harum apud *Vitruuium* lib. I. cap. 6.

nnn) *Hypſicles* ad librum XV. Euclidis propoſit. 5.

ooo) *Voſſ.* de ſcientiis Mathemat. cap. 54. §. 6. pag. 328. Sequutus *Iac. Mentelium* in breui monito de Hypſicle eadem tradentem.

ppp) Ὑπὸ τοῖς ἀδελφοῖς apud Suidam fortaſſe ſignificat *fratres Iſidori*. Incertum etiam, ſitne idem Iſidorus, de quo Suidas, et cuius vitam Damaſcius ſcripſit, clarus ſub exitum ſaeculi a Chriſto quinti.

ſentur liber *anaphoricus*, ſeu *de aſcenſionibus*, vel *de ortu* et *occaſu*, et liber de *corporum coeleſtium magnitudine* et *diſtantia.* Praeter ea libros Euclidis nempe XIV. et XV. *exornauit.*" Quare non auctor illorum librorum, ſed commentator habitus eſt. *Harl.*]

XVI. THEODOSIVS, ſphaericorum ſcriptor, diuerſus fuit a *Theodoſio*, Bithyno qqq), qui horologii ſolaris, ad quodcunque clima apti, inuentor celebratur *Vitruuio* IX. 9. et *Straboni* lib. XII. pag. 566. vbi ipſum et filios eius mathematicos fuiſſe teſtatur. Sphaericorum vero ſcriptor *Theodoſius*, Suida teſte, ſcripſit commentarios in Theudae, ſceptici, Laodiceni, capitula, quem Theudam e *Laertio* IX. 119. colligitur, circa Traiani tempora et paullo ante vixiſſe. Male igitur a *Ricciolo* in Almageſto vixiſſe traditur ann. 52. ante C. N. et in philoſ. transactionibus anglic. nr. 110. pag. 229. atque a *Iac. Andrea Cruſio* pag. 5. de nocte et nocturnis officiis ad Pompeii M. tempora refertur. Neque Theodoſii meminit neque euoluiſſe eius ſcripta videtur Ptolemaeus, licet hunc ex illis profeciſſe adfirment *Pena* praef. ad ſphaericorum libros, et *Voſſius* pag. 160. de ſcientiis mathematicis. At laudant Theodoſium eiusque ſcripta *Theo* ad Ptolemaeum, *Pappus*, Alexandrinus in ſua συναγωγῇ, *Proclus* in hypotypoſi aſtronomica pag. 7. et ante hos *Laertius* IX. 70. Exſtant huius *Theodoſii* Σφαιρικῶν *Sphaericorum libri III.* latine ex antiquiore verſione, (quam videtur legiſſe Ioannes de Sacro Boſco, qui Theodoſium laudat,) libri III. Theodoſii a *Io. Vögelino*, Hailpronnenſi, reſtituti et ſcholiis illuſtrati, Viennae 1529. 4. [vid. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte pag. 284 ſqq. qui *Vögelini* refert narrationem, decem ante annis Theodoſium editum eſſe, innumeris paene ac prodigioſis erroribus occupatum, adeo ſane, vt a nemine intelligi poſſet, — ſe, (Voegelinum,) comparatis duobus vetuſtis exemplaribus, altero ex Viennenſis gymnaſii bibliotheca, altero ex muſeo Collimitii Theodoſium priſtino reſtituiſſe nitori etc. Primam latinam verſionem vulgauit *Platon*, Tiburtinus, Venet. 1518. Hinc forſan *Maittarii* (A. T. II. 2. pag. 720.) error oriri potuit, qui Voegelini verſionem *Venetiis*. 1529. prodiiſſe ſcripſiſſet. In indice pag. 284. error typographic. *Pariſ.* eiusd. ann. eſſe videtur. *Harl.*] — graece editi a *Iohanne Pena*, regis Galliae mathematico, qui ad calcem voluminis verſionem ſuam latinam ſubiecit: cum Euclidis Opticis etc. Pariſ. 1557. [al. 1558.] 4. Ex Penae verſione poſtea cum ſphaera Autolyci, phaenomenis Euclidis, Menelai, et ſuis ipſius ſphaericis recudi curauit *Franciſcus Maurolycus*, Meſſanae eodem anno 1558. fol. et cum demonſtrationibus [*] ac ſcholiis ſuis *Chriſtophorus Clauius*, adiunctis tabulis ſinuum et tangentium doctrinaque triangulorum ſphaericorum. Romae 1586. 4. et in Operibus *Clauii*, tom. I. Moguntiae 1612. fol. [vid. Heilbronner. pag. 672.] — *Claudius Franciſcus Milliet*

de

qqq) Eumdem putant *Ioh. Pena* praef. ad ſphaerica et *Voſſius* cap. 15. pag. 58. Sed merito aliter viſum *Menagio* ad Laert. IX. 70. p. 429. *Fabric.* Eumdem cum ſcriptore ſphaericorum eſſe, ſuſpicatur *Martini* vor den Sonnenuhren der Alten pag. 104. et *Weidler*, qui pag. 146 ſqq de Theodoſio, ſphaericorum ſcriptore, eiusque potiſſimum aetate copioſior eſt, putat, Theodoſium Tripolitam, qui de verno tempore poema fecit, diuerſum eſſe a Theodoſio, Bithyno, et hunc, vel vnum ex eius filiis ſphaericorum compoſuiſſe opus. In ſphaericis autem collegit Theodoſius decreta aſtronomorum et geometrarum antiquiorum, atque circulorum, in ſphaera deſcriptorum, rationes ac proprietates demonſtrauit; idem fundamenta iecit trigonometriae ſphaericae. adde *Montuclam* I. pag. 281 ſq. qui, (vti Weidlerus,) reiecto Suidae teſtimonio, Theodoſium, ſphaeric. ſcriptorem, eumdem eſſe putat, cuius Vitruuius et Strabo meminerunt. *Harl.*

de Chales, S. I. in tomo I. curſus, ſeu mundi mathematici, Lugd. 1674. fol. poſt octo Euclidis libros exhibet etiam Theodoſii ſphaerica. vid. Heilbronner. pag. 687.] — Les trois livres des Spheriques de Theodoſe et une Trigonometrie, par *I. B. du Hamel*, Pariſ. 1660. 4. — *Archimedes*, *Apollonius Pergaeus et Sphaerica Theodoſii* ab *Iſaaco Barrow* demonſtrata, Londini 1675. 4. — Graece, ex Penae editione, conſulto etiam MS. Sauiliano, edidit, latinam Penae verſionem, paucis interdum immutatam, reiecit ad calcem, *Ioſ. Hunt*, A. M. Oxonii 1707. 8. conf. noua litteraria Hamburgenſia, 1707. pag. 366. — *Hebraica* verſio *Coſtae Ebn Louca* MS. in bibl. Bodl. — [vid. *Wolf.* bibl. hebr. tom. III. pag. 964. in bibl. *Leiderſi*, *Coſtae* hebr. verſio, teſte Catal. pag. 454. nr. 513, 2. in bibl. *Bodleiana*, (Heilbronner pag. 615.) *Theodoſius*, *Menelaus*, *Thabit Ebn Corra*, et *Ebn Aphla*, de ſphaericis, hebraice; item (pag. 616.) ſphaerica *Theodoſii Menelaique*, hebraice. In *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana I. p. 345. ex arabica philoſophorum bibliotheca, (vti ab *Abulpharajo* p. 50.) dicitur praeſtantiſſimus *ſphaericorum* liber inter Euclidis elementa et Almageſtum Ptolemaei interiectum occurrere. Idem Caſiri pag. 187. memorat *Mohamad Ben Haſſan* commentarios arabice ſcriptos in mathematica *Theodoſii* et *Menelai* opera.] — *Arabice* in variis occurrunt bibl. [— vt Leidenſi, in catal. pag. 455. nr. 1024 2. ibid. obſeruationes ad tractatum de ſphaera: ibid. nr. 556. 3. *Theodoſ. de ſphaeris* accurante Jahja Ben Muh. Africano: alius codex, ibid. pag. 456. nr. 1031, 1. — e graeco verſus ab *Abu Zeid Ben Nocta*, ibid. pag. 459. nr. 1031, 2. in bibl. quadam *Angliae*, Theodoſii mathematica opera, (Heilbronner pag. 637.) et de ſphaera, per *Naſſireddin Tuſaeum* arabice, (ibid. pag. 638.) *Harl.*] — Latina ex arabico interpretatio [rrr]) lucem vidit interprete *Platone Tiburtino*, Venet. 1518. [sss]) Verum in hac verſione definitiones et theoremata multiplicata ſunt, demonſtrationibus viciſſim mutilatis, ita, vt aliud prope opus eſſe videatur. Vitellionem in opticis ſuis, (qui medio ſaeculo poſt Chriſtum decimo tertio ſcripſit,) Theodoſii noſtri principiis inſtitiſſe, ab eodem Pena obſeruatum.

Περὶ ἡμερῶν καὶ νυκτῶν, *de diebus ac noctibus* libri II. latine tantum prodierunt ex interpretatione *Ioſephi Auriae* cum ſcholiis antiquis et figuris. Rom. 1587. [ann. 1588. et 1591. in catal. bibl. Leidenſis pag. 172. et pag. 195. nr. 41.] 4. Ediderat etiam propoſitiones gr. et lat. ſine demonſtrationibus *Conradus Daſypodius*, Argentorat. 1572. 8. Graece exſtant in bibl. regis Chriſtianiſſimi, ne de arabica verſione dicam.

Liber περὶ οἰκήσεων, *de habitationibus*, curante eodem *Ioſepho Auria*, vidit lucem latine tantum Rom. 1587. 4. Et ex *Franciſci Maurolyci* verſione vna cum ſphaericis, de quibus iam dixi, Meſſanae 1558. fol. tum in ſynopſi mathematica Marii Merſenni p. 246. [Theod. opera editurus erat Io. Regiomontanus. vid. *Heilbronner* pag. 501.] Graece et arabice etiamnum deliteſcit in bibliothecis. [Graece in bibl. Leidenſi cat. pag. 402. nr. 18.]

[De codd. msstis paſſim egit *Heilbronner* ex Montfaucon. bibl. bibliothecarum etc. In bibl. *Vaticana*, ter ſphaerica, bis de diebus et noctibus, (p. 538. 539.) de ſphaeris, (p. 542. 545.)

rrr) Facta eſt ſaeculo XI. qua cum graeco collata, incredibile diſcrimen non modo facilitatis, ſed etiam breuitatis inueniri, iudicat docetque *Pena* in praefatione, textui graeco praefixa. vid. *Weidleri* ſupplementa etc. pag. 2 ſq. *Harl.*

sss) Vid. paullo ante de hac editione notata. *Harl.*

545.) — in bibl. S. Marci Dom. *Florent.* de Sphaeris libri III. (pag. 557 et 558.) — in bibl. D. Marci *Venetiis*, Sphaerica et catoptrica, (pag. 560. in catalogo autem MSSt. illius bibl. pag. 142. Sphaericorum libri III. et pag. 143. de habitationibus et diebus ac noctibus libri II. graece.) — in bibl. Ambroſiana *Mediolani*, Sphaerica, (p. 564.) — in bibl. *Pariſ.* Sphaerica, (pag. 571. 574.) Sphaerica cum ſcholiis, in Colbertina (pag. 577.) in bibl. Abbatiae S. *Remigii*, Rhemenſis, Sphaerica, (pag. 582.) *Pariſ.* in bibl. Baluſii, de circulis et ſphaera, item de diebus ac noctibus. (pag. 583.) inter MSS. de Meſme, Sphaera, (pag. 584.) in catal. MSS. bibl. Pariſ. regiae Sphaerica in *ſeptem*, de habitationibus in *nouem*, de diebus ac noctibus in *octo* codicibus numerantur. — inter codd. graecos de *Meſme*, (Heilbronner p. 584.) eſt nr. 11. in quo exſtat *Ioannes*, diaconus, in Sphaeram Theodoſii. — in bibl. *Bodleiana*, libri III. de Sphaeris, (pag. 604. 613.) de habitationibus; item de diebus et noctibus lib. II. (pag. 616.) tum Sphaericorum libri III. gr. porro, additiones ad Theodoſii Sphaerica ex Maurolyco, atque gr. de diebus et noctibus libri II. (pag. 617.) — in bibl. *Oxonienſi*, Theodoſius Sphericks, with other mathematical Tracts, iterum eiusdem *Sphericks*, by *Rawlinſon* (pag. 624.) — adde: in bibl. *Scorial.* teſte *Pliiero* in itinerario per Hiſpan. pag. 195. Sphaericorum libri III. de domibus et de diebus ac noctibus, graece. — Librum de habitationibus Manilio ſuo anglice addidit *Eduardus Sherburne*, Londini 1675. fol. *Harl.*]

Perdita Theodoſii ſcripta haec ſunt:

Σκεπτικὰ κεφάλαια. Laertius IX. 70. Suid. in *Θεοδόσιος* et *Πυῤῥώνιοι.*

Ὑπόμνημα εἰς τὰ Θευδᾶ κεφάλαια. Suid. *Θεοδᾶς.*

Ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους ἐφόδιον. id.

Διαγραφαὶ οἰκιῶν ἐν βιβλίοις γ΄. id.

Ἀστρολογικά. id.

Poſt haec ſcripta Theodoſii, philoſophi, memorat Suidas et alterum huius nominis, quem Tripolitam vocat et carmen heroicum de vere, aliaque varia ſcripſiſſe refert. *Θεοδόσιος, ἔγραψε δὲ ἐπῶν εἰς τὸ ἔαρ, καὶ ἕτερα διάφορα. ἦν δὲ Τριπολίτης.* *Fabric.* Haec et ſuperiora *Eudocia* pag. 229. tribuit vni *Theodoſio, Tripolitae.* *Harl.*

XVII. MENELAVS, patria Alexandrinus ttt) fuit, teſte *Pappo* lib. VI. collectan. mathemat. propoſit. 56. et *Proclo* in Euclidem pag. 90. Geometra vocatur a *Ptolemaeo* lib. VI. magnae conſtructionis pag. 170. vbi ait, eum obſeruationes aſtrologicas inſtituiſſe Romae anno primo Traiani, imp. qui reſpondet anno Chriſti XCVIII. Eumdem non dubito eſſe *Menelaum*, mathematicum, quem colloquentem inducit ſecum *Plutarchus* lib. de facie in orbe lunae pag. 930. Neque alius eſſe videtur, de quo *Abulpharajus* pag. 42. *Poſt Archimedem celeber fuit Menelaus, qui docendis diſciplinis mathematicis operam impendit, ſcripſitque librum de diſtinctione corporum mixtorum.* [In biblioth. philoſophorum arabica, apud *Caſir.* tom. I. p. 345. „*Menelaus* mathematicus ille eſt, cuius meminit Ptolemaeus in magna Syntaxi.

ttt) *Mileſius* praeter rem vocatur in ſermone conuentus ſecundi academiae Petropolitanae p. 25. Arabibus *Mileus.* vid. in hoc volumine infra, in Bernhardiana veterum mathematicor. cap. VII. [*Mileus* pro Menelao, in cod. biblioth. Bodleianae. vid. Heilbronner pag. 604.]

Syntaxi. Hic Alexandriae diſciplinarum mathematicarum ſtudia diligenter excoluit. Huius opera primum ſyriace, poſtremum arabice prodierunt, videlicet, *liber* de *figuris ſphaericis* et liber *de quantitate ac diſtinctione corporum mixtorum.*" *Harl.*] — *Ramus* I. ſchol. mathem. *Hipparchi*, ait, *libros duodecim*, Menelai *ſex de ſubtenſis et chordis*, *quibus methodum tradit conſtruendi canonis ſubtenſarum ad vſus geometricos*, *videmus a Ptolemaeo quinque theorematis contractos eſſe. Aſtrologiam Aegyptiam*, *imo latinam Caeſaris imperio ſubductam compendio pari complectitur.* — *Quadripartitum vero obſeruationes Chaldaeorum nominatim adpellat.* — *Menelaum* cum ſuis ipſius et Theodoſii ſphaericis et phaenomenis Euclidis latine edidit *Franciſcus Maurolycus*, Meſſanae 1558. fol. — Eius *III. libros Sphaericorum* ſiue de figuris ſphaericis ex Arabico [uuu]), neſcio quo auctore, latine edidit in ſynopſi mathematica *Marinus Merſennus*, Pariſ. 1644. 4. p. 205 ſq. [☞] *Hos Menelai libros*, (Merſenni verba agnoſcis,) *cum ego in antiquis ex membrana codicibus inueniſſem*, *conatus ſum eos, quoniam corruptiſſimum erat exemplar, emendare ac reſtituere*, *nec non quam plurimis tum neceſſariis tum argutis adaugere propoſitionibus.* [Editionem parauerat Io. Regiomontanus. vid. Heilbronner pag. 502.] Nouam editionem ex MStis Bodleianis et Sauilianis integritati ſuae reſtitutam Oxoniae 1723. praelo ſubiecit *Edmundus Halleyus*, (male *Gallei* in ephemeridibus litterariis Pariſ. 1714. II. pag. 230. et memoriis Treuolt. 1717. pag. 117.) — *Menelaus* et *Theodoſius* hebraice, ex arabico verſi a R. *Moſe Aben Tibbon*, vid. I. C. Wolfii biblioth. hebraic. p. 133. hebraice MS. Oxoniae inter codd. Huntingtonianos. vid. Wolf. B. hebr. tom. III. pag. 682. pag. 1163. et 680. vbi de commentario Machmed Gabbai ben Aphla [hebraice et graece in cod. Bodleianis. vid. Heilbronner pag. 616 et 617. Kheuageh Naſſeredin Mohamad commentarios in mathematica Theodoſii et *Menelai* opera memorat *Caſiri* bibl. arab. hiſpana I. pag. 187. Ibidem pag. 386. cod. arab. *Menelai* ad Timotheum regem liber de ſtatica, vbi de corporum mixtorum quantitate et pondere. — *Menelaus* de figg. ſphaericis, accurante *Ahmed Ben Said Hereweuſi*, arabice, in bibl. *Leidenſi*, Catal. pag. 454. nr. 399, 2. ibid. pag. 455. nr. 1024, 4. de figg. ſphaericis ex graeco arabice verſus: ib. pag. 456. nr. 930. idem liber arabice verſus e graeco, accurante Principe *Abu Naſir Manſour*, cum figg. *Franciſci Maurolyci* verſio lat. in MS. exſtat in biblioth. Pariſ. vid. Catalog. codd. Pariſ. IV. pag. 331. cod. DCCLI. *Harl.*] Arabicum codicem, manu exaratum, memorat Labbeus bibl. nou. MSS. p. 251. Meminit huius Menelai etiam *Pappus* lib. IV. propoſ. 30. *Theo* ad Ptolemaeum I. ſyntax. magnae pag. 77. lib. VI. pag. 342. 344. lib. II. pag. 99. lib. IV. pag. 203. *Proclus* in hypotypoſi aſtron. poſit. De *Menelao*, *Aegeo*, poeta [vvv]), et *Menelao*, *Anaeo*, ex Anea, Cariae ciuitate, peripatetico atque hiſtorico, vide, ſi placet, Voſſium in hiſtoricis graecis pag. 388.

XVIII. Poſt

uuu) An ex arabico verſi ſint, dubium eſſe videtur. *Harl.*

vvv) *Ruhnken.* in diſp. de *Longino* §. X. pag. 27 ſq. (praemiſſa II. editioni Longini Toupianae,) de hoc poeta quaedam adtulit. Longinus apud rhetor. MS. laudat eum. Suidas prodit in Μενέλαος, (et ex eo Eudocia pag. 302.) eum fuiſſe ἐποποιὸν, et ſcripſiſſe Θηβαΐδα ἐν βιβλίοις ιβ' atque alia: *Stephanus Byzant.* voc. Τέμμιξ citat *primum* librum Θηβαΐδος, in voc. Τρεμήνη *quartum* Θηβαϊκῶν. Apud eumdem *Stephanum* voc. Εὔτρησις ille poeta Menelaus memorari videtur Ruhnkenio, quamuis *Voſſius* de hiſt. graecis III. pag. 181. Menelaum, philoſophum peripateticum, eumdemque hiſtoriae ſcriptorem, intelligere malit. *Harl.*

XVIII. Poſt ſcriptores in paruo hoc Alexandrinorum aſtronomo comprehenſos, redeundum eſt ad ſeriem temporis, quam recenſio illius tantiſper interrupit, vbi occurrunt primo loco, qui ſub Ptolemaeo Philadelpho claruerunt poetae, ARATVS, Phaenomenon ſcriptor, et MANETHO, quibus ſingularia capita ſuo loco infra deſtinaui, et cum Arato plures eius interpretes, cum Manethone alios graecos ſcriptores aſtrologiae apoteleſmaticae, quam potui diligenter recenſui.

Horum aequalis fuit CONON, Samius www), cuius obſeruationes aſtronomicas, in Italia factas, memorat Ptolemaeus libro de adparentiis fixarum. Libros VI. de aſtrologia memorat Ricciolus. Comam Berenices ab eo inter ſidera relatam celebrant Callimachus apud ſcholiaſten Arati, Catullus, carm. LXV. Hyginus II. 24. poetic. Aſtronomic. et Theo in Aratum. Epigramma vetus pag. 550.

E Beroniceo detonſum vertice crinem
Retulit eſuriens graecus in aſtra Conon.

Probus in Eclog. III. Virgilii: *Conon Samius, mathematicus, Aegyptius natione, Ptolemaeo libros de aſtrologia ſeptem reliquit. Porro alterum poſt Cononem quem dicat Virgilius incertum eſt. Sed ſuſpicantur Archimedem, quod Cononis diſcipulus. Quidam Eudoxum Cnidium, qui de Aſtrologia diſputauerat. Quidam Aratum* etc. [Eudoxum malit intelligere cel. *Heyne* ad Virg. Ecl. III. 40.] — Eclipſes a Chaldaeis obſeruatas collegit, *Seneca* VII. 3. nat. quaeſt. — Male *Comonus* pro *Conone* legitur in *Nonni* hiſt. 2. ad Nazianzeni ſtel. 2. ex verſione Billii.

Non minus nomen ſibi comparauit geometrica ſcientia, quo nomine vehementer laudatur ab Archimede praef. de lineis ſpiralibus, et praefat. de quadratura parabolae, qui ipſi familiarem fuiſſe ſe, et haec ipſo iam defuncto ſcripſiſſe teſtatur. Scripta *Cononis* ad Thraſydeum citat *Apollonius Pergaeus* lib. IV. Conicar. ſect. Laudatur et a *Pappo* IV. 19. [conf. Heilbronner p. 242 ſq. et 275. Montucla I. p. 266.] Alius fuit *Conon*, qui Archelao Philopatori, Cappadociae regi, (Antonio aduerſus Auguſtum fauenti,) inſcripſit *διηγήσεις* ſiue narrationes fabuloſas quinquaginta, quarum argumenta ſeruauit *Photius* cod. CLXXXVI. et cum Apollodoro graece ac latine edidit *Tho. Galeus* Pariſ. 1675. 8. xxx) Ex iisdem Nic. Damaſcenum quaedam in ſuam *παραδόξων ἐθῶν συναγωγὴν* deriuaſſe, refert idem *Photius* cod. CLXXXIX. Neque alius fortaſſe *Conon* fuit, quem de Italia ſcripſiſſe *Seruius* teſtatur ad VII. Aeneidos, et *ἐν τρίτῳ περὶ τῆς νησιάδος*, et *ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ* laudat ſchol. Apollonii I. 1165. quemque Iudaeorum feciſſe mentionem ſcribit *Ioſephus* I. contra Apionem pag. 1051. Omitto *Cononem*, Athenienſium ducem inclytum, [P] de quo prouerbium *πόλεμος Κόνωνι μελήσει*, eiusque nepotem, Timothei F. de quo Nepos in Timotheo, tum *Cononem*, fratrem Zenonis imp. de quo Galeus ſuſpicatur intelligendum Stephanum Byz. in *Ψίμαδα*.

XIX. De ARCHIMEDE, Syracuſano et admiranda eius ſphaera, tum de ERATOSTHENE, Cyrenaeo, dixi infra capitibus peculiaribus. Iam celebrandus mihi HIPPAR-

www) Vide *Iſ. Voſſium* pag. 258. ad Catullum. Citatur hic *Conon* a Grotio ad Luc. IX. 55.

xxx) Conf. infra, de Photio, vol. IX. nr. 186. pag. 438 ſq. *Harl.*

PARCHVS, patria Nicaenus, e Bithynia, (teſte Strabone ac Suida et Eudocia p. 244.) quique in Bithynia ſub latitudine grad. 36. 5. (vt notat *Edm. Halley* in philoſ. transact. nr. 399. pag. 300.) obſeruationes ſiderum inſtituit, vt refert *Ptolemaeus* in extremo libri de adparentiis inerrantium. Idem tamen Hipparchus in Rhodo etiam obſeruaſſe nonnulla ſe ſcripſit, teſte eodem *Ptolemaeo* lib. V. magnae ſyntax. p. 112. vnde Rhodium Hipparchum a Bithyno male fortaſſis diſtinguunt viri quidam docti, vt *Gaſſendus* tom. V. Opp. pag. 377. et Ricciolus in Almageſto, docens, aequalem Rhodio fuiſſe Bithynum, cui libros ad Aeſchrionem tribuit. Floruit Hipparchus periodi tertiae Callippicae tempore, Olympiade CLIV—CLXIII. (ante Chriſtum CXXVIII—CLXII.) prout ex Ptolemaei lib. II. et III. ſyntax. pulchre obſervatum *Voſſio* de ſcientiis Math. pag. 158 ſq. ἀνὴρ φιλόπονός τε ὁμοῦ καὶ φιλαλήθης eodem Ptolemaeo iudice lib. III. pag. 59. quod Hipparchi elogium e Ptolemaeo repetit Theodorus, Meliteniota, prooemio aſtrologiae,) *numquam ſatis laudatus, vt quo nemo magis adprobauit cognationem cum homine ſiderum*, Plinio II. 26. hiſt. — [Hoc igitur Plinii loco et teſtimonio *Ptolemaei* lib. III. magnae ſyntaxeos cap. 2. motus cl. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 130. annum, quo prima obſeruatio aequinoctii auctumnalis facta eſt, collocat in A. M. 3843. Olymp. CLIV. 3. ante C. N. 160. a. V. C. 592. *Valeſius* in Emendatt. V. 7. p. 126 ſq. Hipparchi aetatem confert ad Olymp. CXXX. recte vero in *Aeliani* hiſt. anim. VII. 8. vbi de Hipparcho ſermo eſt, ἐπὶ Ἱέρωνος τοῦ τυράννου corrigit pro vetere lectione ἐπὶ Νέρωνος. *Harl.* —] Plurimum certe ipſi debet aſtronomia, tum quod plurima aequinoctia quam potuit diligenter a ſe obſeruata, tum inprimis catalogum plurimarum fixarum ſecundum longitudinem et latitudinem plurimasque eclipſium vetuſtiſſimarum obſeruationes a tempore Mardocempedi reliquerit. Ad haec periodum Callippicam yyy) correctiorem adhibuit, et cum latitudinem lunae variam, nodorum anticipationem, tum eccentricitatem motumque lunae circa apogaeum ſegniorem, ad perigaeum vero citatiorem animaduertit, Hypotheſes et tabulas motuum condidit, quibus *vtriusque ſideris curſus in ſexcentos annos praecinuit, menſes gentium, diesque et horas, ac ſitus locorum et viſus populorum* (Ptolem. Geograph. lib. 1. cap. 4.) *complexus, aeuo teſte, haud alio modo quam conſiliorum naturae particeps.* (Plin. II. 12. hiſt.) Nouam ſtellam et aliam, aeuo ſuo genitam, deprehendit: aduertit quoque praeter primi mobilis motum peculiari motu fixas ſtellas lente cieri verſus orientem ſuper polis eclipticae, annumque ſidereum a tropico diſcernit. Pro reliquis etiam planetis tabulas conſtructurus, ſi idoneas a Chaldaeis, Babyloniis, Aegyptiis Graecisque obtinuiſſet obſeruationes. Sic vt primus fere fuerit, notante Heuelio, qui limen oſtii tetigerit, et ſolidiora aſtronomiae iecerit fundamenta.

[Hipparchi vitam eiusque doctrinam et merita et aſtronomica plures V. D. expoſuerunt atque illuſtrarunt:

Io. Andr. Schmid in diſſ. de *Hipparcho,* Theone Alexandrino, et docta Hypatia. Ienae 1689. 4.

Bayle diction. voc. *Hipparque*, tom. II. pag. 770 ſq. *Weidler*. loco in nota citato.

Heilbronner

yyy) Confer Scaligerum II. de emendat. temporum pag. 108 ſq. Baylium in Lexico, vbi de Hipparcho. [*Weidler* in hiſtoria aſtronomiae, cap. VI. §. 14. (vbi multus eſt de Hipparcho,) pag. 142.]

Heilbronner in hiſtoria matheſeos. l. c. 11. §. 165. p. 283 — 286.

Montucla tom. I. pag. 268 — 275. in nota *b*. pag. 272. refutat Weidleri iudicium de Hipparchi ſententia de ſolis diametro.

La Lande Aſtronomie, tom. I. pag. 150 — 155. adde cl. *Mannert*. Geographie der Griechen und Römer, part. I. pag. 95. et *Prideaux* hiſt. V. T. tom. II. pag. 333 ſq.

Formaleoni in diſſertazione ſopra i fonti degli Errori nell'anticha Geografia del Mar nero, adiuncta vol. II. a pag. 163. operis: Storia filoſofica e politica della navigazione del Commercio e delle Colonie degli Antichi nel mar nero. Opera di *V. A. Formaleoni*, Venet. vol. I. 1788. vol. II. 1789. Hipparchum arguit non inertiae, ſed fraudis, dum Byzantii rationem vmbrae ſolſtitialis ad gnomonem = $41\frac{4}{5}$: 120, ex qua altitudo poli, (Polhöhe,) circiter 43 gradus ſequeretur, quum tamen altitudo illa ſit 41 grad. 1 minut., inueniſſe ſibi videbatur; Hipparchum vero eo laudem fuiſſe conſequutum, quod Chaldaeorum catalogum ſtellarum fixarum ſibi vindicaſſet; tum crediſſe illum, ſe etiam pari ratione vti poſſe tabulis, quas Chaldaei pro minimis altitudinibus ſolis meridianis in variis orbis parallelis ſubduxiſſent; vnam illarum iuiſſe per Byzantium; Hipparchum vero mutaſſe minimam altitudinem tabulae meridianam additione duplicis obliquitatis Eclipticae in maximam; at tabulas fuiſſe aliquot mille ante annis ſubductas, quum obliquitas eclipticae fuiſſet 25° et 28″, eoque in maiorem rationum errorem incidiſſe, et admiſiſſe duorum graduum errorem, qui reperiatur in omnibus veterum geographicorum lemmatibus: ſed Formaleon. niti fabula incognitarum veterum tabularum, iudicat cenſor in ephem. litterar. Gottingenſ. ann. 1789. plag. 118. pag. 1186 ſqq. Ex arabica philoſophorum biblioth. *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpana I. pag. 346. haec notat: „Hipparchus mathematicus abſolutus ac pernobilis, Chaldaeorum diſciplinis inſtitutus, in ſpeculandis aſtris diligens, adſiduusque: inſtrumenta inuenit plurima, quorum ope veras edidit obſeruationes aſtronomicas, ſidera ſollertius inueſtigauit, easque certis demonſtrauit argumentis. Claruit poſt Menthonem, (ſcr. Metonem,) et Euctemonem aſtronomos CCC. circiter annis. Illius fundamentis innixus Claud. Ptolemaeus ſuas in magna ſyntaxi obſeruationes digeſſit. Exſtat inter illius ſcripta liber de *ſiderum ſecretis*, vbi dynaſtiarum, gentium et genealogiarum notitia: qui quidem liber arabice conuerſus eſt, (cuius etiam meminit Abulpharagius pag. 67.) Eum autem, qui legerit, opus nouerit egregium, auctoremque operis magnum ſiderum contemplatorem etc." *Harl.*]

Scripta eius haec apud veteres celebrantur.

1) *Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀναγραφαὶ* zzz), quas laudat et ſequitur Ptolemaeus [P] libro VII. ſyntax. Equidem *ἔκθεσις ἀστερισμῶν* ſiue *liber aſteriſmorum*, quem ſub Hipparchi nomine graece edidit *Petrus Victorius*, Florentiae 1567. fol. legitur fere ad verbum in *Ptolemaei* ſyntaxi VII. p. 172 ſq. atque ideo a Petauio praetermiſſus eſt in Vranologio aaaa); ſed ex Hipparchi obſeruationibus haud dubie a Ptolemaeo depromtus. Suidas quoque, [et Eudocia] inter Hipparchi ſcripta memorant, *περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν συντάξεως καὶ τοῦ καταστηριγμοῦ* (ſtatione) et *εἰς τοὺς ἀρίστους* (Voſſ. *ἀστερισμοὺς*). Seruius in I. Georgic. *Hipparchus*

 ſcripſit

zzz) *Hipparchus* lib. II. in Aratum pag. 127. memorat *τὰς κατὰ μέρος τῶν ἀπλανῶν ἀποδείξεις.*

aaaa) Conf. *Villoiſon.* Epiſtol. Vinarienſ. pag. 77 ſqq. *Harl.*

ſcripſit de ſignis, et commemorauit etiam, vnumquodque ſignum quot claras, quot ſecundae lucis, quot obſcuras ſtellas habeat. Plin. II. 26. (24.) *auſus rem etiam Deo improbam, annumerare poſteris ſtellas, ac ſidera ad nomen expungere.* Diodorum Tarſenſem περὶ τῆς Ἱππάρχου σφαίρας memorat Suidas.

2) Περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, *de magnitudine et diſtantia ſolis et lunae.* Pappus Alex. VI. 38. Chalcidius pag. 181. *Hipparchus in eo opere, quod ſcribitur de receſſibus atque interuallis ſolis et lunae, docet magnitudinem ſolis* 1880. *partibus potiorem eſſe, quam terram, terram vero demum* 27. *partibus potiorem eſſe, quam lunam.* Confer *Ieremiam Horoccium*, Anglum, in Hipparchi diagrammate contra Lansbergium illuſtrato, inter eius opuſcula, Londini 1673. 4. Nam *Io. Kepleri* quidem Hipparchus mstus, qui in Heueliana auctione Gedani venditus eſt, lucem hactenus non vidit. Editionem eius in ſe recepit Mich. Gottlieb Hanſchius, cuius epiſtola de hoc opere Lipſiae prodiit ann. 1709. qua argumentum eius exponit, vid. Acta eruditor. 1709. pag. 141 ſq.

3) *De duodecim ſignorum adſcenſione. Pappus* IV. 59. et videtur reſpicere Ptolemaeus, Hipparchum laudans libro de adparentiis inerrantium et lib. I. Geograph. cap. 4. vbi ait, eum paucarum ciuitatum ἐξάρματα τοῦ βορείου πόλου ſiue eleuationes poli borealis et οἰκήσεις ſiue habitationes iisdem ſubiectas parallelis tradidiſſe, niſi quod potius fecit in opere, quo examinauerat Eratoſthenis geographiam, de quo infra nr. 9.

4) Περὶ τῆς κατὰ πλάτος μηνιαίας τῆς σελήνης κινήσεως. Suid. et Eudocia. Chalcidius in Timaeum Platonis pag. 177. *Luna, vt obſeruat Hipparchus, decem vtrinque momentis deuia* (in ſignifero) *reperitur.*

5) Περὶ μηνιαίου χρόνου. *Galenus* III. περὶ κρισίμων ἡμερῶν tom. III. Opp. pag. 445. ὅτι δὲ ὁ μηνιαῖος χρόνος οὐ τελέως τριάκοντα ἐστὶν ἡμερῶν, ἀλλ᾽ ἥμισύ που καὶ τούτῳ προσδεῖ μιᾶς ἡμέρας, Ἱππάρχῳ μὲν ἀποδέδεικται δι᾽ ἑνὸς ὅλου βιβλίου.

6) Περὶ ἐνιαυσίου μεγέθους. *Ptolemaeus* VII. 2. pag. 167. magnae ſyntax.

7) Περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. *De mutatione punctorum ſolſtitialium et aequinoctialium* liber. *Ptolem.* III. 2. magnae ſyntax. p. 60.

8) Τῶν Ἀράτου [bbbb]) καὶ Εὐδόξου Φαινομένων, ἐξηγήσεων βιβλία γ΄. *Enarrationum ad Arati et Eudoxi Phaenomena libri III.* quos auctor dicauit [P] *Aeſchrioni* [cccc]), etiamnum exſtant,

bbbb) Itaque, quod in ſcholiis ad *Arati* dioſem. v. 22. legitur οἱ πρὸ Ἀράτου Εὔδοξός τε καὶ Ἵππαρχος, nomen *Hipparchi* delendum eſt, quum poſt Aratum ſcripſerit Hipparchus.

cccc) *Aeſchrionem* ἐν τοῖς ἐφημερίσιν laudat *Tzetzes* VIII. hiſt. 198. deinde addit, eum genere fuiſſe Mitylenaeum, qui ἔπη, et ἰάμβους et alia multa ſcripſerit. Meminit et Suidas [atque Eudocia pag. 70. prouocans ad Nicandrum, Alexandrinum, ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν,] Aeſchrionis, Mytilenaei, ἐποποιοῦ, quem Ariſtotelis diſcipulum atque Alexandri M. in itinere comitem fuiſſe adfirmat. Sed hic antiquior eſt, quam vt ei Hipparchus librum ſuum inſcribere potuerit: Antiquior quoque fuit, a quo tribus Aeſchrionia apud Samios, (*Herodot.* III. 26.) et *Aeſchrion*, Lyſaniae pater, apud *Laertium* VI. 23. ſi Lyſanias iſte intelligatur Cyrenaeus, Eratoſthenis praeceptor, vt viſum Ionſio pag. 123. Nec minus *Aeſchrion*, Agathoclis dux in Africa ab Hannone caeſus Olymp. CXVIII. 3. teſte *Diodoro Sic.* XX. p. 764. quem cum ſuperiore eumdem male, vt exiſtimo, idem Ionſius ſuſpicatur. Fuit et *Aeſchrion*, Samius, ἰαμβοποιός, Athenaeo laudatus, auctor forte ἐφεσίδος,

exſtant, [e. g. in cod. CXXV. Vindobon. apud *Lambec.* comment. de bibl. caeſar. VII. p. 485 ſq.] et graece primum editi ſunt a *Petro Victorio*[dddd]) e bibliotheca Coſmi, Medici, Florentinorum ac Senenſium ducis [eeee]), Florentiae 1567. fol. tum graece et latine cum *Dionyſii Petauii*[ffff]) verſione, [¶] qui cum cod. bibl. regiae Pariſ. contulit, Pariſ. 1630. fol. in *Vranologio*,

D 3

ἐφεσίδος, cuius librum ſeptimum citat *Tzetzes* ad Lycophronem v. 688. *Aeſchrionem* quoque, neſcio quem, citat *Plinius* Hiſt. Nat. atque inter ſcriptores rei ruſticae Columella et Varro. Alius fuit, et iunior haud dubie, *Aeſchrion,* Pergamenus, Empiricus, Galeni praeceptor, quem laudat XI. de ſimplic. tom. II. pag. 148. edit. Baſil. et Oribaſius III. Synopſ. at cum ſuperiore eumdem eſſe, itidem male tradit doctiſſimus Ionſius II. 2. 5. pag. 147. Dornii.

dddd) *Petrus Victorius* poſt Hipparchi libros, et, (de qua paullo ante dixi,) ἔκθεσιν ἀστερισμῶν, in eodem volumine graece edidit Achillis Tatii Iſagogen in Arati Phaenomena, ex eius libro περὶ τοῦ παντὸς, et de genere Arati atque vita commentatiunculam neſcio, cuius ſcriptoris, tum aliam quamdam Iſagogen in Aratum, quam itidem ex Achille Tatio mutuatam alia exhibebant ſcholia: denique in eadem Arati phaenomena diſſertationem, quae incipit: τὴν μὲν δόξαν τῶν φαινομένων, et Eratoſtheni vel Hipparcho in diuerſis codicibus tribuitur, ſed Petauio iudice eumdem Achillem auctorem habet. Claudit librum catalogus eorum, qui in Aratum ſcripſerunt, ſed in hoc multos commemorari, qui aſtronomica tantum vtcunque attigerunt, licet de Arato illuſtrando nunquam cogitauerint, oſtendi infra, vbi de illo poeta dicendi fuit locus.

eeee) Ἱππάρχου Βιθυνοῦ τῶν Ἀράτου καὶ Εὐδόξου Φαινομένων ἐξηγήσεων, βιβλία γ'. Τοῦ αὐτοῦ Ἀστερισμοί. Ἀχιλλέως Τατίου προλεγόμενα εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. Ἀράτου βίος, καὶ σχόλια παλαιῶν τινῶν εἰς τὸ αὐτοῦ ποίημα. Florentiae, in officina Iuntarum, Bernardi filiorum, 1567. fol. conf. *Villoiſon* epiſt. Vinar. pag. 73 ſq. de exemplo, quod in biblioth. Vinarienſi adſeruatur, et cui Ioſephus Scaliger margini adſcripſerat emendationes, quas Villoiſon. pag 75 ſqq euulgauit, editione Petauii in Ouranologio collata. „Scaliger, ait Villoiſon, in praefatione monet, a ſe Hipparchum multis in locis emendatum fuiſſe, non ex coniectura tantum, quae, inquit, vbi opus fuit, ad marginem adſcripta eſt; ſed etiam ex antiquo bibliothecae regiae libro, quo praeeunte, quidquid ſecus atque in Florentina editione, in ſua legitur, conformatum eſſe docet.“ Futuro igitur Hipparchi et reliquorum, qui in illa Victorii editione continentur, auctorum editori grata erit Villoiſonii cura atque diligentia. Illud Scaligeri exemplar e biblioth. Heinſii tranſierat in bibliothecam *Conr. Sam. Schurzfleiſchii,* qui quidem rogatus a Graevio notas illas transmittere noluit, quod audaciores, minus ſubtiles et indignas tanti viri honore iudicaret, (vid. eius epiſtolas arcanas, tom II. pag. 161.) denique venit in biblioth. Ducalem Vinarienſem. *Harl.*

ffff) *Dionyſius Petauius* vniuerſa, quae a Victorio edita iam dixi, recenſuit in *Vranologio* ſuo ſiue adpendice ad opus de doctrina temporum, latinaque verſione donauit, ac praeterea addidit 1) *Gemini*, de quo mox dicam, Iſagogen cum verſione *Edonis Hilderici.* 2) *Ptolemaeum* de adparentiis et ſignificationibus inerrantium, 3) Calendarium Romanum duplex, vnum a Petauio collectum ex Ouidii faſtis, Columella IX. 2. Plinio XVIII. 26—30. (conf. *Ricciolum* VI. 22. Almageſti, vbi de ortu et occaſu ſiderum.) Alterum circa A. C. 325. compoſitum temporibus Conſtantini M. et a *Ioh. Georgio Herwarto ab Hohenburg* pridem editum. 4) *Theodorum Gazam* de menſibus, cum verſione *Ioh. Perelli.* 5) Computum eccleſiaſticum *S. Maximi*, monachi et martyris, qui A. 31. imp. Heraclii (Chriſti 641.) ſcripſit, et quem graece ediderat notisque illuſtrauerat *Scaliger* VII. emendat. temporum p. 736 ſq. 6) *Iſaaci Argyri*, monachi, circa A. C. 1372. qui Oenaeotae Andronico ſuum dedicauit, editum pridem ex parte latine a *Ioſ. Scaligero* IV. emendat. temporum pag. 327 ſq. edit. ſecundae, et ad calcem canonis Hippolyti pag. 25 ſq. Lugd. Bat. 1595. 4. tum integrum e cod. mſto Palatino graece cum verſione et notis a *Iacobo Chriſtmanno,* Heidelbergae 161 . 4. et a Petauio, neſcio quare, ſine epilogo recuſum: 7) Computum alterum, quem eidem Iſaaco tribuit Petauius in lucem protractum e bibliotheca regis Chriſtianiſſimi: (aliud Iſaaci Argyri MS. Lambec. comment. VII. pag. 230. [Iſ. Argyri ad Andronicum; qui petierat methodos rationales ſolarium et lunarium circulorum, et eorum, quae nos conſequuntur, tres codd. mſt.

in

gio, quod recuſum eſt Amſtelodami, (licet titulus Antwerpiam referat,) apud Georgium Gallet, 1703. fol. In hoc opere Hipparchus *Eudoxi*, et, qui Eudoxum in omnibus fere eſt ſequutus, *Arati*, et *Attali*, Rhodii, grammatici, qui in Aratum commentaria ediderat, errores caſtigat, quos in doctrina ἀπλανῶν admiſerunt circa culminationes, coortus ac cooccaſus aſtrorum. Hipparchus viciſſim a Petauio reprehenditur. vid. pag. 105. Contra Attalum defenditur Aratus ab Hipparcho, pag. 108. 110. 125. At praeter Attalum, Aratum et Eudoxi Φαινόμενα et ἔσοπτρον citantur ab Hipparcho *Philippus* pag. 101. *Pytheas*, Maſſilienſis, pag. 101. *Fabric.* Multa tamen Hipparchus ex Eudoxi opp. deperditis depromſiſſe quoque dicitur. *Harl.*

9) Πρὸς τὸν Ἐρατοσθένη καὶ τὰ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ λεχθέντα. *Aduerſus Eratoſthenis geographiam.* Meminit *Strabo* et laudat lib. I. pag. 7. At lib. II. p. 79. atque aliis locis reprehendit tamquam iniquiorem ac ſeuerum nimis Eratoſthenis aduerſarium. Plin. II. 108. hiſt. *Hipparchus et in coarguendo Eratoſthene et in reliqua omni diligentia mirus* etc. In plures libros diſtinctum fuit hoc opus: nam liber ſecundus ab eodem Strabone citatur lib. II. pag. 69.

10) Βιβλίον *Hipparchi* περὶ τῶν διὰ βάρους κάτω φερομένων citatur a *Simplicio* I. de coelo pag. 61. *b.*

Scripſiſſe etiam arithmeticam, colligas e *Plutarcho* de Stoicorum repugnantiis pag. 1047. *Fabric.* — Weidler. pag. 144. addo, inquit, his, quod *Achilles Tatius* ad Aratum cap. 19. p. 139. commemoret, Hipparchum de *eclipſibus ſolis* ſecundum ſeptem climata ſcripſiſſe.

Codd. graecos Hipparchi msstos paucis memorauit *Heilbronner:* in bibl. medicea *Florentiae*, enarrationum in Arati et Eudoxi phaenomena libri III. item Expoſitio aſteriſmi ſecundum ſeptentrionale hemiſphaerium, et expoſitio aſteriſmi ſecundum meridionale hemiſphaer. (excerpta ex Claudii Ptolemaei magnae conſtructionis libro VII. et VIII. quae P. Victorius perperam Hipparcho tribuit, adde *Lambecii* comm. de bibl. caeſarea Vindobon. tom. VII. pag. 486. et 487.) et excerpta ex *Achille* ad introductionem in Arati phaenomena et e tertio ſermone *Hipparchi* in Arati et Eudoxi phaenomena. (pag. 552. plura de his vide in Bandinii catal. MSS. graec. tom. II. pag. 64. et 67.) — in biblioth. *Pariſ.* in Arati phaenomena, (pag. 574) — inter msst. gr. de *Mesme*, Ariſtarchus et *Hipparchus*, (pag. 584. ſecundum catalogum MSSt. bibl. Pariſ. regiae, *Hipparchi* commentarii in Arati et Eudoxi phaenom. ſunt in codd. MMCCCLXXIX. MMCCCLXXXI. MMCCCLXXXVI. et de duodecim zodiaci ſignis

in bibl. medic. vid. Heilbronner pag. 550. 551. 552.] 8) *S. Andreae*, Hieroſolymitani, epiſcopi Cretenſis, Methodum inueſtigandi Cycli ſolaris et lunaris, Paſchatisque: cum verſione Petauii. 9) Anonymi fragmentum de Paſchate, graece, in quo *Petri Alexandrini* (circa A. C. 300.) fragmentum de Paſchate, *quod Hebraei vsque ad euerſionem Hieroſolymae conſtanter die decimo quarto menſis primi Paſcha celebrauerint*, et aliud *Hippolyti, Portuenſis*, (circa A. C. 220.) itemque *Apollinaris*, epiſcopi *Hierapolitani* (circa A. C. 170.) *quod Chriſtus, antequam pateretur, non comederit Paſcha typicum*, quae poſtea *du Freſnius* cum Chronico Paſchali edidit, pluraque huius argumenti adiunxit Pariſ. 1688. fol. Adiunxit et Petauius notas ad Geminum et Hipparchum, itemque octo libros diſſertationum, quorum octauo, Maximi praecipue atque Iſaaci Argyri computi illuſtrantur. Inſerit quoque pag. 421. edit. Pariſ. (Amſt. pag. 210.) Aetii parapegma ſiue caput 163. ex libro III. tetrabibli 1. quod eſt περὶ ἐπισημασίας ἀστέρων.

ſignis in cod. MMCCCCXXVI.) — in bibl. *Bodleiana*, *Hipp.* in Arati et Eudoxi phaenomena, (pag. 612. et 618. vbi quoque Aſterismorum cod.) *Hipparch.* de curſu ſiderum. (pag. 614.) — His addantur codd. *Hipparchi* de duodecim ſignis zodiaci in bibl. *Veneta* D. Marci, teſte Catalogo p. 143. — in bibl. *Leidenſi*, excerpta aſtrologica ex *Hipparcho* et aliis, quae ex iis latine collegit, ſuaque manu ſcripſit Ioſ. Scaliger. vid. Catal. illius bibl. pag. 335. nr. 42. — in ſcholio graeco a *Montfaucon.* in bibl. *Coislin.* pag. 611. publicato citatur Hipparchi ſententia. — in bibl. regia *Taurinenſi* (catal. pag. 170.) cod. LXXIII. *Hipp.* enarrationum ad Arati et Eudoxi phaenomena libri III. — in bibl. *Monac. Bauar.* in Arati et Eudoxi phaenomena, cum *Iſaaco Argyro* de ſolaribus et lunaribus orbibus, aliisque. (catal. pag. 67. cod. CLXXIII.) *Harl.*

Praeter noſtrum qui laudatur et a *Vitruuio* IX. 7. *M. Antonino* VI. 47. etc. fuere et alii Hipparchi, vt 1) *Hipparchus*, Pythagoricus, de quo dixi lib. II. cap. 13. 2) *Hipparchus*, Syrus, Gadatae pater, qui ſub Cyro maiore vixit. *Apoſtol.* prouerb. XX. 18. 3) *Hipparchus*, Piſiſtrati F. Athenis ab Harmodio et Ariſtogitone interfectus Olymp. LXVI. 4. 4) *Hipparchus*, Colargenſis, Charmi F. Piſiſtrati cognatus, qui primus Oſtraciſmum teſte *Plutarcho* in Nicia pag. 531. et Suida ſubiit. Confer Meurſii librum de Piſiſtrato p. 56. 5) *Hipparchus*, quem colloquentem in dialogo cognomine inducit Plato. 6) *Hipparchus*, veteris comoediae poeta, de quo dixi lib. II. cap. 22. Suidas male eum ait ſcripſiſſe περὶ γάμων: nam de nuptiis deorum ſcripſerat alter Hipparchus, Stagirita, de quo ſtatim dicam. 7) *Hipparchus*, hiſtrio, cuius meminit Demoſthenes. 8) *Hipparchus*, Eretriae tyrannus. Suid. 9) *Hipparchus*, Stagirita, Ariſtotelis γνώριμος et cognatus, quem Suidas et Eudocia aiunt, ſcripſiſſe τί ἄῤῥεν καὶ θῆλυ παρὰ θεοῖς, καὶ τίς ὁ γάμος; [†] idem forte de quo in teſtamento Theophraſti mentio apud Laert. V. 51. et 55. 10) *Hipparchus*, dux Athenienſium tempore Demetrii (Phalerei) Polyaen. V. 17. 1. 11) *Hipparchus*, de quo apud *Suetonium* in Veſpaſiano cap. 13. *quid ad Caeſarem, ſi Hipparchus HS. millies habet?* 12) *Hipparchus*, qui contra Chryſippum ſcripſit teſte *Plutarcho* VIII. 9. ſympoſ. 13) *Hipparchus* auctor Ἰλιάδος Αἰγυπτιακῆς carmine heroico, cuius meminit *Athenaeus* lib. III. pag. 101. et IX. 393. 14) *Hipparchus*, Theophili filius, libertus Antonii, *Plutarch.* in vita Antonii pag. 947. 950. *Plin.* H. N. XXXV. 18. — 15) *Hipparchus*, Theſſalus Hypatenſis auarus, apud *Lucianum* in aſino pag. 77 ſq. Apud *Nemeſium* vero pag. 55. pro *Hipparcho*, Metapontino, *Hippaſi* nomen reponendum. Viciſſim apud *Iamblichum* de diſciplina Pythagorica libro III. in verſione Scutellii pag. 64. pro *Hippaſo* legendum *Hipparchus*, e Clementis V. Strom. pag. 575.

XX. Poſt Hipparchum GEMINVS, (Γεμῖνος Proclo.) commemorandus, qui in inſula *Rhodo* ſcripſiſſe ſe teſtatur (cap. 1. etc.) annis CXX. poſt Iſidis feſtum, hiberno ſolſtitio celebratum, (cap. 6.) quod accidiſſe Petauio [gggg]) videtur Olymp. CXLV. 4. vnde concludit, Geminum ſcripſiſſe Olymp. CLXXV. 4. ante Chriſtum LXXVII. *Gulielmo* autem *Bonjour*, Toloſano, eorumdem Iſiacorum ſacrorum tempus aliter computanti, antiquior videtur, et referendus ad Olymp. CLX. 4. ante Chriſtum CXXXVII. in diſſertatione de nomine Ioſephi a Pharaone impoſito. Rom. 1696. [hhhh]) Hipparcho etiam maiorem ſiue antiquiorem eſſe non dubitat

gggg) In Vranologio et II. 6. de doctrina temporum. hhhh) Vid. Acta eruditor. 1697. p. 9 ſq.

bitat *Edm. Halleius* praef. ad Apollonium, Pergaeum. Verum aliud plane conſtare videtur e *Simplicio* in II. Phyſic. pag. 64. *b.* qui locum profert ex *Gemini* epitome [iiii]) τῶν Ποσειδωνίȣ μετεωρολογικῶν. Iam Poſidonium hunc Cicero Rhodi audiuit; antiquior igitur Hipparcho eſſe non potuit, nedum aetate cum anteceſſerit Geminus, qui Poſidonii librum in compendium miſit. Citatur Geminus etiam ab Alexandro Aphrodiſeo ad III. meteorolog. pag. 118. οἱ δὲ περὶ Γέμινον καὶ Αἴλιον. *Fabric.* [Montucla tom. I. pag. 276. eadem verſione Simplicii, a Fabricio in nota culpata, deceptus fuiſſe videtur. Quando autem pronuntiat, *Hipparchum* a *Gemino* nusquam excitari, ideoque *Geminum Hipparcho* antiquiorem videri, plane falſus eſt, quandoquidem Geminus ter vno capite 2. p. 8. Vranolog. Petauiani, *Hipparchi* meminit; vti monuit *Saxius* in Onomaſtico I. pag. 147. vbi de aetate Gemini diſſerens, „*Geminus* ait, Rhodius, aſtrologus, aequalis, vt videtur, *Poſidonii*, ortu *Apameenſis*, Syri, habitatione Rhodii, ſed iam ſenis, vt reor: (cuius *Poſidonii* imago petatur a *Gronouio*, theſ. antiqq. graecar. vol. III. tab. ff.) Si enim *Geminus* τὰ μετεωρολογικὰ Poſidonii in epitomen redegit ſecundum *Simplicium*, in Ὑπομνήματι ad Ariſtotelis Phyſica, (vid. indicem ſcriptorum a Simplicio laudatorum apud Fabr. lib. V. B. Gr. cap. 29. pag. 628. vol. VIII.) *Poſidonius* autem, tamquam diſcipulus et ſucceſſor *Panaetii* ab a. inde V. C. 650. circiter, quo cenſetur Panaetius obiiſſe, ſec. *Io. Ionſii* de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. II. cap. XIII. pag. 219. calculum, philoſophiam Rhodi docuit, ſequitur, vt circa A. M. 3937. Olymp. CLXXVIII. 3. ante C. N. 66. V. C. 686. *Poſidonius* iam prouectioris aetatis fuerit, quum a Pompeio et Cicerone audiretur; neque opus ſit, *Geminum* ab aetate Poſidonii, adeoque Pompeii et Ciceronis diuellere, aut duo *Geminos* comminiſci. *Geminus* enim, iuuenis, librum *Poſidonii,* ſenis, in compendium mittere poterat.“ Hactenus cl. *Saxius.* adde *Weidlerum* p. 144 ſqq. et *Heilbronner* p. 286 ſq. qui de *Gemini* aetate, ſcriptis, meritisque et decretis mathematicis agunt. *Harl.*] Exſtat *Gemini* libellus inſignis εἰσαγωγὴ εἰς τὰ φαινόμενα [kkkk]) ſiue *elementa Aſtronomiae*, quae primum graece cum verſione ſ. a edidit atque electori Saxoniae Chriſtiano dicauit *Edo Hildericus.* Altdorf. 1590. 8. [llll]) et ſub nouo titulo, Lugd. Bat. 1603. 8. et cum eadem verſione et Petauii notis Vranologio Petauiano, Pariſ. 1630. et Amſtelod. 1703. fol. Vſus eſt Petauius MSto codice eximio, licet recenti, et variis praeterea lectionibus, quas ex Oxonienſi codice adnotauerat Henricus Briggius, Logarithmicae Nepperianae illuſtratione celeber. Laudat Geminus

Aratum cap. 4. 5. 6. 11. 14.

Ariſtotelem cap. 14.

Boethum, philoſophum, ἐν τετάρτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀράτȣ ἐξηγήσεως cap. 14.

Chaldaeos

iiii) Perperam *Ionſius* pag. 200. Poſidonius e Gemino quaedam apud Simplicium, ait. Decepit Ionſium latinus Simplicii interpres, qui verba: ȣ̓́τω μὲν ȣ̓͂ν καὶ ὁ Γέμινος, ἤτοι ὁ παρὰ τῷ Γεμίνῳ Ποσειδώνιος ita vertit: *Haec igitur Geminus ſiue Poſidonius, qui haec a Gemino accipiens* etc. verum vertenda erant ſic: *Haec Geminus, ſiue apud Geminum Poſidonius.*

kkkk) Hinc inter Arati interpretes refertur Geminus in catalogo graeco eorum, qui in Aratum ſcripſerunt, de quo vide infra in Arato.

llll) Conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſar. VII. pag. 13 ſq. edit. Kollarii, praecipue notam, de hac editione. Weidler pag. 379. *Harl.*

Chaldaeos cap. 1.

Cleanthem, ſtoïcum. cap. 13. [P]

Cιatetem, grammaticum, Homeri interpretem, cap. 5. 13.

Dicaearchum (libro de montibus) caȷ. 14.

Eratoſthenis ὑπόμνημα περὶ ὀκταετηρίδος cap. 6.

Eudoxum cap. 6. 14.

Heſiodum cap. 14.

Homerum cap. 5. 13. 14.

Polybii librum περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως cap. 13.

Pytheam, Maſſilienſem, ἐν τοῖς περὶ τȣ̃ ὠκεανȣ̃ cap. 5.

Pythagoricos, quos ait πρώτȣς προσεληλυθέναι ταῖς τοιαύταις ζητήσεσιν cap. 1.

Capite poſtremo decimo ſexto exhibet Geminus tempora ſignorum, in quibus vnumquodque ſol peragrat, et ſingulorum ἐπισημασίας, ex obſeruationibus tum propriis, tum *Callippi*, *Democriti*, *Doſithei*, Aegyptii, *Euctemonis*, *Eudoxi ac Metonis*.

Iſagogicum Aſtrologiae, *Ptclemaei* nomine editum, et ex Arabico ab Abrahamo de Balmes conuerſum, *Vſſerius* cap. VI. de Macedonum et Aſianorum anno ſolari, non aliud eſſe notat, ac Gemini Iſagogen in Phaenomena, *cuius*, inquit, *editionem ex codice, quem Viennae a Ioh. Sambuco Sauilius noſter nactus eſt, expreſſam non ſolum cum Arabico iſto Iſagogico, ſed etiam cum alio MSto graeco et Vaticani exemplaris* διττογραφίαις, *ab eodem praeſtantiſſimo viro acceptis, diligenter contulimus, quod ideo monendum duximus, ne quis erratum putaret, ſi quid a libro edito varians in noſtra Ephemeride deprehenderet.* Exſtat et *Gemini* liber MS. Oxoniae inter codices Baroccianos Sauilianosque ac Vindobonae in bibliotheca Caeſarea teſte Lambecio VII. pag. 6. [p. 13 ſqq. edit. Kollarii. Codd. alios refert *Heilbronner*; in biblioth. Ambroſiana *Mediolanenſi*, Gemini phaenomena, bis, (pag. 562.) in bibl. *Pariſina*. *Gemini*, Anthemii, Pappi opera. (p. 571.) — in bibl. *Bodleiana*, Geminus de adparentiis, (pag. 617.) et collatus cum cod. msto. (p. 620.) — add. in bibl. regia *Matritenſi*, teſte Iriarto, cat. MSS. gr. pag. 295. cod. LXXX. *Gemini* iſagoge in phaenomena. — in bibl. eadem occurrit *Gemini*, neſcio cuius, ἀμαθής· ἢ παρ' ἑαυτῷ γραμματικός, *indoctus ſiue intra ſe grammaticus*, quem libellum vetuſtum *Iriarte* pag. 388 ſqq. primus euulgauit. — in bibl. *Veneta* D. Marci, teſte catal. pag. 149. — in bibl. Medicea, *Florent.* excerptum ex Gemini ſcriptis de *exeligmo*, ſeu *euolutione*, quod *Bandin.* in catal. codd. gr. tom. II. pag. 18. nr. 6. ſuſpicatur deſumtum eſſe ex Gemini elementis aſtronomiae. — in bibl. regia *Taurine:ſi* cod. LXXIV. in catalogo pag. 170. *Harl.*] — *Gemini* librum ſextum praeceptionum mathematicarum laudat *Eutocius* in limine commentarii ad Apollonii conica: *Gemini*, mathematici, librum de mathematicarum diſciplinarum ordine *Pappus* libr. VIII. pag. 448. In Procli libro de ſphaera, pleraque e Gemino petita ſunt. Decies amplius Geminum laudat Proclus ad Euclidem, geometricum aliquod, vt videtur, illius ſcriptum reſpiciens. *Ioſephum* autem *Blancanum* fugit ratio, qui p. 52. chronologiae mathematicorum, praeceptorem Procli, Lycii, Geminum hunc fuiſſe ſcribit. Viderint et alii de catalogo Barocciano, in quo geometrica

Gemini ſcripta memorari ait *Voſſius* pag. 57. de ſcientiis mathematicis. Nam in catalogis MStorum Angliae et Hiberniae, qui Oxon. 1697. fol. lucem viderunt, nullam eorum mentionem reperio. Dicitur autem, vt idem *Voſſius* pag. 329. e Blancano ait, opus condidiſſe, (quod aiunt exſtare in bibl. Vaticana, Iournal. liter. tom. 18. pag. 27.) de ortu (compoſitione) linearum ſpiralium, conchoidarum, ciſſoidarum, et earum affectionibus, et de ordine mathematicarum (diſciplinarum.) Fuit et alius *Geminus*, Tyrius, cuius Onirocriticon libros tres memorat *Artemidorus* II. 49. *Fabric.* — Alius *Geminus*, phyſicus, apud *Iriartum* in catalogo codd. MSS. graec. biblioth. regiae Matritenſis: Γεμίνȣ εἶμαι πρὸς τὸν Καίσαρα ἢ ὑπὲρ πρασίνων, *Gemini, vt puto, ad Caeſarem, nempe de praſinis*, i. e. viridi colore praeditis. cuius opuſculi nullam mentionem in MSStorum bibliothecis, catalogis et indicibus reperit Iriarte, et quod hic pag. 429 — 431. vt ineditum et maxime rarum, primus publicavit. Incipit: Χρωμάτων περὶ καὶ φύσεως αὐτῶν καὶ γενέσεως πολλοὶ πολλάκις, σαφῶτατε Καίσαρ, ἐπραγματεύσαντο etc. *Harl.*

XXI Aſtronomiam ſcriptis quoque illuſtrarunt POSIDONIVS, [✝] de quo [ſupra in vol. III. pag. 572 ſqq.] in Stoicis dixi mmmmm), et ARETAS, Dyrrhachinus, laudatus *Cenſorino* cap. XVIII. et XXI. tum CHARIMANDER, e cuius libro de Cometis nonnihil profert *Seneca* VII. 5. nat. quaeſt. DIO item Neapolites, cuius mentio apud *Auguſtinum* XX. 8. de ciu. dei, atque vt videtur, apud *Cenſorinum* cap. XVIII. qui cap. XIX. meminit et APHRODISII cuiusdam, ſiue, vt alii codices, APLYRODII, vel, quod Modius praefert, [Lindenbrog. autem in nota pag. 101. edit. Hauerkamp. haud probat,] ALPHRODII. His addes SOSIGENEM nnnn), Aegyptium, ſecta Peripateticum, qui in libros Ariſtotelis de coelo commentatus eſt, teſte *Simplicio* in lib. II. comment. 46. et a Iulio Caeſare oooo) adhibitus ad anni emendationem, de quo *Plinius* XVIII. 25. *et Soſigenes ipſe trinis commentationibus, quamquam diligentior eſſet ceteris, non ceſſauit tamen, addubitare ipſe ſemet corrigendo.* Ex eodem aliquid de Mercurii periodo adfert *Plinius* II. 8. H. N. *Soſigenem*, Alexandri (Aegaei) διδάσκαλον ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ὄψεως laudat *Themiſtius* in lib. II. de anima pag. 79. *Proclo* in hypotypoſi aſtronom. poſitionum pag. 45. laudatur Σωσιγένης ὁ Περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀνελιττȣσῶν *de reuolutionibus.* ANDROMACHVM, Creteuſem, quem theoricas Planetarum primum in vulgus edidiſſe aiunt, Neronis, imp. archiatrum, de quo infra lib. VI. in Medicis. HERACLIDEM aſtrologumenon ſcriptorem memorat *Diog. Laert.* V. vlt. AGRIPPAM denique, qui obſeruationes aſtronomicas inſtituit anno duodecimo Domitiani, imp. (Chriſti XCII.) teſte Ptolemaeo VII. 3. magnae Syntax.

mmmmm) Adde *Weidler* pag. 148 ſqq. *Heilbronner* pag. 279 ſqq. *Burigny* de vita et ſcriptis Poſidonii, in Memoir. de l'acad. des Inſcr. tom. 29. pag. 177 ſqq. *La Lande* I. pag. 153 ſq. *Harl.*

nnnn) Alius *Soſigenes*, archon Athenis Olymp. CIX. 3. et *Soſigenes*, praefectus phoeniciae claſſis ſub Eumene. *Polyaen.* IV. 6. 9. *Soſigenes*, Demetrii Poliorcetae amicus. *Plutarch.* Demetrio pag. 913.

oooo) De illa anni emendatione *Dio Caſſ.* lib. 43.*) *Solinus* cap. 3. *Cenſorinus* cap. 8. *Plutarch.* Caeſare, et *Macrobius* I. Saturn. cap. 14. qui *Flauium* ſcribam adnotaſſe dies ſingulos Caeſarique retuliſſe commemorat. *Fabric.* conf. *I. Theoph. Segeri* diſp. annus romanus, Lipſiae 1759. 4. pag. 43 ſqq. et in Segeri opuſculis, a Kluebero editis. *Harl.*

*) Cap. 26. [pag. 359. edit. Reimari, vbi vid. notam pag. 360. et in nota 136. de Soſigene copioſe agitur. *Harl.*]

Syntax. pag. 170. Mentio huius Agrippae etiam in Procli hypotypoſi, perinde vt Menelai ac Timocharidis, de quibus ſupra.

Verum miſſis hiſce, quorum ſcripta perierunt, pergimus ad THEONEM, Smyrnaeum, cuius nomen perſtrinxit leuiter Suidas, [ex eoque Eudocia pag. 229.] Θέων, Σμυρναῖος, φιλόσοφος. *Adfirmare vero auſim,* inquit, *Iſmael Bullialdus*, vir doctiſſimus, *eum eſſe, quem lib. I. in Timaeum vocat Proclus* Theonem, Platonicum, *quique de Solonis et Platonis genealogia quaedam ſcripſerat. Ipſumque Claudio Ptolemaeo* pppp) *antiquiorem eſſe putarem. Veriſimile eſt enim, ſi poſterior Ptolemaeo floruiſſet, non omiſſurum fuiſſe illius viri ſummi in mathematicis authoritatem, idque praeſertim, quando in muſicis Ariſtoxenum reprehendit, eosdemque in eo errores circa toni diuiſionem ac Ptolemaeus detegit. Thraſyllo vero, quem citat, poſteriorem eſſe, nemo ſanae mentis dubitauerit. Medium itaque floruiſſe Theonem concludere poſſumus, videlicet inter Tiberii Caeſaris aetatem, cui inter familiares adfuit Thraſyllus, et tempora Antonini Pii, quo imperante claruit Ptolemaeus, inter annum videlicet Aerae Chriſtianae XX. et CXL. Et citra erroris ſuſpicionem adfirmare licet, eum eſſe, cuius obſeruationes caeleſtes ſtellarum* [†] *Mercurii et Veneris exſtant apud Claudium Ptolemaeum, qui illum* Theonem mathematicum *vocat lib. IX. Mathematicae Syntaxeos cap. 9. et lib. X. cap. 1. Quem etiam Theon, Alexandrinus, Ptolemaei commentator, appellat* Θέωνα παλαιόν. *Valde etiam mihi probabile videtur, Theonem illum, quem Plutarchus libello de facie in orbe lunae induxit, de maculis illis multa docte diſſerentem,* (fortaſſe et Theonem, cuius meminit libello de Ei apud Delphos pag. 386.) *eſſe Smyrnaeum noſtrum, quippe in mathematicis eximie eruditum fuiſſe conſtat, et in tempora, ſupra nobis memorata, incidit, Plutarcho coaetaneus, imperantibus Traiano, et eius ſucceſſore Hadriano, Auguſtis.* Scripſit *de quatuor mathematicis diſciplinis compendium in Platonis libros* qqqq), vt titulum libri profert *Beſſarion* lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. VIII. et *Theo* ipſe pag. 183. ἡμῖν δὲ ἐξαρκεῖ κατὰ τὸν πυθαγορικὸν λόγον συνόψεως ἕνεκα τῶν μαθηματικῶν τυπωδῶς αὐτὰ ἠθροικέναι καὶ ἐπιτομικῶς. ſiue, vt in MStis codicibus inſcribitur: περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν, *de iis, quae in mathematicis ad Platonis lectionem vtilia ſunt.* Nam vt pag. 177. recte ait, ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰ Πλατωνικὰ ἡ τούτων θεωρία. Adde pag. 184. et pag. 188. In his ſingulatim egit de geometria, arithmetica, muſica, et aſtronomia, ac denique ſubiunxit tractatum de harmonia mundi, vt ipſe teſtatur pag. 73. μετὰ δὲ τὸν περὶ πάντων τῶν μαθηματικῶν λόγον τελευταῖον ἐπάξομεν καὶ τὸν περὶ τῆς ἐν κόσμῳ ἁρμονίας λόγον. Confer pag. 150 ſq. Atque ea quidem, quae *de arithmetica et*

pppp) Fallitur certe *Ioſephus Blancanus*, qui ad ſaeculum a Chriſto nato XI. vel XII. reiiciendum putat, in Chronologia mathematicorum pag. 57. Apud *Theophylactum* quidem epiſt. 57 et 59. laudatur *Smyrnaeus* quidam philoſophus, ad quem eſt eiusdem Theophylacti epiſtola quadrageſima: τῷ ὑπάτῳ τῶν φιλοσόφων Σμυρναίῳ· ita enim legendum pro Ἀμυρναίῳ, vt iam erudito editori in nota obſeruatum. Ibidem Theophylacto dicitur τῶν ἐν φιλοσόφοις χριστιανῶν καὶ τῶν ἐν χριστιανοῖς φιλοσόφων ὕπατος. *Fabric.* — *Bullialdi* rationes ſequutus *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 293. aetatem huius *Theonis Smyrnaei*, (non confundendi cum alio *Theone*, mathematico Alexandrino, ſaeculi poſt Ch. N. quarti, ad ann. 390. de quo Suidas et Eudocia quoque l. c. quaedam prodiderunt,) adligat ſaec. II. a. Chr. circ. 116. adde *Heilbronner* pag. 333 ſq. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. tom. II. p. 164 ſq. *Montucla* I. pag. 286. *Harl.*

qqqq) Hinc Proclo I. ad Platonis Timaeum pag. 24. dicitur Θέων ὁ Πλατωνικός.

muſica [rrrr]) Theo ſcripſit, laudatus *Bullialdus* graece edidit e codice MS. Thuano, (collatis quatuor codicibus bibliothecae regiae,) verſioneque latina atque eruditis notis illuſtrauit, Pariſ. 1644. 4. [ssss])

Codices quosdam enumerat *Heilbronner*; in bibl. medicea *Florent.* mathematica vtilia ad lectionem Platonis, (pag. 550. iterum pag. 555. conf. *Bandini* catal. MSS. graec. in quo tres Theonis codd. recenſentur, tom. II. pag. 21. et 486. ac tom. III. pag. 258.) — *Bononiae* in bibl. Canonicor. regularium, *Theonis* mathematica, (p. 559.) — *Venetiis* in bibl. D. Marci aſtronomicae tabulae *Theonis* et alia aſtronomica, (pag. 560.) Plures codd. in illa bibliotheca exſtantes et curatius deſignantur in catalogo MSSt. gr. illius bibl. Theonis, Smyrnaei, de iis, quae in mathematicis vtilia ſunt, pag. 143. 144. commentaria *Theonis*, Pappi et Cabaſilae, item prolegomena Theonis ad Ptolemaeum pag. 145. ſed haec, et alia, quae Heilbronner ſub nomine Theonis, Smyrnaei, repetit, ad alium Theonem referenda ſunt. *Theonis*, Platonici, compendium vniuerſae muſicae, pag. 276.) — in bibl. *Scorialenſi*, de aſtronomia, mathematica et muſica, (pag. 569. apud *Pliierum* in itinerario per Hiſpan. pag. 192. ita citantur tres Theonis, Smyrnaei, codd. de locis mathematicis, qui ad lectionem librorum Platonis conducunt. De muſica et in Platonis arithmeticam. Iterum de muſica.) — In bibl. *Pariſienſi*, de rebus mathematicis, (pag. 571. in catal. MSS. bibl. regiae Pariſ. codd. de iis, quae in mathematicis ad Platonis lectionem vtilia ſunt, *decem*, et *vnus*, ſummam toties muſices continens, enumerantur.) — in bibl. *Bodleiana* eorum, quae in mathematicis ad Platonis lectionem vtilia ſunt, expoſitio, (pag. 597. iterum pag. 617.) in bibl. *Cantabrigienſi*, (pag. 632.) in alia Angliae bibl. *Theonis*, *Smyrnaei*, arithmetica, et canones aſtronomici atque chronologici, (634.) Accedunt: in bibl. *Leidenſi* Theonis, Smyrnaei, mathematica vtilia etc. in catal. pag. 341. nr. 50. atque pag. 397. nr. 44. inter codd. Voſſianos initium codicis ita indicatur: *Canones aſtronomici et chronologici, qui dicuntur eſſe Theonis, Smyrnaei: in libro enim non exſtat nomen.* et pag. 398. ineſt codici nr. 54. Ἡ ὑπόθεσις ἀρίστη τῆς βίβλου τῶν συντάξεων, quibus adſcriptum eſt *Theonis*, *Smyrnaei*, *fragmentum.* — in bibl. regia *Taurinenſi*, de iis, quae in mathem. vtilia occurrunt, ea tamen duntaxat, quae ad arithmeticam et muſicam ſpectant, teſte catalogo, pag. 184. *Harl.*

Latine verterat ante Bullialdum *Antonius Gogaua* ſiue *Gogauinus*, Grauienſis, teſte Gesnero; ſed non edita eſt eius translatio, neque magnum operae pretium eſt, eam in lucem proferri, ſiquidem ea eſt, quam inter libros Holſtenianos euolui MStam in bibliotheca huius vrbis Iohannea. Neque enim vlterius procedit, quam Bullialdus, neque cum huius verſione conferri vel accuratione vel elegantia meretur. *Ioſephus* quoque *Auria* in praefat. ad Theodoſium Tripolitem promiſit, ſe Theonem e codice bibl. Vaticanae latine a ſe redditum editurum in lucem; ſed nec huius interpretatio lucem vidit: neque *Arnoldus Arlenius* in lucem protulit ſcripta Procli, Hermiae, Damaſcii, Olympiodori, ac Theonis, Smyrnaei, quorum ſpem lectori fecit *Marcus Hopperus* praefat. ad graecam Platonis editionem ann. 1556.

rrrr) Conf. *Forkel* Allgemeine Litteratur der Muſik pag. 59. *Harl.*

ssss) Loca quaedam *Theonis* illuſtrat et emendat *Samuel Fermat* in epiſt. ad Peliſſonium, quae ad calcem Diophanti editionis Toloſanae ſubiungitur p. 46 ſq. et in operibus mathematicis Petri de Fermat, pag. 208 ſq. Pariſ. 1679. fol. *Fabric.*

1556. tttt) Ceterum ſpero, fore, vt ea, quae *de aſtronomia* ab eodem Theone pag. 145 ſq. et 188. promittuntur, vir aliquis doctus tandem in lucem proferat, quum non modo [ſ] *Iſ. Voſſius*, Bullialdo teſtatus ſit, in bibliotheca Ambroſiana Mediolani exſtare Theonis tractatum de aſtronomia, in quo plura egregia animaduertit: Sed et *Labbeus* in bibliotheca noua MSS. pag. 191. refert, in bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Theonis, Smyrnaei, τῶν εἰς τὸ μαθηματικὸν χρησίμων de coeli et terrae figura ex aſtrorum motu. Incipit: ὅτι πᾶς ὁ κόσμος. Deſinit: τὰ ἐλάχιστα κινούμενος. in bibl. *Coisliniana* Montfauc. pag. 229. incipit πρὸ τῆς πραγματείας τῆς τῶν ἀστέρων. — [Sed ibi citatur *Theonis*, *Alexandrini*, aſtronomicum opus. Prooemii init. τὴν λογικὴν ἔφοδον τὴν τῶν προχείρων· atque pag. 450. citatur eiusdem *Theonis*, *Alexandrini* vel aliud opus, vel pars ſuperioris operis: εἰς τοὺς προχείρους κανόνας τῆς ἀστρονομίας παράδοσις. Initium. Ἡ μὲν λογικωτέρα ἔφοδος τῶν διὰ τῶν προχείρων. *Harl.*] — Bullialdus quoque ad calcem MSti codicis librorum Cleomedis repeiit *Theonis, Smyrnaei*, quoddam e tractatu de aſtronomia fragmentum, quod edidit pag. 189. Idem pag. 192. notat, *Pſellum* et *Georgium* Pachymerem in compendio, quod vterque compoſuit quatuor diſciplinarum mathematicarum, Theonis veſtigiis inſtitiſſe. Citantur a Theone

Adraſtus, Peripateticus, γνωριμότερον περί τε ἁρμονίας καὶ συμφωνίας διεξιὼν pag. 78. 94. 97. 113. 117. 167. 169.

Archytas 27. 30. 94. 98. ἐν τῷ περὶ δεκάδος 166.

Ariſtoteles ἐν τῷ πυθαγορικῷ 30.

Ariſtoxenus 83. 87. 102.

Δημοσθενικὸς λόγος. 112.

Empedocles 19. ἐν καθαρμοῖς. 162.

Eratoſthenes 129. 165. 168. 169 137. ἐν τῷ Πλατωνικῷ. 2. 127.

Euander referens ἐν στήλῃ Αἰγυπτιακῇ εὑρίσκεσθαι γραφὴν βασιλέως κρόνου καὶ βασιλίσσης ῥέας. 164.

Eudoxus. 94.

Herophilus. 163.

Iuxta Heſiodum ἀστρονομοῦντες. 11.

Hippaſus, Metapontinus, Pythagoricus. 91.

Laſus, Hermionenſis. 91.

Λιβυκὸς λόγος. 112.

Λυσιακὸς λόγος. 112.

Οἱ νεώτεροι (Muſici) 98. οἱ παλαιοί. 101.

Oraculum de duplicando cubo. 3.

Ὀρφικοὶ ὅρκοι. 164.

 Peripate-

tttt) Vid. praefat. in Cornarii eclogis a Fiſchero editis pag. 179. *Harl.*

Peripatetici, quot modis dicant λόγον. 112.

Philolaus 27. ἐν τῷ περὶ φύσεως. 169.

Plato in ἐπινομίδι. 3. ſiue ἐπινομίῳ. 9. 131. de rep. 4. 5. 12. 16. in Philebo 28. in Timaeo 150. 162. Pythagoricos paſſim ſequitur. 15.

Poſidonius.

Pythagoras 88. 147. Aurea carmina. ibid. [?]

Pythagorici. 7. 15. 26. 72. 74. 79. 87. 155. 161. 183.

Thraſyllus 133. 137. 145. περὶ τῆς ἐν ὀργάνῳ αἰσθητῆς λέγων ἁρμονίας. 74.

Timotheus 165.

Tragoediae. 5. Verſus: πολλὰς δὲ βροντῆς τραῦμ' ἄναιμον ὤλεσε. 75.

Teſtatur Gesnerus, ſe in catalogo bibliothecae cuiusdam Italicae inueniſſe hunc titulum: *Theonis, Smyrnaei, theologumena et mathematica Platonis;* ſed nemo hactenus fuit, qui theologumena Theonis in lucem produceret, neque theologumena arithmeticae, quae exſtant, Theonis videntur eſſe, de quibus dicam infra in Nicomacho Geraſeno. *Theonis*, Platonici, effigiem poſt *Iac. Sponium* pag. 135. Miſcell. IV. exhibet *Gronouius* tom. III. theſauri antiq. graecar. littera ffff. cum hac ſubſcriptione: Θέωνα Πλατωνικὸν φιλόσοφον ὁ ἱερεὺς Θέων τὸν πατέρα. Porro fuerunt et alii Theones, atque in his de re aſtronomica meritus non male THEO, Alexandrinus, de quo, vt de PAPPO, Alexandrino, dicendi locus erit lib. V. cap. 22.

XXII. CLEOMEDES quando vixerit, non audeo certo adfirmare, neque enim video, quibus eum argumentis ſub Theodoſio ſecundo circa A. C. CCCCXXVII. claruiſſe adfirment viri docti, cum fortaſſe Claudio Ptolemaeo, cuius alioqui meminiſſet, ſit antiquior, de cetero Stoicorum dogmata videatur amplexus uuuu). Exſtant eius κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων *conſiderationis Cyclicae* vvvv) *meteororum libri II.* Vbi *meteora* non ſumuntur eo ſenſu, quo

uuuu) Auguſti tempore ſcripſiſſe putat *Theophil. Sigisfrid. Bayerus* in diſſ. de Theophraſti Delii praeſidis monumento pag. 56. De aetate Cleomedis aliorum ſententias vide apud *Ricciolum* lib. V. Almageſti cap. 5. pag. 307. Citatur a Mich. Pſello in capitibus de omnifaria doctrina. *Fabric.* — Ad Theodoſii II. Auguſti tempora, adeoque ad a Chr. 427. referunt eum *Caſp. Peucer* in elementis aſtronomiae pag. 12. *Voſſius* de ſcientiis mathemat. cap. XXXIII. §. 24. pag. 165. (vbi de Cleomede et diuerſis opuſculi editionibus agit,) *Lambecius* in commentar. de bibl. Caeſar. tom. VII. de codice Cleomedis pag. 470 ſq. edit. Kollarii, *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten vol. III. pag. 97. Contra *Montucla* I. pag. 279 ſq. putat, Cleomedem, qui plura Poſidonii iudicia adtuliſſet, nec alius, qui poſt Poſidonium vixit, mathematici feciſſet mentionem, ante aeram chriſtianam floruiſſe, et Poſidonii fuiſſe diſcipulum. Verum *Keplerus* in aſtron. opt. pag. 145. quod Plinius a Cleomede ſit reprehenſus, hunc illo, ſuſpicatur, fuiſſe iuniorem. *Ricciolus* denique in Chron. pag. 32. duo fuiſſe Cleomedas opinatur, alterum cyclicae theoriae auctorem, item arithmeticae et harmonicae, paullo poſt Poſidonium; alterum ſub Theodoſio iuniore a. C. 590. vid. *Weidler* pag. 152 ſqq. pauca habet *Heilbronner* pag. 288. qui in iis, quae de graecis hucusque aſtronomis habuit, vltra Fabricium noſtrum raro ſapit et ſurgit. *Harl.*

vvvv) *Cyclicae*, i. e. ſphaericae. Vnde hunc librum *Sphaerica Cleomedis* vocat *Labbeus* bibl. nou.

quo Phyſici accipere ſolent, pro iis, quae infra lunam gignuntur, et Clementi Alex. atque Achilli Tatio, vocantur *μετάρσια*, ſed pro rebus coeleſtibus, coeloque et ſtellis; quo ſenſu Aratum *σοφὸν τὰ μετέωρα* dixit *Alciphron* epiſt. 3. et *μετεωρολογικὴν πραγματείαν Strabo* lib. I. pag. 8. ad quem locum conſulendae Iſ. Caſauboni animaduerſiones, atque phyſicos aſtrologos *μετεωρολέσχας Plutarch.* in Nicia pag. 538. [adde *Achill. Tatium* Iſagoge cap. 32. et *Weidler* pag. 152.] Ariſtoteles dixit *ἀπὸ μετεώρων* homines adductos ad numinis cognitionem. *Sextus* pag. 311. E. *Graece* primum editi ſunt *Cleomedis* libri Pariſiis apud Conradum Neobarium 1539. 4. Editor teſtatur, vnico ſe codice vſum, eoque multis in locis deprauatiſſime ſcripto. *Exhibebimus*, inquit, *propediem recentem auctoris verſionem: nam antiqua multis locis ſenſum non aſſequitur.* [vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 300. *Pinelli* catal. Tom. I. pag. 312. nr. 1936.]

[Antea *latine* vertit *Georgius Valla*, Placentinus, cuius translatio lucem vidit Venetiis, 1488. longiorem operis inſcriptionem adtulimus ſupra ad §. XIV. de Ariſtarcho: rec. ibid. 1498. fol.

Cleomedis de contemplatione orbium excelſorum disputatio. Ariſtidis et Dionis de concordia orationes. *Plutarchi* praecepta connubialia. *Eiusdem* de virtutibus morum. Omnia *latine* reddita a *Carolo Valgulio.* Brixiae 1497. 4.

Vid. *Pinelli* Catal. III. pag. 282. nr. 7495.

Cum Ariſtotelis et Philonis libellis de mundo. gr. et lat. Baſileae 1533. 8. vid. ſupra, vol. III. pag. 345.

Procli de Sphaera lib. I. *Cleomedis de mundo ſiue circularis inſpectionis meteororum libri II. Arati Solenſis* phaenomena ſiue apparentia. *Dionyſii Afri* deſcriptio orbis habitabilis. Omnia *graece et latine* ita coniuncta, vt conferri ab vtriusque linguae ſtudioſis poſſint. Adiectis doctorum virorum annotationibus a Marco Hoppero. Baſil. 1547. 8. — recuſa, et addita eſt *Io. Honteri,* Coronenſis, de cosmographiae rudimentis duplex editio ligata ſcilicet et ſoluta; nec non Schreckenfuchſii ſcholia in Proclum cum epiſtola dedicatoria *Marci Hopperi,* ibid. 1561. 8. et, vitioſe tamen ibid. 1585. 8. Huius poſtremae editionis exemplar cum codice msto collatum, quod ad emendandum facere poſſit contextum, eſt in bibl. Gottingenſi. vid. *Hambergeri* Zuverläſſige Nachrichten etc. III. pag. 97 ſq. — Fabricius in margine exemplaris B. Gr. adtulit editionem *Cleomedis*, Antwerpiae 1553. 8. ex offic. Io. Loëi. — In editione Dionyſii, Arati, et Procli cum ſcholiis Ceporini, Baſileae 1534. 12. non exſtat *Cleomedes*, vti ſcripſerat *Fabric.* infra in capite de Arato, (pag. 460. vet. edit.) monente Buhlio in praeſ. ad Aratum I. pag. XVII.

Emendatior et doctior eſt editio:

Cleomedis, graece et latine, ab *Alberto Balforeo*, Anguſienſi, Scoto, ex msto codice biblioth.

κου. MSS. pag. 112. Poſſit et *κυκλικὴ θεωρία* dici eo ſenſu, quo aſtronomia pertinet ad diſciplinas cyclicas, vt Marcianus Capella vocat, ſiue ad cyclum illum et orbem diſciplinarum. Vide *Woweri* Polymathiam cap. 24. et *Allatium* ad Georgium Acropolitam pag. 243. ſcholia MSS. ad Dionyſium Thracem: Ἐγκύκλιοι δέ εἰσιν τέχναι, ἃς ἔννοιαι (forte ἔνιοι) λογικὰς καλοῦσιν, οἷον Ἀστρονομία, Γεωμετρία, Μουσική, Φιλοσοφία, Ἰατρική, Γραμματική, Ῥητορική. Ἐγκυκλίους δὲ αὐτὰς καλοῦσιν, ὅτι τὸν τεχνίτην, διὰ πασῶν αὐτῶν ὁδεύοντα, τὸ χρειῶδες ἀφ' ἑκάστης εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀνάγειν διδάσκουσι.

biblioth. ill. Cardinalis Iogoſii multis mendis repurgata, latine verſa et perpetuo commentario illuſtrata. Burdigalae Sim. Milang. 1605. 4.

Nouam Cleomedis editionem parauerat *I. Chriſt. Keppius*, Ariſtotelici de mundo libelli editor, atque egregium nitidumque codicem bibliothecae *Noribergenſis* aliosque comparauerat; at fatis praematuris interceptus aliis illam reliquit prouinciam.

De codice MS. *Wittebergenſi* vid. *Reichard* in praef. ad Lycophrontem pag. XIV. de cod. *Lipſienſi*, qui multa alia continet, cel. *Beck* in progr. Varietas lectionis libellorum ariſtotelicorum (de Xenophane, Zenone et Gorgia,) e codice Lipſienſi diligenter enotata, Lipſiae menſe Febr. 1793. 4. pag. 5 ſq. — Alios Cleomedis *codices* msstos enumerat *Heilbronner*, in bibl. *Vaticana* (pag. 539.) in bibl. *medicea Laurent.* Florent. (pag. 555. conf. *Bandini* catal. MSSt. graec. II. cod. XII. p. 636.) — in bibl. canonicor. regularium *Bononiae* (p. 559.) — in bibl. *Veneta D. Marci* (pag. 560. conf. catal. MSS. gr. illius bibliothecae, vbi plures Cleomedis codices deſignantur, pag. 115. cod. CCXIV. ſaec. XI. — p. 144—146. cod. CCCVIII. ſaec. XII. — cod. CCCIX. ſaec. XIV. — cod. CCCXVII. ſaec. XV. — pag. 153. cod. CCCXXXIII. ſaec. XV. cum ſcholiis *Io. Pediaſimi* wwww), quae inſcribuntur Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου ἐπιστάσεις μερικαὶ εἰς τινα τῶν τοῦ Κλεομήδους. — — p. 276. 278. 279. cod. DXII. ſaec. XIII. — cod. DXV. ſaec. XIV. cum aliquibus ſcholiis ineditis *Io. Pediaſimi*; — cod. DXX. ſaeculi XV. Cleom. libri II.) — in bibl. *Vindobonenſi* (Heilbronner. pag. 566. conf. *Lambecii* commentar. tom. VII. cod. CXXIV. pag. 470.) — in bibl. *Pariſina*, Aſclepii, *Cleomedis*, et Pediaſimi opera, (pag. 571. in Catalogo codd. MSS. biblioth. regiae Pariſinae numerantur *duodecim* Cleomedis codd. in his cod. MMCCCLXXXI. habet ſcholia, cod. MMCCCCXCIV. exhibet nonnumquam inter lineas gloſſas, et ad marginem ſcholia, hactenus inedita,) — in bibl. abbatiae *S. Petri de Selincurte*, dioeceſis Ambianenſis, (Heilbr. pag. 581.) — in bibl. abbatiae *S. Remigii*, Rhemenſis, (p. 582.) — in bibl. *Baluſii*, nunc regia, *Ioannis*, diaconi, *Pediaſimi* commentaria in Cleomedis Cyclometrica, (p. 583.) — in bibl. regis Sardiniae. *Taurini*, (pag. 585. in catal. MSS. gr. illius bibliothecae p. 485.) — in bibl. *Bodleiana* (pag. 595. et pag. 612. atque cum ſcholiis p. 621) — in alia *Angliae* bibl. Cleomedis ſphaera cum *Io Pediaſimi* commentario, (pag. 633.) — His adde codd. biblioth. *Coisliniana*e pag. 229. et pag. 588. catal. Montfaucon. — in bibl. *Leidenſi* Cleomedis cyclicae theoriae liber ſecundus, gr. cum figuris et ſcholiis in margine, teſte catalogo p. 330. nr. 123. — in bibl. *Bonar.* ſecundum catal. pag. 65. eſt in cod. CLXIX. *Ioannis*, *Diaconi* Bulgariae introductio in Cleomedem; eſt quoque in cod. *Barocc.* CLXI. Atque Fabricius marg. exemplaris ſui adſcripſit: in catal. bibl. *Gudianae* MSS. pag. 522. τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας τοῦ καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων κύρου Ἰωάννου Διακόνου τοῦ Πεδιασίμου ἐξηγήσεις μερικαὶ εἰς τινα τοῦ Κλεομήδους σαφηνείας δεόμενα, cod. chartac. fol. XXIII. — — De loco quodam pauca animaduertit Theoph. Sigefr. Bayer. in epiſt. ad Crozium, in theſ. epiſtolico Lacroziano, tom. I. p. 43 ſq. *Harl.*]

Ioh. Andreas Boſius ὁ μακαρίτης in epiſtola ad Marq. Gudium data medio Octobri ann. 1659. refert, ſe Cleomedem cum membranis MSS. (Lipſienſibus ni fallor,) contuliſſe, licet media

wwww) Sub Andronico palaeologo iuniore. Cangii gloſſar. graec. pag. 1637.

media ſui parte mutilis, quae multas Balforei coniecturas confirment, plures vero ab eo relictas mendas plane ſarcire poſſint. *Iohannis Pediaſimi*, diaconi et alia incerti ſcholia graeca MSS. in Cleomedem memorat Labbeus bibl. nou. MSS. pag. 119. 190. Citantur a Cleomede:

Aratus pag. 432. 398. 457. edit. Baſil.

Ariſtoteles pag. 309.

Beroſus pag. 491.

Canonici, *Κανονικοὶ*, mathematici, qui canones aſtrologicos et parapegmata condiderunt, eclipſes praedixerunt, pag. 536.

Contra Epicurum, ſolem non eſſe tantillum, vt oculis noſtris videtur, pag. 425. 467. 472. vitia eius in dictione perſtringit, p. 474 ſq. ridet illum, cum Pythagora, Socrate atque Heraclito ſe conferentem, pag. 475.

Eratoſthenes. 395. 400. et 454. vbi de ambitu orbis terrarum ex mente Eratoſthenis, quod continet ſtadia 250000.

Heraclitus. 418. 475. *χαριέστατος φυσικῶν*. 305.

Hipparchus pag. 459. quo loco ſolis diameter ex Hipparchi mente aequatur 1050. diametris terrae: ex ſententia Poſidonii, 3000000. Cleomedis ipſius 10000.

Homerus. 414. 442. 473. 522.

Poſidonius, (e quo pag. 541. plurima petiiſſe ſe fatetur Cleomedes,) pag. 360. 361. 362. 363. 364. 395. 396. 397. 400. 424. 430. 452. 500.

Pythagoras. pag. 475.

Pytheas, Maſſaliota. pag. 372.

Socrates. pag. 475.

Λόγον ſuum *περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν βαρέων de grauium tenſione ad centrum* promittit pag. 310. 318. 320. Citat praeterea librum primum *epicherematum* p. 424. *προειρηκότες δ᾽ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων*. Librum primum *σχολικῶν*, pag. 478. *λόγον περὶ σελήνης* pag. 481. — Arithmeticam et Harmoniam Cleomedis in biblioth. Italiae, [in bibl. Vaticana, auctore *Dechales* de progr. math. p. 30. edit. poſt. et bibl. Veneta] ſunt, qui occurrere memorent. Sed Cleomedem dicunt pro *Cleonide*, cui conſtat tribui in quibusdam codicibus *στοιχεῖα* muſica et arithmetica Euclidis. [conf. Heilbronner pag. 162 ſq. et p. 560.]

Compoſuit quoque aſtronomica quaedam PROCLVS, Lycius, ſed de eius ſcriptis alibi, quae ſatis ſunt, dixi.

XXIII. Supereſt vt de ACHILLE TATIO nonnulla ſubiungam, patria Alexandrino, incertae itidem aetatis ſcriptore [xxxx]), qui in quibusdam [?] codicibus Suidae

xxxx) Syneſio iuniorem *Achillem Tatium*, Eroticon ſcriptorem facit *Tiberius Hemſterhuſius* pag. 78. ad Luciani dialogos ſelectos. *Ricciolus* in Almageſto refert eum ad a. 850. ſed Photio certe eſt antiquior,

dae yyyy) *Statius* adpellatur, poſtrema littera nominis Ἀχιλλεὺς perperam repetita. Ethnicum primum, hinc chriſtianum ac demum epiſcopum fuiſſe, eidem Suidae credet, qui volet. *Iſidorianum* praeceptorem ſuum laudat pag. 166. edit. Petauii. Praeter alia, de quibus libro quinto cap. VI. §. 7. tom. VI. p. 795 ſqq. inter Eroticos ſcriptores egi, ſcripſit librum περὶ σφαίρας, cuius pars hodieque exſtat ſub titulo: ἐκ τῶν Ἀχιλλέως πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. De hoc Aldus Manutius quaeſit. per epiſt. VI. *Eſt etiam nondum perulgatus Achilles, quem prudentiſſimum* zzzz) *Iulius Firmicus appellat, valde quidem, quod ex eius recondita doctrina cognoſcitur, antiquus.* Eruditum hunc librum, ſiue fragmentum inſigne, libri de vniuerſo, (quem memorat Alphonſus Ciacconius in biblioth. MS.) primus *graece* vulgauit *Petrus Victorius* e bibliotheca Medicea, cum Hipparcho et aliis quibusdam aaaaa), Florentiae 1567. fol. deinde vertit, atque in Vranologio ſuo *graece ac latine* vulgauit *Dionyſius Petauius*, Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Caput primum eſt περὶ τοῦ παντὸς, vnde Geſnerus in biblioth. Tatium hunc ab Achille Tatio, ἐρωτικῶν ſcriptore, aduerſus Suidae ſententiam diſtinguens, integrum ſcriptum vocat *librum de vniuerſo.*

[Confer *Voſſium* de ſcient. mathemat. cap. 33. *Weidler* pag. 191 ſq. qui Achillem refert ad ſaec. IV. *Heilbronner* pag. 436. *Montuclam* I. pag. 312 ſq. qui exiguam in eo deprehendit aſtronomiae cognitionem. *B. G. Laur. Boden* proluſ. de Achille Tatio, Wittebergae 1773. 4. — *cod.* MS. eſt in biblioth. *medicea* Florent. ſecundum *Bandinium* tom. II. cod. XLIV. nr. 3. pag. 67. *Harl.*]

Ecce vero tibi catalogum ſcriptorum, qui in hac Iſagoge Achillis ad Aratum laudantur:

Adraſtus,

antiquior, qui illo tempore iam fuit mortuus; ſaltem prius ſcripſerat bibliothecam. *Fabric.* — *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 372. opinatur, eum vixiſſe ſub Claudio II. ſ. Gothico, Auguſto circ. a. Chr. 268. quoniam in Iſagoge ſua nullius Hypſicle recentioris aſtronomi et mathematici meminerit; ſed illam non habemus integram. *Boden*, Profeſſor quondam Wittebergenſis, in programmate ſingulari ablegat eum poſt ſaeculum quartum et poſt aetatem Muſaei, cuius plura loca imitatus eſſet. Contra *Moneta*, (vid. Menag. tom. III. pag. 118 ſq.) oſtendiſſe ſibi viſus eſt, Achillem ante medium ſaeculum quartum vixiſſe: quod iudicium comprobat *Schraderus* in praefat. ad Muſaeum pag. 18. et putat, a Muſaeo Achillem imitati ne eſſe expreſſum. Sed hoc, ab imitatione ſumtum, argumentum non eſt tutum ad aetatem eroticorum, qui ſe inuicem compilarunt, aut ex antiquiore fonte communi hauſerunt, definiendam. *Harl.*

yyyy) Ἀχιλλεὺς Στάτιος quoque ſcribitur ab *Eudocia* in Violario pag. 69. quae eius ſcripta varia indicat. Achillis fabulam de Clitophontis et Leucippes amoribus eſſe in cod. Veneto D. Marci DCVII. non, *Agathiae* ſcholaſtici Daphniaca perdita, vti Zanettus, falſo deceptus titulo, in catalogo p. 314. crediderat, monet *Villoiſon* in Anecdotis graecis tom. II. pag. 243. *Harl.*

zzzz) Achillis Tatii mentionem fieri a *Firmico*, haud memini. *Politianus* tamen cap. 17. Miſc. *Achillem Iulius quoque Firmicus* in matheſeon libris et citat et laudat. Adde *Menagium* tom. III. pag. 119. Alius vero videtur, de quo lib. III. pag. 46. b. edit. primae: *Quae omnia tunc explicabimus, quum ad interpretationem venerimus ſphaerae barbaricae. Haec enim omnia diuinus ille Abraam et prudentiſſimus Achilles veriſſimis conati ſunt rationibus inuenire et nobis tradere.* Ceterum meminit Achilles Hypſiclis, Claudio Ptolemaeo iunioris, vel ſaltim ſupparis, et ipſius Ptolemaei.

aaaaa) Conf. *Villoiſon.* epiſt. Vinar. p. 73 ſqq. *Harl.*

Adraſtus, Aphrodiſienſis, cap. 16. 19.
Adraſtus, Peripateticus, cap. 19.
Aegyptii cap. 17. 23. ſphaera Aegyptia 39.
Aeſchylus ἐν Ἀγαμέμνονι cap. 1. ἐν Προμηθεῖ cap. 1.
Anaxagoras cap. 2. 11. 13. 19.
Anaximander cap. 5. 19. 33.
Apion, Pliſtonices, cap. 1.
Apollinaris cap. 19.
Apollonius, Rhodius, cap. 3.
Aratus apud Antigonum, Macedoniae regem, verſatus cap. 35.
 ἐν τοῖς Φαινομένοις cap. 29. et paſſim. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ κανόνι cap. 15. 16. 19.
Οἱ Ἀρχιμήδειοι cap. 4.
Ariſtophanes cap. 1. ἐν νεφέλαις cap. 4.
Ariſtoteles, Stagirita, cap. 2. 3. 4. 5.
 ἐν δευτέρῳ περὶ οὐρανοῦ cap. 5. 13.
 περὶ ἀνέμων cap. 31.
Aſtraeus ſiderum obſeruator. cap. 1.
Atreus — — cap. 20.
Callippus cap. 19.
Callimachus cap. 1. περὶ ἀνέμων cap. 33. de Coma Berenices cap. 14.
Chaldaei cap. 18. ſphaera Chaldaica cap. 39.
Chryſippus cap. 4.
 ἐν τῷ περὶ προνοίας καὶ θεῶν cap. 13.
Cleanthis cap. 12.
Conon, mathematicus, cap. 14.
Crates, grammaticus, cap. 1.
Democritus cap. 13.
Demetrius cap. 34. [P]
Diodorus, Alexandrinus, mathematicus, cap. 2. 5. 9 14.
Empedocles cap. 4. 5. 6. 11. 16. 21.
Epicurus, Athenienſis, cap. 3. 5. 8. 19.
 ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιστολῇ cap. 13.
 ἐν τῷ περὶ ἀνέμων cap. 33.
Epicurei cap. 9. 13.
Eratoſthenes cap. 29. 31.
 περὶ ἀνέμων cap. 33.
 ἐν τῷ ἑρμῇ cap. 16. 28. 29.
 ἐν τῷ καταμερισμῷ [leg. καταστερισμῷ] cap. 24.
 Ὀκτωκαιδεκαετηρίς cap. 19.
Eudorus, philoſophus, cap. 2. 13.
Eudoxus cap. 19.
Euripides cap. 19. 20.
Heraclitus cap. 3. 19. 21.
Heſiodus cap. 3.
Hipparchus cap. 19.
Hypſicles cap. 16.
Homerus cap. 1. 5. 6. 21. 22. 28. 35.
Mathematici cap. 9. 14.
Meton cap. 19.
Metrodorus, Epicuri magiſter, cap. 5.
Muſici (Ariſtoxenus) cap. 5.
Neoptolemus ἐν ταῖς Φρυγίαις φωναῖς cap. 5.
Neoptolemus, Parianus, ἐν τριχθονίᾳ cap. 22.
Oenopides, Chius, cap. 24.
Orion cap. 19.
Orphici cap. 4. οἱ τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια τελοῦντες cap. 6.
Parmenides de Zonis cap. 31.
Pherecydes, Syrius, cap. 3.
Philolaus cap. 19.
Pindarus cap. 14.
Plato cap. 3. 11. 18. 19.
 ἐν Πολιτικῷ cap. 5. 21.
 ἐν Τιμαίῳ cap. 5. 13. 14.
Polybius cap. 31.
Poſidonius, Stoicus, cap. 10. 13. 31.
Ptolemaeus cap. 19.
Pythagoras cap. 5.
Pythagorici cap. 6. 10. 16. 18. 31.
Socrates cap. 3.
Sophocles cap. 1.
 ἐν Παλαμήδει cap. 1.
Stoici cap. 2. 5. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 19.
Thales cap. 1. 3. 11.
Thraſyllus cap. 16. 19.
Xenophanes cap. 4. 11.
Zeno, Citieus, cap. 3. 5.

Sunt et alii nonnulli ſcriptores graeci, qui aſtronomiam illuſtrarunt ſcriptis, vt THIVS [bbbbb]), et THEODORVS MELITENIOTA a Bullialdo editi, IOHANNES item PHILADELPHIENSIS, LYDVS, tum PSELLVS, aliique: ſed tempus eſt, vt, his in alium locum reiectis, ad antiquiorem aetatem pro inſtituto meo revertar. [¶]

CAPVT XIX (olim XIV)

DE EVCLIDE ET ALIIS GEOMETRIS.

I. *De Euclide, eiusque aetate. Alii decem hoc nomine.* II. *Euclidis libri elementorum et in librum primum Procli commentarius.* III. *Commentariorum, Theoni tributorum, an auctor ipſe ſit Euclides.* IV. *Liber XIV et XV. num Euclidis an Hypſiclis Alex. Scopus elementorum ibid.* V. *Boethii verſio elementorum Euclidis latina.* VI. *Editiones elementorum cum Theonis commentariis.* VII. *Sine illis commentariis editiones et verſiones variae, et in his Arabica. Barlaami et Iſaaci, monachi, quaedam Euclidi illuſtrando.* VIII. *Epitome Aeneae deperdita, et verſiones elementorum ineditae, Perſicae, Syriacae, Hebraicae, Sinicae, Tartaricae.* IX. *Ioh. Pici effatum, theologis noxiam eſſe Euclidis tractationem.* X. *Arithmetica elementa, geometricis ab Euclide iuncta.* XI. *Data cum praefat. Marini Pappi in ea commentarius.* XII. *Harmonica et ſectio canonis.* XIII. *Phaenomena.* XIV. *Optica et catoptrica.* XV. *De diuiſionibus liber et fragmentum de leui ac ponderoſo.* XVI. *Scripta Euclidis deperdita.* XVII. *Catalogus ſcriptorum, in commentariis Procli ad Euclidem citatorum.* XVIII. *Alii geometrae quidam.*

I.

[PRAEMONENDA.

De *Euclide*, mathematico, quem alii cum Euclide, Megarenſi, philoſopho, perperam confuderunt, alii rectius diſcreuerunt ab illo, Platonis aequali, quippe, *Voſſio* iudice inter hos duo Euclides annorum quaſi XC. fuerit interuallum, permulti egerunt. Multos iam excitat, eorumque diuerſas de aetate patriaque Euclidis ſententias recenſet *Mongitor.* in bibl. Sicula tom. I. pag. 185 ſqq. qui *Euclidem*, mathematicum, fuiſſe Siculum, Geloum, cum *P. Hieronymo Raguſa* in elogiis Siculorum pag. 113. et in Siciliae bibl. vet. pag. 111. cum *Franciſco Maurolyco* hiſt. Sicil. lib. I. pag. 28 aliisque cenſet: de qua ſententia Fabricius noſter in nota pauca adtulit. Sed *Montucla* in additionibus, tom. I. praemiſſis, pag. XXXII. argumentum Diogenis Laertii, quo nititur Mongitor parum validum eſſe iudicat. Praeterea commemorandi ſunt

Arabs

bbbbb) Videtur eſſe θεῖος adpellatiuum, elogium diuini cuiusdam philoſophi. *Thius*, Athenienſis, circa a. Chr. 500. vt notat Bullialdus, qui eius nonnullas obſeruationes adfert in aſtronomia Philolaica. Pariſ. 1645. fol. *Fabric.* conf. Montucla I. pag. 329. De *Bullialdo* eiusque opere vid. *Weidler* pag. 481 ſq. et pag. 493 de *Setho Wardo*, qui contra Bullialdum ſcripſit *Theodorus Meliteniota*, circ. a. Chr. 1250. magnae eccleſiae Conſtantinopolitanae Sacellarius, ſcripſit *tribiblon aſtronomicam* nondum editam, cuius prooemium ex codice Iſ. Voſſii vulgauit Bullialdus, ſub finem commentarii in Ptolemaei librum de iudicandi facultate pag. 214 conf. infra, lib. V. cap. 33. pag. 198. vol. IX. *Weidleri* ſupplem. hiſtoriae aſtronomiae pag. 5 et 15 ſubiuncta eius bibliographiae hiſtoricae, Witteb. 1715. 8. *Harl.*

Arabs quidam de *Euclidis* vita et ſcriptis in arabica philoſophorum bibliotheca arabico-hiſpan. tom. I. pag. 339 ſqq.

G. I. Voſſius de ſcientiis mathematicis cap. XV. pag. 52 ſqq. et de philoſophorum ſectis pag. 62.

Montucla et reliqui ad initium cap. ſuperioris excitati: n. *Montucla* tom. I. part. I. lib. IV. §. 2. pag. 216—226.

Weidler pag. 129 ſq. pauca de noſtro dedit; plura *Heilbronner* p. 155 ſqq. Libros Voſſii, Weidleri, Heilbronneri inprimis Montuclae, et aliorum copioſe recenſet cl. *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, vol. I. part. I. (Breslaü, 1769. 8.) ſect. II. pag. 59 ſqq. atque in part. III. pag. 227—329. et part. IV. pag. 355—457. continuat recenſionem Montuclae operis, quod in epitomen ſcite commodeque redegit. — Idem *Scheibel* part. V. pag. 533 ſqq. recenſet *Saverien* Hiſtoire des Progrès de l'Eſprit humain dans les ſciences exactes et dans les Arts, qui en dépendent: ſavoir l'Arithmetique, l'Algebre, la Geometrie, l'Aſtronomie, la Gnomonique etc. — Avec un Abregé de la vie des Auteurs les plus célebres dans ces ſciences. à Paris 1766. mai. 8. atque *Eſtève* Hiſtoire generale et particuliere de l'Aſtronomie. Pariſ. 1755. mai. 12. et vtriusque furta, arrogantiam, errores atque iniuriam, qua, vti Montucla, Germanos illi adfecerunt, ſatis patefacit et caſtigat: pag. 551 ſqq. vero laudat *Anton Yves de Goguet* opus gallice ſcriptum de origine legum, artium et doctrinarum etc. Pariſ. 1758. mai. 12. III. tom. (bis antea erat editum: et germanice ab *Hambergero*, Lemgou. 1760—1772. in 4. III. voll. atque ab alio italice verſum, Luccae 1761.) *Eſtève* librum et errores percenſuit quoque *Baumgarten* in Nachrichten von merkwürdigen Büchern, tom. IX. part. 50. pag. 154 ſqq.

Fed. Commandinus in prolegomenis ad Euclidis elementa, Piſauri 1572. fol. enarrauit Euclidis vitam.

Io. Andr. Schmidius in diſſ. de Euclide, geometra, Ienae 1685. 4.

Sam. Reyherus in diſſ. hiſtorico mathematica: Euclides ϛοιχειώτης. Kiliae 1693. 4.

Edmundus Stone tomo ſecundo verſionis anglicae Euclidis adiunxit diſſ. de vita et ſcriptis Euclidis et apologiam elementorum eius aduerſus obiecta recentium quorumdam ſcriptorum. Londini 1732. fol.

Iuuenel de Carlencas in Verſuch einer Geſchichte der ſchönen und andern Wiſſenſch. ex verſ. Kappii, Lipſiae 1749 capp. XI ſqq. paucis perſequitur artium mathematicarum hiſtoriam.

Georg. Matthias Boſe in ſchediasmate litterario, quo contenta elementorum Euclidis enunciat, et ſimul de variis editionibus poſt Fabricium nonnulla diſſerit. Lipſiae 1737. 4.

Sed pleniorem editionum, verſionum et aliorum ad Euclidem pertinentium ſcriptorum catalogum confecit cl. *Scheibel* in libri laudati vol. I. part. I. pag. 1—59. atque in part. V. pag. 473—486. dedit ſupplementa et correctiones, atque ibidem pag. 486—532. euulgauit maximam partem ineditae atque a cel. de Murr communicatae *Michaelis Gottlieb Hanſchii* introductionis in nouam Euclidis elementorum geometricorum ſecundum *Andream Tacquet* editionem, (ann. 1722. praelo ſubiiciendam;) vbi §. 23. agitur de elementis Euclidis geo-

 metricis

metricis in ſpecie, et §. 25. de editionibus *elementorum Euclidis* in bibl. Vindobonenſi exſtantibus, quas Hanſchius inſpexerat et contulerat. *Harl.*]

EVCLIDES, qua patria, incertum [a]), claruit temporibus Ptolemaei Lagi [b]), quem poſt XL. annorum imperium obiiſſe conſtat [ſ] CCLXXVII. ante natum Chriſtum Olymp. CXXIII$\frac{2}{3}$. Ab hoc rogatus, eſſet ne via quaedam breuior faciliorque ad geometriae cognitionem, quam in elementis ipſe tradidiſſet, reſpondit [c]), *μὴ ἐῖναι βασιλικὴν ἀτραπὸν πρὸς Γεωμετρίαν*, *non dari viam regiam ad geometriam* [d]). Mathematicas diſciplinas accuratiſſimis ſcriptis illuſtrauit [e]), et cum ſumma laude docuit Alexandriae [f]), ſuauiſſimi vir ingenii, et contentiones minime amans; ſed benignus et aequus alienae induſtriae fautor, vt ab auctore ſectae Eriſticae, Euclide, Socratico, Megareo [g]) non hac minus nota, quam aetate et ſtudiorum

a) Harduinus ad Plin. videtur Apollonium in animo habuiſſe, quum de Euclide ſcripſit, eum *Perga* oriundum ciuitate Pamphyliae. Euclidem plerique *Alexandrinum* faciunt; ſed nullo diſerto veteris alicuius ſcriptoris teſtimonio. Si Gregorium Abulpharajum audias, [et apud *Caſir.* in bibl. arabico-hiſpan. I. pag. 339. genere Graecus, domicilio Damaſcenus, ortu] *Tyrius* fuit: ſi ſcriptorem bibliothecae veteris Siculae anno 1700. a Meſſaneuſi quodam, *Hieronym. Raguſa*, S. I. editae, (vide memorias Triuultianas anni 1702 menſe Auguſto pag. 151. et Mongitorem Bibl. Siculae I. 185.) *Gelous*, oriundus e Gela ciuitate Siciliae. Nimirum, quia *Laertius* II. 106. auctor eſt, Megareum Euclidem a quibusdam pro Geloo habitum fuiſſe. *Fabric.* — Patria eum fuiſſe Aegyptium, et fortaſſe Alexandrinum, arbitratur *Mollerus* in Homonymoſcopia pag. 305 ſq. (vbi tamen recte diſtinguit Euclidem Socraticum ab Euclide, mathematico, et vtriusque ſententiae patronos producit,) at matheſin docuit quidem Alexandriae; ſed eum natione fuiſſe Aegyptium, ſcriptores, a Mollero citati, non adfirmant. Euclidem floruiſſe A. M. 3697. Olymp. CXVIII. 1. ante C. N. 306. V. C. 446. notat cl. *Saxe* in Onomaſt. I. pag. 90. Poſt obitum digitis dimetiens eius imago pingebatur in Gymnaſiis, (*Apollinar.* libr. XX epiſt. 9.) et in numiſmate eius effigies exſtat cum enumerata maris arena, teſte Mongitore l. c. *Harl.*

b) *Proclus* lib. II. ad Euclidem pag. 20. *γέγονε δὲ ἔτος ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῦ πρώτυ Πτολεμαίυ. Καὶ γὰρ ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μνημονεύει Εὐκλείδυς.*

c) *Proclus*: *καὶ μέντοι καὶ φασὶν, ὅτι Πτολεμαῖος ἤρετό ποτε αὐτὸν εἴτις* etc. Simile illud Alexandri, geometriam diſcere cupientis, apud *Senecam* epiſt. XCI. *Facilia me doce: Iſta*, *inquit*, *omnibus eadem ſunt aeque difficilia.* De Hipponico tamen, geometra, Arceſilaus apud *Diog. Laertium* IV. 32. dixit, *τὴν γεωμετρίαν αὐτῦ χάσκοντος εἰς τὸ ςόμα ἐμπτῆναι*, *hianti ipſi geometriam in os aduolaſſe.* Idem Suidas in Θεώρημα· ſed male de ipſo Arceſilao. — Dux de Feuillade, cui quum Rohaut explicaret Euclidis elementa, illis haud intellectis inurbano modo, pronuntiauit, *quel Diable pourroit entendre cela!* cui reſpondit Rohaut, *ce ſeroit un Diable, qui auroit de la patience* etc. vid. *Gayot de Pitaval* l'art d'orner d'eſprit pag. 74. E contrario *Henrico Newtono*, adoleſcenti, nimis facilis viſus eſt Euclides. vid. Hiſt. acad. Pariſ. 1727. pag 210. — *Car. Raynau* Analyſe demontrée, l'Euclide de la haute Geometrie, ib. 1728. pag. 156

d) Fallitur *Chriſtianus Wolfius*, qui in horis ſubſeciuis Marburgenſibus, trimeſtri brumali ann. 1729. 8. pag. 116. non dubitat, Ariſtotelem ex adtenta elementorum Euclidis lectione theoriam, quam in Organo ſuo propoſuit, deriuaſſe. Certe elementa Euclidis ſcripta ſunt poſt Organum Ariſtotelis.

e) Mathematicas bene ſcripſit Euclides, licet quaedam in ipſo deſideremus, ait *Campanella* de libris propriis et rat. ſtudendi cap. IV. artic. V. pag. 77. *Heumann.*

f) Pappus lib. VII. pag. 251.

g) De *Euclide*, Megarenſi, Socratis diſcipulo et auctore ſectae Megaricae, dixi lib. II. cap. 24. § 36. [vol. II. pag. 715 ſq.] Hic cum noſtro male confunditur apud *Boethium* I. Geometr. p. 1507. 1510. 1511. etc. *ex ſecundo*, *tertio*, *quarto etc. libri Euclidis*, *Megarenſis*. Sic et apud *Iac. Sponium* in Miſcellan. p. 141. vbi Euclidis imaginem in nummo Hadriani exhibet. Viciſſim apud *Valerium Max.* VIII. 12. ex memoriae ſcriptoris vel librarii lapſu Euclides, geometra, memoratur pro *Eudoxo*,

rum genere facile diſtinguatur. Ita certe de noſtro *Pappus* lib. VII. [mathem. collect. pag. 251. ſ. fol. 164. edit. Piſaur. 1588.] *Euclides, ſequutus Ariſtaeum ſcriptorem luculentum in iis, quae de Conicis tradiderat, neque anteuertens neque volens eorum tractationem deſtruere, cum mitiſſimus eſſet et benignus erga omnes, praeſertim eos,* [P] *qui mathematicas diſciplinas aliqua ex parte augere et amplificare poſſent, vt par eſt, et nullo modo infenſus, ſed accuratus, non arrogans, etc.* [conf. *Heilbronner* pag. 153 ſq.]

II. Scripta Euclidis haec exſtant:

[Στοιχείων· *elementorum matheſeos purae libri XV.*

Δεδομένα *data*, cum praefatione *Marini*, philoſophi, Neapolitani.

Εἰσαγωγὴ ἁρμονική, *Iſagoge harmonica.*

Κατατομὴ κανόνος, *ſectio canonis muſici.*

Φαινόμενα, *phaenomena.*

Ὀπτικὰ ϛοιχεῖα et κατοπτρικά, *elementa optica et catoptrica.*

De his et reliquis, partim ſuſpectis, partim deperditis, a Fabricio poſtea fuſius diſputabitur. Ego vero antea, vt ſeriem ordinemque editionum ne nimis perturbem, primum *codices msstos*, deinde *editiones* ſecundum temporis ordinem enumerabo. Codicum quidem plurimos, duce cum primis Montefalconio, *Heilbronner* libro laudato iam indicauit: at ego vel plurium aliorum codd. adieci notitiam vel varii generis adnotationes adſperſi: Editionum autem catalogum pleniorem iam confecerant *Boſius*, praecipue *Scheibel* locis memm. Atque ego lectores ſimpliciter poſſim ablegare ad illos: verum cum eorum cauſſa, qui illos libros ad manus non habent, tum maxime propter alios, linguae germanicae ignaros, paucis

Eudoxo, vt viris doctis iam obſeruatum. — Fuit et alius *Euclides*, archon Athenis, Olymp. LXXXVII. 2. itemque alter, ſub quo triginta tyranni expulſi Olymp. XCIV. 2. et praeteritorum ſancita eſt ἀμνησικακία. Ab hoc prouerbium τῶν πρὸ Εὐκλείδου meminiſſe, i. e. rerum, quas alta obliuione ſepultas eſſe oportebat. Vide *Xenophontem* II. Ἑλληνικῶν et *Lucianum* in Cataplo tom. I. pag. 426. et in Hermotimo pag. 563. atque *Montfaucon* bibliothec. Coislin. pag. 490. Eodem *Euclide* archonte abrogata τῇ κατὰ Κάδμον Γραμματικῇ, (cuius apud Syrianum ad Hermogenem pag. 17. mentio,) coepit Athenis eſſe vſus litterarum ionicarum, vnde *Plutarchus* in Ariſtide pag. 319. memorat γράμματα τῆς μετ᾽ Εὐκλείδην Γραμματικῆς. Confer *Meurſium* de Archontibus III. 17. et fortuna Attica cap. 8. *Sam. Petitum* lib. I. miſcell. cap. 3. *Valeſium* ad Harpocrat. pag. 101 ſq. Non diuerſus fortaſſis *Euclides*, Athenienſis, quem inter viros, libris coaceruandis celebres, laudat Athenaeus in limine libri primi. Fuit et *Euclides* λιθοτόμος, cuius nomen occurrit in teſtamento Platonis apud Laertium III. 42. His adde *Euclidem*, fratrem Cleomenis, Lacedaemoniorum regis, ab Antigono caeſum, de quo Plutarch. in Philopoemene pag. 358. et Arato pag. 1046. atque Cleomene pag. 809. 818. Polyb. II. 65. 67. 68. *Euclidem*, Pacatianum, cuius antidotum refertur a *Galeno* II. de antidotis: *Euclidem*, Platonicum, cuius meminit *Porphyrius* in Plotini vita; tum *Euclidem*, Maximi Byz filium, quem memorat *Socrates* in Hiſt. Eccleſ. pag. 165. *Euclidem*, paraſitum Smicrini F. cognomento σεῦτλον, ſiue betaceum apud *Athenaeum* lib. VI. pag. 242. 250. *Euclidem*, Laconem, de quo Plutarchus in Artaxerxe Mnemone p. 1013. *Euclidem*, Phliaſium vatem, cuius meminit *Xenophon*. VII. de expedit. Cyri p. 321. et *Aelian*. de animal. VIII. 5. vbi male excuſum Ἀκλείδαι pro Εὐκλείδαι, quod in MS. medic. reperit Abr. Gronou. *Euclidem*, equitem coccinatum, quem ridet *Martialis* V. 36.

cis hic repetam editionum indicem, iis, quae illi duumuiri de plurimis modo parcius modo largius adnotarunt, omiſſis, aliis autem hinc inde adſperſis haud paucis editionibus et adnotationibus.

Codices igitur *mssti* hi fere reperiuntur in bibliothecis [h]).

In *Vaticana*, *Euclidis* στοιχείων ὅροι eiusdem primum elementum: (pag. 538.) — geometriae elementa XII. et *Eucl.* catoptrica. (pag. 539.) — Operum pars cum anonymi commentariis, latine item liber de ſpeculis. (pag. 540.) — geometria cum expoſitionibus, tum *Boethii* liber ex Euclide; ad Patricium filium et Eucl. elementorum liber. (pag. 541.) opera quaedam: (pag. 543.) — Boethii ad filium Patritium de geometria Euclidis libri V. et *Euclidis* libri XV. de geometria, (pag. 544.)

In tabulario *Baſilicae S. Petri:* Eucl. Geometria. p. 546. — Catoptrica, (p. 547.)

In bibl. monaſterii S. Seuerini *Neapoli Eucl.* elementa et alii codd. multi illius mathematici, (pag. 548.)

In bibl. *medicea Florent. Eucl.* elementorum libri XIII. editionis Theonis. — iidem cum ſcholiis antiquis: — eiusdem data cum ſcholiis ad marginem: — *Hypſiclis* liber, qui ad Euclidem refertur: — eiusdem elementorum libri XV. cum epigrammate in laudem Euclidis ad finem: — eiusdem phaenomena: — *Eucl.* elementorum libri XV. quorum XIIII. hanc habet inſcriptionem, *Euclidis* XIV. et ſtatim ſubiicitur *Hypſiclis* in Euclidem anaphe- romena: — *Eucl.* Optica ſ. perſpectiua et phaenomena, omnia cum ſcholiis antiquis: — *Eucl.* data ſine principio; optica ſine principio; phaenomena ſine figg. omnia cum ſcholiis: (pag. 549. 550.) — *Eucl.* elementorum liber primus, et principium ſecundi, gr. ac latine: (pag. 553. Curatius tamen fuſiusque de codd. mediceis diſſeritur in *Angeli Mar. Bandinii* catalogo codd. graecor. bibl. Laurentianae tom. II. plut. 28. in quo plures ſeruantur codices, ad aſtronomiam, vniuerſamque matheſin et geographiam pertinentes, cod. I. nr. 7. et 8. cod. II. nr. 1. et 2. cod. III. nr. 1—3. pag. 11—14. cod. VI. pag. 16. cod. VIII. et cod. X. p. 19. et 20. — tom. III. plut. 87. cod. XVI. nr. 4. definitio gnomonis ex XXVIII. libro Euclidis deſumta, pag. 398. et in eodem cod. nr. XXXIII. elementorum liber I. cum figg. geometricis, pag. 403.)

In bibl. *S. Marci Dom. Florent. Bachon Alardus* in decimum Euclidis. — *Eucl.* libri elementorum XV. translati a *Campano* ex arabico, eiusdem geometria cum commentario Campani. — *Euclidis* libri VI. priores cum commentario Alderaldi, bis; *Eucl.* perſpectiua, *Eucl.* de ponderoſo et leui: (pag. 557.)

In biblioth. canonicorum regularium *Bononiae*, *Eucl. elementa;* et *Procli* in Euclidem: (pag. 559.)

In bibl. *Veneta* D. Marci, *Euclidis* geometria et opera. (p. 560. — in catalogo codd. gr. illius bibl. plures Euclidis codices memorantur: in cod. CCC. *Eucl.* elementorum libri XIII. priores cum quibusdam ſcholiis marginalibus; — cod. CCCI. iterum cod. CCCII. iidem

h) Numeri arabici, in fine ſimpliciter adpicti, indicant paginam operis Heilbronneriani, vbi ſinguli codices nominantur.

iidem libri, tum *Eucl.* Data, praemiſſa Marini philoſophi prothcoria; phaenomena et catoptrica: — cod. CCCIII. elementorum liber XV. initio mutilus; — cod. CCCIV. Optica. — cod. CCCVI. Procli Lycii in primum elementorum Euclidis libri IV. — cod. CCCIX. elementorum libri II. priores. — cod. CCCXVII. element. libri VI. priores, quorum poſtremus fuit mutilus. — cod. CCCXXII. *Eucl.* iſagoge harmonica, et ſectio canonis muſici. — cod. DXCV. *Eucl.* elementorum pars. — *Villoiſon* in anecdotis graecis tom. II. p. 248. in adpendice ad catalogum codd. gr. S. Marci memorat adhuc cod. membran. DCXXXXIII. in quo eſt *Eucl.* iſagoge harmonica, initio mutila.)

In *muſeo Carolo Auantii.* *Proclus* in elementa Euclidis gr. *Euclidis* gr. bis. (pag. 561.)

In bibl. Ambroſ. *Mediolan. Eucl.* Opp. cum commentario *Marini*, philoſophi: variae in eum lect. ex MSt. Vaticanae bibl. opera Ioſ. Auriae item alia volumina XII. — in Euclidem. — *Procli* in Euclidem hypotypoſis, quater. — *Eucl.* de ponderoſo et leui, atque alia: elementa optica de adſpectuum diuerſitate, conſiderationes et lecturae in eundem: *Proclus* in Euclidem. (pag. 562 — 564.)

In bibl. caeſarea *Vindobonenſi* ex Lambecio et Neſſelio ab Heilbronnero excerpti codd. *Eucl.* elementa ex arabico in hebraicam linguam conuerſa. *Procli* commentariorum in I. Euclidis librum elementorum libri III. — *Euclidis* elementorum libri VI. priores. — elementorum geometricorum libri XV. cum ſcholiis. — eiusdem optica, phaenomena et lemmata varia. — *Procli* in primum elementorum Euclidis librum commentarius. — Elem. geometricorum libri decem priores. (pag. 565. conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſarea tom. VII. cod. XXV. nr. 7. pag. 130 ſq. edit. Kollarii. cui codici praefixa ſunt anonymi cuiusdam antiqui auctoris prolegomena (ex Procli comment. libro I. et II. in Euclidis elementorum librum I. fere excerpta,) de origine geometriae apud Aegyptios, et de translatione eius in Graeciam per Thaletem Mileſium et de ſeqq. claris mathematicis vsque ad Euclidem; tum de aetate et ſcriptis Euclidis aliaque ad geometriam et vniuerſam matheſin ſpectantia: tum ibid. cod. CIII. pag. 391 ſqq. vbi Lambecius et Kollarius plura de Euclide eius ſcriptis horumque editt. diſputant: cod. CIV. p. 397. *Procli*, *Lycii*, comment. in primum elementorum Eucl. librum, liber tertius. — cod. CVI. nr. 2.)

In bibl. Paulina *Lipſienſi. Euclides* latine: (pag. 568.)

In bibl. *Scorialenſi* regis Hiſpan. *Eucl.* Opp. iconibus illuſtrata. (pag. 568. *Plüer* in itinerario per Hiſpanias pag. 167. plures codd. notauit: *Eucl.* geometricorum elementorum libri XIII. in membr. — liber I. — ſectio regulae de muſica et iſagoge harmonica. — Catoptrica, phaenomena, dedomena.)

In bibl. *Pariſina* regia. Elem. *Euclidis*, hebraice a R. Moſe *Aben Tybbon.* elem. gallice, cum ſigg. — Traité de Mathematique ſur Euclide par *Omar.* (pag. 569. et 570.) — *Eucl.* phaenomena. — *Proclus* in Euclidem, bis. — *Euclidis* elementa. — *Euclides.* (pag. 571.) — *Eucl.* elementa; *Bulengeri*, *Sanclari* et aliorum praelectiones in Euclidem. (p. 572.) — ibid. in bibl. cardinalis *Radulphi*, cod. Colbertin. *Euclidis*, Hieronis, Platonis et Archimedis quaedam. — *Eucl.* libri XIII. eiusdem phaenomena. (pag. 573.) — ibid. *Eucl.* phaenomena et catoptrica dataque. — *Marini*, philoſophi, in Euclidis data. — in *Euclidis* elementa ſcholia: — *Procli* in primum Eucl. elementum libri quatuor. — *Eucl.* liber I. (p. 574.) —

in bibl. *Car. de Montchal*, archiepiſcopi Toloſani, *Eucl.* phaenomena; data et alia opera. (pag. 576.) — in bibl. *Colbertina*, *Eucl.* elementa, *hebraice.* — *Eucl.* et aliorum opuſcula geometrica, — eiusdem geometria cum ſcholiis Campani. (p. 577.) — in bibl. *S. Germani*, *Eucl.* elementa XIII. graece. — L'Optique ou la Perſpective d'*Euclide;* — *Franc. Fluſſatis* in Euclidis libros. — *Eucl.* geometria, interprete Boetio. (pag. 578—580. — In catalogo MSStor. bibl. Pariſ. regiae in vol. II. qui vtplurimum graecos codd. refert, multi enumerantur, qui vel plura, vel pauciora comprehendunt Euclidis ſcripta, vel vnicum tantummodo; quorum nonnullis adſcripta ſunt ſcholia aut prolegomena praemiſſa: *duodecim* continent *elementa; vndecim, data; Iſagoge harmonica* eſt in *tribus; Phaenomena* exhibent *decem* codices; *optica* totidem codd. *Catoptrica, nouem* codd. Excerpta ſunt in cod. MDCLXX. In illis codici MMCCCXLVIII. qui *Euclidis data* praebet, ab initio adſcripta ſunt: „Euclidis data huc vsque numquam graece impreſſa, de Vaticana bibliotheca deprompta, et cum quinque Vaticanis exemplaribus, antiquiſſimis quidem graecis msstis, ſumma fide et diligentia collata a *Ioſepho Auria*, Neapolitano, mathematicae ſcientiae ſtudioſo. His addita ſunt ſcholia antiqua, graeca, quae in Vaticanis exemplaribus reperta ſunt." — cod. MMCCCL. habet quoque Protheoriam ad Euclidis data, et excerpta ex *Proclo*, quibus Euclidis elementa illuſtrantur. — cod. MMCCCLXXXVIII. cui inſunt *Eucl.* phaenomena, vna cum ſcholiis, fronti praeſcriptum eſt. „Doctrina primi mobilis ex veteribus graecis auctoribus, quorum auctorum nomina verſa pagella indicat: omnia de Vaticana bibliotheca depromta, cum omnibus antiquiſſimis exemplaribus collata ſumma diligentia et fide, opera et ſtudio *Ioſephi Auriae*, mathem. ſcientiae ſtudioſi. His ſcholia antiqua graeca adiecta ſunt." — cod. MMCCCCXXXVIII. habet *Euclidis εὐθυμετρικά*, addita hac nota: „Hic libellus, cui nomen Euclidis parum recte adſcriptum, praemiſſis variarum menſurarum nominibus continet problemata embadometrica et varios modos metiendi quamlibet figuram." — De cod. MMDXXXV. qui *Cleonidae iſagogen harmonicam* continet, adnotatur: „Hoc opus idem eſt omnino cum introductione muſica, cuius *Euclides* auctor fertur." — In vol. III. et IV. in quibus codices mssti *latini* enumerantur, multi quoque codd. qui Euclidis ſcripta aut eorum verſiones continent, reperiuntur. *Elementa* geometriae in *quatuordecim* codd. in paucis alia, quae mox ſignificabo, occurrunt: in cod. MMMCCCCXI. eſt fragmentum elementorum libri primi: in codd. MMMMMMMCCXIII. MMMMMMMCCXIV. MMMMMMMCCXV. et MMMMMMMCCXVI. quater ſunt *Eucl.* elementorum libri XV. ex arabico in latinum ab *Adelardo Gotho*, Bathonienſi, conuerſi; duobus acceſſit *Campani* commentarius. — in cod. MMMMMMMCCXVII. *Eucl.* elementa: poſtremi libri duo ab *Aſſiclao* editi dicuntur. — in cod. MMMMMMMCCXVIII. *Franciſci Barocii*, Patricii Veneti, lectiones in Procli commentarios in primum Euclidis elementorum librum: — in cod. MMMMMMMCCXIX. figurae ſex priorum elementorum Euclidis. — in cod. MMMMMMMCCXCII. nr. 9. *Eucl.* elementorum libri X. priores: nonnulla deſiderantur. — in cod. MMMMMMMCCCLXVI. nr. 3. Element. libri V. priores. — in codd. MMMMMMMCCCLXXIII — MMMMMMMCCCLXXVI. aliquot libri element. — in cod. MMMMMMMCCCLXXVII. anonymi commentarius in decimum librum Euclidis. — in cod. MMMMMMMCCCLXXVIII. a. *Eucl.* liber de ſpeculis: initium deſideratur. eiusdem perſpectiua. — in cod. MMMMMMMCCCX. liber de ponderibus, qui *Euclidi* tribuitur. — in cod. MMMMMMMCCCCXX. *Eucl.* elementorum libri III. priores, interprete *Adelardo*,

ardo, Bathonienſi. — in cod. MMMMMMMCCCCLXVII. *Eucl.* phaenomena, cum expoſitione Maurolyci. — in cod. MMMMMMMMDCLXXX. de graui et leui.)

In catalogo MStorum *Ranchin*, Conſiliarii, *Eucl.* Opp. latine cum figg. nitide conſcripta. (pag. 582.)

In bibl. abbatiae *S. Remigii*, Rhemenſis. *Mich. Pſelli* enarratio in librum Euclidis de terminis. (pag. 582.)

In bibl. *Mazarini*. *Eucl.* elementa cum commentariis fuſis. Ad finem libri notatur: „hic liber dicitur eſſe *Eudoxi Gnidii*" tum ſequitur *Euclidis* geometria et *Theonis*, Edeſſeni, liber V. ſicque in aliis, vt videatur *Theon* commentariorum auctor. — *Hypſiclis*, quae ſpectant ad Euclidem. — Commentarius in *Euclidis* data, viua voce *Marci*, (ſic, et leg. *Marini*,) philoſophi. — *Eucl.* Opera. — *Euclidis* perſpectiua. (pag. 583.)

Inter codd. msstos graecos *de Mesme*, *Euclides*, (pag. 584.)

In bibl. Sardiniae regis, *Taurini*. *Euclidis* Opp. hebraica, ex arabico translata, *Moſe*, filio Samuelis, filio Iudae, Ben Tibbon interprete, (pag. 585. conf. Catalog. illius biblioth. vol. I. pag. 3. cod. VIII. addita nota, teſte *Bartoloccio* part. IV. bibl. Rabbinicae pag. 242. hunc librum mstum non facile reperiri apud Hebraeos. — Secundum eumdem catal. p. 25. iterum eiusdem *Moſeos* verſio hebraica Euclidis cum figg. et adnotatt. in margine, exſtat in cod. LXVII. et in cod. LXVIII. ab Immanuele a. Chr. 1346. ſcripta. In vol. II. eiusdem Catalogi inter codices *latinos* pag. 401. in codice MCLXXVIII. ſunt ſex libri elementorum *Euclidis* cum figg. geometricis.)

In bibl. *Bodleiana*: *Procli* commentarius in librum primum elementorum Euclidis. τὴν μαθηματικὴν ἑστίαν, vnde dicuntur ſuppleri poſſe lacunae edit. Baſileenſis. — *Euclidis* ſpecularia, phaenomena, optica, data, et poſt diuiſiones primi libri elementorum *Euclidis* reperitur anonymi cuiusdam Geodaeſia: καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος. (pag. 593 ſq.) — Ibidem inter codd. latinos, Geometria *Euclidis* imperfecta, (pag. 602.) — *Eucl.* geometria cum commentario Campani. (pag. 604.) — *Eucl.* geom. graece. (pag. 607.) — *Eucl.* pars cum commentariolo. (pag. 609.) — *Eucl.* data, *arabice* per *Zin Eddin Abhari*, et elementorum libri XV. ex verſione *Adelardi* de arabico, vna cum commento magiſtri Campani, Nouarienſis. — *Eucl.* elementa cum ſcholiis et diagrammatis, latine reddita per *Adelardum*, Bathonienſem: — *Eucl.* elementa, *arabice*, liber XIII. priores per *Iſaac Ibn Honein*, ex recenſione *Thebit Ibn Korrae;* duo poſteriores, qui Hypſicli Aſcalonitae tribuuntur, *arabice* vertit *Coſta Ibn Lucae*. (pag. 610 — 614.) — Inter codd. orientales, *Eucl.* elementa, bis *hebraice;* — *Abil Caſim* Antiocheni commentarius in Euclidem ab elemento quinto. — *Eucl.* elementa poſteriora. — *Eucl.* elementa — commentarius *Ebn heithem* in elem. Euclidis, (p. 615. et 616.) — Inter codd. gr. claſſis XIII. *Eucl.* data, bis, et phaenomena, atque elementorum libri XV. (pag. 616 — 618.) — inter libros latinos *Eucl.* elementorum libri XV. — *Sauilii* praelectiones XIII. in principium elementorum Euclidis Oxonii habitae. — *Eucl.* elementa, gr. cum notis H. Sauilii. *Eucl. Campani* cum notis H. Sauilii. (pag. 618 — 620.)

In bibl. *Oxonienſi*, inter codd. Eliae Aſhmolii, *Euclidis* liber XI. (p. 621.)

In bibl. collegii vniuerſitatis *Oxonienſis.* *Eucl.* geometria et data: — commentarii in libros omnes Euclidis, auctore *Rich. Rawlinſon.* — *Eucl.* regulae, lat. — *Eucl.* optica, phaenomena, fragmentum catoptricorum, graece. — *Eucl.* de arte geometrica, ex arabica lingua in latinam translatus per *Adelardum*, Bathonienſem. (pag. 624 — 627.)

In bibl. *Cantabrigienſi*, elementorum *Euclidis* liber XV. (pag. 629.) — *Eucl.* optica et phaenomena, gr. — nouem libri *Eucl.* cum comment. (pag. 632.)

In aliis *Angliae* bibl. *Eucl.* elementorum lib. XV. lat. cum figg. Iordani et arithmeticae libros II. (pag 633.) — *Eucl.* geometr. elementorum lib. XV. — geometria cum comment. et figuris. (pag. 634 et 635.) — *Eucl. arabice* per *Shemſeddin* Mohammed Almuzi. (p. 638.) — elementa ex arab. in lat. verſa per *Io. Octeatum.* (p. 641.) — *Eucl.* de ſpeculis — elem. geometrica. — data, aliaque variorum mathematicorum opuſcula, *arabice.* (p. 645 — 647.)

In biblioth. *Vffenbachiana:* ſecundum catal. Maii; *Eucl.* libri ſex definitionum priores, adiectis figuris et demonſtrationibus, (pag. 648.)

His accedunt in bibl. *Monacenſi* Bauar. cod. CLXXV. catalogi pag. 68. *Eucl.* introductio harmonica et κατατομὴ κανόνος. — In bibl. *Bernenſi*, (teſte Sinnero in Catal. codd. bibl. Bernenſis pag. 373.) *Euclidis* geometriae lib. XV. cum commentario *Campani.*

In bibl. *Leidenſi.* teſte Catalogo, p. 234. nr. 7. *Eucl.* elementa libris XII. item catoptrica, phaenomena, optica, data, deſcripta manu Barthol. Zamberti ann. 1405 ἐκ τȣ̃ Πρόκλȣ σποράδην καὶ κατ' ἐπιτομὴν προλαμβανόμενα εἰς τὰ Εὐκλείδȣ ϛοιχεῖα, quibus inſcribitur a me Io. Franc. Aſulmo: προθεωρία τȣ̃ Εὐκλείδȣ εὑρομένων ἀπὸ φωνῆς Μαρίνȣ φιλοσόφȣ. — p. 340. nr. 36. inter codd. Scaligerianos, *Eucl.* de ſolidis, diſtinctus per elementa: — pag. 341. nr. 48. Protheoria *Euclidis* datorum ex voce Marini, philoſophi, per margines et in poſtremis paginis mixtim gr. et lat. aliquid adpoſitum. — pag. 372. nr. 53. inter codd. Voſſianos, excerpta variorum auctorum de limitibus ex *Euclide* aliisque. — pag. 384. nr. 92. folia duo ex *Euclide*, lat. — pag. 396. nr. 21. *Eucl.* elementorum libri decem. Sequitur Εὐκλείδȣ ϛερεῶν α, tum ιβ', tum Εὐκλ. ϛοιχείων ιγ ϛερεῶν γ. — pag. 407. inter codd. hebraicos legati Warneriani, nr. 47. *Eucl.* element. libri XV. cum figg. ex lingua arabica, accurante *Ibn Korra*, verterunt R. Iſaak F. Honajn, R. Moſche F. Schemuel F. Iehudae F. Typpon, Hiſp. — *arabice* pag. 453 — 456. *Eucl.* optica — *Abul Fath Omar* Ben Ibrahim Ghajiamaei explicatio locorum difficilium, qui occurrunt in elementis geometriae Euclidis. — *Eucl.* Pythagoraei (ſic) elementorum libri VI. cum commentario *Saidi Ben Maſoud*, et cum ſcholiis *Heronis* ad quaedam problemata. — *Abu Ali Haſan*, Ben Haſan, Ben Heithem comment. in elementa *Euclidis* et ſolutio dubiorum mathematicorum. — *Abu Giafer Ghazin* explicatio libri X. Euclidis bis. — *Emwazaeus* ad eumdem libr. X. Euclidis. — Demonſtrationes ad dubia geometrica elementorum Euclidis. — *Avicennae* compendium elementorum geometricorum Euclidis cum figg. — comment. ad elementa geometr. *Euclidis.* — *Euclidis* 64. figg. translatae in linguam arabicam. — Data *Euclidis.* — *Eucl.* de ortu ſiderum.

In bibl. *Coislin.* teſte Montfauc. catal. pag. 229. cod. CLXXIV. *Eucl.* element. XIII.

In bibl. *Matritenſi*, teſte *Iriarto*, cod. XLVIII. pag. 163. *Zoſimi*, (rectius *Euclidis*,) de harmonica, et *Eucl.* ſectio canonis, Κατατομὴ κανόνος.

In

In bibl. *Auguſtana* Vindelic. *Euclidis* Catoptr. et Phaenomena. — In bibl. *Guelferbyt.* Euclides. — In bibl. *Hamburgenſi*, variae lectt. ex *Eucl.* harmon. cod. Lugd. Bat. — In bibl. publ. *Noribergenſi*, *Euclidis* geometria, lat. — et in bibl. Ebneriana Noribergae, *Eucl.* elem. geometricorum libri XV. in formas tabular. redacti etc. V. voll. vid. cel. *de Murr* Memorabilia bibliothecarum publ. Noriberg. I. pag. 249. et II. pag. 97.

In biblioth. arabico-hiſpana *Eſcurialenſi*, teſte *Caſirio* tom. I. pag. 339. eſt codex, litteris cuphicis exaratus, quo continentur *Euclidis* elementorum libri XV. cum figg. e graeca lingua in arabicam conuerſi ab anonymo. — Ibid. ex arabica philoſophorum bibliotheca pag. 340. alia adnotantur. vide ad §. XVI.

Horum vero librorum *editiones* ac *verſiones* ſecundum temporis ordinem, non tam recenſebo, quam potius paucis perſequar, Boſium, inprimis Scheibelium locis mem. magnam partem ita ſequutus, vt ſpicilegium haud exiguum colligerem. Multos editores et commentatores produxit *Mongitor* I. pag. 187 ſq. adde infra in *Bernhardi* catalogo ſcriptorum vett. mathematicorum. De nonnullis editionibus praeclare copioſeque diſputauit *Clement* in Bibliotheque curieuſe, hiſtorique et critique, tom. VIII. p. 142 — 159.

I. *Operum, quae graece prodierunt, Editt.*

Euclidis opera, graece, cum *Theonis* expoſitione, cura *Simonis Grynaei*, Baſil. 1530. f.

Vid. Scheibel. part. I. pag. 10. (*Herzog.* Prof. Baſil.) in Athenis Rauricis pag. 72. huius editionis non meminit.

Euclidis opera omnia, gr. cum ſcholiis graecis. Baſil. 1539. fol. vid. *Scheibel.* part. V. pag. 474.

Euclidis opera, graece et latine, per *Conrad. Daſypodium*, item *Heronis*, Alexandrini, vocabula geometrica, antehac numquam edita, Argentor. apud Chr. Mylium. 1571. 8.

Sic citatur in catalog. Bunau. I. pag. 130. et a Fabricio ad Euclidis data, iſagogen harmonicam, phaenomena et opticam: Scheibelius vero part. I. pag. 21. duorum eiusdem anni editorum librorum inſcriptiones recte profert. Atqui quoniam huius anni exemplar, ad quod alii reſpexiſſe videntur, in manibus habeo, id curatius deſcribam. Sed quum Daſypodius, (germanice *Rauchfuſs*) plures Euclidis libros iam antea edidiſſet ſeparatim, reliquas illius editiones ſimul indicabo:

Euclidis Catoptrica, lat. verſa per *Conr. Daſypodium.* Argentor. 1557. 4. *Scheibel.* I. pag. 16. catal. bibl. Leid. pag. 179.

Εὐκλείδε —. *Euclidis quindecim elementorum geometriae primum;* ex Theonis commentariis graece et latine. Cui acceſſerunt ſcholia — authore *Cunrado Daſypodio*, ſcholae Argentinenſis Profeſſore. Argentorati excud. Chriſtian. Mylius, 1564. 8. vide §. VII.

Εὐκλείδε — *Euclidis quindecim elementorum geometriae ſecundum:* ex *Theonis* commentariis graece et lat. Item, *Barlaam monachi* arithmetica demonſtratio eorum, quae in ſecundo libro elementorum ſunt in lineis et figuris planis demonſtrata. Item, octo propoſitiones ſtereometricae —. Per *Cunr. Daſypodium.* — Argentorati apud Chr. Mylium 1564. 8.

Propoſitiones reliquorum librorum geometriae Euclidis, graece et lat. in vſum eorum, qui volumine Euclidis carent. Per *Cunrad. Daſypodium.* — Argentorati apud Chriſtian. Mylium. 1564. 8.

Analyſeis geometricae ſex librorum Euclidis. Primi et quinti factae a *Chriſtiano Herlino.* Reliquae vna cum commentariis, et ſcholiis perbreuibus, in eosdem ſex libros geometricos, a *Cunrado Daſypodio,* cum indice πεϱισμάτων καὶ λημμάτων· item aliarum rerum atque verborum memorabilium. — Excud. Ioſias Rihelius. Argentorati 1566. in fol. gr. et lat. cum figg. ligno inciſis. (rec. 1571. ib. ſecundum Heilbronn.)

De rara hac editione vid. *Freytagii* Analecta litteraria, (Lipſiae 1750. 8.) pag. 318 ſq. qui iudicium *Franc. Milliet Dechales* in mundo mathemat. tom. I. pag. 15. totum illud opus inutile eſſe, adfert, idemque duplicem Milliet Dechales errorem notat. Adde *Clement* pag. 149—151. qui etiam Dechales, Wolfii et Schurzfleiſchii etc. iudicia et notitiam memorat.

Euclidis elementorum liber primus. Item *Heronis Alexandrini* vocabula quaedam geometrica, ante hac numquam edita, graece et latine. Per M. *Conr. Daſypodium.* Argentinae 1571. 8.

Daſypodius in praefatione, Calendis Maii 1570. ſcripta, in qua praecipue ſtudium matheſeos atque Euclidis commendat, de ſuperioribus ſuis edd. ac ſubſidiis tacet; id tantum ſignificans, ſe de ſententia Io. Sturmii, Rectoris, tria volumina conſcribere mathematica, hunc primum elementorum Euclidis librum, quia in omnibus fere gymnaſiis praelegatur, edere, ſe Heronis, Alexandrini, quaedam eiusdem argumenti, ex eius onomaſtico geometrico huic libro adiunxiſſe, ſe denique hunc primum Eucl. librum adieciſſe primo atque ſecundo ſuo volumini mathematico. — Graecum contextum ſeparauit a verſione latina, cui a fol. 37. *b*) ſcholia in primum Eucl. elementum praemiſit verſioni Heronis vocabulorum geometricorum.

Euclidis omnes omnium librorum propoſitiones, graece et latine editae *per Cunr. Daſypodium.* Argentinae apud Chriſt. Mylium. 1571. 8.

Praefatio ſcripta eſt Cal. Iulii 1570. Inſunt vero Euclidis *elementa* 15. *optica*, *catoptrica*, *muſica*, *phaenomena*, *data.* Num duo illi libri, in vno volumine, quod eſt penes me, compacti, in quibusdam exemplaribus generalem titulum, *Opera Euclidis*, in fronte gerant, an interdum ſiue breuitatis cauſſa, ſiue quoniam in auerſa primi folii pagina, *Opera Euclidis*, ſcriptum eſt, ita citentur, equidem definire non auſim. Latina verſio ſeiuncta eſt a graeco contextu.

Euclidis elementa poſthaec frequenter ſub praelis ſudarunt: ſed omnium operum editio demum hoc, quod viuimus ſaeculo, lucem adſpexit, cum ab arte critica, tum ab aliis virtutibus commendabilis:

Εὐκλείδου τὰ σωζόμενα. *Euclidis quae ſuperſunt, omnia.* Ex recenſione *Dauidis Gregorii,* M. D. aſtronomiae profeſſoris Sauiliani, et R. R. S. Oxoniae, e theatro Sheldon. 1703. fol. gr. et lat.

Commandini verſio elementorum ex Ed. Bernardi libris et reliquorum librorum verſiones ſunt emendatae, in expoliendis graecis editioneque a vitiis typographicis liberanda multum

tum auxilii adtulit Hudſon. conf. acta erudit. Lipſ. ann. 1704. menſ. Febr. pag. 69—72. *Boſe* in ſchediasmate pag. 7 et 9. in notis animaduertit, editionem Heruagianam ab Oxonienſi in quibusdam elementis differre, et loca indicat.

II. *Singulorum librorum editiones et verſiones, nec non commentarii, aliaque ſcripta, in quibus Euclides illuſtratur aut emendatur.*

1) *E l e m e n t o r u m.*

In his etiam latinae plurium omniumue opp. Euclidis verſiones et commentarii memorabuntur. *Princeps* et rariſſima editio eſt:

Praeclariſſimus liber elementorum Euclidis *perſpicaciſſimi* etc. in calce: *opus elementorum euclidis* megarenſis in geometriã artẽ. In id quoque *Campani* — *commentationes* —. *Erhardus ratdolt*, Auguſtenſis impreſſor ſolertiſſimus. *Venetiis* impreſſit A. ſal. M.CCCCLXXXII. (1482.) fol.

Latine ex arabico factus erat. Conf. praeter *Scheibel.* I. pag. 1. cel. *Abrah. Gotthelf Kaeſtneri* deſcription. primae editionis Euclidis geometriae, Lipſiae 1750. 4. — *Freytag* analecta litteraria pag. 315. *Maittaire* A. T. IV. pag. 434. Bibl. *Smithianam* pag. CLXI. in qua fuit exemplar membranac. et epiſtola Ratdolti dedicatoria litteris aureis impreſſa; quae epiſtola pag. CCXVII. eſt recuſa. In nota, *animaduertas velim*, ait editor, *hominis germani deridiculam ruſticitatem, qui nomen ſuum nomini Principis et Maecenatis praeponere non dubitauerit.* At ipſe auctor huius animaduerſionis ſit ridiculus, morem antiquiſſimum ignorans, et tamen carpens. *Clement* l. c. pag. 143 ſq. *Zapf* in Augſpurgs Buchdruckergeſchichte tom. I. pag. 160 ſq. *Baumgartenii* Nachrichten von merkwürdigen Büchern, vol. III. pag. 417—419. etc.

In cl. de *Murrii* memorabil. biblioth. Noriberg. part. I. pag. 288. occurrit *Euclidis Elem.* lat. cum comment *Campani*. *Aug. Vindel.* 1483. quae quidem notitia falſa eſt: nam numquam Auguſtae Vindel. eo anno prodiit, et in bibl. Norica vnicum exemplar Radtolti a. 1482. exſtat. Falſa igitur tradidit etiam *Io. Saubertus* in hiſtoria bibl. reipubl. Noriberg. (Noribergae 1643. 12.) pag. 144. dum tres editiones eiusdem anni 1482. eiusdemque loci, Venet. excitat et in bibl. Noribergenſi cuſtodiri ſcribit, 1) Radtolti, 2) Euclidis XV. libb. elementorum, 3) Idem cum comment. Campani. — Forſan alia alius anni exempla Veneta quondam fuerant in illa bibliotheca ampla atque praeſtantiſſima: atque Saubertus, vt ſaepius fecit, illa nec rite inſpexiſſe, nec diligenter notaſſe annos videtur. — *Campanum* foede peruerſum nobis Euclidem reliquiſſe, iudicat *Huetius* de claris interpretibus pag. 227. — De Campano ipſo, (circ. a. 1030.) vid. infra §. VI. nec non *Fabricii* Bibl. lat. med. et inf. aet. tom. I. pag. 325 ſq. edit. Manſi, et *Schelhorn.* in amoenitatt. litterar. tom. XI. pag. 1 ſqq. vbi §. II. alii eiusdem nominis diſcernuntur.

Num *Heilbronner* pag. 159. certo ſciuerit, *Eucl.* elementa latine ex verſione et cum commentario *Lucae Pacioli de Burgo*, Venet. 1489. lucem vidiſſe, equidem neſcio. Fabric. tamen infra eam nominat.

Radtolti

Radtolti exemplar recuſum eſt *Vlmae* apud Io. Regerum 1486. 4. (Scheibel, part. V. pag. 1.) — et typis, at venuſtis, repetitum *Vicentiae:* in calce legitur:

„*Opus elementorum* euclidis *megarenſis* in geometriam artem. In id quoque *Campani* perſpicaciſſimi commentationes finiunt. Impreſſum *Vicentiae* per Magiſtrum *Leonard. de Baſilea* et *Guilielmum de Papia* Socios. Anno ſalutis M.CCCC.LXXXXI. (1491.)" fol. vid. *Clement* l. c. in nota pag. 144 ſq.

Georgio Valla interprete. Nicephori Blemmidae logica. — *Euclidis elementorum XIVtus cum Hypſiclis interpretatione. Nicephorus et Proclus* de Aſtrolabio. *Ariſtarchus* — *Timaeus* — *Cleonidis* [i]) *muſica* etc. *Venet.* per Anton. de Strata, 1488. — ib. per Simon. Papienſem dictum Beuilaquam. 1498. fol.

Vid. *Fabric.* bibl. lat. mediae et inf. aet. tom. VI. pag. 281. edit. Manſi. *Forkel* in Litteratur der Muſik pag. 47. vbi de ſcriptis et editionibus muſicis Euclideis agit, poſteriorem Vallae editionem citat a. MCCCCXXXXVII. *die tertio Auguſti;* quo duce, equidem neſcio: etiamſi littera *L.* ante ſequentes litteras XXXXVII. more aut errore haud infrequenti, exciderit.

Euclidis megarenſis philoſophi platonici Mathematicarum diſciplinarum Ianitoris: Habent in hoc volumine quicunque ad mathematicam ſubſtantiam aſpirant: elementorum libros XIII. cum expoſitione Theonis inſignis mathematici; quibus multa quae deerant ex lectione graeca ſumpta addita nec non plurima ſubuerſa et prepoſtere: voluta in Campani interpretatione: ordinata digeſta et caſtigata ſunt. Quibus etiam nonnulla ab illo venerando ſocratico philoſopho mirando iudicio ſtructa habentur adiuncta. Deputatum ſcil. Euclidi vol. XIII. cum expoſitione Hypſicl. Alex. Itidemque et Phaenom. ſpecularia et Perſpect. cum expoſit. Theonis ac mirandus ille liber Datorum cum expoſitione Pappi Mechanici vna cum Marini dialectici protheoria. Bar. Zamber. Veneto interprete. — In calce: *Impreſſum Venetiis — — in aedibus Io. Tacuini* librarii accuratiſſima diligentia recognitum. Anno — MDV. (1505.) VIII. Kalend. nouembris — —. etc. fol. cum figg. mathem.

Bartholom. Zambertus profitetur, ſe, reiecta Campani interpretatione, quam mire culpat, curate ſequutum eſſe *textum* Euclidis *graecum:* et vbique docet diuerſum ordinem, quem Campanus neglexit aut obſeruauit, et quem Zambertus in graecis inuenit lectionibus: vnde, quanti aeſtimanda ſit haec editio, hodie rariſſimis libris adnumeranda, cognoſci poteſt. Exemplar habet publica noſtra bibliotheca. Sed diligenter copioſeque illam deſcripſit, compendia ſcribendi illo tempore ſueta retinuit et expreſſit in titulo, et argumenta ſingularum partium indicauit *Clement* l. c. pag. 144 — 147. De Zamberto vid. Goetzii mem. bibl. Dresd. II. p. 213. — rec. Baſileae 1537. 1546. et 1558. — Pariſ. apud H. Stephan. ſ. a. fol. in catal. bibl. Ludewig. IV. pag. 1391.

Euclides. — in calce. — *Et tantum de quatuor libris elementorum Euclidis cum familiari Campani in eosdem commentario, qui — in achademia franckfordiana — per Mgrm. Ambro-*

i) Sub nomine *Cleonidis*, (cui in quibusdam codd. adſcribitur,) vertit Valla *Euclidis* introductionem harmonicam.

Ambroſium Iocher de Merspurg — [k]) *caſtigati propriisque impenſis elaborati ſunt atque impreſſi* etc. 1506. 4. vid. Scheibel. I. pag. 7.

Textus de Sphera Io. de Sacroboſco — — *et Geometria Euclidis Megarenſ.* in calce. „*Impreſſum Pariſii in officina Henr. Stephani.* Anno — 1507. min. fol. — iterum Pariſ. typis Sim. Colinaei 1531. — (de editt. perantiquis libri *de Sacrobuſco* de Sphaera, ſ. l. et a. probabiliter Romae circa a. 1472. et Veneta 1478. 4. ac Veneta per Erhard. Ratdolt. 1485. 4. vid. *Pinelli* catal. I. pag. 341 ſq. ibique notam cl. Morelli.) conf. *Scheibel.* I. pag. 8. et 11. *Clement* pag. 148. in nota.

Euclidis — opera a Campano interprete fidiſſime tralata. Quecum antea librariorum deteſtanda culpa mendis fediſſimis adeo deformia eſſent — Lucas Paciolus — — deterſit, emendauit — — — commentariolis ſane luculentis — aperuit, enarrauit, illuſtrauit. — A Paganius Paganinus characteribus elegantiſſimis accuratiſſime exprimebat. Venet. 1509. fol. Continet tantum *elementa Euclidis.*

Kaeſtner l. c. pag. 14 ſq. *Boſe* l. m. pag. 22. et ex illis *Scheibel.* pag. 8. atque *Clement.* pag. 149. not.

Elementale geometricum ex Euclidis geometria a Io. Voegelin, Hailpronnenſi — decerptum. Vindobonae, in aedibus Io. Singrenii. 1528. 4. — recuſ. Argentorati 1529. 8. — Pariſ. ap. Wechel. 1534. et 1550. 8. — cum praefat. Melanthonis, Wittebergae 1536. 8. et Francofurti 1548. 8.

Vid. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte pag. 268 ſq.

Euclidis Megar. geometricorum elementorum libri XV. lat. Campani Galli — in eosdem commentariorum libri XV. Theonis Alexandrini Bartholomaeo Zamberto Veneto interprete, in tredecim priores commentariorum libri XIII. Hypſiclis Alexandrini in duos poſteriores, eodem Barth. Zamberto interprete, commentariorum libri II. in offic. H. Stephani. Pariſ. 1516. fol. vid. *Maittaire* A. T. II. pag. 285. *Freytag.* anal. litter. pag. 316 ſq. *Clement.* pag. 148 ſq. — edit. a. 1576. dubia videtur. ann. 1546. innuitur.

Orontii Finaei comment. in ſex elementa etc. 1530. niſi a. 1536. nota potius ſit ponenda. Nam prodierunt illo anno:

Orontii Finaei in VI. priores libr. geometricor. Euclidis demonſtrationes, recens auctae et emendatae; vna cum ipſius Euclidis textu graeco, *et interpret. lat. Barth. Zamberti, Veneti. Omnia ad fidem geometricam per eumdem Orontium recognita.* Ex offic. Sim. Colinaei. Pariſ. 1536. fol. — repet. Pariſ. 1544. — et (in bibl. Hulſiana II. p. 361.) ibid. 1551. 4. atque ſub illius anni nota Fabricius laudarat *Euclid. libr. VI. priores cum demonſtratt. Orontii Finaei.* — Argentorati 1558. 4.

Vid. *Goetzii* Memorab. bibl. Dresd. tom. II. pag. 212 ſq.

Εὐκλείδȣ ϛοιχείων — *Euclidis elementorum libri XV. ex Theonis colloquiis Procli libri IIII.* graece. Baſileae apud Io. Heruagium 1533. fol.

Fabricius

k) In catal. Bunau. tom. I. vol. III. dicitur *Ambroſ.* LACHER *de Mersburg.*

Fabricius ipſe, vt paullo poſt videbimus, hanc editionem deſcripſit. adde Goetz. l. m. pag. 211 ſq. In bibl. Leidenſi eſt exemplar, in quo Procli commentario V. D. aliqua adſcripſit. vid. Catal. illius bibl. pag. 197. vbi plura Euclidea enumerantur.

Euclidis — elementorum libr. XV. cum expoſitione Theonis in priores XIII. a Barthol. Zamberto Veneto latinitate donata, Campani in omnes, et Hipſiclis, Alexandrini in duos poſtremos. His adiecta ſunt phaenomena, catoptrica, et data. Poſtremum vero opuſculum de leui et ponderoſo, hactenus non viſum, eiusdem auctoris. Baſil. ap. Io. Heruagium. 1537. fol. — rec. at typis elegantioribus. ibid. 1546. et 1558. fol.

Omnia latine edita: Marini quoque adiecta eſt protheoria. Eſt quidem repetitio editionis Venetae a. 1505. ſupra recenſitae *Chriſtianus* tamen *Herlinus*, Prof. Argentoratenſis, contulit graecum exemplar, ex eoque verſionem emendauit latinam: praefatus eſt *Phil. Melanthon.* vid Goetz. Mem. l. c. pag. 213 ſq. *Clement.* l. c. pag. 149 ſq. not. — *Herlini* et *Daſypodii* Euclideae demonſtrationes in ſyllogismos reſolutae, prodierunt, teſte Heilbronner. Argentor. 1564. fol.

Io. Regiomontani introductio in elementa Euclidis. — Haec pars eſt voluminis, ſic inſcripti: *Continentur in hoc libro: Rudimenta aſtronomica Alfragani — — cum additionibus Io. de Regiomonte. Item oratio introductoria in omnes ſcientias mathem. Io. de Regiomonte. — Eiusdem vtiliſſima introductio in elem. Eucl. Et epiſt. Phil. Mel. nuncupatoria ad ſenatum Norib. omnia iam recens prelis publicata.* Norberg. ap. Io. Petreium. 1537. 4.

Εὐκλείδου στοιχείων βιβλία ιέ. *Euclidis elementorum libri XV.* Romae 1545. 8. graece. in calce: *Romae apud Antonium Bladum Aſulanum* et Romae 1555. 8. in *Pinelli* catal. III. pag. 7. nr. 5677.

Curauit hanc edit. *Angelus Caianus* et dedicauit Antonio Altouito. Continet illa tantum propoſitiones Euclidis ſine demonſtrationibus et figuris. vid. *Clement.* pag. 142 ſq. *Thott.* bibl. IV. pag 272. vbi fuit exemplar cum not. msstis. Catal. bibl. *Roſſii* pag. 140. Editio *Florentina* apud Fabricium, ex Gesnero, forſan, ſuſpecta eſt, aut cum hac Romana confuſa.

Liber primus arithmeticae Euclideae, qui eſt ſeptimus elementorum. Witteberg. 1546. vid. §. X.

Eucl. elementorum libri VI. gr. et lat. interprete *Ioach. Camerario* ex edit. *Ioach. Rhetici.* Lipſiae 1549. 8. *Thott.* bibl. IV. pag. 272. *Fabr.* B. Gr. XIII. pag. 516. *Maittaire* A. T. Ind. pag. 383.

Eucl. arithmetica per I. Sthen. Luneburg. Marpurg. 1549. 8.

Euclides. Pariſ. Richard. 1549. 8. ſic citatur in Catal. librorum in bibl. vniuerſ. Viennenſis ann. 1787. in publ. auctione vendendorum pag. 194. alia *Richardi* edit. vid. infra ad ann. 1645.

Euclidis — ſex libri priores, de geometricis principiis, graece et lat. vna cum demonſtrationibus propoſitionum absque litterarum notis. — — Algebrae porro regulae — his libris praemiſſae ſunt —. Authore Io. Scheubelio, in inclyta acad. Tubing. Euclidis P. O. — Baſileae,

Baſileae, per Ioan. Heruagium: — in fine Baſileae per Io. Heruag. M.D.L. (1550.) fol. — — ibid. 1590. fol.

Vid. *Clement.* pag. 151. not.

Petri Montaurei commentar. in I. Euclidis. Pariſ. Vaſcoſan. 1551. 4. (in catal. bibl. Leid. pag. 172. nr. 48. ſed nota anni 1552. ap. *Maittair.* A. T. III. pag. 611.)

Io. Bapt. de Benedictis reſolutio omnium *Euclidis* problematum. Venetiis 1553. 4. *Thott.* bibl. IV. 93.

Elementa Eucl. arithmetica, gr. et lat. Pariſ. 1554. 4. vid. infra §. X.

Iac. Peletarii Cenomani in *Euclidis* elementa geometrica demonſtrationum libri VI. Lugduni apud Tornaeſium et Guil. Gazeium. 1557. fol. — ibid. 1610. 4. cum textu graeco Euclidis. vid. *Pinelli* Catal. I. pag. 340. nr. 2044.

Adde *Hanſch.* §. 31. apud Scheibel. V. pag. 526. et *Scheibel.* V. pag. 477.

Euclidis libri XV. etc. cum praef. *Stephani Gracilis.* gr. et lat. Pariſ. 1557. 8. (Maittaire A. T. indic. pag. 383.) 1573. 1598. 8. — Coloniae 1612. 8. apud Gosvin. Cholin.

Εὐκλείδου τῶν πέντε καὶ δέκα στοιχείων ἐκ τῶν τοῦ Θέωνος συνουσιῶν τὸ πρῶτον. Argentor. 1559. 8.

Iac. Peletarii in Chriſtophor. Clauium. De contactu linearum apologia etc. Pariſ. 1559. 4. — — *Petri Rami* ſcholae mathematicae. Francof. 1559. 4. et Baſil. 1569. 4. — opera *Lazari Schoneri*, Francof. ad Moen. 1599. 4. — ibid. 1627. 4.

Procli Diadochi Lycii — in primum Euclidis elementorum librum commentariorum ad vniuerſam mathematicam diſciplinam principium eruditionis tradentium libri IIII. a Franciſco Barocio, Patritio Veneto ſumma opera — cunctis mendis expurgati: ſcholiis et figuris, quae in graeco codice omnes deſiderabantur, aucti: primum iam romanae linguae venuſtate donati, et nunc recens editi. — Patauii exc. Gratioſus Perchacinus. 1560. fol.

Barocius in epiſtola nuncupatoria ad Dan. Barbarum ait, quatuor Procli Diadochi libros commentariorum in primum elem. Euclidis Baſileae impreſſos adeo laceros et corruptos ſe inueniſſe, vt nihil boni ex iis elicere potuerit: ſe autem in inſula Creta vetuſtiſſimum quoddam eorumdem Procli commentariorum exemplar, at multis in locis imperfectum reperiſſe, ex eo tamen edit. Baſil. emendaſſe: poſtea Bononiae duo mssta exempla, alterum in bibl. S. Saluatoris, alterum, idque bonum, in bibl. Fabritii Garzoni inueniſſe; ex his omnibus exemplaribus ſe, quoad fieri potuit, vnum feciſſe integrum, et e graeca lingua conuertiſſe in latinam: quod dum ſub praelo ſudabat, ſe duo adhuc vidiſſe graeca exemplaria, vnum Venetiis in bibl. SS. Ioannis et Paulli, alterum Patauii in bibl. Io. Vincentii Pinelli Genuenſ. ex quibus ſane omnibus hoc Procli Diadochi vtiliſſimum lucidiſſimumque volumen a propinquo iam interitu vindicatum, nunc primum renouatae Phoenicis inſtar exoriri —. In praefatione praeterea ſcribit, ſe nihil addendum, neque diminuendum eſſe cenſuiſſe; ſed vbique verba graeca verborumque ſenſa ac veritatem latine reddidiſſe et alia de ſua opera iactitat. Operae autem pretium feciſſet ſi contextum addidiſſet graecum. In bibl. Leidenſi eſt exemplar cum notis V. D. msstis.

Euclides elem. libri XV. graec. et lat. Colon. 1564. 8. in biblioth. Duboſiana, tom. III. pag. 627.

Euclidis — elementa geometrica libris XV. ad germanam geometriae intelligentiam e diuerſis lapſibus temporis iniuria contractis reſtituta. — His acceſſit *decimus ſextus liber* de ſolidorum regularium ſibi inuicem inſcriptorum collationibus, tum etiam coeptum opuſculum *de compoſitis regularibus ſolidis* plane peragendum. Authore *Franciſco Fluſſate Candalla.* Pariſ. apud Ioan. Rogerium typograph. regium. 1566. fol.

Altera editio auctior: *Euclidis — —* (vti in priore editione —) *inſcriptorum collationibus. Nouiſſime collati ſunt decimus ſeptimus et decimus octauus, priori editione quodammodo polliciti de componendorum, inſcribendorum, et conferendorum compoſitorum ſolidorum inuentis, ordine et numero abſoluti. Authore D. Franc. Fluſſate Candalla:* (h. e. François de Foix de Candale.) — Lutetiae apud Iac. Du Puys M.D.LXXVIII. (1578.) in calce. *Lugduni ex offic. Io. Tornaeſii*, typographi regii 1578. fol.

G. I. Voſſius de matheſ. natura et conſtit. pag. 68. culpat hanc Franc. Foxii verſionem nimis liberalem; contra *Huetius* de claris interpretibus, pag. 213. laudat illam. conf. *Goetz.* Mem. bibl. Dresd. l. l. pag. 214 ſq. inprimis *Clement.* l. m. pag. 153—156. de perraris illis editionibus. adde ad a. 1626.

Arithmetices Euclideae lib. I. a Io. Stehnio in quaeſtiones redactus. Witteberg. 1565. 8. Forſan repetitio eſt edit. Witteb. 1546. et Marpurg. 1549.

Arnoldi Lenſaei iſagoge in geometrica *Euclidis.* Antwerp. 1566. (1565.) 8.

Petri Ioannis Manzon. Valentini, elementa arithmeticae ex Euclide decerpta. Valentiae apud Petrum de Nuete. 1569. 8. et 1559. 8. vid. *Nic. Anton.* biblioth. Hiſpan. tom. II. pag. 162.

Euclidis elementorum libri XV. vna cum ſcholiis antiquis. A Federico Commandino Vrbinate, nuper in latinum conuerſi, commentariisque in quibusdam illuſtrati. Piſauri. 1572. fol. in calce. *Piſauri — apud Camillum Franciſchinum.* 1572. — rec. ſub titulo *Euclidis — conuerſi. Ac nuper a multis mendis quibus antea ſcatebat, vendicati.* — Piſauri, typis Flaminii Concordiae. M.DCXIX. (1619.) — Expenſis Guil. Ingenieri, Foroſempronienſis. — In calce: apud Flam. Concordiam. 1619. fol.

Commandini verſio, quam emendauit et recepit Gregorius in ſua Euclidis editione, mirifice laudatur ab Huetio et Voſſio locis laudatis. Plura diſputarunt de editione illa perrara *Freytag* in Analectis litterar. pag. 317 ſq. *Clement.* pag. 152—154. et *Goetz.* in memor. bibl. Dresd. II. pag. 214. vid. ad a. 1620. et infra §. IV.

Euclidis elementa gr. et lat. interpr. *Cunr. Daſypodio*, cum ſcholiis. Argentor. 1573. 8.

Euclidis elementorum libri XV. Acceſſit XVI. de ſolidorum regularium cuiuslibet intra quodlibet comparatione. Omnes perſpicuis demonſtrationibus accuratisque ſcholiis illuſtrati auctore *Chriſtoph. Clauio*, Bambergenſi, e ſoc. Ieſu. Romae 1574. 8. II. voll. — *iterum editi ac multarum rerum acceſſione locupletati.* ibid. apud. Barthol. Graſſum 1589. 8. II. voll. — ibid. 1603. 8. II. voll. — Colon. ap. Io. Bapt. Ciottum. 1591. fol. (vid. Thottianae bibl. Catalog. tom. IV. pag. 25. nr. 379. in primis *Goetzii* Mem. bibl. Dresd. II. p. 215.) — Francof.

coſ. ſumtibus Ionae Rhodii, 1607. II. voll. 8. — ibid. ſumt. heredum Ionae Roſae, 1654. 8. II. voll. et in opp. mathemat. Chriſt. Clauii, Moguntiae, 1612. vol. I.

Vid. *Clement.* pag. 155 ſq.

Propoſitiones libri XIII. elementorum Euclidis, ſolidorum tertii, regularium primi. Inter *Franc. Maurolyci*, Abbatis Meſſanenſis, opuſc. mathem. nr. V. Venet. 1575. 4.

Εὐκλ. ςοιχείων βίβλια ἕξ. *Euclidis elementorum geometricor.* libri VI. conuerſi in latinum ſermonem a *Ioach. Camerario.* Quibus adiectae *trium priorum librorum demonſtrationes* atque editae — a *Mauritio Steinmetz.* gr. et lat. Lipſ. 1577. 8. — vid. *Goetz.* tom. II. pag. 248.

Verſio eſt repetitio editionis 1549. quod ipſe typographus profitetur, et addit, ſe prooemium quoque de dignitate ac praeſtantia artis geometricae ab illo (Camerario) alterius nomine perſcriptum, hoc loco ſubieciſſe.

Iſaaci Monachi ſcholia in Euclidis elem. VI. priores libros latine per Daſypodium. Argentor. 1579. 8.

Io. Thom. Freigii quaeſtiones geometricae et ſtereometricae in *Euclidis ςοιχείωσιν.* Baſil. apud Henricum Petri. 1583. 8.

Eucl. elementorum lib. XV. Colon. 1580. 8. et in catal. Frobeſ. a. 1587.

Euclidis elementorum libri tredecim. Ex traditione doctiſſimi Naſiridini Tuſini, nunc primum arabice impreſſi. Romae in typographia Medicea, (n. Ferdinandi de Medicis, patris purpurati,) 1594. fol.

Conf. *Goetz.* mem. bibl. Dresd. II. p. 216. inprimis *Clement.* p. 158. *Lambec.* comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 391. not. 3.

Eucl. elementorum libri XV. gr. et lat. Pariſ. 1598. 8. in catal. biblioth. Leid. pag. 179. Exemplo illi Franc. Iunius multa adſcripſit.

I. Bapt. Benedicti ſpeculationum liber, in quo continentur theoremata arithmetica — — — in quintum Euclidis librum, phyſica et mathematica reſponſa per epiſtolas. Venet. 1599. fol.

Euclidis elementorum libri XV. etc. Coloniae apud Goſuin. Cholinum. 1600. 8. An eſt eadem, quae ad annum 1557. ſignata eſt editio, aut repetita?

Petri Ryeff quaeſtiones in Euclidis elementa. Francof. 1600. 4. vid. ad ann. 1621. — Oxon. 1665. 8.

C. Dibuadii in geometriam Euclidis prioribus ſex elementorum libris comprehenſam demonſtratio numeralis. Arnhemii Geldriae [l] 1603. 4. — Arnhemii 1605. 4. — *Eiusdem* demonſtratio arithmeticae rationalium in VII. VIII. et IX. Euclidis comprehenſae. ibid. 1605. conſ. bibl. Hulſian. II. pag. 363.

l) Al. Lugd. Bat. vid. *Chriſtii* Catal. part. I. pag. 370. vbi quoque alter lib. citatur *demonſtratio linealis*, item bibl. Hulſianam, tom. II. part. I. pag. 361.

Iac. Peletarii in Euclidis elementa geometrica demonſtrationum libri ſex. 1610. 4. bibl. Duboſian. II. pag. 378.

Eucl. elementorum libri XIII. ſuccinctis et perſpicuis demonſtrationibus comprehenſi a *M. Ambroſio Rhodio*, Kembergenſi, mathem. P. E. O. in acad. Leucorea. Witteberg. typis Gormanianis, impenſis Paulli Helwigii 1609. 8. — ibid. 1623. 8. (catal. bibl. Leidenſ. pag. 179.) — ibid. 1634. 8. — ibid. 1661. 8.

Henr. Sauilii praelectiones XIII. in Eucl. elem. (1610. apud Heilbronner. pag. 160. ſed legendum, *habitae 1620.* et editae) Oxon. 1621. 4. vid. Pinelli catal. I. pag. 342. et bibl. Hulſianam II. pag. 361.

Eucl. elementorum libri XV. etc. Colon. ap. Goſuin. Cholinum 1612. 8. v. ad annum 1557.

Euclid. elementa cum comment. *Florimundi Puteani Vat mi Domini* Pariſ. 1612. fol. (Thottian. bibl. Catal. IV. pag. 25. a Mongitore citatur *elementorum liber decimus cum ſcholiis Florem. Puteani.*) — *libri II. priores*, cum explicatione *I. Paulli Reſeni*, editi a *I. Chriſt. Knopf.* Witteb. 1612. 8. vid. Boſium pag. 22.

Eucl. elem. libri XV. per *D. Henrion* et quintum et ſeptimum poſtulatum e primo Euclidis demonſtratiue et breuiter comprobatum a *Petro Antonio Cattaldo.* Pariſ. 1615. 8.

Eucl. elementorum geometricorum libri ſex priores. Noua interpretatione — in lucem dati, a *Io. Lanz*, S. I. Ingolſtadii 1617. 8.

Eucl. elementorum libri ſex. Duaci. 1620. 12. Biblioth. Duboſiana tom. III. pag. 627.

Euclid. VI. priores libri ſecundum vetera exemplaria reſtituti, ex verſ. lat. *Feder. Commandini*, aliquammultis in locis caſtigata. Londin. ab *Henr. Briggio.* 1620. fol. *Scheibel.* V. pag. 477. *Pinelli* catal. I. pag. 313. nr. 1944.

Elementa geometrica — ex variis authoribus collecta, per M. *Eberhard. Welperum* —. Argentor. 1620. 4. — — Quaeſtiones geometricae in *Euclidis* et *P. Rami* ςοιχείωσιν — collecta a Doct. *Petro Ryff*, Baſil. mathem. Profeſſore. — Francof. in offic. Wechel. 1621. 4. vid. ad ann. 1600. — rec. ib. ſumt. Io. Preſſi. 1649. 4.

Eucl. elementa cum demonſtration. *Car. Malapertii*, Duaci 1625. 12. — 1633. 12. — *Euclides Io. Coccapani*, Florentini mathematici, circa ann. 1620. (Fabric. in nota marg.)

Euclidis libri XVI. elementor. libri XV. opticorum cum additionibus *Maurolyci et Candallae*. II. voll. 1626. 12. teſte Heilbronnero.

Ouidii Montalbani, Bononienſis, ſpeculum euclidianum totam Euclidis planimetriam vnico in ſchemate linealiter repraeſentans et demonſtrans. Bononiae 1628. 4.

Clauis mathematica — per vſitatiores demonſtrationes, quas ex *Euclidis* VI. prioribus elementorum libris ſelegit, — *Andreas Arzet*, I. S. Oeniponte 1634. 12.

Euclidis ſex primi elementorum geometricorum libri cum parte vndecimi ex maioribus Clauii commentariis — contracti per *Chriſtph. Grienbergerum*, S. I. — Graecii. 1636. 4.

Mart. Erici Geſtrinii, mathem. Prof. Vpſalienſis, (mortui 1642.) *in geometriam Euclidis demonſtrationum libri VI.* in quibus geometria planorum traditur et breuibus notis perſpicue explicatur. Vpſal. 1637. 4.

Eucl.

Eucl. elem. libri VI. priores demonſtrati a *Coetſio.* Lugd. Bat. 1641. 8. 1691 8. et Amſterd. 1705. 8. — *ſex primi elementorum geometric. libri* per *G. Fournier.* Pariſ. 1643. 12. Londini 1654. 12.

Curſus mathematicus etc. — *Cours mathematique* —. Par *Pierre Herigone.* Pariſ. 1643. 8.

Elementa ſunt pag. 1 — 800. Data pag. 801 — 889.

Curſus mathematici tomus primus, continens Euclidis elementorum lib. XV. appendicem geometriae planorum. Data Euclidis Apollonii Pergei de loco reſoluto. Lib. V. Doctrinam angularium ſectionum.

Tome premier du Cours mathematique etc. à Paris chez Simeon Piget. 1644.

Elementa ſunt pag. 1 — 800. data pag. 801 — 889. in tomo V. ſunt optica Euclidis aucta et nouis demonſtrationibus illuſtrata, pag. 1 — 86. Catoptricae Euclidis propoſitiones pag. 89 — 125. Eucl. muſica pag. 802 — 835. Eucl. ſectio regulae harmonicae pag. 835 — 851. — *Scheibel.* I. pag. 35.

Vniuerſae geometriae mixtaeque mathematicae ſynopſis, et bini refractionum demonſtratarum tractatus. Studio et opera *F. M. Merſenni* M. Pariſiis, apud Anton. Bertier. 1644. 4.

Propoſitiones et expoſitiones librorum XVIII. Euclidis ſunt pag. 1 — 64. Phaenomena pag. 249 — 256. et Data pag. 373 — 381.

Marius Bettini, S. I. in opere: *Apiaria vniuerſae philoſophiae,* edidit Euclidem explicatum Bononiae 1642. 1645. fol. opus refertum variis inuentis in omni genere mathematic. (Sotwell. pag. 581.)

Euclidis elementorum geometricor. libros XIII. *Iſidorum et Hypſiclem* — illuſtrauit et multis definitionibus — — locupletauit cum Procli propoſition. geometr. *Claudius Richardus* e S. I. — Antwerp. ex offic. Hieronymi Verduſſii. 1645. fol. cum XXIV. tabb. aen. — vid. Scheibel. I. pag. 36 ſq. *Thott.* biblioth. IV. pag. 25.

Elementorum geometric. libri VI. priores, noua interpretatione ex graeco fonte — in lucem dati a *Io. Lanz,* S. I. in Aerario (an *apiar.?*) philoſ. mathem. *Marii Bettini,* Bonon. S. I. Bononii 1648. 4. Scheibel. I. pag. 37.

Petri Montaurei Euclidis elementor. liber X. Lutetiae 1651. 4.

Franc. de Nonancourt Euclides logiſticus, ſiue de ratione Euclidea. Louanii 1652. 12.

Apologia pro *Ariſtotele* et *Euclide* contra Petr. Ramum et alios. — *authore Io. Broſcio,* Prof. et canonico Cracou. Dantiſci. 1652. 4.

Euclidis elementa ac Fluſſatis comm. Chriſt. Clauii. II. tom. Francof. 1654. 8.

Andr. Tacqueti elementa geometriae *Euclidea.* Antwerp. 1654. — editio II. correctior ibid. apud Iac. Meurſium. 1665. 8. — Amſtelod. 1701. 8. cum figg. — cum annotatt. *Guil. Whiſtoni.* Cantabrig. 1703. 8. de qua poſtrema editione vid. Acta erudit. ann. 1704. menſe Febr. pag. 72 ſq.

Euclid.

Euclid. poſter. libri IX. Francof. 1654. 8.

Georgii Hilarii ſexti libri *Euclidis* propoſitiones ſelectae, ordinatae et demonſtrationibus illuſtratae. Hafniae 1654. 12.

Idem *Hilarius* edidit in *Progymnaſ. mathem. primi element. Euclidei apoſpasmation*, gr. et lat. Hafniae 1656. 12. vid. *Albert. Bartholin.* de ſcriptis Danorum pag. 48.

Thom. Albii Euclides phyſicus et metaphyſicus. 1658. apud Mongitor.

Euclid. VI. primi libr. elem. Lond. 1654. 16.

Euclidis elementorum libri XV. breuiter demonſtrati, opera Iſ. Barrow, Cantabrigienſis Coll. Trin. Soc. Cantabrigiae, ex cel. academiae typographeo. Impenſis Guil. Nealand, bibliopolae. — 1655. 8. — it. *Londini.* Exc. R. Daniel. impenſis Guil. Nealand, bibliopolae Cantabrig. 1659. 8. — Huic poſteriori editioni acceſſerunt a pag. 353—399

Eucl. Data ſuccincte demonſtrata; vna cum emendationibus quibusdam et additionibus ad elementa Euclidis nuper edita. Opera M. Iſ. Barrow, Cantabrigienſis.

Vid. Scheibel. I. pag. 39 et 40. In catal. biblioth. Leidenſis pag. 179. occurrunt *Euclid. data* a *Barrow* demonſtrata, Cantabr. 1657. 8.

Io. Alph. Borelli Euclides reſtitutus, denuo limatus etc. Piſis 1658. 4. — Romae 1679. 4. (Fabr. in 12.)

Thomae Angli Euclides metaphyſicus, ſiue de principiis ſapientiae Euclidea methodo digeſtis. Londini 1658. 12.

Euclid. elementorum libri octo. ad faciliorem captum accommodati: auctore P. *Claudio Franc. Milliet Dechales*, S. I. Lugduni 1660. 12. — Lugd. 1679. 8. — adde ad a. 1674.

In *P. Gaſparis Schotti* curſu mathematico, Herbipoli 1661. fol. exſtat pag. 61—108. liber III. de geometria elementari, ſ. elementorum geometr. *Euclidis* ſex libri primi. — rec. Francof. ad Moen. 1674. fol. — Bamberg. 1677. fol.

I. Chriſtoph. Sturmii vniuerſalia Euclidea. Hagae Comitum 1661. 8.

Euclidis elementa geometriae, nouo ordine ac methodo fere demonſtrata. Londini 1667. (al. 1666.) 12. — et, cum Nic. Mercatoris in geometr. introduct. Londini 1678. 12.

P. Guarini Guarinii Euclides adauctus et methodicus etc. Auguſtae Turinor. 1671. fol.

Eucl. libri XV. ex recognitione *Chr. Melderi.* Lugd. Batau. 1673. 12.

In *Claudii Franc. Milliet Dechales*, S. I. *curſu ſeu mundo mathematico* etc. Lugduni ex offic. Aniſſoniana, 1674. fol. pag. 1—80. proſtant *Euclidis* lib. I—VI. XI. et XII. — in edit. II. Lugd. 1690. ſunt pag. 109—260. Euclidis XIIII. libri.

Eucl. Data — et *elementorum Eucl.* libri XV. — opera et ſtudio *Barrow* nunc viciſſim reuiſi et a cunctis erroribus expurgati. Osnabrugi, apud Io. Georg. Schwänderum. 1676. 8. — *Eucl.* elem. *Barrowii*, Marpurg. 1675. 8. — Londin. 1678. 8. — melior editio Londini 1732. ex recenſione *Thomae Haſeldeni*, cum *Euclidis Datis* et *Archimede* de ſphaera et cylindro. (notante Fabricio in margine.)

Euclidis

Euclidis elementa — noua methodo et compendiarie demonſtrata. Senis. 1690. atque Neapoli 1701. 8. ab *Elia Aſtorino*, Carmelita.

Euclid. elementor. libri XV. Auctore *Clauio*, Colon. 1691. fol.

Euclidis elementorum ſex libri priores: magnam partem nouis demonſtrationibus adornati opera et ſtudio *Henr. Coetſii.* Lugduni Batau. 1691. 8. (conf. Acta erudit. ann. 1691. menſe Iunio pag. 267 ſq.) — Amſtel. 1705. 8. Vid. ad ann. 1641.

Diſceptatio geometrica de poſtulato quinto et quinta definitione libr. VI. *Euclidis.* in volumine II. Opp. mathematicor. *I. Walliſii.* Oxon. 1693. fol.

Angeli Marchetti Euclides reformatus etc. Piſtorii 1698. 4. add. ann. 1709.

Euclidis elementorum lib. VI et XI et XII. ex verſione *Commandini.* Oxon. 1700. vid. Hiſt. of the Works. 1700. pag. 684.

Andr. Tacquet elementa geometriae et ſelecta ex Archimede Theoremata. Summa cura emendata etc. a *Guil. Whiſton.* Cantabrig. impenſis C. Crownfield. 1703. 8. — Amſtel. 1725. 8. vid. ad ann. 1654.

Petri Polynier Euclides alio ordine digeſtus et nouis demonſtrationibus munitus. Pariſ. 1704. 12.

Andr. Tacquet — Arithmeticae theoria et praxis. Editio vltima — emendatior et figuris, annotatt. aliisque — adaucta. Amſtelaed. 1704. 8. pag. 1—120. ſunt *Euclidis* lib. VII—VIIII.

Angeli de Marchettis Euclides reformatus. Liburni 1709. 4. vid. Acta erudit. ann. 1710. pag. 308. et ſupra, ann. 1698.

Euclidis elementor. VI. priores libri cum notis *Iac. Bernardi.* Lugd. Batau. 1711. 12. in biblioth. Duboſ. III. pag. 627.

Euclidis elementorum libri priores VI. item XImus et XIImus ex verſione lat. *Frid. Commandini.* — Oxon. 1715. 8. — edit. quinta auctior et emendatior. Oxon. 1747. mai. 8.

Editor *Io. Keill*, Prof. aſtronomiae in acad. Oxonienſi Sauilianus in praefat. non ſolum defendit Euclidem, ſed culpat etiam alios editores, praecipue *Tacquetum* et *Claud. Franc. Milliet. Dechales*, qui propoſitiones 27. 28. 29. libri ſexti cum aliis nonnullis in elementis, iudice Keillio, optimo iure ponendas omiſerunt: *Barrouii* elementa breuitate; *Clauiana* nimia abundantia peccare cenſet. conf. Acta erudit. Lipſ. menſ. Febr. ann. 1716. pag. 57 ſq.

Euclidis editio Keiliana traducta a *Sam. Cunn.* Londin. 1723. 8.

Euclid. elementor. geometr. libri VI. in latinam linguam translati a *Ioach. Camerario*, iterum editi a *L. F. Weiſe.* Helmſtad. 1724. 4. — Elem. ex edit. *Gu. Whiſtoni.* Amſtel. 1725. 8. Thottian. biblioth. IV. pag. 272.

Hieron. Saccherii, S. I. *Euclides* ab omni naeuo vindicatus. Mediolani 1733. 4. — cf. noua acta erudit. Lipſienſ. menſ. Iun. ann. 1736. pag. 277—281.

Angeli Mariae Quirini animaduerſiones in propoſ. 21. lib. VII. elementorum *Euclidis* cum noua eiusdem propoſitionis demonſtratione etc. Brixiae. 1738. mai. 8.

Euclidis elementorum libri VI. priorum planorum, ac XI et XIII. ſolidorum, cum explanatione et demonſtrationibus Chriſtph. Clauii — editi a I. H. L. (von Lom) *qui breuem narrationem hiſtoricam de vita ac elementis Euclidis addidit.* cum tabb. aeneis. Amſtel 1738. 8.

Euclid. elem geometriae planae libr. VI. comprehenſa, in vſum incipientium adornata. Hafniae 1740. 8.

Elementorum Euclidis libri XV. ad graeci contextus fidem recenſiti et ad vſum tironum accommodati. Lipſiae 1743. 8 — rec. aut nouo tantum tituli folio inſtructi, Lipſiae 1749. 8.

Curante *Georgio Frid. Baermann*, cuius opera laudatur.

Io. Iac Hentſchii introductio plana in philoſophiam, complectens genuinas — leges, *geometriae Euclideae ope* erutas atque dilucidatas: *conamen* I. etc. Lipſiae 1748. 8. — *conamen* II. complectens logicam quantitatum ad elementum I et II. *Euclidis* accommodatam. ibid. 1748. 8. — *Conamen* III. philoſophia prima, ex *Euclide* reſtituta, complectens notiones communes, metaphyſicas vulgo dictas, ex elemento III et IV. erutas atque dilucidatas. ibid. 1752. 8 — *Conamen* IV. ad element. V et VI. ibid. eodem anno. — Conam. III et IV. recuſa ibid. 1757. 8.

Eucl. elementorum libri priores ſex, item XI et XII. ex verſione latina *Freder. Commandini*, ſublatis iis, quibus olim libri hi a Theone, aliisque vitiati ſunt, et quibus Euclidis demonſtrationibus reſtitutis, a *Rob. Simſon*, M. D. et Prof. math. lat. et anglice. Glasgow. 1756. 4.

Exercitat. academica in *elementa geometriae planae Euclidis* — in collegio Neapolitano 1757. — inſtituenda, adſidente *F. Ioachimo Majo*, Theol. baccalaureo, matheſeos, LL. orientalium, artisque oratoriae anteceſſore. Neapoli 1757. 4.

Io. Landgård diſſ. praeſ. M. *Car. Brismann*, de emendationibus et obſeruationibus circa librum I. elementorum *Euclidis* ſuecane redditorum. Grypswald. 1791.

Io. Guil. Chriſtiani, Kilonienſis, comment. qua explicantur fundamenta calculi, quem ab infinito nominamus, et oſtenditur, quomodo iis, quae tradiderunt *Euclides*, Archimedes, Apollonius Pergaeus, innitantur calculo infiniti. — Gottingae 1792. 4. cum II. tabb. aeneis.

2) *Editiones Datorum.*

Daſypodii edit. *Datorum* cum aliis, Argentor. 1570. et *Zamberti* verſion. latinam, item Curſum mathem. in quo etiam *Data* ſunt, (ann. 1643 et 1644.) edit. *Barrow* (ann. 1659.) rec. Osnabr. (ann. 1676 cum elementis,) et Barrow. editt. ad elem. editt. ann. 1655. ſupra memoraui. adde infra, §. XI.

Εὐκλείδȣ Δεδόμενα —. *Euclidis Data* — — *Claudius Hardy* — in ſuprema Pariſienſi curia aduocatus, e regis chriſtianiſſimi bibliotheca *graece* nunc primum edidit, *latine* vertit ſcholiisque illuſtrauit. Adiectus eſt ex eadem biblioth. *Marini* philoſophi commentarius *graece* et *lat.* quo *Dati* natura *Datorum*que Euclideorum vtilitates explicantur. Lutetiae Pariſiorum, impenſis Melchioris Mondiere. 1625. 4. — rec. ibid. 1695. 4.

3) *Edi-*

3) *Editiones Iſagoges harmonicae.*

Daſypodii edit. et curſum Herigoni mathem. ſupra inter editt. Opp. et elementorum indicaui.

Εὐκλείδȣ εἰσαγωγὴ ἁρμονικὴ — *Euclidis rudimenta muſices. Eiusdem ſectio regulae harmonicae:* e regia bibliotheca deſumta, ac *nunc primum* m) *graece et lat.* excuſa, *Io. Pena* regio mathematico interprete. Pariſ. 1557. 4.

Euclidis introductio harmonica, latine, ex verſione Io. Penae, reſtituta ab Anton. Poſſeuino, ex codd. MSS. biblioth. Vaticanae et Fuluii Vrſini, cum notis marginalibus. In *Antonii Poſſeuini* biblioth. ſelecta, Coloniae, 1607. fol. lib. XV. pag. 224 ſqq.

Euclidis ſectio canonis muſici, latine, *Io. Pena* interprete. apud *Poſſeuinum.*

Eucl. introductio et ſectio canonis muſici, gr. et lat. interprete *Meibomio*, in huius auctoribus antiquae muſicae. vid. paullo poſt, §. XII.

4) *Editiones phaenomenorum.*

De Daſypodii aliorumque editt. aut verſionibus partim ſupra egimus, partim poſtea §. XIII. quaedam notantur.

Euclidis phaenomena poſt Zamberti et Maurolyci editionem, nunc tandem de Vaticana bibliotheca depromta, *graeco latina*, ſcholiis antiquis et figg. optimis illuſtrata. Romae, 1591. 4.

Ita citatur haec edit. a *Cleſſio* Elench. part. I. pag. 438. Contra in biblioth. Leid. pag. 179. *Eucl. Phaenom. cum ſcholiis antiquis, figuris illuſtrata et de gr. lingua in latinam conuerſa per Ioſ. Auriam.* Romae 1591. 4. — *Eadem phaen. cum iisdem ſcholiis et figg. lat. per Ioſ. Auriam.* Romae 1609. 4. at a Fabric. Hambergero (tom. I. pag. 522) aliisque citatur: *Euclidis phaenomena latine verſa a Ioſepho Auria, Neapolitano, cum obſeruatt. Franciſci Maurolyci.* vid. *Scheibel* Einleitung etc. part. XVII. pag. 197 ſq. plura vero vide in Addizioni copioſe di *Lionardo Nicodemo* alla Bibl. Napoletana del Dottor *Niccolo Toppi*, in Napoli 1680. fol. pag 145. vbi plenior, et, vti reor, verior eſt inſcriptio: *Euclidis Phaenomena poſt Zamberti et Maurol. edit. nunc tandem de Vaticana bibl. deprompta. Scholiis antiq. et figg. opt. illuſtrata, et de graeca lingua in latinam conuerſa a Ioſepho Auria, Neapolitano. His additae ſunt Mauroly i breues aliquot annotationes.* — Romae apud Io. Martinellum. 1591. 4. — *Maurolyci* adnotatt. primum prodierunt *Meſſanae* 1558. fol.

Euclidis phaenomena in Merſenni ſynopſi tractatus de ſphaera mobili. Editore *Io. Hunt.* Oxon. 1707. 8.

5) *Editt. Opticorum et Catoptricorum elementorum.*

Latinam *Barthol. Zamberti* verſionem, huiusque editt. Venetam et Baſileenſem iam ſupra inter editt. elementorum geometric. adtuli.

m) Sed *Georg. Valla* ſub alio nomine *Cleonidae harmonicum introductorium*, iam diu antea *latine* verſum, ediderat. vid. ad initium edd. Eucl. elementorum.

Εὐκλείδου ὀπτικὰ καὶ κατοπτρικά. Euclidis Optica et Catoptrica, nunquam ante hac graece edita. Eadem latine reddita per Ioannem Penam, regium mathematicum. His praepoſita eſt eiusdem Io. Penae de vſu optices praefatio. Pariſ. apud Andr. Wechelum, ſub Pegaſo. 1557. 4. — In catalog. biblioth. Leid. pag. 179. nr. 74. ita citatur illa editio: *Eucl. optica, catoptrica, iſagoge harmonica, vel rudimenta muſicae et Theodoſii Tripolitae Sphaerica. Omnia gr. et lat. per Io. Penam.* Pariſ. 1557 et 1558. 4. Sunt vero tres peculiares libri. vid. *Goetz.* memor. biblioth. Dresd. II. pag. 221 ſq.

Pena acceperat codd. a Petro Ramo. Textus graecus ſeiunctus a verſione latina eſt excuſus. vid. *Scheibel* Einleitung etc. part. IX. pag. 265. penes quem eſt exemplum, cuius orae multae variae lectiones adſcriptae ſunt. — rep. Pariſ 1604. 4. teſte Fabricio noſtro.

Εὐκλείδου κατοπτρικά· *Euclidis Catoptrica, i. e. elementa eius ſcientiae, qua vniuerſa ſpeculorum vis atque natura explicatur: primum graece, antehac nunquam in lucem edita: et nunc noua translatione per Conradum Daſypodium in latinam linguam translata.* Argentorati, 1557. 4.

Eodem igitur tempore Pena et Daſypodius in edendo illo Euclidis opuſculo verſati ſunt. Codex tamen, quo vſus eſt Daſypodius, diuerſus fuit ab eo, quem Pena ſequutus eſt: vtriusque etiam verſio differt.

Euclid. Optica et Catoptr. e graeco verſa per *Io. Penam.* Lugd. Batau. 1599. 4. vid. catalog. biblioth. Leidenſis pag. 171. nr. 156. et pag. 179. — Pariſ. 1604 4. teſte Fabricio.

Optica et Catoptr. ſunt quoque in *Daſypodii* editione *Euclid. propoſitionum*, ad ann. 1571. 8. inter edd. operum Euclid. memorata graece fol. 51 — 62. latine fol. 63 — 65. tum in *Gregorii* edit. pag. 599 — 642. et lat. in V. tomo curſus mathemat. *Petri Perigonii*, Pariſ. 1644. mai. 8.

Euclidis Optica et Catoptrica. Lipſiae 1607. 8. Scheibel. IX. pag. 266. ex catal. biblioth. Frobeſ. vol. II. pag. 234.

6) De editionibus libri *de diuiſionibus* vid. §. XV.

Verſiones.

Latinis, quae iam commemoratae ſunt, praetermiſſis, ad reliquas progrediar. In plures autem linguas Euclidis libri, praecipue elementa geometrica, translati ſunt. Mihi autem et clar. Scheibelio, ad quem prouocare licet, innotuerunt:

1) *Germanicae:* per M. *Io. Scheybl*, (qui ſe in titulo vocat *der löblichen Univerſität zu Tubingen des Euclides und Arithmetic Ordinarien,*) libri VII. VIII. et IX. elementorum e latino, cum exemplis. Auguſtae Vindel 1555. 4. (eſt ad manus exemplar: vid. quoque der deutſchen Geſellſchaft in Leipzig Beitraege zur critiſchen Hiſtor. der deutſchen Sprache. vol. III. p. 213.) — ſex libri priores geometr. e lingua graeca cum notis, per *Wilhelm Holtzmann*, ſ. *Xylander.* Baſil. 1562 fol. (vid. *Clement.* pag. 157 ſq.) — *Die erſten ſechs Bucher elementorum Euclidis — aus Griech. in unſere hohe deutſche Sprach ueberſetzet mit — Exempeln, Linien etc. — durch Simonem Marium*, Guntzenhuſanum Francum, Rath, beſtalten Mathematicum

maticum und Medicinae vtriusque ſtudioſum. Onoldi 1610. fol. — iidem per *Seb. ſt. Curtium* cum animadv. *I. Peterſen Dou*, Amſterd. 1615. 4 (v. der deutſchen Geſellſchaft — Beiträge etc. vol. VIII. pag. 213. ap. Boſium edit. citatur ann. 1618.) — item 1634. 8. (vid. Boſii ſchediasma pag. 15 et 16.) — — *Luc. Brunus* — Euclidis elementa practica, oder Auszug aller Problematum aus den XV. Büch. Euclidis. Noribergae 1625. 4. (vid. *Willii* Nürnberg. Gelehrten-Lexic. vol. I. pag. 142 ſq.) — *Henr. Hofmanni* teutſcher Euclides. Erfurt. 1651. (al. 1653.) 4. — *Teutſch redender Euclides*, oder acht Bücher von denen Anfängen der Meſs-Kunſt — in teutſcher Sprach eingerichtet und bewieſen durch A. E. B. V. P. (h. e. *Ant. Ern. Burcard. von Pirkenſtein.*) Wien. 1694. 4. — 1699. 4. — 1744. 4. (vid. Einige Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft. Altd. u. Nürnberg. 1760. 8. pag. 130.) — *Euclides* teutſch mit deutlichen Demonſtrationen durch *Sam. Reyher*. Kilon. 1697. 4. Hoc anno editum eſt ſpecimen: poſt ea, ann. 1699. 4. libri ſex priores prodierunt — *Euclidis* — durch *Heinr. Meiſner*, graec. et german. cum adnotatt. vberrimis. Hamburg. 1699. fol. (conf. Scheibel. I. pag. 49. nam quot libri a Meiſnero verſi et expliciti fuerint, diuerſae ſunt narrationes.) — *Euclidis* XV. Bücher deutſch. — per *Chriſtian Schesſler* cum obſſ. et figg. Dresdae 1723 8. — edit. II. ibid. 1729. 8. (vid. Beytr. der deutſch. Geſellſchaft zu Leipzig. vol. VII. pag. 391. Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft, pag. 129 ſq.) — *Die VI. erſten Bücher der geometriſch. Anfangsgründe des Euklides — aus dem griechiſchen überſetzt durch L.* (h. per *Laurentium*, Lorenz, Rectorem ſcholae Burgenſium,) nebſt einer Vorrede von I. A. von Segner, Halae Sax. 1773. mai. 8. — Idem *Lorenz* vertit et edidit, *Euklids* Elemente XV. Bücher, Halae 1781. 8 in prolegom. agitur de vita et elementis Euclidis. Idem eodem anno edidit libros XI et XII. inſtar ſupplementi librorum VI. ann. 1773. editorum. — *Euklids Data* verbeſſert und vermehrt von Robert Simſon, aus dem Engliſchen, und mit einer Sammlung geometriſcher, und nach der analytiſchen Mode der alten aufgelöſter Probleme begleitet von *I. Chriſtph. Schwabe.* Stuttgard. 1780. 8. cum XII. tabulis aeneis. conf. *Voiſtändige Sammlung aller Ueberſezzungen der Griechen und Römer vom XVI. Iahrhundert.* pag. 136—138.

2) *Belgicae. Eucl Danicus* door *Mohr*, t' Amſterd. 1672. 4. — Eucl. VI. priorum verſionem Xylandri *Ioh. Pietersʒoon Dou* Lugd. Bat. in Batauorum tranſtulit linguam. 1606. (vid. *Boſii* ſchediasma pag. 13. et *Clement* pag. 157 ſq. not.) — Amſterd. 1626. 8. (vid. *Scheibel* I. pag. 32 ſq.) — per *Iac. Willemſz Vertooten*, van Haerlem. Amſtel. 1660. 4. 1663. 4. — libr. XV. e latino per *Fr. van Schoten.* Amſtel. 1665. 12. — Amſtel. 1717. 8.

3) *Gallicae.* per *Errard* IX. libr. cum notis, Pariſ. 1598. 8. — per *Petr. Forcadel*, cum adnotation. Pariſ. 1565. (nota Fabric. mota) — per *Denis de Bar-le Duc.* Pariſ. 1613. 4. XV. libri per *Henrion.* Pariſ. 1615. 1621. 1631. 8. — Rhotomagi, edit. V. 1649. 8. (catal. Bunau. I. p. 130.) Les VII. VIII. IX. livres des Elem d'Eucl. Pariſ. 1565. 4. — XV. Libri elem. per *Petr. Mardelé*, gallice Pariſ. 1632. 8. — Explicatio libri X. in: Les Oeuvres mathematiques de *Simon Stevin*, augmentées par *Albert Girard* Leidae, 1634. fol. — Opp. Eucl. in *Herigonii* Cours mathematique etc. Pariſ. 1643. 1644. 8. — VI. prior. libr. cum notis: per *Petr. Herigon.* Pariſ. 1644. 8 (ſupra ad hunc ann. inter editiones. Scheibel. I. p. 35 ſq.) — Libror. XV. Elem. per *G. Fournier*, Lugduni 1654. 12. — *Claude François Millet de Chales* les Elemens d'Euclide expliqués etc. (vid. ſupra ad ann. 1674. inter editt.) Pariſ. 1672. 12. — 1677. 12. Pariſ.

1683. mai. 12. Lauſan. 1683. 12. Pariſ. 1690. 12. 1720. 8. Amſtel. 1700. 8. 1738. — *La Perſpe-ctive* d'Euclide, traduite par *Rol. Freart. de Chantelou*, Sieur de Chambray au Mans. 1663. 4. — *Theodorici Luders* Traité mathematique. Pariſ. 1680. VI. priores libr. in *Iac. Rohault* Oeuvres poſthumes. Hagae Com. tom. I. 1690. 8. p. 1 ſqq. — La 47. Propoſition du I. Livre des Elemens d'Euclide, demontrée par les ſeuls premiers principes et ſans le ſecours d'aucun autre theoreme par Mr. *La Montre*, avec des Remarques de G. G. Leibnitz ſur cette demonſtration. In Iournal des Sçavans a. 1691. d. 2 et 23. Iul. (catal. Bunau. I. p. 131.) — *Elementa Euclidis. V. P. Hoſti Recueil des Traités de Mathematique* etc. Pariſ. III. tom. 1692. 12. — Cours de Mathematique — tome I. qui contient l'Introduction aux Mathematiques et *les Elemens d'Euclide* (libr. I—VI. XI et XII.) Par Mr. *Ozanam*, Profeſſeur des Mathematiques. Nouvelle edit. revuée et corrigée. Pariſ. 1697. 8. — Les Elémens d'Euclide, expliqués par le *P. Dechales et Ozanam.* Pariſ. 1709. 12. (Act. erudit. tom. IV. ſupplem. pag. 280) — 1720. 12. vid. Mem. de Trev. 1710. pag. 1341. — Demonſtration univerſelle des conuerſes d'Euclide par Mr. *Sellier.* in Mem. de Trevoux. Sept. 1723. — Les Elémens d'Euclide du *P. Deſchalles* — par *M. Audieme.* 1753. 12. — Geometrie elémentaire d'Euclide par M. *Gallimard.* Pariſ. 1749. mai. 12. — Elemens de Geometrie, contenant les VI. premiers livres *d'Euclide* mis dans un nouvel ordre etc. ſous les Directions de M. le Prof. *Koenig* et revus par M. A. *Kuypers.* Hagae 1758. 4. — auct. libris XI et XII. per *I. I. Bloſſiére*, Hagae Com. 1762. mai. 4. — Elemens de Géometrie; ou les ſix premiers Livres *d'Euclide*, avec le onzieme et douzieme, Traduct. nouvelle par *Frederic de Caſtillon.* Berolini 1767 et 1777. 8. ſecundum editionem Rob. Simſonis. — De *Caſtillon*, pater, ſcripſit ſuper Euclidis parallelis, de Euclide aliisque gr. geometris etc. in Mem. de l'Acad. R. de ſciences etc. Berol. 1792. 4.

4) *Anglicae.* Preface Mathematical to the Engliſh Euclide, publiſhed by Sir *Henry Billingſleg* etc. — Divers and many Annotations and Inventions, diſperſed and added after the tenth book of Engliſh Euclide. 1570. fol. (Scheibel. I. pag. 21.) — *Euclid's* Elements the whole fifteen Books compendiously demonſtrated by *Barrow.* Londin. 1660. 8. — In tomo I. operis: *Ionae Moore* a new Syſteme of the Mathematiks, London. II. tom. 1681. 4. ſunt libri ſex priores cum XI et XII. elementorum. — *Edmund Scarburgk.* vid. works of the learnd. 1704. pag. 122. (nota Fabricii in marg.) — The Elements of Euclid with ſelect Theorems out of Archimedes by *Andr. Tacquet*, publiſ'd in engliſh by *William Whiſton.* Londini 1714. 8. 1719. 8. — *I. Hodgſon* in ſyſtemate matheſ. anglice, Londini 1723. 4. II. voll. plurima ex Euclide hauſiſſe dicitur. — Libri VI. priores cum XI et XII. demonſtrati anglice ab *Henrico Stillio*, Londin. 1726. 4. — *Edmond Stone,* ibid. 1732. II. voll. fol. — *Euclid.* element. vol. ſecundum, libri XII—XV. anglice, cura *Gregorii.* 1731. — *Euclid.* elem. geom. — ex lat. verſione Commandini per *D. I. Keill*, anglice translata a *Sam. Cunn* reuiſa et correcta per *I. Hom.* edit. tertia. Lond. 1733. — editio XII. by *Sam. Cunn.* Londini 1782. 8. — *Euclid. Data* reſtored to their true and genuine order, agreable to Pappus Alexandrinus's account of them, in his preface to the 7th book of his mathematical collections, by *Rich Iack* teacher, of the Mathematiks. 1756. — An Appendix to Euclid's Elements by *I. L. Cowley.* Londini 1759. 4. — The Elements of *Euclid*, with diſſertations — By *Iames Williamſon*, M. A. Lond. 1781. vol. I. 4. Nihil amplius, nec melius praeſtitiſſe, quam fecerunt Cunn, Barrow et Simſon, dicitur in the monthly Review for Ianuary. 1787. nr. XI. — *Euclidis* ſectio canonis et iſagoge harmonica

monica liberaliter verſae cum explicatione graecorum modorum toni ſecundum doctrinam Ptolemaei leguntur in *Car. Davy* Letters chiefly addreſſed to a young Gentleman upon ſubjects of Litterature etc. by St. Edmunds in vol. II. 1787. 8.

5) *Italicae.* In *Paitoni* bibl. degli autori antichi gr. e latini volgarizzati tom. II. pag. 41 ſqq. copioſe recenſentur verſiones italicae. Paucis igitur illarum faciam mentionem. *Euclide* reaſſetatto et all' integrità ridotto e tradotto da *Nicolò Tartalea*, (qui obiit ann. 1560.) Venet. 1543. etc. fol. 1565. 4. 1569. 4. — *Eucl.* correct. ibid. 1585. 4. — XV. libri elementorum e graeco in linguam Toſcanam translati, Romae 1535. 8. — iidem graec. et italice per *Angel. Caianum.* Rom. 1545. 8. (vid. ſupra ad editt. a. 1545.) — Libri XV. cum ſcholiis antiquis e verſione Frid. Commandini, italice facti. Vrbini 1575. fol. — repet. Piſauri 1619. fol. [n]) — Sex priores libri per *Petr. Anton. Cataldum*, Bononiae 1620. lib VII. VIII. IX. ib. 1621. — et liber X. per eumdem, ibid. 1625. fol. — Quinto libro degli Elementi d' Euclide overo ſcienz. univerſale delle proporzioni ſpiegata colla dottrina del Galileo, per *Vincentio Viuiani.* Florent. 1674. 4. (hic annus notatur a Fabricio in nota marginali, et ab Mongitor. ac *Fontani* libr. della eloquenza italiana, Venet. 1737. 4. pag. 661.) al. 1675. 4. — Euclides reſtitutus — per *Vitalem Iord. da Bitonto.* Romae 1680. fol. — *Eucl.* elementa — — Vtus liber elementorum etc. Florent. 1690. 12. et Florent. 1718. II. tom. 12. — Sex priores libri, translati a *Petro Paullo Carauagio.* Mediolani 1671 12. — 1679. 8. — Iidem verſi a *Io. Riccio.* Bonon. 1651. 1685. et ſ. a. 8. — Elem. plani et ſolidi — per *Guidon. Grandi.* Flor. 1731. 8. — 1740. 8. — Venet. 1742 8. (Bünau. Catal. pag. 131.) — Elementi piani e ſolidi d' Euclide, (libr. VI. XI et XII.) Florent. 1734. mai. 12. — Compendio di varii eſſercitii di compaſſo, fondati ſu gli elementi di Euclide di *Giov. Ant. Conti.* Bologna 1703. 8. — Elem. ex edit. Dechales et Ozanae gallica italice facta. Bergam. 1749. 12. — Elem. italice verſi et illuſtrati a *Petro de Martino.* Neapoli 1751. 8. — Elem. meliore ratione poſita et nouis demonſtrationibus ditata a *Iulio Acetta*, Prof. Matheſ. in Vniuerſitate Taurinenſi, 1753. 8. — Euclidis optica, (Proſpettiva di Euclide etc.) translata ab *Egnatio Danti*, cum adnotatt. et cum optica *Heliodori*, (inſieme con la Proſpettiva di *Eliodoro Lariſſeo* cavata dalla Libreria Vaticana, e tradotta dal medeſimo nuovamente data alla luce.) Florent. 1573. 4. Sed *Ignatii Dantis* expoſitio vt manca et paralogiſmis ſcatens, reprehenditur a *Ioſepho Blancano* in chronologia mathematicorum pag. 202.

6) *Hiſpanicae. Ioſ. Zaragozae Eucl.* nouo-antiquus ſingulari methodo illuſtratus. Hiſpanice. Valent. 1673. 4. — libri ſex priores, cum XI et XII. cum aliquot theorematibus Archimedis, verſi et explicati a *Iac Kreſa*, (S. I. qui in Bohemia Brünnae 1715. obiit,) Bruxell. 1689. 4. (Scheibel. I. pag. 46. Bibl. germanique tom. III. pag. 286.)

Nunc progrediendum eſt ad interiorem librorum Euclideorum notitiam, a Fabricio confectam. *Harl.*

ΣΤΟΙ-

n) De hac editione et de *Commandino* multus eſt *Clement* I. pag. 159 ſq. et ex libro: Oſſervazioni letterarie che poſſono ſervir di Continuazione al Giornal de' letterati d' Italia tom. II Veronae 1738. 12. pag. 139. addit XV. libros Eucl e graeco conuerſos eſſe in linguam ital. ab *Angelo Caiano.* Romae 1545 8. et *Luc. Paciolum* in epiſtola, edit. Euclidis ab ipſo ann. 1509. factae praemiſſa, narrare, ſe iam tranſtuliſſe Euclid. in linguam italicam.

ΣΤΟΙΧΕΙ'ΩΝ *Elementorum Matheſeos purae libri XV.* o) quae vulgata ſunt *graece* hoc titulo: Εὐκλείδȣ ϛοιχείων βιβλία ιέ ἐκ τῶν ΘΕ'ΩΝΟΣ συνȣσιῶν, baſil. 1533. fol. apud Ioh. Hervagium, edente *Simone Grynaeo* e duobus codicibus MsS. quorum alterum Venetiis Laz. Bayſius, alterum Pariſiis Ioh. Ruellius ſuppeditauerat. Additi etiam in illa editione, (itidem graece,) e codice Oxonienſi Ioh. Claymundi ſunt, ſed admodum inemendate, *commentariorum libri quatuor in primum Euclidis librum*, auctore *Proclo*, philoſopho, qui Euclidem perinde, vt Pappus, paſſim laudat ſub nomine Γεωμέτρȣ vel ϛοιχειωτȣ̃. lib. III. pag. 55. ait, ſe ex antiquioribus Euclidis commentatoribus (Gemino aliisque) τὰ γλαφυρώτερα collegiſſe, et ἀπέραντον illorum πολυλογίαν in compendium miſiſſe. Hos Procli commentarios latine vertit ediditque, et ſcholiis ac figuris illuſtrauit *Franciſcus Barocciur*, Patricius Venetus, Patauii 1560. fol. [vid. indic. editionum.]

III. Illa vero, quae vulgo vocantur *Theonis*, Alexandrini, qui ſub Theodoſio M. imp. floruit, in Euclidem commentaria ſiue demonſtrationes, quibusdam viris doctis non videntur eſſe Theonis, ſed Euclidis ipſius, a Theone duntaxat recenſitae, quam in rem operae pretium eſt audire *Henricum Sauilium*, cuius eruditae p) praelectiones XIII. in principium elementorum lucem viderunt Oxoniae 1621. 4. Ita vero ille, pag. 10 ſq. *Quidam propoſitiones elementorum tribuunt Euclidi, demonſtrationes* q) *Theoni, homines ſtulti et perridiculi, quaſi vllus vnquam artifex ſuas voluerit edi concluſiones, nullis adiectis probationibus. Hoc neque philoſophorum quisquam, nec medicorum, nedum mathematicorum fecit vnquam. Secunda eſt opinio Petri Rami, qui tam propoſitiones quam demonſtrationes Euclidi abiudicat, vniuerſa Theoni attribuens, falſe: eadem enim haec, quae nunc habemus, eodem ordine, eisdem verbis, agnoſcunt ſub Euclidis nomine Proclus et Boethius, Theone poſteriores, et anterior Theone Alexander Aphrodiſeus, et omnis antiquitas. Tertia opinio eſt Buteonis, qui omnia attribuit Euclidi, quae aut vera eſt, aut veritati certe proxima. Quid ergo dicemus de vulgatis libris, qui* ἐκ τῶν Θέωνος συνȣσιῶν *ex Theonis colloquiis ſiue congreſſibus prae ſe ferunt, cuius tamen tituli in neutro noſtrorum codicum MSS. vllum reperi veſtigium. Non diffiteor, in vno ad oram marginis adſcripta eſſe ad decimum tertium librum haec verba:* Εὐκλείδης, [¶] ὁ τὰ ϛοιχεῖα συναθροίσας, ἦν ἐπὶ χρόνοις Ἀλεξάνδρȣ τȣ̃ Μακεδόνος. Θέων δὲ ὁ συντάξας αὐτὰ ἐπὶ Θεοδοσίȣ τȣ̃ βασιλέως, *vt collectionem elementorum Euclidi, ordinationem et diſpoſitionem Theoni tribuiſſe videatur. Magna certe Theonis laus, ſi inordinata et incompoſita in ordinem redegit. Sed ne huic incerto Scholiaſtae fidem adiungamus, obſtat, vt dixi, Procli et antiquorum omnium auctoritas, obſtat mirabilis et concinna propoſitionum ſeries, ex quibus vnam loco ſuo ſi eximas, tota corruat compages et ſtructura neceſſe eſt. Quid igitur? nullae ſunt Theonis in hoc libro partes? Non me mouent ſuperius dicta; ſed auctoritatem ipſius Theonis* in

o) De horum elementorum perfectione vid. Mem. lit. de la Grande Bretagne tom. XV. p. 194 ſqq. *Heumann.* adde *Boſii* ſchediasma laudatum. *Harl.*

p) Perſtringuntur paullo acerbius a Malebranchio de inquir. veritate II. 7. pag. 134 ſq.

q) Demonſtrationes quoque Euclidis eſſe docet *Galenus*, Theone antiquior, X. 13. de vſu partium, vbi poſt adſcriptum theorema ſecundum libri XI. addit: τὴν μὲν ȣ̓ν ἀπόδειξιν παρ' Εὐκλείδȣ μανθάνειν. — In methodo Euclidis nonnulla reprehendit auctor artis cogitandi part. IV. cap. 8. tamen facile poſſe ad ea, quae illi obiiciuntur, reſponderi, iudicium eſt mathematici acutiſſimi Iac. Bernhardi in Nouellis reipubl. litterariae a. 1617. pag. 672.

in commentariis in Almageſtum pag. 50. perpendendam exiſtimo, quae fortaſſe viam praeire poſſunt ad eruendam in hac quaeſtione veritatem. Quod vero ſectores, inquit, in circulis aequalibus ſint proportionales angulis, ad centrum conſtitutis, oſtenſum eſt a nobis in editione elementorum, ἐκδόσει, ad finem ſexti libri. Ex quibus verbis, et nouam elementorum editionem adornaſſe Theonem, conſtat, et nonnulla ab ipſo addita. Et quidem in omnibus exemplaribus haec verba de ſectore annectuntur vltimae propoſitioni libri ſexti elementorum, quae et Theonis eſſe puto, vt etiam demonſtrationem ad illa verba: λέγω ὅτι καὶ etc. vsque ad finem. Nam Euclidis illa ſolennis clauſula ὅπερ ἔδει δεῖξαι, quae proxime praecedit, finis eſt, vt puto, Euclideae. Idem iudicium ferendum puto de multis in decimo libro lemmatiis et fortaſſe propoſitionibus nonnullis. Alexander certe aliquot ante Theonem ſaeculis in commentariis ad priora Ariſtotelis pag. 87. eam, quae quinta eſt, decimi in noſtris libris, citat pro quarta, vt neceſſe ſit aliquam ex praecedentibus, quartam vti reor, qua ſine magno incommodo ſane carere potuiſſemus, ſuo tempore ab elementorum libro abfuiſſe, vel ſaltem cum tertia coaluiſſe. Et quidem vltimam decimi non dubito aſſumentum eſſe Theonis, vel potius antiquioris, (nam apud Alexandrum exſtat iisdem prope verbis.) minus perſpicaci ingenio, quippe alieno loco poſitam. (Forte et definitiones quaedam, inquit Dau. Gregorius ad Euclidem, *et axiomata, libro I. praepoſita, Theonem vel alium praeter Euclidem agnoſcunt auctorem, ex gr. axioma II. nam licet Euclides hoc pronunciatum adhibeat in demonſtranda prop. 29. element. I. illud tamen pro axiomate non habuit, ſed pro conuerſa propoſit. 17. vtpote quae ex illa manifeſte conſequatur. Fortaſſe et alteras demonſtrationes, quae paſſim occurrunt, ſunt etiam [?] Theonis. Nam quae in datorum libro reperiuntur Euclidis non eſſe, expreſſe aſſerit Pappus, licet cum illis elementorum facile comparandae. Sunt vero ex his quaedam, quae Theonem non ſapiunt, ſed a ſciolis quibusdam conſcriptae ſunt. Sunt et lemmata et corollaria quaedam in Elementor. 10. quae ab ageometris ſubiuncta ſunt: illa vbique nota perſtrinximus.)* Ex quibus omnibus concludit Savilius, *Theonis fuiſſe partes in Euclide, pauciſſimis quidem in locis, interpolando, explicando, augendo: vltra hoc nullas. Qui tamen labor non tanti fuit, vt Proclo, omnium ante ſe Mathematicorum diligentiſſimo laudatori, commemoratione dignus videretur.*

IV. Libri decem priores proprie elementa εὐθυμετρικὰ et arithmetica continent. Liber X. agit de συμμετρίας ſiue de commenſurabilibus et incommenſurabilibus, rationalibus et irrationalibus: tres proximi XI. XII. XIII. inſcribuntur ϛερεῶν, et agunt de corporibus ſolidis quinque regularibus, (Pyramide, cubo ſiue hexaedro, octaedro, dodecaedro et icoſaedro) eorumque compoſitione et in ſphaeram inſertione. Ac Proclo quidem lib. II. in Euclid. pag. 20. obſeruante, Euclides τῇ προαιρέσει μὲν Πλατωνικός ἐϛι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ οἰκεῖος, ὅθεν δὴ καὶ τῆς συμπάσης ϛοιχειώσεως τέλος προεϛήσατο τὴν τῶν καλουμένων Πλατωνικῶν σχημάτων r) σύϛασιν. Et aliquibus interiectis: Καὶ πρὸς μὲν αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα βλέποντες λέγομεν ὡς ἄρα περὶ τῶν κοσμικῶν σχημάτων ἐϛιν ὁ σύμπας τῷ Γεωμέτρῃ λόγος. Ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν, τελευτῶν δὲ εἰς ποικιλίαν τῆς τούτων συϛάσεως, καὶ χωρὶς

μὲν

r) Vetus Epigramma in Synopſi Geometrica *Mich. Pſelli:*

Σχήματα πέντε Πλάτωνος, ὃ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς εὗρε,
Πυθαγόρας σοφὸς εὗρε, Πλάτων δ' ἀρίδηλ' ἐδίδαξεν
Εὐκλείδης δ' ἐπὶ τοῖσι κλέος περικαλλὲς ἔτευξεν.

μὲν ἕκαστα ὑφιστάς, ὁμοῦ δὲ τὰς εἰς τὴν σφαῖραν αὐτῶν ἐγγραφὰς, καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχει πρὸς ἄλληλα, παραδιδοὺς, διὸ καὶ τῶν καθ' ἕκαστα βιβλίων τοὺς σκοποὺς τινες ἐπὶ τὸν κόσμον ἀναφέρειν ἠξίωσαν, καὶ τὴν χρείαν αὐτῶν, ἣν παρέσχετο πρὸς τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν s) *ἀνέγραψαν.* Et pag. 21. *τὸ μὲν γὰρ χρήσιμον αὐτῆς* (*στοιχειώσεως* Εὐκλείδου) *εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχικῶν σχημάτων συντελεῖ θεωρίαν.* Confer, quae idem Proclus lib. IV. pag. 110. Quemadmodum vero liber quintus in MS. Mazariniano praeter rem refertur ad *Eudoxum*, etſi, Proclo quoque pag. 20. notante, Euclides in ſuis elementis fuit *πολλὰ μὲν τῶν Εὐδόξου συντάξας, πολλὰ δὲ τῶν Θεαιτήτου τελεωσάμενος*· ita liber XIV et XV. [illegible] in quibus eadem corpora quinque conferuntur in ſe, non videntur auctorem habere Euclidem: ſane XIII. libros *στοιχείων* tantum agnoſcit *Marinus* protheoria ad data, et in *Arabica* t) verſione *Naſiridini Tuſini*, Perſae, quae luculentis typis arabicis lucem vidit Romae 1594. fol. ex typographia Medicea, tredecim tantum libros exſtare video. Tum vltima propoſitio libri XIII. veluti colophonem operi imponit. Denique libro XIV. praemittitur praefatio, Euclidi neutiquam congruens, at bene conueniens *Hypſicli*, Alexandrino, in hanc ſententiam: Βασιλείδης ὁ Τύριος, *ὦ Πρώταρχε, παραγενηθεὶς εἰς* Ἀλεξάνδρειαν *καὶ συσταθεὶς τῷ* Πατρὶ *ἡμῶν* (Hypſicli ſeniori) *διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μαθήματος συγγένειαν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὸν πλεῖστον τῆς ἐπιδημίας χρόνον.* Καὶ *ποτὲ διελοῦντες τὸ ὑπὸ* Ἀπολλωνίου, (Apollonium Pergaeum innuit, Euclide u) iuniorem,) *γραφὲν περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων, τίνα λόγον ἔχει ταῦτα πρὸς ἄλληλα, ἔδοξαν ταῦτα μὴ ὀρθῶς γεγραφέναι τὸν* Ἀπολλώνιον, *αὐτοὶ δὲ ταῦτα διακαθάραντες ἔγραψαν, ὡς ἦν ἀκούειν τοῦ πατρὸς* (Hypſiclis ſenioris,) *ἐγὼ δὲ ὕστερον περιέπεσον ἑτέρῳ βιβλίῳ ὑπὸ* Ἀπολλωνίου *ἐκδεδομένῳ καὶ περιέχοντι ἀπόδειξιν ὑγιῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ μεγάλως ἐψυχαγωγήθην ἐπὶ τοῦ προβλήματος ζητήσει.* Τὸ *μὲν ὑπὸ* Ἀπολλωνίου *ἐκδοθὲν ἔοικε κοινῇ σκοπεῖν, καὶ γὰρ περιφέρεται.* Τὸ *δ' ὑφ' ἡμῶν δοκοῦν ὕστερον γεγραφέναι* Φιλοπόνως *ὅσα δοκοῦν ὑπομνηματισάμενος ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι διὰ τὴν ἐν ἅπασι μαθήμασι μάλιστα δ' ἐν γεωμετρίᾳ προκοπὴν, ἐμπείρως κρίνοντι τὰ ῥηθησόμενα, διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν πατέρα συνήθειαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν εὐμενῶς ἀκουσομένῳ τῆς πραγματείας.* Ad libri XV. propoſit. 5. meminit Hypſicles magiſtri ſui *Iſidori*: *ἡ δὲ εὕρεσις ὡς* Ἰσίδωρος *ὁ ἡμέτερος ὑφηγήσατο μέγας διδάσκαλος, ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον.* Et poſt rem illam expoſitam, *ἔστω μὲν οὖν*, inquit, *ὁ εἰρημένος εὐκλεέστατος ἀνὴρ τὸν περὶ τῶν εἰρημένων ἀποδέδωκε λόγον.* Ad

s) Confer Boethium II. Geometr. pag. 1542. et Ioh. Kepleri Opus praeſtantiſſimum de Harmonia Mundi, in quo doctrinam de quinque corporibus Platonicis ad Θεωρίαν vniuerſi applicat.

t) *Ioannis Dee*, mathematici angli et *Fred. Commandini* ſtudio Piſauri 1570. editus eſt libellus: *Mahometi Bagdedini* de ſuperficierum diuiſionibus. In codice biblioth. Cottonianae notauit *Vſſerius*, auctorem vſum Euclide in arabicam linguam conuerſo, quem poſtea Campanus latinum fecit. Auctor igitur propoſitionum videtur fuiſſe Euclides, demonſtrationum, in quibus Euclides in arabico codice citatur, Mohometus Bagdedinus ſiue Babylonius. Haec *Thom. Smithus* in vita Io. Dee pag. 56. *Fabric.* De Naſir-*Eddin* vid. *Montucla* I. p. 374. 378 ſqq. *Herbelot.* biblioth. orientale pag. 665. *Harl.*

u) Fallitur *Abulpharajus*, qui Euclidem multo iuniorem facit pag. 41. Ceterum *Hypſiclis* inter praecipuos mathematicos meminit *Theophylactus* in inſtitutione regia cap. 19. pag. 569. tom. 18. bibl. patrum. *Sin teneri philoſophia Princeps videbitur et mathematicis delectari, obſidebunt oſtium aulae pleni Platonis homines, et ne ianitoribus quidem Archimedes, Euclides, Hypſicles ignoti fuerint.*

Ad libri XIV. propoſit. 2. Τοῦτο δὲ γράφεται ὑπὸ μὲν Ἀρισταίου ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πέντε σχημάτων σύγκρισις. ὑπὸ δὲ Ἀπολλωνίου ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου πρὸς τὸ εἰκοσάεδρον. Sub Hypſiclis etiam nomine latine verterunt Georgius Valla, et Bartholomaeus Zambertus, Venetus.

V. Euclidem translatum in romanam linguam vir magnificus *Boethius* dedit, teſte Caſſiodoro lib. de Geometria, reſpiciente ad libros II. Geometriae, quae inter Boethii opera hodie exſtant, et incipiunt his verbis: *Quia vero, mi Patrici, Geometrarum exercitatiſſime. Euclidis de artis geometricae figuris obſcure prolata te adhortante exponenda et lucidiore aditu expolienda ſuſcepi.* Et pag. 1514. *Supra poſitarum igitur ſpeculationibus figurarum ab Euclide ſuccincte obſcureque prolatis et a nobis verbum videlicet de verbo exprimentibus* [¶] *ſtrictim translatis, quaedam iteranda repetendaque* etc. Idem lib. II. pag. 1542. *Codex iſte ſecundum diſpoſitionem Euclidis eſſe dicitur, ſecundum demonſtrationem vel inuentionem, aliorum plerumque eſſe dicitur.*

VI. *Latine* cum demonſtrationibus, quae *Theoni* vulgo tribuuntur, (Boethius et Proclus eas non habuit, certe pro Euclideis non agnouit) prodiere elementorum libri XV. interprete *Campano*, Nouarienſi, qui circa ann. 1250. claruiſſe videtur Lazaro Auguſtin Cottae in Muſeo Nouarienſi, edito italice Mediolani 1701. fol. pag. 87. ſed ann. 1354. finitas eius in Euclide concluſiones, notatur in MS. biblioth. Thorunienſis apud *Petrum Iaenichium* in notitia eius biblioth. 20. Aliae ſententiae in *I. G. Schelhornii* amoenitatt. literar. tom. XI. pag. 4. *Fabric.* conf. ſupra in enumeratione editionum elementorum, initio: et editt. ipſae atque verſiones tum elementorum ſiue omnium ſiue nonnullorum, tum reliquorum operum iam memoratae ſunt. *Harl.*

VII. Sine Theonis ſiue Euclidis ipſius potius demonſtrationibus ſaepius praeterea excuſi ſunt Euclidis elementorum libri, tam graece, quam graece et latine.

Libri XIII. ex editione *Conradi Daſypodii.* Argent. 1564. 8. additis ad librum primum et ſecundum tantum Theonis commentariis, et ad ſecundum *Barlaami*, monachi, demonſtrationibus, quibus ad numeros applicat, quae de lineis ac figuris planis Euclides docuerat. [De reliquis Daſypodii editt. vid. ad initium §. VI.]

Libri XIII. Lond. 1620. fol. nitida editio, cum Commandini verſione, adiectis figuris accuratis. Laudat hanc ἔκδοσιν Marcus Meibomius dialogo de proportionibus pag. 173. [¶] [vid. ſupra l. in.]

Latine ex verſione et cum commentario *Lucae Pacioiae de Burgo.* Venet. 1489. fol.

Libri XV. cum ſcholiis et commentariis inſignibus *Chriſtophori Clauii*, Ieſu Socii [vid. ſupra.] editionem Francof. 1627. 8. emendatiorem recentioribus eſſe notat Sam. Reyherus in diſſ. de Euclide, Kil. 1693. 4. pag. 40. [¶]

VIII. Epitomen elementorum Euclidis graece ſcripſerat *Aeneas*, Hierapolites, teſte Proclo lib. IV. in primum Euclidis pag. 95.

Schenkii, nobilis Saxonici, inuentum, Euclidis propoſitiones docere intra octiduum per figuras eminentes et diuerſis ſignatas coloribus memoratur in ephemer. Lipſienſ. litter. an. 1720. pag. 185.

Praeter arabicam Tuſini verſionem librorum XIII. quam editam ſupra §. 4. retuli, memorat *Labbeus* biblioth. nou. MSS. pag. 251. elementa Euclidis arabice verſa a *Thebeto* v), et pag. 47. libros XV. elementorum ex arabico latine verſos ab *Adelardo Gotho Bathonienſi*, cum commentariis Campani Nauarrenſis. De arabicis verſionibus vid. *Herbelot.* biblioth. orientale pag. 40. [paſſim is nominat interpretes arabic. vid. indicem voc. *Euclide.*] *Perſicam* verſionem Bodleiana, *ſyriacam* Cantabrigienſis biblioth. ſeruat, teſte Ed. Bernardo.

Libri VII. ex arabico hebraice verſi a *Ioh. Iacobo Mechir*, MSti ſunt in biblioth. Vindobonenſi, teſte *Lambecio* lib. I. pag. 178. Euclidem ex arabico *hebraice* verſum a *R. Moſe, Ben Samuel, Ben Iuda, Ben Tibon* a. C. 1270. ex Gedalia Zemach Dauid refert *Buxtorf.* in bibl. hebraica pag. 276. adde *I. C. Wolfii* biblioth. hebraicam I. pag. 133. tom. III. pag. 820. tom. IV. pag. 774. *Abrahami ben Salome Iarchi* commentar. MStus in Euclidem memoratur a laudato *Wolfio* in biblioth. hebr. I. pag. 103. *Fabric.* adde ſupra in catalogo codicum MSSt. *Harl.* Denique Sinice ac Tartarice verſa Euclidis elementa teſtatur illuſtris Leibnitius nouiſſ. Sinic. pag. 155. [De codd. arab. et hebraicis vid. quoque ſupra in indice codd.]

IX. Mira Iohannis Pici w), Mirandulani, concluſio eſt, pag. 67. Opp. *Nihil magis nocivum theologo, quam frequens et aſſidua in mathematicis Euclidis exercitatio.* *Io. Mabillon* in

v) Dicitur *Thabetus Ben Corrah, Ben Meruah* etc. de cuius vita multisque libris plura referuntur in biblioth. philoſophorum arabica apud *Caſirium* in biblioth. arabico-hiſpana, vol. I. pag. 386 ſqq. isque fertur duplicem edidiſſe verſionem arabicam, ſecundam tamen prodiiſſe accuratiorem, atque ex iis libr. XIV et XV. commentariis perſequutus; praeter ea praeclaram in eosdem libros edidiſſe introductionem. Ibidem p. 339 ſq. arabici Euclidis interpretes memorantur fuſius. Duplex verſio *Hegiagi Ben Ioſephi*, quarum prior, *Harounea* adpellatur, poſterior, eaque adcuratior, *Mamounea.* *Iſaaci Ben Honaini* verſionem *Thabetus Ben Cora*, Harranenſis, caſtigavit. Aliquot elementorum libros vertit *Abu Othman Aldamaſchi*, Syrus. Commentati quoque ſunt *Al Nairizi*, *Alkarabiſi*, *Algiauhari*, *Almohani*, qui nonniſi in librum V. edidit commentarium, *Abi Haphs*, Perſa Choraſanus, *Abiluaphae Albugiani.* Omnes Euclidis libros expoſuit *Abulcaſſem*, Antiochenus; *Sendus* autem *Ben Ali* libros IX et aliquam libri X. partem illuſtravit et hunc librum X. egregie explanaſſe dicitur *Abu Ioſeph Razacus.* Refert etiam, (vti ibidem traditur,) *Alchindus* in Euclidis operis propoſito, Geometriae elementa, de quibus ſermo, ab *Apollonio* conſcripta eſſe, eademque in libros XV. digeſta. Quum autem huiusmodi operis ſtudium ſucceſſu temporis nonnihil intermiſſum eſſet, quidam ex alexandrinis regibus Euclidem, ea tempeſtate notiſſimum, laudatum opus caſtigare atque illuſtrare iuſſit: cui poſtea ex eodem opere libri XIII. quos expoſuit, adiudicati ſunt. In libr. XIV et XV. prolegomena commentarios habet *Abi Ali Alhaſſenus*, *Ben Alhaitem*, Baſrenſis, qui et loca difficiliora recenſuit et ad dubitationes reſpondit. *Balis* (Valentis) commentarius in librum X. arabice conuerſus eſt. Aliquot etiam Arabes Hiſpani Euclidis libros exornaſſe dicuntur. adde ſupra in indice codd. MSS. *Harl.*

w) Hunc locum reſpexit *Mottanus Vayerus* tom. II. Opp. pag. 568. edit. in fol. *Vous n'ignorez pas le peu de conte, qu'on fait de la Geometrie aujourdhuy jusques dans les Colleges, ou Pic de la Mirande ſouſtenoit il n'y a gueres, que la connoiſſance des Elemens d'Euclide eſtoit la plus contraire de toutes à noſtre premiere Philoſophie Chreſtienne, que nous nommons Theologie.* *Guil. Poſtelli* Euclides chriſtianus, ſiue ſacrarum apodixeon libri II. Pariſ. 1543. 8. — [*Io.* *Bern.*

in conſilio de ſtudiorum monaſticorum ratione ſuadet monacho, fugere artes, quae totum animum rapiant, et a ſpiritalibus arceant, quales ſunt mathematicae. *Io. Keplerus* vere epiſt. 216. theologiam ingenioſo periculoſam eſſe et grauitatem virilem deſiderare adfirmat. Vera quidem theologia nullam mathematicam demonſtrationem extimeſcit, qua vel conuellatur vel euerti queat, itaque nec theologis nocebit Euclidi adſueuiſſe, vt a paralogiſmis ſibi caueant, neque ſapiant vltra diuina teſtimonia in iis, quae captum humanum excedunt. At falſam theologiam profeſſus, poterit fortaſſe ex Euclidis diligentiori tractatione detrimentum capere. Nam vel vniuerſam religionem, (licet et hoc non ſine inſigni paralogiſmo,) ex falſis, [*] illis, quae obſeruabit additamentis humanis, iudicatam contemnet ſecum ac conculcabit, falſam ſine tergiuerſatione prae ſe feret, perſecutionis moleſtiam reueritus: vel imprudens incidet in caſſes inquiſitionis, dum accurato ac mathematico examine, quae deprehendit, abſurda concoquere non poterit, ſed propalabit diligenter, et irritabit crabrones. Eſt tamen, vbi falſae quoque theologiae myſtis vſum poterit praebere Euclides bene magnum: accuratae enim rerum indagationi adſuetos vel tandem docebit verum a falſo, certum a commentitio ſecernere, nec cum abuſibus et erroribus quorumdam Chriſtianorum manifeſtis ipſam aſpernari vel reiicere chriſtianam religionem, quae ſola habet, quicquid in omni religione eſt verum ac diuinum, ita, vt nihil dignum fide de cultu dei vllus docuerit philoſophus, vlla gens crediderit, quod non in chriſtiana religione perſpicue tradatur: viciſſim nullus vsquam exſtet circa has res error, nullum vitium, quod non contemnat ac reiiciat chriſtiana religio. Quod ſi ad theologiam etiam veram percipiendam noxium adſirmat Picus, accurate ac perſpicue argumentari, colligere certo, a falſis abhorrere concluſionibus, quod vsquequaque facere docet Euclides; ſi propterea, inquam, theologum ab Euclidis diligenti tractatione remouere volumus, ne acutius cernat, quid deus iuſſerit, quid hominum vel inſcitia vel incuria introduxerit; ratumque habuerit. Valeat Mirandulanus cum concluſione ſua, aut ſolis theologis fateamur rationem, dei munus, excolere non licere. Quanta enim Euclidis laus etiam a rigido cenſore *Petro Ramo* lib. III.

 ſcholar.

Bern. Wideburg ſpecimina tria exhib. explicationes locorum mathematicorum, quae in Geneſi, — vsque in lib. Regum occurrunt. Ienae 1727. 4. — *Io. Craig* ſcripſit Theologiae chriſtianae principia mathematica. Londini 1699. 4. Habemus *matheſin biblicam* et alia eiusdem generis ſcripta. —] *Ioſ. Scaligeri* dictum: *praeclarum ingenium non poteſt eſſe magnus mathematicus:* de quo Huetiana pag. 348 ſqq. cap. 123. — *Ferdinandi Erneſti, Comitis ab Herberſtein*, crotemata, an ſtudium geometriae rempublicam adminiſtranti obſtaculo ſit, an adminiculo? Pragae 1712. 8. conf. Acta erudit. Lipſ. ann. 1712. pag. 510. *Erhardi Weigelii* analyſis ariſtotelica ex Euclide reſtituta. — Obiter noto, *Iani Alexandri Ferrarii Euclidem catholicum* non eſſe ſcriptum ſerium theologi pontificii, quo romanae eccleſiae dogmata demonſtrare nititur; ſed diſſertationem Reformati doctoris Palatini, *Io. Ludou. Fabricii*, (inter cuius opera etiam legitur pag. 301.) qua demonſtratum iuit, nihil aliud Papatum eſſe, quam gentiliſmum, chriſtiano colore incruſtatum. De illo ſcripto, quod recuſum etiam eſt in Anglia ann. 1676. et anglice ac belgice verſum exſtat vid. *Io. Henr. Heideggerum* in *Io. Lud. Fabricii vita* pag. 58 ſq. et bibliothecam hiſtorico-theolog. Bremenſem tom. II. pag. 595 ſq. *Fabric.* — item *Thomaſii* not. ad Puffendorfii monarchiam papalem p. 223. *Heumann.* — Conf. *M. Io. Theoph. Hagenbruchii*, praeſide *Io. Frid. Weidlero* diſſ. Vindiciae mathematum contra quorumdam philoſophorum, maxime Henr. Conr. Agrippae, Franc. Verulamii, Io. Clerici et anonymi auctoris artis cogitandi obiectiones. Wittebergae 1713. 4. — De matheſeos in ſacris vſu et vtilitate egit *Erh. Weigelius* in philoſ. mathem. praecipue obſ VII. et coroll. I. II. III. etc. item in Arctologiſtica, Neribergae, 1657. 8. Plura huius generis exſtant ſcripta. *Harl.*

ſcholar. mathematicar. *Nullus paralogismus, nulla pſeudographia in totis elementis Euclidis nobis, quamquam ſeuere inquirentibus, animaduerti potuit. Quem laudem ſingularem eſſe profiteor, quamque nulli adhuc neque grammatico, neque rhetori, neque logico concedere potui, vt in grammatica, rhetorica, logica, nil falſi doceret.* Quibus adde haec *Hieronymi Cardani* lib. XVI. de ſubtilitate: *Euclidis ſunt duae praecipuas laudes, inconcuſſa dogmatum firmitas libri Elementorum, perfectioque adeo abſoluta, vt nullum opus huic iure comparare audeas. Quibus fit, vt adeo veritatis lux in eo refulgeat, vt ii ſolum in arduis quaeſtionibus videantur verum a falſo poſſe diſcernere, qui Euclidem habent familiarem.* Viciſſim tamen libenter confiteor, ad mouendos et conuertendos hominum animos in doctore eccleſiaſtico longe plus me tribuere ἀποδείξει πνεύματος, et ſeriae atque adfectuoſae δεινότητι diſertaeque viri pii et cordati perſuaſioni, quam ieiunae et ſaepe perobſcurae demonſtrationi Euclideae ad res morales atque theologicas adplicatae, quae vel torpere animum ſinit, vel ad [?] controuerſias accendit, aut ad meras notiones intellectus redigit theologiam, practicam, ſi vlla vsquam eſſe debet, diſciplinam. Quamquam *Iamblichus* in protreptico ad Symbol. Pythag. XXV. pag. 157 ſq. a mathematica demonſtratione etiam hoc ſuadet ferre commodi, vt rebus et dogmatibus diuinis fidem habeamus. Ita etiam intelligendus locus pag. 153. qui in contrarium ſenſum acceptus ab interprete atque inde a *Io. Spencero* in libro anglice edito de prodigiis, et ab bibliothecae anglicae auctore, quae gallice editur tom. IX. pag. 314. quaſi de rebus diuinis nulli ſcientiae aut demonſtrationi ſit vsquam locus. Opto tamen, vt, quicquid docet, ἀποδεικτικῶς doceat theologus, hoc eſt, vt tum quoque nulla eius effata vel rigidiſſimum examen Euclideum metuant, cum vel maxime videtur agere familiariter. Ita demum efficiet, quod iubetur ab Apoſtolo, vt quae docet, doceat ὡς λόγιον Θεοῦ. *Geometrie no friend to infidelity.* Bibl. Britannique tom. III. pag. 457. tom. IV. pag. 401.

X. Antequam ad alia Euclidis ſcripta pergo, haud abſurde notauerim, *Elementa Arithmetica*, quae ſub Euclidis nomine ſeparatim vulgata ſunt graece et latine Pariſ. 1554. 4. non eſſe peculiare ipſius opuſculum, ſed definitiones et propoſitiones e quindecim libris elementorum, de quibus hactenus dictum eſt, paſſim collectas. At Arithmeticae Euclideae liber primus, Wittebergae ann. 1536. 8. ſeorſim editus, eſt ſeptimus elementorum, vtpote in quo non minus, quam in octauo et nono Euclides de numeris agit. Atque nonum hunc reſpicit *Iamblichus*, quum pag. 32. ad arithmeticam Nicomachi Geraſeni, citat Euclidem ἐν τρίτῳ τῶν ἀριθμητικῶν, ipſum reprehendens. Apud eundem pag. 26. ὅπερ ἀγνοοῦντες οἱ περὶ Εὐκλείδην, reddendum eſt: *quod quum ignoraret Euclides* etc.

XI. ΔΕΔΟΜΈΝΑ [x]), *data*, ſiue theoremata geometrica XCV. vna cum προθεωρίᾳ ſiue praefatione *Marini*, philoſophi, *Neapolitani*, qui Pappi Alexandrini commentarium memorat, reſpicit haud dubie, quae ille de datis Euclidis diſſerit libro VIII. Mathematicae συντάξεως. Quod vero *Pappus* pag. 241. theoremata numerat non plura quam XC. inde fit,

x) Notum eſt, Geometris δεδόσθαι idem eſſe ac συγχωρεῖσθαι ſiue concedere, vt notauit etiam *Alex. Aphrodiſius* ad elenchos ſophiſticos pag. 31. b. Male *Erpenius*, ex arabico vertens, reddidit *munera Euclidis*. — Illud opus *datorum* ad matheſin analyticam neceſſarium atque a geometris tam antiquis, quam nouis, vbique praeſuppoſitum, adpellare ſolebat *Ed. Bernardus*, qui illa ad codd. arabicos et graecos diligenter recenſuit, licet numquam lucem viderit eius editio.

fit, quoniam LXIV. et LXV. pro vno habuit, tum LXXI. et LXXII. perinde vt LXXV. ac LXXVI. exiſtimauit eſſe epilogos ſiue corollaria, in quibus ſimilia pronunciantur de triangulis, quae antea de parallelogrammis. [De editionibus Conr. Daſypodii, Zamberti, Hardiaei et Gregorii vid. ſupra in catal. editionum.] Hardiaei verſionem *datorum* Euclidis et προθεωρίας Marinianae retinuit *David Gregorius* in nitida ſcriptorum Euclidis editione graecolatina Oxon. e theatro Scheldoniano 1703. fol. Idem Gregorius diagrammatibus litteras congruentes reſtituit e codice MS. atque theorema LXXXVI. non infeliciter illuſtrat in praefat. — *Euclidis data*, manu *Ioſephi Auriae* collata cum quinque codicibus MSS. Vaticanis fuerunt vna cum commentariolo (ſiue praefatione) *Marini*, philoſophi, in bibliotheca Caroli de Montchal, teſte *Labbeo* p. 197. Bibl. nouae [?] MSS. [vid. ſupra, indicem MSS. de codd. bibl. Pariſinae.] Marini προθεωρία ſine nomine auctoris legitur graece ad calcem commentariorum *Procli* in librum primum elementorum Euclidis, Baſil. 1533. fol. pag. 113. hoc titulo: περὶ δεδομένων, συντόμως. Meminit Euclidis δεδομένων etiam *Proclus* libro 3. pag. 64. *Abulpharajus* pag. 41.

XII. ΕἸΣΑΓΩΓῊ ἉΡΜΟΝΙΚΉ. *Iſagoge Harmonica*, quae in quibusdam codicibus [y]) adſcribitur *Cleonidi:* in Vaticano [z]) videtur referri ad *Pappum:* forte, quod illam recenſuerunt. *Georgius Valla*, Placentinus, qui primus latine vertit ann. 1488. et 1498. Venetiis fol. edidit ſub titulo: *Cleonidae* [aa]) *Harmonicum introductorium*, vna cum Procli hypotypoſi aſtronomicarum poſitionum, Mich. Pſello de victus ratione, Galeno de peſtilentia, Ariſtarchi, Samii, libello, Athenagora de reſurrectione et duobus Cleomedis libris. [vid. ſupra ab initio indic. edd. elementorum.] Praemittitur etiam hocce introductorium ex Vallae verſione volumini in folio, in quo ſequuntur Vitruuius, Frontini libri II. de aquaeductibus atque Politiani panepiſtemon et Lamia ſiue praelectio in priora analytica. *Grotius* ad Capellae pag. 136. *Ita et Euclides, ſiue verius Cleonides: neque enim illa Euclidis ſunt, quae titulo Harmonices ſub eius nomine circumferruntur, vt ſagaciſſime pater meus ex aequalitate ſemitoniorum aliisque ſimilibus argumentis odoratus eſt.* Sed hoc quidem argumentum leuius viſum Marco Meibomio. Nec minus tamen fallitur Meurſius, qui Euclidis Iſagogen Harmonicam et Iſagogen Cleonidis velut duo diuerſa ſcripta commemorat pag. 128. ad Ariſtox. Primus ſub *Euclidis* nomine graece cum verſione ſua, (illam enim Vallae vidiſſe haud videtur) vulgauit *Iohannes Pena*, mathematicus regis chriſtianiſſimi. Pariſ. 1557. 4. Ex Penae editione profluxit altera graecolatina *Conradi Daſypodii*, inter cetera Euclidis ſcripta excuſa, Argentorat. 1571. 8. Penae verſionem exhibet etiam *Petrus Herigonus* in curſu mathematico, Pariſ. 1644. 8. et *Anton Poſſeuinus* XV. 7. pag. 224 — 238. Bibliothecae ſelectae, additis nonnullis graecis locis Ariſtidis, Quinctiliani et Bryennii, ex codd. MSS. Vaticanae bibl. et

y) Vt Pariſino, vid. ſupra, in catalogo codd. *Harl.*

z) Vide *M. Meibomii* praefat. ad Euclidis Harmonica et ad Ariſtidem Quinctil. p. [illegible]. *Fabric.* — Sub *Zenoni* nomine in cod. regio Matrit. ſed vid. *Iriart.* in catalog. MSS. gr. regiorum Matrit. pag. 136 et 137. *Harl.*

aa) De *Cleonide* iſto, quis fuerit et quando vixerit, altum apud ſcriptores ſilentium. *Voſſius* itaque pag. 147. de ſcientiis mathematicis ſuſpicatur, latere ſub hoc nomine *Cleomedem*. At Cleomedis eſſe hanc Iſagogen Harmonicam, numquam mihi perſuadebo.

et Fuluii Vrſini [bb]. Ab eo tempore *Marcus Meibomius*, vir doctiſſimus, graeca emendauit ex codice Vulcaniano, cui titulus Ἀνωνύμου εἰσαγωγὴ ἁρμονική, tum ex aliis binis codicibus ſcriptis, Couentrienſi et Barocciano, quos cum Daſypodii editione contulerant Seldenus et Langbaenius. Idem Meibomius nouam addidit verſionem et notas, Euclidisque Iſagogen ſubiunxit elementis Harmonicis Ariſtoxeni, cuius celeberrimi ac propemodum [?] aequalis Euclidi ſcriptoris veſtigia legere auctor Iſagoges videtur. Denique *David Gregorius* in laudata Oxonienſi operum Euclidis editione Iſagogen hanc ex Meibomii editione exhibuit, niſi vt verſionem hinc inde emendaret, cuius rei exempla quaedam perito lectori conſideranda offert in praef. Meminit muſicae Euclidis *Marinus* quoque in protheoria ad data, et Marini praeceptor, *Proclus* lib. II. ad elementa Euclidis pag. 20. qui τὰς κατὰ Μουσικὴν στοιχειώσεις adpellat. *Manuelis* porro *Bryennii* Harmonica a celeberrimo *Ioh. Wallisio* tom. III. Operum Oxon. 1699. fol. graece et latine edita, commentarii inſtar ſunt in Harmonica, Euclidi tributa, et pleraque illorum ad verbum etiam repetunt, etſi ab illo, quod miratus ſum, ne ſemel quidem Euclides nominatur. At laudat Euclidis Harmonicam *Abulpharajus* p. 41.

ΚΑΤΑΤΟΜῊ ΚΑΝΟ΄ΝΟΣ, *Sectio Canonis Muſici*, (eosdem editores et interpretes nacta, quos Iſagoge Harmonica,) memoratur a *Porphyrio* ad Harmonica Ptolemaei pag. 272. Ἐκθέμενοι γραμμικὰ θεωρήματα πρὸς τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν συντείνοντα, κείμενα δὲ ἐν τῇ τοῦ κανόνος Εὐκλείδου κατατομῇ. Illa porro γραμμικὰ θεωρήματα ſiue diagrammata linearum, vti et ipſum typum canonis ſecti primus Meibomius feliciter reſtituit, quem ſequutus in Euclidis luculenta, quam dixi, editione *David Gregorius* obſeruat, hanc canonis ſectionem Ptolemaei ſententiae conſentire, Ariſtoxeneae vero opinioni, quam Iſagoge refert, atque adeo Iſagogae ipſi adeo eſſe aduerſam, vt illius refutatio quaedam videri queat. Suſpicatur itaque, vtriusque ſcripti auctorem eſſe non Euclidem, ſed fortaſſis *Claudium Ptolemaeum*, qui in Iſagoge ſententiam Ariſtoxeni expoſuerit, in ſectione canonis confutauerit. Sed vereor, vt hanc coniecturam ſuam adprobet lectoribus vir doctiſſimus, quum praeſertim Ariſtoxenum confutauerit Ptolemaeus alio loco, et veterum ſcriptorum teſtimonia codicumque antiquorum, ſaltem quorumdam fides hos libellos Euclidi vindicent. Vt omittam argumentum, quod ex re ipſa et hiſtoria muſica petitum viget *Meibomius* praef. ad Ariſtidem Quinctilianum. Videtur Euclidem quoque reſpicere *Bryennius* lib. II. Harmonic. pag. 415. Ὁ γοῦν τοιοῦτος κανὼν ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν ἀνδρῶν ἐπινενόηταί τε καὶ εὕρηται.

XIII. ΦΑΙΝΟ΄ΜΕΝΑ, *Phaenomena*, ſiue ἀρχαὶ Ἀστρονομίας *principia Aſtronomiae*, memorantur a *Marino* in protheoria ad data, *Iohanne Philopono* ad II. Phyſicor. et *Pappo* lib. VI. συντάξεως Μαθηματικῆς praef. et propoſit. 55. graece et latine, (ſine demonſtrationibus tamen) edidit [?] *Conr. Daſypodius* inter cetera Euclidis ſcripta Argentor. 1571. 8. [de hac et Gregorii edit. et verſionibus Zamberti atque Auriae vid. in catal. editionum.]

XIV. ὈΠΤΙΚᾺ στοιχεῖα [cc]. Elementa *Optica*, quorum meminit *Theo* p. 7. ad Ptolemaeum, *Proclus* pag. 19. lib. II. ad element. *Heliodorus Lariſſaeus* in Opticis et *Marinus* in protheoria

bb) Vide *Meibomii* notas ad Muſicos pag. 208. 219. 248. 249 ſq.

cc) Minus plene et curate *perſpectiuam* quidam reddiderunt aut intellexerunt. *Harl.*

protheoria ad data. *Theonis* potius eſſe illa, quae hodie habemus, quam Euclidis, diſputat *Eraſmus Bartholinus* pag. 138. ad Heliodori optica, quae longe praefert Euclideis. — In Hohendorfiana bibl. exſtiterunt tom. III. pag. 236. MSta graeca Euclidis Catoptrica, problema de duabus mediis methodo arabica et ad Euclidis Opticam praeuia et Euclidis data. — [De editionibus ac verſionibus Zamberti, Penae, Daſypodii, et Gregorii, (qui H. Sauilii ineditas eousque caſtigationes addidit,) et etruſca Dantis verſione vide ſupra in catalogo editionum. conf. D. *Ioſ. Priſtleys* Geſchichte und gegenwärtiger Zuſtand der Optik etc. ſ. Opticae hiſtoriam, quam ex lingua anglica in germanicam vertit, eruditisque notis illuſtrauit cl. *Georg. Sim. Klügel,* Lipſiae 1776. 4. pag. 6 ſq. inprimis pag. 22 ſqq. vbi interpres aliorum ſententias, num illa Euclidea genuina ſint, nec ne? adſert et quaedam examinat. *Harl.*]

ΚΑΤΟΠΤΡΙΚΑ' *elementa Catoptrica* memorat diſerte Proclus loco laudato. Cum eosdem plane et editores et interpretes habuerint cum Euclidis Opticis, tantum adiiciam, quod vtraque Sauilio viſa ſint non magni momenti et vix digna Euclide, cui ſententiae adlatis etiam nonnullis argumentis ſubſcribit Dauid Gregorius.

XV. DE DIVISIONIBVS liber quidam *latine* exſtat, incertum admodum, an recte relatus ad auctorem Euclidem. Etenim Euclidem quidem περὶ διαιρέσεων ſcripſiſſe teſtatur *Proclus* pag. 20. et 40. at quem in editione Oxonienſi adiunctum Euclidis ſcriptis videmus librum de diuiſionibus ſuperficierum, *Iohannes Dee* Londinenſis arabica lingua ſcriptum inuenit ſub nomine dd) *Mahometi Bagdadini*, (qui ſaeculo poſt Chriſtum natum X. floruiſſe fertur) et excellentiam ſcripti miratus, non exiſtimauit, auctorem habere Arabem, ſed potius Euclidem. Itaque Vrbini ann. 1563. edendum reliquit *Federico Commandino*, qui in lucem quoque protulit Piſauri ann. 1570. Negauit tamen Euclidis eſſe acutiſſimus vir H. Sauilius, [P] cuius pauculas notas Dauid Gregorius in ſuo Euclide adiunxit. DE LEVI ET PONDEROSO FRAGMENTVM eidem Sauilio ſpurium viſum eſt, et in Oxonienſi Euclidis editione ſimiliter latine tantum exhibetur ex Euclide *Barthol. Zamberti*, Baſil. 1537 et 1546. fol.

XVI. *Scripta Euclidis deperdita* ee).

Διαιρέσεις ſiue τὸ περὶ διαιρέσεων βιβλίον. Vide, quae modo dixi.

Κωνικῶν βιβλία δ'. *Pappus* lib. VII. pag. 249. *Euclidis libros quatuor Conicorum cum Apollonius expleuiſſet, ac quatuor alios adiunxiſſet, octo Conicorum libros confecit.* Confer, quae

dd) Vſſerius apud *Tho. Smithum* in vita *Io. Dee* pag. 56. *Notandum eſt, auctorem hunc Euclide vſum in arabicam linguam conuerſo, quem poſtea Campanus latinum fecit. Auctor igitur propoſitionum videtur fuiſſe Euclides: demonſtrationum, in quibus Euclides in arabico codice citatur, Mahometus Bagded ſiue Babylonius.*

ee) In arabica philoſophorum bibliotheca apud *Caſirium* l. c. tom. I. pag. 341. Euclidi dicuntur, praeter elementa, complura adſcribi opera, liber ſcil. *locorum ad ſuperficiem;* liber *opticorum;* liber *datorum;* lib. *de iſagoge harmonica*, ſuppoſitus; lib. *de diuiſionibus*, a Thabeto quidem emendatus; lib. *de vtilitate*, ſuppoſitus; liber *de canone muſico;* lib. *de graui et leui;* lib. *de compoſitione*, ſuppoſitus; liber *de analyſi*, (i. e. *de quinque corporibus ſolidis regularibus*,) aeque ſuppoſitus. adde *Mongitor.* I. pag. 188. Sub nomine Euclidis inter epigr. ab Aldo edita occurrit *Gryphus;* ſed vide infra in catal. poetarum epigrammatariorum voc. *Euclides. Harl.*

quae ibi ſequuntur vsque ad pag. 251. Idem Euclidis opus forte reſpicit Archimedes, quando conicorum elementorum meminit.

Πορισμάτων βιβλία γ'. *Proclus* lib. III. in Euclidem pag. 56. τὸ δὲ πόρισμα λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ προβλημάτων τινῶν, οἷον τὰ Εὐκλείδῃ γεγραμμένα πορίσματα. Idem p. 80. Τοιαῦτα ἄρα ἐστὶ καὶ ὅσα πορίσματα Εὐκλείδης γέγραφε, βιβλία προβλημάτων συντάξας. Libros tres fuiſſe, teſtatur *Pappus* lib. VII. pag. 241 et 244. praecipuaque huius operis perſequitur pag. 354 ſq. propoſitione CXXVII et ſq.

Τόπων ἐπιπέδων βιβλία β'. *Planorum locorum libri duo.* Pappus lib. VII. pag. 241. Meminit etiam *Eutocius* ad Apollonium pag. 12. edit. Oxon. ſed negat, illud opus ad ſe perveniſſe.

Τόπων πρὸς ἐπιφάνειαν βιβλία β'. *Locorum ad ſuperficiem libri duo.* Pappus loco laudato.

Ψευδαρίων τρόποι, *Rationes falſa deprehendendi et paralogiſmos arguendi.* Hoc ſcriptum non ſine damno rei logicae ac mathematicae perditum ita memorat *Proclus* lib. II. in Euclid. pag. 20. μεθόδους παραδέδωκεν καὶ τῆς τούτων διορατικῆς φρονήσεως, ἃς ἔχοντες γυμνάζειν δυνησόμεθα τοὺς ἀρχομένους τῆς θεωρίας ταύτης πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν παραλογισμῶν, ἀνεξαπάτητοι δὲ διαμένειν. Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σύγγραμμα, δι' οὗ τὴν παρασκευὴν ἡμῖν ταύτην ἐντίθησι, ΨΕΥΔΑΡΙΩΝ ἐπέγραψε, τρόπους τε αὐτῶν ποικίλους ἐν τάξει διαριθμησάμενος, καὶ καθ' ἕκαστον γυμνάσας ἡμῶν τὴν διάνοιαν παντοίοις θεωρήμασι, τῷ δὲ ψεύδει τὸ ἀληθὲς παραθεὶς καὶ τῇ πείρᾳ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀπάτης συναρμοσάμενος Τοῦτο μὲν οὖν τὸ βιβλίον καθαρτικόν ἐστι καὶ γυμναστικόν. Idem pag. 17. Καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ἡ Γεωμετρία κριτήρια παραδίδωσι ἡμῖν, ἀφ' ὧν δυνησόμεθα διαγινώσκειν τά τε ἑπόμενα ταῖς ἀρχαῖς αὐτῆς, καὶ ὅσα τὴν ἐκείνων ἀλήθειαν ἐκβαίνει Οἱ γὰρ τρόποι, καθ' οὓς τὰ ΨΕΥΔΑΡΙΑ διελέγχειν δυνατὸν, ὡς μὴ διαμάρτηται. ταύτην ἔχουσι τὴν ἐπαγγελίαν. *Fabric.* — In hoc opere actum eſſe de ipſorum mathematicorum fallaciis et aberrationibus, putat *Seldenus* lib. I. de iure naturae cap. I. pag. 6. *Heumann.*

XVII. *Index ſcriptorum, in VI. libris Procli ad Euclidem laudatorum*, compoſitus a me ad editionem graecam Baſileenſem. [P]

Aeneas, Hierapolites, ὁ τὴν ἐπιτομὴν γράψας τῶν Εὐκλείδου στοιχείων 95.
Aegyptii geometriae inuentores 19. 38.
Ameriſtus, Steſichori frater 19.
Amphinomus 22. 56. 60. Mathematicus 68.
Amyclas, Heracleotes, Platonis diſcip. 19.
Ἀθήναιος ξένος (apud Platonem in Legg.) 7.
Anaxagoras, Clazomenius 19.
Andron 23.
Apollonius 20. 21. 28. 34. 35. 51. 88. 93. ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι 29. Geometrica axiomata etiam demonſtrauit 54. Περγαῖος 75.
Archimedes 12. 30. Syracuſius 18. ἐν τῷ πρώτῳ 20. ἐν τοῖς περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου 20. Τῶν ἀν ἰσορρόπιῶν ἀρχόμενος 51. eius Helice 73. Circuli dimenſio 110.

Archytas,

Archytas, Tarentinus 19.
Ariſtoteles 8. 10. 15. 17. 27. 28. 51. 52. 53. 54. 56. 70. 97. 100. 102.
δαιμόνιος 18. 22. 32.
Aſinaeus, philoſophus, (Theodorus) 36.
Athenaeus, Cyzicenus 19.
Carpus 66. Antiochenus 35. Mechanicus, *ἐν τῇ ἀςρολογικῇ πραγματείᾳ* 65.
Chryſippus 103.
Cratiſtus, Procli aequalis, Platonicus, 58. Idem cui Pappus Alex. collectiones ſuas inſcripſit.
Cteſibius 12.
Dinoſtratus, Menaechmi frater 19.
Epicurus 60. Epicureus Zeno, vide Zeno. *οἱ Ἐπικούρειοι* 85.
Epinomidis auctor, (non Plato.)
Eratoſthenes 13. 31.
Euclides *ὁ γεωμέτρης* pag. 14. et paſſim. *ὁ ςοιχειωτὴς* 37. et paſſim. eius aetas et ſcripta 20. *ὁ ἡμέτερος καθηγεμὼν* 34. *ἐν ταῖς διαιρέσεσι* 40. *τὰ πλεῖςα* Euclidis elementorum *ἀντίγραφα* 55. *πορίσματα* 58. 80. *δεδόμενα* 64. Euclidis *ἐξηγηταὶ* 77. 86. Euclides *ἡμῖν παρῆκεν τὴν ἐν τούτοις ποικιλίαν ἀνερευνᾶν, αὐτὸς ἐπὶ τῶν ἁπλουςέρων καὶ ἀρχοειδεςέρων ςήσας τὴν θεωρίαν* 107. *ψευδαρίων σύγγραμμα* 20.
Eudemus, Peripateticus, libro *περὶ γωνίας* 35. *ἐν ταῖς Γεωμετρικαῖς ἱςορίαις* 92. quousque geometriae perfectae hiſtoriam deduxerit 19. reſpicitur idem liber 79. 87. 99. 109.
Eudoxus, Cnidius 19. Platonis aequalis.
Geminus 11. 29. 31. 32. 49. 51. 52. 53. 56. 66. 68. 74. 103. [P]
Hermotimus, Colophonius 19. eius *ςοιχεῖα*.
Hero 12. 55. 85. 111. Mechanicus 81. 90.
Heſiodi *Ἔ. καὶ Ἡμ.*
Hippias 73. 93. Eleus 19.
Hippocrates, Cous, medicus 11. 26.
Hippocrates, Chius 58. *ςοιχεῖα* geometrica ſcripſit 19.
Homerus 9. 16.
Leo, Neoclidis diſcipulus 19. eius *ςοιχεῖα* geometrica ibid.
Leodamus, Thaſius 19. a Platone analyſin didicit, qua in geometricis non pauca inuenit 58.
Λόγιον (Zoroaſtris) 27. 36. 43.
Οἱ *ἀπὸ μαθημάτων* 103.
Menaechmus 21. 22. 31. Eudoxi auditor 19. Mathematicus 68.
Μενέλαος Ἀλεξανδρεὺς 90.
Μύθων λόγος ὁ ἐν πολιτείᾳ (Platonis) 7. 42.
Neoclides 19.
Nicomedes *περὶ κογχοειδῶν γραμμῶν* 73. 93. vbi male *Νικόδημος*. Male etiam ad XIV. a Chriſto nato ſaeculum hic geometra reiicitur in ſermone conuentus ſecundi academiae Petropolitanae pag. 25.

Oenopides, Chius 19. 23. 75. 87.
Orpheus 43.
Οἱ Παλαιοὶ 14. 40. 55. οἱ ἀρχαῖοι 102. Παλαιοὶ καὶ θεῖοι ἄνδρες Πυθαγόρειοι 109.
Pappus 55. 67. 111.
Parmenides 26. vbi male ὅπερ Μενίδης 27. 32.
Perſeus 31. 93.
Philippus, Mendaeus, Platonis diſcip. 19. 80.
Philo 71. 72. Byzantium intelligi non dubito.
Philolaus 36. 46. 48.
 Ἐν βάκχαις 7.
Phoenices primi excoluerunt arithmeticam 19.
Plato 1. 3. 4. 5. 10. 11. 12. 14. 16. 19. 25. 30. 48. 58. 100. 111. θεῖος 32.
 ἐν πολιτείᾳ 3. 9. 12. 13. ἐν πολιτικῷ 9. ἐν σοφιστῇ 9. ἐν Τιμαίῳ 10. Epinomide 12. ἐν τοῖς ἀντερασταῖς 19. ἐν Παρμενίδῃ 29. ὁ παρὰ Πλάτωνι Σιμμίας 53. Vide et infra in Socrate. Platonica corpora quinque ἀρχικὰ σώματα 21. κοσμικὰ 110. Eius Critias, Gorgias etc. Epinomis Platoni falſo adſcriptus.
Platonici 16.
Plotinus 6.
Plutarchus 35.
Porphyrius 69. 79. 83. 85. 92. Philoſophus, ἐν τοῖς συμμίκτοις 16. [P]
Poſidonius 23. 40. 47. 49. liber contra Zenonem, Epicureum 55. 60.
Πτολεμαῖος 95. 96. ἔν τινι βίβλῳ 53.
Pythagorei 6. 10. 11. 13. 15. 25. 26. 27. 28. 29. 32. 36. 37. 46. 48. 99. 109. Pythagoras 19. 110. 111.
 Ἱερὸς λόγος καὶ ὅλος ὁ τρόπος τῆς Πυθαγόρου περὶ θεῶν ὑφηγήσεως 7.
Πυθαγόρειον ἀρέσκον 39. Θεώρημα 81. conf. *Hadr. iunii* lib. V. animaduerſſ. cap. 9.
Socrates ἐν πολιτείᾳ 2. 6. 7. 9. 36. 42. Θεαιτήτῳ 3. 8. ἐν Φαίδρῳ 6. ἐν Γοργίᾳ 7. 9. ἐν Φιλήβῳ 7. ἐν συμποσίῳ 9. ἐν Μένωνι 13. Platonis ſcripta intelligi, omnes vident.
Stoici 22. 24. 103.
Speuſippus 22. 50.
Thales 19. 44. 67. 78. 92.
Θεολογικῶν οἱ μυστικώτατοι 43.
Timaeus 5. 6. 7. 11. 12. 25. 29. 38. 41. 46. 48. 77. 100.
Theodorus, Cyrenaeus, Anaxagora paullo iunior 19. [Socratis praeceptor. *Max. Tyr.* diſſ. 22. *Xenophon* M. S. IV. 2, 10. vbi vide Erneſti notam. *Harl.*]
Theodorus, mathematicus 33. vide ſupra Aſinaeus.
Theaetetus, Athenienſis 19.
Theudius Magnes elementa geometrica ſcripſit 19.
Xenocrates.
Zenodorus 46. Zenodorum ἐν τῷ περὶ ἰσομέτρων σχημάτων laudat Theo ad Ptolemaeum pag. 11.
Zenodotus, Andronis diſcipulus.
Zeno, Sidonius, Epicureus 55. 59. 60.

XVIII. Vt

XVIII. Vt de reliquis geometris antiquis nonnulla ſubiungam, conſtat, hanc diſciplinam primitus excultam ab Aegyptiis, atque inde in Graeciam perueniſſe, vt traditum *Herodoto* lib. II. cap. 109. ſiue Theutus ſiue Rex Seſoſtris huius rei Aegyptiis fuerit auctor, ſiue anteceſſor eiusdem in regno Moeris, de quo idem *Herodotus* cap. 101. et de quo capiendus Laertius [ff]) VIII. 11. [gg]) E graecis celebriores fuere Geometrae Thales, Pythagoras, Democritus, Antiphon, Pythagoreorumque quam plurimi Bryſon, Archytas, Ariſtaeus [hh]), Hipparchus etc. tum Plato et Eudoxus et Ariſtoteles atque Heraclides Ponticus, de quibus ſingulis alibi dixi, et de quibus longe plura nobis conſtarent, ſi aetatem tuliſſet *Theophraſti*, Laertio V. 48. et *Eudemi*, Rhodii, *Hiſtoria Geometrica*, Proclo plus ſimplici vice laudata, cuius *Procli* locum inſignem ex lib. II. ad Euclid. pag. 19. veluti breuem quamdam geometriae ante Euclidem [ſ] hiſtoriam non dubitaui hic emendatius deſcribere. Quum enim ab Aegyptiis repertam illam diſciplinam poſt tot alios ſcripſiſſet, haec ſubiungit, quae alibi fruſtra quaeras:

ΘΑΛΗ͂Σ δὲ πρῶτον εἰς Αἴγυπτον ἐλθὼν, μετήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ πολλὰ μὲν αὐτὸς εὗρε, πολλῶν δὲ τὰς ἀρχὰς τοῖς μετ᾽ αὐτὸν ὑφηγήσατο, τοῖς μὲν καθολικώτερον ἐπιβάλλων, τοῖς δὲ αἰσθητικώτερον. Μετὰ δὲ τοῦτον ἈΜΈΡΙΣΤΟΣ ὁ Στησιχόρου τοῦ ποιητοῦ ἀδελφὸς, ὡς ἐφαψάμενος τῆς περὶ Γεωμετρίας σπουδῆς μνημονεύεται, καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος ἱστόρησεν, ὡς ἐπὶ Γεωμετρίᾳ δόξαν αὐτοῦ λαβόντος. Ἐπὶ δὲ τούτοις ΠΥΘΑΓΌΡΑΣ τὴν περὶ αὐτὴν φιλοσοφίαν εἰς σχῆμα παιδείας ἐλευθέρου μετέστησεν, ἄνωθεν τας ἀρχὰς αὐτῆς ἐπισκοπούμενος, καὶ ἀΰλως καὶ νοερῶς τὰ θεωρήματα διερευνώμενος, ὃς δὴ καὶ τὴν τῶν [ii]) ἀλόγων πραγματείαν καὶ τὴν τῶν κοσμικῶν σχημάτων σύστασιν ἀνεῦρε. Μετὰ δὲ τοῦτον ἈΝΑΞΑΓΌΡΑΣ ὁ Κλαζομένιος πολλῶν ἐφήψατο κατὰ Γεωμετρίαν, καὶ ΟἸΝΟΠΊΔΗΣ ὁ Χῖος, ὁ τὴν τοῦ μηνίσκου τετραγωνισμὸν εὑρών, καὶ ΘΕΌΔΩΡΟΣ ὁ Κυρηναῖος ὀλίγῳ νεώτερος ὢν τοῦ Ἀναξαγόρου, ὧν καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς ἀντερασταῖς ἐμνημόνευσεν, ὡς ἐπὶ τοῖς Μαθήμασιν δόξαν λαβόντων [kk]). Ἐφ᾽ οἷς ἹΠΠΟΚΡΆΤΗΣ ὁ Χῖος ἐγένετο περὶ Γεωμετρίαν ἐπιφανεὶς, πρῶτος γὰρ ὁ Ἱπποκράτης τῶν μνημονευομένων καὶ στοιχεῖα συνέγραψε. ΠΛΆΤΩΝ δὲ ἐπὶ τούτου γενόμενος μεγίστην ἐποίησεν ἐπίδοσιν τάτε ἄλλα μαθήματα καὶ τὴν Γεωμετρίαν λαβεῖν, διὰ τὴν περὶ αὐτὴν σπουδὴν ὥς που δῆλός ἐστι, καὶ τὰ συγγράμματα τοῖς μαθηματικοῖς λόγοις καταπυκνώσας, καὶ πανταχοῦ τὸ περὶ αὐτὰ θαυμαστὸν φιλοσοφίας ἀντεχόμενον ἐπεγείρων. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ΛΕΟΔΆΜΑΣ ὁ Θάσιος ἦν, καὶ ἈΡΧΎΤΑΣ ὁ Ταραντῖνος, καὶ ΘΕΑΊΤΗΤΟΣ ὁ Ἀθηναῖος [ll]), παρ᾽ ὧν ἐπηυξήθη τὰ θεωρήματα,

ff) Confer ibi Menag. et *Voſſii* lib. de ſcientiis Math. cap. 13. pag. 48 ſq. et cap. 54. pag. 327 ſq.

gg) Conf. *Georg. Sam. Eſenbeccii* diſput. praeſide *Dan. Guil. Mollero* habita, de matheſi barbarica. Altdorf. 1711. 4. *Harl.*

hh) Male Ἀρισερὸς in ſcholiis graecis ad Euclid. XIV. 2. *Ariſtaei*, ſenioris, libros quinque de locis ſolidis deperditos ex ingenii diuinatione reſtituere conatus eſt *Vincentius Viuiani*. Florent. 1701. fol. — Breuis geometricae diſciplinae eiusque incrementorum hiſtoria in ſermone conuentus ſecundi academiae imper. Petropolitanae 1726. 4. Dolendum eſt, hiſtoriam geometriae, quam parabit Petrus Remondus de Montmort, ann. 1719. Pariſiis extincti fato eſſe interceptam. *Fabric.* Qui hiſtoriam artium mathematicarum concinnarunt, eos iam ſupra laudaui. *Harl.*

ii) al. ἀναλόγων.

kk) Quem Plato audiuit, Theodorus geometra apud Platonem in Theaeteto. Laert. II. 103.

ll) Suidas in Θεαίτητος hunc Socratis diſcipulum et aſtrologum teſtatur primum ſcripſiſſe τὰ πέντε καλούμενα στερεὰ, *de quinque corporibus ſolidis.*

καὶ προῆλθεν εἰς ἐπιστημονικωτέραν σύστασιν. Λεωδάμαντος δὲ νεώτερος ὁ ΝΕΟΚΛΕΙ΄ΔΗΣ, καὶ ὁ τούτου μαθητὴς ΛΕΩΝ, οἳ πολλὰ προσεπόρισαν τοῖς πρὸ αὐτῶν, ὥστε τὸν ΛΕΌΝΤΑ καὶ τὰ στοιχεῖα συνθεῖναι τῷ τε πλήθει καὶ τῇ χρείᾳ τῶν δεικνυμένων ἐπιμελέστερον, καὶ διορισμὸν εὑρεῖν, πότε δυνατόν ἐστι τὸ ζητούμενον πρόβλημα, καὶ πότε ἀδύνατον. ΕΥ͂ΔΟΞΟΣ δὲ ὁ Κνίδιος, Λέοντος μὲν ὀλίγῳ νεώτερος, ἑταῖρος δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα γενόμενος, πρῶτος τῶν καθόλου θεωρημάτων τὸ πλῆθος ηὔξησε, καὶ ταῖς τρισὶν ἀναλογίαις ἄλλας τρεῖς προσέθηκε, καὶ τὰ περὶ τὴν τομὴν, ἀρχὴν λαβόντα παρὰ Πλάτωνος εἰς πλῆθος προήγαγεν, καὶ ταῖς ἀναλύσεσιν ἐπ᾽ αὐτῶν χρησάμενος. ἈΜΥ΄ΚΛΑΣ δὲ ὁ Ἡρακλεώτης εἷς τῶν Πλάτωνος ἑταίρων, καὶ ΜΕ΄ΝΑΙΧΜΟΣ ἀκροατὴς ὢν Εὐδόξου καὶ Πλάτωνι δὲ συγγεγονὼς, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ΔΕΙΝΟ΄ΣΤΡΑΤΟΣ ἔτι τελεωτέραν ἐποίησαν τὴν ὅλην Γεωμετρίαν. ΘΕΥ΄ΔΙΟΣ δὲ ὁ Μάγνης ἔν τε τοῖς μαθήμασιν ἔδοξεν εἶναι διαφέρων, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην φιλοσοφίαν, καὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα καλῶς συνέταξε, καὶ πολλὰ τῶν ὁρικῶν καθολικώτερα ἐποίησεν. Καὶ μέντοι καὶ ὁ Κυζικηνὸς ἈΘΗ΄ΝΑΙΟΣ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γεγονὼς [¶] χρόνους, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὲν μαθήμασι, μάλιστα δὲ κατὰ Γεωμετρίαν καταφανὴς ἐγένετο. Διῆγον οὖν οὗτοι μετ᾽ ἀλλήλων ἐν Ἀκαδημίᾳ, κοινὰς ποιούμενοι τὰς ζητήσεις. ἙΡΜΟ΄ΤΙΜΟΣ δὲ ὁ Κολοφώνιος τὰ ὑπὲρ Εὐδόξου προηυπορημένα καὶ Θεαιτήτου προήγαγεν ἐπὶ πλέον, καὶ τῶν στοιχείων πολλὰ ἀνεῦρε, καὶ τῶν τόπων τινὰ συνέγραψεν. ΦΙΛΙΠΠΟΣ δὲ ὁ Μεδμαῖος, Πλάτωνος ὢν μαθητὴς, καὶ ὑπ᾽ ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα καὶ τὰς ζητήσεις ἐποιεῖτο κατὰ τὰς Πλάτωνος ὑφηγήσεις, καὶ ταῦτα προὔβαλλεν ἑαυτῷ, ὅσα ᾤετο τῇ Πλάτωνος φιλοσοφίᾳ συντελεῖν. Οἱ μὲν οὖν τὰς ἱστορίας (Γεωμετρικὰς) ἀναγράψαντες (Εὔδημος ὁ Περιπατητικὸς) μέχρι τούτου προάγουσι τὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης τελείωσιν. Οὐ πολὺ δὲ τούτων νεώτερός ἐστιν Εὐκλείδης etc.

Poſt Euclidem clariſſima illuxere Ariſtarchi Samii, Cononis, Apollonii Pergaei et Archimedis ingenia, Doſitheique, tum Eratoſthenis, Hipparchi, Gemini, Theodoſii Tripolitae, et Heronis ac Sereni: Menelai item et Iſidori ac Hypſiclis, Philonis Byzantii, Tyanenſis ac Gadareni ſiue Gaditani, Sporique Nicaeni illius diſcipuli, praeterea Amphinomi, Claudii Ptolemaei, Nicomedis, Dioclis, Demetrii Alexandrini, tum Pappi ac Theonis, Alexandrinorum, Eutocii Aſcalonitae, Procli, Marini, Pſelli, Iſaaci Argyri mmm), Barlaami, monachi et Io. Pediaſimi, de quibus partim iam dixi in hoc volumine, partim infra ſuis locis ſum dicturus. Mentio et *Cratetis*, qui geometrica ſcripſit, apud Laertium IV. 23. et *Pulcher* geometra Tiberii imp. temporibus clarus laudatur a Phlegonte de mirabil. cap. 14. *Hermias* geometra, Plutarch. IX. 1. Sympoſ. *In aſtrologia C. Sulpicium audiuimus: in geometria Sext. Pompeium ipſi cognouimus*, inquit *Cicero* de offic. I. cap. 6. *Nicon* geometra et architectus, Galeni, medici, pater, Suidas in Γαληνός· *Ammon* geometra memoratur ab Olympiodoro apud *Photium* pag. 114. *Eugenius*, geometra, Acta Sanctor. tom. II. Ian. pag. 1093.

mmm) *Iſ. Argyri* de reducendis triangulis non rectis in rectos MS. in biblioth Coisliniana pag. 220.

CAPVT

CAPVT XX (olim XVIII)

DE ARATO, SOLENSI, ET ERATOSTHENE, CYRENAEO.

(Cum ſupplementis *G. C. Harles.*)

I. *De ARATO eiusque vita et aetate.* II. *Phaenomena et Dioſemia huius poetae.* III. *Interpretes deperditi.* IV. *Hipparchi et Achillis Tatii ſcripta, quae exſtant, Aratum illuſtrantia: Leontius de Aratea ſphaera et ſcholia graeca atque inedita in Aratum.* V. *Ciceronis, Germanici, et Auieni metaphraſes latinae, quae exſtant, et aliorum deperditae.* VI. *Recentium metaphraſes poeticae variis linguis.* VII. *et* VIII. *Codices mssti et editiones Arati graecae et graeco-latinae, ſcholiis graecis ſiue ornatae ſiue deſtitutae: Maximi Planudis adſumenta, criticorum audacia in Arato interpolando, et Hugonis Grotii ſyntagma Arateorum.* IX. *Scripta Arati deperdita.* X. *Arati nomen prima longa et media breui. Plures hoc nomine.* [ſ] XI. *Index ſcriptorum in Leontii ſphaera, ſcholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratoſthene et Scholiaſte Germanici citatorum.* XII. *De Eratoſthene, Cyrenaeo.* XIII. *Eius Cataſterismi, et commentarius inchoatus in Aratum, Eratoſtheni falſo tributus.* XIV. *Scriptorum perditorum Eratoſthenis plenior notitia.*

I.

[P R A E M O N E N D A.

Vita *Arati* iam ab antiquioribus graecis grammaticis deſcripta fuit. Brevior a Victorio edita et ab editoribus Arati repetita. Ab illa differunt eae narrationes, quas *Iriarte* in catalogo codd. graec. regiorum Matritenſium euulgauit. Primum pag. 202 ſqq. e cod. LXI. deſcripſit graecum vitae contextum adiecitque verſionem ſuam latinam. A chriſtiano quodam grammatico eſt illa confecta: nam ἐχρήσατο (Aratus) γὰρ, ait iſte, τῇ τῶν κοσμικῶν φιλοσόφων δυνάμει, *mundanorum philoſophorum doctrina* vertit Iriarte. Recenſet quoque opera Arati. In eodem codice reperitur alia eiusdem vita: „haec autem, inquit Iriarte, fere congruit cum eiusdem poetae vita *Leontii*, *Mechanici*, (vt putant quidam,) diſſertationi περὶ κατασκευῆς ἀρατείας σφαίρας inſerta: quam diſſertationem praemiſſam *Arati phaenomenis* cum ſcholiis vulgauit *Aldus*, Venetiis MID. in fol. Sed multo breuior eſt; ad haec enim tantum illius verba pertinet: τῷ τὰ θηριακὰ γράψαντι. Duobus vero praecipue nominibus variat vtriusque lectio: ibi legitur λινδὴς, hic λευανδὶς, ibi Μενάνδρῳ, hic μελαγχρείῳ." Aliam e codice LXVII. pag. 239 ſqq. publici iuris fecit in latinumque tranſtulit ſermonem. Haec autem eadem eſt, quam *Ruhnkenius* ad Callimachum tom. I. pag. 590 ſqq. edit. Erneſt. e cod. Barocciano cum ſuis et Hemſterhuſii adnotationibus prior ediderat. In paucis, forſan librariorum culpa, differunt. In notitia codicis prioris recenſetur quoque e codice alio, ſaec. XII. exarato, *Arati vita*, ſatis quidem verboſa, latinis verbis, at vitioſe et barbare ſcripta, et ab imperito vtriusque linguae homine e graeco conuerſa: quam Iriarte pag. 240 ſq. formulis typographicis deſcribendam curauit.

Suidas in voc. Ἄρατος, tom. I. pag. 306. vbi confer Küſteri notas.

Eudocia in Violario pag. 62. quae contraxiſſe videtur ea, quae Suidas prodiderat.

Anonymo auctore vita Arati, gr. et lat. edita a *Dionyſio Petauio* in Vranologio, Pariſ. 1630. fol. pag. 268 ſqq. Emendauit quaedam *Scaliger* in animadu. ad Euſebii Chronicon pag. 29.

Voſſius

Voſſius de poet. graecis cap. VIII. pag. 63. et de ſcient. mathem. cap. XXXIII. §. 19—21. pag. 155 ſq.

Simſon Chron. ad A. M. 3728. *Croſſi* Iſtoria de' poeti greci, pag. 53.

Io. Marcelli Welſchii diſſ. praeſide *Io. Andr. Schmidio*, de Arato, Phaenomenorum auctore. Ienae 1685. 4.

I. G. de Chaufepié Nouv. Dict. hiſt. et critique etc. voc. *Aratus* pag. 416 ſqq.

Auctor biographiae claſſicae, ex ſermone anglico in teutonicum a Murſinna conuerſae, tom. I. pag. 181 ſqq.

Heilbronner in hiſtoria matheſeos vniuerſae, pag. 164 ſqq.

Admodum pauca notauit de eo *Montucla* in Hiſtoire des Mathematiques, vol. I. pag. 227. not. b. iudicans, verſus quidem pulcros ſcripſiſſe Aratum, ſed reliquas poetae virtutes non habuiſſe.

De epigrammate XIX. *Callimachi* in Aratum vid. *Fulu. Vrſinum* in Virgilio cum graecis ſcriptor. collato pag. 13. aut in edit. Valcken. pag. 14 ſq. Erneſti excurſum p. 333 ſqq. tom. I. Callimachi, et ſupra in vol. I. pag. 591. not. *vv*.

De vita, opere et reliquis fragmentis Arati commentationem volumini II. edit. Arati praemittendam promiſit cl. *Buhle* in praefat. ad I. volumen. *Harl.*]

ARATVS, Athenodori et Letophilae F. Solenſis e Solis, Ciliciae ciuitate, fuit, vt Callimachus, Strabo [*Eudocia*, anonymus vitae apud Iriart. pag. 202 et 240.] et alii teſtantur, vel vt Aſclepiadi Myrleano [a]) viſum, Tarſenſis. Audiuit Menecratem, Epheſium, Grammaticum, et Philoſophos Timeonem, (confer *Laertium* IX. 113.) ac Menedemum [b]) Dionyſium Heracleotem [c]), Perſeumque Stoicum, eumdem, cui Acro-Corinthum ab Antigono Gonata commiſſam tradit *Athenaeus* IV. pag. 162. et quem cum Antigono fuiſſe conſtat e variis Laertii locis. Hunc in Macedoniam ab Antigono forte Athenis arceſſitum comitatus, regi et ipſe, (poemate

a) D. *Ioh. Andreas Schmidius* diſſ. de Arato, Ienae 1685. has duas ſententias ita conciliat, vt Tarſenſis idem ſit, quod Cilix: Ciliciam enim Tarſum vocatam teſte Ioſepho. Sed Aſclepiades Myrleanus libro XI. de Grammaticis apud auctorem vitae Arati a P. Victorio et Petauio editae, ſic Tarſenſem dixit Aratum, vt Solenſem negaret. Ταρσέα φησὶν αὐτὸν γεγονέναι, ἀλλ' οὐ Σολέα. [conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 10, 3. p. 198. et cap. 17, 3. pag. 247.] Et *Ioſephus* lib. I. Antiq. cap. 7. innuit, antiquiſſimum hoc fuiſſe Ciliciae nomen Θαρσὸς, a Tharſo, Iapheti filio, quod Aſclepiadis aetate pridem exoleuerat. Scholiaſtes *Luciani* tom. I. pag. 17. ad illud pag. 400. [tom. I. pag. 589. edit. Reitz] οὐ κατὰ Σολέας,] Σολεὺς μὲν γὰρ Ἄρατος ὢν Ἑλληνικῇ παιδείᾳ τοσοῦτον διήνεγκε, ὥστε τὰ Φαινόμενα Ἑλλάδι φωνῇ γράψας ἐθαυμάσθη. *Galenus* protrept. tom. I. pag. 2. τίς γὰρ ἦν Σταγείρων λόγος, εἰ μὴ δι' Ἀριστοτέλην, τίς δ' ἂν Σόλων, εἰ μὴ δι' Ἄρατόν τε καὶ Χρύσιππον; Conf. *Harduinum* tom. I. ad Plin. pag. 585. vbi mentio nummi, in quo Arati et Chryſippi, Solenſium, icones cum epigraphe Πομπηϊοπολιτῶν. Notum autem eſt, Solos dictum Pompeiopolin.

b) Suidas in Ἄρατος.

c) Vita Arati, quam nonnulli tribuunt perperam Leontio Mechanico, graecis ſcholiis in poetam praefixa, in qua mater Arati vocatur Δηιοδώρα, (non Λητοφίλα, vt in altero vitae ſcriptore,) et pater ipſius ab aliquibus traditur dictus Mnaſeas. *Fabric.* vid. *Clericum*, ſiluar. philologic. cap. VI. §. I. pag. 237. *Heumann.* De *Perſaeo* vid. ſupra in vol. III. pag. 570. notata. *Harl.*

(poemate fortaſſis oblato *d*),) in nuptiis *e*) cum Phila, Seleuci Nicatoris filia, celebratis innotuit, et grata eius in via reliquum vitae tempus apud illum vixit. Regnare coepit in Macedonia Antigonus Olymp. CXXV$\frac{2}{3}$. ante Chriſtum 278 et praefuit per annos XXXIV. *f*) vnde de Arati quoque aetate conſtat *g*), quem profeſſione [ꝑ] medicum fuiſſe, auctores vitae referunt, grammaticum ac poetam ſcripta teſtantur. Sed et mathematicum Ariſthoterum ex quorumdam ſententia audiuit, vt legas in vita, graecis ſcholiis praemiſſa, quamuis *Cicero* lib. I. de oratore cap. 16. *conſtat*, inquit, *inter doctos, hominem ignarum aſtrologiae ornatiſſimis atque optimis verſibus Aratum de coelo et ſtellis ſcripſiſſe.* Id vero refellendum ſibi ſumſit *Benedictus Aueranius*, Florentin. diſſ. 70 ſqq. in Ciceronem tom. II. Opp. pag. 335 ſq. 339 ſq. — [conf. *Pope-Blount* in cenſura cel. authorum pag. 39.] — Fratres habuit Myrin, cui ſuperſtes fuit, et defuncto epicedium compoſuit, Calondam *h*) et Athenodorum, qui primus Zoilo, Homeromaſtigi, ſcriptis ſe oppoſuit. Amores Arati perſtringit *Theocritus* Idyllio VII. *i*) Apud Antigonum, regem, obiiſſe tradit Suidas, atque adeo in Macedonia: Cenotaphium itaque ei excitatum ſit in patria, vel mortui cadauer in patriam fuerit delatum, ſi verum eſt, quod vita inedita apud Iſ. Voſſium pag. 68. [lib. I. cap. 13. pag. 623. edit. II. Abr. Gronou.] ad Melam, adfirmat ſepultum Solis: ſed et *Mela* lib. I. cap. 13. iuxta Solos in paruo tumulo Arati poetae ſuo adhuc tempore exſtitiſſe narrat monumentum: *ideo*, inquit, *referendum, quia ignotum quam ob cauſam iacta in id ſaxa diſſiliunt.* Hinc portentoſum Arati ſepulcrum dixit Politianus in Nutricia. Confer *Leopardum* II. 18. Arati effigiem in numis Solenſium ſiue Pompeiopolitanorum obſeruare ſibi viſi ſunt viri docti, vt vides apud *Gronouium* tom. III. theſauri Antiq. graecar. tabula d. vide et in *Begeri* theſauro Palatino pag. 147. et theſ. Brandenburg. tom. I. pag. 265. vbi nomen Arati cum lyra pentachordo ac Muſa: apud *Fulvium Vrſinum* pag. 35. elog. *Morellum* in ſpecimine rei numariae pag. 240. tab. XXV. *Fabric.* — [In *Io. Mart. ab Ebermayer* gemmis, tomo, qui continet capita deorum et illuſtrium hominum etc. illuſtr. ab *Erhardo Reuſch.* Francof. et Lipſiae, 1721. fol. cap. VI. ter nr. 362. 363. 364. tab. XIV. et Reuſchii explicationem pag. 173 ſq. *Sidonius* lib. VIIII. ep. 9. ſcribit, Aratum panda pingi per gymnaſia areopagitica. *Harl.*] — Aratum prae ceteris magni fecit atque imitari ſtuduit Dionyſius μεταθέμενος, teſte *Laertio* VII. 167.

II. Exſtat e ſcriptis eius Poema heroicum celeberrimum *k*) ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ, quibus poſt v. 722. ΔΙΟΣΗΜΕΙ͂Α ſiue *Prognoſtica*, (vt Seruius in I. Georg. et Probus in ecl. III. Virg.

d) Grammaticus ſiue auctor vitae apud *Iriart.* pag. 239. et in Erneſti edit. Callimachi l. l. tradit, Aratum regi primum legiſſe carmen, τὸ εἰς τὸν Πᾶνα τῆς Ἀρκαδίας, ſcil deum; deinde, illo iubente, Phaenomena conſcripſiſſe. *Harl.*

e) Vita Arati Leontio tributa: Σχολάσας δὲ ὁ Ἄρατος Περσαίῳ τῷ φιλοσόφῳ Ἀθήνησι καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς Μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ παρελθὼν εἰς τὸν Ἀντιγόνου καὶ Φίλας (male Φιλίας habent quaedam edit. Φίλα vocabatur enim coniux Demetrii Poliorcetae, *Diodor. Sic.* XIX. tom. II. pag. 701. et XX. pag. 819.) γάμον καὶ εὐδοκιμήσας τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διέτριψεν ἐκεῖ.

f) Vid. Dodwelli diſſ. de Dicaearcho §. 19.

g) *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 102. confert Arati aetatem ad A. M. 3733. Olymp. CXXVII, 1. ante C. N. 270. V. C. 482. *Hamberger* in zuverl. Nachrichten etc. tom. I. p. 334. ad a. ante C. N. 27$\frac{2}{8}$ *Harl.*

h) Conf. *Hemſterhuſ.* ad vitam in edit. Callimachi nr. 3. pag. 590. de ſcriptura illius nominis. *Harl.*

i) Confer Scholiaſten Theocriti ad Idyll. VII. v. 98. 99. 101. etc. Meminit Arati Theocritus iterum Idyll. VI. vide Scholia ad v. 1.

k) Hoc carmen laudatur a *Plinio* lib. V. ep. 6.

Virg. interpretantur,) ſubiunguntur. Ita enim ad verſum οὐχ ὁράᾳς ὀλίγη μὲν etc. Scholiaſtes: ἔρχεται ἐπὶ ἄλλο βιβλίον, σφόδρα βιωφελὲς ὃ καλεῖται Διοσημεῖα [l]). Meminit et Suidas ſingillatim et Schol. *Ariſtoph.* ad Pacem v. 1086. et *Vitruuius* IX. 7. [m]) Scripſit Phaenomena Aratus ſuadente Antigono, rege, qui *Eudoxi*, Cnidii, librum, cui titulus erat ἔνοπτρον, *ſpeculum*, Arato tradidit et proſam [n]) Eudoxi orationem metro condere, atque ita Eudoxum ἐνδοξότερον reddere iuſſit. Sic ex epiſtolis, quae ſub Arati nomine olim ferebantur, auctor vitae, a Victorio ac Petauio editae. Sed *Hipparchus* lib. I. ad Aratum, teſtatus, duos fuiſſe Eudoxi libros, eiusdem fere argumenti, quorum prior ἔνοπτρον, alter Φαινόμενα inſcribebatur, addit, poſteriorem potiſſime ab Arato expreſſum: Φέρεται δὲ εἰς Εὔδοξον β' βιβλία περὶ τῶν Φαινομένων σύμφωνα κατὰ πάντα σχεδὸν ἀλλήλοις πλὴν ὀλίγων σφόδρα. Τὸ μὲν οὖν ἐν αὐτῶν ἐπιγράφεται ἔνοπτρον, τὸ δὲ ἕτερον Φαινόμενα· πρὸς τὰ Φαινόμενα δὲ τὴν ποίησιν συντέταχεν. [P] Vtrumque tamen a poeta conſultum ipſe docet lib. II. ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς περὶ τὰς ἀνατολὰς τῶν ἄστρων, συμφωνούντων ἀλλήλοις τῶν δύο (Εὐδόξου) συνταγμάτων· περὶ δὲ τοῦ Περσέως διαφόρου τῆς ἀναγραφῆς οὔσης εὐλόγως ὁ Ἄρατος διαπορῶν ποίᾳ τις κατακολουθήσει ἀποφάσει, ἀμφήριστόν φησιν εἶναι καὶ διστάζόμενον. Sane ex propria obſeruatione non ſcripſiſſe Aratum, praeter Ciceronem teſtatur idem *Hipparchus* lib. I. Τῇ Εὐδόξου συντάξει κατακολουθήσας τὰ Φαινόμενα γέγραφεν, ἀλλ᾽ οὐ κατ᾽ ἰδίαν παρατηρήσας, ἢ μαθηματικὴν κρίσιν ἐπαγγελλόμενος ἐν τοῖς οὐρανίοις προσφέρεσθαι περὶ διαμαρτανόντων τῶν ἐν αὐτοῖς. Quod adeo verum eſſe notat per librum illum integrum, vt etiam clima [o]) ipſum, ad quod phaenomena accommodauit, ab Eudoxo Aratus petierit.

Χωρὶς

p. 345. *Ouid.* amor. I. 15, 16. *Heumann.* Auctor vitae apud Iriartum pag. 202 ſq. nonnullis, ait, placet, Aratum fuiſſe facultate medicum, totumque genuinum opus *Theriaca* ſcripſiſſe *Nicandro*, mathematico, eique tradidiſſe; ipſum vero ab eo viciſſim accepiſſe *phaenomena*, et quaſi propria deſcripſiſſe. *Harl.*

k) In codice Matritenſi apud Iriartum pag. 203. carmen Arati praeter conſuetudinem, in editionibus ſeruatam, diuiditur in quatuor libros. Liber primus, Ἀράτου Φαινόμενα βιβλίον α', incipit a verſu ἐκ διὸς ἀρχώμεσθα etc. liber II. a verſu Ταῦτά κε θηήσαιο παρερχομένων ἐνιαυτῶν, lib. tertius inſcriptus eſt, Ἀράτου βιβλίον τρίτον τῶν Φαινομένων, τὸ καλούμενον διοσημεῖαι, et incipit, οὐχ ὁράᾳς ὀλίγη μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη. liber quartus, Ἀράτου βιβλίον τέταρτον τῶν Φαινομένων περὶ ἡλίου· incipit Ἠελίου δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος et deſinit, οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ᾽ αἰθέρι τεκμήραιο. Ita quoque cod. chart. *Neapolit.* ſaec. XVI. in biblioth. Auguſtinenſium S. Ioann. ad Carbonariam, (quae multos cuſtodit codd. gr. et quorum indicem mstum nuper demum accepi beneficio operaque cel. *Cajetani Ancora*,) continet Φαινομ. *libros quatuor.* Auctor vitae apud *Iriart.* pag. 202. eſt, ait, Arati Phaenomen. tractatus triplex, *ſtellarum deſcriptio* (καταστέρωσις,); *ſimul orientium et ſimul occidentium enarratio;* et *prognoſtica per ſigna*, (πρόγνωσις διὰ σημείων.) etc. *Harl.*

m) Latine expreſſit *Virgilius* I. Georgic. 351 ſqq. conf. *Fuluium Vrſinum* pag. 106 ſqq. [pag. 122 ſqq edit. Valcken.] Virgilii cum graecis ſcriptoribus collati. *Fabric.* — adde cel. *Heynium* ad locum Virgilii: isque notat, verſus illos Arati Prognoſt. 177 ſqq. a *Cicerone* translatos eſſe in latinos de diuin. I. 7 ſqq. vbi vide Dauiſii notas. *Chauſepié* l. c. not. *F. Harl.*

n) Fallitur Suidas, qui Eudoxum δι᾽ ἐπῶν ἀστρονομίαν ſcripſiſſe adfirmat in: Εὔδοξος.

o) Ex diuerſis aſtronomis diuerſorum climatum obſeruationes tranſtuliſſe Aratum, ſuſpicatur *Grotius* in notis pag. 10. At *Petauius* III. 5. auctarii ad opus de doctrina temp. contendit, Eudoxum varia parapegmata nec vnius loci confeciſſe. Iſta forte miſcuit ac inter ſe confudit aſtrologiae non ſatis peritus Aratus. Vide et, ſi placet, quae *Voſſius* pag. 155. de ſcientiis mathemat. *Tatii* Iſagogen pag. 35. Schol. Gr. ad v. 498. Ad Helleſponti clima ſcripſiſſe, ex Hipparcho colligit *Rob. Balforeus* ad Cleomedem pag. 180. *Fabric.* conf. infra

Χωρὶς δὲ τούτων καὶ τὸ κλίμα τοῦ κόσμου τῷ Εὐδόξῳ ὑποτίθεται ὁ Ἄρατος. Καὶ γὰρ ὁ Εὔδοξος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐνόπτρῳ τὸν τροπικὸν τέμνεσθαί φησιν οὕτως, ὥστε λόγον ἔχειν τὰ τμήματα πρὸς ἄλληλα τὸν αὐτὸν οἷον ἔχει τὰ ε΄ πρὸς τὰ γ΄. Et lib. II. iterum adfirmat, eum *ὡσανεὶ παραγράφειν τὰ ὑπὸ Εὐδόξου εἰρημένα.* Eudoxum et Aratum *χωρὶς τοῦ ὁλοσχερῶς*, *non ſatis adcurate* ſcripſiſſe, animaduertit *Hipparchus* lib. II. pag. 126. *Κατὰ πλάτος* pag. 143. [adde vitam, ab Iriarto et Ruhnkenio graece editam.] *Salmaſium* vero, qui p. 822. ad Solin. non Eudoxum, ſed Phainum vel Metonem ſui e contendit, quem Aratus fuerit ſequutus, confutat *Petauius* VI. 9. Auctarii operis de doctrina temporum. Heſiodi imitatorem iam olim agnouit Callimachus, Arato ſuppar, in epigrammate, de quo dixi lib. II. cap. 8. §. 17. et hinc inde notat Grotius in notis. *Ζῆλον Ὁμηρικὸν* in Arato praedicat Suidas. *Ποιητὴν ἐμὲν οὐδοξότερον τοῦ Ὁμήρου* vocat *Maximus Tyrius* diſſ. 14. [diſſ. 30. edit. II. p. 354. vbi vide Dauiſ. pag. 609. eundem *Dauiſ.* ad Cicer. de N. D. II. 63.] Et *Ouidio* iudice lib. I. Amor. eleg. 15. *cum Sole et Luna ſemper Aratus erit.* [*Boethus Sidonius* libro I. apud auctorem vitae Arati, ab Iriarto editae pag. 202. ait, Aratum non Heſiodi, ſed Homeri fuiſſe imitatorem, quippe eius poeſeos forma grandior ſit, quam apud Heſiodum.] Sed ne alia Arati elogia [p]), a *Barthio* lib. I. Aduerſar. cap. 15. magnam partem collecta, hic repetam, non exiguae laudi poetae noſtro aſtrico eſt, quod hemiſtichion eius *τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν*, quod verſu quinto phaenomenon etiamnum exſtat, ſanctificare dignatus eſt ſanctus Paulus, apoſtolus, Arati conterraneus, Actor. XVII. 28. ex eo enim petitum illud eſſe, obſeruant poſt *Clementem Alex.* I. Strom. pag. 315. *Hieronymus* epiſtola ad Magnum et in Galat. IV. Tit. I. tum *Chryſoſtomus*, *Oecumenius* aliique [q]): licet Euthalius, a Zacagnio editus, p. 420. ait eſſe *Ἀράτου Ἀστρονόμου καὶ Ὁμήρου Ποιητοῦ*, et in *Cleanthis*, qui Athenis docuit, (Athenienſes autem adloquitur Paulus, quum ait, *ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι*,) inſigni ad Iouem hymno, quem e codice Farneſiano eclogarum phyſicarum [⁂] Stobaei, (in vulgatis enim Stobaei libris, etiam in excerptis a Grotio fruſtra illum quaeres.) [r]) vulgauit *Fuluius Vrſinus* poſt carmina IX. foeminarum pag. 272. et poſt Vrſinum *H. Stephanus* pag. 49.

ſra in indice ſcriptor. in ſchol. ad Aratum, voc. *Aratus*, et cl. *Io. Frid. Pfaff* commentat. de ortibus et occaſibus ſiderum, apud auctores claſſicos commemoratis. Gotting. 1785. 4. pag. 44 ſqq. *Harl.*

p) Contra *Quinctilian.* I. O. X. I. 55. *Arati*, inquit, *materia motu caret, vt in qua nulla varietas, nullus adfectus, nulla perſona, nulla cuiusquam ſit oratio: ſufficit tamen operi, cui ſe parem credidit.* Aratum tamen defendit *Barth* loco a Fabricio citato. adde interpretes ad Quinctiliani locum in exemplo Burmanni tom. II pag. 893. De eodem Quinctil. loco iudicat *Adr. Baillet* in Iugemens des Savans etc. tom. III. nr. 1126. pag. 145. edit. Amſtel. 1725. 4. cuius tamen expoſitionem reprehendit *Chaufepié* l. c. not. *C.* adde *Tan. le Fevre* Abregé des Vies des poet. grecs pag. 163. *Harl.*

q) *Stratonis Cardiani* epigr. ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καθὼς ἄρχεν Ἄρατος. conf. *Frid. Strunz* et *Bernhardi Winkleri* diſſ. tres de loco Arati, quem citat Paullus, apoſtolus, Wittebergae 1719. *Fabric.* *Io. Aeg. Strauch.* diſp. de probat. exiſtentiae dei ad Aratum. Witteb. Commentarium fere in hunc locum ſcripſit, variorum iudicia collegit, et verba tam Aratea, quam Paullina explicuit *Petrus Horreus* in miſcellaneis criticis, Leowardiae et Harlingae 1738. 8. cap. I. pag. 1—21. *Harl.*

r) Exſtat tamen in *Heeren* edit. eclogar. Stobaei phyſicarum nr. 12. pag. 30. vbi vid. not. cel. editoris. De *Cleanthe* et edd. vid. ſupra in vol. III. pag 550 ſqq. Arati fragmentum, ex quo ille verſus ſumtus eſt, proſtat quoque in iisdem Stobaei eclogis pag. 26. edit. Heeren. *Harl.*

Poeſ. Philoſoph. atque cum eleganti Iac. Duporti metaphraſi *Cudworthus* pag. 432. itidem verſu quarto legitur *ἐκ σῦ γὰρ γένος ἐσμὲν*, et in Pythagoreorum aureis illud notum: *Θεῖον γένος ἐςὶ βροτοῖσι*, pro quo eleganter *Oppianus* V. *ἁλιευτ.* 7. *ἀντωπὸν μακάρεσσι γένος*, ad quem locum conſulendae doctiſſimi Rittershuſii notae. Inſuper hic animaduertam, in *Gennadii, Maſſilienſis*, libro de eccleſiaſticis dogmatibus, qui diu ambulauit ſub nomine Auguſtini, cap 16. legi, *non cum corpore moritur anima, ſicut* Aratus *aut epicurea vanitas adſerit.* Sed pro *Arato* legendum *Arabs*, vt praeter auctorem de ſpiritu et anima, laudatum *Elmenhorſtio* in notis pag. 132. docet *Rhabanus Maurus*, qui totum illum Gennadii libellum inſeruit IIII. de vniuerſo cap. 10. tom. I. Opp. pag. 87. b.

III. Quamuis vero Aratus, iudice Hipparcho, *ἁπλῦς τε καὶ σύντομός ἐςι ποιητὴς, ἔτι δὲ σαφὴς τοῖς καὶ μετρίως παρηκολεθηκόσι*: quamuis etiam, eodem Hipparcho notante, in plurimis atque potiſſimis *διαφωνῶν* ſiue *diſſidens* a *φαινομένοις* et natura: tamen haec ipſius Phaenomena plurimi e veteribus olim illuſtrauerant, quorum non pauci [s]) nominantur ad calcem commentarii Iſagogici. qui a *Victorio* pag. 117. editus eſt ſub titulo Ἐρατοσθένυς, ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχυ, *εἰς τὰ φαινόμενα*, licet nec Eratoſthenis nec Hipparchi eſſe conſtet. [adde Dion. Petauii Vranolog. pag. 267.] Notitiam illorum hoc loco ſubiiciam ordine litterarum, teſtimonia quaedam et nonnullos etiam ſcriptores illis adiuncturus.

Ageſianax ſiue *Hegeſianax* [t]), cuius, vt Hermippi quoque Phaenomenon mentio in hoc Ptolemaei epigrammate apud auctorem vitae, quam Victorius edidit: [emendatius, ex ſua coniectura, vulgauit tamquam nondum editum *Fulu. Vrſin.* in Virgilio cum gr. ſcriptoribus collato pag. 15. edit. Valck.]

Πάνθ' Ἡγησιάναξ τε καὶ Ἕρμιππος τὰ κατ' αἴθρην [u])
Τείρεα, καὶ πολλοὶ ταῦτα τὰ φαινόμενα
Βίβλοις ἐγκατέθεντο, ἀποσκόπιοι δ' ἀφάμαρτον
Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγυ σκῆπτρον Ἄρητος ἔχει [v]).

Alexander, Aetolus, Arati aequalis.

Alexander, Epheſius.

[*Alexander, Lycaites.*]

[*Anacreon.*]

Antigonus, Grammaticus.

Apollonius,

s) Non omnes, qui eo loco nominantur οἱ περὶ τῦ Ποιητῦ συνταξάμενοι ſcholiis vel commentariis perpetuis Arati poema illuſtrarunt; ſed quidam ex illis tantum egerunt de poeta, vt Callimachus: alii, vt Thales, Ariſtarchus Samius, Geminus Rhodius, Parmenides et Eratoſthenes ſcriptis ſuis aſtrologicis ſaltem argumento, quod perſequutus eſt Aratus, lucem adtulerunt. [adde *Chaufepié* l. c. not. *D.* Quosdam nominat auctor vitae ab *Iriarto* pag. 202. editae; ex quo inſeram eos, quos iſte praeterea, quo iure quaue iniuria? nominauit: *Schmidii* diſp. de Arato, cap. II. §. 3. vbi praecipue de Attalo Rhodio, Arati interprete, agitur. *Harl.*

t) Conf. notam ad §. IX. *Harl.*

u) αἴθρων Vrſin. *Harl.*

v) *Vrſin.* duo vltimos verſus ita repoſuit:
Βίβλοις ἐγκατέθεντο· σκοπῦ δ' ἀπὸ -άντες ἅμαρτον,
Ἀλλά γε λεπτολόγος σκῆπτρον Ἄρατις ἔχει. *Harl.*

Apollonius, *Geometra*.

Apollonius, *Grammaticus*.

Ariſtarchus, *Samius*.

Ariſtarchus, *Grammaticus*. [¶]

Ariſtophanes, Byzantius, phaenomena ſcripſiſſe traditur in Arati vita, quam vulgauit Victorius.

Ariſtyllus maior.

Ariſtyllus minor.

[*Artemidorus*.]

Attalus, *Rhodius*, mathematicus, quem accuratiſſime ſua aetate in Arato interpretando verſatum notat Hipparchus, licet paſſim eum, ſicut Aratum quoque ipſum, et quem hic ſequutus fuit, Eudoxum, reprehendens. Recenſuerat autem emendaueratque Attalus Arati poema et ἐξηγήσει illuſtrauerat, vt patet ex his prooemii eius verbis apud Hipparchum pag. 101. *διὸ δὴ τό, τε τῦ Ἀράτυ βιβλίον ἐξαπεϛάλκαμέν σοι διωρθωμένον ὑφ᾽ ἡμῶν καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτῦ κ. τ. λ.*

Boethus, philoſophus, in quarto ἐξηγήσεως Arati laudatur a Gemino cap. 14. [Hic forſan quoque eſt, quem anonymus auctor vitae ex Iriarto a me ad §. II. memoratus laudauit.]

Callimachus, Cyrenaeus, Aratum laudauit in ſcriptis ad Praxiphanem, teſte auctore vitae Arati a Victorio editae, *ὡς πολυμαθῆ καὶ ἄριϛον ποιητήν*.

Calliſtratus, *Tenedius*.

Crates, *Grammaticus*, citatur a ſcholiaſte Germanici.

Critolai quartum φαινομένων laudat Plutarchus in parallelis.

Didymus, Alexandrinus, ὁ πονηρὸς laborioſus.

Didymus, Cnidius.

Diodotus, ita forte etiam in ſcholiaſte Germanici legendum pro Diodoro.

Eratoſthenes, de quo infra, hoc ipſo capite.

Euaeneti duo.

Geminus, Rhodius, de quo ſupra.

Hegeſianax. Vide ſupra in Ageſianacte.

Heliodorus, Stoicus.

Hermippus, Peripateticus.

[*Hipparchus*.]

Laſus, Magnes, phaenomena ſcripſit teſte auctore vitae Arati a Victorio editae.

Mariani metaphraſis phaenomenon Arati iambis graecis 1140. imperante Anaſtaſio compoſita, Suidae memoratur.

Numenius, Grammaticus.

Parmenides.

Parmeniſcus, Grammaticus, laudatur a *Plinio* XVIII. 31.

Pyrrhus, Magnes.

Sminthes.

Sporum, Arati ὑπομνηματιϛὴν laudat Leontius de ſphaera, et Arati ſchol. [P]

Thales videtur inter commentatores Arati poni, quoniam ſcripſerat, (licet diu ante Aratum,) de aſtrologia, qua ratione multos alios huc referri oportuit.

Timotheus.

Zeno.

Zenodotus, Aetolus, laudatur a ſcholiaſte Germanici.

IV. Hodie exſtant 1) *Hipparchi*, Bithyni, centum prope annis Arato iunioris, in Phaenomena Eudoxi, Arati, et Attali in Aratum commentaria libri tres ad *Aeſchrionem*, quibus Aratum Eudoxi veſtigia legiſſe, pariterque cum illis Attalum ſaepius a vero aberraſſe oſtendit. Vide quae de hoc Hipparcho dixi ſupra cap. XVIII. 2) *Achillis Tatii*, Alexandrini, (de quo ibid.) Iſagoge in Aratum, in qua de vniuerſi originibus, elementis ac ſphaerae ratione erudite diſſerit. [cum Arato gr. in biblioth. Vindobon. teſte Lambec. comment. vol. VII. cod. CXXVIII. pag 495 ſqq.] 3) Commentarius inchoatus in Aratum, neſcio cuius auctoris, ſub falſo *Eratoſthenis* vel *Hipparchi* nomine. 4) Alter anonymi commentarius inchoatus eruditior, praemiſſa *de genere et vita Arati diſſertatione*, qua praeclara nonnulla continentur. Haec quatuor ſcripta vna cum aſteriſmorum deſcriptione aliisque ſcriptis primus e Mediceo et Vaticano codice vulgauit *Petrus Victorius*, latinam quoque illorum verſionem daturum ſe pollicitus. Florent. 1567. fol. [in offic. Iuntarum, Bernardi filiorum. conf. *Villoiſon.* epiſt. Vinar. p. 73 ſqq. et *Bandin.* cod. MSSt. graec. biblioth. mediceae II. p. 63. not. 1.] Latine primus vertit et excepta illa, quam dixi, aſteriſmorum deſcriptione, cum ſua translatione et diſſertationibus copioſis atque eruditis edidit *Dionyſius Petauius*, Ieſuita, in Vranologio ſuo ſiue auctario doctrinae temporum, in quo et Theodori Gazae librum de menſibus poſt A. C. 1470. compoſitum, aliosque ſcriptores, ſupra cap. XVIII. not. ad §. 19. recenſitos, adiunxit. Pariſ. 1630. fol. et Amſtelodami 1703. fol. 5) Scholia graeca in totum Arati poema, praefixa *Leontii* [w]), mechanici, diſſertatione περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας, et

[w]) Conſtat, *Leontium* ſcripſiſſe hanc in gratiam Theodori, familiaris ſui, quocum non ita pridem mechanicae ſe arti operatum teſtatur. Πρώην, ὦ καλὲ Θεόδωρε, ἐτυγχάνομεν ἐν τῷ μηχανικῷ ἐργαστηρίῳ ἐργαζόμενοι. Siue hic fuerit *Theodorus*, mechanicus, ad quem Proclus ſcripſit librum de prouidentia et fato, ſiue alter potius, vt videtur, Theodorus, paullo iunior, ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λόγιος, cuius ope, Romani ſub Iuſtiniano imp. vſi ſunt aduerſus Choſroen in obſidione Darae ciuitatis, vt refert *Procopius* lib. II. de bello Perſico cap. 13. p. 121. Narrat quoque *Leontius*, ſphaeram ſe huiuscemodi Arateam, qualem deſiderabat Theodorus, iam conſtruxiſſe *Elpidio*, Scholaſtico, ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ ὁμοῦ καὶ φιλομαθεῖ. Hic eſt, ni fallor, *Elpidius*, Patricius, qui deinde primo anno Mauritii miſſus eſt legatus ad Chaganum, Auarum regem, teſte Cedreno et aliis. Vnde de aetate

et Arati vita, neſcio quo ſcriptore, a priore *illa*, quam a Victorio editam dixi, diuerſa et breuiore. Haec [ꝑ] ſcholia in editionibus [et nonnullis codd. vt Florentino Laurent. apud *Bandin.* codd. MSSt. gr. II. pag. 76. cod. XLIV. vid. infra catalog. codd.] tribuuntur *Theoni*, Alexandrino, de quo lib. V. dixi. Sed r le Grotius pag. 24. ad Aratum: *Sciendum eſt, ſcholia Aratea non eſſe vnius Theonis, ſed et aliorum: nam et ſaepe idem iteratur, quod ſcholiaſtae facere non ſolent, et contrariae ſententiae inferuntur.* Adde, quod in MSS. codicibus longe aliter paſſim leguntur, vt obſeruarunt viri docti, Salmaſius ad Solin. Huetius ad Manilium pag. 8. etc. [Atqui differunt in cod. Mosquenſi, vbi quidem Theoni quoque adſcribuntur; ſed ea ſunt vulgatis meliora, nonnumquam locupletiora, et interpolationibus minus referta;

aetate *Leontii* noſtri conſtare arbitror, quem aliquot poſt Claudium Ptolemaeum ſaeculis, (probabiliter temporibus Mauritii, imperatoris, qui A. C. 602. ſecuri eſt percuſſus,) ſcripſiſſe colligas etiam ex eo, quod, ſphaeras ſiue globos coeleſtes, teſtatur, ſua aetate non tantum ab Arati deſcriptione in quam plurimis diſſidere, ſed et a Ptolemaeo abire in quibusdam. Alius *Pontius Leontius*, Burdegalenſis, latinus ſcriptor, cuius meminere Sidonius et Fortunatus. De hoc Braſſicanus ad Petron. pag. 572. edit. Burmanni I. „Servius ad Virgil. Aen. XII. 118. *Marti gramen eſt ſacrum, quod ſecundum Plinium ex humano cruore procreatur.* etc. — Meminit et L. Apuleius in libro de herbis et *Leontius*, *Mythographus*, auctor minime malus, ſuperioribus annis, a nobis tantum non ab inferis excitatus, et aliquando cum philologis communicandus.“ [Sed Burmannus in nota, non praeſtitit, ait; et Leontius adhuc latet, aut periit in bello Smalkaldico, cum numeroſis aliis ſcriptoribus — — Fabric. in Bibl. Gr. lib. V. cap. 11. vol. VII. poſtquam a p. 453. de *Leontio*, epiſcopo Neapoleos in Cypro inſula eiusque ſcriptis egerat, pag. 455 — 460. longum *Leontiorum* variorum catalogum contexuit, et de *Pontio Leontio*, Burdegalenſi, p. 456. ea, quae ſequuntur, ſcripſit: „*Pontius Leontius*, *Burdegalenſis*, quem primum Aquitanorum vocat *Sidonius* VII. 12. epiſt. vide etiam epiſt. 11. eiusdem libri et carmen 22. Ab hoc diuerſus *Leontius*, epiſcopus Burdegalenſis, Venantio Fortunato lib. I. celebratus; ſui enim matrem *Liuiam* vocat *Sidonius* libr. VIII. epiſt. 11. *Fortunatus* lib. I. carmine 17. et lib. IV. carmine 10. *Placidinam*. Sed fuit et alter *Leontius*, Burdegalenſis epiſcopus, anterior ſiue aetate prior, cuius epitaphium exſtat apud eundem Fortunatum lib. IV. carmine 9. Quod vero *Gabriel Lurbeus* in Chronico rerum Burdegalenſium hunc Leontium refert ad A. C. 485. alterum ad 555. non magis certum eſt, quam quod Vinetus ad epiſtolam 19. Auſonii, nomen integrum Paulini, ad quem Auſonius ſcribit, putat fuiſſe *Pontium Paulinum Leontium.*“ — Hactenus Fabricius. Idem tamen pag. 457 ſq. diſcernit illum *Pontium Leontium* ab Leontio latino fabularum ſcriptore, cuius Braſſicanus ad Petronium meminit, et addidit; „Neſcio, idemne ſit *Leontius*, grammaticus, cognomento *laſciuus*, de quo Auſonius in profeſſoribus Burdegalenſibus, epigramm. VII.“ — De *Leontiis*, Byzantino, tam maiore, quam minore, Neapolitano et *Pilato*, (Theſſalonicenſi praeceptore Boccacii, circa ann. Chr. 1340) vide quoque *Saxii* Onomaſt. II. pag. 66. 67. 144 et 361. *Harl.*] Plures, *Leontii* nomine gaudentes, collegit *Iac. Gothofredus* in Proſopographia codicis Theodoſ. pag. 369. et *Ioh. Ionſius* epiſtola de Spartis in Syntagmate Graeuiano pag. 222. quibus addendus *Leontius Phoronei*, Argiuorum regis, frater, ap. Petrum Bleſ. epiſt. 79. *Leontius*, *Aglaionis* F. de quo Plato 4. de Rep. pag. 411. *Leontius*, ad quem Iulianus, imp. epiſt. 22. et ad quem *Libanius* lib I epiſt. 17. 56. etc. [In maiore Libanii epiſtolarum editione Wolfiana permultae exſtant Leontii epiſtolae. vide indicem I. ſub illius nomine.] *Leontius*, quem ſua commendatione Athenis in θρόνον σοφιστικὸν euectum teſtatur Olympiodorus apud Photium pag 110. *Leontius*, monachus Monembaſiotes a Chr. 1128. defunctus. vid. *Montfaucon* Palaeographiam graecam pag. 60. *Leontius*, ſeruus, apud Abdiam III. 21. *Leontius*, Foroiulienſis epiſcopus, de quo *Vincentius Barralis* pag. 126 ſq. *Leontius*, *Magneſianus*, laudatus Nic. Alemanno ad hiſt. arcanam Procopii pag. 7. De *Leontii*, *Cyprii*, locis communibus theologicis vide ſis Colomeſii paralipomena de ſcriptoribus eccleſiaſticis. [adde indicem ad hanc Bibl. Gr. vbi multi Leontii occurrunt.]

referta; quare bene fecit cl. Buhle, quod ea integra ſubiecit tom. I. ſuae editionis, de qua infra diſputabitur. Codicem antiquae ſane notae in biblioth. Vaticana cuſtoditum, et interpretem Arati anonymum continentem, laudat ex eaque particulam excerpit *Fuluius Vrſinus* in Virgilii cum ſcriptor. gr. collati, pag. 11. ſ. pag. 13. edit. Valcken. *Harl.*] — *Leontii* cuiusdam latinam explanationem phaenomenon Arati ſatis antiquam exſtare membranaceam in S. Galli bibliotheca, teſtatus eſt *Goldaſius* ad Valeriani, Cimelenſis epiſcopi, ſermonem de bono diſciplinae pag. 51. Ineditum Arati ſcholiaſten citat idem *Salmaſius* pag. 891. et *Bochartus* in Hierozoico tom. I. pag. 189. [vid. infra in fine notitiae codd.] Euſtathius quoque ad Homerum laudat Arati ὑπομνηματιστὰς et ἐξηγητάς.

V. Latino carmine pridem Arati phaenomena conuertit *Cicero*, admodum, vt lib. II. de natura deorum cap. 41. teſtatur, adoleſcentulus: et *Germanicus Caeſar* et *Auienus*, atque, Hieronymo in I. ad Titum teſte, *multi, quos enumerare longum eſt. Ciceronis* fragmenta ſola x), at *Germanici*, (quem Rutgerſius atque alii quidam perperam malunt Domitianum,) metaphraſis integra phaenomenon cum prognoſticorum initio et Auieni Aratus integer exſtat, de quibus vide, ſi placet, quae in Bibliotheca latina adnotaui, vbi etiam de latino, quem vocant, Germanici ſcholiaſte: [adde, quae de Germanico notaui in breuiore notitia litteraturae rom. pag. 301 ſqq. et in introduct. in notitiam litterat. rom. II. pag. 473 ſqq. et de *Auieno* in breuiore notitia pag. 696. cum primis cel. *Wernsdorf* in prolegom. ad partem II. tomi V. poetar. lat. minor. pag. 653 ſq. *Harl.*] — His *Iulium Caeſarem* adiungere facile erat, niſi videretur metuendum, ne illum pro Germanico Caeſare Firmici ac Suidae inaduertentia poſuerit. Neque adeo exploratum eſt de *C. Heluio Cinna*, quem latina metaphraſi donaſſe Arati carmen, contendit *Barthius* IV. 20. ex hoc illius epigrammate:

Haec tibi Arateis multum inuigilata lucernis
Carmina, queis ignes nouimus aetherios
Leuis in aridulo maluae deſcriptae libello
Pruſiaca vexi munera nauicula.

Pro *nouimus* legit ille Barth. *mouimus*. [Id epigramma poſt Pithoeum et Scaligerum edidit *Burmannus* II. in Anthologia vett. latinorum epigr. et poemat. lib. II. epigr. CCLI. vol. I. pag. 440 ſq. et notis illuſtrauit vberrimis. Is pro *inuigilata*, quod eſt apud *Iſidor.* lib. VI. Orig. 12. et alios, dedit *vigilata:* tum *mouimus* poetice dictum pro *decantauimus*, cum Pithoeo et Barthio reſcripſit. *Harl.*] — *Ouidium* y) e Probo ad Georgica Virgilii addit idem *Barthius* X. 21. Aduerſar. Etiam *Manilium* in Apotelesmaticis ſuis Arati quaedam ad verbum transtuliſſe, obſeruat *Scaliger* pag. 54. ad Manil. edit. Argentorat. Sed nec *Statii*, poetae, pater hoc loco praetereundus, de quo *Papinius* filius in Epicedio V. 3. ſilu. v. 23.

— — *notique modos extendis Arati.* [☧]

VI. E

x) Conſ. *Heilbronner* pag. 288 ſqq. Obſeruatt. in Cic. fragm. ſcripſerunt *Paul. Leopardus* emendat. XVI. 14. et XVIII. 16 ſqq. *Hadr. Turneb.* Aduerſ. VIII. 17. *Io. Cochanou.* Cracou. 1579. 4. *Harl.*

y) *Lactantius* II. 5. 24. *quanto igitur Naſo prudentius. — — Is cum librum, quo Phaenomena breuiter comprehendit, his tribus verſibus terminauit:*

Tot numero, talique deus ſimulacra figura
Impoſuit coelo; perque atras ſparſa tenebras,
Clara pruinoſae iuſſit dare lumina nocti.

VI. E recentioribus fertur latina metaphraſis *Nicolai Aleni*, Eſſextiani, Angli, inter eius poemata. Pariſ. 1651. 4. [ann. 1561. 4. in catal. Pinell. I. pag. 260 ſq. et apud Buhlium praef. adde *Fabric.* Bibl. Lat. lib. III. cap. 11. §. 3. 4] *Hugonis Grotii*, qui fragmentis Ciceronis, quae exſtant ſeruatis, reliqua de ſuo ſuppleuit, in ſyntagmate Arateorum, de quo infra, Lugd. Bat. 1600. 4. *Eliae* denique *Schedii*, (eiusdem, cuius de diis germanorum liber exſtat,) Guſtrou. 1631. 8. qui hunc primum animi ſui, quem vocat, foetum dicauit patri, Georgio Schedio, ſcholae Guſtrou. rectori, atque Eliae Schedio, patruo, Superintend. Barutha-no. *Gallico* carmine ſaltem fragmenta Ciceronis reddidit *Dureruz* a Leſcaloperio ſubinde notis ad Ciceronem de natura deor. pag. 409 ſq. reprehenſus. *Italice* Aratum, vt audio, conuertit *Bernardinus Baldus*, admodum iuuenis, et *Antonius Mar. Saluini*, vid. Giornale d'Italia tom. XIV. pag. 132. Sed iam deinceps graecas ac graecolatinas Arati editiones proſequamur.

[*Codices MSSti atque editiones.*

Codices quosdam diligenter recenſuit cl. *Buhle* in praefat. ad Aratum tom. I. Multos commemorauit *Heilbronner* libro ſaepius citato: et numeri paginarum ſimpliciter poſiti paginas operis Heilbronneriani ſignificant. Ego vero alios practerea nominaui aut hinc inde adſperſi obſeruationes. — Sunt igitur codd. in biblioth. *Vaticana* ex *Arati phaenomenis* πρὸς εἰσαγωγὴν ἐκ τῶν Ἀχιλλέως περὶ τοῦ παντός. *Arati* epitome phaenomenon, et *Arati* phaenomena; (pag. 538. 541. 544.) *Romae* in biblioth. *Barberiniana*, cuius V. L. accepit Buhlius. — *Neapoli* in biblioth. monaſterii Sancti Seuerini *Arati* phaenom. (pag. 548.) — ibid. in biblioth. Auguſtin. S. Io. ad Carbonar. vid. ſupra ad §. II. — in biblioth. *Medicea Florent.* Arati phaenom. cum ſcholiis et praefationibus, ſcripta ann. 1464. nec non *Hipparchi* in *Arati* et *Eudoxi* phaenom. enarrationum libri III. excerpta ex *Achille* ad introduction. in Arati phaenom. et e tertio ſermone *Hipparchi* in *Arati* et Eudoxi phaenom. item excerpta ex enarratione *Theonis* in *Arati* phaenom. digeſta a ſapientiſſimo monacho D. Maximo Planude. (pag. 552. adde *Buhlii* praefat. ad Aratum pag. XIV. inprimis *Bandin.* catalog. msstor. gr. biblioth. Laurent. II. p. 63—67. cod. XXXVII. XXXIX et XLIV. — pag. 105. cod. XXXII. *Arati* phaenom. cum verſibus latinis ex Ciceronis verſione nonnullis et ſcholiis graecis margini adſcriptis) — *Venetiis* in biblioth. D. Marci, *Ar.* phaen. (pag. 560. in catal. MSSt. gr. illius biblioth. plures codd. enumerantur: pag. 146. cod. CCCXVII. Arati phaenom. cum notis interlinearibus, et prognoſtica; p. 247. cod. CCCCLXV. eadem p. 251. cod. CCCCLXXVI. eadem cum ſcholiis, quae a vulgatis haud leuiter diſcrepant; exſtant practerea in eodem cod. quaedam ex *Leontii*, mechanici, diſſertatione περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. — pag. 252. cod. CCCCLXXX. Arati phaen. et prognoſtica cum ſcholiis, in margine ſcriptis, et poetae vita, quae eſt in edit. Pariſ. Guil. Morellii 1559.) — in biblioth. *Scorialenſi*, regis Hiſpaniarum, Arati phaenom. cum ſcholiis et eius vita. vid. *Plüers* itiner. per Hiſpan. germanice pag. 157. — In biblioth. *Matritenſi* regia duo codices ſeruari iam ſupra aliquoties adnotare memini. In cod. LXVII. apud *Iriartum* pag. 238 ſqq. primum occurrunt in Arati phaenomena, h. e. priora duo capita commentarii Eratoſthenis, alias Hipparchi ad Arati phaen. ſed in fine pleniores, quam a Petauio in Vranologio pag. 256 ſeq. publicati. Sequitur Arati genus, de quo ſupra diſſerui. Sequuntur *Eratoſthenis* cataſteriſmi: tum aliud genus Arati atque Arati phaenom. hypotheſis, quae praemittitur Theonis in ea ſcholiis, apud

Morelium 1559. 4. graece excuſis; porro poſteriora II. capita *Leonis, mechanici*, de compoſitione ſphaerae arateae, denique in Arati phaenomena commentarius: quae eſt pars ex initio ſcholiorum, Theoni vulgo adſcriptorum. In cod. LXI. anno 1465. ſcripto ſunt pag. 201 ſqq. apud Iriartum, Arati genus, ſupra iam memoratum, Arati carmen, in quatuor libros diſtributum, et alia, ab Iriarto e cod. eruta et publicata. — in cod. LXXXIV. fol. 79. apud Iriart. pag. 336. ex Arato eiusque commentario quaedam depromta. — In biblioth. *Pariſ.* regia, Arati phaenom. quater (pag. 571 — 573 et 577. — ſecundum catalogum MSStorum biblioth. regiae Pariſ. in *ſeptem* codd. Arati carmen reperitur.) — In cod. CCCLII. a Leonardo Philara, vulgo Villeret, Athenienſi, ſcripto *Coisliniano*, teſte *Montfaucon* catal. MSS. biblioth. Coisl. p. 519. inter epigrammata, ex variis auctoribus collecta, occurrit quoque Arati nomen. — In catalogo MSStorum graecor. de *Mesme*, Arati phaen. (pag. 584.) — in biblioth. *Bodleiana*, duo codd. quorum alter adiecta habet ſcholia. (pag. 593.) ibidem *Hipparchi* in Arati et Eudoxi phaenomena, bis (pag. 612 et 618.) — in alia biblioth. in Anglia, *Arati* phaenom. lat. verſibus reddita cum figg. elegantiſſimis, quas expreſſit Hugo Grotius, tunc XIV. aut XVI. annorum puer, in ſyntagmate Arateorum. (p. 634.) — In bibl. Vffenbach. cod. vetuſt. lat. *Arat.* et alia *aſtronom.* vid. catal. tom. III. pag. 551. — In biblioth. *Vindobonenſi* auctore Lambecio in comment. bibl. caeſareae VII. p. 494 et 496. bis: n. cod. CXXVII. continet *Arati phaenomena*, cum anonymi cuiusdam antiqui auctoris ſcholiis gr. a commentario, qui Theoni tribuitur, diuerſis: cod. CXXVIII. complectitur *Arati phaenomena* et *Dioſemeia* cum vita Arati, prolegomenis et commentario Theonis, vt vulgo putatur. Lambecius multus eſt de Arato et quibusdam editionibus. — — Codex quoque fuit quondam in biblioth. Heidelberg. eoque vſus eſt Stephanus. — In biblioth. *Bernenſi* eſt cod. memorabilis; *Claudii Caeſaris Arati* phaenomena: qui multis differt ab editione Grotiana. vid. *Simeri* catal. codd. Bern. pag. 278 ſqq. De codd. *Vratislavienſi*, et *Mosquenſi* cl. *Buhle*, qui illorum varias lectiones adhibuit, in praefatione iam diſſeruit: idemque et cl. Heeren de codice *Auguſtano*, qui eclogas Stobaei, in hisque Arati fragmenta continet. Ex codice Mosquenſi varias lectiones antea publici iuris fecerat cel. *Matthaei* in Lectionibus Mosquenſibus, vol. I. Lipſiae 1779. 8. pag. 95 — 111. et ex eodem codice V. L. ad *Cleomedis* librum I. de meteoris p. 112 — 120. — In biblioth. *Leidenſi*, teſte catalogo pag. 386. *Arati philoſ.* (n. 18. ſic in MSto; ſed ſunt *Manilii* Aſtronomicon libri.) et 393. nr. 59. — *Aratea* cum figuris pulcerrimis et illuminatis. pag. 383. n. 79. — *Bochartus* in Hierozoico *ſcholiaſten* quendam, nondum editum, laudat in parte priore lib. II. cap. 13. pag. 189. lin. 49. item lib. III. cap. 4. pag. 754. lin. 45. item lib. III. cap. 10. pag. 826. lin. 35. et in parte poſter. lib. II. cap. 13. pag. 213. edit. Francof. adnotante Schmidio in diſſ. de Arato §. 4. cap. 11.

Editiones.

Cunctas fere indicarunt *Scheibelius* et *Buhlius* VV. CC. Ille in Aſtronomiſche Bibliographie; hic in praefatione ad I. tomum editionis ſuae. De paucis egit *Clement* in Bibl. curieuſe hiſtor. et critique tom. II. pag. 4 ſq.

Marci Maulii (leg. *Manilii*) poetae clariſſimi aſtronomicon ad Caeſarem Auguſtum libri quinque. *Arathus* Germanici ad Auguſtum Bononiae. in calce: *Bononiae impreſſum per me Vgonem Rugerium et Dominum Bertuchum*, 1474. vid. *Maittaire* A. T. IV. part. I. pag. 336. *Goetzii* Memor. Bibl. Dresd. III. pag. 129. *Scheibel* aſtronom. Bibliograph. I. pag. 8.

Ruſi

Rufi Feſti Auieni interpretatio phaenomenorum *Arati* et *Dionyſius* de ſitu orbis et deſcriptio orae maritimae; item *Arati* interpretatio per *Germanicum* et *Ciceronem*, et *Serenus* de medicina; arte et ingenio *Antonii de Sirata*, *Cremonenſis*. — *Victore Piſano* recognitore. Venetiis 1488. 4. vid. *Scheibel*. l. l. pag. 20 ſq. Sed omnium accuratiſſime de illa editione diſputat, diuerſorum iudicia ſtudioſe colligit, et controuerſias de illa ortas diligenter componit, collatis pluribus exemplaribus, cel. *Wernsdorf* in prolegom. ad Poetas latin. minores, tomi V. part. II. (Helmſtad i 1791. 8.) pag. 692—700. Oſtendit, *Georgium Vallam* eſſe auctorem editionis, eumque msstos eorum libellos, quos apud ſe habebat, conceſſiſſe typographo imprimendos; *Victorem Piſanum*, eius diſcipulum, qui praefatus eſt, impreſſionis atque editionis curam geſſiſſe; typographum et redemtorem libri fuiſſe *Antonium de Sirata*. Cum littera *h*. incipit pars altera voluminis pag. 117. hac inſcriptione: *Fragmentum arati phaenomenon per germanicum in latinum conuerſi cum commento, nuper in Sicilia repertum.* (Haec pars interdum ſeparata ab reliquis reperitur; cuius exemplum eſt in biblioth. Leidenſi: pag. 175. nr. 486. nec eſt particula edit. Aldinae, vt *Scheibel* ſuſpicatus eſt.) Demonſtrat denique Wernsdorf, *Thomam de Blauis* eodem anno ibidem, non, Auienum cum reliquis; ſed Hygini aſtronomic. edidiſſe. Confundit edict. *Clement* l. l. tom. II. pag. 286. vbi de illa Auieni etc. editione agit.

Iulii Firmici aſtronomicorum libri octo integri et emendati, ex ſcythicis oris ad nos nuper allati. *Marci Manilii* aſtronomicorum libri quinque; *Arati Phaenomena Germanico Caeſare* interprete cum commentariis et imaginibus. *Arati eiusdem phaenomenon* fragmentum *M. T. Cic.* interprete. *Arati eiusdem Phaenomena Ruffo Feſto* interprete. *Arati eiusdem Phaenomena graece.* *Theonis* commentaria copioſiſſima in Arati phaenomena graece. *Procli Diadochi* Sphaera, graece. *Procli* eiusdem Sphaera, *Thoma Linacro* interprete. Venet. in aedibus Aldi Romani. MID. (1499.) fol.

Raro inueniuntur integra exemplaria. Hinc in aliis deſunt Arati phaenomena, graece, in aliis alia, vt *Scheibel* l. c. pag. 45 ſqq. exemplis variis oſtendit, et editionem intelligenter deſcribit. Atque quoniam interdum particula plagularum N—S. in quinternionibus, quae habet Ἀράτε Σολέως Φαινόμενα μετὰ σχολίων, *Arati Solenſis phaenomena cum commentariis*, ſeparata a reliquis faſcibus reperitur, factum eſt, vt haec particula, tamquam peculiaris, ſine a. et l. et prima editio, quae antiquior eſſet Aldina, a nonnullis haberetur: quem errorem etiam commiſit *Clement* l. l. tom. II. pag. 4. vid. *Scheibel* l. c. pag. 1 ſqq. Serie dell' edizioni Aldini etc. edit. II. p. 20. *Seemiller* biblioth. academ. Ingolſtad. incunabula typograph. tom. IV. pag. 113. Integrum exemplar ſeruat acad. biblioth. Gottingenſis. vid. *Buhle* l. c.

Arati phaenomena gr. et lat. cum praefat. *Phil. Melanchthonis* ad Hieronym. Bomgartner, Wittebergae ſine anni nota in 8. 4. et dimidia plag. in biblioth. cl. Strobelii, Noriberg. Cl. Buhle addit notam anni 1521. ſed illam ſe non vidiſſe editionem fatetur.

Dionyſii orbis deſcriptio, *Arati aſtronomicon; Procli* ſphaera, graece, cum ſcholiis *Iac. Ceporini*. Baſileae apud Io. Bebelium. 1523. 8.

Vid. *Maittaire* A. T. II. pag. 638.

Dionyſii — *Arati aſtronomicon*, *Procli* ſphaera, gr. et lat. cum ſcholiis *Iac. Ceporini*. Baſileae 1534. 8. *apud Bebelium*, ſecundum *Maittair*. II. pag. 807. in indice autem, *Baſil. in*

 aedibus

aedibus Thomae Wolſii; contra *in 12. in aedibus Thomae Wolſii,* ſecundum *Buhl.* p. XVI ſq. praefat. qui monet, non additum eſſe Cleomedem, nec excuſum apud H. Petri, vti apud Fabricium traditum fuit.

Sequitur edit. Aldinam; ſed quaedam conſulto immutaſſe videtur; quaedam in Aratum notauit. At haec editio tantum repetitio ſuperioris mihi eſſe videtur; quoniam Ceporinus in epiſt. ad lectorem ſcribit: „Ecce nouae officinae litterariae *Ioannis Bebelii,* ſuis ipſius manibus — — probe elaboratas primitias.“

C. Iulii Hygini — fabularum liber, — antehac numquam excuſus. *Eiusdem poeticon aſtronomicon* libri quatuor. Quibus acceſſerunt ſimilis argumenti: *Palaephati* de fabuloſis narrationibus lib. I. *Eiusdem* de vocum antiquarum interpretatione liber I. *Arati Φαινομενων* fragmentum, *Germanico Caeſare* interprete. *Eiusdem Phaenomena, graece, cum interpretatione latina.* *Procli* de ſphaera libellus gr. et lat. Index etc. Baſileae apud Io. Hervagium. Anno M.D.XXXV. (1535.) menſe Martio. fol.

Iacob. Micyllus curauit hanc editionem et praefatus eſt: ſed in praefat. de Hygino tantum diſſeruit. Arati verba interdum in margine explicuit. — Repetitum eſt opus Baſil. 1549. menſe Martio, et 1570. menſe Aug. ex offic. Heruag. vid. *Freytag.* adpar. litt. I. p. 217. — eodem anno et ibidem prodierunt *Arati Solenſis adparentia* etc. lat. 8. Meo exemplo ann. 1535. adglutinatus eſt:

Ioannis Stoefleri, Iuſtingenſis, mathematici eruditiſſimi — in *Procli Diadochi* — Sphaeram mundi, omnibus numeris longe abſolutiſſimus *commentarius*. Antehac numquam excuſus. — Ex aedibus Morhardinis noſtris Tubingae ann. M. D. XXXIIII. (1534. fol.) de quo libro vid. *Scheibel* aſtronomiſche Bibliographie, ſect. I. pag. 117 ſq.

Sphaerae atque aſtrorum coeleſtium ratio, natura et motus: ad totius mundi fabricationis cognitionem fundamenta. M. D. XXXVI. (1536.) Valderus. 4.

In auerſa tituli pagina Valderus pauca praefatus eſt. Inſunt autem in hac perrara editione hoc ordine: Ἔλεγχος τῶν τοῦ Ἀράτου σχολίων· Iac. Zieglerus Landauus de ſolidae ſphaerae conſtructione, *Proclus Diadochus*, Lycius, de ſphaera ſ. globo coeleſti, gr. et lat. cum ſcholiis eiusdem Ziegleri: de canonica per ſphaeram operatione: Hemicyclium Beroſi (ex Vitruuio IX. 9.) explicatum, ex Iac. Ziegleri traditione. Sequitur pag. 95. *Λεοντίου*, Μηχανικοῦ, περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. pag. 105 ſqq. *Arati Phaenomena*, gr. cum ſcholiis graecis, quae in fine Theoni adſcribuntur. pag. 227. Planiſphaerium *C. Ptolemaei*, lat. verſum cum praefat. Rodulphi Brughenſis, denique pag. 275 — 294. *Iordan.* de planiſphaerii figuratione. — Hanc edit. Lambecius in comment. de biblioth. caeſarea tom. VII. pag. 498. magni aeſtimauit, et notauit, *Daniel. Heinſium* eam tanti olim feciſſe, vt pro rariſſima ac pretioſiſſima ſtrena Ioſepho Scaligero donaret. Quum ego exemplar ipſe poſſideam, adfirmare poſſum, formam eſſe in 4. non in folio, nec Valderi praefationem, (quam Maittaire A. T. II. pag. 848. recudendam curauit,) eſſe in ipſa tituli pagina, vt cl. *Scheibelius* ſuſpicatus eſt in Aſtronom. Bibliographie I. pag. 123.

Arati Solenſis Phaenomena gr. *Ciceronis* in Arati phaenom. interpretatio. — Acceſſerunt *Vergilii, Germanici Caeſaris* et *Ruſi Feſti Auieni* carmina, *iis reſpondentia Arati,* quae a Cicerone conuerſa interciderunt. Haec autem latina omnia graecis ex altera parte

reſpondent

reſpondent *Ioachimi Perionii* opera, cuius obſeruatt. ſimul eduntur. Pariſ. apud Io. Lodoic. Tiletanum. 1540. 4. — repet. eodem anno Baſil. apud Henr. Petri. 8. (vt Fabric. ait) ad calcem Nicomacheorum Ariſtotelis, a Perionio latine translatorum, et Platonis Timaei locis cum Ciceronis de vniuerſitate collatis, quod poſt H. Stephanum in Timaeo pariter et Arato fecit etiam *Henr. Stephanus* in Lexico Ciceroniano ann. 1557. 8.

Perionii obſeruationes ſpectant ad metaphraſes latinas. In fronte autem praefixus eſt *Leontii, mechanici*, de ſphaera aratea libellus. conf. *Maittaire* A. T. III. pag. 314. not. *a.*

Διονυσίȣ — Ἀράτȣ — Πρόκλȣ. *Dionyſii* orbis deſcriptio. *Arati Aſtronomicon. Procli* ſphaera, cum ſcholiis *Ceporini.* Coloniae apud Io. Gymnicum. 1543. 8.

Procli de ſphaera liber. *Cleomedis* de mundo, ſiue circularis inſpectionis meteororum libb. II. *Arati Solenſis Phaenomena ſiue Apparentia. Dionyſii Afri* deſcriptio orbis habitabilis. Omnia *graece et latine* —. Adiectis doctorum virorum annotationibus. Baſileae apud Henr. Petri. 1547. 8.

Curante *Marco Hoppero.* (vid. *Pinelli* catalog. I. pag. 382. *Hirſchii* Millenarium IV. librorum ab anno I. vsque ad ann. L. ſaeculi XVI. typis exſcriptorum, nr. 946. pag. 46 ſq.) — *recuſa* eſt et aucta *Io. Honteri*, Coronenſis, de cosmographiae rudimentis et omnium prope rerum nomenclatura libr. III. vna cum tabellis geographicis praecipuis, et *Schreckenfuchſii* ſcholiis in Proclum. Paucae Ceporini adnotatt. in Aratum exſtant pag. 658—661. Hopperi epiſtola dedicatoria ſcripta eſt Baſileae Kal. Martiis 1561. — *repetita*, at vitioſe excuſa eſt editio, ibid. 1585. 8. cum ſuperiore Hopperi epiſtola, haud mutata.

Procli de ſphaera lib. *Cleomedes* de meteoris; *Arati Solenſis phaenomena et dioſemea; Dionyſii Afri* orbis deſcriptio gr. et lat. cum notis *Io. Ceporini.* Antwerpiae 1554. 8.

Vid. *Pinelli* catalog. I. pag. 260. in catal. biblioth. Iaeniſchi, Hamburg. 1782. pag. 62. part. I. cap. 2. citatur ann. 1553. eademque anni nota apud Buhl. Repetitio eſſe videtur editionis Baſileenſis.

Ἀράτȣ Σολέως Φαινόμενα καὶ διοσημεῖα. Θέωνος σχόλια. Λεοντίȣ Μηχανικȣ περὶ Ἀρατείας σφαίρας. Pariſ. apud Guil. Morelium, in Graecis typographum regium. M.D.LIX. (1559.) 4.

In quibusdam exemplaribus ſunt duo hemiſphaeria globi coeleſtis: in aliis deſunt illa. Num edit. Moreliana, Pariſ. 1557. 4. reuera exiſtat, (ſub cuius anni nota, neſcio amplius in quo libro aut catalogo indicatam vidi et notaui,) an, vti equidem opinor, error in numero anni commiſſus ſit, decernere nequeo.

Eodem anno 1559. iterum ibidem prodiit *Aratus*, graece, ſine ſcholiis.

Acceſſerunt eodem anno per eundem Morelium: *Arati Solenſis phaenomena et Prognoſtica.* Interpretibus *M. T. Cicerone: Rufo Feſto Avieno, Germanico Caeſare*, vna cum eius commentariis. *C. Iulii Hygini* Aſtronomicon. Omnia partim e vetuſtis codicibus, partim e locorum collatione emendata, et emendatorum ratio expoſita. *Δευτέραι φροντίδες σοφώτεραι.* Pariſiis 1559. apud Guil. Morelium. 4.

Falli dicitur *Clement* l. c. quum ſcribat, in ea etiam textum Arati graecum conſpici. conf. de tribus his editt. Morelianis *Maittaire* A. T. III. pag. 713. *Buhle* praefat. cum primis

Freytag. in adparatu litterario I. pag. 214—217. *Morelius* in graecis Arati diſcedit ſaepe ab edit. Aldina. In Hygino quidem tantum non κατὰ πόδα cum ſequutum eſſe Sot ri editionem Coloniae Agrippin. 1535. animaduertit *Munker* in praefatione ad Hyginum — In Catalogo tamen biblioth Leidenſis p. 173. edit. fol. ſic enumerantur hae editiones: *Arati phaenomena et prognoſtica*, latine, ex Cicerone, Feſto Auieno et Germanico Caeſare vna cum eius commentariis. Item *C. Iulii Hygini* aſtronomicon. Pariſ. 1559. 4. — *Eadem Aratea*, graece et latine, *cum ſcholiis graecis Theonis et Leontii, Mechanici;* Cicerone, Feſto et G. Caeſare interpretibus, Pariſ. 1559. 4. In catalogo Pinelliano I. p. 260. citantur quoque *Arati phaen.* etc. cum ſcholiis, *graece* et *latine.* Morel. Pariſ. 1559. 4. — Latina igitur verſio, quae, teſte Hambergero, calci textus graeci adiecta eſt, quibusdam exemplaribus abeſſe videtur. — Memoratur denique editio, in catalog. biblioth. Leidenſi l. c.

Arati phaenomena, graece, cum Theonis ſcholiis. Pariſ. 1595. 4.

Nouam Aratei textus recenſionem ope codicis cuiusdam mutili et graecorum ſcholiaſtarum inſtituit *Henr. Stephanus* inter Poetas graecos principes heroici carminis, part. II. pag. 288—317. ſine ſcholiis. ann. 1566. fol.

Ἱππάρχου Βιθύνου τῶν Ἀράτου καὶ Εὐδόξου Φαινομένων ἐξηγήσεων βιβλία γ΄. — Ἀχιλλέως Τατίου προλεγόμενα εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμ. Ἀράτου βίος, καὶ σχόλια παλαιῶν τινῶν εἰς τὸ αὐτοῦ ποίημα. (curante Victorio.) Florent. 1567. fol. vid. ſupra, §. IV.

Arati Solenſis Phaenomena et Prognoſtica, interpretibus *M. T. Cicerone, Rufo Feſto Auieno, Germanico Caeſare*, vna cum eius commentariis. *C. I. Hygini* Aſtronomicon. Omnia latine, partim e vetuſtis codd. partim e locorum collatione emendata, et emendatorum ratio ab ipſo *Morelio* expoſita. etc. Colon. Agripp. apud Theod. Graminaeum. 1569. fol. vid. *Buhlii* praefat. pag. XXII. Pinelli catalog. II. pag. 261.

Aſtronomica veterum ſcripta iſagogica graeca et latina. *Auct. graeci Procli* ſphaera. *Arati Solenſis, phaenomena et prognoſtica.* *Leontius Mechanicus*, de conſtructione Arateae ſphaerae. His tribus adiuncta eſt interpretatio latina, in qua verbum de verbo expreſſum eſt. Latini. *Aratea* phaenomena cum poetica interpretatione *M. T. Ciceronis, Feſti Rufi Auieni, Germanici* Caeſ. cum commentariis incerti auct. *Veterum* poetarum fragmenta aſtronomica. *C. Iul. Hygini* poeticon aſtronomicon. Opus non aſtronomiae ſolum, ſed et poeſeos ſtudioſis apprime vtile. (Heidelbergae) in officina Sanctandreana cIↃIↃLXXXIX. (1589.) 8.

Quis curauerit hanc, quae perraris libris adnumeratur, editionem, ignoro: quoniam nemo eſt praefatus. Meum quidem exemplum caret praefatione. Munker in praefat. ad Hyginum animaduertit, edit. Sanctandreanam adeo expreſſam eſſe ex Moreliana, vt, qui praeeſſent operis, recudere denuo mendas manifeſtas typographicas, quam immutare quicquam mallent, (quod exemplis in Hygini quidem textu corruptis commonſtrauit,) illosque ideo errare iudicat, qui vel a Scaligero eam, vel alio aliquo ex doctis recenſitam velint. In Arati tamen textu conſtituendo operis doctus criticus praefuiſſe videtur. Nam Leontium excipiunt pag. 159—167. notae breues ad Procli ſphaeram et ad Aratum, in quibus V. D. de veritate lectionis iudicat; aliquoties D. Vuiteckindi, quem *noſtrum* vocat notarum auctor,

ctor [z]), correctionem adfert, loca corrupta ex ſuo ingenio reſtituit, ex MSS. Palat. alias producit lectiones, interdum in textum admiſſas, Pariſienſis, h. e. Morelianae editionis lectiones memorat, ſaepe refutat, in textu alia repoſita meliore: etiam Stephanianam proſcribit lectionem; immo vero pag. 163. ad voc. ἀπλανέες, „ita, ait, Baſil. Pariſ. et H. Steph. et vt paucis abſoluam, editi libri, quos vidi omnes: quin et Theon ipſe: ſecus Hipparchus, qui tamen huius loci geminam refert lectionem, αὐτοὶ δ᾽ ἀπλατέες, et αὐτοὶ δὲ πλατέες, poſterior Attalo magis probatur, cuius ſententiam confutat Hipparchus." Noua igitur Aratei textus recenſio eſſe, et forſan a Sylburgio facta videtur. Pag. 167 ſqq. G. Ceporini annotatiunculae in Arati phaenomena ſequuntur.

Arati Phaenomena cum Leontii ſphaera et Procli atque cum metaphraſibus Ciceronis, Germanici et Auieni ac poetico aſtronomico, in Aſtronomicis veterum, a *Io. Commelino* editis ann. 1589. 8. memorantur a Fabricio et Buhlio. An eadem eſt editio cum ea, quam ex officina Sanctandreana prodiiſſe, modo retulimus? Nam idem inſigne typographicum, quo vſus eſt Commelinus, in fronte edit. Sanctandreanae, aeri inciſum conſpicitur. An in fronte aliorum exemplarium, *Commelinianae*, in aliorum, *Sanctandreanae* officinae nomen exſtitit?

Noua quodammodo obſcuris Arateis locis exorta eſt lux ope codicis MS. in *Hugonis Grotii*, Bataui, *Syntagmate Arateorum*, quod ſedecim vix annos natus Ioſephi Scaligeri auſpiciis edidit Lugduni Batauor. ex officin. Plantin. apud Chriſtoph. Rapheleng. 1600. 4. vid. *Goetzii* Memor. biblioth. Dresd. part. III. pag. 543. *Burigny* Vie de Grotius, part. I. pag. 27. *Freytag.* anal. pag. 399.

Fabric. de hac editione ea, quae ſequuntur, notauit: „In hoc graeca leguntur cum metaphraſeos Ciceronianae fragmentis, ſeparatim ſubiunctis, et vbi haec deficiunt, Grotii ingenio ſuppletis, tum Germanici metaphraſi itidem ſeorſim ſubnexa, cum imaginibus aſtrorum ex veteri quidem depromtis codice, ſed naturae rerum ac veterum opinioni ſaepe parum reſpondentibus. Hinc Grotii notae ſequuntur in Aratum, Ciceronem, atque Germanicum. Denique ſequitur metaphraſis tertia, Auieno auctore, cum Grotii breuibus notis, ad ſingulas paginas adiunctis. Nam Laurentius Lundius quidem fallitur, qui in compendio Bibliothecae graecae adfirmat, graeca quoque ſcholia in Grotii editione legi. Fallitur etiam Heidenreichius, qui in Pandectis Brandenburgicis ait, Aratum cum aliis ſcriptoribus latine redditum a Iunio Paulo Craſſo. Pro Arato enim Aretaeum dicere debuit. Fuerunt Grotii Aratea in bibliotheca Petri Francii collata cum vet. cod. a Nic. Heinſio, et a viro illo doctiſſimo animaduerſionibus locupletata." Hactenus *Fabric.* add. cl. *Scheibel* aſtronom. Bibliogr. tom. I. pag. 244 ſqq. *Harl.*

In corpore *poetarum graecorum* vett. carminis heroici, cura et recenſione *Iac. Lectii,* tom. I. pag. 619—636. vna cum paucis V. L. in margine adpoſitis, ſunt *Arati Phaenomena,* (ex Stephani recenſione recuſa.) Geneuae (ſ. Aureliae Allobrog.) 1606. fol.

C. Iulii Hygini — *Palaephati* — *Fulgentii* libr. *Phornuti* de natura deorum — *Albrici*, philoſ. de deorum imaginibus liber; *Arati* φαινομένων fragmentum, Germanico Caeſare

z) Witekind per integrum fere poſterius dimidium ſaeculum XVI. Heidelbergae docuit linguam gr. et matheſin, ac ſcripſit de ſphaera mundi et temporis ratione apud Chriſtianos.

Caeſare interprete; *Eiusdem phaenomena graece, cum interpretatione latina; Procli* de ſphaera libellus, gr. et lat. *Apollodori* bibliotheca etc. Lugduni apud Ioan. Degabiano. 1608 8. Textus ſcriptorum maximam partem ex edit. Baſil. 1535. fol. eſt expreſſus. conf. *Scheibelii* aſtronom. Bibliogr. ſect. III. pag. 37.

Arati Solenſis phaenomena et Dioſemea. edidit *E. Schedius.* Guſtrou. 1631. 8. vid. *Adelungii* Supplementa ad Ioecheri Lexicon eruditorum, vol. I. voc. *Aratus* pag. 1006. Eſt verſio. vid. §. VI.

Aratus. edit. *C. Lud. Mentheniі.* Haun. 1641. 8. vid. Comit. *Thott.* catal. bibl. tom. IV. pag. 290.

Arati phaenom. et dioſemea graece cum ſcholiis graecis aliisque opuſculis in editione Oxonienſi, ex Moreliana maximam partem ducta, prodierunt huius ſententiae:

Ἀράτȣ Σολέως Φαινόμενα καὶ Διοσημεῖα. Θέωνος σχόλια. Ἐρατοσθένȣς καταστερισμοί. Μέτρον τῆς γῆς περιφερείας· Τȣ̃ κύβȣ διπλασιασμός· Κόσκινον· Τȣ̃ Νείλȣ πηγαί· Τȣ̃ κανόνος τομή· Διονυσίȣ Ὕμνοι. Acceſſerunt Annotationes in Eratoſthenem et Hymnos Dionyſii (curante *Io. Fello*, Oxonienſi poſtea epiſcopo.) Oxonii. e theatro Sheldoniano ann. cIↃDCLXXII. (1672.) 8.

Fellus adhibuit duo codd. quos ſuppeditauit biblioth. Bodleiana, ad textum gr. Arat emaculandum. In corrigendis ſchol. verbis, editor ait, cenſoriam virgulam aliquando intentaſſe, ſibi haud inciuile viſum fuiſſe. Adiecta ſunt duo planiſphaeria, aeri inciſa. Fabricius vero de hac editione ita iam ſcripſerat: In hac perquam nitida et caſtigata editione ex altero codice MSto Bodleiano videas adſcriptos poſt v. 470. hoſce verſiculos a Maximo Planude, vt ſuſpicatur illuſtris editor, vel alio quopiam, minus antiquo, inſertos, quo Aratum Ptolemaei magis placitis congruentem faceret.

Ἐν δέ οἱ ἑσπομένȣ διδύμων τὸ μέσον καθορᾶται,
Ἐν δέ τοι ὑάδες, ἃς ἀνέχει λοφιῆς ἔπι ταῦρος
Γλωχὶν πληιάδων, ἥγ᾽ ἐς βορέην σκοπιάζει.
Ἰχθύος αὖ κεφαλὴ βορεωτέρȣ ἐστὶν ἐν αὐτῷ,
Ἀνδρομέδης κεφαλὴν δὲ καὶ ὀρνίθιον ἀθρήσεις
Ῥάμφος ὑπερκύκλοιο βορειοτέρης ἐπὶ χώρης
Μικρὰ βορειοτέρης, καὶ ἀπέστασαν ἄμφω ἐς ἴσσην.
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων δ᾽ ἵππȣ γόνυ μᾶλλον ἐκείνων
Ἄγχι τροχȣ̃ κέκλιται καὶ μικρȣ̃ δεῖν ἐν ἐκείνῳ.
Τȣ̃ τ᾽ ἐν γȣ́νασι δεξιτερὸς διατέμνεται ὦμος [P]
Καὶ πολυπλεθροτάτȣ μυκτὴρ ὄφεως ὀφιȣ́χȣ,
Αὐτȣ̃ τ᾽ Ἀρκτȣ́ρȣ ἀριδείκετος ἐς πόλον ἀστήρ.
Αὐτὰρ ἔπειτα λεοντέη ὀσφὺς, ἔπειτα δὲ χαίτη.
Εἶτα δ᾽ ὄνων ὁ βόρειος ἐπόψια σήματα κύκλȣ,
Καρκίνον ἐς μῆκος γὰρ ὅλον τρόχαλος διαμείβων
Δοιὰ μὲν ἐς νότον, ἓν δὲ βόρειον ἐς ἄντυγα λείπει·
Τȣ̃ μὲν ὅσον τε μάλιστα δ᾽ ὀκτὼ μετρηθέντος
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθυπέρτερα γαίης,

Τὰ

Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ, θέρεος δὲ αἱ ἔντροπαι εἰσί.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται,
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότων, ὅτι αἰγοκερῆος
Τέμνῃ, καὶ στροφάλιγγα μέσην ὑδροχεύμενος ὑγροῦ·
Οἷς ἅμα κήτεος οὐραῖον νοτιώτατον αἱρεῖ,
Καὶ πόδα προσθίδιον νότιόν τε θοοῖο λαγωοῦ.
Μεσσάτιός τε κύων ἀπομείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Εἶτα δ' ἀκροστόλιόν τε καὶ ἱστίον ἀργόος ἄκρον
Σχίζει· καὶ κεφαλὴν κόρακος βορέην δ' ἀπολείπει.
Αὐτὰρ ὕδροιο δ' εἰσιν ἀειρομένης ἄκρον οὐρῆς,
Ἀνταρέως τ' ἔχεται, τὸν σκορπίος ἴσχει ἐν αὐτῷ
Ἀστέρα παμφανόωντα. καὶ οὐδέ συ τοξότα φεύγεις
Ἀλλὰ καὶ ὑμετέρην κεφαλὴν διὰ μέσσον ὁρίζει
Τὸν πύματον etc.

Similiter ex eodem codice poſt verſum 504.

Σῆμα δέ οἱ σύνδεσμος, ὃς ἰχθύας ἐς ἓν ἐλαύνει
Ἓν δὲ γένος μεγάλη μεγακήτεος ἔπλετο κήτευς.
Καὶ μέσον Ὠρίωνος, ὅπη ζώνη κατὰ μῆκος
Ἐκτέταται, καὶ ὕδρου πρώτη καμπὴ κρυεροῖο.
Παρθενικῆς δ' εἴδωλον ἔπειτα διάνδιχα τέμνει
Λοξὸν ἀπὸ πτέρυγος λαιῆς, ἄλλην ἐπιπέζαν.
Εἶτ' ὄφεως μεγάλοιο, τὸν ἀμφοτέραις ὀφιοῦχος
Δραξάμενος κατέχει καμπὴν πρώτην μετὰ χερσὶν,
Οὐρὴν δ' ἀκροτάτην, καὶ δεξιὸν ἀνέρος ὦμον.
Οὐ πολὺ πρὸς βορέην ἀπολείπεται, ἐς μέτρα δ' ἴσσα
Αἰετὸς ἐκτανύσας, δ' ὠκύπτερον ἐς νότου οἶμον
Δεξιτερὸν κύκλοιο παράπτεται· ὑδροχόος δὲ [?]
Αὐτοῦ ἔχει κεφαλὴν ἐπικύκλου· τῶν νεπόδων δὲ
Ὃς νοτιώτερός ἐστι, διχάζεται ἀλλ' ἐπὶ μῆκος.
Τοὺς μὲν παρβολάδην ὀρθοὺς περιτέλλεται ἄξων.

Etenim vetus auctor vitae Arati, a Victorio editae, teſtatur, olim illius poema varie deprauaſſe non modo pictores, grammaticos et aſtronomos interpretationibus ſuis, ſed etiam nonnullos truncando, interpolando. Prooemium aa) totum vsque ad verſum vndeuigeſimum alii plane omiſerunt, et Arati eſſe inſiciati ſunt. Alii tale ſcripſerunt exordium eſſe poematis Aratei:

Ἀμφί μοι ἠελίοιο περικλειτοῖο τε μήνης
Ἕσπετέ μοι Μοῦσαι — — —

Alii

aa) Conf. *Buhle* ad Aratum pag. 377. *Bandin.* catalog. MSS. gr. biblioth. Laur. II. pag. 63. *Harl.*

Alii in hanc ſententiam, veluti Anclidi cuipiam inſcriptum:

Ἀγκλείδη, ξείνων ἱερὸν θάλος, ἀ δ' ἄγε σύ μοι
Οὐρανίην ψαύσειας ἐπὶ τρίβον — — —

Vel Antigono, regi:

Ἀντίγονε ξείνων ἱερὸν θάλος — — —

Vel denique ſic:

Ἕπταχα σὺν δεκάδεσσι περιπλομένων ἐνιαυτῶν.

Ex his tot tamque diuerſis exordiis abunde conſtat, quantum in Arato praecipue ſibi permiſerit Criticorum audacia.

Arati Solenſis Apparentia, *M. T. Cicero* latinis verſibus, italicis vero *Ant. M. Saluinius*, qui nunc primum ex autographo biblioth. publ. Marucel. in lucem prodeunt, curante *Ang. Mar. Bandinio*, I. V. D. Laur. biblioth. reg. praefecto, qui *Hugonis Grotii* ſupplementa in Tullii verſionem et notas aliquot adiecit. Florent. 1765. 8.

Editionem vix commemoratione dignam eſſe cenſet *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 103. Grauius de ea et Bandinio iudicat *Buhle* praefat. pag. XXVI ſq.

Nouiſſima eaque optima eſt editio,

Ἀράτου — *Arati, Solenſis, Phaenomena et Dioſemea, graece et lat. ad codd. MSS. et optimarum edd. fidem recenſita. Accedunt Theonis ſcholia vulgata et emendatiora e cod. Mosquenſi, Leontii de ſphaera aratea libellus, et verſionum Arati poeticarum Ciceronis, Germanici, et R. F. Auieni, quae ſuperſunt. Curauit Io. Theophil. Buhle, Prof. Gottingenſ. vol. I. Lipſiae,* in offic. Weidmanniana. 1793. mai. 8.

M. Gul. Müllerus, Gymnaſii Altonani quondam Subrector, nouam Arateorum parauerat editionem et varia collegerat ſubſidia. Mortuo autem illo, cel. *Buhl.* operam ſuſcepit, et in emendandis, interdumque interpretandis Arati carminibus atque ſcholiis intelligenter verſatus eſt, lectionibus codd. Vratislau. ac Mosquenſis atque melioribus edd. vſus. In prolegomenis plurimorum codicum et editionum dedit notitiam. Volumen *ſecundum*, quod futuro anno (1794.) probabiliter lucem adſpiciet, commentationem de vita, opere et reliquis fragmentis Arati; obſeruationes cum in loca Phaenom. et Dioſemeorum difficiliora, tum in Theonis ſcholia et Leontii de ſphaera libellum; Ciceronis Germanici Caeſaris et R. F. Auieni reliquias nouis curis recenſitas vna cum planiſphaeriis et indicibus continebit.

Arati phaen. latine, F. R. Auieno interprete, ſunt quoque inter Auieni Opp. Matriti 1634. 4. — *lat.* interpretibus Cicerone, Auieno et Germanico Caeſare, inter *Maittaire* Opp. et fragmenta veter. poet. latinorum. Londini 1713. fol. vol. II. pag. 1546. — *latine* Germanico Caeſ. interpr. cum Hug. Grotii et Io. Conradi Schwarzii notis, inter Caeſ. Germanici Opp. a *I. C. Schwarzio* edita. Coburg. 1715. 8.

De his Ciceronis, Germanici et Auieni interpretationibus earumque edd. ſupra §. V. tum a Fabricio in biblioth. latina et a me in breuiore notitia litterat. rom. etc. copioſius diſputatum eſt.

Scripta

Scripta in quibus illuſtrantur aut emendantur Aratea, praeter memorata.

Ioſeph. Scaliger in commentario ad Manilii aſtronomicon libr. V. Heidelbergae 1579 et 1590. 8. paſſim Arati loca emendat illuſtratque.

Caeſii Baſſi commentarius in *Germanici Caeſaris* phaenomena Aratea recognitus, in *Io. Bapt. Fonteii* de priſca Caeſiorum gente commentariis. Bonon. 1582. fol. pag. 207 ſqq.

Io. Grammii obſeruationum graecarum ad Arati phaenomena ſpecimen. Hauniae 1710. 4.

In *Georg. d'Arnaud* Lection. graec. Hagae Comit. 1730. 8. ſunt animaduerſiones in Aratum eiusque ſcholiaſten.

Dorvillius in critica vanno quater prouocat ad codd. et emendat aut vindicat tot Aratei carminis loca.

Pauca loca e codd. tentat *I. Schrader* in libro emendationum, Leoward. 1776. 4. praef. pag. XVIII. et in libro obſeruationum, Franequerae 1761. 4. p. 51. — Vnum Arati, vnumque ſcholiaſtae locum emendat *Toup.* in emendation. in Suidam et Heſychium, III. pag. 501. et IV. pag. 363. — *Weſſeling.* in Obſeruatt. variarum libr. Traiecti ad Rhen. 1740. pag. 246 ſq. et *Valcken.* in diatr. in Euripidis perditorum dramatum reliquias pag. 48. A. 287. A. quaedam Arati verba emendarunt aut explicuerunt.

Georg. Beiche, praeſ. Cſtph. Cellario, diſp. de poetis ſcholae publicae vtilioribus, ſcil. de *Arato*, Dion. Periegeta, Virgilio etc. Halae Magdeb. 1706. 4. *Harl.*

IX. Scripſerat et alia Aratus, quae intercidere. Fuerunt autem haec [bb]):

Ἀνατομή. Suid. in Ἄρατος. [*Eudocia* p. 62. nominat ἀνατομὴν εἰς Παυσανίαν τὸν Μακέδονα.]

Εἰς Ἀντίγονον. Suid. [*Eudoc.* ἐπιθυτικὸν εἰς Θεόπρον, εἰς Ἀντίγονον.]

Ἀνθρωπογονία. Suid. [et Eudocia.]

Ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία. Suid. [Eudoc.] Vide infra in Κανών. Aratum ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀστρικῶν laudat *Tzetzes* ad Heſiodum I. Ἔργ. pag 6. b.

Διόρθωσις Ὀδυσσείας. Vide, quae dixi ſupra lib. II. cap. 2. §. 19 [et *Villoiſon.* Proleg. ad Homeri Iliad. pag. 34.]

Ἐλεγειῶν liber, ex quo de *Diotimo*, Adramyttenſi, poeta, diſtichon proferunt *Macrobius* V. 20. et *Stephanus Byz.* in Γάργαρα, *Anthologia* epigr. II. 40. pag. 239. [?]

Epicedium in Cleombrotum. Suid. [Ἐπικήδειον τὸν Κλεομβρότου Suidas, Ἐπικήδ. (omiſſo articulo praepoſitiuo,) Κλεομβρότου· *Eudoc.* Küſter. ad Suidae locum, tom. I. pag. 309.

bb) Auctor vitae apud *Iriartum* pag. 202. Arati diuerſa, inquit, exſtant opera; digna vero memoratu quatuor: vnum *de virtutibus medicinalibus*, (ἐν μὲν ἰατρικῶν δυνάμεων·) alterum *canonis ſectio*, (κανόνος κατατομή·) tertium *Phaenomena*; quartum *de ortu ſiderum*, (περὶ ἀνατολῆς·) quod quidem aiunt, non eſſe *Arati*, ſed *Hegeſianactis. Harl.*

309. ſcribendum putat Ἐπικήδειον vel εἰς Κλεόμβροτον, vel εἰς τὸν Κλεομβρότου θάνατον. *Harl.*]

Epicedium in fratrem Myrin. Auctor vitae a Victorio editae.

Epigrammata in Philen, Antigoni regis coniugem. Suid. [et Eudoc.]

Ἐπιθυτικόν. Suid.

Εἰς Θεόπροπον. Suid. et ſchol. Arati v. 259. vbi Θεόπρομον legitur. Sed ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον ἐπικηδείῳ citatur etiam in ſcholiis ad Iliad. Σ. 486. [in ſchol. Marcian. edit. Villoiſ. Homer. pag. 430. atque *Eudoc.*]

Epiſtolae, ſeu quas Arato ſuppoſitas a *Sabirio Pollone*, (Sabidio forte vel Sabinio Pollione,) contendebat Apollonides, Nicaenus: (Νικαεὺς pro ΚηΦεὺς legendum ex Ammonio, vt obſeruauit Bentleius.) Vita Arati, a Victorio edita et Suid. Has epiſtolas Meurſius male refert ad Aratum, Sicyonium. E Suida quidem coniicere poſſis, epiſtolas et carmine et proſa Aratum, Solenſem, ſcripſiſſe, vel ſub eius nomine lectas olim fuiſſe. [atque Eudoc. quae bis memorat epiſtolas, n. Ἠθοποιίας, ἐπιστολάς· et in fine: Ἐπιστολὰς, ὁμοίως καταλογάδην.] Verum haud accuratiſſimus auctor eſt Suidas.

Ἠθοπονίαι. Suid. quod perperam nonnulli reddunt *de moribus.* [Sed Eudoc. vt modo memoraui, Ἠθοποιίαι.]

Ἰατρικαὶ δυνάμεις. Auctor vitae et *Pollux*, qui II. 4. tres hexametros profert ex Arati ἰατρικοῖς.

Κανών. *Achilles Tatius* cap. 15 et 16. Iſagoges in Aratum, vbi teſtatur, auctorem hoc in libro ſingillatim egiſſe de quinque planetis. Forte non diuerſus hic liber fuit ab eo, qui Suidae eſt ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία. [vide notam, paullo ante ſubiectam.]

Περὶ Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος. Auctor vitae.

Ὀστολογία. Auctor vitae.

Παίγνια. Suid. [et Eudocia.]

Εἰς Παυσανίαν τὸν Μακεδόνα. Suid. [ἀνατομὴν εἰς Παυσ. τὸν Μακεδόνα, Eudocia, forſan rectius. *Harl.*]

Σκυθικός. Auctor vitae.

ΣπονδοΦόροι (ſcil. λόγοι vel ὕμνοι). Suid. [et Eudocia.]

Σύνθεσις εἰς Φαρμάκων Θηριακῶν ἐπιτηδείαν. Suid. reſpicit *Galenus* lib. II. de antidotis cap. 7. tom. II. pag. 445. [Eudoc. Σύνθεσιν Φαρμάκων ἰατρῶν ἐπιτηδείαν]

Ὕμνοι εἰς Πᾶνα. Suid. [*Eudocia*] ſiue vt auctor vitae ὕμνος. [vid. locum e vita Arati a me ad §. I. ſupra adſcriptum. *Harl.*]

Quid vero eſt, quod *Strabo* lib. X. pag. 486. de Gyaro agens, δηλοῖ δὲ, inquit, τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λεπτὸν (Xylander: *in minutis.*)

Ὦ Λητοῖ, σὺ μέν με σιδηρείῃ Φολεγάνδρῳ
Δειλὴ ἢ Γύαρον παρελεύσεαι αὐτίκ' ὁμοίην. [?]

X. Theo-

X. Theocrito, Catullo, Ouidio et aliis poetis plerisque graecis et latinis Arati nomen ita effertur, vt prima breui, media ſyllaba producatur [cc]); ſed Callimachus in epigrammate [dd]), primam produxit, ρ duplicando: vt in Ἄῤῥαβες, Πυῤῥηναῖον ὄρος et ſimilibus; mediam corripuit Simonides apud *Laertium* IV. 45. ſi lectio ſana fuerit, Sidonius et auctor poematii latini, Paulinus Nolanus, (vid. infra cap. de Manethone §. VIII.) in quo legas hunc verſum:

Aut Arati numeros, aut picta Manaethonis aſtra.

Alius autem ille et longe antiquior fuerit *Aratus*, (ni locus ille corruptus eſt,) cuius imaginem Simonides teſtatur Parios expreſſiſſe in ſuis numis. *Alius* quoque 2) fuit, cuius vitam Plutarchus conſignauit, *Aratus*, Sicyonius [ee]), praetor Achaeorum fortiſſimus et Polybio multis laudatus, noſtri Arati aequalis, auctor operis hiſtorici, XXX. amplius libros complexi: de quo, vt 3) de *Arato*, *Cnidio*, aegyptiacae hiſtoriae ſcriptore, *Voſſius* in Hiſt. Graecis. Etiam *Arati*, Sicyonii, dialogos ad Zenonem ab Athenaeo laudari, legas in doctiſſimi Meurſii Bibliotheca graeca. Sed Perſei, Stoici, conuiuales dialogos, non Arati, memorat *Athen.* lib. IV. pag. 162. 4) *Aratus*, Sicyonius, Sicyonii ducis, de quo iam dixi, filius, et ipſe praetor Achiuorum, de quo Polybius lib. IV. 5) *Aratus*, Tegeates, hiſtoriarum ſcriptor, quem ex Hygino obſeruat Meurſius, forte vero nomine vocabatur Araethus, Ἄραιθος, vt eſt in ſcholiis ad Apollonium. Vide Munckeri notas ad Hyginum cap. 1. Poetic. aſtronom.

XI. Index ſcriptorum, in quo *Hipp.* notat libros tres Hipparchi in Aratum. *Schol.* Scholia graeca ad verſum Arati, *Er.* Eratoſthenis cataſteriſmorum caput, *Germ.* paginam in ſcholiaſte latino Germanici, editionis Pariſ. apud Guil. Morellium, 1559. 4. *Leont.* libellum Leontii, mechanici, περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. *Vit.* 1. Vitam Arati a P. Victorio et Petauio editam. *Vit.* 2. Vitam alteram et prolegomena graeca, quae Arato praemittuntur. [*Vit.* 3. Vitam ab Iriarto et Ruhnkenio editam.] Et denique *Pſeud. Er.* libellum in Arati Phaenomena ſub falſis Hipparchi vel Eratoſthenis nominibus editum. His denique adiunxi [P] etiam ſcriptorum ab *Hygino* citatorum indicem, auctiorem, quam in editione Thomae Munkeri.

Achaeus. *Schol.* v. 172.

 Aegyptii.

cc) In epigrammate quoque *C. Heluii Cinnae* (Burm. anthol. vet. lat. epigr. II. epigr. 251. tom. I. pag. 440.) ſupra ad §. V. iam prolato, prima corripitur, ſecunda producitur:

Haec tibi Arateis multum vigilata lucernis etc.

Pariter in epigrammate Ptolemaei, regis, in Aratum, (quod *Vrſinus* in Virgilii collatione cum aliis gr. ſcriptor. pag. 13. (pag. 15. edit. Valcken.) primus dedit, et *Fell.* in edit. ſua Arati vitae graecae addidit,)

Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρατος ἔχει.

Harl.

dd) Apud *Fulu. Vrſin.* l. c. et *Fell.* l. m. ſcribitur a priore Ῥήσιες, a poſteriore Ῥήσεις Ἀρήτου σύγγονοι ἀγρυπνίης. Apud Fellum praeterea epigramma Antipatri in Aratum, quod incipit,

Γράμμα τόδ' Ἀρήτοιο δαήμονος, ὅς ποτε λεπτῇ etc.

Harl.

ee) Eius Effigiem vide, ſi placet, in Iac. Gronouii theſauro Antiq. Graecar. tom. III. lit. g. *Fabric.* conf. *Schmidii* diſp. de Arato cap. I. §. 1. vbi aliquot *Arati* ex antiquitate producuntur. *Harl.*

Aegyptii. *Schol.* v. 150. 152. 192. 359. 443. 544. 733. 752. 924. 946. Aegypti ſitus δελτωτὸν refert. v. 233.

Aeſchrioni inſcripſit Hipparchus ſuos in Aratum libros.

Aeſchylus. *Er.* cap. 24. *Hygin.* pag. 376. 384. 411. *Germ.* 123. ἐν Γλαύκῳ ποντίῳ. *Vit.* 1. Prometheo ſoluto. *Hygin.* pag. 371. ἐν Φορκύσι. *Er.* cap. 22. *Hygin.* pag. 376.

Aglaoſthenes. *Germ.* pag. 127. ἐν τοῖς Ναξιακοῖς. *Er.* cap. 2 et 30. *Hygin.* pag. 358. 387. Male in *Germ.* pag. 106. Agatoſthenes in Aſiaticis carminibus.

Alcman. *Vit.* 1.

Alexander, Aetolus, Arati aequalis. *Vit.* 2. cuius in epiſtolis Aratus meminit. *Vit.* 1. [*Vit.* 3.] Non alius forte Alexander, qui laudatur ab *Hygino* pag. 395.

Amphianus, tragoediarum ſcriptor. *Germ.* pag. 130.

Amphis, Comicus. *Germ.* pag. 106. *Hygin.* pag. 356.

Anacreontis verſus. *Hygin.* pag. 370.

Anaxagorae ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Anaximander. *Germ.* 145.

Anaximenis ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

[*Antagoras.* *Vit.* 3. ſed vid. not. Hemſterh.]

[Antigonus ἐν τοῖς περὶ Ἱερώνυμον.]

Antimachus. *Vit.* 1.

Antiſthenes. *Germ.* pag. 236. ἐν τῷ Ἡρακλεῖ. *Er.* cap. 40.

Apollinaris. *Schol.* v. 1051.

Apollonides, Νικαεὺς, (ita leg. pro Κηφεὺς·) Arati epiſtolas et Euripidis (vide quae ſupra lib. II. cap. 10. §. XXIII.) ſuppoſitas eſſe exiſtimabat. *Vit.* 1.

Apollonius (poeta). *Schol.* v. 988. Apollonius, qui Aratum commentario illuſtraſſe colligitur ex Vita 1.

Aratus. *Er.* cap. 2. 9. *Hygin.* pag. 359. 370. 389. 401. 431. 449. 461. 465. 466. πρὸς τὸ κλίμα τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Λακεδαιμονίων δοκεῖ τὴν τῶν Φαινομένων πραγματείαν συνθεῖναι, καὶ ἔστι πιθανὸν ἐκεῖσε διατρίβειν ἔνθα καὶ τοὺς λόγους ἐποίησεν. *Schol.* v. 498. πρὸς τὸ τῆς Ἑλλάδος κλίμα τὰ Φαινόμενα πραγματευσάμενος. *Pſeud. Er.* cap. 7. (Aliter *Hipp.* e quo vide quae ſupra §. 2. pag. 452.) Διοσημεῖα ἄλλο βιβλίον σφόδρα βιωφελές. *Schol.* v. 373. τὰς δὲ αἰτίας ἑκάστων ἀφανεῖς οὔσας παρίησι καὶ στοχασμοὺς ἀδήλους οὐ διεξέρχεται καθάπερ οἱ φιλόσοφοι. *Vit.* 2. τὸ ἑαυτοῦ ποίημα καὶ ποιητικόν πως [P] θελήσας εἶναι, ἀλλ' οὐχὶ μόνον φυσικόν. *Schol.* v. 28. ἰστέον δὲ, ὅτι τὰ περὶ ἄστρων τῷ Ἀράτῳ εἰρημένα οὐ πάνυ καλῶς εἴρηται, ὡς ἔστιν ἔκ τε τῶν Ἱππάρχου καὶ Πτολεμαίου συντεταγμένων περὶ τούτων μαθεῖν· Αἴτιος δὲ πρῶτον μὲν ἐπεὶ καὶ τὰ Εὐδόξου. οἷς μάλιστα ἠκολούθησεν ὁ Ἄρατος, οὐ λίαν ὀρθῶς εἴληπται, ἔπειτα δὲ ὅτι οὐ πρὸς τὸ ἀκριβὲς, ὥς φησι Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστὴς, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρήσιμον τοῖς ναυτιλλομένοις· ταῦτα οὕτως διαγέ-

διαγέγραπται, εἰκότως δὲ ὁλοσχερέστερον διὰ τούτων διαλαμβάνει. Leont. Οἱ μὲν εὐθεῖς (εὐήθεις) προγράφουσι τὰ ποιήματος τὰ Φαινόμενα, οἱ δὲ ἀκριβεῖς τὴν διάθεσιν καὶ κίνησιν τῆς σφαίρας. *Vit.* 2. Ὅμηρον μὲν ἓν εἶδος γραφέων βλάπτει τῶν βιβλιογράφων, Ἄρατον δὲ δύο, βιβλιογράφων τε καὶ ζωγράφων. *Vit.* 2. [*Vit.* 3.] his Aſtronomos, Grammaticos et Geometras addit. *Vit.* 1. Alii in Aratum Scholiaſtae. *Schol.* v. 559. Heſiodi imitator Aratus. v. 45. Homeri quoque. *Vit.* 2. ſed in argumento ipſo potiſſimum ſecutus eſt Eudoxum. (vide quae ſupra §. II. ex *Hipp.* et *Vit.* 1. [ac *Vit.* 3.] etc.) Aratus ἐν τῷ εἰς Θεόπροπον ποιήματι. *Schol.* v. 259. Medicus fuit. *Vit.* 1. vbi et alia eius ſcripta recenſentur, quae ſupra ordine retuli.

Alius Aratus, Cnidius, cuius fuerunt Aegyptiacarum hiſtoriarum libri. *Vit.* 1. Aratus, Sicyonius, cuius πολύβιβλος ἱστορία libris XXX. *Vit.* 1.

Archibius ad Antiochum, Syriae regem, ſcripſit. *Germ.* pag. 147.

Archilochus. *Schol.* v. 1003. *Vit.* 1.

Areithus (al. Araetus, Aritus vel Ariethus), Tegeates, hiſtoriarum ſcriptor. *Hygin.* pag. 358. 370. Ἄραιθος apud Lucill. Tarrhaeum pag. 41. Voſſio Ἀρήιθος.

Qui Argolica conſcripſerunt. *Hygin.* pag. 367.

Arion, citharoedus. *Schol.* v. 316.

Ariſtarchus, grammaticus. *Schol.* v. 28. 254.

Ariſtomachus. *Hygin.* pag. 407.

Ariſtophanes. *Schol.* v. 1047.

Ariſtophanis, Byzantii, Phaenomena. *Vit.* 1.

Ariſtoteles. *Schol.* v. 880. 948. 1094. Philoſophus, qui de animalium ratione diſſeruit. *Germ.* pag. 131. ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ. *Er.* cap. 34. ἐν τοῖς περὶ θηρίων. *Er.* cap. 41. libro de beſtiis. *Germ.* pag. 136. Eius ſententia de iride. *Schol.* v. 940. de cometis. v. 1091.

Ariſtotherum, mathematicum, dicitur audiſſe Aratus. *Vit.* 2.

Artemidorus. *Germ.* pag. 128. ἐν ταῖς ἐλεγείαις, ταῖς περὶ ἔρωτος αὐτῷ πεποιημέναις βίβλοις. *Er.* cap. 31. omiſſus Voſſio poeta.

Aſclepiades. *Schol.* v. 7. *Hygin.* pag. 395. Myrleanus lib. XI. de Grammaticis. *Vit.* 1.

Aſtraeus. *Vit.* 1. antiquus mathematicus. *Schol.* v. 97.

Aſtrologi. *Schol.* v. 88. antiqui. *id.* v. 364. 440. 637. 741. 754. 862. 1068. recentium quidam. v. 400. σχεδογραφία in ſphaera, contraria eſt οὐρανοθεσία [?] in coelo. v. 248. 250. ὡς συντρέχειν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τὸν καταστερισμόν. v. 325. nominum aſtris impoſitorum quintuplex ratio. v. 27. Sphaerae ſiue globi coeleſtes aetate Leontii a deſcriptione Claudii Ptolemaei nonnihil, et a ſphaera Arati plurimum diſſidentes. *Leont.*

Athenodorus, Arati pater. *Vit.* 1 et 2. [et 3.] Alius frater Arati. *Vit.* 1 et 2. [et 3.] qui primus Zoilo, Homeromaſtigi, ſe oppoſuit. *Vit.* 2.

Attalus in Aratum. *Hipp.* vide ſupra §. 3.

Auctor

Auctor verſuum, quibus dicta ſeptem ſapientum comprehenduntur. *Hygin.* pag. 278.

Caeſar. *Germ.* 143. 144. 145.

Callimachus. *Germ.* pag. 131. *Schol.* v. 146. 298. 967. *Hygin.* pag. 390. 400. 406. 408 Arati aequalis. *Vit.* 2. *πολύϊστωρ ἀνήρ.* *Vit.* 1. qui Arati meminit in epigrammatibus, et iis, quae ad Praxiphanem ſcripſit. *Vit.* 1. [*Vit.* 3.]

Calondas, Arati frater. *Vit.* 2. Caliondas. *Vit.* 1.

Chaldaei. *Germ.* pag. 144. *Schol.* v. 140. 242. 752.

Chares, grammaticus. *Schol.* v. 254.

Cicero. *Hygin.* pag. 467. in Phaenomenis. *Hygin.* pag. 49.

Cleoſtratus, Tenedius. *Hygin.* pag. 379.

Conon, mathematicus. *Schol.* v. 146. Samius. *Hygin.* pag. 400. citatur etiam ab Achille Tatio ad Aratum. conf. Cuiacium XV. 33. Obſeruatt.

Crates, (grammaticus). *Schol.* v. 62. 254.

Crates, poeta. *Er.* cap. 25. *Germ.* pag. 104. tragoediarum ſcriptor. *Germ.* pag. 124.

Crates, comicus, a Veſta incipiens profari carmina. *Germ.* pag. 103.

Κρητικὸς μῦθος. *Schol.* v. 46. *ὁ τὰ Κρητικὰ ἱστορῶν.* infra in Epimenide; qui *Cretica* conſcripſit. *Hygin.* pag. 367.

Cteſias. *Er.* cap. 38.

Cyrenaeus, qui Aratum epigrammate decorauit, (Callimachus) *Vit.* 2. *γηραιῷ δὲ τῷ Κυρηναίῳ ἐπεβάλλετο, παρ᾽ οὗ καὶ ἐπιγράμματος ἠξιώθη* Legitur illud in *Vit.* 1.

Democriti ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Diodorus. *Germ.* pag. 104. *Schol.* v. 223. 254. Refertur et Diodotus quidam inter eos, qui Aratum ſcriptis ſuis illuſtrarunt, vt dixi ſupra §. III.

Diogenes, Erythraeus. *Hygin.* pag. 405. male alii *Diognetes.*

Dionyſi ſtellae, *Ὄνοι.* *Schol.* v. 148. Oenopion, Dionyſi et Ariadnae filius. *Schol.* v. 637.

Dionyſius, Heracleotes, Arati praeceptor. *Vit.* 1 et 2. [*ἐν τῷ περὶ συγκρίσεως Ἀράτου καὶ Ὁμήρου.* *Vit.* 3. acriter iudicat de Arato.]

Dores. *Schol.* v. 19. 254.

[*Doſitheus*, politicus, *ἐν τῷ πρὸς Διόδωρον.* *Vit.* 3.]

Elpidio, ſcholaſtico, ſphaeram Arateam conſtruxiſſe ſe teſtatur *Leont.*

Ennius. *Hygin.* pag. 24. [?]

Epimenides. *Germ.* pag. 125. *ὁ τὰ κρητικὰ ἱστορῶν.* *Er.* cap. 27. *Germ.* pag. 107. *Hygin.* pag 248. 367.

Eratoſthenes. *Germ.* pag. 116. *Schol.* v. 225. 402. 469. *Hygin.* pag. 361. 363. vbi eius verſus, 369. 371. bis 377. 382. 386. 392. 400. 403. 415. 417. 424. *ἐν τῷ πρώτῳ γεωγραφουμένων.* *Vit.* 1.

Eubulus.

Eubulus. *Hygin.* pag. 404.

Euctemon. *Germ.* 145.

Eudoxus, Cnidius. *Schol.* v. 83. 754. 770. eum in plerisque ſecutus eſt Aratus, nec ſemper recte cepit. *Leont.* Vide et quae ex *Hipp.* et *Vit.* 1. dixi ſupra §. II. vbi de duplici eius ſcripto, quorum alterum ἔνοπτρον, alterum phaenomena.

Euhemerus. *Hygin.* pag. 377. 379. 417.

Eumelus, Corinthius. *Hygin.* pag. 256.

Euphorion. *Schol.* v. 33. 172. eius verſus quidam afferuntur ad v. 519.

Euripides. *Er.* cap. 15. 16. *Germ.* pag. 117. 118. 119. *Schol.* v. 970. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 20. 24. 374. 375. 376. 377. 394. ἐν Ἀλκήστιδι *Er.* cap. 29. Ἀνδρομέδᾳ. *Er.* cap. 17. *Hygin.* pag. 374. 376. Ἐρεχθεῖ. *Schol.* v. 172. Menalippa. *Hygin.* pag. 390. Φαέθοντι. *Schol.* v. 172. Φρίξῳ. *Er.* cap. 14.

E Fulgentii lib. I. Mythologiae. *Germ.* pag. 141. e lib. II. cap. vlt. *Germ.* pag. 143. auctore non nominato.

Gentiles. *Germ.* pag. 142. Etiam in graecis *Schol.* ad Aratum v. 537. ἕλληνες ponuntur pro *Ethnicis*, vnde et illorum collectorem perinde vt ſcholiaſten Germanici conſtat fuiſſe Chriſtianum. Sed pro Graecis occurrit v. 733. 740. 752. et alibi.

Hegeſianactis Phaenomena. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 370. 381. 404.

Hegeſias. *Hygin.* pag. 415.

Hellenismus. *Schol.* v. 529.

Heraclides, Ponticus. *Hygin.* pag. 415. ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης. *Er.* cap. 29.

Hermes Δελτωτῦ ſignum inter ſidera retulit. *Schol.* v. 233. lyram Arcadicam v. 596. ſiue χέλυν ἑπτάχορδον. v. 268. 269. leporem. v. 338.

Hermippus. *Schol.* v. 316. 436. Eius Phaenomena, ſiue de ſideribus. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 366. 393.

Herodianus. *Schol.* v. 342.

Herodotus. *Germ.* pag. 104. *Schol.* v. 26. Mileſius. *Hygin.* pag. 360.

Heſiodus. *Er.* cap. 1. 19. 32. *Germ.* pag. 106. 112. 120. 128. 133. *Schol.* v. 1. 15. 22. 27. 33. 97. 102. 152. 172. 205. 298. 322. 408. 559. 101. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 356. 391. 401. 407. in Theogonia. *Er.* cap. 9. Male *Heſiodes* pro *Heſiodo* legitur *Germ.* pag. 145. Heſiodi imitator Aratus. *Schol.* v. 45. et *Vit.* 1. 2. [P] ἐν τῇ ἀστρικῇ βίβλῳ τὰ ὀνόματα διδάσκει ὑάδων. *Schol.* v. 245. Ὁ γὰρ Ἡσίοδος φυσικευόμενός φησιν, ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων etc. *Vit.* 2.

Hipparchus. [ἐν τοῖς πρὸς Εὔδοξον καὶ Ἄρατον· *Vit.* 3.] *Er.* cap. 24. *Schol.* v. 254. 269. Arato antiquior eſſe falſo traditur in *Schol.* v. 83. 754. quum Aratum correxerit, vt agnoſcit *Scholiaſtes* ad v. 240. et *Leont.* ſtellas numerauit mille et octoginta. *pſeud. Er.* cap. 6. Librum Apodicticum de coorientibus et cooccidentibus aſtris promittit *Hipparchus* lib. II. τὰς δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν ἀποδείξεις ἐν ἄλλοις συνετάξαμεν οὕτως, ὥς τε

ἐν παντὶ τόπῳ σχεδὸν τῆς οἰκουμένης δύνασθαι παρακολουθεῖν ταῖς διαφοραῖς τῶν συνανατολῶν καὶ συγκαταδύσεων.

Hippias. *Schol.* v. 172.

Hippocrates, Pythagoricus. *Schol.* v. 1091. eius ſententia de Cometis. ibid.

Homerus. *Schol.* v. 1. 5. 14. 26. 27. 39. 45. 62. 91. 100. 132. 139. 155. 177. 192. 208. 250. 254. 286. 322. 327. 342. 420. 443. 501. 526. 585. 641. 664. 733. 741. 909. 921. 949. 966. 1010. 1023. 1047. *Germ.* pag. 103. 104. 110. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 256. 360. 366. 397. 411. Iliad. B. id. pag. 378. Odyſſ. pag. 467. Vide et ſupra in Athenodoro.

Μεταχειρήσεις Ὁμηρικαί. *Schol.* v. 24.

Homeri imitator Aratus. *Vit.* 2.

Horologiorum et *γνώμονος* mentio. *Schol.* v. 499.

Hyginus genealogiarum, a ſe ſcriptarum, librum I. laudat pag. 376.

Iſidorus in Naturalibus ſiue in Phyſicis. *Germ.* pag. 136.

Iſter. *Hygin.* pag. 409. 413.

Iulianus. Vide infra in Theon.

Lacedaemoniorum et Aegyptiorum claues. *Schol.* v. 192.

Laſi Magnetis Phaenomena. *Vit.* 1.

Leo, qui de rebus Aegyptiacis ſcripſit. *Hygin.* pag. 304.

Mathematici et Grammatici, de varietate lectionis diſceptantes. *Schol.* v. 23.

Mathematicorum ſententia, ſolem duodeuiceſies maiorem eſſe terra. v. 541.

Menander, Arati aequalis. *Vit.* 1.

Meton, antiquus aſtronomus: eius *πίνακες ἐννεακαιδεκαετηρίδων*. *Schol.* v. 752.

Metrodori ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

Mnaſeas. *Hygin.* pag. 395. libro I. de Europa. *Germ.* pag. 143.

Mnaſeas Arati pater a quibusdam traditur. *Vit.* 2. [?]

Muſaeus. *Er.* cap. 13. *Germ.* pag. 115. 116. 123. *Hygin.* pag. 379. lyra ab Orpheo accepta. *Schol.* v. 269.

Myris, Arati frater. *Vit.* 1 et 2.

Myrtilus. *Germ.* pag. 116. *Schol.* v. 172.

Μυθολόγοι. *Schol.* v. 156. 161. 254. 259.

Nauplius vrſam maiorem primus obſeruauit. *Schol.* v. 27.

Nicander. *Schol.* v. 254. 637. 916. 946. Theriaca ſcripſit, Arato duodecim Olympiadibus iunior. *Vit.* 2. ſub quinto vixit Ptolemaeo, aſtrologus. *Vit.* 2 et 1. vbi et Alexipharmacon mentio.

Nigidius. *Germ.* pag. 109. 112. 116. 120. 121. 125. 127. 129. 141. 143.

Orpheus.

Orpheus. *Vit.* 1.

Orphei lyra. *Hygin.* pag. 372. nouem chordarum. *Germ.* pag. 123. *Schol.* v. 269. carmen, quo deorum progeniem apud inferos laudauit. *Hygin.* pag. 371.

Ouidius. *Hygin.* pag. 256.

Panyaſis. *Germ.* pag. 113. ἐν ἡρακλείᾳ. *Er.* cap. 11. *Germ.* pag. 107. *Hygin.* pag. 369.

Parmeniſcus. *Hygin.* pag. 360. 378.

Periander, Rhodius, infra in Piſander.

Peteſiides, Gnoſius, hiſtoriarum ſcriptor. *Hygin.* pag. 366.

Perſeus, philoſophus, Arati praeceptor. *Vit.* 2. [*Vit.* 3. vixit cum Arato. vid. ibi not. Hemſterhuſ.]

Pherecydes. *Schol.* v. 172. *Er.* cap. 3. 19. *Germ.* pag. 107. 120. 131. *Hygin.* pag. 361. 391. 395. Athenaeus ſiue Athenienſis. *Germ.* pag. 116. 123.

Philarchus. *Hygin.* pag. 413.

Philemon. *Vit.* 1.

Philetas, Arati aequalis. *Vit.* 2.

Philippus, mathematicus. *Hipp.* lib. I.

Philiſcus. *Germ.* pag. 113.

Philon, comicus. *Germ.* pag. 104. (an Philemon?)

Philoſophi. *Schol.* v. 956. οἱ πρότεροι φιλόσοφοι. *Schol.* v. 862.

Phyſici et poetae. *Schol.* v. 19. 21.

Phyſici et mathematici, quorum princeps Plato. *Schol.* v. 456.

Pindarus. *Schol.* v. 1. 10. 110. 282. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 408. 411.

Piſander ſiue Piſandrus. *Hygin.* pag. 390. Rhodius. *Er.* cap. 12. Male Periander, Rhodius, in *Germ.* pag. 114.

Plato, phyſicorum philoſophorum, et mathematicorum princeps. *Schol.* v. 456. ἐν νόμοις. *Schol.* v. 1. 14.

Plutarchus. *Schol.* v. 819. 828. 1035. 1044. 1047. 1051. 1094.

Poetae. *Schol.* v. 956.

Polyzelus, Rhodius. *Hygin.* pag. 381.

Poſidonius. *Schol.* v. 880. Eius ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Prudentii verſus ſunt in Symmachum 365. qui ſine nomine auctoris citantur, *Germ.* 143.

Ptolemaei, regis, quatuor verſus. *Vit.* 1. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν ἰδιοφυέσιν. [P]

Ptolemaeus ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς συντάξεως. *Leont.* ἐν τετάρτῳ καὶ ὀγδόῳ. *Leont.* πᾶσαι γάρ, ὡς οἶσθα, αἱ νῦν φερόμεναι σφαῖραι Πτολεμαίῳ μὲν ἔν τισιν, Ἀράτῳ δὲ μετὰ τὸ πλεῖστον οὐ συμφωνοῦσι. *Leont.*

Pytheas, Maſſilienſis. *Hipp.* lib. I.

Pythagorici. *Schol.* v. 806. eorum ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Romanorum menſi Ianuario reſpondet Aegyptiorum Tybi. *Schol.* v. 286. 408. Martio Pharmenoth. *id.* v. 462. Aprili Pharmuti. *id.* v. 246. Iulio et Auguſto Epiphi. *id.* v. 332 et 443. Septembri Thoth. v. 443. 513. Octobri Phaophi. *id.* v. 443 et 462. Decembri χοιάχ. *id.* v. 300 et 314.

Sabirius, (Sabinius vel Sabidius,) Pollio, auctor epiſtolarum, Arato et Euripidi tributarum. *Vit.* 1.

Sibyllae oracula. *Germ.* pag. 146.

A Solone Lindio, dictae Soli Ciliciae, quae deinde Pompeiopolis. *Vit.* 2. Sed Soli in Cypro, dictae a Solone, Athenienſi, cuius conſilio eam vrbem condidit Cypranor, rex. *Vit.* 1. vbi quatuor verſus e Solonis ad Cypranorem elegiis.

Sophocles. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 375. carminum vates. *Germ.* pag. 118. ἐν Ἀνδρομέδᾳ. *Er.* cap. 16. 36.

Sophron in mimo, qui nuncius inſcribitur. *Germ.* pag. 103.

Soſitheus. *Er.* cap. 28. tragoediarum ſcriptor. *Germ.* pag. 127. *Hygin.* pag. 402.

Sporus. *Schol.* v. 541. eius de cometis ſententia. *id.* v. 1091. Σπόρος ὁ ὑπομνηματιϛής. *Leont.* vbi ex eo notat, Aratum non ad mathematicorum ἀκρίβειαν, ſed in nautarum vſus de aſtris ſcripſiſſe.

Stoici. *Germ.* pag. 104. *Schol.* v. 1.

Syri piſcibus abſtinent in honorem Veneris. *Schol.* v. 239.

Thales. *Schol.* v. 172. ὁ σοφὸς, vrſae minoris obſeruator. *id.* v. 27. 39. genus refert ad Phoenices. *id.* v. 39. primus de rebus aſtrolog disquiſiuit, et primus arcton adpellavit, natione Phoenix. *Hygin.* pag. 360.

Thamyris, a Muſis excoecatus. *Hygin.* pag. 370.

Theocritus. *Vit.* 1.

Theodori, mechanici, in gratiam, de ſphaera Aratea conſtruenda ſcripſit *Leontius.*

Theoni (Alexandrino, de quo infra lib. V.) ſcholia graeca in Aratum tribuuntur, cuius etiam, vt videtur, in calce epilogus ad Iulianum quemdam ſubiicitur, in quo negat, ſe, auctor, aliorum Arati interpretum inſtar digreſſiones ineptas captaſſe, ſed potius ſuccincte adnotare voluiſſe, quae ad rem facerent, et ἐγκαίρως concinnaſſe τὰς ἐξηγήσεις, ita, vt decet virum mathematicum ac philoſophum. [¶] Ceterum integra qualia habemus ſcholia in Aratum graeca, Theoni haud tribuenda eſſe, iam notaui ſupra §. IV. Vide et quae obſeruo ſupra, in Gentiles. [conf. Fabric. Bibl. Gr. vol. IV. vet. edit. pag. 451. *Warton.* ad Theocritum I. pag. 135 ſq. *Harl.*]

Theophraſtus. *Schol.* v. 1047.

Theſeus, eruditus omni genere artium. *Hygin.* pag. 370.

Timochares. *Schol.* v. 269.

Tragici.

Tragici. *Schol.* v. 455.

Tubero. *Germ.* pag. 143.

Virgilius. *Germ.* pag. 141. 143.

[Zeno, ſtoicus, quo cum verſatus eſt Aratus. *Vit.* 3.]

Zenodotus, Aetolus. *Germ.* pag. 104.

Zenodotus, Mallotes. *Schol.* v. 33.

Zoilus, ſupra in Athenodoro.

XII. Arato praeclarum ERATOSTHENIS, Cyrenaei, iungo ingenium, non quo aequales plane fuerint, quamuis nec Arato multo iunior Eratoſthenes, ſed quia ſcriptorum eius reliquias Arato iunxit illuſtris Fellus. Natus eſt Eratoſthenes ff) Olympiade CXXVI. 1. (ante Chriſtum 276.) patre Aglao, vt vocat Lucianus gg), licet Suidas addat, Ambroſium ab aliis adpellari, quod forte aui nomen fuit.

[Floruit, ſaltem bibliothecae Alexandrinae praeeſſe coepit circ. A. M. 3777. Olymp. CXXXVIII. 1. ante C. N. 226. V. C. 526. notante *Saxio* in Onomaſt. tit. I. pag. 109. De Eratoſthene modo plura, modo pauciora ſcripſerunt

Voſſius I. de hiſt. graec. cap. XVII. pag. 80—90. et de ſcientiis mathematicis, cap. XXXIII. §. 3. pag. 158.

Ionſius de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 7. §. 1 et 2. pag. 174 ſqq. edit. Dornii.

Simſon in chron. cathol. part. V. ad Olymp. CXLVI. A. M. 3809. ante Chr. 194. V. C. 558. in quem annum confert Eratoſthenis obitum.

Montucla hiſtor. matheſ. tom. I. part. I. pag. 252—256. qui eius ingenium inuentaque laudat, atque refert iudicium de Eratoſthene et quarumdam Eratoſthenicarum obſeruationum aſtronomicarum examen, quod tulit atque inſtituit *Ricciolus* in Geog. et hydrog. reform. et Alm. nou. libr. III. cap. 27.

Heilbronner in hiſtoria matheſeos vniuerſae lib. I. cap. 10. pag. 249 ſqq. — *Hamberger* zuverläſſ. Nachrichten etc. I. pag. 351 ſqq.

Inprimis laudem merent *Laurent. Ancher* et *Günther Car. Fried. Seidel.* Prior ſcripſit diatriben in fragmenta geographicorum Eratoſthenis, partic. I. Gottingae 1770. 4. Atque optandum eſt, vt nomen ſoluat: promiſit enim, ſe non ſolum librorum Eratoſth. geographicorum, ſed reliqua quoque, quotquot reperire potuit, fragmenta, aliquando in lucem editurum eſſe. In hac prima diatribe vna cum vita Eratoſthenis collegit, docteque emendauit atque explicuit XX. fragmenta, quae ad initium libri primi pertinent. Poſterior collegit fragmenta trium librorum geographicorum variique generis docte ſuſeque illuſtrauit obſeruationibus, praemiſſa commentatione de Eratoſthene iisque, quos ſequutus eſt, auctoribus. Inſcriptus eſt libellus: *Eratoſthenis geographicorum fragmenta. Edidit G. C. Fr. Seidel.* Göttingae 1789. 8.

ff) *Suid.* Ἐρατοσθ.

gg) *Lucianus* Macrob. extrem.

Inſuper praedicanda eſt ſollertia atque diligentia cl. *Conr. Mannerti*, qui in libro egregio, *Geographie der Griechen und Römer*, Noribergae 1788. 8. pag. 91 ſqq. primum paucis exponit vitam Eratoſthenis, tum de eius ingenio, meritis, virtutibus vitiisque mathem. iudicat; dein examinat Polybii, Hipparchi, Poſidonii et Strabonis de illo iudicia, interdum iniqua. De Strabone iam iudicauit Fabric. infra in catalog. voc. Γεωγραφέμενα. Denique Mannert pag. 98 ſqq. acute lateque explicat Eratoſthenis ac Strabonis artem geographico-mathematicam. — Ego quoque in introduct. in hiſtor. L. Gr. part. I. pag. 541 ſqq. egi de Eratoſthene. *Harl.*]

Praeceptores habuit e ciuibus ſuis [hh]) Lyſaniam, grammaticum, et Callimachum, in omni genere litterarum excellentem virum, praeterea [ſi *Straboni* I. 15. fides eſt habenda, Zenonem, Stoicum, vid. *Ancher* pag. 4. et] Ariſtonem, Chium, philoſophum, de quo ſupra in Stoicis dixi. Ipſe ingenio et induſtria hoc eſt adſecutus, vt grammatici et poetae et philoſophi ac geometrae nomine a Luciano celebretur, Plinio [ii]) iudice, fuerit *in omnium quidem literarum ſubtilitate et in hac vtique* (Geometria) *praeter caeteros ſollers.* [Inter medicos nominat eum Fabric. B. Gr. XIII. pag. 153.] Hinc alii eum πένταθλον adpellarunt, velut quemdam in omni erudito puluere quinquertionem; alii Platonem alterum [kk]), propter ſingularem, qualis fuerat etiam in Platone, mathematicarum diſciplinarum cum reliqua philoſophia et eruditione coniunctionem; denique dictus fuit *βῆτα* [ll]) *beta eruditorum*, quod ſi non

hh) *Suid.* [de *Lyſania* vid. *Ionſium* de ſcript. hiſt. philoſ. II. cap. 2. §. 5. pag. 147. Dorn.]

ii) *Plin.* lib. II. Hiſt. cap. 108.

kk) Vide ſupra in vol. III. pag. 58. not. col. b. Hinc inter Platonicos relatus eſt. vid. vol. III. pag. 127. Sed inter Stoicos quoque numeratus eſt. vid. vol. III. pag. 562. *Harl.*

ll) *Marcianus Heracleotes* in Periplo pag. 63. Καὶ μετ' ἐκεῖνον (Τιμοσθένην) Ἐρατοσθένης, ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τὰ μουσεῖα προστάντες. Idem teſtantur Heſych. illuſtris et Suidas, licet apud hunc βήματα ſcribatur, quod doctiſſ. *Woweranus* cap. 2. §. 9 — 11. Polymathiae parum veriſimiliter ita expoſuit: *tanquam in adſcenſu ac gradibus haereret*, nec *ad ſummum peruenire contenderet.* Sed recte Suidam ex Marciano et Heſychio emendandum cenſent viri praeclariſſimi, Meurſius, Heraldus, Voſſius, Ionſius, Neocorus. *Humfredo* autem *Hody*, exquiſitae et ipſi eruditionis viro, aegre adſentior, qui lib. I. de bibliis originalibus cap. 8. pag. 47. ideo Eratoſthenem dictum eſſe βῆτα ſuſpicatur, quod Zenodotus primus, Eratoſthenes ſecundus fuerit praefectus bibliothecae Alexandrinae: quam eius ſententiam in libro contra Ariſteam pridem edito pag. 163. poſt Marsham. pag. 3. Chron. Can. propoſitam amplexus eſt *Io. Nicolai de Moſe* alpha et Chriſto A et Ω. dicto Lugd. Bat. 1703. 12. pag. 38. [conf. Fabric. B. Gr. lib. V. cap. 38. pag. 441.] Sed, ne dicam, aliam rationem ab Heſychio et Suida diſerte adferri, deinde parum certum eſſe, an alius fuerit vel ante Zenodotum, Epheſium, vel inter hunc et Eratoſthenem bibliothecae illius praefectus, nusquam certe legimus, Zenodotum dictum alpha: neque Apollonium gamma, neque Ariſtonymum delta, quos illi theſauro librario poſt Eratoſthenem praefuiſſe conſtat. Quamquam alioqui notum eſt, litterarum nomina viris quibusdam ob varias cauſas indita eſſe, vt ex *Ptolemaei Hephaeſtionis* lib. V. apud Photium cod. CXC. *Sozomeno* III. 13. *Palladio* in Lauſiaca pag. 90 ſq. iam pridem notarunt viri docti, *Reineſius* lib. I. Var. lect. cap. 9. *Biſciola* tom. II. Hor. ſubſeciu. lib. 17. cap. 20. *Ionſius* lib. II. cap. 17. *Chevreus* in Chevreanis tom. I. p. 201 ſq. *Hugo Menardus* ad Concordiam regularum pag. 165. etc. In Koenigii biblioth. legas, Cardanum libro XVI. de ſubtilitate, vt Archimedi primum, ita Eratoſtheni ſecundum locum tribuere inter XII. viros, ingenii laude praeſtantiſſimos. Sed Eratoſthenis, quod miror, ne meminit quidem inter illos Cardanus. Ceterum duodecim viri, quos a ſingulari ingenii et inueniendi ſubtilitate prae ceteris omnibus ibi effert tom. III. Opp.

non primas [ſ] antiquioribus illis merito relinquendas, certe ſecundas in omni doctrina tulerit. Philologi vero nomen ſibi, Suetonio mm) teſte, vindicauit primus. A Ptolemaeo tertio, ſiue Euergete, qui Olymp. CXXXIX¾. diſceſſit nn), arceſſitus, praefuit Alexandrinae bibliothecae per integrum regni Philopatoris tempus, vsque ad annum Ptolemaei Epiphanis decimum vel duodecimum. Inter diſcipulos eius Menandrum, (diuerſum a comico celebri,) Mnaſeam, Ariſtin aliosque, inſignis fuit Ariſtophanes, Byzantius, Ariſtarchi praeceptor, de quibus in Grammaticis erit opportunus dicendi locus oo). Obiit Eratoſthenes ex inedia prae taedio, ex hebetata oculorum acie concepto, Olymp. CXLVI. 1 vel 3. anno aetatis LXXX. vel vt Lucianus pp) LXXXII. ante Chriſtum 196 vel 194. [Ex *Cenſorino* de die natali cap. XV. efficit *Ancher* l. c. pag. 5. not. 13. Eratoſthenem, anno aetatis octogeſimo expleto, anno demum octogeſimo primo deceſſiſſe.]

XIII. E ſcriptis eius exſtat libellus καταστερισμῶν, ſiue deſcriptio aſtrorum ſingulorum, et hiſtoria eorumdem fabularis. [cod. mſt. ab editis interdum diſcedens, eſt inter codd. gr. Matrit. teſte *Iriarto*, catalog. pag. 242.] Apud [ſ] Achillem Tatium male vocatur καταμερισμὸς, et apud Suidam κατασηριγμοὶ, vt iam notatum viris doctiſſimis. Reſpicit et hunc libellum ſcholiaſtes Arati, Eratoſthenem laudans, Hyginus in Poëtico aſtronomico, et, qui totum fere latine pridem conuertit, Germanicus, notior ſub titulo ſcholiaſtae Germanici. Graece primus ex vnico MSto codice edidit notisque illuſtratum Arato cum nonnullis Eratoſthenis fragmentis ſubiunxit et planiſphaerium, ad veterum mentem aere eleganter deſcriptum, addidit praeſtantiſſimum Oxoniae lumen *Ioh. Fellus* ann. 1672. 8. — [vid. ſupra inter editt. Arati h. anni nota.] — Deinde cum latina viri doctiſſimi *Tho. Galei* interpretatione lucem vidit pag. 97 ſqq. inter opuſcula Phyſica et Ethica vulgata. Amſt. 1688. 8. *Fabric.* — Eximias obſeruationes criticas in hunc Eratoſthenis libellum ſcripſit *Petr. Henr. Koppiers* in Obſeruatis philologicis, Lugduni Batau. 1771. 8. cap. VIII — X. pag. 92 — 130. Apographum codicis acceperat a Ruhnkenio. — Duo Eratoſth. cataſt. loca emendat *Valcken.* ad *Euripidis* Phoeniſſ. pag. 166 et 185. — Sententiae quaedam noſtri Eratoſthenis collectae reperiuntur

III. Opp. pag. 607. hi ſunt et hoc ordine: 1) Archimedes, 2) Ariſtoteles, 3) Euclides, 4) Io. Scotus, 5) Io. Suiſſet (cuius ſcriptorum quorundam in cimeliis philoſophicis a ſe edendorum ſpem fecit illuſtris et his, quae iam refero, ingeniis merito ſuo accenſendus Leibnitius), 6) Apollonius, Pergaeus, 7) Archytas, Tarentinus, 8) Mahometes, Moſis F. Arabs, Algebrae inſtaurator, et 9) Alkindus, Arabs, 10) Heber, Hiſpanus, 11) Galenus et 12) Vitruuius.

mm) *Sueton.* cap. 10. de Grammaticis.

nn) Conf. *Corſin.* agoniſt. diſſert. p. 64. *Harl.*

oo) *Polemon* aduerſus Eratoſthenem citatur ab Harpocratione et ſchol. Sophoclis. [ad Oedip Colon. v. 502. vbi fragmentum ex hoc Polemone ſervatum legitur.] Eius liber II. περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας citatur a Scholiaſte ad *Ariſtophanis* Aues v. 11. Reſpicit Strabo. vid. *Valeſium* ad Harpocration. pag. 92. Sed haec ad alium Eratoſthenem pertinent. Sicut et Lyſiae, quae exſtant, orationes aduerſus Eratoſthenem, de quibus dixi libro II. cap. 26. *Fabric.* — *Ancher* tamen in diatribe laud. pag. 4. not. 8. ſuſpicatur primum ex Schol. ad Apollon. Rhodii Argon. IV. 280. coll. cum Harpocrat. in voc. Ἄξονες, ac Strab. I. pag. 15. Polemonem ab erroribus, quos forte circa res Atticas in ſcriptis ſuis commiſerat Eratoſthenes, argumenta criminis petiiſſe: deinde illum eſſe *Polemonem*, Periegetae nomine ornatum, qui Ariſtophanem Byzantin. Eratoſthenis diſcipulum, habuit magiſtrum. *Harl.*

pp) In Macrob. cap. 27. tom. III. p. 228. Reitz. vbi vid. M. du Soul. *Harl.*

periuntur in collectione Gnomic. Frobeniana et inter *Hertelii* poet. gnomicos, (vid. ſupra in vol. I. lib. II. cap. 11. §. 6. 7. pag. 726 et 727.) inter poetas graecos minor. a *Wintertonio* editos, Cantabrig. 1684. 8. pag. 471. in *Brunckii* analectis vett. poet. graec. tom. I. pag. 477 ſqq. gr. et inter *eiusdem* poetas gnomicos graecos pag. 134. — Fragmentum de re quadam grammatica ex ſcholiis ineditis in Dionyſium dedit *Villoiſon* in Anecdotis graecis, tom. II. pag. 172. nr. 4. — A ſcholiaſtis Homer. et Euſtathio ad Homerum Eratoſthenes ſaepius vel citatur, vel fragmenta proferuntur. vide indices illorum ſupra in vol. I. nec non a ſcholiaſt. ad Ariſtophanem; quos et alios diligenter excutere, fragmenta digerere et explicare oportet futurum fragment. Eratoſthen. editorem. *Harl.*

Edidit et *Petrus Victorius* graece introductionem quamdam in Aratum hoc titulo: Ἐρατοσθένους, ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχου εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. Eamdem, addita verſione ſua latina, praelis iterum ſubiici curauit in Vranologio *Dionyſ. Petauius* Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Sed recte Petauius obſeruauit, pſeudepigraphum hunc eſſe libellum et nec Hipparcho neque Eratoſtheni poſſe tribui, cuius iudicii ratio reddi facile poteſt. Nam Hipparchus ipſe nominetenus in eo citatur, et praeterea mentio fit Iulii menſis, quod nomen diu demum poſt mortuum Eratóſthenem Romae eſt auditum. Occurrit et vox barbara ἀλετροπόδιον, quo Orionem adpellarunt recentiores Graeci. [Priora duo capita, at in fine pleniora, ſunt in cod. Matrit. teſte *Iriarto* pag. 239.]

XIV. Scriptorum quorumdam perditorum *Eratoſthenis* notitiam dedere *Meurſius* ad Heſychium illuſtrem p. 147 ſq. et ad Nicomachi Geraſeni harmonica pag. 166. *Voſſius* lib. I. de hiſt. graecis cap. 17. *Ionſius* lib. II. cap. 7. de ſcriptoribus hiſt. philoſ. *Ioh. Fellus* Oxonienſis poſtea praeſul, in ſua Cataſterismorum editione, et denique praeſtantiſſimus *Galeus*, praefatus ad editionem Amſtelodamenſem Opuſculorum Mythologicorum, Phyſicorum et Ethicorum qq). Sed ecce tibi noſtram pleniorem paullo adcuratioremque. [Neque vero hunc Fabric. catalogum in omnibus ſatis accuratum, reliquis tamen accuratiorem eſſe, pronuntiat *Ancher* in diatr. mem. pag. 5. not. 15. At Fabric. in notis msstis iam ſuppleuit plura, quae ſtatim inſerui. *Harl.*]

Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. *Harpocrat.* in Ἁρμοσταί. *Clemens* IV. Strom. pag. 496. *Strabo* I. pag. 15. (18. Alm.) *Theodoritus* VIII. Therapeut. pag 120.

De Regibus Aegyptiis. Vide infra in Χρονολογία.

Περὶ ἀλυπίας. Suid. in Ἐρατοσθ. Athen.

Ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων. Heſych. in Ῥοίκου. Idem in Ἀφροδίτης. ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς παιάνιον (*Voſſ.* ad Catull. pag. 286. παιᾶνι ἴσον,) αἴδρα τὴν Θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν Κύπρῳ λέγει. [?]

Περὶ ἀνέμων. *Achilles Tatius* cap. 33. Iſagoges. et Lexicon aſtronomicum graecum, teſte Fello.

Ἀντιεμινύς.

qq) Verſiculum quemdam *Stobaeus* Floril tit. II. 2. p. 36. vid. *Toup.* Emendatt. tom. III. p. 36. 18. Eratoſtheni; contra Callimacho tribuit Athen. *Harl.*

Ἀντιεριννύς. *Athen.* IX. pag. 376. Schol. *Nicandri* in Theriac. pag. 43.

Ἀριθμητική, e quo Κόσμιον. (de quo infra,) videtur repetiſſe *Nicomachus* lib. I. Arithmet. Reſpicit *Theo Smyrnaeus* pag. 129. etc. Iamblichus, Philoponus et Aſclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Ἀρίστων. *Athen.* VII. pag. 281. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι.

Ἁρμονικά. *Nicomach.* lib. I. pag. 24. *Ptolem.* II. 14. Harmonic. *Proclus.*

Ἀρσινόη. *Athen.* VII. pag. 276. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη.

Ἀρχιτεκτονικόν. *Lexicon* ſiue *onomaſticon* architectonicum, (*Salmaſ.* praefat. ad ius atticum) Schol. *Apollonii* ad lib. I. v. 29. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρει ταῦτά φησιν ἱστοῦ Idem ad lib. III. v. 10. τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.

Ἀστρονομία Suid. Ἐρατοσθ. Forſan in hac ſcripſerat, tempus eſſe ſolis motum, vt ex Eratoſthene refert *Plutarchus* lib. I. cap. 21. de placitis.

Τὰ πρὸς Βάτωνα. *Laert.* VIII. 89. Interpres Ambroſius vertit: *in libris ad Hecatonem.* MS. Palatinus, Menagio teſte, πρὸς Κάτωνα, quod haud dubie corruptum pro Ἑκάτωνα, quae vera fortaſſis lectio fuerit; ſed alius intelligetur *Hecaton*, quam Stoicus Panaetii diſcipulus, Eratoſthene iunior. Batones quoque quatuor vel quinque in veterum ſcriptis obſeruarunt viri docti, vt notatum eſt ſupra lib. II. cap. 22.

Γαλατικῶν liber II *Stephanus Byz.* in Σπάρτακος. IV. in Διανεῖς. VII. in Βοὸς κεφαλαί. XXXIII. in Ὕδρηλα. Quadraginta voluminibus plus minus hoc opus conſtitiſſe, neſcio, quo tradat auctore *Meurſius* ad Heſych. illuſtrem pag. 148. Neque vero librum XXXVII. laudat Stephanus, vt apud Meurſium et Voſſium legas, ſed XXXIII. *Fabric.* Non de Galliis propriis; ſed de Gallis, qui, ex Celtogallia Bithyniam migrantes, deinceps magnam Aſiae intra Taurum partem armis occuparunt, libros Eratoſth. eſſe intelligendos, docet *Seidel* l. c. pag. 140 ſq. *Harl.*

Γεωγραφούμενα [rr]). Schol. *Euripidis*, Med. v. 2. Γεωγραφία. Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13 ὁ περὶ Γεωγραφίας λόγος. Strab. I. pag. 16. Polybius apud eumdem II. pag. 104. Δικαίαρχόν τε καὶ Ἐρατοσθένη τὸν τελευταῖον πραγματευσάμενον περὶ τῆς Γεωγραφίας. Huius ſe veſtigiis inſiſtere teſtatur *Scymnus Chius* v. 112.

Τῷ τὴν Γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
Γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.

Reprehenſa eſt Eratoſthenis geographia ab Hipparcho, Polemone, [vid. ad §. XII.] Serapione Antiocheno (de quo *Cic.* II. 6. ad Attic.) et aliis, vt e Strabone patet, qui et ipſe

rr) *Iriarte* in Catal. codd. gr. in biblioth. regia Matritenſi e cod. CXXI. pag. 485 ſqq. publicavit incerti auctoris recentioris Σταδιασμὸν ſiue *periplum* cum prologo auctoris, graece. *Harl.*

ipſe ea paſſim vtitur, et frequentius illam caſtigat, quandoque etiam, vt videtur, praeter meritum. Citatur praeterea a *Caeſare* VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus adparet ex eodem *Strabone* lib. I. pag. 62. vbi *primum* et *ſecundum* ὑπομνημάτων eius geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitae Arati a Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφȣμένων Schol. *Apollonii* ad lib. IV. v. 20. 25. 26. 75. 309. 1215. Totam terram diuiſit in duas partes, Aſiam atque Europam, Africa Europae adiecta. vid. Bruckhuſ. ad Tibull. pag. 376. *Fabric.* Fragmenta trium horum librorum a Seidelio eſſe collecta et expoſita, iam adnotauimus. *Harl.*

Γνωμονικὰ e Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in Μετρήσεις, (ſ. Καταμετρήσεις.)

Γραμματικὰ συχνὰ ſiue commentarios multos grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. *Clemens* duos libros commemorat I. Strom. p. 309. quum notaſſet, Apollodorum Cumanum primum grammatici et critici nomine celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inquit, Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασὶν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν ἔτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer *Sueton.* cap. 10. de Grammaticis. [vid. ad §. XIII.]

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἑκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

[Ἐπιγράμματα. In eius τȣ̃ Κύβȣ διπλασιασμῷ (apud *Fell.* pag. 35.) Quod et duo alia fragm. poetica ἐκ τȣ̃ Ἑρμȣ̃, (ib. pag. 46.) et ἐκ τῆς Ἠριγόνης. recepit *Brunck.* in Anal. vett. poet. graec. tom. I. pag. 477 ſq. et in epigr. τȣ̃ Κύβȣ διπλασ. reſcripſit emendationem Εὐαίων Πτολεμαῖε etc. pro lectione Felliana εὖ αἰὼν, quam coniecturam propoſuerat *Valcken.* in Diatribe in Euripidis deperditorum dramatum reliquias, p. 285. B. C. *Harl.*]

Ἐπιστολαί. *Athen.* X. pag. 418.

Ad Hegetorem Lacedaemonium. Macrob. V. 21. *Athen.* XI. pag. 482. Ad Ptolemaeum epiſtola de duplicatione cubi, ſeruata ab Eutocio ad Archimedem de ſphaera ac Cylindro pag. 20 ſq. atque inde a praeſtantiſſimo Fellio edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον, *Longino* iudice p. 184. Citatur a *Plutarcho* parallelis minoribus, Stephano Byz. in Ἄστυ. *Fabric.* conf. ſchol. et minora et Veneta ad Iliad. Hom. X. 29. vbi Eratoſthenis hiſtor. de Ἠριγόνῃ adducitur. nouas miſcell. obſeruatt. in a. 1741. tom. II. pag. 118 ſq. *Harl.*

Ἑρμῆς. Poema heroicum, quo omnem hiſtoriam de Mercurio complexus erat Eratoſthenes, teſte ſcholiaſte ad Homeri Iliad. ώ. — [verſ. 24. ad eumdem Hom. locum vid. vtrumque ſcholiaſten in edit. Villoiſonii p. 517. Fragmentum ex illo poemate ſeruauit ſchol. Venetus ad Iliad. Σ. 473. pag. 429. edit. Villoiſonii. Longiorem vero illius fragmenti particulam ex Achille Tatio, Arati interprete, (in iſagoge in Arati phaenom. pag. 153.) profert et emendat *Fulu. Vrſinus* in Virgilio cum graecis ſcriptoribus collato pag. 114. illosque verſus ab *Virgilio* Georg. I. v. 233. imitatione expreſſos fuiſſe exiſtimat, praeeunte Valerio Probo ad hunc Virgilii locum. Eiusdem fragmenti particulam dedit

Heraclides

Heraclides de allegoriis Homer. pag. 476. Gale, aut 165. edit. Nic. Schow: verſus Eratoſth. emendauit *Ioſ. Scaliger* ad Manilium IV. pag. 320. edit. Argentor. item *Fell.* in fragm. Eratoſthenis p. 46. — Ad idem Eratoſthenis carmen reſpicere videtur ſchol. min. ad Hom. Iliad. E'. 422 *Harl.*] *Athen.* V. pag. 189 VII. pag 284. *Steph. Byz.* in Ἀπία. *Achilles Tatius* ad Aratum cap. 16. 28. 29. Schol. *Apollonii* ad lib. I. v. 36. II. 2. et III. 35. *Tzetz.* ad Lycophronem v. 23 *Haer. Ion.* III. 5. animadu. *Valeſius* ad Harpocrat pag. 98. — *Timarchus* libro quarto περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ citatur ab *Athenaeo* XI. pag. 501. Ex Hermete Eratoſthenis repetit *Chalcidius*, quae refert pag. 156.

[In *Callimachi* αἴτια ſcripſit. vid. ſupra vol. III. pag. 825. §. III. *Harl.*]

[Κατάλογοι memorantur a ſcholiaſte *B.* ad Homer. Iliad. X. 29. a Villoiſonio edito. *Harl.*]

Καταμερισμός. *Achilles Tatius* Iſagoge ad Arat. cap. 24. ſed legendum καταστερισμῷ, nam, quae de lacteo circulo e lacte Iunonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſterismis Eratoſthenis, qui exſtant, cap. vlt. [P]

Καταστεριγμοί. Suid. ſed et ibi legendum καταστερισμοί, vt eruditiſſimo Neocoro ad Suidam adnotatum.

Κόσκινον *Cribrum arithmeticum*, cuius rationes a *Nicomacho* ſeruatae ſunt lib. I. Arithmet. pag. 17 ſq. Nec aliud quicquam eſt, quam tabella, numeros impares complectens, adſcriptis ad compoſitos numeros communibus diuiſoribus, vt compoſiti a ſimplicibus diſtinguantur et ſtatim conſtet de compoſitorum diuiſore. [vid. *Fell.* in fragm. Eratoſth. pag. 41 ſq.] Conf. diagramma duplex apud *Camerarium* in notis ad Nicomachum pag. 10 ſq.

Περὶ ἀρχαίας Κωμῳδίας *libri* pluries laudati ab Harpocratione, qui *ſeptimum* citat in Μεταλλεῖς, vt *octauum Laertius* VII. 5. *nonum* Schol. ad *Ariſtoph.* ad Aues v. 588. *tertium.* id. ad Ranas v. 1057. *Galenus* praefat. ad gloſſas Hippocratis: ὅτι γὰρ ἐποίουν οἱ παλαιοὶ πολλὰ τῶν ὀνομάτων, δέδεικται μὲν ἱκανῶς καὶ πρὸς Ἐρατοσθένους ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας.

E quo loco adparet, Eratoſthenem non modo de poetis antiquae comoediae eorumque dramatibus et didaſcaliis egiſſe, quo quaelibet tempore comoedia fuerit edita, (conf. *Ciceronem* VI. 1. ad Attic. et Schol. Ariſtoph. in argumento ad Pacem et Plutarch. an ſeni gerenda Reſp. pag. 785.) ſed etiam res atque vocabula comicorum expoſuiſſe, vt probe notat *Io. Woweranus* cap. 14. Polymathiae.

Περὶ κωμῳδίας *librum XI.* citat *Athenaeus* XI. pag. 501. vbi aliquid de loco Cratini, veteris comoediae poetae, vnde neſcio, an calculum adiicere debeam ſententiae elegantiſſimi et clariſſimi viri *Tiberii Hemſterhuſii*, qui in notis pereruditis ad *Pollucis* X. ſect. 60. vbi ſimiliter *Eratoſthenes* citatur ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας, de vtraque comoedia veteri et noua, atque adeo tertia media egiſſe Eratoſthenem ſuſpicatur. *Fabric.* — Locus memorabilis eſt apud ſchol. ad *Ariſtophanis* Ranas 1060. vbi citatur *Eratoſthenes* ἐν γ' περὶ κωμῳδιῶν, ibidemque de tragoedia *Aeſchyli*, *Perſae* inſcripta, adnotaſſe dicitur: δοκοῦσι οὗτοι οἱ Πέρσαι ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου δεδιδάχθαι ἐν Συρακούσαις, σπουδάσαντος Ἱέρωνος.

adde ſchol. ad *Ariſtoph.* Plutum v. 797. v. 1195. vbi antiqua res quaedam explicatur, et ita ſaepius a ſcholiaſtis ad Ariſtophanem Eratoſthenes rerum et verborum, quae ſiue ad comoedias ſiue ad antiquitatem ſpectant, interpres commemoratur. adde ſupra vol. II. pag. 441.

De *Muſica* etiam ſcripſiſſe videtur. conf. ſupra vol. III. pag. 650. Num vero ſeparatim, an in libris de comoediis id fecerit, equidem definire non auſim: immo vero videntur libri *περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας, περὶ κωμῳδίας* et *κωμῳδιῶν*, nec non *περὶ μουσικῆς* partes vnius operis fuiſſe. *Harl.*

Περὶ κωνικῶν τομῶν ſcripſiſſe Eratoſthenem, aiunt viri docti, laudato teſte Proclo ad Euclidem. Sed vnicus eſt Procli locus, quem reſpiciunt, et e quo tamen nihil tale merito poſſis colligere lib. II. pag. 31. *ἐπινοεῖσθαι δὲ ταύτας τὰς τομὰς τὰς μὲν ὑπὸ Μεναίχμου τὰς κωνικὰς ὃ καὶ Ἐρατοσθένης ἱστορῶν λέγει. Μηδὲ Μεναιχμείους κωνοτομεῖν τριάδας.* Hic verſus depromtus eſt ex epiſtola ſiue elegia Eratoſthenis ad Ptolemaeum, regem, de cubi duplicatione, de qua paullo ante dixi. Idem *Proclus* p. 13. reprehendit Eratoſthenem, quod analogiam ſiue proportionem dixerit *σύνδεσμον τῶν μαθημάτων*, commune vinculum mathematicarum diſciplinarum. Sed nihil hoc ad conicas ſectiones. [F]

Κύβου διπλασιασμός. *Vitruu.* IX. 3. organica meſolabi ratione ab Eratoſthene explicatus. Confer *Pappum* lib. III. pag 7 et 8. Epiſtolam ad Ptolemaeum, qua hoc Eratoſthenis inuentum continetur, ſeruauit Eutocius: et ex eo Fellus edidit, vt dixi ſupra in *ἐπιστολαί*. vid. etiam *P. Ramum* libro I. ſcholarum mathematicarum.

Μελέται. *Strabo* I. pag. 15.

Περὶ μεσοτήτων βιβλία β΄. *Pappus* lib. VII. pag. 241. 247. Hinc meſolabii inuentionem Eratoſtheni tribuerunt viri docti.

Μετρήσεις, (*Καταμετρήσεις.*) *Macrobius* lib. in ſomnium Scip. lib. I. cap. 20. *Et Eratoſthenes in libris dimenſionum ſic ait, menſura terrae ſepties et vicies* ss) *multiplicata menſuram ſolis efficit.* Ex hoc opere Eratoſthenis, (qui inde *orbis terrarum menſor* dicitur *Cenſorino* cap. 15.) *μέτρον τῆς γῆς περιφερείας* deſcripſit *Cleomedes* lib. I. cap. 10. atque inde praeſtantiſſimus Fellus tt): referunt praeterea *Vitruuius* lib. I. cap. 6. *Plinius* lib. II.

ss) Fortaſſe *decies.* vid. ſupra in catal. ſcriptor. in ſcholiis ad Aratum etc. voc. mathematicorum ſententia. *Heumann.*

tt) Amplius, quam de menſura in hoc libro actum fuiſſe, patet ex *Pſeudo-Plutarcho* de placitis philoſophor. I. 21. II. 31. (ad quae loca vide Corſini et Beckii notas,) vbi ex eo Eratoſthenis libro citantur loca. Diſtantiam ſolis et lunae a terra et ipſam ſolis magnitudinem calculis eum ſubduxiſſe, inde fit probabile. Commentarium veluti in illud fragmentum ſcripſerunt, et Eratoſthenem modo vindicarunt, modo correxerunt *Eiſenſchmid.* de figura telluris, Argentor. 1691. 4. et ex eo *Heilbronner* l. c. pag. 251 — 255. inprimis *Seidel* l. c. pag. 48 — 62. et pag. 87 — 90. *D'Anville* in: Diſcuſſion de la Meſure de la Terre par Eratoſthéne, ſervant à confirmer la meſure du ſchéne Egyptien etc. (in Mem. de Litterature — des Inſcr. tom. XXVI. pag. 92 — 100) atque *de la Nauze* in: Remarques ſur Eratoſthéne à l'occaſion de la latitude de Syéne, ibidem tom. XXVI. p. 101 — 111. adde *Mannert* l. m. p. 92 — 102 ſq. *Harl.*

lib. II. Hiſt. cap. 108. vbi Eratoſthenem *in omnium quidem litterarum ſubtilitate, et in hac vtique praeter ceteros ſollertem* adpellat, *quem*, inquit, *cunctis probari video*, et libro VI. cap. 29. pag. 734. vbi notat, Eratoſthenem in Berenice, Arabiae oppido auſum *ingentis exempli indubitata ratione vmbrarum, menſuram terrae prodere coepiſſe*, quum die ſolſtitii hora ſexta obſeruaſſet, locum ſubtilitatis immenſae, vmbras in totum abſumtas. *Marcianus Heracleota* pag. 61. idem *Macrobius; Cenſorinus* cap. 13. *Marcianus Capella* lib. VI. pag. 194. et *Strabo* II. pag. 86. terrae ambitum eſſe ſtadiorum 252000 uu), qui numerus reddendus etiam auctori introductionis vel commentarii in Aratum, qui ſub falſo Eratoſthenis vel Hipparchi nomine editus eſt a Victorio vv). Supputationem Gnomonicam, qua Eratoſthenes numerum illum collegiſſe dicitur, exponit *Robertus Balforeus* in commentario ad Cleomedem pag. 219. 220 ſq. [*Petrus Nonius* lib. II. de obſeruatione pag. 132. *Ricciolus* in Almageſto nouo, Bonon. 1651. tom. I. lib. 3. cap. 27. pag. 163.] Adde *Io. Bapt. Ricciolum* geographiae reformatae lib. IV. cap. 7. pag. 123 ſq. lib. V. cap. 3. pag. 144 ſqq. et pag. 153. atque Almageſt. lib. II. cap. 7. *Io. Wowerium* de vmbra cap. 14. Rationem vero longitudinis terrae ad latitudinem eius maiorem dupla dixiſſe Eratoſthenem, teſtatur *Agathemer* pag. 2. Solem a terra abeſſe ſtadia 780000. *Plutarch.* II. 31. de placitis Philoſ. Ceterum *Marcianus Heracleota* in Epitome Artemidori Epheſii p. 64. quum *Timoſthenis* ww) σαδιασμῶν ἐπιδρομὴν commemoraſſet, addit, ſe mirari, quod Eratoſthenes totum libellum, ne prooemio quidem excepto, transſcripſerit, paucis quibusdam adiectis. Scripſerat *Timoſthenes* etiam de inſulis libros X. quos in vnum ipſe contraxit, et librum de portubus; ſed hos ab Eratoſthene transſcriptos Marcianus haud innuit. *Harmenopulus* lib. II. prochiri, titulo 4. ait, miliare ſecundum Eratoſthenem et Strabonem eſſe ſtadia octo ſeu vlnas octingentas. *Arrianus* in Indicis pag. 512. ἐμοὶ δὲ, ait, Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος πιςότερος τοῖς ἄλλοις ἔςιν, ὅτι τῆς περιόδε πέρι ἔμελεν τῷ Ἐρατοσθένει. Plura deinde ex eo referens addit, ipſum teſtari, ſe longitudine tradere μεμετρημένον σχοίνοισι, καὶ εἶναι γὰρ ὁδὸν βασιληίην. *Willebrodus* vero *Snellius* librum ſuum, quo de terrae ambitu eiusque vera quantitate agit, *Eratoſthenem Batauum* inſcripſit. Lugd. Bat. 1617. 4. In hoc nonnulla reprehendit *Caſſinus*, filius, vt relatum leges in hiſtoria acad. Pa-

uu) Vid. Mem. de Trevoux. pag. 311. an. 1718. paſſuum menſura romana, 31500000. Hipparchus, teſte Plinio, addidit circiter 25000 ſtadia.

vv) Add. *Strabo* lib. II. pag. 90. *Theo* pag. 23. ad Ptolemaeum, *Simplicius* in libr. II. de coelo, ſub extrem. *Caſſiodorus* lib. de geometria, *Scotus Erigena* lib. III. de diuiſione naturae p. 146. 147. *Vincent. Bellouac.* lib. VI. ſpeculi natur. cap. 13. ex Gerberti aſtrologia; 9000 leucas, *Ioannes de Mandeville*, ex quibus ſe ait percurriſſe 2400. — 180000 ſtadia terrae eſſe perimetrum, ex Ptolemaeo, quem non nominauit, tradit Baſilius Homil. IX. in Hex. pag. 112.

ww) Poſidonius apud *Strabonem* I. pag. 51. Almel. honorifice loquitur de *Timoſthene*. Hic vero fuit praefectus claſſis Ptolemaei ſecundi, Philadelphi cognomine: Mare internum eiusque inſulas, et mare Tyrrhenicum circumnauigauit: vid. *Marcianum Heracl.* pag. 64. edit. Hudſoni: eumque ſcripſiſſe περίπλες, tradit *Agathemerus* I. 2. conf. *Seidel* l. c. pag. XVII. Sed plagii crimen a nomine Eratoſthenis iam amolitus eſt *Strabo* lib. II. pag. 92. vbi vel multos errores ab Eratoſthene aeque ac Timoſthene commiſſos eſſe ſcribit, additque, noſtrum a Timoſthene plurimis in rebus diſſentire. Vindicat noſtrum quoque ab illa iniuria *Ancher* l. c. pag. 6 ſq. qui praeterea ſuſpicatur, librum Timoſthenis περὶ λιμένων eundem fuiſſe cum libro περὶ Νήσων. *Harl.*

riſ. ſcientiar. ann. 1702. atque in libro, Traité de la grandeur de la figure de la Terre. Pariſ. et Amſterd. 1723. 12. vid. Acta eruditorum, germanice ſcripta, 95. pag. 780 ſqq. *Fabric.* — De *Snellio*, Profeſſore mathematum Leidenſi, plura vide apud *Montuclam* l. c. tom. II. pag. 5. inprimis pag. 180 ſqq. et pag. 231. atque tom. I. pag. 263. *Heilbronner* l. cit. pag. 447 ſq. *Harl.*

Τȣ͂ Νείλȣ πηγαί· in geographico opere, vt videtur, ab Eratoſthene deſcriptae, inter eius fragmenta ab illuſtri Fello cum notis quibusdam exhibentur e *Strabonis* lib. XVII. p. 786 ſq.

Ὀκταετηρίς. *Geminus* cap. 6. *Achilles Tatius* Iſagoge in Aratum cap. 19. vbi [?] male legitur ὀκτακαιδεκαετηρίς. Docet eodem loco Achilles, dubitatum eſſe de hoc ſcripto, an Eratoſthenem habuerit auctorem.

Ὀλυμπιονῖκαι. *Laert.* VIII. 51. *librum primum* huius operis. *Athen.* IV. pag. 154. Hoc ſuppleuit et continuauit Phlegon Trallianus.

Ὁμήρȣ διόρθωσις quoque ab Eratoſthene compoſita eſt, ſi credimus viris doctis, ad Strabonis et Athenaei teſtimonia prouocantibus. Sed nullus in his exſtat locus, e quo hoc certe colligi poſſit; quamquam obiter in Geographia ſua et forte in grammaticis commentariis quaedam illius poetae illuſtrauerat Eratoſthenes. Neque *Athenaeus* lib. I. pag. 24. Homericam ex Eratoſthene adducit emendationem, vt legas in notis Worthi ad Tatianum pag. 107. *Fabric.* niſi huc referas, quae ſchol. Venet. ad Hom. Iliad. ώ. 282. habet: ἡ διπλη, ὁτι ει μη προσεθηκε τον ςιχον, οἱ θελοντες συγχεισθαι τα δυικα παρ' Ὁμηρω, Ἐρατοσθενης και Κρατης, ἐλεγον ἀν ἐπι των ἐννεα Πριαμιδων τεταχθαι, τω μεν ζευγνυσθην. *Tatiani* locum vid. ſupra libro II. cap. 1. §. 3. vol. I. pag. 321. vbi dicitur Eratoſthenes ſcripſiſſe de vita, tempore et poeſi Homeri. adde ibidem pag. 5 2. et *Villoiſon* in proleg. ad Homeri Iliad. pag. XXX. *Harl.*

Περίπλȣς, infra Περὶ πλȣ́τȣ.

Πίναξ τῆς οἰκȣμένης, tabula geographica, Straboni memorata.

Πλατωνικός. *Theo Smyrnaeus* pag. 2 et 12. Videtur autem hic liber ſcriptus fuiſſe, quantum e Theone licet coniicere, non ad reprehendendum, ſed commendandum et explicandum Platonem: itaque non adſentior iis, qui apud *Laertium* VIII. 89. vbi Eratoſthenes laudatur ἐν τοῖς πρὸς Ἑκάτωνα, legunt πρὸς Πλάτωνα.

Περὶ πλȣ́τȣ καὶ πενίας. *Laert.* IX. 66. et *Plutarch.* in Themiſtocle pag. 125. vbi male doctiſſ. Voſſius, adſentiente illuſtri Fello, reponendum ſuſpicabatur ἐν τῷ περίπλῳ.

Ποιήματα. Suid. et Lucianus, qui poetam vocare Eratoſthenem, non tantum grammaticum et philoſophum iubet in Macrobiis, [cap. 27. pag. 228. tom. III. edit. Reitzii.] Elegiam eius de duplicatione cubi ſeruauit Eutocius ad Archimedem de ſphaera ac cylindro pag. 22. atque inde inter Eratoſthenis fragmenta edidit Fellus. Vide et quae ſupra in Ἑρμῆ et Ἠριγόνη.

Verſum Eratoſthenis, qua potu pulmonem tangi ſcripſit, legas apud *Macrobium* VIII. 5. et *Plutarch.* Alios apud *Athenaeum* I. pag. 24. *Proclum* in Politiam Platonis pag. 391. niſi ibi per Cyrenaeum poetam intelligitur Callimachus: quod facilius mihi perſuadeo.

Ποιμενικά.

Ποιμενικά. *Proclus* ad Heſiodi Ἐργ. pag. 133. b. *Fabric.* — At enim Fellum, Galeum et Fabricium minus integro Procli loco ad Heſiodi Opp. et dier. v. 488. Ἐρατοσθένης ἐν ποιμενικοῖς. Καλλίστρατον δὲ τὸν τυρὸν φησιν, deceptos eſſe, monet adnotator ad Lucae Holſtenii Obſeruationes ad indicem ſcriptorum, a Stephano Byzantino citatorum, in nouis miſcellan. obſeruatt. tom. II. in ann. 1741. pag. 118 ſq. Is vero reponere iubet, Ἐρατοσθένης μὲν ποιμενικὴν, Καλλιστρ. δὲ τὸν τυρὸν φησι. et addit, „Tzetzae ad h. l. Athenaei III. pag. 115. A. et, quae ne minimum relinquunt haeſitandi locum, verba Etymologi p. 573. V. 31. commodiori loco erunt explicanda; quando ſcholiaſtes etiam Ariſtophanis ad Equites v. 959. eam in rem aduocari poterit, et menda liberari.“ Atque *Valcken.* ad ſchol. Euripid. Phoeniſſ. p. 608. not. 57. in nota, ait, Procli in Heſiod. E. καὶ H. v. 590. reponatur Ἐρατοσθένης μὲν ποιμενικὴν, pro vulgatis ἐν ποιμενικοῖς. *Harl.*

Ἡ τοῦ Πυθαγορικοῦ λεγομένου κανόνος κατατομή. Ptolemaeus Harmon. lib. II. cap. 14.

Περὶ Σιβύλλης. *De Sibylla Samia, nomine* Φυτώ. Suid. in Σίβυλλαι, niſi obiter de Sibylla hac egerat Eratoſthenes in ſua Chronographia.

Σκευογραφικόν. *Pollux* praefat. libri X. *Scenographica* legit Galeus praefat. ad ſcriptores Mytholog. et idem ſcriptum cum Eratoſthenis *Architectonicis*, ſupra memoratis, eſſe, ſuſpicatur. Sed totus [479] Pollucis liber decimus, quo de vaſis agit, demonſtrat, veram ſcripturam eſſe σκευογραφικόν.

Περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων. Suid. Ἐρατοσθ.

Χρονολογία. *Syncell.* pag. 193. περὶ χρονογραφιῶν. Harpocrat. in Εὔηνος. Accuratis canonibus vſum Eratoſthenem in ſuis χρονογραφίαις, contendit *Dionyſius Halic.* lib. I. Antiq. Rom. 60. vbi ex eius ſententia Romam conditam tradit Olymp. VII. 1. poſt Troiae excidium CCCCXXXII. Sed et *Cenſorinus* cap. 21. et *Clemens* I. Strom. pag. 336. notat ad primam Olympiadem ab Eratoſthene numeratos annos CCCCVII. Rurſus *Clemens* I. Strom. pag. 327. *Tatianus* pag. 166. et *Syncellus* pag. 180. a Troia capta ad Homerum vsque, annos centum ex Eratoſthenis ſententia computant. Regum Aegyptiorum ſucceſſionem iuſſu Ptolemaei ex commentariis Aegyptiacis et ſacerdotum Dioſpolitanorum traditione graecis litteris conſignauit, teſte Syncello pag 91. ὧν τὴν γνῶσιν ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ Ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν. Idem pag. 147. ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων, παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς Ἑλλάδα φωνήν. [Forſan in hoc opere egit quoque de Alexandro M. vid. ſupra, vol. III. pag. 41. niſi malis exiſtimare, in γεωγραφουμένοις id eum feciſſe.] Vſi hoc opere Eratoſthenis praeter Apollodorum in Chron. Africanum, Euſebium et alios Chronologos antiquiores (nam Syncelli aetate iam videtur intercidiſſe) Cicero, Plinius in Hiſt. Plutarchus in vitis, Soranus in Hippocratis vita etc. conf. Graeca *Euſebii* pag. 25. *Scaligeri* can. iſagog. p. 136. *Rich. Cumberlandum* de Sanchoniathonis hiſtoria phoenicia, et ex eo Acta erudit. ann. 1723. pag. 527 et 530. Bibl. Angloiſe tom. VIII. pag. 506.

Marci Mantuae Bonaviti, Patauini, ICti, *Eratoſthenes* φιλολόγος editus cum eius Theſeo, Patau. 1568. 8. eſt expoſitio legum quarumdam quae pugnare inter ſe videntur.

De catalogo regum Thebaeorum Aegypti et dynaſtiis vide ad caput ſequens de Manethone. *Harl.*

CAPVT

CAPVT XXI (olim XX)

DE MANETHONE, AEGYPTIO, ET ALIIS ASTROLOGIAE APOTELESMATICAE SCRIPTORIBVS.

§. I—VII. *Manethonis nomen et aetas: Aegyptiaca et alia ſcripta deperdita.* VIII. *Apotelesmatica eiusdem auctoris.* IX. *De aliis Aſtrologis Apotelesmaticis graecis editis ſiu latina de Paulo Alexandrino, et Hephaeſtionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis.* X. *De Aſtrologis graecis ineditis.* XI. *De Aſtrologis graecis deperditis.* XII. *Catalogus ſcriptorum, qui Aſtrologiam Apotelesmaticam oppugnarunt.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

Nomen MANETHONIS varie exaratum reperio [a]), Μάναιθος, [P] Μάνεθως, Μανεθῶς, Μανεθὼς, Μανετὼ, Μανέθων, Μανεθὼν, Μαναίθων, et Μανεθῶν denique, quod poſtremum prae ceteris ſcribendi modis probat *Ed. Bernhardus* vir infinitae eruditionis in notis, vtinam integris, ad Ioſephum pag. 21. Fuit hoc nomine olim in Aegypto vir, omni genere ſapientiae [b]) excultus, patria Sebennytes [c]) vel Dioſpolitanus, qui ſub Ptolemaeo Philadelpho, functus apud Mendeſios [d]) vel Heliopolitas ſummi ſacerdotis et ſcribae

a) Vide *Menag.* ad Laert. pag. 8. Ceterum Aegyptium nomen eſt haud dubie *Manethon*, vt operam ludat *Harduinus*, qui in Chronologia V. T. pag. 32. repetit ex *Man*, voce germanica, quae *virum* ſonat, et hebraico את *cum*, atque און *virtute*. Nec felicius ipſi res procedit, cum Aegyptiae veteris linguae ignarus, tamen p. 28 ſq. negat, in Aegyptiorum dynaſtiis apud Manethonem occurrere nomina Aegyptia; ſed omnia eſſe ex Hebraeis, pauca e graecis petita fontibus. Sed exempla, quae mox adfert, ita ſunt comparata, vt aeque facile ex Mexicano aliquis idiomate illa poſſit deducere. Manethonis nomini adfinia *Menuthis*, Canobi vxor, apud Epiphan. et *Menuthis* vicus Aegypti, de quo Stephanus Byz. *Fabric.* — *Georg. Hieron. Welſchius* in ſpecimine ſupplementorum ad bibliothecam Gesnero-Simlero-Friſianam, in *Scheihornii* amoenitt. litterariis tom. VI. pag. 504 ſq. diſcernit tres *Manethonas:* primum *Manethonem Sybennitam*, ſacerdotem Aegyptium, quem ante tempora Alexandri, contra Scaligerum, ſecus ſentientem, in Aegypto floruiſſe contendit: ad illum, tamquam antiquiſſimum fideque digniſſimum prouocare, putat, Ioſephum contra Apionem, Hebraeos in libro Iuchaſin, et Arabes; atque Ioachidem in ſuo Zohar de regibus Aegypti citare eum hisce verbis, Manethon in libro actorum regum Aegypti: vel Manethon in hiſtoria Aegypti. Alterum eſſe, ſcribit, *Manethonem Mendem*, ſacerdotem et ipſum Aegypti, qui, teſte Suida, ſcripſit περὶ κατασκευῆς κυφίων, quomodo praeparandi ſint Cyphi ſeu ſuffimigia. (cf. vero Fabricium paullo poſt in §. VII.) Tertium eſſe iudicat, eodem Suida teſte, *Manethonem* ex Dioſpoli Aegypti, auctorem phyſiologicorum, apotelesmaticorum verſibus, (δι' ἐπῶν,) aliorumque quorumdam aſtronomicorum. Hunc, (quem temporibus Auguſti vixiſſe, haud tuta coniectura motus, opinatur,) a multis cum veteri illo Dynaſtiarum Aegypti compilatore confuſum eſſe cenſet et pauca de eius hiſtoria Aegyptiorum regum, ſeu dynaſtiis, et controuerſia inde orta diſſerit. De alio *Manethone* vid. infra ad §. VIII. *Harl.*

b) *Aelianus* X. 16. de animal. ἀκούω δὲ καὶ Μανέθωνα τὸν Αἰγύπτιον σοφίας ἐς ἄκρον ἐληλακότα ἄνδρα ἀπᾶν etc.

c) *Suid.* Μάναιθως ἐκ Διοσπόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἢ Σεβεννύτης. Sebennytam vocat et *Plutarch.* de Iſide pag. 354. ac pag. 362. et *Syncellus* pag. 16. 18. ipſe de ſe Manetho ibid. pag. 40. γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων ἡλιουπολίτης, τῷ δεσπότῃ μου Πτολεμαίῳ χαίρειν. *Fabric.* — conf. *Lilienthal* ſelect. hiſtor. litter. diſſ. IV. pag. 97. *Heumann.*

d) Rurſus *Suidas:* Μάναιθως Μένδης ἱερεὺς, (doctiſſimus Suidae ſoſpitator, Neocorus, in MSto codice Pariſ. reperit ἀρχιερεὺς Αἰγύπτου. Apud *Syncellum* quoque pag. 40. Manethon ipſe in epiſtola ad

bae ſacri munere, varia graece [e]) ſcripſit et eidem Ptolemaeo dicauit, hiſtorica, phyſica et de apotelesmatica aſtrologia, de quibus ſingulis nonnihil dicam.

I. *Αἰγυπτιακῶν tres libros* compoſuiſſe conſtat e *Georgio Syncello* [f]), qui ex Africano et Euſebii chronicis diligenter transſcripſit, quae Manethon ex *ſacris Hermetis columnis* [g]) de antiquis Aegyptiorum regibus tradiderat, perſequens γενεὰς CXIII. in dynaſtiis XXXI. Sequutus eſt Manethon χρονογραφεῖον aliquod Aegyptium, quod παλαιὸν vocatur a *Syncello* pag. 51. et pertingebat vsque ad regem vltimum dynaſtiae triceſimae, Nectanebonem, cuius ab Ocho pulſi fuga incidit in Olymp. CVII. 3. paucis ante Perſas, ab Alexandro victos, annis. Triceſimam primam [ſ] dynaſtiam videtur Manethon adiudiſſe, in qua tres reges: Artaxerxes Ochus, Arſes Ochi F. et Darius Codomannus, quem Alexander ſuperauit. Vide *Syncellum* pag. 78 et 256. qui veteri illo chronico deceptum Manethonem pag. 51. et non pauca mentitum obſeruat, vt Aegyptiae gentis laudes et antiquitatem amplificaret. pag. 15. 17. 37. Profeſſus et ipſe Manethon eſt, ſe addidiſſe nonnulla ἐκ τῶν ἀδεσπότων μυθολογουμένων, vti ſunt, quae confutat *Ioſephus* I. contra Apion. pag. 1052 ſq. Plura hoc de opere ne addam, facit virorum doctiſſimorum *Voſſii* et *Marshami* induſtria, quorum ille lib. I. de Hiſt. Gr. cap. 14. hic ſub initium praeclari Canonis chronici de eo agendum ſibi duxit. Fidem Manethonis merito eleuant poſt *Ioſephum* lib. I. contra Apion. pag. 1039 ſq. et *Theophilum* III. ad Autolycum pag. 130 ſq. *Hermannus Conringius* in Aduerſariis Chronolog. de antiquis Aſiae et Aegypti dynaſtiis cap. 17. pag. 190 ſq. Ed. *Stillingfleetus* Orig. ſacr. lib. I. cap. 2 et 5. *Iſ. Voſſius* cap. 10. de aetate mundi, *Melch. Leydeckerus* lib. III. de Rep. Hebraeorum p. 115 ſq. *Rich. Simon* epiſt. ſelect. II. 28. et *Iac. Perizonius* in inueſtigatione aegyptiarum originum, Lugd. Batau. 1711. 8. cap. 19 et 20. Et certe nihil difficilius fuerit, quam dynaſtias Manethonis

ad Ptolemaeum ſe adpellat ἀρχιερέα καὶ γραμματέα τῶν κατ᾽ Αἴγυπτον ἱερῶν ἀδύτων. *Syncello* ibid. ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδωλείων. *Fabric.* vid. *Simſon* Chron. in paraſceue cap. I. pag. 11 ſq. et pag. 1154. ad A. M. 3743. ante C. N. 260. V. C. 492. cui tempori, quod incidit in Olymp. CXXIX. 3. etiam *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 105. adſignat Manethonis aetatem. *Harl.*

e) *Ioſephus* I. contra Apionem, ſiue Manethonem potius, (in illo enim confutando maxima libri pars occupatur,) pag. 1093. Μανεθὼν δ᾽ ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς ἑλληνικῆς μετεσχηκὼς παιδείας, ὡς δῆλός ἐστι, γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν κ. τ. λ. *Euſebius* in exordio libri II. Praeparat. πᾶσαν μὲν οὖν τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν εἰς πλάτος τῆς Ἑλλήνων μετείληφε φωνῆς, ἰδίως τε τὰ περὶ τῆς κατ᾽ αὐτοὺς Θεολογίας Μανεθῶς ὁ Αἰγύπτιος ἔν τε ᾗ ἔγραψεν ἱερᾷ βίβλῳ καὶ ἐν ἑτέροις αὐτοῦ συγγράμμασιν. *Iacobus Edeſſenus* citat *Methodolum*, Aegyptiorum chronographum, ſub quo nomine *Manethonem* latere ſuſpicatur *Aſſemannus* pag. 488. bibl. oriental. *Fabric.* — Confer *Stillingfleet* Orig. ſacr. libr. I. cap. 2. Catholica hiſtoria mundi, (*Allgemeine Welthiſtorie*,) curante Baumgartenio in linguam germanicam conuerſa, vol. I. pag. 491 ſq. de quaeſtione, num et quatenus ex ſacris Hermetis columnis vnice deſcripſerit Manethon hiſtoriam, nec non de litteris ſacris, et num in graecam linguam transferri potuerit, per quam occaſionem adnotator N. pro ἑλληνίδι φωνῇ, apud Syncellum coniicit ἐλλειπεστέρᾳ φωνῇ, *vulgarem linguam*. conf. tamen quae *Beer* loco mox memorando pag. 172 ſqq. de illo Syncelli loco, et de diuinatione Thot, ratione tamen haud omnino probabili, diſſerit. *Harl.*

f) Primus tomus continebat XI. dynaſtias Deorum Semideorumque, annis 2300. reges CXCII. Secundus dynaſtias XII—XIX. annis 1121. reges XCII. Tertius dynaſtias XX—XXXI. per annos 1050. Primum librum laudat *Syncellus* pag. 60. ſecundum pag. 59. 72. 73. tertium pag. 78. 256. vbi vltimum hunc fuiſſe teſtatur. Vide et *Scalig.* ad Graeca Euſebii pag. 411. b.

g) *Syncell.* pag. 40.

nis expedire, et cum reliqua veteri hiſtoria conciliare, vt perſpicuum eſt, ſi quis inter ſe conferat conatus praeſtantiſſimorum veteri aeuo Chronologorum, Africani, Euſebii, et Syncelli: vel recentium *Scaligeri* Can. Iſagog. pag. 128 ſq. et pag. 316 ſq. *Sam. Petiti* cap. 27. (lib. IV. cap. 6.) Var. lect. *Kircheri* I. Oedipi pag. 68 ſq. *Vſſerii*, *Iac. Capelli*, *Marshamique*, qui in diuerſis Aegypti regionibus plures dynaſtias ſimul eodem tempore rebus praefuiſſe contendit, et in antiquitate temporum reſtituta *Pauli Pezronii*. Fragmenta quaedam Manethonis e Ioſepho et Syncello deſcripſit illuſtrauitque Scaliger in Graecis Euſebii et ad calcem operis immortalis de emendatione temporum. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

In vtramque partem poſt illos viros doctos, quos iam citauit Fabricius, multi alii diſputarunt: quorum alii in genere fidem Manethoni in hiſtoria dynaſtiarum vel vindicarunt, vel denegarunt; alii in ſpecie inquiſiuerunt, num paſtores, quos in Aegyptum veniſſe tradidit Manethon, Iſraelitae fuerint, nec ne? Quoniam vero ab auctoribus hiſtoriae catholicae memoratae pag. 190 ſqq. et pag. 478 ſqq. praecipue pag. 490 ſqq. atque ab Baumgartenio ceterisque adnotatoribus omnis controuerſia vberius expoſita eſt, et diuerſae Whiſtoni, Perizonii, Pezronii, Newtonii aliorumque ſententiae et interpretationes late adductae atque examinatae ſunt; tum a *Ferdinando Guil. Beer* in Abhandlungen der alten Zeitrechnung und Geſchichte, (Lipſiae 1752. mai. 8.) pag. 163—242. in ſect. V. regula, ſecundum quam Manethon dynaſtias deſcripſerit, propoſita et conſenſus harum dynaſtiarum cum ordine temporis, a ſcriptoribus diuinis ſeruato, et cum aliis indubitatae fidei narrationibus, declaratus eſt; in ſectione autem ſexta de paſtoribus, qui Aegyptum imperio tenuerunt, copioſe diſputatum: ſatius eſſe duxi, paucos tantummodo commemorare, qui praeter laudatos viros huic piſtrino operam addixerunt, quam in re controuerſa, a noſtro quoque inſtituto aliena, diu verſari.

Io. Adami Strobelii diſp. praeſide *Io. Dau. Koelero*, an Manethonis paſtores inuaſores Aegypti fuerint Iſraelitae. Altdorf. 1730. 4.

Primum eos nominat, qui poſt *Ioſephum* I. contra Apionem pag 1040 ſq. et *Euſebium* in Chronic. lib. poſt. nr. 190. adſirmarunt, paſtores illos, Aegyptiis Hycſos dictos, Iſraelitas fuiſſe, eorumque recenſet argumenta. Sunt vero *Hugo Grotius* de veritate religionis chriſtianae lib. I. ſect. XVI. in notis; *Nicol. Abramus* in Pharo lib. VIII. cap. 2 et 3. pag. 200 ſqq. *Leidecker* a Fabricio iam laudatus, *Hermann Witſius* in Aegyptiacis lib. III. cap. 3. *Basnagius* in antiqq. iudaicis etc. tom. I. cap. 8. (hiſt. tamen iud. lib. III. cap. 18. impugnat hic Manethonis auctoritatem, adnotante Heumanno,) *Perizonius*, a Fabricio pariter excitatus, *Buddeus* in hiſt. eccleſ. V. T. ſect. III. §. 24. pag. 449 ſqq. Poſtea pari modo eos enumerat, qui negarunt, paſtores illos fuiſſe Iſraelitas, contra contenderunt, illos vel Arabes fuiſſe, vel Phoenices, vel homines alius gentis, eorumque argumenta refert. Negarunt vero apud illum ipſe *Manetho* lib. II. Aegypt. apud Ioſephum l. c. *Iulius Africanus* apud Syncellum pag. 61. edit. Pariſ. *Petrus Cunaeus* in republ. Hebraeorum V. T. lib. I. cap. 5. *Scaliger* in animaduerſſ. ad Euſebii Chronicon pag. 19. *Paull. Pezron.* in antiquitate, a Fabricio iam citata, *Sam. Bochartus* in geographia S. part. II. libr. I. cap. 4. *Io. Marsham* in canone chronico, ſaec. VIII pag. 103 ſqq. et ſaec. XII. pag. 323. *Iac. Vſſerius* in annal. V. et N. T. part. I. ad A. M. 2179. pag. 8. *Frid. Spanhemius* in hiſt. eccleſ. epoch. III. ſect. VII. §. 2. pag. 308. (quibus

bus addes *Des-Vignoles* in chronologia, mox memoranda, tom. I. pag. 598. Vanitatis et mendaciloquentiae accuſat eum *Conring.* lib. I. de medic. Herm. cap. IV. pag. 37. cap. VII. pag. 60.) Denique eorum, qui ab adfirmantium partibus ſtare ſolent, argumenta corroborare ſuſtinet.

Alios, qui de Manethone egerunt, enumerat *Baumgarten* in nota 347. ad verſionem hiſtoriae catholicae germanicam, I. pag. 490. et pag. 514. de paſtoribus iſtis, quos cum conditoribus hiſtoriae illius negat fuiſſe Iſraelitas. Hanc quoque ſententiam ſtrenue defendit Ioſephumque multis refutat *Beer* l. c. pag. 214 ſqq. et pag. 227 ſqq. Suſpicatus potius pag. 217 ſqq. inuaſionem iſtam intelligendam de expeditione *Oguz Chan* tatarica, quam ex Abulgaſi Chan hiſtoria tatarica refert et comparat cum narratione Manethonis, praecipue Moſis. Idem pag. 178. exiſtimat, Manethonem ſucceſſionem regum, prouti inueniſſet in variis, quae adhibuit, chronicis, conſtituiſſe et reges exteros eſſe ſeorſum perſequutum, vt, quamdiu in Aegypto hi regnauerint, cognoſceretur: nomen igitur dynaſtiarum apud Manethonem neque locum natalem neque ſedem regum; ſed chronicon, ex quo is hauſiſſet, indicare: inprimis illum vſum eſſe chronicis vrbium This, Memphis et Dioſpolis: Paſtores et Aethiopas eum poſuiſſe tamquam peculiares Dynaſtias, vt, quamdiu commorati ſint in Aegypto, facilius intelligeretur, nec ordo regum, in Chronicis relatorum, interrumperetur: vt fidem Manethonis firmius ſtabiliret Beer, comparauit dynaſtias apud Eratoſthenem, Ioſephum, Euſebium, Africanum, Syncellumque tum inter ſe, tum cum narratione Moſaica. Ingenioſe quidem acuteque omnia explicat Beer; num vero interdum non abuſus ſit ingenio, aliis aeque acutis viris inquirendum et definiendum relinquam. — Dynaſtias regum Aegypt. apud Manethonem in ordinem quoque redigere ſtuduit *I. Iackſon* in Chronological antiquities, vol. II. pag. 256 ſqq.

De fide *Manethonis* et *Eratoſthenis* hiſtorica iudicarunt iidem conditores hiſtoriae catholicae l. c. pag. 497. vbi praecipue ſobrium *Baumgartenii* iudicium eſt perpendendum. *Eratoſthenes* vero confecerat regum Thebaeorum Aegypti catalogum, cuius fragmenta ſeruauit Syncellus. Illius narrationem maiore fide dignam eſſe, quam Manethonis teſtimonium, cenſent *Marsham*, qui Eratoſthenem inter primos chronologiae graecae emendatores habet, in can. chron. pag. 8. 16. 217. et *Cumberland* in Remarks on Sanchoniathon pag. 416 ſq. Eratoſthenis tamen catalogum et mancum et parum vtilem eſſe arbitratur *Beer* l. c. pag. 211. Sed de illis fragmentis optime meruit, eaque tam critice, quam grammatice, ope praeſertim linguae copticae, emendauit atque explicuit, et Scaligeri, (in Euſebianis,) ac Salmaſii (de ann. climact.) emendationes atque interpretationes adtulit, ſaepiusque correxit *Paul. Erneſt. Iablonsky* in *Adnotationibus in Eratoſthenis Cyrenaei catalogum regum Thebaeorum Aegypti, quibus potiſſimum interpretatio eius graeca nominum Aegyptiacorum examinatur et illuſtratur:* quas *Alphonſ. Des-Vignoles* tomo ſecundo ſuae chronologiae, (Chronologie de l'Hiſtoire ſainte et des Hiſtoires etrangeres,) Berlin. 1738. 4. pag. 756—765. inſeruit. Adde eumdem *Vignoles* tom. II. pag. 659. etc. et alibi. Cum *Pezronio* aliquoties rem habuit. Hunc quoque ſaepe refutauit, atque de dynaſtiis ac paſtoribus Aegyptiorum, Manethone atque Eratoſthene paſſim diſputauit

Fourmont in: *Reflexions ſur l'Origine, l'Hiſtoire et la Succeſſion des anciens Peuples Chaldeens, Hebreux, Pheniciens, Egyptiens, Grecs etc. juſqu'au tems des Cyrus.* — Nouvelle

velle edition. Pariſ. 1747. II. voll. 4. praecipue vol. II. lib. III. capp. 6—10. p. 43—164. — tum pag. 173. contra Voſſium (diſſ. de aetate mundi, pag. 270.) defendit Manethonem a crimine fraudis. adde pag. 202 ſqq.

Pauca dedit de Manethone *Heilbronner* in hiſtoria matheſeos vniuerſae, pag. 241 ſq. eiusque annorum vsque ad Alexandri M. tempora computationem tamquam ridiculam damnat. Sed haec ſufficiant, ne extra oleas vagari videar. *Harl.* Copioſius aduerſus Manethonem diſputauit cl. *Chriſtoph. Meiners* Verſuch einer Religionsgeſch. alter Völker, beſonders der Aegypter pag. 105 ſq. Add. *Meuſelii* Biblioth. hiſtor. vol. II, part. II. pag. 333. *Bonamus* dans l'Hiſtoire de l'Acad. d. Inſcr. XLII. pag. 31 ſq. *Beck.*]

II. Ἱερὰ βίβλος. *Liber Sacer,* quod de theologia Aegyptiorum Manethon egerat. Meminit praeter alia Manethonis συγγράμματα *Euſebius* in limine libri II. Praeparat. cuius verba iam in notula adſcripſi. Reſpicit forte etiam *Theodoritus,* quo teſte lib. II. Therapeut. pag. 34 Μανεθὼς τὰ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος καὶ Ἄπιδος καὶ Σαράπιδος καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν τῶν Αἰγυπτίων ἐμυθολόγησε. Egerat de Diis ac Semideis gentis ſuae etiam in Aegyptiacorum libris: ſed ibi magis chronologi atque hiſtorici; at in ſacro ſermone theologi partibus functus fuiſſe mihi videtur. Quamquam idem cum illis ſacrum hoc opus fuiſſe haud dubitauit *G. I. Voſſius.*

III. Βίβλος τῆς Σώθεως, ad *Ptolemaeum.* Syncell. pag. 40. Τὸ Σῶθος φασὶν Αἴγυπτος καλεῖται, *Theophil.* ad Autolyc. III. pag. 130. Scaliger ad Graeca Euſebii pag. 408. Σῶθιν τὴν Ἰνάχου *vocabant Aegyptii: item* Σωθιακὴν περίοδον Ἰοῦς *ſiue Iſidis peregrinationem, quae etiam refertur a Prometheo* [¶] *apud Aeſchylum.* (v. 822 ſq) *Videntur Aegyptii annorum ſuorum certiſſimam epocham* ἀπὸ τῆς Σωθιακῆς περιόδου *repetiuiſſe, vt manifeſte colligitur ex Clemente Alex.* (I. Strom. pag. 335.) *neque dubito,* τὴν Σώθεως βίβλον τοῦ Μανεθῶ *ob eodem initio regum ſuorum dynaſtias deduxiſſe. Apud Vettium Valentem Antiochenum* Σὴθ h) *ex libris Petoſiris, non* Σῶθις *dicitur.* Ex his verbis colligas, Scaligerum βίβλον Σώθεως haud diuerſum exiſtimaſſe ab opere hiſtorico de Aegyptiorum dynaſtiis. Sed mihi potius videtur in hoc libro Manetho egiſſe de anno Aegyptiorum cynico, de quo dixi ad Chalcidium pag. 218. vbi pro σολεχὺν legendum σῶθιν. Notum eſt ſidus, quod Graecis ἀστροκύων, idem Aegyptiis dictum Σῶθιν fuiſſe.

IV. *Manetho* ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον laudatur ab *Etymologici M.* auctore in Λεοντοκόμος et ab *Euſtathio* ad Iliad. λ'. pag. 857. edit. Rom. ἐν τοῖς πρὸς Ἡρόδοτον. Magnus quoque *Bochartus* I. Hieroz. pag. 715. citat Manethonem in notis ad Herodotum. Sed aut fallor, aut Euſtathius et Etymologici ſcriptor inciderunt in locum Manethonis hiſtoriarum, in quo Herodotum caſtigauerat. Certe *Ioſephus* I. contra Apionem pag. 1039. de hiſtoria Manethonis loquens, teſtatur, Herodotum ſaepius in illa ab ipſo reprehenſum ob res Aegyptiacas, falſo memoriae proditas. Γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἔκ τε τῶν ἱερῶν, ὥς φησιν αὐτὸς, μεταφράσας, καὶ πολλὰ τὸν ἩΡΌΔΟΤΟΝ ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας ἐψευσμένον. *Fabric.* — vid. *Clericum* ſiluar. philolog. cap. IV. §. 3. *Heum.*

V. Περὶ

h) En manifeſtam originem fabulae de columnis Sethi! *Heumann.*

V. Περὶ ἀρχαϊσμοῦ καὶ εὐσεβείας *de antiquitate et pietate* ſiue de priſcis et religioſis Aegyptiorum ritibus *liber*, e quo *Porphyrius* lib. II. de abſtinendo ab animatis §. 15. [pag. 199 et 200. edit. de Rhoer, qui excudi regis nomen fecit Ἄμωσιν,] narrat, immolandorum hominum conſuetudinem Heliopoli ſuſtuliſſe regem Amaſin. Porphyrii locus legitur et in *Euſebii* IV. 16. Praeparat. et reſpicitur a *Theodorito* VII. Therapeut. pag. 109. licet Manethonem haud nominet. Confer *Marshami* Canonem Chron. pag. 315 ſq. Ex eodem Manethonis libro videtur narrare *Plutarchus* de Iſide et Oſiride pag. 380. [i]) quod in vrbe Ilethyae, (εἰληθυίας enim pro Ἰδιθύας legendum, notauit vir doctiſſimus [k]),) homines viuos palam exuſſerint canicularibus diebus, cineribus etiam procul ſparſis ac diſſipatis, ne quidquam de luſtramentis hisce Typhoniis ſupereſſet. [conf. *Sam. Squire* ad edit. Plutarchi de Iſide et Oſiride, Cantabrigiae, (1744.) 8. p. 170 ſq. et p. 100. additi commentarii, anglice ſcripti. *Harl.*]

VI. Φυσικῶν ἐπιτομή. *Laert.* prooem. ſect. 10. Haec forte ſunt, quae Suidas memorat Φυσιολογικὰ, et e quibus *Aelianus* X. 16. de animal. videtur referre eos, qui ſuillum lac bibant, lepra ac vitiligine inſici, etſi [ſ] librum ipſum Manethonis haud vidiſſe, ſuſpiceris ex eo, quod dicit ἀκούω εἰπεῖν.

VII. Περὶ κατασκευῆς κυφίων, de ratione praeparandi ſacri ſuffiminis, quod κῦφι Aegyptiis vocabatur, et memoratum eſt *Plutarcho* [l]), Galeno, S. Hieronymo. Vide *Kircherum* tom. II. Oedipi part. II. pag. 539. Suidas quidem hoc ſcriptum Manethoni Mendeſio vindicat, quem a Sebennyte videtur diuerſum facere; ſed huiuscemodi in rebus quam parum tribui eius fidei poſſit, eruditos viros haud latet.

VIII. Manethoni praeterea ἀποτελεσματικὰ δι᾽ ἐπῶν tribuit Suidas, et alia quaedam, vt ait, Ἀστρονομούμενα. Etiam *Paulini Nolani* [m]) epiſtolae XXXVIII. ſubiicitur carmen ad Iouium, in quo eiusdem operis mentio:

> *Nunc tria miremur texentem fata Platonem,*
> *Aut Arati numeros, aut picta Manaethonis aſtra.*

Neque vero aliud hic ſunt *picta aſtra*, quam carmine deſcripta, et verbis, vt ait Plautus Poenulo, depicta, quemadmodum de Ennio apud *Ciceronem* I. Tuſc. quaeſt. cap. 15. *Hic veſtrum pinxit maxima facta patrum.* Quod petitum ex illo Simonidis, quod variis locis refert

 Plutar-

i) Vol. VII. pag. 496. edit. Reiskii. *Harl.*

k) Ἰλιθύας reſcribendum cenſet *de Rhoer* ad Porphyrii l. c. pag. 199. adde *Semler* Erleuterung der egyptiſchen Alterthümer durch Ueberſetzung der Schrift Plutarchs von der Iſis und dem Oſiris, Breslau. 1748. 8. p. 74 et 271 ſq. Εἰληθυίας emendauit quoque *Weſſeling.* ad Diodor. Sic. tom. I. pag. 99. 86. *Harl.*

l) De Iſide et Oſiride tom. VII. pag. 509. edit. Reiske, aut pag. 188. edit. Squire, cuius not. vide. *Harl.*

m) *Barthius* lib. I. aduerſar. cap. 15. *Auctor carminis ad Colleam vel Iouium, quod non optime Paulino adſcribi, alibi demonſtramus.* Idem XXXII. 22. tribuere videtur Claudiano Mamerto: *Paulinus ſiue Mamertus ad Colleam.* Confer LIV. 3. *Paulino* audacter et recte, vt opinor, tribuit *Cerda* in Aduerſariis ſacris cap. 149. pag. 364. Cerdam enim malui vocare, quam Lacerdam, quoniam ipſe cap. 185. pag. 497. Nicolaum Abramum ſuae ſocietatis virum non dubitat eo nomine reprehendere. *Nicolaus*, inquit, *Abramus, cuius ego nomen melius teneo, quam ille meum, qui me citans Lacerdam nominat: ego enim Ioannes Ludouicus de la Cerda nominor, itaque Cerdam debuiſſet dicere, non Lacerdam. Sed ignoſco homini ignoranti noſtrum idioma* etc.

Plutarchus [n]), ζωγραφίαν μὲν εἶναι φθεγγομένην τὴν ποίησιν, ποίησιν δὲ σιγῶσαν τὴν ζωγραφίαν, *poeſin eſſe picturam loquentem, picturam vero poeſin quandam tacitam ſilentemque. Horatius* in arte, *vt pictura poeſis eſt. Cicero* IV. ad Herenn. *ſi poema loquens pictura eſt, pictura tacitum poema debet eſſe.* Plura *Io. Dauiſ.* ad Ciceronis locum pag. 34. *Charles la Motte* in libro, cui titulus: an eſſay on poëtry et painting, Londin. 1730. 8. Bibl. raiſonnée tom. V. pag. 395 ſqq. [Plura in hanc rem, ſi opus viſum fuerit, diceremus. Spence, Boſſu aliique illo Simonidis abuſi ſunt: Leſſing in Laocoonte fines picturae ac poeſeos melius et ſeuerius diſcreuit; alii medium tenuiſſe videntur. Sed omnis illius ſententiae interpretatio aeque ac controuerſiae expoſitio a conſilio rei et a Manethonis hiſtoria nimis nos abduceret.] *Gronouius* ad Herodotum pag. 925. *quidquid ab Manethone verſibus erat ſcriptum, ſolebat in eadem pagina coloribus diuerſis adpingi, vt ſpectaretur coniunctio vel ſeparatio planetarum, et inde opera eorum* etc. Manethon ipſe poema ſuum cum Hermetis κηροχύτῳ γραφῇ conferens μάθημα λάλον vocat ſub initium libri V. quod e verſione mea adſcribam:

E libris, Ptolemaee, ſacris, ſacrisque columnis
Arcanis, ſapiens quas his in reperit Hermes
Signauit vires proprias coeleſtibus aſtris. [℣]
Conſilii adiutor fuit illi Aſclepius, inde
Ceris mandauit formas [o]), *diuinaque imago*
Florilegae impreſſa eſt dono pulcherrima Muſae.
Aſt ego ſi illuni coeleſtia ſidera nocte
Saepe reuiſendo, picturam ſiſto loquentem,
Nec quisquam potis eſt partem huius cernere laudis
Quam ſolus, quem plurimum amo, magnus Petoſiris,
Non leuis iſte labor, Ptolemaee, videbitur vlli.

Iacobus Gronouius in poſtremo verſu edidit, οὐ βαιὸς κάματος οὗτος, vnde totum hunc locum non videtur cepiſſe, certe, vt multa, obſcuriſſime reddidiſſe. Sed legendum eſſe οὐ βαιὸς, vt in mea verſione interpretatus ſum, nec ipſe, credo, negabit, ſi conferet exordium libri primi, vbi inter alia haec leguntur:

De

n) *Plutarch.* de gloria Athenienſium. Idem de audiendis poematibus pag. 12. edit. Grotii, (in cuius viri maximi verſione male eſt deſcriptum: *Picturam eſſe loquens poema, poema vero tacitam picturam*) de dignoſcendo adulatore pag. 58. et IX. vlt. Sympoſ. Conf. *Io. Wower.* de vmbra, *Laelium Biſciolam* tom. II. hor. ſubceſiu. lib. III. cap. 3.

o) De illa Κηροχύτῳ γραφῇ praeter *Gronouii* praefat. ad Manethonem XX. 3. conſulas *Salmaſium* ad Solin. pag. 231 ſq. *Voſſium* IV. 91. de idololatria, *Lambecium* VIII. p. 329. 330. 331 et 97. *Reineſium* inſcript. pag. 569. 570. *Valeſium* ad Euſebium pag. 200. *Cangium* gloſſar. graec. p. 647. *Gisberti Cuperi* Harpocratem pag. 136. *Pancirollum* deperdit. lib. II. *Bulengerum* de pictura et plaſtice lib. I. cap. 6 ſq. *Scheferum* de arte pingendi pag. 55. Meminit etiam *Anacreon* carm. XXVII. et carm. XXIX. 5.

Τὸ δὲ πᾶν ὁ Κηρὸς αὐτὸς
Ἐχέτω λαλῶν σιωπῇ.

Item *Plinius* lib. XXXV. cap. 11. pag. 224. edit. Harduini. *Martial.* IV. 47. *Athenaeus* in pompa Ptolemaei Philadelphi lib. V. pag. 200. *Auſon.* epigr. 25. 27. Anonymus in epiſtola de ceromate apud *Baluzium* tom. IV. Miſcell. pag. 419. *Io. Behmius* de encauſto imperatoribus olim ſacro, Regiomont. 1715. 4. *Fabric.* — adde *Hermann. Hugonem* de prima ſcribendi origine, p. 197 ſq. edit. Trotz, vt mittam eos, qui recentiore aetate de encauſto arteque encauſtica ſcripſerunt. *Harl.*

De nocte inſomnis multo de luce labori
Indulſi, vt Tibi, quos mea fecit Muſa, libellos
Mitterem, et e ſtudiis ferres haec commoda noſtris.

Superſunt Manethonis ἀποτελεσματικῶν, ſiue *de viribus et effectis aſtrorum libri ſex*, ſcripti ad Ptolemaeum, regem, quem Philadelphum eſſe, adeoque et Manethonem eumdem, qui Aegyptiaca et alia iam a me commemorata ſcripſit, nulla, vt opinor, ratione idonea negari poterit. Illud vero de Philadelpho apertiſſime etiam confirmatur lib. V. 208. vbi Ἀρσινόης ὑμεναῖοι diſerte memorantur, quod et erudito editori obſeruatum p). Ceterum tulere aetatem apotelesmatica Manethonis in vnico, quantum ſciam, codice mediceo ſexcentorum circiter annorum q), e quo varia virorum doctorum Lucae Holſtenii et Lucae Langermanni apographa, atque Iacobi quoque Gronouii editio profluxit. Verſiculos quosdam ex illo opere tum adhuc inedito produxerat *Alexander Morus* in notis, haud portrita eruditione refertis, ad nouum foedus in Iacobi I. 1. Alios *Abrahamus Hinckelmannus*, decus huius vrbis immortale, in detectione fundamenti Bohemiani, edita Hamburgi 1693. 4. pag. 114. cuius verba e Germanico hic translata adſcribam: *De aſtrologia apotelesmatica nullum forte in orbe terrarum ſupereſt monumentum antiquius ſex libris Manethonis, ſacerdotis Aegyptii, qui verſibus elegantibus graecis concinnati in hac vrbe* (Hamburgo) [¶] *exſtant. Semel quidem occurrit in bibliotheca Ioannea inter codices Holſtenianos; alterum exemplum eſt apud virum quendam nobiliſſimum, in cuius apographi ora ſiue margine etiam emendationes non paucae eruditae occurrunt. Inſcriptum eſt hoc opus regi Aegypti Ptolemaeo, Philadelpho haud dubie, qui artem illam magni faciebat, vt patet ex ipſo ſtatim limine poematis.* χαίροις ὦ Πτολεμαῖε etc. *Teſtatur quoque Manetho, Hermetis ſe doctrinam afferre lib. V.* Ἐξ ἀδύτων ἱερῶν βίβλων *etc. Vnde etiam patet, ſententiam Kircheri, qui duos fuiſſe Manethones contendit tom. I. Oedipi Syntagm. I. cap. 9. merum commentum eſſe. Adde Stillingfleeti Origines ſacras pag. 51. 53.* Haec verba quum legiſſem, adii virum, non minus doctrina ac pietate inſignem, quam humanitate incredibili, atque, vt mihi Manethonis inſpiciendi copiam faceret, ab eo petii: neque hanc tantum ab eo, ſed et deſcribendi haud difficulter impetraui. Hinc de edendo ſcriptore cogitans, latine ita reddere inſtitui, vt verſum verſu exprimerem: tum acerba morte r) interim

p) *Manethonis* apoteleſmatici meminit etiam *Anna Comnena* in Alexiade lib. VI. pag. 164. vbi negat, illi methodum horoſcopiae cognitam fuiſſe; οὔτε γὰρ ἐπ' Εὐδόξου τοῦ ἀστρονομικωτάτου ἡ τῶν χρησμῶν μέθοδος ἦν, οὔτε ὁ Πλάτων τὴν σύνεσιν ταύτην ᾔδει· ἀλλ' οὐδὲ Μανέθων ὁ ἀποτελεσματικὸς περὶ ταύτης ἠκρίβωσεν· ἀλλὰ λῆψις ἦν ἐκείνοις ὡροσκοπίας, ἐν οἷς προὐμαντεύοντο, καὶ πῆξις τῶν κέντρων, καὶ τοῦ ὅλου διαθέματος ἐπιτήρησις, καὶ ὁπόσα ἄλλα ὁ τὴν μέθοδον ταύτην εὑρηκὼς τοῖς ἐσύστερον παρέδωκεν, ἅπερ ξυνετὰ τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ματαιάζουσιν.

Alius *Manetho*, magus, aequalis Apollonii Tyanei, de quo *Anaſtaſius Sinaita* quaeſt. 20. *quid vero dixerimus de magicis* Manethonis *operibus, qui in hac deceptione magica tantus exſtitit, vt ſaepe rideret Apollonium Tyanaeum, quaſi in hac arte ad perfectionis culmen non perueniſſet. Aiebat enim, requiri, vt, ſicuti ipſe verbo ſolo faceret, quae volebat, et non quibusdam ſacris permitteret ea, quae ab ipſo efficiebantur:* tom. IX. biblioth. patrum. Lugd. pag. 991. Eadem *Cedrenus* pag. 202. edit. Baſil.

q) Vid. *Bandini* catalog. MSSt. graec. biblioth. Laurent. tom. II. cod. XXVII. pag. 52 ſq. *Harl.*

r) Haemorrhagia correptus obiit Hinckelmannus ὁ μακαρίτης non multo maior quadragenario, 3 Id. Febr. anni 1695. Vide Reu. viri amici ac popularis mei honoratiſſ. *Henrici Pippingi* ſacrum decadum ſeptenarium ſiue Memorias LXX. Theologorum pag. 599.

interim exſtincto viro praeſtantiſſimo, editionem ipſam ſum adgreſſus, verſione graecis ex aduerſo poſita, et libro primo, vt in MSto codice reperi, in Aphoriſmos LXX. diſtincto, et adſcriptis in margine graecis argumentis, quae compendio exarata etiam in apographo, atque adeo difficiliora lectu erant; ſed ad intelligendum poetam non parum conferre mihi viſa ſunt. Huius editionis meae primis forte foliis conſpectis, calcar ſibi addere paſſus eſt clariſſimus *Iacobus Gronouius* ad maturandam ſuam apotelesmaticorum Manethonis editionem, quam omiſſis illis, quae dixi, argumentis dedit graece, Lugd. Bat. 1698. 4. s) latina ſua verſione proſaria ad calcem ſeparatim ſubiuncta, additis nonnullis notulis ſiue caſtigationibus. Quum vero et mihi alia eſſent, quae agerem, et argumenti vanitas ſiſteret vtcunque impetum animi, miraque eſſet typorum graecorum apud noſtros lentitudo ac difficultas, facile me praeuertit nec inuitum. Exiſtimo etiam, laborem illum, quem rei literariae bono haud leuem inſumſit, aliud longe mereri, quam vt propter illa, quae in eius editione vel interpretatione, vel notis etiam obelo digna animaduerti t) fortaſſis poſſint, vel a me vel ab alio quocunque exagitetur, quum homines ſimus, et ſcriptorem antiquum [P] graecum eumque poetam et aſtrologum antea ineditum in lucem proferre omnibus abſolutum numeris, res difficilima ſit, neque vlli hactenus, quod ſciam, contigerit mortalium. Optent tamen multi mecum, vt vir doctus ſecum habitans viciſſim faſtuoſo aliorum contemtu, et acerbis indigniſſimisque ſarcasmis ac reprehenſionibus, quibus viros quoslibet ſpirantes ac defunctos, etiam praeclariſſimos, nulla vel leuiſſima data occaſione, ſugillat, (cuius rei exemplum vel in praefatione ad Manethonem aduerſus Gerh. Ioh. Voſſium et Alex. Morum dicta praebere poſſunt,) non adeo conſpurcaret ſcripta et merita ſua in litteras, certe praeclara, ſed futura oppido maiora, ſi, quam diligenter humaniores tractat litteras, tam ſedulo quoque caueret humanitati bellum indicere.

In notis ad Manethonem pag. 267. Vir doctus protulit verſus hexametros graeci poetae de ſeptem planetis, *neſcio*, inquit, *an editos, certe dignos, qui legantur.* Hos ipſos in Stobaei Eclogis phyſicis et ab Henr. Stephano ad calcem Anthologiae graecorum epigrammatum pridem vulgatos lector reperiet, et ab Hugone Grotio pag. 135. excerpt. latinis verſibus eleganter redditos. Septimus verſiculus quoque ſub Theonis nomine exſtat in extremo libri primi anthologiae gr. epigrammatum. Spicilegium emendationum et notarum in Manethonem, et argumenta graeca in librum primum, publici iuris facere animus mihi eſt, cum otium nactus fuero ad *Maximi* poema, de quo infra, περὶ Καταρχῶν, et meam Manethonis verſionem, Manilii exemplo, carmine latino compoſitam in lucem proferendam. *Fabric.*

Confer *Herm. Sam. Reimari* de vita et ſcriptis I. Alb. Fabricii commentar. Hamburgi 1737. 8. pag. 84. not. de humanitate Fabricii, qua tractabat inhumanum Iac. Gronouium: pag. 208. vbi tradit Reimarus, libri I. verſus 245. typis iam expreſſos fuiſſe duobus foliis in 4. et ſollicitatum poſtea Fabricium, vt ne Gronouiana quidem editione ab illuſtrando aſtrologo

s) Conf. Acta erudit. Lipſ. ann. 1698. pag. 557. *Harl.*

t) Animaduerſae in verſione hallucinationes quaedam non inficiandae ſunt ab illuſtris doctrinae viro *Iacobo Perizonio*, in reſponſione ad nuperam notitiam de variis Aeliani aliorumque auctorum locis, Lugd. Bat. 1703. 8. pag. 38 ſq.

logo deterreri ſe pateretur, id quod, vt ait Reimarus, maxime Perizonius vrguebat; quem adeo Fabricius miti ſuo de Gronouiana editione iudicio offendit, vt longa epiſtola lenitatem eius accuſaret. Quod vero Fabricius verſionem Manethonis, Manilii exemplo, carmine compoſuit, id ſecus factum eſſe, apud Reimarum pag. 323. optarunt Graeuius, Almeloveenius, Olearius aliique. (adde *Wolfii* epiſtolam ad La Crozium in theſauro epiſtolico Lacroziano tom. II. pag. 97.) De locis quibusdam Manethonis a *Io. Corn. de Paw* et *Fabricio* diſputatur ibidem pag. 316 —323. — Poſthaec ſecum conſtituerat *Iac. Philipp. Dorville* Manethonis apotelesmata ſecundum Gronouianam exemplum, multis Fabricii ſuisque caſtigationibus notatum, recenſere, ſuisque illuſtrare animaduerſionibus: at morte abreptus conſilium exſequi non potuit. Quam praeclara autem editio futura fuiſſet, abunde declarant infinita paene Manethonis loca, quae Dorville in animaduerſionibus ad Charitona paſſim modo explicuit, modo correxit. — Fabricius orae exempli ſui haec adſcripſit: „Hoc apotelesmaticorum opus Manethonis verſibus redditum eſſe italicis ab Antonio Maria Saluino, perinde vt Homerum, Heſiodum, Anacreontem, Theocritum, Aratum, Muſaeum, hymnos Orphei, Callimachum, Oppianum, Nicandrum, Ariſtophanis Nubes Plutumque et non pauca ex anthologia epigrammata, didici ex diario Veneto, Giornale d'Italia, tom. XIV. pag. 132. Traditur hoc etiam in memoriis Trevoltinis ann. 1729. pag. 2090. vbi Saluini elogium anno aetatis 76. Florentiae d. 16. Maii 1729. defuncti, quum graecas litteras per annos 53. publice profeſſus eſſet.“ *Harl.*

Fuerunt nonnulli, qui dubitarent, an Apotelesmaticon libri ad Manethonem referenda eſſent, vel qui plane contenderent, illos nomen tam antiqui auctoris mentiri u). Hisce, neſcio, an accenſere debeam doctiſſimum Carolum Cangium de Fraxinis, qui in indice auctorum, quibus ad condendum gloſſarium mediae Graecitatis vſus eſt, memorat Manethonis ἀποτελεσματικοῦ ἀποτελέσματα τῶν ἀναβιβαζόντων ex cod. Colbertino nr. MMLXXIX. Nam ex Gloſſario ipſo in voce Λωτικάριοι, Πρακτόριον et alibi adparet, Manethonis poema a Cangio minime fuiſſe inſpectum; ſed tantum tenuia quaedam lemmata ex Manethonis aphoriſmis a grammatico quodam collecta, qualia exſtare dixi in ora codicis Medicei. In poemate autem ipſo quid demum indignum ſit ſcriptore, Ptolemaeis aequali, quid antiquiſſimo aſtrologo ac poeta, nihil hactenus fuit ab iis, qui genuinum illud eſſe dubitant, in medium adlatum. E contrario vehementer pro antiquitate eius pugnant carminis ſimplicitas caſtaque [*] Homeri imitatio, tum ſcribendi genus aphoriſticum, quod antiquis aſtrologis probatum fuiſſe teſtatur *Ptolemaeus*, mathematicus, lib. III. Tetrabibli cap. 2. vbi illud miſſum facere ſe ait, quod varium ſit et multiplex, ac prope infinitum. Porro dum circulos coeleſtes et aſtra, quae ab ipſis ſecantur, Manethon deſcribit, facile oſtendit, ſe longiſſime a noſtra aetate, quum iſta in litteras mitteret, abfuiſſe. Alia enim ſidera hodie a circulis illis ſecari conſtat, propter praeceſſiones aequinoctiorum, quae tanto temporis interuallo diuerſum ſphaerae ſitum effecerunt. Quibus ſi addas totius operis contextum, in quo nihil occurrit, quod non aetati Ptolemaei, qui ex Arſinoe coniuge agnoſcitur Philadelphus, ac plus ſimplici vice nominetenus compellatur, nihil, quod veterum Aegyptiorum aſtrologorum ſententiis non conueniat; repetitiones etiam antiquiſſimis potius ſcriptoribus genuinis, quam vanis

u) Haec etiam *Richardi Simonii* ſententia eſt epiſt. ſelect. tom. II. nr. 28. *Heumann.*

vanis impoſtoribus familiares: nihil profecto habebis, quo fidem codicis antiquiſſimi, quo diſertum Suidae ac poetae latini veteris, qui picta Manethonis aſtra celebrat, teſtimonium, iure poſſis in dubium vocare. Auctor ipſe ſub extremum libri ſexti thema ſuum natalitium, ſiue, vt Vitruuio dicitur, naſcentiam teſtatur fuiſſe ſole in ♊ Ioue in ♊ Saturno in ♒ et Marte in ♋. Quod ſi accuratas ephemerides non minus, quam chronologiam, omnibus numeris abſolutam haberemus: non difficile foret, annum, quo natum ſe indicat, ex hisce indiciis aſtrologicis inueſtigare. Iam non magis hoc fieri poteſt in tanta chronologorum varietate aſtrologorumue parum ſaepe ſolidis calculi hypotheſibus, quam inepte argumentaremur, ſi ex hoc ipſo genuinum vellemus Manethonem euincere. *Fabric.* — Neque tamen, (vti iam notaui in introductione in hiſt. L. Gr. I. pag. 537.) *Thom. Tyrwhitt*, doctus ſagaxque Anglus, Gronouianis argumentis adduci potuit, vt crederet, opus illud eſſe genuinum. E contrario in praefat. ad Pſeudo-Orphei poema de lapidibus, (Londini 1781. 8) pag. XII — XIV. non ſolum Holſtenii iudicium, ex ſtilo et numeris poematis ductum, comprobat, ſcriptorem iſtius libri antiquitatem eſſe mentitum; ſed aliis quoque tam rerum, quam vocabulorum indiciis demonſtrat, auctorem non fuiſſe Manethonem, Aegyptium, ſed incertum quemdam poetam, illius nomen falſo prae ſe ferentem, qui ſub imperii romani occaſum vixerit. Denique acute ſuſpicatur clareque docet, duo libros ex iis, qui Manethoni tribuuntur, nr. I et V. in quibus oratio plerumque pinguis et ſcabra ſit, non raro barbara, peccata in metrum frequentia et enormia, ordo plane nullus, et alia merito reprehendenda, non profectos eſſe a ſcriptore librorum reliquorum, II. III. IV et VI. ſed ab alio verſificatore; immo vero auctorem libri primi ex libro IV. multos verſus negligenter et extra ordinem repetiiſſe, ideoque crimine plagii manifeſto conuinci. Quod Tyrwhitti iudicium comprobat cenſor in bibl. critica Amſtelod. II. part. 8. pag. 87 ſq.

Inter ſcriptores editos a *Io. Annio*, Viterbienſi, eſt quoque *Manethonis* ſupplementum Beroſi, ab Amynte, Aſſyriorum rege et Aegypto, a quo Aegyptus nomen accepit, vsque ad tempora, quibus Aſſyrii, Aegyptii, Tyrrheni deliciis eneruati decreuerunt, Latini creuerunt, *ex quibus geniti ſunt, per quos Romani imperium tenent.* Sed prologum, qui illi ſupplemento a Manethone praemiſſus fingitur, ab impoſtore iſto eſſe fictum, conſtat, idque docuit etiam noſter *Fabricius* in Bibl. Gr. vol. XIII. lib. VI. cap. 12. vbi de Beroſo et libris, ab Io. Annio confictis, eorumque editt. agit, pag. 214 ſq. De editt. vide eumdem ibid. p. 217 ſqq. et quae adtuli in Introd. in L. Gr. I. pag. 538.

Auctorem poematis *de viribus herbarum deo alicui conſecratarum*, quod Aldus primus edidit 1518. 4. et Fabricius cum verſione notisque Io. Rentorfii recudi fecit in vol. II. B. Gr. pag. 629 ſqq. veteris edit. *Manethonem* eſſe ſuſpicatur, nulla vero opinionis ſuae ratione addita, *Bernardus* in epiſtola ad Reiskium, ſubiecta huius vitae, ab eius coniuge editae, pag. 356. *Harl.*

Petoſirin delicias ſuas ſiue πολυφίλτατον ἄνδρα vocat Manethon lib. V. 10. e quo loco non magis probare licet, aequales fuiſſe, quam Iſocratem vixiſſe temporibus Dionyſii Halicarnaſſei, quia hic illum ἑταῖρον v) ſuum adpellat, vel Dicaearchum aut Theophraſtum fuiſſe aequales

v) Vide ſupra lib. II. cap. 26. pag. 848. [vol. II. pag. 777.]

aequales Ciceronis aut Attici, quia ab his amici ac ſamiliares vocantur, vel denique Zachariam, prophetam, vixiſſe aetate Moyſis, quoniam Philoni, Iudaeo, Zacharias dicitur εἷς τῶν Μωΰσεως ἑταίρων. Sed quae Petoſiris oratione proſaria tradiderat, haec Manetho verſibus graecis reddidit hexametris, et obſeruationibus propriis auxit, vt patet e prologis libri I et V. Longe antiquiorem vero fuiſſe Petoſirin, et multo tempore Manethonem anteceſſiſſe, conſtat ex Ariſtophane, qui Petoſirin memorat apud *Athenaeum* III. pag. 114. [P] Idem Petoſiris notatur vel laudatur a Claudio Ptolemaeo in tetrabiblo ſub nomine τοῦ παλαιοῦ vel τοῦ ἀρχαίου, vt obſeruauit *Salmaſius* de annis climacter. pag. 353. et *Marshamus* in canone Chron. pag. 477. qui de *Petoſiride* eiusque aequali, rege Aegypti, *Necepſo,* antiquiſſimis aſtrologiae iudiciariae ſcriptoribus, multa erudite collegit.

Magnum decus Daniae, *Thomas Bartholinus*, libro de medicis Poetis p. 99. *Inter alia mathematica*, inquit, *Manethonis fragmentum* περὶ νόσων *graecis verſiculis exſtat in bibliotheca Medicea Florentiae litteris quadratis, quod deſcriptum a fratre Eraſmo Bartholino vidi hoc principium habere:*

Νῦν δ' ἄγε μοὶ κούρη Λιβηθριὰς w) ἔννεπε μοῦσα
Ὅσσα φέρει νόσοις ἀλγήματα δῖα σελήνη.

Verum norit lector, hos verſus non eſſe operis initium, nec eſſe Manethonis; ſed eſſe petitos e medio poemate Maximi περὶ καταρχῶν, quod ante Manethonem in codice Mediceo legitur; deinde verſum alterum ſcribendum eſſe ſic:

Ὅσσα φέρει νούσοισιν ἀκήματα δῖα σελήνη,
Ὅσσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν ἀδώλοισι θεούσης
Δώδεκα etc.

IX. Vt ſupra capite XVIII et XX. Aſtronomos graecos veteres plerosque perſequutus ſum, ita iuuat, hoc loco Manethoni alios aſtrologiae iudiciariae ſcriptores ſubiicere, atque editos quidem cumprimis. Ab *Heſiodo* in Ἔργοις καὶ Ἡμέραις, et *Arato* in Διοσημείοις conſtat, traditam partem aſtrologiae iudiciariae ſimpliciorem, et cui ſoli natura rerum ſuffragari videtur, qua ex aſtris de tempeſtate coniecturam capimus. De vtroque et de tributis *Hermeti* iatromathematicis ceterisque huius commatis ſcriptis dixi ſuo loco, quemadmodum et infra lib. IV. agam de praecipuo opere huius diſciplinae, tetrabiblo *Claudii Ptolemaei,* et, qui in illud ſcripſere, *Porphyrio*, *Proclo*, *Anonymo* ſiue *Demophilo,* aliisque. Praeter hos dicendus in praeſenti mihi eſt PAVLVS x), *Alexandrinus*, cuius poſterior editio εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν ſiue *introductionis in doctrinam de viribus et effectis aſtrorum*, ex bibliotheca illuſtris Henrici Ranzouii, ſereniſſ. Danorum regis per Holſatiam et Dithmarſiam tum legati, vulgata eſt graece [P] cum verſione *Andreae Schatonis*, qui MStum codicem, innumeris mendis deprauatum fuiſſe, queritur. Witebergae 1586. 4. Inſcripſit haec rudimenta *Paullus* filio ſuo, *Cronammoni*, qui in priore patris ἐκδόσει quaedam minus recte ſe habere notauerat.

w) MS. Πιμπληϊάς.

x) *Eudocia* in Violario pag. 361. ex *Suida* v. Παῦλος tom. III. pag. 61. Παῦλος, φιλόσοφος, ἔγραψεν ἀστρολογίας εἰσαγωγὴν καὶ ἀποτελεσματικά. Fabric. tamen in ſequentibus malit apud Suidam legere ἢ ἀποτελεσμ. *Harl.*

notauerat. *Πάνυ καλῶς ὦ φίλε παῖ Κρονάμμων, ἐψευδογραφηκότας ἡμᾶς ἀνευρὼν ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἐκδόσει τῶν εἰσαγωγικῶν, προετρέψω ἑτέραν σύνταξιν λειπομένην ἐν οὐδενὶ τῶν εἰς τὴν αὐτὴν πρόθεσιν συντεινόντων θεωρημάτων. Μετὰ καὶ τοῦ καταναγκάσαι καὶ τὰς κατὰ* ΠΤΟΛΕΜΑΙ̃ΟΝ *ἀναφορὰς ἐπιλογιζομένους πρὸς τοῖς τέλεσιν ἐκθέσθαι, ὡς ταύτας εὐχρηστοτέρας κατειληφότων ἡμῶν αὐτοῦ τε* ΠΤΟΛΕΜΑΊΟΥ *ἐν τῷ περὶ χρόνων ζωῆς δι᾽ αὐτῶν τὴν πραγματείαν ποιουμένου, καὶ* ἈΠΟΛΙΝΑΡΊΟΥ *παρακελευομένου ἐν τῷ περὶ ἀφέτου καὶ οἰκοδεσπότου καὶ ἀναιρέτου ταύταις κεχρῆσθαι. Προσεπὶ τούτοις καὶ* ἈΠΟΛΛΩΝΊΟΥ [y]) *τοῦ* ΛΑΟΔΙΚΈΩΣ *ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις διαβάλλοντος τοὺς* ΑἸΓΥΠΤΊΟΥΣ, *ὡς πολλὴ ἀπάτη αὐτοῖς γεγένηται ἐν ταῖς τῶν ζωδίων ἀναφοραῖς.* Liber planus et facilis, ac locis quibusdam exceptis elementa incertiſſimae artis perſpicue tradens. Per *σοφοὺς τῶν Αἰγυπτίων* videtur intelligere Ptolemaeum, cuius canonem alibi nominetenus in teſtimonium citat: *τὴν δὲ ἀκρίβειαν τούτων ὁ πρόχειρος κανὼν Κλαυδίου Πτολεμαίου παραστήσει.* Tempus, quo ſcripſit, ſatis accurate definire videtur diem XX. Mechir anno Diocletianeo 94. hoc eſt Chriſti anno CCCLXXVIII [z]) Verum auctor chriſtianus *ſcholiorum graecorum*, quae cum Pauli libro edita ſunt, eumque iam illuſtrant, iam reprehendunt, teſtatur, ſe ſcripſiſſe anno Diocletiani 867. qui reſpondet Chriſti anno MCLI. Graecorum 6659. Meminit inter alia Paulus etiam libelli, ſub *Hermetis Triſmegiſti* nomine iactati, cui titulus *ἡ πανάρετος*, et ex eo refert doctrinam de ſeptem *κλήροις* ſiue ſortibus planetarum, de quibus dixi lib. I. cap. 7. pag. 50. Rurſus ex eodem Hermete profertur locus de climactéribus: *παρέθετο δὲ ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς ἐν τῇ περὶ κλιμακτήρων πραγματείᾳ. λέγων οὕτως. οὐ πάντοτε οἱ ἐπιφερόμενοι ταῖς ἀνθρωπίναις γενέσεσι κλίμακτῆρες νόσων παραίτιοι γίνονται, ἀλλ᾽ ὅτε μὲν πένθους, ὅτε δὲ δικῶν, ἕτεροι δὲ μακρῶν ἢ χρονίων ἀποδημιῶν δοτῆρες γίνονται. Καὶ οἱ μὲν διὰ τῶν παραιρέτων ἀποτελούμενοι κλιμακτῆρες νόσων καὶ κινδύνων καὶ πένθους παραίτιοι χρηματίζουσιν, οἱ δὲ διὰ τῶν τῆς αἱρέσεως, ζημιῶν καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων.* Claudit librum Paulus allata genitura mundi, ſiue deſcriptione ſitus planetarum cum primum coeperunt orbem terrarum lumine ſuo colluſtrare, tunc ſcilicet ſolem ait fuiſſe in leonis parte [aa]) 19. lunam in Cancri 15. Saturnum in Capricorni 15. Iouem in ſagittarii 15. Martem in Scorpii 14. Venerem in librae parte 3. Mercurium in 7. [♍] Virginis oriente in cancro circa horoſcopum parte 15. hora noctis vndecima adſumta. *αὕτη*, inquit, *ἐστὶν ἡ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπιγείου κόσμου γένεσις. Ἐν τούτοις τοῖς ζωδίοις πρῶτον οἱ προκείμενοι ἀστέρες ἐξεφάνησαν, αἰώνιον ἔχοντες πνεῦμα ἐν ἀφθάρτῳ μένει κείμενοι, ὅθεν καὶ οἰκητήρια αὐτῶν αὐτὰ τὰ ζῶα κατωνό-*

y) Lambec. VII. pag. 91. legit ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ. *Fabric.* Sed confer paullo poſt adnotata. *Harl.*

z) Itaque neſcio, quis ſit Paulus, philoſophus, quem nono Chriſti ſaeculo introductionem in aſtrologiam ſcripſiſſe tradit *Ricciolus* in Almageſto. Nam circa ann. Chr. 695. fuit *Paulus* monaſterii Calliſtrati monachus, aſtrologus, qui Leontium imperio potiturum, quod ann. 695. factum eſt. Meminit Suidas, Ἰουστινιανὸς ὁ ῥινότμητος, hiſtoria miſcella XIX. 35. et *Nicephorus*, Conſtantinopol. in breuiario hiſtorico fol. 25. (115.)

aa) Firmicus lib. III. (al. lib. II.) cap. 1. Math. rectius vbique legit 15. referens et ipſe thema ſiue figuram geniturae mundi e libro Aeſculapii qui *Myriogeneſis* (lege *Moerogeneſis*) inſcribebatur, teſtatusque ſequi ſe Aeſculapium Anubiumque, *quibus potentiſſimum Mercurii numen iſtius ſcientiae ſecreta commiſit.* Confer *Salmaſ.* pag 534. de annis Climactericis. *Macrobius* quoque libr. I. in Somnium Scipion. cap. 21. et ex eo *Honorius Auguſtod.* lib. I. de philoſophia mundi cap. vlt. refert ex Aegyptiorum mente, in natali mundi cancrum geſtaſſe lunam, leonem Solem; quod cum Paullo Alexandrino et Firmico conſpirat.

κατωνόμασαι. Liber hic Pauli, vel fragmenta eius in aliquot codicibus exſtant manu exarata in theſauro librario imperatoris, de quibus vide, ſi placet, librum ſeptimum Lambecii de bibl. Vindob. inter alia memorantis codicem cum hac inſcriptione: Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰς τὴν Ἀποτελεσματικὴν ἐν συνόψει, καὶ μαΐστορος τοῦ Ἀπομάσαρ. Vnde ſuſpicor, *Apomaſari* illi, (eidem, cuius Onirocritica cum Artemidoro edidit Rigaltius,) tribuenda eſſe graeca, quae paullo ante memorabam in Paulum ſcholia: niſi ſint forte *Stephani*, Athenienſis. Vide *Sylburgii* catalog. MS. graecor. biblioth. Palatinae, pag. 93. Ceterum miror, a Lambecio, Neſſelio et Labbeo ſcriptorem libri ipſius vocari quandoque non Paulum, vti ſcholia illa k. 4. b. et tituli MSS. plurium codicum diſerte adpellant; ſed *Iulium* vel *Iulianum*. Alexandrinum. *Pauli* nomen confirmat etiam Suidas: Παῦλος φιλόσοφος, εἰσαγωγὴν ἀστρολογίας ἢ ἀποτελεσματικά· ita enim malim legere, quam καὶ ἀποτελεσματικά.

[E P I M E T R O N.

De codice Vindobonenſi vid. *Lambecii* commentarios de biblioth. caeſarea tom. VII. pag. 194 ſq. vbi Lambecius primum indicem libri ſiue initium codicis ſic indicat: Παύλου Ἀλεξανδρέως ἐπίσκεψις ἀστρονομική· κεφάλαιον α. tum memorat et vberius deſcribit editionem Andreae Schati, Wittebergae 1588. 4. Denique animaduertit, notandum eſſe, exſtare in eadem editione praefationem *Paulli Alexandrini ad Cronamonem*, — in eiusque fine mentionem quidem fieri *quinque librorum Apollonii Laodicenſis de aſtrologia iudiciaria*; ſed reuera ibi pro ἈΠΟΛΛΩΝΙΌΥ τοῦ Λαοδικέως ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις legendum eſſe ἸΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ Λαοδικέως, h. e. *Iuliani Laodicenſis*. Quae quum Fabricius noſter non adtente legiſſe videretur Kollario: hic, honeſta nominis Fabriciani mentione facta, in duabus notis ſubiectis quaedam contra eum monuit. Primum in nota *B*. pag. 193 ſq. „De *Paulli*, inquit, *Alexandrini aſtrologica introductione* Fabricius egit Bibl. Gr. vol. II. pag. 503 ſqq. (qui eſt noſter locus,) vbi pag. 505. (veteris edit.) praeter rem, meo quidem iudicio, miratur, auctorem hunc a Lambecio Neſſelioque non *Paullum*, ſed *Iulium* vel *Iulianum* quandoque vocari: *Iuliani* enim nomen *Apollonio*, Laodicenſi, nequaquam autem *Paullo*, Alexandrino, ſemper tribuitur a Lambecio, vt mox videbimus. Nec minus idem Fabricius aberrat a vero, dum ſcribit, memorari a Lambecio codicem Caeſar. in quo haec ſit epigraphe: Παύλου Ἀλεξ. . . . καὶ μαΐστορος τοῦ Ἀπομάσαρ· nam conſultis *Paulli* Caeſarianis exemplaribus omnibus, nos quidem illam epigraphen non reperimus." At Fabricius ſequutus fuiſſe videtur *Neſſelium*, qui in catalog. codd. MSS. gr. Vindob. part. V. pag. 172. de cod. CXXII. nr. 5. diuerſum ab eo, de quo *Lambecius* l. m. et ipſe *Neſſelius* l. c. part. IIII. pag. 103 ſq. fuſius egerunt,) haec ſcripſit: „*Iulii Alexandrini*, vel ſub ficto nomine, *Apomaſaris* introductio ſynoptica in aſtrologiam apotelesmaticam — — in capita CLVI. diuiſa, cuius titulus et principium: Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐν συνόψει, καὶ μαΐστορος (h. e. *magiſtri*) τοῦ Ἀπομάσαρ. Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ μαΐστορος τοῦ Ἀπομάσαρ. Κεφάλαιον α΄ περὶ κοσμικῶν ἀποτελεσμάτων etc. Verum haec inſcriptio a recentiore quodam ſyllogae opuſculorum MSS. Abumaſaris et Paulli Alexandrini addita eſt, monente *Kollario*, qui in ſupplementorum ad Lambecii commentarios libro I. Vindobonae 1790. pag. 578 ſq. non ſolum id animaduertit; ſed etiam illum poſteriorem, quem Fabricius ex Neſſelio notarat, codicem LXXXIV. qui varia continet opuſcula, praeſertim ad orbis terrarum cognitionem pertinentia, vberius deſcribit. Nimirum nr. V. habentur quaedam opuſcu-

la et fragmenta aſtrologica, primum fol. 33. *Abumaſar s* ſ. *Abu-Maaſcharis* libellus cum hac peculiari inſcriptione: τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ μαίστορος τοῦ ἀπομάσαρ, (ſed libellus in hoc codice eſt maxima ſui parte mutilus,) tum ſequitur a fol. 44. παύλου ἀλεξανδρέως εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικήν· *Paulli Alexandrini introductio in artem ex aſtris diuinandi.* Haec igitur valebunt ad Fabricium excuſandum. Idem valebit de altera Kollarii nota l. m. pag. 195. not. B. Fabricium enim ſequutum eſſe arbitror notitiam codicis eiusdem, quem poſtea a Kollario in ſupplementis curatius deſcriptum eſſe iam adnotaui, a Neſſelio exhibitam. Id quidem Kollario concedam, Lambecii locum a Fabricio vel non inſpectum fuiſſe, vel confuſum cum Neſſeliana narratione. Docte vero Kollarius obſeruat, per σοφοὺς τῶν Αἰγυπτίων a *Paullo*, Alexandrino, non intelligi *Ptolemaeum*, cuius canonem alibi, nominatim in teſtimonium citauerat; ſed veteres illos Aegypti ſapientes, id eſt, diuinarum humanarumque rerum peritos, quos arabici ſcriptores *Hhukiemai Myſſyr* adpellare ſunt ſoliti, quorumque in Dioſcoridis ſpuriis, pag. 441 ſqq. a Saraceno vulgatis, frequens occurrit memoria." — In eodem cod. XLVII. (apud Lambec. pag. 196 ſq. apud Neſſel. cod. CLXXIX. part. IV. pag. 104.) nr. 9. ſunt excerpta nonnulla ex *Paulli Alexandrini* introductione in aſtrologiam iudiciariam. — Eiusdem *Paulli Alexandrini* introductio in apotelesmatica eſt in cod. *mediceo* VII. plutei 28. nr. 7. teſte *Bandinio* in catalog. codd. gr. biblioth. Laurent. pag. 18 ſq. — eadem, cum aliis aſtronomicis, in biblioth. *Monac.* Bauara, vid. catalog. pag. 67. cod. CLXXIII. — tum in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXXV. ſecundum catalog. pag. 154. — in cod. Pembrok. vid. infra in Bernardina vett. mathematicorum ſynopſi ad vol. XII. — Pauca de hoc Paullo Alexandrino eiusque aetate incerta dedit *Heilbronner* in hiſt. matheſ. pag. 435. *Harl.*]

Exſtat et in biblioth. Caeſarea *Heliodori* cuiusdam commentarius in Pauli huius doctrinam aſtrologicam, diuiſus in capita quinquaginta tria. Ἡλιοδώρου εἰς τὴν Παύλου διδασκαλίαν. Κεφάλαιον α΄. περὶ ποιότητος τῶν σχημάτων, καὶ εἰς τί συμβάλλονται. *Fabric.* — In biblioth. *Caeſarea* cod. XLVII. tom. VII. Lambecii commentar. biblioth. Vindob. pag. 193 ſq. (apud Neſſelium part. IV. pag. 103 et 104.) continet ex *Heliodori* aſtrologica doctrina capita octo: et ibid. nr. 9. pag. 197. excerpta quaedam ex Heliodori doctrina aſtrologica: atque Lambecius notat ad priorem locum, eiusdem opuſculi mentionem fieri in *Phil. Labbei* noua bibliotheca msstor. librorum pag. 168. illudque olim exſtitiſſe in biblioth. Cardinalis Carpenſis; idemque ſuſpicatur, illum *Heliodorum* eumdem eſſe, atque *Heliodorum Lariſſaeum*, quem tamen ab illo diſtinguit Fabric. Bibl. Gr. vol. VI. pag. 781. vbi plures recenſet *Heliodoros* et pag. 783. — In eadem biblioth. *Vindobonenſi* teſte Lambecio VII. pag. 546. cod. CXXXIV. (cod. CXV. apud Neſſelium l. c. pag. 71.) continet *Heliodori* commentarium in Paulli Alexandrini doctrinam aſtrologicam, quem innuit Fabric. — cod. CXXXV. praebet nr. 2. (apud Neſſel. pag. 135. cod. CCLXII.) *Heliodori* comm. in Paulli Alexandrini doctrinam apotelesmaticam; cuius principium: τὸ ἑξάγωνον σχῆμα ἀγαθόν ἐστι, καὶ μάλιστα etc. — Eſt quoque in biblioth. *Veneta* D. Marci, in cod. CCCXXIV. pag. 149. catalogi. — tum in biblioth. *Florent.* Medicea, teſte *Bandinio* in catal. MSS. gr. II. pag. 29. nr. 10. cum hac epigraphe ἀποτελεσματικὰ ἐκ τῶν εἰς τὸν Παῦλον ἐξηγητικῶν Ἡλιοδώρου καὶ ἑτέρων ἀστρονόμων, atque cod. XXXIV. ibid. pag. 61. nr. 16. quaedam aſtronomica ſecundum Heliodorum. *Harl.*

Ioachimus

Ioachimus Camerarius, cui omne genus litterarum plurimum debet, diſciplinam quoque aſtrologicam [bb]) variis ſcriptis illuſtrauit, atque inter alia graece atque latine Norimbergae ann. 1532. 4. edidit *Aſtrologica*, quibus continentur 1) Incerti ſcriptoris [cc]) Διάγνωσις τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τῶν ιβ΄ εἰδώλων, ὅπως ἐν ἑκάστῳ μηνὶ ἀκριβῶς χρὴ διαιτᾶσθαι. *Ratio orbitae ſolis per duodecim ſimulacra coeli, quemadmodum victum vſurpare ſingulis menſibus conueniat.* [in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXXV. teſte catal. pag. 154.] De hoc breui ſcripto ita amicus noſter Dietricus Doblerus: *Saeculo poſt Chriſtum nono vel decimo adparet hoc conſcriptum, ſi veri ſunt quatuor poſteriorum menſium dies ingreſſui ſolis in ſigna ſingula adſignati: octo autem priorum menſium dies corrupti videntur eſſe ſaeculo forſan decimo quinto ab inepta librarii manu, reducentis iſtos numeros ad dies, quibus ſuo tempore ſolem ſigna introire* [ꝑ] *videbat in Calendariis ſuis adnotatum, praeceſſiones autem aequinoctiorum ignorantis, tanto tamen candore pollentis, vt dum nihil pericul. ex correctione ſua metuendum eſſet, intrepidus mutaret, quae mutanda ipſi videbantur: cum autem ad Pleiades menſe Nouembri ante ſolis ortum occidere incipientes perueniſſet, manum de tabula corriperet, nec amplius quicquam corrigeret. pag.* 1—3.

2) Ἐκ τῶν Ἡφαιστίωνος τοῦ Θηβαίου ἀποτελεσματικῶν καὶ ἑτέρων παλαιῶν περὶ τῆς τῶν ιβ΄ μορίων ὀνομασίας καὶ δυνάμεως. *Excerpta ex* HEPHAESTIONIS, *Thebani, iudiciis, eque aliis veteribus ſcriptoribus* de duodecim coeli ſignorum adpellationibus, adfectionibus et effectis, quaeque regiones terrarum ſingulis ſubſint ſignis, ſecundum varias ſententias Aegyptiorum, eosque ſecuti Dorothei, tum praeterea Hipparchi ac Ptolemaei. Decanorum quoque trinorum in ſingulis ζωδίοις ſiue ſignis Aegyptia adferuntur nomina, de quibus vide *Salmaſium* pag. 610 ſq. libri de annis Climactericis, qui et multis aliis huius ſcripti locis adfert lucem, et nominum illorum interpretationes daturum ſe receperat in ſuo de lingua Aegyptica commentario, cuius egregium ſpecimen dedit pag. 566 et 614. Idem Hephaeſtionis Apotelesmatica in plures libros diuiſa videtur euoluiſſe: nam pag. 52. locum de Aegyptiorum Iatromathematicis graece profert ex Hephaeſtionis Thebaei praefatione libri primi. Et ſane *Labbeus* pag. 120. biblioth. nouae MSS. memorat Hephaeſtionem Theban. περὶ καταρχῶν libris tribus, in bibliotheca Petri Strozzae. Sed *Thom. Galeus,* ad Iamblichum pag. 311. verba quaedam graece proferens, laudat cap. 17. *Fabric.* — [In cod. *Vindobonenſi* CXXXIV. 1. apud *Lambec.* VII. pag. 545 ſq. reperitur Anonymi cuiusdam auctoris ſyntagma aſtrologicum, diuiſum in capita centum triginta ſeptem. Inſerta ſunt fragmenta quaedam aſtrologica *Hephaeſtionis Thebani*, *Iuliani Laodicenſis*, et *Pſeudo-Hermetis Triſmegiſti.* — in cod. CXLI. ibid. pag. 557. in alio anonymi cuiusdam ſyntagmate aſtrologico, in capp. ducenta diuiſo. — In cod. CCCXXIV. *Veneto* D. Marci, ſecundum catalogum MSS. pag. 149. et cod. CCCXXXV. pag. 154. Excerpta ex *Hephaeſtionis Thebani* iudiciis, et ex aliis veteribus ſcriptoribus de XII. coeli ſignorum adpellationibus. — In cod. *Florent. Laurent. mediceo* XIII. plut. 28. nr. 3. et cod. XIV. nr. 5. cod. XV. nr. 4. teſte *Bandinio* in catal. MSS. gr. vol. II. pag. 26 et 28 et 33. Excerpta ex *Hephaeſtionis Thebani* et aliorum antiquorum apotelesmaticis: et nr. 7. *Hephaeſtionis* de decubitu infirmorum prognoſtica ex mathematica diſciplina. adde pag. 59. cod. XXXIV. nr. 4. — *ibid.* pag. 28 et 29. in cod. XIV. nr. 11. excerpta ex

bb) Vide *Voſſium* de ſcientiis Math. cap. 65. p. 376 ſq.

cc) An is fuit *Vettius Valens?* vide notam ſequentem ad nr. 4. *Harl.*

ex *Hephaeſtionis* aſtronomicis. *Harl.*] — Quando vixerit iſte *Hephaeſtio*, non comperi, niſi quod *Salmaſius* pag. 533. ad Conſtantini M. aetatem referre non dubitat. De aliis huius nominis infra in Grammaticis ſum dicturus.

3) Ὅσα οἱ πλανώμενοι ἀστέρες ἐν ἑκάστῳ τῶν ζωδίων σημαίνουσιν. *Decreta ſiue ſignificationes quinque errantium ſtellarum per ſigna Zodiaci. pag. 21 — 36.*

4) *Veſtii Valentis Antiocheni ex primo libro floridorum*, Οὐεττίου Οὐάλεντος τοῦ Ἀντιόχεως ἀνθολογιῶν, fragmentum de natura ſeptem planetarum et ratione effectionum, latine tantum e verſione [dd]) haud credo ipſius Camerarii pag. 48 — 53. In aliis codicibus rectius VETTIVS vocatur hic VALENS, non Veſtius, et celeberrimum antiquiſſimumque apud veteres Vettiorum nomen: nam, antequam [⁋] Numa Romulo ſuccederet, Vettius quidam interrex fuit, quem cum Tatio e Sabinis veniſſe ſuſpicatur *Fuluius Vrſinus* in familiis Rom. pag. 1305. tom. VII. Graeu. De aliis *Vettiis* ſiue *Vectiis* operae pretium ſit conſulere Glandorpium in Onomaſtico, *Reineſium* epiſt. LXIX. ad Rupertum pag. 651 ſq. *Laur. Begeri* ſpicilegium Antiquitatis pag. 89. *Lucium Camarram* in Teate antiquo lib. III. 3. tom. IX. Theſauri Ital. *Sertorii Vrſati* monumenta Patauina pag. 259. 651. *Fabretti* inſcriptiones pag. 251. *Almeloueenium* ad Coelium Aurelium pag. 620 ſqq. *Montfaucon* tom. V. ſupplem. p. 35. vbi *Publius Vettius* in veteri marmore tabula XII. — *Vettium*, Hadriani aetati parem, latinitate a ſe donatum, in lucem dare voluit *Huetius*, vt narrat in vita ſua lib. I. pag. 22.

Sed et plures fuere *Vettii Valentes*, 1) medicus, Apuleii Celſi diſcipulus, laudatus Scribonio, Coelio Aureliano, Galeno, Marcello Empirico: ob adulterium vero cum Meſſalina interfectus a Claudio, imp. Vide, quae viri docti ad *Plin.* XXIX. 1. et ad *Tacitum* XI. 30 ſq. ac Rhodium ad Scribonium pag. 157. Huic doctiſſimus Tiraquellus cap. 31. de nobilitate ſect. 64. perperam tribuit Anthologias, quibus περὶ κλιμακτήρων ἑβδοματικῆς καὶ ἐννεαδικῆς ἀγωγῆς egerit e diſciplina Petoſiridis et Necepſo, regis. Is ipſe enim eſt aſtrologus, longe iunior, de quo in praeſenti quaerimus. 2) Medici filius, praetor, augur aliisque magnis dignitatibus functus ſub Nerone, vt ex Inſcriptione veteri apud Gruterum pag. CX. 2. docet *Reineſius* III. 14. Var. lect. [de quatuor *Valentibus*, medicis, vid. Fabric. Bibl. Gr. vol. XIII. pag. 440. adde ibid. pag. 444. ibid. pag. 25. et indic.] 3) Aſtrologus, quem dicitur de fatis vrbis

dd) Videtur ſane Camerarius Graeca ſimul fuiſſe editurus, ſi ipſe vertiſſet, et non ab alio latine translata haec fragmenta accepiſſet. *Caſpar* vero *Barthius* haec male latini veteris ſcriptoris et latine primum ſcripta, non e graeco verſa eſſe exiſtimauit, V. 4. VIII. 19. et XI. 3. Aduerſar. quo nomine merito incurrit cenſuram *Reineſii* p. 558. Var. lect. Sed hic vir doctus non magis veriſimiliter latina illa tribuit *Firmico* pag. 692 ſq. *Bandurius* pag. 585. ad Origines Conſtantinop. *Vettii Valentis* Περὶ ἐμβάσεως ἀστέρων libros MSS. in biblioth. regia diſtinguit a libris VIII. ἀνθολογίας γενεθλιακῆς, MS. in biblioth. Vaticana et Mediolanenſi. *Fabric.* — Valentis Antiocheni et aliorum apotelesmata ſunt inſerta anonymi cuiusdam auctoris ſyntagmati aſtrologico, in capita CC. diuiſo, in XIV. cod. *Vindobon.* teſte *Lambecio*, comment. de biblioth. caeſ. VII. pag. 557. (apud Neſſelium IV. p. 63. cod. CVIII.) — In cod. *mediceo* apud Bandin. II. p. 59. in ſyntagmate aſtrologico, nr. 7. *Theophili* collectioni de mundanis principiis inſeruntur quaedam ex *Valente* Περὶ τῆς τῶν ιβ' τόπων διακρίσεως. Num haec cum opuſculo, nr. 1. notato, congruant, diſpiciant alii, quibus ea conferre licet. Exſtat quoque in cod. regio Pariſ. MCCCCV. MDCCCCXCI. MMCXXXIX. adde infra in hoc volumine p. 583. veteris editionis, in ſynopſi math. Bernhardina vol. XII. *Harl.*

vrbis CPolitanae conſuluiſſe [ee]) Conſtantinus, Imp. Ita enim Zonaras tom. III. pag. 7. Τότε ὥς τινες ἱστορήκασι, τὸν Ἀστρονόμον καλέσας Οὐάλεντα, τῶν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην ἐσχολακότων τὸν ἀκριβέστερον ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως συντάξαι θεμάτων etc. [ff]) Similia habent Cedrenus et Glycas atque anonymus chronici ſcriptor apud *Lambecium* V. pag. 236. [pag. 485. edit. Kollarii.] Atqui hunc ipſum Valentem eſſe illum Vettium, e cuius floridis fragmenta Camerarius edidit, non abſurde videtur ſentire Barthius, cui magnum *Salmaſium* ὁμόψηφον obſeruo, qui et ipſe ſcriptorem illum ad Conſtantini tempora retulit pag. 533. de annis Climactericis. Sed antiquiorem atque adeo diuerſum facit ὁ πάνυ *Seldenus:* ita enim ille ſyntagm. I. de Diis Syris pag. 87. *Suadet hoc et vetuſtiſſimi, ſed nondum editi aſtrologi auctoritas, qui ſub Claudii Ptolemaei tempora aut circiter, ni fallor, ſcripſit. Adriani enim anni primi* [gg]) *meminit, menſibus vtitur Aegyptiacis* (Alexandrinis), *nec Ptolemaei, ſed ſaepiuſcule Petoſiridis et Necepſonis, quem τὸν βασιλέα nonnunquam κατ᾽ ἐξοχὴν* [ꝑ] *vocat,* (librum eius XIII. citans) *Abrami item, Critodemi* [hh]), *Timaei, Hermippi, Orionis auctorum mentionem facit, et a Ptolemaica aſtrologia ſatis diſcordat. Is autem eſt Vettius Valens Antiochenus — —. Codex ille Valentis, quo vtor, eſt MS. et Chriſtophori Longolii* [ii]) *ſumtibus olim exaratus — — Se autem magno labore et diſpendio, magnisque itineribus matheſin comparaſſe adfirmat Vettius.* Ἡμεῖς δὲ, inquit, πολλὴν μὲν χώραν διοδεύσαντες καὶ τὴν Αἴγυπτον διελθόντες, διδασκάλοις φιλαργύροις περιπεσόντες, τὰς μὲν τῶν χρημάτων δόσεις ἐποιησάμεθα διὰ τὴν περὶ τὸ ἔργον ἐπιθυμίαν. Ante Seldenum

[ee]) Etiam de veteris Romae fato conſultus quidam *Vettius*, Varronis aequalis, qui auguratus eſt, populum romanum ad mille et ducentos annos peruenturum, teſte *Cenſorino* cap. 17. Confer *Sirmondum* ad Sidon. pag. 222. Neſcio, an ab illo Vettio et veteri Roma ad Valentem de noua Roma conſultum aliquis anſam cudendae fabulae petierit. Equidem de aſtrologo per Conſtantinum tunc temporis conſulto res haud facillima eſt creditu, et melioribus ſcriptoribus alto ſilentio praeterita, praecipue vero parum veriſimilis, vbi agitur de ſuperſtitione aſtrologiae diuinatricis, quam vniuerſam deteſtabantur Chriſtiani, futiliſſima et abſurdiſſima omnium, quae eſt themata ciuitatum excitare, et e ſitu aſtrorum tempore vrbis condi vel inſtaurari aut amplificari coeptae fortunam illius diuinare.

[ff]) Confer *Ern. Schelſtrateni* antiqq. eccleſiaſticas tom. I. pag. 518. et *Tillemont* tom. IV. hiſtor. imperator. not. 59. ad vitam Conſtantini pag 618. *Cangium* ad Zonaram pag. 28. et in Conſtantinopoli Chriſtiana, *Bandurius* antiquit. Conſtantinopol. pag. 585. *vrbis Conſtantinopolitanae genethliacam figuram deſcripſit Valens aſtronomus, qui quidem tractatus ineditus exſtat in biblioth. Ambroſiana Mediolani, vt refert doctiſſ. et amantiſſ. P. D. Bernhard de Montfaucon in ſuo diario italico, ſed putant nonnulli, commentum eſſe recentiorum Graecorum.*

[gg]) Locum dedit idem *Seldenus* III. 20. de iure Nat. et gent. — pag. 4. MS τὰ ἀπὸ Αὐγούστου ἔτη πλήρη ρμή καὶ ἐμβόλιμοι λϛ. Adriani anni quarti pag. 7. tertii pag. 9. 20. *b.* Mentio etiam Κε ἔτους Ἀντωνίνου, μηνὸς Φαωφὶ pag. 73. *b.* et ιζ΄ ἔτους Ἀντωνίνου, μηνὸς Φαμενὼθ pag. 20. *b.*

[hh]) Quem θειότατον vocat; *Critodemi* ὄργανον pag. 18. *b.* MSt. ibid. pag. 105. *b.* laudat Ἀπολλινάριον, *Apollinarem* quemdam. — libro VII. καὶ ταῦτα, inquit, μὲν, ὦ Μάρκε, μετὰ πολλοῦ πόνου καὶ ἐγκρατείας ζητήσας καὶ ἀνευρὼν συνέταξα, καὶ τὰς εὑρέσεις ἐξεδόμην. Τοιγαροῦν ὁρκίζω σε ♂ καὶ ☾ καὶ τῶν ε ἀστέρων τοὺς δρόμους φύσιν τε καὶ πρόνοιαν καὶ τὰ δ΄ στοιχεῖα, μὴ ταχέως τινὶ μεταδοῦναι, καὶ ταῦτα ἀμαθεῖ etc. — Marco Meibomio Vettium edendum offert *Seldenus* ann. 1651. tom. II. Opp. p. 1710.

[ii]) Ex Aldi codice msto Seldenianum, quod eſt in biblioth. Bodleiana, deſcribi curauit Chriſtophorus Longolius pretio XX aureorum ducatorum. Thom. Hearne putat, duo Vettios Valentes fuiſſe, quorum ſcripta in illo codice coaluerunt: alter computo indictionum vtitur, alter aerae Diocletianeae: Bibl. angloiſe, tom. VII. pag. 200.

num *Ioſephus Scaliger* epiſt. CXIV. ad Caſaubonum: *Vettius Valens, aſtrologus, de quo quaeris, ſcribebat tempore eodem, quo Claudius Ptolemaeus* kk), *ſub Hadriano et Antonino, vt eius epochae teſtantur. Citat aliquot veteres eiusdem ſtudii homines, tam mihi ignotos, quam ipſe eſt; neque enim vllus veterum, qui hodie exſtant, eius meminit. Alius Valens fuit tempore Conſtantini, a quo conſultus de vrbis nouae Romae Byzantinae fato. Sed noſter Vettius, vt vides, longe antiquior eſt. Habet multa quidem vtilia, ſed non pauca circulatricis diuinationis nugatoria.* Scaligeri et Seldeni veſtigiis audacter inſiſtit Reineſius, quamquam epochas illas et annum primum Adriani potuit Valens memorare ex antiquiore ſcriptore, quoniam non de ſuo ſcripſit omnia, ſed compoſuit ἀνθολογίας ſiue *floridorum Aſtrologicorum* libros, e variis ſcriptoribus et propria obſeruatione collectos. Quid? quod *H. Dodwellus* ll) in diſſ. de tabulis coeli, quae exſtat ad calcem tomi I. ſpicilegii patrum, concinnati a Grabio, p. 341. notauit, Vettium hunc Valentem habere obſeruationes aerae Diocletianeae anno CLX. (Chriſti CCCCXLIV.) recentiores: vt adeo Conſtantini quoque aeuo longe iunior ſit iſte Vettius. Verum de tota hac re melius iudicium ferre licebit, ſi quando opus ipſum ſatis ſpiſſum et in octo diuiſum *libros* viderit lucem, quod manu exaratum in variis bibliothecis exſtat Angliae Bodleiana, Galliae, Italiae, Belgii, Lugdun. Bat., et Germaniae noſtrae quoque. Editionem eius promiſit e cod. Gottorp. iam pridem illuſtris Huetius, notis ad Origenem pag. 54. cuius vide etiam commentarios de vita ſua lib. III. pag. 117 ſq. (ibid. pag. 9. pag. 48.) Loca ex eo graece producunt, praeter eumdem Huetium, Scaliger ad Euſeb. in canonibus Iſagog. deque temporum emendatione, Salmaſius de annis Climacter. Galeus ad Iamblichum, *H. Dodwell.* diſſ. epiſtol. de anima pag. 245 ſqq. *Seldenus* prolegom. de Diis Syris cap. 3. pag. 53. et ſyntagm. I. cap. 1. pag. 88 ſq. Libro III. de iure Nat. et gentium cap. 20. tom. II. Opp. pag. 1535 ſq. 1556. et commentar. ad marmora Oxonienſia pag. 28 ſq. atque 42. edit. Prideauſii, vbi occurrit adiurandi formula, qua libro quarto fratrem aliosque diſcipulos ſuos obſtringit Valens, ne artis ſuae ſacra atque arcana cum quoquam indigno [?] aut profano communicent, mutilentue ſcripta ipſius, aut interpolent, vel nominis et gloriae auctoris non habeant rationem. Eam formulam mm), quia ſingularis eſt, et auctorem ipſum ſpectat, eumque a Chriſti

kk) Videndum, ne Ptolemaei, (non ſuas) obſeruationes, longe iunior ἀνθολογίας ſuae intulerit.

ll) Mirum tamen eſt, quum vir hic doctiſſimus alibi ſcripſerit, Vettium Valentem habere obſeruationes anno CLX. aerae Diocletianeae recentiores, eumdem tamen in diſſertatione epiſtolica de anima, quam anglice edidit, pag. 247. tradere, quod nouiſſima temporis nota in Valentis opere a ſe reperta ſit annus XXI. Antonini Pii. En eius verba! in quibus etiam notat, quod Βάλης quidam ſiue Valens in illo citatur: *This work is an Anthology collected out of the eldeſt and beſt Authors of the kind together with his own obſervations and improvements in this book, to which this preface belongs. This was the way alſo of Iulius Firmicus, an author whoſe age is better known. This makes it very difficult to determine the collector's age from the aſtrological calculations mentioned in it, becauſe it is ſo difficult to diſtingvish whoſe the calculations are, whether of the collector, or of ſome of the Authors out of whom he made his collection. The lateſt note that i have obſerved in a curſory view of him, is of the XXI year of Antoninus Pius. The collector mentions one* Βάλης. *If this be the ſame with Vettius Valens, the collector cannot be Vettius Valens, but ſome later Man, who has excerpted Vettius as well as others.*

mm) Eamdem formulam repetiit *Fabric.* lib. V. cap. 1. pag. 70 ſq. vol. V ex libro IV. Floridorum ſiue Anthologiorum Valentis Antiocheni, additque, id opus tum Hamburgi, tum paſſim alibi in variis bibliothecis manu exaratum deliteſcere, et ſe ipſum MS. licet mutilum ante 300 annos ſcriptum

Chriſti ſacris alienum fuiſſe docet, hoc loco integram ſubieci: Ὁρκίζω σε, ἀδελφέ μου τιμιώτατε. καὶ τοὺς μυσταγωγούς μου ταύτῃ τῇ συντάξει, ἐξ αὐτοῦ μὲν ἀστήρικτον κύτος[nn], καὶ κύκλον δυοκαιδεκάζωδον. ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τοὺς ε πλανήτας ἀστέρας, δι' ὧν ὁ πᾶς βίος ἡνιοχεῖται, αὐτήν τε τὴν πρόνοιαν καὶ ἱερανάγκην, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα συντηρῆσαι, καὶ μὴ μεταδοῦναι τοῖς ἀπαιδεύτοις, εἰ μὴ τοῖς ἀξίοις καὶ δυναμένοις διαφυλάσσειν καὶ ἀμείβεσθαι δικαίως, αὐτῷ τε ἐμοὶ ΟΥΑΛΕΝΤΙ τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀείμνηστον καὶ ἀγαθὴν φήμην ἀπονέμειν. Καὶ μάλιστα ἐπιγνόντας τὸ ἄφθονον καὶ τὸ τῆς ἀληθείας μέρος, ὡς ὑπὸ οὐδενὸς ἀνδρὸς ἐπιλελυμένον αὐτὸς ἐφώτισα. Μηδὲ παρέντας τὸ ἐμὸν ὄνομα ἑτέρους ἐπεισφέρειν ταύτῃ τῇ[oo] συντάξει. μηδὲ λωβῆσαί τινα τῶν προγεγραμμένων ἢ μελλόντων λέγεσθαι, πρὸς τὸ ἀθετῆσαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ μὴ ψόγον ἐπενέγκαι. Καὶ ταῦτα μὲν διαφυλάσσουσιν οἱ προειρημένοι θεοὶ πάντες εὐμενεῖς[pp]) ἔσονται, καὶ βίος εὐπαθὴς[qq]), καὶ καταθύμιος λογισμῶν συντέλεια. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία, μήτε γῆ βατὴ, μήτε θάλαττα πλωτὴ, μήτε τέκνων σπορὰ, τυφλός τε νοῦς. Καὶ πεπαιδευμένος ὑπάρχων ἀσχήμονα βίον καὶ ἀνεπίτευκτον ἀγαθῶν ἐπάγοι. Ἐὰν δέ τις καὶ μετὰ θάνατον ἐστὶ κακῶν τε καὶ καλῶν ἀμοιβὴ, κἀκεῖ τῶν ὁμοίων μεταλάβοιεν. Vide rurſus *Seldenum* lib. II. de Synedriis Hebraeor. cap. XI. ſect. 4. vbi confert formulam ſimilem Iulii Firmici, additque hanc e libro ſeptimo Valentis, quam cap. 3. prolegom. de Diis Syris quoque vulgauerat: Τοὺς τὰς παραγγελίας ἡμῶν πειθομένους ὁρκίζω ἡλίου μὲν ἱερὸν κύκλον, καὶ σελήνης ἀνωμάλους δρόμους, τῶν τε λοιπῶν ἀστέρων δυνάμεις, καὶ κύκλον δυοκαίδεκα ζωδίων, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα ἔχειν, καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ἢ ἀμυήτοις μὴ μεταδιδόναι, τιμήν τε καὶ μνήμην τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀπονέμειν. Εὐορκοῦντι μὲν εὖ εἴη, καὶ καταθύμιοι οἱ προκείμενοι θεοί. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία.

5) Claudunt Camerarii collectionem Ἰατρομαθηματικὰ, *Hermeti Triſmegiſto* tributa, de quibus iam dixi lib. I. cap. IX. vbi et de *Galeni* libro eiusdem argumenti, et de Curanidibus et aliis Hermeticis aſtrologicis ſcriptis. Occurrunt et aſtrologica quaedam in *Geoponicis.* De his agam libro VI. Verum iam deinceps ineditos quosdam aſtrologos recenſebo.

X. *Aſtrologi Graeci inediti.*

Achmetis Aſtrologica MSS. laudantur a Meurſio in gloſſar. Scripſit introductionem [T] in Aſtrologiam Perſicam, quae fuit in biblioth. Palatina. *Fabric.* De *Achmete*, filio *Sereim*, eiusque codice oneirocritici Vindobonenſi, de aetate illius, (tempore *Mamun*, ſeu *Mamon* vel *Maimon*, Caliphae Babylonii, qui ab ann. Chr. 813. vsque ad ann. 833. imperauit,) et de *Apomaſare*, copioſus eſt *Lambecius* in comment. de biblioth. Caeſar. VII. pag. 562 — 577. vbi etiam Rigaltii ac Leunclauii ſententias adducit et interdum examinat. confer doctam Kollarii notam ad Lambec. et noſtrum Fabric. Bibl. Gr. vol. III. pag. 410. vet. edit. — et adde cod. CXLIV. apud Lambec. ibid. p. 577 et p. 585. —

ptum ex libris Gudianis accepiſſe. *Harl.* — conf. *Fabric.* Bibl. L. lib. III. cap. 8. pag. 564. *Heum.* — Alius generis exorcismos e cod. dedit aut indicauit *Iriarte* in catal. codd. Matrit. regg. pag. 421 ſqq. *Harl.*

nn) κύτος deeſt loco a Fabric. vol. V. pag. 77. deſcripto. *Harl.*

oo) τῇ deeſt loc. cit. *Harl.*

pp) εὐμενεῖς loc. cit. *Harl.*

qq) ἀπαθὴς loc. cit. *Harl.*

In cod. CXLV. — *εἰσαγωγὴ καὶ θεμέλιον εἰς τὴν ἀστρολογίαν ποίημα* ἈΧΜΑ'ΤΟΥ τοῦ Πέρσου in cod. CCCXXIV. *Veneto* D. Marci, teſte catal. pag. 149. *Harl.*

Pro *Annſcholii* theſauro apud *Labbeum* pag. 121. biblioth. nouae MSS. lege *Antiochi.*

Anonymi varii. Vide elenchum auctorum, gloſſario Graecobarbaro Cangii ſubiectum, p. 34. Neſſelium catalogo biblioth. Caeſareae parte I. pag. 343. [in cod. Vindob. XLVII. apud *Lambec.* VII. pag. 186 ſqq. ſunt varia ſcripta aſtronomica Procli, Ptolemaei, Antiochi, Heliodori, Paulli Alex. etc. in cod. CXXIX. nr. 9. anonymi collectio miſcella aſtronomica et aſtrologica et alii: in cod. CXXXIII. nr. 30. pag. 536. obſeruatt. prognoſticae.] Teſtatur et *Lambecius* VII. pag. 261. [pag. 557. edit. Kollarii,] in eadem bibliotheca Caeſarea exſtare Anonymi MS. Syntagma Aſtrologicum in capita 200. diuiſum et 356 paginas in folio implens, cui praeter varias diuerſorum anonymorum auctorum inſtitutiones et obſeruationes aſtrologicas, inſertae ſunt *Georgii Chryſococcae* tabulae aſtronomicae geographicae et aſtrologicae: *Sethi, patriarchae*, aſtronomia, ab Angelo, ſcilicet, ipſi tradita: *Petoſiridis* organum aſtrologicum ad Nechepſum, regem Aegypti, *Ammonii*, filii Hermeae, *Io. Camateri*, et Io. Philoponi libri III. de vſu aſtrolabii: Claudii Ptolemaei, Theophili, Dorothei Sidonii, Petoſiridis Aegyptii, Antigoni Nicaeni, Io. Camateri, Valentis Antiocheni, Hephaeſtionis Thebani, Stephani Alex. *Porphyrii, Apollinarii*, et *Critodemi* apotelesmatica. Idem *Lambecius* pag. 235. [pag. 545 ſq. edit. Kollarii,] refert aliud Anonymi ſyntagma aſtrologicum, diuiſum in capita 137. inſertis quibusdam fragmentis Hephaeſtionis Thebani, *Iuliani Laodicenſis*, et Hermetis Triſmegiſti. Sic *Labbeus* biblioth. nou. MSS. pag. 278. in biblioth. regis Galliae cod. DLIX. narrat exſtare aſtrologica varia ex Rhetorio, *Deucalione* etc. capitibus 66. Item aſtrologica e *Leone Philoſopho*, *Theodoſio*, Valente, *Demetrio*, Dorotheo, Maximo, Hephaeſtione, *Zoroaſtre*, Manethone, Paulo Alex., Theophilo, *Critodemo*, Zeucho ſiue *Teucro* et Iuliano.

[*Paulli Alexandrini* introductio et anonymorum variorum excerpta aut fragmenta aſtrologica in cod. Vindob. LXXXIV. teſte *Kollario* in ſupplem. ad Lambecii comment. pag. 539 ſqq. et ibid. in cod. LXXXVII. nr. XV. pag. 556. excerptum aſtrologicum. — Permultorum, quorum nomina vel addita ſunt, vel incognita, ſcripta MSS. aſtronomica varii generis et diuerſae aetatis et de aſtrologia iudiciaria aliisque artibus diuinatricibus indicantur in catalog. MSSt. regior. Pariſ. tom. IV. pag. 331 — 365. ſiue a cod. MMMMMMMCCLIV — MMMMMMMCCCCLXXXVIII. — In biblioth. *Eſcurialenſi*, plures codd. (teſte *Plüer* in Itinerario per Hiſpanias pag. 194.) *anonymorum* de lunaribus obſeruationibus, de generatione temporis in 12. Zodiaci ſignis, indica calculatio, cum altera *Pentadii*, aſtrologica capita et alia opuſcula. — In cod. regio *Matrit.* CX. apud *Iriart.* pag. 431 ſqq. varia, quae huc pertinent, opuſcula occurrunt, et pag. 439 ſqq. primum graece typis deſcriptum legitur Menologium ſiue calendarium aſtrologicum. — In biblioth. Bauar. *Monac.* ſecundum catal. pag. 69. cod. CLXXVI. continet libellum aſtronomicum ex variis auctoribus collectum. — In biblioth. *Veneta* D. Marci, ſecundum catal. pag. 153 ſqq. cod. CXXXIV. praebet tria ſyntagmata, 1) ſyntagma aſtrologicum, diuiſum in capp. CXV. ex *Mercurio Triſmegiſto, Maximo, Iuliano* aliisque anonymis, 2) aliud capp. CLXXXIV. quorum nonum praefixum habet nomen *Leonis*,

Leonis, philoſophi, poſtremum continet *Io. Camateri*, praefecti Canicleo, poema iambicum ad Emanuelem Comnenum, inter inedita. 3) aliud capp. LXXIV. ex *Dorotheo, Orpheo, Valente, Ptolemaeo, Hephaeſtione, Anubio* ſiue *Anubione* et *Manethone.* — pag. 154. cod. CCCXXXV. praebet ſyntagma aſtrologicum, in capp. DCXLV. diuiſum, cui, praeter varias diuerſorum anonymorum inſtitutiones et obſeruationes aſtrologicas, inſerta ſunt varia: cap. 1. ratio orbitae ſolis per XII. ſimulacra coeli, quemue victum vſurpare ſingulis menſibus conueniat: inter aſtrologica Ioach. Camerarii. — cap. 3. *Io. Damaſceni* duodecim menſium nomina: — cap. 6. Excerpta ex *Hephaeſtioni*, Thebani, iudiciis: — cap. 7. *Stephani*, philoſophi, de arte mathematica: — cap. 13. *Mercurii Triſmegiſti* de duodecim locorum adpellationibus et facultate: — cap. 400. *Paulli Alexandrini* introductio in doctrinam de viribus et adfectis aſtrorum: — cap. 442. *Rhetorii* de duodecim ſignis Zodiaci et de aliis ex Antiochi theſauris: — cap. 483. *Io. Camateri* poema iambicum. Cetera ſunt ex aliis excerpta: in eodem codice aliud eſt ſyntagma aſtrologicum, fine mutilum, auctoribus Hephaeſtione et aliis anonymis. — ibid. pag. 154. cod. CCCXXVI. comprehendit aliud ſyntagma aſtrologicum capp. 375. et varia auctorum, etiam anonymorum opuſcula atque excerpta. — In biblioth. *Laurent. Florent.* teſte *Bandinio*, catal. tom. II. pag. 25 ſqq. varia inſunt; n. traditio in perſicos canones aſtronomiae, *Iſaaci monachi Argyri* ad Oenaeoten dominum Andronicum, qui poſtularat ratione traditas methodos ſolis ac lunae cyclorum, et eorum, quae ex his conſequuntur: (in hoc codice quaedam differunt ab edit. Dionyſii Petauii in opere de doctrina temporum, Antwerp. 1703. fol. tom. III. pag 194 ſqq. coll. *Lambecio* tom. VII. pag. 492 ſqq. et infra ad voc. *Iſaac. Monach.*) tum ex Hephaeſtione, Panchario Stephano etc. Sed vberrimum *ſyntagma aſtrologicum*, quod continet capp. 465. et in his multa anonymorum, eſt ibid. pag. 27 ſqq. in cod. XIV. plutei 28. — Aliud ſyntagma aſtrologiae iudiciariae ſcriptorum pag. 31 ſqq. cod. XVI. comprehendit volumen rerum aſtronomicarum collectionem, ex variis auctoribus excerptam, et 265. capitibus digeſtam: in his traditionem in perſicos canones aſtronomiae, capp. XVIII. eosdem tabulis 140. comprehenſos, et *Demetrii Chlori*, (a. C. 1374. de quo nihil tradidit Fabricius,) *methodus qua ratione inueniatur horoſcopus, ſeu pars oriens ſine errore*, (vid. Bandin. pag. 32. nr. II.) — In cod. XVII. (pag. 34. catal.) reperitur Περσικὴ σύνταξις ἀστρονομίας, *perſica conſtructio aſtronomiae.* — cod. XXXIII. (pag. 58. catal.) Ex *Apomaſare* excerpta, libris III. et alius liber apotelesmaticus, qui inſcribitur Πάλχ *Palch*, capitibus conſtans 148. primum, περὶ τῶν ιβ΄ ζωδίων καὶ τῶν δ΄ καιρῶν. — cod. XXXIV. (pag. 59 ſqq. catal.) ſyntagma aliud aſtrologicum, ex variis collectum aſtrologiae iudiciariae ſcriptoribus: in his de iis, quae vna cum XII. Zodiaci ſignis exoriuntur ſecundum *TEVCRVM*, tum vniuerſalis obſeruatio ex luna de fulminibus et aliis aëris adfectionibus, ex *LABEONE* ſecundum interpretationem ad verbum, nec non *Theophili, Rhetorii, Pancharii* etc. et quorumdam anonymorum aſtrologica. — Apud *Bandin.* III. pag. 338 ſqq. cod. XIV. varia anonymorum etc. continet aſtrologica, in his oration. *Laxeuterii* ad deum, *Nicolai Hydruntini* prooemium in Laxeuterii artem etc. initium iudiciorum *Laxeuterii* in nomine domini et multa alia, de quibus copioſus eſt Bandin. add. ſupra ad vol. I. pag. 790. notam. — Nubem aſtrologicorum librorum, tam editorum, quam manu exaratorum, *Heilbronner* paſſim excitat

in hiſtoria matheſ. vniuerſae. vid. indicem III. ad illam, ſub voc. *Aſtrologici libri. Harl.*]

Omitto, quae pag. 121. [Labbei Bibl. MSS.] referuntur prognoſtica ſereni aeris ex diuerſis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apuleio, Anatolio, Ariſtotele, Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Neſtore, Orpheo, Paxamo, Plutarcho, Ptolemaeo, Pamphilo, Platone, Sotione, Theophraſto, Vindanionio, Zoroaſtre aliisque, qui omnes citantur in Geoponicis graecis, nouiſſime perquam emendate editis et illuſtratis a clariſſimo Needhamo.

[Inter ea accepi munificentia regis Neapolitani catalogum mstum plenum graecorum codd. manu exaratorum, in bibliotheca regia Neapolitana ſeruatorum, a cl. *Paſchali Baffio* regio bibliothecario iuſſu regis, quod religioſa grataque mente profiteor, intelligenter confectum. Inter illos cod. LV. membranaceus ſaeculi XII. plura continet ſcripta. Quae huc pertinent, ita ſunt conſignata: *Ποίημα Πέρσου φιλοσόφου τοῦ* Μαζουατῆ, (ſic ſemper in hoc codice pro Ζουατῆ, quod alii habent.) *αὐτὸς γὰρ ἐτεχνεύσατο καὶ κατεσοφίσατο τήνδε τὴν τέχνην διὰ ψάμμου πρὸς μεταβολὰς καὶ ποιότητας τῶν ἀστέρων. τοῖς βουλομένοις λέγων τὰ συμβησόμενα ἀγαθά τε καὶ φαῦλα, καθὼς μετὰ μικρὸν καθόλου δηλωθήσεται. Ὑπομνήσω δὲ ἀρτίως ὅπως καὶ πότε μετεστοιχειώθη ἀπὸ στοιχείων καὶ γλώσσης Περσίδος εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων γραφὴν καὶ διάλεκτον παρὰ Ἀρσενίου μοναχοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ͵ϛψοδ ἔτει,* (A. C. 1266.) *ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἐξ ἐπιτροπῆς τῆς εὐσεβεστάτης κυρίας Θεοδώρας ἡ βίβλος αὕτη τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο. Χρὴ γινώσκειν ὅτι οἱ προσάλληλοι τῶν ἀστέρων σχηματισμοὶ συγκρινομένης τῆς διαδόσεως αὐτῶν ποικίλας ἀποτελοῦσι τὰς μεταβολάς.* Sequitur porro tractatus hic aſtrologicus. meram ſuperſtitioſarum diuinationum farraginem continens, non verſibus politicis, vt codex Caeſareus, deſcriptus a Lambecio, ſed ſoluta oratione. Sub ſchemate, quod cernitur ad calcem tractatus, legitur: *ὢ σοφία πόσα δύνασαι· πρόσχες ἄνω τῆς τέχνης τὴν ἀκρίβειαν·* ad latus: *ὁ γραμματικὸς ἔμπειρος οὐ βλέπει βλέπων· καὶ ὁ γραμματικὸς ἄπειρος βλέπει οὐ βλέπων.* — Tum Ἀκριβὴς *φιλοσοφία τῶν* Χαλδαίων. Incipit Ἐπειδὴ *οἱ ἀποτελεσματικὰ ἐκ τούτων τῶν προφάσεων ἀποτελοῦσι τὴν γέννησιν τῶν ἀνθρώπων.* — Poſt alia ſcripta theologica: *Διάγνωσις τῶν ζωδίων*, lingua graeca vulgari: Inc. *ὁ κριὸς ὠφελεῖ διὰ νὰ βάλῃ χαρτίον.* Tractatus aſtrologicus, vbi de diuinatione per catinum et alia ſuperſtitionis plena. — — Aliis intermixtis ſequitur: *Βασιλεῖ μεγάλῳ* Πτολεμαίῳ *Ἀστράψυχος ἱερεὺς καὶ βίβλων ἐπιγραφεὺς ἰδίῳ δεσπότῃ.* Inc. *ὅτι μηδὲν ὀφείλει σε τῶν καλῶν λανθάνειν.* — Πετοσίρεος *φιλοσόφου·* Inc. *περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ εὑρισκομένων εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον·* — *Ἑτέρα ἐξήγησίς τινος περὶ σεισμοῦ, περὶ θερμῶν ὑδάτων, περὶ τῶν ἐπιγείων καὶ ἐπουρανίων κατασκευῆς, περὶ τῶν δ´ στοιχείων, περὶ νεφελῶν, περὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν.* Inc. *ὁ σεισμὸς οὕτως γίνεται· ἡ γῆ ἔχει φλέβας ἀερικάς.* — *Ἕτερα κεφάλαια ἐκβληθέντα ἐκ τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης.* Capp. ſunt 25. Inc. *Τὸ οὐράνιον σῶμα τινὲς κρύσταλλον πεπηγμένον εἶπον εἶναι.* cap. 2. eſt Πρόκλου *οὐρανοδρόμου.* cap. 6. *κανόνιον τῶν κδ´ βαθμῶν καὶ τῶν δ´ ἀνέμων·* ἈΝΤΙΌΧΟΥ. cap. 7. ΠΑΎΛΟΥ ἈΛΕΞΑΝΔΡΈΩΣ *ἐπίσκεψις ἀστρονομικὴ περὶ τῶν ιβ´ ζωδίων.* cap. 12. hoc titulo: *σχόλιον* Πρόκλου *οὐρανοδρόμου περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων.* Inc. *περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων ἄστρων εἰπεῖν ἀστρολογικῶς ὡρμημέ-*

νω μοι. cap. 13. ΚΛΑΥΔΙΟΥ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακοποιῶν ἀςέρων. cap. 16. ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, Λαοδικέως. cap. 17. ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ ἐπίσκεψις τῶν πλανητῶν, πῶς κυριεύουσι τὰς ζ΄ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καὶ τὰς ιβ΄ ὥρας. cap. 21. περὶ τῶν τῆς σελήνης παρατηρήσεων, Πέρσου φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατή. Incipit τῆς σελήνης ὄσης ἐν τῷ κριῷ καλὸν ἐςὶν ὁδεύειν. cap. 23. περὶ ἀςέρων ποιούντων τάραξιν καὶ κίνδυνον, ἢ ὄμβρους ἢ πυρκαϊάς· Πέρσου φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατή. Poſt haec: χρήσιμα (ſic) τεχνωθὲν παρὰ τοῦ Οὐάλεντος. Inc. Ὄργανον θεοῦ ἐςὶν ἡ φύσις. — Μερικὰ ἀποτελέσματα ἐκ διαφόρων ἀποτελεσματικῶν, Οὐάλεντος, μασάλη, ῥητόρου, μαξίμου, ὑφαιςίνου, πρωταγόρου, Ἰουλιανοῦ λαοδικέως, καὶ ἑτέρων· — Ἐκ τῆς Ἡλιοδώρου ἀςρονομικῆς διδασκαλίας περὶ δεκανῶν ζωδίων. Inc. Ἰςέον ὅτι ἐν ἕκαςον ζώδιον ἔχει δεκανοὺς γ΄. — — Περὶ αἱρέσεως τῶν ἀςέρων. Ἀντιόχου, Παύλου Ἀλεξανδρέωως (ſic) Ἰουλιανοῦ. — — Ἐπιςολὴ Πέτρου φιλοσόφου εἰς τὸν Πατριάρχην Κύριον Λουκᾶν· — Τοῦ αὐτοῦ Πέρσου φιλοσόφου ἔκθεσις περὶ ἀςρονομίας. (De quibus et reliquis huius codicis partibus nec non ceteris codd. alio loco plura diſputabuntur.) — Περὶ σελήνης πῶς δεῖ εὑρίσκειν τὸ θεμέλιον αὐτῆς. Inc. ἄκουε ἀνάλυε τὰς τοῦ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ· — Τοῦ ἁγίου ΜΑΞΙΜΟΥ μέθοδος τῆς ιδ΄ ἐν συντόμῳ. Inc. πάντοτε ὁ πρῶτος κύκλος τῆς σελήνης. — Alia aſtrologica, quo quisque ſub Zodiaci ſigno natus. Inc. ὁ γεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ κριοῦ ἔςαι εὐειδείς. Codex chartaceus, ſcriptus manu Ioannis τοῦ ἐπικλητῷ ξηροκεφαλίτου, coeptus anno 1484. abſolutus anno 1495. paginis conſtans vtrinque notatis 1232. *Harl.*]

Ammonii, Hermeae F. iam memini in Anonymis.

Antigoni, Nicaeni, ἀποτελεσματικὰ MSta in biblioth. Caeſarea. Vide *Neſſelii* catalogum IV. pag. 63. [*Lambecii* comm. VII. cod. CXLI. 2. pag. 557.]

Antiochi Apotelesmatica, ſiue theſauri apotelesmatum. *Labbe* biblioth. nou. MSS. [P] pag. 385. *Neſſel.* IV. pag. 63 et 103. 104. [— *Lambec.* comment. VII. pag. 192. cod. XLVII. Is autem cod. continet tantum capita XLIV. Sed Lambecius ex Friſio ad Gesneri bibl. tradit, in biblioth. Vaticana exſtare *Antiochi* theſauri apotelesmatum capita 107. — In eodem codice nr. 14. (pag. 198. Lambec.) proſtat *Antiochi* prognoſticon de Calendis menſium, (h. e. ſuperſtitioſas Calendarum obſeruationes, quae καλανδολόγια adpellata ſunt, vid. *Io. Meurſii* Lexicon graeco-barbarum voc. Καλανδολόγιον.) — Excerpta ex illis a *Rhetorio* facta in cod. CXXXVII. pag. 549. et obſeruatr. illius inſertae ſunt cod. CXLI. pag. 557 ſq. adde *Bandini* catal. MSS. gr. Laurent. II. cod. VII. pag. 19. et cod. XXXIV. pag. 59. item ſupra, inter *Anonymos*. *Harl.*] Vide et infra in *Rhetorius*.

ANVBIONIS, ſiue vt Firmicus vocat *Anubii*, poetae vetuſtiſſimi elegiam de horoſcopo laudat *Salmaſius* de annis Climactericis pag. 87. 602. etc. et profert ad Solin. p. 655. edit. Pariſ. [add. *Anonymos*.]

Apollinaris Apotelesmatica. Lambec. VII. pag. 261. [pag. 558. edit. Kollarii.] Laudatur hic Apollinaris a Paulo Alexandrino. [vid. locum ſupra §. IX. init.]

Apollonii, mathematici, Apotelesmata. Cod. reg. Pariſ. 1543. Citat Cangius in Πνεύματα et alibi. Περὶ μαντείας ἀςέρων libros IV. ſcripſiſſe Apollonium, Tyanenſem, teſtatur *Philoſtratus* III. 13. Sed puto, in illo codice potius contineri quaedam aſtrologica

logica Apollonii, Laodicenſis, quem libris quinque hoc de argumento ſcriptis Aegyptios aſtrologos variorum errorum poſtulaſſe, teſtatur Paulus Alexandrinus. *Apollonium* quoque *Myndium* peritiſſimum inſpiciendorum natalium laudat *Seneca* VII. 3 et 17. Nat. quaeſt. [vid. ſupra ad nr. 1. epimetron.]

Aſtrampſychi Aſtrologia Perſica, cod. Colbert. MMCCII. Ἀςραμψύχȣ λαξευτήριον. Πτολεμαίῳ Ἀςραμψῦχος ἱερεὺς καὶ βίβλων ἐπισφραγιςὴς ἰδίῳ δεσπότῃ χαίρειν. Sequitur eiusdem θεωρία τῶν ἀςέρων. Deinde ἀρχὴ σὺν Θεῷ. Πυθαγορικȣ̃ λαξευτηρίȣ ἤτοι τȣ̃ ῥαμπλίȣ (al. ῥαβȣλίȣ) ȣ̃τω περιλεγομένȣ περσιςί. [— De cod. *Veneto* D. Marci CCCXXIV. in catal. pag. 149. haec leguntur: „*Aſtrampſychi*, ſacerdotis opus, ἱερέως Ἀςραμψύχȣ πόνημα. Habentur prius quaeſita plura in diuerſas materias, quibus ſubiiciuntur reſponſa in decades CII. diſtributa. Praemittuntur preces et modus, reſponſa inueniendi: vulgo *Cabalam* vocant. *Aſtrampſychi* ad Ptolemaeum ſors, qua interrogati et interrogantes diuinant, MS. fuit in biblioth. Cardinalis a. S. Angelo, teſte *Labbeo* pag. 168. biblioth. nou. MSS. Ex praemiſſis precibus colligitur, auctorem fuiſſe chriſtianum." Illa Aſtrampſychi ſors eſt quoque in eadem biblioth. Veneta, cod. CCCXXXVI. catal. pag. 155. — In cod. *Laurent. Florent.* XIV. nr. 6. plut. 28. (teſte *Bandinio* II. pag. 29.) eſt *Aſtrampſychii*, Aegyptii, ad regem Ptolemaeum de praedictione ad varias quaeſtiones. adde inter *anonymos*, fin. de *Laxeuterio*. *Harl.*] — Vide *Cangii* gloſſar. in Ῥάμπλιον, et Λαξευτήριον. [et ſupra in vol. I. pag. 308.] Hoc opus verſibus politicis expoſuit *Arſenius*, monachus, qui MSti occurrunt in biblioth. Caeſarea. id. in Πολιτικοί. Vide et de hoc Arſenio *Lambecium* VII. pag. 260. [pag. 554 et 557 ſq. edit. Kollarii.] vbi Geomantiam *Zanatae*, philoſophi Perſae, vocat, quam *Cangius* addendis ad gloſſar. pag. 212. Ψαμμομαντείαν. [adde *Fabric.* Bibl. Gr. vol. X. p. 490. de *Arſenio*, et pag. 491. de *Aſtrampſycho*.]

[*Camaterus*. vid. Ioan. Camaterus.]

Critodemi ἀποτελέσματα ὡρίων. Cod. Colbert. MMLXIX. *Lambec.* VII. pag. 261. [pag. 558. edit. Koll.] 284. [in biblioth. *Laurent.* medicea, cod. XIV. nr. 15. (Bandin. II. pag. 31.) excerpta ex Critodemo περὶ ἐχθρῶν τόπων καὶ ἀφέσεων, περὶ κρύψεως σελήνης etc. cap. XII. quorum vltimum nr. CCCCLXI. eſt περὶ τȣ̃ ἐν ποίῳ μηνὶ ὁ γεννηθεὶς τελευτήσει. *Harl.*] Citatur Critodemus a Iulio Firmico et Vettio Valente. Citatur et *Orion*. Num itaque vocabulum Ὡρίων a praecedente ἀποτελέσματα in codicis Colbertini epigraphe ſeparandum? [an caput operis quoddam illo vocabulo deſignabatur?] *Vettius Valens* MS. ὁ δὲ σεφώτατος Κριτόδημος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ αὐτȣ̃ Ὅρασις συνεκτικωτάτῃ πολλῶν μαρτυριῶν ἀρχὴν τοιαύτην ἐποιήσατο· Ἤδη ποτὲ πελαγοδρομήσας καὶ πολλὴν ἔρημον διοδεύσας ἠξιώθην ὑπὸ Θεῶν λιμένες ἀκινδύνȣ τυχεῖν καὶ μόνης ἀσφαλεςάτης.

[*Demetrius Chlorus*. vid. inter anonymos. *Harl.*]

Dorotheus Sidonius, de quo *Scaliger* ad Manil. pag. 23. *Apoteleſmata vnus veterum, quod ſciam, verſibus ſcripſit Dorotheus Sidonius, quem legerunt Arabes, Omar, Meſſaala, auctor Alcabitii, ita, vt ante quingentos annos eum auctorem exſtitiſſe,* (i. e. adhuc ſuperfuiſſe,

fuiſſe, Firmico enim laudatus longe eſt antiquior,) *non dubitemus* [rr]). Praeter Dorotheum Apotelesmatica ſcripſerat non ſolum Manetho, de quo ſupra; ſed et *Heliconius*, de quo Suidas. Inter philoſophos, qui Iuliani, imperat. temporibus vixerunt, ab Abulpharajo pag. 89. memoratur *Dorotheus*, *mathematicus*, *ſcientiae ſphaericae et iudiciorum aſtrologicorum peritia inſignis: libri ipſius hoc in genere docti noti ſunt de natiuitatibus et circulis.* [In codice *Veneto* D. Marci CCCXIII. (catal. pag. 145 ſq.) Ptolemaei magnae ſyntaxi praemittuntur *Dorothei Sidonii* ſeptem aſtrorum epitheta. — *Dorothei* obſeruationes aſtrologicae inſunt cod. *Vindobonenſi* CXLI. nr. 2. teſte *Lambecio* VII. pag. 558. *Harl.*] — Ceterum Dorothei verſus complures hexametros graece producit *Salmaſius* de annis climactericis praefat. [ſ] et pag. 289 et 291 ſq. et ad Solinum variis locis. Baſileae quoque ann. 1571. fol. prodiere *Albohazen Haly Abenragel*, Arabis, de iudiciis aſtrorum libri VIII. latine par *Antonium Stupam*, Rhaetum, quibus acceſſit compendium XII. domorum coeleſtium, ex Meſſaala, Aomare, Alkindo, Zaele, Abencit, *Dorotheo*, Iergi, Ariſtotele et Ptolemaeo collectum, per *Petrum Lichtenſtein*. [vid. infra inter deperditos aſtrologos, voc. *Abraham.*]

[*Eudemus.* vid. ſupra in hoc vol. pag. 16.]

Gennadio, patriarchae CPol. tribuitur expoſitio Ramplii non modo in codice regio, de quo Cangius, ſed et in Palatino. Vide Sylburgi catalogum MSS. pag. 94.

Georgius Chryſococces, medicus, a. C. 1336. clarus, *aſtrologica Perſarum* in graecam linguam vertit, et aſtrologica ſcripta compoſuit, quorum pars in bibliothecis manuſcripta ſupereſt. vid. *Allatium* de Georgiis pag. 359. [rec. in noſtra Bibl. Gr. vol. X. pag. 693 ſq.] *Fabric.* — Iunior igitur is eſt, qui ann. 1427. varia Xenophontis, et Arriani hiſtoriam manu ſua Conſtantinopoli deſcripſit. vid. illius ſubſcriptiones apud *Bandin.* in catal. MSS. gr. Laurent. tom. II. pag. 283 ſq. et pag. 690 ſq. — Allatii longum locum repoſuit *Lambecius* in comment. de biblioth. Caeſ. VII. pag. 516 ſqq. late diſputans de cod. *Vindobon.* CXXIX. nr. 11. in quo ſeruatur *Georgii Chryſococcae* expoſitio in ſyntaxin aſtronomicam Perſarum — cum ſubiunctis tabulis aſtronomicis, geographicis et chronologicis: et adnotat, cod. eiusdem opuſculi quoque ſeruari in cod. Vatic. atque ex *Labbei* noua biblioth. MSS. librorum graecorum pag. 124. notat, in cod. Pariſino regio MCCCCIV. exſtare *Georg. Chryſococcae* tabulas aſtronomicas geographicas. *Allatius* l. c. memorat codd. in biblioth. Antonii Auguſtini, binos in biblioth. Ambroſiana Mediolani, et eius aſtronomica in biblioth. Matrit. in bibl. Pariſ. regia nr. MCCXIX. — praeterea in biblioth. Matritenſi conſeruari eiusdem opuſc. quomodo conſtruendum ſit horoſcopium aut aſtrolabium, II. κ'. 19. Allatius ibidem memorat quoque, eum Homeri Odyſſeam cum ſcholiis aliisque correctiſſime exſcripſiſſe; atque codicem exſtare in biblioth. quondam Palatina, nunc Vaticana. (conf. ſupra vol. I. pag. 406. §. XV.) — Kollarius in not. A. pag. 519. adfert obſeruationem Lambecii, „Plura de hac Georgii — expoſitione in ſyntaxin aſtronomicam Perſarum et de tabulis, eo pertinentibus, vide apud — *Ismael. Bullialdum* in aſtronomia philologica, Pariſ. 1643. fol. Vſus autem is fuit cod.

rr) Vide infra inter deperditos aſtrolog. voc. Abraham. *Harl.*

cod. msto reg. Pariſ. ex quo etiam in eiusdem operis fine praefationem Georgii ad fratrem ſuum Io. Charſaniten gr. et lat. exhibet; ſed a codd. msstis biblioth. Vindob. aliquantum diſcrepantem." In eodem opere et cod. Vindob. in primis ratio habenda eſt *tabularum geograph.* longitudinis et latitudinis praecipuarum vrbium Europae, Aſiae et Africae, quia, (vt ait Lambecius,) eorum beneficio non pauca theſauri geographici Abrah. Ortelii loca poſſunt emendari et illuſtrari. — In eodem codice nr. XII. et in cod. CXXXI. (pag. 521.) et in cod. CXXVIII. (pag. 553 ſq.) reperitur eiusdem, vt videtur, *Georgii Chryſococcae* editio atque expoſitio ſyntagmatis canonum aſtronomicorum iudaicorum, quod ἑξαπτέρυγον ſiue *ſexalare* inſcribitur, quia ipſi illi *canones* πτερὰ ſiue *alae* inſcribuntur. Adhaerent in fine aliae quaedam *obſeruationes miſcellae aſtronomicae.* — In cod. CXXX. (pag. 521. Lamb.) et cod. CXLI. (pag. 557.) continentur *Georgii Chryſococcae* tabulae aſtronomicae, geographicae et chronologicae. — In cod *Veneto* D. Marci CCCIX. (pag. 145. catalog.) *G. Chryſoc.* aſtronomica, et cod. CCCXXVII. (pag. 150.) illius expoſitio in conſtructionem Perſarum cum aſtronomicis deſignationibus et tabulis geographicis. — *G. Chryſococcae* expoſitio per epitomen in regulas perſicas aſtronomicas, et methodus conficiendi horoſcopum ſiue aſtrolabium, in biblioth. *Eſcurial.* teſte *Pliiero* in itinerario etc. pag. 170. *Harl.*

[*Harpocration.* vide inter aſtrologos deperditos, h. v. *Harl.*]

Heliodori commentarius in Pauli Alexandrini doctrinam aſtrologicam, diuiſus in capita LIII. *Lambec.* VII. pag. 256. [pag. 194 et 546. et pag. 547. edit. Kollarii: collato epimetro ad §. IX. et inter *anonymos*; eſt quoque in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXIV. (pag. 149. catal.) — excerpta in cod. *Laurent.* (Bandin. II. pag. 29.) *Harl.* —] — Haec eſt *Heliodori* aſtronomica diſciplina, quam laudat *Galeus* ad Iamblichum pag. 304. *Heliodorus*, aſtrologus, Leonis, imperatoris, temporibus memoratur a *Codino* nr. 113. Origin. Conſtantinopolit. [vid. inter deperditos aſtrologos h. v.]

Hephaeſtionis, Thebani, Apotelesmaticon libri III. De hoc ſcriptore dixi paullo ante inter editos.

Heraclidis apotelesmata. *Labbe* biblioth. nou. MSS. pag. 385. *Heraclidis* cuiusdam, qui ἀςρολογούμενα ſcripſit, mentio apud *Laertium* V. vlt.

Hermippus. Vide infra in Maximo. Citatur et *Hermippus* quidam a Vettio Valente, ſed is, ni fallor, Hermippus, Peripateticus, intelligitur, quem inter Arati interpretes quoque laudari video: vel potius *Hermippus* aſtrologus, laudatus ab Athenaeo XI. pag. 478.

Aſtronomia *Hippocratis. Labbe* pag. 213.

Iapharis, aſtrologi, liber imbrium. *Labbe* pag. 120.

Ioannis, *Antiochenſis*, de coniurationibus. *Labbe* pag. 385. [*Ioannes*, *grammaticus*, de vſu aſtrolabii, cod. Bauar. vid. catal. pag. 67. *Harl.*]

Ioannis Camateri, praefecti Canicleo [55]), ſiue atramentario Imperatoris, poema iambicum ad Emanuelem

55) Vid. *Cangius* ad Alexiadem pag. 258. 378. Gregoram p. 751. *Montfaucon* palaeograph. graec. et in Gloſſario graeco, *Boiuinius* ad Nicephor. ca pag. 22.

Emanuelem Comnenum, imp. περὶ ζωδιακȣ͂ κύκλȣ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν ȣ̓ρανῷ. Cod. reg. Pariſ. MMDCCXXXII. Exſtat et in biblioth. Bodleiana. Vide *Selden.* de titulis honorum part. I. cap. V. §. 6. *Thom. Galeum* ad Iamblichum de myſteriis aegypt. pag. 304. *Oudin.* tom. II. de ſcriptor. eccleſ. tom. II. pag. 1655. *Fabric.* — MSt. inter codd. Venetos et Vindobonenſ. Vide ſupra voc. *Anonymi.* — In biblioth. athenaei *Taurinenſ.* cod. CCXXIX. ſic inſcriptus eſt: τȣ͂ σοφωτάτȣ ἸΩΑ´ΝΝΟΥ τȣ͂ ΚΑΜΑΤΗΡΟΥ͂ τȣ͂ ἐπὶ τȣ͂ Κανικλείȣ περὶ τῆς ȣ̓ρανίας τῶν ἀςέρων διαθέσεως ἐν συνόψει, διὰ ςίχων ἰαμβικῶν πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Πορφυρογέννητον· ex quo codice editores catalogi codd. MSS. graec. pag. 315 ſq. integrum prooemium graece cum verſione latina publicarunt. — cod. chartac. Voſſianus in catal. biblioth. *Leidenſis* pag. 397. nr. 43. *Harl.*

Iſaaci, monachi, cognomine Argyri, πραγματεία νέων κανονίων, συςάντων κατὰ τὴν ἀρχὴν τȣ͂ ςωοϛ´ (6876. qui reſpondet anno Chriſti 1368.) ἀπὸ τῆς τȣ͂ κόσμȣ γενέσεως ἔτȣς. *Labbe* pag. 120. *Fabric.* Eſt in cod. *Vindobon.* CXXXVI. teſte *Lambecio* VII. pag. 492 ſqq. qui animaduertit, hanc πραγματείαν diuerſam eſſe ab eiusdem *Iſaaci* computo, ann. Chr. 1373. compoſito, quem primus ex bibliotheca palatina graece et latine edidit *Iac. Chriſtmannus*, Heidelbergenſis Profeſſor, ann. 1611. 4. deinde *Dionyſ. Petauius* in Vranologio, Pariſ. 1630. cum noua verſione latina, et cum ſecundo eiusdem *Iſaaci computo*, ex biblioth. regia Pariſina depromto, gr. et lat. perperam igitur *Gerard. Io. Voſſium* ſcripſiſſe, de ſcientiis mathematicis cap. 40. §. 15. et cap. 62. §. 13. illum claruiſſe ſaeculo vndecimo. adde ſupra ad *anonymos* e cod. Laurent. notata. — *Iſaaci* de reducendis triangulis non rectis in rectos, cod. in biblioth. *Coislin.* Montfaucon. pag. 220. — *Iſaaci*, *Argyri*, methodus conficiendi aſtrolabii, in cod. *Bauar.* (catal. pag. 67.) — *Iſaaci*, *monachi*, ſolares et lunares cycli, et de facultatibus animae, in codd. Bauar. CLXIX et CXV. pag. 65 et 47. catal. Plura vide in noſtra Bibl. Gr. vol. X. pag. 176 ſqq. ſupra in hoc vol. in capite de aſtronomicis veter. §. XIX. not. de Dionyſio Petauio: infra in ſynopſi veterum mathematicorum Bernhardina vol. I. nr. 1. *Holſtenius* editurus erat *Iſaacum* de terra deſcribenda in plano, vid. vol. III. Bibl. Gr. vet. edit. pag. 82. — Codicem *Iſaaci* Arithmeticorum memorat *Labbeus* biblioth. nou. MSS. pag. 201. — *Iſaaci* opuſculum de metris poeticis eſt in cod. *Taurin.* (vide catal. MSS. graecorum pag. 374.) et in cod. *Angl.* (vid. catal. MSSt. codd. Angliae tom. II. p. 246.) In biblioth. *Vaticana* ſunt codd. *Iſaaci* de geographia, de confectione aſtrolabii, exercitium chronologicum, de ſolaribus et lunaribus cyclis etc. et de paſchate. — In bibl. *Eſcurial.* (teſte *Plüero* in itinerario pag. 178.) *Iſaaci*, *Argyri*, opus nouorum librorum, continentium res a principio anni 6976. (ſic) creationis mundi. — methodus geodeſiae, — ſchol. in I. figuram deſcriptionis in plano — et de XII. ventis, verſibus politicis. *Harl.*

[*Io. Glycas.* vid. infra voc. *Zonaras.*]

Io. Laurentius, *Philadelphienſis Lydus* [tt]), incertum, an Chriſtianus [uu]), qui ſub Anaſtaſio,

tt) Vid. *Fabric.* Bibl. L. lib. IV. cap. 7. p. 797. *Heumann.*

uu) *Montfaucon* in catal. codd. gr. Coislin. p. 207 ſq. e cod. CXXXVI. publicauit graece cum latina

Iuſtino et Iuſtiniano imp. vixit, teſte *Theophylacto Simocatta* VII. 16. pag. 186. et *Photio* cod. CLXXX. Scripſerat ad Gabrielem, praefectum vrbis CPoleos, (in quem Leontii, ſcholaſtici, epigramma legitur in limine libri quarti Anthologiae,) libros tres, vnum de menſibus, alterum περὶ διοσημειῶν καὶ ἄλλων τινῶν ὑποθέσεων μαθηματικῶν, tertium hiſtorici ac ciuilis argumenti, περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, e quo locum graece producit *Lambecius* ad Codinum [P] pag. 208. *Cangius* gloſſario latin. voc. *Silentium.* — *Raph. Fabrettus* ad columnam Traiani pag. 153. teſtatus eſt, latio donatum ab eruditiſſ. amico *Ioſepho de Iuliis,* et iamiam e MSto apud eum, mutilo quamuis, publicam lucem inſpecturum, quod quum Fabrettus ſcripſiſſet ann. 1683. Lydus necdum vidit lucem. De prioribus duobus praeter Photium meminit Suidas, et librum quidem *de menſibus*, *Rutgerſius* pag. 289. Var. lect. et *Meurſius* ad Leonis Tactica pag. 447. ſuſpicantur, eum ipſum eſſe, quem e Palatino codice Meurſius deſcripſit, et *Rutgerſius* pag. 247. 260. graece edidit ſub titulo, ἐφήμερος βροντοσκοπία [vv]) τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον ΦΙΓΟΥΛΟΝ (*Nigidium Figulum* puta [ww]), aſtrologica ſcientia inter Romanos praeſtantiſſimum, cuius fragmenta ibi Rutgerſius collegit, illisque hunc e latino Nigidii graece translatum libellum praemiſit,) ἐκ τῶν ΤΑΓΗΤΟΣ καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν. Sed eſt potius pars διοσημειῶν, vt patet ex primis verbis: εἰ ἐπὶ πάσης τῆς διοσημείας etc. [xx]) Alias eiusdem libri partes in codice MMCCCCXXXII. bibl. regiae Pariſ. exſtare, notauit eruditiſſimus *Neocorus* [Küſter,] ad Suidam in Ἰωάννης Φιλαδελφεύς, *de ſortibus*, *de terrae motibus*, *Diarium* ſiue *Ephemeridem*, indicantem per totum annum ortus et occaſus ſignorum e libris *Claudii Thuſci* ad verbum graece verſa etc. Ioannes Scheferus, Lydi, librum περὶ διοσημειῶν exiſtimauit, eiusdem fuiſſe argumenti cum Obſequentis libro de prodigiis; ſed ex Arato et aliis conſtat, διοσημεῖα ſiue διοσημείας eſſe prognoſtica de tempeſtatibus tum e ventis, tonitribus et ceteris huiusmodi. Videtur etiam ad hunc librum reſpexiſſe *Leo, imp.* in extremo tacticorum, verbis

latina ſua verſione praefationem ad ſynopſin hiſtoriarum, ſcriptam a *Ioanne Scylitze,* Curopalata, et magno Drungario Vigiliae, (claro circa A. C. 1081. vid. Fabric. Bibl. Gr. vol. VI. pag. 386. etc.) In hac ille enumerat quosdam hiſtoricos recentiores, ſuo ingenio interdum indulgentes, in hisque *Ioannem Lydum, monachum:* qui ſi noſter eſt, et diſciplina, quam ſectatus eſt, inde cognoſcitur, et forſan reſpicitur ad librum περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν, at noſter miles et iuridici munere functus dicitur. vid. infra vol. IX. pag. 436. *Harl.*

vv) Eadem forte Brontologia memorata *Labbeo* biblioth nou. MSS. pag. 121. ſed in catalogo MSS. biblioth. Palatinae pag. 94. legas: *Photii Romani Brontoſcopia, Io. Laur. Lydo Philadelphienſi interprete cum eiusdem Laurentii praefatione itemque Figuli tonitruum et fulgurum interpretatio ex Tagete Hetruſco.* Poſteriorem tantum Rutgerſius edidit. Confer *Brontologium* ſiue libellum de tonitruum ſignificatione e graeco latine translatum ad Herenfridum, inter *Bedae* opera tom. I. pag. 387. et quod *Cangius* in adpendice ad gloſſarium graecum memorat Βροντολόγιον τῶν ιβ' ζωδίων συνταχθὲν ὑπὸ Ἡρακλείου βασιλέως ἐκ τῆς ἄστρων κινήσεως, cod. reg. MMCCLXVII. idem in gloſſario ipſo teſtatur, cod. reg. DCCCCXLV. exſtare βροντολόγιον τῶν ιβ' μηνῶν. Βροντολόγιον Δαβὶδ τοῦ προφήτου, et βροντολόγιον τῆς σεληνιακοῦ. Eiusmodi βίβλον περὶ βροντῶν καὶ σεισμῶν διεξιοῦσαν memorat *Nicetas Choniates* in Manuele Comneno VII. 5. pag. 233. Adde, ſi placet, quae notaui in codice apocrypho N. T. pag. 952. *Io. Pierium Valerianum* de fulminum ſignificatione tom. V. theſauri graeci.

ww) Vid. *Lucanum* I. pag. 639 ſqq. *Fabric.* — conf. ſupra in vol. I. pag. 846 ſq. et pag. 854. *Harl.*

xx) Sic quoque legitur in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXIV. (catalog. pag. 149.) *Harl.*

verbis a Io. Cheko interprete lectis, ſed quae in graeco Meurſii codice deſiderantur: *Qui Ptolemaeum diligenter cognoſcunt et Chaldaicas quasdam obſeruationes, Arati Phaenomena, Ioannis Lydi diurnam menſtruamque obſeruationem.* Hisce obſeruationibus ſiue praedictionibus non magnam fidem tribuit *Photius:* ἀλλ' ἡ μὲν περὶ διοσημείων ὅσα γε κατ' ἐμὴν κρίσιν καὶ πεῖραν οὐδὲν ἢ ἐπ' ὀλίγον διενήνοχε μύθων. *Liber de menſibus* longe alius eſt, et varia de diis eorumque ſimulacris ac cultu adſpergit, quae inde deſcripſere Codinus ac Suidas. Graeco MSto ex biblioth. regia Pariſ. vſus eſt *Lambecius*, qui loca ex illo libro graece producit ad Codinum nr. 26—29. 31. 32. 63. pag. 152. 153. 154. 155 et 172. *Salmaſius* pag. 255. ad Simplicium. Memoires de l' Academie des Inſcript. tom. VII. pag. 291 ſq. *Photius:* ἡ δὲ περὶ μηνῶν πραγματεία εἰ καὶ πολὺ τὸ ἄχρηστον ἔχει, ἀλλ' οὖν πρὸς τὴν τῆς ἀρχαιότητος μάθησιν ἐπίχαρί τε καὶ λίαν χρειῶδες. Oracula quaedam, in Obſopoei editione non obuia, ex Io. Lydi fragmentis in codice regio Pariſ. MMMCCCLXVII. edidit *Io. Boiuinius* ad Nicephorum Gregoram p. 786. *Fabric.* — Cl. *Schow*, quum adhuc per Italiam proficiſceretur, in epiſtola ad me miſſa et Romae ipſis Nonis Mai. 1789. exarata, inter alia haec erudite notauit: „Ad opera *Ioannis Lydi* interius cognoſcenda primum me adtentum fecit cl. Abbas Marinius, vnus ex primis Italiae eruditis, cuius ſummae et humanitati et eruditioni multa debeo. Ipſe enim ex Leonis Allatii msstis opus *Ioannis Lydi* περὶ μηνῶν, ab ipſo Allatio, vt iam ex Fabricio noſti, ſuis ſymmictis deſtinatum, inter ſchedas ſuas deſcriptum ſeruat, mihique perlegendum dedit, ſimulque docuit, codicem eiusdem operis in bibliotheca *Barberina* cuſtodiri: cuius mihi copia ab eruditiſſimo Garatonio facta, apographum Marinianum cum codice Barberino conferre inſtitui. Apographum Marinianum eodem modo incipit, et finitur, quo codex *Barberinus* nr. CCLXXVII. Incipit: Βροντὴ γίνεται, εἰληθέντος πνεύματος ἐν νέφει παχεῖ τε καὶ νοτιωτέρῳ, καὶ ἐξωσθέντος βιαίως δι' αὐτοῦ, ὅθεν ῥήγνυται τὰ συνεχῆ πιλήματα τοῦ νέφους καὶ βρόμον (ἤγουν ἦχον) καὶ πάταγον μέγαν ἀπεργάζονται, ὅπερ βροντὴ λέγεται, ὥσπερ ἐν ὕδατι πνεῦμα σφοδρῶς ἐλαυνόμενον· κατὰ δὲ τὴν τοῦ νέφους ἔκρηξιν πυρωθὲν τὸ πνεῦμα λάμψαν ἀστραπὴ λέγεται.

Ἐκ τῶν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Φιλαδέλφεως Ὀρθῶς ἄρα οἱ μυθικοὶ τὸν Κρόνον τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀφανίζοντα ποιοῦσιν, αἰνιττόμενοι δή που τὸν χρόνον πατέρα τε ἅμα καὶ ὄλεθρον τῶν ὑπ' αὐτοῦ φυομένων γίνεσθαι. etc. Finitur cum Ephemeride *Claudii Thuſci:* Ἐφήμερος τοῦ παντὸς ἐνιαυτοῦ σημείωσις ἐπὶ ἀνατολῶν τε καὶ δυσμῶν τῶν ἐν οὐρανῷ φαινομένων ἐκ τῶν ΚΛΑΥΔΙΟΥ τοῦ ΘΟΥΣΚΟΥ καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν. Quae ad principium menſis Iulii progreditur et finitur: τῇ πρὸ ϛ νόνων Ἰουλίων Ζέφυρος ἢ νότος· ταραχαὶ τοῦ ἀέρος ἐκ τοῦ νότου. Nec aliud diſcrimen inter cod. Barberinum et apographum Marin. intercedit, niſi quod ſequens locus, qui in hoc legitur, in illo deſit: Χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ Πτολεμαῖος, συμβουλεύοντος αὐτῷ Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ τὴν Ῥωμαίων ἀσπάσασθαι προστασίαν, πρῶτος χάρτην ἀποστείλας τὴν Ῥώμην ἐξένιζεν, ἀντευδοκιμεῖται δὲ ὅμως παρὰ τοῦ Περγαμηνοῦ Ἀττάλου, Κράτητος τοῦ γραμματικοῦ ἡγησαμένου τῆς σπουδῆς πρὸς ἔριν Ἀριστάρχου τοῦ ἀντιτέχνου αὐτοῦ· δέρματα γὰρ τὰ ἐκ προβάτων ἀποξέσας εἰς λεπτὸν ἔστειλε τοῖς Ῥωμαίοις τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῖς μέμβρανα· εἰς μνήμην δὲ τοῦ ἀποστείλαντος ἔτι καὶ νῦν Ῥωμαῖοι τὰ μέμβρανα Περγαμηνὰ καλοῦσιν. Eum autem poſtea inueni in excerptis Maximi Planudis ex eodem Ioannis Lydi opere, quae in codice *Palatino* biblioth. Vaticanae nr. CXXXXI. habentur.

Videmus ex iisdem excerptis, *Planudem* deſcripſiſſe codicem, in quo tum temporis *Lydi* opus copioſius et plenius erat, quam hodie in codice Barberino. Dolendum vtique eſt, quod excerpta Planudea intra ſolum operis prooemium conſiſtant, nec vlterius progrediantur; exinde tamen quam plurimis in locis *Lydi* opus, quod multos Graecorum mythos ritusque Romanorum religioſos nouo interdum lumine et ex fontibus hucusque incognitis illuſtrat, correxi, adauxi et ſuppleui." Hactenus cl. *Schow*, cui mecum viri eruditi et curioſi gratias agent maximas. Grata igitur erit editio, quam vir ille humaniſſimus promiſit, et quam ſub praelo ſudare audiui: aut forſan, dum haec ſcribo, (die IV. Iul. 1793.) iam lucem ea vidit; at nondum in manus meas venit. [Deſcripta tum iam fuit literis Lipſienſibus maxima libelli pars, quem cognoui multa futilia continere, pauca probabilia, et noua. Specimen operis dedit et de eo iudicauit amiciſſ. *Schow* in: Biblioth. der alten Litt. und Kunſt, Inedita part. VII. p. 21. ſq. *Beck.*] — Cel. *Villoiſon* in itinere ſuo Conſtantinopolitano inter codd. ex bibliotheca Nicolai Maurocordati ſuperſtites detexit codicem, lacerum quidem et mutilum, meroque magnam partem ita corruptum, vt vix litterarum ductus agnoſci queant, in quo trium librorum *Io. Laurentii Philadelphenſis Lydi de prodigiis*, *de menſibus* et *de politicis magiſtratibus*, περὶ διοσημείων, περὶ μηνῶν, περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν, *Photio* memoratorum cod. CLXXX. pag. 406. maxima pars latebat: idemque addit, primum opus *de terrae motibus illorumque ſignis* exſtare in codice regio MDCCCCXCI. indice catalogo codicum graecorum pag. 429. Idem laudat *Burette* pag. 188 et 189. tom. V. Mem. de l'Acad. des Inſcript. vbi ex cod. fragmentum profert, et *la Borde* Hiſtoire de la Muſique ancienne et moderne, ac *le Beau* Hiſtoire du bas-Empire lib. LIV. pag. 55. tom. XII. Tum pergit: „ſed liber *de menſibus*, quem ad antiquitatis cognitionem gratum et valde vtilem vocat *Photius* pag. 406. et liber de *politicis magiſtratibus*, quem τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα φιλοτιμουμένοις οὐκ ἄκομπον παρέχεσθαι τὴν ἱστορίαν, idem ibidem adfirmat, hucusque deſiderabantur. *Lydus* autem laudatur et in noſtris ſcholiis Venetis ad Iliad. Ω. v. 617." Hactenus cl. *Villoiſon* in prolegom. ad edit. Homeri Iliados pag. XLVI. not. — In cod. *Veneto* laudato, praeter opuſculum, a me iam paullo ante memoratum, eſt quoque 1) Ἰωάννου Λαυρεντίου Λυδοῦ Φιλαδελφέως ἐπὶ τῆς βασιλείας . . . agitur de ſignis tonitruum, ſi contigerint in ſingulis menſibus, et 2) *de terrae motibus*; initium: εἰ ἐπὶ πάσαις ταῖς τῆς διοσημείας etc. *Harl.*

Iulianus, Laodicenſis. Vide ſupra in *Anonymis*, [et in epimetro ad §. IX.]

Leo, *philoſophus*. Vide ſupra in *Anonymis*. [?] [methodus prognoſtica ſancti euangelii et Pſalterii, in cod. medic. XIV. apud *Bandin.* III. pag. 339. nr. VI.]

Inter ſcripta *Maximi*, qui Iulianum, imp. inſtituit, Suidas refert librum περὶ καταρχῶν. Hoc poema eſt aſtrologicum de electionibus ſiue initiis aſtrologice deligendis, et exſtat adhuc in codice Mediceo [XXVII. plut. 28. teſte *Bandinio* catal. msst. gr. II. p. 52. yy)]

in

yy) *Bandinius* l. c. haec adnotauit: „Maximum hunc Byzantinum, ſiue Epirotam, ab alio *Maximo*, philoſopho Epheſio, Iuliani itidem magiſtro, diſtinguunt *Socrates* III. 1. et *Nicephorus* X. 1. Eius ſcripta, teſte Suida, (et Eudocia pag. 300.) ſunt περὶ ἀριθμῶν, in Ariſtotelem ὑπόμνημα, nec non quaedam Iuliano inſcripta, περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων, quae in lucem gr. et lat. edidit *Fabric.* Bibl Gr. vol. IX. pag. 570. et περὶ καταρχῶν." Hactenus *Bandinius*. adde *Fabric.* vol. VIII. pag. 769. vbi plures recenſet *Maximos* et vnde notam ſuam deſcripſit Bandinius, et Fabricii notam ad vol. IX.

in quo Manethonis Apoteleſmatica continentur: exſtat autem initio mutilum, pluribus vt videtur capitibus prioribus amiſſis. Incipit:

Εἰ δὲ νεμεθήτας μέσην κατὰ μοῖραν ὁδεύοι

Per medium Phoebi ſignum progreſſa Leonis.

Superſunt capita περὶ ξενιτείας, περὶ γάμου, περὶ νόσων, περὶ τομῆς καὶ χειρουργίας, περὶ δραπετῶν, περὶ παίδων διδασκαλίας, περὶ γεωργίας, περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς, et περὶ κλοπῆς. In quibus e lunae curſu per ſigna Zodiaci vel vario reſpectu ad alias ſtellas errantes, diiudicatur, quodnam ſit auſpicatiſſimum tempus ſuſcipiendi itineris, vel nuptiarum contrahendarum, vel qui futurus ſit euentus morbi, vel quando ſectio venae aut alia chirurgica operatio optime inſtitui queat, quando auſpicato conducantur ſerui, pueri optime inſtituantur, ager colatur; quando ſit ſperanda e vinculis et captiuitate liberatio, vel reſtitutio rei furtiuae. Sunt verſus hexametri plures ſexcentis, quos ex apographo codicis medicei deſcriptos habeo, nec publicae luci inuidebo [zz]), vna cum altero aſtrologico opuſculo Platonici, ſed chriſtiani ſcriptoris, graeca proſa compoſito, et in duos diuiſo libros, ſub titulo *Hermippi*, qui in dialogo [aaa]) colloquens inducitur. Incipit: Ἀλλ' οὐ τοιοῦτόν τι τὸ Πρωτέως ἦν παρ' Ὁμήρῳ φάσμα εἰς πολυειδεῖς μορφὰς ἐξάλλαττον, ὁποῖος ἐκ τῶν λόγων, ὦ Ἕρμιππε, ἡμῖν ἀναφαίνῃ. Continet hic dialogus quamdam aſtrologicae ſcientiae commendationem atque apologiam, tum explicationem quoque et ſynopſin. Neque vero auctor eſt ex iis, qui putant, ab aſtris effici ſingula; ſed tantum innui ac προσημαίνεσθαι. Itaque de ſtella, quae Chriſti natiuitatem indicabat, ita diſſerit lib. I. Καὶ μὲν ὁ ἐπὶ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου γενέσεως ἀστὴρ τοῖς μάγοις ἡγούμενος, (καὶ μὴ μεμφέσθω τις τοιούτοις παραδείγμασι χρωμένοις, ἀλλ' εἴ τις συνετός. φιλοκρινάτω τοῖς λεγομένοις, βέβηλοι δὲ θύρας ἐπίθεσθε,) ἐκεῖνος τοίνυν οὐχ ὅτι γε ἐφάνη καὶ τοὺς μάγους συνεφελκύσατο, τὴν γένεσιν ἀπετέλεσεν, ἀλλὰ τοὐναντίον τελουμένην ἐσήμανεν, οἷον εἴ τις κῆρυξ καὶ προαγγελεὺς τοῦ τοσοῦδε καλοῦ γεγονώς. Diſſerit etiam deinde de eclipſi, quae tempore paſſionis Chriſti adparuit, atque vtrum neceſſarium fuerit, vt Chriſtus crucifigeretur a Iudaeis, quoniam hoc prophetae praedixerant. Hoc vero negat ille, ἀλλ' [?] ἐγὼ φαίην

vol. IX. pag. 417. Nondum vbique diſtincta ſunt nomina et ſcripta vtriusque Maximi. vide ſupra in vol. III. inter peripateticos philoſophos, pag. 499. voc: *Maximus. Harl.*

zz) *Fabricius* id carmen περὶ ἀπαρχῶν e cod. mediceo primus edidit in Bibl. Gr. vol. VIII. pag. 414 ſqq. graece cum verſione latina Rendorfii. Sed Ruhnken. abnegauit illud Maximo. vide ſupra in vol. III. pag. 521. inter philoſophos cynicos, vbi quaedam de Maximo notata ſunt. — In biblioth. *medicea* apud *Bandin.* l. c. II. pag. 61. nr. XVII. codex XXXIV. continet carmen Maximi περὶ καταρχῶν *de electionibus* ex *heroico metro in pedeſtrem dictionem translatum.* Metaphraſis incipit, πῶς ὁ τεχθεὶς ἄνθρωπος αὐξιφωτέσης τῆς σελήνης ἔμπρακτος ἔσται etc. Primum caput eſt περὶ κτήσεως δούλων· ſecundum περὶ πλοῦ καὶ ἐμπορίας· tertium περὶ ὁδοιπορίας, quod Fabricius inſcribit περὶ ξενιτείας, et vnde incipit poema, ab illo editum. Metaphraſis igitur integra eſt, et plura ab initio ſeruauit, quam carmen ipſum. — *Maximi* ſcriptum περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων rhetoricum, idque breve, eſt in cod. *Veneto* D. Marci DVIII. (catalog. pag. 273.) et cod. DXII. (ibid. pag. 275.) atque edidit *Carolus Stephanus* graece ad calcem Dionyſii Halicarnaſſei epiſtolae ad Pompeium, Pariſ. 1554. 8. (vid. *Fabricii* Bibl. Gr. vol. IX. p. 417.) tum *Fabric.* graece cum ſua verſione lat. in eodem volumine pag. 569 ſqq. — In eodem vol. pag. 416. ex Photio memorat *Maximi* μελέτας διαφόρους, *varias declamationes. Harl.*

aaa) Illum dialogum gr. ac lat. publici iuris fecit *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XII. pag. 261 ſqq. *Harl.*

φαίην ἂν, inquit, *ὡς οἷόν τ' ἦν καὶ τὸ πάθος μὴ γεγονέναι. καὶ τοὺς προφήτας οὐδὲν ἧττον εἶναι προφήτας, εἰ σωφρονεῖν ὅλως ἡ τῶν Ἰουδαίων πληθὺς ἠβούλετο, ἐπεί γε κἀκεῖνοι δι' αὐτὸ τοῦτο σχεδὸν προειρήκασιν, ὅπως τοῦ τοιαῦτα τολμῆσαι δεινὰ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπόσχωνται.*

[*Melampodis*, aſtrologi, *methodus praedictionum lunarium* eſt in codice *Vindobon.* CXXIX. nr. 10. teſte *Lambecio* VII. pag. 514. apud *Neſſelium* IV. pag. 108. cod. CXC. adde ſupra in vol. I. lib. I. cap 15. pag. 116 et 117. et *Camerarium* de generibus diuinationum pag. 5 et 6. *Harl.*]

[*Pancharius*, de decubitu infirmorum prognoſtica [bbb]), in cod. *Mediceo* XIII. plut. 28. nr. 6. teſte *Bandinio* II. pag. 26. et *Pancharii* epitome de decubitu aegrorum, ibid. cod. XXXIV. nr. 3. *Bandin.* ibid. pag. 59. — *Pancharius* de Iatromathematicis in codice *Veneto* D. Marci CCCXXXVI. vid. catal. MSS. gr. pag. 155. — Citatur in codice Vindobon. vid. paullo poſt inter aſtrologos deperditos h. v. *Harl.*]

Petoſiridis, philoſophi, *Ὄργανον Ἀστρονομικὸν* ſiue *ψῆφος σεληνιακὴ* de ratione praedicendi euentus morborum, cum epiſtola ad regem Nechepſo. *Lambec.* VI. pag. 94 et 105. VII. pag. 118. 218. [ſ. edit. Kollarii, VI. pag. 217. vbi Lambec. multus eſt de Petoſiride, et pag. 241. nr. 12. VII. p. 252 ſq. et pag. 578. et *Neſſel.* IV. pag. 26 et 27. cod. XXXVII. nr. 4.] Sylburg. catalog. MSS. biblioth. Palatinae pag. 62. Labbe pag. 213. [*Κανόνιον Πετοσείρεως* inſertum legitur in cod. *Mediceo* XXXIV. plut. 28. nr. 4. (*Bandin.* catal. II. pag. 59.) et ibid. nr. 7. quaedam ex Petoſiride ad regem Nechepſum. — in cod. XIV. plut. 86. nr. 14. (*Bandin.* III. pag. 343) *Circulus Petoſiridis*, quem ſequitur eiusdem epiſtola ad regem Nechepſum. — In catal. regio *Matrit.* in cod. LXXXIV. nr. 89. eſt *Πετοσίρεως ἑτέρα γνῶσις*, (alias enim multas variorum diuinationes exhibet,) quae eſt ipſa Petoſiris epiſtola ad Nechepſum, graece, quam *Iriarte* pag. 338 ſq. catalogi primus euulgauit: in eodem cod. nr. 130. (pag. 343. Iriart. quem vide pag. 344.) legitur *organum aſtronomicum* Petoſiris ad Nechepſum, Aſſyriorum regem. — adde infra de Ptolemaeo, vol. III. pag. 419. edit. vet. et vol. XIII. pag. 360. in elencho vett. medicorum. *Harl.* — vide Voyages literair. Pariſ. 1717. tom. I. pag. 250. *Heumann.*] Confer, quae de *Petoſiride* notata *Salmaſio* ad Solinum pag. 654. edit. Pariſ. et de annis Climacter. ac *Marshamo* in Canone Chronico pag. 477. [ſupra cap. de Manethone §. VIII. fin. et paullo poſt inter deperditos aſtrolog. h. v.]

Picatrix. Acta erud. Lipſ. 1714. pag. 445. *Bayle* diction. voc. *Bacon*, (Royer,) not. C. Niſi forte ridiculo errore auctor factus eſt ex adpellatiuo vocabulo *piatricis*, quod *ſagam* ſignificat, vſurpatum *Plauto* mil. glor. III. 1. 101. *Heumann.*

Porphyrii Apoteleſmatica. *Lambec.* VII. pag. 261. [pag. 558. Koll.] Neſcio, an diuerſa ab Iſagoge in tetrabiblum Ptolemaei, quae ſub Porphyrii nomine ann. 1551. Baſileae fol. prodiit, et *Voſſio* pag. 358. de ſcientiis math. videtur epitome e libris tribus *εἰσαγωγῆς ἀστρονο-*

[bbb]) ſ. iatromathematica, h. e. doctrina pronuntiandi de morborum euentu ex obſeruatione motus et adſpectuum planetarum, regnantium ea hora, qua decubuerit aeger: qualem iam Hermes Triſmegiſtus ſcripſiſſe fertur. vid. *Heilbronner* hiſt. matheſ. vniuerſae pag. 69.

ἀςρονομούμενων, quos memorat Suidas. Atque iſagoge illa in MSS. codd. tribuitur Antiocho. [acc. *Petrus Petitus* Obſſ. pag. 133. et *Thom. Gale* ad Iamblich. de myſteriis aegypt. pag. 304.] Videntur tamen ἀςρονομούμενα rectius accipi de opere aſtronomico, quam aſtrologico, ſiue apoteleſmatico. *Fabric.* In cod. tamen *mediceo Florent.* XX. plut. 28. nr. 1. occurrit Πορφυρίου — *Porphyrii philoſophi introductio in apoteleſmaticen Ptolemaei*, cum figg. geometricis ad marginem, et *Bandin.* in catal. codd. gr. Laurent. tom. II. pag. 38. obſeruat, prodiiſſe gr. et lat. cum Hieronymi Wolfii verſione, Baſil. 1559. fol. ante ſcholia Demophili, et Hermetem de reuolutionibus natiuitatum. — In cod. *Eſcurial.* apud *Plüer* in itin. per Hiſpan. pag. 188. inter alia Porphyrii opuſcula mssta nominantur ſeparata et diuerſa *Porphyrii* Iſagoge (ſed quaenam ſit, non additur,) et eiusdem introductio in Ptolemaei quadripartitum. *Harl.*

Pythagorae, mathematici, ad Heliadem epiſtola de dubiis rerum humanarum euentibus cognoſcendis. *Sylburg.* catalog. MSS. biblioth. Palatinae pag. 93. Supra in Aſtrampſychus, [*Iriart.* catalog. MSS. gr. pag. 335 ſqq. 342 ſq. ſupra in vol. I. p. 786. *Harl.*]

Rabulium ſiue *Ramplium.* Vide ſupra in *Aſtrampſychus.* Apud *Labbeum* pag. 121. male ſcribitur: *Namplii* Syntheſis Perſica.

Rhetorius de XII. ſignis Zodiaci, ex Antiochi theſauris apoteleſmatum. [v. inter anonymos.] *Lambec.* VII, pag. 257. [pag. 549. Koll.] *Labbeus* pag. 121. [vbi tamen pro *Annſcholio* legendum eſt Antiochus. adde cod. *Bauar.* CLXXIII. pag. 67. catalog. *Venet.* D. Marci CCCXXXV. pag. 154. catalog. *Laurent. medic.* XXXIV. tom. II. Bandin. pag. 59. *Harl.*]

Serapionis, Alexandrini, opuſculum aſtrologicum. *Lambec.* VII. pag. 256. [pag. 557. Koll.]

Sethi, *patriarchae* ccc), aſtrologia, ab angelo ipſi communicata. *Lambec.* VII. pag. 261. [pag. 557. edit. Kollar. cuius not. vid. pag. 563.] Simile commentum pag. 254 ſq. [pag. 543. edit. Koll. *Fabric.* cod. pſeudepigr. V. T. pag. 265.] refert Noae, patriarchae, methodum geomanticam, ab angelo ipſi reuelatam. [*Wolf.* biblioth. hebr. tom. I. p. 1156.]

Stephani, Alexandrini, apoteleſmatica. *Labbe* biblioth. nou. MSS. pag. 120. Eiusdem *Stephani* et *Apomaſaris* de planetarum coniunctione. *Sylburg.* p. 39. catalog. MSS. bibliothecae quondam Palatinae. *Fabric.* — In cod. *Bauar.* CLXXIII. (catalog. pag. 67.) et cod. Laurent. Florent. XIII. nr. 8. (*Bandin.* II. pag. 27.) inſcribitur ἀποτελεσματικὴ πραγματεία. — *Apoteleſmatica* in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXXVI. (catal. p. 155.) adde ſupra inter *Anonymos. Harl.*

Mich. Staberomani ad imperatorem Alexium Comnenium. *Montfaucon* in biblioth. Coislin. pag. 207.

Les queſtions que le Roi Loctus fit au ſage Philoſophe *SYDIAC*, l'Aſtremonyen. MS. in bibl. Menarſiana pag. 35.

Theophili

ccc) Vide ſupra in vol. I. p. 82. *Iriart.* catal. pag. 339 ſqq. de multis *Sethi* Opuſculis MSStis. *Lambecii* prodrom. hiſtor. litterar. lib. I. cap. 3. §. 3. *Harl.* Fuit etiam *Seth* quidam diuinator λικανομάντης, de quo *Nicetas Choniates* X. hiſt. p. 369. *Fabric.*

Theophili ad Deucalionem filium prognoſtica ex aſtrologia. *Sylburg.* pag. 39. catal. MSS. bibliothecae quondam Palatinae. adde Lambec. VII. pag. 256. [pag. 547. Kollar.]

Theophili, Alexandrini, introductio ad apotelesmaticen laudatur a *Cangio* gloſſar. in Πρωτοςάσιον. *Gaulmino* pag. 22. ad Euſtathium et alibi. *Fabric.* — περὶ καταρχῶν in cod. *Veneto* D. Marci pag. 155. catal. — cod. Laurent. apud *Bandin.* II. pag. 26, 3. pag. 29, 9. pag. 59, 7. *Harl.*

Vectii ſiue *Vettii Valentis* Ἀνθολογιῶν ſiue floridorum aſtrologicorum libri VIII. De hoc ſcriptore ſupra inter editos dixi. [P]

[*Zanata.* vid. *Aſtrampſychus.* In codice *Vindobon.* CXL. pag. 554 ſq. in *Lambecii* comment. incipiunt prolegomena: Ποίημα Πέρσȣ φιλοσόφȣ τȣ̃νομα ΖΑΝΑΤΗ etc. adde *Neſſelii* catal. part. IV. pag. 63. et pag. 98. *Harl.*]

Themation *Eleutherii Zebelini* ad diuerſos vitae caſus cognoſcendos. *Sylburg.* pag. 93.

Io. Zonarae aut apologeticus aduerſus ſcriptum quoddam Manuelis Comneni, imp. ad monachum, cui obiiciebatur nimia circa aſtrologiam cura. Ex *Ioannis Zonarae*, ſiue, vt alii, *Michael. Glycae* antapologetico ad ſcriptum Manuelis Comneni imp. ad quemdam monachum, quo reprehenſus fuerat ob nimium circa aſtrologicas et mathematicas artes ſtudium, graece quaedam producit *Cangius* ad Zonaram pag. 28 ſq.

[De *Zoroaſtris* aſtrologicis vide ſupra, in vol. I. pag. 307 ſq. *Heilbronner* hiſt. matheſ. pag. 61. *Needham* et *Niclas* prolegg. ad Geopon. pag. LXXIV ſq. *Harl.*]

XI. *Aſtrologi quidam deperditi, vel quorum ſcripta nulla exſtant.*

Abrahami libri aſtrologici a Vettio Valente et Iulio Firmico laudantur. Neque dubium eſt, Abrahamum, patriarcham, auctorem gentis Iudaicae, intelligi, qui a Beroſo apud *Ioſephum* lib. I. Antiq. cap. 10. δίκαιος ἀνὴρ, μέγας, καὶ τὰ ȣ̓ράνια ἔμπειρος adpellatur. De tributa illi aſtrologica ſcientia collegi varia teſtimonia in codice Pſeudepigrapho veteris teſtamenti. Videntur itaque Vettius et Firmicus habuiſſe libros ſub Abrahami nomine, velut e Chaldaico translatos graece. *Abraham*, Iudaeus, aſtrologus, laudatur etiam ab *Albohazen Hali*, Abenragelis F. pag. 400. [vid. ſupra inter editos aſtrologos, voc. *Dorotheus*,] qui dominum ſuum Almahaz memorat pag. 131. citat etiam *Albumaſarem* pag. 160. 298. b. *Alkindum* inſignem aſtrologum pag. 16. 37. 117. b. *Antiochum*, aſtrologum, pag. 190. b. *Ariſtotelem*, aſtrologum, pag. 479. 525. 532. *Dorotheum* pag. 16. b. 17. b. 148. b. eius verba pag. 189. b. de electionibus pag. 298. b. de manſionibus lunae p. 7. 101. de quaeſtionibus furti p. 499. diſſentire ait a Ptolemaeo, quin imo a ſemet ipſo pag. 51. b. reprehendit pag. 160. b. ſapientem vocat pag. 139. *Hermetem* pag. 17. a. 216. b. *Haly* librum notarum ſ. tabulas pag. 148. b. *Haly*, Hametis F. pag. 299. *Meſſalam* p. 17. b. 401. *Ptolemaeum* ſaepe. *Theophilum*, Thomae F. p. 298. b. *Vellium*, (puto leg. *Vettium*), ſaepiſſime. De electionibus pag. 298. b. *Tyſillum*, (an *Thraſyllum?*) quem ſapientem vocat pag. 133. *Zaradeſt* ſ. Zomaſtrem, p. 145. b. 216. b. 218. — Abrahamus autem ille haud diuerſus eſt ab Abeneſra. vid. *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. I. pag. 82. et de *Meſſala*, aſtrologo, tom. III. pag. 821. *Fabric.* — adde *Brucker.* in hiſtoria critica philoſ. I. pag. 72 ſq. qui de aſtrologia et aſtrologis in Opere ſuo paſſim diſputat:

tat: quod ſemel adnotaſſe ſufficiat. *Voſſ.* de ſcient. mathem. cap. XXX. §. 6 — 8. pag. 130. *Lambecii* prodrom. hiſt. litter. p. 39 — 53. lib. I. cap. 6. *Hamberger* zuverl. Nachr. I. pag. 24 ſq. catal. Bünau. tom. III. vol. I. pag. 20 ſqq. *Harl.*

Achinapolus. Vitruu. IX. 7. *Antipater itemque Achinapolus, qui non e naſcentia, ſed ex conceptione genethlialogiae rationes explicatas reliquit.*

Aeſculapii Moerogeneſin citat Firmicus, e qua genituram mundi proferre ſe ait lib. III. cap. 1. Hic fortaſſe occiſus a Domitiano. Chronic. Paſch. pag. 250.

Africanus, mathematicus. Sidon. VIII. 11. pag. 1078.

Alexander, Aegyptius, ab Anna Comnena VI. Alexiados pag. 164. laudatus.

Anticrates, de quo epigramma in libro II. cap. 6. Anthologiae, quod incipit: Ἀντικράτης ᾔδει τὰ σφαιρικὰ μᾶλλον Ἀράτου, et illuſtratur a *Burmanno* ad Petronium pag. 171.

Antipater. Supra in Achinapolo.

[*Apollonius Myndius. Weidler.* l. c. pag. 116 ſq.]

Archelaus et *Caſſander* ſummi aſtrologi tempore Panaetii. *Cic.* II. 42. de diuinat.

Aſcletario. Sueton. Domitian. cap. 15. *Vincentius Bellou.* X. 36. ſpeculi hiſtor.

Aulus, de quo libro II. Anthol.

Εἶπεν ἐληλυθέναι τὸ πεπρωμένον αὐτὸς ἑαυτῷ
Τὴν γένεσιν διαθεὶς Αὖλος ὁ ἀστρολόγος.

Babilus. Sueton. Neron. cap. 36. *Petrus Faber* III. Semeſtr. pag. 367. *Fabric.* — Ad locum Suetonii vide *Burmann.* et *Oudendorp.* qui tandem, ad hunc, ait, vide, num pertineat Arnobius lib. I. pag. 31. de Magis, *Iulianus* et *Baebulus*; in nota vero ad *Dionem Caſſium* lib. LXVI. 9. pag. 1084. tom. II. edit. Reimarii, hic ſuſpicatur, *Babilum* apud Suetonium forſan eumdem eſſe, ac *Barbillum*, de quo actutum ſermo erit. *Harl.*

Barbillus, aſtrologus, quo vſus Veſpaſianus, licet ipſe edicto mathematicos vrbe pepuliſſet. *Dio Caſſius* in excerptis, a Valeſio editis, pag. 702. [tom. II. pag. 1084. Reimar. vbi in notis de certamine illo late diſſeritur.] *Barbilleorum* ſiue agonis, a Veſpaſiano in Barbilli gratiam Epheſiis conceſſi, mentio in marmore Arundeliano pag. 71.

Beroſus inter primos videtur graeca lingua de hoc argumento ſcripſiſſe, cuius diuinas praedictiones memorat *Plinius* VII. 37. Hiſt., ſtatuam illi ideo inaurata lingua ab Athenienſibus publice in gymnaſio poſitam referens. Chaldaeorum genethlialogiae primum aperuiſſe diſciplinam in inſula et ciuitate Coo, auctor *Vitruuius* IX. 7. Idem IX. 4. *Beroſus, qui a Chaldaeorum ciuitate ſiue natione*, (Babylonium fuiſſe conſtat,) *progreſſus in Aſiam, et diſciplinam patefecit* etc. Chaldaicum praedicendi genus a pluribus repudiatum, vt ab Eudoxo, Archelao, Caſſandro et Scylace Caryandenſi, teſtatur *Cicero* I. de Diuinat. [ddd]) Ceterum inuentorem ſideralis huius diſciplinae chaldaicae creditum Iouem *Belum*, auctor *Plinius* VI. 26. Hiſt. pag. 712. et *Solinus* cap. vlt. Alii ad *Zoroa-*

ddd) Vid. *Weidleri* hiſtor. aſtronom. III. 11. pag. 34 ſqq. et de *Belo* pag. 27 ſqq. ac 45. *Harl.*

ſtrem hoc retulere. [P] Idem Plinius Chaldaeorum tres doctrinas memorat Hipparenorum, Babyloniorum, Orchenorum. *Fabric.* — Adde *Montuclam* I. pag. 4. *de la Lande* Aſtronom. I. pag. 112 ſq. *Heilbronner* pag. 59 ſqq. et pag. 246. — *Ber.* inuenit inter horologii genera hemicyclium excauatum ex quadrato ad enclimaque ſucciſum. *Vitruu.* de architectura VIII. cap. 9. pag. 199. *Martini* von den Sonnenuhren der Alten pag. 40 ſq. qui ex variis veterum locis efficit et copioſe demonſtrat, duo fuiſſe Beroſos, antiquiorem, circa Olymp. XXXV. et ante Chr. n. 640. ac iuniorem ſub Alexandro M. natum, ante Chr. n. 300. et ab V. C. 450. floruiſſe. Beroſi, Chaldaei, fragmenta collegit et multis de eo diſputat *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XIV. pag. 175 — 211. Quae vero idem pag. 202. ex Ioſepho X. antiqq. cap. 1. nr. 4. tamquam Beroſi vulgauit, ea verba eſſe Ioſephi, notauit Scaliger et *Valcken.* in diſſ. de ſcholiis in Homerum ineditis pag. 134. fin. adde *Bailly* Geſchichte der alten Sternkunde part. II. p. 183 — 187. qui etiam duo diſcernit Beroſos, et meam introduct. in Hiſt. L. G. I. pag. 538 ſq. *Harl.*

Caecilius Argiuus Arborius. Scaliger. lection. auſon. II. 33. pag. 178.

Carpus. [apud *Pappum* in prooemio libri VIII.]

Caſſander. vid. Archelaus.

Catananges, Athenis Conſtantinopolin profectus ſub Alexio Comneno.

Eleutherius, Aegyptius. *Anna Comnena* VI. Alexiados pag. 165.

Epigenes, laudatus *Plinio* VII. 46. Hiſt. [*Senec.* quaeſt. natur. VII. 3. ſupra pag. 10. in h. vol. *Montucla* I. pag. 59. *Weidler* hiſt. aſtronom. pag. 116 ſq.]

L. Tarrutius Firmanus, Ciceronis familiaris, graece aſtrologica ſcripſerat, teſte *Plinio*, indice ſcriptor. libri 18. et Romae vrbis ac Romuli thema genethliacum condiderat, vt narrant *Cicero* II. de diuinat. [cap. 47. vbi vid. Dauiſ.] et Plutarch. in Romulo. Confer P. Baelii Lexicon.

[*Harpocration.* vid. not. ad voc. *Nechepſo.* ex cod. Nanniano CCXLVII. in catal. codd. gr. Nann. pag. 440 ſqq. publicatum eſt ſpecimen excerptorum ex *Harpocrationis* opere de viribus naturalibus. *Harl.*]

Heliconius, aſtrologus, quem Suidas teſtatur ſcripſiſſe ἀποτελεσματικὰ et περὶ διοσημειῶν. [vid. ſupra, pag. 13. Eum poſt C. N. vixiſſe, ſuſpicatur Weidlerus in hiſt. aſtronom. pag. 118. *Harl.*]

Heliodorus fatorum per genituras interpres, circa a. Ch. 370. *Ammian. Marcel.* XXIX. 1. „tartareus ille malorum omnium cum Palladio fabricator, mathematicus, vt memorat vulgus.“ idem cap. 2.

Heliodorus, aſtrologus, Leonis Iſauri tempore. *Codin.* nr. 113. Origg. Conſtantinopol. [vid. inter ineditos aſtrologos h. v.]

Hierotheus, Athenienſis, tempore Iuſtiniani. *Codin.* nr. 144. Origg. Conſtant.

Ioannes, aſtrologus, ſub Romano Lacapeno, imp. Continuator Theophanis pag. 255.

Leptines, mathematicus Seleuci regis. *Valer. Maxim.* V. 7. ext. 1.

Ligurius,

Ligurius, aſtrologus, ſub Leone, imperatore. Vide Origines Conſtantinopolitanas *Combefiſii* pag. 32. 65. et *Codinum* in edit. Lambeciana nr. 68.

Maurianus ſub Zenone, imperatore. Chronic. paſchale pag. 328.

Maximinianus, Athenienſis, tempore Iuſtiniani. *Codin.* nr. 44. Origg. Conſtantinopol.

Nechepſo, [al. *Necepſo*, vid. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XIII. pag. 344. vbi plura de eo dicta ſunt,] rex Aegypti, ad quem Petoſiris ſcripſit, circa annum aerae atticae 800. hoc eſt circa Olympiadum initium floruiſſe creditus: laudatur et ipſe inter ſcriptores huius argumenti a Plinio eee), Firmico, [*Auſonio* ep. 19, 20.] et aliis, ac tertium decimum eius librum citat et de ſorte fortunae inde quaedam repetit Vettius Valens, librum quadrageſimum *Galenus* IX. 2. de facultat. ſimplicium medicament. et ex eo Aetius. Hic Nechepſo ac Petoſiris antiquiſſimi duo ſcriptores aſtrologiae Aegyptiacae, quae a Chaldaicae rationibus in quam plurimis diſſidebat. *Fabric.* conf. *Heilbronner* l. c. pag. 72 ſq. *Dieter. Tiedemann* diſput. de quaeſtione, quae fuerit artium magicarum origo etc. p. 27 ſq. *Harl.*

Nectanebis, rex Aegypti. *Henr. Valeſ.* pag. 291 ſq. ad Adalberonem.

Nemroth et *Hyſpaicus*, duo corrupta nomina ſcriptorum de aſtris apud Honorium Auguſtod. II. 5. de philoſophia, quos citat cum Firmico, Ptolemaeo, Marciano (Capella,) Hygino et Arato.

Nicolaus, aſtrologus, ſub Conſtantino, Leonis philoſophi filio. Continuator Theophanis pag. 237.

Orion citatur ab eodem Valente.

Orpheus, Vettio Valenti ac Firmico laudatus. De ſcriptis tum aliis, tum aſtrologici argumenti, quae ad Orpheum referuntur, dixi ſupra lib. I. cap. XIX.

Pabecus, de quo *Agathias* lib. II. pag. 65.

Palchi apotelesmata, gr. perierunt in biblioth. Eſcurialenſi. — [Eſt liber, *Palch* inſcriptus, in biblioth. Laurent. Florent. vid. ſupra inter anonymos, verſus finem. A *Pluero* in itinerario per Hiſpan. pag. 186. inter codd. Eſcurial. nominatur, *Palchi*, apotelesmaticae, liber primus. *Harl.*]

Pancharius citatus in anonymi ſyntagmate aſtrologico MS. graeco apud *Lambec.* VII. pag. 273. [pag. 586. Kollar. exſtat vero ineditum adhuc opuſculum. vid. ſupra inter aſtrologos ineditos, voc. *Pancharius*. *Harl.*].

X 3 *Pancratius*,

eee) Confer *Marshamum* in Canone Chronico pag. 477. *Fabric.* — In biblioth. regia *Matrit.* cod. CX. ſunt incerti prologus in librum, titulo *Chyranidem*, (Kuranldem,) *Harpocrationis* in eumdem prologus, (vtrumque prologum Iriarte in catalogo MSS. gr. pag. 432 ſq. graece primus euulgauit): eiusdem, vt videtur, *Harpocrationis* epiſtola ſiue praefatio in regis *Necepſi librum de XIV. tum lapidum, tum herbarum remediis, ſecundum Zodiaci ſignorum ordinem eiusque libri fragmentum*, n. Κριὸς ζώδιον α̅ vsque ad initium ſigni quarti, i. e. cancri: liber vero ipſe incipit: Ἀπὸ Φαμενὼθ δευτέρας καὶ εἰκάδος ἤτοι δυσρῇ ιη̅ κατὰ δὲ ῥωμαίους ἀπὸ ιε̅ καλανδῶν ἀπριλλίου πρώτη βοτάνη ἡλιόσφακος. Plura vide de hoc libro inedito dubiaeque, vt mihi videtur, fidei, apud Iriart. pag. 435 ſq. qui alia eiusdem codicis opuſcula aſtronomica, aſtrologica, medicaque recenſet. *Harl.*

Pancratius, aſtrologus et pſeudopropheta. — Hiſtoria miſcella XXIII. 31. Παρακατίων apud ſchol. gr. ad Heſiodum pag. 184. ὅταν δὲ γένηται σύνοδος καὶ ἐγγύτης ἡλίου καὶ σελήνης, ὡς Παρακατίων λέγει, τότε καὶ ὁ γάμος εὔκαιρος· ſed lego ὥσπερ ὁ Κάτων λέγει.

Petoſiris ἐν τοῖς ὅροις citatur a Vettio Valente. Suidas, eum, ait, ſcripſiſſe καθὰ καὶ Ἕλληνες καὶ Αἰγύπτιοι τὰς περὶ θεῶν διετάξαντο ἐπιλογάς. Tum ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων ἀστρολογούμενα, et denique περὶ τῶν παρ᾽ Αἰγυπτίοις μυστηρίων. Dixi de hoc iam ſupra, quum de Manethone agerem, qui eum ſequi ſe profitetur, et quum aſtrologos ineditos h. v. recenſerem. In praeſenti addam, quod Petoſiris interdum pro quouis aſtrologo ponitur, vt apud *Iuuenalem* VI. 580. *Aptior hora cibo, niſi quam dederit Petoſiris.* Et in graeco epigrammate lib. II. cap. 6. in quemdam, qui ſibi ex aſtris mortem praedixerat, et ne falleret diuinationis fides, ſe ipſum ſuſpendit; αἰσχυνθεὶς Πετόσιριν ἀπήγξατο καὶ μετέωρος θνήσκει etc.

Ptolemaeus, Othonis in Hiſpania comes, de quo apud Tacitum lib. I. Hiſt. cap. 22. Diuerſus a *Claudio Ptolemaeo*.

Fullonius Saturninus. Sidon. VIII. 11. epiſt. et carmine 22.

Scylax, Halicarnaſſeus, familiaris Panaetii, excellens in aſtrologia. *Cic.* II. 42. de diuinatione.

Seleucus. Tacit. II. Hiſt. cap. 78. *Sueton.* Othone cap. 4.

Stephanus, Alexandrinus, tempore Heraclii, qui Saracenis praenuntiauit fortunam annorum CCCLXV. teſte Cedreno.

Stephanus, mathematicus. Conſtantin. de adminiſtrando imperio cap. 16. et vita Baſilii, Macedonis, pag. 159.

Stephanus, alius, tempore Baſilii, Macedonis, cuius vitam adi cap. 61. pag. 159. edit. Allatii.

Teucri, Babylonii, ſcripta citantur a Porphyrio ſiue Antiocho in Ptolemaeum. *Pſellus:* [¶] ἀπὸ δὲ τῶν Τεύκρου τοῦ Βαβυλωνίου βιβλίων πολλά τις ἂν εὕροι θαυμασιώτατα etc. Vide *Salmaſ.* ad Solin. pag. 654. (491. edit. Traiect.) et praefat. de annis Climacter. vbi obſeruauit, hunc Teucrum ab Arabibus vocari *Tenkelum.* [ſupra inter anonymos, fin.] Idem forte, qui *Lasbas*, *Babylonius*, dicitur in codice MS. Ioannes Camateri aſtrologi graeci.

Theogenes, mathematicus. *Sueton.* Auguſto cap. 94.

Thraſybulus. Lamprid. in Alexandro, Sidonius VIII. epiſt. 11.

Thraſyllus, mathematicus, de quo ſupra cap. 4. in Platonicis. Eo Tiberius vſus eſt, teſte *Tacito* VI. 20 ſq. Annal. *Dione* lib. LV. pag. 555 ſq. *Suetonio* cap. 98. Aug. et Tib. cap. 14. 62. Cai. cap. 19. Ceterum Tiberio ſuperuixit, neque ab eo interfectus eſt, vt praeter rem, a verſione Dionis lib. LVII. pag. 612. deceptus, tradit doctiſſimus *Ionſius* III. 3. pag. 224. Confer Dionem lib. LVIII. pag. 638. Huius Thraſylli filius imperium praedixit Neroni. *Tacit.* VI. annal. cap. 22.

Tribo-

Tribonianus, Sidetes, qui ſub Iuſtiniano imp. floruit, ſcripſerat, vt refert Suidas, praeter carmen epicum in canonem Ptolemaei, *συμφωνίαν τȣ̃ κοσμικȣ̃ καὶ ἁρμονικȣ̃ διαθέματος* et *εἰς τȣ̀ς τῶν πλανωμένων οἴκȣς καὶ διὸ ἑκάστῳ οἶκος ὁ δεῖνα.*

Iulianus Vertacus. Sidonius epiſt. ad Polemium carm. 22. et VIII. epiſt. II.

Zoroaſtris ἀστεροσκοπικὰ ἀποτελεσματικὰ βιβλία έ. Suid. [vid. ſupra §. X. fin. fff)]

XII. *Catalogus ſelectus Scriptorum, qui Aſtrologiam apotelesmaticam oppugnarunt.*

Quum mihi ſemper viſum fuerit ſtudium ex aſtris de vita ac fortuna hominum pronunciandi non modo lubricum et incertum, licet aliquando forte, vt omnes circulatoriae artes, vera enuntiet; ſed noxium quoque, vtpote quod libertate nos ſpoliat, preces facit irritas ggg), ſtudium virtutis opprimit, ſpe vel metu animos noſtros implet praepoſtero, multisque modis turbat hhh), etiamſi non perſuaſos, tamen trepidos aut ſuſpenſos propter humani ingenii imbecillitatem: itaque non ab re me facturum putaui, ſi hoc loco praecipuos ſcriptores veteres ac recentes, qui eam argumentis variis, armisque omnis generis oppugnarunt, paucis referrem.

E veteribus Chriſtianis quidem innumeros aſtrologiam refutaſſe, Euſebium Emeſenum etiam, quod *τὴν ἀποτελεσματικὴν* exerceret, ſede epiſcopali pulſum, conſtat; ſed ſuffecerit

fff) Omni tempore, etiam a renatis litteris, arti aut fraudi aſtrologicae haud defuiſſe patronos, conſtat, et magna illorum nubes excitari poteſt: ego vero chartae parcam: memorabo tamen propter libri raritatem *Lucae Gaurici*, Geophonenſis, epiſcopi Ciuitatenſis, *tractatum aſtrologicum*, in quo agitur de multorum hominum accidentibus per proprias eorum genituras ad vnguem examinatis. Quorum exemplis conſimilibus vnusquisque de medio genethliacus vaticinari poterit de futuris. — Venet. 1522. 4. eiusdemque, qui aſtronomus ac aſtrologus praeſtantiſſimus vatesque celeberrimus etc. dicitur, Opera omnia tom. III. Baſil. 1575. fol. de quibus libris, eorumque argumentis aſtrologicis et de Gaurico ipſo copioſus eſt *Freytag.* in adparatu litterar. tom. III. p. 741—759. idemque percenſet ibidem duo eiusdem fere argumenti libros raros *Laurentii Bonincontrii* rerum naturalium et diuinarum, ſiue de rebus coeleſtibus libr. III. Venet. 1526. 8. de cometis variorum diſſ. etc. ſumt. Petri Pernae 1580. 4. ac *Leuini Lemnii* de aſtrologia etc. Ihenae 1587. 8. a pag. 759—776. *Harl.*

ggg) Εἰ μὲν ἦν μαθεῖν, ἃ δεῖ παθεῖν,
Καὶ μὴ παθεῖν, καλὸν ἦν τὸ μαθεῖν.
Εἰ δὲ δεῖ μαθεῖν, ἃ δ' ἦν μαθεῖν,
Τί δεῖ μαθεῖν; χρὴ γὰρ παθεῖν.

Si noſſe detur, quae futura ſint, et haec
Vitare, eſſet noſſe haec, pulcra res:
At quum pati neceſſe eſt, noſſe quae datum eſt:
Hoc noſſe quid iuuat? tamen cogor pati.

hhh) *Sextus Empiricus* V. pag. 110. veriſſime aſtrologos notat ποικίλως μὲν ἐπηρεάζοντας τῷ βίῳ, μεγάλην δ' ἡμῖν ἐπιτειχίζοντας δεισιδαιμονίαν, μηδὲν δὲ ἐπιτρέποντας κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐνεργεῖν. *Vitae humanae multis modis afferentes iniuriam, et in nobis magnam excitantes ſuperſtitionem, neque quicquam permittentes agere ex recta ratione.* Adde *Alex. Taſſoni* penſieri diuerſi IX. 8. vbi negat, tela praeuiſa minus nocere: *Dicaearchi* liber, Ciceroni laudatus, intercidit, quo probauit, *neſcire futura, melius eſſe, quam ſcire.* Deſideramus etiam *Minucii Felicis* librum de fato contra mathematicos. Pro aſtrologia contra Io. Chriſtoph. Sturmium, germanice 1725. 4. De Iudaeorum aſtrologia *Buxtorf.* pag. 1323. Lex. Talmud. *Fabric.* [— Libell. ebraeus, de computo aſtrologico, in cod. Vffenbach. auctore Maio in bibl. Vffenbach. msst. I. pag. 384. et ibid. pag. 705. lib. Turcice ſcriptus, de aſtrologia iudiciaria variisque diuinandi generibus. ibid. part. IV. pag. 692. nr. 8. 9. et pag. 702. varia aſtrologica illiusque artis apologia MSS. lat. et germanica reperiuntur.

rit citaſſe ſcriptorem recognitionum *Clementis* [†] IX. 19. cui loco gemina ex Bardeſane refert *Euſebius* VI. 10 et 11. Praeparat. *Origenem* in Geneſin pag. 11 ſq. et in Iob. cap. 38. cui iungendus *Iac. Billius* lib. I. cap. 8. Obſſ. ſacr. *Gregor. Nyſſen.* contra fatum tom. I. p. 899 ſq. *Diodorum, Tarſenſem,* apud Photium cod. CCXXIII. *Cyrillum, Hieroſolymitanum* pag. 30 et 57. edit. praeclarae Milleſianae: *Cyrillum, Alexandrinum,* V. contra Iulianum pag. 357 ſq. *Baſilium* VI. in Hexaëm. tom. I. pag. 74 ſq. vsque ad 78. *Ambroſ.* VI. 4. in Hexaëm. Chryſoſtomum variis locis; *Caeſarii* quaeſtiones 47 ſq. *Methodium* in Conuiuio virginum pag. 117 ſq. edit. Combefiſii. *Nicetam* IV. 42. theſauri orthodoxae fidei. *Io. Philoponum* in hexaëmerone cap. 18 ſq. *S. Proſperum* carm. de prouidentia dei v. 626 — 720. Acta SS. Sebaſtiani tom. II. Ian. 20. pag. 274. *Auguſtinum* de doctrina chriſtiana II. 21 ſq. et de ciuitate dei lib. V. cap. 5. confeſſion. VII. 6 ſqq. et quaeſt. V. ac N. T. CXV. *Iohannem* denique *Sarisberienſem* lib. II. Policratici cap. 19.

Inter τὸς ἔξω praecipue conſulendi *Cicero* de diuin. II. 42. *Fauorinus* apud Gellium XIV. 1. *Sextus Empiricus* libro aduerſus mathematicos quinto, qui totus aſtrologis eſt oppoſitus, *Plotinus* Ennead. 2. lib. III. Ennead. 3. lib. I. cap. 5. et lib. II. ac III. Operae pretium quoque eſt, videre, quam infirmae ſint rationes aſtrologorum principis *Claudii Ptolemaei*, lib. I. Tetrabibli cap. 3. conantis euincere, vtile eſſe, futuri noſſe temporis exitum, quem tam ſapienter caliginoſa nocte premit deus. Rectius *Diogenianus* apud *Euſebium* IV. 3. praeparat. pag. 138.

Omitto leges, ſenatus conſulta et imperatorum edicta aduerſus mathematicos ſiue Genethliacos, atrocia quidem ſatis, ſed plerumque irrita, ſuffragante aſtrologis hominum communi vitio et imbecillitate, atque imperatoribus ipſis clam probantibus, quos publice eiiciebant. De illis agunt *Lipſius* ad Taciti II. 32. Annal. *Vertranius* ad eiusd. lib. I. hiſt. cap. 22. et *Iac. Gothofredus* ad cod. Theodoſ. tom. III. pag. 125. *Laelius Biſciola* III. 7. hor. ſubſeciu. [*Raphael. Volateran.* commentar. vrban. (edit. nouae apud Claud. Marnium et her. Io. Aubrii 1703. fol.) lib. 35. pag. 1301 ſqq.] Vitellius aſtrologos certa die iuſſit excedere Italia, teſte *Dione* LXV. init. pag. 734. illi diem definierunt, quo ipſi e vita eſſet excedendum: [et Dio addit, adeo futuros rerum euentus accurate praeſciuiſſe aſtrologos: ſed vide *Reimari* not. ad illum Dionis locum, tom. II. pag. 1061.] Veſpaſianus aſtrologos iuſſit vrbe excedere; at plurimum tribuit Barbillo, aſtrologo. [vid. *Dion. Caſſium* LXVI. cap. 9. tom. II. pag. 1084. edit. Reimari, cuius notam conferes. *Weidleri* hiſt. aſtronom. pag. 164 ſq. pag. 176. et 187 ſq. et *Heilbronner.* hiſt. matheſ. vniuerſae pag. 15 ſqq. *Harl.*] His adde, quod Alexandriae, vt refert Suidas in Βλάκας, aſtrologi iubebantur pendere *βλακεννόμιον*, quaſi *tributum* quoddam *ſtultorum*, *διὰ τὸ τὸς μωρὸς εἰσιέναι πρὸς αὐτὸς, quod ſtulti ad eos accederent.* Et ipſi aſtrologi *Baddim* mendaces, *badins.* A Talmudicis per Babylonios intelliguntur aſtrologi: Hinc illud apud *Buxtorfium* pag. 2519. Lexic. Rabbin. *ſicut mentiuntur pluuias ipſorum.* [A Romanis aſtrologos dictos fuiſſe *Chaldaeos*, notum eſt. vid. *Weidleri* hiſtor.

riuntur. In *Wolfii* Lection. memorab. tom. I. II. innumera paene ſuperſtitionis aſtrologicae, quae etiam viros nec inductos nec imprudentes decepit, exempla occurrunt. vide tom. II. pag. 314. edit. II. de Gothorum aſtronomia et aſtrologia: index ſub voc. *Aſtrologus* etc. ſuppeditabit loca, cui ars illa, vel hodie nondum deleta, erit grata. *Harl.*]

hiſtor. aſtronom. cap. VI. §. 32. pag. 165.] Sixti V. bulla contra aſtrologos tom. II. Bullarii magni pag. 515. Vrbani VIII. ibid. tom. IV. pag. 173.

E recentioribus aduerſus aſtrologiam apotelesmaticam diſputant, (praeter eos, quos laudant *Io. Picus* [iii]) libro I. aduerſus aſtrologos pag. 283. et Gerh. Io. Voſſius lib. de ſcientiis mathematicis cap. XXXVIII.) *Georgius Trapezuntius* cur aſtrologorum iudicia vt plurimum ſint falſa. Venet. 1525. Coloniae 1544. 8. (vid. Giornale de' letterati d'Italia tom. XVI. pag. 446.) *Thom. Campanella* de fato ſiderali vitando. Lugduni 1629. 4. *Ben. Pererius* libro III. de magia, pag. 274 ſqq. Opp. theolog. *Guil. Perkinſus* in antiprognoſtico, tom. II. Opp. pag. 461 ſqq. *Io. Caluinus* in diſp. contra aſtrologiam iudiciariam, *Pithoeus* [kkk]), profeſſor Sedanenſis, in libro gallico, cui titulus *traité curieux de l'Aſtrologie judiciaire, ou preſervatif contre l'Aſtromantie des Genethliaques*, *Derodon* in libello, qui inſcribitur *diſcours contre l'Aſtrologie Judiciaire*, *Petrus Gaſſendus* tom. II. de philoſophia Epicuri pag. 432—509. *Sixtus ab Hemminga*, Friſius, in aſtrologia, ratione et experientia refutata, Antwerp. 1583. 8. *Marius Merſennus* in Geneſin pag. 966 ſqq. *Io. Chriſtophor. Sturmius* in praelectionibus academicis, Francof. 1722. 4. et ſeparatim germanice, Coburgi 1722. 8. cum praef. Bonifacii Henrici Ehrenbergeri. vid. Acta Erud. 1722. pag. 371. et tom. V. ſupplem. pag. 91. *Chriſtoph. Heluius* ſingul. diſſ. recuſa in faſce tertio Th. Crenii, Leidae 1699. 8. p. 361 ſqq. *Henr. Klauſing* diſſ. de pſeudo-mathematis, Witteberg. 1705. *Alexander de Angelis* in Genethliacos coniectiores, [?] *Salmaſius* libro de annis climactericis, qui praeterea in alio libro, ſed qui numquam lucem vidit, de ortu ac progreſſu aſtrologiae, pluribus hoc feciſſe ſe ſcribit. *Gerh. Ioh. Voſſius* lib. II. de Idololatria cap. XLVII. et XLVIII. *Henricus Morus* Opp. theolog. pag. 298 ſq. *Iulius Caeſar Bulengerus* lib. I. de diuinatione cap. 6 ſeq. et libro ſecundo integro: *Georgius Paſchius* in inuentis nouantiquis pag. 592 ſq. *Petrus Baelius* variis locis Lexici ſui, praecipue, vbi de Ruggerio diſſerit, et in cogitationibus de Cometis paſſim, nec minus in earum continuatione pag. 178 ſq. *Antonius Vandalen* de diuinationibus Idololatricis pag. 420 ſq. *Sigismund Schmider* diſſ. de aſtrologia iudiciaria. Lipſiae 1709. Aſtrologie iudiciaire par Mr. *Bordelon* 1710. Auctor libri, inſtruction d'un pere à ſa fille, in Mem. de Trevoux 1707. Iul. pag. 1218 ſqq. *Fabric.* — Conf. *Stollium* in Anleitung zur Hiſtorie der Gelahrheit, edit. IV. libr. VII. §. 60—64. p. 338 ſqq. et ſupplementis pag. 133 ſq. qui alios excitat ſcriptores, *Morhof.* in Polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. cap. 12. §. 9. pag. 330 ſq. in primis libr. III. de artibus diuinatoriis et Magia p. 452 ſqq. — *Chriſt. Falſteri* quaeſtiones roman. pag. 333. eiusdem amoenitat. philolog. tom. I. pag. 235. — In *Heilbronneri* hiſtoria matheſeos vniuerſae frequens paſſim fit mentio aſtrologiae, eius hiſtoriae, abuſus, aſtrologorum et permultorum aſtrologicorum librorum: quae omnia repetere aut citare, moleſtum foret. — Multa quoque, quae ad hiſtoriam aſtrologiae eorumque, qui vel defenderunt illam vel oppugnarunt, per plura ſaecula et antiquiora et recentiora, facerent, docte collecta ſunt atque expoſita, multorum, omnis aetatis, recentiorum potiſſimum virorum doctorum ſcriptis, in quibus in vtramque partem diſputari ſolet, indicata et tum vanitas illius ſuperſtitionis, tum rationum, quibus varii abuſi ſunt ad vim iſtius

iii) Contra Picum pro aſtrologia ſcripſit *Lucius Bellantius* de aſtrologica veritate, Florent. 1498. fol. qui ann. 1495. mortem ei ex coeleſti themate fertur praedixiſſe: quem tamen et ipſum in diuinatione ſua fuiſſe falſum, notat Gaſſendus.

kkk) Ancillon Miſc. Critic. tom. II. pag. 74.

iſtius commonſtrandam, falſitas, abunde declarata eſt a cl. *Diet. Tiedemanno* in diſputatione de quaeſtione, quae fuerit artium magicarum origo, quomodo illae ab Aſiae populis ad Graecos atque Romanos, et ab his ad ceteras gentes ſunt propagatae, quibusque rationibus adducti fuerint ii, qui ad noſtra vsque tempora easdem vel defenderent, vel oppugnarent. Marburgi 1787. 4. — Sed haec ſufficiant de nugis aſtrologicis: quamquam negari non poteſt, hiſtoriam aſtrologiae eſſe quoque hiſtoriam ſuperſtitionis, et deſipientiae humanae, adeoque infantiae aut imbecillitatis ingenii humani. *Harl.*

CAPVT XXII

DE ARCHIMEDE, SYRACVSANO, APOLLONIO, PERGAEO, ET EVTOCIO, ASCALONITA.

I. *Archimedis genus et aetas.* II. *Eius liber de ſphaera ac cylindro.* III. *De circuli dimenſione.* IV. *De centris grauium planorum.* V. *De conoidibus et ſphaeroidibus.* VI. *De lineis ſpiralibus.* VII. *De quadratura parabolae.* VIII. *Pſammites.* IX. *De iis quae in aquis vehuntur.* X. *Aſſumtorum, ſiue lemmatum liber.* XI. *De ſpeculis vſtoriis.* XII. *Scripta inedita.* XIII. *Et deperdita.* XIV. *Dialectus, qua vſus eſt, et ſcriptores in Archimedem deperditi.* XV. *Varia et admiranda Archimedis inuenta.* XVI. *Archimedis ſcriptorum codd. et editiones. De MOSCHIONE.* XVII. *De APOLLONIO, PERGAEO.* XVIII. *Eius conicorum libri.* XIX. *Codd. et editiones.* XX. *Scripta deperdita.* XXI. *De EVTOCIO, Aſcalonita, et eius ſcriptis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

[PRAEMONENDA.

De vita, ingenio, ſcriptis et inuentis Archimedis plures egerunt, et nobis fecerunt otium.

Archimedis vita, ab *Heraclide* ſcripta, (vt teſtatur Eutocius comment. in Archimedem,) periit. — Admodum pauca de eo retulit *Hubertus Goltzius* in Sicilia et magna Graecia etc. Brugis Flandror. 1576. fol. part. I. pag. 20. C. 52 et 55. A. part. II. pag. 67.

Dauid Riualtus a Flurantia vitam eius compoſuit, quae praefixa eſt Archimedis operibus ab eodem editis. Pariſ. 1615. fol.

Io. Andr. Schmid conſcripſit diſſ. de Archimede, mathematicorum principe. Ienae 1683. 4.

Vita d'Archimede, Siracuſano, Filoſofo e Mathematico, in antiche Siracuſe di *Gio. Bonanni* e *Vincenzo Mirabella* a), Palermo 1717. fol. part. II. pag. 146 — 153. quod opus latine verſum

a) *Mirabella*, eques Syracuſanus, ſcripſit vitam *Archimedis*, Theocriti, Epicharmi et Tiſiae, rhetoris, eamque ſubiecit Deſcriptionis veteris Syracuſae, (italice,) Neapoli 1613. fol. pag. 106 ſqq.

verſum atque illuſtratum eſt a *Siegeberto Hauercampo*, in Theſauro antiqq. et hiſtoriar. Italiae et Siciliae, tom. X. part. XI.

Gian Maria Mazzuchelli Notizie iſtoriche e critiche intorno alla vita ed agli ſcritti di *Archimede*, Siracuſano. Breſcia, preſſo Gian Maria Rizzardi. 1737. mai. 4. — Idem in Scrittori d' Italia etc. tom. I. pag. 951.

Archimedis vitam componere coepit *Melot* in Mem. de l' Acad. de B. L. tom. XIV. pag. 128 ſqq.

Anton. Mongitor. in Bibl. Sicula tom. I. pag. 79—83. copioſus eſt de Archimede eiusque operibus et inuentis, atque multos alios laudat viros doctos, de principe illo mathematicorum differentes.

I. G. de Chaufepié nouv. Diction. hiſtor. et critiq. ſub h. v.

I. Frid. Weidler in hiſtoria aſtronomiae lib. VI. §. 9 et 10. pag. 135 ſqq. qui praecipue ea, quae Archimedes in aſtronomia vel inuenit, vel molitus eſt, ſtrictim enarrat.

Io. Chriſtoph. Heilbronner in hiſtoria matheſeos vniuerſae pag. 258—278.

Montucla in Hiſtoire des Mathematiques, part. I. lib. IV. tom. I. pag. 231—252. late perſequitur placita et inuenta Archimedis, et quasdam examinat de iis narrationes.

Car. Mag. Brandelii diſp. praeſide *Brismanno*, Prof. ſiſtens Archimedis vitam eiusque in matheſin merita. Gryphswald. 1789.

In laudem eius ſcr. in Iourn. des Sav. 1729. menſ. Aug. pag. 542. adde *G. I. Voſſium* de ſcient. mathem. cap. XVI. §. 2. pag. 56. 57. et cap. XLVIII. §. 5 et 6. pag. 287 ſq.

Iudicia de eo lata collegit *Thom. Pope Blount* in cenſura celebr. authorum p. 44 ſqq.

Imago eius cum circino in manu in veteri gemma apud *Paullum Alex. Maffeium* tab. 73. ap. *Montfaucon* tom. III. ſupplem. tab. XVII. p. 44. — ex *Paruta* tab. 162. in Siculis numiſm. in *Iac. Gronouii* Theſauro antiqq. graec. tom. III. litt. *m.* et in notis *Laur. Begeri* ad Flor. pag. 289. — in *Iac. Bonanni* libro II. Syracuſae antiquae pag. 253 ſq. tom. X. part. XI. Theſ. Siciliae pag. 1057. — *Klotz*. in Lection. Venuſinis pag. 64. Duo numismata cum Archimedis effigie in Antiquitt. Sicil. Sigeberti Hauercampii tom. VIII. tab. 162. quibus illuſtrandis proſunt ea, quae notarunt *Antonin. Mongitor* in Obſſ. ital. ad *Vincent. Auriae* Sicil. inuentr. pag. 120 et 121. ac *Spanhemius* ad Iuliani orat. pag. 201. *Harl.*]

ARCHIMEDES, Syracuſanus [b]), non humilis homunculus, a puluere [℣] et radio [c]) excitandus, ſed genere nobili fuit, regis Hieronis cognatus [d]) et amicus, atque ingenio

b) *Solinus* cap. 6. vbi de Syracuſis: *Hinc domo Archimedes, qui iuxta ſiderum diſciplinam machinarius commentator fuit,* hoc eſt, ſi recte verba intelligo, et aſtronomiae callentiſſimus, ſiderumque, vt de eodem *Liuius* XXIV. 34. ſpectator vnicus fuit, et in mechanicis plurima feliciſſime commentatus eſt. *Fabric.* — *Tenui ſcribens in puluere Muſa* vocatur a *Palaemone* lib. de menſuris et ponderibus v. 54. conf. *Hornius* hiſt. philoſ. lib. III. cap. 19. pag. 214 ſq. Laus Archimedis vid. in actis erudit. Lipſ. ann. 1683. p. 246. fin. et ann. 1718. pag. 396. vituperatio illius in Gundlingianis pag. 146 ſqq. *Heumann.*

c) *Cicero* V. Tuſc. Quaeſt. cap. 23. [ad quem locum vid. Dauiſ.] vbi Archimedis conditionem praefert vitae Dionyſii, Siciliae tyranni: *ex eadem vrbe*

genio gloriam, quam reges innumeri, conſequutus maiorem. Nam in omni genere geometricae, ſideralis ac machinalis diſciplinae, incredibili induſtria [e]) ac ſubtilitate multa admiranda et ante ipſum inaudita reperit. In Aegypto [f]) edoctus ibidem inuentis cochleis ad aquas exhauriendas aggeribusque conditis ſempiternam poſt ſe reliquit memoriam beneficii ſingularis ac diuini. [Atque alia in Aegypto praeclare inſtituiſſe illum, refert auctor arab. in arabica philoſophorum bibliotheca de Archimede etc. in *Caſiri* bibl. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 383. adde *Mongitor* l. c. pag. 80. *Harl.*] Quumque Syracuſa, caput Siciliae, a Romanis grauiſſima obſidione vexaretur: ſolus per tres annos [g]) ſollertibus inuentis ſuis patriam defendit. Denique, poſtquam Dianae feſto [h]) opera transfugae potiti ſunt vrbe Romani, ab irrumpente milite et circulos eius formasque deſcriptas parum curante obtruncatus eſt [i]) anno V. C. 542. Olymp. CXLII. ante Chriſtum natum 212. quinque amplius annis maior

vrbe humilem a puluere et radio excitabo, qui multis annis poſt fuit, Archimedem. Fabric. — *Fraguier* in Mem. de l'acad. des Inſcr. tom. II. commentation. pag. 398 ſqq. ſcripſit in hunc Ciceronis locum, (quae germanice verſa eſt a Gottſchedia in vol. II. der kön. Akad. der Aufſchrift. ausführliche Schriften pag. 439 ſqq.) in ea culpat Fraguier Ciceronem, quod hic Archimedem nominauit *humilem homunculum*; ſed Montucla et Chauſepié not. D. fin. vindicarunt Ciceronem ab iniuria: et recte. Comparatus enim Archimedes cum rege Dionyſio propter vitae et fortunarum ſortem videbatur *humilis homunculus.* Sic *Silius Ital.* XIV. 343. vbi mire eum laudat, tamen vocat *nudum opum. Harl.*

d) *Plutarchus* in Marcello pag. 305. Καὶ μέντοι καὶ Ἀρχιμήδης Ἱέρωνι τῷ βασιλεῖ συγγενὴς ὢν καὶ φίλος etc.

e) *Plutarch.* pag. 307. quo in loco cibi ſaepe ac potus oblitum refert. Idem alibi in libro, quod ſuauiter viui non poſſit ſecundum Epicurum pag. 1094. et libro, quod ſeni gerenda ſit Reſp. pag. 786. narrat a ſeruis non raro abreptum veſtibusque exutum et vnctum, ſtrigili in vncto corpore lineas duxiſſe, quod notauit etiam *Stobaeus* ſerm. 29. περὶ φιλοπονίας pag. 206. *Cicero* V. de finibus cap. 19. *Quem ardorem ſtudii cenſetis fuiſſe in Archimede, qui dum in puluere quaedam deſcribit attentus, ne patriam quidem captam ſenſerit.* Subtiliſſimus exquiſitor dicitur *Caſſiodoro* VII. variar. epiſt. V. Data opera ita occultaſſe ſua inquiſitionis veſtigia, quaſi inuidiſſet poſteris ſuam analyticen atque inueſtigandi artem, arguitur a *Walliſio* tom. II. Opp. pag. 782. Sed qui mox addit, hoc eum cum ceteris ſcriptoribus antiquis commune habere.

f) *Diodorus Sic.* lib. V. p. 217. *Abulpharajus* pag. 41. *E claris etiam Mathematicis fuit Archimedes, qui Graecus fuit, at ſcientiam ab Aegyptiis hauſit. Dicitur aggeribus vinxiſſe terras plerarumque Aegypti villarum et fundamenta poſuiſſe pontium quibus a pago in pagum tranſitur, cum excreuerit Nilus.*

g) *Liuius* XXV. 31. *Athen.* XIV. pag. 534. Itaque *Florum* II. 6. 33. merito reprehendit Salmaſius. [adde Freinshem. ad Flori locum.]

h) *Plutarchus* Marcello pag. 308. *Polyaenus* VIII. 11 et 12. *Syncellus* pag. 285. Diodorus apud *Tzetz.* II. Chil. v. 134. De *Soſide*, fabro aerario, et *Merico*, Hiſpano, Syracuſarum proditoribus vide *Liuium* XXVI. 21. et XXV. 30. — [— *Perizonius* in animaduerſſ. hiſtoricis cap. VIII. pag. 349 ſq. editionis a me curatae Liuium inconſtantiae ſuique obliuiſcentis in vtroque loco reum incuſat: contra *Creuier* putat, a Liuio totam hanc de Merici proditione narrationem fuiſſe turbatam. v. *Drackenb.* ad libr. XXV. 30. p. 1020. et de Soſide ad libr. XXVI. 31. pag. 1096. tom. III. qui iam laudat *Cluuerium* I. Sicil. ant. XII. pag. 164 ſqq. vt alios hiſtoriae romanae ſcriptores ſilentio praetermittam. *Harl.*]

i) *Liuius* XXV. 31. *Plutarchus* Marcello p. 308 ſq. *Valerius Max.* VIII. 7. ext. 7. *Silius Italicus* XIV. 677 ſq. *Tzetzes* Chil. II. v. 135 ſq. Militi irrumpenti dictum ab Archimede: τὰν κεφαλὰν, καὶ μὴ τὰν γραμμὰν, vt ex veterum aliquo tradit Georgius Valla lib. I. de rebus expetendis et fugiendis cap. 6. [conf. *Gatacker* ad Antonin. lib. I. §. 1. pag. 185. Londin. 1707. 4. Varias diuerſasque narrationes refert Mongitor. pag. 81. *Harl.*]

maior ſeptuagenario [k]). Conſul Marcellus victor, qui hoc factum dolebat [l]), [p] et diſerto edicto prohibuerat [m]), *inter triumphales laureas lugubri moerore illum exſtinctum defleuit*, et corpus cognatis ſuperſtitibus honeſte ſepeliendum tradidit [n]), ipſosque honore eſt proſequutus [o]). Tumulo Archimedis, quod viuus ab amicis rogauerat [p]), impoſita eſt figura ſphaerae in cylindro, cum epigrammate, de ratione, quam cylinder ſolidus continens haberet, ad ſphaeram in ea contentam. Haec a Cicerone [q]), quum Quaeſtorem Siciliae ageret, multis poſt Archimedis mortem annis reperta eſt ante portam Syracuſae Agrigentinam [r]), exeſis fere penitus epigrammatis verbis, neglecta vulgo et non multum e dumis eminente columella. Atque etiamnum ſphaerae figuram ac cylindri obſeruare licet, in Archimedis haud dubie memoriam, exſtare in numis quibusdam priſcis Syracuſanorum apud Parutam. Thema eius Genethliacum neſcio qua fide exponit Iulius Firmicus libro V. Matheſ. pag. 77.

II. *Scripta Archimedis haec ad nos peruenerunt* [s]):

ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΣΦΑΙ'ΡΑΣ [t]) ΚΑΙ' ΚΥΛΙ'ΝΔΡΟΥ, *de Sphaeris et Cylindro libri II.* ad *Doſitheum* [quod adparet ex verſ. lat. Nam graeca ſunt ab initio mutila.] In

hos

k) *Tzetzes* Chil. II. V. 105. *Fabric.* Conf. *Chaufepié* l. c. not. *A* et *B.* Secundum Riualtum apud *Mongitor.* pag. 79. in lucem editus eſt Archimedes Olymp. CXXII. 2. ante C. N. a. 289. ſecundum *Hambergerum* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. I. pag. 326. A. M. 3697. ante C. N. 287. ſecundum eumdem interiit A. M. 3772. ante C. N. 212. et tamen, adnotante *Saxio* in Onom. I. pag. 117. Syracuſae coeperunt a Marcello oppugnari A. M. 3791. Olymp. CXLI. 3. ante C. N. 212. a. V. C. 540. Sic quoque *Edw. Simſon* in Chron. pag. 1270. qui pag. 1276 ſqq. obſidionem atque expugnationem Syracuſarum vberius exponit, interitum Archimedis adſignat A. M. 3793. Olymp. CXLII. ante C. N. 210. V. C. 542. *Hieronymus* in Euſebii Chronico pag. 557. edit. Vallarſ. cuius notam conferes, Syracuſarum excidium collocat in Olymp. CXLI. 3. adde ibidem Pontacum pag. 186. qui *Oroſii* lib. IV. cap. 17. Syracuſas ſecundum Varronis rationes captas eſſe A. V. 543. tradentis, et Faſtorum Onuphrii rationes cum Euſebianis componit. At *Pighius* in Annalibus magiſtratuum et prouinciarum S. P. Q. R. tom. I. pag. 180. Syracuſarum expugnationem confert ad annum ab V. C. DXLI. coſſ. Q. Fuluio Flacco III. et Appio Claudio Pulcro, qui ſecundum *Theod. I. ab Almelouéen* faſtos romanorum conſulares fuerunt coſſ. a. V. C. 541. ante C. N. 212. Atque auctore *Riualto* nonaginta annos natus periit anno ante C. N. 214. alii parumper differunt. vid. Mongitor. pag. 81. Sic faſti et chronologi variare ſolent. *Harl.*

l) *Cicero* lib. IV. in Verrem cap. 58. *Iulius Firmicus* V. Matheſ. pag. 77. vide etiam *Nicephorum* ad Syneſium de inſomniis pag. 366.

m) *Valerius Max.* VIII. 7. extern. 7. *Plinius* Hiſt. natural. VII. 37.

n) *Liuius* XXV. 31.

o) *Plutarchus* Marcello pag. 309.

p) *Plutarchus* pag. 307. Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν εὑρετὴς γεγονὼς λέγεται τῶν φίλων δεηθῆναι καὶ τῶν συγγενῶν, ὅπως αὐτοῦ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐπιστήσωσιν τῷ τάφῳ τὸν περιλαμβάνοντα τὴν σφαῖραν ἐντὸς κύλινδρον, ἐπιγράψαντες τὸν λόγον τῆς ὑπεροχῆς τοῦ περιέχοντος στερεοῦ πρὸς τὸ περιεχόμενον.

q) *Cicero* V. Tuſculanar. quaeſt. cap. 23.

r) *Ad portas Agragianas* dedit Dauiſius, at probauit *Dorville* in Siculis pag. 193. cum Dauiſio lectionem cod. Vrſin. *Achradinas. Harl.*

s) De his intelligenter egit *Montucla* I. p. 233 ſqq. adde *Chaufepié* l. c. not. *D. Harl.*

t) Meminit huius operis etiam *Abulpharajus* pag. 42. Scriptum eſt poſt librum de lineis ſpiralibus. Laudat Archimedes Eudoxi θεωρήματα περὶ τὰ στερεά, et Cononem iam defunctum. *Epiſtolam ad Doſitheum* his libris praemiſſam e cod. mſt. edidit *Andreas Schottus* libro et capite primo Obſeruatt. humanar. [De argumentis librorum vid. Montuclam et reliquos ab initio laudatos.

hos libros exſtat commentarius graece ſcriptus ab *Eutocio Aſcalonita*, de quo infra §. vlt. dixi, MS. codicem horum librorum, qui Georgii Vallae fuit, laudat Guil. Philander ad Vitruuium IX. 3. in quo practer linguae doricae proprietatem et omiſſionem ſpirituum, atque accentuum teſtatur occurriſſe ſubinde ſyllabarum et dictionum notas, quae ne a Graecis quidem ipſis hoc tempore ſatis agnoſcantur. [P] Editi etiam ſunt latine cum ſynopſi mathematica Marii Merſenni, et graece cum libro de circuli dimenſione Pariſ. 1561. Loca quaedam Eutocii emendauit *Marcus Meibomius* dialogo de proportionibus. Hafniae. 1655. fol. 1. Conf. *Guil. Oughtredi* declaratio theorematum Archimedis de ſphaera et cylindro, in eius claui mathematica, Londini 1667. — *Ferdinandi Erneſti Comitis ab Herberſtein* ſpecimen archimedaeum, quo cuicumque ſphaerae datae inſcribit cylindrum rectum, habentem ad ipſam ſphaeram eam proportionem, quam coni aequilateri eidem ſphaerae inſcripti ſuperficies ad ſuperficiem ſphaerae, in Actis eruditor. Lipſ. menſ. April. 1710. pag. 161 ſqq. — [vbi Comes ab Herberſtein laudat quidem *Andream Tacquet* e S. I. qui ſelecta ex Archimede theoremata demonſtraſſet; at docet tamen, ductu analyſeos, breuiori nonnumquam via ad veri agnitionem perueniri. add. *Heilbronn.* pag. 120. *Hebraica* verſio *Coſtae* ben Luca. vid. in *Wolfii* bibl. hebr. tom. IV. p. 962 ſq. — *Abu Sehel* in propoſitiones quaſdam libri ſecundi Archimedis de ſphaera et cylindro arabice ſcripſit: cuius cod. eſt in bibl. Leidenſi. vid. catal. bibl. etc. pag. 450. nr. 14. 15. *Harl.*]

III. ΚΥΚΛΟΥ ΜΕΤΡΗΣΙΣ, *de circuli dimenſione liber* u), quem in duobus geometricorum elementorum libris Lugd. Bat. 1594. fol. praeter rem reprehendit vir ſummus *Ioſephus Scaliger*, vindicauit *Adrianus Romanus*, eques auratus, in apologia pro Archimede ex exercitationibus cyclicis contra Scaligerum, Orontium Finaeum et Raymarum Vrſinum, in decem dialogos diſtributa, Wurceburgi 1597. fol. Impoſſibilem eſſe, *Saurin.* in mem. acad. Pariſin. 1720. p. 18. monet. Hic Archimedis libellus lucem vidit etiam Pariſ. 1561. et cum praefat. *Chriſtoph. Meureri*, Lipſ. 1602. 8. ſed graecis *Eutocii* commentariis illuſtratus cum verſione ac notis *Ioh. Walliſii* prodiit Oxon. 1676. 8. et in tertio tomo operum viri huius praeſtantiſſimi, ibid. 1699. fol. quem vide ſis etiam tom. II. Opp. pag. 359 ſq. et 478. [a *Poleno*, Patau. 1712. 4.] Conf. *Thomae Gephyrandri* conſideratio noua in Archimedis opuſculum de circuli dimenſione, Tremoniae 1609. 4. et *Lagnii* in memoriis acad. ſcientiar. Pariſ. ann. 1723. pag. 78. Cyclometrica *Willebrodi Snellii* v), et quae de quadratura circuli ſcripſere contra Scaligerum *Iac. Chriſtmannus* et *Franciſcus Vieta*, contra Tho. Gephyrandrum *Caſp. Schottus* Magiae vniuerſal. pag. 756. Contra Gregorium de S. Vincentio *Marcus Meibomius* lib. de proportionibus pag. 100 et 197 ſq. Aliis, quos de ſubtili hoc argumento laudat *Voſſius* pag. 136. de ſcientiis mathematicis, et *Georgius Paſchius* lib. de inuentis nou-antiquis pag. 514 ſq. edit. ſecundae, addes ex eodem *Voſſio* pag. 94. Hippocratem Chium pag. 182. 333. Guilelmum Griſauntum pag. 228. 333. Franciſcum Leodicenſem pag. 335. Ioh. Buteonem pag. 435 ſq. Ioh. Campanum, ac praeter hos *Tho. Hobbeſium*, *Antonium Pimentam* w), *G. G. Leibnitzium* x), *Detleuum Cluuerum* y), *Ben Ithem* ſcriptorem Arabem

u) Auctor vitae Archim. apud *Caſir.* l. c. pag. 383. diſtinguit librum de circuli dimenſione a libro de circuli quadratura, et addit alium de circulis ſeſe inuicem tangentibus. *Harl.*

v) Vide *Montuclam* II. pag. 5 ſqq. *Harl.*

w) Giornale de letterati in Parma 1687. pag. 56 ſq.

x) Acta erudit. 1682. pag. 41 ſq. [ibid. 1687. pag. 526. ann. 1692. pag. 275.]

y) Acta erud. 1686. pag. 369.

Arabem antiquum, quem a Petro de la Valle latinum factum teſtatur *Leo Allatius* in apibus Vrbanis pag. 226. *Carolum Marianum*, Cremonenſem, 1599. *Iac. Falconum*, 1591. *Ioa. Chriſtmannum*, 1594. *Thomam Fantetum*, Lugdunenſem, *Io. Bachou.* 1657. 1669. *Mallement de Meſſange*, le grand probleme de la quadrature du Cercle, Pariſ. 1686. 12. *Bernardin. Salin.* S. I. *Alphonſum Anton. de Saraſa*, S. I. (eiusque magiſtrum, Gregorium de S. Vincentio,) Antwerp. circa ann. 1660. *Gregor. de S. Vincentio*, Lugduni 1654. 4. Antwerp. 1647. fol. 1656. fol. *Anton. la Lovera*, Gallum, S. I. Toloſae 1651. 8. *Franciſcum Linum* S. I. de pſeudo-quadratura circuli Thomae Viti, Londini 1660. 8. *Colin de Tourelles* numerus minor quam $\frac{10}{70}$, et maior quam $\frac{10}{71}$ diameter ad peripheriam etc. Mem. de Trevoux, 1723. p. 904. *Chriſtian. Hugenii* magnitudo circuli inuenta, Lugd. Batau. 1654. 4. — Anonymum, in actis eruditorum, tom. VIII. ſupplem. pag. 436. *Remum Baudemont*, Memoirs of literature tom. II. pag. 320. *Guidonem Grandum* Iourn. de Sav. 1712. II. pag. 520 et 525. Acta erudit. 1715. pag. 42. et tom. V. ſupplem. pag. 260. *Danielem Wagwell*, Act. erud. 1715. pag. 47. *Io. Polenum* in quadraturae circuli Archimedis et Hippocratis z), Chii, expreſſione cum eius dialogo de vorticibus coeleſtibus, Patau. 1712. (vid. Acta erudit. 1712. pag. 427 ſqq. Giornale d'Italia tom. X. pag. 22.) — *Herculem Corrozi*, Mem. de Trevoux, 1707. p. 438. — *Hobbeſii* quadraturam confutat *Io. Walliſius* 1669. 4. philoſ. transactions tom. I. pag. 971. — *Iac. Gregorium*, Scotum, Iourn. des Savans 1668. pag. 111. — *Sam. Klingenſtierna*, quadratura curuarum hyperbolicarum, in philoſ. transactions nr. 417. pag. 45 ſqq. — *Iuliamin. Potier* in Hiſt. de l'Academie de Paris 1700. pag. 127. aliorum, Hiſtoire etc. 1703. p. 77. Mem. pag. 24. — *Io. Georg. Buchnerum*, Hiſtorie der Gelehrſamkeit pag. 568. *Alexandrum Marchetti*, Giornale d'Italia tom. XII. pag. 221. — *P. Caſtel* Iourn. liter. tom. XIV. pag. 479. — *Mathulonus* new memoirs, tom. VI. pag. 317. falſitatem demonſtrationis ſuae oſtenſuro, 3000 etiam libras gallicanas numeraturum ſe pollicitus eſt, Hiſt. liter. del Europe, 1727. Sept. pag. 87. Iourn. des Sav. 1728. pag. 285. oſtenſa a Nicolio. ib. in Hiſtoire etc. Novembr. pag. 193 ſqq. Iourn. de Sav. 1728. Mart. p. 291 ſqq. 307 ſqq. 312. — *Boſſelin*, Iourn. des Sav. 1735. Aug. p. 411. *Ludolph. Henr. Roſt*, Hamburgi 1733. 4. [Noſtra quoque aetate a *Merkelio*, qui demonſtrationem quadraturae circuli fruſtra tentauit, aliisque mathematicis in vtrumque partem diſputatum eſſe, id ſignificaſſe ſufficiat. *Franco* Scholaſticus et *Hermannus Contractus* nec non *Guil. Griſcuntus* ante complura ſaecula ſcripſerunt etiam de quadratura circuli, vid. *Heilbronner.* l. c. pag. 452. et 453. ac 489. Inter antiquiores ſtuduerunt quadraturam circuli inuenire *Bryſo* et *Antiphon.* vid. *Heilbronner* p. 149 ſq. *Harl.*] Quod geometrice demonſtrari non poſſit circuli quadratura, perinde vt cubi duplicatio, diſputatur in Ephemeridibus Pariſienſibus anni 1697. pag. 199. edit. Amſt. Hiſt. de l' Acad. de Pariſ. 1699. pag. 87. et conf. Nouv. Republ. lettr. 1700. pag. 630. Memorat hunc Archimedis librum Proclus quoque 4. in primum Euclidis pag. 110.

IV. ἘΠΙΠΈΔΩΝ ἸΣΟΡΡΟΠΙΚΩ͂Ν ἢ ΚΈΝΤΡΑ ΒΑΡΩ͂Ν ἘΠΙΠΈΔΩΝ *de planis aequiponderantibus, ſiue, de centris grauium planorum libri II.* Hos quoque libros graeco commentario illuſtrauit *Eutocius.* Κεντροβαρικὰ [[P]] vocat *Tzetzes* Chil. XIII. v. 974. et *Simplicius* in II. de coelo comment. 63. latine ex *Guidi Vbaldi* e Marchionibus Montis

z) Conf. *Heilbronneri* hiſt. matheſ. pag. 119 ſq. Acta erudit. Lipſ. 1700. pag. 307 ſqq. *Harl.*

tis paraphraſi cum eius ſcholiis prodiere Piſari ann. 1598. fol. Gallice librum priorem vertit *Petrus Forcadel*, Pariſ. 1565. 4. Confer de hoc argumento *Pappum* libro VIII. pag. 450. Meminit eiusdem operis Archimedei *Proclus* III. ad primum Euclidis pag. 51. vide etiam *Commandinum* de centro grauitatis ſolidorum Bonon. 1565. 4.

V. ΠΕΡΙ' *ἀμβλυγωνίων* ΚΩΝΟΕΙΔΕ'ΩΝ ΚΑΙ' *σχημάτων* ΣΦΑΙΡΟΕΙΔΕ'ΩΝ, *De figuris Conoidibus obtuſis et de Sphaeroidibus libri II.* ad *Doſitheum.* In editione Franciſci Maurolyci Nobilis Siculi Panorm. 1685. Nam in prioribus editionibus ex Archimedis ſententia recte vt vnus liber occurrit. Memorat Archimedes ſub init. ſe in alio libro ad eumdem Doſitheum egiſſe *περὶ ὀρθογωνίȣ κωνοειδέος.* Confer *Ioh. Kepleri* Vas auſtriacum, [Lentiae 1615. fol.]

VI. ΠΕΡΙ' ‛ΕΛΙ'ΚΩΝ *de lineis ſpiralibus* liber ad eumdem Doſitheum, in quo theoremata ſuper illo argumento a *Conone*, Archimedis amico et celebri geometra, ante plures annos defuncto, inexplicata relicta exponit. De huius libri eiusque demonſtrationum difficultate queritur Iſmael Bullialdus, cuius conferes librum de hoc argumento, cum exercitationibus eius geometricis editum Pariſ. 1657. 4. et *Petr. Varignonium* in hiſtoria academ. ſcient. Pariſ. 1707. pag. 58 ſqq. et Memoriis pag. 91 ſqq. *Walliſii* Opp. tom. I. pag. 375. 380. tom. II. pag. 324 ſqq. et 661. Ad hunc librum reſpicit Archimedes ſub initium librorum de ſphaera et cylindro, quos poſtea edidiſſe ex hoc ipſo conſtat.

VII. ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΣΜΟ'Σ ΠΑΡΑΒΟΛΗ͂Σ, *Liber de quadratura parabolae,* ad eumdem Doſitheum miſſus, Conone, quem hic iterum laudat, iam defuncto. [conf. *Sturmii* quadratura parabolae, methodo arithmetica infinitorum demonſtrata, in actis erud. Lipſ. ann. 1685. *Chriſtiani* comm. ad §. XVI. fin. laudat. pag. 30 ſqq. *Harl.*]

VIII. ΨΑΜΜΙ'ΤΗΣ, *De numero arenae liber* ad regem *Gelonem*, quo probat non eſſe infinitum, ſed efferri et colligi poſſe, ſi vel maxime orbis terrarum totus arena conſtet. Nedum

poſſe aliquem certis numeris comprehendere arenam
Littoris et fluctus omnes numerare marinos.

Huius libri quatuor exſtant verſiones. Vna *Iacobi Cremonenſis* ab Heruagio edita [Baſil. 1544. fol.] altera *Fred. Commandini*, qui longe melius vertit, et notas etiam addidit, ſed mendoſo codice vſus, Venet. 1558. fol. tertia *Dau. Riualti* [Pariſ. 1557. 4.] qui Commandini verſionem ac notas vel non vidit, vel neglexit, multa peius poſuit: quarta denique accuratiſſima *Ioh. Walliſii*, qui alio charactere ſubinde verba quaedam ſenſui illuſtrando addidit et caſtigationes ad contextum graecum ſubiecit. Oxon. 1676. 8. et tomo tertio operum Walliſii ibid. 1699. fol. pag. 513 ſqq. [conf. infra de edd. plura.] Illuſtrauit hunc librum etiam *Chriſtophorus Clauius* Bambergenſis Ieſuita, rei mathematicae peritiſſimus, in Digreſſione de arenae numero, in commentario in cap. 1. Sphaerae Iohannis de Sacroboſco pag. 237 ſq. [ſ. Opp. tom. III. Mogunt. 1611. fol. pag. 120 ſq.] *Paſchaſius Hammelius* [aa]), Pariſ. 1557. 8. Conſule

aa) In commentario in Archim. libr. de numero arenae maris. Num Hammelius addiderit verſionem lat. vti ſcripſit *Heilbronner* p. 265. not. e. dubitat *Scheibel* in Einleitung zur mathemat. Bücherkennt-

Conſule etiam, ſi placet, *Marium Merſennum* ad ſex prima Geneſeos capita p. 10 ſq. *Aloyſii Lollini* epiſtolas pag. 470. *Walliſii* opera tom. II. pag. 20 ſqq.

IX. ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ὈΧΟΥΜΈΝΩΝ, *De iis, quae* bb) *aquis innatant libri II.* [T] qui in Baſileenſi editione deſiderantur, ſed in Riualtina graece ac latine exſtant, et latine ex verſione *Fred. Commandini* cc) cum eius commentariis prodierant, Bononiae ann. 1565. 4. et Piſauri 1572. 4. cum Ariſtarcho de magnitudinibus et diſtantiis ſolis et lunae. Meminit huius libri Archimedis *Strabo* lib. I. pag. 54. *Hero Alexander* in ſpiritalibus pag. 151. et *Pappus* Alex. in prooemio libri octaui mathematicarum collectionum. Reſpicit etiam *Vitruuius* VIII. 6. A doctiſſimo Meurſio in bibl. graeca hoc opus et alia quaedam praeter rem, vt exiſtimo, tribuuntur Archimedi Tralliano. Gallice vertit notasque addidit *Petrus Fortadellus*, Pariſ. 1565. — Italice, *Nicol. Tartaglia*, Venet. 1551. 4. et latine idem *Tartaglia* cum opuſculo de ponderoſitate. Venet. 1565. 4. apud Curtium Troianum. — [Inter recentiores hoc opuſculum ſyllogae ſuae auctorum de motu aquarum (Grandi), italice ſcriptae, inſeruit anonymus tom. III. Florent. 1723. mai. 4.] Adde *Ioannis Bardi*, Florentini, eorum, quae vehuntur in aquis, experimenta ad Archimedis trutinam examinata. Romae 1614.

X. ADSVMTORVM ſiue LEMMATVM liber latine tantum cum tribus libris Apollonii Pergaei ex cod. msto arabico magni ducis Etruriae, interprete *Thebet ben Kora*, exponente *Almochtaſſo*, editus ab *Abrahamo Ecchellenſi*, qui hunc librum et Apollonii Conicorum V. VI. VII. ex arabico vertit, adiutus a *Ioh. Alphonſo Borello*, qui, arabice ignarus, tam callebat mathematicas diſciplinas, quam harum imperitus Ecchellenſis bene callebat arabice. Prodiit Ecchellenſis translatio cum *Borellii* notis Florentiae 1661. fol. [In bibl. Bodleiana eſt exemplar cum not. msst. E. Bernardi.] Alteram editionem huius libri arabico-latinam debemus viro doctiſſimo *Iohanni Grauio*, Anglo, in Miſcellaneis *Sam. Foſteri*, Lond. 1659. fol. Confer Acta eruditorum ann. 1700. pag. 518. et *Tho. Smithum* in Ioh. Grauii vita pag. 28. et in vita Ed. Bernhardi. Noua verſio *Iſaaci Barrow* in eius Archimede, Apollonio et Theodoſio, Londini 1675. 4.

XI. ΠΕΡῚ ΚΑΤΌΠΤΡΩΝ ΚΑΥΣΤΙΚΩ͂Ν, DE SPECVLIS COMBVRENTIBVS parabolicis, *κατόπτρων τὰς ἐξάψεις* vocat *Tzetz.* Chiliad. II. v. 153. et XIII. v. 974. Archimedem *ἐν τοῖς περὶ κατοπτρικῶν* laudat *Theo* pag 10. ad Ptolemaeum. Hunc putant librum notari ab *Apuleio* in apologia pag. 19. edit. Pricaei, *Alia praeterea eiusdem modi plurima*, (de ratione ſpeculorum planorum, tumidorum et globoſorum cauorumque,) *quae tractat volumine ingenti* dd) *Archimedes, Syracuſanus, vir in omni quidem geometria multum*

cherkenntniſs part. XI. pag. 323. Idem haeſitat, an nomen *Chr. Hunichii*, qui Archimedis opinionem de arenae numero explicuiſſe et examinaſſe dicitur, Lipſ. 1593. recte ſcriptum ſit, et opinatur, *Aug. Chriſtoph. Hennichium*, Rect. Stettin. ſcribendum eſſe. *Harl.*

bb) Confer *Ricciolum* Almageſti noui lib. II. cap. 5. *Galilaeum de Galilaeis* et hiſtoriam acad. ſcientiar. Pariſin. 1700. pag. 192.

cc) Qui graecum codicem accepit a Cardinali Marcello Ceruino. vid. Giornale d'Italia, tom. 19. pag 156 ſq.

dd) Ex h. l. coniicit *Scheibel* in Einleitung zur mathemat. Bücherkenntniſs, part. IX. pag. 268.

tum ante alios admirabili ſubtilitate, ſed haud ſciam, an propter haec vel maxime memorandus, quod inſpexerat ſpeculum ſaepe ac diligenter. Exſtat ſub Archimedis nomine liber de ſpeculis vſtoriis ex arabico translatus latine ab *Antonio Gongaua* ee). Occurrit hic liber etiam in Archimede *Maurolyci*, ſed inter externa, et *Ptolemaeo*, mathematico, tribuitur. Archimedi ſuppoſitus videtur etiam ex ſententia *Gabrielis Naudaei* Syntagm. de ſtudio militari pag. 658. quia mentio in illo fit Apollonii, Pergaei, qui Archimede ff) iunior fuerit. Dioclis librum περὶ πυρίων laudat Eutocius in lib. II. de ſphaera ac cylindro pag. 30. et 15. De *Anthemii Tralliani*, qui Iuſtiniani temporibus claruit, circa a. Chr. 532. libro περὶ παραδόξων μηχανημάτων, qui cum verſione, licet imperfecta, *Claudii Ancantheri*, mathematici, MS. exſtat in bibl. Vindobonenſi, et in quo itidem de ſpeculis vſtoriis egit, vide, ſi placet, *Lambecium* VII. commentar. p. 191 ſq. [*] [p. 406 ſqq. edit. Kollarii, qui haud pauca Lambecii, alios in errorem deducentis, peccata correxit, vt poſtea videbimus.] De hoc *Anthemio* vid. *Procop.* Caeſar. de aedific. lib. I. cap. 1. lib. II. cap. 3. de templo Conſtantin. S. Sophiae pag. 284. lib. 1. Κτισμ. in manipulo Combefiſiano: Ἀνθέμιος δὲ ὁ Τραλλιανὸς ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλεμένῃ μηχανικῇ λογιώτατος οὐ τῶν κατ᾽ αὐτὸν μόνον ἁπάντων, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ γενομένων πολλῷ — — καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος Ἰσίδωρος ὑπεργεῖν βασιλεῖ. Hinc conſtat de aetate *Eutocii*, Aſcalonitae, qui Iſidoro et Anthemio libros ſuos inſcripſit.

Adde

Archimedem magnum volumen de omnibus doctrinis opticis conſcripſiſſe. *Harl.*

ee) Quoniam libellus de ſpeculis comburentibus Ptolemaeo fuit a nonnullis adſcriptus, *Gongaua* verſionem ſuam, ex arabico factam, adiecit verſioni ſuae Operis quadripartiti, a Ptolemaeo conſcripti, Louan. 1548. 4. in poſtremis quatuor foliis ita inſcriptam: *Antiqui ſcriptoris libellus de ſpeculo comburenti concauitatis parabolae.* Argumentum vero totius operis indicauit *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, part. IX. pag. 268 ſq. *Montucla* vero I. pag. 250. dubitat cum *Borellio*, ab Archimede profectum fuiſſe illud opuſculum. Quia autem verſio illa Gongauae obſcura eſt, *Orontius Finaeus* theoriam ſpeculorum vſtoricorum parabolicorum, (*paraboliſcher Brennſpiegel,*) ſecundum Apollonium, et confectionem illorum docuit in libello, admodum raro, et inſcripto: *De ſpeculo vſtorio, ignem ad propoſitam diſtantiam generante, liber vnicus. Ex quo duarum linearum ſemper adpropinquantium et numquam concurrentium colligitur demonſtratio. Orontio Finaeo, Delphinate, auctore.* Lutetiae, ex officina Michael. Vaſcoſani. 1551. 4. — Eiusdem libelli verſio italica exſtat in *Finaei Operibus*, Venet. 1581. 4. vid. *Freytagii* analecta pag. 339. vbi plures laudantur, qui de Finaeo egerunt, et *Scheibel* l. c. pag. 292. — Idem *Scheibel* V. C. l. mem. pag. 269. ea, quae Fabricius de Archimede Maurolyci ſcripſit, ita corrigit: Maurolyci opus, quod primum Meſſanae 1672. fol. praelo exierat, exceptis vno alteroue exemplari, in naufragio periiſſe; poſtea opera Borelli Panormi 1685. fol. recuſum: at in hoc opere haud reperiri libellum Archim. de ſpeculis comburentibus: ſed *opera exotica*, ſ. externa, duobus foliis, exhibere tantum notitiam inuentorum Archimedis; in his ſub titulo de ſpeculis vſtoriis nihil praeter loca ex Galeno et Tzetza; eadem pauca loca cum nonnullis adnotationibus, tantum reperiri in Archimedis Operibus per *Dau. Riualtum*, gr. et lat. Pariſ. 1615. fol. pag. 546. 547. Adde *Montuclam* I. pag. 251. et *Ioſephi Prieſtley* hiſtoriam opticae artis, (Geſchichte und gegenwärtiger Zuſtand der Optik, etc.) a *Georgio Sim. Klügel* in linguam germanicam conuerſam, Lipſiae 1776. 4. pag. 9 et pag. 25 ſq. a Klügelio adnotata, et pag. 171 ſq. hiſtoriam illorum ſpeculorum recentiorem. Idem Klügelius in Addendis pag. 551 ſqq. quaedam notatu digna adtulit. adde §. XVI. de Archimede Maurolyci. *Harl.*

ff) Longis temporibus poſteriorem Apollonium ſcribit Naudaeus, ſed ſupparem Archimedi fuiſſe, patebit ex iis, quae dicam infra §. 17. *Fabric.* At *Schmidt* in diſſ. §. 7. obſeruat primum, plures fuiſſe Apollonios, tum Apollonium Pergaeum reuera aetate anteceſſiſſe Archimedi. *Harl.*

Adde *Bandurium* ad antiqq. Conſtantinopol. pag. 772. *Fabric.* — vid. infra p. 767. vol. II. veteris edit. *Lambecium*, qui praeter haec Procopii et Tzetzae loca laudat de noſtro quoque *Agathiam* de imperio et rebus geſtis Iuſtiniani imper. pag. 149 — 152. in corpore hiſt. Byzant. edit. Pariſ. et *Paull. Silentiarium* in carmine ſ. deſcriptione eiusdem templi Soph. part. I. verſ. 134 — 140. edita gr. et lat. a Carolo du Freſne in corpore hiſtoriae Byzantinae Pariſ. 1670. fol. cum Io. Cinnami hiſtoria de rebus geſtis imperatorum Ioannis et Manuelis Comnenorum: Kollarius ad pag. 405. notat, in cod. Vindob. non eſſe librum, ſed exiguum libri mechanicorum Anthemii fragmentum, quatuor ſolum problematibus finitum. Primus vero e tribus Pariſienſ. bibl. reg. codd. et vno apographo Vindob. edidit cum gallica verſione et notis criticis et II. capp. Obſeruationum calci adiectis *Puteanus* (*du Puy*) in commentar. Acad. Pariſ. inſcript. vol. XLII. Pariſ. 1786. pag. 392 — 451. (adde Hiſtoire de l'acad. des Inſcr. in eodem vol. pag. 72.) et ſigillatim, huius ſententiae:

Fragment d'un ouvrage grec d'Anthémius ſur des Paradoxes de Mecanique. Revu et corrigé ſur quatre MSts, avec une Traduction Françoiſe et de notes. Par Mr. Dupuy, Secrétaire perpetuel de l'Academie Royale des I. et B. L. Pariſ. 1777. 4. Vatic. cod. V. L. aut apographum nanciſci non potuit. Conf. cenſuram Kaeſtneri in bibl. philol. vol. II. (Gottingae 1780.) pag. 17 — 22. Götting. ephem. litter. ſupplem. 1779. pag. 403. et bibl. criticam Amſtel. vol. II. part. II. pag. 126 — 129. In prooemio expoſitionis problematis II. *quomodo efficiamus, vt ex ſpatio, quod non ſit minus iactu ſagittae, incendium exſtat per radios ſolis*, adfirmatur, (vt ait cenſor Batauus,) auctoritas hiſtoricorum, qui huius artificii facultatem Archimedi tribuerunt; et ſimul negatur, illud effici potuiſſe ſecundum antiquorum explicationem. Igitur Anthemius nouam ipſe proponit; quae eiusmodi eſt, vt oſtendatur, Archimedem ex tanto ſpatio naues Marcelli ad Syracuſas incendiſſe ope complurium ſpeculorum planorum hexagonorum. Quam rationem, Anthemianae ignarus, poſtea denuo inuenit Buffonus (in Mem. de l' Acad. des ſcienc. 1747. vbi ſuum inuentum ad ea praeſtanda, quae de Archimede narrantur, explicuit.) In ſecundo Obſſ. du Puy capite primum doctrina Anthemii de ſpeculis Archimedis comparatur cum deſcriptione Io. Tzetzae in Chil. II. 35. qui Anthemium non intellexit, omniaque turbauit. Tum comparatur Anthemii ratio cum explicatione *Vitellonis*, mathematici, ſaec. XIII. qui libros decem de re optica compoſuit [gg]) et libri quinti propoſitione 65. ita retulit Anthemii ſententiam, vt eam non recte deſcriberet, et a tradita in hoc fragmento ratione rerumque natura aberraret. Kepplerus igitur et Carteſius *Anthemii* mechanismum non potuerunt ex Vitellone noſſe. Kollarius l. c. aegre fert, ipſo ignaro, apographum Vindobon. fuiſſe ſcriptum, adfirmatque, ſe et ea, quae a du Puy vitio vertuntur Lambecio ac Neſſelio, iam pridem emendaſſe, et lubenter verſionem ſuppeditaturum fuiſſe alienam. Tum ad pag. 411 ſqq. oſtendit Kollarius, Claudii *Aucantheri* verſionem latinam in eodem codice non pertinere ad Anthemii fragmentum; ſed eſſe verſionem fragmenti opuſculi cuiusdam arithmetici, ab anonymo quodam auctore ſcripti, quod in codice ſtatim conſequitur Anthemii fragmentum: Anthemiani autem fragmenti latinam verſionem, a Spanagelio factam, in bibl. latere Vindobonenſi, eiusque ſpecimen praebet. Denique pag. 414. in

gg) Vid. de hoc opere et auctore *Heilbronner* pag. 462 ſq. in primis *Schcibel* Einleitung etc. part. IX. pag. 277 — 280. *Freytag* in analect. literar. pag. 976 — 980.

in alia nota de *Ancanthero*, medico et hiſtorico, exeunte ſaeculo XVI. vberius diſputat. *Kollarius* in ſupplem. ad Lambecii commentar. alium illius fragmenti codic. ex codice Colbertino deſcriptum, et ex bibl. Hohendorfiana in Caeſaream illatum, p. 438 ſqq. copioſe deſcribit. — *Anthemii* cod. de ſpeculis vſtoriis, eſt quoque *Londini* in cod. Galei, nr. 6070. teſte Bernardo pag. 185. Adde ad ſect. XIV. de ſpeculis vſtoriis adnotata. *Harl.*

XII. *Scripta inedita Archimedis:*

De fractione circuli hh), arabice per Thebit. Labbe bibl. nou. MSS. pag. 251. [Apud *Caſir.* pag. 384. de anguli rectilinei triſectione et proprietatibus.]

Perſpectiua, arabice. Labbeus p. 259. *Fabric.* *Scheibel* l. m. p. 270. ſuſpicatur, perſpectiuam Archimedis fuiſſe opticam, aut opus, ab Apuleio in praecedenti paragrapho memoratum, et part. X. ſect. I. vbi chronologico-mathematicam bibliographiam artis perſpectiuae diligenter concinnauit, pag. 408. de lite, num veteres, praecipue pictores ac ſculptores, ante Chriſtum natum perſpectiuam artem nouerint atque exercuerint, nec ne? paucis agit, librosque, huc pertinentes, indicat; p. autem 409. exiſtimat, Perſpectiuam Euclidis atque Archimedis proprie nihil aliud eſſe, quam opticam artem, quoniam omnes doctrinae opticae olim nomine perſpectiuae fuiſſent comprehenſae. — *Klügel* ad Priſtleyi librum part. I. ſect. 5. pag. 75 ſqq. duce Lamberto, confecit hiſtoriam perſpectiuae, et in addendis pag. 565. quaedam ſuppleuit. *Harl.*

Archimedis elementa mathematica hebraice MSta exſtare in bibl. Vaticana, teſtatur *Bartoloccius* tom. I. bibl. Rabbinicae pag. 484.

Opera geometrica Archimedis in compendium redacta per Albettam. Labbe bibl. nou. MSS. pag. 256.

[Liber περὶ ἰσοπεριμέτρων. *Sturm.* epiſt. ad Aſchanum, edit. Ackeri pag. 64. *Heum.*]

XIII. *Scripta Archimedis deperdita:*

Ἀρχαὶ ad Zeuxippum. Meminit ipſe in Pſammite pag. 120. et 153 ſq. edit. Baſil. Confer *Walliſium* pag. 148. ad Pappi fragmentum et ad Archimedem pag. 166.

> Τὰ ἐπισόδια καὶ ἕτερα βιβλία
> Ἐξ ὧν Ἥρων, Ἀνθέμιος καὶ πᾶς μηχανογράφος
> Τὰ ὑδρικά ii) τε ἔγραψαν καὶ τὰ πνευματικά τε
> Βαρουλκά τε σύμπαντα καὶ θαλασσοδομέτρας.

Iohann.

hh) *Klügel* ad Priſtley l. c pag. 25. vertit *von der Theilung des Kreiſes. Scheibel* in Einleitung etc. part. IX. pag. 270. opinatur, fuiſſe libellum geometricum. *Harl.*

ii) Apud doctiſſ. Voſſium pag. 283. de ſcientiis mathematicis hoc verbum redditur *quae clepſydris docet horas metiri.* Sed videntur reſpici potius, quae Archimedes docuit de ſuperficie et pondere, quae in libris ὀχουμένων. [vid. *Mongit.* pag. 82. vbi ex Blancano plura, quae periiſſe dicuntur, Archimedis ſcripta recenſet, diuerſique variorum V. D. de quibusdam iudicia adfert. Commentaria vero in Homerum non habent noſtrum mathematicum, vt quidam putarunt, auctorem, ſed Archimedem, grammaticum Trallianum. vid. ſupra, vol. I. pag. 506. *Harl.*]

Iohann. Tzetzes Chil. XIII. hiſt. 457. Idem Chil. II. hiſt. 35.

Βαρουλκὸν Πνευματικὴν τὰς ὑδροσκοπικάς τε
Κἂν τοῦτο δὲ τοῦ γέροντος τῶν βίβλων Ἀρχιμήδους.

[*Liber datorum* apud *Caſir.* l. c. pag. 384.]

Ἐφόδιον, in quod ſcripſit Theodoſius, Tripolites, teſte Suida, in Θεοδόσ.

Περὶ ζυγῶν. *Pappus* lib. VIII. collect. problemat. 6. propoſit. 10. pag. 461.

Μηχανικὰ ſua memorat ipſe *Archimedes* de quadratura parabolae propoſ. 6. δέδεικται τοῦτο ἐν τοῖς μηχανικοῖς. Niſi intellexit libros de [P] planis aequiponderantibus [kk]). Confer *Voſſium* de ſcientiis mathemat. cap. 48. §. 5. pag. 288. quo in loco contradicit ſibi ipſe vir doctiſſimus. *Vitruuius* praefat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *Diades*, *Archytas*, *Archimedes*, *Cteſibius*, *Nymphodorus*, *Philo Byzantius*, *Diphilus*, *Charidas*, *Polyidus*, *Phyrus* (an Sporus?) *Ageſiſtratus*. Porro viderit Suidas, [et Eudocia pag. 74.] qui mechanica tribuit Archimedi Tralliano, philoſopho, ſiue grammatico, qui in Homerum commentarium ediderat. At locus *Plutarchi* in Marcello pag. 307. non negat, Archimedem, Syracuſanum, aliquid ſcripſiſſe mechanici argumenti, quo principia illius artis et fundamenta vniuerſe tradiderit; ſed tantum negat, eum ſcripto expoſuiſſe rationem admirandarum illorum machinarum, quas ipſe diuino ſuo ingenio eſt commentus, quoniam illa veluti parerga quaedam duntaxat habuiſſet ludentis geometriae, vt ait idem *Plutarchus* pag. 305.

Περὶ σφαιροποιΐας, quem ſolum librum mechanicum ab Archimede compoſitum adfirmauit *Carpus* apud Pappum prooemio libri VIII.

[Obſeruationum coeleſtium Archimedis meminit *Ptolemaeus* in Almageſto lib. III. cap. 2.]

Librum de ſeptangulo in circulo memorat Abulpharaïus pag. 42. vbi addit, rem parum profecto credibilem, Romanos e libris eius, quindecim geſtamina combuſſiſſe: [nec non in *Caſiri* bibl. arab. hiſpan. pag. 383.]

Conica, quorum meminit *Archimedes* ipſe libro de quadratura parabolae et lib. I. de conoidibus et ſphaeroidibus. Et Heraclides apud Eutocium exiſtimauit, *Apollonium*, Pergaeum, Conica ex Archimedis opere, quod ineditum accepit, deſcripſiſſe, et pro ſuis edidiſſe. Sed iniuriam fieri Apollonio, idem *Eutocius* notat: *Nam et Archimedes multis in locis velut antiquioris Conicorum inſtitutionis mentionem facere videtur, et Apollonius ea ſcribit, non vt a ſe ipſo inuenta: non enim dixiſſet vberius et vniuerſalius haec a ſe, quam ab aliis tractata fuiſſe.* Confer [infra ad §. XVII.] *Voſſium* pag. 434. de ſcientiis mathematicis.

Macrobius II. 3. in ſomnium Scip. *Et Archimedes* quidem ſtadiorum numerum deprehendiſſe ſe credidit, quibus a „terrae ſuperficie luna diſtaret, et a luna Mercurius, a Mer„curio Venus, Sol a Venere, Mars a Sole, a Marte Iupiter, Saturnus a Ioue. Sed et a

„Saturni

kk) Arabs apud Caſirium pag. 381. nominat inter ſcripta Archimedis librum de inſtrumentis hydraulicis, vbi de cochleis, ad aquas exhauriendas idoneis. *Harl.*

„Saturni orbe vsque ad ipſum ſtelliferum coelum omne ſpatium ſe ratione emenſum pu„tauit." Confer eumdem lib. I. cap. 19.

XIV. *Heraclidem* ll) (Lembum forte; confer *Ionſium* pag. 171.) *in Archimedis vita* laudat Eutocius prooemio in lib. de circuli dimenſione et commentario in Apollonium.

Archimedis ſcripta quaedam ante Eutocium illuſtrauerant *Dionyſodorus* Eutocio memoratus, et, cuius iam e Suida memini, *Theodoſius Tripolites.* [ꝑ]

Dialecto vſus eſt Archimedes dorica, vtpote Syracuſanus, quod videre eſt etiamnum in Ψαμμίτῃ et plerisque aliis eius ſcriptis: quod vero in libro de circuli dimenſione et in libris de ſphaera ac cylindro exigua dorismi veſtigia ſuperſunt; id librariis potius, qui hos libros frequentius deſcripſerunt, tribuerim, quam Eutocio vel eius praeceptori Iſidoro Mileſio, mechanico, quibus hoc adſcribit vir incomparabilis Ioh. Walliſius. Sane *Eutocius* ipſe in lib. II. de ſphaera ac cylindro pag. 30. edit. Baſil. ſummo ſe ſtudio vetera Archimedis exemplaria indagaſſe teſtatus, diſertis verbis queritur, ſe vix ea potuiſſe conſequi, quae ἐν μέρει τὴν Ἀρχιμήδει φίλην δωρίδα γλῶσσαν ἀπέσωζον, *quae vel ex parte doricam dialectum conſeruaſſent, qua Archimedes delectatur.* Porro in conſtructionibus ac demonſtrationibus ſuis Archimedes breuis eſt ac ſuccinctus, qui paſſim ſupplenda quaedam ac ſubintelligenda relinquit lectori: non enim tradit elementa, vt Euclides, qui perſpicue et particulatim omnia deſignat; ſed tradita adeoque iam intellecta praeſumit ac ſupponit, vt eidem Walliſio obſeruatum.

XV. Iuuat hic etiam recenſere Archimedis inuenta mm), machinas, variaque opera admiranda, quibus non minorem ingenii et ſcientiae laudem, quam ſcriptis compoſitis promeruit, et propter illa a Cardano lib. XVI. de ſubtilitate p. 802. inter viros duodecim, quos ex omni memoria ingenioſiſſimos ſelegit, primo loco ponitur. [conf. Mongitorem, *Heilbronner*, in primis *Montuclam* ll. citt. de iis copioſe diſſerentes. *Io. Iſaac Berghaus* Geſchichte der Schiffahrtskunde etc. Lipſ. 1792. 8. tom. I. pag. 334. et quos ibi laudat.] Fuerunt autem haec:

MACHINAE BELLICAE, ſambuca, helix, tollenones, catapultae, aliaeque, quibus patriam Syracuſas vnus triennium ſollertiſſime defendit aduerſus Marcelli et Appii, ducum romanorum, impetus, et propter quas dictus eſt πολυμήχανος, ἑκατόγχειρ et geometricus Briareus, deſcribuntur a *Polybio* in excerptis libri VIII. pag. 718 ſq. [tom. III. p. 14. edit. Schweighäuſeri, ſ. tom. II. pag. 103 ſq. edit. Erneſt.] vbi de Sambuca, *Liuio* XXIV. 34. *Plutarcho* in vita Marcelli pag. 306 ſq. *Athenaeo* V. pag. 208. Confer *Silium Italicum* XIV. 342 ſq. *Suidam* in Σκορπίδια, *Zonaram*, etc. *Oribaſium* libro de Machinamentis cap. 6. 24. etc. *Tzetzen* Chil. II. hiſt. 35. *Proclum* II. in primum Euclidis pag. 12. Scriptorem graecum de obſidione toleranda et repellenda pag. 319. 326 ſqq. in veteribus mathematicis, Pariſ. in

ll) Meminit commentariorum per Heraclidem ad Doſitheum a ſe miſſorum Archimedes in limine libri de lineis ſpiralibus.

mm) Pleraque Archimedis inuenta celebrat *Vincentius Auria* in libro: *Sicilia inuentrix*, italice edita, cum obſeruatt. *Antonini Mongitoris*, Panormitani, Panormi, 1704. 4.

in fol. editis, *Beſſonum* in theatro inſtrumentorum, *Petrum Ramum* in libro I. ſcholar. mathemat. E recentioribus *Magium* II. 10. Miſc. *Scheſſerum* de militia nauali II. 5. III. 3. pag. 193 ſq. et *Ez. Spanhemium* ad Orat. I. Iuliani pag. 201. *Riualtum* ad Archimedem pag. 544 ſq. — [De *Helice* vid. *Berghaus* Geſchichte der Schiffarthskunde etc. tom. II. pag. 76 et 698 ſqq. *Harl.*]

Tormenta, qualibus hodie vtimur, ab Archimede reperta eſſe, praeter rem ſcripſere Franciſcus Petrarcha et Robertus Valturius, confutati ab *Hieron. Magio* lib. I. cap. 1. Miſc.

SPECVLA nn) VSTORIA, quibus Romanorum conflagrarunt [P] naues. Ea fabulis adſcribunt Magius, Kepplerus, Naudaeus, Carteſius, Ioh. Dan. Maior cap. 13. genii errantis, et alii perinde vt Herculis ſpeculum, in quo naues, longiſſimo diſtantes ſpatio, liceret contemplari. vid. Bailii Lex. in *Hercule* not. *D.* — — [*Montucla* l. c. pag. 245 — 248. in vtramque partem diſputans, argumentis eorum tum qui negant factum, tum qui id defendunt, expoſitis, ſecundum nullum dirimit litem. adde *Deſchales* in curſu mathem. vol. III. p. 722. *Georg. Paſchium* in inuentis nou-antiquis, pag. 750. *Martin Knutzen* Abhandlung von den Brennſpiegeln des Archimedes. Regiomont. 1747. 4. — Dubitat quoque *Klügel* in nota ad Priſtley hiſt. optices pag. 9. at, ſi Archimedes ſpeculis combuſſerit Roman. naues, id factum fuiſſe contendit ope permultorum ſpeculorum planorum, memoratque ex Mem. acad. Pariſ. doctrinarum ann. 1746. Buffonum ope 400 ſpeculorum planorum in diſtantia 140 pedum plumbum et ſtannum liquefeciſſe, et in maiore diſtantiae ſpatio iis combuſſiſſe lignum. *Harl.*] — Speculis ſimpliciter parabolicis hoc non potuiſſe Archimedem efficere, *Thom. Bartholin.* ſub praeſidio Erici Olai, in disquiſitionibus ex vniuerſa matheſi, Hafniae 1636. 4. quaeſt. 7. adfirmat. De *Iſaaci Newtoni* ſpeculo ſextuplici, in vnum focum reflectente, vid. *Derham* aſtrotheologiam, p. 166. m. edit. *Fabric.* — [*Brydone* in itinere per Siciliam et Maltam tom. I. pag. 243. verſ. german. late diſſerit de ſitu loci, vbi Archimedes cremaſſe dicitur Romanorum naues, et turrim, de qua id feciſſe fertur Archimedes, adhuc monſtrari ait, denique ſuſpicatur, ſi hiſtoria vera eſt, id vel per ſpecula plana, (*Spiegelgläſer*) aut plana eaque valde lucida metalla (*ſehr helle metallene Platten,*) fuiſſe effectum. conf. Klügel l. c. pag. 561 ſq. — *L. Dutens* in opuſculo, *du miroir ardent d'Archimede*, Pariſ. 1775. 8. narrationem de illa ſtupenda Archimedis arte ſpeculisque vſtoriis eſſe veram contendit, et ex cod. msto regio *Anthemii*, (de quo eiusque libro inedito ſupra iam egi) locum, in quo ſtructuram ſui ſpeculi deſcripſit, gallice conuerſum dedit. *Harl.* — Equidem Polybius, Liuius et Plutarchus, vbi de Archimede loquuntur, nullam ſpeculorum mentionem faciunt. Diodori Siculi hiſtoria et Dionyſii Halic. circa tempora Archimedis eſt manca. Lucianus adfirmat ſane, Archimedem τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαι τῇ τέχνῃ, in Hippia tom. II. cap. 2. pag. 742. [tom. III. pag. 67. edit. Reitz. vbi vid. Moyſ. du Soul.] Sed ſpeculis vſtoriis hoc feciſſe, non addit. Neque apud *Galenum* lib. III. de temperamentis tom. I. edit. Baſil. pag. 81. neceſſe eſt, vocabulum πυρίων de ſpeculis, (vt facit *Riualtus* pag. 546. *Alphonſus*

nn) *Franciſci Salaſia* Speculum Archimedis, in quo reflexis radiis ſolaribus illuſtrium disquiſitionum moralium R. P. Fr. Vincentii Candidi — — omnes caſus conſcientiae practicabiles ſummarie digeſti reſoluuntur. Meſſanae 1655. 4. eſt opus morale. vid. *Mongitor.* Bibl. Sicul. I. p. 238. *Harl.*

phonſus Pandulphus in libro de fine mundi pag. 73 ſq. et *I. Georg. Liebknecht* diſſ. de ſpeculis cauſticis, Ienae 1704. 8.) interpretari: *ἔτω δή πως*, (nihil autem de ſpeculis, ſed de alia materia, flammam facile concipiente, praeceſſerat.) *εἶμαι καὶ τὸν Ἀρχιμήδην φασὶ διὰ τῶν πυρίων ἐμπρῆσαι τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις.* Confer *Dan. Furianum* ad Theophraſtum de igne pag. 178. *Nic. Parthenium Giannetaſium* in Vere Herculano Neapoli. 1704. 8. lib. III. cap. 7. pag. 253 ſqq. ſed et *Athanaſ. Kircherum* in magna arte lucis et vmbrae, libr. X. pag. 771 ſqq. *Iſaac. Barrow* tom. IV. Opp. pag. 127. *Nec vobis hodie adeo mirabile eſt, catoptrices principia et leges mathematicae non ignorantibus, quo artificio magnus Archimedes romanas naues comburere potuit, nec a tot ſaeculis immobilem Veſtam quomodo terram concutere potuiſſet.* [adde *Heilbronner* pag. 262 ſq. qui diſſentientium partibus accedere videtur.] At *Ioh. Tzetzes* [oo]) Chil. II. v. 119. diſerte meminit de ſpeculo hexagono, et reflexis in hoc per alia ſpecula radiis:

Ἑξάγωνόν τι κάτοπτρον ἐτέκτηνεν ὁ γέρων
Ἀπὸ δὲ διαστήματος συμμέτρου τοῦ κατόπτρου
Μικρὰ τοιαῦτα κάτοπτρα θεὶς τετραπλᾶ γωνίαις
Κινούμενα λεπίσι τε καὶ τισι γιγγλυμίοις
Μέσον ἐκεῖνο τέθεικεν ἀκτίνων τῶν Ἡλίου
Μεσημβρινῆς καὶ θερινῆς καὶ χειμερινωτάτης·
Ἀνακλωμένων δὲ λοιπὸν εἰς τοῦτο τῶν ἀκτίνων
Ἔξαψις ἤρθη φοβερὰ πυρώδης ταῖς ὁλκάσι
Καὶ ταύτας ἐξετέφρωσεν ἐκ μήκους τοξοβόλου.

Laudat ibi Tzetzes auctores huius rei Diodorum Siculum, Heronem, Philonem auum et nepotem *μηχανογράφους*, et Anthemium, Dionemque. Euſtathius ad Odyſſ. λ'. 234. pag. 431. *καὶ αἱ τοῦ Ἀρχιμήδους δὲ καυστικαὶ διὰ κατόπτρων ἀστραπαὶ δηλοῦνται ἐξ ἱστοριῶν.*

Zonaras tom. I. pag. 424. Dionem eumdem laudans auctorem: *Euſtathius* ad Iliad. ε. pag. 388. *κατοπτρικήν τινα ἐπίνοιαν μηχανησάμενος Ἀρχιμήδης μὲν ὁ σοφώτατος πολεμικὰς ἐνεπύρισε νῆας, ὡς οἷά τις κεραυνοβόλος.* Sic et ſcholiaſtes *Luciani* tom. II. pag. 36. [tom. III. pag. 67. edit. Reitz.] Confer, quae infra libro quinto dixi in Proclo, quem ſimilibus ſpeculis vſum ferunt ad claſſem Gothorum accendendam. — [*Klügel* vero ad Priſtley l. c. pag. 10. not. animaduertit, de Proclo, mathematico et platonico philoſopho, mortuo a. 485. id intelligi non poſſe, quum Vitaliani conamen claſſis Gothorum accendendae incidat in annum 514.] — *Rogeri Baconi* de ſpeculi vſtorii fabrica, liber obuius in bibliothecis Angliae. vid. *Oudin.* tom. III. de ſcriptoribus eccleſiaſticis pag. 194. — adde *Oswaldi Krugeri*, Prutheni, S. I. catoptrocauſtica, Vilnae 1636. 4. — *Io. Andreae Segneri* de ſpeculis Archimedis tentamen, Ienae 1732. 4. — — *Andreae Gaertneri* lib. von hölzernen Brennſpiegeln, Dresdae 1715. 4. — *Tſchirnhauſii* ſpeculum cauſticum vitreum, quod radios non reflectendo, vt metallica vel lignea, ſed transmittendo in focum diſtantia XII. pedum vrit vehementiſſime, deſcribitur in hiſtoria acad. doctrinarum, 1702. Iourn. des Sav. 1705. pag. 986.

SPHAERA

oo) Qui *ἐκπυρακτώσεις τὰς ἀπὸ τῶν κατόπτρων* geometriae ope fieri notauerat Chil. XI. 598.

SPHAERA VITREA pp), qua miro artificio, vt poſtea Poſidonius, lunae, ſolis et quinque errantium motus illigauit, teſte *Cicerone* II. de natura deor. [cap. 34. vbi vid. Dauiſ.] pag. 379. edit. Leſcaloperii, et I. tuſc. quaeſt. pag. 193. edit. Camerarii cap. 25. Meminit et *Claudianus* qq) eleganti epigrammate pag. 257. edit. Heinſii, [XVIII. pag. 694. edit. Burmann.] et *Sextus Empiricus* VIII. aduerſus mathematicos pag. 329. [lib. IX. pag. 577. vbi vid. Fabric.] *Lactantius* II. 5. *Firmicus* lib. V. pag. 77. *Marcianus Capella* lib. VI. pag. 191. *Heron.* ſpirital. pag. 199. *Ouidius* VI. faſtor. v. 277. [?]

Arce Syracoſia ſuſpenſus in aëre clauſo
Stat polus, immenſi parua figura globi.

Plutarchus in Marcello inter inſtrumenta, ab Archimede inuenta, numerat σκιόθηρα καὶ σφαίρας καὶ γωνίας. *Caſſiodor.* lib. I. variar. epiſtol. 45. vocat *paruam machinam, grauidam mundo, coelum geſtabile, compendium rerum, ſpeculum naturae ad ſpeciem aetheris incredibili mobilitate volutatum*: adde *Kircheri* artem magneticam pag. 245 ſqq. 251. Similem machinam a Sinenſi quodam philoſopho circa a. Chr. 724. ex orichalco compoſitam, memorat *P. Gaubil*, Ieſuita. vid. Acta erud. Lipſ. 1732. pag. 374.

ORGANVM MVSICVM HYDRAVLICVM. *Tertull.* de anima cap. 14. *Specta portentiſſimam Archimedis munificentiam,* (qui hoc munus obtuliſſe videtur Hieroni,) *organum hydraulicum dico, tot membra, tot partes, tot compagines, tot itinera vocum, tot compendia ſonorum, tot commercia modorum, tot acies tibiarum, et vna moles erunt omnia. Sic et ſpiritus, qui illic de tormento aquae anhelat, non ideo ſeparabitur in partes, quia per partes adminiſtratur, ſubſtantia quidem ſolidus, opera vero diuiſus.* *Plinius* Organi hydraulici inuentionem tribuit Cteſibio VII. 36. hiſt. — Figuram eius ex *Vitruuii* X. 13. et Heronis mente exhibet *Iſ. Voſſius* libro de viribus rhythmi pag. 99 ſq. Confer *Optatiani Porphyrii* Panegyricum cap. 24 et 25. in editione Velſeri. [*Montuclam* I. pag. 244 ſq.] *Nos,* inquit Pignorius pag. 177. libro de ſeruis, *huius generis organum Romae vidimus in Quirinali in hortis Pontificum, audiuimusque non ſine comitum admiratione, cum muſicos modos variaret, nemine plectra manu tangente.*

TRISPASTVS ſiue *Polyſpaſtus*, et alia inſtrumenta magnis oneribus tollendis apta. *Tzetzes* Chil. II. hiſt. 5. et Chil. III. v. 60 ſq. *Oribaſius* rr) libro de machinamentis cap. 4. et 26. quod eſt *de triſpaſto Apellidis ſiue Archimedis.* *Pappus* Mathemat. collect. lib. VIII. problemate 6. propoſit. 10. pag. 460 ſq. vbi quadrageſimum hoc inuentum mechanicum Archimedis vocat, *datum pondus data potentia mouere.*

Huc ſpectat *Helice*, qua ingentem Hieronis nauem in mare protrudit. Vide *Athenaeum* V. pag. 217. *Proclum* II. in primum Euclidis cap. 3. pag. 18. [*Vitruu.* X. cap. 4.] *Plutarchum* Marcello

pp) Ridicule pro fabula habet Octauius Lancellotus in libro, cui titulus, *farfalloni degli antichi hiſtorici*, cap. 44. pag. 101.

qq) *Claudiani* epigramma eleganter expreſſit *Io. Bapt. Marinus*, poetarum italorum nobiliſſimus, in ſua Galeria pag. 178. *Mirò quaggiu dal Cielo il ſomme Gioue* etc.

rr) Verba *Oribaſii* graece e MSto codice regis Galliae producit *Riualtus* ad Archimed. p. 541 ſq. — *Libra Archimedis*, Cracouiae 1644. Valeriano Magno Capucino data a Tito Liuio Barutino, librando aeri, aquis ponderandis.

Marcello pag. 306. vbi et dictum Archimedis ad Hieronem: *da mihi, vbi conſiſtam, extra terram, et mouebo terram*, πᾶ βῶ καὶ χαριςίωνι τὰν γᾶν κινήσω πᾶσαν. [Sed *Montucla* I. pag. 243. adduci nequit ad id credendum.] *Tzetz.* II. Chil. v. 130. Confer, ſi placet, *Nicephorum* pag. 366. ad Syneſium, *Paullum Caſatum* de terra, machinis mota, Romae 1658. 4. et quae de machinis variis, ab Archimede excogitatis, diſputat Reu. D. *Ioh. Andreas Schmidius* in exercitatione de Archimede (Ienae 1688. 4.) pag. 24 ſq. Facit huc itidem Iacobus Beſſonus, Gallus, in theatro inſtrumentorum et machinarum, et *Riualtus* ad Archimedem pag. 540. *Io. Wilkins*, epiſcopus Ceſtrienſis, in Magiae mathematicae parte priore, quam *Archimedem* inſcripſit. Meminit Helicis Archimedeae etiam *Euſtathius* ad Iliad. μ'. pag. 866. et *Marinus* ad data Euclidis. Illam helicen eleganter deſcribit *Nicolaus Parthenius Giannettaſius*, poeta ſuauiſſimus, in extremo libri ſecundi Nauticorum. *Fabric.* — adde *Mongitor.* I. pag. 80. *Paulus Caſatus* in diſputat. mem. Archimedem, terrae motionem ſpondentem, ab arrogantiae ſuſpicione vindicare ſuſtinuit; in contrariam autem ſententiam iuit *Sturmius*, Prof. quondam Altdorfinus, in diſſ. de terra, machinis immobili, Altdorf. 1691. *Harl.*

COCHLEA ad exhauriendas aquas, Αἰγυπτιακαὶ Κοχλίαι, quoniam in Aegypto ab Archimede inuentae ſunt. [conf. *Mongitor.* pag. 80.] *Diodorus Siculus* lib. I. pag. 21. (30.) V. [☛] pag. 217. *Athenaeus* V. pag. 208. *Caſaubon.* pag. 64. b. ad Strabonem. Ratio cochleae eiusmodi exponitur a *Vitruuio* X. 11. ne de recentioribus dicam, Guido Vbaldo, Ioſepho Ceredo, aliis. Vide et *Riualtum* ad Archimedem pag. 537. [*Mongitor.* p. 80. a.]

NAVIS IMMENSA Hieronis, regis, viginti ordinibus remorum ſtructa, in qua praeter complura ſpatioſiſſima conclauia, gymnaſium, ambulationes, hortus, bibliotheca, balnea etc. *Athenaeus* V. pag. 206 ſq. e *Moſchione*, qui de illa naui ſingularem librum ſcripſerat, περὶ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τῦ Συρακυσίυ κατασκευασθείσης νεώς, ἧς ὁ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ Γεωμέτρης ἐπόπτης [ss]). Idem *Athenaeus* pag. 208. memorat Archimedis machinam λιθοβόλον, quae ſaxum τριτάλαντον ſiue 300. librarum iaceret ac telum duodecim cubitorum vibraret.

DE LVCERNIS ex Archimedis officina, ipſis ſibi nutrientibus incendium, vide ſi placet, quae e Lactantio *Ioh. a Chockier* in face hiſtoriarum part. I. cap. 20.

Non ſatis intelligo, quod apud *Plutarchum* lib. de non ſuauiter viuendo ſecundum Epicurum pag. 1093. legitur, Ἀρχιμήδην ἀνευρόντα τῇ γωνίᾳ τὸν διάμετρον τῦ ἡλίυ τηλικῦτο τῦ μεγίςυ κύκλυ μέρος ὄσαν ἡλίκον ἡ γωνία τῶν τεσσάρων ὀρθῶν. [Sed vide *Scheibel* Einleitung etc. IX. pag. 270.]

INVENTVM, quo in corona [tt]) votiua Hieronis, regis, Archimedes deprehendit furtum admiſſum ab artifice, qui argentum in auri vicem admiſcuerat, deſcribitur a *Vitruvio* IX. 3.

ss) Structuram huius nauis copioſe deſcribit aliaque adfert lectu digna, multosque laudat et veteres et recentiores de illa ſcriptores *Io. H. Berghaus* in: Geſchichte der Schiffahrtskunde etc. vol. II. pag. 74—86. *Harl.*

tt) Vide *Riualtum* ad Archimedem pag. 534 ſq. *Io. Baptiſtae Hodierna*, Raguſani, *Archimede* redivivo, con la ſtadera del momento, dove s'inſegna il modo di ſcoprir le frodi nella falſificatione del oro, et dell' argento etc. Panormi 1644. 4.

IX. 3. et Q. Rhemnio Palaemone, ſiue quisquis auctor poematis latini de menſuris ac ponderibus cap. vlt. Meminit et *Plutarchus* libro, quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum pag. 1094. et *Proclus* II. in primum Euclidis cap. 3. pag. 18. ſed loco corrupto. Ita autem puto legenda Procli verba: Τὸ αὐτὸ καὶ Ἱέρωνα, (male Περίωνα excuſum,) φασὶν εἰπεῖν ἡνίκα τοῦ στεφάνου μὴ λυθέντος ὃν κατεσκεύασεν τὴν ὁλκὴν ἑκάστην ἀνεῦρεν τῶν συγκραθεισῶν ὑλῶν. *Fabric.* Simile *Roberti Boylei.* Iourn. des Sav. 1675. p. 246 ſqq. Philoſoph. Transactions nr. 115. pag. 329 ſqq. conf. *Io. Georg. Leutmannum* in commentariis acad. Petropolit. tom. III. pag. 138 ſqq. add. *Montuclam* I. pag. 241 ſq. *Heilbronner* et *Chauſepié* l. c. *Harl.*

LOCVLVS ARCHIMEDIVS, de quo *Atilius Fortunatianus* in arte metrica pag. 2684. Vett. Grammaticorum, editorum ab Elia Putſchio: *Nam ſi loculus ille Archimedius quatuordecim eburneas lamellas, quarum anguli varii ſunt, in quadratam formam incluſas habens, componentibus nobis aliter atque aliter, modo galeam, modo ſicam, alias columnam, alias nauem figurat, et innumerabiles efficit ſpecies, ſolebatque nobis pueris hic loculus ad confirmandam memoriam plurimum prodeſſe: quanto maiorem poteſt nobis afferre voluptatem, quantoque* (ita leg.) *pleniorem vtilitatem* etc. *Victorinus* lib. III. orthographiae pag. 136. *Vt ille loculus eſſe Archimedius e quatuordecim cruſtis eburneis, nunc quadratis, nunc triangulis, nunc ex vtraque ſpecie varie figuratis et velut quibusdam membris artis ſtruendae cauſſa compoſitus eſſe proditur. Nam vt in illo praefinito ac determinato cruſtarum numero, multiplici earundem variata ſpecie nunc nauis, nunc gladii, nunc arbuſcula et ſi quae alia figurantur* etc. — [*Montucla* I. pag. 244 ſq. optat, vt Oedipus illud aenigma, ab Atilio propoſitum, nec ingenio Archimedis dignum, ſoluat. *Harl.*] Confer *Auſonii* praefat. [¶] ad centonem nuptialem pag. 505 ſq. edit. Tollii, et *Ennodium* epigrammate 133. de oſtomatio eburneo.

[*Epiſtola ſuppoſititia.* vid. inter codd. e biblioth. Pariſ. notatos.]

XVI. *Codd. mssti et editiones Archimedis.*

[*Codices MSSti.* Ab *Heilbronnero* in hiſtoria matheſeos e Montfauconii bibliotheca bibliothecarum MSStorum paſſim indicantur: quibus aliorum notitiam aliaque adieci: paginae autem ſimpliciter et parentheſeos ſignis notatae indicant loca in libro Heilbronneriano. — In biblioth. *Vaticana,* Archimedes de figuris, (pag. 540.) — Inter libros MSS. archiui Baſilicae S. Petri, Archimedis quaedam. (pag. 547.) — In biblioth. *Laurentio medicea:* ego vero MSStos citabo ex *Bandini* catal. MSS. graec. tom. II. pag. 14 ſq. codicem membranac. IV. plut. 28. qui continet varia Archimedis opera et alia, recenſebo. Sunt igitur in illo, ſaeculo XIII. ſine accentibus in mai. 4. exarato, et figuris geometricis inſtructo, de ſphaera et cylindro libri II. de dimenſione circuli liber; de figg. conoidibus et ſphaeroidibus, liber vnus, qui in edit. Franc. Maurolyci, Panormi 1685. contra veterum editt. et codd. msstr. fidem in duo diuiditur; de lineis ſpiralibus lib. in fine adiicitur ſcholion in XVIIII. propoſitionem;

1644. 4. — Vitrum archimedeum inueniendae quantitati mixtorum metallorum deſcripſit *Emm. Schwedenborg* in parte I. miſcellan. obſeruationum circa res naturales, Lipſiae, 1722. 8. p. 113. — *Iac. Leupold* theatrum ſtatic. pag. 223. Soluit id quoque inuentum *Franciſcus a Schoeten* in ſuis exercitationibus mathematicis, part. I.

nem; de planis aequiponderantibus, ſeu centris grauium planorum, libri II. Arenarius, ſiue de numero arenarum; de quadratura parabolae liber; *Eutocii* Aſcalonitae, Iſidori Mileſii mechanici diſcipuli, in Archimedis libros II. de ſphaera et cylindro, ad Ammonium; in libr. de circuli dimenſione, in libr. II. de planis aequiponderantibus ad Petrum quemdam. — Citatur *Archimedes* in florilegio ſententiar. apud Bandin. I. pag. 253. — In biblioth. S. Marci Dominicanorum *Florentiae Archimedis* de rotundis pyramidibus; commentum *Ioannis de Chius* in demonſtrationes Archimedis; eiusdem de ſpeculis, de dimenſione circuli. — *Florentiae* in biblioth. S. Mariae cod. Archim. de ſphaera; auctore *Israele Spachio* in nomenclatore ſcriptorum philoſophicor. atque philologicorum etc. Argentinae 1598. 8. pag. 377. — In biblioth. S. *Marci Venetiis*, iidem Archimedis libri et Eutocii commentarii, qui ſunt in cod. Laurentiano. vid. catal. MSS. gr. Marc. pag. 144. cod. CCCV. Iidem libri *latine* verſi ſine interpretis nomine proſtant in eadem biblioth. teſte catal. codd. latin. pag. 140. cod. CCCXXVII. — In biblioth. *Ambroſ. Mediolan.* Archim. de numero arenae et de quadratura parabolae. (pag. 561.) — In biblioth. regia *Pariſienſi*, teſte catalogo, vol. II. pag. 488 ſq. ſunt in codd. MMCCCLIX. MMCCCLX. MMCCCLXI. MMCCCLXII. iidem libri Archimedis et Eutocii, qui in ſuperioribus exſtant codd. et in cod. MMCCCCXLVIII. eſt *Archimedis* ſuppoſititia ad Eratoſthenem *epiſtola*, ſiue problema, alexandrinis verſibus ſcriptum, de bobus ſoli ſacris. — in eadem biblioth. inter codd. latinos, (vol. IV. pag. 327 ſq.) cod. MMMMMMMCCXV. Archimedis libellus de aequiponderantibus; cod. MMMMMMMCCXX et MMMMMMMCCXXI. plura Archimedis et Eutocii in illum ſcripta; atque cod. MMMMMMMCCCCLXV. *Archim.* libellus, de circuli dimenſione, *Maurolyco* interprete. — In biblioth. *Taurinenſi*, inter codd. latinos (catal. pag. 306.) cod. MXXXVI. tractatus *Archimenidis* (ſic) de menſura circuli, cui ſubiicitur Leonardi, Cremonenſis, commentarius. — In biblioth. *Colbertina* Eutocii in Archimedem, et Archimedes de ponderibus, (p. 576. 577.) — In biblioth. abbatiae *S. Petri de Selincurte*, dioeceſ. Ambianenſis, *Archimedis* et Eutocii Opp. (pag. 581.) — In biblioth. abbat. *S. Remigii*, Rhemenſis, Archim. Opp. (pag. 582.) — In biblioth. *Bodleiana*, Archimedes de figuris et curuis ſuperficiebus. Archim. de ſphaera cum Euclidis datis aliisque in libro dicto, *tractatus medii*, arabice per *Zin Eddin Abhari*; iidem arabice, per *Naſſiredin Tuſaeum* — — Archim. de menſura circuli, arabice. — id. de quadratura circuli; id. de curuis ſuperficiebus cum commentario Io. Tinecaue. — Arch. de circuli dimenſione, nec non eiu dem Opp. et Apollonii conica, cum notis H. Sauil. graece. (pag. 604. 610. 612. 613. 620.) — In biblioth. *Cantabrig.* Archim. de quadratura circuli. (pag. 630.) adde infra in ſynopſi Bernardina. — In biblioth. *Eſcorilian.* (*Plüer* in itiner. per Hiſpan. pag. 157.) Archim. Opp. cum comment. Eutocii; iterum eadem ſine commentario. — *Noribergae* in biblioth. publ. ſeruatur cod. qui continet Archimedis Opera, (vide cel. *de Murr* memorabilia biblioth. publicar. Noribergenſ. part. I. pag. 50.) quae haud diuerſa videntur ab iis, quae Pirkheymerus Roma transmiſſa accepit. Nam *Bilibaldus Pirkheymerus* acceperat cod. gr. et Io. Regiomontanus Romae nactus eſt Archim. Opp. *latina* in gratiam Nicolai V. pontificis a *Iacobo Cremonenſi* verſa.

Ex his msstis, vt ad *editiones* progrediar, *princeps* graeca prodiit huius ſententiae:

Ἀρχιμήδους — *Archimedis, Syracuſani, philoſophi ac geometrae excellentiſſimi Opera, quae quidem exſtant, omnia, multis iam ſaeculis deſiderata, atque a quam paucisſimis hactenus viſa,*

viſa, nuncque primum et graece et latine in lucem edita. Quorum catalogum verſa pagina reperies. Adiecta quoque ſunt Eutocii Aſcalonitae in eosdem Archimedis libros commentaria, item graece et latine, nunquam antea excuſa. Baſileae Io. Heruagius excudi fecit. An. MDXLIIII. (1544.) fol. uu)

Curauit hanc editionem *Thomas Gechauff, cognomento Venatorius.* Exemplar cum notis msstis Ed. Bernardi eſt in biblioth. Bodleiana. vid. catalogum biblioth. illius pag. 64. Plura diſputaui de hac editione rara in Introduct. in hiſtor. L. Gr. I. pag. 548 ſq. et diligenter deſcripſit illam *Clement* in biblioth. hiſtor. et critique tom. II. pag. 6 ſq. not. Sed *Arch. opp.* antea *latine* verſa iam lucem viderant, quorum editio paucis quidem cognita, ab eodem tamen Clement indicata eſt:

Opera Archimedis Syracuſani per Nicolaum Tartaleam, Brixianum. *Venetiis.* 1543. 4. Quatuor tantum continet opuſcula.

Ab *Io. Auriſpa*, Siculo, ſaec. XV. Archimedis opera fuiſſe translata, prodit Gesnerus: ſed *Mongitor.* Bibl. Sic. I. pag. 323. nil certi dicere potuit.

Opera nonnulla *Archimedis* a *Fed. Commandino in latinum conuerſa et commentariis illuſtrata,* ſcil. circuli dimenſio, de lineis ſpiralibus, quadratura paraboles, de conoidibus et ſphaeroidibus, de arenae numero. Venetiis 1558. fol. apud Paul. Manut.

Vid. Giornale de Letterati tom. XIX. pag. 162. et catal. bibl. Bodlei. l. c. cumprimis catal. *Bunau.* I. pag. 142. — Addita quoque ſunt *Eutocii opera* a *Commandino* latine verſa. (vid. biblioth. Barberin. I. pag. 65.) In Serie dell' Edizioni Aldini (Patau. 1790. pag. 107.) ita citantur tamquam duo diuerſi libri: nr. 7. *Archimedis opera nonnulla ex verſione Federici Commandini. Venet. 1558. apud Aldi filios,* fol. — nr. 8. *Commentaria in nonnulla Archimedis opera, Venetiis 1558. Paul. Manutius.* fol. Atqui ſunt reuera II. tomi. vid. *Freytag.* analecta litter. pag. 33 ſq. et *Goetz.* memorabil. bibl. Dresdenſ. II. pag. 245. vbi quoque principem eius graecam recenſet edit.

Arch. Opp. lat. cum comment. *Nic. Tartaleae*, Brixiani Venet. 1565. 4. — De Tartalea ſiue *Tartaglia* vid. Montuclam II. pag. 462 ſq.

De iis, quae vehuntur in aqua, lat. et cum commentariis per *Fed. Commandinum.* Bononiae. 1565. 4. vid. *Niceronii* Nachrichten von berühmten Gelehrten. tom. VII. verſ. Baumgarten. pag. 53. vbi vita Commandini enarratur.

De inſidentibus aquae, libri duo. Venetiis. 1565. 4. cat. bibl. Barber. l. c.

uu) De hac editione Fabricius notauit, quae ſequuntur: „Hanc editionem Riualtiana, de qua mox dicam, potiorem habet Ioh. Walliſius. *Quamquam enim,* inquit, *Riualtus illam in levioribus quibusdam emendauit, vbi tamen erat nodus, vindice dignus, nihil eſt molitus. Quaeque mutauit, id feciſſe videtur non auctoritate codicis alicuius, fide dignioris, ſed ex coniectura ſua, eaque non in omnibus, ne quid grauius dicam, ſatis felici. Heruagius autem cum videatur etiam ea loca, quae manifeſto erant deprauata, ita edidiſſe, vt in MSto codice reperta fuerant, nobis integrum reliquit per veri, quae ſuperſunt, veſtigia noſtras etiam coniecturas interponere absque παραδιορθώματος praeiudicio.* Meminit tamen Riualtus codicis, quo vſum ſe profitetur MSti, et ex Riualto ipſe in notis ad Pſammitem Walliſius.“

Archimedis Opera, quae exſtant, gr. et lat. nouis demonſtrationibus comm ntariisque illuſtrata, per Dauidem Riualtum a Flurantia, Coenomanum. Pariſ. apud Claudium Morellium 1615. fol.

Archim. vita, a Riualtio ſcripta, eſt praefixa, adiuncti autem *Eutocii* commentarii. vide de hac perrara editione Clement. loco cit. p. 7. not. — In catal. bibl. Barberinae I. p. 65. illa editio a. 1625. ſignata eſt: num igitur repetita ſit editio, an typotheta in anni nota erraverit, equidem neſcio. — Fabricius vero adnotauit, *Riualti* editionem recuſam eſſe ex noua recenſione *Claudii Richardi*, Profeſſ. regii in academia Matritenſi. Pariſ. 1646. fol.

Archim. opera aliquot lat. (pag. 92 ſqq.) cum ſupplemento (pag. 165.) latine, in *Marii Merſenni* ſynopſi mathematica, Pariſ. 1644. 4. Nouam Archim. editionem molitus erat *Edmund. Halley*. vid. Iourn. des Sav. 1709. Ianuar. pag. 177. — — *Boëthii* interpretatio a *Caſſiodoro* lib. I. var. epiſt. 45. memorata, pridem intercidit. — In praeſenti noua editio *Archimedis*, a *Torellio*, Italo, adornata, ſub praelo adhuc ſudat Oxonii in offic. Clarendon Textus quidem iam ab aliquo tempore exiit praelo; etiam notae, venuſte impreſſae: ſed opus nondum abſolutum eſt. Robertſon, lector matheſeos, curam gerit. *Harl.*]

[Inſcribitur editio, quae modo prodiit: *Archimedis quae ſuperſunt omnia cum Eutocii Aſcalonitae commentariis, ex recenſione Ioſephi Torelli, Veronenſis cum noua verſione latina. Accedunt Lectiones variantes ex Cod. Mediceo et Pariſienſibus. Oxonii e typogr. Clarend.* 1793. fol. *Beck.*]

Archimedis opera illuſtrata a *Franciſco Maurolyco*, nobili Siculo [ſ] et Abbate Meſſanenſi, poſt mortem eius excuſa ſunt Meſſanae 1672. fol. *vv*) cura *Ioh. Alphonſi Borelli:* et quum editionis illius, nondum ad vmbilicum perductae, exempla pleraque naufragio periiſſent, recuſa Panormi ann. 1685. fol. apud Cyllenium Heſperium. In hac editione Arenarius Archimedis et περὶ ὀχȣμένων latine exhibentur integri e verſione Commandini, reliqua vero ſcripta e traditione Maurolyci, qui omiſit, addidit, interpolauit pleraque *ww*) pro libitu, prout ipſe argumenta, ab Archimede tractata, quam optime ac pleniſſime clariſſimeque explicari poſſe exiſtimaret. Denique ſubiiciuntur externa, aliunde ſcilicet adſcita et adiuncta: Archimedis liber περὶ ἰσοπεριμέτρων, ſiue de figuris aequalis ambitus, auctore Theone, Alexandrino, tum liber de ſpeculis vſtoriis, quem Claudio Ptolemaeo, non Archimedi ab aliis tribui dixi, nec non e variis ſcriptoribus collecta notitia de Archimedis corona, cochlea, helice, triſpaſto, de inuentis aduerſus Marcelli et Appii machinas, de machinis aere et aqua mouentibus, de confectione ſphaerae materialis etc.

Germanice Archimedis ſcripta tranſtulit et illuſtrauit mathematicus et phyſicus doctiſſimus *Ioh. Chriſtophorus Sturmius*, Altdorfinae academiae quondam *xx*) decus. Norimbergae apud Paulum Furſtium 1670. fol.

[Eodem

vv) Conf. Bibl. univerſelle tom. V. pag. 348. *Roberti Huntingtoni* epiſtolas pag. 97. Compleat library a. 1693. Mai. pag. 263. Iourn des Savans a. 1692. p 531. *Fabric.* — vide notam ad §. XI. Inſcriptio libri rariſſimi (Clement ait pag 7 *de la derniere rarité,*) eſt: *Admiranda Archimedis, Syracuſani, monumenta mathematica, ex traditione Franciſci Maurolyci.* Meſſanae. 1671. fol. *Harl.*

ww) Vide Acta erudit. ann. 1687. pag. 544 ſq. [*Clement* II. pag. 7 ſq. *Tenzel.* curieuſe Biblioth. 1705. pag. 316.]

xx) Diem obiit ſupremum ann. 1703. 26. Dec.

[Eodem anno *Sturmium* edidiſſe Archimedis Opera latine verſa praeter opuſculum de inſidentibus humido, prodit cl. *Willius* in Nürnbergiſchen Gelehrten-Lexicon tom. III. pag. 805. vbi quoque memorat eiusdem Sturmii verſionem *arenarii* germanicam:

Archimedis arenarium, oder Sandrechnung, aus dem Griechiſchen in das Deutſche überſetzt und mit Anmerkungen erläutert. Nürnberg. 1667. fol.

Trattato delle coſe, che ſtanno ſul liquido, interprete *Guid. Grando*, in Raccolta d'Autori de Moto dell'Acque. Florent. 1723. 4. tom. I. pag. 1. vid. catal. Bunau. I. pag. 142. et *Paitonium* in bibl. degli autori antichi etc. I. pag. 88. — Arabes quoque verterunt Archimedis opera, aut in illa commentati ſunt. vid. *Caſiri* bibl. arab.-hiſpan. I. pag. 384. — De libro geometrico et msto arabico *Tahrir* per *Naſſireddin Al Thouſſi*, in quo Archimedis theoremata, de ſphaera et cylindro aliaque, vid. *Herbelot* biblioth. orientale pag. 845 ſq. — id. pag. 963. *Ketab Arſchemides*, opus Archim. mathematicum, e graeco arabice verſum: — pag. 963. verſio arabica linearum parallelarum: et alia alibi. vid. ad Herbeloti opus, indicem voc. Archimedes, et Montuclam II. 337 ſqq. et paſſim. *Harl.*]

Opera Archimedis, Apollonii Pergaei Conica et *Sphaerica Theodoſii Tripolitae* illuſtrata et ſuccincte demonſtrata per *Iſaacum Barrow*. Lond. 1675. 4. et inter Opera. fol. — Exſtat et *Marini Ghetaldi* Archimedes promotus. Romae 1603. 4. vid. Iourn. des Savans 1675. p. 263. philoſophical transactions nr. 114. pag. 314.

Andreae Taqueti elementa geometrica et ſelecta ex Archimede theoremata, Antwerp. 1654. 8. et Cantabrigiae 1703. 8. ex recenſione Guil. Whiſtoni.

[Wallisii editt. libell. de circuli dimenſione et arenarii, iam ſupra indicatae ſunt. Addi debent:

The Arenarius of Archimedes translated from the Greek. With notes and illuſtrations, to which is added the diſſertation of Chriſtopher Clauius on the ſame ſubject, from the Latin. Londini 1784. 8. cum praefatione *G. Anderſon.* vid. quae ſcripſi in Introduct. in hiſt. L. Gr. I. pag. 550.

A variis varia ratione expoſita ſunt aut illuſtrata Archimedis opera placitaue: atque in ſuperioribus paragraphis plurium iam ſunt commemorata ſcripta et pericula. A *Fabricio* adſcripta ſunt margini:

Io. Kepleri Stereometriae archimedeae ſupplementum. Linciae 1615. fol.

Bernardi Lamy noua elementa geometriae, gallice, in quibus compendium Euclidis et praecipuae Archimedis propoſitiones, cum analyſi. Pariſ. 1692. 8. Addantur

Promotus Archimedes, ſeu de variis corporum generibus, grauitate ac magnitudine comparatis, auctore *Marino Ghetaldo*, Patritio Raguſino, Romae apud Al. Zannettum. 1603.

Io. Wilhelmi Chriſtiani, Kilonienſis, commentatio, qua explicantur fundamenta calculi, quem ab infinito nominamus, et oſtenditur, quomodo iis, quae tradiderunt *Euclides*, *Archimedes*, *Apollonius Pergaeus* innitatur calculus infiniti. Gottingae 1792. 4.

Alia cumprimis ex Milliet et Voſſio laudauit *Mongitor* l. c. pag. 83. *Harl.*]

[Inferendus eſt *Moſchion*, Syracuſanus, ſub Hierone II. Syracuſarum rege, qui librum de admiranda Hieronis Syracuſarum regis naue ſcripſit. *Athenaeus* V. cap. 9. pag. 206. vid. *Mongitor*. bibl. Sic. tom. II. pag. 82. *Harl.*]

XVII. Ar-

XVII. Archimedi merito iungimus APOLLONIVM, a patria, Perga, Pamphyliae ciuitate, dictum *Pergaeum*, quem Euclidis [yy]) diſcipulis longo tempore operam dediſſe Alexandriae ſcribit *Pappus* lib. VII. pag. 251. et ſub Ptolemaeo Euergete, (primo [zz]) vt adparet,) vixiſſe notat Heraclides [aaa]), in Archimedis vita laudatus ab Eutocio. [*Saxius* in Onomaſt. litter. tom. I. pag. 108. adligat eius aetatem a. O. C. 3759. Olymp. CXXXIII. 3. ante C. N. 244. V. C. 508.] Ipſe quidem Pergami verſatum ſe eſſe et Alexandriae teſtatur libro primo epiſtola ad Eudemum Pergamenum. Ἀπολλώνιος Εὐδήμῳ χαίρειν. Εἰ τῷ σώματι εὖ διάγεις etc. *Si et corpore vales, et alias res ex animi tui ſententia ſe habent, bene eſt: nos quidem ſatis belle habemus. Quo tempore tecum Pergami fui, animaduerti,* [?] *te cupidum eſſe intelligendi conica, quae a nobis ſcripta ſunt. Itaque miſi ad te primum librum emendatum, reliquos deinceps miſſurus, cum animo ero tranquilliori: non enim arbitror te oblitum, quod a me accepiſti, quid ſcilicet cauſae fuerit, cur ego haec ſcribere adgreſſus ſim, rogatus a* Naucrate, geometra, *quo tempore Alexandriam veniens apud nos fuit, et cur nos cum de illis octo libris egiſſemus, maiorem ſtatim in his diligentiam non adhibuimus. Nam cum ipſe Naucrates quam primum eſſet nauigaturus, nos ea non emendauimus, ſed quaecunque ſeſe nobis obtulerunt, conſcripſimus, vtpote qui ea poſtremo eſſemus percurſuri: quamobrem nunc tempus nacti, vt quaeque emendamus, ita edimus. Et quoniam accidit, nonnullos alios ex iis, qui nobiſcum fuerant, habuiſſe primum et ſecundum librum, antequam emendaretur, noli mirari, ſi in quaedam incidas, quae aliter ſe habent.* Summis viris accenſetur a *Vitruuio* libro et capite primo, cuius verba vide infra §. XX. fin. adducta. *Fabric.* — *Carteſius* minus benigne iudicat de Apollonio, (vid. *Baillet* vitam Carteſii tom. II. pag. 39 et 101.) ſed magnificentius de eo ſentit *Newton* in opuſculis tom. I. atque *Montucla.* Iudicia de eo collegit *Thom. Blount* in cenſura etc. pag. 41—43. *Harl.* Excellentem in mathematicis habitum adſecutus iure a Pappo celebratur, et propter id ipſum, de quo iam dicturus ſum, Conicorum opus, *magni Geometrae* [bbb]) nomine venit: teſte Gemino in ſexto de mathematicis praeceptionibus libro, apud Eutocium. — Licet tempora conueniant: alius tamen videtur fuiſſe *Apollonius,* aſtronomus, (quamquam de Pergaeo noſtro accipit Halleius;) de quo haec *Ptolemaeus Hephaeſtio* apud Photium cod. CXC. Ἀπολλώνιος δ᾽ ἐν τοῖς τοῦ Φιλοπάτορος χρόνοις ἐπ᾽ Ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονὼς Ἔψιλον ἐκαλεῖτο, διότι τὸ σχῆμα τοῦ Ε συμπεριφέρεται τῷ τῆς σελήνης, περὶ ἣν ἐκεῖνος μάλιστα ἠκρίβωτο. Miratur *Scaliger* in Euſebium pag. 117. quod figuram litterae epſilon cum luna conuenire ſcribit Hephaeſtio, quum tempore Philopatoris, qui a. 205. ante C. N. obiit, aliter ſolita fuerit exarari, nimirum tamquam τριόδους πλάγιος ſiue *tridens reclinis in latus*, vt Agatho auctor eſt et Theodectes apud *Athenaeum* X. pag. 454. vel, vt Euripidi deſcribitur, γραμμὴ εἰς ὀρθὴν μία, λοξαὶ δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι, *recta linea, quae tres ab vna parte transuerſas habet.* Sane in antiquis monumentis graecae litterae *epſilon* et *ſigma* lunae figuram vix referre obſeruantur ante tempora Domitiani. Notauit haec poſt Ezech. Spanhemium ſcriptor anglus antiquitatum

yy) Auctor arab. philoſophorum bibliothecae arabicae apud *Caſir.* tom. I. bibliothecae arabico-hiſpan. p. 384. (vbi de Apollonio noſtro agitur,) Apollonium, ſcribit, fuiſſe Euclide antiquiorem, quamuis Pappus et Heraclides illum hoc recentiorem eſſe tradiderint. *Harl.*

zz) Rebus praefuit ab Olymp. CXXXIII½. ad CXXXIX⅔. Euergetes regnare incepit a. ante C. N. 247. cui Olymp. CXXXIX. ſucceſſit Philopator a. 222. ante C. N.

aaa) Male *Heraclius* in verſione latina.

bbb) Vid. *Walliſii* opera tom. II. pag. 316 ſqq.

quitatum Palmyrenarum, ann. 1696. adde *Io. Rhodium* de acia pag. 155. *Iac. Sponium* p. 132. miſcell. *Laurent. Begerum* tom. I. theſauri Brandenburgici pag. 445. *Montfaucon* palaeogr. graeca pag. 152. 153. Itaque *Ptolemaeus Hephaeſtio*, fortaſſe morem ſuae aetatis reſpiciens, (vixit autem ſub Traiano,) cauſſam *Apolloniani* cognomenti ex ingenio ſuo effinxit. *Fabric.* — — Enimuero ex ſigura litterarum epſilon et ſigma nullum argumentum duci poteſt, vtpote quum non ſolum ante Domitiani tempora, ſed etiam ante Auguſti aetatem, immo vero ante primum bellum punicum *C* lunatum et Ͼ rotundum fuiſſe vſurpata, ex marmoribus nummisque abunde probarint Princeps *de Torremuza* in: antiche Iſcrizioni di Palermo pag. 237 ſqq. 240. 264. *Chandler* in inſcription. antiq. Oxonii 1774. pag. 89. *Paciaudi* in Marmoribus Peloponneſiis, Romae 1761. vol. I. p. 53 ſq. aliique, quos laudat cl. *Villoiſon* in Anecdotis gr. tom. II. qui pag. 157—171. copioſe diſputat de illarum aliarumque litterarum ſigura antiqua. Immo vero pag. 162. contendit, lunatam formam τȣ̃ Ͼ eſſe omnium antiquiſſimam, quod ea occurrit in monumentis etruſcis, obſeruante *Gorio* in libro: Difeſa dell' Alfabeto degli antichi Toſcani, Florent. 1742. pag. 28. Etruſci autem characteres iis prorſus ſimiles ſunt, qui in antiquiſſimis obſeruantur inſcriptionibus graecis. vid. *Oliuerii* epiſtolam, inſertam volumini primo Marmorum Peloponneſ. pag. 80 ſqq. adde *Paciaud.* eadem monum. Peloponneſ. tom. II. pag. 255. Sic ∍ pro Ͼ a dextra ad ſiniſtram ſcriptum eſt perpetuo in tabulis Eugubinis in: Saggio di lingua Etruſca et di altre antiche d'Italia, Romae 1789. 8. tom. III. pag. 674 ſqq. adde paſſim in tomo I. varia exempla antiquiſſima et in tabula prima aeri inciſa inter formas ſcriptionis variae apud Graecos perantiquos; item frequentia eiusdem ſigurae in tomo II. occurrunt exempla, Lunatam τȣ̃ epſilon ſiguram eſſe antiquiſſimam, docuerunt quoque *Eckhel* in num. vet. pag. 97 et 117. et *Caetan. Marini* in: Iſcrizioni antiche delle ville e de' pallazzi Albani, Romae 1785. 4. pag. 175. Lubricum igitur eſt argumentum pro Scaligeri ſententia et Fabricii ſuſpicione de diuerſo Apollonio ex ſigura Ͼ ſumtum.

De *Apollonio Pergaeo* eiusque ingenio librisque plures egerunt:

Voſſius de ſcientiis mathematicis cap. XVI. §. 1. pag. 54 ſq.

Weidlerus in hiſtoria aſtronomiae pag. 139 ſq.

Bayle in Diction. vol. I. h. v. p. 265 ſq. in not. *D.* adtingit crimen, Apollonium fuiſſe plagiarium, atque Archimedis ſcripta inuentaque compilaſſe et pro ſuis vendidiſſe. Eutocius quidem nomen Apollonii ab hac iniuria vindicauit; at illum male quidem cauſſam peroraſſe, oſtendit Bayle, et tamen plagii maculam, Apollonio inuſtam, exſtinguit. Adde ſupra §. XIII. fin.

Heilbronner in hiſt. vniuerſae matheſ. pag. 272—278.

Montucla in Hiſtoire des mathematiques, vol. I. p. 256—265. qui admirator eſt Apollonii, et de eius inuentis dogmatibusque praeclare ſentit agitque: negat autem contra Eutocium, Apollonium ſectionibus conicis primum dediſſe id nomen. conf. tamen cl. *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, part. III. pag. 228 ſqq.

Io. Frid. Weidler ſcripſit ſchediaſma, in quo Apollonio Pergaeo doctrinae curuarum promotae gloriam vindicat (n. a crimine Heraclidis, qui Apollonium furti reum fecit,) Wittembergae, 1715. 4. conf. Acta eruditor. Lipſ. 1715. pag. 327 ſq. Mem. de Trevoux ann. 1717. pag. 1855. *Harl.*

XVIII. *Octo* ſcripſiſſe *libros Conicorum*, (Κωνικὰ ϛοιχεῖα primos IV. libros reſpiciens vocat Eutocius ad Archimedis II. de ſphaera ac cylindro pag. 40.) ſiue *de ſectionibus* [ccc]) *Conicis*, in gratiam *Naucratis*, geometrae, ex verbis epiſtolae Apollonii ad *Eudemum* iam adductis patet [ddd]). Argumenta ſingulorum in eadem epiſtola hunc in modum proſequitur. *Ex octo libris quatuor primi huius diſciplinae continent elementa: quorum* primus *quidem complectitur generationes trium coni ſectionum et earum, quae oppoſitae dicuntur; itemque principalia ipſarum accidentia, a nobis vberius et vniuerſalius, quam ab aliis, qui ea de re ſcripſerunt,* (Euclide potiſſimum et Ariſtco, Archimede, Cononeque Samio et Nicotele Cyrenaeo, vide *Pappi* lib. VII. p. 250. 251. et *Apollonii* epiſtolam, libro IV. praefixam,) *elaborata.* Secundus *liber tractat ea, quae attinent ad diametros et ad axes ſectionum, et ad illas lineas, quae cum ſectione non conueniunt; tum de aliis diſſerit, quae et generalem et neceſſariam vtilitatem ad determinationes adferunt: quos autem vocem diametros et quos axes, ex hoc libro cognoſces.* Tertius [eee]) *liber continet multa et admirabilia theoremata, quae vtilia erunt ad ſolidorum locorum compoſitiones, et ad determinationes; quorum complura et pulcherrima et noua ſunt. Haec nos perpendentes, animaduertimus, non poſitam eſſe ab* Euclide *rationem componendi loci ad tres et quatuor lineas, verum ipſius tantummodo particulam quandam, atque hanc non ſatis feliciter: non enim fieri poterat, vt ea compoſitio recte perficeretur absque iis, quae a nobis inuenta ſunt.* [¶] Quartus *liber tradit, quot modis conorum ſectiones inter ſeſe et circuli circumferentiae occurrere poſſint, et multa alia ad pleniorem doctrinam, quorum nihil ab iis, qui ante nos fuerunt, memoriae proditum eſt: coni ſectio, et circuli circumferentiae et oppoſitae ſectiones, ad quot puncta oppoſitis ſectionibus occurrant. Reliqui autem quatuor libri ad abundantiorem ſcientiam pertinent.* Quintus *enim de minimis et maximis magna ex parte agit.* Sextus *de aequalibus, et ſimilibus coni ſectionibus.* Septimus *continet theoremata, quae determinandi vim habent.* Octauus *problemata conica determinata. At vero in omnibus his editis, licet vnicuique, qui in ea legendo inciderit, ex animi ſui ſententia iudicare. Vale.* Ex his libris receuſitis

ccc) In Io. Sauberti τοῦ μακαρίτου oratione II. de Bibliotheca Norimbergenſi hos Apollonii libros de ſectionibus videas male referri inter libros medicos ſiue anatomicos.

ddd) Auctor arabicae philoſ. bibliothecae apud *Caſirium* l. c. pag. 385. „Filii, ait, *Muſae ben Saker*, (tres germani fratres, ſummi mathematici,) in prolegomenis ad conicorum librum prodidere, *Apollonium Alexandrinum* eius auctorem eſſe, idque opus non vna de cauſſa deprauatum: primo ob illius deſcribendi difficultatem, emendandique incuriam; ſecundo, quod ſit detritus, deletaque illius inter homines memoria; adeo vt interpolatus disiunctusque vltro, citroque vagaretur, idque ad *Eutocii*, Aſcalonis incolae vsque tempora, qui diligentia, qua potuit, illius membra collegit, et quatuor illius tractatus caſtigauit. Praeter ea illi addiderunt, hunc librum *octo* conſtare tractatibus, quorum *ſeptem octauique* partem arabice exſtare adſeuerant." *Harl.*

eee) Eutocius praefat. ad Anthemium: *Tertius conicorum liber dignus ab antiquis exiſtimatus eſt, in quem multum ſtudii ac diligentiae conferretur: id quod variae ipſius editiones oſtendunt. Sed neque epiſtolam habet, vt alii libri, neque commentarios in ipſum docti alicuius viri, qui ante nos fuerunt, quamquam in eo multa ſunt contemplatione digniſſima.*

fff) Secundum miſit per filium ſuum, Apollonium et ipſum cognominatum, vt ex epiſtola, libro praefixa, conſtat: *Apollonio, filio meo, dedi, vt ad te perferret ſecundum librorum conicorum quae a nobis conſcripta ſunt. Tu eum diligenter percurres et communicabis cum iis qui eo tibi digni videbuntur:* Philonidae etiam Geometrae, *quorum tibi Epheſi amicitiam conciliaui, ſi quando in iſthaec Pergami loca venerit, legendum dabis.*

tis a ſe et emendatis primores tres ad eumdem Eudemum [ggg]) miſit, (Alexandria, vt videtur:) quartum, et reliquos forte quatuor *Attalo* inſcripſit: Ἀπολλώνιος Ἀττάλῳ χαίρειν. Πρότερον μὲν ἐξέθηκα γράψας πρὸς Εὔδημον τὸν Περγαμηνὸν τῶν συνταγμάτων ἡμῶν Κωνικῶν ἐν ὀκτὼ βιβλίοις τὰ πρῶτα τρία etc. *Prius quidem ex octo libris quos de Conicis compoſuimus, tres primos edidi ad* Eudemum Pergamenum *ſcriptos. Eo autem mortuo, quum reliquos ad te mittere decreuerimus, quod meorum ſcriptorum lectionem ambitioſe deſideras, in praeſentia quartum librum mittimus. In eo haec continentur: ad quot puncta plurima conorum ſectiones inter ſe et circuli circumferentiae occurrere poſſint, niſi totae totus congruat; praeterea coni ſectio et circuli circumferentia et oppoſitae ſectiones oppoſitis ſectionibus, ad quot puncta plurima occurrant: ad haec alia non pauca his ſimilia. Ex his, quod primo loco dictum eſt*, Conon Samius ad Thraſydeum ſcribens *explicauit, non recte in demonſtrationibus verſatus: Itaque* Nicoteles Cyrenaeus *eum leniter reprehendit. De ſecundo* Nicoteles in libro contra Cononem *mentionem ſic fecit, tamquam quod demonſtrari facile poſſet. Sed tamen nos neque ab ipſo neque ab alio quopiam demonſtratum inuenimus. Tertium vero* etc.

XIX. *Graece* nullus Apollonii huius liber lucem viderat, ante editionem Halleianam, de qua acta erud. Lipſ. tom. VI. ſupplem. p. 145. etſi *quatuor primores* vna cum *Eutocii* commentario MSti exſtiterunt in cod. Bauar. CXLIV. in regia Pariſ. aliisque bibliothecis, etiam priuatis quibusdam, vt Tho. Galei et Gudiana. Igitur hoc debemus *Edmundo Halleio*, apud Oxonienſes geometriae Profeſſori Sauilliano, qui, a Io. Hudſono adiutus, coeptam a *Dauide Gregorio* telam feliciter pertexuit, et nitidiſſimam Apollonii Conicorum editionem dedit e theatro Sheldoniano inſcriptam:

Apollonii Pergaei conicorum libri octo, graece et lat. cum *Pappi* Alexandrini lemmatis et *Eutocii* Aſcalonitae commentariis: *Sereni* Antiſſenſis de ſectione cylindri et coni libri duo, nunc primum ex MS. gr. et latine editi opera *Edm. Halleii*, Oxoniae 1710. fol.

Libris *quatuor* primoribus ex cod. msto Sauiliano et D. Bernhardi, Theol. Prof. recenſitis, quemadmodum et commentariis Eutocii graece e cod. Barocciano deſcriptis additur verſio Commandini paſſim emendata cum mathematicis figuris, ſine quarum ope libri huiusmodi intelligi nequeunt. Libri tres proximi, *quintus, ſextus* et *ſeptimus* ex noua *Halleii* verſione, non e graecis, quae nusquam exſtant, ſed arabicis poſt Rauium et Ecchellenſem concinnata: liber denique *octauus* ex eiusdem Halleii ingenio ſtudioſe reſtitutus, adiuncta ſunt omnium *octo librorum* λήμματα graece et latine ex *Pappo*, Alexandrino, gr. hactenus inedito. Adiecti ſunt *Sereni*, philoſophi Antiſſenſis, de ſectione cylindri et coni, libri duo, ex codd. MSS. graecis editi. — In vita *Eduardi Bernhardi* pag. 68. *praeter poſteriores a quarto Apollonii Pergaei conicorum libros ex arabica lingua latine verſos, ſcholiisque illuſtratos contulit quatuor priores latine editos Bononiae* 1556. *cum graeco textu ab ipſo margini addito et cum verſione arabica.* [conf. *Clement.* I. mem. pag. 417. not.]

Latine e graeco translati prodierant libri IV. priores, interprete [ſ] *Io. Baptiſta Memmio*, Patricio Veneto, Venetiis 1537. quem pueriles errores commiſiſſe, mathematicae praeſertim

ggg) Confer Geſneri Bibliothecam pag. 252. 253.

ſertim ignoratione deceptum, notat *Franciſcus Maurolycus* [hhh]) praefat. ad Coſmographiam editam Venetiis 1543. 4. qui et ipſe emendatiorem translationem promiſit, et edidit.

Federicus deinde *Commandinus* [iii]), Vrbinas, et Apollonii libros IV. de integro vertit, et *Pappi*, Alexandrini, lemmata e libro collectionum eius octauo depromta *Eutociique* commentarium itidem a ſe translatum et proprias notas addidit, Bononiae ex offic. Alexandri Benatii, 1566. fol. [Ann. 1566. bis ſignata eſt edit. in catal. Leidenſi p. 188. et ann. 1556. ſignata occurrit quoque in catal. bibl. Pinell. tom. I. pag. 320. *Clement.* in bibl. etc. tom. I. pag. 415 ſq. diſſerit de hac rara edit. cum nota a. 1566. Additus praeterea eſt *Serenus Antiſſenſis* [kkk]) de ſectione cylindri et coni, latine ex verſione et cum commentariis Feder. Commandini. Sed quia Commandinus vſus erat vitioſe ſcripto, codice non potuit tam bonam, quam voluit, verſionem concinnare; *Marin Ghetaldus* mutum corrigere ſuſcepit ſecundum auctoris mentem, et reſoluere problemata in libro: *Apollonius rediuiuus, ſeu reſtituta Apollonii Pergaei inclinationum Geometrica*, et *ſupplementum Apollonii Pergaei tactionum geometriae pars reliqua.* Venetiis. 1607. 4. vid. *Bayle* l. c. not. *B.* vbi de interpretibus et commentatoribus conicorum Apollonii diſſerit. —] Illa vero Commandini editio nitide et emendate curante *Nicolao Buti* recuſa eſt Piſtorii [lll]) Hetruriae, e noua typographia Stephani Gatti a. 1696. fol.

Praeterea *Claudius Richardus* Ieſuita, Commandini ſequutus verſionem, eosdem quatuor libros edidit cum commentariis ſuis eximiis, quos a. 1642. Madriti auditoribus ſuis praelegerat, Antwerp. 1655. fol. Idem teſtatur, ſe anno 1643. auditoribus ſuis tradidiſſe alios proprios quatuor conicorum libros, in quibus argumenta librorum Apollonii V. VI. VII et VIII. ex ingenio ſuppleuit, vel quae in iis ille demonſtrauerat, diminuit. Exſtant praeterea in *Marii Merſenni* ſynopſi (Pariſ. 1644. 4) p. 276 — 312. libri Apollonii priores quatuor contracti latine, cum *SERENI Antiſſenſis*, philoſophi, (Apollonio, quem libr. I. propoſit. 18. citat, et cuius conica commentariis illuſtraſſe ſe innuit propoſ. XVI. libri I. pag. 16. edit. Oxonienſis, iunioris) *libris duobus de ſectione cylindri, et coni per verticem* ad *Cyrum* amicum, pag. 313 — 328. itidem latine, *Commandino*, qui eos Apollonio Bonon. 1576. fol. ſubiunxerat, interprete. Graece MS. in bibl. Bauar. cod. CXXXIV. et bibl. regia Pariſ. teſte Labbeo pag. 119. bibl. nouae MS. Nam graece quidem primum [mmm]) editi ſunt iſti Sereni libelli, e III. codd. bibliothecae regis Chriſtianiſſimi manu exaratis, in Halleiana, quam modo laudaui, Apollonii editione. Ante Commandinum cuius verſionem Halleius graecis adiunxit, Maurolycus etiam in praefatione Coſmographiae *Sereni* libros editurum ſe receperat.

Meminit hic *Serenus* lib. I. propoſ. 28. pag. 29. etiam *Pithonis*, geometrae, Euclide iunioris. *Sereni* autem meminit *Marinus* in Προθεωρίᾳ ad data Euclidis pag. 457. edit. Oxon. ſed

hhh) Vide *Voſſ.* de ſcientiis Math. pag. 59. 60. [conf. *Clement* bibl. curieuſe hiſt. et crit. I. pag. 416. not.]

iii) Vide Giornale d'Italia tom. 19. pag. 160 ſq. [*Montucla* I. pag. 463.]

kkk) In margine de hoc philoſopho ſcripſit Fabricius: „In Commandini editione legitur *Antinſenſis*, quia in graeco repererat Ἀντινσέως. Sed latine dicendum erat *Antiſſenſi*, ab Antiſſa, Lesbi inſulae ciuitate.“ *Harl.*

lll) In hiſtoria operum eruditorum ann. 1695. Auguſt. pag. 552. emendandum, quod ſcribitur: *On fait à Piſtoye une 2. edition d' Apollonius de Thyanes.*

mmm) Errorem enim librarii eſſe exiſtimo, quod in catalogo Bodleiano memoratur editio Sereni graecolatina Bononienſis.

ſed ita, vt Archimede antiquiorem facere videatur. Πολλὰ γὰρ τεταγμένα φύσει ὕστερον Ἀρχιμήδης τοῦ Σερήνου ἐθεώρει, ὅτι τέτακται. Pro quo Dauid Gregorius legit ὕστερον Ἀρχιμήδους ὁ Σέρηνος ἐθεώρει.

[Praeter *codices graecos*, a Fabricio iam memoratos, nominandi ſunt *Vindobonenſes* duo apud Kollarium in ſupplemento ad Lambecium, pag. 425 ſq. cod. LXIII. qui continet *Apollonii* Conicorum libros IV. et *Sereni*, Antiſſenſis, de cylindri ſectione librum vnum, et de coni ſectione librum alterum, tum *Apollonii* Conicorum libri duo priores ex Hohendorfiana bibliotheca, cod. LXIV. nec non codex *Noribergenſis*, qui continet *Apollonii* conicorum libros IV. edit. Eutocii, et *Sereni* περὶ κυλίνδρου τομῆς, κεφ. λζ. eiusdemque *Sereni* κώνου τομὴν κεφ. ξε. vid. *de Murr* Memorabb. bibliothec. Noriberg. tom. I. p. 45. — Ab *Heilbronnero*, duce potiſſimum Montfauconio, codices, in variis bibliothecis ſeruati, enumerantur, quos, ſigno paginae nude adpoſito, indicabo, aliorum notitia adſperſa. — In bibl. igitur *Vaticana* libri Apollonii de pyramidibus: liber de ſpeculis comburentibus. (pag. 540.) — In bibl. *Ambroſiana* Mediolanenſi, Conicorum libri IV. (p. 561.) — In bibl. *Scorialenſi* regis Hiſpaniarum, Conicorum libri II. (pag. 563. Apud *Pliier.* in itinerario per Hiſpan. pag. 157. nominantur Con. libri III. et de conſtructione partium libri IIII. item pag. 189. *Sereni Antineſci* (ſic), philoſophi, de cylindri ſectione libri II.) — In biblioth. regia *Pariſienſi*, conicorum libri in ſex codd. catal. tom. II. pag. 487 ſqq. n. cod. MMCCCXXXXII. libri tres priores conicorum et *Serenus* de ſectione coni et de ſectione cylindri. cod. MMCCCLIV. conicorum libri IV. priores; cod. MMCCCLV. libri III. priores; cod. MMCCCLVI. libri IV. priores, ad calcem quaedam viri docti obſeruatt. ſunt reiectae. cod. MMCCCLVII. libri IV. priores, cum nota graece inediti: item *Eutocii* Aſcalonitae in eosdem libros commentarius, graece ineditus, *Sereni Antiſſenſis* (ſic) de cylindri ſectione libri duo, graece inediti: cod. MMCCCLVIII. *Eutocii* commentarius in IV. libr. priores conicorum, et *Sereni Antiſſeci* (ſic) liber de cylindri et coni ſectione. — cod. MMCCCCLXXI. conicorum libri IV. priores. — cod. MMCCCCXIX. nr. 14. Apollonii, mathematici, apotelesmata. — In bibl. *Mazarini: Eutocii* in Apollonii conicon primum commentarii, *Apollonii* conic. alter et tertius *Sereni* de coni ſectione et cylindri ſectione, (pag. 583.) — inter MSS. gr. *de Meſme*, Conica. (pag. 584.) — In bibl. *Taurinenſi* cod. LXXXII. Conicorum quatuor priores libri et *Serenus* de cylindri ſectione libri II. teſte catalogo pag. 176 ſq. — In bibl. *Bodleiana* inter codd. orientales, Apollonius de ſectione linearum ſecundum proportionem cum aliis ſcriptis mathematicis. (pag. 610.) — libri poſteriores Apollonii de conicis ſectionibus, *arabice* per *Thebit*, filium Korrae, (rectius, Thabet ben Corrah. conf. *Herbelot*. Bibl. orient. pag. 846. *Montucla* I. pag. 346.) cum diagrammatibus, fol. eiusdem de conicis ſectionibus, libri VII. (pag. 613.) — conicorum libri IV. graece, eadem gr. ſed ſchematibus et demonſtrationibus deſtituta, (pag. 617.) — inter codd. latinos *Apollonius* analyticus, II. voll. 4. et Apoll. conica cum notis H. Sauilii, (pag. 620.) — In bibl. collegii vniuerſitatis *Oxon.* Some things of *Apollonius Pergaeus* by Anderſon, Snellius etc. Doctrine of angular ſections etc. by *Richard Rawlinſon.* (pag. 624.) — in aliis *Angliae* biblioth. Conicorum libri IV. et Eutocii commentar. in eos, graece. (pag. 637.) — In bibl. *Vffenbachiana* Apoll. de ſectionibus conicis cum figg. artificioſiſſimis. — idem de ſection. conicis cum notis, II. voll. eaedem propoſitiones, breuiori methodo demonſtratae, ab Abdól Melick Sjirazita, Perſa, (pag. 646.) *Harl*]

Libri quatuor poſteriores conicorum Apollonii nusquam adhuc reperti ſunt graece; verum *quintus*, *ſextus et ſeptimus*, arabice verſi ſiue in epitomen miſſi ab *Abalphato*, filio Mahmudi, Iſphahanenſi, Perſa, ad regem Abicaligiarem, qui ab anno Hegirae 372. a. Chr. 982. rebus praefuit, ex MSto Florentino inciderunt in manus *Abrahami Ecchellenſis*, qui, adiutus [nnn]) a *Io. Alphonſo Borello*, mathematicis exculto diſciplinis, eosdem latine, haud ita commode, vt notauit Halleius, tranſtulit, et cum *Borelli* commentario edidit Florentiae a. 1661. fol. addito Archimedis libro aſſumtorum, de quo ſupra dixi. [vid. *Clement*. l. c. p. 416 ſq. not.] Teſtatur hic Abalphatus, primos quatuor libros pridem a ſuis lectos ex verſione arabica, (illa fortaſſis, concinnata ſub regno [ooo]) [¶] Almamuni [ppp]), qui Caliphatum iniit ab anno Hegirae 203.) ſed hosce tres a ſe primum fuiſſe translatos. Aliam arabicam verſionem ſiue epitomen verſionis Thabit ben Corrah eorumdem trium librorum, (niſi quod ſeptimi libri propoſitiones poſtremae ab editore ſunt omiſſae,) auctore *Abedilemelico* ſiue *Abdolmelec Shirazita*, Perſa, ante annos 500. confectam [qqq]), ex Oriente ſecum adtulit *Chriſtianus Rauius*, et a *Samuele Reyhero*, mathematum profeſſore [rrr]), latine redditam vulgavit Kiloniae a. 1669. 8. aliis quibusdam arabicis Apollonii interpretibus in praefatione commemoratis, et breuiter etiam notatis iis, quibus arabica verſio priorum quatuor librorum differt a Commandini ſiue Richardi editione. Adtulit et Iacobus Golius ex Oriente codicem arabicum librorum V. VI et VII. in quo ſextus hanc praefixam habet epiſtolam: *Mitto ad te*, Attale, *ſextum conicorum*, *in quo propoſitum nobis eſt agere de ſectionibus aequalibus et inaequalibus*, *ſimilibus atque diſſimilibus*, *eorumque diuiſione. Plura autem de hisce diximus*, *quam ii*, *qui ante nos geometrae fuerunt*, *docuimusque* etc. Ad calcem eiusdem codicis Goliani notatum fuit, quod *octauus* Apollonii liber non translatus fuit ab Arabibus, quod illorum exemplaria etiam illo libro caruerunt: *quamquam teſtatur doctiſſimus ſcriptor Aben Nedin*,

nnn) De hoc itaque intelliges, quod ſcripſit *Richard Simon*, tom. IV. bibl. critique pag. 45. tom. 4. Lettres choiſies, pag. 39.

ooo) Hinc videtur falli *Gregorius Abulpharajus*, qui in Hiſt. Dynaſt. pag. 41. non quatuor ſolos, ſed ſeptem libros Apollonii, tempore Almamuni translatos, ſcribit. Certe fallitur in iis, quae ſubiungit: *Hic autem liber vna cum altero, ab eodem compoſito, in cauſa fuit, quod compoſuerit Euclides librum ſuum longo poſt tempore.* Conſtat enim, Euclidem Apollonio fuiſſe antiquiorem. *Fabric.* — conf. notam ad §. XVII. auctor arab. apud *Caſir*. l. cit. pag. 385. „Huius conicorum libri, ait, tractatus *ſeptem*, etſi prooemium *octo* indicet, *Almamone* imperitante, in ſermonem arabicum translati ſunt. Itaque liber *octavus* nonniſi librorum ſeptem ſynopſis eſt, continetque corollaria quaedam, hypotheſes nimirum, maxime vtiles ſcituque dignas. Is ab eo tempore ad hanc vsque diem a multis quidem huius diſciplinae peritis perquiſitus eſt; nihil tamen certi de illo compertum. Re cum quibusdam aetatis noſtrae mathematicis collata, ex iis vnus librum hunc ſe vidiſſe mihi teſtatus eſt: verum ex libri deſcriptione, quam mihi ille ab auctoris mente prorſus alienam exhibuit, cum libri argumentum neſcire probe intellexi, quare ab illo diſceſſi, hominem in ſua relinquens inſcitia." conf. not. ad §. XVIII. init. — Ibidem, „*quatuor*, ſcribit Arabs, *priores libros*, quos emendauit *Ahmad Ben Muſa*, arabice conuertit *Helal ben Helal* Emeſſenus; *poſteriores* vero tres opera *Thabeti ben Corrah*, *Harranitae*, arabice prodiere." De hoc Thabete copioſe agitur in eadem *Caſirii* bibl. I. pag. 356 ſqq. adde ſupra in notitia codicum verſus finem. *Harl.*

ppp) Confer *Renaudotum* de barbaricis Ariſtotelis verſionibus, ſupra in vol. III. p. 298. *Harl.*

qqq) Adde codicum notitiam fin. *Harl.*

rrr) Vide acta eruditorum Lipſ. ann. 1685. pag. 399. *magis*, *quam facile exiſtimari poteſt*, *barbare* traduxiſſe Rauium, notat Halleius praefat. ad Apollonium.

Nedin, (Golii verba agnoſcis apud Merſennum pag. 275.) *qui philoſophorum arcbum operumque ab illis editorum circa quadringenteſimum a Mahammade annum el nchum d jiris fi . . partem illius octaui libri verſam fuiſſe, aſſeritque, omnes Apollonii libros ſua exſtere l gua, tosque plures, quam Pappus enumeret.* Suſpicatur quidem Claudius Mydorgius, libros illos, arabice editos, eſſe cuiusdam Arabis, ſub Apollonio latentis, non ipſius Apollonii; ſed argumentum, quo vtitur, tantum probat, interpretem, quod in aliis etiam ſcriptis Arabes feciſſe conſtat, libertate vſum eſſe quaedam interpolandi. De octaui libri figuris quibusdam repertis meminit *Bartholomaeus Herbelotus* bibl. Oriental. pag. 119. *Depuis le tems de Khalife Almamon jusqu' en l' an 1000. et plus de l' Hegire ce huitieme livre n' a point été trouvé. et on croit, qu' il eſt caché dans quelques Bibliotheques des Grecs, ou il eſt conſervé pretieuſement a cauſe de ſa rareté. Aben Mouſſa dit, qu' outre les ſept livres d' Apollonius on a trouvé encore quatre figures du huitieme etc. Ahmed ben Mouſſa Al-Hamaſſi, natif de la ville d' Ems ou Emeſſe en a traduit les quatre premiers, et* [¶] *Thabeth Ben Corrah a traduit les trois autres; c' eſt ainſi qu' en parle l' Auteur du livre intitulé:* Navader al akhbar, les narrations curieuſes. *Haſſan ben Mouſſa Ben Schaker a revu et corrigé cette traduction.* Gemina leguntur pag. 978. [Conf. notam antecedentem. In bibl. Leidenſi, (catalog. pag. 453 — 455.) inter codd. orientales, exſtant *Apollonii Pergaei* conicarum ſectionum lib. V. VI et VII. in arabicam linguam verſi a *Thabit ben Cora* — *Apoll. Pergaeus* de conicis ſectionibus, calligraphice et figg. geometricae neceſſariae ad explicandum Apollonium Pergaeum de ſectionibus conicis. De *arabicis* Apollonii etc. verſionibus vide *Aſſemani* catal. msstorum biblioth. Florent. pag. 380. *Montuclam* I. pag. 357 ſq. 379. *Harl.*] — Nouiſſime *Halleius* in praeclara ſua Apollonii editione tres iſtos libros vertit latine ex cod. Bodleiano verſionis arabicae, quam annis abhinc 450. et vltra compoſuit Thabit ben Corrah et emendauit Beni Moſes; Naſir Eddinus Tuſaeus vero circa a. Chr. 1250. recenſuit. Adhibuiſſe etiam ſe teſtatur codicem Golianum arabicum ſeptem librorum, emendatum ab Ebn Mohamed Ebn Al-Haſan Tuſaeo et Achmed Ebn Aly Abulfaray Mohamed; e quo codice varia emendauit ac ſuppleuit, etiam in prioribus libris quatuor graecis. Octauum denique librum ex Pappi lemmatis et ingenio ſuo reſtituit addiditque.

De problemate Apollonii, *dare in vna ſuperficie duas lineas, quae numquam coincidant, licet ſemper adpropinquent*, ſcriptum Rabbi Moſis prouincialis, latine verſum a Franciſco Baroccio. vid. *Wolf.* bibl. hebr. tom. III. pag. 806.

Apollonii Conica integritati ſuae, ordini et nitori reſtituta ab *Elia Aſtorino*, Carmelita, Neapoli 1702. 4.

Guid. Grandi compendio delle ſezioni coniche d'Apollonio, con aggiunta di nuove proprietà delle medeſimi a ſezioni. Florentiae 1722. 12. vid. Act. erud. Lipſ. ſupplem. tom. VIII. pag. 434 ſqq. Giornale d'Italia tom. 34. pag. 375.

[Elementa ſectionum conicarum, conſcripta ad vſum Fauſtinae Pignatelli — edita vero in gratiam ſtudioſae iuuentutis, autore *Nicolao de Martino*, regio mathem. profeſſore, Neapoli, tom. I. II. 1734. 8. conf. acta erudit. Lipſ. ann. 1736. Menſe Ianuar. p. 44 ſqq.]

Marini Ghetaldi Apollonium rediuiuum iam ſupra memorauimus. — *Alexander Anderſon*, Aberdonenſis, 1612. 4. Pariſ. edidit ſupplementum Apollonii rediuiui; quo perfecit

ea,

ea, quae deerant in Ghetaldi libro: — *Willebrordus Snellius* Apollonii Pergaei libros de ſectione determinata et de rationis ac ſpatii defectione latine vertit etc. 1613.

In *Petri Herigonii* curſu mathematico, Pariſ. 1644. 8. VI. tom. in tomo primo ſunt nr. 3—6. Apollonii Pergaei de determinata ſectione geometrica a Will. Snellio reſtituta; eiusdem Apollonii inclinationum geometria a Mar. Ghetaldo reſtituta, et tactionum geometria a Franc. Vieta reſtituta.

Apollonii conicorum libri IV. methodo noua illuſtrata et ſuccincte demonſtrata per *Iſaacum Barrow.* Cum Archimedis operibus et Theodoſii ſphaericis per eundem Barrow, Londini 1675. 4. vid. *Clement* l. c. pag. 416. not.

Io. Bronau commentarius in Archimedis et Apollonii Pergaei ſectiones conicas. Londini 1675. 4.

Paul. Matthiae Doriae ad Hyacinthum a Chriſtophoro epiſtola, in qua oſtenditur, parabolam Apollonianam, quomodocunque deſcribatur, lineam geometricam non eſſe, atque adeo falſa eſſe, quae de omnibus reliquis curuis tradi ſolent, (italice ſcripta.) Editio ab auctore reuiſa et aucta. Amſtelodami 1718. menſe Nou. examinatur in Act. erudit. ſupplem. tom. VII. pag. 201—210. et adduntur pag. 216—217. ad dialogos Doriae animaduerſa quaedam, in quibus ratio redditur excerptae methodi Dorianae, inſertis actis ann. 1717. m. Maio. adde, quae ſequuntur a Fabricio obſeruata, et *Heilbronner* pag. 276 ſq. *Harl.*

Poſt deperditos *Pappi*, *Sereni*, *Hypatiae* in Apollonii conica commentarios, e recentioribus plurimi poſt Apollonium [sss]) de ratione conicarum ſectionum ſcripſere, vt iam laudatus Mydorgius, ann. 1632. cuius elementa Apollonianis ſimpliciora faciilioraque Sereno in ſynopſi ſua ſubiecit Merſennus. vid. Io. Walliſii Opp. I. pag. 295 ſqq. et II. pag. 683. Gregorius item a Sancto Vincentio, Ieſuita, in acutiſſimis geometriae tomis, ſub titulo Quadraturae Circuli editis, tum Iacobus Milnes [ttt]) in ſectionum conicarum elementis, edit. III. ann. 1723. Iſaacus quoque Barrow, et in Apollonio rediuiuo Willebrodus Snellius, Marinus Ghetaldus et Alexander Anderſonus [uuu]), *Franciſcus Vieta* in Apollonio Gallo, [in Opp. mathematicis, Pariſ. 1609. fol. — recuſis opera *Franc. a Schooten*, Lugd. Batau. 1646. fol. nr. 11.] Beniamin Bramerus in Apollonio Catto, *Vincentius Viuiani* [vvv]) libro de maximis et minimis ſiue geometrica diuinatione in quintum conicorum Apollonii, nec non diuinatione altera de locis ſolidis, Florent. 1659. fol. *Bartholomaeus Intieri* Florentinus in Apollonio ac Sereno promoto, qui liber praela euaſit Neapoli ann. 1704. 4. *Guil. Franc. Marchio Hoſpitalius* in tractatu analytico poſtumo gallice ſcripto, de ſectionibus conicis. Pariſ. 1704. 4. anglice ab *E. Stone.* 1728. 4. conf. Memoirs for the curious 1707. pag. 365. Act. erud. 1708. pag. 45. Iourn. des Savans, 1721. pag. 3. — *L. Trevigar*, Cantabrig. 1731. 4. vid. Acta erudit. 1734. pag. 133.

Poivreus

sss) Apollonium Pergaeum cum Rhodio confundi et ſcripta vtriusque perturbatiſſime referri videas in bibliotheca reali philoſophica pag. 83.

ttt) Vid. Acta erud. Lipſ. 1703. pag. 226.

uuu) Vide ad §. ſequentem voc. Νεύσεων. *Harl.*

vvv) Vide de hoc Viuiani libro, quo ſolis ſagacibus coniecturis argumentum libri V. Apollonii, numquam a ſe viſi, adſequutus eſt, elogia hiſtorica academiae gallicae illuſtrium pag. 68. 69. Obiit vir praeclariſſimus Florentiae in patria a. C. 1703. d. 22. Sept. aetatis 82. teſte *Iulio Negri* pag. 132. hiſtoriae ſcriptorum Florent.

Poivreus in Traité des ſections du cylindre et du Cone etc. Pariſ. 1704. 8. vid. Act. erudit. 1707. pag. 132. *Laurentius Lorenzinius*, Viuiani diſcipulus, vid. Acta erudit. 1723. pag. 73. *Vincentius Santini* in: Delle Sezzioni coniche dedotte nuovamente in Piano dal Cerchio etc. Lucae, 1722. 8 vid. Acta erud. tom. VIII. ſupplem. pag. 431 ſqq. *Philippi de la Hire* de ſectionibus conicis libri IX. 1685. fol. vid. Acta erud. 1685. p. 398. *Des Chales* in mundo mathematico, [— *Chriſtiani* comment. de calculo infinito, vid. ad §. XVI. fin. *Kaeſtner*. in: Hamburgiſch. Magazin, tom. XVII. part. II. etc. aliique recentiores, quorum labores et cogitata hic recenſere, neque vacat, neque opus eſt.]

[Inter deperdita aut nondum vulgata Apollonii ſcripta olim numerabantur

Λόγȣ ἀποτομῆς libri duo de ſectione rationis ſiue proportionis. *Pappus* libr. VII. p. 241. 242. 262 ſq. meminit illorum. Verſionem libri primi arabicam Thabet ben Korrah non modo accuratiſſime caſtigaſſe, ſed duobus etiam commentariis exornaſſe, illorum vero ſecundum, qui vix intelligi poſſit, minime correxiſſe, perhibetur in arabica philoſophorum bibl. apud *Caſir*. l. m. p. 388. — Illi libri arabice exſtant Oxoniae inter libros Seldenianos. Adde ſupra in notitia codicum msstorum: et

Χωρίȣ ἀποτομῆς libri duo de ſpatii ſectione. Pappus libr. VII. pag. 241. 242. 263. Duo haec opuſcula primum in lucem edita ſunt ab Halleio:

Apollonii Pergaei de ſectione rationis libri duo. Accedunt eiusdem de ſectione ſpatii libri duo reſtituti. Praemittitur Pappi Alexandrini praefatio (graece edita) *ad VII^mum^ collectionis mathematicae cum lemmatibus eiusdem Pappi in hos Apollonii libros. Opera et ſtudio Edmundi Halley*, apud Oxonienſes geometriae Profeſſoris Sauiliani. Oxonii, e theatro Sheldoniano, 1706. 8.

Conf. acta erudit. Lipſ. 1707. p. 103 ſq. *Clement* l. c. p. 417. Libros de ſectione rationis Halleius non tam ex arabico vertit interprete, quam potius ex figuris additis ſenſum odoratus eſt vir ſagaciſſimus, quum arabicae linguae vix mediocrem haberet cognitionem. At Bernardus iam decimam fere partem verterat, illoque mortuo Henr. Aldrich in verſione Bernardina caſtigauerat nonnulla. Arabicum vero illud mstum ex lingua graeca in arabicam translatum eſſe, probat Halleius, quod in diagrammatis lineae notas ſecundum ordinem alphabeti Graecorum diſpoſitas habeant, qui ab ordine alphabeti Arabum plane diuerſus eſt. Factam conicit hanc verſionem circa a. Chr. 820. auſpiciis Almaimonis Chalifae ſiue imperatoris Saracenorum. *Iſaac. Newton* maximi feciſſe dicitur Apollonii de ſectione rationis libros, ex quibus clariorem analyſeos veterum ideam haurire liceat, quam quae ante editum ab Halleio hoc antiquitatis monumentum fuerit Geometris. vid. praefationem ad conſpectum philoſophiae Iſ. Newtoni, (*a View of Sir Iſ. Newtons Philoſophy*,) Londini 1728. 4. et acta erud. Lipſ. a. 1730. menſ. Aug. p. 339. — Libros autem de ſectione ſpatii, iam olim deperditos, poſt Snellium, Halleius ex ingenio propriisque meditationibus ita reſtituit, vt ab ipſius Apollonii opere non multum diſcrepare conſideret.

Apollonius germanice verſus prodiiſſe dicitur Caſſellis, 1658 et 1683. 4. *Harl.*]

XX. Scripta Apollonii cetera, deperdita pleraque, quae laudari obſeruaui a Pappo et aliis, haec ſunt:

Ἐν ἀναλυομένῳ τόπῳ *in loco reſoluto* laudatur ab Eutocio pag. 11. ad Apollonium, edit. Oxonienſis. conſ. *Marin*. ad data Euclidis pag. 458. edit. Oxon.

Διωρισμένης τομῆς libri duo de determinata ſectione [wwww]). *Pappus* lib. VII. pag. 243. 263. 281. 305. *Fabric.* — In arabica philoſophorum vita, apud *Caſir.* l. m. pag. 385. ſcripta Apollonii recenſentur: in his, „*de determinata ſectione libri II.* quorum prior a Thabeto emendatus eſt: ſecundus, etſi arabice conuerſus, vix intelligitur." Ibidem nominantur Apollonii ſcripta:

De linearum ſectionibus ſimilibus, libri duo.

De circulis ſeſe inuicem tangentibus liber I. Argumentum de tactionibus ab Apollonio tractatum, illuſtrauit etiam Euangeliſta Torricellus.

De duabus lineis, quae, extra angulos rectilineos aliquantulum poſitae, inter ſeſe occurrunt, liber a Thabeto Ben Korrah memoratus. *Harl.*

Περὶ ἐπαφῶν libri duo. *Pappus* lib. VII. pag. 243. 328. 345.

Ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι Apollonium laudat *Proclus* II. ad Euclid. pag. 29.

Ἐν τῇ καθόλου πραγματείᾳ Apollonius laudatur a *Marino* in Προθεωρίᾳ ad data Euclidis ſtatim ſub initium.

Νεύσεων libri duo de inclinatione, ſiue de inclinatis corporibus, *Pappus* lib. VII. pag. 241. 249. 305. 313. 328. et *Marinus* ad data Euclidis, pag. 453. edit. Oxon. *Alexander Anderſonus,* Aberdonenſis Scotus Pariſ. 1612. 4. edidit ſupplementum Apollonii rediuiui ſiue analyſin problematis ad doctrinam Apollonii *περὶ νεύσεων,* a *Marino Ghetaldo,* Patricio Raguſino, reſtitutam. *Fabric.* — [Lucem adſpexerunt *Apollonii* inclinationum libri duo a *Samuele Horsley* reſtituti. Oxon. typis Clarendon. 1770. 4. *Harl.*]

Περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων. Binas huius libri *ἐκδόσεις* memorat Hypſicles praefat. ad lib. XIV. Euclidis. Locum Hypſiclis integrum deſcripſi ſupra cap. XIV. §. 4.

Τόπων ἐπιπέδων libri duo de locis planis, Pappus lib. VII. pag. 241. 247 et 438. [?] [in bibl. arab. apud Caſir. l. c. citatur *de locis planis, earumque ſectionibus ſimilibus liber primus.*] Horum argumenta ac rationem diuinare et ex ingenio reſtituere iam ante ann. 1634. conatus eſt *Paulus Fermat,* ſenator Toloſanus: in eius Opp. mathemat. p. 12 ſqq. Toloſae 1679. fol. Inde *Franc. Schooten.* Lugd. Bat. 1657. [Poſtea prodierunt *Apollonii* locorum planorum libri II. reſtituti a *Roberto Simſon,* lat. Glasguae, Foulis. 1749. 4. *Harl.*]

Ὠκυτόβοος, quo in libro videtur egiſſe de numeris quantumuis magnis inter ſe multiplicandis: quae res ante inuentas cifras paullo intricatior fuit. Eutocius ad Archimed. de dimenſione circuli. Confer *Walliſium* ad fragmentum Pappi propoſit. 18. Halleius *ὠκυτόκιον* legit, velut a celeri productione repetito vocabulo.

[*Alchindus*

wwww) Ex ingenio ſuo reſtituere conatus eſt *Willebrordus Snellius,* quemadmodum etiam libros de rationis et ſpatii ſectione, et de inclinatis lineis ſiue corporibus. vide deſcriptionem academiae Leidenſis pag. 225. *Fabric.* — Inſcriptio libri Snelliani eſt: *Apollonius Batauus* ſ. exſuſcitata geometria Apollonii Pergaei *περὶ διωρισμένης τομῆς.* Leidae 1608. 4. *Harl.*

[*Alchindus* in Euclidis propoſito refert, huius elementa geometriae ab *Apollonio* conſcripta eſſe, eademque in libros XV. digeſta. Quum autem huiusmodi operis ſtudium ſucceſſu temporis nonnihil intermiſſum eſſet, quidam ex alexandrinis regibus ad geometriae cognitionem ſibi comparandam amplificandamque excitatus, Euclidem, ea tempeſtate notiſſimum, laudatum opus caſtigare atque illuſtrare iuſſiſſe dicitur in bibliotheca philoſophorum arabica apud *Caſir.* I. m. p. 340. vbi quoque commentatores in illud opus arabici nominantur. *Harl.*]

Periit et *Hypatiae*, quae Iſidori philoſophi vxor fuit, commentarius in conica Apollonii, a Suida memoratus.

Inter ſingulares viros Apollonius noſter haud immerito refertur a Vitruuio libro et capite primo: *Hi autem inueniuntur raro, vt aliquando fuerunt Ariſtarchus Samius, Philolaus et Archytas Tarentini, Apollonius Pergaeus* (ita etiam MS. Arundel. nam male quaedam editt. *Pergamenus*) *Eratoſthenes, Cyrenaeus, Archimedes et Scopinas* (an *Scopas?*) *ab Syracuſis, qui multas res organicas et gnomonicas, numero naturalibusque rationibus inuentas atque explicatas poſteris reliquerunt.* [conſ. ad §. XVII. notata.] Arabibus *Apollonius* dicitur, perinde vt Euclides quoque, *Alnagiar*, quod fabrum lignarium denotat, ſed ab illis vſurpari videtur pro Geometra. Nam et a Graecis magnum Geometram dictum Apollonium, iam ſupra ex Eutocio notare me memini. *Fabric.* — Apud *Herbelot* in bibl. orient. pag. 978. a. Hagi Khalfah, dum memorat in bibl. ſua orientali arabicam Apollonii figurarum conicarum verſionem e graeco factam, Apollonium nominat *Alnagiar*, *Alhakim Alriadhi*, fabrum aut architectum, et philoſophum moralem. *Harl.*

XXI. Operae pretium eſt, tribus hoc loco verbis agere etiam de EVTOCIO, Aſcalone, Palaeſtinae ciuitate, nato, qui *Iſidori* xxx), mechanici, Iuſtiniano imperante clari, diſcipulus fuit, et commentaria ſua in libros Archimedis de ſphaera ac cylindro dicauit *Ammonio*, quem κράτιστον φιλόσοφον vocat, Hermiae filium et Procli, a. C. 485. defuncti, diſcipulum, ni fallor, compellans. [vid. ad §. XI. circa fin.] Meminit etiam Eutocius Theonis yyy), Alexandrini,

xxx) In fine commentar: Εὐτοκίου Ἀσκαλωνίτου ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους, ἐκδόσεως παραγνωσθείσης τῷ Ἰσιδώρῳ, ἡμῶν διδασκάλῳ.

Εὐτοκίου πινυτοῦ γλυκερὸς πόνος, ὅν ποτ' ἐκεῖνος
Γράψεν τοῖς φθονεροῖς πολλάκι μεμψάμενος.

Iſidori, *Mileſii*, mechanici, mentio in *Procopii*, rhetoris, deſcriptione S. Sophiae p. 284. libr. I. κτισμάτων.

yyy) *Eutocius* in propoſit. 4. libri II. de ſphaera ac cylindro p. 28. ὡς ἔστιν εὑρεῖν ἐντυγχάνοντας Πάππῳ τε καὶ Θέωνι καὶ Ἀρκαδίῳ ἐν πολλοῖς συντάγμασι οὐκ ἀποδεικτικῶς, ἀλλ' ἐπαγωγῇ τὸ λεγόμενον παριστῶσιν. Idem ad lib. de circuli dimenſione pag. 49. ὅπως δὲ δεῖ σύνεγγυς τὴν δύναμιν πλευρὰν τὸν δοθέντα ἀριθμὸν εὑρεῖν, εἴρηται μὲν Ἥρωνι ἐν τοῖς μετρικοῖς, εἴρηται δὲ Πάππῳ καὶ Θέωνι καὶ ἑτέροις πλείοσιν ἐξηγουμένοις τὴν μεγάλην σύνταξιν τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου. Meminit etiam *Pappi* commentar. ad Apollon. pag. 6. et ad Archimedem pag. 16. ad lib. II. de ſphaera ac cylindro, vbi duas medias proportionales inuenire docet ex mente *Platonis*, *Heronis*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς καὶ ἐν τοῖς βελοποιητικοῖς) *Philonis* Byzantii, *Apollonii*, (Pergaei) *Dioclis* (ἐν τῷ περὶ πυρίων) *Pappi*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς) *Spori*, (Nicaeni, quem iterum citat prooemio in lib. de circuli dimenſione pag. 49. et in fine pag. 55. mentionem faciens Ἀριστοτελικῶν eius κηρίων ſiue Mellificii Ariſtotelici,) *Menaechmi*, *Archytae*, (ex Eudemo Rhodio, Peripatetico, cuius Geometricam hiſtoriam laudat pag. 49.) *Eratoſthenis* ad regem Ptolemaeum, ſubiectis eius philoſophi verſibus

drini, qui [P] qui trecentis amplius poſt Chriſtum annis fuit, et Pappi eadem cum Theone aetate ſub Theodoſio M. clari Alexandriae philoſophi. Monumenta *Eutocii* edita haec ſunt:

1) *Commentaria ad libros II. Archimedis de ſphaera ac cylindro*, ſcripta, vt iam dixi, ad *Ammonium.* Meminit horum ad Apollonii conica, pag. 14.

2) *Commentaria ad librum* eiusdem *Archimedis de circuli dimenſione.*

3) *Commentaria ad libros II.* ἰσοῤῥοπικῶν, quae *Petro* cuidam inſcripſit.

4) *Commentaria in quatuor priores libros conicorum Apollonii Pergaei*, ad *Anthemium* zzz); quem ſodalem cariſſimum adpellat. Illa vna cum figuris, ab Eutocio, (vt ipſe teſtatur pag. 7. et alibi,) additis, verum latine prodierunt ex verſione *Fred. Commandini*, Bononiae 1566. fol. et Piſtorii 1696. fol. Graece exſtant MSta in biblioth. regis Galliae, teſte Labbeo biblioth. nou. MSS. pag. 117. [In biblioth. ducis Mutinenſis, teſte Montfaucon. adde indicem codd. Apollonii Pergaei ſupra exhibitum, et *Heilbronner* paſſim in hiſtoria matheſeos.] — Ex codice msto Barocciano, *graece*, addita Commandini verſione, ſubinde emendata, vulgauit *Edmundus Halley* in luculenta ſua Apollonii editione. Oxoniae 1710. fol. [Mentio quoque hic iniicienda eſt *Euphranoris* μηχανοποιȣ̃ (*mechanici*), qui vnus fuit ex Sicyoniis exſulibus, tempore Antigoni et Ptolemaei, regis Aegypt. atque Ecdeli, Arcadis, philoſophi. Is Arato, Cliniae, principis quondam ciuitatis Sycyoniorum, filio ſcalas fecit ſolutiles ad vrbem occupandam. vid. *Plutarch.* in vita Arati, cap. 6. pag. 514 ſq. tom. V. Opp. Plutarchi, edit. Reiske. *Harl.*] Ad calcem praefationis ad libr. IV. ait Eutocius, ſe poſteriores etiam quatuor libros Apollonii ſimiliter in gratiam Anthemii illuſtraturum, quod num fecerit, haud conſtat. Certe videtur recenſuiſſe. — Meminit etiam pag. 14. ſuorum commentariorum in primum magnae Syntaxeos Ptolemaei.

verſibus de cubi duplicatione,) et *Nicomedis* e libro περὶ τῶν κογχοειδῶν γραμμῶν, non etiam *Philoponi*, niſi hunc quoque in codice ſuo legit Georgius Valla, vt ſuſpicetur aliquis e Philandro ad Vitruuii IX. 3. Sed in editis Eutocii commentariis Philoponum, qui ſaeculo ſexto floruit, laudatum non inueni.

Citantur praeterea Eutocio Apollonius Pergaeus in elementis conicis pag. 40.

Ἐν τῷ ὠκυτοβόῳ pag. 55.

Antipho et Hippocrates Chius quadraturam circuli inquirentes pag. 49.

Hero ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὴν Ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν, (Nicomachi, Geraſeni,) pag. 28.

Magni Logiſtica pag. 55.

Nicomachus ἐν πρώτῳ μȣσικῆς pag. 28.

Philo Gadarenus pag. 55.

Laudat et p. 1. illud Socraticum e Platone, ὡς τȣ̃ θεȣ̃ συλλαμβάνοντος πάνυ εἰκὸς καὶ ἐπὶ τέλος ἡμᾶς τῆς σπȣδῆς ἐλθεῖν, quod et ipſum diuina adnuente benignitate me conſecuturum confido.

zzz) Hic ipſe videtur eſſe *Anthemius Trallianus*, mechanicus, cuius meminit *Tzetzes* Chil. II. verſ. 151. et XIII. hiſt. 457. et cuius librum περὶ παραδόξων μηχανημάτων adhuc ſupereſſe MS. notaui ſupra §. XI. Confer *Procopii*, rhetoris, locum ſupra, ad cap. de Archimede §. XI. datum e quo conſtat, Anthemium hunc cum Iſidoro Mileſio celebre illud S. Sophiae templum a. C. 532. condidiſſe. Plura de hoc Anthemio *Agathias* lib. V. pag. 144 ſq.

CAPVT

CAPVT XXIII

VETERVM MATHEMATICORVM SCRIPTA, QVAE REPERIRI POTVERVNT, DIGERENDA

VOLVMINIBVS XIV

quorum catalogum ab *Edwardo Bernhardo* [a]) pridem compoſitum Thomas Smithus vir clariſſ. ſubiecit eius vitae ad calcem epiſtolarum Huntingtonianarum editae Lond. 1704. 8.

VOL. I.

EVCLIDES.

I.

Elementorum libri quindecim iuxta editionem graecam, Baſileae 1533. collatam cum MSS. Gr. Bodl. Arch. B. 25. et Bodl. S. 4. 9.

Vna cum verſione latina Fr. Commandini. Piſauri 1572. et Piſauri 1619. aliquot in locis emendata.

Principia, quorum in conſtruct. et demonſtrationibus vſus eſt, in margine adnotata.

Schemata aeri inciſa.

Demonſtrationes, ſymbolis breuiſſime expreſſae, ex editis D. Barrouii, et ſcriptis D. D. Oughtredi et Rawlinſoni.

Scholia vetera

Graecorum, ex codd. MSS. et editione Commandini:

Arabum, ex MSS. Arab. in Arch. Bodl. recenſente Thebeto Corraide, [☞] et in bibl. C. V. D. Pocockii, et in bibl. Coll. D. Ioan. Bapt. Oxon.

Item iuxta traditionem Chogia Naſireddini Perſae, Romae 1594. Exſtat autem et Perſice inter MSS. bibl. Coll. D. Ioan. Bapt. Oxon.

Item ex verſione latina, quam ex Arabico fecit Adelardus, manuſcripta in Muſeo Bodl. Ambulac. 178. et Arch. Digb. 174. et Coll. Trin. Oxon. 24. et MS. Bal. 239. et Cant. Pen. 61. et 69. et Caii 1. et Seld. Arch.

Per Campanum. Pariſ. 1516. et Baſil. 1546. et MSS. Bodl. A. 3. 8. Med. et Y. 1. 2. Th.

Syriaca ex MSS. Syr. in Arch. bibl. publ. Cantabr.

 Adnota-

a) Obiit Edwardus Bernhardus, viris maximis et aetatis noſtrae ornamentis merito annumerandus, Oxoniae ann. 1697. 12. Ianuar. anno aetatis 95. — De *Daſypodii* verſionibus ſcriptorum graecorum mathematic. vid. *Keplerianas* epiſtolas CXLIIII. *Fabric.* — Retinui hoc caput propter inſertam codicum msstorum et aliorum librorum notitiam. conf. cl. *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs part. VI. Breslau. 1775. 8. pag. 651—673. *Harl.*

Adnotationes viri illuſtris, D. Sauilii, et aliorum, ex MSS.

Excerpta, (neceſſaria quidem,) ex ſcriptis recentiorum iam vulgatis Fluſſ. Caudallae, Peletarii, Zamberti, Tartaleae, Clauii, Billingleii noſtratis 1496. Camilli, Taurelli, Welperi, Camerarii 1577. Cattaldi, Schulerii, Bettini, Io. Benedicti, Dibuadii, Puteani, Scheubelii, Lanſii, Tacqueti, Barrouii, Herigonii, Cottignez, Fabri, Arnoldi, Oughtredi, Walliſii, Sturmii, Cardani, Richardi, Daſypodii, Bouilli, praecipue vero Fr. Commandini.

Procli commentarius in elementorum lib. I. graece quidem ex edit. Baſileenſi ad fidem codd. in Arch. Pembr. 161. emendata. Idem ille liber, quo in verſione ſua concinnauda olim vſus eſt Baroccius; latine vero ex verſione Baroccii, (ſed correcta,) cum notis.

Iamblichus *περὶ κοινῆς μαθηματικῆς* gr. lat. ſtudio D. Tennulii, e MSS.

Problematum Euclideanorum Analyſis per Fr. Schotenium ex ſchedis illius geometrae.

De ſuperficierum diuiſionibus opus egregium a Ioanne Dee, Londinenſi, reſtitutum, Mohammede Bagdedino (Babylonio) vel auctore vel interprete. Latine cum notis Fr. Commandini iuxta edit. Piſaur. 1574. 4. Giornale d'Italia tom. 19. pag. 173 ſq. Prodiit etiam italice, Piſaur. 1570. 4.

Thabeti liber conſimilis argumenti, arabice et latine, ex codd. Arab. Seldeni cum notis.

Excerpta ex Martiani Capellae libro ſexto, collata cum MSS. antiquiſſimis in Arch. Seld. et in Coll. Ben. Cantabr. 181. et Digb. 221. Merton. 70. et Ben. 185. et Laud. L. 71.

Ex Boethio H. I. 10. [ſ]

Iſaacus Argyrus de figurarum transmutatione gr. lat. e codd. MSS. Pembr. 70. 393. et Pembr. 111. 73. et Seld.

Iſaacus, monachus, in ſex priores lib. Element. Argentorat.

Anonymus de menſurandis ſolidis MSS. Digb. 104. 154. et in bibl. Sauiliana. Vide et K. 44. et K. 17. in Arch. Laud. item K. 61. Laud.

Mich. Pſelli geometria, hoc eſt, geodaeſia *διὰ ϛίχων* gr. MS. Pembr. 76. 412.

D. Sauilii praelectiones ſecundum edit. Londinenſem 4.

Praefatio de Euclide eiusque operibus, quantum poſt Proclum ac Sauilium licet.

Nicephori Blemmidae fragmentum de geometria et de ſtellis MS. gr. Pembr. 106. et in Pſ. 8. ibidem.

Nicephori Gregorae quaeſtiones philoſophicae et mathematicae: inter alia, de menſura arcae Noe ex Origene, gr. MS. Pembr. 48.

Idea Trigonometriae folio vnico.

Hic forte vel ad Heronem, et de geometria practica ex MS. bibl. Sauil. et Digb. et Seld. et D. Gronouii, atque ex Clauio, Herigono, Steuino, Tacqueto, Pitiſco, etc. Sed quam breuiſſime.

Index.

Index.

II. Euclidis data gr. lat. ex edit. D. Hardy, 4. Pariſ. 1625. collata cum edit. lat. Baſil. 1546. et cum MSS. graecis in Arch. Pembr. 161. et cum MSS. arab. in Arch. Seld.

Vna cum praefatione Marini gr. lat. et ſcholiis veterum atque etiam recentiorum manuſcriptis.

Thabeti Data arab. et lat. e codd. Seld. et ex cod. Bodl. Con. Apoll.

Iordani Data Arithmetica ex MS. Bodl. in ambul.

III. Euclidis introductio muſica, et ſectio canonis. gr. lat. iuxta edit. Meibomii 4. et Penae Pariſ. 1557. 4. collata cum MS. Ben. 183. et MS. gr. Pembr. 41. cum notis Meibomii et aliorum.

IV. Euclidis, (vti vulgo creditur,) optica et catoptrica gr. lat. vti pridem edidit Pena, Pariſ. 1557. 4. collata cum lat. Baſil. 1546. et Italica edit. Dantis Flor. 1573. et cum MS. gr. in Arch. Pembr. et in bibl. D. Ioan. Oxon. et cum MS. arab. Seld. et cum MSS. lat. in Ambul. Bodl. 178. [?]

Vna cum notis Sauilii et aliorum, et epiſtola Kepleri, et Penae praefatione.

V. Euclidis phaenomena gr. lat. ex edit. Argent. 1572. 8. et cum ſcholiis antiquis, et notis Maurolyci, Romae 1592. 4. collata cum MSS. gr. Coll. D. Ioan. Oxon. et Coll. Reg. Cantabr. et in Arch. Pembr. 161. et bibl. Voſſianae, et cum MS. arab. Seld. et cum MSS. lat. in Ambul. Bodl. cum notis.

VI. Euclidis fragmentum de Leui et Ponderoſo, lat. ex edit. Baſil. 1546. collatum cum MS. in Coll. D. Ioan. Oxon. et in ambul. Bodl.

VOL. II.

APOLLONIVS, PERGAEVS, MAGNVS GEOMETRA.

I. Apollonii, Pergaei, conicorum libri VII. Quatuor quidem priores gr. lat. ex verſione Fr. Commandini, Bonon. 1566. collata cum verſionibus Memmii et Maurolyci. Graece e cod. MSS. biblioth. Sauilianae et biblioth. Leidenſis et cod. regis chriſtianiſſimi 103. Labb. pag. 271.

Adnexis commentario Eutocii lat. ex verſione Commandini, et graece ex cod. in Arch. Pembr. 169. atque notis D. Sauilii, et aliorum.

Tres autem ſequiores libri, ſcil. 5. 6. 7. (nam octauus iam olim periit,) arab. et lat. ex tranſlatione arabica Beni Muſa, qui editionem Eutocianam expreſſit, et noua verſione latina vna cum notis Abdolmelic, Arabis, qui Apollonii Con. libros ſeptem in compendium redegit, ex cod. MS. Bodl. tum etiam notis Borelli, mathematici egregii, et aliorum, cum ſchematis et notis ex ſchedis D. Golii, viri ſummi. Haec cum lemmatis Pappi.

Translatio arabica Beni Muſa ex cod. bibl. Leidenſis, (qui etiam MS. optimae notae in catalogo librorum MSS. D. Golii τȣ͂ μακαρίτȣ apographum eſt,) tranſſcripta fuit. Golianus

nus codex etiam quatuor priores Conic. libros exhibet: ſicut et iſte in bibl. Florentina, quem latine vertit A. Echellenſis, non adeo feliciter. [¶]

II. Serenus de ſectione Cylindri gr. lat. Graece quidem ex MSS. regis chriſtianiſſimi, et lat. ex verſione Commandini 1566. Bonon. cum notis ipſius, et Sauilii, et aliorum.

III. Apollonii, Pergaei, περὶ λόγε ἀποτομῆς libri duo, numquam antehac in Occidente viſi. Arab. et lat. ex MS. Seld. cum notis. Disquirendum, an liber de ſectionibus in bibl. Florentina, cuius mentio fit in bibl. Labbeana, ſit idem illud opus.

IV. Thabet, Abu Hamed, Abu Sahl, Abu Mohammed, et aliorum clariſſimorum geometrarum, aggreſſiones de anguli rectilinei triſectione, arab. et lat. cum notis Forſteri, Borelli, et aliorum. Textum dant MSS. Seld. et Grauii.

V. Thabeti Lemmata arab. et lat. vna cum tractatu eiusdem de rationum compoſitione, etiam arab. et lat. ex cod. MSS. Seld. et Bodl.

Adde Maurolyci V. librum Conicorum.

Accedat, quod neceſſarium eſt, ex Schotenio, Viuiano, Barrouio, Torricellio, Cavallerio, Gregorio a S. Vincentio, Mydorgio, Wernero Norimb. Baroccio, Walliſio, Anderſono, Vieta, Herigono, Ghetaldo, Riccio, Scaligero.

VOL. III.

ARCHIMEDES, SYRACVSANVS.

Archimedis opera: viz.

I. Circuli dimenſio graece ex edit. Baſil. 1543. et ex MS. 43. reg. chriſtianiſſ. Labb. p. 271. Latine vero ex verſione Commandini Venet. 1558. cum notis Arabum ex MS. Seld. arabicis et lat. MSS. in ambul. Bodl. et in Arch. Seld. et in Coll. Caii Cant. 1. atque adnotationibus Commandini, Sauilii, Walliſii, et aliorum; ex Snellio, Pellio, Greg. a S. Vincentio, Lalouera, Gregorio Scoto, Hugenio, et M. de Angelis, aliisque, quod iuuat: ſc. Regiomontano, Cuſano, Peletario, Bouillo, Chriſtmanno, A. Romano, a Ceulen, Buteone, B. Porta, Caſtaldo, Alcalmo. [¶]

Eutocius in lib. de circuli dimenſione gr. ex edit. Baſ. et MSS. Gall. latine vero per Commandinum.

II. De lineis ſpiralibus gr. ex edit. Baſil. et MSS. reg. Gall. lat. per Command. cum notis ipſius, et Sauilii, et aliorum. Confer ea, quae Walliſius, Bullialdus, et alii hac de re ſcripſerunt.

III. Quadratum paraboles gr. ex edit. Baſil. et MSS. et lat. per Command. cum commentario ipſius, et opuſculo L. Valerii eiusdem argumenti.

IV. De conoidibus et ſphaeroidibus gr. ex edit. Baſil. et MSS. et lat. per Command. cum comment. eius.

V. De

V. De arenae numero gr. ex edit. Baſil. et MSS. reg. Gall. latine per Command. vna cum ipſius annotatis.

VI. De ſphaera et cylindro libri II. gr. ex edit. Baſil. et MSS. Gall. lat. ex eadem editione Baſil. (emendata tamen,) cum notis D. Sauilii, et ſcholiis Arabum ex MSS. arab. Seld. et lat. in ambul. Bodl. et Arch. Seld. et hebraice verſi ex edit. Coſtae Ben Luca MS. B. 108.

Hanc matheſin ornarunt Torricellius, Tacquetus, Walliſius noſter, alii.

Commentarius Eutocii in libros de ſphaera et cylindro gr. ex edit. Baſil. et MSS. reg. chriſtianiſſ. et latine ex edit. Baſil. (ſed correcta.) Huc refer, quae ad duarum mediarum proportionalium ἐφεύρεσιν pertinent, ex Carteſio, Hugenio, Sluſio, Gregorio vtroque, Wernero Norimb. Gruenbergio, Molthero.

VII. De aequiponderantibus libri duo gr. lat. ex edit. Baſil. et MSS. reg. Gall.

Eutocius in libros de aequipond. gr. lat. ex edit. Baſil. collata cum MSS. regis chriſtianiſſ. cum commentario Guidubaldi.

Heic de centro grauitatis ex Commandino, L. Valerio, de la Faille, Guldino, Torricellio, Villalpando, et praecipue D. Walliſio.

VIII. De iis, quae vehuntur in aquis, ſiue περὶ τῶν ὀχουμένων, gr. ex MSS. reg. Gall. latine vero per Commandinum, cum notis eiusdem, et Baldi, et D. Sauilii.

Heic Hydroſtatica.

IX. Archimedes, vel potius Zenodorus, de iſoperimetris, lat. ex MS. in ambul. Bodl.

X. Archimedis exoterica ex Riualto, cum auctario. [?] Adiicere heic licet Marini Ghetaldi Archimedem promotum.

Propoſitiones ipſae Archimedeae collatae cum graecis Riualti.

Excerpta nonnulla ex commentariis Riualti, atque ex editione italica Nic. Tartaleae.

Archimedem promittit D. Montonus Gallus. Dedit nuper Borellus librum, cui tit. Archimedes, ita et Fabrius. Legito inde, quicquid nouiter adinuentum.

VOL. IV.

PAPPVS, ALEXANDRINVS, et HERO.

I. Collectio mathematica, graece ex binis MSS. bibl. Sauilianae, edita aliquantum auctior. Habet et gr. MS. D. Leſcuyer. Lat. ex verſione Commandini, aliquot in locis emendata, vna cum notis ipſius atque aliorum: et ad lib. VII. Apollonii nonulla a Snellio, Ghetaldo, Vieta, et Schotenio reſtituta.

II. Heronis, Alexandrini, Pneumatica: ex codd. in Arch. Pembr. 169. 148. et Laud. C. 66. Lat. ex verſione et cum notis Commandini.

Automata ex MSS. gr. Voſſii et Pembr. 169. 195.

Belopoeeica, Cteſibii potius, gr. lat. ex edit. Baldi 1616. 4. cum notis eiusdem ac aliorum, vid. Pembr. MS. 187. 13.

De machinis bellicis MS. gr. Voſſii, et lat. ex verſione Baroccii, et e MSS. gr. Pembr. 169. 137.

Barulcus arab. et lat. e cod. MS. Leidenſi, vel e ſchedis Golii, qui opus iſtud magni mechanici prelo aptiſſimum reliquit.

Alia ἀνέκδοτα eiusdem auctoris penes If. Voſſium.

Ariſtotelis mechanica ex edit. et cum notis Monantholii, Baldi, Blancani.

Pachymerii mechanica lat. per Bechtum, Baſil. 1560.

Adiunge I. Frontinum de aquaeductibus ex editt. praecipue vero [?] D. Auzotii, ſi exſtet: imo et Gromaticos ex edit. Turnebi ac Rigaltii.

Huc refer Procli Diadochi, ſi iſtius geometrae ſit, opuſculum de motu gr. lat. ex edit. Pariſ. 1542. et MS. Pembr. 161. 184. et Pembr. 76. 404. et Anonymi problema de motu, Digb. 93.

E ſcriptis recentiorum mechanicis, ſeu de motu, excerpta, vti, (poſt Iordanem et Baconem,) Baldi, Varronis, Galilei, Gaſſendi, Borelli, Fabrii, Herigoni, et maxime Wallisii, qui ceteris omnibus in difficillima iſta matheſi palmam praeripuit: etiam Guidubaldi, Monantholii, Steuini, Schotti, B. Portae.

Anonymi Tactica, opus abſolutiſſimum: vbi et de Theſſalomachia, ſtrategematis, atque acie ordinanda etc. Gr. MS. Pembr. 131. 262.

Pediaſimi Synopſis Geodaetica ex MSS. Pembr. 169. 41. 161 et 70. 396 et 76. 412. et excerpta 111. 74.

Heronis Iunioris Geodaeſia gr. lat. per Barocc. et ex MSS. Pembr. et Arch. Bodl. et bibl. Voſſiana.

Heronis eiusdem de terminis geometricis, gr. lat. per Daſypodium, Argent. 1570.

Habet Voſſius in ſua lectiſſima bibliotheca, graece ſcripta, Apollodori Poliorcetica, Aſclepiodori, philoſophi, Tactica, Vrbicii [b]) Tactica, Nicephorum περὶ παραδρομῆς et alia iſtius Gregorae, Philonem Byzantium de machinis bellicis, et oppugnandis defendendisque vrbibus, Arriani et aliorum Tactica, Demetrii Cubicularii Naumachica, Conſtantini Porphyrogennetae Piratica, et Anonymum de ſtrategematis bellicis, et alium de ordinandis aciebus.

Vegetius Laud. 42. I. MS.

Mechanici cuiusdam, qui ſub Alexandro M. floruiſſe dicitur, Tactica: arab. et lat. e codice bonae notae in Coll. D. Ioan. Oxon.

Hic de ponderibus et menſuris, quod idoneum, ex Grauio, Agricola, Brerwodo, Villalpando, Capello, Merſenno, Iordano, Gaſſendo, Gronouio.

VOL. V.

b) Vid. infra ad cap. de Polybio, Onoſandro etc. in hoc volumine pag. 767. vet. edit. In cod. regio *Neapolitano* XXX. bombycino ſaec. XIV. qui continet Onoſandri et Mauricii στρατηγικά, in fine adpendicis loco et *Vrbicii* ἐπιτήδευμα. Incipit: αἱ μὲν προτεταγμέναι τάξεις εὕρημα τῶν παλαιῶν εἰσιν ἀνδρῶν. *Harl.*

VOL. V.

A T H E N A E V S. [¶]

Machinamenta bellica lib. V. at quintus inſcribitur Philonis Athenaei, fol. 57. vna cum Cteſibio, (Βελοποιηκά,) Bitone de inſtrumentis bellicis, et ceſtis Africani, fol. 106 capitibus 169. et fol. 22. excerptis ex Apollodoro, gr. lat. ex MSS. in Arch. Pembr. 187. et optimo codice in Coll. Magdal. Oxon.

Anonymus de obſidione toleranda MSS. Pembr. 187. 137. et Voſſ.

Anonymi Strategemata veterum ſelecta. Pembr. 187. 156. et Voſſ. et praecepta militaria ibid. fol. 172. et Voſſ.

Accedant Tactica Aeneae, Aeliani, Leonis, et aliorum.

Adde Vitruuium, artis architectonicae auctorem vnicum, qui ad nos vsque peruenire potuit, iuxta edit. Laet, collat. cum MS. in Coll. D. Ioan. Oxon. cum notis adnexis ex Barbaro, Barroccio, Cataneo, Villalpando, Frearto, aliisque, quae iuuent: (neque enim adeo ampla eſt ars iſthaec, ac multi exiſtimant,) tum de militari architectura tam veterum quam recentiorum. Conſule hac in re praeſtantiſſimum Voſſium, tum Maurolois, Tacquetum, Goldmannum.

Geoponica MS. Pembr. 54.

Excerpta ex Plinio, Columella, et Macrobio, quae videbuntur.

Galeacius de S. Sophia T. D. 110. MS. Laud.

Anonymus de eadem eccleſia C. 46. Laud.

Pictura arcae Noae Laud. K. 86. et templi Salomonis ad indicem Lyrae inter MSS. Laudinos.

VOL. VI.

D I O P H A N T V S, A L E X A N D R I N V S.

Arithmeticorum libri ſex, et de numeris multangulis liber vnus, gr. lat. cum commentario C. Bacheti. Pariſ. 1621. collati cum MSS. biblioth. Sauilianae. Conferatur etiam cum editione Xylandri. Quaere, an tredecim libri iſtius mathematici exſtent graece in biblioth. Vaticana: multi enim id adſerunt.

Theo de Mathematicis ad Platonis lectionem requiſitis, gr. lat. per Bullialdum. Pariſ. 1644. cum notis eiusdem et [¶] aliorum. Graeca conferantur cum MSS. in Arch. Pembr. et in biblioth. Coll. D. Ioan. Oxon. et in Arch. Laud. C. 66.

Nicomachi Geraſeni Arithmetica, cum notis Camerarii.

Nicomachi Arithmetica *θεολογέμενα.*

Iamblichus in Nicomachi Arithmetica.

Aſclepius in Nicomachi Arithmetica, gr. lat. ex codd. MSS. in Arch. Pembr. 4°. 4. ſiue 113. et in Arch. Seld.

De Arithmetica tractatus imperfectus in Arch. Seld. bis.

Boethii Arithmetica ex MSS. Baliolenſis Collegii 258. et Trin. Oxon. 24. et Pembr. 61 et 65. et 211. et Ben. 209. et Petr. 29. collatis cum edit. Rufi et Clichtouei.

Barlaami, monachi, Logiſtica, gr. lat. ex edit. Chambers, collata cum MSS. biblioth. Sauil. et Seld.

Maximi Planudis Arithmetica ſecundum Indos, gr. lat. ex cod. MS. in ambul. Bodl. et Laud. 68. et Ali Koshgius. Vide MS. Perſ.

Thabeti tractatus de veritate propoſitionum algebricarum ex demonſtrationibus geometricis adſtruenda, cum aliis tractatibus egregiis, quae Gebricam artem ſpectant, arab. et lat. e cod. MS. Bodl. Carpe ex Sexto Empirico gr. lat. quod decet.

Quae ex Leonardi Piſani Algebra.

Quae de Pellii noſtratis praelectionibus in Diophantum.

Figurae, quibus mercatores Turcici vtuntur. MS. arab. Laud. B. 38.

De fractionibus tr. duo MSS. lat. Laud. E. 107.

R. Abrahami Caii Arithmetica, hebr. et lat. per Schreckenfuſium. 1546.

Alchindus de ſex quantitatibus.

Carpe, quod lubet, ex noſtratibus, Bredon, Suiſſet, Wallingford, Bradwardin. Peccam.

Adde ex Beda et Martiano, quae huc ſpectant, iuxta fidem MSS. codd. Optimi enim ſeruantur vtriusque ſcriptoris in biblioth. Britannicis: tum ex Caſſiodoro et Iſidoro.

Conſulantur recentes Algebriſtae, Tartalea, Cardanus, Clauius, Stifelius, Steuinus, Herigonus, Oughtredus, Harriotus, Carteſius, Walliſius, Fermatius, Paſchalius, Anderſonus, Bouillus, Buteo, Cataldus, Lud. a Ceulen, Fr. Schotenius Faulhabers, Kinckhuyſen, Waſſanaer, Glareanus, Xylander, Iordanus, Malapertius, Mengolus, [P] Maurolycus, Nonius, Ramus, Scheubelius, Salignacus, Snellius, Taiſner, Pellius, Billius, Reinoldinus, Cauallerius, Bombellus, L. Burgenſis.

VOL. VII.

Μικρὸς Ἀστρονόμος, *ſiue parua ſyntaxis Alexandrinorum.*

Continebantur in illo codice, (quem Arabes Tractatus intermedios vocant, ſcil. inter Στοιχειωτὴν et Magnum Conſtructorem,) praeter ipſius Euclidis Data, Optica, Catoptrica, et Phaenomena.

I. 1) Theodoſii Sphaericorum libri tres, gr. lat. ſecundum edit. Penae, et illam Ven. collatam cum MSS. graec. in Arch. Pembr. et in bibliotheca Sauiliana, et cum arab. cod. Seld. et lat. in Ambul. Bodl. cum ſelectis notis ex Clauio, integrisque Sauilii.

2) De habitationibus gr. lat. coll. cum MSS. gr. Pembr. 166. 254. et MSS. arab. gr. et lat. cum notis Auriae.

3) De

3) De diebus ac noctibus, gr. lat. ex MSS. gr. Pembr. 166. 162. cum ſcholiis, et arab. et lat. cum notis Ionſ. Auriae et Daſypodii.

II. 1) Autolycus de Sphaera mota, gr. lat. ex MSS. gr. Pembr. 166. 166. et arab. et lat. cum ſcholiis, et cum notis Auriae.

2) De ortu et occaſu, gr. lat. ex MSS. gr. Pembr. 166. 184. cum ſcholiis, et cum notis Auriae.

III. Menelai, (qui corrupte ab Arabibus, legendo ״ pro ב, Mileus vocatur) Sphaerica, arab. et lat. collata cum MSS. arab. Seld. et lat. in Ambul. Bodl. Adiectis notis atque etiam Sphaericis Maurolyci.

IV. Ariſtarchus de magnitudine luminarium, gr. lat. per Command. cum notis ipſius et Sauilii, et explicationibus Pappi: ad fidem MSS. arab. Seld. et gr. Arch. Bodl.

V. Hypſiclis Anaphoricus, gr. lat. ſecundum edit. E. Bartholini, cum notis eiusdem atque aliorum: collatus cum MSS. gr. Arch. Bodl. et cum arab. codd. Seld.

Huc accedat Beni Muſa de figuris planis et ſphaericis. [¶]

VOL. VIII et IX.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. Quantus Scriptor!

I. Ptolemaei Μεγάλη Σύνταξις ſiue Almageſtum, graece ex edit. Baſil. 1538. et MS. optimo in Arch. Seld.

Latine ex verſione noua, quae in bibl. Sauiliana ſeruatur, collata cum Trapezuntina, recognita per Gauricum 1528. et 1541. et 1551. per Schreckenſ. et cum verſionibus lat. ex arabico in Coll. Nou. 281. et in Coll. Magd. 136. et in bibl. Bodl. et edit. vulgatis.

Illuſtratum ſcholiis Arabum ex MSS. arab. D. Pocockii et in bibl. regia; et vberrimis commentariis arab. in bibl. Bodl. et perſice in Coll. D. Ioan. Oxon. MS. et arab. MS. in bibl. publica Cantabr. inter MSS. Erpenianos, litteris hebraicis ſcriptum.

Commentarii Theonis et Cabaſilae, gr. ex edit. Baſil. et MSS.

Notae Gaurici, Schreckenſuſii, et aliorum ſelectae, integrae Sauilii.

Io. Raſel translatio ex graeco Almageſti cum commentariis, et epilogo ad Nicolaum P. Rom. contra Iacob. Cremonenſem. MS. lat. B. 170. Laud.

II. Al-Suphius de Stellis fixis arab. et lat. cum figuris geminis e cod. MSS. Pocockii, Theuenoti, et forte et ex muſeo Golii, cum notis.

III. Liber egregius de erroribus in canone fixarum. arab. et lat. e cod. MSS. in bibl. Bodl. Con. Apoll. et bibl. Golii.

IV. R. Abrahae Aben-Ezrae aſtronomia MS. lat. Digb. et κέλȣρος inter MSS. Seld. Opus excellens: et forte MS. Pembr. 67.

V. Naſireddini inſtitutiones aſtronomicae, cum commentario luculento arabico Huſain Ebn Mohammed, Niſaburienſis, qui Noddam vocatur, arab. et lat. ex MS. Coll. Ioan. Oxon.

VI. Cleomedis Meteora, gr. lat. per Balforeum, et ex editione Vallae et Baſil. 1547. collata cum MSS. opt. in Arch. Pembr. fol. 9. 75. et 50. 15. et 4°. 56. 57. et cum MSS. Sauilianis: cum notis ſelectis Balforei, et aliorum, et ſcholiis gr. (forte Pediaſimi,) doctis quidem ex MSS. Sauil. et Pembr. 169. 75. et 161. et 70. 296. et 111. [¶]

VII. Pſelli compendium quatuor artium, arithmeticae, muſicae, geometriae et aſtronomiae, gr. lat. per Xylandrum, et per Murenum, Lipſ. 1590. et ex MS. Pembr. 94.

Item Michaelis Pſelli παντοδαπὴ διδασκαλία. Ro. 18. 256. vbi de ſtellis a capite 120. et fol. 294. b.

Eiusdem ſolutiones quaeſtionum phyſicarum fol. 665.

Item iſtarum ſcientiarum ſyſtema Pachymeris ex MS. Arch. Pembr.

Item Caſſiodorus de iisdem, ex edit. Garetii et MSS.

De Paſchate egregia, et excerpta ex Panario Epiphanii de eodem.

VIII. Albategnius (Albatani) lat. ex edit. Venet. 1552. et MSS. lat. Digb. et Sauil.

IX. Alfragani aſtronomia arab. lat. ex editione ac illuſtratione Golii, collatis etiam MSS. lat. Digb. et Sauil. et Laud. E. 107.

X. Nic. Copernici epiſtola ἀνέκδοτος de tempore annuo, ex bibl. Sauil.

XI. Campanus e MSS. Digb. et Bodl. et MS. Coll. Noui 293. et Ben. 93.

XII. Ric. Wallingfordi libri IV. egregii de ſinubus ac proportionibus, cum ſcholiis Lenys lat. e cod. MS. Digb. 178.

XIII. Sim. Bredon ſuper demonſtrationes aliquas Almageſti. Opus perdoctum, ex MS. eodem Digb.

Argyri aſtronomica quaedam gr. lat. e MSS. gr. Seld.

Ali, filii Aben Ragel, aſtronomia lat. Venet. 1485. per Aegid. de Tebaldis.

Petri Alliacenſis opera aſtronomica, lat. e MS. Orial. 14.

Aſtronomica MSS. Ben. 193 et 194. et Coll. Nou. 295. et Coll. Ioan. Oxon.

Manilius ex edit. Scaligeri ac Bullialdi coll. cum MS. CCC. 2.

Swinshed de motu coeli. Cant. Arch. 127.

R. D. D. Sethi Wardi aſtronomia geometrica: opus eximium. Idem de Cometis.

Introductio ad aſtronomiam ex Gaſſendo, Tacqueto, Ricciolo, Keplero, Scheinero, Heuelio, Bullialdo, Borello, Longomontano, Herigono, Peurbachio, Steuino, Galileo, Schickardo, Hortenſio, Oswaldo, Baroccio, Maurolyco, Guidubaldo, Maimonide in Mishne [¶] Tora, Bettino, Langreno, Comite Pagano, Caſſino, Blancano, Blanchino, B. Porta, Linnemanno, Heckero, Abrahamo Zacuth, Cauallerio, Malapertio, Vrſtitio, Clauio,

Clauio, Santbech, Dante, Diaz, M. Scoto, Chriſtmanno, G. Wendelino, Ariſtarcho Merſenni, Philolao Bullialdi, Ang. Riccio, Wernero Norimb. G. Bonato, Bouillo, Gaurico, Schonero, Rheinoldo, Nonio, Rhetico, Moeſtlino, Tychone, Iunctino, obſeruationibus Haſſiacis, Metio, Lansbergio.

Heic, vel in ſequente vol. de cometis et eclipſibus, tam ex ſcriptis vett. quam recentiorum, Daſypodii, Cyſati, Gemmae, Keppleri, Heuelii, Lobkowitz, Petiti, Auzotii, Piſonis, Snellii.

Accedant:

Quaedam de Vietae harmonico coeleſti, cuius mentio in aſtronomia Philol. Item de Salini problem. aſtronom. in Coll. Ieſuit. Genuae.

Nic. Copernici Reuolutiones, ſecundum edit. Mulleri et Rhetici: et Ioannis Regiomontani epitome Almageſti: et Gebri Arabis lib. IX. in Almageſtum. cum notis Sauilii. Noremb. 1533. ex bibl. Sauil.

Excerpta ex inſtitutionibus aſtronomicis arab. MSS. in Coll. D. Ioan. B. et Almageſto, i. e. aſtronomia Auerrois. MS. arab. D. Pocock.

Thii mathematici obſeruationes 7. gr. lat. ex aſtronomia philolaica et MS. in Ambul. Bodl.

Excerpta ex Plutarcho de placitis philoſophornm. MS. Pembr, 131. 404.

Io. de Dandis opus planetarium, Appiani illo ingenioſius MS. Laud. 155.

Item alius de eodem argumento, fol. 345. et fol. 406. de acceſſu ſolis: et fol. 118. Εὐμέθοδος ἐπιδρομὴ θεωρημάτων παντοδαπῶν, vbi de problemate illo Anthemii mechanici, πῶς δεῖ ἐν τῷ δοθέντι τόπῳ κατασκευάσαι ἀκτῖνα προσπίπτειν ἡλιακὴν ἀμετακίνητον ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ τροπῇ.

VOL. X.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [P]

I. Canones πρόχειροι gr. lat. Haec iam primum prodeunt ex MSS. gr. Sauilianis binis et Pembr. et Bodl. in Ambul. et Coll. Noui 252. vna cum duplici commentario Theonis gr. ex iisdem MSS.

II. Heraclii Imperatoris luculentiſſimus commentarius in canones προχείρους gr. lat. ex codd. MSS. bibl. Sauil. et Bodl. in Ambul. cum tabb. nonnullis.

III. Claudii Ptolemaei Hypotheſis et Canon Regum, et Proclus de ſphaera, ex edit. D. Bainbrigii. coll. cum MSS. Sauil. et Pembr. item Leontius de Sphaeropoeia, gr. lat. ex edit. Santandreana: item Procli hypotypoſes aſtronomicae gr. lat. edit. Allatii, et e MSS.

IV. Claudii Ptolemaei Anathema in templo Serapidis, et περὶ κριτηρίου ex edit. D. Bullialdi et MS. Bodl. in Ambul. cum notis Bullialdi et aliorum.

V. Tabulae perſicae, gr. lat. diuerſarum editionum: e codd. gr. Pembr. tribus, viz. 65. 58. et 100. et Seld.

VI. Tabulae

VI. Tabulae perſicae Naſiroddini, perſ. lat. ex bibl. Goliana.

VII. Tabulae perſicae Ologbegi, viri principis, ex MSS. Coll. D. Ioan. Oxon. et Pocockii, et bibl. Sauil. et arabice in Coll. D. Ioan. Oxon.

VIII. Excerpta ex tabulis MSS. arabicis, 1) Ebn Schatir Damaſceni in Arch. Seld. 2) Omadoddini, metrice, in Coll. D. Ioan. Oxon. 3) Cyriaci Presbyteri. Arab. Laud. B. 80. 4) Mugiſal. ſiue συλλογὴ perſica MS. Laud. A. 130. Aſtronomica. Habet, inter alia, praecipue de fixis ſtellis, de tempore, ventis, aeſtu maris, montibus et fluuiis, mechanicis, Aſtrolabio, Telesmatis, et poetice. 5) Encyclopaedia fratrum germanorum, ſiue Echwanol Sepha MS. arab. A. 159. et apud Pocock, vbi inter alia, de Quadriuio, quod vocat Boethius, atque praecipue geographica et muſica. 6) Aſtronomorum aliquot perſarum collectio: ſunt autem, Yahya Ebn Mohammed excerpta ex Abu Abdalla Maredinenſe, Gelatoddin Manſur, Hoſein Ebn Hoſein, Chowaresmius Alkobraeus, Feſſol Hatem ſuper Mohammed Giagermaeum, liber egregius. Tum Ali Sergiandius, perceleber aſtronomus, de ſphaera, de epochis, de vrbibus: Ali denique Koshgius, auctor optimus, de logiſtica ſecundum Indos, et aſtronomia: ſeruatur in eodem [?] vol. et Naſſiroddin Tuſenſis, tr. de Aſtrolabio. Perſice omnia.

Tabulae aſtronomicae Abul Abbas Achmed Ebnól Banna arab. MS. B. 115. Laud.

Tabulae Ebn Atar ſecundum doctrinam Ebn Shatir Damaſceni MS. arab. A. 50. Laud.

Mohammed Abu Omar Ebn Kaſem Andeluſani, i. e. Toletani, aſtronomia, charactere Afric. in bibl. D. Ioan. B. Oxon. Ibidem eodem argumento ac charactere libellus Abu Iſaac Ibrahim Ebn Mezerkal cum tabb. aliquot. Tum Mohammed Ebn Mohammed Alſuphius de ſciatericis.

De compoſitione Tabularum tractatus, qui vocatur, צפיחא לכן אלורכאלה, i. e. Plinthus Arzachelidis, lib. elegans ac vtilis, hebraice, MS. Laud. 108. Tum tract. Iacobi Ben Macir Haraſenſis de Aſtrolabio, cum commentario, hebraice, ibidem: MS. lat. E. 107. Laud. viz. Calendarium Richardi Monke, Capellani de Anglia anno 1434. Ioannes de Sicilia ſuper canones Arzachelis. Tabula mediorum motuum per Magiſtrum Rede: Almanach ad meridianum Oxon. canon fixarum, cum figuris conſtellationum, et tabulae Toletanae certe egregiae. Demonſtrationes canonum tabb. Liber doctus. Theoria Planetarum. Calendarium Groſſi capitis. Humenuz Aegyptiorum. Philoſophi et Magiſtri filiae Ptolemaei. Almanach, ſeu tabb. ab Arzachele mutatae in annos Alexandrinos, et a Magiſtro Ioanne Papienſe in annos Chriſt. Ars quadrantis, et cylindri compoſitio.

De ſphaera Digb. 93. Kenubi aſtronomus, Digb. 95.

Theorica Si. Bredou, Digb. 93. liber egregius.

Theorica planetarum, Digb. 93.

Tabb. W. Rede Oxon. Digb. 57. 25. Ibi fol. 41. tabb. aliae Oxonienſes abſolutiſſimae cum eclipſibus ab ann. 1376. ad ann. 1390. Ibi de vſu inſtrumenti, dicti *Albion*, inuenti, quod puto, per Ric. Wallingford. Ibi fol. 131. de aequatione dierum tract. perpulcher. Ibi rationes aequationum planetarum, et quantitas annua per Thabet et R. Monke, et capitula Almageſti fol. 146.

De

De ſignis Zodiaci et de planetis, gr. Pembr. 76. 143.

IX. Arzachelis tabulae ex MSS. lat. Mert. 73. et Arch. Bodl. 122. et bibl. Sauil. [⁋]

Item tabb. Prophatii Iudaei, ex MSS. Mert. et Arch. Digb. et bibl. Sauil.

Canon fixarum per W. Wyrceſtre 1440. Laud. B. 23. Ibidem.

G. Eueshain de motu octauae ſphaerae. Oxon. 1316.

X. Alphonſi tabb. ex editt. et MSS. Laud. B. 23. et E. 107. cum notis.

XI. Obſeruationes et tabb. MSS. P. Dacii Ben. 330. Eshendem Orial. 65. Lemonicenſes. Publ. Cantabr. 223. Si Bredon. 24. Alb. Batecomb. cum aliis. Magd. Oxon. 14. Killingworth. 168. Lumly. Caerleon. 188. Lumley. R. Wallingford, Read Oxonienſis.

De Calendario MS. arab. 4°. in legato Scaligeri et Chronico Samaritan. arab. ibid.

Quaere, an gnomonica hic interſeri poſſit, tam ſecundum veteres, Latinos ſc. et Arabas, quam recentiores, puta Clauium, Herigonum, Magnanum, Commandinum, Oughtredum, et e MSS. Rawlinſoni, Hoggii, et Forſteri.

XII. Harroxii obſeruationes cum notis Walliſii, et Rooke, quod reperiri poteſt cunque.

XIII. Excerpta quam breuiſſima ex tabb. Rudolph. Philolaic. Lodoiticis, Mediceis, Danicis, Prutenicis, Bergenſ. Friſicis, Lansbergianis, illis Riccioli, Wingi, Streti, recentiorumque aliis, et ex obſeruat. Tychonis, ſiue a Curtio, ſiue a Bartholino vulgatis.

XIV. Collectanea ex vett. marmoribus, hiſtoricis, chronicis, tabb. Paſchalibus computisque MSS. de re chronologica, atque perparce ex Petauio, Scaligero, Simſono, Caluiſio, Strauchio, aliisque recent. viz. Marshamo, Seldeno, Vſſerio, Seneſchallo, Petito, Clauio, Vieta, Emmio, Allatio, Lydiato, Cardano, G. Mercatore, Chriſtmanno, R. Ori per Chriſtmann. Maurolyco, Gaſſendo, Baronio, Saliano, P. Alliacenſi, A Ecchelenſi in Byzant. hiſtor. vna cum Cenſorino ex edit. Lugd. Bat. et MS. et Beda ex MSS. Ioan.

VOL. XI.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [⁋]

I. Περὶ Φάσεων ἀπλανῶν καὶ ἐπισημασιῶν, gr. lat. multo emendatius, quam Petauius olim dedit, e codd. MSS. Sauil. et in Ambul. Bodl. cum notis Petauii et aliorum.

Anonymus de ortu et occaſu fixarum, gr. MSS. Pembr. 94.

II. Claudius Ptolemaeus de Analemmate, lat. cum notis Fred. Commandini, mathematici praeſtantiſſimi, et ampliſſimi Sauilii ac aliorum: collat. cum MS. in biblioth. Bodl. in Ambul.

III. Geminus de adparentiis et iſagoge, etc. ex edit. 1590. et illa Petauii, viri ſummi, et MSS. bibl. Sauil. et Pembr. 187. 206 et 165. 9.

Feſtus Auienus etiam ex MS. item Germanicus, et Cicero, et Hyginus.

Adde hic Hipparchum et Tatium, ex editt. Victorii ac Petauii, et MSS. bibl. Sauil.

IV. Arati gr. lat. iuxta edit. H. Grotii, incomparabilis V. collata cum MS. Pembr. 4°. 419. 113. cum ſcholiis ἀνεκδότοις καὶ καλοῖς et 8°. 133. et extra numerum, cap. 78. compendioſa metaphraſis Arati et docta. Pembr. 131. 429.

V. Heraclius, imperator, Philoponus, Nicetas, aliique Graecorum de Aſtrolabio gr. lat. ex codd. MSS. Pembr. et Sauil. et Coll. Nou. et Bodl. in Ambul. vna cum ſcholiis arabicis ex MS. arab. Con. Apoll. et ex MSS. lat. in Arch. Seld. et ex Hermanni Aſtrolabio MS. Seld. et MS. Bodl. in Ambul. et Digb.

Philoponus, vt puto: elegans enim eſt, et meminit Ammonii, diſcipuli ſui, et imperatoris, puto Heraclii, inſtigantis, de Aſtrolabio, gr. MS. Pembr. 166. 197.

Alius de eodem, ibidem: et Anonymus de Quadrante, ſorte ex latino, (meminit enim Pariſ. et Montis Peſſulani,) gr. MS. Pembr. 187. 201. et Pembr. 165.

Item ſcholia Anonymi, imo et Macarii Hieromonachi, adiuuante illum fratre ſuo, Nicephoro Gregora, ibid. Item, nonnemo de Aſtrolabio, hortatu Manelli, cardinalis, ad Papam Romanum, vti videtur: ibid.

VI. Iordanus de Planiſphaerio ex edit. Command. et per Valder. 1536. et MSS. in bibl. in Ambul. et Caii I. [⁋]

De prognoſticationibus et obſeruationibus aeris mutat. ex Rob. Lincoln. et Alkindio tam edit. quam MS. et Columella, et Plinio, et Macrobio, Prognoſticon gr. MS. Pembr. 131. 262. et Pembr. 194. 88. et ibi de ortu et occaſu fixarum optime.

Qu. de Beſſarionis Card. Canone fixarum aut edito aut ſcripto in biblioth. Venet. D. Marci.

Alkindius de pluuiis per planetas.

Hygini aſtronomicon ex edit. Baſil. et MSS.

R. Abr. Cai de ſphaera, hebr. et lat. per Schreckenſ.

Commentarii in ſphaeram et computum Io. Sacroboſci. MS. D. Ioan. Oxon.

VII. Ptolemaeus, vel veterum alius, de ſpeculis, lat. ex edit. et ex MSS. vna cum commentario MS. in bibl. Sauiliana.

Heliodori optica, gr. lat. ſecundum edit. E. Bartholini, cum ſcholiis eiusdem: et ex MSS. Coll. D. Ioan. B. et Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii, mechanici, (cuius opus templum S. Sophiae,) fragmentum μηχανημάτων παραδόξων, gr. lat. ex MSS. Coll. D. Ioan. Oxon.

Alhazeni Optica lat. ex edit. et MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. et Baconis perſpectiua ex editt. et MSS. in bibl. Sauil. et Petr. 28. et Linc. 16. et Bodl.

Quaere Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Haec

Haec cum notis et excerptis neceſſariis ex recentioribus Opticis, Steuino, Herigono, Kepplero, Carteſio, Fabrio, Gregorio, Barrouio, (ſeu, quod iſte meruit, Varrone noſtro,) Hugenio, Porta, Guidubaldo Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero noſtrate, Daſypodio, Riſnero, Maurolyco, Voſſio, Nonio, Antonio de Dominis, Grembergio, Cataldo.

Tum de arte perſpectiua, quae nunc vocatur, ſiue Scenographica, ex Nicerone, Du Boſs, Herigono, Alberto Durero.

VOL. XII.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [℣]

I. Claud. Ptolemaei Tetrabiblos et Carpus, graece ex editt. et MSS. Coll. Nou. 299. et C. C. C. 50. et Laud. C. 100. et Pembr. 169. 328. Latine ex editt. et MSS. Cant. Publ. 224. et 152. et Coll. Nou. 75. et C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441. gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini introductio in apotelesmaticam ad filium ſuum Cronamonem. gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis, gr. lat. ex edit. et MS. gr. Coll. Nou. 299.

III. Vettii Valentis Anthologia aſtrol. e cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii aſtrol. gr. lat. e cod. MS. in Ambul. Bodl. et in MS. Seld. et Barrocc. 49. 68. et in MS. Sauil. gr. vbi Heraclii comment. in Canonas πρόχειρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. et Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS. Pembr. 166. 162. et 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminaei, Arab. charactere Mauritanico. MS. legat. Scaligeri.

Albumaſar, (ſeu Abu Maasher,) de natiuitatibus, arab. et gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſiroddin Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Ioannis de Saxonia ex editt. et MS. Digb. 93. vbi tractat de annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Vranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162 et 169. 376.

Duodecim τόποι Maſſala. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem tabulae, et alia non omittenda.

VOL. XIII.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [℣]

Claudii Ptolemaei Geographia, graece ex edit. Baſil. per Frobenium, et Pariſ. cum epiſtola Eraſmi 1546. et gr. lat. per Bertium: et ex MSS. graecis binis optimae notae in Arch. Seld.

Latine vero ex edit. Argent. per Vbelum 1513 et 1520. Lugd. per Villanouanum 1541. Baſil. per Münſterum 1542 et 1552. Coloniae ex verſione Nouiomagi 1540. Romae 1590. cum tabb. partim aeneis, partim ligneis: et ex MS. lat. in Coll. Magd. per Nonium Pacinum. Liber pulcher. edit. italice per Gaſtaldum, Ven. 1584.

II. Eledriſii c) Geographia, (cuius compendium plane eſt illa, quae Nubienſis vocatur,) arab. et lat. cum tabb. MSS. D. Pocockii et biblioth. Bodl.

III. Abulfedae Geographia arab. et lat. ex binis codd. opt. D. Pocockii, et vno biblioth. publ. Cantabr. et, quod ſperamus, ex edit. Theuenoti. [vid. quos laudat *Hartmann* l. c. pag. 18.]

IV. Calcoshendius, ſcriptor accuratiſſimus, de Aegypto, arab. et lat. e MS. Seld.

V. Mappa regni Sinici, a Chinenſi quodam depicta, ex Arch. Seld.

Geographia Ibn Iſaac MS. arab. charactere Afric. Laud. A. 139. Liber eximii pretii.

Anonymus περὶ θέσεως κόσμȣ. MS. gr. Pembr. 131. 427.

R. Bacon de ſitu orbis. Cant. Ben. 192.

G. Melherayae Mappa Mundi Ben. 255.

Hygini Deſcriptio mundi. Petr. 5.

W. de Worceſter de longitud. et latitud. locorum in Anglia, Ben. 379.

Directorium terrae ſanctae. MS. Coll. Magd. Odorici itinerarium. Ben. 4 et 72. et Luml. 247. Rubrocki itinerarium. Ben. 61. et Luml. 247. Necham. Ben. 262.

Adnectantur Scylax, gr. lat. ex edit. Iſ. Voſſii, cum notis eiusdem.

Marcianus.

Dicaearchus, gr. lat. edit. Hoeſchelii et H. Stephani.

Nicephori Blemmydae geographia ſynoptica ex edit. et MS. [P] Laud. C. 69. Item Nicephori Gregorae ſcholia in lib. I. Geographiae Ptolemaei, ibidem.

Solinus ex edit. Salmaſii, τȣ̃ πάνυ. Coll. cum MS. bibl. publ. Cantabr. 195. et Petr. 94. et G. C. 35. et Coll. Magd. Oxon. et Laud. cap. 118.

Mela ex edit. Iſ. Voſſii, incomparabilis viri, collat. cum MS. Coll. Nou. 285.

Aethicus.

Tabulae Peutingerianae.

Antonini itinerarium, cum notis Suritae, et ad fidem MS. Ben. 273. cum commentario Talboti.

Stephanus de vrbibus, gr. lat. ſecundum edit. Leidenſem.

Strabo

c) ſ. potius *Edriſii.* vid. *Herbelot* bibl. orient. voc. Edriſi. *Io. Phil. Kurzmann* comment. de Africa Geographi Nubienſis. Ienae 1791. 8. pag. 4 ſqq. *Io. Melchior Hartmann* comm. de geographia Africae Edriſiana. Gottingae 1791. 4. pag. 2 ſqq. *Harl.*

Strabo ex edit. Caſauboni, vel ſaltem variantes lectiones e cod. gr. MS. bibl. publ. Cantabr. 7. et lat. MS. Linc. Coll. 94. et bibl. publ. Cantabr. 91. forte et Pembr. 169. 178.

Dionyſii περιήγησις gr. lat. ex edit. Stephani cum ſcholiis Euſtathii, et edit. Hilli, et ex MSS. gr. Bodl. 4°. M. 46. et Pembr. Arch. extra numerum C. et bibl. publ. Cantabr. 7. et Laud. C. 31.

Introductio ad Geographiam et artem nauticam ex Herigono, Ricciolo, Fournier, Wright, Borroughs, Merula, Ortelio, Atlantibus D. Bleau, Keplero, Maurolyco, Balthaſare Conrado, L. Holſtenio, Voſſio, Baroccio.

VOL. XIV.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS.

I. Claudii Ptolemaei, Harmonica. gr. lat. ex codd. MSS. gr. in Coll. D. Ioan. Oxon. optimae notae, et in Arch. Bodl. et in Ambul. Bodl. et in bibl. Savil. et Pembr. 124. cum ſcholiis, et Coll. Nou. 299. et Coll. Magd. Oxon.

II. Commentarius Porphyrii, gr. e cod. MS. Coll. Magd. ſeruatur fragmentum eius in Coll. D. Ioan. Oxon. atque liber ipſe in bibl. [?] regis Galliae et in bibl. Voſſii, et in libr. I et II. in Arch. Pembr. 41. 148.

III. Bryennius in Ptolemaei Harmonica gr. ex MS. Coll. Magd. Habet et Meibomius et bibl. regis Galliae.

Quaere, an Cleomedis, Dioclis, Pediaſimi reperiantur in Vatic. aut Gallic. aut bibliotheca Voſſii: et an Cleomedis Harmonica ſit inter opera Georgii Vallae.

Pachymeris Harmonica e MS. Voſſii, graece.

Lampadarius de Muſica recentiorum Graecorum. gr. lat. ex MS. Seld.

Auicennae Muſica arab. et lat. e codd. Pocockii et Grauii.

Muſica, perſice ex MS. cod. Coll. D. Ioan. B. Oxon. partem bene magnam ex Ptolemaeo traducta.

Boethii Muſica ex editt. et MSS. Coll. Magd. Oxon. 131. et Coll. Bal. 257. et Trin. Oxon. 24. et Pembr. 61. et MSS. Seld. et Laud.

Antiqui ſcriptores muſici, ex edit. Meibomii cum notis eiusdem, collat. cum editt. et cum MSS. viz. praeter Euclidem.

Ariſtoxenus. MSS. gr. Bodl. Arch. A. 113. et Arch. Seld. et Bodl. Th. 17. 22. et Pembr. 41. 21.

Nicomachus MSS. gr. Pembr. 41. 122.

Alypius MSS. gr. 4°. Pembr. Arch. 41. 71. et Arch. Bodl. 113. et Coll. Ioan. B. Oxon.

Gaudentius MSS. gr. Coll. D. Ioan. Oxon. et Pembr. 41. 101.

Bacchius MSS. gr.

Ariſtides MSS. gr. Arch. Bodl. 112. et in Muſeo Ambulacri, et in bibl. Sauil.

Excerpta ex Martiano, et Macrobio, praeſertim MSS. et Caſſiodoro, et Cenſorino, et Dionyſio Halicarnaſſenſi, et Vitruuio.

Plutarchus de Muſica ex editt. et MSS. gr. lat. cum notis.

Groſtead in Muſicam et Arithmeticam Boethii. E. 107. Laud.

Muſicae compendium MS. lat. biblioth. D. Ioan. Oxon. item Adnotationes egregiae in illud.

Item Guido coll. cum MSS. Coll. D. Ioan. Oxon. cum commentario perdocto: et iterum in eadem bibl.

De Theone ad Platonem. Vid. vol. VI. [P]

Habet et inſigniſſimus vir D. Iſ. Voſſius, quae ad rem muſicam ſpectant, alia.

Adnectantur tractatus Chilmeadi de Muſica vetere, penes Bysh. Equitem.

Conſulendus eſt Beda noſtras, et conferendus cum MSS. Coll. Ioan. Oxon. binis.

Illuſtrarunt hanc doctrinam, omnium ſuauiſſimam, Galileus vterque, Keplerus, Carteſius, Merſennus, Brunkerus, Walliſius, Cottignez, Kircherus, Iac. Faber Stapul. Zarlinus, Gaffurius, Geſualdus.

Haec ſatis ſuperque.

CAPVT XXIV

DE ATHENAEO, MECHANICO, APOLLODORO, ARCHITECTO, ET ALIIS HVIVS ARGVMENTI SCRIPTORIBVS.

I. *Athenaei, mechanici, liber de machinis bellicis.* II. *Apollodori poliorcetica.* III. *Philonis Byzantii mechanicorum reliquiae.* IV. *Liber Philonis de ſeptem ſpectaculis.* V. *Bitonis de machinis bellicis.* VI. *De Herone ac Cteſibio variisque Heronibus.* VII. *De Iulii Africani Ceſtis.* VIII. *Anonymus de toleranda obſidione.* IX. *Franciſci Iunii catalogus artificum mechanicorum, ſtatuariorum, pictorum aliorumque.* X. *Catalogus eorum, qui de re pictoria et ſtatuaria ſcripſerunt.*

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

I.

ATHENAEVS [a]) incertae patriae ſcriptor, et longe diuerſus ab Athenaeo Byzantio, quem inſtaurandis vrbibus muniendisque praefecit [P] Gallienus, imp. teſte *Trebellio Pollione* cap. 13. quingentisque et ſexaginta annis antiquior, περὶ μηχανημάτων, *de machinis bellicis librum* ſcripſit ad *M. Marcellum*, qui Syracuſas cepit Olymp. CXLII. [conf. *Lambec.* VII.

a) *Athenaeum*, Athenienſem, vocat Ioan. Aurispa in litteris ad Ambroſium, Camaldulenſem, tom. III. collectionis Martenianae pag. 714. *Habeo ego volumen quoddam magnum vetuſtum* Athenaei, Athenienſis, *mathematici, cum picturis inſtrumentorum. Id volumen eſt antiquum et picturae non ſatis aptae; ſed facile intelligi poſſunt.* pag. 170. Ἀθηναῖον περὶ ὀργάνων πολεμικῶν adpellat.

VII. pag. 445.] Laudat *Hero* iunior praeſat. ad mechanica, vbi ait, cum ex Ageſiſtrati et aliorum ſapientum ſcriptis poliorcetica ad M. Marcellum compoſuiſſe. Non aliorum autem tantum, ſed ſua etiam inuenta in hoc opere memorat et formis adiunctis illuſtrat: *οὐ γὰρ μόνον*, inquit pag. 9. *δεῖ τὰ καλῶς εὑρεθέντα ὑφ᾽ ἑτέρων εἰδέναι, ἀλλ᾽ ἐπείπερ ἐστὶν εὐκινησία περὶ τὴν ψυχὴν, καὶ αὐτόν τι εὑρίσκειν δεῖ.*

Memorat vero pag. 2. *Daimachi* b) Poliorcetica, qui cum Alexandro M. fuit, tum *Pyrrhi*, Macedonis, *πολιορκητικὰ ὄργανα*, p. 2. 9. et ſcripta *Ageſiſtrati*, mechanici, (a Vitruuio etiam praeſat. libri VII. et ab Herone iuniore in prooemio libri de bellicis machinis, vbi Athenaei huius meminit, laudati,) quem in *βελικοῖς* excelluiſſe teſtatur pag. 2. Huius praeceptorem *Apollonium* laudat pag. 3. tum Tyrium, naupegum, *Pephaſmenum* et *Geram*, Carthaginienſem, qui arietis ac teſtudinis vſum docuerunt. Praeterea pag. 4. *Polyidum*, Theſſalum, cuius diſcipuli, *Diades* et *Chaereas*, cum Alexandro militarunt, et *Diadem ἐν μηχανικῷ συγγράμματι*, ex quo deſcriptionem *arietis* cum *Vitruuii* X. 16. pag. 19. edit. Laeti, dedit *Turnebus* aduerſar. XXIII. 31 et addita icone *Rigaltius* ad Onoſandrum pag. 69 ſq [adde *Schwebel* ad Onoſandrum pag. 120.] *Hegetorem* porro Byzantium pag. 5. ex quo deſcriptionem teſtudinis *Turnebus* XXIII. 33. cum Vitruuii verſione, et *Epimachum*, Athenienſem, qui Demetrio Poliorcetae, Rhodum oppugnanti, Helepolin conſtruxit, pag. 7. (et apud Rigaltium pag. 76.) *Calliſtratum*, qui *ὑπὲρ τῶν μηχανικῶν* ſcripſit, tum pag. 8. *Cteſibium*, Aſcrenum, ſiue, vt in MSto, *Acrenum*, Athenaeo Dipnoſoph. IV. pag. 174. *Κτεσίας*, quod forte ex illo deprauatum eſt, [in textu edit. Pariſ. eſt Ἀσκληνὸς, ſed in margine Ἀσκρηνὸς et in verſ. lat. *Aſcrenus*. vid. §. VII. not.] qui in vrbe Alexandria mechanicus fuit. In extremo libri pag. 11. ait, ſe etiam deſcripturum alio libro, quomodo machinis a ſe expoſitis occurri debeat. *Ὅσα δὲ δεῖ πρὸς τὰ εἰρημένα ἀντιμηχανήσασθαι, ἐάν τινα ἀναλεξώμεθα παρὰ τῶν ἀρχαιοτέρων, πειρασόμεθά σοι κἀκεῖνα γράψαι.* Praeterea mentionem quam in prooemio fecit, *Homeri*, *Stratonis*, *Heſiii*, ſiue, vt in MSto, *Iſiaei*, *Architae*, *Ariſtotelis*, *Calani* Indi, cuius dictum celebrat; Graecos de rebus paruis magna ſcribere volumina, Indos breuia praecepta de rebus maximis tradere: *Iſocratis* epiſtolae de pace ad Philippum, inita citius, quam Iſocrates abſoluiſſet ſcriptionem, *Calliſthenis*, *ἱστοριογράφου*, tum Delphici moniti, quod iubet *χρόνου φείδεσθαι*, item alterius ſententiae, *ὅτι τὰ καιροῦ μέτρα εἰδέναι, ὅρος φιλοσοφίας ἐστί.* Hunc librum e quatuor MSS. regis Galliae, e quibus is, qui numerum MMCLXXIV. inſcriptum habet, antiquiſſimus eſt et ante 700. amplius annos ſcriptus, graece recenſuit *Theuenotus*, latine vertit *Henr. Valeſius*, ac *Ioh. Baptiſta Cotelerius*. Exſtat primo loco inter veteres mathematicos perquam nitide ac luculenter

b) [In textu gr. edit. Pariſ. eſt Δαιμάχου, in margine Δαιμάχου, in verſione autem latina *Deimachi*.] *Daimachi πολιορκητικὰ ὑπομνήματα* laudat Steph. in Λακεδαίμων, et e Stephano *Euſtathius* ad Iliad. II. pag. 222. Numerus ·· apud Stephanum non numerum librorum, ſed machinarum, quas Daimachus deſcripſerit, notare videtur. In bibliothecis adhuc ſupereſſe hoc opus MS. teſtatur *Voſſius* de ſcientiis Math. cap. 48. §. 23. pag. 295. Scipio Tettius commentario de Apollodoris: *Exſtant hodieque et expugnatoria vrbium* Apollodori *nomine commentaria*, *huius*, (Athenienſis, qui de diis ſcripſit,) *an alterius*, *non plane dixerim*, titulo Ἀπολλοδώρου τὰ πολιορκητικά· *quae cum* Daimachi, Athenaei, *Cteſibii*, *Bitonis*, *Pappi*, *Philonis*, *Anthemii eiusdemque et ſimilis argumenti libris aliorum complurium circumferuntur.*

ter cum latina verſione et figuris, in aes inciſis *c*), editos Pariſiis e typographia regia an. 1693. fol.

[Inſcriptio libri haec eſt:

Veterum mathematicorum, Athenaei, Bitonis, Apollodori, Heronis, Philonis, et aliorum opera, graece et latine pleraque, nunc primum edita, ex manuſcriptis codicibus bibliothecae regiae. Pariſiis, ex typographia regia. 1693. fol.

In praefatione primum de conſilio operaque Theuenotii agitur: adnotatur praeterea, illum in Heronis pneumatica ex octo codd. graecis eum potiſſimum delegiſſe, qui cum translatione Commandini latina maxime conſpiraſſet, reliquis tamen non plane ſpretis; *de la Hire*, qui poſt obitum Theuenoti curam editionis ſuſcepit, et codd. msstos regios contulit cum excuſis, illa Heronis gallice vertiſſe, additis adnotationibus; organi hydraulici et pneumatici deſcriptiones optime conuerſas eſſe ab eodem de la Hire in ſermone latinum; *Pouchard* recognouiſſe Athenaei, Apollodori, Philonis Bitoniſque opuſcula; *Boiuinium*, (Boivin,) collatis *Africani* msstis, varias lectiones deſcripſiſſe, coniecturas et adnotationes, quibus Africani librum corruptiſſimum multis in locis reſtituit, adieciſſe, et auctorum collegiſſe teſtimonia, huic editioni praemiſſa. Praefationem excipit recenſio codd. msstor. in bibl. Pariſ. codd. MMCLXXIII. MMCLXXIV. (qui eſt optimus,) et MMCLXXV. continent *Athenaei* libr. de machinis, *Apollodori* Poliorcetica, *Philonis* βελοποιϊκά, *Bitonis* tractat. de conſtruct. bellic. machinarum et *Heronis* opus de Chiroballiſtra, eiusdemque Belopoeica; cod. MMCLXXVI. eadem complectitur, exceptis Philonis Bitoniſque libris. *Heronis Pneumatica* ſunt in *octo* exemplaribus, nr. MMCLXIX. MMDCCXXII. MMDCCXXIII. MMMCXCI. (qui a ceteris plerumque diſcrepat,) MMMCXCII. MMMCXCIII. MMMCXCIV. *Heronis automata* praebent codd. MMCLXIX. MMDCCXXII et MMMCXCV. *Iulii Africani* cod. MMCLXXIII. in biblioth. regia et cod. MDCCCCXCVI. in biblioth. Colbertina. De obſidione toleranda, ſine auctoris nomine, cod. MMCLXXIII et MMCLXXV. atque in biblioth. Colbertina, cod. MDCCCCXCVI. — Praeter opuſc. in inſcriptione editionis memorata, inſunt quatuor theoremata, adiuncta ſpiritalibus Heronis, per Io. Baptiſtam Aleottum, *Iulii Africani* Ceſti, graece, lib. de obſidione toleranda, nec non Bernardini Baldi in Heronis belopoeica notae et variae lectiones ac notae ad Iulii Africani librum ceſtorum, opera Ioannis Boivin.

Hic codd. quorum notitiam acquirere potui, msstos Athenaei et reliquorum, in hoc capite memoratorum, omiſſis Pariſinis, ſimul indicabo: quos ex *Heilbronnero* notaui, iis ſimpliciter ſignum paginae adieci. — In biblioth. *Vindobon.* auctore *Lambecio* comm. libr. VII. in cod. XLVII. nr. 13. pag. 197. edit. Kollar. *Heronis tertii* ſub imperatore Heraclio ſaec. VII. introductio in Geodaeſiam, εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρȣμένων, ſed contracta atque interpolata. — ibid. cod. CV. nr. 2. pag. 399 ſqq. eiusdem *Heronis tertii* introductio in geodaeſiam, quae vtrobique prorſus diuerſa eſt ab eiusdem Heronis libro de geodaeſia, ad vſum rei militaris adcommodata et a Barocio edita. — ibid. in cod. CX. pag. 415 ſqq. *Heronis, Alexandrini*, (ſub Ptolemaeo

c) Figuras in codd. msstis non ſatis reſpondere auctoris verbis, notarunt Ioſ. Scaliger et Iſaac. Caſaubonus. vid. *Caſauboni* epiſt. 177. edit. Graevii.

Ptolemaeo Euergete II.) ſpiritalium machinarum libri duo cum figg. elegantiſſimis; eiusdem dioptrica. — eiusdem manuballiſtrae conſtructio et ſymmetria; — eiusdem fragmenta duo de campeſtribus et Camario, machinis bellicis ita dictis: — eiusdem belopoeetica. — ibidem in cod. CXI. pag. 420 ſqq. *Heronis*, Alexandrini, belopoeetica cum figg. — *Apollodori* poliorcetica cum figg. machinarum obſidionalium. — *Philonis*, Byzantii, lib. de fabrica turrium, murorum aliarumque munitionum et de obſidione tum toleranda tum facienda. — *Sexti Iulii Africani* Ceſti, ſiue de re militari libri IX. (vbi Lambecius multus eſt pag. 422 ſqq. de hoc opere eiusque auctore.) — *Imper. Conſtantini Porphyrogeniti* liber tacticus etc. — *Heronis tertii* excerpta inſtructionum militarium. — *Heronis tertii* (alibi, etiam in editione Pariſ. ſ. ſylloge Thevenotiania, nullum auctoris nomen additur.) excerpta de toleranda et repellenda obſidione, (hunc codicem conſpirare cum Colbertino cod. MDCCCCXCVI. notat Kollarius pag. 431 ſq.) — ibid. cod. CXII. (pag. 435.) *Heronis*, Alexandrini, belopoeetica cum elegantibus figuris coloratis. — *ibid.* cod. CXIII. pag. 437 ſqq. cum Teugnagelii adnotationibus, quas Lambecium in vſum ſuum conuertiſſe, Kollarius in not. A. animaduertit; *Heronis Alexandrini* belopoeetica, cum adpendice de manuballiſtrae conſtructione et fragmentis duobus de campeſtribus et Camario: in fine notanda eſt ſubſcriptio ab antiqua manu exarata: Τέλος τῶν ἈΡΧΙΜΕ'ΔΟΥΣ Βελοποιϊκῶν, τῶν ἐξηγηθέντων παρὰ ἩΡΩΝΟΣ ΚΤΗΣΙΒΙ'ΟΥ. Vnde, (vt ait Lambecius,) adparet, Heronis Alexandrini belopoeetica, ſ. belopoeica ipſi etiam *Archimedi*, Syracuſano, olim fuiſſe adtributa, et *Heronem*, Alexandrinum, eorumdem explanatorem potius fuiſſe habitum, quam auctorem. — *Heronis*, Alexandrini, pneumatica. — *Athenaei* libr. de machinis bellicis, cum figg. — *Bitonis* lib. de conſtructione inſtrumentorum bellicorum et catapultariorum cum figg. — cod. CXIV. pag. 444 ſqq. *Athenaei* lib. de machinis bellicis cum figg. coloratis; *Bitonis* lib. de conſtructione inſtrumentorum bellicorum et catapultariorum ad Attalum I. Pergami regem; *Heronis Alexandrini* manuballiſtrae conſtructio et ſymmetria, cum duplici adpendice de campeſtribus et Camario; *Heronis* Alex. belopoeetica; *Apollodori*, architecti, poliorcetica ad imper. Hadrianum; *Philonis Byzantii* liber de fabrica turrium, murorum aliarumque munitionum et de obſidione tum toleranda tum facienda; ex *Sexti Iulii Africani* Ceſtorum enneabiblo liber de re militari; *Heronis tertii* excerpta de toleranda et repellenda obſidione, (ſed in codice mentio Heronis non iniicitur, pariter in cod. eodem nr. 9. pag. 452. vti in cod. CXI. nr. 6. Heronis nomen non additur, a Lambecio vero ita citatur is,) *Heronis tertii* excerpta inſtructionum militarium. — In *Kollarii* ſupplem. ad Lambecii commentar. cod. LXV. p. 430 ſq. *Heronis Alexandrini* ſpiritalium liber primus, vbi adnotatur et fuſius declaratur, in codice illo Vindob. totum hoc opuſculum aliter diſpoſitum reperiri, atque in editis exemplaribus, et in hoc codice opus in duo libellos, XXIV. capitibus conſtantes, diuidi; (vti in cod. Argentorat.) — in cod. LXVI. pag. 436 ſqq. *Heronis* ſpiritalia, II. libris; — eiusdem βελοποιητικὰ (ſic) *teliſactiua;* — eiusdem dioptrica; — eiusdem τίνα Κλάσματα, ſiue fragmenta quaedam, inter eius ſcripta ſeruata, aegre reperiunda, (at iſta per Heronis *ſpiritalia* paſſim ſparſa ſunt.) — eiusdem fabrica ſponte ſe mouentium, περὶ αὐτοματοποιητικῆς πραγματείας.

In biblioth. *Monac. Bauarica*, cod. CCXV. (catal. p. 79.) *Athenaeus* de machinis bellicis; item *Biton*, *Hero*, *Iulius Africanus* de re militari, *Leonis* imperatoris de re militari et copiis inſtruendis διατάξεις. *Nicephori* imper. de bellico adparatu libri XII. — cod. CLXXVII. (catal. pag. 69.) *Heronis* iſagoge geometrica. — cod. CCXXXVIII. (catal. p. 82.)

Heronis mechanica et βελοποιητικὰ καὶ εὐθυμετρικὰ et id genus alia. — cod. CCXXXIX. (catal. pag. 83.) *Iulii Africani* de adparatu bellico.

In biblioth. *Auguſtana: Her.* iſagoge geometrica, (*Reiſer* cat. pag. 66.) fragmenta quaedam, quae alibi in ſcriptis eius non exſtant; eiusdem de ſpiritalibus liber, latine; fragm. geometricum, (ib. pag. 81.)

De codice Argentinenſi cl. *Io. Schweighaeuſer*, P. P. O. in vniuerſitate litterarum Argentoratenſi, ann. 1789. in peculiari diſputauit proluſione academica. Notitia autem codicis, a viro illo erudito ſcripta, quia breuis et docta eſt, ab hoc loco haud aliena videtur. „*Iſaacus Caſaubonus*, ait Schweighaeuſer, in fragmentis Polybianis laudauerat librum manuſcriptum Anonymi Tactici, qui in regia exſtat bibliotheca, hoc titulo ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάττεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι, id eſt, *qua ratione vrbis obſeſſae praefectus obſiſtere obſeſſioni et quibus inſtitutis repellere eam debeat:* ex eoque codice fragmenta nonnulla, minime ſpernenda, quae ex deperditis Polybii libris excerpta ſunt, depromſerat. Ex illis fragmentis vnum eſt, ad hiſtoriam oppugnationis Syracuſarum pertinens, cuius ope contextum Polybianum, qui a compilatore excerptorum ex Polybii libris XVII. prioribus conſeruatus eſt, opportune auxit *Iac. Gronouius* in ſua Polybii editione lib. VIII. cap. 5. Aliud ſatis amplum ac notabile Polybii fragmentum, quod ad Ambraciae obſidionem ſpectat, quam *Liuius* lib. XXXVIII. cap. 7. exponit, ex eodem regio codice ab Henr. Valeſio ſecum communicatum, publici iuris fecit idem *Iac. Gronouius* in Diſſertatione Epiſtolica, tomo II. Liuii, a ſe editi, ſubiecta, pag. 56 ſq. Quod fragmentum Polybianum ſaepius laudans *Drakenborchius*, ad Liuii locum citatum, atque etiam ipſum exhibens tomo VII. Hiſtoriarum Liuii pag. 148 ſq. lectorem oblitus eſt monere, commentarium illum Tacticum, e quo fragmenta iſta fuerant a Polybii editoribus depromta, iampridem interim integrum in lucem fuiſſe emiſſum. Scilicet inter *Veterum Mathematicorum, Athenaei, Bitonis, Apollodori, Heronis, Philonis, et aliorum opera*, quae *Pariſiis ex Typographia regia anno MDCXCIII.* edita ſunt, iſta, quam dixi, *de repellenda obſidione* commentatio, ex tribus codicibus regiis deſcripta, exhibetur: monuitque editor, eamdem in codice msto bibliothecae caeſareae Vindobonenſis (teſte *Lambecio* tom. VII. ad cod. CXI. et ad cod. CXIV. nr. 8.) ad auctorem referri *Heronem*, qui Heraclii imp. aetate vixiſſe creditur. Is igitur libellus quum et alias, et inprimis ob ipſa fragmenta, ex Polybio, ex Arriano, ex Ioſepho ad verbum deſcripta, ſit notabilis, vnde paſſim minus emendatis ſcriptorum illorum locis adferri medelam poſſe intellexi; ſubiit animum videre, an in codicum graecorum adparatu, quo inſtructa eſt bibliotheca noſtrae vniuerſitatis, veterum mathematicorum ſcripta complectentium, eiusdem fortaſſe libelli inueniretur exemplum. Sed ea quidem ſpe fruſtratus, dum codices noſtros perluſtro, incidi in volumen, quo reliqua fere omnia veterum mathematicorum ad mechanicam praeſertim pertinentia ſcripta, quae Pariſienſis illa, quam dixi, editio exhibet, continentur, et praeter illa vnus nec typis ad hunc diem deſcriptus libellus, et in manuſcriptorum etiam codicum theſauris inuentu rariſſimus, *Heronis*, non recentioris huius, quem modo nominaui, ſed veteris illius Alexandrini, philoſophi, qui duobus ante C. N. ſaeculis claruit, περὶ Διόπτρας. Ac de hoc quidem libello, alio fortaſſe tempore locoque, vbi et maiori otio fruemur, et minus anguſtis chartae limitibus erimus concluſi, nonnulla diſſerere licebit. Nunc vel ſolos titulos ſingulorum ſcriptorum, quae codem, quod dixi, volumine bibliothecae noſtratis continentur, breuiter recen-

ſuiſſe

ſuiſſe iuuabit. Scilicet in codice noſtro inſunt I. Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως Πνευματικά. quae, quum in edit. Pariſ. continua ſerie absque diſtinctione a pag. 145 — 232. excurrant, in manuſcripto noſtro in duos libros diſtribuuntur, ſuis rurſus capitibus, minio notatis, diſtinctos. Prior liber, in XXIV. capita diſtinctus, a fol. 1 — 34. excurrit: ſed duo poſteriora capita, cap. 23. ὑδραυλικοῦ ὀργάνου κατασκευή, et cap. 24. ὀργάνου κατασκευὴ ὥστε ἀνέμου συρίζοντος etc. in edit. Pariſ. ad finem fere totius commentationis reiecta ſunt, pag. 227 — 230. Alter liber XXX. complectitur capita, a fol. 35 — 54. Sequuntur folia nonnulla vacua, et ſic fere deinde rurſus poſt cuiusque libri finem. Deſiderantur autem in his *Heronis Spiritalibus* paſſim multa in manuſcripto codice, quae in impreſſo leguntur. II. Ἥρωνος Ἀλεξ. Βελοποιητικά. fol. 57 — 75. In edito haec habentur pag. 121 — 144. et mendoſe ibi inſcribuntur Βελοποιϊκά. III. Ἥρωνος Ἀλεξ. περὶ Διόπτρας. fol. 81 — 120. Liber ineditus, quem ſupra commemoraui: IV. Ἀθηναίου περὶ Μηχανημάτων. fol. 122 — 132. In edit. Pariſina pag. 1 — 12. V. Βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν. fol. 132 — 141. edit. Pariſ. pag. 105 — 114. VI. Ἥρωνος χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία. fol. 141 — 144 edit. pag. 115 — 120. VII. Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως τινὰ πλάσματα, ἃ ἐν τοῖς νῦν σωζομένοις αὐτοῦ συγγράμματι μόλις εὑρίσκοιτ' ἄν. fol. 147 — 167. Haec XXVIII. capitibus ſunt diſtincta; in quibus quum ſperaſſem, inedita fortaſſe nonnulla me reperturum, curatius perquirens intellexi, eſſe eadem omnia, quae, vt ſupra monui, in *Spiritalibus Heronis* paſſim in manuſcripto deſiderata, in impreſſo ibi exhibentur. VIII. Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως περὶ Αὐτοματοποιητικῆς. fol. 167 — 193. edit. p. 243 — 274. IX. Εὐκλείδου Κατοπτρικά. fol. 195 — 208. Haec non inſunt in edit. Pariſ. ſed et alias ab aliis et a Daſypodio, olim noſtrate, cum ceteris Euclidis operibus edita ſunt Argentorati 1571. X. Claudunt librum figurae, ad praecedentes commentationes pertinentes, rudi arte pictae, quarum ſimiles paullo diligentius calamo delineatae ipſi contextui adiectae ſunt. Sed nonnullis locis in codice noſtro, quemadmodum et in regiis codicibus, deſideratur figura, ad quam in contextu prouocatur: veluti figura Sambucae, machinae oppugnatoriae, a Bitone deſcriptae. Eodem modo in Heronis commentario *de Dioptra* deſideratur delineatio ipſius huius inſtrumenti, cuius conſtructionem a ſe vel recens inuentam vel emendatam pluribus ceteroquin verbis explicauit auctor." Hactenus cl. *Schweighaeuſer.*

In bibl. *Leidenſi* inter codd. Scaligerianos, (catal. pag. 339. nr. 12. *Heronis* definitiones vocabulorum geometriae, graece, it. pag. 341. nr. 39.) *Athenaei* aliquid de machinis, cum formis *Bitonis;* adparatus bellicorum inſtrumentorum et catapultarum, ſed excerpta modo. *Iulii* Africani ceſtuum aliquid: ibid. nr. 45. *Heronis* pneumaticorum libri II. item περὶ τῶν αὐτομάτων cum figg. — In codd. Vulcan. pag. 344. *Heronis* Alex. αὐτοματοποιητικά. — nr. 7. *Iulii Africani* Ceſti. — Inter codd. Voſſianos, (catal. pag. 391. nr. 5.) *Athen.* de machinis bellicis; *Bitonis* poliorcetica organa; *Heronis* chiroballiſtrae fabrica; *Heronis* et *Cteſibii* belopoiica; *Apollodori* poliorcetica; anonymus de munimentorum conſtructione. *Iuliani Africani* ſtrategica et ceſti; anonymus περὶ ἀπλήκτων alter de ſtrategematibus; *Nicephorus* περὶ παραδρομῆς et alia, ad rem bellicam ſpectantia. — ibid. (cat. pag. 393. nr. 36.) *Iulius Africanus* de bellicarum rerum adparatu. ſcriptum παρὰ Ἀνδρέου Δαρμαρίου τοῦ Ἐπιδαυρίου. — pag. 395. nr. 75 et 76.) *Heronis* poliorcetica, eiusdem de menſuris. p. 396. *Her.* pneumatica cum figg. ſcr. 1454. Pariſ. per Angelum Bergicium Creteuſem. — p. 397. nr. 44. ex libro I. pneumat. *Heronis* excerptum. — (cat. pag. 399. nr. 70.) de modo defendendae

vrbis obſeſſae fragm. anonymi, quod tribuitur a nonnullis Iulio Africano, vt notatur in prima quoque *pagina*, praeſertim de obſidione Tyri. — ita quoque (catalog. pag. 401. nr. 7.) *Iulii* Africani πρὸς πολεμίους παρασκευαὶ cum *Athenaeo*, *Bitone* et parte *Apollodori*. — (catal. pag. 401. nr. 2.) *Athenaei* περὶ μηχανημάτων fol. IV. et dimid. item *Bitonis* cum V. L. — nr. 6. *Hero*, Alexandrinus, περὶ τῶν αὐτοματοποιητικῶν· *Cyri Nicephori* imper. περὶ παραδρομῆς et alia bellica. — ibid. (catal. pag. 402. nr. 10.) *Heronis* χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, trium fol. *Cteſibii* βελοποιϊκά· ex *Apollodoro* πολιορκητικά, collata cum cod. Barrociano, anonymus περὶ ἀπλήκτου ſic collatus. — ibid. nr. 17. *Heronis*, Alexandrini περὶ τῶν αὐτοποιητικῶν· nr. 18. *Heronis* introductio τῶν γεωμετρουμένων· *Moſchionis* ὑποθῆκαι. — Euclidis elementorum libri ſex, cum commentario Saidi ben Maſoud, et cum ſcholiis *Heronis* ad quaedam problemata, arabice. (catal. inter codd. orientales pag. 453. nr. 399. 1.) — ibid. (pag. 454. nr. 51.) *Heronis* Barulci libri III. de motu grauium, ex graeco in arabicum ſermonem tranſtulit Coſta ben Louca Baalbegenſis, cum figg.

In bibl. *Vaticana*, *Heronis* Alex. pneumata. gr. (p. 544.) — In bibl. *Barberina*, *Her.* mathemat. (vid. meam introd. in hiſt. L. Gr. I. pag. 66.)

In bibl. Archiuii baſilicae *S. Petri: Her.* pneumatica, cum ſcholiis, opus mathematicum de ponderibus ſubleuandis, graece. (pag. 546.)

In bibl. Laurent. *Medicea*, teſte Bandin. catal. tom. II. p. 529. cod. XVII. plut. 59. nr. 6. et tom. III. cod. XIII. plut. 74. pag. 109. ex primo libro ſpiritalium *Heronis* Alex. excerptum valde longum. — ibid. pag. 15. cod. IV. plut. 28. excerptum ex *Heronis* III. lib. de menſuris. Subiunguntur alia quaedam de ponderibus et menſuris, fortaſſe eiusdem Heronis, ſuſpicante Bandinio, quem vide. — ibid. tom. III. pag. 109. cod. XIII. nr. 35. plut. 74. *Heronis* introductio in terrae dimenſionem. — ibid. III. p. 371. cod. XXVIII. 1. *Heronis*, Alexandrini, ſpiritalium libri II. — pag. 109. cod. XIII. plut. 74. nr. 35. *Heronis* III. introductio in terrae dimenſionem. — tom. II. pag. 233. cod. IV. plut. 55. *Iulii Africani* Ceſti. plura vide apud Bandinium. — ibid. III. pag. 127. cod. XXIII. Ex Africani ceſtis, fragmentum, quod dedit Bandin.

in biblioth. *Veneta* D. Marci teſte catal. cod. CCCXXIII. nr. 3. p. 148. et cod. CXXXVI. pag. 154. *Heronis*, Alexandrini, iſagoge τῶν γεωμετρουμένων. Sed initium in vtroque differt. — pag. 271. cod. DVI. fin. *Heronis* ſtereometrica.

In biblioth. regia *Taurinenſi* cod. gr. LX. (ſecundum catal. codd. gr. pag. 159 ſq. auctores fere iidem ſunt, qui editi fuerunt Pariſiis 1693. hoc ordine: *Athenaei* de machinis bellicis liber: *Bitonis* conſtructiones bellicarum machinarum et catapultarum: *Heronis* de conſtructione et menſura manubaliſtae; eiusdem de telis conficiendis; ex *Apollodori* libris de machinis obſidionalibus: *Philonis* de telorum conſtructione liber quartus ab initio mutilus, et lib. V. Ex *Iulii Africani* ceſtis excerpta; anonymi quomodo obſeſſae vrbis praefectus in obſidione ſe gerere debeat, et quibus ſtudiis illam defendere; excerpta ex (Heronis) inſtitutionibus militaribus, qualis nempe debeat eſſe dux exercitus. *Nicephori* imper. liber de praeparatione, περὶ παραδρομῆς etc. — ibid. cod. LXXXIII. pag. 178. *Heronis* ſpiritalium lib i II. cum figg. eiusdem de automatorum fabrica libri II. cum figg. et *Her.* III. iſagoge περὶ τῶν γεωμετρουμένων — eadem iſagoge geometriae in cod. CCXXVIII. p. 363. — ibid. pag. 390. cod. CCXCVIII. *Heronis* pneumatica et de automatorum fabrica.

In

In bibliotheca regia *Neapolitana* ſecundum catalogum MSS. gr. iuſſu regis ſcriptum mihique miſſum, cod. CXLIII. *Athenaeus* περὶ μηχανημάτων. *Bitonis* κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτῶν· *Heronis* χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία· *Heronis*, Cteſibii, βελοποιικά· anonymi ὑποδείγματα πρὸς πολιορκίαν εὔχρηστα· Incipit ἀνέγνων σου, δέσποτα, τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολήν· κατασκευὴ ἑλεπόλεως, κόρακος λεγομένης (forte Epimachi.) Inc. ἡ ἑλέπολις αὕτη ἐκ τριῶν μερῶν τῶν μεγίστων συγκεῖται. Anonymi ſtrategetica: praecedit index, in capita LXX. diſtinctus: 1) περὶ ὁπλίσεως. 2) περὶ πολεμίων φθορᾶς etc. *Iulii Africani* ceſtus. Leonis, imperatoris, tactica: *Nicephorus* imp. de excurſionibus cod. chartac. ſaec. XV. cum formis, eleganter deſcriptis. — In cod. V. *Heronis* liber de geometria, quae ad agrorum menſuram pertinet. — in cod. LV. fin. *Heronis* iſagoge τῶν γεωμετρουμένων· Inc. καθὼς ἡμᾶς etc. — cod. CLXXI. *Heronis*, Alexandrini, πνευματικὰ cum figg. ad marg. et in calce adpoſitis. cod. CCXXIX. *Heronis* ἀρχὴ τῶν γεωμετρουμένων ad Dionyſium. Inc. καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος· Eiusdem εἰσαγωγαὶ τῶν στερεομετρουμένων· Incipit σφαίρας δοθείσης τῆς διαμέτρου ποδῶν ι εὑρεῖν τὸ στερεόν· — cod. CCXXX. Anonymi, (*Heronis*) παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν παρατάξεων. Inc. περὶ τοῦ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν στρατηγόν· Ὅτι ἐπιμελητὴν καὶ ὀξὺν καὶ ἀνδρεῖον.

In bibl. canonicorum regularium *Bononiae* Heron de machinis bellicis amanuenſe Valeriano Albino. (pag. 559.)

In muſeo *Caroli Auantii*, *Her.* geodaeſia, graece, (pag. 561.)

In bibl. Ambroſ. *Mediolan. Heronis* ſpiritalia, ter geometria, ter geodaeſia. (pag. 562. 563) — In bibl. ducis *Mutinenſis*, *Her.* mathematica, (pag. 564)

In bibl. *Scorialenſi*, Hiſp. *Heronis* Opp. iconibus illuſtrata. (pag. 568.) — Auctore autem Plüero in itinerib. per Hiſpan. pag. 157. *Apollodori* (qui et apud Plüerum et in Clarkii epiſtolis de praeſenti ſtatu Hiſp. ſecundum I. T. Koehleri verſionem pag. 395. vbi quoque eſt catal. codd., *Athenienſis grammaticus* vocatur,) de obſidendis ciuitatibus quaedam: pag. 160. — *Athenaei* mechanica. pag. 162. — *Bitonis* fabricae bellicae, bis, et catapultorum. — *Heronis* de re militari, varia de geometria etc. de menſuris, definitiones nominum geometriae, Chirobaliſtae exſtructio et proportio, pneumatica et automata, poliorcetica.

Inter MSS. Abbatiae *S. Petri de Selincurte*, dioeceſis Ambianenſis, *Heronis* geodaeſia et ſpiritalia, (pag. 581. 582.) — in bibl. Cardin. *Mazarini*, *Heronis* ſpiritalia, eiusdem definitiones nominum geometricorum; *Athenaei* de machinis; *Leonis* manubaliſtae compoſitionis, eiusdem teſtifactitia; *Apollodori* de machinis bellicis. (pag. 583.) — Inter catal. MSS. graec. de *Mesme*, *Heronis* ſpiritalia, (pag. 584.) — In bibl. *Coisliniana*, *Heronis* geodaeſia et ſpiritalia, teſte *Montfaucon* in bibl. Coislin. pag. 220.

In bibl. *Bodleiana*, *Heronis* Geodaeſia, item ex ea excerpta: eiusdem geodaeſia, figurarum menſuram oſtendens. (pag. 592. 593 et 595.) — eiusdem poliorcetica, de geodaeſia, propoſitiones decem, eiusdem ſpiritalia, et de automatis fabricandis. — *Athenaei* aut diſertius *Philonis*, Athenienſis, de mechanicis, liber primus; *Bitonis* fabrica machinarum bellicarum; *Cteſibii*, aut *Heronis*, belopoeica, ex *Apollodori* poliorceticis excerpta; *Athenaei* liber II. de fabrica helepoleos, lib. III. IV. et V. *Iulii Africani* Κεστοὶ anonymus de fabrica et vſu quadrantis. (pag. 594.) — *Heronis* introductio geometrica. gr. (pag. 612.) — *Her.* defini-

definitiones geometricae. — *Athenaeus* et *Bito* de machinis bellicis; *Iuliani Africani* Ceſti, capp. 79 (pag. 617) — In bibl. vniuerſ. *Oxonienſis*, *Heronis* libri III. quorum primus continet 37 capp. 2) περὶ αὐτοματοποιητικῆς. 3) περὶ ϛατῶν αὐτομάτων· *Athenaeus* de machinis bellicis; *Bitonis* lib. de catapultis et aliis inſtrumentis bellicis; *Heronis* lib. de chiroballiſtrae conſtructione; *Heronis* Cteſibii lib. de telorum fabrica; excerpta ex *Apollodori* poliorceticis; *Iulii Africani* ceſti: tractatus de obſidione repellenda: παρεκβολαὶ ἐκ τῶν ϛρατηγικῶν παρατάξεων· *Leonis* Tactica; *Nicephorus*, imper. περὶ παραδρομῆς. (pag. 627.) — In aliis *Angliae* bibliothecis, *Athenaeus*, *Bito*, *Heron* et alii auctores, rem bellicam pertractantes. — item *Her.* de geometria commentarii, bis, eiusdem ſtereometrica et reliqua eius opera; *Iulius Africanus* de adparatu bellico: *Heronis* ſpiritalia cum figg. manu Angeli Bergitii, Cretenſis. — eiusdem Automata ſeu neuroſpaſtica. *Athenaeus*, *Biton*, *Apollodorus* et alii de machinis bellicis. (pag. 633. 634.) — *Heronis* varia opera, gr. ſcripta, eiusdem geodaeſia, gr. itemque excerpta ex illa; *Bitonis* liber de machinis bellicis; *Cteſibii* belopoeïca, (pag. 636 637.) — *Heronis* poliorcetica, graece; *Athenaeus* et *Bito* de machinis bellicis; *Iulii Africani* ceſti; anonymus de re militari. (pag. 640.) *Harl.*]

In *horologium aquarium* huius Athenaei epigramma d) Antiphili [?] (ſine nomine auctoris licet) exſtat in anthologia IV. vlt. emendatum a *Salmaſio* ad Solinum pag. 637. edit. Pariſ. *Athenaeum* mechanicum et reliquos e codd. Palat. edere voluit cum verſione adoleſcentis, (an Salmaſii?) *Ianus Gruterus*. vid. dehortantem ob difficultatem negotii [vid. Sylburgii cat. MSS. gr. bibl. Palat. pag. 23. 123.] Ioſ. Scalig. epiſt. 420 ſqq.

II. APOLLODORVS, architectus, cuius praeter *Aelium Spartianum* in Hadriano cap. 19. et *Dionem Caſſium* lib. 69. pag. 789 ſq. meminit *Hero* iunior in praefat. ad librum de machinis bellicis, et *Tzetzes* Chil. II. v. 81. 91. [vid. *Lambec.* comm. de bibl. caeſ. VII. pag. 420 ſq. de codd. paullo ante diſputauimus.] Scripſit ad Hadrianum, imp. πολιορκητικὰ, ſiue de machinis obſidionalibus, nullos vetuſtiores ſcriptores laudans; ſed quales ipſe parandas machinas bellicas exiſtimaret, imperatori, per epiſtolam e) hoc requirenti, exponens, additis formis ſiue διαγράμμασι. Exſtat in iam laudata veterum mathematicorum collectione Thevenotiana pag. 13 — 48. Hunc Apollodorum deinde ab Hadriano interfectum narrat *Dio*, [lib. LXIX. cap. 4. p. 1152 ſq. tom. II. edit. Reimari, cuius not. conſules.] quod paullo impudentius quondam praeſente Traiano ipſum, nondum imperatorem, de operibus, ab Apollodoro factis haud ſatis perite diſſerentem, repuliſſet his verbis: *abi et cucurbitas pinge, nam tu haec quidem certe ignoras* f). Fuit tum temporis et alius architectus, quo Hadrianum vſum fuiſſe traditur a Spartiano, *Detrianus* nomine, pro quo Dexterianum vel Demetrianum legunt viri docti. Citat *Apollodori* poliorcetica *Fulu. Vrſinus* ad Caeſar. pag. 83. Antwerp. 1595. 8. poſt fragmenta vett. hiſtoric. et *Rigaltius* not. ad Onoſandrum pag. 75.

III. PHI-

d) Id tamquam ineditum produxit *Cangius* addendis ad Conſtantinopolin chriſtianam pag. 192. [conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſarea VII. pag. 446 ſqq.]

e) In exordio libri: ἀνέγνων σου Δέσποτα τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολὴν, καὶ μακάριος ἐγενόμην, ὅτι με κοινωνῆσαι ταύτης σου τῆς φροντίδος ἄξιον ἔκρινας.

f) Vid. Caſaub. ad Spartian. cap. 14. pag. 144. coll Reimaro ad Dion. Caſſ. II. pag. 1153. §. 41. *Harl.*

III. PHILO, Byzantius, circa annum vrbis Romae DCI. g) clarus, Demetrio Phalereo rerum Athenis potiente, laudatur a *Vitruuio* praefat. libri VII. inter eos, qui de machinationibus ſcripſerunt. *Tzetzes* vero duos hoc nomine memorans, Ἥρων καὶ Φίλων, Πάππος τε καὶ παῖς μηχανογράφοι· (ſed legendum eſt καὶ πᾶς, atque Pappus intelligendus,) Chil. II. v. 152. notat, eum meminiſſe Archimedis: etiam pag. 56. 67. 72. 77. meminit *Cteſibii*, Archimedis aetate clari, vt mox dicam. Hero Philonis Byzantii meminit libro II. automatopoeetici pag. 263. et de eodem argumento ſcripſiſſe innuit. Atque Philonis, architecti, qui Athenis armamentarium ſtruxit, impenſa et elegantia viſendum, mentio apud *Valerium Maximum* VIII. 12. vbi eloquentiam eius celebrat.

Exſtat in eadem illuſtris Theuenoti collectione Pariſienſi huius Philonis, mechanicorum, *liber quartus* pag. 49—78. ad Ariſtonem ſcriptus, et βελοποιικὰ ſiue ὀργανοποιικὰ h) tractans, cum tertius i) λιμενοποιικὰ docuiſſet, alius μοχλικὰ, vt conſtat e pag. 49. 59. 61. Primus liber inter alia duplicationem cubi tradiderat, vt ipſe teſtatur pag. 51 ſq. Vnus e ſequentibus, πνευματικὰ pag. 77. et alius περὶ ἐπιστολῶν τῶν κρυφαίως ἀποστελλομένων pag. 102. alius παρασκευαστικὰ k) de bellorum adparatu pag. 103. Pag. 50. laudat Polycleti ſtatuarii dictum, τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεσθαι, *rectum inter multos numeros minimo aliquo conſtare*, ibidem ſui temporis mechanicos, Alexandrinos praecipue regum φιλοδόξων et φιλοτέχνων fauore ſuffultos, hanc artem vſu et experientia maxime perfeciſſe teſtatur. Cum Alexandrinis artificibus diu ſe verſatum et in inſula Rhodo plures architectos familiares habuiſſe, ait pag. 51. Rhodi [*] ſe verſatum teſtatur quoque pag. 80 et 84. Chalcentonum ſiue Chalcotonum, a mechanico Cteſibio Alexandriae repertum, memorat pag. 56. 67. 72. Aerotonum ſiue ſclopetum, aëris vi iaciens tela, ab eodem Cteſibio inuentum et πνευματικὰ eius θεωρήματα pag. 77 ſq. quo loco ſe Cteſibii aequalem fuiſſe innuit. Κελτικῶν et Ἱσπάνων μαχαιρῶν mentio pag. 71. Catapultam polybolon, a Dionyſio Alexandrino Rhodiis conſtructam, refert pag. 73. [conf. *Alb. Ludou. Frid. Meiſteri* de catapulta polybola commentario, qua locus Philonis, mechanici, in libro IV. de telorum conſtructione exſtans, illuſtratur. Göttingae 1768. 4. et *Klotz* in act. litterar. vol. V. part. III. pag. 335. *Harl.*] — Philonis et aliorum celebrium architectorum et de architectonice ſcriptorum meminit *Auſonius* in Moſella v. 300 ſqq. [vbi vide interpr. in edit. Tollii pag. 396.]

Non hoc ſpernat opus Gortynius aliger, (Daedalus) *aedis*
Conditor Euboïcae, caſus quem fingere in auro
Conantem Icarios patrii pepulere dolores.
Non Philo Cecropius: *non qui laudatus ab hoſte* (Archimedes)

Clara

g) *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 131. adſignat aetatem illius A. M. 3852. Olymp. CLVI. 4. ante C. N. 151. V. C. 601. conf. *Voſſius* de diſciplina mathem. cap. 48. § 9. pag. 291. et de hiſtor. gr. III. pag. 318. *Harl.*

h) In msto Palatino, quo vſus eſt Meurſius, praefixum erat Βίτωνος, *Bitonis*, nomen. Sine nomine auctoris in codd. Lugd. Bat. et Andreae Schotti et Ant. Grimani apud Th. Bartholinum, quibus omnibus vti mihi licuit beneficio Io Grammii: itaque varias lectiones ex illis adſcripſi ad oram edit. Pariſ. in Athenaeo, Philonis quinto libro et Bitone. [Codices ſupra enarraui.]

i) Philetaerium ἐν λιμενοποιικοῖς laudat *Tzetzes* Chil. II. verſ. 87.

k) Qualia ſint παρασκευαστικὰ, vide ſis *Caſaubonum* ad Aeneae cap. 7. pag. 1727. et ad cap. 21. pag. 1750 ſq.

Clara Syracoſii traxit certamina belli.
Forſan et inſignes hominumque operumque labores
Hic habuit decimo celebrata volumine Marci (Varronis)
Hebdomas l): *Hic clari viguere* Menecratis *artes,*
Atque Epheſi ſpectata manus: vel in arce Mineruae
Ictinus; *magico cui noctua perlita fuco*
Allicit omne genus volucres perimitque tuendo.
Conditor hic forſan fuerit Ptolemaïdos aulae
Dinochares (alii, *Dinocrates.*) etc.

Liber quintus pag. 79—104. ad eumdem Ariſtonem, agit de modo conſtruendi turres, muroſque ac foſſas, et valla horreaque et praeparanda alia ad obſidionem vtique neceſſaria; pag. 83. memorat turres quinquangulares ac ferratas a Polyido, mechanico, repertas; pag. 86 ſq. de ciborum ac frumentorum generibus, in obſidionis tempus ſeruandis, diſſerit, et pag. 88. Epimenidios trochiſcos laudat, de quibus dixi lib. I. cap. 6. §. 5. Figurae, quas pag. 86. pag. 63. et alibi auctor addidiſſe ſe ſignificat, deſiderantur. Aegyptiorum ſtrategema, quo ſcalis ſcorteis muros vrbium, quas obſiderent, conſcendebant, exponit pag. 102. Miror, quod pag. 103. contra ius gentium ſuadet, frumenta et aquas veneno letifero corrumpere.

IV. Referri ſolet ad hunc ipſum *Philonem* libellus m) elegans περὶ τῶν ἑπτὰ θεαμάτων *de VII. orbis ſpectaculis*, quem e biblioth. Franciſci Barberini, ſed poſtrema parte capitis de templo Dianae Epheſiae et integro capite vltimo de Mauſoleo mancum primus e codice Vaticano in lucem edidit et verſione ſua notiſque illuſtrauit *Leo Allatius*, Rom. 1640. 8. Caput de templo Epheſii mutilum, cum verſione *Lucae Holſtenii*, qui hunc librum edere voluit, exſtat

l) *Hebdomas* operum mirabilium, *Scaliger* lect. Auſon. lib. I. cap. 4. Sed verius eſt, decimam hebdomadem Varronis intelligi.

m) *Vrbanus Chevraeus* lib. VIII. hiſtoriae orbis terrarum, gallice editae, quo de ſeptem miraculis copioſe diſſerit, cap. I. (tom. 4. pag. 290.) non adeo magni fecit hunc ſcriptorem, *qui ne nous dit presque rien de ſingulier, et qvi dans le fond n' eſt conſiderable qve par les remarqves de Leo Allazzi ſon interprete. Herodote, Diodore de Sicile, Strabon, Pline livr. 36. et quelques autres ont parlé de ces Merveilles du Monde plus exactement, et ſi je les puis profiteray de ce qv' ils ont dit.* — Nicetae locum de ſeptem orbis miraculis (θεάμασι) graece ex cod. MSto biblioth. Auguſtanae edidit *Hoeſchelius* ad calcem Philonis de ſeptenario pag. 42. 43. — Scholia graeca in carmina de ſeptem orbis miraculis citat *Allatius* p. 7. de Nilis. Conf. *Bedae* libellum, tom. I. pag. 400. *Caſſiodorum* VII. epiſt. 15. Epigramma *Antipatri* εἰς ναὸς lib. I. antholog. pag. 103. *Martial.* Spectac. epigr. 4. *Hygin.* fab. 223. incertum graecum, ab Allatio ad Philonem Byzant. pag. 22. editum, *Ampelium* cap. 8. Adpendiculam Vibii Sequeſtris pag. 163 ſq. edit. Franc. Heſſelii: *Villalpandum* tom. II. in Ezechiel. part. II. pag. 559. vbi cum templo Hieroſolymit. comparat. XIII. iambi in ſeptem ſpectacula apud Cedrenum pag. 81. (edit. Pariſ. pag. 170.) Septem mirabilia mundi ad calcem antiquitatum Ioſephi, Auguſtae Vindel. 1470. fol. coll. Fränckiſche Acta XIV. p. 87. *Maiolus* dierum canicular. pag. 949 ſqq. Apud *Montfaucon* in diario italico cap. XX. p. 272 ſq. in codice quodam graeco ſaec. XIII. in bibliotheca Baluzii, ſeptem orbis mirabilia hoc numerantur ritu: 1) Thebae Aegyptiacae; 2) Babylonis moenia; 3) Mauſoleum; 4) Pyramides; 5) Coloſſus Rhodius, quem quidam, etiam ibi, aiunt columnam aeneam eſſe 600 cubitorum; 6) Capitolium romanum; 7) templum Hadriani Cyzicenum. vid. Montfaucon.

exſtat tom. VII. theſ. Gronou. pag. 389. Recuſus deinde eſt Philo ex eodem cod. Vatic. Lugduni 1661. 8. cum verſione Dionyſii Saluagni Boeſſii in eius miſcellaneis, et inſertus ex Allatii edit. tomo VII. theſauri antiquitatum graecarum Gronouiani. *Allatium* in Philonis verſione non raro a ſenſu ſcriptoris aberrare, notat et vno alteroque exemplo demonſtrat *Io. Henr. Maius*, filius, libro II. obſeruationum ſacrarum pag. 14 ſqq. et *Boiſſius* quaedam rectius legit atque interpretatur, vt in limine ſtatim: καὶ τοῖς Ἠλείοις τῆς Ἑλλάδος ἐπιδημῆσαι, pro: καὶ τοῖς καλοῖς —. Meminiſ, *Colomeſium* ad Gyraldum pag. 493. ſuſpicari, quod Guilelmus Choul ea, quae in libro gallico de veterum Romanorum regione pag. (194.) 211. ex antiquo graeco auctore MS. acephalo refert de Coloſſo, Rhodio, ex praeſenti Philonis libello petierit. Sed alia ſunt, quae de Coloſſo a Philone traduntur, qui mihi vix ac ne vix quidem videtur ille mechanicus, cuius belopoeica paullo ante retuli; ſed potius aliquis e rhetorum numero non contemnendae aetatis, *Philo* forte *Heracleotes*, de quo dixi lib. I. cap. 22. §. 4. [in cod. Vindob. CXI. in tomo VII. Lambecii comm. *Philoni* tribuitur lib. de obſidione tum toleranda tum facienda.]

Fuit et *Philo* quidam geometra Tyanenſis, cuius meminit *Pappus* lib. IV. propoſit. 30. et longe antiquior *Philo*, *Athenienſis*, architectus, qui armamentarium, mille nauium capax, in Munychia exſtruxit, celebratum *Straboni* IX. pag. 395. *Plutarch.* Sulla p. 461. aliisque: et de eodem armamentario atque de aedium ſacrarum ſymmetriis ſcripſit, teſte *Vitruuio* praef. libri [?] ſeptimi. Confer *Franciſcum Iunium* in catalogo artificum, et egregii *Hemſterhuyſii* notas ad haec Pollucis X. cap. 15. ἐν γοῦν τῇ τοῦ νεὼ ποιήσει, ἣν Φίλων ἢ Θεόδωρος (al. Ἀπολλόδωρος) συνέθηκε, γέγραπται. De *Philone Byzantio* ſe, ait Allatius, plura dixiſſe in diatriba de Philonibus, ſed ea lucem non vidit. [De *Philone Byzant.* vid. *Montucla* I. pag. 278. de *Philone Gadar.* magiſtro Spori, ibid. pag. 329 et pag. 312. de *Philone Tyanenſi*, qui ſcripſit περὶ πληκτοειδῶν, implicantium et aliarum varii generis ſuperficierum. vid. Heilbronner pag. 385.]

V. BITO, qua patria, incertum, ad Attalum [n]), regem, de conſtructione bellicorum inſtrumentorum ex diuerſis antiquioribus mechanicis ſcripſit, teſte Herone iuniore praefat. ad librum de machinis bellicis. Laudat Heſychius in Σαμβύκη, et forte *Aelianus* Tactic. cap. I. laudans Bitonis Εἰσαγωγάς.

Exſtant eius κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν, MS. ..... τιςῶν, *conſtructiones bellicarum machinarum et catapultarum*, pag. 105—120 in collectione Theuenotiana. Dicatus liber Attalo, regi: nam initio libri pro verbis ὦ πάλαι vel πάλλα βασιλεῦ legendum cum Lambecio [lib. VII. pag. 242. vbi de codice et Bitone diſſeritur.] ὦ Ἄτταλε βασιλεῦ, atque ita in codice ſuo reperit *Tho. Galeus*, vt teſtatur in diſſ. de ſcriptis mythologicis pag. 45. Fragmenta quaedam publicauit Rigaltius ad Onoſandrum. Vtrum vero Attalum I. innuat, qui Pergami regnauit ab Olymp. CXXXIV. 4. ad CXLV $\frac{3}{4}$. an vnum e poſterioribus duobus Attalis ab Olymp. CLV $\frac{2}{3}$. et Olymp. CLX. habenas regni gerentibus adloquatur,

n) In *Montfauconi* biblioth. Coisliniana pag. 177. pro ὦ πάλαι βασιλεῦ legendum ὦ Ἄτταλε. Ibidem ex *Bitone* mutam adfert iconem *gruis*, qualis eſt in Athenaeo pag. 12.

adloquatur, haud liquido conſtat, etſi primum illum libenter intellexerim. [*Voſſ.* de ſcient. mathem. cap. 48. §. 22. pag. 295. adgregat Bitonem ſcriptoribus incertae aetatis. *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. I. pag. 362. fauet ſuſpicioni Fabricianae et aetatem Bitonis collocat in imperio Attali I. circa A. M. 3757. ante Chr. n. 227. *Saxius* in Onomaſt. I. p. 108. ponit annum aetatis, A. M. 3764. Olymp. CXXXIV. 4. ante C. N. 239. A. V. C. 513. *Harl.*] — Non procul ab initio libri Biton deſcribit machinam petrariam, Rhodi fabricatam a Charone Magneſio, aliam pag. 107. Theſſalonicae conſtructam ab Iſidoro Abydeno, et p. 108. Helepolin, quam Alexandro M. compoſuit Poſidonius, Macedo: tum pag. 110. Sambucam Damii Colophonii, et pag. 111. γαςραφέτην a Zopyro, Tarentino, Mileti confectam, p. 113. et aliam ab eodem elaboratam Cumis in Italia. *Bitonis* πολιορκητικὰ laudat *Hero* cap. 25. [codd. notitiam ſupra iam ſuppeditaui.]

Opticorum ſuorum meminit Biton in extremo paginae 108. ἔϛι δὲ καὶ τοῦτο μεθοδικὴ θεωρία, ἣν διήλεγμαι ἐν τοῖς ὀπτικοῖς.

VII. HERO, Alexandrinus, *Cteſibii* o), Aſcreni, qui Ptolemaei p), [☞] Philadelphi et Euergetae I. temporibus Alexandriae floruit, diſcipulus q) et mechanicus inſignis, in philoſophia

o) De hoc *Cteſibio*, mechanico, eiusque repertis meminere *Vitruuius* praefat. VII. et IX. 9. X. 12. *Plinius* VII. 37. *Athenaeus* IV. pag. 174. et XI. pag. 497. *Athenaeus* alter de machinis bellicis pag. 8. *Philo* in belopoeicis p. 56. 67. 72.

Scripta quoque huius Cteſibii olim fuere. Vitruuius lib. I. cap 1. *Item qui Cteſibii et Archimedis libros et ceterorum, qui eiusdem generis praecepta conſcripſerunt, leget, cum iis ſentire non poterit, niſi his rebus a philoſophis fuerit inſtitutus.* Idem praefat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *vti Diades, Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius* etc. Athenaeus IV. pag. 174. Τρύφων δ᾽ ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν συγγράψαι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον τὸν Μηχανικόν. Athenaeus alter pag. 8. de machinis bellicis: Κτησίβιος δὲ ὁ Ἀσκληνὸς (MS. aliud Ἀκρηνὸς, Caſaubonus IV. 23. ad Athenaeum Ἀσκρηνὸς, Meurſius in bibl. graeca Ἀσκραῖος.) ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μηχανικὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. Hero iunior de machinis bellicis cap. 23. *Quemadmodum Aſcraeus Cteſibius Heronis, Alexandrini, Magiſter in ſuis commentariis declarauit per huiusmodi machinam.* [vid. ſupra, §. I.] Apud *Caſſiodorum* VII. 5. variar. epiſt. ſuſpicor, *Cteſibii* nomen reponendum eſſe pro *Metrobio. Archimedes quoque, ſubtiliſſimus exquiſitor, cum Metrobio tibi ſemper aſſiſtant.* Cteſibium citans *Turnebus* II. 4 ſq Aduerſar. Heronem intelligit, codicem Belopoeicorum manu exaratum nactus, quae Cteſibio malunt tribuere viri quidam docti: [et in aliis codd. tribuitur Cteſibio.]

p) Ex Hedyli epigrammate apud *Athenaeum* XI. pag. 497. *Salmaſius* pag. 638. ad Solin. et *Franciſcus Iunius* in catalogo artificum pag. 57. colligunt, Cteſibium μηχανοποιὸν vixiſſe tempore Ptolemaei, Philadelphi. Philadelphus obiit Ol. CXXXIII. 3. ante Chriſtum 248. Miror, *Athenaeum* IV. pag. 174. ſcribere, quod Cteſibius Hydraulidis inuentor fuerit ſub Ptolemaeo Euergete ſecundo, (qui coepit regnare Olymp. CLVIII. 2.) et Aſpendum incoluerit. Atqui meminit Cteſibii Athenaeus, mechanicus, qui ſcripſit circa Olymp. CXLII. Pro Aſpendo Alexandriam legit Caſaubonus. *Fabric.* — Fuit inuentor Hydraulidis et organorum hydraulicorum. vide cel. *Wernsdorf* praefat. ad Publii Optatiani organon, in Poetis lat. min. tom. II. pag. 395. *Forkel* Geſchichte der griech. Muſik I. pag. 46 et 475. *Harl.*

q) Magiſtrum Heronis Cteſibium vocat Hero iunior loco paullo ante adducto. Num pater quoque fuerit, vt Franciſco Iunio viſum pag. 57 et 95. catalogi artificum, dubito. Fuere et alii *Cteſibii.* [vid. ſupra in vol. III. pag. 515.] *Fabric.* — De *Herone* vid. *Voſſium* de ſcientiis mathem. cap. 27. §. 8 pag. 115. et cap. 48. §. 8. pag. 298. eumque poſt Archimedem et Athenaeum ponit. *Saxius* in Onom. lit. I. pag. 116. collocat eius aetatem in A. M. 3786. Olymp. CXL. 2. ante C. N. 217. V. C. 535. conf. *Io. Andreae Schmid* (iunioris)

ſophia vero, vt Bernhardino Baldo in Heronis vita obſeruatum, Epicurum maxime probans, ſcripſit, quae exſtant: [de codd. ſupra egi.]

Χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, *de conſtructione et menſura manubaliſtae* fragmentum. Graece primus edidit Bernhardinus Baldus, et ſine verſione ſubiecit Belopoeicis, de quibus mox. Graece deinde ac latine cum figuris, in aes inciſis, ediderunt Pariſienſes, neſcio, quo interprete, inter mechanicos, luculentis, vt dixi, typis editos p. 115 — 120.

Barulcus ſiue *de oneribus trahendis* libri III. Arabice a Iac. Golio ex oriente adlati ſunt, nondum editi in lucem. *Fabric.* — vid. *Conring.* de ſitu Helmſtad. p. 4. *Benzel.* — Inſcriptio eſt: *Barulcus Heronis*, ſiue operis de leuandis rebus grauibus libri tres, quos ex graeca lingua in arabicam transferri iuſſit Achmed Muſtaſimides, imperii babylonici ſummus princeps, interpretationi praepoſito *Coſta, filio Lucae Heliopolita*, de quo egit *Anton. Brugmans*, Prof. philoſ. et mathem in vniuerſitate Groningenſi, in ſpecimine mechanicae veterum per mechanicam recentiorum plenius expoſito, et ſocietati doctrinar. Gottingenſi oblato: cuius ſumma exhibetur in ephemerid. litter. Gotting. plag. 63. a 1785. pag. 625 ſq. De *Coſta* vid. *Caſiri* bibl. etc. I. pag. 419. *Herbelot.* in bibl. orient. pag. 964. b. citat arabicam Heronis machinarum bellicarum verſionem. *Harl.*

Βελοποιικὰ, ſiue vt alii Βελοποιηκὰ, ſiue vt rectius Eutocius ad Archimedis II. de ſphaera ac cylindro vocat βελοποιητικὰ, *de telis conficiendis* [☞] *iaculandisque liber.* In *Barthii* aduerſariis II. 12. pag. 76. vitioſe excuſum *belopenica. Rigaltius* ad Onoſandrum pag. 89 „in ſcidis msstis habui librum, aut potius libri partem aliquam, cui titulus Κτησιβίου βελοποιικὰ· multae ibi catapultarum aut balliſtarum, quae non ſaxa, ſed tela emittunt, ſpecies, hominibus vero noſtris nondum intellectae.“ [— Archimedi hoc opus in cod. Vindob. tribui, iam ſupra animaduerſum eſt in notitia codicum msstr. ſubſcriptio quidem, antiqua manu exarata, haec eſt: τέλος τῶν Ἀρχιμήδους βελοποιικῶν, τῶν ἐξηγηθέντων παρὰ Ἥρωνος Κτησιβίου. vid. Lambec. VII. comment. etc. pag. 437. *Harl.*] — Graece et latine cum verſione et notis *Bernardi Baldi*, qui vitam quoque Heronis adiunxit: [ſed codd. ad quos prouocat, haud nominauit,] Auguſtae Vindel. 1616. 4. et inter mechanicos, typis regiis excuſos, Pariſ. 1693. fol. pag. 115 — 144. notis Baldi ad calcem voluminis reiectis.

Πνευματικὰ, *Spiritalia* ſiue vt in bibl. Menarſiana pag. 35. video adpellari *ſpiritatiua*, vbi mst. graec. cod. *Heronis* et ceſtorum *Africani* memoratur, vti p. 48. *Athenaeus* de machinis, et *Apollodorus* de expugnandis vrbibus. Graece habuit *Heronis* πνευματικὰ *Marc. Meibomius.* vide ad Muſicos pag. 200. Ex *Frid. Commandini* verſione et cum notis, quae prodierant Vrbini 1575. 4. Pariſ. 1583. 4. et Amſtelod. 1680 4. r) figurisque in aes inciſis. Graece et latine exhibentur et inter mechanicos, Pariſiis excuſos, pag. 145 — 235. additis *Io. Baptiſtae Aleotti* quatuor theorematibus ſpiritalibus ex Italico latine conuerſis. Edita etiam ſunt Heronis Spiritalia ex Italica Aleotti verſione, Bononiae 1647. 4. Ferrariae 1589 4. italice per

ris) diſp. ſub praeſidio Rud. Chr. Wagneri habita diſp. de Heronis Alexandrini vita, ſcriptis et quibusdam inuentis, Helmſtad. 1714. 4. *Montucla* I. pag. 277 ſq. *Heilbronner* pag. 281 ſqq. et de *Cteſibio* pag. 278 ſq. *Lambecius* in comm. de bibliotheca caeſarea tom. VII. pag. 415 ſq. *Harl.*

r) Sed textum gr. notasque Commandini abeſſe edit. Amſtel animaduertit *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. I. pag. 260 ſq. *Harl.*

per *Alexandrum Georgium*, Vrbinatem, Vrbini 1592. 4. [item Bonon. 1647. 4. per Carol. Zenerum. — aliae verſion. Venet. 1595. et Io. Bapt. Portae Neapoli. 1605. 4. vid. *Paitoni* bibl. degli autori antichi gr. e lat. volgar. tom. II. pag. 24—27.] germanice, per *Agathum Cattonem*, Bambergae 1687. cum adpendice Salomonis de Cous. [Hirii verſionem gallicam memorat editor vett. mathematic. in praefatione, ſed alibi non inueni illius mentionem.]

Περὶ αὐτοματοποιητικῶν, de automatorum fabrica libri II. italice editi Venet. 1589. 1601. et 1661. 4. interprete *Bernardino Baldo*, cum eius animaduerſionibus, et praemiſſa diſſ. de artis mechanicae origine ac progreſſu. [vid. Paiton. l. mem.] Graece et latine cum verſione *D. Couturii* prodiere vna cum reliquis mechanicis Pariſ. 1693. fol. pag. 243—274. Ex his ſunt, quae ex Herone tum adhuc inedito producit *Gaulmin.* pag. 8. ad Euſtath. pag. 504. ad Theodor. Prodrom. et *Io. Rhodius* ad Scribonium pag. 99.

In bibliotheca Vindobonenſi, teſte Lambecio, occurrunt MSta Heronis *Dioptrica* ſiue liber *περὶ διόπτρας*, triginta fere foliis in quarto conſtans, cuius initium: *τῆς διοπτρικῆς πραγματείας πολλὰς καὶ ἀναγκαίας παρεχομένης χρείας. Fabric.* Enimuero *Kollarius* ad Lambec. VII. pag. 417 ſq. animaduertit clareque oſtendit, Heronis dioptrica in illo codice haud reperiri integra, vtpote quum inter illa triginta folia nouem fere integra, nullis tamen numeris notata, ſint vacua, quae manifeſto late patentem indicent lacunam; adde notitiam codd. msstor. ſupra datam, *Priſtley* hiſt. optices pag. 23. *Scheibel* Einleitung zur mathemat. Bücherkenntniſs, part. IX. pag. 267 ſq.

Fragmenta duo de *campeſtribus* et *Camario*, machinis bellicis, edita quidem ſunt a Bern. Baldo cum belopoeeticis; ſed in cod. Vindob. CX. non mediocriter diuerſe leguntur, obſeruante *Lambecio* VII. pag. 418. Exſtant quoque in Vindob. CXII. et aliis codicibus. *Harl.*

Perdita huius *Heronis* ſcripta ſunt:

Τὰ περὶ ὑδροσκοπείων libris IV. quos laudat *Proclus* in hypotypoſi aſtronom. pag. 42. et Hero ipſe in limine πνευματικῶν, qui περὶ ὑδρείων ἀροσκοπείων vocat. *Pappus* praef. libri VIII. περὶ ὑδρείων.

Μηχανικαὶ εἰσαγωγαί. *Eutocius* ad Archimed. II. de ſphaera ac cylindro.

Μηχανικῶν libri, quorum tertium laudat *Pappus* lib. VIII. pag. 488. Heronem in mechanicis et catapulticis citat idem lib. I. pag. 7.

Περὶ μετρικῶν. Eutocius ad lib. de circuli dimenſione.

Περὶ ζυγίων diuerſum opus ab automatis Heronis putat fuiſſe Bernardinus Baldus. Memorat *Pappus* praef. libri VIII.

Περὶ τροχιωδιῶν, *de rotulis. Pappus* lib. VIII. pag. 561.

Laudatur *Hero* ſubinde a Proclo ad Euclidem, Nazianzeno Orat. 10. vbi cum Euclide et Ptolemaeo coniungit, Heliodoro in Opticis, *ἀπέδειξε γὰρ ὁ μηχανικὸς Ἥρων ἐν τοῖς αὐτοῦ κατοπτρικοῖς.*

Fuit

Fuit et HERO ſecundus, mathematicus, ante medium ſaeculum a Chriſto nato quintum clarus, Procli, philoſophi, magiſter, teſte *Martino* in Procli vita cap. 9. *ἐπὶ δὲ μαθήμασιν Ἥρωνι ἐπέτρεψεν ἑαυτὸν ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, καὶ [?] τελείαν παρασκευὴν ἐσχηκότι τῶν κατὰ παίδευσιν ὁδῶν.* Confer Lambecium VII. p. 404. et *Küſteri* notas ad Suidam in Ὀλυμπιόδωρος. Huius vt opinor Heronis *ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν* (Nicomachi) laudat *Eutocius* ad Archimed. pag. 28. edit. Baſil. [conf. longam de illo et Suidae loco notam Lambecii a Kollario VII. pag. 98 ſq. adpoſitam et expoſitam.]

HERONEM tertium ſub Heraclio vixiſſe, contendunt viri docti. [*Saxius* in onomaſt. litt. II. pag. 72. eius aetatem adſerit a. poſt C. N. 623.] Sane Chriſtianus fuit et ſub Imperatoribus ſcripſit, teſtatur quoque in Geodaeſia, quam Barocius edidit, a Claudii Ptolemaei temporibus, ſcripſit ſub Antonino Pio, ad ſuam vsque aetatem ſtellas ſixas proceſſiſſe ſeptem graduum ſpatium, quod in 400. annis fieri obſeruat Albategnius. Vide *Ioſephum Blancanum* in Chronologia Mathematicorum pag. 54. cum eiusdem loc. mathemat. Ariſtotelis, Bonon. 1615. 4. et ex eo *Voſſium* cap. 48. de ſcientiis mathemat. §. 20. pag. 294. et *Gabr. Naudaeum* de ſtudio militari pag. 520. [*Heilbronner* pag. 397 ſq. *Montucla* I. p. 331.] Eius haec ſcripta feruntur:

De machinis bellicis liber, (in cuius cap. 23. antiqui Heronis mechanici mentio,) latine tantum lucem hactenus vidit e verſione et cum ſcholiis *Franciſci Barocii.* Venet. 1572. 4.

[Ex litteris cl. *Schow*, ad me Bononiae d. XIV. Sept. 1790. ſcriptis, in quibus de anecdotis *Bononienſibus* ex bibliotheca S. Saluatoris egit, ea, quae ſequuntur, excerpere et hic inſerere iuuat. „In cod. nr. DLXXXVII. ſaec. XVI. a Valeriano Albino, cuius Montfaucon in catal. librariorum meminit, exarato p. 162. tit. Ἥρων (n. tertius) Προοιμιον. Initium. Ὁσα *μεν των πολιορκητικων* rel. Agit nempe de *machinis bellicis*, cuius figurae in ipſo codice depictae ſunt. Huic libro adnexus eſt alter de *geodaeſia.* Hic codex Fabricio ignotus fuit, et procul dubio vnicus eſt, qui haec Heronis opera ſeruauit: codex enim archetypus, ex quo Valerianus Albinus cod. S. Saluat. exſcripſit, periit. Codicem S. Saluat. doctiſſimus Abbas *Mingarellius*, bibl. S. Saluatoris praefectus, de graecis et copticis litteris immortaliter meritus, deſcripſit, ſuumque exemplar mihi hac conditione dono dedit, vt illud, poſtquam textum eiusdem in lucem publicam protulerim, bibl. S. Saluat. reſtituam. Hoc exemplar cum ipſo codice S. Saluat. contuli, illudque ſumma diligentia exaratum eſſe deprehendi. Graecus *Heronis* textus verſioni lat. Barocii multum lucis adfundet, a qua multis in locis inſigniter aberrat. Hanc varietatem ipſe Mingarellius in margine MSti ſui diligenter notauit. Vt ſtilus Heronis in hoc opere cognoſcatur, initium prooemii adſcribam: *Οσα μεν των πολιορκητικων μηχανηματων ευτχερη και ευσεφικτα πεφυκεν, ειτε δια το ποικιλον και δυσδιαγνωστον της τουτων καταγραφης, ειτε δια το των νοηματων δυσληπτον, ἢ μαλλον ειπειν, ακαταληπτον τοις πολλοις. ὄντω* (ſic) *δε τη αγνωσια μονη περιληπτων, ὡς μηδ᾽ απ᾽ αυτης της των σχηματων θεσας* (ſic, pro *θεσεως*) *το σαφες κεκτημενων και ευληπτον ἅτε μη πασιν ουτων ευκολων τε και γνωστων, μητε μην προς κατασκευην και τεκτονευσιν ευχερων· μονων δε των ταυτα εξευρηκοτων και συγγεγραφηκοτων μηχανικων εις την τουτων εξαπλωσιν και σαφηνειαν δεομενων, οἷον τα Απολλοδωρου προς Αδριανον αυτοκρατορα συνταχθεντα πολιορκητικα, τα Αθηναιε προς Μαρκελλον εκ των Αγησιστρατου και ἑτερων σοφων προς πολιορκιαν εκτεθεντα ὑπομνηματα, τα Βιτωνος προς Ατταλον*

περι

περι κατασκευης πολεμικων οργανων εκ διαφορων συλλεγεντα πρεσγενεστερων μηχανικων, βελοποιϊκα και τα προς πολιορκιαν αντιμηχανηματα φυλακτικα τε και διατηρητικα, ἐπι τε συστασει και ἁλωσει πυλων διαφορα παραγγελματα· ταυτα κατα την παλαι συνταχθεισαν των ανδρων καθολικην τεχνολογιαν, ὡς τοις πολλοις νυν ἀπεξενωμενα παντη και δυσδιαγνωστα δια τε την ἐκ τȣ χρονȣ παραδεξαμενην ληθην, ἀλλ᾽ ὁτι και ασυνηθη κοινοις τυγχανει λογοις τα των επιστημων ὀνοματα. τη παρουσῃ βιβλῳ μη ἐνταξαι πρεπον ἐκριναμεν, ὡς αν μη της επιπολαζȣσης εν αὐτοις ασαφειας, τον νουν αντιπεριςπωσης προς ἑαυτην, και περι την των σαφων τις αὐτοινησῃ (ſic. leg. *αυτοιοησῃ*) *διαγνωσιν. Μονα δε τα Ἀπολλοδωρου, ἁπερ εις τελος διασαφησαντες, δι᾽ ἐπεργασιων και ἐπενθυμηματων συνεπεραναμεν, πλειστα και αυτοι συμφωνα προσευροντες και παραθεμενοι· ὁσα δε εκ των λοιπων σποραδην συνελεξαμεθα, εὐγνωστα και προς ἀληθειαν εὐκαταληπτα κοινης ἐννοιας αξιωματα κατα Ἀνθεμιον οντα, και απο μονου προβληματος και σχηματισμȣ καταλαμβανεσθαι δυναμενα, μηδεμιας διδασκαλιας ἡ ἑρμηνειας δεομενα, ἰδιωτειᾳ λεξεων και ἁπλοτητι λογου ὑφ᾽ ἡμων και αὐτα μεταποιηθεντα προς το σαφεστερον, ὡστε παρα των τυχοντων ευκολως και τεκτονευεσθαι και κατασκευαζεσθαι, τοις τον Ἀπολλοδωρου και ταυτα συμπλεξαντες* etc. Videmus ex hoc prooemii principio Heronis conſilium, qui Apollodori poliorcetica enarrat, variis a ſe et ex aliis adiunctis illuſtrationibus. Hunc Heronem cum Io. Lydo de *menſibus* aliisque in Germaniam tuam redux quam primum e tenebris producam." Hactenus humaniſſimus *Schow*, cuius liberalitati haec et alia debeo. *Harl.*]

Geodaeſia, quam [Montucla parui aeſtimat et] itidem latine vertit et ſcholiis illuſtrauit libroque de machinis ſubiecit Barocius. Graece nondum edita eſt: [vid. *Lambec.* VII. p. 399 ſqq. adde ſupra, codd. notitiam.]

Liber de obſidione repellenda et toleranda, *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκεμένης πόλεως ςρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι*. Sine nomine auctoris graece tantum editus Pariſ. 1693. fol. cum reliquis mechanicis ſcriptoribus, p. 317 — 364. Heroni tribuitur in codice Vindobonenſi, teſte Lambecio, [VII. pag. 431. Kollar. cuius notam *B.* conferes,] et multa ex Polybio, Arriano et Ioſepho ad verbum deſcripta exhibet.

Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν ςρατηγικῶν παρατάξεων περὶ τȣ̃ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν ςρατηγὸν etc. Sub Heronis nomine MStae in bibl. Vindobonenſi exſtant *Lambecio* teſte, [pag. 430 ſq. et 452.] quae Iulio Africano a Rigaltio in notis ad Onoſandrum et in gloſſario Tactico tribuuntur, in Barberina et aliis bibl. ſine nomine auctoris leguntur, teſte Naudaeo.

De vocabulis Geometricis ac Stereometricis, *Ἐκ τῶν τȣ̃ Ἥρωνος περὶ τῶν τῆς Γεωμετρίας καὶ Στερεωμετρίας ὀνομάτων*, graece, et ſeparatim latine cum primo elementorum Euclidis libro edidit *Conradus Daſypodius*, Argentorati 1571. 8.

Excerpta de menſuris ex Heronis [s]) *Geometria* graece ac latine cum verſione *Bernardi de*

s) Pro *Herone* male vocatur *Hieron* in Eliae du Pin biblioth. ſcript. eccleſ. tom. 19. pag. 277. edit. Amſtel. La lecture de ce monument ſeroit plus curieuſe, ſi les anciennes monnoyes etoient un peu plus connües, ou ſi le traducteur s'etoit donné la peine de nous apprendre quel raport elles ont avec les nôtres etc. Hiſt. Ouvrag. 89. Mai. pag. 235.

de Montfaucon vulgarunt Benedictini tomo primo Analectorum Graecorum, Pariſ. 1688. 4. pag. 308. 315. integram ex codice regio edere ob prolixitatem veriti. [vid. *Bandin.* cat. MSS. gr. Laurent. tom. II. pag. 15.]

Εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων, nondum quod ſciam edita, quae [ℙ] incipit: *καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος*, manu exarata apud me exſtat. Reſpondet huic libello introductio Heronis in Geodaeſiam, (a Geodaeſia, quam Barocius edidit, vtique diuerſa,) quam in bibliotheca Auguſtiſſimi imperatoris bis MStam, ſemel quidem aliquantum abbreuiatam et interpolatam occurrere teſtatur Lambecius. [VII. pag. 339 ſqq. aliud eſt initium in cod. gr. Veneto D. Marci. vid. catal. pag. 154.]

Heronis aſtronomica laudat *Iſ. Voſſius* ad Catull. pag. 302.

Fuere et alii Herones veteribus memorati, quos perſequutus erat ſingulari diatriba de Heronibus Leo Allatius, ſed quae lucem nunquam vidit. Mihi praeter iam dictos hi obſeruati ſunt:

Hero, Alexandrinus, Cynicus quem laudat Nazianzenus Orat. 23. licet Hieron. de ſcript. Eccleſiaſt. nomen Heronis falſo adſcriptum et Maximi Cynici laudes illa oratione contineri obſeruauit. vid. etiam *Cotelerii* notas ad tom. II. monument. eccleſiae graec. pag. 640.

Hero, Athenienſis, Orator, cuius *τὰς ἐν Ἀθήναις δίκας κεκριμένων ὀνομάτων* libros III. *ἐπιτομὴν τῶν Ἡρακλείδου ἱστοριῶν* et alia ſcripta Suidas memorat. [conf. *Kollar*. ad Lambec. VII. pag. 98 ſq.]

Herones duo ſcriptores inſignes de chirurgia, quos laudat *Celſus* praef. libr. VII. *Fabric.* — Illorum alteri inſcriptum fuit *collyrium pſittacus* apud *Galenum* compoſ. ſec. loc. lib. IV. cap. 7. vnde repetiit *Actuarius* meth. med. VI. cap. 5. adnotante *I. Henr. Inglero* in biblioth. ophthalmicae ſpecimine primo, Hamburgi 1683. pag. 43. *Harl.*

Hero, Luculli libertus, *Plin.* H. N. 35. cap. 18.

Hero, ex *σκυτοτόμου* ſiue ſutore philoſophus a Theone pag. 78 ſq. progymnasm. memoratus.

Hero, *Antiochenus* poſt Ignatium epiſcopus, cuius ad eum fertur epiſtola.

Herones, Chriſti martyres, de quibus Euſebius.

[*Hero* perſonatus, i. e. *Maximus Cynicus*, de quo ſupra in vol. III. pag. 520. vid. *Fabric.* B. Gr. VII. pag. 517. et *Kollarius* in ſupplem. I. ad Lambecii comment. pag. 147 ſq.]

Hero, Alexandrinus, monachus, de quo Palladius Lauſiaca p. 81 et 125. edit. Meurſii.

Hero, Thebanus. Caſſian. II. 5. collat. Niceph. X. 29.

His addes denique *Heronem*, quem viginti libros de re ruſtica ſcripſiſſe, totidem fere verbis et ex iisdem auctoribus, ex quibus Geoponica collecta ſunt, teſtatur *Gyraldus* lib. de re nauali tom. II. Opp. pag. 650. Meminit huius *Heronis* etiam *Guil. Philander* ad Vitruvium II. 4.

VII. Praeter

VII. Praeter iam dicta Athenaei, Apollodori, Philonis, et Bitonis ſcripta, ſiue ex illis excerpta de machinis bellique atque obſidionum adparatu, et Heronis de manubaliſta, tum Heronis Belopoetica, Spiritalia et Automata, quae graece et latine cum verſione latina Valeſii, Cotelerii, Coturii, Iuliani Puchardi, Commandini etc. et figuris in aes incisis ediderunt Pariſienſes: Eadem Thevenoti collectio pag. 275 — 316. ſed graece tantum exhibet Opuſculum in capita LXXVII. diſtinctum ſub titulo: IVLII AFRICANI κεστοί t)· ſed neutiquam eſt opus illud [tot.] Africani integrum, quod ſub Ceſtorum titulo Alexandro Mammaeae ab Africano dicatum conſtabat libris u) IX. vt tradit *Syncellus* pag. 359. licet *Photius* cod. XXXIV. libros XIV. vel *Suidas* in Ἀφρικανὸς [et *Eudocia* in Violario pag. 73.] atque ex eo auctor recens ſcholiorum graecorum ad Anthol. epigramm. lib. VII. pag. 610. plane libros XXIV. numerent. In hoc opere, cuius *Euſebius* quoque VI. 31. Hiſt. eccleſ. et *Nicephorus* IV. 21. meminerunt, Africanus *ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν* admirandas *δυνάμεις* complexus fuerat, vt teſtatur Syncellus, et adparet e fragmentis, quae ex Africano in Hippiatricis et Geoponicis v) occurrunt, et quae in *Mich. Pſelli* libro inedito *θαυμασίων ἀκουσμάτων ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν* obuia, publici iuris fecit *Lambecius* commentar. pag. 222 — 224. [pag. 472 — 474 edit. Kollarii, cuius notas conferes.] Suidas: *ἐστὶ δὲ οἱονεὶ φυσικὰ ἔχοντα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γραπτῶν τινων χαρακτήρων ἰάσεις τε καὶ ἀλλοίων ἐνεργειῶν.*

At enim haec, quae ſub nomine *κεστῶν* Africani Pariſiis prodiere, atque de re militari potiſſimum w) rebusque variis et inuentis, ad eam felicius gerendam repertis, atque partem ex medicorum, chemicorum, magorum, phyſicorum et geometrarum officina petitis, diſſerunt, inſtruuntque duces et milites, et cap. XXV ſq. pag. 298 ſq. quaedam adſpergunt rem ruſticam ſpectantia, qualia etiam in Geoponicis leguntur: Haec inquam non ſunt ipſum Africani opus, ſed excerpta ex Africani Ceſtis et aliis ſcriptoribus, ſiue antiquioribus, vt Aenea Tactico, e quo integra capita deſcripta pridem notauit Caſaubonus: ſiue etiam quibusdam longe iunioribus, vt tum alia x) ad oram paginae a me notata loca videntur innuere, tum Beliſarii

t) Κεστὸς Veneris acu picta zona, de qua Euſtath. ad Iliad. ξ'. 214. Idem ad Iliad. γ'. pag. 323. *κεστὸν* interpretatur *κεντητὸν καὶ ποικίλον.* Itaque Iulius Africanus libros ſuos, quibus de variis argumentis ex variis ſcriptoribus plurima collegerat, inſcripſit *κεστὰς*, quaſi *στρωματεῖς* atque *Varias et amoenas lectiones* dixerit. Vtitur ipſe hoc vocabulo pag. 297 b. *τί δὲ θαῦμα εἰ καὶ τοῦτο παρὰ Χαρίτων ἔλαβεν ἡ Ἥρα καὶ γὰρ παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τὰς κεστὰς ἐδανείσατο* Dicti etiam ſunt *ceſti* lora, quibus pugiles ſolebant manus et brachia innectere, quo fortius ferire poſſent, vt videre eſt in antiqua imagine apud Guil. Choulium libro de balneis et exercitationibus veterum pag. 18. Confer, quae viri docti ad Virgil. V. Aeneid. v. 69. et Rigaltium ad Onoſandrum pag. 24 ſq. 37. *Stephanium* ad hiſtor. Saxonicam Io. Grammatici lib. III. fol. 84 ſq.

u) Male XIX. excuſum in *Tillemontii* Mem. eccleſ. tom. III. parte II. nota 1. ad Vitam Africani edit. Bruxell.

v) Conf. *Needhami* et *Niclaſii* prolegomena ad Geoponica, pag. XLV ſqq. vbi varia de Africano docte diſputantur. *Harl.*

w) Caſaubonus ad Aeneae cap. 7. teſtatur, in quibusdam codicibus inſcribi *πρὸς πολεμίους παρασκευαί*· in aliis *πολεμικῶν παρασκευαί.*

x) *Καὶ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοὶ* p. 291. capite δ'. *ἐχρήσατο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύρμος ὁ Σκύθης, καὶ Βαρδησάνης ὁ Πάρθος, τάχα δέ που καὶ πλείονες. εἶδον καὶ αὐτὸς Ἐναγκάρου τοῦ Βασιλέως [καὶ] Μάννου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ πολλάκις πειράσαντος ἐμοῦ ὑφηγησαμένου* etc. pag. 300. capite κθ'.

Beliſarii [y]) mentio aperte docet. [⁊] Ex libro *quinto* et *ſexto* Ceſtorum repetita, quae in bibliothecis Vaticana, Palatina, Barberina, Farneſiana, Monachienſi et regia atque Colbertina Pariſ. et in aliis Germaniae, Belgii et Angliae bibliothecis reperiuntur, notat *Gabriel Naudaeus* II. 8 de ſtudio militari, cap. 8. pag. 520. Corruptiſſima autem in MStis codicibus reperta ſunt haec excerpta, prioribus maxime capitibus, quamobrem nulla etiam latina verſio addi potuit, licet eruditiſſimus Io. Boiuinus [z]) in ſuis caſtigationibus, ad calcem voluminis adiectis, innumera loca feliciter reſtituerit atque illuſtrauerit [aa]). Quoniam vero inter vulgaria quaedam atque inepta in hoc opuſculo leguntur alia etiam digna notatu, et vix ac ne vix quidem alibi obuia, optandum eſt, vt in meliores et emendatiores codices incidant viri docti, quibus ad interpretationem huius opuſculi excitentur. Exſtant ſane in codicibus etiam [Caeſarianis, teſte Lambecio aliisque, quos excitaui in notitia codd.] it. Bodleianis, e quibus deſcriptum memini me videre Lipſiae apud clariſſ. amicum noſtrum Godfridum Olearium, ſed, ni fallor, deerant prima capita XXIX. Non dubito, alia exemplaria in Italiae poſſe inveniri bibliothecis, in quibus pridem ea euoluit Politianus cap. 15. Miſc. et *Rigaltius* ad Onoſandrum pag. 26. 23. 27 ſq. 45. 84. Habet et Leidenſis biblioth. inter libros Iſ. Voſſii; quemadmodum bina occurrunt praeterea Vindobonae in theſauro librario potentiſſimi imperatoris. Fuit etiam in biblioth. *Scorialenſi*, teſte *Alex. Barnoëtio*, qui de illo, *neſcio*, inquit, *an tantum boni opus illud contineat, quantum continet mali: praeterquam enim quod ſequioris aeui, adeoque ſtili ſit auctor ille, multa habet ſimilia tacticis Leonis, quaedam etiam ſuperſtitioſa, ac multa ridicula, vt de curatione per Abracadabra, quaedam mulomedica, falſa plurima. Fabric.* — In duobus codd. Leidenſibus Africano tribuitur lib. de modo defendendae vrbis obſeſſae.

Hic poſtliminii inſtar reducam, quae Fabricius noſter de *Iulio Africano* diſſeruerat lib. V. cap. 1. §. 3. pag. 268 ſqq. vol. V. Ita vero ille:

„*Sextus* [bb]) *IVLIVS AFRICANVS*, Syrus, ex Emaunte, ſub Antonino Helogabalo et Alexandro Seuero clarus [cc]), de cuius *Ceſtorum* libris dixi lib. III. etc. [qui eſt noſter locus.] Illa latine vertere coepit *Iulianus Puchardus*, ann. 1705. die XII. Decembr. a. aetat. 49 Pariſiis denatus; ſed non perfecit, neque interpretationem ſuam edere voluit: quod exiſtimaret, quaedam in illis obuia rectius vulgo ignorari. *Zachariae Lundii* commentarium mst.

y) Τοῦτο δὲ ἐποίει καὶ Βελισάριος, ἐπεὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλῆθος etc. pag. 309. b. capite ξϛ'. ποιοῦσι μὲν καὶ οἱ σύμμεροι Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἄραβες. pag. 310. capite ξη'. Videtur Chriſtianus ſcripſiſſe, quod legitur pag. 311. b. capite ο' de transfugarum non repudiando matrimonio, εἰ καὶ τιμῶσιν τὰ παρ' ἡμῖν θρησκευόμενα, ſi a *religione noſtra non ſint alieni.* Clauſula libri innuitur pag. 300. λήγέτω δὲ καὶ τόδε τὸ σύγγραμμα ὥς τι ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς διήγημα. Capite κθ'. ſiue 29.

z) Eiusdem *Boiuini* latina verſio fuit in bibl. Roſtgaardiana pag. 454. Daneſchioldiana p. 402. *Fabric.* Boiuin. noluit latine illud vertere, quum de *fontibus, veneno inficiendis*, agant, et his talibus, ne durante bello hoſtes doctos obtrectarent, quaſi conſultores regi ſuo, vt inficiatur communibus generis humani vſibus deſtinata aqua. Haec mihi Boiuinus. *Beazel.*

aa) Opus valde vitiatum nominat *Valcken.* in adnotatt. vberioribus ad Adoniazuſ. Theocriti p. 345. C. et pag. 346. A. notat, cod. Leidenſ. olim Voſſianum habere multa editis longe meliora. *Harl.*

bb) *Sextum* vnus vocat Suidas. *Fabric.* Σέκτος ſcribitur, forſan operarum vitio, ab *Eudocia* l. m. *Harl.*

cc) Circa ann. Chr. 221. vid. *Saxii* Onom. lit. I. pag. 352 ſq aut a. C. 228. vid. *Hambergeri* zuverl. Nachrichten tom. II. pag. 525 ſq. vterque plures citat, qui de Africano egerunt. *Harl.*

mst. in Africani ceſtos ſeruari, accepi Hafniae a Wolſio, regiae biblioth. cuſtode. In illis fragmentis cap. 29. auctor teſtatur, vidiſſe ſe Bardeſanem Parthum, quem diuerſum mihi eſſe perſuadeo a Bardeſane ſcriptore: [De quo paullo poſt ad §. IX. diſſeretur.] Nam et huic minus conuenit illa iaculando pingendi ſagittarumque ictibus formam eius, quem vellet, pulcre deſcribendi dd) ſollertia, quam in ſuo Africanus praedicat, et hic Parthus fuit, alter Babylonius. Denique qui ſub Antonino vixiſſe ſcriptorem docent Porphyrius et Euſebius, ſi Elagabalum, non, Marcum philoſophum intellexiſſent, perinde vt *Hieronymus* cap. 63. vbi de Africano diſſerit, nota quadam addita Antonini nomen diſtinxiſſent. [Africanus ſub Antonino Elagabalo et Alexandro Seuero clarus, ait Saxius l. c. argumento *Hieron.* de ſcriptor. eccleſ. cap. 63. ſiue quod Chronographiae ſuae opus, h. e. libros V. de temporibus ab orbe condito vsque ad A. C. 221. perduxit, ratiocinatore *Pagio* in critic. Baron. ad a. Chr. 220. nr. II. pag. 464. tom. II. ſiue quod Κεϛοὺς ſuos Alexandro, Iuliae Mammaeae filio, inſcripſiſſe dicitur.]

Africanum *de bellico adparatu* MS. de quo *Caſaubonus* ad Suetonii Caeſarem cap. 31. et *Salmaſius* epiſt. 123. ad Iſaacum Voſſium, intellige partem *Ceſtorum* Africani, tum adhuc ineditam, ſed poſtea graece Pariſiis euulgatam. Eodem refer, quod ſcribit *Gaſſendus* ad ann. 1622. Peireſcium *obtinuiſſe tum ex Vaticana, tum ex Ambroſiana Mediolanenſi exempla quaedam Africani aliorumque Tacticorum in gratiam Lud. Machaîti viri ſtrenui, auctorumque militarium et mathematicorum ſtudioſi.* Et quod librum ſeptimum Ceſtorum, qui eſt de re militari, habuiſſe MS. teſtatur Holſtenius apud *Morhofium* lib I. Polyhiſtoris pag. 69. Ex ceſtis etiam petita ſunt, quae ſub Africani nomine in Geoponicis et Hippiatricis graecis leguntur, ac fortaſſe noſtrum reſpexit *Fulgentius* III. 7. mythologicon, vbi Africanum iatroſophiſtam laudat. Certe in Ceſtis ἰατρικὰς et φυσικὰς δυνάμεις atque ἰάσεις contineri, iam olim Euſebius in Chron. et Suidas in Ἀφρικανὸς notarunt. Inter edita ceſtorum capita eſt etiam illud 57. περὶ κρυφίας ἐπιϛολῶν εἰσπομπῆς, quod laudat *Iſ. Voſſius* ad Iuſtini II. 10. quem vide etiam ad Catullum pag. 30. vbi de Africano quaedam erudite obſeruat, et inter alia adfirmat, ϛρατηγικῶν, quae ſuperſunt, fragmenta, conſtituiſſe ſextum ac ſeptimum ceſtorum librum." — Reliqua, quae ibi Fabricius ſcripſit, paullo poſt adferam. — Ceſtos Africani gallo-francice vertit *Guiſchardus: Les Ceſtes de Iule Africain, traduits pour la premiere fois d'un Manuſcrit grec.* vide tom. III. illius commentariorum: *Memoires critiques et hiſtor. ſur pluſieurs Points d'Antiquités militaires par Charles Guiſchard, nommé Quintus Icilius*, Berolin. 1774. 4. et 8. IV. voll. *Harl.*

Supereſt, vt referantur a me nomina ſcriptorum ſane paucorum, quos in iſthoc opuſculo memorari reperi:

Euclidis ϛοιχεῖα. pag. 295 b. Οἱ τῆς ἐγκυκλίȣ μετρίως ἐπήβολοι παιδείας τῶν Εὐκλείδȣ ϛοιχείων ἐπιπολὸν ὡς εἰκὸς ἐφήψαντο.

Homerus

dd) Quod ζωγραφῆσαι βέλεσιν vocat Africanus, apud Philoſtratum lib. II. de vita Apollonii cap. 28. pag. 81. dicitur σκιαγραφῆσαι βέλεσιν. Magisque admirandum hoc, quam quod in veteri inſcriptione apud Gruterum pag. D XIV. de Sorano Batauo: *emiſſumque, arcu dum pendet in aere telum ac redit, ex alia fixi fregique ſagitta.* Vel quod de Domitiano *Sueton.* cap. 19. *in pueri procul ſtantis praebentisque pro ſcopo diſpanſam dextrae manus palmam, ſagittas tanta arte direxit, et omnes per interualla digitorum innocue euaderent.*

Homerus pag. 292. b.

Ἰαμβεῖον ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέστερος πᾶσι τοῦ προπετοῦς ὁ ἀσφαλὴς ἡγεμών. pag. 278. Verſus ipſe exſtat apud *Suetonium* Auguſto cap. 25. *Ἀσφαλὴς γὰρ ἔστ' ἀμείνων, ἢ θρασὺς στρατηλάτης.*

Neptuniani Phyſica pag. 301. b. *φιλοπονῶν περὶ τὴν τοῦ παρόντος συγγράμματος ἔκθεσιν, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτουνιανοῦ Φυσικοῖς* etc.

Οἱ Κυντίλιοι. pag. 301. b. Quinctilii fratres, qui ſub Commodo, imp. clari ſcripſerunt de re ruſtica.

Eumdem fuiſſe *Sextum* ee) *Iulium Africanum*, qui *Chronographiae* libros V. ff) ab orbe condito ad a. C. 221. ſcripſit, et Iulium Africanum, Ceſtorum ſcriptorem, credemus potius Euſebio, Photio, Syncello, et Suidae, hoc adfirmantibus, quibus Petauius, Voſſius, Labbeus, Lambecius, Wetſtenius, Tillemontius [Needham, Hambergerus, Saxius etc.] adſentiuntur; quam Ioſ. Scaligeri et H. Valeſii virorum licet maximorum coniecturis contra nitemur. Ceterum, [☧] quod Chronographiae et *κεστῶν* libros pro vno eodemque opere habuit *Petauius* XII. 40. de doctrina temp., hoc merito retractauit ipſe VIII. 2. auctarii diſſ. [Chronographiae pars fuit, non peculiaris liber *ἐπίτομος*, quando legitur in Euſebii Chron. *Ἀφρικανὸς ἐν ἐπιτομῷ*, vti Fabricius in nota mſta ad Suidam Baſileenſem apud *Niclas* ad Geoponica, prolegg. pag. XLVII. not. 5. docuit contra *Meurſium*, qui in biblioth. graeca pag. 1199. ex illo Euſebii loco ſingulare Africani opus, Ἐπίτομον, exſculpit. *Harl.*]

Alia de Africano eiusque ſcriptis apud accuratiſſimum *Tillemontium* tom. III. 3. Mem. eccleſ. pag. 115. et praeſtantiſſimum *Caueum* [tom. I. pag. 110 ſq.] in parte vtraque Hiſt. literariae lector euoluet, quibus ambobus in mentem venit ſuſpicari, quod Ceſtos forte ſcripſerit Africanus, nondum Chriſti ſacris initiatus: licet in altera parte Caueus malit ſubſcribere eorum ſententiae, qui ceſtos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius iudicare liceret, ſi opus ipſum exſtaret, quod paucis forte fragmentis exceptis, vt iam notaui, intercidit. Nam et Boiuinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. vsque ad 59. fere ad verbum ſint deſcripta ex Aeneae Tacticis, et ſexageſimum cum reliquis propter vocabula barbara et ſtili diuerſitatem, alium et recentiorem auctorem referant: e quibus illa *περὶ φυλάκων* pag. 315. Heronis forte iunioris eſſe idem eruditiſſimus Boiuinius coniicit. Ceterum Chriſtianos etiam *τερατώδη* ſectatos, ac ſuperſtitionibus ſatis craſſis quandoque deditos fuiſſe, ne ab haereticis priſcis Gnoſticis, Priſcillianiſtis etc. vel ex noſtra aetate ducam argumentum, vetera conuincunt exempla, et Geoponicon ſcriptor, (haud dubie Chriſtianus,) et Tryphonis, martyris, exorcismus inſectorum hortis vineisque noxiorum apud *Lambecium* VII.

ee) Sextum vocat Suidas in Ἀφρικ. et Σωσάννα. Neque adſentiendum viris doctis H. Valeſio ad Euſeb. pag. 127. et Labbeo I. de Script. eccleſ. pag. 659. qui *Ceſtum* dictum volunt a Ceſtorum opere.

ff) *Iam vero hiſtoriam tibi tradituri ſumus ex* quinto libro Africani, *ſcriptoris chronici:* — — *is quaecumque de noſtris regibus* (Armeniae) *narrat, ea depromſit vniuerſa ex tabulario* Edeſſae, *quae eſt* Vrha: *cuius quidem tabularii libri de fanorum hiſtoriis e* Neſibi *et* Sinope Pontica *fuere eo aduecti*, ait *Cheronenſis Moſes*, qui Africani hiſtoriam Edeſſae excerpſit, pag. 101. edit. Whiſton, Londin. 1736. vid. *Niclas* ad Needhami prolegom. ad Geoponicos pag. XLVII. nr. 5. *Harl.*

pag. 247. et plura eiusmodi non adeo inobuia futura ſi quis diligentius inquiſierit: inque his frequentata quaedam ſuperſtitioſa ita publice, vt conciliorum decretis prohibenda fuerint, de quibus *Brunus*, oratorii Ieſu presbyter, parte tertia libri, gallice ann. 1702. 12. editi, quem inſcripſit: *Hiſtoire critique des pratiques ſuperſtitieuſes qui ont ſeduit les peuples et embaraſſé les Savans.* Ex eodem Geoponicon ſcriptore recte colligas, Africanum Chriſtianum fuiſſe, quum Ceſtos ſcriberet, in quibus commendauit efficax aduerſus vini corruptionem remedium, ſi dolio inſcribantur θεῖα haec verba (Pſalm. XXXIV. 8.) *Guſtate et videte, quoniam ſuauis Dominus*, vel, ſi pomum, his verbis inſcriptum, proiiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανȣ. Ἀμήχανον τραπῆναι τὸν οἶνον ἐὰν ἐπιγράψῃς ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα· Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Καλῶς δὲ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον ȣ̓́τω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τὸν οἶνον. Plura huiuscemodi farinae ex Geoponicis infra libro VI. refero, vbi de Hippiatricis quoque dicturus ſum, quorum collectio et ipſa ex Africani Ceſtis quaedam habet adnotata, vti alius liber MS. Conſtantini Porphyrogennetae iuſſu, vt videtur, [?] collectus, de quo Boiuinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360. *Fabric.* Add. *L. El. du Pin* nouv. bibliotheque tom. I. pag. 115. *Stolle* Nachrichten von den Kirchenvätern, p. 134 ſqq. qui alios V. D. laudat, Ienae 1733. 4. — *Io. Fabric.* in hiſtoria biblioth. Fabric. part. II. pag. 379. et part. III. pag. 359. *Io. Chriſt. Neu* in acceſſionibus ad Wheari relection. hiemales, pag. 255.

Pergo, ea, quae Fabricius vol. IV. pag. 269 ſqq. de Iulio Africano ſcripſerat, hic adiicere.

„Praecipuum Africani opus fuit *Chronographia*, annorum 5623. ſiue libri V. de temporibus, ab orbe condito vsque ad a. Chr. 221. Olymp. 250. 1. Grato et Seleuco Coss. Ex quo, licet hodie deperdito, multa Euſebius in ſuo Chronico et Syncellus, Io. Malala, [qui octies eum citat, plerumque addito τȣ̃ σοφωτάτȣ epitheto,] Theophanes, Cedrenus aliique chronologi, atque in his auctor chronici paſchalis, quod Alexandrinum vulgo vocant, tum latino-barbarus ſcriptor excerptorum vtiliſſimorum ex Euſebio, Africano et aliis, quae Scaliger edidit ad calcem chronici Hieronymiani pag. 58 ſq. [Sed fragmenta Africani, Euſebii et Syncelli Scaliger confuſe poſuit; contra *Iac. Goarus* ſollicite diſcriminauit in ſua editione.] At enim liber *de diuiſionibus et generationibus gentium*, *Caniſio* tom. II. antiquar. lection. pag. 579. atque emendatius *Labbeo* tom. I. bibl. nouae MSS. pag. 298. editus latine, quem Iulii Africani eſſe ſuſpicati ſunt *Voſſius* III. de hiſtor. latin. part. IV. cap. 3. pag. 756. et *Sandius* ad Voſſium pag. 279 ſq. potius referendus eſt ad *Hippolytum*, Portuenſem, Africani aequalem. Quamquam Africani etiam Chronicon fuere, qui latine interpretarentur, et fortaſſe, vt *Dodwellus* diſſ. de ſucceſſione pontificum pag. 98. ex antiquo MS. latino chronici Euſebiani codice Mertonenſi colligit, antequam Euſebii chronicon verteret Hieronymus. Illi interpretes vel etiam librarii, aut qui deſcribendum ſibi Africani opus curauerunt, diuerſis deinde temporibus ad ſuam cuiusque, qua vixit, aetatem continuarunt feriem conſulum, aliaque pro ſuo quisque captu addiderunt vel omiſerunt interpolaruntue. Ceſtos Africani cum chronologia confundit *Petauius* XII. 40. de doctrina temporum, quod ipſe retractat VIII. 2. ad Vranolog. Africanum ἐν τοῖς χρονογραφίαις laudat etiam *Maximus* ad Dionyſii pſeudo Areopagitae epiſtolam IV. Alia veterum loca, Africanum laudantia, quoniam a viris doctis, Scaligero et Valeſio, ad Euſeb. Allatium ad Euſtath. Antiochen. pag. 5 ſq. Labbeo, Tillemontio, Cauco et Wetſtenio (in notis ad epiſtolam ad Origenem de Suſanna p. 148 ſq.) adlata ſunt, omitto.

Ex

Ex eodem Africani opere petita videtur, quam MS. in bibl. Vindobonenſi exſtare teſtatur *Lambecius* tom. V. pag. 297. [pag. 623. edit. Kollarii,] *διήγησις Ἀφρικανοῦ περὶ τῶν ἐν Περσίδι γενομένων διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* Incipit: *ἐκ Περσίδος ἐγνώσθη ἀπ᾽ ἀρχῆς ὁ Χριστός· οὐδὲν γὰρ λανθάνει τοὺς ἐν αὐτῇ νενομαθέας ἅπαντα φιλοπονοῦντας. Ὅσα γάρ κ. τ. λ.* Vide et Africani fragmenta apud *Lambecium* lib. I. pag. 141. et lib. III. pag. 59. [adde catal. codd. gr. Venet. D. Marci pag. 42. fin. et catal. bibl. Monach. Bauar. pag. 35.]

Etiam *acta martyrii Symphoroſae* filiorumque eius, ſub Hadriano paſſorum, in msstis codicibus Iulio Africano tribuuntur, et ſub eius nomine a Mombritio Mediolanenſi tom. II. act. Sanctor. et in poſtrema Surii editione ad 18. Iulii edita ſunt. vide Baronium ad Martyrolog. Rom. 18. Iul. *Et quidem fieri potuit,* inquit *Theodoricus Ruinartus*, qui iterum recudi curauit in actis ſelectis martyrum 20. in actis SS. Antwerp. ad d. XVIII. Iul. pag. 358. tom. IV. *vt in Africani libris de Chronographia inſerta fuerint.* Sed in temporibus a Chriſto nato longe breuiorem, quam in antecedentibus aetatibus fuiſſe, teſtatur *Photius* cod. XXXIV. Itaque, ſi verum eſt Euſebii, quod in iisdem actis additur, teſtimonium, quod Africanus acta martyrum, quotquot Romae et per Italiam paſſi erant, litteris conſignauerit, in alio opere, ac in Chronographia fecerit. [Enimuero, illa eſſe ſuppoſititia, demonſtrauit *Sam. Basnage*, Annal. tom. II. pag. 46 ſq.]

Denique *Hebed Ieſu* in catalogo librorum chaldaeorum nr. 15. adfirmat, exſtare *B. Africani, epiſcopi Emaus, commentarios N. T. et chronicon.* Sane *Origenes* pag. 244. epiſtolae de Suſanna Africanum laudat, vt *πολλὰς διατριβὰς ἔχοντα ἐν ταῖς ἐξετάσεσι καὶ μελέταις τῆς γραφῆς.* Et *Iulius* quidam ſubinde in catenis citatur, et in catena Corderiana in Ioannem vocatur Iulius Epiſcopus. Laudatur etiam Iulii commentarius in Ioannem a Moſe Barcepha, Syro, de paradiſo. [In *Nicetae* catena ſiue ſylloge interpretum Euang. Lucae ex Africano quaedam eſſe excerpta, ait *Montfaucon* in biblioth. Coisliniana pag. 63.] Confer *Paulli Colomeſii* de ſcriptoribus eccleſiaſticis paralipomena.

De *epiſtola ad Origenem* ſcripta de *Suſanna hiſtoria* et Origenis ad Africanum reſponſione, quae graece et latine exſtat, dictum eſt abunde in cap. de Origene. Meminere illius *Euſeb.* VI. 31. hiſt. *Hieronymus* in catalogo cap. 63. *Photius* cod. XXXIV. *Nicephorus* V. 21. et *Suidas* in Ἀφρικανὸς ac Σωσάννα. — [edita eſt illius

Epiſtola ad Origenem de Suſanna, cum initio reſponſionis Origenis, graece per *Dau. Hoeſchelium*, cum *Adriani* iſagoge in ſacras litteras. Auguſtae Vindelic. 1602. 4. — et cum reſponſione Origenis, gr. et lat. cum notis *Io. Rudolphi Wetſtenii*, cum Origenis dialogo contra Marcionitas. Baſil. 1674. 4. pag. 220. — Pars epiſtolae Origenis ad Africanum eſt in cod. Coislin. XXI. olim CCXXXVIII. teſte *Montfaucon* in bibl. Coislin. pag. 63. *Harl.*]

Ex *epiſtola ad Ariſtidem*, qua Matthaei et Lucae narrationes *de genealogia Chriſti* inter ſe conciliantur, profert nonnulla *Euſebius* lib. I. hiſtor. cap. 7. atque ex illo *Nicephorus* lib. I. cap. 11 ſq. et catena MS. in Lucam apud *Lambecium* III. pag. 62. Licet traditionem, ab Africano in illa epiſtola laudatam, pro ſuſpecta habeat *Dodwellus* pag. 38. ad Irenaeum. Laudat illam epiſtolam *Euſebius* iterum VI. 31. ac praeter Hieronymum, Photiumque ac Nicephorum V. 21. *Auguſtinus* II. 7. retractationum.

Quae Io. Trithemius ab Africano ſcripta refert *de S. Trinitate*, *de circumciſione*, *de Attalo*, *de Paſcha*, *de Sabbato*, nullus veterum, quod equidem ſciam, commemorat.

Commentum abſurdum de *Abdiae* Babylonici libris ex hebraico per *Eutropium*, neſcio quem, graece, atque inde a Iulio Africano latine verſis, et quae in Abdia ipſo lib. VI. cap. 20. de *Cratonis*, diſcipuli apoſtolorum, *libris decem actuum apoſtolicorum*, per Iulium Africanum latine translatis, leguntur, reiectum a me videre, ſi tanti eſt, licet in codice apocrypho noui teſtam. part. II.

Iulium noſtrum *Africanum*, Ceſtorum et Chronologiae ſcriptorem, in duo vel tres praeter rem diſtrahunt viri docti. In longe plures autem Hendreichius in pandectis Brandenburgicis. — Fuere tamen a noſtro diſtincti 1) *Iulius Africanus*, orator, quem concitatiorem, ſed in cura verborum nimium et compoſitione nonnumquam longiorem, ac translationibus parum modicum fuiſſe, ſcribit *Quinctilianus* X. 1. — 2) oratoris nepos, *Iulius Africanus*, de quo Plinius VII. 6. epiſt. 3) *Sextus Caecilius Africanus*, ICtus, et alter iunior, Papiniani diſcipulus, de quibus dixi in bibliotheca latina. Illud vero lepidum, quod Africanum poetam, coecum, ab Ennio laudatum, exſculpit *Hendreichius* ex Lactantii lib. I. inſtitutt. diuinar. cap. 18. quum ibi Lactantius adferat verſus Ennii, quibus loquens inducitur Scipio Africanus, iactansque clades, generi humano a ſe illatas, hisce verbis:

Si fas caedendo coeleſtia ſcandere cuiquam eſt;
Mi ſoli coeli maxima porta patet:

Quibus deinde Lactantius ſubiungit: *O quantis in tenebris, Africane, verſatus es, vel potius poëta,* (Enni!) *qui per caedes et ſanguinem patere hominibus adſcenſum in coelum putas.*" Hactenus Fabricius. *Harl.*

VIII. Claudit collectionem Theuenotianam tractatus, Caſaubono pridem ad Polybium et Aeneam lectus, atque in Barberina aliisque bibliothecis obuius, [vid. notitiam codicum ſupra datam,] atque a Pariſienſibus itidem graece tantum editus de obſidione toleranda et repellenda, neſcio cuius ſcriptoris; ſed, vt videtur, Chriſtiani, ſub titulo: ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι gg), καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι. pag. 316 — 330. et pag. 361 — 364.

E Polybio, Arriano, Polyaeno et Flauio Ioſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, iam ab editoribus adnotatum eſt. Archimedes εὐμήχανον σοφίαν laudat pag. 319. 326 ſq. Non valde antiquum eſſe patet, quod pag. 323. Ioſephum accenſet τοῖς παλαιοῖς. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi, iam ſupra dixi, §. VII. [vid. Lambec. et Kollar. VII. comment. de bibl. Caeſar. pag. 431. *Africano* tribuitur a Rigaltio et in cod. Leid. Anonymum poliorceticum vocat *Caſaubon.* ad I. 8. Aeneae.]

IX. Alios

gg) Eſt vocabulum militare, Iacobi IV. 6. *Plutarchus* in Pyrrho tom. II. edit. Oxon. pag. 466. ἀντιτάξασθαι μὲν ἐφοβήθησαν, in aciem procedere timuerunt. [conf. *Krebs* Obſſ. in N. T. e Ioſepho pag. 222. et quae ego notaui ad *Demoſthenis* orat. de corona cap. 88. pag. 547. *Harl.*]

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. de Polybio §. XI. breuiter perſequutus, hoc loco mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem iam praecepiſſet erudita accurataque Franciſci Iunii, filii, induſtria, catalogus locupletiſſimus architectorum, mechanicorum, pictorum aliorumque artificum, ſecundum ſeriem litterarum digeſtus, ſubiicitur editioni poſtumae librorum eius III. de pictura veterum, Roterod. 1694. fol. His pauca quaedam nomina e veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſeruaui poſſe accedere. In praeſenti vero vnum tantummodo locum ſupplementi loco adſcribam ex Africani ceſtis, de *Bardeſane* hh) quodam, Partho, qui tam probe calluit pictoriam et ſimul artem iaculandi, vt ictibus telorum potuerit imaginem eius, quem vellet, deſcribere, quod Africanus feſtiue vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* ſiue *τοξεύειν γραφὰς*, vel denique *γράφειν τοξεύμασι* ii). Verba eius haec ſunt pag. 301. *Ἦν δὲ ἄρα σοφὸς τοξότης* Βαρδησάνης *εἴπερ τις ἕτερος, εἶδα δὲ ἄνθρωπον τοξεύσαντα εἶα ζωγράφον. ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατάντικρυ ποτὲ ἔστησε νεανίαν* [?] *καλὸν καὶ εὔρωστον, ὃν καὶ γραφεὺς ἂν ἐξέκαμε μιμούμενος, προὐβάλετο δὲ τὴν ἀσπίδα ὁ νεανίσκος. τοῦτο γὰρ προσέταξεν ὁ* Βαρδησάνης, *ἐνδεικνύμενος τὴν τέχνην ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ δὲ οἷα ζωγράφος ἀγαθὸς τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τὴν ἀσπίδα, πρώτην μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἔγραφεν ὀρθοῖς βέλεσι κύκλον κεφαλῆς μιμούμενος. Εἶτα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς βολὰς, χειλέων ἁρμονίας, ῥυθμὸν γενείων, καὶ ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος ἠκολούθει τῇ τάξει τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ἐσεμνύνετο τοξικῇ γραφικὴν συλλαβὼν, καὶ γράφων τοξεύμασι καὶ τοξεύων γραφάς. Ἐθαυμάζομεν δὲ ὁρῶντες, ὡς πολεμικὸν ἐπιτήδευμα τὸ τόξευμα*

hh) Alius et antiquior fuit *Bardeſanes*, Babylonius, quem ſub Alexandro Seuero vixiſſe, (adeoque Africani fuiſſe aequalem,) male adfirmat *Voſſius* lib. IV. pag. 483. de Hiſt. graec. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum ſcripſiſſe ait aetate *πατέρων*· illud tamen latius accipiendum eſt, et Antonini tempora reſpicit, vt teſtatur *Porphyrius* ipſe fragmento de ſtyge, vbi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe *τὰς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀντωνίνου τοῦ ἐξ Ἐμησῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικνουμένου* Βαρδησάνῃ *τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικνουμένους*. Ex hoc loco colligitur quoque, eumdem eſſe *Bardeſanem*, qui de Indorum philoſophis, ſcripſit, teſte Porphyrio et Hieron. II. contra Iouinian. et qui dialogum de fato ad Antoninum, imper. edidit, de quo infra lib. V. Neque difficilia ſolutu ſunt argumenta *Friderici Strunzii* in hiſtoria Bardeſanis et Bardeſaniſtarum, quibus contendit, duos diuerſos fuiſſe. Sub Elagabalo Antonino vixiſſe contendunt *Grabe* I. ſpicilegii pag. 317. et *Dodwellus* IV. 35. diſſ. ad Irenaeum ex Porphyrii loco de Styge. *Fabric.* — Fabricio accedit *Iac. de Rhoer* ad Porphyrium de abſtinentia ab eſu animalium lib. IV. §. 17. pag. 356. *Porphyrii* illud fragmentum publicarunt primus *Andr. Schottus* ex cod. Auguſtini, in obſſ. human. pag. 229. et poſt eum *Luc. Holſten.* emendatius inter opuſcula Porphyrii Rom. 1630. pag. 148 — 153. ex cod. Vaticano. Poſt Holſtenium latine eum vertit *Tollius* in Fortuitis cap. 28. Emendatiorem tamen dedit locum cl. *Heeren* in Ioann. Stobaei eclog. phyſicar. et ethic. libris II. part. prima, (Gottingae, 1792. 8.) pag. 140 ſqq. et in notis accurate lateque diſſerit de *Bardiſane* et *Babylonio* et *Syro*, cuius nomen in haereticos hiſtoria haud obſcurum eſt. Oppugnat autem Fabricium et docet, a Bardiſane Syro plane diuerſum eſſe Bardiſanem Babylonium, quem ſequitur Porphyrius in fragmento citato, Voſſiique iudicio, illum Babylonium floruiſſe ſub Alexandro Seuero, adeoque centum circiter annos a Bardiſane Syro afuiſſe, ſubſcribit, et ſtatuit, *τὸν Ἀντωνῖνον, τὸν ἐξ Ἐμεσῶν* non eſſe Marcum illum philoſophum; ſed potius *Heliogabalum*, Alexandri Seueri anteceſſorem, qui, ex vrbe Emeſa ortus, quum imperator factus eſſet, Antonini nomen recepit. Concludit igitur, conſtitui inde aetatem ſcriptoris, Bardiſanis Babylonii, eamque vtique ad Heliogabali et Alexandri tempora cum Voſſio reiiciendam eſſe. *Harl.*

ii) De Gratiani, imper. *ſpiculis ſemper ferientibus deſtinata* dictum *τὰ Γρατιανοῦ βέλη φρένας ἔχειν*, *Cangius* ad Zonaram pag. 42.

τόξευμα ἦν, ἀλλ' ἦν τι καὶ τερπνὸν, καὶ κίνδυνος ἡδονῇ. Ὁ δὲ καταθέμενος τὴν ἀσπίδα εἶδεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἰκείου ὅπλου γεγραμμένον, καὶ ἔχαιρεν γενόμενος ϛρατιωτικὸν ζωγράφημα.

X. Concludam hoc caput indice ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria, petitum ex eodem *Franciſco Iunio* lib. I. de pictura veterum cap. 3. praeter quem de hoc argumento ſcripſere Aldus Manutius, Iulius Caeſar Bulengerus et Lud. Demontioſius, (qui exſtant recuſi tom. IX. theſauri Gronou.) tum Io. Schefferus, [Winckelmann, Buſching, Heyne aliique.]

Adaeus, Mytilenaeus περὶ ἀγαλματοποιῶν *de ſtatuariis. Athen.* Deipnoſoph. XIII. pag. 606.

Alcetas libro II. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων, *de iis, quae Delphis conſecrata.* id. XIII. pag. 591.

Alexis, poeta, fecit drama, inſcriptum: γραφή, *pictura.* Videtur autem fabulae iſtius argumentum ab argumento ſcriptorum, qui hic recenſentur, non plane abhorruiſſe; ſiquidem coniecturam facere licet ex eo loco, quem adduxit *Athenaeus* XIII. pag. 605 ſq. Id ipſum quoque ſentire licet de Pherecratis γραφεῦσι, *Pictoribus*, apud eumdem *Athenaeum* IX. p. 395. quemadmodum etiam de Diphili ζωγράφῳ, *pictore*, apud eumdem VI. pag. 230. VII. pag. 291. De Alexandridis denique ζωγράφοις apud *Pollucem* Onomaſt. lib. X. cap. 14. Plurima adhaec e Pomponii, (Comici latini,) *Pictoribus* loca paſſim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes ſcripſit de picturis antiquis, teſte *Fulgentio Planciade* lib. III. Mytholog. in Actaeone.

Antigonus, ſtatuarius, condidit volumina de ſua arte. *Plin.* XXXIV. 8. Idem XXXV. 10. alterius, vt videtur, Antigoni meminit, qui de pictura ſcripſit. Antigoni opus περὶ πινάκων *de Tabulis* memoratur *Laertio* in Chryſippo VII. 188.

Apelles de arte ſua ad Perſeum, diſcipulum, ſcripſit, vt eſt apud *Plinium* lib. XXXV. ſub finem capitis 10.

Ariſtodemus, Carius, operam ſingulorum, qui pingendi artem altius euexerunt, [P] litteris prodidit, ac ſimul recenſuit, quot reges vrbesque bene erga eam fuerint affecti. Teſtis Flau. Philoſtratus in prooemio iconum, qui Ariſtodemum artis pictoriae cauſa per quadriennium domi ſuae aluiſſe ſe teſtatur, ipſe clarus circa a. Chr. CCXX. vt infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων, *de pictoribus.* Harpocratio in Πολύγνωτος.

Calliſtratus in imaginibus, quae typis deſcriptae exſtant inter ſcripta Philoſtrati: de quibus infra ſuo loco.

Callixenus ſcripſit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφὴν, *pictorum et ſtatuariorum deſcriptionem.* Atque ex hoc Callixeni ſcripto refert *Photius* cod. CLXI. coaceruatum fuiſſe librum XI. excerptorum variorum Sopatri.

Chriſtodorus, Coptita, ſcripſit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ ἀγαλμάτων deſcriptionem ſtatuarum in gymnaſio Zeuxippo. Vide Suidam in Ζεύξιππος et Χριϛόδωρος. Haec

deſcriptio

deſcriptio ſupereſt hodie; ac legitur libro V. Anthologiae Epigrammatum Graecorum. [vid. infra in catalogo poetarum epigrammatariorum h. v.]

Democritus, philoſophus, ſcripſit *περὶ ζωγραφίης*. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Epheſius ſcripſit de templo Dianae Epheſiae. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenaeus XII. pag. 525.

[*Dauidis Durandi* hiſtoria picturae antiquae, Londini 1725. edita, recenſetur et laudatur in bibl. angloiſe, tom. XIII. pag. 225. *Heumann.*]

Duris Δοῦρις *περὶ ζωγραφίας de pictura.* Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων *ἐν ποτηριογλύπτῃ in poculorum ſculptore*, citatur a ſcholiaſte Theocriti ad verſ. I. Eidyllii ſecundi.

Euphranor Iſthmius pictor volumina compoſuit de ſymmetria et coloribus. *Plin.* XXXV. 11.

Hegeſander, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, *Hegeſander Delphus in commentario, quem perſcripſit de ſtatuis et imaginibus. Athen.* V. 210.

Hippias Eleus ſophiſta diſputauit de pictura et ſtatuaria, teſte *Philoſtrato* lib. I. de vitis ſophiſtarum.

Hypſicrates περὶ πινάκων de Tabulis, memoratur *Laertio* in Chryſippo VII. 188. Vide et infra in Xenocrate.

Iamblichus περὶ ἀγαλμάτων, de imaginibus (earumque cultu,) quod opus eius confutare adgreſſus eſt Io. Philoponus. De vtroque vide Photium.

Iuba (filius), rex Mauritaniae, ſtudiorum claritate memorabilior etiam, quam regno, vt eſt apud *Plinium* V. 1. Hiſt. ſcripſit *περὶ ζωγράφων* [?] *de pictoribus*, atque operis eius librum VIII. citat Harpocration in Παῤῥάσιος. Scripſit etiam *περὶ γραφικῆς de pictoria*, eodem Harpocratione teſte in Πολύγνωτος. Photius quoque in Sopatri variis excerptis citat *Iubae* librum ſecundum *περὶ γραφικῆς*, de *pictoria*. [vid. Memoir. de l'academ. Pariſ. des I. et B. L. tom. IV. pag. 457 ſqq.]

Malchus, Byzantinus, ſophiſta, ſcripſit *τὸν ἐμπρησμὸν τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Αὐγουστέου*, *Conflagrationem publicae bibliothecae et ſtatuarum Auguſtalis.* Suid.

Margeus. Auſonius Moſella:

Forſan et inſignes hominumque operumque labores
Hic habuit decimo celebrata volumine Margei
Hebdomas — — —

ad quae verba vide Eliam Vinetum.

Melanthius pictor *περὶ ζωγραφικῆς de pictoria. Laert.* IV. 18. in Polemone. [de quo loco vide *Ignatii Roſſii* commentatt. Laert. pag. 60 — 63.]

Menaechmus, ſtatuarius, ſcripſit de ſua arte. *Plin.* XXXIV. 8.

Menaechmus, Sicyonius, περὶ τεχνιτῶν *de artiſicibus. Athen.* II. pag. 65. XIV. pag. 635.

Menetor περὶ ἀναθημάτων *de donis ſacris. Athen.* XIII. pag. 594.

Menodotus Μηνόδοτος ὁ Σάμιος περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας, *de iis, quae viſuntur in Iunonis Samiae templo. Athen.* XIV. pag. 655. Quamquam Menodotum hunc nonnulla etiam de pictoribus ſcripſiſſe ex *Laertii* II. 108. diſcimus, vbi de variis Theodoris agit.

Pamphilus ſcripſit περὶ γραφικῆς καὶ ζωγράφων ἐνδόξων, *de pictoria et pictoribus illuſtribus.* Suid.

Paſiteles quinque volumina ſcripſit nobilium in toto orbe operum. *Plin.* XXXVI. 5.

Philoſtrati vtriusque imagines exſtant, de quibus infra lib. IV.

Polemon περὶ πινάκων, *de tabulis. Laert.* in Chryſippo VII. 188. περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων, *de tabulis Sicyoniis, Athen.* XIII. pag. 576. περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον, de pictoribus ad Antigonum, *Athen.* XI. pag. 474. Harpocration in Λαμπάς. Πολέμων ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. *Polemon, qui orbem deſcripſit, quatuor libros compoſuit de donariis in Athenarum arce,* vt teſtatur *Strabo* IX. Geograph. pag. 396. Videturque idem eſſe, ac ille, quem ſaepe [☞] nominat Clemens Alex. in protreptico, et *Laertius* lib. II. in Theodoro Atheo. Polemon περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. *Athen.* XII. pag. 529.

Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus.* Adfert ex eo quaedam *Stobaeus* cap. XXV. Eclogarum Phyſicarum. Ceterum is non tam de arte, quam de cultu ſimulacrorum ſcripſiſſe putandus eſt, vt Iamblichus quoque, de quo ſupra.

Protogenes pictor reliquit περὶ γραφικῆς καὶ σχημάτων βιβλία β'. de pictoria et figuris libros duos. Suid.

Sopatri liber XII. variorum excerptorum continebat plurima pictorum ac ſtatuariorum hiſtoriam ſpectantia. Vide, quae paullo ante de Callixeno, et Iuba rege dicta ſunt.

Theophanes περὶ γραφικῆς *de pictoria. Laert.* II. 104. in Theodoro Atheo.

Xenocrates ſtatuarius [et ſcalptor,] de ſua arte compoſuit volumina. *Plin.* XXXIV. 8. et rurſus XXXV. 10. Teſtatur idem, quod Antigonus et Xenocrates de pictura ſcripſere. Quamquam ibi forte *Hypſicrates* legendum ex *Laertio*, qui lib. VII. 183. in Chryſippo tres περὶ πινάκων *de tabulis* ſcriptores coniungens, Polemonem, Hypſicratem et Antigonum nominat. [*Xenocratis* nomen in gemma quadam, inter Socraticas, a Chiffletio editas, comparet: *Menagius* ad Laertium IV. 6. putabat, ibi repraeſentari Xenocratem, philoſophum, aſino inſidentem: ſed iam dubitauit *Perizon.* ad Aelian. H. V. lib. III. cap. 18. p. 245. edit. Abr. Gronou. Atque *Hermann Vlrich von Lingen* in minor. opuſculis, germanice ſcriptis, part. I. pag. 95. monuit, reuera exhiberi Silenum cum thyrſo, aſino inſidentem, et nomine addito indicare ſcalptorem, artificem noſtrum. adde notam ad vol. III. pag. 191 ſq. *Harl.*]

CAPVT

CAPVT XXV

DE MONVMENTO ADVLITANO PTOLEMAEI EVERGETAE, ET DE COSMA INDICOPLEVSTE.

I. *Monumentum Aduliticum ſiue Adulitanum.* II *Coſmographia Chriſtiana, lecta pridem a Photio ſine nomine auctoris, quod doctiſſimo editori haud obſeruatum.* III. *Eius auctor num Coſmas?* IV. *Index ſcriptorum, in illa laudatorum.* V. *Scripta Coſmae deperdita.* [P.]

[Studio G. C. Harles.]

I.

Eximium monumentum PTOLEMAEI Euergetae I. [a]) in *Adule*, Aethiopum ciuitate maritima, ſuo adhuc tempore ſuperſtes obſeruauit [b]) atque Coſmographiae ſuae chriſtianae inſeruit ſcriptor quidam graecus ſub Iuſtino imp. clarus, qui mercaturae cauſa illa ſe loca adiiſſe teſtatur. Reperit vero δίφρον ſiue ſellam e candido marmore ad vrbis ingreſſum a rege conſecratam Marti, et in poſteriori parte imagines Herculis atque Mercurii habentem inſculptas, tum vndique inſcriptam litteris graecis, et ingentes expeditiones, a Ptolemaeo feliciter ſuſceptas, ampliſſimasque victorias ſatis glorioſe celebrantem. Hoc monumentum primus edidit [e Vaticano, vt videtur, codice] cum latina ſua verſione *Leo Allatius* (non, Lucas Holſtenius, vt memoriae lapſu adfirmat *M. V. la Croze* in vindiciis veterum ſcriptorum, pag. 140.) Romae 1631. 4. recuſ. Lugd. Bat. 1674. 8. ſed edidit vitioſe admodum, vt notat *If. Voſſius* ad Melam III. cap. 8. pag. 263. [pag. 853. edit. Abr. Gronou. Lugd. Batau. 1748 8. Eiusdem tamen Allatiani, (ait cl. *Saxius*,) exempli fide et argumento vti *Chriſtian. Alom. Rupertus*, quoad Arſinoes cum fratre Philadelpho matrimonium obiter vſus eſſe videtur in Obſeruatt. ad *Beſoldi* ſynopſin cap. XI. pag. 193. edit. Franequ. ſic totam chartae Allatianae formulam repetierunt *Abrah. Berkelius* ad calcem genuinorum *Stephani Byzantini fragmentorum*, Lugd. Batau. 1674. 8. ſub titulo: *Ptolemaei Euergetae III. Aegypt. regis monumentum Adulitanum* et vndecim annis poſt *Carolus Sponius* in miſcellan. Erudit. antiquit. ſect. X. nr. CIII. pag 358 ſq. *Harl*] Integrius e codice Topographiae mundi chriſtianae Florentino deſcripſit vir illuſtris doctrinae *Emericus Bigotius*, a quo acceptum *Theuenotus* vna cum gallica verſione inſeruit tomo primo operis praeclariſſ. quod in tria diſtinctum volumina prodiit Pariſiis 1666. fol. ſub titulo: *Relations de diuers voyages curieux qui n'ont point eſté publiées.* Ex hac editione deſcriptum graece exhibet *Daniel Caſpar a Lohenſtein*, poetarum germanorum ſublimiſſimus, in notis ad Cleopatram ſuam pag. 180. ſed vitio typographi perquam inemendate. [Eundem Florentinum codicem, vt verbis vtar humaniſſimi *Saxii*, paullo ante inſpexit *Iſaac. Voſſius*, vnde excerpta quaedam *Allatianis* meliora leguntur in eius adnotationibus ad III. Melae pag. 387 et 390. edit. Franecquer. (pag. 849 et 852 ſq. edit. II.

 Abr.

a) Circ. A. M. 3783. Olymp. CXXXIV. 3. ante Ch. N. 220. a. V. C. 532. ſecundum *Saxii* rationes, Onomaſt. I. pag. 112. vbi de hoc monumento diligenter diſſerit: eiusque ego verba ſuo loco inſerui. *Harl.*

b) Coſmae Indicopleuſtes lib. II. pag. 140. ἐν τῇ Ἀδούλῃ τῇ καλουμένῃ τῶν Αἰθιόπων πόλει παραλίῳ. Confer de hoc oppido et portu *Guil. Stuckium* ad Arriani periplum maris Erythraei, fol. 10. *Cellarii* Africam antiquam p. 95. Hodie *Erc[illegible]* dicitur, vt Sponio notatum eſt.

Abr. Gronou.) Labentibus annis, vti *Bernardus Monteſalcon.* integram *Coſmae*, monachi Aegyptii, *topographiam chriſtianam*, ſic cum ea marmorei iſtius ſolii, dudum deperditi, epigraphen, ſiue *monumentum Adulitanum* ad vtriusque codicis, cum Vaticani, tum Florentini ſidem recenſuit in *Collectionis nouae patrum*, Pariſ. 1706. fol. tom. II. p. 141 ſqq. additis non modo *Coſmae ſcholiis in Ptolemaei inſcriptionem*, ſed ſuis etiam animaduerſiuuculis, nec non pictura δίφρȣ Πτολεμαϊκȣ̃, ad pag. 188. (Ex hac Montf. ſylloge repetierat Fabricius h. l. monumentum Adulitanum cum adnotationibus; ſed ego omiſi, quoniam illud cum inſigni obſeruationum adparatu poſtea locum inuenit in *Edm. Chiſhulli* antiquitatum aſiaticarum, part. I. Londini 1728. fol. pag. 79 — 87. Specimen codicis Florentini e bibl. Laurentiana dedit quoque *Montfaucon* in Palaeographia graeca pag. 282. adde *Clerici* bibl. ancienne et moderne tom. IV. pag. 45 ſqq.) Ab illo tempore nemo dubitauit, quin maxime ſincerum eſſet Monteſalconis exemplum. Vel ſic tamen huic interceſſiſſe viſus eſt *Theoph. Sigefr. Bayerus*, qui primam partem huius monumenti ex apographo codicis Vaticani ſumma accuratione ſecundum verſus et litteras a *Ioſepho Simone Aſſemanno*, (conf. hic ipſius *Aſſemanni* epiſtola ad Bayerum in Sylloge Vhliana, vol. IV. pag. 3 ſq.) deſcriptam edidit in diſſertatione *de numis duobus Ptolemaei Lagidae*, tom. IV. commentarior. academiae Petropolitanae a pag. 248. inſerta. Ceterum non eadem omnibus huius monumenti auctoritas viſa eſt. Sunt, qui probae vetuſtatis eſſe credant, quorum ſententiae me nondum poenitet. Alii νοθείας accuſarunt: in quibus fuerunt *Harduinus*, *Begerus*, *Io. Sartorius*, aliquantulum dubitans, et *Eraſm. Froelichius*. *Harduini* iudicium, in chronologia veteris teſtamenti pag. 579. Operum ſelect. de eo latum, vanitatis conuicit *La Croſius* in Vindiciis veterum ſcriptorum p. 140 — 145. *Begeri* dubitationibus, in theſauro brandenburg. tom. III. p. 31 ſq. expoſitis, occurrit *Chiſhullus* in animaduerſionibus ad monumentum Adulitanum l. ante l. Etſi vero defenſio *La Croſiana* virorum doctorum ſuffragia tulit, ipſique *Gisberto Cupero*, teſtibus eius *litteris criticis* pag. 6. (adde *Cuperi* epiſt. ad La Croſium in theſ. epiſtol. tom. III. pag. 268.) placuit; tamen *Io. Sartorio*, Gedanenſi Profeſſori, non vsquequaque ſatisfaciebat, nonnullis ei ſcrupulis ſubortis, quorum cauſſa ad La Croſium ſingulares ſcripſit litteras in theſauro epiſtolico La Croſiano tom. I. nr. 267. obuias. Reſpondit ei humaniter docteque *La Croſius*, eiusque epiſtolam ipſe *Io. Sartorius* in libello, qui penes me eſt, ſatis raro *de Oſtraciſmo litterario*, Gedani 1710. 4. pag. 78 ſqq. promulgauit, a *Iordano* deinceps in hiſtoria vitae et ſcriptorum La Croſii, Amſtelod. 1741. 8. pag. 108 ſqq. typis renouatam. (adde tom. III. theſ. epiſtolici La Croſiani, epiſt. 149. pag. 288 — 291. vbi locus quidam in monumento emendatur.) Neque tamen *Sartorius* herbam porrexiſſe videtur, quaedam denuo ſuſpicatus, vt adparet ex aliis litteris, ad eundem La Croſium datis, in theſauro La Croſiano, tom. I. nr. 268. (conf. epiſtolam *Wolfii* ad La Croſium in eodem theſauro epiſtol. tom. II. epiſt. 11. pag. 18 ſq. vnde adparet, Sartorium riuis La Croſii ſuos irrigaſſe hortos.) Tandem vti totius monumenti fidem in dubium vocare auſus non eſt *Eraſmus Froelichius* in inſcriptionibus antiquis, ad Annales Syriae regum illuſtrandos idoneis, pag. 125. ita alteram duntaxat illius partem ſibi de ſincera antiquitate ſuſpectam eſſe ſcribit. Cuius tamen dubitationum remedia iam antea occupauerat vir litteratiſſimus *Theoph. Sigfr. Bayerus*, l. l. Hactenus cl. Saxius. *Harl.*

II. Opus

II. Opus ipſum in quo monumentum hoc exſtat, inſcribitur *χριστιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμου* c), *deſcriptio mundi vniuerſi, e mente Chriſtianorum*, et diſtributum eſt in *libros duodecim*, etſi non ſimul ab auctore vulgatos, quia initio non tot libros mente conceperat. Duodecimus in Vaticano MS. deſideratur, in mediceo codice mutilus extrema parte [n. vltimo folio poſtremi libri amiſſo,] eſt repertus, atque ita a *Montfaucono* cum reliquis XI. integris, [vid. Fabric. in Bibl. Gr. vol. XIII. pag. 835 ſqq.] editus. Argumentum operis ſuccincte perſequitur *Photius* d), cuius locum doctiſſimo editori haud obſeruatum adſcribam. Ita vero ille codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή· Χριστιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάτευχον e). Παμφίλῳ f) δέ τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον· ἦν δὲ ταῖς Ἰουστίνου g) τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ἡμέραις ἐνακμάζων. Ἀπάρχεται μὲν οὖν ὑπέρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, γραφικαῖς, ὡς ἐδόκει, μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἔστι δὲ ταπεινὸς τὴν φράσιν h) καὶ συντάξεως οὐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων· ἀλλὰ καί τινα κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀπίθανα συντίθησι i), διὸ καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον

Lectum opus eſt, cuius titulus *Chriſtianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore, qui Iuſtini, imp. romani, temporibus floruit. [¶] Initio ſtatim eccleſiaſtica quaedam dogmata, S. Scripturae, vt ipſi quidem videtur, teſtimoniis propugnat. Dictione vtitur humili, et plus quam vulgari compoſitione. Sed et incredibilia quaedam narrat vt fabuloſis potius quam fide dignis accenſere ſcriptoribus hominem fas ſit. Pro quibus vero maxime

propugna-

c) Lib I. ſub init. et pag. 114 ſq. lib. II. pag. 125. 126. lib. VII. pag. 275.

d) Vid. Bibl. Gr. vol. IX. pag. 386. *Harl.*

e) Nullo modo huic operi conuenit titulus *expoſitionis in octateuchum*, ſiue in primos octo ſacrae ſcripturae libros. Itaque haec verba innuunt potius expoſitionem ſiue tractatum, libris octo conſtantem, ſiue in octauo libro deſinentem. Nam quamuis mox ab ipſo Photio duodecim numerantur libri, tamen poſtremi quatuor interiecto demum tempore ſcripti et prioribus additi ſunt, et a Photio referuntur ſeparatim.

f) Pamphilo Hieroſolymitano. Vide lib. I. pag. 114. lib. II. pag. 124. et lib. VIII. pag. 305. Hunc *θεοφιλέστατον πατέρα* vocat lib. II. pag. 185. lib. VI. p. 266. *ὦ τιμία κεφαλή* ad eumdem lib. V. p. 260.

g) Lib. II. pag. 141. *παρόντι οὖν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τούτων τῶν ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως, ὁ τηνικαῦτα βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας τοὺς πέραν* etc. Expeditio illa Elesbani, Aethiopum regis, facta eſt a. Ch. 522 (confer *Pagium* tom. II. Critic. Baron. pag. 517.) Iuſtini imp. quinto: Ergo auctor iſta ſcripſit Alexandriae, (vide lib. II. pag. 114. lib. VI. pag. 6. pag. 264.) a. Ch. 547. Iuſtiniani 21.

h) Ipſe lib. I. pag. 114. libenter fatetur *πεζῶς πως καὶ ἀνωμάλως* argumentum ſuum *διεξιέναι καὶ γάρ*, inquit, *ἐννοιῶν ὀρθῶν, οὐ φράσεων δεῖται ὁ χριστιανός.* Nimirum a Pamphilo, qui Hieroſolymis Alexandriam acceſſerat, etiam atque etiam ad hoc excitatus permiſit ſe ad ſcribendum impelli, cum alioqui mercaturam feciſſet et a litterarum elegantiorum ſtudio fuiſſet alienus, praetereaque per morbos exhauſtus etiam corporis viribus. *Ἐνοχλῶν ἡμῖν περὶ τούτου οὐ διέλιπες, ἀσθενῶν ἡμῶν τυγχανόντων τῷ σώματι, ταῖς τε ὄψεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς πιεζομένων, καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τούτου ἀσθενείαις συχναῖς περιπιπτόντων, ἄλλως δὲ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐγκυκλίου παιδείας λειπομένων, καὶ ῥητορικῆς τέχνης ἀμοιρούντων καὶ στωμυλίας λόγων ἢ κόμπου χαρακτῆρσι συνθεῖναι λόγον οὐκ εἰδότων, καὶ ταῖς τοῦ βίου πλοκαῖς ἀσχολουμένων* lib. II. pag. 124. itaque pag. 125. ait, ſe ſcribere *ἄνευ κεκομψευμένου καὶ τεχνικοῦ λόγου ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἀπλάστοις ῥήμασι.* Et pag. 132. *Ἐμπορίας γὰρ χάριν ἔπλευσα τοὺς τρεῖς κόλπους τούτους, τόν τε κατὰ τὴν Ῥωμανίαν* (in ditione Romanorum) *καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν Περσικὸν, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκούντων δὲ ἢ καὶ πλεόντων τοὺς τόπους, ἀκριβῶς μεμαθηκώς.* Adde lib. III. pag. 173 ſq.

i) Videtur reſpicere ea, quae libro XI. tradit de variis animantibus arboribusque, quae tamen ſi quis

ρον ἡγεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, δίκαιον. Ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίσταται, ἐστι ταῦτα· Ὅτι ὁ οὐρανὸς οὐκ ἐστι σφαιρικὸς, οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' ὁ μὲν ὡσεὶ καμάρα [k]), ἡ δὲ ἑτερομήκης [l]), καὶ κεκόλληται [m]) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται, ἀγγέλων [n]) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει [o]) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ, ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς [p]), ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων [q]), καὶ ὅτι οἱ Ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ [r]), ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ [s]) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος [t]) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν [u]). Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα [v]). Προσφωνεῖ δὲ τοὺς μὲν ἓξ αὐτοῦ λόγους Παμφίλῳ τινὶ

propugnationem ſuſcepit dogmata, haec ſunt: Coelum non eſſe orbiculari figura, nec terram [ſ.] adeo, ſed illud fornicis inſtar terrae incumbere, hanc longiorem eſſe, quam latiorem, et extrema coeli vltimis terrae iungi: Aſtra ſingula moueri miniſterio angelorum, et id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos et Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi et contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terrae, et angelos non in coelo verſari, ſed tantum infra firmamentum et nobiſcum degere contendit. Chriſtum vero, aſcendentem e terris, ingreſſum eſſe locum medium inter coelum ac firmamentum, idque ſolum eſſe regnum coelorum. [ſ.] Adfert et alia abſona: ac libros quidem ſex Pamphilo alicui conſecrauit; e ſex reliquis autem, (vniuerſi enim duodecim ſunt,) ſeptimum Anaſtaſio, in quo coelos diſſoluendos negat, et

ſi quis legat noſtro tempore, quo hiſtoria naturalis tot hominum ſollertium longiſſimis itineribus non leuiter locupletata eſt, facilius iis habebit fidem. Certe praeclara mihi videntur et neutiquam contemnenda, quae ſcriptor ille obſeruauit. Totum vero illum librum XI pridem e codice Mediceo a Bigotio deſcriptum cum Gallica eius verſione vulgauerat *Theuenotus* tomo primo collectionis itinerum Pariſ. 1690. fol.

k) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22 ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν. Confer *Euſebium* ad illum locum pag. 511. et laudata ab auctore Topographiae Seueriani atque Chryſoſtomi verba, *Allatium* ad Euſtathium in Hexaëmeron, p. 26 ſqq. *Petauii* dogmata theolog. de mundi opificio lib. I. cap. 12.

l) Inſtar menſae in ſacro tabernaculo. Vide lib. II. pag. 138. ἐπιμήκη ipſe vocat pag. 129.

m) Lib. II. pag. 129. τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.

n) Lib. II. pag. 150. 155. lib. III. pag. 161. lib. IV. pag. 189. lib. VII. pag. 287. lib. IX. pag. 310 et 312 ſq.

o) Libro quinto.

p) Quia apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικὸν Hebr. IX. 2. Vide lib. I. pag. 115. lib. II. pag. 134 ſq. lib. III. pag. 163. 173 ſq. lib. V. pag. 179. 200 ſq. lib. VII. pag. 297. lib. IX. pag. 309. 311.

q) Lib. VI. pag. 255. 267.

r) Sententia auctoris perſpicue patet e figura. Angelos autem in ſupremo coelo eſſe, negat lib. II. pag. 157. lib. VII. pag. 286 ſq. 289. lib. IX. pag. 313.

s) Non ſuper ſtereoma ſiue firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum praeter aquas ſupracaeleſtes et regnum coelorum.

t) Ac primus quidem. Vide lib. VII. p. 277. lib. IX. pag. 314.

u) Lib. III. pag. 183.

v) Vt de monte Conico, columnis coeli, terra, vltra Oceanum inacceſſa etc. De monte eiuſmodi geminam Braminum doctrinam refert *Abraham Rogerus* in: Indianiſchen Heidenthum pag. 291. adde Mem. de Trevoux 1713. pag. 1861.

τινὶ w), τῶν δὲ λοιπῶν ἕξ, (οἱ γὰρ πάντες αὐτοῦ δώδεκά εἰσι.) τὸν μὲν ἕβδομον Ἀναστασίῳ x), ἐν ᾧ ὅτι ἀκατάλυτοί εἰσιν οἱ οὐρανοί y). Τὸν ὄγδοον δὲ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ᾠδὴν Ἐζεκίου z) καὶ εἰς τὸν ἀναποδισμὸν τοῦ ἡλίου, Πέτρῳ aa) προσφωνεῖ, ἐν ᾧ, ὅτι καὶ ὑπομνημάτισε τὰ ᾄσματα τῶν ᾀσμάτων bb) λέγει. Οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες οὐ πρός τι πρόσωπον αὐτῷ συνετάγησαν.

et octauum dicauit Petro, in quo Canticum Ezechiae et regreſſionem ſolis interpretatur, teſtatus, ſe etiam Canticum Canticorum commentario explicuiſſe. Reliqui quatuor libri ad neminem ſunt ab auctore diſerte directi.

III. Patet ex hoc loco, *Photium* in codice ſuo nullum auctoris nomen adſcriptum reperiſſe. Vocatur tamen a viris eruditis *Coſmas Indopleuſtes*. *Allatius* pag. 20. 47. de menſura temporum citat *Chriſtinum* ſiue *Chriſtianum*, in chriſtiana topographia. [Alia Allatii loca adtulit Fabric. §. III. verſus finem.] In codice mediceo [cod. 28. plut. IX.] hic index eſt operis, αὕτη ἡ βίβλος χριστιανικὴ τοπογραφία περιεκτικὴ παντὸς τοῦ κόσμου παρ' ἡμῖν ὀνομασμένη. [*Bandinius* in catal. msst. graec. biblioth. Laurent. tom. I. pag. 437—449. de illo cod. ſaeculo X. ſcripto, de argumento operis et de Coſma ipſo copioſus eſt. In cod. Laurent. pag. 20. b. poſt prologos II. legitur tamen Κοσμᾶ μοναχοῦ λόγος ά πρὸς τοὺς χριστιανίζειν μὲν ἐθέλοντας, κατὰ τοὺς ἔξωθεν δὲ σφαιροειδῆ τὸν οὐρανὸν νομίζοντας καὶ δοξάζοντας. Bandinius iam memorat, in codice bibliothecae Caeſareae apud Lambec. in comm. de illa biblioth. lib. III. cod. IX. exſtare ſolummodo laciniam. Atqui *Kollarius* in nota ad Lambecii comm. III. pag. 47 ſq. oſtendit, eſſe tantum quatuor excerpta, quae quoque, editione Montfaucon. collata, diligenter deſignat. Vaticanus codex vnciali charactere circiter ſaec. IX. in membranis manu exaratus eſt, cum figuris ex vetuſtiori exemplari, et, opinante Bandinio, ex autographo depictis; ſed caret libro XII. Coſmas enim, ait Bandinius, editam a ſe topographiam chriſtianam ſecundis curis aliam in formam pleriſque in locis deduxit, multis partibus auxit, et quum obſtrepentibus nauiterque pugnantibus aduerſae ſententiae viris, obiecta refellere opus eſſet, libros addidit nouos cc), vnde accidit, vt ea, quae a primo manarunt autographo exemplaria, longe breuiora ſint aliis, quae poſt ſartum et tectum opus exſcripta ſunt. Poſtremi generis eſt Laurentianus codex ſaec. X. ad cuius fidem Montfaucon in collectione noua patrum tom. II. editionem ſuam curauit, adiutore Antonio Maria Saluinio. *Iac.* tamen *Gronouius* ad Minucii Felicis cap. 37. *ſententiam*, ait, *hanc non memini legiſſe ſpecioſius illuſtratam, quam a Coſma Monacho in iſta chriſtianica topographia, nuper ita Pariſiis edita, vt potuiſſet emendatius id praeſtari.* Idem Montfaucon tabulas nonnullas, quibus bene multis totus exornatus codex, fecit deſcribi: dolet tamen Bandinius, omiſſas eſſe elegantiſſimas et ab antiquitatis ſtudioſis maximi faciendas. Saluinium tuliſſe opem, docet Bandin. ex ipſius Montfauconii

w) Supra dixerat Photius, Pamphilo totum opus eſſe dicatum. Nunc lectione vlterius progreſſus, recte monet, ei inſcriptos eſſe ab auctore libros ſolummodo ſex primores.

x) Lib. VII. pag. 274. ὦ φιλοπονικώτατε ἀνδρῶν Ἀναστάσιε. Eumdem φιλόχριστον vocat pag. 275.

y) Lib. VII. pag. 275 ſq.

z) Eſaiae LVIII.

aa) Lib. VIII. pag. 300. 307 et 308. vbi φιλόχριστον adpellat.

bb) Illud in Canticum Canticorum ὑπόμνημα, ait dedicaſſe ſe Theophilo amico, lib. VIII p. 300.

cc) Quod a Coſma Alexandriae a Chr. 547. factum eſſe, docet *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten etc. part. III. p. 387. vbi de Coſma diſſerit. Ad eumdem annum aetatem Coſmae refert *Saxius* Onom. litter. I. pag. 43. *Harl.*

Montfauconii epiſtolis, ad eumdem Saluinium datis ann. 1700. editisque tom. II. pag. 149 ſqq. Symbol. litter. Gorii. Ex epiſtola vero quinta pag. 200. efficitur, curam depingendarum tabularum, quae deletae paene erant in cod. Vaticano, demandaſſe Anſelmo Mar. Bandurio, a quo tamen nonnullae inſcriptiones, difficiles captu, fuerunt praetermiſſae. — Coſmae prooemium εἰς τὸν ψαλτῆρα citatur a Niceta Choniate in theſauro orthod. fidei, teſte Bandinio tom. I. catal. laud. pag. 432. b. Prologus ipſe in Pſalmos eſt in cod. *Venet.* D. Marci, (catal. pag. 261.) Prologum huius Coſmae in Pſalmos integriorem, quam *Montfaucon* tom. II. pag. 223. editurum ſe promiſit *Magnus Cruſius* diſſ. epiſt. pag. 27. Lipſiae 1728. Nec tamen confundenda eſt Ecphraſis in Pſalmos, in codd. Vindob. tom. III. pag. 272. et tom. IV. pag. 475. neque enim eſt, vt Lambecius opinabatur, a Coſma, Hieroſolymitano, neque carmine iambico, ſed verſibus politicis ſcripta, vt docet Kollar. ad vtrumque Lambecii locum. Conf. Fabric. Bibl. Gr. vol. X. pag. 218. vbi plures Coſmae enumerantur: quibus adduntur h. l. a Fabricio *Coſmas*, diaconus Apoſtolopitanus, tempore Chryſoſtomi, Lambec. VIII. pag. 300. *Coſmas*, cuius ſermo paraeneticus ad peccatorem contumacem, Lambec. VIII. pag. 449. Neſſel. V. pag. 24. *Coſmae Hieromonachi* Ἑρμηνεία τῆς ἐπιστήμης τῆς χρυσοποιίας, mstum in cod. regio, et Laurent. vid. Bandin. III. pag. 356. *Coſmas*, alexandrinus epiſcopus, Aſſeman. tom. II. biblioth. oriental. pag. 474. Fabricio ignotus fuit *Coſmas Cypariſſiota*, cuius *officium ſupplex in Ieſum*, in cod. Laurent. medic. apud Bandinium tom. I. catalogi, cod. XVII. pag. 40. ibid. pag. 530. occurrunt *Coſmae* ſub imperat. Romano ſeniore magiſtri officiorum ſententiae duae de colonis. Decretum illius περὶ παροίκων exſtat in cod. Veneto D. Marci, (catal. pag. 103.) *Harl.*] — Geographum chriſtianum mst. biblioth. medicae de animalibus indicis citat *Thom. Bartholinus* lib. de vnicornu cap. 24. pag. 211.

Sed vereor, vt proprium hoc, n. Coſmas Indopleuſtes, eius nomen ſit. Nam vt *Indopleuſtes* quidem dictus eſt a ſuſcepta in longe diſſita loca [dd]) nauigatione, ita *Coſmas* adpellatus videtur, quod ſcripſiſſet topographiam κόσμε ſiue mundi [ee]). Similiter Ioannes, abbas Sinaita dictus eſt Climacus, quod ſcripſiſſet librum, cui titulus κλίμαξ, vt omittam alia huius generis exempla, iam nota eruditis, et partim collecta ab *Adriano Bailleto* in libro gallico, quo ſcriptores ſub falſo vel nullo nomine latentes recenſuit, p. 322. Video etiam, de auctore addubitare *Iſ. Voſſium* pag. 275. ad Melam.: *Quam antiquum ſit vocabulum, liquet ex auctore topographiae chriſtianae, ſiue is ſit Coſmas Indopleuſtes, ſiue alius.* Et pag. 276. *Cum hoc conuenit Coſmas Indopleuſtes, ſiue quicumque alius τοπογραφίας χριστιανικῆς eſt auctor.* *Coſmam* [P] neſcio an noſtrum, libro primo Αἰγυπτιακῶν laudant ſcholia graeca in

dd) Conf. Caſauboni et Salmaſii notas ad haec *Vopiſci* in Firmo *naues quoque ad Indos negotiatorias ſaepe miſit*, tom. II. p. 709 ſq. *Fabric.* conf. *Robertſon* in libro: an hiſtorical diſquiſition concerning the Knowledge which the Ancients had of India etc. Londin. et Edinburg. 1791. mai. 4. qui de Coſma agit, [p. 91 ſq. verſionis germ.] et diſtinguenda putat ea, quae ipſe viderit Coſmas ab illius hypotheſibus phyſicis. Cl. Heeren librum ſimilis fere argumenti qui nuper prodiit, nondum vidi. *Harl.* [A. H. L. Heeren Commentatt. de Graecorum de India notitia et cum Indis commerciis, Commentatt. Soc. etc. Gott. vol. X et XI. Eiusd. Comm. de Romanorum de India notitia, ib. vol. XI. Eiusd. Ideen über die Politik, den Verkehr und den Handel der vornehmſten Völker der alten Welt, Carthager, Aethioper, Aegypter. Gött. 1793. 8.]

ee) Enimuero haec dubitatio, ſeu coniectura leuis eſſe videtur: nam plures, qui Coſmae audiebant, exſtitiſſe, certum eſt. *Harl.*

in *Apollonium* IV. vſ. 262. Coſmas tamen Indopleuſtes citatur a *Corderio* in Pſalmos tom. I. pag. 53. 303. a *Petro Gyllio* lib. II. topographiae Conſtantinop. cap. 25. Certiſſime Neſtorianum eſſe auctorem topographiae, notat *M. V. la Croſe* in bibl. Bremenſi, tom. V. pag. 663. in muſeo Bremenſi tom. I. pag. 85. et in hiſtoria chriſtianismi apud Indos pag. 27 ſqq. edita gallice, Hagae 1724 12. licet non diffiteatur, Mariam ab eo dici Θεοτόκον pag. 260. C. add. *Ioſeph. Sim. Aſſemannus* lib. III. bibl. orient. part. 2. pag. XCI. DCXVII. qui circa a. Ch. 539. ſcripſiſſe eum pronuntiat. *Coſmae* tres inter patriarchas Alexandrinos referuntur in chronico orientali pag. 126. 132. 133. Topographiae quidem auctor in Aegypto diu verſatus eſt, atque Alexandriae ſcripſit, vt teſtatur II. pag. 114. VI. pag. 264. Mercaturam exercuiſſe non vno ſe loco prodit, II. pag. 132. III. pag. 178. XI. pag. 336. Eumdem monachum vocat inſcriptio libri: Κοσμᾶ Αἰγυπτίȣ μοναχȣ̃ χριςιανικὴ τοπογραφία. Opificium exercuiſſe monachos olim, ſatis conſtat vel ex *Epiphanio* LXXX. 3 ſq. et *Palladii* Lauſiaca pag. 92. 142. 145. etc. ne adferam, quae in hanc rem collegerunt Alteſerra in Aſceticis, Thomaſinus de diſciplina eccleſiaſtica et Gundlingius ad Euſtratii delineationem eccleſiae graecae pag. 21 ſq. Sed rationes commerciorum et frequentia itinerum cum monachi inſtitutis minus congruere videntur. Igitur commerciis auctor forſan quum valedixiſſet, monachi vitam eſt amplexus: niſi dicamus, eum fuiſſe inſtar Ieſuitarum miſſionariorum noſtro tempore, qui mercatores ſunt et monachi. Patriarcham Cairenſem, Ioannem Abulmagedum, antequam ad patriarchatum eſcendiſſet, exercuiſſe mercaturam, et ſaepius transiecitſe in Indiam, leges in chronico orientali fol. 139. ad ann. 6707. Libro quinto topographiae plura occurrunt, quae iisdem prope verbis memini me legere in *Chronico Paſchali*, quod vulgo adpellant Alexandrinum. Fortaſſe vterque ſcriptor ex communibus hauſit fontibus. Hinc *Allatius* in conſenſu de purgatorio p. 942. Coſmam, ſuſpicatus eſt, auctorem eſſe chronici Alexandrini. Idem *Allatius* pag. 50. de libris Graecorum eccleſiaſticis locum adferens ex topographia chriſtiana, auctorem vocat *Chriſtinum* ſiue *Chriſtianum*: ita et pag. 528. de conſenſu vtriusque eccleſiae. Sed de purgatorio p. 976. et de conſenſu pag. 260. auctorem antiquum vocat, nomine nullo addito. [conf. *Voſſius* de hiſtor. graecis II. cap. 23. pag. 219. *Fabric.* infra in vol. VI. lib. V. cap. 4. pag. 142 ſqq.] Praecipue vero iucunda eſt huius topographiae lectio, quod ex ea veterum Chriſtianorum ſententia de orbe terrarum arcam Noae referentem, haud ſphaerico, ſed plano ff) non modo explicata ſit perſpicue, ſed etiam propugnata variis argumentis, atque ita propoſita, vt, quomodo ſecundum hanc hypotheſin eclipſes, ortusque et occaſus ſiderum animo ſuo conceperint atque intellexerint boni illi homines, perſpiciatur. Similem fere *Siamenſium* opinionem refert *Loubrius* in deſcriptione regni Siamenſis, gallice edita, tom. I. pag. 199. *Loberum* Lancet, Mem. de Trevoux 1713. pag 1861. *Theodori Mopſueſteni* apud Io. Philoponum in Hexaem. S. *Paulini Tyrienſis* apud Photium, *Chryſoſtomi* et aliorum apud Petauium lib. dogmat. theol. de mundi opificio cap. 12. *Lactantii* III. 24.

IV. *Index ſcriptorum et aliorum quorumdam, in Topographia Chriſtiana memoratorum.*

Amphilochius, familiaris S. Baſilii, in Iambis ad Seleucum. Lib. VII. pag. 292.

Anaſtaſius,

ff) Conf. Lambec. III. pag. 21. Chronic. paſchale pag. 237. 238. [*Holſten.* in *Lilienthalii* ſelectis hiſtoricis et litterar. Obſeru. IV. pag 94 ſq. *Harl.*

Anaſtaſius, mechanicus. VI. pag. 264. Idem, vt videtur, cui librum ſeptimum inſcripſit, φιλοπονικώτατος ἀνδρῶν. VII. pag. 274. Φιλόχριστος 275.

Apion, grammaticus, Aegyptiacarum rerum ſcriptor. XII. pag. 341.

Apollinaris, haereticus. V. pag. 242. [℣]

Apollonius, Molo, quem inter ſcriptores rerum Aegyptiacarum, (e Ioſepho, vt videtur,) refert. XII. pag. 341.

Archimedes, geometra et arithmeticus incomparabilis. III. pag. 182. Eius τετραγωνισμὸς κύκλου. ibid.

Ariſtoteles. I. pag. 121. III. pag. 177. 179. Contra eumdem, quod coelum non conſtat e quinta quadam eſſentia. I. pag. 117 ſq. Eius ſententia de duplici qualitate ſingulorum elementorum exploſa. pag. 123.

Arius, haereticus. V. pag. 242.

Athanaſius, Alexandrinus epiſcopus. VII. pag. 292. Ex eius epiſtolis feſtalibus ſecunda, quinta, ſexta, viceſima ſecunda, viceſima quarta, duo et vndetriceſima, quadrageſima, quadrageſima ſecunda, tertia et quinta. X. pag. 316 — 319.

Οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί. V. pag. 197.

Babyloniorum opinio, coelum eſſe ſphaeram. VIII. pag. 305.

Baſilius, Amphilochii amicus. VII. pag. 292.

Beroſi χαλδαϊκὰ γράμματα. XII. pag. 340.

Brachmanes. II. pag. 137.

Cadmus e Tyro litteras in Graeciam intulit. V. pag. 206. XII. pag. 343.

Chaeremon, Aegyptiarum rerum ſcriptor. XII. pag. 341.

Chaldaei ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀβραάμ barbaricam ſphaeram Aegyptiis tradidere. III. pag. 159.

Chriſtianus ſcriptor, qui, coelum ſphaericum profeſſus, illud diſſoluendum eſſe aduerſus ethnicos docuit, impugnatur VII. pag. 274. 299.

Dius et Menander, qui Tyriorum antiquitates in graecam linguam tranſtulerunt. XII. p. 342.

Ephorus, e cuius hiſtoriae libro quarto profertur inſigne fragmentum. II. pag. 148. Hoc graece ex Mediceo Coſmographiae codice excerptum ediderat *Iac. Gronouius* in calce adpendicis ad Geographica antiqua. Lugduni Batau. 1699. 4.

Epiphanius de menſuris ac ponderibus. X. pag. 326.

Epiſtolae catholicae Iacobi, Petri, Ioannis, Iudae non omnes ab omnibus eccleſiis recipiuntur. VII. pag. 292.

Οἱ ἔξω, οἱ ἔξωθεν, οἱ ἐκτός. III. pag. 175. IV. pag. 190. IX. pag. 310. etc.

Euclides, arithmeticus et geometra. III. pag. 182. [℣]

Eudoxus, Cnidius, Pythagoras ac Plato in Aegypto aſtrologiam didicerunt. III. pag. 159.

Euſebius Pamphili. III. pag. 174. Eius Hiſtoria eccleſiaſtica. VII. pag. 292.

Eutyches,

Eutyches, haereticus. V. pag. 242.

Graeci, Ἑλληνικὴ πλάνη. VI. pag. 260. 272. etc.

Gregorii Nazianzeni ſermo de Paſchate. X. pag. 319.

Epiſtolae ad Hebraeos auctor Paulus, apoſtolus. V. pag. 254. 255.

Hebraei in deſerto plurimis lapidibus memoriam profectionis ſuae litteris Hebraicis inſculpſere, quos vidiſſe ſe teſtatur auctor. V. pag. 205.

Homerus numquam νόμυς [gg]) vocabulo vſus. XII. pag. 343.

Hyperidis oratio contra Patroclem. V. pag. 197.

Ioannes rogatus a fidelibus euangelium ſcripſit velut in ſupplementum reliquorum quae probauit euangeliorum. V. pag. 248.

Ioannis Chryſoſtomi ſermo de Eleemoſyna. X. pag. 327. Commentarius in epiſt. ad Epheſios. ibid. ad Hebraeos. pag. 328.

Ioſephus. III. pag. 174.

Irenaeus. VII. pag. 292.

Iudaei ἠλειμμένον ſiue Meſſiam exſpectantes. VI. pag. 271.

Lycurgus, legiſlator. XII. pag. 342.

Lyſimachus, Aegyptiarum rerum ſcriptor. XII. pag. 341.

Manetho de rebus Aegyptiis. XII. pag. 341.

Manichaei. V. pag. 242. 262. VI. pag. 271. 272. 273.

Μαρκιωνιςαί. V. pag. 242.

Menander, hiſtoricus. Supra in *Dius*.

Menander, comicus. V. pag. 198.

Μοντανοὶ, Montaniſtae. V. pag. 262.

Moyſes, primus ſcriptor a deo litteras edoctus. III. pag. 174.

Origenes. VII. pag. 298. 299.

Pamphilus, Hieroſolymitanus, cui primos ſex libros inſcripſit auctor. I. pag. 114. II. pag. 124. VIII. pag. 305. ὦ τιμία κεφαλή. VI. pag. 260. πάτερ θεοφιλέςατε. pag. 266.

Patricius, mathematicus, e Chaldaea profectus in Aegyptum, a quo edoctus auctor, quae de mundo tradit. VIII. pag. 306. Idem forte, quem [ſ] θειότατον διδάσκαλον vocat II. pag. 132. V. pag. 193. Byzantii defunctus II. pag. 125.

Petrus, cui inſcripſit librum VIII. pag. 300. 307. φιλόχριςος. pag. 308.

gg) Hanc obſeruationem, vt alia, e Ioſepho mutuatus eſt noſter. Vide lib. I. contra Apion. pag. 1071. Occurrit quidem νόμος vocabulum hymno in Apollinem v. 20. non tamen de lege ciuili ſiue morum, ſed ᾠδῆς.

Philonis Carpathii commentarius in Canticum Canticorum. X. pag. 329. in Hexaëmeron. pag. 330.

Plato. III. pag. 177. 179. Eius Timaeus. XII. pag. 341. Vide et ſupra in Eudoxo.

Procli commentarius in Timaeum Platonis. XII. pag. 341.

Ptolemaeus ὁ τὴν Αἰθιοπίαν πολεμήσας. VI. pag. 268. Ptolemaeus nempe Euergetes primus, cuius monumentum Aduliticum refert II. pag. 141 ſq.

(Claudius) Ptolemaeus. III. pag. 177. Aſtronomus incomparabilis. pag. 182.

Pythagoras. III. pag. 179. Vide et ſupra in Eudoxo.

Pytheas, Maſſilienſis. II. pag. 149.

Pro Salomone [hh]) legendum Solon. XII. pag. 342.

Samaritani. V. pag. 262. VI. pag. 271. 272.

Seueriani, Gabalorum epiſcopi, liber primus, ſecundus, tertius, quartus et ſextus in Hexaemeron. X. pag. 320. liber contra Iudaeos. VII. pag. 192.

Socrates. III. pag. 179.

Solon. Vide paullo ante in Salomon.

Sopater mercator, cum quo auctor verſatus. XI. pag. 338.

Stephanus, mathematicus, presbyter Antiochenus. VI. pag. 264.

Syri. VII. pag. 292.

Οἱ Τερατολόγοι. V. pag. 205. 213.

Teucer, Locrorum legislator. XII. pag. 342.

Theodoſius, Alexandrinus ſchismaticus CPoli degens, tunc, quum auctor ſcriberet, adhuc ſuperſtes. Eius in quadrageſima aſſumtionis. X. pag. 331. alia ἐξήγησις. ibid. In dictum, *Pater ſi poſſibile eſt, transeat calix iſte*, ibid.

Theophili, Alexandrini, epiſtola prima feſtalis. X. pag. 320.

Thomas, Edeſſenus, Patricii diſcipulus, archi-epiſcopus et catholicus Perſidis. II. p. 125.

Timaeus, philoſophus, (apud Platonem). XII. pag. 340. [P]

Timotheus ὁ νέος, Theodoſii Alex. deceſſor. X. pag. 332 ſq.

Tryphon, Phalereus, quem conſuluit Philadelphus de libris ſacris Hebraeorum in graecam linguam transferendis. XII. pag. 344. Tryphonem pro Demetrio appellat auctor, ex memoriae vt videtur lapſu.

Xenophanes. II. pag. 149.

V. Scripſe-

hh) Similem errorem obſeruabis apud Theophilum Antiochenum lib. III. ad Autolycum pag. 120. edit. Pariſ. et in Nazianzeni orat. XV. pag. 226.

V. Scripſerat et alia hic auctor Coſmographiae, quorum ipſe partim facit mentionem. Sunt autem haec:

1) Deſcriptio terrae ad Conſtantinum. *πρὸς τὸν φιλόχριστον Κωνσταντῖνον βιβλίον, ἐν ᾧπερ γέγραπται πλατυτέρως πᾶσα ἡ γῆ, ἥ τε πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ αὕτη καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἔτι τε καὶ νότια μέρη τὰ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως τοῦ νοτίου Ὠκεανοῦ, λέγω δὴ ὁ Νεῖλος ποταμὸς καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τῆς τε Αἰγύπτου πάσης καὶ Αἰθιοπίας, ἔτι τε καὶ Ἀράβιος κόλπος καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ ἔθνη ἕως πάλιν τοῦ αὐτοῦ Ὠκεανοῦ, ὁμοίως καὶ ἡ μέση γῆ τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τοῦ κόλπου καὶ αἱ χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἐν αὐτῇ.* lib. I. pag. 113. Huius operis vel lacrimis deploranda iactura videtur Montfaucono.

2) Adumbratio ſiue imago vniuerſi et motus ſiderum facta ad imitationem ſphaerae armillaris Graecorum, atque de illa imagine liber ad Homologum, diaconum. *Ὁ σκάριφος τοῦ παντὸς καὶ τῆς ἀστρώας κινήσεως ὁ παρ' ἡμῖν γενόμενος κατὰ μίμησιν τῆς ὀργανικῆς τῆς ἔξωθεν σφαίρας, καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὸν θεοφιλέστατον διάκονον Ὁμόλογον ἀποσταλείς.* lib. I. pag. 114. Idem forte opuſculum reſpicit VII. pag. 274. vbi ait, ſe *ἑτέρῳ συγγράμματι* docuiſſe, quod coelum non ſit ſphaera, nec circulariter moueatur.

3) Commentarius ſiue *ὑπόμνημα* in canticum canticorum, ad Theophilum, amicum ſuum. VII. pag. 300.

4) *Coſmas* citatur in catena MS. Macarii Chryſocephali in Matthaeum. [An vero intelligendus eſt Coſmas *Hieroſolymitanus?* Hic enim cum multis aliis vett. theologis teſte *Lambecio* commentar. III. pag. 165. vti in cod. CCI. Coislin. teſte *Montfaucon* in catal. bibl. Coislin. pag. 251. citatur in catena, ſine commentario ampliſſimo in euangelium S. Lucae. Illum quidem ſcripſiſſe etiam in Lucam, coniicit *Caueus* part. II. hiſt. litterar. Sed locus, quem adfert, hoc non probat, et quod Fabric. in nota msta obſeruarat, petitum eſt e libro V. coſmographiae pag. 247. Similiter argumenta quatuor euangeliorum, quae in Matthaeum et Marcum ſub nomine *Coſmae Indicopleuſtae*, in Lucam et Ioannem ſub *Coſmae Indicopleuſtae* nomine ex veteri cod. exhibet *Matthias Flacius* in praeclara gloſſa ſua ad N. T. deſumta ſunt, adnotante Fabricio in nota msta, ex eadem coſmographiae loco, Baſil. 1570. fol. gr. et lat. Inde forſan deſumtae quoque ſunt praefatiunculae Coſmae Indicopleuſtae in Matthaeum, Marcum, Lucam et Ioannem in codd. VIII et XI. *Nanianis* pag. 6 et 8. catalogi graecorum codd. MSS. apud Nanios-adſeruatorum *Harl.*]

5) *Expoſitio in Pſalmos*, [de qua iam ad §. III. quaedam adnotata ſunt. Codex membran. eſt in bibl. Taurinenſi, et in catalogo graecor. MSSt. p. 67 ſqq. late deſcribitur. Primum animaduerterunt editores, illo codice ampliſſima contineri commentaria in Pſalmos et cantica veteris que teſtamenti, quae profecto eadem videantur, ac illa, quae refert *Carolus Du Fresne* in gloſſario mediae et infimae graecitat. pag 516. ſub titulo, qui legitur in cod. Colbertino. *Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου ἐξήγησις εἰς τοὺς ψαλμοὺς ἱστορικῶς γε καὶ ἀναγωγικῶς* etc. Praefatio cum epigraphe, quae *Coſmae Indicopleuſtae* nomen praefert, aiunt editores, eodem ſane modo, quo in Barocciano codice apud Oudinum tom I. p. 1412. *Κοσμᾶ τοῦ Ἰνδικοπλεύστου πρόλογος εἰς τοὺς Ψαλμούς.* Hanc praefationem in Pſalmos edidit *Montfaucon*, tom. V. Opp. Chryſoſtomi pag. 530. ex msto Ottoboniano, in quo *Io. Chryſoſtomo* adſcribitur. Praefationem alteram excipit textus Pſalmorum cum expoſitione locorum dif-

 ficilio-

ſiciliorum. Conſenſum tamen cum iis, quae Corderius in Catena vulgauit, deprehenderunt editores illius catalogi. Eſt quoque huius Coſmae commentar. in prophetam Dauid, (vti ſcripſit *Plüer* in itinerario per Hiſpan. p. 163.) ſ. Pſalmos in bibl. Eſcorial. et in cod. XIX. gr. bibl. reg. Neapolitanae. *Harl.*] — Expoſitio *Coſmae* in Pſalmos cum protheoria de ratione Pſalmorum in cod. Colbertino 1476. Ex cod. Barocciano deſcriptum habere ſe teſtatur *Io. Chriſtophor. Wolfius* pag. 28. de catenis patrum, et ibidem graece deſcribit expoſitionem Coſmae in Pſalmum CX. 4. ex Nicetae theſauro orthodoxae fidei. Prologum illum, a laudato Wolfio ex cod. Barocciano XV. mihi communicatum, vidi, nihil aliud eſſe, quam *ἀποσπασμάτιον*, quod topographiae p. 223. legitur, ſed nonnullis poſt verba p. 224. *εἰ μὴ τοῦ Δαβὶδ* auctius. Laudatur etiam ab *Allatio* p. 595. de proceſſione Spiritus Sancti. — [In cod. XXVII. nr. 2. bibl. reg. *Neapolitanae* eſt *Coſmae*, monachi, *κανὼν τῇ κυριακῇ τῶν βαΐων, εἰς τὴν μεγάλην ἑβδομάδα. Harl.*]

CAPVT XXVI (olim XXI)
DE APOLLONIO, RHODIO.

I. *De Apollonio, Rhodio, eiusque aetate.* II. *Libri IV. Argonauticon, qui exſtant.* III. *Alii ſcriptores de hoc argumento, deperditi.* IV. *Scholiaſtae et interpretes Apollonii, qui interciderunt. De ſcholiis graecis editis*, ibid. V. *Scripta Apollonii deperdita.* VI. *Codices mssti et editiones Argonauticon.* VII. *Alii Apollonii.* VIII. *Index ſcriptorum, in ſcholiis ad Apollonium citatorum.*

[Cum ſupplementis *W. Iaegeri* et *G. C. Harles.*]

I.

[Vitam huius poetae perſequuti ſunt et de eius ingenio atque carmine iudicarunt aut aliorum collegerunt iudicia

Voſſius de poetis graecis cap. VIII. pag. 66. et de hiſtor. graecis I. cap. 16. pag. 82 ſq.

Laurentius Craſſus in Iſtoria de' poeti greci etc. Neapoli 1678. fol. pag. 52. admodum breuiter et tenuiter ſcripſit de noſtro.

Adrien Baillet in Iugemens des Savans, tom. III. edit. III. Amſterd. 1725 4. p. 145 ſqq. nr. 1127. qui iudicia tam veterum, quam recentiorum, e. g. *Tanaq. Fabri*, Abreg. de poët. grecs pag. 159. *Olai Borrichii* diſſ. de poetis graecis nr. 46. *Ren. Rapin* Reflex. partic. ſur la poët. etc. II. part. reflex. XV. etc. protulit.

Eorumdem aliorumque de Apollonio iudicia collegit aliaque de eo narrauit *I. G. de Chaufepié* in Nouv. dict. hiſtor. et crit. h. v. pag. 397 ſq.

Plura dedit auctor *Biographiae claſſicae*, (anglice ſcriptae et a Murſinna in linguam germanicam conuerſae,) Halae Sax. 1767. 8. part. I. pag. 175—180.

Thomas Pope Blount in cenſura celebrium authorum etc. Geneuae, 1710. 4. pag. 43 ſq.

Sulzer in Allgemeine Theorie der ſchönen Künſte, tom. I. voc. Argonautica, ibique ill. de Blankenburg.

Rariores

Rariores Argonauticorum editiones recenſet *Dau. Clemnt* in Bibl. curieuſe hiſtorique et critiq. tom. I. pag. 418 ſqq. *Harl.*]

APOLLONIVS, Sillei vel Illei F. Alexandrinus [a]) fuit, ſiue, vt Athenaeo placet, Naucratites [b]), Aegyptius, ab aliis plerisque, quia ius ciuitatis apud Rhodios accepit, ibique rhetoricam per aliquod tempus cum laude profeſſus eſt, dicitur *Rhodius*, Callimachi diſcipulus fuit; ſed poſtea inuiſiſſimus, adeo, vt illum ſub *Ibidis* nomine deuoueret diris, quemadmodum ſupra in Callimacho dixi. Qua demum tantopere ratione [❡] offenderit Callimachum, incertum eſt, ſiue quod ipſius ſibi libros Apollonius arrogauerit, vt in Callimachi vita tradit vir doctus, ſiue quod eius ſcripta contemſerit famaeque eius detraxerit. Apollonium quoque perſtringi putat *Iſ. Voſſius* [c]) a *Callimacho* hymn. in Apollinem v. 105.

Ὁ φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' οὔατα λάθριος εἶπεν
Οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν, ὃς οὐδ' ὅσα πόντος ἀείδει.

Eratoſtheni ſucceſſit Apollonius, Rhodo Alexandriam reuertens, in praefectura bibliothecae [d]) ſub Ptolemaeo Euergeta I. vt Apollonio Ariſtonymus, teſte Suida [e]). Tzetzes ad Lycophronem ait, eum fuiſſe e Pleiade poetarum, certe in tragicorum Pleiade non fuit [f]), et ab aliis, illum referentibus, recte omittitur. Callimacho in vita quantumuis inuiſus, tamen poſt mortem tumulo eius illatus fuit, ſi auctori graeco vitae Apollonii credimus: quod ſi ille ſenſiſſet, non minus fortaſſis moleſte tuliſſet, quam *Patruuius* [g]), per ſomnium indignatus, ſe ſepultum [❡] eſſe prope mendicum. Verum in morte non modo diſparitas omnis ceſſat, ſed diſcordia quoque, vel inuitis ſtolidis mortalibus.

II. Exſtant libri IV. Ἀργοναυτικῶν ſiue *de Argonautarum expeditione*, ſcripti carmine heroico, tanta cura, vt Longinus poetam ἄπτωτον [h]) adpellet, ſiue nusquam lapſum vitiique

a) *Strabo* lib. XIV. p. 655. *Suidas* in Ἀπολλώνιος Ἀλεξανδρεὺς, [tom. I. pag. 283. Küſteri, cui fere conſenſit *Eudocia* pag. 61. niſi vt haec in fine vltimam lineam omitteret, aut librarius duo vltimos verſus permiſceret.] Auctor graecus vitae Apollonii: τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, υἱὸς δὲ Σιλλέως, ὡς δέ τινες Ἰλλέως, φυλῆς Πτολεμαΐδος. De hac tribu Ptolemaide vide, ſi placet, *Ioan. Brodaeum* ad anthologiam pag. 284.

b) *Athenaeus* libr. VII. pag. 283. ex quo, vt multa alia, hoc petiit *Aelian.* XV. 23. de animal. Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτεως κτίσει etc. Conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. I. cap. 2. pag. 15 ſq. et *Voſſium* lib. I. cap. 16. de hiſtor. graecis.

c) Pag. 342. ad Catull.

d) Ab A. M. 3809. Olymp. CXLVI. 1. ante C. N. 194. ab V. C. 558. bibliothecae Alexandrinae praefuiſſe videtur *Saxio* in Onom. lit. I. pag. 120. *Harl.*

e) Confer ſucceſſionem praefectorum biblioth. Alexandrinae apud Ionſium pag. 101.

f) Sed in altera poetarum varii generis, quae non fuit nulla. vid. *Nagel* diſſ. de Pleiadibus poetarum graecorum, Altdorf. 1762. 4. p. 9 ſqq. *Iaeger.*

g) Notum *Petri Patruuii* ſiue *Patriſii*, gubernatoris Limorenſis, ſomnium, quod incipit: *je ſongeois cette nuit* etc. vid. *Niceron* tom. 24. Memoires etc. pag. 171. *Brokeſii* irrdiſches Vergnügen etc. tom. II. pag. 357. metaphraſis in *Poeſie der Niederſachſen*, tom. I. pag. 299. gallice et latine in *Franciſci Vauaſſoris* epigrammatibus pag. 115.

h) *Longinus* περὶ ὕψους XXXIII. 6. ἐπεί τοι γε καὶ ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητὴς, [*Toup.* in not. ad h. l. p. 344. malit legere, ὁ τοὺς Ἀργοναύτας ποιήσας,] ἆρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; Caſaubonus epiſt. pag. 565. *De Apollonio, Rhodio, critici pronuntiarunt, eum ἀδιάπτωτον εἶναι, quum denotare vellent, plus ſtudii et curae in eo fuiſſe, quam ingenii; igitur*

que nullius reum. Quum enim admodum iuuenis ſpecimen huius operis in patria praelegiſſet et pro laude riſum et contemtum tuliſſet, Rhodum conceſſit, ibique illud expoliuit tam diligenti ſtudio, vt, a dentibus criticorum minus iam ſibi metuens, lucem videre poſſet non cum venia tantum, ſed cum laude quoque. *Quinctilianus* X. 1. 54. *non contemnendum opus vocat*, compoſitum *aequali quadam mediocritate.* Prima illa προέκδοσις Apollonii memorari videtur ex Cuperi obſeruatione in ſcholiis graecis ad libr. I. vſ. 515. 688. et 801. *Fabric.* [Apollonium argonautica ſua bis edidiſſe, contendit quoque *Ruhnken.* in epiſt. critica, edit. II. — Quinctiliani tamen iudicium aliquantum ſeuerius eſt. — Geographiam Argonautarum fabuloſam ſecundum Apollonium Rhodium diligenter expoſuit atque illuſtrauit *Car. Traug. Gottl. Schoenemann* in commentatione de geographia Argonautarum, Gottingae 1788. 4. pag. 49 — 65. adde cel. *Heynium* ad Apollodori biblioth. pag. 206 ſqq. 210 ſqq. Catalogum Argonautarum vide apud *Eudociam* pag. 220 ſq. *Harl.*] — Argonautarum notitiam tradere adgreſſi ſunt *Eduardus Simſon* in Chronico, *Thom. Galeus* ad Apollodorum ſed diligentius ante Valerium Flaccum ſuum *Petrus Burmannus:* [cuius catalogum ego etiam praefixi meae Valerii Flaccii editioni, paucis additis adnotatiunculis.] De Iaſone adeundus Claudius Bachetus Meziriacus in erudito commentario ad Heroid. epiſtolam ſextam Ouidianam Hypſicles ad Iaſonem. [Adde notas cel. *Heynii* ad Apollodori biblioth. pag. 177 ſqq.] Quare Argonautae dicti *Minyae*, idem Bach. Meziriacus exponit tom. II. pag. 56. [itam ſchol. *Pindari* Iſthm. I. 79. *Heyne* ad Apollodorum pag. 143 et 178.] de naue Argo pag. 69 ſqq. [et *Heyne* l. c. pag. 227 ſq.] De Phaſide, fluuio, pag. 93 ſqq. Idem pag. 83. de Argonautis dicturum ſe promiſit in commentario ad Apollodorum.

III. Argonautica praeter Apollonium apud Graecos ſcripſere:

[*Antimachus* ἐν Λύδῃ. vid. ſupra in vol. I. p. 379. 358 ſqq. *Grŏddeck* l. c. p. 102 ſqq.]

Cleon, Curienſis, e quo multa noſtrum tranſtuliſſe, adfirmat Aſclepiades, Myrleanus, Apollonii diſcipulus, apud ſcholiaſten ad lib. I. vſ. 156. [conf. *Toup.* emendatt. in Suidam III. pag. 374. edit. Lipſ. *Groddeck* über die Argonautika, in Bibl. der alten Litter. und Kunſt part. II. pag. 70. *Harl.*]

Dionyſius, Mileſius, ſiue vt Suidae, Mitylenaeus, auctori ſcholiorum itidem laudatus. *Fabric.* — Mitylenaeum vocat eum quoque *Eudocia* pag. 132. traditque, eum ſcripſiſſe Argonautica ἐν βιβλίοις ἕξ. Ab eadem pag. 416. περὶ Φινέως citatur quaedam Dionyſii narratio ἐν τοῖς Ἀργοναύταις. adde infra in catalogo *Dionyſiorum*, pag. 801. vet. editionis et ſupra in vol. I. de Homero pag. 378. not. *qq. Harl.*

Epimenides,

tur magis vitiis carere, quam vt magnam laudem ſit adeptus. Confer *Cunaei* praefat. ad librum III. de rep. hebr. *Dan. Heinſius* in diſſ. de Nonni Dionyſiacis pag. 183. *Apollonius, Rhodius, magis de verbis et ſtructura, vt grammaticus, quam de ipſa periodo et oeconomia ſollicitus, diverſorum actiones ſed vnius itineris, neque multum diuerſi temporis, deſcripſit. Quem profecto et ſubiectum et inſcriptio et exempla aliorum in eodem ſubiecto defendunt.* Inaequalitatem aliquam dictionis in Apollonio obſeruaſſe, ſibi eſt viſus *Tan. Faber* libro de poetis: geographicae rei imperitiam *Caſaubonus* ad Dionem Chryſoſtom. pag. 102. et *Voſſius* lib. I. Inſt. Poet. cap. 3. §. 6. Langueſcere nimium et varietate iucunda deſtitui, conqueritur acerbus poetarum cenſor, *Renatus Rapinus* in obſeru. de poeſi §. 15. *Fabric.* adde cl. *Heynii* iudicium in opuſculis academ. tom. I. pag. 82 ſqq. 92 ſqq. pag. 94. not. *Groddeck* l. cit. pag. 65 ſqq. aliosque, ab initio huius capitis a me laudatos. *Harl.*

Epimenides, de quo dixi lib. I. cap. 6. *Fabric.* [vol. I. pag. 33. *Groddeck* über die Argonautika etc. lib. cit. part. II. pag. 78 ſq. *Harl.*]

[*Eumelus*, Corinthius. *Groddeck* l. c. pag. 94 ſqq. ſupra in vol. I. pag. 379. *Harl.*]

Herodorus, cuius Ἀργοναῦται ſiue Ἀργοναυτικὰ plus ſimplici vice in ſcholiis ad Apollonium citantur. *Fabric.* vide ſupra in vol. I. pag. 515. *Groddeck* in diſſ. de hymnis homericis p. 13. inprimis in laudata bibliotheca antiquae litteraturae et artis l. c. p. 72—78. vbi copioſe eruditeque diſputat de eius aetate, patria, poematibus et ratione, qua eum imitatus ſit Apollonius. *Harl.*

[*Heſiodus*, ſi auctor eſt poematis, *Aegimius* inſcripti, de quo ſupra in vol. I. pag. 592. et *Groddeck* l. mem. pag. 79 ſqq. *Harl.*]

Orpheus, cui tributa Argonautica etiamnum exſtant, vt dixi lib. I. cap. 18. [P] [Num ex Orphicis haurire potuerit Apollonius, inquirit, idque negat *Schneider.* in fragm. Pindaric. pag. 76.]

Pindarus, pythionica quarta. Adde *Mich. Neandri* ariſtolog. pindaricam p. 172 ſqq.

Piſander, quem in Theogonia heroica Argonautarum expoſitionem deſcripſiſſe refert *Zoſimus* lib. V. hiſtor. cap. 29. [conf. ſupra in vol. I. pag. 590. *Muncker.* et *Staueren.* ad Hygini poetic. aſtronomic. pag. 475.] Ne dicam de *Argonauticis* a Mich. Neandro Lipſ. 1588. 8. editis, quae incipiunt ἦν τιν' Ἰησονίης νηὸς στόλος ἔλλαβεν ἀρχὴν, cuius poematii pro antiquo ſcriptore a nonnullis habiti, vt ceterorum, eidem adnexorum, auctor eſt *Laurentius Rhodomannus.* Id latine vertit *Petrus Laurembergius*, vix XI. annorum puer, vt narrat *Ioann. Cothmannus* in eius vita apud *Reinh. Henr. Rollium* in memoriis philoſophorum, decade II. pag. 164.

[*Simonides*, genealogus, nepos Simonidis, lyrici poetae, circa Olymp. LXXXII. vid. *Groddeck* l. mem. pag. 99 ſqq. ſupra in vol. II. pag. 151. not. *Harl.*]

IV. Commentariis illuſtrauerat Argonautica Apollonii *Charon* quidam, (diuerſus a Charonte, Lampſaceno, priſco illo hiſtorico, vt recte Voſſio [i]) obſeruatum,) qui αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώριμος ἐν τῷ περὶ ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου laudatur a ſcholiaſte ad lib. II. 1055. *Hypatiam* praeterea ὑπόμνημα Ἀπολλωνίου ſiue commentarium in Apollonium ſcripſiſſe notat Suidas. *Irenaeum* ἐν πρώτῳ Ἀπολλωνίου citat ſchol. ad lib. I. vſ. 1299. [et ad libr. II. vſ. 127. conf. Nouas miſcell. obſeruatt. tom. II. pag. 121. Fabric. B. Gr. vol. IV. pag. 518.] *Ariſtophanem* quoque, grammaticum, in recenſendo Apollonio occupatum fuiſſe, ſuſpicor e ſcholiis ad IV. 972. *Marianus* quidam, ſub Anaſtaſio, imp. clarus, metaphraſin graecam Argonauticorum Apollonii compoſuit, teſte Suida, iambis 5608. Praecipue *Lucillus Tarrhaeus*, (e Tarrha, Cretae ciuitate,) *Sophocleus* (Σοφοκλεῖος aliis, ſed in Stephani Byz. codicibus Σοφοκλῆς.) et *Theon* [k]), (Alexandrinus ille, vt exiſtimo, de quo dicturus ſum libro V.) eruditis Apollonium commentariis illuſtrarunt, e quibus excerpta ſunt, quae habemus, praeclara

i) *Voſſ.* hiſt. gr. pag. 102 et 442.

k) In Ambroſii Camaldulenſis XVI. epiſt. 1. collectionis Martenianae pag. 489. pro *Athenoae* lege *et Theone. Fabric.* conf. *Warton* tom. I. edit. Theocrit. pag. 135 ſq. *Harl.*

clara in poetam noſtrum *ſcholia graeca*, vt praeter titulum, ſcholiis ipſis praefixum, teſtatur ſcholiaſtes *Ariſtophanis* ad nubes vſ. 597. vbi laudans ea, quae in ſcholiis ad Apollonium IV. 264. leguntur, τῦτο δὲ τὸ ἔπος καὶ οἱ περὶ τὸν Λύκιλλον τὸν Ταῤῥαῖον καὶ Σοφόκλειον καὶ Θέωνα ἑρμηνεύοντες τάδε φασίν. Confer praefat. Stephani in Apollonium, [*Rutgerſii* V. Lect. lib. IV. cap. 18. p. 435 ſq. et quae ego adnotaui ad ſchol. Ariſtophanis mem. p. 308 ſq.] *Holſtenium* ad Stephanum pag. 262. *Colomeſium* ad Gyraldum pag. 154. *Meurſium* ad Heſychium illuſtr. pag. 197. et *H. Dodwelli* diſſ. de ſcriptis et aetate Marciani, Heracleotae, §. 10. tom. I. geographor. graecorum Ioh. Hudſoni pag. 156.

Latino carmine Argonautica Apollonii tranſtulit olim totidem libris *P. Terentius Varro, Atacinus* [l]), quem his verbis celebrat *Ouidius* IV. ex Ponto 16. 21.

Veliuolique maris vates, cui credere poſſis
Carmina caeruleos compoſuiſſe deos.

Et II. triſtium 439. [❡]

Is quoque Phaſiacas Argo qui duxit in vndas.

Tum *Propertius* II. 25 et 85.

Haec quoque perfecto ludebat Iaſone Varro.

Apollonium quoque effingendum ſibi, ſed paullo liberius propoſuit is, cuius poema inſigne latinum Argonauticon, quamuis mutilum hodie habemus, *Valerius Flaccus:* ſed ita eum effinxit, vt ſaepe ſuperauerit, quemadmodum vno alteroque ſpecimine oſtenſum a Petro Burmanno praef. ad Flaccum. Loca Apollonii a *Virgilio* expreſſa vide apud *Iul. Scaligerum* libro V. poetices cap. 6.

V. Alia etiam ſcripſit Apollonius noſter, quae poſt Meurſium [m]) Voſſiumque paucis recenſebo, quum nihil ex illis amplius exſtet.

Περὶ Ἀρχιλόχου. *Athen.* X. pag. 451.

Ἐπιγράμματα. *Antonin.* Liberal. cap. 23. Metamorph.

Κανωπὸς πρῶτος καὶ δεύτερος. *Steph. Byz.* in Κόρινθος et Χώρα, [cuius locum emendat *Toup.* in emend. in Suidam et Heſych. tom. II. pag. 555 ſq. *Harl.*]

Κτίσεις *Origines vrbium;* cuius partes, Ἀλεξανδρείας κτίσις. Schol. Nicandri Theriac. Καῦνος ſiue Καύνου κτίσις. Parthen. Erotic. cap. 1 et 11. Κνίδης κτίσις Steph. in Ψυκτήριος. Ναυκράτεως κτίσις Athen. VII. p. 283. Aelian. XV. 23. de animal. Etiam Ποντικά,

l) Vide *Voſſium* lib. I. hiſt. lat cap. 16. *Fabric.* — b. *Wernsdorf* ad poetas latinos minores, tom. I. pag. 154 ſqq. in primis tomi V. part. III. pag. 1385 ſqq. et pag. 1392 ſq. de eius opere Argonauticorum; vbi, *neque ipſum*, ait, *Apollonium ita credo expreſſiſſe* Varronem, vt nihil aliud, quam verteret latine: *imitatus eſt et vertit frequenter, vt carminis eius reliquiae docent; ſed tam libere vertit et imitatus eſt, vt multis in locis ſuo vteretur ingenio. Hoc enim dignum erat nomine poetae* etc. *Harl.*

m) *Meurſius* in notis ad Apollonium Dyſcolum, libr. II. de Rhodo cap. 6. et in bibl. graeca. *Voſſius* de hiſt. gr.

τικὰ, quorum librum I. laudat ſchol. Apollonii II. verſ. 159. Apollonio tribuere malit eruditiſſimus Galeus, quam Apollodoro.

[Critice et grammatice Homerum aut loca homerica pertractaſſe videtur. vid. ſcholia Veneta ad Iliad. *α'*. verſ. 3. *β'*. 436. et indices auctorum, ab Euſtathio reliquisque ſcholiaſtis citatorum, ſupra in vol. I. Num id in ſingulari, nunc deperdito, opere *πρὸς Ζηνόδοτον*, ad quod ſchol. Venet. ad Iliad. *γ'*, verſ. 657. prouocat, an in aliis quoque fecerit libris, mihi incertum videtur. adde *Villoiſon* prolegg. ad Homerum pag. XXV. et ſupra in vol. I. pag. 504 ſq. *Harl.*]

Apollonii dictum *ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως lectio alimentum orationis* refertur a Theone pag. 5. progymnaſm.

VI. *Apollonii Rhodii Codd. MSS. atque editiones.*

[Praeter codicem, vnde deſcripta fuit editio princeps, eumque, ex quo, teſte Brunckio, emendata paſſim eſt edit. Pariſina, nec non illos, qui ad Venetam editionem concinnandam adhibiti eſſe traduntur, ſunt

Pariſiis, in *bibl. regia*, antiqui et bonae notae *codices quinque*, nr. MMDCCXXVII. MMDCCXXVIII. MMDCCXXIX. MMDCCCXLV. MMDCCCXLVI. notati, quorum ex catalogo bibl. reg. notitia peti poteſt.

Viennae, in *bibliotheca caeſarea*, codex, cuius lectiones communicatae fuerunt cum nouiſſimo editore, Brunckio.

[*Venetiis* in bibl. D. Marci, in catal. MSS. gr. pag. 252. *Harl.*]

Guelferbyti, in *bibliotheca ducis*, codex, cuius lectiones itidem, Heynio conciliatore, ad Brunckium peruenerunt.

[*Neapoli* in biblioth. regia nr. 82. Argon. lib. 2. 3 et 4. pars vsque ad verſ. 494. — nr. 131. Argon. cum verſione lat. interlin. cod. chart. ſaec. XV. — nr. 222. libri IV. cod. membran. ſaec. XV. *Harl.*]

[In *Laurent. medicea* cod. membr. VII. plut. XXXI. teſte *Bandinio*, in catal. MSS. gr. tom. II. pag. 82. — cod. XI. ibid. pag. 86. cum ſcholiis ad marginem, ex quo princeps editio profluxiſſe videtur Bandinio: cod. XXVI. ibid. p. 98. cum ſcholiis: cod. IX. plut. XXXII. ſaec. X. cum ſcholiis, ibid. pag. 133. Bandin. de hoc inſigni cod. copioſus eſt: cod. XVI. ibid. pag. 142. — cod. XLV. ibid. pag. 204. — cod. XXV. plut. LXX. ibid. p. 685. — gr. commentarii cum vitis Apollonii: cod. VIII. plut. XCI. tom. III. pag. 427. *Harl.*]

In *Scorialenſis Coenobii bibliotheca* codex, cum ſcholiis incerti auctoris, (nondum a quoquam adhibitus.) teſte *M. Car. Chriſt. Plüer*, in *Reiſen durch Spanien*. Lipſ. 1777. 8. p. 157. In *Eduard. Clarkii Briefe von — Spanien*, Lemgouiae, 1765. 8. p. 395. idem codex non niſi librum primum Argonauticorum exhibere traditur; verum, cum *Plüer*, longe ille diligentior *Clarkio*, libros quatuor eo contineri teſtetur, nulla ratio habenda eſt iſtius incuriae vel ſcriptoris, vel interpretis *Koehleri*, vel typothetae. [conf. *Iriart.* catal. codd. gr. reg. Matrit. pag. 537. qui ex illo cod. deorum epitheta publicauit.]

[In bibl. regia *Matrit.* cod. LXI. Apollonii vitae, argumentum, velleris aurei notitia, (quam *Iriarte* l. c. pag. 213. graece primus dedit,) Apoll. Argon. libri IV. cum notis Laſcaris. Iriart. pag. 212—214.

In biblioth. *Vratislau.* Rhedigeriana cod. ann. 1488. ſcriptus, Argon. libri IV. cum vita Apollonii et ὑποθέσει τῶν ἀργοναυτικῶν. *Harl.*]

Editiones Argonauticor. Apollonii Rhod.

Florentina; Apollonii Rhodii Argonautica, graece, c. ſcholiis graecis in margine, litteris quadratis ſ. capitalibus, per Laur. Flor. de Alopa, 1496. 4.

Hic annus in calce libri typis eſt expreſſus; alii ponunt ann. 1498. vid. *Clement* biblioth. cur. etc. tom. I. pag. 418 ſq.

Veneta, in aedibus Aldi et Andreae Soceri, graece, c. ſcholiis non in qualibet pagina appoſitis, verum ſeorſum ſubnexis, curante Franciſco Aſulano, ann. 1521. 8.

Plura, vt ſupra memorauimus, exemplaria manuſcripta ſe contuliſſe in praefat. ait Aſulanus. [In bibl. Leidenſi eſt exemplar, cui multa adſcripſit *Gerardus Falckenburg* teſte catal. pag. 260. nr. 606. *Harl.*]

Pariſina, graece, ſine ſcholiis. 1541. 8. Prioribus emendatior editio et paſſim e ſcripto codice emendata.

Francofurtenſis, graece, c. indice et ſcholiis ad calcem libri coniectis et ſeparatim excuſis, ex offic. Petri Brubachii, 1546. 8.

Haec edit. Venetam expreſſit, ſublatis aliquot operarum erroribus. [De hac edit. Fabricius haec ſcripſerat: „Huius editionis, non admodum nitidae, exemplum poſſideo, quod fuit Philippi Melanthonis n), qui in fronte haec ei verba manu ſua inſcripſit: *Deo iuuante cras hora ſeptima inchoabo interpretationem carminis Argonautici, quod magna cum laude ab Apollonio ſcriptum eſt. Oro autem filium dei, vt, ſicut in arca Noae vexit ſuos Argonautas, ita nunc quoque rogo, vt hanc ſuam nauim vehat, in qua et nos ſumus remiges et ὑπηρέται inter magna pericula, in quibus ſua nos ſeruet clementia.* Franciſcum quoque Portum, interpretantem Apollonii Argonautica Geneuae, auſcultauit Sibrandus Lubbertus, vt refert Sixtinus Amama in oratione Lubberti funebri."]

Baſileenſis, graece, cum ſcholiis, ſeparatim additis; dehinc poema integrum heroico carmine lat. non infelici, licet a ſententia Apollonii interdum aberrante, redditum a *Valentino Rotmaro*, Salisburgenſi, cum eiusdem decuria annotationum, quarum 1) capite ritus varii ex Apollonio et eius ſcholiaſte exponuntur, 2) prouerbia et ſententiae, 3) mythica et geographica varia, 4) auctores, qui in ſcholiis allegantur, nec exſtant, 5) deſcriptiones chronographicae, crepuſculi v. g., aurorae, veſperae etc. 6) quae Virgilius et Ouidius ex Apollonio tranſtulerunt, 7) fabulae, variaque ἄπιστα et ἀδύνατα, in Apollonio occurrentia, 8) feſta et ſacrificia, 9) Epitheta Iouis, Apollinis et Neptuni, et 10) varia miſcellanea. Ex officina Henricpetrina, 1572. 8.

Haec

n) Melanchthonis enarrationes exſtant mſtae in biblioth. publ. Noribergenſi. *Harl.*

Haec edit. expreſſit Aldinam et Francofurtenſem, teſte Brunckio. Annum impreſſionis alii perhibent 1570. Verum 1572. indicant non ſolum *Fabricius* et *Clement*, ſupra laudatus, ſed confirmat etiam *catalog. bibliothecae Moerlianae*, part. I. pag. 81. [Vir quidam doctus in litterar. ephem. Salisburg. ann. 1792. plag. 95. habuit duo exempla, vbi in calce textus graeci et ſcholiorum graec. ſcriptum eſt: Baſil. ex offic. Henricpetrina ann. cIↃIↃLXXII. Sed tum ſequitur nouus titulus cum Rotmari dedicatione, Ingolſtadii 1570. metrica verſio conſtans pagg. 309. cum notis pag. 127. *Harl.*]

Geneuenſis, Henrici Stephani, ann. 1574. 4. graece, cum ſcholiis in margine cuiusque paginae adpoſitis, et caſtigationibus, (trium non amplius paginarum,) reiectis ad calcem. In praefat. etiam nonnullis Poetae et ſcholiorum locis Stephanus lucem adfundit.

Pariſinam fere ſequitur, adſumtis e Florentina et Aldina lectionibus, quas meliores eſſe cenſuit, paucisque in locis, e ſola graecae linguae peritia, abluta foediore illuuie; nam codicem nullum adhibuit. In Petri Francii et Schabruchii p. 150. bibliotheca fuit haec editio, referta multis notis et emendationibus deſcriptis e codice *Odoardi Biſciti;* quod narrat *Fabricius,* ſed ita, vt nihil praeterea de illius codicis conditione commemoret. Laudatur accurata huius edit. interpunctio a *Fabricio;* ſed non praetermittenda eſt obſeruatio *catal. Moerl.* pag. 65. in ea libr. I. v. 90. Τοῖσι δ' ἔπ' Αἰακίδαι μετεκίαθον· ὁ μὲν ἄμ' ἄμφω totum eſſe omiſſum. [vid. *D.nis* Merkwürdigkeiten der Garelliſchen Bibliothek, pag. 333. *Harl.*]

[*Henr. Stephanus* non edidit, vt quidam ſcripſerunt, adnotante iam *Hambergero* in zuverläſſ. Nachr. tom. I. pag. 359. Apollonii Argonautica inter *Poetas principes heroici carminis, Pariſ. 1566.* fol. at in *Iac. Lectii Corpore Poetarum Graecorum,* graece, cum verſ. lat. Io. Hartungi, *Geneuae, 1606.* fol. typis ſunt exſcripta. *Harl.*]

Lugduno-Batauа: Apollonii Rhodii Argonauticorum libri IV. ab Ieremia Hoelzlino in Latinum conuerſi; commentario et notis illuſtrati, emaculati; ſcholiis ad carmina numerato additis concinnati. Commentarius in verborum et rerum Indicem contractus. Lugd. Bat. ex officina Elzeuiriana. 1641. 8.

Haec editio, cui ad calcem commentarii Hoelzliniani adiectae ſunt *Lucae Holſtenii* Obſeruationes aliquot ad Apollonii Argonautica et graecum eius ſcholiaſten, cum multis emendationibus Martini Sladi fuit in biblioth. Petri Francii. Ceterum de Hoelzlini commentario non vsquequaque praeclare ſentit et nimium illi in captandis Hebraismis ſtudium vitio vertit *Aegid. Menagius,* tom. I. Anti-Baillеti, pag. 390. Inclementius adhuc de eo iudicat *Ruhnkenius,* epiſt. crit. I. pag. 32. II. pag. 68. et *Brunckius* in praefat. pag. IV. et vir doctus in biblioth. crit. (Amſtelod. 1780.) vol. II. part. II. pag. 31. [conf. *Bayle* Diction. voc. Hoelzlin. not. z.]

Oxonienſis: Apollonii Rhod. Argonauticor. libri quatuor. Edidit, noua fere interpretatione illuſtrauit, priorum editorum notas praecipuas ſelegit, Sanctamandi numquam prius editis nonnullas ſuas adiecit, nec non indices tres addidit Ioannes Shaw, A. M. II. voll. 4. mai. Oxon. e typographeo Clarendoniano, 1777.

Chartae et typorum elegantia haec editio reliquis praeſtat; cetera omnia ita comparata ſunt, vt ei vix in mediocribus locus concedatur, Sanctamandi notae, breues illae et paucae, meras habent coniecturas, neque vltra medium ſecundum librum pertinent. Praeferunt ta-

men plerumque ſignificationem acuminis et doctrinae; quae etiam tribuitur notulis Io. Vptoni, in libri titulo non commemoratis. Shawius textum Hoelzlini ſequitur, ac de eius *ἀκρίβεια* ita iudicat, vt ſuam ipſius rei criticae imperitiam turpiter oſtendat. Volumen primum complectitur ipſum graecum carmen; deinde ſeorſum verſionem latinam, quam editor ipſe ex duabus verſionibus, Hartungiana et Hoelzliniana, confeciſſe videtur. Altero volumini inſunt interpretum animaduerſiones et indices. Shawianarum animaduerſionum praecipua dos eſt breuitas: monſtrant tamen interdum Valerii Flacci imitationem, et leuiter exercitatis non nihil lucis et adiumenti adferunt. Ex Hoelzlini notis editor multa circumſcripſit et ſuſtulit, ita tamen, vt iudicii elegantis in earum delectu vix vlla reperiatur ſignificatio. Ex tribus, qui adiecti ſunt, indicibus primus exhibet memorabilia e notis interpretum; alter continet auctores, in ſcholiis laudatos, diuerſus ab eo, quem dedit Fabricius, ſed eo minus perfectus et abſolutus; tertius, isque vtiliſſimus, profert verba omnia, quae in Apollonii poemate leguntur. vid. *Biblioth. Crit.* vol. I. part. III. pag. 113 ſqq. et *Brunck.* praefat. p. IV ſq.

Eadem edit. ibidem repetita eſt ann. 1778. 8. mai.

Argentoratenſis: Apollonii Rhodii Argonautica e ſcriptis octo veteribus libris, quorum plerique nondum collati fuerant, nunc primum emendate edidit Rich. Fr. Phil. Brunck. — Argent. ap. — Bauer et Treuttel. 1780. 8. et 4.

Nouam recenſionem exhibet editor, locis permultis non ſolum e libris, ſed etiam e coniectura cum ſua, tum aliorum emendatis, ita, vt difficultates, quibus antea obſitum erat poema, pleraeque ſublatae eſſe videantur. Brunckii tamen coniecturas ſub examen vocauit *Ruhnkenius*, in II. epiſtola crit. adiecta *Homeri Hymno in Cer.* Lugd. Bat. 1782. p. 189—228. in qua Apollonius paſſim illuſtratur et quinque verſibus nouis ex Etymologico MS. biblioth. Pariſ. augetur. Lectionum diuerſitas virum magnum in eam adduxit ſententiam, vt duplicem huius carminis editionem a poeta publicatam fuiſſe ſtatuat. De cetero *Brunckius*, omiſſa verſione latina et ſcholiis graecis, textum tantummodo Argonauticorum dedit, eique varias lectiones, notas et emendationes, et his poſtremo adpendicem ſubiecit. Quamquam opera viri doctiſſimi praecipue in criſi exercenda, conſtituendisque lectionibus verſatur, non neglexit tamen munus interpretis, ſed paſſim explicationem, et comparationem verſuum Apollonii cum aliis notis criticis interſeruit.

Verſiones Argonauticorum Apollonii.

Latinae: Apollonii libri IV. proſa primum donati a Iohanne Hartungo. *Baſileae, 1550.* 8. *apud Ioh. Oporinum.* In epiſtola ad Ioh. Venatorium teſtatur Hartungus, ſibi in hoc ſcriptore vertendo *fuiſſe ſaepe arrodendos vngues, ſaepius ſcabendum caput, cum, quae hinc inde corrupta erant, reſtitueret, obſcurioraque vtcunque explanando erueret.* Praemitit etiam emendationes et caſtigationes eorum, quae in editione graeca Aldina et Francofurtenſi perperam legi non dubitat. conf. *Rutgerſii* var. lection. VI. 6. Haec verſio textui poetae adiuncla eſt in Corpore Poetar. Graecor. a *Iac. Lectio,* Geneuae, 1606. fol. edito. De verſione metrica *Valentini Reimari*, ſubiuncta editioni Argonauticorum Baſileenſi, 1572. iam ſupra mentio facta.

Hoelzlinus, qui in prolegom. pag. 41. Hartungi interpretationem aſſis non eſſe adfirmat, nouam dedit, quae quidem prioris illius, verbis graecis nimia religione adhaerentis, obſcuritatem vitat, ſed contra ſaepius a poetae ſententia temere diſcedit.

Shaw nouam verſionem ſuam ex duabus ſuperioribus, Hartungiana et Hoelzliniana, concinnauit, inutilem fere nunc poſt tot, tantasque emendationes a Brunckio in textu graeco factas.

Italicae: [Orphei et Apollonii Argonautica italicis verſibus reddidit *Anton. Mar. Saluini.* vid. Giornale d' Italia tom. XIV. pag. 132.] *L' Argonautica di Apollonio Rodio tradotta ed illuſtrata. Roma*, 1791. 4. [tom. I. a patre purpurato *Filangieri*, cum graeco textu e rec. Brunckii, et obſeruatt. textui partim ſubiectis, partim, ſi longiores eſſent, adiectis. In praefat. de fabula carminis, de conſilio poetae, iisque, quae ad litteraturam carminis pertinent, agitur. Tomus II. continebit duo poſteriores carminis libros. *Harl.*] Nimis fidus interpres, dum epitheta ſingula reddere laborat, eneruata et verboſa oratione elegantiam poetae tantum non omnem perimit; interdum et a vera eius ſententia aberrat. Textui ſubiectae ſunt adnotatt. breuiores; ampliores, in quibus bona malis, protrita reconditioribus miſcentur, ad calcem cuiusque libri additae reperiuntur. Ceterum hic tomus exhibet librum I et II. Argonauticorum. vid. *Allg. Litteraturzeit. ann. 1793. nr. 130.*

Anglicae: The loves of Medea and Iaſon. A Poeme — translated from the Greek of Apollonius Rhodius's Argonautics, by I. Ekins, M. A. etc. London, 1770. 4.

Haec partem tantum carminis, ſcilicet amores Medeae et Iaſonis, exhibet: totum, verſibus anglicis redditum et notis illuſtratum, dedit *Eduard Burnaby Green*, Lond. 1780. 2. voll. 8. min. et *Franc. Fawkes*, cum Coluthi carmine de raptu Helenae, ibid. 1780. 8. mai. vid. de vtraque verſione *N. Bibl. der ſchön. Wiſſenſch. 25. B. pag. 168.*

Germanicae: verſibus hexametris a *Io. Iac. Bodmero*, Turici, 1779. 8. [*Hohl* in: Kurzer Unterricht in den ſchönen Wiſſenſchaften für das Frauenzimmer, Chemnit. 1772. 8. oeconomiam carminis docuit, et verſionem quarumdam particularum dedit. *Harl.*]

Scripta, Apollonium illuſtrantia.

Praeter *Dau. Ruhnkenii* ſupra iam laudatam epiſtolam criticam alteram, in cuius editione auctiore ann. 1782. publicata pag. 203. de cognomine Poetae Ἥλιος diſſeritur, hic merentur commemorari:

Iac. Tollii Comparatio Apollonii et Ouidii, (Metamorph. VII.) qua Apollonius vt plurimum praefertur, in *Iani Berkelii* diſſert. ſelectis criticis de poetis graecis et latinis. Lugd. Bat. 1707. 8. pag. 387 ſqq.

Io. Iortinii Obſeruationes quaedam in Apollonium Rhodium, ſubiunctis B. (h. e. *Iac. Phil. Dorvilli*) caſtigationibus, in *Miſcellan. Obſeru.* vol. 4. tom. 2. pag. 192—196.

Georg. d' Arnaud Lectionum graecarum libri duo, Hagae Comit. 1703. 8. pag. 235—245.

I. F. Facii Epiſtola critica in aliquot Orphei et Apollonii Rhod. Argonautic. loca ad *Theoph. Chriſt. Harleſium*, Erlangae, 1772. 4.

De

De huius libelli laude vid. Klotz. Act. Litt. vol. 7. pag. 245.

G. E. Groddeck über die Argonautika des Apollonius Rhodius. in *Biblioth. der alten Litteratur und Kunſt*, 2. Stück. *Goett. 1787. pag. 61 ſqq.* Quae in ſine praeclarae huius commentationis pag. 113. promiſſa eſt clauſula, adhuc exſpectatur.

G. A. C. Scheffler von den griechiſchen Heldendichtern auſſer dem Homer, — in *Humaniſt. Magazin*, Helmſtädt, 1787. pag. 264—280.

A. Matthiae Obſeruationes Criticae — . Goettingae, 1789. pag. 26—31.

[*Paull. Vindingii* praelectt. msstae in Apollonium Rhodium.]

Io. Sal. Semlerus emendat. ſcholior. Apollonii protulit in *Miſcellan. Faſc.* 2. (Norimb. 1749.) *pag. 30. Iaeger.*

[*Io. Toup.* in emendatt. in Suidam et Heſychium tom. I. pag. 233. emendat ſchol. locum, in tom. III. pag. 224. emendat Apollonii locum: pag. 335 ſq. explicat alium. *Doruillius* in animadu. ad Chariton. multis locis idem praeſtitit etc. *Harl.*]

VII. Apollonii nomen multis iam pridem commune fuit, quorum plerosque recenſuere *Io. Meurſius* in ſyntagmate de Apolloniis, quo editionem hiſtoriae commentitiae Apollonii, Alexandrini, ornauit Lugd. Bat. 1620. 4. et in bibliotheca Graeca p. 1234. ſq. [Repeti iuſſit et auxit *Lud. Henr. Teucherus*, in edit. Hiſt. commentitiae Apollonii Dyſcoli, Lipſ. 1792. 8.] Poſt Meurſium Voſſius de hiſtor. graecis lib. I. cap. 23. Ionſiusque lib. III. cap. 9. pag. 258 ſq. et in pandectis Hendreichius. Horum [P] obſeruatis quum addere me nonnulla poſſe videam, volo et ipſe catalogum Apolloniorum hoc loco ſubiicere.

Apollonius, cuius mentio in veteri inſcriptione graeca Alexandri Seueri, Mem. de Trev. 1717. pag. 1765.

Apollonius inter duces Romanos, qui Perſis regiones ademerunt poſt Odaenathum Palmyrenum, memoratus ab *Euagrio* III. 41. pag. 373.

Apollonii, Abderitani, mentio apud *Hippocratem* III. de morbis epidem. tom. I. pag. 739.

Apollonius, *Acharnenſis*, qui ſcripſit de feſtis. Harpocrat. et ſchol. Ariſtoph.

Apollonius, *Adramyttenus*, citatur in antiquis editionibus Strabonis lib. XI. ſed Caſaubonus pro Apollonio recte reponit Apollodorum.

Apollonium, *Aegyptium*, citat *Theophilus Antiochenus* III. ad Autolycum p. 127. 136. 139. vbi ex eo refert, quosdam computaſſe tum annos ab origine orbis terrarum 15003075. ſiue 15000375. vt habes pag. 136. *Athenaeus* V. pag. 191. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. Porro plures fuere Apollonii Aegyptii. Vide infra Alexandrinus et Memphites. *Apollonius*, Aegyptius, qui Caligulae mortem praedixit, teſte Dione pag. 663. A.

Apollonius, *Alabandenſis*, Car, cognomento μαλακὸς ſiue *mollis*, qui poſtea Rhodum ſe contulit, teſte rurſus Strabone XIV. pag. 655.

Apollonius *Alabandenſis* alter, cognomento *Molon*, rhetor eximius, quem Rhodi audiuerunt Caeſar et Cicero. Vide *Ciceronem* I. de Oratore cap. 17. et in Bruto cap. 91. *Plutarchum*

Plutarchum in Caeſare p. 708. et in Cicerone p. 862 ſqq. *Suetonium* in Caeſare cap. 4. atque ibi Torrent. ac Caſaubon. *Aelian.* XI. V. H. cap. 25. Meminit eiusdem *Cicero* alibi, vt lib. I. de inuent. cap. vlt. lib. II. ad Atticum epiſt. 1. et lib. I. de Oratore cap. 28. vbi merito probat, quod hic Apollonius, quum mercede doceret, tamen non paſſus eſt eos, quos iudicabat non poſſe oratores euadere, operam apud ſeſe perdere; verum eos dimiſit, et ad quamcumque artem putaret eſſe aptos, ad eam potius impulit ſuitque hortatus. Laudat et Strabo loco laudato ac *Quinctilianus* III. 1. XII. 6 Ex Ioſepho autem lib. II. contra Apionem p. 1065. 1069. 1077. 1079. et 1080. adparet, hunc Apollonium quaedam ſcripſiſſe aduerſus ſacra Iudaeorum. Male Μήλων apud *Euſeb* IX. 19. praepar. euangel. Etiam in Homerum ſcripſiſſe nonnulla, colligas e Porphyrii quaeſtionibus Homericis pag. 10. *Λύει δὲ τὴν ἀπορίαν αὐτὸς ὡς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Μόλωνος παρίστησι.* [conf. ſupra in vol. I. p. 505. et Villoiſon. praef. ad Apollonii lexicon Homeric.] Ex Rhetorico quodam illius ſcripto definitionem figurae promit Phoebammon lib. I. p. 98. *Καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἐπίκλην Μόλων ὡρίσατο. σχῆμά ἐστι μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν ἐξάγουσα τὴν ἀκοήν.* Ceterum [?] hic eſſe, videtur qui, vt refert Plutarchus p. 862 ſq. cum Ciceronem in eloquentia etiam graece declamantem triumphare videret, *Te nempe, Cicero, et laudo,* inquit, *et admiror: ſed Graecorum fortunae me miſeret, cum videam eruditionem et eloquentiam, quae ſola bonorum nobis relicta erant, per te Romam acceſſiſſe.* Idem porro eſt Apollonius Molo, et qui a Plutarcho ac Porphyrio vocatur Apollonius Molonis o). Sic Athenodorus, Tarſenſis, Sandonis F. Plutarcho dicitur Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδων. Conf. *Valeſ.* ad Ammian. XIV. 8. Similiter Herodes Atticus paſſim audit, qui Attici erat filius, et Apion Pliſtonices Gellio, Clementi, aliis; qui Suidae Ἀπίων ὁ Πλειστονίκου. Sic Sol Hyperion, pro Hyperionide; aliis Lycaon, pro Lycaonide; Amphitruo, pro Amphitruonis filio; Moliones, pro Molionidis etc. vide notas *Eraſmi Schmidii* ad Pindar. pag. 270 ſq. *Burmanni* ad Ouidii Faſt. VI. pag. 235. Immerito igitur reprehenditur Plutarchus tum ab aliis, tum a *Ioh. Rualdo* animaduerſ. XXVIII pag. 116 ſq. Vide et *Meurſii* lib. de Rhodo pag. 101. Allatium ad epiſtolas Socraticorum pag. 215 ſq.

Apollonius, *Alexandrinus*, peripateticus, Plutarch. περὶ φιλαδελφ. Fuit et Alexandrinus patria Apollonius, Argonauticon ſcriptor, de quo ante dixi, et Apollonius alter, grammaticus, cognomine δύσκολος, de quo infra lib. IV. *Fabric.* *Apollonius, Alexandrinus*, alio nomine *Anteros*, qui Claudii temporibus Romae docuit. vid. *Fabricia* pag. 62 ſq. *Fabric.* B. Gr. vol. VII. pag. 50. vbi quidam Apollonii grammatici nominantur. *Harl.*

Apollonius, *Antiochi* Grypi, Syriae regis *Paraſitus*. *Athen.* VI. pag. 246.

Apollonius, *Antiochenus*, pater et filius, medici *Herophilei* atque *Empirici*. Meminit vtriusque auctor Iſagoges, quae legitur inter ſcripta Galeni tom. IV. pag. 372. Incertum, vtrius ſit περὶ μύρων liber laudatus *Athenaeo* XV. pag. 688. περὶ εὐπορίστων φαρμάκων

o) Acerrime contradicit *Caſaubonus* ad Suet. Caeſ cap. 4. et ad Strabon. lib. 14. pag. 196. edit. Geneu. 1587. Ridiculo errore hunc Apollonium auctorem Argonauticorum facit *C. H. Heinecke* in verſ. german. Dionyſii περὶ ὕψους edit. 1738. pag. 243. not. *Iaeger.* Apollonius ὁ τοῦ Μόλωνος in ſchol. Venetis D. Marci vid. *Villoiſon.* l. c. et in Anecdotis gr. II. pag 184. not. Atque *Alexandrum Molonis* eum vocari vult *Huetius* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. cap. 2. §. 5. *Harl.*

μάκων quem plus ſimplici vice citat Galenus. Vide infra in Apollonio Pergameno. Et idem forte patria Antiochenus, ſed quod apud Pergamenos reges verſaretur, Pergamenus vocatus eſt. Ἀπολλώνιος ὁ πρεσβύτερος, Zenoni Herophilio repugnans, laudatur ab Erotiano in Ἀμφιβάλλουσαι. Forſan haud alius, qui Galeno aliquando dicitur ὁ βυβλᾶς.

Apollonius, *Aphrodiſienſis*, ἀρχιερεὺς καὶ ἱστορικὸς, γέγραφε Καρικὰ, περὶ Τράλλεων, περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ. Suid. [et Eudocia p. 50. collato ſupra, vol. I. p. 142.] Καρικὰ pluribus conſtabunt libris, vt ex Etymologici auctore patet, et Stephano, qui XVIII. librum citat in Χωλὸν Τεῖχος. *Voſſ.* de hiſt. gr. pag. 505. Apud eumdem Stephanum Byz. vbi citatur Apollodorus περὶ Ἀλεξανδρείας, περὶ γῆς, et ἐν Καρικοῖς, Apollonii, Aphrodiſienſis, nomen reponendum eſſe contendit *Tho. Galeus* in diſſ. de ſcriptoribus mythologicis pag. 18.

Apollonius, *Archebuli* ſiue *Archebii* F. grammaticus, Apionis Pliſtonicae [?] praeceptor. Suid. in Ἀπίων. Scripſit περὶ λέξεων Ὁμηρικῶν ordine alphabetico, vt conſtat ex eodem Suida in Ἀπολλ. et Heſychio praef. Lexici. [Plura leges ſupra in vol. I. pag. 505 ſq.]

Apollonius, Ἀρχιστράτωρ, cuius trochiſcum ſiue paſtillum refert *Galenus* tom. II. pag. 388. edit. graecae Baſil.

Apollonius, *Aſcalonites*, hiſtoricus. Steph. Byz. in Ἀσκαλών.

Apollonius, *aſtrologus*. Vide infra in *Laodicenſis* et *Myndius*. Etiam *Apollonius*, Tyanenſis, libros quatuor περὶ μαντείας ἀστέρων ſcripſerat, teſte *Philoſtrato* III. 13. Ptolemaeo Hephaeſtioni lib. V. memoratur *Apollonius* Ptolemaei Philopatoris temporibus, ἐπ' ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονὼς, qui cognominatus eſt ἔψιλον, quod littera haec accedat in figuram lunae, in cuius ille conſiderationem plurimum temporis ſtudiique contuliſſet. [De antiqua litterae illius ſcriptura memini iam ſupra agere.]

Apollonius, *Athenienſis, ſculptor*, Neſtoris F. quem e Gruteri inſcript. pag. XLII. 2. obſeruauit Franciſcus Iunius in catalogo Artificum. Confer Ionſium pag. 251. et Sponii Miſc. pag. 122.

Apollonius, *Athenienſis*, ſub Seuero, imp. clarus ſophiſta, de quo *Philoſtratus* II. de Sophiſt. pag. 597. [pag. 600. edit. Olearii, cuius not. conferes.] qui pag. 598. e declamationibus eius laudat Calliam p), qua Athenienſibus voluit diſſuadere, ne corpora ſepelienda cremarent. Vixit annos LXXV.

Apollonius, *Attalenſis* (ὁ Ἀτταλεὺς) cuius librum II. Onirocriticon laudat *Artemidorus* I. 34. et III. 28. pag. 33. et 175.

Apollonius Βιβλᾶς ſiue βιβλιακὸς, (quaſi helluo quidam librorum, confer *Reineſ.* var. lect. pag. 412.) medicus empiricus, qui de σημασίαις apud Hippocratem ſcripſerat aduerſus

p) Olear. l. c. pag. 601 ſq. putat, *Calliam*, Athenienſem, tale quid ſuaſiſſe, nuſpiam obvium eſſe, et nomen, quod iſtas partes ſuſtineret, pro arbitrio ſibi forſan finxiſſe ſophiſtam. *Harl.*

aduerſus Zenonem Herophileum, teſte *Galeno* tom. V. edit. Baſil. pag 413. 414. [vid. infra in vol. XIII. elenchum medicorum, vbi p. 74 ſqq. permulti Apollonii, medici, recenſentur. *Harl.*]

Apollonius, *caelator*, *Spon.* p. 123. Miſc. vbi et memoratur *Apollonius*, Archelai, ſculptoris, pater.

Apollonius, *Cappadox.* Infra in *Tyanenſis.*

Apollonius, *Car.* Supra in *Alabandenſis.* et mox in *Cronus.* Ὁ τὰ Καρικὰ γράψας, in *Aphrodiſienſis.* Pro hoc Apollonio male *Apollodorus* legitur apud Stephanum.

Apollonius, *Chalchedonenſis* ſiue *Calchidenſis*, praeceptor M. Aurelii Antonini. De hoc ſupra in Stoicis dixi, [vol. III. pag. 539. vbi tres alii Apollonii, Stoici, indicantur.]

Apollonius, *Chaeridis* F. Schol. *Ariſtoph.* ad Veſpas vſ. 1190. *Fabric.* — Apollonius ὁ τοῦ Χαίριδος ſchol. Venet. ad Hom. Iliad. γ΄. 448. Sic bis quoque vocatur ab Apollonio, Archibii filio. Sed *Villoiſon* in prolegom. ad Homeri Iliad. cum ſcholiaſte Ariſtophanis legere malit ὁ τοῦ Χαίριδος, additque: „Huius fortaſſe pater, *Charis*, Χαῖρις, laudatur ad Iliad. Β΄. 311. Ζ΄. 71 et Ι΄. 601. Ad Boeotiam vſ. 372. pro οἱ περὶ Χαῖρον καὶ Διόδωρον, καί τισι τῶν καθ᾽ ἡμᾶς lego οἱ περὶ Χαῖριν etc. vbi vides, noſtrum de ſuae aetatis criticis loqui. Diodorus, qui cum Chaeride hic laudatur, fortaſſe Tarſenſis eſt, ab Euſtathio Ἀριστοφάνειος vocatus, et de quo vid. Fabric. B. Gr. lib. III. cap. 31. p. 777. tom. II." Hactenus Villoiſon, cuius quoque prolegomena ad Apollonii lexicon homeric. pag. 20. conſules. adde ſupra in vol. I. pag. 504 ſq. *Harl.*

Apollonius, *Chius*, medicus, quem Timotheo, patriarchae Conſtantinopolitano, (ann. 1621.) venenum praebuiſſe, arguit *Allatius* de conſenſu pag. 1074.

Apollonii duo, [tres] *Chriſtiani* ſcriptores antiqui, ſaeculo II. poſt Chriſtum natum clari, quorum vnus contra Montaniſtas ſcripſit, alter volumine, pro fide ſua edito, martyrium ſub Commodo imp. fortiter ſubiit Romae. Vide, quae viri docti ad *Euſeb.* V. 18. et 21. Hiſt. atque *Hieron.* cap. 42. Catalogi. [vide plura de his infra in lib. V. cap. 1. §. 11. pag. 191. vol. V. adde *Tencher* l. c. p. 30 ſq.] De Apollonio *Collatino*, latino ſcriptore ſaeculi XVI. dixi in bibliotheca latina. De *Guil. Apollonio*, theologo [?] reformatae eccleſiae, et aliis recentioribus huius nominis dicere de induſtria omitto.

Apollonius, *Chronicorum* ſcriptor, Steph. in Χαλκητόριον. Sed videtur legendum *Apollodorus*, vt viſum praeſtantiſſimo Galeo.

Apollonius, *Citieus*, medicus. *Strab.* XIV. p. 683. Scripſerat libros XVIII. pro Bacchio Tanagraeo aduerſus Heraclidis, Tarentini, libros tres de vocibus Hippocratis, teſte *Erotiano* ſiue *Herodiano* in praef. Eidem in Ἀμφιβάλλουσαι laudantur quatuor *Apollonii, medici,* πρεσβύτερος, de quo ſupra in *Antiochenus, Apollonius,* Μεμφίτης, ἐν τῷ περὶ ἄρθρων, *Apollonius,* ὁ Θήρ, et *Apollonius, Citienſis,* ἐν τῷ περὶ ἄρθρων. *Apollonios* duos, qui chirurgiam inuentis ſuis locupletarunt, laudat *Celſus* libro VII. praef. Memphiten intelligens, ni fallor, et Citienſem, qui ambo de articulis ſcripſere. *Apollonium, Citienſem,* libro II. de Epilepticis laudat *Coelius Aurelian.* lib. I. cap. 4. chronicar. paſſionum. Idem lib. III. cap. 4. *Alii phlebotomiam recuſarunt in iliacis, vt Apollonius,*

 nius,

nius, *Citienſis*, *alii probauerunt.* [adde *Halleri* biblioth. chirurgic. tom. I. pag. 26. *Harl.*]

Claudii Apollonii Theriaca refertur a *Galeno* II. de antidotis tom. II. pag. 450.

Apollonius, *P. Craſſi libertus.* Dixi ſupra in Stoicis. Cic. ad diuerſ. XIII. 16.

Apollonius, *Cronus*, patria Iaſſius, Car, a quo diſcipulus eius, Diodorus, dialecticus, Croni nomen tulit, teſte *Strabone* XIV. pag. 658. Confer *Laertium* II. 111.

Apollonium, *Cyclada*, memorat Woweranus cap. 17. polymathiae nr. 20. e latinis Galeni edition. ſed legendum Apollonius βυβλᾶς, de quo ſupra.

Apollonius, *Drepanitanus*, Cic. in Verrem. Quinctil. IX. 2. pag. 782.

Apollonius *Dyſcolus*, patria Alexandrinus, ſub M. Antonino clarus grammaticus, pater Herodiani, itidem grammatici, de quibus vtrisque dicendi locus infra libro V. [add. *Teucher* ad Meurſii ſyntagma de antiquis Apolloniis p. 10 ſqq. edit. Apollonii Dyſcoli hiſt. commentit.]

Apollonius, poeta ὁ εἰδογράφος, ſchol. *Pindari* ad Πυθιονικ. εἴδος β'. pag. 181.

Apollonius, *Empiricus.* Supra in *Antiochen.*

Flauius Apollonius, Procurator Auguſti. Vet. inſcript. apud *Sponium* p. 52. Miſcell.

Apollonius, Pergaeus, *geometra*, de quo ſupra.

Apollonius *Glaucus*, medicus. Eius *libros de interioribus* ſiue περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν citat *Caelius Aurel.* IV. 8. tardar. paſſionum.

Apollonius, *grammaticus*, quem in καταλόγῳ νεῶν citat ſcholiaſtes ad Iliad. θ'. 284. non eſt diuerſus ab Apollonio, Rhodio, cuius catalogus nauium et heroum ex lib. I. Argonauticon reſpicitur, vt ex ſchol. Pindari ad Nem. Od. V. notauit praeſtantiſſimus Galeus. [*] [*Teucher* ad Meurſium l. c. pag. 17. eidem adtribuit ἐξήγησιν de vita Aeſchinis et duplex argumentum in orat. aduerſus Timarchum; ἐξήγησιν Ἡροδότου γλωσσῶν laudatam ab auctore Etymologici MS. in Σοφιστής et Κωφός· ex hac deſumtam eſſe putat Mauſſacus particulam ἐξηγήσεως, in Herodotum nonnullis Herodoti editt. praefixae, etc. *Harl.*]

Apollonius, *Herophileus.* Vide in Apollonius, *Antiochenus*, et *Mus.* [et Teucher pag. 18.]

Apollonius et Dexippus, *Hippocratis* diſcipuli, quos ab Eraſiſtrato male reprehenſos, quum nullos ipſorum libros oſtendere poſſet, notatum *Galeno* tom. V. pag. 83. edit. Baſil.

Apollonius, *Laodicenſis*, quem libros quinque de aſtrologia apotelesmatica edidiſſe et Aegyptios de variis adcuſaſſe erroribus, teſtatur Paulus Alex. in praef. Iſagoges. Huius forte *Apollonii* Apotelesmata leguntur MSta in codice reg. Pariſ. MDCCCXLIII.

Apollonius, *Logiſticus*, *Voſſio* p. 149. memoratur, ſed *Laertio* I. 25. et VIII. 12. eſt Apollodorus. Idem de Apollonio *Lemnio* Heidenreichii obſeruabis e Varrone, Plinio et aliis.

Apollonius,

Apollonius, *mechanicus*, Ageſiſtrati praeceptor. *Athenaeus*, mechanicus, pag. 3. de machinis bell.

Apollonius, *medicus*, tempore Antoninorum ſiue Apuleii, qui eius meminit Metamorph. lib. IX. ſub init. Incertum, quisnam notetur e variis Apolloniis, medicis, quos memoraui in *Antiochenſis*, *Citienſis*, *Memphites*, *Mus*, *Θὴρ*, *Pergamenus*, *Pitaneus* etc.

Apollonius, *Memphites*, citatur a *Caelio Aureliano* IV. 8. tardar. paſſionum, ſchol. Nicandri ad Theriaca et Erotiano in Ἀμφιβάλλουσι, vbi eius ſcriptum περὶ ἄρθρων commemorat. Meminit et Nicolaus Myrepſus, epithema eius auriculare referens. [fuit ſecta Eraſiſtrateus. Eius medicamentum ad ſugillata in oculis apud *Aetium* libr. VII. cap. 20. — *Galen.* in iſagoge, et II. antidotorum, atque *Aetium* Tetrab. II. ſect. II. cap. 33. et ſect. III. cap. 20. notat *Teucherus* pag. 19. *Harl.*]

Apollonius *Mollis*. Supra in Alabandenſis.

Apollonius *Molo* ſiue *Molonis*, rhetor. Supra ibid. Inter Aegyptiacar. rerum ſcriptores laudat *Coſmas*, Indicopleuſtes, lib. XI. pag. 341.

Apollonius, qui Μύρωσιν. Plin. indice libri XXVIII. Supra in Antiochen.

Apollonius *Mus*, Herophileus q). *Celſ.* praef. libri V. qui eumdem videtur etiam reſpicere praef. libri I. [*Caelius Aurelianus* Oxeon lib. II. cap. 13. *Teucher* pag. 31.]

Apollonius r), *Myndius*, qui apud Chaldaeos ſtuduiſſe ſe profeſſus eſt, peritiſſimus inſpiciendorum natalium, tempore Alexandri M. *Seneca* VII. 3 et 17. nat. quaeſt. Neſcio an alius, quem grammaticum vocat Stephanus in Μύνδος.

Apollonius, *Naucratites*, ſophiſta, Adriani et Chreſti auditor, de quo *Philoſtratus* lib. II. de Sophiſt. pag. 596. 608. [?] [pag. 600. edit. Olear. cuius notam conferes.]

Apollonius, *Neſtoris* F. Vide ſupra in *Athenienſis*.

[In inſcriptione apud *Paciaudum*, monument. Peloponn. tom. II. pag. 238. Ἀπολλωνιε Ἀπολλωνιε Ἀπολλωνιε Νικολαου Ηρακλιε Ηρακλιε Χρηστοι Χαιρετε. *Harl.*]

Apollonius, *Nyſaeus*. Vide ſupra in Stoicis.

Apollonius, Organicus. Galen. tom. II. pag. 391.

Apollonius, Ὄφις, Erotian. in prooemio. Neſcio idemne ſit Apollonius ὁ Θὴρ, eidem laudatus Erotiano in Ἀμφιβάλλουσι.

Apollonius, *Panormitanus*. *Cic.* in Verrem. V. 7 ſq.

q) Conf. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XIII. p. 74 ſqq. vbi multi *Apollonii*, medici, recenſentur, et *Io. Henr. Iugleri* biblioth. ophthalmicam, Hamburg. 1783. 8. pag. 48 ſqq. qui multus eſt de Apollonio noſtro eiusque medicamentis ocularis, et contra *Hallerum*, in biblioth. botan. tom. I. pag. 51 et 100 ſq. ac bibl. chirurg. tom. I. pag. 61. duo diſtinguentem Apollonios Herophil. diſputat. *Harl.*

r) Huic Apollonio pridem in mentem venit, cometas eſſe propria ſidera, quae altiora mundi ſecant, et tum demum adparent, quum in imum ſui curſus venerint. Quae ſententia hodie probatur mathematicis eruditiſſimis. Idem cum Epigene Chaldaeos adiit, teſtatus, apud eos extare obſeruationes 720 annorum, coctilibus laterculis inſcriptas.

Apollonius, *Parianus,* nullus eſt, quem ex loco male accepto Steph. in Πάρος, Meurſius commentus eſt. vid. *Allatium* de Georgiis, pag. 320.

Apollonius, *Pergaeus, geometra* de quo egi ſupra.

Apollonius, *Pergamenus,* medicus, *Plinio* lib. VIII. etc. *Oribaſio* lib. I. Euporiſton. cap. 9. laudatus et VII. 19. collect. Videtur is ipſe Apollonius, qui περὶ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων, teſte Galeno, ſcripſit. Eius *de virtutibus herbarum* refert rurſus *Oribaſius.* Euporiſt. praef. Idem liber Apollonii περὶ βοτανῶν citatur et a ſcholiaſte Nicandri ad Theriaca. Atque ideo fortaſſis inter rei ruſticae ſcriptores a Varrone et Columella reponitur.

Apollonius, *Pitanaeus,* medicus. Plin. XXIX. 6. ſed *Myronides* XXVIII. 1.

Apollonius, *Platonicus,* Syrus. *Spartian.* Hadriano cap. 2.

[Apollonius, *poeta* ὁ εἰδογράφος. *Teucher* pag. 31.]

Apollonius, *Prienenſis,* Archelai, ſculptoris, pater. *Spon.* pag. 123. Miſc.

M. Vlpius Apollonius, *propheta,* in inſcriptione graeca apud Montfaucon tom. II. ſupplem. antiqq. tabula XLVIII. συνθρονούντων ἐν Αἰγύπτῳ Θεῶν Μ. Οὔλπιος Ἀπολλώνιος προφήτης.

Apollonius, *rhetor.* Supra in Alabandenſis. Alius, vt exiſtimo, de quo *Seneca* controuerſ. XIX. *Apollonius Graecus et Buteo fatuam quaeſtionem mouerunt primam* etc.

Apollonius, *Rhodius, ſtatuarius.* Plin. XXXVI. 5.

Apollonius *Senior.* Supra in *Antiochenus.*

Apollonii, *Smyrnaei,* Epigramma lib. IV. Antholog.

Apollonius, *Solenſis,* praeceptor Demetrii Aſpendii. *Laert.* V. 83. Peripateticus.

Apollonius, Athenienſis, *Sotadis* F. de patris ſui Poematis ſcripſerat teſte *Athenaeo* XIV. pag. 621. De *Sotade* dixi lib. II. cap. 22.

Apollonii *Stoici* fuere multi, Nyſaeus, Tyrii etc. de quibus ſupra cap. XV.

Apollonius, *ſtrategus* Mytilenaeorum, in nummo apud *Seguinum* pag. 61. cui ſtoicus videtur.

Apollonius ὁ ἀπὸ Στράτωνος, cuius de pulſibus laudatur a *Galeno* IV. de differentia pulſuum. Hunc Tiraquellus cap. 31. de Nobilitate, *Stratonis filium* adpellat. Sed malim Stratonium, e Stratonis, Peripatetici, ſchola.

Apollonius, *Syrus,* Platonicus. *Spartian.* Hadriano cap. 2.

Apollonius, *Tarſenſis,* medicus, ſaepe laudatus Galeno libris de medicam. ſecundum genera et ſecundum locos.

[Apollonius ὁ τοῦ Θέωνος laudatur in ſcholiis Hom. Venetis. vid. *Villoiſon* prolegom. ad Homeri Iliad. pag. XXIX. ſub finem.

Apollonius, *technicus,* idem cum Dyſcolo. vid. *Villoiſon* l. mem. *Harl.*]

Apollonius

Apollonius, ὁ Θὴρ, ſiue *beſtia*, medicus. Erotian. in Ἀμφιβάλλεσαι. Vide ſupra Apollonius Ὄφις. [ſ] [Apollonius, *Tyrius*, ſub Hadriano, imperatore. vid. Fabric. lib. IV. cap. 24. pag. 61. vol. IIII.]

Apollonius, *Theſpienſis*, medicus, nullus eſt. Vide *Galen.* tom. II. pag. 266.

Apollonius, *Tyanenſis*, ſub Nerone clarus, de quo infra lib. IV. [Meurſius et Teucher l. c. pag. 25 ſqq.]

Apollonius, *Tyanenſis*, *iunior*, ſub Hadriano, imp. de quo Suid.

Apollonii duo *Tyrii*, de quibus dixi ſupra in Stoicis.

Apollonii, philoſophi, et *Zachaei*, Chriſtiani, dialogus de veritate religionis, quem edidit *Dacherius* tom. X. ſpicilegii p. 1. videtur eſſe a ſcriptore latino, Afro, compoſitus, ſub initium ſaec. V. vid. *Tillemontii* hiſt. imperator. tom. V. in vita Honorii, imperat. cap. 70. p. 1388 ſq. [In indice hi et alii Apollonii producuntur. adde Spachii nomenclator. pag. 721. et alibi in indice. *Harl.*]

VIII. *Index ſcriptorum* s), *in ſcholiis graecis ad Apollonium citatorum.*

Acarion. ad lib. II. verſ. 168. ſed *Reineſius* ad Daum. epiſt. LXXXV. pag. 215. legit Euphorion.

Aceſander ἐν πρώτῳ IV. 1561. ἐν πρώτῳ Κυρήνης IV. 1750.

Aceſtor ἐν τοῖς περὶ Κυρήνης II. 500.

Acuſilaus II. 1125. IV. 57. 828. 992.
ἐν τῇ γ΄. IV. 992.
ἐν τῷ περὶ γενεαλογιῶν IV. 1147.

Ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας III. 587. ἐν δευτέρῳ φησὶν IV. 814. Heſiodo vel Cercopi hoc tributum poema dixi ſupra lib. II. cap. 8. §. 17. Vide et Caſaubonum ad Athenaeum XII. 15.

Aeneſidemus ἐν Τειανιακοῖς, ſiue potius Τηνιακοῖς, de rebus in inſula Cycladum, Teno, geſtis, omiſſus Voſſio I. 1300.

Aeſchylus I. 473. 636. IV. 269. 1348.
ἐν λυομένῳ (al. δεσμώτῃ) Προμηθεῖ IV. 284.
ἐν Ὑψιπύλῃ ἐν ὅπλοις I. 773.
ἐν ψυχαγωγοῖς III. 846.

Agatho ἐν τῷ τοῦ πόντου (εὐξείνου) περίπλῳ II. 1017. forſan Samius, de quo Voſſius.

Agathocles ἐν τοῖς ὑπομνήμασι IV. 761. Babylonius fortaſſe, vel Cyzicenus.
ἐν ἑβδόμῳ ibid.

Agroetas

s) Indicem huiuscemodi, ſed valde imperfectum, editioni ſuae ſubiunxerat ſuisque in Apollonium locis communibus inſeruerat Valentinus Rotmarus. Alium, perquam accuratum, ad paginas adornatum editionis praeclarae Stephanicae miſit ad me Oxonia vir doctiſſimus Io. Hudſonus. Tertium, non minus diligenter ad ſectiones graecas ſcholiorum concinnatum, quibus ſunt diſtinctae editiones Baſileenſis et Francofurtenſis Purbachiana accepi Lipſia ab amico, confectum neſcio quo auctore. Quartum, maxime communis, vt ſpero, vſus, hoc loco edendum putaui, ad ſingulos librorum Apollonii verſiculos comparatum a Io. Chriſtophoro Wolfio, Wernigerodenſi, collatumque cum indice Oxonienſi et Lipſienſi. Habui et quintum ad manus, quem ſimiliter ad verſiculos vniuscuiusque libri digeſſerat Chriſtianus Henricus Poſtellus, ὁ μακαρίτης. Intelligo praeterea, illuſtri Cupero indicem eiusmodi ante triginta circiter annos compoſitum, cum variis obſeruationibus et caſtigationibus, quibus per magis ardua ſummi viri negotia adhuc carere coguntur ſtudioſi.

Agroetas lib. I. Λιβυκῶν II. 500.
lib. III. Λιβυκῶν IV. 1396.
lib. XIII. Σκυθικῶν II. 1252.
Alcaeus I. 957. IV. 992. videtur Cupero innui hiſtoricus hoc nomine, cuius octauum librum laudat Suidas in Σκυθικά.
Alcman IV. 972. [P]
Alexander (Polyhiſtor) IV. 1515. ὁ περὶ Καρίας γράψας I. 925.
in I. Καρικῶν ὑπομνημάτων I. 551.
lib. I. Κρητικῶν IV. 1492.
Amerias II. 192. IV. 972.
ἐν γλώσσαις II. 384. 1284.
Anacharſis I. 1276.
Anacreon I. 789. II. 127. III. 106. 120.
Anaxagoras I. 498. IV. 269. 814. quem poſtremum locum non, vt priora duo, ad Clazomenium, ſed ad Anaxagoram, grammaticum Zenodoteum ſpectare putabat Meurſius ad Chalcidium.
Androetas [t], Tenedius, ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Προποντίδος II. 159.
Andron II. 713. Teius II. 948.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν συγγενειῶν I. 45.
ἐν τῷ περίπλῳ II. 354.
Andron, (diuerſus a Teio,) ἐν τῷ περὶ πόντου II. 948.
Anticlides ἐν Δηλιακοῖς I. 1207.
lib. II. Δηλιακῶν I. 1289.
Antimachus I. 211. 1008. II. 178. 296. bis. IV. 156. ἐν τῇ Λύδῃ I. 1289. II. 297. III. 409. IV. 259. 1153.
Antimenides ἐν πρώτῳ I. 741.
Antipater ἐν τῷ περὶ ζώων II. 87.
Antiſthenes II. 570.
Apion I. 292.
Apollodorus I. 292. 599. 1063. 1116. III. 281. IV. 280.
ἐν τῷ περὶ θεῶν III. 539.
ἐν γ΄ περὶ θεῶν I. 1123.
ἐν νεῶν καταλόγῳ III. 1089.
ἐν τῷ α΄ τῶν Ποντικῶν II. 159. Apollonium hic pro Apollodoro malit praeſtantiſſimus Galeus, vt ſupra dixi.
Apollonides II. 966.
ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Εὐρώπης IV. 983. 1174.
Κατηγοροῦσι τινὲς τοῦ Ἀπολλωνίου etc. II. 257.
αὐτὸς ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἡρώων I. 1317. reſpicitur hoc ipſum poema, in quo Heroes Argonautae recenſentur.
Apollonius I. 1116. Liber I. τῶν ὑπομνημάτων I. 430. ἐν ταῖς λέξεσι I. 1089. Videtur Apollonius intelligi Alexandrinus, Herodiani pater, grammaticus.
Araethus II. 500. Hiſtoricus, Voſſio omiſſus.
Aratus II. 500. 1100. III. 996.
Arati ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα I. 1.
Archemachus ἐν ταῖς μετωνυμίαις IV. 262. lege μετονομασίαις.
Archilochus I. 824. 1207.
Ariſtarchus I. 299. οἱ Ἀριςάρχειοι I. 769. III. 37.
Ariſtippus, philoſophus, II. 77.
ἐν Ἀρκαδικοῖς III. 1085.
Ariſto, Chius, IV. 209.
ἐν ταῖς θέσεσι (Κτίσεσι Rutgerſ. lib. I. cap. 18. V. Lectionum) IV. 204.
Ariſtocritus I. 186. reſpicitur eius liber de Mileto, quem laudat Parthenius.
Ariſtodemus lib. I. Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων II. 906.
Ariſtomenes I. 164. Hiſtoricus, Voſſio omiſſus.
Ariſtophanes, comicus, (εἰρήνῃ) I. 917. IV. 280.
Ariſtophanes, grammaticus, IV. 972.
Ariſtoteles I. 183. 1050. II. 28. 328. 948.

περὶ

t) Huius *Androetae* ἱστορικὸν περὶ τῆς γῆς αὐτοῦ πατρίδος mentio in MSto codice apud Lambecium I. pag. 148.

περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος [?] (vt videtur in Εὐβοέων πολιτείᾳ laudata a Strabone,) I. 558. Ariſtoteles Chalcidenſis περὶ Εὐβοίας citatur ab Harpocratione in Ἄργουρα.
ἐν Κερκυραίων πολιτείᾳ IV. 983.
ἐν Κικνῶν πολιτείᾳ I. 1177.
ἐν Σαμοθρᾳκικῆς πολιτείᾳ I. 917.
ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτείᾳ IV. 264.
ἐν τελεταῖς IV. 972.
Ariſtotelis alterius, qui coloniam Cyrenem deduxit, mentio IV. 1750. 1764.
Armenidas, (niſi ſit Antimenides, vt vult Voſſius,) ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς I. 551.
Artemidorus IV. 259. Epheſius II. 948. 967. IV. 259.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν γεωγραφουμένων III. 558.
Aſclepiades I. 23. 156. II. 178. Myrleanus I. 623. II. 724.
lib. X. Βιθυνιακῶν II. 791.
Aſclepiades, Tragilenſis
ἐν τραγῳδουμένοις II. 328.
ἐν β΄. τραγῳδουμένων II. 564.
Athenion I. 917. hiſtoricus vel mythographus, Voſſio omiſſus.
Atrometus III. 1178.

Bacchylides I. 1165. II. 500. III. 467. IV. 972.

Callias lib. X. τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα III. 37. ſed paullo ante ibi pro Callia legendum Καλλίμαχος δὲ οὐ τὴν Ἱέραν φησὶν ἀνακεῖσθαι Ἡφαίστῳ ἀλλὰ τὴν Λιπάραν. Reſpicit enim hymnum in Dianam vſ. 47. vbi vide illuſtris Spanheimii comment.
Callimachus I. 117. 187. 509. 670. 760. 957. 996. 1008. 1019. 1162. 1207. 1213. 1243. 1309. 1323. 1353. II. 4. 395. 700. 868. 906. III. 133. 1149. 1225. 1326. IV. 284. bis. 303. 426. 972. 983. 1322. 1561. 1614.
ἐν Ἑκάλῃ I. 1116.
περὶ ὀρνέων I. 1049.
ἐν τοῖς περὶ τῶν κατ᾽ Ἀσίας ποταμῶν I. 1165.
Callimachus in Ὑπομνήμασιν I. 1116.
Calliſthenes I. 211. II. 938. ἐν τῷ περίπλῳ II. 674. Libro peripli primo I. 1037.
Calliſtratus II. 780.
lib. II. τῶν καθ᾽ Ἡρακλείαν I. 1125.
Chamaeleon I. 139. ἐν ε΄ περὶ Ἰλιάδος II. 906.
Charis, (lege Charax,) lib. I. χρόνων IV. 1470.
Charon, Lampſacenus II. 2. et 479.
Charon (junior) ἐν τῷ περὶ Ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου II. 1055.
Χείρων ὁ μάντις memoratur I. 23.
Choerilus I. 211.
Cinaethon ἐν Ἡρακλείᾳ I. 1357.
Cleon, Curienſis I. 77. 623.
lib. I. Ἀργοναυτικῶν I. 587.
Clinias II. 1087.
Clitarchus ἐν ταῖς περὶ Ἀλεξάνδρου ἱστορίαις II. 906.
Cnoſſius Κνωσσὸς, (forſan innuitur Κνώσσιος Aeneſidemus,) lib. I. γεωγραφικῶν τῆς Ἀσίας IV. 262.
Κωμικὴ λέξις ἡ σύμμικτος ſeu Comicum [?] dictionarium ſecundum ordinem alphabeticum non diſpoſitum IV. 972. 1614.
Conon ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ I. 1165.
lib. III. περὶ τῆς νησιάδος I. 1165.
Corinna III. 1177.
Coſmas lib. I. Αἰγυπτιακῶν IV. 262.
Crates II. 1089.
Cteſias α΄ περιόδων II. 1017. β΄. II. 401.
Daimachus I. 558.
Deilochus I. 139. 961. 966. 976. 987. 1007. 1037. 1061. 1063. 1065.
lib. I. περὶ Κυζίκου II. 98.
Demagetus I. 224.
Demaratus I. 45. 1289.
Demetrius, Cnidius I. 1165.
Demetrius, Scepſius I. 230. 238. 1123. 1165. III. 134.
ἐν τῷ Τρωϊκῷ διακόσμῳ I. 1165.
Democritus, phyſicus IV. 269.
ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας II. 1100.

Demoſthenes II. 259.
ἐν τοῖς λιμέσιν II. 297. legendum *Τιμοσθένης*. Strabo IX. pag. 421. *ἐμελοποίησε μὲν ἓν Τιμοσθένης ὁ ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα βιβλίοις.*
Derichidas. Vide Dieuchidas.
Dicaearchus *ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ* IV. 272.
Didymus I. 972. 1139. IV. 1058.
Dieuchidas I. 118.
ἐν τοῖς μεγαρικοῖς I. 517.
Dinias lib. I. *Ἀργολικῶν* II. 791.
Diogenas, Apolloniates IV. 269.
Dionyſius I. 54. II. 906. III. 530. *ἐν β'*. I. 256. II. 967.
Dionyſius, Albianus II. 660.
Dionyſius, Athenienſis, *ἐν ταῖς* u) *κυήσεσι* II. 279. [ſ]
Dionyſius, Chalcidenſis I. 558. 1024.
lib. I. *κτίσεων* IV. 264.
Dionyſius, Mileſius v) I. 3. 1161. III. 242. IV. 223. 228.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις II. 207. 1147.
ἐν α' τῶν Ἀργοναυτικῶν III. 200. IV. 119.
ἐν β' IV. 1153.
Dionyſius, Mytilenaeus I. 1289. IV. 177.
Dionyſodorus I. 917.
Dionyſophanes I. 826.
Diophanes lib. I. *τῶν ποντικῶν ἱστοριῶν* III. 241.
Dioſcorides I. 741.
Duris I. 211. 498. II. 1253.
lib. XV. *μακεδονικῶν* IV. 264.

Empedocles I. 498.
Ephorus I. 976. 1276. II. 168. 1031. IV. 269.
lib. I. I. 1168.
lib. IV. II. 560.
lib. V. I. 1289. II. 847.
lib. IX. I. 1037. II. 967.
Epicharmus II. 98.
Epimenides II. 1125. III. 241. IV. 57.
Eratoſthenes I. 482. 565. 972. II. 42. 401. 1251. IV. 280.
ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ I. 567. III. 232.
ἐν γεωγραφίᾳ IV. 131.
lib. III. *γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων* IV. 259. 284. 310. 1215.
ἐν τῷ ἑρμῇ I. 972. III. 801.
Erycius II. 127.
Euanthes *ἐν τοῖς μυθικοῖς* I. 1063. 1065.
Eudoxus *ἐν τῇ περιόδῳ* IV. 264.
lib. IV. *τῆς περιόδου* I. 922.
Eumelus I. 146. II. 948. III. 1371.
ἐν Κορινθιακοῖς I. 148.
ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ I. 1165.

Eumolpus

u) Optima lectio *in conceptibus* (animalium), quam adlatus inde locus, *πρόκας* ceruos eſſe docens, nonnihil confirmat. Dici autem vix poteſt, quantam haecce vel ſpreta vel inobſeruata lectio pruriginem excitauerit eruditis emendandi Etymologici M. auctorem, qui in Προικόννησος Sophocleum ſcholiaſten ad verbum exſcripſerat, vnica tamen laborante literula: nam pro *ἐν ταῖς κυήσεσι* exarauit *ἐν ταῖς κινήσεσι*, vice cuius Sylburgio coniiciendi facultas ſuppeditauit *ἐν ταῖς κτίσεσι*, quam incongruentem emendationem an quis hactenus improbarit, neſcio. Imo *Caſaubonus* Animaduerſ. in Athen. lib. X. cap. 14. ita ſuum adſenſum ei accommodauit, vt, expuncta etiam Athenarum patria, citato Dionyſio Chalcidem adtribuendam putauerit, in quam opinionem pertraxit *Phil. Iac. Mauſſacum* not. ad Harpocrat. in Ἡφαιστία et *Voſſium* lib. III. de Hiſt. gr. *Nic.* vero *Loenſis* in Miſcell. Epiphyll. pag. 354. citatus *Daumio* epiſt. ad Reineſium XX. et ille, quem innui, *Reineſius* var. lect. lib. II. cap. 8. duos Dionyſios, vtut aetate, ſcriptis et patria differant, pro vno eodemque agnoſcunt. Dicas profecto ob ignoratam hanc Dionyſii praeſentis citationem debere ludibrium Adraſteae ad vnum omnes. *Haec auctor Indicis, Lipſia ad me transmiſit.*

v) Conf. cel. *Heynii* comment. de Apollodori biblioth. in tomo III. editionis illius pag. 923. et pag. 980 ſqq. *Harl.*

Eumolpus I. 696.
Euphorion I. 40. 179. 1063. 1119. II. 352. 354. 359. IV. 54.
 ἐν Ἀπολλοδώρῳ (vide *Reineſ.* ad Daum. epiſt. 85. pag. 215.) I. 1063.
Eupolis IV. 144.
 ἐν Βάπταις I. 1139.
Euripides I. 498. 1077. 1079. 1266. 1281. II. 253. 910. III. 1621. IV. 71. et 269. II. 13. 13. 43. III. 4. IV. 9. 23. (vbi pro Εἰλουμένηδε legendum: Νείλου μὲν ἥδε ex Helenae initio.)
 ἐν Βάκχαις I. 636.
 Πειρίθῳ IV. 144.
 ἐν Φοινίσσαις IV. 808.
 ἐν Φρίξῳ II. 384.

Garamas IV. 1492. nomen, vt videtur, corruptum.
Gigantomachiae auctor I. 555.
Gloſſographi I. 402. II. 436.

Hecataeus, Mileſius I. 256. II. 677. 948. 1002. IV. 239. 266. 284.
 lib. I. ἱστοριῶν I. 551.
 περὶ τῶν Ὑπερβορέων II. 677.
Hegeſagoras ἐν τοῖς μεγαρικοῖς [I, 211. vbi tamen Heſagoras: *Beck.*]
Hegeſiſtratus, Epheſius II. 401. [?]
Hellanicus I. 40. 131. 1(?)6. 608. 769. 916. bis. 1129. 1207. II. 178. 201. 713. 1055. 1057. 1147. III. 265. 335. 1084. 1185. bis.
 ἐν τῷ περὶ Ἀρκαδίας I. 162.
 lib. I. τῆς Δευκαλιωνίας III. 1085.
 ἐν τῷ περὶ ἐθνῶν IV. 322.
 lib. I. Τρωϊκῶν I. 916.
 lib. I. Φορωνίδος III. 1178.
Heracleon III. 2.
 ἐν τῇ π' τῆς Ἰλιάδος I. 769.
Hermippus IV. 269.
Hermogenes ἐν τῷ περὶ Φρυγίας II. 724.
Herodianus I. 232. II. 401. 1274.
 ἐν τῇ καθόλου II. 401.

lib. II.		I. 1297.
lib. III.		I. 783.
		1047.
		II. 17.
		110.
lib. V.	τῆς καθόλου	II. 793.
lib. VI.		II. 1057.
		IV. 322.
lib. VIII.		I. 54.
lib. X.		IV. 1309.
lib. XX.		I. 1289.

Herodorus I. 23. 31. 45. 127. 139. 211. 747. 1024. 1289. II. 354. 534. 686. 754. 850. 856. 897. 1125. 1147. 1214. 1252. IV. 86. 89.
 ἐν τοῖς Ἀργοναύταις ſiue Ἀργοναυτικοῖς II. 903. III. 594. IV. 259. I. 71. 773. 943.
 ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας II. 817.
Herodotus II. 677. III. 1084. IV. 269. 277.
 ἐν β'. I. 1024.
Heſiodus I. 45. 156. 456. 482. 498. 730. 747. 824. 859. 1165. II. 178. 187. 276. 296. 297. 440. 1253. III. 26. 52. 202. 242. 311. bis. 1034. IV. 54 57. 259. 266. 284. 892. 1396.
 ἐν ταῖς καλουμέναις μεγάλαις ἠοίαις I. 118. 1125. lib. IV. 57. 828.
 ἐν α' καταλόγῳ lib. III. 1085.
 ἐν τῷ γ' καταλόγῳ lib. II. 181.
 ἐν τῷ Κήυκος γάμῳ lib. I. 1289.
Hippias, Delius, ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις lib. III. 1178.
Hipponax lib. II. 127. lib. IV. 322.
Hippys lib. IV. 261.
Ὁ ἱστορικός. lib. IV. 1174.
Homerus lib. I. 5. 11. 40. bis. 57. 68. 69. 87. 149. 152. 156. 164. 176. 179. 184. 204. 224. 262. 264. 272. 275. ter. 296. bis. 303. 304. 305. 322. 408. 413. 431. 436. 441. 468. 482. 498. 517. bis. 537. 558. 587. 608. 631. 650. 665. 723. 735. 760. ter. 783. 794. 831. 834. 859. 862. 893. 904. 910. 919. 922. 923. 932. 933. 949. 955. 1016. 1026. 1035. 1049. 1062. 1079. 1081. 1089. 1115. 1123. bis. 1141. 1146. 1166.

1166. 1180. 1207. 1300. 1309. 1310. 1350. 1354. lib. II. 42. 106. 115. 123. 128. 257. 261. 263. 276. 285. 359. 398. 547. 633. 779. 943. bis. 944. 1055. 1089. 1203. 1286. lib. III. 52. 53. [?] 120. 146. 233. 257. 281. 291. 453. 761. 774. 806. 875. 898. 996. 1006. 1017. bis. 1241. 1388. lib. IV. 14. 111. 175. 565. 761. 828. 974. 992. 1093. 1329. 1404. 1558. 1614. 1636. 1659.
 ἐν τῇ Βοιωτίᾳ lib. I. 884.
 ἐν Καταλόγῳ lib. I. 977.
 ἐν Ὀδυσσείᾳ lib. II. 440. 875.

Ibycus lib. I. 146. 287. lib. II. 780. lib. III. 26. 106. lib. IV. 814. 1348.
 ἐν α΄. lib. IV. 57. 814.
 ἐν τῇ εἰς Γοργίαν ᾠδῇ lib. III. 158.
Idomeneus lib. I. Τρωϊκῶν lib. I. 916.
Ion ἐν διθυράμβῳ lib. I. 1165.
Irenaeus lib. II. 127. 904. 1017.
 ἐν α΄ Ἀπολλωνίȣ lib. I. 1299.
Iſocrates lib. I. 40. 485. 981.
Iſter ſiue Iſtrus lib. II. 207.

Leander lib. II. 708. bis.
Learchus * *
Leo lib. I. τῶν πρὸς τὴν μητέρα lib. IV. 262.
 ἐν περίπλῳ lib. II. 297.
Οἱ γεγραφότες περὶ Κύπρȣ καὶ Λιβύης lib. IV. 1552.
Lucianus lib. II. 329.
Lycophron. lib. II. 285.
Lyſimachus, Alexandrinus,
 ἐν α΄ τῶν Θηβαϊκῶν lib. III. 1177.
 β΄ τῶν Νόςων lib. I. 558.
Lyſippus, Epirotas, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀσεβῶν καταλόγῳ lib. IV. 1093.

Menander lib. I. 721. 1125. lib. II. 121. lib. III. 294.
Metrodorus lib. I. περὶ ἱςορίας lib. IV. 834. lib. I. τῶν περὶ Τιγράνην lib. IV. 133.
Mnaſeas lib. I. 131. 917. lib. II. 500. 677. 1055. lib. IV. 264.
 α΄ περὶ Ἀσίας lib. I. 1129.
Mneſimachus, Phaſelites, lib. II. 479.
 ἐν διακόσμοις lib. IV. 1412.
 ἐν τῇ Εὐρώπῃ lib. II. 1017.
 ἐν α΄ περὶ Σκυθῶν lib. II. 1017.
Moeris lib. II. 789.
Muſaeus lib. III. 467. 1034. 1377.
 ἐν τοῖς εἰς Μȣσαῖον ἀναφερομένοις lib. III. 1.
 ἐν γ΄ τῶν εἰς Μȣσαῖον ἀναφερομένων lib. IV. 156.
 ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων lib. III. 1239.
 ἐν γ΄ τῆς Τιτανογραφίας lib. III. 1178.
Myclus, Neapolitanus, lib. IV. 1405.
Myrleanus. Vide Aſclepius.
Myrtilus ἐν α΄ Λεσβιακῶν lib. I. 615.

Naucratites. Vide Staphylus.
Ναυπακτικὰ πεποιηκώς. Vide Neoptolemus.
Nearchus lib. I. 308.
Neoptolemus, ὁ τὰ ναυπακτικὰ ποιήσας [?] lib. II. 299. lib. III. 242. 513. lib. IV. 59. 86. 87.
Nicagoras lib. IV. 269.
Nicander, Colophonius, lib. I. 29. lib. II. 130.
 ἐν β΄ Αἰτολικῶν lib. IV. 57. ἐν γ΄ lib. I. 419.
 ἐν β΄ ἑτεροιȣμένων lib. I. 1236.
 ἐν β΄ Εὐρώπης lib. IV. 57.
 ἐν α΄ τῶν Οἰταϊκῶν lib. I. 1304.
Nicanor, Cyrenaeus, (ἐν μετονομασίαις,) lib. IV. 262.
Nicocrates lib. I. 831. bis.
Nymphis, Heracleotes, lib. II. 168. 674. 780. 789. 856.
 ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείας lib. II. 652. 817.
 ἐν α΄ περὶ Ἡρακλείας lib. II. 731. 754.
 ἐν ς΄ περὶ Ἡρακλείας lib. IV. 247.
Nymphodorus lib. II. 1031. lib. III. 202. lib. IV. 1470.
 ἐν τισι νόμοις lib. II. 1012.

Onaſus ἐν β΄ Ἀμαζονίδων lib. I. 1207. τῶν Ἀμαζονικῶν 1236.

Oraculum

Oraculum lib. II. 366.
Orpheus lib. I. 23. 495. 557. 1134. lib. II. 262. 686. 931. lib. III. 26.
Ὀρφικὰ lib. II. 948. lib. III. 1. bis. 467.
Palamedes lib. I. 704. lib. III. 106. lib. IV. 1563.
Panyaſis ἐν Λυδίᾳ lib. IV. 1147.
Pauſanias lib. IV. 1187.
Perigenes ἐν τῷ περὶ τῆς χαλκιδικῆς, (niſi ſcribendum ducas χαλδαϊκῆς,) τῶν μαθημάτων lib. III. 1377.
Phanodicus ἐν τοῖς Δηλιακεῖς lib. I. 419.
lib. I. Δηλιακῶν lib. I. 211.
Pherecydes (Athenienſis) lib. I. 4. 45. bis. 139. 152. 211. 230. 411. 645. 735. 752. 760. 831. 1129. bis. 1289. lib. II. 178. 373. 500. 992. 1055. 1235. lib. III. 62. 230. 467. 1085. lib. IV. 57.
lib. I. IV. 1091.
lib. II. I. 146. 1213. lib. II. 992. 1252. lib. IV. 1715.
lib. III. I. 1212.
lib. IV. III. 1185.
lib. V. III. 1178.
lib. VI. I. 23. lib. II. 181. 271. 299. 1153. lib. III. 411.
lib. VII. IV. 156. 223. 228.
lib. VIII. I. 188.
lib. IX. I. 102.
ἐν ι ἱϛορίᾳ lib. I. 741. lib. IV. 1396.
lib. XII. IV. 1091.
ἐν τῇ θεογονίᾳ lib. II. 1214.
Philammon lib. I. 23.
Philetas lib. I. 1298. lib. II. 279.
ἐν ἀτάκταις γλώσσαις lib. IV. 989.
ἐν Τηλέφῳ lib. IV. 1141.
Philo lib. III. 118.
Philochorus ἐν τῷ περὶ θυσιῶν lib. I. 517.
Philoſtephanus lib. I. 985. 1014. [?] lib. II. 706. 948. bis. lib. III. 1242.
ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν lib. II. 124.
Ὁ τὴν Φορωνίδα συνθεὶς lib. I. 1129.
Ὁ τὰς Φρυγίους λόγους γράψας lib. I. 558.
Phylarchus lib. II. 400. ἐν ζ΄. lib. IV. 1561.
Phyſiologi lib. II. 360.
Pindarus lib. I. 57. 411. 752. 1087. 1289. lib. II. 479. lib. III. 1243. lib. IV. 1552. 1567. 1750.
ἐκ Παιάνων lib. I. 1086.
ἐν Πυθιονίκαις lib. II. 500. lib. IV. 259. 1750.
ἐν Πιθυονίκαις ἐν τῇ εἰς Ἀρκεσίλαον ᾠδῇ. lib. IV. 1552.
Piſander lib. I. 152. 471. 1196. lib. II. 98. 1189. lib. IV. 57. 1396.
Piſiſtratus, Liparaeus lib. IV. 786.
Polemon ἐν κτίσει Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν lib. IV. 324.
Polygnoſtus ἐν τοῖς περὶ Κυζίκε lib. I. 995.
Poſidippus, epigrammatographus lib. I. 1289.
Poſidonius lib. II. 106. 677.
Promachidas. lege cum Voſſio Promathidas.
Promathidas, (Heracleotes, Athenaeo etiam laudatus,) libris περὶ Ἡρακλείας lib. I. 1125. lib. II. 817. 847. 913. 931.
Proxenus lib. I. 97.
Pythaenetus ἐν α΄. περὶ Αἰγίνης lib. IV. 1712.
Pythagoras lib. I. 645.
Pytheas ἐν γῆς περιόδῳ lib. IV. 761.
Pythius, (Apollo in oraculo,) lib. II. 366.
Rhianus lib. III. 1. et 1089.
Sappho lib. I. 727. 1123. lib. III. 26. lib. IV. 57.
Σχολιογράφοι lib. III. 375.
Scylax, Caryandenſis, lib. I. 1177. lib. IV. 1215.
Scymnus lib. IV. 254. ἐν τοῖς περὶ Ἀσίας lib. IV. 277.
ἐν ις΄ (lego cum Holſtenio ἐν τοῖς) περὶ Εὐρώπης lib. IV. 284.
Seleucus ἐν συμμίκτοις lib. II. 1055.
Semus lib. I. 1304.
Silenus ἐν γλώσσαις lib. I. 1299.
Simonides lib. I. 211. 583. lib. III. 814. lib. IV. 177. 814. Genealogus lib. II. 868.

ἐν τῇ ναυμαχίᾳ lib. I. 211.
ἐν συμμίκτοις lib. I. 763.
Socrates lib. IV. 072.
ἐν τῷ πρὸς Εἰδοθέον lib. I. 1207. Apud Suidam in Χιάζειν eſt Ἰσοκράτης ἐν τοῖς πρὸς εἰδοθέαν.
ἐν ταῖς ἐπικλήσεσι lib. I. 966.
Sophocles lib. I. 1079. 1125. lib. II. 178. lib. III. 242. 281. 1371. lib. IV. 269.
ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ lib. I. 1337.
ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς lib. IV. 816. [?]
ἐν Ἰνάχῳ lib. I. 580.
ἐν Ἰξίονι lib. IV. 14.
ἐν Κολχίσι lib. III. 1039. 1370. lib. IV. 2. 8.
ἐν Κωφοῖς σατύροις lib. I. 972. 1125.
ἐν Λημνίαις lib. I. 773.
ἐν Ναυπάκτῳ lib. IV. 1695. ſed. leg. Ναυπλίῳ, vt ad Suidam in κατελᾶς e Photii Lexico obſeruauit doctiſſ. Neocorus.
ἐν Πολυξένῃ lib. II. 1123.
ἐν Ῥιζοτόμοις lib. III. 1213.
ἐν Σκύθαις lib. IV. 223. 284.
ἐν Τάλῳ lib. IV. 1647.
ἐν Φινεῖ lib. II. 178.
Soſiphanes ἐν Μελεάγρῳ lib. III. 553.
Soſtratus lib. IV. περὶ ζώων lib. I. 1265.
Staphylus Naucratica lib. I. 580.
ἐν α΄. τῶν περὶ Θεσσαλίαν lib. IV. 816.
Steſichorus lib. I. 230. lib. III. 106. lib. IV. 972. 1310.
ἐν τῇ Γυριονίδι lib. I. 211.
ἐν τῇ Σκύλλῃ lib. IV. 828.
Steſimbrotus lib. I. 1125. 1304.
Strabo ἐν γεωγραφουμένοις lib. II. 944.
Suidas περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος lib. I. 558.
ἐν Θεσσαλικοῖς lib. I. 555.
ἐν α΄. Θεσσαλικῶν lib. II. 1235. ἐν β΄. lib. II. 1017. ἐν γ΄. τῶν περὶ Θεσσαλίαν lib. IV. 816.
Tarrhaeus lib. I. 187. 1040. 1083. 1165.

Thales lib. I. 498. Mileſius lib. IV. 269.
Theochreſtus lib. I. Λιβυκῶν lib. IV. 1750.
Theocritus lib. I. 152. 1079. 1289. lib. II. 8. lib. IV. 57.
ἐν τοῖς βουκολικοῖς ἐν τῷ Ὕλας ἐπιγραφομένῳ lib. I. 1236.
Theodorus ἐν εἰκοστῷ ἐννάτῳ lib. IV. 264. Confer ſchol. Ariſtoph.
Theolytus lib. I. 623.
Theophanes lib. I. 1125. lib. II. 1252.
Theophraſtus lib. II. 1252. lib. IV. 200.
ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι lib. IV. 834.
ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ lib. I. 972.
ἐν τῷ περὶ φυτῶν lib. I. 872.
Theopompus ἐν α΄ I. 308. lib. IV. 1187.
ἐν γ΄. lib. IV. 272.
ἐν κα΄. lib. IV. 308.
ἐν κε΄. lib. IV. 672.
ἐν ἐποποιοῖς lib. IV. 57.
Timaeus lib. II. 400. lib. IV. 786. 965. 983. 1153. 1216. 1217.
Timagetus lib. II. 1033. lib. IV. 284.
ἐν λιμέσιν lib. IV. 324. τῷ περὶ λιμένων lib. IV. 306.
ἐν α΄. περὶ λιμένων lib. IV. 259.
Timonax ἐν α΄. τῶν Σικελικῶν lib. IV. 1217. [?]
ἐν α΄. περὶ Σκυθῶν lib. IV. 328.
ἐν β΄. Σκυθικῶν, lib. III. 1235.
Timoſthenes, lib. II. 519. 526. 533. lib. IV. 1712. confer ſupra in Demoſthene.
ἐν τῷ ἐξηγητικῷ lib. III. 846.
Tryphon, lib. I. 907.

Xanthus lib. II. 724.
Xenagoras lib. I. 633. IV. 264.
ἐν α΄. χρόνων lib. IV. 262.

Zeno, lib. I. 498.
Zenodotus lib. I. 1081.
ἐν γλώσσαις lib. II. 1007.
Zenothemis, lib. II. 967.

CAPVT

CAPVT XXVII

DE APOLLODORO, ATHENIENSI, ANTIGONO CARYSTIO ET ALIIS QVIBVSDAM.

I. *Apollodorus, Athenienſis.* II. *Eius bibliotheca num epitome maioris operis.* III. *Scriptores in ea laudati.* IV. *Editiones vulgatae.* V. *Promiſſae.* VI. *Scripta huius Apollodori deperdita.* VII. *Alii Apollodori.* VIII. *De Antigono Caryſtio.* IX. *Parthenio.* X. *Antonino Liberali.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

De APOLLODORO, Athenienſi, ſcriptoribusque eius cognominibus dicturum retrahit prope ac retinet multorum eruditorum calamus in hoc argumento iam exercitatus, Scipionis Tettii [a]), Ioh. Meurſii [b]), [F] Gerhardi Iohannis Voſſii [c]), Iohan. Ionſii [d]), Thomae Galei [e]), ne de Morerio, Hofmanno et Hendreichio [f]) dicam. Non omittendum tamen mihi videtur, pleniorem huius linguae ſcriptorum notitiam tradere adgreſſo, nomen inter auctores graecos celeberrimum. [In primis commendanda et conſulenda eſt cel. *Heynii* commentatio de Apollodori bibliotheca nouaque eius recenſione ſimulque vniuerſe de litteratura mythica, quae praefixa eſt parti III. editionis ab ill. Heynio curatae: quam integram commentationem lubentiſſime hic insererem, ſaltem excerperem, niſi illam editionem in manibus eruditorum eſſe exiſtimarem: quare praeſtare videtur, lectores ad illam ablegare editionem; nec mythicae veteris curioſos iteratae illius lectionis, credo, poenitebit. Quaedam tamen ex illa liceat excerpere. adde *Bougainville* in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcr. vol. XXIX. pag. 81. *Harl.*]

Fuit itaque *Apollodorus*, Aſclepiadae [g]) filius, Athenienſis, grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, grammatici, et Panaetii, Rhodii, Diogenisque [h]) Babylonii, philoſophorum Stoicorum.

a) Tractatu ſiue diſſertatione de Apollodoris, quae adiuncta fertur editioni bibliothecae Apollodori Romanae 1555. 8. cum Benedicti Aegii Spoletini verſione et notis, et non ita pridem in auctione quadam publica apud Batauos veniit quatuor fere florenis, licet mole perexigua ſit.

b) In Bibliotheca Attica.

c) De hiſt. gr. lib. I. cap. 21.

d) Lib. II. cap. 17. de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. et cap. 15. pag. 194.

e) In diſſ. de ſcriptoribus mythologicis cap. 2 ſq.

f) Morerius et Hofmannus in Lexicis, atque Hendreichius in pandectis Brandenburg.

g) Galeus exiſtimauit Suidam, quum Ἀπολλόδωρον Ἀσκληπιάδου vocat, hoc ipſo innuere, illum diſcipulum fuiſſe Aſclepiadae, grammatici Myrleani. At quamuis conſtet, genitiuum ita poſitum nonnumquam praeceptorem denotare, non ſemper parentem, vt exemplis quibusdam docuit etiam Ionſius, (pag. 14.) quo minus tamen praeſenti loco id mihi perſuadeam, facit, quod Suidas mox praeceptores Apollodori notat Panaetium et Ariſtarchum. Atque ita video clariſſimum Neocorum quoque in ſuo Suida verba illa accepiſſe, vt Apollodorus, Aſclepiadae filius, denotetur.

h) *Scymnus Chius*, de Apollodoro noſtro agens, (licet non nominet,) ſub initium periegeſeos:

Τῶν Ἀττικῶν τις γνησίων τε Φιλολόγων
Γεγονὼς ἀκουστὴς Διογένους τοῦ Στωϊκοῦ,
Συνεσχολακὼς δὲ πολὺν Ἀριστάρχῳ χρόνον.

Fabric. *Corſinus* tamen in F. A. tom. IV. pag. 107 ſq. ex Scymni loco ſuſpicatur, Apollodori chronica vsque ad Olymp. CLXII. perueniſſe. Etenim Scymnus, ait, ad Nicomedem, Bithyniae regem, ſcribens a. 3. Olymp. CLXII. diſſimulato Apollodori nomine laudat eius χρονογραφίαν ſτοιχῶ-

σαν

corum. Chronicon ſuum perduxit vsque ad annum ab Ilii excidio 1040. hoc eſt Olympiad. CLVIII. 4. [i]) [*] idemque dicauit Attalo ſecundo Philadelpho [k]), Pergami regi, qui obiit, Olymp. CLX. 3. ante Chriſtum natum CXXXVIII. Quamdiu poſtea vixerit Apollodorus, non conſtat.

II. E ſcriptis eius nihil ad nos peruenit praeter fragmenta et *bibliothecae libros III.* in qua, ſicut poſt Apollodorum libris primoribus bibliothecae ſuae Diodorus Siculus, (verum non graeca tantum, ſed barbara quoque μυθολεγόμενα perſequutus,) veluti per ſynopſin collegit, quascumque [l]) de diis et heroibus ad Troiana vsque tempora fabuloſas traditiones et genealogias iactabant Graeci, Homerus, Heſiodus, tragici, cyclicique poetae praecipue. Inde *Salmaſius* pag. 847. ad Solinum Apollodori bibliothecam nihil aliud, quam epitomen cycli epici eſſe obſeruat.

[E P I M E T R O N.

Hic varia ſunt obſeruanda et corrigenda. Primum in ſcholiis ad Homeri Iliada Venetis Apollodorus ad Iliad. α. 195 et 196. ἐν πρώτῳ, ad Il. α. 42. et β'. 103. ἐν δευτέρῳ, ad Boeotiam vſ. 1. ἐν τρίτῳ laudatur. Tum, vt cl. Heyne l. c. pag. 905 ſqq. egregie docet ſingulaque late eruditeque perſequitur, Apollodorus mythorum, ſeu fabularum, cyclum exponit, non ſecundum opinionis alicuius commentum, (nos hypotheſin adpellamus,) ſed ex poetis ſcriptoribus principibus nude ac terſe, ordine lucido et ratione commoda. Diſtinctio autem vulgaris, (quamquam forſan antiqua,) in libros et capita indocte facta, ab Apollodoro profecta eſſe non videtur. Primis enim capitibus (lib. I. 1—6.) continentur fere, paucis aliis interpoſitis, *mythi ex theogoniis et coſmogoniis profecti.* Sequitur hinc *altera ſectio* ad finem libri primi; *mythi hellenici,* (multorum igitur carminum argumenta,) ſeu priſcae narrationes, a maioribus fando acceptae, de auctorum ſtirpis hellenicae, inprimis *aeolicae,* fatis rebusque geſtis, ſermone antiquo primum expoſitae, hominumque priſca omnia in miracula vertentium ore traditae, tandem a poetis varie ornatae. *Alter liber*, vt nunc quidem libellus diſpeſcitur, *Inachi genus*, *Perſei* ſtirpem, *Herculis* res geſtas fataque et *Heraclidarum* fata vsque ad Aegyptum, Creſphontis filium, exponit. *Tertius* liber perſequitur *Agenoris* *ſtirpem,*

σαν ἄχρι τοῦ νῦν βίου, *chronographiam verſibus deſcriptam ad hoc vsque tempus.* adde infra ad Apollodori ſcripta deperdita voc. Χρονικὰ et Fabric. infra, lib. IV. cap. 2. de Scymno, vol. III. pag. 35. vet. edition. *Harl.*

i) A. M. 3860. ante C. N. 134. A. V. C. 609. calculos ſubducente *Saxio* in Onomaſt. lit. I. pag. 136. At *Corſin.* F. A. IV. p. 107. ſuſpicatur, Scymni locum, vbi tempus illud indicatur, vitiatum eſſe, aut Apollodorum ipſum chronicis ſuis poſthaec partem aliquam adieciſſe, immo vero Apollodori chronica vsque ad Olymp. CLXII. pertinuiſſe. *Harl.*

k) Confer *H. Dodwelli* diſſ. de aetate Scymni Chii tom. II. geograph. minorum Hudſoni pag. 90 ſq.

l) Summa capita totius bibliothecae Apollodori, licet eo non nominato, refert *Lucianus* de ſaltatione tom. I. pag. 801—801. *Fabric.* ſ. tom. II. a cap. 37. pag. 290 ſq edit. Reitzii. Gale in notis ad Apollodorum pag. 95. ſuſpicatus eſt, Lucianum l. m. redegiſſe noſtrum in compendium: at cel. *Heyne* p. 910. monet, Lucianum de Apollodoro ne cogitaſſe quidem, diuerſas fabulas, diverſumque fabularum ordinem ſequi, inſtituto quoque vti prorſus alieno, et fabularum, a pantomimis ſaltari ſolitarum, agere recenſum. *Harl.*

ſtirpem, aliasque fabulas, res geſtas, mythos laconicos, et fabulas Troianas. Paullo abruptius ad *Aeaci ſtirpem* procedit narratio (lib. III. 12, 6.) nec minus ſubito inde ad fabulas atticas cap. 13. donec in *Theſei rebus* deficit libellus, qui deductus eſſe debuit vsque ad bellum Troianum et errores ducum, Troia capta redeuntium. Ipſe enim lib. I. 9, 4. περὶ ὧν, (*Sirenum*) ait, ἐν τοῖς περὶ Ὀδυσσέως ἐροῦμεν. Perierunt adeo, (vt idem elegantiſſimus Heyne obſeruat,) non modo de Theſeo reliqua, cum primis, quae lib. III. 1. promittit Apollodorus, de Phaedra et Ariadne, verum omnino Pelops, et cum hoc Tantalus pater, et cum Hippodamia Oenomaus ac Pelopidarum ſtirps adeoque de Atreo, Thyeſte, Agamemnone eiusque progenie narrata, et aliae quaedam conſilio videtur omiſiſſe. Ex deperditis quaedam ab aliis depromta eſſe ſuſpicatus Heynius, loca p. 909 ſq. indicauit. Idem ille, poſtquam de mythorum origine eorumque tradendorum et tractandorum inter veteres ratione, ſimulque de mythorum natura atque ratione (a pag. 911 — 956.) erudite acuteque diſſeruit, et viam quaſi ad meliorem mythorum horumque commutationum et aetatum intelligentiam aperuit; clare docet, eo conſilio mythos, quos alii in fronte hiſtoriarum ſiue catholicarum, ſiue graecarum collocarent, Apollodorum collegiſſe videri, vt vno volumine proponeret compendium *eorum mythorum*, qui a poetis maxime eſſent frequentati, inprimis, qui in cyclo epico occurrerent. Manifeſtum, ait *Heyne*, hoc fit comparatione eorum, quae *Proclus* in Chreſtomathia, (claſſico loco apud Photium cod. CCXXXIX.) cyclo epico comprehenſa dixit. Multa tamen adtexuit Apollodorus, quae in aliis poetis, etiam in tragicis et lyricis occurrerent: id quod epigramma, (a Fabricio ipſo paullo poſt adlatum,) teſtatur. Omnia haec ordine diſpoſuit lucido, partim ad ſua genera, partim ad tempora ſua reuocando. Nec tamen Apollodorus, quantum adſequi ſibi licuiſſe fatetur doct. Heyne e poetis cyclicis ipſis, ſi Heſiodum excipias, ea excerpſit; ſed ſequutus eſſe videtur *auctores mythicos*, quorum etiam nomina interdum adponit. Principes ex illis ſunt Pherecydes, Acuſilaus, alii, de quibus Heyne cum ſigillatim, tum in indice auctorum, ab Apollodoro laudatorum diſputauit. Hinc vbique ſedulo indagauit Heyne, quem auctorem in iis, quae narraret, ſequutus eſſet Apollodorus. Hic vero, quae praecipua ipſius laus eſt, ſeruauit multorum veterum carminum argumenta, multa ex veteribus mythographis, qui periere, etiam cycli epici veſtigia aliqua: nec immiſcuit interpretationes phyſicas aut allegorias, nec fabulis adhaeſit orphicis, in quibus multa abſurda occurrebant. Ex his etiam Salmaſii ſententia, Apollodori bibliothecam eſſe tantummodo epitomen cycli epici, poterit iudicari. *Harl.*]

Photius cod. CLXXXVI. [m]) περιεῖχε τὰ παλαιότατα τῶν Ἑλλήνων ὅσα τε περὶ θεῶν καὶ Ἡρώων ὁ χρόνος αὐτοῖς δοξάζειν ἔδωκεν. Ὀνομασίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων etc.

Vetus epigramma [n]):

Αἰῶνος

m) Hunc locum citat, corrigit et illuſtrat *Heyne* l. c. pag. 940 ſqq. *Harl.*

n) Hoc epigramma, cuius auctor nimis magnifice de Apollodori libello ſenſerit, Photius iam legerat cod. CLXXXVI. relatum quoque eſt in anthologiam epigramm. Planudeam Steph. pag. 534. *Brunck.* Analect. tom. III. pag. 271. laudatum vero a *Salmaſio* ad Solin. pag. 597 qui edidit: Αἰῶνος σπαρήματ' ἀφ. alii que, ab Heynio autem pag. 917. ſic verſum: *Hauriens orbem* (cyclum) *eruditionis*

Αἰῶνος σπείρημα ἀφυσσάμενος παρ' ἐμεῖο
Παιδείης, μύθους γνῶθι παλαιγενέας.
Μήδ' ἐς Ὁμηρείην σελίδ' ἔμβλεπε, μήδ' ἐλεγείην,
Μὴ τραγικὴν Μοῦσαν, μηδὲ μελογραφίην.
Μὴ Κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον· ἐς μὲ γὰρ ἀθρῶν
Εὑρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Saeculorum ſpiram licet hic cognoſcere paucis
Si veterem hanc noſtram perlegis hiſtoriam.
Maeonidae ne volue volumina, neue elegiam,
Ne tragicam Muſam, ne melicos numeros:
Multiſonos Cyclicum verſus ne quaere, quia in me
Inuenies, quidquid maximus orbis habet.

Fabric. adde Galei diſſert. edit. eius praefixam pag. 37. *Harl.*

Joſephus Scaliger in elencho orationis Chronolog. Dauidis Parei p. 81. *Apollodori bibliotheca opus ſane ingenioſiſſimum et elegantiſſimum, fabula eſt, non ſi homines, ſed ſi hominibus attributa conſiderantur. Eam totam, ſi velimus, poſſumus* κατὰ γενεὰς o) *in certum chronicum coniicere* p). Virorum doctorum ſententiam, quibus hoc Apollodori opuſculum vel plane indignum Apollodoro noſtro viſum eſt q), aut exiſtimata eſt epitome [?] ab *Euphorione* r) vel *Sopatro* s) concinnata ex libris XXIV. eiusdem Apollodori περὶ θεῶν, argumentis

ditionis antiquitatis, diſce ex me (libellus loquitur) *veteres fabulas, neque homericum volumen inſpice, nec elegias, aut tragicam muſam, aut carmina lyrica, aut cycliorum poetarum carmina require: me enim inſpecto inuenies cuncta, quae mundus habet. Harl.*

o) Genealogicas tabulas XVIII. ex Apollodoro concinnatas habes in editione Galei. *Fabric.* Meliores tabulas XIX. genealogicas ſecundum Apollodorum confecit *Heyne* pag. 998—1034. l. c. tom. III. adde *Chriſtophori Saxii* Tabulas genealogicas, ſiue ſtemmata deorum, regum, principum, virorum illuſtrium, qui per id tempus, quod Varroni mythicum dicitur, vel vixiſſe, vel populis, a ſe nominatis, ortum dediſſe vulgo creduntur; ad fidem Heſiodi, *Apollodori*, Hygini et aliorum contexta etc. Traiecti ad Rhenum 1783. m. fol. *Harl.*

p) Hoc Scaligeri effatum praeſtare nolit *Heyne* l. c. pag. 938. adde *Galei* diſſ. pag. 37. *Harl.*

q) *Iſ. Voſſius* ad Melam pag. 36. [I. 8. pag. 591. edit. Abr. Gronou.] *Auctor ille, qui de diis ſcripſit, quique Apollodori nomen vulgo praefert,* (ex Aegii ſcilicet Spoletini errore titulus bibliothecae Apollodori praefixus eſt *de Deorum origine libri III.* cum plane diuerſum opus a bibliotheca, quae exſtat, fuerit opus Apollodori πολύβιβλον de diis, alterum vero in cod. MSS. Vaticano et Palatino, quos inſpexit Gudius, tum in aliis bibliothecarum Italiae, Galliae, Angliae, quos memorat Galeus pag. 35. tum apud Photium denique nullum alium quam bibliothecae titulum habet) *ad Atlantem in Hyperboreis Heſperidas collocat. Sed ſcriptum illud plane indignum eſt tanto grammatico. Pleraque ea, quae veteres citant ex Apollodoro de diis, aut non exſtant in hoc libro, aut ſaltem longe aliter concipiuntur. Vnde liquet, ſcriptum illud vel titulum mentiri, vel alterius eſſe Apollodori.* Voſſio adſenſus eſt Henr. Valeſius, teſte *Colomeſio* pag. 97. Opuſc. Epitomen tantum eſſe, adfirmat *Rich. Simon* tom. IV. 16. epiſt. ſelect. [conf. *Graeuius* lectt. Heſiod. cap. 23. pag. 118. bis. *Heumann.*]

r) Ita *Barthius* ad Statii lib. I. Thebaid. I. Sed Euphorion Apollodoro antiquior fuit. Vnde Barthium, quid ſcriberet non ſatis cogitaſſe, adfirmat *Borremanſius* libro de Poetis pag. 51. Adde *Reineſii* epiſtolas ad Daumium 85. pag. 215. 216. Epitomen habere nos Apollodori, etiam alibi adfirmat Barthius vt LIII. 1. Aduerſar. ſed de Euphorione recte tacet, et ad Statium Theb. I. 121. pag. 460.

mentis variis confutauit praeſtantiſſimus Galeus, pag. 37 ſq. hoc praecipue, quod diuerſum fuerit argumentum, tractandique ratio, et quod veteres, vt ſchol. Sophoclis, Apollodori bibliothecam ab opere περὶ θεῶν diligenter diſtinguunt, quodque eorum, quae ex libris περὶ θεῶν paſſim citantur, in bibliotheca nec vola adparet nec veſtigium. Haec porro vtrum ab ipſo auctore in *tres libros* diſiincta fuerit, praeter Photium, qui βιβλιδάριον, vocat, dubium reddunt codices MSti, in qua illam diſtinctionem viri docti [t]) extare negant. Librum ſecundum tamen citat Homeri graecus ſcholiaſtes ille, qui ſub Didymi nomine ambulat, ad Iliad. α. vſ. 42. Liber tertius (praeter lacunam, qua Icari natiuitatem, Daedali incarcerationem et vtriusque ad Cocalum fugam pag. 238. deſiderari notat Galeus, e Tzetza ad Lycophronem illa vtcumque ſupplens,) [P] extrema parte mutilus eſt; itaque in editionibus adſcriptum, λείπει πολλὰ, *multa deſunt* [u]), tres ſcilicet vel quatuor paginae de iis, quae ſub initium libri tertii pag. 151. receperat ipſe, dicturum ſe de Phaedra et Ariadne, de expeditione Amazonum aduerſus Athenas, de Pelope eiusque regni diuiſione, de belli Troiani origine, excidio Ilii et erroribus Graecorum quorumdam poſt captam Troiam. Quae ſingula ex eodem Tzetza peti poſſunt, qui ſua videtur ex Apollodoro mutuatus eſſe. *Fabric.* Enimuero Tzetzae commentario ad Lycophronem perlecto, (vti ſcribit cl. *Heyne* pag. 911.) vix tuto pronunties, quaenam ex Apollodoro profecta eſſe videri debeant: hariolari autem de hoc vel illo et diuinare parum fructuoſum eſt. Ceterum paſſim laudantur nonnulla ex Apollodoro, quae in eo non reperiuntur. Enimuero, ait Heyne pag. 944. ſunt illa aut ex vltima bibliothecae parte, quae interiit, aut ex aliis Apollodori libris, in quorum fragmentis illa redhibentur. Et paullo poſt idem V. D. pergit: Interea negari nequit, et ipſum libellum Apollodori nos habere valde interpolatum et multis locis lacunoſum, mutilum et truncatum. nec mirum, quum ipſum libelli argumentum homines inuitaret, vt margini aliunde ſibi nota adſcriberent, aut conciſe dicta explerent, alia expungerent, vt minus nota. Praeter ea omnia exemplaria, quae habemus, nimis recentia ſunt et propagata ex

pag. 460. [Barthii ſententiae ſubſcribit *Burmann* in catal. Argon. in Calais. *Harl.*]

s) Ita *Tan. Faber* ad Apollodorum pag. 261. et *Reineſius*, epiſt. ad Rupertum pag. 410 ſq. quibus fundus ſententiae ſuae Photius cod. CLXI. συνάλεκται δὲ Σωπάτρῳ τὸ βιβλίον ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱστοριῶν καὶ γραμμάτων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν διαλαμβάνει, ὃ συνείλεκται ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου περὶ θεῶν γ' λόγου. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος καὶ γραμματικὸς τὴν τέχνην. Οὐκ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ μόνον ἡ ἐκλογὴ αὐτῷ πεποίηται, ἀλλὰ δὲ καὶ β' καὶ δ' καὶ ἑ καὶ θ', τοῦ τε ιά πάλιν καὶ ιβ' καὶ ιδ' τε καὶ ιϛ' μέχρι τοῦ κδ'. Sed parum veriſimile eſt, Photium tam male memorem fuiſſe, vt cod. CLXXXVI. non obſeruaret, Sopatri ſe eclogas legere, cum ſcripſit: ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει (in quo Cononis narrationes) καὶ Ἀπολλοδώρου γραμματικοῦ βιβλιδάριον ἀνεγνώσθη μοι, Βιβλιοθήκη αὐτοῦ ἡ ἐπιγραφή. Nec video, quo argumento probauerit Valeſius, haec non eſſe Photii. Neque magni momenti videtur, quod *Tan. Faber* pag. 263. *Alibi dixit* (Apollodori bibliotheca) *Aeacum ſeruare claues Inferorum, quod videri poſſit eſſe ab homine Chriſtiano, quamquam ſcio, Poetam dixiſſe πύλας ᾅδου. Alibi etiam ἀνίστασθαι videtur vſurpaſſe eo ſenſu, quo ſcriptores noſtri, alibi alia.* Sic et inferum clauſtra dixit Apuleius XI. Mileſ. et σκότου πύλας Euripides. Confer Pauſaniae locum et Axiochi Platonici in notis Galei ad Apollodor. pag. 52. *Vindetum* de vita functorum ſtatu pag. 28. et *Grotium* ad Apoc. 1. 18. Apud Platonem quoque in Politico legas ἐκ τῶν τετελευτηκότων αὖ κειμένων δὲ ἐν τῇ γῇ πάλιν ἐκεῖ ξυνισταμένους καὶ ἀναβιωσκομένους.

t) Gale diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. pag. 40.

u) Gale in notis ad Apollodor. pag. 95 ſq.

vno non admodum antiquo, valde corrupto, et vocum litterarumque compendiis obſcuris et ambiguis laborante, quae librarii indocti adſequi non poterant. *Harl.*

III. Scriptorum, qui Apollodori in bibliotheca laudantur, catalogus v) hic eſt:

Acuſilaus pag. 68. 69. 78. 108. 160. 187. 203. 212. 231.
Alcmaeonidis w) ſcriptor 34.
Apollonii, Rhodii, Argonautica 55.
Aſclepiades, Myrleanus 70. 151.
Aſius x), poeta 189.
Caſtor y), chronographus 69.
Cercops, Mileſius 70. 77. [conf. Heyne pag. 979.]
Demaratus 52.
Dionyſius z), Mytilenaeus 52.
Eumelus, poeta 189. 190. 203.
Euripides 72. 179. 186. 193.
Herodotus aa) 52. 167.
Heſiodus 33. 54. 68. 69. 78. 81. 167. 178. 193. 224.
Heſiodi Aſpis 84. [?]
Homerus 9. 78. 81. 148. 167.
Mneſagoras bb) 199.
Naupacticon ſcriptor 109.
[Νόστοι II. 1, 4. vid. *Heyne* pag. 990. *Harl.*
Orphici 199.
Panyaſis 15. 199. 224.
Pherecydes 12. 15. 24. 52. 70. 95. 132. 148. 157. 177. 189. 213.
Philocrates 221.
[Pindarus II. 4, 2. ſed locus eſt interpolatus. vid. *Heyne* pag. 300 et 996.]
Piſander 34.
Steſichorus 199.
Thebaidos ſcriptor 33.
Teleſilla 167.
Tragici 69. 77. 78.

IV. *Codi-*

v) Paginarum numerus reſpicit editionem Galeanam, in qua liber ſecundus pagina 67. tertius pag. 147. incipit. *Fabric.* Cel. Heynius indicem non ſolum ſuae editioni adcommodauit, et auxit; ſed etiam de ſingulis fere vberius diſputauit, et fontes, ex quibus hauſit Apollodorus, indagauit atque aperuit a pag. 973 — 997. Omnino ille index doctus, ſed longior, quam vt eum hic repetam, eſt comparandus et litteraturae antiquae ſtudioſis valde commendandus. *Harl.*

w) Citatur etiam a Strabone, et videtur fuiſſe pars Cycli Epici, perinde vt Naupactica, Νόστοι, Θηβαΐς. [vid. Heyne pag. 976.]

x) *Aſium*, poetam praeter eumdem Strabonem laudant Pauſanias et Athenaeus, [XII. pag. 525. conf. *Valcken.* diatrib. pag. 58 ſq. *Heyne* p. 977.]

y) Hunc *Caſtorem*, Rhodium, nonnulli, Voſſium ſequuti, Apollodoro crediderunt iuniorem et bibliothecam ideo Apollodori eſſe haud poſſe. Sed rectius *Ionſius* lib. II. cap. 15. 1. qui Apollodori aequalem fuiſſe obſeruat. [vid. Heyne p. 978.]

z) De Dionyſio hoc Cycli Hiſtorici ſcriptore dixi lib. II. cap. 2. inter ſcripta Homeri deperdita vel ei ſuppoſita nr. 15. [vol. I. pag. 378. not. qq. infra, ad cap. de Dionyſio Halic. pag. 799. vol. II. vet. edit. *Mytilenaeus* dicitur a ſchol. Apollon. I. 1290. ſed leg. ὁ Μιλήσιος. vid. *Heyne* l. m. pag. 980 ſqq. *Harl.*]

aa) Male *Herodotus* legebatur. Heyne et ante eum Tan. Faber in ſua edit pag. 269. not. correxit *Herodorus* Ἡρόδωρος, et pag 984. de eo egit. Nomina vero illa duo ſaepe confuſa fuiſſe, iam monui ſupra in vol. II. pag. 348. adde *Groddeck* in Biblioth. der alten Litteratur und Kunſt, part. II. pag. 72 ſq. *Harl.*

bb) Vitio laborare nomen et refingendum *Ameleſagoras* vel *Meleſagoras*, (aut vtraque forma forſan vſu fuit frequentata,) monent *Meurſius* ad Antigon. Caryſt. cap. 12. *Voſſ.* H. Gr. I. 2. pag. 58. Opp. *Heyne* pag. 987. *Harl.*

IV. *Codices et editiones bibliothecae Apollodori.*

[*Codices MSSti.* Galeus in diſſ. praefixa eius editioni pag. 35. prouocat ad codices, manu exaratos, quos Aegius Romae vidit, aut quos ſeruant bibl. Venetae, Florentina, Palatina, Altempſiana, Montchaliana, Gallicana regia aut Oxonienſis, qui huic libello hunc dant titulum: Ἀπολλοδώρȣ Ἀθηναίȣ γραμματικȣ̃ Βιβλιοθήκη. *Oxonienſis* tamen, quem contulit Galeus, transſcriptus fuiſſe videtur ex codice *Palatino*, qui nunc eſt bibl. Vaticanae nr. 52. quo cum reliqui codd. vel in vitiis, lacunis, hiatibus, interpolationibus ita conſpirant, vt exemplar iſtud, propter litterarum compendia, quae in aliis hucusque collatis tarditate librariorum quaſi fontes exſtiterunt aliarum corruptelarum, ſeriore aetate exaratum, mater veluti reliquorum, qui collati ſunt, codd. enaſceretur, vel cum aliis ex communi quodam fonte, aeque contaminato, manaret. — *Aegius* ſequutus eſt cod. *Metellinum*, a Iano Metello Sequano accepto: tum contuliſſe videtur cod. *Farneſianum* ex bibl. Alexandri Farneſii Cardinalis, cod. *Io. Honorii*, niſi idem cum Farneſiano ſit; et codicem *Scipionis Tettii*, Neapolitani, deſcriptum ex *Radulphi Cardinalis* exemplari: — Alius cod. exſtat in biblioth. *Vaticana* nr. 1071. — In catalogo *Gudiano* pag. 513. memoratur Salmurienſe exemplum, collatum cum binis msstis Vaticanis. *Pariſiis* in biblioth. regia ſunt *quatuor* codices nr. MDCLIII. MDCLVIII. MMDCCXXII. qui tantum habet fragmentum, et MMCMLXVII. In bibl. *Laurent. Medicea*, teſte *Bandinio*, catal. II. pag. 618. eſt cod. chartac. ſaec. XV. Cel. *Heyne* accepit, opitulante Ruhnkenio, adparatum variae lectionis, quem *Gerardus Iac. van Swinden* [cc]) olim in Apollodorum conquiſiuerat. In eo fuit varietas lectionis e codd. *Palatino*, altero *Vaticano*, *Laurent. Mediceo*, *Veſuntino*, et duobus *Pariſienſibus regiis*, quibus acceſſit varietas lectionis cod. tertii Pariſini, et cod. *Doruilliani.* vid. *Heyne* praef. ad tom. I. pag. 6 ſq. et tom. III. pag. 950 ſqq. vbi de codd. adhibitis curatius diſſerit. — in cod. CCXXVII. biblioth. reg. *Taurinenſis* Apollodori bibliotheca mythologica, praemiſſo rerum memorabilium indice, ſecundum alphabeti ordinem: catal. pag. 314. — *Neapoli* in biblioth. regia cod. XLVIII. *Apoll. βιβλιοθήκη*, cod. chartac. ſaec. XV.

Editiones.

De his breuiter quidem, at intelligenter acuteque iudicat *Heynius* l. c. pag. 946 ſqq. Princeps eſt

Apollodori Athenienſis, bibliotheces, ſiue de deorum origine, tam graece, quam latine, luculentis pariter ac doctis annotationibus illuſtrati et nunc primum in lucem editi libri III. *Benedictio Aegio*, Spoletino; interprete: acc. *Scip. Tetti* de Apollodoris commentarius. Romae in aed. Ant. Bladi, 1555. 8.

Reprehenditur *Aegius* a *Barthio* III. ad Statium pag. 1585. atque, iudice Heynio, infinitis in locis ſcriptorem correxit et interpolauit, plerumque ex ſcholiaſte Lycophronis, Homeri, Apollonii et ex Diodoro, interdum etiam ignoratione ſeu ſermonis, ſeu fabulae.

 — Eius

cc) *Swinden* vero, nouam Apollodori curaturus editionem, vndique conquiſiuit ſubſidia, et expoſuit ſuum adparatum, idemque de fontibus mythologiae diſſeruit in *ſpecimine nouae editionis Apollodori et commentarii ad eum*, perdocti quidem, at iuſto, opinor, copioſioris, in *Nouis miſcell. obſeruationibus criticis*, tom. III. Amſtelaed. 1741. 8. pag. 37 — 99.

— Eius verſio ſeorſum recuſa exſtat *Antwerpiae* apud Io. Bellorum, ſ. a. 8. (quam Gale nouam editionem Apollodori eſſe putabat,) in Bibl. Thottianae catalogo tom. IV. pag. 253. occurrit *Apollodor.* de deorum origine, *latine,* Antwerp. Guil. Siluius, 1565. 8. — item *Lugduni* 1608. (quam Fabric. tamquam nouam editionem recenſuit,) et ad calcem Hygini aliorumque mythographorum. Pariſ. 1578. 8.

Apollodori — graece et latine: ex interpretatione Bened. Aegii, Spoletini: editio emendata et illuſtrata per *Hieronym. Commelinum.* ex offic. Commelin. 1599. 8.

Ope cod. Palatini detexit multa, quae infarſerat Aegius, emblemata; ea tamen, paucis exceptis, omnia reliquit: at, quae in cod. Palatino non reperiebantur, cancellis incluſit. Opere nondum ad calcem perducto, quum ille diem obiret ſupremum, needum vltimam admouiſſet manum, ſiluam variae lect. cum adnotatiunculis nonnullis ex illius ſchedis *Iudas Bonutius*, eius neceſſarius, adiecit. In bibl. Leidenſi eſt exemplar, notatum manu Ioſ. Scaligeri.

Apollodori biblioth. cum Hygino, Arato etc. Lugduni, 1608. 8. vid. ſupra p. 103 ſq.

Ἀπολλοδώρȣ — *Apollodori* Athenienſis *bibliothecεs* ſiue de diis libri tres. *Tanaquillus Faber* recenſuit et notulas [calci adiectas a pag. 257 — fin.] addidit. Salmurii apud Io. Lenerium. 1661. 8.

Fundus eſt edit. Commel. notae quidem ſunt fere ſubitaneae, at tamen acumen editoris produnt. Aegii verſionem lat. et *Paſſiratii* verſionem gallicam ſaepe correxit multaque loca melius interpretatus eſt. Iuſtum commentarium idem Faber olim paraſſe ſe in Apollodorum ſignificauerat Claudio Sarrauio, ſed poſtea mole deterritus conſilium abiecit, vt teſtatur pag. 259. *Vbi tantam ὕλην*, inquit, *quae a me hinc et hinc congeſta fuerat ex Pauſania, Plutarcho, poetis graecis latinisque, ſcholiaſtis veteribus, Luciano, Origene, Tertulliano, Clemente, Lactantio, Herodoto, Gyraldo, Meurſio, Voſſio, Bocharto totque aliis bonarum litterarum proceribus, vbi, inquam, illam congeriem contemplatus ſum, coepi cohorreſcere, et conſilium ipſe damnaui meum. Editio certe in tantam molem excreuiſſet, vt ſine muli Mariani opera circumferri liber non potuiſſet.*

Apollodori bibliotheca a *Iuda Bonutio*, gr. et lat. Amſtelod. 1669. 8. vid. *Pinelli* bibl. tom. III. pag. 40. nr. 5853. ſed edit. Commel. tantum recuſa videtur.

Hiſtoriae poeticae ſcriptores antiqui. Apollodorus, Athenienſis, Conon grammaticus, Ptolemaeus, Hephaeſt. F. Parthenius Nicaeenſis [dd]) Antoninus Liberalis, graece et lat. Acceſſere breues notae et indices neceſſarii. Pariſ. typis F. Mugunt. Proſtant apud R. Scot, bibliopol. Londinenſem. 1675. 8.

Praemiſſa eſt docta diſp. de ſcriptoribus mythologicis. Galeus textum quidem nec curauit, nec recenſuit: ſed tamen eius notae ſunt eruditae et acutae, quamquam male digeſtae et tumultuariae. vid. Heynium pag. 948 ſqq.

Collectio

dd) Cononis narrationes et Ptolem. Hephaeſt. libri VII. ſunt potius excerpta e Photii biblioth. cod. CLXXXVI et CXC.

Collectio graeca ex Apollodori bibliotheca, Luciani dialogis mortuorum et Demoſthenis oratione de pace. Verſionibus adiectis et Apollodori fere noua: in vſum iuuentutis ſcholaſticae. Halae 1762. 12.

Kirchnerus in vtili hac collectione dedit duo priores Apollodori libros, emendationibus Galei indubitatis in textum admiſſis, et in praefatione docet exemplis, (a Fabricio ad §. II. not. *o.* maximam partem adductis,) Fabrum ex quibusdam dicendi formulis male ſuſpicatum eſſe, Apollodorum fuiſſe Chriſtianum.

Apollodori Athenienſis bibliothecae libri tres ad codd. MSS. fidem recenſti a Chr. G. Heyne. Göttingae. tom. I. (qui continet textum graecum) 1782. 12. tom. II. III. et IV. qui peculiarem habent inſcriptionem:

Ad Apollodori Athenienſis bibliothecam notae, auctore Chr. G. Heyne, cum commentatione de Apollodoro, argumento et conſilio operis, et cum fragmentis. part. I. II. III. Gottingae 1783. 12.

Haec eſt praeſtans illa et optima editio, ad quam ſaepe prouocauimus. Quorum codd. msstorum varias lectiones et quem adparatum V. D. habuerit, iam ſupra declaratum eſt. Nactus quoque eſt ex venditione publica librorum P. Burmanni II. tria exemplaria Apollodori, variis lectionibus, manu adſcriptis, inſtructa, ex quorum vnico, lectione codicis Dorvilliani ſtipato, fructum tantummodo capere potuit. Sed quomodo verſatus ſit in reſtituendo, emendando illuſtrandoque auctore, ipſe clare copioſeque expoſuit in commentat. part. III. pag. 953 ſqq. Notae praebent critices, litteraturae, antiquitatis et mythologiae antiquae theſaurum.

Apollod. Biblioth. cum indice verborum graeco german. locupletiſſimo a *K. H. Iordens*, Berol. et Libau. 1789. 8. Textus gr. repetitus eſt ex recenſione Heyniana. conf. Ien. Allgem. Litteraturz. m. Aug. 1789. nr. 271. pag. 619 ſq.

Latinam *Aegii* verſionem, eiusque editiones iam ſupra in notitia principis editionis memorauimus. — *Gallice* vertit *Ianus Paſſeratius*, Pariſ. 1605. 12. — *germanice* cl. *I. G. Meuſel*, in praeſenti Prof. hiſtor. Erlangenſis, Halae Sax. 1768. 8.

Bachet Meziriac. in notis, gallice ſcriptis, ad Ouidii epiſtol. her. paſſim et frequenter illuſtrat Apollodori loca. — *Chr. Guil. Mitſcherlich*, in praeſenti Profeſſor Gottingenſis, eruditam ſcripſit *Epiſtolam criticam in Apollodorum* ad V. Ill. C. Gottlieb Heyne. Accedunt nonnulla in Statium et Catullum. Gottingae 1782. 12. — *Koen* ad Corinth. grammat. aliquot Apollodori loca; multo plura autem *Henr. Verheyk* in notis ad Antoninum Liberalem paſſim illuſtrarunt aut correxerunt. *Harl.*

V. *Editiones promiſſae.*

Dolendum eſt *Bacheti Meziriaci et Henrici Valeſii* commentarios in Apollodori bibliothecam intercidiſſe. De illo ee) Claudius Sarrauius pag. 99. epiſt. ad Alex. Morum data 14. Martii 1644. *Burgii Sebuſianorum diem obiit ante decem aut circiter annos vir inſignis Caſpar Bachetus*

ee) Vide *Simonii* biblioth. critic. tom. IV. cap. 16. pag. 129 ſq. *Heumann.*

Bachetus Meziriacus. Habere ſe dicebat paratum Apollodorum cum eruditiſſimis commentariis, in quibus omnis mythica theologia explicatur. Vir erat doctus et accuratus, vt conſtat ex eius libello de Aeſopo et fabulis Aeſopicis aliquotque ſacris epiſtolis ad Ouidianarum exemplum concinnatis, quae omnia video a magnis viris in ſummo pretio haberi. Sane concidiſſe ff) fertur ſpes omnis edendi huius operis, etſi anno 1661. adhuc *Tan. Faber* ſcripſit in notis ad Apollodorum pag. 259. *Praeterea nondum fortaſſe deſperandum eſt, promiſſos olim Meziriaci commentarios editum iri; ille certe aliquid praeclarum et ſe dignum praeſtiterit, qui quidem longe doctiſſimus fuerit, rem amplam habuerit, et otio abundarit plurimo.* — De *Henrico Valeſio* Colomeſius in opuſculis pag. 97. *Parmi ſes ouvrages Manuſcrits il me dit qu'il avoit des remarques ſur l'Apollodore qui écrit de Diis gentium, qu'il diſtingue tres doctement avec l'excellent Mr. Voſſius ſur Pomponius Mela, de celuy dont nous avons la Bibliotheque. Fabric.* — Simile fuit ſtudium et conſilium *Bignoni*, vid. eius Elogium in Hiſt. de l'Acad. des Inſcript. tom. XVI. pag. 337. — Cl. *Schow*, Danum, nouam Apollodori, eamque e codd. italic. correctiorem editionem paraturum eſſe cognoui. *Harl.*

VI. *Scripta Apollodori deperdita.*

Περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. *Athen.* XIII. pag. 567. A. pag. 583. D. XIV. p. 586. A. 591. C. *Etymol. M. Harpocrat.* et *Suidas* in Νάννιον ac Φανοστράτη. [vid. *Heyne*, qui fragmenta collegit atque illuſtrauit, part. III. pag. 1163 ſqq.]

Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολήν. *Athen.* XIV. pag. 636. [vid. *Heyne* pag. 1172.]

Γῆς περίοδος, κωμικῷ μέτρῳ gg). Chorographia, verſibus iambicis. *Strabo* XIV. pag. 677. *Steph.* in Ἄβυλλοι et Αὔγιλα, Γαυγάμηλα, Νέβαι et Ὀρβῖται, vbi vide Holſten. [Apud *Stephan. Byzant.* in Ταυρόεις occurrit Apollodorus ἐν πρώτῳ γεωγραφουμένων.] At apud *Tzetzem* III. hiſt. 100. τὸ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων βιβλίον non referendum eſt ad Apollodorum, cuius nomen praeceſſit, ſed Stephanum Byz. cuius nomen ſequitur, quod ex particula δὲ videtur eſſe perſpicuum. [vid. *Heyne* pag. 1126 ſqq. qui plura collegit et partim examinauit.]

[Ἐν γλώτταις. Citatur Apollodorus in ſcholiis Venetis ad Homeri Iliada, ά. 244 et 567. Niſi hoc opus idem fuerit, quod dicitur alias περὶ ἐτυμολογιῶν, aut pars illius: multa fragmenta aut nomina, quae ab Heynio ad lib. de etymologiis referuntur, ex opere γλῶτται deprompta videntur. *Harl.*]

Περὶ Δηλίων non videtur librum ſcripſiſſe Apollodorus, ſed obiter de illis quaedam tradidiſſe in opere etymologiarum, vel alio volumine. [?] Vide *Athen.* IV. pag. 172 ſq. In iisdem

ff) Vide *Rich. Simonis* lettres choiſies, bibl. critic. tom. IV. epiſt 16. Eſſais de literature, tom. V. pag. 247. ann. 1715. ſpes facta eſt commentariorum Meziriaci Pariſiis edendorum. vide Acta eruditorum, germanice ſcripta, tom. IV. pag. 625 ſq. Ipſe Meziriacus prouocat ad illos commentarios in notis ad Ouidii Heroides tom. I. pag. 343. 349. tom. II. pag. 83. 151. 181. 205.

gg) Metrum *comicum*, (ait *Heyne* pag. 1075.) de iambis ſenariis, quales in comicis occurrunt paullo liberiores, accipiendum eſſe, nullus dubito: translatum hoc ad rerum expoſitionem breuem, quae memoria facile ita ligata oratione comprehendi poſſet, a Scymno, Chio, videmus, Apollodori, vt ipſe ait, exemplo. coll. p. 1072 ſq. vbi Scymni, Chii, verſus adfert atque explicat. *Harl.*

iisdem etymologiis forte tradidit quoque rationem prouerbii *γραῦς σερίφιος*, quam ex Apollodoro repetunt Heſychius et alii. Sic rurſus apud *Athenaeum* XI. pag. 482. *Κύμβα ποτήριον. Ἀπολλόδωρος Παφίοις*, male de dramate Apollodori, comici, cui titulus fuerit *Πάφιοι*, cogitarunt viri docti: nam ſenſus eſt, apud Paphios cymbam fuiſſe nomen poculi, idque tradidiſſe Apollodorum *ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν*, vt diſerte legas pagina proxima 483.

Δογμάτων συναγωγή. *Laert.* Chryſippo VII. 181. eſt Apollodori Ephilli, Stoici, de quo dixi cap. 10. huius libri, [tom. III. pag. 539.] et quem *Laertius* in Zenone VII. 39. diſerte laudat *ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν*.

Περὶ Ἐπιχάρμου ſextum librum citat Suidas in *Καρδιώττειν*. Epicharmum *Κωμῳδιογράφον* in tomos ſiue volumina decem digeſſit Apollodorus, Athenienſis, teſte Porphyrio in Plotini vita [cap. 24. vid. *Heyne* pag. 1142 ſq.]

Ἐτυμολογίαι. *Varro* lib. IV et V. de lingua lat. Harpocrat. Etymol. M. ſchol. Apollonii III. 281. et librum *ſecundum* *Athen.* II. pag. 63. D. [Multo plura congeſſit *Heyne* pag. 1144—1162.]

Ἠθική, quam laudat Laertius in Zenone, Apollodori Ephilli fuit.

Περὶ θεῶν opus de diis in XXIV. libros diſtributum, teſte *Photio*: quo tempus *ἄδηλον* illuſtrauerat Apollodorus, vt in bibliotheca, quae exſtat, tempus *μυθικόν*, et in chronicis tempus *ἱστορικόν*. Vide *Gali* diſſ. de ſcriptoribus mytholog. cap. 4. [cuius tamen opinionem reiecit et rem melius explicuit *Heyne* pag. 1040 ſqq. et *Sopatri*, qui Conſtantini M. temporibus vixit, locum adfert et ſub examen vocat. *Harl.*] *Sopatri* eclogas *περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν*, ex Apollodoro concinnatas, memorat Photius cod. CLXI. Librum *primum* Apollodori *περὶ θεῶν* citat *Steph.* in *Δωδώνη*. *Secundum* *Stobaeus* eclog. phyſ. et *Erotianus* ſiue Herodianus in *Χάριτες*. *Sextum* *Harpocrat.* in *Ἀποπομπάς*. *Nonum* Steph. in *Ἄρειος πάγος*. *Quartum decimum* Macrob. I. 17. Sat. *Decimum ſextum* *Steph.* in *Ἀρκάς*. *Decimum ſeptimum* ſchol. *Sophoclis* Oedip. Col. v. 481. *Vicesimum* Porphyrius fragmento de Styge apud *Stob.* eclog. I. [vid. *Heyne* pag. 1074 ſq. qui locum explicat.] Quamplurimis aliis idem opus laudatum ſine librorum diſcrimine, vt idem praeſtantiſſimus Galeus adnotauit, [pluribusque oſtendit exemplis Heyne, qui p. 1039—1072. loca, ex opere de diis ſeruata, perſequitur.] Saepius illud reſpicit Tzetzes ad Lycophronem, quando Apollodorum, hiſtoricum, Athenienſem, citat.

Περὶ θηρίων. *Athen.* XV. pag. 681. D. [*Aelian.* H. A. VIII. 7. ſchol. ad Nicandr. aliquoties. Sed Heyne pag. 1170. dubitat, an ille liber ad noſtrum Apollodorum recte poſſit referri. *Harl.*]

Apollodorum *ἐν τῷ περὶ κρατῆρος ῥητειδίῳ* de vocabulo crateris citat *Athenaeus* XI. pag. 501. videtur reſpicere idem ſcriptum XI. pag. 479. a. et 497. f. [et alibi. vid. *Heyne* pag. 1166 ſqq. qui putat, non ſingularem librum, ſed caput operis etymologici fuiſſe. *Harl.*]

Περὶ νεῶν καταλόγου vel *περὶ νεῶν* vel ſimpliciter *περὶ καταλόγου*, libri XII. de nauium catalogo apud Homerum, opus [P] luculentum. *Porphyrius* apud *Euſtathium* ad Iliad. β. pag. [illegible] *καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου*

ἀρισα ἐν δώδεκα βιβλίοις. Laudat et reſpicit paſſim praeter eumdem, ſed cuius tempore iam periiſſe videtur, Euſtathium, et auctorem ſchol. minorum in Homer. *Strabo*, vt VI. pag. 254. IX. pag. 405. 416. X. pag. 453. 457. 460. XIV. pag. 677. 678. 680. Reprehendit et quandoque vt VII. pag. 298. XII. pag. 553 ſq. XIV. pag. 677 ſq. [Plura Strabonis loca profert, interdum corrigit explicatque *Heyne*, qui a pag. 1099 — 1125. fragmenta illius operis colligit.] Librum primum citant ſcholia minora ad Iliad. β'. 103. Steph. in Ἄργουρα, et Πλαταιαί, ſecundum Strabo I. pag. 51. VII. pag. 298. ſcholia minora ad Iliad. α'. 43. *Tzetzes* Chil. VII. v. 761. quintum *Athenaeus* III. pag. 82. ſeptimum *Steph.* in Κορώνη. Laudatur etiam hoc opus a ſchol. *Apollonii* III. 1059. et Steph. in Τένεδος. [Conf. *Villoiſon* prolegg. ad Apollonii lexic. Homer. pag. 24.]

Περὶ νομοθετῶν librum ſecundum citat *Laert.* in Solone lib. I. ſect. 58.

Apollodorus ἐν τοῖς Ὁμήρου. *Schol.* Nicandri pag. 80. Videtur reſpicere libros in nauium catalogum, de quibus iam dixi.

Περὶ μύρων καὶ στεφάνων. *Athen.* XV. pag. 675. Forte Apollodori, medici. [vid. Heyne pag. 1173.]

Παρθικά. Athen. XV. pag. 682. ſunt Apollodori Artemitae, de quo infra.

Περὶ Σώφρονος de Sophrone ſiue commentariorum in Sophronis mimos, [et quidem εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους et εἰς τοὺς γυναικείους μίμους Sophronis] libri, *Athen.* III. pag. 89. VII. pag. 281. Etymol. M. in Ἀλφηστής, Ἀσαλής etc. Librum *tertium* citat *Athen.* VII. pag. 281. *quartum* ſchol. Ariſtophanis ad Veſp. v. 483. Confer *Caſaubonum* ad Athenaeum VII. 6. Vetus ſcholion graec. in Nazianzeno apud B. de Montfaucon in diar. ital. pag. 214. [*Heyne* pag. 1138. *Villoiſon.* prolegom. ad Homeri Iliad. pag. 29.]

Περὶ φιλοσόφων αἱρέσεων. *Laert.* in Solone lib. I. ſect. 60. niſi ſit Apollodori Ephilli, Stoici.

Τραγιάμβων primum auctorem fuiſſe Apollodorum, ſcripſit Suidas in Ἀπολλόδ et Τραγήματα, [et Eudocia pag. 63.] forte, quod primus iambis hh) ſcripſiſſet res ſerias, hiſtoriam ſcilicet et geographiam. Confer *Galei* diſſ. de ſcriptoribus mytholog. pag. 47 ſq. [Is vero tragiiambos cum comicis iambis idem fuiſſe putat.]

Φυσική, ſiue φυσικὴ κατ' ἀρχαίαν. *Laertio* in Zenone laudata, auctorem potius habuit Apollodorum Ephillum, Stoicum.

Χρονικά, ſiue χρονικὴ σύνταξις a Troia capta ad ſua vsque tempora, verſibus iambicis, opus, hiſtoriam annorum 1040. ii) complexum, atque Attalo, Philadelpho kk), Pergami regi, dedicatum,

hh) Sed tragici iambi a comico metro, (vid. notam antecedentem,) diuerſi videntur: nec noſtrum Apollodorum forſan alium inuentorem eſſe tragi iambi, et Suidae locum negligenter exſcriptum, fit credibile. vid. Heyne p. 1075 ſq. *Harl.* — *Cercidae* μιλιαμβοι. *Laert.* VI. 76.

ii) A Troia capta ad Olympiadem primam annos 408. interceſſiſſe, Apollodorus docuerat. Incidit igitur ex eius calculo Troiae excidium in annum ante C. N. 1184. ſubductis inde annis 1040. ſupra memoratis, chronica patet ſubſtitiſſe in Olymp. CLIX. 1. A. C. 144. V. C. 610. Ptolemaei Euergetae II. anno altero, et anno XVI. Attali, Philadelphi, adnotante *Heynio* pag. 1074. qui a pag. 1072 — 1099. fragmenta aut memoriam illorum congeſſit partimque illuſtrauit. Sed vide notam ſupra ad §. I. et Scymnus ann. 3. Olymp. CLXII.

dedicatum, teſte Scymno, Chio, [in periegeſi v. 16—49.] Vide *Galei* diſſ. de ſcriptoribus mytholog. cap. 6. *Menagium* ad Laert. lib. I. ſect. 37. et II. 2. Librum *primum, ſecundum, tertium*, et *quartum* Chronicorum laudat Stephanus Byz. *tertium* etiam *Laertius* IV. 23. 28. *octauum* huius, vt videtur, operis *Syncellus* pag. 185. Citantur etiam [?] Apollodori Chronica a Diodoro Sic. Strabone, Luciano in longaeuis, Gellio XVII. 4. et aliis quam plurimis. Confer *Ionſium* pag. 194. Praecipue diligenter eo in aetate philoſophorum adſignanda vſus eſt Laertius. [Apollodorus enim non ſolum epochas illuſtriores, ſed etiam virorum clarorum aetates paſſim deſignauerat in iſto opere, cuius iactura deploranda eſt.]

VII. *Apollodori plures* [u]).

Apollodorus, *Adramyttenus*. *Strab.* XI. pag. 525. ſed legendum videtur Artemites. Ita quoque fortaſſis pag. 516.

Apollodorus, *architectus*, de quo ſupra cap. 24. huius libri §. 2. Vide et notas elegantiſſimi *Hemſterhuſii* ad Pollucis X. cap. 51.

Apollodorus, *Artemites*, ſiue vt Stephano Byzant. audit, Ἀρτεμητηνὸς, Parthica ſcripſit, memorata *Straboni* II. pag. 118. XI. pag. 509. et initio libri XV. *Athenaeo* XV. 682. vbi librum *quartum*. [vid. *Heyne* pag. 1177.]

Apollodorus, *Aſpendius*, philologus, in veteri Inſcriptione Epheſina apud praeſtantiſſ. Sponium: ἡ βȣλὴ ἐτίμησεν Πόπλιον Αἴλιον Φλαβιανὸν Ἀπολλόδωρον Ἀσπένδιον φιλόλογον. Τὸ δὲ μνημεῖον κατεσκεύασεν Πόπλιος Αἴλιος Φλαβιανὸς Ζωῖλος ὁ ἀδελφὸς αὐτȣ̃.

Apollodorus, *Athenienſis*, pater Archelai, qui Socratis magiſter fuit. *Laert.* II. 16. *Iuſtinus Mart.* Alius, pro quo Iſaei oratio, ὑπὲρ τȣ̃ Ἀπολλοδώρȣ κλήρȣ.

Apollodorus, *Athenienſis*, comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22.

Apollodorus, *Athenienſis*, pictor, infra in Σκιαγράφος.

Apollodorus, *Caryſtius*, comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22.

Apollodorus Κασσανδρεὺς, *Caſſandriae* tyrannus, in Thracia ab Antigono, Macedoniae rege, oppreſſus; de quo vid. *Heinſius* ad Ouid. II. ex Ponto v. 43.

Apollodorus, *Citieus*, (al. *Scilleus*) ac *Tarentinus* laudantur a *Plinio* XX. 4. Forte alter horum, Galeno laudatus ſcripſit, περὶ θηρίων *de beſtiis venenatis*, ſchol. *Nicandri* p. 50. b. et *Plin.* Indice lib. XI. Περὶ μύρων καὶ στεφάνων, *Athen.* XV. pag. 675. *Plin. de odoribus* indice lib. XII et XIII. Περὶ βοτανῶν. ſchol. Nicandri pag. 47. b. *Apollodorus, medicus, in volumine, quo ſuaſit Ptolemaeo, regi, quae vina biberet. Plin.* XIV. 7. [conf. *Heyne* l. c. pag. 1171 et pag. 1173.]

CLXII. laudat Apollodori chronographiam. vid. Fabric. Biblioth. Graec. vol. III. pag. 35. vet. edit. *Harl.*

kk) De hoc Philadelphi cognomine vide *Edm. Chiſhull* antiquitt. aſiaticas pag. 148 ſq.

ll) Conf. *Ionſius* II. 17. pag. 204. *Heumann.*

Apollodorus, *Corcyreus*, *Clem. Alex.* V. Strom. pag. 570.

Apollodorus, *Cumanus*, grammaticus primus et criticus dictus *Clem. Alex.* I. Strom. pag. 309. Amphictyonibus honorem tribuentibus. Plin. VII. 37. Hiſt. [vid. *Heyne* p. 1176.]

Apollodorus, *Cyrenaeus*, grammaticus, ſchol. *Eurip.* Oreſte v. 1485. Etymol. M. in Βωμολόχοι. *Athenaeus* XI. pag. 487. Suid. in Ἀντικρυς, Βωμολόχος, Νάνιον et Βδελίσσω. De poculis ſcripſiſſe innuit *Athen.* XI. pag. 573. Etiam de diis aliqua compoſuit, ſi credimus Natali Comiti III. 16. 17. 18. et IX. 5. niſi Cyrenaeum cum Athenienſi, grammatico, confudit. [℣] [conf. *Heyne* pag. 1174 ſqq. et pag. 1167. num hic, an Athenienſis de poculis ſcripſerit.]

Apollodorus, *Cyzicenus*, *Laert.* in Democrito IX. 38. male *Apollodotus* legitur apud *Clementem* II. Strom. pag. 417.

Apollodorus, Damaſcenus, architectus. Procop. lib. IV. de aedificiis Iuſtiniani.

Apollodorus, *Democriti* adſectator, qui magica ſcripſit. Plin. XXIV. 17.

Apollodorus ὁ Δωριεύς. ſchol. Theocriti Idyll. I. v. 52.

Apollodorus Ephillus, Stoicus, cuius eſt ἠθικὴ laudata *Laertio* in Zenone et φυσικὴ (κατὰ τὴν ἀρχαίαν) quam citat idem Laertius et Stobaeus pag. 20. eclog. Vide, quae notavi ſupra cap. 10. huius libri, [vol. III. pag. 539.] et Suidam in Θέων. Idem forte eſt *Apollodorus*, quem cum Chryſippo iungit *Tertull.* cap. 15. de anima.

Apollodorus, *Epicureus* [mm]), ἐν πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου. *Laert.* X. 2. Mentio eiusdem ſect. 10. et forte 25. vbi κηποτύραννος vocatur, quaſi regnum quoddam tenens in horto ſiue ſchola Epicuri, et quadringentorum amplius voluminum auctor, ac praeceptor Zenonis, Sidonii. [conf. ſupra in vol. III. pag. 600.]

Apollodorus, *Erythraeus*. *Lactant.* lib. I. cap. 6. ex Varrone, et de ira dei cap. 22. *Photius* quaeſt. 160. ad Amphilochum.

Apollodorus, *Gelous*, comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22.

Apollodorus ὁ γράψας τοὺς ὕμνους. Erotian. in Τέρθρον. [Alias ignotus.]

Apollodorus, *Lemnius*, περὶ γεωργίας. *Ariſtot.* Politic. lib. I. cap. 7. *Varro* de re ruſt. *Plinius* indice libri XIV. XVII. XVIII.

Apollodorus, *Logiſticus*. *Laert.* Solone I. 25. et Pythagora VIII. 12. Ἀριθμητικὸς *Athenaeo* X. pag. 458. Male *Apollodotus* apud Plutarchum de non ſuau. viu. ſecundum Epicur. pag. 1094.

Apollodorus, *mechanicus*, et architectus, de quo dixi cap. 24. huius libri §. 2.

Apollodorus ὁ Μεγαρίτης, *Megarenſis*, citatur a Stobaeo, vt notauit Scipio, Tettus, et, qui ex eo pleraque retulit, Simlerus in biblioth.

Apollodorus, *Nicaenus*. Stephanus in Νίκαια. Male Καίακα in Meurſii biblioth. graeca pag. 1232.

Apollodorus,

mm) Hunc confundit cum Apollodoro, Athenienſi, *Boſius* ad Cic. Attic. XII. 23. *Harl.*

Apollodorus, *Parius*, Apollonii F. de quo inſcriptio graeca apud *Sponium* pag. 336. miſcell. et emendatius apud *Bernardum de Montfaucon* in diario italico pag. 38.

[*Apollodorus*, *Paſionis* F. Hunc, qui multas dixit cauſſas orationibus, quas Demoſthenes ſcripſerat, habitis, *Heynius* V. C. pag. 1178. apud *Athenaeum* XIII. pag. 573. B. intelligit. *Harl.*]

Apollodorus, *Pergamenus*, rhetor, qui Auguſtum imp. Apolloniae inſtituit, auctor ſectae Apollodoreae. *Strabo* XIII. p. 625. qui et eius τέχνας memorat. Citatur ſaepiuſcule a Quinctiliano, etiam in dialogo de oratoribus. Vide et *Sueton.* Auguſto cap. 89. Meminit et Plinius, (niſi Apollonii nomen reponendum, indice lib. XV.) Euſebius Chron. et Lucian. Macrobiis, qui 82. annos vixiſſe teſtatur.

Apollodorus, *Peripateticus*, forte, ad quem epiſtola a Lynceo Samio Theophraſti diſcipulo ſcripta laudatur ab *Athen.* IX. 14.

Apollodorus, *Phalereus*, Socratis amantiſſimus, aliis omnibus aſper, ideo μανικὸς dictus. Plato Sympoſio, Plutarch. Catone minore. In epiſtolis Socraticis Allatianis pag. 46. vocatur μαλακὸς, forte, quod Socrati [?] morituro tulit tunicam ex pretioſa lana pulchreque textam et ſimile pallium, rogauitque, vt ſic ornatus demum cicutam biberet. *Aelian.* I. var. Hiſt. cap. 16.

Apollodorus, *rhetor*. Vide ſupra, *Pergamenus*. — Alius *Apollodorus*, rhetor, iunior, quem *S. Nilus* lib. I. epiſt. 75. reprehendit, quod, quam Chriſto nomen dediſſet, ad idola reuertiſſet.

Apollodorus σκιαγράφος circa Olymp. XCIII. *Plin.* XXXV. 9. *Euſtath.* ad Iliad. κ΄. *Franciſcus Iunius* catalogo pictorum pag. 24.

Apollodorus, *Scilleus*. Supra in Citieo.

Apollodorus, *Socraticus*, vide paullo ante, *Phalereus*.

Apollodorus, *ſtatuarius*. *Plin.* XXXIV. 8.

Apollodorus Syllus. Cic. I. de natura deor. [cap. 34. vbi vide Dauiſ. eſt ſupra inter Stoicos de Apollodoro, Ephillo, vol. III. pag. 539.] Niſi potius diſtincte legendum *Apollodorus*, *Syllus*.

Apollodorus, *Tarentinus*. Supra in *Citieus*.

Apollodorus, *Tarſenſis*, tragicus, de quo ſupra lib. II. cap. 19. [Alius *Tarſenſis*, grammaticus. vid. Heyne pag. 1174.]

Apollodorus, *Telmiſſenſis*, ἀνὴρ ἐλλόγιμος, de ſomniis ſcripſiſſe videtur. Laudatur *Artemidoro* lib. I. cap. 82.

Apollodorus, *Tyrannus*, memoratur Platoni, Aeliano, Plutarcho, Valerio Maximo, Senecae II. 4. de ira et VII. 19. de beneficiis, et, qui ſepulcrum eius memorat, Pauſaniae in Atticis. Euphorionis Chalcidenſ. poema, cui titulus Ἀπολλόδωρος, teſte Parthenio, ſchol. Apollon. et Lycophron.

Non raro etiam *Apollodori* nomen pro *Apollonio* poſitum obſeruarunt viri docti, vt apud Stephanum, vbi Apollodori *Carica* citantur, vel vbi *Pontica*, vt in ſcholiis ad Apollon. Rhodium. [II. 159. conf. *Heyne* p. 1177 ſq.] Etiam *Apollodorum*, Epheſium, ingerunt nonnulli pro *Artemidoro*.

Fuit et *Apollas*, aduerſus quem ſcripſit Chryſippus, teſte *Laertio*, VII. 193. 197. neſcio, an is, qui Apollodorus dicitur apud *Ciceronem* I. de natura deor. cap. 24. *Zeno quidem non eos ſolum, qui tum erant, Apollodorum, Syllum, ceteros figebat maledictis* etc. Ita enim rectius videtur locus iſte legi in melioribus edit. quam, vt alii coniungunt, velut vnius hominis nomen, *Apollodorus Syllus*. At *Apollas* ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων, laudatus *Athenaeo* IX. pag. 369. idem videtur viris doctis, qui Marciano Heracleotae pag. 63. eſt Ἀπελλᾶς ὁ κυρηναῖος, et cuius Δελφικὰ citat *Clemens* protreptico pag. 31. Fuit et *Apellas*, ſcepticus, apud *Laert.* Timone IX. p. 597. vbi citatur eius liber, cui ab alio ſceptico huius nominis titulum fecerat Agrippam. Etiam apud Sextum Empiricum mentionem huius *Apellae* nn) fieri, notauit Meurſius, qui locus me fugit. Alios *Apellas* refert *Menagius* ad Laertii Chryſippum pag. 342. et *Grotius* ad Rom. XVI. 10.

Non omittendus et *Apollos* in ſacro Actorum Apoſtolicorum libro XVIII. 24. et 1 Cor. I. 12. III. 4. etc. et Tit. III. 13. atque in *Clementis Romani* epiſtola cap. 47. memoratus, quia Ἀπολλῶς per contractionem [?] pro Apollodoro dictum eſſe notauit *Salmaſius* epiſt. ad Menagium de Herode infanticida pag. 65. Ἀπολλῶς ὁ Ἀλεξανδρεὺς λόγιος, ὁ ποτιστὴς τῶν Χριστοῦ μαθητῶν *inter diſcipulos Chriſti rigator*, ita enim reddenda mihi videntur verba S. Nili II. 49. epiſt. *vir Alexandrinus ex Iudaeis valde eloquens et perfectus in lege, epiſcopus Corinthiacorum*. S. Hieron. in Tit. III. 13. De eo conſulendi *Io. Prideauſius* Opp. latin. pag. 463 ſq. et *Vitringa* III. 21. var. obſ.

Apollodorus ἐν ξυτίνῳ citatur a *Plutarcho* quaeſt. graec. pag. 301. nec dubitarunt aliqui, ξύτινον Apollodori, comici, dramatibus adſcribere. Sed locum conſideranti patebit, hiſtoricum opus reſpici, Apollodori forte Tarentini, et fortaſſe pro ἐν ξυτίνῳ legendum eſt Ταραντῖνος, licet de Tarentinorum duce Dinone alius quoque Apollodorus tradere hoc potuerit, quod commemorat iam dicto loco Plutarchus, eum praecone ſuffragia plura contra ſententiam lata iactante, praetuliſſe pauciora, ἀλλ' αὗται, inquit, βελτίες, *at haec meliora ſunt.*

Praetereo alios *Apollodoros*, vt *Tyrannum Caſſandrenſem*, de quo *Aelianus* XIV. 41. XV. 15. Var. Excerpta Peireſc. pag. 265. *Plutarch.* de ſera numinis vindicta pag. 555. 556. *Polyaenus*, *Muret.* XVII. 17. var. lect. etc. *Cyzicenum, ducem Athenienſium. Aelian.* XIV. 5. Var. Apollodorum, *Amphipolitanum*, praefectum Babylonis, *Diodor. Sic.* XVII. pag. 538. *Curt.* V. 9. *Arrian.* VII. pag. 161 ſq. *Apollodorum, Siculum, Plutarch.* Caeſare pag. 731. *Apollodorum* ſub Honorio et Arcadio impp. Comitem et Proconſ. Africae, ad quem aliquot Symmachi epiſtolae exſtant. Conf. *Iac. Godofredus* in proſopographia cod. Theodoſiani pag. 350 ſq. tom. VI.

nn) Non huius, ſed Apellis pictoris facit mentionem *Sextus Empir.* I. Pyrrhon. ſect. 28. [conf. Fabric. not. ad Sextum Empir. pag. 41.]

tom. VI. Fuerunt et *Apollodori* inter Archontes Athenis Olymp. LXXXVII. 3. CVII. 3. CXIV. 4. CXV. 2.

VIII. Apollodoro ſubiiciam ANTIGONVM, illo licet antiquiorem, vtpote qui ſub Ptolemaeo Philadelpho ſcripſit [oo]. Huius vnicus libellus ad nos peruenit ἱϛοριῶν παραδόξων συναγωγὴ, *hiſtoriarum mirabilium collectio*, qua mirandae [pp] et ſingulares obſeruationes de animalibus et aliis rebus naturalibus breuiter referuntur, excerptae ex auctore libri de admirandis auditionibus, qui inter Ariſtotelis ſcripta [qq] legitur (a cap. XXXII—CXXVII.) tum e *Callimachi* [rr] ἐκλογῇ τῶν [?] παραδόξων (a cap. CXLIV—CLXXXIX. ſiue ad finem libri) et aliis quibusdam ſcriptoribus, quorum catalogum e Meurſii editione ſubiunxi, [et ego ex Beckmanni edit. aliquantulum auxi:]

Aeſchylus τοξότισι cap. 127.
Alcman 27.
Amelesagoras, Athenienſis, Ἀτθίδι 12.
Amometi ἀνάπλευς ἐκ Μέμφεως εἰς τὴν καλουμένην Ἴσιδος κρήνην 164.
Archelaus, Aegyptius, περὶ παραδόξων. 23. Περὶ θαυμασίων 96.
Ariſtoteles 18. 23. 24. 26. 31. 32. 43. 52. 66. 97. 127. 159. 185.
Περὶ ζώων 66.
Callimachus 177. Aegyptius 51. Callimachi, Cyrenaei, ἐκλογὴ παραδόξων 144.
Cteſias 16. 128. 160. 165. 181. 182.
Eudoxus 135. 144. 153. 162. 169. 177. 178.
Hellanicus, Lesbius 139.
Heraclides 167.
Herodorus 48.
Herodotus 25.
Heſiodus, nomine quidem non addito, 25.
Hippon (Hippys), Rheginus, 133.
Homerus 28.
Lycus 66. 148. 170. 175. 185. 188. Rheginus 154.
Megaſthenes Ἰνδικοῖς 147.
Myrſilus λεσβιακοῖς 5. 17. 129.
Nicagoras 173.

Phanias

oo) *H. Dodwell.* diſſ. de aetate peripli Hannonis §. 21. pag. 33. *Voſſ.* Hiſt. gr. lib. I. cap. 12. pag. 78 ſq. *Fabric.* — *Saxius* in Onomaſt. lit I. pag. 103. aetatem illius confert ad A. M. 3733. Olymp. CXXVII. 1. ante C. N. 270. a. V. C. 482. aut paullo poſt: *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten etc. tom. I. pag. 325. ad A. M. 3700. ante C. N. 284. *Harl.*

pp) Alios mirabilium et paradoxarum narrationum ſcriptores retuli lib. I. cap. XXII. §. IV.

qq) Vide, quae ſupra cap. V. §. XXI. p. 245. *Fabric.* — cl. *Schneider* Periculo critico in Anthologiam Conſtantini Cephalae, (Lipſiae 1772. 8.) ſubiecit cap. V. pag. 132—147. emendationes in Ariſtotelem et Antigonum Caryſtium; in quo vt permulta loca, a Meurſio non curata, ex ipſis Ariſtotelis libris felicitate ingenii ſui reſtituit; ita ex Antigono Ariſtotelis loca emendauit. Statim vero ab initio capitis, „ego vidi, ait, mirabundus, nullum fere caput eſſe in Antigono ex Ariſtotele ſumtum, quod non corruptelae aliquam maculam ignoratione librariorum conceperit. Duo in vnum capita confuſa; verba omiſſa, ſine quibus ſenſus laborat. — — Fatendum tamen eſt, ſaepe Antigonum eximiam opem corruptis philoſophi locis emendandis praeſtare: qua in re tamen cautione eſſe vtendum magna facile video, quia Antigonus interdum verba aliquot de ſuo addit, resque ab Ariſtotele traditas ſaepe aliis verbis eloquitur. — — Mira fuit interdum Antigoni ſocordia, qua philoſophum exſcripſit, ea, quae vel caput rei faciunt, vel ſine quibus reliqua vix intelligi poſſunt, omittentis.“ *Harl.*

rr) Obſeruatum hoc poſt Stanleium clariſſimo Bentleio, qui multa Antigoni loca egregie illuſtrat atque emendat in fragmentis *Callimachi* pag. 328 ſq. *Fabric.* — ſ. tom. I. edit. Erneſti, 1761. 8. pag. 444—455. coll. Schneidero l. c. p. 136. qui tamen de loco quodam culpat Bentleium. *Harl.*

Phanias 171. 187.
Philetas (ἐν Ἑρμηνείᾳ) 8. 23.
Philo Αἰθιοπικοῖς 160.
Philoxenus 141.
Pindarus 155.
Polycritus 150.
Σαμιακῶν ὅρων auctor 132.
Theophraſtus 145. 174.
Theopompus 14. 15. 131. 152. 156. 180. 186. 189.
Timaeus 1. 149. 155. 168. Eius Σικελικαὶ ἱστορίαι 1.
Zenophilus 166.

Primus Antigonum graece et latine cum verſione ſua edidit *Guil. Xylander*, deſcriptum e bibl. Palatinae [ss]) *vetuſtiſſimis membranis, rariſſimo mihique alias numquam viſo litterarum genere conſcriptis*, quae eius ſunt verba in praef. ad Albertum a Steten. Prodiit Xylandri editio vna cum M. Antonini libris *εἰς ἑαυτὸν* et Apollonii, Dyſcoli, *θαυμασίοις*, ac Phlegonte Tralliano, graece, et ſeorſim latina Xylandri horum librorum verſione, per Thom. Guarinum, Baſil. 1568. 8. [adnotatt. ad Antigonum leguntur pag. 320—322.] — *Ioannes* deinde *Meurſius* Antigonum ſeorſim edidit cum interpretatione Xylandri, addiditque eruditas notas Lugd. Bat. 1619. 4. [tt]) exemplis quibusdam huius editionis annum 1622. praeferentibus. Nam Londinenſem Hendreichio memoratam chimaericam eſſe exiſtimo, [ſ] neque vidi alteram Xylandri Argentoratenſem, quam idem commemorat anni 1590. 8. *Fabric.* Conf. *Clement* bibl. curieuſe etc. I. pag. 369 ſq. — Nouiſſima, pleniſſima optimaque eſt editio:

Ἀντιγόνου — *Antigoni Caryſtii* hiſtoriarum mirabilium collectanea, explicata a *Ioanne Beckmann*, Prof. Gotting. Additis annotationibus G. Xylandri, I. Meurſii, R. Bentleii, I. G. Schneideri, I. N. Niclas aliorumque cum interpretatione G. Xylandri. Subiectis ſub finem annotationibus ad Ariſtotelis auſcultationes mirabiles. Lipſiae 1791. 4.

Praemiſſa ſunt excerpta ex praefatione *Xylandri*, praefat. *Meurſii*, excerpta ex *Schneideri* periculo critico in antholog. (ex quo libro, quae ad Antigonum adnotata ſunt, excerpſit;) et ex *Dodwelli* diſſ. de peripl. Hannonis aetate. Notae criticae ſeparatae ſunt ab exegeticis, quae multa hiſtoriae naturalis capita egregie explicant. Cenſor in ephemerid. litter. Gotting. nr. 89. pag. 977. a. 1791. quaedam adnotat et corrigit. — *Salmaſius*, qui Solinum multa debere Antigono, perperam, credo, arbitratus eſt, in Exercitatt. Plinianis paſſim, e. g. pag. 107. b. D. pag. 157. b. A. pag. 173. 179. et alibi varia Antigoni loca tentauit aut expoſuit. *Harl.*

Praeter hanc ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγὴν *Phlegonti* cap. 28. mirabil. et Stephano Byz. laudatam in [uu]) Γύαρος, ſcripſerat *Antigonus*, Caryſtius, etiam alia, vt:

Bios

ss) Conf. *Sylburg.* in catalogo MSStorum in bibl. Palatina in Monumentis pietatis et litterariis virorum — illuſtrium, Francof. ad Moen. 1701. 4. pag. 124. cod. CCCLXXXIX. qui praeter alios continet *Parthenii* de amatoriis affectionibus, hiſtoriolas XXXVI. *Antonini Liberalis* metamorphoſ. fabb. 41. *Apollonii* hiſtorias mirabiles, *Antigoni* hiſtoriarum incredibilium collectionem etc. De editionibus conf. *Beckmann.* praef. p. IV ſqq. *Harl.*

tt) Apud Iſaac. Elzeuir. Meurſius permulta loca egregie ſanauit, et, collato Ariſtotele, reſtituit. Illa editio repetita eſt in *Operibus Meurſii*, a Io. Lamio collectis vol. VII. pag. 3—72. *Harl.*

uu) Xylander in Stephano ſuo Byz. adnotauit, Antigonum, Caryſtium, hunc ipſum eſſe, cuius θαυμάσια nuper in lucem emiſerit. Non primum itaque hoc a Meurſio obſeruatum fuit.

Βίοι ſiue vitas philoſophorum, Laertio et Athenaeo, *Euſebio* XIV. 18. praep. et Hieron. de ſcript. eccl. celebratas, de quo opere videndus *Ionſius* II. 4. 1. Reſpicit et Suidas in Ὀπτεθλαδίας.

Περὶ ζώων *Heſych.* in Ἴλιοι.

Περὶ λέξεως *Athen.* III. pag. 88. VII. pag. 297. 303.

Poema heroicum, cuius titulus Ἀντίπατρος. *Athen.* III. pag. 82. qui duos inde verſus adducit.

Videntur etiam huic *Antigono* tribuendae ἀλλοιώσεις ſiue metamorphoſeon liber, quem laudat *Antoninus* Liberalis cap. 23. At ἱστορικὰ ὑπομνήματα, quae ex *Athenaei* XIII. p. 610. inter ſcripta huius Antigoni doctiſſimus Voſſius refert, Caryſtio Pergameno tribuenda ſunt ex pluribus aliis Athenaei locis, non Antigono, qui a patria Caryſto, Euboeae ciuitate, Caryſtius dicitur. Alii fuerunt 1) *Antigonus*, *Alexandrinus*, grammaticus, citatus ab Erotiano in prooemio et in Περινεά. Hic forte reſpicitur a ſcholiaſte Nicandri, vbi citat Antigonum. 2) *Antigonus*, *Cumanus*, qui de re ruſtica ſcripſit, laudatus Varroni, Plinio, Columellae. 3) *Antigonus*, pictor, qui de pictura ſcripſit, teſte *Plinio* XXXV. 10. περὶ πινάκων, *de tabulis pictorum*. *Laert.* Chryſippo VII. ſect. 188. Diverſus, vt videtur, 4) *Antigonus*, qui de toreutice ſcripſit, teſte rurſus *Plinio* in indice libri XXXIV. Hunc, inter ſtatuarios commemoratum, de arte ſua ſcripſiſſe ait XXXIV. 8. Videtur etiam fuiſſe 5) *Antigonus* quidam, mathematicus, vt ex auctore ſcholiorum graecorum in tetrabiblon Ptolemaei pag. 201. Meurſius colligit, idem, vt ſuſpicor, qui inter Arati interpretes recenſetur. 6) *Antigonus*, rex Macedoniae, cuius epiſtolam ad Zenonem, Citieum, refert *Laertius* VII. 7. Eruditionem huius Antigoni *Diocles* in epiſtola προφυλακτικῇ apud Paulum Aeginetam lib. I. cap. vlt. praedicat his verbis: ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικώτατον πάντων βασιλέων γεγονέναι, καὶ πλεῖστον χρόνον βεβιωκέναι, φιλοσοφίας τε πάσης ἔμπειρον ὄντα τυγχάνειν, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς πρωταγωνιστήν, ὑπολαμβάνων βασιλικὴν καὶ οἰκείαν εἶναι τὴν φιλοσοφίαν τὴν περὶ τῶν ὑγιεινῶν ἀκοήν τε [?] καὶ θεωρίαν, γέγραφά σοι etc. Fueritne is auctor περιηγήσεως Μακεδονικῆς, laudatae a Stephano in Ἀβαντὶς, dubito. Alius certe 7) *Antigonus*, Italicae hiſtoriae ſcriptor, quem laudat Feſtus in, Romam, et Dionyſius Hal. I. antiq. pag. 5. At Plutarchus in Romulo pag. 28. Antigoni, regis, dictum refert, non, vt Voſſio viſum, Antigoni, ſcriptoris, Italicam hiſtoriam reſpicit. 8) *Antigonus*, medicus inſignis caſtrenſis, cuius paſtillum ad capitis dolorem refert *Galenus* II. de medic. ſecundum locos cap. 2. Meminit eiusdem Marcellus Empiricus et collyrium eius commendat cap. 8. [conf. Fabric. B. Gr. vol. III. in elencho medicor. pag. 63 ſq.]

IX. Cum Apollodoro Galeus edidit PARTHENII vv), Nicaeni, *volumen, quod de amantibus compoſuit*, vti *Probus* ad Eclog. 3. Virgilii vocat, ad cap. 15. huius libri reſpiciens: ſiue narrationes, ſoluto ſermone ſcriptas, de iis, quae amantibus acciderunt: Παρθενίου Νικαέως περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων ad *Cornelium Gallum* ww) qui ſub Auguſto imp. floruit et ſuauitate

vv) Vide *Bayle* diction. ſupplem. voc. *Parthenius. Harl.*

ww) De hoc *Gallo* videndus vir, doctrina et ingenio praeſtans, *Iuſtus Fontanini* libro de ſcriptoribus Foroiulienſibus. *Fabric.* — *Iuſt. Fontanin.* hiſtor. litterar. Aquileienſis libr. Romae 1742.

tate carminum excelluit; ad quae componenda perquam opportunam huiuſcemodi narrationum lectionem ipſi commendat. *Τὰ πλεῖϛα αὐτῷ τε παρέϛαι εἰς ἔπη καὶ ἐλεγείας ἀνάγειν τὰ μάλιϛα ἐξ αὐτῶν ἁρμόδια* etc. *Μεταμορφώσεις* eius memorat Suidas in Νέϛωρ, quem et ipſum ait librum eo titulo ſcripſiſſe. Scriptores xx) e quibus narrationes ſuas collegit *Parthenius*, hi ſunt:

Alexander, Aetolus, ex cuius carmine elegiaco, cui titulum fecerat Apollinem, profert verſus quatuor et triginta cap. 14.

Andriſci *Ναξιακά* cap. 9.

Apollonii, Rhodii, *Ἀργοναυτικῶν α'.* cap. 28. *Καῦνος* cap. 1. ſiue *Καύνε κτίσις*, cap. 11. Poema epicum, cuius decem verſiculos Parthenius conſeruauit, emendauit *Iſ. Voſſius* ad Melae lib. I. cap. 1. 16.

Ariſtocritus cap. 11.

Ariſtodemus ὁ Νυσαεὺς *ἐκ α'. ἱϛοριῶν* cap. 8.

Ariſtoteles cap. 14.

Aſclepiades, Myrleanus, *Βιθυνιακῶν α'.* cap. 35.

Cephalo, Gergithius, *ἐν* Τρωϊκοῖς cap. 4 et 34.

Dectades cap. 13.

Diodorus *ἐπαίτης* (Gesnero *medicus*, Voſſio *circulator:* ſed interpres [?] forte rectius legit *Elaites*,) *ἐν ἐλεγείαις* cap. 14. Galeus in notis ad Parthenium pro *Diodoro* mauult *Dionyſiodorum*, Troezenium. Voſſius lib. de poetis graecis, memoriae, vt videtur, lapſu pro Diodoro Dionyſium poſuit.

Euphorion *Ἀπολλοδώρῳ* cap. 28. *Θρακὶ* cap. 13 et 26.

Hegeſippus *Μιλησιακῶν α'.* cap. 16. *Παλληνικοῖς* cap. 6.

Hellanicus *Τρωϊκῶν α'.* cap. 34.

Hermeſianax cap. 22. *Λέοντι* (ſiue rectius *Λεοντίῳ*, vt apud Athenaeum et Antoninum Liberalem cap. 39.) cap. 5.

Ὁ *τὴν Λέσβε κτίσιν ποιήσας*, (Apollonius, forte Rhodius,) cap. 21. vbi ex illo poemate verſus heroicos viginti et vnum adfert.

Licymnius, Chius, *μελοποιὸς* cap. 22.

Οἱ *τὰ* Μιλησιακὰ cap. 14. Vide ſupra in Hegeſippo.

Moero,

1742. 4. pag. 1—62. Ego quoque de eo plura dedi in introductione in notitiam litteraturae romanae, tom. I. pag. 333 ſqq. et in notitia breuiore litterat. rom. pag. 231 ſq. Hinc *Saxius* in Onomaſt. lit. tom. I. pag. 182. adligat Parthenii aetatem A. M. 3975. Olymp. CLXXXVII. 3. ante C. N. 28. a. V. C. 714. Adde *Voſſium* de hiſtor. graec. II. cap. 1. pag. 129 ſq. et de poetis graecis cap. VIII. pag. 70. *Harl.*

xx) *Le Beau* iunior, nominat et explicat auctores, e quibus Parthenius libros ſuos amatorios concinnauit in Hiſtoire de l'Academie des Inſcr. vol. 34. Pariſ. 1770. pag. 63 ſqq. *Harl.*

Moero, Μοιρώ, (poetria Byzantia.) ἐν ταῖς ἀραῖς cap. 27.

Neanthes ἐν β'. cap. 33.

Nicaenetus cap. 11. Λύρκῳ cap. 1.

Nicander cap. 34. ἐν τῷ περὶ ποιητῶν cap. 4.

Phanias, Ereſius cap. 7.

Philetas ἑρμῇ cap. 2.

Phylarchus cap. 25 et 31. ἐν ιέ. (interpres *libro IV.*) cap. 15.

Simmias, Rhodius cap. 33.

Sophocles Εὐρυάλῳ cap. 3.

Theophraſtus ἐν τῷ πρὸς τοὺς καιροὺς (interpres *libro IV.*) cap. 9. ἐν α'. τῶν πρὸς τοὺς καιροὺς cap. 18.

Timaeus Σικελικοῖς cap. 29.

Xanthus Λυδιακοῖς cap. 33.

Primus hunc ſcriptorem in lucem edidit cum verſione ſua *Ioannes Cornarius*, Zuiccavienſis, Baſil. 1531. 8. apud Frobenium. — Cum eadem interpretatione prodiit iterum Baſil. 1555. fol. inter ſcriptores de exemplis virtutum et vitiorum, quos infra in Aeliano recenſeo, et ex officina Commelini graece et latine iunctus Achillis Tatii, et Longi Eroticis a. 1601. 8. [Habeo editionem: *Achillis Tatii* — lib. VIII. *Longi* ſophiſtae — lib. IV. *Parthenii Nicaenſis* de amatoriis affectibus lib. I. *iterum* edita graece ac latine in bibliopolio Commeliano. MDCVI. (1606.) 8. Praefatio Iudae et Nicolai Bonnuitiorum ad Gruterum ſcripta eſt 1601. prid. Kal. April. Eſtne igitur intra quinquennium in offic. Commelin. bis excuſa illa collectio; an tantum primi folii pagina et inſcriptio mutata? *Harl.*] Vidi etiam latine cum Euſtathii ſiue Eumathii amoribus excuſum Lugduni Bat. 1618. 12. Gallice vertit *Iohannes Fornerius*, Montalbanenſis, vna cum Plutarchi narrationibus amatoriis, Lugd. 1555. et Pariſ. apud Aegidium Robinotum 1556. 8. Denique cum Apollodoro et aliis gr. et lat. nitide recudi curauit *Tho. Galeus*, additis breuibus, ſed eruditis notis, quibus interpretis etiam ſubinde errata quaedam emendauit Pariſ. 1675. 8. [?] pag. 341—402.

Eumdem eſſe Parthenium, qui has narrationes proſa ſcripſit et poetam huius nominis, docet auctor ipſe, verſus ſuos de Biblide et Cauno referens cap. 11. Tum *Plutarchus*, qui in parallelis minoribus pag. 308. quum de Leucone et Cyanippo narrationem e capite 10. repetiiſſet, ſubiungit: ὡς Παρθένιος ὁ ποιητής. Itaque non dubito, eum ipſum eſſe, cuius *Stephanus* in Νικαίᾳ meminit, *Lucianus* vero de ſcribenda hiſt. tom. I. pag. 637. iungit cum Euphorione et Callimacho: quemque Suidas [et *Eudocia* pag. 357.] tradit Heraclidis et Eudorae, ſiue ex Hermippo quodam iuniore, (Smyrnaeus enim ille, qui de vitis ſcripſit, Parthenio antiquior fuit,) Tethae filium Nicaeenſem vel Myrleanum ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητήν, captum a Cinna in bello Mithridatico, (anno V. C. ſaltem 670.) poſtea propter doctrinam liberum dimiſſum, vsque ad Caeſaris Tiberii tempora vixiſſe. Tiberius

rius [yy]) imperare coepit A. V. C. 767. centum fere poſt Cinnam interfectum annis. Itaque Tiberii nomen vel a Suida, vel ab alio quodam praeter rem eſſe adiectum non dubito, quamquam Parthenio h. e. poematis ipſius delectatum Tiberium auctor eſt *Suetonius* cap. 70. *Fecit et graeca poemata, imitatus Euphorionem et Rhianum et Parthenium, quibus poetis admodum delectatus, ſcripta eorum et imagines publicis bibliothecis inter veteres et praecipuos auctores collocauit.* Virgilium Parthenio praeceptore vſum in graecis, et quaedam illius verſibus ſuis expreſſiſſe, notant *Macrobius* V. 17. et *Gellius* IX. 9. et XIII. 26. ſed et in codice bibl. Ambroſianae [zz]) Moreto Virgilii haec verba adſcripta obſeruauit Iſ. Voſſius: *Parthenius Moretum ſcripſit in graeco, quem Virgilius imitatus eſt.* Scripta Parthenii haec commemorantur in veterum monumentis:

Ἀνθίππη. Steph. in Κρανίδες, Λάμπεια.

Ἀρήτης (coniugis) ἐγκώμιον. Libris III. Suidas [et Eudocia] in Παρθ.

Ἀρήτης ἐπικήδειον. id. [Eudoc. poſt ἐπικηδ. addit τῆς γαμετῆς.]

Εἰς Ἀρχελαΐδα ἐπικήδειον. *Hephaeſtio* pag. 4. qui totum elegiacum fuiſſe teſtatur, ſolo extremo verſu iambico adiuncto.

Εἰς Αὐξίθεμιν ἐπικήδειον. Steph. in Γαλλήσιον.

Δῆλος Steph. in Βεληδόνιοι et Γρύνοι, et Ὤγενος vbi vide Holſten. et Salmaſ. [?] ad Solin. p. 842. ex quo loco videtur referendum hoc poema ad Parthenium, Phocenſem. [vid. infra in catalogo *Dionyſiorum*, voc. Dionyſius, Alexandrinus.]

Ἐλεγεῖαι. Artemidor. IV. 64.

Ἐλεγεῖα εἰς Ἀφροδίτην. Steph. in Ἀκαμάντιον, Suid. [et Eudocia] Παρθ. Male ad *Chium Parthenium* referuntur in ſchol. graecis recentibus ad anthologiam epigrammatum graecor. II. 50. pag. 236.

Ἡρακλῆς Steph. in Ἴσσα et Οἰνώνη Etymol. M. in Αὐρόσχας et Ἐρίσχηλος.

Ἴφικλος Steph. in Ἀράφεια.

Κριναγόρας. Etymol. M. in Ἄργυς.

Λευκάδιαι. Steph. in Ἰβηρίαι.

Μεταμορφώσεις. Suid. in Νέστωρ, (licet *Parthenio, Chio* [aaa]), tribuit in Παρθ.) *Euſtath.* ad Dionyſ. vſ. 420. ὡς Παρθένιος ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψας λεγόμενος. Vide et ad Iliad. β'. pag. 248. edit. Baſil. His vſum Ouidium, non dubitant Gyraldus et Voſſius. [Add. *Mellmann* Comm. de auctor. narrat. de mut. form. p. 79 ſqq. *Beck.*]

Moretum,

yy) Doctiſſimus Voſſius exiſtimat, verba Suidae accipi poſſe de tempore, quo Tiberius florere et rem gerere coepit, 29. antequam imperaret annis. Sed vſu veterum ſcriptorum conſtat, tempora imperatorum non de aliis, quam imperii annis computari. De Parthenio, Tiberii liberto, vide ſis Gundlingiana XXX. 3.

zz) Vide *Voſſium*, patrem, de poetis graecis p. 70. *Fabric.* — cel. *Heyne* ad Donati vitam Virgilii pag. CLV ſq. tom. I. Opp. Virgil. et tom. IV. p. 208. in prooemio in Moretum, edit. II. *Harl.*

aaa) Hunc diſcernit *Eudocia* l. c. *Harl.*

Moretum, quod imitatus eſt Virgilius, vt paullo ante dixi.

Προπεμπτικόν. Steph. in Κώρυκος.

Memoratur praeterea *Parthenius* in veteri epigrammate Polliani pag. 236. libr. II. Anthol. cap. 25. a Stephano in Νεμαῦσος, Νίκαια, Βορυσθένης et Ἐλεφαντίνη, quae loca in indice ſcriptorum, editioni Berkelianae ſubiecto, vt non pauca alia deſiderantur.

Vir inſignis, Ianus Cornarius, ſuſpicatus eſt, *librum de fluminibus,* de quo inter Plutarchi ſcripta dicam, auctorem agnoſcere hunc Parthenium; ſed parum veriſimilitudinis habet illa ſententia.

Fuit et *Parthenius*, *Phocenſis*, Stephano memoratus in Γότθοι, Δεκέντιοι et Ὤγενος, niſi Φωκαεὺς ſcriptum aliquando pro Νικαεὺς, aut Nicaeni illius, quem Stephanus quoque in Νίκαια agnoſcit, cum Phocenſis ſcriptis a Stephano confuſa. Ceterum Phocenſis iſte Parthenius haud diuerſus [bbb]) mihi videtur ab eo, quem *Parthenium*, *Dionyſii* (diſcipulum) vocat *Athenaeus* laudato primo eius libro περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων XI. pag. 467. 501. et XV. pag. 680. eumdem reſpicit *Euſtathius* ad Iliad. ψ΄. pag. 1412. et in Odyſſ. ο΄. pag. 567. Hunc grammaticum vocat Suidas in Διονύσ. et Dionyſii, Alexandrini, a Nerone vsque ad Traianum clari, diſcipulum fuiſſe teſtatur. Minus praeclare ſenſiſſe de Homeri poematis, nec dubitaſſe Iliadem ſtercus [ccc]), vel ſentes, Odyſſeam lutum adpellare, adparet [?] ex epigrammate veteri graeco, quod in lucem edidit doctiſſimus Neocorus ad Suidam in Παρθένιος. Ibidem Suidas [et Eudocia] alterius *Parthenii* facit mentionem, patria *Chii*, Theſtoris, quem carmine celebrauit, filius: qui ad Homerum originem generis ſui referebat, ſed, (propter genus forte ſcribendi parum lucidum atque digeſtum,) cognominatus eſt *Chaos.* Huic Metamorphoſes, quae Parthenii Nicaeni ſunt, male iſthoc loco tribui, ipſo Suida auctore conſtat in Νέστωρ. vt paullo ante notabam. [Eudocia Parth. Chio non tribuit Metamorphoſes.] Alius *Parthenius*, poeta, Domitiano a cubiculo, cuius vna cum *Sigerio* meminit Dio, vbi narrat Domitiani caedem [lib 67. cap. 15. tom. II. pag. 1113. edit. Reimari, cuius notam conferes, et cap 17. pag. 1115. adde *Sext. Aurel. Victor.* Epit. XI. 11. ſub Nerua autem miſere interfectus eſt a militibus. vid. *Aurel. Victor.* epit. XII. 8.] Nec minus *Martialis* III. 42. IV. 79. XI. 1. XII. 2. *Sueton.* Domit. cap. 16. et *Tertullian.* cap. 35. apologetici. Praetereo *Parthenium*, filium ſororis Ennodii, ad quem Aratoris elegia exſtat, edita a Sirmondo ad Ennodium, qui illius ſaepe meminit. De *Partheniis*, ſeruis imperatorum, Nic. Hieronym. Gundling. in Gundlingianis XXX. 3.

X. Collectionem ſcriptorum hiſtoriae poeticae Galeanam claudit ANTONINVS LIBERALIS, de quo et ipſo pauca hoc loco addere, atque ita capiti huic colophonem imponere conſtitui. Nihil huius ſcriptoris habemus, praeter Μεταμορφώσεων συναγωγὴν ſiue *transformationum narrationes* capitibus XLI. collectas ex ſcriptoribus, quorum nomina ſequ. pagina vides:

bbb) Phocenſem a Parthenio Dionyſii diſtinguit *G. I. Voſſius* lib. II. de Hiſt. graecis cap. 1.

ccc) Πηλὸν Ὀδυσσείην καὶ βάτον Ἰλιάδα. Pro βάτον Küſterus legit πάτον.

Antigonus ἐν ταῖς ἀλλοιώσεσι cap. 23.

Apollonius, Rhodius, ἐν ἐπιγράμμασι cap. 23.

Areus, Laco, Ἀρεὺς ὁ Λάκων ἐν ᾄσματι κύκνῳ cap. 12.

Athanadas Ἀμβρακικοῖς cap. 4.

Boeus, (Plinio etiam et Athenaeo laudatus,) ὀρνιθογονίᾳ cap. 3. 11. *libro primo* cap. 7. *libro ſecundo* cap. 16. 18. 19. 20. 21.

Corinna cap. 10. ἑτεροιουμένων α΄. cap. 25.

Didymarchus μεταμορφώσεων γ΄. cap. 39.

Hermeſianax Λεοντίῳ β΄. cap. 39.

Heſiodus ἐν μεγάλαις ἠοίαις cap. 23.

Menecrates cap. 35.

Nicander cap. 35. ἑτεροιουμένων α΄. cap. 1. 2. 4. 22. 23. 38. β΄. cap. 13. 17. 30. 31. γ΄. cap. 1. 2. δ΄. cap. 8. 9. 10. 12. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 32.

Pamphilus α΄. cap. 23.

Pherecydes cap. 33.

Simmias, Rhodius, Ἀπόλλωνι cap. 20.

Xanthus Lyciacis cap. 35.

Quis demum fuerit hic *Liberalis*, vel quando vixerit [ddd]), perquam eſt incertum, etſi antiquum eſſe et ſcribendi ratio et, quibus vſus eſt, monumenta, iam pridem vniuerſa deperdita, fidem faciunt. Certe non multo iuniorem eſſe mihi perſuadeo Aebutio Liberali, cui libros de beneficiis [ſ] *Seneca* inſcripſit, quemque laudat epiſtola XCI. neque M. Antonio Liberali, rhetore, Palaemonis aemulo, de quo in libri de claris rhetoribus parte deperdita Suetonius, vt ex indice capitum adparet, quemque in Chronico ſub Claudii, imp. temporibus memorat S. Hieronymus [eee]). Non eumdem [fff]) autem cum iſthoc rhetore latino eſſe praeſentem metamorphoſeon ſcriptorem graecum, facile crediderim *Ioſepho Scaligero*, qui pag. 192. ad Euſeb. et in animaduerſſ. ad Rob. Titium pag. 15. 16. atque alibi Antonii,

ddd) Cl. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 308. aetatem noſtri refert ad tempora Antonini Pii, imperatoris, circa a. Ch. 147. et, „nominis, ait, ſaltem ratio haudquaquam impedit, quo minus *Antoninorum* ſiue *Pii*, ſiue *Marci* libertum, eorumque temporum aequalem ſumere liceat. Nam, quum nonnulli eumdem eſſe opinantur, atque *M. Antonium Liberalem*, rhetorem, temporum Claudianorum, apud *Hieronym.* in chron. Euſeb. ad Olymp. CCVI. pag. 160. ad diſcrimen, quod intereſt inter *Antonium* et *Antoninum*, item rhetorem latinum et mythographum graecum, animum non aduertiſſe videntur.“ Hinc *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. II. p. 41. num alios ſequutus Antonini Liberalis aetatem temporibus Claudii a. Chr. 50. recte adſignarit, ex his colligi poterit. *Harl.*

eee) Crediderim, verum auctorem eſſe *Antoninum* illum, graece doctiſſimum, ad quem exſtant tres *Plinii* epiſtolae, lib. IV. epiſt. 3 et 18. ac lib. V. epiſt. 10. Idem lib. II. epiſt. 11. et lib. III. epiſt. 9. meminit *Saluii Liberalis. Heumann.*

fff) Pro eodem habent *Iſ. Caſaub.* ad Sueton. *Abr. Berkelius* et alii.

tonii, (non Antonini,) Liberalis metamorphoſes laudat. Diuerſum eſſe, non vno etiam argumento contendit *Voſſius* III. de Hiſt. graecis pag. 326. Confer *Mauſſaci* diff. ad Plutarchum de fluminibus pag. 30. vbi teſtatur, nonnullos iſtum quoque de fluminibus librum Liberali, metamorphoſeon ſcriptori, leui coniectura tribuiſſe. Primus συναγωγὴν *Antonini Liberalis* e codice Palatino ggg) vna cum Parthenio edidit graece vir praeſtantiſſimus *Guil. Xylander*, ſuamque ſeorſim ſubiunxit latinam interpretationem Baſileae a. 1568. 8.

[At eodem anno correctius editi ſunt ab eodem Xylandro

Antonini Liberalis transformationum congeries, *Phlegontis Tralliani* de mirabilibus libellus, *Antigoni* hiſtor. mirabil. et *M. Antoninus* de vita ſua, gr. et lat. *G. Xylandro* interprete; cum adnotationibus et indice. Baſileae per Thom. Guarinum 1568. 8. Admodum raram eſſe hanc editionem, teſtatur *Clement* in Bibl. curieuſe etc. tom. I. pag. 386. not.

Separatim poſt centum annos edidit Antoninum Liberalem notisque paucis iisque ieiunis inſtruxit *Abraham Berkelius*, gr. et lat. Lugd. Bat. apud Dan. a Gaesbeck. 1674. 12.

Melius, quam Berkelius, de Antonino Liberali meritus eſt *Thom. Gale*, quamquam in notis ad Antoninum illuſtrandum parum operae contulit. Is autem Berkelii editionem, etiam in mendis preſſe ſequutus eſt in *Hiſtoriae poet. ſcriptoribus antiq.* Pariſ. 1675. 8. gr. et lat. — Eiusdem Berkelii recenſionem notasque reddidit *I. Georg. Walch.* ad calcem editionis ſuae *Phaedri* fabularum, Lipſiae 1735. 8.

Multo meliorem et doctiorem editionem debemus diligentiae atque eruditioni Munckeri, in editione:

Antonini — gr. et lat. Guil. Xylandro interprete. *Thomas Muncker* recenſuit, et notas adiecit. Amſtel. Ianſſ. Waesberg. 1676. 12.

Hic annus, auctore typographo, in fronte conſpicitur: nam editio a. 1675. iam typis deſcripta erat. vid. ipſum Muncker. ad iteratam Hygini editionem cap. 59. et epiſtolam VII. Kal. Nou. a. LXXV. ad Nic. Heinſium, vna cum Liberali recens edito ſcriptam. Dolendum eſt, eius curas ſecundas aut nouam editionem Liberalis, quem, nouis eruditionis antiquae reconditaeque luminibus illuſtratum, Graeuio teſtatur Nic. Heinſius, tarditate et ignorantia heredum periiſſe. vid. *Verheyk* praef. ad ſuam editionem, qui multus quoque eſt de iniquitate atque iniuria, qua Munckerum adfecit Berkelius. Hic enim, arbitratus, multas ſibi emendationes, quas olim cum Gipſone quodam communicarat, a Munkero ſublectas eſſe, mutato, vt noua videretur editio, titulo, editionem ſuam anno ſequenti repetiit, et adnotationibus aduerſus Munckerum iniuriis et peracerbis infamauit et onerauit potius, quam ornavit. Contra *Munckerus* in altera ſua mythographorum latinorum editione placide et moderate, oblata occaſione, defendit Antoninianas ſuas adnotationes a proteruitate et calumniis Berkelii, huius notas, ſi neceſſe viſum fuerit, honeſto modo at docte refellit, et ita paſſim, idque frequenter Antoninum Liberalem explicuit aut illuſtrauit. — Has Munckeri notas, et editioni illius ſubiectas et in notis ad mythographos latinos ſparſas, collegit, digeſſit, mutavit interdum aut diminuit *Verheyk* in luculenta doctaque editione, ſic inſcripta:

Αντωνινȣ

ggg) Vnicus is eſt, qui hucdum repertus eſt, in quo eſſet Antonin. Liberalis.

Αντωνινȣ — *Antonini Liberalis Transformationum congeries, interprete Gulielmo Xylandro, cum Thomae Munckeri notis: quibus ſuas adiecit Henr. Verheyk.* Lugd. Batau. apud Sam. et Ioan. Luchtmanns. 1774. 8.

Verheyk de mythologia et antiquitate bene meritus, ſuperioribus editoribus praeſtitit; multas doctas congeſſit animaduerſiones, multa bene acuteque vidit, et egregie interpretatus eſt. Neque tamen pauca, aliis denuo inueſtiganda, meliusque explicanda, ab ipſo relicta eſſe, facile patet. Antoninus enim, qui e poetis multa ſumſit, ideoque multas immiſcuit poeticas dicendi formulas, omnia hauſit ex antiquioribus mythologiae ſcriptoribus, res narrat aut potius congeſſit lepidas mireque fabuloſas, quae ad intelligentiam atque inueſtigationem ſcientiae et religionis antiquiſſimae facerent, et viam quaſi munirent. Quare originem quoque ac diuerſitatem cauſſasque illarum fabularum penitius inquirere, cum aliorum narrationibus comparare, et, quantum fieri poteſt, ſenſum illarum abditum eruere atque exponere debuerat; aut alius, rei mythologicae non minus quam criticae peritus, exemplum veſtigiaque Heynii, in Apollodori bibliotheca monſtrata, ſequi poterit. Atque in ephem. litterariis Götting. ann. 1775. plag. 117. multa, ratione methodi atque interpretationis, culpantur. Neque ſagacis illius cenſoris monitis obſequutus eſt *Teucherus*, nouiſſimae auctor editionis, ſic inſcriptae:

Ἀντωνινȣ —. *Antonini Liberalis transformationum congeries,* cum notis Guil. Xylandri, Abrah. Berkelii, Thomae Munckeri et Henr. Verheykii. Acceſſerunt *Aeſopi* fabulae aliquot, quae in Aeſopearum editionibus haud leguntur, et *Babrii* nonnullae [hhh]). Curauit *Ludou. Henricus Teucherus.* Lipſiae 1791. 8.

Xylandri et Berkelii notas, quas praetermiſerat Verheyk, etiam omiſit Teucherus; contra interdum contraxit aut omiſit quasdam Verheykii aliorumque adnotationes. — Idem *Teucherus* edidit ſolummodo correctum graecum contextum, et interdum recepit certiores criticorum emendationes:

Antonini — congeries, graece, cum *Gabriae* ſiue *Ignatii Diaconi* fabulis iambicis tetraſtichis et *Babrii* nonnullis in vſum ſcholarum edidit *L. H. Teucherus.* Lipſiae 1791. 8.

Hic praeter ea memorandus eſt: *Antoninus Liberalis puer in ſtellionem, ex hiſtoria illuſtratus* ab *Hermann von der Hardt*, in huius Aenigmatibus priſci orbis, Helmſtad. 1723. fol. pag. 22. *Harl.*]

Fuit et *Tiberius* quidam *Claudius Liberalis*, cuius mentio in veteri inſcriptione apud *Sponium* pag. 61. Miſc. et praefectus fabrorum, in *Fabretti* Inſcript. pag. 253. — Metamorphoſes e veteribus graecis ſcripſere praeter Liberalem et, quos ipſe laudat, Antigonum, [Boeum] Corinnam, Didymarchum et Nicandrum, Calliſthenes, Dorotheus ſiue Theodorus, Neſtor, Larandenſis, Parthenius et Adrianus, ſophiſta. [P] [Multo ſubtilius et doctius in iis auctoribus recenſendis verſatur *Commentatio de cauſis et auctoribus narrationum de mutatis formis ad illuſtrandum maxime et diiudicandum opus metamorphoſeon Ouidianum, auctore Io. Guil. Lud. Mellmann*, A. M. Claſſ. gr. et lat. in gymn. Moſcov. Rect. Lipſiae et Gött. 1786. 8. vbi de Antonino pag. 89 ſq. agitur. *Beck.*]

hhh) Illae nempe, quas Tyrwhitt ediderat, et ego recudendas curaui.

CAPVT

CAPVT XXVIII (olim XXX)

DE POLYBIO ET AENEA TACTICO ALIISQVE REI MILITARIS SCRIPTORIBVS.

I. *Polybii aetas, dignitas, dictio.* II. *Libri quadraginta hiſtoriarum.* III. *Quot ex illis ſuperſint, et num excerpta, quae exſtant, ſint ex M. Bruti epitome.* IV. V. *Polybii codd. mssti et editiones.* VI. *Scripta virorum doctorum, quibus Polybiana quaedam illuſtrantur.* VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.* VIII. *Scripta Polybii, quae interciderunt.* IX. *Alii Polybii.* X. *De Aenea Tactico.* XI. *De ſtrategico Oneſandri.* XII. *Catalogus ſcriptorum ſtrategicorum et de re militari, qui in bibliothecis adhuc delitescunt,* XIII. *vel plane periere.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Quod cl. *Schweighäuſer*, Profeſſor Argentoratenſis, nouiſſimus Polybii editor, in tomo V. poſt praefationem diligentius et curatius egit, quam Voſſius atque Fabricius, de vita, aetate, ingenio ſcriptisque Polybii, tam iis, quae ſuperſunt, quam quorum aut memoria tantummodo, aut fragmenta ſeruata ſunt, et veterum teſtimonia ſollerter collegit, atque, ſi neceſſarium viſum fuerit, docte explicuit; idemque errores aliorum caſtigauit: equidem praecipue in maxima huius paragraphi parte ita eum ſequar, vt, quae latius ille expoſuit, contraham, iisque, quae Fabricius ſcripſerat, haec aliaque notata immiſceam.

Polybius a) natus eſt Megalopoli in Arcadia Olymp. circ. CXLIV. vel Olymp. CXLV. inter A. V. 550 et 556. b) Atque iam *Caſaubonus* in ſynopſi chronologica hiſtoriae Polybianae definiuit aetatem Polybii, hunc ineunte Olymp. CXLIV. i. e. circa A. V. 550 vel 551. natum ſtatuens, regnante apud Aegyptios Ptolemaeo Epiphane. Pater fuit *Lycortas*, non *Lycus*, (vt male tradiderunt *Suidas* in Πολύβιος et *Eudocia* pag. 350.) vid. Voſſium l. c. et in arte hiſtor. cap. 22. Is vero praetor fuit Achaeorum poſt Aratum Philopoemenemque nobiliſſimus, cuius res pace belloque geſtae meritoque a Polybio ipſo paſſim, a *Liuio* XXXVIII. 30. XXXIX. 35 ſqq. *Plutarcho* in Philopoem. pag. 368. *Pauſan.* VII. 9. *Iuſtino* XXXII. 1, 9. celebrantur. Polybius iuuenis Philopoemeni ſe adiunxit eiusque diſciplina formatur; (*Plutarch.* an ſeni gerenda respubl. pag. 790 ſq.) et in exſequiis Philopoemenis vrnam defuncti portat, (id. ibid. p. 368.) Quum minor adhuc eſſet aetate legitima ad rempublicam capeſſendam, decernitur ei cum patre legatio ad Ptolemaeum Epiphanem, Aegypti regem, Olymp. CXLIX. 4. A. V. C. 574. *Polyb.* XXV. 7. Bello Perſico Polybius cum patre Lycorta, metu potentiae Romanorum, primum cenſuerat, neque Perſeum, neque Romanos iuuandos eſſe ab Achaeis. (*Polybius* XXVIII. 3 et 6.) Praefectus deinde nominatur equitum Achaeorum, qui

a) Vide *Prideaux* hiſtor. V. T. tom. II. pag. 336. *Polybius* et *Macrobius* ſunt ſynonyma. *Heumann.*

b) Claris argumentis id firmauit *Schweighäuſer*, et refutauit *Voſſium*, qui lib. I. cap. 19. natum eſſe Polybium, ſcripſerat, Olymp. CXLIII. a. 4. a. V. C. 548. eumque ſequuti ſunt *Fabricius* et *Saxius* in Onomaſt. lit. I. pag. 133. *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. I. pag. 382. poſuit A. M. 3780. ante Ch. N. 204. — De Megalopoli eiusque praetoribus praeter alios conſulendus eſt *Reinerius Reineccius* tom. III. hiſtoriae Iuliae pag. 522 ſqq. et de Lycorta pag. 529. de cauſſis interitus reipublicae Achaeorum *Iac. Gothofredi* oratio in eius variis opuſculis, Geneuae 1654. 4.

qui auxilio deſtinantur Romanis. (id. ibid. 6.) et legatus A. V. C. 585. ab Achaeis ad Q. Marcium, Coſ. bellum cum Perſeo gerentem. (id. ibid. 10 ſq.) A. autem V. C. 586. pro praefecto equitum auxiliarium ab Achaeis petunt eum Ptolemaei fratres, Aegypti reges. (id. XXIX. 8 ſq.) Poſtea A. V. C. 588. cum mille ex nobiliſſimis Achaeis, a Callicrate adcuſatis, quaſi bello Perſico Romanis parum fauiſſent, Romam euocatur; at, ceteris exſulibus per Italiae oppida diuiſis, ipſe rogatu Fabii et Scipionis, Aemilii Paulli filii, veniam impetrat a praetore Romae manendi. (*Polyb.* XXXII. 9. *Pauſan.* VII. 10.) Quod quidem poſtea et ipſi et patriae aliisque et litteris admodum ſalutare fuit: ipſe vero artiſſimam contraxit cum *Scipione Aemiliano* [c]), annum decimum octauum tunc agente, conſuetudinem. Quanta autem Polybius gratia valuerit apud Romanorum principes, vel inde patet, quod illo auctore Locri leuati ſunt onere et ſumtu militiae aduerſus Dalmatas, (*Polyb.* XII. 5.) atque exſulibus Achaeis, Scipione in gratiam Polybii apud Catonem intercedente, conceſſus eſt tandem A. V. C. 604. anno decimo ſeptimo, poſtquam euocati erant, reditus in patriam. Veri cognoſcendi cauſſa, et vt certiora, quam alii, tradere poſſet, et ne, quam in Timaeo reprehendit, locorum ignoratione ipſe hiſtoriam concinnaturus peccaret, itinera per Alpes, Africam (a. 607 ſq. *Plin.* H. N. lib. V. cap. 1.) Hiſpaniam, Galliasque ſuſcepit, et maria traiecit, nullis deterritus periculis. (*Polyb.* III. 48 et 59.) Scipioni in pluribus bellis, praeſertim illi conſuli (ſecundum *Saxii* calculos) A. M. 3859. Olymp. CLVIII. 3. ante C. N. 144. A. V. C. 607. et initio a. 608. Carthaginem oppugnanti expugnantique comes ac ſocius bellicorum laborum aderat. (*Appian.* Libyc. pag. 82.) Anno poſt vidit Corinthum incenſam a L. Mummio, qui illam ingenti clade ſubiecit Romanis. Sane Corinthi expugnationi eum praeſentem fuiſſe, conſtat ex *Plutarchi* extremo vitae Philopoemenis, et teſtatur ipſe Polybius apud *Strabonem* lib. VIII. pag. 381. Quo facto in patriam rediit, cui iam antea (A. V. 604.) vtilis eſſe coepit, dum popularibus ſuis de ſeruanda inter ſe concordia et de colenda maieſtate populi Romani ſalubria conſilia dediſſe videtur, quibus ſi paruiſſent, in calamitatem non incidiſſent, vt ipſi faſſi ſunt in inſcriptione, mox memoranda. In patriam redux, apud imperatorem romanum et decem legatos honores Philopoemenis et Arati, virorum de Achaeis immortaliter meritorum, defendit, impetrauitque, vt eorum et Achaei ſtatuae, quum iam ex Peloponneſo in Acarnaniam transportatae eſſent, ſuis reponerentur locis. *Polyb.* XL. 8. tom. IV. pag. 720. edit. Schweighäuſ.: quae res adeo placuit Achaeis, vt ſtatuam ei e marmore ponerent. Poſt diſceſſum legatorum romanorum ex Achaia Polybius ex eorum mandato vrbes obiens, controuerſias earum iudicauit, res earum legesque conſtituit, ciuitates ordinauit, ac Romanos iratos illis, qui dicto ſuo audientes eſſe volebant, reconciliauit [d]): in quo negotio ita ſe geſſit, vt ſummo beneficio ab illo adfectos omnes ſe profiterentur,

c) Excerpta Peireſcii e lib. 31. pag. 149. *Plin.* VIII. 16. ibique Harduin. pag. 158. *Salmaſ.* ad Solin. p. 304. *Plutarch.* IV. 1. Sympoſ. *Velleius Paterc.* lib. I. cap. 13. *Aelian.* Tactic. cap. 1. *Ammianus* XXIIII. 2. *Pauſan.* in Arcadic. ſiue lib. VIII. cap. 30. pag. 663. vbi ait, omnia, quaecumque e Polybii monitu geſſerit Scipio, feliciter ei ceſſiſſe, in aliis ipſum offendiſſe, n. in rebus, ad Carthaginem geſtis. Scipionis διδάσκαλον vocat Polybium *Appianus* in Punicis pag. 82. Scipionis ἐπιστάτην ſiue praeceptorem dicit *Diodorus Siculus* pag. 329. Excerptor. Peireſcii, [pag. 585 ſq. edit. Weſſeling.] *Fabric.*

d) Excerpta Peireſciana pag. 192. ſiue in edit. Schweighäuſeri tom. IV. lib. 40. cap. 10. pag. 721 ſqq. ad Olymp. CLIII. 3. V. C. 609. *Plutarch.* in Catone maiore pag. 341. *Pauſan.* Arcad. cap. 30.

tur, et certatim ſtatuis aliisque eum honoribus proſequerentur. Statua autem eius memoriam coluerunt Mantineenſes, teſte *Pauſania* in Arcadicis ſiue libro VIII. cap. 9. Megalopolitani, idem ibid. cap. 30. Pallantienſes, idem ibid. cap. 44. Tegeates, idem ibid. cap. 48. tum Methydrini, ibid. cap. 37. cum inſcriptione: *ἐξ ἀρχῆς τε μὴ ἂν σφαλῆναι τὴν ἑλλάδα, εἰ Πολυβίῳ τὰ πάντα ἐπείθετο, καὶ ἁμαρτοῦσῃ δι' ἐκεῖνον βοήθειαν αὐτῇ γενέσθαι μόνον, et initio effugituram fuiſſe Graeciam, ſi Polybii monitis per omnia paruiſſet: et deinde, poſtquam peccauit, illi vni ſalutem ſuam debere.* In Aegypto quoque poſtea, circ. A. V. 611. verſatus eſt ſub Ptolemaeo Phyſcone ſ. Euergete e), qui anno V. C. 608. fratri Philometori in regnum ſucceſſit. Poſt haec hiſtoriarum opus, antea iam praeparatum, perfecit, (*Polyb.* III. 1—5.) anno tamen vrbis 620. Scipionem, iterum conſulem, videtur in Hiſpaniam comitatus, indeque, abſoluto iam reliquo perpetuarum hiſtoriarum opere, hiſtoriae belli Numantini componendae occaſionem cepiſſe. Tandem, rure domum repetens, quum ex equo excidiſſet, et morbo inde fuiſſet correptus, diem obiit ſupremum, annos octoginta duo natus f), Olymp. CLXIV. 2. ante Chr. N. 124. ſecundum Fabricium: ille autem Olympiados annus conſpirat apud *Saxium* l. c. I. pag. 141. cum A. M. 3882. ante C. N. 121. vrbis conditae a. 631. apud Schweighäuſer. pag. 15. tom. V. circa A. V. C. 634. Si Manueli Malaxo credimus, cadauer eius ſub Ioanne Comneno imperatore integrum repertum eſt: vid. *Nic. Comnenum* pag. 387. praenot. myſtagog. ex Malaxi memoriis rerum Peloponneſiacarum. *Harl.*]

In ſcribendo laudem tulit viri nec in dictione prorſus negligentis, ſed bene ac perſpicue narrantis et docentis g), licet iis, qui collocationem verborum non admodum curarint, adnumeratur a *Dionyſio Halicarnaſſeo* h). At longe maiorem habuit rationem rerum, quarum peritiſſimus, et veri, cuius amantiſſimus fuit: vsque adeo, vt Zenonem, Rhodium i), reprehendat, quod dictionis elegantiae magis quam rerum inquiſitioni et argumenti ſui tractationi ſtudium impenderit, iubeatque, ſe k), ſicubi de induſtria mentiri compertus fuerit, citra veniae ſpem increpari, vti viciſſim ex ignoratione lapſo ſibi, tamquam homini, in tam longo praeſertim opere dari cupit veniam. A *Ioſepho* XII. 9. 1. *ἀνὴρ ἀγαθὸς, vir probus,* adpellatur: [ab *Aeliano* in Tacticis cap. 1. *ἀνὴρ πολυμαθὴς, vir multifariae eruditionis. Liuius*, qui, cum inprimis ſequutus, integros etiam libros, tantum non preſſo vbiuis pede latinum in ſermonem conuertit, (vid. Schweighäuſer praef. tom. I. pag. VI.) libr. XXX. cap.

e) *Strabo* lib. XVII. pag. 797 ſq. et in editione Polybii Schweighäuſeriana inter reliquias libri XXXIIII. cap. 14. tom. IV. pag. 655 ſq.

f) *Lucianus* in Macrobiis cap. 23. tom. III. edit. Reitzii pag. 225.

g) *Caſaub.* dedicatione Polybii ad Henricum IV. pag. 43. *Fabric.* Conf. *Degorei Whear* relectiones hiemales, ſect. XIII. pag. [illegible] ſqq. edit. Neu, Tubingae 1715. 8. et *Neuii* acceſſiones pag. 3. in primis pag. 1[illegible] ſqq. qui Caſauboni praefationem incomparabilem plane et dignam iudicat, quae ab vnoquoque hiſtoriarum ſtudioſo non legi tantum, ſed relegi ſaepius debeat. Teſtimonia et iudicia veterum collegit *Schweighäuſer* tom. V. pag. 16—28. adde *Thom. Pope Blount* cenſuram celebrium auctorum pag. 46 ſq. *Harl.*

h) *Περὶ συνθέσ. ὀνομάτων* tom. II. pag. 5. [cap. 4. tom. V. edit. Reiskii pag. 28 ſq. coll. Schweigh. cit. l. pag. 20 ſq.]

i) Excerpt. Peireſc. pag. 75.

k) Excerpt. Peireſc. pag. 81 ſq. adde lib. XII. cap. 5. Vbertus Folieta in diſſertatione de ſimilitudine normae Polybianae, ſiue vtrum hiſtoria non ſit, niſi verarum rerum narratio, vt ſentit Polybius: tom. I. theſauri Italiae Graeciam pag. 1241 ſqq.

45. nominat eum *haud quaquam ſpernendum* (h. e. maximae auctoritatis,) *auctorem* [l]), (vid. Ducker. et Drackenborch. ad locum Liuii, et *Voſſium* de hiſt. graecis I. cap. 19. pag. 123 ſq.) ac lib. XXXIII. 10. *non incertum auctorem cum omnium rerum, tum praecipue in Graecia geſtarum; Cicero* de offic. III. 32. *bonum auctorem inprimis. Harl.*] — In omni re accuratiſſimus et priſcae religionis bonitatisque ſtudioſus celebratur a *Philelfo* XVII. 1. epiſtol. Singulare eſt, quod *Ioh. Hoornbeeckius* p. 39. Orationum refert de Carolo Maetio, qui, *quando ad correctionem interpretationis Belgicae bibliorum ſe accingeret, crebra Polybii lectione mentem imbuebat, quod eius phraſin ad graeci in nouo teſtamento textus intelligentiam non parum momenti adferre arbitraretur.* Vide et, ſi placet, *Alex. Morum* ad Galat. II. 13. vbi notat, Paulum, apoſtolum, frequenter vocibus vti Polybianis. *Iſ. Caſaubon.* ad Matthaeum I. 19. *Caſauboniana* pag. 69 ſq. *Meric. Caſaubon.* pag. 210. ad Polybium, *Chriſtoph. Wollium* diſſ. an nouum teſtamentum ſit auctor claſſicus, Lipſiae 1733. 4. §. 17. vbi Diodorum Siculum, Arrianum, Laertium *Polybii* imitatores commendat. Hinc dictionem Polybianam cum N. T. contendendi conſilium ſe cepiſſe ſcribit *I. Chr. Wolfius* in notis ad Caſauboniana pag. 275. atque idem vt quam diligentiſſimo ſtudio exſequendum ſuſciperet, ſpero, me perſuaſiſſe *Georg. Raphelio.* Immo hic praeclaras ſuas e Polybio et Arriano in N. T. obſeruationes edidit Hamburgi 1714. 8. (rec. Lugd. Bat. 1747. cum aliis, II. voll. mai. 8.) Miror tamen, quod pag. 321. Atticorum non poſtremum adpellat Polybium. Scribit enim, genere ſermonis, non ſpeciatim attici, ſed illo, quod Κοινὸν dicit Plutarchus. vid. *Salmaſium* de Helleniſtica pag. 3. Pariter παραλληλισμὸν noui foederis et Polybii ratione dictionis edidit *Georg. Guil. Kirchmaier,* addita Io. Erici Oſtermanni oratione de ſtilo N. T. vere graeco. Wittebergae 1725. 4. Idem Kirchmaierus edidit Noui foederis Polybiano maxime ſtilo exarati defenſionem a ſoloeciſmis etc. Witteberg. 1732. 4. — *Polybium ſcriptorem Lucae lectum* vocat *Grotius* ad Acta apoſtol. XI. 26. *Polybius quem ſequi amat Lucas*, id. ad Acta apoſtol. XVII. 18.

II. Scripſit ἹΣΤΟΡΙΩ͂Ν βιβλία μ΄. *Hiſtoriarum* de rebus toto fere terrarum orbe per annos LIII. [m]) geſtis, (vnde ipſe opus ſuum vocat ἱστορίαν καθολικὴν) [n]) ab anno primo Olymp. CXL. [ab V. C. 535.] et initio belli Punici ſecundi, vbi deſierant *Timaeus* [o]) et *Aratus*, Sicyonius [p]), ad euerſionem regni Macedonici, ſiue Perſen, Macedonum [q]) regem, a [P] Romanis

l) De hoc elogio diuerſa vide iudicia apud *Crenium* animaduerſion. philolog. parte IV. p. 51 ſqq. v. *Barthii* Aduerſaria lib. XXVI. cap. 1. Biblioth. Angl. tom. XV. pag. 516. (*Liuius* X. 30. *praemia haud quaquam ſpernenda*, et cap. 40.) *Buchnerus* lib. I. de commutata dicendi ratione cap. VI. Eodem modo apud Origenem ſaepe occurrit οὐκ εὐκαταφρόνητος, obſeruante *Boherellio* in notis criticis ad eius opus contra Celſum pag. 4 et 40. *Heumann.* Sic *Horat.* Od. I. 1. 20. *Nec partem* ſolido demere de die *Spernit:* vbi vid. Lambin. et rel. interpr. Liuium tamen malum aut infidum Polybii interpretem carpit Reiske in praefatione ad ſua Polybiana, vol. V. animaduerſion. ad graecos ſcriptores pag. 767 ſqq. adde Fabricii notam infra in notitia de editione Gronouiana. *Harl.*

m) *Polybius* praefat. lib. III. cap. 1 et 4. Χρόνον πεντήκοντα καὶ τριῶν. *Zoſimus* lib. I. ſub init.

n) Polybius lib. II. cap. 37. γράφειν καθόλου, lib. III. 32. [conf. *Schweighäuſer* adnott. tom. V. pag. 105 ſqq.]

o) Lib. III. cap. 32. lib. I. 5. vbi traditur Timaeus in Olymp. CXXIX. deſiiſſe.

p) Lib. I. cap. 3. [conf. *Caſaubon.* ad Polyb. I. 1, 5.]

q) Lib. III. cap. 32. Steph. in Μεγάλη πόλις. Suid. in Πολύβ.

Romanis victum Olymp. CLIII. 1. [ſ. 3. A. V. 587.] *libros quadraginta*, vid. lib. III. 32. quorum duo primores veluti προκατασκευῆς et introductionis loco praemiſſi ſtrictim perſequuntur [r]) reip. romanae res a capta per Gallos vrbe, duce Brenno Olymp. XCVIII. ad primam traiectionem in Siciliam, factam Appio Claudio Coſ. A. V. C. 490. atque inde paullo diſertius vsque ad initium belli Punici ſecundi [s]). Vt vero diligentiſſimus fuit in rebus Romanorum deſcribendis; ita egregie quoque explicauit res Carthaginienſium, Achaeorum, Macedoniae, Syriae, Aegypti, Ponti, Cappadociae, Perſidis aliarumque gentium, multa de ingenio ducum, de re militari, de ratione et forma rerumpublicarum, de cauſis interioribus, initiis ac modo geſtorum praeclare obſeruauit, vbique praeſtans recti etiam in hoſte laudatorem, inimicum vitiis, prudentiae ac virtuti plus tribuentem quam fortunae et confictis prodigiis, cultorem tamen dei diuinaeque prouidentiae religioſum [t]): Hiſtoricum denique, non minus narratione integra ac fide digna, quam ſaluberrimis monitis ſtudentem, prodeſſe lectoribus ſuis [u]), licet ob hoc ipſum non deſint, qui eum inſectentur, vt poſt *Seb. Maccium*, Italum [v]) ſatis acerbe fecit *Vignolius Marnillius* Miſcellaneorum tom. II. pag. 21. Latinae linguae peritus Polybius libros Cenſuales et alia eiusmodi monumenta Romae commendatione Scipionis e Capitolina aede vtenda accepit [w]), de pluribus ex Laelii ore et memoriis factus eſt certior, teſtatur etiam [x]), ſe incidiſſe in indicem ſiue tabulam aeneam ſcriptam et Lauinii poſitam ab Hannibale, quum in Italia ille verſaretur, et hanc ſe ſequutum, vnde Punice etiam calluiſſe poſſis ſuſpicari. Ex hiſtoricis, qui ante ipſum ſcripſerunt, plurimum tribuit Arato, minus contra fidendum docet Philino III. 26. Fabioque (vid. I. 14. III. 8 et 9) et Phylarcho, Chaereaeque ac Soſilo, quorum duorum ſcripta non hiſtoriam, ſed fabulas ex tonſoris officina referre adfirmat, lib. III. 20.

III. Ex illis quadraginta libris, (quibus adhuc integris vſum Caeſarem Bryennium ſuſpicatur Poſſinus in notis pag. 114.) non plures hodie integri exſtant, quam *primores quinque*. E libris VI. vsque ad [?] XVII. excerpta tantummodo ad nos peruenerunt, quae *Iſaacus Caſaubonus* ſuſpicatus fuit eſſe partem epitomes, quam e Polybii opere feciſſe extremis vitae ſuae temporibus traditur *M. Brutus* [y]). Sed merito haec viri docti coniectura

Rr 3 parum

r) Confer Synopſin Chronologicam Hiſt. Polybianae tom. II. edit. Gronou. pag. 1586 ſq.

s) Tu vero confer Schweighäuſer. l. c. tom. V. pag. 110—112. et pag. 495 ſq. *Harl.*

t) *Caſaub.* dedicatione Polybii pag. 41 ſq. *Mottanus Vayerus* tom. I. Opp. pag. 245. edit. in folio. Vide et *Xiphilinum* in Auguſto pag. 41. vbi Polybium excuſat, quod prodigiorum in hiſtoria rationem non habuerit. *Εἰ μὲν οὐδ' ἂν γενέσθαι νομίζων, μεμπτῶς, πλήρης γὰρ τῶν τοιούτων ἡ ἱστορία. Εἰ δ' ὡς οὐχ ἱστορήσας γε αὐτὸς, συγγνωστῶς, συγγραφὴν γὰρ προκεχώρητο.* Polybii iudicium de iis, qui *εὐσεβείας χάριν* incredibilia intexunt ſcriptis, vide lib. XVI. cap. 11.

u) Quo ſenſu Polybius hiſtoriam ſuam *πραγματικὴν* dixerit, inquirit *Schweighäuſer* in notis ad Polyb. I. 2. pag. 125 ſqq. et interpretatur *hiſtoriam ciuilem* vel *politicam. Harl.*

v) A quo lib. II. de Hiſt. cap. 20. Polybius, vt ſordida ſtirpe prognatus, traducitur; at reprehenditur ab Auguſtino Maſcardio, de arte hiſtor. p. 290 ſqq. hic tamen lib. III. cap. 2. culpat eum copioſiorem longioremque in digreſſionibus, licet lectu digniſſimis.

w) Veterem latinam linguam primorum conſulum temporibus vſitatam, ſic notat ab illa, quae deinde obtinuit, differre, vt vix peritiſſimi poſſint illam adſequi, lib. III. cap. 22.

x) *Polybius* lib. III. cap. 33 et 56.

y) *Plutarchus* in Bruto p. 985. *Fabric.* Omnino conf. eſt *Schweighäuſer.* in praefat. ad tom. I. pag. 7 ſqq. qui de excerptis atque eclogis et alio fragmento plene diſſerit. *Harl.*

parum credibilis viſa eſt Henrico Valeſio, qui eam refellit et excerpta ab epitome diſtinguere docet in prolegomenis ad excerpta Peireſciana, licet probatam etiam Mottano Vayero, viro ingenioſiſſimo. In bibliotheca [z]) Auguſtiſſimi imperatoris in codice Hiſtorico XXV et XXX. atque adeo bis exſtant manu exarata excerpta adhuc inedita libri XVIII et XIX. quae in lucem protrahi operae pretium ſit. Poſt haec enim verba, quae in editione Caſauboni et Gronouii vltima ſunt libri XVII. οὐκ ὤκνησεμεν διασαφεῖν τὰ παρακολουθήσαντα ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν ἀπρεπῆ, ſequuntur in illis codicibus: Πολυβίου ἐκ τοῦ ιη΄. λόγου. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἕκτην βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ καταλιπὼν, ὅτι λαβὼν τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν σύγκρισιν ποιήσωμαι τοῦ καθοπλισμοῦ Ῥωμαίων καὶ Μακεδόνων. Ὅμοιον δὲ καὶ etc. Deinde poſt excerpta e libro XVIII. Πολυβίου ἐκ τοῦ ιθ΄. λόγου. Περὶ τῆς Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ ἡγεμονικῆς ἐμπειρίας. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον νεανίσκοι τινὲς τῶν Ῥωμαίων ἐπιτυχόντες παρθένῳ κατὰ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ κατὰ κάλλος διαφερούσῃ τῶν ἄλλων γυναικῶν etc. Denique excerptum περὶ Μηδίας, quod incipit: ἔστι τοίνυν ἡ Μηδία κατά τε τὸ μέγεθος τῆς χώρας ἀξιόχρεως etc. [aa]). Libri quinque primores et excerpta iam edita e libris ſexto vsque ad decimum ſeptimum [bb]) exſtant etiam in manuſcripto codice praeſtantiſſimo Auguſtae Vindelicorum, cuius varias lectiones edidit et illuſtri viro Iohanni Capellano dicauit *Iohannes Henricus Boeclerus*, Argentorat. 1670. 4. [et nouo ac diuerſo titulo, ibid. 1681. 4. de conſilio et opera Boecleri grauiter iudicat *Reiske* in praef. ad ſua Polybiana, in Animaduerſion. ad graecos auctores, vol. V. Lipſiae 1766. 8. pag. 793 ſqq.] Alia ex hiſtoriis Polybianis excerpta de legationibus iuſſu Conſtantini Porphyrogeniti [cc]) pridem ſelecta, graece edidit *Fuluius Vrſinus* Antwerp. apud Plantinum 1582. 4. additis eruditis ſuis notis et aliis fragmentis a ſe collectis, in quibus ſunt quaedam e Suida, quae ipſe ex ſola coniectura parum certa, imo, vt Valeſius [dd]) obſeruauit, non raro falſa Polybio tribuit. Denique alias praeclaras [?] eclogas de virtutibus et vitiis ex eodem Polybiano opere eiusdem Conſtantini iuſſu excerptas [ee]), codice

z) *Neſſelius* parte V. catalogi biblioth. Vindob. pag. 54 ſq. et pag. 56. [Reimmanni praef. ad bibl. Vindobonenſ. §. XI.]

aa) Inedita eſſe, quoque putarat *Lambecius* libro nono commentariorum de bibl. Caeſarea Vindob. cuius initium ex MSto edidit *Schelhorn* in amoenitatt. literariis, tomo V. pag. 110 ſqq. Sed Fabricium incuria Neſſelii, qui codicem Vindobonenſem negligenter inſpexit, deceptum eſſe, et illa, quae putabantur, inedita fragmenta, eſſe excerpta excerptorum ex libris X. XI et XVII. quae in editis iam ſua occuparunt loca, primus perſpexit et demonſtrauit *Kollarius* in epiſtola in Actis eruditor. Lipſienſ. ann. 1760. menſe Maio pag. 286. quod etiam ex Kollarii epiſtola notarunt *Erneſti* in praefat. ad tom. I Polybii pag. XIV. et paullo vberius explicuit *Schweighäuſer* in praef. ad tom. II. pag. XI ſq. At diligentius et copioſius fraudem illam aperuit Kollarius, idemque loca, vbi fragmenta illa, quae perperam habebantur inedita, in editione Erneſti iam excuſa deprehenduntur, indicauit in ſupplementorum ad Lambecii commentarios libro primo codd. LXXVII et LXXVIII. pag. 479—486. *Harl.*

bb) Decimi octaui quoque excerpta legi in illo codice, notauit in ſuo catalogo Elias Ehingerus. Sed errore numerorum deceptum virum optimum notauit Boeclerus.

cc) De his excerptis ago infra lib. VI. [Conſtantinus ille Porphyr. malo conſilio et inſtituto Graecorum hiſtoricorum opera minutas in partes concidenda, ex iſtisque particulas eas, quae prae ceteris maximi viderentur eſſe momenti, in his excerpta illa de legationibus, per LIII. titulos ſiue locos digerendas curauit.]

dd) *Valeſius* praef. ad excerpta Peireſc.

ee) Quae in hiſce excerptis pag. 146 ſq. leguntur de Scipione, ea *Io. Henr. Boeclerus* noua verſione et adnotationibus illuſtrauit Argentorat. 1659. 4. ſub titulo: *Scipio Polybii colloquio Academico*

codice Fabricii Peireſcii vſus *Henricus Valeſius*, vir eruditiſſimus, graece et latine in lucem edidit cum notis Pariſ. 1634. 4.

[IV. V. *Codd. MSS. et editiones.*

Antonius Sanderus libro de claris Antoniis, Louanii 1627. 4. pag. 169. Antonium Eparchum, Corcyraeum, narrat, aliquot Polybii hiſtoriarum libros, nondum aut graece aut latine editos, in latinum ſermonem tranſtuliſſe, adnotante Fabricio in margine ſui exemplaris.

Codd. MSS. atque editiones quod intelligenter pleneque iam recenſuit cl. *Schweighäuſer* in praefationibus ad tom. I. II. et V. primum eos codd. quos laudauit ille, tantummodo paucis nominare licebit. Sunt vero 1) *Bauaricus*, qui continet hiſtoriarum Polybii libros *quinque*, (perperam in catalogo nr. 197. dicitur, *octo* ineſſe libros,) priores. Idem eſt codex, quo vſus eſt olim Obſopoeus ad procurandam primam Polybii editionem, (vid. *Schweighäuſ.* praef. tom. I. p. XXXIV ſq. et tom. V. p. XV.) 2) *Auguſtanus*, quem quidem Boeclerus iam contulit, et lectiones, ex illo excerptas, in ſingulari libello, ſupra memorato, vulgavit; at multas bonas probasue lectiones vel prorſus praeteriit, vel parum recte enotauit. Continet V. priores Polybii libros et excerpta ex reliquis libris a ſexto ad decimum octauum. 3) Regii *Pariſienſes* III. *Schweigh.* praef. tom. I. pag. XXXVIII et LII — LVII.) qui quoque V. priores libros continent. In catalogo MSS. Pariſ. regg. praeter tres illos codd. enumerantur quatuor de variis rerumpubl. formis, et quinque, excerpta praebentes. 4) *Vaticanus*, vnus omnium, qui hodie ſuperſunt, antiquiſſimus, et circiter ſaec. XI. exaratus. Hi omnes ex communi fonte per diuerſos canales atque variis temporum ſucceſſionibus deriuati ſunt. Alii codd. Polybiani in bibl. Vaticana cuſtodiri dicuntur. 5) *Florentini* duo, alter in bibl. Benedictinorum B. Mariae, a. 1417. exaratus, alter ex illo a. 1435. deſcriptus in bibl. Laurentiana Medicea. (*Bandin.* in catal. codd. Laurent. graec. memorat vol. II. pag. 628. cod. IX. qui continet Polyb. hiſtor. libros V. et excerpta ex eiusdem Polybii hiſtoriar. libris XII. a ſexto vsque ad XVII. ibid. p. 641. cod. XXI. Polybii hiſtoriar. excerpta ex libris VI. VII. VIII. IX. et X. vol. III. pag. 203. cod. XIII. nr. 11. Excerpta III. ex libro VI. et XVIII. et X.) 6) *Vrbinas* ſ. *Vrbino Florentinus*, praebet is excerpta ex quinque prioribus, et ex VI. ac ſequentibus libris. 7) *Vrſini*, qui et codicem, ex quo edidit Eclogas de legationibus, et alium, qui quinque priores libros Polybii complectitur, (niſi fuit idem ipſe Vaticanus, ſed vide praef. ad vol. II. pag. XVII ſq. vbi Schweigh. ſuam deferit ſententiam,) adhibuiſſe videtur *Schweigh.* pag. XLVIII ſq. praef. ad I. volumen. 8) cod. *Suidae* Polybianus, de quo idem ibid. pag. XLIX ſq. vberius diſſerit ff). — 9) Cod. *Perotti*, ex quo verſionem latinam is confecit,

demico accommodatus. Haec diatriba, paucis foliis conſtans non legitur inter diſſertationes Boecleri academicas, iunctim editas Argentor. 1701. 4. [Fabr. in ora adſcripſit: Elogium Scipionis in excerpto e lib. 31. illuſtrat *I. H. Boecler.* tom. II. diſſ. academ. pag. 576 ſqq.] In *Nic. Bellermontani* diſſertationibus academicis ad optimos veteris et nouae hiſtoriae ſcriptores, vndiquaque vt Iac. Thomaſius §. 239. de plagio obſeruat corraſis, et excuſis Francof. 1626. ſunt etiam Polybium ſpectantia quaedam pauca.

ff) Idem vir doctiſſimus Polybii fragmenta ad expeditionem Antiochi M. arabicam pertinentia ex Suida collegit in diſſ. Emendatt. et obſeruatt. in Suidam faſcic. I. pag. 19 ſqq. Argentor. 1789. 8. —

confecit, et quem in biblioth. Vaticana, ſignatum numero 1005. adhuc ſupereſſe ſuſpicatur *Schweighäuſer* l. c. pag. L ſq. 10) *Veneti*, vnus in bibl. Dominicanorum, et duo in Marciana. 11) *Oxonius* in bibl. Laudiana, qui nr. 493. continet libros III et IV. et eſt alterum volumen et continuatio codicis Pariſ. nota *C.* a Schweighäuſero ſignati, qui eſt eiusdem formae et ſcripturae atque complectitur libros I ac II. — 12) In *Bodleiana* ſecundum catalogum, ſunt, praeter modo memoratum, nr. 3364. 3366—3368. pag. 162. excerpta ex variis Polybii libris hiſtor. — pag. 264. nr. 26—28. *Iſ. Caſauboni* notae et curae Polybianae et pag. 266. Caſauboni obſeruatt. de vocc. ac phraſibus Polybianis. 13) Codex *San Germanenſis* nr. 318. vid. Montfaucon. catal. Coiſlin. pag. 430. et biblioth. MSSt. tom. II. pag. 1063. 14) *Leidenſis*, 15) *Doruillianus*, 16) *Arlenii*, vid. Schweigh. praef. ad vol. II. p. XII.) De codd. qui *Excerpta* ſiue ex libris deperditis ſiue ex quinque etiam prioribus habent, curate copioſeque agit *Schweigh.* in praef. ad vol. II. Sunt 1) *Vrbinas*, ſiue Vrbino-Vaticanus, 2) *Vrſini*, 3) *Auguſtanus*, 4) *Mediceus*, 5) vna cum *Baroccianis*, et regio Pariſ. (vid. Schw. praef. ad vol. II. pag. XIII ſq.) de quibus antea iam ſermo fuit et de duorum codd. *Vindobonenſium* conditione ſupra iam adtulimus cognitu neceſſaria. Alii codd. habent excerpta ex vno potiſſimum *libro ſexto Polybii*, notabile illud argumentum de reipublicae ac militiae romanae ratione ac praeſtantia, et fragmenta nonnulla ex aliis libris decerpta, n. *de armatura et aciei inſtructione Romanorum atque Macedonum; de Scipionis animo imperatorio et exercitationibus militaribus.* 6) cod. *Tubingenſis;* incipit a libro VII. deſunt libri XI et XII. habet quaedam ex libris X et XVII. quae male inſcribebantur titulo epitomes librorum XVII et XIX. (vti in aliis codd. quoque factum eſt: vid. *Schweigh.* praef. ad vol. II. pag. XI.) quem cod. diligenter deſcripſit, variis illius lectionibus ex illo curate collectis et cum aliis codd. atque editionibus collatis, cl. *Ier. Dau. Reuſs*, (in praeſenti Profeſſor Gottingenſis,) in *Beſchreibung einiger Handſchriften aus der Univerſitätsbibliothek zu Tübingen.* Tubingae. 1778. 8. — 7) cod. *Veſontinus*, ad biblioth. abbatiae S. Vincentii, quae Veſontione in comitatu Burgundiae eſt, pertinens: quem Schweigh. contulit. vid. praef. ad vol. II. pag. X. vbi p. XIV ſqq. fuſe diſſerit de codd. *Paciano*, *Vrſiniano*, *Schottano* et *Bauarico*, (cuius contenta indicat pag. XXVI ſqq.) excerpta περὶ πρέσβεων, vulgo πρεσβειῶν, exhibentibus, et de Vrſini atque Caſauboni emendationibus, item de collectore illarum eclogarum: adde *Reiskium* in praefat. ad ſua Polybiana, vol. V. animadu. pag. 772 ſqq. Vrſinus autem de iis, quae in ipſius codice ſcripta erant, ſua auctoritate mutauit: tum pag. XXII. de *Thuani* cod. qui fingebatur. 8) Codex *Peireſcianus* eclogarum de virtutibus et vitiis. vid. *Fabric.* B. Gr. vol. VI. pag. 491 ſqq. *Schweigh.* II. pag. XXVII. qui pag. XXVIII ſqq. prooemium, codici illi praemiſſum gr. et lat. cum variis cod. Schottani lectionibus, formulis typographicis curauit deſcribi. — In monte *Athone* ſeruari *nouem* integros Polybii libros ex Ieremiae Conſtantinopolitani fide ſcribit *Graeuius* in epiſtola ad Nic. Heinſium, tom. IV. pag. 69. ſylloges Burmannianae. — Inter codd. quibus Mendozam donauit Solimannus II. Turcarum imperator, fuerunt ex *Polybii* libris libri XII. a VI. vsque ad XVIII. vid. *Iriart.* catal. codd. MSS. graec. regiorum Matrit. pag. 277. — Inter codd. gr. *Eſcorial.* Polybius de variis rebus publicis

8. — *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſychium octo in Suida odoratus eſt, et partim emendauit, partim explicuit fragmenta, quae Polybio adſignare non dubitauit: nempe tom. I. pag 18. 323. 400. 415. II. pag. 104. nr. 307. 349. III. pag. 65.

cis et poteſtatibus, teſte *Plüero* in itiner. per Hiſpan. pag. 188. — In bibl. regia *Neapolitana* cod. CXXI. Polybii hiſtoria in epitomen redacta a VII. libro ad XVII. et cod. CLX. eadem epitome a libro VI. ad XVII. — In bibl. Auguſtinenſium et Ioannis ad Carbonariam *Neapoli*, Polybii hiſtor. liber VI. ſequuntur reliquorum excerpta vsque ad lib. X. cod. chart. ſaec. XV.

E d i t i o n e s gg).

Primum libros *Polybii* V. priores, ſed latine a ſe verſos edidit *Nicolaus Perottus* cum praefat. ad *Nicolaum* V. pontificem rom. in calce: *Conradus Suueynheym: Arnoldus pannartzque magiſtri, Romae impreſſerunt.* M.CCCC.LXXIII. (1473.) fol. vid. *Audiffredi* catal. hiſtor. criticum roman. editt. ſaec. XV. pag. 130 ſq. *Zeni* Diſſertazioni Voſſiane, tom. I. p. 262 ſq. catal. biblioth. Ducis de la *Valliere*, tom. III. nr. 4879. qui eſt codex manu exaratus, et nr. 4480. quae eſt editio ipſa. — rec. Brixiae 1488. fol. — Venetiis per Bernardin. Venetum, 1498. fol. (in biblioth. acad. Erlangenſi.) — cum Titi Liuii epitome, Luc. Flor. in aedibus Aldi et Andreae Soceri, menſe Martio, Venet. 1521. 8. (vid. *Maittaire* A. T. IV. p. 504. 661. II. pag. 613.) — *Florentiae* 1522. 8. (vid. *Goetzii* Mem. bibl. Dresd. II. pag. 102. et *Bandini* Iuntarum typographiae annales tom. II. p. 175.) — *Lugduni* 1542. 8. — *Baſileae* cum Sexti Ruffi epitoma de geſtis Romanorum, excud. Henr. Petrus, menſe Martio, 1530. fol. (*Maittaire* A. T. indic. ſ. tom. V. part. II. pag. 169.) — Perotti verſioni poſtea a libro VI. vsque ad libr. XVII. addidit latinam Epitomes et fragmentorum nonnullorum interpretationem *Vuolfgangus Muſculus:*

Polybii Megapolitani hiſtoriarum libri priores quinque, Nicolao Perotto Sipontino interprete, item Epitome ſequentium librorum, vsque ad XVII. Vuolfgango Muſculo interprete, Lugduni 1554. 8. Baſil. apud Epiſcopium iuniorem, 1557. 8. Geneuae 1597. et 1608. 12. In edit. Baſileenſi pag. 533. lib. VI. legitur: „Quae ſequuntur, ab A. Iano Laſcari ſunt verſa, et iam antea a. 1537. vulgato:" pag. 750. fin. lib. XII. „Ingens hic lacuna in graeco exemplari eſt, quod Auguſtae Vindelicorum in bibl. publica adſeruatur." pag. 767. in fine libri XIIII. *Reliqua deſiderantur.* Perotti verſio valde liberalis eſt. Montfaucon tamen praetulit Perotti interpretationem Caſaubonianae, de qua poſtea ſermo erit. Tanto autem hominum adplauſu excepta fuit Perotti verſio, vt ex aemulis eius nonnulli, quemadmodum a Paullo Iouio ſcriptum eſt, illam antiquiſſimam furtoque ſurreptam dicerent: quod ridiculum videtur *H. Stephano* de graecae linguae ſtudiis, de infidis gr. linguae magiſtris pag. 116. neque credibile diarii eruditorum Italiae ſcriptoribus tom. 13. pag. 452. Atque *Huetius* de claris interpretibus, (Stadae 1680. 8.) iudicat, Perottum quidem habuiſſe litterarum latinarum exquiſitam peritiam; ſed a fidelis interpretis abſolutione afuiſſe longiſſime, et tam leui graecae linguae cognitione fuiſſe imbutum, vt vix in eius ſcientiae cortina videretur adſtitiſſe. adde infra, a Fabricio de edit. Caſaubon. adnotata, Schweighäuſ. praef. I. pag. L ſq. et Mittarellum in adpendice librorum ſaec. XV. ad bibliothecam codd. MSS. monaſterii S. Michaelis Venetiarum etc. pag. 382.

Pars

gg) De his docte et copioſe egerunt *Reiske* praefat. ad Polybiana ſua, in vol. IV. Animadverſionum ad graec. auctor. pag. 771. etc. et *Erneſti* atque *Schweighäuſer* in praefationibus ad Polybium.

Pars graece primum prodiit:

Liber, ex Polybii hiſtoriis excerptus, de militia Romanorum et caſtrorum metatione inventu rariſſimus, a Iano Laſcare in latinum translatus, ipſo etiam *graeco* libro, vt omnia conferri poſſint, adiuncto. Io. Antonius de Sabio excudebat Venetiis M.DXXVIIII. (1529.) Kal. Martiis. 4.

Maittaire A. T. vol. V. part. II. pag. 169.

Polybii hiſtoriarum libri quinque. Graece, adiuncta in fine Perotti verſione latina. Hagenoae, typis Secerianis. 1530. fol.

Vincentius Obſopoeus, Auſpacenſis, graecum contextum ex codice, a Iac. Ottone Aetzelio, cauſſarum patrono Noribergenſi, communicato, qui in ora varias lectiones habuit ſcriptas, cum fide et religione, primus edidit. vid. Erneſti praef. pag. XIII. Schweigh. praef. ad vol. I. pag. XIV ſqq.

De Romanorum militia et caſtrorum metatione, ex Polybii hiſtoriis per A. Ianum Laſcarem excerptus, et ab eodem latinitate donatus, ipſo etiam *graeco* libro — adiuncto. Eiusdem *Iani Laſcaris* epigrammata et graeca et latina. — Item *Iacobi Comitis Purliliarum* de re militari lib. 2. Baſileae (curante *Io. Oporino*,) Balth. Laſer et Tho. Platter. 1537. 8. — cum notis et animaduerſionibus *Ratbodi Hermanni Schelii*, cum eiusdem Hygino, Amſtel. 1660. 4. et in theſ. antiqq. roman. I. G. Graeuii, tom. X. adde paullo poſt ad §. VI. notata.

De eclogis atque excerptis ab Vrſino ac Valeſio editis, a me et a Fabricio iam antea diſputatum eſt. — Quinque fragmenta decerpta ex Polybii hiſtoriarum libris XL. *Raphael Cyllenius* vertebat Venet. 1549. 8. Cinelli IV. pag. 87 ſq. — *Marci Paulli Tarteſii*, Cremonenſis, qui a. 1560. obiit, verſionem latinam ineditam memorat *Franciſc. Ariſius* tom. II. Cremonae literatae pag. 243. notante Fabricio in margine exempli ſui. — *Polybii* opuſcula aliquot graeca, in latinum conuerſa per *Alb. Torinum.* Baſil. 1544. 4. Catal. bibl. Burmann. II. pag. 60.

Πολυβίου — *Polybii — hiſtoriarum libri priores quinque, Nicolao Perotto, epiſcopo Sipontino, interprete. Item epitome ſequentium librorum vsque ad decimum ſeptimum, Wolfg. Muſculo interprete,* Baſil. per Io. Heruagium. 1549. fol.

Graecam orationem curauit *Arlenius*, qui in praefatione ad Diegum Hortadum Mendozam profitetur, ſe ex illius codice, e Corcyra adlato, duodecim poſteriorum librorum epitomen nunc primum adieciſſe. Idem inſignem lacunam, quae in Obſopoei editione lib. I. cap. 19. fuit ex codice Auguſtano ſuppleuit. Hunc autem cod. Aug. MDXLVIII. contulit Xyſtus Betuleius in gratiam *Wolfgangi Muſculi*, qui, dum Tiguri exſulabat, aetate iam grandi verſionem Perotti alieno rogatu ad illos codd. correxit et fecit pleniorem. Vndenam vero illud initium et finem epitomae ſextae habuerit Heruagius, et an epitome ſexta Pariſiis apud Io. Lodaicum fuerit excuſa, quod Arlenius ſignificare videtur, definire non poſſum cum cl. Schweighäuſero, praef. ad tom. I. pag. XVI ſqq. de illa editione, ab Hagenoenſi pluribus locis modo iure, modo perperam diſcrepante, at permultis locis culpa librariorum vitioſa, latius iudicante. Adde *Erneſti* praefationem pag. XIII ſq. et Reiske l. c. pag. 775 ſqq. et *Goetzii* memor. bibl. Dresd. II. pag. 100 ſq. vbi aliae quoque editt. recenſentur.

Excerptum

Excerptum e libro XVI. de proelio nauali circa Chium primum *graece* vulgarat illuſtraueratque *Lazarus Bayſius* libro de re nauali edito primum a. 1537. et recuſo tom. XI. antiquit. theſauri Gronouiani pag. 581 ſqq. Profitetur autem Bayſius, illud accepiſſe ſe a Victore Fauſto: cuius, inquit, copiam mihi fecit Victor Fauſtus, dum Venetiis a rege chriſtianiſſimo legatus commorarer. Edidit et illuſtrauit quoque *Meibomius.* vide paullo poſt, §. VI.

Polybii fragmentum ex legationibus, collatum cum Liuii loco de honoribus, Attalo et Rhodiis ab Athenienſibus habitis. Pariſ. apud Fed. Morel. 1594. 4. vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 806.

Πολυβίȣ ἐκλογὴ περὶ ἐλευθερώσεως τῶν Ἑλλήνων. gr. (forſan apud Prevoſteau,) 1604. 4. *Maittaire* ibid. tom. V. part. II. pag. 169.

Noua lux accenſa eſt textui Polybiano cura operaque Iſ. Caſauboni in editione, a Schweighäuſero pag. X ſqq. et XIX ſqq. atque Erneſtio in praefationibus et a Reiskio l. c. pag. 784 ſqq. diligenter copioſeque deſcripta, et ſic inſcripta:

Polybii hiſtoriarum libri, qui ſuperſunt. Iſaacus Caſaubonus ex antiquis libris emendauit, latine vertit, et commentariis illuſtrauit. Aeneae vetuſtiſſimi Tactici commentarius de toleranda obſidione. Iſaacus Caſaubonus primus vulgauit, latinam interpretationem ac notas adiecit. Pariſiis apud Drouardum. 1609. fol.

Sunt exempla, in quorum titulo haec leguntur: *Typis Wechelianis apud Claudium Marnium et haeredes Aubrii* MDCIX. nullo vrbis nomine adiecto. At ex eo Fabricius aliique perperam collegerunt, editionem Pariſienſem ad verbum *eodem* anno *recuſam eſſe Hanouiae* 1609. [hh]) fol. *typis Wechelianis.* Primum illi librarii in priuilegio Caeſareo Marnio et Aubrii heredibus dicuntur *ciues et typographi Francofurtenſes.* Tum, vti Schweigh. pluribus demonſtrauit, res ita ſe habuit. Caſaubonus, Geneuae adhuc degens, de Polybii editione egerat cum heredibus Wechelianis, qui illam ſuis ſumtibus Francofurti ſuſcipiendam ei ſpoponderant. — Ille vero, poſtquam Lutetiam commigrauit, negotium, vt ipſe operis praeeſſet, detulit Drouardo, qui propter commercium frequens cum Wechelianis heredibus Polybii cauſſa ſocietatem ea lege contraxiſſe videtur, vt, quae exempla Francofurtum mitterentur, ipſorum nomen in titulo praeferrent. Hinc, quoniam vna eademque eſt editio, nulla in pagina nec vlla quidem ſyllaba diſcrepant exempla, quae Wecheliana citantur, a Pariſienſibus. — Fabricius de egregia illa editione, cuius baſis eſt exemplum Baſileenſe, haec, quae ſequuntur, ſcripſit. „*Caſaubonus* libros quinque primores e codicibus MSS. tribus, regis Galliae, Bauarico et Antonii Verderii, (ſed in quo duo tantum primi libri erant,) emendauit, adhibitis inſuper vetuſtiſſimis membranis Vrbini Ducis, in quibus excerpta ex primis libris XVII. atque adeo quinque etiam illis continebantur. Excerpta e libris VI —

hh) *Benzel* in nota mssta obſeruat, exemplum Hanou. in biblioth. Vpſalienſi praeferre annum 1619. edit. illam ann. 1619. notat laudatque *Harwood* in edit. et verſione Pinelli, (Proſpetto di varie edizione degli autori claſſici etc. Venet. 1780.) pag. 54. In catalogo biblioth. Burmanni II. pag. 10. occurrit *Polybius* gr. et lat. Iſ. Caſauboni, *Pariſ.* 1619. fol. an nouus titulus praefixus erat editioni ſuperiori?

XVII. recenſuit ad ſidem tum earumdem membranarum, tum aliorum codicum MSS. regii, Memmiani, et Franciſci Pithoei, *quod*, inquit, *deprehendimus*, *eſſe illud ipſum*, *vnde Baſileenſis editio fuerat deſumta.* Codicem Cardinalis Ioyeuſii, Rothomagenſis archiepiſc. demum inſpexit abſoluta iam ſua editione. Excerpta legationum, a Fuluio Vrſino pridem edita, emendauit et ſuppleuit e codice MS. Andreae Schotti, et e codice excerptorum a neſcio quo Theodoſio paruo ii), quae tum idem Schottus ad Caſaubonum miſerat, tum Caſaubonus ipſe in bibliotheca repererat Thuana. Vniuerſa iam recenſita, et eclogas quidem legationum primus vir doctiſſimus fide, eruditione, et elegantia inſigni vertit latine, fragmenta non pauca collectis a Fuluio Vrſino adiunxit, et Synopſi chronologica Polybium illuſtrauit. Addidit etiam Aeneae Polybio memorati Poliorceticum ineditum hactenus, cum verſione et adnotationibus, de quo infra hoc ipſo capite dicam.

Ex commentariis vero, quos in Polybium molitus fuit Caſaubonus, illos tantum habemus in capita viceſima libri primi, tanto viro digniſſimos, atque, vt vere *Morhofius* I. Polyhiſt. pag. 220. aureos, qui poſt auctoris obitum lucem viderunt Pariſiis kk) ann. 1617. 8. deinde, Boeclero curante, cum notis in Theophraſti characteres, recuſi Argentorati a. 1654. 8. ac denique in Gronouianam Polybii editionem, de qua mox, recepti. Ex horum lectione incertum eſt, maioremne vſum et voluptatem capiant ſtudioſi, an dolorem, quod non minus maxima elegantiſſimi operis parte carere coguntur, quam *Adparatu* Caſauboni *ad Commentarium Polybianum*, quo militiae graecae et romanae aliarumque gentium veterum explicationem, fortunam et cum hodierna comparationem tradere inſtituerat, tum *indice graeco in Polybium et tractatu de ſtylo Polybiano*, quae parentem ſuum in adfectis habuiſſe teſtatur in praefat. ad notas ſuas pag. 201 ſq. et 223. filius Mericus Caſaubonus. Polybii Caſaubono praemiſſa eſt dedicatio ſiue epiſtola lectu digniſſima ad Henricum IV. Galliae regem, qua praeclare diſſerit de vſu ac praeſtantia hiſtoriae, tum de Polybio ipſo eiusque virtutibus, quem cum aliis hiſtoricis veteribus confert, et ab impietatis crimine abſoluit."

Eodem *Caſaubono* interprete, libri V. et ex libris VI—XVII. excerpta, tum excerpta de legationibus et *Aeneae* Tactica, cum prolegomenis eiusd. Caſauboni ad Polybium Francof. typis Wechelianis ann. 1610. 8. Ad hanc verſionem ſuſcipiendam plus ſimplici vice hortatus Caſaubonum eſt Ioſephus Scaliger. *Nam illa Muſculi*, inquit, *ridicula eſt: Perotti ad quinque libros*, *manca*, *aliam non vidi.* Epiſt. 114. Caſaubonus ipſe epiſt. 413. *Perottus latine quidem loquitur*, *ſed longe ab auctore diſcedit. De Muſculo nihil dico*, *in quo praeter egregiam voluntatem nihil inuenio*, *quod laudem. Habeo in manibus* Pompilii Amaſii *verſionem eorum, quae ex interpretatione Muſculi vulgo leguntur. Vellem vidiſſes*, *vt conſilium dares*, *acquieſcendumne in ea ſit*, *annon. Elegans profecto eſt et comta. Sed vir probus hac cautione vſus eſt*, *vt obſcuriſſimas quasque περικοπὰς non attingeret*, *contentus*, *lectorem monere*, *peti poſſe eorum verſionem a Muſculo. Nobis vero non licet eſſe tam ſecuris.* Reſpicit Caſaubonus

ii) Titulus excerptorum MS. codice Thuaneo: Ὁ *ἐρανίσας τὸ παρὸν Θεοδόσιός ἐστὶ ὁ μικρός.* vid. infra IV. 10. 10. [conf. Schweighäuſ. praef. ad tom. II. pag. XVIII ſqq.]

kk) In Lipenii bibl. philoſophica perperam traditur, Polybium Caſauboni graece et latine prodiiſſe Pariſ. 1617. 8.

nus eclogam primam et tertiam e ſexto Polybii libro de diuerſis rerump. ll) formis deque Romanae praeſtantia, quae Alexandro Farneſio Cardinali dicata mm) *Pompilio Amaſaeo,* (Romuli Amaſaei, qui Pauſaniam et Xenophontis quaedam latine conuertit, filio,) interprete prodierunt Bononiae a. 1543. 4. apud Io. Baptiſtam Phaëllum. Idem Caſaubonus epiſt. 425. „Tandem imperaui ipſe mihi, et verſionem a me expreſſi, vel potius initium verſionis. Kalendis enim Nouembris (a. 1605.) prima eius ducta eſt linea. Scis, quam non contemnendus Perottus ſit, qui vir, ſi graecarum litterarum cognitionem habuiſſet, in eo genere ſcriptionis paene mihi regnare videretur. Sed rudem fuiſſe τῦ ἑλληνισμῦ reapſe deprehendimus, ſic tamen, vt τὸν καλοκαγαθὸν Muſculum, qui fragmenta vertit, multis paraſangis anteiret. Epiſt. 426. *In Polybio ſcis me nunc eſſe, cuius verſionem ne me poeniteat fuiſſe adgreſſum, Perotti interpretis fatuitas facit, qui mille amplius locis omiſſo Polybio Liuium deſcripſit nobis, quare merito Itali tui latinitatem hominis ſunt admirati: ſed de fide illius, quod praedicat Iouius* nn) *quis ferat aequo animo? iraſcor et vehementer quidem.* Confer Caſauboni praefationem, pag. 71 ſq. qui ne vnam quidem paginam Polybii recte intellectam a Perotto arguit. Etiam Vincentio Opſopoeo notante, Perottus non paucos locos praetermiſit, et interdum totas ſubterſiliit paginas, quamuis *Franciſcus Sabinus* in apologia aduerſus L. L. calumniatores, Perotti Polybio nihil adfirmet eſſe politius. Confer [ſupra ad primae edit. ſ. Perotti verſionem notata,] *Anton. Borremanſii* varias lect. cap. X. pag. 117. et *Leonhardi Nicodemi* additamenta ad biblioth. Neapolitanam Nic. Toppi pag. 185 ſq. Hactenus *Fabricius.*

 Caſau-

ll) Hanc Polybii elegantiſſimam diſſertationem expreſſiſſe videri poteſt *Machiauellus* lib. I. diſſ. in decadem primam Liuii cap. 2.

mm) Praeter illas duas eclogas ex eius verſione editas Caſaubonus in praefat. ad Polybium teſtatur e Sylburgii biblioth. ad manus ſuas perueniſſe ſchedam paruam, titulos XVI. continentem, variarum lucubrationum, quas hic vir doctiſſimus Amaſaeus illuſtrando Polybio compoſuerat. *Poſtea,* inquit, *etiam litteris viri Magnifici Marci Velſeri ſumus admoniti, exſtare adhuc alibi in Italia eorum libellorum nonnullos, qui ſi ab eruditis hominibus fuerint aliquando publicati, fructuoſam eorum lectionem ſtudioſae iuuentuti futuram non dubitamus. Nos eorum nihil vidimus, praeter verſionem eclogarum, quas Muſculus ſermone Romano expreſſerat, in quo multum admirati ſumus difficillima quaedam fragmenta ab Amaſaeo non eſſe verſa, ſed Muſculi translationem retentam, a Pompilio leuiter caſtigatam. Erant tamen in ea, quam diximus, ſchida aliquot tituli, prolixam explicationem pollicentes, et eius eclogae, qua Romana militia declaratur, et omnium penitus locorum huius ſecundae partis affinis argumenti, quae omnia hactenus cum inuiſa nobis atque incomperta ſint, nihil habemus, quod amplius de iis dicamus. Pompilii Amaſaei* obſeruationes in Polybium memorat Velſerus in litteris ad Robert. Titium, (in Velſeri ſcriptis pag. 872.) et miſſurum ſe ad Caſaubonum teſtatur ann. 1604. Sed illas Caſaubonus non accepit. Fridericus Sylburgius in epiſtola ad Ioſ. Scaligerum, data 1588. ſcribit, ſe *verſionem Polybii, a Pompilio Amaſaeo interpolatam, accepturum ex Italia,* tom. II. ſylloges Burmann. pag. 317.

nn) Iouius pag. 34. elog. *Exinde Romae Graecas litteras pertinaci ſtudio conſectatus* (Perottus) *fretusque Beſſarione, generoſo Maecenate, adeo exacte feliciterque profecit, vt ab eo Polybius grauiſſimus hiſtoriarum ſcriptor latinitati donaretur. Non defuere tamen ex aemulis, qui eius auctoris traductionem antiquiſſimam fuiſſe furtoque ſurreptam exiſtimarunt, quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum et Appianum clariſſimo ingeniorum certamine conuerſos vnus Polybius egregia fide latinus aequabili ac praedulci romani ſermonis puritate prorſus antecedat.*

Caſaubonianum textum cum vitiis operarum typographicarum, quibusdam tamen auctum acceſſionibus, reddidit *Iac. Gronouius* in editione, cuius haec eſt inſcriptio:

Polybii hiſtoricorum libri, qui ſuperſunt, interprete Iſaaco Caſaubono. Iacobus Gronouius recenſuit, ac vtriusque Caſauboni, Ful. Vrſini, Henr. Valeſii, Iac. Palmerii et ſuas notas adiecit. Accedit Aeneae commentarius de toleranda obſidione, cum interpretatione ac notis Iſaaci Caſauboni, Tomi I—III. Amſtel. Io. Ianſſ. a Waesberge et Io. a Someren. 1670. 8.

Praeter ea, (inquit Fabricius,) quae in Pariſienſi leguntur omnia, in hac reperies 1) commentarios Caſauboni poſtumos in librum Polybii primum, 2) excerpta de virtutibus et vitiis e Polybiano opere, cum verſione et notis *Henrici Valeſii:* 3) *Merici Caſauboni* notas ante hac ineditas in quinque primos Polybii libros, ex parentis ipſius Iſaaci caſtigationibus collectas, quas orae codicis Baſileenſis vel etiam Pariſienſis ſuae adleuerat, in quibus modo vera lectio Polybio reſtituitur, modo verſio caſtigatur, quae interdum iam tum non graecis editis, ſed illis correctionibus reſpondet. 4) *Fuluii Vrſini* notas ad excerpta legationum, quibus praecipue confert Polybium cum [oo]) Liuio, qui eum frequentiſſime eſt ſequutus, et non raro ad verbum expreſſit, licet nonnumquam etiam ab eo diſſentiat nominatim, vt lib. XXXIX. 52. 5) *Iacobi Palmerii* a Grentemesnil animaduerſiones ad varia Polybii loca, quas ediderat in obſeruationibus ſuis ad ſcriptores graecos Lugd. Bat. 1668. 4. p. 78—95. 6) Polybii fragmenta, poſt Fuluii Vrſini et Caſauboni curas ab H. Valeſio et Iacobo Gronouio e Suida potiſſimum collecta et ab Aemilii Porti hallucinationibus hinc inde vindicata. 7) *Iacobi Gronouii* ad Polybium notas, in quibus Caſauboni quoque plus ſimplici vice notatur interpretatio. 8) Indicem pleniorem et accuratiorem. Hactenus Fabricius.

Gronouius tamen, multa ſuae editioni deeſſe probe perſpiciens, poſt illam abſolutam, omnia ſubſidia ad nouam Polybii editionem procurandam in Anglia, Italia et Pariſiis conquiſiuit. Londini ex exemplo editionis Baſileenſis, quo vſus erat Iſ. Caſaubonus, multiplicem obſeruationum, ad Polybium pertinentium, materiem, ab eodem Caſaubono congeſtam, atque in ora illius exempli ſimul cum lectionibus codicis mſti Vrbinatis adnotatam, deſcripſit, atque in ſingularem libellum in forma octaua retulit. Indicem graecitatis Polybianae

oo) De Liuii et Diodori Siculi imitatione, qua Polybium in hiſtoriis ſuis expreſſerunt, notata etiam nonnulla ſunt a Boeclero ad calcem variar. lectionum e codice Polybii Auguſtano Argentor. 1670. 4. [adde Liuium, edit. Drackenb. tom. VII. pag. 81.] pag. 169 ſq. Idem dixeris de Arriano, quem ideo cum Polybio recte coniunxit Georg. Raphelius, vtriusque dictionem cum dictione ſacra N. T. conferens. Quod vero Polybius a Liuio XXX. 45. non alio elogio mactatur, quam *haudquaquam ſpernendi auctoris*, (h. e. teſtis, vt vocabulum illud recte intellexit illuſtris Grotius,) non duxerim loliginis vel inuidiae eſſe cum F. Vrſino, Palmerio, Clerico I. artis Criticae pag. 463. non magis, quam impietatis, cum *Iouem*, dixit *non contemnendum*, ſed λιτότητα grauitati hiſtoriae conuenientem et Polybio non minus honorificam, quam quod Ciceroni III. offic. cap. 32. audit *Polybius bonus auctor inprimis*, et Straboni IX. pag. 422. ἀνὴρ ἀξιόλογος. Confer exempla huius figurae apud *Gellium* II. 6. et plura notata a *Caſaubono* pag. 1547 ſq. edit. Gronouii, *Voſſio* IV. 10. 8. Inſtit. Orator. Crenio IV. animaduerſ. pag. 51 ſq. *Ioh. Rualdo* in vita Plutarchi p. 58 ſq. *Elia Bohcrello* ad Origenem contra Celſum p. 4. *Menagio* ad Laert. II. 97. *Ioh. Weitzio* ad Terentium p. 644. *Druſio* ad Sirach XV. 13. *Tan. Fabro* ad Longinum pag. 223. edit. Tollii. [adde ſupra iam notata de illa formula Liuiana.]

nae ex Caſauboniano ad Polybium adparatu accepit: qui index hodie compactus eſt cum tomo tertio exempli Polybii Gronouiani in bibl. Lugdunenſi. Oxonii et Pariſiis codd. nonnullos excuſſit, eorumque varias lectiones ad oram exempli ſuae editionis adſcripſit. Pariſiis accepit ab Henr. Valeſio fragmenta nonnulla, ad Polybium pertinentia, ex Heronis libro de repellenda obſidione excerpta; in his fragmentum de obſidione Ambraciae, quod diſſertationi epiſtolicae in loca quaedam T. Liuii, tomo II. Liuii Gronouiani pag. 65 ſqq. tom. autem VII. pag. 148 ſq. Liuii Drackenb. adiunctae inſeruit. Florentiae e tribus quatuorue codd. L. V. enotauit: domum reuertens variarum obſeruationum ſiluam et ſupplementum notarum, in Polybium olim a ſe editarum, vel exemplis ſuae editionis adſcripſit, vel in peculiares digeſſit ſchedas. Qui *adparatus Gronouianus ad Polybium*, diu in obſcuro latens, a Ruhnkenio in bibliothecam publicam Leidenſem illatus, poſtea cum Schweighäuſero, (vid. praef. ad vol. I. pag. XIII et XXIII ſqq.) communicatus eſt.

Graecus textus Gronouianus, nonnullis manifeſte vitioſis hinc inde correctis, cum verſione Caſauboni latina renouatus eſt Lipſiae, cum praefatione Erneſti, ad regendum illud inſtitutum a librario rogati, qui praeter ea adiecit praefationem Valeſianam ad excerpta Peireſciana, et emendationes *Fuluii Vrſini*, ad edit. Baſil. factas, atque gloſſarium ſ. lexicon Polybianum, de quibus ornamentis aliisque mutationibus factis Erneſti ipſe in praefat. more ſuo, h. e. erudite diſſeruit, et hiſtoriam editionum criticam concinnauit. Inſcripta vero eſt editio haec vtilis et ſatis correcta:

Πολυβίȣ — *Polybii, Lycortae F. hiſtoriarum quae ſuperſunt*, interprete Iſ. Caſaubono: ex recenſione *Iac. Gronouii*, cum notis Caſaubonorum, Vrſini, Valeſii, Palmerii et Iac. Gronouii. Acceſſit *Aeneas Tactici* comm. de obſidione toleranda cum interpr. et notis *Iſaaci Caſauboni.* Praefationem et gloſſarium Polybianum adiecit *Io. Aug. Erneſti.* tom. I. Lipſiae 1764. (quo anno abſoluta eſt integra haec editio, et generalem accepit inſcriptionem,) apud Io. Paul. Krauſium, bibliopol. Vindobon. 8. — tom. II. qui continet *Eclogas libr.* VI — XVII. *et Legationum.* Vindobonae 1763. — tom. III. qui continet *excerpta Valeſii, fragmenta* et *indices.* Vindob. 1763. In Lexico multa loca etiam critice pertractantur.

Nouam plane recenſionem gr. textus e codd. et edd. nec non ex ingenio aut de coniectura aliorum fecit, ordinem vulgarem mutauit, ita, vt fragmenta excerptaque ſuo quoduis libro inſereret, verſionem correxit, eruditas adnotationes, quae partim in interpretatione verborum, cum grammatica, tum maxime critica, verſantur, partim in rerum et hiſtoriae illuſtratione, ſeu plenum commentarium, a contextu gr. et omni lectionis variae et coniecturarum ſilua ſeiunctum, duobus reſeruauit voluminibus, in praefationibus denique hiſtoriam codd. msstor. atque editionum criticam compoſuit, et de ſubſidiis varii generis, quae nactus eſt ad ornandam editionem, diſſeruit, atque adeo egregiam procurare coepit editionem cl. *Schweighäuſer*, cuius ſtudium operamque ſaepe laudauimus. Inſcriptio haec eſt:

Πολυβίȣ — *Polybii Megapolitani hiſtoriarum quidquid ſupereſt. Recenſuit, digeſſit, emendatiore interpretatione, varietate lectionis, adnotationibus, indicibus illuſtrauit Iohannes Schweighäuſer, Argentoratenſis. Tomus primus, liber I. II* et *III.* Lipſiae in libraria Weidmannia. 1789. m. 8. — *Tomus II. liber IV* et *V. cum reliquiis libror. VI* et *VII.* ib. 1789. — *tom. III. Reliquiae librorum VIII — XVI.* ibid. 1790. — *tom. IV. Reliquiae librorum XVII — XL.* 1790. — *tom. V.* 1792. continet praefationem litterariam, teſtimonia

monia veterum de Polybio, ſpicilegium reliquiarum ex certis libris hiſtoriarum ex libr. VI. et reliquis, tum reliqua fragmenta ex Suida maxime et Stephano Byzantino collecta, et *Schweigh.* adnotatt. ad lib. I—III. — *tom. VI. adnotatt. ad lib. IV—X.* 1792. — *tom. VII.* 1793. Indices aliaque, quae deſunt, nondum exierunt praelo. Vſus quoque eſt Schweigh. notis Scaligerianis, Voſſianis, Reiskianis, de quibus poſtea ſermo erit, et adparatu Gronoviano, ſupra memorato. vid. praefat. ad tom. II. pag. 34 ſqq. et V. pag. XV ſqq. vbi quoque inſtitutum ſuum et conſilium, quod in curanda ſua editione tenuit, vberius expoſuit.

Oxonii a pluribus annis editio noua Polybii ſub praelo ſudat: textus erit Gronouiano-Erneſtinus, addita variarum adnotationum farragine. *Harl.*

VI. Poſt Gronouianam editionem nonnulla *Polybii* loca illuſtrauit *Marcus Meibomius* in libro de fabrica triremium [rr]) pag. 70 ſq. caſtigatis ſubinde Caſaubono, gallico interprete *Reyero*, (quem errores augere potius, quam tollere adfirmat,) et *Iacobo Gronouio.* Idem pag. 148 ſq. exhibet pugnam naualem ad Chium, a Polybio lib. XVI. deſcriptam, cum noua ſua verſione et eruditis animaduerſionibus, ad quarum calcem ſubiungit haec verba: *His perlectis ſpero, iudicaturum lectorem, antiquitatis peritum, interpretatione, quam edidit Caſaubonus, et caſtigatiorem fieri poſſe,* (hoc aliquot exemplis etiam docuerat H. Valeſius praefat. ad excerpta Peireſciana,) *et Romani ſermonis perſpicuitate aliquanto ornatiorem. Notas huius viri in primum librum, quod poſt obitum ſint editae, rigidius excutere nolim. An praeſtare paſſim in ceteros, quantum ab illo fuit exſpectatum, mallem, ſi* [?] *otium eſſet, in publicum prolato hoc ſcriptore perpetuis commentariis illuſtrato probare, quam varia pollicitatione doctos homines ſuſpenſos tenere.*

Inter *Antonii Quaerengi* ſcripta video laudari, *de Platonis, Ariſtotelis et Polybii in politicis rebus diſſenſione:* Item, *de hiſtoriae pragmaticae Polybianae triplici fine.* — *Vberti Folietae de ſimilitudine normae Polybianae* ad Rainaldum Corſum, Ictum, inter varia eius Opuſcula, Romae 1573. 4. et tom. I. theſauri Italiae Graeuiani p. 1241—1246. Intelligit autem normam conſcribendae hiſtoriae. In Ludouici Morerii Lexico perperam excuſum eſt *Nomina Polybiana. Fabric.* — [Polybium, *Scaligerianis* notis onuſtum, a Nic. Heinſio petiit Graeuius in tomo IV. pag. 340. ſylloges Burmannianae. Illae Scaligerianae notae, edit. Baſileenſi 1549. adſcriptae, poſt varios dominos ad clar. Car. Segaar, Profeſſorem graecae linguae in academia Traiectina peruenerunt, a quo illas accepit Schweighäuſer, qui eas in adnotationibus ſuis laudauit. vide paullo ante de edit. Schweighäuſeri adnotata. — *Io. Iac. Reiske* integrum volumen *quartum animaduerſionum* ſuarum *ad graecos auctores*, Lipſiae 1763. 8. dicauit emendandis illuſtrandisque Polybii reliquiis; praefationem vero ad ſua Polybiana, in qua de fide et editoribus Polybii ſuperioribus libere copioſeque iudicauit, volumini quinto animaduerſionum etc. pag. 757 ſqq. inſeruit. — *Car. Chriſtoph. Foerſteri* lib. in quo locos quosdam Polybii a latinis interpretibus, Liuio, Caſaubono et Valeſio perperam translatos propoſuit et examinauit, ſubiunctis animaduerſionibus I. Iac. Reiskii ad libellum Plutarchi de tarda Numinis ira, Lipſ. 1755. 8. *Harl.*]

Quum

pp) Prodiit Amſtelodam. 1671. 4. recuſus tom. XII. theſauri Antiquitatum Rom. Graeuiani.

Quum diligentiſſimus fuerit in re militari Romanorum deſcribenda *Polybius* libro VI. excerpt. cap. 17 — 40. illum locum ſeparatim latine non infeliciter tranſtulit *Ianus Laſcaris*, homo graecus, Baſil. 1537. περὶ τῆς τῶν ὁπλιτῶν καταστάσεως, cum eiusdem Laſcaris epigrammatis et Iac. Comitis Purliliarum libris duobus de re militari: latine etiam Lugd. 1592. 8. 1607. 4. [Caſtrametatio Romanorum ex Polybio lib. VI. a Laſcari verſa, inſerta quoque legitur editioni *Vegetii* a Stewechio curatae Antwerp. 1584. 4. Lugd. 1592. 8. etc.] Poſtea eruditis commentariis illuſtrarunt illum *Franciſcus Patricius* in opere de militia romana, (quod ex hetruſco idiomate in latinam linguam a Ludolpho Neocoro translatum in theſauri Graeuiani tomo decimo habent ſtudioſi.) tum *Iuſtus Lipſius* [qq]) in libris V. de militia romana, de quo videnda cenſura Caſauboni in epiſt. 21. ad Bongarſium. Ab eo tempore *Hermannus Ratbodus Schelius* [rr]) in diſſertatione de caſtris et agmine Polybiano, quae cum aliis huius argumenti ab eodem viro elegantiſſimae doctrinae concinnatis diatribis in eodem theſauri antiquitatum romanarum tomo decimo occurrit. *Fabric.* — [Separatim excuſus atque vberioribus notis et criticis et vero antiquariis inſtructus eſt ille libellus:

Πολυβίου — *Polybii, Megapolitani, de militia romana libellus*, verſione latina, commentatione perpetua et iconibus illuſtratus; nec nón indice rerum et dictionum latino et ſyllabo vocabulorum graecorum locupletatus, ſtudio et opera *Io. Georgii Poeſchelii*, ill. Gymn. Heilsbronnenſis Conrectoris. Norimbergae 1731. 8. conf. quoque Acta eruditorum germanice ſcripta, 164. tom. 14. pag. 563. Fränkiſche acta erudita etc. faſc. 23. Noribergae 1732. 8. pag. 977 ſqq. *Harl.*]

Italice, Florent. 1552. 8. — Polybius de armis Romanorum, cum apophthegmatibus quibusdam ex Plutarcho et nominibus ordinum militarium ex Aeliano. Florent. 1552. 8. — Conferendus eſt praecipue *Salmaſii* de militia romana liber poſtumus, quo et alia Polybii loca illuſtrantur.

Interpretibus Polybii quodammodo etiam accenſendus *Leonhardus Aretinus* eſt; eius enim de bello Punico libri duo in MS. cod. in bibliotheca MSS. S. Michael. Venetiarum, de primo bello punico et de bello Romanorum cum Gallis. Eſt quoque in bibl. Mediceo-Laurentiana plut. LXV. nr. 14. conf. *Mittarelli* bibl. codd. MSS. bibl. S. Mich. Venet. p. 659. — Princeps editio ita inſcripta: *Polybius, hiſtoricus*, de primo bello Punico, latine, *Leonardo Aretino* interprete. *Plutarchi* paralela a Guarino Veronenſi in latinum verſa: primum prodiit *Brixiae* per Iac. Britannicum, 1498. fol. vid. *Maittaire* A. T. tom. IV. part. II. p. 661. *Goetzii* memor. bibl. Dresdenſ. II. pag. 103. — tum *Venetiis* die oct. Nouembr. 1504. fol. in bibl. pub. Erlangenſ. Pariſ. 1512. et Auguſtae Vindel. 1537. 4. [ss]) veluti in Liuii ſupplementum editi magnam partem e Polybio ſunt expreſſi [tt]). Prior agit de bello Punico primo, poſte-

qq) Conf. *Gabr. Naudaei* Bibliograph. militar. ibique not. *Crenii*, in huius opere de eruditione comparanda p. 510 ſq. *Harl.* *Ier. Woldike* Index bibliothecae militaris ſcrippt vett. (Hauniae, 4)

rr) Hyginus et *Polybius* de caſtris Romanorum, cum notis et diſſertatt. de re militari populi romani: R. H S. (i. e. Schelii.) Amſtelod. 1660. 4. *Heumann.*

ss) De hac edit. rara vide *Clement* bibl. curieuſe etc. II. pag. 29. qui vero facit iniuriam Fabricio ac ſi h. l ſcripſiſſet Pariſ. edit. prodiiſſe 1552. *Harl.*

tt) Conf. *Apoſt. Zeni* diſſertazioni Voſſiane, tom. I. pag. 90 ſq. *Harl.*

poſterior de ſeditione militis conducititii, et populorum Africae a Carthaginienſibus defectione, bello item Illyrico et Gallico. [Partem priorem Leonardi Aretini, italice verſam, Florent. 1526. 8. et Venet. 1545. 8. notauit Clement l. c. Sed illam quidem Liuii e Polybio et aliis optimis ſcriptoribus ſupplendi ſpartam longe plenius feliciusque ab eo tempore ornauit *Ioh. Freinshemius*, vir egregius, de quo dixi in bibliotheca latina. Continuationem hiſtoriarum Polybii ſiue libros τῶν κατὰ Πολύβιον olim compoſuerat *Strabo*, quorum ſecundum laudat libro XI. Geograph. pag. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus conſtitiſſe teſtatur Suidas in Πολύβιος, vbi addit, *Poſidonium* quoque, Olbiopolitem, ſophiſtam, Polybii hiſtorias continuaſſe. Libris LII. conſtitiſſe, teſtatur idem Suidas in Ποσειδώνιος, vbi male tribuit hoc opus Poſidonio, Stoico, Alexandr. Ille fortaſſis Poſidonius citatur a *Plutarcho* in Fabio Max. fol. 185. [add. *Eudocia* in Violario pag. 365. ſupra inter Stoicos, vol. III. pag. 573. *Harl.*] *Scylax* vero, Caryandenſis, mathematicus et muſicus, ſcripſerat, teſte eodem Suida, ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν, quod viri docti ita intelligunt, vt aduerſus Polybium ſcripſerit. Poteſt et ita accipi, vt compoſuerit hiſtoriam, Polybianae aemulam, quemadmodum Alanus hoc ſenſu poema ſuum latinum inſcripſit Anti-Claudianum: et Homero Amazones adpellantur ἀντιάνειραι Iliad. γ'. 189. quod ſcholiaſtes bene explicat αἱ ἴσαι κατὰ δύναμιν ἀνδράσιν. [conf. infra, lib. IV. cap. 2. §. 6. vol. IV. pag. 32. edit. vet. *Voſſius* de hiſtor. graec. lib. I. cap. 19.]

Apud *Voſſium* hiſt. gr. libro IV. pag. 510. legas e Suida [quocum conſpirat *Eudocia* pag. 267.] referri, Cleoxenum et Demeoclitum egiſſe de *Perſis*, eorumque hiſtoriam exornatam [P] a Polybio. Sed Suidae locus ita legendus: Κλεόξενος καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν, (de ratione ſignificandi in bello per faces elatas ſiue ignes,) ὧν (ſcil. πυρσῶν) τὴν πραγματείαν ἐπεξειργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. [Atqui περὶ πυρσῶν iam correxit *Paul. Leopardus* in Emendatt. lib. V. cap. 11. et reſcripſit illuſtrauitque *Küſterus* in ſua Suidae editione tom. II. pag. 324. adde notam ad §. IX. circa fin. —] — Confer *Polybii* lib. X. excerpt. cap. 41 et 42 ſq. Colomeſium ad Gyraldum pag. 403. *Suidam* ipſum in Αἰνείας.

VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice e verſione *Guil. Xylandri*, Baſil. 1574. fol. quae reliquis vernaculis longe praefertur a Caſaubono, dedicat. pag. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantum latine expoſitum inueniebant: ſi tamen vertere eſt romanae interpretationis ſexcentos errores aliis totidem cumulare, atque interim graecae linguae peritiam in prima libri fronte mentiri. Vnicam excipio germanicam verſionem, ab homine longe eruditiſſimo profectam, ſed quod res arguit, et alia eius ſcripta teſtantur, variis ſemper curis occupato. Fabric.* conf. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. II. pag. 103. Beyträge zur kritiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache etc. part. IX. (Lipſiae 1734. 8.) pag. 237 ſq. A Centurione *de Oelsnitz*, cum interpret. et adnotatt. Folardi et Guiſchardi etc. Breslau. ac Berol. 1755—1769. VII. tom. 4. cum figg. — (a *Bione*,) Viennae, Pragae etc. 1759. VI. tom. 4. e lingua gallica male verſus eſt Polybius: — a *D. C. Seybold*, cum adnotationibus et excerptis ex Folardi et Guiſchardi operibus, ad artem veterum militarem ſpectantibus, Lemgou. 1779—1783. 8. IV. tom. conf. Vollſtändige Sammlung aller Ueberſetzungen der Griechen und Römer,

Römer, (Francof. et Lipſ. 1785. 8.) pag. 74 ſqq. et Einige Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft, pag. 162 ſqq. noua litteraria Lipſienſ. german. 1760. pag. 83 ſqq. *Harl.*]

Italice per *Lud. Dominicum* Venet. 1546. 8. tom. I. ac 1553. tom. II. iterum 1564. 4. quae poſterior longe praeſtat editio. *Fabric.* — Dominicus, linguae graecae ignarus, verſione tantum Perotti vti potuit. Hinc illam verſionem *Iulius Laudi* ſecundum graecam orationem correxit, et ſuppleuit, notisque ſubiecit, Veronae 1741. mai. 4. cum tabulis geographicis, II. voll. addiditque vol. III. ibid. 1743. Le Ambaſcierie tratte dalla Storia di Polibio — dal Greco in Italiano —. vid. *Baumgarten* Nachrichten von merkwürdigen Büchern etc. tom. III. pag. 425 ſqq. et *Paitoni* voc. Polybius. — Polibio dell' accampare per *Philippo Strozzi.* — con *Eliano* de nomi militari, tradotto per *Lelio Corani.* Florent. 1552. vid. *Maittaire* A. T. Indic. voc. *Polybius. Harl.*

Gallice poſt veterem verſionem, e latina Perotti concinnatam a *Ludouico Maigreto,* Lugdun. 1548. it. 1558. ac Pariſ. 1557. editam, qua Polybium libenter et ſaepius perlectum a Carolo V. imp. narrat *Chriſtophorus Pezelius* praeſ. ad chronicon Strigelii a. 1586. editum, tranſtulit *Petrus Ryer,* Caſaubonum fere ſecutus, Pariſ. 1655. fol. 1670. 12. III. voll. 1669. 8. II. voll. Amſtel. 1670. 12. III. voll. [conf. *Goetzii* mem. bibl. Dresd. II. pag. 103.] Nouam verſionem gallicam meliorem cum ſupplementis notisque criticis, politicis et hiſtoricis ac militaribus nec non iconibus proeliorum aliarumque rerum parauit *Anton. Vincentius Thuiller,* Benedictinus congregat. S. Mauri, additis *Folardi* obſeruationibus, [VI. tomi, Pariſ. 1727 ſqq. 4. conf. *Baumgartenii* Nachrichten etc. III. pag. 428 ſqq. *Goetzium* l. c. pag. 104] vid. Iourn. des Sav. 1721. pag. 237 ſqq. Mem. de Trevoux 1727. pag. 1552. — *P. Bougeant,* S. I. epiſtola de illa verſione in Mercurio a. 1724. *Thuilleri* ad illam reſponſio. — Add. *Philippi le Cerf* bibl. hiſtor. et critique des Auteurs de la Congregation de S. Maur. etc. p. 473 ſq. Bibl. françoiſe tom. X. pag. 156 ſqq. Hiſtoire lit. de l'Europe 1727. Oct. pag. 273. Iourn. des Sav. 1728. pag. 516. m. Mai. pag. 32. Octob. pag. 226. de tomo II. a. 1729. pag. 611. de tomo IV. Mem. de Trev. 1729. pag. 1893. — rec. Amſtel. VI. voll. 4. vid. Bibl. raiſonnée tom. IV. pag. 44. tom. V. pag. 109. Bibl. françoiſe tom. XVI. p. 180. Sexto, ſiue vltimo tomo, nulli a Folardo additi ſunt commentarii, quia illos cenſurae et conditionibus praeſcriptis noluit ſubiicere auctor. Iourn. des Sav. 1730. Nouembr. pag. 424. de commentariis in V. tomum vid. pag. 472 ſqq. [rec. et ſupplemento locupletatum eſt opus Amſtelod. 1753. tom. I—VII. 4. conf. Acta erudit. Lipſ. a. 1754. pag. 233—237. *Gottſchedii* Neueſtes aus der anmuthigen Gelehrſamkeit, a. 1753. pag. 414 ſqq.] Contra Folardum, Iourn. des Sav. 1733. Iul. pag. 421. ſentimens d'un homme de guerre etc. lettres ſerieuſes et badines tom. II. pag. 90. tom. IV. pag. 461. 465 ſqq. et ſupplement au IV. tome pag. 473. — Folardi apologia in bibl. françoiſe tom. XVI. pag. 17. — *Nous perdons malheureſement une bonne partie du grand Ouvrage de M. Follard par les Intrigues et cabales de gens, qui ne peuvent ſouffrir la ſincerité et la verité,* iudicatur in Bibl. raiſonnée tom. VIII. pag. 328. — Reflexions ſur les Commentaires de M. Folard ſur le 1 et 2 livre. Pariſ. 1728. 12. Iourn. des Sav. 1729. pag. 232. Bibl. franç. tom. XIV. pag 150. — Huc pertinent *Folardi* nouvelles decouvertes ſur la guerre, dans une diſſ. ſur Polybe. Pariſ. 1724. 12. vid. Mem. de Trev. 1724. pag. 1230 et 1729. pag. 551. *Fabric.* — Folardi et Guiſchardi ſiue Quinti Icilii, (qui Folardum multorum errorum fecit

reum,)

reum,) opera pluribus iam indicaui in Introd. in hiſtor. L. Gr. pag. 568 ſq. adde *Saxii* Onomaſt. I. pag. 135 et 556. *Harl.*

Anglice, interprete *Henrico Sheers*, cum vita Polybii et iudicio de eius ſcriptis, auctore *Iohanne Dryden.* Lond. 1693. 1699. 8. 2. voll. [*Edward. Grimeſton*, Londini, 1634. fol. *Hamton*, Londini, 1756. 4.]

VIII. *Scripta Polybii deperdita.*

Scripſerat praeterea *Polybius libros III. de vita et rebus geſtis Philopoemenis*, ducis Achaeorum, vt ipſe teſtatur lib. X. (excerpt. Peireſc. pag. 28.) Εἰ μὲν ȣ̃ν μὴ κατ' ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτȣ̃ (Φιλοποίμενος) σύνταξιν, ἐν ᾗ διεσαφȣ̃μεν καὶ τίς ἦν καὶ τίνων, καὶ τίσιν ἀγωγαῖς ἐχρήσατο νέος ὢν, ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ ἑκάςȣ τῶν προειρημένων φέρειν ἀπολογισμόν. Ἐπεὶ δὲ πρότερον ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τῆς συντάξεως τὸν ὑπὲρ αὐτȣ̃ πεποιήμεθα λόγον, τήν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφȣ̃ντες καὶ τὰς ἐπιφανεςάτας πράξεις, δῆλον κ. τ. λ.

Suos *de inſtruenda acie commentarios* [ſ. *commentarios tacticos*,] commemorat *Polybius* lib. IX. excerpt. cap. 16. [cap. 20. vbi vid. Schweighäuſer, tom. VI. pag. 522. et tom. V. pag. 24 ſq.] ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ παρατάξεων ὑπομνήμασιν ἀκριβέςερον δεδήλωται. Etiam inter ſcriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab *Aeliano* cap. 1. in Tactic. et cap. 3. et cap. 19. pag. 37. edit. Arcerii, item *Mauricio* lib. Tactic. [☛]

Singulari opere deſcripſiſſe bellum Numantinum, a Scipione Aemiliano geſtum [uu]), colligitur ex his *Ciceronis* lib. V. epiſt. 12. ad L. Lucceium: *Deeſſe mihi nolui, quin te admonerem, cogitares, coniunctene malles cum reliquis rebus noſtra contexere, an, vt multi Graeci fecerunt, Calliſthenes Troicum bellum, Timaeus Pyrrhi, POLYBIVS Numantinum: qui omnes a perpetuis ſuis hiſtoriis, ea, quae dixi, bella ſeparauerunt, tu quoque it m ciuilem coniurationem ab hoſtilibus externisque bellis ſeiungeres.*

Epiſtolae ſuae *ad Zenonem Rhodium* de Laconicae ſitu, quem perperam ille in hiſtoria ſua tradiderat, meminit *Polybius* lib. XVI. (Excerpt. Peireſc. his verbis: Περὶ δὲ τῆς τῶν τόπων ἀγνοίας τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν, διὰ τὸ μεγάλην εἶναι τὴν παράπτωσιν, ȣ̓κ ὤκνησα γράψαι καὶ πρὸς αὐτὸν Ζήνωνα etc. *Ceterum de illa ſitus Laconicae ignoratione, eo, quod grauis eſſe error videretur*, (confer, quae in iisdem excerptis dixerat Polybius pag. 73 ſq.) *ad ipſum Zenonem litteras ſcribere non dubitaui, hominis ingenui eſſe arbitratus, non ex alienis erratis gloriam captare, quod nonnulli ſolent; ſed non noſtris tantummodo, verum etiam alienis commentariis vtilitatis publicae gratia, quantum in nobis eſt, curam atque emendationem adhibere.*

De habitatione circa aequinoctialem, [ſ. ſub aequatore,] ſiue, quod Zona torrida (ſ. duae zonae aequatori vicinae,) non ſit deſtituta incolis, ſingulari libro diſputaſſe Polybium, docet *Geminus* Element. Aſtronomic. cap. 13. in *Petauii* Vranologio, tom. III. pag. 31 ſq. Πολύβιος

uu) Quo Numantia Hiſpaniae decus a Romanis euerſa eſt A. V. C. 620. Olymp. CLXI. 3. octo vel nouem ante obitum Polybii annis.

Πολύβιος ὃν ὁ ἱστοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον, ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Αὕτη δέ ἐστιν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, καὶ φησὶν οἰκεῖσθαι τοὺς τόπους, καὶ εὐκρατοτέραν ἔχειν τὴν οἴκησιν τῶν περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκούντων. Hoc Polybii opus reſpicit *Achilles Tatius* in Iſagoge ad Aratum cap. 31. notans, Polybium ſex numeraſſe zonas, *οἱ μὲν γὰρ ἓξ ζώνας εἶπον, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος, τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιροῦντες.* Polybius enim ſex faciebat Zonas; duas, aequatori proximas, duas tropicis, et duas frigidas, vt Strabo teſtatur. [vid. *Mannert.* Geographie der Griechen und Römer, tom. I. pag. 99 ſq.] Confer *Strabonem* lib. III. p. 96 ſq. *Ioſ. Acoſtam* lib. II. de natura noui orbis, *Huetium* in Huetianis pag. 262 ſqq. *I. C. Coleri* auserleſene theologiſche Bibliothek, tom. VI. pag. 975 ſqq. *Fabric.* — *Schweighäuſer* in tom. V. p. 25. not. f. ſuſpicatur, libellum illum fortaſſe non niſi partem fuiſſe libri XXXIV. hiſtoriarum, in quo geographica ex profeſſo tractauit Polybius. *Harl.*

Librum etiam, vel *libros de Rebuspublicis*, ab hiſtoriarum opere diuerſos, ſcripſerit Polybius, ſi credimus Lipſio in praefatione ad militiam. Sed e loco, e quo hoc repetit vir doctus, nihil tale neceſſario colligitur. Ecce tibi eius verba lib. X. excerpt. cap. 16. *ὑπὲρ τούτου δὲ τοῦ μέρους εἴρηται* ΠΡΟΤΕΡΟΝ *ἡμῖν διὰ πλειόνων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας. De hac re,* (quomodo milites iureiurando adigantur ad fidem ſeruandam,) *dicta ſunt nobis plura ſuperius, quum de reip. romanae inſtitutis ageremus.* Manifeſto reſpicit locum lib. VI. excerpt. cap. 31. [P]

IX. *Alii Polybii.*

Fuit et alius *Polybius*, Megalopolitanus, ſenior, qui Philopoemeni adfuit in praelio aduerſus Machanidam, Lacedaemoniorum tyrannum, Olymp. CXLIII. 2. cuius mentionem facit noſter lib. XI. excerpt. cap. 13. Alius *Polybius*, itidem Megalopolitanus, cui Ioſephus inſcribit ſermonem de Maccabaeis, in codice, quo vſus eſt Erasmus. Praeterea *Polybum* vv), medicum, quem Polybium nonnulli adpellant, de quo dixi lib. II. cap. 24. §. 5. tum *Polybium* quemdam, ineptum et inſulſum hominem, cui glorianti, quod ab imperatore ciuitate donatus eſſet, Demonax, philoſophus, vtinam, inquit, Graecum te potius, quam Romanum feciſſet, vt refert *Lucianus* in Demonacte tom. I. pag. 867. *Polybium*, libertum Auguſti, *Dio Caſſ.* pag. 590. *Sueton.* cap. 101. cuius mentio in veteri inſcript. apud Graeuium in notis pag. 797. alium *Polybium*, Claudii libertum, (Sueton. cap. 28. Dio LX. pag. 684.) cui Seneca conſolationem inſcripſit, fratris mortem lugenti. *A. Firmium Polybium*, e collegio Puteolano Dendrophororum, apud Sponium pag. 55. Miſcell. *Polybium*, epiſcopum Trallenſem, cuius meminit *S. Ignatius* epiſt. ad Trallian. Denique *Polybium*, epiſcopum Rhinocurorum, ſcriptorem vitae S. Epiphanii tom. II. pag. 353 ſq. laudatum Meurſio Cangioque in gloſſariis graeco-barbaris, cuius nomine epiſtola ad Sabinum, epiſcop. Conſtantienſem, tom. II. Epiphan. edit. Petau. pag. 379 ſq. *Fabric.* — latine tantum; ſed graece exſtat in cod. Mediceo; teſte *Bandinio* catal. MSS. graec. tom. I. pag. 503. nr. 7. ibid. nr. 6. eſt *Polybii* il-

vv) Fuerunt et Polybus e procis Penelopes vnus, Polybus vates apud Homerum et Cic. I. de diuinat. Polybus, Corinthiorum rex, Oedipi expoſiti nutritor: Polybus, rex Sicyoniorum etc.

lius in reliquam vitam Epiphanii, epiſcopi vrbis Conſtantiae, inſulae Cypri. — Addatur *Polybius*, Sardianus, cuius libelli manu exarati de ſoloecismo et de ſpeciebus ornamentorum orationis reperiuntur in biblioth. *Medicea*, (auctore *Bandinio* l. m. tom. III. pag. 391. cod. X. nr. 13. ac 14.) atque regia *Matritenſi*, teſte *Iriarto* pag. 147 ſq. cod. XL. vbi non ſolum indicat libellum huius Polybii mstum de ſoloecismo, ſed etiam eiusdem de acyrologia, et vtrumque valde breue opuſculum, (quae potius fragmenta maioris operis eſſe videntur,) primus publici fecit iuris. Vtrumque opuſculum, at emendatius, in eadem bibliotheca exſtat in cod. XCV. quem cum ſuperiore contendit, et varias vtriusque enotauit lectiones *Iriart.* l. c. pag. 373 ſq. Aliae autem eaeque plures particulae grammaticae, quae in vtroque codice, a reliquis partibus ſeparatae, nec vlli adſcriptae auctori inueniuntur, ad eumdem Polybium pertinere et maioris operis grammatici membra eſſe videntur. Iriarte id etiam odoratus eſt: ſaltem pag. 374 ſq. duas particulas *de figurata loquendi ratione*, (περὶ σχηματισμοῦ,) et *de ſtructurae* (orationis) *ſpeciebus*, Polybii eſſe coniecit, et formulis typographicis deſcribendas curauit. *Harl.*

X. Poſt Polybium dicendus mihi AENEAS, illo licet antiquior ww), *Tacticus* vulgo dictus, cuius librorum epitomen confecit *Cineas* xx), Theſſalus, a Pyrrho legatus Romam miſſus Olymp. CXXV. 2. [ſ] Compoſuerat hic ϛρατηγικὰ yy) βιβλία ſiue *commentarios de arte imperatoria*, e quibus ſupereſt τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν ſiue *liber tacticus et de tolerandа*

ww) Non ab re dubitari poſſe, adfirmat Caſaubonus, ſitne hic *Aeneas* ille Stymphalius, Arcadum imperator, qui, ſicut teſtatur Xenophon in ſecundo ἑλληνικῶν, circa tempora pugnae ad Mantineam h. e. anno 2. Olymp. CIV. (male in editione Aeneae Amſtelod. p. 1637. legitur XIV.) [A. M. 3642. ante Chr. N. 361. A. V. C. 391. ratiocinatore *Saxio* in Onom. I. pag. 73.] viuebat, et res Arcadum non ſine laude fortitudinis et prudentiae adminiſtrabat. *Idioma ſane Peloponneſiacum ac nominatim Arcadum probe ſibi notum fuiſſe, cap. 27. de voce* πάνειν *agens, oſtendit. Equidem vt pro vero adfirmare hoc non auſim, ita de eo nullus dubito, Aeneam noſtrum aut aequalem illorum temporum fuiſſe, aut non longo certe interuallo ab illis abfuiſſe. Argumento ſit etiam illud, quod machinas obſidionales commemorans, quae Ariſtotelis aetate, vt ipſe ſcribit, frequentius paullo vſurpari a graecis hominibus incipiebant, arietis quidem et* ἀντικριῦ *nec non catapultae ac teſtudinis ſaltem leuiter meminit, helepoleos vero et* πετροβόλων *manganorum ac ſimilium, quae poſterius ſunt inuenta, nullam facit mentionem.*

xx) *Aelianus* cap. 1. Tactic. ἐξειργάσατο δὲ τὴν θεωρίαν τὴν τακτικὴν Αἰνέας τε διὰ πλειόνων ὁ ϛρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συνταξάμενος, ὧν ἐπιτομὴν ὁ Θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineae opere *Cicero* IX. epiſt. 25. ad Paetum. *Summum me ducem litterae tuae reddidere. Plane neſciebam, te tam peritum eſſe rei militaris. Pyrrhi te libros et Cineae video lectitaſſe. Fabric.* vid. ad §. XIII. voc. *Cineas. Harl.*

yy) Suidas: Αἰνείας οὗτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν, ὥς φησι Πολύβιος, καὶ περὶ ϛρατηγημάτων ὑπόμνημα. Legendum περὶ ϛρατηγικῶν ὑπομνήματα ex *Polybii* X. 40. vbi de facibus, in ſignum elatis, pyrſeutarum φρυκτωροῦντας vocat *Onoſander* cap. 25. pag. 74. [pag. 90. edit. Schwebelii, cuius notam conferes,] ſiue περὶ πυρσῶν agit: Αἰνείας βουληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν, ὁ τὰ περὶ τῶν ϛρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος. Vide et quae notaui ſupra pag. 596. et pag. 598. [vet. edit. de Iulii Africani ceſtis.] De πυρσοῖς modo antiquo *Iſ. Caſauboni* epiſtolam ſeparatim vulgauit *Ioach. Morſius*, Roſtochii, 1617. 4. vid. *Thom. Crenii* epiſtola ad Io. Frid. Leopoldum, in nouis litterariis maris Balthici ſupra ad §. VI. fin. *Schwebel.* ad Onoſandrum p. 35 ſq. *Wernsdorf.* ad Himerii orationem, a me editam, Erlangae 1785. 8. pag. 60 ſqq. *Harl.*

leranda obſidione, quem in Vaticana biblioth. [zz]) manu exaratum exſtare pridem teſtatus eſt Simlerus. Verba ex illo graeca laudato Aeneae nomine produxit *Turnebus* XXII. 26. et XXVII. 7. Aduerſar. denique ex codice biblioth. regis Galliae manu Angeli Bergicii, hominis graeci, ſcripto edidit et verſione ac notis illuſtratum ſubiecit Polybio *Iſaacus Caſaubonus*, qui e Vaticano codice regium manaſſe ſuſpicatur. Pariſ. 1609. fol. et Amſtelod. 1670. 8. [aaa]) Ac latine tantum ad calcem Polybii e Caſauboniana verſione Francof. 1610. 8. et cum ſcriptoribus rei militaris, Vegetio, Frontino et Aeliano, a Petro Scriuerio recenſitis, Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. [Veſaliae Cliuiorum, 1670. 8. graece, inter mathematic. vett. Pariſ. 1693. fol.] In codice Mediceo [bbb]) membranaceo DCC. amplius annorum non *Aeneae*, ſed *Aeliano* tribuitur, legiturque hoc titulo: *Αἰλιανοῦ Τακτικοῦ ὑπόμνημα περὶ τοῦ πῶς χρὴ πολιορκουμένους ἀντέχειν*. Quod Rigaltio ſignificans Frid. Lindenbrogius in litteris, datis 20. Iul. a. 1618. addit iudicium ſuum his verbis: *Caſaubonus Aeneae nomine vulgauit, quam bene, ipſe viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito, veriorem eſſe Vaticani et regii codicis inſcriptionem, et minus notum Aeneae nomen a librario forte mutatum in notius Aeliani, praecipue quum in calce MSti medicei legatur *Αἰνείου πολιορκητικὰ ἢ Αἰλιανοῦ, καθὼς ἡ ἀρχή*. Longe alia quoque ſcribendi ratione vtitur hic ſcriptor, quam Aelianus, et ad alios commentarios ſuos hinc inde prouocat, vt ad *παρασκευαστικὴν βίβλον* cap. 7. 8. 20. *πορι-στικὴν* (fortaſſe *περὶ πόρου χρημάτων*,) cap. 14. et *στρατοπεδικὴν* cap. 21. tum *ἀκούσματα* ſiue *βίβλον ἀκουσμάτων* exemplorum librum cap. 11. 22. 28. 38. et in calce libri acturum ſe recipit *περὶ ναυτικῆς τάξεως*. Quamplurima exempla adfert; ſed antiqua omnia et Aeneae aetati congruentia: memorantur ſiquidem ab illo praeter populos varios Ariſtagoras, Artabazus et Aſtyanax, Lampſaci tyrannus, cap. 31. Athenodorus, Imbrius, cap. 24. Chares, Athenienſis, cap. 11. Charidemus, Orita, cap. 24. Datames cap. 40. Dionyſius, [ſ.] tyrannus, cap. 10. Euphratas, Lacon, cap. 27. Glus nauarchus cap. 31. Iphicrates cap. 24. Iphydiades, Abydenus, cap. 28. Iſtiaeus cap. 31. Leuco, Boſpori rex, cap. 5. Nicocles, praeſidii praefectus poſt nauale ad Naxum certamen cap. 22. Piſiſtratus cap. 4. Pytho, Clazomenius cap. 28. Temenus cap. 18. et Timoxenus cap. 31. Non pauca ex Aenea ad verbum repetit Iulius Africanus in Ceſtis, Caſaubono obſeruante [ccc]): ſed nominetenus nec ille, nec Polyaenus, qui eo aliquando vtitur, nec reliqui ſcriptores rei militaris mentionem eius fecerunt, niſi in codice Tacticorum Leonis imp. Vindobonenſi, cui praefixa Lambecius vncialibus litteris reperit nomina ſcriptorum, quibus Leo vſus eſt, ſub nomine ΜΗΝΑ, quod ſuſpicor, latet ΑΙΝΕΙΑ [ddd]). Loca quaedam ex MSto Mediceo Aeneae emendauit ac reſtituit *Iacobus Gronouius* in ſupplementis lacunarum in Aenea Tactico, Dione Caſſio et Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De

zz) Eſt quoque cod. elegans et figuris neceſſariis ornatus in biblioth. electorali Bauarica. *Harl.*

aaa) Conſ. *Gronouii* ſupplementa in Aenea etc. pag. 4 ſqq. *Harl.*

bbb) Vide *Bandini* catal. MSS. gr. bibl. Laurent. tom. II. pag. 230 ſq. *Harl.*

ccc) Vide *Gabriel. Naudaei* bibliograph. militarem, ibique Crenii not. pag. 498 ſq. in Crenii collectione opuſculorum de eruditione comparanda. Lugduni Bat. 1699. 4. *Harl.*

ddd) At Kollar. ad illum citatum locum in Lambecii comm. de bibl. Vindob. VII. pag. 455. notat, claris litteris ſcriptum eſſe ΜΗΝΑ, et cenſet, deperditis, qui de re militari ſcripſerunt, auctoribus, hunc *Menam* eſſe accenſendum. *Harl.*

XI. De AELIANI et ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. ſuo loco ſcripta vtriusque referens: De commentariis *Vrbicii*, *Leonis et Conſtantini*, Porphyrogeniti, etc. libro V. *Leonis* Naumachica dedi vol. VI. pag. 372 ſqq. *Baſilii Patricii*, VIII. pag. 136 ſqq. Itaque praeſenti loco Aeneae tantum a me ſubiicietur ONOSANDER, Platonicus philoſophus, qui ſcripſit ϛρατηγικὸν λόγον *de imperatoris inſtitutione* ſ. de arte imperatoria eximium librum, (Suidas vocat Τακτικὰ περὶ ϛρατηγημάτων [eee]), more ſuo, vt ſupra in Aenea, conſundens ϛρατηγήματα et ϛρατηγικὰ) *ad Q. Veranium* [fff]), illum fortaſſe, cuius Tacitus meminit, vnde de aetate Onoſandri coniecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo imp. in Tacticis p. 215. Ὀνήσανδρος δὲ καὶ αὐτὸς ϛρατηγικὸν συντάξας λόγον. [P] *Fabric.*

[*Liber Buro de Zur-Lauben* in praefatione ad ſuam gallicam Onoſandri verſionem et *Schwebel.* in praef. ad ſuam editionem de Onoſandro, eius aetate, opere, codicibus atque editionibus iam bene et copioſe diſſeruerunt. Paucis igitur comprehendam, quae illi fuſius probarunt atque expoſuerunt. In tacticis Leonis conſtitutionibus, (cap. 14. §. 112.) et codice olim Busbekiano, qui nomina auctorum, per quos profecit Leo, operi praefixa habet, et nunc in biblioth. caeſarea Vindobon. adſeruatur, diſerte adpellatur Ὀνήσανδρος. Ex aetate *Q. Veranii*, *Zur-Lauben* pluribus demonſtrauit, Onoſandrum vixiſſe ſub Claudio, imperatore, et Veranio anno LIII. poſt C. N. dedicaſſe ſtrategicum ſuum; cui Schwebelius, (qui aliorum rationes et opiniones de Onoſandri aetate commemorat,) et *Saxius* in Onomaſt. litt. I. pag. 248. adſentiuntur. In philoſophia ſectatus eſt Platonem et in ſcribendi genere a Xenophonte, quem potiſſimum ad imitandum propoſuit ſibi, colorem orationis in primis duxit. Hinc paene omnes veteres, et Graeci et Romani, qui poſt eum de re militari ſcripſerunt, inprimis Leo, imperator, veſtigia eius legerunt aut compilarunt, atque recentiores eum mire laudarunt. Vide *Gabr. Naudaeum* in bibliographia militari et *Thomae Crenii* not. ad eum in *Crenii* collectione plurium libellorum *de eruditione comparanda* etc. Lugduni Bat. 1699. 4. pag. 470. 501 ſq. (vbi Crenius repetiit Fabricii noſtri iudicium de Onoſandro eiusque imitatore Leone, imperatore, ex eius centuria plagiariorum ac pſeudonymorum,) 509 et 510. — *Zur-Lauben* ex Montſaucon. bibl. bibliothecarum *XIII. codd. Onoſandri MSStos* commemorat, nempe III. in bibl. regia *Pariſ.* vnum in bibl. *Selincourt.* (ſecundum catalog. MSS. in bibl. regia *Pariſ.* VII. codd. Onoſandri Strateg. occurrunt.) duo in biblioth. *Ambroſ.* Mediolanenſi, vnum in bibl. *Laurentio-Medicea;* (de quo vid. *Bandin.* catal. codd. gr. biblioth. Laurent. tom. II. pag. 232.) et reliquos in biblioth. electorali *Bauarica, Patauina,* et *Vaticana:* praeterea alium codicem in biblioth. quadam anglica. ex eodem Montſaucon tom. I. pag. 682. nr. 6038. — *Rigaltius* varias lectiones, ad calcem editionis ſuae reiectas, excerpſit ex *quatuor* codd. msstis; quorum vnus fuit vetuſtus membranaceus, *Mediceus;* alter recentior *Mediceus* ex biblioth. reginae Catharinae; tertius itidem recentior; quartus Friderici Morelli. (vid. *Rigaltii* praefat.) — *Schwebel. tres* codd. in biblioth. *Vaticana,* in his vnum quondam Palatinum, exſtare tradit. Inſuper contulit cod. Bauaricum et alium, quem Nagelius, Prof. quondam Altdorfinus, poſſedit, qui vero recentiores, ex vno eodemque fonte

eee) In edit. Küſter. II. p. 699. male diſtinguitur τακτικά· περὶ ϛρατηγημάτων. Vnum enim eſt opus. *Harl.*

fff) confer *Salmaſium* de militia rom. cap. 13. pag. 1389. tom. X. theſ. antiqq. rom. *Triſtanum* tom. I. pag. 284.

fonte profluxiſſe videntur. Idem Schwebelius habuit V. L. codicis cuiusdam *Florentini*, et ex biblioth. *Leidenſi* ineditas emendationes, quas Ioſ. Scaliger et Iſaacus Voſſius ad Onoſandrum ſcripſerant. Atqui Onoſandrum, manu Scaligeri pluribus locis correctum habuit *Voſſius*, vt ipſe in litteris ad Grotium, ann. 1622. 8. Auguſt. teſtatur. — In biblioth. *Taurinenſi* cod. XLIX. (catalog. MSSt. graecor. pag. 153) Onoſandri ſtrategicon. — In biblioth. regia *Neapolitana* cod. XXX. ſaec. XIV. Onoſandri ϛϱατηγικὸν ad Q. Veranium.

E d i t i o n e s.

Lucem *Onoſander* vidit *latine* primum interprete *Nicolao Saguntino:*

Onoſander ad Q. Veranium de optimo imperatore eiusque officio per Nicol. Sagundinum (ſic) *e graeco in latinum traductus.* cum *Vegetio*, (vbi in calce: *Romae impreſſum per Eucharium Silber Alamannum.* anno M. CCCC. XCIII. (1493.) die XXIIII. Oct.) et *Sexto Iul. Frontino*, *Modeſto* et *Aeliano* de inſtruendis aciebus. In Onoſandro quidem aliae occurrunt ſignaturae, maiuſculis litteris expreſſae, ab A ad DII. pertingentes; neque vlla temporis nota adiecta eſt: ſed omnes illi auctores ſunt eodem romano minusque eleganti Silberi charactere. vid. *Audiffredi* catalogum editt. roman. ſaec. XV. pag. 329 ſq. — Ex hac editione, aliis ignota, fluxiſſe arbitror editiones Onoſandri ex Nicolai Saguntini interpretatione, Baſil. 1541. 12. 1558 et 1570. 8. memoratae a Fabricio, qui in margine exempli ſui manu adſcripſit: „*Secundinus* dicitur in MS. Ioſephi Valettae. vid. Neuen Bücherſaal LVIII. pag. 762. Giornale d'Italia tom. 24. pag. 80. et tom. XIV. pag. 385. vbi mentio codicis MS. apud Apoſtolum Zenum, cum praemiſſa dedicatione ad Alfonſum, regem Neapolitanum." Editionem ab eodem in margine notatam, *Venetiis cum Vegetio* non reperi. — Nicolaus autem Saguntinus, ſcriptoris mentem ac ſtilum minus adſequutus, optimo tamen exemplari vſus Rigaltio videtur.

Ex Saguntini verſione latina, an e cod. gr. manarint interpretationes gallicae et italicae, equidem neſcio. Prior inſcripta eſt in praef. *L. B. Zur-Lauben:*

L'Art de la guerre, compoſé par *Nicol. Machiavelli;* l'état auſſi et charge d'un Lieutenant-Genéral d'Armée, par *Onoſander*, ancien Philoſophe Platonique: le tout traduict en vulgaire francois, par *Iehan Charrier* natif d'Apt en Provence etc. Pariſ. 1546. fol.

Italica eſt huius ſententiae:

Onoſandro — dell'ottimo capitano generale — tradotto di Greco in lingua volgare Italiana per *M. Fabio Cotta*, nobili Romano. In Vinegia appreſſo Gabriel de Ferrari. 1546. 4. et 1548. 8. vid. *Pinelli* Catalog. tom. IV. pag. 81.

Onoſandri commentarius de re militari, in ſermonem latinum conuerſus a *Ioachimo Camerario*, et nunc primum a filiis editus, cum prooemio ad Laſſarum Schwendium et epiſtola ipſius, praeter ea *Franc. Petrarchae* de officio et virtutibus imperatoris. Noribergae ex offic. Gerlachiana. 1595. 8.

Camerarius vnicum eumque corruptiſſimum librum nactus, ingenio, (iudice Rigaltio,) quo valebat plurimum, et doctrina Onoſandrum felicius atque elegantius expreſſit; ſed ita, vt veluti partes et membra, quae in codice graeco deerant, in eius quoque verſione non ſemel deſiderentur.

Graece primus editus eſt a Rigaltio:

Onoſandri Strategicus et Orbicii inuentum, graece et latine: *Nicolaus Rigaltius* nunc primum e vetuſt. codd. graecis publicauit: Latina interpretatione et notis illuſtrauit: Lutetiae 1599. apud Abrah. Saugranium etc. ad calcem: excudebat Stephan. Prevoſteau. M.D.XCIIX. (1598.) 4.

Vid. *Maittaire* A. T. tom. III. part. II. pag. 833. qui in notis magnam praefationis Rigaltianae partem recudi fecit: et de codd. quos Rigaltius contulit, ſupra in notitia MSStorum. Rigaltius in notis eruditis, vti in gloſſario ſuo tactico Pariſiis 1601. 4. edito, paſſim citat ſcriptores poliorceticos tacticosque, tum temporis adhuc ineditos. Addidit Rig. Onoſandro Οὐρβικίου *Vrbicii* ἐπιτήδευμα ſiue inuentum, quomodo pedites romani equeſtres barbarorum copias feliciter poſſint debellare, pag. 123—130. Incipit αἱ μὲν προτεταγμέναι τάξεις, petitum ex libro duodecimo στρατηγικοῦ, quod ſub *Mauricii* nomine deinde, (vt Fabricius in nota msta animaduertit,) Io. Scheferus vulgauit pag. 364. In codice regio *Neapolitano* XXX. *Mauricii* ſtrategico adpendicis loco adhaeret *Vrbicii* ἐπιτήδευμα, quod incipit αἱ μὲν προτεταγμέναι τάξεις εὕρημα τῶν παλαιῶν εἰσὶν ἀνδρῶν. — *Hadriani*, imperatoris, τακτικὰ ſub Vrbicii nomine exſtare, docet *Salmaſius* ad Spartianum pag. 83. conf. *Naudaeum* in bibliographia militari pag. 508 ſq. in Crenii collect. opuſc. de eruditione comparanda.

Onoſandri et Ariſtotelis mechanica, graece et lat. per *Henr. Monantholium*, cum eiusdem commentariis, Lutetiae Pariſ. 1599. 4.

In catalog. biblioth. Lugdunenſ. Batau. pag. 182. nr. 239.

Rigaltiana editio gr. et lat. recuſa eſt, adiunctis *Aemilii Porti* caſtigationibus. in bibliopolio Commeliniano. 1600. 4.

In titulo etiam memoratur vberior *Iani Gruteri* commentarius. Fabricius ſcripſerat, ſe eum in libri) exemplis, in quae incidiſſet, fruſtra quaeſiuiſſe. Enimuero et in catal. biblioth. Askeu. pag. 92. ita citatur *Onoſandri* ſtrategicus, gr. et lat. a Nic. Rigaltio cum notis *I. Gruteri* et Aemylii Porti. apud Commel. 1600. 4. et Schwebelius in praefat. notat, iſtos *Varios diſcurſus* ſiue vberiores commentarios *Gruteri* ad inſigniora loca *Taciti* atque *Onoſandri*, anno illo editos, ſe ad manus habuiſſe. Fuit quoque in biblioth. *Thomaſiana* exemplar illius editionis cum copioſioribus *Iani Gruteri* commentariis ad aliquot *Taciti* et *Onoſandri* loca inſigniora, apud Commelin. pars I. 1604. 4. pagg. 182. pars II. 1605. 4. pagg. 194. At *Gruterus*, vti *Chokierius* rerum tantum, non verborum aut critices rationem in ſuis commentariis habuerunt [ggg]. *Chokierii* vero editio haec eſt:

Onoſandri ſtrategicus, gr. et lat. (cum Rigaltii verſione,) *notis ſiue diſſertationibus Io. a Chokier illuſtratus.* Additae in extremo operis variantes lectiones, ex codd. diuerſorum MSS. (n. Rigaltian.) depromtae. (ſine anno: dedicatio tamen et praefatio ſcriptae ſunt Romae 1610.) 4. repet. Moguntiae 1613. 4. (hunc annum etiam Zur-Lauben poſuit: ſed Fabric. manu correxit 1615.) et parte II. theſauri politicor. aphorism. Leodii, 1643. fol. — Coloniae 1653. 4. — In catalog. bibliothecae Lugdun. Batau. pag. 151. duae huius operis editiones ita citantur:

Ioannis

ggg) Conf. *Naudaeum* in bibliographia militari pag. 509 ſq. ibique Crenii notam.

Ioannis à Chokier theſaurus aphoriſmorum politicorum. *Onoſandri* ſtrategicus, cum notis *I. a Chokier*. Moguntiae 1613. 4. Item auctarium iſtorum aphoriſmorum, Francof. 1615. 4. II. vol. (Forſan inde, neſcio quo caſu aut qua de re? Fabricius ſuſtinuit anni notam mutare.) — Idem *theſaurus cum auctario;* accedunt eiusdem diſſertatt. in Onoſandri ſtrategicum, ſpectantes diſciplinam militarem. Moguntiae 1619. 4.

Rigaltii verſio ſeparatim fuit recuſa Helmſtadii 1619. 4. cum *Baſilii*, imperat. exhortationibus ad filium, itidem latine tantum ſubiunctis, et *Ferrandi*, diaconi Carthaginienſis, VII. praeceptis, duci religioſo obſeruandis.

Poſt longum temporis interuallum noua, e codicibus emendata et doctis inſtructa animaduerſionibus editio lucem vidit:

Ὀνοσάνδρȣ ϛρατηγικὸς, *Onoſandri Strategicus, ſiue de imperatoris inſtitutione liber* ad codicum MSSt. fidem expreſſus, et ex antiquorum tacticorum potiſſimum collatione, notis perpetuis criticis emendatus, nec non figuris, aeri inciſis, illuſtratus. Accedunt duo indices, vnus rerum, alter verborum et locutionum graecarum: vna cum verſione gallica *L. B. de Zur-Lauben* etc. ad calcem libri adiecta. Cura et ſtudio M. *Nic. Schwebelii*, Gymnaſii patrii Rect. et P. P. Impenſis Georgii Lichtenſtegeri, chalcographi Norimberg. Norimbergae, 1762. fol.

Conf. *Klotzii* acta litterar. vol. I. part. I. pag. 22—28. Noua acta erudit. 1763. menſ. Maio pag. 201—211. et iterum 1768. Iul. pag. 313—319.

V e r ſ i o n e s.

De antiquis italica et gallica verſionibus iam ſupra in catalogo editionum diſputatum eſt. *Gallice* quoque Onoſandri opus verterunt *Blaſius de Vigenere*, Pariſ. 1605. 4. — *L. B. de Zur-Lauben*, Pariſ. 1754. cuius verſionem Schwebelius ſuae adiecit Onoſandri editioni; et *Carolus Guiſchard* ſ. *Quintus Icilius*, in Mémoires militaires ſur les Grecs et les Romains etc. Hagae Comitum 1757. 4. tom. II. pag. 49—106. — *Hiſpanice Iac. Diegon. Gratianus*, Barcinone, 1567. 4. — *Germanice: Onoxander* von den Kriegshandlungen und Raethen der hocherfarn guten Hauptleut. cum *Frontino*, germanice reddito, Moguntiae, apud Iuonem Schoeffer. 1531. fol. Catalog. biblioth. Bunau. I. pag. 145. In hac verſione deprehendit Zur-Lauben caput de Athenienſibus, Lacedaemoniis et Macedonibus, populis pugnandi peritiſſimis; quod neque in editionibus graecis, neque in vlla alia Onoſandri verſione inuenit. vid. Hiſtoire de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. vol. XXXVI. ann. 1774. pag. 164 ſq. — *Onoſanders* Unterricht eines Feldherrn. Ueberſetzt und mit Anmerkungen erläutert von *A. H. Baumgaertner*, Mannheim, (ſub titulo, et iuncto Claudio Aeliano: Vollſtändige Sammlung aller Kriegsſchriftſteller der Griechen) 1777. tum ſeorſim, adſumto titulo, primum memorato, 1786. 4. cum figg. aeneis. *Harl.*

In bibl. Sarraziana pag. 67. memoratur Dominicus Syllenius Graecus de vetere et recentiore ſcientia militari, omnium bellorum genera terreſtria perinde ac naualia, nec non tormentorum rationes complectente. Venet. 1599. fol.

Onoſandri librum non vna ex parte corruptum eſſe, queritur *Salmaſius* ad Spartianum tom. I. pag. 96.

Commentaria Onoſandri in Platonis Politiam, Suidae memorata, interciderunt.

Salmaſium antiquae militiae graecae ſcriptores illuſtratos atque in his Onoſandrum edere conſtituiſſe, teſtatur *Gabriel Naudaeus* in ſyntagmate militari pag. 498. *Fabric.* Salmaſii inedita et ad rem militarem pertinentia aduerſaria, nec non ſcriptores tacticos atque ſtrategicos, Aelianum, Athenaeum, Apollodorum, Onoſandrum, notis eiusdem msstis ornatos, poſt varios caſus in bibliothecam regiam Pariſinam tandem translatos fuiſſe, adnotauit Schwebel. in praefatione. vid. *Niceron.* Memor. clariſſim. virorum etc. ex interpretatione Baumgartenii germanica tom. II. pag. 428. med. 452. et *Labbeum* bibl. nou. MSS. pag. 181. 4. Praeterea *Rigaltius* pleniorem et correctiorem Onoſandri editionem curaturus erat. vid. eius praefat. pag. 13. Hugonis Grotii epiſt. 163. ad Gerh. Io. Voſſium, pag. 62. Amſtel. 1687. fol. et If. Caſauboni epiſt. 441. ad Gruterum edit. Roterod. a. 1709. fol. *Gruterus* quoque Onoſandrum cum reliquis Tacticis atque ſtrategicis e codd. Palatinis erat publicaturus. vid. Ioſ. Scaliger. in epiſt. pag. 420. Fabric. lib. V. cap. 5. pag. 370. not. vol. VI. Sed haec omnia in herbis exaruerunt aut euanuerunt. adde *Naudaeum* in bibliogr. militari §. X. pag. 515 ſqq. in Crenii collectione ſaepius memorata, vbi de Salmaſio aliisque, qui de militia antiquorum ſcripſerunt, et §. XI. pag. 518 ſqq. de iis, qui militiam veterem cum noua compararunt, a Naudaeo et Crenio copioſe agitur. *Harl.*

XII. *Scriptores Graeci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt* [hhh]).

Alexius.

Anonymus περὶ κατας͂άσεως ἀπλήκτε de foſſatorum metatione, a Rigaltio citatus in gloſſario tactico etc. Pariſ. 1601. 4.

Alius *Anonymus*, quem *Nicolaus Sophianus* latine vertit et dicauit cardinali Barberino. *Nicolai Sophiani* de machinis bellicis ad Card. Beſſarionem, MS. inter libros Beſſarionis, Venetiis: [conf. *Naudaei* bibliograph. militar. pag. 503. in Crenii collect.] — Anonymi liber de re militari et inſtrumentis bellicis ex graeco latine verſus a Sophiano ad ſpectatiſſimum virum Laelium de Valle MS. in bibl. Roſtgaardiana pag. 468. *Fabric.* — In cod. regio Neapolit. CXLIII. praeter alios anonymi ὑποδείγματα πρὸς πολιορκίαν εὔχρηστα. item κατασκευὴ ἑλεπόλεως κόρακος λεγομένης (forte *Epimachi.*) it. Anonymi ſtrategica. Atque ita in aliis bibliothecis e. g. Laurentio-Medicea tom. II. pag. 218. 225. 227. 229. 232. 234. 565. III. 114. 148 et 14. codices eiusmodi anonymorum tacticorum etc. reperiuntur. *Harl.*

Anthemii

hhh) Adde ſupra ſynopſin veterum mathematicorum Bernhardinam, de vol. IV. (vbi quoque de *Vrbicio,*) et V. — In codd. Medic. Florent. (*Bandini* catalog. graecor. MSS. II. pag 218 ſqq.) cod. IV. ſunt collectiones Tacticorum auctorum cum cognitorum tum anonymorum et ineditorum vberrimae. Bandin. pag. 221. ex priore collectione ſ. *Vrbicii* militaribus virtutibus collegit et ſecundum alphabeti ordinem digeſſit extraneas ac barbaras loquutiones et voc. de reliquisque opuſculis fuſe differit. *Guil. Naudaeus* in bibliographia militari, §. VIII. pag. 496 ſqq. collect. Crenii, dedit notitiam eorum, qui in biblioth. latent, Graecorum et Latinorum etc. pag. 508. de Vrbicio. *Harl.*

Anthemii περὶ παραδόξων μηχανημάτων memoratur a Philandro ad Vitruuium X. 15. et in Vaticana atque aliis bibliothecis exſtat MS. ſed de aliis potius, quam militaribus machinis agit. Dixi de hoc *Anthemio Tralliano*, qui Iuſtiniani, imp. temporibus claruit, ſupra pag. 548 et 563. (vet. edit.) Meminit eius *Procopius* Caeſareenſis lib. I. περὶ κτισμάτων. *I. A. Taſſius*, (cuius bibliotheca in Ioanneam Hamburgenſem tranſiit,) in litteris ad P. Lambecium cal. Maii 1650. teſtatur, ſe hunc *Anthemii* cod. MS. accepiſſe ex Italia, dignum, qui lucem publicam adſpiciat; ſed vltimis partibus mancum. *Fabr.* — In bibl. Laurentio-Medicea tom. III. pag. 114. eſt anonymi de terrae motuum cauſſis ac de *Anthemii*, mechanici, machina aduerſus rhetorem, Zenonem, quam conſtruxit ad eius domum ſuccutiendam. Citatur quoque liber V. adde *Lambec.* et *Kollar.* VII. pag. 405 ſqq. 411. *Harl.*

Artemidorus de militia, Poſſeuino in bibl. ſelecta memoratur.

Aſclepiodorus ſiue Aſclepiodotus, cuius τέχνη τακτικὴ citatur a Lambecio ad Codinum, nr. 65. [?] Ex reginae Chriſtinae codice deſcripſiſſe ſe teſtatur *Huetius* de vita ſua pag. 319. vbi, Theuenotium et Caſaubonum, narrat, molitos fuiſſe Tacticorum editionem. *Aſclepiodoti*, philoſophi, τακτικὰ κεφάλαια, MSS. Leidae inter libros Voſſianos. Exſtat quoque cum iconibus, in bibliotheca Medicea et in XII. capita diuiditur. [vid. *Bandini* catal. MSS. gr. tom. II. cod. IV. qui plurium tacticorum ſcripta continet, pag. 229. vbi legitur *Aſclepiodotus*, et Bandinius pag. 234. notat, *Io. Theoph. Coberum*, Saxonem, Aſclepiodoti opuſculum et duo alia inedita ex hoc codice a. 1760. deſcripſiſſe.] conf. *Bandurius* p. 798. ad antiquitatt. Conſtantinop. [*Lambin.* ad Georg. Codinum de originib. Conſtantinopol. l. cit. Pariſ. 1655. fol. et ad comm. de bibl. Vindob. tom. VII. pag. 85. ſupra in vol. III. pag. 164. h. v. *Harl.*]

[*Conſtantini*, imperator. fragmentum ſtrategici etc. e cod. Mediceo primus publicauit *Lamius* in edit. Opp. *Io. Meurſii*, tom. VI. pag. 1409. Florent. 1745. fol. In bibl. Heinſianae catalogo parte II. pag. 155. fuerunt *Conſtantini* Porphyrogeniti imperat. Conſtantin. libri de militia equeſtri, pedeſtri et nauali, mssti. — In bibl. *Medicea*, plut. LV. cod. IV. (*Bandin.* II. pag. 235.) eſt illud Conſtantini fragmentum, a Lamio editum, ſtrategici de variarum gentium moribus, et quomodo vnaquaeque earum pugnat, et quomodo ei pugnando reſiſtere oporteat. adde *Lambec.* comm. de biblioth. Vindob. VII. pag. 429. *Harl.*

Daimachi commentarios obſidionales MStos ex Creta Venetias aduectos vidiſſe ſe teſtatur Magius II. 8. Miſc. tom. II. facis artium Gruterianae pag. 1330. confer, quae ſupra pag. 588. notabam in Athenaeo. In bibliographiae militaris Naudaei vtraque editione, tum quam G. Schubartus, tum quam Thom. Crenius curauit, perperam excuſum eſt *Damiaci.* Δαΐμαχον ἐν πολιορκητικοῖς ὑπομνήμασι laudat Euſtathius.

Epimachi Helepolin ſiue deſcriptionem Helepoleos in Vaticana et aliis bibliothecis exſtare teſtatur idem Naudaeus: [in cod. CXLIII. Neapolit. regio.]

Lapi Biragi ſ. *Lampi Buragi*, ϛρατηγικὸν contra Turcas. MS. in biblioth. S. Marci Venetiis. *Montfaucon.* in diario italico pag. 42. *Fabric.* *Confer* notam *Crenii* ad Naudaei bibliograph. militar. p. 505 ſq. in collectione opuſculorum de eruditione comparanda. *Harl.*

Leonardi Fortii ſiue *Phortii*, Romani, στρατηγικῆς πραγματείας, de re militari et variis inſtrumentis bellicis, quorum expreſſae ſunt imagines, libellus, graeco vulgari ſermone ſcriptus verſibus prodiit Venetiis 1531. 8. *Rigaltius* in gloſſario p. 132. 202. citat.

Dionyſii Longini ſiue *Longiniani* Tactica multi laudant et exſtare ferunt, *ſed vbinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret*, inquit Naudaeus.

Nicephori Blemmidae libellus de officio imperatoris, quem inter Miſcellanea edere voluerat Leo Allatius.

Nicephori, imp. de euentibus bellicis et excurſione, περὶ παραδρομῆς, in pluribus bibliothecis exſtat, Viennenſi, [vid. Lambecii comment. de bibl. Caeſ. VII. pag. 453] Ingolſtadienſi, Vaticana, aliisque, quas refert Naudaeus. *Fabric.* — In biblioth. Vindobonenſi, teſte *Lambecio* in commentariis, tom. VII. p. 432 ſq. exſtat codex graecus, *Nicephori*, imperatoris Conſtantinopolitani, liber de re militari, in capita LV. diuiſus, cuius prooemium incipit his verbis περὶ παραδρομῆς πολέμου, τοῦ Κυροῦ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως etc. Citatur hic liber, tamquam ineditus, ſaepiſſime a Ioanne Meurſio in gloſſario graeco-barbaro e cod. msto Palatino, et imperatori Nicephoro adtribuitur. Quod vero auctor in praefatione, (cuius longam particulam dedit Lambecius,) profitetur, ſe ex *Barda* Caeſare, ex *Conſtantino Meleino*, Patricio, et *Nicephoro*, imperatore, profeciſſe; Lambecius dubitat, id opus Nicephoro poſſe adſcribi. At Kollarius notat, facile intelligi poſſe, opus illud imperatoris Nicephori iuſſu ab anonymo quodam ſcriptum, eidem ipſi imperatori, non ſine exemplo perſimilium ſcriptorum, ſiue adulatione, Graecis admodum familiari, ſiue ſacri mandati reuerentia fuiſſe tributum. Atque Fabricius ipſe infra de Nicephoris variis, libro V. cap. V. tom. VI. pag. 346 ſq. animaduertit, illum librum *iuſſu Nicephori*, imperatoris, II. Phocae eſſe conſcriptum. — Eſt quoque in codice *Taurinenſi* LX. fol. 175. (catalog. pag. 160.) — In bibl. *Monaco-Bauarica*, cod. LX. Nicephori de bellico adparatu διατάξεις XIV. cum lacunis non paucis, item cod. CLXXXVI. et cod. CCXV. — In bibl. regia *Neapolitana* cod. CXLIII. de excurſionibus: incipit τὴν τῆς παραδρομῆς μέθοδον παραδοῦναι βουλόμενοι etc. ibid. cod. CCXXX. Nicephorus περὶ παραδρομῆς πολέμου in capita 26. cum praefatione diſtinctus, quorum primum περὶ βίγλων καὶ πόσον διάστημα ὀφείλει ἀπ' ἀλλήλων μία ἑκάστη ἵστασθαι. Conuenire videtur cum codice Vindobonenſi. *Harl.*

XIII. *Scriptores deperditi graeci de re militari.*

Alexander, Pyrrhi F. Aelianus et Arrianus.

Archytae Tactica ex Aeliano memorat Scaliger epiſt. 132. ſed in Aeliano non reperio.

Artemonis machinis in bello aduerſus Samios vſus eſt Pericles, teſte Plutarcho p. 167.

[*Bardas* Caeſar. vid. paullo ante in §. XI. ad *Nicephorum* notata. *Harl.*]

Bion. Aelian. vbi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas. Cicero, [Tuſcul. quaeſt. I. 24. vbi Dauiſ. plures laudat, qui eius fecerunt mentionem, *Cic.* ad diuerſ. IX. 25, 1. *Pyrrhi te libros et Cineae video lectitaſſe*, vid. ſupra, not. ad §. X.] *Aelian.* [Tactic. cap. 1.] *Suid.* voc. Κινέας, *Liuius* epitom. libri XIII.

[vbi

[vbi vid. Ducker.] et lib. XXIV. 4. *Plutarch.* in Pyrrho p. 391 ſq. [vbi Pyrrhus de hoc ſuo oratore traditur praedicaſſe, plures captas eſſe ſibi vrbes eius orationibus, quam ſuis armis.] Valeſii excerpta Peireſciana pag. 586 ſq. [*Eutrop.* II. 12. vbi vid. Hearnium et Verheyk. pag. 78. edit. Verheyk.] *Himerius* apud Photium pag. 600. [in editione Himerii Wernsdorfiana, eclog. X. 15. pag. 190.] cuius locus non eſt praetereundus: *ὢ τοσοῦτον ἰσχύσας τοῖς λόγοις, ὅσον καὶ τὸν Θετταλὸν ἀκούω Κιννέαν* (lege Κινέαν,) *ὃς σὺν βασιλεῖ Πύῤῥῳ γῆν ἐπιὼν πᾶσαν καὶ θάλασσαν, πρὸ τῶν μηχανημάτων τοῖς λόγοις τὰς πόλεις ἔκλινεν.* [Plura vide apud *Reimarum* ad Dionem Caſſium tom. I. pag. 18.] *Baptiſt. Fulgoſus* VIII. 7. pag. 604.

Clearchus. Aelian. et Arrianus. Solenſem, Peripateticum, Naudaeus intelligit, Arcerius ducem Graecorum in expeditione Cyri: Sed hunc diſerte remouet Arrianus.

[*Conſtantinus Meleinus.* vid. §. XII. voc. *Nicephorus. Harl.*]

Demetrius Phalereus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid. [vid. ſupra, vol. III. pag. 640. an legendum eſt *Damocritus?* qui ſcripſit Tactica duobus libris, apud *Suidam* I. pag. 507. et Eudociam pag. 128.]

Euangelus, cuius Tacticis delectatus Philopoemen, exiſtimans *τὴν τακτικὴν τῶν ἄκρων τῆς πολεμικῆς τέχνην εἶναι.* Plutarchus Philopoemene pag. 358. 364. Aelian. Arrianus.

Eupolemus. Aelian. et Arrian.

Fronto. Aelian. [de Frontone vid. *Corſini* vitam Plutarchi, eius edit. de placitis philoſophorum praemiſſam pag. IV ſqq. *Harl.*]

Harpocratio. Naudaeus ex Aeliano, ſed apud Aelianum non reperio. [?]

Hermias. Aelian.

Hermolytus, Tacticus. Euſtath.

Iphicrates. Aelian. et Arrianus, qui monet, ducem non intelligi.

Macri militarium libri II. Index pandectis Piſanis praemiſſus.

Arrii Menandri libri IV. Idem.

[*Menas*, iudice Kollario. vid. ad §. X. not. fin. *Harl.*]

Pauſanias. Aelianus et Arrianus.

Polybius. Iidem.

Iulius Pollux tacticum et ſtrategicum librum promittit lib. I. Onomaſt. cap. 10.

Poſidonius, Rhodius, Stoicus. Aelianus et Arrianus.

Pyrrhus, rex. *Cicero* IX. 25. epiſt. ad Paetum, Aelianus, *Plutarchus* tom. II. pag. 441. edit. Oxon. *Donatus* in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritiſſimus ſtrategematum fuit, primusque, quemadmodum ea diſciplina per calculos in tabula traderetur, oſtendit.*

Stratocles. Aelianus.

Syrianus. Conſtantinus Porphyrog. commendat *πρὸς πολέμους καὶ καστρομαχίας βιβλία ἱστορικὰ, ἐξαιρέτως δὲ τὸν Πολύαινον καὶ τὸν Συριανόν.*

Tarrutini

Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Piſanis praemiſſus.

Theodori, Rhodii, [ſ. Rhodiorum imperatoris] *στρατηγοῦ ὑπομνήματα.* Suidas in Πανικῷ δείματι.

Theodorus, Syracuſanus, Τακτικῶν ſcriptor. *Laert.* II. 104. [vid. *Mongitor.* biblioth. Siculam, tom. II. pag. 248. quo tamen notante, *Iacobus Bonanus* in Syrac. illuſtr. lib. II. pag. 345. dubitat, an fuerit opus hiſtoricum, vel de praeceptis militaribus. Alias ille inter oratores eximios locum occupauit. Hiſtoriam quoque graecam ſcripſiſſe illum, ex Euſebio in Chron. Ioannes Iacobus Adria apud Mongitorem colligit. *Harl.*]

Xenocrates, tacticus, valde antiquus, memoratur a *Laertio* IV. 15.

CAPVT XXIX (olim XXVI)

DE NICANDRO, COLOPHONIO.

I. *De Nicandro et illius aetate.* II. *Eius Theriaca, et in haec ſcholia graeca, quae exſtant, tum ſcholiaſtae varii deperditi.* III. *Alexipharmaca et duplicia ſcholia edita, Eutecniique inedita paraphraſis. Epigramma Nicandri in Othryadem.* IV. *Scripta deperdita Nicandri.* V. *Codices et variae editiones atque interpretationes.* VI. *Nicandri plures.* VII. *Index ſcriptorum, in ſcholiis graecis citatorum.* VIII. *De Andromacho et aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

NICANDER, Damnaei filius, vt ipſe [et *Eudocia* pag. 308.] auctor eſt, (Xenophanis, vt Suidas habet) grammaticus, medicus et poeta inclutus fuit; patria paſſim a veteribus dicitur Colophonius, etiam in veteri [a]) epigrammate lib. I. Anthol. cap. 39. in medicos pag. 85. quo Colophon, Ioniae ciuitas, celebratur eo potiſſimum nomine, quod duo inſignia lumina protulit, Homerum et Nicandrum. Scriptor quidem graecus vitae Nicandri teſtatur, Dionyſium Phaſelitem, (libro de poeſi Antimachi, cuius imitator et ζηλωτὴς Nicander fuit,) tradidiſſe, quod Aetolus genere fuerit. [Atque *Eudocia* l. c. Αἰτωλὸς, ait, τὸ γένος ἦν, (quoniam diu et forſan iam ab ineunte aetate aut iuuentute, in Aetolia verſatus eſt, in Aetolia natus facile credebatur,) καὶ ἱερεὺς Κλαρίου Ἀπόλλωνος.] At idem Dionyſius libro de poetis retulit, Nicandrum a maioribus ſuis hereditate accepiſſe ſacerdotium Apollinis Clarii, qui lucum et fanum habuit non procul Colophone [b]). Oppidum quoque fuiſſe

a) Καὶ Κολοφὼν ἀρίζηλος etc.
Clara vrbes inter Colophon, quae mente valentes (ἀριστεῖας)
Praeſtanti natos educat vna duos.
Maeonidem primum, Nicandrum deinde, Camoenis
Aethereis quoniam carus vterque fuit.
conf. Benedict. Aueranius tom. II. pag. 345. diſſ. 75. ad Ciceron. [Nicandrum *Colophonium* dicit quoque *Cicero* de orat. I. 16.]

b) Conf. *Schneider* ad Nicandri Alexipharm. pag. 81 ſq. *Harl.*

fuiſſe Clarum, (quod video, eruditiſſimum *Cellarium* addubitare tom. II. notitiae orbis antiqui pag. 77.) docere videtur Nicander in extremo Theriacon, ita de ſe loquens:

Τὸν ἔθρεψε Κλάρε νιφόεσσα πολίχνη.

Ceterum in Aetolia quoque verſatum, vitae auctor ait, patuiſſe ex eius de Aetolia commentariis, quibus non modo res Aetolorum, ſed quoque ſitum regionis, plantasque, quae illa profert, diligentiſſime deſcripſerat. [Quam temere Eudocia aut eius interpolator omnia corraſerit, vel inde fit manifeſtum, quod principio ab ea dicitur Nicander genere fuiſſe Aetolus; et tamen paullo poſt traditur commoratus eſſe in Aetolia, *διέτρεψε δὲ ἐν Αἰτωλίᾳ τὲς πλείονας χρόνες· ὡς φανερὸν ἐκ τῶν περὶ Αἰτωλίας συγγραμμάτων καὶ τῆς ἄλλης ποιήσεως, ποταμῶν τε τῶν περὶ Αἰτωλίαν καὶ τόπων τῶν ἐκεῖσέ τε καὶ ἄλλων διαφόρων διηγήσεων· ἔτι δὲ καὶ φυτῶν ἰδιότητος, ἀέρος τε καὶ εὐκρασίας.* Floruit temporibus Attali, Pergami regis, qui ſceptrum tenuit ab Olymp. CLV$\frac{2}{3}$. ad Olymp. CLX$\frac{3}{4}$. [Secundum cel. *Ackermann.* in inſtitution. hiſtoriae medicinae p. 385. a. Olymp. 158. ante C. N. 147. V. C. 605. floruit Nicander: ſecundum *Hambergerum* vero in zuverläſſigen Nachrichten etc. tom. I. pag. 398. ab A. M. 382$\frac{6}{5}$—384$\frac{6}{7}$. ab A. C. N. 1$\frac{6}{5}\frac{0}{9}$—13$\frac{8}{7}$.] Illi regi librum inſcripſit, (vnum ex iis, qui perierunt,) adloquutusque regem eſt his verſibus:

Τευθρανίδης ὃς κλῆρον ἀεὶ πατρώϊον ἴσχεις
Κέκλυθι· Μὴ δ' ἄμνηστον ἀπ' ἔατος ὕμνον ἐρύξῃς [?]
Ἄτταλ' ἐπεὶ σέο ῥίζαν ἐπέκλυον Ἡρακλῆος
Εἰσέτι Λυσιδικῆς τε περίφρονος, ἣν Πελοπηΐς
Ἱπποδάμεια φύτευσεν ὅτ' ἄπιδος ἤρατο τιμήν.

Facile ex hac temporum differentia ſcriptor graecus [c]) vitae Arati, ſub Ptolemaeo Lago ac Philadelpho clari poetae, refellit fabulam, quam nonnulli pridem temere tradiderunt, quaſi aequales ambo vixiſſent Aratus et Nicander apud Antigonum, Macedoniae regem; et hic Arato, qui medicus fuerit, praecepiſſet, vt phaenomena coeleſtia ſcriberet, Nicandro contra aſtrologo et rei medicae imperito iniunxiſſet ſcribenda Theriaca et Alexipharmaca [d]). Tam parum credibilis eſt haec fabula, totaque commentitia, vt ne Gyraldo quidem velim adſentiri, qui ex ea Nicandrum quemdam, a poeta noſtro diuerſum, Arati aequalem, aſtrologum, colligit. Neque ſcriptori graeco vitae Theocriti, per Aldum edito, credo, aequales fuiſſe ſub Ptolemaeo Philadelpho Aratum, Callimachum, Nicandrum. Hoc ſaltem eſt certiſſimum, diu poſteriorem Arato Nicandrum noſtrum fuiſſe; et in Georgicis quidem, vt docet Cicero de Orat. I. 16. non autem in ceteris ſuis monumentis res, a ſcientia ſua et ſtudio alienas, litteris tradidiſſe. Effigies Nicandri, qui medicis a Plinio plus ſimplici vice accenſetur, inter medicos occurrit altera manu tenens librum, altera ſerpenti medicamen obuertens, in vetuſtiſſimo codice MS. Dioſcoridis bibliothecae auguſtiſſimi imperatoris, ex quo dedit illam *Lambecius* tom. II. comment. pag. 551. [pag. 183. edit. Kollarii, et Lamb. pag. 209 ſq. de Nicandro videndus eſt,] et e Lambecio *Neſſelius* parte III. pag. 7. et *Gronouius*

c) In Vranologio Petauii pag. 149. edit. Amſt.

d) Auctor vitae Arati apud *Iriart.* in catalog. codd. gr. Matrit. pag. 202. quoque tradit, nonnullis placere, Aratum fuiſſe facultate medicum, totumque genuinum opus *Theriaca* ſcripſiſſe *Nicandro*, mathematico, eique tradidiſſe; ipſum vero ab eo viciſſim accepiſſe *phaenomena*, et quaſi propria deſcripſiſſe. *Harl.*

Gronouius theſauro antiquitatum graecar. tom. III. litt. hh. [item *Winkelmann* in monument. antiq. ineditis nr. 185. pag. 242. ſed compara *Schneideri* de illa Nicandri imagine iudicium in praefat. ad ſuam Nicandri editionem p. XVII. De Nicandro vid. *Ger. Io. Voſſium* de hiſtor. graecis, lib. IV. cap. 14. *Io. Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. cap. 13. 7. *Thom. Bartholin.* in diſſ. de medicis poetis, Hafniae 1669. 8. pag. 100 ſq. *Petr. Caſtellan.* de vitis illuſtrium medicor. pag. 76 ſq. et alios hiſtoriae medic. conditores. *Harl.*]

II. Ex ſcriptis *Nicandri* duo tantum haec poemata heroica ſuperſunt, quamquam poemata negat eſſe Plutarchus [e]), quia, licet verſibus ſcripta ſint, nihil tamen fingunt more poetarum. Vnum eſt ΘΗΡΙΑΚΑ [f]) ſiue *de beſtiis venenatis et aduerſus illas remediis* ad Hermeſianactem, amicum ſuum. Hoc ſine ratione Nicandro abiudicare auſus fuit [?] ſcholiaſtes ineditus Dionyſii Thracis in loco quem deſcripſi ſupra lib. II. cap. 8. §. 11. [vol. I. pag. 576.] Tribuunt enim Theriaca Nicandro praeter veterum codicum fidem ſcriptores antiqui ſine controuerſia, *Strabo* lib. XVII. pag. 641. *Galenus* de theriaca ad Piſonem tom. II. p. 461. (vbi verſum 150. cum ſeq. adducit) Athenaeus, Plutarchus, Apuleius in apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, Tertullianus in limine Scorpiaces, aliique quamplurimi. Metaphraſin Θηριακῶν Nicandri iambis graecis 1370. ſcripſerat *Marianus* quidam ſub Anaſtaſio, imp. teſte Suida. Nicandri Theriaca olim latinus poeta *Aemilius Macer* imitatus libris Theriacon, *Quinctil.* [X. 1. 56. ſ. edit. Burmann. tom. II. pag. 894. vbi vid. notas.] Hodie *graeca ſcholia* in iſtud Nicandri carmen exſtant incerto auctore, antiqua tamen et docta, quae forte legit auctor etymologici magni in Ἀντίζων quum ait: ὅτως εὗρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρȣ ἐν Θηριακοῖς. Multi autem Nicandrum olim et hoc potiſſimum poema interpretati ſunt grammatici; Stephanus enim Byz. in Κορώπη, quum verba e Nicandri Theriacis v. 613. protuliſſet, ſubiungit: οἱ δὲ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλȣ́ταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεύς φασι etc. Plutarchum intelligit Chaeroneum, inter cuius ſcripta Lamprias memorat εἰς τὰ Νικάνδρȣ Θηριακά. Sed Demetrius vtique iunior aliquis intelligendus, quia celeber ille Demetrius Phalereus Nicandro, vt notum eſt, antiquior fuit, vnde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepſiſſe ſuſpicabatur Ionſius pag. 210. *Demetrium* vero medicum, *Galeni* aequalem et M. Aurelii, imp. archiatrum, reſpici exiſtimaverim, cuius meminit ille cap. 12. de Theriaca ad Piſonem et lib. 1. de Antidotis cap. 1. vel *Demetrium Chlorum*, qui in ſcholiis graecis ſubinde citatur [g]). Porro iam animaduerſum eſt

e) *Plutarch.* de audiendis poetis p. 16. [cap. 2. pag. 10. edit. II. Krebſii.] ȣ̓κ ἴσμεν δὲ ἄμυθον ȣ̓δὲ ἀψευδῆ ποίησιν. Τὰ δ᾽ Ἐμπεδοκλέȣς ἔπη καὶ Παρμενίδȣ καὶ Θηριακὰ Νικάνδρȣ καὶ γνωμολογίαι Θεόγνιδος λόγοι εἰσὶ, κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς ὥσπερ ὄχημα τὸν ὄγκον καὶ τὸ μέτρον ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγωσιν.

f) *Galenus* IV. in 6. Epidem. tom. V. pag. 525. edit. Baſil. καλεῖται δὲ ἀλεξιφάρμακα μὲν ὅσα τοῖς δηλητηρίοις ἀντίσταται. Θηριακὰ δὲ, ὅσα τὰς τῶν θηρίων ἰᾶται δήξεις. In non paucis locis confundentem res halucinari Nicandrum et falſa tradere notat *Salmaſius* p. [illegible] ad Solinum. *Fabric.* — Ex vtroque carmine potiora momenta ſcite excerpſit *Kurt Sprengel* in: Verſuch einer pragmatiſchen Geſchichte der Arzneikunde part. I. Halae Saxon. 1792. pag. 424 ſqq. *Harl.*

g) Item a *Sexto Empirico* I. contra grammaticos ſect. 84. Ab illo Demetrio Chloro *Bandinius* in catal. codd. graec. in bibl. Laurent. tom. II. pag. 32. diſtinguendum iure cenſet alium *Demetrium Chlorum*, aſtronomum, cuius methodus, qua ratione inueniatur Horoſcopus, ſeu pars oriens ſine errore, manu exarata cuſtoditur in illa bibliotheca: atque ex iis, quae excerpſit Bandin.

eſt a doctiſſ. Holſtenio, ea, quae ex grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in ſcholiis, quae habemus, non reperiri. *Pamphili*, grammatici Ariſtarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα Suidas [et Eudocia pag. 359.] memorat in Παμφ. [h]) *Diphilum*, Laodicenſem, ἐν τοῖς περὶ τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν citat ſchol. Theocriti Idyll. 10. *Athenaeus* VII. p. 314. *Iſaacium Tzetzen*, Nicandri interpretem, Ambroſius Calepinus in dictionario, vbi agit de locuſtis; quod Gesnero mirum merito viſum. *Eutecnii*, (alii Eutechnium vel Euthenium male ſcribunt,) Sophiſtae, paraphraſis [quondam] inedita Theriacorum et Alexipharmacorum Nicandri latet in bibliotheca imperatoris, teſte *Lambecio* lib. II. commentar. p. 566. 594. [pag. 260 ſqq. edit. Kollarii, qui locus eſt conſulendus, tom. VI. pag. 205 ſq. vbi Kollar. videndus eſt,] latet etiam in bibliothecis Galliae, vt notat *Labbeus* in bibl. nou. MS. pag. 123. 386. [i]) At icones inſectorum venenatorum, quae deſcribit Nicander, ex codice bibl. Caeſareae cum interpretatione exhibuit *Lambecius* lib. VI. pag. 294 ſq. [in edit. Kollar. pag. 436 ſqq.] et poſt Lambecium *Neſſelius* catalogo MSS. biblioth. Caeſareae parte III. poſt paginam octauam. [P]

III. Alterum poema heroicum *Nicandri*, quod habemus, inſcribitur ἈΛΕΞΙΦΆΡΜΑΚΑ, *de remediis aduerſus venena*, (non ictu, vel morſu beſtiae inflicta; de illis enim Theriaca agunt, ſed per cibum vel potum hauſta,) ad Protagoram, Cyzicenum. In haec praeter Eutecnii paraphraſin [olim] ineditam, de qua iam dixi, *duplicia ſcholia graeca* exſtant ſaepius vulgata, breuiora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quamquam *Michael*

Bandin. adparet, eum vixiſſe saec. XIV. Plures *Demetrios* medicos recenſet Fabricius infra, in elencho medicorum vett. vol. XIII. pag. 136 ſq. *Harl.*

h) Conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſ. lib. II. pag. 141 ſqq. edit. Kollari, vbi de *Pamphilo* hoc multis diſſeritur. adde pag. 164. pag. 167. vbi locus Suidae emendatur, ac tom. VI. pag. 205. Sed compara *Küſter.* ad Suidam, voc. Πάμφιλος, tom. III. pag. 14. *Needham* ac *Niclas* prolegomena ad Geoponica, pag. LXIII ſqq. *Harl.*

i) Nicandri Theriaca et Alexipharm. cum paraphraſi *Eutecnii*, Sophiſtae, cod. in bibl. Eſcorial. apud *Plüer.* in itiner. per Hiſpan. pag. 183. vbi operarum forſan vitio *Eutecnii* editum eſt. *Eugenium* in illo codice ſcriptum eſſe, alius fidem et narrationem aut errorem ſequutus, *Fabricius* in vol. XIII. B. Gr. pag. 345. tradit. — In codice *mediceo* Florentino IX. plut. 86. nr. IV. fragmentum Eutecnii in Nicandri Theriaca, et nr. VI. ac VII. legitur *Eutecnii Sophiſtae* paraphraſis in Nicandri Theriaca et Alexipharmaca, ex quo et ex cod. Vindob. paraphraſin aut, vti pariter in cod. dicitur, metaphraſin Eutecnii deſcriptam primus in lucem protulit *Bandin.* in ſua Nicandri editione, et in catalog. codd. gr. mediceorum tom. III. pag. 327. vbi de illo codice multus eſt, lacunarum, quas in editione reliquerat, ſupplementa dedit ſatis ampla. In eodem codice exſtat initium *Dioſcoridis*, (vti ſcriptum eſt,) de antipharmacis, quod tamen, Fabricio in Bibl. Gr. vol. III. pag. 96. edit. vet. et Bandinio docentibus, iudicio Franciſci Redii in Obſeruationibus de Viperis pag. 199. auctorem habet *Eutecnium*, Sophiſtam. adde Voſſium in epiſt. ad Nic. Heinſium tom. III. ſyllog. Burmann. pag. 633. — Codex Nicandri *Gottingenſis* habet quoque in marginibus paginarum fragmenta paraphraſeos Eutecneae manu recentiore adſcripta. Conf. *Schneideri* praefat. ad Nicandrum pag. XI ſqq. vbi de illa Eutecnea paraphraſi et codicibus vberius diſſerit. *Haller* in biblioth. Botanica tom. I. pag. 54 ſq. vbi de Nicandro agit, Eutecnii paraphraſin, paullo ſeuerius iudicat, ſatis inutilem eſſe. — Cod. XXXVIII. chart. ſaec. XV. codicum graecorum MSSt. qui adſeruantur *Neapoli* in biblioth. Auguſtinenſium S. Ioannis ad Carbonariam, continet ſcholia in Nicandri Θηριακά· quae cuius ſint generis, equidem dicere nequeo. *Harl.*

chael Neander, vbi ſcriptores, in Gnomologia Stobaeana citatos, recenſet pag. 11. laudat *Athenaeum*, ſcholiorum graecorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem. *Iulius Caeſar Scaliger* lib. V. poetices cap. 15. vbi Nicandrum confert cum Lucano: *Neuter*, inquit, *vulgaris. Lucanus ſententiis anxius. Nicander verbis atque numeris accuratus. Vix inuenias apud Graecos poetam politiorem. Magna ei laus, quum ne quid ineptum, aut inepte dicat. Itaque nitidiſſime ſuos deſcribit ſerpentes, quo nitore atque elegantia tantum acquiſiuit gloriae in Georgicis Maro etc. Fabric.* — Longe diſtat iudicium *Halleri* in bibl. botanica l. cit. ſaltem, quod ad res, quas tractat Nicander, adtinet: „ſupereſt, inquit, poema περὶ ἀλεξιφαρμ. cuius alia eſt editio noſtra ab ea, quam *Plinius* legit, (lib. XX. nr. 96.) In ea enim Hippomarathrum deſiderabatur, quod in noſtris non omittitur. — Deſcribit venena, eorum malos effectus, ex herbis quidem. — — — Deſcriptio vix vlla, Symptomata fuſe recenſentur, et magna farrago et incondita plantarum, potiſſimum alexipharmacarum, ſubiicitur.“ Tum „Θηριακῶν aliquanto longius [et vero multo difficilius ad ſingula remedia recte cognoſcenda et interpretanda,] eſt poema. Ad rem herbariam ob plantas pertinet, quas ad variarum beſtiarum morſus vtiles eſſe credit; longa, incondita, et nullius fidei farrago: hactenus vtilis, vt plantarum nomina teneas, et vnam forte alteramue notam. Dioſcorides tamen multa videtur ex Nicandro habere.“ Immo vero et alii. vid. *Schneideri* praefat. pag. XV ſq. A *Galeno* ſaepius citatur Nicander, tom. I. pag. 262. tom. II. pag. 125. 137. tom. III. pag. 269. tom. V. pag. 618. et aliis in locis. *Harl.*

Epigramma in Othryadem ſub Nicandri nomine, (incertum an noſtri,) occurrit in anthologia lib. III. cap. 5. pag. 299. Legitur et alius verſiculus *Nicandri* in eadem anthologia lib. I. pag. 125. ſed quem petitum ex Theriacis (v. 767.) iam obſeruauit *Ioh. Brodaeus. Fabric.* — Tria Nicandri epigrammata dedit *Brunck.* in analectis vett. poet. graec. tom. II. pag. 2. qui tamen in lectt. et emendatt. ſiue tom. III. pag. 121. primum, putat, in Planudea pag. 250. veriſimilius tribui *Nicarcho. Harl.*

IV. *Scripta Nicandri deperdita.*

Αἰτωλικά. Etymol. M. in Ἀσέληνα. Tzetza ad Lycophronem: ſcriptor graecus vitae Nicandri tum Nicandri et Apollonii ſcholiaſtes, qui tertium librum citat. Tertium etiam librum *Athenaeus* VII. pag. 296. Primum ibidem et XI. pag. 477. et Harpocratio in Θύστιον. et Macrobius V. 20. [Scholiaſt. Venet. in edit. Villoiſ. ad Iliad. XIII. 824. p. 329.]

Ex Nicandri Βοιωτιακῷ binos verſus hexametros profert Athenaeus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat et Euſtathius et ſchol. Ariſtoph. et ſaepe Athenaeus, [qui multa eaque inſignia, at mire vitiata a librariis ſeruauit fragmenta.] *Cicero* autem I. de Oratore cap. 16. *de rebus ruſticis*, inquit, *Nicander, homo, ab agro remotiſſimus, poetica quadam facultate, non ruſtica, ſcripſit praeclare.* Nicandrum tamen non imperitum fuiſſe agriculturae, probare ſuſtinet *Benedict. Aueranius*, diſſ. 73 ſq. tom. II. Opp. p. 341 ſqq. *Fabric.* conf. *Haller* Bibl. bot. I. pag. 54. et tom. II. in addendis pag. 625. *Triller* in obſeruatt. criticis libr. III. cap. 7. p. 180 ſqq. locum e Georgicis apud *Athen.* XV. p. 684. face critica operoſe illuſtrat. *Hadr. Iunius* in animadu. lib. I. cap. 10. in Gruteri lampade ſ. theſauro critico tom. IV. pag. 322 ſq. agit de ciborio et colocaſia. *Harl.*

Γλῶσσαι.

Γλῶσσαι. Euſtath. ſcholiaſtes *Ariſtoph.* [Equit. 406. ex hoc *Eudocia* p. 87.] *Athenaeus* VII. pag. 288. Νίκανδρος ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν.

[De *epilepſia* tertium librum citari ab *Aureliano* Chron. III. notat *Haller.* I. bibl. botan. pag. 54. *Harl.*]

Ἑτεροιουμένων, ſ. de alterationibus formarum, (ita legendum, non ἑταιροιουμένων, viderunt viri docti, *Rutgerſius* II. 18. var. lect. *Ionſius* pag. 183. (217.) *Harduinus* ad Plin. tom. I. pag. 122. *Voſſius* IV. 14. de hiſt. gr.) libri quinque. Suid. [vbi vid. Küſter. tom. II. pag. 621.] Primum *Stephanus Byz.* in Ἀσπαλάθεια. Quartum citat *Antoninus Liberalis* cap. 12. et *Athenaeus* VII. p. 305. [conf. *Caſaubon.* ad Athen. VII. cap. 12. contra quem Voſſius et Rutgerſ. ll. citt. diſputant.] Reſpicit hoc opus *Antoninus Liberalis* cap. 35. [k]) et *Tzetzes* ad Lycophronem. Laudat et ſchol. Apollonii ad lib. I. v. 47. *Athenaeus* III. pag. 82.

Εὐρωπείας ſiue περὶ Εὐρώπης librum II. citat ſchol. Apollonii IV. 7. Confer *Rutgerſium* II. 18. var. lect. *Voſſium* pag. 474. de hiſt. graecis. Librum quintum laudat *Stephanus* in Ἄθως. [P] [vid. *Verheyk* ad Antonin. Liberal. metam. cap. 1. pag. 3.]

Ἡμίαμβοι. Schol. Nicandri.

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat ſchol. Nicandri. Reſpicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρακικὰ Nicandrum ſcripſiſſe, ſuſpicatur *Ionſius* ex loco ſchol. Apollonii lib. I. v. 29. ſed non eſt neceſſe, cum Thraciae vrbis, Zonae, in alio meminiſſe opere Nicander potuerit.

Ἰάσεων συναγωγή. Suid. Neſcio, vnde hauſerit doctiſſimus Bartholinus, quod pag. 100. de medicis poetis adfirmat, hoc Nicandri opus ſcriptum fuiſſe verſibus ſenariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. *Athenaeus* VII. pag. 296. XIII. pag. 569. Librum ſextum *Harpocratio* in Πάνδημος.

Μελισσουργικά. *Athenaeus* II. pag. 68.

Νύμφιοι. Schol. Nicandri.

Οἰταϊκῶν librum I. Schol. *Apollonii* 1. 50. librum II. *Athenaeus* VII. p. 282. et IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat ſchol. Nicandri. Suidas in Πάμφιλος ait, grammaticum hunc ſcripſiſſe εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλούμενα Ὀπικά. Quo in loco Küſter. legit Ὀφιακά, quod malim, quam Ὀφιτικά cum *Lambecio* II. de biblioth. Vindob. pag. 541. [pag. 166. edit. Kollar.] ſuſpicato, Nicandrum fuiſſe auctorem illorum Ὀφιογενικῶν, quae ſub commentitii *Conchlacis* nomine edita memorat et explodit *Galenus* lib. VI. de ſimplic. medicament. tom. II. pag. 68 ſq. *Fabric.* *Küſteri* ſententiam comprobant *Needham* et *Niclas* in prolegom. ad Geoponica pag. LXIV ſq. *Harl.*

k) *Antoninus Liberalis* in permultis metamorphoſeon capitibus multas fabulas ex *quatuor* Nicandri libris de alterationibus, nullo librorum ordine ſeruato, refert: at ex *quinto* libro, (ſi recte memini,) nihil diſtincto nomine adlatum reperi. Conf. Munker et Verheyk ad initium primi capitis, atque Verheyk ad caput XXIIII. *Harl.*

Nicander ἐν ἕκτῳ περιπετειῶν. *Athen.* XIII. pag. 906. *Ionſius* pag. 153. legit περὶ πετεινῶν.

Περὶ ποιητῶν. *Parthenius* Erotic. cap. 4. περὶ τῶν ἐν Κολοφῶνι ποιητῶν, Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophoniis adſeruit, vt ex vita Homeri et illa, quam Plutarcho tribuunt, et illa, quam Allatius edidit, obſeruat Ionſius.

Προγνωστικῶν. Hippocratis metaphraſis carmine heroico. Suid.

Σικελία. Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in Ζάγκλη.

Ὑάκινθος. Schol. Nicandri.

Ὕπνος. Schol. Nicandri.

Περὶ χρηστηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. *Nicandri codices MSSti et editiones atque verſiones.*

Codices. Ii, qui in bibliothecis *Vindobonenſi* et *Laurent.-medicea* atque *Eſcorialenſi* cum Eutecnii paraphraſi, tum in biblioth. *Neapolitana* cuſtodiuntur, iam ad §. II. ſupra ſunt memorati: atque de iis quoque vberius egit *Schneider*, qui l. c. reliquos etiam, quos partim adhibuit, diligenter recenſuit. Sunt vero *Riccardianus* cum ſcholiis, quem nominauit Lamius biblioth. Riccardianae pag. 294. at falſo tradidit, ſola complecti Theriaca; *Goettingenſis*, qui praeter ſcholia non ſolum integriora multis in locis, ſed etiam auctiora, manu gemina, altera vetuſtiore, recentiore altera ſcripta, et gloſſas interlineares, habet quoque in marginibus paginarum adſcripta recentiore manu fragmenta paraphraſeos Eutecneae, (hunc cod. a bonitate lectionum valde laudat Schneiderus;) *Pariſienſis*, nr. MMCCVII. *Mosquenſis*, *Dresdenſis* et *Auguſtanus*. De hoc vid. quoque *Reiſeri* catalog. codd. msst. biblioth. Auguſtanae pag. 69. nr. XL. Codicem Theriacorum cum ſcholiis in biblioth. Ambroſiana, *Mediolani*, memorat *Montfaucon* in diario italico pag. 16. et pag. 238. Nicandrum cum ſcholiis, *Romae* in aedibus Chiggiis. — In biblioth. *Laurent. Medicea*, in cod. XVI. plut. 82. ſunt Nicandri Theriaca, ſine principio, et Alexipharmaca; varias lectiones dedit Bandinius in ſua editione tom. II. pag. 142. (catal. codd. gr. tom. II. pag. 142.) eadem in cod. X. plut. 91. (catal. tom. III. pag. 430.) — In biblioth. *Veneta* D. Marci eadem cum ſcholiis marginalibus, bis in cod. CCCCLXXVII et cod. CCCCLXXX. (catal. codd. gr. pag. 251 et 252.) — In bibl. *Leidenſi*, inter codd. Voſſianos, vtrumque carmen. (catalog. pag. 398. nr. LIX.) — In bibl. regia *Pariſ.* bis, nempe nr. MMCCCCIII. et MMDCCXXVI. teſte catalogo.

Editiones.

Paucis eas deſignat *Schneider* in praefat. pag. X. Litterariam tamen carminum Nicandreorum hiſtoriam, qua quidem in praeſenti aegre caruimus, ſe in altero tomo concinnaturum eſſe promiſit.

Princeps editio eſt *Aldina:*

Dioſcorides graece: *Nicandri* Theriaca atque Alexipharmaca, graece, cum ſcholiis graecis, (margini adſcriptis.) Venetiis, apud Aldum, 1499. fol.

Vid. *Seemilleri* biblioth. acad. Ingolſtad. incunabula typogr. faſc. IV. pag. 111 ſq. in cuius exemplari typis aliis adnexa ſunt ſeorſim ſcholia in Alexipharmaca Nicandri.

Nicandri

Nicandri Theriaca et Alexipharmaca, graece. Interpretatio innominati auctoris in Theriaca. Commentarii diuerſorum in Alexipharmaca: cum ἐξηγήσει σαθμῶν, μέτρων, σημείων καὶ χαρακτήρων. Venet. Ald. menſ. April. 1522. 4. ſcholia prodiere ann. 1523.

Vid. Serie dell' edizioni Aldine ed. II. pag. 55 ſq. Hinc editio illa interdum, vt in catalog. Askew. pag. 91. dicitur prodiiſſe ann. 1523. Ab Aldina recenſione ſeriores multis in locis diſceſſerunt, et verba poetae variis vitiarunt modis, iudice Schneidero. — Hallerus l. c. ex Seguier. citat *Venetam* edit. ann. 1506. fol.

Νικανδρε — *Nicandri* Theriaca. eiusdem Alexipharmaca. Interpretatio innominati auctoris in Theriaca. Commentarii diuerſorum auctorum in Alexipharmaca graece. Coloniae opera Io. Soteris. ann. MDXXX. (1530.) 4.

Soter in epiſtola nuncupatoria de ratione, qua verſatus eſt in curanda hac editione, nihil adtulit: poſt vitam tamen Nicandri, e Suida ſumtam, et poſt epigrammata in poetam, libet, ait, h. l. indicare tibi, vnum aut alterum locum aliter alibi, quam vulgata habent exemplaria, deprehenſum.

Ioannes Lonicerus latina proſa et Nicandrum et ſcholiorum ſelecta tranſtulit, quae verſio lucem vidit Coloniae 1531. 4. Haec interpretatio quoniam caſu aut voluntate primi poſſeſſoris adhaeret interdum exemplaribus graecis ſuperioris editionis: fit, vt, quamquam minus accurate, illa Soteris editio, vti in catalogo Menkeniano I. pag. 107. et ex eo apud Hambergerum, ita citetur: *Nicandri* Ther. et Alexiph. graece et lat. ex interpretatione Io. Loniceri, cum ſcholiis graecis et adnott. lat. Coloniae opera I. Soteris 1531. 4. A meo quidem graeco exemplo abeſt Loniceri interpretatio.

Nicandri Theriaca carmine latino heroico reddita et ſcholiis explanata a *Petro Iacobo Eſteve*, Valentino, Valentiae 1551. 8. (a Fabricio in margine, ſed apud Hallerum ex Bumaldo, et in catal. bibl. Bodlei. p. 225. voc. Nicander, a. 1552. a. 1550. apud Schneider. in praef. pag. XI. et apud Fabric. in elencho medicorum vett. ſ. vol. XIII. B. Gr. pag. 345.)

Nicandri Alexipharmaca. graece cum *Io. Gorraei* latina metrica verſione et adnotatt. Pariſ. apud Vaſcoſanum. 1549. 8. vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 580. In catalogo bibl. Bernenſis tom. I. pag. 326. dicitur *Coloniae* 1549. haec Gorraei editio prodiiſſe.

Nicandri Theriaca. — *Alexipharmaca.* gr. et lat. interprete *Io. Gorraeo*, Pariſienſi. Eiusdem interpretis in Alexipharmaca praefatio, omnem de venenis diſputationem ſummatim complectens et adnotationes. In *Nicandri Theriaca ſcholia* auctoris incerti et vetuſta et vtilia. In eiusdem Alexipharmaca diuerſorum auctorum ſcholia. gr. (cum ἐκθέσει de menſuris et ponderibus, graece.) apud Guil. Morelium, in graecis typographum regium. 1557. 4.

Tres ſunt partes, quarum quaeuis ſuam habet inſcriptionem, quae tamen vnum efficiunt volumen. vid. *Hamberger* Kurze Nachrichten tom. I. pag. 189. et *Goetz.* memor. bibl. Dresdenſ. tom. II. pag. 180 ſq. Hinc in catalogo Menken. et bibl. Bernenſis I. pag. 326. ita citatur, vt partes totius operis eſſe videantur, *Nic. theriaca*, gr. lat. Pariſ. apud Morel. 1557. 4. (1556. apud Menken.) — *idem* liber, graece apud Morel. 1557. 4. adde catalog. biblioth. Thottianae tom. IV. pag. 104. nr. 514. — Exemplari in bibl. Leidenſi multa adſcripta ſunt manu Ioſ. Scaligeri. (catal. pag. 141.)

Alexi-

Alexipharm. et Theriaca non infeliciter quidem, at paullo licentius atque arrogantius, mutato etiam, vbi commodum videbatur, ordine, *carmine latino* reddidit *Euricius Cordus*, medicus Marpurgenſis ac poeta, (mortuus Bremae, d. 24. Dec. 1535.) ſeparatim, Francof. 1552. (ſic correxit manu Fabricius numerum anni 1532. olim ſignatum,) 8. tum inter Cordi poemata ab *Henrico Meibomio* collecta, Helmſtad. 1614. 8. conf. *Th. Bartholin.* de medicis poetis, pag. 100.

Henr. Stephanus auctoritate ſcholiorum et beneficio ingenii multa in verbis graecis correxit, atque *Nicandri* carmina, graece, ſine ſcholiis edidit inter *Poetas principes heroici carminis*, Pariſ. 1566. fol. — Textum *Nicandri* graecum, a Stephano conſtitutum, reddidit *Iac. Lectius* in *Poetis graecis veteribus carminis heroici* etc. Aureliae Allobr. 1606. fol. gr. et lat. Lectius, notante Schneidero, *Theriacis* latinam poeticam *Iac. Greuini*, Galli, verſionem ſubiunxit: *Alexipharmacorum* vero verſionem a *Io. Gorraeo* profectam iuxta poſuit. A Lectio tamen in elencho eorum, qui poetas graecos, illo volumine collectos, latine interpretati ſunt, Alexipharmacorum interpretem vitio et tarditate forſan operarum nominat *Io. Gerraeum*, (num pro Greuino, an, vt Goetz. opinatus eſt in memor. bibl. Dresd. II. p. 332. pro Iac. Gorraeo, neſcio, qui opus ad manus non habeam,) et Theriacorum interpretem, Iac. Gorraeum. Fabric. in B. Gr. VII. pag. 724. Greuini metaphraſin, ſcribit, vtrique carmini eſſe additam. Ex *Iac. Greuini*, qui verſibus latinis Nicandrum reddidit, metaphraſi locum adfert *Io. Rhodius* ad Scribonium Largum pag. 269. 274. et in catalog. biblioth. Bodlei. II. pag. 225. Nic. Ther. et Alex. in latinum carmen translata per *Iac. Greuinum*. Ant. 1571. 4.

Io. Gorraei Opera. *Nicandri* Theriaca et alexipharmaca. Item Hippocrates — ex interpretatione et cum notis Gorraei. Pariſ. 1622. fol.

Vid. catalog. biblioth. Leidenſ. pag. 136.

Nicandri theriaca et alexipharmaca. Io. Gorrhaeus latinis verſibus reddidit; italicis vero, qui nunc primum in lucem prodeunt, Ant. Mar. Saluinius. Accedunt variantes codd. lectiones, ſelectae adnotationes, et graeca *Eutecnii*, ſophiſtae, metaphraſis ex codd. Mediceae et Vindobon. bibliothecae ac nondum edita, curante *Ant. Mar. Bandinio*, Florent. 1764. 8. conf. *Klotzii* acta litterar. vol. IV. part. IV. pag. 449 ſq. *Kollar.* ad Lambecii comment. VI. pag. 205 ſq.

Νικάνδρου Ἀλεξ. *Nicandri Alexipharmaca*, ſeu de venenis in potu ciboue homini datis eorumque remediis carmen, cum ſcholiis graecis et *Eutecnii* ſophiſtae paraphraſi graeca. Ex libris ſcriptis emendauit, animaduerſionibusque et paraphraſi latina illuſtrauit *Io. Gottlob Schneider*, Saxo, eloq. et phil. Prof. in Viadrina Vniu. Halae 1792. 8.

Noua eſt recenſio carminis, ex codd. ſupra iam memoratis, veteribus gr. commentariis, editionibus et comparatione medicorum graecorum, qui ex eodem cum Nicandro fonte plurima praecepta hauſerant, aliisque ſubſidiis facta. In eruditis animaduerſionibus tum in alexipharmaca tum ad ſcholia graeca, multo hic correctiora, de lectionis varietate atque veritate non minus, quam de rebus, iis praeſertim, quae ad hiſtoriam naturae et medicinam antiquam pertinent, docte copioſeque diſputat vir doctus, Eutecnii paraphraſin, per lacinias excerptam ſingulis locis, integram tamen eodemque ordine quo edita a Bandinio exſtat, multis tamen in locis ex codice Gotting. et ingenii felicitate correctam adpoſuit.

ſuit. Optandum eſt, vt alterum carmen, a Schneidero emendatum illuſtratumque, lucem adſpiciat. *Harl.*

Ottonem Brunsfelſium in Iatrii ſui Medicaminum libr. IV. veluti epitomen retuliſſe totius Nicandri, notauit Gesnerus in bibl.

G a l l i c a.

Verſibus gallicis Nicandrum complexus eſt *Iacobus Greuinus* [l]), quem nec latino vtut nitido interprete Gorraeo, nec graecis ipſis cedere elegantia ſcripſit Thuanus ad ann. 1570. Prodiit *Greuini* interpretatio vna cum duobus eius libris de venenis et antidotis Antwerpiae apud Chriſtoph. Piantinum. ann. 1567. 4. *Fabric.* — [in catal. bibl. Barber. pag. 116. tom. I. citatur illa verſio, Anuers. 1568. 4.

Io. Caroli Zeune animaduerſſ. ad Nicandri carmen vtrumque. Vitebergae 1776. 4. conf. Schneideri cenſuram in noua bibl. philolog. part. II. Lipſiae 1777. pag. 322 ſqq. — *Caſpar Hofmann* var. lection. lib. III. cap. 20. pag. 126. de quatuor caſtanearum generibus ad interpr. Alexiph. — Errores quidam notantur in ſcholiis ad Nicandri alexipharmaca a *Marſilio Cagnato* in variarum obſeruatt. libro II. cap. 22. pag. 167 ſq. Romae 1587. 8. ibid. lib. I. cap. 12. pag. 35 ſq. varietas lectionis Nicandri in theriacis de amphisbaena expenditur. Nicandri carmina aut ſchol. permultis locis emendat, aut explanat citatue *Salmaſius* in Exercitatt. Plinianis et exercitatt. de homonymis hyles iatricae. — *Toup.* in emendationibus in Suidam et Heſychium libr. II. III. in primis IV. permulta loca Nicandri eiusque ſchol. emendat: plura ad Heſychium illuſtrandum laudat. — *Doruillius* in animaduerſſ. ad Charit. paſſim haud pauca Nicandri et ſchol. loca laudat aut corrigit. *Harl.*]

VI. *A l i i N i c a n d r i.*

Nicander, Alexandrinus, cuius περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν laudat Suid. in Ἀρχείων. [¶] [vid. ſupra in vol. III. pag. 500.]

M. Fonteius Nicander, medicus. in vet. inſcriptione apud Fabrettum, pag. 6. et apud *Spon.* pag. 142. miſc. erudit. antiq. *Franciſci a Cruce Caenomana* bibl. gallicam pag. 187. *Io. Neandrum* de medicinae laudibus et origine pag. 196 ſq.

Nicander, ſacerdos Delphicus apud Plutarch. περὶ τοῦ Ει. pag. 386.

Nicander, Apolloniatarum praefectus, in numo apud Laur. Begerum tom. I. theſauri Brandenburg. pag. 610.

Nicander, Chalcedonius, quem ἐν τετάρτῳ τῶν Προυσίου (Bithyniae regis) συμπτωμάτων citat *Athenaeus* XI. pag. 496.

Nicander, Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de ſollertia animalium et in ſympoſiacis. Eidem librum περὶ τοῦ ἀκούειν inſcripſit.

Nicander, ineptus ſophiſta, cuius mentio apud *Philoſtratum* in Damiani vita pag. 601.

[*Nicandri*,

l) Vide ſis de hoc Greuino et eius ſcriptis *Verderii* Biblioth. Gallicam pag. 604 ſq.

[*Nicandri* Nucii peregrinationes, libr. II. graece cod. in bibl. Bodleiana ſ. Guil. Laudi. nr. DCLXIX. catalog. MSS. Angliae et Hiberniae, pag. 55. *Harl.*]

Nicander, Thyatirenus, cuius Gloſſis Atticis ſaepius vtitur Athenaeus et Harpocratio, qui librum XVIII. Ἀττικῆς διαλέκτου laudat in Ξηραλοιφεῖν et librum περὶ τῶν δήμων, (de populis Atticae) in Θυργωνίδαι et Τιτακίδαι. Sed Thyatirenum a Colophonio haud diſtinguendum, coniicies ex Stephano in Θυάτειρα.

Nicander, pater Zenonis, apud Goltzium in numo. Ionſius pag. 117.

Ambroſius denique *Nicander*, Toletanus, qui circa a. Chr. 817. S. Cyriaci epiſcopi Anconitani martyrium verſibus latinis ſcripſiſſe, et Catalepſes ſiue argumenta in Silii Italici libros compoſuiſſe traditur.

VII. *Index Scriptorum in Scholiis graecis ad Nicandrum laudatorum, concinnatus a me ad editionem Aldinam 1523. 4.*

Pag. 27. incipiunt ſcholia in Theriaca.
Pag. 63. b. ſcholia priora breuiora in Alexipharmaca.
Pag. 66. ſcholia poſteriora prolixiora.

Acuſilaus 27. b.
Aegyptii 35.
Aeoles 44. b.
Aeſchylus 71.
  ἐν Βασσαρίσι 38.
Aetoli 38. 50. 67. b.
Agathocles ἐν τῷ περὶ διαίτης 50.
Aglaias 64. b.
Alcibius, Alcibii herbae repertor, 46. b. 47. 51. b.
Alexander ἐν τῷ περὶ θηριακῶν 62. b.
[*Amphilochus* ad Theriac. 617. eſt corrigendum pro vulgato *Archilochus:* docente *Ruhnkenio* ad Vellei. Paterc. I. cap. 5. pag. 20 ſq. vbi de Archilocho et nominis illius confuſione acute diſputatur. *Harl.*]
Amyntas 58.
Anacreon ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς 49.
Andreas, medicus 58. b. 65. b. 86. 88. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ νάρθηκι 52. b.
Antigonus 36. 41. b. 48. a. b. 55. 56. b. 59. b.
Antimachus 38. b. 44. b.
  eius imitator Nicander 27.
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. b. 80. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν. 47. b. [?]
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τοῖς Ὁμήρου 80. b. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν 47. b.
Apollonius 38. b.
Apollonius, Memphites, 28. b.
Apollonius, Rhodius, ἐν τῇ τῆς Ἀλεξανδρείας κτίσει 27. b.
Aratus 32. b. 42. b.
Archaeus (forte leg. Achaeus) ἐν τοῖς περὶ Ἀρχαιανακτίδην καὶ τὸν πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμον 49. b.
  οἱ ἀρχαῖοι 28. b.
  οἱ νεώτεροι 50. b. 69. b.
Archelaus ἐν τοῖς διφυέσι 58. b.
Archilochus 34. 35. b. 39. 49. b. [Sed vide paullo ante, voc. Amphilochus.]
Ariſtarchus 55. b.
Ariſteuas 52. b. forte leg. Crateuas.
Ariſtides 41.
Ariſtophanes ἐν τῇ γήρᾳ 38. b.
Ariſtoteles 29. b. 45. b. 54. 58. 64. b. 65. 78. 80. b. διαλεγόμενος περὶ ἴυγγος 51. ἐν τῷ περὶ ζώων 64. b. 78. b. ἐννεακαιδεκάτῳ περὶ ζώων 67.
Aſclepius, ſiue Aeſculapius, Coronidis F. medicus 52. b.

Attici

Attici 28. b. 32. 44. b. 51. 60. b. 65. 82.
Ὁ Βασιλεὺς ἐν τῷ θηριακῷ 54. regem Mithridatem potius intellexerim, quam ſcriptorem, cuius nomen proprium Βασιλεὺς, vt video in mentem venisſe Meurſio in bibl. gr.
Βῶλος vide Ῥῶλος.
Callimachus 29. 40. b. 46. 63. b. 64. a. b. 65. 66. b. 69. b. 70. 73. 82. a. b. 88. b. ἐν τῇ Ἑκάβῃ ἢ Ἑκάλῃ 62.
Chiron, Chironii inuentor 45. b.
Chryſippus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 59. b.
Cleanthus 43. b.
Conilus, herbae κονίλης inuentor 50.
Corinnus 28.
Crateuas 46. 51. 60. ἐν ῥιζοτομικῷ 52. b. Supra in Ariſteuas.
Demetrius 34. 50. 56. b. χλωρὸς 41. b. 46. b. 48. b.
Demophon ἐτυμολογῶν 64. b. 80.
Diocles 50. ἐν τῷ ῥιζοτομικῷ 51.
Diogenianus 36. b.
Δίων ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τρίτης συντάξεως 49. b.
Dionyſius Periegetes 34. b.
Dionyſius ἐν τοῖς ῥιζοτομικοῖς 46. Poeta 49.
Dionyſius Phaſelites de Antimachi poeſi. *Vit. Nicandri.*
Dioſcorides 28. b.
Empedocles 44.
Epacter, inuentor herbae 50. b. ad verſum Theriac. 694.
Epaenetus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 48. b.
Eraſiſtratus ἐν τῷ περὶ θανασίμων 64. 69.
Eratoſthenes 44. b. ἐν ἐριννύϊ 42. [¶]
Euphorion 28. b. 29. 34. b. 38. 42. b. 60. 70. b.
Euripides Oreſte 42. b.
Gloſſographi 64. b. 77.
Hephaeſtio 50.
Heraclitus 64. b. 73.
Hermeſianactis Περσικὰ καὶ τὰ λεγόμενα εἰς τὴν ἐρωμένην 27.
Hermeſianax iunior, Nicandri aequalis 27.
Hermonax ἐν κρητικαῖς λέξεσι 45. b.
Λαιμώσσει σου χεῖλος ὡς ἡρώδου 44. b.
Herodotus ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ ἄλλαις 49. b.
Heſiodus 28. 44. 50. 51. b. 65. 70. 82. b. ἐν τοῖς πραττομένοις 27. b.
Hippocrates 64. 67. b. 69. b.
Hipponax 44. b. 83. ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Λυδίας Ἰάμβων 50. b.
Homerus 27. 28. b. 33. b. 34. b. 35. b. 39. 40. 42. b. 44. a. b. 48. b. 49. b. 50. b. 55. 57. 61. 63. b. 64. b. 65. 66. 69. 70. a. b. 71. 73. b. 74. b. 77. 80. b. 86.
ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις ὕμνοις 71. Homeri imitator Nicander 33. b.
Iambe, iambici inuentrix carminis 64. 71.
Iolaus 52. b. ἐν τῷ περὶ πελοποννησιακῶν πόλεων 46.
Iones 75. b.
Lycon 48.
Lycophron 44. 68.
Lyſimachus 65. Ἱπποκράτειος 80.
Menander 74. b.
Menecrates 64. b. 72. b.
Metrodorus ἐν τῷ περὶ συνηθείας 49. b.
Μίκτων ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῶν 49. b.
Nicander 35. 40. b. 44. 56. b.
περὶ τῶν ἐν Κολοφῶνι ποιητῶν 27.
ἐν τρίτῳ Θηβαϊκῶν 35. b.
περὶ τινῶν εἰς Αἰτωλίαν ἐρχομένων διηγούμενος 36. Ἐν ἡμιάμβοις 41. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὕπνῳ. ibid.
ἐν ὀφιακῷ ibid.
ἐν Σικελίᾳ ibid.
ἐν νύμφαις ibid.
ἐν ἐπιγραφομένῳ ὑακίνθῳ 48. b.
Neſcio quid ſibi velit pag. 70 περσέης δὲ εἶπε τὸ ἀρχαῖον ἀπὸ τοῦ Θεοδοσιακοῦ Νικάνδρου μεταγεγραμμένον.
Nicandri exegetae 29.

Νικέων ἐν ταῖς δυνάμεσι 48.
Numenius 37. ex eo expreſſit quaedam Nicander 36. b.
 ἐν τῷ Θηριακῷ 50. b.
Oppianus 31. b. 48. b.
Ὀρφέως δρύες 44.
Parmenio ἐν τοῖς Ἰάμβοις 58.
Πέτριχος ἐν Ὀφιακοῖς 47. b. ἐν Ὀφιακῷ 50.
Pharicus, Cretenſis, inuentor herbae cuiusdam 80. b. vbi male excuſum Φαρμακοῦ pro Φαρικοῦ. [?]
Philetas 27.
Phocylides 65. 82. b.
Plutarchus 31. b.
Praxagoras 65. b. 78. 80. b. 87. b.
Promenus, Cretenſis, inuentor pomi cuiusdam 84.
Protagoras, Cyzicenus, cui Nicander Alexipharmaca inſcripſit 66.
 Οἱ τὰ ῥιζοτομικὰ γράψαντες 69. Vide ſupra in Anacreon, Crateuas, Diocles, Dionyſius, Micton.

Ῥῶλος ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν 56. lege Βῶλος. [vid. *Marſilii Cagnati* variar. obſſ. libros IV. Romae 1584. pag. 123. ſunt *Doli Mendeſii* commentaria. *Harl.*]

Sophocles 64. ἐν αἰχμαλώτοις 28. b. ἐν κωφοῖς (Σατύροις) 40. b.
Sophron 46. 60. ἐν μίμοις 34. b.
Soſtratus 55. ἐν τῷ περὶ Φύσεως ζώων 47. b. ἐν τῷ περὶ βλητῶν ἢ δακετῶν 55. b. et 56. vbi male Σώκρατος.

Theo ἐν ὑπομνήματι (in Nicandrum) 36. b. [conf. *Warton.* ad Theocrit. tom. I. pag. 135 ſq.]
Theocritus 31. b. 48. 50.
Theophraſtus 28. b. 39. b. 42. b. 45. b. 47. b. 51. 60. 61. 64. 65. b. 88. b. περὶ Φυτῶν 49. b. 51. ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν Φυτικῶν 70.
Tyrannion 28. b.

Zenodotus Theophilus 28.

VIII. Nicandro non abſurde ſubiiciam alios de Theriacis ſcriptores, ANDROMACHVM praecipue, Cretenſem, inſignem medicum et Neronis archiatrum, ad quem *de Theriaca* m), ſiue, vt ipſe adpellauit, ἀντιδότῳ γαλήνῃ, *carmen* non inelegans *elegiacum* ſcripſit, cuius primos verſus dat *Tzetzes* Chiliad. XII. vſ. 397 ſq. ſed integrum exhibet *Galenus* libro de Theriaca ad Piſonem, et lib. I. de antidotis tom. II. pag. 428 ſq. edit. Baſil. Latinis verſibus reddiderunt *Iulius Martianus Rota et Ioh. Guinterius Andernacus.*

[Conf. de hoc, etiam de eius filio, *Gerh. Io. Voſſ.* de philoſ. cap. XII. pag. 95. *Bayle* dict. tom. I. pag. 235. voc. *Andromaque,* qui contra Voſſium, de Andromacho, aſtrologo, diſputat. — *Dan. le Clerc* hiſt. de la Medicine, part. III. lib. II. cap. I. pag. 585 et 598. — *Halleri* bibl. chirurg. tom. I. p. 63. atque in bibl. botanica, tom. I. p. 76. ac de filio p. 103 ſq. [De vtroque Andromacho etiam Sprengel. Verſuch einer pragm. Geſch. der Arzneykunde tom. II. p. 44 ſq. egit.] Quod vero *Fabricius* de vtroque vberius diſputauit in elencho medicorum veterum, ſ. infra in vol. XIII. pag. 60 ſq. totum illum locum huc referam. *Harl.*]

Andromachus, ſenior, Cretenſis, Neronis imp. archiatrus, i. e. primarius medicus, cui ſalutiferam illam γαλήνης ſiue *Theriacae* n) compoſitionem acceptam ferunt medici, vt ex

m) Conf. *Marſilii Cagnati* Obſſ. variarum lib. II. cap. 24. pag. 171 ſqq. edit. romanae. *Harl.*

n) *Plinius Valerianus* lib. III. cap. 57. et lib. IV. cap. 38. ait, theriacam apud inſulam Coum in templo Aeſculapii inciſam fuiſſe lapide et verſibus dedicatam. Codex latinus a. 1479. exaratus, in quo *theriacae conficiendae ratio ex Democrito et Andromacho* MS. in bibl. Vffenbachii. Vide catal. eius MSSt. pag. 689 ſqq.

ex Galeno refert *Aetius* p. 648 ſq. edit. H. Stephani, meminitque *Eutychius* tom. I. Annal. pag. 339. Eam graecis verſibus ad Neronem ſcripſit, quos Galenus (locis citatis) integros exhibuit. Ita autem de eo loquitur ſtatim poſt princip. lib. de Theriaca, quod medicam artem non ſolum experientia rerum probe calluit; ſed etiam ſermonis elegantia rationem in ipſis copioſe exercuit quinque libris. *Ioannes Tzetzes* Chiliad. XII. hiſt. 397. initium illius operis, Neroni dicati, refert his verſibus:

> Κλῦθι πολυθρονίη βριαρὸν σθένος ἀντιδότοιο
> Καῖσαρ, ἀδειμάντα δῶτορ o) ἐλευθερίης.
> Κλῦθι Νέρων ἱλαρήν μιν ἐπικλείουσι γαλήνην.

Hoc eſt, ex verſione Iulii Martini Rotae:

> *Antidotum multis inſignem viribus audi,*
> *Caeſar, qui nobis otia tuta facis.*
> *Tranquilla haec hilarisque ſuo pariterque ſerena.*

Vertit etiam fidelius, quantum memini, Io. Guinterius, Andernacus, cuius mihi non eſt iam ad manus interpretatio.

[Separatim editum eſt carmen cum proſaica Tidicaei et poetica Iulii Martiani Rotae verſionibus, aliiſque illuſtrationibus, a Galeno ad plenam Andromachi intelligentiam propoſitis, in libro:

De theriaca et eius multiplici vtilitate, ac recta conficiendi ratione, in *Andromachi* ſenioris carmen graecum, de theriaca ex viperis inſcriptum, commentarius. — Auctore *Franciſco Tidicaeo*, Torunii, A. Coten. 1607. 4. vid. *Hamberger* Zuverläſſ. Nachricht. II. pag. 119.

Andromachi ſenioris antiquiſſimum *de Theriaca carmen* ad imperatorem Neronem, recuſum occaſione Theriacae recens paratae in officina Leinkeriana. Noribergae 1754. 4. graece et cum noua editoris latina verſione poetica. In praefatione de Andromacho et verſione Rotae et alius V. D. latina quaedam adnotantur.

Theriaca Andromachi. conſcribente Moſe Charas. Geneuae (ſ. a.) ſumt. Ioan. Ludou. du Four. mai. 4. III. part. I. vol. cum figg. aen.

In vltima pagina 275. ad finem poematis adiuncti et *Echioſophium* inſcripti, legitur: *Pargebat M. Charas*, *Pariſiis*, a. M.DC.LXXIX. (1679.) Neque vero eſt carmen Andromachi, ſed examen errorum, qui in praeparatione huius Theriacae committi ſolent: et Moſes Charas in praef., quod pericula, quae inſtituit, chemica non omnibus, qui viderunt, fidem fecerunt, traditurum ſe, ſcribit, rationes, propter quas celebris huius antidoti praeparationis generalis et particularis aliqualem emendationem adgreſſus ſit, per ſeptem aut octo ſaecula omnino illibatae et intactae. De vipera, eius natura, viribus, veneno etc. multa obſeruantur, et tom. III. exhibetur „ſeries nouorum experimentorum circa viperam ſuſceptorum, cui addita eſt diſſertatio de natura illius veneni, reſpondens epiſtolae, a *Fran-*

Yy 3 *ciſco*

o) Conf. *Triſtanum* tom. I. de nummis imperator. pag. 235.

ciſco Redi, nobili Arezzino, conſcriptae ad Bourdelotium et Morum, editae Florentiae ann. 1670. auctore Moſe Charas." codd. gr. ſunt in bibl. *Galei,* (citante Hallero, bibl. botan. II. pag. 630.) et Vindobonenſi, de quo in fine huius additamenti. adde bibl. MSS. Vffenbach. part. II. §. 26. et part. IV. §. 106. Andromacho aut eius filio probabiliter inſcripſit Erotianus gloſſarium ſuum: quamquam *Marſilius Cagnatus* variar. obſeruatt. libr. II. pag. 189 ſq. Romae 1587. 8. veretur, ne recentior aliquis, temporum ignarus, falſo titulo et ſimulata dedicatione librum Erotiani ediderit, vt opinione vetuſtatis auctoritatem ei compararet. Sed conf. *Fabric.* B. Gr. vol. IV. pag. 573. edit. vet. inprimis *Franz.* praef. ad Erotiani, Galeni et Herodoti gloſſaria in Hippocratem etc. pag. XII ſqq. *Harl.*

Andromachus iunior, prioris filius, itidem Neronis archiater, ſcripſit libros duos περὶ συνθέσεως φαρμάκων, quorum primus externa medicamenta τὰ ἐκτὸς ſiue τὰ ἔξωθεν ἐπιθέμενα φάρμακα tradebat, ſecundus interna, τὰ εἴσω τȣ̃ σώματος λαμβανόμενα, quibus acceſſit tertius de medicamentis, quae oculis medentur τὰ τῶν ὀφθαλμῶν ſiue τὰ κατὰ τȣ̀ς ὀφθαλμȣ̀ς φάρμακα, *Galen.* tom. V. pag. 647. tom. II. pag. 252. 325. [conf. *Io. Henr. Iugler* bibliothecae ophthalmicae ſpecimen I. pag. 78] Idem opus hoc reſpiciens Andromachum laudat *Galenus* ſaepiſſime, vt tom. II. pag. 162. 191. 234. 242—246. 252. 261. 263. 267. 269. 272. 273. 274. 275. 276. 280. 281. 284. 286. 289. 291—296. 298. 300. 305. 308. 309. 321. 322. 324. 329. 330. 331. 332. 333—337. 339. 342. 344. 357. 358. 363. 365. 366. 367. 370. 383. 384. 385. 388. 390. 396—404. 411. 419. 420. 423. 430. ἐν φαρμάκοις ἔχων μεγίστην ἕξιν, iudice Damachare apud *Galenum* tom. II. pag. 402. Multa collegit medicamenta, et non pauciora, quam libris decem, dederat Aſclepiades cognomento ὁ Φαρμακίων *Galenus* tom. II. pag. 235. ὁ Ἀνδρόμαχος πολλὰς ἤθροισε δυνάμεις, καὶ σχεδὸν ȣ̓κ ἐλάττȣς τῶν ἐν τοῖς δέκα τȣ̃ Φαρμακίωνος Ἀσκληπιάδȣ. Sed reprehenditur, quod praeparationem et rationem vtendi adnotare neglexit: tom. II. pag. 323. 325. 358. χωρὶς διορισμȣ̃ τὰ φάρμακα γράψας tom. II. pag. 363. 399. Ideo libri eius, quampluirima licet optima medicamenta complexi, a medicis negliguntur, tom. II. pag. 397. Citatur Andromachus frequentiſſime ab Aetio, qui etiam medicamentum eius cyphoides deſcribit. De codice arabico msto, in quo deſcriptio *theriacae* Andromachi ſenioris continetur, vide *Lambecium* tom. VI. pag. 143. [pag. 321 ſqq. edit. Kollarii. In illo cod. XXXIV. eſt nr. 3. ex Galeno I. de antidotis fragmentum, quo continetur Andromachi ſenioris carmen de compoſitione theriacae per admixtionem carnium viperarum: per quam occaſionem deſcribit codicem illum arabicum, fol. inter codices orientales caeſareos, magna ex parte litteris aureis exaratum, et multis aeque antiquis imaginibus, in his Andromachi, exornatum, quo ex profeſſo adcurate agitur *de viperis* et *de Theriaca Andromachi ſenioris. Kollarius* in nota A. pag. 323 ſqq. primum obſeruauit, arabici huius commentarii auctorem eſſe *Iahja,* grammaticum Alexandrinum, de quo pluribus egiſſe ſe ſcribit in Παρασημειώσει lib. I. pag. 377. (adde *Caſiri* bibl. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 283. idem commentatus eſt in varia Ariſtotelis opera. vid. *Caſirium* ibid. pag. 304 ſq. — et 244 ſqq.) Tum ſubiecit *Kollarius* exordium illius operis in linguam latinam conuerſum, in quo Iahja de Andromacho quoque ſen. et occaſione, per quam ad inuentionem Theriacae ductus fuerit, quoque differit. Aliquot de ea theriaca libellos Arabum exſtare et Iudaeorum ex *Herbeloti* biblioth. orientali pag. 966. docet *Haller.* Bibl. botan. I. p. 76.] — Lepidus error Riccioli, qui hunc Andromachum inter aſtrologos tamquam primum *theoricae* inuentorem e Clauio refert in almageſto. [adde *Bayle* l. c. not. A.]

Galenus

Galenus eodem libro de Theriaca ad Piſonem cap. 12 ſq. confert Theriacam deſcriptam a Xenocrate, Damocrate, Demetrio et Magno pag. 464 ſq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de Theriaca ſcriptum memorat pag. 472. et Menecratis pag. 471. Idem libro I. de antidotis, quum retuliſſet Mithridatis Attalique regum in exploranda antidotorum vi ſtudium ſingulare, teſtatur, de Theriaca commentatos praeterea Heraclidam Tarentinum, Crateuam, Dioſcoridem, Nigrum, Iollam et Rufum Epheſium pag. 424. Exponit etiam, quae de Theriaca ſcripſerat Andromachus, filius, in libro, proſa compoſito, cui διδασκαλίαν τῶν ἐντὸς p) φαρμάκων titulum fecerat, pag. 430. tum *ſuos ipſe verſus vndecim* [ℙ] *Hexametros de Hedrychei magmatis compoſitione* pag. 431. Galenus adſcribit, et pag. 437 ſq. Damocratis q) *verſus iambicos* pluſculos *de Theriaca* ex eius *carmine de antidotis*, hinc *aliam deſcriptionem*, neſcio quo auctore, *carmine hexametro* pag. 438 ſq. Denique, quae Crito de Theriaca ſcripſerat tertio τῶν φαρμακιτίδων βίβλων. Libro ſecundo de antidotis Galenus refert Mithridaticae confectionem ex praeſcripto Andromachi, filii, tum Antipatri et Cleophanti, variaque alia antidota Oibani Indi, Aphrodae, Nicoſtrati, Aelii Caii p. 441. (Galli leg. ex pag. 447 ſq.) et Zopyri, quae idem Andromachus deſcripſerat. Hinc Mithridaticam et alia *quamplurima antidota verſibus iambicis a Democrate tradita* pag. 441 — 444. et 453. 454. Similiter, quae Aſclepiades, Bithynus, in quinto τῶν ἐντὸς παθῶν, quam Ἄσωνος (Mnaſonis, pag. 449. Νάσωνος) inſcripſit, et quae propinauit Apollonius Mus. Hinc pag. 443. improbat ſcripta de venenis, Orphei, theologi, Hori Mendeſii iunioris, Heliodori Mendeſii et Arati r), verſibus quibusdam Heliodori hexametris productis ἐκ τῶν πρὸς Νικόμαχον ἀπολυτικῶν. Sequuntur deinde antidota varii generis variorum pag. 446. Claudii Tuſci, Apellae, Zopyri, Mithridatis Eupatoris p. 447. Aelii Galli, p. 448. Archibii, Antipatri, Aelii Galli, Euclidis Palatiani, Zenonis Laodiceni et Minuciani, Nicoſtrati et Xenocratis, p. 449. Nili Antipatri (ὡς Νεῖλος Ἀντιπάτρῳ.) Aſclepiadis Bithyni, Antonii, Coi Cratippi (ἀνδρὸς καὶ ἐπισήμου καὶ κυνοτρόφου.) Herae Cappadocis, Belchionii, qui a Caeſare antidotum ſuum accepiſſe ſe aiebat, et Xenocratis, Laodiceni, pag. 450. Claudii Apollonii, Menippi, Menelai, Baphulli, et Abſcanti, qui Lugduni medicinam fecit, pag. 451. Zoili et Epaphroditi Carthaginienſis, Arabae Thebani, Charitonis ὀχλαγωγοῦ, Simmiae, Medi, quem et ipſum infra ὀχλαγωγὸν adpellat, Andreae Apollodori, (ἣν καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ πρὸς Ἀστυδάμαντα ἀναγράφει), pag. 452. Dorothei Elei, Apollodori ac Soſtrati Eudemi, (cuius verſus hexametros de Theriaca Antiochi Philometoris s) Galenus ſcribit,) Heraclidis [ℙ] Tarentini

p) Scripſerat etiam Andromachus filius δυνάμεις πρὸς τὰ ἐντὸς libris tribus. Meminit Galenus de compoſit. medicament. per genera. Fuit et Grammaticus hoc nomine, de quo infra in Grammaticis. [vol. VII. pag. 49. *Androm.* rhetor, vol. IV. pag. 478.]

q) Hic *Damocrates*, ſiue, vt Plinius XXIV. 8. vocat, Democrates, ſanauit filiam M. Seruilii Gemini, qui conſul fuit anno vrbis conditae 756. tertio poſt Chriſtum natum, vnde de aetate Democratis conſtat. Laudat praeterea Galenus eius φιλίατρον, κλινικὸν et Πυθικόν, vt obſeruauit Meurſius in biblioth. graeca. Porro valde probantur Galeno compoſitiones medicae, verſibus ſcriptae, quod in illis facilius adpareat, ſi quid in verbis numeriſue ſit ab exſcriptoribus peccatum. [conf. infra in elencho medicor. vett. ſ. vol. XIII. pag. 135.]

r) *Arati* σύνθεσιν φαρμάκων θηριακῶν ἐπιτηδείαν memorat Suidas, et reſpicit Galenus pag. 445. Sed Eudocia pro θηριακῶν habet ἰατρῶν. vid. ſupra pag. 108. *Harl.*

s) *Plinius* lib. XX. cap. 24. tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur, lib. III. de re medica cap. 57.

Tarentini, Hybriſtae Acutiroſtri (Ὑβριστοῦ ὀξυρυγχίτου) et Apollonii Memphitae: pag. 452. Herae Cappadocis, cuius iam ſupra meminerat, et pag. 456. Nicoſtrati atque Amaranti, grammatici. [adde *Epiphanii* locum I. adu. haereſ. pag. 3. a Fabricio infra ad Dioſcoridem §. VI. vol. III. pag. 100. vet. edit. laudatum.] Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. vbi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compoſitio luxuriae. Fit ex rebus ſexcentis, cum tot remedia dederit natura, quae ſingula ſufficerent.* Pro *ſexcentis* male puto in libris editis eſſe *externis. Fabric.*

[*Fabricius* ſubiecerat poetam antiquum *de viribus herbarum deo alicui conſecratarum*, quem iisdem, quibus Nicandrum typis graece pridem edidit Aldus, ac Dioſcoridi ſubiecit, Venetiis 1518. 4. At virorum etiam praeſtantiſſimorum ita fugit induſtriam, vt pro inedito haberent laudarentque *Lucas Holſtenius* notis ad Stephanum Byz. pag. 270. *Iſaac. Voſſius* ad Barnabae epiſtolam pag. 23. et *Thom. Bartholinus* de medicis poetis pag. 103. In codice msto, quem memorat *Labbeus* pag. 125. biblioth. nouae MSStorum ſubiicitur Ioannis, Damaſceni cuiusdam medici, libro de pharmacis, ad purgandum idoneis. Adiecerat *Fabricius* verſionem notasque doctas *Io. Rendtorfii,* Hamburgenſis, denati Hamburgi d. VI. Nouembr. 1733. Ego vero illud carmen, cum verſione et notis Rendtorfii, ſi viris placuerit doctis, et deus vires mihi vitamque conceſſerit, in volumen ſupplementorum coniiciam; hoc vero loco pauca adhuc adnotabo.

De auctore non conſentiunt viri docti. *Manethonem* eſſe, ſuſpicatur *Bernard* in epiſtola ad Reiskium, in huius vita pag. 356. Ex *Pamphili*, grammatici Alexandrini, hiſtoria herbarum eſſe fragmenta, ſcribit *Lambecius* in comment. de biblioth. Caeſarea tom. VI. pag. 206. (vbi in codice Vindob. illud carmen mstum adſeruatur,) ſed Pamphilum, Alexandrinum, oratione illigata et ordine herbarum alphabetico ſcripſiſſe, tradidit Galenus, et *Kollarius* in nota ad illum Lambecii locum, et multo copioſius in nota ad librum et vol. II. cap. 7. de codice Dioſcoridis, pag. 121 ſqq. (vbi quasdam Lambecii alucinationes refert et confutat,) monet, carmen illud non eſſe Pamphili, Alexandrini, ſed *Rufi*, forſan *Epheſii*, ſub cuius nomine fuit ab Aldo cum Dioſcoride excuſum. Fabricius quoque ad hunc locum manu ſcripſerat: *Rufus*, forſan *Epheſius.* conf. eumdem Fabric. infra in vol. III. pag. 103. vet. edit. XIII. pag. 385. Atque *Rufus Epheſius* e Galeno ſupra §. VIII. inter eos numeratur, qui de *Theriaca* commentati ſunt. Adde *Kollarii* epiſtolam in Actis erudit. Lipſienſ. menſe Maio 1760. pag. 285 ſq. *Harl.*]

cap. 57. et lib IV. cap. 38. narrant, deſcriptionem huius Theriacae verſibus dedicatam fuiſſe apud inſulam Coum in limine aedis Aeſculapii. *Fabric.* — At *Marſilius Cagnatus* variar. obſſ. libro II. cap. 25. pag. 174 ſqq. edit. Rom. negat, Antiochum *Philometoris* cognomine vllum occurrere, ſed *Antiochum M* regem ex mente illius Galenum et Eudemum dixiſſe oportuit: eam enim deſcribunt theriacam, qua ſecundum *Plin.* N. H. lib. XX. cap. 24. *Antiochus, rex,* aduerſus omnia venena vſus traditur. Nec verſus, quos Galenus ſcripſit, Eudemii fuiſſe videntur Cagnato, qui opinatur, Eudemium potuiſſe illos verſus ex lapide, in quo in limine aedis Aeſculapii inciſi fuiſſe dicuntur, in ſuum volumen tranſtuliſſe. Idem Plinium, Galenum et inſcriptionem illam comparat atque explicat. *Hallerum* igitur in biblioth. botan. I. pag. 53. fugit Cagnati ſuſpicio, dum Antiochum Philomet. e Galeno laudauit. *Harl.*

CAPVT

CAPVT XXX (olim XXXI)
DE DIODORO SICVLO, ALIISQVE DIODORIS.

I. Diodori Siculi aetas. II. *Quibus auctoribus profecerit, et qua ratione in hiſtoria ſcribenda ſit vſus.* III. *Eius hiſtoriae catholicae libri XL.* IV. *Librorum XV. qui ex his exſtant, argumentum. Ex reliquis fragmenta quaedam. Diodorus a variis defenſus.* V. *Eius editiones atque interpretes.* VI. *Epiſtolae ſub Diodori, Siculi, nomine editae, italico idiomate, tamquam e graecis translatae.* VII. *Index ſcriptorum, in Diodori, Siculi, bibliotheca memoratorum.* VIII. *Varii Diodori.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

[PRAEMONENDA:

De vita, aetate, ſtilo fideque hiſtorica Diodori, Siculi, plures egerunt:

Gerard. Io. Voſſius de hiſtoricis graecis lib. II. 2. et *Mallincroti* paralip. de hiſtor. gr. p. 75. ſ. p. 133. in ſupplementis et obſſ. ad Voſſium de hiſtoricis gr. et lat. a Fabricio editis.

Degoreus Whear in relectionibus hiemalibus, cap. XI. pag. 56 ſqq. it. pag. 41 ſqq. 45. et alibi; ac *Io. Chriſt. Neuii* acceſſiones ad Whear. relect. pag. 104 ſq.

Anton. Mongitor. in biblioth. Sicula, tom. I. pag. 156 ſqq.

H. Stephanus, *Rhodomannus* ac *Weſſelingius*, in praefationibus ad ſuam quisque editionem; atque duorum priorum eruditas praefatt. Weſſelingius primo ſuae edit. voluminі praemiſit.

Com. de Caylus in hiſtor. academ. Pariſ. Inſcript. tom. 27. pag. 55. ann. 1755. qui iniquius iudicat de Diodoro eumque ceteris Graecorum hiſtoricis longe poſtponendum cenſet. — Graue quoque iudicium tulit *St. Croix* in Examen critique des Anciens Hiſtoriens d'Alexandre le Grand. Pariſ. 1775. 4. pag. 31 ſqq.

Larcher de chronologia Herodotea, vol. VI. verſionis gallicae Herodoti pag. 176 ſqq.

De fide hiſtorica atque oeconomia operis et fontibus, ex quibus hauſit Diodorus, Siculus, doctiſſime diſputat cel. *Heyne* in recitationibus tribus ann. 1782—1785. praelectis in commentatt. ſocietatis regiae doctrin. vol. V. Gotting. 1783 ſqq. [cum Epimetro repetitis vol. I. edit. Bipontinae Diodori Sic. p. XIX ſq. vbi etiam p. CV ſq. *Ier. Nic. Eyring* quaeſtio de operis Diodori genere et virtutibus, et p. CXXIX ſq. eiusdem *Eyringii* deſcriptio accuratior bibliothecae hiſt. D. S., e vernaculo ſermone vtraque in lat. conuerſa et aucta, habetur. *Beck.*] adde ad §. III. notata, et cl. *Meuſelii* biblioth. hiſtor. I. part. I. pag. 55 ſq. et part. II. p. 312 ſq. *Richey* in nota mſta laudauit quoque *Reinharti* theatrum prud. eleg. p. 143. *Boecleri* bibliogr. critic. pag. 178. *Pope Blount* in cenſura pag. 43. *Eyben* in Eponymol. Magiri pag. 276 ſqq. *Du Pin* biblioth. des Hiſtor. pag. 229 ſqq. *Harl.*]

DIODORVS, ex Argyrio ſiue Agyrio [a]), Siciliae oppido, genus ſe duxiſſe [P] ipſe teſtatur,

a) *Diodorus* lib. I. cap. 4. ἡμᾶς ἐξ Ἀργυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες. *Philippus Cluuerius* II. 6. Siciliae antiquae contra Fazellum diſputat ſcribendum Ἀγυρίου, et ſane dictum fuit Ἀγύριον, Ἀγύρινα, Ἀγάριον, ſed Tzetzae quoque ad Lycophronem v. 1017. vocatur Ἀργύριον, et hodieque nomen

teſtatur, licet a Plinio in indice libri V. vocetur *Diodorus, Syracuſanus* [b]). Vixit ſub Iulio Caeſare, (vt *Euſebius* in Chron. ad ann. MDCCCCLXVII.) et ſub Auguſto, vt Suidas auctor eſt, certe ſuperuixiſſe videtur annum V. C. 746. quo Auguſtus [c]) triceſimo ſexto poſt interfectum Iulium anno, calendarium culpa pontificum iterato deprauatum emendauit et biſexti non, vt ante poſt triennium, ſed poſt quadriennium [d]) intercalandi rationem reſtituit, quae *Ioſephi Scaligeri* obſeruatio eſt pag. 156. ad Euſebium, probata itidem *Voſſio* lib. II. de hiſt. graecis cap. 2. [— *Hieronymus* quidem in Chron. Euſebiano pag. 152. indicauit nominis eius celebritatem ad Olymp. CLXXXII. 4. V. C. 705. ſed *Saxius* in Onomaſt. litterar. I. p. 198 ſq. ratione biſſexti romani motus, floruiſſe, notat, Diodorum A. M. 3997. Olymp. CXCIII. 1. ante C. N. 6. V. C. 746. Aliorum calculos et errores refert *Mongitor.* l. c.] Poſt Caeſaris mortem ſcripſiſſe ſe innuit Diodorus lib. V. pag. 208. *καθ' ἡμᾶς δὲ Γάιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπονομασθεὶς ὁ Θεός.* et pag. 211. *ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς Θεός.* et in prooemio cap. 4. vbi ait, ſe hiſtoriam ſuam deduxiſſe vsque ad bellum, a Romanis geſtum contra Gallos, *καθ' ὃν ἡγούμενος Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς Θεὸς* etc. Similiter loquitur lib. IV. pag. 158. Sub Tiberio militaſſe, neſcio, quo auctore, tradit Conſtantinus Laſcaris, idem, qui ait, ſe omnes Diodori libros quadraginta vidiſſe in biblioth. imperatoris conſtantinopolitani, in epiſt. de illuſtribus Siculis ad Ferdinandum Acunam. [conf. Fabric. Bibl. Gr. vol. XIV. pag. 29. nr. 9. *Villoiſon.* anecdot. graec. tom. II. pag. 264. not. *Weſſeling.* praefat. circa finem. Sed vana res eſt, vti quoque aliud fuit figmentum, quod *Fabricius* in nota msta obſeruauit: *M. Velſerus* epiſt. ad Robert. Titium ann. 1607. (pag. 881. Opp.) „Paſſò di quà queſti giorni, chi mi affermò trovarſi in Firenza in mano del Signor Riccardo Riccardi intiero tutto Diodoro Siculo, che ſenza altro ſarebbe grandiſſimo Teſoro da ſtimar più, che tutta la preda portata da Bertoni di S. A. queſt' anno. Mà per dirlo ingenuamente, non ne credo nulla, la fama potrebbe eſſere nata da Fragmenti, che ſi vedono in ſtampa, cavati dal libro del Sign. Ludouico Alemanni." Ex illo cod. edidit eclogas Hoeſchelius, vt in notitia editionum adnotauimus. *Harl.*]

II. In eodem prooemio libri primi teſtatur Diodorus, ſe, quo magis accurate de ſingulis ſcribere poſſet, nec locorum ignoratione peccaret, magnam Aſiae et Europae partem, Aegyptum quoque (lib. I. pag. 29.) non absque periculis atque aerumnis perluſtraſſe, latinae etiam linguae gnarum ex priſcis Romanorum commentariis *ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων* res et geſta illorum deſcribenda petiiſſe: quemadmodum res Aegyptiorum, Aſſyriorum, Medorum, Perſarum, Graecorum, Carthaginienſium, Siculorum, Rhodiorum petiit ex Herodoto, Cteſia, Beroſo, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Calliſthene, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo Cardiano et Marſya, rerum Macedonicarum ſcriptore, tum Ephoro, Timaeo, Zenone Rhodio, Antiocho Syracuſano

nomen illi eſt *S. Filippo d' Argirone. Fabric.* ἐξ Ἀγυρίω defendit Rhodomannus, et reſcripſit Weſſeling. ad locum Diodori citatum pag. 8. codd. msstos et ipſum Diodorum, vrbem Ἀγύριον adpellantem, XIV. 9. XVI. 83. etc. ſequutus. *Harl.*

b) Hunc a noſtro Diodoro alii diſtinguunt. vid. infra in catalogo Diodororum. *Harl.*

c) Vide *Solinum* cap. 1. et *Petauium* IV. 3. de doctrina temporum.

d) Cum Olympiade, h. e. quadriennio, biſextum confert Diodorus: *ἡ δὲ Ὀλυμπιὰς πληροῦται κατὰ τέτταρας χρόνους. ἔστι δὲ ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Βίσεξτον.*

Syracuſano aliisque: res Cretenſium ex Epimenide, Doſiada, Soſicrate et Laoſthenide [e]). Nimis frequentem vſum orationum et rhetoricationum reprehendit in limine libri XX. ridens eos, qui προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας, *totam hiſtoriam velut adpendicem concionum fecere:* contra praeclarum ducit hiſtoriae encomia [P] digna virorum praeſtantium et malorum vituperationes intexere, (lib. XI. pag. 266.) quibus iuſta de rebus fama conſtet, et εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα *in omne aeuum* (pag. 262.) poſteris tradatur. Quae vero ſola lectorem offendere poteſt in eiusmodi opere, vniuerſalem plurium gentium hiſtoriam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excuſat lib. XX. (tom. II. pag. 780.) Prouidentiae diuinae adſiduus eſt praedicator, bonis praemia, ſceleratis iuſtas, licet quandoque ſeras tribuentis poenas: ſed quas praeterea memorat hinc inde diuinationes, prodigia et innumeras variis populis traditas creditasque fabellas, non ita ſe illis habuiſſe oſtendit fidem, vt propterea ſuperſtitioſus ſcriptor a Vayero [f]) dici iure meruerit, ſed eas fideliter referendo boni hiſtorici officium impleuit. [Atque poteſt temporis vulgique ſuperſtitione excuſari.] Atheis vero adſcribi a Stillingfleeto in originibus ſacris et a Ienkino Thomaſio in hiſtoria atheismi pag. 141. omnino magnopere miror.

III. Scripſit Diodorus hiſtoriam catholicam, ſiue res ab vltimis inde aetatibus vsque ad Olymp. CLXXX. 1. *per cognita loca orbis* (ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης lib. 19. tom. II. pag. 651.) res per annos mille et centenos (lib. III. ſub init. tom. II. pag. 133.) geſtas *libris XL.* Tempus annorum triginta in hoc opere componendo inſumſiſſe ſe teſtatur in prooemio, titulumque illi fecit *Bibliothecam* [g]), quod hanc ex quorumcunque ſuperiorum hiſtoricorum ſcriptis contexuiſſet, vt recte obſeruat *Ioannes Rainoldus* praelect. 100. de libris apocryphis tom. I. pag. 1233. *Plinius* praefat. hiſtor. natural. *Apud Graecos deſiit nugari Diodorus, et* βιβλιοθήκην *hiſtoriam ſuam inſcripſit. Iuſtinus Martyr,* Cohortat. ad Graecos pag. 10. καὶ ὁ ἐνδοξότατος δὲ παρ᾽ ὑμῖν τῶν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ τὰς Βιβλιοθήκας ἐπιτεμὼν ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν [h]), Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην, ὡς αὐτὸς γέγραφε, διὰ πολλὴν ἀκρίβειαν περιελθὼν καὶ αὐτόπτης τῶν πλείστων γεγονὼς, τεσσαράκοντα ὅλα τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραφεν. *Theodoretus* eum laudat ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν βιβλιοθηκῶν, lib. 3. pag. 42. θεραπευτ. *Euſebius* lib. I. Praeparat. cap. 6. ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωριμώτατος ἀνὴρ τοῖς Ἑλλήνων λογιωτάτοις ὡς ἂν ὑπὸ μίαν συναγηοχὼς πραγματείαν ἅπασαν τὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην. [vid. elogia et iudicia auctorum de Diodoro Siculo, collecta et poſita a Weſſelingio tom. I. edit.] Praecipue diligentem rationem habet notationis temporum, [P] complexus vniuerſis quadraginta libris hiſtoriam annorum a Troia [i]) capta 1138.

e) Vide *indicem* ſcriptorum in Diodori bibliotheca memoratorum, infra §. VII. et cel. *Heyne* l. c. *Harl.*

f) *Mottanus Vayerus* tom. I. Opp. edit. in fol. pag. 302. loquens de Diodoro, Siculo: *Si j'avois à le blamer, ce ſeroit bien plutoſt de la grande ſuperſtition qu'il fait paroitre dans tous ſes écrits, auſſi bien que Tite Live parmy les Latins.* Atqui Liuium ipſe alibi Vayerus tuetur et ſuperſtitionis notam ab eo remouet, vt in latinis ſcriptoribus notaui.

g) Vide Stephani praefat. init. *Harl.*

h) Male interpres: *triginta totis annis Aſiam et Europam peragrauit.* Nam verba ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν referri debent ad praecedentia, vt ex Diodori praefat. ſ. cap. 4. conſtat.

i) Troiam captam ſupponit 408. annis ante Olympiades, ſequutus Apollodorum in Chron. ad Euſeb.

vt ipſe in prooemio libri I. [cap. 5. p. 9. vbi vid. Weſſeling.] et XIII. adnotauit. Et quamquam dolendum eſt, in Romanis praecipue rebus, non ſemper accuratiſſime temporum calculum ponere [k]), et nomina, vt queritur Dempſterus, corrumpere: pauci tamen ſcriptores veteres exſtant, e quibus tanta lux definiendis temporibus et ſeriei rerum, a Graecis et aliis gentibus geſtarum adfulgeat, quam e Diodoro, licet ne dimidia quidem pars illius operis ad nos peruenit. Exſtant enim libri duntaxat quindecim; *primores quinque* nimirum et *vndecimus*, quique hunc excipiunt *vsque ad viceſimum. Fabric.* [— Noſtra aetate quaeſtio agitata eſt, num Diodorus ſcripſerit, et vero primus fuerit, qui concinnaret hiſtoriam *catholicam* ſiue, quam vocant, *vniuerſalem*, nec ne? Omnis quidem controuerſiae cardo vertitur in notione eiusmodi hiſtoriae, et finibus rite definiendis. conf. *Erneſti* praefat. ad volumen primum hiſtoriae vniuerſalis, a Guthrio anglice ſcriptaë, et a variis in linguam theotiſcam translatae, et *Ier. Nicolai Eyringii* in diſſ. de hiſtoriae vniuerſalis apud Graecos Romanosque et noſtros iam ſcriptores diuerſa ratione. Gottingae 1763. 4. pag. XVI ſq. inprimis eiusdem viri doct. et humaniſſimi commentationes II. (in *I. C. Gattereri* hiſtoriſche Bibliotheck, Vol. IV.) a) *Gedanken von der Stelle, welche Diodor unter den Schriftſtellern, und beſonders unter den Geſchichtſchreibern verdient.* Defenditur Diodorus Siculus, ab iniquis acerbisque Io. Ludouici Viuis, Bodini et de la Mothe de Vayer, ſeu de Burigny, Erneſtique etiam Cayli iudiciis, nec ad collectaneorum auctores; ſed ad claſſem eorum, qui hiſtoricorum nomen, dignitatem fidemque mereantur, quamquam non ad primam et nobiliſſimam, tamen non ad infimam refertur: id quod diligentius ſuſiusque demonſtratur in ſectione altera, in qua conſilium, inſtitutum ſeu oeconomia operis et ordo rerum per ſingulos libros dilucide explanantur, ſ. b) *von dem Plane des Diodors aus Sicilien*, p. 20 — 214. tum in vol. V. p. 29 — 38. continuatur ille labor, et de vitiis ac, quae plures nitent, virtutibus noſtri hiſtorici agitur. Rerum quidem compoſitio, (*Plan*) vitioſa cenſetur; ſed tamen et opus hiſtoriis, quae vocantur, vniuerſalibus, et Diodorus, hiſtoricis, qui dicuntur, pragmaticis, adnumeratur, p. 30 ſqq. Compoſitio rerum quoque valde culpatur, et hiſtoriam ſ. bibliothecam Diodori actorum fere diurnorum et annalium formam prae ſe ferre, iudicatur a *Iacobo Moor* in periculo de hiſtorica compoſitione, ex *Moori* Eſſays read to a Litterary Society etc. Glasguae 1759. 12. ſumto et ab Eyringio in eodem V. volumine hiſtor. bibliothecae p. 38 ſqq. germanice verſo, p. 66 ſqq. Eyringii Commentatt. latine redditae tom. I. edit. Bip., vt ſupra dictum eſt. — Saepe vocabulis, e medio petitis, Diodorum vti, notat *Salmaſius* de modo vſurarum pag. 476. plagium vero in Poſidonium ei obiicit *Caſaubon.* ad Strabonem pag. 64 et 65. *Harl.*]

IV. *Primi quatuor* libri theologiam resque antiquiſſimas et magnam partem ante Troianas Aegyptiorum, Babyloniorum, Chaldaeorum, Indorum, Scytharum, Arabum, Aethiopum, Libycorum, Graecorumque perſequuntur, et in his fabuloſa quidem non pauca, ſed inter gentes illas pro veris geſtis atque originibus iactata et credita; liber *quintus*, (*βίβλος νησιωτικὴ* dicta ipſi Diodoro,) inſularum celebriorum origines et praecipuas antiquitates perſtringit. In quinque proximis erat memoria totius vetuſtatis regnorum [l]) Orientis, quae multum

Euſeb. pag. 156. licet aliorum alia fuerit ſententia, vt notauit *Ioh. Chriſtoph. Artopaeus*, Prof. Argentoratenſis, in diſſert. de incertitudine notationis temporum per Olympiades ann. 1699. edita,

k) Vid. *Scaligerum* ad Euſebium pag. 156.

l) *Scaliger.* ad Euſeb. pag. 156.

multum hiſtoriae ſacrae allucebat, tum Corinthiorum aliorumque graecorum populorum, Romanorumque origines, et res, per totum orbem geſtae, a Troia capta vsque ad Xerxis in Graeciam expeditionem. Sed de illis nihil nobis praeter exigua fragmenta ſupereſt. Liber *vndecimus* incipit a Xerxis in Graeciam irruptione Olymp. LXXV. 1. et Annalium more hiſtoriam perſequitur, notatis ad ſingulos annos archonte Athenienſi ac Romanis, quos minus quidem accurate digerit, Conſulibus, et ad ſingulas Olympiades Olympionicis, quam laudatiſſimam induſtriam in omnibus reliquis libris adhibet, et res, ab illo, quod dixi, tempore, per totum orbem geſtas, continuat vsque ad tempora Philippi, Macedonis, cuius temporibus liber XVI. et Alexandri Magni, cui liber XVII. deſtinatus, tum Alexandri ſucceſſorum, quorum bella et varias res, illorum aetate geſtas, in tribus proximis libris exponit vsque ad bellum, quo Antigonus ab aemulis regibus ſuperatus occubuit Olymp. CXIX. romanas res parce et breuiter adtingit Diodorus in libris, quos habemus; fuſius diſſerit de rebus Carthaginienſibus, quaeque in patria ſua Sicilia contigerunt, [⁋] fuſiſſime de Graecis. In poſtremis viginti libris hiſtoriae telam eodem modo pertexuerat vsque ad Olymp. CLXXX. et bellum a Caeſare contra Gallos geſtum: ſed, vt dixi, illi iampridem interciderunt, exceptis eclogis nonnullis ac fragmentis, ab H. Stephano, F. Vrſino, H. Valeſio [et Weſſelingio] editis. Ex libro ſeptimo fragmentum de origine vrbis Romae ſeruauit *Syncellus* pag. 194. Dictionem Diodori ſimplicem ac perſpicuam hiſtoriaeque congruentem laudat *Photius* cod. LXX. Contra acerbiores Bodini et Lud. Viuis cenſuras eum defendunt [Degor. Whear,] Gerh. Voſſius ac Mottanus, Gallus, de hiſt. graecis, et ante vtrumque, apologiam Diodori ſcripſerat Henricus Stephanus.

V. Primus quinque m) libros primores *latine* vertit *Poggius Florentinus*, ſi modo verſionis ille auctor, quae Vincentii Opſopoei iudicio non recte Poggio adſcribitur. *Neque enim veriſimile eſt*, inquit, *adeo ſpurciloquum et virulentum ſycophantam et vitilitigatorem quidquam Graecitatis calluiſſe, qui ne latinam quidem linguam, cuius ſibi videbatur peritiſſimus, recte calluit.* Nec deſunt n), qui verum auctorem dicant fuiſſe *Ioh. Phream* o), Anglum, Balliolenſis collegii ſocium, qui litteras elegantiores ſub Paulo I. in Italia docuit, et a. 1465. Epiſcopus Bathonienſis deſignatus diem obiit ſupremum.

m) Numerantur quidem a Volaterrano et antiquis illius verſionis editionibus libri ſex, ſed primus in duos ab interprete diuiſus eſt, quia Diodorus librum illum, vti decimum ſeptimum quoque, in duo τμήματα diſtribuerat, quorum poſterius incipit pag. 28. edit. H. Stephani.

n) Cum primis *Brianus Twynus* in antiqq. acad. Oxonienſ. lib. III. p. 371. atque *Guil. Burtonus* in hiſtoria L. Gr. p. 55. aut in *Groſchuffii* noua librorum rarior. collectione, faſcic. IV. pag. 698. *Harl.*

o) Vide *Io. Leland* de ſcriptoribus Britanniae pag. 467. qui grauiter abnegat Poggio, *Baylii* Lexicon in Phrea, et *Voſſium* Hiſt. latin. p. 549. vbi de Poggio. [Sed *Io. Bapt. Recanatus* in vita Poggii cap. XI. et alii in vita *Poggii*, ipſius *hiſtoriae Florentinae*, Venetiis 1715. mai. 4. praemiſſa, *Apoſtolus Zenus* in Giornale de' letterati d'Italia tom. VIIII. pag. 174 ſqq. et 454 ſqq. atque in Diſſertazioni Voſſiane, tom. I. pag. 41 ſqq. *Niceron* in memoriis etc. tom. X. pag. 44 ſqq. ex interpretat. Baumgartenii germanica, *Manſius* in edit. bibl. lat. med. et inf. aetat. Fabric. tom. V. pag. 307. vbi pag. 305. plures, qui vitam Poggii perſequuti ſunt, nominantur; *Freytag* in adparatu litter. tom. II. pag. 1228 ſqq. *Weſſeling.* in praefat. plura argumenta protulerunt, quibus ducti Poggio illam adſcererent verſionem: atque Freytag. et plures laudat V. D. et argumenta bene explanat. Add. *Iul. Nigri* hiſtor. ſcriptor. Florent. pag. 474. *Harl.*

[Antequam ipſas editiones perſequar; *codices msstos*, mihi cognitos, enumerabo. Weſſelingius ſtatim in limine praefationis ſuae recenſet codd. quos et ipſe et Franciſc. Dionyſ. Camuſatus, qui nouam Diodori editionem parauerat, vel cum editis contulit, vel aliorum opera collatos adeptus eſt. Nominantur vero *Coislinianus* ſaec. XV. qui complectitur libros Diodori priores et XI. XII. XIII. XIIII. XV. omniumque quos Camuſatus vidit, optimus, et quo vſus eſt H. Stephanus in procuranda ſua Diodori editione. (vid. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 213 ſq. cod. CXLIX.) — Duo *Claramontani*, quorum alter ſub ſaeculum XV. exaratus, et Coisliniano in plerisque conſentaneus cenſetur; in altero autem ſunt libri XI. XII. XIII. XIV. XV. Praeter ea Camuſatus adleuerat exemplaris ſui margini V. L. ex codice regio Pariſ. MMDXXXVIII. qui ſequentes quinque ſiue poſtremos eius decadis libros lecturo offert: tum ex cod. *Mutinenſi*, a Michaele Apoſtolio in Creta ex antiquo et optimae notae libro deſcripto excerpta, e bibliotheca autem *Leidenſi* Ioſ. Scaligeri ac Iſ. Voſſii coniecturas, vtriusque libro adpoſitas, nec non Iſ. Caſauboni manu transſcriptas veteris codicis lectiones libr. XVIII et XIX. nactus eſt. *Weſſeling.* copioſe deſcribit codices, quorum lectiones habuit, n. tres *Pariſienſes*, *Vaticanum* CXXX. membr. alium bombycinum, ſchedas ad libros XI — XV. aliasque ad quinque poſtremos; cod. *Venetum* D. Marci, aliumque monaſterii Dominicanorum S. Ioannis et Paulli. *Vindobonenſem*, olim Neapolitanum, et *Mediceos* Florentiae nominauit quidem, ſed contendere aut vſura lectionum frui non licuit. [conf. Notitia litt. praemiſſa tom. I. edit. Bipont. pag. CLXV ſq.]

De *Vindobonenſi* cod. ſaec. XI. exarato, multus eſt *Kollarius* in ſupplement. ad Lambecii commentarios pag. 486 ſqq. et cum edit. ac notitia Weſſelingiana comparat. Acceſſit cod. LXXX. olim Iani Pannonii, dein Braſſicani, nunc Vindobon. hinc inde mutilus, manu Ioan. Scutariotae Florentiae 1442. ſcriptus, qui continet libr. XVI — XX. ex quo Obſopoeus illos libros primus publicauit. vid. *Weſſelingii* praef. et *Kollarium* l. c. p. 491 ſqq. — In eadem bibl. cod. initio XVI. ſaeculi ſcriptus, quo continentur Diodori Sic. bibliothecae liber primus et quintus. vid. *Kollar.* l. mem. pag. 496 ſqq. et *Lambecium* in *Schelhornii* amoenitatt. litter. tom. V. pag. 113 ſqq. — Denique in eadem bibl. codex, ſaeculo XV. exaratus, qui teſte *Kollario* l. c. pag. 498 ſqq. comprehendit *Georgii Gemiſti Plethonis* ex Diodori Siculi bibl. hiſtoricae libro ſecundo excerptum de Aſſyriorum et Medorum regibus, (in Weſſelingii edit. tom. I. pag. 113. v. 27 — pag. 148. v. 17. conf. Weſſelingii not. 2. pag. 113.) eiusdem Plethonis ex Diodori Siculi et Plutarchi operibus narrat. rerum geſtarum poſt pugnam Epaminondae ad Mantineam: (compara Diodor. edit. Weſſeling. tom. II. pag. 72. nr. 25.) denique eiusdem Plethonis excerpta quaedam ex Diodoro Siculo. (vid. Weſſelingii editionem tom. II. pag. 92. nr. 60.) Gemiſti epitome de Aſſyr. et Medor. regibus e libro II. Diodori eſt quoque in cod. alio *Vindobonenſi*, (vid. *Lambec.* comment. VII. pag. 210. et vol. I. pag. 241 ſqq.) *Leidenſi* inter Voſſianos, nr. 73. (catal. pag. 399. et pag. 493. nr. 6. inter codd. Perizon.) et in cod. *Bauarico.* vid. Reichardi praef. ad edit. Georgii Gem. Plethonis lib. II. de iis, quae poſt pugnam Mantinenſem apud Graecos geſta ſunt. Lipſiae 1770. 8. — In bibl. regia *Neapolitana*, Diodori — libri V. priores, codex bombycinus ſaec. XIV. mutilus in principio et in fine. — In bibl. S. Io. de Carbonaria *Neapoli* Diodori bibl. — In bibl. regia *Pariſienſi*, ſecundum catal. tom. II. pag. 383 ſq. cod. CLVIII et CLIX. *Diodori* — libri V. priores. — cod. CLX. libri decem ab vndecimo ad viceſimum. — cod. CLXI. ab libro XI. ad XVII. qui mutilus eſt. — cod. CLXII et CLXIII. a libro XI. ad XV. — cod. CLXIV et CLXV. lib. XV.

ad XX. — cod. CLXVI. lib. XV — XVIIII. verum imperfecti ordineque inuerſo et perturbato. — codd. CLXVII. CLXVIII. CLXIX. liber XVII. — In eadem *Pariſ.* bibliotheca inter codd. latinos cod. MMMMMDCLXXXIX. Diodori libri V. priores a *Poggio* Florentino latine verſi. — MMMMMDCCXII. Diodori Siculi lib. XI. XII. XIII. XIV. interprete *Georgio Trapezuntio.* In bibl. Benedict. *Rem.* et St. Vincentii, *Beſontii*, Diodori biblioth. apud Montfaucon —. *Traiecti Moſae* (Montpellier) Diodori libr. XI — XVII. apud eumdem. — In bibl. *Laurentiana*, *Florent.* teſte *Bandinio* in catal. graec. codd. tom. II. cod. I. plut. 70. Diodor. lib. I. II. III. V. (pag. 654 ſqq.) — cod. V. nr. X. ex XXXII. libro excerptum, (pag. 661. conf. edit. Weſſeling. tom. II. p. 519.) — cod. IX. nr. IV. libri IV. (p. 670.) — cod. XII. lib. XI — XX. (pag. 672.) — cod. XV. libri V. priores. (pag. 676 ſq.) — cod. XVIII. libri I. ſectio altera, (in Weſſelingii edit. tom. I. pag. 51 — 170. lin. 30.) ac libri II. III. V. (p. 677 ſq.) — cod. XXXIV. (p. 690 ſq.) lib. I. in duas partes diuiſus, lib. II. III. cuius tamen magna pars deeſt, vti liber IV. integer, et ex libro V. hic tantummodo ſupereſt fragmentum. Clauditur codex epigrammate graeco et graeca amanuenſis ſ. ſcriptoris Georgii Diaconi Chryſococcae ſubſcriptione, a. 6935. h. e. anno Chr. 1427. quod latine tantum Montfaucon in Palaeogr. graeca p. 77. refert. — Citatur in violar. comp. apud Bandinium tom. I. pag. 549. — In bibl. *Veneta* D. Marci cod. CCCLXXV. Diodori libri ab XI. ad XX. vid. catal. codd. gr. illius bibl. pag. 179 ſq. vbi variarum lectionum ſpecimen exhibetur: — cod. CCCLXXVI. libri V. a XV — XX. (ibid. pag. 180.) — in bibl. regia *Taurinenſi* lib. V. priores. (catal. pag. 69.) et inter codd. latinos cod. DCXXX. pag. 172. verſio latina ab anonymo, (editor catal. ſuſpicatur a Franc. Philelfo,) verſa et Paullo II. pontifici rom. dedicata. — In bibl. *Eſcorial.* Diod. Siculi — libri XV. demtis 6. 7. 8. 9. 10. (Plüeri itinerar. pag. 165.) — In bibl. *Mediolan.* Diodori epitome, apud Montfaucon. — In bibl. elect. *Bauarica* Diodori libri XI — XV. (catal. pag. 74.) — in bibl. *Auguſtana* Vindel. plut. V. Diodori fragmenta. — In *Anglia* in bibl. *Bodleiana* inter codd. Barocc. codd. CXIV et CXVII. Excerpta ex Diodoro Siculo. — In bibl. *Cantabr.* collegii S. Benedicti cod. MDLXXXV. Diodor. a Poggio olim latinus, nunc anglicus a Skeltono factus. — in bibl. *Weſtmonaſter.* cod. MCLVI. Diodori libri quidam, lat. — et in biblioth. *Norfolciana* Diod. libri VI. latine, teſte catalogo codd.

E d i t i o n e s.

Diodori Siculi hiſtoriarum libros V. priores *Poggius*, *Florentinus*, (vti iam memoratum eſt,) latine primus vertit: ſed quia primum librum in duo diuiſit, ſex libri in fronte nominantur. Princeps editio latina eſt:

Diodori Siculi hiſtoriarum priſcar. libri VI. e graeco in latinum traducti per Fr. Poggium. Acc. *Cornelii Taciti* de ſitu, moribus et populis Germaniae libellus aureus. *Bononiae* 1472. fol.

Catal. bibl. ducis de la Valliere tom. III. nr. 4835. (vbi nr. 4833. elegans illius verſionis codex mstus saec. XV. deſcribitur: cuius initium: *Prohemium in libros Diodori Siculi quos Poggius florentinus latinos fecit ad Nicolaum V. ſummum Pontificem.*) Catal. bibl. Pinell. tom. II. nr. 2482. pag. 33. *Maittaire* A. T. IV. pag. 319. *Orlandi* Origine e progreſſi della Stampa, pag. 110 et 321. vbi ſequentes quoque nominantur. — Saepius enim repetita eſt haec verſio, cuius princeps editio olim habebatur:

Diodori

Diodori Siculi hiſtoriarum libri VI. ſine titulo, cuſtode, paginaque in fine: *Diodori Siculi bibliothece hiſtoriae libri:* in quibus priſcae res, fabulae et multa ac varia de ſitu locorum ac moribus gentium continentur: *Impreſſi Venetiis per Andream Iacobi* (filium) *Katharenſem* — M.CCCCLXXVI. (1476.) *prid. Kal. febr.* acc. *Taciti* de ſitu — Germaniae libellus aureus. fol.

Diligenter deſcribit hanc editionem et Poggio adſerit verſionem *Denis* in memorab. bibl. Garellianae pag. 60 ſq. adde *Goetzii* memorab. bibl. Dresdenſis II. pag. 403. *Maittaire* A. T. IV. part. I. pag. 360. *Io. Bened. Mittarelli* bibl. codicum MSS. monaſterii S. Michael. Venetiarum, in adpendice librorum editt. ſaec. XV. pag. 136.

Diodori Siculi ſex libri latine, interprete Pogio et *Cornel. Tacitus* de moribus Germanorum. — Impreſſi per Thomam Alexandrinum, *Venetiis* 1481. fol.

Maittaire l. c. part. II. pag. 422. *Mittarelli* l. mem. bibl. *Smithian.* pag. CCXV. *Seemiller.* incunab. bibl. Ingolſtad. III. pag. 3 ſq. et *Pinelli* catal. l. m. pag. 33.

Lucianus de veris narrationibus *et Diodorus Siculus.* In calce. *Explicit feliciter opus Diodori Siculi diligenter ac accuratiſſime emendatum atque* Venetiis *impreſſum per Philippum Pincium Mantuanum.* 1493. fol.

Goetzii memor. laud. II. pag. 122. qui monet, *Maittar.* IV. pag. 558. perperam addidiſſe *Iuſtinum et Florum. Pinelli* catal. tom. III. pag. 288. nr. 7583.

Diodorus Siculus. tum inc. pag. I. *Liber primus. Pogius Florentinus ad Nicolaum* V. *Pon. max.* — In calce: *Explicit foeliciter opus Diodori Siculi diligenter ac accuratiſſime emendatum per Bartholomaeum Merulam: Acque Venetiis impraeſſum Magiſtrum Ioannem de Cereto de Tridino alias Tacuinum. Anno ſalutis dominice.* M.CCCC.LXXXXVI. (1496.) *Kalen. Octobris.* fol.

In bibl. acad. Erlangeaſi. adde catal. bibl. Schwarzianae tom. II. pag. 239 ſq.

Diodorus Siculus. Denis Roſe etc. *Venundantur in vico Sancti Iacobi* etc. 4. Eſt verſio Poggii, rec. *Pariſiis* circa initium ſaec. XVI. vid. *Freytag.* adpar. litterar. tom. II. p. 1297 ſqq. qui multus eſt de Poggii verſione: *Baumgarten* Nachrichten von — Büchern. IX. pag. 507 ſqq. Aegidius de Maſeriis editor eſſe dicitur in nota Fabricii mſta. Idem Fabricius adſcripſit, *Poggii* verſionem repetitam eſſe *Baſil.* 1530. (an rectius 1531?) 1559. (quam et eam a. 1578. poſtea amplius indicabimus,) 1628. *Pariſ.* 1531. 8. apud Simon. Colinaeum, (de qua vide *Maittaire* A. T. II. pag. 754.) *Lugduni* 1552. 1559. 12. apud Sebaſt. Gryphium. (vid. Smithian. biblioth. pag. CXLVII.)

Diodori Siculi ſcriptoris graeci libri duo, primus de Philippi regis Macedoniae, aliorumue quorundam illuſtrium ducum, alter de Alexandri filii rebus geſtis. Vtrunque latinitate donauit Angelus Coſpus Bononienſis. Alexandri regis vita, quam graece ſcriptam a Io. Monacho (ſ. Zonara,) *Ang. Coſpus vertit in noſtram linguam.* In calce: *Impreſſum Viennae Pannoniae per Hieronym. Victorem. Menſe Aug. Anni 1516.* fol.

Luculentis typis excuſum exemplar eſt in bibl. acad. Erlang. Sed hanc admodum raram editionem quia *Denis* in Memor. bibl. Garellianae pag. 263—265. diligenter et copioſe deſcripſit, equidem tantummodo adnotabo, a Coſpo hic verſos eſſe libros XVI et XVII. ex

cod.

cod. Budenſi graeco, qui libros ſex graecos a lib. XVI—XX. (ita quidem ſcripſit et numerauit Cuſpinian. in Caſſiodor. Coſſ. pag. 123. notante Deniſio,) continet, et quem cum libris Cuſpinianis in biblioth. caeſaream Vindob. migraſſe opinatur idem Deniſ. — Recuſ. *Venetiis* per Ioannem de Tridino, alias Tacuinum a. 1517. fol. (Maitt. A. T. indic. pag. 340.) tum auctior et inſcripta:

En damus Diodori Siculi hiſtorici graeci, quae nunc quidem extare noſcuntur opera, nempe de illuſtrium regum Philippi et Alexandri, nec non aliquot aliorum nobilium ducum Macedoniae praeclare factis, Bartholomaeo Coſpo Bononienſi interprete, lib. II. de fabuloſis Aegyptiorum geſtis — a Pogio Florentino latinitate donatos, lib. VI. Io. Monachi ex libris hiſtoriarum ſuarum de vita Alexandri ab eodem Bartholomaeo verſum, lib. I. Bocatii aliquot inſignium foeminarum, quarum apud varios autores crebro ſit memoria, hiſtorias, ex eiusdem lib. X. Nunc denuo diligenter recognita et a mendis, quibus hactenus laborabant, ſtudioſe vindicata. Baſileae excudebat Henr. Petrus menſe Aug. MDXXXI. (1531.) fol.

Eſt exemplar in bibl. acad. Erlang. adde Weſſelingii praefat. et *Freytag.* adparat. litter. III. pag. 573 ſqq. vbi magna pars praefat. H. Petri eſt repetita. — Praeter ea, adnotante Fabricio, ibid. rec. 1535. 1545. fol.

Libri XVI. XVII. XVIII. XIX et XX. non emendatiſſimi quidem, variis tamen locis meliores illis editionibus, quae cultiſſimae ſunt habitae, Weſſelingio iudice, graece primum prodierunt,

Diodori Siculi hiſtoriarum aliquot, quae extant, opera et ſtudio Vincentii Obſopoei in lucem editi. Baſileae, apud Io. Oporin. ſumt. Robert. Winter. 1539. 4.

Vide ſupra in notitia codd. de cod. Vindobon. *Modicas has,* inquit Obſopoeus, *Diodori reliquias a Iano Pannonio quondam, Quinque eccleſienſi epiſcopo, ab interitu vindicatas ac deinceps ab eruditiſſimo viro Io. Alexandro Braſſicano nobis per Ioh. Petreium communicatas, et nunc tandem a me transſcriptas edimus.*

In catal. biblioth. Leidenſis pag. 226. nr. 473. citantur. *Diodori Siculi* libri VI. priores. Dictys Cretenſis de bello troiano. Reliqua Diodori Siculi, Baſileae 1548. fol.

Διοδώρȣ —. *Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri quindecim de quadraginta. Decem ex his quindecim nunquam prius fuerunt editi.* Anno M.D.LIX. (1559.) Excud. Henricus Stephanus, illuſtris viri Huldrici Fuggeri typographus. fol. Pariſiis: graece.

Libros quinque priores et vndecimum ad XV. ſumſit ex MSS. Claromontanis, non optimis vtique, haud neglectis tamen, quod Weſſelingio clariſſimum in modum adparuit, aliis; inter quos num etiam Fuggeri, cui ſuam ἔκδοσιν inſcripſit, liber fuerit manu exaratus, ſicuti memorarat Fabricius, dicere non poteſt Weſſelingius. Addidit Stephanus, qui inter hiſtoricos graecos ex ſua officina Diodorum Siculum primum in lucem prodire iuſſit, libros ab Obſopoeo editos, et adnotationes, ſed feſtinato, vt ſaepe indicauit, nec tamquam per otium ſcriptas. Hinc plura reliquit aliis felicius ſananda. Praeterea adiecit fragmenta quaedam, ex libris Diodori perditis, cum verſione a ſe confecta, illisque ſupplementum libri XVII. ex Arriano et Curtio deſumtum ſubnexuit. Praemiſit diatribam de ſcriptis Diodori et apologiam aduerſus Viuem. Conſ. *Goetzii* memorab. bibl. Dresdenſ. tom. II. pag. 401. in primis

Freytag. in adparatu litter. II. pag. 1300 ſqq. vbi quoque Rhodomanni et Weſſelingii editiones recenſet, et quaedam de Diodoro Siculo tradit.

Idem *Henr. Stephanus* vulgauit, ſed ignarus, Diodori eſſe, illuſtre fragmentum *de Cleonnide et Ariſtomene* inter Polemonis et Himerii declamationes, Pariſ. 1567. 4. — Id tamen fragmentum Iſ. Voſſius reperit in cod. Florentino ſub nomine Diodori Siculi. vid. *Ger. Io. Voſſium* in addendis de hiſtoricis graecis pag. 529.

Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri XV. hoc eſt, quotquot graece extant de quadraginta, quorum quinque nunc primum latine eduntur, —. Adiecta his ſunt ex iis libris, qui non extant, fragmenta quaedam. Sebaſtiano Caſtalione totius operis correctore, partim interprete. Praeter ea interiecta eſt Dictys Cretenſis et Daretis Phrygii de bello Troiano hiſtoria, ad ſupplendam lacunam quinque librorum, qui inter quintum et vndecimum deſiderantur. Baſileae per Henr. Petri. 1559. fol.

Eſt collectio plurium interpretationum latinarum. Priores V. libros Poggius, libros XI—XIV. anonymus, librum XV. Marcus Hopperus, lib. XVI et XVII. Angelus (alias, Bartholomaeus,) Coſpus, reliquos Caſtalio verterunt. — Illa collectio recuſa eſt et poſt Daretem, Phrygium, additum *Thryphiodori* Ilii excidium, *Guil. Xylandro* interprete, et in calce acceſſerunt fragmenta hiſtorica Diodori latine verſa, ibidem in offic. Henripetrina 1578. fol. curante *Io. Iac. Grynaeo.* vid. *Goetz.* l. c. II. pag. 403 ſq. et theſaurum bibliothecalem tom. II. pag. 345 ſqq. Noriberg. 1738. 4. vbi *Schurzfleiſchii* et aliorum iudicia de Diodoro memorantur.

Excerpta ex Diodoro Siculo de legationibus, cum notis *Fului Vrſini:* cum Excerptis ex Polybio de legationibus, Antwerpiae. 1582. 4. conf. infra, in vol. VI. pag. 230. *Dau. Hoeſchelius* eclogas ſeu fragmenta e libr. XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV et XXVI. dedit ex codice *Ludouici Alemani,* Florentini, a R. Thomſon, Britanno, exſcriptas, ſed mire vitioſas, (vid. ſyllog. epiſtol. P. Burmanni, tom. II. pag. 354.) in *Excerptis e Diodoro* graece, ad calcem *eclogarum de legationibus,* Auguſtae Vindelic. 1603. 4. pag. 150—172. conf. infra, vol. VI. pag. 491. 492. ſcholia tamen adiecta, quae a Rhodomanno profecta eſſe docet Weſſeling. in praefat., ad vitia eradicanda bene faciunt.

Stephani hortatu libros Diodori, quos habuit, latine vertit vir vtriusque linguae peritus *Laurentius Rhodomannus,* Cheruſcus, nullo alio MS. codice, ſed ſola Stephani editione vſus. Inſcriptio haec eſt:

Diodori Siculi biblioth. hiſtoricae libri XV. de XL. quorum V. priores Aegypti, Aſiae, Africae, Graeciae, inſularum et Europae antiquitates continent: Reliqui decem res a Perſis, Graecis, Macedonibus et ceteris orbis terrarum populis; ab expeditione inde Xerxis in Graeciam vsque ad Antigoni caedem, geſtas exponunt. His acceſſerunt eclogae ſeu fragmenta, ex libris quibusdam auctoris, qui deſiderantur. Omnia cum interpretatione latina, ſummis rerum capitibus in margine ac temporum annotatione illuſtrata. Cui adiecta chronologia duplex; Archontum atticorum et magiſtratuum rom. ad Mundi, Olympiadum et vrbis C. annos ſuccincta rerum quolibet anno geſtarum indicatione, ſupputatorum. Index praeterea tergeminus et phraſeologia ex V. libris mythologicis, ac tandem (Stephani ac Rhodomanni) in contextum graecum. Studio et labore *Nicolai Rhodomanni.* Hannouiae typis Wechelianis. 1604. fol.

De

De rara hac editione vid. *Goetz.* memorabilia cit. II. pag. 402 ſq. *Car. Henr. Langii* vitam Laurentii Rhodomanni cap. III. §. 34. pag. 371 ſqq. *Baumgarten* Nachrichten von merkwürdigen Büchern, part. IX. pag. 300 ſqq. — Rhodomannus addidit cum verſione ſua eclogas ſ. fragmenta e deperditis Diodori libris, tum illas, quas Stephanus adiunxerat, e libro XXXI. XXXII. XXXIV. XXXVI et XXXVII. tum alias ex libro VI et VII. ab Euſebio et Syncello ſeruatas, et quas e libro XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV et XXVI. cum ipſo communicauerat Hoeſchelius, et quas e libro XXXI. XXXII. XXXIV. XXXVI. XXXVII. XXXVIII et XL. excerpſit *Photius* Patriarcha cod. CCXLIV. conf. infra, vol. IX. pag. 398 et 495. Omiſit tamen, incertum qua de cauſſa, legationum eclogas *F. Vrſini.*

Rhodomanni verſio latina ſeparatim in lucem emiſſa eſt: *Diodori Siculi bibl. hiſtoricae libri XV.* reliqui. Quibus acceſſerunt eclogae —. Omnia ex interpretatione *Laur. Rhodomanni,* Cheruſci, ſuis capitibus ſeu paragraphis diſtincta: quibus reſpondet cod. locupletiſſimus. Hanouiae typis Wechelianis, apud haeredes Io. Aubrii 1611. 8. Omiſſa tamen eſt in margine temporis notatio, quam optimo conſilio addiderat Rhodomannus, et e re lectoris erat, in ſingulis paginis ſuperiore loco adnotari. — Poſthaec acceſſerunt

Fragmenta ex Diodori Siculi libr. hiſtor. VI. XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV. XXVI. XXXIV. XXXVI. XXXVII. graece et lat. cum *Henrici Valeſii* notis, in *H. Valeſii* Excerpt. Peireſc. Pariſ. 1634. 4. pag. 220 ſqq.

Nouam editionem parauerat *Ioſ. Waſſeus,* vid. Acta erudit. Lipſ. a. 1711. pag. 523. Giornale d'Italia tom. IX. pag. 454. *Clerici* bibl. ſelect. tom. 21. pag. 376. Mem. de Trevoux 1716. pag. 118. infra in vol. IX. de ſcriptoribus in Photii biblioth. pag. 495. item *Franciſc. Dionyſ. Camuſatus,* vt iam ex praefatione Weſſelingii ſupra adnotaui. adde Act. erudit. 1727. p. 287. At enim lucem non adſpexerunt illorum editiones promiſſae.

Fragmentum Diodori, ſine nomine auctoris ab H. Stephano editum, *Io. Boiuinus* latina donauit verſione et triplici lingua vulgauit in tomo II. Memoriar. academ. Pariſ. litterarum humaniorum, Pariſ. 1717. 4. pag. 84. et edit. Amſtel. 1719. 12. tom. III. pag. 106 ſqq.

Tandem omnia, quae Stephanus ac Rhodomannus collegerant, vna cum excerptis ab Vrſino et Valeſio in lucem proditis, nouiſque fragmentis hinc inde conquiſitis edidit, e codicibus, (quos ſupra iam enumeraui,) aliiſque litterarum ingeniique praeſidiis, docte verecundeque recenſuit, ſagaciſſimis et eruditiſſimis adnotationibus ornauit Diodori reliquias, ineditas Ioſ. Scaligeri, Iſ. Voſſii, Cl. Salmaſii et F. Vrſini coniecturas aliorumque V. D. notas adiecit et latinam Rhodomanni interpretationem, mutatis tamen, vbi graeca dari poterant meliora, nonnullis, adponendam curauit *Weſſelingius,* vniuerſitatis Vltraiectinae ad Rhenum quondam ornamentum, in ſplendida editione, inſcripta:

Διοδώρε — —. *Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri, qui ſuperſunt, interprete Laurentio Rhodomanno: ad fidem MSS. recenſuit Petrus Weſſelingius, atque Henr. Stephani, Laur. Rhodomanni, Fulvii Vrſini, Henr. Valeſii, Iac. Palmerii et ſuas adnotationes adiecit.* tom. I. II. Amſtelodami. 1746. fol. cum ſex indicibus.

Doctam Weſſelingii praefationem excipiunt Stephani et Rhodomanni et Grynaei dedicationes ac praefationes aliaque iam memorata: in fine tom. I. leguntur excerpta ex Io. Chr. de Iordan adparatu chronologico etc. ſect. V. de chronologia Diodori Siculi. conf. *Baumgar-*

tenii Nachricht. etc. l. c. p. 303 ſqq. Acta erudit. 1747. p. 1 ſqq. bibl. raiſon. tom. XXXVI. part. I. art. 6. part. II. art. 2. — Excerpta dederunt *Schütz.* in Chreſtom. gr. et *Stroth.* etc. *Harl.*

[Editio Weſſelingii repeti nuper coepit Biponti in typographia Societatis, curante Extero: Διοδωρος. *Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri, qui ſuperſunt, e recenſione Petri Weſſelingii, cum interpretatione lat. Laur. Rhodomanni atque annotationibus variorum integris indicibusque locupletiſſimis. Noua editio, cum commentationibus III. Chr. Gottl. Heynii et cum argumentis diſputationibusque Ier. Nic. Eyringii. Volumen primum. 1793.* 8. Quod praeter Stephani tractatum, et Heynii atque Euringii commentatt. p. 361. indicatas, continet p. CLX. Notitiam litter. editionum D. S. plenam, Weſſelingii praefat., et librum Diodori I. cum animaduerſſ. — Volumen ſecundum. Lib. II et III. In margine argumenta capp. notata ſunt. — Clar. *Ludou. Wachler.* Gymn. Herford. Rect. editionem parabiliorem tribus voll. ſe curaturum eſſe oſtendit. *Beck.*]

Nonnulla Diodori loca illuſtrat *Iacobus Palmerius* in exercitationibus ad optimos auctores graecos pag. 96—150. et *Latinus Latinius* tomo II. bibliothecae, pag. 76. *Io. Ienſius* in epiſtola ad Graeuium de locis aliquot Diodori, ſubiecta eius lectionibus Lucian. Hagae 1698. 8. *Petri Fabri* notas ineditas ad Diodorum Siculum memorat *Franciſc. Grauerol.* in notis ad epiſtol. Petri Bunelli. [Loca plura emendantur aut illuſtrantur a *Corſinio* in faſtis atticis II. pag. 15. III. pag. 250. IV. pag. 27. 63. a *Valckenario* in Herodoti editione Weſſelingiana, paſſim, a *Doruillio* in animad. ad Charitona, a *Toupio* in emendatt. ad Suid. et Heſych. tom. I. pag. 76. 174. II. 205—310. 625. n. *Caſp. Fr. Munthii* obſſ. philol. in ſacros N. T. libros ex Diodoro Siculo collectae. Hafniae 1755. 8. Accedit index vocum Diodorearum, quibus lexica locupletari et ſuppleri poſſunt etc. *Harl.*] Praecipue notatu digna ſunt, quae de Iudaeis ſcriptor ille tradidit et de Moyſe in Ecloga p) libri XXXIV. XL. et libro I. pag. 84 ſq. licet locum illum aliter longe acciperet Iuſtinus, et e Iuſtino Cyrillus, quam in rem videndi *Huetius* pag. 104. demonſtrat. Euangelic. et *Simon Patricius*, epiſcopus Elienſis, ad Exod. IV. 16. [¶]

Librum XVI et XVII. *latine* vertit ante Rhodomannum *Bartholomaeus*, (ſiue vt in libro ipſo vocatur *Angelus* q),) *Coſpus*, Bononienſis, et cum Iohanne, monacho, de vita Alexandri M. edidit. [Editiones iam ſupra indicatae ſunt.] Fragmenta quaedam Diodori Siculi, Melanthone ſuadente, latine vertiſſe *Fridericum Staphylum*, lego in huius vita, praemiſſa ſcriptis Staphyli iunctim editis, Ingolſtadii 1613. fol. — Tres poſtremos libros, verſos ab *Andrea Dudithio*, notauit *Nic. Comnenus* tom. II. hiſt. gymnaſii Patauini pag. 89.

Gallice verſus prodiit Diodorus a libro XI. ad XVII. *Iacobo Amioto* interprete, Pariſ. apud Mich. Vaſcoſan. 1554. [1654. in catal. Bunau. I. pag. 149. vitioſe forſan.] fol. Tres primos libros verterat in eamdem linguam *Antonius Maccaultus*, Pariſ. 1535. 4. *Diodorus Siculus*, gallice ex Roberti Maccault. et Iac. Amioti verſione, cum notis Ludou. Regii. Pariſ. 1585. fol. *Claudius Seyſſelius* gallice compoſuit e libris 18. 19. 20. Diodori et Plutarchi vitis, libros

p) Videtur haec reſpicere H. Stephanus pag. 7. Apologiae pro Herodoto: *il me ſouvient auſſi d'avoir leu en une librarie d'Italie un fragment de l'Hiſtoire de Diodore Sicilien, auquel il accouſtre Moyſe de toutes façons.*

q) *Angelum* etiam vocat Bumaldus in biblioth. Bonon. p. 18. Freſius in epit. Gesner. p. 51. *Richey* not. mst. *Angelum* ſemet ipſe in verſione ſua Diodori vocat. *Harl.*

libros quatuor hiſtoriae ſucceſſorum Alexandri Pariſ. 1530. fol. et apud Sim. Colinaeum et inde apud P. Gualterum a. 1545. 12. Luxembourg. 1705. 12. [Hiſtoire univerſelle de Diodore de Sicile, traduite en François par M. l'Abbe *Terraſſon*, Amſterd. 1737 ſqq. 8. (al. 12.) IV. tom. cum notis, interdum criticis et erudita praefatione de Diodoro Siculo, eius hiſtoria, oeconomia, fide hiſtorica, fragmentis, editionibus; verſionibus tum latinis tum gallicis de ſuaque opera et conſilio. conf. quoque *Baumgartenii* Nachrichten etc. l. c. pag. 308 ſqq. Bibl. raiſon. tom. XX. part. I. art. 5. vbi aliae verſiones in varias linguas recenſentur. *Harl.*]

[*Germanice* verterunt *Io. Herold; Diodori des Siciliers* ſechs Bücher — verdeutſcht durch *Io. Herold*, cum tabb. ligno inciſis, in Heroldi Heydenwelt, Baſel 1554. fol. Francof. 1643. fol. et *Stroth*, Francof. ad Moen. 1782 ſqq. 8. VI. voll.

Italice. Paitoni in bibl. degli autori-volgarizzati; (vbi ſub voc. *Diodoro* perſequitur italicas Diodori verſiones,) pag. 288 ſq. incertus citat ex Oſſervazione letterarie tom. II. *Diodoro Siciliano da Girolamo Sopravatico.* Venezia 1481. ſeu eſt latina Poggii verſio, ibidem eodem anno cum *Ieronymi Squarciafici* epiſtola, (quam reddidit editor catalogi Smithiani pag. 215 ſq.) recuſa. vid. ſupra in notitia editionum ad h. a. — VI. priores libri, (ex Poggii diuiſione,) *italice* verſi prodierunt, Florent. apud heredes Philippi Iuntae 1526. 8. — Venetiis per Gabriel Iolitum, Ferrarienſem, 1542. 8. ibid. 1547. 8. 1566. 8. — In catal. biblioth. Barberinae I. p. 344. citatur: Nauigatione di Iambolo Mercante, tradotta di Greco da' libri di Diodoro dal Ramuſio. — Hiſtoria, ovvero libraria iſtorica di *Diodoro Siculo* — tradotta di Greco in latino da diverſi Auttori et nella noſtra lingua da M. *Franceſco Baldelli.* Venet. apud eumdem. II. tom. 1574. 4. vid. *Paitoni* l. c. pag. 290 ſq. et *Iuſt. Fontanin.* della eloquenza Italiana etc. Venet. 1737. 4. pag. 610 ſq. adde *Mongitor.* l. c. *Harl.*]

Anglice, G. Boothus, Ceſtrienſis, Londin. 1699. (1700.) fol. vid. Works of the Learned. 1699. pag. 570.

Danica, Michaelis Wogelii interpretatio ſupra lib. II. cap. 25. §. 13. memorata, lucem nondum adſpexit, quod ſciam.

Vtinam verum eſſet, inquit H. Stephanus epiſtola ad Huldricum Fuggerum, *quod olim ex doctiſſimo viro Lazaro Bayſio audiebam, et quod ille ad ſe ſcriptum legere mihi ſolebat, nimirum totos quadraginta libros viſos in Sicilia noſtro tempore fuiſſe.* Saltim verum fuiſſet, quod Gesnerus audiuiſſe ſe tradit in bibliotheca, *libros, qui quintum ſequuntur usque ad decimum in Sicilia ſuperſtites aſſeruari, et in appendice ad bibliothecam apud Cardinalem S. Crucis Romae et Auguſtae Vindelicorum apud D. Ioh. Iacobum Fuggerum.* [adde Mongitor. loc. cit.]

Auctor Chronici Paſchalis, (quod Alexandrinum vulgo vocant) pag. 44. relato epitaphio Iouis, quod monſtrabant Cretenſes, addit, *περὶ οὗ συνεγράψατο Διόδωρος ὁ Σοφώτατος χρονογράφος, ὃς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ περὶ Θεῶν εἶπεν ὅτι Ζεὺς ὁ τοῦ Κρόνου υἱὸς ἐν τῇ Κρήτῃ κεῖται.* Caue tamen, ex hoc loco colligas, Diodorum Siculum peculiarem de diis librum compoſuiſſe.

[VI. De ſpuriis Diodori Siculi *epiſtolis* huc reducam, quae Fabricius noſter in vol. XIV. pag. 227. notarat. „ *Antonius Mongitor* in bibl. Sicula, edita Panormi a. 1707. fol. tom. I. pag. 158 ſq. de *Diodoro Siculo* diſſerens refert, ſub eius nomine, italica lingua prodiiſſe *epi-*

ſtolas LV. in *Petri Carrerae* hiſtoria Catanae, tom. I. pag. 457. Prodiit illa hiſtoria italice, Catanae 1639. fol. in qua notas nonnullas Carrera addidit, et pag. 492. tradit, epiſtolas illas latine e graeco translatas a. 1470. a Cardinali *Beſſarione*, Nicaeno: italice vero ex latino verſas nonnullas ab *Octauio Archangelo*, nobili Catanenſi, qui circa a. Chr. 1600. floruit. Nec graeca hactenus in lucem protulit quisquam, nec latinam, quam Beſſario dicitur concinnaſſe, verſionem. Quamquam vero idem Carrera dubitat, ſitne Diodori Siculi, an *Theocriti Chii* r); tamen neutrius videntur eſſe, quum nemini veterum memorentur, neque mstus illarum codex vsquam potuerit reperiri, ac minime obſcura νοθείας et recentioris aetatis argumenta in ipſis deprehendantur epiſtolis: vnde *Placidus Reina* pro recenti eas otioſi ingenii commento habet s), et laudatus *Mongitor* tom. II. pag. 107. *apocryphas putantur a naſutioribus non ſine rationum pondere.* Idem viſum *Gisberto Cupero* Exerc. I. de elephantis in nummis, capite IX. tom. III. theſauri antiquitatt. rom. Sallengriani pag. 87. et *Petro Burmanno*, qui praefat. ad tom. X. theſauri ſplendidi ſcriptorum Siciliae, ex officina Petri van der Aa, Lugduni Batau. 1723. fol. in quo cum Carrerae hiſtoria, Catanae recuſa, epiſtolae illae exſtant *italice* cum verſione ex italico *latina*, antea inedita *Abrahami Preigeri: Addit deinde aliud argumentum* (Carrera,) *quod nulli, credo, critico placebit, ex epiſtolis* Philanthropi, *pontificis maximi Catanenſium ad Cocalum, et* Catanenſium *ad Daedalum, quas e graeco vertit Beſſarion latine, et Diodori alicuius Siculi eſſe iactantur. Has enim ſpurias et recentioris alicuius ſophiſtae eſſe quis non videt? Mentio ibi fit Iulii menſis et legionis, naumachiae, et circi, quae ipſa nomina diu poſt Cocali tempora inualuerunt. Has epiſtolas, quarum auctoritate paſſim vtitur, et ſe decipi patitur, dicit verſas ex latino in italicum ſermonem ab Octauio Archangelo, et ſeruari in primo volumine chronicorum Catanae: ipſum tamen eas non potuiſſe Romae, quum ibi a. 1636. eſſet, reperire.* — Idem Burmannus pag. 9. *Vt lectoribus aeſtimandi copiam Carrera dare poſſet, qua auctoritate fretus plurima inaudita eruditis tradat, Diodori illius epiſtolas, ab Archangelo italice verſas adiecit operi ſuo: Quod ſane docet, bona fide Carreram his fidem habuiſſe, quum e re ſua conſultius aliter fuiſſet, eas aeterno ſilentio premere: manifeſtiſſimas enim fraudis et ſpuriae ignobilitatis notas praeferunt, quas hic longo ordine exponere nihil adtinet, quum nemo humanitatis et elegantiae veteris ſtudioſus non ſtatim eas deprehendere queat. Lepidum vero, quod ſuſpicatur, non Diodori Siculi eſſe, ſed forte* THEOCRITI CHII, *quia Suidas eius hiſtoriam Libycam, (quam belli inter Libycos et Catanenſes geſti eſſe credit,) et epiſtolas admirabiles memorat. Infirmo certe argumento, quum illas epiſtolae* θαυμάσιαι *videantur argumenta rerum incredibilium* t) *habuiſſe, vt eo titulo* περὶ θαυμασίων *Phlegon librum inſcripſit, quem in ſenſum ſi quis illas velit referre epiſtolas, per me licet. Sed ſi ipſi ineptiſſimarum epiſtolarum lectio eas falſitatis non ſtatim damnaret, quaeſo videat, an Theocriti Chii aeuo, qui aequalis Ariſtoteli et Theopompo tempore Alexandri vixit* u), *vt adparet ex* ATHENAEO *libr. XII. cap. 9. conueniat Marcelius et Laelius Metellus,*

r) Vid. ſupra in vol. III. pag. 775. §. IV. *Harl.*

s) Idem ſenſerunt *Moshemius* in epiſtola ad Crozium in theſauro epiſtolico La Croziano tom. I. p. 297. et *Dorville* in Siculis cap. XII. p. 204. qui, epiſtolas, ait, illas Diodori nugaces et recentiſſimas valere iubeamus cum ipſo Carrera, homine nugaciſſimo. *Harl.*

t) Hoc minus veriſimile mihi videtur: nam ita dixiſſet epiſtolas non θαυμασίας, ſed περὶ θαυμασίων. Conſuetum autem Suidae, epiſtolas, quas laudat, *admirabiles* nuncupare. Ita de Phalaride: ἔγραψεν ἐπιστολὰς θαυμασίας πάνυ.

u) Lib. III. cap. 16. §. IV. pag. 775. vol. III. *Harl.*

Metellus, (ignobilis homo,) quorum epiſtolas etiam hic producit. Certe Marcellum toto ſaeculo Alexandro iuniorem fuiſſe conſtat." Hactenus Fabricius, qui ipſas Diodori epiſtolas LXV. integras cum hiſtoriola notabiliorum dictorum et factorum Catanenſium e verſione Abrahami Preigeri latina ex opere illo grandi caroque exhibuit: quas equidem, quia Weſſelingius easdem, reſciſis Carrerae notis, volumini Diodori ſui ſecundo ſubiecit, in hac editione omittendas duxi. *Lennep* in Valckenarii praefat. ad Phalaridis epiſtolas pag. V ſq. ſuſpicatus eſt, Phalaridis epiſtolas propter magnam in quibusdam conuenientiam eſſe eiusdem, cuius ſunt epiſtolae ſub Diodori Siculi nomine italice et latine vulgatae. Et ſi non idem ſit, Phalaridis tamen epiſtolas ſequutum eſſe, ex collatis quibusdam epiſtolis collegit Lennepius. Enimuero Valckenarius bene diſſentit, et, ex his, ait, horumque ſimilibus (exemplis) nihil aliud conficias, niſi id vnum, has ficti Phalaridis epiſtolas a litterato nugatore lectas, qui, homo forſan Italus, ad ſimile quid tentandum hoc exemplo motus, iſtas ſub Diodori Siculi nomine latine ſcripſerit, vel italice, tamquam a ſe de Graecis conuerſas." Adde ſupra in vol. I. pag. 664. not. g. adſcriptam.

Diodoro Siculo Craſſus in Hiſtoria poetarum graecorum pag. 155. adtribuit comoedias, quas *Diodoro Sinopenſi* ab Athenaeo rectius, opinor, adſcriptas fuiſſe, ſupra in vol. II. pag. 437. notatum eſt. adde *Mongitor.* l. c. pag. 158. *Harl.*]

[VII. Inſeram ex editione *Weſſelingii* indicem ſcriptorum in Diodori Siculi bibliotheca memoratorum: quorumdam nomina Fabricius in margine exempli ſui notauit, quorum quaedam interiiciam. De plerisque conſulendus eſt *Heynius* in Comm. de fide Diod. Sic. inprimis Comm. tertia.

Agatharchides, Cnidius, tom. I. pag. 81.

Aeſchines, Socraticus, II. 62.

Alcman I. 252.

Anaxagoras I. 11. 46.

Anaximenes, Lampſacenus, II. 62. 73.

Anaxis, Boeotus, II. 78.

Antander, Syracuſanus, II. 492.

Antimachus I. 234. 650.

Antiochus, Syracuſanus, I. 528. (cuius libri IX. τῶν Σικελικῶν a Cocalo, Sicanorum rege, ad Olymp. LXXXIX. 1. libr. XII. pag. 120. edit. Rhod. *Fabric.* not. msta.)

Antiphon II. 641.

Apollodorus, Athenienſis, I. 9. 626. 630.

Aratus I. 323.

Ariſtophanes I. 504.

Ariſtoteles II. 62.

Artemidorus, Epheſius, I. 81.

Aſtydamas I. 676.

Athanas, Syracuſanus, II. 77. (vbi Weſſeling. notat, Athanam res maioris Dionyſii primore Sicularum rerum libro obiter perſtrinxiſſe, et de poetico eius ſtudio ineptisque verborum

borum compoſitionibus quaedam admiſcuiſſe. adde *Mongitor.* biblioth. Siculam tom. I. pag. 89. *Harl.*)

Athenaeus I. 154.

Cadmus, Mileſius, I. 44.

Callias, Syracuſanus, II. 492. 561.

Calliſthenes I. 246. 731. II. 93.

Carcinus, tragicus, I. 334.

[*Charondae* leges XII. pag. 79 ſq. Fabric. not. msta.]

Clitarchus I. 120.

Cteſias I. 66. 114. 117. 120. 128. 135. 146.

Daphne, Tireſiae F. I. 311.

Democritus I. 47. 647.

Demophilus, Ephori F. II. 93.

Demoſthenes II. 147. 267.

Dionyſidorus, Boeotus, II. 78.

Dionyſius, Mileſius, I. 220. 236. [Ex eo Diodorus ſua paſſim ſumſit. vid. *Heyne* ad Apollodori biblioth. pag. 227. 923. inprimis p. 980 ſqq. vbi diſcedit a Weſſelingii opinione I. pag. 220. prodita infra in catalogo *Dionyſiorum. Harl.*]

Diyllus, Athenienſis, II. 93. 141. 491.

Doſiades I. 396.

Duris, Samius, II. 50. 490.

Empedocles I. 608. (verſus XIII. pag. 204. Fabric.)

Ephorus I. 13. 44. 48. 246. 330. 505. 572. 584. 589. 606. 647. 685. II. 141.

Epicurus II. 509.

Epimenides I. 396.

Euemerus II. 633.

Eumolpus I. 15.

Eupolis I. 505.

Euripides I. 11. 46. 626. II. 416. 435.

Fabius, Pictor, II. 636.

Hecataeus, Abderites, I. 44. 56. 158.

Hellanicus I. 44. II. 636.

Hermias, Methymnaeus, II. 31. (libri X. vel, vt alii diſtinguebant, XII. Σικελικῶν in anno I. Olymp. CI. deſinentibus, lib. XV. pag. 355. Fabr. nota mst. *Weſſeling.* vero negat, Voſſium facile obtenturum, vt cetera, quae Hermiae nomine citantur, huius ſint opuſcula.)

Herodotus I. 44. 46. 145. 433.

Heſiodus I. 252. 328. 383. II. 633.

Hieronymus,

Hieronymus, Cardianus, II. 289. 351. 395.

Homerus I. 14. 15. 16. 23. 55. 80. 108. 128. 169. 175. 235. 252. 276. 319. 328. 331. II. 99. 126. 633.

Hyperides II. 264.

Iambulus I. 167.

[*Inſcriptio* tropaei Delphici, pag. 13. aliae pag. 26. 47. Fabric. not.]

Laſtenidas I. 396.

Linus I. 236.

Lycurgus II. 149.

Lyſias I. 724.

Marſyas, Pellaeus, II. 443.

Matris I. 28. (*Heyne* ad Apollodorum pag. 340. Diodorus, ait, IV. 12 ſq. res Herculis rhetorice ornauit ad pragmaticae hiſtoriae morem, ſequutus, vt ſuſpicor, *Matridem*, cuius encomium Herculis olim lectum: v. c. *Athen.* X. pr. pag. 421. B. *Harl.*)

Menodotus, Perinthius, II. 513.

Moſes, Iudaeus, II. 544.

Oenopides, Chius, I. 50.

Orpheus I. 15. 16. II. 633.

Philemon, comicus, I. 487. II. 502.

Philinus, Agrigentinus, II. 502. 509.

Philiſtus I. 334. 625. II. 73. 505.

Philoxenus I. 679. II. 7. 8.

Polybius II. 686.

Polycletus, *Lariſſaeus*, I. 608. (ἐν ταῖς ἱϛορίαις lib. XIII. p. 204. 376. Fabr. in not.)

Polydius I. 679.

Pronapides I. 237.

Pſaon, Plataeenſis, II. 490.

Simonides I. 412.

Solon II. 317. (lex de ἐπικλήροις pag. 83. Fabric. in nota.)

Sophocles I. 625.

Sophocles iunior I. 684.

Soſicrates I. 396.

Soſilus, Ilienſis, II. 513.

Teleſtes, Selinuntius, I. 679.

Thales I. 46.

Theopompus I. 44. 246. 573. 709. II. 84. 139.

Thucydides I. 44. 502.

Thymoetes I. 237.

Timaeus I. 267. 330. 334. 584. 589. 606. 607. 608. 614. 631. 685. II. 470. 492. 560.

Timotheus, Mileſius, I. 679.

Tyrtaeus II. 54.

Xenophon I. 44. 573. II. 62. 73.

Zenon, Rhodius, I. 373. *Harl.*]

VIII. Agam hoc loco de aliis etiam *Diodoris*, qui doctrinae vel ſcriptorum laude celebres fuerunt. Obſeruati ſunt in ſcriptis veterum hi [r]):

Diodorus, *Procopii*, ſophiſtae, amicus, quem commendat epiſtola 12.

Diodorus, praeter *Adramyttenum*, philoſ. academicus, cauſſidicus ac rhetor, cuius meminit *Strabo* XIII. pag. 614.

Diodorus ex *Alexandria* Troadis, *tragicus*, cuius meminit idem Strabo.

Diodorus, *Alexandrinus*, mathematicus, quem citat Eudorus, philoſophus, apud Achillem Tatium Iſagoge ad Aratum. [P]

Diodorus, *Antiochenus*, ad quem Baſilii M. epiſtolae. Infra in *Diodoro*, *Tarſ. epiſc.*

[*Diodorus*, Apollinariſta, haereticus. vid. infra. in vol. VIII. pag. 332.]

Diodorus, *Ariſtophanius*. Vide infra in *Diodoro Tarſenſ.*

Diodorus, *Aſpendius*, Pythagoreus, de quo lib. II. cap. 13. Cynicis eum moribus vixiſſe, notat *Athenaeus* IV. pag. 163.

Diodorus, *Comicus*. Vide infra *Diodorus*, *Sinopenſis*.

Diodorus, Iaſſius, cognomento *Cronus*, ab Hieronymo *Socraticus* adpellatur et a *Laertio* refertur lib. II. qui eſt de Socraticis. [vid. ſupra in vol. II. pag. 720. §. 44. et vol. III. pag. 625. *Eudocia* pag. 136. quae eum dialecticis adnumerat.] Apollonii, dialectici, cognomine Croni, auditor fuit, praeceptor vero Philonis, dialectici, ac Zenonis, Sidonii, quem eumdem cum Citieo *Ionſius* ſuſpicatur pag. 116. Vide et 119 ſq. vbi de quinque huius Diodori filiabus, itidem dialecticis, et de ſophiſmatis, ab eo repertis. Aequalis fuit hic Cronus Callimachi, vt conſtat ex epigrammatibus huius, quae adferunt *Sextus* I. Mathem. pag. 62. et *Laertius* II. 111. De dogmatibus eius conſulendi idem Sextus, Cicero, Lactantius, Clemens aliique. *Fabric.* — conf. ſupra in vol. III. pag. 559 ſq. vbi plura de hoc ſunt adnotata. *Harl.*]

Diodorus, Crotoniata, Pythagoreus, de quo feci mentionem lib. II. cap. 13.

Diodorus,

r) Conf. ſupra in notitia tragicorum deperditorum, vol. II. pag. 295. voc. *Diodorus*. *Harl.*

Diodorus, Cynicus. Supra in Diodoro Aſpendio.

Diodorus, *dialecticus* ſiue *Sapientiae dialecticae profeſſor*, vt vocatur a Plinio VII. 53. De eo dictum paullo ante in *Diodoro*, *Crono.*

Diodorus, *Elaites*, cuius elegias laudat *Parthenius* cap. 15.

Diodorus, *Epheſius*, qui de Anaximandro ſcripſit, teſte *Laertio.* Hic mihi videtur laudari a *Chalcidio* p. 291. Alius *Diodorus*, Epheſius, tyrannicida et ſub Demetrio Plutarchus, de quo Polyaen.

Diodorus, *Epicureus*, qui ſibi ipſi necem conſciuit gulamque praeſecuit, vt refert *Seneca* de vita beata cap. 19.

[*Diodorus*, Theophili F. Halaceuſis, vel Synodi Iouis hoſpitalis, vel nauclerorum et mercatorum πρόξενος, cuius mentio eſt in decreto Muſei Nanii, et de quo copioſus eſt *Clemens Biagi* in tractatu de decretis Athenienſium, Romae 1785. 4. cap. 34. pag. 295 ſqq. *Harl.*]

Diodorus, *medicus*, qui Empirica ſcripſit, *Plin.* XX. 12. et XXIX. 12. At XX. 8. Diodoti Petronii antilegomena citantur, licet et ibi quidam Diodorum legant: vti apud *Athenaeum* X. pag. 434. pro Diodoto Erythraeo, qui Ephemerides Alexandri ſcripſit. Diodori, medici, etiam mentio apud *Galenum* aliquoties, vt iam notauit Tiraquellus pag. 355. de nobilitate. [conf. in elencho medicorum, vol. XIII. pag. 141 ſq.]

Diodorus, *Megaricus. Euſtath.* ad Odyſſ. *α.* pag. 1397. edit. Roman. Idem cum dialectico ſiue Crono, de quo ſupra.

Diodorus, *monachus;* infra in Diodoro, Tarſi epiſcopo.

Diodorus, *Periegetes*, qui περὶ μνημάτων ſcripſit, teſte Plutarcho in Themiſtocle, Theſeo, Cimone. [?] Idem forte, qui περὶ δήμων ſiue populis, (non, de bellis.) atticis ſcripſit, teſte Harpocrat.

Diodorus, peripateticus, Critolai auditor, de quo dixi ſupra in catalogo Peripateticorum.

Diodorus, Prienaeus, qui ſcripſit de re ruſtica, teſte Varrone, Plinio, Columella.

Diodorus, Sardianus, rhetor ſenior. Vide infra in Diodoro Zona. Rhetorices definitionem e Diodoro refert ſcholiaſtes Aphthonii, vt Meurſio obſeruatum, quod ſit ῥητορικὴ δύναμις καὶ ἑρμηνευτικὴ μετὰ κόσμου τῶν ἐνδεχομένων πιθανῶν ἐν παντὶ λόγῳ.

Diodorus, Sardianus, rhetor iunior, Strabonis amicus, qui teſtatur, eum ſcripſiſſe ἐρωτικὰ συγγράμματα, carmina lyrica aliaque poemata, libro XIII.

Diodorus, Sinopenſis, comicus, de quo ex Athenaeo et Suida mentionem feci lib. II. cap. 22. [tom. II. pag. 435. Diodoro Siculo illas comoedias adſcribi a Craſſo, ſupra fin. §. VI. iam notaui.]

Diodorus, Socraticus, ab Hieronymo I. contra Iouinianum dicitur, qui aliis *Cronus* et *dialecticus*, de quo ſupra dixi.

Diodorus, Stoicus, quem citat Achilles Tatius in Aratum. Idem forte, contra quem ſcripſit Chryſippus, cuius cum illo controuerſia περὶ τοῦ ἀδυνάτου memoratur etiam a S.

 Hiero-

Hieronymo. [Supra in catalogo Stoicorum III. pag. 559. idem dicitur *Diodorus, Cronus*, de quo paullo ante.]

Pro *Diodoro*, Stoico, Ciceronis magiſtro, meliores codices referunt *Diodotum.* [vid. ſupra loco memor. pag. 559.]

[*Diodorum*, Syracuſanum, quem Plinius inter eos adducit auctores, ex quibus librum tertium et quintum hiſtoriae ſuae naturalis collegit, aetatis obſcurae, diuerſum eſſe a Diodoro Siculo, bibliothecae auctore, *Bonannus* Syrac. illuſtr. lib. II. pag. 345. et *Mongitor.* bibl. Sicul. I. pag. 156. ſtatuunt. *Gesner* in biblioth. pag. 198. de vtroque Diodoro diſſerens, illum Syracuſanum forſan eumdem cum Diodoro Siculo ſuſpicatur. *Harl.*]

Diodorus, Tarſenſis, grammaticus, cuius eſſe ἀπομνημονεύματα Laertio laudata, γλώσσας Ἰταλικὰς et πρὸς Λυκόφρονα, quae citat Athenaeus, tum librum περὶ σταθμῶν a Suida in τάλαντον, (et auctore ſcholii graeci ad Nazianzenum in diario italico Montfauconii pag. 214.) citatum putat Meurſius, quem vide pag. 21. ad Chalcidium. Idem *Diodorus*, vt notatum Meurſio, laudatur ab Erotiano ſiue Herodiano in Κάμορον et Heſychio in Διαγόρας. Eumdem exiſtimo, qui ab Euſtathio Ἀριστοφάνειος adpellatur. [Citatur in ſcholiis Marcianis ad Homerum. vid. *Villoiſon* prolegom. ad Homeri Iliada pag. 29.]

Diodorus ſiue Theodorus, ex antiocheno presbytero *Tarſi* epiſcopus, clarus ſub extremum quarti a Chriſto nato ſaeculi, ſcripſerat praeter alia, (de quibus Photius, Suidas et e recentioribus *Caueus* hiſtor. litter. eccleſiaſtica ad a. Chr. 378.) commentarios in libros V. T. in quibus ſenſum hiſtoricum ſectatus, allegorias miſſas fecit, teſte *Socrate* VI. 3. De libro contra Photium, Sabellicum, Marcellum Ancyranum et Malchionem vide *Theodoritum* libr. II. cap. 11. haeret. fab. Liber politicorum huius Diodori, quem Syriace exſtare ſcripſit Hebed Ieſu, haud diuerſus eſt a libro eius de prouidentia, vt notatum *Rich. Simoni* III. 19. epiſt. ſelect. *Fabric.* [Plura de hoc Diodoro leges infra in vol. VIII. pag. 358 ſqq. aliisque locis, in indice notatis. Per hanc occaſionem obſeruabo, auctorem *quaeſtionum ad orthodoxos,* quae inter opera Iuſtini Martyris edi ſolent, (vide infra in vol. V. p. 58. nr. 10.) eſſe *Diodorum, Tarſenſem* epiſcopum, probatum iuiſſe *Maturinum Veyſſiere la Croze* de ſcriptore quaeſtionum ad orthodoxos, in epiſtola ad Io. Laurent. Moshemium in bibliotheca hiſtor. philol. theol. Bremenſi, claſſ. V. pag. 656 ſqq. Argumenta, quibus vtitur, haec fere ſunt. Auctorem quaeſtionum ante Iſidorum Peluſiotam vixiſſe, et quidem temporibus Iuliani, oſtenditur et ad Diodorum Tarſenſem refertur, hunc eſſe auctorem illius libri, probatur ex formula, qua vtitur, qua de Chriſto homine loquens, eum τὸν δεσπότην Χριστὸν, Chriſti autem dei et hominis mentionem faciens eum, τὸν κύριον Χριστὸν adpellat. Qua phraſi tum vtebantur Neſtorianismo fauentes, in cuius ſuſpicionem et hic Diodorus venit. Non eſſe Theodoreti foetum, vt Sylburgius initio notarum ad quaeſtiones illas arbitratur, ex ſtili efficitur diuerſitate, qui in Theodoreto eſt elegantior. Diodorum eſſe auctorem, porro oſtenditur, quod et Diodor. et Theodoretus fuerit monachus et Synuſiaſtarum aduerſarius et ſphaeram damnauit, matrem domini non adpellauit θεοτόκον. Quod Suidas in operum eius catalogo, quem vnus ſeruauit nobis ex Theodoro Lectore, minime recenſuerit, reſpondet Croze, quaeſtiones forte eſſe easdem, quae ita ibi memorantur,

πρὸς

πρὸς Εὐφρόνιον φιλόσοφον κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, et Theodor. Haſaeus in nota obſeruat, addi poſſe, quod pleraeque materiae illae, de quibus libros ſcripſiſſe Diodorum hunc, ſiue, vt Photius vocat, Theodorum, Tarſenſium epiſcopum, commemorat Suidas, tractentur quoque in illis ad orthodoxos quaeſtionibus: Baſilius M. Caeſareae Cappadociae archiepiſcopus, meminiſſe videtur illius ſcripti, ad ſe miſſi in Epiſtola CLXVII. ad Diodorum, Oper. tom. II. pag. 951. Laudatur ab Athanaſio, Epiphanio, Meletio, Baſilio, Ioanne Chryſoſtomo et pluribus aliis, infamatus Cyrillo in epiſtola I. ad Succenſum; quo factum eſt, vt eius ſcriptorum memoria oblitteraretur, aliis in nominibus, praefixis iis operibus, quae inuito aduerſariorum eius odio ad noſtram vsque aetatem peruenerunt.

Haſaeus in not. p. 656. addit, Wilhelm. Ern. Tenzel. in Exercitt. ſelectis p. 187 ſqq. et 436 ſqq. de illius libri auctore plures laudare ſententias. vid. Ern. Grabium in Spicilegio patrum ſaec. II. pag. 164. Dallaeus in lib. de Confirm. libr. II. cap. 12. abnegat quoque Iuſtino: huius, inquit, operis auctor Irenaeum et Origenem laudat, vtrumque Iuſtino, vt notum eſt, iuniorem. Manichaeorum meminit, quorum parens A. D. 261. primum emerſit, aſcetas et monachos memorat, ab Antonio exortos, qui A. D. 358. eſt denatus, de anachoretis agit, eos ἄνδρας ἀρχαίους vocat; ſic loquitur, quaſi euerſus ſuis temporibus fuerit Paganiſmus, imo hunc a Chriſtianiſmo debellatum dicit, quod nonniſi ſub Chriſtianis Auguſtis vere dici potuit; et alia multa habet, quae hominem produnt, nonniſi quarto, quintoue ſaeculo viuentem. *Harl.*

Diodorus, tragicus. vid. ſupra *Diodorus*, Alexandrinus.

Diodorus, Tryphon, presbyter, Magnetis, quem ignotum prius hoſpitio exceperat, deinde aduerſarius. Vide *Epiphanium* de menſuris ac ponder. cap. 20. et haereſi LXVI. cap. 11. Ad hunc Diodorum epiſtola Archelai, edita a Valeſio ad Socratem pag. 200. et a Zacagnio. Idem forte *Diodorus*, quem XXV. libris contra Manetem ſcripſiſſe refert Photius, cod. LXXXV. licet videam inter ſcripta Diodori, Tarſi epiſcopi, referri etiam ab Hebed Ieſu librum aduerſus Manichaeum. Tryphonis inter aduerſarios huius haereſiarchae meminit etiam *Photius* libro I. contra Manichaeos, cuius opus tetrabiblum etiamnum ineditum mihi olim legendum conceſſit, qui eius editionem meditabatur, D. *Abraham Hinkelmannus* ὁ μακαρίτης.

Omitto *Diodorum*, Tryphonem, qui Syriae rex fuit Olymp. CLIX. et Liuio aliisque memoratur.

Diodorus, Tyrius, epiſcopus, ad quem S. Athanaſii epiſtola.

[*Diodorus* cognomine *Valerius*, patria Alexandrinus, Pollionis filius, Teleclis diſcipulus, quem Suidas et Eudocia pag. 136. teſtantur ſcripſiſſe τὴν ἀττικὴν λέξιν. Vixit ſub Hadriano. Fabricius infra, lib. IV. cap. 34, 4. pag. 517. vol. IV. eumdem eſſe putat cum *Theodoro*, cuius atticae gloſſae laudantur ab Athenaeo. add. Photium cod. CXLIX. Fabric. l. cit. pag. 583. et vol. IX. pag. 418. Suidas in Πωλίων citat huius ἐξήγησιν τῶν ζητουμένων παρὰ τοῖς ῥήτορσιν. *Harl.*]

Diodorus, cognomento Ζωνᾶς, rhetor. Supra in *Sardianus*. Strabo lib. XIII. Zonae cuiusdam (huius, vt videtur,) epigrammata graeca leguntur in anthologia. [vid. infra in catalogo poetar. epigrammatariorum. *Harl.*]

CAPVT XXXI (olim XXXII)

DE DIONYSIO HALICARNASSENSI ET ALIIS DIONYSIIS.

I. *Dionyſii Halicarnaſſei aetas et Antiquitatum Romanarum opus XX. librorum.* II. *Libri priores XI. ſuperſtites, et ex aliis fragmenta.* III. *Codices MSSti, editiones et interpretes Antiquitatum.* IV. *Ioh. Canabutii ineditus in locum Dionyſii commentarius graecus.* V. *Laus accurationis et ſtili Dionyſiani.* VI. *Epitome Antiquitatum Dionyſii et commentatio* περὶ χρόνων *deperdita.* [r] VII. *Critica et rhetorica eius ſcripta, compoſita ante Antiquitatum libros.* VIII—XV. *Recenſentur, vbi et de ſingulorum interpretibus.* XVI. *Scripta deperdita Dionyſii.* XVII. XVIII. *Vtrum auctor ſit libri* περὶ ἑρμηνείας, *qui ſub Demetrii, et vitae Homeri, quae ſub Plutarchi nomine exſtat.* XIX. *Index ſcriptorum, a Dionyſio citatorum.* XX. *Alii Dionyſii.*

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

I.

[De *Dionyſio Halicarn.* eius aetate, ſcriptis, ingenio, fide dicendique genere diſputarunt

Ger. Io. Voſſius de hiſtoricis graecis lib. II. cap. 3. pag. 169 ſqq.

Martin Hankius de romanarum rerum ſcriptoribus, Lipſiae 1669. 4. part. I. cap. 8. pag. 52 ſqq. et part. II. pag. 227 ſqq.

Degoreus Whear in relectionibus hiemalibus etc. ſect. XVI. pag. 69 ſqq. edit. I. Chriſtiani Neuii cum huius acceſſionibus pag. 110 ſqq.

Bellanger in praefatione ad ſuam Dionyſii etc. verſionem gallicam, Pariſ. 1723. 4.

De Dionyſii aetate *Henr. Dodwell*, qui etiam tabulas confecit chronologicas, additis adnotationibus, in editionibus Hudſoni ac Reiskii.

Boivin maior compoſuit canonem Dionyſii chronologicum, in Memoir. de litterature — des I. et B. L. tom. IIII. pag. 17 ſqq. edit. Amſterd. 1719. 12. ſ. tom. II. edit. Pariſ. 1717. 4. pag. 373 ſqq. vbi pag. 379. Voſſii, vel potius Meurſii errorem, quemdam σύγχρονον Polybii occurrere *apud Polybium* lib. XIV. (vbi nullus occurrit Dionyſius Halic.) repetit; quum ſcribendum ſit, *apud Strabonem.* Ibidem idem opinatur, opera, quae in tomo II. (probabiliter edit. Sylburgii,) exſtant, alterius eſſe Dionyſii; at praeter fidem hiſtoricam: ſed non noua eſt illa opinio. vid. notam graecam infra in notitia MSS. ex cod. Laurent. Medic.

Plurium tam veterum quam recentiorum de eo teſtimonia ſunt collecta ab *Hankio* l. c. a *Thoma Pope-Blount* in cenſura celebrium authorum pag. 80 ſq. et ab *Hudſono*, huius et Reiskii editt. praemiſſa.

Cur ionice non ſcripſerit, diſquirit *M. V. la Croſe* pag. 120. vindic. veterrum ſcriptorum. *Harl.*]

DIONYSIVS, Alexandri F. e Caria Halicarnaſſenſis a), ciuis Herodoti, vir doctiſſimus

a) Fuit et alius *Dionyſius Halicarnaſſeus* Adriani, imperatoris, temporibus celeber, Aelius praenomine, e noſtri poſteris, quem Atticiſtam Suidas vocat, et cuius de atticis vocibus libros V. recenſet

ſimus et criticus [b]), ac rhetor ſua aetate praeſtantiſſimus, in Italiam venit [c]) poſt finem bellis ciuilibus impoſitum ab Auguſto Caeſare circa mediam Olymp. CLXXXVII. (A. V. C. 723. ante Chriſtum anno XXX.) atque ab eo tempore [d]) per annos XXII. Romae verſatus latinae linguae facultatem et alia, ad hiſtoriam romanam ſcribendam neceſſaria monumenta ac ſubſidia, ſibi comparauit, partimque e familiaritate cum viris eruditis, partim e commentariis latine ſcriptis Porcii [?] Catonis, Fabii Maximi, Valerii Antiatis, Licinii Macri, Aeliique et Gellii et Calpurnii et multorum aliorum materiam ſibi amplam et vberem ad futurum opus digerendum congeſſit. Manum admouit operi Olymp. CXCIII. 1. [e]) Anno vrbis conditae Catoniano 745. (Varroniano 746. Dodwell. 747.) ante Chriſtum VIII. [apud *Saxium* Onom. litt. I. pag. 195. A. M. 3996. Olymp. 192, 4. ante C. N. 7. V. C. 745.] et ſtilo facili ac perſpicuo, et ſingularem elegantiam [f]) prae ſe ferente ſcripſit *Antiquitatum* ſiue *Originum Romanarum* Ῥωμαϊκῆς

recenſet *Photius* cod. CLI. De hoc dixi infra §. 20. et libro IV. Sed Dionyſius Halicarnaſſeus ὁ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος συγγραφεὺς *Straboni* XIX. p. 656. vbi de Halicarnaſſo agit, laudatus idem plane eſt cum noſtro, tum, quum Strabo iſta ſcriberet, iam defunctus, vt notatum *H. Dodwello* in diſſ. de Dionyſii aetate pag. 326. [p. LV. tom. primo edit. Reiskii.] At *Meurſius* ad Helladium pag. 36. Polybio pro Strabone nominato Dionyſium Halicarnaſſeum commentus eſt, noſtro longe antiquiorem. [Eumdem errorem commiſit *Voſſius* de graecis hiſtor. lib. IV. cap. 13. pag. 471. qui me diu vexarat, *Polybium* quoque pro Strabone (XIV. pag. 970. Almel.) ponendo. Meurſium coeca fide ſequutus videtur. *Harl.*] — Verum hic recte omiſſus eſt in *Meurſii* libro de Dionyſiis tom. X. Antiquitat. Graecar. pag. 587.

b) *Eunapius* in Porphyrii vita: Λογγῖνος δὲ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπιτέτακτο, καθάπερ πρὸ ἐκείνου πολλοί τινες ἕτεροι, καὶ ὁ ἐκ Καρίας Διονύσιος πάντων ἀριδηλότερος. Etiam Suidae Dionyſius noſter dicitur παντοῖος λόγιος, *Vir vsquequaque doctiſſimus.* [adde *Gregor. Nazianzen.* in epiſt. 121. et *H. Valeſ.* de re critica lib. I. cap. 2. pag. 149. addit. eius Emendatt. a Burmanno editis. *Harl.*]

c) *Dionyſius* ipſe lib. I. pag. 6. ἐγὼ καταπλεύσας εἰς Ἰταλίαν ἅμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος ἑβδόμης καὶ ὀγδοηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος μεσούσης, καὶ τὸν ἐξ ἐκείνου χρόνον ἐτῶν δύο καὶ εἴκοσι μέχρι τοῦ παρόντος γενόμενον ἐν Ῥώμῃ διατρίψας, διάλεκτόν τε τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκμαθών etc. [Secundum *Dodwell.* de aetate Dionyſii Halicarn. ſect. IX. ille natus eſt intra annum Varronianum 676 et 700. ſ. Olymp. CLXXV — CLXXXI.]

d) Fallitur itaque *Rogerus Aſchamus*, qui lib. I. epiſt. 12. Dionyſium noſtrum confundit cum Dionyſio, qui docuit in aedibus Ciceronis, aut cum liberto M. Varronis, vti *Franciſcus Philelſus* XXIII. 11. epiſt. ad Ioannem, epiſcopum cardinalem Portuenſem: *Dulciſſima illa mihi videri ſeruitus debet, quam qui ſeruit, et melior redditur et illuſtrior. Quum et Alemander penes Lycurgum, et penes Platonem, Phaedon ſeruos gerunt, et* Dionyſius Halicarnaſſeus penes M. Varronem: *videmus*, hunc in hiſtoriographum nobilem euaſiſſe, *Phaedonem in philoſophum non ignobilem; at Alemandrum ex temerario atque importuno adoleſcente in virum continentem ac frugi.* Dionyſium Halicarn. σύγχρονον fuiſſe Apionis, Pliſtonicae, notat *Suidas* in Ἀπίων.

e) Claudio Tiberio Nerone II. et Cn. Calpurnio Piſone Coſſ. anno imperii Auguſti 24. vnde nullo modo eſt credibile, Virgilium, quem anno 13. Auguſti conſtat mortuum, ex Dionyſio partem materiae Aeneidos hauſiſſe, quod viris quibusdam praeclaris, [Voltario in periculo de poeſi epica, et cenſoribus in biblioth. Françoiſe, tom. XII. part. I. nr. 2. vid. ephem. litter. Lipſienſ. a. 1729. menſe Iul. pag. 548 ſq.] in mentem veniſſe video: eos quidem ante oculos potuit habere Virgilius, quorum veſtigiis inſtitit etiam Dionyſius.

f) Photius cod. LXXXIII. Scriptorem vocat τὴν φράσιν καὶ λέξιν καινοπρεπῆ. [Varie iudicarunt de noſtro viri docti: vid. teſtimonia, ab Hankio, Blount et Hudſonio congeſta: quibus addes graue Reiskii iudicium in praefat. ad tom. I. meam ſententiam dixi in Introduct. in hiſtor. L. Gr. tom. I. pag. 592. *Harl.*]

μαϊκῆς Ἀρχαιολογίας [g]) *libros XX.* De Romanorum genere, originibus, republica et rebus geſtis ab vrbe condita vsque ad Olymp. CXXVIII. 3. ſiue initia belli primi Punici, a quo incipit *Polybii* [h]) hiſtoria, quam aemulatus videtur Dionyſius Herm. Conringio iudice de ciuili prudentia cap. 14. vt *Ioſephus* viciſſim Dionyſii exemplo creditur hiſtoriam ſuam iudaicam libris viginti complexus eſſe, et inſcripſiſſe Ἀρχαιολογίαν Ἰȣδαϊκήν.

II. E libris [i]) XX. Dionyſii Originum ſiue antiquitatum non plures exſtant, quam *priores vndecim*, deſinentes in anno vrbis CCCXII. et fragmenta quaedam de legationibus, quae ex poſterioribus libris vulgauit graece *Fuluius Vrſinus*, tum fragmenta quaedam e libro XII. quae in excerptis Peireſcianis graece et latine edidit *H. Valeſius* pag. 529—545. notisque illuſtrauit. [☞]

III. [De *codicibus msstis* primum agemus. Ex *Vaticano* Vrbinat. nr. 103. et antiquitate et bonitate praeſtantiſſimo, lectiones habuit Hudſon (cuius vid. praefat. in primis pag. XXIX. tom. I. edit. Reiskii, coll. ipſius Reiskii praefatione) et ſaepius Reiskius textum emendauit. Recentioris codicis *Vaticani* nr. CCCCL. ex aliquo peruetuſto libro exſcripti, nec multum illi, quem habuit Lapius, diſſimilis, lectiones in libro XI. adhibuit Hudſonius, quem vide in praef. l. c. Ex alio *Romano* et *Veneto* Sylburgius Stephanei exemplaris lacunas ſuppleuit, multaque ſanauit vitia: Idem fragmenta legationum, a Fuluio Vrſino publicata, ad *codicem mst. Iulii Pacii* emendauit. In edendis *rhetoricis* libris idem Sylburgius *ſex* codices, vnum ex bibl. Bononienſi per Amuſaeum, quatuor ex bibl. Dudithii et alium aliunde habuit, ſed, quum ſerius aduenilſent, non potuit omnes conferre, vt ipſe teſtatur in praefatione, cuius particulam recudi feci in Introductione in hiſt. L. Gr. pag. 588 ſq. tom. I. — In *Montfaucon* bibl. bibliothecarum traditae ſunt codicum notitiae, at, vt *Reiske* in praefat. pag. XXIII. iam conqueſtus eſt, tam perplexae et ambiguae, vt aenigmati ſint ſimiliores, quam plano atque perſpicuo teſtimonio, eamque biblioth. vocat ille vaſtam et indigeſtam molem, parum fructuoſam farraginem. — Alios adhuc nominabo. *Romae* in biblioth. *Barberina* ſunt cod. CCCXXXVII. chartac. ſaec. XV. Dionyſ. Halic. de arte panegyr. et cod. chartac. ſaec. XV. de Thucydide. — Ibidem in bibl. *Angelica* cod. membr. XV. qui vero et quot libri inſint, neſcio. — Ibidem in bibl. *Chiggiana* cod. membr. nondum collatus, ſaec. IX. (vid. Introd. meam, prolegomen. pag. 62. 65 et 66.) atque hic Chiggianus cod. idem eſſe videtur, de quo Montfaucon. in palaeographia graeca, libr. I. pag. 24. nec non in diario italico pag. 238. (vbi eum cod. ſaeculo X. adſignat, proditque, ſe nullum eius ſcriptoris vidiſſe pari antiquitate et praeſtantia

g) Sunt, qui titulum Ἀρχαιολογίας putent tantum conuenire primis libris, non toti operi. Vide Voſſium II. 3. Hiſt. Gr. Photius quoque illius tituli plane non meminit, ſed vocat βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἴκοσι. A *Cyrillo Alex.* VI. in Iulian. pag. 193. laudatur Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς τὰς Ῥωμαίων ἱστορίας εὖ μάλα συντεθεικώς. At Stephanus Byz. in Κωνστάντεια laudat Dionyſium ἐν ἑκκαιδεκάτῳ Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας, vnde patet, totum opus ab eo lectum fuiſſe hoc titulo.

h) Notauit hoc etiam *Euagrius* lib. V. cap. vlt. Hiſtor. Eccleſ. et *Photii* cod. LXXXIII. Confer *Dodwellum* ad Chronolog. Dionyſii Halic. p. 106.

i) Falli Gelenium, qui libros XX. a Dionyſio abſolutos negat, Photii, Stephani Byz. aliorumque teſtimoniis reuincit *Voſſius* II. 3. Hiſtor. Gr. et *Martinus Hankius* lib. II. de Rom. rerum ſcriptoribus pag. 228.

ſtantia codicem,) et vberius tom. I. biblioth. bibliothecarum pag. 174. expoſuit, atque Lucae Holſtenii retulit iudicium. Ille codex ſuppeditauit imaginem Dionyſii, quam aere caelatam Montfauc. in palaeographia gr. dedit, et ex eo Reiske titulo voluminis I. edit. adponendam curauit. — *Neapoli* in bibl. regia in cod. LII. chart. ſaec. XV. Dionyſii Hal. ars rhetorica, περὶ τῶν ἐν μελέταις πλημμελȣμένων, περὶ λόγων ἐξετάσεως, περὶ τῶν Θȣκυδίδȣ ἰδιωμάτων· ex Demetrio Phalereo, (ſic) περὶ γλαφυρȣ̃ χαρακτῆρος· ex Dionyſio περὶ τȣ̃ πῶς δεῖ ἐπιςέλλειν. — *Taurini* in bibl. regia cod. LXXVI. (catal. p. 171 ſq.) Dion. Hal. de conſtructione orationis liber, ad cuius calcem ſubiiciuntur problemata rhetorica in ſtatus orationis, (εἰς τὰς ςάσεις.) ſiue argumenta varii generis. — In bibl. *Veneta* D. Marci cod. CCCLXXII. chart. ſaec. XIV. Dionyſii Hal. antiqq. rom. libri X. priores, ex quo Theupolus in catalogo pag. 177 ſqq. variarum lectionum ſpecimen exhibuit. — cod. CCCLXXIII. membran. in fol. ſaec. XV. romanar. antiquitatum libri XI. poſtremus ſine mutilus eſt. (catal. pag. 179.) cod. CCCCXV. membran. in 4. ſaec. XV. Dionyſii Halicarn. de ſtructura orationis, — cod. CCCCXXIX. membran. in 4. ſaeculi XV. Dion. ars rhetorica. — cod. CCCCXLIV. chart. in 8. ſaec. XIV. Epitome operis Dion. Hal. de verborum compoſitione. — cod. DVIII. chartac. in 4. ſaec. XV. Dion. de verborum compoſitione, περὶ τῶν ἐν ταῖς μελέταις πλημμελȣμένων, περὶ Θȣκυδίδȣ ἰδιωμάτων. — cod. DXXII. membran. in 4. ſaec. XV. de characteribus Lyſiae rhetoris. (in catal. pag. 201. 210. 270. 273. 281.) — In bibl. *Laurent. Medicea*, Florent. (teſte Bandinio, in catal. codd. gr. tom. II.) cod. XXII. chart. in 4. ſaec. XV. plut. 58. Dionyſii Halic. ad Ammaeum de iis, quae Thucydidi propria ſunt. (pag. 463.) — cod. XI. chart. in 4. ſaec. XV. (cuius meminit Montfaucon. Palaeogr. gr. pag. 86.) methodus orationum panegyricarum etc. ſ. ars rhetorica ad Hechecratem. Hic vero obſeruanda eſt nota ab ſcriptore codicis cap. X. περὶ τῶν ἐν μελέταις πλημμελȣμένων praefixa: Τȣ̃το τὸ μονόβιβλον, οἶμαι, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς συνέταξεν ὁ Πρότερος· μέμνηται γὰρ ἐν αὐτῷ ὡς ἐκδεδομένȣ αὐτῷ τȣ̃ περὶ μιμήσεως· tum (nec non in cod. XVI. plut. 60. et cod. XVIII. [illegible], quae Thucydidi propria ſunt, quam epiſtolam ad Ammaeum omiſit M[illegible] in ſuo catalogo; ſed male libellum de *imitatione* citauit, et fortaſſe pro titulo operis notam illam ſcriptoris paullo ante memoratam perperam accepit. — porro, de compoſitione nominum ſiue de ſtructura orationis, (catal. pag. 499 ſq. 605 et 608.) — cod. XVIII. plut. 60. et cod. XXV. nr. VIII. de compoſitione nominum epitome: initium tamen conſpirat cum edit. Sylburg. reliqua, in compendium contracta, ab iſta plane diſcrepant. (pag. 608 et 615.) — cod. XV. plut. 59. (pag. 527.) de compoſitione nominum, et de oratoribus atticis ad Ammaeum commentarii, quos Victorius deſcripſit miſitque ad Petrum Anton. Iacominum, vid. epp. lib. IX. pag. 210. — Dion. Hal. romanarum antiquitatt. liber XI. in fine diuerſus eſt codex. — Dion. Hal. epitome, gr. inter codd. Io. Rhodii msstos, in Tomaſini bibliothecis *Patauinis* msstis. Vtini 1639. 4. pag. 139. — Teſte *Montfaucon* in diario italico pag. 13. in bibl. *Ambroſiana Mediolanenſi*, Dion. Hal. recens cod. — pag. 365. *Florentiae* in bibl. monaſterii etc. Dion. Hal. de nominibus, cod. membran. ſaec. XV. — *Mabillon* tom. I. Muſei italici pag. 171. narrat, in bibl. abbatiae S. Mariae *Florentiae* exſtare MS. Dion. Halic. *de compoſitione nauium;* ſed legendum erit *vocum.* — In bibl. regia *Pariſienſi* permulti codices modo plures, modo pauciores libros rhetoricos; pauci archaeologiam Dionyſii Halic. continent: in cod. chart. MDCLIV. a. Chr. 1535. exarato ſunt antiquitatum romanarum libri V. priores, in cod. chart. MDCLV. a. Chr. 1540. ſcripto, libri II. VII. VIII. IX et

et X. in cod. chart. MMCMXXXIII. a. Chr. 1474. ſcripto, excerpta e libro primo hiſtoriae. Contra lib. de ſtructura orationis in *vndecim* codd., ars rhetorica in *duobus;* de antiquis oratoribus iudicium in *quinque;* de aetate ſcriptorum Demoſthenis et Ariſtotelis in *vno;* de iis, quae Thucydidis propria ſunt, in *octo;* de Herodoti et Xenophontis ſcriptis iudicium, in *vno;* de admirabili vi dicendi in Demoſthene in *quatuor;* et Lyſiae vita in *vno;* Epiſtolae denique in *quatuor* codd. ſecundum catalogum exſtant, quorum omnium plenam enumerationem fore longiorem moleſtamque arbitror. — In bibl. *Coisliniana*, auctore Montfaucon in catalogo MSSt. illius bibliothecae pag. 302. in cod. CCXLIX. Excerpta pauca ex Dionyſio Halic. — pag. 214 ſq. cod. CL. romanarum antiqq. libri XI. ex eodem exemplari exſcriptus hic cod. videtur Montfauconio, vnde manarunt editiones. Mihi quidem videtur codex quidam peruetuſtus, qui forſan periit, at vndecim tantum Dionyſ. archaeologiae libros comprehendit, vnicus fons fuiſſe reliquorum codicum, variis temporibus varia ratione ſcriptorum. — pag. 593 ſq. in cod. CCCLXXXVII. ex quo Montfaucon longum exhibuit locum graecum, Dionyſii Hal. definitio rhetorices laudatur et explicatur, idemque pag. 597. inter grammaticos refertur. — In cod. *Matritenſi,* teſte Iriarto pag. 357. 1. Dion. Hal. iudicium de Lyſia rhetore. — In cod. *Eſcorialenſi,* auctore Plüero, itiner. per Hiſpan. pag. 165 ſq. Dion. Hal. methodus panegyricorum; epitome de compoſitione nominum; problemata de rhetorica; de V. dialectis, vnde et ex quibus dialectici (ſic) ortum habuerunt; de Thucydidis proprietatibus. — In biblioth. *Vindobonenſi*, teſte Neſſelio, catalog. part. IV. cod. LX. pag. 37. Dionyſii Hal. ars rhetorica; de figurata oratione; de charactere Thucydidis, et de compoſitione nominum. — pag. 129. 237. Dion. Hal. de compoſitione nominum. — In biblioth. *Heidelbergenſi* olim fuerunt Dion. Hal. de Thucydide, Demoſthene etc. rhetorica, bis; de dictione. — In biblioth. *Guelferbytana*, Dion. Halic. ſed quinam ſint libri, neſcio: tum ex biblioth. Gudiana, Dion. Hal. rhetorica. — In biblioth. *Monaco-Bauarica*, excerpta ex libro I. Dion. Hal. et lib. de compoſitione. (vid. catal. pag. 72 et 81.) — In biblioth. *Vratislauienſi* (teſte Kranzio pag. 88. Memorab. biblioth. Eliſabetanae Wratislau.) multa Dionyſii Halicarn.

Editiones.

Libros XI. latine primum e duobus codicibus vaticanis tranſtulit *Lapus Biragus* [k]), Florentinus, dicauit Paullo II. quem Platina quidem notat ſummo odio humaniorum litterarum ſtudia habuiſſe. Princeps editio poſt dedicationem habet inſcriptionem:

Dionyſii

k) Nomen illius vario modo ſcriptum reperi: in *Adelungii* Fortſetzung und Ergänzung des — Joecher. Gelehrten-Lexic. vol. I. pag 1883. ſcribitur *Birago*, *Lampugnino*, ſiue *Lappus*, *Lampus*, patria *Mediolanenſis*. *Mazzuchelli* diſtinguit Lapum de Caſtellione et in Scrittori d'Italia, vol. II. part. II. p. 1259. tradit, *Biragum*, (*Lampugninum* ſ. *Lampum*,) *Mediolanenſem* medio ſaec. XV. familiarem Franc. Philelfi, in latinum ſermonem tranſtuliſſe *primum librum Dion. Halic.* eamque verſionem mstm latere in bibl. Ambroſ. Mediolanenſi. In bibliotheca codd. MSSt. Monaſterii S. Mich. Venetiarum edit *Mittarelli* in adpendice librorum ſaec. XV. pag. 86. (adde pag. 139.) vocatur *Biragus Lappus*, *dictus etiam Lampus*. In epiſtola nuncupatoria ad Pontificem rom. Paullum II. quam recudendam curauit Paſchalius in bibliotheca Smithiana (Venetiis 1755. 4.) pag. CXCIX ſqq. ab initio exaratum eſt nomen: *Lapus Biragus*, *Florentinus*, in fine autem

Dionyſii Halicarn. Originum ſiue antiquitatum romanarum liber I. (inſunt vero libri decem, cum vndecimo imperfecto:) in calce: *Taruiſii per Bernardinum celerium deluere.* a. Ch. n. M.CCCC.LXXX. (1480.) Biſſexto Kl. Mart. fol.

De hac rariſſima edit. et Birago eiusque verſione vide praeter eos, quos in nota laudavi, Cardinal. *Quirin.* adpend. ad Mich. Canenſii vitam Paulli II. §. 24. p. 273. *Ger. Io. Voſſ.* de hiſtor. lat. lib. III. cap. 10. pag. 807. *Bure* bibliogr. inſtruct. Hiſtoire, tom. I. nr. 4796. pag. 522. *Braunii* notit. de libris — bibl. monaſterii ad SS. Vdalr. et Afram, tom. II. pag. 77 ſq. *Bellangerium* in praef. ad verſionem gallicam pag. XXI ſqq. Catal. biblioth. Pinellian. tom. II. nr. 2491. vbi ſcribitur *Lampus Biragus; Goetzii* memorab. bibl. Dresdenſ. tom. II. (vbi nr. 200 ſqq. plures Dion. Hal. editiones recenſentur,) pag. 155. *Seemilleri* incunabula typogr. bibl. Ingolſtad. faſc. II. pag. 50 ſq. vbi eſt exemplar, cui Glareanus ſuas correctiones et mutationes manu adſcripſerat. Rec. eſt illa edit. Regii 1498. fol. per Franciſc. de Mazalis, d. XII. Nouembr. fol. (vid. *Maittaire* A. T. tom. IV. part. II. pag. 660. catal. biblioth. Bernenſ. tom. I. pag. 281. in *Seemilleri* incunabulis mem. faſc. IV. pag. 101.) Tum eadem repetita eſt: *Dion. Hal. — inſignes hiſtoriae in XI. libros digeſtae. — Pariſiis* M. D. XXIX. (1529.) *venundantur ab Gallioto Pratenſi et Petro Vidouaeo, vniuerſitatis Pariſienſis bibliopolis. cum priuilegio ſupremae curiae Parlamenti. Galliot du Pr.* fol.

Hanc valde incognitam edit. vberius deſcribit, et de illis bibliopolis ac Birago agit *Freytag.* in adparatu litter. tom. III. pag. 577 ſqq. — Sylburgius de verſione Biragi ita iudicat: *Etſi vero Lapus pleraque parum latine, multa etiam ſiniſtre vertit; tamen, quia duos vetuſtos codd. quos a Paullo II. acceperat, in ſua verſione ſequutus eſt, et verbum verbo reddere ſtuduit, ſaepe mihi ad verae lectionis inueſtigationem viam patefecit.* adde, quos citat Freytag. libr. mem. tom. II. pag. 1305 ſq. Quare *Henricus Glareanus* recognouit Biragi verſionem, et, ſe 6000 errores ſuſtuliſſe profeſſus eſt in editione inſcripta:

Dionyſii Halicarnaſſi antiquitatum ſiue Originum rom. libri XI. a Lapo Birago Florentino latine verſi, ac per Henricum Glareanum P. L. recogniti, ab innumeriſque mendis repurgati, et illuſtrati annotationibus (300.) *Adiuncta eſt per eundem chronologia temporum in Dionyſii hiſtoria comprehenſorum.* Baſileae in offic. Frobeniana. 1532. fol. vid. *Goetz.* l. c. pag. 155. — *Rhetorica* quaedam graece ediderat Aldus Manut. in collectione rhetorum, Venet. 1508. fol. (conf. infra §. VIII ſqq. et in vol. IV. lib. IV. cap. 31. §. 16. pag. 457.) ſed libri antiquitatum primum *graece* prodierunt:

Διονυσίου — *Dionyſii Halicarn. antiquitatum roman. libri X. Ex bibl. regia — Lutetiae.* ex officina Rob. Stephani, typographi regii, typis regii. M. D. XLVI. (1546.) fol. et

tem *Lappus Biragus Flor.* A Philelfo, eius magiſtro, in epiſtola ad Leonardum Aretinum ſcripta 1436. dicitur *Lapus Caſtelliunculus*, a *Fabricio* in bibl. lat. mediae et inf. aet. tom. IV. pag. 244. vbi de eo agitur, *Lapus Biragus, de Caſtellione Florentinus, obiit Florent. ſaec. XV. vergente.* Atqui metrum pugnare videtur pro ſcriptura, *Lapus.* Nam Vgolinus Verinus in eum ſcripſit: *Te,* Lape, *mors iuuenem nimis inuidioſa peremit, Ingenii ſed multa tui monumenta ſuperſunt.* Adde de illo *Iul. Nigrum* de ſcriptor. Florentin. pag. 343. Manſus tamen ad Fabricii loc. *Lapum* ſeu *Lampum* nominat eum. Enimuero cl. Morellius in litteris ad me datis, *Lampus*, ait, *Biragus*, Mediolanenſis, *differt a Lapo, Florentino, qui Caſtelliunculus potius, quam Florentinus eſſet adpellandus.*

Διονυσίε — *Dionyſii Hal. de compoſitione, ſeu orationis partium apta inter ſe collatione ad Rufum. Item, quo genere dicendi ſit vſus Thucydides, ad Ammaeum.* Lutet. ex offic. Rob. Stephani. M.D.XLVII. (1547.) fol.

Opuſculis rhetoricis Rob. Steph. addidit nonnullas emendationes, ad varios codd. expreſſas. Plura de ſplendida hac editione et libris, quos illa continet, docte diſputat *Freytag* in adpar. litter. tom. II. pag. 1304—1313.

Dionyſii, Alexandri F. Halicarn. antiquitatum ſ. originum rom. libri X. Sigismundo Gelenio interprete. Addidimus vndecimum ex verſione Lapi, chronologiam Henr. Glareani, P. L. ſimulque indicem, commonſtrantem, quicquid eſt antiquitatum etc. Baſileae per Hier. Frobenium et Nic. Epiſcopium. 1549. fol. — item apud Seb. Gryphium, Lugduni 1555. 12. II. voll. et ibid. apud Vincentium 1561. 12. in quibus tamen minoribus edd. excluſa eſt chronologia Glareani.

Gelenius, (de quo copioſus eſt *Bellanger* in praefat. ad verſ. gallicam pag. XXIII ſqq.) meliorem quidem, nec tamen omnibus omnino probatam, *latinam* dedit verſionem *decem* tantummodo librorum; vndecimi enim libri ordo eſt in codd. gr. perturbatior.

Dionyſii Hal. ſcripta quaedam critica, graece. ſcil. Prooemium Dionyſii de antiquis rhetoribus tractatus, quod deeſt in impreſſis libris; Dionyſii reſponſio ad Cn. Pompeii epiſtolam de Platonis ſtilo; eiusdem comparatio Herodoti cum Thucydide, et Xenophontis, Philiſti, Theopompi inter ſe; eiusdem ad Ammaeum epiſtola, aduerſus eos, qui Demoſthenem ab Ariſtotele praecepta eloquentiae didiciſſe contendebant; eiusdem de praecipuis Graecorum poetis, hiſtoricis, rhetoribus elogia: Maximi illius, qui Iuliani imperatoris praeceptor extitit, libellus de oppoſitionibus inſolubilibus. Graece apud Carolum Stephanum, edente Henr. Stephano. Lutetiae 1554. 8. H. Stephan. quaedam primus inuenerat apud amicum quemdam in Italia, vt ipſe teſtatur in praefat. ad Victorium et adiecit emendationes. Illius praefat. tam graece quam latine ſcriptae maximam partem recudi fecit *Maittaire* in Ann. typogr. III. part. II. pag. 641 ſqq. De ſingulis opuſculis criticis ac rhetoricis, eorumque editt. paullo poſt diſputabitur.

Dionyſii Hal. nonnulla opuſcula, latine, Stanislao Ilouio interprete, ex officina Rob. Stephani, Lutet. 1556. 8.

Maittaire loc. cit. pag. 682.

Poſt Stephanum de opp. Dion. Hal. egregie meruit, et nouam recenſionem, certe meliorem et locupletiorem Sylburgius parauit editionem, ſic inſcriptam:

Dion. Hal. ſcripta, quae exſtant, omnia, et hiſtorica et rhetorica, gr. et lat. E veterum librorum auctoritate, doctorumque hominum animaduerſionibus, quam plurimis in locis emendata et interpolata: cum latina verſione ad graeci exemplaris fidem denuo ſic collata, et conformata, vt plerisque in locis ſit plane noua. Addita fragmenta quaedam, cum Glareani chronologia et duplici appendice. Additae etiam notae, quibus de vtriusque textus vel emendatione vel explanatione agitur. Adiecti praeter ea duo locupletiſſimi rerum et verborum indices, alter graecus, alter latinus. Opera et ſtudio Frid. Sylburgii Veterenſis. Francof. apud heredes Andreae Wecheli. 1586. fol.

Fabricius

Fabricius de hac editione ea, quae ſequuntur, iam ſcripſerat: „*Sylburgius* graeca ad varios codices MSS. doctorum virorum opera recenſita emendauit, atque e Romano potiſſimum ac Veneto codice ſuppleuit, Gelenii verſionem innumeris locis caſtigauit, librum vndecimum et fragmenta de legationibus, a Fuluio Vrſino edita, et iam recens ad Iulii Pacii codicem emendata, de integro vertit, Glareani chronologiam, Aurelium Victorem de origine gentis Romanae cum notis A. Schotti, leges regias et decemuirales cum notis et gloſſario, notasque e Victorii, Mureti, Brodaei, Leopardi, H. Stephani, Camerarii, Guil. Canteri, Xylandri, Wolfiique ſcriptis excerptas et ſuas propria induſtria concinnatas, indices in Dionyſium, qualibus ſolet editiones ſuas ornare, locupletiſſimos graecos et latinos ſubiunxit. — Recuſa eſt *Sylburgii* editio graece et latine, Lipſiae ann. 1691. fol. minus emendate, nec verbulo adiecto, quo ex virorum doctorum ſaeculi integri induſtria aliquid noui ornamenti Dionyſio accederet."

De altero tomo, qui rarior eſt et ſeparatim editus atque continet libros rhetoricos et criticos, e codicibus et de coniectura tam aliorum quam Sylburgii emendatiores, duobusque nusquam ante vulgatis auctos, cum notis eruditis, vberius egi in Introduct. in hiſt. L. Gr. I. pag. 587 ſq. Verſiones libellorum latinae, textui gr. adiectae, a diuerſis interpretibus ſunt profectae. H. Stephani epiſtola aut praefatio, graece ſcripta, excipit praefationem Sylburgii brevem, in qua trium, quibus is vſus eſt, exemplarium meminit, primi, quod ab Roberto Stephano cum priore Dionyſii tomo Lutetiae eſt editum 1547. alterius, quod ab Henr. Steph. ibidem a. 1554. in lucem eſt emiſſum; tertii, quod e medicea bibliotheca *P. Victorii* opera prolatum, Lugduni Io. Torneſii typis exaratum eſt.

Latine verſa ſeparatim prodierunt:

Dionyſii Halic. ſcripta, quae extant, omnia, hiſtorica et rhetorica; nunc primum vniverſa latine edita: illa quidem olim per Gelenium; ſed ita modo interpolata per Frider. Sylburgium, vt pene noua verſio dici queat: Haec vero a variis translata etc. Hanouiae, (male ſcripſit Bellanger in praefat. cit. pag. XXV. *Hanover,*) typis Wechelianis, apud hered. Io. Aubrii. A. 1615. 8. II. tom.

Poſthaec libros ſolos Dion. Hal. XI. antiqq. rom. latine vertit ſuisque illuſtrauit notis *Aemilius Portus*, Franciſci F. *Excud. Euſtathius Vignon ſibi et Henr. Stephano* 1588. fol. (vid. *Pinelli* catalog. tom. II. pag. 34.) — 1590. 12. apud Anton. de Harſy. — et cum notis ſuis, H. Stephani et Iſ. Caſauboni [l]; item excerpta de legationibus ex triplici verſione et cum notis H. Steph. Frid. Sylburgii et ipſius Porti. Lugd. 1592. fol. apud Vignonium: (teſte Fabricio noſtro. adde Hudſoni praefationem.) — Libri XI. antiqq. rom. *Dionyſii*, e Porti verſione ſeparatim recuſi, cum argumentis librorum et Gnomologia Dionyſiana, Geneuae, apud Iac. Stoer. 1603. 12.

Διονυσίε — *Dionyſii Halicarn. Opera omnia, graece et latine, ſcil. cum verſione lat. Aemilii Porti emendata, notis obſeruationibusque variorum et variis lectionibus codd. vaticanorum;*

l) Notas in Dionyſ. Halic. a ſe editas memorat *Caſaubonus* ad Polybium pag. 128. *Niceron* in Mem. clar. viror. tom. XIIII. pag. 122. verſ. german. *Iſ. Caſaubono* tribuit edit. cum verſione Aem. Porti. Geneuae 1588. fol. et Caſauboni notae parum laudantur.

norum; accedunt Excerpta de legationibus, graece, cum verſione Henr. Stephani, et variorum notis; Peireſciana, cum H. Valeſii interpretatione, et Obſeruationibus H. Dodwelli, diſſertatio de aetate Dionyſii ac tabulae chronologicae Dionyſianae. Opera et ſtudio Io. Hudſoni. Oxoniae e theatro Sheldoniano, 1704. II. tom. fol.

Conf. de hac ſplendida, nec adeo frequenter obuia editione Act. erudit. 1704. p. 529 ſqq. Bibl. ancienne et mod. de M. Clerc. tom. XIV. pag. 246 ſqq. Hiſtory of the works of the learned 1704. pag. 417. 490. Fabric. de illa ea, quae ſequuntur, notauit. „Graeco textui ad editionem Sylburgii recenſito adiungitur Porti translatio hinc inde emendata [m]), et ſingulis paginis ſuperius adſcripta temporis notatio ex mente viri egregii *H. Dodwelli*, infra autem praeter notas et obſeruationes variorum ſubſtratae variae lectiones codicis Vaticani ante 700. annos ſcripti per libros primores decem et per vndecimum alterius Vaticani recentioris, quas viris praeſtantiſſimis Laur. Zacagnio et Iac. Perizonio in acceptis refert editor humaniſſimus. Excerpta de legationibus cum verſione H. Stephani et variorum notis, Peireſciana cum Henrici Valeſii interpretatione, et obſeruationibus exhibet, operique praemittit veterum recentiumque [n]) de Dionyſio teſtimonia ac iudicia, ad calcem tomi II. reiectis notis quibusdam variorum in quaedam Dionyſii loca copioſioribus F. Vrſini, If. Caſauboni, H. Stephani, Sylburgii etc. In his pag. 323. H. Dodwelli, ſupra laudati, diſſertatione de aetate Dionyſii, et vocabulo γενεὰ [o]), tum ab eodem Dodwello concinnatis et ſummo ſtudio elaboratis tabulis chronologicis Dionyſianis.“ Hactenus Fabricius Sed non omne, quod nitet, aurum eſt. Atque de illa editione, mendis typographicis contaminata, quae praeter ea Sylburgianas animaduerſiones, non integras, ſed mutilatas exhibet, *Bellanger* in praef. ad verſ. gall. pag. XXVII — XLII. multis locis vitioſe ſiue verſis, ſiue expoſitis, in medium prolatis limaque adhibita, et *Reiskius*, cui Hudſonius neque ingenium, nec induſtriam quidem adprobauit in Dionyſio ornando, in praef. pag. XV — XX. grauiter aperteque iudicant. — Reiskius vero, Georgii, librarii Lipſienſis, qui Dionyſium Hudſoni typis repetere coepit, precibus motus, quamquam aliis laboribus diſtrictus, curam Dionyſii, poſtquam plures primi voluminis plagulae iam praelo exierant, ſuſcepit, et non ſolum textum a vitiis typographicis ſedulo purgauit; ſed fide quoque codicum, praecipue Vaticani ſaepius, et ex ingenio interdum correxit, ſingulisque tomis notas adiecit, maximam partem criticas, quas ante abſolutum opus et ante obitum adhuc parauerat; in praef. ad tom. I. dedit ſiluam lectionum a pag. 2 — 464. vbi demum folia ſingula a praelo muſtea recenſere coepit, a mendisque purgare, quae vel vitioſe excuſae erant, vel ab Hudſono e cod. Vaticano reſcribendae videbantur. Inſcripta autem eſt editio:

Dionyſii

m) *Quoiqu'il proteſte dans ſa preface, qu'il l'a corrigée, il y a cependant laiſſé pluſieurs fautes*, Bellangerius praef. pag. XXVII — LIX. add. Mercure Galant d'an. 1723. Ianv. Fevr. et Mars.

n) Plura collegerunt Martinus Hankius libro vtroque de Rom. rerum ſcriptoribus, Chriſtianus Wilhelmus Eybenius ad Ioh. Magiri Eponymologicum, Thomas Pope Blount etc. Prae ceteris lectu iucunda ſunt, quae de Dionyſio obſeruat Mottanus Vayerus tom. II. p. 305 ſq. edit. in fol.

o) Hac voce plerumque non certum numerum annorum, ſed ſtirpes ac ſucceſſiones notari, contendit vir doctiſſimus, perinde vt Matthaei primo capite. Confer eiusdem exercitat. de aetate Pythagorae pag. 170 ſq.

Dionyſii Halic. Opera omnia, graece et latine. Cum annotatt. Henr. Stephani, Frid. Sylburgii, Franc. Porti, Iſaaci Caſauboni, Fuluii Vrſini, Henr. Valeſii, Io. Hudſoni et Io. Iac. Reiske. Lipſiae 1774—1777. VI. voll. in 8. cum icone Dionyſii Halic. ex cod. Chiggiano. Volumen ſextum, cuius curam poſt Reiskium mortuum geſſit Morus, etiam nunc inter coelites triumphans, ornant a pag. 1170 ſqq. *Caperronneri* obſeruationes codici regio Pariſ. arte typographica recentiori adſcriptae et vel ex alio cod. ductae vetuſtiore vel ex ingenio viri cuiusdam docti profectae, quas Capperron. in Mem. de l'acad. des Inſcr. tom. XXIV. pag. 1 — 29. in Obſervat. ſur l'ouvrage de Denys d'Halic. intitulé περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος publicarat. Acceſſerunt *Toupii* cogitationes et emendationes [p]) ex eius curis in Suidam nouiſſimis, eiusque emendationibus in Suidam excerptae. Addi etiam ſolet vita Reiskii, a Moro eleganter ſcripta et ſeorſum edita. — Futuro tamen editori, quum Reiskius propter temporis penuriam operisque feſtinationem nec ſatis inſtructus a praeſidiis neceſſariis, accederet, nec omnino praeparatus ad operam hiſtorico criticoque noſtro commodandam a bibliopola inuitaretur, plura ſuperſunt, in quibus emendandis illuſtrandisque ingenium atque eruditionem oſtendere poſſit. Plures codices ſunt excutiendi, et hiſtoria tam illorum quam editionum critica eſt conficienda. Permulta loca egent medicina, ad vulnera, quae multa, vel tarditate librariorum, vel incuria operarum editorumque facta, reſtant, caute prouideque ſananda, aut ab aliorum praua curatione et corruptione vindicanda. Plura deſiderant legitimam interpretationem cum grammaticam, tum vero hiſtoricam. Namque inquirendum erit, quos Dionyſius Halic. ſequutus ſit auctores, et qua ratione id fecerit; tum in quibus ab aliorum narratione et iudicio differat. In opuſculis criticis et rhetoricis ſcriptores ipſi, de quibus ille diſſerit, curatius diligentiusque ſunt conferendi. Denique, quae adhuc ſuperſunt, fragmenta plura ſunt conquirenda. Amplus igitur patet campus, in quo editor virtutes ingenii atque litterarum copiam cum laude exponere poſſit. Atque cenſor vltimi tomi Reiskiani in Berolin. bibl. vniuerſ. ſupplem. III. a 1779. pag. 1865 ſqq. haud paucas nouas adtulit coniecturas. Bene praeiuit *Grimmius*, idemque modeſtum tulit iudicium de edit. Reiskiana, et plura loca particularum, quas ex libris antiqq. Dionyſii excerpſit, critice, grammatice, hiſtoriceque perſequutus eſt in libro bonae frugis et commendando inſcriptoque:

Dionyſii Halicarnaſſenſis Archaeologiae romanae, quae ritus romanos explicat, ſynopſis. Adornauit, animaduerſionibus interpretum ſuasque et indicem in vſum tironum locupletiorem adiecit Dauid Chriſtian. Grimm, A. M. et Lyc. Annaemontani Rect. *Accedunt auctaria quaedam,* Lipſiae ſumtu Weidman. hered. et Reichii. 1786. 8.

Selecti Dionyſii Halic. de priſcis ſcriptoribus tractatus. gr. et lat. cum adnotatt. *Guil. Holwell*, et diſſ. de vero mediae vocis vſu. Londini. 1766. 8. — *Iidem* ab *Eduardo Rowe Mores*, gr. Oxon. typis Clarend. 1781. 8.

Ex Dionyſii Halicarn. archaeologiae romanae lib. X. cap. I — VIII. explanauit Io. Sam. Horſtigius. Lipſ. 1790. 8. Textus Reiskianus cum noua verſione latina et adnotationibus tam

p) Repetitae illae ſunt paſſim in tribus prioribus voluminibus Operis Toupiani; *Emendationes in Suidam et Heſychium* etc. Oxonii 1790. 8. IV. voll.

tam criticis; quam antiquariis et grammaticis bonis exhibetur. conf. Ien. Allgem. Litteraturz. a. 1791. menſe Aug. nr. 208. pag. 239.

Verſiones,

1) *italice, Franciſci Venturi,* Florentini, Venet. per Nic. Baſcarinum, 1545. 4. — cum vita Dion. a Tommaſ. Porcaccio (Porcacchi) ſcripta, cum adnotationibus, tabulis geographicis et chronologicis etc. eſt ſeptimus annulus, (il ſettimo anello della Collana hiſtorica greca.) Veronae 1738. 4. (vid. *Freytag.* anal. litter. pag. 291.) — La Militia Romana di Polibio, di Tito Livio e di *Dionigi Alicarnaſeo.* Da *Franceſco Patricii dichiarata,* e con varie figure illuſtrata etc. Ferrarae per Dominicum Marmarellum. 1583. 4. De his vid. *Paitoni* bibl. degli autori — volgarizzati, tom. I. pag. 303 ſq.

2) *gallicae:* veteris gallicae verſionis *Petri Meiſſonier,* medici Lugd. meminit *Anton. Verderius* in bibl. gallica; ſed non videtur eſſe edita nec illam vmquam fuiſſe repertam, obſeruat P. le Iay in praef. ad ſuam verſionem. — Libros tres priores *gallice* e latino Lappi translatos a *Claudio de Teſſerat,* nobili Pariſino, teſtatur Franc. a Cruce Cenomane in biblioth. gallica, pag. 64. Neque hanc memorat *le Iay,* qui profitetur, ſe primum gallice vertiſſe libros Dionyſii Halic. — *Les Antiquitez Romaines* de Denys d'Halicarnaſſe, traduites du Grec par *le Gabriel François le Iay,* de la Compagnie de Ieſus. Avec des Notes hiſtoriques, critiques et geographiques. tom. I. II. Pariſ. 1722. 4. Iay in praefat. valde laudat Dionyſium, eumque fere praefert T. Liuio, et multos laudat, de eo benigne iudicantes. Notae, maximam partem hiſtoricae atque antiquariae futurum editorem quodammodo iuuare poſſunt. Bene vero fecit Iay, quod formas nominum propriorum latinas retinuit, nec more reliquorum ſuorum popularium truncauit et peruertit. Le Iay quidem adſeuerat, ſe e graeco ſermone ſecundum Hudſoni editionem vertiſſe; at alii ex latina verſione gallicam confectam eſſe cenſent. Melior quidem, ex ipſa graeca oratione concinnata eſſe iudicatur interpretatio *Bellangerii,* Doctoris Sorbonici: *Les Antiquités Romaines de Denys d'Halicarnaſſe, traduites en François, avec des Notes hiſtoriques, geographiques, chronologiques et critiques.* Par M * * * tom. I. II. Pariſ. 1723. 4. Docte eruditeque in praef. agitur de Dionyſio Hal. eius charactere, virtutibus hiſtoricis et ſcribendi genere, atque editionibus, interpretibus, in primis pag. XLII ſqq. de verſione P. *le Iay,* cuius verſionis plura loca ſeuere examinantur. Ipſa verſio Bellangeri ab aliis V. D. praefertur ſuperiori, et notae ſubiectae cum criticae tum hiſtoricae atque antiquariae dignae ſunt, quae a futuro editore conferantur atque expendantur. In plerisque actis litterariis gallicis vtriusque verſio recenſetur, et patres ſocietatis Ieſu mire laudarunt ſocium *le Iay.* vide, ſi vis, Mem. de Trevoux a. 1722. pag. 550. a. 1723. nr. 50. a. 1724. nr. 5. pag. 64 ſqq. pag. 645. *Le Iay,* (iudicatur,) *à donné une traduction* (des penſees,) *Bellanger une verſion* (des mots.) adde Iourn. des Sav. pag. 470. a. 1724. pag. 304. pag. 426. In bibl. Françoiſe tom. XIV. pag. 101. dicitur: *Le Pere le Iay peut être mieux écrit, mais Mr. Bellanger à incomparablement mieux traduit.*

Traité de l'arrangement des mots traduits du Grec *de Denys d'Halicarn.* avec la Langve grecque et la Tragédie de Polieucte de P. Corneille avec les Remarqves par M. l'Abbé *Batteux.* Pariſ. 1788. 8. conf. ephem. litter. Gothan. ausländiſche Litteratur. 1790. nr. 17. Ien. Allg. Litteraturz. menſe Dec. 1789. pag. 588 ſqq.

3) *anglice*

3) *Anglice* vertit *Edward Spelmann*, cum notis et diſſertatt. Londini. 1759. 4.

4) *Germanice, Io. Laur. Benzler,* Lemgou. 1771 ſq. 8. conf. philol. bibl. vol. I. part. 7. Gottingae 1772. 8. pag. 431 ſqq. *Coriolani* hiſtoriam in Thomſons Agamemnon et Coriolan. Lipſiae 1760. 8. — de charactere Thucydidis libellum vertit *Meuſel* in bibl. hiſtor. Gatterer. vol. VI. nr. 1.

Verſiones *latinae* iam antea memoratae ſunt.

S c r i p t a i l l u ſt r a n t i a.

Io. Chriſtiani Gottleberi Obſeruatt. in quaedam loca Dionyſii Halic. ſpecim. I—IV. Annaemontan. 1769 et 1770. 4. et in nouis actis erudit. Lipſ. 1771. menſ. Maio et Iun.

Grimmii progr. lection. Dionyſian. faſc. I—IV. Annaemont. 1782 ſq. cf. eiusd. praeſ. ad edit. Archaeol. Dion. pag. XIII.

Chr. Frid. Matthaei progr. de Dionyſio Halicarn. Wittebergae 1789. 4. Inſunt obſſ. in Dionyſii epiſtolam ad Ammaeum et iudicium de Iſocrate.

Schloſſeri Apologie des Thucydides gegen einen Tadel des Dionyſ. von Halikarn. in: Neuen Deutſchen Muſeum, part. II. m. Febr. 1790. pag. 153 ſqq.

Boivin tres commentatt. in Mem. Pariſ. des Inſcr. vol. II. pag. 319 ſqq. 374 ſqq. 400 ſqq. item *Couture* diſſ. ſur un endroit du II. Livre de Denys d'Halic. ibid. tom. IIII. pag. 573 ſq. — In Hiſtoria illius ſocietatis Pariſ. varia loca Dionyſii explicantur aut emendantur; a *Baudelot* tom. I. (ex verſione Gottſchediae germanica,) pag. 217 ſq. Dionyſius ex Thucydide corrigitur, de Acantho, qui primus in ludis Olymp. nudus certauit de praemio; tom. IX. pag. 126 ſqq. a Frereto de origine primorum in Italia populorum, et quidem de coloniis pelasg. ac graecis. Is putat, primum Halic. archaeologiae librum ſimilem eſſe libello romanenſi. Alios libellos iam antea memoraui, et paullo poſt in notitia minorum Dionyſii opuſculorum indicabo. *Harl.*

IV. In locum libri I. Antiquitatum de inſula Samothrace ac diis Troicis prolixos commentarios graece ſcripſit *Iohannes Magiſter*, cognomine *Canabutius* ſiue *Canabuza*, [paullo ante a. 1462. origine forſan Italus, natione vero Graecus,] quos memorat *Labbeus* pag. 108. bibl. nou. MSS. et edere pridem conſtituerat Leo Allatius. [vid. *Leon. Allatium* de menſura temporum etc. edit. a Bartoldo Nihuſio, Colon. Agripp. 1645. 8. in adpendice pag. 249. nr. 46.] Exſtant etiam manu exarati in biblioth. Vindobonenſi imperatoris, diſtincti in capita XCVI. quorum titulos 96. poſt Lambecium edidit *Neſſelius* in catalogo MSS. inter codices hiſtoricos pag. 165 ſq. [¶] *Fabric.* — Sed de Canabutio codice Vindobonenſi, et argumento, longe copioſius diligentiusque diſſeruerunt *Lambecius* et *Kollarius* in ſupplem. ad Lambecii commentarios, cod. LXXXIII. pag. 504—534. — De codice Pariſ. inſcripto: Ἰωάννης Καναβούτζη τοῦ Μαγίστορος πρὸς τὸν αὐθέτη (lege, vt eſt in cod. Vindobonenſi, αὐθέντην) τῆς Αἴνου καὶ Σαμοθράκης, multus eſt *St. Croix* in: Notices et Extraits des MSSts de la Biblioth. du Roi lùs au Comitè etabli par Sa Majeſté dans l'Acad. des Inſcr. tom. I. Pariſ. 1787. 4. pag. 538—541. Cum cod. Pariſino conuenit cod. CCXXXIV. in bibl. regia *Taurinenſi.* vide catal. codd. graecorum illius bibl. pag. 316 ſqq. vbi prooemium integrum, (quod

etiam maximam partem a Lambecio et Kollario factum eſſe, ſcire nondum potuit editor illius catalogi,) graece cum verſione latina promulgatum eſt. *Petrus Morinus*, (notante Fabricio in nota mſta,) in Opuſculis pag. 405. ait, Canabuzium ibi maxime ſe probaſſe, vbi refellit Dionyſii Halicarn. errorem, ex illis Hellenismi tenebris ortum, quas lux euangelica diſcuſſit. *Harl.*

V. Teſtatur Dionyſius ipſe [q]), ſe in hiſtoria ſua voluiſſe referre ac ſeruare characterem *ἐξ ἁπάσης ἰδέας μικτὸν, ἐναγωνίȣ τε καὶ θεωρητικῆς quiddam ex rerum geſtarum narratione et ſpeculatione philoſophica mixtum*, itaque vt diligentiſſime et romanis ipſis ſcriptoribus longe accuratius deſcribit rempublicam romanam ritusque, et temporis notationem adſidue magno ſtudio adiungit; ita hinc inde digreditur, et orationes quandoque longiores interiungit, quo ipſo iucundiorem lectu eſſe iudicauit Photius. Stoicae philoſophiae fauiſſe, *Voſſius* obſeruat lib. I. de Idololatria cap. 10. Dictione autem vtitur tam pura ac dilucida, vt cognitionem graecae linguae conſequi cupientibus Dionyſii lectionem, non ab re prae ceteris commendarit Hermannus ab Hardt in Studioſo [r]) ſuo graeco. *Hugo Grotius* epiſt. 189. ad Gallos, *in romana*, inquit, *hiſtoria obliuiſcendum non eſt, plus ferme frugis e graecis auctoribus, quam e romanis hauriri, quia mores ritusque publicos exteri diligentius obſeruant traduntque.* Idem Polybii et Dionyſii exemplo probat auctor diſſertationis, gallice editae, in diario litterario Hagenſi, Lettres ſerieuſes et badines, tom. IV. p. 550 ſqq. *que les Etrangers ſont plus en état d'ecrire l'hiſtoire d'un pais, que les naturels memes.* Dionyſium tamen, hominem graecum, interdum eſſe falſum imperitia proprietatis vocum latinarum, notat *Salmaſius* pag. 698. de modo vſurarum.

VI. Scripſerat praeterea Dionyſius *Epitomen harum antiquitatum libris quinque*, Stephano Byz. laudatam in Ἀρίκεια et Κορίολλα, ſed illa iam pridem intercidit. De ea videndus *Photius* cod. LXXXIV. et *H. Stephanus* operae I. in Dionyſium cap. 5 et 7. Etiam *librum περὶ χρόνων* ſcripſiſſe ſe, innuit *Dionyſius* lib. I. p. 60. in quo docuit, qua ratione graecam ſupputandi ad romanam rationem liceat dirigere. Meminit et *Clemens Alex.* I. Strom. p. 320. *Παλαίτερα δὲ τῶν Ἑλληνικῶν* [s]) *τὰ Ἀργολικὰ, τὰ ἀπὸ Ἰνάχȣ λέγω, ὡς Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τοῖς χρόνοις διδάσκει.* Suidas: *Εὐριπίδης τραγικὸς, τȣ̃ προτέρȣ ἀδελφιδȣ̃ς ὡς Διονύσιος ἐν χρονικοῖς.* Sed haec Hudſono pridem obſeruata. [Boivin l'ainé in Mem. de Litterat. des Inſcr. vol. II. pag. 380 ſqq. probatum it, Epitomen illam et librum de temporibus fuiſſe vnum idemque opus, aut librum quemdam epitomes fuiſſe canonem temporis.]

VII. Nunc ad alia Dionyſii ſcripta accedere par eſt, critica et rhetorica, tum illa, quae exſtant, tum, quae perierunt. Exſtant vero haec ſane eximia et lectu digna, niſi quod acerbam nimis criticam quandoque exercere videtur Dionyſius, in his ſcriptis, quae iunior aetate et feruentior edidit, neque enim dubium eſt, haec ante antiquitates ab eo compoſita fuiſſe. Conf.

q) Lib. I. pag. 7.

r) Editus eſt Helmſtadii 1700. 8.

s) Pro Hellenicis alii male poſuerunt *Graecos*, quod reprehendit *Boivin*, neque tamen emendatum eſt in noua editione Clementis Oxonienſi pag. 379.

Conf. de editt. Works of the Learned 1704. pag. 422.. [De Dion. critico Valeſ. emendatt. et de critica pag. 149.]

VIII. ΠΕΡῚ ΣΥΝΘΈΣΕΩΣ ὈΝΟΜΆΤΩΝ [t]) *de ſtructura Orationis* liber, ad Rufum Melitium [u]) ſiue, vt Sylburg. Minucium [v]). Graece primus edidit et [?] Aldus inter veteres Rhetoras, Venet. 1508. fol. Prodiit et graece Argent. 1550. 8. cum aliis Dionyſii opp. edit. Rob. Stephani in fol. et Sylburgio curante in tomo poſteriore operum Dionyſii Wecheliano. — Latine vertit vtcumque et exempla latina addidit *Samuel Birkouius*, Polonus, in academia Samoſcenſi profeſſor. Prodiit graece et lat. Samoſcii a. 1604. 4. [plura de rara hac editione notat *Io. Dan. Ianozki* in Nachricht von den in der Zaluskiſchen Bibl. ſich befindenden raren polniſchen Büchern, part. V. pag. 214 ſqq. vbi a. 1602. per errorem editum ſcribit librum, ſed in catalog. biblioth. Bernenſis I. pag. 281. idem annus 1604. notatur. Illam edit. laudat Caſaub. lib. de Enthuſiasmo cap. IV. pag. 118.] Eadem *Bircouii* verſio ab *A. Schotto* recenſita et breuibus ſcholiis illuſtrata exſtat in editione Dionyſii latina Hanou. 1615. 8. — Longe emendatiorem verſionem edidit, graeca caſtigauit, et notas Sylburgii variorumque et ſuas addidit *Iacobus Vptonus*, Etonenſis, Lond. 1702. 8. cuius editionem laudatam, ſi placet, vide in actis erud. a. 1703. pag. 44.

[In hac editione Sylburgii recenſionem erat ſequutus. Poſtea ſecundis curis, vſus ſubſidiis, quas Hudſon. a Michaele Lequienio acceperat, emendatiorem emiſit editionem, in qua, vt ipſe Vptonus in praefatione ait, multa prius aut mutila aut luxata e codicibus calamo exaratis, duobus praecipue regiis et vno Colbertino feliciter in hac impreſſione reſtituta ſunt. Epigraphe autem haec eſt:

Διονυσίου Ἁλικ. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Dionyſii Halic. de ſtructura orationis liber. Ex recenſione *Iac. Vptoni*, A. M. collegii regalis apud Cantab. nuper ſocii: qui et veterem interpretationem emendauit, et notis integris Frid. Sylburgii ſelectisque aliorum, ſuas paſſim animaduerſiones adiecit. His acceſſerunt *Simonis Bircouii* exempla latina, (graecis Dionyſii reſpondentia,) cum duobus indicibus. Londini, impenſis R. Knaplock. 1728. 8. — Tertium emendatiusque ibidem 1747. mai. 8. (vid. Acta erudit. Lipſ. a. 1754. m. Febr. pag. 57 ſqq. vbi quaedam corriguntur,) Bircouii verſionem valde carpit Vpton. in praefatione.

Fabricius in margine manu ſcripſerat: „Theodorus Gaza librum Dionyſii Halic. de compoſitione orationis latine vertiſſe traditur apud Oudinum tom. III. de ſcriptoribus eccleſiaſticis pag. 2541." Idem tom. IX. B. Gr. pag. 195. ex Volaterrano lib. XV. comm. vrb. fol. 157.

t) Etiam Dionyſius Longinus hoc de argumento duobus libris ſcripſerat poſt noſtrum Dionyſium [vid. *Longin.* de ſublimit. ſect. 39.] et longe acriore atque exquiſitiore iudicio valuiſſe videtur *Tan. Fabro* in notis ad Longin. pag. 208. edit. Toilianae, pollicito, hoc ſe oſtenſurum in locis, quos vterque examinauit. Io. Hudſon praefat. ad Longinum ſuſpicatur, illi potius adtribuendum hunc librum, quam Dionyſio Halicarnaſſeo. [*Io. Siceliota* in comment. msto in Hermogenem multum praefert Longino Dionyſium: ſed iure diſſentit *Ruhnken.* in diſſ. de Longino, §. 6 et 12. *Harl.*]

u) In msto regio Pariſ. et Colbertino *Metilium.*

v) Conf. *Morhof.* polyh. lit. VI. 1, 4. Dionyſii Halic. librum *Valeſius* ad Euſebii hiſtor. eccleſ. VII. 25. pag. 137. errore memoriae nominat περὶ συντάξεως ὀνομάτων. *Heumann.*

fol. 157. refert, Gazam vertiſſe; addit vero, neminem ſe vidiſſe, qui illam interpretationem memoraſſet. Enimuero reuera exſtat illa verſio, typis deſcripta, et a cel. *Morellio* in nota ad *Pinelli* bibl. tom. III. p. 9 ſq. rariſſimi illius libri editio diligenter curateque notatur, ita inſcripta:

Dionyſii Hal. praecepta de oratione nuptiali, de oratione natalitia et de oratione epithalamio a *Theodoro Gaza* latine reddita. Oratio in nuptiis Hugutionis Contrarii et Camillae Piae. *Claudiani* carmen de Phoenice. Cremonae ſine anni et typographi nota, ſaec. XV. 4. (ante annum 1492. fortaſſe per *Bernardin. de Miſintis* praelo exiiſſe illam editionem, animaduertit Morellius, vir humaniſſimus.) Idem *Morellius* l. c. pag. 21. et *Saxius* in hiſtoria lit. typogr. Mediol. p. DCX. alteram editionem indicant huius ſententiae:

Chirii Conſulti Fortunatiani rhetoricorum libri III. Dialectica et computus. *Dionyſii Halic. praecepta de orat. nuptiali, natalitia et epithalamiis*, latine reddita a *Theodoro Gaza* etc. edente *Franciſco Puteolano;* absque vlla nota, (Mediolani,) ſaec. XV. 4. Add. *Denis* ſupplem. annal. typogr. Maitt. pag. 553. *Harl.*]

Denique ex Vptoni editione hunc librum in poſteriorem Dionyſii ſui tomum recepit Hudſonus, verſione locis quibusdam interpolata et graecis caſtigatis ad codices binos regis Chriſtianiſſimi, et vnum Colbertinum, quorum vſum Michael le Quien ipſi comparauit. [*Hardionis* emendatio loci cuiusdam, in: Hiſt. de l'acad. des Inſcript. vol. V. pag. 138. aut ſecundum verſ. Gottſchediae germ. tom. III. pag. 254 ſqq. *Harl.*]

IX. ΤΕΧΝΗ, *Ars Rhetorica* ad Echecratem, duodecim capitibus conſtans et omnium, quae ex Dionyſii ſcriptis exſtant, Hudſono iudice, mendoſiſſimum. Graece inter Rhetoras Aldi 1508. fol. et in editione Dionyſii Pariſienſi Rob. Stephani, et Wecheliana. Prima quatuor capita περὶ τῶν πανηγυρικῶν, μέθοδον γαμηλίων, γενεθλιακῶν et ἐπιθαλαμίων latine vertit *M. Antonius Antimachus*, Ferrarienſis, quae verſio ex edit. Baſil. 1539. fol. legitur in calce editionis Wechelianae tom. II. pag. 199. At caput V. μέθοδον προσφωνηματικῶν et VI. ἐπιταφίων latina interpretatione donauit *Guil. Gratius,* Brugenſis, Ieſuita. Caput VII. προτρεπτικὸν ἀθληταῖς et VIII. περὶ ἐσχηματισμένων tranſtulit *Andreas Schottus.* IX. περὶ ἐσχηματισμένων ſiue de figurata dictione tractatum poſteriorem, tum et X et XI. περὶ τῶν ἐν μελέτῃ πλημμελουμένων et περὶ τῶν ἐν μελέταις ἀτεχνίας *Guil. Gratius.* Caput XII. περὶ λόγων ἐξετάσεως *A. Schottus.* Latine haec omnia leguntur in editione Dionyſii latina Hanouienſi ann. 1615. 8. ſed capita X. XI. XII. a prioribus male diſtracta ſunt, et reiecta ad pag. 168 ſq. Hudſonus verſionem hinc inde emendauit et graeca caſtigauit ad codices binos regis Galliae, tum ad Colbertinum, Iameſii item, theologi Cantabrigienſis et Rogeri Galei. Tan. Faber in notis ad Longinum pag. 135. τέχνην Dionyſii noſtri, quod miror, eſſe negat: atqui Dionyſii dictionem habet ac characterem, pollicetur etiam librum de imitatione pag. 64. quem a noſtro ſcriptum conſtat. Laudat ſane *Nicoſtrati* dictionem pag. 36. λέξει δὲ χρηστέον ἀφελεῖ μᾶλλον ἐγγὺς Ξενοφῶντός τε καὶ Νικοστράτου βαίνοντα. Sed neutiquam intelligendus *Nicoſtratus*, Macedo, ſub M. Antonino [✝] clarus, de quo *Suidas, Philoſtratus* de Sophiſt. pag. 618. et *Alciatus* II. 49. parergon, non magis quam ſophiſta iunior Tarpezuntius, qui hiſtoriam ſcripſit a Philippo Arabe ad Odenatum vsque Palmyrenum et Valeriani infelicem in Perſas expeditionem, teſte *Euagrio* lib. V. cap. vlt. Hiſtoriae Eccleſ. Conſtat enim, plures floruiſſe *Nicoſtratos* antiquiores, vt illum, aduerſus quem Demoſthenes dixit Orationem LIX.

nem LIX. ne de aliis in praeſenti memorem. Menander quoque ſiue Alexander, rhetor, (Dionyſium, vt videtur, noſtrum ſequutus,) Xenophontem ac Nicoſtratum coniungit, eorumque, ſed et Dionis Chryſoſtomi ac Philoſtrati dictionem eius, qui heroica atque imagines ſcripſit, adfirmat ἁπλουστέραν εἶναι καὶ ἀσφαλεστέραν. [In biblioth. Beſſarionis quondam fuiſſe *Nicoſtrati* libellum hodie deperditum, *de ſenatu habendo*, ex aliorum narratione refert *Villoiſon.* anecd. gr. tom. II. pag. 263. not. Illum libellum laudat *Pompeius Feſtus* voc. *Senacula.* adde *Nicoſtratum*, comicum, de quo ſupra in vol. II. pag. 472. *Harl.*] — De Mureti vero errore, qui ex loco τέχνης huius, quo pag. 37. Dionyſius Iſocratem ἑταῖρον ſuum vocat, iuniorem quendam Iſocratem eſt commentus, dixi lib. II. cap. 26. §. 5.

X. ΤΩ͂Ν ΠΑΛΑΙΩ͂Ν ΧΑΡΑΚΤΗ͂ΡΕΣ w) ſiue τῶν ἀρχαίων κρίσις, graece primum cum aliis quibusdam Dionyſii ſcriptis criticis, mox commemorandis, prodiit Pariſ. an. 1554. 8. edente *H. Stephano*, qui e Cicerone et Quinctiliano iudicia de iisdem ſcriptoribus adiunxit. Latine vertit *Stanislaus Ilouius*, Polonus, Baſil. 1557. 8. inſcripſitque *de praecipuis graecae linguae auctoribus elogia.* Ilouii translatio recuſa eſt in editione Wecheliana tom. II. pag. 206. et in latina Hanouienſi, et in graecolatina Hudſoniana. Scriptores, de quibus iudicium fert Dionyſius in praeſenti libro, hi ſunt: Homerus, Heſiodus, Antimachus, Panyaſis, Pindarus, Simonides, Steſichorus, Alcaeus, Aeſchylus, Sophocles et Euripides: Herodotus et Thucydides, Philiſtus et Xenophon, ac Theopompus, tum Pythagorei et Plato atque iterum Xenophon et Ariſtoteles. Lyſias praeterea et Iſocrates, Demoſthenes, Aeſchines, et Hyperides.

XI. ΠΕΡΙ΄ ΤΩ͂Ν ἈΤΤΙΚΩ͂Ν ῬΗΤΟ΄ΡΩΝ ὑπομνηματισμοὶ πρὸς Ἀμμαῖον. *De Oratoribus Atticis* ad Ammaeum commentarii. Horum prima pars duntaxat exſtat, περὶ τῶν πρεσβυτέρων, de antiquioribus, *Lyſia*, *Iſocrate*, *Iſaeo.* Ex altera de iunioribus Oratoribus Atticis, *Demoſthene*, *Hyperide* et *Aeſchine* ſupereſt tantummodo caput, initio mutilum et hinc inde hians, περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος, et tractatio non integra de *Dinarcho.* Tertia pars de Hiſtoricis et ceteris ſcriptoribus Atticis, a Dionyſio promiſſa incertum, an perfecta, certe ad nos non peruenit. Quae *de Lyſia et Iſocrate* commentatus eſt Dionyſius, primus cum Lyſiae orationibus et Iſocratis graece edidit Aldus ann. 1518. fol. poſt Aldum R. Stephanus ad calcem Antiquitatum Dionyſii ann. 1547. fol. [Prooemium in H. Steph. ſcriptis Dionyſii criticis, in 8. — Dion. iudicia de pluribus oratoribus Reiske inſeruit editioni ſuae oratorum graecor. atque illuſtrauit. *Harl.*] *Latine* tranſtulit [ꝑ] Matthias Martinez de Waucquier, Middelburgicus, et quae de Iſocrate, Hieron. Wolfius, cuius verſionem Sylburgius quoque in Wecheliana editione exhibuit. Tom. II. pag. 211. Quae autem *de Iſaeo et Dinarcho*, P. Victorius graece vulgauit e biblioth. Medicea Lugd. 1580. 8 [in catal. Pinell. III. pag. 8. indicatur a. 1541. 4.] apud Tornaeſ. — Vertit latine A. Schottus, ac de

w) De charactere σεμνῷ, in quo χνοῦς ἀρχαιοπινής et χάρις ἀβίαστος, vid. Hiſt. de l'Acad. des Inſcr. tom. III. pag. 191 ſqq. *Salmaſ.* ad Tertull. de pallio pag. 233 ſq. et contra Cercoëtium pag. 173 ſqq. *Gedoyn* in Hiſt. de l'Acad. des Inſcr. vol. V. pag. 126 ſqq. et *Hardio* pag. 136 ſqq. aut ſec. verſionem Gottſchediae german. tom. III pag. 239 ſqq. et 251 — 254. prior contra Salmaſium diſputat, et Petauii expoſitionem maximam partem amplectitur. *Harl.*

Dinarcho idem, quem dixi, Martineſius ſiue Martinius. Quae de dicendi vi denique, quae ſingularis fuit *in Demoſthene*, primus e recentiore MS. codice et ſchedis, e Lollini bibliotheca a Don Zellino communicatis graece edidit Frid. Sylburgius, latine Martineſius conuertit. Exſtant haec latine in editione Hanouienſi a. 1615. 8. Graece in Wecheliana, graece et latine in Hudſoniana, qui duobus MSS. biblioth. regis Galliae ad graeca caſtiganda vſus eſt, et in Iſaeo ac Dinarcho et Demoſthene, codice ex MS. biblioth. Bodleianae.

XII. EPISTOLA I. AD AMMAEVM, (quem φίλτατον ſiue amiciſſimum vocat,) *de aetate ſcriptorum Demoſthenis et Ariſtotelis*, ſiue quod Demoſthenes artem rhetoricam non didicerit ex Ariſtotele, neque orationibus ſuis ad eius praecepta conformatis omnium oratorum praeſtantiſſimus euaſerit. Graece primus edidit *H. Stephanus* 1554. 8. [— gr. et lat. item Franc. Fabricii vita Demoſthenis, Colon. 1575. 8. in catal. bibl. Bernenſ. I. pag. 281.] latine vertit et textum graec. addidit in ſua Demoſthenis editione *H. Wolfius*, (Francof. 1604. fol. pag. 50 ſqq.) cuius verſionem recudi curauit Sylburgius tom. II. pag. 223. *A. Schotti* x) translatio cum eius notis exſtat in editione Dionyſii Hanouienſi latina a. 1615. 8. et in graecolatina Hudſoni, qui vſus MS. codice regio ad graeca caſtiganda.

XIII. EPISTOLA II. AD AMMAEVM περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων, *de iis, quae Thucydidi propria ſunt.* Scripta poſt librum copioſiorem de Thucydide, de quo mox, et graece vulgata ab Aldo [cum Thucydide, Venet. 1502. fol. et a Iunta, Florent. 1526. fol. ab Aldo itidem] inter graecos rhetoras a. 1508. fol. tum a Ioachimo Camerario a. 1540. et aliis quibusdam Thucydidis editoribus, et ab Rob. Stephano cum antiquitatibus Dionyſii a. 1547. fol. et in editione Dionyſii Wecheliana. Latine *Matthia Martinez* interprete in editione latina Hanouienſi et in graecolatina Hudſoni, qui ad graeca emendanda adhibuit duos regios gallicos codices et vnum Colbertinum.

XIV. DE THVCYDIDE, *Liber ad Q. Aelium Tuberonem* περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ συγγραφέως ἰδιωμάτων. Graece primus e codice *Andreae Dudithii*, Pannonii, quem a Paulo Manutio acceperat, edidit Sylburgius in editione Wecheliana. Subiunxit idem tom. II. pag. 241. perelegantem Dudithii translationem, quae prodierat Venet. 1560. 4. apud Manutium, et Baſil. 1579. 8. [in Penu artis hiſtoricae, tom. I. pag. 916] Exſtat etiam in latina Dionyſii [?] editione Hanouienſi et in graecolatina Hudſoni, qui vſus ad graeca caſtiganda codice MS. Bodleiano, erudita H. Sauilii manu hinc inde notato. Laudant hunc librum ex merito Rogerus Aſchamus in epiſtola de imitatione, ſcripta ad Ioh. Sturmium, et adnexa etiam *Rolandi Mareſii* epiſtolis pag. 602—604.

XV. EPISTOLA AD CN. POMPEIVM (πρὸς Γναῖον Πομπήϊον) *de Platone*, qua exponit, quid in eius philoſophi dictione et quam ob rem improbarit, adiuncto iudicio de hiſtoricis, quos praecipue imitatione dignos eſſe putat, *Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Theopompo.* Hanc epiſtolam graece primus cum aliis quibusdam Dionyſii

x) Confer Vitas Demoſthenis et Ariſtotelis comparatas A. Schotto auctore, Auguſtae Vindel. 1603. 4.

nyſii ſcriptis vulgauit Carol. Stephanus, Pariſ. 1554. 8. [vid. ſupra in notitia editt. ad hunc annum.] latine vertit *Stanislaus Ilouius*, Polonus, Baſil. 1557. 8. diuiſam in bina opuſcula, quorum vnum ſub titulo comparationis excellentiſſimorum hiſtoricorum inſcriptum dedicauit Ioh. Tencinio Comiti, alterum inſcripſit Caelio ſecundo Curioni, praeceptori ſuo. Haec verſio recuſa legitur in editione Wecheliana, tom. II. pag. 229. et in latina Hanouienſi, atque in graecolatina Hudſoni, qui codice MS. regis chriſtianiſſimi vſum ſe teſtatur ad graecum contextum caſtigandum. *Gedoyn* gallice vertit. vid. Hiſtor. acad. Pariſ. Inſcr. tom. III. pag. 187. 201. 203.

Quod Sylburgius in praefat. ad tomum poſteriorem promittit primi tomi ſpicilegium et ſecundi auctarium, lucem non vidit, ſed cum praeſtantiſſimo auctore intercidit.

XVI. Perierunt etiam ſcripta varia critica et rhetorica Dionyſii ipſius, vt eidem Sylburgio iam obſeruatum.

Deſiderantur ſane haec, praeter epitomen operis antiqq. rom. ſupra, §. VI. memoratam:

1) Περὶ μιμήσεως, *de imitatione* ad Demetrium ὑπομνηματισμοὶ γ′ commentarii III. an, et quinam et quomodo imitandi ſint ſcriptores eximii [y]). *Dionyſ. Epiſt.* ad Pompei. pag. 128. et lib. de Thucydide ſub init. Scholiaſt. Hermogenis 1) περὶ ἰδεῶν pag. 378. laudat Dionyſium περὶ μιμήσεως, χαρακτήρων καὶ συνθέσεως ὀνομάτων, quae tria diſtincta ſunt ſcripta. Nam eadem pagina citat Dionyſium ἐν τῷ πρώτῳ χαρακτήρων, mox ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, atque iterum ἐν τῷ περὶ μιμήσεως, ex quo etiam proferuntur quaedam pag. 411. atque ex ſecundo περὶ χαρακτήρων. Recte igitur *Meurſius* in libro de Dionyſiis diſtinxit ſcripta περὶ μιμήσεως et περὶ χαρακτήρων. [adde *Valeſii* emendatt. III. cap. 14. pag. 96. *Harl.*] — Non abſurde autem Sylburgius operis περὶ χαρακτήρων ἐκλογὴν eſſe putabat τοὺς τῶν παλαιῶν χαρακτῆρας, de quibus dixi ſupra §. 10. et de libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, §. 8.

2) Περὶ τῆς πραγματικῆς Δημοσθένους δεινότητος, de Demoſthenis in rerum tractatione admirando acumine ac vi, (vt περὶ λεκτικῆς δεινότητος eiusdem oratoris diſſeruit in ὑπομνηματισμοῖς, quos habemus de rhetoribus Atticis ad Ammaeum.)

3) De Hyperide et Aeſchine, tum hiſtoricis, philoſophis, ac ceteris ſcriptoribus Atticis ὑπομνηματισμοί. [?]

4) Liber περὶ τῆς ἐκλογῆς ὀνομάτων, *de delectu verborum*, quem Ruſo promittit in lib. de verborum compoſitione. *Fabric.* Schol. *Venetus* ad Hom. Iliad. ζ. 705. laudat Dionyſ. Halic. ἐν τετάρτῳ ἀττικῶν ὀνομάτων· et particulam excerpit. Sed Aelium Dionyſium habuiſſe auctorem videtur *Villoiſonio* in proleg. ad Hom. pag. 29. fin. *Harl.*

5) Liber

y) Vide ſupra in notitia codicum de cod. medic. Florent. et *Reiskium* in praefat. ad vol. I. pag. XX. vbi locum citat ex ſchol. ad Hermogenem ab Aldo editis pag. 411. lin. 15—29. e libro περὶ μιμήσεως, et pag. 412. lin. 15—36. alium ex libro Dionyſii περὶ χαρακτήρων. *Harl.*

5) Liber de Lyſia et internoſcendis eius orationibus *ἰδίαν δὲ περὶ τῦ ῥήτορος πραγματείαν συντασσόμενος* etc. *Dionyſius* in Lyſia pag. 86. Confer in Iſaeo ſub init.

6) *Ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας πρὸς τὺς κατατρέχοντας αὐτὴν ἀδίκως*, adverſus eos, qui politicam philoſophiam iniuſte reprehenderunt. *Dionyſ.* lib. de Thucydide pag. 137.

Denique Dionyſium Halicarnaſſeum inter eos, qui *Epicuri* famam ſcriptis lacerarunt, refert *Laertius* lib. X. ſect. 4. quod forte in libro iam dicto de ciuili philoſophia factum.

XVII. Citatur praeterea Dionyſius Halicarnaſſeus *περὶ ἑρμηνείας* in ſcholiis ad Ariſtoph. Nubes v. 400. Vnde librum de elocutione, qui legitur ſub nomine *Demetrii Phalerei*, et in quo locus a ſcholiaſte comici laudatus occurrit, Dionyſio noſtro tribuunt *Angelus Politianus* I. 64. miſcell. et lib. I. epiſt. I. *Aldus Manut.* ſiue *Marcus Muſurus* in orthographia dictionum graecar. ad Statium voc. *Sunion*, *H. Valeſius* ad excerpta Peireſciana pag. 65. [et de re critica pag. 156. vbi tamen in nota diſſentit Burmann.] *Iſ. Voſſius* ad Catull. pag. 153. et in libro de poematum cantu et viribus rhythmi, *Menagius* pag. 59 et 222. ad Laertium. *Bernard. Moneta* tom. III. Menagianorum p. 580 ſq. Sed hoc de libro dictum a me eſt infra lib. IV. cap. 31.

XVIII. Dionyſio etiam noſtro *librum de vita Homeri*, qui ſub *Plutarchi* nomine exſtat, tribuit praeſtantiſſimus vir, *Thomas Galeus*, qua de ſententia vide, ſi placet, quae dixi lib. II. cap. 1. §. 4.

XIX. *Index ſcriptorum, a Dionyſio Halicarnaſſenſi citatorum, accommodatus ad paginas editionis Wechelianae, cuius paginas Oxonienſis, vnde hic elenchus depromtus eſt, in ora paginarum interiori adſcriptas habet. A. Tomum priorem, B. poſteriorem denotat.*

Acuſilaus, Argiuus B. 138.
Aelii A. 6.
Aelius Tubero A. 67.
Agathyllus A. 58. Agathyllus, Arcas, poeta A. 39.
Aeſchylus B. 22. 69. 187. Aeſchylus ἐν Προμηθεῖ λυομένῳ A. 34.
Aeſchines B. 71. 120. 196. 185. eius locus B. 185. 197. etc.
Alcaeus A. 336. B. 19. 28. 69.
Alcidamas B. 111. 120.
Ameleſagoras (ſeu Meleſagoras), Chalcedonius B. 138.
Anacreon B. 26. 188.
Anaxagoras B. 47. 57.
Anaxilaus A. 1.
Anaximenes B. 111. 120. 167.
Andocides B. 82. 161.
Antias. Vide Valerius. [¶]
Antigonus (ſeu potius Antiochus) A. 5.
Antilogus (vel potius Antiochus), Syracuſanus A. 5.
Antimachus B. 68. Antimachus, Colophonius B. 22.
Antiochus pag. 5. Antiochus, Syracuſanus A. 10. 18. 27. 59. Antiochus, Xenophanis f. A. 10.
Antiphon B. 120. 162. 167. Antiphon, Rhamnuſius B. 9. 22. 111. 161.
Antiſthenes, Socraticus B. 161.

Aphareus,

Aphareus, Iſocr. f. B. 102. 119.
C. Aquilius A. 200.
Aratinus [z]. Vide Arctinus.
Archilochi verſus B. 16.
Archinus B. 178.
Arctinus A. 55. 56.
Argiuorum ſacerdotum commentarii A. 50.
Ariſtaeus (ſiue Ariſteas), Proconneſius B. 146.
Ariſtocles B. 115.
Ariſtophanes B. 23. eius locus B. 29.
Ariſtoteles A. 58. B. 2. 27. 28. 192. ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ ſc. τῆς ῥητορικῆς B. 121. eius τοπικαὶ, ἀναλυτικαὶ et μεθοτικαὶ συντάξεις memorantur B. 121. 122. locus eius ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν τεχνῶν B. 123. 124. 125. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν B. 29. etc.
Ariſtoxenus B. 192. Ariſtoxenus, muſicus B. 11.
Ariſtus vel Arithous ὁ γράψας τὰ Ἀρκαδικὰ A. 39.
Artamenes B. 151.
Aſiani oratores B. 80. 81.

Bacchylidis locus B. 30.

Cadmus, Mileſius B. 146.
Caecilius B. 130.
Callaeſchri dictum B. 39.
Callias ὁ τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις ἀναγράψας A. 58.
Callicrates B. 1. 18.
Callimachus B. 105. 112. 116. 171.
Calliſtratus A. 55.
Calpurnii A. 6.
Calpurnius Piſo A. 64. Vide Piſo.
Cato A. 11. 220. quaere reliqua in Porcius.
Cenſoriae tabulae A. 60. 225.
Cephalo, Gergithius A. 39. 58.
Cephiſodorus B. 111. 120. 127. Cephiſodorus, Athenienſis B. 102.
Chaeron (ſeu potius) Charon B. 129.
Charon, Lampſacenus B. 138.
Chryſippus, Stoicus B. 5. ὁ γράψας περὶ τῆς συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μορίων B. 5.
Cincius A. 105. 106. L. Cincius, ſenator, A. I. 5. 60. 64.
Cratinus B. 47. 67.
Cratippus B. 143.
Critias B. 28. 111. 161.
Cteſias, Cnidius B. 9.

Damaſtes, Sigenſis A. 58. B. 138.
Deiochus, Proconneſius B. 138. [ꝑ]
Demades B. 76. 119. 124.
Demagoras A. 58.
Demetrius B. 127. Demetrius, Calantianus B. 5. Demetrius, Magnes ἐν τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ B. 112. Demetrius, Phalereus B. 113. 127. 166. 195.
Democles, Phygelenſis (ſeu potius Phygalenſis) B. 138.
Democlides B. 117.
Democritus B. 28.
Demoſthenes B. 11. 17. 20. 28. 39. 46. 53. 61. 69. etc. eius locus B. 7. 8. 30. 45. 71. 168. 196. 197. 180. ἐν τῇ Αἰσχίνου κατηγορίᾳ B. 171. ἐν τῇ Ἀριστοκράτους κατηγορίᾳ B. 28. 29. 171. ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν B. 171. ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος B. 170. ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος B. 29. 172. 182. 183. ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας B. 58. ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου B. 28. 163. 175. 176. 190. ἐν τῷ περὶ τοῦ πρὸς Βασιλέα πολέμου B. 162. ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου B. 18. 56. 57. 124. ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν B. 46. 56. eius orationes

z) Falſam eſſe hanc ſcripturam et lectionem in Dionyſio Hal. patet quoque ex eo, quod Ioan. Magiſter Canabutius legit τί γράφει ὁ ποιητὴς ἀρκτῖνος etc. vide Ioannis illius locum apud Kollarium in ſuppl. ad Lamb. comm. pag. 51. *Harl.*

tiones memorantur B. 120. 123. 124. 125. 126. 171. 191. 197.
Deinus (ſeu potius Demetrius) Magneſius B. 112.
Dinarchus ὁ ἐκ τῶν ῥητόρων τῶν Ἀττικῶν B. 112. etc. ὁ τὰς περὶ Κρήτην συναγαγὼν μυθολογίας B. 112. ὁ Δήλιος B. 112. ὁ περὶ Ὁμήρου λόγον συντεθεικὼς B. 112. Dinarchi rhetoris locus ἐν τῷ κατὰ Προξένου B. 113. orationes eius recenſentur B. 114. 116. 117. 118. 119.
Dion B. 178.
Dionyſius, Chalcidenſis A. 58.
Dionyſius ipſe Halicarnaſſenſis A. 7. etc.
Duris B. 7.

Empedocles, phyſicus B. 22.
Ennius, vel Euenus, vel Euxenus A. 27.
Ephorus B. 26. 111.
Epicuri dictum B. 28.
Eratoſthenes, chronographus A. 60.
Eudemus, Parius B. 138.
Euenus, vel Evenus, vel Euxenus A. 27.
Eugaeon (vel Eugeon), Samius B. 138.
Eupolis B. 47. 67.
Euripides B. 16. 26. 69. etc. eius locus B. 4. 16. 29. 32. ἐν τῷ Αἰόλῳ B. 57. ἐν Ὀρέστῃ B. 10. ἐν τῇ Μελανίππῃ σοφῇ B. 47. 57.
Euxenus A. 27.

Fabius A. 67. 70. 105. 106. 107. 211. 220. 234. 261. Fabius Maximus A. 6. Q. Fabius A. 5. 475. Q. Fabius Pictor A. 64.

Gellii A. 6. Gellius A. 131. 211. [P] 349. 416. Cn. Gellius A. 100. 136.
Gergithius. Vide Cephalo.
Gorgias, ſophiſta B. 92. 94. Gorgias, Leontinus B. 11. 111. etc.

Hecataeus, Mileſius B. 138.
Hegeſias, Magnes B. 5. 18. eius locus B. 7. 18.
Hegeſippus ὁ περὶ Παλλήνης γράψας A. 39.
Hellanicus B. 129. 139. 140. Hellanicus ἐν τοῖς Τρωϊκοῖς A. 38. ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ B. 141. Hellanicus, Lesbius A. 18. 22. 28. B. 138. ἐν τῇ Φορωνίδι A. 22.
Heraclides B. 5.
Hermippus ὁ τοὺς Ἰσοκράτους μαθητὰς ἀναγράψας B. 104.
Herodotus A. 21. B. 3. 26. 28. 51. 69. 128. 139. etc. eius locus A. 23. B. 3. 4. 33. 65. 128. 189.
Heſiodus B. 26. 33. 68. 188.
Hieronymus A. 6. B. 45. Hieronymus, Cardianus B. 5.
ἐν τῇ περὶ τῶν Ἐπιγόνων πραγματείᾳ A. 5.
Hieronymus, peripateticus B. 99.
Hippias B. 126.
Hippodamas B. 127.
Hiſtoriae communis auctores A. 291.
Homerus A. 36. 476. 479. 480. B. 15. 61. eius locus A. 43. 476. 477. 479. B. 1. 3. 4. 5. 6. 14. 15. 16. 17. 19. 20. 21. 31. 32. 37. 42. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 58. 59. 60. 67. 87.
Hyperides B. 71. 81. 112. 114. 120.

Iphicrates B. 85. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰκόνος B. 85. ἐν τῷ περὶ τῆς προδοσίας B. 85. eius locus ἐν τῷ πρὸς Ἁρμόδιον B. 103.
Iſaeus B. 104. 120. 167. etc. eius locus ἐν τῇ ἀμφισβητήσει ὑπὲρ χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου B. 107. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐμαθοῦς B. 105. 106. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐφιλήτου B. 110. eius orationes memorantur B. 105. 107. 108. 110.
Iſocrates B. 20. 26. 30. 31. 49. etc. ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως B. 57. 102. 172. ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 30. 96. ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ B. 97. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 96. ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ B. 94. ἐν τῷ Πανηγυρικῷ B. 57. 99. ἐν τῇ παραινέσει πρὸς τὸν Ἱππονίκου B. 37. ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον B. 96. 57. eius locus ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 27. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 100. 102. 172. etc. ἐν τῷ πανηγυρικῷ B. 99. 188. ἐν τῷ Τραπεζιτικῷ

πεζιτικῷ B. 102. Iſocrates iunior (vt quidam male arbitrantur) B. 37.

Licinius A. 115. 211. 314. 337. 349. 417. Licinius Macer [†] A. 6.

Licymnius B. 82. 133. 148. 179.

Lycurgus B. 71. 119. 120.

Lyſias B. 39. 82. etc. 162. 164. 165. *ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰφικράτους εἰκόνος* B. 85. etc. eius locus B. 92. 93. *ἐν τῷ πρὸς Ἀργεβιάδην* B. 106. *ἐν τῷ κατὰ Διογείτονος* B. 88. 89. 90. *ἐν τῇ κατὰ Νικίου ἀπολογίᾳ* B. 86. *ἐν τῷ κατὰ Τισίδος* B. 169. *ἐν τῷ περὶ Φερενίκου ὑπὲρ τοῦ Ἀνδροκλείδου κλήρου* B. 105. 106. eius orationes memorantur B. 85. 86. 88. 92. 105. 106. 169.

Macer. Vide Licinius.

L. Mamius A. 16.

Meleſagoras. Vide Ameleſagoras.

Menander B. 67. 69.

Menecrates, Xanthius A. 38.

Meneſaecchmus B. 117.

Molo B. 115.

Myrſilus, Lesbius A. 19. 22.

Naucrates B. 111. Naucrates, Iſocraticus B. 39.

Nicoſtratus B. 36.

Oraculum A. 16. 55.

Panyaſis B. 68.

Pergamenſes Grammatici B. 112.

Phanodemus *ὁ τὴν Ἀττικὴν γράψας ἀρχαιολογίαν* A. 50.

Pherecydes, Athenienſis A. 10.

Philagrius. B. 115.

Philarchus. Vide Phylarchus.

Philiſcus B. 220. etc.

Philiſtus B. 69. 70. 111. 120. 128. 131. etc. *ἐν τῷ περὶ Διονυσίου* B. 131. *ἐν τῷ περὶ Σικελίας* B. 131. *ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Σικελίας* B. 131. Philiſtus, Syracuſanus A. 18.

Philochorus B. 119. *ἐν ταῖς ἱστορίαις* B. 113. 118. *ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἱστορίαις* B. 113. *ἐν τῇ ὀγδόῃ* et *ἐν τῇ ἐννάτῃ*, ſcil. *Ἀττικῶν ἱστοριῶν* B. 113. *ἐν ϛ´. τῆς Ἀτθίδος βίβλῳ* B. 122. 123.

Philonicus, dialecticus B. 99.

Philoxenus B. 19.

Phylarchus B. 5.

Pindarus B. 19. 22. 68. 187. eius locus B. 13. 23. 81. 129. 167. 179.

Piſo A. 106. 107. Piſo, Cenſorius A. 105. L. Piſo *ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐνιαυσίων ἱστορίᾳ* A. 220. L. Piſo, Cenſorius A. 105. L. Piſo Frugi *ἐν ταῖς ἐνιαυσίαις πραγματείαις* A. 213.

Plato B. 28. 166. *ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ* B. 46. 57. 178. *ἐν Κρατύλῳ* B. 14. eius locus B. 33. 65. 66. 178. 179. *ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ* B. 46. 56. *ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ (ἢ Μενεξένῳ)* B. 8. 17. 78. 175. 180. 181. *ἐν Φαίδρῳ* B. 128. 166. 167. *ἐν Φιλήβῳ* B. 177. *ἐν τῇ πολιτείᾳ* B. 30. *ἐν τῷ συμποσίῳ* B. 54.

Polus B. 82. 126. 133. 148.

Polybius A. 5. 6. B. 5. Polybius, Megalopolitanus A. 25. 60. [†]

Polycrates B. 167. Polycrates, Athenienſis B. 111.

Pontificum tabulae A. 525.

Porcius Cato A. 6. 9. 60. 64. *ὁ τὰς γενεαλογίας τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων συναγαγὼν* A. 8.

Priapei verſus B. 4.

Prodicus B. 126. Prodicus Ceius B. 94.

Protagoras A. 717. ed. Oxon. B. 94. 126. 138.

Proxenus, pag. 3. fragmenti Valeſiani.

Pyrrhus, rex, *ἐν ἰδίοις ὑπομνήμασι* ibid.

[*Pſaon* vid. Saon.]

Pytheas *ἐν τῇ Δημοσθένους κατηγορίᾳ* B. 104.

Rhetoricarum (ſeu Oratoriarum) tabularum auctores B. 121.

Rhodiaci rhetores B. 115.

Saon aa) B. 5.
Sappho B. 19. 26. 37. 183. eius locus B. 26. et B. 29.
Satyrus ὁ τοὺς ἀρχαίους μύθους συναγαγὼν A. 55.
Sempronius A. 11. C. Sempronius A. 9.
Silenus A. 5.
Simonides B. 26. 62. 69. 72. eius locus B. 32.
Socrates B. 47.
Sophocles B. 28. 69. 73. eius locus B. 8. ἐν Ἰνάχῳ A. 20. ἐν Λαοκόωντι A. 33. ἐν Τριπτολέμῳ A. 10.
Soſigenes B. 115.
Sotadea carmina B. 4.
Steſichorus B. 19. 28. 69. 72.

Teleſtes B. 19.
Terentius Varro. Vide Varro.
Theodectes B. 2. 111. 120. 192. ἐν τῷ Ἀλκμαίωνι B. 125.
Theodorus B. 120. 126. 167. Theodorus, Byzantius B. 111.
Theophraſtus B. 83. 95. 113. 165. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B. 95. eius locus ἐν τοῖς περὶ βασιλείας A. 336. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B. 86.
Theopompus A. 1. B. 26. 111. 128. Theopompus, Chius B. 131. etc.
Theramenes B. 94.
Thraſymachus B. 83. 120. 116. Thraſymachus, Chalcedonius B. 111. 165. eius locus B. 165.
Thucydides A. 20. 22. B. 22. 40. 42. 46. 58. 67. 69. 82. 113. etc. 128. etc. 137. etc. eius locus B. 4. 7. 17. 24. 25. 47. 58. 65. 67. 129. 133. 134. 135. 136. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 164. 187.
Timaeus A. 6. B. 82. 115. Timaeus, hiſtoricus A. 54. Timaeus, Siculus A. 5. 60.
Timotheus B. 19.
Tiſias, Syracuſanus B. 94.
Tubero. Vide Aelius.

Valerias Antias A. 6. 86.
Varro (Terentius) A. 112. ἐν Ἀρχαιολογίαις A. 11. 12. ἐν τῇ θεολογικῇ πραγματείᾳ A. 260.
Venonius (ſeu Vennonius) A. 220.

Xanthus, Lydus A. 22. eius locus A. 22.
Xenagoras A. 58.
Xenomedes, Chius B. 138.
Xenophon B. 9. 36. 128. 130. ἐν τῇ ἀναβάσει B. 49. 57. ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ νεωτέρου Κύρου B. 130. ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν B. 57. ἐν τῇ Ἑλληνικῇ B. 130. ἐν ἱστορίας λόγῳ ſc. ἐν τῷ εἰς Ἀγησίλαον τὸν βασιλέα λόγῳ B. 57. ἐν τῇ παιδείᾳ B. 47. 57. ἐν τῇ Κύρου παιδείᾳ B. 130.

Zeno B. 138.
Zenodotus, Troezenius A. 112.
Zoilus 112. 116. 127. 167. Zoilus ὁ τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις καταλιπὼν B. 111. rhetor B. 126.

XX. Dio-

aa) Enimuero iam Sylburgius in indice, quis hic eſſet Σάων, merito dubitauit. Nec vero, vt *Voſſius* de hiſt. gr. III. pag. 410. refert, is eſt, qui ab Athenaeo *Saeus* vocatur. Melius *Henr. Valeſius* emendatt. libr III. cap. 14. pag. 96. et *Ionſius* de ſcriptor. hiſt philoſ. lib. I. cap. 2. probante Burmanno ad Valeſii locum, correxerunt Ψάωνα ex Diodoro Siculo lib. XXI. atque recepit Reiske. Fuit autem *Pſaon* Plataeenſis, qui Diylli, Athenienſis, hiſtoriam continuauit libris XXX. circa tempora Agathoclis, teſte Diodoro, lib. XXI. 5. tom. II. pag 490. edit. Weſſeling. vid. ſupra, in vol. II. pag. 744. *Harl.*

XX. Dionyſios alios quam plurimos Io. Meurſius ad Helladium et ſingulari libro, qui in tomo decimo theſauri Gronouiani pag. 1580. exſtat, commemorauit, de multis monitum etiam Voſſio atque Ionſio III. 8. de nonnullis praeterea mihi obſeruatum: itaque catalogum eorumdem hoc loco ſubiungere conueniens inſtituto meo dixi: [conf. indic.]

Dionyſius, ad quem Libanii epiſt. 33. lib. I. conf. epiſt. 41. 84.

Dionyſius, *Aegienſis*, Δικτυακῶν ſcriptor. Phot. cod. CLXXXV et CCXI.

Aelius Dionyſius, Halicarnaſſeus, auctor hiſtoriae muſicae, libris XXXVI. *ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων* libris XXIV. *Μουσικῆς παιδείας* ſiue *διατριβῶν* libris XX. et de iis, quae muſice dicta ſunt apud Platonem libris V. Suid. [ſecundum *Eudociam* pag. 131. ſcripſit *ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων βιβλία εἴκοσι τέσσαρα· μουσικῆς ἱστορίας βιβλία λϛ΄· μουσικῆς παιδείας, ἢ διατριβῶν, βιβλία κβ΄. Harl.*] qui ſub Hadriano, imp. clarum et ſophiſtam ac muſicum vocatum eſſe refert. *Ionſio* III. 8. idem videtur cum Aelio Dionyſio, qui Lexicon Rhetoricum et Atticum ſcripſit, de quo infra lib. IV. et cum eo, cuius libro de Alexandria vſus Sopater apud Phot. cod. CLXI. *Fabric.* — Num hic Dionyſius ſit Cyzicenus, aut idem cum Dionyſio, Mileſio, ſophiſta, et epigrammatum auctor, inquirit *Reiske* in notitia poetarum anthologicorum pag. 206 ſqq. ſubiecta Antholog. graecae Cephalae. In ſchol. Venetis D. Marci ad Hom. Iliad. Ο΄. 705. citatur *ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων.* Quem noſtrum eſſe arbitratur *Villoiſon.* in Prolegom. ad Hom. pag. XXIX. circa fin. aliosque, qui in ſcholiis illis memorantur, adducit *Dionyſios.* adde infra tom. VII. pag. 57 ſq. vbi praeterea plures *Dionyſii*, *grammatici*, recenſentur. *Harl.*

Dionyſius quod Athenienſibus ſuaſit, vt numis aeneis vterentur, dictus *Aeneus*, teſte Athenaeo XV. pag. 669. poeta et rhetor perantiquus Athenienſis, cuius *Poemata* laudat *Plutarch.* Nicia. pag 526. *Elegias Ariſtoteles* III. 2. Rhetor. et *Athenaeus.* X. pag. 443. et XV. pag. 668. *Fabric.* Num ad hunc, an ad alium referri poſſint duo Hymni, ſatis noti, quaerit *Snedorf* de hymnis veterum graecorum, pag. 62 ſq. *Harl.*

Dionyſius, *Afer*, a quibusdam dicitur ſcriptor *περιηγήσεως*, quae exſtat. De eo infra lib. IV.

Dionyſius, *Albianus*, ſchol. *Apollon.* II. v. 660.

Dionyſius, *Albae* in Italia epiſcopus. *Niceph.* IX. 33.

Aelius Dionyſius, *Alexandri F. Halicarnaſſeus.* Supra in *Aelius* Dionyſius. [ſ]

Dionyſius Alexandrinus a plerisque vocatur *περιηγήσεως* ſcriptor, quam habemus et de qua me dicturum recepi infra lib. IV.

Dionyſius Alexandrinus, Glauci F. grammaticus, ſub Nerone deinceps clarus vsque ad Traianum. qui imperatori fuit ab epiſtolis et legationibus ac reſponſis et bibliotheca. Suid. [et Eudocia pag. 133.]

Dionyſius, *Alexandrinus*, priore, vt videtur, antiquior, ab eo diſtinguendus, (licet apud Suidam confundi videatur) magiſter Parthenii, grammatici, Chaeremonis vero, philoſophi, diſcipulus et in [illegible] Alexandrina ſucceſſor. *Parthenius* Dionyſii (ſcil. diſcipulus) memoratur apud Athenaeum, vt notaui ſupra pag. 678. [vet. edit.] vbi Parthenium

nium

nium intelligebam Phocenſem, quod forte de Parthenio accipiendum erat Nicaeno, quem imitatus eſt Virgilius.

Dionyſius, *Alexandrinus*, Teri F. grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, et Dionyſii Thracis nomine notior, de quo et ſcriptis eius dixi lib. IV. [conf. *Villoiſonii* prolegg. ad Homeri Iliada, edit. Venetae pag. 29. fin.]

Dionyſius Magnus, *Alexandriae epiſcopus*, diſcipulus Origenis, quem ab Alexandro Dionyſio, cuius commentar. inchoatus in Eccleſiaſten memoratur Euſebio, Hieronymo et Suidae, perperam diſtinguit doctiſſ. Meurſius. De eo conſulendus egregius vir *Gull. Caueus* in vitis patrum tomo I. et in hiſt. litteraria ſcriptor. eccleſ. ad A. C. 254. In bibliotheca Auguſtana occurrit catena MS. in epiſtolam ad Romanos, tum ex aliis, tum e Dionyſio Alex. congeſta. vide B. D. Reiſeri catalogum MSS. pag. 9.

Dionyſius, *Alexandrinus*, *rhetor*, itidem Chriſtianus, ſuperiore longe iunior, cuius ſunt commentarii in Dionyſium Areopagitam, quos in bibl. cuiusdam nobilis Veneti Lollini manu exaratos exſtitiſſe auctor eſt veterum librorum helluo, ſed non ſatis accuratus criticus, Franciſcus Turrianus. Vide *Albertinum* de Euchariſtia pag. 261. et Ephemerides Pariſienſes a. 1702. 20. Martii.

Dionyſius, *Anthropographus*, qui homines tantum pingebat. *Plin.* XXXV. 20.

Dionyſius, *Antiochenus*, *ſophiſta*, de cuius epiſtolis, quae exſtant, dixi ſupra lib. II. cap. 10. §. 31.

Dionyſius, Apollinaris, haeretici, diſcipulus. Infra in *Areopagita*.

Q. Aquilius Dionyſius. Vet. inſcriptio apud Rhodium pag. 296. ad Scribon:

Dionyſius, *Arei*, philoſophi, F. cuius contubernium iniit (Alexandriae, vt e [†] Plutarcho conſtat,) eruditionis graecae cauſſa Auguſtus, imp., teſte *Sueton.* cap. 89. [vbi vid. Oudendorpii aliorumque interpretum notas.]

Dionyſius, *Areopagita*, cuius Act. XVII. 34. mentio, et ſub cuius nomine ſcripta etiamnum multa exſtant, quae ab Eutychianis primum edita in lucem obſeruat *Morinus* de ſacris Eccleſiae ordinat. p. 241. Dionyſio, Apollinaris, haeretici, diſcipulo tribuit illuſtris Stillingfleetus. Vide quae infra lib. IV.

Dionyſius, *Argiuus*. Clemens Alex. I. Strom. pag. 321.

Dionyſius, *Argiuus*, ſtatuarius. Vide Franciſc. Iunium in catalogo artificum.

Dionyſius, *Ariſtarcheus*, grammaticus Alexandrinus, qui vulgo Dionyſius Thrax. De eo infra lib. IV.

Dionyſius, *Aſcalaphus*. Etymol. M. in Διονύσ. Idem, iudice Meurſio, qui *Athenaeo* XI. 475. λεπτὸς ſiue *gracilis*, vbi eius commentarium in Theodoridam ſiue carmen de amore memorat.

Dionyſius, aſtronomus, apud Ptolemaeum a. 463. Nabonaſſari, h. eſt, ante Chriſtum 285.

Dionyſius, *Athenienſis*, ταῖς κυήσεσι ſchol. Apollon. II. v. 279. Etymol. in Προκόννησος, ἐν ταῖς κτήσεσι, pro quo emendant κτίσεσι. Vide ſupra pag. 282. not. Κτίσεις ſcripſerat etiam Dionyſius, Chalcidenſis, de quo ſuo loco. Fuit praeterea Dionyſius, Athenienſis,

nienſis, qui *Aeneus* dictus. Dionyſium quoque Athenienſem in numo apud Goltzium Ionſius obſeruauit. Athenis Dionyſium, Stoicum, audiuit Atticus, teſte Cic. II. Tuſc. De Dionyſio, Attico, rhetore, infra in *Pergamenus.* De Atticiſta, in *Aelius.*

Aurelius Dionyſius, Inſcriptio vet. apud Gruterum pag. 845.

Dionyſius Bar Salibi, Syrus, Iacobita, a. Chr. 1171. defunctus. De eo leges in epiſtolis Huntingtonianis pag. 111 ſq. 113 ſq.

Dionyſius, Bithynus, dialecticus, *Strab.* XII. p. 566. auditus a Theodoro, atheo. *Laert.* II. 98.

Dionyſii, Byzantii, ἀνάπλουν βοσπόρου, Stephano ac Suidae memoratum, edere promiſit tomo tertio geographorum graecorum minorum laudatiſſimus Hudſonus. Initium e MS. regis chriſtianiſſ. graece vulgauit *Cangius* in CPoli chriſtiana. Eiusdem Dionyſii Threnos ſiue poema epicediis refertum Suidas memorat, et alibi in Διονυσ. Μουσωνίου Periegeſin quoque ait Byzantii Dionyſii ſibi videri, niſi ibi legendum *Bithynus* pro *Byzantio*, vt volunt viri docti. [conf. *Eudoc.* pag. 132. Fabric. Bibl. Gr. lib. IV. cap. 2. §. 19. pag. 83. tom. III. edit. veter. *Harl.*]

Dionyſius e Caria, criticus, apud Eunapium prooem. haudquaquam diuerſus eſt a Dionyſio, Halicarnaſſ. cuius ſcripta exſtant.

Dionyſius Calchedonius Ionſio memoratus nullus eſt: nam apud *Clementem* I. [?] Strom. pag. 333. inter antiquiſſimos ſcriptores memoratur Dionyſius ὁ Καρχηδόνιος *Carthaginienſis.*

Dionyſius, Carthaginienſis, *Laert.* II. 106. niſi legendum cum eodem Ionſio Χαλκηδόνιος pro Καρχηδόνιος, vt Dionyſius Bithynus intelligatur, de quo ſupra. Chalcedon enim ciuitas Bithyniae.

Dionyſius, Carthuſianus, de quo Caueus ſiue Warthonus ad a. C. 1450.

Dionyſius, Chalcidenſis. Quinque libros κτίσεων ſcripſit, teſte Marciano in periplo. Meminit et *Strabo* XII. pag. 566. Laudatur in ſcholiis ad *Apollon.* [I. 558. 1024. inprimis IV. 264.] et *Ariſtoph.* [Nub. 397. vbi vide, quae notaui,] tum a Suida et Harpocratione. Meminit et *Plutarchus* lib. de Herodoti malignitate pag. 860. Reſpicit *Clemens* I. Strom. p. 333. vbi ex Dionyſio refert, Thaſum conditam Olymp. XV. *Dionyſius Halic.* lib. I. p. 53. et forte *Zenobius*, Dionyſium, Chalcidenſem, laudans V. 64. prouerb. Vide *Rutgerſ.* IV. 18. var. [et cl. *Heynii* opuſcula academ. II. pag. 339. not. *b.*]

Dionyſius, Chalcus, ſupra *Aeneus.*

Dionyſius, Charmidae F. ſchol. *Pindari* Nem. VII. pag. 381.

Dionyſius, chirurgus. Scribon. Largus compoſit. med. cap 212 ſq.

Dionyſius, praeceptor *Ciceronis* filiorum, de quo VIII. 30. ad Atticum: *Dionyſium dimiſi a me, vt magiſtrum Ciceronum, non libenter, vt hominem ingratum, non inuitus.* Confer VI. 1. VII. 4. 8. 16. VIII. 4. IX. 3. 14. XIII. 1. De eodem forte *Cicero* XIII. ad famil. 77. *Dionyſius, ſeruus meus, qui meam bibliothecam multorum nummorum tractauit, quum multos libros ſurripuiſſet, nec ſe impune laturum putaret, aufugit.* Haec e Ionſio pag. 251.

Dionyſius,

Dionyſius, *filius eius Dionyſii*, *qui Ciceronis filium docuit*, *elegans magis declamator*, *quam vehemens*. *Sen.* lib. I. controuerſ. 4.

Dionyſius, *Colophonius*, qui ſub Menippi nomine libros edidiſſe fuit creditus. Vide *Laert.* VI. 100.

Dionyſius, *Colophonius*, pictor nobilis, de quo Franciſcus Iunius in catalogo artificum et Ionſius pag. 254. [*Aelian.* V. H. lib. IV. 3.

Dionyſius, *Corinthius*, poeta epicus, cuius ὑποθήκας, Αἴτια et Μετεωρολογέμενα, tum proſa ſcriptum commentarium in Heſiodum Suidas [ex eoque *Eudocia* pag. 132.] memorat, teſtatus, etiam Periegeſin a quibusdam ad eum veluti auctorem referri. Eius forte fuere libri λιθικῶν carmine ſcripti, de quibus infra.

Dionyſius, *Corinthi* epiſcopus et martyr, de quo vide *Caueum* ad a. Chr. 170. et quae infra libro IV.

Dionyſius κριτικῶν ſcriptor apud *Laertium* I. 36. non diuerſus videtur a Dionyſio Halicarnaſſeo, cuius ſcripta exſtant.

Dionyſius, *Cyclographus*. Vide infra in *Dionyſ. Mileſio*, hiſtorico et *Samio*. [P]

Dionyſius Cyrtus, medicus inſignis Aegyptius. *Steph.* in Κύρτος.

Dionyſius, *Cyzicenus*, cuius epigramma in Eratoſthenis funus legitur III. Antholog. p. 420.

Dionyſii, *Delphici*, filios, Aeacidem et Ariſtotimum, aequales ſuos, laudat *Plutarchus* de ſollertia animal. pag. 965.

Dionyſius Diacenus: infra in *Dionyſ. Philadelphienſi*.

Dionyſius, *dialecticus*: ſupra in *Dionyſ. Bithyno*.

Dionyſius, *Diogenis* F. geographus, laudatus a Marciano in Periplo.

Dionyſius Exiguus, auctor aerae vulgaris chriſtianae, quae ab illo Dionyſiana adpellatur. Floruit circa A. C. 530.

Flauius Dionyſius, conſularis Phoenices A. C. 328. de quo Valeſ. ad Euſeb. IV. 42. de vita Conſtantini.

Dionyſius, Γιγαντιάδος ſcriptor. Steph. in Κελαδώνη et Νέσσων.

Dionyſius, *Glauci* F. ſupra in *Dionyſ. Alexandrino*.

Dionyſius, *grammaticus*, cuius mentio apud Platonem ἐρασταῖς et Platonis ipſius magiſter, ſi Laertio III. 4. et Apuleio ſides: licet dubitet Ionſius pag. 250.

Dionyſius Halicarnaſſeus maior: de quo hoc capite ſatis dictum.

Dionyſius Halicrnaſſeus iunior. Supra in *Aelio Dionyſio*.

Dionyſius, *Heliopolites*. *Artemidor.* II. 71. pag. 152. e quo loco Onirocritica ſcripſiſſe colligitur.

Dionyſius, *Heracleotes*, Arati praeceptor, vt traditur in vtraque Arati vita. Idem, vt videtur, cum Metathemeno, de quo dixi ſupra cap. XV. et quem anno aetatis LXXXI. vt

vita

vit; abiret, cibo abſtinuiſſe, refert *Cenſorinus* cap. 15. Sophocli Parthenopaeum ſuppoſuiſſe *Laert.* V. 92.

Dionyſius Ἡρακλείτειος *Laert.* IX. 15.

Dionyſius, *Hiſtoricus*, qui ſub poſtremis imperatoribus ſcripſit et a Iornande cap. 19. de rebus Geticis citatur.

Dionyſius, *Hydragogus*. *Plutarch.* quaeſt. nat. pag. 914.

Dionyſius, *Iambus*. *Plutarch.* de muſica pag. 1136. *Clemens Alex.* V. Strom. pag. 569. vbi verſum hexametrum adfert. Eius περὶ διαλέκτων. *Athen.* VII. pag. 284. vbi ſine cauſſa Caſaubon. ſuſpicatur legendum ἰαμβοποιός· vid. *Guil. Cuper.* III. 13. Obſſ. pag. 317. Ariſtophanis, grammatici, praeceptor, circa Olymp. CXL. clarus, vt e Suida in Ἀριστοφ. Ionſius obſeruauit. *Fabric.* Floruit Olymp. CXLV. Fuit poeta acer et iambicus: hinc eius cognomen *Iambus*. conf. *Burett.* comment. ſoc. Pariſ. Inſcr. tom. XIII. p. 232. Hunc Dionyſium fuiſſe auctorem duorum in Muſas et Apollinem hymnorum, coniicit *Burettius* in Hiſtor. acad. Pariſ. Inſcript. tom. V. conf. *Snedorf.* l. cit. pag. 57 ſq. *Harl.*

Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος. ἔστι δὲ Ἰτύκη πόλις Σικελίας (imo Λιβύης) ſchol. Luciani tom. I. pag. 38. Vide infra *Dionyſ. Vticenſis.*

M. Iunius Dionyſius, medicus. Inſcriptio vetus apud Rhodium pag. 297. ad Scribon. [?] [vid. *Symmachus* lib. VIII. epiſt. 4. *Heumann.*]

Dionyſius, *Leptus* ſiue *gracilis*, ſupra in Aſcalapho.

Dionyſius, *Leuctricus*. *Athen.* XIII. pag. 609.

Dionyſius ſcriptor Λιθιακῶν, (f. λιθικῶν) poeta, idem forte cum Periegete. *Euſtath.* prooemio, ſiue epiſtola ad Ioh. Ducam. Maximus ad Dionyſ. Areopagit. de myſt. theol. cap. 2. tom. II. pag. 28. Suid. in Διονύσ. Κορίνθιος.

Dionyſius Longinus, de quo infra lib. IV.

Dionyſius Magnes, rhetor, Olymp. CLXXIII. Ciceronis, annum XXIX. agentis, praeceptor in Aſia fuit, teſte *Cic.* in Bruto cap. 91. *Plutarcho* in Cic. pag. 862.

Dionyſius, medicus, Celſ. VI. 6. Plin. XX. 3 et 11. Supra in *Iunio* et *Cyrto* ac paullo poſt in *Mileſio*, *Salluſtio* et *Samio*. [conf. infra, in elencho medicorum vett. ſ. vol. XIII. pag. 143. vbi plures quoque *Dionyſii*, *medici*, enumerantur.]

Dionyſius, confeſſor, epiſcopus *Mediolanenſis*, a. ante C. N. 360. de quo Acta Sanct. tom. VI. ad diem 25. Maii pag. 9 ſqq.

Dionyſius, *Melitenſis*, Plutarchi familiaris IX. 14. ſympoſ. quaeſt.

Dionyſius, Heracleotes, *Metathemenus* dictus, quod a Stoicis ad Cyrenaicos vel Epicurum defeciſſet, vt dixi ſupra cap. XV. Vide Ionſium pag. 250.

Dionyſius Mileſius, *Hiſtoricus*, clarus circa Olymp. LXV. teſte Suid. in Ἑκατοῖος, *res Darii*, (Hyſtaſpis, ſub quo fuit,) ſcripſit *libris V.* teſte rurſus Suida in Διονύσ. qui praeterea

ter a eius *Perſica* [bb]), ionica dialecto compoſita, commemorat: tum *libros tres de rebus Troianis*, itemque Μυθικὰ et Κύκλον ἱϛορικὸν libris ſeptem. (ſiue, vt *Clemens* in protreptico p. 30. vocat, μέρεσι.) At vndecimus laudatur in ſchol. ad *Euripidis* Phoeniſſ. v. 1125. [ad quem locum conf. notam *Valckenarii* pag. 734. qui eum Dionyſ. *Samium* vocat.] De hoc opere, quod ϛέφανον vocat *Socrates* III. 23. et ex eo *Niceph.* X. 36. Tripartita VII. 2. et *Samio* Dionyſio Athenaeus tribuit, dixi ſupra lib. II. cap. 2. §. 24. [vol. I. p. 378. vbi plura de eo adnotaui. *Harl.*] Suſpicor autem, μυθικὰ ſiue παλαιὰς μυθοποιΐας, vt vocat *Diodorus Sic.* III. 66. p. 140. (200.) et Τρωικὰ, Suidae memorata, non fuiſſe diuerſa a Cyclo illo hiſtorico. Vide *Diodorum Siculum* lib. III. cap. 52. pag. 129. (185.) Forte nec *Perſica* eius diuerſa fuere a libris τῶν κατὰ Δαρεῖον [cc]), quod expono *de rebus Dario imperante geſtis*. Sic apud *Plutarchum* de ſera Numinis vindicta pag. 563. τȣ͂ γενομένȣ μεθ᾽ ἡμᾶς Πρωτογένȣς, recte Xylander: *qui nobiſcum fuit*, non, *qui poſt nos*. Ceterum *periegeſin Orbis* etiam Suidas [atque Eudocia pag. 128 ſq. vbi libros Dionyſii indicat,] tribuit huic et mox Samio Dionyſio. Perperam ſane, ſi illam, quam hodie habemus, intellexit; alium enim, illo longe iuniorem Dionyſium, auctorem habet; vt dicturus ſum infra lib. IV. *Argonauticorum* Dionyſii Mileſii primum et ſecundum librum laudat ſchol. Apollonii [dd]), niſi Mytilenaeum intellexit, quem et ipſe alibi et Suidas tradit ſcripſiſſe Argonautas. Quamquam Dionyſium quoque Mileſium, (ſed in cyclo hiſtorico, [?] vt ſuſpicor,) de Argonautis ſcripſiſſe tradit Diodorus Sic. loco laudato, et reſpicit, vbi de Argonautis loquitur, Apollodorus in bibliotheca ſua, hiſtorici, vt alibi dixi, Cycli epitome.

Dionyſius, Mileſius, medicus, euius mentio ap. *Galenum* IV. 7. κατὰ τόπȣς et alibi II. de antidot. *Plinium* lib. XII et XXII. Caelium Aurel. etc.

Dionyſius, Mileſius, Sophiſta, Iſaei Aſſyrii auditor, ſub Hadriano imp. clarus. Vide *Philoſtrat.* I. de Sophiſt. pag. 513. et pag. 522 ſq. *Dionem* LXIX. pag. 789. [tom. II. pag. 1152. edit. Reimar.] De epiſtolis, quas huic Dionyſio male tribuit Meurſius, dixi ſupra lib. II. cap. X. §. 31. Epigrammata quoque Dionyſii Sophiſtae, quae in Anthologia leguntur, Antiocheno libentius tribuerim. *Fabric.* — Adde *Eudociam* p. 130 ſq. *Harl.*

Dionyſius, Muſicus. ſupra in *Aelius Dionyſ.* Alius apud Nepotem in Epamin.

Dionyſii Muſonii F. Samius, vel ſecundum alios, Rhodius, ſcripſit, Suida teſte, ἱϛορίας τοπικὰς libris VI. Ex his forte fuerunt Βασσαρικὰ, Stephano memorata et Euſtathio ad periegeſen. Addit Suidas [quocum conſentit Eudocia p. 129.] ἱϛορίας παιδευτικῆς libros X. et (quae alterius Dionyſii eſt) οἰκȣμένης περιήγησιν. Samio etiam libros περὶ τȣ͂ Κύκλȣ tribuit Athenaeus ſed Dionyſius ὁ κυκλογράφος aliis Mileſius eſt, vt paullo ante dixi.

Dionyſius,

bb) Dionyſii *Perſica* laudat etiam *Cicero* de N. D. I. adde *Reinesii* var. lection. pag. 325. [qui lectionem *Dionyſii* defendit. Locus autem Ciceronis eſt in libro I. *de diuin.* cap. 23. vbi vero Gruterus, Dauiſius, Erneſti et Hottinger, ſpreta *Dionyſii* lectione, reſcripſerunt *ex* Dinonis *Perſicis.* *Harl.*]

cc) Eudocia pag. 128 ſq. Suidam, tom. I. pag. 601. ſequuta, diſtinguit τὰ μετὰ Δαρεῖον ἐν βιβλίοις πέντε a *Perſicis.* *Harl.*

dd) Vide ſupra in hoc vol. pag. 282. not. *v*, et pag. 564. *Harl.*

Dionyſius, Mytilenaeus. Infra in Scytobrachion.

Alius *Dionyſius, Mytilenes* metropolita, qui Philippi Solitarii dioptram recenſeri et a Philalito quodam dictionem illius operis graecam caſtigari iuſſit.

Neſtor Dionyſius, Nouarienſis Minorita, auctor dictionarii latini, editi Argentinae 1502.

Dionyſius, Olynthius, inter eos, qui de Homero eiusque genere et aetate ſcripſerunt, laudatus a Tatiano. At χρονικὰ apud Suidam in Εὐριπίδης, non huius ſunt Dionyſii, vt Meurſio viſum, ſed Halicarnaſſei.

Dionyſii duo, Ὀψαρτυτικῶν ſcriptores, ab Athenaeo citantur.

Dionyſius, Oxymachi F. medicus, a Rufo laudatus libro de partibus humani corporis.

Dionyſius, Pariſienſis, quem ab Areopagita diſtinguere docuit Io. Launoius.

Dionyſius, Pergamenus, cognomine *Atticus,* Apollodori, rhetoris, qui Auguſtum imp. docuit, diſcipulus, σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος. *Strab.* XIII. p. 625.

Dionyſius, Phaſelites, citatur in ſchol. ad *Pindarum* Od. 2. Pyth. p. 421. edit. Oxon. eius, περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως et περὶ ποιητῶν ab auctore graeco vitae Nicandri.

Dionyſius, Philadelphienſis, ſiue a Ptolemaeo Philadelpho in Indiam miſſus cum Megaſthene, vt vires gentium proderet, teſte *Plinio* VI. 17. Ὀρνιθιακὰ, illi tributa a quibusdam, refert Euſtathius ad Dionyſii periegeſin, addens, illum dictum vulgo διάκενον ſiue *inanem*, διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν. [F]

Dionyſius, Platonis ſeruus, *Laert.* II. 42.

Dionyſius Marcus Pomponius, libertus. Cic. IV. 7. 11. 15. ad Attic. ad diuerſ. XII. 24.

Dionyſius, Rhodius: ſupra in *Dionyſii Muſonii* F. *Tertull.* de anima cap. 46.

Dionyſius, epiſcopus Romanus ab A. C. 259. ex cuius epiſtola ad Dionyſium Alex. legitur fragmentum apud Athanaſ. de decretis Synodi Nicaenae. Nam, quae ipſi praeterea tribuit Lud. Iacobus a S. Carolo in bibl. Pontificia, atque in his librum de ſitu orbis ſiue periegeſin e fabuloſo Luitprando, recte exploſit praeſtantiſſ. Caueus. *Fabric.* — Hic *vir eruditiſſimus et plane admirandus* vocatur ab Euſebio hiſt. eccl. VII. 7. vid. ibid. cap. 26 et 27 et 30. fin. *Heumann.*

Dionyſius Salluſtius, medicus. *Plin.* XXXII. 7.

Dionyſius, Samius, vide ſupra in *Dionyſ. Muſonii* F.

Dionyſius, Samius, medicus. Galen. IV. 13. de medic. ſecundum genera.

[*Dionyſia*, ſaltatrix. *Cic.* orat. pro Q. Roſcio 8. *A. Gellius* I. 5. *Harl.*]

Dionyſius, Scymnaeus. Tzetz. ad Lycophronem v. 1247. *An forte intelligitur Aelius Dionyſius Halicarnaſſeus iunior, qui Scymno Lexicon ſuum inſcripſit?* ita Ionſius pag. 242.

Dionyſius, Scytobrachion, ſiue *Scyteus,* paullo ante Ciceronem vixit, Ionſio obſeruante ex Suetonio de Grammat. cap. 7. Auctor fuit hiſtoriarum, quas alii ad Xanthum Lydum retulere, teſte *Athenaeo* XII. pag. 515. Citatur ab Euſtathio ad Iliad. γ'. Huic Dionyſio *Coronam* tribuit Ionſius, a Socrate, (ipſe ex memoriae lapſu Euſebium citat,)

 laudatam,

laudatam, idemque eſſe putat opus XXXIII. librorum de Nymphis apud Suid. in Νύμφαι. Sed coronam illam haud diuerſam exiſtimem a Κύκλῳ hiſtorico Dionyſii Mileſii, de quo ſupra. Praeterea Dionyſius iſte, Mytilenaeus, Suida teſte, ſcripſit carmine Epico τὴν Διονύσου καὶ Ἀθηνᾶς στρατιὰν, tum Μυθικὰ ad Parmenontem, denique *Argonautas* ſex libris ſermone proſario, quod opus in ſcholiis ad Apollon. laudatur: *Fabric.* — vide ſupra, in hoc volumine pag. 264 et 282. ſchol. Venet. D. Marci ad Hom. Iliad. γ. 40. Inter poetas epigramm. veteres occurrit *Scythius* quidam: quem *Dionyſium Scythium* noſtrum, (qui hic tamen ſcribitur *Scyteus,*) eſſe opinatur *Reiske* in notitia poet. anthologicorum, pag. 261. *Harl.*

Dionyſius, Seleuciae epiſcopus, qui interfuit concilio generali quinto Conſtantinop. 553. Dubitant, fueritne epiſcopus Seleuciae in Syria, an in Iſauria. Sed Syriae Seleuciam intelligendam eſſe, patet ex vita Simeonis iunioris, ſtylitae nr. 154. tom. V. Maii p. 365.

Dionyſius, *Siculus,* Syracuſarum tyrannus, de cuius ſcriptis videndi praeter Suidam viri docti, laudati a me lib. II. cap. 19.

Dionyſius, *Siculus*, *iunior*, ſuperioris filius, tyrannus et ipſe Siculorum, quem epiſtolas et de poematibus Epicharmi ſcripſiſſe Suidas [ex eoque Eudocia pag. 136.] teſtantur. Epiſtolam eius ad Speuſippum exhibet *Laert.* IV. 2. De hoc prouerbium *Dionyſius Corinthi.* Vide *Iuſtin.* XXI. 5. *Fabric.* Adde *Staueren.* ad Corn. Nepot. X. cap. 5. edit. min. De Dionyſio, magiſtro Corinthi, diſputarunt Heumannus, qui negauit, et Frid. Guil. Roloff, qui narrationem illam bis defendit. vid. *Roloffii* progr. ſiue Nouas veterum auctorum, qui Dionyſium F. Siciliae tyrannum litteras Corinthi docuiſſe tradant, vindicias, Traiecti ad Viadrum, 1737. 4. *Harl.*

Dionyſius et Cephalo, legislatores, qui e Corintho in Siciliam venerunt. Plutarch. Timoleonte pag. 248.

Dionyſius, *Sidius*, Etymol. M. in Ὑποπτέρων, forte legendum Σιδώνιος pro Σίδιος.

Dionyſius Sidonius. Varro lib. IX. de lingua lat. et Euſtath. ad Odyſſ. α. [P] [ſchol. Venet. D. Marci ad Homer. variis locis, et ad Iliad. ξ. 40. atque Iliad. γ'. 128. ſimpliciter vocatur *Sidonius.* vid. cl. *Villoiſon* prolegg. ad Homeri Iliad. pag. XXIX. fin. *Harl.*]

Dionyſius, *Sinopenſis*, comicus, circa Olymp. C. cuius dramata quaedam laudari ab *Athenaeo* notabam lib. II. cap. 22.

Dionyſii, *Stoici*, duo vel tres, de quibus ſupra cap. X. [vol. III. pag. 560.] vnus Heracleotes, [*Cic.* acad. quaeſt. IV. 22.] alter, quem citat Laertius VI. 43. et contra quem ſcripſit Chryſippus: tertius, quem Athenis Atticus audiuit teſte Cic. 2. Tuſc. cap. 10.

Dionyſius, *Syrus*, ſaeculo XII. poſt Chriſtum natum clarus. Supra in *Dionyſius Bar Salibi.*

Dionyſius, dictus etiam *Terus*, a patre, et ab eiusdem patria *Thrax.* Grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, de quo infra lib. IV. Videtur etiam pictoriae peritus fuiſſe et ſculptoriae. Confer *Athenaeum* XI. pag. 489. et Etymol. M. in Διονύσ. Franciſcum Iunium catalogo pictorum pag. 79. Si idem fuit, de quo Athenaeus, docuit Rhodi.

Dionyſius, *Thebanus*, muſicus antiquiſſimus, de quo dictum lib. II. cap. 15.

Dionyſius

Dionyſius, *Theophanti* F. ſupra in *Dionyſ. Metathemenus.*

Dionyſius, Tryphonis F. grammaticus, qui περὶ ὀνομάτων ſcripſit, laudatus Athenaeo, Harpocrationi et Stephano Byz.

C. Valerius Dionyſius, cui ius Quiritium ſiue ciuitatis Romanae a Traiano dari rogat *Plinius*, X. epiſt. 105.

Caſſius Dionyſius Vticenus, qui Magonis, Carthaginienſis, libros XXVIII. γεωργικῶν, punice ſcriptos, libris XX. graeca lingua eſt complexus et Sextilio, Praetori, miſit, teſte Varrone, lib. I. 1, 10. Meminit huius operis Plinius quoque et Columella I. 1, 10. et Athenaeus. Citatur etiam Dionyſius in Geoponicis lib. I. cap. 11. licet Magonis opus eiusque epitome, tum illa Dionyſii, tum altera ſex librorum, a Diophane, Bithyno, miſſa ad Deiotarum, regem, iam periiſſe videantur, quum Geoponica iuſſu Conſtantini, Porphyrogeneti, concinnarentur, tantum abeſt, vt, quod viris quibusdam doctis in mentem veniſſe video, Geoponica, quae exſtant, ſint ipſi illi XX. libri, a Dionyſio Vticenſi e Magone compoſiti. Ῥιζοτομικὰ huius Dionyſii memorantur in ſcholiis ad Nicandrum v. 520. et a Stephano Byz. in Ἰτύκη, atque reſpiciuntur, vt Meurſius obſeruat, etiam a Seruio ad I. Georgic. *Fabric.* Dionyſii, Itacaci ſ. Vticenſis, liber quartus γεωργικῶν laudatur ab *Athenaeo* XIV. pag. 648. Idem ſcripſit περὶ φυτῶν. vid. Fabric. infra in elencho medic. vol. XIII. pag. 143. et *Needham* in prolegom. ad Geoponica pag. LVII. edit. Niclas. *Harl.*

Dionyſius, *Zopyrus.* Schol. *Ariſtoph.* ad aues v. 1299. Niſi legendum *Dionyſius et Zopyrus.* Nam, vt *Laertius* VI. 100. notat, Dionyſius et Zopyrus, Colophonii, ſub Menippi, Cynici, nomine libros ediderunt. [P]

CAPVT XXXII (olim XXVIII)

DE ANTHOLOGIA SIVE FLORIDIS EPIGRAMMATVM GRAECORVM.

I. *Breuis Anthologiae graecae hiſtoria, et de prima collectione, a Meleagro facta et de editt.* II. *De Philippo, Theſſalonicenſi, et Strabone.* III. *De Agathia et Conſtantino Cephala huiusque collectione et edition.* IV. *De Maximo Planude.* V. *Codd. mssti et editiones anthologiae Planudeae.* VI. *De editionibus promiſſis Menardi, Salmaſii, Clerici et aliorum.* VII. *Catalogus poetarum, qui epigrammata compoſuerunt, cum variis obſeruationibus et acceſſionibus.*

[Studio *G. C. Harles.*]

I. *Breuis Anthologiae graecae et antiquiorum illius collectorum hiſtoria et de Meleagro.*

Hiſtoriam epigrammatum quamdam, ex *Franciſci Vauaſſoris* libro de epigrammate, cap. XVI. Pariſ. 1669. 8. (rec. 1678. 8. et in eius operibus, Amſtelod. 1709. fol. p. 85 ſqq.) repetitam, Fabricius huic capiti praemiſerat, et paucis illuſtrarat obſeruationibus. Enimuero Vauaſſor, quamquam multa praeclare ſcripſerat, et quaedam, ſuo tempore adhuc inedita,

ta, primus produxerat in lucem: tamen, quia poſt illius et ipſius Fabricii tempora viri docti, in hiſtoria et collectione epigrammatum diligenter verſati, multo plura praeſtiterunt, et multa curatius de antiquioribus epigrammatum collectoribus diſſeruerunt, atque e codicibus mstis eruerunt permulta, illis incognita; valde mancam conficere potuit hiſtoriam et amplum aliis reliquit ſpicilegium. Praeter ea edidit epigrammata, quae poſthaec ab aliis cum ſaepius meliusque emiſſa ſunt in lucem, tum curatius explicita, et vero alia, quae a noſtro abeſſent inſtituto, inſeruit. Quare priores quinque paragraphos ita immutaui, aut potius reſecui, vt ea, quae mihi eſſent cognita ab aliisue melius excogitata probataque, ſubſtituerem, breuitati tamen maxime inſeruirem. Adhuc vero deſideratur plena adcurataque anthologiae graecae eiusque poetarum hiſtoria, in qua varia illius poeſeos generis fata ſecundum ordinem temporis ab infantia paene vsque ad ſenectutem rite deducantur clareque exponantur. Illam tamen a Schneidero, aut Iacobſio, aut Manſone, VV. CC. qui quidem illius ſpem fecerunt, forſan licet exſpectare. Primas tamen lineas antiquioris hiſtoriae primaeque periodi ſcite duxit cl. *Carolus Gottlob Sonntag* in: *Hiſtoria poeſeos graecae breuioris ab Anacreonte vsque ad Meleagrum ex Anthologia graeca adumbrata.* Lipſiae, 1785. 8. Conferenda etiam ſunt, quae *Leſſing* in: Vermiſchten Schriften, part. I. et *Herder* in: Zerſtreuten Blättern, Gothae, faſc. I. 1785. 8. pag. 99. et faſc. II. pag. 103 ſqq. de origine et natura epigrammatis acute ingenioſeque diſputarunt; quamquam in diuerſas partes abire videntur. Epigrammatis vero vocabulum duplici ſumitur ſenſu, vel *etymologico*, eoque antiquiſſimo, qualia in ἀναθήμασιν erant in vſu, et mere hiſtorica, quae praeter nomen hominis, qui dedicauit ἀνάθημα, et dei, cui aliquid conſecrabatur aut offerebatur, nihil, nec ſemper cauſſam, cuius cauſſa figebantur, continere ſolent; vel ſenſu *nobiliore*, vbi, vt poſtea videbimus, per varias occaſiones, aut etiam animi delectandi ludendique cauſſa, modo ad laudem et commendationem, modo ad vituperationem rei hominisque, modo ioci libidinisque cauſſa, ornatus verborum aut ingenii acumen adhibebatur, ſenſaque animi, ſiue pii gratique, ſiue ira odioque aut amore commoti, varia ratione diuerſoque ſcribendi genere, prouti rei conditio mentisque et ingenii natura exigebant, ſententioſe acuteque, (a bonis quidem poetis,) at breuiter, exprimebantur. Ab ortu lyricae poeſeos id genus epigrammatum florem atque incrementum accepit, et plures exſtiterunt homines ingenioſi, qui illis conficiendis nominis celebritatem conſequerentur. Enimvero non tam hiſtoriam et doctrinam epigrammatis, quam breuem anthologiarum veterum graecarum notitiam hoc loco daturus, primum quosdam excitabo, qui poſt VauaſŤorem hiſtoriam aliquam epigrammatum atque collectionum, nec non poetarum epigrammatariorum modo breuiorem, modo longiorem concinnarunt.

Leo Allatius in epiſtola ad Gabr. Naudaeum inter *F. Liceti reſponſa de quaeſitis per epiſtolas.* Bononiae, 1640. pag. 308.

Emman. Martin in epiſt. var. a Weſſelingio, Amſtel. 1738. editis, V. ep. IV. libr. pag. 184. (quam epiſtolam recudi fecit *Meinecke* ſub finem edit. ſuae Meleagri,) et VI. lib. V. pag. 216.

Io. Henr. Leichius in praefat. ad carmina ſepulcralia, et *Io. Iac. Reiske,* primum in nouis miſcellaneis Lipſienſibus, vol. IX. Lipſiae, 1752. 8. tum in praefatione ad Anthologiam graecam, a Conſtantino Cephala conditam, atque in notitia poetarum etc. ſubnexa; de quibus libris in ſectione de Conſtantino Cephala paullo fuſius diſputabimus.

Chriſtian.

Chriſtian. Adolph. Klotzius in praef. ad Stratonis aliorumque veterum poetarum graecorum epigrammata, nunc primum edita. Altenburgi 1764. 8.

Richard. Frid. Phil. Brunck. in praefat. ad Analecta veterum poetarum graecorum, tom. I. Argentorati. 1772. 8.

Frid. Iacobs in praef. ad Emendationes in epigrammata anthologiae graecae. Lipſiae 1793. 8.

Adde *Sulzer* in: allgemeine Theorie der ſchönen Künſte etc. tom. IV. voc. *Sinngedichte*, ibique cel. de *Blanckenburg*, qui nubem aliorum excitauit, qui ſcripſerunt de epigrammate, vel in diuerſis linguis epigrammata confecerunt, aut luſerunt; *Burmann.* II. in epiſtola dedicatoria, vol. I. Anthologiae vett. latinorum epigrammatum et poematum etc. Amſtel. 1759 4. praemiſſa, et cel. *Beck.* in comm. de litteris et auctoribus gr. ac lat. part. I. ſect. I. pag. 12 ſqq.

Ritu autem antiquiſſimo fuit ſancitum, vt, quemadmodum antea paucis ſignificaui, homines inſcriptionibus aut breuibus carminibus vel res, variis de cauſſis conſecratas diis, tum ad religionem teſtificandam, tum ad vota concipienda ornarent, vel magnos illuſtresque homines, aut ingenio ſcriptisque, aut eximiis in patriam ſingulosue homines meritis, aut victoriis in bello, certamine ludoque partis, claros, etiam feminas celebrarent, vel memoriam defunctorum cum ſignificatione grati moeſtiue animi ſtuderent conſeruare vel publica priuataque loca, aedificia aliaque monumenta, pictas tabulas, ſtatuas hermasque illuſtrarent. Hinc in corporibus Inſcriptionum, a Grutero, Reineſio, Sponio, Muratorio Donio aliisque, de quorum ſtudio et operibus hic diſſerere non vacat [a]), ſollerter collectis, multa occurrunt eiusmodi epigrammata, ſeu breuia carmina. Alii homines faceti atque ingenioſi lepidique ſenſa animi paucis argutisque, interdum laſciuioribus verſibus concluſa exprimere, iocari, etiam pungere et lacerare alios conſueuerunt: vnde orta ſunt epigrammata amatoria, dedicatoria, ſepulcralia aliaque diuerſi mixtique generis. Sic Anytes, Myrus, Noſſidis, Leonidae, Callimachi, aliorumque epigrammata ſupra in capite de lyricis poetis et alibi laudauimus, eorumque indicauimus collectiones atque editiones. Ipſe Meleager in carmine, quod coronae ſuae prooemii loco addidit et poſt Vauaſſorem ac Fabricium a Reiskio, Brunckio aliisque repetitum atque explicitum eſt, poetas, e quibus contexuit illam, ſuo cuique flore adſignato, ſcite recenſuit. Breuibus vero illis carminibus quum homines valde delectarentur, exſtiterunt, qui illa colligerent, ordinarent et collectionem nomine *Anthologiae* aut *Coronae* inſignirent. Neque enim Meleager primus fuit aut vnicus, qui ea ratione variorum epigrammata aut inſcriptiones ſeruaret ab interitu. Atque iuuat, hoc loco Fabricii notam inſerere. Ille enim, poſtquam Vauaſſoris de Meleagro aliisque Anthologiae gr. conditoribus narrationem repetierat, „non tantum, ait, ex collectionibus hactenus recenſitis epigrammatum, et ex omni genere ſcriptorum graecorum; ſed et ex *Epitaphiis* et *Inſcriptionibus antiquis*, in Graecia tum obuiis, et ex parte hodieque ſuperſtitibus, collectam fuiſſe anthologiam, obſeruat *Iacobus Sponius* pag. 91. Miſc. antiquit. et

a) Vid. *Burmannum* l. c. et *Io. Frid. Chriſtii* Abhandlungen über die Litteratur und Kunſtwerke — — von Io. Carl. Zeune, Lipſiae, 1776. 8. ſect. III. pag. 48 ſqq.

et pag. 94. itineris ſui edit. germanicae, a Menudierio curatae. Idem teſtatur, Florentiae in bibl. medicea deſcripſiſſe ſe inſcriptiones eiusmodi graecas quindecim ex membrana, in qua Monachus quidam ante quadringentos vel quingentos annos illas congeſſerat. Neque heri vel nudius tertius probari coepiſſe ſtudium iſtud epitaphia et veteres inſcriptiones conſulendi, ſatis patet ex Herodoto, Dionyſio Halicarn. Pauſania aliisque, ad illarum teſtimonium hinc inde prouocantibus. *Philochorus* quoque, Athenienſis, inter alia collegerat ἐπιγράμματα ἀττικά, teſte Suida, et *Polemonis periegetae*, qui a ſingulari in hoc genere ſtudio ςηλοκόπας dictus fuit, περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων laudat *Athenaeus* X. pag. 436. 442. Confer, ſi placet, *Caſaubonum* VI. 5. *Ariſtodemi* librum I. Θηβαικῶν ἐπιγραμμάτων citat ſchol. Apollonii II. 906. *Neoptolemus* Parianus ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. Athen. X. pag. 455. Notum praeter ea eſt, ab *Euhemero* hiſtoriam deorum contextam eſſe *ex titulis et inſcriptionibus ſacris, quae in templis habebantur*, vt teſtatur *Lactantius* lib. I. cap. XI. *Diogeniani* ἀνθολόγιον ἐπιγραμμάτων memorat *Suidas* in Διογεν." Hactenus Fabricius.

Sed inter *Graecos*, (nam de *latinis* epigrammatibus horumque Anthologia hic ſermo non eſt, et Burmannus II. in epiſt. dedic. memorata copioſe docteque agit,) quorum nomina, labores, meritaque in colligendis vet. epigrammatibus adhuc celebrantur, et quorum anthologiae partim ſuperſunt in msstis codd. partim ope formularum typographicarum vulgatae ab omnibus, quibus volupe erit, legi poſſunt, inprimis Meleager Gadarenus, Strato, Philippus Theſſalonicenſis, Agathias, Conſtantinus Cephala et Planudes eminuerunt. De his igitur, et primo quidem de *Meleagro* paucis agemus.

Meleager autem fuit Eucratis F. natione Syrus et oppido Gadarenus, aut verius forſan ortus Atthide, oppido aut pago non ſatis nobili, in regione Coeleſyriae ſito, haud procul Gadara, in qua tamen vrbe magnam vitae partem conſumſiſſe videtur. (vid. *Martin*. apud Meinecke pag. 150. coll. *Reiskio* in notitia poetar. anthol. pag. 232. de ſenſu voc. Atthidos diſputante, et *Manſone* in praef. atque ad carmen 126. Meleagri pag. 157.) Quando autem fuerit in viuis, magna inter viros doctos intercedit controuerſia. Vauaſſor, cui non repugnat Fabricius, Reiskius in notitia pag. 131 ſqq. vbi de Meleagro fuſe diſſerit, aliique contendunt, eum vixiſſe Seleuco VI. (qui regnum iniit Olymp. CLXX. 3.) rege Syriae vltimo. Accedit fides et teſtimonium ſchol. graeci, ἤκμασεν ἐπὶ Σελεύκȣ τȣ̃ ἐσχάτȣ. Atque *Saxius* in onomaſt. litter. I. pag. 142. annum, quo ille floruit, ſic deſignauit, A. M. 39[illegible]7. Olymp. CLXX. 3. ante C. N. 96. V. C. 656. Contra ea aequalem fuiſſe Antipatro Sidonio ſeu Tyrio, qui circa Olymp. CLX. floruit, *Reiske* ex carmine 620. ſuae collectionis et quia laudes Antipatri canat, probatum iuit. *Salmaſius* in prolegom. ad homonyma hyles iatr. pag. 4. *Martin*. l. c. et *Klotz*. in praefat. ad Stratonis epigramm. pag. 7. potiſſimum ex Diogene Laertio lib. VI. cap. 8. §. 99. effeciſſe ſibi videntur, Meleagrum fuiſſe Menippi aequalem atque ciuem, et in ſcurrilibus aemulatorem eiusdem cum eo ſectae. Ideo aetatem Meleagri referunt ad a. Olymp. CXLVIII. 1. ante C. N. 186. quo Seleucus Philopator, Antiochi M. filius regnum capeſſiuit. At enim id argumentum eſſe parum validum, monuit Manſo, qui quidem ipſe ob carmen 50. Anal. II. p. 20. in quo Corinthi excidium, (Olymp. CLVIII. 4.) vt caſus recens, memoratur, aetatem Meleagri imperio Demetrii II. Nicatoris eiusque ſucceſſorum adligare malit; neque tamen, quoniam Meleager ſe in carmine 126.

πολυετέα

πολυετέα vocat, Vauaſſoris Reiskiique rationes plane reiicit. Ab his omnibus diſcedit cl. *Schneider*, in periculo critico pag. 65 ſq. opinatus, Meleagrum in epigrammate Anthol. VII. pag. 450. imitatione expreſſiſſe et corrupiſſe Stratonis carmen XII. (apud Klotzium,) adeoque iuniorem eſſe Stratone, qui tempore Auguſti vixit. Quid? ſi dicamus, Stratonem ante oculos habuiſſe et ornaſſe Meleagri carmen. In vrbe patria, nobiliſſima Tyriorum, Menippi quoque, quem in ſcribendo exemplum, quod imitaretur, propoſuiſſe ſibi dicitur, patria, maximam iuuenilis aetatis partem tranſegit, vrbem quoque Tyrum incoluit, ſenex autem in inſula *Co*, quo ſe forte ob bella, Syriam tum vaſtantia, contulit, ibi diem obiit ſupremum. vid. epigramma in Meleagrum, quod poſt Vauaſſorem e cod. Barberino produxit *Martinus* l. c. apud Meineck. pag. 151. qui praeter ea arbitratur, Meleagrum, ſenio iam confectum, ante funus id ſibi ipſum exaraſſe, in qua ſententia quoque verſatur Reiske in notitia pag. 233. Brunck. vero in analectis gr. poet. tom. III. p. 271. epigr. 572. inter *ἀδέσποτα ἐπιγράμματα* refert et in lectionibus pag. 285. probat Holſtenii, qui in notis ad Steph. Byzant. voc. *Γάδαρα* idem edidit, emendationem (a Martino quoque pag. 151. et Crenio ad Caſaubon. de ſatyrica poeſi lib. II. cap. II. pag. 205. edit. Rambachii propoſitam,) *Μενιππείαις* loco vitioſae, quam dederat Fabric. *μελιττείοις*. Holſtenius vero ſuſpicionis ſuae praeſidium reperit in alio epigrammate lib. III. Anthol. cap. VI. pag. 302. vbi Meleager profitetur in iuuenta Menippi, ciuis ſui, imitatorem ſe fuiſſe: *Πρῶτα Μενιππείαις συντροχάσας χάρισιν*. Crinagoras in epigrammate, quod edidit Salmaſ. ad Solinum p. 850. [b]) (apud Brunk. anal. II. pag. 146. epigr. 24.) *Σύν τι μοι ἄλλα, Μένιππε, λάβευ φίλος ἴσορα κύκλον Γράψας, ὦ πάσης ἴδρι γεωγραφίης*. Eum in inſula Co defunctum eſſe vita, teſtantur verſus, a Martino ex margine cod. Palatini et ab Holſtenio ex cod. Barberino prolati:

ὁ Μελέαγρος Γαδαρηνὸς ἦν τὸ γένος
Σύρος, ἐτελεύτησεν ἐν Κῷ τῇ νήσῳ.

Quando autem Fabricius ſupra vol. III. pag. 521. Meleagrum noſtrum in catalogo Cynicorum recenſet, iam ibidem prouocaui ad catalogum poetarum epigramm. Hic igitur adnotabo, aliis Meleagrum et *Cynicum* et noſtrum videri vnum eumdemque fuiſſe, aliis ſecus, eosque plane diuerſos. Atqui moribus quidem et inuerecundia, ſaltem genere ſcribendi compar fuit noſter Cynicis notae peioris: et Schneider diſtinguit eum ab eo, qui Cynicus audit. Atque aliquantum quoque dubitaſſe videtur *Reiskius* in notit. pag. 232. ſed ex eo, quod Fabricius eum inter Cynicos refert, nondum ſequitur, eum fuiſſe Diogenis Cynici diſcipulum aut aequalem temporibus regulorum Alexandri M. prouincias lacerantium, h. e. Olymp. CXVIII. ferme. Namque poteſt aliquis philoſophi cuiusdam placita ſequi, neque tamen eius diſcipulus ſemper dicitur, multo minus eidem aequalis. Certe Fabricius neutrum diſerte ſcripſit, (quod tamen Schneiderus ac Reiskius, ex verbis illius colligunt,) et ipſe quod ad aetatem adtinet, ſecum pugnaret. Noſtrum vero Meleagrum et Cynicum Voſſius in libro III. de hiſtoricis gr. pag. 388. et Geſnerus apud Ionſium aliique diſcernunt. Contra Menagius ad Laertium pag. 266. Ionſius et Crenius aliique haud diſtinguunt, noſtroque vti etiam

b) Menippus in epigrammate Crinagorae eſſe videtur cel. Heynio diuerſus a Gadareuſ. Eſt Pergamenus.

etiam Reiskius citat in notitia p. 233. tribuunt *συμπόσιον*· ſed cl. *Schneider* p. 109. Reiskium refutaturus, ſcribit, ab *Athenaeo* pag. 502. C. (qui Μελέαγρος, ait, ὁ Κυνικὸς ἐν τῷ *συμποσίῳ ȣτωσὶ γράφει*) id clare Meleagro Cynico vindicari adeoque eum diſtingui a Gadarenſi, additque, ſe de ea re plura alias diſputaturum eſſe. Id ſi omnino certum eſt et exploratum, ex alio Athenaei loco colligi poteſt, Meleagrum Cynicum etiam fuiſſe Gadarenſem atque libros, quos alii noſtro Meleagro [c]) adſcribunt, *χάριτας* et *σύγκρισιν λεκίθȣ καὶ φακῆς* ab illo Cynico confectos. *Athenaeus* enim libro IV. cap. 14. pag. 157. vbi ſex Cynici et Carneus Megarenſis (de quo tamen vide ſupra in vol. III. pag. 513. notata,) in conuiuio diſcumbunt, eosque adloquitur Nicium, ſcortum, (*ἡ κυναμυῖα Νίκιον*,) inter alia, *ἡ καθάπερ*, ait, *ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεὺς ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη. τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος, ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτȣ̃ τὸ περιέχον λεκίθȣ καὶ φακῆς σύγκρισιν*; etc. *an vt in opere, quod* Gratias *vocauit, ſcribit veſter auus* Meleager Gadarenſis, *Homerus genere Syrus* —. *an vero eius opus ſolummodo legiſtis, quod* lentis et oleariae trullae [d]) contentionem atque comparationem *continet?* Totam hiſtoriam et nomina habere ficta, quum durum ſit, Meleager Gedarenſis auctor illorum opuſculorum et Cynicus declaratur: at enim res nondum confecta videtur. Namque quod *πρόγονος* illorum Cynicorum dicitur a Nicio, nondum omnino ſequitur, Meleagrum ipſum fuiſſe Cynicae diſciplinae addictum; atque fieri potuit, vt Nicium erraret aut per iocum et ad Cynicos illos praeſentes irridendos quaedam adfingeret. Noſter igitur Meleager innui potuit; nec tamen philoſophus fuit Cynicus, aut, quod veriſimilius mihi eſſe videtur, Cynicus a noſtro diuerſus etiam *Gadaris* ortus et opuſculorum memoratorum parens. Haec omnia a probabilitatis ſpecie minus abhorrere ſentio, et certiora edici potuerant, ſi Athenaeus Cynicos, quos diſcubuiſſe ſcribit, clare nominaſſet, eorumque aetas curate definita eſſet, ſed litem ſecundum vllum dirimere non conor. Quidquid eſt, id certum eſt, Meleagrum noſtrum colligendis veterum poetarum epigrammatibus ſuisque ipſius, quae ad noſtram peruenerunt memoriam, maiorem perpetuamque conſequutum eſſe nominis celebritatem. Geminam vero *coronam*, (h. e. corpus, collectionem, vid. Salmaſ. exercitt. Plin. pag. 596. edit. Vltraiect. et Reiskii notit. pag. 241 ſq.) ſeu *anthologiam* carminum graecorum nexuit, alteram eamque petulantioris atque laſciuioris argumenti, in amores puerorum; alteram in amores puellarum omnesque vitae humanae caſus atque inſtituta. Priori praefixit epigramma, in quo finxit, ab Amore ipſo hanc Coronam Veneri eſſe contextam, puerosque quorum formas in ea cecinerat, floribus comparat et quod incipit *πάγκαρπόν σοι, κύπρι, καθήρμοσε* etc (vid in Reiskii notitia pag. 244 ſq. in Brunckii analect. I. et in Meineckii edit. nr. 2. in Mansonis editione nr. 47.) Illam deinceps auxit *Strabo*, nomine tamen Meleagri oblitterato, ita, vt de ſolo Stratone nomen acciperet [e]); ſed Agathias atque Planudes arcuerunt a ſuis collectio-

c) Pauſanias pag. 284. meminit Meleagri cuiusdam τὰ ἔπη ποιήσαντος κύπρια

d) Si, vt in textu eſt, retines λεκίθȣ, vertendum eſt *viſi*; ſed ſi *trullae oleariae* reddis, ſcribendum λεκύθȣ. Cui cel. *Heynio* id verius eſſe videtur, et, vt verbis illius vtar, „fuit, puto, ſatyra Meleagri. (ſeu *Menippi*, videtur enim nomen corruptum eſſe,) qua comparatur vita lautior et mollis cum tenui victu. Λήκυθος *vas vnguentarium.* "

e) Vid. Reiske pag. 244. Sed cenſori Brunck. analectorum in biblioth. critica Amſtelod. vol. I. part. II.

collectionibus. Poſteriorem vero Agathias, Cephalas et Planudes ad ſuum quisque ingenium, refinxerunt. Hanc coronam ita texuit Meleager, vt (more forſan aliorum, qui ante illum eiusmodi collectiones curarunt,) ex diuerſis totius antiquitatis ſex et quadraginta ſcriptoribus epigrammatum decerperet flores, Diocli dedicaret atque inſcriberet, *Στέφανον ἐπιγραμμάτων*. (vide *Salmaſ.* ad Solin. pag. 848. ſ. p. 596. edit. Vltraiect. et Holſtenii notas ad Stephanum Byzantin. in *Γάδαρα*, vbi teſtatur, collectionem Meleagri, nobilis poetae, exſtare in bibliotheca Cardinalis Barberini). Ordine alphabetico poſuit nomina eorum, ex quibus contexuerat coronam, et prooemii loco carmen verſuum quinquaginta et octo adfinxit, vbi et poetae *f*) nominatim et flores adpellantur, atque, vt ſuus cuique adſignatus flos eſt, inter ſe iunguntur. Id carmen poſt Vauaſſorem et Fabricium aliquoties editum hic omiſi. Equidem id recudi feci in Anthologia graeca poetica, Byruthi 1792. pag. 252 ſqq. Antea vero e cod. quondam Palatino, nunc Vaticano *Emman. Martinus,* cuius epiſtol. V. libri IV. conſules, tum *Brunck.* in Analect. poetarum graecorum, tom. I. pag. 1 ſqq. collatis notis in tom. III. pag. 335. et Reiskius in notitia poet. epigrammat. pag. 234 ſqq. ediderunt, emendarunt atque illuſtrarunt. — Brunck. quoque l. cit. a pag. 1—38. omnia, quae ſuperſunt, Meleagri carmina iunctim edidit, et CXXIX. numerauit; in his carmen XXXII. quod tamen ſub *Poſidippi* nomine exſtat in Planudea edit. Wechel. pag. 587. et in tom. III. pag. 3. Lection. Poſidippo tribuere ille malit, quamuis parui referat, noſſe, num hunc, an Meleagrum habeat auctorem. [Apud *Iacobſium* in Anthol. gr. leguntur tom. I. pag. 1—40.] Plura vel integra vel eorum diſticha exſtant in Anthologia Planudea et a viris doctis paſſim edita, interdum emendata ſunt. Qui vero vel primi ediderint ſingula aut correxerint quaedem, diligenter adnotauit cl. *I. C. F. Manſo.* Ab illo autem V. D. ſeparatim edita ſunt

Μελεαγρου τα σωζομενα. Meleagri reliquiae: lectionis varietatem, verſionem metricam et commentarium perpetuum adiecit I. C. F. Manſo, (in praeſenti Rector et Profeſſor Gymnaſii Breslau.) Ienae in officina libraria Croeckeriana 1789. mai. 8.

Ordo carminum hic non is eſt, quem fecerat Brunck; ſed ſecundum argumenta illorum conſtitutus. Numerauit autem CXXVIII. epigr. quoniam ex carm. 61 et 62. apud Brunckium

part. II. pag. 23. videtur Strato, Sardianus, epigrammata, quibus de puerorum amore luſerat, volumine peculiari edidiſſe: atque contendit, quod Reiskius putarit, ab Meleagro priorem quoque coronam eſſe factam et a Stratone auctam, id falſa niti meleagrici carminis interpretatione.

f) Scholion graecum quod recenſet nomina, Fabricius margini exempli ſui adſcripſit, quod hic ponam: Οὗτος ὁ Μελέαγρος Φοίνιξ ἦν τῶν ἀπὸ Παλαιστίνης πόλεων· ἐποίησε δὲ τὸν θαυμάσιον τουτονὶ τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων στέφανον· συνέταξε δὲ αὐτὸν κατὰ στοιχεῖον. Ἀλλὰ Κωνσταντῖνος ὁ ἐπονομαζόμενος Κεφαλᾶς συνέχεεν αὐτὸν ἀφορίσας εἰς κεφάλαια, ἤγουν ἐρωτικὰ ἰδίως, καὶ ἀναθήματα, καὶ ἐπιτύμβια, καὶ ἐπιδεικτικά, ὡς νῦν ὑποτέτακται ἐν τῷ παρόντι κυκλίῳ. Ὅτι ὁ Μελέαγρος Γαδαρηνὸς ἦν, τὸ γένος Σύρος· ἐτελεύτησεν ἐν Κῷ τῇ νήσῳ. Οἱ τῶν ἐπιγραμμάτων ποιηταὶ, οὓς συνέταξε ὁ Μελέαγρος ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ πλακέντι στεφάνῳ, Σιμωνίδης, Ῥιανος, Ἀλι... (Ἀλκαῖος,) Λεωνίδης, Ἀνύτη, Μυρώ, Σαπφώ, Μελάνιππος, Νόσσις, Ἤριννα, Σαμμίας, Μνασάλκας, Πάμφιλος, Παγκράτης, Τύμνης, Νικίας, Εὔφημος, Δαμάγητος, Καλλίμαχος, Εὐφορίων, Ἡγήσιππος, Πέρσευς, Διότιμος, Μενεκράτης, Νικαίνετος, Σιμμίας, Παρθένιος, Βακχυλίδης, Ἀνακρέων, Ἀνθέμιος, Ἀρχίλοχος, Πολύκλειτος, Ἀντίπατρος, Ποσίδιππος, Ἥδυλος, Σικελίδης, Πλάτων ὁ μέγας, Ἄρατος, Χαιρήμων, Φαίδιμος, Ἀνταγόρας, Θεοδωρίδης, Φανίας | καὶ αὐτὸς [ὁ Μελέαγρος. Ἔγραψε δὲ τὸν στέφανον πρὸς Διοκλέα. Ἤκμασεν ἐπὶ Σελεύκου τοῦ ἐσχάτου.

ckium effecit vnum, nr. 64. Textui graeco a pag. 57. addidit ſelecta Meleagri carmina, verſibus latinis expreſſa. Laudatur haec editio, ita tamen, vt quaedam emendentur aut aliter explicentur, in Ephemerid. litterar. Gottingenſibus a. 1789. nr. 88. Lipſienſibus, eiusd. anni, nr. 74 Noribergenſibus, nr. 84. menſe Octobr. Annal. litterar. Helmſtad. menſe Iulio 1789. pag. 22 ſqq. bibl. vniuerſ. Berol. II. part. 2. pag. 536 ſqq. adde, Eſprit des Iourn. tom. VI. pag. 144.

Ordinem et vt plurimum recenſionem Brunckii retinuit, ſingulis carminibus bene praefixit argumentum, notas criticas textui ſubiecit, hiſtoricas autem et grammaticas ſeorſum cum Martini epiſtola adiecit cl. *Albert. Chriſt. Meineke*, (in praeſenti Rector ſcholae Soeſt:)

Μελεάγρȣ τὰ σωζόμενα· edita e recenſione Brunckii cum commentario. Lipſiae 1789. 8. conf. Ephem. Noriberg. Lipſienſes, (nr. 28.) et reliquas citatas.

Idem *Meineke* ſeparatim euulgauit graece cum Hugonis Grotii metrica verſione latina, et interpretatus eſt

Meleagri Idyllium in Ver, Gottingae 1788. mai. 8. — Ego quoque inſerui illud cum tribus aliis Meleagri carminibus Anthologiae meae gr. poet. edit. Baruthin. pag 255. item *Koeppen* in Griechiſcher Blumenleſe, part. III. pag. 206 ſqq. — Germanice autem verterunt *Gedike* in Leipzig. Muſenalmanach. 1781. atque *Gotthelf Guil. Chriſtoph Starke* inter ſua carmina, Bernburg 1788. edita. — Id carmen quamquam iam diu fuit cognitum et vulgatum in editione principe Anthologiae Florentina in fine prioris libri, et ex ea, ſine mutatione et aberratione in Stephaniana (1566. 4.) Frobeniana, Baſil. 1549. fol. pag. 170. ſine nominis auctore, atque Wecheliana (1600. fol. vbi pag. 180. *Vinc. Obſopaei* verſio latina metro elegiaco ſeruatur,) tamen Italus quidam *Io. Bapt. Zenobetti* illud, praefixo titulo,

Ver, Idyllium Meleagri, e cod. Vaticano miſto editum et illuſtratum, Romae 1759. 4. tamquam hucusque ἀνέκδοτον et egregium venerandae antiquitatis monumentum, quaſi recens detectum primus ſibi videbatur e cod. Vaticano edidiſſe, atque doctis cenſoribus in Iourn. de Trevoux, Ian. 1760. vol. I. pag. 61. fucum fecit: adde ibid. pag 180. ſed breui poſt errorem detexit perſonatus auctor epiſtolae, ibid. menſe Martio pag. 763. datae, cui inſerta eſt quoque Grotii verſio metrica e codice primum eruta. vid. *Brunck.* in lectionibus tom. III. Analect. pag. 104 et 314. vnde illam narrationem Meinecke pag. 20. illius carminis et in edit. Reliquiarum Meleagri pag. 133. et Manſo pag. 5. edit. repetierunt: adde hunc quoque in notis pag. 98.

II. Meleagri inſtituto atque exemplo *Philippus Theſſalonicenſis*, nouam concinnauit anthologiam ex poetis, qui floruerunt poſt Meleagrum, huiusque more in recta litterarum ſerie ſingulos, e quibus delegit carmina, poetas, pro cuiusque ingenio cum ſingulis floribus, vel plantis vel arbuſculis comparauit ſuumque librum adpellauit *coronam*, adiectis ſuis quoque haud paucis carminibus acutis aeque ac venuſtis. In praefatione apud Vauaſſorem, Martinum locis citt. Brunck. anal. tom. II. pag. 211. epigr. I. nominauit poetas *), e quibus

g) Schol. ad cod. Palat Ἕτερος, ἀ'ι, στέφανος Μελεάγρȣ. Σύνηξε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν διαφερούντων Φιλίππȣ Θεσσαλονικέως, ὃν ἐποίησε ἐν καταμιμήσει ποιητῶν ἐξ Ἀντιπάτρȣ, Κριναγόρȣ, Τυλλίȣ, Φιλοδήμȣ,

quibus contexuit coronam: addit vero, exemplo Meleagri, ſe ex aliis quoque poetis, ſui aeui, ἀρτιφύτως dixit eos, flores in ſuam legiſſe coronam.

Philippum claruiſſe Auguſti Caeſaris Octauiani aetate, Vauaſſor ex tribus epigrammatibus euiciſſe ſibi perſuaſit. Primum ex carm. LXI. apud Brunck. aut in edit. Stephan. p. 26. Φοῖβον ἀνηνάμενη ποτὲ Δάφνη etc. quo Caeſari ſponte enatam ex eius ara ſaxea lauream gratulatur. Tum ex carm. in pſittacum, pag. 84. Anth. Stephan. qui doctus *ſalue domine* dicere euolauit dimiſſus in ſiluam, eamdemque formulam reliquas docuit aues: pſittacus autem, referente Macrobio, Auguſtum ab actiaca victoria redeuntem formula, *aue Caeſar, victor imperator!* conſalutauit. Tertium argumentum petitur ex carmine pag. 97. Steph. quo elephanti praedicantur currum Caeſaris triumphalem agentes. Duo poſteriora argumenta per ſe minus valida ſunt atque idonea ad aetatem Philippi definiendam. At dictio carminis in elephantum, collati cum alio pag. 444. edit. Steph. in apes, mel in roſtris Actiacis facientes, tum carm. in Herum, h. e. Herodotum aut Herodorum, Laodicenſem athletam, qui etiam in Actiacis et Pergamenis viciſſe dicitur Anth. Steph. pag. 295. et carm. pag. 426. Anth. Steph. quo auctor pro aegrotante Caeſare vota et ſacra feciſſe ait, inprimis carmen pag. 321. Anth. Steph. in quo moles in ſinu Puteolano ab Agrippa condita A. V. 717. praedicatur, haec igitur aliaque carmina Reiskio in notitia etc. pag. 268 ſqq. grauiora eſſe videntur argumenta ad aetatem Philippi aeuo Auguſti imperatoris adſerendam. Enimuero, quod in hanc coronam recepta ſunt nomina poetarum, Antiphili aliorumque, Veſpaſiano atque Hadriano iuniorum, in carmine pag. 119. Steph. mors violenta Aelii Hadriani imperatoris, ſponte ſuſcepta, celebratur, et vocabulum ſequioris aeui, κάνθος pro ὀφθαλμὸς occurrit [h]), ex his acute ſane coniicit Reiske, duo fuiſſe Philippos, alterum antiquiorem C. Iulii Caeſaris Dictatoris et Auguſti Octauiani aequalem, alterum ſeſqui ſaeculo ferme iuniorem, cui Anthologiam debemus. Atqui plures fuerunt Philippi, vid. infra in catalogo poetar. epigramm. Forſan tamen ita rem expedire licet, vt exiſtimemus, Philippum, Theſſalonicenſem, fuiſſe conditorem atque collectorem illius, quae ſub nomine eius circumferebatur, anthologiae, quae vero deinceps a librariis aliisque aucta fuit ſimilibus carminibus: aut opinemur, alterum Philippum recognouiſſe anthologiam, a Philippo Theſſalonicenſi factam, et quibusdam ſerioris aeui carminibus auxiſſe. Reiskius ex carm. quod in Ienſianis nr. 134. (in Anthol. Cephalae Reiskiana nr. 785. pag. 168. coll. pag. 257 ſq.) legitur in Glyconem, Pergamenum athletam, ab Horatio Epiſt. I. 1. 30. celebratum probabili ſpecie, (namque id alii noſtro Philippo, alii Antipatro tribuunt) concludit, Philippum Auguſti aetate floruiſſe. Leſſing quoque in vermiſchten Schriften, part. I. Berol. 1771. 8. pag. 323. epigramma in Glyconem confert ad illuſtrationem loci Horatiani. Item cenſor libri Leſſingiani in biblioth. philologica vol. I. part. VI. Gottingae, 1772. pag. 325. multus eſt de hoc carmine, idque a Philippo, Theſſalonicenſi, profectum, eumdemque auctorem fuiſſe prooemii in hanc, quae

 ei

μα, Πραξιτέλους. Ἀντιφῶντα, Αὐτομέδοντος, Ζωνᾶ, Βιάνορ[illegible], Ἀντιγ[illegible] Δ[illegible]α, Ε[illegible] αὐτ[illegible] Φι[illegible]πα. Ἔγ[illegible] δ' [illegible] ὁ Φί[illegible] τὸν σέ[illegible] πρός τινα Κάμιλλον.

h) Brunck. tamen in Anal. tom. III. pag. 182. non offenditur illo vocabulo; contra ſcribit, id vocabulum exemplo atque auctoritate antiquiorum etiam poetarum, in his Moſchionis apud Stobaeum in florilegio Grotii pag. 437. poſſe defendi.

ei vulgo tribuitur, coronam, adeoque ſub Auguſto, imperatore, floruiſſe. Id ſi verum eſt, ille verus fuit collector, et meae coniecturae accedit aliquid ponderis. Haec autem eſt ſumma illius diſputationis omnino eruditae. In Anthologia pag. 445. occurrit quoque Philippus, Macedo, auctor duorum epigrammatum, quae in indice Reiskiano deſiderantur. Duorum igitur Philipporum alter confecit epigrammata in donaria et ſtatuas nuda, ab omni ornatu, ſententia didactica, aut ingenioſo carminis exitu deſtituta, verſibus *iambicis*. Hos iambos vnum eumdemque habere auctorem, ſibi perſuadet cenſor, quamquam duo eiusmodi carmina in vulgari Anthologia pag. 445. Macedoni, tria autem eiusdem generis in Cephalae Anthologia pag. 3. 23 et 89. Theſſalonicenſi tribuantur.

Alter autem Philippus, pariter multas inſcriptiones ſ. epigrammata in donaria, metro elegiaco, at maiore adhibita ſermonis venuſtate et puritate leporeque ſcripſit. Ingenioſus quidem ſaepe videri cupit, quamquam haud felici ſucceſſu. Horum neutrum carmina fudiſſe amatoria, exiſtimat cenſor; poſteriori tamen adſcribit epigrammata in quosdam imperatores. Quod igitur in Anthol. Cephalae Reiskiana pag. 7. Philippo, Theſſalonicenſi, epigramma, metro elegiaco confectum, diſerte adtribuitur, idemque eodem metro praefationem ad coronam exarauit, concludit cenſor, eumdem parentem eſſe reliquorum metro elegiaco conditorum carminum. Contra *Iambico* verſuum genere concinnata epigrammata Philippo, Macedoni, huiusque aetatem aeuo Auguſteo adſerit ducibus inſcriptionibus in duas ſtatuas duobus athletis, Damoſtrato, Sinopenſi, (pag. 284. vulg. anthologiae,) et Herae, Laodicenſi, (pag. 434. pag. 295. Steph.) in ludis Pergamenis, ab Auguſto primum inſtitutis, victori poſitis. Concludit igitur, Heram et Philippum [i]), Macedonem, ſub Auguſto vixiſſe. Haec tamen omnia in coniecturis, quamquam acutis ac probabilibus, poſita ſunt.

Multa Philippi, Theſſalonicenſis, carmina reperiuntur in Anthologia tam Planudis quam Cephalae: et paſſim a viris doctis per occaſionem edita ſunt. Iunctim ea atque correctius recudi fecit atque aliis auxit Brunckius in Analect. tom. II. pag. 211 — 235. et critice pertractauit in Lectionibus, ſ. vol. III. pag. 179 — 186. vbi praeter ea ex codice epigramma Philippi ineditum euulgauit: ſed de aetate poetae ne γρῦ quidem. Pag. 180. incertum illi videtur, vtrum Leonidae, Tarentino, an Philippo carm. IX. ſit tribuendum. [Apud Iacobſium in Anth. tom. II. pag. 194 — 219. ſunt LXXXV. Philippi carmina.]

Inſerendus eſt *Straton*, qui *Sardianus* dicitur a *Salmaſio* ad Solin. pag. 239. F. Maius quidem in Obſeruatt. ſacris (vbi quaedam carmina e cod. Vffenbachiano edidit,) libri IV. pag. 1 et 65. et in Catalogo MSS. Vffenbach. pag. 574 ſq. ſcribit τοῦ Καρδιανοῦ, (vti etiam, teſte Schneidero,) in periculo pag. 130. in carminis primi inſcriptione in cod. Dresdenſi et ſchedis Thryllitſch.) et intelligit *Cardiani filium;* Fabricius vero in catal. poet. epigram. voc. *Strato* interpretatur in nota msta, *patria Cardianum.* Ego vero putem, primum ſcriptum fuiſſe CAPΔIANOY. Figuram vero illam lunatam *C* librarius, ignarus, ita quoque in monumentis antiquis litteram Σ, h. e. *S* ſcribi, (vid. *Villoiſon.* in anecdotis gr. tom. II. pag. 158 ſqq.) et C Latinorum arbitratus, mutaſſe videtur in Graecorum *K.* Rectius igitur Salmaſius, Brunck. aliique legiſſe atque edidiſſe videntur *Sardianum.* At de eius aetate vitaeque ratione

V. V.

i) Philippum, Theſſalonicenſem, pro auctore carminis in Heram a Reiskio haberi, antea notavimus.

V. V. D. D. non conſentiunt. *Reiskius* in praefat. ad Cephalae anthologiam pag. XII ſq. inprimis in notitia poet. antholog. voc. Στϱάτων pag. 261 — 265. (vbi aliquot Stratonis carmina dedit,) Stratonem cum propter ſilentium Meleagri et Philippi, Theſſalonicenſis, tum propter multa poetarum, Auguſto, Tiberio, Hadriano atque etiam Seuero aequalium, nomina, quae in Muſa hominis exſtant, inter Philippum atque Agathiam collocandum eſſe, et tertio ſaeculo poſt Chr. nat. aeuo Seueri, imperatoris, vixiſſe ſuſpicatur. Neque enim illi videtur probabile eſſe, tot poetarum carmina poſt Stratonem ab alio fuiſſe addita, quae Muſae illius partem haud contemnendam efficiunt. Stratonem tamen Meleagro eſſe antiquiorem, coniecerat Schneider in periculo etc. pag. 45. et pag. 109. vti iam ſupra monuimus; at ſuam retractauit ſententiam pag. 46. inprimis pag. 130. et clarius eius aetatem aeuo Hadriani adſignauit: „Quod enim, ait, perſtringit *Capitonem*, medicum, lib. II. pag. 215. edit. Wechel. rem conficit. Eſt is *Artemidorus Capito*, qui ſcripta Hippocratis recenſuerat, ſuamque ἔκδοσιν *Hadriano*, imperatori, aliisque probauerat; ſed Galenus eum Hippocratis verba ſaepiſſime interpolaſſe docet tom. V. pag. 4. edit. Baſil. atque idem Galenus eum per totum commentarium perſtringit. Inde adparet clariſſime aetas Stratonis.“ Ab illo diſtinguit duo *Capitones*, qui non fuerunt medici, nempe *Capitonem*, Alexandrinum, poetam, cuius ἐϱωτικὰ laudat *Athenaeus* pag. 427. eiusdem ad Philopappum commentarios pag. 350. et *Capitonem* quemdam, ad quem Ariſtides orationem tertiam Platonicam, tom. II. pag. 315. edit. Oxon. ſcripſit.

Sub nomine eius collectio carminum, Παιδικὴ Μοῦσα inſcripta et in variis codicibus, ſeu potius apographis, de quibus poſtea diſputabimus, ſeruata eſt. Omnes autem, qui tractauerunt exempla, profitentur, inter illa epigrammata reperiri complura, quae ob rerum turpitudinem et verborum obſcoenitatem ſumma reprehenſione, nec luce digna ſint. Iam in Anthologia edita et inter illa, quae Maius et Reiske promulgarant, ſunt Stratonis quaedam, quae verecundiae et pudoris leges migrent. Vid. Klotzii praefat. pag. 36 ſq. Strato autem num priorem Meleagri anthologiam in amores puerorum, tantummodo auctam, nomine tamen Meleagri obliterato, iterum ediderit, quae eſt Reiskii aliorumque ſententia, an, quod eſt cenſoris Amſtel. iudicium, volumine peculiari epigrammata, quibus de puerorum amore ſaepe obſcoenius luſerat, euulgarit, hanc quaeſtionem iam ſupra adtigimus. Ex muſa autem Stratonis puerili permulti viri docti, Salmaſius, I. Henr. Maius, Doruillius, I. Chriſtianus Wolf, Pierſon, Reiskius aliique, quos paullo poſt in ſectione de Conſtantino Cephala excitabo, et quorum plurimos idem Reiske in indice carminum Muſae puerilis a viris doctis editorum penultimo, eius Anthologiae Cephalae ſubiecto, nominauit, paſſim euulgarant. Separatim tamen non ex codice quidem Stratonis epigrammata edidit Klotzius; ſed ex apographo Vimarienſi alicuius hominis, qui ex alio quo apographo Salmaſiani apographi partem carminum enotarat. Is igitur quaedam, antea non vulgata, eaque, quae, licet laudent pulcritudinem puerorum, tamen verborum rerumque minus careant obſcoenitate, quam alia iam edita e codice in lucem prodire iuſſit, et inſcriptionem praefixit:

Stratonis aliorumque veterum poetarum Graecorum epigrammata nunc primum a Chriſt. Adolpho Klotzio edita. Altenburgi ex officina Richteria, 1764. 8.

Praemiſit

Praemiſit longam praefationem, in qua de anthologiis graecis, de quibusdam codicibus, de Tryllitſchio, aliisque rebus erudite diſputat. Subiecit paucas et ſuas et viri cuiusdam doctas adnotatiunculas. Conferri tamen debet

Periculum criticum in Anthologiam Conſtantini Cephalae, cum editam, tum ineditam. Accedunt emendationes in Ariſtotelem et Antigonum Caryſtium. Scripſit Ioan. Gottl. Schneider. Lipſiae 1772. 8.

In cap. I et II. anthologiae a Reiskio in miſcellaneis Lipſienſibus editae, epigrammata multa, in his quaedam Stratonis, emendantur et explicantur: Cap. III. perluſtrantur epigrammata, a Klotzio edita. Cap. IV. epigrammata Muſae Stratonis, partim edita, partim inedita illuſtrantur: vbi pag. 80. admiratur ingenium molle et facile *Meleagri* et *Stratonis*, quo dulciſſimas amoris imagines fingunt, omniumque artium, philoſophiae, phyſices, atque adeo ipſius Homeri ſpoliis eamdem rem exornant, quae faſtidio lectorum occurrant. Quaedam inedita hinc inde primus euulgauit; et pag. 106. in addendis promittit catalogum poetarum epigrammatographorum, cuius editio omnibus, credo, illarum deliciarum ſtudioſis, haud ingrata erit. Pag. 110 ſqq. ad carmina Klotziana varietates lectionum enotauit, petitas illas ex apographo codicis *Dresdenſis*, qui vbique, atque etiam in numero carminum conſpirat cum ſchedis Tryllitſchii. Dicitur in inſcriptione ſumtus eſſe ex eclogis Anthologiae Iſ. Voſſii: notae et emendationes adſcriptae in eodem codice Dresdenſi.

Omnia epigrammata (XCIX.) e Stratonis Muſa, (neque vero omnia ipſius ſunt Stratonis) recenſuit et repoſuit *Brunckius* in Analect. poet. graec. tom. II. pag. 359 ſqq. et in tom. III. p. 207 ſqq. tum, vnde ſingula ſumſerit, indicauit, tum critice pertractauit. Toupius, qui in emendationibus in Suidam pauca Stratonis epigrammata tentauerat, in nota ad tom. III. pag. 114. nouae editionis diſtichon apud Suidam in Κωμαζομαι, cum Brunckio Anal. III. pag. 45. reddidit Aſclepiadae, quod in priore editione tribuerat Stratoni.

III. Sequitur nouus conquiſitor epigrammatum et collector idemque hiſtoricus, AGATHIAS, Aſianus et Myrinaeus, qui quoque ſcholaſticus adpellatus eſt. Vixit autem regnante Iuſtiniano, exeunte ſaeculo ſexto, et *Saxio* in Onomaſt. litter. vol. II. p. 64. (vbi plures, qui de eo egerunt, V. D. nominat,) ipſique Fabricio noſtro infra in vol. VI. libr. V. cap. 5. pag. 261. vbi de eo, qua hiſtorico, diſputat, videtur Agathias ante A. C. 593. hiſtoriam ſuam non abſoluiſſe, nedum publicaſſe. Adde quoque Fabricium paullo poſt in catalogo poetarum epigr. voc. *Agathias.* Hic exſtitit nouae anthologiae auctor, qui praeter antiquiora, ſua quoque et aequalium poetarum epigrammata collecta vno in ſeptem libros diuiſo volumine edidit. Ipſius Agathiae epigrammata LXXX. quae leguntur in Anthologia, metaphraſi a Ioſ. Scaligero et Iano Douſa donata gr. edidit cum illius hiſtoria *Bonau. Vulcanius*, Lugduni Batau. 1594. 4. — repet. *Agathiae Scholaſtici de imperio et rebus geſtis Iuſtiniani imperatoris libri V. Ex bibliotheca et interpretatione Bonau. Vulcanii. Acceſſerunt Agathiae epigrammata* [at non ex nouo codice petita, ſed ex anthologia Stephani transſcripta,] cum verſione lat. Pariſ. 1660. fol. — rec. Venet. 1729. fol. — *Epigrammata* graece, *cum adnott. Io. Brodaei et Vinc. Obſopoei.* In Epigr. graec. Francof. hered. Wechel. 1600. fol. *Brunck.* autem, aliis additis, emendatius reddidit XCV. epigr. in Analect. tom. III. pag. 33—68. et in eodem volum. inter Lectiones etc. pag. 240 ſqq. illa criticis vt plurimum

mum obſeruationibus illuſtrauit, et libros laudauit, vbi plurima iam antea promulgata fuerunt atque emendata. Agathias vero Meleagri anthologiam, a Philippo, Theſſalo, auctam, prouentu cum ſuo, tum aliorum, aut aequalium ſibi, aut paullo vetuſtiorum, locupletauit, (conf. Brunck. praef. pag. XI ſq.) at carminum ordinem, a Meleagro et Philippo ſeruatum, deſeruit. Atque Reiskius, qui in praefatione ad Anthologiam Cephalae pag. XII ſqq. tum in notitia poetarum anthol. pag. 178 ſq. vbi verſus ex eius praefatione, quibus ordinem ſuae anthologiae expoſuit, a Vauaſſore olim excerptos, recudi fecit, denique pag. 115. multus eſt de illius collectione, opinatur, duce ipſo Agathia in prooemio, primum librum tenuiſſe dedicatoria, ſecundum ſic dicta ἐπιδεικτικὰ ſeu deſcriptiones variarum rerum [k]); tertium ſepulcralia; quartum ea, quae caſus humanae vitae tractent, quintum ſatyras, ſeu aculeatas inſcriptiones, ſextum amatoria; (ſeu potius luſus in amores feminarum [l]); ſeptimum tandem laudes vini et conuiualia. Idem collectionem Agathiae non eo ordine, quo ille digeſſerat, in codicibus [m]) ſeruatam eſſe, animaduertit pag. 115. Carmini 555. ſubiecti ſunt in codice quidem Lipſ. ſqq. tituli: *Τέλος τῶν ἀναθηματικῶν ἐπιγραμμάτων Ἀγαθίου σχολαστικοῦ. καὶ ὁ τῶν ἀναθηματικῶν ἡμῖν ἐπιγραμμάτων χαρακτὴρ πεπλήρωται, ἱκανῶς ἔχων ὡς ἐμαυτὸν πείθω.* — — Tranſit ad ſepulcralia, quae hoc habent primordium: *ἀρχὴ ἐπιτυμβιδίων ἐπιγραμμάτων, ὦ* (R. coniicit *ὡς* vel *ὧν*) *ἐσχεδίασεν ὁ Κῦρις Κωνσταντῖνος ὁ Κεφαλᾶς* etc. Num carmen 278. Agathiae a Reiskio in nouis miſcell. Lipſ. IX. pag. 99. editum loco praefationis ad illius anthologiam fuerit ſcriptum, nec ne? Reisk. pag. 100. et pag. 438. diſputat. Poſteriore tamen loco priorem quidem ſententiam reuocat; ſuſpicatur autem, quum Agathias et iambico et heroico genere ſaepius praefatus ſit Anthologiae ſuae, eumdem elegiaco quoque idem feciſſe. Poſtquam codicis quondam Vffenbachiani, nunc Lipſienſis libros duo primos in Agathiae collectione locum habuiſſe nullum monuit; qui in codice, iudicat, noſtro tertio loco poſitus, et a nobis anno ſuperiore (in nouis miſcell. Lipſ.) publicatus fuit, eum librum fuiſſe ſextum, ſecundum conſtitutionem Agathiae. Dedicatoria, quae hactenus et edidimus et expoſuimus, in codice Agathiae duxiſſe agmen, quae noſtri codicis abdita fuere medio ſinu, et quartum obtinere locum iuſſa. Sepulcralia, ad quae nunc accedimus, quintam et extremam partem noſtri codicis, tertiam fuiſſe in Agathiae chartis. Abeſſe a noſtro codice illam, quae penes Agathiam ſecunda erat, ea ipſa, ſi quid video, quam Ienſius ante nos primus prodidit, nos ex eo repetemus deinceps. — — Fieri nequit, vt haec ordinis, ab Agathia inſtituti, turbatio illi Conſtantino Cephalae non debeatur, quem et prolatus a nobis hic loci titulus ait carmina ſepulcralia *σχεδιάσαι*, h. e.

k) In praefat. pag. XIII. vbi idem argumenta ſeptem librorum refert, argumenta II. priorum librorum aliter deſignat et paululum a ſemet ipſe diſcedit: nam ad primum, ait, caput redibant carmina, laudes deorum celebrantia, ſecundum dabat dedicatoria, etc.

l) Poeta ipſe in prooemio *ἑκταῖον*, ait, *δὲ μέλος ἐκλέπτουσα Κυθήρη εἰς ὀάρους ἐλέγοιο παρατρέψαι πορείην, καὶ γλυκεροὺς ἐς ἔρωτας·* h. e. *Venus, ſextum volumen ſibi furtim vindicans, elegiae inſtitutum ad amatoria cum feminis colloquia et dulces amores detorquebit.* vid. Menagiana tom. III. pag. 162. Aliter vertit Vauaſſor.

m) Ipſius tamen collectionis, ab Agathia factae, codices non amplius exſtant. Meleagri enim et Philippi coronae perierunt; nec non Agathiae collectio. Seruatus eſt Cephalas in vno cod. Palatino. Sola Planudea in pluribus exſtat codd. msstis. Conf. quae de Cephala paullo poſt adnotaui.

h. e. *in ſchedas ſuas* depoſuiſſe, et aliud elogium, quod e codice msto Vaticano Coronae Meleagri citauit Emman. Martinius epiſt. pag. 193. et ex eo repetiit Leichius pag. V. praefationis ad carmina ſepulcralia, a ſe hoc ipſo ex codice Lipſ. eiusque illo capite depromta, cuius iam limina ſalutamus. Hactenus Reiske, qui doctrinam atque ingenium Agathiae admiratur atque veneratur. Stephanus tamen, et Ioſ. Scaliger apud Vauaſſorem et Brunck. in praefat. pag. II. minus benigne ſentiunt de illius carminibus. Recte tamen Reiske (praef. pag XV.) et ante eum Vauaſſor. iudicarunt, ſatius futurum fuiſſe, et ad maiorem animi delectationem et auctores multorum, quae nunc dicuntur, ἀδήλων indagandos, ad iudicium de ingenio aetateque ſingulorum curatius ferendum et ad cognoſcendum, quomodo alius alium imitatus ſit, multo aptius, ſi carmina ad temporum, quae ſua cuique ſors tribuit, ordinem, ab Agathia iisque, qui ſequuti ſunt, diſpoſita, ipſique a ſe poetae non diſcerpti, nec aliorum aliis admixta epigrammata, nec mala cum bonis propemodum alternis confuſa fuiſſent. Agathias autem ſuum opus ad Theodorum decurionem τὸν Κοσμᾶ conſcripſit, et, (vt notam Fabricii eaque, quae manu adſcripſit, hic ponam,) fecit titulum: Ἀγαθίȣ Σχολαστικȣ̃ Ἀσιανȣ̃ Μυριναίȣ (male Σμυρναίȣ apud Salmaſium pag. 849. ad Solinum,) συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων. Ipſe auctor etiam στέμμα vocat in praefat.

— — μιῇ δ' ὑπὸ συζυγιβίβλῳ
Ἐμπορίην ἤθροισα πολυξάνοιο μελίσσης
Καὶ τόσον ἐξ ἐλέγαο n) πολυσπερὲς ἄνθος ἀγείρας
Στέμμα σοι εὐμύθοιο καθήρμοσα Καλλιοπείης.

Suidas, (vbi vid. Küſteri notas.) Ἀγαθίας συνέταξε τὸν Κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὃν αὐτὸς συνῆξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν. Meminit huius operis ſui etiam Agathias in prooemio hiſtoriae: ἔδοξε δέ μοι πρότερον κἀκεῖνο ἀξιέπαινόν τι εἶναι, καὶ ȣ̓κ ἄχαρι, εἴ γε τῶν ἐπιγραμμάτων τὰ ἀρτιγενῆ καὶ νεώτερα, διαλανθάνοντα ἔτι καὶ χύδην ȣ̓τωσὶ παρ' ἐνίοις ὑποψιθυριζόμενα ἀγείραιμί τε ὡς οἷόν τε εἰς ταυτὸ, καὶ ἀναγράψαιμι ἕκαστα ἐν κόσμῳ ἀποκεκριμένα. — Schol. graecum: Ἀγαθίȣ σχολαστικȣ̃ Μυριναίȣ ȣ̓ στέφανος, ἀλλὰ συναγωγὴ νέων ἐπιγραμμάτων. Ἤκμασε δ' ȣ̓̃τος ὁ Ἀγαθίας ἐπὶ Ἰȣστινιανȣ̃ τȣ̃ μεγάλȣ. Ἔγραψε δὲ ταῦτα τὰ ἐπιγράμματα πρὸς Θεόδωρον Δεκȣρίωνα. Fertur inter alia Agathiae huius epigramma in imaginem Theodori illuſtris et bis Proconſulis. — Quaedam epigrammata et hiſtoriae loca emendat explicatque Toupius paſſim in Emendatt. in Suidam et Heſychium. Quam tamen mutationem in epigr. Agathiae in Anthol. Cephalae miſcell. Lipſ. vol. IX. pag. 691. Toup. III. pag. 66. fecerat, eam examinauit et deſeruit, atque illud carmen late explicuit *Schneiderus* in periculo critico p. 27 ſqq. Praeter ea Salmaſius, Pierſon, Doruillius aliique in emendandis explicandisque Agathiae carminibus verſati ſunt.

Succeſſit *Conſtantinus Cephalas* qui veterem Anthologiam ita reformauit, vt et multaret illam et augeret. Quorum autem veterum poetarum bene multorum carmina in Conſtantini Cephalae collectione proſtant, ea index amplus, a Reiskio confectus et illius editioni Cephalae ſubiectus, ſuppeditabit: aſteriſco notati ſunt, quorum epigrammata non reperiuntur in Planudea collectione. At cod. Lipſienſis non continet integram illius Anthologiam;

n) Sic Fabric. ſed vitioſe, puto.

logiam; ſed tantum partem, libros III. Quis vero fuerit *Conſtantinus* ille, inquiſiuit Reiskius in notitia poetar. antholog. pag. 225 ſq. Duorum enim Conſtantinorum, alterius Rhodii, alterius Siculi, epigrammata, quae abſunt Planudea, in Cephalae collectione (nr. 637 -- 640. edit. Reiskii) occurrunt. *Rhodius* autem Reiskio videtur idem eſſe, atque Conſtantinus Cephalas auctor huius collectionis. „Aetatem, ait Reiske, ipſe ſuam prodidit et parentes patriamque in carmine 639. (pag. 106.) quo ait, ſe, filium Ioannis et Eudociae, regnante Leone et eius fratre Alexandro filioque Conſtantino, Lindo oriundum, Rhodi oppido, crucem in patria dedicaſſe. Vixit ergo ſaeculo decimo poſt C. N. ineunte et ſcripſit illud carmen circa a. Chr. 906—911. Nam illo natus fuit celeber ille tot libris relictis Conſtantinus; hoc a ſtudiis litterarum quoque clarus Leo, pater eius, obiit.“ Contra ea *Siculum Conſtantinum* fuiſſe Rhodii magiſtrum, coniicit Reiskius, ex titulo τȣ̃ μακαρίȣ, qui ipſi tribuitur carm. 637. et quandoquidem, addit, carmen ſcripſit, ad quod Theophanes, hiſtoricus ſaeculi IX. reſpondit. vid. carm. 636 et 637. Idem ſuſpicatur, eumdem eſſe illum Conſtantinum Siculum, philoſophum, cuius carmen graecum alphabeticum Anacreonticum ſuper periculo parentum et fratrum ſuorum in mari, mstum in biblioth. Caeſarea memorat Lambecius, indice Fabricio B. Gr. tom. X. pag. 282.

Quod autem Agathiae collectio illius aeui ingeniis, quae dudum a verae pulcritudinis ſenſu deſciuerant, aptior videbatur: antiqua illa, a Meleagro et Philippo collecta carmina, paullatim abierunt in obliuionem, et forſan intercidiſſent, niſi Conſtantinus Cephalas nouam condidiſſet anthologiam. Hic enim multa quidem ex Agathia et poſterioribus poetis, haud pauca tamen ex Meleagri quoque et Philippi coronis legit, vel potius Agathiae collectionem pro fundo fecerat, ſuaque ſub finem ſubiecerat; aut illius collectioni ſuam ipſe ſuperſtruxerat, reſciſis aliis, aliis additis; priorem quoque Meleagri partem, ſiue ſi malis, Stratonis Muſam puerilem et alia fortaſſis, quae in nulla trium antecedentium Anthologiarum exſtarent, adiecit: et ſyllogen epigrammatum graecorum in capita ſecundum argumentorum genera reduxit: ſequutus in hoc quoque Agathiam. Vide *Allatium* cap. 14. de patria Homeri, pag. 1831. vbi meminit codicis msti antiquiſſimi, qui e bibliotheca Palatina venit in Vaticanam; item Reiskium, Leichium et Brunck. ll. citt. ac ſchol. gr. ſupra ad ſectionem de Meleagro adſcriptum. Atque idem, quod Meleagri, Philippi atque Agathiae collectiones, a vetuſtate temporisque abſumtae iniuria, fatum expertae ſunt, forſan manſiſſet Conſtantini opus, niſi Sylburgius, cum primis Salmaſius in bibliotheca Palatina exemplum, antea parum cognitum, reperiſſet, et deſcripſiſſet ſibi: quo factum eſt, vt ex eo pluribus apographis et excerptis factis in plurium hominum notitiam manusque perveniret. De illo tamen, quo vſus eſt Salmaſius, codice, qui in praeſenti cuſtoditur in biblioth. Vaticana, fatisque illius poſtea diſſeremus. Salmaſius vero ad Solinum et hiſtoriae auguſtae ſcriptores, Küſter ad Suidam, (qui multa carminum ex illa collectione fragmenta ſparſit per Lexicon ſuum,) Warton et Toup ad Theocritum, Klotz in lectionibus Venuſinis et ad Tyrtaeum, Io. Chriſtian. Wolf in editt. Sapphus et poetriarum graecarum, Holſtenius ad Stephan. Byzantinum, Weſſeling. Bentleius, Valckenar. Albertus, Koen, Goenſius, Musgrauius aliique in notis ad varios auctores, Pierſon in veriſimilibus, Ruhnken in epiſt. crit. Waſſe in Obſſ. belgic. miſcell. Doruillius, nouam paraturus editionem, in Vanno critica, in primis in animaduerſionibus ad Charitonem, Bandinius in catalogo bibl. Laurent. Zeune in animaduerſionibus ad Anacreontem etc. multa epigrammata,

nondum euulgata, in lucem protulerunt, emendarunt atque illuſtrarunt. Plura tamen ex apographis ſeparatim ediderunt Ienſius, I. H. Maius, Leich, inprimis Reiske atque Brunck. De poſtremi ſtudio opereque poſtea in catalogo editionum diſputatur: hic reliquorum labores paucis perſequemur. *Ienſius* igitur edidit

Lucubrationes Heſychianas: Obſeruata in ſtylo Homeri: *Vetera epigrammata pro anecdotis prodeuntia.* Roterd. typis Io. Dan. Beman. 1742. mai. 8.

Ienſius epigrammata illa 154. quae inter ſchedas varias caſu repererat, hic tamquam inedita ſine verſione pag. 305 — 354. in lucem emiſit, perpaucis emendationibus additis. Enimuero et vitioſe ſunt edita, et multa iam antea promulgata erant. vid. ad Steph. Byzant. voc. Λυδία et Θύμβρις, Ruhnken. in epiſtola I. critica et ex ea noua acta erudit. 1750. nr. X. pag. 475 et 476. Dorville ad Chariton. pag. 81 ſq. vbi Epigrammata a Ienſio inconſulto conſilio edita ille ſcribit, ac pag. 185. idemque pag. 370. 433 ſq. 600. caſtigat quaedam. At Dorville dum inuehitur in Ienſium et Leichium, quod illi epigrammata quaedam, olim iam ab aliis in lucem protracta, tamquam hactenus inedita venditarint, ipſe reprehenſionis immemor et labilis memoriae atque infirmitatis ipſe teſtis, in notis ad Chariton. pag. 332 et 348. duo, quaſi nondum edita, euulgauit, quae iam dudum alii dederant, indice Reiskio in nou. miſc. Lipſ. IX. pag. 87 ſq. Hoc exemplum criticos ſeueros docere poteſt imbecillitatem humanam et maiorem in aliis reprehendendis verecundiam atque modeſtiam, Plura Ienſiana face critica perſcrutatus illuſtrauit *Adrianus Heringa* in Obſeruatt. criticarum libro, Leowardiae, 1749. 8. capp. 17. 22 et 31. — Antea I. C. S. (h. e. Io. Conrad Schwarz, Director quondam Gymnaſii Coburgenſis,) nouis miſcellaneis Lipſienſibus vol. IV. part. I. pag. 94 — 138. inſeruit *Explanationem epigrammatum quorumdam graecorum a Io. Ienſio pro ἀνεκδότοις editorum*, atque permulta epigrammata graece repetiit, latine vertit et copioſe illuſtrauit: ſed non ſatisfecit criticorum ſubtilitati. Enimuero paullo durius eſt iudicium Doruillii ad Chariton. pag. 82. vbi, „fateor, inquit, haec, (quae a Ienſio et Leichio ſcripta notauit,) iocum et ludum eſſe, ſi compares cum iis, quae neſcio quis in Miſc. Lipſ. vol. IV. pag. 1. ad Ienſiana illa epigrammata conſcribillauit, nec ſine faſtu: quibus nihil par aut ſecundum in his litteris vmquam obuium habuiſſe fateor." — Omnia illa Ienſiana carmina Reiskius recepit in Anthol. ſuam Cephalae et pag. 174 — 265. vario obſeruationum, maxime criticarum, genere illuſtrauit, et quae ab aliis iam antea promulgata aut correcta explicitaque fuiſſent, ſedulo indicauit.

In ampliſſima *Vffenbachii* bibliotheca olim duo fuiſſe codices, vel potius exempla, (Copien) paullo poſt indicabitur. Ex altero aliquot epigrammata *I. H. Maius*, Profeſſor quondam Gieſſenſis, primus euulgauit in ſuis Obſeruationum ſacrarum libris: ex altero plura idem dedit et latine vertit carmina in Bibliotheca MSta Vffenbachiana, pag. 578 ſqq. Hic codex Vffenbachianus poſtea tranſiit in bibliothecam Lipſienſem Senatoriam. Hinc ex eodem paullo poſt *Io. Henr. Leichius* carmina ſepulcralia ſelegit, edidit, docte illuſtrauit praefixa inſcriptione:

Sepulcralia carmina ex Anthologia M. S. graecorum epigrammatum delecta cum verſione latina et notis. Accedunt ad graecos Muratorii Inſcriptiones, in miſcellaneis Lipſienſibus tom. I. part. III. explicatas, curae ſecundae et nouae emendationes. Lipſiae 1745. mai. 4.

Leichius,

Leichius, quamquam diligenter verſatus erat in emendandis explicandisque hiſce reliquiis, operam tamen viris, harum rerum intelligentibus, haud omnino probauit, cumprimis, acrius interdum, notatus a *Doruillio* ad Charitonem pag. 78—82. 185 ſq. 251—254. 409. 516—518. 531 et 532. Atque a Ruhnkenio in epiſt. I. critica arguitur, Muſis Gratiisque inuitis ad epigrammata graeca emendanda acceſſiſſe. Modeſte quaedam notauit cenſor in nou. Act. erud. Lipſ. 1746. m. Iunio. pag. 318 ſqq.

Denique *Reiske* de Anthologia graeca, maxime de ea, quam Cephalas contexuit, bene meritus, e codice Lipſienſi, olim Vffenbachiano, omiſſis Stratonicis aliisque, tertium caput et librum, qui 118. carmina continet amatoria in foeminas, in quatuor, vt ſcripſit, *miſſus* diuiſum, exhibuit in vol. IX. nouorum Miſcellan. Lipſienſium in part. I. pag. 80—148. *primum* miſſum, *ſecundum*, in parte II. pag. 297—323. *tertium* in parte III. pag. 434—481. et *quartum* in parte IV. pag 661—697. gr. cum verſione latina, et animaduerſionibus tam hiſtoricis, quam criticis. Poſtea quartum et quintum librum, ſ. dedicatoria et ſepulcralia carmina ex eodem codice ſeparatim edidit, adiectis Ienſianis, h. e. a Io. Ienſio quondam publicatis, latine vertit, doctamque poetarum anthologicorum notitiam, et copioſas eruditas ad carmina notas ſubiecit, praefationem autem longam eamque haud ſpernendam de hac praeſertim inedita et edita Anthologia praemiſit. Inſcriptus vero eſt liber:

Anthologiae graecae a Conſtantino Cephala conditae libri tres. Duo nunc primum, tertius poſt Ienſium iterum editi; cum latina interpretatione, commentariis et notitia poetarum. Lipſiae in bibliopolio Gleditſchiano. 1754. 8. — iterum Oxon. 1766.

Indices vtiles adiecti ſunt: 1) poetarum, quorum carmina in Conſtantini Cephalae collectione proſtant: 2) poetarum, quos Meleager in praefatione ad ſuam coronam laudat, et quorum carmina illi intexuit. Aſteriſco notantur, quae deſunt Anthol. Cephalae. 3) poetarum, quos Philippus, Theſſalonicenſis, adhibuit et in praefatione nominauit. 4) carminum Muſae puerilis, a VV. DD. editorum. 5) vocum, vnde carmina quaeque ordiuntur. Vberior huius editionis notitia exſtat in nouis actis eruditorum Lipſ. m. Mart. a. 1757. pag. 115—125. doctior autem, interſperſis pluribus animaduerſionibus, in Gottingenſibus relationibus de libris nouis, faſc. XI. ſ. a. 1754. pag. 133—161. auctore, ni fallor, I. M. Geſnero. — De Schneideri periculo critico iam ſupra pluribus diſputaui.

IV. Venio ad MAXIMVM PLANVDEM, poſtremum inter antiquiores collectorem epigrammatum. Is autem fuit Monachus Conſtantinopolitanus, grammaticus, rhetor et theologus ſuae aetatis clarus doctusque, et ab Andronico II. Auguſto, cui carus erat, a. Chr. 1327. orator ad Venetos miſſus. Quando naturae debitum perſoluerit, non conſtat *Saxio* in Onomaſt. litter. II. pag. 355. vbi plures, qui de eo egerunt, V. D. memorat; refert quidem, eſſe, qui eum a. 1353. ſuperuixiſſe exiſtiment; ſed, quum Doruillius in Obſſ. miſcell. vol. II. tom. III. pag. 429. ſcribit, *Maximum Planudem ab omnibus obiiſſe tradi MCCCLIII.* locupletem ſane eius famae auctorem requirit. *Fabricius* ſane B. Gr. lib. V. cap. 45. vol. X. p. 533. vbi ſcripta recenſet Maximi Planudae, hunc adnotat, adhuc a. 1353. vixiſſe. adde *Villoiſon.* in anecdotis gr. tom. II. pag. 153. not. Nos vero hic tantum eius operam conſiderabimus in *colligendis* epigrammatibus gr. poſitam. Nemini enim, (vt Fabric. in margine manu notauit,) perſuadebit *Io. Harduinus*, quod pag. 495. Opp. ſelect. illum, ſcribit,

ſcribit. *non repurgatorem tantum, vt vulgo habetur, ſed verius auctorem eſſe anthologiae.* Auctor tamen lemmatum, quae epigrammatibus praefixa ſunt, habetur, notantibus Huetio pag. 34. et Fabricio, qui etiam de titulo ἀνθολογίας citat *Benedicti Aueranii* diſſ. I. tom. I. Opp. et in eius laudem diſſ. 21. Cephalae autem anthologiae nouam induit formam, ita, vt illam, Agathiae exemplo, in ſeptem libros diſtribueret, neque tamen eadem, quae Agathias, in quodque referret volumen. Multa enim omiſit carmina, et quam plurima obſcoeniora vel reſecuit, vel interpolauit. Atque ſchol. graec. libro VII. praemiſſum: ἐν τῷδε τῷ ἑβδόμῳ τμήματι περιέχεται ἑταιρικά τινα ἀποφθέγματα, τὰ μὲν ὡς ἐγκώμια· τὰ δ᾽ ὡς ἐπιςολαί· τὰ δ᾽ ὡς ἂν ἕκαςον ἔτυχεν· ὅσα μὴ πρὸς τὸ ἀσεμνότερον καὶ αἰσχρότερον ἀποκλίνει. Τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ὄντα παρέλιπε, φησὶν ὁ Πλανούδης. Fuluius autem *Vrſinus* in ſuo codice adnotauit: ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐν παλαιῷ εἰσι παρ᾽ Ἀγγέλου τοῦ Κολλωτίου [o]. Planudes vero, quod obſcoena reſecuit, id bene ac prudenter egit, nec ea iterare et quaſi commendare, perſonam monachi decuit. Enimuero quum neque hiſtoricus, neque poeta bonus eſſet, haud debuerat interpolare, multo minus, multa Meleagri, Philippique proſcribens obſcoena, ex recentiore tamen aeuo Silentiarii, Macedonii aliorumque nihilo illis caſtiora recipere. Id igitur fecit, vt multa relinqueret, alia reſecaret, non tam pudoris, quam compendii ratione ductus, Cephalaeque volumen ad minorem redacturus|molem. Alioquin non omiſiſſet permulta, eaque pudica epigrammata dedicatoria. Illius quidem itidemque monachorum cauſſam ſtrenue defendit Vauaſſor; at tamen eum non abſoluit. conf. Brunck. praefat. pag. IV ſq. Quaeſtio autem atque illius examen, num et quatenus carmina veterum flagitioſa typis euulgare liceat, ad noſtrum non pertinet ſtudium; et multi in hanc palaeſtram deſcenderunt. vid. quae Reiske et Klotz. in praefat. ſuis diſputarunt, aliorumque adtulerunt indicia.

Iſta a Planude compilata Anthologia per plura ſaecula litterarum typis ſola erat vulgata. — In bibl. *Coisliniana* exſtant quoque *anecdota Anthologiae graecae, Leonardi Philarae*, vulgo *Villeret*, Athenienſis, (qui Cardinalis Richelii tempore vixit circa a. 1630.) manuſcripta: ſunt autem epigrammata, ex variis auctoribus collecta ab eodem Leonardo Philara, qui multa in fine, a ſemet ipſo adornata, deſcripſit. vid. *Montfaucon* catal. illius bibliothecae pag. 519. qui quidem, vtrum illa ſint anecdota, iuſſit inquirere, nomina autem auctorum ibidem poſuit.

V. *Codices atque editiones Anthologiae epigrammatum graecorum, praecipue Planudeae.*

Codices.

Antiquiſſimus codex eſſe videtur *Mediolani* in bibl. Ambroſiana, membranaceus, ſeculi XI. teſte Montfaucon in diario italico pag. 18. Quaenam tamen ſint epigrr. aut cuiusnam, aut a quo collecta, Montfaucon non indicauit [p]. An igitur hic codex is eſt, vnde Laſcaris

o) Atqui Vrſinus videtur anthologiam Cephalae reſpicere, et ex his Vrſini verbis colligere licet, ipſum illum codicem Palatinum fuiſſe antea Angeli Collotii.

p) Diu tamen multo poſt, quum Muratorii anecdota graeca Patau. 1709. 4. in manus ſumerem, in mentem venit, in illo cod. forſan reperiri Gregorii Nazianz. tantum carmina.

Laſcaris ſuum (qui in praeſenti eſt Matriti,) deſcripſerit? Comprehendit quidem varia id volumen. — Eſt autem in bibliotheca regia *Matritenſi* cod. XXIV. denſiore charta atque optime leuigata, totus Conſtantini Laſcaris manu deſcriptus, Mediolani a. MCDLXIV. fol. ab Iriarto autem in catalogo codd. etc. pag. 86 — 120. diligenter lateque recenſitus. Is praeter *Muſaei* de Herone et Leandro carmen, *Orphei* Argonautica et Hymnos, item Hymnos *Homeri* et *Callimachi*, continet *veterum 490. epigrammatum* collectanea. In anthol. edita Planudea, Francof. 1606 fere omnia, ſed non eodem ordine poſita deprehenduntur. In illa tamen edit. deſiderantur ſeptem et viginti epigrammata, quae ex hoc codice Iriarte notitiae ſuae inſeruit luceque publica donauit: ſedulo autem indicauit, in quo capite et libro editae anthologiae ſingula huius codicis epigrammata reperirentur. Id etiam notatum eſt ab Iriarto, nonnulla codicis illius vel nomen auctoris, vel lemma, ſiue titulum, ab eo diuerſum, praeferre, quam in edita reperias anthologia, multa plenius exhiberi, multa vero praetermitti; frequentiſſime plura vnius auctoris, in editione diſtributa, in codice in vnum quaſi coire: quaedam in mſto nomen auctoris praebere, quae in excuſis anonyma referuntur ac vice conuerſa, etc. Porro auctorum nomina, ex quibus depromta ſunt, quosque ipſe Laſcaris diſerte adpellat, ſecundum litterarum ordinem pag. 117. digeſſit Iriarte. Multa praeter ea memorantur vel ἄδηλα vel ἀδέσποτα. Cum notitia Iriarti, tum maxime codicis ipſius collatio futuro anthologiae editori omnino erit fructuoſa et vero neceſſaria. — Tum cod. LXXII. eiusdem biblioth. (pag. 257 ſqq. Iriarti,) continet inter alia *Maximi Planudis* aliquot epiſtolas et verſus, — *epigrammta varia ex graecorum epigrammatum anthologia;* alia tamen quoque, quae neque in Planudea anthologia, eiusue adpendice, neque in Cephalea reperit Iriarte vid. pag. 260 ſqq. — Pag. 262. protulit *Ioannis Tzetzae* epigramma, antea ineditum. — pag. 263. primus euulgauit *Maximi Planudae* carmen in laudem Ptolemaei, Geographi, verſibus heroicis XLVII. qui etiam exſtant in bibliothecae Coislinianae cod. CCCLV. atque in eius catalogo pag. 520. memorantur: tum primus excudi fecit epigramma *Ariſtotelis* elegiacum in templo Corinthi, et *Eumeli*, poetae, de Aeeta verſus VIII. hexametros, ſ. fragmentum. — Agathiae ineditum, Hadriani, Luciani aliorumque perpauca epigrammata pag. 450. in cod. CXIV. indicantur. — Codices duo, qui grammatica Planudeae opuſcula continent, ab eodem Iriarto pag. 372. 387 ſq. et 391 ſq. recenſentur. — Ibidem pag. 526 ſqq. paſſim, coll. pag. 562 ſq. inter *Vincentii Marinerii Valerii* opera inedita, quam plurima occurrunt epigrammata varii generis.

In bibl. *Laurentio-Medicea*, Florent. (teſte Bandinio tom. II. catal. MSS. gr. p. 99 ſqq.) cod. XXVIII. ſaec. XV. chartac. optime ſeruatus diligenterque conſcriptus, in 4. plutei 31. continet *Anthologiam* ſ. florilegium variorum epigrammatum, in VII. libros diuiſum et a Maximo Planude collectum, vt ex primi libri titulo, paene euanido, eruitur. Singulis autem libris index capitum praecedit, rubrica conſcriptus; itemque vniuscuiusque epigrammatis titulum, auctorisque nomen rubrae litterae diſtinguunt. Nec deſunt interdum in margine parua quaedam ſcholia, ab eadem manu exarata. In fine legitur rubris characteribus conſcripta haec nota: (gr. ſcripta, quam ex latina verſione reddimus:) „Finis ſeptimi tomi Anthologiae diuerſorum vna ſimul comprehenſorum epigrammatum, quae plane expendimus, et vt licuit, emendauimus, ego *Demetrius Chalcondyla* et *Ioannes Laurentii* anno a natiuitate Domini MCCCCLXVI.“ Bandinius, ſe, quidem gloriatur, hunc codicem praecipua quadam recenſione dignum exiſtimaſſe, ideoque ſingula epigrammata, in ipſo

contenta,

contenta, cum Florilegio edito in corpore poetarum graecorum veterum Iac. Lectii ita contuliſſe, vt eorum initium ac finem in vtroque exemplari inter ſe componens, quae vel deeſſe, vel abundare in alterutro compererit, ea omnia lectori ſignificaret. Enimuero cur Bandinius codicem non contulit cum principe editione, quam ipſe paullo poſt, neque tamen diligenter deſcripſit, vt videremus, num et quomodo illa differret et num Florentinus codex fuerit apographum codicis Matritenſis, Laſcaris manu ſcripti, an ex communi fonte manarit, an plane ſit diuerſus, quum ipſe Laſcaris in praef. ad editionem principem nec fontem, vnde hauſerit, nec, quem codicem ſit ſequutus, indicarit? Ex indice et collatione Bandiniana id tantum cognoſcimus, in Florentino codice, alia aliis auctoribus, ac in Lectii editione, interdum tribui, alia alio loco poſita, aut omiſſa eſſe, aut auctiora, aut plura legi epigrammata etc. Ipſe ſenſit incommodum, et circa finem contulit quoque edit. Francof. a. 1600. fol. Cur id non fecit perpetuo? — Teſte eodem Bandinio in eodem tomo pag. 140. cod. XVI. epigrammata nonnulla, ex anthologia fortaſſe deſumta, et p. 145. in eodem codice epigrammata XXVII. ex anthologiae libro V. deſcripta: alia varii generis in cod. L. membranaceo. — pag. 382. cod. XXIX. nr. 12. permulta epigrammata. — p. 575. cod. XLIV. plutei 59. nr. 11. ex Anthologia praeter Empedoclis ſphaeram epigrammata XXIII. Antipatri, Archiae, Aſclepiadis, Leonis philoſophi, Leonidae, Mnaſalcae, Philippi et anonymi, tum duo Planudae opuſcula grammatica. — pag. 622. in cod. II. plut. 69. et in cod. XVI. p. 638. cum Thucydide, tetraſtichon ἄδηλον in illum hiſtoricum, quod, quoniam differt ab edito in anthologiae libro I. c. 44. Bandinius excudi fecit: tom. III. p. 110. cod. XIII. plut. 74. nr. 46. epigrammata quaedam, ex anthologia forſan ſumta, ſolutae tamen orationis inſtar exarata. — pag. 425. cod. VIII. plut. 91. nr. 3. epigr. 50. Antipatri, Archiae, Archilochi, Demarati, Gauradae, Hadriani Caeſaris, (al. Germanici,) Leonidae, Leontii, Luciani, Metrodori, Moſchi, Nicarchi, Oreſtis, Paulli Silentiarii, Philippi, Platonis, Poſidippi, (ſic exaratum eſt nomen,) Simonidis et Zenodoti.

Io. Lamius in Deliciis eruditorum Florent. 1743. 8. edidit catalogum gr. codd. incertae cuiusdam bibliothecae, ſaec. XVI. a monacho quodam ſcriptum, cum verſione Elmii lat. In illo p. 186. memoratur cod. paruae longitudinis, qui continet *Epigrammata* et Theognidis ad Cyrnum.

In bibl. D. Marci *Veneta*, cod. CCCCLXXXI. pag. 252 ſq. Anthologia epigramm. in ſectiones VII. diſtributa: Omnia paucis exceptis, etiam exſtant in edit. Lubini. 1604. ſectionum tamen tituli nonnumquam differunt ab editis, et aliquando plures ſunt, aliquando pauciores.

Planudeae anthologiae codex cum ſcholiis eſt in bibliotheca *Monacenſi*.

Planudes vero quod Cephalae collectionem eamque ex libro, parum emendato, fere excerpſerat, epigrammmatibus in capita per locos communes digeſtis, Cephalae anthologiae memoria per plura ſaecula penitus oblitterata fuit. Vnicum tamen exemplar, (vti plurimi credunt,) ab interitu ſeruatum, quod Heidelbergae in bibliotheca illa, quondam celeberrima et optimis libris ſcriptis referta, cuſtodiebatur, tandem, (vt ſupra, vbi de Cephalae anthologia egimus, iam oſtendimus,) ſedulitate et ſollertia Claudii Salmaſii detectum, in plurium venit notitiam. (vid. *Leich.* praefat. pag. VIII ſqq. qui coniicit, Michaelem Sophianum e Graecia ſecum adtuliſſe illum codicem, et de Sophiano fuſius differit. Salmaſius enim,

enim, quum Heidelbergae ante direptum illum, et maximam partem poſtea Romam delatum theſaurum tres annos commoratus, omnia excuteret, in veteres, (vt verbis vtar Brunckii, praef. pag. VII ſq.) incidit membranas: quas quidem ante eum adtigerant viri aliquot docti, ſed ſupine, et non eo, quo par erat, ſtudio inueſtigauerant et perſcrutati fuerant, ita, vt, licet cognoſceretur, graeca in iis haberi epigrammata, non ſatis tamen perſpectum eſſet, quantum ab editis cum numero, tum ſingulorum integritate differrent. Salmaſio noſtro reſeruatum erat, vt pretioſiſſimas illas veteris aeui reliquias e tenebris erueret, hocque incremento rem litterariam bearet, qui, diligenter euolutis his membranis, quum primum comperiſſet, veterem illam ibi contineri anthologiam, omnia ſedulo, quae edita erant, ad exemplar editionis Wechelianae a. MDC. contulit, cuius in oris varietates membranarum adnotauit, quaecumque autem eſſent anecdota, ſeparatis deſcripſit in chartis, e quibus orta eſt *Anthologia* illa *inedita*, quae ſolius Claudii Salmaſii ſtudio debetur, quo nomine ſummo viro immortales gratiae habendae ſunt. Hactenus *Brunck.* qui praeter ea quorumdam apographorum, ex Salmaſii ſchedis deſcriptorum, fata et conditionem enarrat. Salmaſius quidem ipſe paraturus erat editionem, (vide quae Fabricius ipſe de editionibus promiſſis poſtea, et Brunck. e vita Salmaſii praef. pag. XV. notarunt;) neque tamen aliis inuidit illas dapes. Ex illis igitur ſchedis plurima deriuata ſunt ἀντίγραφα; in quorum tamen plerisque multa menda remanſerunt, multae corruptelae, quales ſcribarum aut ignorantia aut praua corrigendi ſedulitas inuehere ſolet. Alii ex illis apographis fecerunt excerpta, aucta mox aliis vndecunque petitis et adſcriptis: vnde orta eſt horum diuerſitas. Prioribus quoque, vt adnotat Brunckius, non eadem omnibus inſunt, nec eodem ordine: alia aliis vberiora, prout variis temporibus a Salmaſio communicatum fuit exemplar, quod habebat in manibus, et adſiduo ſtudio in dies ornabat magis. Ex eo, at nondum integro, nec curate ſcripto, primum manauit id, quod deſcripſit Fr. Guietus, (quod tamen Salmaſianis coniecturis perſperſum eſt,) deinde in bibliothecam Menagii, denique in bibl. regiam Pariſienſem illatum eſt, et a *Boiuinio* in actis acad. Pariſienſis Inſcript. tom. II. pag. 261 ſqq. late expoſitum. Idem Boiuinius poetas, quorum epigrammata in illa collectione occurrunt, ſecundum ordinem alphabeti nominauit; ad hoc quaedam epigrammata graece cum duplici verſione, altera gallica proſaica, altera latina metrica excerpſit, docteque explicuit. Guetiano apographo vberius et melius eſt *Bouherianum*, Diuione, nec tamen ipſum omnibus partibus integrum. Vtrumque apographum habuit et ſequutus eſt Brunck. Ex Boiuiniano codice formatus eſſe videtur Reiskio cod. *Bigotianus*, quo ſe vſum fatetur Küſter ad Suidam voc. Θρίναξ.

In Biblioth. Lugdunenſi Batau. duo ſunt codd. mssti. Alter (teſte catalogo pag. 335. nr. 34. b.) Στράτωνος παιδικὴ Μοῦσα, *cum aliis epigrammatibus, quae inter doctos Anthologiae vocabulo dicuntur, ſed obſcoenae, manu Ioſ. Scaligeri, vnde plurima facta ſunt exemplaria.* (Haec ſunt excerpta ex apographo Salmaſiano:) alter (ibid. pag. 399. nr. 8.) *Anthologia, h. e. epigrammata collecta ex variis poetis, numquam edita, quorum primum eſt Stratonis.* Hic eſt celeber ille codex *Voſſianus*, ex quo multa fluxerunt apographa et excerpta facta ſunt; et ex quibus Batavi, Angli Germanique paſſim et quaſi certatim per occaſionem publicarunt epigrammata. Sic, quum Voſſius in Anglia commoraretur, ex Voſſiano codice *Eduard. Bernardus* librum ſuum confecit, vnde a Rich. Bentleio et in fragmentis Callimachi et diſſert. Phalaridea paſſim citatur, quod exemplum hodie pars eſt biblio-

thecae *Bodleianae.* (conf. tamen Iablonſk. epiſt. in theſauro Lacroziano epiſt. I. pag. 176 ſq.) Ex eodem *Ezechiel Spanhemius* magnam anthologiae partem exſcripſit, e quibus ſchedis, Berolinum translatis, natae ſunt ſchedae *de la Croze*, quarum exemplum habuit *I. C. Wolfius* et poſtea illatum eſt in biblioth. publ. Hamburg. Croz. ſchedae Lipſiam in bibl. Senator. peruenerunt. De ſchedis la Crozianis vide *Reiske* in nouis miſcell. Lipſ. IX. pag. 147 ſq. et la Croze hanc iis praefixit inſcriptionem: *Epigrammata graeca inedita, deſcripta primum a Friderico Sylburgio e cod. Msto bibliothecae Palatinae, ex cuius apographo, quod erat apud Iſaac. Voſſium, ea deſcripſit Ill. Ezech. Spanhemius, ex cuius codice ego ea deſcripſi Berolini* A. C. 1716. Differunt paullulum ea, quae ſcripſit Croze in Theſauro epiſtol. tom. III. p. 43. adde tom. II. pag. 341. Tum excerpta ex illo Voſſiano facta continet codex *Vimarienſis*, quondam Schurzfleiſchianus, ex quo Klotzius Stratonis aliorumque ediderat epigrammata, et de quo atque Voſſiano codice idem multus eſt in praefatione ſua: idem obſeruat pag. 13. Vimarienſem codicem non eſſe manu Tryllitii ſcriptum, (vti Gesnerus ſcripſerat,) ſed ab hoc in margine tantum ea carmina notata, quae in Anthologia edita iam exſtarent. Sed quia Voſſianus codex, a Frid. Sylburgio olim e cod. biblioth. Palatinae deſcriptus, (teſte Colomeſio in Opp. a I. A. Fabricio Hamburgi a. 1709. editis, pag. 860. coll. Klotz. in praef. pag. 27 ſq.) a Salmaſiano, quantum conſtat, multis differt rebus, v. c. diſpoſitione capitum, et quod multa ſunt in vno, quae deſunt alteri, quaeſtio orta eſt, num reliqui omnes codices, quos conſtat Palatini propagines et veluti ſurculos eſſe, ex vnone Salmaſiano apographo creuerint, an ex aliis quoque apographis alii? vid. *Reiskii* praefat. pag. XIX.

Videtur quidem poſſe lis ita componi, vt cum Brunckio, (vti ſupra adnotatum eſt,) dicas, non ex vno, ſed ex pluribus diuerſisque apographis Salmaſianis aut ex eo exemplo Salmaſii, prouti hic variis temporibus ſiue plenius ſiue alio ordine inſtructum in manibus habuerat, diuerſisque temporibus cum aliis communicarat. Enimuero id, quod a Sylburgio, decem amplius ante annis, quam Salmaſius Heidelbergam venerat, in ſumma ſenectute iam mortuo, ſcriptum erat, e Salmaſiano manare non potuit, nec, vtroque apographo multis rebus diſcrepante inter ſe, Salmaſius, cui omnes theſauri Palatini a Iano Grutero recluderentur, temere deſcripſiſſe videtur Sylburgianum. Quare Gesnero, (quem cenſorem fuiſſe opinor Anthologiae graecae Cephal. a Reiskio editae in relationibus Gottingenſibus de libris nouis l. cit. pag. 139 ſq.) probabile videtur, diuerſa eſſe apographa, ac forte ne vnius quidem libri Palatini, Sylburgianum et Salmaſianum, atque adeo Sylburgianum illud, quod Voſſianum poſtea factum eſt, a Salmaſiano eſſe diuerſum, et ex alio plane codice, Palatino ipſo quoque, deſcriptum, cuius notitia Salmaſium fugerit q). Nam quae varietas profertur, ea, vt ait Gesner, maior eſt, quam vt ab ingenio alterius viri docti, aut ab erroribus poſteriorum deſcriptorum profecta poſſit videri. Ex vtro autem illorum fluxerit cod. *Lipſienſis*, quem ab Iſaaco Grutero, qui ſuperiore ſaeculo ad finem vergente ludum litterarium apud Haganos (vti opinatur Reiskius p. XX. praef.) moderatus deceſſit, habuerit Gisb. Cuperus, haud omnino certum eſt. Iſaacus ille Gruterus, Iano Grutero

q) In Sylburgiano MSS graec. bibl. Palatinae catalogo in monumentis pietatis equidem, niſi oculi aberrauerint, bis inueni mentionem epigrammatum factam, n. pag. 41. nr. 130. Epigrammatum Anthologia e diuerſis auctoribus collecta et in VII. libros digeſta, in quarum prima ſcholion Maximi Planudis fol. et pag. 128. nr. 418. Epigrammatum folia VIII. 4.

Grutero iunior, ſi exſcripſit codicem Heinſianum, ſequutus eſt apographum quoddam Salmaſianum, cuius copiam Dan. Heinſius a Scaligero impetrarat. Probabilius tamen e codice Voſſiano ductus eſt Lipſienſis. Hic autem primum a Cupero ad Vffenbachium peruenit, et inde cum ceremoniali Conſtantini Lipſiam. Quare quum *I. H. Maius*, et *Reiske*, ille in Bibl. MSSt. Vffenbach. hic in initio primi miſſus in nouis Miſcell. Lipſienſ. et in praef. ad edit. Cephalae nec non *Leichius* in praef. ad carm. ſepulcralia pag. XI ſq. iam copioſe diſputarint de illo, equidem hic nolo eſſe multus. Ex Vffenbachiano MSto exemplum ſibi ſumſit *Steinheilius*, quod in manibus habui; et *Maius* ipſe, cuius exemplum eſt in bibliotheca Gieſſenſi atque a viro quodam docto in bibl. philologica, vol. III. Lipſiae 1781. 8. part. I. pag. 4 ſqq. non modo deſcriptum, ſed etiam variae lectiones, cum Brunckii editione comparatae, inde enotatae, atque continuatae ſunt in noua biblioth. philolog. et critica, Gottingae 1782. vol. I. faſc. I. pag. 91 ſqq. et faſcic. II. pag. 193 — 220. — In Bibl. Leidenſi inter codd. Voſſianos ſunt quoque in cod. LIV. pag. 398. *epigrammata graeca*, item cum ſcholiis, et in cod. XVII. pag. 402. epigr. quaedam graeca. — *Coislinianus* codex, cuius Montfaucon in catal. Coislin. pag. 519. meminit, ex Anthologia formis excuſa deſcriptus videtur Leichio in praef. pag. XI. qui etiam pag. XII. memorat exemplar *G. C. Goetzii*, Lipſienſis, e ſchedis Holſtenianis deſcriptum. Quod Doruille quaedam publicauit epigrammata, quae in reliquis haud leguntur apographis, id nihil ad rem facit decernendam. Nam illum, conſtat, ipſum Romae codicem Palatinum accurate deſcripſiſſe, nouamque (vt iam memoraui,) paraturus erat editionem. Schedae autem illius poſt mortem in Britanniam ad heredes delatae, num adhuc illaeſae ſuperſint, aut quo loco in praeſenti lateant, equidem ignoro. Ad eum miſerat I. A. Fabricius epigrammatum graecorum mſta duo vetera et notas ineditas virorum doctorum. vid. Fabricii vitam, a Reimaro ſcriptam, pag. 57. Forſan alterum fuit id, quod acceperat Fabric. a Io. Baptiſta Deforſet. vid. ibidem pag. 247. — In cod. quodam *Vindobonenſi* eſſe epigrammata ἀνεπίγραφα, conieceram ex Georgii Wallini epiſtola ad Croſium. vid. Theſ. epiſtolic. Lacrozianum tom. I. pag. 344. At, quum cel. *Alterum*, Prof. L. Gr. in vniuerſ. Vindob. per litteras adirem, vir ille humaniſſimus reſpondit, ibi non exſtare cod. anthol. gr. Anthologium, a Neſſelio memoratum, eſſe librum eccleſiaſticum Graecorum, neque philologicum: ſe tamen in cod. phil. CCCXI. apud Neſſel. reperiſſe nonnulla epigramm. gr. variorum veterum auct. in IV — VI. fol. a Neſſelio omiſſa.

Romae quoque eſt in bibliotheca *Barberiniana* apographum, quod Allatio et Holſtenio praeſto fuit; ſed illud vnde ſumtum fuerit, dubium nonnullis videbatur. At iam Gesnerus in Relat. Gotting. l. c. pag. 138. et Brunckius praef. pag. XII. diiudicarunt et quaſi edixerunt, vtrumque authentico illo Heidelbergenſi eſſe vſos. Certiora tamen mihi per litteras, Romae poſtridie nonar. Mai. 1789. exaratas, ſignificauit cl. *Schow*. (qui in praeſenti vniuerſitatem ornat Hafnienſem.) Neque ego ingratum me feciſſe lectoribus arbitror, quod longiorem ex illis particulam huc transtuli. (Diu haec ſcripſeram, quum in eph. litt. legiſſem. cl. *Schow* in peculiari comm. de illo cod. nuper egiſſe: at ego nondum vidi illam.)

„Praeſenti tempore in apographum illud celebre Holſtenianum inquiro, in quo epigrammata graeca continentur, quodque ipſe Holſtenius interdum vt codicem bibliothecae Barberin. citat. Id autem apographum transſcriptum eſt ipſa Holſtenii manu, quae mox

 agnoſci-

agnoſcitur ex celebri illo apographo Salmaſiano, quod, dum Lucas Holſtenius Pariſiis agebat, in bibl. regia ſeruabatur. Patet ex apographo Holſteniano, Salmaſium Heidelbergae haud alia ex codice Palatino deſcripſiſſe epigrammata, quam ea, quae ſuo tempore aut vitioſe edita erant, aut prorſus incognita. Hinc ſelectum tantum quemdam epigrammatum MS. Holſtenianum exhibet, multis ex iis, quae in edd. hodiernis et analectis leguntur omiſſis. Poſtea vero quam Holſtenius Romam adierat, apographum ſuum cum ipſo codice Palatino, qui in bibl. Vaticanam iam translatus erat, contulit, atque multa inde emendauit. Ex hac collatione natae ſunt animaduerſiones, emendationes, variaeque lectiones, quae hinc inde in margine apographi ſunt notatae. Vides igitur, quam feliciter Brunckius veritatem diuinauerit in praef. Analect. dum de hoc MSto bibl. Barberin. loquitur. Textus apographi Holſten. adeo vitioſe et negligenter ſcriptus eſt, vt vix mihi fingere poſſim, quomodo vir doctus tali modo transſcribere potuerit, niſi forte culpa huius negligentiae temporis anguſtiae, qua premebatur, tribuenda ſit. En titulum apographi Holſten. et ordinem epigrammatum, qui idem eſt, ac in cod. Palatino, niſi vt hic epigrammata Chriſtianorum omittantur: *Paulli Silentiarii* ἔκφρασις *magnae eccleſiae S. Sophiae et Ambonis eiusdem eccleſiae. Ex MSS. codd. Palatinae bibliothecae. Ex Cl. Salmaſii exemplari transſcripſit Lucas Holſtenius* cIↄIↄCXXVI. *ad IX. Kal. Sept. et reuidit Romae ad ipſum codicem Palatinum Vatic. biblioth.* cIↄIↄXXIX. *a. d. VII. id. April.* In MS. Holſten. quod fol. CLXXXI. conſtat, continentur r)

I. Παύλου ποιητοῦ Σιλεντιαρίου Κύρου ἔκφρασις εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, εἴ τε τὴν ἁγίαν Σοφίαν, fol. 1 — 23.

II. Παύλου Σιλεντιαρίου ἔκφρασις τοῦ Ἄμβωνος fol. 23 — 35.

III. Μελεάγρου ποιητοῦ Παλαιστίνου στέφανος διαφόρων ἐπιγραμμάτων fol. 35 — 40.

IV. Φιλίππου ποιητοῦ Θεσσαλονικέως στέφανος ὁμοίων καὶ διαφόρων ἐπιγραμμάτων fol. 40 — 44.

V. Ἀρχὴ τῶν ἐρωτικῶν ἐπιγραμμάτων fol. 44 — 55.

VI. Ἀρχὴ τῶν ἀναθηματικῶν fol. 55 — 73.

VII. Ἀρχὴ τῶν ἐπιτυμβίων ἐπιγραμμάτων, ὧν ἐστχεδίασεν ὁ κύριος κωνσταντῖνος ὁ κεφαλᾶς, ὁ μακάριος καὶ ἀείμνηστος καὶ τριπόθητος ἄνθρωπος fol. 73 — 105.

VIII. Ἀρχὴ τῶν ἐπιδεικτικῶν fol. 105 — 133.

IX. Ἀρχὴ τῶν προτρεπτικῶν fol. 133 — 135.

X. Ἀρχὴ τῶν σκωπτικῶν καὶ διαφόρων fol. 135 — 141.

XI. Ἀρχὴ τῶν Στράτωνος τοῦ Σαρδιανοῦ fol. 141 — 157.

XII. Κομητᾶ fol. 157 — 158

XIII. Διαφόρων μέτρων διάφορα ἐπιγράμματα fol. 158 — 163.

XIV. Γυμνασίας χάριν καὶ ταῦτα τοῖς φιλοπόνοις προτίθημι, ἵνα γνῷς, τί μὲν παλαιῶν παῖδες, τί δὲ νέων fol. 163 — 181.

XV. Ἰωάν-

r) Si hunc indicem contuleris cum eo, quem Brunck praef. pag. IX ſq. exhibuit, et quem in fronte ipſius cod. Vaticani ſcriptum eſſe idem teſtatur, ipſe facile cognoſces vtriusque indicis diſcrimen. Brunck itidem notauit, integras Meleagri et Philippi coronas ſ. collectiones non ibi exſtare, nec praeter prooemia, ſingulis praepoſita, aliquid earum ampiius ſupereſſe. *Harl.*

xv. Ἰωάννȣ γραμματικȣ Γάζης ἔκφρασις τȣ κοσμικȣ πίνακος τȣ ἐν χειμερίῳ λȣτρῷ fol. 181. quo folio finitur " Hactenus cl. *Scnow*, cui gratias me debere maximas, lubenter profiteor. Adiunxit nonnulla epigrammata et animaduerſionum marginalium Lucae Holſtenii exempla, quae paucis tantum notabo. In epigrammate, in Analectis Brunckii tom. II. pag. 262. III. in ſecundo verſu cod. habet ἔδωκαν Ἄπνῃ. Ad marginem verſ. 3. ἧς etc. notauit: „In ms. habetur lacuna III. verſuum, quam aliquis recentior quatuor verſibus ſubſequentibus iterum adſcriptis ineptiſſime repleuit." Carm. in anal. tom. II. p. 249. II. legitur ſine lacunae ſuſpicione. Ad primum vero verſum in margine ſcripſit Holſten. „Deſunt in edit. praefigenda autem ſunt epigr. Πάντα λίθον. lib. VII. pag. 481. in vltimo verſu ſcribitur πο. εῖν (pro ποιεῖν) Ibid. p. 392. VIII. legitur in cod. verſ. 4 μηλῶν καὶ ῥόδων. — vſ. 5. ὦ πόσσȣς — — κάλλος. — vſ. 6. — ἔτρεχες ἡλικίης, et ſubiicitur in parentheſi: ἄλλως: ἡνίκα πρωτοβόλων λάμπεν ἀπὸ βλεφάρων. ad marg. verſus 5. ſcripſit Holſten. *Hi duo verſu additi ſunt manu recentiori.* — Epigramma ibid. tom. II. pag. 184. II. inſcriptum eſt: Λȣκιλλίȣ, οἱ δὲ· Πολεμῶνος τȣ ποντικȣ.

Cel. *Barthold. Nicol. Krohn*, praeco verbi diuini apud Hamburgenſes, notat in catalogo ſuae bibliothecae, (Hamburgi 1793. 8.) pag. 187. nr. MMCCCCXLIV. *fragmenta codicis msti membranacei Anthologiae graecae*, VIII. folior. ſaec. XIV. med. 4. Continentur epigrammata numero XLVI. Do t. poſſeſſori videtur codex ille excerpta ex Anthologia Planudea exhibere. Neque tamen epigr. vt in Planudis collectione, in ſuas claſſes ſunt relata; ſed promiſcue alia excipiunt alia. Ego vero, quantum ex nota V. D. coniicio, codicem illum, ſi tantae eſt vetuſtatis, ſingularem, et diligentiore comparatione dignum eſſe cenſeo, niſi fuerit vnus ex Fabricianis. — In bibl. publica *Hamburg.* eſt codex mstus in 12. qui ſedecim ſcripta veterum Graecorum complectitur, a I. Mich. Dilherro donatus. In eo eſt Anthologia epigr. graecorum, XXX. pagg. quae cl. Pitiſco deſcripta eſſe videtur.

Plena igitur integraque epigrammatum editione, quae Palatinum exemplum fideliter adcurateque expreſſum referat, certoque contextu adhuc caremus; quamquam Brunckii ſedulitati, diligentiae atque ingenio praeclaram epigrammatum cum editorum tum ineditorum, et in vnum quaſi corpus redactorum editionem debemus, inſcriptam:

Analecta veterum poetarum graecorum editore Rich. Frid. Phil. Brunck. graece. tom. I. Argentor. 1772. II. 1773. III. 1776. 8.

Editio, nonnihil titulo mutata, quarto volumine augenda, ibid. 1785. — tomo tertio adiecit acuratas *lectiones* ſeu notas, maximam partem criticas, raro ſedem aut auctorem carminis inquiſiuit, aut hiſtoricam dedit notitiam; grammatica autem interpretatio, quae ſenſum verborum aut artem ingeniumue poetae declaret, propemodum plane deſideratur. — Ordinem epigrammatum mutauit et poetas ſua cuique carmina adtribuens, ſecundum aetates diſpoſuit, initio a Meleagri carminibus facto.

Studuit igitur, quantum potuit, epigrammata omnia, etiam Stratonis, integra et emendata edere: hisque adiunxit quaedam diuerſi quidem generis, ab Anthologia tamen ex mente illius non alieni, qualia ſunt Theocriti, Bionis et Moſchi bucolica variaque idyllia, Anacreontia et lyrica quaedam, Callimachi, Cleanthis et Procli hymnos, fragmentaque aliorum aliquot poetarum, quorum integra carmina in Meleagri collectione olim lecta fuiſſe

certum ſit. Praeter apographum Guyetianum eoque melius neque tamen omnibus partibus integrum Bouherianum, et praeter praeſtantiſſimas Planudeae anthologiae et reliquorum poetarum editiones aliaque ſubſidia, de quibus copioſus eſt in praefatione, habuit quatuor haud optimae notae codd. ſcriptos ex biblioth. regia Pariſienſi, quorum vnus epigrammata nonnulla praebuit, quae in editionibus non exſtarent. Sed longiorem et adcuratam eruditamque huius editionis notitiam, interſperſis multis correctionibus et ſuſpicionibus, leges in bibl. critica Amſtelod. vol. I. part. II. pag. 20 — 42. Adde cl. *Frid. Iacobs,* (qui maius opus et commentarios in anthologiam molitur,) emendatt. in epigrammata anthologiae graecae, Lipſiae 1793. 8. qui in praef. pag. X. ſobrie prudenterque iudicat de Brunckii editione. Cum Iacobſii libello compares cenſuram in ephem. Gotting. 1793. plag. 109. pag. 1089.

[Repeti Iacobſius, multorum VV. DD. ſuaſu, textum graecorum epigramm. Brunckianum, ſed ita, iuſſit, vt insereret, quae Brunckius vol. III. inter Var. Lect. aut alibi edidit, ſuo loco, omitteret gnomicorum poetarum, et Anacreontis, Sapphus, Erinnae, carmina, Callimachi hymnos, Bucolicorum Idyllia, et alia, denique varietatem lectionis nonnullis epigrammatis adderet: *Anthologia Graeca ſiue poetarum Graecorum luſus. Ex recenſione Brunckii. Tom. I. II. Indices et Commentarium adiecit Frider. Iacobs.* Lipſiae, MDCCXCIV. 8.]

De *Boſchii* conſilio Anthologiae cum verſione Grotii metrica edendae, infra in notitia editionum promiſſarum egi.

Progredior ad *editiones anthologiae epigrammatum graecorum Planudeae.*

Princeps eſt *Florentina:*

Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων, ἀρχαίοις συντεθειμένων Σοφοῖς, ἐπὶ διαφόροις ὑποθέσεσιν, ἑρμηνείας ἐχόντων ἐπίδειξιν καὶ πραγμάτων ἢ γενομένων, ἢ ὡς γενομένων ἀφήγησιν. Διῃρημένου δ᾽ εἰς ἑπτὰ τμήματα τοῦ βιβλίου, καὶ τούτων εἰς κεφάλαια κατὰ στοιχεῖον διεκτεθειμένων, τάδε περιέχει τὸ πρῶτον. Εἰς ἀγῶνας. Εἰς ἄμπελον . . . .

Haec eſt inſcriptio rariſſimae editionis, graecis litteris capitalibus ex recenſione Ioannis Laſcaris Rhindaceni, quam vberius deſcribit *Clement* in bibl. curieuſe hiſtorique etc. tom. I. pag. 361 ſq. vbi et alias raras anthologiae editiones recenſet: item *Ferdin. Foſſius* in catal. codd. ſaec. XV. impreſſor. — in bibl. Magliabechiana, Florent. 1793. fol. pag. 106 ſq. in qua ſeruatur exemplar et membranaceum et chartaceum. Vltima ſeptem folia in quamplurimis deſiderantur exemplis, in iis autem eſt Io. Laſcaris epigramma graecum, praefatio latina eiusdem ad Petrum de Medicis, denique ſubſcriptio: *Impreſſum Florentiae per Laurentium Franciſci de Alopa Venetum. III. Idus Auguſti.* M. CCCC. LXXXXIIII. (1494.) 4. Omnia litteris quadratis. Quod ſeptem illa folia plurimis abſunt exemplis, (vid. *Montfaucon* in diario italico pag. 410. *Seemiller* loco mox citando etc.) fieri ſolet, vt illa editio ſaepe occurrat et citetur *ſine loco et anno.* Sed *Maittaire* A. T. tom. I. edit. primae p. 272 — 283. maiuſculis litteris illa ſeptem folia ita typis renouanda curauit, vt ſingulis paginis lineisque primae editionis omnia reſponderent. Idem Maitt. ibid. pag. 268 ſq. 284. vol. IV. part. I. pag. 98. pag. 102. (vbi animaduertit vitium typographicum apud *Leonem Allatium* animadu. in antiqq. Etruſc. fragm. Pariſ. 1640. 4. pag. 61. 62. qui ſcribit, editam eſſe illam Florentiae 1484.) it. pag. 103. Fabricius errorem typogr. a. 1497. in ſuo ipſe exemplo manu correxit, et verum annum reſtituit. *Bandinius* quoque in catal. codd. graec. Laurent. Medic. vol. II. pag. 105. epigramma et praefationem Laſcaris, (docte ſuſeque probantis, litterarum figuras,

quibus priſci Graeci vtebantur, omnes fuiſſe capitales,) litteris minuſculis excuſa repetiit, adiunctis paucis animaduerſionibus. Adde de hac editione *Iriart.* catal. codd. msst. gr. p. 179. coll. pag. 243 ſqq. vbi exemplari addita ſunt anecdota quaedam mssta ab Iriart. ibi publicata. *Seemiller* in incunabulis typograph. biblioth. Ingolſtad. tom. IV. pag. 54. *Goetz.* memor. bibl. Dresd. I. pag. 29. cel. *Panzer* in annal. typogr. vol. I. pag. 421 ſq. qui plures laudat. In bibl. Pinell. fuerunt duo exempla; alterum membranaceum, alterum chartaceum. vid. catal. tom. II. pag. 256 ſq. — *Lech* in praefat. pag VIII ſqq. multus de hac editione, animaduertit, notarum partem in exemplo bibl. Senat. Lipſienſis paſſim editis illis haberi auctiorem. — Cl. *Pitiſc.*, Prof. Hamburg. in litteris ad me ſcr. videtur ex codice peruetuſto litteris vncialibus olim in magna Graecia exarato, 170. fol. deſcriptus Praefationem Laſcaris in poſterioribus editionibus per typographorum auaritiam eſſe omiſſam, dolet *Colomeſius* ad Gyraldum p. 515. Nitidiſſimum exemplum, in membranis excuſum, fuit in bibl. Kryſiana, Iac. Kryſii, Hagae Comitum 1727. 8. p 94. — Anni 1488. nota litteris capitalibus: in bibl. Markiana, Hagae Comit. 1727. 8. part. I. p. 111. apud Clement cum hoc mihi vitioſa videtur.

Florilegium diuerſorum epigramm. in ſeptem libros digeſtum. graece. Poſt Aldinum ſtemma ſequens nouus titulus. (qui eſt in Florentina principe edit.) Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων etc. In calce legitur breuis graeca epiſtola *Scipionis Carteromachi* ad Aldum, et poſt illam: *Venetiis in aedibus Aldi menſe Nouembri* M.DIII. (1503.) 8.

Exemplar membranaceum fuit in bibl. Askew, (vid. Cat. pag. 35.) et eſt in bibl. Laurentio-Medicea. vid. Bandinii Catal. MSS. gr. tom. II. pag 104. qui epiſtolam gr. reddidit et notauit, Scipionis Fortiguerrae, Carteromachi dicti, vitam a Iuſto Fontaninio deſcriptam eſſe in Diario litteratorum Italiae tom. XX. art. XI. §. II. Exemplar cum notis msstis viri docti ſaec. XVI. fuit in bibl. Pinelliana. vid. catal. l. c. adde *Goetz.* mem. bibl. Dresd. I. p. 30. et Serie dell'Edizioni Aldine etc. p. 23. [Aldina exempla a. 1503 et 1521. habet bibl. Paullina Lipſ.]

Alteram Aldi editionem: *Florilegium epigramm. graec. in aedibus Aldi et ſoceri.* Venet. 1517. 8. *menſe Nouembri* memorat *Maittaire* A. T. pag. 303. ſed, quoniam eodem, vti prior, menſe *Nouembri* finita dicitur, nec memoratur ab auctore ſerie dell'ediz. Ald. neque a Pinello ad Harwoodium, ſuſpicor, eam vel dubiam eſſe, vel vltimum tantum folium mutatum, addita anni illius nota.

Florilegium diuerſorum epigrammatum in ſeptem libros Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων etc. — *Impreſſum Florentiae per heredes Philippi Iuntae Florentini:* 1519. 8 graec.

Vid. *Bandinii* Iuntarum typograph. annal. part. II. pag. 151. Eſt in biblioth. Gotting. Exemplar cum notis msstis eſt in bibl. Bodleiana. vid. Catal. vol I. pag. 398.

Baſileenſis a. 152 . 8. memoratur in catalogo biblioth. Bigotianae II. pag. 202. Sed eſſe dubia videtur. Forſan eſt editio: ſelecta epigrammata graeca, latine verſa ex ſeptem epigr. graecorum libris, Baſileae ex aedibus Io. Bebelii. menſe Aug. 1529. 8.

Florilegium diuerſorum epigramm. in ſeptem libros. Soterti ruper repurgatum cura M D. XXI. (1521.) *Nunc exit caſtigatius, quam alias vnquam prodierit eluſtratum erroribus, multisque adauctum adiectis epigrammatibus.* gr. Venetiis, in aedibus Aldi et Andreae ſoceri. menſe Ianuario. 1521 8. vid. *Goetzii* Mem. biblioth. Dresd I. pag. 32. *Clement.* l. c. pag. 362 ſq. Eſt quoque in bibl. Gteſlenſi, Gottingenſi etc. Exempl. in bibl. Bodleiana l. c.

cum

cum V. L. manu Ioſ. Scaligeri. Haec editio ad codicem Palatinum a Frid. Sylburgio collata fuit quondam apud *Graeuium*, vt ipſe refert in praefat. ad Callimachum.

Florilegium epigrammatum, ſollerti nuper cura repurgatum. Pariſ. 1531. 8. apud *Iodoc. Badium.* — Eſt in bibl. Hamburg. publ. et Gottingenſi. Fuit quoque in bibl. Sarraziana nr. 1328. et Pinell. l. m. etc. Repetitio ſuperioris Aldinae eſſe videtur. Quae enim illa in titulo profitetur, eadem haec editio gloriatur. At enim de hac editione idem pronuntiandum erit iudicium, quod H. Stephanus tulit de Aldina recentiore, et quod poſtea referemus.

Epigrammatum graecorum libri VII. annotationibus Ioannis Brodaei Turonenſis illuſtrati. Quibus additus eſt in calce operis rerum ac vocum explicatarum index diligentiſſime conſcriptus. Froben. Baſileae 1549. fol. graece.

Sigismundus Gelenius in praefatione ſ. epiſtola ad Io. Friſium, Tigurinum, nuncupatoria mirifice laudat Brodaei commentarios et variam illius exactamque omnis generis librorum cognitionem. Commentarii, epigrammatibus ſubiecti, ſunt omnino docti et a multis VV. DD. laudati: at enim iuſto copioſiores, interdum tenues; admodum raro, (quantum equidem animaduerti,) de lectione critice diſputatur; ſed ex mythologia, aut antiquitate aut grammatica interdum vel res tritae vberius explicantur: bona epigrammatum pars latine verſa eſt. Num vero Brodaeus plagii ſit reus, et adnotationes oleant Tuſſani, regii graecae linguae Profeſſoris Pariſiis, actore quodam apud Maittarium A. T. II. p. 356 ſq. alii iudicent. conf. *Freytagii* adparat. litt. II. pag. 781 ſq. In biblioth. Leidenſi eſt exemplar plurimum conſcriptum a viro docto. Sequuntur ſeptem volumina, ruditer colligata, in quibus ſunt verſiones epigrammatum latinae a variis tentatae, vt Railleto, Volcardo, Caſtellio, Labaeo, Mekercho etc. vti notatur in Catal. pag. 335. nr. 25.

Anthologia ſiue florilegium diuerſorum epigrammatum, cum nonnullis epigrammatis recens inuentis, reiectis ad calcem, gr. Venetiis apud Aldi liberos. 1550. 8.

Hic annus adſignatur illi editioni, laudatae ab auctore ſerie dell'ed. Aldine pag. 90. in catal. Pinelli l. cit. a Fabricio noſtro aliisque. Exemplum, quod eſt in bibl. Hamburg. illum quoque annum prae ſe fert. Contra Maittaire in A. T. III. pag. 604. refert eam inter libros, qui a. 1551. prodierunt. Verum tamen titulum exemplaris, quod eſt in bibl. Gottingenſi, vir quidam doctus mihique amicus his verbis indicauit: *Florilegium diuerſorum epigrammatum in ſeptem libros diſtinctum, diligenti caſtigatione emendatum. Cui nonnulla nuper inuenta epigrammata in fine adiecta ſunt, vna cum indice tam rerum, quam auctorum copioſiſſimo. — Venetiis apud Aldi filios.* M. D. L. (1550.) — Illam editionem, filiam forſan ſuperioris Aldinae editionis, valde reprehendit H. Stephanus in praef. ad ſuam editionem, quod editor non erubuerit, pro magna epigrammatum acceſſione, quam in titulo pollicitus fuerat, ſeptem aut octo verſiculos Anacreontis dare deprauatos: et editionem multis mendorum millibus locupletatam eſſe, grauiter pronuntiat. Fabricius in margine B. Gr. manu ſcripſit, illam editionem cum notis MSS. Lucae Langermanni, collatam cum MS. Palatino fuiſſe apud Schelium, Hamburgenſem, ſe quoque apud eumdem euoluiſſe *anthologiam ineditam* et plurima collectanea, caſtigandis epigrammatibus graecis ac ſupplendis idonea, etiam notas MSStas ex Hugonis Grotii editione excerptas.

Florile-

Florilegium epigrammatum graecorum. Venet. apud Petrum et Io. Mariam Nicolinos Sabienſes. 1550. 8. vid. Catal. bibl. Thottianae, vol. IV. pag. 278. nr. 620. Hanc edit. rariſſimam adpellat *Brunck* Anal. III. pag. 39. Atque vel ipſis Venetiis adeo rara eſt, vt cel. Morellius ſe nullum exemplar vmquam vidiſſe mihi ſignificaret.

Ἀνθολογία. — *Florilegium diuerſorum epigrammatum veterum, in ſeptem libros diuiſum, Magno epigrammatum numero et duobus indicibus auctum.* — gr. M.D.LXVI. (1566.) *Excudeb. Henr. Stephanus* — 4. Duplici indici ſubiiciuntur σχόλια Μαξίμου, ἃν μνείαν ἐποιησάμην σελίδι ξτ΄. et Henr. Stephani *adnotationes in quosdam Anthologiae epigrammatum locos; et potiſſimum eos, qui ſecus, quam in hac eius editione aut ſcripti aut interpuncti inueniuntur ſcholia et adnotationes.* — Noua quodammodo eſt recenſio. Multa quidem in lectione, plura in interpunctione, titulis, et ſeparatione aut coniunctione epigrammatum mutauit: heroum epitaphia epigr. e codice Mediceo, γριφώδη pag. 835. ex vetere cod. epigrammatum, quem Louanii habebat Ioan. Clemens, Anglus; alia ex Herodoto aliisque graecis auctoribus deſcripſit. — Quis vero *Maximus* ille auctor ſcholiorum graecorum fuerit, non omnino certum habemus atque exploratum. *Andr. Riuinus* in praef. ad Anthol. pag. 2. adſcribit ea Maximo Planudae. Verum Fabricio noſtro auctor videtur admodum recens, et ex vulgaribus libris, Suida, Euſtathio, ſchol. in Apollonium, Athenaeo, Stobaeo, Pauſania aliisque, quos nominatim citat, pleraque collegiſſe. Hinc ſuſpicatur, eſſe pleraque alicuius Planudae etiam iunioris; licet alia recte tribuantur Maximo, vt, quae in Wecheliana edit. occurrunt ante notas H. Stephani, referenda ad pag. 98. Conf. *Freytag.* adpar. litter. II. pag. 783 — 787. *Baumgart.* merkw. Bücher etc. tom. V. pag. 63 ſqq. — In bibl. Leidenſi duo ſunt exemplaria cum variis virorum doctorum notis msstis. vid. Catal. illius biblioth. p. 260. nr. 9 et 10. et in bibl. Comit. de Thott fuit exemplar cum multis adnotatt. margini manu adſcriptis. vid. Catal. tom. IV. pag. 34. aliud exemplar cum not. msstis in bibl. Bodleiana.

Epigrammatum graecorum annotationibus Ioannis Brodaei, Turonenſis, *nec non Vincentii Opſopoei et graecis in pleraque epigrammata ſcholiis illuſtratorum, libri VII.* Acceſſerunt Henr. Stephani in quosdam Anthologiae epigrammatum locos annotationes. Additi ſunt indices tres, pernecceſſarii. Francof. apud Andr. Wecheli heredes Claudium Marnium, et Io. Aubrium: a. 1600. fol.

Haec editio ſatis nota, raraque quidem, nec vero tantae raritatis, quantae ſuperiores, in graecis ſequitur H. Stephanum. Praeter adnotationes *Vincentii Opſopaei* s) et *Brodaei* animaduerſiones, e chirographo illius auctas, et ſingulis vtrasque epigrammatibus ſubiectas, nec non H. Stephani caſtigationes vna cum indicibus ad voluminis calcem coniectas, in ora libri paſſim exhibet *ſcholia graeca*, in quibus nonnulla loca haud infeliciter illuſtrantur, ex cod. Franciſci Pithoei, quem cum altero Paulli Petaui typographus contulit. Adde *Clement.* l. c. pag. 363 ſq. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. I. pag. 30 ſq. Ad ſcholia graeca pertinere videntur,

s) Huius adnotationes antea ſcorſum prodierunt inſcriptae: *In graecorum epigrammatum libros quatuor annotationes longe doctiſſimae iam primum in lucem editae.* Vincentio Obſopoeo *auctore*, cum indice. Baſileae in officina Nicol. Brylingeri 1540. 4. Quatuor tantum libros enarrauit, I. II. IIII et VII. cuius conſilii rationem in praefatione declarat. Obſeruatt. ſunt grammaticae atque eruditae, et ſenſum vel carminis vel vocabulorum diligenter explicant. Multorum epigramm. vel ſuam vel aliorum VV. DD. verſionem latinam eamque metricam adiecit Opſopeius.

videntur, quae *Iſ. Caſaubon.* lection. Theocrit. cap. 2. ſcripſit. „Vidimus, partim etiam habemus quam plurimas ἐξηγήσεις et ſcholia in pleroſque omnes poetas antiquos, etiam *in graeca epigrammata* et in Oppianum; quae omnia olim a nobis, diſcendi cupiditate inflammatis, auidiſſime comparata, lectione deprehendimus eſſe plane, quod Theocritus ait ἄπαν ῥύπον; λῆρον ἐπὶ λήρῳ· aliud nihil.“

Anthologia ſeu florilegium graeco-latinum; h. e. veterum Graecorum epigrammata: quae iam olim ex trecentis plus minus auctoribus, ab *Agathia* ſcholaſtico et *Maximo Planude* fuerunt collecta: Quotquot in hanc vsque diem, doctiſſimorum virorum opera, latino carmine conuerſa extiant: cum ipſis interpretationibus nunc recens edita ab *Henrico Magiſtro.* — — Praemiſſi ſunt tres indices, locorum videlicet communium, ſeu capitum, authorum atque interpretum huius operis. Francofurti ſumt. Authoris, excudit Ioachimus Brathering. 1602. 8. — rec. dicitur 1613. 8.

Haec editio rara continet VII. libros. In tertio indice enumerantur 93 interpretes. vid. *Hamberger* zuverläſſ. Nachrichten, tom. IV. pag. 570. Fabric. eam edit. enumerarat in catalogo librorum ſingulorum vel epigrammatum ſelectorum.

Ἀνθολογία. — *Florilegium, h. e. veterum graecorum poetarum epigrammata, comprehenſa libris ſeptem, Interprete Eilhardo Lubino,* (Profeſſore quondam in vniuerſitate litterarum Roſtochienſi.) In bibliopolio Commeliniano. 1604. 4. vid. *Clement.* l. c. pag. 364. In bibl. Lugd. Batau. eſt exemplar, ad cuius oram aliqua ſunt adſcripta a viro docto: vbi autem illa editio a. 1603. adſignatur. Exemplar tamen, quod eſt in bibl. Hamburg. habet quoque a. 1604. praefixum, et ſic alia. [Nimirum epiſtola dedic. eſt d. 2. Sept. 1603. ſcripta.]

Variorum epigrammatum libri VII. gr. et lat. interprete Eilhardo Lubino. in Corpore poetarum graecorum tragicorum, comicorum et epigrammatariorum. Colon. Allobrog. 1614. tom. II. pag. 495 ſqq.

Ἀνθολογίας διαφόρων ἐπιγραμμάτων εἰς ἑπτὰ βιβλία διῃρημένης τὸ πρῶτον· In adverſa pagina *Raccolta di vari Epigrammi diviſa in ſette libri* ex regia typographia. Neapoli 1788. imper. 4.

Quatuor volumina, quorum primum duobus tomis lucem adſpexit, needum vltra *primum librum* opus proceſſit, Planudis; duo autem alii Conſtantini Cephalae Anthologiam comprehendent. Gaetanus Carcani metrice vertit in linguam italicam. Splendidum eſſe dicitur opus; ſed exſpectationi atque votis cenſoris in ephem. litterar. Götting. a. 1789. pag. 117. minime reſpondet: equidem id nondum vidi.

Anſelm. Bandurius in Imperio orientali, ſ. antiquitatt. CPolitanis, Venet. 1729. fol. tom. I. pag. 115—153. librum ſeptimum dicauit variis epigrammatibus, (ex libr. III. IV. et V. anthol.) et poematibus tum veterum tum recentiorum poetarum atque inſcriptionibus in celebriora vrbis CPolitanae monumenta: atque Bandur. in tom. II. varii generis obſeruationibus illuſtrauit.

De Ienſii, Reiskii, Brunckiique editionibus epigrammatum gr. iam ſupra eſt diſputatum.

Libri

Libri ſinguli vel epigrammata ſelecta.

Graecae literaturae dragmata *Io. Oecolampadio* autore, Baſileae apud Andr. Cratandr. a. MDXXI. — Compendium grammaticae graecae Iac. Ceporini iam de integro ab ipſo authore caſtigatum et locupletatum. Heſiodi georgicon ab eodem Ceporino breui ſcholio adornatum, vbi dictiones et ſententiae quaedam obſcuriores atque obiter graecorum carminum ratio declaratur. *Epigrammata quaedam lepidiora vice coronidis adiecta* etc. Baſileae apud Valentinum Curionem. min. 8. Epigrammata Poſidippi, Metrodori, Archiae, Luciani, Palladae et aliorum habent inſcriptionem ſuam: ἐπιγράμματά τινα σποράδην συγκομισθέντα. Exſtat in bibl. publ. Gieſſenſi et Lipſica.

Epigrammata graeca veterum elegantiſſima eademque latina per Io. Soterem collecta. (e libr. I. II. III. IV.) Coloniae 1525. 12. — 1528. 8. — rec. Friburgi Briſgoiae, Stephanus Melechus Grauius excudebat 1544. 8. quam editionem typographus Grauius praedicat, Soterianam eſſe multo caſtigatiorem, ex collatione emendatiorum codicum a mendis repurgatam et nonnullis epigrammatibus ex graeco exemplari adiunctis locupletiorem. vid. *Freytag.* adpar. litt. II. pag. 790 ſq.

Selecta epigrammata graeca latine verſa, ex ſeptem epigrammatorum graecorum libris t). Acceſſerunt omnibus omnium prioribus editionibus ac verſionibus plus quam quingenta epigrammata, recens verſa ab *Andrea Alciato*, *Ottomanno Luſcinio*, ac *Iano Cornario*, Zuiccauienſi. — Baſileae ex aedibus Io. Bebelii. menſ. Aug. MD.XXIX. (1529.) 8.

Quod Cornarius in praefatione, (cuius partem dedit *Maittaire* A. T. II, pag. 725.) ait, ſe hunc libellum *tribus centuriis a ſe verſorum auctum* mittere; ſuſpicatus eram, ſequentem librum, cuius notitiam amicus mihi per litteras dedit, ſed anni notam, (qua num liber ipſe careat, neſcio,) non adſcripſit, prius in lucem exiiſſe. En exteriorem titulum:

Seria iocique dulciſſimo litterarum Mecoenati D. Antonio Fuggero ab *Ottomanno Luſcinio* non ſine inſigni delectu congeſta, quorum elenchum ſequens monſtrabit pagella. — Interior autem titulus in auerſa pagina hic eſt:

Plutarchi — commentarius, quo non alius vtilior, docens, quibus argumentis deprehendas, circa virtutem, morem vitaeque integritatem te certo profeciſſe, *Ottomanno Luſcinio* interprete. — *Epigrammatum graecum centuriae duae, latinitate per eundem donatae,* ſingulis illuſtratorum argumentis, vnde graecas illas argutias leporemque incomparabilem facile aſſequaris licebit: ita vt ad res ſerias, iocos, in vniuerſa acta vſui eſſe poſſint. — Index rerum per epigrammata ſparſim digeſtarum, quo ſint inuentu faciles. Sed quum cl. *Am-Ende* comment. doctam de vita ſcriptisque *Otmari Nachtgalli*, (qui etiam nomen ſaepius mutauit more illius aeui et ſe nominauit *Luſcinium*, *Philomelam*, *Prognenm*, *Aidon*,) in cl. *Strobelii* Miſcellaneen literariſchen Inhalts, part. IV. Norib. 1781. 8. conferrem, pag. 51 ſqq. reperi, librum illum in lucem prodiiſſe *Argentor.* 1529. 8 et dedicationem eſſe datam *ex academia Friburgenſi, idibus Ianuar.* 1529. Ibi quoque notatur, Epigrammata, a Luſcinio verſa, interdum mutata, in aliis eiusdem generis collectionibus fuiſſe repetita, e. gr. in Epigrammatibus graecis veterum — per Soterem collectis, Colon. 1528. 8. in ſelectis epigrammat.

t) Eſt Soteriana collectio.

mat. graecis latine verſis — a *Iano Cornario*, Baſil. 1529. 8. (diuerſa igitur omnino eſt haec editio paullo ante memorata, et vtriusque edit. exempla in B. Gott.) atque in collectione latina, inſcripta: ſcholae chriſtianae epigrammatum libri duo ex variis chriſtianis poetis decerpti, in vſum adoleſcentulorum. Baſil. 1539. 8. Plura de illa editione et Luſcinii *iocis* adnotauit cl. *Am-Ende.*

Caſpari Vrſinii Velii epigrammatum graecorum in latinum ſermonem verſorum liber, in eius poematibus editis Baſil. 1522. 8.

Epigrammata veterum poetarum cum epitaphiis et epigrammatis *Ioachimi Camerarii* et *Iac. Micylli* u). Baſileae ex officina Heruagiana. — In calce: Baſileae apud Io. Heruagium et Io. Erasm. Frobenium. Anno M.D.XXXVIII. (1538.) 8.

Anthologiae graecorum epigrammatum liber primus vniuerſus per Franciſcum Bellicarium Pequilionem in latinum ſermonem metricum conuerſus. Excud. Ludouicus Grandinus. IX. Kalend. Mart. Pariſ. 1543. 4. *Maittaire* A. T. III. pag. 354.

Epigrammata quaedam excuſa graece. Pariſ. 1544. 4. exſtare, notauit Fabricius; niſi haec eadem ſit editio, quam modo ex Maittario indicauimus.

Epigrammata ſelectiora e graecis ſcriptoribus. Epigrammatum centuriae duae. Tiguri apud Froſch. (Froſchouerum.) MDXLIIX. (1548.) 8.

Singulari quidem titulo inſignita eſt haec collectio: ſed eſſe adpendicem libri, quem Ioannes Friſius, Tigurinus, hoc emiſit titulo: *Heſiodi Aſcraei poema inſcriptum* Ἔργα καὶ Ἡμέραι, *i. e. Opera et dies. Accedunt in idem breuia ſcholia a Iacobo Ceporino primum conſcripta, nunc per Ioannem Friſium Tigurinum inſigniter aucta. — Item ſelecta aliquot Graecorum epigrammata, quibus propter vtriusque linguae ſtudioſos latinam translationem adiecimus,* — patet non ſolum ex hac generali libri inſcriptione, ſed etiam ex praemiſſa Rodolphi Gualthi epiſtola. vid. *Freytagii* adpar. litter. II. pag. 779 ſqq.

Anthologia epigrammatum Luciani. graece. Pariſ. apud Guil. Morellium. 1551. 4.

Anthologia epigr. Antipatri. graece. Pariſ. apud Guil. Morelium 1551. 4.

Vid. *Maittaire* A. T. III. part. II. pag. 605.

Ἀνθολογικὸν ἑλληνιστὶ καὶ ῥωμαιστὶ — per *Mich. Neandrum.* Baſil. per Io. Oporin. 1556. 8.

Epigrammata graeca in S. Dionyſium Areopagitam. Pariſ. apud G. Morelium. 1562. 8. In bibl. Sarraziana. ſect. IV. pag. 92.

Epigrammata graeca ſelecta ex Anthologia. Interpretata ad verbum et carmine ab Henr. Stephano; quaedam et ab aliis. Loci aliquot ab eodem annotationibus illuſtrati. — Eiusdem interpre-

u) Titulus huius editionis eſt graece ſcriptus: Ἐπιγράμματα Ἑλληνικὰ τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ ἐπιτάφια μετὰ τῶν ἐπιγραμμάτων Ἰωαχείμου Καμεραρίου καὶ Ἰακώβου τοῦ Μικύλλου. Subiecta ſunt pag. 97. Νεωτερικὰ Politiani, pag. 100. Micylli, pag. 103. Ioach. Camerarii, pag. 122. eiusdem epitaphia, pag. 138. Ὀνειροκριτικὴ pag. 145. Verſiones nonnullorum latinae.

interpretationes centum et ſex vnius diſtichi, aliorum item quorumdam epigrammatum variae. Anno M.D.LXX. (1570.) Excud. Henr. Stephanus. 8.

Vauaſſoris reprehenſionem iam Fabricius paullo poſt in notitia edit. Riuini memorauit, adde *Freytag.* l. cit. pag. 786 ſq.

Epigrr. graeca in Homerum ex libris Anthologiae, ab *H. Steph.* aliisque latine verſa. apud H. Stephanum. 1573. 8. In bibl. Bodleiana.

Selecta quaedam de moribus epigrammata, ex primo Anthologiae libro: gr. et lat. ex variis interpretibus. Pariſ. apud Ioan. Bene-nat. 1577. 4.

Epigrammata in Homerum. gr. ex offic. Feder. Morelli. Pariſ. 1587. 4.

Epigrammata latina ex anthologia Graecorum petita: latino carmine reddita a *Paullo Stephano. Eiusdem Pauli Stephani iuuenilia.* Lugduni (Geneuae) apud Franciſc. le Preux. M.D.XCIII. (1593.) 8.

Anthologiae ſeu epigrammatum graecorum (91.) *liber I. ad vſum ſcholarum hoc modo ſeorſum excuſus.* Colon. Agrippinae. In offic. Birckmannica, ſumtibus Arnoldi Mylii. 1598. 8. gr. ſine vlla praefatione.

Florilegii diuerſorum epigrammatum veterum in ſeptem libros diſtributi, primus, cum interpretatione (latina metrica, eodem, quo Graeca, carminis genere ita expreſſa, vt verſus verſui, et verbum verbo paene reſpondeat,) *Eilhardi Lubini, e regione oppoſita.* — Roſtochii: e praelo Myliandrino. 1600. 8.

Num eadem ſit, aut quomodo differat, (differt quidem forma,) alia, mihi per litteras ab amico quodam ex bibl. quadam publica indicata:

Ἀνθολογίας διαφόρων ἐπιγραμμάτων, εἰς ἑπτὰ βιβλία διῃρημένης, τὸ πρῶτον, μεταφράζοντος Ἐλάρδυ Λυβίνυ. Florilegii variorum epigrammatum in ſeptem libros diſtributi primus, interprete *Elardo Lubino*, Profeſſore poeſeos in academia Roſtochina publico. 4. ſine anni et loci nota, equidem dicere nequeo. An eſt illa Lubini editio, quam ſupra in notitia editionum integrae Planudeae anthol. ad a. 1604. indicaui? an pars tantum?

Excerpta ex Anthologia Martiale et Theocrito quaedam. Pariſ. 1606. 8.

Epigrammata in imagines ducum, regum, imperatorum, ex graeca anthologia ſelecta, latinis verſibus a Fed. Morello reddita; inſcriptio vetus in via Appia effoſſa, quae dedicationem fundi continet ab Herode factam, graece, latinis heroicis ab eodem Morello expreſſa. Lutet. apud eumdem Mor. 1607. 4.

Maittaire A. T. III. pag. 851. Catal. bibl. *Menken.* I. pag. 84. bibl. *Askew.* pag. 146. nr. 3548.

Epigrammata ex libris graecae anthologiae a Flor. Chriſtiano ſelecta et latinis verſibus reddita. — Acceſſit Muſaei poemation verſibus lat. ab eodem expreſſum. Lutet. ex typogr. Rob. Stephani. 1608. 8. Askew. bibl. pag. 61. et *Maitt.* l. c. pag. 853.

Epigrammata ſelecta ex florilegio et alia quaedam ex veteribus poetis, comicis potiſſimum, latino item carmine conuerſa. Romae 1608. 12. apud Barthol. Zannetum. vid. *Freytag.* l. c. pag. 791 ſq.

Graeca veterum epigrammata in imagines regum, ex ſecundo anthologiae libro, Pariſ. e typographia Io. Liberti. 1609. 4.

Omnium horarum opſonia, ſiue graeca epigrammata ex ſeptem libris Anthologiae ſelecta, cum metaphraſibus variorum. Francoſ. 1614. 8.

Epigrammatum graecorum ſelectorum pars prima. Ingolſtadii ex typographeo Ederiano. 1617. 8. et pars ſecunda, ac pag. 124—241. Ἐπιγράμματα ἐκ τῆς Ἀνθολογίας ἐπίλεκτα, tamquam pars tertia, τομὴ τρίτη. quamquam ante Moguntiae prodiiſſe, ex praefatione colligas.

Anthologia poetica graeco-latina. Antwerpiae 1617. 8.

Ἀνθολογία διαφόρων Ἐπιγραμμάτων παλαιῶν — *Florilegium diuerſorum epigrammatum veterum* in centurias diſtributum, a *M. Elia Cüchlero*, Gorlic. P. C. Opus nou-antiquum, Luſatiae litteratae ſacrum, Verſione latina gemina, ſoluta et ligata, cum autoris perpetua, tum aliorum diuerſorum ſaepius textu adornatum. *Centuria prima* —. Gorlicii IohannIs rhaMbae typI eXCVDebant. (h. e. 1618.) item Centuriae II — V. 1618 — 1619. 4.

Epigrammata ſelecta cum latina verſione. Monachi, 1622. 8.

Anthologia epigrammatum graecorum ſelecta et ab omni obſcoenitate vindicata. Cum latina interpretatione κατὰ λέξιν. Flexiae apud Ludou. Hebert. — M. DC. XXIV. (1624.) 8. vid. *Freytag.* l. cit. pag. 792 ſq.

Florilegium epigrammatum graecorum. gr. et lat. editore *Th. Farnabio.* Londini 1628. (1629. in catal. bibl. Bodleian. I. pag. 398.) — 1650. 8.

Io. Laurenbergii otium Soranum, ſiue *epigrammata* ex graecis latinisque ſcriptoribus. Hafniae 1640. 4.

Graecorum epigrammatum libri duo auctore Io. Cottunio, cum eiusdem verſione latina. Patauii 1653. 4.

Epigrammata ſelecta. graece ad calcem Cyclopis Euripidei cum metaphraſi latina Q. Septimii Florentis Chriſtiani. Helmſtad. 1653. 4.

Bohuslai Balbini, S. I. examen meliſſaeum, ſeu epigrammatum libri quinque, quibus ſextus ex graecis fontibus additur. Pragae 1663. 12.

A. Licinii Archiae et Luciani Samoſateni epigrammata graeca, in rem et commodum ſtudioſorum φιλελλήνων edita a M. *Chriſtiano Saalbach*, humaniorum litterarum P. P. — Gryphiswaldiae ex officina Starkiana. 1692. 8.

In *Valentini Acidalii* epigrammatibus Helmſtad. 1589. 4. pag. 37 — 42. verſa e Graecis; — in *Viti Amerbachii* poematibus Baſil. 1550. 8. pag. 22 — 30. — in *Io. Matthaei Toſcani* florilegio ſ. epigrammatibus ſelectis graecis, latinis verſibus redditis, Burdigalae 1620. et Geneuae, 8. — in *Dan. Heinſii* carminibus, Lugd. Batau. 1640. 8. viginti propemodum ex anthologia inedita occurrunt graeca epigrammata cum latina verſione metrica; conf. *Reiske* in nouis miſc. Lipſienſ. IX. pag. 146 ſq.

Riuini editio in fronte, nouam inſtituti rationem amplis verbis ipſa declarat:

Ἀνθολο-

Ἀνθολογία — *ſeu Florilegium* graeco latinum diuerſorum epigrammatum veterum, e CCLXXVII. auctoribus graecis rarioribus, et quorum *opera interciderunt, ab Agathia Scholaſtico et Maximo Planude iam olim collectorum, et in VII. libros digeſtorum, nunc in trium chiliadum centurias diſtributorum, recens vero et ſuperioribus retro ſeculis a* CCCXXX. *variarum nationum latinis poetis famigeratiſſimis ciuitate praetextaque romana donatorum, et carminibus totidem latinorum translatorum; praemiſſa ſua cuique epigrammati ſecundum litteram et ad verbum proſaica, in bibliopoliis hactenus deſiderata Eliae Cuchleri aut Eil. Lubini verſione, iunctis rerum, auctorum et interpretum indicibus. Cura ſtudio atque opera, vt et collectione, confectione, et impenſis An. Riuini, Halis-Saxonis, Philoſ. et Medic. D. C. P. Caeſar. Poeticeeque P. P. — Opus non-antiquum — vtile* etc. Gothae. Prelo Reyheriano, excud. Io. Mich. Schall. aera Dionyſii 1651. Venund. Lipſiae ab editore. 8.

De hac rara edit. vid. *Clement.* l. c. pag. 365. et *Fabricius* ea, quae ſequuntur, adnotavit. „*Andreas*, inquit, *Bachmannus* ſiue *Riuinus* v), Profeſſor, Lipſienſis, variis ſcriptis haud ineruditis et illuſtratione poetarum quorumdam veterum Chriſtianorum latinorum clarus, nouam integri florilegii epigrammatum in trium Chiliadum centurias diuiſi editionem molitus eſt hoc conſilio, vt ſingulis epigrammatis, graece deſcriptis, ſubiiceret verſionem proſariam, qua redditur verbum verbo, tum poeticas metaphraſes adiungeret, non vnam vel duas, ſed denas et amplius, bonas, malas, mediocres, aliorum et ſuas ipſius. Non inutile hoc fortaſſis inſtitutum eſſe duxit, pro tironibus, docendis, quid diſtent aera lupinis, et quomodo eadem ſententia ſuauius terſiusque efferri poſſit et debeat. Henrici vero Stephani ſtudium, qui poſtremum diſtichon epigrammatis graeci VI. 6. Anthologiae, quod incipit Σὸς πόσις Ἀγχίσης, in editione anni 1566. *quinquaginta* diſtichis latinis extulit, quinimmo, (quod virum ſagaciſſimum fugiſſe miratur Colomeſius,) inter ſelecta epigrammata a. 1570. vulgata, *centum et quatuor* diſtichis latinis eſt interpretatus, reprehenditur a Vauaſſore cap. 17. libri de epigrammate pag. 203. tamquam puerile, *quod diſtichorum illorum vel optimum naeuo quodam ſuo non careat, cetera in plerisque abſona et incondita reperiantur.* Sic *Chriſtianus Daumius*, Cygneae 1625. 8. edidit Μονοστιχοποικιλοπαίγνιον, ſeu verſiculum ex anthologia lib. I. cap. 8. epigr. 6. πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι παῦροι δέ τε Βακχοί, latinis hexametris plus trecentis redditum. Atque in ſchedis adhuc habuiſſe aiunt eumdem verſum expreſſum hexametris 2000, phalaecis 250. vide Godofr. Ludouici hiſtoriam rectorum et ſcholarum, part. III. pag. 113. — In Riuini autem collectione occurrunt fere ad pleraque epigrammata interpretationes vna vel plures ſatis bonae et amoenae, quales fere ſunt Io. Gorraei, Q. Sept. Florentis Chriſtiani, Iani Douſae, Pauli Stephani et aliorum. Sed non pervenit

v) Rector primum ſcholae Nordhuſanae, deinde in Academia Lipſienſi Poeſeos ac denique Pathologiae Profeſſor, diem obiit ſupremum a. 1655. natus Halae Saxonum a. 1601. Vide *Io. Henr. Erneſti* Orat. de profeſſoribus poeticis per ſaeculum XVII. Lipſ. 1702. 8. *Henningi Witte* memorias philoſophorum, part. II. pag. 251. Eius filii tres noſtra aetate patriam illuſtrarunt atque vno extincto etiamnum ornant triplici genere ſtudiorum egregii viri, Tilemannus Andreas Riuinus, verbi diuini praeco diſertus ac grauis piusque et linguae hebraeae, quam publice docebat adprime gnarus, defunctus initio anni 1692. De quo conſulendae Henrici Pippingii Memoriae Theologor. p. 406 ſq. Quintus Septimius Florens Riuinus, iuris romani et Saxonici conſultiſſimus, et Auguſtus Quirinus Riuinus, medicus ac botanicus excellens.

venit vltra librum ſecundum, cum quo primum etiam epigrammatum graecorum millenarium abſoluit. Prodiit Gothae a. 1650. [w] 8. licet exempla quaedam (folio tituli, vt fieri ſolet interdum, recuſo,) prae ſe ferant annum 1657. Catalogum latinorum poetarum, quorum metaphraſes in hoc opere vndique congeſtae ſunt, editor praemiſit vaegrandem; e quo illos tantummodo referam, qui plura epigrammata e graeco ſunt interpretati, vt ſunt: e veteribus *Auſonius*, e recentioribus praeter *Riuinum* ipſum, *Andreas Alciatus*, *Benedictus Brugnolus*, (in Laertii verſione,) *Bonauentura Vulcanius*, *Caſpar Barthius*, *Vrſinus Velius*, *Chriſtianus Daumius*, *Claudius Minos*, *Claudius Roſelletus*, *Daniel Heinſius*, *Daniel Alsuortus*, *Deſ. Eraſmus*, *Eilhardus Lubinus*, *Elias Cuchlerus*, *Publ. Fauſtus Sabaeus*, *Franciſcus Bellicarius*, *Franciſcus Modius*, *Franciſcus Schottus*, *Fridericus Morellus*, *Georgius Buchananus*, *Gregorius Bersmannus*, *Guilelmus Canterus*, *Guarinus Veronenſis*, *Hadrianus Iunius*, *Henricus Stephanus*, *Hieronymus Megiſerus*, *Hugo Grotius*, (ſed cuius verſionem totius Anthologii, de qua infra dicturus ſum, Riuinus non habuit,) *Iacobus Thomaſius*, *Ioannes Benedictus*, *Ianus Cornarius*, *Ianus Douſa*, *Io. Fidlerus*, *Reichenbacenſis*, *Ianus Gruterus*, *Ianus Guilelmius*, *Io. Gorraeus*, *Io. Lauterbachius*, *Ianus Lernutius*, *Io. Pannonius*, *Io. Pierius Valerianus*, *Io. Sleidanus*, *Io. Stigelius*, *Io. Seter*, *Io. Venatorius*, *Ioach. Camerarius*, *Ioſephus Scaliger*, *Iulius Caeſar Scaliger*, *Iſ. Caſaubonus*, *Lambertus Alardus*, *Leodigarius a Quercu*, *Lucas Fruterius*, *Martialis Monerius*, *Matthaeus Toſcanus*, *Nich. Bentinus*, *Natalis Comes Venetus*, *Nicodemus Friſchlinus*, *Nicolaus Borbonius*, *Ottomarus Luſcinius*, *Paulus Meliſſus Schedius*, *Paulus Stephanus*, *Petreius Tiara*, *Philippus Melanchthon*, *Polycarpus Wirthius*, *Q. Septimius Floreus Chriſtianus*, *Scaeuola Sammarthanus*, *Stephanus Paſchaſius*, *Theodorus Beza*, *Tho. Morus*, *Thomas Venatorius*, *Valens Acidalius*, *Vincentius Obſopoeus et Zacharias Friedenreich.* Praetereo reliqua Riuino memorata nomina vltra trecenta ac viginti, quia nemo fere eſt, qui poeſin latinam vel primis adtigit digitis, quin in vno vel altero epigrammate graeco expertus ſit vires, ſaltem de latino vertendo in aliud latinum.

Ab eo tempore, qui operae pretium in hoc genere fecerit memorare iuuat vnum *Petrum Francium*, Amſtelodamenſium Muſarum decus, in cuius Poematis bene multa exſtant epigrammata translata de Graeco ſuauiſſime et feliciſſime. Viderunt lucem Amſt. 1682. 12. et 1697. 8.

Nouus Graecorum Epigrammatum et Poematum delectus cum noua verſione et notis, opera *Thomae Iohnſon*, editio III. et emendatior Lond. 1706. 8. typis Io. Barber." Hactenus *Fabricius*.

Himerii, Sophiſtae, oratio εἰς βασιλέα etc. et *epigrammata quaedam graeca*, ex Anthologia mſt. Omnia in vſum praelectionum publ. ex codd. Vffenbach. nunc primum in lucem emiſſa a *Io. Henr. Maio*, F. Gieſſae 1709. 8. cum verſione lat. et adnotatt. Maii ad orat. et anthol. calamo adſcriptis, in bibl. *Krohnii* V. Cl. vid. huius catal. pag. 199. nr. 6.

Ἀνθολο-

w) Num. anni 1651. habet exemplar, quod vidit quidam in bibl. publ. cel. itemque Clement. et in catal. bibl. Menken. I. pag. 117. duplex editio occurrit, Gothae 1651. et alia, (niſi tituli folium ſit tantummodo mutatum,) Lipſiae. 1661. *Harl.*

Ἀνθολογία ſiue epigrammatum ex Ἀνθολογίᾳ edita MS. Bodleiana, aliisque auctoribus, delectus, Oxon. 1724. 8. — noua edit. Londini 1780. 8. in vſum ſcholae Weſtmonaſterienſis.

Ἀνθολογία δευτέρα ſiue poematum graecorum minorum delectus in vſum ſcholae Weſt. monaſterienſis. — Edit. altera, aucta et emendata. Londini ſumtib. Guil. Ginger, ad inſignia collegii Weſtmonaſter. iuxta ſcholam regiam. 1769. 8. Haec tamen editio continet non tam epigrammata, quam potius particulas ex Heſiodo, Theocrito, Bione, Callimacho, Pindaro, Anacreonte, et carmen de Herone atque Leandro.

Nouus graecorum epigrammatum ſeu ποεμάτων (ſic) *delectus cum noua verſione et notis* (criticis.) *Opera Th. Iohnſon.* edit. noua recognita et emendata. Etonae. 1777. 8.

Raymundi Cunichii e S. I. *Anthologica ſiue epigrammata Anthologiae Graecorum ſelecta latinis verſibus reddita et animaduerſionibus illuſtrata.* Romae typis Mich. Angelli Barbiellini. 1771. 8.

Kleine Anthologie. Aus den Brunkiſchen Analekten geſammlet, und zum Behuf der Schulen herausgegeben. Duisburg. 1789. 8.

Carmina ex antiquis lapidibus — obſeruationibus et notis illuſtrata a P. Franc. Maria Bonada. Parmae 1751 et 1753. 4. II. voll.

Scelta d Epigrammi greci, tradotti in verſi latini ed italiani. Liuorno, 1772. — tum X. epigrammatibus et nonnullis proſaicis aucta, Peſciae 1780. — Edit. III. auct. X. epigrammatibus. Florent. 1790. 4. Auctor eſt *Auerardo de Medicis*, nobilis Florentinus.

Centum epigrammata in italicos verſus tranſtulit *Girolam. Pompeius*, quae cum textu graeco exſtant in eius Operibus, italice ſcriptis, tom. II. Veronae 1790. 8. — Inter *Io. Thomaſii Cavazzae* ſcripta in Giorn. d'Italia tom. XVIII. pag. 288. memorantur *Gli Epigrammi greci tradotti in verſo Italiano.*

Il Satirico innocente Epigrammi transportati dal Greco all' Italiano da Antonio Giulio Brignole Sale. Genova per il Calenzana. 1648. 12.

Varj Epigrammati (130) *della greca Anthologia recati in lingua volgare* etc. Venet. apud Anton. Zatta 1752. fol. — *Anton. Maria Saluinius* multa epigrammata italice vertit. vide Novelle letterarie di Venezia 1729. et *Paitoni* biblioteca degli autori antichi — volgarizzati, tom. I. pag. 68.

Opuſcoli poſtumi di Giovanni Paolo Ricolvi, continenti 1) Saggio ſulla critica, poema del Signor Aleſſandro Pope etc. 2) *Diſſertaz. ſovra l' Antologia, o ſia Raccolta di Epigrammi Greci.* 3) Lezione acad. *ſovra Menandro* etc. 4) Homeri Batrachomyom. lat. atque italo metro reddita. In Torino. 1777. 4. De hiſtoria atque ingenio diuerſitateque epigramm. primum pauca, eaque nota refert Ricolui: tum ex Anth. edita magnum epigrammatum, ſecundum claſſes ſuetas diſtributorum, numerum delegit, eaque graece cum verſione metrica tam latina quam italica poſuit et quaedam eſt interpretatus.

Ex Scipionis Maffei opuſculis in Giornale de' letterati d'Italia tom. 32. pag. 213. a Fabricio notatur: „*Il Maggi* avendo tradotti dal Greco alcuni epigrammi dell' Antologia, qvaſi eſſi foſſero imperfetti o rozzi, aggiunſe a cia ſcheduno la chiuſa, cioè una ſentenza nel fine, con che vengono i più di qve' componimenti a deformaſi, e a perdere ogni belleza.“

Herder in zerſtreuten Blättern, collect. I et II. et *Car. Gottlob Sonntag* in: zur Unterhaltung für Freunde der alten Literatur etc. part. I. Rigae 1790. 8. multa epigrammata graeca germanice verterunt et partim illuſtrarunt.

[Plurium epigrr. verſiones vernaculae collectae ſunt in libro: Griechiſche Blumenleſe in deutſchen Ueberſetzungen, Grottkau, 1788. 12.]

Epigrams translated into engliſh verſe from the original Greek and ſelected from the Compilation of Rich. Fr. Phil. Brunk etc. Londini 1791. 8. conf. the monthly Review for April. 1792. pag. 381 ſq. et Neue Bibl. der ſchönen Wiſſenſchaften etc. tom. 50. part. I. pag. 175 ſq. et in part. II. pag. 337. laudatur A ſelection of greek Epigramms or Inſcriptions from Bruncks Anthologia; to which is annexed a Translation in engliſh verſes, with Notes. Oxon. 1792. 8.

Gallice pauca quaedam epigrammata vertit in poematis ſuis *Ludou. Heſtellus,* (Heſteau,) Io. Aurati diſcipulus. Pariſ. 1578. 4. — *Menardierii* Galli paraphraſin epigrammatum quorumdam Anthologiae laudat *Io. Capellanus* pag. 253. Melanges litteraires; atque Fabric. in margine memorat *Hippolyti Iulii Pilet de Mesnardiere* imitationes quasdam Anthologiae, in eius poematibus, Pariſ. 1656. fol. — *Franciſc. Carpentarius*, ſe non pauca epigrammata vertiſſe, teſtatur in Carpentarianis pag. 189. — Exſtant et alia ex gallica Tamiſerii verſione, hoc titulo: *Anthologie*, ou Recueil de plus beaux epigrammes grecs, pris et choiſies de l'Anthologie grecque. Mis en vers Français, ſur la verſion de pluſieurs doctes perſonnages. Avec les opuſcules de Phocylide, Naumache et Pitagore, auſſi traduits du Latin. Par *Pierre Tamiſier.* Lugduni. 1597. 1617. 8. — *Longapetraeus* vertit quaedam verſibus gallicis, in notis ad Anacreontem, Moſchum etc.

Nonnullis codicibus atque editionibus addita eſſe ſcholia, ex recenſione codd. msstorum atque editionum, facile eſt cuilibet intellectu. Nec mirum, quum multis, e quibus conflata eſt Anthologia, poetis, iam antiquioribus temporibus contigiſſent interpretes: e quorum commentariis grammatici ſerioris aeui varia fortuna compilarunt ſcholia ſua ſuisque interdum auxerunt et vero contaminarunt obſeruatiunculis, ex quibus deinceps alia diuerſi generis pretiique orta ſunt ſcholia, codicibus poetarum et ipſarum anthologiarum adſcripta.

Quare fieri potuit, vt etiam Planudeae collectionis codicibus ſcholia vel ex ſuperioribus anthologiis petita, vel ab imperitis lectoribus facta, adponerentur. Hinc gemmae quoque in ſtercore quaſi reperiuntur. Atque tanta illius tempeſtatis inſcitia obſeruationes, quo leuiores et quo peiores erant, eo faciliores interdum viſae ſunt, eoque magis placuerunt librariis.

Quaedam ſcholia ex recentioribus ſcriptoribus congeſta fuerunt. vide ad notitiam edit. Stephan. a. 1566. et edit. Wechel. a. 1600. notata. Quibusdam epigramm. addita fuiſſe videtur paraphraſis, interdum, vt videtur, vel miſera vel frigida. Cel. quidem atque humaniſſimus *Morellius*, per litteras, nuper demum menſ. Decembr. 1793. ad me exaratas, hancce dedit graeci cuiusdam epigrammatis notitiam, ex qua hominem quemdam leuis armaturae cognoſcimus. „Eſt apud me, ait V. D. in codice msto ſaeculi XVII. epigramma graecum εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Μακεδονίου, in inſula Cretenſi cum gloſſa interlineari et paraphraſi Ζαχαρίου ἱερέως τοῦ Μαλαφαρᾶ τοῦ Κυδωνιάτου. Epigramma poſt Gruterum et Muratorium Doruillius denuo edidit et explicauit pag. 491. ad Charitonem; poſtea Reiskius in Anthologia recuſum

recuſum dedit pag. 109. Graeculi mei paraphraſis vix vllius pretii eſt; eaque profecta ab homine, qui epigramma vel ſuis oculis non vidit, vel legit perperam. Namque verſu primo pro *ὄρεσι ταλλαίσις ἱδρύμενε* habet *ὄρεσιν ἀταλαίοι ἵδριε*· verſu decimo pro *διπλῆν* habet *δήλην* et alia eius modi.“

Recentiorum commentatorum plurimi criticis, pauci grammaticis aut hiſtoricis obſeruationibus illuſtrarunt epigrammata, vt e notitia editionum et ex iis, quae ab initio paſſimque adnotauimus, facile patebit. Qui vero ſingula vel primi in lucem protulerint, vel per occaſionem interpretati ſint aut emendarint, qui multi ſunt, eos omnes enumerare, aut ſedes ſingulorum inquirere, id et longum foret, et a noſtro inſtituto alienum. Atque de permultis Reiskius, Brunck. aliique iam bene monuerunt. Enimuero vt plenus, quantum fieri poteſt, catalogus tum veterum, tum recentiorum commentatorum conficiatur, addito iudicio, et ſedes ſingulorum epigrammatum inueſtigetur, id optandum eſt: namque is labor ad hiſtoriam atque intelligentiam anthologiae permultum faciet. Forſan cl. *Iacobs,* quem ſupra iam laudaui, et qui in: Biblioth. der alten Litteratur und Kunſt, part. IX. a. 1792. ſcripſit p. 22 ſqq. obſeruatt. in nonnulla epigramm. anthol. gr. et in Emendatt. in auctores gr. et lat. Gothae 1786. multa epigrr. emendauit, id praeſtabit. *Harl.*

VI. *Editiones promiſſae.*

Cum in Anthologia edita non modo quamplurima epigrammata, [⁋] etiam honeſtiſſima et eruditiſſima, deſiderentur, quae in MStis codicibus collectionum Meleagri et aliorum, qui ſupra ſunt commemorati, occurrunt; ſed et in illis, quae edita ſunt, multa legantur inemendata et parum intellecta ab interpretibus: viri docti iam pridem de noua aliqua pleniore et emendata Anthologiae editione cogitarunt, qua non dubium eſt et ad graecae linguae et ad antiquitatis cognitionem, haud exiguum aliquid poſſe accedere. Vetuſti eiusmodi ac plenioris codicis meminit *Ioſephus Scaliger* in epiſtola ad Gruterum CCCCXXX. *Audiui non ſemel ex Franciſco Porto Cretenſi, optimo et eruditiſſimo ſene, ſe in manibus Nicolai* [x]) *Sophiani, hominis graeci, integrum ἀνθολογίας codicem ſummae vetuſtatis vidiſſe, in quo omnia illa Epigrammata, quae narras, exſtabant, quae non dubium eſt propter praetextata verba et obſcoenitatem a Planude Monacho damnata fuiſſe.* Anthologiam nouam ex codicibus Vaticanis ſe editurum pollicitus eſt *Lucas Langermannus*, teſte *Colomeſio* pag. 515. ad Gyraldi dialogum extremum de veterum poetarum hiſtoria. *Chriſtian. Daumius* epiſt. ad Nic. Heinſium, a. 1673. tom. V. ſyllog. pag. 217. *Quid ampliſſ. Langermannus agit? Ecquando anthologia graeca auctiore nos beabit et ceteris promiſſis?* Heinſius pag. 218. ad Daumium reſpondit, totum illum foro deinde addictum eſſe. Cumprimis autem dolendum, quod *ὁ πάνυ Salmaſius* inſtitutum non peregit, qui teſtatus eſt, ſe optimi libri Palatini ope, (qui nunc eſt in bibl. Vaticana,) aliquot millia optimorum epigrammatum partim in lucem editurum, partim nitori ſuo reſtituturum, ad Trebellii Pollionis Claudium cap. 5. tom. II. ſcriptor. Hiſt. Auguſtae pag. 361. [y]) Paſſim idem vir doctus in ſcriptis ſuis, ad So-

x) *Michaelis Sophiani* legendum, vt notauit *Colomeſius* cap. 18. cimeliorum litterariorum. *Fabr.* De illo egit *Leich.* in praefat. ad ſuam Anthol. etc. *Harl.*

y) XXV. Epigrammata, e cod. msto bibl. Palatinae ad Iac. Gujionium a Salmaſio miſſa, graeca exhibet *Philippus de la Mare* in vita Guijoniorum, pag. 139 ſqq. *Heum.*

linum praecipue, et ad illos, quos dixi, Hiſtoriae Auguſtae ſcriptores inedita epigrammata graeca producit et explicat; et non tantum editionem Anthologiae integrae; ſed et ad eam commentaria molitum ſe innuit, vt p. 262. ad Tertull. de pallio. Confer etiam, ſi placet, *Ioſephi Scaligeri* ad Salmaſium epiſtolam CCXLV. et ſq. quibus inter alia eum monet, vt addat epigrammata, quae paſſim apud auctores veteres leguntur, et alia praeterea, quae in veteribus inſcriptionibus exſtant [z]). Vidi in bibliotheca Gudiana Salmaſii Suidam, in cuius ora libri praecipue notauerat, quae ad epigrammata facerent. Suidas enim innumeras lacinias tum ex edita, tum ex inedita Anthologia, vt notum eſt, adducit. Verum ea loca diligentiſſime obſeruata et erudite excuſſa ſunt a praeclaro Suidae editore Ludolpho Neocoro. Non pauca [XXXXV.] inedita epigrammata difficillima, Arithmeticos complexa griphos, ex libro Salmaſiano deſcripſit, et verſione ſua ac notis illuſtrata edidit eruditiſſimus *Claudius Bachetus Meziriacus* ad Diophantum, Toloſae 1670. lib. V. pag. 262 ſq.

[*Gotthold Ephraim Leſſing* in libro: Subſidiorum ad hiſtoriam et litteraturam etc. (Zur Geſchichte und Litteratur, aus den Schätzen der Herzogl. Bibliothek zu Wolfenbüttel.) part. I. pag. 135 ſqq. memorat codicem mstum graecum, quondam Gudianum, nunc Guelferbytinum in quo praeter quaedam Libanii opuſcula aliaque etiam continentur plura epigrammata graeca, in his *Pauli Silentiarii εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμὰ, ἡμιάμβια δίμετρα καταπληκτικὰ*, quibus Aldus ſuam Anthologiae editionem primus auxit: de quo carmine infra in catalogo poetarum epigrammatar. voc. *Paullus Silentiarius* fuſius diſputabitur. Idem *Leſſingius* ibid. part. II. pag. 421—446. notat, in illo codice interdum meliores deprehendi lectiones: praecipue autem de problematibus et gryphis arithmeticis, a Bachetio publicatis atque ab *Heilbronnero* in hiſtoria matheſeos, (Lipſiae 1742. 4.) pag. 845. iteratis agit, et obſeruat, problem. XLI. XLII. XLIII et XLIV. iam in Anthol. Planudea, lib. I. ſect. 46. proſtare, et XLV. ab Aldo Manutio in adpendice anthologiae fuiſſe antea editum. Idem tamen ex codice primus graece euulgauit, additis ſcholiis graecis atque eruditis et ſuis et Heuſingeri atque Leiſtii adnotationibus, problema XXXXVII. *ὅπερ Ἀρχιμήδης ἐν ἐπιγράμμασι εὑρὼν, τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ ταῦτα πραγματευμένοις ζητεῖν ἀπέστειλεν, ἐν τῇ πρὸς Ἐρατοσθένην τὸν Κυρηναῖον ἐπιστολῇ*, vna cum tribus aliis aenigmatibus, hexametro verſuum genere ſcriptis, diuerſis vero ab quinque illis, *ἐπιγράμματα γριφώδη* inſcriptis, quae Henr. Stephanus ex vetere codice epigrammatum, quem Louanii habebat Io. Clemens Anglus, deſcripta, editioni ſuae Anthologiae adiecerat. *Harl.*]

Iohannem quoque *Laurembergium* [¶] graeca epigrammata non diſſimilis argumenti cum interpretatione ſua et commentariis edidiſſe conſtat Hafniae 1640. 4. Sed illorum ipſe eſt auctor. Planudis Anthologiam variis ineditis [aa]) locupletatam, latinis verſibus interpretatus

z) *Ezech. Spanhemius* epiſt. ad Nicaſium data 3. 1697. *à l'age ou j'etois de 15 a 16 ans, MS. de Saumaiſe voulut me confier l'edition des Epigrammes grecs anecdotes, qv'il avoit tirés du MSt. et qv'il ne croyoit plus de ſaiſon dans ſa vieilleſſe. Un demelé qvi ſurvint par ſa faute entre feu mon pere et luy, me priva de l'honneur, qve j'en aurois tiré à cet age là et du ſecours, qv'il m'y auroit donné.* vid. Leibnitiana miſcellanea, pag. 100.

aa) Grotius epiſtola 527. ad Gerh. Ioh. Voſſium: *Adieci epigrammata non pauca praeter ea, quae ſuae editioni ſubnexerat Henricus Stephanus ex inſcriptionibus et libris.* Ad Grotium autem

tatus eſt elegantiſſime, vt ſolet, vir maximus *Hugo Grotius.* Ex eius metaphraſi, quae necdum integra vidit lucem, epigrammata quaedam produxerunt viri docti, Franciſcus praecipue Iunius libris de pictura et catalogo Artificum, tum ad Plinium praecipue ad libr. 34. et Themiſtium Io. Harduinus, Io. Clericus in ſiluis philologicis, ac, ne alios in praeſenti commemorem, *Franciſcus Vauaſſor* libro de epigrammate cap. 17. vbi Ioſ. Scaligeri interpretationem quorumdam cum Grotiana confert, et Grotio palmam merito tribuit. Grotius ipſe verſionem ſuam diu preſſit exſpectatione Salmaſianae editionis, vt ſcripſit ad Salmaſium a. 1633. Epiſtola 314. *Vtinam et Anthologia prodiret: nam ſola ea mora eſt, quo minus de edenda noſtra Planudeae συλλογῆς verſione cogitem, quia prius velim videre, quae abs te aut ex libris aut ex ingenii felicitate emendata ſunt, ne corrupta Graecae intelligendo faciam, vt nihil intelligam.* Idem innuit epiſtola 368 et 418. a. 1635. in quibus Salmaſium rogat, vt, quoniam editionis ſpes in longum protrahatur, ne dedignetur ſecum caſtigationes ſuas communicare. Has ab illo impetraſſe ſe teſtatur in litteris, eiusdem anni menſe Decembri ſcriptis ad Gerh. Io. Voſſium (epiſt. 527.) *Cum ſcirem, Salmaſium τὸν πάνυ illa eadem epigrammata cum antiquae fidei codicibus contuliſſe, impetraui ab eo, quae annotauerat, quaeque ego ex coniectura notaueram, in iis vidi mihi librorum auctoritatem accedere. Nunc parata ſunt omnia, vt in vulgus dari poſſint, graeca et latina eodem modulo quo Stobaeana illa et ſcenica, vt velut ad duos fratres pari cultu tertius addatur.* Confer epiſt. 573 et 692. ad eumdem Voſſium; et Voſſii epiſtolam CCCXX. e qua videbis, Blauwium nouas operi moras inieciſſe. *Iſaacus Voſſius* ad Nic. Heinſium (tom. III. ſyllog. Burmann. pag. 648.) Amſtelod. 1652. d. 18. Octobr. *Quod veretur,* ait, *Lucas Langermannus, ne Salmaſius eum in edenda anthologia praeueniat, id fruſtra veretur. Numquam huic operi manum adhibebit.* Diem obiit Salmaſius d. 3. Sept. 1653. Addenda etiam, quae *Heinſius* ad Voſſium ibid. pag. 656. Ceterum ex inedita Anthologia graeca a multis viris doctis producta epigrammata videre licet, vt, ſi quis ea colligere adgrediatur, non exiguum numerum ſit reperturus in Salmaſii ſcriptis, Allatio de Simeonibus, ſed et in Holſtenii notis ad Stephanum Byzantinum, illuſtris Spanhemii, Bentleique ad Callimachum, et doctiſſimi Neocori ad Suidam. *Petri Francii* poema graecum ad Iacobum Goierum (Γωϊῆρον,) qui ineditam Anthologiam ad eum miſerat, legitur pag. 491. poematum. Et videtur vir ille doctus ſingularem operam in epigrammatis graecis illuſtrandis [P] collocaſſe; nam in catalogo bibliothecae exquiſitiſſimae Francianae pag. 133. memoratur editio Brodaei Baſileenſis cum notis MSS. et pag. 138. Anthologia inedita MS. tum editionis H. Stephani a. 1566. aliquot exempla cum notis Canteri, Palmerii, Hugonis Grotii et, (quas Grotio communicauerat,) Salmaſii, Vulcanii, item et [bb]) Berkelii, Petri Francii et aliorum; et pag. 143. editio Aldina anni 1551. cum notis perpetuis Petri Francii. Tum editio Aldina prior anni 1521. collata cum MS. Palatino per Sylburgium et Gruterum:

 praeterea

autem iure quis transferat, quod de Paullo Stephano Rich. Thomſonus:

Quum tua compono graecis epigrammata, Groti!
Diſperеam, ni te ſurripuiſſe putem
Et genium ingeniumque illis laudemque rotundi
Oris et hanc penitus quae placuit Venerem.
Scilicet hoc, quod Roma tibi nec Bilbilis illi
Docta dedit, tu das; Graecia victa iacet.

bb) Vide Io. Clerici bibl. ſelectam tom. VII. pag. 210.

praeterea Florentina a. 1519. quae olim Iani Rutgerſii et Iſ. Gruteri fuerat, cum perpetuis obſeruationibus et emendationibus MSS. Marci Sladi. Intelligo etiam, *Petrum Menardum* [cc]), Turonenſem, inter alia ingenii ſui monumenta reliquiſſe itidem ineditam hactenus latinam poeticam interpretationem Anthologiae graecae, plus dimidia parte locupletioris. Eius ſpecimina quaedam habes lib. I et II. CPolis Chriſtianae praeſtantiſſ. Cangii.

IOANNES CLERICVS, tomo VII. bibliothecae ſelectae pag. 191. nouam epigrammatum graecorum editionem [dd]) adornare ſe, ſcribit hoc titulo: *Epigrammatum graecorum Anthologia duobus libris auctior, emendata et latinis verſibus reddita ab* HVGONE GROTIO, *cuius accedunt prolegomena. Subiecta ſunt ſcholia Graeca, ac notae* Ioannis Brodaei, Vincentii Opſopoei, Henrici Stephani, Petri Danielis Huetii [ee]) *et aliorum* [ff]). *Acceſſerunt collationes MSS. Codd. veterumque* [P] *editionum et animaduerſiones.* Quo adparatu autem hoc opus adgreſſus ſit, ipſe teſtatur his verbis, quae non dubito gallice ſubiicere, cum illam linguam pauciſſimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepris cette edition, a l'exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de ſa main quantité d'endroits, et ſur lequel il ſe reglera parce qu'il mettra a coté ſa belle verſion latine de cet ouvrage. Neanmoins il ne ſe contentera pas de cela, parce qu'il a là deſſus des ſecours que Grotius n'a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge et par Gruter, avec un Manuſcrit de la Bibliotheque Palatine, qui eſt apparement à préſent dans celle du Vatican; et dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne ſont point dans les editions communes, des vers entiers ſuppleez, et quelques Epigrammes qui n'ont jamais été publiées. Outre cela, on a l'ancienne edition de Florence de MCCCCXCVII. qui*

cc) Menardus hic ante paucos annos ſeptuagenario maior Turoni defunctus nihil edidit praeter *Academiam principum* a iuuene vulgatam in vſum Delphini; et *Concordiam Chronologorum*, gallice. Ceterum plura dicitur reliquiſſe in ſcriniis, digna luce, *vitas philoſophorum veterum tomis IV. Philoſophiam Pythagorae, Commentarium in Gellium et Anthologiam, l'Anthologie des Epigrammes Grecques, traduites en vers latins et augmentée de plus de la moitié de ce qu'on en a recueilli jusqu'a preſent.* Vide memorias litterarias Triuultinas ſiue Dombenſes a. 1701. menſe Febr. pag. 102. Diuerſus ab hoc *Iacobus Menardus*, quem laudat magnus Graeuius praef. ad Ciceronis Orationes; *Claudius Menardus*, qui edidit indiculum de haereſibus tributum S. Hieronymo; *Hugo* denique *Menardus*, Benedictinus, cuius notiſſima eruditis ſcripta in Barnabae epiſt. in Sacramentarium S. Gregorii M. luculenta S. Gregorii editione recuſum; diſſertatio de vnico Dionyſio, Martyrologium Benedictinorum et Concordia Regularum Benedicti Abbatis Anianenſis etc. Obiit Pariſ. 1644. 21. Iun.

dd) Adde acta erudit. Lipſ. tom. VI. ſupplem. 85 ſq. vbi *Saluini* emendationum, ad Clericum ab Henr. Newtono miſſarum, ſit mentio.

ee) *Huetii* loca quaedam Anthologiae ſubiiciuntur eius poematis edit. IIII. Vltraiecti 1700. 12. Implent paginas 49. Cetera vsque ad p. 82. ſunt vberiores adnotationes ad Paulli Silentiarii carmen de thermis Pythiis et aliorum epigrammata quaedam, quae adpendicis loco H. Stephanus ſubiecit.

ff) Harum notarum quibus Ioſ. Scaligeri caſtigationes inſertae ſunt, mentio occurrit in litteris illuſtris Huetii ad Petrum Francium datis Abrinciae 3. Eid. Sept. MDCXCVIII. *Nunc quidem penes me non eſt in hoc ſeceſſu Anthologiae exemplar* Scaligeri *notis auctum, de quo ſcribis — perpaucae ſunt notae illae et ſatis leues. Si quid bonae frugis eſt, relatum a me fuit inter obſervationes, quas ante annos aliquot expreſſit a me Graeuius noſter, et oppreſſit calamitas temporum.* Inter epiſtolas ad P. Francium p. 434.

qui eſt toute en lettres capitales, et qui paroit étre la premiere de toutes. On a encore diverſes anciennes editions, d'Alde, des Juntes, de Badius etc. ſans parler de celles d'Etienne, de Froben et Vechelius, avec les notes de Brodaeus et Opſopoeus. On a eu auſſi ſoin de faire acheter dans l'Auction de la Bibliotheque de feu Mr. Francius, *Profeſſeur en Eloquence à Amſterdam, tous les exemplaires de l'edition d'Etienne, qu'il y avoit, avec les remarques de divers ſavans hommes écrites aux marges. Tout cela ſervira beaucoup à établir la veritable maniere de lire du Texte, et l'on en rendra compte tres exactement dans les notes nouvelles, ou l'on mettra toutes les varietez de quelque conſequence. Grotius avoit eu ſans doute connoiſſance du MS. Palatin, ou de quelque autre, car il y a beaucoup de ſes corrections et de ſes ſupplemens, qui ſ'y rapportent. Outre cela il avoit eu de quelcun, peutêtre de Saumaiſe, diverſes Epigrammes, qui n'ont point été imprimées, et dont il a fait une addition conſiderable à la fin de ſon exemplaire. On a reſolu de faire des additions d'Henry Etienne et de celle là un* livre VIII. *car comme l'on ſait, il n'y a que VII. livres dans les editions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX. de diverſes Epigrammes anciennes, que l'on tirera d'un Recueil MS. d'Epigrammes, que leur extreme obſcenité ne permet pas de publier toutes. On en prendra ſeulement ce qui peut paroitre aux yeux des honêtes gens.* [gg]

Ceux qui liront la verſion de Grotius, *admireront également et le génie heureux et la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu'il y en a dans l'Original, qu'il égale tres-ſouvent et qu'il ſurpaſſe méme quelque fois. Pour les additions nouvelles qu'il n'a pas traduites parce qu'il ne les avoit pas, on les mettra ſeulement en proſe; auſſi bien qu'un endroit de l'Edition d'Etienne* [gg] *qu'il n'a pû traduire. On aime mieux en uſer ainſi, que de joindre à Grotius des vers qui n'egaleroient pas les ſiens, et d'ailleurs les lecteurs n'y perdront rien pour l'intelligence de l'Original. Il y aura d'abord une tres-belle preface de Grotius, ou il traite et de l'Anthologie et de la verſion qu'il en a faite.* Les notes *ſeront ſous le Texte, et outre toutes celles qui ont été imprimées ſur ce recueil et dont le titre parle,* 1) *l'Auteur aura ſoin de ramaſſer de tous les plus illuſtres Critiques les endroits dans lequels ils ont eclairci ou corrigé quelque paſſage d'Anthologie:* 2) *il recueillera toutes les varietez de lecture de diverſes editions qu'il a pû trouver, toutes les conjectures et les explications qu'il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu'il a, et les confirmera par de nouvelles raiſons; ou ſ'il y en a de fauſſes, qui puſſent tromper quelcun, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots,* 3) *il ajoutera diverſes remarques qu'il a faites lui méme ſur quantité d'endroits de l'Anthologie. Pour les* ſcolies Grecques *je ne ſai pas ſi elles ſont anciennes, mais aſſurement elles ne le ſont pas* [hh] *toutes, puiſque* Henri Etienne *y eſt quelque fois cité comme*

gg) Pag. 483 ſq. Vide quae infra in catalogo poetarum epigrammatariorum, vbi de Paulo Silentiario.

hh) Recte hoc notatur a viro doctiſſimo. Totus enim ſcribendi genius, latiniſmi, et ratio citandi ſcriptores docent, haec ſcholia compoſita eſſe non a Graeco antiquo, ſed Gallo aliquo vel Italo XVI. ſaeculi. Varias lectiones notat auctor, quisquis fuit, non tantum e codicibus ſcriptis, quorum duos potiſſimum euoluiſſe videtur, vnum *ἀρχαιότατον ἀντίγραφον* Παύλου τοῦ Βουκάρου ἐν Πατα-βίῳ pag. 43. ſed etiam ex impreſſis Anthologiae editionibus pag. 426. *ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὑρίσκεται μόνον εἰς* Κράτητα *ἐκτυπωθέν.* Planudes citatur pag. 589. Arſenius pag. 14. Interdum inemendata ſunt excuſa illa ſcholia, vt pag. 82. *σκύζαι* legendum pro *σκινάζαι*,

comme à la page 264. (de l'edition de Wechel) *Ces ſcolies reſſemblent fort à celles de Biſet ſur l'Ariſtophane, et elles pourroient bien être de lui ou de quelque autre habile moderne de ſon tems* [ii]). [☞] *Fabric.*

Illos vero labores, quorum fructus neque Grotius neque Clericus percipere potuit; edendos ac profligandos ſuſcepit *Hieronymus de Boſch,* et conſilium declarauit in peculiari programmate, inſcripto: *Hieronymi de Boſch deſcriptio edendae anthologiae gr. ab Hug. Grotio latinis verſibus redditae,* anno 1793. typis Wildii et I. Altheer, typographorum Vltraiectinorum in forma 4. excuſo. Mandatum ipſius Grotii in epiſtola ad Iſaac. Voſſium nr. 1698. p. 733. expreſſum ſequuturus, graecum contextum ex edit. Francofurtana a. 1600. ad quam Grotius ſuam verſionem vnice compoſuit, paucis mutatis in duobus voluminibus in forma quarta repetendum curabit verſione Grotii latina in altera paginae parte adpoſita. Tertium volumen continebit Brodaei, Opſopoei, Stephani, Huetii, Doruille, Reiskii, Eldickii, Schneideri, Toupii, Ruhnkenii, Wyttenbachii, Brunckii et aliorum ipſiusque Boſchii animaduerſiones, vna cum carminibus a Vauaſſore, Salmaſio, Ienſio, Küſtero, Holſtenio, Wolfio, Leichio, Doruillio, Reiskio, Toupio, Ruhnkenio, Brunckio aliisque ſparſim editis, quibus Boſchius ſuam adiiciet verſionem latinam. Quartum volumen comprehendet verſiones latinas, quas a renatis litteris permulti confecerant viri eruditi. Grotii verſio a Burmanno II. e codice Doruillii, (illam olim edituri, vid. Obſeru. miſcell. tom. VII. pag. 67.) deſcripta peruenit ad Boſchium, qui praeter editiones Anthologiae duo habet exempla editionis Wechelianae, cum adnotationibus Burmanni II. et Schraderi aliorumque ſcriptis, nec non II. codices ſ. apographa, e quibus inedita publicaturus eſt epigrammata, cum animaduerſionibus Lennepii ac Schraderi, quibus accedent ineditae Boiuinii notae ad Anthologiae graecae editionem Aldinam et epigrammata anthologiae, a Planude mutilata, nunc vero ex vetuſtis codd. MSS. in integrum reſtituta. Haec eſt ſumma programmatis, in quo editio illa haud adeo commoda adnunciatur. Quaedam tamen prudenter monentur et adnotantur de iſto Boſchii conſilio in ephem. litter. Götting. a. 1793. nr. 109. m. Iulio.

Chardon de la Rochette Anthologiae editionem gr. parare perhibetur, atque Abb. *Fontani,* bibliothecae Riccardianae Florentinae praefectus ſupplementa promiſit et 900 fere inedita reperiſſe dicitur: item *de Foncemagne,* qui ſuam verſionem gallicam et obſeruatt. miſit Brunckio. vid. Hiſtoire de l'acad. des Inſcr. tom. XLV. pag. 82.

Oddyum, Anglum, nouam epigrammatum graecorum e cod. Bodleiano paraturum fuiſſe editionem, narratur in Neuen Bücherſaal der gelehrten Welt, part. 28. Lipſiae 1731. pag. 285.

Petrus Violletus ex S. I. cuius MSta ſeruabantur Lugduni, grandaeuus adhuc epigrammata tam veterum quam recentiorum iocoſa lepidaque in linguam graecam transferre ſueuerat,

σκευάζων. p. 150. ἐν Ἀχαϊκοῖς pro Ἀρχαϊκοῖς. p. 216. Πολυδεύκης βιβλίῳ δ'. pro βιβλίων ρ'. Interdum loco mota ſunt, vt pag. 314. vbi ſcholion graecum exſtat, quod pertinet ad epigramma primum paginae proximae 315. Etiam pag. 193. pro Πολύδωρος legendum Πολυδεύκης· Mentio enim δορυδρεπάνα apud *Pollucem* lib. I. ſect. 120.

ii) De conſpectu hoc et de ipſa Anthologia ſiniſtrum et iniquum iudicium legitur in Mem. de Trev. 1705. Dec. pag. 2158 ſq.

rat, teſte *Dominico de Colonia* tom. II. pag. 724. hiſtor. litter. Lugdun. qui illud Didonis apud Auſonium,

Infelix Dido nulli bene nupta marito,
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris,

a Violleto ita graece verſum,

ὦ ἀτυχὴς Διδὼ οὖ ἑοενὶ ἀνδρὶ γημᾶσα
τοῦ φύγες ὀλλυμένου, τοῦ δὲ φυγόντος ὄλε,

exempli loco adtulit. — A *Wolfgango Schoensledero*, S. I. anthologiam graecorum epigrammatum latino carmine redditam eſſe, memoratur a Philippo Alegambe in Bibliotheca Ieſuitica. De *Cyriaco Anconitano*, qui primus fere inter Italos inſcriptiones et epigrammata vetera, carminibus compoſita, ſummo labore congeſſit, vid. *Leich.* in nouis miſcell. Lipſ. tom. I. pag. 450 ſqq. et *Burm.* II. praefat. ad vol. I. Anthol. veter. latinor. epigrammat. pag. IX ſqq. et Fabricii notam ad I. paragr. Sed haec ſufficiant. *Harl.*

VII. CATALOGVS POETARVM VETERVM
qui epigrammata graeca condiderunt.

Quibus ſignum crucis additum, illorum tantummodo in inedita anthologia aliquid ſeruatum legitur:

Quibus aſteriſcus praefixus eſt, ſub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qua plurima quoque occurrunt ἄδηλα, ſiue quae nullum; multa, quae falſum auctoris nomen habent adſcriptum kk).

Abbianus, Lucilii aequalis, circa extremum ſaeculi a Chriſto nato quarti vixit; vterque enim Flaccum, rhetorem barbarum, perſtringit lib. II. Epigr. εἰς ῥήτορας, pag. 251. Forte autem *Ammianus* pro Abbiano legendum. Nam litterae β et μ frequenter in MSS. confunduntur. *Fabric.* Atque ſub *Ammiani* nomine *Brunck.* anal. II. pag. 385 ſqq. edidit XXVII. epp. *Harl.*

[*Ablabius illuſtrius:* in diſcum Aſclepiades pag. 379. Henr. Steph. in MS. *Brunck.* anal. II. pag. 451.]

Aceratus,

kk) Cl. *Schneider* in Periculo critico, in primis in Analectis criticis in ſcriptores veteres graecos et latinos, faſcicul. I. (Traiecti ad Viadrum 1777. 8.) nr. 1. dedit notitiam quorumdam epigrammatographorum, quorum nomina et fragmenta in analectis Brunckianis exſtant. Ipſe Brunck. tom. I. praefixit catalogum poetarum alphabeticum, quorum carmina recepit in Analecta poet. graec. Eiusmodi nudum catalogum eorum, quorum epigrammata in codd. Pariſino et Vffenbachiano continentur, *Boiuinius* confecit in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcr. tom. II. pag. 264. et *Maius* in biblioth. msta Vffenbachiana. Copioſius diſſeruit *Reiske* in notitia poetarum anthologicorum; qui praeterea in indice primo nomina poetarum, quorum carmina in Conſtantini Cephalae collectione proſtant, dedit: tum quot carmina, et quo in illa collectione loco reperirentur, memorauit, denique aſteriſco notauit, quae in Planudea non eſſent: quod ideo hic praemonendum cenſui, vt in ſequentibus vna tantum alteraque littera ſyllabaque poſita breuitati inſeruire liceat. *Harl.*

Accratus, grammaticus, cuius exſtat epigramma lib. III. cap. 14. in Hectorem Homerico poemate celebratum. [Brunck. II. pag. 189.]

Adaeus ſiue *Addaeus*, *Mytilenaeus*. Vnicum ſub huius nomine occurrit epigramma III. 22. [In Brunck. anal. II. pag. 241 — 243. *decem* epigr. *duo* in Boiuinii msto.] Num legendum *Alcaeus?* Etiam in H. Stephani editione pag. 421. et in Aldina pag. 246. b. excuſum Ἀδδαίȣ Μακεδόνος, quod ipſe Stephan. alibi legit Ἀλκαίȣ. Fuit tamen et *Adaeus*, Mytilenaeus, cuius liber περὶ ἀγαλματοποιῶν et περὶ διαθέσεως laudatur Athenaeo pag. 471 et 606. Idem forte, ad quem Polemo ſcripſit, vt idem Athenaeus auctor eſt. Alius *Addeus*, Comes et Magiſter vtriusque militiae per Orientem, ad quem lex de Iudaeis coelicolis et Samaritanis lib. 8. cod. Theodoſ. *Fabric.* [Plura vide in *Brunckii* lection. pag. 188. in primis in *Reiskii* not. pag. 178 ſq. qui carmen Ienſian. 67. tribuit *Adaeo* iuniori. *Harl.*]

Adrianus, imperator, cuius etiam latina quaedam epigrammata exſtant. Confer *Barthium* XXXIII. 12. Aduerſar. *Graecis ſtudiis impenſe imbutum* refert *Spartianus* cap. 1. *ingenio eius ſic ad ea declinante, vt a nonnullis Graeculus diceretur. Poematum et literarum omnium ſtudioſiſſimus — Nam et de ſuis dilectis multa verſibus compoſuit, amatoria carmina ſcripſit.* id. cap. 14. Ineditum huius Adriani epigramma graecum in Traiani imp. donaria Ioui Caſio de ſpoliis Geticis adpenſa primus publici iuris fecit *Salmaſius* ad Hiſt. Aug. tom. I. p. 133. [deinde *Boiuin* pag. 268 ſq. gr. cum verſione ſua lat. et p. 275 ſqq. notas adiecit et pag. 297 ſqq. diſput. de Ioue Caſio.] In vulgatae Anthologiae codicibus lib. I. cap. 54. vnicus Hadriani verſus hexameter legitur [⁋] in Magni Pompeii tumulum, is ipſe quem refert *Dio* lib. LXIX. pag. 792.

Τῷ ναοῖς βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβȣ,

Paene caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Fabric. *Brunck.* II. pag. 285 ſq. dedit quinque epigr. praeter vnum illum verſum hexametrum; adde eiusdem Lection. p. 196. *Reimar.* ad Xiphilin. pag. 1130. *Reiske* notit. pag. 180. in primis in notis ad carmen 540. quod eſt Hadriani, pag. 107 ſq. *Harl.*

[*Admetus.* Vnus verſus hexam. apud Brunck. II. pag. 308. *Harl.*]

Aegis, alius, vt opinor, ab Aegide ſiue Aegia, hiſtorico, quem laudat Clemens Alex. I. Strom. pag. 321. MS. Ἄγιδος pro Αἴγιδος. *Fabric.* Atque Brunck. I. pag. 185. dedit Ἄγιδος. Sic quoque editio princeps. *Schneider* in peric. pag. 129. *Agis*, inquit, poeta Amphiptolemi filius occurrit apud *Pauſan.* pag. 124. Forte idem, cuius ὀψαρτυτικὰ laudat *Athenaeus* pag. 516. *Harl.*

Aemilianus Nicaenus, diuerſus a Palladio Aemiliano ſcriptore latino rei ruſticae et ab Aemiliano Mauruſio, quem in Dipnoſophiſtis colloquentem inducit Athenaeus. Inter tria eius epigrammata [apud Brunck. II. pag. 275. coll. lect. pag. 194.] vnum in Venerem Praxitelis, vulgata Anthologia exhibet.

[* *Aeſchines*, rhetor, aequalis Straboni, vt ex eius geographia XIV. pag. 942. patet, ſuſpicante Reiskio, notit. pag. 180. Epigramma apud *Boiuin.* et in *Brunck.* anal. tom. I. pag. 176. et in *Reiskii* anthol. pag. 62. carm. 539. coll. notis, pag. 106. *Harl.*]

ΑΙΣΧΙΩ

ΑΙΣΧΙΩΝΟΣ τῦ Σαμίυ, pag. 222. edit. H. Stephani, quod incipit: Ἐγὼ Φιλαινὶς etc. *Fabric.* — Apud *Brunck.* I. pag. 189. inſcribitur Αἰσχρίωνος. *Harl.*

Aeſchylus, tragicorum princeps, cuius ἐλεγεῖα citat *Plinius* XXV. 2. praeter alios lib. II. cap. 16. §. 8. a me laudatos. *Fabric.* — *Brunck.* I. pag. 148. et II. pag. 523.

[* *Aeſopus.* *Brunck.* I. pag. 76.]

Agathias Myrinaeus, e Myrina, Aeolidis ciuitate, Scholaſticus [u]), ſub Iuſtiniano, imp. clarus praeter alia, de quibus libro quinto dicendi erit locus, non modo κύκλον τῶν νέων Ἐπιγραμμάτων ex aliis poetis collegit, de quo ſupra §. III. hoc capite dictum eſt; ſed et ipſe libr. VII. plura de ſuo epigrammata addidit, quae ex anthologia edita iunctim cum latina ſua verſione, (ſingula enim verſibus reddidit non infeliciter,) ad calcem hiſtoriarum Agathiae exhibet *Bonauentura Vulcanius:* it. *Ioſ. Scaliger*, nonnulla etiam Ian. Douſa. Vnum perquam difficile de luſu Zenonis, imp. illuſtrat Salmaſ. ad Vopiſcum Proculum, *Tho. Hyde* in hiſtoria Nerdiludii pag. 44 ſq. et felicius *Io. Corn. de Paw* in diatriba de alea veterum, Traiecti 1726. 8. *Grotii* metaphraſis in Bibl. anc. et moderne tom. 25. pag. 224. Mentio Agathiae epigramm. apud Tzetzen proleg. in Lycophronem et apud Suidam in Μέγας βασιλεύς. Ineditum quoddam, quod incipit στῆλαι καὶ γραφίδες etc. a Valent. Hermanno Thryllitio vulgatum, habes in nouis litterariis Lipſienſibus ann. 1719. pag. 175. *Fabric.* Praeter ea, quae ſupra diſputaui de *Agathia*, add. *Boivin*, *Iriarte* cat. mssto graec. Matrit. pag. 107. nr. 124. Illud a Thryllitio publicatum eſt ep. LVIII. pag. 53. Brunck. tom. I. inter 95. Agathiae epigrammata a Brunckio ibid. pag. 33 ſqq. edita. conf. *Brunckii* lection. pag. 240 ſqq. *Reiske* notit. pag. 177 ſq. *Harl.*

Aitiſtyus lege *Antiſtius.*

Alcaeus Macedo, an Addaeus? *Fabric.* — Boivin. adde Schneid. anal. pag. 10. et Reiskium in Adaeo. *Harl.*

Alcaeus Meſſenius, Philippo, regi Maced. aequalis; H. Steph. pag. 254 et 272. ſiquidem is fuit Alcaeus, quem epigrammate ἀντεκωμῳδεῖτο Philippus apud *Plutarchum* Flaminio pag. 373. Conf. *Iſ. Voſſium* ad Catull. pag. 42. *Fabric.* Conf. ſupra, in vol. II. p. 88. *Hemſterhuſ.* ad argumentum Pluti Ariſtophan. pag. 7 ſq. Is intelligit eum Alcaeum, qui Philippum, Macedoniae regem, a T. Quintio debellatum, virulentis carminibus proſcidit, commemoratum quoque a *Plutarcho* in romani imperatoris vita pag. 253. D. et locum ſchol. veteris ad Homerum noſtro Alcaeo e membranis erutum ex Anth. II. cap. 47. ep. 5. interpretatur atque emendat. adde Boivin. *Brunck.* I. pag. 486 ſqq. dedit XXII. eius epigrammata, coll. lection. pag. 114 ſq. qui ad carm. XIX. de confuſione vtriusque Alcaei et de auctore illius epigr. cuius inſcriptio olim erat Ἀλφειῦ Μιτυληναίυ, ſed quod noſtro eſt vindicandum, paullo vberius diſſerit. *Reiskius* in notit. pag. 180 ſq. opinatur, eumdem eſſe poſſe cum *Alcaeo, Epicureo*, circ. A. V. C. 580. ſeu Olymp. CXLIX. 1. quem *Aelian.* V. H. lib. IX. 12. ob epicureae ſectae profeſſionem

u) Σχολαστικῦ ἐν Σμύρνῃ pag. 341. H. Steph. in MS.

Roma eiectum perhibet, aut cum *Alcaeo*, Polybio aequali; vid. Excerpt. legat. 122. pag. 1323. 10. Reiskii coniecturam haud ſpernendam eſſe cenſet *Schneider* in Anal. vbi pag. 10—13. copioſus de Alcaeo eiusque carminibus, Voſſii de Alcaeo, comico atque epigrammatis auctore, et Scaligeri de duobus Alcaeis, epigrammatum ſcriptoribus, altero Macedone, altero Meſſenio, ſententias reiicit. *Harl.*

Alcaeus Mytilenaeus, cuius epigrammata, (ὑμνοπόλον enim vocat.) intexuit Coronae ſuae Meleager. Licet aliud videatur Allatio de patria Homeri cap. 14. p. 1831. De hoc et aliis Alcaeis dixi lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 84 ſqq. adde *Iriart.* cat. p. 90. 97. *Villoiſon.* proleg. Homer. pag. 33.]

Alcaeus ἐπιγραμματογράφος recentior, ſub Veſpaſianis clarus. *Tzetz.* praef. ad Lycophronem. *Fabric.* Tzetzae errorem caſtigat *Schneider* in per. crit. pag. 98. et anal. pag. 10. *Harl.*

Alexander Aetolus, temporibus Ptolemaei Philadelphi floruit, et praeter alia poemata, de quibus lib. II. cap. 19. [vol. II. pag. 283.] dixi, ſcripſit etiam epigrammata ſiue ἐλεγεῖα, quorum vnum in Agathoclem ab Athenaeo refertur XIV. pag. 699. [vnum in Anthol. Cephal. nr. 780. vid. Reiskii not. pag. 180.] Alia tria leguntur in Anthologia: [plura in *Brunck.* anal. I. pag. 418 ſqq. collatis lection. pag. 98. vbi quoque de Alexandris, altero Pleuronio, altero Epheſio, diſſerit.] Videtur hic eſſe [?] Alexander quem inter eos laudat Meleager e quibus Coronam ſuam adornauit.

Alexander Magnus. H. Steph. pag. 432. Πίγρης ὀρνίθων. *Fabric.* Sed illud Brunck. tribuit Alex. Aetolo. *Harl.*

Alexis, cuius decaſtichon lib. VI. Anthologiae cap. 5. exſtat, neſcio, an comicus, de quo dixi ſupra lib. II. cap. 22.

Alpheus (Ἄλφειος), *Mytilenaeus*, Antipatro Sidonio iunior. Macrinum epigrammate quodam adloquitur, dubito, an imperatorem lib. I. cap. 12. *Fabric.* conf. ſupra, vol II. pag. 91. *Reisk.* not. pag. 180—182. *Brunck.* II. pag. 128 ſqq. qui XII. dedit Alphei epigrr. et in Lection. pag. 155 ſq.

Ammianus. Vide ſupra in *Abbiano.*

Ammonidis, Ἀμμωνίδȣ, diſtichon vnicum exſtat lib. II. Antholog. cap. 13. *Ammonii*, H. Steph. pag. 339. εἰμὶ μέν. *Fabric.* — in Brunckii anal. II. pag. 448. idem cum alio eiusdem epigrammate. *Harl.*

[*Amometi* nomen proprium quidam reperiſſe ſibi viſi ſunt in verſu 31. primi carminis Meleagrici; ſed ibi vocab. ἀμωμήτοιο eſt adiectiuum. vid. *Brunck.* lect. pag. 1. *Manſo* edit. Meleagr. pag. 95. *Reiskio* not. pag. 237. videtur eſſe nomen poetae; cui conſentit *Schneider.* in per. crit. pag. 109 ſq. *Harl.*]

Anacreon, poeta lyricus, cuius carminibus Coronam ſuam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 91 ſqq.]

In Anaxagoram, Lampſacenorum epigramm. epitaphium eſt apud Laert. II. 15. Corinthiorum in Periandrum. lib. I. ſect. 97. Lindiorum in Cleobulum ſect. 93. Prienenſium in Biantem ſect. 85. Lesbiorum in Pittacum ſect. 79. Lacedaemoniorum in Chilonem ſect. 73.

ſect. 73. Epigramma neſcio cuius in imaginem Solonis ſect. 62. et in Thaletem ſect. 59 et 34. in Linum et Eumolpum ſect. 3. 4.

[* *Andronicus*. *Boiss.* in. *Philarae* anth. ap. Montfaucon bibl. Coisl. pag. 519. vbi auctorum nomina pariter referuntur, *Brunck.* II. pag. 293. ***Reiske*** not. pag. 184. *Harl.*]

[* *Anius*. Boiuin. *Harl.*]

Antagoras, quo et ipſo vſus Meleager, vid. verſ. 52. carm. 1. Vide et *Laert.* IV. 21 et 26. *Fabric.* Carmen in edit. Anthol. pag. 526. aliud in adpendice Wechel. pag. 24. Duo in *Brunckii* An. I. pag. 260. Familiariter vſus eſt Antigono primo, quorum mutua ſcommata refert *Plutarch.* Apophth. pag. 192. idem ſcomma refert pag. 668. adnotante *Schradero* in per. crit. pag. 129 ſq. qui num cum *Antagora, Rhodio,* Arati Solenſis aequali, idem eſſet, adhuc haeſitabat: ſed in Anal. pag. 3. Rhodium fuiſſe et epigrammatum et Thebaidos auctorem, vberius iuit demonſtratum. Diuerſa diſputant de *Antagora*, Rhodio, *Hemſterh.* ad Callimach. tom. I. pag. 591. *Burmann.* II. ad Propert. pag. 472. *a. Schellenberg* ad Antimachi Colophonii reliquias pag. 25 ſq. *Harl.*

* *Anthemius* videtur eſſe nomen poetae in hoc verſu Meleagri, eos, e quibus coronam ſuam concinnauit, celebrantis: *εἰς δ' ἐλέγους εὔσπερον Ἀνθέμιον.* Memoratur quoque in graeco ſcholio inter nomina poetarum, e quibus Meleager coronam ſuam contexuit. *Fabric.* Vauaſſor non intelligit nomen proprium, ſed accipit pro flore anthemio; cui accedere videtur *Reiskius* pag. 183. et copioſius de eo voc. diſputat p. 237 ſq. ad verſ. 36. carminis: vbi vocabulum littera minuſcula excudi fecerant Brunck. et Manſo, cuius notas pag. 3 et 95. vide. *Harl.*

* *Antigonus*, Caryſtius, cuius epigrammata ſuae inſeruit collectioni Philippus, Theſſalonicenſis, [et dedit *Brunck.* II. pag. 244.]

[*Antimachus*, Colophonius. *Henr. Stephan.* pag. 340. *Brunck.* I. pag. 167. et in Lection. p. 29. *Schellenberg* in Antimachi reliquiis pag. 33. et pag. 115. ſupra, in vol. II. pag. 104 ſqq. *Harl.*]

Antimedon, Cyzicenus, vid. infra, *Automedon.*

Antiochus, forſan Aegaeus, Sophiſta, de quo Philoſtratus. *Fabric.* II. epigr. in Brunckii anal. II. pag. 305. *Harl.*

Antipater Macedo, videtur mihi ille Antipater, cuius mentio fit a Meleagro inter eos, e quibus Coronam ſuam contexuit. *Fabric.* Vixit aetate Philippi, aut patris Alexandri M. aut penultimi regis Macedoniae, patris Perſei, circa Olymp. CXL. vsque ad CL. iudice *Reiskio* in not. pag. 185. vbi de hoc et duobus reliquis Antipatris eſt copioſus, eique tribuit epigr. *τὸν πάρος Ὀρβέλοις*, Steph. anthol. gr. pag. 435. et, quamquam valde haeſitans, carm. 37. et 94. in lemmate: ſed *Brunck.* illud, quod incipit *τὸν πάρ. Ὀρβ.* tom. II. pag. 10 nr. 18. recepit inter epigrammata Antipatri Sidonii, cuius CXI. epigrammata pag. 6—37. dedit, et pag. 527. duo alia poſtliminii inſtar reduxit. Adde *Iriart.* catal. pag. 109 et ſaepius in notit. illius cod. Anth. *Harl.*

Antipater Sidonius paullo ante Ciceronem clarus, quo tempore bellum cum Mithridate gerebant Romani. vid. *Scaliger* ad Euſebium pag. 152. [De illo, Stoicorum adſecla, vid.

ſupra,

ſupra, vol. III. p. 537.] Huius epigrammata collectioni ſuae inſeruiſſe videtur Meleager, cuius epigramma in Antipatri huius obitum edidit et illuſtrauit *Io. Corn. de Paw* in diatribe de alea veterum pag. 115. aliud Antipatri pag. 133. Epigramma pag. 465. in Venerem Apellis Anad. eleganter exprimit latine *Auſonius* epigr. 106. et illuſtrat *Bened. Aueranius* diſſ. 19. 20. tom. I. Opp. pag. 57 ſqq. *Fabric.* — De aetate illius fuſe diſputat Reiske not. p. 185 ſqq. et ex pluribus epigrammatibus efficere ſtudet, eum floruiſſe ab Olymp. CLVI. vsque ad Olymp. CLXXI. et fuiſſe aequalem L. Craſſi atque M. Antonii, neque multum ab aetate M. T. Ciceronis, ſecundum *Ciceron.* de Orat. III. cap. 50. Idem diſputat, num *Antipater Tarſenſis*, *Stoicus*, idem ſit cum Sidonio, quod cum Voſſio et Ionſio exiſtimat haud improbabile eſſe: diſſentit Fabric. ſupra in vol. III. p. 537. *Leich.* in ſepulcr. carminibus dedit, latine vertit atque illuſtrauit Antipatri Sidonii carm. X. XI. XIII. XIV. XVI. XVIII. pag. 12 ſqq. et in notis pag. 16 ſq. addidit aliud eiusdem tum ineditum: in praefatione adnotat, eius in Homerum carmen et alia, manu Io. Theſſali Scutariotae a. 1452. deſcripta haberi in bibl. Laurentiana, teſte Montfauconio biblioth. MSS. pag. 306. D. *Boivin.* l. c. pag. 268 ſqq. dedit graece cum verſſ. gallica et latina tam ſoluta, quam ligata, et pag. 284 ſqq. adiecit obſeruationes, in quibus etiam animaduertit, in Anthologia edita, Sidonium et Theſſalonicenſem ſaepe confundi. (quod etiam notauit Reiske l. c.) Idem Boivin ex Anthologia edita atque msta pag. 287 ſqq. plura edidit, vertit atque expoſuit vtriusque Antipatri epigrammata. Adde Brunck. lection. pag. 121 ſqq. cui pleraque, quibus in codice nomen gentile non adpoſitum eſt, et ille aſteriſcum praefixit, Theſſalonicenſi tribuenda videntur, et pag. 155. repoſuit ex Buheriano apographo epigramma corruptum, cui manum adhibuit medicam. *Schneider* in peric. pag. 120. ex edit. Florentina iungit, cum Huetio, duo diſticha carminis in Anacreontem, in aliis editionibus ſeparata. In codd. Matrit. apud Iriartum pag. 92. 97. 108. 238 etc. ſaepe occurrunt epigrammata vtriusque Antipatri. *Harl.*

Antipater, *Theſſalus*, ſiue vt lib. I. Antholog. cap. 87. et in cod. Hug. Grotii et apud Küſter ad Suidam in Ἄρης, legitur, *Theſſalonicenſis* [mmm]), tempore Auguſti, imper. clarus. Hic eſt, qui nouem lyricas poetrias et Alcmanem verſibus celebrauit. Memorat et Archilochi et Homeri natales cultos. *Fabric.* De eius aetate plura diſputat *Reiske* l. cit. adde *Boivin* l. mem. *Schellenberg* in reliquiis Antimachi pag. 40 ſq. vbi ex *Brunckii* anal. II. p. 115. repetit carmen in laudem Antimachi additque verſionem Grotii ligatam. *Brunck.* in anal. II. pag. 109 — 127. carmina 69. Antipatri, Theſſalon. recepit, et in Lection. pag. 149 ſqq. illuſtrauit: carmen tamen quartum Antip. Sidonio malit, adſignare. add. pag. 235 ſq. — *Schneider* in peric. crit. pag. 105. carmen vulgauit, antea a nemine editum. *Harl.*

Antiphanes, Macedo, Megalopolita, quo in collectione ſua vſum ſe profitetur Philippus, Theſſalonicenſis. [IX. epigr. in tom. II. pag. 204 ſqq. et aliud III. p. 331. dedit *Brunck.* add. *Reiskii* not. pag. 190. *Brunck.* lect. pag. 309. *Toup.* emendat. in Suid. pag. 499. edit. Lipſ. *Harl.*]

Antiphilus

mmm) Theſſalonicenſem a Theſſalo diſtinguit Baudelot de Dairval in explicatione gemmae antiquae, in Mem. de Trev. 1711. pag. 537.

Antiphilus Byzantius, cuius et ipſius epigrammata collectioni ſuae Philippus intexuit. [¶] — Tiberii Neronis tempore vixiſſe eum, adparet ex epigrammate lib. I. pag. 119. quo illius imperatoris beneficium, Rhodiis praeſtitum, [a Chr. 53. V. C. 806. teſte *Tacito* Annal. XII. 58.] celebrat. *Fabric.* — vid. *Leich.* praefat. pag. V. et epigramma quoddam cum verſione lat. et interpretatione pag. 1 ſq. *Boivin.* ac *Brunck.* in cuius tom. II. pag. 169 — 181. XLIII. Antiphili exſtant epigrammata, atque *Reiske* not. pag. 191 ſq. qui variis diuerſorum carminum rationibus motus, parum abeſt, quin ſtatuat, duo fuiſſe *Antiphilos*, alterum aequalem Auguſti et Tiberii, alterum Neronis et Domitiani: immo vero ſuſpicatur, tertium fuiſſe *Antiphilum* ſaeculi III. poſt C. N. auctorem epigrammatis, quod *Du Cange* add. ad Conſtantinop. Chriſt. p. 192. et emendatius *Salmaſ.* exercitt. Plin. pag. 449. ediderunt, in horologium aquatile, ab Athenaeo mechanico factum: neque tamen ſibi conſtat. Adde *Brunckii* lection. pag. [illegible] ſq. et 172 ſq. vbi ex apographo Buheriano duo edidit epigrammata, quae Reiske in [illegible] hol. Cephalae pag. 141. coniecturis ſuis interpolata vulgauerat. *Iriart.* in catal. codd. gr. pag. 108. nr. 125. *Harl.*

Antiſtii vnum epigramma in Priapum, agri cuſtodem, lib. IV. Anthologiae pag. 478. edit. Wechel. Antiſtii, medici, mentio apud *Suetonium* Caeſare cap. 82. — *Antiſtii Soſiani*, qui, factitatis in Neronem carminibus probroſis, exſilio eſt multatus, apud *Tacitum* XVI. 14. In *Antiſtium Veterem*, (qui A. V. C. 747. Conſul fuit,) epigramma latinum Laureae Tullii apud *Plin.* XXXI. 2. *Fabric.* — *Maii* catal. pag. 375. *Boiuin.* *Reiske* not. pag. 190. *Brunck.* II. pag. 284. vbi tria edidit Antiſtii epigrammata, et in lection. pag. 195. aliud ex Doruillii adnott. ad Charitonem pag. 57. *Harl.*

Antonius Argiuus, cuius bina epigrammata graeca exſtant in florilegio edito, in vrbes dirutas vtraque, Mycenas, (quod alius cod. tribuit Munatio,) et Argos. *Fabric.* Vnum in Brunck. anal. II. pag. 240. *Harl.*

* *Antonini*, poetae, epigrammata graeca impenſe laudat *Plinius* iunior in epiſtola ad eum ſcripta IV. 3. adde eumdem IV. 18. et V. 10. *Fabric.* — De illo Antonino plura ſcripſerunt Catanaeus et reliqui interpr. in edit. Cortii ad primum Plinii locum pag. 251 ſq. *Harl.*

* *Anytes* epigrammata ſuere in Corona Meleagri. De ea dixi ſupra lib. II. cap. 15. [tom. II. pag. 106 ſq. add. *Reiskii* notit. pag. 192 ſqq.]

* *Apion* in epigrammate. Suid. in Ἀγύρτης, Σπιλάδες, Σφάραγον, Τρίγληνα.

Apollinaris, diuerſus, vt exiſtimo, ab Apollinari, poeta Chriſtiano. *Fabric.* In *Brunckii* anal. II. pag. 283. dicitur *Apollinarius*, et duo eius leguntur epigrammata; in lection. autem pag. 195. *Apollinaris. Harl.*

Apollonides, Smyrnaeus, quem Auguſti imp. aetate vixiſſe notat *Caſaubonus* ad Suetonii Tiber. cap. 14. *Fabric.* — *Boivin.* et *Reiske* in not. pag. 194. ducibus epigrammatibus diſtinguunt duo *Apollonidas*, alterum Smyrnaeum, quem cum Apollonida, Nicaeno, (vid. *Ionſ.* de ſcript. hiſt. phil. III. 3) eumdem fuiſſe exiſtimant, tempore Auguſti, alterum, aetate Hadriani imperatoris, et ſua cuique adſignat carmina. *Brunck.* II. pag. 132 — 139. vnius Apollonidae Smyrnaei XXX. dedit epigr. adde eiusdem Lection. pag. 156 ſqq.

156 ſqq. et pag. 159. repoſuit epigramma illius corruptum, a Salmaſio e cod. Vatic. deſcriptum. *Harl.*

Apollonius, grammaticus: in edit. H. Stephani pag. 95. diſtichon, quod incipit: Καλλίμαχος τὸ κάθαρμα etc. *Fabric.* — in *Brunck.* anal. II. pag. 358. *Harl.*

Arabius, *Scholaſticus*, ſub Iuſtiniano clarus, Longinum, praefectum CPol. celebrat in epigrammate lib. IV. Antholog. pag. 431. *Fabric.* Tria dedit epigr. Brunck. III. pag. 109. *Harl.*

Aratus cuius epigrammatis Meleager vſus eſt ad coronam ſuam concinnandam. Vide, quae de Arati ἐλεγειῶν libro dixi capite 20. huius libri §. 9. Epigramma eius ineditum, quod incipit ἀρχηγὸς Φιλοκλῆς, in bibl. litter. Londini 1722. 4. nr. 2. pag. 28. [In *Brunck.* anal. I. pag. 253. incipit Ἀργεῖος etc. et aliud Arati epigr. editum eſt. *Harl.*]

Arceſilai, philoſophi, epigrammata producit *Laertius* IV. 30 ſq. *Fabric.* In *Brunck.* anal. II. pag. 62. adde ſupra, in catal. Platonicorum, III. pag. 162. *Harl.*

Archelai, (al. Aſclepiadae) epigramma in ſtatuam Alexandri, factam a Lyſippo. Lib. IV. Antholog. pag. 554. *Fabric.* *Brunck.* II. pag. 58. et tria alia ex Antigono Caryſtio p. 77 et 22. tom. III. pag. 330. vid. Lection. pag. 309. pag. autem 137. is notat, Archelaum vixiſſe ſub Alexandro M. et, quod etiam cum Ptolemaeo, Lagi F. in Aegypto commoratus eſt, ab *Antigono Car.* hiſt. mir. cap. XXII. dici Aegyptium. *Harl.*

[* *Archeſtratus.* Boivin. *Harl.*]

Archias, Antiochenus, pro quo exſtat Ciceronis oratio, qui mirificam illius in verſibus graecis pangendis facultatem celebrat cap. 8. Eius epigrammata collecta ſunt et iunctim edita cum verſione *Nicodemi Friſchlini*, vna cum Callimacho. Etiam gr. Chriſtoph. Salbachio curante, Grypswald. 1692. 8. cum Luciani epigr. Latinis verſſ. reddita ſunt a *Dan. Alsworto*, Anglo, Rom. 1596. 8. eodem, qui Virgilii Bucolica Graeco reddidit carmine. conf. *Cinelli* bibl. volante II. pag. 11. Ei quoque in MS. quod olim Lipſiae inſpexi, tribuitur epigramma, quod in Wecheliana editione pag. 76. incipit, Σοὶ πατρὶ Θεσσαλίη. *Fabric.* Eius epigramma in Delphinum publicauit Küſter ad Suidam voc. Φοινίσσω. — In *Boiuinii* apographo et Ienſian. carmen 108. inſcriptum eſt *Archiae recentiori.* Quare coniicit *Reiske* notit. pag. 197. vel alium poetam, illo Tulliano poſteriorem, claruiſſe, aut voc. νεωτέρȣ Graeculo inepto eſſe imputandum, aut ſuſpicandum, Ἀρχύτȣ legendum eſſe pro Ἀρχίȣ. — *Brunck.* II. p. 92 ſqq. edidit 34. Archiae epigrr., et in his illud Ienſianum et aliud pag. 528. Id autem, quod Fabricius notauit, equidem inter Brunckiana non deprehendi. adde Br. lection. pag. 145 ſqq. qui tamen obſeruat pag. 148. in cod. Vaticano alia tribui Archiae Mitylenaeo, [vt ſemper in cod. quem contulit H. Grotius,] aliud Archiae, Macedoni; aliud Archiae, Byſantio, [ſic quoque in edit. H. Stephani pag. 257.] aliud Archiae, grammatico, aliud denique Archiae recentiori. adde eiusdem Lection. pag. 236. *Harl.*

Archilochum inter eos, e quibus coronam ſuam contexuit, memorat Meleager. De Archilocho dixi lib. II. cap. 15. Elegos eius laudat Athenaeus. *Fabric.* vid. *Brunck.* I. 40. et in Lect. pag. 156. pag. autem 236. duo alia ex Athenaeo pag. 447 et 594. dedit. *Harl.*

Archimedis

Archimedis primum. H. Steph. pag. 274.

Archimelus Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς laudatus Athenaeo, qui eius epigramma in nauem praegrandem Hieronis mille modiis tritici a rege remuneratum refert lib. V. pag. 209. [duo dedit *Brunck.* II. pag. 64. adde Lection. pag. 138 ſq. *Harl.*]

Arenaeus, Ἀρηναῖος Ῥαιφερενδάριος, cuius vnicum epigramma in mulierem, laſciue et procaciter ſe gerentem, exſtat lib. VII. Antholog. pag. 606. [ſ]

Argentarius. Infra *Marcus Argentarius.* [*Reiskii* notit. pag. 195 ſq.]

* *Arias*, hoc enim nomine poetam epigrammatarium innuere videtur Meleager his verſibus 43 ſq. vbi eos, e quibus coronam concinnauit ſuam, commemorat:

> Καὶ μὲν καὶ Ἀρίαν σαχυότριχα θήκατο νάρδον,
> Ὑμνοθέτας ἑρμᾶ δῶρον ἀειδόμενον.

Fabric. At enim *Reiske* not. p. 239. item *Brunck.* edidit καὶ μὴν καὶ Συρίαν, et *Manſo*, cuius notam conſules,) cum Salmaſio Συρίην. *Harl.*

[*Arion. Brunck.* III. pag. 327. et Lection. pag. 308. ſupra vol. II. pag. 110. *Harl.*]

[*Ariphron.* ſupra II. pag. 111. *Brunck.* I. pag. 159.]

Ariſto, idem ni fallor, qui citatur a Mario Victorino in arte grammatica. Vel Ariſto, philoſophus, cuius verſum in Arceſilam profert Laertius IV. 33. *Fabric.* — *Ariſtonis* carmen 739. in Anthol. Cephalae tria in *Brunckii* anal. II. pag. 258 ſq. *Schneider* in peric. crit. pag. 127. tribuere malit *Ariſtoni*, *Ceio*, de quo plura diſputaui ſupra in volum. III. pag. 467 ſq. *Harl.*

[*Ariſtocles.* Brunck. II. pag. 108.]

* *Ariſtodemi* librum primum Θηβαϊκῶν Ἐπιγραμμάτων citat ſchol. *Apollonii* II. vſ. 906. [conf. *Valcken.* ad ſchol. Euripid. Phoen. p. 732. vbi plura de eo ſunt collecta. *Harl.*]

[*Ariſtodicus*, Rhodius; Boiuin. H. Steph. pag. 266. duo epigr. in *Brunckii* Anth. II. p. 260. coll. Lection. pag. 191. *Harl.*]

Ariſtoteles. Vide Laertium V. 6. et quae de peplo, ei tributo, dixi ſupra cap. V. huius libri §. 35. [vol. III. pag. 275 ſq. vbi etiam de eius carmine in Hermiam.]

* *Arriani* epigrammata apud Athenaeum citantur. Sed legendum *Rhiani*, vt habent quoque meliores editiones.

[* *Artemidorus*, grammaticus: epigr. in Theocritum, (vbi de eo quaedam ſunt notata,) et aliud, in *Brunckii* An. I. pag. 263. *Harl.*]

[* *Artemon. Boivin; Maius; Brunck.* II. p. 79. *Reiske* notit. p. 196. qui ſuſpicatur, illum eſſe eumdem cum Artemone, τῷ μελοποιῷ, de quo ſupra in vol. II. pag. 112 ſq. vbi plures quoque recenſentur *Artemones. Harl.*]

Aſclepiades, qui epigrammate celebrat Berenicen p. 438. edit. Wechel. et Cleopatram p. 490. Non videtur eſſe idem auctor epigrammatis in Aiacem pag. 344. quod parodia in Cynicos imitatus Mneſalcas apud *Athenaeum* IV. pag. 163. et ſine nomine auctoris affert *Euſtathius* ad Iliad. β΄. e Porphyrio. Aſclepiadi tribuit MS. νὺξ μακρὴ, quod Meleagro

H. Stephanus pag. 451. et φείδη παρθενίας aliud apud Ezech. Spanhem. pag. 334. ad Iuliani Caeſares. *Fabric.* — Vtrumque illud epigr. et praeter ea 37. alia ſub nomine *Aſclepiadis*, Samii, et aliorum eiusdem nominis dedit *Brunck.* I. p. 211 — 219. coll. Lection. p. 43 ſqq. De Aſclepiade Samio, qui Theocrito fuit aequalis, et aliis cognominibus plura diſputauit *Reiske* not. pag. 197 ſqq. et tria inſeruit Aſclepiadis, lyrici ſiue Adramytteni, epigrammata. adde, quae ſupra ſunt notata in vol. II. p. 113 ſq. ſchol. ad *Theocr.* VII. 40. *Schneider.* in Anal. pag. 1 ſq. de Aſclepiade Samio, tum in per. crit. pag. 14 ſq. pag. 37. vbi repetit epigr. quod dederat Toup. ad ſchol. Theocriti pag. 215. et Klotz. ad Tyrtaeum pag. 26. edit. ſec. et pag. 119. aliud ex notis Klotzii ad Tyrtaeum pag. 3. *Harl.*

[* *Aſclepiodotus. Brunck.* II. pag. 490. et in Lection. pag. 231. *Harl.*]

Aſinius Quadratus. Ei in MS. epigr. vltimum p. 203. edit. H. Stephani. *Fabric.* — *Brunck.* anal. II. pag. 299. in eos, qui ab Sulla, Romanorum conſule, interfecti ſunt, vnde eius aetas adparet. *Harl.*

Aſtydamas, tragicus, ſe ipſum epigrammate efferens Suid. et Apoſtolius in Σαυτὸν ἐπαινεῖς. *A. Schottus* ad prouerbia pag. 151. *Fabric.* — *Brunck.* III. pag. 329. vbi dicitur tragicus poeta, eiusd. Lectt. pag. 309. ſupra vol. II. pag. 289. *Harl.*

Athenaeus ὁ ἐπιγραμματοποιός. *Laert.* VI. 14. VII. 30. et X. 12. *Tzetza* prooem. ad Lycophron. [*Brunck.* II. p. 257. epigr. II. dedit. *Iriart.* catal. p. 103.]

Athenodori epigramma in Sodamidem piſcatorem lib. III. Anthologiae pag. 369.

Automedon, Cyzicenus, cuius epigrammatis ad ſuam collectionem concinnandam Philippus Theſſalonicenſis vſus eſt. *Fabric.* — *Brunck.* II. 207 ſqq. vndecim edidit illius epigrammata et aliud tom. III. pag. 331. conf. Br. Lection. pag. 200. qui opinatur, eum in Italia aut ſaltem ſub Romanorum imperio, primo aut ſecundo poſt Chr. N. ſaeculo vixiſſe. *Harl.*

Bacchylides cuius carminibus coronam ſuam illuſtrauit Meleager. Dixi de eo lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 114 ſq.]

[*Ioannes Barbucallus. Brunck.* III. pag. 11. et Lection. pag. 238. XI. exſtant epigrammata. *Harl.*]

Lollius Baſſus, Smyrnaeus, in msto, quod Grotius inſpexit, Lampin amicum ſuum adloquitur in epigrammate p. 101. edit. Wechel. quod Horatius videri poſſit imitatus eſſe. Βάσσος Λόλλιος vocatur pag. 244. [et apud Maium.] Baſſi fuere multi, quos infra lib. VI. in G oponicis recenſeo. Lampis haud alius occurrit, quam ναυκληρικὸς ille apud *Plutarchum* an ſeni gerenda Reſp. pag. 787. Idem *Lampon* videtur adpellari pag. 789. *Lampes* Aegineta apud Themiſtium in Orat. Sophiſta pag. 297. [¶] *Fabric.* — At num *Lollii Baſſi* carmen in Anthol. Planud. pag. 6. Horatius imitatione expreſſerit, dubium et vero falſum eſſe videtur: nam in Cephalae anthologia apud Reisk. carm. 603 in Leichii carm. ſepulcr. carm. I. pag. 2 ſq. et carm. X. in anal. Brunckii, qui tom. II. pag. 160 ſqq. vndecim Baſſo tribuit epigrammata, eſt Baſſi Lollii epigramma in Germanicum, Caeſaris nepotem, Neronis patrem, et quidem in eius mortem, a. Chr. 19. V. C. 771

vel

vel 772. Vel igitur antiquior Baſſus fuit carminis illius in Germanici victorias, vel probabilius Horatius et Lollius Baſſus ex communi fonte hauſerunt. Atque Leichius in praef. pag. VI. dubitat, omnia, quae in Anthologia Baſſi nomine feruntur, debere ad vnum Lollium Baſſum referri. adde *Reiske* in notitia pag. 200 ſq. *Brunck.* Lect. pag. 167 ſq. *Harl.*

Bianor, cuius epigrammata ſuae intexuit collectioni Philippus Theſſalonicenſis. Inter alia pag. 150. luget Sardium cladem, quae motu terrae concuſſae ſunt anno quarto Tiberii imp. teſte *Tacito* II. 47. annal. Alius *Bianor*, cuius mentio in *Chionis* epiſtola XI. *Fabric.* In *Brunckii* anal. II. pag. 154 ſqq. leguntur XIX. epigrr. adde eiusd. Lection. pag. 165 ſq. *Reiske* notit. pag. 201. *Schneider* per. crit. pag. 16 ſq. *Harl.*

[*Bias.* Eius ſcolia recepit *Brunck.* I. pag. 154 ſq. *Harl.*]

Biſantinus, incertum, an Beſantinous (Helladius), an Byzantinus, (ita in cod. msto, quem contulit Hugo Grotius,) (Antiphilus forte.) Huic male etiam in codice MS. quem olim Lipſiae inſpexi, tribuitur diſtichon, quod pag. 33. edit. Wechel. Theognidi reſtitutum eſt. *Fabric.* — Sed *Schneider* per. crit. pag. 129. intelligit *Phaedimum Biſanthenum.* In codice Matrit. *Biſantino* dilucide adſignatur diſtichon, quod etiam in nota ad oram capitis CXV. Stobaei ſermonum adpoſita tribuitur vel *Theognidi* vel *Biſantino*, teſte *Iriarto* in catal. msstor. graec. pag. 106. qui Biſantini nomen tuetur et varietatem lectionis Pentametri in cod. Matrit. adnotat. — In *Byzantina* autem quaedam monumenta repoſuit epigrammata *Brunck.* in anal. III. pag. 132 ſqq. et explicat in Lection. pag. 256 ſqq. *Harl.*

Boethus, Tarſenſis, poeta *Straboni* XIV. pag. 675. memoratus. Pyladem pantomimum ſub Auguſto imp. celebrem effert epigrammate, quod legitur lib. I. Antholog. pag. 23. et emendat *Scaliger* ad Euſeb. ann. 1995. illuſtratque *Benedict. Aueranius* tom. I. diſſ. XVI ſqq. pag. 49 ſqq. *Fabric.* — adde *Schneider* per. crit. pag. 17. *Harl.*

Callias Argiuus, cuius vnicum tetraſtichon exſtat in Polycritum compotorem p. 243. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 3. *Harl.*

Callicerus, Rhodonem, medicum furacem perſtringit diſticho, quod legitur pag. 217.

Nicolaus CALLICLES, Alexii Comneni archiater, ab Anna Comnena memoratus libr. XV. pag. 496. cuius poeſin et iambos plurimi fecit Georgius, epiſcopus Corinthi, libr. de conſtructione orat. ad quem etiam exſtant epiſtolae Theophylacti, Bulgariae archiepiſcopi 38. 39. 56. 57. Illius ſunt epigrammata aliquot, iam olim ab Hieronymo Contio edita, quorum duo dat etiam Cangius ad Alexiadem pag. 424.

Callicter. Καλλίκτηρος Μαντιτίου in msto diſtichon, quod pag. 179. edit. H. Steph. *Parmenioni* tribuitur. *Fabric.* — *Cillacter* in apogr. Boivin. atque *Reiske* not. p. 219. coniicit, legendum eſſe Κνέα τοῦ ῥήτορος, et quaedam de eo obſeruat. — *Callicter* apud *Brunck.* qui in Anal. II. pag. 294. ſub eius nomine tria recepit epigrammata, et aliud pag. 529. addidit: conf. eiusdem Lection. pag. 197 et 236 *Harl.*

Callimachus cuius epigrammatis vſus etiam Meleager ad coronam ſuam contexendam. De iis dixi capite 17. huius libri: [vol. III.]

Callinus, cuius ἐλεγεῖα ab *Athenaeo* citantur XII. pag 527. Nomen eius quandoque cum Callimacho confunditur. Pro Καλλίνου edit. H. Steph. pag. 25. Grotius adnotauit Κυλλανίου. *Fabric.* — vide notam *dd.* ad vol. I. p. 726. *H. Valeſium* emendation. lib. IV. cap. 14. ibique notam Burmanni II. pag. 116. *Dodwelli* exercitat. II. de aetate Pythagorae pag. 110 ſq. qui eius aetatem adſignat Olymp. XXXVI½. *Brunck.* anal. I. pag. 39. et quae ego notaui in Anthologia graeca poetica edit. Baruth. pag. 40. *Harl.*

[*Calliſtratus. Brunck.* I. pag. 155. Plura ſcripſi in Anthol. mem. pag. 90 ſqq. *Harl.*]

Capito. Huic tribuitur in msto pag. 481. H. Stephani elegans diſtichon Κάλλος ἄνευ etc. [quod etiam *Brunck.* anal. II. pag. 199. dedit ſub illius nomine,] deinde ſequitur hoc Archiae: Ὁπλίζευ Κύπρι τόξα, etc.

[*Carcinus*, tragicus. vid. ſupra in vol. II. p. 290 ſq. Eius decaſtichon iambicum de Cerere eiusque filia, in cod. Matrit. 114. qui multa plurium continet epigrammata, teſte *Iriarto* catal. pag. 450. *Harl.*]

Carphylides, cuius elegans epigramma in ſenem ſingulari felicitate vitae et coniugii vſum legitur pag. 279. edit. Wechel. [duo epigr. in *Brunckii* anal. II. pag. 401.]

Carpyllides, idem vt videtur, cum ſuperiore.

Cerealis epigramma vnicum ſed ſcitum ac prudens in Rhetorculos obſcura affectatione ineptos exſtat pag. 246. [Tria Κερεαλίου epigrr. in *Brunck.* anal. II. pag. 345.]

Chaeremon inter eos laudatus a Meleagro, e quibus coronam ſuam adornauit. Ineditum eius epigramma in Eubulum, Athenagorae filium, produxit *Cangius* addendis ad CPolin Chriſtianam pag. 193. [Tria illius epp. in *Brunck.* an. II. p. 137. qui illud, a Cangio publicatum, alii Chaeremoni tribuere malit.]

Chriſtodorus, Coptites Thebanus, cuius epigrammata de imaginibus, in Gymnaſio CPolitano Zeuxippo dedicatis, leguntur libro V. Anthologiae. Vide Suidam in Ζεύξιππος. Vixit Chriſtodorus poſt Leonem Thracem ſub Anaſtaſio Dicoro, vt ex epigrammate in Pompeii ſtatuam collegit praeſtantiſſimus *Cangius* in CPoli Chriſtiana lib. I. pag. 91. quem vide de Zeuxippo erudite diſſerentem. *Fabric.* — *Eudocia* in violario pag. 436. ex *Suida* tom. III. pag. 688. h. v. Χριστόδωρος Πανίσκου, ἀπὸ Κόπτου πόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἐποποιός· etc. Tum prodit, illum floruiſſe ſub Anaſtaſio imperatore, et ſcripſiſſe 1) Ἰσαυρικὰ ἐν βιβλίοις ϛ΄. h. e. expugnationem Iſauriae, ab Anaſtaſio factam; 2) *Epigrammatum libros tres;* 3) epiſtolarum libr. IV. 4) *deſcriptionem ſtatuarum in gymnaſio Zeuxippi;* quae hodie exſtat; 5) *Origines*, Πάτρια, *a*) Conſtantinopolis, lib. 12. carm. epico; *b*) Theſſalonices lib. 25. *c*) Nacles, vrbis circa Heliopolin; *d*) Mileti in Ionia; *e*) Trallium, *f*) Aphrodiſiades et alia forſan: vide ſchol. gr. in margine de Claudiano adſcriptum. — Ab hoc diſtinguit illa cum Suida *Chriſtodorum*, Thebanum, Illuſtrium, qui ſcripſit ἰξευτικὰ δι᾽ ἐπῶν et θαύματα τῶν ἁγίων ἀναγύρων (Suidas ἀναργύρων, ſed Küſter ſcribendum cenſet et in verſione expreſſit μαρτύρων,) Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ. — *Chriſtodori* ἔκφρασις, ſiue deſcriptio etc. legitur quoque cum notis *Anſelmi Bandurii* in libro VII. antiquitat. Conſtantinopol. Parif. 1711. fol. pag. 153 ſqq. aut edit. Venet. 1729. fol. pag. 131 ſqq. conf. Bandur. pag. 602. aut edit. Venet. pag. 464. Illa deſcriptio, ab Aldo et aliis in particulas male diſcerpta et diſtincta, a

Brunckio

Brunckio Anal. pag. 456 ſq. ex edit. Florent. et Vaticano codice coniuncta et reſtituta eſt, addi is duobus aliis epigrammatibus iam olim editis, et explicata in Lection. p. 227 ſq. In *Io. Cinnami* hiſt. lib. VI. legitur epigr. Cruci inſcriptum, in memoriam Hunnorum, bello victorum ſub Manuele Comneno pag. 284. edit. Tollii, (fol. 152. edit. Pariſin.) Adde *Reiske* notit. pag. 272. *Harl.*

[*Cillacter* ſ. *Cilliactor.* Boiv. et Mai. Nomen ſuſpectum *Reiskio* in Miſcell. Lipſ. IX. p. 114. vid. ſupra, *Callicter. Harl.*]

Claudianus, inter latinos poetas celebratiſſimus, graeca quoque epigrammata non infeliciter compoſuit, quae in Barthii [Burmanni II. pag. 693 — 707 ſq.] et aliis quibusdam editionibus collecta leguntur [nn]. [*] *Fabric.* — Quinque in *Brunckii* analect. p. 447 ſq. tom. II. — *Reiske* not. pag. 220. Scripſit quoque *Gigantomachiam*, carmen graecum, cuius inſignia fragmenta e cod. primus vulgauit notisque inſtruxit, et de eo carmine copioſius diſſeruit *Iriarte* in catal. msst. graecorum Matrit. pag. 215 — 222. addita notitia Laſcaris et Bembi epiſtola de illo poemate. Particulam, (XI. prope verſ.) *Arſenius*, Monembaſiae in Peloponneſo archiepiſcopus, iam ediderat in libro: Ἀποφθέγματα — *praeclara dicta philoſophorum, imperatorum, oratorum et poetarum* etc. ſine l. et a. in 8. notante Iriarto. *Harl.*

**Cleobulines* aenigma e commentariis Pamphilae producit *Laertius* lib. I. ſect. 91. *Fabric.* De *Cleobuline* et *Cleobulo* vide vol. I. pag. 578. et duo epigr. *Cleobuli* in Brunckii anal. I. pag. 76. *Harl.*

**Cleobuli* epigramma in Midae Mauſoleum *Laertius* lib. I. ſect. 89.

Cometas, *Scholaſticus* et chartularius, idem ni fallor de quo dixi lib. II. cap. 2. §. 21. *Fabric.* *Boiuin.* tum *Brunck.* anal. III. pag. 15. dedit VI. epigrammata: coll. eius Lection. p. 238. In Antiqq. conſtantin. edit. Banduri pag. 128. edit. Venet. exſtat vnum epigr. *Harl.*

[*Conſtantini*, alter Rhodius et chriſtianus; alter Siculus; *Maius* in cat. MSS. Vffenbach. et *Reisk.* in collect. Cephalae, carm. 637 — 640. et not. pag. 167 ſq. *Reiske* in notit. pag. 225 ſq. qui Rhodium habet eumdem cum Conſtantino Cephala, auctore collectionis ſ. anthologiae, Siculum autem ſuſpicatur fuiſſe illius magiſtrum, eumdemque, de quo Fabric. Bibl. Gr. vol. X. p. 282. — Ineditum vulgauit *Iriart.* in catal. MSS. gr. p. 234. *Harl.*]

Cornelius Longinus.

Coſmas, *Mechanicus*, (leg. *Monachus* [oo]). Praeter Coſmam, Aegyptium, de quo ſupra cap. 25. fuit etiam Coſmas, poeta Hagiopolites ſiue Hieroſol. ſaeculo VIII. poſt natum

Nnn 3 Chriſtum,

nn) Exſtant etiam quaedam in Anthologia inedita. Sunt illa haud dubie Chriſtiani; vt patet ex epigrammate in Chriſtum ſeruatorem, quod incipit ὦ Πυρὸς ἀενάοιο etc. Scholia in margine: Κλαυδιανῦ εἰς τὸν Σωτῆ α· ἔτος ὁ Κλαυδιανὸς, ὁ γράψας τὰ πάτρια Ταρσῦ, Ἀναζάρβυ, Βηρύτυ, Νικαίας. *Fabric.* — Forſan *Chreſtodorus* eſt ſcribendum, et id epigr. a Brunckio omiſſum, ei tribuendum, quia in ſchol. auctor πατρίων etc. *originum* dicitur. vid. quae, quamquam paullo diuerſa, modo de Chreſtodoro adnotaui. *Harl.*

oo) Sic in *Brunckii* Anal. III. p. 127. *Harl.*

Chriſtum, auctor hymnorum et pſalterii Dauidici, verſibus politicis redditi; tum *Coſmas* Βεϛήτωρ ſiue Veſtiarius, auctor quarumdam orationum.

Crates, Thebanus, *Philoſophus* Cynicus, cuius quaedam apud Laertium et Iulianum leguntur. Vide, quae de illo ſupra cap. 9. huius libri, [tom. III. pag. 514.] *Fabric.* — Vnum epigr. dedit *Brunck.* II. pag. 3. ducibus Salmaſio et Toupio, quos laudat in Lection. pag. 121. conf. *Schellenberg.* reliq. Antimachi pag. 40. *Harl.*

Crinagoras, *Philoſophus*, cuius epigrammata collectioni ſuae intexuit Philippus, Theſſalonicenſis. In H. Stephani edit. pag. 84. pro Φιλίππȣ legendum e MS. Κρινάγορȣ. Crinagorae epigr. in Tiberium illuſtrat Triſtanus tom. I. pag. 158. *Fabric.* — *Crinagoram* quoque legi, notauit Laſcaris in cod. Matrit. apud *Iriart.* pag. 98. — *Brunck.* II. pag. 140 ſqq. edidit 46. epigramm. et in Lection. pag. 159 ſqq. plura notauit; pag. 164. autem fragmentum epigr. poſt Ienſium et Reiskium ſubiunxit atque emendauit. *Reiske* in notit. pag. 221. diſtinguit duo *Crinagoras*, alterum Aegyptium et antiquiorem, cuius aetatem ſecundum carm. 669. adſignat Olymp. CXXXIII. Ptolemaeo Euergeta rege; alterum, iuniorem, ſub Auguſto, imperatore, auctorem plurium epigrammatum, et de argumento atque occaſione plurimorum epigramm. copioſe diſſerit. Adde *Valcken.* in diatr. Euripidea p. 290. de loco cuiusdam epigrammatis, et *Hemſterhuſ.* ad Lucian. tom. I. pag. 145. *b. Harl.* Cl. *Manſo* editio epigrammatis Crinagorae nuper promiſſa nondum prodiit.

Cyllenius Petianus. Fabric. *Brunck.* II. p. 282. et Lect. p. 195. *Harl.*

Cyrillus, grammaticus, ille fortaſſis cuius Gloſſae feruntur et cui vocabulorum diuerſe προσῳδȣμένων ἑτερεσημασίας nonnulli tribuunt. [Brunck. II. p. 491. et Lect. p. 231.]

Cyrus Κῦρος ἀπὸ ὑπάτων, *Flauius Cyrus*, qui CPoli Conſulatum geſſit a. Chr. CCCCXLI. Idem poeta Eudociae [p. 271.] probatus. Cyrus Panopolita ſub Theodoſio iuniore, de quo *Euagrius* lib. I. cap. 11 et 19. *Valeſius* ad Euagrium pag. 63. nec non Suidas, Chronicon Paſchale pag. 318. ex Priſco hiſt. Eſt et alius, pater Paulli Silentiarii, de quo *Hanckius* de ſcriptor. Byzant. p. 164. Alius denique, qui vulgo vocatur *Cyrus*, cuius verum nomen eſt *Theodorus Prodromus*, (Κῦρος enim recentioribus Graecis pro Κύριος poſitum, *Dominum* ſignificat) qui ſub Io. Comneno vixit et cuius epigrammata graeca aliaque poemata viderunt lucem Baſileae 1536. 8. De huius ſcriptis dixi infra libro V. Κύρȣ τȣ͂ μεγάλȣ in MS. epigr. vltimum pag. 110. edit. H. Steph. Sed noſter Κῦρος ὁ ποιητὴς, lib. IV. Anthologiae p. 493. et lib. III. p. 334. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 254 ſq. VII. epigrr. et Lect. p. 226. *Reisk.* notit. p. 225. *Harl.*

Damagetus, cuius epigrammatis vſus eſt Meleager, quum Coronam ſuam necteret. *Fabric.* Mai. Boiv. *Brunck.* II. 38. dedit XII. epigr. et aliud tom. III. pag. 331. quod vero in Lection. p. 309. abiudicat Damageto. De eius aetate vid. *Reisk.* not. p. 203 ſq. *Harl.*

Damocharis ſiue *Democharis*, grammaticus, CPoli vixiſſe videtur ſaeculo quinto vel ſexto poſt natum Chriſtum. [Brunck. III. 69. Lect. p. 245. Ab *Eudocia* p. 35. citatur *Damagoras Samius* de Halcyonidum numero. *Harl.*

Damaſcius cuius vnicum diſtichon habemus in funus Zoſimae ſeruae p. 341. non diuerſus a philoſopho, de quo Photius ac Suidas. Nam in codice, quem Grotius inſpexit, inſcribitur

ſcribitur Δαμασκίȣ φιλοσόφȣ. *Fabric.* — Et eam quoque epigr. quod dedit *Brunck.* Anal. II. p. 475. habet inſcriptionem. *Harl.*

[*Damoſtratus.* Boiuin. *Brunck.* II. pag. 259. et in Lection. p. 191. arbitratur, illum in poetarum epigrammatariorum cenſum venire non debuiſſe, et titulum epigr. Δαμαςράτȣ ἀνάθημα ταῖς Νύμφαις nomen eius, a quo dedicatio facta ſit, tantummodo ſignificare, nomenque poetae librarii negligentia omiſſum eſſe, quia in veteri codice epigrammata dedicatoria fere omnia praeter poetae nomen, illius etiam nomen praeſcriptum habeant, a quo dedicatio facta ſit. In Ienſiana edit. nr. 143. bis legitur Δαμάςρατος· ſed Reiske ad exemplum Doruillii dedit Δαμόςρατος, ratus, eum forſan eundem eſſe cum Demoſtrato Apameenſi, ſenatore romano, auctore Halieuticôn ſeu de piſcatione operis ſaeculi primi a Chr. nato. vid. Fabric. B. G. vol. XIII. pag. 138. *Harl.*

Daphitas ſiue *Daphidas*, Telmiſſenſis, grammaticus, ob maledicentiam fixus cruci iuſſu Attali, Pergami regis. Verſiculos eius regi iniurios ſeruauit *Strabo* XIV. p. 647. De eodem meminere *Cicero* de fato, *Valerius Max.* lib. I. cap. 8. Heſychius illuſtris et Suidas. *Fabric.* — *Eudocia* p. 132. *Brunck.* III. p. 330. Lection. p. 309. *Harl.*

Demantes, cuius epigramma de Theano, interim, dum eius maritus Apellichus nauigaret, mortua, exſtat p. 336. [ꝑ]

Demaratus iunior, Spartanus, qui Hadriani vel Germanici Caeſaris epigramma, quo Romanos Graecorum victores celebrauerat, repreſſit parodia ex Homero et Archilocho. Vide Anthologiam pag. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bouem epigrammata ſcripſit, quae leguntur pag. 444. edit. Wechel. [*Brunck.* anal. II. pag. 65. Variorum carmina in Myronis bouem germanice vertit et illuſtrauit *Sonntag* in lib. zur Unterhaltung etc. pag. 100 ſqq. *Demetrii* ep. *in inuidos* publicauit *Iriart.* p. 259.] Alius *Demetrius*, poeta, cuius verſus profert *Laertius* V. 85.

Demiurgus. epigr. in Heſiodum pag. 270. edit. H. Stephan. Ἕλλαδος εὐρυχ. etc.

Democharis. Vide paullo ante, *Damocharis.*

Democritus, epigrammatum poeta σαφὴς καὶ ἀνθηρὸς, laudatus *Laertio* IX. 49. Eius vnicum epigramma ſupereſt pag. 465. in Venerem, e mari emergentem: [et in *Brunck.* anal. II. pag. 260.]

Demodoci nomine tria epigrammata leguntur lib. II. cap. 43. ſed primum, quod incipit καὶ τόδε Δημοδόκȣ apud Strabonem et Euſtath. ad Dionyſ. Phocylidi tribuitur, et non de Chiis, ſed de Leriis agit, vt in graecis ſcholiis notatum [pp]): de *Demodoco* Lerio dixi nonnulla lib. I. cap. 5. §. 7. [III. epigrr. *Demodoci, Lerii*, in *Brunck.* anal. II. pag. 56. lect. pag. 137. *Harl.*]

[*Dicaeus Gallus*, cod. Vffenbach. Mai.]

[*Dicaeus*

pp) Phocylidis epigr. leuiter immutarat Demodocus. *Harl.*

[*Diocles Caryſtius.* Boiv. et Maius. IV. epigrr. in *Brunckii* anal. II. p. 182 ſq. Lection. p. 173. qui notat, in cod. Vatic. titulum eſſe Ἰȣλίȣ Διοκλέȣς, non, vt in Planudea, Ἰȣλιανȣ͂, quod fraudi fuiſſet *Reiskio* in not. p. 206. rato, vtrumque nomen eſſe rectum. *Harl.*

Diodorus, Sardianus, cuius epigrammatis Philippus Theſſalonicenſis ſuam locupletauit collectionem. Vixit Neronis tempore, vti patet ex eius epigrammate εἰς Νέρωνας. *Fabric.* — In epigrammat. occurrunt, adnotante *Reiskio* in not. pag. 205 ſq. *Diodorus Sardianus Zonas*, alibi *Zonas* ſimpliciter dictus, *ſenior* ac rhetor, bello mithridatico clarus, et *Diodorus Sardianus iunior*, rhetor, ac Strabonis aequalis, qui nudo *Diodori* nomine interdum reperitur. Conf. *Strabo* pag. 931. de claris Sardianis. — *Reiske* addit tertium *Diodorum*, grammaticum, *Tarſenſem*, in epigr. nomine Diod. grammatici inſignitum. Atque *Diodori, Tarſenſis*, MS. pag. 198. edit. H. Steph. Iuniori tamen Sardiano *Schneider* in anal. pag. 15 ſq. malit tribuere carmina, quam cum Reiskio tertium Tarſenſem grammaticum adſumere, et plura diſputat de illis Diodoris. *Diodori Sardiani*, τȣ͂ Διοπείθȣς in Neronem, quum ex Scyro Ilium peteret pag. 34. (ap. Brunck. II. pag. 187. nr. 6. qui id carm. ad Diodor. iuniorem retulit,) ſed cod. Palat. omittit nomen τȣ͂ Διοπείθȣς. *Brunck.* in anal. diſtinguit vtrumque, ac *Diodori Zonae* epigramm. dedit tom. II. pag. 80 ſqq. et III. pag. 331. *iunioris* autem epigrr. II. pag. 185—189. et interpretatur in Lection. pag. 140 ſq. et pag. 174. Adde infra, in v. *Zonas*, et ſupra, cap. 30. in catal. *Diodororum* pag. 379 et 381. et *Bandin.* catal. bibl. mediceae, tom. II. pag. 607. *Harl.*

Iulius Diocles. Supra, in Diocles.

Diocris in Myronis bouem pag. 444.

Diogenis, Phrygis, epiſcopi Amiſeni, in tumulum filii pag. 375. [*Brunck.* II. pag. 492.]

Diogenes Laertius, qui in opere de philoſophis, quod exſtat, paſſim epigrammata ex pammetro ſuo refert. Pammetrum ipſum non videtur Planudes vidiſſe; ſed epigrammata, quae in Anthologiam retulit, e libris de vita philoſophorum petiiſſe. [In cod. Matrit. ap. *Iriart.* pag. 100 ſq. et pag. 103. epigr. in Chryſippum multum abhorret a vulgatis. conf. Menag. ad lib. VII. ſegm. 184.] De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert et aliorum quaedam epigrammata ſuo loco notata et nonnulla ſine nomine, vt in Pythagoram, athletam, VIII. 48. in Epicharmum, 78. in Heraclitum IX. 16.

* *Diogeniani Heracleotae*, grammatici, qui ſub Adriano imp. claruit Ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas.

Qui *Dionyſio* pag. 32. Anthologiae tribuitur verſus ὥρη ἐρᾷν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι, *Timonis* eſt apud *Athenaeum* XIII. cui etiam tribuit *Grotius* in Eccleſiaſtae III. Plura *Dionyſii* in anthologia inedita leguntur.

Dionyſius Cyzicenus, Eratoſthenis, Cyrenaei, funus epigrammate decorauit, quod legitur p. 420.

Dionyſius, Sophiſta, idem fortaſſis Antiochenus, cuius epiſtolae exſtant. *Fabric.* — vid. *Brunck.* anal. II. pag. 253 et 529. Catal. Dionyſiorum in cap. de Dionyſio Halic. *Reisk.* notit. p. 207 ſq. qui plurima tribuit *Dionyſio*, cognomine *Muſici* et *Sophiſtae*, ſub *Hadriano*, imperatore. Adde *Schneideri* peric. crit. pag. 9 et 22 ſq. *Harl.*

* *Dionyſii*

✝ *Dionyſii Aenei* (χαλκοῦς) Ἐλεγεῖα. *Athen.* X. pag. 443. XV. 688. Sed non [✝] magis ea huc ſpectant, quam Critiae, vel Hermeſianactis, Melanthii et Xenophanis, quae apud eumdem laudantur.

[*Diophanes*, Myrinaeus, Boiv. Mai. *Reiske* notit. pag. 209. *Brunck.* anal. pag. 259. Lection. pag. 191. *Harl.*]

[*Diophantus.* Eius problema arithmeticum edidit Meziriac, et *Brunck.* Anal. II. pag. 307. coll. Lection. p. 199. *Harl.*]

Dioſcorides, Vicopolita, poeta Meleagro antiquior, qui eius epigrammatis vſus eſt ad texendam ſuam coronam. *Fabric.* — Eum in Aegypto poſt Anyten vixiſſe, imperantibus Ptolemaeis, poſt Olymp. CXX. ſuſpicatur *Reiske* in notit. pag. 208. *Brunck.* edidit XXXVIII. illius epigrr. in Anal. I. pag. 493 ſqq. et explicuit in Lection. p. 115 ſqq. Carmen quoddam, a Wartono ad Theocrit. pag. 181. editum, emendat atque interpretatur *Schneider* in peric. critico pag. 95 ſq. *Dioſcuridam* tamen ſcribendum eſſe ſuſpicatur. adde infra libr. IV. cap. 3. de Dioſcoride, §. 11. nr. 3. *Harl.*

Diotimus, cuius epigrammatis idem Meleager coronam ſuam exornauit. Vide et Salmaſ. ad Tertull. de pallio p. 262. — *Diotimus*, *Mileſius*, p. 483. H. Steph. *Diotimi*, *Athenienſis*, τοῦ Διοπείθους p. 208. H. Steph. *Diotimi*, *Myrinaei*, quaedam exſtant in Anthologia inedita. *Fabric.* — *Diotimi*, nullo patriae nomine addito, XI. epigrammata edidit *Brunck.* anal. I. pag. 250 — 252. Reiske in notit. p. 208 ſq. ſuſpicatur, Diotimum Anthologiae intelligi debere illum Diotimum, rhetorem, quem cum aliis decem collegis Antipater, Macedoniae rex, ſibi ad ſupplicium dedi flagitauit, teſte Suida voc. Ἀντίπατρος. Plures Diotimos recenſet Ionſius de ſcriptor. etc. II. 15. fin. Contra *Schneider* in per. crit. p. 129. exiſtimat, Diotimum, a Meleagro memoratum, illum eſſe Adramytenum, qui Gargaris litteras docuit, in quem Arati epigramma Stephanus voc. Γάργαρα habet, et Anthol. p. 239. edit. Wechel. Idem Stephanus Diotimi παντοδαπὰ ἀναγνώσματα memorat voc. Πασσαργαδ. *Harl.*

Dorieus, (Δωριεὺς ὁ ποιητὴς) cuius epigramma in Milonem *Athen.* X. pag. 412. [*Brunck.* anal. II. p. 63.]

Duris, *Eleates*, ſiue, (vt Steph. Byz. in Ἔφεσος,) Ἐλαΐτης. Epigramma in Pherecydem e Duridis ſecundo τῶν ἱερῶν refert *Laertius* lib. I. ſect. 120. [Brunck. l. c. p. 59. εἰς τὸν κατακλυσμὸν Ἐφέσου.]

Empedocles, *philoſophus*, cuius epigramma in Pauſaniam exſtat apud eumdem *Laertium* VIII. 61. et in Acronem, medicum, 65. Empedoclis itaque nomen addendum in Anthologia p. 348. edit. Wechel. [*Brunck.* I. p. 163. duo illius epigramm. edidit.]

Epigonus, *Theſſalus*, ſiue potius *Theſſalonicenſis*, vt in edit. Ald. p. 13. et a Grotio adnotatum video pluribus locis; paucorum, ſed non inelegantium epigrammatum auctor, quale eſt illud p. 121. quo ait, multos, etiam ſi vinum non bibant, inſanire, φεῦ, τίνες ὕδωρ πίνουσιν μανίην σώφρονα μαινόμενοι! *Fabric.* *Brunck.* II. p. 306. Ἐπιγόνου Θεσσαλονικέως duo epigrammata. In Lection. p. 198. notat, in membr. titulum eſſe Ἐπιγόνου Θεσσαλονικέως, in ora adſcriptum, Σεκούνδου Ταραντίνου. *Harl.*

Eratoſthenes iunior, ſub Iuſtiniano imp. clarus, cuius epigramma in funus Anaſtaſiae legitur p. 374. Idem videtur auctor diſtichi in Xenophontem ebrioſum p. 571. vbi *Eratoſthenes*, *Scholaſticus*, adpellatur in MSto, quod Grotius inſpexit, et edit. Wechel. p. 606. et in inedita Anthol. apud Vffenbach. *Fabric.* — *Brunck.* in Anal. I. p. 477. dedit tria poematia *Eratoſthenis*, *Cyrenaei*, at tom. III. p. 123 ſq. quatuor epigrammata *Eratoſthenis*, *Scholaſtici*. adde eiusdem Lection. p. 111 et 254. *Reiske* not. p. 209 ſq. *Harl.*

Erinna Lesbia, cuius epigrammata Meleager ſuae implexuerat coronae. De ea dictum lib. II. cap. 15. — *Erinna Mytilenaea.*

Erycius. Vide *Puteani* diatribam de Erycio cap. 7. et Menagii amoenitates iuris p. 198. — *Erycius*, *Cyzicenus*, p. 199. edit. Steph. — *Erycius*, *Theſſalus*, ibid. p. 249. *Fabric.* — in cod. Matrit. apud *Iriart.* p. 97. legitur Ἐρκὶς in Sophoclem. — Sub Erycii, *Cyziceni*, nomine Brunck. in anal. II. pag. 295 ſqq. XV. edidit epigrammata et illuſtrauit in Lection. p. 198 ſqq. ad carm. autem XII. Eryc. Cyzicenum ſub Auguſto vixiſſe contendit, et diſſentit a Reiskio, qui in notit. p. 210. Parthenium, in quem Homeri obtrectatorem Erycius epigramma ſcripſerat, (nr. 597. Anth. Ceph.) adeoque Erycium Traiano ſupparem fecerat. *Harl.*

Etruſci, *Meſſenii*, epigramma in Hieroclidam, piſcatorem, lib. III. Anthol. p. 359. [*Brunck.* II. pag. 307]

Sub *Euclidis* nomine Griphus occurrit inter epigrammata, ab Aldo Anthologiae ſubiuncta: neque vero Euclides mihi auctor eſſe videtur; ſed aenigma veluti proponi ſoluendum Euclidi: εἰπὲ τὸ μέτρον ἄριστε γεωμετρίης ἐπιίστωρ.

Qui deinde ſequuntur verſus in ſeptem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobaei, et velut ante non editi in Gronouii notis ad Manethonem.

Euenus, cuius epigrammata Philippus, Theſſalonicenſis, in ſuam collectionem retulit. Huic *Eueno* tribuebatur etiam in codice, quem [P] euolui Lipſiae, epigramma, quod exſtat p. 18. edit. Wechel. et incipit κἤν με φάγῃς. Idem Eueno tribuit Carol. Neapolis ad Ouid. faſtor. I. 357. In anthologia inedita Euenus hic dicitur grammaticus. De *Eueno* dicere me memini lib. II. cap. 11. §. 7. *Fabric.* — Sed ſupra vol. I. p. 729. Reiskium et Schneiderum laudaui, atque pluribus adnotaui, *Eueno* cuidam *iuniori* multa, quae in Anthologia exſtant, carmina eſſe adſcribenda. *Harl.*

Eugenis iambi in Anacreontem exſtant p. 507. ex Leonida, vt videntur, expreſſi. [*Brunck.* II. p. 453. in Lection. p. 226.]

**Euhemerus*, perantiquus ſcriptor, hiſtoriam Deorum contexuit ex inſcriptionibus (epigrammatis) ſacris, quae in templis habebantur, vt refert *Lactantius* lib. I. cap. XI. De Euhemero ipſo, quem Deorum ethnicorum contemtorem Atheis plerique accenſent, et de eius opere, quod latine olim conuertit Q. Ennius, vide elegantiſſimum ſcriptorem et eruditiſſimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 212. edit. praeclarae Weſtenianae. *Fabric.* conf. *Seuin.* in Mem. de litter. — des Inſcr. vol. VIII. p. 107 ſqq. ſupra in vol. III. p. 646. *Harl.*

[*Eunomia-*

[*Eunomianus* in titulo carminis Ienſiani 40. et apogr. Boiuin. non eſt nomen hominis, ſed ſectae. vid. *Reiskii* notit. p. 211. *Harl.*

Euodus, Εὔοδος. [*Brunck.* II. p. 288.

* *Euphemus*, cuius epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam innuit Meleager. Εὐφήμȣ τ' ἀμμότροφον πάραλον.

* *Euphorion*, cuius epigrammatis idem vſus eſt Meleager ad coronam ſuam concinnandam. Eius quaedam in inedita anthol. *Fabric.* — Duo epigramm. edidit *Brunck.* II. p. 256. *Boiuin. Reiske* notit. pag. 211. cum Suida aetatem illius adligat Olymp. CXXVI. adde *Schneider.* in analect. p. 7 ſq. *Toup.* epiſt. crit. p. 134. edit. Lipſ. ſ. animadu. in Suidam et Heſych. tom. II. p. 603 ſq. Supra in catalogo deperdit. tragicorum vol. II. pag. 304. *Harl.*

Eupithius, *Athenienſis*, grammaticus, ὁ ςίξας τὴν καθόλȣ (ſcil. τέχνην,) qui Herodiani grammaticum opus interpunxit et recenſuit. Vide p. 35. edit. Wechel. [*Brunck.* II. pag. 402.]

Euripides, tragicus, cuius epigramma refertur etiam ab Athenaeo. [*Brunck.* II. p. 57.]

Euſtathius in ſuis ad Homerum commentariis epigrammata quaedam producit ſine nomine auctoris, vt in aquas inſalubres Dienſes p. 280. C. edit. Rom. In Aiacem, e Porphyrio p. 285. A. In Neſtorem p. 296. B. in Timotheum, citharoedum, pag. 313. A. In Erinnam, poetriam, p. 327. A. In Arcadionem p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten p. 1197. B. In tripodem, a Diomede Apollini ſacratum, p. 1312. C. In Archilochum p. 1320. A. In Nioben p. 1368. In Phyallum, Crotoniatem, p. 1591, 54. In Medicum Acronem p. 1634, 10. Vide et p. 1400, 13. et 1457, 23.

Eutolmius Illuſtris. [Εὐτολμίȣ σχολαςικȣ͂ Ἰλλȣςρίȣ IV. epigr. in *Brunck.* anal. III. p. 8.]

Flaccus (infra in *Statilius.*) [Maius citat duo Flaccos.]

[*Fronto.* Φρόντωνος duo epigrr. edidit *Brunck.* II. p. 346. *Reiskio* in notit. pag. 271 ſq. videtur eſſe *Fronto*, *Emeſenus*, rhetor, tempore Seueri Auguſti. vid. Suid. voc. Φρόντων. *Schneider* in peric. crit. pag. 34. explicat epigr. contra Reiskium in Miſc. Lipſ. IX. pag. 127. *Harl.*

Gabriel, *praefectus* CPolis qq), in cuius imaginem epigramma Leontii legitur initio libri quarti Anthologiae. Luſit et ipſe verſibus in Amorem, qui in libo, pipere inſparſo, effictus erat dormiens p. 471. [*Brunck.* II. p. 7.]

Gaetus, niſi ſit truncum nomen Γαιτȣ, pro Γαιτȣλίȣ.

Gaetulius, ſiue *Getulicus*. *Lentulus Gaetulicus*, de quo *Plinius* lib. V. epiſt. 3. [?] *Martialis* praef. libri I. epigrammatum. Vide *Sirmondum* ad Sidon. p. 243. *Fabric.* — *Reiske* in miſcell. Lipſ. IX. p. 146. et in notit. p. 201. *Brunck.* II. p. 166 ſqq. dedit IX. epigrr. et in Lection. p. 168. illa perſequitur. *Schneider* in Anal. p. 13 ſq. refutat Reiskium et de Cn. Lentulo, Gaetulico, qui ex triumpho, de Gaetulis reportato, cognomen *Gaetu-*

qq) Vide ſupra inter aſtrologos ineditos in voc. *Io. Laur. Philadelph. Lydus.*

lici traxit, atque conſulatum geſſit A. V. 752. et de illius filio cognomine, a Caligula interfecto, atque hiſtoriarum et epigrammatum ſcriptore, copioſe diſſerit. *Harl.*

Galli in Tantalum Hexaſtichon p. 447. edit. Wechel. [vid. *Reiskii* notit. pag. 201 ſq. Duo epigrr. in *Brunckii* anal. II. p. 106. et in Lect. p. 149.]

Gaurades, cuius carmen Doricum, poſtremas ſingulorum verſuum ſyllabas recantans, produxit etiam *Politianus* cap. 22. miſc. [*Brunck.* II. p. 440.]

Geminus infra in *Tullius Geminus*. [*Brunck.* II. p. 279.]

Germanicus Caeſar, quem non latino tantum, ſed graeco etiam carmine valuiſſe conſtat. Huic Grotius in msto notat, tribui epigr. ſecundum p. 44. edit. H. Steph. non vero primum, quod ſit Hadriani imperatoris. [Vnum ep. dedit *Brunck.* II. p. 159.]

Getulius ſiue *Getulicus*. Vide paullo ante *Gaetulius*.

Glaucus, *Athenienſis*, (*Nicopolita* p. 252. edit. H. Stephani,) cuius epigramma in Baccham inſanientem, a Scopa, ſculptore, effictam, exſtat p. 436. et cum Grotii verſione apud Franciſcum Iunium in catalogo artificum p. 197. Idem mihi videtur cum Glauco, ſophiſta, quem laudat *Philoſtratus* II. de Sophiſt. p. 597. *Fabric.* conf. *Reiske* in notit. p. 202. vbi vnicum Glauci, quod in Muſa Stratonis nr. 49. exſtat, inſerit et vertit. *Brunck.* II. p. 347 ſq. ſex Glauci epigrr. dedit. et ſupra, in vol. II. p. 122. *Harl.*

[*Glyco.* Vnicum eius epigr. recepit *Brunck.* II. p. 278. In Planudea quidem edit. p. 29. duo ſunt epigramm. quorum neutri praefixum eſt auctoris nomen; ſed vid. epigr. lib. I. p. 18. edit. H. Steph. Atque Brunck. ſecundum cod. Vatic. vbi integrum carmen Glyconi tribuitur, duo illa coniunxit. vide eius Lection. p. 195. Quod addi debet iis, quae in vol. I. p. 122. de Glycone ſcripta ſunt. *Harl.*

Gregorius. Anonymi epigramma p. 283. quod incipit ἐνθάδε τύμβος ἔχει etc. in cod. Palat. notatur petitum ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τοῦ ἁγίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου.

Gregorii, Theologi, *Nazianzen.* epigrammata plura edidit *Billius* in ſua Nazianz. editione; multo tamen plura ex cod. perantiquo *Ambroſiano* primus vulgauit, et copioſe docteque illuſtrauit, ac verſ. adiecit latinam *Lud. Anton. Muratorius* in Anecdotis graecis, ex msst. codd. etc. Pataui 1709. 4. p. 1—217. Opem illi tulerunt *Io. Boivin*, qui ex codd. Pariſ. quaedam deſcripſit aut contulit et *Io. Bapt. del Miro*, qui ex codd. Florent. Vaticanis quaedam inedita ſuppeditauit. *Harl.*

Hadrianus, imper. *Salmaſ.* fol. 37. ad Spartian. *Küſter.* ad Suidam in Κάσιον. [vid. ſupra voc. *Adrianus*. Sex epigrr. in *Brunckii* Anal. II. p. 285 ſq. *Harl.*]

Hedylus, Siculus, eſt inter eos, e cuius epigrammatibus coronam ſuam Meleager concinnaſſe ſe profitetur. Eadem laudantur ab Athenaeo IV. p. 176. C. VIII. p. 345. Meminit etiam Strabo. vid. Io. Meurſii biblioth. atticam. *Fabric.* — *Reiske* in miſcell. nou. Lipſ. IX. p. 460. et in notit. p. 212. diſſentit a Fabricio de patria, ratus, *Sicelidas* in verſu Meleagri non ad Hedylum pertinere, ſed eſſe nomen, per ſe poſitum, diuerſumque Siceliden ab Hedylo. (vid. quoque *Manſo* ad Meleagri carm. I. verſ. 46.) Hedylus num Athenienſis, an Samius fuerit, dubitat *Athenaeus* VII. p. 297. Eum tamen aetate Ptolemaei, Philadelphi, vixiſſe, ex Anthol. Steph. p. 521. ſ. carm. IV. vbi Cteſibium, mechani-

mechanicum, memorat, efficit Reiske, et notat, in titulo quidem carminis 355. Anthol. Cephal. ſchedas de la Croze dare Παύλȣ ſcil. Silentiarii; ſed praefert lectionem Ἡδύλȣ. — *Brunck.* p. 483 ſq. ſeptem illius dedit epigrr. et quartum emendat in Lect. p. 235. — *Schneider* in per. crit. pag. 100. Hedylo aliquod epigr. tribuere malit: aliud epigramma, a Brunckio omiſſum, at a *Strabone* pag. 683. ſeruatum, addit in Anal. pag. 9 ſq. vbi de Hedylo diſputat. *Harl.*

Hegeſippus, cuius epigrammata itidem Meleager ſuae Coronae intexuit. *Fabric.* — *Boiuin. Mai. Leich.* praefat. p. VI. *Reiske* notit. p. 212. nihil certi potuit de eius patria, aetate et rebus expiſcari. *Brunck.* I. p. 254 ſq. octo illius edidit epigrammata. *Harl.*

[*Heliodorus.* Boiuin. *Brunck.* II. pag. 306. *Harl.*]

Helladius. Huic in mſto, quod inſpexit Hugo Grotius, tribuitur diſtichon (pag. 90. edit. H. Stephani,) quod incipit: φεύγετε τȣ̀ς πλȣτȣ̃ντας etc. *Fabric.* — Aliud *Brunck.* II. pag. 438. *Harl.*

Heraclides, Sinopenſis, Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρὸς, *Laertio* V. 64. memoratus. [Tria epigrr. in Brunckii anal. II. pag. 261.]

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Triſmegiſti* nomine vel *Orphei* carmen περὶ σεισμῶν legitur in adpendice, iam ab Aldo libris ſeptem Anthologiae ſubiecta. De eo dixi lib. II. cap. 9. §. 7. et cap. 18. §. 6.

Hermocreon: cuius bina exſtant epigrammata; vnum p. 7. in fontem nymphis ſacratum; alterum p. 41. in ſtatuam Mercurialem ſub platano, dedicatam a Nicagora quodam; dubito, an illo, qui Ἐλευσινίȣ ἱερȣ̃ κήρυξ vocatur a *Philoſtrato* pag. 623. de Sophiſt. [*Brunck.* anal. II. p. 252.]

Hermodori epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. anthologiae p. 464. *Fabric.* *Brunck.* II. pag. 262. *Schneider* in Anal. p. 2 ſq. In Meleagri carm. I. 44. legitur ἑρμȣ̃ δῶρον ἀειδόμενον· vnde, tamquam e latebris, Em. Martin. epiſt. p. 153. edit. Meineck. produxit *Hermodorae* poetae nomen, probantibus Reiskio, Manſone, Meineckioque in notis ad illum verſum. *Harl.*

[*Herodes*, Atticus. *Brunck.* II. p. 300. et in Lection. p. 198. *Harl.*]

Herodicus, Babylonius, cuius Cratetii, grammatici, in Ariſtarcheos legitur epigramma apud *Athenaeum* in extremo libri V. Dipnoſophiſt. [*Brunck.* II. p. 65.]

[*Heronax*, Sardianus. Boiuin.]

[*Hippias*, *Brunck.* II. pag. 57.]

[*Hippo*, id. III. p. 330. ex Clemente Alexandrino p. 48. vid. eiusdem Lection. p. 309. *Harl.*]

Hipponax. Vide pag. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam epigramma pag. 319. exſtat; ſed integrius exhibet H. Steph. in adpendice p. 16. De illo vide *Tollium* ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis, Homero tributis, dixi lib. II. cap. 2. §. 5. Omitto illud, quod apud inferos compoſuiſſe ſibi eum fingit Lucianus II. Verae Hiſt. tom. I. p. 681. [I.]

Ἰλεδήμε in MS. epigramma alterum pag. 232. edit. H. Stephani.

Tiberius Illus. Infra in *Tiber.*

Ianus Laſcaris, epigrammata illius graeca excuſa Baſil. 1537. 8. cum Polybio de caſtrorum metatione, et Iacobi Comitis Purliliarum libris duobus de re militari. [In Iriarti catal. MS. gr. multa Laſcaris citantur epigrr. vid. paullo poſt, v. Laſcaris (Conſtantinus.) *Harl.*]

Ioannes, *grammaticus*, p. 494. forte Tzetzes, qui perinde, vt Philoponus, hoc venit nomine. Sed e Lambecio et aliis conſtat, plures fuiſſe olim Iohannes, cognomento grammaticos.

Ioannes Poeta Barbucallus, Hiſpanus, qui inter alia Beryti conflagrationem defleuit, Syneſii ſcholaſtici aequalis. Vide lib. IV. Antholog. pag. 431. *Fabric.* — Vide ſupra, voc. *Barbucallus.* — *Brunck.* III. p. 11. et Lect. p. 238. *Iriart.* in bibl. reg. Matrit. codd. graec. pag. 114. b. negat, certo colligi ex ſchol. graeco, Barbucallum fuiſſe Hiſpanum. *Harl.*

Ion, *Chius*, cuius ἐλεγεῖα laudat Athenaeus. *Laert.* II. 121. *Fabric.* — *Brunck.* Anal. I. pag. 161 ſq. *Iriart.* l. cit. p. 97. nr. 112. p. 199. nr. 115. *Harl.*

[*Irenaeus*, referendarius, *Mai. Harl.*]

Iſidorus, *Aegeates*, p. 357. [*Brunck.* II. p. 473 ſq. Lect. p. 228.]

Iſidorus, *ſcholaſticus*, [Aegyptius,] p. 553. [*Brunck.* II. p. 474. Lect. p. 228.]

Iulianus, *imperator*, de quo infra libro V. [*Brunck.* II. p. 403. et III. p. 332.]

Iulianus, *anteceſſor*, idem forte, cui Priſcianus, qui ſaeculo medio ſexto grammaticam docuit CPoli, libros ſuos inſcripſit. [*Brunck.* III. p. 9. Lect. p. 238. Anecd. *Iriart.* pag. 100 ſq. e cod.]

Iulianus, *praefectus* praetorio, (ἀπὸ ὑπάρχων) ſub Iuſtino imp. pag. 279. Aegyptius. [vide ſupra inter Lyricos, nr. 35. vol. II. pag. 126 ſq.] Fuit et alius *Iulianus*, praefectus Aegypti, ſub Theodoſio magno. Confer *Iac. Godofredum* ad Codic. Theodoſian. tom. VI. p. 369. vbi de pluribus Iulianis. [*Brunck.* II. pag. 493 ſq. vbi dedit 71. epigrr. Lect. p. 231 ſqq. *Reiske* notit. p. 219. et in notis pag. 238 ſq. a Brunck. Lect. pag. 233. valde notatus. *Harl.*]

Iulianus (ſiue vt p. 106. Iulius) *Diocles* p. 567. Verſum, qui deeſt, ſupplet MS. Δικτυβόλει τέτῳ δὲ παρ' Ἠιόνων πρoκάλεισι. *Fabric.* vid. ſupra, voc. *Diocles. Harl.*

Iulius Leonides, pag. 105. edit. Wechel. *Fabric.* — conf. *Heringae* Obſeruatt. pag. 168. *Brunck.* II. p. 190 ſqq. illi 43. epigrammata tribuit: in Lection. tamen p. 174 ſq. carm. XII et XXX. Leonidae, Tarentino, adſerit. *Reiske* in notit. p. 218. notat, Ἰλίε Λεωνίδε inſcriptum eſſe in cod. Lipſ. carm. 26. Muſae Stratonicae, ſchedas autem de la Croze dare Ἰελίε, notato tamen in margine, cod. Palatinum Ἰλίε praeſtare. vid. in voc. *Leonides. Harl.*

Iulius Polyaenus, Sardianus, pag. 50 et 59. Iulio Polyaeno Grotius etiam tribuit e cod. msto, quod in H. Steph. editione lib. I. p. 41. *Iuliano* adſcribitur: incipit πολλάκις εὐξαμένῳ. [*Brunck.* II. pag. 287 ſq. IV. epigrr.]

[*Lacon.*

[*Lacon. Maius* in catal. MSS. Vffenbach. Apud *Reiſkium* in notit. pag. 226. tribuunt aliqui carmen 458. Laconi, poetae plane incognito; alii Philippo, Theſſalonicenſi. Reiske, at ipſe dubius, opinatur, eumdem eſſe cum *Lacone*, quem Tacitus VI. ad A. V. 786. inter primores Achaeorum a Tiberio adflictum fuiſſe prodit. Sed cenſor in biblioth. philolog. vol. I. part. VI. (Gotting. 1772. 8.) pag. 327. contendit, nomen *Laconis* in catalogo poetarum epigrammat. eſſe exſtinguendum, idque carmen Philippo tribuendum. *Harl.*]

[*Conſtantinus LASCARIS.* Eius epigrr. varia in cod. Matrit. notante Iriart. pag. 461. 462 ſqq. in catal. MSS. graec. etc.]

Laurea Tullius. Infra in *Tullius.*

Leo, philoſophus, imperator, de quo infra lib. V. *Fabric.* — *Boivin.* duo apud *Maium.* *Reiskius* in notit. pag. 227. ſentit, Leonem illum, cuius in Anthol. Cephal. carmina quaedam leguntur, et vnum p. 1. Anthol. Steph. non eſſe illum ſic dictum *Leonem,* philoſophum, imperatorem Conſtantinop. (qui a. Chr. 911. obiit,) nec alterum *Leonem,* philoſophum, ei aequalem, (de quo *Allatius* de Pſellis pag. 2 ſq.) ſed *Leontium τὸν Ἕλληνα,* patrem Eudociae, (cuius nomen cum *Leone* et *Leonida* ſaepe confundatur,) et diuerſum a *Leontio, ſcholaſtico,* Anthol. Planudeae. adde infra in vol. XIV. p. 14. de Leone, philoſopho, et Leonida in cap. de Allatii catal. Symmicton. Sub nomine *Λέοντος Φιλοσόφου Brunck.* anal. III. pag. 128 ſqq. edidit decem carmina; in Lection. autem p. 255. Reiskii opinionem acriter perſtringit, et vel Leonem, imperatorem, vel alterum Leonem, Mich. Pſelli diſcipulum cenſet fuiſſe epigr. auctorem. *Harl.*

Leonides, Tarentinus, cuius epigrammata, quae plurima ſuperſunt, ſuae iam coronae innexuerat Meleager. De eo pag. 94 et 408. Epigramma ineditum apud *Küſterum* ad Suidam in Ῥωπικά. De illius Ἰσοψήφοις [rr] vide *Huetium* de vita ſua p. 146. *Huetiana* p. 254 ſq. et ad Antholog. p. 40 ſq. Octo carm. cum latina metaphraſi exhibet *Ioan. Iuuenis* lib. III. de antiquitate et fortuna Tarentinorum cap. 3. vbi de eruditis Tarentinis, in tom. IX. Theſ. Italiae part. V. *Fabric.* — Vixit circa Olymp. CXXVI. ante Chr. nat. 276. quod colligitur ex epigr. a *Pauſania* pag. 31. laudato et in *Brunckii* analectis tom. I. (vbi p. 220 ſqq. centum illius Leonidae epigrammata leguntur,) epigr. 21. pag. 225. repetito. Docte et copioſe differit de *Leonida, Tarentino,* eius ingenio, et virtutibus vitiisque poeticis atque praeſtans illius epigr. in Anadyomenen graece cum eruditis adnotatt. ſubnectit *Carl Dauid Ilgen* nunc Profeſſor Ienenſis cel., in ſpecimine poeſeos Leonidae, Tarentini, Lipſiae, 1785. 8. *Reiske* in notit. p. 228. pauca de eius aetate adfert; *Brunck.* in Lect. p. 47 ſqq. critice perſequitur loca difficiliora, et *Alb. Chriſtian. Meinecke,* apud Suſatenſes rector, *vtriusque Leonidae carmina* gr. cum lectionis

rr) Ἰσόψηφα calculis aequata nomina, vel ἰσοψήφους verſus vocant, qui, collecto litterarum ſingularum, quibus conſtant, valore, eumdem explent numerum. Vide *Muretum* XIV. 13. var. lection. et quae ad *Gellium* XIV. 6. viri docti notarunt, *Scaliger.* ad graeca Euſebii pag. 408. *Guil. Maſſieu* in tom. III. hiſt. acad. Inſcr. pag. 311. — Anthol. pag. 94. Γράμμα Λεωνίδεω, δίστιχα γὰρ ψήφοισι ἰσάζεται et pag. 244. Δαμαγόραν καὶ λοιμὸν ἰσόψηφός τις ἀκούσας etc. pag. 427. Λεωνίδου εἰς ἐπίκτητον, ἰσόψηφον, pag. 561 ſqq. plura ἰσόψηφα Leonidae.

nis varietate et commentario ſeparatim edidit Lipſiae 1791. 8. In praefatione enarrat vitam vtriusque Leonidae. adde *Schneider* fragmenta Pindar. p. 36. nr. VI. *Harl.*

Leonides, *Alexandrinus*, ſub Marco imp. clarus. vide pag. 562 ſq. *Fabric.* — XXXXIII. epigrr. dedit *Brunck.* II. p. 190 ſqq. ac *Meinecke* l. c. conf. *Brunckii* Lection. p. 174 ſqq. *Reiskii* notit. p. 229 ſq. qui docet ex epigr. eum floruiſſe ſub Nerone, Veſpaſiano et Hadriano, h. e. a. Chr. 59—127. *Heringae* Obſeruatt. p. 186 ſq. *Harl.*

Leonteus, Λεοντεύς. pag. 69.

Leontius, *ſcholaſticus*, CPoli vixit, et inter alia Gabrielem praefectum epigrammate decorauit, quod legitur p. 430. Citatur in Geoponicis. [vid. *Needham* prolegom. ad Geopon. p. LXI ſq. de nominis varietate.] Fortaſſe referendarius ille ſub Iuſtiniano. vid. Alemannus ad Procopium p. 151. De *Leontiis* pluribus ſcholaſticis *Bandurius* p. 837. ad antiqq. Conſtantinopol. *Fabric.* — Hunc ipſum Fabr. vide infra in vol. VII. p. 451. not. qui ibid. p. 455 ſqq. variorum *Leontiorum* dedit catalogum. — *Brunck.* III. p. 103. dedit XXIII. *Leontii*, ſcholaſtici, epigrammata, coll. Lection. p. 250 et 255. vbi Reiskii opinionem refellit. *Iriart.* in catal. MSS. gr. Matrit. pag. 109. dedit atque latine et hiſpanice vertit epigramma quoddam. *Harl.*

Libanius, ep. in Iulianum penultimum, quod in edit. Henr. Steph. p. 219. Iuliano tribuitur. *Fabric.* — In *Brunckii* anal. II. p. 404. proſtat ſub nomine *Libanii. Harl.*

Baſſus Lollius. vid. *Baſſus.*

Cornelius Longinus p. 453. 555. *Fabric.* — vid. *Brunck.* II. p. 200. et Lect. p. 177. *Harl.*

Lucianus, Samoſatenſis, de quo dixi lib. IV. [*Brunck.* II. pag. 308. Lect. pag. 199. *Iriart.* pag. 104 ſq. 108.

Lucillius, cuius plurima epigrammata exſtant. σκωπτικὰ pleraque et διασυρτικὰ, vt notauit *Caſaubonus* cap. 6. lect. Theocrit. [et qui epigr. quoddam p. 84 ſq. edit. Reiskii interpretatur.] Cum Lucillo Tarrhaeo prouerbiorum ſcriptore, praeter rem, ni fallor, confundunt viri docti. Ad Neronis tempora male refertur in Mem. de Literat. tom. I. p. 80. Aetatem eius cognoſcas ex eo, (p. 86. edit. Wechel.) quod fecit in funere *Magni* medici, illius, ni fallor, qui Galenum epigrammate decorauit pag. 485. diu poſt, ſub extremum nempe ſaeculi quarti a Chriſto nato clarus. Potamonem, malum poetam, et Hermogenem, chirurgum et medicum peſſimum, perſtringit Lucillius p. 237. 217. [*] *Fabric.* Hermogenis medici meminit *Galen.* p. 13. edit. Baſil. et Xiphilin. ait, illum, ſub Hadriano vixiſſe. De hoc intelligendam eſſe inſcriptionem epigrammatis, contendit V. D. in biblioth. philol. tom. I. part. VI. Gottingae 1772. p. 311 ſq. *Brunck.* II. p. 317 ſqq. dedit 124. Lucillii epigrammata, et in Lection. p. 201 ſqq. eſt interpretatus. *Schneider* in per. crit. p. 131. explicuit carm. p. 187. edit. Wechel. in Cratippum, λύκος h. e. φίλοπαις. *Harl.*]

Lycaeus male codices quidam pro *Alcaeo.*

[*Lyſimachus.* Boiuin.]

Maccius, in MSto Boiuin. et epigr. quartum MSt. p. 114. edit. H. Steph.

Macedo.

Macedo. vide *Philippus.*

Macedonius, Conſul, Agathiae et Pauli Silentiarii aequalis, teſte Suida in Ἀγαθίας. In mſto, quod Grotius inſpexit, Μακεδονίȣ Θεσσαλονικέως. Viderit Obſopoeus, qui p. 339. Macedonium Alexandri M. aequalem fecit. *Fabric.* — Reiske notit. p. 231. Macedonio adſerit carmen, quod p. 96. Anth. Steph. ſub titulo Μακέδονος, h. e. Antipatri Macedonis, legitur. In *Brunckii* anal. III. p. 111 et 332. reperiuntur 42. carmina atque pag. 251 ſq. ac 310. explicantur. *Harl.*

Quintus Maecius ſiue *Metius,* cuius varii in Priapum et Cupidinem luſus exſtant, Etruſci Meſſenii aequalis fuiſſe videtur, quoniam et ipſe Hieroclidem piſcatorem epigrammate celebrat p. 117. [*Reiskius* in notit. pag. 230. argumentum Fabricii, Maecium aequalem fuiſſe Etruſci Meſſenii, quoniam vterque Hieroclem piſcatorem carmine celebret, non ſatis firmum eſſe cenſet, quia nomen illud poſſit fictum eſſe, aut alterum fuerit imitatus, neque conſtet, quando vixerit ille Etruſcus Meſſenius. Idem decernere non audet, atque equidem valde dubito, num Metius hic ſit Metius Tarpa, aut Metius Pomposianus, a Domitiano ſublatus, de quo vid. *Dio Caſſius* p. 1110. — *Maecii* Κοΐντȣ Μαικίȣ, epigramm. in *Brunckii* anal. II. p. 236 ſq. et III. p. 332. atque explicantur in Lection. p. 186 ſqq. *Harl.*] Alius *Metius Tarpa,* criticus, auditor adſiduus poematum et poetarum, qui carmina ſua in aede Apollinis vel Muſarum praelegebant. De hoc agunt viri docti ad *Sueton.* Auguſto cap. LXXXIX. et ad Horatium I. Sat. X. 38.

Magnus, medicus, vide ſupra in Lucilio.

[*Marcellus.* Brunck. II. p. 302.]

Marcus Argentarius p. 444 et 622. et in catal. MSS. Vffenbach. p. 584. *Fabric. Boiuin. Leich.* praef. pag. VI. ac pag. 28 ſq. edidit epigramma cum verſ. latina et notis. Quo vixerit tempore, ſeriore quidem, non conſtat. *Reiske* notit. pag. 195 ſq. haeret; ſed vide eum; ego enim nolo hariolari. Apud *Schneider* in peric. crit. p. 114 ſq. in cod. Dresd. Argentario tribuuntur epigr. quae alibi aliis. In *Brunckii* anal. II. pag. 266 et 529. epigramm. XXXIV. proſtant, atque in Lection. p. 192 ſqq. explicantur. *Harl.*

Marcus Pompeius. Infra in *Pompeius.*

Marianus, Scholaſticus, cuius epigramma εἰς ἔρωτα ἐςεφανωμένον illuſtrat *Begerus* I. theſauri Brandenb. p. 39. [apud *Brunck.* II. pag. 511 ſqq. ſunt V. epigrr.] Alius *Marianus,* Lupercaliorum poeta latinus, cuius fragmentum emendatur a Rutgerſio p. 70. var. lect.

[*Marinus,* Neapolitanus. *Boiuin. Brunck.* II. p. 446. Fabric. B. Gr. vol. VIII. p. 463. *Reiske* notit. p. 231. *Harl.*]

[*Matron:* ἐκ τῶν παρῳδιῶν λείψανα VI. fragm. *Brunck.* II. p. 245 ſqq. ex Athenaeo atque Euſtathio pleraque iam dederat H. Stephan. in Parodiis cum certamine Homeri et Heſiodi etc. 1573. 8. vid. *Brunck.* Lect. p. 189. et ſupra in vol. I. p. 516. nr. LXX. et p. 550. infra vol. XIII. p. 623. *Harl.*]

Melanippidis epigrammata ſuae ſe coronae implexuiſſe teſtatur Meleager. [vid. *Eudoc.* p. 302. ſupra in vol. II. p. 129 ſq.]

Meleager, Gadarenus, Coronae epigrammatum, quam concinnauit e variis poetis, ſua et ipſe adnexuerat: vt libr. I. p. 49. τίνας ἂν ἔπει λόγους Μελέαγρος. De eo ſatis dictum fuit ſupra §. 1. huius capitis. Floruit ſub Seleuco VI. Syriae rege annis ante Chriſtum natum fere 100. Bina in eum epigrammata leguntur pag. 405 ſq. anthologiae edit. Wechel. Eius aliud anecdoton dat *Io. Cornel. de Paw* in diatr. de alea veterum p. 111. *Maius* Obſeruatt. IV. p. 147. quem vide etiam p. 150.

Menandri iunioris diſtichon exſtat p. 287. Menandri, Byzantii, epigramma in Menandrum, comicum, legitur apud Scholiaſten Hermogenis, quod produxi ſupra lib. II. cap. 22. *Fabric.* *Menandri* epigr. in Themiſtoclem atque Epicurum dedit *Brunck.* anal. p. 203. et ſupra in vol. III. p. 607. eſt exhibitum. *Harl.*

Menecrates, *Smyrnaeus*, cuius epigrammatis Meleager ſuam illuſtrauit coronam. *Fabric.* — vid. ſupra, in vol. I. p. 727. not. *nn.* — Duo epigrr. dedit *Brunck.* I. p. 476. *Harl.*

Meſomedis carmen in vitri conſlationem pag. 517. (lyricis numeris digeſtum a *Salmaſio* ad Iulii Capitolini Antoninum Pium cap. 7.) Hic fuit Meſomedes, Cretenſis, quem poetam Hadriano imp. carum eiusque libertum, praeter alia μέλη compoſuiſſe laudem Antinoi, teſtatur Suidas. Citharicorum carminum muſicum poetam vocat *Hieron.* Chron. ad a. MMCLX. Lyricum poetam *Capitolinus* [¶] loco laudato, vbi Antoninum narrat ſalarium ei imminuiſſe. Eius Aenigma, antea ineditum, vulgauit *Salmaſius* ad Capitolin. Eiusdem, vt videtur, eſt hymnus in Nemeſin, de quo ſupra, [in vol. II. p. 130 ſq. et vol. III. p. 644 ſq.] memoratus etiam Ioanni, Philadelphienſi.

Metrodorus, grammaticus, Ioannem quemdam alterum veluti Solonem celebrat p. 434. et Poſidippi epigrammati, de vitae genere deligendo, contradicit p. 28. [II. epp. in *Brunck.* anal. II. p. 476.] De variis Metrodoris, (fuit enim alius Metrodorus, Smyrnaeus, poeta antiquior. Ariſtides tom. I. p. 495 ſq.) dixi ſupra in catalogo Epicureorum, [tom. III. p. 606 ſq.] Metrodorus vero iſte, epigrammatum poeta, Chreſtodori et Iuliani, Aegyptii, aequalis fuiſſe videtur, ſiquidem Ioannes iſte idem eſt, qui a duobus his celebratur p. 279. epigr. apud *Salmaſ.* ad Solinum p. 1058. [*Brunck.* in Lect. p. 229. alterum Metrodoro Scepſio, Mithridatis aetate, alterum epigr. alii, cognomini, malit tribuere. *Harl.*]

Michaelis, *grammatici*, (forte Pſelli,) epigramma p. 514. in Agathiam, rhetorem ac poetam, eiusque parentem Memnonium. Alia in Anthologia inedita. *Fabric.* — *Boiuin.* *Maius* in bibl. Vffenb. p. 582. *Reiske* in notit. p. 245. hunc, Agathiae probabiliter aequalem, diſcernit ab alio, cuius epigr. in imaginem Deiparae in cod. Lipſ. et Reiskii edit. carm. 642. ſiglam habet $\overset{X}{MH}$. atque interpretatur *Michael;* intelligit autem *Michaelem Pſellum*, ſeniorem, doctorem Leonis, imperatoris Macedonis, (vid. *Allatium* de Pſellis pag. 2. in Fabric. B. Gr. vol. X.) — *Brunck.* III. p. 144. edidit Μιχαηλίου γραμματικοῦ εἰς εἰκόνα Ἀγαθίου Σχολαστικοῦ, atque in Lect. p. 255. tantum ſcripſit: „*Mich. PSELLI* epigr. edidit Cangius in additamentis ad CP. Chron. in calce Zonarae p. 151." *Harl.*

Mimnermus, Solonis aequalis. Vide *Laertium* lib. I. ſect. 60. De Mimnermo dixi lib. II. cap. 11. §. 7. [vol. I. p. 733 ſq.]

Mnaſalcas,

Mnaſalcas, *Sicyonius*, ſiue, vt alii, Plataeenſis, cuius epigrammatis coronam ſuam veluti floſculis exornaſſe ſe ſcribit Meleager. Laudat et *Athenaeus* IV. pag. 163. *Fabric.* — *Boiuin. Mai. Leich.* praef. p. VII. et carm. XXI. p. 28. gr. ac lat. cum notis. *Brunck.* I. p. 190 ſqq. dedit XVIII. illius epigrr. collat. Lect. pag. 34 ſqq. *Reiske* in notit. p. 245 ſq. qui eum Alexandro M. ſupparem fuiſſe ex carm. 420. colligit, nec tamen audacter pronuntiat. Ortus fuit Sicyone ex δήμῳ Plataeis, teſte *Strabone* lib. IX. p. 632. qui initium inuidioſi carminis Theodoridae de poeſi Mnaſalcae dedit. Hinc *Schneider* pag. 6 ſqq. anal. Mnaſalcae aetatem ad Theodoridae tempora circ. Olymp. CXXXVI. retulit. *Harl.*

[*Moero*, Byzantia, alias *Myro. Boiuin. Maius.*]

Moſchus, Bucolicon ſcriptor, de quo ſupra cap. XVI. huius libri. [vol. III. p. 805 ſqq.]

Mundus Munatius ep. eſt in MS. pag. 100. edit. H. Steph. [quod ſub eius nomine exſtat in *Brunckii* anal. II. p. 240. in Lect. tamen p. 188. monet Brunck., vitium eſſe in praenomine. In edit. Planudea p. 147. adſcribitur *Antonio Argiuo. Harl.*

[*Mucius Scaeuola. Boiuin.* — *Brunck.* II. p. 265. ex Toupii addendis ad Theocritum p. 391. vid. *Brunck.* Lection. pag. 192. Reiskius tamen ſuſpicatur, nemine de Mucii Scaeuolae peritia graecarum litterarum memorante, in titulo errorem nominis accidiſſe. — An *Muſicii*, vitio per compendium ſcribendi et inertiam librarii orto, et *Scaeuolae* nomine ab interprete, qui *Mucii* nomen in ſuo exemplo repererat, addito? *Harl.*]

Muſicius, ſub cuius nomine epigramma exſtat p. 20. edit. Wechel. quod alii referre malunt ad Platonem.

[*M. Muſurius.* Mai.]

Myrinus p. 193 et 410. [ss]) [*Brunck.* II. p. 107. *Maius. Reisk.* notit. p. 247 ſq. qui Μυρῖναν *Murenam*, Varronis filium adoptatiuum, qui periit A. V. 732. iuſſu Auguſti, intelligit. *Harl.*]

Myro, Byzantia, cuius epigrammata ſuae coronae intexuiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dixi lib. II. cap. 15. [vol. II. p. 131 ſq. *Brunck.* I. p. 202.]

[*Naucrates.* Maius.]

* *Neoptolemus*, *Parianus*, ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. *Athen.* X. p. 455. [tt])

Neroni, imp. p. 305. tribuitur vox inhumana ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί, quae auctorem habet nec Neronem, nec Tiberium, licet vtrique probata. Vide *Dionem* LVIII. p. 634. *Suetonium* Nerone cap. 38. Excerpta Peireſc. p. 802. Suidam in Τιβέρ.

Neſtor, Larandenſis, idem ni fallor, de quo Heſychius illuſtris et Suidas. Sed ex msto ab Hugone Grotio adnotatum video Νέστορος Νικαέος. p. 67. Νέστορος εἰς τὸν Πύθιον δράκοντα. Huetius putabat, eſſe fragmentum maioris operis. *Fabric.* vide ſupra, in vol. I. p. 134. *Neſtorem*, Larandenſem, h. l. intelligendum eſſe, adſentitur et ex inſcriptione

ss) An Agathias Myrinus? vel Diotimus Myrinus? Myrini etiam quaedam in Anthol. inedita Vffenb. et apud Salmaſ. ad Solinum p. 272.

tt) Conf. *Groddeck* in Bibl. der alten Litterat. und Kunſt. part. II. Gotting. 1782. 8. pag. 92. *Harl.*

ſcriptione carminis 797. quae illum claris verbis auctorem adpellat, vti in apogr. Boiuinii, *Reiske* docet in notit. pag. 248. Idem animaduertit, *Neſtorem*, quem Antipater, Theſſalus, carm. 283. adloquitur, videri potius *Neſtorem, Tarſenſem*, eſſe, de quo *Strabo* p. 992. narrat. Adde *Schneider.* per. crit. p. 11 ſq. *Brunck.* anal. II. p. 344. tria fragmenta Νέϛορος Λαρανδέως, et alios duo verſus tom. III. pag. 146. XX. profert illuſtratque in Lection. p. 204. *Harl.*

Nicaenetus Abderites ſiue *Samius*, e cuius epigrammatis coronae ſuae aliquid decoris adferre conatus eſt Meleager. Laudatur ab *Athenaeo* XV. p. 673. *Fabric.* — Quo auctore Fabricius eum faciat Abderitam, neſcire ſe fatetur *Reiske* in notit. pag. 248 ſq. Meleager in carm. I. 29. (vbi vid. Reiske p. 237. et Manſon. in edit. p. 3.) eum fuiſſe Smyrnaeum, eidem ceciniſſe videtur. Quare hic ſuſpicatur, quum ille ab Athenaeo dicatur *Samius*, vel Smyrnaeum diuerſum eſſe a Samio, vel Nicaenetum noſtrum e patria, Smyrna, Samum migraſſe, ibique ſedes fixiſſe. A *Reiskio* autem diſcedit *Schneider* in per. crit. 116—118. vbi late de poeta noſtro diſſerit. Monet igitur primum, ex Athenaei loco certum eſſe, illum fuiſſe Samium; tum apud Meleagrum voc. Σμυρναίου, (pro quo in cod. Palat. legitur μυῤῥιναίου,) accipi non debere pro patria poetae, ſed pro herba, foliis myrrhae Nicaeneti, vel ſatiuae illius, vel ſilueſtris. (Sic quoque interpretatur *Brunck.* in lection. p. 1. ad vſ. 29.) Denique defendit *Schn.* Fabricium, qui auctorem habeat Athenaeum, in quo lib. XIII. p. 590. — Νικαινέτου τοῦ Σαμίου ἢ Ἀβδηρίτου. Ex Athenaeo p. 672. patet, eum vixiſſe ante Phylarchum, hiſtoricum. Stephan. denique Byzantinus voc. Ἄβδηρα Nicaenetum dicit Ἐποποιὸν, eumque Abderis ortum prodit. Concludit igitur Schneider Nicaenetum, Samium, nulla re nunc differre ab Athenaei Nicenaeto. *Brunck.* in anal. I. pag. 416. dedit ſex epigrr. inſcripta Νικαινέτου τοῦ Σαμίου et in Lect. p. 96. explicuit. *Harl.*

Nicandri verſus, qui pag. 125. Anthologiae legitur, eſt in Theriacis 767. epigramma in Othryadem Spartiatam p. 299. De Othryade agit *Loenſis* II. 5. Epiphyllid. et *Meurſius* IV. 13. Miſc. Lacon. *Fabric.* — In *Brunck.* anal. II. p. 2. tria Nicandro tribuuntur epigramm. quorum primum quidem in Planudea *Nicarcho* adſcribitur: quod etiam Brunckio in Lection. pag. 121. videtur veriſimile; ſed, qui codic. Vatican. in titulis epigramm. ſemper ſequitur, id quoque ſub Nicandri nomine recepit. *Harl.*

Nicarchus, cuius plura epigrammata exſtant. Ex his p. 215 ſq. quibus perſtringit malos medicos ſui temporis, Phidonem, Diodorum, Agelaum, Alexin, et Zopyrum, quo poſtremo nomine medicum Epicureum Plutarcho memorari notauit Brodaeus. Sed *Nicarchus* hic Plutarcho iunior eſt, et ſub CPolitanis imperatoribus ſcripſit, [❡] vt colliges ex epigrammate eius in Dulcitium, Procos. p. 278. Alius *Nicarchus* longe antiquior, quem ab Ariſtophane perſtringi notauit Suidas in Μικρός γε μῆκος et φανῶν. p. 418. edit. H. Steph. *Fabric.* — *Boiuin.* — *Reiske* in notit. p. 249. qui Fabricium, ex epigr. in Dulcitium, pocon colligit, quemdam eſſe Nicarchum iuniorem, refutat, animaduertendo, illud carmen in pr. edit. Florentina eſſe ἀδέσποτον; Nicarchum vero, ex eius epigrammatibus coniicit, fuiſſe Samium, et vixiſſe ſaeculo poſt Chr. nat. primo aut ſecundo. *Brunck.* in anal. II. p. 349 ſqq. dedit XXXVIII. epigrammata, in Lection. p. 205.

p. 205. de quibusdam locis diſputauit, et p. 310. inter incertorum poetarum carmina, epigr. quintum tom. III. p. 334. Nicarchi quoque eſſe iudicauit. *Harl.*

Niceratus, cuius epigramma in Cratinum, vinoſum poetam, pag. 122. *Fabric.* Sed in cod. Dresd. tribuitur *Nicaeneto*, ſub cuius nomine etiam leges in *Brunck.* anal. I. p. 417. IV. et *Schneider* in per. crit. pag. 116. adſentire videtur, nonnulla quidem corrigit, atque variam adfert codicis Dresdenſis lectionem. Nomen in cod. Dresd. recte ſcriptum eſſe, contendit Brunck. in Lection. p. 96. Hinc *Nicerati* nomen non comparet in eius indice poetarum, volumini I. praemiſſo. *Harl.*

Nicias, Meleagro antiquior, qui eius epigrammata ſuae intexuerat coronae. *Fabric. Boiuin. Maius.* — *Reiske* notit. pag. 249. coniicit, eum cum illo Nicia, Mileſio, medico, ad quem Theocritus ſcripſit idyllium ſuum vndecimum, eſſe eumdem. Atque *Brunck.* I. p. 248 ſqq. edidit nouem epigrammata Νικίȣ Μιλησίȣ. *Harl.*

Nicodemi, Hermacleotae ἀντιςρέφοντα ſiue retrograda carmina lib. VI. antholog. cap. IV.

[*Nicomachus.* Boiuin. Maius. *Brunck.* II. p. 283. Patriam eius et aetatem expiſcari non potuit *Reiske* in notit. p. 249 ſq. *Harl*]

Nicomedis epigramma in Hippocratem, (quod alii codices tribuunt Baſſo,) p. 85. Aliud in Aeſculapium. *Poſſin.* p. 462. tom. II. ad Pachymerem. *Fabric. Brunck.* in anal. II. pag. 382. edidit, praeter epitaphium in Nicomedem, X. carmina, inſcripta, Νικομήδȣς Σμυρναίȣ ἰατρȣ̃, (in his ſunt octo retrograda, ἀναςρέφοντα ἢ ἀνακύκλικα,) et in Lect. pag. 216. haec adnotat: „Iſtae IX — XI. inſcriptiones primum vulgatae ſunt ab *Octauio Falconerio* in Inſcript. athleticis, Romae 1668. iterum a *Sponio* in Miſc. erud. antiquit. p. 131. vnde eas repetiit Fabric. B. G. tom. XIII. p. 348. quorum ridiculum errorem correxit *Gorius* Inſcript. antiquarum tom. I. p. 271. *Harl.*

Nili, *ſcholaſtici*, in imaginem Satyri ex opere muſiuo p. 480. *Fabric.* In *Brunck.* anal. III. p. 14. eſt epigr. in imaginem Satyri. — aliud in iconem Archangeli in anthologia inedita. *Harl.*

Noſſis, cuius epigrammata coronae ſuae inſeruiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dictum lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 133.]

[*Numenius*, Tarſenſis. *Mai.* ex cod. Vffenbach. Quis fuerit et qua aetate, non conſtat. vid. *Reiske* in notit. p. 251 ſq. Vnum ep. in *Brunckii* anal. II. p. 346. *Harl.*]

Oenomai (diuerſi, vt ſuſpicor, a Cynico huius nominis, de quo ſupra cap. XIII.) in Cupidinem, paterae inſculptum p. 490. [*Brunck.* II. p. 402.]

Oneſtus, *Corinthius*, male alicubi *Oreſtus;* aliis *Oneſtes.* — *Oneſtus*, *Byzantius*, p. 253. edit. H. Stephani. *Fabric.* Atque in Brunckii Lection. pag. 196. carminis IX. titulus in cod. Vatic. Ὀνέςȣ Βυζαντίȣ. VI. autem et VII. tribuuntur Oneſti, Corinthio: in ceterorum titulis non addita ſunt gentilia. *Reiske* notit. p. 252. nil certi explicare aut augurari potuit. *Brunck.* in anal. II. p. 289. decem edidit epigrammata. *Harl.*

Palladas, Chalcidenſis, grammaticus, qui de paupertate ſua conqueritur lib. I. cap. 17. de eius aetate conſtat ex epigrammate, quod compoſuit in Themiſtium, quum praefectus CPoleos factus eſſet ſub Valentiniano et Valente, p. 274. edit. Wechel. Meminit Palladae

ladae *Tzetzes* praef. ad Lycophronem. Palladam *Alexandrinum* dici in mſto, ſubinde notat Hugo Grotius. *Fabric.* — *Reiske* in miſcell. nouis Lipſ. tom. IX. p. 128. in notit. p. 253 ſq. vbi ſuſpicatur, illum eſſe eum Palladium, ad quem et de quo non paucae exſtant epiſtolae in Libanii illis, a Wolfio editis, atque fuiſſe rhetorem, h. e. iuuenum in agendis cauſſis forenſibus magiſtrum. Idem alia, vt plurimum in coniecturis poſita, de illo atque, qui videntur illi, aequalibus, et de doctrina, num chriſtianae diſciplinae placita amplexus, an, (quod is probabilius eſſe putabat,) idolorum cultor fuerit, copioſe diſputat: at, num *Chalcidenſis* fuerit, nondum Reiskio videtur certum atque exploratum, ſaltem id ex epigr. pag. 146. A. Steph. haud effici demonſtrat. Atqui *Brunck.* anal. II. p. 406 ſqq. epigr. 147. et alii, quod cum Salmaſio ad hiſt. Aug. p. 132. adſcripſit Palladae, tom. III. pag. 332. et in Lection. p. 310. praefixit titulum Παλλαδα ʼΑΛΕΞΑΝΔΡΕΏΣ. In Lectionibus p. 120 ſqq. quaedam notat: carm. 22 quod in membranis ſine auctoris nomine legitur, et nouiſſimus editor inter Lucianea retulit, Palladae tribuit cum Salmaſio; tum ex carm. 115. in Hypatiam, ab Alexandrinis chriſtianis interfectam, definit aetatem et addit, ex multis illius carminibus adparere, eum non fuiſſe Chriſtianum. — In cod. Matrit. apud *Iriartum* p. 104 ſqq. plura citantur *Palladae* carmina, et p. 107 ſq. *Iriart.* dedit vertitque epigr. in aurum. *Harl.*

Pamphilus, cuius epigrammata itidem ſuae coronae intexuerat Meleager. [Duo epigrr. in *Brunck.* anal. I. p. 258. Lection. p. 57. *Harl.*]

Pancratius, ſiue *Pancrates*, cuius epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam Meleager refert. *Fabric.* — vide ſupra in vol. I. pag. 153. L. β. *Reiske* not. p. 152 ſq. *Brunck.* I. p. 259. Lection. p. 57 ſq. vbi recte monet contra Reiskium, de Pancrate, Alexandrino, Hadriani Athenaeique aequali, non eſſe cogitandum; coniicit vero, Pancratem, Arcada, cuius halieutica et Conchoreïdem laudat Athenaeus, etiam epigrammatum, quae Meleager ſuae innexuit coronae, fuiſſe auctorem. *Harl.*

Pantelii in Callimachum et Cynaegirum epigramma p. 13. omiſſum legitur in calce edit. Wechel. [*Brunck.* anal. II. p. 404. Lection. p. 219. *Harl.*]

[*Panyaſis*, Halicarnaſſ. *Brunck.* III. p. 328 ſq. quatuor edidit epigrammata et fragmenta, ex Clemente Alexandrino, Stobaeo, et Athenaeo. vid. Lection. p. 308 ſq. *Harl.*]

Parmenion, *Macedo*, (non ille Alexandri dux; ſed Parmenio alius iunior,) cuius epigrammata ſuae implexuit collectioni Philippus, Theſſalonicenſis. Erit tamen forte, qui duci illi tribuendum non negauerit epitaphium diſtichon in Alexandrum, quod legitur p. 347. edit. Wechel. *Fabric.* Sed dux Parmenio mortuus eſt prior Alexandro M. vt conſtat e Curtio. *Heumann.* — Παρμενίων in cod. Matrit. apud Iriart. pag. 450. — *Parmenon*, Boiuin et Maius. *Reiske* in notit. p. 256 ſqq. multus de eo, primum obſeruat, eumdem eſſe, qui *Parmenon* et *Parmenion* audiat; tum illum quoque probabiliter dici a Stephano Byzant. voc. Βυδῖνοι et Φρικίον, *Parmenontem Byzantium*, (quia in Macedonia natus apud Byzantium aetatem egiſſe videatur,) et illum ipſum inter Ceph. carm. 263. (id ſi ad noſtrum pertinet,) vocari *Parmenontem.* (Atque *Brunck.* recepit id inter ἀδέσποτα, carm. 121. et in Lection. p. 265. animaduertit, titulum Παρμένοντος non eſſe auctoris, ſed dedicantis nomen.) Denique inquirit Reiske, num idem ſit cum *Parmenide*, cui in ſchedis Crozianis tribuitur carmen, quod gr. et latine exhibet;

exhibet; dubium tamen ei videtur, vtrum hic titulus ad verſum praefationis ad coronam Meleagri 32. vbi *Παρθένιδος*, debeat refingi, an potius illo verſu reponi *Παρμένιδος* ad hoc exemplum, an tandem *Parmenis* et *Parthenis* ſint diuerſi. — *Brunck.* II. p. 201 ſqq. dedit XV. epigrr. *Parmenionis Macedonis.* add. Lection. p. 277. *Harl.*

[*Parrhaſius.* vid. *Brunck.* II. pag. 60. vbi tria exſtant carmina ſiue fragmenta, et in Lection. pag. 138. *Harl.*]

**Parthenis*, cuius epigrammatis ad ſuam adornandam coronam Meleager vſus eſt. [vid. *Brunck.* ad Meleagr. carm. I. 31.]

Paulus uu), *Silentiarius*, Agathiae aequalis. vid. anthol. p. 603. edit. Wechel. et Suidam in Ἀγαθίας vv)· ſub Iuſtiniano, imp. clarus, cuius plurima epigrammata referuntur. Sed et in adpendice, ab Aldo a. 1519. adiuncta, comparent eiusdem *ἡμίαμβα δίμετρα καταληκτικὰ* in Thermas Pythias, ita vero ſcripta in codd. mſſt. qualem et ipſe poſſideo vnum, vna cum graecis ſcholiis, (diuerſis ab iis, quae Vulcanius edidit,) et ab Aldo excuſa, vt bini verſiculi iuxta in vna ſerie legendi [¶] poſiti ſint; ſed in poſterioribus editionibus perperam ſinguli ad imum paginae pergendo deſuper lecti coniunctique ſunt et totum poema inde ſic perturbatum, vt nullus exſculpi poſſit ſenſus, quamobrem a Grotio etiam ſine interpretatione eſt omiſſum. Vide *Io. Clerici* ww) bibl. ſelectam tom. VII. p. 209 ſq. *Huetium* de vita ſua p. 145. *Federicus* vero *Morellus* ordini genuino reſtitutum poema edidit ſeparatim eodemque carminis genere reddidit Pariſ. 1598. 8. folio, vt conſueuit facere, fugitiuo: [cum aliis, in bibl. Leidenſi. vid. Catal. bibl. pag. 46. nr. 113.] Ante Morellum *Bonauentura Vulcanius* idem Silentiarii poemation nitori ſuo reſtitutum graece ſubiecerat Gregorii Cyprii encomio maris xx) Lugd. Batau. 1591. 8. Henricoque Stephano inſcripſerat his verbis: *Mitto tibi pro Muſa tua principum monitrice ἀντίδωρον Pauli Silentiarii carmen, quod in anthologia epigrammatum graecorum peſſime ab aliquo typographiae tuae ἐπισκόπῳ habitum (neque enim adeo craſſum ἁμάρτημα in religioſam tuam diligentiam cadere poteſt) a me reſtitutum et breuibus aliquot notis graecis* Emanuelis *niſi fallor* Chryſolorae *illuſtratum tuo nomini inſcripſi.* [In bibl. Askew. p. 157. eſt *Paul. Silentiar.* in therm. Pyth. a *Vulcanio* Lugd. Batau. 1593. 8.] Exſtat et eiusdem Silentiarii deſcriptio ſiue ἔκφρασις poetica templi CPolitani S. Sophiae, de qua dicam infra lib. V. inter ſcriptores hiſtoriae Byz. vol. VI. pag. 278 ſqq. Ex libro Ariſtotelis de mirabilibus materiam poematis ſui in Thermas repetiiſſe

uu) De dignitate et officio Silentiariorum in Aula CPolitana vide vtrumque Cangii gloſſarium.

vv) Quoniam vero Agathiae aequalis fuit Paullus iſte; mirum, quod in cod. medic. ſcamn. LV. nr. 7. [vid. *Bandin.* cat. mſſt. tom. II. pag. 256. et de codd. poſtea,] cuius apographum exſtitit in bibl. Gudiana, inſcriptio carminis in thermas ita ſe habet: *Παύλου Σιλεντιαρίου εἰς τὰ ἐν Πυθίοις Θέρμα ἡμίαμβα δίμετρα πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον.* Incipit ibidem: *βέλω μαθεῖν, Αὔγουστε, Κωνσταντῖνε Κράτιστε, Θερμῶν ἄτεχνον.* An igitur dicemus, duos diuerſis temporibus fuiſſe Paullos Silentiarios, dignitate et facultate carmina ſcribendi claros? *Fabric.* — Id diſerte ſcribit infra, vol. VI. pag. 280. *Harl.*

ww) Qui tamen male tradit, Huetium primum animaduertiſſe verſuum confuſionem. *Harl.*

xx) Vel potius ſcribendum eſt, Vulcanium editioni ſuae *Ariſtotelis de mundo* ſubieciſſe tamquam adpendicem, et Silent. carm. et Greg. Cyprii encomium. vid. vol. III. p. 347. *Harl.*

repetiiſſe Paullum, notauit *Huetius* in Huetianis pag. 304. cuius eruditae obſeruationes ad hoc carmen leguntur poſt eius notas in anthologiam p. 50 — 78. Vltraiecti. 1700. 12. *Fabric.* — Paullum Silentiarium latinos poetas habuiſſe ante oculos, *Imman. Gottlieb Huſchke* oſtendit in epiſtola critica in Propertium, Amſtel. 1792. 8. p. 39 et 40. — De Paulli epigr. in Homerum vid. *Iriart.* catal. MSS. gr. Matrit. p. 96. — Supra ad §. VI. haud longe ab initio apographi olim Gudiani, nunc Guelferbytani, et Leſſingianae diſſertationis de illo codice atque Paulli Silentiarii poemate eruditae feci mentionem; Fabricius vero de ordine verſuum in exemplo Aldino, indeque in poſterioribus editt. orta confuſione, a Vulcanio autem correcta ea, quae ſcitu eſſent neceſſaria, iam expoſuit. Quapropter ego hic primum quosdam codices et editt. memorabo. Quo facto ea, quae Leſſingius docte acuteque et copioſe ſcripſerat, paucis comprehendam. — *Bandinius* in catalogo codd. gr. msst. in bibl. Laurentio-Florentina codd. aliquot Paulli deſcribit. Tom. II. pag. 256. in cod. VII. plut. 55. nr. XIII. ſunt ſententiae et epigrammata externorum ſapientum ex iis, quae collecta ſunt a Maximo Planude. Inter haec epigrammata p. 255. inſeruntur *Paulli Silentiarii*, h. e. ſecretariorum primicerii, in thermas Pythias ſemiiambi *ad imperatorem Conſtantinum Porphyrogenitum* cum ſcholiis marginalibus et gloſſis interlinearibus, (forte Manuelis Moſchopuli, vti Bandin. in indice ſuſpicatur,) et incertam falſamue Fabricii probat ſententiam, hunc Paullum eſſe iuniorem et longe diuerſum a noſtro Paullo Silentiario, qui ſub Iuſtiniano imperatore floruit. — Iidem ſemiiambi, cum gloſſis interlin. et ſcholiis ad calcem, in cod. XXXIV. plutei 57. (pag. 390. nr. XIV.) — tum in cod. XXIII. plut. 58. nr. 2. (p. 464.) — denique in cod. XIII. plut. 74. nr. 45. (III. p. 110.) — In codice *Leidenſi*, olim Bonau. Vulcanii, nr. 2. cum ſcholiis, teſte Catal. pag. 343. — In bibl. *Pariſienſi* regia quinque carminis illius ſunt codices, ſcil. DCCCCXCVIII. MCCCX. MMDLXII. MMDXCVI. cui addita dicuntur ſcholia, adhuc inedita, MMDCCXXXIX. — In bibl. *Vindobonenſi* cum Man. Moſchopuli ſcholiis, teſte Neſſelio.

Comparet illud carmen cum eius epigrammatibus in Anthologia Planudea ab Aldo et reliquis edita: multa epigrammata ſunt in Anthologia Cephalae, a Reiskio vulgata; item ex Anthologia, in Imperio orientali, a Bandurio edito, part. III. edit. Venet. p. 117. 119. 122. 130. — *Brunck.* anal. III. p. 71 — 102. inſeruit LXXXIII. epigr. in his nr. LXXIV. carmen *εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμὰ*, verſibus in ordinem ſuum reductis, atque in Lection. p. 245 ſqq. critice tractauit: cuius carminis ordinem, putat pag. 249. primum ridicule peruerſum eſſe, vt omnes verſus non geminis in eadem pagina columnis diſtribuerentur, ſed continua exprimerentur ſerie, in edit. Aſcenſiana, a. 1531. quam imitati ſunt H. Steph. et Wecheli heredes: atque „typographi, ait, Itali, qui poſt Aſcenſium et Frobenium Anthologiam ediderunt, Aldo meliorem, quem ſequerentur, ducem non quaeſiuerunt; proinde carmen hoc in Nicolinorum editione Veneta a. 1550. et ea, quae anno poſt ſubſequuta eſt, filiorum Aldi, legentibus res facile procedit.“ Enimuero ridiculam illam verſuum confuſionem ex edit. Iuntina 1519. in Badianam ſ. Aſcenſianam aliasque manaſſe, monet *Leſſing.* l. c. p. 140. Idem docet, *Claudium Ancantherum*, in verſione latina, inſcripta: — *Paulli Silentiarii Hemiambia dimetra catalectica, in Thermas Pythias, latine facta, epico carmine* (verſibus 170.) Venet. 1586. 8. (vid. Pinelli catal. tom. II. nr. 4320.) exemplum Aldinum, adeoque rectum verſuum ordinem

ordinem eſſe ſequutum. Contulit tamen mstum cuius ipſi copiam fecerat ſodalitas canonicorum Lateran. D. Ioannis cognomento Viridarii, (vid. *Leſſing.* p. 160.) Tum diſſerit de Stephani negligentia, et quae Ancantherus, Huetius, Vulcanius, Fabricius, Bandinius praeſtiterint aut modo bene, modo male adnotarint. Poſthaec 1) gr. contextus, in ordinem ſuum reductus atque ex cod. Guelferb. et ſagacitate Leſſingii correctior, 2) ſcholia graeca, 3) adnotationes Leſſingii. Has excipit docta inquiſitio, vbinam illa ἐν Πυθίοις θερμὰ fuerint, et num Paullus quidam iunior auctor poematis haberi poſſit? Docet igitur ex *Procopio* de aedif. Iuſtin. lib. V. cap. 3. pag. 98. edit. Maltret. thermas iſtas ἐν Πυθίοις in Bithynia a Iuſtiniano vario modo amplificatas et palatio aliisque rebus vtilibus ornatas fuiſſe; auctorem igitur poematis in iſtas thermas meliore iure videri Paullum Silentiarium, qui ſub Iuſtiniano vixit, quam iuniorem quemdam. Acute autem ſentit et fuſe demonſtrat, codicis Florent. inſcriptionem πρὸς τὸν βασιλέα Κύριον Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον et verba in initio carminis Αὔγουστε Κωνσταντῖνε Κράτιστε a reliquis abeſſe codicibus nec carere fraudis et falſitatis ſuſpicione. Denique probabile et paene certum illi videtur, thermas cum ruderibus et reliquiis ſpatioſi aedificii apud locum quemdam, qui hodie dicitur *Eskicher*, (vid. Paul. Lucas Voyage fait par l'ordre du Roi, tom. I. pag. 103. Amſtel. 1714.) eſſe thermas, quas Paul. Silentiar. carmine celebrauit. *Harl.*

Pauſanias in deſcriptione graeciae plura refert epigrammata, quae olim anathematis et aliis monumentis antiquis inſcripta reperit. Eorum accuratum et pleniorem, quam eſt in praeclara editione Lipſienſi, indicem dabo infra lib. IV. Pauſaniae quaedam leguntur in anthologia inedita.

Peritus. H. Stephan. pag. 337.

Perſes, cuius epigrammata Meleager ſuae intexuit coronae. *Perſeus* in cod. Vffenbach. *Perſes*, Thebanus, in codice, quem inſpexit Hugo Grotius. Πέρσου ποιητοῦ vltimum in edit. H. Steph. p. 257. et Πέρσου Μακεδόνος p. 288. Epigr. p. 416. πολλάκι etc. Perſae tribuit, et cum eo, quod ibi ſequitur, iungit Huetius. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 4 ſq. *Perſae, Thebani*, octo exhibet epigrr. et in Lection. pag. 121. explicat, omittit tamen id, quod Huetius tribuerat Perſae. *Reiske* in notit. p. 258. parum vel nihil potuit de illo adferre. *Harl.*

Cyllenius Petianus, pag. 114. edit. Wechel.

Phacellus, pag. 365.

[*Phaedius.* Maius.]

* *Phaedimus* inter eos laudatus a Meleagro, e quibus coronam ſuam compoſuit. Vide et Steph. Byz. in Βισάνθη. *Phaedimi* quaedam in Anthologia inedita exſtant. *Fabric.* — *Reiskius* not. pag. 266. nihil certi de illo potuit proferre. *Brunck.* I. pag. 261. quatuor *Phaedimi* recepit carmina, et de tertio diſſerit in Lection. p. 58. *Schneider* in peric. crit. p. 129. obſeruat, in edita anthol. p. 63. Βισανθήνου carmen legi, quem Fabric. ſupra in voc. *Byſantinus* vel Helladium, vel Antiphilum facit; ſed Schneider. intelligendum cenſet *Phaedimum* noſtrum *Biſanthenum*, eiusdemque ſuſpicatur eſſe libros περὶ ἡρακλείας, quos memorat *Athenaeus* p. 498. — Phalaris epiſt. 130. cuidam ſcribit Phae-

dimo. *Fabric.* ad carmen Meleagri I. (quod ex Vauaſſore repetierat.) vſ. 52. ſcripſit: *Φαίδιμος* h. l. non eſt epitheton *Antagorae;* ſed nomen poetae proprium, cuius meminit *Stephanus Byzantinus*, Βισάνθη πόλις Μακεδονίας, ἀφ' ἧς Φαίδιμος ἐλεγείων ποιητής. At apud Theodulphum Aurelianenſem lib. IV. carm. I. Sedulius vocatur *rutilus*, i. e. *φαίδιμος luculentus*, vnde *Rutilum*, poetam, inuitis, ni fallor, Muſis, effinxerunt viri eruditi." adde *Schellenberg.* reliquias Antimachi pag. 25. not. *i.* de *Antagora. Harl.*

Phaennus, cuius epigrammatis Meleager coronam ſuam decorauit. *Fabric.* — *Brunck.* I. p. 257. praebuit duo epigrammata. *Schneider.* per. crit. p. 125. probat lectionem quamdam cod. Palatini. *Harl.*

Phalaecus in epigrammatibus laudatur ab *Athenaeo* X. p. 440. *Fabric.* — vid. vol. I. p. 134. *Reiske* in notit. p. 266. notat, e carmine anth. Ceph 445. ſolum conſtare, eum poſt Olymp. CXXV. vixiſſe, quia Gallorum meminerit. *Brunck.* edidit I. p. 421. fragmentum et quatuor epigrammata, et tom. II. p. 525. vnum adhuc. Adde Lection. p. 99 et 235. *Harl.*

Phanias quo et ipſo vſum ſe profitetur Meleager. In anthologia inedita *Phaenias.* Eius epigramma edidit *Küſter* ad Suidam voc. Χεάντειραν et illuſtrauit *Chriſtian Gottlieb Schwarz* diſſ. de varia ſupellectile rei librariae veterum §. 14. Altdorf. 1725. *Fabric.* — *Reiske* in notit. pag. 266. contendit, nomen rectius ſcribi Φανίας aut Φανέας, (quod nomen habet *Polyb.* init. excerpt. lib. XVII.) quam Φαινίας in cod. Lipſ. Tum notat, eum vixiſſe poſt Epicurum, vt e carm. Ceph. anth. 525. et ante Meleagrum, aut cum eo, vt ex verſ. 52. praefationis eius conſtet. — *Brunck.* II. pag. 52 ſqq. octo Φανίε epigrr. edidit, et in Lection. p. 135 ſqq. explicuit. *Harl.*

[*Phidias.* Vnicum eius carmen dat Anthol. Cephal. lib. II. initio, nr. 249. vid. *Reiskii* notit. pag. 266. *Harl.*]

[*Philemon.* Brunck. II. pag. 61.]

**Philetae, Coi*, epigrammata memorat Suidas. *Fabric.* — vid. ſupra vol. II. fin. ſ. p. 874. Philetae duo epigrr. dedit *Brunck.* I. pag. 189. nouem alia epp. ac fragmenta, tom. II. p. 523. et quinque alia tom. III. p. 234 ſq. In inſcriptione carminis 712. apud Reiskium adpellatur *Samius*, et *Reiske* in notit. p. 266 ſqq. multus de illo, arbitratur, Meleagri *Samium* (verſu 14. praefat.) cum Polybii *Samo*, (vel rectius *Samio* leg.) Chryſogoni filio, circa Olymp. CXL. regis Macedoniae penultimi, Philippi, tum iuuenis ſodali, ab eodem tamen Philippo deinceps ſublato, fuiſſe eumdem. De *Samio* illo Meleagri vid. *Brunck. Lectt.* p. 1. in primis p. 114. vbi ſuam retractauit ſententiam. *Schneider.* in anal. p. 5 ſq. de Phileta eiusque ſcriptis diſſerit, neminem vero adhuc praeter interpretem Theocriti reperire potuit, qui eum diceret Samium; Ναξιακὰ tamen ex Heraclide, grammatico, apud Euſtath. ad Homerum pag. 1885. non ad Philetam Coum, ſed ad Philetam Epheſium refert, indeque apud Tzetzem in Lycophron. p. 633. pro Φιλτέας ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν legendum eſſe ait Φιλητᾶν. — *Philetae Coi fragmenta, quae reperiuntur.* Collegit et notis illuſtrauit *Car. Phil. Kayſer*, Enzhemio Palatinus. — Praefixa eſt epiſt. *Chr. G. Heynii* ad Io. Ge. Schloſſerum. Gottingae 1793. 8. *Harl.*

Philiades,

Philiades, Megarenſis. Vide *Stephanum* Byz. in Θέσπεια. *Euſtath.* ad Iliad. β'. pag. 266. edit. Rom. [Vnicum epigr. dedit *Brunck.* III. p. 329. adde Lection. p. 309. *Harl.*]

Philippus Macedo ſub Caio Caeſare ſcripſit. Vide lib. IV. Anthologiae cap. XI. p. 461. [vid. ſupra, §. 2. de Philippo Theſſal. — *Philippi* regis Maced. vnicum epigr. repoſuit *Brunck.* I. p. 492. adde Lection. p. 115. nr. XXII. *Harl.*

Philippus, Theſſalonicenſis, qui poſt Meleagrum collectionem epigrammatum [?] ex variis poetis condidit, illisque ſua adiunxit. De ea dictum ſupra §. 2. Claruit ſub Auguſto imp. et poſt. Vide ſupra in Bianore. *Fabric.* *Reiske* notit. pag. 267 ſqq. *Brunck.* II. p. 211—235. ſub nomine eius 84. epigramm. edidit; ſed in Lection. p. 179 ſqq. oſtendit, quaedam aliis tribui, aut eſſe incerta; p. 186. ineditum protulit. *Harl.*

Philippus iunior, ſaeculo quinto vel ſexto poſt natum Chriſtum clarus, cuius eſt epigramma pag. 472. in amores ſibi arridentes CPoli. Confer *Cangii* CPolin Chriſtianam lib. II. p. 167. — *Philippi Byzantii* epigramma in Herculem. Natalis Comes mythol. VII. pag. 701.

[*Philiſcus*, cuius epigr. in Lyſiam, rhetorem, dedit *Brunck.* I. p. 184. ex Plutarcho in Lyſiae vita p. 836. vid. *Brunck.* Lection. p. 34. *Harl.*

[*Philo*, *Byblius*, grammaticus. *Suidas* voc. Φίλων, tom. III. p. 612 ſq. tradit, eum circiter tempora Neronis, etiam ſub Hadriano vixiſſe, eumque ipſum teſtari, Seuerum Erennium fuiſſe conſulem, quum ipſe annum egiſſet LXXVIII. Olymp. CCXX. atque ſcripſiſſe de comparandis atque eligendis libris, libr. XII. de vrbibus et claris viris, quos vnaquaeque tulit, libr. XXX. (quod opus in epitomen redactum fuiſſe ab Aelio Sereno, produnt Suidas in Σεϱῆνος et Etymol. v. Βουκέϱας.) tum, (niſi is alius fuerit Philo,) de imperio Hadriani et alia. Eadem narrat *Eudocia* in Violario p. 424. addit tamen, eumdem quoque ſcripſiſſe *epigrammatum libros quatuor. Harl.*]

Philonis in canos hominis ſtulti p. 33. [*Brunck.* II. p. 401.]

* *Philochorus,* Athenienſis, collegerat ἐπιγϱάμματα Ἀττικά. Suid.

Philodemus, cuius epigrammatis Philippus, Theſſalonicenſis, ſuam adornauit collectionem. De eo dixi inter philoſophos Epicureos, [ſupra, in vol. III. p. 609.] Eius ineditum epigr. in Menagianis, tom. III. p. 371. aliud in Salmaſii Plin. exercitatt. p. 850. A. edit. Vltraiect. aliud fragmentum συμποτικὸν, ibid. p. 749. A. *Fabric.* — *Philodemi* 31. epigramm. collegit *Brunck.* II. pag. 83 ſqq. et illuſtrauit, duoque alia addidit in Lection. pag. 144 ſq. Pauca de eo tradit *Reiske* in notit. p. 271. Quaedam correxit *Valcken.* in diatr. Euripid. p. 286 ſq. et comprobauit *Schneider* in peric. crit. p. 6. vbi aliud epigr. quod ἄδηλον legitur in Anthol. VII. p. 483. vindicat Philodemo: aliter emendat verſum p. 105. — p. 115. carmen, quod in cod. Dresdenſi inſcribitur *Argentario*, malit modo, vti factum eſt in edita anth. p. 468. tribuere *Philodemo*, modo tamen *Argentario*: p. 116. in codice Dresdenſi, cui conſentit Palatinus, carmen adſcribitur Philodemo, quod in Anthol. Steph. pag. 484. legitur ἄδηλον. — p. 122. Schneider emendat epigr. Philodemi in libro VII. p. 488. idemque aliud epigr. 581. anthol. Cephal. et emendat, atque Philodemo malit reddere, quam Silentiario inſcribere. *Harl.*

Philoſtratus in imaginem Telephi vulnerati p. 452. [*Brunck.* II. p. 400.]

[*Philoxenus. Brunck.* II. p. 58. coll. Lection. p. 138. in collectione Ienſiana, nr. 140. *Reiskio* in notit. p. 271. videtur eſſe *Philoxenus*, tragicus, de quo vide ſupra, vol. II. p. 315. Atque *Schneider* in anal. pag. 3 ſq. quoniam id epigr. eſt in Mercurium a Tlepolemo, Myrenſi, Polycriti filio, dicatum in ſtadio, Tlepolemum autem illum Olymp. CXXXI. viciſſe *Pauſan.* p. 394. ſcribit, inde efficit, Philoxenum, poetam, cum Dionyſio ſeniore vixiſſe, et ex carmine ipſo oſtendit, eum Myris, Lyciae vrbe, oriundum, et Polycrito patre natum fuiſſe. *Harl.*]

Phocylides, Mileſius, in mſto ſecundum ep. p. 117. edit. H. Stephani. *Fabric.* — *Brunck.* I. 77. edidit nouem, et II. p. 522. adhuc vnum epigr. conf. Lectt. p. 13. *Harl.*

[*Photius*, patriarcha. *Reisk.* not. p. 272.]

[*Phronto.* Maius. vid. ſupra, voc. *Fronto. Harl.*]

Pinytus, cuius duo verſus in Sapphonem exſtant pag. 403. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 288. *Schneider* in peric. crit. p. 129. contendit, illum *Pinytum*, Bithynenſem, fuiſſe Epaphroditi [yy]) libertum, grammaticum, et Romae docuiſſe, laudatque Stephan. Byzant. voc. Βιθύνιον. *Harl.*

Piſander, Neſtoris forte filius, Larandenſis, de quo Suid. Sed in mſto, quod Grotius inſpexit, Πεισάνδρου Ῥοδίου, p. 203. H. Steph. *Fabric.* — conf. ſupra in vol. I. p. 215. et p. 590. not. *tt.* — *Brunck.* II. p. 294. edidit epigr. *Piſandro*, *Rhodio*, inſcriptum, et ita quoque in cod. Vaticano, probatque in Lectt. p. 196. *Harl.*

Piſo, eius epigr. p. 168. edit. H. Steph. *Fabric.* — et in *Brunckii* anal. II. p. 108. *Harl.*

Pittacus. duo ſcolia dedit *Brunck.* I. p. 154.]

Plato, philoſophus, cuius epigrammatis Meleager coronam ſuam illuſtrauit. Confer, quae exſtant apud *Laertium* III. 28 ſq. Gellium etc. De eo dictum hoc ipſo libro cap. 3. [tom. III.] In Platonem epigrammata varia exhibet idem *Laertius* III. 43 ſq. Sed in Anthologia exſtant nonnulla, quae videntur Platonis iunioris. *Fabric.* Atque *Brunck.* vtriusque diſtinxit epigrammata: nam in anal. tom. I. p. 169. dedit XXX. epigrr. *Platonis*, philoſophi, tria autem iunioris *Platonis* p. 175. adde eius Lectiones p. 29—32. et *Iriart.* codd. MSS. gr. Matrit. p. 92 et 93. inprimis p. 98. de epigr. Platonis in Ariſtophanem: item p. 103 ſqq.

Polemo periegetes περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, *Athen.* X. p. 436. 442. — *Polemonis* regis Ponti epigr. in iaſpidem artificioſe ſculptum p. 489. Wech I. *Fabric.* — *Polemonis* regis tria epigrr. recepit *Brunck.* II. pag. 184. et explicuit in Lection. p. 173 ſq. *Harl.*

Pollianus, (Πωλλιανὸς, Πωλιανὸς, Πωμιανός). Florum poetam perſtringit pag. 236. num Hadriani imp. aequalem? Meminit ibidem Parthenii et Callimachi ex Homero pleraque

yy) An eius *Epaphroditi*, a quo etiam Epictetus manumiſſus eſt? *Harl.*

que mutuatorum. *Fabric.* — Πωλλιανοῦ quinque epp. collegit *Brunck.* II. pag. 439 ſq. et in Lection. pag. 223. illuſtrauit. *Harl.*

Iulius (MS. Iulianus) *Polyaenus.* *Franciſcus Redi* Oſſervaz. intorno alle vipere p. 37. *Fabric.* IV. Epp. in *Brunck.* II. pag. 287. et Lection. pag. 196. *Harl.*

* *Polycletus*, inter eos, e quibus coronam ſuam concinnauit, celebratur a Meleagro.

Polyſtratus et ipſe a Meleagro adhibitus eſt inter eos, e quibus coronam ſuam contexuit. *Fabric.* — *Reiskius* ex carmine pag. 203. H. Steph. coniicit, hominem fuiſſe magnae Graeciae, qui circa Olymp. CLVIII. 3. V. C. 608. aut Romae aut in Italia viueret. In *Brunckii* anal. II. p. 1. duo exſtant epigrr. et p. 121. Lection. vnum locum correxit. *Harl.*

M. *Pompeii iunioris* in Laidem p. 328. in Mycenas p. 146. *Fabric.* — *Brunk.* II. pag. 105. Lection. pag. 149. *Harl.*

* *Poſidippus*, *Siculus*, inter eos, e quibus coronam ſuam confecit, a Meleagro commemoratus. Poſidippi epigrammata laudantur ab *Athenaeo* X. p. 412. 414. et ſchol. *Apollonii* lib. I. 1289. Eius epigramma de vitae genere deligendo imitatus *Auſonius* Idyllio XV. confer *Politianum* cap. 49. Miſc. et *Franc. Iunium* catalogo artificum p. 114. *Fabric.* — ſupra in vol. I. p. 728. not. *oo.* vbi Brunck. in gnomic. poet. et Reiskium iam laudaui: *Küſter* ad Suidam voc. Ποσ. tom. III. p. 159 et 160. *Villoiſon.* prolegg. in Homerum p. 33. — *Brunck.* anal. II. pag. 76 ſqq. — In cod. Medic. Florent. XXXIV. plut. 57. (Bandin. II. catal. pag. 392. nr. XX.) eſt epigr. ἀδέσποτον, verſibus elegis X. et incipit πολήν τις etc. quod vero in codice XVI. plut. 87. (tom. III. pag. 402.) *Poſidippo*, ab aliis *Platoni*, comico, adſcribitur. adde cod. XIII. plut. 74. nr. 46. (*Bandin.* III. p. 111.) — *Poſidippi* carmen, Iriart. p. 115. — *Schneider* in peric. crit. p. 70 ſq. ep. a Klotzio et Warton. vulgatum adpoſuit emendatius atque expoſuit: et p. 118. carm. quod Poſidippo lib. VII. p. 452. tribuitur, Meleagri eſſe pronuntiat. adde *Brunck.* lection. p. 3. *Harl.*

[*Praxille*, II. ſcolia apud Brunck. pag. 157. *Harl.*]

* *Procli* inter epigrammatarios poetas meminit *Tzetzes* praef. ad Lycophronem. — [*Proclus Lycius.* Boiu. *Brunck.* II. p. 441 ſqq. *Reiske* notit. p. 259. *Harl.*]

[*Michael Pſellus.* Brunck. III. p. 127. vid. ſupra, voc. *Michael.* *Harl.*]

[*Ptolemaeus*, rex. *Brunck.* II. pag. 66. tria epigrr. *Harl.*]

[*Pythagoras.* Boiuin.]

[*Pytheas.* Vnicum ap. *Brunck.* II. p. 244. vid. *Athen.* p. 465. *Harl.*]

[*Aſinius Quadratus.* vid. ſupra, voc. *Aſinius.* *Harl.*]

Quintus, *Smyrnaeus:* Huic Tzetzes Chiliad. II. 38. tribuit carmen de laboribus Herculis. quod ſine nomine auctoris legitur in Anthol. lib. IV. p. 448. *Fabric.* — Recepit id ſub nomine *Quinti Brunck.* II. pag. 475. et in Lection. pag. 228. notauit, in vno regiorum codicum titulum eſſe εἰς τὸ αὐτὸ Κοΐντε Σμυρναίε, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. *Harl.*

Rhianus, cuius epigrammata Meleager ſuae coronae intexuerat. De eo [ſupra] dixi lib. II. cap. XI. §. 7. [vol. I. p. 734.] Eius poematis delectatum Tiberium, auctor eſt *Sueto-*

nius cap. 70. Citat epigrammata eius *Athenaeus* XI. pag. 499. [vid. *Brunck.* I. pag. 479 ſqq. II. p. 526. et Lection. p. 112 ſq. et p. 235. *Reiske* notit. p. 259. *Harl.*

Rufinus, cuius epigrammata Erotica XXVIII. leguntur p. 615 ſq. p. 486. μισῶ etc. Eidem MStum tribuit πῦ σοι Κεῖνα etc. p. 482. H. Stephani. In eodem msto legitur diſtichon, quod in editis deſideratur: Ῥȣφῖνος τῇ 'μῇ etc. *Fabric.* — *Brunck.* tamen tom. II. p. 396. nr. 25. id cum aliis 37. *Rufini* carminibus dedit, et in Lect. p. 217 ſqq. illuſtravit. — Quaedam loca emendauit expoſuitque *Schneider* in peric. crit. pag. 80 ſq. et p. 103 ſq. vbi carmen exhibuit auctius. — adde *Reiskii* notit. p. 259. *Harl.*

Rufus, domeſticus, p. 615. [*Brunck.* II. p. 490.]

Sabinus, p. 555. forte ſophiſta, qui ſub Hadriano claruit, Suida teſte. In msto dicitur grammaticus. *Fabric.* — Atque *Brunck.* II. pag. 304. ſcripſit et dedit Sabini Γραμματικȣ̃ epigr. *Harl.*

Samius. Σαμίȣ epigrammatis Meleager ſuam ſe ornaſſe coronam teſtatur hoc verſu: καὶ Σαμίȣ δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον. *Fabric.* vide ſupra, voc. *Phileta* et *Schneider* anal. pag. 4. *Brunck.* I. pag. 485. duo dedit *Samii* epigrammata, cuius Lect. pag. 114. conferes. *Harl.*

Sammius. Vide infra in *Simmia*.

Sappho, cuius epigrammata pauca Meleager coronae ſuae intexuerat. De ea dixi lib. II. cap. 15. [vol. I. p. 137 ſqq. adde *Paw* ad Anacreont. p. 308. *Harl.*]

Sarapion, pag. 302. [*Serapionis* Alexandrini epigramma in *Brunck.* anal. II. pag. 291. et mst. epigr. p. 207. Steph.]

Satyrius, ſiue *Satyrus Thyillus*. Infra in *Thyillus*.

[*Scythius*, ſiue *Scythinus*. Boiuin. Maius. *Reiske* notit. p. 261. nihil de eius aetate rebusque reperire potuit: ei tamen videtur *Scythius* a *Scythopoli*, vrbe Palaeſtinae apud Iordanem, dictus fuiſſe. In cod. Lipſ. carm. 10. editum a Klotzio, inſcribitur Σκυθίȣ, in carm. 213. auctor Σκυνθίνȣ dicitur: vtrumque corrupte, *Schneidero* in per. crit. p. 128. iudice, qui vero ſuſpicatur, poetam iſtum eſſe *Scythinum*, qui a Stephano Byzant. voc. Τηιος, Teius iambicorum ποιητὴς vocatur. Apud *Athenaeum* XI. cap. 11. p. 461. vbi vid. Caſaubon. σκυθινὸς ὁ Τήιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱςορίᾳ. Animaduertit quoque Schneider, eum bis a Plutarcho laudari, in opuſc. moral. p. 715. atque p. 402. ſimpliciter Σκυθινὸν memorari, ibique exſtare inſigne iamborum fragmentum. — *Brunck.* II. p. 104. edidit duo epigrammata Σκυθίνȣ Τηίȣ. *Harl.*

Secaeus (Σηκαῖος), p. 624.

Secundus, CPoli ſcripſiſſe videtur ſaeculo poſt Chriſtum natum quinto vel ſexto. [III. epp. *Brunck.* III. p. 5. dedit, et in Lection. p. 235. refellit Fabricium et exiſtimat, eum fuiſſe ſupparem iis poetis, quorum carminibus Philippus ſuam nexuit coronam. *Harl.*]

[*Serapion*. vid. *Sarapion*.]

Simmias, cuius epigrammata ſuae ornamentum coronae adiecit Meleager. De Simmia dixi hoc ipſo libro cap. 16. [vol. III. p. 808.] *Simmiae* μῆνες citantur a Stephano Byz. in Ἀμύκλαι.

Ἀμύκλαι. Eiusdem Ἀπόλλωνα laudat Steph. in *Ἡμίκυνες* et Tzetzes Chil. VII. hiſt. 144. Forte et in anthologia edit. Wech. pag. 517. pro Σαμμίε legendum Σιμμίε, niſi malis Σαμίε. [vid. *Brunck.* Lection. p. 38 ſqq. 114. et p. 235. qui dedit *Simmiae Thebani* II. epp. tom. I. p. 168. *Simmiae* autem *Rhodii* carm. I. p. 204 ſqq. et II. p. 525. adde vltimum ep. 260. edit. Steph. et p. 274 et 275]

Simonidis Cei epigrammata Meleager itidem coronae ſuae intexuerat. De illis dixi lib. II. cap. 15. [vol. I. pag. 142 ſqq. *Iriart.* catal. pag. 94.] Poſt verſ. 1. p. 209. edit. Stephan. addendum hoc Simonidis *εἰς Γόργιππον ἐπιτύμβιον·* Οὐκ ἐπιδὼν νυμφεῖα λέχη Κατέβη τὸν ἄφυκτον Γόργιππος ξανθῆς Περσεφόνης θάλαμον. *Fabric.* — *Brunck.* in Lection. p. 17—25. opinatur et acute docet, quaedam dubia aut incerta fide tribui Simonidi, neque, quae ibi Simonidea legantur, omnia eſſe eiusdem hominis, quum plures fuiſſent cognomines; denique p. 25. duo fragmenta, ab Ariſtotele ſeruata, reponit; — conf. *Reiske* notit. p. 260 ſq. *Harl.*

Sinopenſium epigramma in Diogenis Cynici ſtatuam. Laert. VI. 78.

[*Solon.* vide ſupra, vol. I. p. 735 ſqq. vbi iam Brunck. aliosque editores laudaui. *Harl.*]

Sophoclis, tragici, in Euripidem ex *Athenaei* XIII. p. 604. [*Brunck.* I. p. 63.]

Sophronii, *patriarchae* Hieroſolymitani, in funus Ioannis, patria Cyprii, papae, ſiue patriarchae Alexandrini, p. 282. Aliud in Xenodochium ab Eulogio, patriarcha Alex. conditum p. 497. [*Brunck.* III. p. 125. et Lection. p. 254.]

Soſipater. MS. tribuit illi ἐκμαίνει χείλη pag. 487. edit. H. Steph. quod p. 129. edit. Wechel. legitur. Coniungendum eſſe cum diſticho, quod ἀδέσποτον ſequitur, notat et interpretatur Huetius. *Fabric.* — Illud ſub *Soſipatri* nomine cum duobus aliis epigrr. dedit *Brunck.* I. p. 504. et expoſuit in Lection. p. 119. *Harl.*

Speuſippi, philoſophi, in Platonem p. 418. [*Brunck.* I. p. 176.]

Statyllius (Statilius) *Flaccus*, cuius ſex vel ſeptem epigrammata in graeco florilegio leguntur. Dubitat *Gaſſendus* II. 6. de vita Epicuri, an ſit idem cum *Statilio epicureo*, de quo *Plutarch.* in Catone minore et Bruto: vide etiam infra in *Tullio. Fabric.* — *Stratyllius* male in cod. Lipſ. vid. *Reiske* notit. p. 261. *Brunck.* II. pag. 262 ſqq. XII. edidit epigramm. et examinauit in Lect. pag. 192. Diſtichon, χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, quod in Anthol. I. cap. 84. inſcribitur *Statyllio*, apud Diog. Laert. tribuitur *Platoni*, notante *Iriart.* catal. pag. 104. vbi aliud quoque diſtichon latine et hiſpanice vertit. *Harl.*

Strato, non philoſophus ille Peripateticus, ſed poeta hoc nomine iunior, Epicuri, vt videtur, de grege porcus. Capitonem medicum perſtringit pag. 215. *Cardianus* dicitur in Anthologia inedita. vid. *I. Henr. Maii* Obſeruatt. ſacras libr. IV. pag. 1 et 65. et catal. MSS. Vffenbach. pag. 574 ſq. Equidem accipio Στράτωνος τοῦ Καρδιανοῦ, non, vt Maius, *Cardiani filium.* Huius Stratonis παιδικὰ cum aliis epigramm. ineditis illuſtrare voluit Salmaſius. conſ. Menagiana tom. IV. pag. 229. *Stratonem*, *Sardianum*, vocat *Salmaſius* pag. 338. ad Solin. *Fabric.* — Abunde diſputatum eſt de illo ſupra ad §. II. *Harl.*

[*Sulla.* vid. *Brunck.* Lection. pag. 267. *Harl.*]

Syneſius,

Syneſius, *philoſophus*, de quo infra libro V. [*Brunck.* II. pag. 449.]

Syneſii, *ſcholaſtici*, in Hippocratis imaginem ab Euſebio Byzantio poſitam, pag. 485. [?] [*Brunck.* III. pag. 11.]

[*Thales*, Mileſius, *Boiuin.* At caue, ne intelligas antiquiſſimum philoſophum; nam verum nomen erat *Thallus* aut *Thyillus. Harl.*]

[*Thallus*, Mileſius, ſub Caeſare Germanico, vt vult *Reiske*, qui in notit. pag. 214. de eo varia hariolatur, aut ſub Tiberio, vti Boiuin. interpretatur, qui Mem. cit. tom. II. p. 268. dedit, et p. 270 ſqq. illuſtrauit epigr. *Brunck.* II. p. 164 ſq. quinque recepit epigramm. et in Lection. pag. 168. cum Boiuin. p. 291. carm. 1. in natalem Tiberii imperatoris ſcriptum cenſet; et adnotat, in cod. epigr. I. Θάλλȣ, II et IV. Θαλλȣ̃ Μιλησίȣ, V. Θάλλȣ Μιλησίȣ, et III. Θηλλῶȣ inſcribi; vnde aut Θάλλȣ aut Θυΐλλȣ faciendum putat. adde *Reiske* l. c. pag. 218. voc. Θυήλαος. *Harl.*]

Theaetetus. *Laert.* IV. 25. VIII. 48. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 251 ſq. quinque, et III. pag. 131. vnum adhuc dedit epigr. coll. Lection. pag. 189. fin. *Hemſterhuſ.* ad *Lucianum*, vol. I. pag. 433. e msto edidit emendauitque Theaeteti epigr. *Reiske* in notit. pag. 214 ſq. hunc et ſequentem Theaetetum ſcholaſticum h. e. cauſſarum patronum, vnum eumdemque fuiſſe hominem arbitratus, varia de eo diſputat. *Harl.*

Theaetetus, *ſcholaſticus*, ſub Iuſtino imp. claruit CPoli. Vide *Cangii* CPolin Chriſtianam lib. II. p. 152. *Fabric.* — Huic *Brunck.* II. p. 514 ſqq. VI. epigrr. adſerit, et in Lect. p. 232. critice tractat illuſtratque. *Harl.*

[*Themiſtius. Brunck.* II. p. 404. conf. eius Lection. p. 219 et 256. V. *Harl.*]

[*Theo*, Alexandrinus philoſophus, celebris Hypatiae pater, circa fin. ſaeculi IV. *Leich.* praef. p. VII. *Maius. Fabric.* B. Gr. vol. IV. p. 451. *Reiske* notit. p. 217. — *Brunck.* II. p. 505. duo vna cum monoſticho, et duo tom. III. pag. 4 ſq. dedit carmina, atque in Lection. p. 219 ſq. et 237. ea partim vindicauit illi, partim critice atque grammatice perſequutus eſt. *Harl.*]

Theocriti, Chii, epigramma in Hermiam. *Laert.* V. 11. [*Brunck.* I. pag. 184. de *Theocrito Syracuſ.* in vol. III. abunde diſputatum eſt.]

* *Theodorides* inter eos celebratus a Meleagro, e quibus coronam ſuam contexuit. Eius quaedam leguntur in Anthol. inedita et longe plura in edita. Pag. 215. H. Steph. male Θεοδωρίτȣ pro Θεοδωρίδα, qui recurrit p. 253. 342. 439. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 450. tamen dedit *Theodoreti*, *grammatici*, epigr. in imaginem Philippi, ἄρχοντος ἐν Σμύρνῃ (et Anthol. Steph. pag. 235.) pag. autem 41 ſqq. XVIII. *Theodoridae* carmina, et in Lection. pag. 132 ſqq. illuſtrauit. *Reiskius* in notit. pag. 215. etc. multus de illo, agit de ſcriptura nominis varia, diuerſitate hominum Theodoriti aut Theodoreti, grammatici, atque Theodoridae, huiusque patria, quam Aeolidem fuiſſe coniicit ex carm. pag. 214. Anthol. Steph. Eum vero intra Olymp. LXIX et CLXX. vixiſſe cenſet. Ea, quae ſequuntur, ingenii quidem produnt acumen; at in coniecturis meris poſita ſunt. — *Schneider* in per. crit. p. 86 ſq. duo epigrammata Theodoridae docte fuſeque illuſtrat atque explicat, et contra Ruhnkenium diſputat. Idem V. D. in anal. pag. 7 ſqq. ad

Reiskii

Reiſkii coniecturas refellendas ea carmina, quae quidem ex msstorum librorum fide ad Theodoridam auctorem relata ſunt, late curateque peruestigauit, vt hominis aetatem, certis indiciis oppreſſam, teneret. Praecipue ex carmine IX. in tumulum Euphorionis, Olymp. CXXVI. teſte Suida nati, ſcripto efficit, aetatem Theodoridae fere ad Olympiadem CXXXVI. vsque pertigiſſe. A *Clemente Alexandrino* Stromat. V. p. 678. laudatur Euphorionis ἀντιγραφὴ πρὸς Θεωρίδαν, vbi Schneider legere iubet Θεοδωρίδαν, cuius nomen ſaepe confuſum et corruptum fuiſſe oſtendit. — Theodoridae μέλος in Amorem commentariis Dionyſii (τοῦ λεπτοῦ) explicatum memorat *Athenaeus* XI. pag. 475. Noſtrum, denique ſuſpicatur Schneider, fuiſſe Theodoridam, Syracuſanum, auctorem Dithyramborum, ex quibus vnum, Κενταύρους, nominat *Athenaeus* XV. pag. 699. illiusque verſum hexametrum profert Hegeſander, Delphus, apud *Athenaeum* VI. p. 229. coll. VII. p. 302. Tarentinum ei videtur facere *Pollux* Onomaſt. X. §. 187. *Harl.*

Theodorus, epigrammatum poeta. *Laert.* II. 104. Etiam Theodori quaedam in Anthol. inedita exſtant, et in pridem edita p. 203. 320. *Fabric.* — In Anthol. Steph. p. 140 et 220. cum titulo *Theodori Anthi.* vid. Reiske l. c. pag. 215. et Maium. — *Theodori*, proconſulis duo epigrr. in *Brunckii* anal. III. p. 6. conf. *Fabric.* B. Gr. vol. IX. p. 191. *Harl.*

[*Theophanes*, ſcriptor ſaeculi X. vid. *Fabricii* B. Gr. vol. VI. pag. 151 ſq. *Reiske* notit. pag. 217. *Harl.*]

Theoſobiae epigramma in Ablabii medici funus, lib. III. pag. 348. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 450. *Harl.*

Thomas, ſcholaſticus. Epigr. p. 514. vbi, ſe, ait, tres mirari prae ceteris, Demoſthenem, Thucydidem et Ariſtidem. *Fabric.* — *Brunck.* III. p. 125. qui p. 124. alium, *Thomam Patricium* et *Logothetam*, diſtinguit huiusque epigr. in Anaſtaſium edidit. *Harl.*

Thucydides, hiſtoricus. cod. Vffenbach. [in cod. Lipſ. carm. 558. quod tamen tanto nomine indignum cenſet *Reiske* in notit. pag. 217.] aliud in Euripidem in H. Steph. Anth. p. 273. [in *Brunckii* anal. II. pag. 236.]

Thymocles. Voſſii et Vffenbach. cod. *Timocles. Fabric.* — carmen vnicum, a Doruillio et a *Brunck.* II. p. 259. editum, praeſtat Muſa Stratonis. *Reiske* in notit. pag. 218. dubius eſt, num ille cum *Timocle*, comico, (de quo ſupra in vol. I. pag. 503 ſq.) idem fuerit. — *Timoclem* quoque *Rhodium* nominat Maius. *Harl.*

Satyrus Thyillus pag. 111. etc. Σατυρίου εἰς τρεῖς ἀδελφοὺς, lib. VI. cap. 15. *Fabric.* — *Satyrii Thyilli* epp. VI. repoſuit *Brunck.* II. p. 276 ſqq. et illuſtrauit in Lection. p. 194 ſq. Inter ἀδέσποτα, in tom. III. p. 184. carm. 173. ediderat *Salmaſius* in Pliniann. exercitt. pag. 83. iterumque pag. 766. cum latina verſione; quo loco aiebat, auctorem eſſe veterem poetam *Satyrum. Brunck.* igitur in Lection. p. 267. ſuſpicatur, in membranis adſcriptum eſſe Σατύρου, adeoque eumdem forſan auctorem, qui vulgo *Satyrius Thyillus* nuncupetur. *Reiskii* coniecturas, de varia nominis ſcriptura homineque ipſo leges in Notit. pag. 214. voc. Θάλης ſ. Θάλλος. *Harl.*

[*Thyelius.* cod. Lipſ. carm. 446. quod tamen *Eueno* potius inſcribendum putabat *Reiske* in notis pag. 34 ſq. adde eumdem in notit. pag. 218. de ſcripturae varietate nominisque confuſione, et ſupra in voc. *Thallus* notata. *Harl.*]

Tiberius Illus, pag. 62. 63. 64. *Fabric.* — *Tiberii* Ἰλλυςρίυ nomine *Brunck.* III. pag. 7. duo reddidit epigrammata. *Harl.*

[*Tiberii*, imperatoris, *epigrammata* artemque rhetoricam memorant *Suidas*, voc. Καῖσαρ, et *Eudocia* in Violar. pag. 270. *Harl.*]

[*Timocreon*, *Rhodius*, Themiſtocli et Simonidae aequalis. vide ſupra, in vol. I. p. 504. in primis ibid. p. 159. vbi diſtichon adfertur, quod, teſte *Reiskio* in notit. p. 265. in fine libri ſecundi Anthol. Cephal. nr. 277. legitur. Duo carm. praebet *Brunck.* I. p. 148. et ſcolion quidem ex diſtinctione *Io. Alberti* in obſeruu. philol. in N. T. p. 401. ipſo fatente in Lection. p. 25. *Harl.*]

Timon, e cuius ſillis Laertius, Sextus et alii plura referunt. *Fabric.* — *Brunck.* I. pag. 153. *Timonis*, *miſanthropi*, vnicum epigr. ex *Plutarcho* in Antonii vita tom. V. p. 138. edit. Bryani, (vid. Lectt. p. 26.) et II. p. 67. ex *Timonis Phliaſii* Sillis, 39. fragmenta refert, et quaedam illuſtrat in Lection. pag. 139. conf. ſupra, in vol. II. pag. 616. et vol. III. pag. 623 ſqq. *Harl.*

Traianus, *imp.* cuius vnicum tantum diſtichon legitur lib. II. antholog. cap. 13. [*Brunck.* II. pag. 265.]

Troilus, *grammaticus*, pag. 435. [*Brunck.* II. pag. 450.] Ab hoc diuerſus fuit Troilus, ſophiſta, de quo dicam lib. IV.

Tryphonis Hermetis in Terpem, ſiue Terpandrum, citharoedum, p. 77. [*Brunck.* II. p. 451.]

Tullius Geminus, cuius epigrammata Philippi, Theſſalonicenſis, collectioni inſerta fuerunt. *Fabric.* — *Reiskius* notit. pag. 202. diſcedens a Fabricio, dubitat, num *Tullius* adpellatus ſit *Geminus*, et *Geminus* idem ſit cum *Tullio*, cuius epigrammata Philippus, ſe coronae ſuae, ait, intexuiſſe: immo vero ſuſpicatur, illum *Tullium*, a Philippo memoratum, poſſe eumdem eſſe cum *Tullio Laurea*. *Brunck.* tamen II. p. 279. X. epigrr. dedit *Tullio Gemino* inſcripta, nec aliquid monet in Lection. p. 195. quinimo adnotat, carminis IX. titulum in Vat. cod. eſſe Τυλλίυ Γεμίνυ Σαβήνυ pro Σαβίνυ. *Harl.*

Tullii Laureae in Sapphonem p. 404. Vide et ſupra in *Antiſtio*. An *Laurea Tullius* Ciceronis libertus? Ita videtur. Pro Στατυλλίυ pag. 247. edit. H. Steph. in MS. Λαυρέα Τυλλίυ. *Fabric.* — Reiskio etiam in notit. pag. 226. procul dubio idem atque *Tullius Laurea*, libertus Ciceronis, eſſe videtur, cuius vnicum carmen in Anthol. Steph. p. 279. legitur: vnum aliud eius carmen eſt in Muſa Stratonis nr. 28. quod Reiske ſic poſuit ibidem, vt legendum exiſtimauit. At *Brunck.* II. pag. 102 ſq. id cum duobus aliis non ſolum multo aliter conſtitutum dedit; ſed auxit quoque diſticho, et in Lection. p. 148. rationem reddidit. *Harl.*

[*Tymnes*, Boiuin. *Tymna*, Maius. *Tymnes*, *Brunck*, qui tom. I. pag. 505. VI. illius edidit epigrammata, et in Lection. pag. 119 ſq. non ſolum illuſtrauit, ſed etiam carmen IV. ex Plutarchi Moral. pag. 240. vbi diſcerpta diſticha tamquam e diuerſis epigrammaſin male

male adferuntur, paullo aliter conſtituit, et vno diſticho locupletauit. Idem eſt ac *Tymneus*, qui ſequitur. *Reiskio* in notitia pag. 265. quia *Tymnes* Anth. Steph. p. 337. Priapum celebrat, videtur aequalis, non antiquior Meleagro fuiſſe, qui eum in corona ſua pancarpo verſ. 19. nominat. Idem quoque e pag. 229. Anthol. Steph. vbi *Tymnes* Eleuthernam, oppidum Cretae, memorat, colligit, eum Cretenſem fuiſſe, aut in Creta vixiſſe. *Harl.*

Tymneus, Meleagro antiquior, qui eius epigr. coronam ſuam exornauit.

Xenocratis, iunioris, in imaginem Mercurii p. 467. [*Brunck.* II. pag. 59. repetitum p. 256.]

Xenocritus Locrus, poeta coecus natus, cuius meminit Heraclides de politiis apud Stobaeum. Neſcio, eiusne ſit epigramma, quod legitur p. 367. anthologiae edit. Wechel.

[*Xenocriti*, *Rhodii*, ep. pag. 254. edit. Steph. et *Brunck.* II. pag. 256.]

Zanus (an Zonas?), pag. 368. [vid. *Zonas.*]

Zelotes, pag. 113. [*Zelotus.* *Brunck.* II. pag. 400. duo epigrr.]

Zenobius, grammaticus, cuius in Victoris, grammatici, imaginem epigramma exſtat p. 507. [*Brunck.* II. pag. 402.]

Zenodotus, pag. 56. Forte idem cum ſuperiore: quoniam Zenobii et Zenodoti nomina paſſim confunduntur, vt obſeruo infra lib. IV. vbi de *Zenobio*, prouerbiorum ſcriptore. [*Brunck.* II. pag. 61. *Zenodoti*, Epheſii, tria dedit epigramm. add. Lection. pag. 238. *Harl.*] Epigramma Zenodoti, Stoici, in Zenonem, produxit *Laertius* VII. 30. [*Brunck.* II. pag. 78.] Etiam verſus quosdam iambicos Zenodoti refert Stobaeus ſerm. 2 et 61.

Zonas, cuius epigrammata collectioni ſuae implexuit Philippus, Theſſalonicenſis. *Fabric.* Recte Fabric. paullo ante coniecerat, loco *Zani* (in Planudea pag. 368.) legendum eſſe *Zonas*; atqui in mſto Vatic. Ζωνᾶ Σαρδιανȣ̃. vid. *Brunck.* Lection. pag. 141. *Zonas* autem eſt idem cum *Diodoro Sardiano*, rhetore ſeniore, vid. *Reiskii* notit. pag. 212. Atque Maius ita notauit e cod. Vffenbach. *Zonas Sardiacus*, (lege, *Sardianus*, vt Reiske pag. 205. notit. titulum carminis 593. enotauit,) *qui et Diodorus.* — conf. ſupra, voc. *Diodorus. Harl.*

Zoſimus Thaſius, pag. 105. 565. 566. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 452 ſq. edidit quatuor illius epigramm. add. Lection. pag. 226. *Harl.*

E recentioribus *Io. Baptiſta Bracceſchi*, Florentinus, ord. Praedicat. circa a. 1586. ſcripſit Ἱεροχιλιάδα epigrammatum graecorum in laudem Sanctorum et virorum illuſtrium. vid. Biblioth. Dominican. tom. II. pag. 382.

[*Hippolyti Iulii Pilet de Mesnardiere* imitationes quaedam Anthologiae in eius poematibus. Pariſ. 1656. fol. vid. ſupra in cat. editt. ſin.]

[De *Vincentii Marinerii Valentini* epigramm. msst. vid. *Iriart.* catal. gr. codd. Matrit. pag. 520. 528 ſqq. et ſaepius. adde indicem pag. 563. voc. *Epigrammata. Harl.*]

Subiiciam *indicem epigrammatum alphabeticum*, ex diuerſis libris conflatum, quem ſingulari humanitati cel. *Heynii* me debere, cum teſtificatione grati animi profiteor.

A.

*Ἀ δειλ' Ἀντικλεις. A. 287. a. Br. I. 247.
*Ἀ δειλαιε τυ Θυρσι. A. 517. Theocr. p. 288. Br. I. 378.
*Ἀ βακκα παριαμεν. A. 297. Br. II. 347.
Ἁ βους ἁ τικτουσ'. A. 304. Br. III. 195.
Ἁ δαμαλις δοκεω μυκησεται' ἠν. A. 303. Br. II. 21.
Ἁ καλον αὐτοπονητον. B. II. 177.
Ἁ κονις αρτισκαπτος. A. 234. Br. II. 261.
Ἁ Κυπρις Θηλεια. A. MS. n. 90. Br. I. 3.
Ἁ Κυπρις μουσαισι. A. 11. Br. I. 175.
Ἁ Κυπρις ου πανδημος. Br. I. pag. 379.
Ἁ Κυπρις πρωαν γυμναν. A. 62. Br. III. 163.
Ἁ Κυπρις ταν κυπριν. A. 323. Br. III. 200.
Ἁ Κυπρις τον ερωτα. A. 37. Br. I. 404. (et II. 477.)
Ἁ Κυπρον ἁτε Κυθηρα. A. MS. n. 122. Br. II. 46.
Ἀ λιθας ἐς' ἀμεθυςος. A. 350. Br. I. 175.
Ἁ Μακετις σε κεκευθε. Br. II. 157.
Ἁ ματηρ ζωον. A. B. 552. Br. I. 224.
Ἁ μεγα Βαττιαδαο. Br. III. 270.
Ἁ μιτρα τοδ' ἀλουργες. A. 425. Br. I. 483.
Ἁ μολιβος κατεχει. A. 303. Br. III. 195.
Ἁ παρος αἱματοεν. A. R. 442. Br. II. 8.
Ἁ ναυς (ατομον) ἁ το μονον. A. MS. n. 255.
Ἁ παρος ἀντιφθογγον. A. 264. Br. II. 99.
Ἁ πατρα Νικαια. Leich. 7. A. R. 631.
Ἁ παρος εὐδμητος. A. 284. a. Br. III. 247.
Ἁ ποτε παρθενικαισιν. A. MS. pag. 77. 8. Br. I. 165.
Ἁ πελοποννησος. A. 246. Br. II. 167.
Ἁ πυματον καμπτηρα. A. MS. 264. Br. I. 38.
Ἁ συριγξ τι τοι ὡδε. A. 3. Br. I. 191.
Ἁ ςαλα βαρυθουσα. *A. R.* 712. *Ienſ.* 62. Br. I. 189.
Ἁ ςαλα φερ' ἰδω τιν' ἐχει. *Leich.* II. A. R. 619. B. II. 32.
Ἁ ςαλα συνθημα. *Leich.* 12. A. R. 620. Br. I. 35.
Ἁ σφραγις ὑακινθος. A. 351. Br. I. 125.
Ἁ τε φωνα δωριος. Theocr. pag. 292. Br. I. 380.
Ἁ τεχνα τον ελεγχον. A. 302. Br. III. 218.
Ἁ φιλερως χαλεποις. M. L. IX. 303. Br. I. 20.
Ἁ φορμιγξ τα τε τοξα. A. 436. Br. II. 10.
Ἁ χλοερα πλατανιςος. *A. R.* 769. *I.* 115. Br. II. 165.
Ἁ βαλε μηδ' ἐγενοντο. A. 221. Br. III. 62.
Ἁ βαλε χειμεριον. A. 73. Br. II. 275.
Ἁβροδιαιτος ἀνηρ. *Athen.* L. XII. p. 543. D. Br. II. 60.
Ἀβδηρων προθανοντα. A. 197. Br. I. 118.
Ἁβροτονον Θρηϊσσα γυνη. A. R. 583. Br. III. 283.
Ἁβρους ναι τον ἐρωτα. A. MS. n. 64. Br. I. 12.
Ἁβροχιτων δε φυλαξ. A. 23.
Ἁβροχον ἀπλανεος. A. 446. Br. III. 88.
Ἀβροχον ἐν πελαγεσσι. A. 106. Br. II. 344.
Ἀγαγε καὶ Ξερξης. A. 10. Br. I. 490.
Ἀγγειλον ταδε δορκας. M. L. IX. 319. Br. I. 19.
Ἀγγελε φερσεφονης. Capyar. opuſc. p. 165.
Ἀγγελιην ἠκουσεν. A. III. Br. II. 136.
Ἀγις Ἀριςαγορην. A. 109. Br. I. 484.
Ἀγλαος ἑςηκει. A. 392.
Ἀγκιςρον πεποιηκας. A. MS. n. 229. Br. II. 377.
Ἀγκυραν ἐμβρυοικον. A. R. 403. Br. II. 212.
Ἀγνον χρη νηοιο. Br. III. emend. pag. 311.
Ἀγραυλῳ ταδε παν. A. 432. Br. II. 93.
Ἀγνως ες τεμενος. Br. III. 199.
Ἀγρευσας τον νεβρον. A. MS. n. 136. Br. I. 481.
Ἀγριος ἐςι Χαρων. A. 259. Br. II. 507.
Ἀγριος οὑτος Ἀδωνις. A. Ms. p. 79. 2. Br. II. 496.
Ἀγρον μηνοφανης ὠνησατο. A. 133. Br. II. 331.
Ἀγρονομῳ ταδε πανι. A. 420. Br. I. 228.
Ἀγρος Ἀχαιμενιδου. A. 110. Br. III. 238.
Ἀγροτα συν ποιμναις. A. 534. Br. III. 190.
Ἀγροτερων Θεος ειμι. A. 337. Br. II. 134.
Ἀγρου χελιδων. Br. III. Em. 311.
Ἀγροφυλαξ ἑςηκα. A. 339. Br. II. 284.
Ἀγχι δε Κυπρις ἐλαμπεν. A. 386.

Ἀγχι

'Αγχι μεν ἐλπις ἐρωτος. A. 353. Br. III. 91.
'Αγχιαλου ῥηγμινος. M. L. IX. 102. Br. II. 196.
'Αγχισην Κυθερεια. A. 398. Br. III. 105.
'Αγχισην κυθερεια κ' ἐνδυμ. A. 403. Br. III. 17.
'Αγχιτοκον σατυρον. A. 209. Br. II. 255.
'Αγχουροι μεγαλαι. A. B. 669. J. 18. Br. II. 145.
'Αδ' ἐγω ἁ τλαμων ἀπολις. A. 102. Br. III. 13.
'Αδ' ἐγω ἁ τλαμων ἀρετα. A. 237. it. p. 498. it. p. 525. Br. I. 193.
'Αδ' ἐγω ἁ Φοιβοιο. A. 509. Br. III. 252.
'Αδ' ἐγω ἡ περιβωτος. A. 226.
'Αδ' ἐγω ἡ ποσακις Νιοβη. A. R. 602.
'Αδ' ἐγω ἡ τριταλαινα. Br. III. Em. 304.
'Αδ' ἐσθ' ἀδ' ἐλατεια. A. R. 582. Br. II. 283.
'Αδ' ἡρακλειδην. A. 499. Ar. Ep. p. 91. Br. III. 308.
'Αδε πολυκλειτοιο πολυξενα. A. 320. Br. II. 440.
'Αδε ποθ' ἁ κλεινα. A. 99. Br. III. 55.
'Αδε τοι 'Αρχιου. A. 242. Br. III. 293.
'Αδη ἀλιτανευτε. A. 221. Br. III. 291.
'Αδης μεν συλησεν. A. 258. Br. III. 294.
'Αδιον οὐδεν ἐρωτος. M. L. IX. 311. Br. I. 194.
'Αδρηστεια τε Δια. A. 41. Br. II. 186.
'Αδριακοιο κυτους. A. 379. Br. II. 228.
'Αδυμελεις Μουσαι. B. I. 25.
'Αδυ μελος και πανα. Br. I. 25.
'Αεναον καθαρην. A. 364. Br. III. 227.
'Αεροπης δακρυον ἱερης. A. 416. Br. II. 382.
'Αθανατοισι Θεοις. A. R. 752. I. 101. Br. II. 446.
'Αθανατοι λουονται. A. 355. Br. III. 222.
'Αθανατον πατερα. A. 504. Br. III. 187.
'Αθανατος μεροπων. Br. III. 315.
'Αθανατων πομπαισι Br. III. 328.
'Αθλησας ἠδε πολω. A. 429.
'Αθρει μοι δια παντος. A. Ms. n. 66. Br. III. 155.
Αἰ αἰ ἀριστοκρατεια. A. 286. a. Br. I. 193.
Αἰ αἰ και Λιβυαν. M. A. 19
Αἰ αἰ και συ θανες. M. A. 2.
Αἰ αἰ λυγρα παθουσα. A. 261.
Αἰ αἰ μοι τι παλιν. A. Ms. n. 66. Br. II. 371.
Αἰ αἰ νουσε βαρεια. A. 261. Br. I. 145.
Αἰ αἰ παρθενιας ὀλοφρονος. A. 263. Br. I. 193.
Αἰ αἰ πυθαγορης. A. 287. b.
Αἰ αἰ τουτι κακιστον. A. 262.
Αἱ βιβλοι τινες ἐστε. A. 91. Br. II. 172.
Αἱ δ' Ἰαγετε ξουθαι συμβληΐδες. Ienſ. 120. Br. II. 81.
Αἱ λυκομηδους παιδες. A. R. 502. Br. I. 222.
Αἱ νομιμοι δυο γενες. Br. I. 251.
Αἱ νυμφαι τον βακχον. A. 82. Br. I. 32.
Αἱ μιτραι τοθ' ἁλουργες. Br. I. 483.
Αἱ παντων ψηφοι. A. 399. Br. III. 18.
Αἱ πολιαι συν νῳ. A. 21. Br. II. 401.
Αἱ πτελεαι τω πανι. A. R. 446. Br. II. 164.
Αἱ σαμιαι, βιττω. A. 452. Br. I. 215.
Αἱ τρεις 'Ορχομενου χαριτες. A. 355. Br. III. 220.
Αἱ τρισσαι ποτε παιδες. A. 32. Br. III. 249.
Αἱ τρισσαι, Σατυρη τε. A. 423. Br. II. 94.
Αἱ τρισσαι χαριτες. M. L. IX. 458. Br. I. 25.
Αἱ τριχες ἠν σιγας. Br. II. 309.
Αἱ χαριτες λουσαντο. A. 351. Br. III. 220.
Αἱ χαριτες Μουσησι. M. A. 27.
Αἱ χαριτες τεμενος. Br. I. 171.
Αἱ χαριτες τρεις εισιν. A. 63. Br. III. 160.
Αἱ χιμαροι τι ποτ' ἀρα. A. R. 685. J. 34 Br. II. 265.
Αἰαζει πηρη τε. A. 188. Br. II. 22.
Αἰαζω Διοτιμον. A. 164. Br. I. 253.
Αἰαζω πολυανθον. A. R. 765. J. 114. Br. I. 262.
Αἰαν vid. αἰσαν.
Αἰαν ὁλην νησους τε. A. 120. Br. II. 99.
Αἰαντος παρα τυμβον. A. 9. Br. III. 248.
Αἰας ἐν τροιῃ. A. 238. Br. III. 108.
Αἰας Κασσανδραν. A. 539.
Αἰγα μετην εὐθηλον. A. 46. Br. II. 147.
Αἰγειραν φυλλῳ. A. 158. Br. II. 330.
Αἰγιαλιτα πριηπε. A. 414. Br. II. 238.
Αἰγιαλου τεναγεσσιν. A. 61. Br. II. 175.

Αἰγιβατη τοδε πανι. A. Ms. p. 80. 4. Br. II. 351.
Αἰγιβοτου σαυρειο. A. 34. Br. II. 186.
Αἰγυπτου μεδεουσα. A. R. 480. Br. II. 214.
Ἀιδ' ὑπερ Ἑλλανων τε. A. 512. Br. I. 132.
Αἰδε ποτ' ἀσπιδα γαιαν. A. 504. Br. I. 226.
Ἀιδεω λυπηρε διηκονη. A. 284 *b.* Br. I. 235.
Ἀιδη, ὁς ταυτης. A. R. 593. Br. II. 81.
Αἰδομενη χαλκῳ. A. 402. Br. III. 23.
Αἰδομενῳ μεν ἐοικεν. A. 390.
Αἰδος ὦ κεκυηγε. A. 284. *b.* Br. II. 101.
Αἰδως και Κλεοδαμον. A. R. 747. J. 96.
Αἰει θηλυτερησιν ὑδωρ. A. 73. Br. II. 122.
Αἰει χρυσιον ἠσθα. A. 167. Br. II. 3.
Αἰει λαερτιαδη. A. 315. Br. III. 250.
Αἰει ληϊσαι και ἁλιφθορει. A. 255. Br. I. 242.
Αἰει μεν Κυθερεια Φερειν. A. 325. Br. II. 500.
Αἰει μοι δυνει. A. 471. Br. I. 16.
Αἰει σοι νοος ἠεν. M. A. 47.
Αἰει τοι λιπαρῳ ἐπι σηματι. A. 274. Br. II. 298.
Αἰετε τιπτε βεβηκας. A. 288. *a.* Br. III. 266.
Αἰετος ὁ Ζευς ἠλθεν. A. 483. Br. III. 151.
Αἰετου ἀγκυλοχειλος. A. R. 478. Br. II. 141.
Αἰετην κολχοισι. A. 501. Ar. Ep. p. 94.
Αἰθε πατερ μ' ἐδιδαξε. A. 110. Br. II. 454.
Αἰθε σε πινδαρε μαλλον. A. 354. Br. III. 12.
Αἰθιοπων ὁ βωλας. A. 319. Br. II. 172.
Αἰθομεναις ὑπο δασιν. A. 416. Br. II. 383.
Αἰθυιης ξεινε τονδε. A. 268. Br. I. 192.
Αἰλινε και συ γαρ ὡδε. Br. I. 471. vid. Αἰνιε.
Αἰλινον ὠκυμορῳ. A. R. 545. Br. II. 186.
Αἰλιος Αὐσονιης ϛρατιης. A. 199. Br. II. 134.
Αἰλιος Αὐσονιων ὑπατον. A. 107.
Αἰλιος ὁ θρασυχειρ. A. 199. Br. II. 218.
Αἰνητον παντεσσιν. A. 498. Ar. Ep. p. 91.
Αἰνομιμοι δυο γρηες. A. R. 762. Ienſ. 111.
Αἰνιε και συ γαρ ἀδε. Ienſ. 122. A. R. 773. Call. ep. 65. Br. I. p. 471. Αἰλινε.
Αἰνιζειν μεν ἀριϛον. A. 182. Br. II. 424.
Αἰνοβορον βακχη. A. R. 586.
Αἰνος τις ἐστιν. Br. III. Em. 308.
Αἰνω κλεανθην. A. 531.
Αἰολε, ἠμεροθαλλες. Br. I. 249.
Αἰολικον παρα τυμβον. A. 279. Br. II. 103.
Αἰολον ἠμεροθαλες. A. 49.
Αἰπολικαι συριγγες. A. Ms. n. 119. Br. I. 10.
Αἰρε τα δικτυα ταυτα. M. L. IX. 133. Br. II. 266.
Αἰσαν τιμομαχον. A. 302. Br. III. 213.
Αἰσχυλον Εὐφοριωνος Plut. περὶ φυγῆς. pag. 1073. Br. II. p. 523.
Αἰσχυλον ἠδε λεγει. A. 273. Br. II. 188.
Αἰτωλος ποτε τονδε. A. 507. Br. III. 193.
Αἰχμητης δ' ἀνιουλος. A. 393.
Αἰων παντα Φερει. A. 121. Br. I. 172.
Αἰωνος σπειρημα. A. 534. Br. III. 271.
Αἰωρη θηρειον ἱμασσομενος. A. 220. Br. II. 97.
Ἀκαλον αὐτοποιητον. A. 84.
Ἀκλαυϛοι και ἀθαπτοι. A. 200. Br. I. 192.
Ἀκλινεας γραφιδεσσιν. A. 446. Br. II. 495.
Ἀκμαιη προς ἐρωτα. A. 226. Br. III. 291.
Ἀκμαιος ῥοδιη νηι. A. 75. Br. II. 16.
Ἀκμας ἐξακυαν ἐπι. A. 200. Br. I. 133.
Ἀκμη δωδεκετους. A. Ms. n. 4. Br. II. 360.
Ἀκρας ἠν σεο χερσι. A. R. 695. J. 45.
Ἀκρητον μανιην ἐπιον. A. Ms. n. 106. Br. III. 156.
Ἀκριδα δημοκριτου μελιπτερον. Leich. 21. A. R. 572. Br. I. 192.
Ἀκριδι τα κατ' ἀρουραν. A. 265. Br. I. 200.
Ἀκριδι και τεττιγι μυρω. Leich. 22. A. R. 573. Br. II. 273.
Ἀκρις ἐμων ἀπατηλα. A. 266. Br. I. 32.
Ἀκριτα Φοιβω. A. R. 479. Br. II. 237.
Ἀκρον ἰητρον ἀκρων. A. 539. Ar. Ep. p. 94. Br. I. 163.
Ἀκταιην παρα θινα. A. R. 772. J. 121. Br. II. 154.
Ἀκταιης νησιδος. Br. II. 238.
Ἀκτη ἐπι προεχουση. A. R. 798. I. 147. Br. III. 148.
Ἀκτιτα, καλαμευντα. A. 62. Br. II. 54.
Ἁλικες, αἱ τε κομαι. A. 439. Br. II. 42.
Ἀλκαιου ταφος οὑτος. A. R. 720. I. 70. Br. III. 271.

Αλκηϛις

Ἀλκηστις νεη ειμι. A. 232. Br. III. 291.
Ἀλκη και μυθοισιν. Br. III. 274.
Ἀλκιβιη πλακαμων. A. R. 422. Br. I. 41.
Ἀλκιμενης ὁ πενιχρος. A. 430. Br. III. 186.
Ἀλκιμοι αλκηεντα. A. 399. Br. III. 18.
Ἀλκιμοι αγρειΦναν. A. R. 529. Br. II. 53.
Ἀλκιμων σ' ω ᾽ριστοκλειδη. A. Ms. n. 250. Br. I. 116.
Ἀλκυοσιν, ληναιε, μελεις. Leich. 20. A. R. Br. II. 405.
Ἀλλ' ει μη Θυμον γε λεων. A. 204. Call. E. 68.
Ἀλλ' ὁτ' επι χρονος ελθη. Br. II. 524.
Ἀλλα περιξ μ' ὀμνασθην. Theocr. p. 294.
Ἀλληλοις παρεχουσι. B. II. 377.
Ἀλλην μεν κλειη. M. A. 89.
Ἀλλην δ' ευπατερειαν. A. 386.
Ἀλλην δρυν βαλανιζε. A. 136. Br. III. 162.
Ἀλλοιην ὁραω δονακων. A. 118. Br. II. 403.
Ἀλλοις μεν γεραων. A. 1102. Br. III. 24.
Ἀλλοις παυσαμενοισιν. A. 399. Br. III. 18.
Ἀλλον Ἀριστοτελην. A. 188. Br. III. 58.
Ἀλλον ὑπερ νικας. A. 299. Br. III. 138.
Ἀλλος απο σαλικων. A. 428. Br. II. 194.
Ἀλλος μεν κρυσαλλον. A. 429. Br. II. 194.
Ἀλλος μεν Νοννης. M. A. 95.
Ἀλλος ὁ ΜηνοΦιλας. A. 484. Br. II. 269.
Ἀλλος ὁ χιος. A. 518. Br. I. 263.
Ἀλμα ποδων δισκε. B III. 247.
Ἀλσος δ' ὡς ἱκομεσθα. A. 332. Br. I. 174.
Ἀλσος μεν Μουσαις. Br. III. 183.
ἈλΦειου στομα Φευγε. A. 130. Br. III. 165.
ἈλΦεος αρρεν ὑδωρ. A. 373. Br. III. 234.
Ἀμακετις σε κεκευθε. A. 274.
Ἀμβακινων ἑλικωνα. A. 12. Br. II. 289.
Ἀμητος πολυς εστι. A. 141. Br. III. 9.
Ἀμπαυσει και τηδε θεον. A. 241. Br. I. 192.
Ἀμπελ' επει τοι. B. I. p. 190.
Ἀμπελε μη ποτε Φυλλα. A. Ms. n. 128.
Ἀμπελε τι πρηξωμεν. A. 8. Br. III. 142.
Ἀμπελος ὡς στηλη. A. R. 690. J. 40. Br. I. 241.
ἈμΦαρατρας κρηδεμνα. A. R. 516.
Ἀμπελις ἡ Φιλακρητος. A. R. 739. J. 88. Br. II. 258.
ἈμΦιλοχος τεθνηκεν. M. A. 31.
ἈμΦιτρυων ὁτ' εμελλ. A. 508. Br. III. 179.
ἈμΦιτρυων μ' ανεθηκε. Br. III. 179. A. 537.
ἈμΦοτερ' ωρχευμην. B. III. 184.
ἈμΦοτερας πολυμυθε. Br. III. 16.
ἈμΦοτεραις παρ' ὁδοισι. A. 343. Br. I. 227.
ἈμΦοτεροι θηβηθε. A. 327. Br. III. 201.
ἈμΦοτερος εις μουνος. A. 407. Br. III. 30.
ἈμΦοτερους αδικεις. A. 5. Br. II. 286.
ἈμΦυτριων δ' ἡστραπτεν. A. 396.
ἈμΦω μεν ἡμεις εικοσι. A. 68. Br. II. 489.
ἈμΦω μεν πηροι. A. 4.
Ἀν μ' εσιδης, και εγω. A. 535. Br. III. 323.
Ἀν μεν απαντα λεγης. A. 144. Br. II. 283.
Ἀν μετ' Ἀλεξανδρειαν. A. 131. Br. II. 408.
Ἀν μη γελωμεν. A. 113. Br. II. 431.
Ἀν μνημην ανθρωπε. A. 114. Br. II. 432.
Ἀν πανυ κομπαζης. A. 24. Br. II. 409.
Ἀν περιλειΦθη μικρον. A. 21. Br. III. 237.
Ἀν του γραμματικου. A. 136. B. II. 327.
ἈναλΦαβητος ουτος. Br. III. 267.
Ἀνδρα σεΦον. A. 538. Theocr. Ep. pag. 94. J. 92. Br. III. 258.
Ἀνδρ' ειδον πυρι Br. III. 320.
Ἀνδρασιν ἑρμης ειμι. A. 329. Br. III. 202.
Ἀνδρ' εμον εκταν. Br. III. 324.
Ἀνδρε δυω Φιλοτητι. A. 237. Br. III. 282.
Ἀνδρες επ' Ἀρκαδιης. A. 91. Br. III. 148.
Ἀνδρες θ' οἱ ποτ' ενειον. A. 527. Br. III. 329.
Ἀνδρι μεν αυλητηρι. A. 533. Br. III. 234.
Ἀνδρι μεν ἱππαιμων. A. 203. Br. II. 294.
Ἀνδροβορων ὁμοτεχνε. A. 264. Br. III. 69.
Ἀνδροθεν εκκεχυσ' ἱππος. A. 313. Br. III. 208.
Ἀνδροκλος Ὡπολλων. B. III. 85.
Ἀνδρομαχη δ' εστηκε. A. 389.
Ἀνδρομαχης ετι θρηνον. A. 90. Br. II. 129.
Ἀνδρος αριστευσαντος. A. 511. Br. I. 136.
ἈνδροΦονω σαθρον. A. 30. Br. II. 436.
Ἀνερα θηρ χερσαιον. A. 61. Br. II. 178.
Ἀνερα λυσσητηρι. A. 457. Br. III. 79.
Ἀνερα μη πετρη τεκμαιρεο. A. 275. Br. II. 123.

Ἀνερα

Ἀνερα τις λιπογυιον. A. 4. Br. I. 175.
Ἀνερα τον πολυμητιν. A. 498. Ar. Ep. p. 90.
Ἀνερας ἠρνησαντο. A. 130. Br. III. 150.
Ἀνερες οἷσι μεμηλεν. A. 177. Br. III. 116.
Ἀνες ςαφησαν ὡς ὁρω. A. 111. Br. II. 422.
Ἀνηρ νοσφι ποδων. A. 313. Br. III. 208.
Ἀνθεα σοι δρεψας. Br. II. 211.
Ἀνθεα τον ναυηγον. Br. II. 125.
Ἀνθεα πολλα γενοντο. Br. III. 308.
Ἀνθεμα σοι Μελεαγρος. A. R. 443. Br. I. 33.
Ἀνθεσιν ꞡ τοσσοισιν. A. Ms. n. 182. Br. II. 367.
Ἀνθετ᾽ Ἀναξαγορης με. A. 338. Br. II. 134.
Ἀνθετο σοι κορυνην. A. 425. Br. III. 175.
Ἀνθηκεν τοδ᾽ ἀγαλμα. A. Ms. n. 264. Br. I. 140.
Ἀνθοδιαι τε μελισσαι. A. 156. Br. I. 30.
Ἀνθρακα και δαφνην. A. 139. Br. II. 341.
Ἀνθρακιων δεκα μετρα. A. 146. Br. II. 208.
Ἀνθρωπ᾽ οὐ Κροισου. A. 209. Br. I. 145.
Ἀνθρωπε ζωης περιφειδεο. A. 253. Theocr. p. 289 et 295. Br. I. 378.
Ἀνθρωποι δειλης. A. 174. Br. II. 208.
Ἀνθρωποι μοχθειτε. A. 525. Br. II. 257.
Ἀνθρωποις ὀλιγος μεν. A. 178. Br. II. 204.
Ἀνθρωπꞡς μεν ἰσως. A. 55. Br. II. 315.
Ἀνιδε και συ γαρ ὠδε. A. R. 775. Ienſ. 122.
Ἀνικ᾽ ἀπο πτολεμꞡ. A. 199. Br. II. 297.
Ἀντι βοος χρυσεος. A. 423. Br. II. 406.
Ἀντι μ᾽ ἐρωτος ἐρωτα. A. 331. Br. II. 279.
Ἀντι ταφου λιτοιο. A. 198. Br. II. 281.
Ἀντι τοι εὐλεχεος. A. 263. Br. I. 200.
Ἀντιγενης ὁ γελωος. A. 108. Br. II. 121.
Ἀντιγονη σικελη. M. L. IX. 126. Br. II. 267.
Ἀντιγονην ἐςεργε. A. 145. Br. II. 267.
Ἀντικρατης ᾐδει. A. 132. Br. II. 90.
Ἀντιον ἠελιου ςησας. A. 141. Br. II. 265.
Ἀντιπατραν γυμνην. A. 141. Br. II. 448.
Ἀντιπατρος μ᾽ ἐφιλητε. A. Ms. n. 83. Br. III. 154.
Ἀντιπατρος πεισωνι. A. 39. Br. II. 113.
Ἀντιπατρον ῥητηρος. A. 285. *a.* Br. II. 345.
Ἀντισπαςον ἐμοι. A. 145. Br. II. 417.
Ἀντολιαι, δυσιες. A. 297. Br. II. 145.
Ἀντολιης, δυσιος τε. A. 405. Br. III. 28.
Ἀντυγος ουρανιης. A. 188.
Ἀπαιρε μου τενοντος. A. 306. Br. II. 225.
Ἁπαν μεν ἐργον. A. R. 640.
Ἁπασ᾽ Ἀχαιϊς μνημα. A. 273.
Ἀπισχ᾽ ἀπισχε χειρας. A. 252. Br. II. 261.
Ἀπληρωτ᾽ Ἀιδα. Br. III. 305.
Ἀραξοχειρα ταυτα. A. R. 405. Br. II. 213.
Ἀργαλεως φερεται. A. 121.
Ἀργειης Ἑλενης. A. 320. Br. III. 110.
Ἀργειος δανδις ςαδιοδρομος. A. Ms. n. 259.
Ἀργειος ςενελος. A. 501. Br. I. 179.
Ἀργειος Φιλοκλης. A. Ms. n. 120. Br. I. 253.
Ἀργος, ὁμηρικη μυθε. A. 100. Br. II. 130.
Ἀργυρεη κρηνις. A. 82. Br. II. 244.
Ἀργυρεῃ λιμῳ. A. 186. Br. II. 322.
Ἀργυρεον νυχιων με. M. L. IX. 101. Br. II. 262.
Ἀργυρεον σοι τονδε. A. R. 477. Br. II. 141.
Ἀργυρεος πολος οὑτος. A. 378. Br. III. 230.
Ἀργω το σκαφος εἰμι. Br. III. 333.
Ἀρεα και παφιην. A. 322. Br. III. 200.
Ἀρεος ἐντεα ταυτα. A. 324. Br. II. 195.
Ἀρες Ἀρες βροτολοιγε. A. 153. Br. II. 336.
Ἀρθεις ἐξ αὐρης. A. 158. Br. II. 330.
Ἀρκαδας οὐχ οὑτω. A. 159. Br. II. 357.
Ἀρκαδικα θεος εἰμι. A. 321. Br. II. 385.
Ἀρκει μοι γαιης. A. 213. Br. II. 198.
Ἀρκει μοι χλαινης. A. 14. Br. II. 203.
Ἀρκει τεττιγας μεθυσαι. A. 94. Br. II. 116.
Ἀρκεσιλαε τι μοι. A. 530.
Ἀρκιον ἠδη μοι πεσιος. A. Ms. n. 186. Br. II. 368.
Ἀρμενος ἠν ξενοισιν. Br. I. 174.
Ἁρμονιης ἱερον φησεις. A. 101. Br. II. 290.
Ἀρνειται τον ἐρωτα. A. 475. Br. II. 395.
Ἀρνειται τον ἐρωτα τεκειν. A. Ms. n. 59. Br. I. 5.
Ἁρπαλεως φερεται. Br. III. 244.
Ἁρπαλιων ὁ πρεσβυς. A. R. 406. Br. II. 8.
Ἁρπασομαι πυροεσσαν. A. 332. Br. II. 128.
Ἁρπασαι τω τοσσον. A. Ms. n. 137.

Ἀρρικτοι

Ἀρρηκτοι μοιρων. A. 98. Br. II. 161.
Ἀρρητων ἐπεων. A. 70. Br. II. 315.
Ἀρσενας ἀλλος ἐχει. A. 466. Br. III. 123.
Ἀρτεμι δαλον ἐχουσα. A. R. 519. Br. I. 194.
Ἀρτεμι δηϊοτητι. Br. II. 38.
Ἀρτεμι παν σοι τοξα. A. 341. Br. III. 206.
Ἀρτεμι σοι τα πεδιλα. A. R. 517. Br. I. 261.
Ἀρτεμι σοι ταυτην. A. R. 425. Br. II. 11.
Ἀρτεμι τιν τοδ' ἀγαλμα. C. E. 35. Br. I. 468.
Ἀρτεμι τοξα λαχουσα. A. R. 495. Br. II. 38.
Ἀρτεμις ἡ γοργοιο φυλαξ. A. 342. Br. II. 41.
Ἀρτεμις ἱδρωουσα. A. 97. Br. III. 148.
Ἀρτι γενειαζων. A. Ms. n. 16. Br. II. 262.
Ἀρτι Θαλασσειης. A. 326. Br. II. 500.
Ἀρτι καλος Διοδωρε. A. Ms. n. 8. Br. II. 361.
Ἀρτι λοχευομενην. A. 78. Br. II. 176.
Ἀρτι με γενομενην. Br. III. 305.
Ἀρτι με πηγνυμενην. A. 78. Br. II. 176.
Ἀρτι μεν ἐν θαλαμοις. A. 224. Br. II. 234.
Ἀρτι σε τον θαλλοντα. Leich. 9. A. R. 648.
Ἀρτιγενων σε χελιδων. A. 266. Br. II. 23.
Ἀρτιπαγη ῥοδινοισιν. A. 78. Br. III. 243.
Ἀρτιχανη ῥοια τε. A. 430. Br. II. 80.
Ἀρχαιη συνδειπνε. A. 178. Br. II. 270.
Ἀρχαιας ὠ θινος. A. 249. Br. I. 244.
Ἀρχεανασσαν ἐχω. A. 252. Br. I. 170.
Ἀρχελεω με δαμαρτα. A. 224. Br. I. 502.
Ἀρχετ' Ἀρης ἀπ' ἐμειο. A. 123.
Ἀρχετυπον Διδους. A. 320. Br. III. 216.
Ἀρχη γραμματικης. A. 23. Br. II. 416.
Ἀρχιλοχον και σταθι. Theocr. p. 293. Br. I. 381.
Ἀρχιλοχον μα θεους. A. 227.
Ἀρχον ἐμε Θεοδωρον. Br. III. 280.
Ἀρχον ὁρας Θεοδωρον. ibid.
Ἀρχιλοχον ταδε μετρα. A. 93. Br. III. 257.
Ἀρχιλοχȣ τοδε σημα. A. 271. Br. II. 286.
Ἀρχομεθ' Ἡλιοδωρε. A. 163. Br. II. 332.
Ἀρχοντες λαπιθων. A. 500. Br. I. 182.
Ἀρχας Ἰωαννης. A. 149. Br. III. 126.
Ἀρχος ὁδ' ἐκ τυγεης. A. 500. Ar. Ep. p. 93.
Ἀρχος τ' ἀμφιμαχος. A. 500. Br. I. 180.
Ἀρχολις ἡ Φρυγιη. A. R. 447.
Ἀσβολος ουτε θεων. Br. III. 212.
Ἀσκαλαφου τροιη. A. 499. Ar. Ep. pag. 91. Br. I. 178.
Ἀσιδος ἀρχιερηος. Br. III. 309.
Ἀσκανιε μεγα χαιρε. A. 416. Br. II. 383.
Ἀσκληπιαδης ἰατρος. A. R. 646.
Ἀσκον των ἀνεμων. A. 145. Br. II. 410.
Ἀσκοπον ἀγγελιαρχον. A. Ms. p. 80. 7. Br. III. 46.
Ἀσκρη μεν πατρις. A. 270. Br. I. 193.
Ἀσμενας ἠδε δαμαρτι. M. A. 30.
Ἀσπιδ' Ἀχιλληος. A. 28. Br. III. 233.
Ἀσπιδα μεν προμαχος. A. R. 404. Br. II. 164.
Ἀσπιδα ταυρειην. A. 442. Br. III. 86.
Ἀσπιδα, φρυνον, ὀφιν. Br. III. 333.
Ἀσπις Ἀλεξανδρου. A. R. 510. Br. I. 190.
Ἀσπις ἀπο βροτεων. A. 443. Br. I. 254.
Ἀσπορα παν λοφιητα. A. 419. Br. III. 46.
Ἀστακιδην τον κρητα. A. 283. *a.* C. E. 23. Br. I. 471.
Ἀστεμφη ποδαγρην. A. R. 528. Br. I. 223.
Ἀστερας εισαθρει. A. 210. Br. I. 169.
Ἀστηρ πριν μεν ἐλαμπες. Br. I. 173.
Ἀστοις και ξενεοισιν. A. 28. Br. I. 382.
Ἀστος ἐμοι και ξεινος. A. 357. Br. III. 226.
Ἀστρα και ἡ φιλερωσι. M. L. IX. 456. Br. I. 30.
Ἀστρα μεν ἠμαυρωσε. A. 90. B. I. 233.
Ἀσφαλεως οἰκησεν. A. 133. Br. III. 9.
Ἀσωπις κρηνη. A. R. 770. J. 119. Br. II. 289.
Ἀτθι κορα μελιθρεπτε. A. 86. Br. I. 166.
Ἀτθιδος εὐγλωσσȣ. A. 118. Br. III. 265.
Ἀτθις ἐγω, κεινη γαρ. A. 233. Br. II. 298.
Ἀτλας οὐρανον. A. 539.
Ἀτραπον εἰς Αἰδεω. Br. II. 524.
Ἀτρεκεως μαλα πασι. Br. II. 437.
Ἀτρεκεως παντων. A. 87. Br. III. 145.
Ἀτρεμα τον τυμβον. A. 272. Br. I. 246.
Ἀτρεμας ὠ ξενε βαινε. A. 208. Br. I. 37.
Ἀτρομος ἐκ τυμβȣ. A. 252. Br. II. 198.

Ἀττικος εἰς ξυνην. A. R. 742. J. 91. Br. III. 101.
Ἀττικου Ἡρωδης. Br. III. 272.
Αὐα τοι ἐκταμνοντι. A. 5. Br. II. 297.
Αὐαλεω δε Δαρης. A. 391.
Αὐγαζω τον ἀφυκτον. A. 36. Br. II. 272.
Αὐγειην ἐρεεινε. A. 67. Br. II. 488.
Αὐγησον Νικαια. A. R. 628.
Αὐδαζοντι ἐοικεν. Tzetz. Chil. VIII. 427.
Αὐδησεις το γραμμα τι. A. R. 577. Br. II. 297.
Αὐην με πλατανιςον. A. 10. Br. II. 16.
Αὐλακας ἰθυπορων. A. 446. Br. II. 496.
Αὐλακι κ. γηρα. A. 421. Br. II. 241.
Αὐλια και νυμφεων. A. 4. Br. I. 229.
Αὐλιν Ἀρισαγορεις. A. 106. Br. I. 498.
Αὐλοι τȣ φρυγος ἐργον. A. R. 655. J. 4. Br. I. 496.
Αὐλον καμινευτηρα. A. 447. Br. II. 216.
Αὐλους πανι Μελισκος. A. 441. Br. III. 88.
Αὐραις ἰσα θεουσιν. A. R. 724. J. 74.
Αὐριον ἀθρησω σε. M. L. IX. 476. Br. III. 111.
Αὐριον εἰς λιτην σε. Br. III. p. 145.
Αὐσονιη με λιβυσσαν. A. 261. Br. II. 124.
Αὐσονιω πεισωνι. A. 327. Br. II. 112.
Αὐσονιων δεσποιναν. A. 300. Br. III. 138.
Αὐσονιων σοφιης. Br. III. 277.
Αὐσωνος Ἡγεριου. Leich. 16. A. R. 595. Br. II. 125.
Αὐτα ἐπι κρηθωνος. A. 216. Br. I. 238.
Αὐτα τιμοκλει. A. 228. Br. I. 243.
Αὐτα τοι τρεσσαντι. A. R. 749. J. 98. Br. II. 115.
Αὐται ποιμαινοντα. A. 368. J. 107. Br. I. 218.
Αὐται σοι ςοματεσσιν. A. 93. Br. III. 268.
Αὐταις συν κιχλησιν. A. 83.
Αὐταρ ἐκ ποντοιο. A. 326. Br. II. 95.
Αὐταν που ταν κυπριν. A. 325. Br. I. 418.
Αὐταρ ἐγω θαμινης. A. 123.
Αὐτη μοι κυθερεια. A. 463. Br. III. 33.
Αὐτη σοι κυθερεια. A. 425. A. R. 402. Br. II. 204.
Αὐτη σοι πλαςειρα. A. 368. Br. III. 70.
Αὐτη προσθεν ἐην. A. 474. Br. II. 394.
Αὐτη τεκουσα παρθενος. A. 642.
Αὐτην γραμματικην. A. 368. Br. II. 402.
Αὐτην θειοδοτην. A. 229. Br. II. 502.
Αὐτην μητρυιην. A. 333. Br. III. 202.
Αὐτο το πυρ καυσειν. A. 35. C. E. 67. Br. III. 160.
Αὐτοθελεις καρπȣς. A. 25. Br. I. 232.
Αὐτοθελης ἡδιςος. A. 174. Br. II. 290.
Αὐτοθεν ὀςρακινον. A. 328. Br. I. 416.
Αὐτοι την ἁπαλην. A. 451. Br. II. 47.
Αὐτομαται σοι κρηναι. A. R. 557. Ms. 5.
Αὐτοματοι δειλαι. A. 283. *a.* Br. I. 252.
Αὐτοματως σατυριτκε. A. 339. Br. III. 49.
Αὐτομεδοντ' Ἀχιλλη. A. 501. Ar. Ep. p. 94. Br. I. 182.
Αὐτομελιννα τετυκται. A. R. 550. Br. I. 195.
Αὐτον Ἀλεξανδρον. A. 314. Br. III. 217.
Αὐτον βακχευτην. A. 363. Br. II. 116.
Αὐτον Ἰωαννην. A. 294. Br. II. 476.
Αὐτον ὁραν Ἰοβακχον. A. 363. Br. III. 225.
Αὐτον ὁρω σε Μεδων. A. 170. Br. III. 171.
Αὐτον πορφυριον. A. 399. Br. III. 19.
Αὐτον πυθαγορην. A. 380. Br. III. 259.
Αὐτονομα Μελιτεια. A. R. 503. B. I. 222.
Αὐτος ἀναξ ἐμβαινε. Br. II. 239.
Αὐτος ἀναξ νεμεσησι. A. R. 741. J. 90. Br. II. 510.
Αὐτος ἑαυτον ἐν εἰκονι. A. 301. Br. III. 218.
Αὐτος ἐγω χρυσους. Br. III. 189.
Αὐτος ἐρει ταχα τουτο μυρων. B. I. 165.
Αὐτος Ἰωαννης ἐπιδαμνιος. A. R. 763. J. 117.
Αὐτος νηον ἐρεψα θεῳ. M. A. 74.
Αὐτος ὁ βους ἱκετης. A. 33. Br. I. 33.
Αὐτος σοι φοιβοις. A. 346. Br. II. 144.
Αὐτοσ' ἀναξ ἐμβαινε. A. R. 661. J. 10. (Br. II. 239.)
Αὐτου ἐφ' αἱμασιαισι. A. 337. Br. I. 229.
Αὐτου Ζηνος ὁδ' οἰκας. A. 356. Br. III. 225.
Αὐτου μοι ςεφανοι. A. 472. Br. I. 211.
Αὐτου σοι παρ' ἁλωνι. A. 266. Br. II. 37.
Αὐτω σοι προς ὀλυμπον. A. 411. Br. III. 198.
Αὐτω τη γημας. Br. III. Em. 177.
Αὐτῳ και τεκεεσσι. A. 206. Br. III. 285.

Αὐγηστον Νικαια. Leich. 4.
Ἀφλοιος και αφυλλος. Br. I. 492.
Ἀφρογενευς παφιης. A. 324. Br. III. 200.
Ἀχηεις τεττιξ. A. 265.
Ἀρχας ἐην ὀγχνην. Br. II. 429.
Ἀχρι σευ, ἀ δειλαιε. A. 107. Br. II. 149.
Ἀχρι τινος ταυτην την ὀφρυα. A. Ms. n. 172. Br. II. 365.
Ἀχρις ἀν ἠς ἀγαμος. A. 20. Br. II. 342.
Ἀχρυλις ἡ φρυγιη. Br. I. p. 481. (Cf. ſupra Ἀρχολις.)
Ἀχω φιλω μοι συγκαταινεσον. A. 320. Br. II. 440.
Ἀωου προχεαι. A. R. 594. Br. II. 284.

B.

Βαια φαγων και βαια πιων. A. 212. Br. III. 286.
Βαιαν ἀποπλανιην. A. 29. Br. II. 231.
Βαιον ἐπιϛησας. Br. III. 292.
Βαιος ἰδειν ὁ πριηπος. A. 57. Br. II. 96.
Βακτρον και πηρη. A. 284. *b.* Br. II. 291.
Βακχον μετρον ἀριϛον. A. 180. Br. I. 166.
Βακχυλις ἡ βακχου. Br. II. 22.
Βακχῳ και μουσῃσιν. A. 212. Br. II. 188.
Βακχῳ και νυμφαισι. A. 379. Br. III. 8.
Βαλλεθ᾽ ὑπερ τυμβου. A. 215. Br. I. 503.
Βαλλετε νυν μετα ποτμον. A. 8. Br. III. 144.
Βαπτων παντα βαφευ. A. 90. Br. II. 438.
Βασκανος ἡ γραφις ἐσσι. A. 300. Br. III. 225.
Βασσαρις εὐρυνομη. A. 417. Br. III. 43.
Βασσε, φιλος χριϛω. M. A. 43.
Βαττιαδεω παρα σημα. C. E. 37. Br. I. 475.
Βεβλησθω κυβος. A. Ms. n. 108. Br. I. 17.
Βελτερον ἐϛι τυχης. A. 15. Br. II. 429.
Βελτερον ἡγεμονος. A. 149. Br. II. 418.
Βησας ει φρενας εἰχεν. A. 129. Br. II. 305.
Βιβλος Ἀριϛοφανους. A. 93. Br. II. 115.
Βιβλος θεωνος. A. R. 755. J. 104. Br. III. 128.
Βιβλος μηχανικη. A. R. 755. J. 104. Br. III. 128.
Βιβλων ἡ γλυκερη. A. R. 670. J. 19. Br. II. 143.
Βιθυννις κυθερη. A. R. 462. Br. II. 12.
Βλεψον ἐς ἑρμογενην. A. Ms. n. 47. Br. I. 493.
Βοιδιον αὐλητρις. A. 450. Br. I. 138.
Βοιδιον εἰμι Μυρωνος. A. 302. Br. III. 195.
Βοιδιον οὐ χοανοις. A. 303. Br. III. 196.
Βορχος ὁ βουποιμην. A. 96. Br. II. 177.
Βοσπορον ἰχθυοεντα. A. 508. Br. III. 180.
Βοϛρυχον ὠμογεροντα. M. L. IX. 678. Br. III. 74.
Βοτρυες οἰνοπεπαντοι. A. R. 481. Br. II. 141.
Βοτρυινων ἀκαμαντα. Br. III. 85.
Βουκολε πει προθεειν. A. 305. Br. II. 497.
Βουκολε προς τω πανος. A. 96. Br. II. 296.
Βουκολε ταν ἀγελαν. A. 302. Br. III. 196.
Βουκολε την ἀγελην. A. 153. Br. II. 222.
Βουκολον ἠν ἐσιδῃς. A. 304. Br. II. 272.
Βουκολος ἐπλεο φοιβε. A. 62. Br. II. 6.
Βουλαι μεν και ἀεθλα. Br. III. 280.
Βουλει μαθειν ἀνθρωπε. A. 488. Br. III. 94.
Βουλευεις Ἀγαθινε. A. 144. Br. III. 169.
Βουλομενος ποθ᾽ ὁ λεπτος. A. 158. Br. III. 172.
Βουν ἰδιαν ποτε βουσι. A. 303. Br. III. 195.
Βουπαις ὠ ᾽πολλων. A. 322. Br. II. 14.
Βουπονητε μελισσα. A. Ms. n. 237. Br. II. 379.
Βουϛροφον ἀκροσιδαρον. A. R. 407. Br. II. 170.
Βουχανδης ὁ λεβης. A. R. 441. Br. I. 197.
Βρεγμα παλαι λαχνατον. A. 53. Br. II. 150.
Βριθυ μεν ἀγραυλιον. A. 438. Br. II. 452.
Βριθω ἐγω ϛαφυλῃ. A. 123.
Βρωματα μοι χοιρων. A. 145. Br. II. 411.
Βωλοτομαι μυρμηκες. A. 47. Br. II. 232.
Βωμεν Ἀριϛοτελης. A. 507. Br. III. 266.
Βωμους τουσδε θεοις. A. R. 434. Br. III. 180.

Γ.

Γαια και εἰληθυια. A. 221. Br. III. 122.
Γαια λαβ᾽ Ἀδμητου. B. II. 308.
Γαια μεν ἐν κολποις. A. 288. *a.* Br. III. 266.

Γαια ταραντινων. A. 213. Br. II. 163.
Γαια φιλη τον πρεσβυν. A. 210. Br. III. 288.
Γαιαν μεν φανεουσι. B. II. 523.
Γαιης ἐκ γαλατων. A. 168. Br. II. 108.
Γαιαν την φερεκαρπον. Br. III. Em. 186.
Γαιης ἐν νωτοισιν. A. 494. Br. III. 4.
Γαιος ἐκπνευσας. A. 150. Br. II. 328.
Γαλλαιω κυβελης. A. 533.
Γαλλον Ἀριςαγορης. A. 152. Br. I. 497.
Γαλλος ὁ χαιταεις. A. R. 483. Br. II. 295.
Γαςερα μεν σεσαλακτο. A. 176. Br. III. 43.
Γαςερα μισησειε θεος. A. 109. Br. II. 427.
Γειαρετης Ἀρχιππος. A. 74. Br. II. 121.
Γειτονα παρθενον εἰχον. A. 474. Br. II. 394.
Γειτονες εὐμενεαι τε. M. A. 66.
Γειτονες οὐ τρισσαι. A. 292. Br. II. 144.
Γεννηθεν το τεκνον. A. 184. Br. II. 338.
Γεσσιον ὡς ἐνοησεν. A. 181. Br. II. 420.
Γεσσιος οὐ τεθνηκεν. A. 210. Br. II. 421.
Γη μεν Ἀχαιΐς. A. 500.
Γη μεν και μητηρ. A. 55. Br. II. 152.
Γη μεν ἐαρ Κοσμος. A. 52. Br. III. 290.
Γηθησαν περι παιδος. A. 29. Br. II. 137.
Γηραι δη κατα τονδε. A. R. 400. B. III. 175.
Γηραι και πενιη. A. 222. C. E. 70. Br. III. 296.
Γηραλεον με γυναικες. A. 175. Br. II. 407.
Γηραλεον νεφελας. A. 434. Br. II. 9.
Γηρας ἐμον δηθυνει. M. A. 56.
Γηρας ἐπαν μεν ἀπῃ. A. 21. Br. I. 476.
Γηρασκει και χαλκος. A. 381. Br. II. 173.
Γης ἐπεβην γυμνος. A. 13. Br. II. 428.
Γηρυσαιτο δε νεβρος. Br. II. 524.
Γιγνωσκω χαριεσσα. A. 484. Br. II. 88.
Γιγνωσκειν σε θελω. A. 136. Br. III. 168.
Γλαυκ᾽ ἐπικυδειδη. Br. III. 147.
Γλαυκας ὁ Νεσσαιοιο. A. 75. Br. II. 180.
Γλαυκῳ και Νηρει. A. 439. Br. II. 311.
Γλαυκον και κορυδων. A. R. 408. Br. II. 295.
Γλευκοποταις σατυροισι. A. 418. Br. I. 225.
Γληνιν παρηονιτις. A. R. 766. J. 115. Br. II. 138.
Γλυκων το περγαμηνον. A. R. 785. J. 134. Br. II. 126.
Γνησιος εἰμι φιλος. A. 117. Br. I. 77.
Γνωθι θεοκριτον. A. 2. Br. I. 139.
Γνωσομαι εἰ τι νεμεις. A. 518. Theocr. p. 291. Br. I. 380.
Γνωτα και τηνωθε. A. R. 551. Br. I. 195.
Γνωτων τρισσατιων. A. 431. Br. II. 495.
γομφιοδουπα χαλινα. A. R. 482. Br. II. 237.
Γραια καλη συ γαρ οιδας. Br. II. 349.
Γραια φιλη θρεπτειρα. A. 483. Br. I. 250.
Γραμμα περισσον ἐχεις. A. 160. Br. III. 170.
Γραμμα τοδ᾽ Ἀρητοιο. A. 66. Br. II. 19.
Γραμματα δωδεκ᾽ ἐχει. A. R. 700. J. 50. Br. III. 275.
Γραμματικοι, μωμου. A. 157. Br. II. 223.
Γραμματικος Ζηνων. A. 138. Br. II. 317.
Γραμματικος ποτ᾽ ὀνῳ. A. 137. Br. II. 283.
Γραμματικου θυγατηρ. A. 54. Br. II. 415.
Γραμματικω πληθοντα. A. 445. Br. III. 69.
Γραμματικων περιεργα. A. 137. Br. II. 205.
Γραπτην ἐν τοιχῳ. A. 139. Br. II. 341.
Γραψας Δευκαλιωνα. A. 146. Br. II. 337.
Γραψε πολυγνωτος. Br. I. 142. 82.
Γρηγοριε θνητων μεν. M. A. 53.
Γρηγοριον βοωσα. M. A. 87.
Γρηγοριος Νοννα τε. M. A. 101.
Γρηγοριος ποιμην τε καλος. M. A. 77.
Γρηγοριος, τοδε θαυμα, χαριν. M. A. 78.
Γρηγοριου Νοννης τη θεουδεους. M. A. 62.
Γρηγοριοι Νοννης τε φιλον. M. A. 68.
Γρηϋν ἐγημε φιλινος. A. 134. Br. II. 191.
Γριπευς τις μογεεσκεν. A. 111. Br. III. 55.
Γρυνεα τον πρεσβυν. A. 247. Br. II. 102.
Γυμνην εἰδε παρις. A. 324. Br. III. 200.
Γυμνην ἡν ἐσιδῃς. A. 451. Br. I. 21.
Γυμνικον ἀν ποτ᾽ ἀγωνα. A. 285. *b.*
Γυμνον ἰδουσα λακαινα. A. 5. Br. III. 247.
Γυμνος δ᾽ ὀβριμοθυμος. A. 393.
Γυμνος ἐρως δια τουτο. A. 332. Br. II. 426.
Γυρον κυανεης. A. 445. Br. III. 87.

Δ. Δαιδα

Δ.

Δαιδαλεοισι πυρος. A. R. 558. Br. III. 295.
Δαιμαρετας κρηδεμνα. Br. I. 248.
Δαιμονα πολλα λαλων. A. 143. Br. II. 310.
Δαιμονα τις δ' εν οιδε. A. 216. C. E. 15. Br. I. 473.
Δαιμονες ουκ ηδειν. M. L. IX. 130. Br. II. 392.
Δαιμονι τε συριγγι. A. 413. Br. III. 176.
Δακρυα και κωμοι. A. 473. Br. II. 47.
Δακρυα μεν εκαβη. A. 286. *b.* Br. I. 173.
Δακρυα μοι σπενδουσαν. M. L. IX. 686. Br. III. 75.
Δακρυα σοι και νερθεν. A. 228. Br. I. 30.
Δακρυει Φειδων. A. 183. Br. II. 354.
Δακρυεις, ελεεινα λαλεις. A. 467. Br. II. 84.
Δακρυχεων γενομην. A. 18. Br. II. 428.
Δακτυλικην ψηφον. A. 184. Br. II. 425.
Δαμαγοραν και λοιμον. A. 168. Br. III. 167.
Δαματερ πολυκαρπε. Br. II. 108.
Δαμις ο Νικαιευς. A. 255. Br. II. 36.
Δαμοκριτω μεν εγω. A. 267. Br. I. 257.
Δαμοτελης ο χορηγος. A. 518. Theocr. pag. 290. Br. I. 379.
Δαμοχαρι κλυτομητι. A. 293. Br. III. 226.
Δαμοχαρης μοιρης. A. 213. it. p. 281. Br. III. 102.
Δαμω και Μαθυμνα. A. R. 710. J. 60. Br. II. 260.
ΔαΦναις και μυρτοισι. A. 27.
ΔαΦνη μεν πλοκαμιδα. A. 384.
ΔαΦνην και Νιοβην. A. 162. Br. II. 419.
ΔαΦνιακων βιβλων. A. 425. Br. III. 45.
ΔαΦνις ο λευκοχρως. A. 516. A. R. 448. Theocr. p. 286. Br. I. 376.
ΔαΦνις ο συρικτας. A. 441. Br. III. 118.
Δειελινω χαριεσσα. Μενεκρατι. M. L. IX. 683. Br. III. 75.
Δειλαια Μνασιλλα. A. R. 689. J. 39. Br. II. 4.
Δειλαιε, τι σε πρωτον επος. M. L. IX. 134. Br. II. 151.
Δειλαιοι τι κνωτιν. A. 213. Br. II. 152.
Δειματο εις ελαΦρων. A. 32. Br. II. 135.
Δειματο Μαξιμινος. A. 361. Br. II. 455.
Δειματο με ξυνοιο, A. 354. Br. III. 106.
Δεινος ερως, δεινος. A. 470. Br. I. 16.
Δενδρον εγω μακαριστον. A. 360. Br. II. 501.
Δεξαι μ' ηρακληεις. A. R. 449. Br. I. 254.
Δεξαι Φοιβε το δειπνον. A. 129. Br. II. 209.
Δεξιτερην αιδαο. A. 227. Br. I. 34.
Δεξιτερην ολιγον δος. A. Ms. n. 241. Br. II. 380.
Δεξο αναξ κρονιδα. A. 505. Br. III. 177.
Δεξο καλαν χειρων. A. R. 549.
Δερκεο και τυμβον. M. A. n. 37.
Δερκεο με κρατερων. A. R. 684. J. 33.
Δερκεο μοι σκυμνον. A. 385.
Δερκεο μοι χαριδημον. A. 391.
Δερκεο μυρτομοχθε. A. 308. Br. III. 209.
Δερκεο πως διΦων. A. 160. Br. III. 170.
Δερκεο τον Τροιας. A. 99. Br. II. 171.
Δερκομενος ξοανον. A. 340. Br. III. 205.
Δερμα και οργυιαια. A. 435. Br. I. 485.
Δεσποινη Νεμεσει. Br. III. 183.
Δευρ' ιδε και θαμβησον. A. 318. Br. III. 215.
Δευρ' ιδε παιδολετειραν. A. 318. Br. III. 214.
Δευρ' ιθι βαιον οδιτα. A. 375. Br. II. 512.
Δηθυνει κλεοΦαντις. A. 458. Br. III. 79.
Δηιπυλου Κορητης. A. 501.
ΔηιΦοβος μεν πρωτος. A. 383. Br. II. 456.
Δημητρι τη πυλαιη. A. Ms. n. 270. C. E. 41. Br. I. 466.
Δημογερων δε νοημα. A. 392.
Δημος Ἀθηναιων. A. Ms. pag. 79. 1. Br. I. 142.
ΔημοΦιλος τοιοισδε. A. Ms. n. 18. Br. I. 493.
Δημω λευκοπαρειε. M. L. IX. 304. Br. I. 24.
Δημω με κτεινει. A. Ms. n. 159. Br. II. 83.
Δημωναξ μη παττα. Br. III. 334.
Δια λικμαιη. A. R. 409. Br. II. 80.
Διους και κουρης. Br. III. 281.
ΔιριΦατον κευθω. A. R. 681. J. 36. Br. II. 44.
Διεξιων ομηρε. A. p. 367. Br. III. 256.
Διζημαι κατα θυμον. A. 227. Br. I. 191.
Δικλιδας αμΦετιναξεν. A. 456. Br. III. 79.
Δικραιρω δικερωτα. A. 440. Br. III. 44.
Δικτυα σοι μολιβω. A. 415. Br. II. 218.

Δικτυα σοι ταδε παν. A. 433. Br. II. 182.
Δικτυννης τοιον. A. I. 343. Br. III. 204.
Δικτυον ἀκρομολιβδον. A. 414. Br. III. 118.
Δικτυον ἐκθρωσκοντα. A. 44. Br. III. 239.
Δινδυμα και Φρυγιης. A. R. 499. Br. I. 221.
Διογενες, ἀγε, λεγε. A. 531.
Διογενευς τοδε σημα. A. 284. C. Br. II. 28.
Διου ὀρειβασιου. A. 59. Br. III. 275.
ΔιρΦυος ἐδμηθημεν. A. 205.
Δις με τυραννησαντα. Br. III. 216.
Δισσα τριηκοσιων. A. 204. Br. II. 166.
Δισσα Φαη Μιλητε. A. 192. Br. II. 165.
Δισσαις συν κιχλαισιν. Br. II. 98.
Δισσαν ἐκ βροχιδων. A. 85. Br. II. 23.
Δισσοι με τρυχουσι. A. Ms. n. 92. Br. III. 153.
Δισσος ἐρως αἰθει ψυχην. A. Ms. n. 95. Br. II. 1.
Δισσων θηλυτερων. A. 462. Br. III. 37.
Διψων ὡς ἐΦιλησα. A. Ms. n. 124. Br. I. 5.
Δμωϊον ἱπποκρατευς. A. 19. Br. II. 35.
Δοιως Ἱππομεθοντας. Br. III. 304.
Δορκαδος ἀρτιτοκοιο. A. 42. Br. II. 287.
Δορκιον ἡ ΦιλεΦηβος. A. Ms. n. 146. Br. I. 213.
Δος μοι τ' ουκ γαιης. A. 180. Br. II. 80.
Δος πιεειν ἱνα βακχος. A. 175. Br. II. 412.
Δουλκιτιον μεν ἀνακτες. A. 191. Br. III. 297.
Δουλος ἐγω, ναι δουλος. A. 235.
Δουλος ἐπικτητος γενομην. A. 289. Br. III. 272.
Δουνακας ἀκροδετους. A. 412. Br. II. 217.
Δουρας Ἀλεξανδροιο. A. 443. Br. II. 171.
Δραγματα σοι χωρου. A. 418. Br. II. 217.
Δραχμης εὐρωπην. M. L. IX. 135. Br. II. 7.
Δυσκολος ει κρηνη. A. 88.
ΔυσκωΦῳ δυσκωΦος. A. 154. Br. II. 357.
Δυσμοιρων θαλαμων. A. 32. Br. II. 126.
Δυσμορε Νικανωρ. A. 253. Br. II. 126.
Δυσμορος ἐκρυΦθη. A. 247. Br. II. 273.
Δυστηνου Νιοβης. A. 316. Br. II. 499.
Δωδεκετη τον παιδα. A. 258. C. E. 20. Br. I. 474.
Δωματα μοι σεισθεντα. Leich. 17. A. R. 596. Br. II. 180.
Δωριδα την ῥοδοπυγαν. M. L. IX. 121. Br. I. 504.
Δωριδος ἐκ μαστης. A. R. 561. Br. III. 263.
Δωρον Ἰουστινιο. A. 381. Br. III. 138.
Δος μοι κ. λαβε χαλκον. A. Ms. n. 197. Br. II. 372.
Δωκε Θεω θυσιην. M. A. 110.
Δωρικαι ὀστεα μεν σα. Br. II. 51.

E.

Ἑβδομεν εἰς δε κατον. Br. III. 311.
Ἑβρον θρηικιου. A. 31. Br. II. 231.
Ἑβρου και δειλοιο. J. 64. A. R. 714. Br. II. 138.
Ἑβρου χειμεριοις. A. 250. Br. II. 264.
Ἐγγυθι δ' εὐρυστερνος. A. 385.
Ἐγγυθι της νικης. A. 400. Br. III. 20.
Ἐγγυθι της σκυλλης. A. 185. Br. III. 136.
Ἐγγυθι της σΦετερης. A. 405. Br. III. 28.
ἘγκεΦαλονΦορεω. A. 536. Br. III. 318.
Ἐγκυρσας νεποδεσσι. Ex. cod. Guelph. n. 3.
Ἐγνων σὺν μ' ἐλαθες. Miſc. Lipſ. IX. p. 322. Br. I. 19.
Ἐγνως νυν Ἀγαμεμνον. A. 9. Br. III. 142.
Ἐγρεο κωνσταντινε. A. 406. Br. III. 29.
Εγχει και παλιν εἰπε Διοκλεες. A. Ms. n. 56. C. E. 31. Br. I. 28.
Ἐγχει και παλιν εἰπε. M. L. IX. 297. Br. I. 461.
Ἐγχει λυσιδικης. A. 480. B. II. 268.
Ἐγχει τας πειθους. M. L. IX. 299. Br. I. 28.
Ἐγω Φιλαινις. A. 222. Br. I. 189.
Ἑδνα γαμων ἐρριπτες. A. 319. Br. III. 109.
Ἐδρης χαλκεοπεζον. A. R. 698. J. 48. Br. II. 447.
Ἐζευξ' Ἑλλησποντον. A. 321. Br. II. 232.
Ἐζημιωσας ἀσθενων. A. 8. Br. III. 143.
Ἐζητουν τινα κυν. A. 186. Br. II. 322.
Ἐζομενας μεν τηδε. A. 377. Br. III. 92.
Ἐθνεα Βοιωτων. A. 508. Br. III. 181.

Ἐθραυσθης

Ἐθραυσθης ἡδεια. A. 74. Br. II. 272.
Εἰ βιον ἐν μεροπεσσι. A. 33. Br. III. 122.
Εἰ βουλει τον παιδα διδαξαι. A. 170. Br. II. 385.
Εἰ γαμος ἀμφοτερων. Leich. 8.
Εἰ γενος εὐσεβεων. A. 192. Br. III. 297.
Εἰ γραφικον πυγην. A. Ms. n. 19. Br. II. 362.
Εἰ δυσι λειτουργησα. M. L. IX. 117.
Εἰ δυσιν οὐκ ἰσχυσας. A. 475. Br. II. 395.
Εἰ ζευς ἐκ γαιης θνητους. A. Ms. n. 181. Br. II. 367.
Εἰ ζευς κεινος ἐτ' ἐστιν. A. Ms. n. 69. Br. I. 13.
Εἰ ζωγραφειν τις ἐθελεν. A. R. 641.
Εἰ θεος ἐστιν Ὁμηρος. A. 366. Br. III. 255.
Εἰ θεος ἡ φημη. A. 115. Br. II. 436.
Εἰ καθυπερθε λαβοις. A. Ms. n. 81. Br. I. 211.
Εἰ και ἀμειδητων. A. 283. *b.* Br. II. 509.
Εἰ και δακρυοεις. A. 273. Br. III. 264.
Εἰ και ἐπι ξεινοις. A. 262. Br. III. 102.
Εἰ και ἐρημαιη. A. 99. Br. II. 105.
Εἰ και μικρος ἰδειν. A. 267. Br. I. 237.
Εἰ και νυν πολιη. A. 453. Br. III. 39.
Εἰ και σε Ξενοφων. A. 529.
Εἰ και σευ πολυφωνος. A. 40. Br. II. 287.
Εἰ και σοι ἑδραιος. A. 38. Br. II. 148.
Εἰ και σοι πτερυγες. A. 333. Br. I. 234.
Εἰ και σοι τριχοφοιτος. A. Ms. n. 9. Br. II. 361.
Εἰ και τηλοτερω. A. 459. Br. III. 82.
Εἰ και το σημα λυγδινης. A. R. 600. Br. II. 150.
Εἰ και ὑπο χθονι κειται. A. R. 597. Br. II. 297.
Εἰ καλλει καυχᾳ. A. 472. A. Ms. n. 216. Br. II. 376.
Εἰ κρισις ἐστι κατω. A. 106. Br. III. 239.
Εἰ κυκνῳ δυναται κορυδος. A. 103. Br. III. 250.
Εἰ λυπης κρατεειν. Br. III. 272.
Εἰ με νεκυν κατεθαπτες. A. 207. Br. III. 251.
Εἰ με Πλατων οὐ γραψε. A. 65. Br. III. 266.
Εἰ με το πυγιζειν. A. Ms. n. 231. Br. II. 378.
Εἰ με φιλεις, ἐργῳ. A. 144. Br. II. 343.
Εἰ με φιλεις, μισεις με. A. 143. Br. II. 255.
Εἰ μεν ἀνηρ ἡκεις. A. 89. Br. III. 190.
Εἰ μεν ἀπο Σπαρτης. A. 99. Br. III. 55.
Εἰ μεν γηρασκει. A. 472. Br. II. 376.
Εἰ μεν ἑκων ἀρχειν ἐπεκ. A. Ms. n. 109. Call. E. 44. Br. I. 462.
Εἰ μεν ἐμε στερξεις. A. Ms. n. 102. Br. II. 254.
Εἰ μεν ἐπ' ἀμφοτεροισιν. A. 476. Br. II. 397.
Εἰ μεν ἐπ' Ἀττελαβους. A. 159. Br. II. 331.
Εἰ μεν ἐφυς ἀμυητος. A. Ms. n. 14. Br. II. 371.
Εἰ μεν ζῃς ἐλαφον. A. 186. Br. II. 337.
Εἰ μεν θνητος ἐφυς. Br. III. 256.
Εἰ μεν τις σοφος ἐσσι. A. R. 637.
Εἰ μεν τους ἀπο ἀλφα. A. 42. Br. II. 389.
Εἰ μη μου ποτι ταδε. A. 303. Br. II. 21.
Εἰ μη νυν Κλεονικος. A. Ms. n. 188. Br. II. 369.
Εἰ μη τοξον ἐρως. A. Ms. n. 80. Br. I. 7.
Εἰ μη χαιρω Φλωρε. A. 162. Br. II. 439.
Εἰ μη χαλκος ἐλαμπεν. A. 321. Br. III. 207.
Εἰ μισειν πονος ἐστι. A. 466. Br. I. 165.
Εἰ μοι σωζομενος Πολεμων. A. Ms. n. 31. Br. II. 362.
Εἰ μοι τις μεμψοιτο. A. 483. Br. III. 161.
Εἰ μοι χαρτος ὁμος. A. Ms. n. 28. Br. II. 102.
Εἰ μοναχοι τι τοσοιδε. A. 189. Br. II. 424.
Εἰ πενομαι τι παθω. A. 182. Br. II. 424.
Εἰ ποδας εἰχε διων. A. 153. Br. II. 222.
Εἰ ποθεειν με διδαξας. A. 37. Br. III. 141.
Εἰ πολιν Ἡρακλεος. A. 369. Br. III. 228.
Εἰ ποτε μεν κιθαρης. A. 454. Br. III. 37.
Εἰ πτερα σοι προσεκειτο. A. Ms. n. 79. Br. I. 211.
Εἰ πυρος αἰθομενου. Br. III. 318.
Εἰ σε ποθοι στεργουσιν. A. Ms. n. 22. Br. I. 4.
Εἰ σε φιλων ἀδικω. A. Ms. n. 174. Br. II. 366.
Εἰ ταις ἀληθειαισιν. A. 117. Br. II. 61.
Εἰ ταυτας ὁ κριτης. A. 476.
Εἰ ταχυς εἰς το φαγειν. A. 128. Br. II. 31[illegible].
Εἰ τι παραλλασσει. A. 287. *b.* Br. III. 263.
Εἰ τιν' ἐχεις Διονυσον. A. 144. Br. II. 342.

Εἰ

Εἰ τινα δενδρον ἐθηκε. M. A. 64.
Εἰ τινα μη τερπει. A. B. 662. J. 11. Br. II. 204.
Εἰ τινα που παιδων. A. Ms. n. 141. Br. III. 156.
Εἰ τινα πωποτ' ἀκουσας. A. 239. Br. III. 282.
Εἰ τις ἀνηρ ἀρχων. A. 63. Br. II. 435.
Εἰ τις ἀπαγξασθαι. A. 89. Br. III. 190.
Εἰ τις ἀπαξ γημας. A. 19. Br. III. 237.
Εἰ τις ἀρ' ἀνθρωπων. A. 533. Br. III. 234.
Εἰ τις γηρασας. A. 21. Br. II. 342.
Εἰ τις ὀρους καθυπερθεν. M. A. 73.
Εἰ τις Τανταλος ἐϛιν. M. A. 3.
Εἰ το καλως θνησκειν. A. 200. Br. I. 131.
Εἰ το μελειν δυναται. A. 120. Br. II. 433.
Εἰ το μεν ἐκδεδανεικας. A. 184. Br. II. 221.
Εἰ το τρεφειν πωγωνα. A. 188. Br. II. 312.
Εἰ το φερον σε φερει. A. 18. Br. II. 428.
Εἰ τοι Ἀθηναιης. A. 124.
Εἰ τοιην χαριν εἰχε. M. L. IX. 131. Br. II. 393.
Εἰ τοιος Διονυσος. A. 13. Br. II. 127.
Εἰ τοιος θηβης. A. 311. Br. III. 212.
Εἰ τοιοσδε λεων. A. 294. Br. II. 132.
Εἰ τους ἀνδροφονους. A. 103. Br. II. 414.
Εἰ τους ἐν πελαγει. A. 486. Br. III. 163.
Εἰ τραφερης πασης. A. 372. Br. III. 228.
Εἰ φθονος ἠρεμεοι. A. 402. Br. III. 23.
Εἰ φιλεεις μη παμπαν. A. 452. Br. III. 34.
Εἰ χλαμυδ' εἰχεν ἐρως. A. Ms. n. 82. Br. I. 5.
Εἰαρινῳ χειμωνι. Br. III. 157.
Εἰαρος ἠνθει μεν. A. R. 542. Br. II. 142.
Εἰδ' ἀγετε ξουθαι. A. 85. J. 120.
Εἰδεν ἀκεϛορη. A. 240. Br. II. 450.
Εἰδον ἀκειρεκομην. A. 392.
Εἰδον ἐγω ποθεοντας. M. L. IX. 673. Br. III. 73.
Εἰδον ἐγω ποτε. Br. III. 324.
Εἰδον ἐγω τινα παιδα. A. Ms. n. 7. Br. II. 360.
Εἰδον ἐγω τον πτωκα. A. 419. Br. III. 54.
Εἰη ποντοπορῳ πλοος. A. 244. Br. I. 243.
Εἰη σοι κατα γης. A. 167. Br. II. 387.
Εἰης ἐν μακαρεσσιν. A. 277. Br. II. 26.
Εἰθ' ἀνεμος γενομην. A. 478. Br. III. 162.
Εἰθ' ἐγω ἐν κεινοις. A. 524. Br. III. 329.
Εἰθε με παντοιοισιν. A. 81. Br. II. 118.
Εἰθε ῥοδον γενομην. M. L. IX. 132.
Εἰκωνα Κωνϛαντινε. A. 405. Br. III. 27.
Εἰκονα Λογγινῳ. A. 376. Br. III. 109.
Εἰκονα μην παρειην. A. Ms. n. 61. Br. I. 6.
Εἰκονα μηνοδοτου. A. 145. Br. II. 191.
Εἰκονα πεντε βοων. A. 350. Br. I. 172.
Εἰκονα σοι βασιλευ. A. 185. Br. III. 136.
Εἰκονα σου πολυκλεις. Br. III. 289.
Εἰκονα την δ' ἐσαθρει. Br. III. Em. 286.
Εἰκονα της κηλης. A. 439. Br. II. 317.
Εἰκονες ἀνθρωποισιν. A. 376. Br. III. 171.
Εἰκονι χαλκειῃ. A. 399. Br. III. 19.
Εἰκοσετης πασαν. M. A. 22.
Εἰκοσετους σωθεντος. A. 126. Br. II. 319.
Εἰκοσι ἐξ λυκαβασιν. Br. III. 212.
Εἰκοσι γεννησας. A. 146. Br. II. 337.
Εἰκοσι με ζησαντα. Br. III. 309.
Εἰκοσιν Ἑρμοκρατεια. A. Ms. p. 80. *b.* Br. II. 125.
Εἰκοσι καλλικρατεια. A. 226. Br. III. 288.
Εἰκων ἡ Σεξτου μελετα. A. 169. Br. III. 171.
Εἰκων καλλιϛου. A. 376. Br. III. 278.
Εἰκων τις σ' ἀνεθηκε; λογοι. A. 375. Br. III. 224.
Εἰκων τις σ' ἀνεθηκε, τινος. A. 296. Br. II. 450.
Εἰμι Δικων υἱος. A. Ms. n. 260. Br. III. 174.
Εἰμι μεθυ το γλυμμα. A. 350. Br. I. 218.
Εἰμι μεν ἑλλαδιη. A. 362. Br. III. 104.
Εἰμι μεν ἐν ποταμοις. A. 374. Br. II. 280.
Εἰμι μεν εὐθωρηκος. A. 98.
Εἰμι μεν εὐκεραοιο. A. 339. Br. II. 418.
Εἰμι μεν οὐ φιλοοινος. A. 462. Br. III. 39.
Εἰμι πατρος λευκοιο. Br. III. 323.
Εἰμι χαραξ ἱερευς. A. 533. Br. III. 194.
Εἰν αἰδῃ σπανις ἠν. A. 59.
Εἰν ἐνι Βιργιλοιο. Br. III. 275.
Εἰν ἐνι κινδυνους ἐφυγον. A. 72. Br. II. 193.
Εἰναι μεν κυνικον. A. 187. Br. II. 323.
Εἰναι νομιζω φιλοσοφον. A. 64. Br. II. 435.

Εἰναλιε λαβυρινθε. A. R. 474. Br. II. 41.
Εἰναλιων κλειτωρ. A. 431. Br. II. 9.
Εἰνὶ μυχοις κραδιης. A. R. 651. Br. II. 85.
Εἰνοδιη σοι τονδε φιλης. A. R. 454. Br. II. 130.
Εἰνοδιην καρινην. A. 25. Br. I. 173.
Εἰνοδιην ϛειχοντα. A. Ms. n. 118.
Εἰνοδιος ϛειχων. Br. I. p. 10.
Εἰνοσιφυλλον ὀρος. A. 328. Br. I. 249.
Εἶξον ἐμοι δαφνης. A. 347. Br. III. 49.
Εἰπ᾽ ἀγε μοι κρυϛαλλε. A. 350. Br. II. 448.
Εἶπα δε και παλιν εἶπα. A. Ms. n. 121. Br. III. 154.
Εἴπας ἡλιε, χαιρε. A. 289. C. E. 24. Br. I. 474.
Εἰπε γυναι τις ἐφυς. Leich. 15. Br. II. 30.
Εἰπε δικαιαρχεια. A. R. 599. Br. II. 173.
Εἰπε κυον τινας ἀνδρος. A. 283. *b.* Br. III. 268.
Εἰπε λεων φθιμενοιο. Leich. 10. Br. II. 31.
Εἰπε λυκαινιδι δορκας. A. 451. Br. I. 19.
Εἰπε ποι εἰρομενῳ. A. 168. Br. II. 313.
Εἰπε μοι ὦ κολοκυνθε. A. R. 725. J. 75.
Εἰπε νομευ, τινος εἰσι. A. 374. Br. III. 15.
Εἰπε Πολυξεινη. A. 390.
Εἰπε ποθεν συ μητρεις. A. 132. Br. II. 426.
Εἰπε ποτ᾽ Εὐρωτας. A. 57. Br. I. 233.
Εἰπε ποτι φθιην. A. R. 751. J. 100. Br. III. 287.
Εἰπε τι σοι ξυνον. A. 327. Br. III. 201.
Εἰπε τινι πλεξεις. A. 355. Br. III. 78.
Εἰπε τις Ἡρακλειτε. A. 288. *b.* C. Ep. 2. Br. I. 472.
Εἰπερ ϛην Ῥωμην. Br. III. 268.
Εἰπεν ἐληλυθεναι. A. 131. Br. II. 326.
Εἰπον ἀνειρομενῳ. A. 214. Br. I. 35.
Εἰπον ἐγω και προσθεν. A. 473. Br. II. 169.
Εἰπον ἐμοι χαριεσσα. M. L. IX. 689. Br. III. 76.
Εἰπον τις τινος ἐσσι. A. 195. Br. I. 140.
Εἰργομενη φιλεειν με. A. 687. Br. III. 35.
Εἰρηνη παντεσσιν. A. 130. Br. III. 164.
Εἱρπε δρακων. A. 46. Br. III. 146.
Εἱρπε το μεν το δ᾽ ἐμελλε. Br. II. 344.
Εἰς ἀγαθην συνεβημεν. A. Ms. n. 205. Br. II. 374.
Εἰς ἀγορην βαδισας. M. L. IX. 454. Br. I. 217.
Εἰς ἀιδην ἰθεια. A. 54. Br. III. 245.
Εἰς αἰδος κατεπεμψε. A. 147. Br. II. 325.
Εἰς αἰωνας Ὁμηρε. A. 366. Br. III. 255.
Εἰς βαθυν ἡλατο. A. 46. Br. III. 240.
Εἰς Δαναην ἐρρευσας. A. 480. Br. II. 201.
Εἰς Δηϊων πεμψασα. A. 202. Br. I. 502.
Εἰς ἱερον ποτ᾽ ἀγωνα. A. 128. Br. II. 321.
Εἰς οἰων με ποθων λιμενα. A. Ms. n. 96. Br. III. 159.
Εἰς πελαγος πλεομεν. A. 166. Br. II. 340.
Εἰς ποσιν ἀθρησασα. A. 229. Br. III. 14.
Εἰς ῥοδον εἰ πλευσοι. A. 132. Br. II. 352.
Εἰς σαλπιγγ᾽ ἐνεπνευσε. A. 132.
Εἰς σε και ἀψευδης. A. 120. Br. III. 244.
Εἰς τι ματην νιπτεις. A. 128. Br. II. 310.
Εἰς το κενον μετεθεικε. A. 338. Br. II. 311.
Εἰς φυλακην βληθεις. A. 161. Br. II. 339.
Εἰς ἀνεμος, δυο νηες. Br. III. 321.
Εἰς γαμος ἀμφοτερων. A. R. 632.
Εἰς δομος ἀλλ᾽ ὑπενερθε. M. A. 17.
Εἰς δυ᾽ ἀδελφειους. A. 196. Br. III. 291.
Εἰς λιθος, ἀρμ᾽. A. 351. Br. III. 219. n. 121. et 122.
Εἰς ὁδε Νικανδρου. A. R. 709. J. 59. Br. III. 287.
Εἰς προς ἑνα ψηφοισιν. A. 428. Br. II. 194.
Εἰς ὑμας κροκοδειλον. Br. III. 330.
Εἰσετι μεν ζωοντι. A. 405. Br. III. 27.
Εἰσι και ἐν μουσῃσιν. A. 162. Br. II. 439.
Εἰσιδεν Ἀντιοχος. A. 153. Br. II. 327.
Εἰσοκε θουριος οὑτος. A. 322.
Εἰσοκεν οὑτος ὁ θουρος. Br. III. 224.
Εἰσορoων μελεων. A. 305. Br. II. 497.
Εἰσηκει δε πλατων. A. 386.
Εἰσηκει κλυτιος. A. 392.
Εἰτε σε κουριδιης. A. 353. Br. III. 222.
Εἰτε σε κυανεῃσιν. A. 482. Br. III. 163.
Εἰτε συγ᾽ ἐρνεοφοιτον. A. Ms. pag. 80. 9. Br. III. 184.

Εἶχε κορωνοβολον. A. 242. Br. III. 293.
Εἶχε φιλων λεμβον. A. 166. Br. II. 358.
Εἶχεν Αριϛειδης. A. 31. Br. II. 33.
Εἶχον ἀπο σμικρων. A. 284. *a.* C. E. 28. Br. I. 475. (Br. II. 473.)
Ἐκ γαιωμορειης A. 257.
Ἐκ δεκα πεντ' ἀνδρων. Br. III. 189.
Ἐκ γης λωτοφαγων A. 146. Br. II. 418.
Ἐκ Διος ἀρχωμεσθα. A. Ms. n. I. Br. II. 359.
Ἐκ ζωης με θεοι τευξαν A. 315. Br. III. 214.
Ἐκ θοινης φαος. A. 39. Br. III. 240.
Ἐκ θυμου κλαυσαι Br. II. 524.
Ἐκ Κυνος εἱλε Κυων. A. 44 Br. II. 159.
Ἐκ με γεωμορειης Br. II. 473.
Ἐκ με πικρης ἐκαλεσσε. M. A. 72.
Ἐκ νεκυος ταυτην. Br. III. 330.
Ἐκ Νεμεης ὁ λεων. A. 309. Br. III. 331.
Ἐκ πενιης ὡς οισθα. A. 420. Br. II. 200.
Ἐκ ποιου ναου. A. Ms. n. 242. Br. II. 380.
Ἐκ ποιων ἐταμες A. 166. Br. II. 340.
Ἐκ ποιων ὁ πατηρ. A. 162. Br. II. 334.
Ἐκ ποτε τησδε πολεως. A. 502. Br. III. 181.
Ἐκ ποτε τις φρικτοιο. A. 426. Br. II. 13.
Ἐκ πυρος ἰλιακου. A. 119. Br. III. 244.
Ἐκ πυρος ὁ ῥαιϛηρ. A. 447. Br. I. 259.
Ἐκ πυρος ὦ διονυσε. A. 342. Br. III. 206.
Ἐκ των ἑσπεριδων. A. 153. Br. II. 327.
Ἐκ Φιλαδελφειης. A. 291. Br. II. 450.
Ἐκ φονιων περσων. A. 27. Br. III. 248.
Ἐκβαλλει γυμνην τις. A. 478. Br. II. 397.
Ἐκθορες ἀντολιηθε. A. 298. Br. III. 134.
Ἐκλαγεν ἐκ θηβων. A. 92. Br. III. 260.
Ἐκλασθην ἀνεμοισι. A. 78. Br. III. 232.
Ἐκλαισθην ἐπι γης. Br. II. 400.
Ἐκληθην ἐχθες. A. 161. Br. II. 357.
Ἐκληθην παρα σου. A. 110. Br. II. 427.
Ἐκμαινει χειλη. A. 487. Br. I. 504.
Ἐκτανες, εἶτα με θαπτη. A. 207. Br. III. 252.
Ἐκτισας αὐταρκειαν. A. 527. Br. II. 78.
Ἑκτον ἐπ' εἰκοϛῳ. Br. III. 285.
Ἑκτορ ἀρηϊον αἱμα. A. 98. Br. II. 285.
Ἑκτορ ὁμηρειοισιν. A. 238. Br. II. 189.
Ἑκτορα μεν τις ἀεισε. A. 363. Br. III. 104.
Ἑκτορα τον πριαμου. Br. III. 283.
Ἑκτορι μεν τρισι. A. 239. Br. II. 528.
Ἑκτορι τονδε μεγαν. A. 502. Ar. Ep. p. 95.
Ἑκτωρ αἰαντι ξιφος. A. 238. Br. III. 233.
Ἐκφερονα την βακχην. A. 296. Br. II. 89.
Ἐλθετε προς τεμενος. A. 92. it. p. 369. Br. III. 260.
Ἐλθοιμεν ποτι ναον. A. 341.
Ἐλθοισαι ποτι ναον. A. R. 799. A. 341. J. 148. Br. I. 194.
Ἐλθων εἰς Ἀιδην. A. 15. Br. III. 248.
Ἐλθων ἐξ Ἀμυδωνος. A. 502. Ar. Ep. p. 93.
Ἑλκε ταλαν παρα μητρος. A. 231. Br. II. 275.
Ἑλκος ἐχω τον ἐρωτα. A. 454. Br. III. 113.
Ἑλκος ἐχων ὁ ξεινος. A. Ms. n. 125. C. E. 45. Br. I. 464.
Ἑλλαδος ἐνναετηρες. A. 25. Br. III. 145.
Ἑλλαδος εὐρυχορου. A. 270. Br. III. 179. et 257.
Ἑλλανις τριμακαιρα. A. R. 707. J. 57. Br. III. 64.
Ἑλλανων ἀρχαγος. A. R. 453. Br. I. 133.
Ἑλλας μεν θηβας. A. 220. Br. III. 194.
Ἐλπιδα και νεμεσιν. A. 33. Br. III. 173.
Ἐλπιδες ἀνθρωπων. A. 208. Br. I. 252.
Ἐλπιδος οὐδε τυχης. A. 15. Br. II. 429.
Ἐλπις ἀει βιοτου. A. 33. Br. II. 287.
Ἐλπις και συ τυχη μεγα. A. 110. Br. II. 437. III. 286.
Ἐμβολα χαλκογενεια. A. 444. Br. II. 220.
Ἐμου θανοντος γαια. A. 210. Br. III. 286.
Ἐμπεδοκλεις σε μεν αὐτικ'. M. A. 85.
Ἐμπνει παν λαροισιν. A. 335. Br. I. 489.
Ἐμπνους ὁ χαλκους. Br. III. 127. Bandur. p. 178.
Ἐμποριης ληξαντα. A. 266. it. p. 252. Br. I. 492.
Ἐμπρησω σε θυρη. A. Ms. n. 240. Br. II. 379.
Ἐμφερονα χαλκος Ὁμηρος. A. 394.
Ἐν βοΐ ταδ' ἐμαχοντο. A. 305. Br. II. 497.
Ἐν γη κρατησας. A. 408. Br. III. 21.
Ἐν θηβαις καδμου. A. 101. Br. II. 220.
Ἐν δοιη μοι θυμος. Br. I. 260.

Ἐν

Ἐν καλαμῳ πηξας. A. 156. Br. II. 328.
Ἐν κυαθῳ τον ἐρωτα. A. 351. Br. II. 402.
Ἐν μεμφει λογος ἐςι. A. 55.
Ἐν μεν τῃ Ξευξιππον ἐχω. A. 358. Br. III. 105.
Ἐν μικρῳ μεγαλη λουτρῳ. A. 352. Br. III. 221.
Ἐν πασιν μεθυουσιν. A. 129. Br. II. 311.
Ἐν παφιῃ κυθερεια. A. 473. Br. II. 47.
Ἐν πολυθαητῳ. A. 507. Br. III. 187.
Ἐν ποντῳ Σωδαμις. A. 255. Br. III. 293.
Ἐν ποτε παμφαινοντι. A. 30. Br. II. 97.
Ἐν σοι ταμα, Μυϊσκε. A. Ms. n. 146. Br. I. 14.
Ἐν τε φιλοισι φιλοιο. Br. III. 276.
Ἐν καλον οἰδα τοπαν A. Ms. n. 100. Br. I. 13.
Ἐν φανερᾳ γενομην. Br. III. 318.
Ἐν τοδε παμμητειρα. M. L. IX. 307. Br. I. 29.
Ἐνδυτα και πλοκαμους. A. R. 485. Br. II. 284.
Ἐνθ᾽ ἑκατονταετης. M. A. 71.
Ἐνθα ποτ᾽ εὐχομενη Νοννῃ. M. A. 105.
Ἐνθα ποτ᾽ εὐχομενης τοσσον. M. A. 103.
Ἐνθα ποτ᾽ εὐχομενης. M. A. 96.
Ἐνθα ἀναξ ἡρως. Br. III. 287.
Ἐνθαδ᾽ ἀπερρηξας. A. 218. Br. I. 153.
Ἐνθαδ᾽ ἐγω ληςηος. A. R. 777. J. 126. Br. III. 288.
Ἐνθαδ᾽ ἐγω Σοφοκλης. A. 275. Br. III. 287.
Ἐνθαδε ρεω θαλιωνα. Ms. n. 5, 319.
Ἐνθαδ᾽ ἐριδμαινουσι. A. 347. Br. III. 90.
Ἐνθαδε γοργιου ἡ Κυνικου. A. 289. Br. III. 278.
Ἐνθαδε διαλογος. Br. III. 308.
Ἐνθαδε θειος Ὁμηρος. A. 269. Br. III. 257.
Ἐνθαδε λουσαμενη. A. 355. Br. III. 220.
Ἐνθαδε λουσαμενων. A. 352. Br. III. 223.
Ἐνθαδε μεν χλοαουσα. A. 464. Br. III. 42.
Ἐνθαδε μιςυλλουσι. A. 382. Br. III. 89.
Ἐνθαδε παιδευουσιν. A. 23. Br. II. 417.
Ἐνθαδε περγαμιδαν. A. 502. Ar. Ep. p. 95.
Ἐνθαδε πιεριδων. A. 269. Br. III. 101.
Ἐνθαδε πλειςον ἀληθειας. A. 538.
Ἐνθαδε πυθωνακτα. A. 286. a. Br. I. 145.
Ἐνθαδε σωμα ἐλειπεν. A. R. 783. J. 132.
Ἐνθαδε την ἱεραν. A. 268. Br. III. 256.
Ἐνθαδε την ἱερην κεφαλην. A. 285. a. Br. II. 235.
Ἐνθαδε της τρυφερης. A. 226. Br. II. 91.
Ἐνθαδε τον Καλλιςον. A. 499. Ar. Ep. p. 91.
Ἐνθαδε τυμβος ἐχει. A. 194. Br. III. 297.
Ἐνθαδ᾽ ὁ πλειςον ἀληθειας. Br. III. 259.
Ἐνθεν Ἀλεξανδρος. A. 364. Br. III. 228.
Ἐννεα και δεκαμηνος. Br. III. Em. 304.
Ἐννεα τας Μουσας. A. 92. Br. I. 171.
Ἐννεα των πρωτων λυρικων. Vrſ. Fragm. Lyr. p. 62.
Ἐντεα βρεττιοι ἀνδρες. A. R. 421. Br. I. 195.
Ἐντελλος δε Δαρητος. A. 391.
Ἐντος ἐμης κραδιης. A. 450. Br. I. 28.
Ἐντυνοι τημος. A. 123.
Ἐξ ἁλος ἡμιβρωτον. Leich. 19. A. R. 578. Br. I. 254.
Ἐξ ἁλος ἰχθυοεν. Br. III. 325.
Ἐξ ἁπαλων χειρων. A. 301. Br. I. 58.
Ἐξ ἀτομων ἐπικουρος. A. 157. Br. II. 329.
Ἐξ αὐτου Διος ἐςιν. A. 336. Br. III. 204.
Ἐξ ἐμεθεν Λυκαβαντος. A. 123. Br. II. 519.
Ἐξ ἠους εἰς νυκτα. Athen. L. IX. p. 473. init. Br. II. 526.
Ἐξ ὀρεος χωρουσι. A. R. 423.
Ἑξ, ἑν, πεντε. Br. III. 334.
Ἑξ ποδες ἐν χωραισι. Br. III. 334.
Ἑξ ὡραι μοχθοις. A. 122. Br. III. 199.
Ἐξαιρων ποτ᾽ ἀκανθαν. A. 157. Br. II. 387.
Ἐξεφλεγην ὁτε θευδις. A. Ms. n. 156. Br. II. 304.
Ἐξεφυγον Διοδωρε. Br. I. 493.
Ἑξηκοντα τελει. A. 468. Br. II. 87.
Ἑξηκοντουτης Διονυσιος. A. 2,2. Br. III. 286.
Ἑξοτε Κωνςαντινος. A. 404. Br. III. 26. (bis)
Ἐξοτε μοι πινοντι. A. 459. Br. III. 77.
Ἐξοτε τηλεφιλου Br. III. 37.
Ἐξω παιδευεις παριδος. A. 138. Br. II. 318.
Ἐπεκλυσε και σε. A. 530.
Ἐπρεπε Πυθαγορης. A. 387.

Ἐπρεπε σοι, Θεωδορε. A. 370. Br. III. 133.
Ἑπτα βοων σφρηγιδα. A. 350. Br. II. 184.
Ἑπτα ἐριδμαινουσι. A. 366. Br. III. 253.
Ἑπτα με δις Λυκαβαντας. A. 262. Br. III. 68.
Ἑπτα με και δεκα παιδ'. A. R. 627.
Ἑπτα με φωνηεντα. Br. II. 209.
Ἑπτα πολεις διεριζουσι. vid. Hom. et Heſ. certam. pag. 53.
Ἑπτα πολεις μαρναντο. A. 366. Br. II. 18.
Ἑπτα πολυπλανεες. A. 494. Br. III. 2.
Ἑπτα σολοικισμους. A. 170. Br. II. 385.
Ἑπτα σοφων ἐρεω. A. 118. Br. III. 149.
Ἑπτα σοφων κλεοβουλε. A. 285. *b*. Br. II. 22.
Ἑπτα τριηκοντεσσιν. A. 180. Br. II. 86.
Ἑπταπυλων Θηβων. A. 501. Ar. Ep. p. 94.
Ἑπταρον ἀγχι ταφοιο. A. 24. Br. III. 121.
Ἑρδοι την ἐμαθεν τις. Br. II. 149.
Ἑρμαιεις ἡμιν Ἀφροδισιος. A. 179. Br. II. 354.
Ἑρμας ταδ' ἑστακα. A. 342. Br. I. 198.
Ἑρμαιας ὁδ' Ἀλεξανδρῳ. A. 539.
Ἑρμαιη ξυλινῳ. A. 328. Br. III. 251.
Ἑρμαιη, στραγγος. A. 413. Br. III. 176.
Ἑρμειου εὐνουχου. A. 523. Br. I. 184.
Ἑρμη Καρυκιων. A. 759. J. 108. Br. II. 97.
Ἑρμη τετρακεφαλε. A. 508.
Ἑρμη τοξευθεις. A. Ms. n. 133. Br. III. 156.
Ἑρμην τον κλεπτην. Br. III. 198.
Ἑρμης ὠκυς ἐγω. A. 327. Br. II. 59. et 256.
Ἑρμιονη πιθανη. M. L. IX. 304. Br. I. 214.
Ἑρμογενη τον ἰατρον ἰδων. A. 149. Br. II. 324.
Ἑρμογενη τον ἰατρον ὁ. A. 147. Br. II. 325.
Ἑρμοκρατης της ῥινος. A. 140. Br. III. 6.
Ἑρμολυκου θυγατηρ. A. 142. Br. II. 415.
Ἐρνος ἀμωμητον. M. A. 26.
Ἑρπουσα, πετωμενα. Br. II. 293.
Ἑρπυλιδας, ἐρατων. A. Ms. p. 80. *b*.
Ἑρπων εἰς ἐφυρην. A. 225. Br. III. 63.
Ἐρρετω ἡμαρ ἐκεινο. A. Ms. 2. 257. Br. I. 255.
Ἐρροις Ἰονιοιο πολυπτοιητε. A. 253. Br. II. 189.
Ἐρχεο και κατ' ἐμαν. A. 27. Br. III. 303.
Ἐρχεται πολυς μεν Ἀγγαιον. A. Ms. n. 254.
Ἐρωτα παυει λιμος. A. 38. Br. I. 186.
Ἐρωτα πικρον. A. R. 683. J. 32. Br. III. 129.
Ἐς Σκυθην Ἀναχαρσις. A. 286. *b*.
Ἐς τι πιτυν. A. 78. Br. II. 400.
Ἐσβεσε τον λυχνον. A. 129. Br. II. 311.
Ἐσβεσθη Νικανδρος. A. Ms. n. 44. Br. III. 155.
Ἐσβεσθη φλογεροιο πυρος. A. 456. Br. III. 77.
Ἐσβεσθης γεραιε. A. 274. Br. I. 147.
Ἐσθιε, πινε, μυσας. A. 87. Br. II. 410.
Ἐσθλα λεγειν αἰει. A. 35. Br. II. 437.
Ἐσθλος Ἀριστοκρατης. A. 193. Br. I. 237.
Ἑσπεριην Μοιρις με. A. Ms. 163. Br. II. 363.
Ἑσπερις πασης χθονος. Br. III. Em. 287.
Ἑσπεριοις μεγα χαρμα. A. R. 484. Br. II. 164.
Ἑσπεριον κ' ἡωον. A. R. 774. J. 123. Br. I. 240.
Ἑσπεριον Μαρκελλος. A. 440. Br. II. 143.
Ἐσπευδον τον ἐρωτα φευγειν. A. 485. A. Ms. n. 86. Br. I. 23.
Ἐσταθι τηδε κρανεια. A. R. 417. Br. I. 197.
Ἐστε γαρ αἱ τριποθητοι. A. Ms. p. 75. I.
Ἐστενε δ' Ἀμφιαρηος. A. 392.
Ἐστηκ' ἀμφι κομαις. Br. II. 524.
Ἑστηκει δε Μεναιδρος. A. 396.
Ἐστην ἐν φορμιγγι. A. 100. Br. II. 290.
Ἐστης ἐν προμαχοις. A. 202. Br. II. 40.
Ἐστησεν περιανδρος. A. 348. Br. II. 154.
Ἐστι διπουν ἐπι γης. Br. III. 321.
Ἐστι δρακων τις ἐφηβος. A. 104. Br. II. 387.
Ἐστι λαλων ἀγλωσσος. Br. III. 370.
Ἐστι τιναι τον Πανα. A. Ms. n. 129. C. E. 46. Br. I. 462.
Ἐστι φυσις θηλεια. Br. III. 321.
Ἐστιν τι δενδρον. Br. III. 332.
Ἑστυκος το χιμωνος. A. 130. Br. II. 7.
Ἐστω μητροπολις. A. 157. Br. II. 386.
Ἐσχατιαι Λιβυων. A. R. 708. J. 58. Br. III. 235.
Εὐ εἰδως ὁτι θνητος. A. 217. Br. I. 185.
Εὐ πραττων φιλος. Br. II. 316.
Εὐαγρει λαγοθηρα. A. R. 802. J. 151. Br. I. 224.
Εὐβοιης γενος ἐσμεν. A. 201. Br. I. 173.
Εὐβοικου κολποιο. A. 51. Br. II. 178.
Εὐβοτρυων ἀκαμαντα. A. R. 445.
Εὐβουλον ἐτεκνωσεν. Br. II. 55.

Εὐγαθης Λαπιθανος. A. R. 535. Br. II. 53.
Εὐγε λεγων τον καιρον. A. 112. Br. II. 431.
Εὐγε μακαρ τληθυμε. A. 372. Br. III. 52.
Εὐγε ποιων λυσιππε. A. 381. Br. III. 45.
Εὐγε τυχη με ποιεις. A. R. 636.
Εὐδαιμων, ὅτι τ' ἀλλα. Call. E. 63. Br. I. 463.
Εὐδαιμων πρωτον. A. 20. Br. II. 209.
Εὐδεις ἀγρυπνους. A. 332. Br. II. 263.
Εὐδεις ἐν φθιμενοισιν. A. 277. Br. II. 26.
Εὐδεις Ζηνοφιλα. M. L. IX. 315. Br. I. 25.
Εὐδεις φυλλοστρωτι. A. 516. Theocr. p. 287. Br. I. 376.
Εὐδημος τον νηον. A. 419. Br. I. 153.
Εὐδια μεν ποντος. A. 77. Br. III. 53.
Εὐηθη τρυτωνος. A. 234. Br. I. 506.
Εὐθαλεα πλατανον. A. 82. Br. II. 229.
Εὐθυμαχων ἀνδρων. A. 205. Br. I. 130.
Εὐθυμος ὢν ἐρεσσε. Br. I. 236.
Εὐθυσανον ζωνην. A. 457. Br. I. 220.
Εὐκαιρως μνασασαν. A. 478. Br. II. 398.
Εὐκαιρως ποτε παιδοτριβης. A. Ms. n. 204. Br. II. 374.
Εὐκαμπες ἀγκιστρον. A. 412. Br. I. 226.
Εὐκλεας αἰα κεκευθε. A. 205. Br. I. 132.
Εὐκλειδῃ Φιλεοντι. A. Ms. n. 212. Br. II. 376.
Εὐκολος ἑρμειας. A. 56. Br. II. 13.
Εὐκρατεω Μελεαγρον ἐχω. A. R. 614. Br. III. 271.
Εὐμαθιην ᾐτειτο. C. E. 52. Br. I. 467.
Εὐμαραθον πρηωνα. A. R. 790. J. 139. Br. I. 234.
Εὐμεγεθης πειθει με. M. L. IX. 111. Br. II. 349.
Εὐμενεος κλεοδημος. Br. III. Em. 195.
Εὐμολπου φιλον υἱον. A. 270. Br. III. 253.
Εὐνομον ὠ πολλον. A. 348. Br. III. 185.
Εὐνους μεν βασιλει. A. 373. Br. III. p. 133. 7.
Εὐνουχος τις ἐχει. A. Ms. n. 217. Br. II. 376.
Εὐοπλω και προς σε. A. Ms. n. 111. Br. II. 46.
Εὐπαλαμος ξανθον μεν ἐρευθ. A. Ms. n. 224. Br. II. 6.
Εὐπεταλον γλαυκαν. A. 343. Br. II. 239.
Εὐπυλιδας, Ἐρατων. A. Ms. p. 80. *b.* Br. II. 2.
Εὑρε φυσις μολις. A. 366. Br. III. 255.
Εὑρεν ἐρωτι καλα. A. Ms. n. 150. Br. I. 212.
Εὐρου με τρηχεια. A. 245. Br. I. 244.
Εὐρου χειμεριαι. A. 249. Br. II. 5.
Εὐρυδικη ἱερα πολιητις. Br. III. 183.
Εὐρυμεδων ποτε μελλεν. A. 530.
Εὐρυσορον περι σημα. A. 235. Br. II. 44.
Εὐρων κομητας. Br. III. 16.
Εὐρωπης Ἀσιης τε. A. 20. Br. III. 142.
Εὐρωπης, το φιλημα. A. 477. Br. II. 397.
Εὐσεβιη τυ μελαθρον. A. 358. Br. III. 119.
Εὐσεβιος, βασιλισσα. M. A. 46.
Εὐσθενεος, το μναμα. A. 518. Theocr. pag. 290. Br. I. 379.
Εὐσταθιε γλυκερον μεν ἐχεις. A. 259. Br. III. 47.
Εὐστεφιος μ' ἐδαμασσεν. A. 70. Br. III. 243.
Εὐστοχα θηροβολειτε. A. 336. Br. II. 296.
Εὐτε τις ἐκ πενιης. A. 112. Br. III. 56.
Εὐτελιδας και Χρυσοθεμις. A. 506. Br. III. 178.
Εὐτυχες, οὐ φθονεω. A. Ms. n. 2. Br. II. 370.
Εὐφαμειτε νεοι. Br. III. 154.
Εὐφημον τοι σφαιραν. A. 440. Br. I. 228.
Εὐφημος γλωσση. A. 50. Br. II. 95.
Εὐφοριων ὁ περισσον. A. R. 608. Br. II. 43.
Εὐφορτοι ναες. A. Ms. n. 58. Br. I. 23.
Εὐφρανθεις συνεχως. Br. III. 301.
Εὐφρατην μη καιε. A. 235. Br. I. 503.
Εὐφρω και Θαϊς. A. 104. Br. I. 138.
Εὐχαι τε στοναχαι τε. M. A. 91.
Εὐχεο Τιμωνακτι. A. R. 432. Br. I. 118.
Εὐχεο τοις δωροισι. A. R. 465. Br. I. 143.
Εὐχομενη βοωσα. M. A. 94.
Εὐχεσθω τις ἐπειτα. A. 232. Br. II. 121.
Ἐφθανεν Ἡλιοδωρος. A. R. 598. Br. II. 139.
Ἐφθεγξω και κυπριν. A. Ms. n. 131. Br. I. 12.
Ἐφθος ὁ καλλιχθυς. Br. II. 526.
Ἐχθαιρω το ποιημα. A. Ms. n. 48. C. E. 30. Br. I. 461.
Ἐχθαιρω τον ἐρωτα. A. 431. Br. I. 486.
Ἐχθες ἀπαγχεσθαι. A. 183. Br. II. 353.
Ἐχθες δειπνησας. A. 185. Br. II. 209.
Ἐχθες ἐπι ξενιαν. A. 172. Br. II. 388.
Ἐχθες ἐχων ἀνα νυκτα. A. Ms. n. 10. Br. II. 361.

Ἔχθες λουόμενος Διοκλῆς. A. Ms. n. 194. Br. II. 370.
Ἔχθες μοι συνέπινε. A. 180. Br. III. 115.
Ἐχθίστε Μουσαις σελιδηφ. A. R. 671. J. 20. Br. I. 167.
Ἔχθρος ὑπερ Δαναους. A. 312. Br. III. 213.
Ἐχρην μεν στηται. Br. III. 269.

Z.

Ζευ βασιλευ A. 41. Br. III. 250.
Ζευ πατερ ὀθρυαδα. A. 205. Br. II. 2.
Ζευ προτερω τερπου. A. Ms. 73. Br. III. 151.
Ζευγος ἀδελφειων. A. Ms. n. 234. Br. II. 378.
Ζευξιδος ἡ χροιη. A. 350. Br. II. 185.
Ζευς, Ἀρης, Παφιη. A. 125. Br. II. 405.
Ζευς, κυκνος, ταυρος. A. 56. Br. III. 161.
Ζευς πισης μεδεων. A. Ms. n. 68. Br. I. 486.
Ζηνι Θεων βασιλει. A. 505. Br. III. 178.
Ζηνι και Ἀπολλωνι. A. 300. Br. II. 111.
Ζηνι μ' ἀγαλμα. A. 508. Br. III. 178.
Ζηνι τοδ' Αἰνεαδης. A. R. 540. Br. II. 285.
Ζηνι τοδ' ὀμφαλιον. A. 442. Br. III. 87.
Ζηνογενους οἰκος. A. 140. Br. II. 190.
Ζηνος ἰω κραιπνοισι. Br. III. 182.
Ζηνος και Λητους. A. 426. Br. II. 224.
Ζηνοφιλα καλλος. A. 452. Br. I. 24.
Ζηνωνα πτολιαρχος. A. 299. Br. III. 134.
Ζησας ὡς δει την. Br. III. Em. 303.
Ζησον λογισμῳ. A. 16. Br. III. 248.
Ζητων ἐξευρες βιοτου. A. R. 782. J. 131. Br. II. 438.
Ζωγραφε ταν μορφαν. A. 380. Br. III. 12.
Ζωγραφε τας μορφας. A. 146. Br. II. 309.
Ζωειν εἰναλιη. Br. II. 490.
Ζωην συλησας. A. 207. Br. III. 251.
Ζωμα σοι ὠ λατοι. A. R. 518. Br. III. 173.
Ζωον ἀτιμησαντες. Ariſtaen. Epiſt. pag. 95.
Ζωοτυπος τολμησεν. A. R. 625.
Ζωροποται και τουτο. A. 521. Br. I. 483.
Ζωροποτει δυσερως. A. Ms. n. 54. Br. I. 4.
Ζωσιμη ἡ πριν ἐουσα. A. 235. Br. II. 475.

H.

Ἠ γαρ ἐπος τοδ' ἀληθες. A. 515.
Ἠδε παλαισμοσυνην. A. 391.
Ἠ θεος ἠλθ' ἐπι γην. A. 301. Br. II. 225.
Ἠ καλον αἱ δαφναι. A. 89. Br. II. 276.
Ἠ καλον ἀλσος ἐρωτος. A. 374. Br. II. 511.
Ἠ καλος Ἡρακλειτος. A. Ms. n. 58.
Ἠ κεν ἰδων ἀγασαιο. A. 391.
Ἠ μαλα δη περι σειο. Br. III. 309.
Ἠ μαλα δη ποθεουσα. A. 504. Br. III. 177.
Ἠ μεγ' Ἀθηναιοισι. A. 513. Br. I. 131.
Ἠ μη ζηλοτυπει. A. Ms. n. 161. Br. II. 363.
Ἠ που σε χθονιας. A. 234. Br. II. 35.
Ἠ ῥ' ὀλιγον γε το σημα. A. 235. *b*. Br. III. 257.
Ἠ ῥ' ὑπο σοι χαιριδας. A. 209. C. E. 14. Br. I. 473.
Ἠ ῥα γε και συ Φιλιννα. A. 463. Br. III. 40.
Ἠ ῥα γε που το φρυαγμα. A. 112. Br. III. 56.
Ἠ ῥα νυ σοι κλεονικε. A. Ms. n. 112. Br. I. 480.
Ἠ σατυρος τον χαλκον. A. 340. Br. III. 208.
Ἠ σον ἐτι φθινοπωρον. A. 457.
Ἠ ταχα τις μετοπισθε. A. Ms. n. 247. Br. II. 381.
Ἠ το δεπας χαλκειον. A. Ms. n. 303. Br. I. 165.
Ἠ το φιλειν περιγραψων. A. 474. Br. II. 184.
Ἠ το δε την Κυθερειαν. Br. III. 220.
Ἠ τοιον Κυθερειαν ὑδωρ. A. 357.
Ἠ χαλκον ζωωσε. A. 305. Br. II. 497.
Ἡ βακχη κρονιδην. A. 297. Br. II. 347.
Ἡ βασις ἡ κατεχουσα. A. 305. Br. II. 280.
Ἡ βραδυπους βουλη. A. 120. Br. II. 316.
Ἡ βρομιον στερξασα. A. 243. Br. II. 273.
Ἡ γλυκερον μελψασα. A. 241. Br. II. 502.
Ἡ γραυς εὐβουλη. A. 70. Br. II. 174.
Ἡ γραυς ἡ Βακχου. A. 160.
Ἡ γραυς ἡ τρικορωνος. M. L. IX. 688. Br. III. 35.
Ἡ γραυς ἡ φθονερη. M. L. IX. 691. Br. III. 36.
Ἡ γραφις ἀργυρεη. A. 379. Br. III. 241.
Ἡ γρηϋς, ἡ χερνητις. A. R. 458. Br. II. 213.
Ἡ γρηϋς Νικω. A. 222. C. E. 71. Br. I. 147.
Ἡ διαπινομενη. A. 521. Athen. L. XI. pag. 488. *b*. Br. I. 482.

Ἡ δυσι

Ἡ δυσι λειτουργουσα. Br. II. 106.
Ἡ καθαρη, νυμφαι γαρ. A. 88.
Ἡ και ετ' εκ βρεφεος. A. 39. Br. II. 117.
Ἡ κλινη πασχοντας. A. 130. Br. II. 380.
Ἡ κνημη, Νικανδρε. A. Ms. nr. 35. Br. I. 486.
Ἡ κομψη μεινον με. A. 470. Br. II. 84.
Ἡ κουρις αμφοτερην. A. 362. it. p. 444. Br. II. 111.
Ἡ κροταλοις ορχηστρις. A. 226. Br. II. 277.
Ἡ κυπρις ου πανδημος. Theocrit. pag. 291.
Ἡ λαμυρη μ' ετρωσε. M. L. IX. 305. Br. I. 214.
Ἡ λιθος αστραπτει. A. R. 396. Br. III. 219.
Ἡ μεγαλη παιδευσις. A. 107. Br. II. 423.
Ἡ μηδων αδικον. A. 538. Br. III. 257.
Ἡ μια και βιοτοιο. A. 248. Br. II. 307.
Ἡ ναυς απ' εργων. A. 80. Br. II. 219.
Ἡ νεμεσις προλεγει. A. 334. Br. III. 202.
Ἡ νεμεσις πηχυν κατεχω. A. 334. Br. III. 203.
Ἡ παις ωχετ' αωρος. A. 261. Br. II. 198.
Ἡ παλιουρος εγω. A. R. 663. J. 12. Br. II. 381.
Ἡ παρος αγλαϊησι. A. 463. Br. III. 38.
Ἡ παρος αντιπαλων. A. 72. Br. II. 405.
Ἡ παρος εν δρυμοισιν. A. 25. Br. II. 282.
Ἡ παρος ευπεταλοισιν. A. 21. Br. II. 306.
Ἡ παρος ευυδροισι. A. 88. Br. II. 205.
Ἡ παφιη κυθερεια. A. 323. Br. I. 170.
Ἡ πηρη και χλαινα. A. 381. Br. II. 173.
Ἡ πιθανη μ' ερρωσεν. M. L. IX. 119. Br. I. 494.
Ἡ πολιη κροταφοισι. A. 134. Br. II. 160.
Ἡ πολις Ἀγαθιαν. A. 376. Br. III. 124.
Ἡ πολυ Σειρηνων. Br. III. 310.
Ἡ πολυθριξ ουλας. A. R. 522. Br. II. 12 et 527
Ἡ πολυχρυσος εγω. A. 100. Br. II. 240.
Ἡ ποτε κυδιοωσα. Br. III. 307.
Ἡ πριν Ἀθηναιης. A. 422. Br. II. 351.
Ἡ πριν εγω Περσηος. A. 102. Br. II. 240.
Ἡ πτωχων χαριεσσα. A. 180. Br. II. 184.
Ἡ πυρι παντα τεκουσα. A. 52. Br. II. 229.
Ἡ ραδινη μελιτη. A. 463. Br. III. 40.
Ἡ ρικνη ρικνου περι. A. R. 775. J. 124.
Ἡ ρις καστορος εστιν. A. 140. Br. III. 168.
Ἡ σοβαρον γελασασα. A. 421. Br. I. 170.
Ἡ σοφιη στιβον. A. 532. Br. II. 449.
Ἡ τα πεδιλα φερουσα. A. 411. Br. II. 114.
Ἡ τα ροδα ροδοεσσαν. A. 478. Br. II. 254.
Ἡ τε Σαμου μεδεουσα. A. 426. Br. II. 185.
Ἡ τερεβινθωδης ολιγαμπελος. A. 81. Br. II. 177.
Ἡ τεχνη συναγειρεν. A. 322. Br. III. 199.
Ἡ το καλον και πασιν. A. 225. Br. II. 105.
Ἡ το παλαι Λαϊς. A. 104. Br. II. 306.
Ἡ το πριν αυχησασα. A. 104. it. pag. 422. Br. III. 166.
Ἡ τον θυρσον εχουσ'. A. 301. Br. I. 119.
Ἡ τριας ην ποθεεσκες. M. A. III.
Ἡ τρισζην αγαθη. A. Ms. n. 63. Br. I. 480.
Ἡ τρυφερη μ' ηγρευσε. M. L. IX. 437. Br. I. 494.
Ἡ φιλερως χαροπους. A. 470. M. L. IX. 303.
Ἡ φυσις εξευρεν. A. 119. Br. II. 433.
Ἡ φυσις ωδινασα. A. 285. *a.* Br. II. 508.
Ἡ χαλεπη κατα παντα. A. 469. Br. II. 237.
Ἡ χθαμαλην υπεδυς. A. 288. *a.* Br. II. 124.
Ἡβα μεν σε προαρχε. A. R. 682. J. 31. Br. I. 199.
Ἠγασαμεν δ' Αἰαντα. A. 590.
Ἠγασαμεν δ' ερωων. A. 387.
Ἠγασαμεν δ' Ἑλενης. A. 389.
Ἠγασαμεν δε κρεουσαν. A. 388.
Ἡγεμονεσσι δε μισθεν. A. 502. Br. III. 180.
Ἠγορασας πλοκαμους. A. 141. Br. II. 324.
Ἠγορασας χαλκουν. A. 161. Br. II. 357.
Ἠγρευθην εμπροσθεν εγω. A. Ms. n. 27. Br. I. 12.
Ἠγρυπνησε Λεοντις. M. L. IX. 462. Br. III. 172.
Ἠγρευθην υπ' ερωτος. A. Ms. n. 226. Br. III. 152.
Ἡ δ' εγω ἡ τοσακις. Br. II. 162.
Ἡ δε λινον θηβαιον. A. 270.
Ἡδε χθων κολποισι. B. III. 268.
Ἡδεα παντα κελευθα. A. 18. Br. II. 503.
Ἡδει μεν πολεμων. A. 153. Br. III. 159.
Ἡδεια ψυχροιο ποτον. A. 534. Br. III. 191.

Ἠδη

Ἠδη γαρ ποτ᾽ ἐγω. A. 117.
Ἠδη ἐπι ϛρατιης ὁρμας. A. Ms. n. 200. Br. II. 372.
Ἠδη και ῥοδον ἐϛι. A. 53. Br. II. 91.
Ἠδη καλλιπετηλον. A. 77. Br. II. 514.
Ἠδη λευκον ἰον θαλλει. A. 448. Br. I. 26.
Ἠδη μεν γλυκυς ὀρθρος. A. Ms. n. 76. Br. I. 7.
Ἠδη μεν ζεφυροιο. A. 76. Br. II. 277.
Ἠδη μεν ζεφυροισι. A. 77. Br. III. 89.
Ἠδη μεν κροκοεις. A. R. 675. J. 24. Br. II. 34.
Ἠδη μεν τετριπται. A. 215. Br. I. 238.
Ἠδη μοι Διος αρα. A. 429.
Ἠδη μοι πολιαι. A. Ms. n. 228. Br. II. 377.
Ἠδη πηλοδομευσι. A. 76. Br. II. 277.
Ἠδη που πατρης. A. 251. Br. II. 181.
Ἠδη τηδε μενω. A. 443. Br. I. 190.
Ἠδη φιλτατε λυχνε. A. 483. Br. III. 162.
Ἡδιϛον φιλεουσι νεοις. A. R. 609. Br. I. 499.
Ἡδυ θερους διψωντι. A. 487. Br. I. 215.
Ἡδυ μεν ακρητῳ κερασαι. A. Ms. n. 151. Br. I. 11.
Ἡδυ μεν ἐϛι φιλημα. M. L. IX. 669.
Ἡδυ παιγνιδων. A. 35. Br. II. 133.
Ἡδυ τι μοι δια νυκτος. A. Ms. n. 116. Br. I. 9.
Ἡδυ το βινειν ἐϛι. Br. II. 529.
Ἡδυ φιλης μειδημα. Br. III. 72.
Ἡδυεπης Νεϛωρ. A. R. 567. Br. III. 283.
Ἡδυμελεις Μουσαι. A. 470.
Ἡδυμελυς νη Πανα. A. 448.
Ἡδυς ὁ παις και τουνομ᾽. A. Ms. n. 143. Br. I. 14.
Ἠε τεην φωνην. A. 345. Br. III. 265.
Ἠειδον μεν ἐγων. A. 91. Br. III. 146.
Ἡελιον νικησε. A. R. 660. J. 9. Br. III. 278.
Ἡελιον πυροεντα. A. 528.
Ἠερα λεπταλεον. A. 114. Br. II. 432.
Ἠεριαι νεφελαι. A. 101. Br. II. 59.
Ἠεριη γερανεια κακον. A. R. 703. J. 53. Br. I. 143.
Ἠθελε δριμυς αγαν. A. 140. Br. II. 318.
Ἠθελε Κωνϛαντινον. A. 406. Br. III. 29.
Ἠθελε Μελπομενην. A. 334. Br. III. 11.
Ἠθελε μεν βασιλευς. A. 28. Br. II. 502.
Ἠθελες ανθρωποισι λιπειν. A. 287. *b.*
Ἠθελες ὠ Ζηνων. A. 288. *b.*
Ἠθελον αν πλουτειν. A. 171. Br. III. 246.
Ἠθελον ου χρυσον τε. A. 176. Br. III. 116.
Ἠιθεοις ουκ ἐϛι. A. 465. Br. III. 41.
Ἠιθεον μεγαλοις μεγαν. M. A. 45.
Ἠκμασε Νικονοη. A. 136. Br. II. 352.
Ἠλθε θειιτητος. A. 94. C. E. 8. Br. I. 469.
Ἠλθε και εις Μιλητον. A. 517. Theocr. pag. 289. Br. I. 378.
Ἠλθεν τοι μεγα πημα. A. Ms. n. 29. Br. II. 104.
Ἠλθες ἐμοι ποθεοντι. M. L. IX. 477. Br. III. 112.
Ἠλθες ἐμης ζωης. Br. III. 314.
Ἡλικιην παις ειμι. Br. III. 188.
Ἡλικιης φιλος ειμι. A. Ms. n. 185. Br. II. 368.
Ἡλικιη μορφη. Br. III. Em. 303.
Ἡλιος ανθρωποις. A. 182. Br. II. 424.
Ἡλιος ἠν, ου παις. A. 514. Athen. XIII. pag. 604. F. Br. I. 163.
Ἠλις και μεθυει. A. 533. Athen. X. p. 442. E. Br. III. 234.
Ἠλλακτ᾽ ἐξαπινης. A. 114. Br. III. 332.
Ἠλλαχθη θανατοις. A. 236. Br. II. 139.
Ἠλυθε κ᾽ Ἀμφιλοχοιο. M. A. 29.
Ἠλυθες ουκ αβρατος. Br. III. 299.
Ἠμαθυνην ὁς πρωτος. A. 203. Br. II. 243.
Ἡμαξευσα και αυτος. A. 54. Br. III. 290.
Ἡμασιν ἑξηκοντα. A. 371. Br. III. 133. 6.
Ἡμεις μεν πατεοντες. A. 177. Br. III. 42.
Ἡμερι πανθελκτειρα. A. 276. Br. I. 136.
Ἡμεριδας τρυγοωσιν. M. L. IX. 475. Br. III. 111.
Ἡμετεραις βουλαις. A. 503. Br. III. 187.
Ἠμην αχρειον καλαμος. A. 23. Br. III. 232.
Ἠμην ϛολαρχης. Br. III. 300.
Ἠμην και προπαροιθε. A. R. 652. J. 1. Br. II. 169.
Ἡμιονοι συγγηροι. Br. II. 309.
Ἡμιονος και ονος. A. 493. Br. I. 168.
Ἡμισυ μεν ζωειν ἐδοκουν. A. R. 786. J. 135. Br. II. 206.
Ἡμισυ μεν πισσης. A. 522. Br. II. 526.

Ἡμισυ

Ἡμισυ μοι ψυχης. A. Ms. n. 77. C. E. 43. Br. I. 462.
Ἡμισυ μου τεθνηκε. A. 5. Br. II. 286.
Ἡμιτελη θαλαμον. A. 262. Br. II. 187.

Ἠν *eram.*

Ἠν καθαρη, νυμφαι γαρ. Br. II. 134.
Ἠν νεος, αλλα πενης. A. 89. Br. III. 243.

Ἠν *erat.*

Ἠν αρα Δημοκριτειο. A. 283. *b.* Br. III. 259.
Ἠν αρα και κανθωσι. A. 139. Br. II. 413.
Ἠν αρα Πυθαγορης. A. 531.
Ἠν βραδυς Ευτυχιδης. A. 155. Br. II. 321.
Ἠν δ' εσιδειν Μενελαον. A. 389.
Ἠν δε και Ἑρμειης. A. 393.
Ἠν δυας, ἠν ἱερη. M. A. 20.
Ἠν καλος Ἡρακλειτος. Br. I. 9.
Ἠν λακεδαιμονιος χειλων. A. 538. Br. III. 258.
Ἠν μεν Αναξιμενης. A. 385.
Ἠν ὁποτε γραμμασιν. A. 96. Br. II. 195.
Ἠν ὁτ' εην βροτω εικελος. Ex cod. Guelp. n. 2.
Ἠν ὁτε παιδας επειθε. A. Ms. n. 49. Br. II. 347.
Ἠν ὁτε συν λαπιθησι. A. 535. Br. III. 322.
Ἠν ϛεφανος πτωχος. A. 179. Br. II. 354.
Ἠν ταχα συριζοντος. A. 335. Br. III. 110.
Ἠν χρονος, ἡνικα γαια. A. 345. Br. II. 304.

Ἠν *erant.*

Ἠν αρα κακεινοι. A. 502. Br. III. 180.

Ἠν *ſi.*

Ἠν αρα Μιλητου Φοιβηιον. A. 251. Br. II. 139.
Ἠν δ' εσιδω θηρωνα. A. Ms. n. 65.
Ἠν διζη τιμαρχον. A. 195. C. E. 11. Br. I. 472.
Ἠν εσιδης κεφαλην. A. 129. Br. II. 311.
Ἠν εσιδω θηρωνα. A. 485. A. Ms. n. 65. Br. I. 12.
Ἠν εσιδω τινα λευκον. A. Ms. n. 232. Br. II. 378.
Ἠν κλεισης μ' ανεωγα. A. 378. Br. III. 230.
Ἠν λαχανων σ' ὁ Πριηπος. A. 343. Br. III. 197.

Ἠν μ' εσιδη Μοσχος. A. 304. Br. II. 65.
Ἠν μεν αλιτραινης. A. 378. Br. II. 502.
Ἠν ὁ Φιλος τι λαβη. A. 63. Br. II. 413.
Ἠν παρεης Ἡρωα. A. R. 767. J. 116. Br. II. 242.
Ἠν τι παθω Κλεοβουλε. A. Ms. n. 78. Br. I. 7.
Ἠν τιν' εχῃς εχθρον. A. 147. Br. II. 325.
Ἠν τινα και παριδειν. A. Ms. n. 208. Br. II. 375.
Ἠν τουτω Φρονεης (τουτω Φωνης). A. Ms. n. 193. Br. II. 370.

Ἡν *articulus.*

Ἡν το παρος Φιλεεσκες. A. 351. Br. III. p. 220.
Ἡνδανεν ανθρωποις. A. 525. Br. II. 251.
Ἡνια δε τοι παιδες. A. 48. Br. I. 197.
Ἡνικα Μαρτινιανος. M. A. 5.
Ἡνικα μεν καλος ἠς. A. Ms. p. 79. 2. Br. II. 212.
Ἡνικα Πυθαγορης. A. 119. Br. III. 258.
Ἠνορεης ολετηρα. A. 293. Br. III. 227.
Ἠξεν ὁλα τι τυ τειδ'. J. 112. A. R. 763. [vbi incipit ex coniectura R. ὠ ξεν' ὁδιτα.]
Ἠοι επ' ευκταιη. A. R. 488. Br. II. 143.
Ἠονων τοδε σημα. A. 212. Br. II. 230.
Ἠους αγγελε χαιρε. Br. II. 22.
Ἠπαφε και σε μυωπα. A. 305. Br. II. 498.
Ἠπειρω μ' αποδουσα νεκυν. A. 248. Br. II. 235.
Ἠπιος ἠν ξεινοισιν. A. 272.
Ἡρα τιμηεσσα. A. R. 511. Br. I. 194.
Ἡρακλεες τρηχειναι. A. R. 397. Br. II. 255.
Ἡρακλεης δ' ανιουλον. A. 388.
Ἡρακλεια πατρις. Br. III. p. 138.
Ἡρακλειτος εγω. A. 288. *b.* Br. III. 259.
Ἡρακλες εμπεδοτιμε. M. A. 86.
Ἡρακλες που σοι προρθος. A. 310. Br. II. 280. Ruhnk. Ep. crit. pag. 77.
Ἠρασθην δημους. A. 169. Br. II. 83.
Ἠρασθην, εφιλουν. A. 487. Br. III. 164.
Ἠρασθην τις δ' ουχι. A. 468. Br. II. 88.
Ἠρασθης πλουτων. A. 468. Br. II. 269.
Ἠρεμ' ὑπερ τυμβοιο. A. 274. Br. I. 168.
Ἡρη ελληθυιων μητηρ. A. R. 489. Br. II. 143.
Ἡρη τουτ' αρα λοιπον. A. 310. Br. II. 226.

Ἠρῃ καὶ παφιῃ. A. 355. Br. III. 70.
Ἠριθμει πολυν ὀλβον. A. 32.
Ἠριθμεν ποτε παντες. A. 53. Br. II. 230.
Ἠριον Ἀμφιλοχοιο. M. A. 35.
Ἠριον εἰμι Βιτωνος. A. 249. Br. I. 417.
Ἠριον οἱον νυκτι. A. 214. Br. I. 242.
Ἠριον οὐκ ἐπι πατρι. A. 216. Br. II. 54.
Ἠριπεν ἐξ ἀκρης. A. 19. Br. II. 155.
Ἠρισαν ἀλληλαις. A. 476. Br. II. 390.
Ἠρκται μοι κραδιης. A. Ms. n. 117. Br. I. 10.
Ἠρνησαντο καὶ ἀλλαι. A. 260. Br. II. 153.
Ἡροδοτον Λυξεω. A. 509. Br. III. 263.
Ἡροδοτος Μουσας. A. 95. Br. III. 263.
Ἡρπασας ὠ Νικομηδες. M. A. 41.
Ἡρπασε τις νυμφην. A. 231. Br. II. 438.
Ἡρωος πριαμου. A. 238. Br. II. 24.
Ἡρωος μεγαλου τυμβος. Br. III. 296.
Ἡρως Ἠετιωνος. A. 375. C. E. 25. Br. I. 468.
Ἡρως Πρωτεσιλαε. A. R. 601. Br. II. 233.
Ἡρωσσαι λιβυων ὀρος. A. R. 475. Br. I. 416.
Ἡρωων καρυκ' ἀρετας. A. 269. Br. II. 24.
Ἡρωων ὀλιγαι μεν. A. 99. Br. II. 130.
Ἡρωων τον ἀοιδον. A. 268. Br. I. 487.
Ἡς ἀν καὶ φθιμενας. A. 512.
Ἡσιοδος δ' Ἀσκραιος. A. 384.
Ἡσιοδος Μουσαις. A. 270. Br. III. 180.
Ἡσιοδου ποτε βιβλον. A. 95. Br. II. 268.
Ἡσιοδον τοδ' ἀεισμα. C. E. 29. Br. I. 469.
Ἡσω κατ' ἠγαθεον. A. R. 420. Br. I. 190.
Ἡςο δ' Ἀμυμωνη. A. 385.
Ἠςραψε γλυκυ καλλος. A. Ms. n. 104.
Ἠτρια μοι βυβλων. Br. II. 195.
Ἡφαιςος μ' ἐτελεσσε. A. 379. Br. II. 451.
Ἡφαιςῳ ποτε Παλλας. A. Ms. p. 78. n. Br. III. 319.
Ἠχνεις τεττιξ. Br. I. 32.
Ἠχηεσσα θαλαττα. A. 254. Br. I. 239.
Ἠχω μιμολογον. A. 321. Br. II. 288.
Ἠχω πετρηεσσαν ὁρας. A. 321. Br. II. 288.
Ἠωοι Μελανιππον. A. 261. C. E. 21. Br. I. 474.
Ἠως ἐξ ἠους καταπεμπεται. A. 52. Br. II. 389.

Θ.

Θαεο τεν Βρομιου. Br. I. 199.
Θαησαι μ'. Athen. 6. pag. 232.
Θαλλοι τετρακορυμβος. A. 275. Br. II. 25.
Θαμνου ποτ' ἀκρους. A. R. 787. J. 136. Br. II. 138.
Θαρσαλεον κελτοι. A. 64. Br. III. 150.
Θαρσαλεως τρηχειαν. A. Ms. n. 147. Br. III. 154.
Θαρσει καὶ τεταρσι. A. R. 727. J. 77. Br. III. Em. 164.
Θαρσυμαχε πλουτον πολυν. A. 154. Br. II. 338.
Θαρσονοι οὐ γαρ ἐμης. A. 98.
Θασαι τον ἀνδριαντα. Theocr. p. 292. Br. I. 380.
Θαττον ἐην λευκους. A. 171. Br. II. 312.
Θαττον ποιησει μελι. A. 167. Br. II. 386.
Θαυμ' ἀρετας μορφαν. A. 301.
Θαυμαζειν μοι ἐπεισιν. A. 171. Br. II. 312.
Θαυμα τεχνης, ταυρον τε. A. 311. Br. III. 212.
Θαυμασε τον κινυρην. A. 294. Br. II. 132.
Θαψεν ὁ με κτεινας. A. 206. Br. III. 252.
Θειογενης Πειθωνι. A. 67. Br. II. 112.
Θειονοης ἐκλαιεν ἐχης. A. 261. Br. II. 159.
Θειος Ἀριςοφανεους. Br. II. 821.
Θειος Ὁμηρος ὁδ' ἐςιν. A. 509. Br. III. 356.
Θεον μεν ἐκτος. A. 114.
Θερμα ταδ' ἀτρεκεως. A. 351. Br. III. 107.
Θερμαινει μ' ὁ καλος. A. 479. Br. II. 236.
Θεσμοι μεν μεμεληντο. A. 258. Br. III. 64.
Θεσμον ἐρως οὐκ οἰδε. A. 464. Br. III. 84.
Θεσπιδος εὑρημα τουτο. A. R. 611. Br. I. 497.
Θεσπιεες τον ἐρωτα. A. 331. Br. I. 230.
Θεσπις ὁδε τραγικην. A. R. 610. Br. I. 497.
Θεσσαλε πρωτεσιλαε. A. 236. Br. II. 179.
Θεσσαλιης εὐιππος. A. R. 728. J. 75. Br. II. 229.
Θεσσαλικε κλεονυμε vel ὀνικε. A. Ms. n. 75. C. E. 32. Br. I. 461.
Θεσσαλον ἱππον ἐχεις. A. 151. Br. II. 337.
Θεσσαλος Ἱπποκρατης. A. 240. Br. III. 265.

Θεσσαλος

Θεσσαλος οὗτος ἀνηρ. A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Θεστοριδης δ' ἀρα μαντις. A. 385.
Θεσφατα μαντῳης. A. R. 754. J. 103. Br. III. 128.
Θευδοσεος τοδε τειχος. A. 371. Br. III. 133.
Θευδοτε κηδεμονες. A. 262. Br. II. 44.
Θηβης δ' ὠγυγιης. A. 396.
Θηλυς ἐν ὀρχηθμοις. A. 363. Br. III. 104.
Θηλυς ἐρως καλλιςος. M. L. IX. 136. Br. II. 266.
Θηλυφανες παραδοξον. Br. II. 418.
Θηρευτην Λαμπωνα Br. II. 23.
Θηρευτης δολιχον τοδε. Br. II. 276.
Θηρη μεν πολεμου. Br. III. 236.
Θηριον εἰ παρα γραμμα. Br. II. 386.
Θηριν τον τριγεροντα. Br. I. 244.
Θηρις ὁ δαιδαλοχειρ. Br. I. 227.
Θησαυρος μεγας ἐςι. Br. III 241.
Θλιβε δρακοντειους. A. p. 307. Br. III. 209.
Θνησκων ἑρμοκρατης A. 184. Br. II. 338.
Θνητα τα μεν θνητων. A. 17. Br. II. 542.
Θνητων μεν τεχναις. A. R. 539. Br. I. 176.
Θουκυδιδης δ' ἐλελιζεν. A. 396.
Θρασομαχε πλουτον πολυν. A. 184. vid. Θαρσυμαχε.
Θρηϊκα χρυσολυρην. A. 502. Ar. Ep. p. 93. Br. III. 253.
Θρηϊκα χρυσολυρην. A. 270.
Θρηϊκας αἰνειτω. A. 16. Br. II. 100.
Θυει σοι τοδε γραμμα. A. 428. Br. II. 193.
Θυμαρετας μορφαν. Br. I. 195.
Θυρσις ὁ κωμητης. A. 283. *a.* Br. II. 107.
Θωμαν παμβασιληος. A. 293. Br. III. 47.

I.

Ἰβυκε ληϊςαι σε. A. 278. Br. II. 27.
Ἰδ' ὡς ὁ πρεσβυς. A. 367. Br. I. 230.
Ἰδ' ὡς ὁ πωλος. A. 306. Br. II. 225.
Ἰδας μαρπησαν. A. 539.
Ἱερεη Δημητρος ἐγω. C. E. 42. Br. I. 471.
Ἱερον Ἑρμειη. A. 342. Br. III 197.
Ἱζεν ἁπας ὑπο τησδε. A. 27. Br. I. 198.
Ἱζεν ὑπ' αἰγειροισιν. A. 364. Br. I. 248.
Ἱζεο ὑπο σκιεραν. A. 26. Br. II. 252.
Ἰητηρ μεγας οὗτος. A. 346. Br. III. 275.
Ἰητηρ μεροπων Ἱπποκρατες. A. 346. Br. III. 274.
Ἰητηρ τις ἐμοι. A. 150. Br. II. 312.
Ἰητρος καπιτων χρυσην. A. 148. Br. II. 381.
Ἰητρος κρατεας. A. 149. Br. III. 169.
Ἰητρος την γραυν. A. 148. Br. II. 355.
Ἰητρους εὑρον ποτ' ἐγω. A. Ms. n. 17. Br. II. 361.
Ἰκαρει, κηρος μεν σε. A. 311. Br. II. 498.
Ἰκαρε χαλκος ἐων. A. 311. Br. II. 499.
Ἰκαριην το παρος πλωων. A. 73. Br. II. 235.
Ἰκαρου ὦ νεοφοιτον. A. R. 686. J. 35. Br. III. 234.
Ἰκρια μοι βυβλων. A. R. 657. J. 6.
Ἱλαθι γραμματικη. A. 138. Br. II. 310.
Ἱλαθι μοι φιλε Φοιβε. M. L. IX. 132. Br. II. 447.
Ἰληκοις πολιουχε. A. 40. it. p. 102. Br. III. 54.
Ἰλιας ὦ μεγα ἐργον. A. R. 722. J. 72. Br. III. 247.
Ἰλιος ὀφρυοεσσα. A. 7. Br. III. 143.
Ἱμερσεις Ἀλφειε. A. 105. Br. III. 146.
Ἱμερον αὐλησαντι. A. 13. Br. II. 116.
Ἱμερτη μαριη. A. 467. Br. II. 493.
Ἱμερτη φιδαλεια. A. 298. Br. III. 194.
Ἰναχιης ἐςησεν. C. E. 61. Br. I. 467.
Ἰναχιης οὐκ εἰμι. A. 224. Br. III. 187. n. 185.
Ἰνδην Βερυλλον. A. R. 717. J. 67. Br. II. 242.
Ἰνους ὦ Μελικερτα. A. R. 546. Br. II. 90.
Ἰξαλος εὐπωγων. A. 10. Br. I. 236.
Ἰξῳ Δεξιονικος. A. Ms. n. 132. Br. I. 481.
Ἰξῳ και καλαμοισιν. A. 240. Br. II. 474.
Ἰοτυπης Διος ὀρνις. A. 30. Br. II. 137.
Ἰουλιανος μετα Τιγριν. A. 219. Br. II. 404.
Ἰουλιανος οὗτος ἀρμα. A. 409. Br. III. 32.
Ἰουλον ἀνθων πρωτος. A. 408. Br. III. 21.
Ἰουςινον κατα χρεος. A. 300. Br. III. 138.
Ἱππευων μυρμηκε. A. 157. Br. II. 329.
Ἱπποι μεν σφηκων. A. 85.
Ἱπποκρατης φαος ἠν. A. 59. Br. II. 383.
Ἱππολυτος της γρηος. A. 312. Br. III. 48.

Ἱππομενὴν φιλεευσα. A. 460. Br. III. 83.
Ἵππον Ἀθηνων ἤσεν. M. L. IX. 299. Br. I. 495.
Ἵππον ὑποσχομενος. A. 151. Br. II. 337.
Ἵππος ἐην ἀκαρηνος. A. 313. Br. II. 288.
Ἵππος ἐρευγεται ἀνδρα. A. 313. Br. III. 208.
Ἱππωνος τοδε σημα. Br. III. 330.
Ἱρα θεων ἀγαθοις. A. 357. Br. III. 199.
Ἴσθμια δις νεμεα. A. 513.
Ἴσθμια και πυθοι. A. 2. Br. I. 140.
Ἴσιας ὁ δυπνοιε. A. 482. Br. II. 269.
Ἴσιδι καρποτοκω. A. 344. Br. III. 206.
Ἰσοκρατευς Ἀφαρευς. Br. III. 267.
Ἴσον κυδαλιμοις. A. 407. Br. III. 31.
Ἴσσου ἐπι προβολησιν. A. 200. Br. II. 35.
Ἵστατο δ' Ἀλκμαιων. A. 397.
Ἵστατο δ' Ἑρμαφροδιτος. A. 387.
Ἵστατο δ' Εὐριποιο. A. 384.
Ἵστατο Σαρπηδων. A. 393.
Ἱστοριας δειξας. Br. III. 314.
Ἱστοριην ἐτελεσσα. A. R. 699. J. 49. Br. III. 275.
Ἴσω νυκτος ἐμης. A. R. 687. J. 36. Br. II. 187.
Ἴσχετε την βακχην. A. 296. Br. III. 208.
Ἴσχετε χειρα μυλαιον. A. R. 653. J. 2. Br. II. 119.
Ἴσως με λευσσων. A. 295. Br. II. 224.
Ἰτοριοιο ταχοι. Br. II. 316.
Ἴυγξ ἡ Νικους. M. L. IX. 469. Br. III. 172.
Ἰφθιμω τοδ' ἐπ' ἀνδρι. A. 214. Br. II. 188.
Ἰφιδαμας οὗτος τε κιων. A. 539.
Ἰφιων ἔγραψεν ἐα χειρι. A. Ms. n. 262. Br. I. 142.
Ἰφιων ταδ' ἔγραψε. A. 302. Br. I. 142.
Ἰχθυας ἀγκιστρω. A. 38. Br. II. 401.
Ἰχθυβολον πολυωπον. A. 413. Br. II. 514.
Ἰχθυν ὁ γρυπος. A. 140. Br. II. 190.
Ἰχθυοθηρητηρα Μενεστρατον. A. 197. Br. II. 138.
Ἰχθυσι και ποταμω. A. 31. it. p. 248. Br. II. 157.
Ἰω παρερπων, μικρον. A. Ms. 268. Br. I. 219.
Ἰων ὠκυμορων. A. 498. Ar. Ep. p. 90.

K.

Κ' αὐτος ἐρως ὁ πτανος. A. 472. Br. I. 22.
Καγω Κυπριδος αἱμα. A. 341. Br. III. 205.
Καγω παιδοφιλησω. Br. II. 527.
Καμε τον ἐν σμικροις. A. 345. Br. II. 4.
Και αὐτη δ' ἤχλυσσεν. A. R. 723. J. 82.
Και γαρ ἐγω κεινων. A. 537. Br. III. 189.
Και γενεται του νερθε. A. 239. Br. II. 100.
Και Διι και βρεμιω με. A. R. 750. J. 99. Br. II. 254.
Και λιθος ὡς Παφιη. A. 325. Br. II. 15.
Και καπυρον γελασας. A. 208. Br. I. 196.
Και κλαιε και στεναζε. A. 330. Br. II. 140.
Και κολοφων ἀριδηλος. A. 60. Br. III. 270.
Και κραναας βαβυλωνος. A. 711. Br. II. 20.
Και Κυπρις σπαρτας. A. 325. Br. II. 15.
Και λογον ἱστοριη. A. R. 659. J. 8. Br. II. 195.
Και Μακεδων ὁ σιδηρος. A. R. 629. J. 79. Br. II. 111.
Και μελιθον Περσαι. A. 344. Br. III. 203.
Και μισθους αἰτειτε. A. Ms. n. 102. Br. II. 373.
Και Μιτυληναιω τον πνευμονα. A. Ms. p. 75. 3.
Και νεκυν ἀπρηϋντος. A. 256. Br. II. 127.
Και νεκυς ὢν Τιμων. A. 219. Br. III. 283.
Και νεαρης ἀφθεγκτα. A. 394.
Και νυκτος μεσατης. M. L. IX. 157. Br. II. 84.
Και παιανιεων δημηγορος. A. 384.
Και παλιν εἰληθυια. C. E. 57. Br. I. 466.
Και πενιη και ἐρως. M. L. IX. 117. Br. II. 381. III. 160.
Και περι συνθεσιης. Br. II. 49.
Και πινε και τερπου. A. 173.
Και ποτε δινηεις. A. 73. Br. II. 135.
Και ποτε θυμοκλης. A. R. 704. J. 54. Br. II. 38.
Και ποτε μεν φαινεις. A. Ms. n. 144.
Και προμος εὐκαματων. A. 397.
Και πυρι και νιφετω. A. 450. Br. III. 160.
Και πως, εἰ μη φοιβος. A. 283. b.
Και σε κλεηνοριδη. A. 244. Br. I. 118.
Και σε πρωταγορη. A. 588.
Και σε λακυδη. A. 530.
Και σοφος Ἡρακλειτος. A. 395.
Και σταλικας και πτηνα. A. 436. Br. I. 185.
Και συ Γεωργιοιο φιλον. M. A. 50.
Και συ μεθ' ἑσπεριην. A. 374. Br. III. 53.

Και συ ποτ' Εμπεδοκλεις. A. 287. *b.*
Και συ τυχη δεσποινα. A. 111. Br. II. 422.
Και συ τυχη λοιπον. A. III. Br. II. 423.
Και συριας σελαγιζε. A. 395.
Και τι γε σημα φερεις. A. R. 638.
Και τις ἔφυ σοφος ὡδε. A. 283. *b.*
Και τις ὁς οὐκ ἐτλη. A. 287. *a.* Br. II. 139.
Και τοδε Δημοδοκου. A. 167. Br. II. 56.
Και τοδε σης ζαθεης. A. 118. Br. III. 277.
Και τον ἀπο τρηχινος. A. 312. Br. II. 348.
Και τον ἀρουραιον. A. 33. Br. II. 228.
Και τριτατην θαμβησα. A. 393.
Και τριτος εὐχαιτης. A. 393.
Και τρωγεις ὁτα πεντε. A. 155. Br. II. 322.
Και τυπος ἀβρος ἐλαμπεν. A. 395.
Και φαεθων γραφιδεσσιν. A. 291. Band. pag. 136. Br. III. 103.
Και φιλος Αὐσονιοισι. A. 397.
Και χαλκη περ' ἐουσα. A. 304. Br. III. 196.
Και χρυσον φιλεω. A. 90. Br. III. 243.
Καιπερ συνθεσιης. A. 520. Athen. L. XI. pag. 412. Br. II. 49.
Καιρον γνωθι σοφων. A. Ms. n. 184. Br. II. 368.
Καισαρ δ' ἐγγυς ἐλαμπεν. A. 386.
Καισαριου φθιμενοιο. A. 63.
Καλα Ποσειδαων. A. 28. Br. III. 233.
Καλα τα Παρθενιης. A. 20. Br. III. 93.
Καλλει μεν νικας. A. 291. Band. p. 136. Br. III. 103.
Καλλιγαμεις λεκτροις. A. 377. Br. III. 92.
Καλλιγενευς Διοδωρον. A. R. 745. J. 94. Br. II. 33.
Καλλιγενης ἀγροικος. A. 133. Br. III. 59.
Καλλιμαχον πωλω. A. 22. Br. II. 416.
Καλλιμαχος το καθαρμα. A. 95. Br. II. 358.
Καλλιμαχου το τορευτον. A. 95. Br. II. 144.
Καλλιμου ἐκ πατρης σε. M. A. 60.
Καλλιοπα κλυτομοχθε. A. 404. Br. III. 25.
Καλλιοπη βασιλεια. A. 369. Br. III. 279.
Καλλιοπη μεν ἐγω. A. 334. Br. III. 225.
Καλλιοπη πολυμυθε. A. 8. Br. II. 255.
Καλλιοπη σοφιην. A. 94. Br. II. 513.
Καλλιοπης θυγατερ. Br. I. 184.
Καλλιοπης ὀρφνα. A. 270. Br. III. 253.
Καλλιστη το παροιθε. A. 515. C. E. 27.
Καλλιστρατος σοι, ζηνος. A. Ms. n. 249. Br. I. 261.
Καλλιχορον τοδε τειχος. A. R. 626.
Καλλος ἀν ἐν χαριτων. A. 481. Br. II. 199.
Καλλος ἐχεις Κυπριδος. A. 474. Br. II. 394.
Καλλος μεν Κυθερεια. A. 421. Br. II. 494.
Καλουμεν συγοδεμνον. A. 109. Br. III. 33.
Καλος ὁ παις, Ἀχελωε. A. 485.
Καλω συν τεττιγι. A. 440. Br. II. 42.
Καμε σοφη ποιησε. Br. III. 319.
Καμε τον ἐν σμικροις. A. 345. A. R. 801. J. 150. Br. II. 4.
Καμπτομενους δονακας. A. 114. Br. II. 493.
Κἀν με κατακρυπτης. A. R. 591. Antholog. Steph. pag. 207. Br. III. 257.
Κἀν μεχρις Ἡρακλεους. A. 169. Br. III. 387.
Κανδαυλου τοδε σημα. A. 216. Br. III. 63.
Καππαδοκαι φαυλοι μεν. A. 168. Br. II. 56.
Καππαδοκην ποτ' ἐχιδνα. A. 168. Br. II. 56.
Καππαδοκων μεγ' ἀεισμα. M. A. 12.
Καπρον μεν χερσω. A. 96. Br. III. 121.
Καρκεινον ἠελιος. A. 123.
Καρπαθιην ὁτε νυκτος. A. R. 490. Br. II. 185.
Καρτερος ἐν πολεμοις. A. 197. Br. I. 118.
Καρφαλεος διψει. A. R. 789. J. 138. Br. II. 155.
Κασανδρην δ' ἐνοησα. A. 390.
Κατθανε μεν θεοδωρος. A. 281. Br. II. 508.
Κατθανεν ἠλιοδωρος. A. 207.
Κατθανες ὠ Πυῤῥων. A. 289. Br. II. 509.
Κατθανον, ἀλλα μενω. A. 55. Br. III. 286.
Καυματος ἐν θερμοισι. A. R. 665. J. 14. Br. II. 154.
Καυμα μ' ἐχει μεγα. A. Ms. n. 166. Br. II. 364.
Καὐσιη ἡ το παροιθε. A. R. 541. Br. II. 111.
Καὐτη δη ῥ' ἠχλισεν. Br. II. 150.
Καὐτος ἐρως ὁ πτανος. Br. I. 22.
Κειμαι, λαξ ἐπιβαινε. A. Ms. n. 53. Br. I. 11.
Κειραμενος γονιμην. A. 48. Br. I. 488.

Κεισαι δε χρυσεαν. A. R. 415. Br. I. 202.
Κειται ενι Τροιη. A. 238. Br. III. 107.
Κειτο μεν Ἀλκιμενης. A. 150. Br. III. 57.
Κεκμηκως χρονιης. A. 413. Br. II. 495.
Κεκροπι ραινε λαγυνε. M. L. IX. 144. Br. II. 48.
Κεκροπιδαι Διϊ τονδε. A. 356. Br. III. 226.
Κεκροπιδης δ' ησραπτε. A. 383.
ΚεκροΦαλοι σφιγγουσι. A. 457. Br. III. 81.
Κεμμαδος αρτιτοκου. A. 43. Br. III. 7.
Κεντρα διωξικελευθα. A. 412. Br. II. 90.
Κερβερε δειμαλεην. A. 271. Br. II. 507.
Κερδαλεους διζεσθε. A. 359. Br. II. 501.
Κερκιδα ταν ορθρινα. A. 424. Br. II. 12.
Κερκιδα την Φιλαοιδον. A. 422. Br. II. 8.
Κερκιδα την Φιλοεργον. A. 422. Br. III. 173.
Κερκιδας ορθρολαλοισι. A. 424. Br. II. 216.
Κερκιδος ου χρηζεις. A. 141. Br. III. 169.
Κηγω Σωσιθεου. A. R. 778. J. 127. Br. I. 501.
Κηϊα με προσελθε Φλυαρια. A. Ms. n. 277. Br. I. 148.
Κηλην κηλητου. A. 142. Br. III. 169.
Κὴν γη κὴν ποντω. A. 255. Br. I. 245.
Κὴν με κατακρυπτης. A. 207.
Κὴν με Φαγης επι ριζαν. A. 10. Br. I. 165.
Κὴν μυχον υρκαναιον. A. R. 664. J. 13. Br. II. 145.
Κ'ν πρυμνη λαχετω. A. R. 718. J. 68. Br. III. Em. 172.
Κὴν ριψης επι λαια. A. 482. Br. II. 140.
Κηπος εην οδε χωρος. A. 382. Br. III. 140.
Κηρυλλος. vid. Κυριλλος.
Κηρυξ και ταΦος. Br. III. 507.
Κηρυσσεται αιει. Br. II. 61.
Κηρυσσω τον ερωτα. A. 450. Br. I. 26.
ΚηΦευς Ἀνδρομεδην A. 319. Br. III. 110.
Κιμων εγραψε την θυραν. A. 361. Br. I. 142.
Κιονα τετραπλευρον. A. 349. Br. III. 132, 2.
Κισσοκομα βρομιω. A. 417. Br. III. 118.
Κισσω μεν Διονυσος. A. 116. Br. III. 241.
Κιχλιζεις χρεμετισμα. A. 461. Br. III. 113.
Κλαγγης πεμπεται ηχος. M. L. IX. 696. Br. III. 160.
Κλαιε δυσεκΦυκτως. A. 329. Br. II. 233.
Κλασθεισης πατρας. Br. III. 188.
Κλασθεισης ποτε νηος. A. 74. Br. II. 120.
Κλαυδιος Αυρελω. Br. III. 285.
Κλαυδιος ιητηρ. Br. III. 276.
Κλαυσατε παντες εμον. Br. III. 302.
Κλειδουχοι νεκυων. Leich. I. A. R. 603. Br. II. 162.
Κλειε θεος μεγαλειο. A. 8. Br. II. 129.
Κλεινην ουκ αποΦημι. A. 81. Br. II. 118.
Κλειιαδην δε τεθηπα. A. 386.
Κλεινοις εν δαπεδοισι. A. 286. *b.* Br. III. 258.
Κλειογαμοι δυο γρηες. A. R. 762. J. 111.
Κλεινος Ἰωαννης. A. 191. Br. II. 472. (et 509.)
Κλειους αι δυο παιδες. A. R. 553. Br. I. 259.
Κλειτοριοι τοδ' αγαλμα. A. 505. Br. III. 177.
Κλεοσθενης μ' ανεθηκεν. A. 506. Br. III. 178.
Κλευας Τιμοκλειος. A. R. 680. J. 29. Br. II. 35.
Κλεψομεν αχρι τινος. A. Ms. n. 26. Br. II. 362.
Κλεψωμεν Ῥοδοπη. M. L. IX. 474. Br. III. 71.
Κληιδες ποντου σε. A. 253. Br. II. 44.
Κλιμακος εξ ολιγης. A. 222. Br. II. 188.
Κλινας αυχενα γαυρον. A. 331. Br. II. 496.
Κλυθι Ἀλεξανδρεια. M. A. 67.
Κλυθι και ουκ εθελουσα. Br. III. 322.
Κλυτος Ἰωαννης Ἐπιδαμνιος. A. R. 768. J. 117.
Κλωνες απηορισι. A. 26. Br. II. 172.
Κνημιδας, θωρηκα. A. 443. Br. III. 8.
Κνωσσιον Ἰδομενηος. A. 499. Ar. Ep. pag. 91. Leich. n. 3.
Κογχος εγω ζεΦυριτι. A. 514. C. E. 5. Br. I. 468.
Κοινη παρ κλισιη. A. 66. Br. III. 238.
Κοιρανοι υμετερην αρετην. A. 298. Br. III. 224.
Κοιρανος Ευρωπας. A. 10. Br. III. 182.
Κολχιδα την επι παισιν. A. 308. Br. II. 226.
Κυκλαδων δυστηνον } A. R. 719. J. 69. Br. III. Em. 173.
Κολχος τον δυστηνον }
Κονδιτου μοι δει. A. 60. Br. II. 412.

Κοντον

Κοντον ανηρ κατεπεξε. A. R. 726. J. 76.
Κοσκινον η κεφαλη. A. 126. Br. II. 320.
Κοσμον Ἰουστινος βασιλευς. A. 360. Br. III. 91.
Κουρα παλλαντες. A. R. 538. Br. I. 153.
Κουρευς και ραφιδευς. A. 154. Br. II. 418.
Κουρη Ἰκαριοιο. Ex cod. Guelph. n. 4.
Κουρη τις μ' εφιλησεν. A. 487. Br. III. 161.
Κουρης ιασιοιο. A. 501. Br. I. 183.
Κουρον αποπλανιην. A. 54. Br. II. 158.
Κουφας εκ φηγου. A. R. 410. Br. II. 213.
Κραμβην Ἀρτεμιδωρος. A. Ms. p. 75. 4. Br. II. 80.
Κραμβης αψωμαι. A. 328. Br. II. 227.
Κρανας ευυδρε παρα. A. R. 800. J. 149. Br. II. 351.
Κρανιον εν τριοδοισι. A. 29. Br. III. 249.
ΚρεωΦυλου. vid. *του Σαμιου.*
Κρηθιδα την πολυμυθον. A. 234. C. E. 17. Br. I. 474.
Κρηναι και ποταμοι. M. A. 28.
Κρηναιαι λιβαδες. A. 55. Br. II. 180.
Κρημνοβαδαν, δικερων. A. 343. Br. III. 304.
Κρησσα κυων ελαφοις. A. R. 788. J. 137. Br. II. 120.
Κριναι τ' ερωτες. A. Ms. n. 70. Br. III. 152.
Κρινω εγω πυρρον. A. 123.
Κριον εχω γενετηρα. Br. III. 325.
Κτησιν εην σαρκασε. M. A. 70.
Κτανθεις τον κτειναντα. Br. III. 326.
Κυανεη και τουσδε. A. 201. Br. I. 148.
Κυδος Ἰουλιανου. A. 299. Br. III. 135.
Κυζικον ην ελθης. A. 209. C. E. 13. Br. I. 473.
Κυκλαδων δυστηνον. vid. *Κολχος τον δ.*
Κυκλοτερη μολιβον. A. 444. Br. II. 216.
Κυλληνης ορος. A. 216. Br. II. 126.
Κυλλος και λευρος. A. 129. Br. II. 289.
Κυμα το πικρον ερωτος. A. 4 1. Br. I. 20.
Κυματα και τρηχυς. A. 241. Br. II. 122.
Κυνθιδες θαρσειτε. A. 436. C. E. 73. Br. I. 4?9.
Κυπρι γαληναιη. A. 41. Br. II. 89.
Κυπρι τοι μοι τρισσους. A. 485. A. Ms. n. 93. Br. I. 59.
Κυπρι Φιλομμειδης. A. 325. Br. II. 226.
Κυπριδι κεισο λαγυνε. A. R. 491. Br. II. 271.
Κυπριδι κουροτροφω. A. 416. Br. II. 383.
Κυπριδος αδ' εικων. A. 298. Br. I. 218.
Κυπριδος αμφιθαλης. Ms. A. p. 79. Br. III. 162.
Κυπριδος ουτος ο χωρος. A. 56. it. pag. 340. Br. I. 198.
Κυπρις εμοι ναυκληρος. A. Ms. n. 145. Br. I. 11.
Κυπρις, ερως, χαριτες. A. 355. Br. III. 222.
Κυπρις οτε σαλαισσα. A. 326. Br. II. 260.
Κυπρις συν χαριτεσσι. A. 353. Br. II. 453.
Κυριλλος τοδε σημα. Br. II. 491.
Κυρος κυριος εστι. A. 484. A. Ms. n. 33. Br. II. 340.
Κωμαζω, χρυσειον. A. 69. Br. II. 271.
Κωμασομαι τι δε μοι. A. Ms. 107.
Κωμασομαι μεθυω. Br. III. 155.
Κωμαυλος τον εχινον. A. 419. Br. III. 176.
Κωνσταντινιαδης Ἀσκληπ. A. R. 701. J. 51. Br. III. 278.
Κωνσταντινος ην, αλλα. A. 409. Br. III. 30.
Κωνσταντινος Ἰωαννου. A. R. 639.
Καφον αναυδον ιδων. A. 376. Br. II. 420.

Λ.

Λαβροποδε χαιμαρρε. A. 104. Br. II. 177.
Λαβρεσυνα ταδε δωρα. A. R. 533. Br. I. 224.
Λαδας το σαδιον. A. 295. Br. III. 217.
Λαζεο τιμηεσσα. A. 420. Br. II. 166.
Λαθρη κοιμηθεισα. A. R. 501. Br. III. 162.
Λαθρη παπταινοντα. A. Ms. n. 115. Br. II. 79.
Λαθριη εκ πλαινης. A. R. 532. Br. I. 223.
Λαθριον, ερπηστην, σκελιον. A. 174. Br. II. 224.
Λαθριος } *ηρακλεια.* A. R. 731. J. 80. Br. II. 529.
Λαιθριος }
Λαιλαπα και μανιην. A. 246. Br. II. 264.
Λαιλαψ και πολυ κυμα. A. 248. Br. II. 261.

Λαιλαπι

Λαιλιος, Αὐσονιων. Br. II. 137.
Λαῒς ἀμαλλδυνθεισα. A. 421. Br. II. 494.
Λαϊνεος ϛηλη. Br. III. 305.
Λαμπαδα θεις καὶ τοξα. A. 330. Br. I. 411.
Λαμπαδα κηροχιτωνα. A. 426. Br. II. 112.
Λαμπαδα νικησας. Br. III. 174.
Λαμπαδα την κουροις. A. R. 411. Br. III. 175.
Λαμπων δ' ἀχνυμενῳ. A. 392.
Λαοδαμας τριποδ'. A. 537. Br. III. 179.
Λαοδικης ὁδε πεπλος. A. 506. Br. III. 186.
Λαρνακα πατρωων. A. 105. Br. II. 155.
Λαϛαυρων ἀφελαν. Br. II. 386.
Λατειδας οὑτος. A. 539.
Λατυπος ἀρχιτελης. A. 286. *a.* Br. II. 234.
Λαφρῃ ἐκ πενιης. A. R. 532. Br. I. 223.
Λειψανον ἀμφικλαϛον. A. R. 473. Br. II. 9.
Λειψανα Λουκιλλης. Br. III. 310.
Λεκτρα ματην μιμνοντα. A. 417. Br. II. 474.
Λεβητας ἐγνων σιγαν. Br. III. 314.
Λεκτρα σοι ἀντι γαμων. A. 259. Br. III. 102.
Λεκτρον ἑνος φευγουσα. A. 26. Br. III. 164.
Λεμβιον, ἠδ' ἑτερα. M. L. IX. 113. Br. II. 349.
Λεπτον ὑφηναμενα. A. 47. Br. III. 240.
Λεπτος ἀνηρ δεμαλην. A. 530.
Λεσβιον ἠριννης. A. 93. Br. III. 261.
Λευκαδος αἰπυν ἐχων. A. R. 493. Br. II. 214.
Λευκανθης Κλεοβουλος. A. Ms. n. 152. Br. I. 11.
Λευκαδος ἀντι με Καισαρ. A. R. 730. J. 79. 4. Br. II. 117.
Λευκοινους παλι δει. Br. II. 89.
Λευκου μεθελκων. A. 409. Br. III. 29.
Λευσσεις Ἀτρειδεω. A. 497. Ar. Ep. pag. 89. Br. I. 179.
Ληθαιης Ἀκατοιο. A. 9. Br. II. 162.
Ληξον ἐρως κραδιης. A. 454. Br. III. 113.
Λης ποτι ταν νυμφαν. A. 517. Theocr. pag. 288. Br. I. 377.
Λητοϊδη, συ μεν ἐσχες. A. Ms. n. 60. Br. II. 79.
Λητοῖος καὶ παῦλος. A. 196. Br. II. 66.
Λητους ὠδινων. A. 81. Br. II. 130.
Ληφθησει περιφευγε. A. Ms. n. 139. C. E. 48. Br. I. 464.
Λιθος μοι δομος οὑτος. A. 56. Br. II. 21.
Λιην εὐτειχος εἰμι. A. 536. Br. III. 324.
Λιμον ὀϊζυρην. A. 106. Br. II. 234.
Λιμον καὶ γραιης. A. Ms. pag. 76. 6. Br. II. 201.
Λισσομ' ἐρως. A. 452. A. Ms. n. 24. Br. I. 11.
Λιτος ἐγω τα τυχης. A. R. 492. Br. II. 170.
Λιτραν ἐτων ζησας. A. 23. Br. II. 416.
Λοισθια δη τοδε πατρι. A. 288. *a.* Br. I. 200.
Λοκριδος ἐν νεμει. A. 271. Br. I. 490.
Λουεσθαι σε λεγουσι. A. 135. Br. II. 336.
Λουκιανος ταδ' ἐγραψα. Br. II. 309.
Λουσαμενοι, Προδικη. A. 477. Br. II. 394.
Λουσασθαι πεπορευται. A. 134. Br. II. 353.
Λυδη καὶ γενος εἰμι. A. R. 757. J. 106. Br. I. 219.
Λυδιον οὐδας ἐχει. A. 202. Br. I. 201.
Λυδος ἐγω καὶ Λυδος. Br. I. 502.
Λυκτιον Ἰδοκηην. A. 428. Br. II. 192.
Λυσιδικη σοι κυπρι. M. L. IX. 465. Br. I. 217.
Λυσιμελους Βακχου. A. 190. Br. I. 484.
Λυσιππε πλαϛα. A. 314. B. II. 49.
Λυσιππης ὁ νεογνος. A. 19. Br. II. 196.
Λυσον ἀπ' εὐορμων. A. 76. Br. II. 271.
Λυχνε, σε γαρ παρεουσα. A. 472. Br. I. 216.
Λωπος ἀποκλυζουσα. A. 51. Br. II. 148.
Λωτον ἐρεπτομενους. A. 353. Br. III. 221.

M.

M. Σε μη προωνιος. Br. III. 16.
Μα τον βουθοιναν Ἡρακλεα. A. 314. Br. III. 211.
Μαγνης Ἡρακλειτος. Br. III. 157.
Μαγνον ὁτ' εἰς αἰδην. A. 60. Br. II. 343.
Μαζους χερσιν ἐχω. M. L. IX. 682. Br. III. 74.
Μαινας ἐνυαλιον. A. R. 416. Br. I. 248.
Μαινεται Ἰφιγενεια. A. 315. Br. III. 216.
Μαινη καὶ λιθος οὐσα. A. 318. Br. III. 315.

Μακρα

Μακρα φιλει γαλατεια. M. L. IX. 480. Br. III. 71.
Μακροτερῳ ςαυρῳ. A. 187. Br. II. 339.
Μακυνου τειχη. A. 8. Br. I. 489.
Μαλθακα μεν σαπφους. M. L. IX. 481. Br. III. 71.
Μαλλον των σοβαρων. Br. II. 390.
Μαινης ουτος ανηρ. A. 236. Br. I. 201.
Μαννας ἐνυαλιον. A. R. 416.
Μαντιαδης ὦ ξεινε. A. 214. Br. II. 5.
Μαντιες ἀςεροεσσαν. A. 66. Br. II. 190.
Μαρκελλου τοδε σημα. A. R. 568. Br. III. 213.
Μαρκιλλης ταφος εἰμι. Br. III. 310.
Μαρτινιανου σημα. M. A. 15.
Μαρτυρας ἐν πελαγει. A. R. 634.
Μαρωνις ἡ φιλοινος A 243. Br. I. 245.
Μαςαυρων αἰθελων. A. 167.
Μαςευω, τις εὐχης } Leich. 13. A. R. 616.
Μαςευω, τισεν, ὁςις. } Br. II. 30.
Ματερες αἱ περσων. Br. III. 155.
Ματρος ἐτ᾽ ἐν κολποισιν. A. 484. A. Ms. n. 52. Br. I. 21.
Μαχλας ἐγω γενομην. A. 300. Br. III. 47.
Μαχλας εὐκροταλοισιν. A. R. 697. J. 47. Br. II. 447.
Μελλον ἀρα ςυγεραν. A. R. 419. Br. I. 248.
Μελπωμεν βασιληα φιλευιον. A. 58. Br. II. 517.
Μεμνη που, μεμνη. A. Ms. n. 37. Br. II. 259.
Μεμφομενη βορεην. A. 61. Br. II. 220.
Μεσσατιος ῥοδου εἰμι. A. 123.
Μεχρι τινος πολεμεις. A. Ms. n. 160. Br. II. 346.
Μεχρι τινος πολυκαρπε A. 144. Br. II. 208.
Μεχρι τινος προδικη. A. 478 Br. II. 397.
Μεχρι τινος σε γελωντα. A. Ms. n. 201. Br. II. 373.
Μεχρι τινος φλογοεσσαν. A. 454. Br. III. 80.
Μη εἰποις θανατον. A. 52. Br. II. 149.
Μη ζητει δελτοις ἐν. A. Ms. n. 2. Br. II. 359.
Μη θαμβει, μαςιγα. Leich. 14. Br. II. 30.
Μη θαψης τον ἀθαπτον. A. 12. Br. III. 285.
Μη ᾽κδυσης, ἀνθρωπε. A. Ms. n. 45. Br. III. 155.
Μη κινει καμαριναν. A. 364. Br. III. 148.
Μη κλαιων τον ἐρωτα. A. Ms. n. 20. Br. II. 7.
Μη κρυψης τον ἐρωτα. Br. II. 362.
Μη με δοκει πιθανοις. M. L. IX. 455. Br. II. 46.
Μη μ᾽ εἰπης παλιν ὡδε. Br. III. 158.
Μη με θοως κυδιςε. A. 232. Br. III. 292.
Μη με καλει δισκων. A. 186. Br. II. 412.
Μη με κονι κρυψητε. A. R. 604. Br. II. 183
Μη με Λεοντηος. Wernsd. Poet. min. tom. V. pag. 1426.
Μη με ταφῳ συγκρινε. A. 239. Br. III. 282.
Μη με τον Αἰαντειον. Br. III. 62.
Μη με τον ἐκ λιβανοιο. A. 331. Br. III. 202.
Μη μεμψη μ᾽ ἀπεπειρον. A. 25. Br. I. 231.
Μη μεμψη παριων. A. 192. Br. II. 401.
Μη μετρει μαγνητι. A. 198. Br. II. 187.
Μη μου ἐνυβρισσης. Br. III. 216.
Μη μου παρελθης τοὐπιγραμμ᾽. Br. III. 299.
Μη μυρα μη ςεφανους. A. 172. Br. III. 165.
Μη νεμεσα βαιοισι. A. 355. Br. III. 221.
Μη νεμεσα Ζευξιππε. A. 352. Br. III. 106.
Μη παλι μοι μετα δορπον. A. 172. Br. II. 197.
Μη, ποθεν εἰμι, μαθης. A. 218. Br. II. 66.
Μη, πολεμον φθιμενοισιν. M. A. 8.
Μη που θανοντες. A. 50. Vid. *Μηπω.*
Μη πτωιων, φιλος εἰ. A. 112.
Μη σοι τουτο φιλωνι. A. 229. Br. I. 506.
Μη σπευδης Μενεδημον. A. Ms. n. 170. Br. II. 365.
Μη συγ᾽ ἐπ᾽ ἀλλοτριης. A. 15. Br. II. 389.
Μη συγ᾽ ἐπ᾽ οἰνομοιο. A. 336. Br. I. 230.
Μη συγε θνητος ἐων. A. 192. Br. III. 290.
Μη συγε μηδ᾽ εἰτοι. M. L. IX. 138. Br. II. 306.
Μη ταχυς Ἡρακλειτον. A. 119. Br. III. 259.
Μη τρεσσης, ὁτι τοξον. A. 314. Br. III. 212.
Μη φθειρεν ἀνθρωπε. A. R. 764. J. 113. Br. I. 234.
Μη χαιρειν εἰπης. A. 218. Br. I. 470.

Μηδ' ὅτ' ἐπ' ἀγκυρῃ. A. 68. Br. II. 122.
Μηδε καταχθονιοις. A. 232. Br. III. 292.
Μηδε λαλων πρωην. A. 170. Br. II. 335.
Μηδειαν ἰασων. A. 539.
Μηδειης τυπος αὐτος. A. 319. Br. II. 117.
Μηδεις ζητησῃ μεροπων. A. 181.
Μηδεις μοι ταυτην. A. 156. Br. II. 309.
Μηδεν ἀγαν, σοφος εἰπεν. A. 465. Br. III. 41.
Μηδεν ἀγαν, των ἑπτα σοφων. A. 181. Br. II. 420.
Μηδεν ἀπαγγειλειας. A. 281. Br. III. 68.
Μηδε ποτε ζησας. A. 106. Br. II. 430.
Μηδεις ἐλπισθεισα. A. 334. Br. II. 202.
Μηδοφονους μεν χειρας. A. 313. Br. III. 90.
Μηκετι δειμαινοντες. A. 370. Br. III. 229.
Μηκετι κεκροπιη. M. A. 1.
Μηκετι κληρονομους. Br. III. 244.
Μηκετι, μηκετι, Μαρκε. A. 163. Br. II. 333.
Μηκετι νυν μινυριζε. A. 83. Br. II. 273.
Μηκετι ταυροβοροιο. A. 308. Br. II. 99.
Μηκετι τις πτηξειε. A. 457. Br. III. 77.
Μηλον ἐγω, βαλλει. A. 467. Br. I. 169.
Μηλον ἐγω ϛρουθειον. A. 28. Br. II. 171.
Μηλω και σατυρη. M. L. IX. 470. Br. I. 220.
Μην ὑπατων πρωτος. A. 124. Br. III. 130.
Μηνη χρυσοκερως. A. 479. Br. II. 268.
Μηνιν τ' οὐλομενην. A. 22. Br. II. 408.
Μηνις Ἀχιλληος. A. 22. Br. II. 415.
Μηνοφιλου ταφος. Br. III. 309.
Μηποτε γαϛροβαρη. M. L. IX. 120. Br. I. 504.
Μηποτε δουλευσασα. A. 64. Br. II. 436.
Μηποτε κοιληνης. A. 36. Br. III. 85.
Μηποτε λυχνε μυκητα. A. 462. Br. III. 39.
Μηπω γευσαμενος. Br. III. 313.
Μηπω θανοντες. A. 50. Br. II. 421.
Μηποτε τον παρεοντα. A. 116. Br. III. 241.
Μητ' ἰσχνην λιην περιλ. M. L. IX. 110. Br. II. 391.
Μητε βαθυκτεανοιο. A. 12. Br. III. 93.
Μητε λιην ϛυγνος. A. Ms. n. 12. Br. II. 371.
Μητε λιπης Τερπανδρον. A. 387.
Μητε μακρη θαρσεων. A. R. 672. J. 21. Br. I. 240.
Μητε με χειματι παντος. A. 69. Br. II. 161.
Μητερ, ἐμη γαιη. A. 416. Br. III. 184.
Μητερ, ἐμη δυσμητερ. A. R. 756. J. 145. Br. III. 129.
Μητερα κυπριν ἐλουσεν. A. 354. Br. II. 512.
Μητερα τις, πατερ' ἀλλος. A. 167. Br. II. 386.
Μητερες ἐναθλων. A. 404. Br. III. 25.
Μητερι τῃ παντων. Br. III. 189.
Μητηρ υἱα λιποντα μαχην. A. 6. Br. II. 504.
Μητιν ἐπικτητοιο. A. 117. Br. III. 272.
Μητρι περιστεφεα. Br. III. Em. 159.
Μητρυιαι προγονοισιν. A. 70. Br. III. 242.
Μητρυιης δυσμηνις αἰει. A. 70. Br. II. 202.
Μηχανικη φαεθοντα. A. 382. Br. III. 140.
Μικκη και Μελανευσα. A. 469. Br. II. 85.
Μικκος ὁ πελλαναιος. A. R. 440. Br. I. 505.
Μικρα μεν ἐργα ταδ' ἐϛιν. A. 352. Br. III. 221.
Μικρη τις Διονυσε. A. 94. C. E. 9. Br. I. 465.
Μικρον μεν πνειεσκες. M. A. 49.
Μικρος ἐρως ἐκ μητρος. A. Ms. n. 99. Br. I. 212.
Μικρου κατεσχον. A. 302. Br. III. 219.
Μιλωνος τοδ' ἀγαλμα. A. 195. Br. I. 141.
Μιξον μειλιχιῃ. A. 299. Br. III. 250.
Μιξονομου τε πατηρ. A. 512. Br. I. 146.
Μισιδι Δημοκρατης. Br. III. Em. 303.
Μισοπτωχε θεα. A. 189. Br. II. 313.
Μισω δεσποτα καισαρ. A. 164. Br. II. 333.
Μισω δυσπεριληπτα. A. Ms. n. 187. Br. II. 369.
Μισω την ἀφελη. A. 486. Br. II. 398.
Μισω τον ἀνδρα. A. 103. Br. III. 322.
Μναμ' ἀρετης ἀνεθηκε. Athen. L. XII. p. 536. Br. III. 179.
Μναμα μεν Ἑλλας ἁπασ'. A. 273. Br. II. 236.
Μναμα τ' Ἀλεξανδρου. Br. III. 178.
Μναμα τοδε φθιμενου. A. 205. Br. I. 200.
Μναματ' Ἀπολλωνιας. A. 505. Br. III. 177.
Μνασαλκεος το σαμα. A. Ms. n. 256. Br. II. 43.
Μνημ' ἀρετης. A. 498. Ar. Ep. pag. 90.

Μνημ'

Μνημ᾽ ἀρετης μοιρης. Br. III. Em. 302.
Μνημα μεγητι θοῳ. A. 500. Ar. Ep. pag. 92.
Μνημα σον ὦ Θεοδωρε. A. 282. Br. II. 508.
Μνημα τοδ᾽ Ἀτρειδεω. A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Μνημα τοδ᾽ ἧς ἀρχης. Br. III. 279. — ὑψιφαντς. Br. III. 315.
Μνημα τοδε κλεινοιο. Br. III. 131.
Μνηματι τῳδε κρατητα. A. 526. Br. I. 260.
Μνημη και ληθη. A. 70. Br. III. 121.
Μνημη δ᾽ οὐ τινα φημι. A. 513. Br. I. 137.
Μνημης εὐβουλειο. A. 209. Br. I. 237.
Μνημονες οἱ καρες. A. 291. Br. III. 224.
Μνημοσυναν ἑλε θαμβος. A. 92. Br. II. 19.
Μνησομαι οὐ γαρ ἐοικεν. A. Ms. n. 271. Br. I. 143.
Μοιρη και ληθη. Br. III. Em. 303.
Μορταδα την ἱεραις. A. 242. (Br. III. 293.)
Μορφας ὁ γραψας. A. 294. Br. III. 227.
Μοσχε, τι μοι λαγονεσσι. A. 303. Br. II. 21.
Μουναν συν τεκνοις. A. 217. Br. II. 123.
Μουνοπαλης, νικω. Br. III. 283.
Μουνος ἐν αἰρομενοισιν. A. 237. Br. II. 96.
Μουνος παλῃ νικω. A. 504.
Μουνῳ μοι θεμις ἐςι. A. Ms. p. 77, 10. Br. III. 319.
Μουσα μοι Ἀλκμηνης. A. Ms. n. 276. Br. I. 147.
Μουσα φιλα. Br. I. 1. Meleag. 1.
Μουσα φιλητα μεν αὐτος. Br. III. 134.
Μουσαων δεκατη. A. 362. Br. III. 104.
Μουσαων ἑλικονιαδων. A. 34. Br. II. 194.
Μουσαων προπολον. Br. III. 253.
Μουσειου τα μεν αὐτος. Br. III. 134.
Μουσης νουθεσιην. A. 174. Br. II. 289.
Μουσοπολον, ῥητηρα. M. A. 7.
Μοχθος ἐμου γενετηρος. A. 7. Br. III. 144.
Μοψου την δ᾽ ἐσορας. A. 371. Br. III. 228.
Μυγδων τερμα βιοιο. A. 196. Br. II. 503.
Μυλεργατας ἀνηρ. A. R. 605. Br. II. 233.
Μυν Ἀσκληπιαδης. A. 186. Br. II. 339.
Μυρι᾽ ἀποφθιμενοιο. Br. III. 305.
Μυρια μετρησασαν. A. 79. Br. II. 176.
Μυρια τοι πτολεμοιο. A. 219. Br. II. 34.
Μυριασιν ποτε τῃδε. A. 200. Br. I. 131.
Μυριοπουν σκολοπενδραν. A. R. 472. Br. II. 41.
Μυριος ἦν ἀνθρωπε. A. 212. Br. I. 238.
Μυρμηκος πτεροεντος. A. 159. Br. II. 330.
Μυρταδα την ἱεραις με. Br. III. 293.

N.

Ναι θεμιν ἀκρητου. A. Ms. n. 36. Br. II. 52.
Ναι λιτομαι παροδιτα. A. 233. Br. III. 67.
Ναι μα τον ἐν γαιῃ. A. 193. Br. III. 65.
Ναι μα τον εὐπλοκαμον. A. 452. Br. I. 20.
Ναι μην Ἐμπεδοκληα. A. 287. *b.*
Ναι, ναι, βαλλετ᾽ ἐρωτες. A. Ms. n. 50. Br. II. 46.
Ναι ταν κυπριν ἐρως. A. 471. Br. I. 16.
Ναι ταν νηξαμεναν. Br. I. 21.
Ναι ταχα ταντα λεης. A. 456. Br. III. 81.
Ναι τον ἐρωτα. Br. I. 30.
Ναμα το δινον. A. 534. Br. III. 191.
Ναννους και Λυδης. A. Ms. n. 155. Br. II. 48.
Ναξιος εὐεργος. A. 506. Br. III. 193.
Ναξιος οὐκ ἐπι γης. A. 245. C. E. 19. Br. I. 472.
Ναος μεν φιαλαν. A. 504. Br. III. 177.
Νασος ἐμα θρεπτειρα. A. 208. Br. I. 37.
Ναυαγου ταφος εἰμι, συ δε πλεε. A. 257. Br. II. 44.
Ναυηγον με δεδορκας. A. 245. Br. I. 174.
Ναυηγος γλαυκοιο φυγων. A. 250. Br. I. 245.
Ναυηγου ταφος εἰμι διοκλεος. A. 244. Br. I. 243.
Ναυηγου ταφος εἰμι ὁδ᾽. A. 244. Br. I. 174.
Ναυν ἱεροκλειδης. A. 80. Br. II. 181.
Ναυτιλε, μη πειθου. A. 253. Br. III. 294.
Ναυτιλε μη ςησῃς. A. 102. Br. III. 13.
Ναυτιλοι ἐγγυς ἁλος. A. 245. Br. II. 51.
Ναυτιλοι ὠ πλωοντες. A. 249. Br. II. 252.
Νεβρειων ὁποσον. A. 367. Br. II. 19.
Νεικος Ἀριςειδης. A. 376. Br. III. 273.
Νειλος ἑορταζει. A. R. 658. J. 17. Br. II. 191.
Νειλος ὁ κοιας ἀναξ. A. 521.
Νειλος, περσις, ἰβηρ. A. 292. Br. III. 109.

Νειφε, χαλαζοβολει. A. 473. Br. I. 216.
Νεκροδοκον κλιντηρα. A. 223. Br. II. 179.
Νεοις αναπτων καρδιας. M. L. IX. 101. Br. III. 151
Νεστορα τον Πυλιων. A. 498. Ar. Ep. p. 90.
Νη την νηξαμεναν. A. 449.
Νη τον ερωτα θελω. A. 448.
Νηα μεν ωλεσε ποντος. A. 73. Br. II. 229.
Νηα ποσειδαωνι. A. 439. Br. III. 117.
Νηα σοι, ω ποντου βασιλευ. A. 439. Br. III. 117.
Νηδυι βριθομενην. A. 43. Br. II. 219.
Νηδυν αναισχυντον. A. 109. Br. II. 427.
Νηϊαδες και ψυχρα. A. R. 677. J. 26. Br. III. 288.
Νηλεες ω δαιμον. A. 211. Br. III. 289.
Νηλειης αϊδης. A. 220. Br. III. 6.
Νηον (μεν) σιγαλοεντα. Br. III. 188.
Νηος αλιστρεπτου. A. 72. Br. II. 205.
Νηος επειγομενης. A. 44. Br. II. 237.
Νηπι' ερως, ποθεις με. M. L. IX. 124. Br. II. 92.
Νηπιε, πως σε λεληθε. A. 171. Br. III. 62.
Νηπιον υιον ελειπες. A. 517. Theocr. p. 291. Br. I. 379.
Νησοι ερημαιοι. A. R. 654. J. 3. Br. II. 118.
και με } A. R. 732. J. 81. Br.
Νησον την ει χ' οι με } II. 146.
Νησου απ' Ευβοιης. A. 500. Ar. Ep. p. 93.
Νησον τις καλεων. Br. III. 326.
Νησος υλη μυκημα. Br. III. 324.
Νηων ωκυπορων. A. R. 760. J. 109. Br. II. 129.
Νικαι παρεσμεν. A. 357. Br. II. 426.
Νικαρετης το ποθοισι. M. L. IX. 302. Br. I. 214.
Νικησας τους παιδας. A. 440. Br. I. 218.
Νικηταν δοριτολμον. A. 294. Br. III. 139.
Νικητης αδων. A. 151. Br. II. 389.
Νικητης ολιγος. A. 65. Br. II. 210.
Νικιεω πονος ουτος. Br. II. 528.
Νικοπολιν Μαραθωνας. A. 233. Br. III. 292.
Νιρεος οντα με παιδα. Br. III. 325.
Νικω διαυλον. A. Ms. n. 251. Br. I. 421.
Νιφε, χ. vid. Νειφε.
Νου ιερη συ δε παντα. M. A. 100.
Νοννα σοι φωνη περιλειπετο. M. A. 98.
Νονναν επουρανιοισιν. M. A. 90.
Νοννος εγω πανος. A. 96. Br. III. 276.
Νους και Αριστοτελους ψυχη. A. 380 Br. III. 267.
Νυκτα μεσην επεισε. A. 127. Br. II. 320.
Νυκτερινη δικερως. M. L. IX. 139. Br. II. 84.
Νυκτερινην επικωμος ιων. A. Ms. n. 238. Br. II. 379.
Νυκτικοραξ αδει. A. 151. Br. II. 356.
Νυκτος απερχομενης. A. 121. Br. II. 434.
Νυμφαι αμαδρυαδες. A. 411. Br. I. 202.
Νυμφαι επιχθιδιαι. Br. III. 331.
Νυμφαι εφυδριαδες. A. 4. Br. II. 252.
Νυμφαι κρηναιαι με. Br. III. 304.
Νυμφαι Ναιαδες. A. R. 794. J. 93. Br. II. 259.
Νυμφαι πευθομενω. A. 96. Br. II. 347.
Νυμφας Βαυκιδος ειμι. A. R. 672. J. 25. Br. I. 58.
Νυμφιδιου θαλαμοιο. Br. III. 295.
Νυμφιον Ευαγορην. A. R. III. J. 61. Br. I. 251.
Νυν αιθεις οτε λεπτος. A. Ms. n. 41. Br. I. 211.
Νυν εαρ ει, μετεπειτα. A. Ms. n. 198. Br. II. 372.
Νυν εγνων κυθερεια. A. 353. Br. III. 49.
Νυν καταγιγνωσκω. A. 466. Br. II. 406.
Νυν μοι χαιρε λεγεις. A. 483. Br. II. 399.
Νυν εσθη καταρατε. A. Ms. n. 199. Br. II. 372.
Νυν, οτε μηδεν Αλεξις. A. 289. Br. I. 169.
Νυν πλεον η το παροιθε. A. 271. Br. II. 507.
Νυξ ιερη και λυχνε. A. 467. Br. I. 21.
Νυξ μακρη και χειμα. A. 451. Br. I. 215.
Νυξ σε γαρ, ουκ αλλην. M. L. IX. 306. Br. I. 214.
Νωθρος εγω τελεθεσκον. A. 301. Br. III. 15.

Ξ.

Ξανθοκηροπλαστε. Br. III. pag. 144.
Ξανθη μεν τις εγων. Br. III. 318.
Ξανθιππην Ακυλα. Br. III. 299.
Ξειν' υπο ταν πετραν. A. 336. Br. I. 198.

Ξειν' ἀγε δη και πιν'. Br. III. 328.
Ξεινε Συρηκοσιος. A. 517. Theocr. p. 289. Br. I. 249.
Ξεινε ταφον παραλιτον. A. 276. Br. II. 26.
Ξεινε τι μαν πευθῃ. A. 149. Br. II. 356.
Ξεινοι λαϊνεας μη ψαυετε. A. 319. Br. II. 216.
Ξεινοι παρθενος ειμι. A. R. 804. J. 153. Br. II. 119.
Ξεινοι την περιβωτον. A. 97. Br. I. 166.
Ξεινον ὁπηνικα θαυμα. A. 11. Br. II. 136.
Ξεινος Ἀταρνειτης. A. 285 *b.* C. E. 1. Br. I. 469.
Ξενοφων δ' ἠςραπτε. A. 397.
Ξιφη τα πολλων. A. 438. Br. II. 215.

O.

Ὁ βραχυς Ἑρμογενης. A. 133. Br. III. 171.
Ὁ γλυκυς ἐν παντεσσιν. A. 346. Br. III. 106.
Ὁ γλυκυς Ἠριννης. A. 279. Br. I. 218.
Ὁ γριπευς διοτιμος. A. 247. Br. II. 242.
Ὁ γρυπος νικων. A. 142. Br. II. 312.
Ὁ ζευς Αἰθιοπων. A. Ms. n. 25. Br. II. 190.
Ὁ ζευς ἀντι πυρος. A. 24. Br. II. 408.
Ὁ ζευς προς τον ἐρωτα. A. 11. Br. III. 161.
Ὁ ζευς την δαναην. A. 480. Br. II. 201.
Ὁ θρασυς, ὑψαυχην τε. A. 459. Br. III. 82.
Ὁ κρης θηριμαχος. A. 433. Br. I. 228.
Ὁ κροκος οἱ τε μυροισιν. M. L. IX. 461. Br. III. 172.
Ὁ λυκτιος Μενοιτας. A. Ms. n. 253. C. E. 39. Br. I. 465.
Ὁ μικκος τοδ' ἐτευξε. Theocr. p. 292. Br. I. 381.
Ὁ μουσοποιος ἐνθαδ'. A. 272. Br. I. 382.
Ὁ παις ὁ ταυρος. A. 315. Br. III. 213.
Ὁ πλοος ὡραιος. A. 75. Br. I. 235.
Ὁ πριν ἀει βρομιου. A. 69. Br. III. 238.
Ὁ πριν ἀελλοπεδων. A. 45. Br. II. 98.
Ὁ πριν ἀλωομενος. A. 357. Br. III. 125.
Ὁ πριν ἀμαλθακτοισιν. A. 155. Br. III. 81.
Ὁ πριν ἐγω και πεντε. A. Ms. p. 75. 2. Br. II. 86.
Ὁ πριν ἐγω και ψηρα. A. 240. Br. II. 36.
Ὁ πριν ἐγω ῥοδιοισιν. A. 83. Br. II. 135.
Ὁ πριν ἐπ' Ἀλφειῳ. A. 48. Br. II. 98.
Ὁ πτανος τον πτανον ἰδων. A. 341. Br. III. 205.
Ὁ σκηπων και ταυτα. A. R. 525. Br. I. 222.
Ὁ ςαδιευς Ἀρης. A. 1. Br. II. 16.
Ὁ ςαφυλοκλοπιδας. A. 103. Br. II. 199.
Ὁ ςεφανος περι κρατι. A. 448. Br. I. 29.
Ὁ την γυναικα την. A. 141. Br. II. 408.
Ὁ τον πολυςενακτον. A. 206. Br. III. 263.
Ὁ τραγικον φωνημα. A. 273. Br. II. 124.
Ὁ τραγοπους, ὁ τον ἀσκον. A. 343. Br. III. 218.
Ὁ τραγος ὁ κλησωνος. Br. II. 297.
Ὁ τρυφερος Διοδωρος. A. Ms. n. 103. Br. I. 22.
Ὁ τυμβος οὑτος ἐνδον. A. 217. Br. III. 281.
Οὑμος ἐρως παρ' ἐμοι. A. 485. Br. III. 153.
Ὁ φθονος αὐτος ἑαυτον. A. 116. Br. III. 242.
Ὁ φθονος ἐςι κακιςον. A. 116. Br. III. 242.
Ὁ φθονος οἰκτιρμου. A. 115. Br. II. 433.
Ὀγκας νεος. A. 537.
Ὀχνη; χειρος ἐμης. A. 27. Br. II. 428.
Ὁδιτα μη προσερπε. A. 342. Br. III. 198.
Ὀθρυαδην Σπαρτης. A. 9. Br. II. 147.
Οἱ βενετοι πρασινοισιν. A. 405. Br. III. 27.
Οἱ δυο χαλκαντες. A. 181. Br. II. 421.
Οἱ κοςις ἀχρι κορου. A. 10. Br. II. 203.
Οἱ μεν ἐμε κτειναντες. A. 207. Br. I. 137.
Οἱ μεν σευ κολοφωνα. A. 365. Br. II. 18.
Οἱ παιδες λαβυρινθος. A. Ms. n. 220. Br. I. 480.
Οἱ προς ῥωμαιους. A. 203. Br. II. 299.
Οἱ συναγωνιςαι. A. 128. Br. II. 320.
Οἱ τοιχοι διεφαντε. A. 165. Br. II. 340.
Οἱ τρεις τυνδαριδαι. A. 300. Br. II. 449.
Οἱ τρισσοι τοι ταυτα. A. 431. Br. I. 225.
Οἱ χρισον φορεοντες. M. A. 6.
Οἰχεται ἀρτι θαλασσα. A. 123.
Οἰγνυμεν ἐξ ἑτερης. A. 65. Br. II. 193.
Οἰδ' ἐγω ὡς νεος ὠν. Br. III. 320.
Οἰδ' ὁτι θνατος ἐγω. A. 67. Br. II. 66.
Οἰδ' ὁτι μοι κενος ὁρκος. M. L. IX. 315. Br. I. 18.
Οἰδ' ὁτι μοι πλουτου. A. Ms. n. 138. C. E. 34. Br. I. 402.
Οἰδ' αἰδαν ςερξαντες. A. 203. Br. II. 34.
Οἰδ' ἀπο λευκανων. A. 444. Br. I. 226.
Οἰδ' Ἀσκληπιαδαι. A. 499. Ar. Ep. p. 92.

Οἶδα φιλειν φιλεοντας. A. 485. Br. III. 158.
Οἶδα Φιλοκτητην ὀρεων. A. 312. Br. II. 499.
Οἶδε Βιτων Κλεοβις τε. Br. III. Em. 274.
Οἶδε παρ' Ευρυμεδοντι. A. 201. Br. I. 134.
Οἶδε πατραν πολυδακρυν. A. 199. Br. I. 193.
Οἶδε πατρας ἑνεκα. A. 503. Br. III. 284.
Οἶδε πολυξεινος. A. 501. Br. I. 180.
Οἶδε ποτ' αἰγαιοιο. A. 201. Br. I. 173.
Οἶδε τριηκοσιοι. A. 204. Br. I. 131.
Οἰδιποδες δισσοι τε. A. R. 761. J. 110. Br. II. 264.
Οἰδιποδος κασις ἠν. A. 416. it. p. 428. Br. II. 197.
Οἰδιποδος παιδων. A. 236. Br. II. 158.
Οἰει τον πωγωνα φρενων. A. 187. Br. II. 388.
Οἰκειοις δακρυοις. A. 538.
Οἰκογενης αἰλουρος. A. 264. Br. III. 65.
Οἰκον αναξ Ἑλικωνος. A. 299. Br. III. 134.
Οἰκος Ἀναςασιοιο. A. 359. Br. III. 135.
Οἰκος και πατρη. A. 70. Br. II. 503.
Οἰκτειρω σεο καλλος. A. 62. Br. III. 145.
Οἰκτον ὁμου και λυσσαν. A. 319. Br. III. 215.
Οἰκτρα δη δνοφερον. A. R. 571. Br. II. 399.
Οἰκτροτατον ματηρ. A. 287. a. Br. I. 36.
Οἰκῳ ἐν Ἀμφικλεους. A. 38.
Οἰτια ςιβωτας. A. 506. Br. III. 187.
Οἰνοποται δεξασθε. A. Ms. n. 89. Br. I. 8.
Οἰνοποτας ξενοφων. A. 438. Br. III. 123.
Οἰνος δε θνητοισι θεων παρα. Br. III. 329.
Οἰνος ἐρωτος ἐλεγχος. A. Ms. n. 126. Br. I. 213.
Οἰνος και κενταυρον. A. 83. Br. I. 490.
Οἰνος και προποσεις. M. L. IX. 460. Br. I. 483.
Οἰνος και τα λοετρα. A. 55. Br. III. 245.
Οἰνος την ἑτερην. Br. III. 325.
Οἰνος τοι χαριεν τι. A. 83. A. Ms. n. 275. Br. I. 417.
Οἰνωνη δε χολῳ. A. 391.
Οἰον ἐμαιωσαντο. Br. II. 384.
Οἰον ἐπι τροιην. A. Ms. n. 235. Br. II. 378.
Οἰον και κρονιδης. A. 310. Br. III. 311.
Οἰον ὀρης ὠ ξεινε. A. 295. Br. I. 488.
Οἰος δ' ἐννυχιον. Br. II. 60.
Οἰος ἐης φευγων. A. 295. Br. III. 218.
Οἰους ανθ' οἱων οἰκητορας. A. R. 666. J. 15. Br. II. 145.
Οἰσω ναι μα σε Βακχε. A. Ms. n. 110. Br. I. 17.
Οἰχεται ὠ Νικομηδες. M. A. 36.
Οἰτινες Ἀλιοιο. J. 97. C. E. 64. Br. I. 470.
Οἰω θειοδαμας. A. 310. Br. III. 311.
Ὀκταδραχμους και π. Br. II. 307.
Ὀκτω μεν πηχεις. A. 256. Br. I. 219.
Ὀκτω και δεκατου με. Br. III. 311.
Ὀκτω τοι θυρεες. A. 443. Br. I. 226.
Ὀλβια τεκνα γενοισθε. A. R. 554. Br. II. 251.
Ὀλβιον ανθρωποισιν. A. 113. Br. III. 242.
Ὀλβιος, ευγηρως ανοσος. M. A. 10.
Ὀλβιος, ευγηρως, ευπαις. M. A. 76.
Ὀλβιος ὁ γραψας. A. Ms. n. 176. Br. II. 366.
Ὀλβιος ὠ Μενελαε. A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Ὁλκαδα πυρ μ' ανεφλεξε. A. 79. Br. I. 226.
Ὁλκας αμετρητον. A. 79. Br. III. 6.
Ὁλκας ὑδωρ προφυγουσα. A. 79. Br. II. 503.
Ὀμμα πολυπτοιητον. M. L. IX. 690. Br. III. 75.
Ὀμματ' ἐχεις Ἡρης. A. 476. Br. II. 396.
Ὀμματα δινευεις. A. 466. Br. III. 10.
Ὀμματα μεν Καρης. A. 300. Br. III. 90.
Ὀμματα μεν χρυσεια. A. 486. Br. II. 398.
Ὀμματα σοι βαρυθουσι. M. L. IX. 677. Br. III. 74.
Ὀμματα φυλλις ἐπεμπε. M. L. IX. 679. Br. III. 15.
Ὀμνυμεν αθανατοιο. M. A. 13.
Ὀμφαξ ουκ ἐπενευσας. A. 487. Br. III. 164.
Ὁν πολεμος δεδιως. A. 7. Br. II. 197.
Ὀντως δε χαριτων λετρον. A. 352. Br. III. 220.
Ὀντως σης αρετης. Br. III. 236.
Ὀξειαι παντη περι. A. 218. Br. I. 255.
Ὀξεσι λαχνηεντα δεμας. A. 418. Br. III. 176.
Ὀξυβοαι κωνωπες. A. 449. Br. I. 27.
Ὁπλιζευ, κυπρι, τοξα. Br. II. 92.
Ὀππιανος σελιδεσσιν. A. 369. Br. III. 273.
Ὀππιανος κλεος εἱλον. Br. III. 274.
Ὁπποθεν ὁ ςησας. A. 345. Br. III. 11.
Ὁπποθι τεμνομενης. A. 360. Br. III. 50.
Ὁπποιας τον Ὁμηρον. A. 363. Br. III. 254.
Ὁρας προσωπον κασσιης. A. 233. Br. III. 224.

Ὁρας

Ὁρᾳς το καλλος ὁσον. A. 349. Br. III. 219.
Ὀργανα μȣσαων. A. 22. Br. II. 416.
Ὀργη τȣ Διος ἐϛι γυνη. A. 23. Br. II. 408.
Ὀρθον νυν ἑϛηκας ἀνωνυμον. A. Ms. n. 213. Br. II. 104.
Ὀρθρε, τι μοι, δυσερας ε. M. L. IX. 313. Br. I. 24.
Ὀρθρε, τι νυν, δυσερας ε. M. L. IX. 314. Br. I. 24.
Ὀρθριος εὐπληκτοιο. A. 84. Br. III. 93.
Ὀρθροβοας δυσερωτι. A. Ms. n. 127. Br. I. 21.
Ὀρθρος ἐβη χρυσιλλα. A. 480. Br. II. 110.
Ὀρθωσαι τον κυρτον. A. 148. Br. II. 356.
Ὁρκον κοινον ἐρωτ'. M. L. IX. 118. Br. I. 494.
Ὀρνεον ἠσθιομεν. A. 156. Br. II. 411.
Ὀρνεον ὠ χαρισιν. A. 267. Br. I. 505.
Ὀρνι Διος κρονιδαο. A. 197. Br. II. 32.
Ὀρνι τι μοι φιλον ὑπνον. A. 85. Br. II. 267.
Ὀρνιθες ψιθυροι. A. 485. Br. III. 157.
Ὀρφεα θρηΐκιησι παρα. A. 269. Br. II. 39.
Ὀρφεος οἰχομενου. A. 241. Br. III. 108.
Ὀρφευς θηρας ἐπειθε. A. 14. Br. II. 116.
Ὀρφευς μεν κιθαρα. A. 220. Br. II. 358.
Ὁς βασιλευς ἐδαμασσε. A. 195. Br. III. 297.
Ὁς κεν ἐπικτητοιο. A. 117. Br. III. 272.
Ὁς την ἱππαφεσιν. A. 506. Br. III. 193.
Ὁσσαις θηλυτεραις. A. 353. Br. III. 222.
Ὁσσακι κυδιλλης. A. 468. Br. II. 87.
Ὀσσαν ἐπ' ὀλυμπῳ. A. 349. Br. III. 219.
Ὀϛεα μεν και κωφον. A. 279. Br. II. 288.
Ὀϛεα μεν και σαρκας. Br. III. 301.
Ὀϛεα σȣ Παλαμηδες. A. R. 645.
Ὁϛις ἐμον παρα σημα. A. 278. C. E. 22. Br. I. 475.
Ὁϛις ἐσω πυργους. A. 179. Br. II. 294.
Ὁϛις και τινος εἰμι. Br. III. 314.
Ὁϛις με τριοδοισι. A. 219. Br. II. 504.
Ὁτ' ἐξ ἀητου λιβυες. A. 41. Br. II. 214.
Ὁταν βλεπω σε. A. 108. Br. II. 430.
Ὁταν θελη τις ἡμεραν. A. 39. Br. II. 437.
Ὁταν λογισμοις καταμαθω. A. 113. Br. II. 4[illegible]2.
Ὁταν ϛυγη τις ἀνδρα. A. [illegible]5 Br. [illegible]. 422.
Ὀτραλεας τολυπευσαν. A. 3[illegible]9. Br. III. 139.
Οὐ βαλανειον ἐην. A. 350. Br. III. 223.
Οὐ βριαρον τινα θηρα. A. 377. Br. III. 91.
Οὐ βροτος ὁ γλυπτας. A. 319. Br. III. 215.
Οὐ γαμον ἀλλ' ἀΐδην. A. 224. Br. I. 36.
Οὐ γαρ σοι γε ὀλιζον. A. R. 721. J. 71.
Οὐ γληχωνι κριτων. A. 183. Br. II. 338.
Οὐ δεχεται Μαρκον. A. 169. Br. II. 335.
Οὐ δυναμαι γαμετης. A. 137. Br. II. 409.
Οὐ δυναμαι σ' ἐθελων. A. 484. A. Ms. n. 23. Br. III. 155.
Οὐ δυναται τη χειρι. A. 141. Br. II. 387.
Οὐ θνητος οὐδ' ἀθανατος. Br. III. 320.
Οὐ κονις, οὐδ' ὀλιγον. A. 252. Br. II. 348.
Οὐ κυνες, οὐ ϛαλικες. A. 43. Br. III. 7.
Οὐ λαλεει το κατοπτρον. A. 141. Br. III. 115.
Οὐ λογον, οὐ νομον οἰδε. A. 112. Br. II. 431.
Οὐ μ' ἐτρωσεν, ἐϛρωσεν ἐρως τοξοις. A. Ms. 87. Br. I. 23.
Οὐ μα τοδε φθιμενων. A. 227. Br. I. 498.
Οὐ μα τον οὐδε λυκωνα. A. 206.
Οὐ με τις ἐξ ὀρεων. Br. II. 523.
Οὐ μεγας οὐδ' ὁ ἐρως. A. 347. Br. III. 224.
Οὐ μελλω ῥευσειν. A. 482. Br. II. 160.
Οὐ μιλη τριοδοντι. A. 149. Br. III. 169.
Οὐ μοι θηλυς ἐρως. A. Ms. n. 21. Br. III. 151.
Οὐ μοι μελει γυγαο. A. 174. Br. I. 88.
Οὐ μοι παιδομανης. M. L. IX. 472. Br. I. 15.
Οὐ μοι πληϊαδων. A. 174. Br. II. 7.
Οὐ μονον αὐτη πνει. A. 143. Br. II. 336.
Οὐ μονον ἐν ϛαδιοις. A. 401. Br. III. 22.
Οὐ μονον ἐς Περσας. A. 529.
Οὐ μονον εὐαρεστον. A. 43. Br. II. 197.
Οὐ μονον ὑμνησει. A. 72. Br. II. 453.
Οὐ μονον ὑψηλοις. A. 437. Br. I. 236.
Οὐ μονος ἐμψυχων. A. 287. *b.*
Οὐ νοσος οὐδε σε γηρας. M. A. 109.
Οὐ νουσῳ ῥοδοπα. A. 265. Br. II. 29.
Οὐ πλοκαμον τιμους. M. L. IX. 459.
Οὐ ποιει θανατον. A. 54. Br. II. 434.
Οὐ ποτ' ἐγω φθιμενοισιν. M. A. 16.
Οὐ ποταμος κελαδων. Br. II. 528.
Οὐ πρειδων θεστιμε. A. 257. Br. II. 5.
Οὐ προσεχω και τοι. A. 143. Br. II. 110.
Οὐ σε κυνων γενος εἰλ'. A. 274. Br. II. 247.

Οὐ

Οὐ σε μακαρ κυνεγειρε. A. 313. Br. II. 200.
Οὐ σοι Σμυρναιαι Νεμεσεις. Br. II. 367.
Οὐ σοι ταυτ' ἐβοων. A. Ms. n. 123. Br. I. 18.
Οὐ σον μνημα τοδ' ἐςι. A. 273. Br. III. 264.
Οὐ ςεργω πολυληνϛ. A. 14. Br. II. 129.
Οὐ τερπουσι κομαι με. A. Ms. n. 179. Br. II. 367.
Οὐ το ζην χαριεσσαν. A. 108. Br. III. 100.
Οὐ το λεγειν παραςημα. A. 169. Br. II. 345.
Οὐ τον ἀναπτυσσοντα. A. 380. Br. II. 501.
Οὐ τοσον οὐδ' Ἀθαμας. A. 119. Br. II. 196.
Οὐ τρηχυς λιθιαιος. Br. I. 256.
Οὐ φιλος, ὁς κρητηρι. A. 513. Br. I. 119.
Οὐ φαυλως ἐςησα. Br. III. 269.
Οὐ χειμα νικοφημον. A. 247. Br. II. 474.
Οὐδ' αἱ σμυρναιαι νεμεσεις. A. Ms. n. 180.
Οὐδ' Ἁλικαρνασσου. A. 396.
Οὐδ' αὐτησ' ἡ λεξις. A. Ms. n. 243. Br. II. 380.
Οὐδ' ἐθανεν νηοιο. M. A. 99.
Οὐδ' εἰ με χρυσειον. A. 269. Br. I. 487.
Οὐδ' εἰ μοι γελοωσα. A. 252. Br. II. 196.
Οὐδ' ἠν ὠκεανος. A. 6. Br. II. 148.
Οὐδε θανων κλεος. A. 195. J. 133. Br. III. 298.
Οὐδε θανων ὁ πρεσβυς. A. 272. Br. I. 490.
Οὐδε κατακνωσσων. A. 332. Br. III. 7.
Οὐδε λεων ὡς δεινος. A. 198. Br. I. 252.
Οὐδε νεκυς ναυηγος. A. 257. Br. II. 101.
Οὐδε Συρναιαι. A. Ms. n. 180.
Οὐδεις γραμματικων. A. 137. Br. II. 327.
Οὐδεις και καθαρος. A. 64. Br. II. 435.
Οὐδεις την ἰδιην. A. 172. Br. II. 2.
Οὐδεν ἁμαρτησας. A. 178. Br. III. 165.
Οὐδεν ἀφηκεν ὁλως. A. 155. Br. II. 321.
Οὐδεν γοργονιον. M. A. 69.
Οὐδεν ἐν ἀνθρωποισι μενει. A. 511. Br. II. 315.
Οὐδεν ἐν ἀνθρωποισι φυσις. A. 63. Br. I. 145.
Οὐδεν σωφροσυνης τεκμηριον. A. 109. Br. II. 407.
Οὐδενος ἐνθαδε νυν. A. 164. Br. II. 332.
Οὐδεποτ' εἰς πορθμειον. A. 142. Br. II. 311.
Οὐδεποτ' ἠελιον. A. Ms. n. 206. Br. II. 374.
Οὐδετερης ὁλος εἰμι. A. 246. Br. II. 124.
Οὐδ' ἐλενος κοθεων. A. 388.
Οὐκ, ἀγαμ', οὐκ ἀγαμαι. M. A. 57.
Οὐκ ἀδαης ἐγραψε κιμων. A. 302. Br. I. 142.
Οὐκ ἀδικω τον ἐρωτα. A. 451. Br. I. 233.
Οὐκ αἰεις; πολεμαρχα. A. 529.
Οὐκ ἀλογως ἐν ζωϋφιοις. A. 60. Br. II. 429.
Οὐκ ἀν ἐν ἡμετεροισι. A. 93. it. p. 369. Br. III. 269.
Οὐκ ἀπεδημησας. A. 210. Br. II. 421.
Οὐκ ἀποθνησκειν δει. A. 481. Br. II. 350.
Οὐκ ἀρα μυθος ἠν. A. 529.
Οὐκ ἀρα σοι γε ἐλιζον. Br. III. 261.
Οὐκ ἀρα τουτο ματαιον. A. 286. *b.*
Οὐκ ἀρα τουτο κακιςον. Br. III. 294.
Οὐκ ἐθ' ὁμον χιμαροισιν. A. 217. Br. I. 15.
Οὐκ ἐθανες πρωτη. Br. III. 312.
Οὐκ ἐθελοντα φιλεις με. A. Ms. n. 190. Br. II. 369.
Οὐκ ἐθελουσα τυχη. A. 112. Br. III. 168.
Οὐκ ἐθελω πλϛτειν. A. 16.
Οὐκ ἐθελω φιλοθηρε. A. 523. Br. I. 416.
Οὐκ ἐθελω χαριδαμον. A. Ms. n. 72. Br. I. 7.
Οὐκ ἐθος ἐςιν ἐμοι. Br. III. 256.
Οὐκ εἰμ' οὐδ' ἐτεων. A. Ms. n. 51. Br. I. 212.
Οὐκ ἐλεγον προδικη. A. 477. Br. II. 397.
Οὐκ ἐμα ταυτα λαφυρα. A. 3. Br. I. 232.
Οὐκ ἐμε την πενιην. A. 182. Br. II. 424.
Οὐκ ἐν γαςρι λαβουσα. Br. II. 350.
Οὐκ ἐπλασεν με Μυρων. A. 303. Br. I. 231.
Οὐκ ἐθ' οὑτος ἐρως. A. 475. Br. II. 267.
Οὐκ ἐςι γημας. A. 20. Br. III. 237.
Οὐκ ἐςι θυγατρος. A. 147. Br. II. 341.
Οὐκ ἐτ' ἀν ὑληεν. A. 267. Br. I. 204.
Οὐκ ἐτ' ἀνα φρυγιην. A. 14. Br. I. 488.
Οὐκ ἐτ' ἐρω πεπαλαικα. A. Ms. n. 94. Br. III. 153.
Οὐκ ἐτι βαςαζω. A. 482.
Οὐκ ἐτι δε πλωτοισιν. A. R. 575. Br. I. 199.
Οὐκ ἐτι δε πτερυγεσσι. A. 265. Br. I. 192.
Οὐκ ἐτι δη σε λιγεια. Br. II. 260.
Οὐκ ἐτι δη τανυφυλλον. A. 265. Br. I. 249.
Οὐκ ἐτι δη χλωροισιν. A. 267. Br. I. 258.
Οὐκ ἐτι θελγομενας. A. 269. Br. II. 24.
Οὐκ ἐτι λιγεια. A. 266.

Οὐκ

Οὐκ ἔτι μ' ὡς το παρος. A. 266. Br. I. 199.
Οὐκ ἔτι μοι θηρων. A. Ms. n. 46. Br. I. 15.
Οὐκ ἔτι παιδομανης. A. 476. Br. II. 393.
Οὐκ ἔτι παφλαζοντα. A. R. 574. Br. II. 100.
Οὐκ ἔτι που τλημον. A. 264. Br. III. 65.
Οὐκ ἔτι πυργωθεις. A. 97. Br. II. 220.
Οὐκ ἔτι συριγγων. A. 383. a. Br. II. 298.
Οὐκ ἔτι τιμαριον. M. L. IX. 466. Br. I. 22.
Οὐκ ἔτι Τιμοκλεια. A. R. 692. J. 42. Br. II. 132.
Οὐκ ἔτλας ὡριςε. A. 202. Br. I. 257.
Οὐκ ἐχθες παις ἠσθα. A. Ms. n. 178. Br. II. 366.
Οὐκ ᾔδειν σε τραγωδον. Br. II. 322.
Οὐκ ἰδε τερψιχορην. A. 94. Br. II. 520.
Οὐκ οἶδ' εἰ Διονυσον. A. 243. Br. II. 36.
Οὐκ οἶδ' εἴτε σακος. A. 72. Br. II. 182.
Οὐκ οἶς εἴτ' οἴων. M. A. 75.
Οὐλομεναι νησσοι. M. A. 74. Br. II. 161.
Οὐνομ' ἐχεις λιβανου. A. 363. Br. III. 105.
Οὐνομα κηρυσσω τιμοκλεος. A. 253. Br. II. 291.
Οὐνομα μεν καλη. A. 230. Br. II. 505.
Οὐνομα μεν Σαπφω. A. 279. Br. II. 25.
Οὐνομα μητρος ἐχω. A. 535. Br. III. 323.
Οὐνομα μοι τι δε τουτο. A. 206. Br. III. 101.
Οὐ ποτ' ἐμε κρυψεις. A. 207. Br. II. 504.
Οὔπω ἐπιςαμενην. A. 296. Br. III. 48.
Οὔπω ναυς και ὀλωλα. A. 78. Br. II. 282.
Οὔπω σοι καλυκων. A. 468. Br. II. 86.
Οὔπω σοι μογεοντι. A. 402. Br. III. 23.
Οὔπω σου το καλον. M. L. IX. 126. Br. II. 392.
Οὔπω τοι πλοκαμοι. A. R. 713. J. 63. Br. III. 287.
Οὔπω τοξοφορων. A. Ms. n. 149. Br. I. 212.
Οὐρανιον μιμημα. A. R. 795. J. 144. Br. II. 191.
Οὐρανιον το μνημα. Leich. 5. A. R. 639.
Οὐρανιος νικαιαν ἐχει. A. 407. Br. III. 31.
Οὐρανος ἀςρα ταχιον. A. 91. Br. II. 218.
Οὐρεα μοι και ποντον. A. 198. Br. II. 234.
Οὐρεα πυρηναια. A. 6. Br. II. 148.
Οὐρεα σοι και ποντος. M. A. 4.
Οὐρεος ἐξ ὑπατοιο. A. 44. Br. II. 286.
Οὐρεσι ταλλεσοισιν. A. R. 649. Br. III. 183.
Οὐρεσιν ἐν δολιχοις. A. 79. Br. III. 233.
Οὐριον ἐκ πρυμνης. A. Ms. p. 79. Br. III. 192.
Οὔριος ἐμπνευσας. A. Ms. n. 57. Br. I. 5.
Οὔτ' ἀπο Μεσσανας. A. 2. Br. II. 38.
Οὔτ' ἐκλυσεν Φειδων. A. 148. Br. II. 355.
Οὔτ' ἐπι δευκαλιωνος. A. 163. Br. II. 332.
Οὔτε με παρθενικης. A. 481. Br. II. 289.
Οὔτε ῥοδον ςεφανων. A. 458. Br. III. 76.
Οὔτε σε Πραξιτελης. A. 323. Br. I. 171.
Οὔτε ταχιον ἐμου. A. 127. Br. II. 319.
Οὔτε χιμαιρα τοιουτον. A. 143. Br. II. 336.
Οὔτι ματαν θνατοισι. Br. III. 158. vid. Οὐχι.
Οὔτι σε ποντος ὀλεσσε. A. 251. Br. II. 504.
Οὔτι φυσις θηλεια. A. 241. A. p. 282. Br. II. 503.
Οὐτιδανοι μεροπων. A. 86. Br. III. 60.
Οὔτις ἀλοιητηρας. A. 155. Br. III. 61.
Οὔτις ἐπ' ἀνθουσῃ. A. 362. Br. III. 105.
Οὗτος Ἀδειμαντον. A. R. 590. Br. I. 133.
Οὗτος Ἀκεςορις. A. R. 345. Br. III. 265.
Οὗτος Ἀνακρειοντα. A. 276. Br. I. 136.
Οὗτος Ἀριςοτελης μετρων. A. 380. Br. III. 267.
Οὗτος, ἐγερσιθεατρε. A. 403. Br. III. 25.
Οὗτος Ἰουλιανος. A. 370. Br. III. 132.
Οὗτος Ἰωαννην κρυπτει. A. 191. Br. II. 472.
Οὗτος μεν Φοβος. A. 539.
Οὗτος ὁ καλλαισχρου. A. 253. Br. II. 274.
Οὗτος ὁ κεκροπιδαισι. A. 298. Br. II. 280.
Οὗτος ὁ κοσμησας. A. 299. Br. III. 134.
Οὗτος ὁ Λεανδροιο. A. 217. Br. II. 123.
Οὗτος ὁ μηδεν, ὁ λιτος. A. 107. Br. II. 155.
Οὗτος ὁ νυν βελτιςος. A. 126.
Οὗτος ὁ νυν τοιουτος ο. Br. II. 320.
Οὗτος ὁ νυν ὑπνω. A. 309. Br. III. 210.
Οὗτος ὁ παιδαματωρ. A. 310. Br. III. 210.
Οὗτος ὁ πριν μακαρεσσι. A. 307. Br. II. 106.
Οὗτος ὁ τευθρανιας. A. 312. Br. II. 400.
Οὗτος ὁ της ἀρετης. A. 187. Br. II. 318.
Οὗτος ὁ τον δαλον φυσων. A. 332. Br. III. 160.
Οὗτος ὁ του κειοιο. A. R. 559. Br. I. 137.

Οὗτος Ὀδυσσηας. A. 498. Ar. Ep. pag. 91.
Οὗτος πυκτευσων. Br. III. 279.
Οὗτος τοι Διοφαντον. A. Ms. p. 80. 3. Br. II. 483.
Οὗτος τοι Ῥωμης ὁ μενας. Br. III. 279.
Οὗτος Φειδολα ἱππος. A. R. 424. Br. I. 116.
Οὕτω βακχον ἐδεκτο. A. 378. Br. II. 501.
Οὕτω δη πυλιον. A. 214. Br. II. 43.
Οὕτω κουφοτατος. A. 157. Br. II. 329.
Οὕτω πας ἀπολωλε A. 223. Br. III. 246.
Οὑτωσι πεψαι. A. 155. Br. II. 322.
Οὕτω τοι μελιη. A. 442. Br. I. 135.
Οὕτως ἐς ἀγρους. A. 161. Br. II. 340.
Οὕτως ὑπνωσαις. Wech. p. 618. Br. I. 464.
Οὐχ ὁ ἐρως ἀδικει. A. 38. Br. II. 314.
Οὐχ ὁ τρηχυς σε λιθ. J. 66. A. R. 716.
Οὐχ ὡδε δειλαιου σατυρου. A. 249. Br. II. 299.
Οὐχ ὁσιοις λεχεεσσιν. A. 244. Br. III. 68.
Οὐχ ὁσιως ἡρπαξας. Br. III. 305.
Οὐχ ὁτι τον καλαμον. A. 131. Br. II. 386.
Οὐχ οὕτω βλαπτει. A. 63. Br. II. 414.
Οὐχ οὕτω κακοεργον. A. 164. Br. II. 333.
Οὐχι βαθυζωνων. A. 234. Br. II. 28.
Οὐχι Θεμιστοκλεους. A. 203. Br. II. 124.
Οὐχι ματαν θνατοισι. A. Ms. n. 223. Br. III. 158.
Οὐχι Μυρων συ πλασας. Br. III. 196.
Οὐχι παρ Εὐρωτα. A. 292. Br. III. 12.
Οὐχι πεδον Σμυρνης. A. 365. Br. III. 254.
Οὐχι ῥακος σεο φαιον. A. R. 716. J. 66.
Οὐχι το πυρ κλεψας. A. Ms. n. 203. Br. II. 373.
Ὀφθαλμοι, τεο μεχρις. A. 460. Br. III. 82.
Ὀφθαλμοις σπινθηρας. A. Ms. n. 183. Br. II. 368.
Ὀφρυανασπασιδαι. A. 533. Athen. IV. p. 162. Br. III. 172.
Ὀχθηρον τον χωρον ἐχω. A. 342. Br. III. 198.
Ὀχλου και μενε κυρε. A. Ms. n. 195.
Ὀψε ποθ' ἡ ποδαγρα. A. 167. Br. II. 386.
Ὀψιν ἐχεις ϛρουθω. A. 141. Br. III. 9.
Ὀψοφαγει, κλειοι. Br. II. 527.

Π.

Παγκαλον ἐς ἐπιγραμμα. Br. II. 491.
Παγκαρπον σοι, κυπρι. A. Ms. n. 245. Br. I. 3.
Παιγνια μεν ταδε παντα. A. 378. Br. III. 92.
Παιγνιον ἐϛι τυχης. A. 113. Br. II. 431.
Παιδα θεας θετιδος. A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Παιδα με πενταετηρον. A. 221. Br. II. 313.
Παιδα μεν ἠλιτομηνον. Br. II. 375.
Παιδα πατηρ Ἀλκων. A. 427. Br. II. 167.
Παιδειω, Θρασυβουλε. Br. III. 157.
Παιδες Ἀθηναιων. A. 201. Br. I. 133.
Παιδι Φιλοϛεφανου. A. R. 429. Br. I. 117.
Παιδνη ἀφωνος ἐουσα. A. R. 515. Br. I. 55.
Παιδος ἀφ' ὑψηλων. A. 120. Br. II. 202.
Παιδων ἀλλαχθεντι. A. R. 753. J. 84. Br. II. 151.
Παιδων Μηδειης. A. 219. Br. II. 767.
Παιδων ὁν μεν ἐκαιεν. A. 53. Br. II. 290.
Παιηων, χειρων, Ἀσκληπιος. A. 60. Br. II. 271.
Παις Ἀσκληπιαδεω. A. R. 496. Br. I. 482.
Παις τις ἀταλλος ὁλως. (alii ὁλως ἀπαλος) A. Ms. n. 192. Br. II. 370.
Παισιν ἐπι προτεροις. A. 120. Br. I. 476.
Παλλαδι ται τρισσαι. A. 424. Br. II. 11.
Παλλαδος εἰμι φυτον. A. 26. Br. III. 231.
Παλλαδος εἰμι φιλη. Br. III. 326.
Παλλας ἐγω τελεθω. A. 67.
Παλλας ἐσαθρησασα. A. 474. Br. II. 396.
Παλλας και κρονιδαο. A. 323. Br. I. 165.
Παλλας την κυθερειαν. A. 325. Br. III. 201.
Παμμητορ γη χαιρε. A. 193. Br. I. 35.
Παμφαγος, ἑρπυϛης. A. 46. Br. II. 175.
Παν ἀλογον ζωον. A. Ms. n. 233. Br. II. 378.
Παν καλον ἐς ἐπιγραμμα. A. 65.
Παν το βροτων σπαταλημα. A. 371. Br. III. 51.
Παν το περιττον ἀκαιρον. A. 69. Br. III. 246.
Πανα με τον δυσερωτα. A. 335. Br. III. 203.
Πανδωρης ὀρεων. A. 34. Br. III. 122.
Πανθους ἠν τρωων βουληφ. A. 392.
Πανιβιτων χιμαρον. A. 420. Br. II. 304.
Πανι κασιγνητων. A. 433. Br. II. 128.

Πανι

Πανι ταδ' αὐθαιμοι. A. 431. Br. II. 9.
Παιι φιλοσφηλυγγι. A. 154. Br. II. 317.
Παννυχα μυδαλοεντα. A. Ms. n. 207. Br. II. 375.
Πανσοφου ὀρειην. Philoſtr. vit. Soph. I. 5.
Παντα γελως. A. 18. Br. II. 278.
Παντα δι' ἀλληλων. Br. III. 356.
Παντ' Ἡγησιαναξ. Br. II. 66.
Παντα καθ' ἱσορειην. A. 162. Br. II. 334.
Παντα καλως, το γε μην. A. 480. Br. II. 109.
Παντα κασιγνητοισι τεοις. M. A. 59.
Παντα λιθον κινει. A. 481. Br. III. 164.
Παντα μεν Αἰακιδαο. A. R. 633. Br. II. 419. et II. 454.
Παντα περιπιζω. A. 337. Br. I. 505.
Παντα σεθεν φιλεω. A. 473. Br. II. 490.
Παντα τις ἀρησαιτο. A. 250. Br. III. 294.
Παντα τυχης ὀφθαλμος. A. 400. Br. III. 20.
Παντα φερω πορθμηϊ. A. 284. *b.*
Παντα χαρων ἀπλησε. A. 210. Br. II. 158.
Παντες ἁπαξ τρωγουσιν. A. 185. Br. II. 413.
Παντες μεν δειλον. A. 129. Br. II. 425.
Παντες μεν σατυροι. A. 340. Br. III. 14.
Παντες Μιλτιαδη. Br. III. 182.
Παντες, ὁσοι τον Ἀρη. A. 131. Br. II. 325.
Παντες τῳ Θανατῳ. A. 51. Br. II. 434.
Παντοδαπων ἀνδρων. Plutarch. Vit. P. p. 211. Br. II. 181.
Παντοιην βιοτοιο ταμοις. A. 17. Br. II. 476.
Παντος σοι μυθοιο. M. A. 82.
Παντων μουσοπολων. A. 154. Br. II. 418.
Παντως ὁ χρονος εὑρε. A. 357. Br. III. 186.
Παρ' ἡμων ἀνειλεν. A. 531.
Παρθενε τριτογενεια. A. 57. Br. II. 352.
Παρθενικα κουρα. M. L. IX. 114. Br. II. 294.
Παρθενικη δ' ἡριννα. A. 387.
Παρθενικην νεαοιδον. A. 280. Br. I. 241.
Παρθενικην Ἑλενην. Br. III. 8.
Παρθενικης ταφος εἰμι. A. 260. Br. II. 203.
Παρθενικω θρασυδουλε. A. 38.
Παρθενον Ἀλκιππην. A. 480. Br. II. 269.
Παρθενον ἀντιβιην. A. 263. Br. I. 201.
Παρθενος ἀργυροπεζος. M. L. IX. 124. Br. II. 391.
Παρθενος εἰμι γυνη. Br. III. 326.
Παρθενος εὐπατερεια. A. 165. Br. III. 121.
Παρθενου ἐν πελαγει. Br. III. 305.
Παρμενις οὐκ ἐργῳ. A. 461. Br. III. 114.
Παρμις ὁ Καλλιγνωτου. A. 250. Br. I. 244.
Πας λογος ἐστι ματαιος. A. 66. Br. III. 246.
Πας ὁς ἀν ἡ πτωχος. A. 187. Br. II. 326.
Πας τις ἀπαιδευτος. A. 107. Br. II. 423.
Πασα γυνη χολος ἐστιν. A. 139. Br. II. 407.
Πασα θαλαττα, θαλαττα. A. 252. Br. II. 37.
Πασα μεν Ἀξιοχῳ. A. 370. Br. III. 228.
Πασα σοι οἰχομενῳ. A. 282. Br. I. 491.
Πασα φυσις, βασιλεια. A. 293. Br. III. 226.
Πασαν ἐγω την νυκτα. A. 461. Br. III. 38.
Πασαν ἐμης κραδιης. A. 7. Br. III. 144.
Πασαν ὁμηρος ἐδειξε. A. 24. Br. II. 409.
Πασαν, ὁση σοφιη. M. A. 58.
Πασαν, ὁσην Ἑλληνες. A. 128. Br. II. 319.
Πασι θανειν μεροπεσσι. A. 177. Br. II. 413.
Πατεριον λιγυθυμον. A. R. 588. Br. III. 298.
Πατρα Μιλητος τικτει. Br. III. 264.
Πατρη ἐν Ὀρχομενῳ. A. 499. Ar. Ep. p. 92. Br. I. 182.
Πατριδα κυδαινων. A. Ms. n. 265. Br. I. 139.
Πατρις μεν κορκυρα. A. 513. Br. I. 140.
Πατροκλου ταφος οὑτος. A. 498. Ar. Ep. pag. 90.
Παυετε παιδοφιλαι. A. Ms. n. 135. Br. III. 157.
Παυλῳ κωμῳδῳ. A. 154. Br. II. 418.
Παυρυεπης ἡριννα. A. 280. Br. II. 19.
Παυσαι νηος ἐρετμα. A. 246. Br. III. 294.
Παυσαμενον σαδιων. A. 407. Br. III. 30.
Παυσανιαν ἰητρον. A. 240. Br. I. 163.
Παυσασθαι νειον. A. 124.
Πειθοι και παφια. A. 441. Br. III. 12.
Πεμματα τις λιπωντα. A. 428. Br. II. 194.
Πεμπε, καλει, παντ' ἐστιν. Br. III. 331.
Πεμπω σοι μυρον. A. 475. Br. III. 164.
Πεμπω σοι ῥοδοκλεια. A. 474. Br. II. 393.
Πενθιμον ἡνικα πατρι. A. 42. Br. II. 264.
Πεντ' αἰτεις, δεκα δωσω. A. 486. A. Ms. n. 227. Br. II. 377.

Πεντ' ἐπι πεντηκοντα. Br. III. 192.
Πεντ' ἠτρες Ἀλεξις. A. 148. Br. II. 356.
Πεντ' ὀβολων πεπρακεν. A. 151. Br. II. 334.
Πεντε διδωσιν ἐνος. M. L. IX. 140. Br. II. 84.
Πεντε Διωνυσοιο. Br. III. Em. 155.
Πεντε θανων κειση. A. 180. Br. II. 270.
Πεντε κ. εἰκοσι μουνος. A. 406. Br. III. 29.
Πεντε κορας και πεντε. A. R. 702. J. 52. Br. I. 500.
Πεντε μετ' ἀλλων χαρμος. A. 127. Br. II. 352.
Πεντεκονταετις και ἐπι. A. R. 463. Br. I. 189.
Περγαμος οὐχ ὁπλοις. A. 527. Br. II. 62.
Πετρης ἐκ λισσης ψυχρον. A. R. 739. J. 142. Br. I. 235.
Πετρης ἐκ παριης. A. 343. Br. III. 205.
Πετρον ὁρας χρυσεοισιν. A. 292. Band. p. 136. Br. III. 103.
Πετρος ἐγω το παλαι. A. 215. Br. II. 45.
Πετρος ἐτ' ἐν σιπυλω. A. 217. Br. II. 193.
Πετρου ὁρας ῥητηρος. A. 285. Br. III. 107.
Πη με λιπων πολυμοχθον. M. A. 39.
Πη ξιφος ἰθυνεις. A. 40. Br. III. 145.
Πηκτον μοι τις ἀροτρον. A. 304. Br. II. 21.
Πηλειδην κτεουσα A. 8. Br. III. 144.
Πηνελοπη τοδε σοι Φαρος. A. 416. Br. II. 382.
Πηρην κ' ἀδεψητον. A. R. 530. Br. I. 223.
Πηρος, ἀπαις, η φεγγος ἰδειν. A. 40. Br. II. 119.
Πηρος ὁ μεν, γυιοις. A. 4. Br. II. 231.
Πιγρης ὀρνιθων. A. 432. Br. I. 418.
Πιερικαν σαλπιγγα A. 272. Br. II. 27.
Πιερικη δε μελισσα. A. 385.
Πικρη μοι ζωη. Br. III. 236.
Πικρην ἀλληλοις Ἑκτωρ. A. 238. Br. III. 233.
Πιν' Ἀσκληπιαδη. A. 485. A. Ms. n. 55. Br. I. 212.
Πινδαρε Μουσαων. A. 93. Br. III. 260.
Πινδαρον ἱμεροεντα. A. 367. Br. II. 455.
Πινε και εὐφραινου. A. 175. Br. III. 166.
Πινε νυν ἐν Διος ἀν. A. 529.
Πιωμεν· και γαρ τι νεον. A. 521. Br. II. 526.
Πιομαι ὦ Ληναιε. A. 172. Br. I. 489.
Πισιν ἐχων βασιλειαν. Br. III. 231.
Πιστις Ἐνωχ μετεθηκε. M. A. 108.
Πιστοτατος μεροπων. A. 354. Br. III. 119.
Πιτθειδαι Θεοδωρον. Br. III. Em. 287.
Πλαστα Μυρων στο ποστιν. A. 305. Br. II. 497.
Πλαστης χαλκον ἐτευξεν. A. 402. Br. III. 22.
Πλαστον ἐχεις τον ἐρωτα. A. 64. Br. II. 414.
Πλεγμασι μεν σκοπος. A. 377. Br. III. 61.
Πλειστην δη θνητων. Br. III. 303.
Πλεξω λευκοϊον. A. 449. Br. I. 30.
Πληθυν ἠελιοιο βοων. Ex cod. Guelph. n. 5.
Πληκτρον ἐχει φορμιγγος. A. 349. Br. III. 89.
Πληρωσας στρατιην. A. R. 781. J. 130. Br. III. 296.
Πλους μοι ἐπ' Ἰταλιην. Br. II. 146.
Πλους σφαλερος το ζην. A. 17. Br. II. 428.
Πλουτειν φασι σε παντες. A. 183. Br. III. 246.
Πλουτεις, και τι το λοιπον. A. 90. Br. II. 429.
Πλουτον μεν πλουτουντες. A. 184. Br. II. 338.
Πλουτος Ἀριστειδη. A. 31. Br. II. 33.
Πλουτος ὁ της ψυχης. A. 89. Br. II. 315.
Πλουτου και σοφιας. J. 93. Diog. Laert. p. 60. Br. III. 258.
Πλουτων δεξο μακαρ. A. 289. Br. II. 509.
Πλωεις ναυηγον με λαβων. A. 250. Br. II. 506.
Πλωτηρες σωζοισθε. A. 245. Br. I. 172.
Ποι Φοιβος πεπορευτο. A. 26. Br. III. 231.
Ποιεις παντα, Μελιττα. M. L. IX. 107. Br. II. 266.
Ποινην τις βιοτοιο. A. 16. Br. II. 49.
Ποινην τις προς ἐρωτας. A. 465. Br. III. 33.
Ποιησας δαπανην. A. 185. Br. II. 339.
Ποιητης ἐλθων. A. 165. Br. II. 345.
Ποιητης παναριστος. A. 164. Br. II. 331.
Ποικιλομηχαν' Ἐρως. A. 507. Br. III. 194.
Ποιμενες οἱ ταυτην. A. 293. a. Br. I. 246.
Ποιμενιαν ἀγλωσσον. A. 321. Br. II. 246.
Ποιμενικην συριγγα. M. A. 80.
Ποιμην ὦ μακαρ εἰθε. A. R. 734. J. 83. Br. II. 151.
Πολλα λαλεις, ἀνθρωπε. A. 182. Br. II. 423.
Πολλα μεν, ἀλλα σοφου. A. 505. Br. III. 178.

Πολλα

Πολλα μεταξυ πελει. A. 50. Br. III. 148.
Πολλα πιὼν τεθνηκας. A. 278. Br. III. 262.
Πολλα σοι ἐκ βλεφαρων. A. 258.
Πολλα το δαιμονιον. A. 114. Br. II. 342.
Πολλὰ τραπεζα φιλη. M. A. 102.
Πολλα φαγων και πολλα. A. 212. Athen. L. IX. p. 415. Br. I. 137.
Πολλακι δη φυλης. A. Ms. n. 273. C. E. 50. Br. I. 141.
Πολλακι μεν τοδ' ἀεισα. A. 277. Br. II. 507.
Πολλακι τωδ' ὀλοφυδνα. A. 288. *a.* Br. I. 201.
Πολλακις ἐκ μεν νοσων. M. A. 97.
Πολλακις ἐξέϛησα. Br. II. 431.
Πολλακις ευξαμενω. A. 41. Br. II. 287.
Πολλακις Ἡρακλειτον. A. 288. *b.*
Πολλακις ἠρασαμεν. M. L. IX. 116. Br. II. 591.
Πολλακις οἰνον ἐπεμψας. Br. II. 411.
Πολλας μυριαδας. A. 186. Br. II. 353.
Πολλοι πολλα λεγουσιν. A. 146. Br. II. 417.
Πολλοι τοι (*μεν* Br.) *ναρθηκοφοροι.* A. 12. Br. III. 148.
Πολλον ἀπ' Ἰταλιης. A. 282. Br. I. 247.
Πολλου δει και σφιν. A. 170. Br. II. 335.
Πολλων το λουτρον αἰτιον δωρηματων. Br. III. 245.
Ποντος ὑποκλυζει. A. 347. Br. III. 90.
Πορδη ἀποκτεινει πολλους. A. 168. Br. II. 354.
Πορτιν τηνδε Μυρωνος. A. 305. Br. II. 497.
Πορφυρέαν τοι τανδε. A. 40. Br. II. 179.
Πορφυρεην μαϛιγα. M. L. IX. 463. Br. I. 217.
Πορφυρεοι μωλωπες. A. 524. Br. III. 330.
Πουφυριον καλχαντος. A. 398. Br. III. 17.
Πορφυριον λυξαντα πονων. A. 400. Br. III. 20.
Πορφυριον ϛαδιοισι. A. 401. Br. III. 21.
Πορφυριος λιβυς ουτος. A. 399. Br. III. 19.
Πορφυρις ἡ Κνιδια. A. 417. Br. III. 44.
Πορφυριω μετ' ἀεθλα. A. 417. Br. III. 21.
Ποτνια κουροσσοα. A. R. 520. Br. II. 4.
Που νυν Πραξιτελης. A. 477. Br. II. 393.
Που σοι κεινα κυπελλα. A. 69. Br. III. 233.
Που σοι κεινα μελισσα. A. 482. Br. II. 399.
Που σοι τοξον ἐκεινο. A. 330. Br. II. 511.
Που τελεθει κυπρις. A. 102. Br. III. 13.
Που το περιβλεπτον. A. 100. Br. II. 20.
Πουλυ Λεωνιδεω. A. 9. Br. II. 228.
Πουλυπον ἀγρευσας ποτε. A. 61. Br. II. 473.
Πουλυπος εἰναλιη. A. 60. Br. II. 120.
Πραγμα μεν ἐσθ' ὁ φιλος. A. 117. Br. III. 241.
Πραξαγορας ταδε δωρα. A. R. 428. Br. I. 117.
Πραξιτελης ἐπλασε Δαναην. A. 416. Br. II. 383.
Πραξιτελης ὁ παλαι. A. Ms. n. 62. Br. I. 6. III. Em. 312.
Πραξιτελους ἠνθουν. Br. III. 307.
Πραξιτελης, ὁν ἐπασχε. A. 331. Br. I. 143.
Πραταλιδα το μναμα. Br. I. 239.
Πραταλιδα παιδειον ἐρως. Br. I. 239.
Πρεσβυν Ἀνακρειοντα. A. 367. Br. I 229.
Πρεσβυτερους κουρος. A. 403. Br. III. 24.
Πρηξιδικη μεν ἐρεξεν. A. R. 425. Br. I. 117.
Πρηυς ἐλευθεριην. A. 193. Br. III. 101.
Πρηυτερον γηρας. A. 285. *b.* Br. II. 255.
Πριηπ' αἰγιαλιτα. A. R. 451. Br. II. 262.
Πριν μεν ἁλι (*καυτου* / *κλυϛου*) *πετρας.* A. R. 792. Br. III. 235. J. 141.
Πριν μεν ἐπι χλοεροις. A. 265. Br. II. 99.
Πριν μεν Καλλιτελης. A. R. 427. Br. I. 117.
Πριν σ' ἐναλειψασθαι. A. 147. Br. II. 324.
Πριν σε νεον φαυϛινε. A. 404. Br. III. 25.
Πριομενα καλλει. A. 116. Br. II. 120.
Προκλος ἐγω Λυκιος. A. R. 587. Br. II. 446.
Προκλος ἐγω Παυλου. A. 294. Br. III. 136.
Προκριτος ἐϛι φιλιννα. M. L. IX. 675. Br. III. 73.
Προς Ζηνος ξενιου. A. 209. Br. II. 40.
Προς παιδων (*εἰπεν*) *γουναζε.* A. 19. Br. II. 136.
Προς τον μαντιν ὀλυμπον. A. 132. Br. II. 325.
Προς τον μαντιν ὀλυμπον ἐνησ. A. 132. Br. II. 326.
Προς τον παιδοτριβην. A. Ms. n. 39. Br. II. 207.

Προσδεκιη θανατου. A. 87. Br. II. 410.
Προσθε μεν ἀγραυλοιο. A. 379. Br. I. 204.
Προσθε μεν ἀμφιωμοισιν. Br. III. 25.
Προσθε μεν ἀντιπροσωπα. A. Ms. n. 239. Br. II. 379.
Προσθε μεν ἰδαιοισιν. A. 324. Br. I. 165.
Προσθε μοι Ἀρχεαδης. A. Ms. n. 142. Br. I. 213.
Προφρων, ἀργυροτοξε. A. R. 426. Br. I. 117.
Πρωην την σαυραν. A. Ms. n. 230. Br. II. 377.
Πρωθηβην ἐτι κουρον. Br. III. 300.
Πρωϊος ἀλλα ποθεινος. A. 282. Br. II. 255.
Πρωκτας και χρυσος. A. Ms. n. 6. Br. II. 361.
Πρωτα μεν ἐν Νεμεη. A. 308. Br. II. 475.
Πρωτα μοι Γαδαρων. A. R. 615. Br. III. 271.
Πρωταρχος καλος ἐστι. A. Ms. n. 34. Br. I. 486.
Πρωτας ὁπποτ' ἐπεξε. A. R. 497. Br. I. 256.
Πρωτομαχου πατρος. M. L. IX. 128. Br. II. 392.
Πρωτος θωθ' ἐδαη. A. 122. Br. II. 510.
Πταιης μοι κωνωψ. A. 449. Br. I. 26.
Πτανε τι σοι σιβυνη. A. 281. Br. I. 38.
Πτανος ἐρως, συ δε. A. Ms. n. 105. Br. II. 364. III. 154.
Πτανω πτανον ἐρωτα. A. 341. Br. III. 205.
Πτηνος ἐρως ἀγαγεν με. A. Ms. n. 189.
Πτισσετε μαλλον ἐτι. A. 532.
Πυγας αὐτος ἐκρινα. M. L. IX. 107. Pierſ. Veriſ. p. 93. Br. II. 390.
Πυγην Σωσαργειο. A. Ms. n. 42. Br. I. 493.
Πυγμη (al. πυγη) νικησαντα. A. Ms. n. 114. Br. III. 156.
Πυθαγορην, τινα πυθαγ. A. 525. Br. III. 131.
Πυθεα υἱος ὁδ' ἐστι. A. 507. Br. III. 193.
Πυθεα μνημα τοδ' ἐστι. Br. II. 244.
Πυθι' ἀγωνοθετω. A. Ms. n. 244.
Πυθιας, ει μεν ἐχεις. M. L. IX. 472. Br. II. 47.
Πυκναις δε πραπιδεσσιν. A. 389.
Πυκτης ὠν κατελυσε. A. 127. Br. II. 319.
Πυνθανεαι τις ἐφυν. Br. III. 303.
Πυργος ἐγω ναυτῃσιν. A. 370. Br. III. 229.
Πυργος ὁδ' εἰναλιης. A. R. 696. J. 46. Br. II. 186.
Πυρρον πανδακετην. Br. III. 280.
Πυρρος δ' ἀλλος ἐην. A. 390.
Πυρρος ἐγω· σπευδω δε. A. 313. Br. III. 127.
Πυρρος ὁ μουνερετης. A. 80. Br. II. 33.
Πυρσου τουτο λεοντος. A. 427. Br. I. 233.
Πωγων, και λασιαι. Br. II. 207.
Πωλεισθω και μητρος. A. 451. Br. I. 27.
Πωλιττα τληθι πενθος. A. 210. Br. III. 289.
Πωλον ὁμου κ. ἀνακτα. A. 297. Br. III. 137.
Πωλον των πεδιων. A. 45. Br. II. 156.
Πωπιλιης ταφος οὑτος. Br. III. 306.
Πως ἀναγινωσκειν. A. Ms. n. 173. Br. II. 366.
Πως βους ὑπαρχων. Br. III. 333.
Πως γενομεν. A. 179. Br. III. 166.
Πως ἐλυθη Νοννης. M. A. 83.
Πως θανεν; ἡ περιβωτον. M. A. 95.
Πως τις ἀνευ θανατου. A. 18. Br. I. 76.
Πως φιλεεις ὠ μητερ. A. 160. Br. III. 170.

P.

Ῥαιβοσβελη, διχηλον. A. 415. Br. II. 263.
Ῥειθρα κασωλινου. Br. III. 236.
Ῥηγινου μελαθροισι. A. Ms. p. 80. 5. Br. II. 446.
Ῥηγιον Ἰταλιης. A. 279. Br. III. 262.
Ῥητηρες Θεοδωρον. A. 393. Br. III. 139.
Ῥητορα μαυρον ἰδων, ἀπεθ. A. 170. Br. II. 415.
Ῥητορα μαυρον ἰδων, ἐπεθ'. A. 142. Br. II. 385.
Ῥητορα προς Διοδωρον. A. 171. Br. III. 56.
Ῥητορικης Φιλεω. A. 376. Br. III. 125.
Ῥητορος ὁδ' εἰκων. A. 170. Br. III. 170.
Ῥητωρ ἐν ῥητηρσιν. M. A. 21.
Ῥητωρ ἐξαπινης ἀσιατικος. A. 170. Br. II. 385.
Ῥιγηλη ναυταις ἐριφων. A. R. 736. J. 85. Br. II. 122.
Ῥιζης εὐσεβεος γενομεν. M. A. 107.
Ῥιπιδα την μαλακοισιν. A. R. 523. Br. I. 495.
Ῥιπιζων ἐν ὑπνοις. A. 159. Br. II. 330.
Ῥιπτε γοους, μη καμνε. A. 87. Br. II. 437.

Ῥιψω

Ῥεψῶ μεν χαριεσσα. M. L. IX. 671. Br. III. 72.
Ῥοιην ξανθοχιτωνα. A. 430. Br. II. 217.
Ῥουφινος τῃ μῃ γλυκερωτατῃ. A. 476. Br. II. 396.
Ῥουφινου ταφος ουτος. Br. III. 308.
Ῥυγχος εχουσα βιτω. A. 140. Br. II. 324.
Ῥυγχος εχων τοιουτον. A. 139. Br. II. 321.
Ρυσσαμενα πυθωνα. A. R. 429. Br. I. 117.
Ῥω και λαμβδα μονον. A. 63. Br. II. 413.
Ρωμη και βασιληες εμοι. M. A. 14.
Ῥωμη παμβασιλεια. A. 357. Br. III. 208.

Σ.

Σαις ἰκελον προυπεμπεν. A. Ms. n. 32. Br. II. 362.
Σαλλομαι ακρητῳ. A. 173.
Σαλπιζων επνευσεν. Br. II. 329.
Σαμα τοι ουχι ματαιον. A. R. 418. Br. I. 496.
Σαν τε χαριν διονυσε. A. R. 431. Br. I. 117.
Σανδαλα και μιτρην. A. R. 456. J. 129. Br. II. 270.
Σανδαλα μεν τα ποδων. A. R. 460. Br. II. 11.
Σανδαλα ταυτα Βιτινα. A. R. 461. Br. II. 92.
Σαπφω τοι κευθεις. A. R. 556. Br. II. 25.
Σαρδιες αἱ το παλαι. A. 101. Br. II. 157.
Σαρδιες αρχαιαι. A. R. 780. Br. I. 418.
Σαρδις Πισσινοεντος. A. R. 471. Br. I. 495.
Σβεννυντας ποτε τουσδε. A. 537. Br. III. 284.
Σαρρα σοφη τι ουσα. M. A. 84.
Σαρρα φιλη, πως τουσον. M. A. 106.
Σειο βιβλους μεγαθυμε. Br. III. 16.
Σειο μεν εικων ἡδε. A. 334. Br. III. 11.
Σειο Μυρων δαμαλει. A. 304. Br. I. 497.
Σειο πολυκληεντα. A. 380. Br. III. 46.
Σεισμων μεν κρυερων. M. A. 61.
Σημα δυωδεκαμοιρον. A. 382. Br. II. 173.
Σημα Θεογνιδος. A. R. 705. J. 55. Br. I. 144.
Σημα καταφθιμενοιο. A. R. 746. J. 95. Br. I. 142.
Σημα μεν αμοδαπη. A. R. 706. J. 56.
Σημα παρ αιαντειον. A. 237. Br. II. 23.
Σημα ροδης. A. 230. Br. III. 108.
Σημα το μεν γονηος. A. 500. Br. I. 182.
Σημα τοδ' Αιαντος. A. 238. Br. III. 282.
Σημα τοδ' Αρχιλοχον. A. 271. Br. II. 167.
Σημα τοδ' ευδαιμων. Br. III. 302.
Σημα τοδε γλυκερης. Br. III. 306.
Σην τροχαλην μαστιγα. A. 400. Br. III. 20.
Σης αρετης ἱδρωτι. A. 11. Br. III. 142.
Σης ενεκεν Λητους. Br. III. 333.
Σης τοδε διφρελατειρα. A. 403. Br. III. 24.
Σιγας χρυσεομαλε. A. 220. Br. III. 100.
Σιγατω λασιον δρυαδων. A. 335. Br. I. 171.
Σιγηπας αρυσαι. A. 88. Br. II. 263.
Σιγων Ἡρακλειτος. A. Ms. n. 67. Br. I. 6.
Σιγων παρερχου. A. R. 647.
Σιλβανος δυο παιδας εχων. A. 160. Br. II. 419.
Σιμυλας ὁ ψαλτης. A. 151. Br. II. 191.
Σισυφιην κατα γαιαν. J. 43.
Σιτων ἡρακλειτος. A. Ms. n. 67.
Σκαιος πυγμαχεων. A. 537. Br. III. 179.
Σκαπτειραν κηποιο. A. 429. Br. III. 185.
Σκεπτεο μυθον εμειο. Ex cod. Guelph. n. 1.
Σκηνη πας ὁ βιος. A. 17. Br. II. 427.
Σκληπωνα προποδαγον. A. R. 526. Br. II. 52.
Σκιπων με προς νηον. A. 5. Br. II. 178.
Σκοπει το δραμα. A. 408. Br. III. 26.
Σκυλλος οτε ξερξου. A. 97. Br. II. 136.
Σκυλοχαρεις ιδ' ερωτας. A. 333. Br. III. 5.
Σμερδιεω ετι θρηκι. A. R. 557. Br. I. 499.
Σμηνεος εκ με ταμων. A. R. 487. Br. II. 133.
Σμικρος, Φαλακρος, τραυλος ὁ Στ. Br. III. 267.
Σμιλαν Ακεσωνδας. A. R. 527. Br. II. 52.
Σμινθας ὁ παντοιης. A. 30. Br. II. 281.
Σοι γερας Ἀλκειδα. A. 435. Br. I. 485.
Σοι και αεθλευοντι. A. 407. Br. III. 30.
Σοι και νυν ὑπο γην. A. 235. Br. III. 295.
Σοι μακαρ αιγικναμε. A. 436. Br. III. 43.
Σοι με θρηικιης. A. 25. Br. II. 112.
Σοι με λατριν γλυκοδωρος. A. 477. Br. II. 398.
Σοι με ποθων. δ. Br. I. 9.

Σοι

Σοι μεν καμπυλα τοξα. A. 442. Br. I. 191.
Σοι μορφης ἀνεθηκα. A. 323. Br. II. 308.
Σοι πατρις θεσσαλιη. A. 45. Br. III. 240.
Σοι παιηον ἀναξ. Gruter. Valk. Oratt. p. 330. Br. Em. 287. III.
Σοι σορον εὐλαϊγγα. A. 230. Br. II. 505.
Σοι πλακα την δ' ἀνεθηκα. Br. III. 189.
Σοι τα λιποστεφανων. A. 422. Br. III. 84.
Σοι τοδ' Ἀλεξανδρος. Br. III. 182.
Σοι ταδε παν θηρευτα. A. 432. Br. II. 452.
Σοι τοδε παν σκοπιητα. A. 431. Br. II. 93.
Σοι τοδε Διογενες. A. 260. Br. II. 492.
Σοι τοδε κωνσταντινε. A. 406. Br. III. 28.
Σοι τοδε πενταιχμοισι. A. 434. Br. III. 86.
Σοι τοδε το κρηδεμνον. M. L. IX. 684. Br. III. 34.
Σοι τον πιληθεντα. A. R. 500. Br. II. 41.
Σον γηρας νεοτητα. A. 403. Br. III. 24.
Σον μεν καλλος ἐδειξε. A. 349. Br. III. 88.
Σον ποτε νικησας. A. 506. Br. III. 174.
Σος με ποσις κακοεργος. A. 12. Br. III. 141.
Σος ποσις Ἀγχισης. A. 418. Br. III. 45.
Σπαρτας μεν βασιληες. A. Ms. n. 261. Br. I. 138.
Σπεισατε μοι Μουσαι. A. R. 797. J. 146. Br. II. 344.
Σπεισομεν οἰνοποτηρες. A. 176. Br. III. 83.
Σπερμοφορον πηρην. A. 419. Br. II. 215.
Σπευδων εἰ φιλεει με. A. 464. Br. III. 41.
Σπηλυγγες Νυμφων. A. R. 494. Br. II. 141.
Σπονδη και λιβανωτε. A. Ms. n. 157. Br. I. 494.
Σταθι πελας, δακρυσον. A. 316. Br. II. 42.
Σταθμην ἰθυτενη. A. 447. Br. II. 215.
Σταλαι και σειρηνες. A. R. 674. J. 23. Br. I. 158.
Στας, ξενε, ταδ' ἀθρησον. Br. III. 313.
Στειχε προς αἰθερα διον. Br. II. 373.
Στελλεν ἐπ' Εὐφρατην. A. R. 667. J. 16. Br. II. 113.
Στερνα περι στερνοις. M. L. IX. 142. Br. II. 267.
Στεφος πλεκων ποτ'. A. 484. Br. II. 493.
Στηλαι και γραφιδες. M. L. IX. 99. Br. III. 53.
Στηλην εὐνομιης. A. 195. Br. III. 298.
Στηλην ἐθηκαν. N. Br. II. p. 384.
Στηλην μητρυιης. A. 70. C. E. 7. Br. III. 242.
Στησεν Ἀγειριστος. Br. III. 184.
Στησιχορον δ' ἐνοησα. A. 387.
Στησιχορον ζαπληθες. A. 279. Br. II. 27.
Στησομ' ἐγω και ζηνος. A. Ms. n. 74. Br. I. 13.
Στραψε μεγ' ἀνθρωποις. M. A. 24.
Στραψεν ἐν οἷς το παροιθεν. M. A. 81.
Στρεπτον βασσαρικον. A. R. 444. Br. I. 421.
Στρογγυλε εὐτορνευτε. M. L. IX. 145. Br. III. 165.
Στρομβου παι τοδ' ἀγαλμα. A. R. 433. Br. I. 139.
Στρυμονι και μεγαλῳ. A. R. 688. J. 37 et 38. Br. II. 117.
Στυγνην την νικην. A. 65. Br. II. 415.
Στυγνος δη τι Μενιππε. A. Ms. n. 162. Br. II. 363.
Στυγνος ἐπ' Ἀρκτουρῳ. A. 254. Br. I. 491.
Στω μεν ἀλιρραντοιο. A. 71. it. p. 341. Br. I. 191.
Συλησαντες ὀλυμπον. A. 333. Br. II. 227.
Συμφωνον μαλακοισιν. A. 14. Br. I. 487.
Συζυγος ἠν μια πασιν. Br. II. 57.
Συντομος ἠν ὁ ξεινος. A. 196. C. E. 12. Br. I. 473.
Συρου και Δηλοιο. A. R. 714. J. 64.
Συρρεντου τρηχειαι. Br. III. 120.
Σφαιριστην τον ἐρωτα. M. L. IX. 475. Br. I. 28.
Σφαλλομαι ἀκρητῳ. Br. II. 270.
Σφιγκτηρ οὐκ ἐστιν. A. Ms. n. 6.
Σχετλιος ἐστιν ὁ τυμβος. M. A. 52.
Σχημα παλαιοτατων. Br. III. 130.
Σωζεο σοι μελλων. Br. III. 83.
Σωμα μεν ἀλλοδαπη. A. 256. Br. I. 144.
Σωμα μεν ἐν κολποις. A. 283. b. Br. I. 176.
Σωμα μεν ἐν ποντῳ. A. 500. Ar. Ep. p. 92.
Σωμα μεν ἠρε Σολωνος. A. 528.
Σωμα παθος ψυχης. A. 52. Br. II. 434.

Σωμα φερων σκιοειδες. A. 158. Br. III. 61.
Σωματα πολλα τρεφειν. A. 16. Br. III. 248.
Σωον μοι πολεμωνα. A. Ms. n. 30. Br. II. 262.
Σωσος και σωσω. A. R. 469. Br. I. 141.
Σωφρονα κρησκεντιναν. Br. III. 310.
Σωφροσυνη κ. ερως. A. 109. Br. III. 249.
Σωφροσυνη προφερων. A. 191. Br. I. 204.
Σωφρων συ πεδιου. A. R. 486. Br. II. 133.
Σωζε θεα, τριτοι. Br. III. 177.

T.

Τα δωρα τη Ἀφροδιτη. A. Ms. n. 269. C. E. 40. Br. I. 465.
Τα ροδα τα δροσοεντα. A. 516. Theocr. p. 286. Br. I. 376.
Τα πιθανα θρασυβυλος. A. 198.
Ταδ' υπο τας πλατανους. Br. II. 513.
Ταδε κατα χλοεροιο. A. 335. Br. III. 203.
Ταις νυμφαις κινυρης. A. 413. Br. II. 495.
Ταις νυμφαις τοδ' αγαλμα. A. 344. Br. III. 191.
Ταις προυσης νυμφαις. A. 363. Br. III. 190.
Τακεο δυςανων ονυχων. A. 344. Br. III. 206.
Ταλθυβιον θεραποντα. A. 501. Ar. Ep. pag. 93.
Ταν αιγων ο νομευς. A. 328. Br. I. 227.
Ταν αναδυομεναν. A. 326. Br. II. 15.
Ταν αναδυομεναν απο ματερος. vid. Την. α.
Ταν βουν τανδ' ο Μυρων. A. 304. Br. III. 195.
Ταν γνωμαν εδοκει. A. R. 776. J. 125. Br. II. 251.
Ταν δαμαλιν βυφορβε. A. 303. Br. III. 195.
Ταν εκφυγουσαν. A. 326. Br. I. 231.
Ταν ελαφον κλεολαος. A. 434. Br. I. 228.
Ταν ελαφον λαδωνα. A. 485. Br. II. 10.
Ταν ηβαν ες αεθλα. A. 1. C. E. 66. Br. I. 251.
Ταν Κνιδιαν κυθερειαν. A. 324. Br. I. 262.
Ταν μεν αει πολυμυθον. A. 227. Br. II. 31.
Ταν μεροπων πειθω. A. 268. Br. II. 24.
Ταν σιν ω Δαματερ. A. R. 507. Br. II. 241.
Ταν ολοαν Μηδειαν. A. 317. Br. II. 174.
Ταν παιδος καλλιςαν. Br. II. 384.
Ταν παρος ανθησασαν. A. 230. Br. III. 66.
Ταν πιταναν θρασυβυλος. Plut. Apophthegm. Lacon. 418. Br. I. 502.
Ταν πριν ενυαλιοιο. A. 442. Br. II. 8.
Ταν ςαλαν εχαραξε. A. 286. a. Br. II. 198.
Ταν υελον εκομιζε. A. 378. Br. II. 292.
Ταν χαριτων τοδε λυτρον. A. 351. Br. III. 220.
Τανδε παρα τριοδοις. A. R. 512. Br. I. 254.
Ταντάλι κ. Νιοβα. A. 317. Br. I. 33.
Ταντάλις αδε ποχ' αδε. A. 316. Br. II. 17.
Ταντάλος ουδεν ετρωγε. A. 178. Br. II. 411.
Ταξιλοχος λαων. A. 500. Ar. Ep. pag. 93.
Ταρρος σοι πεπανον. A. R. 531.
Τας βους κ. τον ιασπιν. A. 350. Br. II. 97.
Τας μεν υπερ μυθων. A. 291. Br. III. 48.
Τας πολιας βαψασα. A. 134. Br. II. 323.
Τας τρεις μοι λευσσεις. A. 348. Br. III. 223.
Τας τριχας ω Νικυλλα. A. 134. Br. II. 323.
Τας φρενας ην εθελης. A. 532.
Τασδ' ος ρειογραφεις. Br. III. 279.
Τασδ' υπο τας πλατανυς. A. 354.
Τασδε θεογλωσσους Ἑλικων. A. 91. Br. II. 114.
Ταυρε ματην επι πορτιν. A. 304. Br. I. 497.
Ταυροι πρηυτενοντες. A. 43. Br. II. 219.
Ταυρου βαθυν τενοντα. A. 2. Br. II. 17.
Ταυρω φρικαλεον. A. R. 668. J. 17. Br. II. 241.
Ταυτ' αποδυσαμενων Μηδων. A. R. 468. Br. I. 132.
Ταυτ' ελεγεν σωδαμος. A. 538.
Ταυτα λογοις ανεθηκεν. A. 373.
Ταυτα με νυν τα περισσα. A. Ms. n. 168. Br. II. 364.
Ταυτα σαγη ναιοιο λινου. A. R. 450. Br. II. 94.
Ταυτα σοι εκ τ' ορεων. A. 432. Br. II. 93.
Ταυτα σοι ω βασιλευ. A. 297. Br. III. 136.
Ταυτην ευσεβιω. A. 296. Br. III. 32.
Ταυτολογων κανονων. A. 23. Br. II. 402.
Ταφον τον οντα πλησιον. Br. III. 301.
Τεθνηκ' Ευτυχιδης. A. 163. Br. II. 333.

Τεινεο και ἐησσον. A. Ms. n. 214.
Τεκνον ἀναιδειης. A. 166. Br. II. 419.
Τεκνον ἐμης Θηλης. M. A. 88.
Τεκτονες ἀρμενα ταυτα. A. R. 459. Br. I. 220.
Τελληνος ὁδε τυμβος. A. R. 679. J. 28. Br. I. 240.
Τελλια ἱμεροεντα βιον. A. R. 543. Br. I. 118.
Τερμα βιου τελεσας. Br. III. Em. 301.
Τερμεο μοι κρατερων. A. Ms. p. 76. 7.
Τερπε δανειζομενος. A. 116. Br. III. 243.
Τερπευ και σκηνης. Br. III. Em. 288.
Τερπεο μοι κρατερων. J. 33. A. R. 684. Br. III. 276.
Τερπης εὐφορμιγγα. A. 54. Br. II. 451.
Τερπνος μεν Θεοδωρος. A. Ms. n. 221. Br. I. 14.
Τερπνος ὁλως το προσωπον. A. Ms. n. 209. Br. II. 374.
Τεσσαρες αἱ χαριτες. A. 476. C. E. 55. Br. I. 465. et III. 161.
Τεσσαρες αἰωρουσι. A. 71. Br. II. 113.
Τεσσαρες εἰσιν ἀγωνες. A. 1. Br. III. 247.
Τεσσαρες εἰσιν ἐρωτες. A. 379. Br. III. 231.
Τεσσαρες οἱ πινοντες. M. L. IX. 321. Br. II. 48.
Τετρακις Ἀμφαρεως. A. 136. Br. II. 168.
Τετραποροις ἀψισι. A. 370. Br. III. 132. 3.
Τετραχα μεν το παροιθε. A. 398. Br. III. 17.
Τετρηχυια θαλαττα. A. 256. Br. I. 246.
Τευξ' ἑλικων Ἀκεσα. A. 507. Br. III. 192.
Τευξε με πολλα καμων. A. 361. Br. III. 51.
Τεχνας εἱνεκα σειο. A. 302. Br. II. 275.
Τεχνη τιμομαχου. A. 317. Br. III. 214.
Τεχνης πυρσον ὁπασσα. A. 306.
Τῃ βαιῃ καλαθινῃ. A. 49. Br. II. 241.
Τῃ κυανοβλεφαρῳ. M. L. IX. 125. Br. II. 391.
Τῃ μεν γαςρι λαβουσα. A. 104.
Τῃ παφιῃ ςεφανους. A. 423. Br. III. 45.
Τῃ των λογων σου. A. 118. Br. III. 129.
Τῃδε βιαντα κεκευθα. A. 286. *b.*
Τῃδε ποτ' ἀκτερηιςον. A. 233. Br. II. 281.
Τῃδε Σαων ὁ Δικωνος. A. 193. C. E. 10. Br. I. 472.
Τῃδε τον ἐκ Μελιτης. Br. III. 317.
Τηιον ἀμφωτερων. A. 368. Br. III. 262.
Τηκει και πετρην. A. 371. Br. III. 230.
Τηλοτατῳ χευασθαι. Leich. 2. A. R. 606. Br. II. 179.
Τηλου μεν Φρυγιῃ. A. 527. Br. II. 62.
Την ἀκμην θησαυρον. A. Ms. n. 215. Br. II. 340.
Την ἀλιην εὐδημος. C. E. 51. Br. I. 467.
Την ἀμμωνιακην ἀπατην. A. 181. Br. II. 421.
Την ἀναδυομενην. A. 152. Br. II. 222.
Την ἀπο της Ἀσιης. M. L. IX. 142. Br. II. 207.
Την αὐταν λαυραν. A. 516.
Την γενεσιν λιπουντα. A. 153. Br. II. 327.
Την γοεραις πνευσασαν. A. 223. Br. I. 501.
Την γραυν ἐκκομισας. A. 136. Br. III. 168.
Την Διος Ἀμφιπολιν. Br. III. 300.
Την δυσκωφον γραιαν. A. 135. Br. II. 160.
Την ἐπ' ἐμοι ςηλην. A. 218. Br. II. 198.
Την ἐπι πυρκαιης. A. 193. Br. I. 255.
Την Εὐριπιδεω μετερχεο. A. 274. Br. II. 64.
Την ἱλαραν φωνην. A. 244. Br. II. 40.
Την ἰσχνην Διοκλειαν. A. 479. Br. II. 268.
Την και ἀμα χρυσῳ. A. 225. Br. II. 28.
Την κατα Φλεξιπολιν. A. 472. Br. III. 161.
Την κεφαλην βαπτεις. A. 135. Br. II. 309.
Την κεφαλην βαπτων. A. 136. Br. I. 249.
Την κιθαρην εὐμολπος. A. 437. Br. III. 117.
Την κιρκην οὐ φημι. A. 103. Br. II. 430.
Την κυανωπιν Μουσαν. Br. III. 306.
Την μαλακην παφιης. A. R. 504. Br. II. 107.
Την μιαν Ἑρμογενης. Br. II. 350.
Την μικρην με λεγουσιν. A. 80. Br. I. 232.
Την μικρην παιζουσαν. A. 156. Br. II. 328.
Την Νιοβην κλαιουσαν. A. 455. Br. III. 114.
Την ξηρην ἐπι νωτα. A. Ms. p. 76. 5. Br. II. 110.
Την ὀλιγην βωλον. A. 202. Br. I. 242.
Την παφιην γυμνην. A. 323. Br. II. 308.
Την πηραν την αὐτος. A. 145. Br. II. 410.
Την ποτε βακχευουσαν. M. L. IX. 680. Br. III. 113.
Την πριν ἐνεσφρηγισσεν. A. 458. Br. II. 79.
Την προτερον θυμελην. A. 122. Br. II. 91.

Την

Την πυρι νηχομενην. M. L. IX. 123. Br. I. 18.
Την ῥα ποτ' ουλυμποιο. A. 512.
Την σαυτε φρενα τερπε. A. 120. Br. I. 62.
Την σεμνως ζησασαν. Br. III. Em. 304.
Την σορον, ἡν ἑτερας. A. 211. Br. III. 285.
Την τιτθην ἱερων. A. 243. Br. I. 503.
Την τριβον ὁς παραγεις. Br. III. 317.
Την τριτατην χαριτων. A. 429. Br. II. 192.
Την ὑπονοιαν πασι μαλιστα. A. 287. *b.*
Την φιλοπουλυγελωτα. M. L. IX. 479. Br. III. 112.
Την φρυγιην αισχρην. A. R. 740. J. 89. C. E. 54. Br. I. 471.
Την φωνην ενοπην. A. 142. Br. III. 165.
Την ψυχην Ἀγαθωνα. A. 526. Br. I. 169.
Τηναν ταν λαιραν. Theocr. p. 287. Br. I. 377.
Τηνδ' ὑποδυσβαλον. A. 284. *a.* Br. II. 150.
Τηδε Λεωνιδεω. A. 428. Br. II. 193.
Τηνδε ποτ' Αἰγειδησιν. J. 38. A. R. 688.
Τηνδε πυλην λαεσσιν. A. 371. Br. III. 230.
Τηνος ὁδε Ζηνων. A. 523. Br. II. 28.
Της Ἀγορανακτος. C. E. 53. Br. I. 467.
Της αρετης ἱδρωτα. A. 358. Br. III. 50.
Της Μαριης το λοετρον. A. 352. Br. III. 221.
Της μητρος μη ακουε. M. L. IX. 112. Br. II. 349.
Της νυκτος τροχασας. A. 161. Br. II. 340.
Της οἰος γενεη μεν Ἀγαρρικη. A. R. 805. J. 154. Br. II. 146.
Της πεζης τα μεν αερα. A. 424. Br. I. 225.
Της πολιης τοδε σημα. A. 243. Br. II. 31.
Της σαμιας το μνημα. A. R. 737. J. 86. Br. I. 500.
Της σοφιης πασης. A. 538. Br. III. 258.
Της σοφιης τοδ' αγαλμα. Br. II. 455.
Της χρυσης εικων. A. 300. Br. II. 449.
Της φυσεως ὁσα. Br. III. 321.
Της ὡρας απολαυε. A. 122. Br. III. 158.
Τησδε ποτ' ἡ μεγαλαυχος. A. 538. Br. III. 284.
Τι δε γερων ων. A. 531.
Τι κλαιεις; φρενοληστα. A. Ms. n. 134. Br. I. 14.
Τι με Καρνεαδην. A. 530.
Τι ξενον ετι βροτολοιγος. A. 471. Br. I. 15.
Τι πλεον εἰς ὠδινα. A. 286. *a.* Br. I. 252.
Τι πρωτον τι δ' επειτα. A. 309. Br. III. 210.
Τι στεναχεις κεφαλην. A. 371. Br. III. 52.
Τι στεναχεις; φιλεω. A. 402. Br. III. 40.
Τι στοχασωμεθα σου. A. 208. Br. I. 242.
Τι συγγνη; τι δε ταυτα. A. 479. Br. II. 237.
Τι ὠφελησας την πολιν. A. 165. Br. II. 420.
Τιμαδος ἁδε κονις. A. 229. Br. I. 55.
Τιμαρετα προ γαμοιο. A. R. 498. Br. III. 173.
Τιμην μουσοπολοις. A. 373. Br. III. 133.
Τιμης αρχοντος. Br. III. 236.
Τιμομαχον τον μακρον. A. 159. Br. II. 331.
Τιμοθεος φιλιας. Br. III. 267.
Τιμομαχος Μηδειαν. A. 318. Br. II. 499.
Τιμονοη τις δ' ἐσσι. A. 229. C. E. 16. Br. I. 473.
Τιμων μισανθρωπος. C. E. 3.
Τιμων, ου γαρ ετ' ἐσσι. A. 218. C. E. 4. Br. I. 470.
Τιν με λεονταγχωνε. C. E. 36. Br. I. 468.
Τιπτε γυναι προς ολυμπον. A. 316. Br. II. 18.
Τιπτε κατ' οἰοβατον. A. 336. Br. I. 198.
Τιπτε ματην ανθρωπε. A. 121. Br. II. 433.
Τιπτε ματην γοοωντες. A. 231. Br. III. 291.
Τιπτε με θρυλλησαντες. A. 108. Br. II. 344.
Τιπτε με την ανεμοιτιν. A. 79. Br. III. 232.
Τιπτε με τον φιλερημον. A. 47. Br. III. 239.
Τιπτε μεγα κλαζεις. Br. III. 235.
Τιπτε μετοκλαζεις. A. R. 756. J. 105.
Τιπτε μοθων ατλητος. A. 340. C. E. 72. Br. I. 167.
Τιπτε Μυρων με το βοιδιον. A. 302. Br. III. 195.
Τιπτε πανημεριος. A. 85. Br. I. 258.
Τιπτε πεδον, χρυσιλλα. M. L. IX. 672. Br. III. 10.
Τιπτε τον ογκηστην. A. 47. Br. III. 5.
Τιπτε τριτογενεια. A. 322. Br. II. 500.
Τις ἁδε, βακχα. A. 296. Br. I. 142.
Τις βυθον ηπειρωσε. A. 369. Br. III. 229.
Τις γλυψας τον ερωτα. A. 38. Br. II. 61.
Τις γυμνην ουτω. A. 478. Br. II. 396.
Τις δ' ουτος κτιλος. A. 133. Br. II. 71.

Τις δαιμων αργειος. A. 209. Br. II. 199.
Τις δε κ' εμειο πελει. A. 123.
Τις δισσας παλαμας. A. 329. Br. II. 17.
Τις δυναται γνωσαι. A. Ms. n. 236. Br. II. 378.
Τις εικονα τανδ' ανεθηκε. A. Ms. n. 256. Br. I. 141.
Τις ην σ' ο θρεψας. Br. III. 314.
Τις θανεν ως θανε Νοννα. M. A. 104.
Τις θεον ειπεν ερατα. A. 35. Br. III. 249.
Τις θετο μαρμαιροντα. A. 3. Br. II. 14.
Τις λιθον εμψυχωσε. A. 323. Br. III. 200.
Τις λιθος ουκ εδακρυσε. A. 192. Br. III. 290.
Τις με Διονυσω πεπλασμ. A. R. 506. Br. II. 170.
Τις μεν αν ης, οδε τυμβος. A. R. 592.
Τις μοι Ζηνοφιλαν. A. 470. Br. I. 24.
Τις μου την Σειρην'. Br. III. 306.
Τις ξενος ω ναυηγε. C. E. 62. Br. I. 470.
Τις ποθ' Ομηρειης. A. 366. Br. III. 255.
Τις ποθ' ο τον Τροιης. A. 365. Br. III. 254.
Τις ποθεν εις Διονυσε. A. 83. Br. II. 403.
Τις ποθεν ο πλαστης. A. 346. Br. II. 49.
Τις ποτ' ακηδεστως. A. 2. Br. III. 232.
Τις ποτ' απ' ουλυμποιο. A. 357. Br. II. 16.
Τις ποτ' αρ' ει. A. 215. Br. I. 237.
Τις πυρι πυρ εδαμασσε. A. 36. Br. III. 141.
Τις ροδον ο στεφανος. A. 448. Br. III. 156.
Τις σε δικαιοσυνη. A. 28. Br. III. 194.
Τις σε κατεστεφανωσε. A. Ms. n. 175. Br. II. 366.
Τις σε παγος δυσερημος. A. 2. Br. II. 230.
Τις σε τον ου λαλεοντα. A. 376. Br. III. 171.
Τις σε τον ουχ οσιως. A. 329. Br. I. 489.
Τις σου κοχλις αθεσμε. A. 317. Br. II. 223.
Τις σου Μεντοριδη. A. 143. Br. II. 110.
Τις τα νεοσκυλευτα. A. R. 621. Br. I. 496.
Τις ταδε μοι θνητων. A. 444. Br. I. 33.
Τις τελεθεις φιλε. A. 400. Br. III. 19.
Τις τινος; Αμφιλοχου. M. A. 25.
Τις, τινος ουσα, γυναι. A. 223. Br. I. 239.
Τις τοδε μουνογληνος. A. 372. Br. II. 20.
Τις τοδε σελμα πελωρον. A. 519. Br. II. 64.
Τις τον αχνουν Ερμην. A. 412. Br. II. 217.
Τις τον εν εσθλοισιν. A. 344. Br. III. 206.
Τις τον εν εσθλοισιν πανα πενθεα. A. 344.
Τις τον θρηϊκα τονδε. A. 315. Br. III. 213.
Τις τοσον εργον ετευξε. A. 370. Br. III. 229.
Τις χαρις Ηλιοδωρε. A. Ms. n. 169. Br. II. 365.
Τλη μεν Δημητηρ. Br. III. 328.
Τληθι λεων, ατλητα παθων. A. II. Br. III. 248.
Τληθι μυρων, τεχνη. A. 305. Br. II. 497.
Τλημον ερως, ον θηλυν. A. Ms. n. 91. Br. III. 152. A. R. 1. 182.
Τλημονες, οις ανεραστος. A. Ms. n. 22. Br. II. 128.
Τληπολεμος ο Μυρευς. A. R. 791. J. 140. Br. II. 58.
Τμωλω υπ' ηνεμοεντι. A. 373. Br. III. 120.
Το βρεφος ερμωνακτα. A. 53. Br. II. 123.
Το ξιφος εκ κολεοιο. A. 460. Br. III. 114.
Το ξοανον το περισσον. Br. III. 175.
Το ροδον ακμαζει. A. 122. Br. III. 159.
Το ροπαλον τω Πανι. A. R. 399. Br. I. 481.
Το σκαφος ου βυθος ειλε. A. 166. Br. II. 156.
Το σκυφος ηδυ γεγηθε. A. 450. Br. I. 27.
Το σταδιον Περικλης. A. 127. Br. III. 171.
Το στομα ταις χαριτεσσιν. A. 460. Br. III. 114.
Το στομα χω πρωκτος. A. 143. Br. II. 355.
Το τετραπλευρον. Br. III. 140.
Το χρεος ως απεχεις. C. E. 58. Br. I. 466.
Το χωμα τυμβος εστιν. A. 246. Br. II. 473.
Τοιος εην Μιλων. A. 519. Br. II. 63.
Τοις Αργειοις χ' ημιν. A. 205. Br. II. 55.
Τοις μεν πρηϋνομοις. A. 378. Br. III. 93.
Τοισι μεν ευπραττουσιν. A. 32. Br. II. 314.
Τολμα και ες αιδαν. A. 205. Br. II. 44.
Τολμα νεων αρχηγε. A. 75. Br. II. 175.
Τολμα Αλεξανδρου. A. 314. Br. II. 58.
Τον αργυρον τορευσας. A. 175. Br. I. 88.
Τον αργυρουν ερωτα. A. R. 464. Br. I. 221.
Τον βαθυν οινοποτην. A. 510. J. 87. C. E. 38. Br. I. 471.

Τον

Τον βαθυνουν ψυχην. A. 498. Ar. Ep. p. 90.
Τον βιον ἡρακλειτε. A. 16. Br. III. 237.
Τον βιον οἶσθα. A. 531.
Τον βρομιου σατυρον. A. 339. Br. I. 172.
Τον γαιης και ποντου. A. 7. Br. II. 202.
Τον δασον ἑρμογενη. A. 153. Br. II. 336.
Τον Διος Ἀλκμηνης. Br. III. 188.
Τον διος ἐν τριοδοισιν. A. 57. Br. II. 435.
Τον ἐκ σιωπης. A. 196. Br. II. 221.
Τον ἐν Ῥοδῳ κολοσσον. A. 302. Br. I. 143.
Τον θανατον τι φοβεισθε. A. 51. Br. III. 63.
Τον θεον αὐτον ἐκλεφεν. A. 152. Br. II. 222.
Τον θρασυν ἡνιοχηα. A. 408. Br. III. 124.
Τον θῶ, και τας κνῆ. A. 443. Br. II. 426.
Τον καλον οὐχ' ὁρῶ. A. Ms. n. 71. Br. III. 152.
Τον καλον ὦ χαριτες. A. Ms. n. 101. Br. III. 153.
Τον καλον ὡς ἐλαβες. A. Ms. n. 158. Br. I. 494.
Τον καλον ὡς ἰδομαν. A. Ms. n. 130. C. E. 47. Br. II. 211.
Τον κιττια ζηνωνα. A. 531.
Τον κλεινον φερεκυδην. A. 528.
Τον κρατερον βυζαντα. A. 298. Br. III. 194.
Τον κρατερον πανοπηα. A. 242. Br. III. 67.
Τον κυνα διογενην. A. 283. *b.* Br. III. 268.
Τον κυνα τον πασης. A. 411. Br. III. 118.
Τον λεπτον φυτωντα. A. 157. Br. II. 329.
Τον λυκον ἐξ ἰδιων. A. 40. Br. III. 241.
Τον μελιθον μεμνησο. A. 351. Br. III. 192.
Τον με ποθοις ἀτρωτον. A. Ms. n. 97. Br. I. 12.
Τον μεγαν ἀκροκορινθον. A. 203. Br. II. 1.
Τον μεγαν ἐν βουλαις. A. 293. Br. III. 226.
Τον μεγαν ἐν πολεμοισιν. A. 294. Br. III. 139.
Τον μεγαν ἐζητουν. A. 158. Br. II. 330.
Τον Μεγαρεα τον ϛιλπωνα. A. 529.
Τον μικρον Κλεοδημον. A. 221. Br. II. 35.
Τον μικρον Μακρωνα. A. 157. Br. II. 387.
Τον Μουσων τεττιγα. Br. II. 49.
Τον νεαρον χειςῳ. M. A. 48.
Τον νομιην και ἐπαυλα. A. R. 509. Br. I. 221.
Τον νουν διδασκων. A. 380. Br. III. 266.
Τον νυμφων θεραποντα. A. 437. Br. I. 170.
Τον παραβαντα νομους. A. 201. Br. I. 505.
Τον παρος Ὀρβηλοιο. A. 435. Br. II. 10.
Τον πασης ἀρετης. Br. III. Em. 302.
Τον πατρικον πλουτον. A. 13. Br. II. 314.
Τον ποδα τῃ βελλονῃ. Br. II. 328.
Τον παχυν εὖ ἐγραψεν. A. 162. Br. III. 170.
Τον πινακα ξανθας. Br. I. 196.
Τον ποταμον βαλανευ. A. 352. Br. III. 167.
Τον πινυτον κατα παντα. Br. III. 311.
Τον πτεροεντα τις ὧδε. A. 329. Br. II. 276.
Τον πτηνον Ἑρμην. A. 152. Br. II. 223.
Τον ῥητραν πυρσεσσαν. M. A. 33.
Τον σατυρον Διοδωρος. A. 340. Br. I. 172.
Τον σατυρον Διονυσος. A. 340. Br. III. 106.
Τον σε χοροις μελψαντα. A. 275. Br. I. 168.
Τον σιγωντα φιλαινι. A. 467. Br. II. 87.
Τον σκοπον Εὐβοιης. A. R. 803. J. 152. Br. II. 140.
Τον σοβαρον πολεμωνα. A. 453. Br. III. 38.
Τον σοφιῃ προυχοντα. Br. III. 312.
Τον σοφον ἐν κιθαρῃ. A. 68. Br. III. 57.
Τον ϛαδιην ηρωην. A. 127. Br. II. 318.
Τον ταχυπουν ἐτι παιδα. A. 267. Br. I. 34.
Τον το καλον μελανευντα. A. Ms. n. 211. C. E. 56. Br. I. 463.
Τον τοις μελιχροις. A. 368. Br. II. 453.
Τον του δειπναριου. A. 179. Br. II. 323.
Τον του Ζανος ὁδ' ὑμιν. Theocr. pag. 293. Br. I. 381.
Τον τραγοπουν ἐμε πανα, τον. A. 336. Br. I. 131.
Τον τραγοπουν ἐμε πανα φιλον. A. 416. Br. II. 382.
Τον τριετη παιζοντα. A. 220. C. E. 69. Br. II. 50.
Τον τροχοεντα μολιβδον. A. 445. Br. III. 87.
Τον των κλεπτοντων. A. 152. Br. II. 222.
Τον φαυϛινιαδην. A. 406. Br. III. 28.
Τον φιλοπαιδα Κρατιππον. A. 130. Br. II. 218.

Τον φιλοπωριςην. A. 25. Br. I. 232.
Τον χαλκουν τεττιγα. A. 436. Br. III. 86.
Τον χαριεντ' Ἀλκμανα. A. 275. Br. I. 241.
Τονδ' ἐπι Κηφισσω. A. 499. Ar. Ep. pag. 92. Br. I. 178.
Τονδ' ὀχθον. Sch. Tzetzae antehom. 243.
Τονδε δορυςεφανος. A. 538. Br. III. 257.
Τονδε Θαλην Μιλητος. A. 285. *b.* Br. III. 257.
Τονδε λιθον τοκεες. M. A. 55.
Τονδε ποθ' Ἑλληνες. A. 438.
Τονδε ποτ' οὐχ' ὁσιως. Br. I. 178.
Τονδε πολυκτεαν. Br. II. 315.
Τονδε τοι ἀμβροσιοισιν. Br. III. 182.
Τονδε πυρης ἀνεθηκε. A. Ms. n. 258. Br. III. 174.
Τονδε σοι αὐτοκρατωρ. Br. III. Em. 267.
Τοξα ταδε πτολεμαιο. A. 441. Br. I. 135.
Τοξοβολον τον Ἐρωτα. A. 36. Br. I. 231.
Τοξον μεν Ὠνιναντος. A. Ms. n. 267. Br. I. 261.
Τοξοτα πιεριδων. A. I. Br. III. 131.
Τοσσ' ἐχω ὁσσ' ἐμαθον. A. 288. *b.*
Του γρυπου ῥητηρος. A. 142. Br. II. 355.
Του λιθινου διος ἐχθες. A. 147. Br. II. 324.
Του πολυκωθωνος. A. 510. Athen. L. X. pag. 436.
Του πωγωνοτροφου. A. 189. Br. II. 310.
Του Σαμιου πονος εἰμι. A. 515. C. E. 6. Callim. E. 6. Br. I. 469. κρεωφυλου.
Τουδ' ἀρετα κ. δοξα. A. 503. Br. II. 130.
Τουδ' ἀρετα προυχοντα. Br. III. 315.
Τουδε με κυματοπληγος. A. 76. Br. II. 96.
Τουθ' ὁ τι μοι λοιπον. Br. I. 213. vid. Τουτ' ἐτι.
Τουμπρασιη φυλακος. A. 306. Br. III. 197.
Του' νομα θητα, ῥω. A. 509. Athen. p. 454. Br. III. 264.
Του' νομα μοι παυλος. Br. III. 277.
Τους θυρεους ὁ Μολοσσος. A. 443. Br. I. 225.
Τους καταλειψαντας. A. 60. Br. II. 343.
Τους κυκλιους τουτους. A. 163. Br. II. 439.
Τους λευκους ἀγαπω. A. Ms. n. 5. Br. II. 360.
Τους μισθους αἰτειτε. A. Ms. n. 202.
Τους ποδας ει κρατερος. A. 161. Br. II. 339.
Τους σοβαρους τουτους. A. Ms. n. 171. Br. II. 365.
Τουσδ' ἀπο Τυῤῥηνων. A. R. 715. J. 65. Br. I. 144.
Τουσδ' ἀρετης ἑνεκα. A. 503. Br. III. 181.
Τουσδε θανοντας ἐχει. Br. III. 284.
Τουσδε ποτ' ἐκ σπαρτας. A. 245.
Τουσδε ποτε φθιμενους. A. 509. Br. III. 283.
Τουτ' ἐγω το περισσον. A. Ms. n. 252. Br. I. 421.
Τουτ' ἐτι μοι (το) λοιπον. A. Ms. n. 153. Br. I. 213.
Τουτ' ὀςεον φωτος. A. 207. Br. II. 291.
Τουτο βιος, τουτ' αὐτο. M. L. IX. 129. Br. II. 392.
Τουτο θεμιςοκλει. A. 198. Br. II. 187.
Τουτο θεων ὁμοναυλος. A. 521. Br. I. 484.
Τουτο ἰδων το λοετρον. A. 355. Br. III. 222.
Τουτο και ἐν ποταμω. A. 520. Br. II. 51.
Τουτο παρ' αἰγιαλοισιν. A. 297. Br. III. 137.
Τουτο πυραν γληζειν. Br. III. 167.
Τουτο σακερδωτος. Leich. 6. A. R. 630.
Τουτο σαοφροσυνας. A. 229.
Τουτο Σαων το διπαχυ. A. R. 505. Br. II. 295.
Τουτο σοι Ἀρτεμι δια. A. R. 514. Br. I. 191.
Τουτο σοι ἠϊθεω. A. 398. Br. III. 18.
Τουτο σοι ὑλειωτα. A. 434. Br. II. 80.
Τουτο τι ἡμετερης μνημηιον. A. 194.
Τουτο το βουλευειν. A. 144. Br. III. 169.
Τουτο το του κλειτωνος. A. R. 476. Br. I. 234.
Τουτο τοι Ἀρτεμιδωρε. A. 287. *a.* Br. II. 37.
Τουτο τοι ἡμετερης. A. R. 589. Br. III. 287.
Τουτο χιμαιροβατα. A. 441. Br. I. 229.
Τουτοις τοις παρα δειπνον. A. 138. Br. II. 323.
Τουτον Ἀλεξανδρον. A. 314. Br. III. 217.
Τουτον Ἰουλιανον νομικης. A. 291. Br. II. 516. Bandur. pag. 136.
Τουτον Ἰουλιανον Τυρης. A. 408. Br. III. 31.

Τουτον Ἰουστινιανος Ἀγακλεα. A. 298. Br. III. 137.
Τουτον εν ειςορεας. Br. III. 184.
Τουτον πορφυριον λιβυη. A. 400. Br. III. 20.
Τραυλα μινυρομενα. A. 49. Br. I. 192.
Τρεις αριθμοι. A. Ms. n. 13. Br. II. 371.
Τρεις αφατοι κεραεσσιν. A. R. 414. Br. II. 4.
Τρεις ετεων δεκαδας. A. 50. it. pag. 223. Br. III. 237.
Τρεις ετεων δεκαδες. A. 229. Br. II. 454.
Τρεις λεπτοι πρωην. A. 158. Br. II. 353.
Τρηχειαν κατ' εμεν. A. 218. Br. II. 61.
Τρηχυς ονυξ υπ' ερωτος. M. L. IX. 303. Br. I. 29.
Τριγλαν απ' ανθρακιης. A. 415. Br. II. 133.
Τριζυγες αι μουσαι. A. 334. Br. II. 15.
Τριζυγες ουρεσιοικε. A. 432. Br. II. 94.
Τριπος εγω και συρμα. A. Ms. n. 177.
Τρις δεκα με πνευσειν. A. 50. Br. II. 110.
Τρις με τυραννησαντα. A. 298.
Τρισσα ταδε τρισσοι. A. 433. Br. II. 452.
Τρισσαι μεν χαριτες. A. 35. Br. I. 17.
Τρισσοθεν ειςορεω. A. 358. Br. III. 91.
Τρισσους αθανατους. A. 337. Br. II. 90.
Τριτογενες σωτειρα. A. R. 398. Br. II. 8.
Τρωαδα πελλανιους. A. R. 452. Br. II. 93.
Τυμβε τις η ποθεν ην. A. 194. Br. III. 125.
Τυμβον Ἀλεξανδρειο. A. 2‹3. Br. II. 243.
Τυμβον Ἀνακρειοντος. Br. II. 27.
Τυμβον εμοι τουτον. A. R. 585. Br. III. 286.
Τυμβον ορας παροδιτα. Br. III. 301.
Τυμβος αταρχυτον. A. 102.
Τυμβος Ἀχιλληος. A. 237. Br. III. 282.
Τυμβος οδ' εςι ανθρωπε. A. 274. Br. I. 500.
Τυμβος οδε κρυπτων. Br. III. Em. 303.
Τυνδαριδα Ἑλεναν. A. 539.
Τυρσηνης κελαδημα. A. R. 547. Br. II. 142.
Τυτθη μαργαρος εςιν. M. A. 79.
Τυτθον μεν πτολιεθρον. M. A. 32.
Τυφλος αληθευων. A. 4. Br. II. 197.
Τυχη καπ' λευουσα. A. III. Br. II. 432.
Τω βοε μ... οι τονδε. Br. III. 352.
Τω γριπει πελαγωνι. A. 196. Br. I. 55.
Τω Διι τ' Ἀχαιοι. A. 505. Br. III. 178.
Τω θαλλω διδυμη. A. 452. Br. I. 216.
Τω κωμωδογραφω. A. R. 779. J. 128. Br. I. 501.
Τω με κανωπιτα. C. E. 59. Br. I. 466.
Τω μηλω βαλλω σε. A. 486. Br. I. 169.
Τω ναοις βριθοντι. A. 71. Br. II. 286.
Τω ξοανω τον παιδα. A. 295. Br. III. 119.
Τω πατρι μου τον αδελφον. A. 131. Br. II. 326.
Τω πισσης μεδεοντι. A. 128. Br. II. 317.
Τω πτισανην πωλουντι. A. 182. Br. II. 424.
Τω ςρατονικειω. A. 159. Br. II. 387.
Τω τοιχω κεκλικας. A. Ms. n. 196. Br. II. 372.
Τω χρυσω τον ερωτα. A. 461. Br. III. 115.
Τω ψιμυθω μεν αιει. A. 135. Br. III. 115.
Τω αυτου τις εκαςος. A. 194. Br. I. 144.
Των επικουρειων. A. 157. Br. II. 328.
Των καριων ημιν λαβε. M. L. IX. 317. Br. I. 216
Των Μουσων τεττιγα. A. Ms. n. 225.
Των παιδων Διοδωρε. A. Ms. n. 3. Br. II. 259.
Τωνδ' ιερογλωσσων. A. 508.
Τωνδε δι' ανθρωπων. A. 204. Br. I. 150.
Τωνδε ποτε ςερνοισι. A. Ms. pag. 78. Br. I. 135.
Τως τρητως δονακας. A. R. 401. Br. III. 123.

Υ.

Υ τετρακοσι' εςι. A. 134. Br. II. 108.
Ὑβλαιω κηρυκι. Br. III. Em. 274.
Ὑβριζεις, τι το θαυμα. A. 182. Br. II. 423.
Ὑδασι και κηποισι. A. 374. Br. III. 110.
Ὑδατα σοι κοτιλεια. A. R. 656. J. 5. Br. II. 102.
Ὑδατα ταυτα βλεπεις. A. 535. Br. III. 191.
Ὑδατος αενητου. A. 82. Br. II. 7.
Ὑετος η και νυξ. M. L. IX. 310. Br. I. 215.
Υιας πεντηκοντα. Br. III. 322.
Υἱε Μελητος Ὁμηρε. A. 365. Br. III. 255.
Υἱεος ωκυμορου. A. 231. Br. III. 8.

Υἱ

Υἱ πατηϱ τοδε σημα. A. 286. Br. III. 295.
Υἱον ἐχεις τον ἐϱωτα. A. 189. Br. II. 425.
Υἱον ὑπεϱ τυμου. A. 499.
Υἱος Διυυττα. A. 506. Br. III. 186.
Υἱος ἐγω γενομην. Br. III. 312.
Υἱος και γενετηϱ. A. 156. Br. II. 419.
Υἱος μεν γε μυκωνος. A. 505. Br. III. 174.
Υἱος ὁδ' Ἀδμητοιο. A. 500. Ar. Ep. pag. 92.
Υἱος ὁδε Στϱοφιου. A. 501. Ar. Ep. pag. 94.
Υἱος πατϱικιου. A. 131. Br. III. 159.
Ὑλη με τεκεν. A. 536. Br. III. 323.
Ὑλησκοπῳ με Πανι. A. R. 412. Br. II. 213.
Ὑλοβατας, φιλοδενδϱος. A. 337. Br. II. 513.
Ὑλοτομοι παυσασθε. A. 80. Br. II. 176.
Ὑλοφοϱου τοδ' ἀγαλμα. A. 345. Br. I. 224.
Ὑμετεϱων κηϱυκες. A. 401. Br. III. 22.
Ὑμιν τουτο θεοι. A. 518. Theocr. pag. 290. Br. I. 378.
Ὑμνειω παιανα μεγαν. A. 85. B. II. 518.
Ὑμνιδα την Εὐανδϱου. A. 233. Br. II. 152.
Ὑπατιου ταφος εἰμι. A. 251. Br. II. 509.
Ὑπνωεις ὠ ἑταιϱε. A. 173. Br. II. 132.
Ὑπνωδης φιλιος. Br. III. Em. 288.
Ὑϛατα δε ταδ' ἐειπε. A. 260. Br. I. 204.
Ὑϛατιον Φωκαια. A. 231. Br. II. 40.
Ὑϛατον ἐθϱηνησε. A. 231. Br. II. 158.
Ὑϛατον ἐς βιον ἠλθες. M. A. 38.
Ὑψηλων ὀϱεων ἐφοϱοι. A. R. 413. Br. II. 107.
Ὑψικομον παϱα τανδε. A. 27. Br. I. 171.
Ὑψουται ϱοδοπη. A. 475. Br. II. 395.

Φ.

Φαιδϱον ἑταιϱον ἐϱωτος. Br. III. 269.
Φαιδϱον Ἰουϛινιανος. A. 361. Br. III. 137.
Φαιδϱος πϱαγματικος. A. 161. Br. II. 339.
Φαιϛιδος ἠν μητϱος. A. 533. Ar. Ep. pag. 93. Br. III. 267.
Φαμι ποτ' ἐν μυθοις. A. 449. Br. I. 30.
Φαϱμακα πολλα μεν ἐσθλα. A. 60. Br. III. 270.
Φαϱμακιησι ϱοδων. A. 150. Br. II. 294.
Φαϱσος σοι γεϱαου. Br. II. 53.
Φασεις ταν μεν Κυπϱιν. A. 324. Br. II. 14.
Φασι παϱοιμιακως. A. 103. Br. II. 414.
Φαυλος ἀνηϱ, πιθος. A. 40. Br. II. 315.
Φαυϛινος οὑτος, ὁ πϱιν. A. 409. Br. III. 26.
Φειδη παϱθενιης. A. 486. Br. I. 215.
Φειδιππον τϱοιην. A. 501.
Φειδωλος τις ἀνηϱ. A. 185. Br. III. 121.
Φεϛιδος. vid. Φαιϛιδος.
Φευ ὁ μυϱων πλασας. A. 304.
Φευ των βϱοτειων. A. 114.
Φευ φευ ἀμετϱητων. A. 259. Br. II. 506.
Φευ φευ και το λαλημα. A. 457. Br. III. 77.
Φευ φευ την δεκατην. A. 241. Br. III. 67.
Φευγε θαλαττια ἐϱγα. A. 252. Br. I. 422.
Φευγε λακων ποτε δηϱιν. A. 6. Br. II. 427.
Φευγεθ' ὁσοι λοκκας. A. 173. Br. II. 120.
Φευγεθ' ὑπ' ἐκ καλυβης. A. 48. Br. II. 196.
Φευγειν δη τον ἐϱωτα. A. 486. Br. II. 92.
Φευγετ' Ἀϱιϛαϱχειοι. A. 524. Br. II. 65.
Φευγετε νεοι παιδα. M. L. IX. 100.
Φευγετε τοξοφοϱον. Br. III. 151.
Φευγετε τους πλουτουντας. A. 90. Br. II. 430.
Φευγων την ὑπονοιαν. A. 130. Br. II. 318.
Φη ποτε Τιμαϱχος. A. 256. Br. I. 145.
Φημι γελων Ἱεϱωνα. A. R. 467. Br. I. 134.
Φημη γαϱ ἠδη. Br. II. 60.
Φημι πολυϛιχιην. A. 65. Br. II. 201.
Φημι τον οὐκ ἐθελοντα. A. 513. Br. I. 146.
Φησιν ὁ με ϛησας. C. E. 60. Br. I. 467.
Φθισθαι Ἀλεξανδϱον. A. 239. Br. II. 203.
Φλαβιανῳ ἡϱωι. Br. III. 313.
Φλιους ἡ πολις ἐϛι. Br. II. 524.
Φλωϱος καικιλιου. Br. III. 302.
Φοιβε ἀναξ δωϱον. Br. III. 180.
Φοιβε κεφαλληνων. Br. II. 113.
Φοιβον ἀνηναμενη. A. 26. Br. II. 228.
Φοιβος δ' εἰϛηκει. A. 385.
Φοιβος ἐφυσε βϱοτοις. A. 283. *b.*
Φοιβος δ' οὐϱεσιφοιτος. A. 394.
Φϱαζε γυνη γενεην. A. R. 569. Br. II. 29.

Φϱαζε

Φραζε τινος γονηος. A. R. 650. Br. III. 303.
Φραζεο δε και τονδε λογον. A. 494. Br. III. 1.
Φραζεο μοι Κλεοφαντις. A. 459. Br. III. 80.
Φριξοκομα τοδε πανι. A. 364. it. pag. 441. Br. I. 197.
Φροντιδες οἱ παιδες. A. 18.
Φρουρος ἐπι σμηνεσσι. A. 328. Br. I. 249.
Φρυνη τον πτερεντα. A. 426. Br. II. 279.
Φυλομαχον τον παντα. A. 520. Br. II. 50.
Φυρμος με φυρμον. A. 377. Br. III. 278.
Φωκιδι παρ' πετρῃ. A. 204. Br. II. 162.
Φωκος ἐπι ξεινῃ. A. Ms. 272. Br. I. 422.
Φωρες ὅτ' εἰναλιαι. A. 62. Br. II. 156.
Φωσφορε μη τον ἐρωτα. A. 454. Br. III. 113.
Φωσφορε σοι πολυδευκες. A. 528.
Φωσφορος ὠ σωτειρ'. A. R. 513. Br. I. 250.

X.

Χαζεο, χαζεο τηδε. M. A. 11.
Χαιρ' Ἰθακη μετ' ἀεθλα. A. 88. Br. III. 146.
Χαιρε δις ἡβησας. Br. II. 523.
Χαιρε θεα δεσποιν'. A. 15.
Χαιρε θεα παφιη. A. Ms. n. 248. Br. II. 213.
Χαιρε κορη, και δη συ. A. 483. Br. III. 163.
Χαιρ μελαμπεπλοις. Br. III. 264.
Χαιρε μοι Ἀβδηρων. A. 388.
Χαιρε μοι ἀβρε Κυπασσι. A. R. 555. Br. I. 250.
Χαιρε μοι ὠ ναυηγε. A. 250. Br. II. 505.
Χαιρε νεοκλειδα. A. 197. Br. I. 203.
Χαιρε ποτ' ὀυκ ειποντα. A. Ms. n. 40. Br. II. 182.
Χαιρε προκνη παρα σειο. A. 12. Br. III. 141.
Χαιρε συ και συγε χαιρε. M. L. IX. 114. Br. II. 83.
Χαιρε συ μεσσπονηρε. A. Ms. n. 218. Br. II. 376.
Χαιρε φαος ῥητρης. A. 392.
Χαιρει τις θεοδωρος. A. 52. Br. I. 145.
Χαιρετ' Ἀριστειδου. Br. III. 279.
Χαιρετ' ἀριστηες. A. 201. Br. I. 135.
Χαιρετε κ. μεμνησθε. A. 532.
Χαιροιθ' οἱ περι κοσμον. A. 138. Br. II. 223.
Χαιροισαν τοι ἐοικε. A. R. 521. Br. I. 195.
Χαιρω τον λακοπυγον. A. Ms. p. 77. 9. Br. III. 159.
Χαιται σου σαζουσιν. A. 254.
Χαιτην και ῥοπαλον. A. 310. Br. III. 217.
Χαλκεα ἐργα λεγοιτε. A. Ms. n. 263. Br. III. 174.
Χαλκειην τυπτεις δαμαλιν. A. 304. Br. II. 496.
Χαλκειον τις ἐρωτα. A. 329. Br. III. 251.
Χαλκεον ἀργυρεω. A. R. 508. Br. II. 142.
Χαλκεος ἀλλ' ἀθρησον. A. 305. it. pag. 322. Br. II. 95.
Χαλκεος εἰμι λεων. A. 67. Br. II. 489.
Χαλκεος εἰμι τριπους. Br. III. 179. Athen. II. pag. 232.
Χαλκεος ἠς, ἐπι σοι. A. 306. Br. III. 196.
Χαλκεος οὐκ ἐσης. A. 404. Br. III. 26.
Χαλκη παρθενος εἰμι. A. 219. it. p. 511. Br. I. 76.
Χαλκῃ προσπταισας λεκανῃ. A. 529.
Χαλκον ἀποιμωζοντα. A. 309. Br. III. 210.
Χαλκον ἀροτρητην. A. 418. Br. III. 44.
Χαλκον ἐχων, πως. A. 183. Br. II. 440.
Χαλκον μεν καλεεσκεν. A. 307. Br. II. 498.
Χαλκοτυπος τον ἐρωτα. A. 379. Br. II. 426.
Χανδοποται βασιληες. A. 176. Br. III. 116.
Χειλων και λειχων. A. 131. Br. III. 165.
Χειματος ἠνεμοεντος. A. 124. Br. I. 31.
Χειματος οἰνωθεντα. A. 211. Br. II. 251.
Χειμεριαις νιφαδεσσι. A. 119. Br. II. 131.
Χειμεριην δια νυκτα. A. 49. Br. I. 192.
Χειμεριην νιφετοιο. A. R. 470. Br. I. 147.
Χειμεριον καυσαν. A. 21. Br. II. 37.
Χειμεριον μεν πνευμα. A. Ms. n. 154. Br. I. 14.
Χειμεριου νιφετοιο. Leich. 18. A. R. 607. Br. II. 126.
Χειρ με πολυκλειτου. A. 239. it. pag. 311. Br. II. 279.
Χειρ οἰδε γενναν. A. 409. Br. III. 32.
Χειρ ταδε Γρηγοριοιο. M. A. 65.

Χειρεδιου τοδε σημα. A. 284. *a.* Br. III. 107.
Χειρουργων ἐσφραξεν. A. 148. Br. II. 356.
Χερσι κατακτεινας. A. 207. Br. III. 252.
Χευμα μεν ευρωταο. A. 470. Br. II. 169.
Χθιζα μοι ἑρμωνασσα. A. 458. Br. III. 80.
Χθιζον ἐμοι νοστεοντι. A. 177. Br. III. 116.
Χθων μεν ἐχει δεμας. A. R. 673. J. 22. Br. III. 298.
Χθων μυχατων γυαλων. A. 356. Br. III. 251.
Χθων σε τεκεν, ποντος. A. 251. Br. II. 506.
Χιονεη κρυσαλλος. A. 350. Br. II. 447.
Χιονεης με λιθον. A. 334. Br. II. 515.
Χιος ἐφυς; ου φημι. A. 366. Br. III. 254.
Χοιρι μεν, ουκ ἰδιον. A. 153. Br. II. 529.
Χοιριδιον κ. βεν. A. 169. Br. II. 334.
Χοιριλος Ἀντιμαχου. Br. II. 3.
Χρηματα και πενιαις. A. 107. Br. III. 239.
Χρημασι τοις Ἀγαθωνος. A. 356. Br. III. 223.
Χριστιανοι γεγαωτες. A. R. 723. J. 73.
Χρυσε πατερ κολακων. A. 89. Br. II. 429.
Χρυσεα χαλκειων. A. Ms. n. 191. Br. II. 369.
Χρυσειης γενεης. M. A. 23.
Χρυσεον ἀντ' ἀρετης. A. 404. Br. III. 27.
Χρυσεος ἀψαυστοιο. A. 453. Br. III. 76.
Χρυσεος ἠν γενεη. M. L. IX. 106. Br. II. 109.
Χρυσης δ' αὖ ἱερευς. A. 386.
Χρυσης εἰρυσσατα. A. 455. Br. III. 78.
Χρυσον ἀνηρ εὑρων. A. 116. Br. I. 172.
Χρυσον ἀνηρ ὁ μεν εὑρεν. A. 116. Br. II. 263.
Χρυσωτον κροκοεντα. A. 522. Athen. p. 440. E. Br. II. 525.
Χυτρον· τοι ταυτην. A. 438. Br. II. 258.
Χωλον ἐχεις τον νουν. A. 189. Br. II. 425.
Χωρης οἰκιστηρα. A. 507. Br. III. 193.
Χωρης τησδε ἱερης. A. A. 51.
Χωρος ἐγω δαναοις. A. 356. Br. III. 50.
Χωρος ἐγω θεσμοισιν. A. 360. Br. III. 139.
Χωρος ἐγω το πριν μεν ἠεν. A. 361. Br. III. 51.

Ψ.

Ψαλμος και λαλιη. A. 469. Br. II. 86.
Ψαυε μελισσαγεων. A. 467. Br. III. 103.
Ψευδεα μυθιζουσι. A. Ms. n. 167. Br. II. 364.
Ψευδες ἐσοπτρον ἐχει. A. 141. Br. II. 324.
Ψευδομενοι ῥινων. A. 87.
Ψηγμα χρυσειο πυρον. A. 46. Br. II. 175.
Ψηφιζεις κακοδαιμον. A. 183. Br. II. 205.
Ψηχει κ. πετρην. A. 236. Br. III. 281.
Ψιλλιστης ὁ ἐρως. M. L. IX. 697. Br. II. 259.
Ψιττακος ὁ βροτογηρυς. A. 84. Br. II. 147.
Ψυλλα πρεσβυγενης. A. 230. Br. II. 438.
Ψυλλος ὁ τας ποθενας. A. 211. Br. II. 274.
Ψυχαπαται δυσερωτες. A. Ms. n. 85. Br. I. 8.
Ψυχη δυσδακρυτε. A. Ms. n. 84. Br. I. 17.
Ψυχη μεν πτερoεσσα. M. A. 92.
Ψυχη μοι προλεγει. A. 468. Br. II. 85.
Ψυχη μεν γραψαι. A. 168. Br. II. 305.
Ψυχραν σευ κεφαλας. A. 254. Br. II. 82.
Ψυχρον ὑδωρ δονη. Br. III. 310.
Ψυχροποται, δυσερωτες. Br. III. Em. 312.

Ω.

Ὠ γαθε, και μων συν. A. 187. Br. II. 388.
Ὠ γαστηρ κυνομυια. A. 16. Br. III. 171.
Ὠ γενος ἀνθρωπων. A. 18.
Ὠ δυστην' ὀλβιοιο. A. 213. Br. II. 152.
Ὠ ἱλικων βοιωτε. A. 173. Br. II. 109.
Ὠ θεμι τη πολιων. M. A. 9.
Ὠ θηρων βροτε μαλλον. A. 19. Br. III. 331.
Ὠ ἰτε Δημητρος. A. 373. Br. I. 138.
Ὠ κενεου καματοιο. A. post indicem. Br. II. 404.
Ὠ κρονε παντοιων. Br. II. 168.
Ὠ λακεδαιμονιοι. A. 201. Br. II. 39.
Ὠ λινε παντα θεοισιν. Br. III. 252.
Ὠ λωστε μη νομιζε. A. 328. Br. III. 197.
Ὠ μακαρ ἀμβροσιησιν. A. 278. Br. III. 270.
Ὠ μεγα βαττιαδαο. A. 278.
Ὠ μυες, ει μεν ἐπ' ἀρτον. A. 48. Br. II. 258.
Ὠ 'νερ των βαλανων. A. 26. Br. II. 81.
Ὠ 'νθρωποι βωθειτε. A. Ms. n. 88. Br. I. 8.
Ὠ 'νθρωφ' Ἡρακλειτος. A. R. 560. Br. I. 34.

Ὠ νυξ,

Ὠ νυξ, ὦ φιλαγρυπνος. M. L. IX. 308. Br. I. 29.
Ὠ ξειν' ἀγγειλον. A. 200. Br. I. 131.
Ὠ ξειν' ει τυγε πλεις. A. R. 678. J. 27. Br. I. 196.
Ὠ ξεινε φευγε τον χαλ. A. 272. Br. II. 235.
Ὠ ξεν' ὁδιτα τι δ' ἐςι. A. R. 673. J. 112.
Ὠ ξενε τι κλαιεις. A. 228. Band. pag. 136. Br. III. 66.
Ὠ ξενε τονδε ταφον. A. 277. Br. III. 262.
Ὠ ξυρον οὐρανιον. A. 423. Br. II. 406.
Ὠ ξωλων ζαθεων. M. A. 42.
Ὠ παλαμε παντολμε. M. L. IX. 661. Br. III. 72.
Ὠ παν φερβομεναις. A. 97. Br. III. 196.
Ὠ παρ ἐμον ςειχων. A. 249. Br. I. 219.
Ὠ πηγαι δακρυων. M. A. 40.
Ὠ πλοκαμον Δημους. Br. I. 20.
Ὠ ποδος ὠ κνημης. A. 469. Br. II. 88.
Ὠ πολι πῃ σευ κεινα. A. 98. Br. III. 54.
Ὠ ποσον εὐηθης. A. 362. Br. III. 231.
Ὠ πεσσους κατεφλεξε. M. L. IX. 127.
Ὠ προδοται ψυχης. A. Ms. n. 219. Br. I. 4.
Ὠ σοβαρη βαλανισσα. A. 472. Br. III. 163.
Ὠ σοβαρη ῥοδοπη. M. L. IX. 669. Br. III. 10.
Ὠ ςωϊκων μυθων. A. 11. Br. II. 257.
Ὠ τανδε ςειχοντες. A. 56. Br. I. 227.
Ὠ της βραχειας ἡδονης. A. 122. Br. II. 424.
Ὠ της μεγιςης τε φθονε. A. 115. Br. II. 422.
Ὠ της ταχιςης ἁρπαγης. A. 184. Br. III. 425.
Ὠ τλημον κυνεγειρε. A. 138. Br. III. 168.
Ὠ το φιλον ςερξας. A. 276.
Ὠ τον ἀγηραντον. A. 514. Br. II. 57.
Ὠ φθεγμα κρατερειο. A. 285. *a.* Br. II. 508.
Ὠ φιλοι ἡρωες δαναοι. A. 50. Br. III. 149.
Ὠ φιλοι οἱ μεγα ἀςυ. A. 117.
Ὠ φιλος, ει σοφος ει. A. 66. Br. III. 265.
Ὠ χαριτες τον καλον. A. Ms. n. 113. Br. I. 9.
Ὠ χρονε παντοιων. A. 200.
Ὠ 'γρευτης, Ἐπικυδες. A. Ms. n. 98. C. E. 33. Br. I. 463.
Ὠ 'γρειος πολυκλειτος. A. 333.
Ὡδ' ὑπερ ἀμβρακιας. A. 199. Br. II. 39.
Ὡδε Λινον θηβαιον. Br. III. 253.
Ὡδε μεγας κειται. J. 44.
Ὡδε Μυρων μ' ἐςησε. A. 304. Br. II. 65.
Ὠκεανε θυγατηρ. A. 364. Br. III. 227.
Ὠκειαι χαριτες. A. 39. Br. III. 238.
Ὠκειαις ἐλαφοισι. A. 44. Br. II. 221.
Ὠκυδρομας Λυκος. A. 506. Br. III. 175.
Ὠκυμαρον με λεγουσιν. A. 179. Br. II. 6.
Ὠλεο δε πατερων. A. 202. Br. II. 39.
Ὠλεο δηποτε και συ. Br. I. 201.
Ὠλεο δη προ γαμοιο. A. 288. *a.* Br. II. 5.
Ὠλεσα τον Νεμεας. A. 308. Br. II. 225.
Ὠλεσεν αἰγαιε. A. 255. Br. I. 259.
Ὠμοβοεις μοι παραθεις. A. 165. Br. II. 332.
Ὠ μοι ἐγων ἡβης. A. 21.
Ὡμολογησ' ἡξειν. M. L. IX. 301. Br. I. 214.
Ὠμοσ' ἐγω δυο νυκτας. A. 479. Br. II. 236.
Ὠμοσα μιμναζειν. A. 456. Br. III. 78.
Ὠμοσα μυριακις. A. 142. Br. II. 410.
Ὠμοσα σοι κρονιδη. A. Ms. n. 165. Br. II. 364.
Ὠμοσαν αἱ χαριτες. A. 355. Br. III. 222.
Ὠμοσε καλλιγνωτος. A. 481. C. E. 26. Br. I. 463.
Ὡν ἡ δε βιβλος ἐνδον ὠδινω. Br. III. 130.
Ὠνησα θαττον σ' εἱλε. A. 8.
Ὡπλισμαι προς ἐρωτα. A. 475. Br. II. 395.
Ὡρανον ἁ χωρευσα. A. 382. Br. III. 199.
Ὡραι σοι χαριτες τε. A. Ms. 43. Br. I. 480.
Ὡραιας γ' ἐτορω. A. 338. Br. II. 227.
Ὡργειος πολυκλειτος. Br. II. 202.
Ὡρη ἐρᾶν. A. 20.
Ὡρη ἀναψυχω. A. 358. Br. II. 501.
Ὡριμος εἰδα και αὐτος. A. 338. Br. II. 271.
Ὡριοι ἐς ταφον ἡμεν. M. A. 54.
Ὡριον ἀνθησαντας. A. 440. Br. II. 114.
Ὡριος εἱλε σε πανσας. A. 259. Br. II. 506.
Ὡς Ἀβρααμ κολποισι. M. A. 44.
Ὡς ἀγαθαν πολυφαμος. A. Ms. n. 140. C. E. 49. Br. I. 464.
Ὡς ἀγαθη θεος ἐςι. A. Ms. n. 210. Br. II. 375.

Ὡς ἀγαθον και παις. A. 360. Br. II. 516.
Ὡς βαρυ τουτο πεπηπε. A. 338. Br. II. 296.
Ὡς δενδρον βραχυφυλλον. A. 352. Br. III. 221.
Ὡς ειδον Μελιτην. M. L. IX. 478. Br. III. 123.
Ὡς κηπον τεθυκως. A. 185. Br. II. 388.
Ὡς ὁποταν χειμεριον. Br. Lect. 125.
Ὡς ουδεν γλυκιον γ'. A. 88. Br. III. 412.
Ὡς παρος ἠελιου. A. 82. Br. II. 174.
Ὡς πρεπει Ἀρτεμις. A. 322. Br. I. 250.
Ὡς σοφος ὁ γραψας. A. 380. Br. III. 12.
Ὡς τεθνηξομενος. A. 15. Br. II. 314.
Ὠφελε μηδ' εγενοντο. A. 245. C. E. 18. Br. I. 474.
Ὠφελες ὁπλα φερειν. A. 401. Br. III. 22.
Ὠφελες ω Λιβυα. M. A. 18.
Ὠχεο ετ' ασκιπων. A. R. 691. J. 41. Br. II. 43.
Ὠχομεθ' ω Μιλητε. A. 263. Br. I. 200.

Libri, ex quibus index hic conflatus eſt.

A. notat Anthologiam Edit. H. Stephani 1566. 4.

A. Ms. eſt Apographum Anthologiae ineditae.

A. R. Anthologia a Reiskio edita. Lipſ. 1754. 8.

Leich. Carmina ſepulcralia Lipſ. 1745. 4.

Ar. Ep. Ariſtaeneti Epiſtolae. Edit. Plantin. Antverp. 1566.

M. L. Miſcell. Lipſienſ. Nou. Vol. IX.

Theocr. ex editione Reiskii Lipſ. 1765. 4.

J. indicat epigrammata a I. Ienſio cum lucubrationibus Heſychianis edita. Roterod. 1742. 8.

C. E. Callimachi Epigrammata, quae exſtant in edit. Erneſt.

M. A. Muratori Anecdota graeca Patau. 1709. 4.

Br. Brunckii analecta vett. poet. gr.

FINIS LIBRI TERTII.

10.

IO. ALB. FABRICII
BIBLIOTHECAE GRAECAE
LIBER IV
DE SCRIPTORIBVS
QVI CLARVERVNT A NATO CHRISTO VSQVE AD CONSTANTINI M. TEMPORA.

CAPVT I
DE STRABONE AMASENO.

I. *Strabonis genus et aetas.* II. *Opus geographicum; conſilium, quod in eo componendo ſecutus eſt; fontes quos adiit; codices manuſcripti; editiones, verſiones.* III. *Variae operis geographici chreſtomathiae; de codicibus earum manuſcriptis et editionibus.* IV. *Emendatores operis geographici, praecipue Gemiſtus Pletho.* V. *Scripta Strabonis deperdita.* VI. *Alii Strabones.* VII. *Index ſcriptorum, in opere Strabonis geographico citatorum.*

[Studio *I. P. Siebenkees*, Prof. philoſ. Altdorfini.]

De *Strabonis* patria, vita, eruditione, veteres plane ſilent, paucis iis exceptis, quae apud *Suidam* voc. Στράβων et Στράτων leguntur, inter recentiores ea adtigerunt:

Franciſcus Patricius, de regno et regis inſtitut. pag. 194. et diſcuſ. peripat. tom. I. pag. 29 ſqq.

Guil. Budaeus, de aſſe lib. I. pag. 86. ed. 1542.

Lud. Cael. Rhodiginus in lect. antiq. lib. XXXI. cap. 25.

Marſilius Cagnatus in var. obſeruat. lib. III. pag. 601—610.

Aegidius Tſchudus in praefat. ad *Strabonis* geographiam edit. Baſil. 1549. in epiſtola ad Beatum Rhenanum inter epiſtolas philolog. Melch. Goldaſti, Lipſ. 1674. pag. 224. et in Sim. Schardii Scriptor. rerum germanic. tom. I. pag. 303.

Guil. Xylander in praefat. ad *Strabonis* edit. 1571.

Iſaac. Caſaubonus in praefat. ad Strabonis edit. 1578 et 1620.

Phil. Cluuerius in praefat. ad Germaniam antiquam et in ipſa operis tractatione lib. III. cap. 1.

Gerh. Io. Voſſius de hiſtoricis graecis lib. II. cap. 6. pag. 150 ſqq.

Io. Ionſius, ſcriptor. hiſtor. philoſophiae, lib. II. cap. 6. pag. 241.

Thom. Pope-Blount, in cenſura celebriorum autorum pag. 94—96.

Iac. Brucker, in hiſtoria critica philoſophiae tom. II. pag. 82.

Henric. Morlierus in Eſſays de litterature pour la connoiſſance des livres tom. I. p. 105. edit. Hag.

Io. Georg. Hager in Geographiſchen Bücherſaal tom. I. pag. 1 ſqq.

Io. Friedr. Hennicke in diſſert. de Strabonis Geographicorum fide ex fontium, vnde is hauſit, auctoritate aeſtimanda. Gotting. 1792. 8.

[*Goſſellin* Geographie des Grecs analyſée, pag. 57 ſq.

Conr. Mannert Geogr. der Griech. und Röm. tom. I. pag. 58 ſq.]

I. *De genere, vita et aetate Strabonis.*

Strabo [a]), Amaſiae, Cappadociae ciuitate, natus de genere, e quo ortus eſt, paterno, omnino ſilet, maternam tantum gentilitatem commemorans. Duxit autem genus maternum a Dorylao, regis Mithridatis Euergetis amico, et exercitus ductore; qui, mortuo eo rege, imperio ſe abdicauit et Gnoſſi, inſulae Cretae nobiliſſima ciuitate, vitam egit priuatam. Ibi ex vxore Sterope filios ſuſtulit Stratarcham et Lagetam, cuius filia fratri Moaphernis, Colchidis prouinciae praefecti, nupta, matrem peperit Strabonis [b]).

Strabo iuuenili admodum aetate *Ariſtodemo*, qui Niſae, Aſiae minoris prope Maeandrum oppido, mane rhetoricam, veſpertinis horis grammaticam docebat [c]): *Tyrannioni*, Amiſeno,

a) Strabo vitioſe nominatur *Suidae* Strato, tom. III. pag. 382. edit. Kuſter. quod tamen nomen Patricius defendit in diſcuſſionum peripatet. tom. III. lib. III. pag. 29. operis geographici, cui Strabonis nomen inſcriptum eſt *Stratonem*, Cretenſem, auctorem eſſe cenſens; qua in re *Ioan. Andreas*, Aleriae epiſcopus, in epiſtola ad Paulum, Pont. M. II. latinae verſionis opp. Strabonis edit. Sweinshem. praefixa, illi praeiuit. Argumenta, quibus ſententiam ſuam innititur, petita ſunt 1) ex *Athenaei* loco lib. XIV. pag. 657. edit. Caſaub. vbi notatur: Μνημονεύει δὲ αὐτῶν Στράβων ἐν τρίτῳ Γεωγραφȣμένων, ἀνὴρ ȣ πάνυ νεώτερος. Λέγει αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς ςόας φιλόσοφον ȣ̃ πολλάκις μεμνήμεθα συγγενομένȣ Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχήδονα ἑλόντι. 2) e Suida loco citato, vbi leguntur ΣΤΡΑΤΩΝ Αμασευς φιλοσοφος, γεγονεν ἐπι Τιβεριȣ Καισαρος και ἐγραψε Γεωγραφιαν ἐν βιβλιοις ζ'. Ad Athenaei locum quod adtinet, viri docti iam probauerunt, eum duos confudiſſe Poſidonios; vnum, Scipionis familiarem, alterum, Apameenſem, Pompeii amicum et hiſtoriarum ſcriptorem, Strabonique ſaepiſſime citatum. Deinde minime dubito, vocem Στρατων apud Suidam incuriae librarii originem debere. Patricii opinionem refutatum iuerunt *Marſilius Cagnatus* libr. cit. pag. 602 et 608. *Ionſius* libr. cit. p. 202. *Lael. Biſciola* in breui diſquiſitione, an libri XVII. Geograph. Strabonis ſint, an Stratonis, in horar. ſubſeciuar. tom. II. lib. VIII. cap. 5. [Reuera quoque reſpondet *Caſaubon.* animadu. in Athen. lib. XIV. cap. 21. p. 935. Reſpondit etiam Pag. Gaudent. lib. de Romanor. philoſophia, cap. 51. *Heum.*] — vid. quoque, quae *Harleſius* obſervat not. *ss* ad *Fabric.* Bibl. Gr. tom. III. pag. 573. — *Euſtathio* ad Dionyſ. Perieget. Strabo ſemper κατ' ἐξοχὴν appellatur ὁ Γεωγραφος. e. gr. v. 13. 68 ſq.

b) *Strabo* X. pag. 731. 732. Caſ. 478. B.

c) *Strabo* XIV. pag. 962. B. Caſ. 650. C.

Amiſeno, grammatico et Ariſtotelico [d]): *Xenarcho*, Seleucenſi peripatetico [e]) operam dedit. Inſequenti tempore familiaritatem et conſuetudinem inſtituit cum *Boethio*, Sidonio peripatetico [f]), et *Athenodoro*, ſtoico, Petrae Arabum Nabataeorum metropoli nato [g]), cuius auctoritate forte motus, miſſis Ariſtotelicorum placitis, quae antea ſequutum fuiſſe credibile eſt, Stoicorum partibus ſe adſcripſit. Stoicos enim Strabonem ſequutum eſſe, ipſe variis in locis innuit [h]); licet non deſint, qui eum ab Ariſtotelicis vnquam deſciuiſſe negent [i]). In Aegypto quum eſſet, Aelii Galli, quem Octauianus Auguſtus huic prouinciae praefecerat, amicitiam coluit, quo cum totam Aegyptum vsque ad Syenem et Aethiopiae fines ſeptemtrionales perluſtrauit [k]). Fecit deinde itinera per maximam Aſiae minoris et ſuperioris partem, per oram Africae ſeptemtrionalem maritimam, per inſulas tantum non omnes maris mediterranei, per Graeciam denique et Italiam vsque ad Ligurorum fines, quo in itinere hiſtoriam, religionis indolem, ciuilem ſtatum rerum publicarum locorum et regionum conditionem cognoſcendi occaſionem nactus eſt ampliſſimam. Hiſce itineribus inſtitutis, non vno tantum loco, nec absque ambitione et iactantia gloriatur, de ſe praedicans [l]): *ſe verſus occaſum ab Armenia vsque* ad Etruriae fines, verſusque meridiem ab Euxino ponto ad Aethiopiae vsque fines perueniſſe, nec vllum priorum geographiae ſcriptorum ſe longiora itinera ſuſcepiſſe.

De aetate Strabonis relaturus, etſi annum, nec quo natus eſt, nec quo inter viuos eſſe deſiit, accurate finire poſſum: (quae enim *Morlierus* de Strabone, ann. XII. Tiberii mortuo, in medium protulit [m]), ſolis coniecturis, nec vlla veterum auctoritate obfirmatis, nituntur) attamen pluribus e locis operis geographici perſpicuum habeo, eum, quo tempore Octauianus et Tiberius Auguſti rem publicam tenuerint, floruiſſe. Memorat enim nonnullos inter ſuos aequales, quos Auguſto regnante vixiſſe inter omnes conſtat; *Publ. Seruilium Iſauricum*, cuius filia Auguſto ſponſa fuit [n]) quemque iuuenis ſenem viderat [o]): *Athenodorum*, ſtoicum, quem tanta apud Octauianum gratia valuiſſe perhibent, vt mitius imperium, repreſſamque eius crudelitatem et libidinem Roma illi deberet [p]): *Aelium Gallum*, alios, quibus recenſendis ſuperſedeo. Praeterea in geographicorum tractatione variorum mentionem facit, quibus

d) *Strabo* XII. 824. Caſ. 548. XIII. 907. Caſ. 605.

e) *Strabo* XV. 957. A. B. Caſ. 670.

f) *Strabo* XVI. 1098. D. Caſ. 757.

g) *Strabo* XVI. 1126. A. Caſ. 779.

h) *Strabonem* Stoicorum ſectam ſequutum eſſe, demonſtrant loca, in quibus Zenonem, Stoicorum principem, τον ἡμετερον, eiusque ſequaces τους ἡμετερους adpellat. vid. lib. I. 29. A. Caſaub. 15. A. vbi leg quae Caſaubonus obſeruauit. Lib. II. 70. B. Caſ. 41. C. 163. A. Caſ. 104 A. vid. quoque *Stephanum* voc Ἀμασεια *Caſaub.* praefat. ad Strabon. init. *Voſſium* de hiſt. gr. II. cap. 6. pag. 185. *Ionſium* de ſcript. philoſ. II. cap. 16. p. 241. *Iac. Brucker*. hiſt. phil. crit. tom. II. p. 52.

i) *Xylander* in praefat. ad Strabon.

k) *Strabo* II. 179. A. 118. Caſ. A. B. XVII. 1170. Caſ 816. B.

l) Lib. II. 177. D. Caſ. 117. C. loc. claſſ. de Strabonis itiner. meminit eorum etiam aliis in locis. e. gr. I. 101. B. Caſ. 59. C. II. 159. D. Caſ. 101. C. VIII. 580. A. Caſ. 377. Ib. 582. A. Caſ. 379. X. 752. A. Caſ. 477. Ib. 743. Caſ. 485. XI. 755. B. 518 Caſ. XII. 809. C. Caſ. 535. XVII. 1161. B. Caſ. 807. Ib. 1166. A. Caſ. 812. 1170. D. Caſ. 816. 1173. A. Caſ. 818. 1194. B. Caſ. 837.

m) lib cit. tom. I. pag. 105.

n) Tacet. *Sueton.* Auguſt. cap. 62.

o) *Strabo* XIV. 981. C. Caſ. 568. D.

p) *Zonaras* pag. 544. Zoſimus lib. I. cap. 6. vid. quos citat *Harl.* ad Fabricii B. Gr. tom. III. pag. 543.

bus, ipſum quinto adhuc Tiberii anno vixiſſe, aperte comprobatur. Nolo hic omnia congerere, quae hac de re e Strabone citare poſſim: ſufficere cenſens, rem vno alteroue exemplo expedire. Ciuitatem Sardianorum, vehementiſſimo terrae motu cum vndecim aliis Aſiae minoris ciuitatibus deſtructam, et Tiberii poſtea munificentia refectam, enarrat [q]), quod IV. Tiberii anno, V. C. DCCLXX. p. Chr. XVIII. C. Caelio Rufo et L. Pomponio Flacco Coſſ. eueniſſe e Tacito euincitur [r]). Librum quartum ſe conſcripſiſſe Strabo ait ann. tertio ſupra triceſimum, ex quo Norici Romanis tributum ſoluerent [s]). Deuicti autem fuerunt a Tiberio et Druſo circa ann. Vrb. DCCXXXIX. cui ſi addideris triginta tres annos, exibit ann. Vrb. DCCLXXI. p. Chr. XIX. qui eſt Tiberii principatus quintus; et duodecimum cum componeret, Cycizenos nondum Tiberius libertate priuauerat [t]), quod V. C. DCCLXXVIII. p. Chr. XXVI. Tiberii imp. XII. eueniſſe conſtat [u]). [conf. *Athen.* XIV. pag. 657, fin. *Heum.*] Plura de his *Marſil. Cagnatus* lib. cit. per lancem ſaturam propoſuit.

II. *De opere Strabonis geographico.*

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΑ ΙΖ. praeſtantiſſimum ingenii Strabonis monumentum [v]), indefeſſo ſtudio, eximia arte et ſumma eruditione elaboratum, ad nos peruenit. Quo in opere Strabo non circa ſteriles tantum notitias geographicas verſatur; ſed, quae ad origines et fata, ad religionem et ciuilem inſtitutionem, ad mores denique ciuitatum et rerumpublicarum inſtituta ſpectant, e veterum praecipue Graecorum ſuisque commentariis tanta doctrinae copia et ingenii ſagacitate expoſuit, vt, num eruditionis eius varietatem, an ingenii praeſtantiam rectius mirer, dubius ſim. Quae cum ita ſint, etiamſi expreſſis verbis id non docuiſſet, in promtu eſſet iudicare, *conſilium* in conſcribendo hoc opere illi fuiſſe: vt, quae vel ad *delectationem animo comparandam*, vel ad *vitae inſtitutum ſalubribus praeceptis augendum* facere viderentur, in tractatione geographica proponeret. Praeclarum ſane et tanto viro dignum conſilium; quo tamen ſe non raro in fraudem pertrahi ſiuiſſe, iure dolemus. Quum enim ea tantum tractare inſtitueret, quae ad vitae tum ciuilis tum priuatae rationem ſalubriter inſtituendam, vel ad animos delectandos vtilitatis aliquid habere viderentur: inde factum eſt, vt, habita ſolummodo aequalium ſuorum ratione, et neglectis iis, quae vel iniucunda auditu, vel leuia parumque illis vtilia haberentur, in ſingularum ciuitatum et regionum deſcriptione non ea diligentia et cura verſaretur, quam nos, praeſtantiſſimis, e quibus hauſit, fontibus deperditis, vt adhibuiſſet, optemus [w]). Quo de conſilio, ea tantummodo, quae ad inſtituta et rationes ſuae aetatis memoratu digna putarentur, tractandi, pluribus in locis ipſe nos certiores facit. Sic init. libri primi [x]) ſe eumdem, quem in hiſtoriarum deſcriptione modum tenuerit, in geographicorum tractatione quoque ſeruaturum declarat, *καὶ τὰ μικρὰ, καὶ τὰ ἀφανῆ παραπέμπειν· ἐν δὲ τοῖς ἐνδόξοις καὶ μεγάλοις, καὶ ἐν οἷς τὸ πραγματικὸν καὶ μνημονευτὸν καὶ ἡδὺ διατρίβειν.* et

q) *Strabo* VII.

r) *Tacit.* Annal. II. 47.

s) *Strabo* IV. pag. 316. B. Caſ. 206.

t) *Strabo* XII. pag. 883. A. Caſ. 576.

u) *Tacit.* Annal. II. 26. [conf. Lipſii comm. in Tacit. p. 480. de tempore, quo Strabo opus ſuum compoſuerit. *Heum.*]

v) Valde laudatur a *Prideaux* hiſt. V. T. tom. II pag. 746. Vocari poteſt *Hiſtoria geographica*. *Heum.*

w) Praeclare de hac re egit cl. *Hennicke* in diſſert. laud.

x) *Strabo* I. 26. A. B. Caſ. 14. A.

et Hiſpaniam [y]) et Arabiae partem ad ſinum Arabicum [z]) deſcribens ingenue profitetur, ſe quorumdam populorum priſcis nominibus recenſendis abſtinere, ne ingrato et iniucundo eorum ſonitu elegantiorum auribus moleſtiam adferret. Peſſima haec geographo pronunciata eſſe, optimo iure exclamat cl. *Hennicke* [aa]). Quam multae enim notitiae, non ad geographiae veterum cognitionem ampliorem, ſed ad vniuerſum rerum antiquarum ſtudium, multum facientes, eo nimio elegantiae popularium ſuorum auribus blandiendi ſtudio nobis ſubtractae ſint, in promtu eſt videre.

Fontes, quos Strabo in rerum geographicarum tractatione adiit, varii fuerunt iique praeſtantiſſimi. Non iis enim, quos principes rerum geographicarum fontes eſſe nemo neſcit, hiſtoricorum et geographorum ſcriptis, vnde notitias peteret, contentus; poetarum etiam, epicorum praecipue et tragicorum [bb]), praeſtantiſſimos, in origine, conditione, et fatis antiquiſſimorum populorum illuſtrandis, adhibuit.

Quinam autem potiſſimi fontes cum in vniuerſa rerum tractatione, tum in ſingularum regionum conditione exponenda Straboni fuerint, paucis declaraturus: illis omiſſis, quorum auctoritate raro vſus eſt, de iis tantum referre conſtitui, e quibus multa et praeclara petiiſſe conſtat.

Ex *Antiochi* hiſtoria Italiae, in rebus potiſſimum ad antiquos Italiam incolentes populos et ad ciuitatum Magnae Graeciae hiſtoriam ſpectantibus, multa et praeclara petiit [cc]).

Apollodorus, Athenienſis, *Chorographiam* ſiue Γης περιοδον iambico metro compoſitam [dd]), et opus περι νεων καταλογε, ſiue de nauium apud Homeri Iliad. II. catalogo compoſuit; quibus Strabonem in inſularum et regionum deſcriptione, quarum Homerus mentionem facit, haud exigua debet [ee]).

Apollodori, ab Artemita, qua natus eſt, Babyloniae vrbe, *Artemiteni dicti*, hiſtoriam de rebus Parthorum geſtis, praecipue in Hyrcaniae, Bactrianae, Arianae, Mediae, Armeniae deſcriptione adhibuit [ff]).

Ariſtobulus, qui cum Alexandro M. magnam Indiae, ſeptentrionalis praecipue, partem perluſtrauit, deque expeditionibus huius regis in ſingulari opere egit, Straboni multas notitias ſuppeditauit [gg]).

Artemi-

y) *Strabo* III. 252. B. Caſ. 166. B.

z) *Strabo* XVI. 1123. D. Caſ. 777.

aa) In Diſſertat. laudata pag. 11. not. *q*.

bb) Praeclara tragicorum poetarum fragmenta, quibus hiſtoriam, mores, inſtituta, conditionem, antiquiſſimorum populorum illuſtraret, Strabo geographicae tractationi intexuit; ex. gr. ex *Aeſchyli* Prometheo ſoluto ſunt I. 58. B. (33.) VII. 461. (301.) e Pontio Glauco X. 687. A. (447.) ex Edonis X. 721. B. C. (470.) caet. ex *Euripidis Archelao* V. 339. A. (211.) e Bacchis X. 720. A — C. (469 — 470.) caet.

cc) *Strabo* de priſcis Hyelae conditoribus VII. 388. A (253.) 391. A. (254.)

dd) *Strabo* X. 995. D. (677.)

ee) Contra Apollodorum praeclaram diſſertationem inſeruit XIV. 959 — 1000. (677 — 681.) — VII. 457. X. 696. A. 700. C. 706. A. 713. A. 727. C. (453. 457. 460. 466. 474.)

ff) *Strabo* II. 178. C. (118. loc. claſſ.) de fluminibus Hyrcaniae XI. 777. A. (509.) 783. A. B. (514.) 796. B. 525. quo in loco pro Αδραμιττηνος legendum eſt: Αρτεμιτηνος, cum codd. Vat. CLXXXIII. CLXXXIV. vid. quoque *Caſaub.* ad h. l.

gg) Praeter res Indicas praeclare egiſſe videtur de Hyrcaniae natura et indole. Strab. XI. 776. B. (509.) Quae ad Indiam ſpectant vid. ap. *Strab.*

Artemidorus, Epheſius, trium orbis partium deſcriptionem, quam *Periplum* inſcripſit, libris XI. abſoluit, cuius doctrinam et diligentiam quanti aeſtimauerit Strabo, vel exinde patet, quod ex eo diſtantiarum locorum et regionum, maritimarum praecipue, dimenſionem petiit [hh]).

Aſclepiades, a Bithyniae vrbe, quam Pruſias ab vxore Apameam nominauit, *Myrleanus* dictus, περιηγησεως Hiſpaniae auctor fuit, quem in huius regionis deſcriptione Strabo potiſſimum adhibuiſſe probabile eſt [ii]).

E *Calliſthenis*, Alexandri comitis, in expeditione perſica, hiſtoria varia ad antiquiora populorum fata ſpectantia petiit [kk]).

Clitarchus variis in libris τα περι Ἀλεξανδρον expoſuit, quo in opere tamen non ea, qua debuit, cura et diligentia, teſte Strabone, verſatus eſt [ll]).

Caecilius, Romanarum rerum ſcriptor, a Strabone quoque inter fontes citatur [mm]).

Daimachus, Plataeenſis, in Indicis, multa quidem fabuloſe, quaedam tamen praeclare tractauit [nn]).

Demetrii, *Scepſii*, clariſſimi inter veteres ſcriptoris, qui Τρωικον διακοσμον compoſuit [oo]), auctoritati Strabo multa debet; praecipue praeclara ſunt, quae ex illo de Troadis regione petiit [pp]).

Dicaearchi periplo in finiendo locorum mari mediterraneo adiacentium ſitu haud raro vſus eſt [qq]).

Ephorus, Cumanus [rr]), in libris XXX. res barbarorum et Graecorum ab Heraclidarum in Peloponneſum reditu ad Perinthi vsque oppugnationem deſcripſit [ss]); quo in opere de populorum commigrationibus, de origine, conditoribus, et inſtitutis rerumpublicarum et ciuitatum egiſſe, e veterum teſtimoniis perſpicuum eſt [tt]); quibus addas non nulla ad finiendum

Strab. XV. 1013—1062. 691—730. — XVI. 1076. A. 741. de veterum Aſiaticorum commerciis locus pracl. ex Ariſtobulo leg. XVI. 1110. 766.

hh) Diſtantiarum dimenſionem ad *Artemidori* rationes inſtitutas vid. apud *Strabonem;* de illis Hiſpaniae III. 221. C. (148.) Corſicae et Sardiniae a continenti V. 342. B. (224.) Italiae inferioris VI. 400. C. (261.) 409. A. (267.) 436. C. (285.) Peloponneſi VI. 516. B. (335.) de Theſſaliae diſtantiis IX. 667. A. (436.) Acarnaniae X. 705. A. B. (459.) Inſularum Graeciae adiacentium X. 727. C. (474.) 743. C. (485.) de illis quarundam regionum Aſiae ſepten. XI. 757—760. (495—498.) de Aſiae minoris XIII. 923. A B. Aſiae ſuperioris inde ab Euphrate ad ipſam Indiam XIV. 979. B. (668.) 985. B. (659.) 993. A. (676.) XVI. 1103. A. (760.) de ſinu Arabico XVI. 1114—1125. (769—779.) de Mauritania XVII. 1181. D. (825.) caet.

ii) *Strabo* III. 236. B. (157.) 252. C. (166.)

kk) *Strab.* XIII. 909. C. (611.) 926. C. (627.)

ll) *Strabo* VII. 450. B. (293.) XI. 752. B. (491.) caet.

mm) *Strabo* V. 352. C. (230.)

nn) *Strabo* II. 121. (70.) XV. 1011. B. (689.)

oo) Hoc opus proprie erat commentarius in eam Iliados B. partem, qua recenſet copias Troianas. Vid. *Voſſ.* de Hiſt. Gr. lib. I. cap. 21. p. 97. tom. IV. opp. Voſſ.

pp) *Strabo* XIII. 887—909. (594—611.)

qq) *Strabo* III. 205. A. (140.) De Dicaearcho loc. cl. ap. *Plin.* H. N. III. cap. 45.

rr) De *Ephoro* l. cl. *Strab.* VIII. 513. A. (332.) XIII. 924. B. (662.) vid. *Harl.* ad Fabric. B. Gr. tom. II. pag. 500.

ss) *Diodor. Sic.* XVI. p. 468. D. edit. Rhodomann. tom. II.

tt) *Strabo* IX. 646. A. (422.) X. 713. A. (465.) l. claſſ.

dum ſitum regionum earumque indolem ſpectantia. Strabo haud exiguam eorum partem, quae de antiquiſſimorum populorum origine, moribus, et inſtitutis geographicae tractationi intexuit, huic praeſtantiſſimo auctori debet [uu]).

Eratoſthenes, Cyrenaeus, vir in omni litterarum genere excellens, in geographia ante Strabonem ſummus, opus edidit, περι γεωγραφιας inſcriptum [vv]); e quo ad mathematicam et politicam geographiam facientia quae Strabo hauſit, tanta ſunt, vt in fontium Strabonianorum recenſione principem locum obtinere iure mereatur. Geographiae enim ſyſtema Eratoſthenis Strabo fere totum recepit; ita tamen, vt rerum plurimarum notitiis, quas vel geographi poſt Eratoſthenem detexerunt, vel ipſe in commentariis, quos in itinere conſcripſerat, adnotauit, illud emendatum, obfirmatum, amplificatum proponeret. Quapropter aberrare a vero illi non videntur, qui Strabonis in opere recenſionem potius Eratoſthenis geographiae auctiorem et correctiorem, quam nouum ſyſtema geographicum contineri cenſeant [ww]). Quae autem Eratoſthenes de mathematica geographia, de orbis terrarum figura, eiusque diuiſione in partes ſtatuit, libris, primo et ſecundo, et, vt videtur, haud raro ipſis Eratoſthenis verbis Strabo exponit, ventilat, atque contra *Hipparchi* aliorumque obiectiones defendit; ſingularum regionum deſcriptioni immiſcens, quae ad politicam geographiam facientia ille protulit [xx]).

Eudoxus, Cnidius [yy]), in Γης Περιοδω geographicis multa, ad hiſtoriam atque naturam locorum pertinentia, adſperſerat, e quibus Straboni haud exigua petita ſunt [zz]).

Fabii Pictoris Romanorum hiſtoria in rebus Romanorum antiquis exponendis vſus eſt [aaa]).

Hecataeus, Mileſius, primus, qui, teſte Eratoſthene, apud Strabonem, geographiam conſcripſit [bbb]), Straboni haud raro citatur.

Hellanico, Lesbio, antiquiſſimo hiſtoriarum inter Graecos ſcriptori, Strabo nonnulla, ad populorum, quorum ille hiſtoriam deſcripſerat, mores et fata pertinentia, debet [ccc]).

De *Homeri* cognitione orbis terrarum Straboni tam honorifica fuit opinio, vt poetarum principem, auctorem etiam geographiae praeſtantiſſimum fuiſſe, cenſeret [ddd]).

uu) *Ephorum* praecipue adhibuit exponens de Celtis IV. 304. (199.) de priſcis Italiae incolis V. 337. C. D. (221.) de Cimeriis V. 375. A. (244.) de Locrenſium inſtitutis et legibus VI. 398. B. C. (260.) de Crotonae vrbis auctore VI. 403. A. (262.) de origine vrbium Siciliae graeca. VI. 410. A. (268.) de Scytharum aliorumque populorum ſeptentr. moribus et vitae inſtitutis VII. 463. A. B. (302.) de Minoe Cretenſium legislatore X. 730. A. B. (476.) de coloniis Dorienſium poſt bellum Troianum conditis X. 735. A. (479.) caet.

vv) *Strabo* I. 29. C. (16.)

ww) Vid. quae cel. *Mannert* in eruditiſſimo libro: *Geographie der alten Griechen und Römer* de Strabone obſeruauit tom. I. p. 97 ſqq.

xx) *Eratoſthenis* fragmenta, ad geographiam mathematicam ſpectantia ex Strabonis libb. I et II. collegit, doctiſſimoque commentario illuſtrata edidit cl. *Gunth. Carol. Fridr. Seidel*, Gotting. 1789. 8. ad ipſam regionum deſcriptionem quae pertinent, collectorem et editorem adhuc deſiderant. [conf. ſupra in hoc vol. pag. 117 ſqq.]

yy) *Strabo* XIV. 969. C. (656.) Athen. VI.

zz) *Strabo* VIII. 581. B. (379.) IX. 598. D. (390.) caet.

aaa) *Strabo* V. 350. A. (229.)

bbb) *Strabo* I. 13. C. (7.)

ccc) *Strabo* VIII. 562. C. (366.)

ddd) *Strabo* I. 3. B. 4. A. B. (2.) 12. A. B. 13. A. (6.) rel. Strabo Homerum remotiſſimas terras

Iulii Caeſaris de bello gallico opus, de Gallia et de populis Alpes inhabitantibus, exponens, adhibuiſſe videtur [eee]; de Britannia atque inſulis ſeptentrionalibus maris Atlantici agens, praeclare quidem e *Pytheae*, Maſſilienſis, itinerario erudiri potuiſſet: ſed nil niſi commenta illum proferre perſuaſus [fff]), notitiis Romanorum ieiunis potius acquieſci debere cenſuit.

Megaſthenes, Alexandri legatus ad regem Sandrocottum [ggg]), licet in rebus Indicis, de quibus expoſuit, veris non raro falſa miſcuiſſe a Strabone accuſatur, varia tamen haud eaque ſpernenda de Indiae fertilitate, natura, animalibus illi ſuppeditauit [hhh]).

Nearchus claſſis praefectus, qua Alexandri iuſſu ab Indo in ſinum perſicum vectus, Periplum ſcripſit; quo ex opere Strabo nonnulla praeclara petiit [iii]).

Oneſicritus, nauis regiae gubernator, de rebus Alexandri M. ſcripſit quo opere Strabo in Indiae deſcriptione non raro vſus eſt [kkk]).

Patroclus, regionum, mari Indico adiacentium, ſub Seleuco Nicatore praefectus, omnium qui de Alexandri expeditione in Indiam ſcripſere praeſtantiſſimus Straboni habetur. Is, quum res Indicas deſcriberet, commentariis, quos de Alexandri expeditione a *Baetone* et *Diogneto*, regis iuſſu deſcriptis, et a Xenocle, gazae Seleuci Nicatoris cuſtode ſibi traditis, vſus eſt. Qua praecipue de cauſſa Strabo fidem eius ſumme faciendam cenſet [lll]).

Polybius praecipuis Strabonis fontibus adſcribendus eſt. Praeclara enim, et haud exigua, vel ad mathematicam et phyſicam geographiam, vel ad ſitum regionum et locorum finiendum, vel denique ad populorum hiſtoriam ſpectantia, Strabo ex hoc praeſtantiſſimo auctore petiit [mmm]).

Polycletum, Lariſſaeum, in libris hiſtoriarum de rebus Alexandri multa et praeclara de ſitu regionum Aſiaticarum expoſuiſſe, e Strabone patet [nnn]).

Poſidonius,

iam cognouiſſe probare ſtudet. Nec enim minus maris externi, quo Europae et Africae occidua alluuntur, quam interni, omniumque, quibus id continetur, terrarum, praeterea Ponti Euxini ad ipſam vsque Colchidem Boſpori Cimerii, et, quae inde ſuperius ad arcticum pertingunt, locorum, Libyae denique et Aſiae ad ea vsque loca, quae prope oceanum orientalem coluntur, praeclara cognitione Homerum inſtructum fuiſſe, longe maiore libri primi parte et multis paſſim reliquorum locis declaratum fuit. cl. *Hennicke* diſſ. laud. pag. 18. 19. — conf. *Strabo* III. 222. (149.)

eee) *Strabo* IV. 267. C. (177.)

fff) Iniqua de Pythea cenſura Strabonis exſtat lib. II. 163 ſqq. A ſqq. (104.) Accedo iudicio cel. *Mannert*, in libr. laud. qui Pytheam vera quidem, ſed multis commentis immixtis, protuliſſe cenſet.

ggg) *Strabo* XV. 1028. A. 1035. C. (702. 709.) II. 121. D. (70.)

hhh) *Strabo* II. 119. 121. B. (70.) XV. 1015. 1032. A. B. (706.)

iii) De fluminum in India natura ex Nearcho petita ſunt XV. 1013. A ſqq 1020. (691.) de elephantis 1031. C. (705.) adde 1032. (706.). de expeditione Nearchi XVI. 1051. — Nearcho non temere fidem habendam eſſe euincere conatur *Strabo* II.

kkk) *Strabo* II. 121. C. 70. XV. 1011.

lll) *Strabo* II. 118. 120. B. (68. 69.) In expoſitione 122. de India 118. et Aſia ſuperiori caet. auctoritate comitum Alexandri Strabo praecipue vſus eſt.

mmm) Polybii ſententias, ad mathematicam et phyſicam geographiam facientes, expoſuit praecipue II. 162 ſqq. (109 ſqq.) — De Italiae diſtantiis II. 437. A. (285.) De populis, Alpes inhabitantibus IV. 318. 319. (207. 208.) De Aetna monte VI. 423. B. (275.) de Epiro VII. 496. C. (323.) de Corinthi excidio VIII. 584. B. (381.) rel.

nnn) Praeclare cumprimis de regionibus, Caſpio mari verſus orientem ſitis, expoſuiſſe videtur. Strab. XI. 777.

Poſidonius, Apameenſis [ooo]), Pompeii et Ciceronis amicus, hiſtoriarum et rerum geographicarum inter ſcriptores maxime inclaruit [ppp]). Orbis haud exiguam partem ipſe explorauit, de quo variis in operibus, in rerum praecipue poſt Polybium geſtarum enarratione [qqq]), et in libro περι Ωκεανου notitias accuratiores tradidit. Quae Strabo illi debet, magna ſunt et praeclara. Namque non tantum, quae Poſidonius in libro cit. περι Ὠκεανȣ de mathematica et phyſica geographia diſputauerat, in geographicorum libro primo et ſecundo repetiit [rrr]): ſed ſingularum regionum deſcriptioni haud exigua, de populorum indole et moribus [sss]), de rebus naturalibus earumque cauſſis [ttt]), de regionum natura et prouentibus, ab illo expeſita, intexuit [uuu]). Praecipue autem illius auctoritatem adhibuit in Hiſpaniae earumque regionum tractatione, quarum ampliorem cognitionem Romani bellis cum Mithridate geſtis ſibi parauerant; terrarum ſcilicet Europae ſeptentrionalium, et Aſiae inter Maeotidem paludem et Pontum ſitarum.

E *Theopompi* hiſtoriarum libris praecipue praeter geographica varia, ad originem, conſtitutionem et fata vrbium et rerumpublicarum ſpectantia, petiit [vvv]).

Timoſthene denique vſus eſt in regionibus, quae mari mediterraneo adluuntur, deſcribendis [www]).

Praeterea magnus aliorum ſcriptorum numerus illi citatur, inter quos eminent: *Timaeus* [xxx]), *Philochorus* [yyy]), *Heraclides* [zzz]), *Ariſtoteles*, *Theophraſtus*, *Hipparchus*, alii, quorum recenſio in tractationis calce videre eſt. Ex hac auctorum recenſione euincitur, Strabonem diligentia haud vulgari operam dediſſe, vt copia fontium ampliſſima inſtructus, ad orbis terrarum deſcriptionem accederet.

Quae diligentia in cognoſcendis et inquirendis auctoribus, praeclara quidem, ſummaque laude digna habenda, tamen res, nec ſola nec primaria eſt, qua Strabo effecit, vt opus ipſius praeſtantiſſimorum antiquitatis monumentorum numero adſcriberetur; ali is iisque maioris momenti id conſequutus eſt: ſummo nempe illo ſtudio in ſeligendis et adhibendis fontibus, et eximia illa arte in elaborando atque ornando ſuo opere demonſtrata. Qua enim diligentia farraginem notitiarum immenſam ordinauit et diſpoſuit, quo ingenii acumine in auctoribus ponderandis verſatus eſt, quo ſtudio indefeſſo explorauit, qua potiſſimum auctoritate in regionum ſingularum deſcriptione vteretur, qua eruditione ſingula auctorum placita examinauit, refutauit, emendauit? At, virtutem ſuam Strabo praecipue

 in

ooo) *Strabo* XIV. XVI. 1093. A. (753.)

ppp) *Strabo* XIII. 513.

qqq) Poſidonius ſcripſit ἱσοριας των μετα Πολυβιον in LII. libris. vid. *Fabricii* B. Gr. tom. III. p. 573. edit. *Harl.*

rrr) *Strabo* I. 10. A ſqq. (4.) II. 150—162. (94 ſqq.)

sss) De Celtiberorum indole et vitae ratione locus praeclarus ex Poſidonio petitus eſt *Strab.* III. 250. B. (165.) de illis Cimbrorum VII. 450. B. C. (293.) de Gallis IV. 303. A. (198.) de Syrorum agricolis. XVI. 1125. C. (779.) caet. Adde X. 784.

ttt) *Strabo* III. 261. B. (173.) 229. A. (154.) IV. 277. A. (182.) VI. 424. C. (277.) XVII. 1159. B. C. (779.)

uuu) De metalli fodinis Hiſpaniae III. 217—220. (147 ſqq.) de Illyrici natura VII. 487. A. B. (361.)

vvv) *Strabo* VIII. 575. C. (375.) X. 683. B. (445.) XIII. 932. C (629.) caet.

www) *Strabo* XIII. 919. B. (619.) II. 148. D. (92.)

xxx) *Strabo* VI. 399. B. (260.)

yyy) *Strabo* VII. 505. A. (328.)

zzz) *Strabo* VIII. 590. B. (385.)

in ſeligendis fontibus, e quibus ſingularum regionum deſcriptionem peteret, eorumque fide et auctoritate diiudicanda declarauit. In vnius enim cuiusque regionis tractatione maxima cum circumſpectione operam dedit, vt ex iis inprimis auctoribus notitias peteret, quos omnium iudicio praeſtantiſſimos eſſe, conſtabat. Sic, de Aſia quum referret, in ſingulis eius partibus ſingulos illum ſequutum eſſe auctores videmus; de India enim, Syria aliisque Aſiae ſuperioris partibus agens, ſolos quaſi de rebus Alexandri ſcriptores adiit, et quo iudicii acumine illorum ſingulorum fidem examinauerit, de Patrocle, Daimacho, Megaſthene aliis ab eo diſputata demonſtrant; Hyrcaniam reliquasque ad Caſpium mare orientem verſus ſitas regiones illuſtrans, rerum Parthicarum ſcriptores adhibuit; et in terris Europae ſeptentrionalibus et Aſiae a Maeotide palude ad Colchim vsque deſcribendis vſus eſt, qui de bello Mithridatico egerunt [a]). Iudicii praeſtantiam, et eruditionis copiam immenſam iis, quae contra Eratoſthenis, Polybii, Poſidonii, aliorum pronunciata diſputauit, declaratam dedit.

Paucis nunc adtingenda ſunt, in quibus Strabo qui reprehendatur dignus videtur [b]).

1) Ob nimis honorificam de Homero opinionem, quem remotiſſimas antiqui orbis terrarum terras, de quibus ſequiore demum aetate Graecis certum aliquid innotuit, accurate cognouiſſe contendit, non raro iniquus recentiorum cenſor euaſit.

2) Herodotum plane neglexit, ideoque praeſtantiſſimi non ſolum in hiſtoricis ſed etiam in notitiis ad regionum ſitum et naturam cognoſcendam facientibus [c]), auctoris ſubſidio ſe ipſum fraudauit. Quodſi enim eius auctoritatem non omnino reieciſſet, in deſcribendis non minus Europae partibus, trans Iſtrum circa Pontum Euxinum ad Paludem Maeotidem et Tanaim ſitis, quam illis Aſiae regionibus inter Pontum Euxinum et mare Caſpium; et quibusdam Africae auſtrinae tractibus accuratius, quam factum eſſe videmus, verſatus eſſet.

3) Nec minus in negligendis Romanorum ſcriptoribus modum exceſſit. Praeclare enim ex iis, de regionibus, in quibus bella geſſerant, de Hiſpania, Gallia, Germania, Italia, deque variis Aſiae atque Africae partibus erudiri potuiſſet [d]), niſi, ſilentibus Graecorum libris, e Romanis nihil notatu dignum addiſci poſſe, perſuaſus fuiſſet [e]).

4) In regionum deſcriptione multa, ad accuratiorem populorum locorumque naturam et conditionem ſpectantia, vel omnino omiſit, vel non ea, qua debuit, cura, declarauit. Etenim,

a) De fontibus geographiae Aſiaticarum regionum tractationis exſtat ap. *Strabon* I. 26. B. (14.)

b) Rem doctiſſime expoſuit cl. Hennicke in diſſ. laud. pag. 18 ſqq.

c) Herodoti auctoritatem in rebus, ad geographiam ſpectantibus, praeclare vindicauit cel. *Heeren* in praeſtantiſſimo libro: *Ideen für die Politik, den Verkehr und Handel der vornehmſten Völker der alten Welt.* Götting. 1793.

d) *Strabo* I. 26. C. (14.)

e) Multa, ad rem geographicam facientia, haurire potuerat e Romanorum auctoribus, e quibus praecipue nominandi ſunt: *M. Porc. Cato Cenſorinus* de bello Punico primo et ſecundo, *Sempronius Aſellio* de rebus, in bello Punico ſecundo ſub P. Scipione Africano in Hiſpania a ſe ipſo geſtis, *P. Rutilius Rufus* de bello Numantino, *Q. Lutat. Catulus* de rebus in conſulatu ſuo et contra Cimbros geſtis, *L. Corn. Sulla* de rebus ſuis, *L. Siſenna*, de bello contra Sullam. *L. Lucceius* de bello Marſico, *C. Iul. Caeſar* de bello ciuili, *A. Hirtius* de bello Gallico, Alexandrino et Africano. *C. Salluſt. Criſpus* de bello Iugurthino, *Varro Atacinus* de bello Sequano, *Hoſtius* de bello Iſtrico etc.

Etenim, praeclare licet de natura, prouentibus, indole quorumdam locorum atque regionum expoſuerit, praeclariora tamen, praecipue quibus res naturales earumque cauſas declarentur, reticuiſſe iure cenſendus eſt. Quem in errorem *conſilio*, ea tantum tractandi quae vel ad animi delectationem facere, vel vtilitatem et fructum aliquem comparare viderentur, Strabonem inductum eſſe, iam ſupra innui.

De Codicibus manuſcriptis [f]).

I) *Codices textus graeci.*

a) In *Italia.*

Romae Bibliotheca Vaticana ſequentes Strabonis codices poſſidet. 1) nr. CLXXIII. fol. max. ſec. XV. chart. fol. 469. omnes Strabonis libros exhibet; eſt codex, ob lectionum varietatem praeſtantiſſimus; et ex antiquiſſimo exemplo deſcriptus, vt lacunarum frequentia indicare videtur. † 2) nr. CLXXIII. ſec. XV. vel ineunte XVI. chartac. fol. min. fol. 284. duodecim libros priores continet; manu ineptiſſimi librarii deſcriptus, vitiis enim calami ſcatet. Hic codex, etiamſi tenuiorem varr. lectt. meſſem praebet, ob id tamen memorandus eſt, quod pro diſſertatione de climatibus ap. Strab. II. 194. B. (132.) vsque ad libri finem aliam exhibet de terrae figurae, ita inſcriptam: Στραβωνος περι μεγεθους και σχηματος της γης, quae incipit: Ἡ γη κεντρου λογον επεχει προς την σφαιραν του ςερεωματος· ὀυχ ὅτι πασα κεντρον ἐςι· παν γαρ κεντρον ἀδιαςατον ὑπαρχει και ἀμερες; quam *Laurentino-Mediceo* cod. Plut. 128. cod. III. contineri, teſtis eſt *Bandinius* in catal. biblioth. Laurent. † [g])

Inter codices *Vrbinatenſes*, qui pariter in Vaticana bibliotheca adſeruantur, eſt volumen fol. nr. CV. charta lintea ſec. XVI. Geographicorum Strabonis X. libros poſteriores continens. Conſpirat iſte codex fere in omnibus cum cod. Vatic. CLXXIII. †

Florentiae proſtant in *Bibliotheca Laurentino-Medicea* 1) Plut. 28. cod. V. *Strabonis* libri X. priores, cod. chart. ſec. XIV. 4. fol. 293. *Bandin.* pag. 15. 2) plut. eod. cod. XL. iidem *Strabonis* libri, cod. papyr. 4. ſec. XIV. fol. 207. ap. *Bandin.* pag. 66. 3) cod. XV. vltimos ſeptem *Strabonis* libros complectens, cod. ſec. XIV. fol. 233. *Bandin.* pag. 31. 4) cod. XIX. iidem Strabonis libri, ſec. XIV. 4. fol. 230. *Bandin.* pag. 37.

Venetiis in inſtructiſſima bibliotheca Marciana adſeruantur: 1) nr. CCCLXXVII. Cod. membranaceus, fol. max. ſumtibus immortalis *Cardinalis Beſſarionis* manu, vt mihi quidem videtur, *Ioannis Rhoſi*, Cretenſis [h]), deſcriptus, omnium Strabonis codicum, quos vidi, elegantiſſimus, et ob lectionis probitatem pretioſiſſimus, integrum Strabonis opus continet. † 2) nr. CCCLXXVIII. ſec. XV. chart. fol. duodecim libros complectens poſteriores. * 3) nr. CCCLXXIX. chart. 8. libros ſeptem vltimos exhibet. † [conſ. *Villoiſon* anecd. gr. II. pag. 248.]

Ceſenae

f) Codices, ſigno † notatos, totos cum impreſſis contuli, aſteriſco inſignitos in locis tantum difficilioribus inſpexi.

g) Hoc opuſculum in anecdotis graecis faſc. I. formulis exprimi curabo.

h) Vid. *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 101.

Ceſenae in *bibliotheca Malateſtarum* in coenobio fratrum minorum adſeruata, exſtat cod. chart. *Strabonis. Montfauc. Biblioth.* bibl. tom. I. pag. 434.

Mediolani in Bibliotheca Ambroſiana teſte *Montfauc.* l. cit. pag. 504. cod. Strabonis geograph. cum ſcholiis vol. IV., cum aliis duobus eiusdem codicibus adſeruantur. ibid. pag. 528.

Taurini, in bibl. reg. teſte catal. codd. latin. p. 172. Strabonis geogr. a *Guarino* Veron. in latinum ſermonem translata.

b) In *Hiſpania.*

Bibliotheca Eſcorialenſis poſſidet cod. Strabonis geograph. libros VII. priores complectens *Montfauc.* l. cit. pag. 622. [ſecundum *Plüer.* in itinerar. per Hiſpan. pag. 190. cod. continet lib. XVII. — In bibl. regia *Matrit.* cod. chart. continens XVII. libros, copioſe deſcribitur ab *Iriarto* catal. pag. 19 ſq. *Harl.*]

c) In *Gallia.*

In *regia* olim *bibliotheca Pariſienſi* proſtant ſequentes Strabonis codices, ſecundum tom. II. catalogi bibliothecae regiae nr. MCCCXCIII. codex bombycinus, ex oriente a Seuinio a. 1727. adlatus; e quo *Montfauconius* varietatem lectionis libri primi excerpſit, eamque in tom. II. bibl. pag. 1027 ſqq. inprimi curauit. MCCCXCIV. membranaceus, ſec. XV. manu Caeſaris Strategi Lacedaemonii [i]); olim mediceus. libros XVII. Strabonis complectitur, nr. MCCCXCV. chart. ſec. XVI. integrum opus Strabonis exhibet. Notante catalogo, eo vſi ſunt typographi, quorum opera Strabo graecus ex officina *Aldi* primum prodiit. nr. MCCCXCVI. chart. ſec. XV. pariter XVII. libros continet. nr. MCCCXCVII. ſec. XII. cod. membr. X. libros priores exhibens. nr. MCCCCVIII. chart. ſec. XV. libros XVII. continet.

d) In *Anglia.*

Oxoniae in collegio nouo mutilus Strabonis codex adſeruatur. nr. MCCCXI. in catal. MSS. Oxon. *Montfauc.* Bibl. bibl. tom. I. pag. 666.

Cantabrigiae in academiae bibliotheca eſt codex quorumdam Strabonis librorum. nr. MMCCLXXI. *Montf.* ibid. pag. 672.

Etonae in bibliotheca collegii decimus Strabonis liber inuenitur. nr. MDCCCCXII. *Montfauc.* ibid. pag. 674.

e) In bibliothecis *Moſcouienſibus* exſtant quaedam exempla Strabonis teſte Athanaſ. *Schiada* in eorum recenſione.

II) *Codi-*

i) *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 97.

II) *Codices Latini.*

Florentiae in bibliotheca Laurentino-Medicea plut. 30. cod. VII. membr. eſt codex, verſionem *Guarini Veronenſis* latinam Strabonis complectens. *Bandin.* Catal. pag. 301.

Pariſiis in bibl. regia cod. MMMMDCCXCVI. eamdem verſionem exhibet. Catal. bibl. regiae tom. II.

Taurini bibl. reg. codicem poſſidet, eamdem verſ. continens. *Montfauc.* tom. II. p. 1401.

Editiones Strabonis.

1) *Graeca.*

1516. *Strabo de ſitu orbis*, Venetiis in aedibus Aldi et Andr. Soceri, menſe nouembri. [praemiſſis indice gr. et breuibus ſingulorum libror. praeter primum argumentis, quae in codd. occurrere, Caſaub. quoque teſtatur, ac ab illo ſeorſim Straboni ſuo ſubiecta ſunt] fol. Codex, quo Aldus in Strabone edendo fuerat, nunc in bibl. regia adſeruatur. [In bibl. Monacenſi ſeruatur exempl. cum notis criticis P. Victorii manuſcriptis.]

2) *Latinae.*

Primam verſionis latinae editionem Sweinshemius et Panarz circa ann. 1471. *) ſine anni mentione for. max. fol. 240. et dimid. ediderunt. Exemplum huius rariſſimae editionis, quo ego vtor, primo ſtatim folio ab epiſtola editorum nomine a *Ioanne Andrea*, epiſcopo Aleriae in Corſica, ad Paulum P. M. II. ſcripta incipit, in qua auctor contra Georgii Trapezuntii inuectiones ſe defendere molitur; quam fol. 3. ipſa Strabonis verſio ſequitur. Libri decem priores a *Guarino Veronenſi*, ſeptem autem poſteriores a *Gregorio Triphernio* (Trifernate) tranſlati ſunt. Claudit opus fol. 241. index rerum, ſingulis in libris Strabonis contentarum, quem ſequuntur verſus, in quibus typographi nomina ſua declarant:

Aſpicis illuſtriſ lector quicunque libelloſ
Si cupiſ artificum nomina noſſe: lege.
Aſpera ridebiſ cognomina teutona: forſan
Mitiget arſ muſiſ inſcia verba virum.
Cōraduſ ſuueynheym: Arnolduſ pañartzq: magiſtri
Rome impreſſerunt talia multa ſimul.
Petruſ cum fratre Franciſco maximuſ ambo
Huic operi aptatam contribuere domum.

Haec verſio optimorum codicum lectionem ad verbum exprimit, ſeruata ipſa codicum interpunctione; ideoque quibus codices ipſos inſpiciendi copia non eſt, pro codice inſeruire poteſt.

1472. Eadem verſio *Venetiis* recuſa eſt per *Vindelicum Spirenſem.* fol. de qua editione accurate egit cel. M. *Denis* in *memorabilibus bibliothecae Garellianae* pag. 40 ſqq.

1473. Romae Sueinshemii et Pannartii editio repetita eſt. fol. vid. *Maittaire* in *ann. typogr.* tom. I. pag. 329. not. 1. [*Audiffred.* l. c. pag. 126 ſq. *Panzer* l. c. pag. 457.]

1480.

*) Cel. tamen *Seemiller* in incunabulis typogr. bibl. Ingolſtad. tom. I. p. 19 ſq. adierendam eſſe illam putauit editionem a. 1469. adde *Audiffredum* in catal. rom. edit. ſaec. XV. ad h. annum pag. 28 ſq. et cel. *Panzer* in annal. typograph. vol. II. pag. 413. *Harl.*

1480. *Strabo*, latine ex verſione Guarini Veronenſis et Gregorii Tifernatis, vltimam manum imponente Iac. Antonio Marcello. — ap. Ioan. Vercellenſem. *Cat. Bibl. Bunau.* vol. I. pag. 153. [k])

1484. *Strabo* de ſitu orbis latine verſ. a Gregorio Typhernate. typis Ioann. Vercellenſis. Maitt. l. c. pag. 458.

1494. *Strabo* de ſitu orbis libri XVII. et in calce Strabonis Amaſini ſcriptoris illuſtris geographiae opus finit; quod Ioan. Vercellenſis propria impenſa viuentibus poſterisque exactiſſima diligentia imprimi curauit A. S. MCCCCLXXXXIIII. die XXVIII. Ianuarii. (ſine loco.)

De hac editione copioſe agit *Hager* in Geograph. Bücherſaal. tom. I. pag. 19 ſqq.

1496. *Strabonis geographia*, latine verſa, Venet. fol. *Maitt.* tom. I. pag. 628.

1510. eadem Guarini Veronenſis verſio repetita Venet. apud Bartholomaeum de Zanis. fol.

1512. *Strabonis Geographia*, decem et ſeptem libros continens, e graeco in latinum a Gregorio Tifernate et Guarino Veronenſe conuerſa cum indice. Pariſ. per Egidium Gourmont. fol.

1523. *Strabonis geographici* commentarii, olim vt putatur a Guarino Veronenſi et Georgio Tifernate latinitate donati, iam vero denuo a Conrado Heresbachio ad fidem graeci exemplaris auctorumque, qui huc facere videbantur, recogniti. Baſil. ex officina Valent. Curionis fol.

1539. *Strabo* ab Guarino et Gregorio Trifernate, vt putatur verſus, ſed recognitus et emendatus a Conrado Heresbachio. ex officina Curionis. Baſil. fol.

Eſt repetitio editionis antecedentis.

[1540. *Strabonis* Geographia — lat. interprete *Pirckheimero*, cum tabb. opera *Seb. Münſteri*. Baſil. ap. Henr. Petri. fol. vid. catal. bibl. Thottianae, tom. IV. pag. 23. *Harl.*]

1559. *Strabonis de ſitu orbis* libri XVII. cum indice locupletiſſimo. Lugduni apud Gabrielem Coterium. tom. I. et II. 8.

Brequignius

k) Fabric. ſcripſerat, vltimam manum impoſuiſſe *Io. Anton. Marcellum:* at *Richey* in nota msta haec notauit: „Iacob. Anton. Marcellus, Patricius et eques Venetus, armis ſane illuſtrior, quam litteris, non quidem ipſe impoſuit manum vertendo Straboni, ſed a Guarino verſum ſuo ſumtu et cura ad integritatem operis promouit, quum Nicolaus V. pontifex rom. Guarinum in opere inchoato deſtituiſſet.“ — idem de edit. a. 1494. haec notauit: „Io. Vercellenſis, typographus, Venet. in epiſt. ad Paullum II. pontif. Straboni lat. praefixa, Iacobo, ait, Angelo Florentino in mathematicis doctiſſimo, ab Alexandro V. demandata eſt prouincia, transferendi in latinum Ptolemaei; *Strabonis* vero a Nicolao V. *Guarino* Veronenſi, et Gregorio Tifernati. Quorum ego in manibus ſumtis exemplaribus, ex Gregorii Archetypis Aſiam atque Africam deſcribi feci. Guarini autem Europa perlecta, quod in ea multa deerant, fragmentis, vt puto, graecorum illius exemplarium, amicorum ope addi omnia curaui. In quo Theodoro meo Gazae, atque Andronico Lampo, item Birago, graece latineque doctiſſimis viris, non exigua gratia eſt habenda.“ adde Fabric. B. L. mediae et inf. aetat. tom. III. pag. 101 et 119. edit. Manſi. *Harl.*

Brequignius in praef. ad *Strabon.* pag. XII. hanc editionem forma ſedecima impreſſam ait.

1652. *Strabonis*, de ſitu orbis libri XVII. editi quidem in eorum gratiam, qui Geographiae ſtudioſi ſunt, olim vt putatur a Guarino Veronenſi et Gregorio Trifernate latinitate donati; recens vero a doctiſſimis viris quorum in praefatione fit mentio, emendatiores quam antea prodeunt. Acceſſit index locupletiſſimus. Amſtelodami apud Ioan. Ianſſon. tom. I et II. 12.

Eſt mera repetitio editionis 1539.

3) *Editiones graeco-latinae.*

1549. *Στραβωνος περι της Γεωγραφιας βιβλια ιζ.* Strabonis de ſitu orbis libri XVII. graece et latine ſimul iam in eorum, qui pariter Geographiae et vtriusque linguae ſtudioſi ſunt gratiam editi: olim quidem, vt putatur, a Guarino Veronenſi et Gregorio Trifernate in latinum conuerſi, ac deinde Conradi Heresbachii opera ad eius generis auctorum fidem recogniti, nunc vero poſtremum eruditorum aliquot induſtria ac ſtudio, quorum in praefatione fit mentio, ab innumeris, quibus aeque et graecum exemplar et latina translatio ſcatebat, mendis repurgati. Baſil. per *Henricum Petri.* a. M. D. XLIX. menſe Auguſto.

Editor fuit *Marcus Hopper*, iurium Profeſſor Baſileenſis, vt praefatio ad Aegidium Tſchudium indicat, qui etiam, quae in Aldino graeco exemplari vitioſa erant, reſtituit; latinae verſionis reſtituendae prouincia *Henrico Glareano* et *Ioan. Hartungo* demandata. vide praefat. edit. praemiſſam.

1571. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. graece, et latine interprete *Guil. Xylandro*, cum eiusdem notis et caſtigationibus ad calcem ſingulorum librorum ſubiectis, ex officina Henr. Petri. Baſil. [Eiusdem Xyl. *lat.* verſio ſeparatim ibid. eodemque anno cum tabb. geographicis, eademque praefatione edita memoratur in Catal. Thott. l. c. et eſt in biblioth. Erlang. Inſcripta autem, *Strabonis* — rerum geographicar. commentarii libris XVII. contenti, latini facti, *Guilielmo Xylandro*, Auguſtano, interprete. Adiecimus eiusdem annotatiunculas. — Baſil. ex offic. Henricpetrina, — in calce Baſileae — cIɔIɔLXXI. fol.]

1587. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. *Iſaacus Caſaubonus* recenſuit, ſummoque ſtudio et diligentia, ope etiam veterum codicum, emendauit, ac *commentariis* illuſtrauit. — Adiecta eſt etiam *Guilielmi Xylandri* Auguſtani latina verſio cum neceſſariis indicibus. Excudebat Euſtath. Vignon. (ſine loco.)

Caſaubonus vix dum duodetriginta annos natus, hac editione priores longe ſuperauit. Graecum textum, in prioribus exemplaribus turpiſſimis mendis deprauatum, partim ope quatuor codicum, quorum lectiones a ſocero Henrico Stephano acceperat; partim ex ingenio multis in locis emendatiorem et auctiorem reddidit, notisque doctiſſimis illuſtrauit. Contra iniquos obtrectatores, qui de eo conqueſti erant, quod Xylandri verſionem non emendauerit, defenſionem inſtituit in praefatione ad Polyaenum.

1620. Altera Caſauboni editio, ſexto poſt mortem viri magni anno prodiit *Pariſiis*, curante Morellio, typis regiis.

Eſt priore ſpendidior et emendatior.

1707. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. accedunt huic editioni ad Caſaubonianam III. expreſſae, notae integrae G. Xylandri, If. Caſauboni, Fr. Morellii, Iac. Palmerii, ſelectae vero ex ſcriptis P. Merulae, I. Meurſii, Ph. Cluuerii, L. Holſtenii, Cl. Salmaſii, S. Bocharti, If. Voſſii, Ezech. Spanhemii, Ch. Cellarii, aliorumque. Subiiciuntur Chreſtomathiae graece et latine. Amſtelod. ap. Ioan. Wolters. tom. II. fol.

Hanc editionem imprimendam curauit Theod. Ianſon. ab *Almeloveen.* vid. praefat.

1763. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. ad fidem msstorum emendati, cum latina Xylandri interpretatione recognita, adnotationibus et indicibus ab vno e ſociis regiae inſcriptionum et humaniorum academiae. Adiunctae ſunt tabulae geographicae ad mentem Strabonis delineatae. *Pariſ.* 4. tom. I. tres libros priores continens.

Hanc ſplendidiſſimam editionem curare inchoauit *I. Brequignius;* textum recenſuit ad fidem cod. reg. MCCCXCIII. qui is eſt, quem Seuinus ex oriente adportauit, cuique haud raro nimiam auctoritatem etiam apertis in mendis tribuit. Prodiit ſolummodo tomus primus, tres priores libros Strabonis complectens. *Brequignius* enim taedio captus rei, omnem, quem collegerat ad ſuam editionem ornandam, adparatum quibusdam Anglis doctis commiſiſſe fertur, qui eo in noua, quae ſummo ſplendore Oxoniae paratur, editione vterentur.

[Ipſe cl. *Siebenkees,* auctor huius de Strabone narrationis, nouam parat editionem, ex codd. multo correctiorem atque vberiorem cuius primum volumen Lipſiae hoc ipſo anno prodit, 8.]

[Librum III. Strabonis de Hiſpania *Ioannes Lopez,* geographus regius, ex latino ſermone in hiſpanicum tranſtulit, Madrit. 1788. 8. Additus eſt textus graecus, cum omnibus Caſauboni notis, quibus ille ſuas et III. mappas geographicas veteris Hiſpaniae, et in quibus vetus ac noua Hiſpania comparantur, adiecit. *Harl.*]

4) Verſionem *Italicam* curauit *Alfonſus Buonacutius.* [Venet. 1562. 4. partt. II.]

5) Verſio *germanica.*

Des *Strabo,* eines alten ſtoiſchen Weltweiſen, aus der Stadt Amaſia gebürtig, allgemeine Erdbeſchreibung, von *Abraham Iacob Penzel.* Tom. IV. 8. Lemgouiae 1775—1777.

De Henrici Scrimgeri codicum Strabonis collatione.

Silentio praeterire hic non poſſum *Henricum Scrimgerum, Geneuenſem,* olim de editione noua Strabonis critica procuranda cogitaſſe, et ad eam adornandam ſex codicum manuſcriptorum lectionem variam ſummo ſtudio collegiſſe. Lectiones margini exempli Aldini, quo in hoc labore vtebatur, adſcripſit; quod poſt viri doctiſſimi mortem primum ad *Fuluium Vrſinum* peruenit, et deinde cum aliis, quos iſte poſſederat, libris in *Bibliothecam* Barberinam adlatum eſt, in qua nunc adſeruatur. Quos autem codices adhibuerit, ipſe in nota, fronti exempli adſcripta, indicat, quam iuris publici facere ſuperuacaneum non puto.

1) „In primis ex bibliotheca Petri Bembi codicem habuimus ſane antiquum, qui X. „priores libros continebat, ipſe etiam multis in locis in margine veterem lectionem aliam ac „diuerſam habens, quam etiam in noſtro poſuimus hoc ſigno: γρ."

2) „Secundo loco Beſſarionis, cardinalis, librum ex S. Marci bibliotheca habuimus „qui omnes Strabonis libros habebat; illius lectionem minio rubro adſcripſimus, aut duobus „ſemi-

„ſemicirculis, prioris libri lectioni affixis, cum ea conuenire oſtendimus.“ (Iſte codex in bibliothecae Marcianae catalogo nr. CCCLXXVIII. notatur.)

3) „Tertio ex eadem bibliotheca vetuſtum codicem contulimus, qui quidem duodecim „libros priores habebat, huius diuerſam lectionem, quia in omnibus fere cum Beſſarionis co„dice concordaret, lectionis illius diuerſitati duobus ſemicirculis nigro minio appoſuimus, „ſiquando autem diuerſum haberet, in vltima parte id poſuimus, et punctula frequenter, qui„bus indicamus, idem in ipſo deeſſe, quod in Beſſarionis, in eadem margine notauimus, hinc „codicem Gemiſti fuiſſe credimus.“

Eſt codex inter Marcianos nr. CCCLXXVIII.

4) „Quarto librum *Gemiſti* habuimus, qui initio excerpta omnia ex Strabonis libris ha„bebat veluti epitomen, aliquando etiam aduerſus Strabonis ſententiam diſputationes. Hic „liber habet Strab. lib. XI. XII — XVII. huius diuerſam lectionem, quia etiam multis in locis „cum Beſſarionis conueniret, ſemicirculo eidem conuenire oſtendimus, diuerſam autem le„ctionem vlterius in margine poſuimus.“

5) „Ad extremum cum Romae eſſemus, duos antiquos codices habuimus, quorum al„ter integerrimus et caſtigatus manum Laſcaris in marginum notis indicabat, in quo libri „XVII. fuerunt; alter qui omnium longe vetuſtiſſimus fuit, et vetuſtate ipſa corroſus facile „indicium fecit, vnde lacunae illae, quae in caeteris omnibus habentur, emanarunt, libros „nouem continebat, cuius lectionis varietatem ad interiorem marginem vel notis, quibus „conuenire cum optimis exterioris marginis notis indicare ſolemus, vel certe ſcriptis atque „poſitis illis, quo illius erant propriae varietates.“

Vbi antiquiſſimus iſte codex hodie lateat, incertum eſt. Id autem, niſi plane fallor, e Scrimgeriana eius collatione euinci poſſe puto: libros nouem priores cod. Vat. nr. CLXXIII. ex eo deſcriptos fuiſſe; accurata enim Scrimgerianarum cum Vaticano codice lectionum collatione inſtituta, deprehendi, eum, cum in lacunis, tum in varietate lectionis cum illo conuenire, quem Scrimgerus codicem antiquiſſimum habuit.

Hanc collationem forte Caſaubonus reſpiciens ad *Petrum Iunium* ſcribit: *Quantum ad eam rem* (nouam nempe Strabonis editionem) *iuuare nos tuae illae notae Scrimgerianae queant, ne dici quidem poteſt.* vid. Caſaub. epiſt. 514.

III. *De chreſtomathiis Strabonianis.*

Habemus plures Geographicorum Strabonis chreſtomathias, quarum vna tantum, reliquis adhuc in bibliothecis latentibus, formulis impreſſa et iuris publici facta eſt.

1) *Chreſtomathia vulgata.*

Incertum, quo auctore, concinnata videtur, quo tempore Bulgarorum res ſtetit, inter annum Chriſti 976 et 996. ſub Baſilio II. Bulgaroctono dicto; quod *H. Dodwelus* in diſſertatione *de aetate Strabonis* colligit ex his eius verbis lib. III. pag. 1252. edit. Almeloven. *καὶ νῦν δὲ πᾶσαν Ἤπειρον καὶ Ἑλλάδα σχεδὸν καὶ Πελοπόννησον, καὶ Μακεδονίαν Σκύθαι*

 Σκλάβοι

Σκλαβοι νεμονται [l]). Idem doctiſſimus *Dodwellus* obſeruit, nullis graecobarbaris vti vocabulis hunc ſcriptorem, excepto vnico, quod ΡΙΧΙΆΝ plus ſimplici vice dixit pro receſſu aeſtus marini.

Editiones Chreſtomathiae Strabonianae.

1533. Prodiit graece in variorum geographicorum collectione, a *Sigismundo Gelenio* editorum, ſequenti titulo: Ἀρριανȣ περιπλȣς Εὐξεινȣ ποντȣ, τȣ αὐτȣ περιπλȣς της ἐρυθρης θαλασσης. Ἀννωνος περιπλȣς Λιβυας, Πλȣταρχȣ περι ποταμων και ὀρων, ἐπιτομη των τȣ Στραβωνος γεωγραφικων. Ἐν Βασιλεια παρ' Ἱερωνυμῳ Φροβενιῳ και Νικολαῳ τῳ Ἐπισκοπιῳ, ἐτει της θεογονιας αφλγ. 4.

1557. Latina *Hieronymi Gemuſaei* verſio poſt *Dominici Marii Nigri* libros XI. Geographiae prodiit Venet.

1703. Graece et latine cum verſione *Hieronymi Gemuſaei* et diſſertatione *Henrici Dodwelli de Strabonis excerptore, et aetate qua vixerit,* notisque ſuis breuibus proſtat in tomo ſecundo *Geographiae veteris ſcriptorum minorum,* a *Ioanne Hudſonio* Oxoniae editorum.

1707. *Almelouenius* eamdem editioni ſuae Strabonis ſubiecit, ſequutus ex aſſe editionem Hudſonianam, Dodwelliana diſſertatione praefixa.

2) *Chreſtomathiae ineditae.*

1) In *Italia.*

Romae in *Palatino-Vaticana* bibliotheca cod. nr. CV. (ap. Sylburg. pag. 129.) ſaec. XV. chart. 4. proſtat, varia e variis hiſtoricorum et philoſophorum ſcriptis a *Maximo Planude* excerpta, continens. Codex inſcriptus eſt: Συναγωγη συλλεγεισα ἀπο διαφορων βιβλιων παρα τȣ σοφωτατȣ και λογιωτατȣ και τιμιωτατȣ ἐν μοναχοις Κυριȣ Μαξιμȣ τȣ Πλανȣδη πανυ ὠφελιμος. Excerpta ex Dione Caſſio, Pauſania, quae CL. folia priora continent, excipiunt illa e Strabonis Geographicorum libb. I. II. IV. V. VI. VII. X. XI. XII. XV. XVI. XVII. ampliſſima, et ad textum Strabonis caſtigandum optima. † In *bibliotheca Vaticana antiqua* cod. nr. CCCCLXXXII. ſaec. XIII. vel XIV. bombycinus, 8. chreſtomathiam Strabonis ineditam exhibet. Codex ob ſiglarum et ſyllabarum compendia lectu difficillimus eſt, atque aetate et blattarum morſu miſere adfectus. * nr. CLXXV. eiusd. bibl. cod. membran. ſaec. XIII. vel XIV. inter varia opuſcula continet: Συνοψιν των κολπων της κατ' ἡμας οἰκȣμενης ἐκλεγεισα ἐκ της γεωγραφιας Στραβωνος. Excerpta ſunt e Strabonis lib. II. pag. 182. (121.) vsque ad lib. VII. pag. 492. (320.) † Cod. apud Sylburg. XCII. exſtat quidem inter *Palatino-Vaticanos* libros, ſed alieno loco collocatus; ideoque mihi copia eum euoluendi non facta eſt.

Florentiae in *Medicea bibliotheca* plut. 28. cod. XXIX. chart. ſaec. XV. 4. continet 1) Στραβωνος περι μεγεθȣς και σχηματος γης. 2) ἐκ των περι Στραβωνος γεωγραφικων περι της γης της οἰκȣμενης σχηματος. Vtrumque opuſculum Straboni auctori falſo attribuitur.

[l]) Quos auctor epitomes *Sclauos* nominat, Bulgaros fuiſſe, quorum imperio *Sclaui* tunc temporis ſubiecti erant, nemo neſcit.

buitur. Namque potius eſt illud de terrae habitatae figura, quod in cod. Vatican. CLXXIV. operis Strab. exſtat, poſterius *Gemiſtum* potius auctorem habuit, cui etiam in cod. Vatic. CLXXIV. et Venet. CCCLXXIX. adſcribitur. In bibliotheca Riccardiana excerpta Strabonis in codd. nr. XXVII et XXIX. ſunt. vid. *Lamii* catal. bibl. Riccard. pag. 327.

2) In *Gallia*.

In *bibliotheca Pariſienſi* cod. nr. MCCCXCVIII. ſaec. XVI. locupletiſſima et ab editis plane diuerſa Strabonis excerpta continet. Exemplum huius codicis, lib. X. complectens, manu *Lucae Holſtenii* deſcriptum adſeruatur inter eiusdem viri, dum viueret, celeberrimi ſchedas, in inſtructiſſima bibliotheca Barberina, quod cel. *Caſp. Garatonius* eiusd. bibliothecae praefectus, vir pari humanitate et eruditione mecum communicauit. nr. MCCCCIX. exhibet e Strabone, Pauſania, Dione, Ariſtotele, aliis, excerpta. Catal. bibl. regiae tom. II.

In *Anglia* inter codices Iſaaci Voſſii in bibliotheca collegii Etonenſi cod. nr. MMCLXXI. continet Strabonis fragmenta. vid. catal. librorum msstorum Angliae et Hiberniae in vnum collect. Oxon. 1697. *Montfaucon.* biblioth. tom. I. 675. — [In bibl. *Leidenſi*, inter codd. Voſſianos, ſunt Excerpta ex ſcholiaſte Strabonis, qui fuit penes Patric. Iunium. vid. catal. illius biblioth. pag. 399. nr. 7.]

IV. *Emendatores operis Straboniani.*

Saeculo iam XV. non defuerunt, qui de reſtituendo et emendando Strabonis opere, quantum fieri poſſet, cogitarent; inter quos praecipue eminet *Gemiſtus Plethon*, magni Beſſarionis magnus praeceptor. Is 1) opuſculum edidit, *Διορθωσις ἐνιων των οὐκ ὀρθως ἐν τῃ γεωγραφικῃ ὑπο Στραβωνος λεγομενων* inſcriptum, in quo varia, a Strabone parum accurate tradita, emendauit. Auctor praecipue in iis corrigendis verſatur, quae de Caſpio mari Strabo tradiderat. Incipit autem opuſculum: *Οὐτε την θαλατταν την Κασπιαν ὀρθως οἴεται Στραβων τῳ ὠκεανῳ συμβαλλειν· κατ᾽ αὐτην γαρ ἐστι αὐτη πανταχοθεν καταλαμβανεται*; et vltima eius verba ita ſonant: *Ἃ μεν οὖν ἀξια λογου των Στραβωνι οὐκ ὀρθως ἐν τῃ γεωγραφικῃ λεγομενων ταυτῃ ἐδοξησεν, τουτ᾽ ἐστι τε και τοιαυτης της τε διορθωσεως προς ἡμων τυγχανει. εἰ δε τι αὐτῳ και ἀλλο οὐκ ὀρθως λεγεται, οὐκ οὖν δη μεγα τι εἰη· τα δε πολλα αὐτῳ εὖ τε και καλως λεγεται.* Hoc opuſculum, quod particula tantum amplioris Gemiſti operis eſſe videtur: *Lucas Holſtenius* in geographicorum ſyntagmate edere voluit, teſte *Lambecio* lib. I. de biblioth. Vindobon. pag. 114. m) — 2) Maioris momenti, et ad reſtituendum Strabonis textum praeclare facientia, ſunt eiusdem *Gemiſti* excerpta e decem Strabonis libris prioribus, quae in cod. Veneto CCCLXXIX. exſtant. Summa enim cura, et haud minori ſucceſſu Gemiſtus plurima Strabonis loca, nullius codicis ope ſananda, partim ingenii acumine, partim forte codicum, nobis emendatiorum, auxilio, hoc in opere ita reſtituit et in meliorem ordinem redegit, vt ex eo largior [illegible] ad

m) Exſtat hoc opuſculum in cod. Vaticano nr. CLXXIV. Veneto CCCLXXIX. Florentino Mediceo plut. 28. cod. XXIX. inter codd. bibl. Oxonienſ. in Anglia n. 1200. eiusque meminit *Labbeus* bibl. noua MSS. pag. 120. [In cod. Voſſiano in bibl. Leidenſi cit. teſte catalogo bibl. Leidenſis p[illegible] nr. V. fragmentum geographicum, correctum per D. Georg. Gemiſtum. *Harl.*]

ad magnam operis Straboniani partem reſtituendam, meſſis colligenda ſit, quam ex quouis integro Strabonis codice. †

Cyriaci Anconitani ſcholia in Strabonem graeca, quibus *Lucas Langermannus*, ICtus Hamburgenſis, vſus eſſe dicitur, in bibliothecis a me perluſtratis, fruſtra quaeſiui n).

De locis Strabonis in opere geographico emendandis et illuſtrandis praeclare meruerunt:

Iacob. Palmerius, in exercitationibus in auctores graecos. Vltraiect. 1694. 4. p. 287 ſqq.

[Strabonis de Moſe et religione iudaica hiſtoriam illuſtrat *Tolandus* in Originibus iudaicis, quae cum eius Liuio Antedeiſidaemone prodierunt, Hagae Com. 1709. 8. *Heum.*]

Animaduerſiones in Strabonis Geographiae libros IX. depromtae ex manuſcripto codice Mediceo, exſtant inter varia geographica ab *Abr. Gronouio* edita Lugd. Batau. 1739. 8. pag. 149 ſqq.

Emilio Giannuzzi, oſſervazione ſopra un luogo di Strabone Geogr. lib. II. in Raccolta di opuſculi ſcientifici, e filologici. tom. XVIII. pag. 364—369.

In Voyage litteraire de la Grèce, cahier V.

In plurimis diſſertationibus, actis academiae Inſcriptionum Pariſienſis inſertis; praecipue in iis, quarum *Brequignius* auctor eſt.

Oberlinus V. cel. ad Vibium Sequeſtrem Strabonem culpat, defendit, emendat.

Thomas Tyrwhittus, in Coniecturis in Strabonem Oxon. 1783. recuſ. Erlangae 1788. cum *Harleſii* praefatione.

Goſſelin, in Géographie des Grecs analyſée, ou les Syſtemes d'Eratoſthenes, de Strabon, et de Ptolemée comparés entre eux, et avec nos connoiſſances modernes. à Paris 1790. 4. max.

Quibus addas miſcellaneas obſeruationes in auctor. vet. vol. II. tom. I. pag. 1 ſqq. o) et *Lucam Holſtenum*, in notis ad *Stephanum* de vrbibus.

V. *Strabonis ſcripta deperdita.*

Strabo alios ante ſcripſerat libros, quam geographicum opus condendum adgreſſus eſt, de hiſtoria tractantes, quos intercidiſſe dolemus. Quorum ipſe mentionem facit, haec ſunt:

Ὑπομνή-

n) De hiſce ſcholiis *Almelouenius* in praefat. ita: Foret profecto egregium ornamentum, ſi comparari poſſet *Cyriacus Anconitanus Scholiaſtes Graecus Strabonis*, qui tempore Frederici III. in Strabonem videtur Graeca Scholia conſcripſiſſe, quibus vſus eſt Lucas Langermannus, ICtus Hamburgenſis, vti colligi poteſt ex Reineſii Inſcriptionum ſyntagmate p. 223 et 368. [Conf. *Villoiſ.* prolegg. ad Homerum etc. p. XXXII. not.]

o) Suas in Strabonem notas memorat *Cornelius Bonauentura Bertramus*, cap. III. lucubrationum Frankenthalenſ. *Philippus* quoque *Cluuerius* III. cap. 40. Germaniae antiquae, notas in Strabonem pollicetur; et cap. 49. adfert verba Caſauboni in epiſtola ad ipſum ſcripta Cluuerium, hortantis ad hoc opus ſuſcipiendum. Verum nec Bertrami nec Cluuerii notae lucem viderunt, nec *Roderici*, Collegii regalis praefecti, quem Cantabrigiae nouam huius ſcriptoris editionem molitum eſſe fama fuit. *Lucae Holſteni* notae in Strabonem hactenus anecdotae adſeruantur in bibliotheca Barberina.

Ὑπομνήματα ἱςορικὰ nominat lib. I. (13.) ad librum eorum ſextum prouocat XI. 784. B. (515.) quo ex loco patet, Polybii hiſtorias hoc in opere ſuppletas et continuatas fuiſſe; id quod etiam *Suidas* voce Πολυβιος innuit: ἐγραψε δὲ ait και Στραβων Ἀμασευς τα μετα Πολυβιον ἐν βιβλιοις μγ. Citat quoque Strabonis ὑπομνηματα ἱςορικα *Plutarchus* in Lucullo pag. 511. edit. Francof. eademque videtur reſpicere in Sylla pag. 468. *Ioſephus* quoque XIV. cap. 8. Strabonem inter ſcriptores rerum Pompeii magni geſtarum refert, vt optime, de hoc loco commentans monet *Montacutius* in Apparatu ad Origines eccleſiaſticas pag. 147.

De rebus Alexandri, et vt videtur in ſingulari opere ſe expoſuiſſe, ipſe declarat II. 121. (70.) SIEBENKEES.

VI. Fuere item alii Strabones in veterum ſcriptis memorati, vt 1) C. Fannius Strabo, *Conſul,* anno V. C. 592. a quo lex ſumtuaria Fannia nomen accepit et quo Conſule rhetores ac philoſophi Roma ſunt pulſi, teſte Gellio XV. 1. 2) Strabo, Siculus, quem per 135000. paſſuum quod abeſſet vidiſſe referunt Cicero, Varro, Strabo ipſe noſter, Plinius ac Solinus. Confer Brodaeum VIII. 1. Miſc. et Petauium VII. 10. diſſ. ad Vranolog. 3) Cn. Pompeius Strabo, Magni Pompeii pater. Plutarch. in Pompeii vita et de ſera vindicta Numinis. 4) Strabo, tragicus latinus, cuius meminit Marius Victorinus pag. 2456. Grammaticae. *Strabo qui et ſesquiculus* (leg. ſesquioculus) *dictus eſt, primus de Tecmeſa ſcripſit tragoediam ſuam et in ſcena pronunciari iuſſit.* 5) Seius Strabo praetorianarum cohortium ſub Auguſto praefectus, pater Seiani. Hunc puto intelligi a Macrobio II. Saturnal. cum refert, Auguſtum Straboni, in adulationem Caeſaris male exiſtimanti de peruicacia Catonis, dixiſſe: *quisquis praeſentem ſtatum ciuitatis commutari non volet, et ciuis et vir bonus eſt.* 6) Acilius Strabo, praetor, abſolutus a Nerone. Tacit. XIV. 18. annal. 7) Aemilianus Strabo, vir conſularis, quem laudat Apuleius in floridis. 8) Theodoricus Strabo, Oſtrogothorum dux, cuius meminit Paulus Diaconus lib. XVI. 9) Strabo ſiue Strabus, Gallus, Hortuli auctor, Pſeudo-Macro laudatus in poemate de herbis. De eo Thom. Bartholinus lib. de Medicis Poetis pag. 117 ſq. 10) Walafridus Strabo, monachus, Fuldenſis poſtea Decanus S. Galli ac denique Abbas Augiae diuitis a. Chr. 849. defunctus, de quo Voſſius II. 33. Hiſt. lat. et Caueus Hiſt. litterar. ad a. 842. etc. Dicti primum Strabi ſiue Strabones a ſpecie deprauata oculorum, quod hi illis eſſent diſtorti, ſiue ςρεβλοί. Meminit Plinius VII. 12. et XI. 37.

Strabo pro Geographorum Principe in epitaphio Seb. Münſteri:

Germanus Esdras hic Straboque conditur. [p]

VII. *Index Scriptorum et virorum, ingenio ac doctrina illuſtrium, a Strabone laudatorum.*

Acuſilaus, Argiuus, 472.

Adeimantus, Lampſacenus, 589.

Adelphius, 523. niſi leg. *Delius*, cum Caſaubono.

Aeſchinem, Athenienſem, eiusque matrem perſtringit Demoſthenes, 417.

Aeſchines, Mileſius, rhetor, ob dicacitatem in Pompeium Magnum exſul mortuus, 635.

Aeſchylus,

p) Ad paginas edit. Pariſ. quas Almeloueniana in margine, vt dixi, annotauit. Sed indicem hunc in vtraque fruſtra quaeres.

Aeſchylus, 43. 182. 258. 300. 341. 387. 393. 447. 470. 728.
ἐν Ἱκέτισιν ἢ Δαναΐσι, 221.
Μυρμιδόσι, 616.
Νιόβῃ, 580.
Pontio Glauco, 447.
Prometheo, 183. 299. Prometheo ſoluto, 33.
Agatharchides, 779. Cnidius, Peripateticus, Hiſtoricus, 656.
Alcaeus, 37. 411. 412. 600. 610. 617. 661. Infra in *Callias.*
Alcmaeonidis auctor, 452.
Alcman, 43. 299. 340. 446. 460. 482. 580.
Alexander M. Homeri ſtudioſus, eius διόρθωσις Ὁμηρικὴ ἐκ νάρθηκος, 594.
Alexander, 768. Aetolus, 566. 681.
Alexander, rhetor, Lychnus cognomine, patria Epheſius, 642. eius hiſtoria et ἔπη aſtronom. et geograph. ibid.
Alexander Philalethes, 580.
Amphiaraus, vates, 399. 404. 642. 762.
Anacreon, 151. 633. 638. 661. Teius, 644.
Anaxagoras, Clazomenius, phyſicus, 645.
Anaxarchi διόρθωσις Ὁμήρου ποιήσεως, 594.
Anaxicrates, 768.
Anaximander, Mileſius, Thaletis diſcip. 1. 635. primus πίνακα γεωγραφικὸν ἐκδιδοὺς, 7.
Anaximenes, rhetor, 589. Lampſacenus, 635. a.
Anaximenes, Mileſius, Anaxagorae praeceptor, 635. c. 645.
Andro, 392. 456. 475. 476.
Andronicus, Rhodius, Peripateticus, 655.
Androſthenes, Thaſius, 766.
Anniceris, Cyrenaicae ſectae emendator et auctor ſectae Anniceriae, 837.
Anticlides, 221.
Antigenides, Alcaei, poetae, frater, 617.
Antimachus, 345. 364. 387. 409. 588. [ſ]
Antiochus, 242. 252. 255. 257. 262. 264. 265. 278. 759.
ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας, 254.
Antiochus, philoſophus, Aſcalonites, 759.
Antipater, 757. Tarſenſis, Stoicus, 674.
Antiphanes, 102. οὐ πολὺ ἀπολείπεται ταῦτα τῶν Πυθέου καὶ Εὐημέρου καὶ Ἀντιφάνους ψευσμάτων. Vide infra, *Bergaeus.*
Apellicon, Teius, 644. φιλόβιβλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος libros Ariſtotelis ac Theophraſti magna pecunia redemit a Neleo Scepſio, et lacunis paſſim male ſuppletis inemendate deſcriptos edidit. Eius Bibliotheca captis Athenis venit in Syllae poteſtatem, 609.
Apollodorus, 43. 44. 45. 61. 303. 328. 338. 339. 368. 370. 460. 464. 474. 514. 553. 555. Grammaticus, 661. nauium catalogo, 31. 254. 298. 405. 677. 678. 680.
Apollodorus, rhetor, ὁ τὰς τέχνας συγγράψας, 625. auctor ſectae Apollodoreae, Auguſtum inſtituit, et praeceptor fuit Dionyſii, Attici, idem.
Apollodorus, Adramyttenus, 525. niſi leg. Ἀρταμιτηνός.
Apollodori, Artemitae, Παρθικά, 118. 509. 519. 685. Grammaticus, 661.
Apollonides, 309. 523. 528.
Apollonius, Adramyttenus, 516.
Citieus, medicus, 683.
Cronus, Cyrenaeus, 837.
Malacus, 661.
Mys Erythraeus, 645.
Molon, 651. 661.
Argonauticorum ſcriptor, Alexandrinus fuit, ſed dictus eſt Rhodius, 655.
Stoicus, patria Nyſaeus, Panaetii auditorum optimus, 650.
Tyrius, qui non diu ante Strabonem edidit πίνακα τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων, 757.
Aratus, 3. 103. 346. 387. 478. 484. 486. 671.
Arceſilaus, 15. Academicus, 614.
Archedamus, Tarſenſis, Stoicus, 674.

Archelaus,

Archelaus, phyſicus, 645.

Archemachus, Euboënſis, 465.

Archilochus, 370. 457. 487. 549. 647. Callino iunior, 648.

Archimedes, 55.

περὶ τῶν ὀχουμένων, 54.

Archytas, Tarentinus, 280.

Arete, Cyrenaica, 837.

Ariſtarchus, Homeri enarrator, 30. 31. 33. 103. 609. 650. praeceptor Menecratis, Nyſaei, 650.

Ariſteus, Proconneſius, 21. Homeri praeceptor, 639. auctor Arimaſpeorum carminum, 589.

Ariſtippus, Cyrenaeus, Socraticus, 837. eius nepos μητροδίδακτος, idem. [¶]

Ariſto, 15. Ceus Iuletes, peripateticus, Bionis Boryſthenitae diſcipulus, 486. eius liber de Nilo, 790.

Ariſto, Cous, Cei auditor et heres, 658.

Ariſtobulus, 509. 518. 671. 691. 694. 695. 707. 730. 766. 824. eius locus de Sophiſtis Taxilenſibus, Brachmanis, 714.

Ariſtocles, Rhodius, grammaticus, Strabonis aequalis, 655.

Ariſtodemus, Nyſeus, Menecratis F. grammaticus, quem decrepitum audiuit Strabo, 650.

Ariſtodemus, prioris conſobrinus, qui Pompeium magnum docuit. 650.

Ariſtonicus, grammaticus, Strabonis aequalis, ἐν τοῖς περὶ τῆς Μενελάου πλάνης, 38.

Ariſtoteles, 29. 94. 104. 152. 182. 299. 345. 373. 374. 380. 445. 447. 598. 695. 703. 790.

αἱ Ἀριστοτέλους πολιτεῖαι, 321.

περὶ ἀνέμων, 29.

Scriptorum eius fatum, 608.

diſcipuli, 618.

Ariſtus, hiſtoricus, Salaminius, 682. 730.

Artemidorus, Theopompi F. Cnidius, 656.

Artemidorus, Tarſenſis, grammaticus, 675.

Artemidorus (Epheſius), 137. 138. 148. 157. 159. 164. 170. 172. 183. 198. 224. 245. 261. 267. 284. 285. 335. 368. 459. 460. 474. 485. 622. 640. 642. 663. 665. 670. 675. 760. 769. 774. 775. 776. 801. 803. 804. 825. 829. 850.

Aſclepiades, Myrleanus, 166. ἐν τῇ Τουρδιτανίᾳ παιδεύσας τὰ Γραμματικὰ καὶ περιήγησίν τινα τῶν ἐθνῶν ἐκδεδωκὼς τῶν ταύτῃ, 157.

Aſclepiades, Pruſienſis, medicus, 566.

Aſiatici rhetores, 614. 660. Stylus Aſiaticus, 648.

Aſinius, 193. Pollionem intellige.

Aſius, poeta, 265.

Athenaeus, Seleucienſis, Peripateticus, ſub Auguſto clarus, 670.

Athenodorus, 6. 55. 173. philoſophus, Strabonis amicus, 779.

Athenodori duo, Tarſenſes, Stoici, vnus Cordylio nomine, qui in Catonis contubernio obiit, alter Sandonis F. Cananita, Caeſaris praeceptor, 674. 675.

Auguſti imp. diuiſio Galliae in quatuor partes, 177.

Bacchylides, Ceus, Iuletes, Simonidis conſobrinus, 486. 616.

Batho, Sinopenſis, Περσικῶν ſcriptor, 546.

Bergaeus (Antiphanes), 47. 100. 104.

Bias, Prienaeus, 636.

Bio, aſtrologus, 29.

Bio, Boryſthenites, 15. 486.

Boëthus, Sidonius, ὁ συμφιλοσοφήσας τῷ Στράβωνι τὰ Ἀριστοτέλεια, 757.

Boëthus, Tarſenſis, malus poeta et ciuis, tempore M. Antonii, 674. [¶]

Cadmus, 18. λύσαντες τὸ μέτρον τ' ἄλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψαν ὁ περὶ Κάδμον καὶ Φερεκύδην καὶ Ἑκαταῖον.

Caecilius, hiſtoricus, ὁ τῶν Ῥωμαίων συγγραφεὺς, 230.

Caeſar in commentar. 177. ὁ Θεὸς Καῖσαρ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν.
Calchas, vates, 284. 642. 668. 675.
Callias, Lesbius, ὁ τὴν Σαπφὼ καὶ τὸν Ἀλκαῖον ἐξηγησάμενος, 618.
Callimachus, 44. 46. bis 216. 299. 347. 354. 397. 437. 479. 484. 638. 737. 805. 837. Cyrenaeus a regibus Aegypti τετιμημένος, ποιητὴς μὲν ἅμα καὶ γραμματικὴν ἐσπουδακώς, 838.
Callinus, elegiographus, 604. 627. 647. 668. Archilocho antiquior, 648. ἐν τῷ πρὸς Δία λόγῳ, 633.
Calliſthenes, 362. 517. 531. 542. 588. 611. 627. 635. 813. 814. Eius διόρθωσις Ὁμήρου ποιήσεως, 595.
Carneades, Cyrenaeus, 837. ἔτος δὲ τῶν ἐξ Ἀκαδημίας ἄριστος φιλοσόφων ὁμολογεῖται.
Cephlao, Gergethius, 589.
Charaxus, frater Sapphonis, 808.
Charmolaus, Poſidonii, philoſophi, in Liguria hoſpes, 165.
Charon, hiſtoricus, 589. Lampſacenus, 583.
Charondae legibus vſi Mazaceni, delecto νομῳδῷ, qui ipſis fuit legum interpres, 539.
Choerilus, poeta, 303. 672.
Chorographus, 261. 285.
Cicero, 660. 798.
Cleanthes, Aſſius, Stoicus, 610. 343. 671.
Cleophanes, Myrleanus, rhetor, 566.
Clitarchus, 224. 293. 491. 505. 718.
Coriſcus, Scepſius, Nelei pater, Socraticus, 608.
Crateri epiſtola ad matrem Ariſtopatram, 702.
Crates, 3. 4. 5. 30. 31. 38. 103. 439. 609. Mallotes, πρὸς ἐπιστημονικὰς ὑποθέσεις τὴν Ὁμήρου ποίησιν τρέψας, 157. 676.
Οἱ παραδόντες τὰ Κρητικά, 466.
Ἐν τοῖς Κρητικοῖς λόγοις, 472.
Crinagoras, Mytilenaeus, Strabonis aetate clarus, 617.
Creophylus, Samius, Homeri hoſpes ac magiſter, 638. 639.
Cteſias, Cnidius, 43. 508. 779. 785. ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξην, συγγράψας δὲ τὰ Ἀσσυριακὰ καὶ Περσικά, 656.
Cyrenaici, 837.
Cerſylus ſiue Cyrſilus, Pharſalius, (hiſtoricus) ἀνὴρ συνεστρατευκὼς Ἀλεξάνδρῳ, 530.
Daimachus, Indicorum ſcriptor, 68. 69. 74. 75. 76. 77. 690. nullius fidei, 70.
Nicolaus, Damaſcenus, 716. 719.
Damaſtes, 583. ab Eratoſthene reprehenſus, 684. ſcriptor nulla fide dignus, 47.
Damaſus Scombrus, Trallianus, orator, 649. [P]
Daphitas, grammaticus, in oppido Thorace crucifixus, quod reges Pergamenos carmine proſcidiſſet, 647.
Deimachus, vide Daimachus.
Dellius, ſupra Adelphius.
Demetrius, Amiſenus, Ratheni F. mathematicus, 548.
Demetrius, Calatianus, terrae motus per vniverſam Graeciam enarrans, 60.
Demetrius, Laco, 658.
Demetrius, Phalereus, 147. 361. Theophraſti diſcipulus. Eius ὑπομνήματα περὶ τῆς πολιτείας τῶν Ἀθηναίων, 398.
Demetrius, Pharius, 315.
Demetrius, Scepſius, 44. 46. 58. 339. 344. 377. 439. 456. 472. 489. 550. 551. 552. 594. 596. 600. 602. 606. 607. 611. 626. τὸν Τρωϊκὸν διάκοσμον τριάκοντα βίβλοις ἐξηγησάμενος γραμματικός, aequalis Cratetis et Ariſtarchi, 603. 609.
Democles, Demetrio Scepſio antiquior, 58.
Democritus, 1. 61. 65. 703.
Demoſthenes, 121. 374. 424. 445. 471.
Dialectici, 838.
Dicaearchus, 2. 104. 105.
Dio, academicus, tempore Pompeii Magni, princeps legationis contra Ptolemaeum Auletem, 796.

Diogenes,

Diogenes, Sinopenſis, Cynicus, 546. 675. 744.
Diodori duo, Sardiani, oratores, quorum maior dictus Zonas, 627 ſq.
Diodorus, Tarſenſis, grammaticus, 675.
Diodorus, Cronus, dialecticus, Apollonii diſcipulus, 838.
Diodotus, Sidonius, philoſophus, Boëthi frater, 757.
Diogenes, Plutiades, philoſophus et extemporalium carminum poeta, 675.
Dionyſides, tragicus, e pleiade, 675.
Dionyſocles, Trallianus, orator, 649.
Dionyſiodorus Icen, Amiſenus, mathematicus, 548.
Dionyſius, dialecticus, patria Bithynus, 566.
Dionyſius, Pergamenus, cognomento Atticus, Apollodori, rhetoris, diſcipulus, σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος, 625.
Dionyſius, ὁ τὰς κτίσεις γράψας, 566.
Dionyſius, Thrax, grammaticus, Alexandrinus patria fuit, ſed dictus eſt Rhodius, 655.
Dionyſius, Halicarnaſſeus, hiſtoricus, 656.
Diophanes, Mytilenaeus, rhetor, 617.
Diotrephes, ſophiſta, ex Antiochia ad Maeandrum, praeceptor Hybreae, 630. [?]
Diphilus, Sinopenſis, poeta comicus, 546.
Dorylaus, tacticus, 557.
Empedocles, 364. 274. 276.
Ephorus, Dii filius, Cumanus, Iſocratis diſcipulus ὁ τὴν ἱστορίαν συγγράψας καὶ τὰ περὶ τῶν εὑρημάτων, 622. 2. 35. 138. 199. 244. 259. 260. 262. 265. 266. 267. 279. 293. 303. 305. 326. 327. 332. 334. 357. 361. 364. 366. 374. 400. 401. 462. 463. 464. 465. 476. 477. 479. 480. 544. 550. 583. 600. 623. 634. 677. 678. 679. 680.
ἐν τῇ τετάρτῃ μὲν τῆς ἱστορίας, Εὐρώπῃ δ' ἐπιγραφομένῃ βίβλῳ, 302. 34.
ἐν τῇ Εὐρώπης πολιτείᾳ, 477.
Epicharmus, 364.
Epicurus, Lampſaci commoratus, 589.
Eraſiſtratus Ceus Iuletes, medicus, 486.
Eraſiſtratea ſchola Smyrnae, praeſide Hiceſio, 580.
Eraſtus, Scepſius, Socraticus, 608.
Eratoſthenes, Cyrenaeus, 838. Citatus, 1. 2. 7. 14. 15. 16. 18. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 38. 44. 47. 48 ſq. 50. 54. 55. 56. 57. 62. 63. 65. 67. 68. 69. 70. 74. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 86. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 97. 104. 106. 107. 108. 113. 126. 132. 134. 135. 159. 170. 224. 298. 299. 300. 317. 384. 475. 490. 497. 509. 510. 513. 522. 663. 684. 688. 689. 690. 727. 741. 746. 764. 765. 767. 769. 778. 784. 785. 786. 790. 802. 828. 829. 837. περὶ τῶν ἀγαθῶν, 15. μελέται, ibid. Eius ὑπομνημάτων γεωγραφικῶν liber primus, 29. et ſecundus, 62. tertius, 67. immerito reprehenditur ab Hipparcho. Infra, *Hipparch.* Magna Eratoſthenis bibliotheca, 69.
Eretricorum philoſophorum ſchola, a Menedemo inſtituta, 448.
Eudemus, Rhodius, philoſ. 655.
Eudorus, Peripateticus. Eius liber de Nilo plagii ab Ariſtone poſtulatus, 790.
Eudoxus, Cnidius, mathemat. 1. 378. 390. 413. 465. 510. 550. 562. 582. 656. Eius ſpecula Cnidi, e qua Canopum ſpectavit, 119.
Eudoxus, Cyzicenus, tempore Euergetis ſecundi clarus, 98 ſq. 103.
Euemerus, 102. 104. 299. Meſſenius, 47. βέλτιον τῷ Μεσσηνίῳ πιστεύειν ἢ τούτῳ, 104. Quod ibidem legitur Eratoſthenem τὸν Εὐήμερον Βεργαῖον καλεῖν, per Βεργαῖον intelligit fabuloſum, vt pag. 100. Βεργαῖον διήγημα, ab Antiphane Bergaeo.
Euphorio, 681. 364. 566. ὁ τὰ Πριάπεια ποιήσας, 382. vbi Euphorio legendum pro Euphronio. [?]

Euripides, 183. 371. 379. 183. 366. 615. 616, 670. 498. 520. 615. Anaxagorae auditor, 645. in Aetolo, 356. Archelao, 221. Bacchis, 27. 469. 687. Ione 356. Palamede, 470. Phaetonte, 33.
Euthydemus, Mylaſenus, rhetor, 659.
Fabius, hiſtoricus, 228. (Q. Fabius Pictor.)
Gabinius, ὁ τῶν Ῥωμαίων συγγραφεὺς, 829.
Hecataeus, hiſtoricus et philoſophus, Mileſius, 1. 7. 18. 271. 299. 316. 321. 341. 633. 644.
Hecataei, Mileſii, γῆς περίοδος, 550. niſi nomen corruptum; Xenocratis enim philoſophi diſcipulum eum Strabo ibidem appellat.
Hecataeus, Teius, hiſtoricus, 644.
Hegeſianax, 594.
Hegeſias, 396. Magnes, rhetor, ſtyli princeps Aſiatici, 648.
Hellanicus, Lesbius, 43. 366. 426. 451. 456. 508. 550. 602. 610. 618.
Heraclides Erythraeus, medicus Herophileus, 645.
Heraclides, Heracleotes Ponticus, philoſophus Platonicus, 541. 604. ἐν τῷ διαλόγῳ, 98.
Heraclides, 100. 384. 645.
Heraclitus, 3. Epheſius, Scotinus, 642. 784.
Heraclitus, Thurius, poeta, Callimachi diſcipulus, 656.
Hermeas, Eunuchus, 610.
Hermodorus, Epheſius, 642.
Herodotus, 30. 35. 43. 61. 62. 98. 100. 141. 282. 428. 448. 473. 301. 473. 508. 531. 534. 536. 544. 550. 573. 611. 618. 626. 627. 668. 823. Thurius, 656.
Ἡροφίλειον διδασκαλεῖον medicorum Smyrnae, praeſide Zeuxide ac deinde Alexandro Philaletha, 580.
Herophilei, medici, Heraclides Erythraeus et Apollonius Mys, 645.
Heſiodus, 32. 29. 43. 59. 221. 299. 300. 302. 322. 327. 328. 342. 364. 370. 385. 393. 409. 413. 424. 442. 471. 507. 508. 588. 622. 642. 647. 676.
in catalogo, 42.
γῆς περιόδῳ, 676.
Heſtiaea, Alexandrina, Demetrio Scepſio laudata ἡ συγγράψασα περὶ τῆς Ὁμήρου Ἰλιάδος, 599.
Hierocles, Alabandenſis, Meneclis frater, 661.
Hieronymus, Rhodius, philoſ. 655. 378. 475.
Hipparchus, 2. 5. 7. 14. 15. 16. 55. 56. 63. 68. 69. 71. 72. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 86. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 106. 113. 115. 131. 132. 135. 332. Bithynus, mathematicus, 566. Ἀστρονομικὸς, 131. ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένη, 7. 15. 56. ἐν τῷ δευτέρῳ [?] ὑπομνήματι, 69. 77. ἐν τῷ τρίτῳ ὑπομνήματι τῶν πρὸς τὴν Ἐρατοσθένους γεωγραφίαν πεποιημένων, 94.
Hippocrates, medicus, 659.
Hipponax, Epheſius, poeta, 340. 633. 636. 642.
Homerus, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 48. 53. 58. 59. 65. 83. 103. 149. 150. 157. 221. 224. 244. 256. 295. 296. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 344. 345. 346. 348. 349. 350. 354. 355. 357. 359. 363. 364. 365. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 375. 376. 377. 383. 384. 386. 387. 388. 392. 394. 399. 401. 404. 405. 407. 410. 411. 412. 413. 414. 417. 420. 423. 424. 425. 426. 427. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 436. 437. 438. 439. 441. 442. 445. 446. 449. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 459. 551. 554. 564. 565. 572. 573. 574. 581. 582. 584. 585. 586. 587. 590. 591. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 604. 605. 606. 607. 611. 612. 613. 614. 615. 619. 625. 630. 635. 648. 651. 653. 654. 661. 662. 665. 667. 676. 679. 680.

680. 681. 756. 757. 762. 790. 801. 802. 814. 815. 834. Geographiae principem eſſe, docet pag. 77. et per totum fere librum primum, atque paſſim alibi. Neque temere omnia finxiſſe, vt ſenſit Eratoſthenes, 18. 224. etc. Οἰχαλίας ἅλωσις Creophylo, hoſpiti, dono data, 638.
Homeri editio ἐκ τοῦ νάρθηκος, 594. Vide et ſupra in *Ariſtarcho*, *Cratete*, *Calliſthene*, *Apollodoro*, *Heſtiaca*, *Zenodoto* etc.
Hybreas, Mylaſenus, Diotrephis diſcipulus ὁ καθ' ἡμᾶς μέγιστος Ῥήτωρ, 630. 659. 660.
Hypſicrates, 311. 504.

Ibycus, 59. 271.
Icen, Amiſenus, geometra, 548.
Idomeneus, Lampſacenus, Epicuri amicus, 589.
Inſcriptio aereae hydriae in ſano Aeſculapii apud Panticapaeum, 74. Columnae duplicis Eretrienſium in templo Dianae Amarynthiae, 448.
Ion, poeta, 645. 364. ἐν Ὀμφάλῃ Σατυρικῇ, 60.
Iphicrates, 827.
Iſocrates, Ephori, Cumani, praeceptor, 622.

Leonides, Rhodius, Stoicus, 655.
Leonteus, Lampſacenus, Epicuri amicus, 589.
Lesbocles, Mytilenaeus, Strabonis aetate clarus, 617.
Lycurgus, orator, 601. [ſ]
Λυσιῳδοί, 648.
Lyſis, carminis cinaedici auctor, 648.

Μαγῳδοί, 648.
Megarici, 393.
Megaſthenes, 68. 69. 76. 77. 600. 668. 689. 702. 703. 705. 706. 709. 711. 718. Indicorum ſcriptor nullius fidei, 70.
Meleager, Gadarenſis, 759.
Menander, 296. 452. 486. 637. 638.
Menecles, rhetor, Apolloniorum, Mollis et Molonis, praeceptor, 655. 661.
Menecrates, 650. Elaites, 772. Xenocratis, philoſophi, diſcipulus, 550. ἐν τῇ Ἑλλησποντιακῇ περιόδῳ, 551.
Menecrates, Nyſaeus, Ariſtarchi, grammatici, diſcipulus, 650.
Menippus, Gadarenus, ὁ σπουδογελοῖος, 759.
Menippus, rhetor, Stratoniceus, quem audiuit Cicero et omnibus Aſianis oratoribus antepoſuit, 660.
Menodorus, Trallianus, ἀνὴρ λόγιος καὶ ἄλλως σεμνὸς καὶ βαρύς, ἔχων τὴν ἱερωσύνην τοῦ Διὸς τοῦ Λαρισσαίου, 649.
Metrodorus, 609. 642. Scepſius, 775. 504.
Metrodorus, Lampſacenus, Epicuri amicus, 589.
Milo, Crotoniates, athleta, diſcipulus Pythagorae, 263.
Mimnermus, 46. 642. ἐν Ναννοῖ, 633. 634.
Mnaſalces, Sicyonius, Plataeenſis, poeta, 412.
Moſchus, Sidonius, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων γεγονώς, 757.
Moſes, 760. Μωσῆς γάρ τις τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων, etc.
Myrſilus, 610. 60.

Neanthes, Cyzicenus, 45.
Nearchus, 69. 77. 525. 686. 689. 691. 705. 706. 716. 720. 725. 726. 732. 766. 767. exiguae fidei, 70.
Neleus, Coriſci F. Scepſius, 608. 609. Vide ſupra in Apellicone, Teio.
Neoptolemus Parius, gloſſographus μνήμης ἄξιος, 589.
Neſtor, Tarſenſis, Stoicus, 674.
Neſtor, Tarſenſis, academicus, qui Marcellum, filium Octauiae, Auguſti filiae, inſtituit, 675.
Nicias, Cous, 657.
Nicolaus, Damaſcenus, 716. 719.

Oneſicritus, 577. 689. 691. 694. 695. 696. 710. 726. 730. exiguae fidei, 70. 698.
Oraculum, 53. 536. (confer Sibyllina lib. IV. pag. 292. edit. Pariſ.) 169. 279. 262. 253. 320.

320. 380. 387. 398. 404. 449. 608. 643. 647.
Orpheus, 330. 470. 471. 474. 762.
Orthagoras, 766.
Palaephatus, 550. 551. 552.
Panaetius, Rhodius, Stoicus, 650. 655.
Parmenides, 94. Eleates, Pythagoreus, 252. [†]
Patrocles, qui Alexandri Magni expeditionem in Indiam deſcripſiſſe videtur, 508. 509. 510. 689. 70. 76. 77. fide haud indignus, 68. 69.
Phanias, Ereſius, Philoſ. Peripateticus, 618.
Pherecydes, 18. 169. 472. 632. 643.
Philemon, Tarſenſis, comicus, 671.
Philetas, 364. ἐν ἑρμηνείᾳ, 168. citatur ibi diſtichon elegiacum. Cous fuit poeta et criticus, 657.
Philippus ὁ τὰ Καρικὰ γράψας, 662.
Philo συγγράψας τὸν εἰς Αἰθιοπίαν πλοῦν, 77.
Philochorus, 328. 362. 392. 397.
Philodemus, Gadarenus, Epicureus, 759.
Ὁ τὴν Φορωνίδα γράψας, 472.
Phrynichus, tragicus, ob drama de capta per Darium Mileto ab Athenienſibus multatus, 635.
Pindarus, 155. 172. 248. 268. 270. 321. 328. 411. 711. 412. 413. 419. 431. 469. 485. 544. 626. 643. 645. 655. 802.
Piſander, Rhodius, ὁ τὴν Ἡρακλείαν γράψας, 655.
Plato, 260. 400. 468. 471. 477. 591. 762. in Phaedro, 295.
Polemo, 15. Periegetes, 396. τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, 16.
Polybius, 2. 14. 23. 24. 96. 97. 104. 105. 106. 108. 145. 147. 148. 151. 162. 163. 170. 172. 173. 183. 190. 202. 207. 208. 211. 214. 222. 242. 261. 276. 285. 317. 322. 323. 332. 335. 381. 389. 663. 465. 313. 515. 797. 798.
Polycletus, 509. 510. 728. 742.
Polycritus (de Perſarum rebus), 735.
Poſidonius, 2. 4. 6. 14. 29. 41. 54. 55. 58. 95. 97. 103. 104. 119. 135. 138. 144. 146. 153. 157. 162. 163. 165. 170. 172. 173. 182. 183. 188. 198. 218. 266. 273. 277. 293. 295. 296. 297. 309. 316. 372. 614. 465. 492. 515. 743. 750. 753. 757. 764. 779. 784. 790. 827. 830. 655. ἐν τοῖς περὶ ὠκεανοῦ, 94.
Potamo, Mytilenaeus, Strabonis aetate clarus, 617.
Praxiphanes, Rhodius, philoſ. 655.
Protarchus Bargyllites, Epicureus, Demetrii, Laconis, praeceptor, 658.
Ptolemaeus, Lagi F. 301.
Pythagoras, Crotone diu verſatus, 263.
Πυθαγορείων πλῆθος Crotone, 263.
Pytheas, 64. 71. 75. 102. 104. Maſſilienſis, 114. 295. 115. 135. 158. 190. 201. ἱστορῶν τὴν Θούλην, 63. 104.
Sappho, 617. 808. Vide et ſupra *Callias* et *Charaxus*. [†]
Sardanapali epitaphium, 672. Cyri, 730.
Scepſius, vide ſupra Demetrius.
Scylax, 658. Caryandenſis, 583.
Seleucus, ὁ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης a Poſidonio citatus, 174. Babylonius, 6.
Simmias, 364. Rhodius, grammaticus, 655.
Simon, Magneſius, μελοποιὸς, 648.
Simonides, Ceus, Iuletes, 486. 711. 728. 487. 619.
Simus, 648. Cous, medicus, 657.
Solon, 394.
Sophocles, 687. 295. 364. 370. 372. 399. 433. 438. 470. 473. 608. 638. 675.
ἐν Ἑλένης ἀπαιτήσει, 643. Ἰλίου πέρσει, 608.
ἐν τῇ Πολυξένῃ, 470.
Τριπτολέμῳ, 27.
Soſicrates de Creta inſula accuratiſſime ſcripſit, 474.
Soſtratus, Nyſaeus, grammaticus, Ariſtodemi F. 650.
Sotades, ἦρξε πρῶτος κιναιδολογεῖν, 648.

Steſichorus,

Steſichorus, 42. 148. 347. 356.
Steſimbrotus, Thaſius, Demetrio Scepſio antiquior, 472.
Strato, phyſicus, 49. 50. 51.
Stratocles, Rhodius, philoſophus, 655.
Stratonici, citharoedi, in Caunios dictum, 651. in Aſſios, 610.
Suidas *τοῖς Θετταλοῖς μυθώδεις λόγους προσχαριζόμενος*, 329.
Terpander, Lesbius, 618.
Thales, Creteuſis, *νομῳδὸς*, 480. 482.
Thales, Mileſius, *ὁ πρῶτος φυσιολογίας ἄρξας ἐν τοῖς Ἕλλησι καὶ Μαθηματικῆς*, 635.
Theocritus, Chius, ſophiſta, 645.
Theodectis (tragici) verſus, 695.
Theodorus, Gadarenus, rhetor, Strabonis aetate clarus, 759.
Theodorea ſecta a Theodoro, rhetore, 625.
Theodorus Cronus, Iaſſius, dialecticus, 658.
Theodoſius, Bithynus, eiusque filii, mathematici, 566.
Theophanes, hiſtoricus, 528. Mytilenaeus, 493. Strabonis aetate clarus, 617. Pompeii caſtra ſecutus in Albania, 503.
Theophraſtus, Ereſius, philoſ. ante Tyrtamus, 618. *ἐν τῷ περὶ ἔρωτος λόγῳ*, 408. Vide et ſupra in Apellicone Teio.
Theopompus, 43. 299. 317. 323. 373. 375. 445. 542. 547. 59?. 629. Chius, 645. incredibilia quandoque ſcribere notat Strabo, pag. 299. 317.
Theopompus, Cnidius, Artemidori pater, apud Caeſarem gratioſus, 656.
Thraſyalces, ſcriptor, Ariſtotele antiquior, 29. 790.
Thucydides, 326. 333. 359. 370. 374. 376. 423. 4?2. 600. 661. [¶]
Timaeus, Tauromenites, 640. 138. 260. 270. 271. 600. de Pithecuſis, 248. ob reprehendendi ſtudium *Ἐπιτίμιος* cognominatus, 640.
Timagenes, 188. 711.
Timoſthenes, 29. 93. 140. 421. 618. 827. *τοὺς λιμένας γράψας*, 92.
Timotheus Patrio, philoſophus Sinopenſis, 546.
Tyrannio, Amiſenus, grammaticus, Strabonis praeceptor, 548.
Tyrtaeus, poeta, 279. 362. 366.
Verſus incerti, 362. 425. 429. 463. 487. 618. 623. 672. 683. 738.
Xanthus, Lydus, 49. 50. 630. 681. 572. 579. 628.
Xenarchus, Seleucienſis, Cilix, peripatetic. 670.
Xenocles, 660. Adramyttenus, rhetor, 614. *τοῦ μὲν Ἀσιανοῦ χαρακτῆρος ἀγωνιστὴς εἴ τις ἄλλος, καὶ εἰρηκὼς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τῆς συγκλήτου. καθ᾽ ὃν καιρὸν αἰτίαν εἶχε Μιθριδατισμοῦ*, 614.
Xenocles alius, Alexandri M. Gazae praefectus, 69.
Xenocratis, Athenienſis, diſcipuli Menecrates et Hecataeus, 550.
Xenocrates, Bithynus, philoſophus, 566.
Xenophanes, Colophonius, phyſicus, *ὁ τοὺς σίλλους ποιήσας διὰ ποιημάτων*, 642.
Xenophon, 387. 402.
Zeno noſter, 41. philoſophus, Homeri verſum emendans, 41. 299. Citienſis, 15. Stoicorum princeps, 682. Vide et ſupra in Apollonio, Sidonio.
Zeno, Laodicenſis, 660. rhetor, 578.
Zeno, Eleates, Pythagoreus, 252.
Zenodotus, grammaticus, Homeri poemata emendans, 413. 543. 553.
Zoilus *ὁ Ῥήτωρ ὁ τὸν Ὅμηρον ψέγων ὡς μυθογράφον*, in Tenediorum Encomio, 271.

Liber ſecundus Strabonis incipit pag. 67. III. pag. 136. IV. pag. 176. V. pag. 209 VI. pag. 252. VII. pag. 289. VIII. pag. 332. IX. pag. 390. X. pag. 444. XI. pag. 490. XII. pag. 533. XIII. pag. 581. XIV. pag. 632. XV. pag. 685. XVI. pag. 736. XVII. pag. 785. edit. Pariſ. Ad hunc vero indicem concinnandum, fateor, adiutum me eſſe induſtria Io. Hudſoni, et Ioh. Friderici Winckleri, collegae mei coniunctiſſimi. [¶]

CAPVT II

DE DIONYSIO PERIEGETE ATQVE ALIIS GEOGRAPHIS.

I. *Dionyſii patria et aetas.* II. *Interpretes veteres.* III. *Codices et editiones.* IV. *Scripta deperdita.* V. *Index ſcriptorum, in Euſtathii commentariis et anonymi paraphraſi citatorum.* VI. *De Scylacis periplo.* VII. *Eius editiones. De periplo anonymi cum Scylace editi. id.* VIII. *De Iſidoro Characeno.* IX. *Scymno Chio.* X. *Marciano Heracleota, qui Artemidori Epheſii libros XI. geographiae in epitomen redegit. De aetate Artemidori Epheſii ac Menippi Pergameni. ibid.* XI. *De Agathemere.* XII. *Index ſcriptorum in geographis graecis Io. Hudſoni citatorum.* XIII. *De Euſebio de locis Hebraicis.* XIV. *De Stephani Byz.* ἐθνικοῖς, *fragmento eorum Seguieriano, et epitome Hermolai.* XV. XVI. *Index ſcriptorum in Stephani fragmento et epitome citatorum.* XVII. *De expoſitione totius mundi quam graece et latine edidit Iacobus Gothofredus.* XVIII. *De geographicis ſcriptis a Leone Allatio editis.* XIX. *De ſyntagmate geographorum graecorum, quod edere voluit Lucas Holſtenius.* XX. *De aliis quibusdam graecis geographis ineditis ac deperditis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Straboni iungere iuuat DIONYSIVM, eiusdem argumenti et aetatis ſcriptorem, qui ab erudito et eleganti poemate heroico, quo περιήγησιν οἰκουμένης [a]), ſiue *enarrationem orbis*, ſuo tempore cogniti, ad Eratoſthenis maxime, vt videtur, mentem complexus eſt, PERIEGETAE nomen accepit. Patria ei fuit Charax Spaſinu [b]), quam prius Alexandriam dictam eſſe conſtat, [ſ] non illam Aegypti aut Syriae, ſed Suſianae ad ſinum arabicum inter Tigrin et Eulaeum fluuios. Hinc Dionyſium *Characenum* vocant nonnulli, vt magnus *H. Valeſius* ad excerpta Peireſciana pag. 6. alii plerique *Alexandrinum.* Euſtathius Afrum eſſe adfirmat, forte, quod ex Alexandria Aegypti ortum Dionyſium eſſe exiſtimaret; ſicut apud Luitprandum Ticinenſem cum Dionyſio [c]), pontifice rom. inepte confunditur. *Sunt, qui putant,* inquit, *Dionyſium Papam fuiſſe natione Africum, ſcriptorem libri de ſitu orbis.* Suidas Byzantinum [d]) eſt ſuſpicatus, ſiue, vt Voſſius [e]) apud Suidam in Διονυσ. legendum eſſe coniicit, Bithynum: ac praeterea periegeſin refert etiam inter ſcripta Dionyſii Mileſii et alterius Dionyſii Rhodii vel Samii. Denique doctiſſimus *Meurſius* ad Helladii Chreſtomathiam et in libro de Dionyſiis auctorem periegeſeos fecit e Suida Dionyſium Corinthium. Sed merito illorum ſententiae ſubſcribimus, qui de noſtro Dionyſio accipiunt haec *Plinii* VI. 27. Hiſt. *Charax oppidum Perſici ſinus vltimum — — conditum eſt primum ab Alexandro Magno — — Hoc in loco genitum eſſe Dionyſium terrarum orbis*

ſitus

a) Περιήγησις dicitur quae veluti manu deducit lectorem per varias regiones orbis terrarum. Vti Περίπλους, qui oram maritimam ſtylo deſcribit ac quaſi circumnauigat. Citatur Dionyſii noſtri periegeſis a *Stephano Byz.* ſaepiuſcule, et a *Io. Tzetza* Chil. XII. hiſt. 450. fallitur etiam Voſſius, qui ex alterius Samii Dionyſii periegeſi verſus illos petitos putat.

b) Vide *H. Valeſium* ad Ammiani XXIII. 6. pag. 372. edit. Pariſ. 1681. fol. [ſ. pag. 287. edit. Gronou.] et *Harduinum* ad Plin. VI. 27. hiſt.

c) Confer, ſi placet, *Guil. Caui* hiſt. litterar. ſcriptorum eccleſiaſt. part. II. ad A. C. 59.

d) *Voſſ.* de hiſt. graecis lib. II. cap. 3. cui *Neocorus* ad Suid. adſentitur.

e) Huius Dionyſii Byzantini περιήγησιν τοῦ ἐν τῷ βοσπόρῳ ἀνάπλου praeter eundem Suidam Stephanus Byz. memorat, de qua dicam infra.

ſtus recentiſſimum auctorem conſtat, quem ad commentanda omnia in orientem praemiſit Diuus Auguſtus, ituro in Armeniam ad Parthicas Arabicasque res maiore filio [f]). Sane Auguſti tempora ſignat Periegetes vſ. 1051 vbi de Parthis:

> Ἀλλ᾽ ἔμπης κατὰ δῆριν ἀμαιμακέτας περ ἐόντας
> Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήυνεν ἀκωκή.

Vbi *βασιλέα* vocat imperatorem Auguſtum: *ἄνακτας* vero Caium ac Lucium Caeſares [g]) vſ. 355. vbi de Roma canit: Ῥώμην τιμήεσσαν ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων; ad quae verba ἀνάκτων δὲ εἰπὼν ἔδειξε, φασὶν, ἐναργῶς ὅτι οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων αὐτὸς ἦν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἤκμαζε. Νέρωνος ἢ καὶ Αὐγούστου κατά τινας, οὗ μεμνῆσθαι λέγεται καὶ ἐν τῷ Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήυνεν ἀκωκή. Accedit locus veteris ſcholiaſtae MS. Voſſio [?] de poetis graecis laudatus: Διονύσιος ὁ περιηγητὴς γεγονὼς υἱὸς Διονυσίου Ἀλεξανδρέως. Γέγονε δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαικῶν χρόνων μετὰ Αὔγουστον Καίσαρα ἢ ἐπὶ αὐτοῦ. Miratus tamen ſum, quod auctor Characis patriae ſuae ne quidem facit mentionem, et vſ. 707 ſq. Caſpium mare deſcripturus negat ſe itinera maritima feciſſe, aut loca illa ipſummet oculis ſuis luſtraſſe:

> Ῥεῖα δέ τοι καὶ τήνδε καταγράψαιμι θάλασσαν
> Οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρους, οὐ νηὶ περήσας.
> Οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
> Οὐδέ μοι ἐμπορίη πατρώιος, οὐδ᾽ ἐπὶ Γάγγην
> Ἔρχομαι, οἷά τε πολλοὶ Ἐρυθραίου διὰ πόντου
> Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵν᾽ ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται.
> Οὐδὲ μὲν Ὑρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδ᾽ ἐρεείνω
> Καυκασίας κνημῖδας Ἐρυθραίων τ᾽ Ἀριηνῶν.
> Ἀλλά με Μουσάων φορέει νόος, αἵτε δύνανται
> Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι
> Οὔρεά τ᾽ ἤπειρόν τε καὶ αἰθερίην ὁδὸν ἄστρων.

Quod autem vſ. 208 ſq. Naſamonum ἀποφθιμένων ἐρημωθέντα μέλαθρα memorat, non neceſſe eſt, reſpexiſſe ab eo cladem, Domitiani aetate Naſamonibus per Romanos illatam, memoratamque Zonarae: licet hoc vehementer contendat *Salmaſius* pag. 411 ſqq. ad Solinum, qui propterea Dionyſium hunc iuniorem longe eſſe Auguſti aetate, ac Seueri [h]) temporibus vixiſſe vel Marci Antonini [i]) alibi etiam ſcripſit: at enim antiquiorem de Naſamonibus Romanorum

f) Caio puta, quem cum Lucio Caeſare Auguſtus adoptauit. Confer *Antonium Pagi* tom. I. Criticae Baronianae pag. 8. et H. Noris ad Cenotophia Piſan. diſſ. 2. pag. 193. Chriſtoph. Cellarium in diſſ. de Poetis Scholae Publicae vtilioribus Halae Sax. a. 1706. §. 15 ſq.

g) Suidas ex Harpocratione: καλοῦνται δὲ οἱ μὲν υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως ἄνακτες.

h) Pag. 628 in Exerc. ad Solin. quas poſt commentar. in Hiſt. Auguſtam edidit, ſequutus Scaligerum, quem vide ad Euſebii nr. MMCCXV. pag. 228. [cuius opinionem iam reiecit *Valeſ.* ad Ammian. l. c.] Vide etiam *Io. Rualdum* ad Plutarchum p. 95. et *Tillemontii* Hiſt. Imperator. tom. I. pag. 212 et 110.

i) *Salmaſ.* ad Seuerum Spartiani cap. 15. tom. I. pag. 614. a Scaligeri ſententia recedens *ignoſcant*, inquit, *mihi manes ſummi viri*, verſum Dionyſii 1051 ſq. *retulerim potius ad Verum Marci fratrem, qui de Parthis triumphauit, vnde et Parthicus*

manorum victoriam notant non modo [P] Euſtathius: *οἱ δὲ φασιν αὐτὲς καταπε[illegible]μηθῆναι συναγωνιζομένες τῷ Κάτωνι κατὰ τῦ Καίσαρος·* ſed et alter ſcholiaſtes Cramii editus: *ἔτοι γὰρ μὴ φροντίσαντες Διὸς, κατὰ Ῥωμαίων δὲ ϛρατεύσαντες καὶ ἡττηθέντες, ὡς καὶ τῦ βασιλέως αὐτῶν ὑπὸ Σκιπίωνος ἀναιρεθέντος, μὴ φέροντες τὴν ἧτταν ἑαυτὲς ἀνεῖλον.* Et Catonem per Naſamones copias duxiſſe ſuas, e *Plutarcho* in eius vita pag. 786. et *Lucano* IX. 443 ſq. obſeruat praeclarae doctrinae vir Chriſtophorus Cellarius erudita diatriba, qua inter vtiliores publicis ſcholis poetas graecos, Dionyſium noſtrum prae ceteris commendat §. XXI. Dionyſium, Diogenis filium, geographum, memorat Marcianus, Heracleota, aitque eum perinde, vt Eratoſthenes, terrae ambitum feciſſe ſtadiorum 259200. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

Aetas et patria Dionyſii noſtri adeo eſt incerta, vt Delio natatore opus ſit, ad rem obſcuram ſagaciter feliciterque eruendam. Cum Fabricio noſtro faciunt *Hamberger* in zuverläſſ. Nachricht. tom. I. pag. 589 ſq. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 202. et alii. Suidas recenſens plures Dionyſios, inter hos tom. I. p. 691. edit. Küſteri, nominat Dionyſium, *Byzantium*, poetam epicum, quem parentem fecit *περιηγήσεως τῦ ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἀνάπλε·* tum alium Dionyſium, *Corinthium*, poetam epicum, a quo ſcriptam fuiſſe refert *οἰκεμένης περιήγησιν δι' ἐπῶν·* poſthaec Dionyſium, *Mileſium*, hiſtoricum, cui pariter tribuit *περιήγησιν οἰκεμένης·* denique *Dionyſium*, Muſonii F. *Rhodium* aut *Samium*, hiſtoricum, auctorem *οἰκεμένης περιηγήσεως·* addit vero, ſe exiſtimare, Dionyſium *Periegetam* fuiſſe *Byzantium* propter fluuium Rhebam. — *Eudocia* in Violario pag. 132. duo Dionyſios, poetas epicos, profert, n. *Byzantinum*, de quo Suidae verba repetiit, et *Corinthium*, quem, diſerte pronuntiat, ſcripſiſſe *οἰκεμένης περιήγησιν δι' ἐπῶν.* Vide, quanta inconſtantia vel apud ipſos fuerit antiquiores, ſed de illis diuerſis Dionyſiis, et variis diuerſisque illorum *περιηγήσεσι* copioſe docteque diſputat *Dodwell* l. mox citando. *Guil. Hillius* in editione ſua, cum in praefatione, tum maxime in commentario in eorum quidem ſententiam potiſſimum inclinat, qui Byzantium ſtatuant illius patriam fuiſſe, eumque ſub Domitiano aut paullo poſt ſcripſiſſe; verecunde autem adiicit, „ipſum Apollinem Delphicum, ſi de re adeo dubia conſultus fuiſſet, non niſi anceps aliquod reſponſum redditurum fuiſſe arbitror." Suidas ex eo, quod exigui fluuii *Rhebae*, tamquam vicini, aliquoties, (vt vſ. 794. et ter vſ. 352.) fiat mentio, Dionyſium fuiſſe Byzantinum, duxit argumentum; cuius quidem infirmitatem bene demonſtrat *Burmannus* l. ad Valer. Flacci Argon. IV 698. ſed quando notat cum indignatione, Hill. ex eo coniecturam cepiſſe, Dionyſium fuiſſe Byzantinum, illo autem argumento vti non debuiſſe Dionyſii commentatorem, nec patriam poetae inde effici poſſe, iniuriam quodammodo

Parthicus dictus eſt. Temporibus enim Marci vixiſſe illum poetam, multis et validis argumentis alibi adſtruemus, quod et oſtendit v. 355. vbi ἄνακτες ſunt duo Augusti, Marcus et Verus. Et Scaliger ἐμῶν ἀνάκτων exponit Seueri patris Caracallae et Getae filiorum. Sed ad ipſum poetam haec pluribus diſcutiemus, quem politiorem emendatioremque aliquando, ſi Deus fauerit, dabimus comparatis duabus antiquis interpretationibus Auieni et Priſciani, vbi, quid vterque interpres peccarit, et quoties, aperiemus. Etiam Barthius LVIII. 5. adfirmat, Dionyſium *aureolum ſuum libellum principantibus Antoninis ſcripſiſſe.* Cui ſententiae nuper adſtipulatus eſt in ſua Dionyſii editione Georgius Henricus Vrſinus.

dammodo facit Hillo. Hic enim ad Dion. vſ. 497. miratus, cur is mentionem exigui fluuii, Rhebae, ſollemnem frequentemque iniecerit, haec tantum ſubiecit: „niſi cum Suida *leue hoc argumentum* arripiamus ad confirmandam opinionem, quod ipſe *Byzantius* fuerit.“ At grauius argumentum, Dionyſium fuiſſe Byzantinum, reperiſſe ſibi viſus eſt Hillus, (quamquam ipſe recte vocauit non magnum,) in verſu 138. Τῆς δ' ὑπὲρ ἄσπετα φῦλα τιτάνεται Ἀσίδος αἴης Πρὸς νότον· *Hanc autem ſupra innumerae gentes panduntur aſiaticae terrae ad auſtrum.* Copioſe demonſtraturus erat, ὑπὲρ h. l. *vltra* denotare, et, vi illius praepoſitionis, apud geographos, ratione patriae ſuae habita, ea loca easque regiones deſignari, quae vltra patriam ſitae ſint, hoc igitur loco a poeta ita poſitum eſſe, vt patriam ſuam reſpiceret. Ego vero inde aliquid certi elicere non auſim: atque *Dodwellus* in diſſ. de aetate et patria Dionyſii Periegetae, §. 29 vsque ad 33. Hilli argumenta haud leuibus armis adgreſſus, infirmauit et fregit. At idem ille, ſententia Cellarii ac Fabricii repudiata, in alia omnia tranſit. Quare primum oſtendere ſtuduit, Dionyſium, Characenum, apud Plinium, quem illi anteſtantur, diuerſum eſſe ab noſtro periegeſeos auctore; hunc ſcripſiſſe poſt Domitianum, a quo deleti eſſent Naſamones, quorum quidem cladem ad Scipionem refert vetus ille, quem Thwaiteſio debemus, graecus ſcholiaſtes ad verſ. 209. quod tamen hiſtoriae repugnare, putat Dodwell. adductis teſtibus grauibus, Hilliique ſententia oppugnata, fata Naſamonum docte illuſtrat. Tum alia ex noſtro poeta colligit argumenta, quae aetatem eius definire illi videntur. Ex eo, quod poeta vſ. 356. Romam adpellauit μητέρα πασάων πολίων, colligit, eum fuiſſe Caracalla iuniorem, deinde de reliquis Dionyſiis, quos ſcripſiſſe περιηγήσεις tradit Suidas, et vrbis Byzantii ſatis copioſus, inprimis monet, Dionyſium, *Byzantium*, non ſcripſiſſe περιήγησιν, ſed Boſpori tantummodo Thracii ἀνάπλουν eumque oratione ſoluta; non, carmine epico. Tandem adnititur demonſtrare, orbis perigeſin *epicam* vnice ſcriptam eſſe a *Dionyſio*, *Corinthio*, huiusque multa loca, quorum dat catalogum, excitari a veteribus, eundemque eſſe noſtrum, cuius carmen manu verſamus. Poſtquam alia, quae ad diſſenſum poſſint commouere, operoſe congeſſit et refutauit, arcem rei ingreditur, et §. XXIII ſqq. omnibus ingenii atque doctrinae praeſidiis adhibitis, Salmaſio iam quodammodo ad Vopiſci Aurelianum cap. 25 tom. II. pag. 477 praeeunte, oſtendere conatus eſt, noſtrum Dionyſium fuiſſe Corinthium, atque patriae indicia in carmine §. 34. deprehendiſſe ſibi viſus eſt,) atque ſub Elagabalo vixiſſe. Nititur praecipue, vſ. 919. quem *Stephanus Byzantin.* voc. *Emiſſa* e Dionyſio citat, mutilo quidem, vti putat, quem vero *Auienus*, Dionyſii noſtri paraphraſtes, vſ. 1083 ſq. ſuppleuiſſe atque explanaſſe illi videtur, de Emeſa vrbe et templo Elagabali Solis, ibi celebrato. Illa igitur verba, quamuis hodierna Dionyſii exemplaria non habeant, Dodwellus tamen, Auienum in codice integriore, ſibi coaeuo, reperiſſe, et Dionyſium ea in gratiam Elagabali poemati ſuo inſeruiſſe, arbitratur. Quae tamen ſententia, quamquam late, docte acuteque explanata eſt, verſibus 915 ſqq. quos male transpoſitos habuit, in alium ordinem redactis, *Wernsdorfio* tamen in commentat. de Priſciani periegeſi et aliis eius carminibus etc. in Poetis lat. minor. tom. V. part. I. pag. 228. nondum, niſi grauior adferatur ratio, ſatis confirmata videtur, et, ſiquidem, ait, Auienus illam vrbis Emeſae laudem non ab ipſo Dionyſio habere; ſed de ſuo addere, vt multa alia ſolet, videtur. Et Priſcianus, qui verſu 860. non alia, quam quae Dionyſius vſ. 919. habet, exprimit, ſatis oſtendit, ſaluum eum locum eſſe et quae Auienus interuit, non in eius codice [illegible] extitiſſe; quae igitur Stephanus e Dionyſio

nyſio verba citare viſus eſt, ad alium, quam Periegetam, pertinere. „At, quamquam Cellarius et Fabricius argumentum e verſu 210. Dionyſii, de Naſamonibus, a Romanis deletis, ductum, quo alii aetatem Dionyſii poſt tempora Domitiani figere ſtatuerunt, iam convellere ſtuduerunt: Wernsdorfius tamen eodem argumento, tamquam graui, contra Cellarii ſententiam vtitur. Imperante enim Domitiano illos fuiſſe deuictos, in Excurſu X. ad Priſciani periegeſ. vſ. 194. libr. cit. pag. 581 ſqq. ex hiſtoria romana vberius probatum iuit: et cauſſam delendorum illorum poſt Dodwellum docte explicuit, idem, quando Dionyſ. ſcribit: ὃς Διὸς ἐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν Αὐσονὶς αἰχμὴ, *quos Iouem non curantes perdidit Auſonia haſta*, per Δία ipſum imperatorem romanum intellectum eſſe a poeta, haud inepte coniicit. Enimuero, vtut clades illa ſub Domitiano vera ſit; tamen, ſi cetera omnia bene ſe habeant, Cellarii et Fabricii ſententia nondum plane refutata eſt. Nam Naſamones ante Domitianum fuerunt victi et gens Romanis tributaria; alias dici non potuerat, Naſamones ſub Domitiano rebellaſſe et alia, quae ipſe Wernsdorf affert ex Euſtathio, patraſſe, quibus imperatorem ad iram ſaeuamque vindictam irritarent. Quidquid eſt, aetas nec non patria Dionyſii incerta manet, et ab vtraque parte multa poſſunt ſpecioſe quidem diſputari. Dodwellus quidem l. c. §. 27. pag. 47 ſqq. oſtendere adlaborat, Dionyſium non recte dici poſſe *Alexandrinum:* tamen non omnia, quae dixit, ſatis firma ad probandum et perſuadendum aliis videbuntur. *Harl.*]

II. Interpretes Dionyſii periegeſis ex antiquis habuit duos, qui ambo illam carmine latino hexametro reddiderunt, *Rufum Feſtum Auienum*, et *Priſcianum*, pro quo alii *Rhemnium Fannium* contra codd. auctoritatem nominant [k]). De vtroque dixi in Bibliotheca latina [l]). Graeco commentario copioſo illuſtrauit libellorum ſupplicum miniſter et magiſter rhetorum, poſtea archiepiſcopus Theſſalonicenſis, *Euſtathius*, clarus circa A. C. 1160. vt dicere me memini lib. II. cap. III. §. 8. quum eiusdem in Homerum diffuſos commentarios recenſerem [m]). Lacunam ingentem in *Euſtathio* ad Dionyſii vſ. 889 — 917. qua editiones hiabant, e codice Holſteniano in eadem latina ſuppleui bibliotheca a. 1696. Hamburgi excuſa, vnde in Oxonienſem Dionyſii editionem a. 1697. pag. 157 ſqq. ſupplementum illud fuit deriuatum [n]). Praeter Euſtathium, qui commentarios ſuos Ioanni Ducae, Andronici F. dicauit,

k) Conf. *Wernsdorf.* prolegg. ad poet. lat. minor. tom. V. part. I. pag. 212 ſq. *Harl.*

l) De falſo fictoque recentiore grammatico *Rhemnio Fannio* et origine illius erroris copioſus fuit b. *Wernsdorf.* in prolegomenis ad Priſciani carmina, in vol. V. parte I. poetarum latinorum minorum pag. 212 — 221. tum a pag. 221 — 235. de *Priſciano* eiusque periegeſi: de *Rufo* autem *Feſto Auieno*, et eius carminibus eorumque editoribus peculiarem doctamque idem praemiſit commentationem vol. V. part. II. poetar. min. latin. *Harl.*

m) Ex Strabone et antiquioribus ſua plerumque ſumſit, non ſemper iudicio recte adbibito. *Harl.*

n) Supplementum illud commentariorum Euſtathii ad v. 882 ſqq Periegeſeos Dionyſii *Holſtenius* depromſerat ex CCXV. cod. bibl. Claromontanae, *Iriart.* quoque in cod. regio Matrit. LXXXIX. (qui continet Euſtathii commentarios in Dionyſii Periegeſin, a principio vsque ad vſ. 423. mutilum,) reperit, et, prouti in ſuo codice invenerat, in catal. codd. MSS. Matrit. pag. 359 ſq. excudi fecit atque lectiones, a Fabricianis diuerſas, adnotauit. At integrius id dedit *Schneider* in analectis criticis, faſc. I. (Traiecti ad Viadrum 1777. 8.) pag 18 ſq. „ex codice, (vt verbis illius vtar,) regio Pariſienſi nr. 2218. qui praeter Lycophronis Caſſandram cum commentario Tzetzae, multum caſtigatiore, quam editus exſtat, Oppianum

dicauit, in eadem editione exhibentur e codd. Bodleianis *Gloſſae Graecae interlineares*, et *paraphraſis Graeca Anonymi* ſcholiaſtae, numquam ante vulgata. Paraphraſis eiusmodi manu exarata occurrit etiam in bibliotheca Vindobonenſi. [et integra in cod. *Matthaei*, vt infra notabimus. add. St. Croix Mem. l. c.] Et If. Caſaubonus notis ad Strabonem aliquoties citat alium ab Euſtathio et graecum ἀνέκδοτον Dionyſii ſcholiaſten. Plures quoque ante Euſtathium in hunc poetam ſcripſiſſe, ex multis huius commentariorum locis patet, quibus ad aliorum prouocat explicationes, interdum etiam vocans παλαιοὺς, vt, quando tradit, ab iis Dionyſii poema appellari ἱστορικὸν συγκείμενον ἐκ τοπικοῦ καὶ πραγματικοῦ καὶ χρονικοῦ καὶ γενεαλογικοῦ. Denique Hudſonus tomo tertio Geographorum graecorum daturum ſe recepit Dionyſii Periegeſin cum commentariis graecis *Nicephori Blemmidae* e codice Bodleiano, et Auieni verſione metrica. Claruit Blemmidas medio ſaeculo poſt Chriſtum natum tertio decimo. [*] *Fabric.* Sed non edidit Hudſon, vt infra in catalogo editionum adnotabimus. *Harl.*

III. *Codices et Editiones Dionyſii.*

De codicibus Euſtathii commentar. in Dionyſium *Matritenſi* et *Claramontano* differui in nota antecedenti. Codicem quondam *Mendozanum* memorat *Iriarte* catal. codd. gr. Matrit. pag. 277. — In bibl. quadam incerta, cuius catalog. dedit Lamius in deliciis eruditor. Florent. 1743. 8. occurrunt p. 168. cod. CLXIV. Dion. periegeſis cum Pſychagogiis: p. 216. cod. CCXXV. Perieg. cum Euſtathii commentar. cod. CCXXVI. CCXXVII et CCXXVIII. Euſtath. enarratio in Dion. perig. ſine textu. — In bibl. Rhedigeriana *Vratislauiae* eſt cod. Dionyſii a. 1488. ſcriptus. [de quo vid. Cel. *Buhlius* praefat. vol. I. Arati] — De cod. *Peruſino*, vid. Gronouii varias lectiones ex cod. illo collectas et ſubiunctas edit. Berkel. 1688. — In bibl. *Eſcorialenſi* a *Pluero* in itinerar. per Hiſpan. pag. 166. codd. ita citantur: 1) Dionyſii orbis deſcriptio, cum aliis ſcriptis Dionyſii Halicarn. rhetoricis; 2) Dionyſii *Corinthii Africani*, (num haec inſolita et ab ignorantia librariorum orta inſcriptio a vetere manu graece quoque ſcripta ſit, nec ne? equidem neſcio: a Clarkio in epiſtolis de hodierno ſtatu Hiſpan. p. 401. forſan vitioſe citatur Dionyſii *Corinthii Afr.*) orbis deſcriptio et de 12 ventis, cum Alexandrino; 3) iterum deſcriptio orbis cum expoſitione, (cuius quis ſit auctor, non memoratur:) cum eodem Alexandrino. (quis hic eſt Alexandrinus? auctor ne epiſtolae ad Baſilidem, cuius codex in eadem exſtat bibliotheca? an alius?) At iſta confuſio haud infrequens eſt. Diligentiore inquiſitione atque comparatione codicum illorum opus erit.

In bibl. *Veneta* SS. Ioan. et Paulli, Dominicanorum cod. Dion. teſte Montfaucon in diario italico, pag. 48. — in bibl. D. Marci, ſecundum catal. pag. 249. cod. CCCCLXXI. Dion.

pianum de Venatione et plures Porphyrii libros, habet etiam Dionyſii Periegeſin cum commentariis Euſtathii in membrana vetuſta ſcriptam. Paraphraſis graeca non modo nullis lacunis interrupta legitur, vt in libris editis; ſed ſaepius etiam tantum differt oratione et vocabulis, vt plane noua videri poſſit " Idem V. D. duas ſubiecit notas, quarum alteram repetiit ex *Cuperi* epiſt. ad Fabricium in Wolfii ſylloge noua epiſtolarum, vol. I. pag. 376. quae Cuperi epiſt. etiam legitur in *Reimari* vita Fabricii pag. 2 3 ſq atque Fabricius in poſterioribus bibl. latinae (poſtrema quidem pag. 606.) editionibus, repoſuit Τραϊανὸν pro vitioſa, ab Hudſonio repetita, lectione Τραϊανὸς Atque *de Sainte Croix* in Memoire etc. nr. 9 reperit quoque in cod. regio MMDCXXIII. qui eſt idem, quem habuit Schneider, veriorem lectionem Τραιανός. *Har.*

Dion. Perieg. orbis deſcriptio, cum ſchol. marginalibus: pag. 252. cod. CCCCLXXX. eadem cum ſchol. marg. pag. 316. cod. DXVII. eadem ſine ſcholiis.

Romae in bibl. Barberin. cod. Dion. membr. ſaec. XIV. — *Nicephori Blemmidae* geographia, MS. Lucae Holſten. — In bibl. *Neapolitana* regia Dionyſii Alexandrini *οἰκουμένης περιήγησις*, cod. chart. ſaec. XV. — eadem cum gloſſis margin. et ſcholiis Euſtathii, cod. chart. ſaec. XV. — *Neapoli* in bibl. Auguſtinenſ. S. Iohannis ad Carbonariam, *Euſtathii* ſcholia in Dionyſium Periegeten. cod. chart. ſaec. XV. — Dionyſii *οἰκουμεν. περιήγησις* cum ſcholiis Euſtathii, cod. bombyc. ſaec. XIII.

Florentiae in monaſterio, Dion. Perieg. cum ſcholiis, (vid. Montfauc. diar. ital. pag. 369.) et in cod. bombyc. ſaec. XIV. (vid. Montfauc. l. cit. pag. 370.) — *Ibidem* in bibl. Laurent. cod. XXV. plut. 28. apud Bandin. catal. vol. II. pag. 44. Prolegomena, ſed ab initio mutila, incipiunt *Διονύσιος ὁ περιηγητὴς γέγονεν υἱὸς Δίωνος Ἀλεξανδρέως* etc. (Ergone pater fuit Alexandrinus, a quo etiam noſter forſan vocatus erat Dionyſius Alexandrinus?) Sequitur orbis deſcriptio cum paraphraſi marginali auctore anonymo, quae etiam calci tom. IV. geographorum gr. vett. edit. Hudſoni, pag. 2 ſqq. adhaeret. Quae ibi pauca de duodecim ventis ſequuntur, ea codex habet in prolegomenis. — idem carmen in cod. VIII. nr. 4. plut. 31. teſte Bandin. l. c. pag. 64. — nec non in cod. XXVII. nr. 3. Bandin. l. c. pag. 99. — et cum gloſſis interlin. in cod. XXXVI. nr. 3. plut. Bandin. l. m. p. 197. — *Patauii* in bibl. coen. S. Ioan. Dion. Perieg. — In bibl. Ambroſ. *Mediol.* eadem, teſte Montfaucon.

In bibl. *Pariſina* in XVIIII. codd. Dionyſii orbis deſcriptio, et in V. codd. fragmenta occurrunt. e. g. in codd. MCCCCXI. MMDCCXXIII. MMDCCXXXI. MMDCCCLIV. MMMXXIII. eſt orbis deſcriptio cum not. marg. et Euſtathii commentar. in codd. MMVIII. MMDLXII. MMDCCCXXXIV. MMDCCCXLIII. MMDCCCLIII. eſt deſcriptio orbis vel cum gloſſis paſſim inter lineas ſparſis; vel illis deſtituta ſic quoque in cod. MMDCCVIII. cui tamen ſubiicitur paraphraſis: in cod. MMDCCXXX. accedunt anonymi ſcholia: in cod. MMDCCXXXII. eſt Dion. orbis deſcr. ſubiecta ſingulis verſibus metaphraſi, et ſcholiis quibusdam ad marginem coniectis. in codd. MDCCXXXIII et MDCCXXXIV. MMDCCCLV. MMDCCCLVI. MMDCCCLVII. MMDCCCLVIII. eſt Euſtathii commentarius: in codd. MMDCCXXXV. MMDCCCLV. carmini adiecta eſt paraphraſis. cod. MMDCCLXXI. continere dicitur Dion. carm. cum ſcholiis hactenus ineditis et vita auctoris praefixa; cod. MMDCCLXXII. Dion. cum gloſſis interlinearibus et ſcholiis hactenus ineditis, atque praemiſſis prolegomenis etiam ineditis, quae tamen digna iudicantur luce publica. in cod. MMDCCCXXXIII. Dion. carm. paſſim inter lineas gloſſae: coniecta vero ad marginem ſcholia inedita. — in cod. MMDCCCLIII. Dion. orbis deſcr. coniecta ad marginem anonymi paraphraſis et ſcholia, iam vulgata, atque Euſtathii in idem poema parecbolae. in cod. MMDCCCLIX. legitur anonymi paraphraſis. — Codices, qui fragmenta aut excerpta continent, praetermittam. — In tribus autem codd. MCCCCV. MCCCCVI et MMDLIV. eſt *Dionyſii*, *Byzantini*, fragmentum de Thracio Boſporo. — In bibl. *Traiecti Moſae*, (Montpellier) Dion. perieg. teſte Montfaucon.

In bibl. *Leidenſi* inter codd. Voſſianos, particula perieg. Dionyſii, (catal. pag. 386. nr. 15.)

In

In bibl. Caeſarea *Vindobonenſi*, teſte *Neſſelio* catal. MSS. part. IV. p. 111. in cod. CXCVIII. fragmenta Heſiodi, Pindari et *Dionyſii* de ſitu orbis cum ſcholiis interlin. et margin. et part. V. p. 171 ſq. in cod. CXXII. *a*) vita poetae; *b*) poema cum paraphraſi graeca; *c*) anonymi obſeru. de duodecim ventis; *d*) anonymi excerptum hydrographicum nauigationis per Pontum Euxinum a Boſphoro Thracio vsque ad Boſphorum Cimmerium. Eſt fragmentum illius peripli Ponti Euxini, inter Geographiae veteris ſcriptores graec. minores vol. I. Oxon. 1698. pag. 16. Inter vtrumque tamen non minimum intercedit diſcrimen, et comparandum eſſe codicem iudicat *Kollarius*, qui prouocat ad Analect. Vindobon. tom. I. pag. 1102. Hic codex curatius deſcribitur in *Kollarii* ſupplemento ad Lambecii commentar. pag. 535 ſq. Vtrum vero ea paraphraſis cum illa, in edit. Oxon. a. 1697. edita, ſit eadem nec ne? neque Fabricius dicere potuit, neque Kollarius. Apud *Lambecium*, (comment. tom. V. pag. 522.) in cod. CCXCII. nr. 2. eſt fragmentum Dion. n. obſeruatio geographica de Aethiopibus.

In *Britannia*, (catal. libr. MSS. in Anglia et Hibernia. Oxon. 1697. F.) in bibl. *Barocc.* nr. 78. Dionyſii perieg. (p. 10.) — ibid. nr. 145. Dion. cum ſcholiis ex Euſtathio; (p. 18.) in bibl. *Laudi*, nr. 683. Dion. poema, graece, (pag. 54.) — in bibl. *Cantabrig* idem gr. cum comment. (pag. 164.) — in bibl. collegii *Etonenſis*, nr. 1849. Dion. perieg cum graecis ſcholiis, (pag. 47.) — in bibl. *Iacobaea* Weſtmonaſter. nr. 8561. Periegeſis, et nr. 8562. fragmentum. (pag. 246.) et nr. 8582. *Nicephori Blemydae* geographia atque edit. Dion. cum notis msstis.

In bibl. *Auguſtana* Vindel. Dion. periegeſis. (Reiſer. catal. pag. 75.) — In bibl. *Guelferbytina*, Dion. Perieg. nr. 71. — In bibl. quondam *Palatina*, cum metaphraſte et ſchol. teſte Sylburgio nr. 96. 139. item nr. 102. add. nr. 184. 319. 331. — In biblioth. *Monacenſi*, cod. CCXXVI. chart. (vid. Catal. pag. 80.) cuius lectiones varias excerpſi.

In bibl. *Bernenſi*, cod. chart. ſaec. XVI. teſte Sinnero in catal. pag. 369.

In bibl. *Moſquenſi* cod. ſaec. XII. qui continet fragmentum a verſu 278 — 350. et rurſus a verſu 470 — 524. cum ſcholiis. Et textus et ſchol. varias lectiones dedit cel. *Matthaei*, quum adhuc illuſtris Afranei Rector eſſet, atque ex cod. quem ipſe poſſidet, ſaec. XVI. cui adiecta eſt integra paraphraſis, quae in edit. Oxon. 1697. 8. deficit verſu 1011. inſeruit V. L. doctasque adſperſit adnotationes in proluſione, inſcripta: *Dionyſii Periegetae locus tractatur*, Dresdae 1788. 4.

Editiones.

Primum veteres *latinae*, praecipue *Auieni* atque *Priſciani*. De his, quia b. *Wernsdorfius* in doctis prolegomenis ad Poetas latinos minores, et de Auieno quidem tom. V. part. II. Helmſtadii 1791. 8. pag. 621 ſqq. atque de editionibus pag. 692 ſqq. de Priſciano autem tom. V. part. I. Altenburgi 1788. pag. 209 ſqq. et de edit pag. 241 ſqq. vberrime diſputavit; ego quoque in hoc volumine pag. 99 ſq. Arati editiones, quibus Dionyſius veteresque interpretes additi ſunt, pluribus recenſui; de multis eo breuiori mihi eſſe licebit. Neque hoc loco de Auieno ac Priſciano ex inſtituto agimus. *Auienus*, (iudice Wernsdorfio tom. V. part. 2. pag. 656.) non pauca Dionyſii ſuo lubitu abiicit atque omittit; alia multa adiicit ex aliis forte ſcriptoribus hauſta; omnia vero ſtilo liberrimo, et oratione tam luculenta ornataque exponit, vt legentes poetam, ſuo ingenio excitatum, eminenti quodam ſpiritu ferri videamus.

deamus. Contra *Priſcianus* vbique ſtrictior et religioſior in interpretando eſt; non poetam, ſed grammaticum profeſſus. Ipſe tamen multa libertate vſus, (vt Wernsdorf. de Priſciano tom. V. part. 1. pag. 226. cenſet, et Dodwell. in diſſ. de aetate et patria Dionyſii §. 25. exemplis demonſtrat,) Dionyſii textum pro lubitu pertractat, et pro perſonae ſuae vel inſtituti ratione ſciens et prudens mutat; multa breuiter dicta latius explicat, alia quae ille copioſius contrahit, multa e Solino repetit et alia addit detrahitque.

Editiones Auieni.

Princeps *Rufi Feſti Auieni* interpretatio *Dionyſii deſcriptionis* etc. cum *Auieni* interpretatione Arati phaenomenorum aliisque eſt *Veneta* 1488. 4. In calce: *Hoc opus impreſſum Venetiis arte et ingenio Antonii de ſtrata Cremonenſis. Anno ſalutis* MCCCCLXXXVIII. *octauo Cal Nouembres.* Hic Antonius de Strata fuit redemtor libri et typographus; Georgius Valla auctor editionis, hu usque curam geſſit atque praefatus eſt *Victor Piſonus*, Vallae diſcipulus. vid. ſupra pag. 99. in primis *Wernsdorf.* l. l. tom. V. part. II. pag. 692—700. Rufi Feſti deſcriptio incipit pag. 58. Wernsdorf. pag. 699. obſeruat, vitioſum admodum et multis naeuis oblitum eſſe hoc exemplum; in deſcriptione autem orbis terr. duas paginas, nempe auerſam folii f. et aduerſam fol. II. transſpoſitas et permutatas reperiri, ita vt poſt verſum 1047. omiſſis verſibus 38. intermediis, pergatur cum verſu 1086. atque iſti omiſſi ponantur pagina ſequente.

Auieni de orbis terrae partibus. Venetiis 1502. fol. vid. Catal. bibl. Barber. I. pag. 92.

Poſthaec textum primae editionis admodum mendoſum emaculare et corrigere adgreſſi ſunt *Io. Cuſpinianus*, *Io. Camers* et *Ioachim Vadianus*, Viennae vna viuentes. vid. Wernsdorf. V. part. II. pag. 679 ſq. et pag. 700 ſqq.

Situs orbis Dionyſii Ruffo auieno interprete: in fine: *Vienne. Cuſpinianus neuos et verrucas ſuſtulit. Winterburger impreſſit anno* MDVIII. (1508.) 4.

Dioniſii Afri ambitus vrbis: Rufo Feſto Auieno paraphraſte: caſtigatiſſime impreſſus. Perlegente et conferente prela exemplaria Ioachimo Vadiano, Heluetio etc. In fine: *Vadianus tandem neuos et verrucas pro virili ſuſtulit: Io. Singrenius diligenter impreſſit. Vienne menſe Febr. anno decimo quinto.* 1515. 4.

Rufi Feſti Auieni deſcriptio orbis terrae, inter *Pithoei* epigrammata et poematia vetera, pag. 244. edit. Pariſ. 1590. et pag. 389. edit. Lugd. 1596.

Rufi Feſti Auieni deſcriptio orbis terrae, inter *poemata vetera*, quae adiuncta ſunt *Daretis Phrygii de bello Troiano libris VI. a Cornelio Nepote carmine donatis*, per Alex. Carol. Trognaeſium, Antwerpiae apud Ioach. Trognaeſium 1608. 8. iterumque Duaci, 1632. 8.

Auieni deſcriptio orbis terrae vna cum ora maritima et fabulis Auieni. Antwerp. 1632. 4.

Rufi Feſti Auieni V. C. Hiſpani Opera, quae exſtant, nimirum Deſcriptio orbis, orae maritimae. Arati phaenomena, fabularum liber, epigrammata varia. *Don Petrus Melian — collegit, ex bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado.* Madriti, ex offic. Franc. Martinez. 1634. 4.

Au.

Au. Orbis deſcriptio exſtat quoque in *Hudſoni* edit. geogr. veteris ſcriptorum graec. min. cum *Priſciani* periegeſi latina, vol. IV. tum inter Opp. et fragmenta veterum poetarum etc. a Mich. *Maittario* collecta, Londin. 1713. fol. vol. II. pag. 1325 ſqq. — in *collectione Piſaurenſi* omnium poematum — latinorum, tom. IV. Piſauri 1766. 4. pag. 166. — inter Poetas lat. minores a *Wernsdorfio* editos, vol. V. part. II. quae eſt pleniſſima optimaque editio. — Separatim cum notis Schraderi, Nic. Heinſii, Caſp. Barthii, Cl. Salmaſii aliorumque: impenſis et curis *H. Frieſemanni*, qui hic illic ſua addidit. Amſtelod. 1786. 8.

Editiones Priſciani latinae.

Quibus textus graecus eſt additus, eae in catalogo editionum Dionyſii indicabuntur. Editt. Priſciani ac Dionyſii rariores refert *Clement.* in biblioth. curieuſe etc. tom. VII. pag. 413 — 416.

Priſciani interpretatio ex Dionyſio de orbis ſitu: in antiquiſſima Operum Priſciani editione *Romana* fol. ſ. l. et a. et typographi nota, (typis Vdalr. Han. circa a. 1471. notante Audiffred. in catal. editt. rom. ſaec. XV. pag. 394.) — tum in editione, quam Wernsdorf. primam habuit, *Veneta* a. 1475. continuata a. 1476. in fine: *Impreſſum Venetiis impenſis Iohannis de Colonia ſociique eius Iohannis mather de Gherretzem. a. domini* MCCCCLXXVI. fol. — Probabiliter *Priſciani interpret. ex Dionyſio* etc. fuit quoque in antiquioribus editionibus Priſciani Opp. Venet. ſ. n. typographi, (forte Vindelini) 1470. fol. et ſ. l. ac typogr. nota (Venet. ap. Vindelin.) 1472. fol. vid. Bibl. Smithian. Venet. 1755. 4. pag. 389. *Freytag.* adp. III. pag. 75.

In *Priſciani* Operibus Venet. 1481. fol. vid. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. I. p. 453 ſq. vbi plures edd. indicantur.

Pomponii Mellae Coſmographi Geographia. *Priſciani Caeſarienſis interpretatio ex Dionyſio de orbis ſitu.* In calce: *Erhardus ratdolt. Auguſtenſis impreſſit Venetiis* — a. 1482. 4.

Priſciani interpr. de ſitu orbis; inter Priſciani Opp. ex recognitione et emendatione *Benedicti Brognolli*, Veronenſis, impreſſit Hannibal Foxius Parmenſis et ſocii, cum epiſtola *Cypriani Corneglii*, Parmenſis. *Venetiis* M.CCCC.LXXXV. (1485.) fol. vid. *Denis* Mem. bibl. Garell. pag. 115. et Appendicem librorum impreſſ. ſaec. XV. ad *Io. Bened. Mittarelli* bibl. codd. msst. monaſterii S. Michaelis Venet. pag. 384. et ex hoc *Denis* in ſupplem. ad Maittair. Annal. I. pag. 204. — tum *ibidem* typis Georgii Arriuabeni, Mantuani, 1488 fol. — et *ibidem*, corrigente Bernad. Paiolo. per Philippum Pincium, Mantuanum, 1495. fol. — cum Mela, ſine vlla nota. — vid. *Mittarellium* l. c. pag. 384 et 385.

Dionisij Allexandrini philozophi de ſitu orbis Tranſlatio per Priſlianum (Priſcianum) *grammaticum.* In calce: *Impreſſum Vienne a Ioanne Winterburg. Emendatum autem a L.* (lectore) *Io. Cuſpiniano* etc. circa 1493 — 1494. 4.

Vid. *Denis* ſupplem. part. II. pag. 553.

Coſmographia Dionyſii Theſſalonicenſis de ſitu terrae habitabilis per Priſcianum e greco in latinum traducta. Impreſſa Coloniae prope conuentum predicatorum a. 1499. fol.

 In

In *Priſciani* editionibus *Veneta* per Philippum Pincium, 1500. fol. et *Mediolanenſi* per M. Leonh. Pachel. 1511. fol. de quibus copioſe diſſerit *Freytag.* in adpar. litt. III. p. 73 ſqq.

Dionyſii Afri de ſitu orbis: ſiue Geographia, Priſciano aut Fannio Rhemnio interprete liber vnicus. Io. Camertis in eumdem commentariolum. Ad calcem: *Viennae Pannoniae*, in aedibus Hieron. Vietoris et Io. Singrenii etc. 1512. 4.

Vid. *Wernsdorf.* l. c. 230 et 243. Male in catalogo biblioth. Thuanae citatur haec edit. Viennae 1512. cum notis *Camerarii:* (forſan, quia in catal. msto ab auctore primum exaratum fuit *Camer.* vnde alius, qui catalogum pararat praelo, fecit *Camerarii,*) quem tamen errorem repetierunt Morhof. Fabricius et alii. vid. *Georg. Lizel.* in hiſtoria poetar. graecorum Germaniae, pag. 44. et *Clement.* Bibl. curieuſe etc. tom. VII. pag. 415. not. 14.

Rhemnio Fannio male tribui illam interpretationem, iam adnotatum eſt. Enimuero non ſolum in Camertis editione is dubie nominatur, ſed diſertius quoque in aliis: ſic in *Pinelli* catal. tom. I. p. 356. nr. 2138. citatur: *Dionyſii de ſitu orbis latine, interprete Rhemnio Fannio Palaemone, ex recenſione Pomponii* (Laeti). Absque vlla nota. ſaec. XV. 4. — ibid. pag. 354. in edit. Ferrar. graece cum verſione *Rhemnii Fannii Palaemonis.* (vti in titulo clare dicitur, carmen latinum *falſo hactenus Priſciano adtributum,*) 1512. 4. etc. Atqui *Gerh. Io. Voſſius* de poet lat. cap. V. pag. 65. arbitratur, verius illos cenſere, qui *Rhemnium Fannium* auctorem eſſe ſtatuant. conf. quoque teſtimonia et iudicia V. D. de Priſciano eiusque periegeſi, quae Wernsdorf. collegit l. c. pag. 253 ſqq. *Morhof.* Polyh. litter. lib. VII. cap. 2. ſect. 21. p. m. 1053 ſq.

Pomponius Mela, Iulius Solinus, Vibius Sequeſter, P. Victor, *Dionyſius Afer de ſitu orbis, Priſciano interprete.* Venetiis apud Aldum 1518. 8. Multos haec editio habet verſus inſititios. — Editio *Lipſienſis* cum ſcholiis *Petri Moſellani* a. 1518. dubia eſt. — *Florentinam* quoque Wernsdorfius ſe non vidiſſe teſtatur: at *Bandinius* in annalibus Iuntar. typographiae tom. II. pag. 136. non modo indicauit eam, ſed etiam Antonii Francini Varchienſis epiſt. nuncupatoriam ad Petrum Victorium, in qua is ſe multa Melae loca e codice vet. caſtigaſſe atque emendaſſe declarauit, typis repetendam curauit. Inſcriptio haec eſt:

Pomponius Mela, Iulius Solinus, Itinerarium Antonini Aug. Vibius Sequeſter, P. Victor de regionibus vrbis Romae, Dionyſius Afer de ſitu orbis, Priſciano interprete. *Florentiae* per heredes Phil. Iuntae. 1519. 8. Ex Aldina edit. maximam partem fluxiſſe videtur editio. — In alia *Priſciani* Opp. edit. ibid. 1525. 4. deeſt Dionyſius de ſitu orbis etc. vid. *Goetz.* mem. bibl. Dresd. I. pag. 455.

Dionyſii ſiue Libyos, ſiue Halicarnaſſi, de geographia elegantiſſimus libellus a Priſciano vel, (vt aliis placet,) a Fannio Rhemnio e graeco verſus. in fine: *Impreſſum Ingolſtadii per V. V. M. Andr. Lutzen.* 1519. 4. — lat. per Priſcianum 1521. 16. in catal. bibl. Barber. I. pag. 346.

Dionyſius de ſitu orbis a Rhemnio Fannio latinitate donatus: a Chriſtierno Torchillo Morſiano ad exemplar graecum diligenter caſtigatus, et cum memorabilium rerum et celebrium locorum nominibus in marginibus illuſtratus. Coloniae apud Euchar. Cervicornum. 1538. 8.

Hancce editionem Fabricius inter editt. graeco-latinas retulerat: at *graecum* Dionyſium non habet: atque Wernsdorf. V. part. I. pag 250 et 244 ſq. adfirmat, Torchillum ſequutum eſſe

eſſe Aldinum exemplar, adeoque et verſus ſpurios et interpolationes habere, quaedam tamen hinc inde caſtigaſſe, ac nonnullas Camertis emendationes ſuſcepiſſe videri.

Antonini itiner. Vibius Sequeſter — Victor de regionibus vrbis Romae. *Dionyſius Afer de ſitu orbis, Priſciano interprete.* Lugduni ap. hered. Sim. Vincentii. (1550. 8.)

Dionyſius Afer de orbis ſitu, Priſciano interprete, (cum praefat. Henr. Brucaei.) Roſtochii, excuſa per Iac. Lucium. 1578. 4. Hanc editionem expreſſam eſſe ex Antwerpienſi Papii, adnotat Wernsdorf. pag. 246.

Denique *Priſciani* interpretatio eſt inter epigrammata et poematia vetera a *Pithoeo* edita, Pariſ. 1590. pag. 363. — Lugduni a. 1596. pag. 496. — inter *Hudſoni* Geograph. minores vol. IV. — inter Opp. et fragmenta veterum poetarum a *Mich. Maittairio* collecta, vol. II. pag. 1632. — in collectione *Piſaurenſi* omnium poematum — latinorum, tom. IV. pag. 243. — inter poetas latinos minor. a *Wernsdorfio* editos, tom. V. part. I. pag. 262 ſqq.

Dionyſii periegeſin quoque verterunt Antonius Becharia, Abel. Matthaeus, Bernhardus Bertrandus, Henr. Stephanus, et metrice Andr. Papius: quorum poſtremorum verſiones, quoniam adhaerent graecis ipſorum editionibus, eos h. l. omittam, et reliquorum memorabo labores atque editiones, de quibus iudicium tulit Wernsdorf. l. c. p. 234 ſq. *Camertis* verſio proſaria, quam memorat Fabricius, non exſtat: confuſa forſan cum eius commentario.

Dionyſii Periegetae de ſitu orbis poema, e greco carmine in latinam proſam traductum per Antonium Bechariam. Venetiis per Bernardum pictorem et Erhardum Ratdolt cum Petro Loslein de Langenzen eorum correctore et ſocio. Venetiis 1477. 4. (Bure bibliogr. inſtruct. nr. 4176. pag. 19 ſq. in Pinelli catal. tom. I. pag. 356) — ibidem per Franciſcum Renner de Hailbrun. 1478. 4. (vid. *Crevennae* catal. tom. V. pag. 6 ſq. edit. 4.) — ibidem per Chriſtoph. de Penſis dictum Mandello 1498 fol. de quibus tribus editt. multus eſt *Foſſius* in catal. codicum. ſaec. XV. impreſſorum, in bibl. Magliabechiana, Flor. 1793. fol. pag. 623 ſq. — tum Pariſiis cum nomine et inſignibus *Ioan. Petit*, in fronte: per Georg. Wolf. et Thielmannum Kerver, 1499. 4. (*Maittaire* A. T. IV. pag. 685. qui in nota, aliud exemplar illi per omnia ſimillimum ſe vidiſſe, teſtatur, quod tamen in fronte habet *apud ſignum Lilii aurei*, et in fine, ſine anni nota, *pro Ioanne Paruo*, omiſſis *Wolf* et *Kerver* nominibus;) — ibid. 1501. 4. et Baſileae apud Henr. Petrum 1534. (al. 1533.) 4. conf. *Clement.* Bibl. etc. tom. VII. pag. 413 ſqq.

Abel. Matthaeus, Carnotenſis ICtus, Dionyſii periegeſi carmine verſae Euſtathii commentarios, latine a ſe translatos, adiunxit. Pariſ. 1556. 4. ad Cardinalem Carolum Lotharingum. — ſine a. nota: in bibl. Thottiana. IV. pag. 105.

Verſionem latinam commentariorum Euſtathii, a *Vincentio Marinerio* Valentino, bibl. regiae Eſcurialenſi praefecto, factam, adhuc in ſcriniis latere, tradunt Nic. Antonius in bibl. Hiſpana et Iriart. circa finem catal. codd. graec. in bibl. Matrit. — Quando Fabricius et alii e Simlero referunt, Dionyſ. de ſitu orbis ex *Sim. Lemnii* verſione latina metrica, heroicis verſibus edit. Venet. 1543. quaerendum cuidam fuit viſum an non manus operarum aut ipſius Simleri a vero aberrauerit, et *Rhemnii* nomen fuerit reponendum; at eſt in Menckenii cat. et *Maittaire* in indice A. T. pag. 344. eam memorat, addito nomine Sim. Lemnii et typograph. Bartholomaei ac Franciſci.

Editiones graecae ſecundum temporis ordinem.

Dionyſii de ſitu orbis, gr. et lat. *ex verſione Rhemnii Fannii Palaemonis*, cum caſtigationibus, Coelii Calcagnini adnotatione ſuper Auchiale et Rhemniani carminis penſitatione. Ferrariae, apud Ioan. Maciochum Bondenum 1512. 4. Editio haec, admodum rara, fuit in bibl. Pinelli, vide catalog. I. pag. 354. et in bibl. Auriuill. cat. ſect. I. pag. 103. nr. 1195. adde *Maittaire* A. T. II. pag. 240. inprimis V. part. I. ſiue indic. pag. 344. vbi plena eſt inſcriptio.

Dionyſius de ſitu orbis cum Pindaro, Callimacho et Lycophrone. graece. Venetiis in aedibus Aldi et Andreae Aſulani ſoceri, menſe Ian. 1513. 8.

Maittaire A. T. II. pag. 248. recudi fecit Aldi epiſt. nuncupat. ad Andr. Nauigerium. — Num *Dion.* cum Chryſolorae erotem. apud Aldum 1512 lucem viderit, equidem cum Reviczkio (catal. pag. 52.) neſcio, et vero dubito: ſaltem in ſerie dell' ediz. Ald. vbi pag. 31. illa Chryſolorae editio memoratur, nulla fit Dionyſii perieg. mentio.

Dionyſii Afri de ſitu orbis opus ſtudioſis neceſſarium, graece ſcriptum. Idem in latinitatem a Rhemnio Grammatico translatum, falſo hactenus Priſciano adſcriptum. In idem Coelii Calcagnini annotatiunculae, ex libris eiusdem exceptae. Baſileae apud Val. Curionem. 1522. 8. Breuem praefationem praemiſit *Valens Curio*.

Dionyſ. cum Arato etc. gr. et lat. cum notis *Ceporini*, Baſil. 1523. 1534. Colon. 1543. Baſil. 1547. 1561. 1585. Antwerp. 1554. (al. 1553.) 8. vide ſupra in hoc vol. cap. de Arato pag. 99—101. — Edit. *Cantabr.* Dionyſii etc. graec. 1533. 8. memorauit Fabricius.

Dion. de ſitu orbis graece. *cum graecis Euſtathii commentariis*, ex bibl. regia. ex officina Roberti Stephani, regiis typis. Lutetiae. 1547. 4. vna cum variis lectionibus. Exemplar huius accuratae editionis cum emendationibus msstis Xylandri et M. Sladi fuit in biblioth. P. Francii.

Dionyſii Periegeſis, graece, cum variarum lectionum adnotatione, et latine, *Rhemnio Fannio grammatico interprete.* Pariſ. apud Guil. Morel. 1556. 4. et 1559. 4. *Maittaire* III. pag. 684 et 713. — Separatim eſt verſio latina verſibus expolita. ibid. apud G. Morel. 1556. 4.

Dionyſii orbis deſcriptio, graece et lat. ad verbum, vt conferri a ſtudioſis poſſit. Baſil. 1556. 8. vid. *Askew* catal. pag. 60. — Num haec diuerſa ſit ab edit. Baſileenſi, *Dion.* gr. et lat. interprete *Bernhardo Bertrando*, qui ſimiliter Dionyſii poema et *Euſtathii* comment. latine vertit, Baſil. 1556. 8. apud Io. Oporin. alii decernent.

Nouam inſtituit recenſionem, patris tamen ſui, vt ipſe in fine ait, editione leuatus; at lectiones quoque interdum audacius mutauit *Henr. Stephanus*, qui *Dion.* periegeſin graece dedit emendatam, additis in margine lectionibus, inter Poetas principes heroici carminis, Pariſ. 1566. fol. tom. II. pag. 360 ſqq. — Eum ſequutus *Lectius* in Corpore poet. graec. Geneu. 1606. fol.

Dionyſii de ſitu orbis liber, *interprete Andrea Papio*, Gandenſi. Cui ſubiungitur *Priſciani Periegeſis e Dionyſio*, ex emendatione *Andreae Papii*, cum eiusdem notis ad eam: et *Muſaei* Hero et Leander, interprete eodem. Antwerpiae, ex officina Chriſtoph. Plantin. 1575. 8. — Papius, tum vix duodeuiginti annos natus, Dionyſium haud infelici labore reddidit

dit verſibus, et V. L. notasque calci adiecit criticas: praeter ea Priſciani interpretationem ad tres codd. msstos Caroli Langii, Gemblacenſem et Buslidianum duasque Venetas editiones recenſitam adiunxit.

Paullo poſt H. Stephanus de Dionyſio iterum egregie meruit in collectione, hodie haud adeo frequenti:

Dionyſii Alex. et Pomponii Melae ſitus orbis deſcriptio. Aethici Cosmographia. C. I. Solini polyhiſtor. *In Dionyſii poematium commentarii Euſtathii. Interpretatio eiusdem poematii ad verbum, ab Henr. Stephano ſcripta: nec non annotationes eius in idem et quorumdam aliorum* etc. *Excudeb. Henr. Stephanus.* a. M.D.LXXVII. (1577.) 4.

Editionem patris ſui fecit fundum: contulit tamen edd. Aldinam, Ceporini Baſileenſem, a. 1523. Morelii atque Papii, ſuam inde recenſionem formauit, ſuo ingenio adiutus, lectiones illarum excerptas et quas pater Robertus enotarat e libris ſcr. modo in margine contextus, modo in adnotationibus, maximam partem criticis, interdum geographicis, protulit; hi que inſeruit potiores Ceporini Papiique notas. Pro patre ſuo pag. 141 ſq. quaedam contra Papium modeſte et grauiter ſcripſit. — In catal. bibl. Graeuianae pag. 208. memoratur exemplar, *collatum cum cod. msto, in quo aliquot verſus inediti reperiuntur.* — Priſciani metaphraſis, quam Wernsdorf. l. c. pag. 246. additam eſſe ſcribit, ſaltem in meo exemplo, nuſpiam deprehendi: neque illius fit mentio in titulo libri, neque in praefatione epiſtolaque.

Dionyſii orbis ambitus, graece. Pariſ. apud Prevoſteau. 1603. 8.

A Pinello et Harwood. vocatur *bella et rara editio.*

Dion. cum notis *Antonii Baſſolii*, e ſoc. Ieſu, gr. et lat. Muſſiponti. 1620. 8. e Fabricio. — *Dionyſii periegeſis*, gr. Pariſ. apud Io. Libert. 1631. 4. Maitt. A. T. III. pag. 836. *Dion.* de ſitu orbis, graece. Lugduni, 1633. 4. in bibl. Pinelli I. pag. 355. et Askew. pag. 49. in cuius catal. pag. 60. duae editt. graecae *Eton.* ſ. a. notantur.

Διονυσίου — *Dionyſii orbis deſcriptio; commentario critico et geographico, in quo controuerſiae pleraeque, quae in veteri geographia occurrunt, explicantur et obſcura plurima elucidantur, ac tabulis illuſtrata, a* G u i l i e l m. H i l l, *A. M. collegii Merton in acad. Oxonienſi olim ſocio, iam vero Gymnaſiarcha Dublinenſi. Textui etiam ſubiungitur figurarum,* (grammaticarum,) *quae apud Dionyſium occurrunt, cum dialecticis et aliis grammaticis minutiis, ſyſtema, in vſum tironum; vt non modo philologis et geographiae ſtudioſis verum et ſcholis inſeruiatur, in quibus geographia vetus, hiſtoriae lux, vna cum poeſi graeca ex hoc fonte imbibi poterit.* Londini, typis M. Clark. impenſis I. Martyn. 1679. 8.

Haec eſt ſatis longa editionis, quam habeo, inſcriptio, ex qua conſilium editoris clare adparet: margini textus graeci adpoſitae ſunt lectiones variae potiores, a Roberto Steph. collectae, aut Hilli opiniones. Additae Stephani verſioni in margine quoque adiecit emendationes. Huic editioni Hill. additurus erat Euſtathii commentarium, ſi bibliopola e re ſua futurum cenſuiſſet. Sed plures Hilli extſtant editiones, a Fabricio iam memoratae, et in Pinelli aliorumque catalogis obuiae; quae, quomodo differant, equidem dicere nequeo. Antiquior igitur eſt Londini 1657. (ap. Fabricium, ſed in bibl. Bodleiana et Pinelli catal. a. 1658.) et cum *Euſtathii* commentario, notis Steph. Morelii, Ceporini Papiique, Londini 1658. 8. — *Dion.* gr. Londin. 1668. 8. ap. Fabric. — gr. et lat. Londin. 1679. 8.

Dion.

Dion. cum verſione H. Stephani et notis atque A. Papii metaphraſi, et *T. Fabri* animaduerſionibus. Salmur. 1676. 8.

Dion. orbis deſcriptio, cum veterum ſcholiis et *Euſtathii* commentariis. Accedit Periegeſis *Priſciani* cum notis *Andreae Papii.* Oxoniae, e theatro Sheldon. 1697. 8.

Cum verſione H. Stephani, (ex cuius editione a. 1577. illa eſt recuſa,) ſingulis paginis vna cum *gloſſis interlinearibus graecis* ac *paraphraſi graeca* anonymi ſcholiaſtae ſubſtrata, *Euſtathiique* commentario cum breuibus notis et quinque tabulis geographicis de nouo factis ac Dionyſio et Euſtathio adcommodatis. In hac praeclara editione, (vt Fabricius ait,) quam ſtudioſi debere ſe norint V. Cl. (nomen enim ipſe ſuum diſſimulauit,) *Eduardo Thwaites*, collegii Reginae ſocio, occurrunt praeter ea variae lectiones ex editionibus Stephanorum et codd. Bodlei. Etonenſ. et Cantabrig. atque ex interpret. priſcis Dionyſii diligenter collectae, tum editoris breues ad Dionyſium notae ſiue caſtigationes; metaphraſis item Priſciani ex A. Papii editione cum eiusdem notis, ſupplementum lacunae in commentariis Euſtathii, quod ex cod. msto bibl. Claramontanae deſcripſerat Holſtenius, ac denique indicem editionum Dionyſii, vocabulorum omnium, quae in Dionyſio reperiuntur, et ſcriptorum, quos Euſtathius in commentariis ſuis citat. Huius anni editionis exemplaria interdum addita ſunt, vt exemplo in bibl. Noribergenſi, et in bibl. Pinell. poſteriori, I. pag. 357. nr. 2143. loco quarti voluminis, Hudſoni ſcriptoribus gr. minoribus geographiae veteris. Atque Hudſonus primum adiunxerat illam tamquam particulam totius operis: ſed poſtea mutauit conſilium, et quartum volumen auctum iterata editione euulgauit, vt ipſe teſtatur in praefatione. vide deſcriptionem illius ad annum 1710.

Διονυσίȣ — *Dionyſii orbis terrae deſcriptio, ſyſtemate figurarum et troporum, quae in ea eminent, indice item vocum rerumque rariorum et notabiliorum ac nominum propriorum omnium, et notis denique, quibus verſionis lectionisue mutatae aut mutandae ratio redditur, dubia quaedam explicantur, obſcura illuſtrantur, aucta in vſum Gymnaſii Ratiſpon. — edita a Georgio Henrico Vrſino, Gymn. eiusdem Rectore et Prof. publ.* (Ratisbon.) 1705. 8.

In conſtituendo textu graeco H. Stephanum, in ſyſtemate figurarum Hillum maxime ſequitur, ita tamen, vt ſuo etiam iudicio vtatur. Et index et notae ad intelligenda verba resque geographicas ſunt admodum vtiles: ipſum poetam Vrſinus interdum refutat; ſaepius tamen Hillum, quem alias haud ſpreuit ducemque delegit. In praefatione de aetate et patria Dionyſii diſſerit.

Τῆς πάλαι καὶ τῆς νῦν οἰκȣμένης περιήγησις *ſiue Dionyſii geographia emendata et locupletata, additione ſcil. geographiae hodiernae graeco carmine pariter donatae, cum 16. tabulis geographicis. Ab Ed. Wells, A. M. aedis Chriſti alumn. Oxon. e theatro Sheldon.* 1704. 8.

Non eſt Dionyſiani carminis recenſio nouaque editio; ſed Dionyſii periegeſin fecit ille tantum baſin, ita, vt illam ex ſuo ingenio ad faciem hodiernae geographicae diſciplinae digereret, emendaret, in XXXVI. diſtribueret capita, multaque mutaret, amputaret, et quae ad recentiora pertinerent tempora, Dionyſii rationem genusque dicendi imitaturus, ſuo quaeque loco inſereret adiiceretque. Graecum textum, qui conſtat 1459. verſibus, (genuinum Dionyſii carmen 1187. verſibus conſtat,) excipiunt notae geographicae; et has interpretatio latina. Haec noua geographiae antiquae et recentioris forma mire placuiſſe

videtur

videtur Wellſii popularibus: recuſus enim liber eſt Oxon. 170?. 8. 1709. 8. Londini 1726. 8. et gr. Londini 1761. 8. vid. Pinelli catal. I. pag. 355 ſq.

Dionyſii orbis deſcriptio (graece et lat.) *cum commentar. Euſtathii, archiep. Theſſalonic.* Oxoniae e theatro Sheldon. 1710. 8. ſine vlla praefat. Exemplo huius edit. adſcribi feci lection. var. cod. Bauar.

Dion. ab Andr. Papio, gr. et lat. accedit *Ariſtophanis* Plutus gr. cura *Sigeberti Havercampi.* Lugd. Bat. 1736. 8.

Inter *Hudſoni* geographos minores locum vltimum, inſcriptum:

Geographiae veteris ſcriptores graeci minores, cum diſſertatione in Dionyſium, annotationibus etc. vol. IV. Oxoniae e theatro Sheldoniano 1712. 8.

Dionyſii periegeſis obtinet. Neque tamen omnibus illorum geographorum exemplaribus adhaeret noua haec Hudſoni editio. Atque ipſe Hudſon in praef. ad I. volumen ait, ſe decreuiſſe, opus in *tria* volumina partiri. Hinc multa reperiuntur exemplaria, quibus loco quarti voluminis addita eſt editio Dionyſii a. 1697. vid. ad illum annum notata et Morellum V. C. ad Pinelli catal. I. pag. 356 ſq. in primis *Bure* Bibliogr. inſtructive, *Hiſtoire,* tom. I. nr. 4176. pag. 11 — 19. vbi is contenta quatuor voluminum exponit, et de diuerſitate exemplarium quarti vol. curate agit. Idem tamen tradit, volumen illud quartum, a. 1712. ſignatum, nouo tantum titulo in fronte inſtructum et nihil aliud eſſe, ac editionem Dionyſii Periegetae a. 1710. etiam a cenſore in A. Erud. a. 1712. pag. 536. memoratam, huius ſententiae:

Dionyſii orbis deſcriptio, cum Euſtathii commentariis et anonymi paraphraſi graeca: accedunt antiquae verſiones Priſciani et R. Feſti Auieni. Oxon. 1710. — Idem Bury notat, eamdem editionem illo titulo ornatam et recuſam eſſe Oxonii 1717. 8. atque hoc anno notatam *editionem* Dion. periegeſeos, *nouiſſimam et locupletiſſimam* indicauit *Hamberger* in zuverläſſ. Nachr. I. pag. 591. atque in kurzen Nachricht. I. p. 238. add. *Crevenna* Cat. tom. V. pag. 5. Hudſon. in praef. ad vol. IV. non ſatis clare explicuit mentem ſuam remque ipſam. Sibi, (narrat,) vti Holſtenio, placuiſſe, vt Dionyſii orbis deſcriptio ſeorſim prodiret, ita tamen, vt ſibi liceret Dionyſium vel ſeparatim a reliquis in lucem emittere; vel iisdem, tamquam particulam totius operis adiungere, nec ab initio de Dionyſio edendo cogitaſſe; ſed, quum a Godefr. Chriſtiano Goetzio, bibliothecae Lipſienſi praefecto, Holſtenii notas ad Dionyſium et Euſtathium, et ab Abbate Bignonio paraphraſin gr. locupletiorem, ſcholiaque graeca in Dionyſium inedita accepiſſet, viſum ſibi eſſe, nouam parare editionem. Huic igitur addidit illa, ex ſcholiis tamen ea tantum, quae ad geographiam aliquid conferrent, aliaque ex anonymi libello excerpta: *Nicephorum* autem *Gregoram* in Dionyſium, quia id ſolum praeſtitiſſet, vt periegeta carminis vinculis liberaretur, eiusque ex oratione bona ligata fieret ſoluta, non bona, bibliothecarum latebris recondi in aeternum reliquit. Verum, quae in genuina iterataque editione contineantur, paucis perſequemur. 1) *Henr. Dodwelli* o) docta diſſertatio de aetate et patria Dionyſii, Periegetae. 2) *Dionyſii* orbis deſcr. gr. et lat. cum

o) Huius operam et diſſ. non omnino probat *St. Croix* in memoire ſ. notitia nouae editionis, infra laudanda.

cum *Euſtathii* commentario, per ſingulas paginas poetae ſubiecto. 3) *Rufi Feſti Avieni* deſcriptio orbis terrae, cum breuibus notis criticis. 4) Periegeſis *Priſciani* cum not. criticis. 5) *Avieni* ora maritima, cum not. crit. 6) Anonymi paraphraſis, integrior, quam Twaiteſius publicarat, 7) Parecbolae e quibusdam ſcholiis gr. in Dion. ineditis. 8) Excerpta gr. geographica inedita. 9) Fragmentum gr. ex Conſtantino Porphyrogenito et 10) fragmenta de vrbium et regionum nominibus, in alia mutatis, ex notis Leonis Allatii ad Georgium Acropolitam p. 244. et ex iis, quae ſubiiciuntur Codino pag. 404. edit. Pariſ. aliaque apoſpaſmatia geographica, vel inedita hactenus vel emendatius edita, graece, cum notis. 11) V. L. et adnotationes in Dionyſii periegeſin, interſperſis Lucae Holſtenii notis, antehac ineditis, et ad verſionem. 12) V. L. emendationes et notae ad Euſtathium. 13) coniecturae et emendatt. ad Avieni periegeſin atque oram maritimam. 14) Indices. — Conf. Acta erudit. Lipſ. a. 1712. menſ. Dec. pag. 532 ſqq. vbi praecipue in compendium redacta eſt Dodwelli diſſertatio.

Euſtathii commentarius in Dionyſium Periegetam, latine, ex interpretatione Alexandri Politi. Coloniae Allobrogum 1741. 8. vol. II. vid. Pinelli catal. tom. III. nr. 6291. p. 110. — Idem *Politus* edidit obſeruationes criticas in Dionyſ. Romae 1742. vide *de Sainte-Croix* in Memoire ſiue notitia futurae edit. geographor. min. veterum, nr. 9. vbi de Dionyſii periegeſi Euſtathiique commentario et lacuna in eo paullo copioſius diſſerit. — Loca quaedam in Euſtathii comment. acute emendat illuſtratque *Tan. Faber* in epiſtolis criticis, parte I. (Salmuri 1674. 4.) epiſt. 9. pag. 33 ſqq. et epiſt. 21. pag. 70 ſqq. in epiſt. 20. pag. 67 ſq. corrigit locum Dionyſii in epiſt. 14. pag. 49 ſqq. refutat Euſtathii de Euripo narrationem. *Harl.*

Verſio Gallica.

Carmine *gallico* donauit *Benignus Salmaſius.* Pariſ. 1597. 12. Hoc politiſſimum diſertiſſimumque vocat filius Claudius Salmaſius praefat. ad Tertullianum de pallio. [*] [conf. *Clement.* l. m. pag. 416. not. *Italica Saluini* adhuc in ſcriniis latet. Verſio *anglica* per Th. Twine. London. 1572. 8. *Harl.*]

Editiones promiſſae.

1) *Claudii Salmaſii.*

2) *Lucae Holſtenii.* Lambec. tom. I. de biblioth. Vindob. pag. 114.

3) *Nicolai Lloydii.* Confer eius praefat. ad Dictionar. Hiſtorico Geograph. Poeticum Caroli Stephani locupletatum.

IV. Dicitur et alia ſcripſiſſe hic Dionyſius, quae omnia intercidere. Euſtathius: Διονύσιος δὲ Λίβυς μὲν ἱστορεῖται τὸ γένος, συγγράψαι δὲ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται, Λιθιακά τε, καὶ Ὀρνιθιακὰ καὶ Βασσαρικὰ (meminit Suid. in Διονύσ. Κορίνθιος) ἐκρίθησαν ἴδια Διονυσίου τὰ λιθιακὰ διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα. τὰ δὲ Βασσαρικὰ (Stephano Byz. plus ſimplici vice laudata) διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἄξια τούτου κριθέντα εἰς τὸν Σάμιον ἀνηνέχθησαν Διονύσιον. Τὰ δὲ Ὀρνιθιακὰ ἐς ἄλλον τινὰ Φιλαδελφέα Διονύσιον, ὃν διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν ἐπεκάλουν διάκενον.

[Excerpta ex *Dionyſii Byzantii* anaplo Boſpori Thracici, latine ſeruata a Petro Gyllio dedit *Hudſon* in III. vol. minor. geograph. graecor. vid. infra in catal. edit. §. VII. *Harl.*]

V. *Index*

V. *Index Scriptorum ab Euſtathio ad Dionyſium citatorum:*

ex editione Oxonienſi a. 1697-8. p)

Aſteriſcus notat epiſtolam Commentariis praemiſſam, numerus verſum Dionyſii.

Ἀθήναιος - - 479. 1134

Ἀθηνόδωρος - - 215

Αἰλιανὸς - - 39. 492. 1134

— ἐν τοῖς περὶ προνοίας - 453

[Aelius Dionyſius ἐν τοῖς περὶ ἀττικῶν λέξεων. ad vſ. 912. pag. 161.]

Αἰσχύλος 31. 69. 92. 414. 739. 767. 791. 1181

Ἀλέξανδρος *

Ἀλέξανδρος ὁ Ἐφέσιος - 558

Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Λύχνος - 591

Ἀλκαῖος - - 306

Ἀμασεὺς Γεωγράφος (Στράβων) * 7

Ἀναξίμανδρος *

Ἀπολλόδωρος - - - 384

Ἀπολλώνιος - 321. 384. 803. 1134

— ἐν Ἀργοναυτικοῖς - 1134

— ὁ ποιητὴς - - 32

Ἄρατος * - - 288

Ἀρίστανδρος - - 747

Ἀριστοτέλης 76. 226. 262. 298. 373. 557. 867. 939. 976

— ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου 1140

[*Ariſtophanes*, vid. Κωμικός. *Harl.*]

Ἀῤῥιανὸς 14. 66. 140. 222. 270. 322. 378. 391. 4 4. 451. 453. 498. 511. 517. 525. 530. 548. 558. 647. 669. 767. 772. 775. 783. 791. 793. 803. 805. 809. 828. 847. 861. 867. 874. 939. 976. 1005. 1086. 1088. 1096. 1139. 1143. 1153

— ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου 976. 1097 [?]

Ἀρχίας - - 498

Ἀρχίλοχος - 533. 767

Γεωγράφος (Στράβων) * 7. 11. 38. 64. 88. 140. 144. 195. 198. 218. 226. 254. 258. 288. 298. 304. 306. 321. 322. 357. 358. 362. 364. 369. 373. 378. 409. 414. 419. 423. 431. 437. 451. 453. 457. 458. 467. 476. 479. 498. 513. 525. 533. 546. 558. 566. 596. 609. 647. 663. 680. 689. 692. 695. 730. 759. 766. 767. 772. 783. 787. 805. 815. 820. 828. 830. 837. 847. 852. 855. 857. 859. 867. 874. 918. 936. 970. 988. 990. 992. 1017. 1073. 1082. 1086. 1095. 1096. 1134. 1139. 1140. 1141. 1153. 1166

Γράψας τὰ ἐθνικὰ (Στέφανος Βυζάντιος) 11. 38. 66. 78. 260. 305. 310. 513. 530. 625. 694. 787. 815. 916. 927. 954

Δαβὶδ - 666

Δαμασκηνὸς ὁ γράψας τὸ δρᾶμα Σωσάνιδος - 976

Δημόκριτος *

Δικαίαρχος - - 767

Διόδωρος 375. 467. 689. 772. 791

Διονύσιος Σάμιος *

Διονύσιος Φιλαδελφεὺς *

Δίων - - 209. 350

Δοῦρις - - 828

Ἐθνικὰ (Στεφάνου Βυζαντίου) 524. 859

Ἐθνικῶν ἀναγραφεὺς - 954

Ἐθνικῶν καταγραφὴ - 382

Ἑκαταῖος * - 321

Ἐπίγραμμα - 823. 1069

Ἐπιμενίδης ὁ ποιήσας δι' ἐπῶν καθαρμοὺς 88

Ἐρατοσθένης * - 1. 218. 775. 867

Ἑρμείας ὁ Πλατωνικὸς - 423

Ἑρμογένης * - - 401

Εὔδοξος * - - 694

Εὐριπίδης - 80. 229. 347. 403. 820

— ἐν Ἴωνι - 1181

p) Hudſon volumine IV. etiam ſubiecit indicem auctorum in commentariis Euſtathii; at paginis illius editionis adcommodatum. Ex illo quaedam ſuppleui, verſu Dionyſii laudato. *Harl.*

Εὐριπίδης ἐν Ῥήσῳ - 270
— ἐν Πειρίθῳ - - 1134
Εὐφορίων - - 558
Ἔφορος - - - 523
Ἡρόδοτος 1. 7. 14. 31. 41. 48. 66. 140. 144. 147. 163. 175. 180. 185. 211. 213. 217. 218. 222. 226. 232. 242. 260. 252. 267. 270. 298. 304. 305. 309. 310. 311. 322. 323. 347. 364. 378. 398. 409. 414. 419. 423. 431. 437. 511. 513. 517. 520. 525. 533 538. 561. 566. 581. 620. 653. 669. 689. 694. 721. 739. 749. 752. 764. 772. 784. 793. 809. 823. 830. 854. 857. 874. 916. 933. 939. 976. 988. 1005. 1056. 1069. 1073. 1097. 1107. 1143. 1153
Ἡρωδιανὸς - 215. 566
— ἐν τῇ καθόλȣ προσῳδίᾳ 457. 504. 533. 1140
— ἐν τῷ περὶ παθῶν - 859
Ἡσίοδος * 498. 638. 666. 707. 927. 1181
Θαλῆς *
Θαυμάζων (ὁ Ἡρόδοτος) - 248
Θεῖα γραφὴ - - 195
Θεοδέκτης - 855
Θεόκριτος 121. 232. 350. 511. 805. 823. 956. 1005. 1055. 1134
Ἰȣλιανὸς - - 976
— ἐν τινὶ τῶν αὐτȣ̃ λόγων - 301
Ἱππάρχος - 473 [P]
Ἱππίας - - 270
Ἱςορία ἱερὰ - - 322
[*Iſtrus* vſ. 513. pag. 96.]
Καλλίμαχος - 414
Κωμικὸς (Ἀριςοφάνης) 374. 520. 530. 764. 809 1056
— ἐν βατράχοις - - 337
— ἐν ὄρνισι - 347
— ἐν Λυσιςράτῃ - 525
Κωμῳδία (Ἀριςοφάνȣς) - 525
Λεξικὸν Λατινικὸν - 384
Λιβάνιος - - 39. 815
Λȣκιανὸς *
Λȣ́περκος - - 492
Λυκόφρων 76. 92. 157. 218. 248. 259. 270. 306. 327. 347. 414. 423. 444. 457. 467. 483. 508. 511. 524. 525. 530. 536. 620. 692. 767. 809. 854. 1017. 1143
Νικίας - 175
Ξενοφῶν 242. 322. 766. 772. 787. 976
— ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς - 775
Ὅμηρος * 1. 64. 75. 88. 117. 135. 140. 144. 185. 239. 260. 270. 321. 358. 369. 373. 378. 409. 444. 461. 467. 473. 483. 520. 524. 525. 530. 533. 566. 599. 620. 638. 680. 707. 739. 749. 767. 809. 830. 857. 867. 927. 994. 1017. 1031. 1153. 1166
— ὁ ποιητὴς 38. 66. 112. 135. 157. 347. 378. 419. 451. 467. 483. 492. 533. 581. 769. 809. 994. 1010. 1097. 1107
— ἐν Ἰλιάδι 135. 248. 527. 919. 1107
— ἐν Ὀδυσσείᾳ 144. 205. 428. 458. 492. 498. 425. 647. 680. 739
— Α τῆς Ὀδυσσείας 66. 179
— Ω τῆς Ὀδυσσείας - 492
— τὰ εἰς τὸν Ὅμηρον (Εὐςαθίȣ παρεκβολαὶ) - 994
— τὰ εἰς τὴν Ἰλιάδα - 302
— τὰ εἰς τὴν Ὀδυσσείαν 66. 112. 163. 180. 259. 420. 431. 461. 479. 591. 725
Ὀππιανὸς - 270. 272. 803
— ἐν ἁλιευτικοῖς - 538. 1055
Ὀρφεὺς ἐν τῷ περὶ Διὸς καὶ Ἥρας 1
Οὐράνιος - - 38
Παρθένιος ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψαι λεγόμενος - 420
Παυσανίας in lexico attico - 525
Πίνδαρος * 1. 64. 66. 144. 172. 211. 213. 403. 409, 426. 467. 508. 511. 530. 805. 809. 820. 1181
— ὁ γλυκὺς λυρικὸς *
— ἡ Θηβαία λύρα *
Πλάτων *
Πλȣ́ταρχος - 285. 775
Ποιητής τις - - 476
Πολύβιος - 187. 321
Πορφύριος - 939

Ποσειδώνιος

Ποσειδώνιος - - 1
Πτολεμαῖος 48. 298. 568. 591. 718. 721
[*Rhianus* poeta 114. p. 75. vbi in textu Ἀῤῥιανὸς, ex cuius carm. verſus citatur: ſed in V. L. emendatur Ῥίανος. Atque *Tanaq. Faber* in epiſt. critic. lib. I. ep. 21. pag. 72. iam illum ſuſtulit errorem, atque obſeruauit, in Graecorum praecipue commentariis Arrianum ſaepe confundi cum Rhiano, ſiue, vt ille ſcribit, Riano. *Hart.*]
Ῥήτωρ (Ἡλιόδωρος) - 180
Σέσωστρις ὁ Αἰγύπτιος *
Σιβύλλαι - - 467
Σιμοκάτου οἰκουμενικὴ ἱστορία - 730
Σοφοκλῆς - 145. 148. 419
[*Stephanus Byzant.* vid. Γράψας τὰ Ἐθνικά, et Ἐθνικά.]
[*Strabo:* vid. Γεωγράφος.]
Στρατόνικος - - 533
Σωφρόνιος - - 384
Τιμόθεος ὁ κιθαρῳδὸς - 520
Φίλων - - 752
Φωκυλίδης - - 530
Χάραξ - - 687. 689
Χρησμὸς 473. 525. 591. 803. 867 [¶]

Auctores citati in Supplemento Euſtathii.

Αἴλιος Διονύσιος ἐν τοῖς περὶ Ἀττικῶν λέξεων 912
Ἀῤῥιανὸς - - 907
Γεωγράφος - 899. 907. 911
Ἡρόδοτος - 904. 907. 911. 912
Ὅμηρος - - 916
Ὀππιανὸς - - 916

Auctores citati a Paraphraſte.

Εὐκλείδης - 175
Ἡσίοδος - - 672
Καλλίμαχος - 464
Μάρων - - 113
Μένανδρος ὁ Βορυσθενίτης - 311
Ὅμηρος - - 67. 113
— ὁ ποιητὴς - 442. 540. 872
Πτολεμαῖος - - 718
Χάραξ, qui corrupte vocatur Γάραξ 687

[Addam indicem auctorum citatorum a Paraphraſte etc. ex Hudſoni vol. IIII.

Abron ἐν τοῖς Παρωνύμοις - pag. 41
Apollo, Stoicus - 40
Apollodorus ἐν τῇ περὶ γῆς β΄. 40
Apollonius philoſ. - 40
Apollonius, grammaticus, ἐν τοῖς παρωνύμοις - - 41
Ariſtarchus - 41
Ariſtophanes ἐν Τριφάλητι - 41
Artemidorus ἐν β΄ τῶν γεωγραφουμένων 40. 41
Athenaeus ἐν δειπνοσοφιστῶν β΄. - 41
Callimachus - 34. 38
Charax - - 37
— ἐν l. χρονικῶν - 41
— ἐν Ἑλληνικῶν γ΄. - 41
Dardanus, philoſophus - 40
Dionyſius - pag. 41
— Cyzicenus - 37
Euclides - - 6
Euphorion - 34. 36
Heliodorus ἐν l. Αἰθιοπικῶν - 39
Herodorus ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν καθ' Ἡρακλέα 40
Herodotus - - 35
Heſiodus - 20
Hierax, grammaticus - 40
Homerus - - 35. 37
Iſidorus, grammaticus - 40
Lycander, philoſophus - 40
Lycon, philoſophus - 40
Marcianus ἐν περίπλῳ Ἰβηρίας - 44

Menander Boryſthenites	pag. 10	Porphyrius	pag. 37
Menander ἐν ἀσπίδι	41	Ptolemaeus	21
Parthenius ἐν Λευκαδίαις	40	Quadratus ἐν Ῥωμαϊκῆς Χιλιάδος ε.	41].
—— ἐν ταῖς Μεταμορφώσεσι	30		

VI. Iam ceteros deinceps Geographos graecos paucis perſequar, quorum alii antiquiores etiam Dionyſio ſunt, alios pleroſque aetate ille anteceſſit. Antiquior q) eſt SCYLAX, Caryandenſis, e Caryandis Cariae oppido, quem Darius Hyſtaſpis r) miſit ad Indum fluuium et oras maritimas luſtrandas, ex quo itinere triceſimo menſe reuertit, vt auctor eſt *Herodotus* IV. 44. [pag. 300. edit. Weſſeling. qui contra Dodwellum quaedam notat.] Condidit hinc Περίπλυν, quem eidem inſcripſit Dario, vt Aelii Dionyſii teſtimonio s) conſtat. Mentionem eius facit *Ariſtoteles* VII. 14. Politic. et in Cianorum politia apud ſcholiaſten *Apollonii Rhodii* lib. I. ad vſ. 1177. atque varia ex eo fabuloſa legas apud *Philoſtratum* III. 14. Vitae Apollonii, et *Io. Tzetzam* Chiliade VII. hiſt. 144. Huic Scylaci malo tribuere [?] PERIPLVM, qui hodie exſtat, quam vel cum viris doctis t) comminiſci ſine veterum ſuffragio *Scylacem* alterum, *Caryandenſem*, qui priore ſit iunior, ſed ante Alexandri M. tempora ſub Dario Notho vixerit: vel cum Suida, cuius ſententiam ſequitur *Dodwellus* u) referre hunc librum ad Scylacem tertium, Polybii aequalem. En Suidae verba: Σκύλαξ Καρυανδεὺς, (πόλις δέ ἐςι τῆς Καρίας πλησίον Ἁλικαρνασσȣ τὰ Καρύανδα,) Μαθηματικὸς καὶ Μȣσικὸς ἔγραψε περίπλȣν τῶν ἐκτὸς τȣ Ἡρακλέȣς ςηλῶν, τὰ κατὰ Ἡρακλείδην τὸν Μυλασσῶν

q) Antiquiores etiam ſunt *Hanno*, de cuius Periplo dixi lib. I. cap. 6. et *Dicaearchus*, de cuius ἀναγραφῇ ἑλλάδος vide ſi placet lib. III. cap. 8. [vol. III. pag. 487. De Scylace vid. *Relandi* Palaeſt. lib. III. cap. 7. pag. 431.]

r) Darius Hyſtaſpis obiit Olymp. LXXIII. 4. ante Chriſtum natum 485.

s) Graecus auctor incertus, cuius teſtimonium periplo Scylacis praefigitur, non dubitans, hunc ipſum, quem habemus, Scylacis libellum eſſe eumdem antiquiſſimi illius ſcriptoris, Dario illum dicatum ab auctore ſuo refert: Αἴλιος Διονύσιος ἐν τῷ περὶ Ἀλεξανδρείας βιβλίῳ πρώτῳ φησὶν, ὅτι Δαρείῳ προσεφώνησε Σκύλαξ τὸ φρόντισμα. Darium Iſ. Voſſius Nothum intelligit; ſed videtur Aelius Dionyſius de eodem potius cogitaſſe Dario, a quo Scylacem ablegatum Herodotus narrat. Atqui ille fuit Darius Hyſtaſpis F. Notho antiquior. Edito quidem periplo nulla eiusmodi προσφώνησις ad Darium praefigitur, quae ſane potuit temporum iniuria perire atque amitti.

t) Ita *Voſſius* pater lib. I. de Hiſt. Graecis cap. 19. et *Iſ. Voſſius* ad Melam I. 16. pag. 393. it. ibid. II. 3. pag. 446. vbi eum vocat Pſeudo-Scylacem, et pag. 448. atque in praefat. ad Scylacem. *Meminit enim noſter*, inquit, σκελῶν μακρῶν τȣ Πειραιῶς, *quod tamen Themiſtoclis opus: Meminit et Amphipoleos, quam condidit Braſidas, quum antea* ἐννέα ὁδοὶ *dicerentur. Cleoſtrati quoque Aſtrologi Tenedii et Calliſtrati, rhetoris, Athenienſis, mentionem facit, quos diu poſt illum Hyſtaſpidem floruiſſe certiſſimum.* Ex his quaedam ſunt, vt Cleoſtrati mentio, quae non male congruunt ſcriptori temporum Darii Hyſtaſpis: nam Cleoſtrati Octaeteridem primam, qui ſerius computant, ab Olympiade LXI. repetunt, alii ab Olymp. LIX. Themiſtocles paucis poſt Hyſtaſpidem obiit annis. Calliſtratus, Athenienſis, Dati conditor, antiquior videtur et diuerſus a Rhetore, de quo Plutarchus de vita Demoſth. Denique Amphipolin a Braſida demum hoc nomen accepiſſe aegre mihi perſuadeo, et contrarium innuit *Diodorus Sic.* XII. 68. Quid? quod idem Voſſius Epitomen tantum Scylacis nos habere adfirmat, in qua *multa legantur contra ſententiam Scylacis, in quibus epitomator errauerit.* Mirum igitur, ad hunc non retuliſſe potius, ſi quae offendit vir doctus, manifeſta recentiorum Darii Hyſtaſpidis aetate temporum teſtimonia.

u) *H. Dodwellus* in diſſ. de Peripli Scylacis aetate, tom. I. Geographor. graec. minor. Io. Hudſoni.

λαςσῶν βασιλέα, Γῆς περίοδον v), Ἀντιγραφὴν w) πρὸς τὴν Πολυβίȣ ἱςορίαν. Valde vereor, ne Suidas, in diſtinguendis homonymis ſcriptoribus minime adcuratus, confuderit Scylacem antiquum, Caryandenſem, cum Scylace, Halicarnaſſeo, mathematico, de quo *Cicero* II. de diuinat. cap. 42. *Scylax Halicarnaſſeus familiaris Panaetii, excellens in aſtrologia, idemque in regenda ſua ciuitate princeps, totum hoc Chaldaicum praedicendi genus repudiauit.* Certe veteres, vt Strabo, vnicum norunt Geographum Scylacem, Herodoteum illum, quem propterea παλαιὸν συγγραφέα vocat idem *Strabo* XIV. pag. 658. ſcriptor graecus incertus, cuius teſtimonium edito periplo praefigitur, [?] ἀρχαιότατον ἄνδρα, *Stephanus Byz.* in Καρύανδα, παλαιὸν λογογράφον. Iam certo conſtat, periplum, quem hodie habemus, lectum eidem Straboni: nam in hoc Troadis initium ab Abydo deducitur, quod a Scylace fieri ille notauit XIII. pag. 583. Idem quoque lectus a Marciano Heracleota, Auieno in orae maritimae deſcriptione, aliisque. Quid igitur? num Suidae plus fidei, quam Straboni habebimus? aut credemus, ſcriptorem Polybii aequalem Tyrum βασίλειαν νῆσον adpellaturum, aut Thebas τεῖχος, aut memoraturum Olynthum, aut x) Lyſimachium et Antiochiam Syriae itemque Theſſalonicam, et in Aegyptiacae orae deſcriptione Alexandriam praetermiſſurum? Non ſane. Relinquatur igitur per me antiquiſſimo illi Herodoteo Scylaci, quem vnum veteres nouerunt, periplus iſte, qui non plane integer, ne dicam parum, (etiam poſt virorum doctiſſimorum curas,) emendatus y), ad nos peruenit. In hoc ab Herculis columnis in Hiſpania facto initio vltra quas ipſas Carthaginienſium emporia, (qualia etiam ante primum bellum Punicum habuiſſe ex *Polybii* lib. I. cap. 10. iam obſeruarunt viri docti.) commemorat, vniuerſas deinceps Europae et Africae oras perſequitur, ad columnas Herculis in Africa denique ſubſiſtens. Narrat etiam diaphragmata, ſiue vias, quibus e Graecia in Aſiam vel ex Aſia in Graeciam commode liceat traiicere. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

Secundum *Saxium* in Onom. litt. I. pag. 29. floruit *Scylax*, Caryandenſis, geographus, circ. a. m. 3497. Olymp. LXVIII. 1. ante Chr. N. 506. V. C. 246. Fabricii de aetate Scylacis ſententiam amplexi ſunt atque ornarunt *Hagerus* atque *de Sainte-Croix*. Prior ſcripſerat progr. de Scylace, geographo antiquiſſimo illiusque periplo, Chemnit. 1765. 4. quod poſtea in compendium quaſi redactum et tamen interdum locupletatum germanice vertit in Palaeſtra geographica, (Geographiſcher Bücherſaal) vol. I. Chemnit. 1765. 8. p. 560 ſqq. Is igitur loca Herodoti, Ciceronis, Suidae, et reliqua, a Fabricio iam laudata et ab Hudſono collecta, poſitaque ante Scylacis periplum in illius editione minorum geograph. graecorum,

v) Ex hac Scylacis Periodo ſiue deſcriptione orbis terrarum *Dodwellus* §. 3. hauſiſſe exiſtimat Strabonem, quod lib. XII. pag. 566. e Scylace tradit, circa lacum Aſcanium habitaſſe Phrygas et Myſos. Sed et in periplo Scylacis, qui mutilus ad nos peruenit, loca mediterranea quandoque perſtringuntur. Itaque poterat illa Strabo petere e loco peripli, qui in noſtris codicibus deſideratur.

w) Vide, ſi placet, quae de hac ἀντιγραφῇ notaui lib. III. cap 28. §. 6. [in h. vol. pag. 330.]

x) Iac. Gronouius praefat. ad Geographica antiqua.

y) *Rich. Bentley* Apologia diſſ de epiſtolis Phalaridis pag. 327. *Scylax one of the moſt corrupted books in the World.*

corum, paullo vberius recitat, errorem Suidae oſtendit, refutatque Dodwelli opinionem atque argumenta, Fabriciique rationes pro Scylace Herodoteo copioſius explicat. Denique editiones et peripli Scylacis argumenta ſ. contenta perſequitur. Poſterior autem n. *de Sainte-Croix* Fabricii ſententiam tuetur et amplificat in Hiſtoire de l'acad. — des Inſcr. vol. 42. Pariſ. 1786. dedit quoque obſeruationes geographicas et chronologicas in Scylacem. Idem pag. 328. n. pag. 374. n. oſtendit, multos in textu errores eſſe ab interpolatoribus profectos; atque pag. 373. nec non in Examen des Hiſt. d'Alexandre pag. 272. et in Mem. ſ. notitia de noua Geographorum editione, (de qua in fine huius capitis copioſior ero,) nr. 2. obſeruat probatque, plures textus errores ignorantiae ac feſtinationi librariorum, qui vocabula et integras ῥήσεις transpoſuiſſent, originem debere. — *Holſtenius* in epiſtola ad Peireſcium de Scylace cauſſaque corrupti textus et remediis illius emendandi tam intelligenter diſſeruit, vt particulam epiſtolae, a *Sainte-Croix* in notitia etc. nr. 2. not. *b.* repetitam, huc transferre haud dubitarem. „Auctor, (Scylax,) ait, ipſo Herodoto antiquior. Errant enim, qui ſub ipſo Dario Codomanno vixiſſe arbitrantur: quae Voſſii opinio eſt libro de hiſtoricis graecis. Nimis temere eſt ſequutus ea in re Ioſephi Scaligeri fidem, qui id in fronte libri ſui adnotarat, quem olim ab ipſo Voſſio Lugduni Batauorum vtendum habui. Meminit enim eius Herodotus libro IV. et ipſum opuſculum aperte auctoris aetatem teſtatur. Inter omnes illos minores geographos nullus exſtat hoc corruptior. Sed bona fide tibi committo, quid maxime mihi ad perſanandum feliciſſime, paucis locis exceptis, profuerit: obſeruaui crebro legendo et errorum ſimilitudine, quum Oxonii hunc auctorem tractarem, vitia omnia orta fuiſſe ex litterarum maiuſcularum confuſione. Vnde deprehendi, librum ſcriptum fuiſſe charactere antiquiſſimo litteris capitalibus, ſed fugientibus et vetuſtate exeſis. Ita Α Δ Λ et Ε C, Ο Θ item Α Ι Φ Ν aliosque characteres minimum in modum confuſos obſeruaui. Itaque quotiescumque mihi aqua haerebat, locum ita depingebam, et dein in varias figuras litterarum vicinitate et coniunctione vel diuiſione transformabam, donec veram ſcripturam nullo negotio erueram. Profuit etiam omnium locorum Herodoti et Hellanici, in primis vero Hecataei, quae apud Stephanum exſtant. Adeo enim conueniunt, vt non dubitem, quin alter alterum κατὰ πόδα transſcripſerit. Hactenus *Holſtenius.*" Voſſius in praefat. ad ſuam edit. cenſet, Periplum Scylacis eſſe ἐπιτομὴν et compendium maioris operis; multa enim hic legi, quae plane ſint contra ſententiam Scylacis, in quibus epitomator errauerit. *Harl.* Copioſe de Scylace nuper diſputauit Cl. *Conr. Mannert* Geogr. der Griechen und Römer part. I. pag. 64—72. qui enim diſcernit ab illo quem Herod. memorat, ineunte bello Peloponn. floruiſſe, et periplum e variis variorum narrationibus diligenter compoſitum eſſe cenſet. De illo cuius opera Darius vſus eſt, vid. Robertſon über die Kenntniſſe der Alten von Indien pag. 13 ſq. et Cel. *Heeren* de Graecorum de India notitia, Commentatt. Soc. Gött. tom. X. pag. 121 ſq.]

VII. [Codd. mſsti pauci exſtant. Ex codice *Palatino* edidit Scylacem Hoeſchelius. vide Sylburg. catal. MSS. gr. nr. 142. In bibl. Bodleiana codex eſſe traditur. — In biblioth. *Pariſina* ſunt quidem tres codices, nr. XXXIX. MDCIII. et MMMLIV. qui continent geographica quaedam et fragmenta; at incertorum auctorum: atque Sainte-Croix teſtatur, ſe in illa nullum reperiſſe Scylacem. In bibl. *Auguſtana* Vindel. *Artemidori* geogr. epit. *Scylax*, *Iſidorus* Charac. *Dicaearch.* et Periplus Paphlag. — In biblioth. *Vindob.* (teſte Kollario in

Supplem.

Supplem. I. ad Lambecii comment. pag. 577.) cod. LXXXIV. nr. 4. eſt incerti auctoris ſchol. de duodecim ventis, et fragmentum ſ. excerptum hydrographicum nauigationis per pontum Euxinum a Boſporo Thracio vsque ad Boſporum Cimmerium, vid. ſupra in notit. codd. Dionyſii Periegetae. — In bibl. quadam incerta cuius catal. dedit Lamius in deliciis eruditorum, Florent. 1743. 8. pag. 8. cod. III. bis praebet *Agath.* geographiam. *Harl.*]

Primus graece edidit Scylacem *David Hoeſchelius* vna cum Marciano Heracleota, Artemidoro Epheſio, Dicaearcho Meſſenio et Iſidoro Characeno: Auguſtae Vindel. 1600. 8. [z]) additis breuibus notis ſiue caſtigationibus. Edidit autem ex codice Palatino, in quo hunc reperit titulum: *Σκύλακος τοῦ Καρυανδέος περίπλους τῆς οἰκουμένης Εὐρώπης καὶ Ἀσίας καὶ Λιβύης, καὶ ὅσα καὶ ὁποῖα ἔθνη ἕκαστα ἑξῆς καὶ χῶραι καὶ λιμένες καὶ ποταμοὶ, καὶ ὅσα μήκη τῶν πλῶν καὶ αἱ νῆσοι αἱ ἑπτὰ* [aa]) *αἱ οἰκούμεναι καθότι ἑκάστη κεῖται τῆς ἠπείρου.* — Poſtea lucem vidit graece et latine cum tralatione et notis eruditis atque caſtigationibus *Iſaaci Voſſii*, tum vix vnum et viginti [bb]) nati annos, Amſtelod. 1639. 4. ſubiuncto Anonymi periplo Maeotidis Paludis et Ponti Euxini, quem a Salmaſio acceperat [cc]), cui etiam librum dicauit [dd]). *Ita enim par erat*, inquit, *vt* [?] *primitiae iuuentae noſtrae primo, ſi pateris, virorum cederent.* — Loca quaedam Scylacis ab eo tempore illuſtrauit, ne Phil. Cluuerum, Meurſium, Bochartum, Holſtenium, Salmaſium alioſque paucos, qui hoc obiter in ſcriptis ſuis fecerunt, iam memorem, *Iacobus Palmerius* Grentesmenilius in Exercitationibus ad optimos auctores graecos Lugd. Bat. 1648. 4. pag. 268 — 282. et ſparſim in Graecia antiqua. De hoc Iſaacus Voſſius ad Catullum pag. 257. *Multus eſt in hoc Scylacis loco vir doctus Iacobus Palmerius, vbi excutit obſeruatiunculas, quas pueri olim edidimus, ſed vt hoc, ita quoque ceteris in locis feliciorem inſtituere potuiſſet cenſuram.* — Ab eo tempore *Iacobus Gronouius* edidit geographica antiqua Lugd. Bat. 1697. 4. in quibus Scylax Voſſii, Palmerii et Gronouii ipſius notis illuſtratus et emendatus praemittitur Anonymi Periplo, Agathemeri Hypotypoſi geographiae et expoſitioni mundi a Iacobo Gothofredo editae.

[Inſcriptio haec eſt:

Geographica antiqua, h. e. Scylacis periplus maris mediterranei. Anonymi periplus Maeotidis et Ponti Euxini. *Agathemeri* hypotypoſis geographiae. Omnia graeco-latina. *Anonymi* expoſitio totius mundi latina. Cum notis Iſ. Voſſii, I. Palmerii, S. Tennulii et emendationibus *Iacobi Gronouii.* Lugduni Bat. 1697. 4. Huius editionis quaedam exemplaria, in fine aucta, nouam acceperunt in fronte inſcriptionem, vt mox videbimus. — *Hudſoni* enim cura paullo poſt lucem viderunt ſaepius iam memorati

Geogra-

z) In biblioth. Leidenſi eſt exemplar, cui quaedam adſcripſit Iſ. Voſſius. vid. catal. illius bibl. pag. 162. nr. 133. etiam catalog. libr. MSSt. Angliae etc. inter codd. Voſſianos pag. 70. nr. 2721. *Harl.*

aa) Ad calcem libri non ſeptem tantum ſed duodeuiginti inſulas periplus Scylacis memorat. Confer H. Dodwell. §. 16. diſſert. de Scylacis aetate.

bb) Natus Iſ. Voſſius Lugduni Batauorum 1618. fatis conceſſit Londini 1691.

cc) Vid. Caſauboniana pag. 2 et 200. *Heum.*

dd) In bibl Leidenſ. (catal. pag. 201. nr. 602.) eſt exemplar cum Iſ. Voſſ. not. mstis. *Harl.*

Geographiae veteris ſcriptores. Cum interpretatione latina, diſſertationibus et annotationibus. vol. I. Oxoniae 1698. 8.

In his *Scylacis* Periplus, graece cum verſione Iſaaci Voſſii latina, locum obtinuit ſecundum. Textui ſubiectae ſunt variae lectiones et coniecturae, maximam partem e Voſſii et Gronouii editionibus ſumtae. Notae Palmerii, Berkelii, Voſſii. Gronouii cum paucis Hudſoni adiectae ſunt in calce, p. 7—62. Praeter ea in hoc primo volumine continentur, *Hannonis* per. *Agatharchides* de mari rubro, (de quo vid. lib. III. cap. II. vol. III. pag. 32 ſq.) e Photii cod. CCL. cum Laur. Rhodomanni verſione, Periplus vterque *Arriano* adſcriptus, *Nearchi* paraplus, ex eiusdem Arriani Indicis, *Marciani Heracleotae* periplus cum fragmentis *Artemidori* ac *Menippi*, et *anonymi periplus Euxini ac Maeotidis paludis*, (Arriano in cod. Voſſiano adſcriptus teſte Catal. pag. 399. nr. 71.) ab If. Voſſio et Iac. Gronouio iam editus, quem, adnotante Fabricio, ex Scymni Chii atque ex Arriani periplis maximam partem ad verbum collectum eſſe, eruditi obſeruarunt, auctore ſiue *Alypio*, de quo Iulianus epiſt. 30. ſiue, vt If. Voſſius exiſtimabat, iuniore quodam, licet *H. Dodwellus* in diſſ. de hoc ſcriptore ſuſpicetur neſcio, quem Diocletiani imp. temporibus propinquum. Singulorum textui Hudſon. praemiſit teſtimonia veterum, et ſubiecit varias lectiones cum ſuis aliorumque emendationibus, et in fine ſuas aliorumque notas poſuit vberiores. Praefationem vero excipiunt *Henrici Dodwelli* de geographorum, quos primum hoc volumen continet, aetate et ſcriptis, doctae diſſertationes. At Gronouius aegre tulit, quum iſtos auctores tam repente recuſos ſuasque notas integras quidem ad ſummam, ſed pro lubitu tamen truncatas, mutatas, etiam, (vt conqueſtus eſt,) alienis verbis adulteratas cerneret: nec Dodwelli rationes de aetate Scylacis, ſuis crebro oppoſitas, probare potuit. Quare exemplaribus editionis ſuae, a librario nondum venditis, operi nouum titulum praefigere iuſſit, et adiecit acerbam quidem, at doctam disquiſitionem, in qua editionem Oxonienſem, Hudſonique conſilium grauiter culpauit praecipue Dodwelli de Scylacis aetate ſententiam argumentaque late perſequutus acriter impugnauit. Singulas autem Dodwellianae diſſertationis paragraphos recudi fecit, iisque examen et reſponſiones ſaepe virulentas ſubiecit. Huic diſputationi, quae LX. paginis conſtat, praemiſit inſcriptionem: *Iacobi Gronouii animaduerſio in recentem ab Oxonio Scylacis editionem et diſſertationis de Scylacis aetate examen. Accedit excerptum Ephori ex typographia chriſtiana ſeruatum in bibliotheca medicea et ab eodem deſcriptum.* Inde, mutato tantum et a. 1700. ſignato folio, altera inſcriptio enata eſt:

Geographica antiqua — — — et emend. Iacobi Gronouii. Cuius accedit anim. in Oxon. edit. et examen diſſertationis, de aetate Scylacis cum fragmento Ephori. Lugduni Batau. ap. Iordanum Luchtmans. 1700. 4.

Excepta illa animaduerſione editiones a. 1697. et 1700. non diuerſae ſunt nec repetitae, ſed vna eademque. Hudſon autem Gronouii obtrectationibus modeſte et paucis reſpondit in praefat. ad II. volumen. Quoniam vero Gronouius *Ephori* fragmentum ſuo examini ſubiecerat, id forſan commouit Hudſon. vt illud, quamquam bis promiſerat, collectione ſua excluderet.

Ad Scylacem illuſtrandum et emendandum pertinent *Theoph. Sigefr. Bayeri* comm. de ſitu Scythiae ſub aetatem Herodoti. tom. I. commentar. Petropolit. pag. 40 ſqq et *Bosch Slothouwer*. I. V. D. et Rectoris Doccumani, tirocinium criticum in veteres auctores,

res, praeſertim Orpheum, *Scylacem* et Apollonium. Leoward. 1792. med. 8. conf. ephemer. litter. Gottingenſ. a. 1792. nr. 192. pag. 1923 ſqq.

Per hanc occaſionem ea, quae *Hudſon.* in *tertium* Geogr. minorum graec. volumen, Oxoniae 1712. 8. recepit, eo quem Hudſon. ipſe in praefatione ſignificauit, ordine indicabo. Nam quoniam ſingula fere opuſcula ſeparatim poſita, ſuos habent paginarum numeros: factum eſt, vt in exemparibus aliis alius librorum eſſet ordo, prouti bibliopegae forſan viſum aut commodum fuerit. Sic exemplar, quod ego in manibus habeo, et illud, ex quo Fabricius in B. Gr. vol. XIII. pag. 812 ſq. contenta tomi III. repetiit, et inter ſe et ab ordine, ab Hudſono praeſcripto, valde diſcedunt.

I. Excerpta e *Dionyſii Byzantii* Anaplo Boſpori Thracici, *latine* ſeruata a Petro Gyllio, cum notis. Fragmentum *graecum* ex duobus codd. Vaticano et Pariſ. exhibuit *Carolus du Fresne* ſub initium ſuae Conſtantinopoleos chriſtianae, et repetiit Hudſon. in prima nota. (conf. infra in hoc capite notam ad §. XIX. ſupra in catalogo *Dionyſiorum*, cap. XXXI.) Idem pag. 7. publicauit fragmentum gr. auctoris incerti de ſeptem turribus Byzantinis, quod ex cod. Vatic. deſcriptum, cum Hudſon. communicarat Godefred. Chriſtian. Goetz. Ille Dionyſii Byzantii periplus graece adhuc exſtitit ſaec. XVI. quoniam Petrus Gyllius in libro de Boſporo Thracio magnam illius partem latine vertit. Nicol. Sophian. habuit cod. mſt. illius peripli graec. cuius meminit Gesner. *De Sainte-Croix*, (quem vide l. cit.) reperit in tribus mſstis Pariſ. regiis, ab Holſtenio collatis, nr. 1405. 1406. in quo meliorem cuiusdam loci lectionem deprehendit de S. Croix, quam Du Cange dederat, et 2554. fragmentum, graece ſcriptum: at capiti Agathemeris vltimo fine vllo interuallo adiunctum. — In bibl. Ambroſianae catalogo citatur titulus iſtius peripli; ſed S. Croix ſuſpicatur, eſſe tantummodo fragmentum.

II. *Arriani* ſiue potius anonymi periplus ſ. deſcriptio Ponti Euxini, et locorum vtriusque continentis, videlicet Bithyniae, Ponto adiacentis, Paphlagoniae etc. collecta ex Scymno, Arriano, Marciano aliisque, quam Holſtenius pridem vulgare conſtituerat ex codice Vaticano, cum verſione Ioannis Hudſoni. *S. Croix* l. m. nr. 18. miratur, Hudſon. huius deſcriptionis fragmentum ab eo, quod in primum vol. receperat, diſcreuiſſe, quum partes eſſent vnius operis, adhuc tamen manci. — *Arriani* periplus et anonymi periplus ponti Euxini fuit in cod. Palatino nr. CCCXCVIII. in Sylburgii cat. MSSt.

III. Excerpta ex Syntaxi Perſarum *Georgii, medici Chryſococcae*, primum ex biblioth. Pariſ. ab Ismaele Bullialdo euulgata, ab Hudſon. ex duobus codd. Bodleianis emendata, gr. et lat.

IV. *Claudii Ptolemaei* tabula longitudinis et latitudinis vrbium inſignium ex vetuſto cod. Barocciano cum Var. Lectt. duorum aliorum mſst. ab Hudſono primum eruta, gr. et latine.

V. *Anonymi* vetus orbis deſcriptio, pridem vulgata a Iac. Gothofredo, recuſa latine ex Iac. Gronouii editione.

VI. Variae lectiones in anonymum geographum Rauennatem, ex mſto Vrbinate Vaticanae bibl. nr. 673.

VII. *Ptolemaei Arabia*, ope codicis msti vetuſtiſſimi ac praeſtantiſſimi innumeris locis emendata a Ioanne Grauio [ee], ex edit. Londin. 1650. 4. gr. et latine.

VIII. Ex *Abulfeda* tum inedita Arabiae, maris Perſici et Alcolzum ſiue rubri: arabice et latine per Ioan. Grauium.

VIIII. Chorasmiae et Mawaralnahrae, h. e. regionum extra fluuium Oxum deſcriptio *Abulfedae* Ismaelis ex tabulis Principis Hamah, arab. et lat. cum Grauii praefatione, edita pridem a Ioanne Grauio, Londini 1650. 4.

Binae tabulae geographicae, vna Naſſir Eddini Perſae, altera Vlug Beigi Tatari, arabice cum verſione Io. Grauii, ex edit. Londin. 1651. 4. Accedit arabici auctoris fragmentum in Ioannenſium apud Oxonienſes bibl. repoſitum, cum verſione Simon. Ockleii.

X. *Claudii Ptolemaei* ἔκθεσις κανονικὴ τῶν ἀστερισμῶν, ſ. catalogus fixarum ſtellarum, graece e MSStis emendatus.

XI. Indices 1) locorum, populorum etc. 2) ad arabica. *Harl.*

VIII. ISIDORVS, Characenus, Dionyſii, de quo ſub initium huius capitis, ciuis ſcripſit poſt fugam Tiridatis [ff]), quam anno Tiberii XXII. poſt Chriſtum natum XXXV. [gg]) contigiſſe, innuit *Tacitus* VI. Annal. 44. licet Auguſti imp. temporibus illam adſcribat *Dio* lib. LI. [p] pag. 456. Neque diuerſus videtur ab hoc *Iſidorus*, Characenus, quem laudat Plinius inter externos ſcriptores, e quibus librum II. Nat. Hiſtoriae digeſſit, et lib. V. cap. 31. vt adeo ſcripſiſſe videatur ante imperium Flauii Veſpaſiani. Artaxerxes vero, quem Iſidori Characeni parentum aetate annos natum XCIII. deceſſiſſe e vita narrat *Lucianus* in Macrobiis tom. II. pag. 472. non fuit Artaxerxes Ochus, vt aliquando viſum *Voſſio* IV. 10. de Hiſt. Graecis; ſed longe iunior Artaxerxes quidam e regibus Perſarum, qui Parthis Arſacidis ſubiecti fuerunt, vt pulchre obſeruauit doctiſſ. *Dodwellus* in diſſ. de Iſidoro Characeno §. 1. Scripſerat hic *Iſidorus*, Marciano etiam Heracleotae laudatus, Παρθίας περιηγητικὸν, quem citat *Athenaeus* III. Dipnoſophiſt. pag. 93. Huius operis deperditi pars eſſe videntur, qui hodie exſtant σταθμοὶ Παρθικοὶ [hh]), *manſiones Parthicae*, quibus diſtantias locorum in XVIII. regnis, imperio Parthico tum ſubiectis, (non tantum Parthyenes proprie ſic dictae,) Iſidorus adnotauit. Primum graece cum Scylace et aliis lucem viderunt cura optimi *Hoeſchelii*, deinde ad codicem Pariſienſem caſtigatae cum verſione *Hudſoni* et notulis meis [ii]) in tomo ſecundo geographorum minorum editae ſunt Oxoniae a 1703. 8. in quo volumine praeterea habentur *Dicaearchi* βίος Ἑλλάδος et montis Pelii deſcriptio, *Scymni*, Chii, quae ſuperſunt,

ee) Conf. *Grauii* vitam, a Smitho editam p. 30.

ff) Meminit eius Iſidorus pag. 4. ἐνταῦθα γάζα ἦν Φραάτε τοῦ ἀποσφάξαντος τὰς παλλακίδας ἣ Τηριδάτης φυγὰς ὢν ἀσέβαλεν. Confer Voſſium lib. de Philogia pag. 55.

gg) An. vrb. c. 789. Fabricii rationibus ſubſcribit *Saxius* in Onom. I. p. 237. adde *Hamberger* zuverl. Nachricht. II. pag. 22 ſq. et ſupra in hoc vol. pag. 20. §. XV. *Harl.*

hh) De his σταθμοῖς, ſiue, vt apud Io. Malalam tom. II. Chron. p. 21. vocantur, μοναῖς, earumque varietate praeter ea, quae ad Iſidorum notaui, vide, ſi placet, Eduardi Bernardi lib. 3. de menſuris et ponderibus pag. 248 ſq. Sic Amyntas quidam ſcripſerat σταθμοὺς Περσικοὺς et σταθμοὺς τῆς Ἀσίας. Laudat Athenaeus et Aelian. XVII. 17. de animal.

ii) Quas valde laudat de S. Croix l. m. nr. 9. *Harl.*

ſuperſunt, *Plutarchus* de fluuiis, *Agathemer*, et *Strabonis* epitome, atque de ſingulis hiſce ſcriptis eorumque aetate diſſertationes eruditiſſimi *Dodwelli*.

IX. SCYMNVS, Chius, poſt Apollodorum, cuius [kk]) χρονογραφίαν στιχηρὰν ἄχρι τοῦ νῦν βίου compoſitam verbis iambicis et Attalo Philadelpho. Pergami regi, inſcriptam, tacito Apollodori nomine, laudat, ſcripſit ad regem Bithyniae Nicomedem, (tertium Chreſtum cognomine, vt videtur H. Dodwello, Olymp. CLXXII. 3. [ll]) ante Chriſtum natum XC.) carmine itidem iambico Περιήγησιν ſiue *enarrationem orbis*, qua Eratoſthenis maxime veſtigiis inſiſtere ſe profitetur vſ. 112 ſq. Mutila ſub falſo *Marciani Heracleotae* nomine primum graece ab [Dav.] *Hoeſchelio* vna cum Scylace et aliis edita eſt e cod. Palat. et cod. Caſauboni, cum notis et V. L. in margine Auguſtae Vindel. 1600. 8 p. 1—30. — deinde latino carmine reddita et graece ac latine vulgata a *Fed. Morello* Pariſ. 1606 8. Hinc cum proſaria verſione et notis *Eraſmi Vindingii* Paulli F. Hafniae 1662. 8. Verum iam *Iſaacus Voſſius* ad Anonymi periplum p. 38. recte monuerat, Scymnum Chium eſſe illius periegeſeos auctorem, quod poſtea confirmauit *Lucas Holſtenius* ad Porphyrium p. 82. et ad Apollonii Rhodii IV. Argonaut. vſ. 284. ac nouiſſime *H. Dodwellus* diſſ. de Scymno Chio § 7. ita, vt nullus dubitandi locus ſuperſit. Igitur doctiſſimus *Hudſonus* non dubitauit, poemati huic verum Scymni Chii nomen praefigere, qui illud non modo recudi fecit in tomo ſecundo geographorum graecorum cum latina verſione Vindingii notisque, et caſtigationibus: ſed etiam ſubiecit eidem alia Scymni ex eodem opere *fragmenta*, ex Anonymi maxime periplo, quem Iſ. Voſſius ediderat, collecta, quae cum verſione iambica *Lucae Holſtenii*, ad calcem notarum ſummi eius viri ad Stephanum Byz. in lucem protulit Theodorus Ryckius Lugd. Bat. 1692. fol. [mm]) Mentio Scymni Chii apud Apollonium Dyſcolum hiſt. commentitiae cap. 15. (vbi Meurſio probe obſeruatum.) et Stephanum Byz. variis in locis, et ſcholiaſten Apollonii IV 277. vbi ἐν τοῖς περὶ Ἀσίας et 284. vbi ἐν τοῖς περὶ Εὐρώπης citatur; ita enim pro ἐν τῇ ιϛʹ. legendum docuit idem laudatus Holſtenius.

X. MARCIANVS ex Heraclea Ponti oriundus, iunior fuit Claudio Ptolemaeo. Stephano autem, qui eum ſaepius laudat, antiquior. Incertum, idemne Marcianus, qui Creticorum ſcriptor memoratur a Phrynicho apud *Photium* cod. CLVIII. vel quem Syneſius epiſt. CI. ad Pylaemenem ἑρμοῦ λογίου τύπον adpellat, et quem Valentis imp. filias Anaſtaſiam et Caroſam, grammatica praecepta docuiſſe refert *Socrates* IV. 9. Hiſt. [Hinc circa A. C. 410. floruiſſe videtur.] Scripſit proſa Περίπλουν τῆς ἔξω θαλάσσης ἑῴας τε καὶ ἑσπερίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μεγίστων νήσων *Periplum maris externi* [nn]) maximarumque, quae in illo

kk) Vide, ſi placet, quae de Apollodori Chronico ſcripſi lib. III. cap. 27. [ſupra in hoc vol. pag 287 et 299.] Quod vero *Stephanus Morinus* pag. 42. diſſ. periegeſin Marciani Apollodoro tributam ſcribit a Salmaſio, error eſt haud dubie, ſiue Salmaſii, ſiue, quod magis mihi perſuadeo, Morini.

ll) Secundum Saxii Onom. I. pag. 143. A. M. 3915. ante C. N. 88. V. C. 664. *Harl.*

mm) In catal. biblioth. Bünau. I. pag. 148. adiecta iſta fragmenta dicuntur *Holſtenii* notis in Stephanum Byz. Lugd. Bat. 1684. fol. pag. 375. *Harl.*

nn) Mare externum opponit mari intra Europam, Africam, et Aſiam, quod ſatis adcurate adfirmat deſcripſiſſe Artemidorum. Τῆς μὲν γὰρ ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν ἁπάσης θαλάσσης ἀκριβῆ τὸν περίπλουν πεποιήμεθα ἐν ταῖς ἐπιτομαῖς τῶν ιαʹ βιβλίων Ἀρτεμιδώρου

ſitae ſunt, inſularum *libris II.* quorum prior integer exſtat, de mari orientali et meridionali, poſterior, qui oceanum occidentalem et ſeptentrionalem perſequitur, capitibus tribus poſtremis de Africa, et capite de diſtantiis ab Roma ad inſignes orbis habitabilis vrbes mancus [?] ad nos peruenit. Ante hos duos libros, in quibus Claudii Ptolemaei [oo]) et Protagorae geographia atque *ἀναμετρήσει ςαδίων* vſum ſe fuiſſe teſtatur, idem Marcianus compoſuerat *Epitomen librorum vndecim geographiae Artemidori Epheſii*, e qua prologus tantum et Ponti vtriusque, Bithyniae et Paphlagoniae periplus ſupereſt. Neque vero ſolum in hac epitome ſequutus eſt *Artemidorum*, quem Olymp. CLXIX. hoc eſt centum circiter ante natum Chriſtum annis claruiſſe refert, ſed etiam alios, quos laudat his verbis: *Οἱ γὰρ δὴ δοκοῦντες ταῦτα μετὰ λόγων ἐξητακέναι* ΤΙΜΟΣΘΕΝΗΣ *ὁ Ῥόδιος ἐςὶν ἀρχικυβερνήτης τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου γενόμενος. καὶ μετ' ἐκεῖνον* ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ [pp]) *ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ μουσεῖου προςάντες. Πρὸς δὲ τούτοις* ΠΥΘΕΑΣ *τε ὁ Μασσαλιώτης καὶ* ΙΣΙΔΩΡΟΣ *ὁ Χαρακηνός. Καὶ* ΣΩΣΑΝΔΡΟΣ *ὁ κυβερνήτης τὰ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γράψας.* ΣΙΜΜΕΑΣ *τε ὁ τῆς οἰκουμένης ἐκθεὶς τὸν περίπλουν, ἔτι μὲν* ἈΠΕΛΛΑΣ *ὁ Κυρηναῖος καὶ* ΕΥΘΥΜΑΝΗΣ *ὁ Μασσαλιώτης καὶ* ΦΙΛΕΑΣ *ὁ Ἀθηναῖος καὶ* ἈΝΔΡΟΣΘΕΝΗΣ *ὁ Ἰάσιος καὶ* ΚΛΕΩΝ *ὁ Σικελιώτης,* ΕΥΔΟΞΟΣ *τε ὁ Ῥόδιος καὶ* ἍΝΝΩΝ *ὁ Καρχηδόνιος — Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ* ΣΚΥΛΑΞ *ὁ Καρυανδεὺς καὶ* ΒΟΤΘΑΙΟΣ — *Μετὰ δὲ τούτων τοὺς πλείςους* ἈΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ *ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος, καὶ* ΣΤΡΑΒΩΝ *γεωγραφίαν ὁμοῦ καὶ περίπλουν συντεθεικότες,* ΜΕΝΙΠΠΟΣ *τε ὁ Περγαμηνὸς* [qq]), *διάπλουν γράψας, ἀκριβέςεροι δοκοῦσι πάντων τῶν προειρημένων τυγχάνειν — Ἐγὼ τοίνυν πάντων τῶν μνημονευθέντων προκρίνας* ἈΡΤΕΜΙΔΩΡΟΝ *τὸν Ἐφέσιον ἐπιτομὴν τῶν ἕνδεκα βιβλίων τοῦ μνημονευθέντος ἐποιησάμην προσθεὶς καὶ* ἘΞ ἙΤΕΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ *τὰ ἐλλείποντα, καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν ιά βιβλίων φυλάξας, ὡς μετρίαν μὲν γεωγραφίαν, τελειότατον δὲ περίπλουν ἀπεργάσασθαι.* Primus *Marcianum* e codice Io. Georgii Herwarti graece luci dedit *Dauid Hoeſchelius*, Auguſtae Vindel. 1600. 8. cum Scylace, Dicaearcho et Iſidoro Characeno [rr]). — [gr. et lat. interprete

Ἀρτεμιδώρου τοῦ Ἐφεσίου Γεωγράφου, ὃν νομίζομεν τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης ἐπιμελέςατον περίπλουν ἐν τοῖς τῆς γεωγραφίας βιβλίοις πεποιῆσθαι. Lib. II. p. 35.

oo) Holſten. animaduertit, totum hoc opus eſſe concinnatum ex vno Ptolemaeo; quod verum eſſe teſtatur *de Sainte-Croix* in Memoire etc. nr. 17. additque, non modo contextum Marciani, valde corruptum, emendari poſſe ope Ptolemaei; ſed etiam caput de diſtantiis ſumtum eſſe ex ſcriptis geographic. Protagorae: at numerorum ſigna interdum eſſe vitioſa. Conf. eiusdem Exam. critiq. des Hiſtor. d'Alexandre pag. 303. *Harl.*

pp) De Timoſthene et Eratoſthene dixi lib. III. cap. 20. [de Pythea ſupra in hoc vol. pag. 14 ſq.]

qq) Idem Marcianus pag. 65. *Μένιππος ὁ Περγαμηνὸς καὶ αὐτὸς τῆς ἐντὸς θαλάσσης περίπλουν ἐν τρισὶν ἤθροισε βιβλίοις, ἱςορικήν τινα καὶ γεωγραφικὴν ἐποιήσατο τὴν ἐπαγγελίαν.* Hoc Menippi opus, cuius nouam editionem curaſſe ſe Marcianus pag. 65. teſtatur, *ἴσορα κύκλον* vocat *Crinagoras* in Epigrammate, quod edidit *Salmaſius* ad Solin. pag. 580. edit. primae. Hinc conſtat, *Menippum* non demum floruiſſe ſub Imp. Commodo, vt coniiciebat doctiſſimus Dodwellus diſſ. de aetate Marciani Heracl. §. 7. ſed iam ante Auguſtum, ſub quo fuit Philippus, Theſſalonicenſis, qui Crinagorae Epigrammata, cuius meminit et Strabo, coronae ſuae intexuit.

rr) In codice quondam *Palatino*, (teſte Sylburgio, nr. 142. pag. 44. catal. MSS. gr. bibl. Palat.) fuerunt 1) *Marciani*, Heracleotae, Periplus, Ponti, Eoique et Heſperii maris ex Artemidoro et aliis in II. libros contractus. mutil. 2) *Artemidori* geographicῶν epitome, cum ſupplemento incerti. 3) *Scylacis* periplus per epitomen. mutil. 4) *Iſidori* ſtathmi parthici. 5) *Dicaearchi* Graeciae deſcriptio. 6) *Marciani* alia terrarum orbis deſcriptio, mutila et paſſim corrupta. *Harl.*

prete Eraſmo, Paulli F. *Windingio.* Hauniae 1662. 8. — ſed eſt Scylac. vid. §. ſuper.] Latine vertit et cum notis edidit in volumine primo Geographorum minorum ſaepe iam ex merito mihi laudatus *Io. Hudſonus*, Oxoniae 1698. 8. ſubiunctis *Menippi*, Pergameni, et *Artemidori*, Epheſii, elogiis atque fragmentis.

[Plura *Artemidori*, cuius opus valde deſideratur, fragmenta paſſim ſunt a ſcholiaſtis graecis tum editis tum ineditis ſeruata, et digna, quae colligantur. conf. indicem ſcriptorum, in Steph. epit. citatorum, voc. *Artemidorus Epheſius.* Duo fragmenta publicauit *van Goens* in animaduerſion. ad Porphyr. de antro Nymph. pag. 87. Ipſe Hudſon aliud dedit fragmentum tom. III. geogr. min. pag. 40. *Artemidorum* Epheſium laudat ſchol. Apollonii Rhod. ad lib. IV. 259. ex quo *Schoenemann* in comment. de geographia Argonautarum, (Gottingae 1788. 4.) pag. 41. acute corrigit alterum ſchol. ad Apoll. IV. 284. et pro *Hecataeo*, *Artemidorum* Epheſium, item pro *Heſiodo*, *Hecataeum* ſubſtituit. Sub Marciani Heracleotae, nomine a Fed. Morello, Scymni Chii orbis deſcriptionem editam eſſe Pariſ. 1606. 8. in ſuperiore paragrapho iam monuit Fabric. *Harl.*]

Marcianum reſpiciunt ſcholia ad Apollonium [?] quando III. 558. in illis laudatur Artemidorus ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν γεωγραφουμένων.

XI. AGATHEMER, Orthonis, (al. Othonis,) F. Marciano antiquior eſſe creditur a viris doctis [ss]), et ad Septimii Seueri tempora propius accedere, licet argumenta, quibus vtuntur, non plane certa atque explorata ſint [tt]), et ab aliis, (vt a Salmaſio,) Agathemerus iſte ſuppar habetur Georgio Gemiſto Plethoni, qui ſaeculo XV. poſt Chriſtum natum claruit. Equidem compendiarii eiusmodi ſcriptores frequenter antiquiorum verba transſcribunt, e quibus aetatem illorum colligere valde lubricum eſt. Claudio Ptolemaeo [uu]) plurimum tribuit Agathemerus; ſed quam longe ab eius fuerit aetate remotus, nullo indubitato docet indicio. Laudat in limine libri prioris etiam alios antiquiores. ἈΝΑΞΙ'ΜΑΝΔΡΟΣ, inquit, ὁ Μιλήσιος ἀκουστὴς Θάλεω πρῶτος ἐτόλμησε τὴν οἰκουμένην ἐν πίνακι [vv]) γράψαι. Μεθ'

ss) *Godfrid. Wendelinus* apud Tennulium praefat. ad Agathemerum, *H. Dodwellus* diſſ. de Marciani aetate §. 9. et in diſſ. de Agathemero. [adde *Saxii* Onomaſt. liter. I. p. 350. Poſt A. C. 193. ponit eius aetatem *Hamberger* in zuverl. Nachr. I. pag. 433.]

tt) *De Sainte-Croix* in Mem. etc. nr. 14. illum circa Septimii Seueri tempora vixiſſe, ex eo potiſſimum probat, quod meminit monumenti ſeu muri per transuerſam inſulam Britanniam ducti, de quo Spartian. in ſcript. hiſt. auguſt. tom. I. pag. 623. *Harl.*

uu) Sequitur in opere praeſtanti principia Timoſthenis, ab Eratoſthene et Ptolemaeo adoptata, notante eodem S. Croix *Harl.*

vv) Tabulas geographicas primum e Graecis compoſuiſſe *Anaximandrum*, teſtatur etiam Strabo, Laertius II. 2. et alii. Inter Aegyptios *Seſoſtri* hoc tribuit Euſtathius ad Dionyſ. Καὶ Σέσωστρις δέ φασιν ὁ Αἰγύπτιος πολλὴν περιεληλυθὼς γῆν, πίναξι δὲ δέδωκε τὴν περίοδον, καὶ τῆς τῶν πινάκων ἀναγραφῆς οὐκ Αἰγυπτίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ Σκύθαις Colchis: vide *Marshami* Can. Chron. ſaec. XIV. pag 365. et *Franciſcum Bianchinum* in Hiſtoria vniuerſali e monumentis antiquis probata et italice edita Romae 1699. 4. cap. 30. pag. 477 ſq.) ὡς θαῦμα μεταδοῦναι ἠξίωσεν. Poſt Anaximandrum Hecataeus, Democritus et Eudoxus ſimiliter docuerunt breuibus in tabellis *pictos diſcere mundos*, vt *Propertii* IV. 3. 35. verbis ad ſententiam graeci ſcriptoris efferendam vtar. [Idem Euſtathius: πινακογραφίας κατάρξαι μὲν ἱστόρηται Ἀναξίμανδρος, Ἑκαταῖος δὲ μετ' αὐτὸν τῇ ταύτῃ τόλμῃ ἐπιβαλών. Μετὰ δὲ Δημόκριτος μαθητευσάμενος Θάλητι καὶ τέταρτος Εὔδοξος. Meminit etiam tabulae geographicae aereae, ab Ariſtagora Mileti tyranno,

Cleomeni.

Μεθ᾽ ὃν ἙΚΑΤΑΙ͂ΟΣ ὁ Μιλήσιος ἀνὴρ πολυπλανὴς [?] διηκρίβωσεν ὥστε θαυμασθῆναι τὸ πρᾶγμα. ἙΛΛΆΝΙΚΟΣ γὰρ Λέσβιος ἀνὴρ πολυΐστωρ ἀπλάστως παρέδωκε τὴν ἱστορίαν. Εἶτα ΔΑΜΆΣΤΗΣ *ww*) ὁ Σιγεὺς τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν Ἑκαταίου μεταγράψας περίπλουν ἔγραψεν. Ἑξῆς ΔΗΜΌΚΡΙΤΟΣ καὶ ΕΥ̓͂ΔΟΞΟΣ καὶ ἄλλοι τινὲς (*Timoſthenem* et *Poſidonium*, Stoicum, aliquibus interiectis etiam nominat,) τῆς γῆς περιόδους καὶ περίπλους ἐπραγματεύσαντο. *Libros duos* huius Agathemeri *Compendiariarum Geographiae expoſitionum*, ὑποτυπώσεων τῆς Γεωγραφίας ἐν ἐπιτομῇ, ſcriptos ad *Philonem* *xx*), diſcipulum ſuum, lectuque

Cleomeni, Lacedaemonio regi, allatae, *Herodotus* V. 49 Nec defuere, qui iam apud ſacrum ſcriptorem libri Ioſuae XVIII. 8 ſq. tabularum geographicarum veſtigium ſibi viderentur reperire. Conferatur clariſſ. Kilonienſium ICtus et Mathematicus, *Samuel Reyherus* Matheſeos Moſaicae capite XXXII. Ex ſcriptorum porro graecorum latinorumque monumentis varia de mappis geographicis teſtimonia collegerunt *Marſilius Cagnatus* IV. 5. Var. Obſ. *Nicolaus Bergierius* de publicis et militaribus Romani Imperii viis III. 17. tomo X. theſauri Antiqu. Rom. *Gerh. Ioh. Voſſius* libro de Philologia pag. 61 ſq. *Matthias Berneggerus* Quaeſt. I. in Tacitum, *Menagius* ad Laertii Theophraſtum lib. V. ſect. 51. *Iac. Perizonius* ad Aeliani III. 28. Var. Hiſt. et *Cangius* in gloſſario latino, vocabulo *mappa mundi.* Apud Stephanum Byz. in Αἶνος et Ἄβδηρα per πίνακας et πινακογράφους Xylander et Mauſſacus putant denotari tabulas geographicas; ſed Holſtenius et Abr. Berkelius in notis ad illa loca recte obſeruant, reſpici tabulas, ſiue indices doctorum virorum eorumque ſcriptorum, quales a Callimacho olim compoſitos dixi lib. III. cap. 17. [vol. III. pag. 821 ſq.] quemadmodum patrum noſtrorum memoria ſcriptor elegantiſſimus Nic. Erythraeus, libro, quo vitas doctorum virorum ſuauiſſimo ſtilo deſcripſit, titulum fecit Pinacothecam. Mirum eſt, quod *Io. Xiphilinus* pag. 222. e Dione narrat, Metium Pompuſianum interfectum a Domitiano, quod imperium adfectare videretur τὴν οἰκουμένην ἐν τοῖς τοῦ κοιτῶνος τοίχοις ἔχων ἐγγεγραμμένην. Vtrum vero diabolus Matth. IV. 8. quum Chriſto ſeruatori regna mundi oſtendit, hoc fecerit demonſtrata mappa geographica, vt viro ſummo Hugoni Grotio in mentem veniſſe videtur, aliis iudicandum relinquo. Mihi quidem vel ideo hoc non videtur veriſimile, quod nemini altus mons aſcendendus ſit, vt tabulam geographicam vel inſpiciat ipſe, vel alteri inſpiciendam relinquat. Conſule etiam, ſi placet, Io. Danielis Maioris, medici Kilon. ſcrutinium Medicum Sacranicae κοσμοδάξεως capite 2. [Haec Hug. Grotio non venerunt in mentem. Is potius ſtatuit, effictis rerum imaginibus Chriſto exhibuiſſe omnem regiae fortunae adparatum: nec aliter capit *Calovius* in Bibl. illuſtrat. ad illum locum, vt Heumannus in diſſertatt. ſylloge tom. I. part. I. pag. 169. monuit. *Harl.*] — Quales denique fuerint veterum πίνακες geographici, rudiores praeſertim illi, ad itinerum directionem comparati, nullo clariore teſtimonio conſtat, quam reliquiis tabulae Theodoſianae e Peutingeri ſchedis a M. Velſero editae, de qua diſſerui in bibliotheca latina. De Agathodaemonis Alexandri tabulis geographicis dictum a me infra eſt in capite de Claudio Ptolemaeo. De diaphragmatis ſiue lineolis, quibus marium traiectus et itinera notabantur, conferendus *Dodwelius* diſſ. de Scylacis Peripli aetate §. 16. Libellus, qui nautis portus et interualla locorum monſtrat, apud Graecos vocatur πορτολάνος, de quo vocabulo Cangius. Tabulam veterem terrae ſanctae vulgauit *Iacobus Bongarſius* in tomo poſteriore praeclari operis, quod inſcripſit Geſta Dei per Francos. ap. Wechel. 1611. fol. *Fabric.* — Mapparum geographicarum meminit eleganter *Eumenius* in orat. pro ſchola Auguſtodunenſi cap. 20 et 21. *Heum.*

ww) De *Hecataeo* et *Hellanico*, vid. ſupra in vol. II. pag. 348 et 349 ſq. de *Damaſte* ibidem pag. 354. atque cl. *Seidel* in prolegom. ad Eratoſthenis geographicorum fragmenta, (Gottingae 1789.) pag. XX ſqq. Hellanici libr. I. τῆς Δευκαλιωνίας citat Eudocia pag. 108. Violarii, pag. autem 248. eius librum I. Φορωνίδος. In ſcholiis Marcianis ad Homerum citatur *Hellanicus* ἐν πρώτῳ τῶν Ἀτλαντικῶν et ἐν Τρωϊκοῖς, *Harl.*

xx) Lib. I. cap. 6. τῶν δὲ τὰ τῇ αἰσθήσει ὡς ψευδῆ ἀπολελεγμένα ἐπιστημονικῶς διορθώμενοι, δεῖν προσεπονήσαμεν καὶ αὐτοὶ, τὴν τοῦ παντὸς ὡς ἐγχειριδίῳ συνελεῖν πραγματείαν, ὡς ἂν ἐπὶ μνήμης ἔχῃς, ὦ ΦΊΛΩΝ ἄριστε, ὅσα καὶ διὰ ζώσης φωνῆς παρ᾽ ἡμῶν ἀκήκοας.

que haud indignos et nonnulla tradentes alibi haud obuia in lucem edere voluere viri docti II. Voſſius yy), Lucas Holſtenius zz) et Godfridus Wendelinus aaa): ſed primus e codice Io. Iacobi Chifletii cum verſione et notis vulgauit *Samuel Tennulius*, Amſtelod. 1671. 8. Deinde Scylaci ſubiecit *Iacobus Gronouius*, qui auunculi notis ſuas addidit et verſionem pluſculis locis emendauit. Lugd. Batau. 1697. 4. Denique in volumine ſecundo Geographorum minorum [?] e Gronouii fere editione repraeſentauit recenſuitque praeſtantiſſimus *Hudſonus*, Oxon. 1703. 8. qui codicis etiam Sauiliani mentionem facit. [*De Sainte-Croix* l. mem. ſcribit, Hudſonum tantummodo reddidiſſe contextum, a Tennulio conſtitutum; neglexiſſe autem codd. quinque, qui numerorum ſigna multo rectius, quam editi libri, exhibeant, et plures easque bonas praebeant varias lectiones, ab Holſtenio comparatos, e bibl. autem Pariſ. habuiſſe Holſtenium msstos codd. MCCCCV. MCCCCVI. et MMDLIV. Eſt quoque cod. in bibl. *Vaticana* forſan is, qui quondam fuit in bibl. Palatina, teſte Sylburgio nr. 60. in quo praeter alia ſunt G. Plethonis chorographia Theſſaliae, et Dionyſii Byzantii nauigatio Boſpori. In cod. *Vindobon.* eſt Agathemeri opuſculum, at mancum, teſte *Neſſelio* in catal. codd. part. V. pag. 173. immo illud recenti admodum manu eſſe ſcriptum et erroribus ſcatere, tradit *Kollarius* in ſupplemento I. ad Lambecii commentar. pag. 544. Quaedam ſunt partes in cod. *Voſſiano* in bibl. *Leidenſi.* vid. Catal. pag. 399 nr. 7. — In cod. *Taurinenſi*, chart. ſaec. XVI. (catal. codd. gr. pag. 366.) eſt Ἀγαθημέρȣ τȣ͂ Ὀρθῶνος γεωγραφίας ὑποτύπωσις. — Inter codd. Th. Gale, *Londini*, nr. 6065. Agathemer. — Idem, in cod. *Guelferbytino* nr. 151. *Harl.*]

In veteribus inſcriptionibus Agathemeri nomen plus ſimplici vice occurrit, vt notatum Wendelino. *L. Aelius Agathemer*, *C. Papirius Agathemer*, *C. Iulius Agathemerus* et *C. Vatronius Agathemer* apud Gruter: et in marmoribus Arundelianis Γ. Αἴλιος Ἀγαθήμερος Ἐφέσιος et ἐπὶ τȣ͂ ἱερȣ͂ Ἀγαθημ . . . Denique epitaphium *Claudii Agathemeri*, medici, Myrtalesque, eius coniugis, quod integrum adſcribam ex edit. Prideauſii pag. 77.

Κλαύδιος ἰητὴρ Ἀγαθήμερος ἐνθάδε κεῖμαι
Παντοίης δεδαὼς κραιπνὸν ἄκεσμα νόσȣ.
Ξυνὸν τȣ͂το δέ μοι καὶ Μυρτάλῃ ἔσσα συνεύνῳ
Μνῆμα μετ' εὐσεβέων δ' ἔσμεν ἐν Ἠλυσίῳ bbb).

Etiam in vita Perſii pro Claudio Agaterno, medico Lacedaemonio, cuius conuictu ille apud Cornutum vſus eſſe traditur, *Claudii Agathemeri* nomen eſſe reponendum, haud dubitat *Reineſius* in epiſtolis ad Hofmannum pag. 538. et in ſyntagmate inſcriptionum pag. 610.

XI. *Index*

yy) *G. Ioh. Voſſius* lib. de Philologia pag. 56.

zz) *Lambec.* I. de bibl. Vindob. pag. 113.

aaa) *Tennulius* praeſ. ad Agathemerum.

bbb) Quae *Wernsdorf.* Prof. quondam Dantiſcanus, ita vertit:

Claudius en Agathemerus, arte fugare peritus
Aſtutum morbos quoslibet, hic iacet.
Myrtale habet mecum hoc coniux commune ſepulcrum
Cumque piis campo viuimus Elyſio. Harl.

XI. *Index Scriptorum, in Geographis antiquis Graecis minoribus citatorum.*

Ex editione Hudſoni, Oxon. 1698. et 1703. 8.

Tomo primo.

Aeſchylus. Agatharch. pag. 12. *in Prometheo ſoluto.* Arrian. peripl. ponti Euxin. p. 19. et Anonymus Iſ. Voſſii. pag. 1.
Androſthenes, Thaſius. Marcian. Heracl. pag. 63.
Antiphanes, Bergaeus. id. 62.
Appellas, Cyrenaeus. id. 63.
Artemidorus, Epheſius. id. p. 1. 6. 35. 37. 46. 63. 64. 65. 66. Anonymus periplus Iſ. Voſſii pag. 10.
Baſilis. Agatharch. 48.
Botthaeus. Marcian. 63.
Cleon, Sicilienſis. id. 63.
Cleoſtratus, aſtrologus. Scylax pag. 35.
Clinias, hiſtoricus. Agatharch. 2.
Demetrius. id. 48.
Demetrius Calatianus. Anonymus Iſ. Voſſii pag. 10.
Demoſthenes. Agatharch. 19. 21.
Dionyſius, Diogenis F. Marcian. pag. 6.
Diophantus. Agatharch. pag. 48.
Ephorus. Anonymus Iſ. Voſſii pag. 2. 3. 4.
Eratoſthenes, Cyrenaeus. Marcian. pag. 6. 63. 64.
Eudoxus, Rhodius. id. pag. 63.
Euripides. Agatharch. pag. 12.
Eythymenes, Maſſaliota. Marcian. pag. 63.
Hanno, Carthaginienſis. Marcian. pag. 63. Nearch. pag. 40.
Hecataeus. Agatharch. pag. 48.
Hegeſias. id. 17.
Hermeſianax. id. 19.
Herodotus. Arriani peripl. ponti Euxin. pag. 16. 18.
Heſiodus. Agatharch. pag. 6. 12.
Homerus. id. pag. 12. Arrian. peripl. ponti Euxin. pag. 3. 8. 23.
Iſidorus, Characenus. Marcian. pag. 63.
Lycus. Agatharch. pag. 48.
Menippus, Pergamenus. Marcian. pag. 63. 65. 66. 67.
Phileas, Athenienſis. Marcian. pag. 63.
Protagoras, geographus. id. pag. 2. 35. 37. 55.
Ptolemaeus, geographus. id. pag. 2. 6. 35.
Pytheas, Maſſilienſis. id. pag. 63.
Scylax, Caryandenſis. id. pag. 63.
Simmeas, geographus. id. pag. 63.
Soſander. id. pag. 63.
Strabo. id. pag. 63.
Timaeus. Agatharch. pag. 48.
Timoſthenes, Rhodius. Marcian. pag. 63. 64.
Xenophon. Arrian. peripl. ponti Euxin. pag. 1. 3. 11. 13. 14. 15. 17. 24. et Anonym. Iſ. Voſſii pag. 15.

Tomo ſecundo.

Agatharchides. Plutarch. de flum. pag. 22. *Samius.* id. pag. 20. *de rebus Phrygiis.* id. p. 22. *quarto de lapidibus.* id. p. 20.
Agathocles, Mileſius. id. pag. 35. *de fluminibus.* ibid.
Agathocles, Samius, in Rep. Peſſinuntiorum. id. pag. 19.
Agatho, Samius, ſecundo de fluminibus. id. pag. 35. *ſecundo rerum Scythicarum.* id. pag. 29.
Agathonymus in Perſide. id. pag. 37.
Alexander Cornelius tertio rerum Phrygiarum. id. pag. 21.
Anaximander, Mileſius, primus edidit πίνακα τῆς οἰκουμένης. Agathem. p. 1. Excerpta e Strab. pag. 3.
Antimachus. Excerpta e Strabone pag. 119.
Antiphanes. id. pag. 16. *Bergaeus* ὁ γράψας τὰ ἄπιστα. Scymnus pag. 37.

Antiſthenes

Antiſthenes tertio Μελεάγριδος. Plutarch. de flum. pag. 44.
Apollodori Chronographia iambis ſcripta, a temporibus Troianis ad ſuam aetatem. Scymnus pag. 2.
Aratus. Excerpta e Strab. pag. 120.
Archelaus primo de lapidibus. Plutarch. de flum. pag. 20. tertio de fluminibus. id. pag. 50.
Archilochus. Excerpta e Strab. pag. 137.
Aretazes ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς. Plutarch. de fluminib. pag. 25. [ſ]
Ariſtarchus. Scymn. p. 2. Excerpta e Strab. pag. 8.
Ariſtobulus decimo de lapidibus. Plutarch. de fluminib. pag. 28.
Ariſtonymus. id. pag. 48.
Ariſtoteles. Excerpta e Strab. pag. 34. 194. *quarto de fluminibus.* Plutarch. de flum. pag. 50.
Arrianus (de Alexandro M.) Excerpta e Strab. pag. 143.
Artemidorus. (Epheſius) Agathem. pag. 12.
Athenodorus. Excerpt. e Strab. pag. 31.
Caemaro primo Ἰνδικῶν. Plut. de flum. p. 9.
Callias. Scymnus pag. 8.
Callimachus. Excerpta e Strab. pag. 44.
Calliſthenes tertio de venatione. Plutarch. de flum. pag. 9. *Sybarita, decimo tertio* Γαλατικῶν. id. p. 13.
Chryſermus Corinthius octauo Ἰνδικῶν. id. p. 3. *tertio de fluminibus.* id. p. 16. 40. primo Πελοποννησιακῶν. pag. 36.
Cleanthes primo de montibus. id. pag. 34. *tertio Theomachiae.* pag. 12.
Cleon Siculus. Scymn. pag. 7.
Clitonymus tertio Τραγικῶν (an Θρακικῶν). Plutarch. de flum. pag. 8.
Clitophon. id. pag. 37. *tertio* κτίσεων. p. 14. *decimo* Ἰνδικῶν. pag. 39. *Rhodius.* id. pag. 50.
Crates. Excerpta e Strab. pag. 8.
Crates, Mileſius. Agathem. pag. 2.
Cteſias primo de fluminibus. Plutarch. de flum. pag. 39.
Cteſias, Cnidius, ſecundo de montibus. id. pag. 43.
Cteſias, Epheſius, primo Perſeidos. id. p. 36.
Cteſiphon I. de Arboribus. id. pag. 37. *XIII. de arboribus.* id. pag. 47. *primo* Περσικῶν. id. pag. 45.
Cteſippus ſecundo Σκυθικῶν. id. pag. 11.
Damaſtae, Citienſis, periplus. Agath. pag. 2.
Demaratus tertio de fluminibus. Plutarch. de flum. pag. 20. *quarto de Phrygia.* id.
Demetrius Calatianus. Scymnus pag. 7. 41. 46. 51.
Democriti γῆς περίοδος. Agathem. pag. 2.
Demodocus primo Heracleae. Plutarch. de fluminib. pag. 36.
Demoſtratus, Apameenſis. id. pag. 19. *ſecundo de fluminibus.* id. pag. 25.
Dercyllus primo de lapidibus. id. pag. 39. *tertio de montibus.* id. pag. 3. 17. *tertio* Αἰτωλικῶν. Plutarch. de flum. pag. 44. *primo* Σατυρικῶν. id. pag. 22.
Diogenes, Stoicus, Apollodori praeceptor. Scymnus pag. 2.
Dionyſius, Chalcidenſis. id. pag. 7.
Dorotheus, Chaldaeus, ſecundo de lapidibus. Plutarch. de flumin. pag. 46.
Empedocles. Excerpta e Strab. pag. 119.
Ephorus. Scymn. pag. 7. 27. 31. 49. 50. 51.
Epicharmus. Excerpta e Strab. pag. 119.
Eratoſthenes. id. pag. 5. 19. Scymnus pag. 7. 24. Agathem. pag. 2.
Eudoxi γῆς περίοδος. Agathem. ibid.
Euemerides, Cnidius. Plutarch. de flum. p. 21.
Euemerus. Excerpta e Strab. pag. 16. [ſ]
Euphorion. id. pag. 119.
Euripides. Dicaearch. pag. 22.
Hecataeus, Mileſius. Excerpta e Strab. pag. 3. Agathem. pag. 2.
Hellanicus Lesbius. Agathem. pag. 2.
Heraclitus, Sicyonius, ſecundo de lapidibus. Plutarch. de fluminib. pag. 27.

Hermeſianax, Cyprius. id. pag. 5. 48. *ſecundo rerum Phrygiarum.* id. pag. 25.
Hermogenes. id. pag. 24.
Herodotus. Scymn. pag. 8. 32. Excerpta e Strab. pag. 8. 84. 150.
Heſiodus. Eadem Excerpta pag. 119. 186.
Hipparchus. id. pag. 16. 23. Agathem. p. 2.
Homerus. Excerpta e Strab. pag. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 12. 13. 16. 45. 60. 63. 83. 84. 102. 104. 106. 107. 109. 112. 113. 115. 116. 118. 119. 122. 123. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 137. 155. 157. 160. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 178. 181. 214. 221. 228
Iaſon, Byzantius, ἐν Τραγικοῖς (forte Θρακικοῖς). Plutarch. de flum. pag. 23.
Ion. Excerpta e Strab. pag. 179.
Laon, poëta. Dicaearch. pag. 17.
Leo, Byzantius, in libris Βοιωτικῶν. Plutarch. de flum. pag. 5. *tertio de fluminibus.* id. pag. 48.
Lyſippus. Dicaearch. pag. 10.
Menippus (Pergamenus). Agathem. pag. 12.
Nicanor, Samius, ſecundo de fluminibus. Plutarch. de flum. pag. 33.
Nicias Mallotes de lapidibus. id. pag. 40.
Pherecrates. Dicaearch. pag. 19.
Pherecydes. Excerpta e Strab. pag. 186.
Phileas. Dicaearch. pag. 3.
Philiſcus. id. pag. 20.
Pindarus. Excerpta e Strab. pag. 55.
Plato. id. pag. 12. 135.
Pleſimachus δευτέρῳ Νόστων. Plutarch. de flum. pag. 38.
Polybius. Excerpta e Strab. pag. 30. 41. 99.
Poſidippus, Comicus. Dicaearch. pag. 14. 23.
Poſidonius. Excerpta e Strab. pag. 31. 35. 75. 176. 208. 214. *Stoicus.* Agathem. p. 2.
Ptolemaeus (Geographus). Agathem. pag. 17. Excerpta e Strabone pag. 21. 99. 226.
Pytheas, Maſſilienſis. id. pag. 13. 16. 39.
Sophocles. Dicaearch. p. 16. Excerpta e Strab. pag. 119.
Soſthenes XIII. Ἰβηρικῶν. Plutarch. de flum. pag. 32. *Cnidius.* pag. 34.
Soſtratus de fluminibus. id. pag. 4. *in primo* μυθικῆς ἱστορίας συναγωγῆς. id. p. 29.
Thales. Agathem. pag. 1. Excerpta e Strab. pag. 3.
Theophilus X. de lapidibus. Plutarch. de flum. pag. 47.
Theopompus. Scymnus pag. 22.
Thraſyllus, Mendeſius, ἐν Τραγικοῖς (forte Θρακικοῖς). Plutarch. de flum. pag. 24. ἐν Αἰγυπτιακοῖς. id. pag. 31. *tertio de lapidibus.* id. pag. 24.
Timaeus. Scymnus pag. 13. 24. Excerpta e Strab. pag. 55.
Timagenes, Syrus. Plutarch. de fluminibus pag. 13. [P]
Timagoras de fluminibus. id. pag. 42.
Timolaus primo Φρυγιακῶν. id. pag. 19.
Timoſthenes. Scymnus p. 7. Agathem. p. 5. 13.
Timotheus ἐν Ἀργολικοῖς. id. pag. 35. *XI. de fluminibus.* id. pag. 7.
Xenophon. Excerpta e Strab. pag. 148.
Zeno. Dicaearch. pag. 12.

[Volumini tertio nullus additus eſt index: qui in commentariis ad quartum volumen citantur ſcriptores, ſuprā ad §. V. memorati ſunt. *Harl.*]

XIII. EVSEBIVS, Pamphili, Caeſareenſis epiſcopus, circa annum Chriſti 340. denatus, praeter tot alia doctrinae atque induſtriae ſingularis monumenta praeclara, quae capite poſtremo huius libri perſtringam, ſcripſerat ad Paulinum, Tyri epiſcopum, libros duos Περὶ τῶν τοπικῶν ὀνομάτων ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ, *de nominibus locorum et urbium in ſacra Scriptura.* Horum priore libro, qui intercidit, nomina illa locorum, quae hebraica in ſacris litteris occurrunt, interpretatus in graecam linguam, ſubiunxerat *topographiam terrae Iudaeae et diſtinctas tribuum ſortes, ipſius quoque Hieruſalem templique in ea cum breuiſſima*

breuiſſima expoſitione picturam: Καὶ ἐπὶ τέτε ὡς ἐν γραφῆς τύπῳ (ita leg. pro γραφαῖς) τῆς πάλαι διαβοήτε μητροπόλεως αὐτῆς, λέγω δὴ τὴν Ἱερεσαλὴμ, τε τε ἐν αὐτῇ ἱερε διαχαράξας μετὰ παραθέσεως τῶν εἰς τὲς τόπες ὑπομνημάτων. Libro poſteriore, qui adhuc exſtat, ordine alphabeti eadem nomina perſequutus Euſebius, ſingulorum locorum ſitum et quomodo ſua aetate appellarentur, explicauit. Hic diu lectus eſt latine tantum inter *S. Hieronymi* opera, qui librum iſtum Euſebii de locis hebraicis vertit, atque in Palaeſtina ipſe diu verſatus non pauca emendauit et addidit. [conf. *Reland.* Palaeſtin. lib. II. cap. II.] Pluribus tamen locis Hieronymi liber corruptus ad nos eſt delatus, vnde *mendoſiſſimum* vocat Andreas Maſius pag. 198. commentarii luculenti in Ioſuae hiſtoriam, quo inter alia variis eum locis illuſtrauit correxitque. Graece primus edidit *Iacobus Bonfrerius* e ſoc. Ieſu, nactus exemplar, (mendis ſcatens et ipſum,) in bibliotheca regis Chriſtianiſſimi. Edidit autem praefixum eruditis ſuis commentariis in Ioſuam, Iudices, et Ruth. Pariſ. 1631. fol. atque iterum 1659. fol. apud Cramoiſium. Et quemadmodum Euſebium ex Hieronymo; ita hunc ex illo viciſſim emendauit, faciliori omnia ordine digeſſit, nouam ſuam verſionem, notas inſignes et ſupplementa, tabulam item chorographicam Palaeſtinae ſubiunxit, vt merito habeatur hoc volumen ſiue Onomaſticon vrbium et locorum S. Scripturae ad geographiam ſacram illuſtrandam ex omnibus, quae hactenus exſtant, praecipuum atque princeps. Ab eo tempore *Ioannes Marcianaeus*, monachus Benedictinus in praeclara ſua operum Hieronymi editione tomo ſecundo Pariſ. 1699. fol. hunc Euſebii librum graece ad exemplar MS denuo recenſitum cum verſione Hieronymi ad MSS. codices caſtigata iterum exhibuit, adeoque pluribus locis meliorem dedit, ſed omiſſis Bonfrerii notis, quod [?] factum nollet Richardus Simon in epiſtolis criticis Baſileae editis. Denique Bonfrerianam editionem integram, collata Marcianaei induſtria longe nitidius emendatiusque recudi curauit, et caſtigationes ſuas addidit *Ioannes Clericus*, ſubiuncta Bonauenturae Brocardi, monachi Ord. Praedicator., qui circa a. Chr. 1283. in terra ſancta verſatus eſt, Palaeſtina, latine ſcripta. Amſtelodami anno 1707. fol. Confer, ſi placet, eius bibliothecam ſelectam tomo XIII ſub init. Etiam Petrus Bertius pridem geographiam ſacram ad Euſebii librum περὶ τοπικῶν ὀνομάτων molitus fuit, vt ex eius digeſto nouo de aggeribus et pontibus ad mare ſtructis refert *Voſſius* cap. XLIV. §. 35. de ſcientiis mathematicis. Bertio defuncto, eius Euſebiana ex Menagii munere ad Iſ. Voſſium transmiſit Claudius Sarrauius, vt conſtat ex huius epiſtolis pag. 267. edit. primae. [ſeruantur adhuc in bibl. Lugdun. Batau. vid. Catal. pag. 391. 4.] Euſebium auctorem eſſe huius libri, praeter rationem dubitarunt nonnulli eruditi, vti Petauius ad Epiphan. Laudatur ſub Euſebii nomine etiam a Procopio Gazaeo ad librum Iudicum pag. 503. *Fabric.* — [Quatuor exſtare dicuntur codd. gr. 1) Pariſin. e quo edidit Bonfrerius et recognouit Martianaeus, 2) Oxonienſis, e Pariſino deſcriptus, 3) Lugdun. Batau. cuius inſpiciendi copiam nemini adhuc factam Rhenferdius doluit, vid. Catal. pag. 391. nr. 4. 4) Vaticanus, nr. 1456. circa ſaec. X. ſcriptus; ex quo *Vallarſius* tom. III. Opp. Hieronymi innumeris in locis tam correctum atque reſtitutum dedit Euſebii opuſculum, vt adfirmare non dubitaret, nunc demum integrum Euſebii textum prodire. *Harl.*]

XIV. STEPHANVS, grammaticus Byzantinus, auctor Ἐθνικῶν ſiue Lexici, quod eruditorum manibus teritur, geographici, Eugenio in ſchola, quae imperatorum

auſpiciis CPoli florebat, ſucceſſit, ſi credimus Thomae de Pinedo, qui id probat ex his verbis in voce *ἀνακτέρεια*: *Εὐγένιος ὁ πρὸ ἡμῶν τὰς ἐν τῇ βασιλίδι σχολὰς διακοσμήσας.* Verum recte obſeruatum a Guil. Xylandro, Theodoro Ryckio et Abr. Berkelio eſt, haec non Stephani, ſed Epitomatoris *Hermolai* verba eſſe videri, de quo Suidas: *Ἑρμόλαος γραμματικὸς Κωνσταντίνου πόλεως γράψας τὴν ἐπιτομὴν τῶν ἐθνικῶν Στεφάνου γραμματικοῦ, προσφωνηθεῖσαν Ἰουστινιανῷ τῷ βασιλεῖ.* Idem Suidas auctor eſt, Eugenium CPoli docuiſſe ſub Anaſtaſio imp. qui Iuſtinianum, cui Hermolaum epitomen ſuam inſcripſiſſe conſtat, in imperio anteceſſit. Ex quibus perſpicuum eſſe videtur, non Stephanum, ſed Hermolaum Eugenio in ſchola ſucceſſiſſe, licet fuerit etiam antiquior quidam Eugenius, Themiſtii pater; ſed is non grammaticus, verum philoſophus a Conſtantio celebratur. Non minus ambiguum eſt, vtrum in aliis locis, quae ad probandam vel inquirendam Stephani aetatem Berkelius citat, loquatur Hermolaus, an ipſe Stephanus. Ex Tzetza autem, Stephani opus in Chiliadibus citante, ne minimae quidem notae coniectura de illius aetate peti poteſt, etſi non minimam poſſe colligi eidem Berkelio videbatur; qui vero poſſit, quum Tzetza ſexcentis propemodum annis ſcripſerit poſt Hermolaum, nec hilum addat, ex quo aetatem Stephani diſcamus. Haec enim eius ſunt verba Chiliad. 3. hiſt. 100. agentis de Heraclea, quae ante dicta Perinthus: [P]

Ὁ Ἀπολλόδωρός φησι ταύτην τὴν ἱστορίαν.
Τῷ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων δὲ βιβλίῳ
Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἃ γράφει περὶ ταύτης,
Περὶ τῆς Ἡρακλείας δὲ γράφει τῆς ἐν τῷ Πόντῳ.

Vbi in transcurſu cum doctiſſimo viro Thoma Galeo cap. 8. diſſ. de ſcriptoribus Mythologicis diſcedere liceat a celeberrimi Voſſii ſententia, qui in opere de hiſtoricis graecis putauit, a Tzetza h. l. citari librum Apollodori *περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων.* Ceterum e fragmento Seguieriano et ex iis, quae non ex epitome, ſed ex Stephani opere ipſo ſuperſunt apud Conſtantinum Porphyrogennetum, patet, illum ſcripſiſſe non tantum poſt Athenaeum Naucratitam et grammaticum Herodianum, id eſt poſt Marci Antonini et filiorum tempora, ſed et poſt Marcianum, Heracleotam, qui Syneſii aequalis fuit, vt adeo eumdem neceſſe ſit vixiſſe poſt Arcadium Honoriumque, quae opinio fuit viri ſummi et de bonis litteris, Stephano autem cum primis, praeclare meriti Lucae Holſtenii, Hamburgenſis [ccc]). Itaque minus audiendus *Iohannes Triſtanus*, argumento leuiore ductus, cui ante Gallienum vixiſſe, longeque, quam vulgo, antiquior fuiſſe Stephanus videbatur, tom. II. operis praeclari numarii pag. 81. Plane autem ratio fugit virum doctum [ddd]), qui in Italia antiqua pag. 1234. Euſtathium Stephano antiquiorem putauit, cum Euſtathius tot ſaeculis illo iunior in commentariis ad Dionyſium Periegetem et ad Homerum frequentiſſime Stephanum eiusque Ἐθνικὰ, nec Stephanum modo, ſed et Stephani epitomen, *τὸν τὰ Ἐθνικὰ ἐπιτέμνοντα* citet, non quidem, quod integro Stephano vſus non fuerit Euſtathius, vt Thomas de Pinedo ſuſpicatur, quum contrarium pridem oſtenſum ſit a Berkelio ex locis, vbi Euſtathius

ccc) Atque *Saxius* in Onom. lit. I. pag. 520. Stephanum, putat, Marciano Heracleota, et Priſco Panite recentiorem, vixiſſe circ. a. Chr. 472. *Harl.*

ddd) Vide Berkelii praefat. ad Stephanum.

thius ex Stephano profert, quae in noſtro hodie deſiderantur: (confer *Neocorum* ad Suidam in Παρθένιος,) ſed, quia Hermolaus nonnulla adiecerat paſſim operi, quod in epitomen contraxit. Vnde puto etiam, minus tuto nos poſſe cum Holſtenio, Berkelio, Theodorio Rycquio adfirmare, quod Stephanus religione Chriſtianus fuerit, etſi in vocabulo Βηϑλεὲμ legimus verba Chriſtiani procul dubio ſcriptoris: ἐν ῇ γέγονεν ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τȣ̃ Θεȣ̃ καὶ σωτῆρος ἡμῶν. Ecquis vero nos docebit, haec Stephani eſſe, non Hermolai? Non miror igitur, viro doctiſſimo *Septimio Florenti Chriſtiano* in mentem venire potuiſſe, vt Ἐθνικῶν auctorem Ethnicis adſcriberet in notis ad Ariſtophanis Irenem pag. 77. Quod etiam facit *Richardus Montacutius* p. 177. [?] Apparatus, Stephanum in originibus ſacris et hebraicis mire hallucinari obſeruans. Quamuis aliud videatur Eduardo Bernardo, litterarum illarum peritiſſimo, qui pag. 49. ad Ioſephum non dubitat, Stephanum laudare tamquam orientalium originum ſedulum indagatorem. Confer *Bocharti* Chanaan II. 12 Ceterum rectius nos fortaſſis cum praeſtantiſſimo Petro Baelio in Lexico Hiſtorico-Critico nihil definimus, et hoc totum de ***) religione Stephani in medio relinquimus. Quantum vero ii, qui veterum ſcripta in epitomas redegerunt, licere ſibi in illa olim putauerint, non vno exemplo norunt viri eruditi, vt minime neceſſarium ſit, ea de re hoc quidem in loco plura verba facere.

Stephani opus ab auctore videtur inſcriptum fuiſſe Ἐθνικά· ita enim Suidas et ſaepe Euſtathius adpellat, et ſuadet ſcopus operis haud poſtremus, qui ad grammaticam τεχνικὴν pertinet, et eſt, nomina gentilia docere, quomodo a gentium, regionum, inſularum, vrbiumque. pagorum, et fluuiorum nominibus recte deduci debeant, quod veterum ſcriptorum auctoritate plerumque facit, imo ſemper hoc eum facere, ſi opus ipſum Stephani exſtaret integrum, videremus: etſi ipſum ſaepe ex ingenio formare ſua Ἐθνικὰ notat *Iſ. Voſſius* ad Melam pag. 45. Ita etiam opus ſuum inſcripſerat Orus ſiue Orion grammaticus, cuius liber ſecundus περὶ ἐθνικῶν Stephano citatur in Τάνα. Diuerſum tamen inſtitutum fuit Damaſtae Sigaeenſis in Ἐθνῶν καὶ Πόλεων καταλόγῳ, Diogeniani ἐν πίνακι πασῶν ἐν τῇ γῇ πόλεων aliorumque, qui de regionibus vel vrbibus tractarunt geographorum more vel hiſtoricorum. Neque huc ſpectant Hippiae Delii vel Callimachi ἐθνικαὶ ὀνομασίαι, Hellanicique et Zenodoti ſcripta eiusdem argumenti, quibus in ſcriptis de vocabulis et idiomatis, nationi alicui peculiaribus agebant, vt alio loco diximus. Ceterum in verſione graeca catalogi Hieronymiani, quae ad Sophronium vulgo refertur, ſtatim ſub initium alio longe ſenſu οἱ τὰ ἐθνικὰ συντάξαντες ſunt ſcriptores Ethnici ſiue pagani. Stephani porro Ἐθνικὰ in plures libros digeſta erant, ita quidem, vt cum littera O iam inciperet liber ſextus et triceſimus, vt ex manu exarato epitomes codice Peruſino et Salmaſii, qui Palatino MS. vſus fuerat, obſeruatione docuit Iacobus Gronouius. Hinc patet, falli *Ioh. Rualdum*, qui in vita Plutarchi cap. 1. citat Stephanum Byzantinum libro XXII. περὶ πόλεων, producens locum ex voce Χαιρώνεια, et capite 6. adferens nonnihil ex voce Τάναγρα, laudat librum XIX. Nempe ſingulis litteris ſingulos [?] libros a Stephano tributos, perperam putabat vir doctus. Equidem iam cum Xylandro non licet amplius dubitare, litterarum ordinem ſequutum

***) Fateor tamen, me valde inclinare in eorum ſententiam, quibus Stephanus videtur fuiſſe Chriſtianus.

ſequutum fuiſſe τὸν Ἐθνικογράφον, ita tamen, vt vnica littera plures interdum impleret libros, ſingulis praemiſſo indice nominum, de quibus eſſet dicturus. Vtrumque patet ex calce fragmenti, quod ex bibliotheca *Petri Seguierii*, Franciae Cancellarii, primus in lucem protulit *Samuel Tennulius*, addita latina verſione et notis Amſtelod. 1669. 4. Eidem fragmento Theophilus, neſcio quis, qui illud in membrana deſcripſit, hoc triſtichon adiecerat:

> Σφάλματα καλλιγράφων πολυώδυνα μύρια φεύγων
> Χερσὶν ἑαῖς Θεόφιλος ὅλας ἐγράψατο βίβλους
> Τῶν ἐθνικῶν fff) Στεφάνοιο σοφῆς στάζοντα μελίττης.

Titulus ggg) autem hic praefigitur: Στεφάνου γραμματικοῦ Κωνσταντίνου πόλεως περὶ πόλεων νήσων τε καὶ ἐθνῶν δήμων τε καὶ τόπων καὶ ὁμωνυμίας αὐτῶν καὶ μετωνομασίας καὶ τῶν ἐντεῦθεν ἐθνικῶν τε καὶ τοπικῶν καὶ κτητικῶν τε ὀνομάτων, qui titulus pleniſſime quidem, quae in Stephani libro continentur, exponit, ſed librarii potius merces emtori venditantis, quam auctoris eſſe videtur. Nomina, quae fragmentum iſtud libri decimi pars poſtrema perſequitur, ſunt δύμη, vsque ad extremum litterae Δ, niſi quod in vocabulo δώριον magna et aliquot paginarum lacuna eſt. Facile autem patet, ſi quis vulgatos Stephani codices cum hoc fragmento conferat, quam multa omiſerit *Hermolaus* in ſua Ἐθνικῶν ἐπιτομῇ, quae ſola nobis hodie omiſſo Stephani opere ſupereſt, adparetque, recte adfirmaſſe Iſ. Voſſium, qui idem fragmentum tum adhuc ἀνέκδοτον non ſemel laudauit in ſuis ad Melam notis, vix viceſimam partem ἐθνικῶν deſcriptam ab Hermolao, vnde fuere, quibus in mentem veniret, non epitomen ipſam, ſed epitomen epitomes nos duntaxat habere. Confer *Bailleti* iudicia de praeſtantiſſimis quibusque ſcriptoribus tom. I. pag. 461. *Caſpar* itaque *Barthius*, epitomatori indignatus, in Bibliotheca ſua, ſiue libro octauo epidorpidon de Stephano ita ſcripſit:

> *Cui iſte fractus eſt liber; male inceſtus*
> *In orbis ambitum coactor exiſtit.*

Ceterum id, quod dixi, integri Stephani fragmentum Seguierianum poſt Tennulium verſione et notis illuſtrauit, cum Hannonis periplo, *Abraham Berkelius*, Lugd. Bat. [P] 1674. 8. hhh) idemque ſuae Stephani editioni poſtea ſuo loco pag. 312 ſqq. inſeruit, et iterum ad calcem ſui Stephani noua verſione et notis locupletatum exhibuit *Thomas de Pinedo*. Partem fragmenti, quae de *Dodone* agit, peculiariter, (poſt triumuiros illos,) academicis exercitationibus illuſtrandum ſibi ſumſit *Iacobus Gronouius*, Lugd. Bat. 1681. 4. gr. et lat. iii) adiecta Stephani Lemonii erudita de oraculo Dodonaeo epiſtola, et notis doctiſſimis *Eduardi Bernhardi* kkk). Pars illa fragmenti Seguieriani ex Gronouii editione recuſa etiam eſt tomo ſeptimo theſauri antiquitatum graecarum.

[Ibidem pag. 321. ſunt *Iac. Triglandii* coniectanea ad quaedam loca obſcura fragmenti de Dodone. *Montfaucon* in bibl. Coisliniana olim Segueriana pag. 281 ſqq. animaduertit, illud

fff) Ita in MS. legi, non, vt editum eſt ab aliis, τοπικῶν, teſtis Iac. Gronouius. [Atque Montfaucon ex cod. ſcripſit ἐθνικῶν.]

ggg) Pleniorem titulum Montfaucon dedit, vti paullo poſt adnotabitur. *Harl.*

hhh) In 12. in catal. Pinell. I. pag. 360. *Harl.*

iii) Vid. Acta erudit. Lipſ. 1682. pag. 224 ſqq. *Harl.*

kkk) Exemplar cum notis msst. Iſ. Voſſii eſt in biblioth. Leidenſi. *Harl.*

illud quidem longius ex opere ipſo Stephani integro fragmentum, ex apographo Tennulii, ad fidem illius codicis Segueriani (ſaec. X.) exarato, at mendis grauiſſimis reſperſo, aliquoties eſſe formulis typographicis deſcriptum. Quare id ipſum ex eodem codice emaculatum cum latina verſione et notis rurſus publicauit, et quatuor priores lineas, quae in editt. omiſſae fuere, hic addidit. Quae in voc. Δωριον in editis magna eſt lacuna, ea in cod. poſt verbum *μέρος τι* mutila ſunt, quia folium a ſummo ad imum abſciſſum eſt, ita vt extrema tantum linearum verba manſerint; atque Montfaucon ſingula, quae reſtabant, vocabula, ſyllabas litterasque reddidit. Sequens vero poſt abſciſſum codicis folium pagina ſic incipit, *γνώμην εἶχον τὴν ἀπαιτίαν ἐκπέμπειν*, quae in edito conſequenter ponuntur, ac ſi nihil deficeret. In fine litterae Δ et voc. Δώτιον titulum, quem paullo ante Fabricius ex editis repetierat, *Montfaucon* pag. 290. poſt voc. ὀνομάτων dedit hiſce auctiorem, *βιβλίον ιά, ὃ τὰ κεφάλαια ταῦτα*, vbi Tennulius male *ὀγδοήκοντα κεφάλαια τά γε ταῦτα* et Montfauc. in nota addit: „Hic tot capita numeranda, quot nomina, quae ad LXXVI. ſolum pertingunt.“ Idem poſuit nominum catalogum, qui deficit in Ἕλωρος πόλις, cum verſione latina: ſequitur Triſtichon, a Fabricio iam adductum, et articulus, *Ἔαρες, ἔθνος Ἰνδικὸν τῶν μετὰ Δωριάδος Διονύσῳ πολεμησάντων. Διονύσιος ἐν Βασσαρικῶν δ΄.* — Tum clauſula:

Οἱ δὲ θοῶς προγένοντο Διωνύσου κατὰ φήμης. Harl.]

Equidem fatendum eſt, Stephanum per vniuerſum opus non pauca adſpergere de vrbium populorumque veris et fabuloſis originibus, recenſere paſſim viros doctos, qui in ciuitate vel regione, de qua agit, claruerunt, aliaque tradere quam plurima hiſtorici et geographici argumenti; ita quidem, vt, ſi praecipue ipſum Stephanum, non Stephani ἐπιτομὴν haberemus, minimam operis partem tributam videremus exponendis nominibus gentilitiis et patronymicis, vnde vocem ἐθνικῶν paullo laxius a Stephano acceptam ſuſpicabatur acutiſſimus Baelius, cuius verba ex tom. III. Lexici pag. 2793. adſcribam: *il n'y a nulle apparence, que le deſſein principal de ce Grammairien ait roulé ſur l'explication de ces termes derivatifs. C'étoit apparement la plus petite partie de ſon projet, et un acceſſoire de ſon ouvrage. J'avoue, qu'il eſt fort ſoigneux de marquer ces ſortes de noms, mais cela n'occupe que tres peu de place en comparaiſon des faits quil rapporte, et des temoignages qu'il cite. Et que ſeroit ce ſi nous avions tout l'ouvrage, nous y verrions une ou deux lignes par article pour l'explication du nom adjectif formé du nom de la ville, et nous verrions quelquefois des pages toutes entieres dans un ſeul article. Je croi ſauf meilleur avis que le titre ἐθνικὰ ſe rapporte à toutes les obſervations qui ſe peuvent faire ſur un peuple, ſur un lieu, en tant qu'on ſe borne aux origines et à l'hiſtoire Geographique.* Integro Stephani opere praeterea vſus Conſtantinus Porphyrogennetus, vt patet conferenti caput XXIII et XXIV. libri de adminiſtrando imperio cum iis, quae in vulgata Hermolai epitome de Iberia et Hiſpania leguntur. Ac iure mireris, Meurſium virum doctiſſ. in editione operum Conſtantini hoc non obſeruaſſe, qui duo illa capita, quoniam de illis emendandis deſperabat, ſine interpretatione latina edidit. Sed caput XXIII. emendatum et latine verſum Berkelianae Stephani editioni pag. 403 ſq. integrum inſertum eſt. In capite XXIV. omnia recte ſe habent, niſi vt verba Κελτοὶ ὁ τῶν [illegible] πολέμαρχος [illegible] Ἱσπανίας delenda videantur, vtpote quae nihil aliud ſint, quam notae ex ora libri in textum receptae: et poſtremum verbum Ἑρμωνία ex Plutarcho de fluminibus [?] et Plinio lib. III. cap. I. hiſt. mutandum eſt in Ἑρμία.

In libris eiuſdem Conſtantini de thematibus imperii orientalis plura ex Stephano, longe iis, quae Hermolai epitome exhibet, locupletiora occurrunt. Vide lib. II. thema 6. 9. 10. 12. etc. etſi raro nominatur ipſe Stephanus, quod tamen fit themate IX. de Sicilia, vbi Stephani, grammatici, nomen diſerte exſtat. Conſulenda etiam excerpta Conſtantini Peireſciana, ab Henr. Valeſio cum verſione ac notis vulgata, pag. 493. Stephanum ἐν τῷ περὶ Κύπρε laudat magni Etymologici auctor et ex eo Varinus in Σφήκεια, quod apud *Voſſium* pag. 416. de hiſtoricis graecis redditur *libro de Cypro.* Sed veriſimilius eſt, ab Etymologico non reſpici ἐθνικὰ Stephani in Κύπρος, (vbi σφηκείας hodieque meminit epitome,) quam ſingularem de Cypro librum. Aut in Etymologico non *Stephanus* legendum, ſed *Philoſtephanus*, (Cyrenaeus ille fuit, Callimachi familiaris,) cuius περὶ Κύπρε laudat Clemens Alexandrinus in protreptico, atque idem Voſſius partem eſſe putabat operis περὶ νήσων, eodem auctore, tot veteribus celebrati. Certe Iſaacius Tzetza ad Lycophronem, qui Stephani quoque alibi meminit, eadem verba, quae apud Etymologum habentur, producit ex Philoſtephano ἐν τῷ περὶ Κύπρε. vt ante nos adnotauit Abrahamus Berkelius. Ab eodem obſeruatum eſt, ἐθνικογράφον laudari praeterea a Suida in Νακώνη, et Νάξης, vt auctorem ſcholiorum ad epigrammata graeca, Biſetum ad Lyſiſtratam Ariſtophanis, aliosque iuniores innumeros ſilentio inuoluam. *Hermolai Epitomatoris* mentionem occurrere in *Eudociae* Macrembolitiſſae Ioniis MSS. lll) teſtatur Carolus Fraxinetus ſiue du Freſneus in gloſſario graeco. In edita Stephani epitome deſiderantur in littera K nomina quaedam, incipientia a KE, tum omnia a KH, KI, KΛ, KN, et non pauca a KO. Neque hactenus repertus eſt, qui illam lacunam ſuppleret, etſi Ioſephus Scaliger epiſtola ad Ianum Gruterum, quae inter editas eſt 431. teſtatus eſt Nicolao mmmm) Sophiano, praeter alios codices graecos fuiſſe etiam integrum Stephanum, (hoc eſt integram epitomen Stephani,) cum toto K et Λ. Equidem in λ nullam lacunam ſuſpicati ſunt vel primus editor Aldus, vel poſt eum alii: nullum tamen nomen, a ΛE incipiens, occurrit, et in reliquis huius litterae quandoque parcior eſſe videtur, vnde Scaligero venire in mentem potuit, etiam literam Λ imperfectam in vulgatis codicibus circumferri. Praeterea Ioh. Paſſeratius integra Stephani epitome vſus fuiſſe perhibetur ex eo, quod Stephanum in voce Κήφισσος laudat, illuſtrans elegiam ſextam [?] ſecundi libri Propertii, poetae. Quamquam Nicolaus Lloydius, qui hunc eundem reſpiciens, hoc de Paſſeratio tradiderat ad Caroli Stephani dictionarium hiſtoricum in Ἀ[illegible]*nis*, poſtea per literas a Thoma de Pinedo rogatus reſcripſit, ſe de ipſius fide dubitare. Dubitat etiam iure meritoque Berkelius, et productam a Paſſeratio fabulam ex epitome Stephani in voce Ἄργεννος peti potuiſſe obſeruat.

[*Codices MSSti.*

In bibl. regia *Neapolitana* eſt in cod. CCXXVI. chartac. ſaec. XVI. Stephanus Byzantinus de vrbibus. — In bibl. Auguſtinenſium et S. Ioannis ad Carbonarium *Neapoli*, in cod. chartac. XIII. Stephanus Byzant. περὶ πόλεων καὶ δήμων. — *Mediolani* in bibl. Ambroſ. Steph. de vrbibus, cod. recens bombycinus, teſte Montfaucon in diario ital. pag. 14. — *Venetiis*

lll) Vide pag. 168. edit. Villoiſonii. *Harl.*

mmmm) Non Nicolaus, ſed Michael Sophianus illos graecos codices habuit. Vide Paulli Colomeſii Opuſcula pag. 57.

Venetiis in bibl. SS. Ioannis et Paulli Dominicanorum Steph. de vrbibus cod. ſaec. XV. teſte eodem pag. 48. — In bibl. *Leidenſi* inter codd. Voſſianos cod. chart. ex Ethnicis Stephani per epitomen. Principium ab littera A in fine adſcriptum: τέλος τῶν τοπικῶν Στεφάνε. vide catal. bibl. p. 392. nr. 20. — Plures laudantur codd. *Voſſiani* in catalogo MSS. Angliae et Hiberniae pag. 59. cod. MMCLVI. Steph. Byz. de vrbibus. vbi quoque in cod. MMCLIV. Stephani Byzantii commentar. in Ariſtotelem de anima: ib. pag. 60. cod. MMCCXX. et cod. MMCCLXXII. fragmentum Stephani de vrbibus, a Sam. Tennulio e bibl. Seguieriana vulgatum: ad poſter. cod. adnotatum eſt: „Stephanus gloſſographus idem forte cum Stephano geographo in expoſitione ἐνδιαθέντων γραφῶν MS. laudatur a Pearſonio, praefat. apologetica pro 70. interpretibus contra Hieronym. bibliis graecis, Cantabrigiae excuſis, praefixa.“ — pag. 67. nr. 2677. iterum 2687. eſt Stephanus Xylandri cum notis msstis virorum doctorum. — In bibliotheca *Pariſienſi* cod. MCCCCXII et MCCCCXIII. Steph. de vrbibus. — In bibl. *Eſcorialenſi* Steph. Byz. de vrbibus et populis, teſte Plüero in itiner. per Hiſpan. pag. 190. — In biblioth. quondam *Palatina*, teſte Sylburgio in catal. MSSt. nr. 57. Steph. ἐθνικῶν ſ. τοπικῶν epitome, qui cod. venit in Vaticanam.

Editiones.

Princeps editio eſt Aldina: *Stephanus Byzantinus* de vrbibus, graece. in fol. ſine ancora et Delphino, ad Ioan. Taberium Brixienſem. Praefatio data eſt *Venet.* XV. Kal. April. 1502. in calce: *Venetiis apud Aldum Romanum* menſe Ianuar. 1502.

Partem praefationis recudi fecit *Maittaire* A. T. II. pag. 160. Idem in indice pag. 255. notat, editionem *Venetam* 1498. fol. quam Orland. pag. 410. et Beughem. pag. 130. adſerunt, ſibi eſſe prorſus ignotam et valde ſuſpectam; neque aliam eſſe putat, quam Aldinam, et forſan legere eos potuiſſe M.IID pro M.DII. — Fabricii aliorumque notas msstas, orae exemplaris cuiusdam adſcriptas, et a Ballenſtedt quidem partim editas, mecum beneuole communicauit cl. *Gurlitt*, quas infra poſt indicem in lucem prodire iuſſi, tanta Stephani editionum paucitate et propter egregii ſpicilegii, a cl. Gurlitto collecti, acceſſionem lectori, praeſertim futuro editori, haud ingratas viſu lectuque fore ratus.

Στέφανος περὶ πόλεων. Stephanus de vrbibus. Florentiae per heredes Philippi Iuntae, prid. Kal. Maias M.D.XXI. (1521.) 8. graece.

Fluxit haec editio ex Aldina. *Harl.*]

Ab eo tempore *Conradus Geſnerus*, Baſil. 1553. 1560. fol. in ſecunda et tertia editione onomaſtici nominum propriorum, nomina locorum ex Stephano latine interpretatus adiecit, non paucis etiam caſtigatis, vt ipſe in praefatione et epiſtola de libris a ſe editis pag. 23. teſtatur. In Gerhardi Iohannis Voſſii libro de ſcientiis mathematicis pag. 410. leges, *ſatis omnibus liquere, quod Stephanus multum debeat Xyſto Betuleio*, quod olim Voſſium ſequutus et ipſe in exercitatione de Lexicis, a. 1669 Lipſiae edita, ſcripſi. Sed iam non dubito, a Voſſio perperam nominatum Xyſtum pro doctiſſimo Xyſti diſcipulo, *Gulielmo Xylandro*, qui Baſileae a. 1568. fol. Stephanum innumeris locis emendatum cum ſuis caſtigationibus, graece, ſubiecto auctorum, ab ἐθνικογράφῳ laudatorum, indice recudendum dedit, et hac

 editione

editione procul dubio optime de Stephano promeritus eſt [nnn]. Sunt, qui latinam verſionem etiam ſimul edidiſſe adfirment; ſed et hos falli conſtat, quamuis verſionem promiſiſſet moliſusque eſſet Xylander, cuius partem Heidelbergae ab eius heredibus redemit, et a. 1626. ad Holſtenium miſit vir ſummus *Claudius Salmaſius.* Hic et ipſe Stephanum cum verſione et animaduerſionibus edendum aliquando in ſe ſuſcepit, vt patet et eius notis ad Inſcriptionem Herodis Attici pag 29. verum a latine transferendi labore deterrere eum non dubitauit Ioſephus Scaliger his verbis epiſtola CCXLV. ſcripta a. 1607. 3. Id. Maii. *Tamen prius Stephani ἐθνικὰ ante expectamus, ſiquidem parata habes: in illo auctore melior pars litterarum κάππα et λάμβδα deeſt. Et praeterea multa ſunt ſuſpecta, alia perſpicue vitioſa, quibus ſine codice mederi ne optima quidem ingenia poſſunt. Quid eſt, quod e re litteraria magis facere poſſis, quam haec publicare. Sed quomodo vlla interpretatio latina e dignitate adiici poſſit, non video; eſt enim merum lexicon, vt Pollux, cuius, qui verſionem latinam dedit, magis ſeſe illo facto traduxit, quam commendauit. Haec eſt ſententia mea, non, qui te a tua dimouere poſtulem. Nam ſi tibi ita videtur, nolim te a propoſito tuo deterrere.* [P] *Melius tamen tibi conſultum fore credo, ſi hoc labore ſuperſederis, ex quo te minimus ad imperitos, nullus ad doctiores fructus, ad te vero nulla gloria prouentura ſit.* Quae viri maximi verba reſpiciens Iac. Gronouius Exercitat. de Dodone pag. 12. *Vehementer*, inquit, *mihi placuit ſententia Ioſephi Scaligeri, negantis, ſe videre, quomodo e dignitate Stephano aliqua interpretatio poſſet adiici. Vnde quoque Salmaſium nouimus conſilium vertendi huius lexici, quod antea formauerat, abieciſſe, et plane hunc laborem non dubitauit ſuperuacuum vocare magnus Caſaubonus.* Forſan igitur memoria fefellit Antonium Clementium, qui in vita Salmaſii pag. 28 quum retuliſſet, virum hunc, vel iuuenem potius ſupra laudes, (tunc enim vix [ooo]) viginti annorum fuit.) praeter alia Stephanum quoque ſexcentis amplius locis emendatum ac maxima ex parte ex antiquiſſimo codice biblioth. Palatinae auctum ad praelum paratum habuiſſe, ſubiungit: *Cui, ſi bene memini, verſionem etiam adiecerat, potius temporis fallendi et ſtyli exercendi gratia, quam quod neceſſarium iudicaret.* Sed et *Leo Allatius* pag. 147. apum vrbanarum verſionem pariter et notas eruditiſſimas in Stephanum a Salmaſio ad praelum paratas fuiſſe teſtatur. Quod vero pag. 29 ſcribit idem Clementius, certo ſibi conſtare, non periiſſe eum theſaurum, nec in biblioth. τοῦ μακαρίτου a multis retro annis extitiſſe; ſed haerere apud virum quemdam eruditiſſimum, cui vſum codicis ſui Salmaſius conceſſerit, vix dubitem, verba haec, ſi non ad Iſ. Voſſium, ad Lucam certe Holſtenium reſpicere, cui Salmaſius et partem verſionis Xylandri, quam forte pro Salmaſiana habuit Clementius, et ſuum Stephanum vtendum amice conceſſerat. Vſus Holſtenius praeterea codice *Iſaaci Caſauboni*, quem ſimiliter non mediocrem operam in iſto auctore caſtigando poſuiſſe conſtat, vel ex lectionibus eius Theocriteis, in quibus cap. 1. Stephanum ſexcentis mendis liberatum edere promittit, neque ob aliam cauſſam illam curam abieciſſe videtur, quam quod Salmaſio idem cordi eſſe intellexiſſet, cuius Stephanus

nnn) Ex officina Oporini. — In bibl. *Leidenſi* ſunt tria exempla, ad quorum primum in charta adiecta Iſ. Voſſius multa coniecit; alterum conſcriptum eſt manu Thomae Brunonis; tertium manu Gerardi Falcoburgii nonnullis in locis conſcriptum eſt et emendatum. *Harl.*

ooo) Antonius Clementius adfirmat, Salmaſium natum eſſe a. 1596. Ita vix vndecim fuiſſet annorum, quum iſta ad eum ſcripſiſſet Scaliger. Sed verius videtur, quod alii aiunt, eum natum fuiſſe a. 1587. Atque ipſe Clementius pag. 22. ſcribit, eum a. 1506. egiſſe annum aetatis quartum decimum.

phanus tempore interiecto peruenit in bibliothecam Iſaaci Voſſii, qui Berkelio vtendum illum dedit. *Carolus* praeterea *Sigonius* de Stephano illuſtrando cogitaſſe fertur, vti *Iohannes Hartungus* quoque, teſte Simlero, et *Aloyſius Gradenicus*, bibliothecae Venetae S. Marci praefectus, teſte Koenigio in biblioth. et Colomeſio in biblioth. ſelecta pag. 48 ſq. vt omittam Nicolaum Lloydium et viros doctiſſimos, qui obiter non paucis Stephani [ſ] locis lucem adtulere, Philippum Cluuerium, Abrahamum Ortelium, Ezechielem Spanhemium, omnisque eruditionis ac veteris praecipue geographiae penu, Iſaacum Voſſium: etiam *Ioſephi Scaligeri* manu notatus et caſtigatus Stephanus editionis Xylandrinae comparatus a Seb. Tengnagelio exſtat Viennae in bibliotheca Auguſtiſſimi imperatoris. Lubinum quidem hiſce addere nolim: nam Thomas de Pinedo, quum notaſſet, Mich. Antonium Baudrandum Pariſinum ad Philippi Ferrarii lexicon geographicum tom. II. pag. 357. vbi de Stephano agit, mox ſubiungere: *Quod nunc latinum reddidit, reſtituit et notis illuſtrauit doctiſſimus P. Auguſtinus Lubin Auguſtinianus*, teſtatur, ſibi, veritatem huius rei ſcrutanti, per litteras, ad amicum ſcriptas, reſponſi loco obtigiſſe, Baudrandum hoc dixiſſe *in fide parentum.* Ac profecto non valde diligenter Stephanum triuiſſe videtur Lubinus ille, Mercurii geographici, gallice editi auctor, qui integrum eius nomen eſſe putauit *E'tienne des Villes*, quaſi *Stephanus de Vrbibus*, vt Petrus de Natalibus, vel Nicolaus de Paſſeribus adpellatus fuiſſet, quod non minus lepidum eſt, quam quod Ferdinandus quidam Fabiani in Ioh. Ciampini elogio laudaturus Itinerarium quoddam, gallice ſcriptum et duplici indice auctum, quum in titulo legiſſet verba *enrichi de deux liſtes*, id ſcriptoris nomen eſſe ratus, adpellauit *Dominum Henricum de Deux Iſtes.* Latinam quoque Stephani Ἐθνικῶν verſionem adornauit *Benedictus Aegius*, Spoletinus, quam e Vaticana biblioth. a Stephano Gradio, illius tum praefecto, acceptam vna cum graecis edere, Holſteniique notis praemittere volebat Theodorus Ryckius, niſi ex Italia in Belgium redux a nouis Stephani interpretibus, de quibus iam dicturus ſum, praeuentum ſe eſſe ſenſiſſet.

A. 1678. Amſtelodami fol. lucem adſpexit Stephani epitome illuſtrata animaduerſionibus copioſis et latina verſione Iudaei Luſitani, *Thomae de Pinedo* ppp), auctaque indice ſcriptorum, ab ἐθνικογράφῳ citatorum, in quo quidem Xylandrum ſequutus eſt, vt ipſe fatetur, vbi de Polo agit. Non pauca tamen addidit, et Xylandri hallucinationes interdum correxit, vt cum inter alia ſuſtulit, quod Cornelium Alexandrum, Polyhiſtorem, Aſclepiadae diſcipulum, hiſtoricum in quinque diuerſos ſcriptores Xylander diſtraxerat, notatus eo nomine a Ioh. Ionſio pag. 13. libri de ſcriptoribus hiſtoriae philoſophicae. Non me fugit alioqui. *Beverlandrum* pag. 87. de Peccato Orig. et *Ed. Bernardum* pag. 49. ad Ioſephum et alios admodum ſiniſtre de Iudaei illius animaduerſionibus ſentire; modeſtia tamen illius induſtriaque et rem litterariam iuuandi ſtudium nemini [ſ] cordato improbantur. Hinc non tantum a diligentia eum commendat Ioh. Daniel Maior in diſſ. de nummis graece inſcriptis, ſed et Paulus Colomeſius notis ad Gyraldi dialogos de Poetis pag. 105. adpellare non dubitat virum multae lectionis atque ingenii amoeniſſimi. Idem autem in bibliotheca ſelecta pag. 46 ſq. fatetur, ſe in Stephano Thomae de Pinedo non multum eximii deprehendiſſe: *Il y paroiſt de l'acquis, quelque lecture, mais une lecture triviale, et qui ne nous aprend rien de particulier.*

ppp) De quo vide *Wolfii* biblioth. hebr. nr. 665. *Harl.*

Pour les corrections ou les conjectures, outre que ce Juif Portugais en doit une bonne partie a Jean Hartungus, qu'il n'allegue que fort rarement; il y en a peu qu'on puiſſe nommer heureuſes et de la force de celles des Leopars, des Scaligers, des Mauſſacs, et des Saumaiſes. De plus il témoigne n'avoir lû que fort imparfaitement les ouvrages de ces grands hommes et de pluſieurs autres, du travail desquels il auroit pû embellir et augmenter le ſien. Je non pouſſe pas plus loin ma cenſure, parce que j'ay fait ailleurs quelques remarques ſur la Critique de ce Juif. Fabric. — [Sunt exempla, (e gr. in cat. libr. Com. de Rewiczky, p. 53. et Pinell. I. pag. 360.) quae nouum accepiſſe videntur titulum, in quo Amſtelodami 1725. fol. Integram dabo inſcriptionem ex Hambergero in zuverläſſ. Nachrichten tom. III. pag. 277.

Stephanus de vrbibus, quem primus *Thomas de Pinedo* Latii iure donabat, et obſeruationibus, ſcrutinio variarum linguarum, ac praecipue hebraicae, phoeniciae, graecae et latinae detectis illuſtrabat. His additae praeter eiusdem *Stephani* fragmentum, collationes *Iacobi Gronouii* cum codice Peruſino, vna cum gemino rerum et verborum indice ad Stephanum et Thomae de Pinedo obſeruationes. Amſtelod. typ. Iacobi de Ionge. 1673. fol. In bibl. Bodleiana eſt exemplar cum notis msstis Ed. Bernardi. *Harl.*]

A. 1684. Lugduni Batauorum fol. prodiere *Lucae Holſtenii* notae et caſtigationes poſtumae in Stephanum, non ſane a viro praeſtantiſſimo, quod valde optandum erat, ad editionem paratae et elaboratae, ſed quales ad oram Stephani ab Holſtenio adſcriptas velut ſiluam quamdam et apparatum elaborandorum commentariorum in codice *Barberiniano*, ex autographo, quod Sereniſſimae Chriſtinae, Suecorum reginae, Holſtenius legauerat, expreſſo, reperit, nec ſine magno labore digeſſit deſcripſitque *Theodorus Ryckius* qqq). Nihilominus vel hac inter legendum in chartam a viro inſigni coniectae nec vltimam manum expertae notae, plurimum longe lucis Stephano adferunt, plura loca tum illius tum aliorum ſcriptorum feliciſſime reſtituunt. Ac profecto non tantum MStis duobus Palatinis aliisque ſubſidiis praeſtantiſſimis inſtructus, ſed et critices ac geographiae veteris omnisque doctrinae callentiſſimus Holſtenius fuit, vt, ſi ipſi commentarium in Ἐθνικὰ perficere atque edere conceſſum fuiſſet, nihil forte magis egregium in hoc genere potuiſſet requiri ac deſiderari. Iam non adeo mirum eſt, in poſtumo opere nonnullos legentibus obſeruari errores, quorum multos ex numis praecipue oſtendi poſſe, Pyrrhique Ligorii auctoritati nimium ſaepe Holſtenium tribuiſſe, notatum eſt ab illuſtri Ezech. Spanhemio epiſtola tertia ad Andream Morellum, quae huius ſpecimini rei numariae ſubiungitur. Quantum vero lumen quamque haud vulgare Stephano ex numis poſſit accedere, docuit idem Spanhemius in incomparabili opere de praeſtantia numiſmatum, [ſ] vt Harduinum aliosque nunc praetermittam. *Franciſci*

qqq) Inſcriptio haec eſt: *Lucae Holſtenii* notae et caſtigationes poſtumae in *Stephani Byzantini* ἐθνικὰ, quae vulgo περὶ πόλεων inſcribuntur: poſt longam doctorum exſpectationem editae a *Theodoro Ryckio.* Qui *Scymni*, Chii, fragmenta hactenus non edita: item diſſertationem de primis Italiae colonis et Aeneae aduentu et alia nonnulla addidit. Lugd. Batau. apud Io. Hack. 1684. fol. conf. act. erud. Lipſ. 1684. menſ. Nou. p. 487 ſqq. In nouis miſcell. Obſeru. tom. II. pag. 117—124. leguntur *Lucae Holſtenii obſeruationes ad indicem ſcriptorum a Stephano Byzantino citatorum,* quas Franc. Galluppus deſcripſerat. *Creuenna* in catal. tom. V. pag. 11 ſqq. duas Holſtenii litteras ineditas itidem excudi fecit. *Harl.*

Franciſci Guieti notas ad Stephanum, ſed adhuc ineditas laudat Aegidius Menagius pag. 27. amoenitatum iuris ciuilis.

Denique a. 1688. Lugduni Batauorum fol. Stephani epitome cum noua verſione et commentario eximio *Abrahami Berkelii* edita eſt, qui vir eruditus et diligens praeter codicem Salmaſianum cum codd. Palatinis collatum, variis aliis adminiculis et MSto inſigni Voſſiano vſus non tantum innumeris locis emendatiorem, ſed et interdum auctiorem Stephani epitomatorem dedit, vt in Ἀγνῦς, Ἀκυληία et plurimis aliis vocibus lector non indiligens facile ex ſe obſeruabit. Immortuus eſt huic operi bonus Berkelius, adeoque a littera Π commentarius vltimam auctoris manum haud expertus, qualiscunque tamen in eius ſchedis extſtabat cura *Iacobi Gronouii* adiectus fuit. Subiunctae ſunt etiam ipſius Gronouii breues notae quaedam cum variantibus, lectionibus per eundem virum doctum ex MSto Peruſino collectis. *Fabric.* Inſcriptio haec eſt:

Στεφάνου — *Stephani Byzantini gentilia per epitomen: antehac* περὶ πόλεων *de vrbibus inſcripta:* quae ex codd. mſſt. Palatinis ab Cl. Salmaſio quondam collatis et MS. Voſſiano reſtituit, ſuppleuit ac latina verſione et integro commentario illuſtrauit *Abrahamus Berkelius.* Accedunt collectae ab *Iacobo Gronouio* variae lectiones ex cod MS. Peruſino et admixtae eiusdem notae. Lugd. Batau. apud Dan. Gaesbeek. 1688. fol. — iterum cum acceſſione quadam, (num praeter hanc et tituli folium totum opus recuſum ſit, neſcio:) — Inſcriptio quidem haec eſt: *Stephani* — — a *Iac. Gronouio* variae lectiones ex codice MS. Peruſino, intermixtis eiusdem notis, cum excuſatione de excerptis Bocharti et Palmerii a ſe non publicatis. Lugd. Batau. apud Fred. Haaring. 1694. fol. — Exemplum huius anni indicauit Hamberger l. c. et frequentius occurrunt exemplaria illius anni. *Harl.*

Sed Berkelio, tametſi iam pridem defuncto, non leuem dicam ſcribit prolegom. ad Sam. Bocharti opera *Stephanus Morinus*, quod *Bocharti*, *Palmerii* ſuasque ipſius obſeruationes in Stephanum illi tranſmiſſas, vel plane neglexerit, vel appoſitas rariſſime ſuis, quibus debebat, auctoribus acceptas tulerit. Qua de re lector melius iudicabit, ſi Bocharti, Palmerii et Stephani Morini ad Stephanum obſeruationes, quae [in *Bocharti* geograph. ſacra, Lugd. Bat. 1692. fol. pag. 791 ſqq. et] tom. I. Operum Bocharti editionis Traiectinae poſt paginam 793. leguntur, conferet cum editione Stephani, a Berkelio concinnata, euolueritque Iani Berkelii filii pietatem in vindicanda fide paterna ad Iac. Gronouium. *Fabric.* — Fragmentum e cod. Segueriano a Tennulio et Montfaucon; nec non fragmentum de Dodone, a Gronouio editum, iam ſupra memorauit Fabricius. — In miſcell. obſeruatt. vol. VII p. 76. 128. 198. quaedam Stephani loca emendantur. — In nouis miſcell. obſ. VII p. 769—797. extant doctae *I. G[illegible]vel* notae in Steph. Byzant. in quibus permulta Steph. loca emendantur, aut explicantur, aut a criſi Berkeliana vindicantur. — Ibid. tom. VIII pag. 9[illegible]—95[illegible]. et tom. IX. pag. 9[illegible]1—976. *Hadrianus Heringa* primum de quibusdam iudicium fert editionibus, tum de officiis boni editoris breuiter diſſerit: quibus praemiſſis, articulos primae litterae vsque ad voc. Ἀλλ[illegible] [illegible] perſequitur, eosque variis, maxime criticis, illuſtrat obſeruationibus, atque interdum a G[illegible] opinione diſcedit. — *Notae in Stephanum Byz.* [illegible] a I. A. Fabricio, vt videtur, exemplo Aldinae editionis marginibus adſcriptae ex autographo communicantur a *Iul. Bernh. B[illegible]*, Helmſtadii 1774. 4. Has notas cum cl. G[illegible]

lini

litti ſupplementis atque adnotationibus hic, vti ſupra iam promiſi, cum lectoribus, critices atque antiquitatis amantibus, communicare haud incommodum videbitur. *Harl.*

[Notae in *Stephani Byzantini* Ἐθνικα, ab *Ioh. Alberto Fabricio*, aliisque Aldini exempli marginibus adſcriptae. Ex Autographo communicauit aliisque auxit *Ioh. Gurlittus*, magiſter ſuperior ſcholae Bergenſis prope Magdeburgum, Conuentualis Monaſterii Bergenſis, rel.

Quas hic Bibliothecae graecae Fabric. inſertas vides, lector erudite, adnotatiunculas in Hermolai Epitomen Stephani ἐθνικῶν, iam quidem maximam partem edidit (Helmſtad. 1774.), qui nuper e viuis diſceſſit, *Iul. Bernh. Ballenſtedt*, Rector ſcholae Schoeningenſis in ducatu Brunſuicenſi doctiſſimus, e cuius bibliotheca illud Aldinae editionis (a. 1502.) adeoque principis exemplum, quod nunc manibus tero, mihi comparaui. Sed quum vir clariſſ. eas programmate ſcholaſtico ederet, atque verendum adeo ſit, ne, vt ſolent eiusmodi libelli paucis exemplis proponi neque a librariis per omnem eruditorum orbem diuendi, in paucorum manus venerint; gratiam aliquam me iis denuo edendis operique eius viri, a cuius manu maximam partem profectae videntur, quo et certius ſeruentur et cum pluribus communicentur, inſerendis, apud graecarum litterarum doctos induſtriaeque Fabricianae fautores initurum eſſe non deſpero. Accedit, quod doctiſſimus Ballenſtedt non omnium in marginibus illius exempli notatorum ratione habita, ea tantum excerpſit, quae maioris ad illuſtrandum illum auctorem momenti eſſe putauit.

Sed antequam eas ipſas adnotatiunculas prodire iubeo; et de auctoribus et de ratione vtilitateque earum, quaedam e Ballenſtedtii libello laudato partim deſumta, praemittenda ſunt. Maximam illarum partem *Io. Alb. Fabricio* deberi, aperte teſtatur ductus et forma litterarum, quae cum ſcriptura nominis proprii et notitiarum litterariarum, Bibliothecae graecae poſtea inſertarum, quae libri indici manus ipſius adiunxit, non male congruit. Habuiſſe vtique Fabricium id moris, vt inter legendum notas ſuas margini librorum adlineret, praeſertim iis, quorum aliquando illuſtrandorum conſilium cepiſſet, et Reimarus, vir ſummus, in vitae eius deſcriptione pag. 46. teſtatur, et aliunde mihi conſtat. — Alia quaedam eſſe vel a *Sopingio*, Theologo et Philologo Belgico, vel a *Palmerio*, doctiſſimo illo milite Francico, vel a *Valeſio* adnotata, nota ad voc. Ῥαριον πέδιον adſcripta prodit, in qua auctor *iuſſu Voſſii ad Iuſtin.* pag. 72. *Heſychium emendaſſe ſe profitetur.* Heſychiani vero textus corruptum παιδίον in voc. Ῥαριον, in πέδιον recte mutarunt et Sopingius et Palmerius et Valeſius, vt adeo vnus ex his reliquae adnotationis ex parte ſaltem auctor videri poſſit. Quamuis et hoc omnino praeſtare nolim, quum non ex Morhofii tantum Polyhiſt. 1, 4, 7. ſed ex ipſa quoque Albertina Heſychii editione ſatis conſtet, plures viros doctos olim ad emendandum Heſychium manus admouiſſe, qui caſtigationes ſuas vel ad marginem exemplorum [rrr]), quibus vtebantur, adſcripſerint, neque dum vltimam manum expertas, aliisue de cauſſis, ſeparatim non ediderint, vel aliis libris, et iis, quos criticos vocant, et commentariis ſuis in auctores veteres occaſione paſſim oblata inſeruerint. Quare et alium adnotationis illius auctorem haberi poſſe, ſi quis pugnet, negare non auſim. Ceterum his, in quibus Fabricii manus non agnoſcitur, adnotatis, Ballenſtedtio praeeunte, obelum (÷) appoſui.

Verum quisquis tandem eorum auctor fuerit, quem, etiam ſi diligenter exquiſitum certiſſime deprehenderemus, ne operae quidem pretium ad vſum eorum facturi videremur; dignae vtique ſunt, quae etiam ἀνωνύμως in lucem emittantur. Quamquam enim ad rem criticam parum ſpectent, neque in varietate lectionis e codd. ſcriptis enotanda locisue deprauatis felici ingenii acumine emendandis verſentur; multa tamen collecta continent, quae ab aliis doctis viris, *Meurſio*, *Caſaubono*, *Valeſio*, *Bentleio*, rel. ad emendandum Stephani opuſculum in medium paſſim prolata ſunt; pleraque autem adnotata ad rerum intellegentiam iuuandam comparata ſunt, iisque, quae ab Ethnographo, ſiue vera, ſiue falſa, traduntur, lucem aliquam adlatura. In plurimis quidem non niſi nomina et loca ſcriptorum, vnde emendatio illuſtratioue peti poteſt, indicata animaduertas; id tamen nemo in earum auctoribus

[rrr]) Eiusmodi exemplum edit. Aldinae (Venet. 1514.) Heſychii, multis Chriſt. C. Septimii Florentis manu adſcriptis caſtigationibus emendatum equidem ipſe tanquam κειμήλιον ſeruo.

auctoribus reprehenderet, quum margo libri ſingulas quasque virorum laudatorum animaduerſiones integras vix capere potuiſſet. Neque vero a me iure aliquis poſtulauerit, vt praeter ea, quae, vncinis incluſa, accuratius poſui, quicquam praeſtarem, vtque loca laudata integra ſubiiciendi laborem ſuſciperem, quum caueri deberet, ne libellus hic, Bibliothecae Fabricianae πάρεργον modum excederet. Quid? quod vtinam hanc ad illuſtrandum Stephani librum ſymbolam eruditorum maxime vſui aut futuro eius editori deſtinatam velim, a quibus libri laudati facile adhiberi quolibet poſſunt. Quam ob rem etiam mearum partium duxi, vt ea, quae ipſe, ex quo illo Stephaniani operis exemplo familiariter vtor, a viris doctis paſſim emendata in eo vel illuſtrata marginibus adſcripſi, vna cum illis antiquioribus adnotatis publici iuris facerem; quorum auctoribus vt ſuus honos conſtaret, vncinis includenda mea qualiacunque ab illis diſtinxi. Neque in poſterum plura ad illuſtrandum Stephanum praeſidia e libris criticis et philologicis colligere deſiſtam, communicaturus ea cum viris doctis ſingulari libello per occaſionem ſcholaſticam ſcribendo, ſimul ſatis magnam eorum vim comparauero. Nam profecto iam dudum optaui cum viris doctis, mallet editor quisque nouus auctoris alicuius veteris, quo quilibet in quolibet eius obſcuro et difficili loco adhuc praeſtita vno obtuitu perſpicere poſſet, bonas potiſſimum emendationes et enarrationes ſingulorum ſcriptoris edendi locorum congerere, quae et per libros criticam rem tractantes, et per commentarios in alios auctores ſcriptos aliosue libros diſperſa reperiuntur, quam excerpendis commentariis priorum eiusdem auctoris editorum vnice inſudare, ſiue potius operam, qua neque veteranis neque tironibus omnino ſatisfit, plerumque perdere. Atque huic deſiderio vt tanto facilius quisque ſatisfaciat, vtinam detur nobis aliquando iuuenum litterarum adiuuandarum cupidorum et labori aſſidue ferendo parium ſocietas, quae ſyllabum catholicum omnium ex omnibus ſcriptoribus veteribus, in libris criticis et philologicis cuiuscumque generis diſperſe tractatorum, emendatorum, explicatorum locorum conficiat! nam Gruterianam lampadem criticam nouam a Germanorum quidem irremiſſa induſtria, verum, qua nunc eſt germanorum res libraria conditione, non niſi ab Angloſaxonum, fortaſſis etiam aliquando ab Francorum, ſi pace reſtituta priſtinus promouendi litteras animus rediuerit, inſigni in ſtudia artium liberalitate exſpectare licet.

Ceterum vt et nouus aliquando Stephaniani operis editor exiſtat, qui denuo in verborum integritatem et rerum traditarum veritatem et intelligentiam ſtudioſe inquirat, mecum optabit, quicunque non pauca, quae ad emaculandum illuſtrandumque hunc ad omne antiquitatis ſtudium vtiliſſimum librum faciunt, praeſtantiſſimorum eius editorum, *Luc. Holſtenii*, *Abrah. Berkelii*, *Iac. Gronouii*, *Thomae de Pinedo* diligentiam ingeniique acumen ſubterfugiſſe, ex his ipſis adnotatis perſpexerit. Sunt etiam multa geographiae, hiſtoriae, omninoque litteraturae antiquae loca poſt illorum editorum aetatem a noſtris accuratius ſolertiusque perluſtrata, vt Stephano noſtro inde multum nouae lucis accendi poſſe ſperare liceat. — Scripſi in ſchola Monaſterii Bergenſis, menſe Decembr. 1793.

A.

Ἄβαι, πόλις Φωκική] vid. Heſych. et Suid. in Ἄβαι. Plin. 4, 12. Strab lib. X. — Ptolemaeus Alexandrinus meminit etiam oppidi huius nominis in Arabia felice. (In illa Phoceenſium vrbe erat Apollinis delubrum locuples, vbi oracula reddita: vid. Herodot. 8, 33.)

— ἀπὸ Ἄβαντος Ἄβαι] Leonicus Thomaeus 2, 45. var. hiſt. Virgil. A. 3, 286. — magni geſtamen abantis.

— ἀμφισάντε] vid. infra voc. Ἄμφισ.

— καὶ ἀρτάβη] delenda arbitror.

Ἀβαντὶς, ἡ Εὔβοια] Herodot. l. 1. (c. 146.) Ἄβαντες μὲν ἐξ Εὐβοίης εἰσὶν ἐκ ἐλαχίστη μοῖρη. Homer. Il. p. 72. v. 15. p. 146. v. 27. (loci ſunt Il. 2, 542. 4, 464. conf. Schlichthorſt geogr. Hom. p. 110.)

— ὡς Ἡσίοδος ἐν Αἰγι . . .] γυναικῶν legit Meurſius in lect. attic. Salmaſius καταλόγῳ.

— ἔχειν] ἔχειν conſideraunt (καὶ ante Ἄβαντ. vitioſum eſſe, nec pertinere ad verſum Callimachi, ſed ad aliud teſtimonium, quod exciderit, aut omiſſum ſit, arbitratur Erneſt. ad Call. Tom. 1. p. 532.)

— Ἀπολλώνιος, περικτίτην] l. 1. v. 932.

Ἄβυδος — ὡς Διονύσιος] Muſaeus in Erotopaegn. vid. Pareum p. 41 — 45.

Ἀγάθυρσα] Ἀγάθυρνα Valeſius pag. 35. ad Excerpta Peireſc.
(Ἀγάθυρσοι — ὡς Πείσανδρος] eſt ſemper apud Stephanum Byz. Piſander Larandenſis. vid Heyne Exc. 1. ad Aeneid. l. 2. p 234. 235.)
Ἄγρα καὶ Ἄγραι] vid. Petauium f. 415. ad Themiſt.
Ἀγύρηνα] Ἀγύρινα — Ἀγυριναῖος — ἀργύριον.
Ἀγχιάλη] πόλις Σικελίας] leg. Κιλικίας.
Ἀγχιάλη — Ἀγχιάλην σὺν Ταρσῷ] Geneſius Byzant. MS. apud Boſium: Νινευὴς βασιλεὺς Ἀσσυρίων ... Ταρσὸν καὶ Ἀγχιάλην ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἔκτισεν Haec ille Lib III. B ... (Editus ... eſt Geneſius in tom. XXIII. Scriptor. Hiſt. Byz. Venet. 1733. fol e cod , qui vnus ... bibl. Paullinae Lipſ. cuius apographum, a Steph Berglero factum, Io. Burkh. Menkenius Venetis editoribus transmiſerat.) adde noſtrum infra in Ταρσός.
— *ib.* Sardanapalum haſce duas vrbes (Tarſum et Anchialen) condidiſſe, contendit etiam Phauorin. in Ἀγχιάλη. †
— ἔστι καὶ τὸ ἐπίγραμμα] de Epigrammate illo vid. Clem. Alex. II. Stromat. Cic. Tuſc. 5, 35. Diodor. Sic. II. Bibl. add. Suidas voc. Σαρδανάπαλος. Plutarch περὶ τύχης Ἀλεξάνδρου λόγ. 1. 2. Strabo l. XIII. p. 672. Arrian. II. Alexandr. Athenaeus l. VIII. Dipnoſ et XII. Auguſtinus II. de ciu. dei, ibique Viues et Leonhardus Coquaeus. Baptiſta Campofulgos. IX, 1. (collectan. de dictis factisque memorab.) Crenius 7. animaduerſ. p. 83 ſqq. Imitatus eſt Fridericus Caleiae comes; Siricius de animae immortalitate p. 10. — add. Tzetz. Chil. 3. hiſt. 95. Excerpta chronologica cum Malala edita p. 21. Polyb. Excerpt. Peireſc. p. 22. Dio Chryſoſt. orat. IV. de regno p. 81. (tom. 1. p. 186. edit. Reiskii) Phauorin. in Σαρδανάπ.
Ἀδιαβηνή] vid. Suidas h. v.
Ἀδρόττα] Marinus c. 32. de vita Procli. Suidas in Εὐσέβιος. †
Ἄζιλις — τινὲς δὲ Ἄζιριν] Spanhem. p. 104. ad Callimach. (ad H. in Apoll. v. 89. p. 139. edit. Erneſt. tom. 2.)
Ἀθῆναι] Condidit hanc vrbem Minerua et Neptunus; cumque inter ſe contenderent, ab vtro nomen vrbs condita recipere deberet, Iupiter ab eo edixit, ὃς ἂν κάλλιστον τῇ πόλει κτῆμα ἐπιδοίη. Neptunus itaque λιμένι καὶ νεωλκοῖς ταύτην ἐκόσμει. Ἡ δὲ Ἀθήνη ἐλαίαν ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀνέδωκεν εὐθαλῆ τε καὶ εὔκαρπον, καὶ ταύτῃ στεφανωσαμένη καὶ ὑπὸ πάντων ὁρισθεῖσα νενίκηκε. Inde Athenae, vrbis nomen. Refert hanc fabulam auctor Geoponic. lib. IX. †
— ὅτι ὁ Θησεὺς τὰς ἕνδεκα] δώδεκα. vid. Meurſii Theſeum cap. 17.
— ὁ δὲ Φρύνιχος ἀνάττικον] Haec non legas hodie in Phrynicho.
(— παλλάδος κλεινὴν πόλιν] vid. Hemſterhuis ad Ariſtoph Plut. pag. 260.)
(Ἄθως — βάλλει ἡ σκιὰ etc.] nempe vsque ad forum Myrinae. Plin 4, 23. Strabo l. VII. pag. 510. quem refutat Heyne ad Lecheualier de ſitu vet. Troiae p. 5.. conf. etiam Chandler's travels in Aſia min. pag. 23. Mappam geograph. itinerario Choiſeul-Gouffier praefixam. Riccioli geograph. reformata. De altitudine et vmbrae iactu huius montis egit Kaeſtner ad Lecheualier pag. 231 — 245. — Montem rationemque eius perfodiendi ab Xerxe initam deſcripſit Herodot. 7, 22. 23.)
Αἰγάτης] vid. Gronou. pag. 54. de Dodone.
Αἴγιναι — ἔστι δὲ τύπωσιν αἰπολικόν] ἔτι δὲ κατὰ τρόπον (vel τόπον) αἰολικὸν legit Caſaub. Theocrit. lect. p. 15. (p. 58. edit. Reisk.)
Αἴδηψος — Καλλίμαχος Δηλιάδι] vid. Bentlei. pag. 410. ad Callimach.
— Ἄρχιος etc.] paratus. Bentlei. pag. 319. ad Callimach.
Αἰθιόπιον] Αἰθέπιον Bentlei. pag. 427. ad Callimach. vid. Holſten. ad h. l.
(Αἰξωνὴ δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς] vid. Morus ad Xenoph. Hellen. 2, 4, 17.)
(Αἰσύμη, πόλις Θρᾴκης] Hom. Il. θ, 304; ſed Thucyd. 4, 107. dicitur Οἰσύμη. Ergo vel vtrumque obtinuit, vel alterutrum deprauatum.)
Ἄκη — ἡ δὲ περὶ τὸν Βῆλον] Fluuii nomen. vid. notas Varior. ad Tacit. hiſt. 5, 7.
Ἀκμόνια — καὶ Ἀκμονιεύς] Ἀκμονεύς. Ezech. Spanhem. pag 615. de numiſm.
Ἀκόναι — ἐκληκτήριον φάρμακον] Stipel (*Ioh. Brodaeus* alias) ad Theocr hiſt p... p. 112.
Ἄκρα — Συρακουσίων κτίσμα etc.] locus corruptus. vid. Meurſ. in Cypro l. I. c. 7.

Ἀκράγαν-

'Ακράγαντες] Baelii Lex. Tom. 2. pag. 1328.

'Ακρόθωοι] Acrothon Plinius; ἄθος ἄκρον Ptolemaeus; hodie Cima di monte. (der Berg Athos iſt kegelförmig und viel höher als der Olymp. Björnſtåhl Tom. 6. pag. 349.)

('Ακύφας] eandem eſſe cum Ὕφος Iliad. β, 744. putat Hemſterhuſius ad Ariſtoph. Plut. pag. 116.)

'Αλαιεῖς Φηγεῖς — δῆμος τῆς Αἰαντίδος] Spanhem. pag. 248. ad Callim.

'Αλαί — τὸ ἐθνικὸν 'Αλαιεύς] Spanhem. pag. 249. ad Callim.

'Αλεξάνδρεια — ὄρνιθες δὲ καταπτάντες] Pitiſcus ad Curtium 4, 8, 6.

— λέοντος εἰκόνι] Barthius ad Zachar. Mytil. pag. 265. (in dialogo, qui inſcribitur *Ammonius*. Lipſ. 1654. 4.)

— ἑπτακαιδεκάτη — Σογδιανῇ] Pitiſcus ad Curt. 7, 6, 13.

— ἔστι καὶ τόπος — Τρωικῇ] Spanhem pag. 776. de numiſm.

— τινὲς δὲ Δακχήν — ἢ Φυλλόκαπον] vid Adr. Iunii nomenclator. pag. 123. Salmaſ. ad Solin.

— πόλεις ὀκτωκαίδεκα] In Chronico Paſchali p. 170. 'Αλέξανδρος ἔκτισε πόλεις ιβ'. ὧν αἱ προσηγορίαι αὗται· 1) 'Αλεξάνδρειαν τὴν παρὰ Πεντάπολιν, πρότερον Τεττῶν καλουμένην, Μέμφεως οὖσαν ἐμπόριον. 2) τὴν πρὸς Αἴγυπτον. 3) τὴν πρὸς Ἄρπαν. 4) τὴν Καβιῶσαν. 5) τὴν καὶ Σκυθίαν ἐν Αἰγαίοις. 6) τὴν ἐπὶ Πῶρω. 7) τὴν περὶ Κύπριδος ποταμὸν. 8) τὴν ἐπὶ Τρωάδος. 9) τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος. 10) τὴν ἐπὶ Μεσαργαρές. 11) τὴν ἐν Πέρσαις. 12) τὴν Κάσον.

('Αλίαρτος — 'Αρμενίδας δ' ἐν τῷ ρ etc.] male Pinedo corr. διὰ τῶ ρ. vid. obſeru. miſcell. Batau. Tom. X. pag. 431.)

'Αλικαρνασσὸς — ὡς Καλλίμαχος] Bentlei. ad Callim. pag. 420.

'Αλύβη — ὅς τις μὲν κέλαχην] κελέβην. Caſaub. Theocr. Lect. pag. 30. (pag. 66. edit. Reisk. conf. Stephan. voc Χάλυβες Danville geogr. ancien. pag. 105. Car. Stephanus diction. voc. Alyba.)

Ἄλυκος — Καλλίμαχος] Bentlei. ad Callim. pag. 383.

'Αλωπέκη] vid. Heſychium h. v.

('Αμαθοῦς — ἡ ἀπὸ τῆς Κινύρα μητρὸς 'Αμαθούσης] apud Plin. 7, 56. eſt Agriope; ap. Heſych. voc. Κινύρας eſt Pharnace. vid. Heyne ad Apollodor. pag. 824.)

(Ἄμπελος — ἄλλη ἐν Κυρήνῃ — ἀμπελίτην οἶνον] vid. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plutum pag. 322.)

'Αμύκλαι, πόλις λακωνική] Schol. Theocr. 192. (ad Id. 10, 35. 12, 13.) Meurſ. miſcell. Lacon. 4, 2 et 3. alia colonia in Italia hoc nomine, de qua idem 1, 7.

(— ὡς Σιμίας ἐν μησὶν etc.] Locum hunc emendauit Heyne antiquar. Aufſätze Tom. 1. pag. 99.)

'Ανακτόρεια] Euſtath. ad Iliad. α. pag. 16. v. 36. ἐν δὲ τῇ τῶν ἐθνικῶν καταγραφῇ καὶ κύριον ὄνομα φέρεται ἄναξ υἱὸς γῆς καὶ οὐρανοῦ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ Μίλητος 'Ανακτόρεια ἐκλήθη ποτέ. Confer infra in Μίλητος.

(Ἄξος, πόλις Κρήτης etc.] defendit Weſſeling. ad Herodot. p. 348.)

'Αργίνουσα πόλις τῆς αἰολίδος ἀντικρὺς δὲ λέσβου κειμένη καὶ μανίας καλουμένης ἄκρους. Ariſtoph. interpr. in Βατράχοις.

(Ἄρειος πάγος, ἀκρωτήριον 'Αθήνησιν] Heyne ad fragm. Apollodor. p. 1045. coll. p. 820. malle videtur δικαστήριον pro ἀκρωτήριον.)

(— ὅτι ἀλιφὸ] emend. Heyne ad Apollod. pag. 820.)

Ἄριμα — Τυφῶνι] Τυφῶνος ἔμμεναι εὐνάς. Ita ex Homeri hymno reſtituit Erythraeus indice in Virgil. voc. *Inarime*. conf. Heyne ad Apollod. p. 77 ſq. Schlichthorſt geogr. Hom. p. 144 ſq.)

('Αρκάς — προσελήνος] vid. Heyne opuſc. Acad. Tom. 2. pag. 332 ſq. 337 et 343. — Mox pro ὀνομασθῆναι legit idem ad Apollod. p. 667. ὁμοιωθῆναι.)

(Ἄρμα] vid. Heſychium h. v.

— ἐκλήθη ἀπὸ 'Αμφιαράου] Plutarch. 6. Parallel. minor. Strabo IX. pag. 736.

— τῆς 'Αττικῆς Ἄρμα] vid. Suidas.

('Αρμενία — ὡς 'Αντίπατρος ἐν τρίτῳ περὶ γῆς] de hoc v. Voſſius de hiſt. graecis p. 324. — ad locum: παρὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑρκανίας. vid. Euſtath. ap. Voſſ. l. c. p. 271.)

Ἄρνη — καὶ Λυκόφρων] v. 643.

('Ασβύστα] locis ab Holſtenio laudatis adde Lycophr. v. 895.)

'Ασία — ἀντὶ τῶ 'Ασία] ſed v. Act. Erud. 1723 p. 160. ex Laur. Begero de numis ſerpentiferis.

('Ασίνη] vid. Waſſe ad Thucyd. 4, 12.

'Ασκάλων — καὶ ὠρίθεος] laudatur etiam Etymol. M. voc. 'Αμφιγυοῦν.

Ἄσυρα — ἀφ' ὃ τὸ τῆς ἀσυρίτης ἀρτέμιδος ἱερόν] Haec falſa. vid. Morus ad Xen. Hellen. 4, 1, 20.
Ἄτλαντες — Ἡρόδοτος τετάρτῃ] c. 184 vbi vid. Weſſel. et Valcken. pag. 362. Plin. 5, 8. ibique Dalechamp.
Αὔλων] vid. Morus ad Xen. Hellen. 3, 2, 18.
— ὃν ἐπόλιταν Κωνσταντῖνοι] diſſenſum ab ſir bone componit Heyne opuſc. Acad. tom. 2. pag. 203.
Αὐσχῖται — ὑπὲρ Βάκης] leg. Αὐσχίσαι — Βάρκης. vid. Cuper. ſyll. epiſt. Burm. tom. 2. pag. 690. Herodot. 4, 171. Weſſel. ad Diodor. 3, 49.
Ἀφόρμιον — Εὐφήμιος] Voſſius de hiſt. grr. l. 3. p. 366.)
Ἀφροδίτια] Ἀφροδίσια. Meurſ. miſcell. Lacon. 2, 9. Feſtus hoc nomine. Notae ad Iuſtin. 21, 3, 2.

B.

Βαβυλών — ὡς Ἡρόδοτος] l. 1. 184. adde Bernegger ad Iuſtin. 1, 2, 7. vbi Herodotum contra Stephanum defendit.
Βαίταμφα] Mauſſac pag. 390. b. ad Harpocrat.
(Βάλδος — ὡς λόφωνον] haec verba ſuſpecta et orta e ſuperioribus, vbi litterae λόφων mentio, videntur Erneſt. ad Callim. tom. 1. p. 532. 533.
Βάρκη — οἱ τὰς ἱπποτροφίας etc.] vid. Herodot. 4, 189. et quos ibi laudat Valcken.
Βατή — ἐξηγητής] i. e. ſacrorum religionumque interpres. vid. Ruhnken. ad Tim. p. 110. edit. 2.)
Βενεβεντός] vid. Malelas pag. 211. ✝
Βιβλίνη — δῆμος] Σῆμος Meurſ. Bibl. gr. p. 1355.
Βορμίσκος — Δωρίσκιος] Δορίσκιος infra in Δ
Βουκεφάλεια] Curtius 9, 3, 23. ibique interpretes. Schol. Ariſtoph. ad nubes v. 22.
— Βουκεφάλας λιμήν] Mela 2, 3. p. 70. Plinius.
Βολέτα. Suidas in Θέμις.
Βραχμᾶνες — τὰ ἀνθρώπινα μάλιστα etc.] vid. Pearſon. p. 13 ſq. Proſegom. ad Hierocl. ✝
Βρέττος] add. Parrhaſ. Epiſt. 37
(Βύζαντες — παρ' Ἡροδότῳ δὲ κακῶς διὰ τῦ γ] Errat! vid. Weſſeling. ad Herodot. 4, 194. p. 366.)

Γ.

(Γάζα — ὃ καὶ καθ' ἡμᾶς ἐκάλει] leg. ὄν. — Ad verba ſeqq. conf. Scalig. p. 36. b. ad Euſeb. — Singulari libello Academico in Stephani Byz. de Gaza narrationem inquiſiuit Burſcher, Theologus Lipſienſis, Lipſ. 1764. 4. conf. etiam eiusd. diſſ. de Gaza derelicta futura ad Zeph. 2, 4. ibid. 1768.)
Γέργις — αὐτή τε καὶ ἡ σφίγξ] Spanhem. p. 217.
(Γιλιγάμβαι] γιλιγάμμαι praetulit Weſſeling. ad Herodot. 4, 169. p. 356.
Γλῆτες — μετὰ τ. Κυνήτας] vid. Neues Magazin für Schulen etc. tom. 1. part. 2. p. 419 — 442.)
Γορδυαῖα — καὶ Γορδυχες] Hos Carduchos, Gordos, Mardos, Gordyaeos, Gordaeos, Cardyeos et Carduenos vocari, Fullerus adſirmat p. 29. Miſcell. — adde loca auctorum, adducta a Crenio in Exercitat. ſacr. p. 150 ſqq.
Γότθοι — ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς] Hermolaum nimirum Byzantinum hiſtoriam ſcripſiſſe, ex hoc loco probat Voſſius 2, 22. de hiſtor. grr. p. 271.
Γραικός — ἀφ ῦ Γραικοί] Scaliger pag. 20. a. ad Euſeb. conf. Marm. Parium epoch. 10. Prideaux marm. Oxonienſ. p. 151. Ariſtot. Meteorol. 1, 14. Apollodor. 1, 7, 2. Heſych. voc. Γραικοί. Miras recentiorum quorundam notationes (originationes conſimiles erit Leisner ad Boſ antiq. gr. p. 3. 4. — Ceterum a Stephano diſſentit Euſeb. Chron. 1. de argiu. regibus nr. 35. qui *Graecum* Pelaſgi patrem facit.)

Δ.

Δαραί, οἳ . . . . ρας] οἳ καὶ Δάραι. Coteler. II. p. 656.
(Δαρσανία — αὐτῆμαρ ἐτάμ . . . . . . ἱδρύσαντο] Weſſeling. ad Herodot. p. 162. [καὶ αὐτῆμαρ ἱδρύσαντο.)

Δέῤῥα

Δέῤῥα — Δερράτιδος] Δεῤῥάτιδος. Meurſ. miſcell. Lacon. 306.

Δῖας] *Hieronymus. Voſſius haec pro Stephano Suidam ſcribere facit in latina ſua huius hiſtoriarum translatione; quem quid mouerit, ipſi vid[end]um relinquimus, cum apud Suidam tale nihil in noſtris codd. reperiatur.* Barthius aduerſ. 42, 19. †

Δία — πρὸς Μιλήτῳ] Haec Scholiaſtae Theocriti eſt ἡ περὶ Μῆλον.

— ἡ πρὸς Σαρμασσῷ] Ἀμοργῷ. Caſaub. Theocr. Lect. p. 34.

Διομήδεια — οἱ ἐρωδιοὶ] vid. Aelian. Anim. 1, 1.

(Δουκσία — Ῥόδα] Heyne ad Virgil. Cir. v. 476. emendat σποράδων.

Δορίσκος — ὡς δορμίσκιος] Βερμίσκιος ſupra in h. v.

Δρυΐδαι — Διογένης] notat locum Diog. Laert. in prooemio.

Δυμᾶν — Πάμφυλον] vid. de hoc Hemſterh. ad Ariſtoph. Plut. p. 114.

Δωδώνη — τῆς Μολοσσίδος] vid. Neues Magazin für Schulen tom. 2. part. 1. p. 5.

Δ[ώριον]] quae Hemſterh. l. c. p. 117. et Ducker ad Thucyd. 3, 92. ex h. l. laudant, oſtendunt, in aliis editt. plura legi, quam in Aldina.)

E.

(Ἐλβέσιοι — ἐκτ . . . εὐρώπης] emendat haec Heyne opuſc. Acad. tom. 3. p. 61.)

Ἑλλάς — ἐκ τοῦ Δευκαλίωνος] Apollodor. l. 1. γίνονται δὲ ἐκ Πύῤῥας τῷ Δευκαλίωνι παῖδες. Ἕλλην μὲν πρῶτος, ὃν ἐκ Διὸς (lege Φθίας) ἔνιοι γεγεννῆσθαι λέγουσι etc. Lineis deinde aliquot interiectis: αὐτὸς μὲν ἐν ἀφ' αὐτοῦ τοὺς καλουμένους Γραικοὺς προσηγόρευσεν Ἕλληνας, vbi nota etiam interpretis errorem, qui reddit: *is quidem de ſe Hellenas, qui poſtea Graeci vocati ſunt, nominauit.* Vertendum erat: *is quidem de ſe Hellenas, Graecos alias dictos, nominauit.* At reliqua etiam, liber quia rarus eſt, adſcribi merentur: τοῖς δὲ, pergit, παισὶν ἐμέρισε τὴν χώραν. Καὶ Ξοῦθος μὲν etc. (omiſi hic reliqua Apollod. verba, margini adſcripta, quum Heynii beneficio liber in plerorumque manibus verſetur. — Ceterum vulgatam lectionem in Apollod. l. c. ἐκ Διὸς confirmare Scholiaſtem Hom. Il. p. 2. vel ab Fabricio, vel ab alio quo ſerius adſcriptum eſt.)

— de voc. Γραικοί, Γραῖοι et inepto apud Heſych. Ῥαικοί vid. Gale ad Apollodor. p. 15.

— Πανέλληνες] vid. Graeu. ad Heſiod. p. 66.

— τὸ ἐθνικὸν Ἕλλην] *Hellenes dicti ſunt a quodam Hellene, vt quidam volunt; alii ab Elaea, i. e. oliua, quae Athenis erat. Cuius gentis princ[ip]es natio et prima origo fuerunt Iones. Horum autem ſator et primus auctor fuit Iauan.* Dannaeus ad Auguſt. de haereſ. ex Epiphan. Epiſt. ad Acac. †

— Ἕλλην ἀπὸ Ἕλληνος τινὸς ἀνδρὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι κατῳκηκότων. alii ἀπὸ τῆς Ἐλαίας τῆς Ἀθήνῃς. Damaſc. de haereſ. — Ἕλλην οὕτω καλούμενος Δευκαλίωνος καὶ Πύῤῥας παῖς ἀρχὴ ἐγένετο τοῖς Ἕλλησι τῆς τοιᾶσδε προσηγορίας κεῖται πάλαι Γραικοῖς λεγομένοις. Cyrillus 1. contra Iulian. p. 10. d. † — Ἕλληνες pro graecis fidelibus Ioh. 12, 20.

Ἐλοῦσα] mentio in Nili narratt.

Ἔλυροι] vid. Meurſ. Cretam 1, 9.

Ἔννα] apud Sidonium male *Aenna;* apud Iul. Firmicum *Henna.*

— Ἐνναῖοι] Ennaeae Cererem nurus frequentant. Priap. 76.

Ἐπίδαυρος — τινὲς δὲ λαμπρὸν] λιμηρὸν legit Meurſius miſcell. Lacon. 266.

Ἐρετρία — καὶ Ἐρετριακὸς] αἵρεσιν Ἐρετρικὴν Laert. p. 13. Suidas Ἐρετριακήν.

(Ἐρινεὸς — καὶ Ἐρίνεος] vtraque forma occurrit. vid. Waſſe ad Thucyd. 1, 107.)

Ἑρμιόνη] vrbs Achaiae vocatur Schol. etiam Ariſtoph. in Σφηξὶ, et Suidae in Λάσος, it. Plinio 4, 5.

— ἱερὸν Ἥρας παρθένου] Ermionentis Cereris, hymnique, a *Laſo* (Fabric. Bibl. Gr. III. p. 102. 267.) in eandem facti meminit, Athenaeus.

Ἐρχθία] Ἐρχιά. vid. Meurſ. de populis Atticae.

— Ἐρχθιεὺς] Ἐρχιεύς

Εὐκαρπία — ἴσον ὕμνξαν] ὕμνιλον Clericus ad Num. 13, 24.

Ἔφεσος — Ἡρόδοτος δὲ Λυδίας] l. 1, c. 142; tametsi ed. libri c. 147. Ephesios et Colophonios Ioniae adnumerat.

(Ἔφεσος — ἔτω γὰρ ἐν Ἀλεξ.... σεφανλ.. etc.] hunc locum lacunoſum expleuit Rutgerſ. Var. Lect. 2, 1.
Ἐχῖνος — ἔχιον ἄςυ] al. ἐχίονος ἄςυ. vid. obſeru. miſcell. Bat. tom. 9. p. 463. coll. p. 450.

Z.

Ζυγοί — ζυγιανός] Hinc corrig. Pomp. Mela 1, 2. vid. obſeru. miſcell. Bat. tom. 7. p. 443.

H.

Ἡφαιςία — τῶν δ' Ἡφαιςιέων τύραννος etc.] locum hunc emendat Valcken. ad Herodot. p. 505. vbi et voc. Παρεςήσατο h. l. explicat.)

Θ.

Θάσσος νῆσος etc.] vide hunc locum emendatum apud Scaliger. p. 37. ad Euſeb. b. et Iac. Gronou. ad Arrian. p. 88. †

(Θέννας] leg. Θεναί Spanhem. ad Callim. Iou. v. 42. ſic et habet Stephanus in Ὀμφάλιον.)

Θέραμναι] alias *Therapna* dicta. Micyllus p. 152. Θεράπναι ſcribit Meurſ. miſcell. Lacon. p. 297. (conf. Cellar. geogr. tom. 1. p. 1203.)

(Θέσπεια — Θεσπιάδα] is dicitur a Pauſan. Theſpius. Sed vtraque forma in pluribus frequens. vid. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plut. p. 325.)

Θούριοι — ἐπιγράμματι] vid. Schol. Ariſtoph. in Νεφέλαις. Latine Camerar. praefat. ad Herodot. pag. 14.

(Θύελλα] Eſt Τέλα. Quomodo ortum ſit Θύελλα, vid. Weſſel. ad Herodot. 1, 167. p. 79.)

Θυρέα — τῆς Καιναργίας] Καινεορίας. Meurſ. miſcell. Lacon. 302.

(— κατὰ συναίρεσιν Θύρη] leg. Θύραι Ruhnken. ad Timaeum p. 74. edit. ſecund.

Ἡλιόπολις] Holſten. ad h. l. nomen Βάλανία in Chron. Alex. pro numine accipit et in eo latere *Beli* aut *Baal* (ſolis) exiſtimat. Sed ita Holſtenium alterum dimidium voc. Βαλανία, quod aeque corrig. videatur, intactum reliquiſſe, monuerunt obſ. miſcell. vol. 2. p. 174. et lgg. Βὰλ vel Βαὰλ ἡλία aut Δία.)

I.

Ἱεροσόλυμα — ἀπὸ τῶν Σολύμων] Atqui Solymi, quorum etiam Hom. meminit, ſunt apud Telmeſſum in Piſidia quaerendi, autore Strabone. † (Il. ή, 184. 204. Odyſſ. έ, 283; in quo poſteriore loco malunt leg. Ἐλύμων. Schlichth. geogr. Hom. p. 13 et 153. Heyne Exc. 1 et 3. ad Aen. 5; improbat tamen. Idem in comment. de theogon. Heſ. in Commentat. ſoc. Gott. tom. 2. p. 154.)

Ἰνδικῆται] alii Ἰνδικῆτοι, Indigetes. vid. Crenii Exercit. ſacr. p. 59 ſq. Steph. Κίσιβις, Chron. Alex. in nota Holſtenii Κάσιβις.

(Ἴνυκτον — Ἡρόδοτος δὲ ἴνυκτος] Ἴνυκος Weſſel. ad Herodot. p. 449.)

Ἴας — νέων παίδων αἴνιγμα] Allatius de patria Homeri cap. XI.

(Ἴρασα] Herod. 4, 158. Occurrit et Pindar. Pyth. 9, 185. Ἴρασσα.

Ἰωνία, ἡ ἀττικὴ πρότερον] conf. Strabo l. 9. init. Heſych. in Ἴωνες. Hom. Il. ν', 685.)

K.

Καβειρία] vrbs commentitia. vid. Fabrettum p. 318. ad tabulam veterem Iliad. †

(Καλάτιβος] Καλλάτηβος emenda ex Herodoto 7, 31.)

Καλλινικόπολις] condita Ol. 134, 1. a Seleuco Callinico, in Meſopotamia. Chron. Paſchale p. 175. †

(Κάναι — κιναῖος — κιναία] Rutgerſ. V. L. 2, 6. p. 92. leg. Κηναῖος — Κηναία.

Καρία — ἀπολλώνιος — περὶ παθῶν] vid. Fabric. Bibl. Gr. vol. 7. pag. 5. — Mox ὑπομνηματίζων h. e. commentario illuſtrans vid. ibid. pag. 6.)

Καρχηδὼν — καὶ καινκάβη] vid. Maior p. 29.

(Κασπά-

(Κασπάπυρος] vid. Weſſel. ad Herodot. p. 300.
Καυλωνία] vid. Heyne var. lect. ad Aen. 3, 553.
Κρόβυζοι] vid. Commentatt. ſoc. Gotting. tom. XI. p. 176.
Κροκοδείλων — ἐν τῇ Μοιρίδι] Μοιρίος emendat Valcken. ad Herodot. p. 176.
Κυβέλεια — καὶ Κυβελίς] ſcribendum Κύβελις. vid. obſeru. Miſcell. Bat. tom. X. p. 420.
Κυνητικὸν — κύνητες] vid Neues Magazin fur Schulen tom. 1. part. 2. p. 434 ſq.
Κυνὸς κεφαλαί] Schneider ad Xenoph. Hell. 5, 4, 15.
Κύφος — δύο δ' εἰσὶ Κύφοι, ὁ μὲν Περραιβικὸς ὁ δὲ Θετταλικός] Haec errore non vacare putat Hemſterhuis ad Ariſtoph. Plut. p. 116.)

Λ.

Λακεδαίμων — τὸ θηλυκὸν λάκαινα] adde Phrynichum. (Ad locum de praeſtantiſſimis ferri generibus apud Vett. conſ. Schneider ad Hiſtor. rei metall. vett. p. 25—30. vbi etiam voc. Στόμωμα explicat.
Λαπίθη — ἔστι καὶ Λαπίθαι] Λαπίθαιον. Meurſ. miſcell. Lacon. 319.
Λητή — ἱστορεῖται Νίκαρχος] Alii Νέαρχος, qui tamen non Letaeus erat, ſed Cretenſis. vid. Gronou. ad Arrian. p. 332. Valeſ. ad Harpocrat. p. 118.
(Λίλαια] Berkel. ad h. l. ſcholiaſtem Ariſtoph. emendat: aliter corrigit Hemſterh. ad Plut. p. 115.)
Λυσιτανία, μέρος τῆς Βαιτικῆς] vid. Cellar. notit. orbis ant. p. 66. tom. 1.

M.

(Μάξυες — μάξιες (Herod. 4, 191), — μάχυες (leg. μάχλυες) vid. Weſſel. ad Herodot. 4, 178. pag. 359. Plin. 7, 1.
Μαιῶται — ἣν φασι κληθῆναι] leg. κλιθῆναι obſeru. Miſcell. Bat. tom. 7. p. 168.
Μαρώνεια] vid. Gronou. tom. II. Antiquit grr. tab. XI.
Μασσία] vid. Heyne opuſc. Ac. tom. 3. p. 61.
Μασιανή] vid. Heyne l. c.
Μέγαρα — ἀπὸ μεγαρέως τοῦ Ἀπόλλωνος] Haec emendauit Heyne ad Apollod. p. 883.
(— καὶ τὰς μεγαρικὰς κεράμ. etc] vid. Hemſterhuis ad Plutum Ariſt. p. 274.)
Μελαινεῖς] Statius XII. Thebaid. 619.
Μίλητος — ὠνομάσθη ἀνακτορία] Lemonyn. p. 134. ad Var. S. †
Μύνδος πόλις Καρίας] Ἀρκαδίας. Caſaub. Theocr. lectt. 34.
— ὁ Ζήνων] de eo Koenig. in Bibl. V. et N.

N.

Ναβαταῖοι — ναβάτης δέ ἐστιν] vid. Eduard. Bernard. p. 49. ad Ioſephum.
Νάξος — ... etc] Adde Suidam. Leonic. 1, 99. V. H. Lindenbrog ad Cenſorin. p. 49.
Νικομήδεια] ... Νικομήδειαν ... Chronic Paſchale ad Olymp. CXXVII. 3. p. 174.
Νῖνος — ἣν ἔκτισε] Niniuae vrbis conditor, quis? vid. Cren. Exercit. Sacr. p. 172 ſq. †
— ἐν τῇ Ἀτυρίᾳ] ita βαρβαρικῶς vocata Aſſyria. add. Fulleri miſc. Sacr. p. 78.
Νίσιβις — ... τὰς στήλας] Propterea Crenio Exerc. Sacr. p. 164 ſq. deductum videtur ab Hebr. נצב ſtatuit, collocauit. נציב *ſtatua*.
(Νέμβα] dicitur etiam *Noba*. vid. Hemſterh. ad Plut. pag. 249.)

O.

(Ὄα — Λέων] alius eſt is, qui laudatur a ſchol Ariſtoph. ad Plut. vſ. 1003. vid. ibi Hemſterh. pag. 352 ſq.
Ὄλυρος — ...] Fortaſſis excidit aliquid poſt nomen Xenophontis, aut locus corrig. cum Moro ad Xenoph. Hell. 7, 4, 17.)

(Ὀλυμ-

(Ὀλυμπίειον] vid. obſeru. miſcell. Bat. vol. 7. pag. 71 ſq.
Ὀμηρῖται — ἔθνος Αἰθιόπων] Holſten. praecipit, leg. Ἀζάβων. vid. tamen Ludolfum ad Hiſtor. Aethiop. pag. 228.
Ὀμφάλιον] Spanhem. ad Call. Ion. vſ. 45)

Π.

Παλλήνη — τρίγωνον τὴν βάσιν] vid. Gorallus ad Seueri Aetnam vſ. 42.
Παρχιτώνιον] Barth. ad Statium III. pag. 11.
Παρθυαῖοι — ἢ διὰ τὴν φυγὴν] Nic. Antonius de Iure exulum p. 6. †
(Παρνασσός — ὡς Ἀλέξανδρος] Idem dicitur Alexandrides. vid. Hemſterh. ad Plut. pag. 323—325. Mox vitioſe eſt περὶ τὸ — χρηστήριον pro τὰ — χρηστήρια.
Πάρος — κυκλάδων καθεζόμενος] προσκαθεζόμ. mauult Valck. ad Herod. pag. 500.
Πειραιεύς — ἐκ Πειραιῶς] attica forma. vid. Morus ad Xen. Hell. 2, 4, 15. p. 100.
Πλαταιαί — ἔτι καὶ νῆσος πρὸ τῆς Λιβύης] et quae deinde commemoratur,
Πλατεῖα, νῆσος Λιβύης] non diuerſae ſunt inſulae, ſed vna eademque. vid. Hennicke geograph. Herodoti pag. 29.)
Πονηρόπολις] vid. Suidam et Plutarch. περὶ πολυπραγμοσύνης p. 146. edit. latin.
Πρακίαι] adde Meurſ. miſcell. Lacon. 4, 16.
Πρίαπος] vid. Faber III. Semeſtr. p. 50.
(Πυθώ — Πυθοῖ] ponitur aduerbialiter, vt Ἀθήνησι. vid. Scalig. ad Euſeb. nr. DCCXXXV. p. 42.)

Ρ.

Ῥαβάθμωμά] ῥαβαθμωὰβ vel ῥαβαθμαάμ. Mal. p. 222. ad Ioſ. †
Ῥάριον πεδίον] Hinc Heſychium iuſſu Voſſii ad Iuſtin. p. 72. emendauimus. †
(Ῥῶσος] vrbs Ciliciae, ad dextrum intrantibus Iſſicum ſinum ſecund. Valeſ. ad Euſeb. H. E. p. 165. ſcribitur et *Rhoſſus*.)

Σ.

Σάμη τῆς Κεφαλληνίας, vbi Epiphanes diuino honore affectus. vid. Clem. Strom. 3. pag. 428. b. c. †
Σάμψα — ὁ ἥλιος] Σαμψαῖοι Ἡλιακοὶ ap. Epiphanium. †
Σάρακα — σαρακηνοί] Stephanum hic ſequuntur Couarruvias, Gueuara, in Epiſt. Pintus ad Danielis cap. 7. qui Saracenos ab vrbe *Saraca* dictos volunt. Alii a *Sara*, Abrahami vxore, quod nollent ab ancilla *Hagareni* appellari. Damaſcenus (in libro de *haereſibus*. vbi de Mohamedanis quaedam ſubiicit. Exſtat tom. 1. opp. Damaſc. edit. Mich. le Quien. Pariſ. 1712. fol.) ἐκ Σάρας κενὰς, quaſi *Sara vacuos* dictos nugatur. Alii a *Sarra* et *Sakan*, quod Arabice eſt *deſertum habitauit*. Pocockius (in *ſpecimine hiſtoriae Arabum*) a *Sharkion*, orientalis. Plurimi et doctiores a סרק *praedari*. Vide Hornbeck pag. 83 ſq. Summae Controu.
Σελεύκεια] In titulis numi Seleuceni ab Holſten. ad h. l. p. 287. laudatis: σελευκεων πατριας, et ζευς Α. Κασιος, A illud non pertinet ad vocem ζευς, ſed vocabulo πατριας ſubiiciendum eſt, vti monet Berger. Theſ. Brandenb. II. pag. 644
(Σηλυμβρία] Rectius dicitur σηλυβρία. vid. Hutchinſ. ad Xen. Anab. 7, 2, 15.)
Σίδη — Σιδήτης] Gronou. pag. 54. ad Arrian.
Σιδών] Achill. Tat. 1, init. (conf. Iſidor. orig. 15, 1. Plin. 5, 19.)
Σκότινα — σκοτιναῖς — Παυσανίας δεκάτῳ] σκοτιταῖς — σκοτιτᾶς — Παυσ. τρίτῳ. vid. Meurſ. miſcell. Lacon. pag. 2.
Σμίνθη, πόλις Τρῳάς] commentum. vid. Fabrettum pag. 317. ad tabellam Iliadis. (σμίνθος dicitur a ſchol. min. Hom. Iliad. I, 39. at σμινθεὺς ibi dicitur Apollo a Cretico voc. Σμίνθος *mus*, vid. Strabo l. 13. pag. 604. B. Plin. 10, 24. 37, 6. Ergo eſt epitheton, quale σαυροκτόνος, λύκειος, παρνόπιος, et Iouis, ἀπομύιος. conf. Strabo l. c. pag. 613. A.)
Σάρα — φοινικῆς πόλις Σάρα] i. e. Tyrus. vid. Fuller. miſcell. ſacr. pag. 79.

(Σόδομα

(Σόδομα — τῶν δέκα πόλεων] in Geneſi Moſis *quinque* tantum commemorantur. vid. Cellar. geogr. ant. 2. pag. 575.)

T.

Τάῤῥα — ἀφ' ἧς Λάκιος] Λακίλλος legendum ſuadet Voſſius de hiſt. grr. p. 384. Praefat. Anonymi ad Apollonii Argonautica: παράκειται τὰ σχόλια Λακίλλε Ταῤῥαίε καὶ Σοφοκλέε καὶ Θέωνος. Τάῤῥα δὲ πόλις Κρήτης, ὥς φησὶ Λογγῖνος ἐν τοῖς φιλολόγοις. †

Ταρσός] Vrbem hanc patriam ſuam profitetur Paulus Act. 22, 3. Hieronymus autem ſcribit (in libro de *vitis Euangeliſtarum et Apoſtolorum*, qui extat cum graeca verſione, quae Sophronio tribuitur, in Fabric. Bibl. Eccleſ. Append.), Paulum fuiſſe ex oppido Iudaeae Giſchali; quo a Romanis capto, *Romam* (*Tarſum*, Ciliciae vrbem, Fabricius ſcribere voluit, vt ex Sophronii verſione graeca vidi) cum parentibus ſuis Paulus migrauerit, et exinde Hieroſolymas ad ſtudia demum legis fuerit miſſus. — *Vita Hieronymi* (tom. 5. opp. Hieronymi Pariſ. 1706.) teſtatur, eum diutius in Tarſo Ciliciae manſiſſe, vt Cilicum linguae proprietates, quibus D. Paulus in epiſtolis vſus, addiſceret.

— ἐπισημοτάτη πόλις Κιλικίας] Iul. Caeſ. 495. τὸν τῆς Κιλικίας ὀφθαλμὸν vocat Euſtathius diaconus in vita Pauli. add. Appianus 708. *Argiuorum opus* vocat Strabo 14. pag. 392. qui maxime videndus. Ptolemaeus Alexandrinus 5, 8. geogr.

— Διονύσιος δὲ ὁ Θ..] Dionyſius Alexandrinus [555]), ibique Euſtathius. Leonic. 3. V. H. 80. Schol. Iuvenal. 3, 117. Lucian. 2, 792.

— dicitur et Δεέπανον, patria Conſtantini magni, Lipſ. admir. 201.

— Perſeus condidiſſe memoratur. vid. Valeſium ad Ammian. pag. 38 ſq. †

— ἄποικος Ἀργείων] Strabo XIV. 392.

— κτίσμα Σαρδανάπ.] et quidem μιᾷ ἡμέρῃ, iuxta Suidam. vid. Barth. aduerſ. 48, 2.

— ποταμὸς Κύδνος] Plin. 228. vbi Tarſum vocat liberam ciuitatem. Mela pag. 32. Strabo XIV. 392. et ſupra in Ἀγχιάλη. — *Tarſenſes* molles, delicioſi etc. Philoſtrat. pag. 290.

Τέγεα — μελοποιὸς Αὐγὴ] Ἀνύτη. Leopard. Emendat. 2, 16. Colomeſ. animadu. ad Gyraldum p. 170.

Τένεδος — πέλεκυν] Suidas in Τενέδιος ξυνήγορος (Tenedius patronus): δύο πελέκεις ἐν ἀναθήματι τιμῶσιν οἱ Τενέδιοι. †

(Τέρινα — ἐκαλεῖτο δὲ καὶ μεγ. Ἕλλας] ἐκαλεῖτο ſpectare ad voc. Ἰταλίας, recte monuit Heyne opuſc. Ac. tom. 2. pag. 202.)

Τῆλος νῆσος] Sam. Petitus pag. 759. Miſcell.

Τῆμνος πόλις] Boecler lect. Polyb. ex Ms. Auguſtan. pag. 102.

Τίνδιον πόλις] Athenaeus l. XV. ex Hellanici Aegyptiacis apud Canter. pag. 214. (ſc. nouar. lect. quae extant in Gruteri lamp. crit.)

Τριόπιον, πόλις] Salmaſ. pag. 26 ſq. ad inſcript. Herodis.

— τριόπιος] καὶ τριοπίτης.

Τυῤῥηνία — τύραννος ἐκλήθη] add. Fuller. 1, 11. Miſcell.

Υ.

Ὕβλαι — γαλεῶται] Sam. Petit. 2, 12. obſeru.

Ὑλλάριμα — ὅθεν ἦν Ἱεροκλῆς] Pearſon pag. 25 ſq. Prolegom. ad Hierocl. †

(Ὕπανις — Μητρόδωρος ἐν τετάρτῳ] Herodotum innui, monuit Valcken. ad Herodot. pag. 305.)

Ὑρία — Ἰσαυρίαν Σελευκεων] Σελευκεάς. vide Valeſium ad Ammian. pag. 9.

Φ. Φάλη-

555) Pro *Alexandrino* lege *Periegetam*, quem Auctor. intellexiſſe, vel ex adiecto Euſtathii commentario apparet, cum quo Dionyſii periegeſis prodiit Lond. 1688. et Oxon. 1697. Pro *Alexandrino* ab alia manu reſcriptum erat *Afer*. male. conf. Indic. Fabric. B. gr. *Haec eſt animaduerſio Ballenſtedtii.*

Φ.

Φάληρον — πόλις ἐν Ὀπικοῖς] Acta Erud. 1689. pag. 256.

(Φάσηλις — ἐν δὲ χ[illegible]ὼν — ἀμφεθ. στεφάνοις] Hunc locum emendauit Ruhnken ad Timaeum pag. 17. edit. ſecund.

Φελλὰς — ὑπὲρ ταύτης] de Santen apud Ruhnken. ad Tim. pag. 270. leg. ὑπὸ ταύτης.

Φίλα — ἐκδιδόντος ἐς λίμνην] ex Herodoto 4, 178 legendum ἐκδιδοῖ οὗτος ἐς λ.)

Φωκὶς — Φωκᾶ] Φωκᾶς ἔθνος ἐστὶν ἐν τῇ Ἑλλάδι, πόλεις ἔχον δύο καὶ εἴκοσι. Liban. vita Demoſthen. 202. (multi Φωκέας ſ. Φωκᾶς et Φωκαιεῖς confundunt, vt docuit Scalig. ad Euſeb. Chron. Lat. p. 86. 87.)

X.

Χαιρώνεια — τοῖς ὅροις Φωκίδος] confer Rualdum cap. 2. vit. Plutarchi.

— Ἀριστοφάνης ἐν Βοιωτ.] male Apollodorum nominat Rualdus cap. 1. pag. 5.

— Ἄρνη τὸ ἀρχαῖον] conf. Rualdum in vita Plutarchi cap. 1.

(Χάλυβες — ὁ σίδηρος ἐπαινούμενος] En mucro ſec. Plin. 34, 14. ex omnibus generibus palma Serico ferro eſt, quod Seres cum veſtibus ſuis pellibusque mittunt; ſecunda Parthico. Componere haec conatur Voſs ad Virg. G. 1, 58. At vid. Schneider Analecta ad hiſtor. rei metallicae vett. pag. 24—28. vbi et voc Στόμωμα explicat. conf. etiam Stephan. Byz. voc Λακεδαίμων. Ceterum quae traduntur in Hom. Il. 2, 857 de argenti fodinis Chalybum, repugnare videntur reliquis ſcriptorum vett. teſtimoniis, qui venas ferreas tantummodo laudant. Num igitur Homerum color ferri Chalybici argenteus decepit, an venae argenteae Strabonis aetate vere defecerant?

Χαριμάται — Ἑλλάνικος ἐν κτήσεσιν] κτίσεσιν. vid. Voſſius de hiſtor. grr. 1, 1.

Χεῤῥόνησος] Poſt ὁμορίζει ante χεῤῥονησῖται Weſſeling ad Herodot. pag. 744. inſerendum putat χεῤῥονήσιοι.

Χίος — καὶ ἀργᾶοι τοῖς γυναικείοις] Ruhnken. ad Tim. pag. 2 5. leg. γύναιξι; locumque ſumtum ſuſpicatur e Theopompo apud Athen. 6. pag. 265. B. conf. Pollux 5, 83.)

Χολλίδαι — Λαερτιεὺς ἐν δευτέρῳ] τρίτῳ. Ionſius Hiſtor. Philoſ. pag. 272. l. 3. c. 12. §. 5.

— Χολλιδεὺς] Hinc Laertii codex emendandus, qui Κολλιδεὺς ſcribit Ionſius l. c.

Χρύση — ἐγγὺς Λήμνου] Vrbs Chryſe in agro Troico Apollini Sminthio ſacra fuit. Nulla autem prope Lemnum vrbs Chryſe, ſed promontorium περὶ Ἡφαιστίαν, a Sophocle νῆσος Χρύση dictum. Vid. Salmaſium pag. 246 ſq. ad Arum Doſiadae et 143 ſq. Adde Allatium de patria Homeri pag. 128 ſq. † (Schlichthorſt geogr. Hom. pag. 143.)

(Χρυσόπολις — Διονύσιος ὁ Βυζάντιος] Voſſius de hiſt. grr. pag. 357.

Ψ.

Ψιμάδα — Καπίτων] Voſſius de hiſtor. grr. pag. 339.

Ω.

Ὠρικὸς — Ἠπείρῳ] ab aliis Macedoniae accenſetur. vid. Cellar. G. A. 2, 13. tom. 1. p. 1082. Callim. tom. 1. pag. 532. edit. Erneſt.)

(Denique indicaſſe ſufficiat, in omnibus Stephani Byz. locis, vbi loca ex Apollodori, bibliothecae mythicae auctoris, ſcriptis laudat, conſulendum eſſe Heynium ad Apollod. p. I ſeqq., qui inprimis inde a pag. 1119—1137. multa in Stephano vitia ſcripturae vel indicat vel emendat. — Hactenus *Gurlittus*. — Addere licet, Stephanum quemdam grammaticum etiam ſcripſiſſe commentar. in Dionyſii Thracis τέχνην γραμματικήν: vide *Fabric.* Bibl. Gr. libr. V. cap. 7. vol. VII. pag. 24 et 27. ac pag. 71. vbi vero hunc Stephanum alium eſſe iudicat ac noſtrum ἐθνικῶν auctorem, et particulam Stephani περὶ σιγμῶν e msto euulgaſſe *Villoiſon* in anecdotis graec. tom. II pag. 74 ſq. *Toup.* in emendatt. in Suidam et Heſychium, in tom. I et II. aliquot loca Steph. Byz. emendauit ac vindicauit atque explicuit. — Eius fragmenta msst. gr. habuit Olearius vid. eius litteras ad Fabric. in huius vita a Reimaro edita, pag. 314. — Plures *Stephanos* ſuppeditabit index. *Harl.*]

XV. *Index*

XV. *Index Scriptorum in fragmento Stephani Seguieriano citatorum.*

Ad paginas editionis Berkelianae pag. 313—331.

Aceſtodorus pag. 321.
Alexander β΄. περὶ Καρίας pag. 315. ἐν Εὐρώπῃ pag. 317. ἐν Ἀσίᾳ pag. 329.
Andro pag. 327.
Antimachus pag. 314. Θηβαΐδος ε΄. cap. 315. ἐν β΄. Λύδης pag. 331.
Apollodorus pag. 313. χρονικῶν α΄. p. 314. δ΄. pag. 329. α΄. περὶ Θεῶν 323.
Apollodorus ἢ ὁ τὰ τούτου ἐπιτεμνόμενος pag. 314.
Apollonius pag. 323. Rhodius ἐν Ῥόδου κτίσει pag. 330.
Archenus pag. 330.
Ariſtides, Polemonis deſcriptor, libro ſecundo (de Dodone) pag. 324.
Artemidorus ἐν ἐπιτομῇ τῶν ια΄. pag. 328. ἐν θ΄. γεωγραφουμένων pag. 329. [P]
Aſclepiadis, medici, auditores Titus Aufidius, Philonidas et Nicon. pag. 318.
Βάλαγρος ἐν Μακεδονικοῖς pag. 318.
Callimachus p. 322. ἐν ἐπιγράμμασιν p. 313. ὕμνοις pag. 330.
Charax libro VII. pag. 327. libro XI. 329.
Cineas pag. 320.
Claudius Iulius ἐν γ΄. Φοινικικῶν pag. 328.
Craterus ἐν τῷ γ΄. περὶ ψηφισμάτων p. 329.
Cratinus Ἀρχιλόχοις pag. 323.
Cteſias Περσικῶν ι΄. pag. 315.
Demon, qui de prouerbiis ſcripſit. Infra in Menedemon.
Dexippus ἐν χρονικῶν ι΄. pag. 317.
Dicaearchus α΄. τοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος p. 326.
Dionyſius (periegetes) pag. 319.
Dionyſius ἐν α΄. Γιγαντιάδος p. 331. ἐν β΄. id.
Epaphroditus ἐν τῇ π΄. τῆς Ἰλιάδος pag. 320. ὑπομνηματίζων τὸ β΄. αἴτιον (Callimachi forte) pag. 320.
Ephorus libro 24. pag. 313.
Eratoſthenes γ΄. γεωγραφουμένων pag. 317.
Euphorio pag. 314. 317. ἐν Ἀνίῳ pag. 322.
Hecataeus Εὐρώπῃ pag. 323. Ἀσίᾳ pag. 329.
Herennius Philo ἐν τοῖς Ἰατρικοῖς pag. 318.
Herodianus ἐν η΄. pag. 331. Vide et infra, τεχνικός.
Heſiodus pag. 331.
Herodotus pag. 326.
Homerus pag. 323. 326. 327. 331.
Ioſephus ἐν δ΄. καὶ ε΄. τῆς Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας pag. 328.
Menander ἀῤῥηφόρῳ pag. 325.
Menedemon (lege ὡς μὲν ὁ Δήμων) pag. 324.
Mnaſeas pag. 321. 330.
Nicon Agrigentinus Aſclepiadis auditor p. 318. medicinam fecit in patria, et libros ſcripſit XLV. id.
Orus p. 325. ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς p. 331.
Pauſanias ἐν Βοιωτικοῖς pag. 313.
libro I. pag. 313. (Achaicis)
libro VI. (Eliacis poſterioribus) pag. 318.
ἐν τῇ τῆς πατρίδος αὐτοῦ κτίσει p. 329.
Philiſtus Σικελικῶν α΄. pag. 314.
Philo pag. 317.
Philonides, Dyrrhachenus, Aſclepiadis auditor pag. 318.
Philoxenus ὁ τὴν Ὀδυσσείαν ὑπομνηματίζων pag. 319.
Phlegon Olympiadum deſcriptione pag. 319.
Pindarus pag. 320.
Polemo, periegetes pag. 324.
Rhianus quarto Θεσσαλικῶν pag. 325. quarto Μεσσηνιακῶν pag. 330.
Simmias, Rhodius pag. 322.
Sophocles Vlyſſe ἀκανθοπλῆγι pag. 321. 323.
Λαρισσαίοις pag. 330.
λημνίαις προτέραις pag. 330.
Πηλεῖ. id.
Τραχινίαις pag. 322.
Strabo pag. 325. [P]
Suidas pag. 320.

Ὁ τεχνικὸς (Herodianus) ἐν τῷ α. τῆς καθόλου pag. 321.
Thamyris pag. 331.
Theopompus libro XL. pag. 314. Φιλιππικῶν κδ´. pag. 319.
Thraſybulus pag. 320.
Titus Aufidius, Siculus Aſclepiadis auditor pag. 319.
Tryphon pag. 329. ἐν παρωνύμοις pag. 319.
Zenodotus pag. 320.

XVI. *Index Scriptorum, in Stephani Epitome memoratorum, longe, quam eſt in editione Berkeliana, plenior.* [Conf. *Holſtenii* obſſ. ad indicem ſcriptorum etc. ſupra laudatas in nouis miſc. obſſ. tom. II. pag. 117 ſqq.]

ABRO. περὶ παρωνύμων, in Αἰλία, Ἀγαθή, Γέλα, Ἄργος, Ἀθῆναι, Ἰβηρίαι.
ὁ Καλλίου ἐξηγητὴς περὶ ἑορτῶν καὶ θυσιῶν γεγραφὼς, patria Athenienſis, in Βατή.
Aceſtodorus, Megalopolitanus, περὶ πόλεων γεγραφὼς, in Μεγάλη πόλις.
Adraſtus, Philippopolites, Peripateticus, in Φίλιπποι.
Adrianus Ἀλεξανδρειάδος α. in Ἀστραία et ζ. eiusdem operis, in Σάνεια.
Contra eum ſcripſit Nicanor, in Ἄθλιβις.
Aelianus, α. ἱστορικῆς διαλέξεως, in Χερρόνησος.
Aeneſias, Megalopolitanus, Theophraſti diſcipulus, in Μεγάλη πόλις.
Aeſchylus, in Αἴγυπτος.
Eius Αἴτνη, in Παλίκη.
Εὐρώπη, vide mox, Κᾶρες.
Ἱκέτιδες, in Δῆμος.
Κᾶρες ſeu Εὐρώπη, in Μύλασα.
Λέων Σατυρικὸς, in Χώρα.
Μυσοὶ, in Οἶος.
Πέρσαι, in Λυρνησσὸς
Προμηθεὺς δεσμώτης, in Βόσπορος, Ἰόνιον, Ἰναχία.
Προμηθεὺς λυόμενος, in Ἄβιοι.
Agathocles,
α περὶ κυζίκου, in Βέσβικος.
Agroetas, in Ἄμπελος.
Alcman, in Αἰγιάλεια, Ἄρρυβα, Ἀννίχωρον, Γάργαρα, Γραικοὶ, Κάρυστος, Ἰσσηδόνες, Πιτύουσσαι
Eius β´. παρθενείων ᾀσμάτων, in Ἐρυσίχη.
Alexander Cornelius ὁ τοῦ Ἀσκληπιάδου, grammaticus πολυμαθέστατος. Cotyaeus, cognomento Polyhiſtor, in Κοτυάειον, Ἄμβασον, Γάδειρα, Θύνη, Ἰουδαία et pag. 712. 721. 727. 743. 255. 257. 265. 664. 274. 116 23. 198. 420. 631. 504. 691. 692. 695. 534. 537. 100. 131. 420. 404. 513. 514. 534. 544. 550. 760. [?]
Αἰγυπτιακὰ, in Φαγρώριον.
α. in Θίς, Εὐωνυμῖται, Ναπάται, Ὀμβοι, Χηνοβοσκία.
β´. in Ψίναφος.
γ´. in Λητοῦς πόλις, Σέθρον, Τεντυρίς.
ιγ´. (ſi non eſt mendum) in Ἀγκυρῶν.
Ἀσία, in Ὑρκανοὶ. Μελιταία.
περὶ Βιθυνίας β´. Καλλίπολις.
περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου α. Παρνάσσος.
Εὐρώπη, in Δυῤῥάχιον, Ἐλίμεια, Ἐρκύνιον, Τυρακῖναι, Ὑλέα, carmine.
περὶ Εὐξείνου πόντου, in Ἄβιοι et Ἴαμοι.
Καρικῶν α. in Ναξία, Καρόπολις.
β´. in Ἄμος, Ἄργιλα, Τύμνος, Μέμαστος.
περὶ Κιλικίας, in Ἀφροδισιάς.
περὶ Κύπρου, χυτροί.
Λιβυκῶν γ´. in Ἀρσινόη, Γάργη, Ἀφάκη, Κερακόνησος, Ξιλὶξ, Σκυθόπολις, Γίλδα, Δράκοντος, Ζάγυστις, Λίξα, Μάγνα, Χεῤῥόνησος, Χαλκεῖα, Εὔφραντα, Κυνῶν πόλις.
Λυκίας περίπλῳ, in Δολίχη, Μάκρα Ψελλός.

περὶ

περὶ Λυκίας α΄. in Μολύνδεια.
Λυκιακοῖς, in Δαίδαλα et Μέλαχναι, α΄. Γάγαι, Ἔρυμναι, Λάμος. Τυμνισσός. Οἰνόανδα. Σίδυμα. Τήλανδρος. β΄. Ἄραξα, Κρᾶγος, Ὕλμοι.
περὶ Λυκωρείας β΄. in Λύλη.
περίπλῳ, in Σέβεδα.
περὶ πόντου, in Ὑλέα.
περὶ Παφλαγονίας, in Γάγγρα, Δάριδνα.
περὶ Φρυγίας. γ΄. Φαρνακία, γάλλος, ἀκμόνια
περὶ Συρίας, Τάβαι, ὠροπός.
περὶ παντοδαπῆς ὕλης λόγοι μβ΄. in Κοτυάειον.
Libro III. in Αὐτομάλακα. XIII. in Ἀλλώρια.
ἐν τῷ περὶ τῶν παρ' Ἀλκμᾶνι τοπικῶς εἰρημένων, in Ἄραξα et Ἀσσός.
Alexander, Epheſius, in Σεβαστή.
ἐν Ἀσίῃ καὶ Λιβύῃ, in Χαονία.
Alexandri huius, cognomine Lychni, verſus in Λάπηθος et Ταπροβάνη.
Anacreon, in Τέως.
Anaximeni μεταλλαγαὶ βασιλέων, in Πασσαργάδα.
Androtio, in Αἰτωλία. Βολισσὸς, Κρωπία, Θυρέα, Ἐπαρῖται, Οἰνοῦς.
Eius liber *tertius* in Ἁλικαρνασσὸς, *quintus* in Μαλιεὺς, *ſextus* in Αἰγαὶ, *ſeptimus* in Μετάχοιον, Στρύμη, *octauus* in Ἀκόντιον
Ἀτθίδος β΄. in Δελφοί. γ΄. in Κάπαι, Πάνακτον, Παρπάρων. δ΄. in Ἀργεννοῦσα. ε΄. in Μεθουριάδες. ς΄. in Γερησινὸς, Ἀρκεσίνη, Αἰγαὶ, Τῆλος. Vide et pag. 71. 429. 440.
Anthes, in Ἁλικαρνασσός.
Anubius, Aſcalonita, Stoicus, in Ἀσκάλων.
Antigoni περιήγησις Μακεδονικὴ, in Ἄβαντις. [¶]
Antigonus, Caryſtius, in Γύαρος.
Antimachus, in Ὑπερβόρεοι, Ἀμφιγένεια, Ἄργος, Δύμη.
Eius Θηβαῒς citatur in Αἶα. α΄. Θηβαΐδος in Κύνθος et verſus aliquot heroici in Τευμησσός.
Ἀρτέμιδος β΄. in Κοτύλαιον.
Antiochus, [Syracuſanus. vid. Holſten. not.] in Βρέττος, Σαμάρεια.
Antiochus Cycnus, Aſcalonita, philoſ. Stoicus, in Ἀσκάλων.
Antipater, γ΄ περὶ Ῥόδου, in Ἀρμενία.
Antiphanes, Bergaeus, comicus, in Βέργη.
Aphrodiſius ſiue Euphemius, ἐν τῷ περὶ πατρίδος, in Ἀφόρμιον.
Apio, in Ἀπόλλωνος, Πόλις, Καβησσὸς, Κραστός.
Apollodorus pag. 175. 285. 415. 164. 166. 99. 102. 313. 36. 198. 222. 768. 769. 67. 82. 123. 136. 251. 603. 369. 767. 699. 704. 740. 392. 505. 631. 638. 668. θαυμασιώτατος, in Ὠρικός.
Eius β΄. περὶ Ἀλεξανδρείας, in Ὀρβῖται.
Γεωγραφουμένων α΄. in Ταυρόεις.
περὶ γῆς β΄. in Γαυγάμηλα, Ἰβηρίαι, et forte in Αὔσης, vbi alii codices περιηγήσεως β΄, et pag. 510. 535. 596. 629. 726.
νεῶν καταλόγῳ, in Τένεδος. α΄. νεῶν καταλόγου, in Ἄργουρα et Πλαταιαί. ζ΄. eiusdem, in Κορώνη. η΄. in Ὤλενος.
περὶ θεῶν θ΄. in Ἄρειος πάγος. ις΄. ἀρκάς.
Καρικῶν δ΄. in Ὕδη, ζ΄. in Ἀρκόννησος et p. 517. 540. 550. ι. νάρκασος. ις΄. λαγίνια.
περιηγήσεως, β΄. in Ἄβυλλοι, Αὐγιάστος, Ψησσοί, Τορέται, γ΄. in Γαυγάμηλα.
Χρονικῶν α΄ in Ἀσσώριον, Ἔλωρος, Μυοῦς, Χήτιον. β΄. in Νέαι, Ὕκκαρον, Φαβία, Χαιρώνεια et Χαλκητόριον. γ΄. in Ἀμαξιτός. Ἄκανθα. δ΄. in Ἀερία, Ἀμήστρατος et Καινοί. Citantur et Apollodori Chronica, pag. 628. 620. 512.

512. 514. 543. 170. 118. 57. 314. 329. 114.
Δευτέρῳ, operis nulla mentione, in Ἀριανία.
Apollodorus, Nicaenus, in Νικαία.
Apollonides ὁ Νικαεὺς, περὶ παροιμιῶν, in Τέρινα.
Apollonius, hiſtoricus, Aſcalonita, in Ἀσκάλων.
Apollonius, Myndius, grammaticus, in Μύνδος.
Apollonius, τεχνικὸς, in Ἐρυσίχη. ἐν τῷ περὶ γενῶν, in Καρία.
περὶ παθῶν, ε. ibid.
Apollonius pag. 4. 6. 267. 296. 309. 323. 356. 409. 462. 583.
Apollonius, Technius, Parius.
ἐν τῷ περὶ παρωνύμων, in Πάρος, Ἀβασηνοὶ, et forte Ἀβρινάται.
Apollonius Καρικῶν α. in Κερόπολις, δ'. in Κύον, Ὕδη. ε. in Ὑλλέαλα. δ'. et ιϛ'. in Βάργασα. ζ'. Γρυσαορίς. ιζ. in Ἄγκυρα et Εὔρωμος. ιη. in χωλὸν τεῖχος. [?]
Κνίδης κτίσει, in Ψυκτήριος.
περὶ Λυκίας β'. Κοχλίουσα.
Apollonius ἐν β'. in Δισία, Μάκρωνες. θ'. in Τάβαι.
χρονικῶν δ'. in Χαλκιτέριον, vbi videtur leg. Apollodorus.
Apollonius, Rhodius, in Ἀβαντὶς, Ἐρυθῖνοι, Κρωβίαλος, Ὀγχηστὸς, Κύτα, Ἄβαρνος, Αὐλαὶ, Αἱμονία.
Argonauticorum quarto, in Ὑλλεῖς. Secundo, in Ἀνθεμοῦς.
ἐν Ῥόδου κτίσει, in Δώτιον.
Κανώβῳ, in Χώρα. Κανώβῳ δευτέρῳ, in Κόρινθος.
Apollonius, Letopolites, ὁ Ἀρχιερεὺς, in Λητοῦς πόλις.
ἐν Ἀπολλωνίῳ. Carmen hoc ſine auctoris nomine citatur in Ἡμίκυνες.
Apollophanes, Antiochenus, Stoicus, in Ἀντιόχεια.
Appianus in Δάλμιον, Κάσσας.
Ἕκτῳ, in Ἀσταπηνοί.
Aratus, in Φολέγανδρος. ἐλεγεῖον eius in Γάργαρα.
Arcadius, grammaticus, in Νιφάτης, Δασκύλιον, Αἰγοσθένεια, Ζεφύριον, Μολύκρεια, Λυρνατία, Χαιρώνεια.
Eius Ὀρθογραφία, in Ἄκτια.
Archilochus, in Κρήττη.
ἐπῳδοῖς, in Πάρος.
ἰοβάκχοις, in Βέχειρ.
Archippus ἰχθῦσι citatur in Γαλεῶται.
Ariſtaenetus α. τῶν περὶ Φασηλίδος, in Γέλα.
Ariſtagoras, in Γυναικόπολις, Ἑλληνικόν.
α. Αἰγυπτιακῶν, in Ἑρμοτυμβιεῖς et Τάκομψος. β'. in Νικίου κώμη. Et ſine libro numero, in Ψεβώ.
Ariſtarchus, in Ἀλαλκομένιον, Δουλίχιον, Ἴλιον, Μώμεμφις.
Alius cuius mentio (ex Ariſtophane) in Ἰβηρίαι.
Ariſtides in Ἀραὶ, Τένεδος.
Ariſto, Iulietes Ceus, Peripateticus, in Ἴουλις.
Ariſto, Geraſenus, rhetor eximius, in Γέρασα.
Ariſtocles Κούριεὺς, in Κούριον.
Ariſtocrates, in Ἀβάντις.
Ariſtophanes, in Μῆλος, Κασσέριον, Πνὺξ, Ἀθῆναι, Ἀχέρων, Βρέττος, Παμβωτάδης, Ταμιαῖον.
Eius Ἀχαρνεῖς, in Βοιωτία, Τράγασαι, Φυλή.
βαβυλώνιοι, in Λακεδαίμων.
ἥρωες, in Ἄργος.
Ἐκκλησιάζουσαι, in Ἀχραδοῦς.
θεσμοφοριάζουσαι, in Ἀγυιά.
ἱππεῖς, in Δημόνησος, Φυλὴ, Χαλκίς.
κώκαλος, in Κόρινθος.
Λυσιςράτη, in Τρικόρυνθον.
Νεφέλαι, in Πάρνης.
ὁλκάδες, in Φάσις.
ὄρνιθες, in Τριβαλλοί.
Σφῆκες, in Δημόνησος.

Τελμισσεῖς

τελμισσεῖς, in Τελμισσός.
Arion, Methymnaeus, in Μέθυμνα. [P]
Τριφαλής, in Ἰβηρίαι.
Citatur etiam Ariſtophanes alius ὁ τοὺς Θηβαίων ὅρους γεγραφὼς, in Ἀντικονδυλεῖς. Eiusdem βοιωτικῶν β΄. in Χαιρώνεια.
Ariſtoteles, in Ἄντανδρος et pag. 670. 688. 692. 770. 487.
πολιτείαις, in Ἀδραμάντειον.
πολιτεία Ἀμβρακιωτῶν, in Δεξαμεναί.
Ἠπειρωτῶν. Ἀμύνται.
Τενεδίων. Τένεδος.
περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων, in Γελωνός et Γέρμαρα, Οἶνα Ὄμβρικοι, Τῆνος, Τραπεζοῦς, Ταλάντιοι.
Ariſtoxenus, muſicus Tarentinus, in Τάρας.
Armenides, in Ἁλίαρτος.
Arrianus, Nicomedienſis, in Νικομήδεια, Ἀλεξάνδρεια, Ἀλμήνη, Βόρσιππα, Ἀβρεττίνη, Ἴστρος, et pag. 702. 720. 689. 232. 41. 272. 93. 474.
Libro XVI. operis nomine omiſſo, in Ἄκρα. Libro XI. in Θεβηθαί, X. in Χωχή.
ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου δ΄. in Ἀσσακηνοί.
βιθυνιακοῖς, in Ἀμαζόνειον, Ἄστακος, Τρίηρες. α΄. in Ὄλυμπος. έ in Βιθυόπολις, Μεγαρικὸν, Νικομήδειον.
ἰνδικοῖς. in Μάσσακα
παρθικῶν β΄. in Ζηνοδότιον. ς΄. in Χολοβητήνη ή in Ἐλένεια. δ΄. in Γαζακα. ιγ΄. in Ἥφαιστοι. Χαζήνη, Δόλβα ιά. in νάαρδα. ί. in Φάλγα θ΄. in Λιβαναί. ιζ΄. in Ἄτραι, ις΄. in Ὄραθα.
περίπλῳ εὐξείνου πέντε, in Ἀψίλα, Ἀθῆναι, Ἀλμήνη. Λαζοί
Artemidorus, Epheſius, in Γενέα, Γίγωνος etc. pag. 175. 179. 193. 451. 458. 469. 518. 208. 409. 505. 2 9. 20. 48. 214. 282. 574. 771. 713. 722. 735. 744. 762. 763. 627. 692. 699. 693. 702. 665. 680. 6. 8. 24. 765. 293. 434. 762. 587. 108. 362.
Geographus, in Ἄβαρνος.
Γεωγραφουμένων α΄. Βοῶνις. β΄. Ἄβδηρα, Ἴροπις, Καρθαία, Ἡμεροσκοπεῖον Ψαμμάθους, Ὠρισία. γ΄. Βελιτανοί. ζ΄ in Ἐρυθραί, ἱππόνησος. θ΄. in Ὑσία, Δῶρος. ί. Ἰξίαι, Κάρνη. δ΄. in Τίβυρις. έ. in Φαλάκραι. ιά. Χαλκῖτις.
ἐπιτομῇ, in Ἀψυρτίδες, Θεμισώνιον.
ἐπιτομῆς, α΄. in Κρύα.
ἐπιτομῇ τῶν ἕνδεκα, in Ἀσαί, Δερτὼν, Κώθων, et pag. 497. 509. 514. 524. 540. 391. 600. 611. 697. 296. 328. 700. et in Λίγυρες, Λῶς, Μασταμέλλη, Ξέχης, Τέγεστρα, Φίλιπποι, Φλάνων.
Libro decimo, ſine operis nomine, Κάρνη.
Alius Artemidorus, Aſcalonita, qui de Bithynia ſcripſit, ἀσκαλών.
Aſclepiadis, medici, auditores, Δυρράχιον.
Aſclepiades. in Νάξος. Myrleanus, in Μυρλέα. [P]
Aſclepiades Anazarbeus
περὶ ποταμῶν, in Ἀνάζαρβα.
Aſclepiadis Tragilei
τραγῳδουμένων βιβλία ἕξ, in Τράγιλος.
Aſclepiades, Nicaenus, in Νικαία.
Aſinius Quadratus, in Γηλὺς, Μεσσήνη.
Aſtynomus, in Κόπρος.
Athenaei Δειπνοσοφιστῶν β΄. in Γαιτοῦλοι, Τῆνος, Ἰβηρία. γ΄. in Γάγγρα.
Athenodorus, Anchialenſis, de ſua patria in Ἀγχιάλη.
Axones Legum Solonis, in Ἀγνοῦς.
Bacchylides Iulietes Ceus Simonidis ἀδελφιδοῦς, in Ἰουλίς.
Balager Μακεδονικῇ, in Ὄλβηλος. β΄. eius operis, in Ἀμολβος.
Baſianus ἄριστος ῥήτωρ patria Berrhoenſis, in Βέρροια.
Blaeſus σπουδογελοίων ποιητὴς, in Καπρήνη.

Bolus

Bolus, Democriteus, in Ἄψυνθος.

Callias. Vide ſupra, *Abron.*

Callimachus, pag. 5. 61. 99. 113. 209. 293. 307. 374. 395. 582. 688. 576. 622. 546. 526. 566. 629.

α. αἰτιῶν, in Ἀραχναῖον, Ἀσβῦςα, Μησοπόντιος, Μαλλὸς, Τρινακρία, Τριποδίσκος β′. (forte eiusdem operis) in Κυνέτεια. γ′. in Ἀπέσας, Λυκώρεια, Δῆλος. δ′. in Δειπνιάς.

Θαυμασίοις, in Κράνων.

Δαιδάλῳ in Αἴθηψος.

Ἑκάλῃ ibidem: et in Δίκτη, Ἰαπὶς, Λύρκειον, Τρινεμεῖς.

ἐπιγράμμασι, in Ἑσπερίς.

Ἰαμβοις in Ἀπέσας.

Ex hymno in Delum, in Στρυμών.

ὕμνῳ in Dianam, μελιγενίς.

Calliſthenes, γ′. Ἑλληνικῶν in Τέγυρα.

Calliſtratus libro VII. de Heraclea. Vide infra, Domitius Calliſtratus.

Capito, in Ἀκαρασσὸς, Πιτύη.

Ἰσαυρικῶν α′. in Κοτράδες. β′. in Ἀλίματα, Ἀρύκανδα, Ἐδεβησσὸς, Λαλίσανδα, Σύβρα, Μέκισσος.

γ′. ἀρνεαὶ, μενδήμιον, Συέδρα.

ς′. Καυίνδανα.

Ἰσαυρικοῖς, in Μοναβαί.

Carneadis ſucceſſor Clitomachus in ſchola Cyrenaica. Καρχηδών.

Carterus, vide Craterus.

Caſtor, in Βοιωτία.

Cato, in Διὸς πόλις.

Cephalo, in Ἀρίσβη, Γραικός.

Cercidas, Megalopolitanus, ἄριςος νομοθέτης καὶ μιμιάμβων ποιητής, in Μεγάλη πόλις.

Cerycus, ſophiſta Geraſenus, in Γέρασα

Charax pag. 11. 19. 43. 54. 90. 131. 161. 204. 120. 372. 419. 730. 743. 726. 740. 719 766. 332. 425. 171. 584. [ℙ]

χρονικῶν α′. in Παῤῥασία. β′. in Ἀγίαι. γ′. in Λάρανδα. ζ. in Αὐταριᾶται. η′. in Ἀλαβάριον. ι′. in Ἄρσα, Ἡφαιςία, Σάλυες. ια′. in Δῶρος. ιε′. in Ψίμαδα. ις′. in Ὠρεός.

Ἑλληνικῶν β′. in Ἀδράςεια, et Ταίναρος. δ′. in Φήγεια.

β′. ſine operis nomine, in Ἄςυρα. ι′. in Κοσίανα. ιβ′. in Κέριοι.

Charondas, Catanaeus, διάσημος τῶν Ἀθήνησι νομοθετῶν, in Κατάνη.

Choerillus, Iaſſenſis, in Ἰασσός.

Choeroboſcus. vide Georgius.

Cineas, rhetor, in Ἔφυρα.

Claudius, Iulus, ſiue Iulius (vt in Λάμπη legitur) α′. φοινίκων (leg. φοινικικῶν) in Ἄκη. In Ἰουδαία vocatur Ἰόλαος.

Cleo, Syracuſanus, περὶ λιμένων, in Ἀσπίς.

Cleodamas, de re equeſtri, in Ἄχναι.

Clitomachus, Carthaginenſis, Diogneti F. nomine patrio Asdrubal etc. Vide in Καρχηδών.

Corinna, in Θέσπεια.

Craterus, περὶ ψηφισμάτων, in Ληψήμανδος et Χαλκητόριον.

γ′. in Καρήνη, Τυρόδιζα.

θ′. in Ἀρταῖα, Ληψήμανδος.

Crates, in Νήιον, Τάρταρος.

Cratinus, in Ψύρα Ἀδραμύττειον.

Μαλθακοῖς, in Ἰβηρίαι.

Νέμεσις, in Ψύρα.

Σερίφιοι, in Δούλων πόλις.

Crito, Getica ſcripſit, in Γετία.

Cteſias, in Ἀγβάτανα, Δελβίκκαι.

περιηγήσεως γ′. in Κοσύτη.

περίπλων, α′. in Σίγυννος, ἐν τῷ δευτέρῳ, in Τίριζα.

Περσικῶν α′. in Χαύων, γ′. in Κυρταῖα.

Περσικῶν ι′. in Δυρβαῖοι, Χωραμναῖοι.

Cyon, Cydathenaeenſis, in Κυδαθήναιον.

Daimachus λε′. πολιορκητικῶν ὑπομνημάτων, in Λακεδαίμων.

Damagetus, vide Demagetus.

Damaſtes ἐν τῷ περὶ ἐθνῶν, in Ὑπερβόρεοι.

Damophilus, in Ψιττακή.

Deilochus, Cyzicenus, in *Λαμψακός*.
Demagetas ſiue Demaratus, in Ἀκτή.
Demetrius, in Ἀγβάτανα, Ἀκτὴ, Ἀρκάδες, Ἀθῆναι, Ἀλθαία, Ἀπία, Ἀτταλεια, Ἀτάκη.
συνωνύμοις, in Ἀλαβών.
Demetrius, Antigoni F. in Κύρρος.
Demetrius, Salaminius, in Καρπασία.
Demetrius, Callatianus, in Ἀντίκυρα.
Demetrius, Odeſſenus, qui de patria ſua ſcripſit, in Ὀδησσός.
Demetrius, Scepſius, *ις'. τρωϊκȣ͂ διακόσμȣ*, in Σιλίνδιον. [¶]
Demetrius ttt), Phalereus, in Nicandrum, Κορώπη.
Demodamas, Mileſius, in Ἄντισσα.
Demoſthenes, orator, in Δορυλάειον et Ἀπολλωνία.
Demoſthenes, Βιθυνιακῶν libro ſecundo in Τάρας et Ταρσός.
tertio in Τευμησσός.
quarto Ἀλεξάνδρεια.
θ'. in Ἀρτάκη.
ι. in Κροσὸς et Μαυσωλοὶ vbi verſus citantur, ſicut et in Ἡραία ex *δ'*. etſi operis nomen expreſſum non habetur: ibique Bithynus appellatur.
Demoſthenes *κτίσεσι*, in Ὀλιζών. Idem forte in Ἄμαστρις, Λάμψακος, Κρῆσσα, Χαλκεῖα.
Demus, Delius, in Βιβλίνη.
Dexippus, *ι. χρονικῶν, σȣμχαῖοι, ιβ'*. in Ἔλȣροι.
Diagoras, Melius, in Μῆλος.
Dicaearchus, in Πάτρα.
α'. τȣ͂ τῆς ἑλλάδος βίȣ, in Χαλδαῖοι.
Didymus, pag. 10. 17. 43. 96. 149. 162. 464. 616. 717. 666. 758.
Decimo συμποσιακῶν, in Ἠτία. *Secundo*, in Θίσβα.
ἐν συμποσιακῷ, in Μίλητος.
Dieuchidas, in Σκίρφαι.
Dinarchus, *κατὰ Πυθέȣ, ξενίας*, in Αἴγιναι.
Diodorus, in Ἐλαιεύς, Χόλαργος, Τρικόρυντον. Grammaticus, Ἀγχιάλη, Χόλαργος.
Diogenes, Cyzicenus, ſcripſit VII. libros de ſua patria, in Βέσβικος, *liber tertius* in Ζέλεια, *primus* in Ἀδράστεια.
Diogenes ὁ Λαερτιεὺς Φιλοσόφω ἱστορίᾳ, in Δρυΐδαι, Ἐνετοὶ, Χολλίδαι uuu).
Dionyſius, in Χόλαργος, Πάνδαι, Ἐλαιεύς, Τρικόρυνθον, Ἀγύρηνα, Ἀτήνη, Σατρία, Σίβαι, Φαρέσιοι, Λȣκαρία.
Dionyſii, Halic. Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας libri pag. 32. 181. 164. bis, 369. 441. 771. 451. 483. 598. 510. 544. 743. 353. 369. 470.
Liber XIII. pag. 587. XV. pag. 695. 473. 438. Liber XVI. pag. 551. 651. 738. 207. 61. 461. XVII. pag. 561. 588. et in Φερεντῖνος. XVIII. in Ὀκρίκολα, Ναρνία. XIX. in Κωνστάντεια et pag. 501. 676.
Ἐπιτομῇ, in Κορίολλα.
Πέμπτῳ ἐπιτομῆς, in Ἀρίκεια.
Dionyſius, Byzantius, *ἀνάπλῳ βοσπόρȣ*, in Χρυσόπολις.
Dionyſius Cyrtus, medicus, in Κύρτος. [¶]
Dionyſii *περιήγητις* pag. 14. 32. 212. 222. 244. 265. 297. 352. 409. 417. 418. 451. 587. 590. 752. 144. 151. 169. 178. 468. 482. locupletior, quam hodie exſtat. Vide notas ad Ἔμισσα.
Dionyſius (Samium hunc facit Euſtathius in prolegomenis ad Dionyſii *περιήγησιν*) Baſſarica carmine Epico ſcripſit.
γ'. Βασσα.

ttt) Phalerei nomen ab alia manu adiectum videtur.

uuu) Conf. *Fabric.* B. Gr. lib. IV. cap. 19, 2. pag. 602. vol. III. vet. edit. *Harl.*

γ'. Βασσαρικῶν, pag. 238. 241. 257. 310. 355. 376. 452. 465. 677. 286. 288. 601. 458. ιδ'. in Ὤδονες. ιή. in Βώλιγγα. δ'. in Γάνδαρι, Ἔαρες. ά. in Μαλλοί.

Dionyſius, Thrax, de Rhodo, in Ταρσός.

Dionyſius, Tryphonis, in Μυῤῥινοῦς, Ὄα.

Dionyſius, Vticenſis (an Diocles) ῥιζοτομικῶν ά. in Ἰτύκη.

Dionyſius Γιγαντιάδος ά. pag. 331. 465. 711. β'. in Ὀρέσαι. γ'. in Νέσσων, forte Samius.

Dionyſius lib. XXIII. μουσικῆς Ἱστορίας, in Ὑδρέα.

Dionyſii epitoma, κορίολλα.

Diophantus, Ἄβιοι. in Politicis, Λιβυστῖνοι.

Dioſcorides, Anazarbeus, medicus clariſſ. in Ἀναζαρβά.

Diotimus, Adramyttenus, Gargaris litteras docuit, in quem Arati epigramma in Γάργαρα.

Diotimus, lib. LXV. παντοδαπῶν ἀναγνωσμάτων, in Πασσαργάδαι.

Domitius, Calliſtratus, lib. 3. de Heraclea, in Ψίλιον, Τάφραι lib. 4. in Ἀρκιρόεσσα, Μόκατα lib. 6. in Ὕπιος et Ὀδιούπολις. lib. 7. in Ὀλύμπη.

Doſitheus, in Δώριον.

Duris, in Ἀκράγαντες, Αὔασις, Γόργυια.

Duridis, Elatiae, epigramma, in Ἔφεσος.

Echecratides, Methymnaeus, Ariſtotelis diſcipulus, in Μέθυμνα.

Echephylides, in Σφακτηρία.

Emphanes an Εὐφανὴς, Πυρανυῷ, in Πάρνης.

Epaphroditus pag. 56. 57. 223. 263. 308. 364. 368. 398. 499. 508. 759. 659. Neronis libertus, in Βιθύνιον.

in Homericis, Λαπίθη, Νώρικος, Ὄλμιον.

Ephorus pag. 8. 13. 127. 230. 346. 436. 216. 236. 165. 294. 406. 732. 229. 99. 109. 211. 229. 247. 427. 582. 583. 595. 631. 666. 667. 583. Hiſtoricus Cumanus, in Κύμη.

ἐν τῷ ά. in Δυμᾶν, χαλισία. γ'. βουφία, σκυφία, ἀθῆναι, λάμψος, μυκαλυσσός. έ. ἄβαρνος, βρύλλιον, καρικὸν τεῖχος, τιβαρηνία, ὕδρα. ς'. ἀλιεῖς. ί. πάρος, vbi multa eius verba referuntur. ιβ'. in Τύχη. ις'. in Ἔντελλα. ιή. in Ἑρμοῦ πεδίον. ιθ'. ἄργος, ὠτιεῖς, et [?] φοινίκαιον. κγ'. βούφια, χρυσόπολις. κς'. in Κασσάνωρος. κδ'. in Δυμάν. κζ'. βύμαζος, ζηράνιοι. κή. in Ἐρβιτά, Φάρος, Μύνδονες. κθ'. ἴστρος, χυτόν. λ'. μελιτταία et μετάχοιον.

Epicharmus, comicus, e Craſto, Siciliae, in Κραστός.

σφιγγὶ, in Χιτώνη.

Epicrates, Balaneotes, φαλανέαι.

eius Encomium in patriam, Βαλανέαι.

Epigramma incerti auctoris, in Δῖον, Ἀγρίαι, Ἀγχιάλη, Μίλητος, Φασηλίς.

Epitherſes, grammaticus Nicaenus, qui ſcripſit de vocibus Atticis et de comicis ac tragicis, in Νίκαια.

Eratoſthenes, pag. 27. 61. 185. 254. 255. 96. 113. 198. 430. 696. 693. Agathoclei F. Cyrenaeus, in Κυρήνη.

Eius Ἠριγόνη, in Ἄστυ. [vid. notam edit. ad Holſtenii notas l. c. pag. 118.]

γαλατικῶν ά. in Τολιστόβιοι. β'. σπάρτακος. δ'. διανεῖς. έ. in Ὑρκανία. ζ'. βοὸς κεφαλαί. λγ'. ὕδρηλα.

Ἑρμῆς, in Ἀπία.

Erranius lege Erennius ſiue Herennius, in Βαβυλών.

Eraſiſtratus, medicus Iulietes, Ceus, in Ἰουλὶς et Κῶς.

Erennius Philo, ἰατρικοῖς, in Δυῤῥάχιον, Κύρτος. Vide Philo.

Euages, Hydreates, comicus, in Ὑδρέα.

Eubius, Aſcalonites, ſtoicus, in Ἀσκάλων.

Euclides, Megarenſis, Socraticus, in Μέγαρα.

Eudaemon, in Δοκίμειον, Καπετώλιον, Ὀρεστία.

Eius

Eius orthographia, in Αἴλια.
Eudaemus, leg. Εὐδαίμων in Δασκύλιον. [vid. Holſten. pag. 119.]
Eudoxus, in Ἄβδηρα, Καταναία, Ἀγάθη, Σπῖνα, Πλαταιαὶ, Ἀσκαλών.
α. γῆς περιόδου, in Ἀρμενία et Μοσσύνοικοι, Συρμάται, Χάλυβες. β'. in Ἄσδυνις. δ'. περιόδων, in Ἄβδηρα, Σκυμνιάδαι, Σιντίοι, Καλὴ ἀκτὴ, Χαλκὶς, Χαβαρηνοί. ϛ'. γῆς περιόδου, in Ἀξανία, Ζυγαντὶς et Ἀσίνη, Φελεσσαῖοι, Αἴγιον, Ὀπικοὶ, Σκυλλήτιον, Κρεμμύων.
Eugenius, Stephani, aut Hermolai in Caeſarea ſchola anteceſſor, λέξεων συλλογῇ, in Ἀνακτόρεια.
Euphemius, ἐν τῷ περὶ Φατρίδος, in Ἀφέρμιον.
Euphorion, in Ἀλήσιος, Ἄλπωνος, Ἀθύρας, Νάξος, Γάζα, Βοιωτία, Δαφνοῦς, Μωριεῖς, Τρικόρυνθον, Ὠρωπός.
Ἀλεξάνδρῳ, in Σόλοι.
ἀραῖς ἢ ποτηριοκλέπτῃ, in Ἀλύβη.
ἀρτεμιδώρῳ (forte Ἀπολλωδώρῳ vel Ἀρτέμιδος ὕμνῳ), in Ἄσσωρον.
διονύσῳ, in Ἀκτὴ, Λύκαψος, Ὠρύχιον. [?]
Θρακὶ, in Ἄσβωτος, Ὀγκαῖα.
ἱππομέδοντι, in Λυκώνη.
ποτηριοκλέπτῃ, in Ἀλύβη.
χιλιάσιν, in Ἀσκανία, Χαονία.
Euphrates, Epiphanenſis, Stoicus, in Ἐπιφάνεια.
Eupolis, in Ἀγυιὰ, Ἄμυρος, Ἄτραξ, Τραγαία, Γράστιλλος.
Μαρικᾷ, in Γάδειρα et Θεσσαλία, vbi μαρυκᾷ legitur.
Πόλεσι, in Μάρδονες.
χρυσῷ γένει, in Μαριανδυνία.
Euripides, in Βοιωτία, Ὑρία, Χερρόνησος.
αἰξὶ, in Ἄντρον.
Ἀνδρομέδῃ, Φθία.
Ἀρχελάῳ, Αἰθίοψ.
Ἐρεχθεῖ, Αἰθίοψ.
Θησεῖ, Εὐρώπη.
Εὐρυσθεῖ σατυρικῷ, Τάρταρος.
Λικυμνίᾳ, in Τευθρανία.
Πλεισθένει, Ἄργος.
Euſebius, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ, in Βίεννος.
Euſtochius, in Παντικάπαιον.
Eutropius, in Καρχηδών.
Fauorinus, vide Phaborinus.
Georgius, Γεώργιος ὁ χοιροβοσκὸς, cognomento ſubulcus, ὀνομαστικῷ, Ταμίαθις.
Glaucus, in Ἀρίνδηλα, Δευτέρα, Ἀταβηνοί.
τετάρτῃ, in Γάδδα.
Ἀραβικῇ ἀρχαιολογίᾳ, in Γέα, Σαλμηνοί.
Ἀραβικῶν β'. in Δέμαθα et Ἀταφυνοὶ, Ἔρθα, Εὐαληνοὶ, Νέγλα, Ὄμανα, γ'. Αἴλανον, Βασιννοί, δ'. in Δέμαθα, η'. in Γάζακα.
Gloſſographi, in Ἄλος.
Hermenidas, in Ἀλίαρτος.
Hecataeus Abderita, in Ἐλίξοια, Καραμβύκη.
Hecataeus, Mileſius, pag. 12. 13. 18. 37. 48. 51. 56. 198. 71. 732. 207. 209. 230. 262. 272. 273. 280. 350. 353. 367. 581. 753. 462. 399. 401. 403. 406. 407. 433. 443. 478. 489. 605. 466. 453. 506. 517. 539. 573. 665. 670.
Περιηγήσει, in Θίγγη, δούλων πόλις, Γαῦλος et pag. 412. 436. 493. 264. 666. 717. 718. 441. 485. 490. 525. 527. 538. 583.
β'. περιηγήσεως, in Ἀθάρραβις.
Ἀσίας περιηγήσει, pag. 6. 144. 262. 448. 604. 628. 354. 631. 465. 466. 632. 667. 418. 422. 426. 437. 466. 470. 482. 487. 489. 493. 499. 503. 373. 374. 402. 443. 456. 508. 517. 531. 536. 537. 544. 547. 543. 475. 483. 262. 753. 682. 687. 668. 669. 671. 676. 677. 680. 754. 758. 768. 572. 579. 595. 701. 712. 724.

724. 730. 733. 599. 600. 737. 548. 553. 556. 559. 561. 562. 564. 567. 569. 571.
Αἰολικοῖς, in Ἀμαζόνειον, Μιλήτε κόλπος. [P]
ά. γενεαλογικῶν, in Ἀμφαναί, Ἀπάτερον, Μελία.
δ'. eiusdem operis, in Μύγισοι, Τρεμίλη.
εὐρώπη ſiue εὐρώπης περιηγήσει, in Αἰθάλη, Αἰζάκη, Ἄμπελος, Ἀρίνθη, Αὔσιγδα, Ἰμφὴς et pag. 418. 425. 427. 430. 436. 446. 447. 467. 470. 471. 472. 475. 477. 479. 480. 481. 482. 492. 606. 610. 612. 616. 617. 486. 494. 638. 662. 668. 670. 672. 676. 678. 686. 165. 174. 260. 286. 288. 290. 556. 557. 563. 564. 565. 570. 572. 573. 567. 292. 295. 306. 338. 339. 340. 345. 348. 357. 362. 370. 377. 378. 415. 416. 507. 512. 513. 515. 516. 517. 521. 526. 527. 531. 540. 541. 544. 546. 550. 551. 751. 753. 57. 58. 120. 450. 460. 462. 687. 747. 755. 756. 757. 758. 769. 749. 710. 716. 718. 724. 725. 727. 731. 747. 748. 592. 596. 597. 599.
Περιηγήσει λιβύης, in Ἐλένειος, Εὐδείπνη, et Ὀνειαβάτης, pag. 577. 475. 680. 736. 742. 764. 554.
Αἰγύπτε περιηγήσει, pag. 515. 683. 690. 730. 756.
ἱσοριῶν ιά. in Οἴνη et Φάλαννα.
Περσικῶν ά. in Ἀρταῖα.
Ἑλλησπόντῳ, in Τένεδος.
Hegemon, Leuctricum bellum ſcripſit, in Ἀλεξάνδρεια.
Hegeſianax, grammaticus Troadenſis, περὶ Δημοκρίτε λέξεως βιβλίον, in Τρωϊάς.
Περὶ ποιητικῶν λέξεων, id.
Hegeſippus, Mecybernaeus, Παλληνιακὰ ſcripſit, in Μηκύβερνα, Παλλήνη.
Heliodorus Πρωτεσιλάῳ, carmine, in Φυλακή.
Helladius, ἐν τῷ ά. σοιχείῳ, in Ἀγβάτανα, Βηρυτός.
Hellanicus, pag. 102. 105. 508. pag. 8. 68. 395. 75. 448. 554. 164. 165. 199. 263. 266. 433. 604. 771. 679. 728.
Δευκαλιωνείας ά. in Ἀγάθεια, Μισγόμεναί, Ἄσπενδος, Θηγώνιον, Ἄλπωνος, Φημίαι, Καλλίαρος, Λακέρια. β'. in Μιδάειον, Σάλμος.
ἱερείων ά. in Νισαία, Σίπυλος, Φαίαξ.
ἱερείων ἥρας β'. in Φρίκιον, Νισαία, Χαιρώνεια, Χαλκίς.
ἱερείων γ'. in Χαονία.
κτίσεσιν ἐθνῶν καὶ πόλεων, in Χαριμᾶται.
Κυπριακοῖς, in Καρπασία.
Λεσβιακῶν ά. in Μαλόεις, Τράγασαι. β'. in Νάπη.
περὶ λυδίας in Ἀζειῶπαι.
Περσικῶν ά. in Ἀρταῖα, Χαλδαῖοι. β'. in Τυρέδιζα.
Σκυθικά, in Ἀμάδοκοι et Ἀμύργιον, vbi σκύθαις pro eodem legitur.
Libro ſecundo, ſine operis nomine, Ἀγάμεια. [P]
Τρωϊκοῖς, in Φοίτιον, ά. Τρωϊκῶν, in Βατίεια.
Heracleo, in Βῆσσα. Glauconis filius vocatur, in Ἀγειά. Glauci F. in Ἀρέθεσα, et Κροκύλειον.
Heraclides, Μακεδονία.
Heraclides, grammaticus Mopſeades, in Μόψε ἑσία.
Heraclides, Ponticus, lib. I. in Μοψοπία. περὶ νήσων, in Ὠλίαρος.
Herennius, in Βαβυλών. Vide Erennius, et Philo.
Hermeias περιηγήσει, in Χαλκίς.
Hermippus, comicus, Θεοῖς, in Ταίναρος.
Hermippus, Berytius, in Ῥάβεννα.
Hermogenes, Tarſenſis, in Ἀζανοί. Rhetoricen ſcripſit in Ταρσός.
Herodianus, pag. 1. 12. 133. 159. 250. 271. 281. 36. 58. 63. 75. 80. 92. 202. 222. 241. 373. 458. 461. 464. 470. 475. 478. 484. 515. 719. 754. 573. 574. 605. 642. 750. 736. 173. 176. 228. 208. 445. 702.

ἐν πρώτῃ κλίσεως ὀνομάτων, in Βρίγες.
ἐν ὀρθογραφίᾳ, in Καρία.
περὶ παθῶν, πνύξ.
ἐν ταῖς καθόλε προσωδίαις, in Ἐρυσίχη.
ἐν τῇ καθόλε (Xylander ſubintelligit *χρήσει*) in Καρία. [vid. Holſten. not. pag. 120.]
Libro I. in Ἀζανοί.
Libro III. in Ἀθάῤῥαβις.
IV. *τῆς καθόλε*, in Ἄδανα, Φρὴς et Ἰωπίς.
VI. in Ἐορδαῖαι, Σύναγχος.
VII. in Τέξιοι.
VIII. in Ἄψωρος, Δώτιον.
XI. in Σόλιμνα, et Ἄγρη.
XII. in Ἀριάνθη et Τριποδίσκος.
XIII. *περὶ ἐδετέρων*, in Ἀβακαῖον.
XX. in Ἄβαι.
ὑπομνηματίζων τὸ περὶ γενῶν Ἀπολλωνίε, in Καρία.
ἐν τοῖς εἰς λὶς, in Ἄδελις.
Sympoſium Puteolis ſcripſit, Δικαιάρχεια.
περὶ συντάξεως στοιχείων, in Ἀγβάτανα.
Herodorus, in Πευκέττιοι, Ἄργος et Δρυόπη.
Libro decimo, in Γλῆτης.
Decimo *τῶν κατ' Ἡρακλέα*, in Ἰβηρίαι et Κυνητικόν.
Herodotus, pag. 5. 9. 19. 121. 38. 50. 58. 87. 90. 101. 105. 121. 128. 129. 133. 134. 141. 159. 195. 184. 192. 198. 199. 692. 739. 206. 235. 430. 438. 262. 405. 417. 436. 443. 450. 359. 365. 403. 388. 384. 423. 373. 381. 458. 423. 425. 448. 529. 718. 745. 273. 281. 296. 275. 283. 89. 293. 300. 337. 440. 165. 184. 174. 176. 326. 477. 479. 481. 485. 493. 759. 765. 552. 553. 568. 577. 595. 240. 245. 248. 437. 446. 450. 729. 759. 764. 746. 705. 706. 670. 674. 681. [?]
Vita Homeri, in Νέον τεῖχος.
Herodoti Epitaphium, in Θέριοι.
Herodotus, Olophyxius, *περὶ νυμφῶν καὶ θεῶν*, in Ὀλόφυξος.
Heſiodus, in Ἀβαντὶς, Αἰγεῖον, Αἴσων, Ὤμυρος et pag. 182. 331. 383. 619. 689. 768. 526. 546. 602. 498. 728. 729.
ἐν Αἰγιμίε δευτέρῳ περὶ Ἰες γράφων, in Ἀβαντις.
Verſus eius ex *καταλόγων α'.* in Γερηνία.
Cumanus, in Κύμη.
Hierocles, *φιλίστορσιν*, in Βραχμᾶνες et Ταρκυνία.
Forte idem Hierocles Hyllarimenſis, qui ab athleticis exercitationibus ad philoſophiam adductus traditur, in Ὑλλαριμα.
Hippocrates, Cous, in Κῶς.
Hippys, Rheginus, Ἀρκάς.
Hiſtiaeus, Βηρυτός.
Homerus, pag. 5. 10. 15. 50. 51. 52. 60. 67. 68. 69. 97. 98. 99. 103. 106. 115. 130. 132. 142. 148. 152. 159. 162. 178. 180. 185. 187. 227. 353. 433. 447. 610. 611. 711. 724. 726. 728. 734. 735. 737. 738. 442. 623. 630. 641. 678. 681. 691. 692. 696. 697. 700. 703. 739. 745. 748. 768. 410. 413. 423. 425. 426. 430. 431. 364. 368. 372. 373. 382. 389. 402. 407. 758. 767. 456. 163. 164. 169. 170. 195. 197. 209. 227. 255. 259. 274. 276. 278. 283. 290. 299. 303. 320. 323. 326. 327. 335. 340. 341. 342. 344. 345. 347. 349. 354. 355 357. 358. 464. 466. 474. 475. 476. 477. 486. 489. 491. 492. 499. 500. 502. 508. 511. 520. 751. 534. 538. 541. 558. 568. 589. 602. 607. 731. 753.
Hymno in Apollinem, Τευμησσός.
Horapollo, philoſophus, Phenebethites, in Φενέβηθις.
Hypſicrates, in Αἰθίοψ.
Iaſon, in Τῆλος, ſcripſit *βίον* Ἑλλάδος quatuor libris, in Ἀλεξάνδρεια.
Iccus, Tarentinus, medicus, Olymp. LXXVII. clarus, in Τάρας.
Ioſephi Ἀ[illegible] Ἰε[illegible] libri, p. 113. 134. 208. 220. 265. 163. 595. 588. 541. 406.

406. 663. 252. 253. 259. 261. 696. 694. 733. 373. 377. 432. 388. 740. 599.

α. πρὸς τὲς Ῥωμαίες πολέμω, in Φασαηλίς.

Ipnus, in Ταμιεῖον, ſi recte legitur.

Irenaeus, Nicaenus, in Καπετώλιον. [Holſten. notae etc. pag. 321.]

Iſigonus, Nicaenus, in Νικαία.

Iſter, in Ἀρκὰς, Ἀπία.

ἀποικίας Αἰγύπτε, in Αἰγιαλὸς et Ὠλενος.

δ'. ἰλιακῶν (leg. ἡλιακῶν) in Φύτειον.

Iſter, in Κάρνη. Calatianus, librum inſignem de tragoedia ſcripſit, Κάλατις. [⁋]

Iuba, Ἰόβας, in Ἀρβάκη. *Libro I.* in Λαβίνιον.

α. ῥωμαϊκῆς ἱϛορίας, in Ἀβοριγῖνες et Ὠϛία.

β'. ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας, in Νομαντία.

Iulianus, imperator, in Τιβεριάς.

Iuſtus, Tiberiopolita, belli iudaici ſcriptor, in Τιβεριάς.

Leander Nicanor vvv), ἐν μετονομασίαις, in Ὕδη. Vide infra Nicanor.

Lepidus, in Βεθρωτός.

ἐπιτομῆς ἱϛορίας ſiue ἱϛορικῆς, *α.* Τεγέα. *ή.* in Σκόποι.

Lini (vel Clini) patria Apollonia Cretae, in Ἀπολλωνία.

Linus, hiſtoricus, Oechaliota, in Οἰχαλία.

Lucillus www), Tarraeus, lib. de Theſſalonica, in Θεσσαλονίκη. Λέκιος vbi legitur, at in Κάλαρνα et in Τάῤῥα, Λεύκιος.

Scripſit III. libros de prouerbiis, de litteris, τεχνικά in Τάῤῥα.

Lupercus, in Νήρικος.

Luſius, Λέσιος (forte, λέκιος Lucius, idem cum ſuperiore) in Μίεζα.

Lycophron, pag. 2. 30. 56. 102. 126. 131. 133. 160. 170. 192. 198. 225. 235. 239. 259. 274. 281. 291. 302. 362. 375. 398. 423. 451. 458. 479. 480. 495. 497. 502. 506. 515. 547. 570. 598. 604. 687. 688. 692. 702. 703. 705. 711. 719. 720. 725. 732. 749. 753. 761. ἐν δεκάτῳ, in Κῦφος mendoſe.

Lycus, ἐν τῷ περὶ Ἀλεξάνδρε, in Σκίδρος.

Lycus, Rheginus, in Ἀβρότονον.

Lyſippus, ἐν βάκχαις, in Θεσσαλία. Male quidam codd. *Lyſis.*

Marcellus, medicus, (forte Sidetes) in Ἀντικυρα.

Marcianus, in Χαδραμωτῖται, Ναρβὼν, Τίγγις, Ἄρωμα, Νικόπολις.

ἐν τοῖς ἀπὸ Ῥώμης ἐπὶ τὰς διασήμες πόλεις, in Ἄμισσα.

ἐν β'. τῶν ἐπιτομῶν Ἀρτεμιδώρε, in Μαλάκη. Vide ſupra, *Artemidorus.*

περίπλῳ, in Αἰβέδαι, Ἀκυτανία, Ἀλβίων, Ἀπόκοπα, Ἀσκῖται, Μάργανα, et pag. 457. 469. 484. 504. 244. 406. 427. 516. 518. 541. 561. 573. 760. 371. 409. 205. 669. 614. 615. 668.

περίπλῳ Britanniae, in Ἀλβίων.

ἰνδικῆς, Βαβαὶ et Ἀσκῖται.

κελτικῆς, in Γαλατίνες, Ἀκυτανία.

Περσικε κόλπε, in Ἀδάρε πόλις, Μεσανίτης, Μαλλάδα.

Σαρματίας, in Σιαγαθεργοί.

περιόδων *α.* in Ἀσπὶς et Μέσυλον.

Marſyas, in Αἰθηκία.

Menaechmus, in Τηλέφιος.

Menander,

vvv) Hi ſunt duo diuerſi auctores, notante Holſten. *Harl.*

www) Ita vocatur in argumento, quod graecis in Argonautica Apollonii ſcholiis praemittitur. *Fabric.* *Lucius* Tharraeus vocatur in cod. Palat. notante Holſtenio. *Harl.*

Menander, comicus, in Ἁλαί, Ἀραφηνίδες, Ἀσπὶς, Ἰελὶς, Καππαδοκία, Τάναγρα, Τέμβειον. [?]
Eius Ἀσπὶς, in Ἰβηρίαι.
Θετταλὴ, in Θεσσαλία.
καταψευδόμενοι, in Μύλασα.
Menecrates, in Βλαῦδος.
α. Λυκίων, in Ἀρτύμνησος.
Menelaus, in Ἀμφιγένεια, Λύκαια et Εὐτρησις.
α. Θηβαΐδος, in Τέμμιξ.
δ΄. Θηβαϊκῶν, in Ὑρμίνη.
Menelaus Anaeus, Peripateticus philoſophus et magnus hiſtoricus, in Ἀνάια.
Menemaechmus, μενέμαιχμος, (forte Menaechmus) in Τηλέφιος.
Menippus, in Καππαδοκία et Χιτώνη.
Περίπλῳ, in Ἀρμένη.
Periplo Paphlagoniae, in Τῖος.
περίπλῳ πόντε, in Ψύλλα.
Duorum pontorum, Ἑρμώνασσα, Χαδίσιοι, Χαλδία.
Metrodorus xxx), ἐν τετάρτῳ, in Ὕπανις.
Metrophanes, in Εὐκαρπία.
Mnaſeas, in Ἄκανθος, Δάρδανος.
τρίτη περιηγήσεων, in Ἐγγελᾶνες.
Moderatus, Gadarenus, πυθαγορικῶν σχολῶν libros ſcripſit quinque, in Γάδειρα.
Μυσῶν βιβλία, in Ἄδελις.
Myrmex, Henetus, dialecticus philoſophus, in Ἐνετοί.
Myrſinus, hiſtoricus, Methymnaeus, in Μήθυμνα.
Naucrates, Erythraeus, ὁ τὸν Ὅμηρον ὑπομνηματίσας, in Ἐρυθρά.
Neanthes, περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, in Κραστός.
Nearchus, Letaeus, τῶν Ἀλεξάνδρῳ τῷ μεγάλῳ συστρατευσάντων ὁ διασημότατος, in Λήτη.
Neſtor, primo Alexandriadis, in Ὑστάσπαι.
Nicaenetus, Abderita, ὁ ἐποποιὸς, in Ἄβδηρα.
Nicander, in Ἐπίδαυρος, Ἡδαία.
Θηριακοῖς, in Κερώπη.
Grammaticus Thyatirenus, ſiue Colophonius yyy), in Θυάτειρα.
Nicander, ἑτεροιεμένων α. in Ἀσπαλάθεια.
ε. εὐρωπείας, in Ἄθως.
δεκάτῳ σικελίας, in Ζάγκλη.
Nicanor, in Ἀλάβαστρα, Δῆλος, Ἱμέρα, Διοσκουριὰς, Μίεζα.
Hermeae F. α. περὶ Ἀλεξανδρείας, in Ἀλεξάνδρεια. Ὁ Ἑρμείε dicitur in Τίβυρις.
Πρὸς Ἀδριανὸν γράφων, in Ἄθλιβις.
Nouus Homerus dictus, patria Hierapolitanus, in Ἱεράπολις.
Eius μετονομασίαι, in Πάρος. Vid. Leander.
Nicochares, comicus, Cydathenaeenſis, in Κυδαθήναιον.
Nicocrates, in Βοιωτία.
Nicolaus, in Λυκοθένη, Ὑπερδέξιον, Ἀμοργός.
δ΄. in Θόρναξι, Νηρὶς, Μεσημβρία, et Τόρρηβος.
ε. in Ἀρκὰς, Σίφνος, Μεσόλα, Σκύρος, Βωταχίδαι. [?]
θ΄. in Ἀγαμήδη.
δ΄. ἱστοριῶν, in Ἀσκάλων, Ἀσκανία, Καρνία.
Nicoſtratus, in Γάγρα. Citharoedus, in Ἀσσός.
Nymphis α. ἡρακλείας, in Ὕπιος, Φρίξος, Φθία.
Nymphodorus, in Ἀθύρας.
Olympianus, in Δέλων πόλις.
Oracula, pag. 11. 54. 92. 170. 249. 389. 419. 509. 623. 683. 686. 700.

Orus,

xxx) Ἡρόδοτος legere iubet Holſten. *Harl.*

yyy) Mal. interpres Stephani ait, Nicandrum hunc Gangrenum eſſe appellatum.

Orus, in Αἰθάλη, Ἄγκυρα, Ὀρεςία, Ἀθῆναι.
ἐθνικῶν α΄. in Νικίȣ κώμη.
β΄. in Ταύα.
ὀρθογραφία, in Ταίναρος.
Palaephatus ζ΄. τρωϊκῆς, Χαριμάται.
Panyaſis. Aliquot eius verſus heroicos in Τρεμίλη inuenies.
α΄. ἡρακλείας, in Βεμβῖνα.
ια΄. eiusdem operis, in Ἀσπίς.
Parmeniſcus, in Ἄλος, Ἔφυρα, Φθία.
Parmeno, Byzantius, πρώτῳ ἰάμβων, in Βȣδινοὶ, et Φρίκιον.
Parthenius, Phocaeenſis, in Μȣ̃ρσα, Γότθοι, Δεκέντιοι. Nicaenus, in Νικαία.
Parthenius, in Μαγνησία, Μύρκινος, Ἐπίδαμνος, Γενεά, Νεμαῦσος, Βορυσθένης, Μυτιλήνη, Ἐλεφαντίνη, Ἄγενος.
Ἀνθίππη, in Κρανίδες, Λάμεια.
Ἀφροδίτη, in Ἀκαμάντιον.
Δήλῳ, in Βηληδόνιοι, et Γρῦνοι et forte Ὤγενος.
ἐπικηδείῳ εἰς Αὔξιθεμιν, in Γαλλήσιον.
Ἡρακλεῖ, in Ἴσσα, Οἰνώνη.
Ἰφίκλῳ, in Ἀράφεια.
Λευκαδίαις, in Ἰβηρίαι.
προπεμπτικῷ, in Κώρυκος.
Pauſanias, pag. 54. 56. 81. 234. 253. 257. 269. 400. 489. 546. 684. 734. 741. 755.
Περιηγήσεως Ἑλλάδος (vide in Σφακτήρια, Τάμυνα, Αἱμονία, Ἄβδηρα, Ἀραιθυρέα, Ὑρνίθιον, Φάληρον.)
Libro I. pag. 114. 351. 372. 733.
II. pag. 129. 153. 471. 538. 730.
III. pag. 241. 269. 345. 422. 491. 672. 687.
IV. in Καλάμαι.
V. pag. 88. 504.
VI. pag. 50. 318. et 536. vbi de oppido Phoenicum Μαριαμμία.
VII. pag. 170. 770.
VIII. pag. 64. 72. 118. 212. 214. 244. 258. 288. 376. 405. 445. 520. 596. 607. 617. 674. 700. 714. 730. 732. 754. 765.
IX. pag. 168. 183. 433. 495. 602. 603. 610. 614. 709. 759.
X. pag. 123. 290. 311. 553. 572. 592. 674. 691.
ἐν τῷ περὶ Ἀντιοχείας, in Σελευκόβηλος zzz). Idem forte liber reſpicitur in Γάββα, Γάζα, Δῶρος, vbi Pauſanias laudatur teſtis Syriacorum vocabulorum ἐθνικῶν. [?]
Eliacis prioribus, in Τύπαιον.
Phaniades Phalannaeus, Peripateticus, in Φάλαννα.
Phauorinus, in Ἀκτή, Βισαλτία, Σφακτηρία, Κρεμμύων, et Αἰθίοψ, vbi legitur ὡς Φαβωρῖνος περὶ τȣ̃ Αἰθιοπίσσα.
ἐπιτομῇ δ΄. τῆς Παμφυλίας, in Ῥοπεῖς.
ἐν τῷ περὶ Κυρηναϊκῆς πόλεως, in Ἀλεξάνδρεια.
παντοδαπαῖς ἱςορίαις, in Ἀργίλος, Αὐταριᾶται, Ὠκεανός.
α΄. παντοδαπῆς ὕλης ἱςορικῆς (idem opus puto) Τετράπολις.
Nota ἐθνικῶν προτεχνολογήματα, in Αἰθίοψ memorata, non eſſe Phauorini, ſed Stephani Byz.
Phaedimus, poeta elegiacus, Biſanthenus, in Βισάνθη.
Phanodemi Ἰκιακά, in Ἰκός.
Pharnuchus, Naſibenus, Perſicae hiſtoriae ſcriptor, in Ἀντιόχεια.
Pherecrates, in Ἀθῆναι.
Pherecydes, in Ἀκμονία, Αἴσων, Ἀλόπη, Διόπη, Φρίξα.
πρώτῳ, in Ὑσία.

Phileas,

zzz) Hunc eſſe Pauſaniam Damaſcenum, qui ſcripſit Syriae antiquitates, docet Holſten. in notis etc. pag. 123. *Harl.*

Phileas, in Ἄβυδοι, Ἀμβρακία, Ἄνθεια.
ἐν περίπλοις, in Ἀνδρία.
Philemon, in Κρασός.
Eius πτερύγιον, in Ἀθῆναι.
ἔφηβος, in Κρομμύων.
Philetas, in Ἴχναι, Φλιοῦς.
Philiadis, Megarenſis, epigramma, in Θέσπεια.
Philippus, Medmaeus, ἀξιόλογος ἀνήρ, de ventis ſcripſit, in Μέδμη. At in Αἰθάλη, Θέρμαι etc. hoc nomen male pro Philiſto legunt quidam codices.
Philiſti libri Σικελικῶν (quorum XXXIII. laudatur in Κρασός.) pag. 155. 161. 58. 336. bis, 349. 392. 413. 348. 349. 289. 406. 117. 174. 435. 517. 531. 564. 565. 575. 596. 561. 580. 600. 477. 492. 614.
Philo (Herennius) pag. 16. 30. 42. 50. 99. 103. 132. 140. 175. 233. 240. 269. 333. 489. et in Ἀζανία, Ἄργουρα, Βοῦρα, Ἰόπη (vbi Syram vocem interpretatur) Λάμπη, Μεγάλη πόλις, Μελίτεια, Νίσιβις.
περὶ πόλεων, in Ἀμισὸς et Ἀνδανία.
Φοινικικοῖς, in Νίσιβις, Μαρσύα.
Philo, Metapontinus, tibicen et poeta, in Μεταπόντιον.
Philochorus, τρίτω, in Θέα.
Ἀτθίδος libro β'. in Ἄρειος πάγος.
γ'. in Αἰθαία.
ια'. in Ἄστυ.
Citatur et Philochorus, in Ξυπέτη, et Σημαχίδαι.
Philonides, Mecybernaeus, in Ἀλόπη, Δυρράχιον, Μηκύβερνα.
Philoſtephanus, in Ἄβιοι, Ἀνθάνα, Ἀτρήνη.
Philoxenus, in Κώμη.
Ὁ τὴν Ὀδύσσειαν ἐξηγέμενος, in Ἀλάβανδα, Δωδώνη, Μεθύδριον. [P]
Philyllius Αἰγεῖ, in Γαλεῶται.
Phlegon, Olympiadum ſcriptor, pag. 304. 337. 319. 512. 527. 704. 705. 565. 590. 612. 670. 674. 771. 727. 743. Citatur et ἐν Ὀλύμπῳ vitioſe pro Ὀλυμπιάσιν, in Μαιανδρόπολις.
Eius χρονικῶν ή. in Κρέμη.
Phocylides, Mileſius, in Μίλητος.
Phrynichus, in Ἀγνοῦς, Ἀτήνη, Ἀθῆναι, Θημακοί, Κρωπία, Κυδαντίδαι.
ἐν σοφιστικῇ παρασκευῇ, in Ταμιεῖον.
Pinaces, et πινακογράφοι, in Ἄβδηρα et Αἶνος. Vide, quae dixi ſupra p. 38.
Pindarus, in Ἀπέσας et Τέλφουσσα. Diaphanti F. e Cynos Cephalis, vico Thebanorum, in Κυνὸς κεφαλαί.
Pinytus, Bithynenſis, Epaphroditi libertus, grammaticus Romae, in Βιθύνιον.
Piſander, Camirenſis, διασημότατος ποιητής, in Κάμιρος. Citatur et in Ἀγάθυρσοι.
Lib. VII. in Νιφάτης.
X. in Ἄσαρκος et Κυβέλεια.
XIII. in Οἰνοτρία et Ἀπέννιον.
XIV. in Λυκόζεια.
XXVI. in Βοαύλεια. Carmina ſcripſit.
Plato, philoſophus, Πρωταγόρα, in Ἠτία, Χήν, et Τάρας.
περὶ ψυχῆς (Phaedone) in Χώρα.
Plutarchus, in Ἀνδανία.
ὑπομνηματίσας Nicandrum, in Κορώπη.
Polemon, in Εὔθηναι, Κρασὸς, Μυρμισσός.
Polybius, pag. 17. 20. 28. 54. 58. 167. 171. 244. 248. 173. 625. 628. 600. 610. 590. 665. 695. 666. 667. 690. 691. 342. 415. 466. 490. 494. 495. 498. 501. 502. 506. 507. 518. 534. 540. 544. 549. 554. 565. 596. 566. 742. 769. 36. 102. 348. 144. 145. 205. 289. 163. 259. 191. 204. 156. 206. 210. 301. 309. 274. 411. 417. 439. 443. 740. 743. 750. 752. 434–735. 354. 448. 727. 730. 698. 399. 393. 416. 421. 423. 771. 755. Reprehendit Demoſthenem lib. XII. in Χαλκεῖα. Quadraginta libros (Hiſtor.) ſcripſit, patria Megalopolitanus, in Μεγάλη πόλις.
Polycharmus, in Φελλός.
Λυκιακοῖς, in Ἰλάρις et Σύρα.

Polyhiſtor. Vide ſupra, Alexander.
Polyſtratus, Letopolites, in Λητοῦς πόλις.
Porphyrius, Φιλοσόφου ἱστορίας, γ΄. in Γάδαρα.
Poſidippus, in Βάρις, Ζέλεια. Cyniſci filius, patria Caſandrenſis, Macedo, poeta comicus, in Κασάνδρεια.
Priſcus ἐν ἕκτῳ, in Σάλωνα. [P]
Promathidas, in Γάλλος.
Protagoras, Teius, in Τέως.
Protarchus, in Ὑπερβόρεοι.
Proteas, Zeugmatites, grammaticus, in Ζεῦγμα.
Prouerbium, in Γενεά.
Proxenus, α΄. περὶ πόρων σικελικῶν, in Γέλα. Citatur etiam in Χαονία.
Ptolemaeus, rex, in Ἀγχιάλη.
Ptolemaeus, in Βρεττία.
Τρίτῳ, in Ἀλεξάνδρεια. (Ptolemaeum Lagi intelligit Berkelius.)
Claudius Ptolemaeus πέμπτῳ γεωγραφικῶν, in Χαράκμωβα.
περίπλῳ, λέγδουα.
Ptolemaeus (Aſcalonita, grammaticus, intelligi videtur) in Ἐρυσίχη. [Idem ſentit Holſten. in notis etc. pag. 123.] Ariſtarchi diſcipulus, in Ἀσκάλων.
Publius, Hierapolitanus, Stoicus, in Ἱεράπολις.
Pytheas, in Ὠστίωνες.
Quadratus, in Μέση, Τάπυρροι, Πήλιον, Βέγχαι, Γίνδαρα, Δάλμιον.
Παρθικῶν α΄. in Γηλὺς, Μαυρέσιοι, β΄. in Ζωβίδαι.
γ΄. in Γερμανίκεια, Τάρσος et Ὠτηνή.
δ΄. in Φράασπα.
ϛ΄. in Ὠβαρηνοί.
ζ΄. in Θελαμοῦζα.
η΄. Γάζακα, Μασχάνη.
θ΄. Σόλυμα, Συρβάνη, Τιγρανόκερθα.
β΄. ῥωμαϊκῆς χιλιάδος in Ἄνθιον.
δ΄, in Ἰβηρίαι.
ιδ΄. ῥωμαϊκῆς χιλιαρχίας, in Ὀξύβιοι.
ῥωμαϊκῶν ιβ΄. in Θαψίπολις. Vide Aſinius.
Rhianus pag. 63. 311. 656. 121. 129. 221. 531. 121. 216. 370. 346. 733. Benaeus, in Βήνη.
Ἀχαϊκῶν β΄. in Ἄτλαντες, Ἀπία, Βολίνη, γ΄. in Φαιστός, δ΄. in Σκόλις.
ἠλιακῶν α΄. pag. 510. 515. 546. 598.
Θεσσαλικῶν δ΄. in Ἀρκτᾶνες, Κέλαιθοι, Ἔλινοι, Συλίονες, Ὑπαιλόχιοι, Γενναῖοι et Πάρανοι, vbi verſus eius ponitur: ſicut et in Χαῦνοι, et ex *octauo* eiusdem operis in Ἀρτέμιτα, Ὀντύριον, *nono* in Φυλλοῦς, *decimo quarto* in Θαμία. IV et V. in Ἐθνέθαι. XV. in Τριπόλισσοι. XVI. in Αἰγώνεια.
Ἰλιακῶν α΄. in Λάπερσα et Μέλαιναι ibique eius verſus.
γ΄. in Λιθήσιος.
μεσσηνιακῶν α΄. in Ἱρά. δ΄. in Δώτιον. ε΄. in Φιγαλέα. ϛ΄. in Τάβυρον.
ἐν τῇ Φήμῃ, in Ἀράκυνθος.
Rhinthon, Tarentinus, φλύαξ τὰ τραγικὰ μεταρρυθμίζων εἰς τὸ γελοῖον, in Τάρας.
Salluſtius, in Ἄζιλις.
Scepſius, in Κάλυμνα. Vide Demetrius.
Scylax, Caryandenſis, ὁ παλαιὸς λογογράφος, Καρύανδα.
Scymnus, in Ἑρμώνασσα. [P]
Ἀσία, in Ἄρειος νῆσος.
Εὐρώπῃ, in Ἀγάθη.
α΄. περιηγήσεως, in Πάρος, vbi Chius dicitur.
Scythinus, iamborum poeta Teius, in Τέως.
Seleucus β΄. γλωσσῶν, in Βρεντήσιον.
Semus, Delius, in Τέγυρα.
Serapio, Hierapolitanus, Stoicus, in Ἱεράπολις.
Silenus, libro II. in Παλική.
Sibylla, in Τρινακρία.
Simmias, μησὶν, in Ἀμύκλαι.
Ἀπόλλωνι, in Ἡμίκυνες.
Simonides, ὁ μελοποιὸς Iulietes, Ceus, in Ἰουλὶς, Ἀκαμάντι, Ἄκανθος.

Socrates.

Socrates, apud Ariſtophanem, in Μῆλος.
Sophaenetus Ἀναβάσει Κύρου, in Καρδοῦχοι, Τάοχοι, Φύσκος, Χαρμάνδη.
Sophocles, pag. 6. 13. 47. 128. 174. 105. 526. 607. 700. et in Γενήτης.
 Eius Αἰγεὺς ἐκλυόμενος, in Χώρει.
 αἰχμαλωτίδες, in Βωμοὶ, Εὐρώπη, Χρύση.
 Idem ἀλεξάνδρῳ, in Ἔφεσος et Ἄστυ.
 Ἑρμιόνῃ, in Ἀγυιά.
 Ἡρακλεῖ, in Χώρα.
 Ἱππῶνι, in Ὤλειος.
 λημνίαις, in Χρύση.
 Ναυπλίῳ Καταπλέοντι, in Ἀσπίς.
 Πηλεῖ, in Κυκνῖτις.
 ποιμέσι, in Γραικὸς, Κυκνῖτις.
 Τεύκρῳ, in Κυχρεῖος.
 Τυμπανισταῖς, in Χαλδαῖοι.
 Φινεῖ, in Βόσπορος.
 Φρίξῳ, in Ἄστυ.
Sophocles, Apollonii Argonauticorum interpres in Ἄβαρνος, Ἄβροι, Κάναστρον. Lariſſaeus, in Κράνεια.
Soſtratus, Phanagorita, in Μυκάλη.
Soſus, Aſcalonites, Stoicus, in Ἀσκάλων.
Soterichus, poeta Oaſites, ὁ τὰ πάτρια γεγραφὼς, in Ὕασις.
Stephanus vel Hermolaus ſua Βυζαντικὰ citat in Γότθοι. Etiam προτεχνολογήματα τῶν ἐθνικῶν Stephani in Αἰθίοψ.
Steſichorus, Euphemi F. Mataurinus μελῶν ποιητὴς, in Μάταυρος.
Strabo, pag. 12. 13. 21. 40. 27. 30. 52. 53. 57. 65. 66. 79. 125. 139. 142. 144. 108. 114. 115. 116. 120. 438. 439. 666. 667. 669. 677. 684. 687. 689. 691. 692. 698. 701. 705. 15. 50. 100. 115. 123. 128. 130. 160. 161. 175. 176. 189. 217. 240. 252. 272. 286. 359. 460. 477. 503. 311. 325. 450. 458. 155. 171. 174. 184. 434. 459. 377. 195. 208. 715. 738. 383. 761. 764. 770. 440. 375. 739. 627. 684. 738. 376. 444. ter. 377. 390. 391. 400. 386. 361. 372. 375. 385. 732. 574. 581. 583. 586. 592. 593. 594. 603. 612. 614. 263. 432. 443. 771. 309. 310. 769. 434. 283. 293. 395. 472. 473. 475. [?] 477. 485. 494. 503. 504. 512. 516. 519. 531. 541. 543. 536. 544. 538. 549. 550. 461. 547. 554. 560. 563. 566. 569. 570. 574 579. 556. 596. 710. 712. 340. 353. 749. 751. 755. 740. 743. 744. 712. 454. 718. 764.
Stratonicus citharoedus, in Ἄσσος et Καῦνος.
Suidas γενεαλογίαις, in Ἄμυρος.
Sunius, in Κάρνανα.
 δ′. ἀραβικῶν, in Ἐδουμαῖοι.
Syneſius, ἐπιστολῇ, in Εὐκαρπία.
Teucer, Cyzicenus, in Βουθρωτός.
Teupalus, qui Ἠλειακὰ ſcripſit, in Ἀνδρία.
Technicus, ὁ Τεχνικὸς, in Ἀκέλη, Ἀλλόβρογες.
 Liber XII. in Ἄφθαλα. Vide ſupra Apollonius et Herodianus.
Thales, Mileſius, Examii F. in Μίλητος.
Theagenes, in Ὠκεσαμεναί, Τίρσαι.
 Μακεδονίᾳ, in Ἀλτὸς, Βαλλά, Ἐλευθερίσκος et Λητὴ, vbi laudatur Theagenes ἐν Μακεδονικοῖς, vti in Μισητὸς, Φύσκος, Παρθενόπολις, Σκύδρα, Κύδνα, Παλλήνη, Μίεζα et Ὀλόβαγρα. *liber V.* in Ὀρέσαι.
 Καρικοῖς, in Κασταλία.
Theo, in Ἄλος, Ἀργύρινοι, Ὑπερησία.
 in Lycophronem, Αἴνια, Κύτινα.
 ὑπομνηματίσας Nicandrum, in Κορώπη.
Theodectes, Phaſelites, Ariſtandri F. ſcripſit Tragoedias L. Rhetorica et Orationes, in Φασηλίς.
Theodoridas, in Κάρυστος.
Theogiton, Trageates, Ariſtotelis diſcipulus, in Τραγαία.
Theognis ὁ τὰς παραινέσεις γράψας, in Μέγαρα.
Theophanes, Heracleopolites, phyſicus, in Ἡρακλεόπολις.
Theophraſtus, in Χάλκη. *nono de plantis* in Ἄψυνθος. Ereſius fuit, Ariſtotelis diſcipulus, antea Tyrtamus dictus, in Ἔρεσος.

 Theophi-

Theophilus *ιά. περιηγήσεως Σικελίας*, in Παλική.

Theopompus, pag. 28. 81. 150. 36. 56. 81. 100. 547. 85. 548. 359. 373. 728. 714. 353. 771. 674. 225. 235. 584. 417. 673. 672. 671. 613. 612. 609. 605. 600. 595. 236. 202. 477.

Ἑλληνικῶν libri pag. 496. 503. 344. 760. 717. 182. 664. *δ'*. in Ἄσπενδος. *ή*. in Ἔμβατον et Κάλπη.

Φιλιππικῶν libri pag. 39. 59. 68. 101. 130. 430. 452. 455. 497. 503. 530. 540. 479. 547. 548. 552. 553. 558. 560. 562. 563. 243. 264. 599. 388. 390. 734. 750. 711. 716. 725. 286. 319. 306. 311. 339. 685. 691. *ά*. in Ἀλλάντη. *έ* in Ἀμφαναί. *κβ'*. in Χυτρόπολις. *κδ'*. in Ἄρης, Ἀσησσός. *λθ'*. in Ἀσαί.

Multi etiam eius libri, ſuppreſſo nomine paſſim citantur: vt *κβ'*. in Θέσωρος. *κδ'*. in Βαίτιον, Ἀσσησὸς et Ἄσσηρα. *λβ'*. in Μαυσός. *μγ'*. in Δριλώνιος. *μβ'*. in Ἵππος. *μζ'*. in Ἄσακος. *ν'*. in Καρός. *νά* in Κράνεια. *νβ'*. in Βαρήτιον. *νς'*. in Αἰγείρουσα ἀλέα, Λύκαια. *νζ'*. in Μεσσαπέαι.

Thucydides, p. 3. 27. 38. 504. 124. 710. 127. 128. 236. 147. 157. 190. 201. 229. 303. 309. 230. 515. 563. 572. 569. 577. 260. 576. 568. 566. 392. 427. 725. 697. 678. 679. 723. 742. 603. 606. 607. 611. 770. 771. 748. 730. 731. 733. 758. 497. 481. 83. 231. 280. 295. 312. 334. 343. 348. 378. 390. 470. 471. 706.

Timaeus, in Ἀργύρινοι, Ἀτάβυρον, Εὐκαρπία, Μασσαλία.

Timagenes *ά. βασιλέων*, in Μιλύαι.

Timagoras, in Σπάρτη.

Timo, *Σίλλοις*, in Φλιοῦς.

Timocrates, Adramyttenus, in Βέρεξ.

Timoſthenes, in Ἀλεξάνδρεια, Ἀπία, Ἀρτάκη.

ἐν τῷ σταδιασμῷ, in Ἀγάθη.

Timotheus, citharoedus, Mileſius, in Macedonia mortuus, qui ſcripſit *νόμων κιθαρῳδικῶν* libros XVIII. *ἔπη* 8000. et *προνόμια αὐλῶν* 1000. Eius epitaphium, in Μίλητος.

Tryphon, in Ἁλαί, Αὐλὶς, Ἦλις.

παρωνύμοις, in Ἀγυιά, Ἀπολλωνία, Λητωεὺς, Μυκάλη, Σχοινοῦς.

Vlpianus, Ἀραβικοῖς, in Ταΐννοι.

Vranius, in Βραχία, Μάννεως, Νίσιβις.

Ἀραβικῶν *ά* in Σέινονες, Σίγγαρα, Λύαθα.

β'. in Ἐρυθρά, Πάλμυρα, Ταΐννοι, Αἰαμήνη, Αἰανῖτις, Χατραμωτίτης, Μώθα, Μήδαβα.

γ'. in Ἀβασηνοὶ, Ἄδανα, Ἄχομαι, Ζάβιδα, Θαμοῦδα, Κεδρανῖται, Ἀτραμῖται, Ὄβοδα, Σῆρες, et Τάρφαρα.

τετάρτη, in Ἀκχηνοί.

Excidit numerus in Νόσορα.

Xanthus, Lydus, in Ἄρνα, Ἀρτύμνησος, Λύκοζος.

λυδιακῶν ά. in Λυκοσθένη. *β'*. in Ἀρδύνιον, Στρόγωλα. *γ'*. in Λυδία et Εὐπάτρεια. *δ'*. in Ἀσκάλων, Σιδήνη, Ἀσερία, et Ἀστελέβη. Male *λυκιακοῖς* quidam codd. in Μελάμπεια, Ἔλγος, Σιδήνη.

Xenagoras, in Ἀκόντιον, Καρπασία, Χυτροί.

Xenion, in Ὄαξος, Εἴνατος, Φαλάσαρνα.

Eius *Κρητικά*, in Ἀρκάδες, Δραγμὸς, Λάμπη, Κάνδανος, Καμάρα, Ὤλερος, Ὀλοῦς, et Ὑδραμία.

Xenophantus, in Ἁλαί, Ἀραφηνίδες.

Xenophon, in Ἀρμενία, Θύμβραια, Ἐπαρῖται.

Ἀναβάσει Κύρου, pag. 548. 562. 573. 675. 169. 311. 459. 448. [?]

Ἑλληνικῶν *ά*. in Χείμερα, Ἀσσυρία. *γ'*. in Σκῆψις. *ς'*. in Εὐταία. *ζ'*. in Ὄλουρος.

ἱππαρχικῷ, in Φάληρα.

Alius

Alius videtur, qui ἑκκαιδεκάτῃ, in Ὄλβερος citatur.

ἀναμετρήσεσιν, in Ὠρωπός.

Zeno, Myndius, grammaticus, in Μύνδος.

Zenodotus, in Ἄντρων, Δωδώνη.

Zopyrus, in Ἀφροδισιάς.

Ad hunc indicem ſupplendum profuit mihi clariſſ. Hudſoni induſtria, qui ſuas mihi ſchedas Oxonia humaniſſime transmiſit.

XVII. EXPOSITIO TOTIVS MVNDI ET GENTIVM, cuius latinam verſionem antiquam, initio mutilam, e Iuretiano codice Salmaſius Iacobo Gothofredo edendam conceſſit, auctorem videtur habuiſſe ethnicum [a]) Sophiſtam, patria forte Antiochenum [b]), clarum circa a. Chr. 347. [c]) vnde nonnullis viris doctis [d]) in mentem venit, hunc ipſum libellum eſſe illam geographiam, quam ad Iulianum imp. [e]) miſit Alypius Caeſarii frater, addita tabula geographica, quam iambis adſcriptis exornauerat. Equidem auctor huius expoſitionis negat, ſe in Britannia fuiſſe, in extremo libri: *deinde alia, quae ſic vocatur Britannia Inſula, ſicut, qui fuerunt narrant, valde maxima et praecipua in omnibus.* De Alypio autem *Ammianus* XXXIII. 1. *Negotiumque* (reſtaurandi templi Hieroſolymitani, Iulianus) *maturandum Alypio dederat Antiochenſi, qui OLIM Britannias curauerat pro praefectis.* Vnde non abſurde *Petrus Baelius* [f]) colligebat, alium quemcunque, quam Alypium, eius ſcripti eſſe auctorem. Poſſit tamen dici, Alypium ad Iulianum miſiſſe geographiam, quam non ipſe ſcripſiſſet, ſed alius: neque enim Iulianus diſerte adfirmat, illam geographiam ab Alypio fuiſſe compoſitam, quemadmodum nec πινάκιον ſiue geographicam tabulam, cui tantum verſus adſcripſerat. Dionyſio Petauio notis ad Iuliani Orat. I. [g]) adpellatur *veteris mundi deſcriptionis auctor latinus, is quidem non graecus.* Sed fortaſſe nihil aliud his verbis voluit vir eruditus, quam latina, quae habemus, antiqua eſſe, non graeca: licet latina illa e graecis conuerſa eſſe, tot graeciſmi, ab inerudito et barbaro interprete relicti, [?] manifeſto produnt. Confer *Salmaſium* ad hiſt. Auguſtam pag. 456. et Steph. *Le Moyne* notas ad varia ſacra pag. 1033. Eedidit hanc latinam veterem verſionem ruſtico ſermone [h]), vt ait Barthius, conſcriptam, addita graeca ſua interpretatione nouaque eius translatione latina et commentario *Iacobus Gothofredus*, dicauitque Salmaſio, [hoc titulo praefixo: *Vetus orbis deſcriptio, graeci ſcriptoris ſub Conſtantio et Conſtant. impp. Nunc primum poſt mille trecentos ferme annos edita, cum duplici verſ. et notis Iac. Gothofredi.* Kℓ.] Geneu. 1628. 4. Inſtitutum ſuum ipſe exponit his verbis: *Graeci ſcriptoris ἐπίσκεψις iſthaec eſt, quae ab imperito literatore, graecae latinaeque linguae iuxta ignaro, in latinam linguam transfuſa fuit: tam inepte, vt iam ipſi tandiu non mirer; potius enatauerim.* *Ea barbaries*

 vbique

a) Vide *Iac. Gothofredi* prolegomena et notas pag. 21. ad cap. XVIII.

b) Id. pag. 20. *Iac. Palmerius* Exerc. ad auctores Graecos pag 283. *Fabric.* *De St. Croix* in Memoire etc. nr. 40. opinatur, hoc opuſculum primum ſermone ſyriaco fuiſſe ſcriptum, deinde in linguam latinam translatum: at oppido vtile ad rem mercaturae ſub Conſtantio, Auguſto, cognoſcendam [illegible].

c) Gothofred. pag. 12.

d) *Voſſ.* de ſcientiis Mathemat. 248. [*Phil. Brietius* inter teſtimonia ab Hudſono collecta.]

e) Iulian. Epiſtola XXX.

f) Tom. I. Lexici, in Alypio, nota B.

g) Pag. 72. edit. Lipſ. Similiter Phil. Brietius parallel. Geograph. tom. I. pag. 10. cuius verba Gronouius editioni ſuae praefixit.

h) *Barthius* ad Zach. Mytilenaeum pag. 250 et 245.

vbique hanc interpretationem obſidet, vt in tam conciſo praeſertim opere non putes quicquam latere, quod erui publice interſit. Et tamen contra eſt: nempe quod in balluca auri argentique adſolet, diligentius excutienti purioris metalli ramenta quam plurima hic intermicant. Quinimo, (quis putet?) et haec ipſa verſionis barbaries in bonum vertit. Nam quia interpres verbum verbo curauit reddere, Graecanica etiam vbique conſtructione ſeruata, quae vitium latinis auribus ſonaret, facile fuit, graeca ſaltem mediocria ex latinis FACERE non bonis. Sane vel ex his verbis, (vt latiniſmos, in graeca hac περιηγήσει a Laur. Normanno τῷ μακαρίτῃ obſeruatos, omittam,) conſtat, falli eos, qui graeca a Gothofredo edita putant eſſe antiquum et originarium contextum, quod videtur etiam ſenſiſſe *Iacobus Palmerius*, Grenteſmenilius, qui locis nonnullis veteris huius orbis deſcriptionis lucem adfert in exercitationibus ad optimos auctores graecos pag. 283—286. [i]) Quamobrem non plane videtur improbandum *Iacobi Gronouii* inſtitutum, qui, quando hanc expoſitionem mundi cum Scylace, Anonymo Voſſiano et Agathemere recudi curauit, Lugd. Bat. 1697. 4. latinum tantum exemplar antiquum expreſſit, Gothofredi graecis omiſſis. Notas etiam eruditas et prolegomena omiſiſſe alii noluerint, at loca quaedam in praefatione ſua non infeliciter emendauit. *Fabric.* — Ex editione Gronouii recuſum eſt id opuſculum in *Hudſoni* Geogr. graec. minor. vol. III. vide ſupra ad §. VII.

Cod. regius *Matritenſis* CXXI. eſt memorabilis. Namque praeter alia ineſt Διαμερισμὸς τῆς γῆς, *diuiſio terrae*, (in cod. Vindob. apud Neſſel. part. I. cod. CLIII. nr. 16. recenſetur hoc titulo: Διαμερισμὸς τῆς γῆς εἰς τοὺς γ΄ υἱοὺς τοῦ Νῶε, *diuiſio orbis terrarum inter tres filios Noe.*) Illud opuſculum aliud incerti auctoris excipit ineditum; cuius pars prior eſt catalogus praecipuorum orbis montium et fluminum; poſterior autem eſt Periplus ſiue ςαδιασμὸς τῆς θαλάσσης, *per ſtadia maris dimenſio*, cum prologo, in quo auctor ſcribit, ſe incipere ab Alexandria ad Dioſcuridem vsque in Ponto iacentem, et ab Europa, ab Hiera, prope Chalcedonem ſita, vsque ad Herculis columnas. Plura additurum eſſe ipſum aut reuera adieciſſe, ex fine prologi patet. Verum codex, mutilus, nec ſatis emendate ſcriptus, deficit in inſula Creta. Illam vero poſteriorem partem *Iriarte* in catal. MSS. graecor. pag. 485—493. primus graece euulgauit, et, quae praeſtiterit, multis docuit; tum pag. 494 ſqq. adiecit indicem alphabeticum locorum omnium, quae in deſcripto ſtadiaſmo, ſ. periplo referuntur. Vtramque partem, promiſit *de St. Croix* in Mem. nr. 22., ſe cum reliquis minor. gr. ſcriptor. geograph. eſſe editurum. *Harl.*

XVIII. In *Leonis Allatii* συμμίκτοις, Bartholdo Neuhuſio curante, excuſis Amſtelodami, (licet titulus falſo Coloniam Agrippinam praeferat) a. 1653. 8. leguntur quaedam geographica [k]). Sunt autem haec:

1) *Ioannis Phocae*, Cretenſis monachi, qui ſub Emanuele Comneno militauerat, et Palaeſtinam inuiſit a. Chr. cIↃCLXXXV. Ἔκφρασις ἐν συνόψει τῶν ἀπ' Ἀντιοχείας μέχρις Ἱεροσολύμων κάστρων καὶ χωρῶν Συρίας, Φοινίκης, καὶ τῶν κατὰ Παλαιστίνην ἁγίων τόπων. *Compendiaria deſcriptio caſtrorum et vrbium ab vrbe Antiochia vsque Hieroſolymam*, cum verſione Allatii. [P]

2) *Epiphanii*,

i) Conf. *Haſaeus* lib. de academ. Beryt. cap. 7. §. 2. *Heum.*

k) Conf. infra in vol. VI. pag. 689 ſq. *Harl.*

2) *Epiphanii*, monachi ac presbyteri Hagopolitae, *διήγησις εἰς τύπον περιηγητῦ περὶ τῆς ἁγίας πόλεως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἁγίων τόπων. Enarratio geographica Syriae, vrbis ſanctae et ſacrorum ibi locorum* cum verſione *Fed. Morelli*, (qui e MS. Vaticano prior, ſed minus emendate Pariſiis a Iac. Sirmondo acceptam ediderat,) per Allatium interpolata. Auctor ſingula, quae ſcripſit, oculis ſe ſuis vidiſſe teſtatur pag. 63. *τὴν γὰρ πᾶσαν ἀλήθειαν ἔγραψα. καθὼς περιεπόλευσα, καὶ εἶδον οἰκείοις ὀφθαλμοῖς.* Quando ſcripſerit, non docet. Eiusdem de S. Apoſtolo Andrea et de S. Maria memorat Allatius de Simeonum ſcriptis pag. 90 et 106.

3) *Perdiccae*, Protonotarii Epheſini, *ἔκφρασις περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις κυριακῶν θεμάτων* (al. *θαυμάτων καὶ θεαμάτων*,) *Expoſitio thematum Dominicorum et memorabilium, quae Hieroſolymis ſunt*, verſibus politicis, cum verſione *Fed. Morelli*, iambico carmine, qui ſine auctoris nomine e codice, in quo Maximi Planudae carmina praecedebant, vulgaverat. Perdiccae nomen reſtituit Allatius e codice Vienneñſi. Confer *Lambecium* lib. I. de bibl. Vindobonenſi pag. 101. 104 105. Cangio hic idem videtur Perdiccas, de quo Pachymeres VI. 24. Hiſt. et pſeudo-Synodus Palamitar. a. Chr. 1347. habita pag. 171.

4) *Anonymi ἀπόδειξις περὶ τῶν Ἱεροσολύμων, locorum Hieroſolymitanorum enarratio*, lingua graeca vulgari, cum Allatii verſione.

5) Tractatus de diſtantiis locorum terrae ſanctae ſcriptus ab Eugeſippo quodam a Chr. MXL. latine, e codice Caroli Moroni.

6) Willebrandi ab Oldenborg Canonici Hildeshaemenſis, qui a. Chr. cIɔCCXI. Palaeſtinam luſtrauit, itinerarium terrae ſanctae, latine ex MSto codice Branenſis monaſterii prope Sueſſionem, vnde habuit bibliotheca Puteana, ex hac Holſtenius, ab iſto Allatius.

XIX. Idem *Holſtenius* ſyntagma geographorum graecorum edere conſtituerat, duabus diſtinctum partibus, quarum delineationem refert propinquus eius *Lambecius* lib. I. de bibl. Vindob. pag. 113 ſq. In *parte priore* debebant comparere:

Mich. Pſelli de terrae ſitu, figura et magnitudine opuſculum, quod fuit etiam in bibliothecis Iac. Sirmondi et Patricii Iunii, teſte Voſſio.

Anonymus de terra deſcribenda in plano.

Iſaacus Argyrus de terra deſcribenda in plano.

Agathemeri Orthonis hypotypoſis geographiae, de qua dixi ſupra §. XI.

Incerti auctoris compendium geographiae.

Marciani Heracleotae de ambitu orbis terrarum libri II. de quibus ſupra §. X. [P]

Artemidori, Epheſii, epitomes fragmentum, de quo ibid.

Hannonis circumnauigatio Africae, de qua diſſerui lib. I. cap. VI.

Scylacis Caryandeni deſcriptio maris interni, de quo §. VI ſq. huius capitis.

Scymni Chii de ſitu orbis poema. id. §. IX.

Dicaearchi deſcriptio Graeciae, de qua lib. III. cap. VIII. [pag. 486. vol. III.]

Dionyſii

Dionyſii Byzantini ἀνάπλους ſiue [l]) deſcriptio Boſpori Thracii. [cuius editionem ab Hudſono accepimus in vol. III. ſcript. min. gr. Geogr. vid. ſupra in recenſ. editt. Dionyſii Perieg.]

Petri Gyllii [m]), qui diu in Oriente verſatus eſt, et a. Chr. 1555. Romae obiit, commentariorum de Boſporo Thracio libri III. ad Dionyſium illuſtrandum *iam tot annos in caecis tenebris iacentem, qui licet hominum*, inquit Gyllius, *in magna luce verſaretur, tamen craſſa* [?] *adeo caligine circumfuſus eſt, vt non videretur, niſi quis ſimili ſtudio, quo vti conatus ſum, eius caliginem diſcutere.* [conf. infra, in lib. V. cap. 5. vol. VI. pag. 553. *Harl.*]

Arriani deſcriptio Ponti Euxini, de qua dicam infra capite de Arriani ſcriptis.

Anonymi deſcriptio Ponti collecta ex Scymno, Arriano et Marciano. Hanc a nobiliſſimo Godefrido Chriſtiano Goezio acceptam ad praeſtantiſſimum Hudſonum tranſmiſi, qui illi in volumine tertio geographorum graecorum locum dabit: [et vero dedit.]

Arriani, vel potius incerti circumnauigatio maris Erythraei. De hac quoque infra in capite de Arriani ſcriptis dicturus ſum.

Iſidori, Characeni, manſiones Parthicae, de quibus ſupra §. VIII.

Palladius de Indis et Brachmannis, de quo vide ſi placet lib. I. cap. XI. §. VI.

Strabonis epitome, de qua capite I. huius libri IV. §. 4.

Gemiſti Plethonis emendatio aliquot errorum Strabonis: deſcriptio Graeciae, e Strabone excerpta, et deſcriptio Peloponneſi (e Ptolemaeo) De Gemiſti, vti Pſelli quoque et Iſaaci

l) Scripſit *Dionyſius Byz.* Stephano ac Suïdae laudatus, ante imp. Seueri tempora, qui A. C. 197. Byzantium et loca Boſporica ruinis inuoluit. Exordium eius *Anapli* a Cangio in CPoli Chriſtiana editum, [rec. in *Hudſoni* geogr. ſcript. gr. min. vol. III. nr. 1. not. 1.] quia breue eſt, h. l. integrum adſcripſi. Εἰ μόνην συνέβαινε τοῖς ἀναπλέουσιν εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ τὸ καλούμενον αὐτοῦ στόμα, τερπνὴν ἅμα καὶ θαυμαστὴν εἶναι τὴν ὄψιν, δυσχερὴς οὖν ἄλλως ἐπὶ τοῖς ὁρωμένοις ὁ λόγος. ἀπείργαστο γὰρ δὴ τὸ σύμπαν ὑπὸ τῆς ὄψεως ἀξιοθαύμαστον ἑαυτὴν παρεχομένης κατά τε ἐγγύτητα καὶ στενοχωρίαν τοῦ πορθμοῦ, κατὰ τὴν δι᾽ ὀλίγου τῆς θαλάττης πρὸς ἀμφοτέραν τὴν ἤπειρον ἐπιμιξίαν, ἐγγυβαθῆ κόλπων καὶ λιμένων ἀνάχυσιν, ὑφ᾽ ὧν οὐχ ἧττον εὐθηρός ἐστιν ἡ σκεπάνη, καὶ τοῦ ῥεύματος τὸ μὲν πλέον κατιόντος, ἔστι δὲ ὅτε κατ᾽ ἐπικράτειαν ἀναστρέφοντος, ἀσιόντων δὲ τῶν ἀκρωτηρίων τὴν περιαγωγὴν παρ᾽ ἀλλήλων ἀναπτυσσομένων, καὶ ἐκ τῆς κατ᾽ εὐθυπορίας ἀναλυόντων τοῦ ῥεύματος τὴν βίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐλάττω παρέχεται τῆς ὄψεως τὴν ἀκρόασιν, ἀναγκαῖον ἔδοξέ μοι συγγράψαι περὶ τούτων, ὡς τοῖς μὲν ἰδοῦσι μηδὲν ἐνδέοι τῆς ὁλοκλήρου καὶ τελειοτάτης ἱστορίας, οἱ δὲ μὴ θεασάμενοι, τὸ γοῦν ἀκηκοέναι περὶ αὐτῶν ἔχοιεν. Ἀρχὴ δὲ αὐτὴ τοῦ τε λόγου καὶ τῆς χωρίων φύσεως πέλαγός ἐστιν ὁ Πόντος ὁ Εὔξεινος, μεγέθει τῶν ἄλλων πλεῖστον, ὅσα μὴ πρὸς τὴν ἔξω θάλασσαν ἰσοῦσθαι. Μόνη δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνακέχυται λίμνη Μαιῶτις, ἣν μητέρα καὶ τροφὸν τοῦ πόντου κατεφήμισε λόγος ἐκ παλαιᾶς μνήμης παραδεδομένος. Ταύτης τὸ περίμετρόν ἐστι δισχιλίων σταδίων, τὸ δὲ πέρας Τάναϊς, ὅρος τῶν δυοῖν ἠπείρων.

m) Scripſit idem *Gyllius* quoque librum de vrbe CPoli accuratiſſimum, in quo nihil aliud carpit *Tho. Smithus* in notitia CPoleos pag. 66 ſq. quam quod paene nimia diligentia vſus narrationem paullo obſcuriorem et minus gratam videatur reddidiſſe. *Fabric.* — *Petri Gyllii* de Boſporo Thracico libri III. *eiusdem* de topographia Conſtantinopoleos et de illius antiquitatibus libr. IV. editi ſunt in *Domni Anſelmi Banduri*, Raguſini, Presbyteri ac monachi Benedictini e congregatione Melitenſi, imperio orientali, ſiue antiquitatibus CPolitanis, in IV. partes diſtributis etc. Pariſ. 1711. fol. II. voll. rec. Venet. 1729. fol. et in hac quidem editione pag. 211—335. *Harl.*

Iſaaci Argyri ſcriptis dicendi locus erit infra libro V. Gemiſti geographia Theſſaliae MSta in bibl. Vindob. et regia Londinenſi. [vid. S. Croix Mem. nr. 26. et quae inde infra excerpſi.]

Varia excerpta Geographica collecta e variis MSS.

In *parte altera* ſyntagmatis Holſteniani, ſiue, vti apud Lambecium lib. VI. pag. 268. vocatur corpore Byzantino, exſtare debebant:

Heſychii, viri illuſtris, Origines CPolitanae, quas Io. Meurſius primus cum latina verſione et notis edidit.

Georgii Codini Origines et antiquitates CPolitanae, quas illuſtrarunt idem Meurſius et Lambecius, vt libro V. dicam.

Anonymi excerpta de antiquitatibus CPolitanis, illa, ni fallor, quae primo loco in Combefiſii manipulo Originum rerumque CPolitanarum leguntur, et a Lambecio illuſtrata ſunt.

Pauli Silentiarii deſcriptio templi Sophiae et deſcriptio ambitus eiusdem templi, carmine iambico: quod a Cangio deinceps editum atque illuſtratum verſione et notis eſt ad Io. Cinnami calcem, [Pariſ. 1670. rec. Venet. 1729. fol.]

Petri Gyllii deſcriptio vrbis CPolitanae.

De XIV. regionibus vrbis CPolitanae libellus anonymi latini, qui Theodoſio imperante ſcripſit. Confer Cangii CPolin Chriſtianam lib. I. pag. 62. Praefationem ex codice Vindobonenſi edidit Lambecius lib. II. de bibl. Vindobonenſi cap. 8. pag. 950 ſq. Librum ipſum habes ad calcem notitiae vtriusque imperii. [P]

Emanuelis Chryſoloras comparatio veteris et nouae Romae.

Conſtantini Porphyrogeniti thematum imperii CPolitani libri II. quorum priorem vertit atque illuſtrauit Bonau. Vulcanius, poſteriorem Federicus Morellus. [repet. collato cod. MS. Pariſino, in *Bandurii* imperio orientali, cum Bandurii verſione in tom. I. et not. in tom. II. conf. infra, in lib. V. cap. 5. vol. VI. pag. 487 ſq. *Harl.*]

Hieroclis, grammatici, Synecdemus (comes peregrinationis) ſiue notitia prouinciarum imperii Orientalis, quam poſtea vna cum ſupplemento, quod e Farneſiano codice Holſtenius deſcripſerat, in tomo ſecundo n) antiquitatis eccleſiae illuſtratae edidit *Emanuel a Schelſtrate,* Romae 1697. fol. Meminit huius libri Conſtantinus Porphyrogen. lib. II. them.

n) In huius tomi ſecundi adpendice praeter Hieroclis ſynecdemum exſtat et Itinerarium, quod fertur ſub nomine Antonini Auguſti, tum Nili Doxopatrii commentarius de quinque thronis Patriarchalibus, atque aliae huiuſcemodi notitiae veteres Patriarchatuum, Metropoleon et Epiſcopatuum antiqui orbis Chriſtiani. Quod vero multis in hoc opere agit Schelſtratenus, vt diſpoſitionem dioeceſeon eccleſiaſticarum iuxta diſpoſitionem prouinciarum imperii, de quarum ratione ſollicite diſſerit, factam olim fuiſſe demonſtret, hoc impugnauit *Benedictus Bacchinus* erudito volumine, in tres diſtincto libros, de eccleſiaſticae Hierarchiae origine, Mutinae a. 1704. 4. Qui tamen accurate vetera monumenta penſitauerit, neque ſemper ante Conſtantinum M. neque nusquam eccleſiaſticas dioeceſes cum prouinciarum diuiſione conſpirare inueniet.

them. cap. 1. pag. 81. *μαρτυρεῖ καὶ τῷ λόγῳ καὶ Ἱεροκλῆς ὁ Γραμματικὸς, ὁ γράψας τὸν συνέκδημον. Fabric.* — Conf. infra in vol. VI. lib. V. cap. 5. pag. 545 ſq. — rec. in *Banduri* imperio orientali tom. I. pag. 31. edit. Pariſ. aut pag. 25 ſqq. edit. Venetae. Is vero Bandur. in praef. pag. V ſq. refutat Emman. Schelſtratenii opinionem, illud opus nec genuinum eſſe nec integrum Hieroclis; ſed ex Hieroclis, grammatici, commentario deſumtum. Contra Schelſtratenium cum Banduro facit *Petr. Weſſeling.* in prolegom. pag. 626 ſqq. Hic vero Hieroclis Synecdemum optime edidit graece, ampliſſimoque et erudito commentario illuſtrauit in praeclara collectione, inſcripta: *Vetera Romanorum itineraria*, ſiue Antonini Auguſti itinerarium cum integris Ioſ. Simleri, Hieron. Suritae et Andr. Schotti notis: *Itinerarium Hieroſolymitanum et Hieroclis grammatici Synecdemus curante Petro Weſſelingio*, qui et ſuas addidit adnotationes. Amſtel. 1725. 4. pag. 621 ſqq. Idem in prolegomenis docte copioſeque docet, Hieroclem, quum hanc notitiam vulgaret, nihil eorum videri quae nouauit Iuſtinianus, nec tamen Hierocles memorauit, inaudiuiſſe, adeoque ante Beliſarium Conſulem, cuius annum plures nouarum conſtitutionum praeferunt, principe tamen Iuſtiniano, ſcripſiſſe. *Harl.*

Notitia o) epiſcopatuum ſedis Antiochenae et Hieroſolymitanae. [P] [in cod. Medic. *Florent.* XIII. plut. 59. ap. *Bandin.* catal. MSSt. gr. tom. II. pag. 521. eſt catalogus patriarcharum Hieroſolymitanorum, Antiochenorum, et Conſtantinopolitanorum. *Harl.*]

Appendicis

o) Plures eiuſmodi Notitias Epiſcopatuum veterum Orientis et Occidentis graece et latine in lucem dedit *Carolus a S. Paulo,* epiſcopus Abrincenſis, Pariſ. 1641. fol. ad calcem Geographiae ſacrae. Animaduerſiones poſtumae *Lucae Holſtenii* in hoc opus, cum eiusdem obſeruationibus in Phil. Cluuerii (cuius itineris ſocius fuit, vide pag. 263. et Lambecium VI. pag. 273 et 258.) Italiam antiquam et Theſaurum geographicum Abrahami Ortelii prodierunt Romae 1666. 8. Denique *Caroli a S. Paulo* Geographia ſacra, additis Holſtenii animaduerſionibus nitide recuſa eſt Amſtelodami a. 1703. fol. Similem notitiam a *Baſilio Ialimbanenſi* A. C. 883. compoſitam graece et latine vulgauit *Guil. Beueregius* in notis ad Synodum Trullanam pag. 135 ſq. vbi notat, Carolum non optima ſemper fide egiſſe; ſed Romanorum praeſulum ambitioni hinc inde litaſſe. Praeterea Eutychii, medio fere ſaeculo X. clari, notitiam ſedium metropoliticarum Alexandriae ab eodem Beueregio pag. 148 ſq. alias item huiuſcemodi a *Iac. Goaro* ad calcem Codini, et *Em. Schelſtrateno* parte 2. Antiquitatis Eccleſ. editas. *Nici Doxopatrii,* qui ſaeculo XII. poſt Chriſtum natum ſcripſit Notitiam eccleſiarum a Patriarcha CPolitano dependentium, ante Schelſtratenum etiam dedere *Allatius* lib. I. de vtriusque Eccleſiae conſenſu cap. 24. *Stephanus le Moyne* tom. I. Var. ſacror. pag. 211 ſq. et *Richardus Simon* ad calcem Hiſtoriae criticae de religione et ritibus Orientalium gallice editae, vbi et alia quaedam huius argumenti e Tho. Smithi libro de ſtatu praeſenti eccleſiae graecae. His addes *Leonis Sapientis διατύπωσιν,* [Francof. 1596. et a Goar. cum Codino, 1648.] et expoſitionem nouam Andronici Palaeologi imp. quam Georgii Cyprii Chronico Eccleſiae graecae Lipſ. 1687. 8. latine ſubiecit D. *Io. Olearius.* De Epiſcopatibus Africae obſeruata multa ſunt Io. Fello, epiſcopo Oxonienſi ad Cyprianum, et praeſtantiſſimo Eliae du Pin ad Optatum. Notitiam veterem prouinciarum Africae vulgauit *Iac. Sirmondus* tom. I. Var. Opuſc. recenſam tom. I. eius operum atque in tomo priore hiſtoriae perſecutionis Vandalicae Victoris Vitenſis, curante Theodorico Ruinarto: cui addenda, quae ad Sexti Rufi breuiarium cap. 4. viri docti. [De eparchiis ſ. prouinciis orbis opuſcul. vide paullo poſt in catal. ſ. mem. de St. Croix nr. 24. et de aliis in fine. In cod. reg. *Neapol.* XIX. eſt ſeries imperatorum ac Patriarcharum CPolit. verſibus iambicis; in cod. LXVII. indiculus metropoleon et epiſcopatuum CPolit. ſubiectorum.] Notitias prouinciarum

Appendicis loco ſubiiciendi erant:

Philonis, ſophiſtae, liber de ſeptem miraculis mundi, de quo dictum eſt lib. III. cap. XXIV. §. 4. [vol. IIII. pag. 232 ſq.]

Sotionis excerpta de miraculis aquarum, de quibus vide, ſi placet, libri III. cap. V. §. 38. [vol. VI. pag. 322.] et Voſſium II. 7. de hiſt. graecis. *Fabric.* Plura de eo tradunt Needham et Niclas in prolegg. ad Geoponica, h. v. pag. LXXI ſq. *Harl.*]

Pauli Silentiarii carmen de miraculis aquarum, de quo lib. III. cap. XXVII. [inter poetas epigrammat. h. v.]

Anonymus de incremento Nili, ille, ni fallor, qui latine inter Ariſtotelis ſcripta legitur, vt dixi eiusdem libri cap. V. §. 37. vel potius breuior alter, quem graece et latine ad Herodoti calcem dedere H. Stephanus, G. Iungermannus et Tho. Galeus.

Seorſim ab Holſtenio edendi.

Stephanus de vrbibus, Dionyſius de ſitu orbis, et geographica ſacra Euſebii, Hieronymi, Eucherii et aliorum.

[Vberiorem geographorum minorum editionem meditatus eſt *Penzel,* cui debemus germanicam Strabonis verſionem, mihique id ante plures annos ſignificauit per litteras, atque etiam a. 1785. menſe Febr. ad St. Croix ea de re ſcripſit; quod ex nota illius prima in mox memoranda commentatione cognoui. Sed huc vsque a promiſſis nondum ſtetit. Neque tamen conſilio illius deterritus eſt *De Sainte-Croix,* ad quem ſaepius prouocauimus. Is enim nouam eamque pleniorem minorum tam graecorum quam latin. geogr. ſcriptorum molitus, notitiam futurae illius, ſi fata ſiuerint acerba, editionis dedit in peculiari ſcriptiuncula, *Memoire envoyé a Meſſieurs du Iournal des Sçavans, ſur une nouvelle édition des petits Géographes anciens.* Par M. *le Baron de Sainte-Croix,* in Iourn. des Sçavans pour l'année 1789.

rum Galliae tum idem *Sirmondus* tom. I. Concilior. Galliae et *A. du Cheſne* tom. I. ſcriptor. Francor. Reliquarum prouinciarum diſpoſitio qualis ſaltem vltra Honorii et Arcadii tempora exſtitit, peti poteſt e Notitia vtriusque imperii, quam illuſtrauit Pancirollus, et Graeuius tom. VII. theſauri Romani inſeruit. Notitiam Patriarchatuum Antiocheni et Hieroſolymitani, neſcio an eandem, quam in ſyntagmate Geographico edere Holſtenius voluit, Guil. Tyrio ſubiectam exhibet *Iac. Bongarſius* tom. I. geſtorum Dei per Francos pag. 1044 ſq. Notitiam Eccleſiarum Romae *Baronius* tom. XI. ad a. 1057. nr. 20. E recentioribus Geographiam eccleſiaſticam ſummatim tradidere 1) *Aubertus Miraeus* libris V. de notitia Epiſcopatuum orbis Chriſtiani Antwerp. 1613. 8. et in Chronico Chronicorum Iani Gruteri. 2) *Frid. Spanhemius,* Theologus Leidenſis, tom. I. Opp. qui etiam chartas geographicas habet adiunctas, et 3) *Commanvillius* libro gallice Rothomagi a. 1700. 8. edito et magna induſtria compoſito, cui titulus: *tables Geographiques et Chronologiques de tous les Archeveſchez et Evechez de l'Univers, ou l'on voit l'état ancien et preſent* etc. [Catalogum Patriarcharum Conſtantinopolitanor. a primo, Metrophane, ſub Conſtantino M. vsque ad Cyrillum a. 1712. confecit Fabric. infra in vol. VI. p. 693—734. Quatuor catalogi patriarcharum et epiſcoporum Byzantin. atque Conſtantinopolit. gr. et lat. in *Banduri* imperio Orientali, vol. I. p. 187 ſqq. edit. Pariſ. ſ. pag. 161 ſqq. edit. Venet. In illo *Banduri* opere plura reperiuntur, quae huc pertineant; ſed quia Fabric. infra in vol. VI. lib. V. cap. V. pag. 545 ſqq. ſingulas partes recenſuit, lectorem ad illud cap. ablegare praeſtat. *Harl.*

1789. Pariſ. 12. m April. p. 657—753. Separatim quoque in forma quarta, ſed paginarum numero ſerieque deſtituta, e prelo exiit; quam in manibus habeo. Praeter vulgata etiam inedita publicaturus horum dedit indicem. Enimuero plura inedita poſſunt reperiri, atque catalogus eiusmodi ineditorum iam exſtat in *Bibliotheca literaria being a Collection of Inſcriptions, Medals, diſſertations* etc. Londini 1722. Number III. p. 24 ſq. Sed paucis indicabo, quae ille in collectione publicaturum ſe copioſius declarauit. De ſingulis enim plura, quae vel ad notitiam auctoris cuiuslibet aut editionum opuſculorumque litterariam, vel ad argumentum opuſculorum codicumque msst. vſum pertinerent, docte notauit. Sunt vero

1) *Hannonis* periplus.

2) *Scylacis*, Caryandenſis, periplus.

3) *Dicaearchi* ſtatus Graeciae, eiusdem fragmentum et deſcriptio montis Pelii, quae tria diuerſa fragmenta ab editoribus male diuulſa et confuſa fuiſſe, de St. Croix late oſtendit, et longum Holſtenii de iis in nota adducit locum.

4) *Antonii Diogenis* ex incredibilibus de Thule excerpta, ex Photii bibl. cod. CLXVI. Eſt deſcriptio itineris Tyriorum in partem quamdam Oceani.

5) *Monumentum Adulitanum.* Notat, primam Leonis Allatii editionem eſſe vitioſam: meliorem eſſe Chishulli in Antiquitt. Aſiae pag. 73. et *Bayeri* ſecundum cod. Vaticanum, in comment. acad. Petropol. tom. IV. pag. 248. et in opuſculis variis pag. 16. vid. ſupra in hoc volum. pag. 251 ſq.

6) *Agatharchidis* peripli rubri maris excerpta. Hudſonus culpatur.

7) *Scymni Chii* orbis deſcriptio, cum Ephori fragmentis.

8) *Dionyſii Periegetae* orbis deſcriptio, cum Euſtathii commentario, paraphraſi graeca et ſcholiis ſelectis.

9) *Iſidori Characeni* manſiones Parthicae.

10) *Arriani* indica.

11) *Arriani* periplus Ponti Euxini.

12) *Anonymi* periplus maris Erythraei.

13) *Ptolemaei* tabula longitudinis et latitudinis vrbium inſignium.

14) *Agathemeris*, *Orthonis* F. compendiarium geographiae expoſitionum libr. III.

15) *Dionyſii Byſantii* de Boſporo Thracio fragmentum.

16) Fragmentum, epitome vndecim librorum *Artemidori Epheſii.*

17) *Marciani Heracleotae* periplus maris externi, tam orientalis, quam occidentalis, et maximarum inſularum, quae in eo ſitae ſunt.

18) *Anonymi* periplus Ponti Euxini.

19) *Stephani Byſantii* de vrbibus fragmentum.

20) *Nonnoſi* ex hiſtoria legationum, (ad Aethiopas, Homeritas et Saracenos iuſſu Iuſtiniani ſuſceptarum,) excerpta, ex Photii bibl. cod. VIII.

21) *Con-*

21) *Conſtantini Porphyrogeniti* de thematibus imperii orientalis et occidentalis libri duo.

22) *Anonymi* periplus, ſiue per ſtadia maris dimenſio, ex cod. Matrit. de quo ſupra egimus.

23) *Strabonis* epitome, ſiue Chreſtomathia, vbi in nota longa doctaque Holſtenii obſeruatio de Strabone et ſchedis Scrimgerianis adfertur.

24) *Anonymi* de Eparchiis ſiue prouinciis orbis opuſculum, quod Bertius primum ſub nomine Ptolemaei cum huius geogr. 1618. euulgauit; at non eſt ab illo auctore profectum: correctius id e codice edidit Montfaucon. in biblioth. Coislin. pag. 581. In cod. Pariſ. reg. nr. 1603. eſt illud multo plenius.

25) *Anonymus de diuiſione orbis* cum alio inedito, quod eſt in mſto regio, nr. 2492.

26) *Gemiſtius Pletho* de emendatione aliquot errorum Strabonis. In bibl. Pariſ. publica ſunt quatuor codd. nr. 817. 1191. 1415 et 2426. Tertio cod. addita eſt tabula geographica; in eodemque titulus illius operis, quod in ſex capita poteſt diuidi, eſt ἐκ τῶν γεωγραφικῶν βιβλίων, περὶ τῶν τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης σχημάτων ἐπιδιορθωθὲν παρὰ τοῦ σοφωτάτου etc. (ſic quoque inſcribitur in cod. Vindob. LXXXVII. nr. XVI. et *Kollar.* in ſupplem. I. pag. 556 ſqq. copioſus eſt de illo libello. adde infra in vol. X. pag. 745.) In cod. *Vatic.* et *Scorial.* teſte eodem Kollario, inſcribitur ἐκ τοῦ Στράβωνος γεωγραφικῶν περὶ τοῦ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχήματος· διορθωθὲν παρὰ τοῦ Πλήθωνος. Secundum codic. mstum collegii Claramont. nunc Meermanianum, eſt inſcriptio Διόρθωσις ἐνιέντων οὐκ ὀρθῶς ὑπὸ Στράβωνος λεγομένων. (vid. *Brequigny* catal. msstor. collegii Claram. pag. 326.) Pletho ſibi quoque fecerat excerpta e Strabonis libr. IX et X. quae ſunt in cod. Pariſ. nr. 1739. in his e libro IX. (vid. *Labbei* biblioth. noua msstor. pag. 120.) *Topographia Theſſaliae* eſt in eiusdem bibliothecae codd. nr. 462 et 2376. cui opuſculo inſeruit Pletho, quae *Plutarchus* in quaeſt. gr. cap. 13. de Theſſalia retulit: — eadem in bibl. *Vindob.* cod. XC. nr. 7. (vid. *Lambec.* comment. libro VII. pag. 350.) et cod. LXXXVII. nr. 7. (vid. *Kollarii* ſupplem. pag. 553 ſqq. vbi plura Gemiſti ſcripta, in illo codice ſeruata, recenſentur.)

27) Excerpta ex *Georgii Chryſococcae* ſyntaxi Perſarum, de Chryſococca vid. ſeq. §. notata.

28) Varia geographica ex Hudſonii editione Dionyſii Periegetae, variisque lexicis atque ſcholiaſtis excerpta.

29) *Michaelis Pſelli* opuſculum de terrae ſitu, figura et magnitudine, ſub nomine *Nicephori Blemmidae* in cod. Oxonienſi; ſed Pſelio tribuitur in codice Sirmondi. St. Croix dubius eſt, num id differat ab eo, quod Montfaucon in biblioth. Coisl. pag. 599. nominauit *Blemmidae* geographiam ſynopticam, nec ne?

30) *Anonymi* compendium geographiae expoſitionis ex codice.

31) *Anonymus* de deſcribenda terra in globo ex mente Ptolemaei.

32) *Pſeudo-Plutarchus* de flumine.

33) *Anonymus* de Iſtro fluuio, ex cod. Vaticano.

34) *Philo, Byſantinus,* de VII. miraculis mundi; ab Allatio minus curate emendateque editus.

 35) *Anony-*

35) *Anonymi* opuſculum de ſeptem orbis miraculis. Leo Allatius in notis ad Philonem Byſant. quaedam dedit ex eo fragmenta, et integrum cum verſione latina editurus erat; ſed morte prius eſt abreptus, quam id aliaque praelo ſubiicere potuit.

36) *Pomponius Mela* de ſitu orbis.

37) *C. Iulii Solini* Polyhiſtor, ſiue de ſitu et mirabilibus orbis.

38) *Rufi Auieni* deſcriptio orbis terrae.

39) *Rufi Feſti Auieni* ora maritima.

40) *Anonymi* deſcriptio totius orbis et gentium.

41) *Claudius Rutilius Numatianus* de reditu ſuo, ſiue iter.

42) *Priſciani* periegeſis.

43) *Aethici* coſmographia.

44) *Anonymi* libellus prouinciarum romanarum et ciuitatum prouinciarum gallicarum. Theodorus Gronou. ex cod. Mediolan. illum libellum primus a. 1739. at minus docte edidit, iudice de St. Croix.

45) Hic numerus omiſſus eſt.

46) Nomina prouinciarum et ciuitatum Galliae.

47) *Vibius Sequeſter* de fluminibus, fontibus, lacubus, nemoribus, paludibus, montibus, gentibus, quorum apud poetas mentio fit.

48) *Anonymi Rauennatis* de geographia libri quinque.

49) *Pappi, Alexandrini*, deſcriptionis orbis epitome ex verſione Armeniaca latine reddita.

50) *Petri Gyllii* de Boſporo Thracio, libri III.

Tum ſupplementi loco ſequentur quidam Palaeſtinae et adiacentium regionum ſcriptores.

1) *Euſebius Pamphili* de nominibus locorum et vrbium in ſacra ſcriptura.

2) *Epiphanii*, *monachi*, enarratio geographica Syriae et vrbis ſanctae.

3) *Bedae* de nominibus locorum in actis Apoſtolorum libellus.

4) *Eucherius* de ſitu Iudaeae.

5) *Eugeſippus* de diſtantiis locorum terrae ſanctae.

6) *Ioannis Phocae* compendiaria deſcriptio caſtrorum et vrbium ab vrbe Antiochiae vsque Hieroſolymam.

7) *Buchardi* de monte Sion, deſcriptio terrae ſanctae.

8) *Perdiccae*, Protonotarii Epheſini, (a. 1345.) expoſitio thematum dominicorum et memorabilium, quae Hieroſolymis ſunt, verſ. graecis iambicis.

9) *Anonymi* enarratio locorum Hieroſolymitanorum.

Denique

Denique adijcientur geographiae eccleſiaſticae:

1) Graeca notitia patriarcharum.

2) Notitia eccleſiaſtica, ſiue diatypoſis *Leonis Auguſti.*

3) *Nili Doxopatrii* notitia patriarchatuum.

4) Notitia latina quinque patriarchatuum.

5) Notitia Thuana patriarch.

6) *Guil. Tyrii* notitia epiſcopatuum, e cod. emendata: editio enim in Geſtis Dei per Francos pag. 1045. haud exacta eſt. Hactenus index de St. Croix. *Harl.*

XX. Superſunt et alia geographica ſcripta graeca, manu exarata, in variis bibliothecis, vt [in biblioth. *Laurent. Medic.* duce Bandin. catal. MSS. gr. II. cod. XVI. plut. 57. pag. 374. *anonymi* nomina fluminum, fontium, montium, vrbium, gentium atque lapidum. — pag. 420. in cod. XXXXII. *anonymi* pauca de proprietatibus aliquarum regionum, Scythiae e. g. quae nullis omnino fulminum ictibus obnoxia perhibetur. — p. 433. in cod. L. plut. 57. nr. 16. nomina ciuitatum graecarum vetera et noua. — in vol. III. pag. 326. cod. VIII. plut. 86. nr. 25. geographico-hiſtorica de Aegypti regione ac Nili adluuione; it. de proprietatibus quorumdam populorum e Ptolemaeo et Agatharchide. In cod. *Vindob.* apud *Kollar.* Suppl. pag. 561 ſq. eſt in cod. LXXXVII. nr. 20. *Laſcaris*, cognomine *Canani,* hiſtorema de itinere ſuo, per Europam facto, vbi Kollarius optat, vt fragmentorum, praecipue ſi ex vetuſtioribus libris ſint exſcripta, geographicorum, maior ratio habeatur. — in cod. CXXXVI. nr. VI. (ibid. pag. 768.) nomina graecarum vrbium recentiora, quae tempore vetuſtis fuere ſubſtituta. Alia in notitia de St. Croix et a Fabricio in nota *m* ad praecedentem paragraphum et alibi ſunt memorata. Atque in pluribus bibl. latent geographica ſcripta, quorum *omnium* et ſingulorum anxia conquiſitio obſcuram ingratamque potius proderet, credo, induſtriam, quam vtilitatis ſtudium. Neque ſyriacorum atque arabicorum, (de quibus multus eſt *Caſiri* in bibl. hiſpan. arab. e. g. praef. ad tom. I. pag. XIV ſqq. tom. II. pag. 1 ſqq. pag. 9 ſqq. etc.) ſcriptorum catalogus ad noſtrum inſtitutum pertinere videtur. Multorum tamen notitia iuuare poteſt futurum geographicorum graecorum ſcriptor. editorem. Sic praeter memoratos libros ſuperſunt] in *Auguſta Vindobonenſi*, *Androtae* Tenedii, (cuius periplum propontidis laudat ſcholiaſtes Apollonii II. 159.) [ꝑ] ἱϛορικὸν περὶ τῆς γῆς αὐτῶ πατρίδος, teſte Lambecio tom. I. pag. 148. *Mich. Pſelli*, quod rotunda ſit terra, *Nicephori Blemmidae* breuis geographia [p]), *Georgii Chryſococcae*, medici. tabulae aſtronomicae et geographicae, quarum meminit Labbeus pag. 121. 124. bibl. nou. MSS. [q]) *Gemiſti Plethonis* varia geographica, de quibus Allatius libro de Georgiis pag. 386. *Anonymi* fragmentum hiſtorico geographicum de diuiſione orbis terrarum inter tres filios Noae [r]), eorumque poſteros, quod itidem exſtat in Vindobonenſi bibliotheca, teſte Neſſelio, part. I. p. 140. 230. [et in cod. Matritenſi ſupra laudato.]

Deperditos Geographos Graecos [s]) perſequi nihil adtinet, quorum praecipuos ex ſolis Strabonis, Euſtathii, Stephani Byz. aliisque, [ꝑ] quos paullo ante dedi, indicibus, colligere

cuiuis

p) In reg. biblioth. *Neapolitan.* eſt in cod. XV. Niceph. Blemmidae; ... *Harl.*

q) Vide ſupra in hoc vol. pag. ... *Harl.*

r) Confer de hoc argumento Geneſ. X. et Ioſephum lib. I. Antiq. cap. VI. cum F. D. Bernhardi notis. Coſmam, Indopleuſten, lib. II. Topographiae Chriſtianae p. 131. 132. et Samuelis Bocharti Phaleg.

cuiuis facile eſt. Sed pleroſque etiam notatos memini Voſſio in praeclaro de hiſtoricis graecis opere, et in libro de Philologia cap. XI. ac de ſcientiis mathematicis cap. XLIII et LXIX.

E recentioribus Graeciam tabula deſcripſit *Nicolaus Sophianus*, Corcyraeus, circa A. C. 1480. Romae clarus, quam commentario illuſtrauit Nicolaus Gerbelius, Baſil. 1545. recuſo tom. IV. theſauri Gronouiani. Quamquam vero et hanc et reliquas Geographiae veteris partes illuſtrarunt multi [t]), nemo tamen plenius hoc accuratiusque fecit viro egregio *Chriſtophoro Cellario*, cuius notitia orbis antiqui, ſiue Geographia plenior ab ortu Rerump. ad Conſtantinorum tempora prodiit Lipſiae et Cantabrig. 1701. 1706. 4. duobus vol. [u]) Hic ſeptuagenario propior a. 1707. Halae Saxonum exceſſit e viuis, die quarta Iunii, quum non hoc tantum, ſed quam plurimis aliis inſignibus ingenii ſui monumentis rem litterariam pariter et gloriam nominis ſui inſigniter locupletaſſet. Singularem praeterea lucem Geographiae priſcae adfundit *Ioannis Harduini*, e ſoc. Ieſu, opus eruditiſſimum, cui titulus *Numi antiqui populorum et vrbium illuſtrati*. Pariſ. 1684. 4. [Sed cfrr. praeter alia Opera rei numariae veteris, et *Io. Chriſtoph. Raſche* Lexicon vniuerſae rei num. vet. Lipſ. 1785 ſq. X. voll. 8. inprimis: Populorum et regum numi inediti collecti a *Franc. Neumann* Vindob. 1779. 83. II. 4. et *Ioſ. Eckhel* Doctrina numorum veterum, Pars I. Vol. I. II. Vindob. 1792 ſq. 4. *Beck.*]

s) *Cicilius*, Argiuus, poeta epicus, ſcripſit ἁλιευτικὰ et Περιήγησιν Ἑλλάδος, teſte Eudocia pag. 270.

Polemon, Euegeti F. ex oppido iliaco Glycia oriundus, tempore Ptolemaei Epiphanis, ſcripſit orbis deſcriptionem, ſiue geographiam; vnde Periegetes dictus eſt: idem ſcripſit deſcriptionem Ilii, libr. III. origines (Κτίσεις) vrbium, quae ſunt in Phocide pluraque alia. vid. *Suidam* voc. Πολέμων, tom. III. pag. 139. Küſteri, *Eudociam* pag. 350. quae autem vel re ipſa, vel tarditate librariorum aut operarum paullo differunt. Suidas enim tradit, eum quoque ſcripſiſſe: Κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων, καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίους συγγενείας αὐτῶν· Κτίσεις τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων. atque Küſter adnotat, ſe ex MSS. Pariſ. locum ita ſuppleuiſſe. In editione autem Eudociae ita et forſan rectius diſtinguuntur verba: Κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων· καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίους συγγενείας τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων. aut ex Suida ita corrigi poteſt locus Eudociae Κτ. τ. ἐν Φωκ. πόλεων· Κτίσεις τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων, καὶ περὶ τ. π. Ἀθην. συγγενείας αὐτῶν. Adde ſupra ad cap. de Anthologia §. 1. et in catal. poetar. epigrammatarior. v. *Polemo*. A Schol. ad Apoll. Rhod. IV. 324. citatur Polemon ἐν κτίσει Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν.

Strabo, Amaſenus, apud Suidam III. pag. 382. et ex eo apud Eudociam pag. 388. eſt *Strabo*, geographus.

Timagetus, cuius liber περὶ λιμένων, *de portubus*, laudatur a ſcholiaſte ad *Apollon. Rhodium* IV. 259. 284. 306. 320. vide *Mallincrot* in paralipomenis ad Voſſii libr. de hiſtoricis graec. et lat. in Supplementis et Obſeruatt. ad Voſſium a Fabricio editis. Hamburgi 1709. 8. pag. 114. in primis cl. *Schoenemann* in comment. de geographia Argonautarum pag. 43 ſqq. Hi pauci e multis ſufficiant. *Harl.*

t) e. g. Emmius, Spon, Wheler, Chandler, Choiſeul, Guys, Gillies aliique multi, quorum ſcripta paſſim enumerat *Gottlieb Henr. Stuck* im Verzeichniſs von ältern und neuern Land- und Reiſebeſchreibungen etc. Halae Sax. 1784. 8. et in part. II. a Webero edita ibid. 1787. 8. vbi in indic. voc. *Griechenland*, loca, vbi recenſentur, facile reperies. Nubem ſcriptorum diuerſi generis aeuique excitauit cel. *Meuſelius* in biblioth. hiſtor. vol. II. part. I. pag. 243 ſqq. inter ſcriptores de rebus Osmannicis, (in quo tomo etiam ſcriptores de rebus Syriacis atque Arabicis recenſentur,) et vol. III. part. II. p. 155 ſqq. ac p. 371 ſqq. *Harl.*

u) Iterum opus illud praeſtans, et adnotatt. *Io. Conr. Schwarzii* locupletatum prodiit Lipſiae 1731. 4. II. voll. poſthac Londini, cum 27. tabb. geogr. denique cum variis emendationibus et additamentis, cur. *Franciſco Tirolio* Romae 1774. fol. Geographiae antiquae nouam lucem adfundit ac de veteribus geographis erudite iudicat diſſeritque cl. *Conr. Mannert* in Geographie der Griechen und Römer aus ihren Schriften dargeſtellt. Noriberg. pars I. 1788. 8. pars II. 1789. pars III. 1792. *Harl.*

CAPVT

CAPVT III

DE DIOSCORIDE.

I. *Dioſcoridis nomen.* II. *Eius ſecta.* III. *Eius vita, aetasque.* IV. *Alii Dioſcorides.* V. *Dioſcoridis in botanicen et materiam medicam merita.* VI. *Libri de materia medica V.* VII. *Libri duo, alter de venenis eorumque praecautione ac medicatione, alter de venenatis animalibus.* VIII. *Liber περὶ μίτρων καὶ σταθμῶν.* IX. *Liber de ſuccidaneis medicamentis.* X. *Notha Dioſcoridis.* XI. *Libri de parabilibus medicamentis duo.* XII. *Dioſcoridis et Stephani Athenienſis alphabetum empiricum.* XIII. *Codd. Dioſcoridis MSS. cum adpictis figuris.* XIV. *Codices graeci.* XV. *Codices latini.* XVI. *Codices arabici.* XVII. *Codices librorum de medicamentis, paratu facilibus.* XVIII. *Editiones graecae.* XIX. *Editiones graeco-latinae.* XX. *Verſiones Dioſcoridis latinae.* XXI. *Verſiones Dioſcoridis in aliis linguas.* XXII. *Commentarii.* XXIII. *Editiones libri de medicamentis paratu facilibus, et ſpuriorum.* XXIV. *Editiones promiſſae. Commentarii, qui lucem non viderunt.*

[Studio *Io. Chriſt. Gottl. Ackermann*, Med. D. et Prof. Altorfin.]

I.

PEDACIVS DIOSCORIDES aut DIOSCVRIDES vulgo adpellatur in libris ſcriptis, at non omnibus, editisque, quantum ſcio, omnibus. Hinc, quod in codicibus quibusdam, antiquiſſimo etiam Vindobonenſi [a]), *Pedanius* adpellatur, in aliis etiam, quos Ianus Laſcaris et Cl. Salmaſius inſpexerunt, ac quod in Photii bibliotheca [b]) ſub Pedanii nomine citatur, *Lambecius* [c]) a Pedania, Romanorum gente, *Pedanium* adpellandum cenſuit, quo nomine etiam antiquiſſimus excerptorum ex Dioſcoride codex, qui in bibliotheca Vindobonenſi exſtat, inſcriptus eſt. Difficultatem, nullo forſan modo extricandam, facilis permutatio litterarum κ. et ν. et faciles librariorum errores inde naſcendi, peperere.

II. Empiricae ſectae addictum fuiſſe Dioſcoridem, multi adfirmarunt, in iisque noſtro adhuc tempore *Hallerus* [d]). At hi ad empiriam Dioſcoridis ſtatuendam ſolo hoc argumento vſi ſunt, quod plantarum aliorumque medicamentorum virtutes, nullo cauſarum, quae morbos producunt, aut temporum diſcrimine addito, tradiderit. Quod etſi negari non poteſt, ſciendum tamen eſt, dogmaticos, de medicamentorum virtute et vſu ad morborum curationem differentes, eodem modo plane ſcripſiſſe, quo Dioſcoridem eſſe commentatum, ex libris eius, qui ſuperſunt, conſtat. In ea enim medicinae parte, quam, diducta medicinali ſcientia in tres partes, φαρμακευτικὴν nominarunt, dogmatici non aliter, niſi empiricorum modo ſcribere potuerunt; quam medicamentorum pertractandorum rationem etiam Galenus, dogmaticorum medicorum princeps, ſequutus eſt. Ad eum modum, quem dogmatici omnes in ſcribendis medicamentis tenebant, Dioſcoridem ſcripſiſſe vtique exiſtimandum eſt, etſi non nego, eum, quoniam libris nobiliſſimorum empiricorum et Aſclepiadis diſciplinae ac methodicorum ſectae addictorum de medicamentis vſus eſt, etiam horum

a) *Lambec.* Com. de biblioth. Caeſar. Vindob. lib. II. cap. 7. pag. 590.

b) *Photius* in biblioth. nr. CLXXVIII.

c) Commentar. de biblioth. Caeſar. Vindobon. lib. II. cap. 7. pag. 591.

d) In tom. I. biblioth. botan. cap. 36. pag. 80.

horum medicorum placita in libros ſuos tranſtuliſſe e). Poſtquam enim in iſta rixarum, quas diuerſae in medicinali ſcientia ſectae, dogmaticorum, empiricorum, methodicorum, caet. mouerant, acerbitate, medici in diuerſas partes tranſierant, et abſurda quaeuis, dummodo ſectae ſuae fauerent, tuebantur, quidam medici, poſtea eclectici, ſiue hectici adpellati, nati ſunt, qui in *θεωρίᾳ* maxima quidem ex parte dogmaticos ſequerentur, in aliis vero, quae ipſis maxime placebant, ex empiricorum aut methodicorum placitis adſumerent eoque modo ſyſtema ſibi conderent, maxima ex parte quidem dogmaticorum ſyſtemati conſentaneum, non tamen ex omni. Hanc in ſcribendis de medica materia libris rationem Dioſcorides maxime ſequutus eſt, quam et optime in praefatione ad lib. I. materiae medicae his expoſuit: *μετὰ πλείςης ἀκριβείας τὰ μὲν πλεῖςα δι' αὐτοψίας γνόντες, τὰ δὲ ἐξ ἱςορίας συμφώνȣ τοῖς πᾶσι καὶ ἀνακρίσεως τῶν παρ' ἑκάςοις ἐπιχωρίων ἀκριβώσαντες πειρασόμεθα καὶ τῇ τάξει διαφόρῳ χρήσασθαι*, κ. τ. λ.

III. De vita Dioſcoridis non fere ſcimus, niſi ea, quae ipſe memoriae prodidit. Anazarbae, Ciliciae vrbe f), natus eſt. Militarem ipſum vitam egiſſe et iam in ea aetate materiae medicae, ex vegetabili maxime regno, operam dediſſe, ipſe diſertis verbis memorat: peragraſſe etiam multas regiones, maxime eam ob cauſam, vt medicinis exacte ſtuderet, *ἡμεῖς, ὡς ἐςιν εἰπεῖν, ἐκ πρώτης ἡλικίας ἄλεκτόν τινα ἔχοντες ἐπιθυμίαν περὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ὕλης, καὶ πολλὴν γῆν ἐπελθόντες, οἶσθα γὰρ ἡμῶν ςρατιωτικὸν τὸν βίον, συναγηόχαμεν τὴν πραγματείαν ἐν ἓξ βιβλίοις.* Qui locus proſtat in praefatione ad libr. I. de materia medica pag. 2. edit. Goupyl. Tempus, quo libros ſuos ſcripſerit, incertum eſt. Tamen Neronis aeuo eum vixiſſe et inſcriptio libri de probabilibus medicamentis, (ſi is tandem genuinus eſt.) probat, quae ad Andromachum, Neronis archiatrum, eſt, et familiaritas, quae inter ipſum et Licinium Baſſum fuit. Areum enim, cui libros de natura medica inſcripſit, cum laudat, *δεῖγμα*, inquit, *ȣ̓ σμικρὸν τῆς ἐν σοὶ καλοκαγαθίας καὶ ἡ τȣ̃ κρατίςȣ* g) *Λικινίȣ Βάσσȣ πρὸς σὲ διάθεσις, ἣν ἔγνωμεν συνδιάγοντες ὑμῖν.* Quae quum ita ſint, Dioſcori-

e) In praefatione ad Areum p. 1. 3. ed. Goupyl. Pariſ. 1549. 8. Dioſcorides ipſe rationem tradit, qua in libro ſuo concinnando vſus ſit. Legiſſe ſe empiricos nobiliores ipſe docet, nominaque eorum, quos legit, adducit. Docet vero etiam, ſe legiſſe Aſclepiadas, (ſectatores Aſclepiadis,) *Iulium Baſſum*, (non Tullium, quem Caelius Aurelianus vocat libr. III. acutor. cap. 16.) *Niceratum*, *Petronium*, *Nigrum*, *Diodotum*, quos vero reprehendit ceu medicos, *ȣ̓ τῇ πείρᾳ τὴν ἐνέργειαν τῶν φαρμάκων κανονίζοντας.*

f) Qui negarunt, Dioſcoridem ante Plinium vixiſſe, etiam hoc argumento vſi ſunt, quod, ſi hoc tempore vixiſſet, Anazarbeus eſſe non potuiſſet. Suida enim docente, Ciliciae vrbs, nomine Cyinda primum fuit, dein Diocaeſarea, poſtremo Anazarbum, a Zarbae nomine, qui terrae motu euerſam reaedificauit, a Nerua imperatore miſſus. vid. *Marſil. Cagnat.* lib. II. *variar. obſeruat.* cap. 28. conf. quoque *Stephan. Byzantin.* in Ἀναζαρβά. Suidae vero errorem, qui Anazarbae nomen ante Neruae imperium inditum ſcribit, refellit *Valeſius ad Ammian.* XIV. 8. et *Harduinus ad Plinii* lib. V. 27. vbi Anazarbenorum mentio, emendatione LX. Habet etiam de patria Dioſcoridis quaedam *Salmaſius* exerc. Plinian. cap. 30. et in homonym. hyles iatricae, prolegom. p. 10. Vid. quoque *Hallerum* in tom. I. biblioth. botan. cap. 36. pag. 97. et *Dan. le Clerc* in hiſtoire de la medicine part. III. lib. II. cap. 2. pag. 622 ſq.

g) Solennis hic titulus virorum, in dignitate conſtitutorum. Ita Paulus, apoſtolus: *κρατίςῳ ἡγεμόνι Φήλικι*, Act. XXIII. 25. adde XXVI. 25. Hinc patet quoque, Theophilum, cui Lucas euangelium et acta inſcripſit, magiſtratum geſſiſſe, quia et ipſum ita adfatur: *κράτιςε Θεόφιλε. Fabric.*

Dioſcoridis aetas colligi poterit ex Licinio, ſiue, vt apud *Tacitum* XV. 33. vocatur, Lecanio Baſſo, qui conſul fuit anno Chriſti LXIV. Neronis XI. Areum hunc, cui Dioſcorides libros de materia medica inſcripſit, *Torrentius* ad Sueton. Auguſt. cap. 89. et *Lambecius* lib. II. commentar. pag. 559. eumdem eſſe putarunt cum Areo, philoſopho Alexandrino, quo familiariter vſus eſt Auguſtus, imperator. Sed Areus, quem amicum coluit Dioſcorides, is potius fuit, quem Aſclepiadeum, (Aſclepiadis ſectatorem,) vocat *Galenus* lib. V. de compoſit. medicamentor. ſecundum genera cap. vltim. tom. XIII. edit. Charter. pag. 801. *ὡς δὲ Διοσκορίδης ὁ Ταρσεὺς* (Lambecius pag. 561. legit *Ἀναζαρβεὺς*) *ἔδωκεν Ἀρείῳ τῷ Ἀσκληπιαδείῳ θαυμαστῶς κατέχων τὰς αἱμοῤῥαγίας.* (conf. Dioſcoridem lib. V. mater. med. cap. 115. *περὶ χαλκιτέως*) Is Areus, Aſclepiadeus, igitur ab Areo, philoſopho, diuerſus fuit. Ex ipſo etiam loco, in quo Dioſcorides Licinium Baſſum amicitiamque memorat, quae Areo cum hoc fuerit, clariſſime adparet, alium eſſe Areum, quem adfatur Dioſcorides, ac philoſophum illum Alexandrinum. Neque enim tam plumbeus fuiſſet, vt pro Licinio Baſſo non potius nominaſſet Auguſtum, imperatorem, apud quem adeo gratioſus erat ille Areus. At Lecanius Baſſus carbunculo iam perierat, quum ſcriberet Plinius XXVI. 1. *quo duo conſulares obiere, condentibus haec nobis eodem anno, Iulius Rufus et Q. Lecanius Baſſus, ille medicorum inſcientia ſectus, hic vero pollice laeuae manus euulſo acu ab ſemet ipſo, tam paruo vulnere, vt vix cerni poſſet.*

Neronis itaque aeuo et ante Plinium vixiſſe Dioſcoridem noſtrum, librosque ſuos de materia medica poſt annum a Chriſto nato LXIV. et XI. a Neronis principatu compoſuiſſe, credibile eſt, etſi, Suida (ſ. v. *Διοσκορίδης*) maxime duce, qui Dioſcoridem, ſed non noſtrum, verum potius Dioſcoridem Phacam apud Cleopatram, Aegypti reginam, ſatis diu ante Plinii aetatem fuiſſe refert, quidam fuerint, qui eum longo ante Plinium tempore floruiſſe putarent; quidam vero, qui eum poſt Plinium, media fere inter clariſſimum hunc auctorem et Galenum aetate floruiſſe ſtatuerent [h]). Ante Plinium non vixiſſe eum, maxime inde probari poſſe quidam arbitrati ſunt, quod Plinius libris de materia medica, a Dioſcoride ſcriptis, non vſus ſit. Ab eo ſane non citatur, et licet ſaepius in vtroque auctore vna eademque legantur, id inde pendere videri poteſt, quod vterque auctor iisdem fontibus vſus ſit. Quod etſi negari non poteſt, tamen, quae Plinius ſubinde refert, ita cum dictis a Dioſcoride conueniunt, vt Plinium eo fuiſſe vſum veroſimile ſit. Sic quae de haematite profert *Plinius*, in libr. XXXVI. hiſtor. natural. cap. 20. mire concordant cum dictis a Dioſcoride de eodem lapide libr. V. de materia medica, cap. 144. ipſeque Plinius ad Dioſcoridem forte reſpexit, dicens: *hanc eſſe ſententiam eorum, qui nuperrime ſcripſere* [i]).

IV. Fuere et alii Dioſcorides, quos diligenter recenſet *Ionſius* II. 6. de ſcriptoribus hiſtoriae philoſophicae, cuius obſeruatis mea adiungam.

 1) *Dioſco-*

h) Probaſſe ſibi videtur, Plinium a Dioſcoride nihil accepiſſe, *Marsilius Cagnatus* in lib. II. variar. obſeruat. cap. 28.

i) Salmaſius in exercit. Plin. cap. 30. p. 290. F. et in libro de homonym. hyles iatric. paſſim ipſum Plinium ex Dioſcoride corrigit, auctore ſcilicet eo, ex quo is ſua deſumſerit. Sed nimis temere. Fieri enim potuit, vt vterque iisdem fontibus vteretur. Loca quaedam Plinii et Dioſcoridis, inter ſe conuenientia, collegit cl. *Sprengel*, in libro: *Verſuch einer pragmatiſchen Geſchichte der Arzneykunde*, Th. II. Abſchn. V. III. §. 26. pag. 47.

1) *Dioſcorides*, medicus, ob lentes, quas in facie habebat, cognominatus Φακᾶς, teſte Suida, (ſ. v. Διοσκουρίδης) qui cum apud Cleopatram ſub Antonio vixiſſe et libros XXIV. medici omnes argumenti, ſcripſiſſe adfirmat. Sed male eum confundit cum noſtro Anazarbeo, a quo diſerte diſtinguit Galenus, Alexandrinum fuiſſe teſtatus, in expoſitione gloſſarum Hippocratis in Ἰνδικὸν, et Herophileae addictum ſectae, in praefatione ad eamdem expoſitionem. Idem Galenus loco priore eum ſcripſiſſe τὰς ὀνομασίας τῶν φαρμάκων refert accenſetque de eodem argumento auctoribus, Meneſtheo, Andreae Chryſaris, et Xenocrati (Aphrodiſienſi: alius apud Erotianum Xenocritus, Cous, grammaticus) et Erotianus in praefat. ad gloſſarium ſuum Hippocraticum notat, Dioſcoridem Phacam ſeptem libris caſtigaſſe, quae interpretandis Hippocratis vocibus difficilioribus ſcripſerant ante ipſum alii, Xenocritus Cous, Callimachus Herophileus, Bacchaeus Tanagraeus, Philinus Empiricus, et qui hunc in compendium miſere, Epicleuſtus Cretenſis et Apollonius Ophis. Ordine alphabetico hos libros compoſitos fuiſſe, atque idem opus a Galeno reſpici, ſuſpicatur *Lambecius* lib. II. cap. 7. pag. 565. Ex Dioſcoride hoc Alexandrino, ſiue Phaca excerptum legitur, ex practico eius ſine dubio opere, de terebintho, peculiari exanthematis genere, apud *Paulum Aeginetam* libr. IV. cap. 25. Quaedam de eo leguntur etiam apud Clericum, in *hiſtoire de la medecine*, part. II. lib. I. cap. 7. pag. 326. part. II. lib. III. cap. 12. pag. 429. edit. Hagae Comit. 1729. in 4. [apud *Reimmann.* praefat. ad biblioth. Vindob. §. 15. pag. 21. *Heum.*]

2) *Dioſcorides*, Alexandrino et Anazarbeo iunior, quem patrum ſuorum memoria, hoc eſt, ſub Traiano et Hadriano floruiſſe, refert *Galenus* in praefat. gloſſarum Hippocraticarum et γλωσσογράφον vocat in Ἰνδικὸν, ſed in praefatione addit, eum in pluribus libris, (huius forte fuere libri XXIV. Suidae memorati,) vix tertiam partem aut quartam vocum Hippocratis interpretatum, et plura ex Dioſcoride Anazarbeo, Nigro, Pamphiloque, et qui hos aetate anteceſſerunt, Crateua, Theophraſto, Heraclide Tarentino et aliis deſcripſiſſe. Hic ipſe videtur Dioſcorides, qui perinde, vt Artemidorus Capito, cognatus ipſius, ſcripta Hippocratis recenſuit et obelis diſpunxit, in mutandis antiquis lectionibus audaciſſimus, vt ſupra a nobis notatum eſt, in huius bibliothecae libr. II. cap. 23. §. 11. vol. II. pag. 517. Tarſenſem a Galeno vocari, quod adfirmat *Tiraquellus* de nobilitate pag. 355. non reperi: nam in loco V. 15. de medicamentis ſecundum genera male excuſum eſſe Ταρσεὺς vel Ταρσεὺς pro Ἀναζαρβεὺς, iam notauit *Lambecius.* *Salmaſius* in prolegomenis de homonymis hyles iatricae pag. 10. vbi tres hoſce Dioſcorides recte diſtinguit, tertium iſtum non putat fuiſſe medicum, ſed grammaticum duntaxat, quod in medio relinquo. De eo quaedam litteris conſignauit Clericus, in *hiſtoire de la medecine*, part. III. lib. II. cap. 2. pag. 621.

3) *Dioſcorides*, epigrammatum poeta, Meleagro Gadareno, qui 100. circiter annis ante Chriſtum vixit, antiquior, de quo ita *Dan. Heinſius* p. 106. ad haec Horatii in arte v. 279. *modicis inſtrauit pulpita tignis: perſuaſum eſt nobis, verſus Dioſcoridis reſpexiſſe Flaccum — Fuit autem iſte Dioſcorides antiquiſſimus poeta, cuius tredecim in Graeca Anthologia epigrammatia leguntur, iam edita: nos non pauciora ἀνέκδοτα habemus. Eum ſane cum Callimacho, Theocrito, Apollonio et aliis, circa Philadelphi tempora vixiſſe, exiſtimamus. Aliquot enim* εἰς τὰ Ἀδώνια *conſcripſit, quae potiſſimum ab Arſinoë tum colebantur, vt e decimo et quinto Theocriti Idyllio ſcimus, et eiusdem, niſi fallor, alibi meminit.* Eius epigrammata exſtant quaedam inter anecdota anthologiae graecae, quae ſcripta exiſtunt in bibliotheca Coisliniana vid.

vid. Montſaucon biblioth. Coislinian. part. II. pag. 519. cod. CCCLII. [vid. ſupra in catalog. poetar. epigrammat. h. v.]

4) *Dioſcorides*, Dionyſii F. Athenienſis, Epicephiſius, tribus Oeneïdis, curator teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

5) *Dioſcorides*, Iſocratis [k]) diſcipulus, ab Athenaeo lib. I. pag. 11. laudatur, verſus Homericos Iliad. *l.* 119. interpolans. Hunc igitur crediderim, quem ἐν τοῖς παρ' Ὁμήρῳ νόμοις citat Suidas in Ὅμηρος. Ex eodem petita quae Athenaeus pag. 8 ſq. diſputat περὶ τȢ τῶν Ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίȢ, vt probe e Suida notauit Caſaubonus pag. 27. Reſpicit et *Euſtathius* ad Iliad. *ύ.* pag. 1270. ὡς δὲ καὶ Ἀγαμέμνων ἀάσατο οἴνῳ μεθύων κατὰ τὸν ΔιοσκȢρίδην. Eiusdem νόμιμα citat Schol. *Ariſtoph.* ad aues v. 1283. Suidas in Σκυτάλη. Idem forte *Dioſcorides*, qui in ſchol. Apollonii I. 741. refertur tradidiſſe lyram datam Amphioni ab Apolline.

6) *Dioſcorides*, Stoicus, Zenonis, qui Chryſippo ſucceſſit, pater, ad quem plures libros ſcripſit Chryſippus. *Laert.* VII. 190. 193. 198. 200. 202. Huic Ionſius tribuit ἀπομνημονεύματα *Laertio* I. 63. et *Athenaeo* XI. pag. 507. memorata, licet Caſaubonus malit ea referre ad ſuperiorem, Iſocrateum. Eumdem Ionſius exemplo Zenonis, Perſaei ac Sphaeri, Stoicorum, putat ſcripſiſſe πολιτείαν Λακεδαιμονίων, quam citat *Plutarchus* in Lycurgo p. 46. [l]) et *Athenaeus* IV. pag. 140. librum laudans ſecundum. Reſpicit et *Plutarchus*, Dioſcoridem citans in Ageſilao pag. 616.

7) *Dioſcorides*, Cyprius, vnoculus, diſcipulus Timonis, Pyrrhonii, qui temporibus Ptolemaei, Philadelphi, vixit. *Laert.* IX. 114. 115.

8) *Dioſcorides*, Byzantinus, grammaticus, frater Hipparchi et Nicolai, Byzantini, Sophiſtae, qui cum Euſtephio et Aſſerio, Lacharem, Heracleonis Sophiſtae diſcipulum, Athenis audiuit ſub impp. Marciano et Leone. Suid. in Νικόλαος.

9) *Dioſcorides*, aſtrologus. Cenſorin. cap. 17. *Praeterea fieri poteſt, quod refert Varro, quodque Dioſcorides, aſtrologus, ſcripſit, Alexandriae inter eos, qui mortuos ſolent conſeruare, conſtare, hominem plus centum annis viuere non poſſe.*

10) Neſcio ſitne idem cum ſuperiore, an, quod veroſimilius dixerim, iunior *Dioſcorides*, Aegyptius, quem cum Damide et Menippo, Apollonii, Tyanenſis, in itinere comites celebrat Philoſtratus IV. 12. pag. 169.

11) Omitto *Dioſcoridem*, Antigoni regis fratris filium. Diodor. Sic. XIX. pag. 704. 709. tum

12) *Dioſcoridem*, Ptolemaei Romam legatum, qui cum Serapione interfectus eſt ab Achilla, teſte Caeſare III. 109. de bello ciuili.

Qqqq 3 13) *Dioſco-*

k) *Tiraquellus* pag. 355. de nobilitate in catalogo Medicorum pro ἸσοκράτȢς, aliud agens legit ἹπποκράτȢς.

l) Cap. 11. pag. 204. edit. Leopoldi, Plutarchi Theſeus et Romulus, Lycurgus et Numa Pompilius inſcriptae, Lipſ. 1789. 8. vbi vid. not. Leopoldi. *Harl.*

13) *Dioſcoridem* praeterea, Apollonii, Neapolitani, patrem, in vet. Inſcriptione apud Gruterum pag. 86.

14) *Dioſcoridem*, ſcalptorem, qui Romae vixit et Octauiani Auguſti imaginem gemmae inſculpſit, qua Auguſtus, et poſtea ſucceſſores eius ſignarunt. *Plinius* hiſt. natural. XXXVII. cap. 1. ſect. 2. *Sueton.* Octau. cap. 50. Nonnulla eiusdem artificis opera, variis in muſeis adſeruata, recenſentur a *Buonarruotio* in oſſervazioni ſopra alcune medaglie pag. 45. a *Phil. Stoſchio* in gemmis antiquis caelatis ſcalptorum nominibus inſignitis Amſt. 1724. fol. tab. 21 ſq. a *Io. Winkelmanno* in Deſcription des pierres gravées du feu Baron de Stoſch, Florent. 1760. 4. pag. 339. ab eodem, in hiſtoria artis tom. II. pag. 261. 266. edit. Mediolan. 1779. a *Braccio*, in opere: de ſcalptoribus, qui nomina ſua gemmis et cameis immiſerunt. Florent. 1785. fol. tom. I. a *Sponio*, in Miſcell. pag. 122. Solonis faciem, in Amethyſto ab hoc Dioſcoride caelatam, Bagartius Peireskio oſtendit, teſte *Gaſſendo* in huius vita lib. II. ad a. 1605. pag. 115.

15) *Dioſcoridem*, a quo dicta inſula διοσκορίδυ Plinio, Ptolemaeo, Stephano et auctori peripli maris Erythraei memorata, hodie Zogotara, de qua *Baelius* tom. I. Lexici.

16) *Dioſcoridem*, Samium, qui teſſellationem exercuit, vt declarat inſcriptio tabulae vermiculatae, a. 1763. e Pompeianis ruderibus erutae: ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ ΣΑΜΙΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕ. vid. *Winckelmann* Nachrichten von den neueſten Herculaniſchen Entdeckungen. Dresd. 1764. 4. pag. 25 ſq. Eiusd. hiſt. art. edit. Mediol. pag. 303.

Videtur etiam Dioſcori interdum nomen expreſſum pro Dioſcoride, vt apud *Oribaſium* praef. Εὐπορίςων, vbi Dioſcorum de herbis laudat, et forte apud *Galenum* VIII. 7. de medicamentis ſec. locos pag. 587. tom. XIII. edit. Pariſ. vbi ἡπατικὴ τῦ διοσκόρυ memoratur: licet fuerit etiam medicus quidam *Dioſcorus*, *Trallenſis*, ſed longe iunior, frater Anthemii, mechanici, diu poſt Galenum, Iuſtiniani imp. aetate clarus, cuius mentio apud *Agetium* lib. V. p. 144. Neque *Dioſcorides*, quem ἐν ςαθμοῖς καὶ μέτροις laudat *Tzetzes* Chil. XIII. v. 307. diuerſus eſt a noſtro Anazarbeo, de cuius ſcriptis deinceps mihi eſt paucis diſſerendum.

V. Princeps poſt Theophraſtum, Ereſium, inter graecos *Ped. Dioſcorides* eſt de re herbaria auctor, quam ſingulari ſtudio agitauit, primusque omnium eorum medicorum, qui de medicinali materia ſcripſere, in hac diſciplina illud adſequutus eſt, vt eius methodus pertractandae materiae medicae a Graecis, poſt eum viuentibus, teneretur: vt eadem ad Arabes cum medicinali Graecorum diſciplina tranſiret, ab his ad Arabiſtas eosque deilueret, qui inſtaurandae Graecorum medicinae a ſaeculo inde XVI. operam dederunt, vtque, qualis noſtro adhuc tempore traditur in ſcriptis libris doceturque materia medica, ad Dioſcoridis methodum normamque (ſolo fere Cullenio excepto, qui, aliorum experimento parum fretus, ſuo tantum vſus eſt,) tradatur. Tradidit vero medicinalem materiam maxima ex parte ad empiricorum mentem, morbos carptim enumerans, ad quos vtile hoc vel illud medicamentum ſit, non vero explicans, neque peculiarem ſtatum morborum cauſſarumue, neque adeo ſubinde ipſius medicamenti rationem. Hinc, etſi maximam gloriam Dioſcoridem eſſe adſequutum merito exiſtimandum ſit in eo, quod omnes medici eum vnicum in medicinali materia praeceptorem agnouerint: dubitandum tamen eſt, num hoc Dioſcoridem ſequendi eumque imitandi ſtudium in commodum eius diſciplinae ceſſerit.

Plantis

Plantis maximam ſe dediſſe operam, ipſe fatetur in praefatione ad materiae medicae lib. I., etſi aliis naturalibus corporibus ex animali et minerali regno operam haud leuiorem impendit. Plantas deſcripſit: at quum ſyſtemate botanico vllo eius aetas careret, ipſeque multis ſimilitudinibus comparationibusque ſingularum plantarum cum aliis vteretur, plurimas ita deſcripſit, vt agnoſci nequeant. Signa enim ex colore, magnitudine, ſurculis, exque comparatione cum aliis ſumta in ſolis vulgaribus plantis, et in his non ſemper, perſpicua ſunt, recte monente *Hallero,* botanico inſigni, in biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 79. Quare immenſae demum lites de plantis Dioſcoridis exſtiterunt, quas, quum componi non poſſent, nec etiam ex antiquiſſimo codice Vindobonenſi, infra enarrando, nec ſtudio virorum praeſtantiſſimorum, qui rei medicamentariae Dioſcoridis operam ſummam dederunt, deſperatio tandem compoſuit.

Vtcumque vero haec ſe habeant, neminem tamen botanicorum famam et auctoritatem Dioſcoridis attigiſſe, Hallerus l. c. pag. 80. recte refert. Eum *Galenus* laudat, perfectiſſimum et pleniſſimum de medicamentis ſcriptorem, in libr. I. de antidotis cap. 12. tom. XIII. p. 883. edit. Chart. in praefat. ad lib. VI. de ſimplicium medicamentor. facultatibus tom. XIII. pag. 144. in lib. IV. de compoſitione medicamentor. per genera cap. 1. tom. XIII. pag. 735. etſi eum etiam non raro reprehendit, ceu empiricum nimis, quique virtutes medicamentorum non ſatis definite enarret, vid. de ſimplic. medicamentor. lib. VII. ſ. v. Κορίαννον tom. XIII. pag. 194. et lib. VIII. ſ. v. Πολύγονον pag. 221. de compoſit. medicamentor. per genera lib. II. cap. 1. tom. XIII. pag. 673. quique adeo vim vocum ignorauerit. vid. de ſimplic. medicamentor. facultat. lib. XI. ſ. v. Πιμελὴ pag. 301. Ex eo vero hauſere Graeci, poſt eum viuentes permulti, Galenus, Aetius, et ex empiricis inprimis Lucius Apuleius, ſiue quisquis eſt auctor libelli de herba vetonica et de virtutibus herbarum. Fuit, ad noſtra fere tempora, vnicus in medicinali materia praeceptor Hiſpanorum, Luſitanorum, Andr. Lagunae diſciplinam ſequentium. Mauri atque Turcae medici adhuc plantas earumque virtutes ex Dioſcoride diſcunt. vid. Shaw's travels, or obſervat. relating to ſeveral parts of Barbary and the Levant. Lond. 1757. 4. pag. 263. Multo etiam frequentiores commentatores habuit, pluresque verſiones et editiones repertus eſt, quam vllus rei herbariae aut medicamentariae ſcriptor. *Haller.* biblioth. botan. tom. I. pag. 80.

VI. Exſtant eius *περὶ ὕλης ἰατρικῆς*, ſiue vt Erotianus in Καμμάρῳ edit. Franzii p. 214. vocat. *ὑλικῶν*, aut, vti Galenus ſimpliciter *περὶ ὕλης*, *de materia medica* libri V. ad Areum, Aſclepiadeum medicum, quem Dioſcorides ipſe *ὁμότεχνον* adpellat. Eius operis quinque libros Dioſcorides conſcripſit, vti ipſe dicit in praefatione libri I. ad Areum: *οἶσθα γὰρ ἡμῖν στρατιωτικὸν τὸν βίον συναγηόχαμεν τὴν πραγματείαν ἐν ε παραδεδομένην βιβλίοις, σοῦ προτρεψαμένου ὃ καὶ τὴν σύνταξιν ἀνατίθεμεν* Et ad quintum praefatus: *ἐν τούτῳ,* inquit, *τελευταίῳ ὑπάρχοντι τῆς ὅλης πραγματείας διαλεξόμεθα περὶ οἴνων καὶ τῶν καλουμένων μεταλλικῶν.* Quintum etiam librum *τῶν ὑλικῶν* citat *Erotianus*, l. cit. Neque Galenus, neque vllus alius veterum medicorum libros, quinto libro ſuperiores, cognitos habuit.

VII. Superſunt praeterea libri duo, a *Photio* in biblioth. cod. CLXXVIII. etiam ſub Dioſcoridis nomine, tanquam ſextus et ſeptimus liber, *de alexipharmacis et theriacis* lecti, ſextus

ſextus quidem περὶ φαρμάκων ὅσα τε ἐςὶ τῶν δηλητηρίων καὶ ὅσα τῶν ἀλεξικάκων, ſiue, vt in libris quibusdam editis inſcriptio legitur: περὶ δηλητηρίων φαρμάκων καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς καὶ θεραπείας, et ſeptimus περὶ τῶν ἰοβόλων ζώων, καὶ τῆς τῶν ἀπ' αὐτῶν πληγέντων σημειώσεως καὶ θεραπείας, ſiue, vt in aliis legitur: περὶ ἰοβόλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶντος κυνός. Hi in quibusdam editionibus diſcerpti ſunt in libros quatuor, vnde nouem libros Dioſcoridis numerant. Verum an genuini [m]) Dioſcoridi, ſint, dubitari poteſt, quia Galenus etiam libro de antidotis, vbi optima erat occaſio, horum non meminit, ſed tantum libros quinque commemorat. Itaque praefatio ad Areum, libro ſexto praemiſſa, videtur eſſe confiſta, iisdem verbis fere, quibus libri V. prologus, conſtans, et ad eum, vt videtur, ab alio quodam ſimplici imitatione expreſſa. Neque forte lecta Photio, quia Photius librum ſextum ait eſſe τελευταῖον ὅλης προθέσεως, quum tamen in libri ſexti praefatione legas. ἐν τούτῳ τελευταίῳ ὑπάρχοντι τῆς ὅλης πραγματείας καταλεξόμεθα περὶ τῆς τῶν ὠφελεῖν ἡμᾶς ἢ βλάπτειν δυναμένων φαρμάκων ἐνεργείας. Haec omnia effecerunt, vt materiae medicae in aliis libris libri quinque, quod cum mente Dioſcoridis conuenit, in aliis ſeptem, in aliis octo, in aliis nouem, numerentur, vnice, vti et Hallerus recte monuit, ob aliter initos numeros. Sextus plerarumque editionum eſt Aldi, Cornarii, Ruellii, Matthioli, et *alexipharmacorum* ac *theriacorum* nomine venit.

Ceterum etſi argumenta quaedam ſunt, quae nos inducere poſſint ad credendum, hos duos modo nominatos libros a Dioſcoride non eſſe profectos, tamen quaedam etiam pro genuinis eorum originibus pugnant. In his maxime *Erotiani* citatio τῶν ὑλικῶν Dioſcoridis, qui diſerte haec dicit: Διοσκορίδης ἐν τῷ ε τῶν ὑλικῶν φησὶ τὸ ἀκόνιτον εἰρῆσθαι ὑπό τινων κάμμαρον. Hic vero locus Dioſcoridis, in quo aconitum κάμμαρον a quibusdam dici refert, non in quinto, ſed in quarto librorum editorum libro et quidem cap. 77. edit. Goupyli proſtat. Haec ſaltim probant, libros Dioſcoridis iam eo tempore, quod proximum poſt auctorem erat, fuiſſe confuſos, facileque liber ſextus ſeptimusque, qui vterque partem quinti efficere, etiam ob argumenti ſimilitudinem, potuit, poſtea ſeparari potuerunt, praefatione ab librario, ſiue alio homine adiecta. Denique a Galeno non memorari hos duos libros, vtique certum eſt: verum id non probat, eosdem eſſe ſpurios.

VIII. Dioſcoridis περὶ μέτρων καὶ ςαθμῶν refertur a *Galeno* in libro eiusdem argumenti cap. 14. tom. XIII. pag. 982. edit. Charter. Meminit *Io. Tzetzes*, Chiliad. XIII. hiſt. 479.

Ἐν τοῖς ςαθμοῖς καὶ μέτροις δὲ Διοσκορίδης λέγει
Κοτύλας ἤτ' ἡμίνας τρεῖς τὸν χοίνικα ὑπάρχειν
Ἦγουν δύο καὶ ἥμισυ ςαθμὸν λιτρῶν τυγχάνειν.

IX. Περὶ συμβαλλομένων, ſiue de *ſuccedaneis medicamentis* ſcripſiſſe Dioſcoridem, neſcio an noſter, teſtatur *Galenus* in libro eiusdem argumenti tom. XIII. edit. Charterii p. 965. Neſcio etiam, an Galenus hoc loco librum peculiarem Dioſcoridis voluerit, ſiue num potius ſignificare, Dioſcoridem quaedam in libris de medicinali materia de ſubſtitutis etiam medicinis ſcripſiſſe.

X. Notha

m) Hos duo libros ab ipſo Dioſcoride ſcriptos eſſe, contendit *Caſaubon.* in Caſaubonianis p. 15. 16. *Heum.*

X. Notha etiam multa quibusdam ſcriptis editisque Dioſcoridis libris addita ſunt, editioni vtrique Aldinae, Iani Cornarii, Io. Ant. Saraceni, quibusdam verſionibus etiam. Iam olim obſeruatum eſt a Simone Ianuenſi, tum a Remberto Dodonaeo, Io. Ant. Saraceno, aliisque, Thoma etiam Reineſio p. 154. defenſionis var. lect. varios in bibliothecis occurrere codices Dioſcoridis, recentiore manu corruptos et alienorum ex Pamphilo, Alexandrino, aliisque iunioribus acceſſione interpolatos et confuſos, relato ob claritatem nominis ad Dioſcoridem, quidquid herbariis etiam inferioribus viſum fuerat. Hiſce interpolatoribus tribuenda ſunt, quae ex MSS. codicibus iam leguntur ad calcem maioris et prioris Aldinae editionis, quae vero poſtea magnopere auxit ex diuerſis codicibus *Hieronymus Roſcius*, in altera editione Aldina, auctioraque deinde edidit a pag. 401. *Ianus Cornarius* in graeca Dioſcoridis editione Baſil. 1529. Repetiere eadem Iac. Goupylus, Io. Ant. Saracenus, qui ea omnium pleniſſima dedit, omiſit Marc. Vergilius in graeco-latina Dioſcoridis editione.

Haec ſpuria quum diuerſas origines habeant, hactenus non ſatis illuſtratas, eas paucis expediam. Continentur nempe in iis

1) Nomina et ſynonyma plantarum graeca barbaraque alia, Aegyptia, Hetruſca, Gallica, magica quamplurima, ſubinde graecae linguae proprietatibus plane aduerſa et ita efficta, vt adpareat, ea eſſe aut vehementer corrupta et interpolata, aut profecta ab incondito recentiore librario. Ea nomina Aldus in priore ac maiore editione in textum recepit, notauitque in praefatione, ſe ea in contextu omnium exemplarium ſcriptorum legiſſe. Neque Aldo abſurdum viſum eſt, Dioſcoridem, qui multas terras peragrauerat, diuerſa plantarum in diuerſis regionibus nomina notare voluiſſe. Ex Aldi itaque mente haec pars ſpuriorum genuina videri poſſit. Ipſe quoque olim credidi, haec plantarum diuerſa nomina ſynonymaque a Dioſcoride vere eſſe profecta, (in praefat. ad ſcriptores de medicamentis paratu facilibus pag. 28. 29.) eadem enim in antiquiſſimo Dioſcoridis codice, Vindobonenſi, ineunte ſaeculo VI. ſcripto, leguntur: ſed vt in aliam ſententiam nunc transeam, veritatis, quam quisque liberalis homo ſequi debet, ſtudium me cogit. Haec enim nomina, quae Lambecius Comm. de biblioth. Vindobonenſi libr. II. cap. 7. pag. 593. a Pamphilo, Alexandrino, quem Galenus in praef. lib. VI. de ſimplic. medicamentor. facultatibus ceu nominum inutilium in botanicis inuentorem citat, profecta eſſe putat, ex L. Apuleii de medicaminibus herbarum libro, nec non ex eiusdem auctoris libro de herba vetonica in Dioſcoridem irrepſerant. Quod inde inprimis probari poteſt, quod omnia iſta vana abſurdaque, quae in eo libro Apuleii leguntur, graeca facta in his nothis Dioſcoridis occurrunt, quod videre cuique lectorum licet, vbi praeter innumera alia caput de herba vetonica in Apuleii herbario cum his, quae Saracenus habet a pag. 461. oper. Dioſc. contulerit.

2) Alia in hiſce nothis transſcripta ſunt ex aliis auctoribus, notante iam Io. Ant. Saraceno. Sic caput integrum *περὶ ἰατραλείας*, quod legitur inter notha Dioſcoridis apud Saracenum pag. 442. ex Aetii libro I. deſcriptum eſt. Alii loci ex Plinio, quo empirici omnes maxime ſunt vſi, deſcripti ſunt, alii ex Oribaſio, alii ex Conſtantino Africano. Ab empirico Chriſtiano profecta eſſe ex parte, quae in hiſce nothis proferuntur, et id docet, quod diebus paraſceues quaedam medicamenta auctor ſumi iubeat.

3) Quaedam in hiſce nothis orta etiam ſunt ex transpoſitione capitum eorumque mutato ordine. Dioſcorides enim, vtut magis lectus fuerit, quam alius quisque, Galeno

forſan excepto, antiquus medicus, vtut editiones expertus ſit multiplices et a commentatoribus mire tortus, nondum tamen ita editus eſt, vt vel bonam eius editionem exſtare dici poſſit. Quaedam etiam orta eſſe videntur a vano iſto ſtudio, ea, quae Dioſcorides de ſimplicibus medicinis enarrauit, in alphabeti ſeriem redigendi.

XI. Exſtant denique *περὶ εὐπορίστων ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων*, *de facile parabilibus* ſimplicibus et compoſitis *medicamentis* ad Andromachum *libri duo*, in editionibus antiquioribus omiſſi, et ſeparatim primum e manuſcripto Auguſtano editi in lucem Argentorati, 1565. 8. cum verſione *Io. Moibani*, medici Auguſtani, et, cum hic operi immortuus eſſet, Conradi Gesneri, qui et notas addidit et Galeni aliorumque *συμφωνίας*. Vti reliqua, ita praeſentes libros de integro recenſuit et verſionem nouam adiunxit Saracenus, in ſua Dioſcoridis editione. Andromachus ſenior, Neronis archiater, Dioſcoridis aequalis fuit, non iunior, qui ſeriore aeuo vixit. Hi libri num Dioſcoridis ſint, dubitatum eſt. Ex libris de materia medica a Dioſcoride, Alexandrino, eſſe compoſitos, Ianus Cornarius aeſtimauit. Spurios eſſe, contendit Lambecius comm. de bibliotheca Caeſar. Vindobonenſi lib. II. cap. 7. Ignorauerunt eos antiquiores Dioſcoridis editores, Aldus, Ianus Cornarius, Marcellus Vergilius. Neque multi eorum codices ſcripti exſtant. Ignoraſſe videntur eos Plinius, Galenus, a quo, idem argumentum pertractante, memorati ſine dubio fuiſſent. Neque, quod medicamenta tantum continent, paratu facilia ac vile pretium habentia, ab alio fere ſcribi potuiſſe putatum eſt, niſi ab empirico. Sed ad haec omnia argumenta facilis eſt reſponſio. Plinius ne libros de materia medica quidem Dioſcoridis memorauit, neque ſingulorum pharmacorum virtutes enarrans, auctores, queis vſus eſt, ſemper memorauit. Galenus Dioſcoridem ſaepius quidem nominauit, at loca ex eo non, niſi fere vbi corrigere eum poterat, adduxit; facile igitur libros *εὐπορίστων* coram habere potuit, etſi eorum mentionem non fecit. Tandem non omnes hi empirici et a dogmaticorum medicina alieni putandi ſunt, qui paratu faciles medicinas perſcripſerunt. Temporum enim calamitate, qua tolerabilior illa hominum conditio, quae inter diuitias atque inopiam medium tenet, non exſtabat, medici adigebantur ad perſcribendas medicinas, paratu faciles. Ceterum pro genuino hunc librum declararunt Io. Moibanus, Conradus Gesnerus (in praef. ad euporiſta) et Io. And. Saracenus (in praef. ad Dioſc.).

Verum etſi demonſtrari nequit, hos libros a Dioſcoride, Anazarbeo, eſſe profectos; tamen probari poteſt, eos aetati Dioſcoridis non penitus repugnare. Aretaeum in iis citari, Gesnerus refert, ſed locum, quem citat, typothetarum errore corruptum eſſe, doleo. Vſum eſſe his *εὐπορίστων* libris Oribaſium et quaedam ad verbum ex iis deſcripſiſſe, Achilles P. Gaſſerus in epiſtola ad Gesnerum, editioni *εὐπορίστων* Argentoratenſi praefixa, refert. Aetius his libris vſus eſt, qui tetrab. II. ſerm. II. cap. 16. ramentorum loti arboris cremorem, epilepticorum auxilium, diſerte ad Dioſcoridem refert, de quo in libris de medicinali materia nihil, in paratu facilium vero medicamentorum libris ſcriptum eſt. Etiam tetr. II. ſerm. I. cap. 88. et tetr. III. ſ. 1. cap. 2 et 27. medicamenta, ex his libris deſumta, citantur. Meminit alio Aetius librorum Dioſcoridis *περὶ εὐπορίστων* tetrab. II. ſerm. IV. cap. 2. Negari tamen nequit, quaedam etiam eſſe, quae hunc librum recentiorem Dioſcoride noſtro eſſe demonſtrent. Graecae in eo occurrunt voces, temporibus Dioſcoridis nondum vſitatae:

tae: moſchus nominatur, ſerioris aeui medicamentum. Neque empirici, Dioſcoride, Anazarbeo, ſuperiores, hos paratu facilium medicinarum libros citarunt.

XII. Liberali Auguſtini Gadaldini, medici Veneti, donatione Conradus Geſnerus Dioſcoridis et Stephani, Athenienſis, librum, graece ſcriptum, *περὶ φαρμάκων ἐμπειρίας* acceperat, isque codex, multis in locis deprauatus et obſoletis vocibus ſcatens, poſtea in Caſp. Wolphii bibliothecam tranſiit. Wolphius eum, in latinam linguam conuerſum, edidit titulo: *Alphabetum empiricum, ſiue Dioſcoridis et Stephani Athenienſis philoſophorum et medicorum de remediis expertis liber iuxta alphabeti ordinem digeſtus. Nunc primum a Caſparo Wolphio in latinam linguam conuerſus et in lucem editus* (*Tiguri*) 1581. 8. Morbi ſecundum alphabeti ordinem pertractati ſunt. Quae ad Dioſcoridem referuntur, fere omnia ex libris de materia medica et de paratu facilibus medicamentis hauſta ſunt.

XIII. In enarrandis *codicibus* Dioſcoridis MSS. eum ordinem ſeruabo, vt primum eos deſcribam, in quibus aut cum textu Dioſcoridis, aut cum epitome ex eo figurae continentur pictae, ad melius intelligenda naturalia corpora, quae Dioſcorides deſcripſerit. Gaudebant enim Graeci librarii maxime picturis et imaginibus, quibus res, ab auctoribus deſcriptas, natiuis coloribus atque picturis repraeſentabant. conf. *Montfaucon* palaeogr. Graec. lib. I. cap. 1. pag. 7. Quum enim, vt de plantis tantum loquar, Dioſcorides fere ad 700. plantas deſcripſerit, earumque poſt tot commentarios ac tam copioſas illuſtrationes tertia adhuc pars ignoretur, Hallero notante, qui in ſecundo libro, in quo notiſſimae alias plantae et olera continentur, XXV. reperit de CII. ſpeciebus, quae vel omnino ignotae ſunt, vel dubiae, vid. biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 85. vtique ſperandum eſt, fore, vt ii codices, quibus figurae plantarum adpictae ſunt, rei herbariae Dioſcoridis multum lucis adfundant, inprimis vbi hi codices tempore, a Dioſcoridis aeuo non nimis longe remoto, ſcripti ſunt.

1) Codex MS. qui in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi ſeruatur, omnibus antiquitate, forſan etiam nitore, palmam praeripit. Eum fuſiſſime deſcribit *Lambecius* in Comm. de bibliotheca Vindobonenſi lib. II. cap. 7. a pag. 519. vsque ad pag. 594. neque tamen ita, vt de praeſtantia codicis recte iudicari poſſit. Icones etiam ex eo depingi ſculpique curauit, ſed non plantas vtilesue alia, verum pauones, et medicorum antiquorum conſeſſus, aliaque eius generis, minus vtilia. Eadem fere, tamen aliquantulum vtiliora, tabulas enim III. addidit, draconum, ſerpentum, ſcorpionum cet. picturas exhibentes, *de Neſſel*, in catal. codd. MSS. biblioth. Caeſar. Vindobon. part. III. nr. 1. pag. 3. Eumdem ex Lambecio deſcripſit, addito ſpecimine characteris, *Montfaucon*, in palaeographia graec. lib. III. cap. 2. pag. 195. Eum codicem Busbeckius Conſtantinopoli, penes Iudaeum, viderat, ſed maiore pretio habitum, quam vt ab eo emi poſſet. Mentio eius codicis eſt etiam apud Busbeckium, in epiſt. Turcica IV. Reineſium, pag. 201. variarum lectionum, et Colomeſium, in opuſc. pag. 108. Poſt annum MDLXII. impreſſa Busbeckii a Maximiliano II. redemtus eſt et Vindobonam translatus in bibliothecam Caeſaream. Membranaceus eſt, forma quadrata paullo maiore, continet folia CDXCI. quorum maxima pars iniuria vetuſtatis male habita et a tineis corroſa eſt. Litterae maiuſculae ſunt, accentus deſunt, voces ſine vlla diſtinctione ſibi cohaerent. Aetatem eius Lambecius eam aeſtimabat, vt, illum ſuo tempore mille et centum ſexaginta tres annos ſuperare, ſine vlla controuerſia exiſtimaret. Continentur enim in eo, praeter veterum

medicorum

medicorum effigies [n], quaedam picturae, quae eum ſcriptum eſſe docent temporibus Iulianae Aniciae, quae matrem habuit Placidiam, imp. Valentiniani III. filiam et imp. Theodoſii iunioris ex filia Eudocia neptem, patrem vero Flauium Anicium Olybrium, qui poſt imp. Anthemium imperare coepit in occidente A. C. 472. ac Conſtantinopoli floruit temporibus Anaſtaſii Dicori et Iuſtini I. ſiue ſenioris, atque in principio imperii Iuſtiniani Magni mortua eſt. Ordo, in quo materia medica, maxime vegetabilis, in eo codice pertractata eſt, alphabeti eſt: prima enim planta, de qua ſcribitur, eſt ἀείζωον τὸ μέγα, vltima ὤκιμον. Vniuscuiusque plantae deſcriptioni ſua e regione reſpondet figura artificioſiſſime ad viuum depicta. Contextui Dioſcoridis vbiuis fere praefixae ſunt variae adpellationes ſingularum plantarum, nempe quomodo vna eademque planta non ſolum a Graecis et Romanis, verum etiam a Perſis, Aegyptiis, Hetruſcis, Hiſpanis, Gallis, Dacis, cet. olim vocata ſit. Icones ex hoc codice depictae, quae apud Dodonaeum reperiuntur, ſpem de his figuris magnam non faciunt. Aconitum lycoctonum alliariae ſimile pingitur foliis vrticae, quae oporteret eſſe platani, vt deſcriptioni reſponderet. Sic rudis eſt figura alyſſi, ex eodem codice deſcripta, foliis vtcunque, floribus valde obiter expreſſis in Franckii veronica thuizante. Figuras ei antiquiſſimo codici, aliique, quem Neapolitanum dicunt, quique Viennae ſeruatur, quem adeo antiquiorem Conſtantinopolitano iſto putant, aeri incidendas curauit neſcio quis, an bibliopola, an homo doctus Vindobonenſis. Tabulae plantarum, in his codd. MS. pictarum, aere exſcriptae erant anno MDCCLXXIII. referente homine quodam docto in ephemeridibus litterariis Gottingenſibus ad ann. 1773. pag. 10 ſq. CDXC. Earum CCXXXIV. oculis ipſis ſuis is doctus vir vſurpabat ac coram habebat. Erant hae tabulae in folio, quod vocant, oblongo, quali vero modo figurae plantarum, aeri inciſae, comparatae ſint, ex his, quae doctus is vir refert, non patet. Multae tamen plantae ſatis ex figuris cognoſci quod poſſunt, patet, permultas nos pro Dioſcorideis habuiſſe, quas ſaltim pictor, qui figuras codici addiderat, pro talibus non habuerat. Sic Periclymenum Dioſc. conuoluolus eſt, Satyrium Dioſc. eſt orchis, fucum referens, lichen Dioſc. eſt hypnum, phalangion Dioſc. ad acanthii genus pertinere videtur, onoſum ſymphytum echii foliis referre videtur, ſiſymbrium vtrumque Dioſc. ad menthae genus referendum eſt, ſerapias eſt orchis morio mas, polygonum foemina Dioſcoridis eſt limnopeuce, et ſic porro. Quae quum ita ſint, vtique optandum erat, vt accuratior earum tabularum cura in manus viri cuiusdam docti caderet. Cl. Iacquinum, botanicum egregium, ei operi maxime idoneum eſſe, iure putabat anonymus Gottingenſis, qui de his tabulis refert. Sed, neſcio qua de cauſa, hoc opus, quo ſine dubio vtilitatem qualemcunque rei herbariae veterum adlatum iri ſpes eſt, in tenebris ad noſtra vsque tempora iacuit, nec reſciſcere nobis licuit, quodnam infelix fatum hae tabulae expertae ſint.

2) Alium

[n]) Medici illi ſunt Machaon, Chiron Centaurus, Heraclides Tarentinus, Pamphilus Alexandrinus, Xenocrates Aphrodiſienſis, Manlius Herophileus, Sextius Niger, Crateuas, Apollonius Memphites, Andreas, Nicander, Rufus Epheſius, Galenus, et ipſe denique Dioſcorides, cuius imago editionis etiam Saraceni praemittitur. De ſingulis ibi prolixe Lambecius diſſerit. Imagines e Lambecio dedit etiam Ioannes Petrus Bellorius, ad calcem illuſtrium philoſophorum, poetarum, rhetorum. Rom 1685. fol. Singulas ſeparatim exhibuit Gronouius, Machaonem et Chironem quidem tom I yyyy ſq. Crateuam tom. II. 70 et reliquos tom. III. antiqq. Graecar. dd. ll. cccc. kkkk. et Dioſcoridem ooo.

2) Alium codicem, ante mille annos ad minimum ſcriptum, bibliothecae regiae *Pariſinae*, in quo omnes fere, paucis exceptis, plantarum figurae, manu antiquarii, qui librum ſcripſit, graphice expreſſae ſunt, laudat *Salmaſius* in exercitat. Plinian. cap. 27. pag. 254. ed. Traiectin. Multas in eo codice exſtare plantas, ad veritatis naturam delineatas, idem refert. Silphii plantae imaginem, inde deſcriptam, ſimul exhibuit Salmaſius, ſed multa in ea figura vitia ſunt, ipſo monente Salmaſio l. c. quae ad verum expreſſam credere vetent. Is forſan idem codex eſt, quem accuratius deſcribit *Montfauconius* in libr. I. palaeogr. Graec. cap. 6. pag. 43. et libr. III. cap. 8. pag. 256. vbi et duo capita ex eo, de thymbra et de ſerpillo leguntur deſcripta. Scriptus eſt in membrana et numerum habet in bibliotheca regia Pariſin. MMCXXX. Vetuſtate non multis Dioſcoridianorum exemplarium; depictarum ſtirpium arborumque elegantia nulli cedit. Saeculi noni eſt, et in Aegypto ſcriptus eſſe videtur, hinc etiam forma characterum aliquid peregrinitatis habere videtur. Specimen eius codicis aeri incidi curauit *Montfaucon* l. c. pag. 258. Exemplar toto libro primo multisque hinc et inde partibus mutilum eſt. Ad ſingulas plantas nomina Arabica ſcripta, ſed recentiore manu, leguntur, item ad marginem aliae notae Arabico idiomate adſcriptae ſunt. Ad plantam, quae thymbra dicitur, eiusdem nomen Graeco-Coptico charactere exaratum legitur, videlicet νεμμὸμ, quod vocabulum eſt Aegyptiacum. Ad alias etiam plantas nomen Aegyptium Graeco-Coptico charactere ſcriptum eſt, quo adſeritur, codicem in Aegypto eſſe ſcriptum. Latina nomina ſingulis plantis recentior manus adſcripſit. Plantae viuo colore, eleganter quidem, at rudi arte, ſunt depictae, quod probant duo ſpecimina, quae Montfauconius ſpecimini memorato, aeri inciſo, addidit, thymbrae atque ſerpilli. Non infrequenter ſub arboribus et plantis depinguntur homines, morbis, quibus curandis illae aptae ſunt, laborantes. Hic vero Dioſcoridianus codex, non alphabetico ordine deſcriptus eſt, vt Caeſareus atque Neapolitanus, mox memorandus, (nr. 3.) ſed quomodo ab ipſo Dioſcoride primum editus fuerat. Capitula in hoc codice alia, ac in editis, ratione numerantur: numeri enim ab initio primi libri incipiunt, et continuata ſerie per libros ad finem ducuntur, ita, vt ſerpilli capitulum in editis numero 46. libri tertii, hic trecenteſimus quinquageſimus numeretur. Capitula in ſectiones plerumque multas diſtinguuntur, ac ſectiones ſingulae ad marginem notantur per literas numerales α, β, γ.

3) Alium, qui adſeruatur *Neapoli*, in bibliotheca Patrum Auguſtinianorum S. Iohannis de Carbonaria *Bernhardus Montfaucon* in diario Italico pag. 309. refert his verbis: *Codex Dioſcoridis, eleganter deſcriptus, membranaceus, characteribus vncialibus quadris, ſine accentibus, adpoſitis plantarum florumque figuris, minio depictis a perita manu. Huius auctoris nullum puto pari vetuſtate et elegantia exemplar exſtare: nam regium, quod antiquitatis cauſa ſuſpicitur, huic multum concedit aetate et pulchritudine. Initio mutilum his verbis incipit:* ἀμβροσία οἱ δὲ βότρυς. *eſtque quinti, vt puto, ſaeculi.* Is codex vberius deſcribitur a *Montfauconio* in libr. III. palaeograph. Graec. cap. 3. Putat, Neapolitanum hunc codicem antiquiorem eſſe Caeſareo, character enim partim quadrus, partim rotundus, ad formam inſcriptionum veterum propius accedere videtur. Eſt forma paene quadra, vt Caeſareus. Spiſſus eſt non multo minus D. foliorum. In initio mutilus eſt, et vt Vindobonenſis codex, ad alphabeti ſeriem concinnatus. Vidit hunc Dioſcoridis codicem Richard, Voyage d' Italie, apud Auguſtinianos, deque eo ſatis fuſe refert. [Hic codex a. 1717. a patribus Auguſtin. Carolo VI. dono oblatus in biblioth. Vindobonenſ peruenit, et copioſe deſcriptus eſt a *Kol-*

lario in ſupplem. ad Lambecii comment. pag. 343—393. Notat vero ille, hunc codicem multo minorem eſſe Byzantino illo Dioſcoridis herbario, nota facto a Lambecio comment. lib. II. et VI. p. 202. ad quem vtrumque locum Kollarius dedit adnotationes. Cod. eſt ab initio et fine mutilus: multo antiquiorem Byzantino eſſe, demonſtrat Kollar. et vberius explicat cauſſam, cur hunc cod. inſcripſerit *Herbarii* titulo. In hoc cod. ſunt 410. hiſtoriae ſeu deſcriptiones; imagines vero quaternis pauciores. Herbarum ordo eſt alphabeticus; at perturbatus. Subnectuntur praeter propria ſingularum herbarum nomina, etiam alia, cum graeca, tum barbara, quae a Dioſcoride non proficiſcuntur. Quare Kollarius pag. 355. poſuit *dacica* herbarum quarumdam nomina, ordine alphabetico, quae quidem vel illyrica vetuſtiſſima, vel certe epirotica eſſe exiſtimat. Subiungit longum et accuratum indicem herbarum plantarumque omnium, quae et hoc olim Neapolitano et Byzantino codice continentur. Denique dat ſpecimen ſuorum ſchol. philologicorum in hoc herbarium. Sed Dioſcoridis et herbarum ſtudioſi ipſi legant Kollarii notitiam. *Harl.*]

4) Antonius Muſa Braſſauolus (examen omnium ſimplic. pag. 274.) in antiquo Dioſcoride herbulam depictam vidit, quae poſſet eſſe caryophyllata. vid. *Haller.* in biblioth. botan. tom. I. pag. 85.

5) In bibliotheca *Leidenſi* codex exſtat Dioſcoridis Anazarbaei de re medica, verſus in Arabicam linguam ab Honeino et Stephano, cum figuris herbarum, florum, animalium, piſcium et inſectorum. vid. catalog. biblioth. public. Lugd. Batau. pag. 443.

6) In bibliotheca regia *Pariſina* codex exſtat Dioſcoridis cum figuris II. n. MMCLXXIX.

7) Excerpta ex Dioſcoride de animalibus et plantis cum figuris ſunt in bibliotheca regia *Pariſina* II. MMCCXCIV.

8) Dioſcoridis tractatus de herbarum natura et virtutibus, in cuius margine appoſiti ſunt ſingularum herbarum iconiſmi, coloribus eleganter depicti, exſtat in biblioth. *Bodleiana,* teſte catalog. MSS. Angliae et Hibern. nr. 3637. pag. 174.

9) Liber Dioſcoridis de herbis foeminis exſtat ſcriptus in membrana, cum adpictis viuo colore animalium et herbarum figuris in biblioth. *Bodleian.* teſte catalog. MSS. Angl. et Hibern. nr. 7527. pag. 335.

XIV. Codices Dioſcoridis alii, quotquot mihi innotuerunt, hi ſunt, et Graeci quidem:

Codex MS. Dioſcoridis graecus librorum V. de materia medica, at in fine mutilus, cuius vltimum caput eſt περὶ αἱματίτȣ λίθȣ, ſcriptus in ſerica charta, eſt in Voſſiana bibliotheca bibliothecae publicae *Leidenſis.*

Dioſcorides de plantis, ordine alphabetico digeſtus, et multum ab editis diſcrepans: Idem de venenatis et alexipharmacis exſtat graece in biblioth. Voſſiana biblioth. public. acad. *Leidenſ.* teſte catalog. eius bibliothecae, pag. 394.

Graecum Dioſcoridis codicem in bibliotheca *Vindobonenſi* recenſet *Lambecius* comment. lib. II. cap. 7. pag. 597. Chartaceus eſt, in folio, a Busbeckio Conſtantinopoli comparatus. Continet praefationem Dioſcoridis ad libr. materiae medicae primum. Finita praefatione incipit deſcriptio plantarum ſecundum alphabeti ſeriem, maxima parte ex Dioſcoridis de materia

teria medica libris deſumta. Nomina plantarum, de quibus ſupra dixi, deſcriptioni inſunt. Mutilus vero eſt codex, quinque tantum foliorum, ita, vt ne ipſum quidem A ſit integrum, ſed in Ἀλίμῳ deſinat.

Codex Graecus librorum de materia medica quinque, chartaceus, in folio, additis etiam alexipharmacis, in fine tamen mutilis, exſtat quoque in bibliotheca *Vindobonenſi*, teſte *Lambecio* l. et pag. cit.

Alius codex Graecus, chartaceus, in folio, Conſtantinopoli comparatus, exſtat in *eadem* bibliotheca, teſte *Lambecio* l. c. pag. 598. Continet is Dioſcoridis et Stephani, Athenienſis, alphabetum empiricum titulo: *βίβλος Διοσκορίδου καὶ Στεφάνου Ἀθηναίου τοῦ φιλοσόφου, περιέχουσα φαρμάκων ἐμπειρίας κατὰ ἀλφάβητον σαφῶς ἐκτεθεῖσα.* Eiusdem alphabeti empirici exemplar manuſcriptum graecum ex bibliotheca Gesneri redemit Caſp. Wolphius, quo in latine edendo hoc alphabeto vſus eſt.

Onomaſticon botanicum ex Dioſcoridis libris quinque de materia medica ab anonymo auctore compoſitum, ordine alphabetico exſtat Graece, in chartaceo codice in 4. in biblioth. *Vindobonenſ. Lambec.* lib. II. cap. 7. pag. 599.

Excerpta de herbis ex Crateua, Dioſcoride et Galeno exſtant in bibl. *Vindob.* graece. Videntur a recentiore graeculo ex codice Dioſcoridis antiquiore eſſe deſcripta.

Codex graecus XLVI. foliorum Dioſcoridis librum I. de materia medica continet et lib. II. capita priora XXVI. cum anonymi cuiusdam auctoris antiqui ſcholiis marginalibus. His inſuper accedunt variantes lectiones ex duobus vetuſtis codd. MSS. bibliothecae Venetae Cardinalis Beſſarionis et ex tertio quodam Nicolai Leonici, quae propria Petri Victorii manu ibidem in margine adſcriptae ſunt. Is enim quatuor illos codices MSS. diligentiſſime accuratiſſimeque inter ſe contulit. *Lambecius* Comm. de biblioth. Vindobonenſ. adpend. lib. III. additam. 13. pag. 344.

Dioſcoridis medicamenta varia ad morbos ordine alphabetico exſtant Graece in biblioth. *Bodleian.* nr. 150. teſte catal. MSS. Angliae et Hibern. pag. 20.

Dioſcoridis hiſtoria plantarum exſtat Graece inter codd. MSS. *Iſaaci Voſſii*, teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 2157. tom. II. pag. 59.

Dioſcorides de plantis, ordine alphabetico digeſtus, et multum ab editis diſcrepans. Idem de venenatis et alexipharmacis exſtat inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 2168. tom. II.

Liber quintus de materia exſtat Graece in biblioth. *Laurentiana* Medicea plut. LXXIV. *Montfaucon* tom. I. p. 380. Ped. Dioſcoridis Anazarbaei e Cilicia de medica materia libri IX. exſtant graece in bibl. *Laurent. Medicea* plut. LXXIV. *Montfauc.* tom. I. p. 387. [*Bandinius* in catal. MSSt. gr. in indice voc. Dioſcoridis partem cod. X. plut. 74. de ſimplicibus medicamentis ad Andromachum tribuit Dioſcoridi, at in recenſione ipſius cod. tom. III. pag. 95. quoniam expunctum fuit auctoris nomen, ſuſpicatur eſſe Galeni: incipit tamen, *τῶν ἁπλῶν φαρμάκων παράδοσις, ὦ τιμιώτατε Ἀνδρόμαχε.* quod eſt initium libri Dioſcoridei. — in cod. XX. plut. 74 idem duo libri: ad calcem vero primi libri manu multo recentiore notatum eſt, ſuperiora non eſſe Dioſcoridis *σημείωσαι ὅτι τὰ ἄνωθεν οὐκ εἰσὶ Διοσκορίδου.* —

in

in adpendice, in vol. III. pag. 136. cod. X. qui continet Dioſcoridem de facile parabilibus ſimplicibus et compoſitis medicamentis, vberius deſcribit Bandin. Praebet cod. prolegomena ex aliis excerpta et Dioſcoridis εὐπόριστα, et quidem capp. 1033. reliqua, quae ſequuntur, vsque ad caput 1049. ſunt alius auctoris. — in cod. XVII. plut. 74. nr. 14. eſt liber V. de materia medica: quaedam tamen deſunt. — in cod. XXIII. nr. 1. eiusdem plutei ſunt Dioſcoridis de materia medica libri IX. quorum tamen primi quinque tantum de materia medica; alii quatuor de alexipharmacis et theriacis. Bandinius, qui tom. III. pag. 125. multus eſt de his libris, et qui ſpurii habentur, et de Dioſcoride, oſtendit quoque diſcrimen huius cod. ab editione Aldina: — in cod. VIII. plut. 75. eſt fragment. illorum libr. et nr. 6. excerpta ex illis: — cod. XIX. plut. 76. nr. 5. initium de antipharmacis, de quo vid. Bandin. III. pag. 328. — tom. II. pag. 432. cod. 50. praecepta, iambicis verſibus comprehenſa, ſine auctore. vid. Bandin. indic. *Harl.*]

Dioſcoridis codices Graeci tres, in quibus duo membranac. [in quibus cod. CCLXXIII. eſt notandus] chartaceus vnus, exſtant inter codd. cardinalis Beſſarionis in bibliotheca Diui Marci *Veneta*. conf. Montfaucon, tom. I. pag. 470. [vid. catal. codd. gr. pag. 133. add. quartus membran. 597. vid. Catalog. pag. 312.]

Dioſcoridis de materia medica liber I. exſtat Graece Patauii, ex muſeo Marci Mantuae Benauidii. Montfaucon. tom. I. pag. 488. Dioſcoridis libri de materia medica omnes exſtant Graece etiam Patauii, ex libris Io. Rhodii. Montfaucon. l. c. pag. 489.

Dioſcorides exſtat, ſed incertum an Graece, Veronae, in muſeo Io. Saibantae. Montfaucon. l. c. pag. 490.

Duo Dioſcoridis codices, Graeci ſine dubio, exſtant in biblioth. Ambroſiana Mediolanenſi. Montfaucon. l. c. pag. 496. Alius codex exſtat in eadem bibliotheca, teſte eodem, pag. 529.

Dioſcorides περὶ ὕλης ἰατρικῆς exſtabat in bibliotheca *Guil. Pelliſerii* Montfaucon. tom. II. p. 1199. Eiusdem opera quaedam exſtabant in eadem. Montfauc. l. c. p. 1200.

Dioſcoridis opera ἀκεφάλαια exſtant in bibliotheca *Scorialenſi*. vid. Clarke epiſt. Anglice ſcriptas de praeſenti ſtatu regni Hiſpaniarum epiſt. VIII. ſect. 2.

Dioſcoridis quaedam de animalibus et herbis exſtabant graece in bibliotheca *Thuana*. vid. catal. eius biblioth. Lauenb. 1704. 8. pag. 441.

Codex Dioſcoridis de materia medica, vt puto, Graecus, exſtabat in bibliotheca Michaelis Cantacuzeni. *Verdier*. pag. 62. Haller. bibl. botan. tom. I. pag. 86. et onomaſticon botanicum ex Dioſcoride (*Verdier*. pag. 599.) et excerpta ex Dioſcoride, Crateua et Galeno (ibid. conf. Haller. l. c. pag. 86.)

Codex Dioſcoridis, in quo mutata et tranſpoſita multa ſunt, eſt in bibl. reg. *Pariſ.* II. nr. MMCCLXXXVII.

[Cod. Πεδανίου διοσκουρίδου (ſic) de virtute ſimplicium medicamentorum, de qualitatum, quae ex re, ſapore praedita, manifeſtantur, temperamentis, et, de ordine atque abſceſſu temperamentorum, in bibl. reg. *Matrit.* cod. LXXXIV. fol. 132. ſecundum *Iriarti* catalog. pag. 334. — item in cod. XC. fol. 86. catalog. pag. 435 ſq. Haec duo capita ſiue ſectiones

fruſtra

fruſtra ſe quaeſiuiſſe apud Dioſcoridem, vel in ampliſſima Iani Antonii Saraceni editione, vtroque loco ſcribit Iriarte. In vtroque cod. ſequitur de quarumdam herbarum virtute, quam enarrationem, exiſtimat Iriarte, ineditam eſſe. In priore cod. fol. 133. eſt alphabetica plantarum ceterorumque ſimplicium deſcriptio ex Dioſcoridis libr. V. de re medica a recentiore quodam facta, quam ineditam putat Iriarte pag. 345. vti aliam breuem 69. plantarum virtutum enarrationem. — In poſteriore cod. eſt alia alius collectoris alphabetica expoſitio poteſtatum plantarum, fructuum etc. et fol. 147. partic. περὶ ἀντιβαλλομένων, quam vulgauit Iriart. pag. 436.]

Codex ſecundum alphabeti ordinem diſpoſitus cum libro de theriacis, nuperus et ſaeculi XVI. exſtat in bibliotheca regia Pariſina II. MMCLXXXIV. Alius, recti ordinis, in eadem bibliotheca reperitur. Alius in libros VIII. et capita 1011. diſtributus cum indice, ſcriptus ſaeculo XIV. eſt in eadem bibliotheca II. nr. MMCCXXIV. Alius, librorum quinque, ſeu excerptorum ex iis libris, et lexico vocum botanicarum et ad rem iatricam pertinentium ſaeculi XV. eſt ibidem II. nr. MMCLXXX. Iterum plenum opus librorum de materia medica, librorum duorum de theriacis et alexipharmacis et de venenato et rabido cane II. MMCLXXXV. Alius, iterum pleni operis, a Demetrio Tribole ſaeculo XV. accurate deſcriptus, cum indice II. nr. MMCLXXXII. Iterum alius totius operis, II. nr. MMCLXXXIII.

[In bibl. reg. *Matrit.* cod. CX. fol. 155. περὶ λίθων Διοσκουρίδους. „Is commentarius, ait *Iriarte* pag. 437. XXXVII. lapidum adpellationes, formas, medicasque poteſtates ordine litterarum breuiter enarrat, videturque ex ampliore Dioſcoridis opere, alienis tamen quibusdam adiectis, excerptus; inter eius tamen vel edita vel inedita, ſiue genuina, ſiue ſuppoſititia ſcripta minime occurrit, neque de illo in MSStorum bibliothecis vlla exſtat mentio.“ Hinc Iriarte breuem illum commentarium l. c. in lucem protulit. *Harl.*]

Appendix ad Dioſcoridem XVI. herbarum, quae ſit ex Pamphilo. *Lambecius* libr. II. pag. 593.

[In catalogo codd. graec. incertae cuiusdam biblioth. a *Io. Lamio* in deliciis eruditor. Florent. 1743. 8. edito pag. 168 ſqq. eſt cod. membr. vetuſtiſſimus, qui continet Dioſcoridem ſine principio et fine cum deſcriptione figurata omnium, quae in ipſo ſunt, herbarum. Tres alii codd. qui Dioſcoridis quaedam complectuntur, pag. 170 ſq. ibidem memorantur. *Harl.*]

Liber Dioſcoridis de experientia medica, de ſimplicibus et compoſitis medicamentis, litterarum ordine, imperfectus; non enim excedit litteram A. et interiacet quaedam lacuna, eſt in bibliotheca *Laurent. Medi es* plut. LXXV. Montfaucon. tom. I. pag. 388.

Corrupta collectio et barbara Dioſcoridis et Stephani, Athenienſis, ſermone Graeco barbaro, 105 capitum, eſt in biblioth. reg. *Pariſ.* nr. MMCLI.

Dioſcorides Aldinae editionis, cum viri docti emendationibus exſtat inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii, teſte catal. MSS. Angliae et Hibern. nr. 2699. tom. II.

Dioſcoridis libellus περὶ εὐχύμων exſtat graece in biblioth. Bodleian. nr. 150. teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. pag. 30.

De Rufi ac Plutarchi fragmentis in Dioſcoridem Conr. Geſnerus in catalogo eorum, qui Dioſcoridem illuſtrarunt apud Lambec. de bibl. Vindobonenſi lib. II. cap. 7. pag. 608. haec habet: *Audio et Rufi ac Plutarchi quaedam fragmenta in Dioſcoridis libros exſtare Graece in Italia nondum excuſa: quorum copia facta ſit Aloiſio Anguillarae, Romano, horti medicorum Patauii procuratori, vt fama loquitur et ipſe, ſpero, propediem ſuis lucubrationibus declarabit.*

XV. Codices Dioſcoridis latini minus copioſi proſtant. Dioſcoridis latina verſio, progreſſa iuxta alphabeti ordinem, initio facto a littera A, vbi primum vocabulum eſt *Acorus* et finit cum littera F, in voce *Ficus maritima* eſt in biblioth. publica vniuerſ. *Lugd. Bat.* vid. catal. *eius* biblioth. pag. 376.

Dioſcorides, latine verſus et iuxta alphabeti ſeriem digeſtus, exſtat inter codd. MSS. *Iſaaci Voſſii*, teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 2431. tom. II.

Herbarium Antonii Muſae, ſiue collectio Apuleii Platonici, Sexti Placiti et Dioſcoridis exſtat in bibliotheca *Laurentiana Medicea* plut. LXXIII. Montfaucon. tom. I. pag. 384.

Dioſcorides, a Gaſpare Gabrielio latine verſus, exſtat Patauii in libris ex muſeo Philippi Thomaſini. Montfaucon, tom. I. pag. 489.

Codex Dioſcoridis latinus, imperfectus, a Petro, Paduanenſi, elucidatus, ſaeculo XIV. ſcriptus, exſtat in bibliotheca regia *Pariſin.* IV. nr. MMMMMMDCCCXX. Alius, ab eodem elucidatus, ſaeculi XIII. exſtat in eadem bibliotheca, IV. nr. MMMMMMDCCCXIX. Duo alii codices latini ſaeculi XIV. exſtant in eadem IV. nr. MMMMMMDCCCXXI.

Tractatus herbarum Dioſcoridis, Platonis et Galeni, valde nuperus, exſtat in bibliotheca regia *Pariſina.* IV. nr. MMMMMMDCCCXXII.

Excerpta ex Dioſcoride exſtabant latine in bibliotheca Thuana. vid. catalogum eius bibliothecae Lauenb. 1704. pag. 443. In eadem bibliotheca exſtabant, et Gallice quidem, recepta medicinalia, ex Dioſcoride deſumta. catal. pag. 446.

Dioſcoridis de antipharmacis exſtat, vt puto, latine in biblioth. Laurentiana Medicea, plut. LXXXVI. Montfaucon. tom. I. pag. 406.

Dioſcorides de herbis foemininis exſtat inter codd. MSS. eccleſ. cathedral. *Weſtmonaſt.* teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 1258. tom. II. pag. 29.

Idem liber de virtutibus herbarum foeminearum exſtat inter codices *Henr. Worſeley* teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 6897. tom. II. et in bibliotheca *Laurentiana* Medicea plut. LXXIII. Montfaucon. tom. I. pag. 381. — [et in bibl. reg. Taurinenſi. cod. membr. CCCCXXV. ſaec. XIII. fol. 12. teſte catal. illius bibl. codd. latin. pag. 101. *Harl.*]

Pedacii Dioſcoridis liber de ſcientia medicinae exſtat, latine, ni fallor, in bibliotheca *Vaticana*, teſte Montfaucon. tom. I. pag. 10.

Aſclepio, Dioſcoridi et Bruno chirurgia tribuitur, quae exſtat inter MSS. codd. bibl. S. Victoris *Pariſin.* Montfaucon. tom. II. pag. 1371.

XVI. Praeter Arabicum Dioſcoridis codicem in *Leidenſi* bibliotheca, quem ſupra §. 13 memoraui, hi Arabici Dioſcoridis codices exſtant.

Dioſcoridis

Dioſcoridis de ſimplicibus, ſeu de materia medica libri V. MS. arabice adiectis in margine nominibus graecis per Th. Hyde fol. minori.

Eiusdem de venenis et eorum praecautione, ſ. de alexipharmacis liber vnus.

Eiusdem de venenatis animalibus, ſeu de theriacis liber vnus.

Supplementum eorum ſimplicium, quae in Dioſcoride deſiderantur, arabice per Ibn Gialjal Andaluſenum. Haec omnia exſtant in bibliotheca *Bodleiana.* vid. catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 6374. pag. 286.

Arabici codices librorum Dioſcoridis de materia medica recenſentur in *Caſiri* biblioth. arabico-Hiſpan. Eſcor. tom. II. p. 283. [Sunt tres libri de re herbaria ſine interpretis nomine: atque Caſiri ſubiicit Dioſcor. vitam et opera ex arabica philoſophorum bibliotheca, fol. 201. arabice et lat.]

Hic quoque memorandus eſt *Ebn Beithar,* celeberrimus inter Arabes de botanica et medicinali materia ſcriptor, qui eam ob cauſam *Aſchad,* ſ. herbarius dictus eſt. Is Dioſcoride maxime vſus eſt. In Africa natus, anno Hegirae 646. a. Chriſti 1248. mortuus eſt. Scripſit hiſtoriam generalem ſimplicium vel plantarum, ſecundum alphabeti ordinem, quatuor voluminibus comprehenſam. Scripſit quoque de vſu ſimplicium ad curationem morborum, qui ſingulas corporis humani partes occupare conſuerunt, et alium librum: de vtilitate animalium et arborum in medicina. Codices MSS. horum librorum exſtant in biblioth. reg. *Pariſina* et in biblioth. *Laurent. Medicea* Florentiae. vid. *Herbelot.* biblioth. orientale ſ. v. *Beithar. Dioſcoride. Al Megni.* [eſt codici paſſim adſcripta marginibus latina plurimorum ſimplicium interpretatione, in bibl. Eſcorial. vid. *Caſiri* l. c. I. pag. 275 ſqq. qui copioſus eſt de argumento operis, quod vocat eximium, et latina interpretatione luceque publica dignum cenſet. Addit vitam Beitharis 1) ex Abulfedae hiſtoria vniuerſali ad an. Egirianum 646. 2) ex Ioannis Leonis Africani libello de viris quibusdam illuſtribus apud Arabes, repetitam ex Fabricii B. Gr. tom. XIII. pag. 281. tum Beitharis prologum arab. et lat. — pag. 280. alterum exemplar, ſ. tomum ſecundum, at minus accurate, minusque nitide exaratum memorat: cod. DCCCXXXVI. etc. ſ. tom. III et IIII. ibid. pag. 280. vbi laudat alios II. codd. in biblioth. de Montiano et Lyando, Matriti, qui praebent II. et V. tom. et eiusdem opuſcul. *de ponderibus et menſuris ad medicinae vſum,* ac *de veterinaria medicina.* — in tom. II. pag. 344. cod. MDCCCXVII. Bethar de medicam. ſimplicib. tom. I et V. *Harl.* Alius codex Albeitharis eſt in biblioth. Naniana Venetiis, vid. Aſſemani catalogo de' codici Maroſci Orient. della Bibl. Naniana tom. II. pag. 244 ſq. *Beck.*] De ſimplicibus medicamentis opus Ebn Beithar Guil. Poſtellum ſecum ex oriente aduexiſſe refert Conr. Gesnerus in interpretum Dioſc. catalogo, quam vid. apud Lambec. lib. II. cap. 8. pag. 608. *In eo,* vti Poſtellus in epiſtola ad Gesnerum refert, *ſimplicia quam plurima et remedia innumera, quorum nec nomen, nec vis, nec vſus nobis adhuc innotuit, ſunt expreſſa: atque omnia ita abſoluta, vt quidquid ſuper iisdem medicamentis apud Dioſcoridem, Galenum et Oribaſium imperfectum et mutilatum eſt, ex hoc volumine reſtitui et ſarciri poſſit.*

Ceterum memorandum eſt, Arabes in medicamentorum ſcientia, praeter Galenum, quem in quacunque medicinae diſciplina maximi faciebant, et ſequebantur, maxime Dioſcoride eſſe vſos, quaeque celeberrimi Saracenorum medici de ſimplicibus medicamentis, ex

vegetabili regno protulere, maxima ex parte ex Dioſcoride eſſe deſumta. In aetate vero Dioſcoridis definienda hallucinatus eſt Gregorius Abulpharagius, qui hiſtoria dynaſtiarum VI. pag. 67. edit Pocock. haec habet: *Hoc tempore* (Ptolemaei Phyſconis) *floruit Dioſcorides, medicus eximius, quo de plantis ſcripſit, ex incolis vrbis Ain Zarba. Inquit Galenus; quatuordecim libros de medicamentis ſimplicibus reuolui, a diuerſis authoribus conſcriptos nec inter ipſos perfectiorem libro Dioſcoridis vidi. Eundem laudat Iohannes Grammaticus in hiſtoria ſua, dicens hominibus percharus, vir animo praeſtanti, qui plurimum hominibus profuit, clarus, celebris, qui multis regionibus peragratis medicamentorum ſimplicium a continentibus, inſulis et maribus ſcientiam acquiſiuit eorumque formam deſcripſit.*

Vti Hippocratem et Galenum; ita et Dioſcoridem in Syriacam linguam verſum, in Arabicam ex ea Arabes tranſtulerunt. Inueniri adeo refert Renaudotus in epiſtola ad Dacierium de exigua virtute, quae Arabum verſionibus eſt, quae legitur in translatione operum Hippocratis Gallica ad calcem tomi ſecundi, Dioſcoridis Arabicos codices cum Syriacis verſionibus ſaepius collatos atque caſtigatos. Generatim vero his arabicis verſionibus magna virtus tribuenda non eſt, etſi Salmaſius conſilium ceperat graeci textus Dioſcoridis reſtituendi ex arabico codice, quem in Ebenbeitar legerat. vid. *Renaudot.* l. c.

XVII. Librorum de parabilibus medicamentis II. codices MSS. hi exſtant:

Pedacii Dioſcoridis Anazarbaei ad Andromachum de ſimplicibus medicamentis libri II. vbi ad calcem libri primi alia manu notatum eſt, eum non eſſe Dioſcoridis, ſunt in bibliotheca Laurentiana Medicea plut. LXXIV. Montfaucon. tom. I. pag. 387.

Codex etiam τῶν εὐποϱίςων, chartaceus in folio eſt in bibliotheca Auguſtana. conf. *Hoeſchelii* index librorum MS. graecorum bibliothecae Auguſtanae nr. 112. pag. 54. Montfaucon, tom. I. pag. 594. Eo vſus eſt ad editionem ſuam Io. Moibanus. Eum codicem deprauatiſſimum eſſe, et ſuo auctore paene indignum, Geſnerus refert in epiſtola dedicatoria ad ſenatum Auguſtanum, εὐποϱίςων editioni ſuae praefixa.

Exſtat quoque codex libri de paratu facilibus medicamentis in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi, teſte Lambecio, lib. VI. pag. 598.

XVIII. *Editionum* Dioſcoridis copia permagna eſt, quas nunc recenſebo. Aſteriſco notatas omnes coram habui. Graecae tres exſtant:

Πεδακίȣ Διοσκορίδȣ ἀναζαρβέως περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ. Ἔτι περὶ ἰοβόλων ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶν τȣ̃ κυνός συμείωσις τε τῶν ὑπ' αὐτῶν δεδηγμένων καὶ θεραπεία. Νικάνδρȣ τȣ̃ κολοφωνίȣ ποιητȣ̃ θηριακὰ μετὰ σχολίων. Τȣ̃ αὐτȣ̃ ἀλεξιφάρμακα. In folio, cui titulus inſcriptus eſt, legitur adhuc epigramma in Nicandrum. Locus, annus, reliqua omnia titulo deſunt. *

In auerſa pagina huius editionis, quae in folio mediocris formae exſcripta eſt, Aldi Manutii epiſtola ad Hieronymum Donatum, patricium Venetum, legitur, in qua Aldus rationem operis qualemcunque reddit notatque, ſe plura legiſſe Dioſcoridis exemplaria. Scripſit eam epiſtolam Aldus Venetiis, octauo Idus Iulias, anno MID. Index ſequitur deinde Graecus capitum alphabeticus, poſtea contextus, capitum numero non ad libros redacto, ſed ad finem operis vsque vna ſerie decurrente. Notha quaedam adiecta ſunt, ſed in ſequentibus editionibus

editionibus ea auctiora leguntur: iis enim *Hieronymus Roſcius*, alterius editionis Aldinae editor, in primis operam dedit. Continetur Dioſcoridis opus XV. quaternis, et nouiſſimo quinterno. Deinde *Nicander* ſequitur cum ſcholiis. Haec eſt operum Dioſcoridis editio princeps.

Διοσκορίδης. Dioſcorides. (Is ſolus titulus eſt. In eius auerſa pagina legitur:) Πεδακίȣ Διοσκορίδȣ περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ. Τȣ αὐτȣ περὶ ἰοβόλων, ἐν οἷς καὶ περὶ λυσσῶντος κυνὸς σημειώσεις τε τῶν ἀπ' αὐτῶν δεδηγμένων καὶ θεραπεία λόγοι δύο. Ἔλεγχος ἁπάντων τῶν φυτῶν, καὶ ζώων, καὶ μεταλλευομένων ὧνπερ τὸ χρήσιμον ὁ συγγραφεὺς Διοσκορίδης ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διδάσκει. Στίχοι περὶ δυνάμεως τινῶν φυτῶν ἐν τοῖς παλαιοῖς εὑρισκόμενοι ἀντιγράφοις.

Pedacii Dioſcoridis de materia medica libri VI. Eiusdem de venenatis animalibus lib. II. quibus canis rabidi ſigna et curatio eorum continentur, quibus venenata animalia morſum defixerint. Index omnium plantarum, animalium, metallorum, quorum vtilitatem author praeſenti libro docet. Carmina de virtute ſiue facultate quarundam plantarum in antiquis reperta exemplaribus. Graece. Venetiis, in aedibus Aldi et Andreae Soceri. 1518. 8. ſeu potius forma inter quartam et octauam media. *

Textum huius editionis recenſuit *Hieronymus Roſcius*, Patauinus, qui codice Nicolai Leoniceni vſus eſt. Huic Roſcio Franciſcus Aſulanus praeſentem editionem inſcripſit. Textus minus vitioſus eſt, quam in principe editione. Notha Dioſcoridis, inprimis nomina iſta plantarum, de quibus ſupra §. 10. dictum eſt, primum Roſcii opera a textu ſeparata et ad calcem addita ſunt; quod etiam notauit Io. Ant. Saracenus, in praefat. ad notha Dioſcoridis, in eiusd. edit. oper. Dioſcorid. pag. 440.

Διοσκορίδης. *Dioſcorides. Baſileae, ex aedibus Ioannis Bebelii, anno 1529. menſe Aug.**

In pagina tituli auerſa legitur: Πεδακίȣ Διοσκορίδȣ περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ. τȣ αὐτȣ περὶ ἰοβόλων ἐν οἷς καὶ περὶ λυσσῶντος κυνὸς σημειώσεις τε τῶν ἀπ' αὐτῶν δεδηγμένων, καὶ θεραπεία λόγοι δύο. Ἔλεγχος ἁπάντων φυτῶν καὶ ζώων, καὶ μεταλλευομένων ὧν περ τὸ χρήσιμον ὁ συγγραφεὺς Διοσκορίδης ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διδάσκει. *Pedacii Dioſcoridis de materia medica libri VI. Eiusdem de venenatis animalibus libri duo, quibus canis rabidi ſigna et curatio continentur, quibus venenata animalia morſum defixerint. Index omnium plantarum, animalium, metallorum, quorum vtilitatem Dioſcorides praeſenti in libro docet.* Deinde ſequitur dedicatio libri ad Ioannem Fridericum, Saxoniae ducem, cui editor, *Ianus Cornarius*, nomen ſuum ſubſcripſit. Eam excipit argumenti index alphabeticus Graecus. Dein ſequitur contextus graecus, capitum numero non diuiſo cum libris; ſed per totum opus decurrente. Pagina 398. opus Dioſcoridis abſoluitur. Dein notha ſequuntur, vsque ad p. 446. quae operis vltima eſt.

Forma eius editionis media eſt inter quartam et octauam. Emendatior eſt prioribus: at ingenio ſuo etiam ſubinde indulſit in emendando Dioſcoride Cornarius. Ipſe hoc opus ſuum vehementer laudat, inquiens in dedicatione: *Etſi nihil in hoc opere mihi arrogare velim, hoc tamen vere dicere poſſum, nullum* (hoc Dioſcoride) *Graecum auctorem emendatiorem ac maiore diligentia excuſum in Germania prodiiſſe, mea quidem animaduerſione,* cet.

XIX. Editiones graeco-latinae hae exſtant:

Πεδακίȣ Διοσκȣρίδȣ Ἀναζαρβέως περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλία έ. Τȣ͂ αὐτȣ͂ περὶ δηλητηρίων Φαρμάκων καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς βιβλίον ά. Τȣ͂ αὐτȣ͂ περὶ ἰοβόλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶντος κυνὸς βιβλίον ά. Τȣ͂ αὐτȣ͂ περὶ σημειώσεως τῶν ὑπὸ ἰοβόλων δεδηγμένων. βιβλίον ά. Τȣ͂ αὐτȣ͂ περὶ θεραπείας τῶν ὑπὸ ἰοβόλων δεδηγμένων βιβλίον ά. Pedacii Dioſcoridae Anazarbei de materia medica libri V. De lethalibus venenis eorumque praecautione et curatione. De cane rabido: Deque notis, quae morſus ictusue animalium, venenum relinquentium, ſequuntur: Deque eorum curatione, Lib. vnus. Interprete Marcello Vergilio, Secretario Florentino. Eiusdem Marcelli Vergilii in hoſce Dioſcoridis libros commentarii doctiſſimi, in quibus praeter omnigenam variamque eruditionem, collatis aliorum interpretum verſionibus, ſuae tralationis ex vtriusque linguae autoribus certiſſima adferuntur documenta. Morborum praeterea atque humani corporis vitiorum genus omne, quorum ſubinde meminit Dioſcorides, diligentiſſime explicatur. Coloniae, opera et impenſis Ioannis Soteris, anno 1529. menſe Auguſto. fol. *

Maximam operam in antiquioribus verſionibus corrigendis et in Dioſcoride melius latine reddendo inſumſit Vergilius, poſt tres verſiones latinas, ante ipſius aetatem confectas. Textui minorem operam dedit: maiorem verſioni Ruellianae emendandae et commentariis, in quibus loca parallela ex antiquioribus Graecis, Plinio, Galeno, copioſiſſima leguntur. Ceterum confecti ab homine docto quidem, at rerum botanicarum ignaro, ad rem Dioſcoridis herbariam illuſtrandam parum faciunt. [In biblioth. Pinelli fuit exemplar cum notis msstis ſaec. XVI. vid. catalog. illius biblioth. tom. I. pag. 284.]

Dioſcoridis libri octo graece et latine. Caſtigationes in eosdem libros. Pariſiis, impenſis viduae Arnoldi Birckmanni, 1549. 8. *

Curauit hanc editionem et ob formae commoditatem, et ob textus integritatem valde commendabilem, *Iacobus Goupylus.* Is exemplaria, prius excuſa, cum multis veteribus libris MSS. ex bibliotheca Pariſina contulit, locosque omnes, qui peruerſe deſcripti, aut deficientes eſſent, aſteriſco notauit. Caſtigationes etiam addidit, breues quidem, at praeclare ſcriptas, maxime ductus Codd. MSS. quos coram habebat. Latina verſio eſt *Ioannis Ruellii,* de qua infra exponemus.

Πεδακίȣ Διοσκȣρίδȣ τȣ͂ Ἀναζαρβέως τὰ σωζόμενα ἅπαντα. *Pedacii Dioſcoridis Anazarbaei opera quae exſtant omnia. Ex noua interpretatione Iani Antonii Saraceni, Lugdunaei, medici. Addita ſunt ad calcem eiusdem interpretis ſcholia, in quibus variae codicum variorum lectiones examinantur, diuerſae de materia medica, ſeu priſcorum, ſeu etiam recentiorum, ſententiae proponuntur, ac interdum conciliantur: ipſius denique auctoris corruptiora, obſcuriora, difficilioraque loca reſtituuntur, illuſtrantur et explicantur.* (Francofurti) *Sumtibus haeredum Andreae Wechelii, Claudii Marnii et Ioan. Aubrii* 1598. fol. *

Textum Goupyli ſequutus eſt *Saracenus* eumque correxit atque, vbi meliores atque probatiores lectiones ex codd. MSS. in promtu erant, emendauit, meliorum ſemper codicum auctoritatem ſequutus. Addidit varias lectiones *Ioannis Sambuci* in opere Dioſcoridis apud Henricum Stephanum edendi immortui, ex Iac. Goupyli editione, cui Sambucus varietatem lectionis ex VI. codd. MSS. adſcripſerat, quaeque adhuc in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi

dobonenſi ſeruatur, (vid. Lambecius Comm. de bibliotheca Vindobonenſ. lib. II. cap. 7. pag. 599.) Io. Opſopoei ex codd. Palatinorum collatione, et interpretum aliorum animaduerſiones. Maxime illuſtrauit Dioſcoridem ex Theophraſto et Plinio. Latinam verſionem nouam effecit omniumque optimam, quum Ruellii verſionem corrigere, ob errorum multitudinem, nequiret.

Ea Saraceni operum Dioſcoridis editio eſt pleniſſima, nam et euporiſta continet, quae in libris aliis omnibus deſiderantur, et accuratiſſima, hinc earum, quae hactenus prodiere, optima, etſi, quod dolendum, a viro quidem docto, at rei herbariae ignaro, profecta eſt. Laudat ex merito hanc editionem Henricus Stephanus, de bene inſtituendis graecae linguae ſtudiis pag. 80. et Iſ. Caſaubonus, graeco epigrammate, quod operi praemittitur.

XX. Verſiones *latinae* Dioſcoridis copioſae confectae ſunt, eaeque ſaepius typis exſcriptae, vt fieri ſolet in auctore, quem medici omnes manu verſarunt. Antiquiorum verſionum latinarum recenſionem exhibent *Marcellus Vergilius* in praefat. ad Dioſc. editionem, et *I. Ant. Saracenus* in praefat. ad ſuam Dioſc. editionem.

Vsque ad Marcelli Vergilii tempora ea, quibus Dioſcoridem graece et latine edebat, tres verſiones proſtabant latinae.

1) Verſio vetus Dioſcoridis, non ex graeco, ſed ex Arabico Dioſcoridis codice facta, Coloniae, et Hallerus ex Seguierio refert, ann. 1478. fol. edita, tamen ab acutiſſimo *Panzero,* in *annalibus typographicis, ab artis inuentae initiis ad annum 1500.* vol. I. pag. 283. non memorata, fuit in bibliotheca Bigotiana. [Non Coloniae, ſed *Col. is*, cum correct. et expoſit. ... marg. Petri Paduanenſ. edita eſt. vid. *Foſſii* catalog. biblioth. Magliabech. I. pag. 825.] Ex hac verſione multa transſcripta ſunt in Matthaei Siluatici pandectas medicinae et Io. Serapionis F. librum de ſimplicibus.

Exſtat et editio veteris illius translationis Lugd. 1512. cum additionibus Petri Paduani, ſ. de Apono. Eius titulus eſt: *Index librorum in preſenti volumine contentorum. Dyoſcoridis exactiſſimi indagatoris fideliſſimique ſcriptoris virtutū ſimpliciū medicinarū Liber CCCCCCCXVII continens capitula: cum nōnullis additionibus Petri Paduanēſis in margine libri notatis. Eiusdem Dyoſcoridis de naturis et virtutibus aquarum tractatus vnus.* (In fine) *Explicit liber dyoſcoridis de natura ſimpliciū quē Petrus paduanenſis pollus legēdo correxit et exponēdo quae vtiliora ſunt in lucē deduxit: impſſus Lugduni per Gilbertum de villiers expēſis ... ſiſſimi viri Bartholomei trat. Anno dñi MCCCCXII. die po XXIX menſis Martii.* 4. mai. *

Eius etiam libri exemplar erat penes Hallerum biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 81. Ordo eſt alphabeticus. Verſio mire abhorret a Graeco contextu et ex Arabico facta eſt. Petrus Paduenſis eſt *Petrus* de *Apono,* vir ſuo tempore celeberrimus. [Exemplum eſt in bibl. Erlang.]

2) Verſio *Hermolai Barbari* prodiit Venetiis 1516. in fol. additis eiusdem Hermolai notis ſiue corollariis et Io. Baptiſtae Egnatii in Dioſc. annotamentis. Verſio Hermolai elegans quidem eſt, at, quod Plinio nimis inhaeſit, parum fidelis et verbis Dioſcoridis minus reſpondens. [conf. quae ſcripſi in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. II. §. 12.]

3) Ex

3) Ex verſione *Io. Ruellii*, Sueſſionenſis, botanici inſignis, graece et latine docti, eorum quoque, quae Saraceni de botanica habent, non negligentis, prodiere Dioſcoridis libri de materia medica ſex annis:

1516. in fol. *Pedacii Anazarbei de medicinali materia libri quinque. De virulentis animalibus, et venenis, cane rabioſo, et eorum notis libri quatuor Ioanne Ruellio Sueſſionenſi interprete. Habetur venale in officina Henrici Stephani e regione ſcholae Decretorum.* (*In fine legitur:*) Impreſſum eſt in praeclariſſimo Parrhiſiorum gymnaſio hoc — opus in officina Henrici Stephani — abſolutumque octauo Calendas Maias. Anno domini MDXVI. in folio. *

1527. in 8. Venetiis. * — 1529. in fol. Argentorati, c. *Hermolai Barbari* in Dioſcoridem corollariis et commentariis Marcelli Vergilii per Ottonem Brunfelſium contractis. *

1532. in 8. Baſileae. — 1537. in 8. Pariſiis. * — 1539. in 8. Baſileae. * — 1542. in 8. Baſileae. *

1543. in 12. Lugduni. *

1543. in fol. Francofurti et Marburgi, c. annotationibus Gualth. Riuii ac Loniceri ſcholiis. *

1545. in fol. Francofurti, c. notis Gualth. Riuii, Valerii Cordi, nomenclaturisque herbarum vario idiomate, per Conradum Geſnerum. *

1546. in 12. Lugduni. *

1547. in 12. Lugduni, apud Frellonium. *

1547. in 12. Lugduni, apud Theobaldum Paganum. *

1549. in fol. Francofurti, additis annotationibus per Gualth. Riuium, Acc. Valerii Cordi annotat. in Dioſcoridem; Euricii Cordi iudicium de herbis et ſimplicibus medicinae.* — 1550. in 8. Lugduni, ap. Balthaz. Arnolletum, cum breuibus H. B. P. (Dalechampii) adnotationibus. * — 1552. in 8. Lugduni, cum annotat. H. B. P. et cum figg. * — 1554. in 12. Lugduni. * — 1593. in 8. Baſileae.

Prodiit etiam Dioſcorides ex *Marcelli Virgilii* verſione, cum eiusdem Marcelli commentariis ampliſſimis pleniſſimisque, non quidem ſcientiae rei herbariae, attamen lectionis librorum antiquorum. Hinc eius commentarii ſtirpibus Dioſcoridis reuelandis non conferunt. Verſio bona eſt ceterum, et emendatior praecedentibus. Prodiit ea cum commentariis: 1518. in fol. Florentiae, apud haeredes Phil. Iuntae. [conf. *Bandini* Iuntarum typograph. annal. tom. I. pag. 39 ſqq. inprimis tom. II. pag. 126 ſqq.] — 1523 in fol. Florentiae, apud haeredes Phil. Iuntae, Florentini, titulo: *Pedacii Dioſcoridis Anazarbei de medica materia: Libri ſex. a Marcello Virgilio Secretario Florentino latinitate donati: cum eiusdem* commentationibus: nuperque diligentiſſime ex ſecunda *interpretis recognitione excuſi. Accedit inſuper in Dioſcoridem Index latine graeceque excuſus: alius praeterea in commentationes eorum quae tum graece tum latine notatu digna ſunt.* * [vid. Bandin. loco mem. II. pag. 190 ſq.]

Ex *Iani Cornarii* etiam verſione prodiit Dioſcorides, cum notis, minus ad rem herbariam, magis ad voces illuſtrandas et ad praxin medicam pertinentibus, et quidem anno:

1557.

1557. in fol. Baſileae, titulo: *Pedacii Dioſcoridis Anazarbenſis de materia medica libri V. Iano Cornario — interprete. Eiuſdem Iani Cornarii emblemata ſingulis capitibus adiecta. Dioſcoridis de beſtiis venenum eiaculantibus et lethalibus medicamentis* lib. II. *eodem Cornario interprete. Eiuſdem Iani Cornarii in eosdem libros expoſitionum libri II. Adiunctis in fine tribus tabulis locupletiſſimis.* *

Ex *Iani Antonii Saraceni* meliore verſione, de qua ego ſupra dixi, prodiit Dioſcorides, Francofurti, 1598. 12. *

Non quidem nouam Dioſcoridis verſionem molitus eſt, ſed Ruellii verſionem correxit emendauitque *Petrus Andreas Matthiolus*, vir ad illuſtrandum Dioſcoridem natus, philologus, criticus, botanicus inſignis, vt adeo poſt Ruellium libri Dioſcoridis demum in rei herbariae peritiſſimi viri manus inciderent. Prodiit vero Dioſcorides latine, edente *Petro Andr. Matthiolo*, forma vtplurimum nitida et cum figuris multo ſtudio effictis: 1554. in fol. Venetiis, cum iconibus paruis, absque notis. * — 1554. in 12. Lugduni. * — 1558. in fol. Venetiis, cum figuris et apologia. * — 1559. in fol. Venetiis. * — 1560. in fol. Venetiis. * — 1562. in 4. Venetiis, cum iconibus et apologia aduerſus Amatum, indice curatiuo et notis. — 1565. in fol. Venetiis, quae editio figurarum, typorum et chartae praeſtantia reliquas ſuperat. * — 1569. in 12. Venetiis. — 1570. in fol. Venetiis. — 1571. in 4. Venetiis. addita Franciſci Calceolarii deſcriptione itineris ſui a Verona in Baldum montem, plantis refertiſſimum. — 1583. in fol. Venetiis part. II. *. 1604. in fol. Venetiis.

Ea Dioſcoridis Matthioli editio, in italicam linguam verſa, ſaepius prodiit, et quidem 1548. in 4. Venetiis, titulo: *Il Dioſcoride del eccellente Dottor medico M. P. Andrea Matthioli da Siena, con ſuoi diſcorſi, da eſſo la ſeconda volta illuſtrati et diligentemente ampliati.* * — Figurae ei editioni deſunt. Praeceſſiſſe editionem primam, titulus docet. Eam videre mihi non licuit. [prodiit vero Venetiis 1544. fol. vid. *Paitoni* biblioth. I. pag. 306 ſq. quem vide de editt. 1552. 4. — 1555. fol.] — 1549. in 4. Venetiis, quoque absque figuris. 1549. in 4. Mantuae, cum figuris plantarum et animalium. — 1550. in 4. Venetiis. *Dioſcorides dell' P. A. Matthioli con li ſuoi diſcorſi da eſſo la terza volta illuſtrati.* * 1555. in fol. Venetiis. * — [ib. 1559. fol.] — 1562. in 4. Lugduni. — 1563. in fol. Venetiis. — [1568. fol. Venet.] — 1570. in fol. Venetiis. * — [ib. 1573 et 1583. fol. — 1584. [ſ. 1585.] in fol. Venetiis. — [1593. Venet. et Bergam. 4.] — 1604. in fol. Venetiis. — 1621. in fol. Venetiis. * — [1645. Venet. fol.] — 1711. in fol. Venetiis.

Ea verſio Matthioli cum commentariis proſtat quoque in operibus *P. A. Matthioli*, quorum editionem praeſtantiſſimam dedit Caſp. Bauhinus, trecentis iconibus ſuis aut Camerarianis, et multis plantis auctam. Synonyma etiam ex auctoribus claſſicis adiecit. Prodiit ea collectio Francof. 1598. fol. * recuſa 1674. fol. * — Vide de hac Matthioli editione Dioſcoridis et Ant. Paſini annotationi et emendationi nella tradottione dell' Andr. Matthioli de cinque libri della materia medicinale di Dioſcoride. Bergam. 1591. 4. * Editio etiam Bergomi exſtare dicitur ab anno 1593. 8.

XXI. In alias quoque linguas, praeter latinam, conuerſus Dioſcorides ſaepius prodiit. *Italicas* editionis P. A. Matthioli verſiones iam dixi §. praecedente. Exſtant adhuc ſequentes verſiones:

a) *Italicae* — [Venet. 1539. 8. ſed eſt dubia.] — Interprete *Fauſto di Longiano.* Venetiis, 1542. 8. Seguier. Haller. [catal. bibl. Pinell. tom. IV. pag. 69.] vid. et Conr. Geſnerum in catal. eorum qui Dioſcoridem illuſtrarunt apud Lambecium de bibl. Vindob. lib. II. cap. 7. pag. 605.

Interprete *M. Antonio Montignano*, Firenze 1545. 8.

Ea editio repetita eſt Florentiae, apud Bernhard. Iuntam, 1547. 8. * — [Plura vid. in *Paitoni* bibliotheca degli autori — volgarizzati. tom. I. pag. 306 — 314.]

b) *Hiſpanicae.* Inclaruit maxime *Andreas de Laguna* verſione ſua librorum Dioſcoridis de materia medica.

Dioſcorides Anazarbeo acerca de la Materia medicinal, y de los venenos mortiferos, traducido de lengua Griega en la vulgar Caſtellana et illuſtrado con claras y ſubſtantiales annotationes, y con las figuras de innumeras plantas exquiſitas y raras por el Doctor Andreas de Laguna, Medico de Iulio III. Pont. Max. En Anvers, en caſa de Iuan Latio. 1555. fol. * — Eadem Andr. Lagunae editio repetita eſt, et quidem cum figuris: 1560. in fol. Madriti. — 1563. in fol. Salamanticae. — 1566. in fol. Salamanticae. * — 1570. in fol. Salamanticae. — 1636. in fol. Valentiae. — 1677 in fol. Valentiae. * — 1695. in fol. Madriti. — 1733. in fol. Madriti. — 1752. in fol. Madriti, duobus voluminibus, illuſtratus et valde auctus, curante *Suarez de Ribera.*

Exſtat quoque *I. Jarava hiſtoria de las yervas y plantas ſacada de Dioſcorides Anazarbeo y otros autores. Antwerp.* 1557. 8. *

c) *Gallicae.* — 1553. in fol. *par Martin Matthee.* Ea verſio repetita eſt annis 1559. in 4. et 1580. in 4. — 1561. in fol. Lugduni ex editione Matthioli, *par Antoine du Pinet.* Repetita Lugd. 1566. fol. * et Lugd. 1572. fol. * — 1572. in fol. Lugduni, *par Iean des Moulins.* Eadem verſio repetita eſt Lugduni, annis 1573. fol. 1579. fol. 1580. fol. 1619. fol. 1642. fol. 1656. fol. *

d) *Bohemica.*

Ex verſione Matthioli Bohemice reddidit Dioſcoridem, cum magnis figuris *Thaddeus Hagek.* Pragae, 1562. fol.

e) *Germanicae.*

Des hochberümpten Pedanii Dioſcoridis Anazarbei — beſchreibung aller materien und gezeugs der Artzney — in ſechs bücher verfaſt und zum erſten mal aus der Griechiſchen und Lateiniſchen Sprachen gründlich verteutſcht durch Iohan Dantzen von Aſt — Frankfurt am Mayn. bey Ciriaco Iacobi zum Bart 1546. fol. * — a *Ioach. Camerario* recuſa Francof. 1586. fol. ibid. 1590. fol. 1598. fol. 1600 fol. 1610. fol. * 1611. fol. 1614. fol. * 1626. fol. cum iconibus Geſnerianis. Reuidit poſtremas edit. Petr. Vffenbach. — Ex editione Matthioli verſi a Georgio Handſch. Prag. 1563. fol.

XXII. Commentatorum in Dioſcoridem grex ſatis magnus eſt: at Ruellio et Matthiolo exceptis, qui tamen in frigidiore regione vixerunt, hinc plantarum calidiorum regionum, de quibus Dioſcorides loquitur, cognitionem exiguam tantum habere potuerunt; vnde multa relique-

reliquerunt et minus recte explicata, et falſa, omnes botanicen ignorarunt, omnes locis parallelis ex Theophraſto, Plinio, cet. colligendis inſudarunt, aut ſaltem graecarum vocum explicationi operam dederunt. Hinc ii omnes ad Dioſcoridem illuſtrandum parum praeſtitiſſe exiſtimandi ſunt. Deſideratur enim adhuc, recte monente *Hallero* in biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 85. commentator, qui easdem, quas Dioſcorides, regiones percurrerit, plantasque, in claſſico ſolo lectas, cum deſcriptionibus Dioſcoridis comparauerit.

Indicem commentatorum in Dioſcoridem compoſuit *Conr. Gesnerus*, qui legitur in *Valerii Cordi* annotat. in Dioſcoridis de materia medica libros V. Tiguri 1561. fol. mox memorando. Eum indicem repetiit *Lambecius*, Comm. de bibl. Vindobonenſi lib. II. cap. 7. pag. 603. Recenſuit etiam commentatores, at non omnes, *Haller*, in bibl. botan. tom. I. cap. 36. pag. 83 ſq. — *Io. Baptiſtae* Egnatii additamenta cum Hermolai Barbari corollariis prodierunt Venetiis 1516. et vix vllius ſunt momenti. Eas ſuo tempore nondum viderat Gesnerus, vir, antiquarum rerum alias ſtudioſiſſimus.

Hermolai Barbari, patricii Veneti, cardinalis et patriarchae Aquileienſis, viri eruditionis nomine nunquam ſatis laudati, in Dioſcoridem exſtant commentarii. Multa in iis continentur docte et ingenioſe dicta: at quod libros quidem cognitos habebat vir optimus, naturam vero ignorabat, hi commentarii Dioſcoridem fere non, niſi ex Theophraſto et Plinio illuſtrant. Prodiere hi *Hermolai Barbari in Dioſcoridem corollariorum libri V.* 1516. in fol. Venetiis, quae prima in titulo dicitur editio. — 1518. in fol. Haganoae. — 1530. in fol. Coloniae, apud Ioannem Soterem. * — 1534. in 4. Baſileae.

Leonhardi Fuchſii in Dioſcoridis hiſtoriam herbarum certiſſima adaptatio cum earumdem iconum nomenclaturis graecis, latinis et germanicis *Argent.* 1543. fol. * Herbarum figurae ſunt, cum locorum, in quibus Dioſcorides de iis dixit, mentione. Pertinet huc quoque clariſſimi huius viri *hiſtoria plantarum*, Baſil. 1542. fol. et ſaepius diuerſo idiomate edita, in qua hiſtorias ex ipſo Dioſcoride deſcriptas plantarum permultas tradidit. Huc etiam pertinet: *eiusd. apologia, qua repellit malitioſas Gualtheri Ryff reprehenſiones, quas Dioſcoridi attulit* — Baſil. 1544. 8. * Huc pertinet quoque *Leonh. Fuchſii* aduerſus mendaces et chriſtiano homine indignas Chriſtiani Egenolphi ſuique architecti calumnias reſponſio. Baſil. 1545. 8. * [conf. Freytag. adpar. litter. tom. II. pag. 899 ſqq.]

Ioannes Lonicerius, Marpurgenſis profeſſor, ſcholia quaedam in Dioſcoridis libros compoſuit, cum nomenclaturis graecis, latinis, hebraicis, germanicis. Ea ſcholia exiſtunt in latina Dioſcoridis editione ex verſione Ruellii, ſupra memorata, quae Marpurgi, 1543. in fol. prodiit.

Andreae Lacunae, Segobienſis, annotationes in Dioſcoridem Anazarbeum, iuxta vetuſtiſſimorum codd. fidem, quibus Ioannis Ruellii verſio latina beneficio contextus graeci plurimis locis corrigitur et illuſtratur. Lugduni, 1554. 12. Hiſpanica etiam harum adnotationum exſtat editio ab ann. 1552. fol. Exſtant eaedem cum verſione libror. Dioſc. de materia medica Hiſpanica, ab eodem viro profecta, cuius editt. vide ſupra. Laudatiſſimus noſtro quoque adhuc tempore in Hiſpania Dioſcoridis interpres plantas multas, vbique delineatas, dedit. Codices etiam adhibuiſſe fertur. At magis practici argumenti eius ſunt annotationes, quam botanici et critici.

Amatus Luſitanus in duos priores Dioſcoridis libros commentarios quosdam edidit nomine Ioann. Roderici Caſtelli albi Luſitani. Antwerp. 1536. fol. Deinde Amati Luſitani nomine *enarrationes in V. Dioſcoridis libros.* Hae Venetiis primum excuſae ſunt 1553. 4. *. mox Argentinae, 1554. 4. * Prodierunt porro Venetiis, 1557. 4. * Lugduni, in qua *acc. praeter correctiones lemmatum adnotat. R. Conſtantini, nec non ſimplicium picturae ex Leonh. Fuchſio, Iacobo Dalechampio atque aliis*, 1558 8. * Totum ad rerum cognitionem inclinare et multa bona ac rara docere, Gesnerus refert. Fere Galenum et ſequaces eum legiſſe et Arabes, nomina nupera quatuor linguarum adieciſſe, loca tamen natalia aliqua Hiſpanica addidiſſe et Italica *Hallerus* in bibl. botan. tom. I. cap. 36. pag. 83.

Anonymus, qui ſolum litteris H. B. P. innoteſcere voluit adnotationes breues, ſingulis capitulis Dioſcoridis adiectas et aliquos icones edidit cum verſione Ruellii ſupra dicta, Lugd. 1550. — Eaedem redeunt in editione verſionis *Ruellii* Lugdunenſi 1552. Auctor *Dalechampius* ſua ex Galeno et Matthiolo ſumſiſſe fatetur, et icones nonnullas craſſiuſculas adiecit, triginta vero et ſex nouas ad calcem.

Io. Coſmae Holzachii adnotationes in Dioſcoridem. Lugd. 1556. 12.

Robertus Conſtantinus edidit eruditas vtilesque correctiones lemmatum et adnotationes in Amati Luſitani enarrationes, cum illis pariter excuſas Lugduni 1558. in 8. vna cum iconibus, ex Fuchſii fere libro deſumtis, exiguis.

Valerii Cordi adnotationes doctiſſimae *in Dioſcoridis libros V. ſecundo* ab *auctore auctae et recognitae* editae ſunt Argentorati, 1561. fol. * vna cum libris quatuor eiusdem, quibus deſcriptiones variarum ſtirpium continentur et alia quaedam. Prima adnotationum Valerii Cordi editio eſt in Dioſcoride latino Ruellii ab ann. 1549. quam vide.

Antonii Paſini Obſeruationes in Dioſcoridem 1592. 4.

Nicolai Maronеae comm. in Dioſc. et Plinii de amomo. Baſil. 1608. 4. * Adiectus eſt Io. Pone de plantis ſeu ſimplicibus, quae in Baldo monte reperiuntur.

Iacobi et *Pauli Conſtant.* notae in Dioſcoridem. Pictau. 1628. fol.

Antonii Stupani ſimplicium medicamentorum facultates ex Dioſcoride. Lugd. 1561. 12. cum iconibus Matthioli.

Praeter dictos commentatores ad Dioſcoridem illuſtrandum adhuc pertinent

Bartholomaeus Marantha, Venuſinus medicus, qui *methodi cognoſcendorum ſimplicium medicamentorum libros III.* ſcripſit, Venet. 1559. 4. Hi, Gesnero iudice, ad innumera Dioſcoridis loca recte intelligenda vtiliſſimi ſunt, vt commentarii quidem in eius libros, non grammatico tamen, ſed philoſophico more inſtituti videri queant.

Benedictus Textor libellum de ſtirpium differentiis ex deſcriptionibus Dioſcoridis digeſſit. Prodiit titulo: *ſtirpium differentiae ex Dioſcoride* ſecundum locos communes. Parif. 1534. 12. * 1537. 12. cum Trago Kyberi Argent. 1552 4. Methodicus eſt in Dioſcoridem index.

Io. Agricolae Ammonii medicinae herbariae libri II. quorum primus habet herbas huius ſaeculi communes cum veteribus, ſecundus fere a recentioribus medicis inuentas herbas, quae poſt Galenum acceſſerunt. Baſil. 1539. 8. * Indicem ſimplicium habet a Dioſcoride proditorum.

Ioannes

Ioannes Manardus in doctiſſimis epiſtolis ſuis cum alia multa paſſim ad cognitionem medicaminum ſimplicium erudite docet, tum in prima libri VIII. epiſtola Marcelli Vergilii interpretationem in primum Dioſcoridis librum examinat.

Melchior Guilandinus in Theonte aduerſus Matthaeolum. Patauii 1558. 4. * vitia Matthioli, in edendo etiam Dioſcoride commiſſa, acerrime perſtringit. Quaedam etiam ad Dioſcoridem illuſtrandum occurrunt in *eiusd. de ſtirpibus aliquot epiſtolis* Patauii, 1558. 4. *

Aloiſ. Anguillaria in lib. *ſimplici* Venet. 1561. 4. * 1561. 8. * latine ab *Bauhino* Baſ. 1593. 8. Is loca, in quibus Dioſcorides vixit, adiit. Is plantas Dioſcoridis nominat, locum ipſis natalem adſignat. Dioſcoridis codicem paſſim emendat.

Io. Franci veronica theezans acceſſit mantiſſae loco coniectura de alyſſo Dioſcoridis Lipſ. et Coburg. 1700. 12. *

Corn. Petri adnotatiunculae aliquot in quatuor libros Dioſcoridis. Antwerp. 1533. 8. *

Ant. Pinaei hiſtoria plantarum, earum imagines, nomenclaturae, qualitatis et natale ſolum. acc. ſimplicium medicamentorum facultates ſecundum locos et genera ex Dioſcoride. Lugd. 1561. 12. *

In Dioſcoridis plantas etiam commentatus eſt, vt in Theophraſti, *Caſpar Bauhinus,* in *pinace theatri botanici, ſeu indice in Theophraſti, Dioſcoridis, Plinii et botanicorum, qui a ſaeculo ſcripſerant, opera, plantarum fere ſex millium nominibus, cum ſynonymis et differentiis Baſil.* 1623. 4. * et ſaepius.

Dioſcoridi illuſtrando porro inſudarunt *Hier. Mercurialis*, in var. lect. *Marſilius Cagnatus* in variis obſeruatt. *Caſpar Hofmannus* in var. lect. *Th. Reineſius*, in varr. lect. et in epiſtolis. Multa quoque ad interpretationem Dioſcoridis adtulerunt ii, qui Plinium interpretati ſunt. Multi inprimis locis Dioſcoridem illuſtrauit *Cl. Salmaſius* in exercit. Plinian. et in opere de homonymis hyles iatricae. Plantas Dioſcoridis medicinales ac, quae eae fuerint, acutiſſimo examini ſubiecit, earum ſaltim partem, quas Hippocrates commendauit, *Ill. Grimmius* in Hippocratis libro de diaeta acutorum in vernaculam verſo linguam, et in Germanica editione operum Hippocratis, de quibus praeclaris operibus ego dixi in huius bibliothecae libr. II. cap. 23.

XXIII. Nunc et librorum de medicamentis, paratu facilibus, et quorundam aliorum, quae ſpuria manifeſte ſunt, editiones memorabo.

Εὐπόριστα Dioſcoridis vna tantum vice ſeorſim typis excuſa ſunt.

Εὐπόριστα *Ped. Dioſcoridis Anazarbei ad Andromachum, Hoc eſt De curationibus morborum per medicamenta paratu facilia libri II. Nunc primum et Graece editi, et partim a Ioanne Moibano, medico Auguſtano, partim vero poſt huius mortem a Conrado Geſnero in linguam latinam conuerſi: adiectis ab eodem interprete ſymphoniis Galeni aliorumque Graecorum medicorum. Argentorati, exc. Ioſ. Rihelius*, 1565. 8.

Textus eſt graecus a Moibano et Geſnero emendatus, manuſcriptum enim erat vitioſiſſimum. Verſio commodi vſus eſt, ob conſilia ad ſingulos morbos curandos ſeparata. Notarum ſaepe parum dicta illuſtrantium, farrago ſumma. In botanicis et ad naturalem hiſto-

riam pertinentibus neque Moibanus, neque adeo maximi iſte nominis vir *Geſnerus* inſudarunt, ſed in practicis et in locis parallelis colligendis, quorum copia ad nauſeam ſuppetebat.

Repetita eſt haec *Moibani* et *Geſneri* editio in operibus Dioſcoridis *I. Ant. Saraceni.* Is verſionem emendauit.

Dioſcoridis et Stephani Athenienſis alphabetum empiricum ſupra dixi §. 12. Spurium eſt opus et ſeriorum temporum.

Dioſcoridis tractatus de natura et virtutibus aquarum, qui editioni Lugdunenſi 1512. verſionis antiquae, de qua ſupra dixi, additus eſt, ſcriptus eſt ab empirico Arabiſta. Continentur in eo qualitates aquarum ſimplicium, ad Galeni doctrinam de quatuor elementorum qualitatibus et compoſitiones aquarum ad diuerſos morbos.

XXIV. Tandem etiam, quod humanis rebus ſolet accidere, multa etiam ſibi in Dioſcoride et edendo et interpretando propoſuere viri docti: at propoſito exciderunt.

Hieronymus Bagolinus, Veronenſis, Dioſcoridem verterat, eaque verſio apud Io. Rhodium exſtabat in Scribon. pag. 175. Haller. l. c. pag. 84. Verterat etiam Caſpar Gabrieli.

Montignanus, Italicae verſionis Dioſcoridis, quam ſupra dixi, auctor, ei verſioni ſuae alterum volumen addere volebat, in quo textus emendationes a ſe profectae continentur. Quod typographus Bernardus Iunta notat in prolog. ad verſionem Dioſcoridis italicam Montignani 1547. 8.

B. Marantha promiſit commentarios in Dioſcoridem, notante Gesnero in indice eorum, qui Dioſcoridem illuſtrarunt apud *Lambecium*, Comm. de bibl. Caeſar. Vindob. lib. II. cap. 7. pag. 604.

Editionem Dioſcoridis parauit ſplendidiſſimam doctiſſimamque, multis notis et varietate lectionis ex codd. nobiliſſimis auctam, *Ioannes Sambucus.* Eius operis edendi Henricus Stephanus conſilium ceperat. Sambucum in hoc laboris genere iam multa praeſtitiſſe, eius codex probat, qui Vindobonae in bibliotheca Caeſarea eſt, et notis doctiſſimis ſcatet. At dira Sambuci mors exſequendi eius conſilii opportunitatem praecidit. vid. de hac edit. quae Iani Ant. Saraceni editionis occaſionem dedit, Ian. Ant. Saracenus in praef. ad editionem ſuam Dioſcoridis.

Ioannes Razendita paraphraſin in Dioſcoridis libros de materia medica ſcripſerat, quae erat in bibliotheca Michaelis Cantacuzeni. Verdier pag. 62. et *Michaelis Pſelli* in bibliotheca Manuelis Eugenii, cuius pars dicitur anno 1570. prodiiſſe.

Notas manu *Guilandini* ſcriptas Falconetus poſſidebat, (in catalog. biblioth.)

Salmaſius commentarios in Dioſcoridem parauerat, Guidoni Patino dictos.

Commentarios in Dioſcoridem inchoauerat *Grienwald.* Tabulae Vindobonenſes codicis antiquiſſimi, de quibus ego ſupra dixi §. 13. etiam ad ea pertinent, quae, vt in docti ac periti viri manus perueniant ab eoque cum erudito medicorum ac philologorum orbe communicentur, eſt omnino optandum.

CAPVT

CAPVT IV
DE ARETAEO.

I. *Aretaei aetas, vita.* II. *Aretaei ſecta.* III. *Aretaei merita in medicinam theoreticam et practicam.* IV. *Libri eius qui adhuc exſtant. Libri de re pharmaceutica deperditi.* V. *Codices manuſcripti.* VI. *Editionum Aretaei hiſtoria.* VII. *Commentatores in Aretaeum. Alia ſcripta, Aretaeum illuſtrantia.*

[Studio *Io. Chr. Gottl. Ackermann*, Med. D. et Prof. Altorfin.]

I.

ARETAEVS CAPPADOX [a]) diuerſus fuit ab Aretaeo Corinthio, (Lucianus in Toxari). Sabinum etiam, Hippocratis commentatorem veterem, *Gellio* III. 16. et Galeno ſaepius memoratum, quo auctore Tiraquellus Aretaeum Sabinum adpellaret, haud comperi. Quonam vero tempore floruerit Aretaeus Cappadox, celeber in medicina ſcriptor, haud facile ſuſpicari licet, quod ipſe nullius ſcriptoris, praeter Homerum et Hippocratem, meminit, neque viciſſim ipſe citatur a medicis antiquis, niſi ab *Dioſcoride*, euporiſt. pag. 112. in edit. Saraceni, *Aetio*, tetrab. II. ſ. 4. cap. 47. et tetrab. III. ſerm. III. cap. 1. et *Paulo Aegineta*, lib. IV. cap. 1. Ex his Aetius quinto ſaeculo vetuſtior non eſt, Paulus aetate inferior Aetio eſt, et teſte Abul-Pharajio hiſt. dynaſt. pag. 114. 115. (edit. Pocock) ſaeculo ineunte ſeptimo vixit. Dioſcoridem libros de materia medica compoſuiſſe, aut vltimis annis imperii Neronis, aut ſaltem mox poſt Neronis deceſſum, ſupra probauimus cap. de Dioſcoride. Hinc forſan *Voſſio* adſentiendum foret, cui Aretaeus antiquiſſimus ſcriptor et diu ante Caeſarum tempora clarus fuiſſe videtur, de vitiis ſermon. pag. 419. 782. et de philoſophia pag 96 et 107. Sed argumentum, quo Voſſius hoc euincere conatur, quod nimirum Aretaeus Ionice ſcribat atque Ioniſmus et Doriſmus ante Caeſarum tempora vſurpari deſierit, abunde confutatur ex Arriani Indicis, quae Ionica dialecto exarata ſunt, et exemplo Cephalionis atque Dionyſii, Mileſii, quos Ionice ſcripſiſſe Suidas teſtatur. Vnde a Voſſii ſententia diſcedit *Aegidius Menagius*, in amoenitatibus iuris, pag. 223. Ceterum quod poſt initia Caeſarum vixerit Aretaeus, ex ipſius opere luculenter euinci poteſt. Etenim non modo antidoti, a rege Mithridate confectae, ſed etiam notante Clerico, hiſt. de la Medec. part. II. lib. IV. ſ. II. cap. 3. illius, quae, quoniam ei immiſcerentur carnes viperinae, ab Aretaeo ἡ δι' ἐχιδνῶν et ἡ διὰ θηρίων, a ceteris vero Graecis θηριακὴ vocata eſt, mentionem facit. Huius autem auctor fuit Andromachus, Neronis archiater, eiusque componendi rationem, verſibus ſcriptam, quos *Galenus* ſeruauit, (de antidotis lib. I. cap. 6. pag. 875. tom. XIII. edit. Charter.) ad eumdem imperatorem miſit. Quin et medicamentum διὰ βησασᾶ, quod

a) De Aretaei aetate, ſecta, medicinali ſcientia, cet. omnium pleniſſime doctiſſimeque ſcripſit *Io. Wigan*, in diſſertationibus Aretaeo, ab ipſo edito, praemiſſis. Multa quoque ſcitu vtilia de Aretaeo habet *Dan. Clericus*, in hiſt. de la medecine part. II. lib. IV §. II. cap. 3. pag. 508 ſq. ed. Hagae Comit. 1729. 4. conf. *Carol. G. Kühn* de dubia Aretaei aetate. Lipſ. 1779. 4. Aretaeus de pulmonum inflammatione. Contextum Graecum, adiecta verſione latina, edidit cum emendatt. et commentario *Carolus Weigel.* Lipſ. 1790. 4. *Sprengel*, in I. Verſuch einer pragmat. Geſch. der Arzneykunde Th. II. Abſchn. V. §. 43.

quod item, Aetio teſte, ab Andromacho excogitatum eſt, adhiberi praecipit Aretaeus de curat. acutor. morbor. lib. I. cap. 6. pag. 98. edit. Wigan. Nominat etiam, iam Petro Petito notante in praefat. ad comment. in Aretaeum pag. 136. d. edit. Boerhaauii Aretaeum in lib. II. curat. acutor. morbor. cap. 5. in curatione ibi ἀρχίατρον nominare, idque nomen ſane ante Andromachi Neroniſque tempora in vſu non erat, quod probauit *Henr. Meibom* in comm. in Marc. Aurel. Caſſiodori form. archiatror. comitis pag. 13. nr. 2. et ego quoque probaui in tractatione: *Erläuterung der vornehmſten Medicinalgeſetze bis zum XIII. Iahrhundert*, quae legitur in *Cl. Pyl Repertorium für die gerichtliche Arzneykunde* part. II. pag. 167 ſq — Patet etiam ex Caelio Aureliano, qui in praefat. ad lib. I. chronicor. expreſſe dicit, *neminem ante Themiſonem remedia tardarum valetudinum ſcripſiſſe*, libros Aretaei poſt Themiſonis aetatem eſſe conſcriptos, qui breui ante Corn. Celſi tempora floruit. Ita minime dubium eſt, quin poſt initum a Nerone regnum medica Aretaeus ſua monumenta litteris mandauerit [b]). Erravitque in Lindenio renouato *G. A. Merklin* pag. 87. cum adfirmat, Aretaeum Strabonis et Gregorii Nazianzeni fuiſſe coaetaneum; haec enim perſpicue ſecum pugnant; quum trecentis amplius annis iunior fuerit Gregorius. Errauit etiam Petrus Petitus, qui eum Galeno inferiorem facit, neque tamen Iuliani Caeſaris principatu iuniorem eſſe putat. vid. praefat. in eiusd. comment. in Aretaeum pag. 136. d.

Cappadox Aretaeus vbinam vitam egerit, incertum: procul dubio tamen in aliqua regione ſcripſit, cui liberum cum Italia Romaque erat commercium, quippe qui vina aegrotantibus Italica dari praecipiat Fundanum, Falernum, Signinum. (de curat. acutor. morbor. lib. II. cap. 3. pag. 113. edit. Wigan.)

II. De ſecta Aretaei apud ſcriptores altum eſt ſilentium. *Dan. Clericus* in hiſt. de la medecine part. II. libr. IV. ſect. II. cap. 3. primus ex Aretaei ipſius ſcriptis probare ſibi viſus eſt, eum pneumaticorum medicorum ſectae fuiſſe addictum. Eius ſectae conditor fuerat Athenaeus, Attaliae, Ciliciae vrbe, natus: eamdem poſt Athenaeum ſequuti ſunt Theodorus atque Agathinus, Athenaei diſcipuli, deinde Archigenes et Herodotus, Agathini diſcipuli, Magnusque et Leonides. Floruit vero ea ſecta perbreui temporis ſpatio, a Veſpaſiano nimirum vsque ad Antoninum Pium [c]). Ea ſecta praeter elementa, ab dogmaticis medicis atque Galeno ſtabilita, eorumque qualitates, calidum, frigidum, ſiccum, humidum, quintum elementum ex Stoicorum philoſophorum mente ſtatuebat, ſpiritum nempe, cuncta penetrantem, a quo cuncta contineantur, gubernenturque, quo ſpiritu recte conſtituto naturalia conſiſtere ac hominem bene valentem eſſe, eodem vero offenſo morbos procreari, (vid. *Oſterhauſen* diſſ. de hiſt. ſectae medicor. pneumaticor. ſect. II. §. 1. pag. 42.) eodem penitus compreſſo, hominem non permanere; ſed repente mori adfirmabant. Spiritus offenſiones varias exiſtere poſſe in humano corpore tradidit Aretaeus. Si in caſu epileptico intra pectus ſerueat et incluſus omnia commoueat, facit ex eius ſententia ſpiritus, vt ad os atque nares humorum inundatio

b) Ex Dioſcoridis aetate temporeque, quo is euporiſta ſcripſerit, ſtatuit Io. Wigan, Aretaeum non modo poſt ſuſceptum a Nerone principatum, ſed et ante exortum Titi imperium vixiſſe. vid. diſſert. eius de Aretaei aetate l. c. pag. 15.

c) Vid. *Io. Carol. Oſterhauſen*, auditoris mei, diſſertat. doctiſſimam, exh. hiſtoriam ſectae medicorum pneumaticorum. Altorf. 1791. 8. p. 33 ſqq.

inundatio prorumpat. 'Si frigidus atque iners ſpiritus in inteſtinis naſcitur, ileum parit. Refrigeratum conſequitur aſthma: ſpiſſus, humidus, aeſtuloſus lienis ſcirrhum efficit, ſubtilis, reſolutus, tenuis et ſiccus phrenitim, congelatus apoplexiam [d]). Locus vero, ex quo Clericus et Io. Wigan maxime probare voluerunt, Aretaeum pneumaticorum ſectae addictum fuiſſe, eſt in capite de ſynanche, quod VII. eſt in lib. I. de cauſis et ſignis acutorum morborum, pag. 6. edit. citat. In eo Aretaeus ſynanchen a ſpiritus in calidiſſimum ſicciſſimumque conuerſione deducit ſine vlla membri cuiusuis inflammatione, inque probationem eius rei putat, homines in Charoneis ſpecubus vno ſpiritus hauſtu interimi, quin etiam hominem ſine morſu quouis, ſed a lingua canis recepto tantum ſpiritu, in rabiem agi: eamdem ſpiritus mutationem etiam intra hominem fieri poſſe.

Sed, vt fieri ſolet in ſcriptoribus practicis, quorum generi Aretaeus accenſendus eſt, vt ſubtiliores theorias aut negligant, aut non perſpicue ſatis exponant, Aretaeus etiam ſententiam ſuam de ſpiritu ita expoſuit, vt ex ea, illum pneumaticorum ſectae addictum fuiſſe, ſaltim non perſpicue ſatis pateat. Sic locus de ſynanche Aretaei, in quo eum clariſſime ſententiam ſuam aperuiſſe referunt Clericus atque Wigan, quos viros deinde ſequuti ſunt in ſtatuenda Aretaei theoria ad placita ſectae pneumaticorum efformata, *Io. Conr. Barchuſen,* hiſt. medicinae, Amſt. 1710. 4. pag. 269. *Io. Henricus Schulze* in compendio hiſtoriae medicinae, Hal. 1744. pag. 332. et *Alb. de Haller* in biblioth. medicinae practicae tom. I. p. 192. probat tantum, Aretaeum duas anginae ſpecies ſtatuiſſe, alteram inflammatoriam, alteram ab aere tetris exhalationibus corruptam; hinc non a ſpiritu iſto Stoicorum offenſo natam. In qua ſententia quoque fuit doctiſſimus in Aretaeum commentator, *Petrus Petitus* in commentar. et animaduerſ. in VIII. Aretaei libros in edit. Aretaei Boerhaauian. Lugd. Bat. 1725. pag. 145. Reliqua etiam omnia loca, in quibus Aretaeus de ſpiritu loquitur, talia ſunt, vt ex iis probari nequeat, hunc auctorem de ſpiritu Stoicorum, corpora omnia penetrante et elementum corporum quintum efficiente, verba feciſſe. Omnia haec loca, ex quibus Aretaeum pneumaticum fuiſſe ſtatuere auctores, collegit doctiſſimus *Oſterhauſen* diſſ. cit. ſect. III. §. 1. pag. 79. probauitque, ex iis non patere, Aretaeum ei ſectae fuiſſe addictum. Ceterum Aretaeus, in explicanda morborum natura, dogmaticorum theoria vtitur, omnia ex quatuor qualitatibus elementorum explicans. Ad dogmaticorum igitur ſectam eum pertinuiſſe, recte iudicauit *Petrus Petitus*, in praefat. commentar. in Aretaeum, pag. 135. f. A methodicorum ſecta alieniſſimus eſt.

III. Etſi vero Aretaeus in ea medicinae parte, quae morbis medetur, tanta praeſtitit, quanta reliquorum medicorum praeter Hippocratem vix vllus; eius tamen inter antiquos medicos famam fuiſſe vel nullam, vel valde ſaltem exiguam, mirandum eſt. Citant Aretaeum tantummodo Dioſcorides, Aetius et Paulus; et ne hi quidem medici quidquam ex eius ſcriptis excerpſerunt, hauſeruntue, ſed eum tantum nominarunt. Silentio praetermittunt eum reliqui veteres medici omnes, collectores, etiam iſti omnia compilantes, Galenus atque Oribaſius. Cauſſa eius rei haec Wigano (de Aretaei aetate pag. 16.) fuiſſe videtur, quod Archigenes,

d) Ea Aretaei loca omnia, ex quibus probari poſſe ipſi viſum eſt, Aretaeum fuiſſe pneumaticum, collegit *Dan. Clericus*, l. c. Repetiit ea *Wigan*, in diſſ. de Aretaei ſecta l. c. p. 19. 20.

chigenes, celeberrimus pneumaticus medicus, Romae florens, famam Cappadocis noſtri nominis ſui celebritate praeſtinxerit. Aretaeus etiam verbis Hippocraticis, ſed obſoletis ſaepiſſime vtitur. Stilus eius a fuſo iſto Aſiatico dicendi genere eorum temporum abhorret: ſcribit enim dialecto ionica, ſubtilique quadam ac venuſta orationis breuitate vtitur, Homeri et Hippocratis imitatione ductus. Etiam poſtquam in occidentalibus Europae plagis excoli coeperunt graecae litterae, pauci eius ſcripta lectitarunt, et magis criticae, quam medicinalis ſcientiae cauſſa. Noſtro tempore ea frequenter vſurparunt ii, qui ſacro codici veteris et noui Teſtamenti interpretando operam dederunt: morbos enim quosdam praeclare deſcribit, de quibus in eo fit mentio, elephantiaſin, maniae quasdam ſpecies, cet.

Etſi vero hoc fatum habuit Aretaeus, vt a Graecis, poſt eum viuentibus, raro nominaretur, et ab omnibus retro ſaeculis vsque ad noſtra tempora ſemper ea eius fuit fortuna, vt non niſi paucis admodum innoteſceret, tamen, ſi Hippocratem excipis, nullum e medicorum antiquorum omnium grege inuenies, quem cum Aretaeo, ſiue dicendi genus, ſiue argumenti, quod tractauit, grauitatem, reſpicias, poſſis comparare. Homerum et Hippocratem in ſcribendo imitatur, Homerum, ita ſcribendo, vt ligatam eius orationem imitari videatur, Hippocratem, vt breuitatem eamdem referat, vt paucis verbis multa comprehendat: vt, Aretaeum vbi legis, non medicum, primo poſt Chriſtum ſaeculo florentem, ſed ex aurea linguae graecae aetate legere tibi videare.

Anatomes ſcientiam, pro ſaeculi, quo vixit, ratione habuit magnam profundamque, maioraque ſine dubio eius ſcientiae documenta edidiſſet, ſi argumentum, ad anatomen magis faciens, pertractaſſet. De eius anatomica ſcientia peculiarem diſſertationem ſcripſit doctiſſimus *Wigan*, quae legitur in Aretaei editione, quam is vir doctiſſimus curauit, a pag. 22.

Maxime autem in ea pathologia, quae in morborum hiſtoria verſatur, et in curatione morborum tradenda inclaruit. Eius merita circa pathologiam haec ſunt. 1) Morbos quosdam, ante eum incognitos, primus deſcripſit, venae cauae acutum morbum, alios, quos hic enarrare non licit. 2) Aliorum hiſtoriam perfectiorem dedit, elephantiaſeos, maniae, melancholiae diuerſarum ſpecierum, tetani, cet. 3) In ſcribenda hiſtoria morborum talem ſe geſſit, vt, vbi morbos, ab eo deſcriptos, legas, eos praeſentes eſſe et coram intueri te ſentias, atque, niſi ſuperauit Hippocratem in ſcribenda hac morborum hiſtoria, illum ſaltim aſſequutus eſſe exiſtimandus ſit. De curandi ratione, quam tenuit Aretaeus, ita doctiſſime ac veriſſime iudicauit cl. Wigan, l. c. pag. 28. *Vti ex proprio, non ex alieno penu haec de medendi arte monumenta depromſit Aretaeus, ita in eadem naturae dictum, et magiſtram, quam ipſe vocat optimam, experientiam ſecutus eſt, nec quidem illo magis in ſtilo efformando, quam in remediis adhibendis peritus artifex et concinnus. Eo ordine, eo iudicio, ita diſtincti planeque traduntur curandi rationes, vt vix quidquam in hoc genere ex ſummi ſcriptoris manibus exierit abſolutius. Quae ab antiquioribus dicta, eorum alia, vtpote optima, ſelegit, alia limauit et expoliuit: quaedam ipſe primus haud infeliciter tentauit.*

IV. Exſtant Aretaei περὶ αἰτιῶν καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία δ'. *De acutorum et chronicorum morborum cauſſis libri IV.* initio manci. Περὶ θεραπείας ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία δ'. *De curatione acutorum et diuturnorum morborum libri IV.* manci

mutilique

mutilique omnes, ita, vt paſſim apud Aetium reperias ex Aretaeo citata, quae in exemplaribus noſtris deſunt. Librorum diuiſio ea eſt, vt libris duobus prioribus de cauſſis et ſignis acutorum morborum, libris vero duobus poſterioribus de cauſſis et ſignis diuturnorum morborum ſermo ſit. In libris quatuor de curationibus idem ordo eſt, duobus nempe prioribus curatio acutorum, poſterioribus vero duobus curatio diuturnorum pertractatur. Deſunt vero in exemplaribus, quae habemus, libri primi de cauſſis et ſignis acutorum morborum cap. I. *περὶ φρενιτικῶν.* cap. II. *περὶ ληθαργικῶν.* cap. III. *περὶ μαρασμȣ̃.* cap. IV. *περὶ ἀποπληξίης*, et initium capitis V. *περὶ ἐπιληψίης.* In libro primo de curatione diuturnorum morborum deſunt cap. VI. *περὶ μανίης.* cap. VII. *περὶ παραλύσιος.* cap. IX. *περὶ ἐμπυικῶν.* cap. X. *θεραπεία τῶν ἐς τὸν πνεύμονα ἀποςάσιων.* cap. XI. *θεραπεία ἄσθματος.* cap. XII. *θεραπεία πνευμαδῶν.* cap. XV. *θεραπεία ἰκτέρȣ.* cap. XVI. *θεραπεία καχεξίης.* In libro II. de curatione diuturnorum morborum deſunt cap. I. *θεραπεία ὕδρωπος.* cap. IV. *θεραπεία τῶν ἐν κύςι.* cap. VIII. *θεραπεία κολικῶν.* cap. IX. *θεραπεία δυσεντερίης.* cap. X. *θεραπεία λειεντερίης.* cap. XI. *θεραπεία ὑςερικῶν.* Multa etiam capita alia maiore, alia minore parte mutila ſunt.

Libri Aretaei *de re pharmaceutica*, quos compoſuiſſe ipſe perhibet, quorumque cauſſa medicamentorum formulas in opere ſuo non tradidit, intercidere temporum iniuria.

V. Codices MSS. librorum Aretaei neque copioſi exiſtunt, neque valde antiqui. Ad eos, qui mihi innotuerunt, referendi ſunt:

Codex Harleyanus. Eum Wigano communicauit Ill. Harley, Comitis Oxonienſis filius vnicus. Mancus eſt et mutila capitula plura exhibet, tranſpoſita alia. Scriptus eſſe videtur non ex vno exemplari, neque vno eodemque tempore, tamen vna et eadem manu. Licet trecentis vel quadringentis annis parum antiquior eſſe videatur, plurimisque paſſim mendis laborans, eas tamen ex boni potius exemplaris, quam ex librarii defectu contraxit. Eo vſus eſt, deque eo haec refert Io. Wigan, in praefat. ad Aretaeum pag. 6. *Ex eo codice plus adiumenti in emendando Aretaeo habui, quam ſperare auſus ſum: cum omnes huius auctoris MSS. de quibus ad me notitia peruenit, et parum veteres ſint, et maculis etiam foediſſimis inquinati; ſiquidem huius ope non modo verbis Ionicae ſuae terminationes paſſim redditae ſunt, ſed et proba ac ſana ſententiarum quarundam lectione nitido terſoque huic auctori ſenſus proprius atque elegans reſtitutus. Quare codicem Aretaei, Harleyano emendatiorem, haud vllibi exiſtere crediderim.*

Codex Vaticanus, valde recens. Ex eo vix quicquam ſuppetiarum hauſit Io. Wigan, niſi quod dialectum quandoque eius auctoritate, vbi ceteri codices deficiebant, emendauerit. Eſt perquam vitioſe ſcriptus et aliis magis mutilus.

Codex Auguſtanus, pariter, vt omnes, mutilus. vid. de eo Dau. Hoeſchelii catal. graecor. codd. qui ſunt in bibliotheca reip. Auguſt. Vindelic. nr. 113. pag. 54. Eum imperfecte deſcripſit, etſi eo in editione Aretaei concinnanda vſus eſt, Georg. Heniſch. vid. ei. praef. ad Aretaeum.

Codex Bauaricus, qui in bibliotheca Monachienſi exiſtit. Eum non deſcripſit Georg. Heniſch, etſi eo vſus eſt.

Codex Venetus, in biblioth. D. Marci. Eo quoque vſus eſt Georg. Henilch. Vid. Montfaucon, tom. I. pag. 466.

Codex Pariſinus, qui in bibliotheca regia ſeruatur. Pleniſſimus eſt omnium; continet enim libri poſtremi capita quinque, quae in aliis codd deſiderantur, quaeque genuina eſſe ambigebat Heniſchius. Eum codicem edidit *Iacobus Goupylus* in editione Aretaei Pariſina, ab ann. 1554. in 8. quae graecarum Aretaei editionum princeps eſt. Duos inſuper Goupylus codices habebat, alterum, quem ſuo ſumtu ſibi comparauerat, alterum, quem ex Capelli muſeo depromſerat.

[Codex *Neapolitanus*, in bibl. regia, chartac. ſaec. XV. de cauſſis et ſignis acutorum morborum liber II. qui incipit a dimidio capite 2. — de cauſſis et notis diuturnorum adfectuum libri II. — de acutorum morborum curatione, libri II. deeſt caput vltimum libri II.]

Codex Florentinus eſt in bibliotheca Laurentiana Mediceo plut. LXXV. Papyraceus eſt titulumque habet: Aretaei Cappadocis de ſignis morborum et eorumdem curationibus libri V. Is codex eſt absque principio et fine, dialecto Ionica. Primum, quod legitur, caput eſt de tetano, vltimum de melancholia. vid. Montfaucon. tom. I. pag. 389. Bandini III. pag. 162.

In bibliotheca Cathedralis eccleſiae *Patauinae* exſtat P. 129. Aretaeus Cappadox de diuturnis et acutis morbis, ex muſeo Phil. Thomaſini, neſcio an Graece. Montfaucon, tom. I. pag. 489.

Aretaei Cappadocis medica exſtant in biblioth. Ambroſiana *Mediolanenſi.* Montſaucon tom. I. pag. 493. Alius codex Aretaei, neſcio an Graecus, exſtat in eadem bibliotheca. Montfaucon. tom. I. pag. 529.

Aretaei Cappadocis certorum malorum curationes exſtant in bibliotheca Scorialenſi regis Hiſpaniae. Montfaucon. tom. I. pag. 617. [Plüer Itin. per Hiſpan. pag. 157.]

Aretaei libri VII. graece exſtant mutili in bibliotheca reg. *Pariſin* nr. MMCCII. Libri VI. ibidem nr. MMCCLXXXIX. et, vt Hallerus putat, nr. MMCCLXXXVIII. in quo forte ſcriptum Rufi de renum et veſicae morbis Aretaei nomen fert.

Libri de ſignis et cauſis acutorum et diuturnorum morborum, et de iſtorum curatione, cetera mutilus codex exſtat in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCLXXXVI.

Libri quatuor de cauſis et ſignis et curationum exſtant in biblioth. regia *Pariſin.* nr. MMCLXXXII. Solus liber I. de curatione acutorum eſt in bibl. reg. Pariſ. nr. MMCCXX.

In bibliotheca *Bauarica* Monachii eſt praeter codicem, quo Heniſchius vſus eſt, etiam Aretaei liber de acutis morbis graece.

Tribus codd. MSS. vſus eſt Petr. Petitus in comment. in Aretaeum, quorum vnum e bibliotheca collegii Claromontani Patrum ſocietatis Ieſu Coſſardus, eius bibliothecae praefectus, ipſi commodauit: alios duos ex bibliotheca Menteliana accepit. Sed hi libri omnes ab vno propagati videbantur. Menteliani tamen paulo melioris notae erant.

Io. Albertus Fabricius et Michael Maittaire Io. Wigano varietates lectionum communicarunt, Aretaei exemplaribus impreſſis adſcriptas. Eas ex aliquo MS. codice fuiſſe decerptas, autumat Wigan, in praefat. ad Aretaeum, pag. 7.

In

In bibliotheca publica vniuerſitatis *Lugduno-Batauae* exſtat Heniſchii graeco-latina editio Aretaei, in qua Ioſephi Scaligeri manu plurima Aretaei loca ſanantur, Gerardo Voſſio adſcribente. Vid. catalog. eius bibliothecae, pag. 138.

VI. *Editionum Aretaei* hiſtoriam optime expoſuit Io. Wigan, qui illuſtrandis omnibus, ad Aretaeum pertinentibus, maximo ſtudio vacauit.

Aretaei ſcripta, priusquam graece lucem vidiſſent, *latine* prodierunt, *Iunio Paulo Craſſo*, profeſſore Patauino, interprete. Verſio Venetiis, apud Iuntas impreſſa, anno 1552. in 4. In praefatione, ei interpretationi adnexa, Craſſus refert, Aretaei codicem veterrimum et carioſum in manus ſuas incidiſſe, ipſum vero hunc codicem non ſanum integrumque fuiſſe; ſed mendis inquinatum, multis magnisque vulneribus conciſum atque laceratum. Tranſtulit tamen eum codicem in latinam linguam, collatis tribus aliis exemplaribus MSS. ex quibus multa reſtituit, deprauata correxit, confuſa in ordinem redegit, loca, in quibus de medela dubitabat, aſteriſco notauit. In margine libri paucula, variantes lectiones notatae reperiuntur, non graece, ſed latine conſcriptae. Ceterum in hac Craſſi editione libri de diuturnorum morborum curatione ſecundi capita quinque, ſecundum ſcilicet, tertium, quintum, ſextum atque ſeptimum deſiderantur, quae poſtea in aliis editionibus tam graece quam latine, loco ſuo reſtituta ſunt.

Aretaeum primum graece edidit *Iacobus Goupylus*, adiectis iis libri poſtremi capitibus quinque, quae in Craſſi verſione deſiderabantur. Graece e MS. in Galliarum regis bibliotheca ſe expreſſiſſe teſtatur, duorum aliorum codicum ope, quorum vnum ſuis ſumtibus comparauerat, alterum e Capelli muſeo depromſerat. Exemplar hoc Pariſiis nitidiſſime excuſum eſt hoc titulo: Ἀρεταίου Καππαδόκου περὶ αἰτιῶν καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν, βιβλ. δ΄. Ὀξέων καὶ χρονίων νούσων θεραπευτικὰ βιβλ. δ΄. *Aretaei Cappadocis de acutorum ac diuturnorum morborum cauſis et ſignis lib. IV. De acutorum ac diuturnorum morborum curatione lib. IV. Ex bibliotheca regia. Pariſiis, apud Adrianum Turnebum, typographum regium*, 1554. 8. * Textus continetur paginis 195. Deinde tribus foliis continentur αἱ διαφόροι γραφαὶ καὶ σφαλμάτων τινῶν ἐπανορθώσεις, variae lectiones ex MSS. codicibus cum coniecturis aliquot non contemnendis. Editio haec eſt nitidiſſima, charta puriſſima, margines ſpatioſi, graeci vero typi elegantes quidem, at minuti. Maximam in hac editione operam impendit Goupylus, qui praefationi ad Oddonem Caſtillionium, cardinalem, nomen ſuum praefixit, vt perpauci in ea typographi errores occurrant et trium iſtorum codicum collatione ſententiae plurimae deprauatae caſtigentur.

Eodem anno, ſcilicet 1554. poſt graeca tamen publici iuris facta, Craſſi interpretatio cum Rufo Epheſio Pariſiis edita eſt apud Guilielmum Morelium et Iacobum Puteanum in 12.* Titulum plenum vid. cap. de Rufo Epheſio, §. 4.

Huic adnotationes locorum ſubiiciuntur, qui in Aretaei codice graeco ab interpretatione Craſſi diſcrepant, auctore *G. M. T.* quas notis ſuis ad varias lectiones interſeruit in ſua editione Aretaei Ioannes Wigan. Hic item capita illa quinque, quae Craſſus non verterat, primum latine tradućta ſunt. Anonymum hunc fuiſſe Goupylum, vix dubitari poteſt. Ipſum Craſſum, Iunii Craſſi filium, ex Goupyli editione vertentem, fuiſſe Fabricius aſſerit. Guil. Morelium auctorem eſſe eius verſionis, putant alii.

Secundum proxime memoratam editionem latinam Aretaei verſionem inter medicae artis principes impreſſit *Henricus Stephanus* anno 1567. in fol.* omiſſis tamen notulis, quas ſub fine anonymus iſte editor adiecerat.

Craſſi verſio ab ipſo recognita, traductis etiam ab eodem capitibus quinque, quae in priore eius editione deerant, Baſileae, apud Petrum Pernam, anno 1581. in 4. primum impreſſa eſt: licet a Craſſo, vt ex epiſtola eius, ad lectores data, patet, anno 1555. abſoluta ſit. Verum eam in publicum non prodiiſſe ante annum 1581. mortuo iam Paulo Craſſo, conſtat ex typographi ad lectorem epiſtola, vbi haec leguntur: *Ediderat iam ante Iunius Paulus Craſſus Aretaeum a ſe e graeco in latinum verſum Venetiis: nunc vero, ab ipſo ante obitum recognitum, et multis capitibus ex graeco exemplari auctum, (vt in praefatione ſcribit) filius eius Celſus ad nos miſit.* Ea verſio prodiit cum *medicis antiquis graecis Iunii Pauli Craſſi*, quorum titulum pleniorem vide cap. de Rufo Epheſio, §. 4.

Sequuta deinde eſt graeco-latina *Georgii Heniſchii* editio: Ἀρεταίȣ Καππάδοκος ἰατρικά. *Aetiologica, ſemeiotica et therapeutica morborum acutorum et diuturnorum Aretaei Cappadocis. Graece et latine coniunctim edita tribus mss. codicibus, Veneto, Bauarico, Auguſtano collatis. Cum commentario, quo obſcura doctrina de nominibus et parte adfecta morborum ſingulorum cum ſuis ſignis perſpicua methodo illuſtratur, Autore Georgio Heniſchio B. medico Auguſtano. Auguſtae Vindelicorum, ſumtibus Georgii Willeri apud Dauidem Francum,* 1603. fol.*

In praefatione ſua dicit haec Heniſchius: *Tria inſpexi manuſcripta, Venetum, Bauaricum et Auguſtanum. Idem eſt initium in Auguſtano, quod in Lutetiano exemplari: deficiunt autem in illo ſex* (error hic Heniſchii eſt: nam quinque tantum capita in ſecunda editione adiecta ſunt.) *capita, quae deſiderata in prima editione. Venetum et Bauaricum contractius eſt, vtrumque a ſexto capite περὶ τετάνȣ demum incipiens, et ſex illis capitibus ſimiliter carens. Haec vero capita, quae non alibi, quam in regio codice reperiuntur, genuina eſſe, non ſine cauſa ambigo. Aetium enim ſerm. II. cap. I. de diabete agens ex Aretaeo excerpſit, quae in eius capite de diabete non leguntur, legi vero deberent, ſi legitimum eſſet.* Confutat Heniſchium Wiganus et id inde factum eſſe putat, quod Aretaei caput de diabete mancum ſit. De editione ſua haec amplius Heniſchius: *Addidi autem conuerſionem Iunii Pauli Craſſi. Pauca quaedam, inſerta textui latino et diuerſo charactere impreſſa ſunt, ex notis anonymi Galli. In margine variae ſunt lectiones, partim annotatae a Iacobo Goupylo, partim ex codice Auguſtano. Item, ne imperfectus (!) eſſet Aretaeus, et ad vſum minus accommodatus, colores illius obliteratos purpuriſſo Galeni, et Alexandri Tralliani, inprimiſ vero Pauli Aeginetae, reconcinnare et mancum ſuis partibus abſoluere volui,* etc. Idque fecit inaniter atque infeliciter: quae enim deſunt, omnia ex his auctoribus ſuppleuit, qui tamen in omnium manibus ſunt, neque Aretaeo vel in medendi, vel adeo in ſcribendi ratione ſimiles.

Typi ſolum in hac editione Heniſchii laudem merentur. Hi maiuſculi ſunt, oculisque legentis grati. Quae ex aliis in textum recepta leguntur, minore typo diſtincta ſunt. In obeunda reliqua ſui numeris parte inſcium hominem et incurium ſe geſſit. Codices, quod ſcio, oſcitanter contulit, vt noua eorum collatione opus adeo ſit. Aretaeum ne vno emendauit fere loco. Neque variae lectiones vllae ex Veneto ac Bauarico codice in libro leguntur. Excerpſit varias lectiones partim ex Goupyli editione, partim ex codice Auguſtano.

Neque

Neque tamen etiam in hoc codice conferendo magnam diligentiam adhibuiſſe videtur. Verba quaedam e textu expulit, quae et auctoris ſenſui optime congruunt, et intellectu ſunt facillima, in eorum vero locum quasdam inanes literas ſubſtituit, Auguſtani vero codicis varias lectiones quasdam, vtut optimas ac textui maxime congruentes, non recepit in textum. Textum cum omnibus erratis ex Goupyli editione, auctum erratis typographi edidit. Latinam verſionem ſine minima emendatione reliquit. Commentarii, quos adtexuit, auctorem non illuſtrant, ſed res continent, ab Aretaei ingenio alieniſſimas, quae nonniſi ex ſtolido capite profectae exiſtimari poſſunt.

Ἀρεταίου Καππαδόκου, περὶ αἰτιῶν καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα περὶ θεραπείας ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα. Aretaei Cappadocis de cauſis et ſignis acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. De curatione acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. Cum MSS. duobus Harleyano et Vaticano contulit: nouamque verſionem dedit, Iohannes Wigan A. M. Aedis Chriſti alumnus. Accedit Praefatio: diſſertationes in Aretaeum: Variae Lectiones: Notae, et emendationes: Tractatus de Ionica Aretaei dialecto: quodque difficiliores huius auctoris voces exponit, lexicon. Oxoniae, e typographeo Clarendoniano, 1723. in fol. mai. *

Ea Wigani editio eſt omnium, quae hactenus prodiere, ſplendidiſſima, accuratiſſima, pleniſſima. Suſcepit Wiganus laborem eius editionis parandae impulſu Ioannis Freind. Fundamentum ei praebuit textus Goupyli, qui Heniſchii quoque erat: contulit vero diligenter duos MSS. codices Harleyanum atque Vaticanum, nec non lectionis varietatibus ab Io. Alb. Fabricio atque Michaele Maittaire ipſi communicatis, paucis quidem, at vtilibus, vſus eſt. Eo modo noua, et prioribus longe accuratior textus recenſio nata eſt, eo magis commendanda, quod Wiganus in lectionibus recipiendis neque timidus nimis, neque audax fuit; ſed medium tenuit. Latinam verſionem de nouo dedit, quia Craſſi traductio, non quidem prorſus adſpernanda, tamen ſaepiſſime, quod MSS. vitioſis vtebatur, obſcura et dubia eſt. Haec Wigani verſio optimis quoque atque probatiſſimis merito adnumeratur: etiam vbi graeca ita corrupta ſunt, vt iis mederi plane deſperaret, ea non ſine ſenſu probabili auctorisque de iis rebus tractationi haud incongruo adumbrare tentauit. Variantium lectionum congeriem e libris editis et MSS. collectam, ad editionis huius paginas lineasque accommodauit, diligenter ſimul notatis omnibus, quas vel receperit, vel eiecerit. In notis, has lectiones ſequentibus, copioſiſſimis, doctiſſimis, cur quasdam receperit, quasdam reiecerit, rationem dedit. Coniecturae eius in emendando factae, vtplurimum ſimilibus vel Hippocratis, vel Aetii, qui Aretaeo maxime vſus eſſe videtur in compilandis libris ſuis, hinc magni ad Aretaeum illuſtrandum vſus eſt, vel Aretaei ipſius loquendi modis ſtabiliuntur. Notas ſequitur tractatus de Aretaei dialecto, auctore Michaele Maittaire, qui cum librum ſuum inſignem de dialectis graecis edidit, nondum in Aretaei ſcripta inciderat; verum vbi poſtea auctorem hunc euoluiſſet, et quaedam de eius dialecto collegiſſet, ea rogatu Ioannis Freind diligentiſſime recenſuit et vna cum Aretaei libris imprimenda permiſit. Lexicon tandem adiectum eſt vocum, Aretaeo propriarum, antiquarum, poeticarum, Ionicarum, non niſi his, qui plurimum in eius lectione verſati ſunt, intellectu difficilium. Sed lexicon alphabeti ordine digeſtum eſt, ita, vt et indicis loco haberi poſſit. In lexico etiam loca aliorum medicorum veterum inſunt, ex quibus compoſitiones medicamentorum, quae Aretaeus commen-

commendat, peti poſſunt. Praefixae ſunt diſſertationes doctiſſimae de Aretaei aetate, ſecta, opinionibus, in anatomicis ſcientia, et praxi medica. Textus graecus vnius tantum vel alterius literulae menda laborat, typis Oxonienſibus maximis atque optimis excuſus. Notandum quoque eſt, Aretaeum primum medicum fuiſſe graecum, qui vnquam prelo Oxonienſi fuerit ſubiectus. Eius editionis trecenta tantum impreſſa fuiſſe exemplaria, docet H. Boerhaaue, in praefat. in Aretaeum. — [add. Acta erudit. Lipſ. ann. 1728. pag. 97 et 106.]

Ἀρεταίου Καππαδόκου περὶ αἰτίων καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα. Περὶ θεραπείας ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα. Aretaei Cappadocis de cauſis et ſignis acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. De curatione acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. Cum commentariis integris Petri Petiti, medici Pariſienſis atque clariſſimi Ioannis Wiggani doctis et laborioſis notis et celeberrimi Mattairii opuſculis in eumdem, tandemque eruditiſſimi atque celebratiſſimi Danielis Wilhelmi Trilleri obſeruationibus et emendatis. Editionem curauit Hermannus Boerhaaue. Lugduni Batauorum, apud Ianſſonios van der Aa, 1731. fol. mai. * Ad manus etiam mihi eſt editio, quae videri poſſet, altera, ab anno 1735. fol. * quae vero plane ea eſt, quae ann. 1731. Typographus tantum alium titulum cum anno 1735. imprimendum curauit. Meum exemplar adeo titulo, qui anno 1731. impreſſus eſt, at ob nouum titulum lacerato, non caret.

Quum veterum medicorum praeter Hippocratem et Galenum copia non eſſet, cogitabat Boerhaauius de eis eodem modo edendis atque iungendis, prouti Charterius Hippocratem et Galenum iunxerat, ita, vt bibliotheca Graecorum medicorum haberetur completa. Otio vero carens et ſeceſſu, Ioannem van Groeneveld, Iuris vtriusque et medicinae Doctorem, excitavit, vt vellet cum ipſo ſuſtinere negotium, quod collatis conſiliis vna publico deſtinarent. Id operis is alacer eſt aggreſſus, ita, vt totus textus graecus cum latina verſione impreſſus fuerit anno 1719. vna cum ſubnexis notulis. Tum coepit Boerhaauius digerere Petiti commentaria in Aretaeum, Menagio memorata, et a Dan. Clerico deſiderata. Interea temporis Richardus Mead Boerhaauium donabat Aretaeo, a Wigano edito. Doluit Boerhaauius gauiſus. Doluit inprimis, ſe iam prius inprimendum curauiſſe hunc auctorem, ſeque, vbi ſciuiſſet Wigani propoſitum, ante impreſſum ſub ſuis auſpiciis Aretaeum, omnia Petitiana Wigano fuiſſe donaturum. Sed continuandum propoſitum editionis erat a Boerhaauio, qui ingenue fatetur, *nullam ipſi in ea procuranda deberi laudem, nullam gloriam.* Textus Goupyli eſt. Verſio latina, textui appoſita, Craſſi, quam Henricus Stephanus edidit in principibus artis medicae. In notulis ſubiunctis habentur, quae Ioſephus Scaliger adſcripſerat margini ſui libri ex editione Heniſchii, quem librum poſtea Io. Gerardus Voſſius, deinde Iſaacus Voſſius habuere, nunc bibliotheca academiae Leidenſis (vid. ſupra §. 5.) poſſidet. Sunt hae emendationes fere quinquaginta per totum librum. Appoſitae etiam ſunt in his notis correctiones Petri Petiti ex manuſcriptis ingenioue, nec non emendationes Goupyli et Heniſchii. Varietates etiam in verſionibus Iunii Pauli Craſſi, Heniſchio, Petiti, Scaligeri, notatae ſunt. Poſt textum auctoris curauit ſubnectendos integros Petri Petiti commentarios, qui anno 1662. ſcripti diu latuerunt, intereaque temporis, vbi editionem ſuam Boerhaauius parabat, Londini etiam typis excuſi ſunt 1726. 4. * ſed non integri, verum tantum in tres priores libros. Hinc huic Boerhaauianae editioni id proprium eſt, quod *integros Petiti commentarios in octo Aretaei libros* continet, alibi nuſpiam editos. Addidit deinde omnia, quae Wiganus illuſtrando Aretaeo protulerat,

protulerat, diſſertationes, varias lectiones, notas, Michaelis etiam Mattairii commentarium de dialecto Aretaei, indicem vocum, Aretaeo propriarum, cet. Addidit etiam Dan. Wilh. Trilleri coniecturas et emendationes in Aretaeum, quas ille in Actis publicauerat Lipſienſibus, aliasque praeterea, quas Trillerus ad eum miſit. Index tandem appoſitus eſt, a Pellerino confectus, rerum medicarum, in Aretaeo notabilium.

Aretaei Cappadocis medici libri VII. accuratiſſime in latinum ſermonem verſi et ad Boerhaauianam editionem expreſſi prodierunt latine *Argentorati*, 1768. 8. *

Latine etiam prodiit Aretaeus ex Io. Wigani verſione, Vindobonae 1790. 8. * Plena eſt ea editio errorum.

Germanice verſum Aretaeum edidit *F. O. Dewez*, Viennae, 1790. 8. * cum notulis, parum vtilibus. [anglice *I. Moffat*, Londini 1785. 8.]

Editio Pariſina Aretaei graeco-latina, quam auctam memorat Merklini Lindenius renouatus Petri Petiti annotationibus, non prodiit.

VII. Commentarii in Aretaeum exſtant Petri Petiti, medici Pariſini, anno 1662. ad finem perducti. Hos breui prodituros ſibique inſcriptos teſtatus eſt *Menagius*, ad Diog. Laert. anno 1692. editum, pag. 253. Eosdem commentarios memorat etiam Dan. Clericus in hiſt. de la medecine part. II. lib. IV. ſ. II. cap. 3. pag. 308. edit. Hagan. 1729. at ab eo non viſos. Eos commentarios, Petiti manu ſcriptos, anno 1703. aere ſuo redemerat Ioannes Ienſius, a quodam typotheta, qui victum artis huius opera quaeritabat in typographia Pauli Scheltí, Hagae Comitum. Ille vero referebat, ſe id manuſcriptum volumen reperiſſe in ciſtella, Lutetiis Pariſiorum Hagam delata, cum viri ſuppellectile ab anicula matertera, in Galliis defuncta, cuius paupercula ad eum hereditas peruenerat. Ab Ienſio ad Boerhaauium tranſierunt.

Editi ſunt hi *Petri Petiti commentarii in tres priores Aretaei Cappadocis libros Londini*, 1726. 4. * Editor eſt *Mich. Maittaire.* De Petri Petiti vita et ſcriptis commentatio praefixa eſt. Ex Graeuianis ſchedis hi commentarii enati ab eoque publicati ſunt. Sed non integri ad eum peruenerunt et pars eorum poſterior ab eo non potuit reperiri. Integri vero *in octo Aretaei libros* commentarii redeunt in editione Boerhaauiana. Philologici et critici ſunt.

Ad Aretaeum illuſtrandum haec tandem ſcripta pertinent:

Sepia Voluox *Io. van der Linden.* Prodiit ſeorſim Lugd. Bat. 1653. 4. et exſtat in ſelect. Leid. 1653. 4. * pag. 89. pertinet ad Aretaeum II. de cauſſis et ſign. acutor. cap. 6.

In Diario Britannico 1751. exſtant *obſervations ſur quelques maladies ſingulieres d' Aretée et de Caelius Aurelien.*

Dan. Wilh. Trilleri coniecturae et emendationes in Aretaeum, e Boerhaauio receptae, proſtant in Actor. Lipſienſ. ann. 1728. pag. 101 ſq.

In *Io. Ern. Imman. Walchii* antiquit. medic. ſelectis, Ien. 1772. 8. * in quibus commentationes academicae continentur, antea editae occurrit nr. VIII. pag. 159. commentatio *de morbis veterum obſcuris*, et nr. IX. *de venae cauae acuto morbo apud Aretaeum.* Scripſit in has commentationes Ill. *Baldingerus* duo programmata, alterum *de venae cauae acuto morbo*

in Aretaei lib II. cap. 8. Ienae. 1771. 4. * quod recuſum legitur in *Gruneri* diſſ. Ienenſib. vol. I. pag. 2?9 alterum quod docet *Aretaei ἆσθμα πνευμῶδες veteribus non eſſe ignotum. Ien.* 1772. 4. *

Aretaeus de pulmonum inflammatione. Contextum Graecum adiecta latina verſione edidit emendationes et commentarium adiunxit Carolus Weigel. Sect. I. Lipſ. 1790. 4. *

CAPVT V
DE RVFO EPHESIO.

I. *Rufi varii. Epheſii aetas, vita.* II. *Rufi libri qui ſuperſunt.* III. *Codices MSS.* IV. *Editiones.* V. *Libri Rufi perditi.* VI. *Index alphabeticus auctorum, quos Rufus nominauit.*

[Studio *Io. Chriſt. Gottl. Ackermann*, Med. D. et Prof. Altorfin.]

I.

Temporibus inter Platonem et Alexandrum Magnum Gregorio Abul-Pharajio referente in hiſtor. dynaſtiar. IV. pag. 59. edit. Pocock. artis medicae perita claruit *Rufus*, atque ei docendae operam dedit. *Suntque*, inquit Abul-Pharajius, *de eo libri ab ipſo compoſiti, quanquam tenues in eius theoria progreſſus fecerit et minus firmis probationibus vtatur. Pleraque ab ipſo dicta confutauit Ariſtoteles in libris de naturali philoſophia, vt et Galenus, qui argumentis perſpicuis errores ipſius demonſtrarunt.* Sed is *Rufus* longe ab Epheſio noſtro alius fuit, ſi vmquam exſtitit: eſt enim inter eius Rufi tempora, eiusque, cuius anatomici libri adhuc ſuperſunt, interuallum fere quingentorum annorum. Alius etiam fuit *Menius Rufus*, cuius meminit *Galenus* libr. VII. de compoſit. medicamentor. ſec. genera cap. 6. tom. XIII. pag. 838. edit. Chart. *Rufum* vero *Hieracem Thebanum*, quem refert Tiraquellus, nullum reperio, licet Hierax Thebanus laudetur a Galeno lib. V. de compoſit. medicamentor. ſecundum genera cap. 11. pag. 791. tom. XIII.

Quo vero tempore *Epheſius Rufus*, anatomicorum librorum, qui ſuperſunt, aliorumque multorum, qui interierunt, auctor, vixerit, incertum eſt. Si Tzetzae fides habenda eſt, in chiliadibus, vetuſtus auctor eſt, et Cleopatrae reginae Aegypti, medicus fuit: ſi vero Suidae, quem plerique in aetate Rufi Epheſii ſequuntur, in iisque *Guilielmus Clinch*, praeſtantiſſimus de Rufo et Rufi ſcriptis auctor [a]) nec non *Georg. Abr. Merklinus* [b]), *Dan. Clericus* [c]) et *Hallerus* [d]), cum Critone ſub Traiano floruit. Quod etiam ex Galeno patet, qui Hadriano imperante natus, Rufum, quem ſaepius cum laude citat, inter recentiores numerat [e]). Ipſe vero *Rufus*, etſi multos medicos citat, hi tamen omnes ad antiquiores pertinent,

a) Praefixa ea eſt diſſertatio operum Rufi Epheſii editioni, ab hoc viro profectae, Londini, 1726. 4.

b) In Lindenio renouato pag. 952. conf. quoque Wolfg. Iuſti chronolog. medicor.

c) Hiſtoire de la médecine part. III. lib. II. chap. 2.

d) Bibliotheca anatomica tom. I. pag. 78.

e) Galenus de atra bile cap. 1. tom. III. p. 165. edit. Chart. τῶν δὲ νεωτέρων ἄριστα γέγραπται περὶ μελαγχολίας τῷ Ἐφεσίῳ Ῥούφῳ, κ. τ. λ. Conf. eiusd. commentar. in libr. VI. Hippocratis de morb. vulgaribus comment. I. nr. 10. tom. IX. p. 373. edit. citat.

pertinent, de nullis vero, vt ſibi coaetaneis, loquitur, ita, vt ex his nihil deſumi poſſit, quod illius aetatem commonſtret. De vita eius auctores omnes ſilent. Neque ex ſcriptis eius adparet, quam vitam egerit. Eius imaginem, ſi modo vera eſt, ex Dioſcoridis codice Vindobonenſi ſumtam, contueri licet apud *Grenouium*, in theſaur. antiq. Graecar. vol. III. tab. eeee. conf. *Voſſius* de philoſophia cap. XII. §. 14. p. 97. *Saxii* onomaſt. literar. tom. I. pag. 283.

II. Superſunt adhuc de ſcriptis Rufi valde numeroſis tres libri, quorum duo mutili ſunt. Nempe

Περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν, de veſicae renumque affectibus, liber, extrema parte mutilus.

Περὶ φαρμάκων καθαρτικῶν, de purgantibus medicamentis. Eius tantum fragmentum exſtat, cuius principium et finis deeſt.

Περὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων, de corporis humani partium adpellationibus libri III.

Dictione vtitur Rufus in his libris Attica, ſimplici, graui, conciſa, et breuitate, omni verborum pompa ornatiore. Minutiſſima quaeque in practicis libris morborum diſcrimina notauit, curandi viam indicauit, vberi rem medendi methodum ſuggeſſit. Suppurationem viarum vrinariarum optime pertractauit, conſilia ad eam curandam vtiliſſima dedit. In medicina dogmaticorum ſectae eum fuiſſe addictum et ex libro de renum et veſicae affectibus patet, in quo omnia ad dogmaticorum ſyſtema digeſſit, et ex fragmento de purgantibus, in quo diligenter humores notat, quos pharmaca, quae ab eo nominantur, purgent.

In anatomico opere et ſententias quasdam veterum de rebus, ad *Φυσιολογίαν* pertinentibus, deſcripſit, nullibi alias reperiundas, et ipſe miro artificio de partibus corporis humani ſcripſit. In libro primo externas partes primum recenſet, deinde internas. Infundibulum primus in libro ſecundo deſcripſit, iuxta quod nerui optici diſcedant. Oculi eiusque partium deſcriptioni miram operam dedit. Ipſe in diſſecandis cadaueribus ſimiarum ſeſe exercuit, tironesque monet, ne eius generis exercitia negligant, ac ita non ſolum de rebus anatomicis, ſed etiam botanicis, practicisque ſcripſit, vt ab veteribus maximi ſit aeſtimatus, a Galeno vehementer laudatur, ab Oribaſio vir dictus ſit maximus. Eius merita circa rem botanicam recenſet *Hallerus* in bibliotheca botanica, tom. I. §. 48. pag. 107. circa rem anatomicam, in bibliothec. anatom. tom. I. §. 52. pag. 78. et circa medicinam practicam in bibliotheca medicinae practicae tom. I. §. 53. pag. 172.

III. Libri de adpellationibus partium corporis humani primi binae, vt videntur, Rufi exſtitere *ἐκδόσεις.* Quae enim in altero, quem vocant, *libro primo Rufi de adpellationibus corporis humani partium* a pag. 46. vsque ad pag. 52. edit. Clinch. continentur, ea in praecedenti libro totidem fere verbis exprimuntur. Quod aut ideo factum eſſe poteſt, quia Rufus ſuum librum poſtea iterum edidit, aut etiam a librariorum incuria forſan profectum eſt. Praelectionis anatomicae materiam, quam ſuis habuit Rufus, hunc alterum Rufi librum primum continere, Clinchii ſententia eſt, in diſſ. de Rufo et Rufi ſcriptis, editioni Rufi

 praefixa

praefixa pag. 16. His libris Königio videtur vſus eſſe Pollux, libro ſecundo onomaſtici, licet nusquam Rufum nominetenus laudet Pollux.

Codices MSS. librorum Rufi, et quidem eorum, qui typis exſcripti ſunt, nempe *libri de adpellationibus corporis humani partium*, *de renum et veſicae affectibus* et *fragmenti de purgantibus* hi exſtant:

Codex graecus bonae notae libri de partium corporis humani adpellatione exſtat in bibliotheca Caeſarea *Vindobonenſi*, teſte de Neſſel, part. IV. pag. 146. Exſtare etiam eorum librorum codicem MS. in biblioth. Bernenſi, notat *Guil. Clinch.* in diſſ. de Rufo et Rufi ſcriptis pag. 19. [et *Sinner* in catalog. codd. in biblioth. Bernenſi, pag. 589.]

Rufi Epheſii ὀνομασίαι τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων exſtabant graece in bibliotheca cardinalis *Ottoboni.* Montfaucon, tom. I. pag. 186.

Rufus Epheſius de partibus humani corporis exſtat, neſcio an graece, in aliqua bibliotheca Romana, cuius nomen Montfauconio excidit tom. I. pag. 201.

Nomenclaturae Rufi Epheſii partium humani corporis exſtant duo codices, vt puto, graeci, in bibliotheca Ambroſiana *Mediolanenſi.* Montfaucon tom. I. pag. 504

Rufus Epheſius cum Aretaeo. — Idem cum Oribaſio. — Rufi Epheſii opuſcula medica exſtant in biblioth. reg. *Pariſ.* nr. MMMCLXI. MMMCLXII. MMMCLXIII.

Rufi Epheſii nomina partium hominis exſtant graece in biblioth. reg *Pariſin.* ex biblioth. cardin. Radulphi. Montfauc. II. pag. 769.

Rufus Epheſius de partibus corporis humani exſtat in bibliotheca Colbertina, nr. MMMMMLXVIII. biblioth. reg. *Pariſ.* Montfauc. II. pag. 1011.

Rufi Epheſii medici opera exſtant in biblioth. *Guil. Pelliſerii.* Montfauc. II. pag. 1199.

Rufus de partibus humani corporis exſtabat in biblioth. Dn. Pr. de *Meſme.* Montfauc. II. pag. 1327.

Rufi Epheſii nomenclatura partium humani corporis exſtat in biblioth. regia *Taurinenſi.* Montfauc. II. pag. 1401. [catal. codd. graec biblioth. Taurin. pag 415.]

Rufi Epheſii monobiblon de his, quae purgare oportet, et quando, et quibus medicamentis. Idem de morbis veſicae ac renum exſtabat graece in bibliotheca *Iſaaci Voſſii.* vid. catal. MSS Angliae et Hibern. tom. II. nr. MMCLXXXII. Exſtant iidem libri graece in bibl. publ. vniuerſ. Leidenſ. vid. catal. eius biblioth. pag. 395.

Rufi Epheſii μονόβιβλον de purgantibus exſtat graece in biblioth. *Auguſtan.* vid. Hoeſchelii catal. MSS. graecor. biblioth. Auguſtan. pag. 54. Codex etiam eſt de purgantibus in biblioth. Laurent. Medicea. Bandini III. pag. 152.

Rufi Epheſii de veſicae et renum morbis liber, cuius et finis deeſt, et paginae quaedam corroſae ſunt, exſtat graece in biblioth. *Auguſtan.* vid. Hoeſchel. pag. 54. qui ſimul memorat libellum vtrumque plura ſuppeditare, quam auctoris huius editionem Pariſinam ab ann. 1554.

Chirurgica

Chirurgica Rufi exſtant in bibliotheca *Laurentiana Medicea*, graece, collectore et ſcriptore Niceta Plut. LXXIV. Montfaucon tom. I. pag. 385. Ea poſtea edidit cum aliis chirurgis eius collectionis Cl. Cocchi.

IV. *Editiones* librorum Rufi, qui ad nos peruenerunt, paucae ſunt. Princeps haec eſt:

Ῥούφου Ἐφεσίου περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν. περὶ τῶν φαρμάκων καθαρτικῶν. περὶ θέσεως καὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων. Σωρανοῦ περὶ μήτρας καὶ γυναικείου αἰδοίου. *Rufi Epheſii de veſicae renumque morbis. De purgantibus medicamentis. De partibus corporis humani. Sorani de vtero et muliebri pudendo. Ex bibliotheca Regia. Pariſiis, apud Adream Turnebum, typographum Regium*, 1554. 8. *

Prodiit ea editio eodem anno cum Aretaeo, eadem forma, ex eadem bibliotheca, et eodem editore, Iacobo ſcilicet Goupylo. Praefatio nulla legitur. Poſt locos vero ex Suida de Rufo et Sorano ſequuntur variae lectiones quaedam, et paucae ex codd. reliquis graecis Rufi in bibliotheca regia Pariſina excerptae, has vero lectiones textus graecus.

Aliam editionem graecam ex Aſtruccii catalogo Pariſ. 1556. 8. notat Hallerus, biblioth. anatom. tom. I. pag. 79. de qua vero equidem dubito.

Graeca et latina Rufi editio vna tantum prodiit:

Ῥούφου Ἐφεσίου περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν. περὶ τῶν φαρμάκων καθαρτικῶν. περὶ θέσεως καὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων. *Rufi Epheſii de veſicae renumque morbis. De purgantibus medicamentis. De partibus corporis humani. Nunc iterum typis mandauit Gulielmus Clinch, M. D. Qui et diſſertationem de Auctore eiusque ſcriptis, vna cum commentariolo de vſu idoneo veſicantium in morbis curandis adiecit. Londini*, 1726. in 4. *

Textus eſt Goupyli, verſio Iunii Pauli Craſſi et Goupyli, quam mox enarrabo. Craſſi verſionem aliquot locis emendauit editor. Praeterea editor in ea editione nihil praeſtitit, niſi quod eam accurate et nitide typis exſcribendam curauerit.

Latina verſio librorum Rufi de partium corporis humani adpellationibus *Iunium Paulum Craſſum* auctorem habet. Dictio in ea a graeco idiomate nimis recedit, notante Clinch in diſſ. cit. pag. 18. Ea primum prodiit cum Aretaeo Craſſi Venetiis, hoc titulo:

Aretaei libri VII. et Rufi Epheſii de corporis humani appellationibus libri III. a Iunio Paulo Craſſo latinitate donati. Venetiis, apud Iuntas, 1552. 4. mai.

Poſtquam vero anno 1554 Goupylus Aretaeum Rufumque pleniorem ediderat, (fragmentum enim de purgantibus ac libellum de renum et veſicae morbis Craſſus ignorauerat) Goupylus, ſiue, vt alii volunt, Morelius hoc fragmentum de purgantibus et librum de renum et veſicae morbis interpretatus eſt. Plenior haec Rufi verſio latina cum Aretaeo prodiit hoc titulo:

Aretaei libri VIII. Rufi Epheſii de hominis partibus libri III. Iunio Paulo Craſſo interprete, acceſſ. quae Craſſus non vertit, Aretaei aliquot capita, Rufi liber de veſicae ac renum affectibus. Eiusdem de medicamentis purgantibus, Adnotationes locorum, in quibus ab interprete Graeca diſcrepant. Pariſiis, apud Guil. Morelium, 1554. 12. *

Eam latinam Goupyli, ſiue Morelii editionem iterum edidit *Henr. Stephanus*, in artis medicae principibus, Pariſ. 1567. fol.*

Libri III. de partium corporis humani adpellatione redeunt latine, ad primam apud Iuntas editionem, in collectione Baſileenſi medicorum veterum graecorum, quae hoc titulo prodiit:

Medici antiqui Graeci, Aretaeus, Palladius, Ruffus, Theophilus, Phiſici et chirurgi. Partim nunquam, partim antea, ſed nunc auctiores editi. Omnes a Iunio Paulo Craſſo medico et Profeſſore Patauino Latio donati. Quibus acceſſerunt Stephani Athenienſis et ipſius Craſſi Quaeſtiones medicae ac naturales. Baſileae, ex officina Petri Pernae, 1581. 4.*

In *Andreae Veſalii anatomia, addita nunc poſtremo etiam antiquorum anatome, Venetiis apud Io. Anton. et Iacobum de Franciſcis* edita ſine anni mentione (et anno 1604.) fol. Rufi anatome, in tabulas redacta, et quidem appendicis loco, peculiari hoc titulo occurrit:

Vniuerſa antiquorum anatome tam oſſium, quam partium externarum: ex Rufo Epheſio medico antiquiſſimo: tribus tabellis explicata per Fabium Paulinum. Quibus acceſſit quarta ex Sorani medici antiquiſſimi fragmento graeco non antehac latino facto de matrice. Venetiis apud Io. Antonium et Iacobum de Franciſcis, 1604. fol.*

Nouam editionem Rufi ad MS. Bernenſe recenſitam, graeco-latinam molitus eſt Martinus Bogdanus, teſte Th. Bartholino, Cent. IV. medic. epiſt. pag. 37. Ea vero editio lucem non vidit.

V. Multos praeterea Rufus Epheſius libros ſcripſit, ex quibus aut fragmenta tantum proſtant, ſeruata a Galeno, Oribaſio, Aetio, Arabibus, Rhaſe maxime, aut quorum tituli tantum ſuperſunt, quales vſ. 9. collegit Suidas, aut qui denique exſtant quidem adhuc, at in bibliothecis adhuc inter codices MSS. latent. Adducam titulos eorum librorum, ſimulque auctorum, a quibus memorantur, locos.

Suida referente hos libros ſcripſit:

Περὶ διαίτης libros V. Ex eo multa ſe ſumſiſſe ſcribit Oribaſius, in med. collect. lib. V. cap. 3. Ex iis libris forſan etiam ſunt loci de aqua, quos habent *Galenus* in tomo VI. edit. Chart. et Aetius, lib. III. cap. 165. — De eduliis locum ſeruauit *Oribaſius* med. coll. lib. IV. cap. 2. Multa alia ex iis libris loca collegit *Hallerus*, in biblioth. med. pract. tom. I. lib. I. §. 53. pag. 174. 175. Eos ſaepiſſime citauit Rhaſes. Sed plures libri erant, quam V. Ex Rufi de vino, qui eſt lib. XII. de diaeta, fragmentum habet *Oribaſius* med. coll. lib. V. cap. 7.

Περὶ διαίτης πλεόντων. librum I.

Περὶ τραυματικῶν φαρμάκων. librum I.

Περὶ τραυματισμοῦ ἄρθρων. librum I. Idem forſan hic liber eſt cum eo, *qui eſt de morbis, qui articulis contingunt*, ex quo Oribaſius medicin. collect. lib. VIII. cap. 47. Hieram Rufi deſcribit.

Περὶ σύκων. librum I. Excerpta ex hoc libro vid. apud *Oribaſ.* lib. I. med. collect. cap. 40.

Περὶ

Περὶ ἀρχαίης ἰατρικῆς. librum I.

Περὶ γάλακτος. librum I. Is tamen, vt videtur adparere ex Oribaſio med. collect. lib. II. cap. 61. in quo excerpta ex eo leguntur, pars librorum περὶ διαίτης forſan fuit. *De lactis Potione* ex Rufo legitur in Oribaſii ſynopſi libr. IV. cap. 40.

Περὶ οἴνου. librum I. Eum quoque Rhaſes citat.

Περὶ μέλιτος. librum I. Videtur is liber fuiſſe pars librorum περὶ διαίτης, quod adparet ex Oribaſ. med. coll. lib. II. cap. 63.

Porro ſcripti ab eo exſtiterunt:

Libri therapeuticorum, quos memorat Galenus, in praefat. ad lib. VI. de ſimplic. medicam. facult. Hi libri cum libris eiusdem argumenti Archigenis, Galeni et aliorum veterum inſignium medicorum exſtant in bibl. Laurent. Medicea plut. 75. vid. Montfaucon. I. pag. 389.

Liber περὶ μελαγχολίας, adeo adcurate ſcriptus, vt nihil ſupereſſet ad dicendum, quam magnam laudem ei tribuit *Galenus* de atra bile cap. 1. tom. III. pag. 165. Ch. Locus ex eo libro exſtat apud Aetium tetr. II. Serm. II. cap. 9. pag. 250. coll. Henr. Stephani. Excerpta ex hoc forſan libro redeunt in Hippocratis et Galeni editione Ren. Charterii tom. X. pag. 496. Περὶ μελαγχολίας ἐκ τῶν Γαληνοῦ καὶ Ῥούφου, καὶ Ποσειδωνίου, καὶ Μαρκέλλου, Σικαμίου τοῦ Ἀετίου βιβλίων.

Libri de rebus venereis excerpta ſuperſunt. Eſt apud Oribaſium in ſynopſ. lib. III. vnguentum de pene erigendo. conf. Synopſ. lib. I. cap. 6. et med. collect. VI. cap. 38. Vnguentum ad ciendam venerem apud Oribaſ. ſynopſ. lib. III. — Quae venerem adiuuant. Oribaſ. med. collect. lib. VI. cap. 38. — Qui ſeminis loco flatum emiſerint. Aetius tetr. III. ſ. III. cap. 35. pag. 577. coll. Steph. Qui nullum ſemen in coitu emittebat, vtique vero in ſomno, eum hominem ficubus et cantharide et caſtoreo ſanauit *Aetius* tetr. III. ſ. III. cap. 35. pag. 577. Codex eius libri eſt in bibliotheca reg. Pariſ. nr. MMCCXL. vid. quoque Montfaucon. II. pag. 735.

Libri de peſte locus ſupereſt, apud *Oribaſ.* Synopſ. lib. VI. cap. 25. conf. *Aetius* tetr. II. ſerm. I. cap. 95. pag. 223. *Paulus Aeginet.* lib. II. cap. 36. pag. 406. collect. Stephan.

Rufi Epheſii liber de medicina et collectiones medicae exſtant in biblioth. Scorialenſi. vid. Montfaucon I. pag. 623. et Caſiri in biblioth. Scorialenſ.

Libri Rufi de regimine infantum. De medicamentis popularibus. De morbis oculorum. Liber ad vulgus. Liber de morſu canis rabidi, cui etiam Poſſidonii nomen additum eſt, *de ieiunio* a Rhaſe citantur. Citatur etiam Rufus ſaepiſſime a Serapione. Generatim notandum eſt, Rufi Epheſii magnum apud Saracenos honorem fuiſſe. Eius liber *Ketab Altheb* translatus extabat in linguam Arabicam. vid. *Herbelot* bibliotheque Orientale ſ. v. *Ketab Althebb le Arſtou.* Translati etiam extabant in Arabum linguam multi alii Rufi libri, quod iam probant crebrae citationes Rufi, ab Arabibus factae.

Ῥούφου ἰατροῦ ἐρωτήματα ιά. quorum principium eſt: Ἐρωτήματα. Χρὴ τὸν νοσοῦντα ἐρωτᾶν, etc. Graeco-barbaro ſermone ſcripta, ſunt in bibliotheca Caeſar. *Vindobonenſi.* vide de Neſſel catal. MSS. part. III. pag. 22.

Excerpta ex Rufo Epheſio extant in biblioth. *Vaticana.* Montfaucon I. pag. 6.

Synopſis

Synopſis de pulſibus, quam exſcriptor exiſtimauit eſſe Rufi Epheſii, exſtat graece in biblioth. *Laurent. Medicea* Plut. 75. Montfaucon I. pag. 388. Bandini III. pag. 151.

Rufi verſiculos citat *Galenus* de compoſit. medicamentor. ſec. loca. lib. I. cap. 1.

Περὶ βοτανῶν carmen, libris quatuor comprehenſum, quod laudat *Galen.* praefat. lib. VI. de ſimpl. medicamentor. facult. tom. XIII. pag. 144. edit. Chart.

De glaucomate et ſuffuſione ex Rufo caput habet *Oribaſius* in ſynopſ. lib. VIII. cap. 47.

De arte coquendi Oribaſ. med. collect. lib. IV. cap. 2. Eſt forte pars libri de diaeta.

Ex eodem opere forte ſunt libri *de aqua* Oribaſ. medic. collect. lib. V. — *de ſapa Oribaſ.* lib. V. medic. collect. cap. 7. *de aceto et lora. Oribaſ.* ibid. lib. V. cap. 7.

De machinis medicis. Scamnum Hippocratis ex Rufo citat Oribaſius de machinament. cap. 28.

Περὶ ὑδάτων ἐκ Γαλήνου, Ὀριβασίου, Ῥούφου, Διοκλοῦς καὶ Ἀθηναίου τομίον exſtat in edit. Hippocratis et Galeni Charteriana tom. VI. pag. 489.

Περὶ ὑγείας libri, qui inter *Galeni* libros ſunt, Rufo tribuebat Rhaſes.

De clyſteribus. Ex hoc, vt videtur, peculiari Rufi libro excerpta leguntur prolixa apud Oribaſium medic. collect. lib. VIII. cap. 24. Forſan eius quoque peculiaris liber fuit de glandibus, ex quo quaedam leguntur apud Oribaſium, medic. collect. lib. VIII. cap. 39.

In Hippocratis quoque ſcripta commentatus eſt, vt colligo e Galeno, de libris propriis tom. I. pag. 35. edit. Charter. vbi Sabinum et Rufum vocat ἄνδρας τοῖς Ἱπποκράτους γράμμασιν ὡμιληκότας οὐ παρέργως. Eius enarrationes in Hippocratis libros de morbis popularibus laudat Galen. in comment. II. in VI. epid. text. 31. pag. 414. tom. IX. Chart. [*Hippocratis* aphoriſmos *Caſirius* in biblioth. arabico-hiſpanica, tom. I. pag. 235. b. ſcribit, a *Rufo* in quatuor libros, a Sorano in tres, a Galeno, quem Arabum turba ſequuta ſit, in ſeptem libros fuiſſe diuiſos.]

Poema graecum *de virtutibus herbarum Deo alicui conſeruatarum,* quod cum Dioſcoride Aldus 1499. edidit, a Rufo profectum eſſe, ſuſpicabatur Conr. Geſnerus.

VI. Auctorem, Aſclepiade recentiorem, Rufus non citaſſe videtur. En indicem auctorum, a Rufo citatorum.

Ariſtoteles, in lib. I. de part. appell. pag. 26. 28. 42. edit. Clinch.

Aſclepiades, lib. II. pag. 65.

Chryſippi emplaſtrum laudat in lib. de ren. et veſic. affect. cap. 5. pag. 4.

Clitarchus, lib I. pag. 40.

Cnidiae ſententiae, lib. I. pag. 40.

Epicharmus, lib. I. pag. 29.

Eraſiſtratus, lib. II. pag. 65.

Eudemus, lib. I. pag. 29. 35. 42.

Euryphon, lib. I. pag. 32.

Dionyſius,

Dionyſius, ὁ τοῦ Ὀξυμάχου, lib. I. pag. 35.

Herophilus, lib. I. pag. 33. 36. 37. 40. 42. lib. II. pag. 55. 65.

Hippocrates, lib. I. pag. 25. 29. 30. 33. 37. 40. 42. Eius liber περὶ τόπων τῶν κατὰ ἄνθρωπον citatur lib. I. pag. 47.

Homerus, lib. I. pag. 28. 32. 38.

Mneſitheus, lib. I. pag. 44.

Philiſtion, ὁ ἀπὸ Ἰταλίας, lib. I. pag. 41.

Proxagoras, de ren. et veſic. affect. cap. 8. lib. I. pag. 42. 44.

Sophocles, lib. I. pag. 32.

Zeno, lib. I. pag. 44.

CAPVT VI

DE PHILONE IVDAEO.

I. *Philonis genus et aetas.* II. *Scriptorum editorum et deperditorum catalogus et ordo: ſuppoſitorum quoque cum variis obſeruationibus.* III. *Codd. mssti et editiones.* IV. *Philones varii.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

De *Philone*, eius ſcriptis, ingenio, atque opinionibus, quod praeter Fabricium plures modo ſtrictim, modo liberius ſcripſerunt, nobisque fecerunt otium: primum producemus illos, qui in genere, aut paullo fuſius de eo egerunt. Sunt vero:

Hieronymus de viris illuſtribus, cap. XI. vbi falſa quaedam de eo traduntur, et adnotatores in biblioth. eccleſ. edit. Fabricii, Hamburgi 1718. fol. pag. 61 ſqq. plura obſeruarunt notatu digna.

Suidas voc. Φίλων, is vero catalogum operum Philon. ex Sophronio, graeco Hieronymi interprete, ſumſit mutuum: de quibusdam pauca notauit *Küſter.* in not. tom. III. p. 613. — Ex Suida catalogum repetiit *Eudocia* in Violario pag. 425 ſq.

G. I. Voſſius de hiſtor. graecis lib. II. cap. 7.

G. Cave in Scriptorum eccleſiaſticor. hiſtoria litteraria, tom. I. Baſil. 1741. fol. p. 21 ſqq.

R. Ceillier Hiſt. des Auteurs eccleſiaſtiq. tom. I. pag. 54[illegible]. vt alios, hiſtoriam eccleſiaſticam conſcribentes, *Du Pin* Hiſt. eccleſiaſtique, *Tillemont* mem. eccleſ. etc. omittam.

I. Basnage hiſt. des Iuifs, tom. I. pag. 564 ſqq.

Cudworth in ſyſtemate intellectuali, paſſim, praecipue doctus eius interpres latinus *Moſhemius* in not. pag. 712 ſq. pag. 824. inprimis in admonitione docta longaque de philoſophia et theologia Philonis, tom. I. pag. 828 ſqq. edit. Lugdun. Bat. 1773. 4. vbi praeterea multos alios V. D. in vtramque partem diſputantes laudat.

Io. Chriſtoph. Wolf in biblioth. Hebraea tom. I. nr. 1828. pag. 973—977. et vol. III. eod. numero pag. 9‐7. [et *Herm. Fr. Koecher* Noua bibl. Hebr. tom. I. pag. 113 ſq.]

I. I. Brucker hiſtoria critica philoſ. vol. II. pag. 797 ſqq. et in Adpendice ſiue vol. VI. pag. 452 ſqq.

Th. Mangey in praefat. ſuae edit. Philon. quam recudi fecit doctisque auxit obſeruationibus *Pfeifferus* noſtras V. C. in vol. I. ſuae editionis.

Io. Bened. Carpzouii, Abbatis et Theologi Helmſtad. *ſacrae exercitationes* in S. Paulli epiſtolam ad Hebraeos ex Philone, Alexandrino. Praefixa ſunt *Philoniana prolegomena*, in quibus de non adeo contemnenda *Philonis* eruditione Hebraica, de conuenientia ſtili Philonis cum illo D. Pauli in epiſt. ad Hebraeos et de aliis nonnullis varii argumenti exponitur. Helmſtadii 1750. mai. 8. De iis, quae ad ortum Philonis, diſciplinam, ingenium, philoſophiam et theologiam pertinent, praeclare diſputatur.

Hamberger in zuverläſſigen Nachrichten etc. tom. II. pag. 28 ſqq.

Ex his ea, quae ad hiſtoriam Philonis et ad controuerſias, quae illius opiniones excitarunt, curatius cognoſcendas pertineant, harum rerum cupidus atque intelligens abunde haurire poterit. Alia, in quibus Philo illuſtratur, aut ad interpretandam ſcripturam ſacram commode adhibetur, ſcripta paſſim in hoc capite commemorantur. Adde quae ſupra ad vol. III. pag. 182. notaui. *Harl.*]

PHILO, gente ac religione *Iudaeus*, [Phariſaeorum ſectae addictus, et dogmatum rituumque gentis ſuae tenaciſſimus, vid. *Mangey* praef. pag. IX ſqq. edit. Pfeiffer. et cel. *Carpzou.* in ſacris exercitatt. pag. 253 ſq. et 434 ſq.] patria Alexandrinus, [aut Alexandriae natus, τεχθεὶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, vt Sophronius vertit Hieronymum.] ἀνὴρ τὰ πάντα ἔνδοξος [a]), e nobili inter ſuos ac ſacerdotali familia fuit, Alexandri Lyſimachi. Alabarchae [b]), Alexandrini, h. e. ſcripturae et vectigalium magiſtri, qui inter praecipuos ibi magiſtratus erat, frater [c]). [Quando in lucem editus ſit, diſſentiunt eruditi, aliis eius natalem diem ad annum XX. ante C. N. aliis ad annum decimum referentibus. *Mangey* vero praef. pag. VI ſq. et *Brucker.* I. pag. 797. not. r. amplectuntur ornantque *Basnagii* (in Hiſt. des Iuifs lib. II. cap. 22. pag 507 ſqq) aliorumque rationes, qui Philonem natum eſſe ſtatuunt A. V. C. 723. ante C. N. triceſimo [d]).] Aetate prouectus circa A. C. XL. caput legationis

a) *Ioſeph.* XVIII. 10. antiqq. *Euſebius* II. 4. 5. 18. etc. hiſt. *Nicephorus* II. 9. *Fabric.* — Vid. veterum de Philone teſtimonia, a Mangeyo tom. I. pag. XXI ſqq. collecta, et *Th. Pope Blount* in cenſura celebrior. authorum, pag. 102 ſqq. edit. Geneu. *Harl.*

b) De hoc vocabulo vid. laudatos a Grangaeo ad *Iuuenal.* I. 130. et *Ciceron.* II. ad Attic. 17. *Fabric.* — et Boſium ad Ciceronis locum. *Rhenferd* ſingularem de *Arabarcha* ſcripſit diſp. in Opp. philol. pag. 584. Alibi enim ſcribitur *Arabarches;* ſed ſcripturam *Alabarchae* defendit *Cuiacius* Obſeruatt. lib. VIII. cap. 7. adde *Mangey* praefat. pag. 3—5. ibique Pfeifferi not. *Harl.*

c) Vide *Lipſium* comment. in Tacitum p. 458. Philo a Iudaeo quodam, R. Azaria vocatur *Iedidaeus.* vid. *Abelii* adnotatt. ad Saurini tom. II. ad V. T. pag 314. *Heumann.*

d) Cauſſa, cur ita rationes ſubduceret Mangeyus, haec potiſſimum eſt, quod Philo, quum anno Caii quarto, V. C. 793. legationem ad Caium ſuſcepiſſet. ſe lib. de legat. pag. 545. ſenem adpellauit: Iudaeis autem ſollemne fuit, (vid. Pirke Aboth cap. 5) non niſi ſeptuagenarios adpellare ſenes. *Harl.*

nis [e]) fuit, popularium ſuorum nomine, ad Caium imper. apud quem Alexandrini per Apionem grauiter calumniati Iudaeos fuerant. Et quamquam irrita fuit legatio; tamen ſcripta ipſa et memoriae, quas de ea reliquit, prudentiae, virtuti, ingenio atque conſtantiae eius teſtimonium reddunt luculentiſſimum. Quum iterum veniſſet ad Claudium imperator. Romae loquutum fuiſſe cum Petro apoſtolo, eiusque habuiſſe amicitias, ſcribit poſt *Euſebium* [II. 16. hiſt. eccl.] *Hieronymus* in catal. cap. XI. [pag. 62. additque, eum ob hanc cauſſam Marci, diſcipuli Petri, apud Alexandriam ſectatores ornaſſe laudibus ſuis. Immo vero cap. VIII. de Marco tradit. reſpiciens ad librum Philonis περὶ βίȣ θεωρητικȣ͂ ἢ περὶ ἱκετῶν, Philonem, quum Alexandriae vidiſſet primam eccleſiam, adhuc Ἰȣδαΐζȣσαν, quaſi in laudem gentis ſuae, librum ſuper eorum conſuetudine ſcripſiſſe; aut vti cap. XI. narrat, librum de prima Marci euangeliſtae apud Alexandriam eccleſia compoſuiſſe et verſatum eſſe in laude Chriſtianorum, atque horum habitacula nuncupaſſe monaſteria. Sed vide infra in catalogo ſcriptorum Philon. nr. 36. *Harl.*] — Atque [❡] Petrum ante Claudii fata Romam veniſſe, incredibile videtur *Sam. Basnagio* tom. I. annal. pag. 499. Magis etiam incredibile mihi videtur in illo vetuſtiorum ſilentio, quod *Photius* cod. CV. refert, eum Chriſto nomen dediſſe; ſed poſtea ex indignatione quadam et taedio iterum ad ſuos rediiſſe [f]). In philoſophia atque eloquentia ita profecit, vt vulgo etiam ferretur de eo prouerbium ἢ Φίλων πλατωνίζει, ἢ Πλάτων φιλωνίζει, neque enim iudaicam tantum, ſed externam quoque gentium philoſophiam, Pythagoricam praecipue ac Platonicam calluit, et cum iudaica coniunxit [g]): vnde *Nicephorus* II. 15 Philonem περιβόητον ἐπ' ἀμφοτέραις φιλοσοφίαις adpellat, quod contra viri docti *Ioannis Ionſii* ſententiam, (qui lib. III. cap. 4. de ſcriptoribus hiſt. philoſophicae, Philonem Platonicum fuiſſe multis negat.) confirmatum a me alias ſingulari diſſertatione [h]), Lipſiae

Yyyy 2 a. 1693.

e) Confer de hac Philonis legatione *Tillemont* tom. II. hiſt. imperat. pag. 763 ſqq. et *Martinum Hankium* de ſcriptoribus rerum Byzant. lib. I. cap. VIII ſchismaticum non fuiſſe Philonem, contra *Bernhardi Lamy* ſententiam probat idem *Tillemontius* tom. II. Memor. eccleſ. parte III. pag. 228 ſqq. *Fabric.* — *Lamy* in diſſ. de paſchate Iudaeorum pag. 429 ex eo, quoniam Philo numquam feciſſet mentionem Hieroſolymorum templique, effeciſſe ſibi viſus eſt, illum pro ſchismatico, quem dicunt, eſſe habendum. Sed Lamium erraſſe, oſtendit quoque *Mangey* praefat. pag. X. nec non ven. *Carpzou.* in ſacris exercitt. &c. pag. 474. qui praeterea *Schoettgenii* opinionem, (in horis hebr. tom. II. p. 38.) Philonem fuiſſe Semiiudaeum, bene reiicit. — adde *Brucker.* I. pag. 799. *Benzel.* in litteris ad Fabricium, in huius vita, a Reimaro ſcripta, pag. 221. *Harl.*

f) Euſebii hiſtoriam de Philonis conuerſione et Photii de eius ἀποστασίας tum hiſtoriae eccleſiae chriſtianae, tum ipſi aetati Philonis, qui nec Petrum, nec Marcum videre potuit, et ipſius Philonis libris, in quibus nihil, quod Chriſtianum ſapiat, reperiatur, adeo, vt ne ſemel quidem Chriſtianorum meminerit, omnino repugnare et fabulis Mileſiis adnumerandam eſſe, *Basnage* l. c. p. 579. *Petrus Allixius* in iudicio eccleſiae iudaicae contra Vnitarios cap. 6. *Henr. Scharbau* in iudaismo detecto pag. 98 ſqq. *Brucker.* I. pag. 799 ſq. et *Mangey* praefat. pag. VII ſqq. copioſe demonſtrarunt. *Crellii* ſententiam pluribus propoſui in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. II. §. 9. *Harl.*

g) Conf. *Dion. Petauium* dogmat. theol. tom. II. lib. I. de Trinit. cap. I. §. 1. pag. 18. *Harl.*

h) Recuſa eſt illa diſputatio inter I. A. Fabricii opuſcula. Hamburgi 1738. 4. pag. 147 ſqq. Confer *Moshem.* ad Cudworth. I. pag. 826 ſqq. not. qui haud longe ab initio animaduertit, *Petrum Allixium* libro, in ſuperiore nota laudato, cap. 23. pag. 354 ſq. edit. anglicae contendere, *eclecticum* ex ſchola Potamonis fuiſſe Philonem; id tamen iam antea viſum fuiſſe erudito viro, qui praefationem praemiſit *Philonis* Operibus, Geneuae 1613. fol. editis, nec non *Ioan. van der Wayen* in peculiari de λόγῳ, quam aduerſus *Io. Clericum* exarauit, diſſertatione, praefixa *Stephani Rittangelii* bibliothecae

librae

a. 1693. edita de Platoniſmo Philonis iudaei, et a *Io. Clerico* demonſtratum in epiſtolis criticis eſt aduerſus *Ioannem van der Wayen*, theologum Franequeranum, epiſtola VIII. Credat interim, qui volet audaciori magni Scaligeri [i]) effato, *hebraismi et ſyriasmi imperitiorem fuiſſe Philonem, quam vlus Gallus vel Scytha, et hoc omnia eius ſcripta loqui:* cap. XVIII. elench. trihaereſ. [adde eumdem Ioſ. Scaliger. in ep. 13. Guilb. Segnino et in notis ad Euſebii Chron. pag. 57.] Mihi quemadmodum conſtat, quod non ſatis eſt, Iudaeum natum eſſe, vt idem ſtatim hebraice vel ſyriace doctus ſit; ita doctorem tam celebrem legis e Iudaeis illa aetate, propter leues quasdam et minus congruentes, neque ad grammaticam formulam ſatis exactas, quae in Philone fortaſſis obſeruantur, etymologias, ſtatim de ponte deiicere, atque hebraismi et chaldaismi rudem pronunciare, videtur haud aequum. Miror etiam virorum doctorum iudicium, qui e recentioribus Rabbinis Philonem hebraicorum rituum ignorantiſſimum [k]) fuiſſe concludunt [l]). In expoſitione librorum Moſaicorum *Allegoriis*

librae veritatis, Franeck. 1698. 8. pag. 39. 54. 74. Item cel. *Carpzou.* in diſput. peculiari cap. V. pag. 20 ſqq. et in prolegom. laudatis lib. VIII. cap. 5. Allixii ſubſcribit ſententiae, Philonem iis philoſophis eclecticis eſſe adnumerandum, qui, auctore Potamone, Alexandriae ſub Auguſto floruiſſent, nec adeo vnico Platoni adhaeſiſſe ſtatuit, ſed etiam l. l. et in ipſis exercitatt. paſſim obſeruat, Philonem Peripateticos, Pyrrhonios, Pythagoram, Critolaum, Democritum, Stoicos aliosque eſſe ſequutum. Atqui *Lipſius* in manuduct. ad ſtoic. philoſ. I. diſſ. 17. *Philonem ſtoiciſſare*, contendit, cui adſentit *Schoettgenius* in praefat. ad Philonem §. 6. De Philone, Pythagorae etiam placita ſectante, vid. ſupra in vol. I pag. 862. et in vol. III. pag. 182 de Philone, Platonico philoſopho. Contra Moshemius, quum, quatenus Philo Platonis decreta amplexus, cum Moſaicis coniunxerit, quaedam diſputaſſet, et Allixii opinionem examinaſſet, tandem omnia comprehendit et ſic pronunciandum eſſe cenſet: „Philonem non ſecus, atque reliquos Iudaeos, qui Alexandriae ſapientiae ſtudiis dediti tum temporis erant, eius diſciplinae fuiſſe ſocium, quae plurimis Alexandrinorum philoſophorum placuerit; hanc autem diſciplinam maximam partem cum Platonis conſenſiſſe placitis, tametſi admixta quaedam alia habuerit dogmata, ex orientalium fortaſſis philoſophia hauſta, quorum explicatam ſaltem apud Platonem haud reperire mentionem licet: neque tamen ex toto huic philoſophiae addictum fuiſſe Philonem; verum omnem dediſſe operam, vt ad legem et religionem Iudaeorum eam adcommodaret.“ Deinde de theologia Philonis inprimis de iis, quas fouiſſe dicitur, ſententiis de λόγῳ et de trinitate late diſſerit. Adde eumdem *Moshemium* in commentariis de rebus Chriſtianorum ante Conſtantinum M. Helmſtad. 1753. 4. pag. 25 ſq. 313 ſqq. *Brucker* l. c. *Mangey* praef. p. XXI ſqq. pag. XXVI — XXXXIII. at notam confer Pfeifferi. Ille enim errat de λόγῳ Philonis. Hinc *I. Ben. Carpzou.* in docta diſp. de λόγῳ Philonis non Iohanneo, aduerſus Mangey. Helmſtad. 1749. 4. quam auctiorem poſtea inſeruit prolegomenis ad Exercitat. in epiſt. ad Hebraeos etc. pag. 155 ſqq. de duplici Philonis verbo, contra Mangeium, Clerici opinionem recoquentem, erudite diſputat. *Herm. Witſius* in Miſcellan. ſacrorum tom. II. Lugd. Bat. 1736. 4. pag. 70 ſqq. §. 7. 10. 12. 15 ſqq. in exercit. III. περὶ τȣ̃ λόγȣ, Philonis aliorumque argutias iam confutauit. Diſputationis autem Carpzouianae ſummam leges in Vollſtändigen Nachrichten von dem — Inhalte — academ. Schriften, part. II. Lipſiae 1750. pag. 145 — 155. *Harl.*

i) *Mangey* praefat. pag. XLV ſq. accedit Ioſ. Scaligeri et Huetii iudicio, Philonem hebraice et ſyriace neſciuiſſe. *Schoettgen.* quoque in praefat. ad Philon. edit. idem ſenſit; ſed bene reſpondit *Carpzou.* in prolegom. cit. p. 42 et p. 51. *Harl.*

k) R. Cudworth libro qui inſcribitur: true notion of the Lord's ſupper pag. 17. *Philo Alexandrinus though Jew of nation, yet very ignorant of Jewish cuſtoms.* Hugo Grotius ad Matth. XXVI. 18. *In moribus Hebraeis Philo ipſe Alexandrinus non ſatis certus eſt auctor.* *Fabric.* Philonem hebraice neſciuiſſe, ſcribit *Gaulminus* not. ad libr. de vita Moſis pag. 195. Contemtim quoque de ſcriptis Philonis iudicat *Vitringa* Obſſ. ſacrar. lib. V. cap. XI. §. 3. *Heum.*

l) *Brucker.* l. pag. 798. not. t. manifeſtum eſſe putat, multis eum in locis ſatis craſſam legis moſaicae

riis m) nimis indulſit, fateor, atque idem vt in ſacris ſcriptis facerent, auctor fuit Chriſtianis, praecipue Origene exemplum eius auctoritate ſua commendante, ſed vel eo nomine carus e[illegible] illo debet, quod tam amplum et locuples de ratione illius aetatis ἀλληγορούμενα tractandi teſtimonium praebet Iudaeus. Vnde vero habet vir incomparabilis, in acerrima illa ſua Philonis cenſura n), eum *nomenclaturis ſolis contribulium ſuorum hebraeo graecis inſtructum*

ſaicae ignorantiam prodere, nec id in homine, in gentilium ſcholis educato, euenire aliter potuiſſe. — Atque Philonem loca V. T. non ex ebraeo fonte, ſed ex verſione τῶν LXX. excitaſſe, demonſtratum iuit *Claud. Frees Horneman* in ſpecimine exercitationum criticarum in verſionem LXX. interpretum ex Philone, Göttingae 1773. 8. et quidem in praemiſſa comment. de textus LXX. interpretum ex Hexaplis Origenis interpolatione et vſu *Philonis* Iudaei in illo emendando pag. 3—37. §. 6. et 7. poſtquam §. 5. adoptauit et comprobauit *I. Dau. Michaelis* iudicium in comm. de chronologia Moſis poſt diluuium §. V. Philonem non quidem omnino rudem fuiſſe linguae hebraicae; at, id quod ex eius etymologiis nominum propriorum inprimis adpareret, ſubtili et grammatica ſermonis hebraicae ſcientia caruiſſe. Adde eruditam libri Hornem. cenſuram in Erneſti neueſten theolog. biblioth. vol. III. part V. pag. 461 ſqq. *Carpz.* in prolegomenis citatis, ſobrium cl. *Pfeifferi* iudicium ad Mangeii praef. p. XLV ſq. vbi Mangeius de ingenio atque eruditione Philonis egit. Contra cl. *Chriſtoph. Frider. Loeſnerus* in ſpecimine lectionum Philonianarum, Lipſiae 1758. 4. non ſolum praedicat ſingularem Philonis amorem ac ſcientiam graeci ſermonis, et ſtudium poetarum graecorum, praecipue Homeri atque Euripidis aeque ac felicem Platonis, Thucydidis, Iſocratis, Demoſthenis atque Xenophontis imitationem; ſed ſtatuit quoque, Philonem ebraica bene calluiſſe. Atque Philo dici poteſt, ex LXX. interpretibus eam potiſſimum ob rem dicta S. S citaſſe, quoniam illorum verſio graeca Alexandrinis vnice paene cognita, ſaltem in vſu fuerit: quare id argumentum ad Philonis ignorantiam linguae hebraicae demonſtrandam valere non videtur. Etymologiarum autem venatores in quaenam dumeta abſurdaque incidere ſolent? *Harl.*

m) *Mangey* in praef. pag. XIV. multus de Philonis ſtudio allegoriarum, in eo potiſſimum verſatur, vt doceat, illud eum accepiſſe ex Phariſaeorum diſciplina, eum nimium quantum allegorias eſſe ſectatum, adeoque principem quidem, nec tamen ſolum et primum allegoriſtarum fuiſſe, et *Photium* cod. CV. errare, dum ſtatuit, a Philone omnem allegoricum ſacrae ſcripturae ſermonem in eccleſiam perueniſſe; ipſum noſtrum antiquiores ſe interpretes, qui iſtud ſtudium ſint perſequuti, memorare et eſſe auctorem, Eſſenos maximam philoſophiae ſuae partem priſco ritu tradere per allegorias, atque *Ariſtobulum* *) diu ante Philonem allegoricas ſcripturae protuliſſe explicationes. Diligenter quoque de ortu allegoriarum in S. S. interpretatione, earumque praecipuis patronis, Philone atque Origene diſſerit *Moshemius* in commentariis laudatis pag. 630 ſqq. Copioſius autem de Philonis ſtudio allegoriarum et etymologiae agit *Carpzou.* in prolegom. per totum librum ſecundum a pag. XXII — LII. vbi pag. XXXXVIIII ſq. quaedam de *Eſſenis* apud Philonem adnotat. — De *Eſſenis*, quos Philo vocat Therapeutas, h. e. medicos, (vid. Theſaur. epiſtol. Crozianum, tom. III. pag. 168.) et quae Philo de iis tradidit, praeter *Fabricium* noſtrum in luce ſalutari, toti orbi exoriente, cap. IV. p. 55. vide infra ad nr. 37. in notitia opp. Philon. et *I. Dau. Michaelis* Einleitung in die göttlichen Schriften des N. Bundes, vol. II. edit. quartae, (Gottingae 1788. 4.) §. 185. pag. 1244 ſqq. qui alios V. D. quoque laudat. *Harl.*

*) Quem tamen exſtitiſſe poſt Simonem et Hodium negat *Eichhorn* in vniuerſali bibliotheca litteraturae biblicae, vol. V. part. II. et hiſtoriam interpretationis allegoricae perſequitur. Conferri quoque poſſunt cel. *Roſenmülleri* programmata, (quorum decimum prodiit Lipſiae 1794.) de fatis interpretationis ſacrarum litterar. in eccleſia chriſtiana.

n) Ed. *Bernhardus* apud Caueum in parte II. hiſt. litterar. ad a. Chr. 40. *Fabric.* Sed Bernhardus eſt refutatus a cel. *Carpzouio* in prolegom. laudatis, lib. II. cap. 3. pag. XXXVIII collatis iis, quae idem V. D. per totum cap. III. praeclare diſſeruit. *Harl.*

ſtum protuliſſe ea, quae de nominibus [?] hebraicis interdum argutatur. Quis enim non malit adſentiri Origeni, Euſebio et Hieronymo, diſerte adfirmantibus, Philonem ipſum nomenclaturam eiusmodi compoſuiſſe et librum de nominibus hebraicis eorumque etymologiis condidiſſe? *Fabric.* Illum Philonis librum de nominibus Hebraeorum adhuc Heſychii tempore fuiſſe ſuperſtitem, et Heſychium ex hoc Philonis opuſculo in lexicon ſuum transduxiſſe, magnamque ſaepius illius etymologiarum, in V. T. nominibus eruendis obuiarum, cum Philoneis, quae iam reſtant, conuenientiam eſſe, cum *Io. Martianaeo*, Opp. Hieronymi editore, in commentario ad librum Hieronymi de nom. Hebr. I. pag. 90. cenſet et contra *Weſſelingium*, in libro Probabil. cap. 32. p. 280. ſecus ſentientem, oſtendit *Carpzou.* in prolegomen. Philon. lib. II. cap. 2. pag. 28 ſqq. adde infra de ſcriptis Philon. nr. 42.

Philonis autem opera horumque interpretatio et collatio quantum conducant ad hiſtoriam philoſophiae, cumprimis ad rectam vtriusque teſtamenti diuini intelligentiam, plures viri docti monuerunt atque exemplis docuerunt. Nam Philo, ipſe Iudaeus, quod res ſacras et biblicas, hiſtoriam et antiquitates Hebraeorum, ad quas etiam ſcriptores N. T. ſaepe adludunt, diligenter euoluit, ad mores, conſuetudines, placita atque opiniones Iudaeorum ſuique temporis, quod ab aetate ſcriptorum N. T. diuinorum prope abeſt, crebro reſpexit, et quod τῶν LXX. verſionem plerumque retinuit: totum dicendi genus, permultae formulae loquendi, prouerbia, vis et poteſtas complurium vocabulorum, cum in LXX. verſionibus tum praecipue in N. T. rectius et felicius, quam ex aliis, haud raro explicari atque intelligi poſſunt. Quare Erneſti atque Michaelis ore et ſcriptis Philonis lectionem ſeduio commendarunt ad loca N. T. illuſtranda. Quod ille a ſcriptoribus priorum ſaeculorum eccleſiaſticis et allegoriarum amantibus ſtudioſe lectus eſt; etiam illorum dictis librisque lucem frequenter adfundit. In catenis in libros V. T. ſaepius occurrunt Philonis effata et ſententiae. vid. infra, in libro V. cap. 17. vol. VII. pag. 734. 735. 736. etc. 770. Hinc *Ioannes Damaſcenus*, *Chryſorrhoas*, octauo iam ſaeculo conſcripſit *ἱερὰ παράλληλα*, in quibus praeter multorum, qui quidem interciderunt, ſcriptorum fragmenta, *Philonem* quoque cum dictis codicis ſacri contendit. Idem laudabile inſtitutum Io. Pricaeus, Hugo Grotius aliique in adnotatt. ad N. T. Mangey in notis ad Philonem, *Io. Alberti* in ſpecimine obſſ. in N. T. ex Philonis libro de opificio mundi erutarum, in Muſeo Bremenſi vol. I. part. I. pag. 106. obſeruarunt, et Philonianas loquendi formulas atque ſententias compararunt cum ſtilo N. T. — *Clau i Frees Hornemanni* ſpecimen exercitt. criticarum etc. iam laudaui. — *Idem* conſcripſit obſeruationes ad illuſtrationem doctrinae de canone V. T. ex Philone — Hauniae. 1775. 8. (de quo libello vid. ephem. litter. Kilonienſ. a. 1775. nr. 50. et ex illis Erlangenſes in ſupplem. eiusdem anni, ſcid. 48. pag. 753 ſqq.) — Hornemanni iudicium de canone V. T. ſiue de libris, a Philone in illum receptis, et quos hic vel diuinae originis fuiſſe contendit, vel nude citauit, vel non memorauit, vt plurimum quidem, ſed ita, vt quaedam ornaret, eruditeque explicaret, in quibusdam diſcederet a ſententia Hornemanni, ſequutus eſt cel. *Eichhorn* in Einleitung ins alte Teſtament, tom. I. Lipſiae 1780. 8. pag. 53 — 68. — *Hoeſchelius* ad S. Io. Damaſceni homiliam et acroſtichin, Μωσῆς θεῷ πρόσωπον ἐν Θαβὼρ ἰδὲ etc. Auguſtae Vindel. 1588. 8. p. 95 — 104. Philonis loca emendat. — Vir quidam doctus (in Bibl. raiſon. tom. XXXII. part. II. pag. 304.) in Philonis ſcriptis verſionis *Aquilae*, qui tamen centum ferme annis recentior fuit, veſtigia animaduertit: huius quoque cubilia detexit *Petr. Weſſeling* in epiſtola ad H. Venemam de Aquilae in ſcriptis Philonis Iud. fragmen-

tis

tis et Platonis epiſtola XIII. Traiecti ad Rhen. 1748. mai. 8. et multa de Philonis conſenſu cum LXX. interpretibus et diſſenſu ab iiſdem docte diſputat, Mangeii rationes aliquoties diſcutit a pag. 23. loca ex verſione, ſiue Aquilae ea fuerit, ſeu alius, in orationem Philonis adſcita, cum cura examinat, denique pag. 34. ſummam confecit, atque, ita, ait, obtinuiſſe mihi, quod propoſueram, videor, Philonem Iudaeum Alexandrinorum verſionem in exſcribendis veteris teſtamenti verbis ſedulo ſectari, nonnumquam ab ea quidem parum diſſociari, ſed aut ornatus orationis gratia, aut amanuenſium deſecto, aut ſuo; *cum Aquila minime conſentire;* ſi quae ſint in commentariis verſionis illius indicia, ea pleraque omnia vel intempeſtiuis antiquariorum ſcholiis, ex Hexaplari *Origenis* editione arceſſitis, tribuenda, vel dubiae eſſe auctoritatis."

Cel. *Carpzouii* ſacras exercitationes in Paulli epiſt. ad Hebraeos ex Philone et praefixa prolegomena Philoniana ſaepius laudaui. — Idem vir graece doctiſſimus edidit Stricturas theolog. in epiſtolam S. Paulli ad Romanos. Adſperſi ſubinde ſunt flores Philoniani: primum prodierunt Helmſtadii in nonnullas particulas diſſectae 1752—1756. 4. Tum iunctim editi libelli, emendatius et auctius ibid. 1758. 8. vid. Nachrichten von Niederſächſiſchen berühmten Leuten und Familien, plag. 78 vol. II. Hamburgi 1769. 8. pag. 218. et pag. 217 ſq. de ſacris exercitationibus, ac pag. 223. de diſputatione de λόγῳ Philonis; vbi plurium V. D. cenſurae et iudicia de vtroque libro ac diſputatione citantur.

Quos fructus ex lectione Philonis litterarum cupidus percipere poſſit, egregie oſtendit cl. *Chriſtoph. Frid. Loesner*, Profeſſor Lipſienſis, cum in Lectionum Philonianarum ſpecimine, Lipſiae 1758. 4. tum vero in Obſeruationibus ad N. T. e Philone Alexandrino. Lipſiae 1777. 8. Verborum quidem vim atque notionem potiſſimum perſequitur: neque tamen rerum atque antiquitatis, lectionisque verae aut falſae Philonianae curam negligit; hinc inde Carpzouii quoque opiniones atque interpretationes oppugnat. — M. *Adam Frid. Kühn*, Rector ſcholae Sorau. in Luſatia inferiore, ſcripſit II. progr. ſpicilegium Loesneri obſeruationum ad N. T. e Philone Alexandrino, Sorau. 1783. 4. — rec. et auct. Pfortae 1785. 8.

Chr. Guil. Thalemann de nube ſuper arca foederis cum vindiciis. Acc. comment. *de auctoritate Philonis et Ioſephi* in hiſt. rituum ſacrorum. Lipſiae 1771. 8. Contra Rauium, Rabbinorum commentis interdum maiorem, quam Philoni ac Ioſepho, auctoritatem tribuentem, diſputat, et Philonis ſcientiam rituum iudaicorum vindicat. conf. *Erneſti* neueſte theolog. Biblioth. tom. I. part. V. pag. 465 ſqq.

De doctrina, diſciplina, opinionibus aliisque Philonis docte pleneque agit *E. H. Stahl* in Verſuch eines ſyſtematiſchen Entwurfs des Lehrbegriffs Philo's von Alexandrien, in *Eichhornii* Allgem. Biblioth. der bibliſchen Litteratur, vol. IV. part. 5. pag. 469—890. Lipſiae 1793. 8. *Harl.*

II. Scripta o) *Philonis* complura exſtant *digna meliore cum editione, tum interpretatione*, vt recte ait *Coteleriu*s ad tom. II. monumentor. eccleſiae graecae pag 540. Addo etiam, ordine

o) Sociniani cuiusdam hominis putidam coniecturam, qui ſcripta Philonis compoſita eſſe exiſtimat ab antiquo huius nominis Christiano, qui circa extremum ſaeculi ſecundi poſt Chriſtum natum claruerit, confutauit *Petrus Allixius* in iudicio eccleſiae Iudaicae aduerſus Vnitarios capite VI.

ordine meliori; nam qui in editionibus occurrit, eſt admodum perturbatus. Sed vniuerſis his, vt ſpero, defectibus occurret et eruditorum exſpectationi abunde ſatisfaciet doctiſſimus vir *Ericus Benzelius,* Erici archiepiſcopi digniſſimi F. Praefectus doctiſſimus bibliothecae Vpſalienſis, qui, adparatu non contemnendo inſtructus, iam ab aliquot annis nouam Philonis editionem et vno alteroque opuſculo auctiorem molitur p). Philo ipſe in limine libri *περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμῶν* oracula Moyſis, quae plerisque ſcriptis ſuis illuſtrauit, in tres ideas ſiue tria diſtinguit genera: *Τὴν μὲν περὶ κοσμοποιίας, τὴν δὲ ἱστορικὴν, τὴν δὲ τρίτην νομοθετικήν.* Hanc diſtinctionem ſequuti ſunt, qui ſcripta Philonis pleraque digeſſerunt in *Κοσμοποιητικὰ, Ἱστορικὰ* et *Νομοθετικά.* Sed contra Philonis mentem ac minus commode ea ſunt vſi. Mihi quidem, ſaluo aliorum iudicio, ita videntur Philonis ſcripta digerenda eſſe: [Littera *M.* ſignificabo ordinem et paginam edit. Mangey.]

1) *Περὶ τῆς Μωϋσέως κοσμοποιίας. De mundi opificio* ſiue in Hexaëmeron pag. 1. edit. Pariſ. [et pag. 1. M.] Ex hoc libro locum proferens *Euſebius* VIII. 13. praeparat. *Πάλιν οὖν*, inquit, *τὸν Φίλωνα παριτέον ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν εἰς τὸν νόμον.* Laudat idem XI. 24. [Io. Damaſcenus in Parallelis ſacris citat *ἐκ τῆς τῶν κατὰ Μωσέα κοσμοποιίας.* Ipſe Philo lib. de Abrahamo pag. 385. ita prouocat ad hunc librum *ὡς ἐν τῇ κοσμοποιίᾳ δεδήλωται.* Hoc autem opuſculum eſt commentarius partim litteralis, partim myſticus in Geneſeos cap. 1. Apud Hieronymum et Sophronium eſt titulus generalis, *in quinque libros Moyſi.* vid. ibi notam Fabric. pag. 62. adde indicem MS. cod. Antonii Eparchi, infra in vol. X. pag. 480. nr. XIV. *Harl.*] Latine conuertit Ioh. Chriſtophorſonus.

2) *Νόμων ἱερῶν ἀλληγορία τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον πρώτη* ad Geneſ. II. vſ. 1—17. *Allegoriae ſacrarum legum poſt Hexaëmeron* lib. I. pag. 46. (40.) Philonis allegoriam ſacrarum legum legiſſe ſe teſtatur *Photius* cod. CIII. *Fabric.* — *Mangey* notat ad initium huius libri pag. 43. Io. Damaſcenum, huius opuſculi locum adducentem, citare *ἐκ τοῦ περὶ Μωσέως*, et illum in parallelis ſacris tum octauum, tum nonum allegoriarum librum ſaepius memorare; vnde concludit, vel hos libros olim fuiſſe aliter diuiſos, vel partem eorum periiſſe. *Harl.*

3) *Νόμων ἱερῶν ἀλληγορία τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον δευτέρα* ad Geneſ. II. 8 ſq. *Allegoriae* lib. II. pag. 1087. Hic liber ab Hoeſchelio primum graece q) editus cum notis, et male

p) Conf. *Guil. Ern. Tenzel* obſeruationem, in Obſeruationibus halenſibus, tom. V. pag. 428 ſqq. Neque vero Benzelii editio vidit lucem. At ſuam ille verſionem atque animaduerſiones miſerat Mangeyo, qui tamen promiſſa haud omnino ſeruauit. vid. Commercium epiſtolicum inter Benzelium, archiep. huiusque fratrem, Guſtau. Benzelſtjerna, cenſorem librorum, Suecice, a *I. H. Lidén,* Lincöping. 1791. 8. editum, atque Ien. Allgem. Litteraturzeit. menſe Sept. 1791. nr. 251. pag. 582. Atque ipſe Mangey in praefat. fin. ſcribit, ſe a Benzelio librum excuſum accepiſſe, quem Benz. variis lectionibus ex cod. Auguſt. atque Seldeniano cum nonnullis coniecturis conſperſerat; ex his tum coniecturis, tum adnotationibus quaedam feciſſe nota, plura ex iisdem editurum, niſi inaudiuiſſet, ipſum nouae Philonis editionis ſuſcepiſſe conſilium. Ex notis Benzelii manu exaratis vidi, et ſuis locis adnotaui, illum ordinem, a Fabricio praeſcriptum, rarius deſeruiſſe. *Harl.*

q) Francof. 1587. cum duobus aliis opuſculis, dein cum reliquis Philonis opp. Pariſ. 1640. Morellus trium illorum opuſculorum verſionem confeciſſe arguitur imperfectam et ab auctoris mente alienam. Libellus ipſe deſideratur in Turnebi editione: nec in quouis cod. Pariſ. legitur. Hinc ſequens liber etiam in multis codd. inſcribitur *ἀλληγορία δευτέρα.* In cod. Vaticano inſcribitur

Φίλωνος

male in Geneuenſi ac Pariſienſi liber tertius inſcribitur et a reliquis longe diſtrahitur. [*M.* dedit opuſculo locum III.]

4) Νόμων ἱερῶν ἀλληγορίας τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον τρίτη ad Geneſ. III. 8 ſq. *Allegoriae* lib. III. pag. 60. [pag. 87. *M.* cuius not. vide.] Hic male in editionibus inſcribitur liber ſecundus. [q] [A Damaſceno, et aliis citatur liber III. allegoriarum. Commentar. in Geneſ. III. 1—7. periit.]

Librum quartum allegoriarum Philonis citat *Leontius* apud Turrianum IV. 2. Apologiae pro epiſtolis Pontificum. *Fabric.* Quae ſcripſerat, (ait Mangey pag. 138.) Philo in Geneſ. III. 20—23. diu perierunt. Scripſiſſe vero liquet ex lib. de Sacrif. pag. 137. *Harl.*

5) Περὶ τῶν χερουβὶμ καὶ τῆς φλογίνης ῥομφαίας, καὶ τοῦ κτισθέντος πρώτου ἐξ ἀνθρώπου Κάιν [r] ad Geneſ. III. 24 ſq. *De Cherubim et flammeo gladio, de Caino, qui primus ex homine procreatus eſt* pag. 108. [*M.* pag. 138. locus in codd. variat. vid. Pfeiffer.]

6) Περὶ ὧν ἱερουργοῦσιν Ἄβελ τε καὶ Κάιν ad Gen. IV. 2 ſq. *De ſacrificiis Abelis et Caini* pag. 130. *Fabric.* [*M.* pag. 163. qui praeferre malit lectionem cod. Vatic. περὶ γενέσεως Ἄβελ καὶ ὧν αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κάιν ἱερουργοῦσιν, *de natiuitate Abel, atque iis, quae ipſe et frater eius Cain ſacrificant.* In cod. A. Monacenſi et alio loco poſitus eſt et inſcriptus περὶ ὧν ἱερουργοῦσιν Ἄβελ καὶ Κάιν. *Harl.*

7) Περὶ τοῦ τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι φιλεῖν ἐπιτίθεσθαι ad Geneſ. IV. 7 ſq. *De eo, quod deterius potiori inſidiari ſoleat* p. 155. [*M.* pag. 191.] Laudat *Euſebius* XI. 15. praeparat. et ante eum Origenes in Matth. pag. 369. Φίλων δὲ ἐν πολλοῖς τῶν εἰς τὸν Μωϋσέως νόμον συνταγμάτων αὐτοῦ εὐδοκιμῶν καὶ παρὰ συνετοῖς ἀνδράσι φησὶν ἐν βιβλίῳ ἐπὶ τοῦ τὸ χεῖρον etc. [ἐν τοῦ Z et H. νόμων etc. citatur a Io. Monacho.]

[Poſt id opuſculum Mangey inſeruit aliud, et ex cod. Vaticano CCCLXXXI. exſcriptum primus pag. 226 ſqq. edidit περὶ τῶν τοῦ δοκησισόφου Κάιν ἐγγόνων, καὶ ὡς μετανάστης γίνεται, *de poſteritate Caini ſibi viſi ſapientis, et quo pacto ſedem mutat:* continet commentarium, pro more myſticum, in Geneſ. IV. 16—26. et ſapit ſtilum Philonis. Sed diu e plurimis codicibus excidiſſe videtur, quoniam Euſebius, Hieronymus, Photius, Suidasque id in catalogo ſcriptorum Philon. non recenſent. Saepius tamen a Ioanne Monacho inedito ſic citatur ἐκ τῶν H καὶ Θ τῶν νόμων ἱερῶν ἀλληγορίας. Adde Lambec. comment. codd. Vindob. III. pag. 21.. vbi titulus libri deperditi citatur, vti in catalog. Vatic. *Harl.*]

8) Περὶ Γιγάντων ad Gen. VI. 1. *De Gigantibus* pag. 284. [*M.* pag. 262.]

9) Περὶ τοῦ ὅτι ἄτρεπτον τὸ θεῖον ad Gen. VI. *De eo, quod Deus ſit immutabilis* p. 293. [*M.* pag. 272.] *Euſebius* II. 8. Hiſt. forte non male [s]) vtriusque libri, huius ac praecedentis, communem tradit fuiſſe titulum, περὶ γιγάντων ἢ περὶ τοῦ μὴ τρέπεσθαι τὸ θεῖον. Sane libro priore, qui de gigantibus inſcribitur, agitur etiam de diuinae virtutis immobilitate. *Fabric.*

Mangey

q) Φίλωνος Ἰουδαίου τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον. in Mediceo autem Φίλωνος εἰς τὸ προστάττειν ... λόγος B. Vid. Mangey pag. 66. *Harl.*

r) A Suida et Eudocia citatur εἰς τὰ Χερουβίμ, τουτέστι τὴν φλογίνην ῥομφαίαν. *Harl.*

s) Male omnino, et vid. cod. Norf occaſionem vero huius inſcript. ὅτι ἄτρ. τὸ Θεῖον. v. p. 296. *E. Benzel.* in not. mſta.

Mangey et iudicium et ordinem Fabricii ſequitur, atque obſeruat, quae a Io. Monacho inedito adducantur ἐκ τȣ͂ περὶ Γιγάντων, in hoc opuſculo occurrere. Mangeii autem verba fecit ſua *Buddius*. adde cl. Pfeifferi not. tom. II. pag. 357. et pag. 388 ſq. Suidas et Eudocia memorant περὶ Γιγάντων, ά. ſequentis autem libri de immutabilitate Dei mentionem non iniiciunt. *Carpzou.* quoque in exercitatt. ſacris, ad Hebr. VI. 17. pag. 284. pronuntiat, librum de immutabili deo eſſe partem libri de Gigantibus. *Harl.*

10) Περὶ γεωργίας Νῶε ad Gen. IX. 20. liber I. *De agricultura Noë* pag. 187. [*M.* pag. 300. περὶ γεωργ omiſſo voc. Νῶε. Atque in toto libro nihil legitur de Noacho. vid. *Carpzou.* ſacr. exercit. pag. 516.]

11) Περὶ φυτȣργίας Νῶε ſiue περὶ γεωργίας liber II. ad Gen. IX. 20. *De plantatione vineae a Noë facta* pag. 214. [*M.* pag. 329.] Libros duos περὶ γεωργίας ſcripſiſſe Philonem, teſtatur idem Euſebius, et hunc pro ſecundo agnouit etiam in verſione ſua Lilius Tiphernas. *Fabric.* Hunc eſſe librum ſecundum libri antecedentis Mangey, (Fabricium ſequutus,) docet in not. pag. 300 et 329. Plurimi autem codices huncce librum priori haud ſubiungunt, et ipſi variant in loco, illi adſignato. vid. Pfeiffer. *Harl.*

12) Περὶ μέθης ad Gen. XI. 21. *De ebrietate* pag. 240. [*M.* pag. 357.] Hic liber videtur olim diuiſus fuiſſe in duos. Nam duos περὶ μέθης ſcripſiſſe Philonem, idem Euſebius teſtatum reliquit. *Fabric.* — Mangey pag. 328 in nota ad antecedentem librum dubitat, an ille ab hoc *de ebrietate* recte ſeparetur, ſiquidem ad pag. 233. edit Parſ. de plantatione deſinat agere noſter, et ad ebrietatem pergat. — Philo a pag. 265 B. — 270. B. integram diſſertationem de veritate ac falſitate ſenſuum conſcripſit, in qua Pyrrhonem plane ſequutus, exempla adduxit, quibus poſtea ſaeculo II. Sextus Empiricus vſus eſt, et eodem circiter tempore Diog. Laertius in vita Pyrrhonis. v. *Carpzou.* in ſacris exercitt. in Ep. ad Hebraeos V. 13. pag. 245 ſq. — Plures antiquiores citarunt duo *de ebrietate*, (aut, vt priores interpretes verterunt, *de temulentia*, libros, quare coniicit cel. Pfeifferus vol. III. pag. 169. forſan Euſebium, Hieronymum et Suidam libellum, περὶ φυτȣργίας, quem non noſcant, pro primo περὶ μέθης habuiſſe. Sed illum ab aliis pro ſecundo περὶ γεωργίας libro habitum fuiſſe, paullo ante vidimus. *Harl.*

13) Περὶ τȣ͂ ἐξένηψε Νῶε Gen. IX. 24. *De verbis, euigilauit Noë* pag. 273. [*M.* p. 390.] Hunc ipſum librum puto intelligi ab Euſebio, cum memoratur ὡς ὁ περὶ ὧν νήψας ὁ νȣ͂ς εὔχεται καὶ καταρᾶται. Neque opus eſt, vt pro νȣ͂ς legamus Νῶε — nam ad νȣ͂ν adplicat Philo, quae de Noë dicuntur. [Adſenſit Mangey, cuius et Pfeifferi notas conferes. adde Fabric. ad Hieronym. pag 62.]

14) Περὶ συγχύσεως διαλέκτων ad Gen. XI. 1 ſq. *De confuſione linguarum* pag. 319. [*M.* pag. 404.] Huius libri Euſebius facit mentionem et Hieronymus.

15) Βίος σοφȣ͂ τȣ͂ κατὰ διδασκαλίαν (Euſebius male δικαιοσύνην, licet videatur reſpici ad Gen. XV. 6.) τελειωθέντος ἢ περὶ νόμων ἀγράφων, *Vita Sapientis, per doctrinam perfecti, ſiue de legibus non ſcriptis* pag. 349. Totus hic titulus [*] in Euſebio exſtat. Vulgo autem inſcribi ur *de Abrahamo:* et ſane maiorem partem de hoc agit, prius tamen de aliis ante Abrahamum piis hominibus, Enoſo, Enocho, Noë, quos vocat πρεσβέιων γειαδα τῶν ἀρετὴν ἐπινεησάντων, tum paucis de Iſaaco et Iacobo et Sara: ſingula κατὰ τὰς ἱερὰς γραφὰς

γραφὰς primum, deinde *κατὰ τὰς ἀλληγορίας*, vt loquitur, *νόμους* perſequens. Porro in limine huius libri, Philo ait, ſe, poſtquam de mundi opificio diſſeruit, iam etiam de legibus agere velle, ac primo de vniuerſalioribus illis atque antiquioribus non ſcriptis, ſed ſcriptarum archetypis, ad quarum normam Abraam et alii amici dei vitam ſuam exegerunt. *Ὃν μὲν οὖν τρόπον ἡ Κοσμοποιΐα διατέτακται, διὰ τῆς προτέρας συντάξεως ὡς οἷόν τε ἦν ἠκριβώσαμεν. Ἐπεὶ δὲ τοὺς νόμους* etc. Non puto autem, a Philone alium librum hoc de argumento praemiſſum, quam vnicum, quem numero primo retuli *περὶ κοσμοποιΐας*. Eumdem reſpicit, quum de tetrade loquens *δι᾽ ἃς δ᾽ αἰτίας*, inquit, *ἅγιος ἐλέχθη, διὰ τῆς προτέρας συντάξεως εἴρηται.* Neque ſyntaxin vocat collectionem plurium librorum, ſed vnicum librum. *Περὶ φιλανθρωπίας* pag. 797. *δεδήλωται πρότερον ἐν δυσὶ* (lege *τρισὶ*) *συντάξεσιν, ἃς ἀνέγραψα περὶ βίου Μωϋσέως.* Reliquos, ſeparatim editos; interim hodie ordinem ſacrarum litterarum, quas interpretatur, ſequi tuto nos poſſe exiſtimo. *Fabric.* — *Benzel.* in nota: „nr. 16. mihi 15. — nr. 17. mihi 16. — nr. 18. mihi 17. — nr. 19. mihi 18. *Philo libro proximo*, (quae Fabricii verba ſunt in med. nr. 19.) — pag. 1052. c. — 20. mihi 19." Atque Mangey mutauit ordinem. Nam opuſculum, quod Fabricius loco 15. collocandum putarat, Mangey poſt plura alia, demum in vol. II. loco primo pag. 1 ſq. poſuit, et inſcripſit, vti apud Fabricium noſtrum legitur, niſi vt in fine poſt *ἀγράφων* adderet, *ὅ ἐστι, περὶ Ἀβραάμ.* Ab Hieron. et Damaſceno dicitur liber *de vita ſapientis*, *σοφοῦ*. A Suida et Eudocia male, *περὶ βίου φιλοσόφου*, et a Sophronio *περὶ βίου φιλοσοφικοῦ*. *Harl.*

Βίος σοφοῦ αὐτομαθοῦς ἢ κατὰ φύσιν, *Vita Iſaaci.* Et *Βίος σοφοῦ ἀσκητικοῦ* ſiue *ἐξ ἀσκήσεως*, *Vita Iacobi*, periit. Vide, quae dixi infra nr. 21.

16) *Περὶ ἀποικίας* ad Gen. XII. 1 ſq. *De migratione Abraami* pag. 388. [*M.* pag. 430.] Meminit Euſebius.

Περὶ μισθῶν liber *de mercede proborum* ad Gen. XV. 1. [et quidquid Philo de capp. 13 et 14. ſcripſerat,] intercidit. Memorat Philo pag. 424. *ἐν μὲν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ περὶ μισθῶν ὡς ἐνῆν ἐπ᾽ ἀκριβείας διεξήλθομεν.*

17) *Περὶ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων πραγμάτων κληρονόμος* ad Gen. XV. 2. p. 482. [*M.* I. pag. 473.] *Dicto, quis rerum diuinarum haeres ſit.* Euſebius alteram quoque partem tituli ſeruauit *περὶ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων ἐστὶ κληρονόμος, Καὶ περὶ τῆς εἰς τὰ ἴσα καὶ ἐναντία τομῆς.* Agitur enim in hoc libro etiam de foedere Gen. XV. 10. quo deus iuſſit Abrahamum diuidere vaccam et cetera animalia et partes ex aduerſo ſibi inuicem ponere.

18) *Περὶ τῆς εἰς τὰ προπαιδεύματα συνόδου* ad Gen. XVI. 1 ſq. *De congreſſu comparandae eruditionis gratia* pag. (424.) 452. [*M.* I. pag. 519.] Nimirum humaniores artes ac diſciplinas philoſophiae famulatrices Philo confert cum Hagare, ancilla Abrahami. Apud Euſebium non *προπαιδεύματα* legitur, ſed *παιδεύματα*. Sed *προπαιδεύματα* magis probo. Et Philo ipſe libro [?] proximo pag. 428. *εἰρηκότες ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τῶν προπαιδευμάτων καὶ περὶ κακώσεως* etc.

19) *Περὶ φυγάδων* ad Geneſ. XVI. 6 ſq. *De profugis* pag. (450.) 428. [*M.* pag. 546.] Apud Euſebium hic liber recte inſcribitur *περὶ φυγῆς καὶ εὑρέσεως de fuga Hagaris eaque per angelum inuenta:* atque ita legit Hieron. in catalogo et Sophronius. In quibusdam Euſebii codicibus fuit, [nec non apud Suidam, (vbi vid. Küſter.) et Eudociam,] *περὶ φύσεως*

καὶ εὑρέσεως, vt patet ex Rufini verſ. In aliis Valeſius inuenit *περὶ φύσεως καὶ αἱρέσεως* Nicephorus vtramque lectionem coniunxit *περὶ φυγῆς καὶ αἱρέσεως. περὶ φύσεως καὶ αἱρέσεως*. Male, vt opinor, ſi et in MS. Euſebii Norfolchienſi acceperim quoque legi *περὶ φυγῆς καὶ αἱρέσεως, περὶ φυγῆς καὶ εὑρέσεως*.

Περὶ διαθηκῶν de teſtamentis ſiue *pactis dei* libro duo interciderunt. Meminit Philo libro proximo: *τὸν δὲ περὶ διαθηκῶν σύμπαντα λόγον ἐν δυσὶν ἀναγέγραφα πράξεσι* Memorat ex hoc ipſo loco, atque ita, vt non vidiſſe ſe illos innuat Euſebius, et ex eo Hieron. Male itaque apud Euſebium legitur *περὶ διαθηκῶν πρώτης καὶ δευτέρας*. Scripſerat Euſebius *ά καὶ β'*. quod exprimi debet *πρῶτον καὶ δεύτερον*, ſcilicet *βιβλίον*.

20) Περὶ τῶν μετονομαζομένων, καὶ ὧν ἕνεκα μετονομάζονται, ad Geneſ. XVII. 1 ſq. *De iis, quorum nomina in ſcripturis mutata memorantur, et quare illud factum ſit* pag. 1044. [*M.* pag 578.] Hunc librum primus graece ex codice Auguſtano edidit et notis illuſtrauit *David Hoeſchelius*, Francof. apud Wechel. 1587. 8. Latine vertit *Fed. Morellus*, Pariſ. 1593. 8. memorat Euſebius. *Fabric.* — Deeſt hoc opuſculum in codd. Pariſ. Mediceis Moguntinisque, et in edit. Turnebi. Pars autem huius libri deſiderari videtur Mangeio, quod a Ioanne Monacho quam plurima *ἐκ τῶν μετονομαζομένων* citantur, quae nullibi apud Philonem occurrunt. Idem Mangeius retinuit Morelli verſionem latinam, hinc inde mutatam. In hoc opuſculo deſiit Pfeifferi noſtratis editio. *Harl.*

21) Βίος Πολιτικοῦ (Photius cap. 103. *περὶ βίου πολιτικοῦ ὅπερ ἐστὶ περὶ Ἰωσήφ*. *Vita viri ciuilis, ſiue de Ioſepho* pag. 526. In limine huius libri teſtatur, ſe ſcripſiſſe vitas trium virorum Abrahami, Iſaaci et Iacobi, de quibus libro de Abrahamo: *ὁ μὲν γὰρ πρῶτος ἐπίκλησιν Ἀβραὰμ σύμβολον διδασκαλικῆς ἀρετῆς ἐστίν· ὁ δὲ μέσος Ἰσαὰκ φυσικῆς, ὁ δὲ τρίτος Ἰακὼβ ἀσκητικῆς*. Sed Iſaaci et Iacobi vita intercidit, vt dixi ſupra poſt nr. 15. Ioſephi vitam latine vertit praeter Gelenium *Franciſcus Zinus*, Venet. 1575. 8. *Fabric.* Mangeius hoc opuſculum poſt id, quod Fabricius nr. 22. ſignauit, in tom. II. p. 41. poſuit. In codd et apud Photium cod. CIII. eſt inſcriptio *βίος πολιτικός* Hieronymus *de conuerſatione vitae*; vnde Sophronius, et ex hoc Suidas et Eudocia *περὶ ἀγωγῆς βίου*. Continet vero hoc opuſculum et hiſtoriam et allegoriam vitae Ioſephi. *Harl.*

22) Περὶ τοῦ κατὰ τὸν Μωϋσέα θεοπέμπτους εἶναι ὀνείρους. *Quod a deo mittantur in ſomnia.* Libros *quinque* huius argumenti ſcripſiſſe Philonem, Euſebius, Nicephorus et Suidas teſtantur. Sed *primus* intercidit, *ſecundus* legitur pag. 565. edit. Pariſ. [*M.* tom. I. pag. 620.] in cuius limine primus citatur: *ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης γραφὴ περιεῖχε τοὺς κατὰ πρῶτον εἶδος ταττομένους τῶν ὀνείρων θεοπέμπτων, ἐφ' οὗ τὸ θεῖον ἐλέγομεν κατὰ τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν* [*ὑποβολὴν* Mang. ex cod. Vatic.] *τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις ἐπιπέμπειν* [?] *φαντασίας* *Tertium* habes pag. 1108. [*M.* pag. 699.] ab Hoeſchelio primum vulgatum graece ex codice Auguſtano, et illuſtratum notis Francof. apud Ioh. Wechelum 1587. 8. *Quartus et quintus* non exſtant. *Fabric.* In vtroque, quod reſtat, opuſculo, neque codd. neque Hieronymus agnoſcunt illud *κατὰ τὸν Μωϋσέα*, et omiſit Mangeius. Suidas et Eudocia citant *περὶ ὀνείρων ἑ* Philo myſtice agit in libro II. de duobus Iacobi ſomniis, Geneſ. XXVIII. et XXXI. memoratis. Alter, qui ſupereſt liber, continet myſticum commentarium in Ioſeph praefectique piſtorum ac pincernarum ſomnia, Geneſ. XXXVII. et XXXVIII. Quod raro in codicibus msstis occurrit, et contextus eſt vitioſus, Mangeius eum ope duorum co-

dicum

dicum et coniecturis pro viribus ſanauit, et verſionem de nouo fere confecit. In hoc opuſculo deſinit vol. I. edit. Mangeii. *Harl.*

Τῶν ἐν Γενέσει ζητημάτων καὶ λύσεων. *Quaeſtionum et ſolutionum in Geneſin* libri VI. praeter ea, quae exſtant latine in Micropresbytico pag. 340—360. Baſil. 1550. fol. poſt editionem Pariſ. 1520. fol. interciderunt. Memorantur apud Euſeb. et in titulo Codicis Caeſarei. *Fabric.* — Damaſcenus in Parall. pag. 362. meminit libri ſecundi pag. 303. ſexti: porro ibid. pag. 376. pag. 658. quinti. *Benzel.* in nota mſta.

Hactenus, quae ad Geneſeos librum illuſtrandum faciunt.

23) Περὶ βίου Μωυσέως, ὅπερ ἐστὶ περὶ θεολογίας καὶ προφητείας. *De vita Moyſis, ſiue* de theologia ac prophetia libr. I. pag. 602. [*M.* tom. II. pag. 80.] II. pag. 654. [*M.* pag. 134.] III. 664. [*M.* pag. 145.] Citat *Clemens* I. Strom. pag. 342. [Multa inde habent Clem. Alex. Damaſcenus, Io. Monach. et catenae ineditae in Exodum. vid. Mangeium.] latine vertit praeter Gelenium *Franciſcus Philelphus*, (vide *Voſſium* de hiſt. lat. pag. 591. [et *Zenum* in Diſſertaz. Voſſiane, tom. I. pag. 294.]) *Adrianus Turnebus* Pariſ. et *Franciſcus Zinus* Venet. 1575. 8.

Libri quinque ζητημάτων καὶ λύσεων ſiue *quaeſtionum et ſolutionum in Exodum* Euſebio, [Suidae, Eudociae et Hieronymo] et in titulo codicis Caeſarei memorati non exſtant. [Quaedam ſeruauit Damaſcenus.]

24) Περὶ τῶν δέκα λογίων, ἃ κεφάλαια νόμων εἰσί. *De decalogo* pag. 744. Latine vertit *Io. Venraens*, Pariſ. 1544 [554. ap. Maitt.] 8. *Ioh. Chriſtophorſonus*, Antwerp. 1533. 4. *Fabric.* — [*Mangeius* tom. II. pag. 180. vertit *de decem oraculis, quae ſunt legum capita*, et notat, cod. Auguſtanum congruere cum editis in titulo huius libelli; in cod. Medicaeo ſcribi Φίλωνος περὶ τῶν νόμων ἰδέας, reliquos codices habere εἰς τὸν δεκάλογον Μωσέως. Hieronymus (vbi vid. Fabric. pag. 63. not. z.) *de decalogo libri IV.* et Suidas atque Eudocia ex Sophronio περὶ σκηνῆς, (qui vero liber intercidit,) καὶ Δεκαλόγου, δ΄. Sed Mangeius animaduertit, Philonem non de decalogo, ſed de legibus ſpecialibus libros quatuor edidiſſe, neque aliter docere *Euſebium*, a quo eccleſ. hiſtor. lib. II. cap. 18. ſcribitur περὶ τῶν δέκα λογίων.

25) Περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων εἰς τὰ συντείνοντα κεφάλαια τῶν δέκα λογίων βιβλία ε΄. *Libri quinque de legibus decalogi ſpecialibus Euſebio* memorantur. Ex his *primus* intercidit [t]), quo bina praecepta expoſuerat (1) περὶ τοῦ μὴ νομίζειν θεοὺς αὐτοκρατεῖς ἑτέρους et (2) περὶ τοῦ μηδὲν θεοπλαστεῖν χειρόκμητον. Haec enim duo accurate in illo ſe tractaſſe, teſtatur Philo ipſe libro proximo; vnde patet, binos libellos eius περὶ μοναρχίας huc non ſpectare, licet in illis *quoque agat de* cultu vnius ſummi dei.

Libri *ſecundi* pars prima, qua illuſtratur praeceptum (3) περὶ εὐορκίας καὶ σεβασμοῦ *de iureiurando et religione* legitur pag. 769. edit Pariſ. et quamquam titulus promittit etiam agere περὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης καὶ γονέων τιμῆς in libro ipſo haec deſiderantur. Occurrit tamen altera pars, praeceptum (4) illuſtrans περὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης καὶ τῶν ἑορτῶν *de ſancto ſabbatho*

[t]) Non intercidit. vide epimetron. *Harl.*

ſabbatho et diebus feſtis p. 1173 ſq. edit. Pariſ. Primus hanc graece edidit Dauid Hoeſchelius e codice MS. [Vaticano, nr. 379. vti coniicit Mangey,] Auguſtae Vindelicor. 1614. 4. Latine vertit Fed. Morellus Pariſ. 1614. 8. Sed tertia ad praeceptum (5) *περὶ γονέων τιμῆς* non exſtat.

Liber *tertius* ad praeceptum (6) *τὸ κατὰ μοιχῶν καὶ παντὸς ἀκολάϛου* et ad praeceptum (7) *τὸ κατὰ ἀνδροφόνων καὶ πάσης βίας. Contra moechos, omnesque libidinoſos, et contra homicidas omnemque violentiam habetur* pag. 776. In quibusdam codicibus argumenta huius libri ita deſignantur: *περὶ Φθορᾶς,* [?] *περὶ ὑπογαμίου, περὶ ἀνδροφονίας, περὶ ἐπιτιθεμένων, περὶ ἀκουσίου φόνου περὶ τοῦ μὴ ἀναισχυντεῖν γυναῖκας.* In hoc libro, vt in illo de decalogo, praeceptum de non occidendo poſtponit Philo praecepto de non committendo adulterio, ſequutus codices graecos Exodi XX. Sic et Lucas XVIII. 20. Marcus X. 19. Paulus Rom. XIII. 9. Syrus interpres Matth. XV. 19. *Tertullianus* de pudicitia cap. 5. *Clemens* VI. Strom. p. 685. *Iulianus* Parabates apud Cyrillum Alexandr. V. p. 152. *Syncellus* p. 131. Chronographiae. [Adde *Mangeium* ad librum de decem oraculis, tom. II. p. 207. not. *o.*]

Liber *quartus* ad praeceptum (8. 9. 10.) *τὸ περὶ τοῦ μὴ κλέπτειν καὶ ψευδομαρτυρεῖν καὶ μὴ ἐπιθυμεῖν, καὶ περὶ τῶν εἰς ἕκαϛον ἀναφερομένων, καὶ περὶ δικαιοσύνης, ἣ πᾶσι τοῖς δέκα λογίοις ἐφαρμόζει. De furto non faciendo, de non dicendo falſo teſtimonio et de non concupiſcendo, tum de iis, quae ad ſingula haec referuntur. Denique de iuſtitia, praeceptis vniuerſis congruente.* [ſ. quae cum omnibus in vniuerſum decalogi praeceptis cognationem habet.] Hic liber lucem nondum vidit, excepta particula *περὶ ψευδομαρτυριῶν ad praeceptum nonum,* quae exſtat ſub titulo, *τὰ περὶ δικαϛοῦ de iudice* pag. 718. [*M.* II. p. 344.] Latine translata a *Ioh. Chriſtophorſono* u), tum a *Rolando Petreio* Francof. 1602. 8. cuius v) verſio vna cum ipſius notis ſubiecta editioni Pariſ. Prodiit et ſeorſim graece et latine, cum verſione *L. Humfredi* Baſil. 1559. 8. Integrum vero ex MS. codice Seldeniano deſcripſit, et edendum in ſe recepit *Benzelius.* [Edidit Mangey tom. II. pag. 335.] Confer, quae de eodem codice *Seldenus* lib. II. de Synedriis cap. XIII. §. 12. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

In editione Mangeii librum de decalogo excipit pag. 210. liber *περὶ περιτομῆς, de circumciſione,* quae prima eſt pars, quam intercidiſſe putarat Fabricius. A cuius iudicio et plurium, qui ſequuntur, librorum, ordine, ab ea praeſcripto, quoniam Mangeius valde receſſit, non ſolum ordinem, quem hic tenuit, indicaui, ſed etiam illius notam, ab initio p. 210. ſcriptam, repetendam duxi.

„Poſtquam noſter, inquit Mangeius, de decalogo in genere eiusque decem capitibus diſſeruiſſet, iam ad leges particulares deſcendit, quae ad capita illa referuntur. Merito igitur libellus hicce, (de circumciſione,) cum quinque ſequentibus, de Monarchia, Sacerdotibus, et Sacrificiis etc. librum de decalogo excipit, quum primi praecepti generalis leges ſpeciales contineat: ad fidem enim vnius dei refertur iſta cultus ratio, quam ipſe ſacris et caerimoniis inſtituit. Confirmatur hoc ex titulo huius libelli in codice medicco. Sic enim ibi ſcriptum, *περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων, εἰς* B. *Κεφάλαια τῶν δέκα λογίων· τό τε μὴ*

u) Vide *Sturmii* epiſt. ad Aſchamum ed. Ackeri, pag. 12. *Heum.*

v) Non eſt Rolandi, ſed Chriſtophorſoni verſio. *Benzel.* in nota msta.

μὴ νομίζειν ἔξω ἑνὸς Θεοῦ ἑτέρους αὐτοκρατεῖς καὶ τὸ μὴ χειρότμητα θεὸν πλασεῖν (melius forſan *θεοπλασεῖν.*) *Περιτομή.* Vnde liquet, nos hos de legibus ſpecialibus libros in ſuum ordinem reduxiſſe, qui in editis mire fuit turbatus; ibi enim libri de praecepto primo in vltimo ſunt loco poſita. Quod vero *Euſebius* eccleſ. hiſt. lib. II. cap. 18. ſcribit, *περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων — α΄. β΄. γ΄. δ΄.* horum primus non intercidit, quod viris doctis viſum; ſed eſt hic ipſe libellus, de quo agimus, cui tamen inſuper adnectendi quinque ſequentes, qui, quamuis in totidem titulos diſtribuantur, pro vno ſolum libro ſunt habendi. Hactenus *Mangey.*

Sequitur, 1) pag. 213 *περὶ Μοναρχίας λόγος α΄. de Monarchia liber primus*, et pag. 222. *liber ſecundus.* (apud Fabricium nr. 27.) Libellus I. eſt, ait Mangey, praecedentis continuatio, pertinetque ſimiliter ad primum decalogi praeceptum, de vno deo colendo. In codice mediceo ſequitur ordine continuo, nulla etiam diſtinctione adpoſita, ſolummodo nota haec in margine adiicitur, *περὶ Μοναρχίας νόμοι.*

2) *Περὶ τοῦ τινα γέρα ἱερέων*, apud Fabric. nr. 28.

3) *Περὶ ζώων τῶν εἰς θυσίας καί τινα τῶν θυσιῶν τὰ εἴδη*, apud Fabricium nr. 29.

4) *Περὶ θυόντων*, *de ſacrificantibus*, apud Fabricium nr. 30.

5) *Περὶ τοῦ μίσθωμα πόρνης εἰς τὸ ἱερὸν μὴ προσδέχεσθαι*, apud Fabricium nr. 31. Hos quinque libellos fuiſſe partes primi libri, iterum adfirmat Mangey in nota prima ad pag. 270. Hic enim incipiunt eae partes, de quibus Fabric. nr. 25. egit.

Περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων, εἰς τρία γένη τῶν δέκα λόγων, τὸ τρίτον, τὸ τέταρτον, τὸ πέμπτον, τὸ περὶ εὐορκίας καὶ σεβασμοῦ, καὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης καὶ γονέων τιμῆς, *de ſpecialibus legibus, quae referuntur ad tria decalogi capita; videlicet tertium, quartum quintumque, de iureiurando religioneque, de ſacro ſabbato, de honore habendo parentibus.* Sed liber de parentibus honorandis periit. At pag. 277. ſequitur,

Περὶ τῆς ἑβδόμης de ſeptenario, et feſtis diebus, cum verſione Fed. Morelii latina, verum plane immutata. In edit. Turnebi deſideratur, contra in editione Pariſ. a. 1640. ad calcem Philonis operum fuerat reiectus. In nullo codice reperit Mangeius; ſed ad calcem libelli praecedentis de legibus ſpecialibus in cod. Mediceo notatum legit, *ἑξῆς ἐστι κεφάλαιον τὸ περὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης, ᾧ μυρία καὶ ἀναγκαῖα* etc. n. ſic incipit hic libellus.

Περὶ τῶν ἀναφερομένων — — τῶν δέκα λόγων· τὸ ἕκτον καὶ τὸ ἕβδομον, κατὰ μοιχῶν καὶ παντὸς ἀκολάστου, καὶ τὸ κατὰ ἀνδροφόνων καὶ πάσης βίας pag. 299. eſt liber tertius, de quo abunde diſputauit Fabricius. Continet vero liber, iudice Mangeio, egregium commentarium in praecepta de adulterio et homicidio, in quo auctor iuris romani antiqui, quod vulgo Anteiuſtinianeum adpellatur, ſcientiam prodit ſingularem. — Illum excipit liber, antea ineditus:

Περὶ τῶν ἀναφερ — — τῶν δέκα λογίων τὸ Η καὶ τὸ Θ καὶ Ι. τὸ περὶ τοῦ μὴ κλέπτειν, καὶ ψευδομαρτυρεῖν etc. vt iam Fabricius de libro *quarto* ad praeceptum 8, 9, 10. titulum notauit, cum verſione latina *Ericii Benzelii*, in operis Epiſco i. Poſt *ἐξαρμόζει* additur tantum a Mangeio *ὅ ἐστι τῆς συντάξεως.* Quod autem ex cod. Vindob. Lambecius I. comment.

comment. fol. 143. profert libri titulum τὸ Η καὶ τὸ Θ καὶ τὸ Ι. τὸ περὶ τοῦ μὴ κλέπτειν — ὃ ἐςι ὅλης συντάξεως, Mangey coniicit, etiam deeſſe τὸ τέλος, vertique debere: *qui quidem totius tractatus eſt finis*, quippe quum περὶ δικαιοσύνης libellus vltimus eorum ſit, quos de legibus ſcripſit noſter. Deſcriptus autem eſt liber ex cod. Bodleiano nr. 3400 olim Seldeni, qui eum cum multis legauit academiae Oxonienſi. De praecepto, οὐ ψευδομαρτυρήσεις agit Philo pag. 342. ſegmentum autem τὰ περὶ δικαςοῦ ſeparatum quidem a ſuperiore particula, pag. 344. ſed eſt pars et membrum praecedentis de teſtimonio falſo, connetque reliqua Philonis dicta ad praeceptum nonum. Malit tamen M. legere τὰ πρὸς δικαςήν, vt habent cod. mediceus et Bodleianus, et ipſe Philo in initio libr. *de iuſtitia* pag. 358. ἐν τὸ δικαιοσύνης οὐ βραχὺ μέρος ἢ τὸ πρὸς δικαςήρια καὶ δικαςήν. — Pag. 348. ſequitur ad praeceptum de non concupiſcendo, et reliqua praecepta ſpecialia.

Περὶ δικαιοσύνης *de iuſtitia*. pag. 358. cuius pars eſt ſectio περὶ καταςάσεως Ἀρχόντων *de conſtitutione Principum*, pag. 361. apud Fabric. nr. 33.

Περὶ τριῶν ἀρετῶν, ἤτοι περὶ ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας καὶ μετανοίας, *de tribus virtutibus, ſiue de fortitudine et humanitate et poenitentia* pag. 375. Hunc titulum *Mang.* repoſuit ex cod. Bodleiano. In codice mediceo et cod. collegii Lincoln. apud Oxonienſes omittitur τριῶν, additurque καὶ εὐσεβείας poſt voc. ἀνδρείας. Forſan additum fuit, quoniam Philo ſequentem libellum *de humanitate* ita inchoauit: τὴν δὲ εὐσεβείας συγγενεςάτην καὶ ἀδελφὴν καὶ δίδυμον ὄντως ἑξῆς ἐπισκεπτέον φιλανθρωπίαν, *nunc cognata germana gemellaque ſoror* pietatis *conſideranda eſt humanitas*. vbi adnotat *M.* pag. 383. vel ſe malle ἀνδρείας pro εὐσεβείας, quia Philo in praecedenti non de pietate, ſed de fortitudine egit, vel ea, quae auctor dixerit de pietate, iam periiſſe. Atque Philo de tribus tantum virtutibus hic egit; nec quicquam expreſſe inibi de pietate ſcripſit. De reliquis opuſculis eorumque ordine in edit. Mangeiana ad numeros Fabricianos notabiliora ſcripſimus. *Harl.*]

26) Τὰ ἐν μέρει διατάγματα. *De praeceptis ſpecialibus* varios commentarios deinceps ſcripſit Philo, ex quibus exſtant: περὶ περιτομῆς *de circumciſione*, ſiue quare deus Iudaeis iniunxerit circumciſionem pag. 810. [*M.* II. pag. 210.] Cauſſas, quas adfert Philo, ait, ſe accepiſſe ἀρχαιολογουμένας παρὰ θεσπεσίοις ἀνδράσιν, οἳ τὰ Μωϋσέως οὐ παρέργως διηρμήνευσαν. Alias adferunt *Iuſtinus* quaeſt. 102. ad Orthodox. Photius epiſt. 248.

27) Περὶ Μοναρχίας λόγος α΄, β΄. *De Monarchia* ſiue de colendo vno deo et templo ac cultu eius liber I. pag. 812. et II. pag. 820. Vocabulo Μοναρχίας eodem ſenſu in libro ſimilis argumenti vſus eſt Iuſtinus Martyr.

Liber περὶ τῆς σκηνῆς. *De tabernaculo* apud Euſebium memoratus intercidit.

28) Περὶ τοῦ τίνα γέρα ἱερέων *de praemiis ſacerdotum et honoribus* pag. 830.

29) Περὶ ζώων τῶν εἰς θυσίας καὶ τίνα τῶν θυσιῶν τὰ εἴδη. *De animalibus idoneis ſacrificio, deque victimarum generibus* pag. 835. Euſebius vocat περὶ τῶν εἰς τὰς ἱερουργίας ζώων καὶ τίνα τῶν θυσιῶν εἴδη.

30) Περὶ θυόντων. *De iis, qui victimas offerunt* pag. 841.

31) Περὶ τοῦ μίσθωμα πόρνης εἰς τὸ ἱερὸν μὴ προσδέχεσθαι. Ad Deut. XXIII. 19. [P] *De mercede meretricis non accipienda in ſacrarium* pag. 860. Graece cum notis edidit Hoeſchelius e codice Auguſtano a. 1612. 8.

32) Περὶ

32) Περὶ τῶν προκειμένων ἐν τῷ νόμῳ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἄθλων, τοῖς δὲ πονηροῖς ἐπιτιμιῶν καὶ ἀρῶν. *De praemiis et poenis exſecrationibusque in lege propoſitis* pag. 910. [*M.* pag. 408.] Meminit *Euſebius*, [hiſt. eccl. II. cap. 18] neque adſentior [w]) *Guil. Cantero*, qui VIII. 7. nouar. lect. a libro περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμιῶν diuerſum facit alterum περὶ εὐχῶν καὶ ἀρῶν. Recte porro exiſtimat *Canterus*, illa περὶ ἀρῶν pag. 930. cum ſuperiore libro eſſe connectenda. *Fabric.* Coniunxit quoque Mangeius librum περὶ ἀρῶν, et partem libelli de praemiis et poenis eſſe indicauit pag. 408. ita tamen, vt pag. 429. virgula diſtingueret, poſita inſcriptione, περὶ ἀρῶν *de exſecrationibus*, et prioribus libris ſuum daret titulum pag. 408. περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμιῶν, *de praemiis et poenis*. Hieronymus: *nec non de victimis et repromiſſionibus ſiue maledictis*, quae vertit Sophronius περὶ θυσιῶν, περὶ ὑποσχέσεων, ἤτοι καταρῶν· Sic quoque ex illo Suidas et ex hoc Eudocia. Neque Suidae teſtimonium et Canteri iudicium omnino ſpernit *Carpzou.* in ſacris exercitatt. in Ep. ad Hebr. cap. VI. verſ. 8. pag. 268. vbi ait, alteram libri partem eſſe περὶ εὐχῶν καὶ ἀρῶν· „nam male, inquit, hi libri in editionibus deſcripti ſunt. Scilicet liber *de praemiis et poenis* deſinit pag. 922. D. in verbis καθ' ἃ γέγονεν ἡ αἵρεσις τῶν ἱερέων, ἀλογεῖν. vnde incipit alius περὶ εὐχῶν καὶ ἀρῶν. Libellus enim ſingularis in editis περὶ ἀρῶν, illius περὶ εὐχῶν pars ſaltem ſecunda eſt. Sic adducitur a Suida: περὶ ὑποσχέσεων, ἤτοι καταρῶν· quod idem eſt. — — Patet quoque ex clauſula prioris tractationis περὶ εὐχῶν, illam περὶ ἀρῶν partem eſſe ſecundam. Accedit, quod Philo in aliis locis εὐχὰς καὶ κατάρας coniungit, vt, de migrat. Abrah. pag. 406. B. et alibi." *Harl.*]

33) Περὶ καταστάσεως ἄρχοντος [ἀρχόντων *M.* ex codd.] ad Deut. XVII. 15 ſq. *De creatione principis* (non per ſortem, ſed ſuffragia) pag. 722. [*M.* pag. 361. poſt libellum *de iuſtitia.*] In extrema parte huius libri multis commendat iuſtitiam [x]). Latine conuertit Ioh. Chriſtophorſonus.

34) Περὶ τῶν τριῶν ἀρετῶν. *De tribus virtutibus;* περὶ ἀνδρείας, *de fortitudine* p. 736. [*M.* pag. 375.] περὶ φιλανθρωπίας *de charitate* pag. 697. [*M.* pag. 383] et, (de qua in huius libri extrema parte agitur) περὶ μετανοίας *de reſipiſcentia* [y]). Philonem ſcripſiſſe de tribus virtutibus, Euſebius teſtatur, περὶ τῶν τριῶν ἀρετῶν, ἃς σὺν ἄλλαις συνέγραψε Μωϋσῆς. Male Sophronius, Hieronymi interpres, pro ἀρετῶν poſuit δυνάμεων. Porro titulus iſte diſerte tribuitur libellis, quos dixi, in codice Bodleiano, [ſeiunxit hanc particulam a ſuperiore *M.* pag. 405. ducibus codd. Bodlei. et Pariſ.] vt mihi adfirmauit eruditiſſimus Benzelius. Eiusmodi codicem memorans etiam Geſnerus in bibl. *Inuenio* [z]) *praeterea*, inquit, *librum Philonis graecum haberi de virtutibus, fortitudine, pietate, humanitate, poenitentia.* Vide et *Steph. le Moyne* varia ſacra tom. I. pag. 520. [et epimetron in fine.]

35) Περὶ εὐγενείας. *De nobilitate* pag. 903. [*M.* pag. 437. cum interpr. L. Humfredi.] Prodiit ſeparatim cum verſione *Laur. Humfredi* ap. Oporin. 8. et cum interpretatione atque analyſi *Hermanni Nehemi* Baſil. 1581. 8. et gallice *Daniele d'Arge*, profeſſore graecae linguae

w) Sed ego quidem, *Benzel.* in not. msta.

x) Immo pars eſt libri de iuſtitia. *Benzel.* in nota msta.

y) Item in Io. Damaſc. parallel. MS. *Benzel.*

z) Itaque fallitur Boecler. in Ioſepho Philon. pag. 1. *Benzel.*

guae regio interprete Pariſ. 1550. 8. cum *Syneſii* oratione de regno in eandem linguam translata. [*Iac. Goupyli* verſio lat. eſt in cod. MMCMLXIII. Pariſ. vid. catal. codd. III. p. 357.]

36) Liber Philonis, quo probauit, πάντα δοῦλον εἶναι φαῦλον, *malum et inſipientem quemlibet eſſe ſeruum*, intercidit. Memorat *Euſebius* [hiſt. eccleſ. II. cap. 18.] et Hieron. et Philo ipſe in proximi initio. At exſtat alter eius ad Theodotum ſcriptus περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον [aa]) εἶναι ἐλεύθερον. *Quod omnis probus ſit liber* pag. 865. [*M.* pag 445 vbi vid. notam. Multa ex hoc opere deſumſit *Euſeb.* praepar. euangel. lib. VIII. cap. 11.] In hoc libro inter alia agit de Eſſaeis, qui actiuam vitam ducebant, quorum ad quatuor millia, ait, ſuo tempore in Palaeſtina ac Syria verſatos eſſe. Non plane certum eſt, an hoc ſit proprium volumen, quod de Eſſaeorum vita edidiſſe Philonem ait Hieronymus II. contra Iouinian. [Ex poetis, praecipue ex Euripide, Philo multa loca adduxit.]

37) περὶ βίου θεωρητικοῦ ἢ ἱκετῶν ἀρετῶν [bb]). *De vita contemplatiua vel ſupplicum* [?] *virtutibus* ſiue de hominibus vtriusque ſexus, contemplatiuam et ſolitariam vitam ducentibus, quos Therapeutas ac Therapeutridas vocatos innuit, quod animae quamdam medicinam et dei cultum ſingularem profiterentur [cc]). Edit. Pariſ. pag. 889. [*M.* II. pag. 471.] Pro ἱκετῶν Sandius mauult ἀσκητῶν· ſed ἱκετῶν apud *Euſebium* [dd]) legerunt etiam Rufinus, Hieronymus, Suidas, Nicephorus etc. Porro idem Euſebius et alii veteres, *Epiphanius* XXIX. 5. *Hieron.* in catalogo [ee]) *Sozom.* lib. I. cap. 12 hiſt. *Caſſianus* II. 5. Inſt. monaſtic. *Nicephorus* II. 16. hiſt. *Suidas* in Φίλων, *Pachymeres* ad Dionyſ. epiſt. 1. exiſtimarunt, Philonem hoc libro agere de Chriſtianis. Ita et titulus MS. apud *Lambecium* III. pag. 69. Φίλωνος περὶ τῶν ἐκ περιτομῆς πιστευσάντων ἐν Αἰγύπτῳ χριστιανῶν [ff]) ἅμα καὶ μοναχῶν. Scholion MS. apud eumdem p. 71. Μέμνηται τούτων καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου (II. 17 hiſt.) Τινὲς δέ φασι, ταῦτα τὸν Φίλωνα περὶ τῶν κοινῶν Ἰουδαίων εἰπεῖν. Ἄλλοι περὶ Ναζαραίων Ἰουδαίων· (adde *Ioſephum* IV. 4. antiq.) Ἄλλοι περὶ τῶν ἐκ περιτομῆς πιστῶν καὶ πεπιστευκότων εἰς Χριστὸν καὶ φυλαττόντων τὸν νόμον Μωϋσέως τυπικῶς. Ἄλλοι περὶ τελείων χριστιανῶν. Οἵας δὲ ἦσαν αἱρέσεως, μοναχικὸν ζῶντες βίον Θεραπευταὶ εἰκότως ὠνομάζοντο.

aa) Voc. σπουδαῖον quidem legitur in inſcriptione huius libri: quae vero num a Philone profecta ſit, dubito. Hieronymus tantum citat vnum libr. *quod omnis inſipiens ſeruus ſit*, quae vertit *Sophronius*, ὅτι πᾶς ἄφρων δοῦλός ἐστιν. Ita quoque Suidas et Eudocia. Philo ipſe in initio profitetur, ſe in ſermone ſuperiore, (qui periit,) ſcripſiſſe, περὶ τοῦ, πάντα δοῦλον εἶναι φαῦλον· ſe in hoc, nempe poſteriore, oſtenſurum eſſe, ὅτι πᾶς ὁ ἀστεῖος ἐλεύθερος. Atque ſic librum citat *Carpzou.* in prolegom. ad ſacras exercit. pag. LXXXXVII. additque, „quem indicem ſic vertimus: *ſapientem eſſe liberum*, quod Stoicorum dogma eſt. Nam ἀστεῖος idem notat, quod σπουδαῖος. Neque recte tranſtulit Gelenius: *omnis probus liber;* nec Mangeius, *liber, qui virtuti ſtudet* “ *Harl.*

bb) Ἡ ἱκετῶν citatur ab *Euſebio* hiſtor. eccleſ. lib. II. cap. 18. Περὶ βίου θεωρητικοῦ ἱκετῶν citat Hieronym. lib. de ſcriptor. eccleſ. cap. XI. Hinc patet, vocem ἀρετῶν eſſe delendam, quae videtur varians lectio pro ἱκετῶν. Sed nec ἱκετῶν huc quadrat. Niſi forte ἱκετῶν h. l. ſignificat *orantium, der Betenden.* vid. *Lamb. Boſ.* diſſ. de etymologia graeca, §. 9. *Heum.*

cc) Conf. *Heumanni* acta philoſ. tom. III. pag. 503 ſqq. *Harl.*

dd) Hiſt. eccl. II. 18. qui vero voc. ἀρετῶν omiſit: quod abeſt quoque a nonnullis codd. v. Mang. notam. *Harl.*

ee) Et in vita Moſis pag. 51. et in vita Philonis, pag. 61. ad vtrumque locum vid. Fabricium noſtrum. *Harl.*

ff) Sic quoque in margine cod. Florent. Medicei. *Harl.*

ζοντο. Καὶ ὁ μακάριος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ὁ μαθητὴς τȣ̃ ἁγίȣ Παύλȣ, ὁ γενόμενος Ἀθηνῶν ἐπίσκοπος ἐν τῷ περὶ ἐκκλησιαςικῆς ἱεραρχίας (cap. 6.) τȣ̀ς μοναχȣ̀ς ἔφη τὸ παλαιὸν καὶ Θεραπευτὰς ὀνομάζεσθαι [gg]). De Chriſtianis agere Philonem, e Iudaiſmo transgreſſis, perſuaſere ſibi quoque viri docti *Tillemontius* tom. II. mem. eccleſ. parte I. p. 167 ſq. *Guil. Beueregius* in codice canonum vindicato pag. 374 ſq. *Iſ. Voſſius* pag. 46 ſq. var. obſ. et *Thomas Bruno* in diatriba de therapeutis Philonis, a Colomeſio poſt epiſtolam Clementis Romani edita [hh]). Sed verius vtique eſt, Iudaeorum genus ab eo deſcribi, non Chriſtianos, idque agnouit *Photius* cod. CIV. et oſtenderunt *Scaliger* cap. 29. tribaereſii, tum lib. VI. de emendat. temp. pag. 539. et ad Euſebii Chron. pag. 14. *H. Valeſius* ad Euſebii hiſt. pag. 34. (qui in eo diſſentit a Scaligero, quod Therapeutas Philonis negat fuiſſe Eſſenos, adſtipulante *Antonio Pagi* ad a. Chr. 62. nr. 3.) *Guil. Caueus* in vita Marci, euangeliſtae, anglice edita nr. 3. *Blondellus* lib. I. de Sibyllis cap. 7. *Haukius* lib. II. de rerum Rom. ſcriptoribus pag. 86 ſq. *Fabric.* Nec non *Mangeius*, *Io. Bouhier*, qui in epiſtolis, gallice ſcriptis ad Bernh. Montfaucon. Pariſ. 1712. 12. contra notas Montfauconii ad verſionem libri gallicam, (vide notam in ima ora et infra, catal. edd. circa finem,) oſtendit, Therapeutas illos fuiſſe Iudaeos — *Brucker.* in hiſt. crit. phil. I. pag. 797. qui in nota r. docet, Philonem libros de Eſſenis et Therapeutis, tamquam ſpecimen philoſophiae ſuae ante C. N. ſcripſiſſe, adeoque per Therapeutas, non potuiſſe Chriſtianos intelligere, quum eo tempore in Aegyptum nulla peruenerit de Chriſto praedicatio. Is laudat quoque *Basnage* hiſt. des Iuifs lib. II. cap. 22. pag. 597 ſqq. et ibidem pag. 765 ſqq. late perſequitur Eſſenorum hiſtoriam. Adde *Carpzou.* in Prolegom. p. LXXI ſq. et *Triller* in notis ad verſionem ſuam: *Hugonis Grotii Leidender Chriſtus, Trauerſpiel.* edit. II. Hamburg. 1748. 8. pag. 285 ſq. vbi multos is alios, qui de Therapeutis et Philonis opuſculo egerunt, viros doctos laudat, et ipſe de Eſſenis quaedam diſputat. adde, quae ſupra ad §. 1. circa fin. notata ſunt. — De hoc Philonis libro et controuerſiis, quas excitauit, vide quoque *Moshemium* in commentariis de rebus chriſtianis ante Conſtantinum M. pag. 55 ſq. *Harl.*

38) Libri περὶ προνοίας *de prouidentia* epitomen exhibet *Euſebius* VIII. 1. praeparat. et fragmentum lib. VII. cap. 21. [Recepit Mangeius vtrumque Euſebii locum inter Philonis fragmenta, pag. 625 et 634 ſqq. cum adnotatione, citari loca ex iis libris a Ioan. Damaſceno in parallelis ſacris et a Io. Monacho inedito tit. περὶ βασιλέως χριςȣ̃. *Harl.*] Fragmenta duo ex Michaelis Apoſtolii Ἰωνιᾶ MS. edidit *Hoeſchelius* vna cum libro περὶ τῆς ἑβδόμης, de quo ſupra nr. 25. Niſi liber in Flaccum ſimpliciter etiam inſcriptus fuit de prouidentia, (vt infra dicam;) ex Geſnero colligo, hunc [?] ipſum integrum latine ex Lilii Tiphernatis verſione exſtare in bibl. Vaticana. Meminit etiam Suidas.

De Iudaeis apologeticus liber, *Euſebio* II. 18. hiſt. memoratus, intercidit. Locum ex illo adlaturus idem *Euſebius* VIII. 6. praeparat. [ii]) Πρῶτα δὲ, inquit, θήσω Φίλωνος τὰ περὶ

 τῆς

gg) Idem ſcholion adſcriptum eſt cod. Coislin. LXXXVI. et excudi fecit Montfaucon in catalog. codd. Coislin. pag. 140. *Harl.*

hh) Therapeutas fuiſſe Chriſtianos, euincere ſtuduit *Bernhard de Montfaucon* in notis ad verſionem ſuam huius libri Philoniani de vita contemplatiua gallicam, Pariſ. 1709. 12. *Harl.*

ii) Repoſuit Mang. inter fragmenta Philonis, II. pag. 626 ſqq. qui probat emendationem Vigeri, ὑποθετικῶν, et monet, hos libros diu intercidiſſe, nec a quouis, praeter Euſebium, agnoſci. *Harl.*

τῆς ἀπ' Αἰγύπτȣ πορείας τῶν Ἰȣδαίων, ἣν πεποίηνται Μωϋσέως ἡγȣμένȣ, ἀπὸ τȣ͂ πρώτȣ συγγράμματος, ὧν ἐπέγραψεν ὑποθετικῶν, ἔνθα τὸν ὑπὲρ Ἰȣδαίων, ὡς πρὸς κατηγόρȣς αὐτῶν ποιȣ́μενος λόγον, ταῦτά φησιν etc. Incertum eſt, quid ſibi velit illud ὑποθετικῶν, vel vt in alio MS. legitur ὑποθετικῶς, neque ſatisfacit coniectura Vigeri, viri doctiſſimi: idem *Euſebius* VIII. 10. (8.) alium eiusdem operis locum producturus: τȣ́των δ' ἀπὸ τῆς ὑπὲρ Ἰȣδαίων Ἀπολογίας λαβὼν σύ γε ἀνάγνωθι ταῦτα. Quamobrem apud Suidam quoque in Φίλων pro περὶ Ἰȣδαίων Neocorus mallt reſcribere ὑπὲρ Ἰȣδαίων. [quod probat *Mangey* et reſcripſit II. pag. 632. vbi inter fragmenta reddidit Euſebii locum. *Harl.*]

39) Εἰς Φλάκκον pag. 965. edit. Pariſ. [*Mangey* II. pag. 517.] ſiue, vt *Syncellus* p. 331. et *Photius* cod. CV. titulum refert Φλάκκος ἢ Φλάκκων ψεγόμενος. *Aduerſus* Auillium *Flaccum*, Aegypti ſub Tiberio et Caio praefectum, (adhuc a. Chr. 38.) qui Iudaeos male tractauerat, ſed non diu poſt poenam dedit, dignitatibus a Caio deiectus, in exilium pulſus ac denique interfectus. Vnde colligit Philo, deum adhuc curam agere gentis ſuae. Hinc in verſione Lilii Tiphernatis hic liber inſcribitur *in Flaccum de prouidentia*, teſte Gesnero [kk]). Ceterum recte in MSS. et editionibus praefigitur legationi ad Caium, quae poſt Flacci tempora demum accidit. Equidem Photius poſtponit, et Valeſius poſtponendum eſſe, contendit ex eo, quia Euſebius hunc librum in Flaccum reſpiciens II. 6. hiſtor. citat Philonem ἐν δευτέρῳ συγγράμματι ὧν συνέγραψε περὶ ἀρετῶν. Sed non plane certum eſt, an Euſebius per librum ſecundum περὶ ἀρετῶν reſpexerit librum aduerſus Flaccum, nec Photii inſtitutum eſt, libros eo, quo ſcripti ſunt, ordine recenſere.

40) Περὶ ἀρετῶν καὶ πρεσβείας πρὸς Γαΐον pag. 992. edit. Pariſ. [*M.* II. pag. 545.] *De virtutibus*, (per ironiam hunc titulum fecit Philo, teſte *Euſebio* II. 18. hiſt.) *et legatione ad Caium liber*, a Philone iam ſene, ſucceſſu nullo ſuſcepta Iudaeorum Alexandrinorum nomine anno Chriſti XL pro iure ciuitatis et proſeucharum, quo per accuſationes Apionis propter negatum imaginum imperatoris cultum erant carituri. *Photius* cod. CV. huius ſcripti titulum refert Γαΐος ψεγόμενος [ll]). Deeſt autem in codicibus noſtris pars poſtrema, qua alteram, vt videtur, admiſſionem ad Caium, ſed ſimiliter irritam, deſcripſerat. Haec enim poſtrema ſunt libri, qualis hodie exſtat, verba: Εἴρηται μὲν ȣ͂ν κεφαλαιωδέστερον ἡ αἰτία τῆς [⁋] πρὸς ἁπάντων Ἰȣδαίων ἔθνος ἀπεχθείας Γαΐȣ. Λεκτέον δὲ καὶ τὴν παλινῳδίαν πρὸς Γαΐον. [Atque *Ioſephus* antiqq. lib. XVIII. cap. 9. nonnulla de ſecunda coram Caio recitatione narrat, quae ex deperdita hauſta videntur Mangeio, cuius primam ad h. librum conferes notam. *Harl.*] — Miror Valeſium, qui per hanc Palinodiam intelligit librum in Flaccum.

kk Vid. *Valeſius* ad Euſebii hiſt. eccleſ. lib. II. cap. 6 *Heum.* — Εἰς Φλάκκον etiam cod. mediceus: in reliquis vero MSStis reperit Mangeius inſcriptionem: Φίλωνος Ἑβραίȣ ἱστορία ὠφέλιμος καὶ πάνυ βίῳ χρήσιμος. Τὰ κατὰ τὸν Φλάκκον, ἤτοι περὶ προνοίας· Mang. tamen ſuſpicatur, olim ſcriptum fuiſſe κατὰ τȣ͂ Φλάκκȣ, vti citatur a Ioanne Monacho, inedito. Ex Euſebii Chron. ad a. 39 (quae verba ex Syncello refert Fabric. in ſequenti num.) Mangeius coniecturam ducit, librum hunc eſſe partem alterius deperditi, qui de Seiani iniuriis egerit, idque vlterius liquere putat ex primis opuſculi verbis. Mihi quidem id nondum omnino probabile videtur. Huic tamen libro demum poſt libros περὶ βίȣ θεωρητικȣ͂ et περὶ ἀφθαρσίας κόσμȣ, (quem Fabric. nr. 4. deſignauit,) locum vindicauit. *Harl.*

ll Is quidem libri laudat excellentiam; tamen ipſi videtur Philo ἀλλάττα τῆς Ἰȣδαϊκῆς φιλοσοφίας ἀλλότρια συγγραφόμενος. *Harl.*

Flaccum. *Euſebius* II. 5. hiſt. teſtatur, Philonem quinque libris deſcripſiſſe *τὰ κατὰ Γαΐον Ἰουδαίοις συμβάντα.* Horum *primus*, vt videtur, fuit liber Apologeticus, qui periit, et de quo dixi ante nr. 39. *Alter* ſimiliter perditus, de iis, quae ſub Tiberio per Seianum mala Iudaeis acciderunt. *Syncellus* pag. 328. *Σηϊανὸς ἔπαρχος Τιβερίου Καίσαρος περὶ τελείας ἀπωλείας τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων πολλὰ συνεβούλευσεν τῷ Καίσαρι, ὡς Φίλων ὁ Ἰουδαῖος ἐξ Ἀλεξανδρείας διάγων ἱστορεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς περὶ αὐτὸν πρεσβείας.* *Tertius* liber aduerſus Flaccum, qui adhuc inter Philonis ſcripta, vt iam dixi, legitur. *Quartus* et *quintus* *περὶ ἀρετῶν*, de virtutibus *Caii Caeſaris*, quorum ſolus prior ſupereſt.

[Separatim editus eſt *Philonis Iudaei* lib. de virtutibus ſ. de legatione ad Caium imp. graece, cura b. *S. F. N. Mori.* Lipſiae. 1781. 8. — et diu antea, gr. Pariſ. ex typogr. Io. Libert. 1626. Maitt A. T. indic. p. 141. *Harl.*] — De legatione mm) ipſa vide *Ioſephum* XVIII. 10. et e recentioribus *Ioh. Henrici Boecleri* ſchediaſma ad hunc Philonis librum diſſ. academic. X. p. 480 ſq. et *Tillemontium* in imperatorum hiſtoria tom. I. p. 674 ſq. qui inter alia p. 771. *Ioſeph ſemble marquer une autre audience dans laquelle Apion ayant fort invectivé des Iuifs* etc. Haec latius forte deſcripſerat Philo in palinodia. — Narrat *Euſebius* II. 18. hiſt. ferri Philonem Claudio imperante libros aduerſus Caium, quos per cauillationem de virtutibus inſcripſerat, coram vniuerſo ſenatu recitaſſe, illosque dignos fuiſſe viſos, qui in bibliothecis adſeruarentur, cuius rei fidem apud auctorem eſſe libenter iubeo. *Fabric.* — *Io. Chriſt. Gottleber*, illuſtris Afranei quondam rector, edidit quatuor proluſiones: Animaduerſiones hiſtoricae et philologico-criticae ad Philonis legationem ad Caium, Miſniae 1773 et 1774. Duarum priorum proluſionum cenſura eſt in *Erneſti* neueſten theologiſchen Bibliothek, vol. III. part. IV. pag. 381 — 384. Adde noua acta erudit. Lipſ. a. 1772. m. Octobr. pag. 507 — 522. Agit Gottleber de ipſa legatione, illius cauſſis et tempore, de Philonis fide, eumque in hac narratione praeferendum cenſet Ioſepho, Dioni ac Suetonio. Vindicat eius ſcientiam litterarum et antiquitatum hebraicarum, locaque libri difficiliora explicat illuſtratue aut a Mangeii mutationibus emendationibusque defendit. — Narratio Philoniana cum aliis quoque in animaduerſionibus ad verſionem germanicam, fidam quidem, at minus venuſtam, vindicatur, inſcriptam:

Die Geſandſchaft an den Caius, aus dem Griechiſchen des Philo, überſetzt von Io. Frid. Eckhard, (Directore Gymnaſii Iſenacenſis.) Lipſiae 1783. 8. *Harl.*

41) Περὶ ἀφθαρσίας Κόσμου. *Quod mundus ſit incorruptibilis* p. 938. edit. Pariſ. [*M.* II. pag. 487] In calce mutilum eſſe, vel alterum huius argumenti librum deſiderari nn), patet ex clauſula: *ἃ μὲν οὖν περὶ ἀφθαρσίας κόσμου παρειλήφαμεν, εἴρηται κατὰ δύναμιν.* Τὰς *δὲ πρὸς ἕκαστον ἐναντιώσεις ἐν τοῖς ἔπειτα δηλωτέον.* In verbis *εἴρηται κατὰ δύναμιν* deſinit liber *περὶ κόσμου de mundo*, qui in edit. Pariſ. pag. 150. legitur et excepto exordio totus eſt ad verbum ex hoc de mundi incorruptibilitate expreſſus a verbis pag. 939. e. ad 1158. a.

 Τριτταὶ

mm) Legationis illius meminit etiam R. Azarias in Imbre Binah cap. 8. nar ant. arte eam ... ceptam ieiunium ſollemne Philo.. em ... dix ſſe.

nn) Fabricii iudicium comprobat Mangey: qui praeter ea adnotat, hoc opuſculum, quod in cod. mediis praeter rem et ſummam libri inſcriptum eſt *περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως*, deeſſe in maxima codicum parte, nec recenſeri in indicibus Euſebii, Hieronymi, Photii et Suidae; neque tamen, abiudicandum eſſe Philoni. *Harl.*

Τριτταὶ τοίνυν δόξαι etc. niſi quod varia hinc inde ſunt omiſſa. Neſcio, an Philo duas eiusdem libri vulgauerit editiones, an alius e Philone iſta ſic digeſſerit [oo]). Librum de mundo ſub *Philonis* nomine video graece ſubiici operibus Ariſtotelis et Theophraſti, editionis Aldinae 1495. [pp]) fol. et 1552. 8. Latine a. 1526. vertit et Iacobo Tuſano dicauit *Guil. Budaeus* [qq]), cum cuius verſione edidit Simon Grynaeus, additum Ariſtotelis libro de mundo et Cleomedis libris duobus, a Georgio Valla latine verſis, Baſil. 1533. 8. exſtat et in Micropresbytico pag. 389. Baſil. 1550. fol. Prodiit illa verſio [¶] etiam Pariſ. 1545. 8. et inter opuſcula Philonis, a Sichardo edita, Baſil. 1527. fol. et 1583. 4.

42) Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων ἑρμηνεῖαι. *Interpretatio nominum Hebraicorum in Lege ac Prophetis* [rr]). Meminit *Origenes* ad Iohannem pag. 79. ſed ſine Philonis nomine. Philonem auctorem laudat *Euſebius* II. 18. hiſt. et, qui latine nomina hebraica conuertit, Hieronymus: *Philo, vir diſertiſſimus Iudaeorum, Origenis quoque teſtimonio comprobatur, edidiſſe librum Hebraicorum nominum, eorumque etymologias iuxta ordinem litterarum e latere copulaſſe* — *Origenes* vero *inter cetera ingenii ſui praeclara monumenta etiam in hoc elaborauit, vt, quod Philo quaſi Iudaeus omiſerat,* (nomina hebraica noui teſtamenti,) *hic vt Chriſtianus impleret* [ss]). Hic liber inter Philonis opera hactenus non eſt ineditus; ſed latine occurrit in Micropresbytico Baſil. 1550. fol. pag. 361. tum inter ſcripta Hieronymi, tomo III. et nuper graeca eius fragmenta non pauca e MSS. reſtituit, et cum duplici verſione latina, Hieronymi veteri et ſua ipſius recenti vulgauit *Ioannes Marcianaeus* tomo ſecundo operum Hieronymi

oo) Libellus *de mundo* cum latina Guil. Budaei verſione exſtat in editione *Mangei*, tom. II. pag. 601. Atque hic in nota illum non tam genuinum eſſe auctoris foetum putat, quam collectionem ex eius operibus, in qua congeſta ſint dicta eius fere omnia de mundo creato, non interituro; maximam vero partem deſumtam eſſe ex libro de mundi incorruptibilitate. Ex illius collatione ſe, fatetur Mangey, menda quam plurima, quae fugiſſent Guil. Budaeum, librum quoque Philoni abiudicantem, ſuſtuliſſe, in codicum autem penuria, (vnicus enim libri codex, isque recens conſcriptus, exſtat in bibl. Vaticana,) quaedam loca adhuc reſtare deplorata. Idem primae notae ex cod. msto MMMDCCCCXXXV. bibl. Pariſ. regiae adiunxit Budaei de ſua editione et auctore opuſculi incerto epiſtolam, Cal. April. a. 1526. ſcriptam. Secus ſenſit cel. *Carpzou.* in ſacris exercitatt ad Hebr. I. 11. pag. 47 ſq. cui Budaei epiſtola et dubitatio plane non ſatisfacit, et „ego quidem, ait, ſigna, quae negent Philonis eſſe opus, non deprehendo; ſed ingenium, quod allegorias captat, quod in numeris quaerit myſteria, quod in minimis rebus et plane nullius momenti ſubtile eſt, video: id quod omnino eſt Philonianum. Loquutiones quoque et phraſes a reliquo genere dicendi ſimiliter non differunt. Multa ad verbum deſumta ſunt ex aliis Philonis libris, in primis ex illo de incorruptib. mundi, id, quod Philo ſaepiſſime facit, bis idem aut ter inculcans. Praeter ea, librum aliquem ab Alexandrino noſtro ſcriptum eſſe, in quo ad argumenta, in περὶ ἀφθαρσίας κόσμου recenſita, data opera ſe reſponſurum dicit, ipſe in clauſula commemorati libri indicat: quam vide. Et quamuis in hoc libro reſponſionem iſtam non legamus; dubium tamen non eſt, quin adiecta in ſequentibus fuerit. Neque enim integrum ad nos perueniſſe puto; ſed primam tantum illius partem: niſi plures de mundo conſcripſit, quorum in ſecundo ex inſtituto reſponſionem adiecit.." *Harl.*

pp) Vid. vol. III. Bibl. Gr. pag. 316. *Harl.*

qq) Hic in praefatione negat, hunc librum *de mundo* eſſe Philonis Iudaei. Idem negant Turnebus et Menagius, quem vide in adnotatt. ad Laertium pag. 203. *Heum.* Mſc. Budaei eſt in bibl. Pariſ. publ. vid. catal. codd. tom. III. p. 158. *Harl.*

rr) Conf. ſupra ad §. 1. fin. *Harl.*

ss) Fragmentum ex cod. Pariſ. coll. Ludou. dedit *Mangey* inter fragmenta Philonis, tom. II. Opp. pag. 663. *Harl.*

Hieronymi pag. 109 ſq. Idem ex Philonis ſcriptis reliquis nominum hebraicorum interpretationem laudabili ſtudio collegit et litterarum ordine digeſtam exhibuit pag. 95 ſq. Pariſ. 1699. fol. Nemo negauerit, mirificas paſſim occurrere in hoc libro interpretationes atque longius petitas annominationes et etymologias, ſed quas tamen ſcire refert ad intelligenda multa veterum loca et allegoricas, quibus paſſim vtuntur, ſacrae ſcripturae expoſitiones. [adde *Iac. Rhenferdi* exercitt. philologic. Franequer. 1707. et infra, Fabr. libr. IV. cap. 35. §. 1. vol. IV. pag. 540 ſqq. vet. edit. *Harl.*]

Liber de Biblicis antiquitatibus, ab Adamo ad Saulis regis mortem, latine tantum exſtat et Philoni ſuppoſitus eſſe videtur. Prodiit inter Philonis opuſcula, latine edita a Io. Sichardo, Baſil. 1527. fol. In Micropresbytico ibid. 1550. fol pag. 295. Inter ſcriptores antiquae hiſtoriae, quos *Iuda Bonutius* edidit, Heidelbergae apud Commelin. 1599. 8. Vide *Martinum Hankium* de Romanar. rerum ſcriptoribus lib. II. pag. 90. et pag. 99 ſq. Huic libro Trithemius, Geſnero notante, titulum tribuit *de generationis ſucceſſu.*

Cum biblicis hiſce antiquitatibus non confundendum *Breuiarium* tt) *temporum, in tres libellos* diuiſum, quorum primus tempora ab Adamo percurrit, vsque ad captiuitatem Babylonicam; ſecundus vsque ad Maccabaeos; tertius vsque ad Agrippam, tertium Iudaeorum regem, quem ait auctor nugiuendulus regnaſſe annis XXX. *vsque ad hunc vltimum annum aetatis meae decrepitae.* Hoc breuiarium, Philoni a *Iohanne Annio Viterbienſi* ſuppoſitum, editum et commentario illuſtratum cum ceteris eius commentis ſaepe prodiit poſt editionem primam Romanam a. 1498. fol uu) [ſ] Vide Hanckium libro laudato p. 90 et 96 ſq. Tantum addam in praeſenti, quod R. Azarias in Meor Enaiim cap. XXXII. idem breuiarium Pſeudo-Philonis, ſiue, vt ipſe hebraice vocat, *Iedidaei*, Alexandrini, ſed hinc inde interpolatum, retulit hebraice, e quo latine conuerſum exhibet *Guil. Henricus Vorſtius* in commentario ad chronologiam Dauidis Ganz. pag. 308—312. Neque aliud puto eſſe ſcriptum, quam hoc Pſeudo-Philonis breuiarium, quod in catalogo bibl. Bodleianae memoratur inter Philonis ſcripta liber *de Genealogia Chriſti* latine cum commentario Ioh. Annii Pariſ. 1612.

Liber, in quo *reges Iudaeorum* recenſuit Philo, intercidit. Mentio eſt apud *Clementem* Alex. I. Strom. pag. 337. Φίλων δὲ καὶ αὐτὸς ἀνέγραψε τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων διαφώνως τῷ Δημητρίῳ. Demetrium intelligo Iudaeum quemdam, qui ſcripſerat librum de regibus Iudaeorum ſub nomine fortaſſis Demetrii Phalerei. Ac *Philo* et ipſe hic fortaſſis alius.

III. *Codices MSSti et Editiones Philonis.*

Quoniam *Mangeius* et *Pfeifferus*, collega mihi amiciſſimus, codices manu exaratos, quos vel ipſi contulerunt, vel quorum lectiones varias prior ab aliis acceperat, in praefationibus

tt) De huius *breuiarii* νοθείᾳ vid Fabricii proleg. ad libr. Iudith §. VII. pag. 14. *Heumann.* Eſt in cod. DCIII. Taurinenſi. vid. catal cod. latin biblioth. Taurin pag. 167. *Harl.*

uu) Romae 1499. 4 ſine commentario. vid *Audifredi* catalog. roman. edd. ſaec. XV. pag. 348 ſq. qui multus eſt de hac edit. et Lairii atque Maittairii erroribus Sine commentar. cum Pauſaniae deſcriptione Atticae, lat. Venet. impreſſ Bernardinus Venetus, 1498. 4. vid. *Maittaire* A. T. IV. part. II. pag. 667. *Harl.*

nibus diligenter deſcripſerunt, praeter ea ad ſingulos Philonis libros, qui in ſingulis codd. ineſſent, ſignificarunt, Pfeifferus quoque in notis ad Mangeii praefat. pag. LVI ſqq. Mediceos codd. ex Bandini catalogo enumerauit; equidem paucis illos indicabo: aliorumque adiiciam commemorationem. Codicum igitur, e quibus profecit *Mangeius*, hic eſt index:

Vaticanus cod. nr. CLII. qui largam variarum et meliorum lectionum copiam ſuppeditauit.

In biblioth. publica *Pariſ.* tres codd. nr. MDCCCXCV. MMCCL et MMCCLI. quorum vltimus videtur eſſe egregius. At enim ſecundum catalog. MSSt. codd. ſunt in biblioth. regia vel alii codices vel alio ordine numerati. Cod. CCCCXXXIII. manu Sophiani maximam partem exaratus continet Philonis opp. omnia, exceptis ſex vltimis libris, quos exhibet editio Pariſienſis. — cod. CCCCXXXIV. ſaec. XVI. comprehendit 19. opuſcula Philonis, et anonymi hiſtoriae V. T. compendium, ad Iuditham vsque deductum. — cod. CCCCXXXV. ſaec. XI. praebet Philonis librr. 1) vita ſapientis, per doctrinam perfecti, ſiue de legibus non ſcriptis, 2) vita ciuilis; 3) vita Moyſis lib. primus; 4) de caritate; 5) de reſipiſcentia; 6) de nobilitate; 7) de virtutibus et legatione ad Caium; 8) anonymi Paſchalion, ſiue canon paſchalis, manu recentiore ſcriptus. — In cod. MMCCXXI. ſunt Philonis vita viri ciuilis, ſiue de Ioſepho; eiusdem liber de vita contemplatiua. — In cod. MMLXXV. Phil. opuſc. omnem probum eſſe liberum. — In cod. MDCXXX. nr. 32. Excerpta varia e Philonis operibus. — Ex catena inedita cod. regii nr. MDCCCXXV. accepit Mangeius quam plurima Philonis deperdita, quae edidit inter fragmenta, vol. II. pag. 675. — item collationem cod. *Coislíniani* nr. XLIII. de quo vide Montfauc. catal. pag. 115. — In cod. *Coislin.* CCCLXXI. in Montfauc. catal. illorum in Opp. Maximi pag. 474 — 479. plura Philonis, (num noſtri ſemper, an, quod ſuſpicor, aliorum quoque, neſcio,) occurrunt loca. — in cod. CLXV. pag. 222 ſq. in Theodori Metochitae Logothetae opere de rebus philoſophicis eſt quoque ſectio περὶ Ἰωσήπȣ et περὶ Φίλωνος. — In codd. V et VI. catal. pag. 41 et 42. in catenis duabus in Leuiticum — Ruth. — (Pariter in catena in Geneſ. ex Exod. in cod. Mosquenſi. vid. *Matthaei* notit. codd. etc. pag. 29.) in cod. XXXVII. in Niconis collectione etc. pag. 111. ſed ex cod. CXXII. (catal. pag. 198.) qui etiam continet Niconis collectanea etc. patet, loca eſſe excerpta ex Philone *Carpathio*. — in cod. LXXXVI. catal. pag. 140. et Philonis de iis, qui in Aegypto ex circumciſione crediderant, Chriſtianis ſimul et Monachis, ex libro, qui inſcribitur, de vita contemplatiua, ἢ περὶ οἰκετῶν (ſic, lege ἱκετῶν.) cum ſcholio, ſupra ad nr. 37. notato. — In cod. CCXCIV. (catal. pag. 412.) et cod. CCCV. (catal. pag. 421.) ſunt excerpta ex Philone Monacho et *Philone Iudaeo*, aliisque ſcriptoribus. — Ex cod. collegii Ludouici M. excerptorum Philonis apographum accepit Mangey, inſcriptum Ἰωάννȣ πρεσβυτέρȣ καὶ Μοναχȣ̃ τȣ̃ Δαμασκηνȣ̃ ἐκλογῶν βιβλίον. Excerpta tamen, adprime vtilia, ad multa Philonis loca emendanda atque reſtituenda, longe alia videntur Mang. a Ioannis Damaſceni ſacris parallelis. Ab illo vt diſtingueretur, adpellauit eum Mangey *Ioannem Monachum ineditum*, et illa euulgauit excerpta in vol. II. pag. 660.

In *Britannia* ſunt codd. quos contulit Mangeius, 1) *Lincolnienſis collegii.* 2) *Bodleianus*, olim Seldenii, ex quo antea inedita de praeceptis decalogi octauo, nono et decimo primus publicauit. 3) *collegii noui*, a. quidem 1533. manu exaratus, at ex antiquiſſimo *Patauino* cod. deſcriptus. 4) *Cantabrigienſis.*

Florentiae

Florentiae in biblioth. *Medicea*, plures ſunt codd. quorum e Bandinii catalogo mentionem iam fecit Pfeifferus pag. 56 ſqq. ad praefat. Mangeii. Antiquiſſimi et praeſtantiſſimi collationem (apud Band. tom. I. pag. 457.) habuerat Mangeius, qui forſan aliorum quoque codd. medic. L. V. acceperat, (vid. Bandin. II. pag. 634.) Nam praeter illum cuſtodiuntur alii in illa bibliotheca; lib. de opificio mundi et legis allegor. lib. primus, in cod XX. plut. 10 cod. XI. plut. 69. in cod. X. plut. 85. et liber ſecundus in cod. XI. plut. 69. et cod. X. plut. 84. — quaedam Philonis opuſcula, in cod. memorato XI. (Bandin. II. pag. 630 ſqq.) — cum ſcholiis margin. cod. XXIII. plut. 10. (Bandin. I. pag. 491.) vita Moſis, ſine auctoris nomine, in cod. XIII. plut. 11. (Bandin. I. pag. 509.) — omnia fere Philonis opera, in cod. X. plut. 85. (Bandin. III. pag. 267 ſqq. — In monaſterio *Florentino* reperit *Montfaucon* (vid. diarium italicum, pag. 363.) in cod. XV. ſaec. bombyc. Philonis Iudaei opera quaedam: de mundi opificio.

Ex cod. *Auguſtano* Vindelic. edidit Hoeſchelius quaedam Philoniana, vt iam ſupra adnotatum eſt.

E biblioth. electorali *Monacenſi* Pfeifferus noſter tres habuit codd. quos contulit et in praefat. ad vol. I. deſcripſit. 1) Philon. opera plurima, ex codice cardin. Beſſarionis, (vid. Tomaſini biblioth. Venet. mstam pag. 50. in plut. 32.) — 2) Phil. de vita Moſis libri II. de ſacerdotio, de virtutibus, de vita Ioſephi et de vita eruditi, ſiue de legibus non ſcriptis. 3) lib. de ſeptimo die.

Inſuper in biblioth. *Veneta* D. Marci, (catal. pag. 27 ſq.) 1) cod. XXXIX. Phil. opp. omnia, quae ſunt in edit. Turnebi, exceptis allegoriis ſacrarum legum poſt hexaëmeron. — 2) cod. XL. eadem, praeter allegoriam primam ſacrarum legum et opuſculum de ſpecialibus legibus. — 3) cod. XLI. opp. omnia, inter quae diſerte nominatur liber de circumciſione. — (hi tres codd. eſſe videntur, quos iam ſaec. XVI. contulit Chriſtophorſonus. vid. infra in catal. editionum,) 4) cod. XLII. de vita Moyſis, de fortitudine, caritate et reſipiſcentia, vita viri ciuilis, vita ſapientis, per doctrinam perfecti. Ex codd. XL et XLI. coll. cum edit. Turnebi adfertur ſeges variarum lectionum. — cod. XV et cod. DXXXV. continent octateuchum, in cuius marginibus eſt catena, ſiue collectio commentariorum ex diuerſis patribus etc. in his ex Philone epiſcopo et Philone hebraeo. (catal. pag. 17 et pag. 289.) Sic in aliis citantur illi catenis.

In biblioth. *Vindobonenſi* Caeſarea, cod. XI. nr. 5. ſecundum Lambecium in commentar. VII. p. 72. Philonis de mundo, ſiue quod mundus ſit incorruptibilis. Lambec. (vti Neſſelius quoque in catal. part. IV. pag. 61.) librum eſſe putat ſuppoſititium; contra Kollarius probat Fabricii iudicium. — In eodem codice nr. 6. et in cod. XIV. nr. 4. pag. 80 ſq ex Euſebii opere de praepar. euang. excerpta, libri XV. cap. 15 de ſecundo principio ex Philone. — ibid. tom. VIII. pag. 3 ſq. cod. I. *a*) libri tres de vita Moyſis; *b*) de vita viri ciuilis, ſiue Ioſephi; *c*) de vita Abrahami, tamquam viri, per doctrinam perfecti, ſiue de legibus non ſcriptis; *d*) adnotationes gr. margin. ad illos libros. vid. notam Kollarii, qui laudat codicem, lectiones non ſpernendas ſuppeditantem. — In cod. XXXIII. nr. 5. (pag. 752.) ſunt ſententiae variae, potiſſimum ex Philone collectae. — ibid. tom. III. pag. 209. in cod. LV. (apud Neſſel. cod. XXIX. part. I. pag. 47.) Phil. liber de creatione mundi ſecundum traditionem Moyſis: multa in indice graeco promittuntur; ſed primum tantum, idque ne integrum quidem

opuſculum περὶ τῆς κοσμοποιΐας in cod. ſupereſt. in cod. XLVI. nr. 13 et 33. (tom. IV. pag. 259 et 264.) excerpta ex Philone aliisque. *Kollarius* in ſupplem. commentar. tom. I. pag. 447. recenſet cod. LXIX. qui continet 1) vitam Moſis, libros III. quorum tertius inſcribitur περὶ ἱερωσύνης, λόγος γ΄. 2) de virtutibus; 3) vitam viri ciuilis, ſiue de Ioſepho.

Neapoli in biblioth. regia in cod. L. Excerpta ex Philone.

In biblioth. *Eſcorial.* Phil. opera aliquot, teſte Pliiero in itin. per Hiſpan. pag. 186.

In biblioth. *Leidenſi* Philonis cuiusdam hebraei de elementis et quibusdam proprietatibus eorum. (catal. pag. 366. nr 50.) — Expoſitio nominum hebraicorum in catal. Voſſiano vt volunt Origenis ſeu Philonis. (catal. p. 396. nr. 20.) — περὶ μοναρχίας καὶ ἱερωσύνης. (catal. pag. 398. nr. 54.)

In biblioth. *Petropolitana* academ. doctrinarum eſt cod. Philonis. vid. Bemerkungen über Rußland in Rückſicht auf Wiſſenſchaften, Kunſt und Religion. part. I. Erford. 1788. 8.

Editiones.

Antequam graecus Philo lucem vidit, latino quaſi habitu indutus prodiit.

Lilius Aegidius Libellus, Tiphernas, Philonis ſcripta in linguam latinam conuertit, et Sixto IV. atque Innocentio VIII inſcripſit: ſed, Gesnero teſte, ſeruat biblioth. Vaticana. vid. *Fabric.* Bibl. lat. med. et inf. aetat. tom. IV. pag. 274. edit. Manſi.

Philonis Iudaei centum et duae quaeſtiones et totidem reſponſiones ſuper Geneſim. Pariſ. 1520. fol. editore *Auguſtino Iuſtiniano*, ordinis praedic. epiſcopo Nebienſi.

Philonis — libri antiquitatum: quaeſtionum in Geneſin de Eſſaeis; de nominibus hebraeis, (interprete Hieronymo,) de mundo; (interprete Guil. Budaeo,) latine. Baſil. per Adam. Petrum. 1527. fol. et 1538. 4. atque in Micropresbytico, 1550. fol.

Cum *Ioannis SicHardi* ad ſodales eccleſiae Fuldenſis epiſtola, in qua ſe exemplaribus Fuldenſi et Lauriſſenſi vſum ſcribit. vid. *Maittair.* A. T. II. pag. 687. et *Lambacheri* bibliothecam antiquam Vindobon. ciuicam etc. part. I. Viennae Auſtriae 1750. 4. pag. 285. qui in nota obſeruat, primam edit. Pariſ. 1520. ab altera, quae ſequuta eſt *Baſileae* cum aliis eiusdem auctoris opuſculis ann. 1526. opera *Ioan. Sichardii* hinc inde diſcrepare, praecipue ad finem. Diſſertne igitur etiam ab edit. Baſil. 1527?

Graece primum prodierunt quaedam *Philonis* opuſcula, huius ſententiae:

Φίλωνος — — *Philonis Iudaei in libros Moſis de mundi opificio, hiſtoricos de legibus. Eiusdem libri ſingulares.* Ex biblioth. regia. — Pariſiis, ex officina *Adriani Turnebi*, typographi regii. Regiis typis. M.D.LII. (1552.) fol. gr.

Deſiderantur plura Philoniana, quae poſtea ab Hoeſchelio aliisque addita ſunt. De hac rariſſima editione, cui in calce adiectae ſunt variae lectiones, vid. *Freytag.* adparat. litt. tom. I. pag. 610 ſq. *Denis* Memorab. biblioth. Garellianae pag. 590. — Inſequenti anno Io. Chriſtophorſonus, Anglus, quaedam Philoniana latine vertens, Turnebianam editionem cum codd. MSS. praeſertim tribus Venetis D. Marci, et alio, quem a Petro Franciſco Zino, Veronenſi,

Veronenſi, nactus erat, contulit, et quadringenta fere errata in illa caſtigauit. Inſcriptio autem haec eſt:

Philonis Iudaei libri quatuor, de mundi fabricatione, de decem praeceptis, de magiſtratu deligendo, de officio iudicis: latine iam primum conuerſi, Io. Chriſtophorſono, Anglo, interprete. Excudebat Ioannes Verwithagen, typographus iuratus. Antwerp. 1553. 4. vid. *Maittaire* A. T. III. part. 2. pag. 620 ſqq. qui Chriſtophorſoni epiſtolam dedicatoriam, Louanii ſcriptam d. XI. Cal. Martii 1553. et lectu dignam, recudi fecit.

Philonis Iudaei de vita Moſis libri tres, latine, Adriano Turnebo interprete, — cum quibusdam ad finem emendationibus, apud Adr. Turnebum. Pariſ. 1554. 8.

Vid. *Maittaire* l. c. pag. 633. — rec. ſed omiſſis emendationibus, in *Turnebi* operibus, tom. II. nr. 11. Argentorati 1600. fol. vid. *Freytag.* adpar. litt. III. pag. 691.

Philonis liber de diuinis decem oraculis, quae ſumma ſunt legum capita; latine, *Io. Veuraeo* interprete. Lutetiae apud Carol. Stephanum, typograph. regium. 1554. 8. vid. *Maitt.* A. T. indic. pag. 141.

Philonis Iudaei, ſcriptoris eloquentiſſimi, ac philoſophi ſummi, *lucubrationes,* (n. quae 43. opuſcula in graeca Turnebi editione exſtant,) *omnes, quotquot haberi potuerunt, nunc primum latinae ex Graecis factae per Sigismundum Gelenium.* Baſil. 1554. fol. — Lugduni 1555 et 1561. 8.

Phil. de nominum in ſacris mutatione; de formatione Euae, et ſomniorum Ioſephi, Pharaonis etc. allegorica expoſitio. Francof. 1587. 8. vid. catal. biblioth. Leidenſ. pag. 64. nr. 142. vbi quoque citantur *Phil. antiqq. biblicae* et alia. partim lat. partim lat. et graec. Baſil. 1550.

Philonis de nominum in ſacris ſcripturis mutatione, lat. Fed. Morellio interprete, cum eiusdem adnotatt. apud Fed. Morell Pariſ. 1593. 1598. 8.

Vid. *Maittaire* III. pag. 804 et 830.

Philonis opera, graece et latine, cum *Gelenii* verſione. Acceſſerunt *opuſcula quatuor,* ab *Hoeſchelio* primum edita, cum verſione *Fed. Morelli* etc. et liber de mundo, cum verſione *Guil. Budaei.* Geneu. 1613. fol.

Ab *Hoeſchelio* n. ſunt, vt aliquoties notatum eſt, edita 1) *Philonis opuſcula tria,* ſcil. quare quorundam in ſacris litteris mutata ſint nomina: de formatione Euae ex Adami latere, et de vtriusque lapſu; expoſitio allegorica ſomniorum Ioſephi et Pharaonis. Graece e bibl. Auguſtana, nunc primum edita ſtudio et cum notis *Dau. Hoeſchelii.* Francof. Io. Wechel. 1587. 8. et

2) *Philo Iud. de Septenario. Eiusdem fragm. II. e libro de Prouidentia. Omnia* e codd. mſt. nunc primum edita a *Dau. Hoeſchelio.* Auguſtae Vindel. 1614. 4. graece. Adtulit quoque paucas V. L. cod. Boici, et apographi Th. Canteri.

Phil. Iudaei de Septenario liber, nunc primum *latine, Fed. Morello* interprete, cum eius notis. Lutet. 1614. 8. vid. *Maitt.* A. T. III. pag. 864.

Sed, qui ſinguli libri vel ſeparatim editi ſunt, vel latine verſi, a Fabricio iam ſuo cuiusque loco eſt memoratum.

Φιλωνος — *Philonis Iudaei omnia, quae extant, opera.* Ex accuratiſſima *Sigismundi Gelenii* et aliorum interpretatione, partim ab *Adriano Turnebo*, profeſſore regio, e Chriſtianiſſimi regis bibliotheca, partim a *Dauide Hoeſchelio* ex Auguſtana, edita et illuſtrata. Huic nouiſſimae editioni acceſſere variae lectiones et elegantiſſimus eiusdem Philonis *de Septenario* libellus et *de prouidentia dei* fragmenta, cum rerum indice locupletiſſimo. Lutetiae Pariſior. 1640. cum regis priuilegio fol.

Epiſtolae nuncupatoriae ſubſcripſerunt Seb. Cramoiſy, Dion. Moreau, Claud. Sonnius, Io. Branchu, Gabr. Cramoiſy, Dion. Thierry et Dion. Bechet. Illam excipiunt veterum de Philone teſtimonia et catalogus ordoque librorum Philon. In fine poſt fragmenta Philonis ſequuntur adnotat. Turnebi, Hoeſchelii et Rolandi Petreii notae in Philonem de officio iudicis, ab illo latine verſum.

Illa editio Pariſienſis ad verbum expreſſa et recuſa eſt *Francofurti,* (Wittebergae) apud Ierem. Schrey et Henrici Io. Meyeri haeredes. 1691. fol. — Atque haec eadem editio vel recuſa eſt, vel potius nouo tantum titulo veſtita Francof. ſine anni nota, apud Ierem. Schrey et I. G. Conradi. In fronte libri promittitur: „Accedunt nouiter notitia vitae et operum Philonis, ex V. C. I. A. Fabricii Bibl. Gr. et praefatio Chriſt. Schoettgenii.“ quae vero deſunt in exemplo, quod poſſidet Pfeifferus noſter.

Diu vero iacuit Philo: nam praeter Turnebum, Hoeſchelium et Chriſtophorſonum reliqui parum, aut nihil contulerunt ad ſananda textus vulnera; multo minus ad legitimam orationis interpretationem. In ſumma igitur erat exſpectatione noua, quam diu promiſerat Mangeius, editio: quae quum prodiiſſet, tantum abfuit, vt eam, quam excitarat, ſpem omnino compleret, vt potius, in haud paucis quidem locis, eluderet. Multis ad reſtituendum ornandumque Philonem praeſidiis inſtructus, nouam quidem e codd. inſtituit recenſionem, multa praeclare emendauit aut illuſtrauit, ordinem librorum alium a vulgato, eumque meliorem conſtituit, melius plerumque vertit; ad cuiusque libri initium rationem reddidit loci, cuique libro adſignati, et breuem eorum, quae ad hiſtoriam cuiusque libri pertinent, notitiam tradidit; quaedam Philonis opuſcula primus in lucem protraxit, eoque bene meruit de Philone; ſed permulta quoque criticis reliquit corrigenda ſagacioribus, aut peruertit, et feneſtram quaſi aliis, non dicam criminandi aperuit, ſed, (quod quidem bene euenit,) ingenii exercendi ſtudiique acrioris dedit occaſionem. Sic Carpzou. et Loesner. multa Philonis loca tentarunt, et frequenter Mangeii coniecturas reiecerunt. Baſin autem fecit Mangey edit. Pariſienſem, et textum non niſi codicum, praecipue medicei, ex quo etiam bene multos orationis hiatus ſuppleuit, fide atque auctoritate mutauit: in notis tamen non ſolum, quae ex codicibus innouauit; ſed etiam varias librorum lectiones, at, quod culpandum eſt, non omnes, aliorumque et ſuas, interdum iuſto audaciores, coniecturas ſedulo animaduertit: interdum quoque ſenſum et vim verborum aut ſententiarum expoſuit aut cum aliis contulit. De prolegomenis, primo volumini praefixis, cuius vero magna pars Carpzouii aliorumque diſſenſum, praecipue de λόγῳ Philonis mouerunt, ſaepius eſt a nobis diſputatum. En vero editionis, omnino ſplendidae, inſcriptionem!

Φιλωνος — *Philonis Iudaei opera, quae reperiri potuerunt, omnia.* Textum cum MSS. contulit, quam plurima etiam e codd. Vaticano, Mediceo et Bodleiano, ſcriptoribus item vetuſtis, nec non catenis graecis ineditis, adiecit, interpretationemque emendauit, vniverſa

verſa notis et obſeruationibus illuſtrauit *Thomas Mangey*, S. T. P. Canonicus Dunelmenſis. vol. I et II. typis Guil. Bowyer. 1742. fol.

Vide longam doctamque Erneſti cenſuram in nouis actis erudit. Lipſ. menſ. Iul. 1745. pag. 385 — 402. in qua non ſolum ſummam dedit prolegomenorum; ſed etiam a pag. 394. de multis locis in oratione in Flaccum, et legatione ad Caium acute diſputauit, Mangeii verſionem et coniecturas examinauit, ſuamque dixit ſententiam. *Erneſtus autem ſe eſſe cenſorem, in fronte exempli, quod ex eius bibliotheca in noſtram venit academicam, ipſe profeſſus eſt, et addidit, „vide etiam Dorville ad Charitonem pag. 293. vbi probat et confirmat, quae dixi ad locum Flacci pag. 529." Idem manu notauit, „In praefat. debebat etiam de deperditis Philonis libris dici, vt de *hypotheticis* apud Euſeb. praepar. euang. qui locus adfertur in teſtimoniis, ſed ſine interpretatione." — A Mangeio autem primum editos fuiſſe librum de poſteritate Caini, octauum, nonum, et decimum libr. in decalogi mandata, et librum de iuſtitia, ſupra iam obſeruatum eſt. Fragmenta autem, quae collegit et alteri tomo adiecit Mangeius, ſunt ex Io. Damaſceni ſacris parallelis, alia ex codice MS. collegii Pariſ. Ludouici M. inſcripto Ἰωάννȣ Πρεσβυτέρȣ καὶ Μοναχȣ̃ τȣ̃ Δαμασκηνȣ̃ ἐκλογῶν βιβλίον Α καὶ Β. Ex Antonio, ex anonymi collectione florilega, MS Barocc. nr. 143. denique ex catena inedita cod. regii Pariſ. nr. 1825. — *Ignatius Roſſius* in commentatt. Laertianis §. V. ad Diogen. Laert. VII. ſect. 132. contra Mangeium late diſputat pag. 142 ſqq. oſtenditque, Philonis ſententiam de Diogene, Stoico, fuiſſe Gelenio, Lipſio et Mangeio haud cognitam, nec vti Mang. putarat, Diogenem Apolloniatem intelligendum. idem pag. 146. in eodem Philonis libro locum vitioſum ſanat.

Recentiſſima, ſaepiusque laudata, at necdum abſoluta eſt editio: *Philonis Iudaei opera omnia*, graece et lat. ad edit. Mangey. collatis aliquot MSS. edenda curauit *Aug. Frider. Pfeiffer*. Erlangae. vol. I — IV. 1785 — 1788. 8.

Gallicas verſiones per *Petrum Bellier*, Pariſ. 1575. fol. et ex recognitione *Fed. Morelli*, Pariſ. 1612. 8. Fabricius memorauit. Adde: Le livre de *Philon*, de la vie contemplative, ou de la vertu de ceux qui s' appliquent à la priere, traduit ſur l' original Grec, avec des Obſervations, ou l' on fait voir, que les Therapeutes, dont il parle, etoient Chreſtiens: (par le Pere D. Bern. *de Montfaucon*.) Pariſ. apud L. Guerin. 1709. 12. Diſſenſit *Bouhier*: vid. ſupra, inter ſcripta Philonis ad nr. 37. — De legatione ad Caium lib. gallice vertit *Arnaldus d'Andilly*, et ſubiecit ſuae *Ioſephi Opp.* interpretationi gallicae, edit. III. Pariſ. 1670. fol. pag. 477 ſqq. et ſub finem praefat. ſcite comparat dictionem Ioſephi ac Philonis.

Italicas verſiones recenſet *Paitoni*. in Biblioteca degli autori ant. gr. e latini volgarizzati, tom. II. pag. 70 ſqq. n. *vita Moſis* per Sebaſt. Fauſtum de Longiano. Venet. 1548. 8. — *de perfecto homine* ſ. Ioſepho per Petr. Franciſc. Zinum, Canonicum Veronenſem, Venet. 1547. 4. — per Bol. Zaltier. ibid. eodem anno, 12. — per Zinum cum Gregorii etc. perfecto Chriſtiano. ibid. 1575. 8. — *de creatione mundi*, per Auguſtin. Ferentill. Venet. 1570. 4. 1572. 1574. 1575. 1578. 4.

Germanice. Philo vom Leben Moſes, das iſt: von der Gottesgelahrheit und dem prophetiſchen Geiſte. Dresdae, 1778. 8. *Harl.*

Haec de *Philone* dicta ſufficiant, cui *librum Sapientiae* quidam, parum veriſimili coniectura, tribuerunt, vt notaui lib. III. cap. 14. §. 3. [vol. III. pag. 728.] Non deſunt etiam

viri docti, qui Philonis ſcripta lecta eſſe ſuſpicentur S. Paulo Apoſtolo in epiſtola ad Hebraeos [vv]), nec minus S. Iohanni [ww]) Euangeliſtae: ne de Flauio Ioſepho dicam, ad cuius lib. IV. Antiquitatum pag. 320. ita commentatur Eduardus Bernhardus, vir eruditiſſimus, ſed nimis vsque acerbus Philonis reprehenſor: *Hunc itaque Archaeologum fortean ſeduxit ars Philonis, cuius ſub calamo grandeſcunt omnia* [xx]) *colliculique in magnos aſſurgunt montes. Quippe ex tota vita legislatoris praeter alia argumenta, vtrimque vſurpata, facile intelligas, quantum a Ioſepho diſtet Philo, a ſcriptore prudenti ac docto ſophiſta Alexandrinus, qui eloquentia Iſocratis et philoſophia peripatetica ignorantiam ſuam ſermonis rituum reliquaeque plurimum hebraicae rei Iudaeus licet paſſim redimere contendit.*

IV. *Philones alii.*

Cum *Leonis Allatii* diatriba de Philonibus numquam viderit lucem, et praeter eos, quos colligit *Ionſius* III. 4. de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. alios quosdam, mihi obſeruatos, videam, iuuat eorum breuem catalogum hoc loco ſubiungere.

[*Philonem* ſeniorem, qui ſub templo ſecundo vixit, et ſcripſit librum de anima, atque memoratur in libro Iuchaſin, *Io Druſius* de Henocho cap. XI. habet auctorem libri *ſapientiae.* vid. not. *aa.* ſupra ad vol. III. pag. 728 et 729. et ad vol. I. pag. 862. *Harl.*]

Philo, academicus, Clitomachi diſcipulus, quem Mithridatico bello Athenis Romam profugum Cicero audiuit. Vide *Cic.* IV. cap. 6. Academ. [in Bruto cap. 89. ſect. 10. vbi vid. Wetzel. *Auguſt.* contra academ. cap. 18] et *Plutarchum* Cicerone pag. 861. et quae dixi lib. III. cap. 4. [ſ] [tom. III. pag. 181 ſq. vbi plures *Philones* enumerantur. *Harl.*] Male hunc Aldobrandinus confundit cum longe antiquiore Philone, dialectico, quo familiariter vſus Zeno, Citieus. *Laert.* VII. 16. Forte autem idem eſt cum *Philone,* academico, quem Lariſſaeum vocat Stobaeus in Eclog. Phyſ. [et in ethic. lib. II. cap. 2. pag. 160. *Benzel.*]

Philones duo inter Aegypti epiſcopos, qui Sardicenſi ſynodo a. Chr. 347. ſubſcripſere apud *Athanaſ.* Apologia II. tom. I. pag. 768.

Philo, epiſcopus, Alogorum aduerſarius. Auctor praedeſtinati cap. 30. niſi hic auctor pro Philone Iudaeo, apud quem frequens λόγȣ mentio, Philonem, epiſcopum, nobis effinxit.

Philo, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15. Idem forte, qui ab *Athenaeo* XIII. pag. 610. Ariſtotelis γνώριμος ſiue familiaris dicitur, et contra Sophoclis, archontis, decretum philoſophos, quos ille Attica eiecerat, ſcripto defenſitauit, impugnatus viciſſim a Demochare. Vide *Ionſium* lib. I. cap. 17.

Philo, Athenienſis, in quem Lyſiae oratio XXX. laudata *Polluci* IX. 5. [quae eſt in cod. Coisl. CCCXLII. fol. 107. verſ. citante Montfauc. in catal. pag. 456.] Alius Scepticus, de quo infra.

Philo,

vv) *Hugo Grotius* ad Hebr. IV. 12.

ww) *Ioh. Clericus* in Epiſtolis Criticis p. 316.

xx) Idem *Clericus* ad Exodi XXIX. 20. *Huius ritus ſymbolici ſignificationem optime interpretari videtur Philo, qui alioqui pleramque fidiculis ad negotium ſuum, quicquid videtur, trahit.*

Philo, Athenienſis architectus, Ciceroni, Straboni, Vitruuio, Plutarcho, Plinio et Auſonio memoratus, de quo dixi lib. III. cap. 24. [in h. vol. pag. 233.] Vide et Meurſii fortunam Attic. pag. 59.

Philo, Batonis pater apud *Gruterum* in vet. inſcript. pag. 327.

Philo, Byblius. Infra in Herennio Philone.

Philo, Byzantinus, mechanicus, cuius ſcripta lib. III. cap. 24. [in hoc vol. pag. 231 ſqq.] recenſui.

Philo, Carpathius vulgo, etiam apud Suidam: ſed rectius *Carpaſius*, Carpaſiae, vrbis in Cypro, (vide *Holſten.* pag. 162. ad Steph. Byz.) epiſcopus, Epiphanii familiaris, clarus circa a. Chr. 400. Sub eius nomine commentarius in *Canticum Canticorum* ad Euſtathium, presb. et Euſebium, diaconum, exſtat e latina verſione Stephani Salutati Pariſ. 1537. 8. apud Rob. Steph. atque inde in bibl. Patrum. Fragmenta huius Philonis occurrunt graece in expoſitione, quam Euſebii Pamphili nomine ad Canticum Canticor. edidit Io. Meurſius, Lugd. Bat. 1617. 4. Genuinum Philonis commentarium e codice Bigotiano dicitur editurus Anſelmus Bandurius, monachus Benedictinus. *Fabric.* Teſtimonia locaque ex hoc Philone, aut interdum ex alio quoque citantur, adnotante Montfaucon. in cod. Coiſlin. CXIX. p. 192. in Maximi Opp. quibusdam in cod. Coislin. CCCLXXI. ap. Montfauc. pag. 574. 575. in collectione Niconis ibid. pag. 111. et 198. adde pag. 251. et 412. paſſim in catena patrum in canticum cantic. in catena Vatic. Procopii, in catena in Octateuchum, a Theotocio edita, in catena in Geneſin in cod. Vindobon. ap. Neſſelium pag. 20. cap. 7. et alibi. vid. infra lib. V. cap. 17. vol. VII. p. 734. 735. 736. 753. Commentar. eius in Cantic. cantic. Euſebio Pamphilo etiam adtribuitur in cod. Vindobon. LVI. ap. Lambec. tom. III. pag. 212. qui quidem iudicat, commentar. reuera non ab ipſo tantum Euſebio Pamphili compoſitum; ſed partim ex ipſius, partim ex Athanaſii, Didymi, Gregorii Nyſſeni, Philonis, epiſcopi inſulae Carpathi, (vti quidem ſcribit ſentitque Lambecius,) aliorumque Euſebio ſine vlla controuerſia recentiorum ſcriptorum eccleſiaſticorum operibus collectum eſſe; in nota autem addit, Euſebium ideo perperam adſcriptum eſſe, quia praefationis huius commentarii et nonnullorum eiusdem fragmentorum auctor videatur eſſe, et forſan etiam reuera ſit Euſebius. Idem laudat Phil. Labbaeum, tom. I. de ſcriptor. eccleſ. pag. 308. adde *Fabric.* ipſum infra in libr. V. cap. 34. vol. IX. p. 252. et catal. bibl. Leidenſis p. 64. nr. 184 ſqq. *Cauei* ſcript. eccleſiaſt. hiſtor. litterar. vol. I. p. 374 ſq. *Du Pin* hiſt. eccl. vol. II. p. 240. Oudin. alioque hiſtoriae eccleſiaſticae ſcriptores. — In bibl. reg. *Pariſ.* inter collectanea Bigotiana eſt, teſte catal. cod. MMMLXXXVII. pag. 606. tom. II. Philonis Carpaſii comment. in canticum canticorum. In quibusdam Italiae bibliothecis codd. gr. illius commentarii latent: e quorum nonnullis prodiit:

***Philonis*, *epiſcopi Carpaſii*, *enarratio in canticum canticorum. Graece et latine edidit cum notis ſuis Mich. Angel. Giacomellus*, Archiepiſcopus Chalcedonenſ. Romae 1772. 4.

Haec editio valde laudatur ab *Erneſtio* in neueſten theol. Bibl. vol. III. part 6. pag. 483—492. Ex cuius cenſura pauca delibare fas erit. Duplex vetus in Canticum canticorum commentarius exſtat: quorum alterum, latine verſum, ſub nomine Philonis edidit Steph.

Salutatus,

Salutatus, alterum autem ſub nomine Epiphanii, Petr. Franc. Fogginius ex cod. Vatic. 1750. 4. Philoni tamen tribuitur in codd. italicis, atque ex duobus Giacomellus vulgauit Philonem graecum. Eum quidem Salutatus vertit, at paraphraſtis potius, quam interpretis perſonam induit. In antiqua lat. verſione idem comment. adſignatur Epiphanio, epiſcopo in inſula Cypro, ſub cuius nomine eum euulgauit Fogginius. Philonem tamen Carpaſium, non Carpathium, epiſcopum quemdam in inſula Carpatho, dici, Giacom. contra Foggin. docet eiusque ſententiam de duobus Philonibus refutat. Quod Cosmas in typographia Chriſti, circ. an. 535. ſcripta, eius meminit, commentarium Philonis Carpaſii iam ineunte ſaeculo VI. confectum fuiſſe, fit manifeſtum. At quoniam in Cosmae topogr. nonnulla commentarii citantur loca, quae hodie in editis Philonis Carp. deſiderantur; ex eo colligit Foggin. duplicem fuiſſe commentarium, alterum a Philone Carpaſio, alterum a Philone Carpathio concinnatum. Secus vero ſentit Giacomellus, ratus, commentar. illum a Philone Carpaſio bis fuiſſe editum; prioris editionis textum eſſe eum, quem habemus in codd. ex altera autem, eaque auctiore, Cosmam citaſſe loca. Sed Erneſti cenſet, primo, Carpaſium et Carpathium Philonem vnum eſſe eumdemque; tum commentarium, quem adhuc ferimus, tantummodo eſſe antiquioris epitomen. — Commentarius ipſe eſt allegoricus, et textus Cantici canticor. gr. integer, ex Alexandrina recenſione vtplurimum ductus, eſt inſertus, cuius lectiones quasdam varias, et coniecturarum ſpecimina dedit Erneſti. *Harl.*

C. Ceſſenius Philo, qui Clodium accuſauit damnauitque, teſte Aſconio.

C. Curtius Philo, qui conſul fuit A. V. C. CCCX.

[Φίλωνος Κυρηναίȣ mentio apud *Syneſ.* epiſt. 67. *Benzel* in nota msta.]

Philo, diaconus, ἀπὸ Κιλικίας, quem laudat *S. Ignatius* epiſtola ad Philadelph. cap. XI. Vide infra, Philo, Tarſenſis. [ℙ]

Philo, dialecticus, Carneadis magiſter, diſcipulus Diodori Croni. De hoc ſupra lib. III. cap. 11. §. 7. [vol. III. pag. 627.] — Idem forte, contra quem περὶ σημασιῶν ſcripſit Chryſippus. *Laert.* VII. 191. et qui laudatur a Simplicio ad Categor. Philonis, dialectici, Μενέξενον citat *Clemens Alex.* IV. Strom. pag. 523.

Philo, Dyrrhachiorum praefectus. Apud Begerum tom. I. theſauri Brandenb. pag. 457. 460.

[Eranius Philo, περὶ διαφορᾶς σημασίας κατ᾽ ἀλφάβητον cod. mst. inter codices Voſſianos, ſecundum catalogum biblioth. *Leidenſis* pag. 401. nr. 14. Forſan ſcribi debuerat *Herennius Philo*, cui Ammonii libr. de differ. interdum adtribui, paullo poſt notabimus. *Harl.*]

[Quis Philon ſit, cuius meminit Conſtantinus Porphyrog. themate IX. occid. partis, inquirere iubet *Benzel* in nota msta.]

Philonis, neſcio cuius, epigramma in ſtolidi hominis canos legitur lib. I. Anthologiae p. 33.

Philo, Gadarenus. *Eutoc.* ad Archimed. pag. 55. [pag. 156. edit. Oxonienſ.]

Philo, geographus, qui ante Eratoſthenem et Hipparchum ſcripſerat τὸν εἰς Αἰθιοπίαν πλȣ̃ν, teſte *Strabone* II. pag. 77. Eumdem Philonem reſpici ab *Antigono Caryſtio* cap. 160. Philonis Αἰθιοπικὰ laudante, probe obſeruauit *Voſſius* pag. 403. de Hiſt. Graecis.

Philo,

Philo, Heracleotes, quem ἐν τῷ πρὸς Νύμφην περὶ θαυμασίων citat Porphyrius apud *Stobaeum* Eclog. phyſic. pag. 130. Fortaſſe huic tribuendus liber, qui exſtat de ſeptem orbis ſpectaculis.

Herennius Philo, Byblius grammaticus, Domitiano imperante ac deinceps quamplurimis ſcriptis inclaruit, praecipue 1) libris octo Φοινικικῶν, quos e Sanchoniathone interpretatum ſe eſſe ferebat. Vide, ſi placet, ſupra lib. I. cap. 28. [in vol. I. pag. 224 et 226. §. II et III.] et Antonium Vandalen in diſſ. de Sanchoniathone, quem libro de Ariſtea ſubiecit. 2) libro περὶ Ἰουδαίων, quem veluti nonum Φοινικικῶν habuit Euſebius. 3) libris XXX. περὶ πόλεων καὶ οὓς ἑκάστη αὐτῶν ἐνδόξους ἤνεγκε, cuius operis eximii epitomen tribus libris ſcripſerat Aelius Serenus, teſte Suida. 4) libris XII. περὶ κτήσεως καὶ ἐκλογῆς βιβλίων, cuius operis pars forte fuit περὶ χρηστομαθείας. Etymol. in Γέρανος. 5) περὶ τῆς βασιλείας Ἀδριανοῦ. Vide Meurſium ad *Heſychium* illuſtr. pag. 217. Voſſium, Ionſiumque. *Fabric.* de adagiis, vid. *Laert.* III. 40. Ammonii libr. de differentiis vocabulorum ad Philonem noſtrum quidam retulerunt. vid. infra lib. IV. cap. 26. 8. vol. IV. pag. 174. edit. veteris; num lexicon rhetoricum ſcripſerit, vid. ibid. cap. 36. 11. pag. 583. compoſuit quoque hiſtor. veterum medicorum etc. vid. infra in vol. XIII. pag. 367. conf. *Eudocia* pag. 424. vbi Herennius Philo etiam ſcripſiſſe dicitur ἐπιγράμματα, βιβλία δ'. et ſub Hadriano conſulatum geſſiſſe. — it. *Brucker.* hiſt. crit. phil. I. pag. 238 ſq. et de eius commentario in Ariſtotelem inedito, ſupra in vol. III. pag. 258. *Harl.*

Philo ὁ ἱερογράφος apud *Theodoritum* VII. Therapeut. pag. 109. haud diuerſus mihi videtur a Byblio, de quo iam dixi.

Philo, Lariſſaeus, philoſophus academicus. Vide ſupra Academicus.

Philo, libertus Pompeii. *Cic.* ad Attic. XVI. 4. et ad famil. VIII. 8.

Philo, medicus, Plutarchi aequalis II. 6. et VIII. 9. ſympoſ. forte Philo, Tarſenſis, de quo infra. [Philonis, Tarſenſis, et duorum aliorum Philonum, medicorum, memoriam vid. infra in elencho Medicorum, in vol. XIII. pag. 367. *Harl.*]

Philo, Metapontinus, tibicen et poeta. Stephanus Byz. in Μεταπόντιον.

Philo, neſcio quis, ἐν τῷ μεταλλικῷ, laudatus ab *Athenaeo* VII. pag. 322. [?]

Philonis, monachi graeci, meditatio aſcetica aduerſus pulcritudinem mulierum. MS. in bibl. Vindob. incipit: εἶδον κάλλος γυναικὸς, βασανίζον με τὴν διάνοιαν. *Fabric.* — Excerpta e Philonis monachi ſcriptis in cod. Coislin. CCXCIV. notante *Montfaucon* in catal. pag. 412. Illius aliorumque Philonum apophthegmata in cod. Coislin. XIV. nr. 4. pag. 60. catal. etc. *Harl.*

Philo, pater Nymphodori, hiſtorici Syracuſani, in vet. inſcriptione apud *Gruterum* p. 401.

Philo, poeta, Alexandro, polyhiſtore, antiquior, e cuius libro primo τῶν περὶ τὰ Ἱεροσόλυμα verſus decem hexametros profert *Euſebius* IX. 20. praeparat. et alios quinque e libro eius decimo quarto, IX. 24. et cap. 37. nonnulla proferuntur ex illo. Sane, ſi Ioſepho fides, I. contra Apion. pag. 1051. ethnicus hic ſcriptor fuit idem, vt videtur, Philo, quem cum Demetrio laudat *Clemens* I. Strom. pag. 337. Sed viri eruditi, Ioſepho haud

credentes, non dubitant, eum fuiſſe Iudaeum. Vide *Huetii* demonſtrat. euangel. pag. 102 ſqq. [et V. D. ſupra de Philone ſeniore laudatos.]

Philo, procurator Auſonii, epiſt. XXII.

Philo, Ptolemaei Philopatoris adſentator. *Athen.* VI. pag. 251.

Philo, Pythagoreus. *Clemens Alex.* I. Strom. pag. 305. et *Sozom.* lib. I. cap. 12. [conf. vol. I. pag. 862.]

Q. Publius Philo, Conſul. a. V. C. 415. 427. 435. 440.

Philo, rhetor ac philoſophus, cuius hiſtoriam eccleſiaſticam laudant Anaſtaſius, Sinaita, et Glycas, [qui annal. pag. 282 ſq. ex illa hiſt. eccleſ. quaedam profert,] Guil. Caueo in diſſ. de ſcriptor. eccleſ. et hiſt. litter. II. 187. incertae aetatis videtur eſſe cum Philone, Carpaſiae epiſcopo, qui [a Polybio] in Epiphanii vita [cap. 49.] κληρικὸς ἀπὸ ῥητόρων adpellatur. Praeclara ibidem vir eruditiſſimus obſeruat de rhetoribus veteris eccleſiae, eorumque officio, ſacras litteras et hiſtor. eccleſiaſticam tradendi. *Fabric.* — Sedes illorum, vbi profitebantur, θρόνος ῥητορικὸς, illi vero ipſi etiam ſimpliciter ῥήτορες, latinis ſcriptoribus *tractatores*, h. e. exegetae, adpellabantur. vid. Giacomellum ad Philonis, Carpaſii, librum: qui etiam et Erneſti in cenſura libri, a Phil. Carpaſio ſcripti, ſupra laudata, Philonem hunc κληρικὸν ἀπὸ ῥητόρων, (cuius formulae vim Tillemont, Ceiller, aliique male intellexerant, arbitrati, denotare eum, qui, antea ius profeſſus, deinde Clericus factus eſſet,) et Philonem, epiſcopum Carpaſium, vnum eumdemque fuiſſe cenſent. *Harl.*

Philo, Timonis, ſceptici philoſophi Pyrrhonii, diſcipulus, Athenienſis. *Laertius* IX. 67. 69.

Philo, Sabbathias, (ſiue vno potius vocabulo Φιλοσαββάτιος,) Iudaeus, qui praeter Celſum ac Porphyrium euangelia ſcripto oppugnauit, teſte *Epiphanio* LI. 8. tom. I. pag. 429.

Philo, ſophiſta, cuius liber de VII. orbis ſpectaculis exſtat. Vide, quae de eo dixi libr. III. cap. 24. §. 4. [in hoc volumine pag. 232 ſq.] et ſupra in Philone, Heracleote.

Philo, Tarſenſis diaconus, qui cum Agathopode et Gaio S. Ignatium e Syria comitatus eſſe, et martyrii eius acta concinnaſſe traditur. vid. epiſtolam, Ignatio adſcriptam, ad Tarſenſes cap. X. ad Antiochenos cap. XIII. [infra, lib. V. cap. 1. vol. V. pag. 42. in primis *Caueum* in hiſtoria litteraria ſcript. eccleſ. vol. I. pag. 43 ſq. *Harl.*]

Philo, Tarſenſis medicus, cuius apud Galenum mentio. Incertum, idemne medicus huius nominis, cuius apud Celſum et alios artis ſalutaris ſcriptores mentio, etiam apud Plutarchum. [vid. ſupra, voc. *Philo Medic.*]

Philo, Thebanus. *Plutarch.* Alexandro pag. 691. Reſpicitur idem fortaſſe a *Stephano Byz.* in Ἄντισσα. *Fabric.* — vid. ſupra in vol. III. pag. 49. h. v. *Harl.*

[Philo, Theodori Studitae filius; patris II. epiſtolae ad illum ineditae inter Theodori epiſt. in cod. Coiſlin. XCIV. in catal. Montfauc. pag. 145 et 147. fin. citantur. *Harl.*]

Philo, Tyanenſis, geometra, cuius mentio apud *Pappum* Alex. libr. IV. propoſ. 30. [vid. ſupra in hoc vol. pag. 233.]

L. Veturius Philo. Liu. XXVI. 33. conſul a. V. C. 547.

CAPVT

CAPVT VII

DE SACRIS LIBRIS NOVI FOEDERIS.

I. Ἡ καινὴ διαθήκη, Εὐαγγέλιον, *quatuor euangelia.* II. *S. Matthaei euangelium.* III. *Euangelium Marci.* IV. *Lucae euangelium.* V. *Acta.* VI. *Iohannis euangelium.* VII. *Epiſtolae tres.* VIII. *Apocalypſis.* IX. *Pauli epiſtolae.* X. *Petri epiſtolae.* XI. *Iacobi epiſtola.* XII. *Epiſtola Iudae.* XIII. *Euangelium ſecundum Aegyptios et Hebraeos, et ſcripta, ſuppoſita Chriſto atque Apoſtolis.* XIV. *De ſcriptis Barnabae et Clementis Romani.* XV. *De Canone et ordine libror. N. T.* XVI. *Codices MSti celebriores.* XVII. *Editiones praecipuae.* XVIII. *Verſiones.* XIX. *Harmoniae Euangelicae.* XX. *Diſtinctio in capita et* στίχους. XXI. *De lingua Helleniſtica et ſtilo N. T.*

[Studio *Chriſtiani Theophili Kuinoel*, Prof. Lipſ.]

I.

Libri Euangeliſtarum, Apoſtolorumque, in vnum corpus redacti, nominantur vulgo ἡ καινὴ διαθήκη, *nouum foedus, nouum teſtamentum* a). Scil. voc. διαθήκη in genere notat *conſtitutionem, diſpoſitionem quamcunque,* ſpeciatim, *teſtamentum* quod vulgo vocant. Alexandrini autem interpretes, quos ſequuti ſunt ſcriptores chriſtiani antiquiſſimi, hebraicum nomen ברית *foedus*, expreſſerunt graeco voc. διαθήκη. Iam quoniam foedus et legibus et promiſſis conſtat, hinc ברית non minus, quam διαθήκη, notat interdum *leges, praecepta,* Hoſ. 1, 7. (ad quem l. vid. quae notauimus), interdum, *promiſſiones* Pſ. 25, 14. 89, 29. etc. Quatenus vero Iudaeorum religio legibus atque promiſſis conſtabat, eatenus ea ipſa quoque dicebatur ברית. Sicuti autem Chriſtus, et ipſius diſcipuli, omnino voces et formulas, in re ſacra Iudaeor. ſollemnes, lubenter transferre ſolebant ad religionem chriſtianam, ita etiam hanc ipſam relig. chriſtianam vocabant διαθήκην, et quidem διαθήκην καινὴν, quo diſcernerent eamdem a religione Iudaeorum, quam dicebant διαθήκην παλαιάν· Matth. 26, 28. Gal. 4, 24. Ebr. 8, 8. Inde vero etiam libri ſcriptorum ſacror. Iudaeorum vocantur a Paulo 2 Cor. 3, 14. παλαιὰ διαθήκη, et hinc inde a ſec. II. libri diſcipulorum Chriſti a doctoribus eccleſiaſticis dicti ſunt ἡ καινὴ διαθήκη. Vocabulum *teſtamentum* deſumtum eſt e verſione vulgata, quae graecum διαθήκη, hoc ipſo nomine latino, ſed minus accurate, exprimit. Conſ. *Suiceri* Theſ. Eccleſ. ſub V. διαθήκη· *Clericus* et *Grotius* in Prolegg. ad Matth. *Ioh. Ge. Roſenmüllerus*, in Diatribe, *de vocabuli* διαθήκη *in libris N. T. vario vſu.* Erlangae 1778. 4. *Schleuſneri* Lexicon in N. T. ſub h. v. et noſtras obſ. ex libris apocryphis V. T. in N. T. ad Gal. 3, 15. —

a) Teſtamenti vocabulo laxius interdum vſi ſunt veteres ſcriptores, vt cum interpres S. Irenaei 2, 19. dixit *Cynicos cum Gnoſticis eiusdem eſſe teſtamenti.* ad quem locum vid. *Grabii* notas pag. 142. Caet. διαθήκης vocabulum vetuſtiſſimi quique chriſtiani in latina eccl. interpretari conſueuerunt *teſtamentum.* Ita quod Paulus vocat διακόνους καινῆς διαθήκης 2 Cor. 3, 6. *Tertullianus* cap. 39. de reſurrectione, dicit, Apoſtolorum negotium nullum fuiſſe aliud, quam *veteris teſtamenti reſignandi, et potius iam Dei in Chriſto concionandi.* Qua ratione autem *nouum* hoc appellatur *teſtamentum*, cum etiam fidelibus V. T. ſalus in Chriſto propoſita fuerit, dicit *Euſeb.* l. I. demonſtrat. Euangel. Vocabulum quidem *Berith.* vix vnquam in V. T. pro teſtamento ponitur. *Fabric.* —

In codicibus noſtris primum inter libros N. T. locum obtinent quatuor euangelia, Matthaei nimirum, Marci, Lucae, et Iohannis euangelium. Vocabulum autem εὐαγγέλιον, prop. ſignif. *laetum nuntium quodcunque* [b]) v. c. de nato filio, Theoph. Char. 17. de profligato hoſte Heliodor. 10. p. 456., vt verbum εὐαγγελίζεσθαι laetum nuntium adferre [c]). Reſpondet εὐαγγέλιον hebraico בשורה 2 Sam. 18, 22. 25. cui nonnumquam additur, טובה 2 Sam. 18, 27. vbi οἱ ὁ' εὐαγγέλιον ἀγαθόν· a ſcriptoribus autem N. T. εὐαγγέλιον adhibetur de doctrina chriſtiana Rom. 1, 1. 3. Marc. 13, 10. de praedicatione huius doctrinae, de munere, hanc doctrinam tradendi 1 Cor. 9, 14. atque εὐαγγελισταὶ dicuntur doctores religionis Act. 21, 8.; per metonymiam porro indicat ſingulas religionis chriſt. partes, v. c. commentarios de dictis, factis, et fatis Chriſti, (qui commode etiam inſcribi potuiſſent, Ματθαίου, Μάρκου etc. ἀπομνημονεύματα, vt Xenophontis commentarii, de rebus Socratis Ξενοφῶντος ἀπομν.) et ſcriptores horum commentariorum dicuntur *euangeliſtae*. Conf. *Suicer*. Theſ. Eccleſ tom. I. p. 1220. *Schleuſneri* Lex. ad N. T. ſ. v. εὐαγγέλιον, *Wolfii* Curas, Prolegg. in Matth. p. 2. *Walaei* Prolegg. ad Matth. pag. 1. et quos laudauit *Koecherus* in Analectis in quat. euangel. pag. 4. *Kuinoel.*]

Antiquiſſimum de euangeliis, quatenus hoc voc. commentarii apoſtolici de vita ac ſcriptis I. C. denotantur, teſtimonium eſt *Ignatii* epiſt. ad Philadelph. cap. V. προσφυγὼν τῷ εὐαγγελίῳ ὡς σαρκὶ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς ἀποστόλοις ὡς πρεσβυτερίῳ ἐκκλησίας, καὶ τοὺς προφήτας ἀγαπῶμεν. Diſertius alterum *Iuſtini Martyris* Apolog. I. c. 66. a multis viris doctis iam laudatum: οἱ γὰρ ἀπόστολοι ἐν τοῖς γενομένοις ὑπ' αὐτῶν ἀπομνημονεύμασιν ἃ καλεῖται Εὐαγγέλια, οὕτως παραδεδώκαν. Eodem loco lecta fuiſſe iam tum in eccleſiis [d]) illa ἀπομνημονεύματα, perinde vt propheticas ſcripturas, teſtatur Iuſtinus [e]). Numerum quaternarium

b) Vocabulum εὐαγγέλιον triplici notione apud ſcriptores reperitur, vel pro fauſto nuntio, vt ap. Plutarch. Pompeio pag. 140. γραμματηφόροι προσήλαυνον ἐκ Πόντου κομίσαντες εὐαγγέλια; vel pro praemio boni nuntii, ap. Cic. 2, 3. et 12. ad Attic.: vel pro ſacrificio, quod accepto laeto nuntio offerebant, vt ap. Plutarch. Phocio. tom. I. p. 749. Φιλίππου δὲ ἀποθανόντος εὐαγγέλια θύειν τὸν δῆμον οὐκ εἴα. *Fabric.*

c) Non tamen ſemper huic verbo laeti ac iucundi nuntii ſignificatio eſt, quemadmodum patet ex hoc loco epiſtolae primae earum, quae Phalaridi tribuuntur: οὐκ ἀγνοῶ δὲ λύπας εὐαγγελιζόμενός σοι καὶ δάκρυα. *Fabric.*

d) De more euangelia et alios libros biblicos in eccleſia legendi conf. *Wilh. Ern. Tenzelii* exercitatio. Viteb. 1685. de ritu lectionum ſacrarum. *Ioh. Steph. Durantus* 2, 23. de ritibus eccl. catholicae, *Leo Allatius* de libris eccleſiaſt. Graecor. pag. 33 ſq *Ioh. Baptiſta Ferrarius* de ritu, ſacrar. concionum lib. I. cap. 15 ſq. euangelia ſtantes audiebant, epiſtolas ſedentes, vt praeter *Allatium* pag. 35. 49. notat *Steph. le Moyne* notis ad varia ſacra pag. 987 ſq. *Fabric.*

e) Sed Iuſtinum noſtra euangelia intellexiſſe, negat *Frid. Andr. Stroth*, atque demonſtrare ſtudet, Iuſtinum vſum eſſe euangelio eo, quod non tantum Nazaraeis, et Ebionitis, ſed etiam omnibus primae eccl. Chriſtianis Palaeſtinenſibus in vſu fuerit, euangelio ſecundum Hebraeos, in (*Eichhorn*) *Repertorium für bibl. u. morgenl. Litteratur* tom. I. pag. 1 ſqq. [aduerſus quem diſputauit *Paulus* in *Exegetiſch - kritiſchen Abhandlungen* 1784. Comm. I.] Etiam *Semlerus in ſ. Zuſätzen zu Townſon Abhandlungen über die vier Evangelien* Th. I. pag. 117. affirmat, Iuſtinum ignoraſſe quatuor euangeliorum nomina; cum vero *Tatianus*, Harmoniam, ſiue Diateſſaron (vid. Euſeb. H. E. 4, 29. pag. 193 ſq.) collegerit ex quatuor euangeliis, in promtu eſſe, illa quatuor euangelia noſtra, ſtatim poſt Iuſtini tempora latius et accuratius innotuiſſe, et tanquam genuina probata fuiſſe. *Kuin.*

ternarium euangeliorum celebrat, [eorumque auctores nominat] Irenaeus 3, 1. et 11. *f*) *Fabric.*

[Ceterum quod adtinet fidem hiſtoricam quatuor euangeliorum, de ea diſputauit peculiari libro, *Lardnerus*, Credibility of the Goſpel hiſtory, vernacule reddita ſub titulo: *Nath. Lardners Glaubwürdigkeit der euangeliſchen Geſchichte aus dem Engliſchen mit S. I. Baumgartens Vorrede, Berlin* 1749 — 51. voll. V. 8. *Nath. Lardneri* fides hiſtorica euangel. c. praefat. ac quibusdam animaduerſſ. *Ioh. Chriſtoph. Wolfii* Bremae 1733. 8. The hiſtory of the firſt planting of the chriſtian Religion by *Georg Benſon* London 1756. voll. II. 4. vernacule: *Georg Benſons Geſchichte der erſten Pflanzung der chriſtl. Religion, wie ſie in der Geſchichte der Apoſtel und in ihren Briefen enthalten iſt. Halle* 1768. voll. II. 4. *Leß über die Religion, ihre Geſchichte, Wahl und Beſtätigung* Th. I. (Göttingen 1784. 8.) S. 467 ſqq. *Kleuker ausführliche Unterſuchung über die Aechtheit und Glaubwürdigkeit der ſchriftlichen Urkunden des Chriſtenthums* Th. I. Münſter 1793. 8. *Michaelis Einleitung in die Schriften des neuen Bundes* Th. II. §. 120. pag. 877. edit. quartae. *Heinr. Carl Alex. Haenlein Handbuch der Einleitung in die Schriften des N. T. Th. I. Erlangen* 1794. 8. S. 35 ſqq. vt alios plures omittam. Laudauit etiam nonnullos qui breuius hoc idem argumentum pertractarunt, *Ioh. Ge. Roſenmüllerus* in ſcholiis in N. T. Prolegg. ad Matth. tom. I. pag. 3.

II. MATTHAEVS, ſi vera eſt ſententia plurimorum interpretum, eum eumdem eſſe, qui Leui vocetur Marc. II, 14. Luc. V, 27. coll. Matth. IX, 9., patrem habuit Alphaeum quemdam, qui non eſt confundendus cum Alphaeo, qui Mariae, matris Chriſti, ſororem in matrimonium duxerat. Antequam Chriſti partes ſequeretur, e portitorum (qui in oppidis Iudaeorum publicanorum vices gerebant, v. *Suicer.* Theſ. Eccl. et *Schleuſner.* Lex. ſub voc. Τελώνης et quos ibi laudauit; *Caue* Antiquit. Apoſt. p. 670.) numero erat. — Conſ. *Wolfius* in Curis ad Matth. Prolegg. et quos ibi citauit, nec non *Koecheri* Analecta pag. 4 ſq. Matthaeum autem eumdem eſſe cum Leui, ob narrationis, quae Marci et Lucae l. c. legitur, ſimilitudinem plures adfirmarunt, veluti *Chriſt. Frid. Schmidius* in Hiſt. Canonis V. et Noui Teſtamenti (Lipſ. 1775. 8.) pag. 408. qui ibi etiam hanc in rem ad Hieronymi (Catal. ſ. v. *Matthaeus*) Sophronii, et Iſidori Hiſpalenſis (de vita et obitu ſanctor. cap. 77.) teſtimonia prouocat; *Thom. Townſon Abhandlungen* etc. *Th. I.* pag. 66. qui ibi hanc in rem laudat Chryſoſt. V. II. pag 204. edit. Sauil. alii; *Grotius* *g*) vero ſtatuit, Matthaeum et Leuin differre, atque hunc Iacobi minoris fratrem, minime autem Apoſtolum, Matthaeum vero

 Apoſto-

f) Conf. *Stoſch* de canone libror. N. T. pag. 165 ſqq. et alios quos ſupra laudauimus. *Irenaeus* primus eſt qui quatuor euangelia noſtra diſerte nominat, ita vt etiam vulgatum ordinem ſequatur. vid. *Semler zu Townſon* Th. I pag. 116. etſi ceteroquin perquam ridicula ſit cauſſa, quam affert, cur tantum quatuor euangelia eſſe poſſint, quod nimirum ſint quatuor plagae coeli, quae ſignificentur litteris vocabuli Ἀδὰμ, nempe ἀνατολὴ, δύσις, ἄρκτος, μεσημβρία. — Plura de euangeliis infra notabuntur. *Kuin.*

g) Leuin a Matthaeo diſtinguit Heracleon apud Clementem Alex. Strom. IV. pag. 502. et Origenes l. contra Celſum p. 48. [vid. Schmid H. C. p. 428.] quorum teſtimoniis vulgarem ſententiam impugnat *Grotius* [ad Matth. 9, 9.] Huic vide quae praeter *Calouium* reſpondet *Cotelerius* in notis ad Conſtitut. Apoſtol. VIII, 22. et *Dodwellus* Diſſ. I. in Irenaeum §. 34. *Fabric.*

Apoſtolum fuiſſe; adſentitur *Grotio*, *Michaelis* in *Einleitung* Th. 2. §. 130. pag. 933 ſqq. qui tamen negat, Leuin fuiſſe apoſtolum, et Iacobi minoris fratrem; vid. quae contra *Grotium* monuit *Schmid* l. c. et in progr. *origines quatuor euangeliorum* pag. 4. (Lipſ. 1764. 4.) — *Theodor. Haſe* in *disquiſitione de Leui, a Chriſto ad apoſtolatum vocato*, inſerta biblioth. Bremenſi T. V. contendit, Leuin, cuius meminerit Marc. l. c. eſſe eumdem apoſtolum, qui alias nominetur Lebbaeus. Contradixerunt *Lardner* ſupplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory tom. III. et *Michaelis* Einleit. Th. II. pag. 935. De *tempore*, quo Matthaeus commentarios ſuos conſcripſerit, diuerſae ſunt hominum doctorum ſententiae, etſi omnes ferme conſentiant, eum *primum* euangelium ſcripſiſſe. Pluribus hoc euincere ſtuduit v. c. *Townſon* l. c. B. I. pag. 275. Contra *Semlerus* Paraphr. euangelii Ioh. lat. (Halae 1771. 8.) in praefat. et in notis paſſim, credit, Iohannem primum omnium ſcripſiſſe; quod negant *Michaelis Oriental. Biblioth.* Th. III. pag. 24 ſq. et *Einleit. Th. II.* p. 877. alii. Vir doctus in *Beyträgen zur Beförderung d. vernünft. Denkens in d. Relig.* part. XVI. p. 57. oſtendere conatus eſt, primum omnium euangelium Ebraeorum ſcriptum eſſe, huius diuerſas recenſiones fuiſſe Nazarenorum et Ebionitarum euangelia, tum prodiiſſe Marcionis euangelium, hoc excepiſſe Marci librum, tunc edita eſſe ἀπομνημονευματα τῶν ἀποςόλων, citata a Iuſtino M., porro Matthaei euangelium, denique Lucae, de tempore, quo editum ſit Ioh., non conſtare. *Irenaeus* Haer. III, 1. pag. 174. cuius verba protulit *Schmid.* H. C. pag. 449. tradit, Matthaeum euangel. ſuum litteris conſignaſſe eo tempore, quo Petrus et Paulus Romae docuiſſent et ibique eccleſiam condidiſſent [h], annum ergo, quo hoc contigiſſe creditum eſt, *Millius* in Prolegg. §. 61 ſqq. nominat LXI. vel LXII. *Lardnerus* et *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 940. LXIV. vel LXV. *Schmid.* vero l. c. XLII. quem vide [i]. Alias aliorum ſententias vid. ap. *Lardnerum* Supplements tom. I. pag. 95. *Tillemontium* Memoires tom. I. pag. 975. 1169. qui annum III. poſt Chriſti adſcenſionem nominat, (*Michaelis* Einleit. pag. 940.) et *Michaelem* pag. 935—946. qui quidem ſtatuit, controuerſiam facile poſſe componi, ſi accipiatur, Matthaei euangelium *hebraice* ab ipſo conſcriptum fuiſſe a. XLI. in *graecam* vero linguam translatum anno LX. vel LXI.

Attamen Matthaeum *hebraice* euangelium ſuum conſcripſiſſe, plures dubitarunt, et Matth. *graece* ſcripſiſſe, rectiſſime adfirmarunt. Nemo vero a nobis poſtulabit, quum neutiquam introductionem in libros N. T. ſcribamus, vt ſingula argumenta, quae in vtramque partem a viris doctis prolata ſunt, adferamus; vtriusque ſententiae patronos praecipuos nominaſſe ſufficiet. Opinio nimirum illa, Matthaei ἀρχέτυπον exemplum fuiſſe *hebraicum*, vt hoc obiter notemus, ſuam debet originem Papiae (apud Euſeb. H. E. III, 39. pag. 137. vid. *Semler Geſchichte d. Glaubenslehr. in Baumgartens Polemik* pag. 41. Th. I.) homini cum maxime credulo,

h) De hac fabula conf. *Schmid* l. c. et quae infra notabimus ad epiſt. Pauli ad Rom. *Kuin.*

i) Vid. Baſnagii Annal. ad a. Chr. LXIV. ſect. 12. — Annum XLII. nominant quoque, at paulo iuniores teſtes, auctor vitae, arabice editus a *Kirſtenio* Menologium ab Vghello tom. II. Italiae S. vulgatum 16. Nou. Auctor operis imperf. in Matthaeum, Theophylactus, [Prooem. in Matth.] Euthymius, et alii, ne de ſubſcriptione, quae in variis codd. [a *Wetſtenio* notatis] legitur, dicam. Hos ſi audias, iam anno poſt Chriſti aſcenſionem octauo, vel nono euangelium ediderit Matthaeus, quae ſententia probatur etiam *Seldeno* VII, 12. de iure naturae et gent. et ex antiquis Coſmae Indopleuſtae lib. V. Coſmographiae chriſt. pag. 245. Veriſimilior Chronici Alex. et Nicephori II, 45. ſententia, qui decimo quinto poſt aſcenſionem Chriſti anno ſcripſiſſe Matthaeum affirmant. *Fabr.*

credulo, cuius ſententiam ſequuti ſunt *Irenaeus* III, 1. alii [k]); ſed euangelium Nazarenorum et Ebionitarum, cum Matthaei euangelio confudiſſe videntur plurimis, qui graecum Matth. textum defendunt [l]). Ex recentioribus, Matthaeum *hebraice* ſcripſiſſe contenderunt: *Simon* hiſtoire

k) Hinc multi vett. de graeco interprete textus hebraici *Bartholomaeo* (Iſidor. Hiſpal. et Nicephorus) *Iacobo*, (auctor Synopſ. ſcript. ſ. Opp. Athanaſ. tom. II. pag. 155.) vel *Luca* et *Paulo*, (Anaſtaſ. Sinaita) *Iohanne*, (Theophylactus) vel *incerto quodam homine* (Hieronym. et Sophron.) cogitarunt. vid. *Schmid* H. C. pag. 435. *Kuin.*

l) Vide, quae ſcripſi in codice Apocrypho N. T. pag. 356. 368. 668. et *Eraſmi* Apologiam aduerſus Stunicam. Nota etiam, Syriacam veterem Matthaei verſionem de Graeco videri translatam, non de Hebraico, [de ea infra], et Marco ac Clementi Graecum Matthaeum lectum, cuius etiam verbis quandoque vtuntur. Hebraice vero, quae exſtant Matth. editiones, recens a Iudaeis vel chriſtianis elaboratae ſunt, et abſurdiſſime pro Matthaeo authentico habentur, ſiue *Münſteriana* illa Baſil. 1537. fol. Henrico VIII. Angliae regi, inſcripta, et verſione atque commentario aduerſus Iudaeos inſtructa, ſiue *Tiliana*, quam ex Italia attulit *Ioh. Tilius* [*Jean de Tilet*] et *Ioh. Mercerus* latine tranſtulit Pariſ. 1555. 12. [Titulus: *Euangelium hebraicum Matthaei recens e Iudaeorum penetralibus erutum, cum interpretatione latina ad Vulgatam, quoad fieri potuit accommodata. Cum priuilegio. Pariſiis ap. Martinum Iuuenem.* M. D. L. V. *Kuin.*] Münſteriana recuſa eſt Baſil. 1557. 8. [Titulus: תורת המשיח *euangelium ſecundum Matth. in lingua Hebraica cum verſione lat. atque annotationibus Seb. Münſteri — vna cum epiſtola D. Pauli ad Hebraeos Hebraice et Latine Baſil. apud* Henr. Petri MDLVII. — illuſtrauit tribus diſſertatt. euangel. Hebr. Seb. Münſteri, *Nahmmacherus*, — conf. de vtroque euangelio *Michaelis* Einleit. Th. II. pag. 1044 ſqq. §. 139. qui ibi oſtendit, Iudaeum conuerſum circa ſaec. XII. vel XVI. hanc verſionem e vulgata latina compoſuiſſe; ex incorrecto latino eſſe conuerſum, ſtatuit *Wetſten.* Prolegg. pag. 279. edit. *Seml.* Obſeruauit porro *Michaelis*, *Tillii* et *Münſteri* verſionem eſſe eandem, ſed *Münſterum* lacunas MS. codicis ipſum expleuiſſe, *Tillium* codicem immutatum exprimendum curaſſe. Conf. etiam *Schmid* Hiſt. Can. pag. 433 ſqq. *Kuin.*] et Baſil. 1582. 8. etiam Pariſiis 1551. 8. cum praefatione *Ioh. Quinquarborei* Aurilacenſis Aruerni. *Tilianae* ſtilum terſiorem eſſe, obſeruant viri docti, et Matth. XVI, 17. Romano adulari pontifici. Vid. *Lud. de Dieu* ad Matth. pag. 529 ſq. *Wagenſeilii* Sotam pag. 597. 1122. *Rich. Simonis* Hiſt. Crit. lib. II. pag. 231 ſq. et lib. III. pag. 789. Millii Prolegg. ad N. T. pag. 116. 127. [infra verſſ. N. T. Hebr.] Vtramque a Iudaeis e latina verſione veteri expreſſam eſſe, coniicit *Huetius* de claris interpretibus pag. 181. Exſtat et Matthaei euangelium hebraice in N. T. polyglotto *Eliae Hutteri.* Aliam MStam verſionem hebraicam ſe in manibus habere, teſtatus eſt Rich. Simon. *Fabric.* — De *Nazaraeis* et *Ebionitis* conf. Epiphan. Haereſ. 29. 30. coll. *Moshemii* commentarr. de rebus Chriſtianor. ante Conſtantin. M. ſect. II. §. 38 ſqq. *Walch. Ketzergeſchichte* Th. I. pag. 99 — 124. (*Eichhorn.*) *Repertor. für bibl. u. morgenländ. Litterat. Th. I.* p. 5 ſqq. *Herder Briefe zweener Brüder Jeſu.* Commentatio hiſtorico-theologica critica demonſtrans, Nazaraeos haereticorum catalogo eſſe expungendos, eorumque contra parti, qui Chriſti nomen dederunt, adſcribendos, auctore *Dettmers* Franc. ad Viadr. part. I. 1791. 4. De euangelio Nazaraeor. et Ebionitar. (quo tempore ſit conſcriptum, non conſtat) quod, vt plurimis videtur, vocabatur etiam τὸ τῶν δώδεκα εὐαγγέλιον, et τὸ καθ' Ἑβραίους εὐαγγέλιον. vid. *Semler Geſchichte d. Glaubensl. in Baumgartens Polemik* Th. I. pag. 39. *Simon* hiſtoire crit. du texte du N. T. chap. 7. 8. *Maius* examen hiſtoriae criticae cap. 7. 8. *Grotius* Prolegg. ad Matth. *Millii* Prolegg. §. 45 ſq. *Maſch* Abhandl. von der Grundſprache Matthaei (Halle 1755.) *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 138. pag. 1005 ſqq. Admodum praedicat huius *euangelii Nazaraeorum ſ. duodecim apoſtolorum*, praeſtantiam praeter alios *Niemeyerus*, theologus Halenſis, in diſſ. inſcripta: *coniecturae ad illuſtrandum plurimorum N. T. ſcriptorum ſilentium de primordiis vitae I. C.* Halae 1790. 4. Statuit, hoc euangelium habuiſſe auctores apoſtolos, fuiſſe hebraice conſcriptum, ſed iam apoſtolorum aeuo plures exſtitiſſe huius euangelii recenſiones; fuiſſe, hoc euangelium fontem e quo hauſiſſent Matth. Marc. Lucas et Iohannes; hos haec memorabilia Chriſti, hebraice ſcripta, in vſum graece loquen-

hiſtoire crit. du Texte etc. cap. 5. 6. 7. *du Pin* Prolegg. ſur la Bible tom. II. cap. 2. §. 3. *Tillemont* Memoires etc. tom. I. pag. 972. *Calmet* in Prolegg. et Diſſertatt. in ſ. ſcript. p. 8. et Dictionaire tom. III. pag. 218. *Millius* Prolegg. pag. 8. [m]) *Caue* Antiquitt. Apoſt. p. 680. Hiſtoria litterar. ſcript. eccleſ. ſec. I. p. 13. *Stackhouſe Vertheidigung der bibl. Geſch.* part. VI. pag. 405. 767. 769. *Michaelis* Einleit. Th. II. p. 948. §. 132. et quos ibi laudauit. (*Williams*) a free inquiry into the authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel etc. The ſecond edition London 1790. (coll. *Eichhorn Allgem. Biblioth. d. bibl. Litterat.* B. II. pag. 918 ſqq) *M. Chriſt. Frid. Weber Beyträge zur Geſchichte des Neuteſtamentl. Canons* Tübing. 1791. 8. coll. (Haſſencamp) *Theologiſche Annalen* Iahrg. 1791. p. 273 ſqq. Matthaeum hebraico ſermone conſcripſiſſe ſuum euangelium diſp. auctore *Elſnero* Theol. D. Francof. ad Viadr. 1791. 4. [Ab his non recedit, qui Syrochaldaice Matthaeum ſtatuit V. D. in *Wahl* Magazin für alte, beſonders morgenl. und bibl. Litt. zweyte Lieferung p. 57 ſq] — Matthaeum vero *graece* ſcripſiſſe, demonſtrarunt: *Cappellus* in Obſſ. ad N. T. p. 110. *Hottingerus* in Theſ. Philol. lib. II. cap. 1. pag. 512. *Basnage* Annal. ad a. 64. §. 13. *Calouius* in Critico ſ. biblico Diatr. VII. §. 2 ſqq *Kortholt* de variis ſcript. ſ. editionibus. cap. 7. p. 63. *Pritius* et *Hofmannus* in Introduct. in lect. N. T. § 2 ſqq. *Chriſti. Schroeder* de lingua Matth. authentica Viteb. 1701. *G. ſ. Phil. Merl* diſp. de lingua authentica N. T. cap. 2. 4. *Maſch von der Grundſprache d. Ev. Matth.* qui ſcripſit contra *Michaelem*; *Lardner* Credibility etc. *Koecher.* Analect. in quat. Euangg. p. 7. *Schmid.* H. C. p. 431 ſqq. *Venema* H. E. tom. II. p. 119. *Noeſſelt Vertheidigung d. Wahrheit d. chriſtl. Relig.* §. 312. *Walaeus* in Commentar. in libros hiſtor. N. T. p. 1. *Semler Geſch. d. Glaubenslehre in Baumgart. Polemik. Th. I.* p. 38 ſq. *Wetſtenius*, alii.

Matthaeum euangelium ſuum deſtinaſſe *Iudaeis* [n]), plerique volunt. Conf. ſupra not. *m.* *Townſon* l. c. *B. I.* pag. 369 ſqq. etc. *Semlerus* tamen ad *Townſon B. I.* pag. 22. notat, accuratius ita dicendum eſſe: ſcripſiſſe Matthaeum primis doctoribus chriſtianis, vt Iudaeos non-chriſtianos (Helleniſtas, Geſch. d. Glaubensl. l. c. pag. 40.) edocerent vanitatem opinionum de Meſſia, quas fouerent, et eo felicius propagarent religionem chriſtianam.

loquentium, graeca feciſſe; diuerſitatem, quae inter euangelia Matth. Marci et Lucae deprehendatur, inde eſſe repetendam, quod mira fuerit exemplarium euangelii illius apoſtolorum diuerſitas; Marcum forte eodem vſum eſſe exemplari, quo Matthaeus, Iohannem qui vixerit Chriſto coniunctiſſimus, rarius illud euangelium reſpexiſſe. Haec omnia ſunt non niſi per coniecturam dicta, idoneisque rationibus deſtituta, recteque repudiantur a *Griesbachio* diſſ. infra vbi de Marco diſputabimus, laudanda. De Ebraeorum, Nazaraeorum et Ebionitarum euangeliis notata etiam nonnulla reperiuntur *in den Beyträgen zur Beförderung des vernünftigen Denkens in d. Religion* part. XVI. pag. 57. vid. quae diximus ſupra de tempore, quo Matth. euangel. conſcriptum ſit. *Kuin.* Add. *Semler.* Comm. de δευτεροπρώτοις et Euangelio Hebraeorum, Hal. 1777. et in Opuſc. theol.

m) *Millius* coniicit, Matthaeum ſcripſiſſe euangelium ſuum in gratiam Hebraeorum fidelium, qui antea parum accurata διηγήσει ſiue euangelio ſecundum Hebraeos vſi fuiſſent. Non diu poſt Iacobum minorem curaſſe, vt graeca verſio legeretur. *Fabric.*

n) Inde argumentum petiit etiam *Weberus* in libro ſupra laudato, ad defendendam *hebraicam* Matthaei ſcripturam. Lingua patria, inquit, erat ſyro-chaldaica, ergo in Palaeſtina neceſſaria erat hiſtoria vitae fatorumque Chriſti, hac lingua conſcripta, graeca inutilis erat. Sed ponamus, etſi hoc non concedamus, Matthaeum deſtinaſſe euangelium ſuum vnice Palaeſtinae incolis, graeca tamen lingua erat vbique in vſu, et vnde probatur, Matthaeum non ſcripſiſſe etiam Iudaeis, extra Palaeſtinam viuentibus? hi vero omnino graece loquebantur. *Kuin.*

nam. Aliter ſentit *Vitringa* in Hypotypoſi Hiſt. et Chronol. S. pag. 214. §. 8. cui adſtipulatur quoque *Stoſch.* in Diſſ. de cura vet. eccl. circa libros N. T. praemiſſa commentationi ipſius de libror. N. T. canone (Francof. ad Viadr. 1755. 8.) p. 20 ſq. euangeliis conſcribendis, ſtatuit, occaſionem praebuiſſe excerpta ex narrationibus, aut adnotationibus Apoſtolor. Chriſtique diſcipulorum, quae primi Chriſtiani inter ſe communicaſſent, et magni theſauri loco habuiſſent, cuius generis fuerint euangelia ſecundum Hebraeos (ſ. Nazaraeorum) et Aegyptios, quae cum Apoſtoli, vt prudentiores eccl. doctores intelligerent, non eſſe eo cum iudicio, cura, et fide, congeſta vel digeſta, quam relig. decus poſtularet, et ſaepe etiam a falſis fratribus interpolarentur, e re eccl. eſſe putaſſe, accuratiores congerere narrationes. *Kuin.*]

Anticipationibus abundare Matthaei euangelium, nec illum chronologiae aeque ac Lucam vel Iohannem eſſe obſeruantem, notauit *Baſnagius* ad a. Chr. XXX. ſect. 56. [o]) Titulum *Euangelii* an ipſe praefixerit Matthaeus, dubitari poſſit [p]), quia incipit eius liber his verbis: *βίβλος γενέσεως Ἰησȣ̃ Χριςȣ̃.* Et qui monent, ipſum notanter praefixiſſe titulum: *εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον*, non *τȣ̃ Ματθαίȣ*, haud cogitant, vnum idemque haec duo ſignificare, vt recte animaduerſum *Iohanni Druſio* eſt in praeteritis, et lib. I. quaeſt. Hebr. cap. 23. [q]) — Matthaei euangelium reiecerunt *Cerdoniani* et *Marcion*, qui ſolum Lucam recipiebant. Vide de Cerdonianis adpendicem ad Tertullian. de praeſcript. cap. 51. et de Marcione [r]) *Irenae.* Lib. I. cap. 29. *Epiphan.* XLII, 9. *Origen.* in Philocalia cap. 5. et 2. contra Celſum pag. 77. *Theodoritum* lib. I. de haereticis fabulis cap. 24. [s]) At de Valentinianis nolim cum *Bellarmino* lib. I. de verbo Dei cap. 6. *Ianſenio* aliisque adfirmare, ſolum Ioh. euangelium ab iis receptum, licet *Irenaeus* III. cap. 11. pag. 220. adfirmet, eos, qui a Valentino ſunt, eo quod eſt ſecundum Iohannem pleniſſime vti ad oſtenſionem coniugationum ſuarum. Sane in Valentinianis commentis, quae graece exſtant ad calcem Clementis Alex., loca e Matthaeo et Luca proferuntur, et *Tertullian.* cap. 38. de praeſcript. diſerte teſtatur, Valentinum *integro teſtamento* vſum, et ſcripturis *pepercisse*, nec *machaera vſum palam*, licet ſenſum peruertendo plus abſtulerit. Eſt tamen Origenis locus pag. 77. lib. II. contra Celſum, qui Tertulliano videtur contradicere: *μεταχαράξαντας δὲ τὸ Εὐαγγέλιον ἄλλȣς ἐκ οἶδα ἢ τȣ̀ς ἀπὸ Μαρκίωνος, καὶ τȣ̀ς ἀπὸ Οὐαλεντίνȣ, οἶμαι δὲ καὶ τȣ̀ς ἀπὸ Λȣκάνȣ.* Itaque Origenis tempore fortaſſis Valentiniani quidam faciebant, quod Valentinum facere Tertullianus negauit. *Manichaei* vero et Matthaeo et omnibus N. T. ſcriptis, (vetus enim plane reſpuebant,) ita detrahebant fidem, vt ſaltem interpolata eſſe cauſſarentur. *Solent dicere*, inquit Auguſtinus contra Adimantum cap. 15. *cum ſcripturarum eos vrget auctoritas, hoc capitulum a corruptoribus ſcripturarum inſertum eſſe euangelio.* Conf. quae ſingillatim de Matthaeo Fauſtus Manichaeus apud Auguſtinum lib. XVII. cap. 1. ac de euangeliis

o) Add. *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 902 ſq. §. 127.

p) Indicem non eſſe a Matthaeo profectum, inter omnes hodie conuenit. vid. *Semler Geſch. d. chriſtl. Glaubenslehre in Baumgart. Polem.* Th. I. pag. 37. alios. *Kuin.*

q) Solet praepoſitio κατὰ a graecis ſcriptoribus ſaepius ita adhiberi, vt accuſatiu. nominis, cui addita eſt, poſitus ſit pro genitiuo, v. c. Polyb. III, 6. *αἱ κατ' Ἀννίβαν πράξεις* ſunt, *res geſtae Hannibalis. Kuin.*

r) De Marcione vid. infra ad Lucam notata. *Kuin.*

s) *Schmid.* H. C. p. 26 ſq. p. 452 ſqq. *Kuin.*

geliis 32, 3. et quae plura ex Auguſtino loca collegit Sixtus Senenſis lib. VII. Bibliothècae ſanctae.

Solum Matthaei euangelium receperunt *Cerinthiani* teſte Philaſtrio cap. 36. neque integrum illud, ſed *ἀπὸ μέρους*, genealogiam potiſſimum et illa amplectentes, e quibus hominem nudum Chriſtum videbantur ſibi poſſe contendere, vt refert *Epiphan.* XXVIII. 5. add. XXX, 14. Itaque de aliis, quam Cerinthianis capiendus *Irenaeus* III, 11. licet alioqui deſcriptio tota non male in Cerinthianos quadret, *qui autem Ieſum ſeparant a Chriſto, et impaſſibilem perſeueraſſe Chriſtum, paſſum vero Ieſum dicunt, id quod ſecundum Marcum eſt, praeferentes euangelium, cum amore veritatis legentes illud corrigi poſſunt.* Eodem loco teſtatur, *Ebionaeos* Euangelio ſolo Matthaei vſos, quod monuerat etiam lib. I. cap. 26. ſed Genealogiam reſecuiſſe, (quod etiam in Monoteſſaro ſuo fecit Tatianus teſte *Theodorito* lib. I. de haeret. fab. cap. 20.) atque adulterato et truncato euangelio vſos ſcribit *Epiphan.* XXX. 14. Euſebius autem videtur falli, qui H. E. III, 27. euangelium, quod ſolum recepere Ebionaei, confudit cum Euangelio ſecundum Hebraeos, quae diuerſa fuiſſe u) probauit *Grabe* ad Irenaeum pag. 220. et monui in cod. apocrypho N. T. pag. 360. vbi Marium quoque notaui Mercatorem, qui tom. II. edit. *Garnerianae* pag. 128. Ebionem Matthaei, Marci, et Lucae auctoritatem ſecutum ſcribit. Neque in viri ſummi *H. Valeſii* interpretatione Euſebii Hiſt. VI, 17. facile acquieueris, vbi legas, *Symmachum Ebionem aduerſus euangelium Matthaei acriter diſputare in commentariis ſuis.* Nam graeca Euſebii nihil aliud ſonant, quam quod Symmachus in ſcripto quodam ſuo, (an commentariis in Matthaeum, vt accepit Hieronymus, non ſatis certum eſſe puto.) *πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος εὐαγγέλιον Matthaei prolixius inſiſtens euangelio*, ex eo haereſin ſuam confirmare voluerit. Etiam in locis Baſilii et Chryſoſtomi, quae *H. Stephanus* in theſauro adduxit, et quae *Valeſio* anſam interpretationis ſuae dediſſe videntur, *ἀποτείνεσθαι πρός τινα* commode exponi poteſt, *diutius alicui inhaerere,* non vt exponit *Stephanus, in aliquem inuehi.* Miror quoque, quales fuerint Ebionei, qui, Methodio teſte in Conuiuio decem virginum pag. 133. ſcripturas a ſpiritu inſpiratas negabant, *ἐξ ἰδίας κινήσεως τοὺς προφήτας λελαληκέναι φιλονεικοῦντες.* De Tychio Meſſalino *Euthymius* apud *Lambecium* III. pag. 171. *καὶ ἑτέρας μὲν θείας γραφὰς διέφθειρε καὶ παρηρμήνευσε, κατ᾽ ἐξαίρετον δὲ ἅπαν τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, καὶ πάσας τὰς περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς δὲ καὶ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ῥήσεις εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ πατέρα παρηρμήνευσε.* Ex his verbis ſatis patet, Matthaei euangelium a Tychio non reiectum, nec corruptum, ſed tantum falſis interpretationibus peruerſum fuiſſe. Recentiore aetate non memini exſtitiſſe Chriſtianorum quemquam ea impudentia, qui Matthaei auctoritati derogare voluerit praeter Anabaptiſtas nonnullos, a quibus capita quaedam temere vocata in dubium notarunt *Sixtus Senenſis* lib. VII. bibl. *Fraſſenius* disquiſit. bibl. pag. 665 ſq. et *Rich. Simon.* lib. I. Hiſt. Criticae N. T. pag. 100. Hiſce addi poteſt *Natalis Albertus de Verſè* auctor recens libri, qui inſcribitur: *tombeau du Socinianiſme*, cuius haec ſunt verba, pag. 167. *il eſt certain que ce que nous appellons preſentement l'euangile de S. Mat-*

t) De Ebionaeis vid. ſupra not. *l. Kuin.*

u) Non fuiſſe diuerſa, contra *Grabium, Fabricium* noſtrum, et *Michaelem* (qui tamen in edit. quarta recentiſſ. Introductionis ſuae in N. T. pag. 1007. dubitanter ſcripſit) affirmant *Semler. in Geſch. d. Glaubensl.* ſupra not. *l.* laudatus et *Schmid.* H. C. pag. 436 ſq. *Kuin.*

S. Matthieu n'eſt qu'une traduction fort ſuſpecte, S. Hierome nous apprenant que l'Euangile Hebreu de S. Matthieu étoit fort different du Grec. Ibidem initia euangeliorum Matthaei v), Lucae et Iohannis ſollicitat et pro addititiis habet ſatis abſurde.

III. MARCVS, euangeliſta, vtrum a Iohanne Marco, S. Barnabae conſobrino, de quo Act. XII, 12. XV, 37. Coloſſ. IV, 10. et 2 Tim. IV, 11. et Philem. v. 23. diſtingui w) debeat, non plane videtur exploratum. *Filius*, h. e. diſcipulus x) appellatur a Petro 1. ep. V, 13. Conf. Euſeb. II, 15. Patria Cyrenaeus fuiſſe traditur in Actis de vita Marci, quae graece et latine edidit *Henſchenius* ad 25. April. et ſaeculo IV. vel V. ſcripta eſſe coniicit *Tillemontius;* VII. vel VIII., *Elias du Pin* y). Genere ſacerdotali fuiſſe Marcum, Pſeudo-Hieronymus,

v) De integritate cap. I. et II. euangelii Matthaei, noſtra aetate acriter diſputatum eſt. Conf. (*John Williams*) A free Enquiry into the authenticity of the firſt and ſecond Chapters of St. Matthew's Goſpel. London. Printed for B. White and T. Cadell. 1771. 8. (vid. *Michaelis Neue Oriental. Bibliothek. Th. I.* pag. 53 ſq.) *Williamum* refutarunt, et integritatem capp. defenderunt: *Caleb Flemming* free thoughts upon a free Enquiry into the authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel, et *Veithuſenius* The authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel vindicated in anſwer. London 1771. (vid *Michaelis. Oriental. Bibl. Th. I.* pag. 107 ſqq.) Diſſ. de genuina auctoritate cap. I. et II. euangelii St. Matthaei. Exercitatio theologica exhibita a *Theoph. Coeleſtino Pipero* Gryphiswaldiae 1779. 4. *Williami* libellus auctior prodiit hoc titulo: a free inquiry into the authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel; with a new Preface, containing an account of ſome MSS. in the Britiſh Muſeum: and a diſſertation on the original language of that Goſpel. The ſecond edition. Corrected improved, and much enlarged London 1790. 8. (vid. *Eichhorn Allgem. Biblioth. d. bibl. Litt. B. II.* p. 918 ſq.) Dubitavit de integritate horum capitum etiam *Strothius von den Interpolationen im Evangelio Matthaei*, in (Eichhornii) *Repertorium für bibl. und morgenl. Litteratur* Th. IX. p. 99 ſqq. contra quem ſcripſit *Ioh. Otto Thieß:* de Euangelii Matthaei integritate interpolando non corrupta. Helmſtad. 1782. 4. conf. praeterea, eiusdem libellus, *über die Magier und ihren Stern Hamburg* 1790. 8. (vid. *Eichhorn Allgem. Biblioth. d. bibl. Litteratur* B. II. pag. 671 ſqq.) *Velthuſen Sophienruhe oder die Landpfarre* Hamburg und Kiel 1783. (*Vollborth*) Progr. inquiritur in cauſſas, cur Ioſephus caedem puerorum Bethlehemiticorum Matth. II, 16. narratam, ſilentio praeterierit? Gottingae 1788. 4. *Ioh. Frid. Schmid* examen integritatis duorum priorum capitum euangelii Matthaei Lipſ. 1791. 4. *Kuin.*

w) Diſtinguunt praeter alios quam plurimos *Cotelerius* ad Conſt. Apoſt. II, 57. pag. 262. et *Tillemont.* tom. II. Memor. Eccleſ. pag. 159 ſq. at diverſos eſſe negant *Sam. Basnage* ad a. Chr. 66. nr. 15 ſq. et *Ioh. Georg. Dorsheus* prolegom. commentarii ad Marcum. *Fabric.* Diſtinguunt etiam *Grotius, Calouius* Prolegg. *Schmid.* Hiſt. Can. pag. 455 ſq. Diuerſos vero negant *Michaelis Einleit. Th. I.* p. 1051. § 140. edit. quart. (quam ſemper ſequor) *Wetſten.* tom. I. pag. 551. *Semler Geſch. d. Glaubenslehre* pag. 45. *Kuin.*

x) Theophylact. Prooem. in Marc. Πέτρε μαθητής· Iſidorus Hiſpalenſ. de vita et obitu ſanctor. cap. 84. *Petri diſcipulus, eiusque filius.* Primi Chriſtiani, ſecuti hac in re Iudaeos, ſeſe inuicem *fratres;* doctores, diſcipulos, qui ipſorum beneficio Chriſtiani eſſent facti, *filios;* diſcipuli, doctores, *patres* compellabant. Grauiter ergo errant *Heumannus in ſ. Anhang zur Erklärung Marci* pag. 736. *Bengelius* et *Schoettgenius*, qui verba Μάρκος ὁ υἱός μου 1 Petr. l. c. proprie intelligunt, et Marcum Petri filium fuiſſe affirmant. — Marcum fuiſſe ex numero LXX diſcipulorum Ieſu, tradit Epiphan. Haereſ lib. II. haer. 51. §. 6. pag. 428. eum Ieſum audiuiſſe, negant Papias ap. Euſeb. H. E. III, 39. *Basnage* Annal. a. LXVI. pag. 752. *Tillemont* Memoires pour ſeruir à l'hiſtoire eccleſ. tom. II. pag. 159. *Kuin.*

y) Marcum fuiſſe Cyrenaeum; probabilem coniecturam vocat *Schmid.* H. C. p. 435. neutiquam vero probabile eſſe affirmat, hominem Cyrenaeum Barnabae fuiſſe conſobrinum, nulla etiam probabilitatis ſpecie LXX diſcipulis annumerari. *Kuin.*

ronymus, et Beda ſcripſit, primum Alexandriae epiſcopum multi [z]) prodiderunt, licet *οἰκουμενικὸν* potius pro more Apoſtolico, non *τοπικὸν* egiſſe contendat *Salmaſius* ſiue *Walo Meſſalinus* pag. 204. 211. 261. Iudaeum *ἑβραΐζοντα* magis quam *ἑλληνίζοντα* *Grotius* coniicit e frequentioribus Hebraiſmis ad Marc. V, 25. VI, 14. IX, 42. X, 26. etc. *Fabric.*

[Marcum in conſcribendo euangelio ſuo adiutorem habuiſſe Petrum Apoſtolum, plurimi patrum contendunt. Papias enim apud *Euſeb.* H. E. III, 39. *Irenaeus* adu. haereſ. III, 1. *Euſeb.* H. E. V, 8. *Tertullian.* contra Marcion. V, 5. *Hieronym.* in Catal. cap. 8. Marcum vocant *comitem* et *ἑρμηνευτὴν*, *interpretem* Petri. Quae quidem verba, viri docti vario modo expoſuerunt: conf. *Basnage* Annal. pag. 75.. *Simon* Hiſt. Crit. du N. T. Chap. 10. pag. 104. 109. *Basnage* Hiſtoire de l'egliſe lib. VIII. cap. 2. §. 3. pag. 422. *Caue* in Antiquitt. Apoſtoll. pag. 748. *Schmid* H. C. pag. 19. *Michaelis Einleitung Th. II.* §. 141. 142. p. 1052 ſq. 1059 ſq. *Dan. Heinſius* Prolegg. ad Exercitt. in N. T. pag. 23. *Townſon* l. c. B. II. pag. 119. et *Griesbachius* in Commentatt. theol. infra laudandis. — Quum porro magna inter *Matthaei* et *Marci* euangelia ſimilitudo intercedat et quoad res, et quoad verba ac formulas, (conf. et ſupra not. *l.* extr.) iam *Auguſtinus*, (quem poſtea plures ſequuti ſunt,) *de conſenſu euangeliſtar.* lib. I. cap. 2. Opp. tom. IV. pag. 160. nominauit Marcum *pediſſequum et abbreuiatorem Matthaei.* Negarunt hoc tamen haud pauci, et plura hanc in rem protulerunt argumenta. Obſeruarunt inter alia, Marcum non eumdem tenere ordinem, quem teneat Matthaeus, quod etiam poſt alios veteres obſeruauit Hieronym. Prooem. ad Matth. vid. *Schmid* H. C. pag. 460.) Marcum plures res expoſuiſſe copioſius v. c. abnegationem Petri XIV, 66. (hanc rem a Petro ipſo didiciſſe Marcum, animaduertit Chryſoſt. homil. 86. in Matth. pag. 889.) nonnulla memoriae prodidiſſe, quae apud Matthaeum non legantur, alia vero a Matth. enarrata, ſilentio praeteriiſſe, v. c. genealogias [aa]). — Magna vero etiam *Marci* cum *Luca* conuenientia eſt; non ſolum in rebus, ſed etiam in verbis et formulis. conf. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 144. p. 1066. §. 145. p. 1070. vnde nuper *Griesbachius*, diſſertationibus duabus, oſtendere ſtuduit: *Marci euangelium totum e Matthaei et Lucae commentariis eſſe decerptum*, Ienae 1789. 1790. 4. contendit V. D., Marcum ſequutum eſſe plerumque

z) Petau. Dogm. Theol. tom. III. pag. 697 ſq. 711. *Fabric.*

aa) Conf. omnino hanc in rem *Fabrum Stapulenſem* initio commentarii in Marcum, *Grotium* ad Matth. XXIV, 36. *Caſp. Hermannum Sandhagenium* decade prima epiſtola theolog. I. *Rich. Simonem* lib. I. Hiſt. Crit. N. T pag. 108. et *Ioh. Millium* Prolegg. ad N. T. p. 12 ſq. *Fabric.* nec non quos laudauit *Koecher.* in Analectis pag. 534. Adde *Lardnerum* Supplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory vol. I. cap. 10. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 144. pag. 1063 ſqq. *Koppium* in Program.: *Marcus non epitomator Matthaei.* Gottingae 1782. 4. qui quidem ad ſtabiliendam ſententiam ſuam his potiſſimum vtitur argumentis. *Omnes veteres vsque ad Auguſtini tempora prorſus hac de re ſilere;* ſed hoc ſilentium nihil facit ad rem, proprium poſtulatur iudicium; conf. etiam quae obſeruauit *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1065. *eſſe* admodum improbabile *Marcum, virum apoſtolicum, mutilaſſe et decurtaſſe euangelium apoſtoli, copioſiorem narrationem longe fuiſſe vtiliorem quam breuiorem;* quaeritur quid factum ſit, non quid fieri debuerit, et fortaſſis iis, quibus ſcribebat Marcus, vtilior erat narratio breuior, neque Iohannes omnia, quae ipſi nota erant, exponere volebat; *Marcum ſaepe eſſe verboſiorem Matthaeo, plura enarrare quae non legantur apud Matthaeum, haec vero omnia eſſe ab* epitomatoris *perſona aliena;* ſed exinde, ſi quid video, non niſi ſequitur hoc, Marcum non fuiſſe epitomatorem ſeruilem et nimis ſollicitum, eum etiam ex aliis fontibus vel alio fonte ſuam narrationem hauſiſſe. *Kuin.*

rumque Matthaeum ducem, interdum tamen, hoc relicto, ſeſe comitem adiunxiſſe Lucae; additamenta, quae in Marci euangelio deprehendantur, eſſe nonniſi paraphraſticas dilatationes narrationum breuiorum Matthaei et Lucae. Equidem, ſi mihi mea dicenda eſt ſententia, lubenter adſentior viro eruditiſſimo, et non minus, quam ille, (Diſſert. ſecunda pag. 13.) exiſtimo, patres antiquiſſimos, Clementem Alex. ap. Euſeb. lib. VI. cap. 14. Irenaeum, aliosque ſupra laudatos, qui Petri auſpiciis Marcum commentarios ſuos contignaſſe praecipiunt, ſomnia ſua, non hiſtoriam, ex documentis, fide dignis, narrauiſſe, aut fallaci rumore, orto fortaſſis exinde, quod Marcus Petri fuerit diſcipulus, deceptos fuiſſe; neque adeo ſtatuendum eſſe vel cum *Townſonio*, Petrum Marco dictaſſe euangelium, vel ſaltim illud perlegiſſe et emendaſſe, vel cum *Schmidio*, res eſſe a Petro, verba et narrationis ſtructuram Marco deberi; omninoque, quae patres tradere ſoleant de tempore et loco ſcriptionis, de occaſione ſcribendi, conſilio auctoris, fontibus, quibus vſus ſit vnusquisque librorum N. T. ſcriptor. admodum eſſe incerta. — Nuper modo Ill. *Eichhorn* in Allgem. Bibl. der bibl. Litterat. vol. V. part. V. de fontibus, e quibus *Matth. Marc.* et *Lucas* in conſcribendis commentariis ſuis hauſerint, pluribus diſputauit, ita tamen, vt nondum ad finem illa ipſa commentatio perducta ſit. Statuit nimirum, nullum horum euangeliſtarum ante oculos habuiſſe alterius euangelium (pag. 766.), ſed potius eos communi fonte vſos fuiſſe; nempe breui narratiuncula de vita fatisque Chriſti, lingua hebraica vel ſyro-chaldaica conſcripta. (p. 781.) Non tamen Archetypum, ſed tantum verſiones eius praeſto fuiſſe euangeliſtis iam antequam in manus eorum venirent, variis additamentis locupletatas (pag. 784.). Marcum exemplar, cuius margini alia manus plura e commentariis Matthaei et Lucae adſcripſerat, adhibuiſſe, eumque nihil prorſus mutaſſe, ſed omnia immutata ex hebraico ſermone in graecum tranſtuliſſe. (p. 830.) *Griesbachius* diſſertationes, quas paullo ante commemorauimus, recognouit, multis augmentis locupletauit easque inſerendas curauit *commentationibus theologicis* infra laudandis et per hanc occaſionem etiam *Eichhornii* ſententiam diligentius examinauit.

Marcum *ante* Lucam ſcripſiſſe, Lucam varia ſumſiſſe a Marco mutua, et Matthaeum rurſus legiſſe Lucam, ergo Marcum primum omnium ſcripſiſſe, ſtatuit *Storr über den Zweck der evangeliſchen Geſchichte Iohannis* §. 58 ſqq. add. eiusdem Diſſ. I. *in libror. N. T. aliquot loca* Tubing. 1790. pag. 58 ſqq. coniecturam admodum improbabilem, nominat *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 145. pag. 1073. conf. etiam eius *Oriental. Biblioth.* Th. V. — *Romae* ſcripſiſſe Marcum, eſt conſtans veterum haud improbabilis traditio [bb]), quae ſi vera eſt, pateſcit, Marcum ſcripſiſſe Helleniſtis et Chriſtianis ex gentilibus; in promtu eſt etiam cauſſa, quare res nonnullas, v. c. genealogias praetermiſerit; quarum commemoratio non niſi Iudaeis, in Palaeſtina viuentibus, grata et accepta eſſe poterat. — Marcum abiiſſe in Aegyptum, et eccleſiam Alexandrinam fundaſſe, tradunt Euſebius, Proſper Aquitanus, et Hieronymus, laudati a Schmidio H. C. p. 456. et Marcum euangelium ſuum non *Romae*, ſed in *Aegypto* conſcripſiſſe, contendit Chryſoſt. Opp. tom. VII. pag. 6. conf. *Lardneri* Supplements tom. I. pag. 175 ſq. Chap. 7. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1059. §. 141. qui ſuſpicatur, Marcum euangelium ſuum bis edidiſſe, primum *Romae*, et iterum, *Alexandriae*.

bb) Docent hoc Epiphan. LI, 6. Theophylact. et veteres ὑπογραφαί *Guil. Caue* in vita Marci §. 5. alii. *Fabric.*

Marcum *coptice* ſcripſiſſe, probare conatus eſt *Wahl, in Magazin alter Litteratur IIIte Lieferung*, pag. 8 ſqq. quae coniectura nititur fabula, Marcum Alexandriae primum, eccl. chriſtianam rexiſſe, cui coniecturae repugnat omnis antiquitas, quae non niſi *graecum* euangelium Marci nouit; quae adeo etiam aduerſatur alii fabulae, Marcum *latine* ſcripſiſſe, cuius tamen fabulae origo facile perſpici poteſt: orta nimirum eſt ex illa traditione, quae Marcum Romae ſcribentem facit. Conf. *Stoſch* de canone pag. 282. *Schmid* H. C. pag. 458. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 146. pag. 1073 ſqq. et quos ibi laudauit [cc]).

De *tempore* ceterum, quo ſcripſerit Marcus? et veteres et recentiores diſſentiunt. *Irenaeus* III, 1. *Euſeb.* H. E. V, 8. eum poſt Petri et Pauli ἔξοδον [dd]) ſcripſiſſe, adfirmant. Subſcriptiones duorum codd. a *Wetſtenio* tom. I. pag. 642. notatae, et Theophylactus, annum nominant poſt adſcenſionem Chriſti decimum; Arabs, et cod. Cantabrig. in fine euangelii, annum poſt Chr. adſcenſ. duodecimum, alias aliorum veterum ſententias v. ap. *Valeſium* ad Euſeb. H. E. II, 16. pag. 65. Recentiorum alii referunt hoc euangel. ad a. Chr. XLIII. v. c. *Schmidius* H. C. pag. 475. ad a. LXV. *Caueus* in vita Marci ad a. LXIII. *Fabricius* noſter, alii. vid. *Tillemont* Memoires tom. I. pag. 975. 1109. tom. II. pag. 163. 392. *Selden.* de iure naturae pag. 887. *Kuin.*]

Marci euangelium reiecerunt olim Cerinthiani, Cerdoniani, Marcion, et Ebionitae, de quibus paullo ante in Matthaeo dixi. De duodecim verſibus poſtremis cap. vltimi, quos in nonnullis codd. omiſſos, Marco quidam male abiudicant, vide ſis diſputata a me in codice Apocrypho N. T. pag. 326 ſq. et *Eliae du Pin* Prolegg. Biblica part. II. pag. 35 ſq. *Fabric.*

IV. [LV-

cc) *Latine* ſcripſiſſe Marcum, nusquam affirmant tot veteres, pro hac ſententia laudati a *Melchiore Inchofero* lib. V. Hiſt. Sacrae Latinitat. cap. 8. ne quidem Nazianzenus, licet ait eum ſcripſiſſe Ἰταλίῃ h. e. in Chriſtianorum vſum in Italia. At in pſeudo-Damaſi Pontificiali fateor illud ſatis aperte innui, nam in vita Petri; *hic*, inquit, *ſcripſit duas epiſtolas, quae catholicae nominantur, et euangelium Marci, quia Marcus auditor eius fuit et filius de baptismo, quae poſt omnem quatuor euangelior. fontem, quae ad interrogationem et teſtimonio eius, hoc eſt Petri, formata ſunt, dum alius* (Marcus) *latine, aliusque* (Lucas) *graece, et alius* (Matthaeus) *hebraice conſonant, tamen eius teſtimonio ſunt firmata.* Sed neque eius ſcriptoris, neque Petri de Natalibus qui IV, 86. Catalogi ab ipſo Marco graece verſum Aquileiae refert, neque orientalium recentiorum, vel deceptorum, vel male intellectorum, (nam per Romanam linguam etiam ab illis Graecam quandoque intelligi obſeruauit *Seldenus*) tanta eſt auctoritas, vt illis aſſentiendum ſit contra ſilentium et contraria veterum teſtimonia, Hieronymi, Chryſoſtomi, Auguſtini. Etiam αὐτόγραφον quod iactatur S. Marci Venetum, Graecis litteris exaratum eſſe, teſtantur *Baronius* ad a. Chr. 45. nr. 41. *Honoratus Nicquetus* de titulo S. Crucis Chriſti pag. 93. et Maximilianus Miſſon in Itinerario. Sed licet illum codicem latinum eſſe demus *Genebrando*, *Gretſero*, *Ciacconio*, *Montfaucono*, [conf. etiam, quos laudauit *Koecherus* in Analectis pag. 533. *Michaelis Einl. Th. II.* pag. 1074. *Kuin.*] tamen vix quisquam eſt noſtra aetate, inter viros eruditos Romanae etiam eccleſiae, qui Marcum latine ſcripſiſſe ſibi perſuadeat, vt patet euoluenti ſcripta *Rich. Simonis*, *Eliae du Pin*, *Tillemontii*, *Fraſſenii*, aliorumque. Conf. *Seldenum* ad Eutychii Origg. Alexandr. pag. 152. *Kortholti* libr. de variis biblior. editt. pag. 71 ſq. *Erneſti Chriſt. Schroedteri* Exercit. de lingua Marci authentica Viteb. 1702. *Fabric.*

dd) H. e. *diſceſſum ex vrbe Roma*, ita potius cum viris doctis intellexerim verba Irenaei III, 1. quae laudat Euſeb. V, 5. Hiſt. *Fabric.* ſic *Millius* quoque,

IV. [LVCAS, quem ſine ratione idonea cum *Lucio*, cuius Act. XIII, 1. Rom. XVI, 21. mentio, confundunt *Basnagius* Annal. ad an. LX. §. 33. p. 714. *Heumannus* in Poecile tom. II. p. 519. *Lardnerus* Credibility of the Goſpel-hiſt. tom. I. pag. 250—253. *Wetſtenius*, et *Fabricius* noſter [ee]), recte repugnantibus *du Pin* Prolegg. ſur la Bible lib. 2. cap. 2. §. 5. p. 37. *Schmidio* H. C. pag. 462. et *Michaele Einleit. Th. II.* §. 149. pag. 1082 ſq. fuit haud dubie medicus ille Antiochenus [ff]), qui commemoratur Col. IV, 11. 14. (vid. Euſeb. H. E. III, 4. Hieronym. Catal. v. Lucas: *Lucas medicus Antiochenſis.* v. *Winckleri* Diſſ. *de Luca euangeliſta medico*, in ipſius Hypomnematibus philol. pag. 331. *Benedict. Gottlob Clauſwitz* Commentat. *de Luca euangeliſta medico*, *Keuchen.* Analect. pag. 658. *Michaelis Einleit.* l. c. pag. 1078.) adeoque fortaſſis libertus. vid. *Schmid* H. C. pag. 462. *Grotius* in Prolegg. Eum fuiſſe *pictorem*, plures crediderunt; v. *Koecher.* l. c. et quos ibi laudauit; ſed refutatur haec fabula ab *Hofmanno* in Obſſ. ad *Pritii* Introduct. pag. 179. *Basnagio* Hiſtoire de l'egliſe lib. 22. cap. 2. §. 1. 2. pag. 1312. *Lardnero* Supplem. vol. I. p. 257 ſq. Vtrum fuerit Lucas ex-gentilis, an ex-Iudaeus, certo conſtitui non poteſt. Sed probabilius omnino eſt, eum, antequam ſeſe ad Chriſti ſigna conferret, fuiſſe gentilem, partim ob Col. l. c. vbi v. interpp. partim ob traditiones antiquas. vid. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 147. pag. 1076 ſq. *Schmid* H. C. pag. 463. — Origene ſ. Adamantio quodam auctore, in Dialogis adu. Marcionitas pag. 8. et Epiphanio Haereſ. LI. pag. 435. fuit Lucas e numero LXX. diſcipulorum Chriſti; ſed haec traditio aeque impobabilis eſt, ac illa altera, diſcipulos, Emmauntem abeuntes, (Luc. XXIV, 13. 18.) fuiſſe Lucam noſtrum, et Cleopam; quum, Lucam fuiſſe e LXX. diſcipulorum numero, quod defendit v. c. *Whitby* in preface to the Goſpel of St. Luke, admodum difficulter poſſit conciliari cum euangelii ipſius initio. vid. *du Pin* l. c. *Tillemont* Memoires etc. tom. II. pag. 458.

quoque, *Schmid* H. C. pag. 457. *Semler Geſch. d. Glaubenslehre in Baumg. Polem. Th. I.* p. 51. alii, ſed *Simon* hiſt. crit. du. N. T. chap. 10. pag. 105 ſq. *Basnage* hiſtoire de l'egliſe lib. VIII. cap. 2. p. 421. *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 1059. illa verba de morte Apoſtolorum intelligunt. *Kuin.*

ee) Λούκιος dicitur Nazianzeno: Ματθαῖος μὲν ἔγραψεν ἑβραίοις θαύματα Χριστοῦ, Μάρκος δ' Ἰταλίῃ, Λούκιος Ἀχαΐδι. [at vide *Schmid* H. C. pag. 462. not. 89.) Fuerunt enim iam olim, qui, teſte Origene, Lucam eumdem putarent, cum Lucio, quem Paulus inter συγγενεῖς ſuos refert Rom. XVI, 21. Neque veriſimilitudine deſtituitur haec ſententia, licet *Grotius* hunc Lucium putat eſſe Λούκιον illum Cyrenaeum Act. XIII, 1. et Lucae nomen ſuſpicatur potius eſſe decurtatum pro Lucillio. In calce cod. Cottoniani atque in aliis apud *Ioh. Mabillonium* part. III. tom. I. Muſei Ital. legitur: *explicit liber euangelii ſecundum Lucanum.* Nimirum illa aetate pro Beda dicebant Bedanum, pro Offa, Offanum, et ſimilia, vt obſeruauit *Hickeſius* lib. II. theſ. ſeptentrional. pag. 251. *Fabric.*

ff) Paulinus Natali IX. Felicis: *Hic medicus Lucas*, prius arte, deinde loquela: bis medicus *Lucas.* Conf. *Muratorii* ἀνέκδοτα tom. I. pag. 8. Sed Lucam medicum a Luca euangeliſta diſtinguit *Sam. Basnagius* [etiam *Heumannus*, ſupra laudat. pag. 518. *Kuin.*] quem vide ad a. Chr. LX. nr. 33. de Sila ſiue Siluano intelligit verba 2 Cor. VIII, 19. *cuius laus magna eſt in euangelio;* quae de Luca interpretati rectius, ni fallor, ſunt, interpolator epiſtolae Ignatii ad Epheſ. §. 15. Origenes, Hieronymus, et alii veteres. In bibl. *Renati Moreau* fuit *epiſtola Lucae ad medicum Claudium Galenum* teſte Labbeo bibl. noua MSS. pag. 217. Sed non minus conficta fuit haec epiſtola, quam imagines, quas a Luca pictas referunt Ioh. Phocas ap. Allatium in Συμμίκτοις pag. 56. et alii ſcriptores, exigua fide digni, quos explodit *Ioh. Reiskius* in tractatu de imaginibus Ieſu Chriſti pag. 219 ſq. *Fabric.*

pag. 458. *Schmid* H. C. pag. 463. et qui nuper 1786. peculiari libello, Gottingae edito, in quo in Lucae inſpirationem et diuinam eius euangelii auctoritatem inquiſiuit *Henr. Phil. Sextro,* (vbi demonſtrauit, Lucam non fuiſſe αὐτόπτην, neque LXX Chriſti diſcipulis adnumerandum eſſe) quicquid et contradixerint *Basnagius* l. c. §. 28. pag. 710. et *Fabricius* noſter, quem nunc audiamus. *Kuin.*]

Non repugnat, et Lucam et Marcum ex LXX. diſcipulis fuiſſe, licet veteres miro conſenſu, vt Marcum Petri, ita Lucam tradant, Pauli fuiſſe interpretem et ſectatorem. Haud dubie enim Apoſtolorum etiam prae LXX. illis magna praerogatiua erat. Neque obſtat porro, quod Lucas adſirmat, ſe ea ſcribere, quae acceperit ab illis, qui fuiſſent οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται. Nam non de omnibus LXX. dici hoc poterat, quod Act. I, 21 ſq. ad apoſtolum requiritur, vt Chriſto ſemper adfuerint a tempore baptiſmatis Iohannis, vsque dum in coelos ſublatus eſt. Ex eo ipſo loco conſtat, non a Paulo ſolo euangelium Lucae eſſe ſuppeditatum, vt legitur apud *Iren.* III, 1. et in ſynopſi Athanaſii iunioris; ὑπηγορεύθη μὲν ὑπὸ Παύλου τοῦ ἀποστόλου, συνεγράφη δὲ καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ Λουκᾶ τοῦ μακαρίου ἀποστόλου [gg]) καὶ ἰατροῦ· ſed ſi a Paulo [hh]) forte quaedam hauſit, vt *Tertullian.* IV, 2. 5. ad Marcionem quoque confirmat, ea fuiſſe pauciſſima, pleraque autem omnia ab αὐτόπταις reliquis apoſtolis accepiſſe. Neque enim Paulus fuerat αὐτόπτης. Itaque et Euſeb. III, 24. adfirmat, Lucam ex Pauli contubernio, καὶ τῆς τῶν λοιπῶν ἀποστόλων ὁμιλίας ὠφελημένον, *et reliquorum apoſtolorum ſermonibus* (Petri maxime, vt habet pſeudo Dorotheus,) *adiutum* ſcripſiſſe: e quo tamen neutiquam ſequi arbitror, Lucam nullis plane rebus interfuiſſe ipſum, aut numquam adfuiſſe domino, in his terris verſanti, quemadmodum illi ſentiunt, qui ipſum credunt fuiſſe ex Helleniſtis, a. Chr. XLI. Antiochiae conuerſis, Act. II, 20. [ſic ſtatuit v. c. *Millius.*] Vt vero alte et a capite omnia poſſet accurate repetere, παρακολουθῆσαι πᾶσιν ἀκριβῶς atque ad finem plene deducere, quoniam haud ſemper, neque maximam partem adfuiſſet, non ſufficiebat ipſi ſua αὐτοψία, ſed vti Spiritu S. adſpirante, ita et Apoſtolorum, qui rebus interfuerant, teſtimonio, opus erat. *Fabric.*

[Quonam *tempore* Lucas, ſuum euangelium conſcripſerit? ſunt variae interpretum ſententiae. (vid. ſupra ad Matth.) Ac illud ipſum quidem conſtituere accuratius voluerunt ex libri ipſius initio, verbis nimirum, ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν· Etenim hic alii per πολλοὺς intelligunt euangelia Matthaei et Matthaei, (vt *Semler Geſch. d. Glaubenslehre* in *Baumgartens Polemik* T. I. pag. 52 ſq. *Sam. Basnage* Exercitatt. Anti-

gg) Proprie non apoſtolus erat, ſed apoſtolicus, non magiſter, ſed diſcipulus, vt ait Tertullian. IV, 2. contra Marcion. Nonnunquam tamen viri etiam apoſtolici veteribus veniunt nomine apoſtolorum, vt multis exemplis docuit *Frid. Spanhemius* Miſc. Sacr. lib. III. diſſ. de apoſtolatu tom. II. Opp. pag. 295. Sic Lucas apoſtolus dicitur etiam Idatio in faſtis. *Fabric.*

hh) Teſtibus Tertullian. l. c. et Euſeb. H. E. III, 24. fuerunt olim, qui haec memorabilia Chriſti adſcriberent Paulo, apoſtolo, aut ſaltim affirmarent, Lucam ex ore illius accepiſſe ea, quae memoriae prodidit. Male et perperam. vid. *Koecheri* Analecta p. 657. et *Semler* ad *Townſon* pag. 21. et 127. Fabula ipſa orta videtur ex Gal. I, 6. 7. vbi legitur κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· ſatis vero mature, v. Iuſtin. Apol. II. pag. 98. Colon. voc. Εὐαγγέλιον adhibebatur de euangeliſtarum commentariis. Hanc ergo ſignificationem ſubſtituebant etiam Pauli l. l. vocabulo illi (etſi ibi adhibeatur de doctrina chriſtiana) cum vero non eſſet euangelium, ſub Pauli nomine conſcriptum; Lucae, vtpote Pauli comitis, euangelium, adſcribebant apoſtolo. *Kuin.*

Antibaron. pag. 370. ſed *Iacob. Basnage* Hiſt. Eccleſ. Saec. I. praeter Matthaeum et Marcum, Chriſtianos quosdam pios et probos, qui iſtam ſcriptionis operam in ſe ſuſcepiſſent; cui adſtipulantur *Wolfius* in Curis, Prolegg. et Fabricius noſter,) atque verbum ἐπιχειρεῖν bono ſenſu accipiunt [ii]), de ſtudio feliciter in aliqua re collocato, quo ſenſu etiam legatur apud Platonem et Iſocratem, quo eodem ſenſu ponatur quoque Latinorum *aggredi.* v. *Wolfius* in Curis et *Grotius* ad Luc. I, 1. Alii vero verbum ἐπιχειρεῖν malo ſenſu poſitum exiſtimant, et ita quidem, vt ei reprehenſionis nota inſit, atque adeo per πολλοὺς intelligunt euangelia apocrypha, falſis narrationibus deturpata, vid. *Grabius* in Spicil. Patr Saec. I. pag. 31 ſqq. *Millius* Prolegg. pag. 35. *Huetius* in demonſtrat. Euangel. Propoſit. I. §. 16 pag. 42. *Simon* Hiſtoire Crit. du N. T. chap. 12. p. 123. 125. *Schmid* H. C. p. 466. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 155. pag. 1121 ſq. conf. omnino *Hofmann.* in obſ. ad *Pritii* introduct. in N. T. pag. 183. et *Koecherus* Analect. ad Luc. I, 1. pag. 663. Equidem exiſtimo, Lucam per πολλοὺς, neutiquam intellexiſſe Matthaeum et Marcum, ſed potius varii generis deſcriptiones vitae Chriſti, quae illis temporibus circumferebantur, ſiue breuiores, ſiue ampliores, falſa et vera commiſcentes. Quodſi enim Lucas in mente habuiſſet Matth. et Marcum, haud dubie non tantum ſcripſiſſet, ſe conſuluiſſe αὐτόπτας, ſed Matthaeum nominatim induxiſſet. vid. *Semler* ad *Townſon* B. II. pag. 69. 76. *Stoſch* de canone libror. N. T. pag. 20. vnde porro probatur, Matth. et Marc. debere intelligi? cur a vulgari ſignificatione verbi ἐπιχειρεῖν receditur? quomodo duo homines, Matthaeus et Marcus dici poſſunt πολλοί; vid. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1120 ſqq. §. 151. Etiam doctores veteres hac in re diſſentiunt. Poſt Matthaeum et Marcum ſcripſiſſe Lucam, docent *Irenaeus* adu. haereſ lib. III. cap. 1. *Origenes* ap. Euſeb. H. E. VI, 25. ipſe *Euſeb.* III. 24. *Epiphan.* haereſ. LI, 5. pag. 425. *Hieronym.* Catal. cap. 3. *Tertullian.* IV, 5. Sed *Clemens Alex.* (quem laudauit *Fabricius*), in Hypotypoſeon libris, Lucam Marco praeponit (vid. *Townſon* B. I. pag. 124.) ap. Euſeb. VI, 14. dum ait, prima ſcripta eſſe euangelia, in quibus genealogia proponitur, προγέγραπται τῶν εὐαγγελίων τὰ τὰς περιέχοντα γενεαλογίας. — Voluerunt etiam ex loco 2 Cor VIII, 18. ſcriptionis euangelii Lucae tempus definire. Eſt nimirum perantiqua opinio, Paulum illo loco innuiſſe Lucae euangelium ſcriptum. Conf. *Origenes* Hom. I. in Lucam, Chryſoſt. Opp. tom. IX. pag. 2. *Macknight* Harmon. IV. euangel. Obſeru. praelim. Obſ. VII. Sed iam *Theophylactus* ad 2 Cor. l. c. rectiſſime adfirmauit, voc. Εὐαγγέλιον illo loco non de Lucae commentariis, ſed potius de ipſa religionis doctrina interpretandum eſſe conſ. *Schmid* H. C. pag. 465. *Sextro*, Diſſ. *an ex argumentis externis Lucae euangeliſtae inſpiratio poſſit probari?* (Helmſtad. 1789. 4.) pag. 10 ſq. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1109. §. 152. Quodſi ergo Paulus intellexiſſet euange-

ii) Ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι nihil aliud eſt, quam ἀνετάξαντο, vt *Caſaubono* in notis ad Lucam probe obſeruatum. Sic Diodor. Sic. in praefat. hiſtor. ὀλίγοι δ᾽ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἀρξάμενοι τὰς κοινὰς πράξεις ἐπεχείρησαν ἀναγράφειν μέχρι τῶν καθ᾽ αὑτοὺς καιρῶν. Hippocrates de veteri medicina: ὁπόσοι ἐπεχείρησαν περὶ ἰητρικῆς λέγειν ἢ γράφειν. Quid igitur iniurii eſt in ſacros ſcriptores illos, quando Lucas ait, alios quidem, neque vnum, ſed plures, ſcripſiſſe ante ſe de rebus I. C. (vtrum ſimul reſpexerit euangelium ſecundum Hebraeos, euangelium ſecundum Aegyptios, παραδόσεις Matthiae etc docti iudicent) quorum laudatiſſimo exemplo incitatus ipſe quoque voluerit hoc aggredi, omnibus vsque ab ſtirpe diligenter inquiſitis, vt Theophilus haberet ſcripto etiam conſignata illa, quae e Lucae ſermonibus coram perceperat. Hic enim ſenſus verborum ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης (vid. *Salmaſ.* de Helleniſtica, pag. 103. *Suicer.* Theſ. in Κατηχέω) λόγων τὴν ἀσφάλειαν. *Fabric.*

euangelium Lucae, certo exinde ſequeretur, Lucam ſcripſiſſe prius, quam haec ad Corinthios data eſſet epiſtola; ſed Paulus minime intellexit, neque adeo ex hoc ipſo loco argumentum peti poteſt. — Variant quoque homines docti, quod attinet *annum*, quo ſcripſerit Lucas? alii notant an. poſt Chr. adſcenſionem XV. alii XXII. alii XXVII. Multus eſt in his variis ſententiis enarrandis et examinandis *Tillemontius* Memoires tom. p. 463. add. *Wetſten.* tom. I. pag. 643.

Quaeritur denique. *quo loco? ad quosnam?* et *quare?* Lucas ſuum euangelium literis conſignarit. Alii nominant *Antiochiam*, alii *Alexandriam* in *Aegypto* (vt Syrus interpres,) vel *Alexandriam Troadis*, (vid. *Sam. Petiti* Varr. Lect. lib. I. cap. 12. ſic *Fabricius* noſter) alii *Achaiam* ſ. *Boeotiam*, (*Lardnerus*, *Hieronymus*, vid. *Townſon B. I.* pag. 128. *B. II.* pag. 115. *Semler Geſch. d. Glaubensl.* l. l. pag. 55.) alii *Bithyniam*, alii denique, quorum ſententia ſe maxime probabilitate commendat, [illegible] etc. remittimus omnino lectores noſtros ad *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1103 ſqq. §. 152 ſqq. qui ibi varias ſententias adtulit, adlatasque diligenter examinauit. — Scripſiſſe Lucam ethnico-chriſtianis, opinatus eſt iam Origenes in Matth. ap. Euſeb. H. E. VI, 25. quem ſequuntur *Townſon B. I.* pag. 48. *B. II.* pag. 117. alii. *Helleniſtis* inprimis *Alexandrinis* deſtinaſſe ſuum euangelium, maxime probabile videtur *Schmidio* H. C. pag. 466. *Grabio* et *Millio* Prolegg. pag. 114. Vt Chriſtianis de hiſtoria vitae factorumque Chriſti proſpiceret, ſcripſiſſe Lucam euangelium, cui, reiectis omnibus parum accurate de hoc grauiſſimo argumento editis narrationibus et compilationibus, plenam fidem habere poſſent, poſt *du Pin* Prolegg. ſur la Bible lib. II. cap. 2. probare ſtuduit *Stoſchius* de Canone pag. 21 ſqq. — Inſcripſit Lucas librum ſuum *Theophilo;* quinam vero hic fuerit, non conſtat. Diu multumque inter litteratos quaeſitum eſt, vtrum nomen certi cuiusdam hominis, an adpellatiuum ſit, quo ſignificaretur *homo pius*, *Deique amans.* Adiectum κράτιστος haud fauet illi opinioni, quam etiam pauci amplexi ſunt, voc. Θεόφιλος eſſe nomen adpellatiuum. At enimuero etiam ii, qui certi cuiusdam hominis nomen eſſe ſtatuunt. varia de huius hominis perſona, dignitate, religione commemorant. Fuiſſe eum hominem, dignitate conſpicuum, docet adpoſitum κράτιστος [kk]); eum non Chriſtianum fuiſſe, ſuſpicatur *Michaelis;* Alexandrinum fuiſſe, opinatur *Schmid* H. C. pag. 467. coll. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1093. nomen prorſus fictum eſſe, coniicit *Heumannus* in Diſſ. *de Theophilo*, inſerta biblioth. Bremenſi Claſſ. IV. faſcic. III. et VI. Nolo autem paullo verboſior eſſe in explicandis virorum doctorum opinionibus; qui plura legere cupit, adeat *Michaelem* l. c. pag. 1087 ſqq. et eos, quos laudauit *Koecherus* in Analectis ad Luc. I, 3. *Kuin.*]

Graece ſcripſit Lucas, non ſyriace, (conf. *Fullerus* Sacr. Miſcell. IV, 1.) licet Antiochenus, atque *inter omnes euangeliſtas graeci ſermonis eruditiſſimus* agnoſcitur ab Hieronymo ep. 145.

kk) Theophilum illum virum fuiſſe in dignitate conſtitutum, patet ex elogio κράτιστε quod Lucas ei tribuit, quod poſſit etiam confirmari e recognitionibus pſeudo-Clementis X, 71. ſi fides ſcripto nullius fidei, vbi inter conuerſa Antiochiae a Petro plus quam decem millia refertur Theophilus, *cunctis potentibus in ciuitate ſublimior, qui domus ſuae ingentem baſilicam eccleſiae nomine conſecrauit, in qua Petro apoſtolo conſtituta eſt ab omni populo cathedra. Fabric.* add. *Schmid* H. C. pag. 467.

ep. 145. ad Damaſum, et ad VI. Ieſaiae. Hebraiſmos quidem in Luca quoque non paucos obſeruaſſe ſibi viſus eſt *Ioh. Vorſtius*, ſed nimis illum liberalem fuiſſe in adnumerandis ſacrorum N. T. ſcriptorum hebraiſmis, iam ſpirantem adhuc monuerat amicus *Tho. Reineſius* in epp. ad eum ſcriptis, et pluribus exemplis docuit egregius iuuenis *Horatius Vitringa*, in flore aetatis extinctus. Certe *audacius quam verius hoc contendi* a *Vorſtio*, recte adfirmat *Ioh. Henr. Maius* in examine hiſt. criticae Simonianae pag. 375. *Lucam plus Hebraiſmorum quam ceteros ſcriptores ſacros vſurpaſſe.*

Lucae euangelium reiecerunt Cerinthiani, et Ebionitae: ſolum illud recipientibus Cerdonianis et Marcione, ſed qui mirifice interpolatum [ll]) et primis capitibus truncum variisque locis mutilatum habuit, atque, vt videtur [mm]), ſine Lucae nomine praefixo, et praemiſſis viciſſim [nn]) Marcionis antitheſibus. Non omnia tamen, quae aliter legiſſe referunt Tertullianus et Epiphanius, totidem Marcionis corruptiones fuiſſe videntur, cum nonnulla forte ita repererit in ſuis codd., vt recte viri docti adnotarunt. Quemadmodum locus de eo, qui ſabbatho opus famulum faciebat, qui in quibusdam codd. legitur poſt Luc. VI, 5. non a Marcionitis, vt volebant *Grotius* et *Arnoldus*, ſed ex euangelio Aegyptiorum adiectus eſſe videtur Millio p. 30. Prolegg. ad N. T. *Iohannem* vero *Bodinum*, qui, Marcionem ſequutus, prima Lucae capita in dubium vocauit, confutat *Huetius* demonſtrat. euangel. IX, 9. 7. pag. 776 ſq.

ll) Irenaeus lib. I. cap. 29. lib. III. cap. 11. Tertull. IV, 2. contra Marcion. et Epiphan. haer. XLII. cap. 9. 10 ſq. tom. I. p. 310 ſq *Fabric.* Conf. diſputat. *Marcionem Pauli epiſtolas et Lucae euangelium adulteraſſe dubitatur, praeſide Ioſia Frid. Chriſti. Loeſſler defenſa a Guil. Gabr. Wegener, Traiecti ad Viadr.* 1788. 4. Vanitatem plerarumque criminationum Epiphanii oſtenderant iam *Richardus Simon*, *Semlerus*, alii, quorum veſtigia hoc in libello preſſit haud infeliciter *Loeſſlerus*. Exemplar epiſtolarum, quod poſſedit Marcion, vocatum τὸ ἀποϛολικὸν, continebat auctore Epiphan. haereſ. XLII, 9. has epiſtolas: ep. ad Galatas, vtramque ad Corinth. ep. ad Rom. vtramque ad Theſſal. ep. ad Epheſ. Coloſſ. Philem. et Philippenſes, et quidem hoc ipſo ordine, quo eas poſuimus. Cum variis temporibus, et a variis colligerentur epp. Pauli, neceſſe erat, vt variae illae collectiones, et quoad ordinem et quoad numerum epiſtolarum, differrent inter ſeſe maximopere. Marcion ergo habebat exemplar epp. mancum et imperfectum, nec adeo plures epiſtolas agnoſcebat. Id quod fortaſſis non malo animo fecit. De Marcionis euangelio vetus traditio docet, eum tantummodo Lucae euangelium admiſiſſe, id vero mirifice interpolaſſe. Quodſi vero diligentius examinantur loci, allati ab Irenaeo, Tertulliano, Epiphanio; patet, omnia, quae hanc in rem proferuntur, coniecturis niti: patet, Marcionem habuiſſe euangelium quoddam, noſtris maximam partem ſimile, ab iis tamen etiam diuerſum. Marcionis euangelium neque erat euangelium Lucae, nec euangeliſtarum, quod ſibi Marcion compoſuerat, ſed illud euangelium iam ante Marcionis tempora erat confectum, ſicuti ſaec II. plura exſtabant euangelia, praeter illa, quae nos habemus. Irenaeus ſtatuebat, Lucae euangelium eſſe fontem, e quo fluxerit Marcionis euangelium, quoniam hanc opinionem fouebat et defendebat, exſtitiſſe et exſtare tantum potuiſſe quatuor euangelia, et ex vno horum reliqua omnia eſſe deriuata. Hinc etiam traditio, Ebionitarum euangelium e Matthaei tamquam fonte, fluxiſſe. Irenaeum hac in re Tertullianus ſecutus eſt. — Et haec quidem, quae hactenus ſcripſimus fuſius et accuratius expoſita leguntur in libello Loeſſleriano, qui inſertus legitur Commentationn. theologg. (vol. I. Lipſ. 1794. 8.) a *Velthuſeno*, *Rupertio* et me ipſo editis. Conf. etiam *Eichhornii* Allgem. Bibl. d. bibl. Litteratur B. II. pag. 320 ſqq. *Kuin.*

mm) Conf. *Rich. Simon.* Hiſt. Crit. N. T. lib. I. pag. 125. *Fabric.*

nn) Tertullian. contra Marcion. IV, 4. *Fabric.*

V. Euangelio etiam alterum λόγον ſiue librum, πράξεις nimirum Ἀποστόλων Lucas ſubiecit, cui *Acta Apoſtolorum* diſerte tribuunt etiam veteres, vt *Irenaeus* III, 15. et 19. *Tertullianus* de ieiuniis cap. 10. *commentarium Lucae* adpellans; vt alios veteres et recentiores omittam. [vid. *Lardner*. Supplements etc.] In codd. multis nomen auctoris non fuit adſcriptum [oo]), forte, quod tamquam δεύτερος λόγος euangelio ſtatim ſubiunctus fuit hic liber [pp]), vt ſuſpicatur *Dodwellus* Diſſ. I. ad Irenaeum pag. 69. Plerique tamen codices hunc titulum praefixum habent [qq]): Λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ πράξεις ἀποστόλων, vel πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων διὰ Λουκᾶ ἀποστόλου. A *Lambecio* [rr]) etiam adfertur imago Lucae, in genibus ſcribentis Actorum librum, quam codici vetuſto in bibl. Vindobonenſi praemiſſam reperit. Graece ſcriptum eſſe, nemo, quod ſciam, ambigit, atque *Rich Montacucium* [ss]) quidem, ſi audimus, *luculento et puriſſimo ſermone, vt ne ipſae quidem Athenae magis attice loquantur.* Quamquam *Epiphan.* XXX, 6 et 12. Actorum Apoſtolicorum librum a Ioſepho, Tiberienſi hebraice repertum memorat. Non diu poſt euangelium, aliquo tamen tempore interiecto, a Luca videtur compoſitus, et quamquam vniuerſe *apoſtolorum* acta titulus pollicetur, aliorum tamen res vix attingit liber, quam Petri et Pauli, Pauli autem maxime, cuius conuerſionem, itinera, et labores perſequitur vsque ad primam in vrbe Roma commorationem biennii Act. XXIII, 30. et defenſionem apud Neronem quarto huius imperii anno A. C. LVIII. Vtrum Romae [tt]) propterea ſcriptum librum neceſſe ſit, vt colligit Hieronymus, alii videant, qui malunt Alexandriae [uu]) hoc factum, ſiue illa Troadis, ſiue Aegypti; vel in altera Aegypti vrbe Thebis: mihi enim hoc totum videtur eſſe perquam incertum. Neque omnia Pauli, etiam illis, quae tangit temporibus, ne dum Petri geſta Lucam attigiſſe, pulcre obſeruat Hieronymus in ſecundam ad Galatas. Quaerentibus, cur Paulo ſuperſtes hiſtoriam non vlterius pertexuerit, reſpondet Chryſoſtomus homil. I. in Acta, quod ad ſcopum praecipuum iam haec, quae ſcripſit, ſufficerent, et de cetero ſanctis illis viris magis curae eſſet, eccleſias doctrina euangelii replere, quam λογογραφεῖν. Quamquam vero in ſynopſi Athanaſiana legas, Petrum Acta ὑπαγορεῦσαι, ſiue eorum materiam praebuiſſe Lucae, tamen verius eſt, quod Euthalius, a *Zacagnio* editus, p. 421. adfirmat, Lucam, quibus ipſe interfuiſſet, et quae ipſe vidiſſet, conſcripſiſſe. Συναπεδήμει γὰρ, inquit, τοῖς τε ἄλλοις ἀποστόλοις καὶ μάλιστα τῷ Παύλῳ, καὶ εἰδὼς ἀκριβῶς γράφει. Hieronymus in

oo) Recenſet eos Wetſten. tom. II. pag. 455. *Kuin.*

pp) Non Lucae tantum euangelio, ſed toti codici euangeliorum, appendicis loco ſubiunctus videtur liber *Schmidio* H. C. pag. 471. *Kuin.*

qq) *Rich. Simon* Hiſt. Crit. lib. I. pag. 19 ſq. *Fabric.*

rr) *Lambec.* lib. II. biblioth. Vindob. pag. 571. *Fabric.*

ss) *Montacucius* Praefat. ad Anal. Origg. Eccleſ. *Fabric.*

tt) Sic *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 166. p. 1175. et quidem anno LXIII. *Schmidius* vero H. C. pag. 470. ſcriptum librum eſſe exiſtimat Romae a. LVIII. *Kuin.*

uu) Etiam Theophilum, cui Acta Lucas inſcripſit, inter primos credentium, et nobiliſſimos Alexandriae fuiſſe ſcribit Bar Bahlul, auctor Syrus Lexici apud Caſtellum, [vid. Schmid. H. C. pag. 457. coll *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 1093. *Kuin.*] *Alexander* vero *Morus* parum veriſimiliter illi Theophilo inſcripſiſſe libros ſuos Lucam ſuſpicatur, quem iudicio areopagitico falſi damnatum Athenienſes precibus Piſonis concedere noluere, vt refert Tacitus Hiſt. II, 55. *Fabric.* De Theophilo, vid. quae ſupra notauimus. Alexandriae ſcripſiſſe Lucam, falſo perhibent ὑπογραφαὶ MsS. graecorum. v. *Millii* N. T. pag. 196. *Schmid* H. C. pag. 470. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1103 ſq. et pag. 1175. *Kuin.*

in Catalogo S. E. *Lucas* euangelium, ſicut audierat, ſcripſit, Acta vero Apoſtolorum, ſicut viderat ipſe, compoſuit. [De ſcribendi indole Lucae, modo narrandi, nec non de Chronologia Actor. vide quae praeclare obſeruauit *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 168 ſq. pag. 1179 ſqq. *Kuin.*]

Probe ex Varrone notauit *Scaliger*, *actum* latine dici, quod alii barbare *tractatum* appellant, ſed graeca inſcriptio praeſentis libri manifeſtum facit, *Acta* vel *Actus* h. l. eo ſenſu eſſe accipienda, vti quae veteribus memorantur acta vrbis, acta Pompeii, acta publica et diurna populi Rom., acta Caeſaris, acta temporum Auguſti, acta Tiberii, Caii etc. acta diurna Senatus, acta Antonii, acta Pilati, de quibus ſuperfluum eſt hic plura adferre poſt doctorum hominum ad Plin. Sueton. etc. diligentiam. Erant quidem illi commentarii, in quos non res quaelibet, ſed eximiae, magnae, graues, notatuque grauiſſimae referebantur, et ad poſterorum memoriam tranſmittebantur. Ac qui magni aliquid geſſiſſet, is dictus eſt feciſſe, quod dignum eſſet exire in acta; neque quicquam magis deſiderabant et non factum querebantur, qui res dignas memoria patraſſent. *Fiunt iſtae palam, cupiunt et in acta referri.*

Acta Lucae reiecerunt olim praeter *Cerinthum*, de quo Philaſtrius Haer. 36. *Ebionitae*, Epiphan. XXX, 16. *Tatianus* et *Seueriani*, Euſeb. H. E. IV. 29. *Marcionitae*, Tertull. V, 2. contra Marcion. et *Manichaei*, Auguſtin. contra Adimantum cap. 12. et de vtilitate credendi cap. 3. et contra epiſtolam fundamenti cap. 5. ineptam *Wolfgangi Lazii*, *Ioh. Fabri* et *Martini Cholini* dubitationem, qui ambigue ſe haerere profeſſi ſunt, vtrum Lucas acta ſua ex Abdia, an hic e Luca deſcripſerit, alibi. in prolegg. ad Pſeudo-Abdiam expoſui. Quod vero *Chryſoſtomus* Homil. I. in acta queritur, illa aetate multis librum hunc ignotiſſimum fuiſſe, potius mihi ſupinam ac priuatam quorumdam ſocordiam et torporem, quam publicam eccleſiae negligentiam caſtigare videtur. Πολλοῖς, inquit, *τοῦτο τὸ βιβλίον οὐδ᾽ ὅτι ἔστι γνώριμόν ἐστιν, οὔτε αὐτὸ οὔτε ὁ γράψας αὐτὸ καὶ συνθείς.* Idem certe *Chryſoſtomus* Hom. LXVI. de diuerſis locis N. T. teſtatur, ſua aetate praelegi ſolita in eccleſiis poſt Paſchatos feſtum. (tom. V. edit. *Ducaei* pag. 842) quod confirmat Euthalius, a *Zacagnio* editus, p. 443. et Auguſtinus tractat. VI. in Iohannem rr). praeterea lex Theodoſii de feſtis lib. XV. cod. Theodoſ. tit. 5. lege 5. Recentium quoque Graecorum eumdem morem obſeruarunt *Cangius*, gloſſario Graeco in Πραξαπόστολος, et *Lambecius* de bibl. Vindobon. lib. V. pag. 287.

De *altercatione Papiſci et Iaſonis*, quam ab Ariſtone Pellaeo ſcriptam ad Lucam, veluti auctorem, male retulit Clemens Alex. ſexto Hypotypoſeon, teſte Maximo ad Dionyſium de myſtica theol. cap. 1. vide *Guil. Spenceri* notas ad Origen. IV. contra Celſum pag. 57. *I. E. Grabii* Prolegg. ad Irenaeum pag. 15. et tom. II. ſpicilegii patrum. pag 127 ſq. *Guil. Cauei* hiſt. litterariam S. E. ad a. Chr. CXXXVI. et *Ittigii* diſſ. de patribus apoſtolicis pag. 91 ſq. ***Fabric.***

rr) Conf. *Sam. Basnagii* Annales I. pag. 805. et quae ſcripſi in praef. ad partem poſteriorem cod. apocryphi N. T. *Fabric.*

VI. S. IOANNES, Zebedaei, Bethſaidenſis, piſcatoris et Salomes F. [r]) Iacobi frater, ὁ μόνον ἰδιώτης ἀλλὰ καὶ ἀγράμματος [ww]), ſed qui in Ieſu amore, quo vnice ſeſe effert [xx]), abunde hauſit eruditionis diuinae ac coeleſtis, tantam quoque vim eloquendi diuina, vt eſſet Boanerges quidam, ſiue tonitru filius, Marc. III. 17. Verſatus deinde maior natu in Aſia, ἔνθα τὸ παλαιὸν ἐφιλοσόφουν οἱ τῆς Ἑλληνικῆς συμμορίας ἅπαντες [yy]), Euangelium graece condidit Epheſi [zz]) omnium poſtremus [aaa]) iam nonagenario maior [bbb]) cum e Patmo reuerſurus eſſet poſt Domitiani necem quae a Chr. 96. contigit [2]). Nam Syriace primum

r) Vitam huius Apoſtoli praeter Lardnerum in *Supplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory*, vol. I. cap. XI. omnium vberrime deſcripſit Frid. Adolph. Lampius in *Prolegom. Commentar. in Euangel. Ioan.* praemiſſis, *tom. I. lib. I. cap. I — VI. pag. 1 — 102.* vbi p. 2. etiam reliqui eiusdem vitae enarratores commemorantur, quos eosdem laudatos etiam reperies apud Io. Geo. Walchium in *Bibl. theol. ſel. tom. III. pag. 461 ſq.* et Hambergerum in *zuverl. Nachricht. vol. III. pag. 124 ſq. Keil.* add. *A. H. Niemeyer* in Characteriſtik der Bibel tom. I. edit. quintae.

ww) Chryſoſt. I. in Ioann. p. 10. ex Act. IV. 13.

xx) Io. XIII. 23. XIX. 26. XX. 2. XXI. 7. 20. Grotius obſeruat, Petrum maxime fuiſſe φιλόχριστον, Ioannem φιλιησοῦν, vt Alexander de amicis ſuis dicebat, Hephaeſtionem eſſe φιλαλέξανδρον, Craterum φιλοβασιλέα. Diodor. Sic. XVII. 114. Plutarch. Alexandro pag. 691.

yy) Chryſoſt. loco laudato.

zz) Irenaeus III. 1. apud Euſeb. V. 8. Hiſt. et Epiphan. LI. 12. licet alii in Patmo ſcripſiſſe affirment, Hippolytus, Dorotheus etc. [Poſtremus male huc refertur, cum Euangelium noſtrum diſerte tradat, Epheſi editum fuiſſe. Alios vero teſtes et plures nominatim codices graecos, in quibus Euangelium hoc in Patmo editum fuiſſe defenditur, laudat Wetſtenius *N. T. tom. I. pag. 831.* Verum eiusmodi codicum ſubſcriptionibus nullam hac in re fidem habendam eſſe, recte iudicat I. D. Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 165. pag. 1171.* edit. recentiſſ. *Keil.*] Vide Sam. Basnage ad a. Chr. 97. nr. 11.

aaa) Clemens Alex. in libris Hypotypoſ. apud Euſebium VI. 14. et III. 24. Hiſt. conſentiente Irenaeo, Epiphanio LI. 19. et aliis veteribus. *Fabr.* Aliter tamen viſum eſt I. S. Semlero, qui in Paraphraſi huius Euangelii pluribus locis contendit, Ioannem omnium Euangeliſtarum primum videri ſcripſiſſe. Verum hanc coniecturam argumentis, admodum leuibus, niti, exemplis aliquot docuit idem Michaelis in *Biblioth. orient. et exeget. vol. III. pag. 24 ſq. Keil.*

bbb) Epiphan. Haer. LI. tom. I. pag. 434. διὸ ὕστερον ἀναγκάζει τὸ ἅγιον πνεῦμα τὸν Ἰωάννην παραιτέμενον εὐαγγελίσασθαι δι' εὐλάβειαν καὶ ταπεινοφροσύνην, ἐπὶ τῇ γηραλέᾳ αὐτοῦ ἡλικίᾳ μετὰ ἔτη ἐνενήκοντα τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Πάτμου ἐπάνοδον. Conf. Suidam in Ἰωάννης. Io. Dallaeum lib. I. cap. 16. de ſcriptis Dionyſii Areopag. et Stephanum le Moyne ad Varia ſacra pag. 1020 ſq.

2) Omnino admodum varie hoc tempus a ſcriptoribus antiquis et in graecis, qui nobis ſuperſunt, codicibus, ſolet definiri, aliis quidem ſub *Domitiano*, aliis ſub *Traiano*, aliis anno poſt Chriſti in coelos adſcenſum *trigeſimo*, aliis *trigeſimo primo*, aliis denique anno aetatis Ioanneae *centeſimo* id ſcriptum tradentibus; ex quo facile eſt, colligere, haec omnia non niſi coniecturis niti, nec certi quicquam hac de re inter veteres conſtitiſſe. Itaque recentiores ſcriptores ex ipſo potius libri argumento tempus, quo exaratum eſſet, quodammodo ſaltem ſtuduerunt definire. Atque hic alii quidem ex cap. V, 2. intelligi poſſe iudicarunt, id ante Hieroſolymorum excidium ſcriptum fuiſſe, quoniam hic piſcina ad portam ouium etiamnum exſtare (ἐστὶ) dicatur; quod tamen argumentum parum firmum eſſe, non incommode iudicauit Michaelis *l. l. pag. 1173.* Ipſe vero ex cap. XVIII, 10. et XXI, 18. 19. hoc ſaltem colligi poſſe, cum aliis quibusdam defendit, poſt Petri demum obitum librum hunc ſcriptum fuiſſe; verum nec haec loca ad eam rem declarandam ſufficere, bene monuit Chr. Frid. Schmidius in *Hiſtor. antiq. et Vindicat. Canon. ſacr. P. II. S. I. cap. IV. §. 196. p. 482. not. 51.* Nihilominus tamen Io. Aug. Starkius in *Hiſtor. Saec. I.* (*Geſchichte der chriſtlichen Kirche des erſten Iahrhunderts,*) *vol. II. pag. 85.* ex vtroque argumento id effici poſſe ſtatuit, Euangelium hoc a. Chr. 68. aut 69. ſcriptum eſſe iudicandum. Ven.

primum ſcriptum a Ioanne, et graece deinde a Graecis, ad fidem conuerſis, vel a neſcio quibus aliis conuerſum eſſe, Salmaſii ccc) parum veriſimilis coniectura eſt, omni veterum conſenſu deſtituta, licet apud Epiphanium XXX. 6 et 12. mentio Euangelii Ioannis, hebraice reperti a Ioſepho Tiberienſi, ſed ἀπὸ Ἑλλάδος εἰς Ἑβραΐδα φωνὴν μεταληφθέντες. Ad Autographum graecum Ioannis prouocat Petrus Antiochenus apud auctorem Chronici Alex. p. 521. neſcio qua fide: at Chryſoſtomus homil. I. in Ioann. pag. 13. teſtatur, Syros, Aegyptios, Indos, Perſas, Aethiopas et infinitas alias nationes vſas Euangelio Ioannis, in ſuam tranſlato linguam. Imaginem Prochori, ex Ioannis dictantis ore Euangelium excipientis et graece ſcribentis, [*] refert e veteri codice Lambecius II. de bibl. Vindob. pag. 571. [itemque *Montefalconius* in Diar. Ital. pag. 362.] A verſione graeca LXX. Interpretum quandoque diſceſſiſſe Ioannem et hebraicis verbis inſtitiſſe, obſeruat Euſebius in Pſalmos, a praeſtantiſſimo Montfauconio nuper editus pag. 171. ὅθεν καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὡς ἂν Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων τὸν Σωτῆρα οὐ πτερνισμὸν ἀλλὰ καὶ πτέρναν (Io. XIII. 18.) ἀνεμακένιαι ἐμνημόνευεν. Confer exempla plura apud Chriſtianum Schotanum de auctoritate verſionis LXX. interpretum p. 67. [3]) Iulianus, parabates, apud Cyrillum X. pag. 327. vitio vertit Ioanni, quod Ieſum Deum eſſe docuerit, aliis hoc apoſtolis non auſis facere, τὸν Ἰησοῦν οὔτε Παῦλος ἐτόλμησεν εἰπεῖν Θεὸν, οὔτε Ματθαῖος, οὔτε Λουκᾶς, οὔτε Μάρκος, ἀλλ᾽ ὁ χρηστὸς Ἰωάννης. Saltem in hoc acutius vidit Iulianus Socinianis, quod Ieſum a Ioanne Deum eſſe pronunciatum non negauit. Si voluiſſet aciem intendere, idem etiam ab aliis factum apoſtolis intelligere potuiſſet. Quod vero Ioannes Ieſu diuinitatem diligentius ceteris expoſuit, ideo iampridem aquilae inſigne et theologi titulum tulit [4]), vnde et Euangelium eius Θεολογίαν adpellat Suidas in Ἰωάννης [5]). Scilicet hanc fidem inculcauit *Ioannes, Domini diſcipulus, volens per Euangelii*

Ven. autem Storrius in libro, infra laudando, quem de conſilio Euangelii noſtri ſcripſit, § 77. *pag. 405.* nihil certi hac de re definit, neque tamen improbabile eſſe indicat, id diu poſt excidium Hieroſolymitanum ſcriptum eſſe. *Keil.*

ccc) Refellitur a Rich. Simone I. Hiſt. Crit. N. T. pag. 333. [verſ. germ. vol. I. pag. 624 ſq.] qui pag. 41 ſq. [verſ. germ. pag. 65 ſq.] etiam Petri Antiocheni ad Ioannis Autographum prouocantis, fidem vocat in dubium. *Fabric.* Propoſuit autem Salmaſius hanc coniecturam in notiſſimo libro *de lingua helleniſt. pag. 258.* neque tamen de noſtro tantum Euangelio ibi loquitur, ſed *omnes* potius *Apoſtolos* lingua ſibi familiari et vernacula ſcripſiſſe defendit, *quae protinus,* (haec ſunt ipſa eius verba,) *a Syris* Ἑλληνίζουσι, *vel Graecis ipſis, ad fidem conuerſis, quos ſecum habuiſſent Euangelii praedicandi adiutores et adminiſtros, in Graecum fuiſſent translata. Keil.*

3) Idem vero et reliqui ſcriptores N. T. nonnunquam feciſſe videntur, de quo conſulendi ſunt I. D. Michaelis *l. l.* § 33. *pag. 240 ſq. vol. I.* et I. B. Koppius in *Excurſ. I. epiſtolae ad Roman.* ſubiecto, *pag. 332 ſq.* Quare non video, cur de Ioanne ſingulatim hoc obſeruandum putauerit noſter. *Keil.*

4) Quod quippe vocabulum de diuinitatis Ieſu defenſore κατ᾽ ἐξοχὴν tum dici ſolebat, de quo vid. Buddeum in *Inſtitutt. Theol. dogm. pag. 52.* et Wolfium in *Cur. phil. tom. IV. p. 369.* itemque Lampium *l. l. lib. I. cap. VII. §. 19. p. 118.* et *§. 21. p. 121.* De ipſo vero vocabuli vſu conferenda eſt S. V. Tittmanni Prol. *de Theologis veterum. Viteb. 1775. 4. Keil.*

5) Commemorari et hoc poterat, idem Euangelium hac ipſa de cauſa πνευματικὸν etiam dici Clementi Alexandrino apud Euſeb. *H. E. lib. VI, 14.* Hoc enim nomine aperte ideo dicitur, quod non tractet τὰ σωματικὰ, vel, vt Epiphanius dicit *haer. LI, 12.* τὴν ἔνσαρκον πραγματείαν, quam reliqui Euangeliſtae expoſuerant. Ceterum veſtigia huius dogmatis, in Euangelio noſtro traditi, peculiaribus ſcriptis perſequuti ſunt Dau. Chriſt. Grimmius, ſcholae Annaemontanae hodie Rector, in *Theologiae Ioanneae, ſ. Vindiciarum diuinitatis I. C. Ioanneo Euangelio demonſtratae Spec. I.*

Euangelii annunciationem auferre eum, qui a Cerintho inſeminatus erat hominibus errorem, et multo prius ab his, qui dicuntur Nicolaitae, qui ſunt vulſio eius quae falſo cognominatur ſcientia etc. vt locuples teſtis Irenaeus III. 11. pag. 218. [6]) Vtrum voluerit ſimul Platonicas περὶ

Spec. I. Lipſ. 1770. et *Spec. II. 1773. 4.* S. V. Tittmannus in Prol. *de Ieſu Deo et Seruatore in Euangelio Ioannis demonſtrato, Viteb. 1778. 4.* itemque S. V. Kleukerus in libro ſic inſcripto: *Iohannes, Petrus und Paulus, als Chriſtologen betrachtet. Rig. 1785 8. Keil.*

6) Idem teſtantur etiam Hieron. in *Prooem. in Matth.* et in *Catal. ſcript. eccleſ. cap. IX.* atque Epiphanius *haer. LI. pag. 423.* qui tamen non vnum Cerinthum, quem nec Irenaeus ſolum cogitari voluit, commemorant, ſed plurium ſectarum gnoſticarum mentionem faciunt. Quamquam vero Irenaei verba, vt non incommode monuit Grimmius *l. l. Spec. I. pag. 15.* ſic tantum intelligi poſſunt, vt Ioannem Euangelio ſuo ſcribendo illi errori, quem et Cerinthus poſt alios diuulgaſſet, occurriſſe, tradere velle exiſtimetur: plerique tamen ita potius ea intellexerunt, vt aduerſus ipſum Cerinthum Iohannem Euangelium ſuum ſcripſiſſe, Irenaeum ſtatuiſſe defenderent, hancque eamdem loci interpretandi rationem multis nuper aſſerere ſtuduit, eamque chronologiae etiam rationibus conuenire pluribus oſtendit S. V. Storrius in peculiari commentatione in locum illum Irenaei, *Repertor. liter. bibl. et oriental. Eichhorn. vol. XIV. pag. 136 ſq.* inſerta. Fuerunt tamen omni tempore admodum variae virorum doctorum de veritate huius narrationis ſententiae, aliis quidem eam admittentibus, aliis vero acriter impugnantibus. Ex illis inprimis commemorandi hic videntur Io. Franc. Buddeus in *Eccleſ. Apoſtol. cap. 5. §. 5. pag. 409—440.* Ge. Lud. Oederus in Tract. *de ſcopo Euangelii S. Iohannis Apoſtoli, haereſi Cerinthi oppoſiti, Francf. 1732. 8.* et Ioach. Oporinus, Goettingenſis quondam Theologus, qui ex hac quidem traditione optimam huic libro lucem accendi poſſe ſtatuit, idque pluribus oſtendere ſtuduit in Diſſertatione ſic inſcripta: *Clauis Euangelii Iohannis hiſtorico-eccleſiaſtica, quae dextre applicata patefacit, totum Euangelium Iohanneum nihil aliud eſſe, quam demonſtrationem anti-Cerinthianam de Ieſu θεανθρώπῳ, mundi ſeruatore, Goetting. 1743. 4.* itemque ex recentioribus I. D. Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 158. pag. 1133 ſq.* et S. V. Storrius in peculiari libro ſuper hoc argumento ſcripto: *Ueber den Zweck der evangeliſchen Geſchichte und der Briefe Iohannis, (Tubing. 1786. 8.) pag. 43 ſq.* Praeter hos autem aduerſus eosdem Gnoſticos, neque tamen eos Chriſtianos, ſed vel Iudaeos, vel gentiles, Euangelium noſtrum ſcriptum eſſe, defendit quoque Auctor anonymus in *Beyträgen zur Beförder. des vernünftig. Denkens in der Religion, Faſc. XVI. pag. 197 ſq.* Contra vero hanc de Euangelio noſtro, Gnoſticis oppoſito, ſententiam olim quidem inprimis oppugnauit Frid. Ad. Lampius *l. l. Prol. lib. II. cap. III. §. 10 ſq. p. 179 ſq.* noſtris autem temporibus inter huius ſententiae oppugnatores inprimis eminuit S. V. Tittmannus, qui in egregio libello *de veſtigiis Gnoſticorum in libris N. T. fruſtra quaeſitis, (Lipſ. 1773. 8.) pag. 155 ſq.* ab eorum ſententia alieniſſimum ſe eſſe oſtendit, qui gnoſticos errores Ioannis animo in ſcribendo hoc Euangelio obuerſatos fuiſſe ſtatuunt. Cum igitur haec veterum de conſilio Euangelii noſtri traditio non omnibus probaretur, alii quidem alias ea de re ſententias ſtabilire conati ſunt, quarum pleraſque diligenter enarrauit atque examinauit Lampius *l. l. Proll. lib. II. cap. III.* Ipſe vero cap. IV. hanc de conſilio libri noſtri ſententiam propoſuit, vt Ioannem Iudaeos, doctrinam chriſtianam amplexos, in fide de Ieſu, vero Meſſia, eodemque Dei filio, confirmaret; cui proxima eſt Lardneri ſententia, qui in *Supplements to the credibility of the Goſpel hiſtory, vol. I. pag. 393 ſq.* Ioannem id maxime ſpectaſſe defendit, vt Iudaeis incredulis veritatem hiſtoriae euangelicae perſuaderet, vel ſaltem, cum facile potuerit praeuidere, ſe hoc conſilium vix eſſe aſſecuturum, poenarum ab iis ſumendarum iuſtitiam vindicaret. Sed vtramque ſententiam vero parum conſentaneam eſſe, oſtendit Michaelis *l. l. pag. 1132 ſq.* Neque magis ad verum accedere videtur b. Semleri ſententia, qui in *hiſtor. dogmat. fidei Polemicae Baumgarten. praemiſſa, vol. I. p. 61 ſq.* in graecorum maxime Iudaeorum, extra Palaeſtinam, nominatimque in Aſia, viuentium, vſum hoc Euangelium a Ioanne eo conſilio ſcriptum eſſe defendit, vt ad fidem in Chriſtum eos adduceret. Multo vero probabilior, imo vix iuſtae

περὶ τῦ λόγυ argutationes, quales nuper ediderat Philo Iudaeus, emendare, doctiores iudicent [7]). Temporis rationem per Paſchata vnus reliquis videtur diſtinctius deſignaſſe. Tam ſublimis

iuſtae amplius dubitationi obnoxia cenſenda eſt eorum ſententia, qui Ioannem noſtrum Euangelium ſuum Ioannis Baptiſtae ſectatoribus, qui Ieſum verum Meſſiam eſſe negarent, hancque dignitatem ſuo potius magiſtro deferrent, oppoſuiſſe defendunt. Id enim plura huius Euangelii loca, (cap. I, 42. II, 11. IV, 29. 42. VI, 69. IX, 35. X, 24. XI, 27. et cap. I, 8. 20. III, 26—28.) cum aliis Epiſtolarum eius locis (1 Ep. II, 22. IV, 3. 2 Ep. 7.) collata, non tam ſuadere, quam aperte potius monſtrare atque adeo poſtulare videntur; quod vberius eſſem demonſtraturus, ſi hic locus pateretur, neque id a viris, mox nominandis, ſatis iam eſſet demonſtratum. Etenim id ipſum Ioannis noſtri in libro ſuo conſcribendo conſilium fuiſſe, non modo ſuſpicatos iam eſſe vidi Semlerum *l. l. pag. 66.* et in *Paraphr. hui. Euangel. vol. I. pag. 11.* atque Herderum in *Erläuterungen zum N. T. aus einer neueröfnet. morgenl. Quelle, pag. 11.* ſed reperi etiam, idem olim iam defenſum fuiſſe a Celeb. Nic. Barkey in peculiari commentat. *de ſcopo Euangelii, quod eſt ſecundum Ioannem*, inſerta *Biblioth. Hagan. Claſſ. III. faſc. III. pag. 591 ſq.* cui iungenda eſt alia eiusdem viri comment. *de Sabiis* in *Claſſ. IV. faſc. II.* eiusd. *Bibliothec. p. 355 ſq.* reperiunda. Noſtris autem temporibus eandem ſententiam, eorum, quae Batauus ille ſcripſerat, penitus, vt videtur, ignarus, vt nouam plane hypotheſin propoſuit, multisque adornare conatus eſt Io. Geo. Overbeck, ſacrorum in terris Auſtriacis hodie miniſter, in peculiari libro, ea de re edito, quem ſic inſcripſit: *Neue Verſuche über das Evangel. des Iohannes, Gerae, 1784.* 8. mai. tulitque is, praeter aliorum, nominatim etiam S. V. Storrii et b. Michaelis plauſum, quorum ille in libro paullo ante laud. *p. 27 ſq.* hic autem in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 159. p. 1140 ſq.* eandem ſententiam calculo ſuo comprobauit, eamque cum ſuperiori illa de gnoſticis erroribus in hoc Euangelio oppugnatis, praeter rationem, vt mihi quidem videtur, vterque iungendam iudicauit. *Keil.*

7) Haud dubie animo noſtri obuerſatus hic eſt Io. Clericus, quem conſtat hanc ſententiam acriter propugnaſſe in libro peculiari, eoque ſic inſcripto: *XVIII prima Commata cap. I. Ioan. paraphraſi et animaduerſſ. illuſtrata a Io. Clerico, Amſtel. 1695 8* et inſerto dein partim *Commentario in Pentateuch. edit. I. Amſtel. 1696.* partim repetitae editioni Paraphraſeos librorum N. T. Hammondianae, *Francof. 1714.* fol. Verum hanc ſententiam mox oppugnarunt primum Elias Benoiſt, editis tribus *Diſſertationibus epiſtolicis* de his 18. verſibus, *Roterod. 1697.* de quibus cfr. *Acta Eruditor.* ei. an. *p. 489 ſq.* tum Io. van der Wayen in Diſſert. *de λόγῳ*, praemiſſa *Rittangelii librae veritatis*, *Franeq. 1698* 8. cui reſpondit Clericus in *Epiſtol. critic. VII. VIII.* et *IX.* poſt Camp. Vitringa in *Obſeru. Sacr. lib. V. cap X—XIII. pag. 132 ſq.* Herm. Witſius in Exercit. III. περὶ τῦ λόγυ in *Miſcellan. SS. tom. II. p. 87 ſq.* Lampius *l. l. lib. II. cap. III. §. 52. pag. 203 ſq.* aliique plures. Quanquam vero toties iam confutata fuerat haec Clerici opinio, tamen eandem fere reuocare ſuſtinuit Th. Mangeyus in *Praef. ad Philonem* a ſe editum; ſed et huic acrem ſe aduerſarium praebuit S. V. Io Ben. Carpzouius, Helmſtadienſis theologus, in Diſſert. *de λόγῳ Philonis non Iohanneo*, *Helmſt. 1749* 4. inſerta dein Prolegomenis, *Exercitationibus S. in Pauli epiſt ad Hebraeos ex Philone Alex.* praemiſſis, *pag CVII ſq.* Neſcio tamen, an hi omnes viri doctiſſimi ſatis liquidum fecerint, nihil plane ſimilitudinis λόγῳ Iohanneo cum Philoniano intercedere, quod mihi non videtur negandum, quanquam, quod Clericus voluit, Philonem a Iohanne lectum fuiſſe, aut hunc ſaltem τῦ λόγυ nomen vſurpandi occaſionem ei praebuiſſe, minime contenderim. Certe hoc ſaltem, vt recte iam obſeruauit Semlerus in *Paraphr. ad h. l.* iure contendi poſſe arbitrer, iſtud nomen lectoribus Ioannis aliunde iam cognitum cenſendum eſſe, cum eo, tanquam ſatis iam noto, vtatur, nulla plane eius explicatione aut definitione addita. Vnde autem ductum fuerit, et quae notio ei tum temporis videatur ſubiecta fuiſſe, id non magis licet hoc loco inquirere, quam ei conueniret, ſi reliquas de fonte et ſenſu huius vocabuli virorum doctorum ſententias nunc vellem enarrare. Si tamen placuerit, cfrri hic poſſunt, quae ſcripſi in *Exercit. I. de doctoribus veteris eccleſiae culpa corruptae per Platonicas ſententias Theologiae liberandis*, (Lipſ. 1793. 4.) *p. 72 ſq.*

ſublimis porro diuinitatis Ieſu praeco pauca eius miracula [ddd]) et in his duo tantum, apud reliquos memorata Euangeliſtis, retulit: ſermones Domini velut in ſupplementum ceterorum Euangeliſtarum complures adnotauit. Nam vt Theodoro Mopſueſteno apud auctorem Catenae traditum, Ioannes laudata et confirmata triam, qui ante ſe Euangelium ſcripſiſſent fide, ea quae illi omiſiſſent pauca adiuncturum ſe ſpopondit [8]). Ὁ δὲ ἐπῄνεσε μὲν τῆς ἀληθείας τοὺς γεγραφότας, ἔφησε δὲ βραχέα μὲν αὐτοῖς παραλελεῖφθαι καὶ τῶν μάλιστα ἀναγκαίων λεχθῆναι θαυμάτων τὰ διδασκαλικὰ ἅπαντα μικροῦ. Εἶτα καὶ δεῖν ἔφασκε τοὺς περὶ τῆς ἐν σαρκὶ παρουσίας τοῦ Χριστοῦ διαλεγομένους, μηδὲ τοὺς περὶ τῆς θεότητος λόγους παραλιπεῖν, ὥστε μὴ τοῦ χρόνου προβαίνοντος τούτοις ἐνεθισθέντας τοῖς λόγοις τοὺς ἀνθρώπους τοῦτο μόνον αὐτὸν νομίζειν ὅπερ ἐφαίνετο. Ἐπὶ τούτοις παρακλήσει τῶν ἀδελφῶν ἐγένετο, ταῦτα ἃ μάλιστα ἀναγκαῖα μὲν κρίνει [?] πρὸς διδασκαλίαν παραλελειμμένα δὲ ὁρᾷ τοῖς λοιποῖς, γράψαι μετὰ σπουδῆς, ὃ δὴ καὶ πεποίηκε. Confer Topographiam Chriſtianam Coſmae Indopleuſtae lib. V. pag. 248. Si fides [9]) auctori Martyrii S. Timothei apud Photium cod. CCLIII. pag. 762. Ioannes etiam priorum trium Euangeliſtarum ſcripta recenſuit. τοὺς τόμους οἳ ἀνέγραφον διαφόροις γλώσσαις τὰ σωτήρια τοῦ Δεσπότου πάθη τε καὶ θαύματα καὶ διδάγματα, τούτους παρὰ τῶν κομιζόντων δεξάμενος Ἰωάννης διέταξέ τε καὶ συνδιήρθρωσε, καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν τριῶν Εὐαγγελιστῶν τὸ ὄνομα ἐνηρμόσατο.

Euangelium Ioannis reiecerunt praeter *Cerinthianos*, *Ebionaeos*, *Cerdonianos*, et *Marcionem*, de quibus ſupra in Matthaeo, *Theodotus* Byzantinus [10]) auctor Theodotianorum, de quo

Qui vero aliorum ea de re ſententias cognoſcere cupiant, iis adeundus inprimis eſt Wolfius in *Cur. phil. et critic. in IV. Euangel. pag. 780 ſq.* cui quoad recentiorum ſententias iungendus eſt b. Doederleinius in *Inſtitut. Theol. chriſt.* tom. I. pag. 345 ſq. edit. recentiſſ. *Keil.*

ddd) Nazianzenus de Ioannis Euangelio: παῦρα δ᾽ Ἰωάννου γράφεται ἱερῇ ἐνὶ βίβλῳ θαύματα, ἀλλὰ λόγοι πολλοὶ Χριστοῖο λέγονται.

8) Idem tradiderunt etiam Clemens Alex. apud Euſeb. *H. E. lib. III. cap. 24.* et *VI, 14.* Hieron. in *Catal. ſcriptt. eccleſ. cap. IX.* et Epiphan. *lib. II. haer. LI, 6.* Sed parum hoc probabile videri, praeter alios inprimis docuit Lampius *l. l. lib. II. cap. III. §. 3. pag. 174 ſq.* nec ſibi etiam perſuaderi potuiſſe monuit Semlerus ad *Townſonii Abhandlungen üb. die vier Euangelien, vol. I. pag. 53 ſq.* Nihilominus tamen id ipſum pluribus nuper argumentis demonſtratum iuerunt b. Michaelis in *Praef. Commentario in hiſtoriam ſepulturae Chriſti eiusque in vitam reditus*, germanice ſcripto praemiſſa, *pag. 61 ſq.* itemque in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 161. pag. 1158 ſq.* et S. V. Storrius in libro aliquoties iam laud. *pag. 246 ſq.* Si autem, quae ſupra de conſilio huius Euangelii diſputata ſunt, vera ſunt cenſenda, cogitur inde, id totum dogmaticum potius, quam hiſtoricum fuiſſe, adeoque noſtrum neutiquam voluiſſe abſolutam vitae Ieſu hiſtoriam proponere, ſed ea modo tradere, quae conſilio ipſius eſſent accommodata. Ea vero expoſuit ſic, vt multa lectoribus ſuis, aliunde iam cognita, ſupponeret, quod idoneis exemplis docuerunt Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 161. pag. 1160 ſq.* et Storrius *l. l. §. 52. pag. 235 ſq.* atque ea maxime traderet, quae Hieroſolymis aut in confiniis illius vrbis Ieſus inſtituiſſet, ceteris quidem Euangeliſtis res, in Galilaea potiſſimum ab eo geſtas, perſequentibus, quae ſcita eſt obſeruatio Franc. Gotth. Hartwigii in *Apolog. Apocalypſ. vol. IV. p. 57.* An vero horum Euangeliſtarum libros nominatim cognitos habuerit, ad eosque reſpexerit ſic, vt, quae illi omiſiſſent, ſupplere inſtitueret, id equidem non puto, certo poſſe definiri, et vix liquido demonſtrari. *Keil.*

9) At fidem ei non habendam eſſe, vix quemquam fore putauerim, qui dubitet, cum facile adpareat, quam infirmo aut nullo potius fundamento haec omnis narratio innitatur. *Keil.*

10) Cfrenda hic ſunt, quae pro his haereticis ab hac culpa repudiati Euangelii Ioannei liberandis ſcripſit Lampius *l. l. lib. II. cap. I. §. 2. pag. 135 ſq. Keil.*

quo Epiphanius LIV. 1. tum *Alogi*, de quibus idem Epiphanius LI. 3. 18. 22. quanquam Ebionaeos et Cerinthianos videtur per Alogos denotaſſe [11]), nam LI. 12. etiam nominetenus illos compellat: *ποῦ πλανᾶσθε Κήρινθε καὶ Ἐβίων καὶ οἱ ἄλλοι*; et Theodotum pag. 462. *ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀλόγου αἱρέσεως* appellat. Vide et Philaſtrium cap. LX. *Γνησιότητα* et auctoritatem huius euangelii aduerſus Alogos aſſeruit nouiſſime, vt alios in praeſenti omittam, Io. Clericus V. C. commentario in prima Euangelii Ioannis. At Grotium, qui ad XX. 30. et XXI. 24. contendit, caput vltimum Euangelii non ab ipſo Ioanne, ſed ab Eccleſia Epheſina additum eſſe [12]), refellunt Calouius, Noldiusque ad Ioannem, Elias du Pin tom. II. prolegom. Bibl. pag. 44. Huetius demonſtratione Euangelica pag. 35 ſq. et Io. Millius prolegom. in N. T. §. 249. pag. 29. [13]) qui tamen pag. 30. §. 256. locum Io. V. 4. de angelo, ad *κολυμβήθραν* deſcendente [eee]), ex Euangelio ad Hebraeos vel alio eiusmodi Apocrypho ſcripto inſertum eſſe, incerta prorſus ſuſpicione auguratur [14]). Omitto ſuperſtitioſos Euangelii

11) Quam parum commoda ſit haec noſtri coniectura, facile iudicabit, qui Alogos iſtos ex ipſa Epiphanii narratione Cerinthum Euangelii noſtri auctorem dixiſſe cogitauerit. Hinc enim ſponte profecto intelliget, eos a Cerinthianis neceſſario diuerſos eſſe iudicandos. Multo accuratiora ſunt, quae de his Alogis diſputauit S V. Storrius *l. l.* *§. 24 ſq. pag. 56 ſq.* qui hic vtique eſt conferendus. *Keil.*

12) Idem cum Grotio ſtatuerunt Ger. Ioh. Voſſius in *Harm. Euang. III, 4. §. 8* Clericus in *Bibl. vniu. tom. XII. pag. 437.* in *Bibl. ſelect. tom. XIV. pag. 387.* et in *notis ad Hammond. in Io. XX, 29.* Chr. Matth. Pfaffius *de var. lect. N. T. cap. XI. §. 5. p. m. 178 ſq.* Moerlius in *Scholiis philol. pag. 128.* Semlerus in *Introd. Polem. Baumgart. praemiſſa*, vol. I. pag. 62. et in *Paraphr.* hui. Euangel. ad hoc Cap. atque nuperrime Celeb. Henr. Eberh. Gottl. Paulus in *Nouo Repertor. litter. bibl. et orient. tom. II. pag. 327.* et *Memorabil. P. V. pag. 176 ſq.* Praeter hos autem fuerunt etiam, qui Ioannem primo quidem in cap. XX. ſcribendi finem facere voluiſſe, deinde vero eorum, quae praetermiſſa fuerant, recordatum, vltimum Caput adieciſſe defenderent, quam coniecturam praeter Ger. Io. Voſſium *l. l.* propoſuit Rich. Simonius in *Obſervatt. Nouis ſuper N. T.* (*Nouvelles Obſervations ſur le texte et les Verſ. du N. T. Par. 1695.*) *pag. 123.* vbi et alii quidam commemorantur, qui in eam inciderunt, quibus addi etiam poteſt Guil. Worthingtonus, Anglus, qui Ioannem circa vitae ſuae finem nouam Euangelii, a ſe prius editi, recenſionem curaſſe, eique cum hiſtoriam de adultera, tum hoc vltimum Caput addidiſſe ſtatuit, de qua ſententia eius cfr. *Brittiſch theolog. Magaz. vol. III. part. 2. pag. 457 ſq. Keil.* Eſt vero et tertia, eaque mihi probabilior, eorum ſententia, qui cap. XXI. reliquam partem genuinam, ſed duo vltimos verſiculos aliena manu additos eſſe cenſent. *Beck.*

13) Adde his Rich. Simonium in *Hiſtor. crit. N. T. lib. I. cap. XIII. pag. 151.* Verſ. germ. *tom. I. pag. 249.* vbi Grotium, et in *Nov. Obſervatt. l. l.* vbi Clericum confutat, Lampium in *Comment. ad h. l.* Ioh. Reinh. Ruſium in *Harm. Euangel. tom. III vol. II. pag. 1546.* Ad. Oſiandrum in *Exerc. qua Authentia cap. XXI. in Eu. Io. pertr. Tubing. 1756.* 4. Michaelem in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 164. p. 1170.* Io. Geo. Frid. Papſtium in Diſſ. *de Authentia Capit. XXI. Ioannis, Erlang. 1779.* 4. et Io. Frid. Krauſium in *Vindiciis Capit. vltimi Euangelii Ioannis*, Viteb. 1793. 4. qui libellus Ven. Paulo inprimis eſt oppoſitus, qui tamen ad eum nuper reſpondit *Memorab. l. l. Keil.*

eee) In variis quidem antiquis ille codicibus deſideratur. Vide Bernardi Lamy Concordiam Euangel. tom. II. pag 656 ſq. et Rich. Simonis diſſ. de MSS. N. T. pag. 69. Non tamen certum hoc argumentum ſtatim *νοθείας*, quia veteres quidam Chriſtiani quandoque nonnulla e metu praepoſtero ſcandali in codicibus, quos publice legebant, omiſerunt. Vide, ſi placet, quae de loco Ioh. VIII. 1 ſq. vbi de adultera ſermo, diſſerui in codice Apocrypho N. T. pag. 357 ſq.

14) Non omnino tamen improbabilis redditur haec viri docti ſuſpicio, ſi verum eſt, quod rite obſeruauit b. Michaelis *Biblioth. orient. et exeg. vol. III. pag. 18 ſq.* hunc verſum hebraice primum aut chaldaice ſcriptum et poſt demum in graecum videri translatum, cogiteturque et hoc,

Ioannis et primorum eius verborum abuſus, de quibus Delrio disquiſ. Mag. lib. I. cap. IV. qu. 54. et lib. VI. cap. II. ſect. 3. pag. 1021. Quamquam neque aliis euangeliis pepercit male feriata hominum περιεργία, vt ſortes [fff]) ex iis lectae, et ſuſpenſione illorum vel lectione ſiſti incendia et vis auerruncari exiſtimata morborum, ſurumque et aliorum maleficorum crimina prodi poſſe credita, ſatis demonſtrant. Nec [℟] minor cultus euangeliorum codicibus exhibitus [ggg]), qui litteris deſcripti aureis et argenteis, ornati gemmis, in loco editiori et in tribunalibus repoſiti, praelati in ſupplicationibus, in proceſſionibus ſollennibus: lecti a regibus publice, poſita tantiſper regis veſte ac perſona, ſuſpenſi de collo [hhh]), adoratione [iii]), deoſculatione [kkk]) et obſignatione honorati, per eos iuratum [lll]) et innocentiae fides facta, illis oſtenſis depoſitae inimicitiae [mmm]), ordinandorum impoſiti capitibus [nnn]), a ſtantibus cum praelegerentur auditi, et quod in Polonia iuſſu Micislai, regis, factum, ſtrictis velut in defenſionis teſſeram equitum auſcultantium gladiis. Vtinam vero a multis genuinum illud atque vnicum cultus genus non negligatur, quod Chriſto auctore iubet facere poenitentiam et credere euangelio Marc. I. 15.

VII. Praeter Euangelium habemus etiam eiusdem Ioannis Epiſtolas *tres*, licet nomen ſuum iis Ioannem praefixiſſe neget Dionyſius Alex. apud Euſeb. VII. 25. Hiſt. De harum *prima*, qua nulla ardentior eſt ad commendandam charitatem, nemo dubitauit quin Apoſtoli eſſet, exceptis haereticis quibusdam, a quibus euangelium quoque reſpui iam dixi, vel qui omnes epiſtolas catholicas, vt Marcion, reiecerunt. Euſebius III. 24. Hiſt. τῶν δὲ Ἰωάννου συγγραμμάτων πρὸς τῷ Εὐαγγελίῳ καὶ ἡ προτέρα τῶν Ἐπιστολῶν παρά τε τοῖς νῦν καὶ τοῖς ἔτ' ἀρχαίοις ἀναμφίλεκτος ὡμολόγηται. Dionyſius Alex. apud eumdem VII. 25. pag. 275. συνᾴδουσι μὲν γὰρ ἀλλήλοις τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ Ἐπιστολὴ, ὁμοίως τε ἄρχονται. Chryſoſtomus homilia in Matth. XXI. 23. edita a Cotelerio III. monument Eccleſ. Graecae pag. 148. αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ κήρυξ ὁ ταῦτα κηρύξας (Io. XVII. 3.) αὐτὸς ἐν τῇ Ἐπιστολῇ τῇ ἑαυτοῦ γράφων, τῶν δὲ ἐκκλησιαζομένων οὐ τῶν ἀποκρύφων μὲν ἡ πρώτη Ἐπιστολή. Τὴν γὰρ δευτέραν καὶ τρίτην οἱ πατέρες ἀποκανονίζουσιν, τὴν μέντοι πρώτην Ἐπιστολὴν ἅπαντες εἶναι Ἰωάννου συμφώνως ἀπεφήναντο. Auguſtinus tractatu VII. in hanc Epiſt. *Si nos diceremus, Deus dilectio eſt, ſcandalizaretur aliquis ex vobis, et diceret, quis dixit? — — Nunc ecce habetis, fratres, Scripturas Dei, Canonica eſt iſta Epiſtola, per omnes gentes recitatur, orbis terrae auctoritate tenetur, orbem terrarum ipſa aedificauit. Audis hic ab Spiritu* [℟] *Dei, Deus*

omnem narrationem iudaicum ingenium haud obſcure prodere. Ceterum quanquam multi Criticorum admodum dubitanter de authentia huius loci iudicarunt, nemo tamen, quantum mihi quidem conſtat, poſt Millium aperte eum proſcribere auſus eſt, praeter Semlerum in *Paraphr.* ad h. l. Michaelem *l. l.* et ſcriptorem ignotum in *Beyträgen zur Beförder. des vernünft. Denk. in der Relig. faſc. VI. pag. 22. Keil.*

fff) Ant. van Dalen de oraculis pag. 315 ſq. edit. 2. Obſ. Hallenſes IV. 13. *Fabric.* Adde Io. Petr. Milleri, Vlmenſis quondam Gymn. Rectoris, Pr. *de ſortibus biblicis*, Vlmae, 1756. 4. et Io. Frid. Cottae Diſſ. *de Sortibus Sanctorum*, Tubing. 1758. 4. *Keil.*

ggg) Vide Io. Ciampinum part. I. Vett. monument. Muſiu. cap. XVI. et Reu. Io. Andreae Schmidii trigam diſſ. Hiſtorico-Theol. 3. de cultu Euangeliorum, Ienae 1692. 8.

hhh) Chryſoſt. et Hieron. ad Matth. XXIII. 5.

iii) Rich. Simon Obſ. Nou. in N. T. pag. 121.

kkk) Pagi ad A. C. 825. n. 23.

lll) Niceph. Gregoras XII. 5.

mmm) Socrates VII. 13. Hiſt. pag. 351. A.

nnn) Iac. Goar ad Euchologium pag. 312.

Deus dilectio eſt. Iam ſi audes, fac contra Deum, et noli diligere fratrem tuum. Ne Sociniani quidem, quod ſciam, aliud profiteri auſi ſunt, quamquam illis hoc a Menochio et Cornelio a Lapide impingitur. Ioannem ἐν τῇ μείζονι Ἐπιςολῇ laudat Clemens Alex. II. Strom. pag. 389. agnoſcens adeo alias quoque eius epiſtolas breuiores, neque peculiarem titulum ad quos exarata fuerit ſciens producere, quem Poſſidius in Indiculo ſcriptorum Auguſtini, et Auguſtinus II. 39. quaeſt. Euangel. et pſeudo-Hyginus Epiſt. 1. p. 190. [15]) habent, *Epiſtolam Ioannis ad Parthos* [ooo]), i. e. inquit Grotius, *ad Iudaeos* [ppp]), *Chriſtum profeſſos, qui non ſub Romanorum, ſed ſub Parthorum viuebant imperio in locis trans Euphratem, vbi ingens erat Iudaeorum multitudo, vt Neardae, Niſibi, et aliis in locis.* Saltem veriſimilius hoc eſt,

 quam

15) Alios eiusdem inſcriptionis teſtes commemoratos vide apud Wolfium in *Cur. phil. et crit. vol. IV. pag. 243.* quibus addi debet, quod Millius *Proll. §. 1463. p. 161.* codicem laudat, in quo ſecunda etiam noſtri epiſtola ſic inſcribitur: Ἐπιςολὴ β΄ πρὸς Πάρθȣς, quodque in codice quodam bibliothecae Geneuenſis, teſte quidem Griesbachio, noſtra epiſtola non *ad Parthos*, ſed *ad Sparthos* potius inſcribitur, quod tamen haud dubie ex priore illo ortum eſt. De ſenſu autem et fide huius inſcriptionis admodum variae ſunt virorum doctorum ſententiae. Quos Grotius quidem, quem ea in re praeiuit Guil. Eſtius in *Comment.* in hanc epiſtolam, per Parthos intellectos velit, noſter ipſe ſtatim exponit; ſed hanc tamen ſententiam parum ſibi veriſimilem videri, profitetur Lampius *l. l. lib. I. cap. VII. §. 3. p. 105.* Alii vero, vt Pritius narrat *Introd. in N. T. cap. VIII. §. 2. pag. 97.* per Parthos pios potius *exules* ſignificari ſtatuerunt. Fidem autem huius inſcriptionis vnus fere, quantum mihi quidem conſtat, Grotius agnouit, ceteri autem omnes eam vno ore falſam eſſe defendunt, cum a nullo ſcriptore *graeco* hoc nomine citetur, (nam quod Athanaſius a quibusdam in hanc rem laudatur, id vanum eſſe docet Semlerus loco mox commemorando,) nec in vllo graeco codice haec inſcriptio reperiatur, nec ante Auguſtinum vllus PP. latinorum hoc nomine vſus ſit, neque ipſe etiam Auguſtinus aliis in locis, quibus hanc eandem epiſtolam excitat, hoc nomine vtatur, ſitque omnino perquam dubium, Ioannem in Parthia fuiſſe, doctrinamque chriſtianam, vt vulgo traditur, ibi docuiſſe, aut cum huius prouinciae incolis quicquam rei habuiſſe. Hinc vel hanc omnem inſcriptionem inani coniectura fictam iudicarunt, vel Auguſtini locum corruptum eſſe ſtatuerunt, iamque Serrarius quidem Parthis *Pathmios*, h. e. Pathmi inſulae incolas ſubſtitui voluit, Whiſtonus vero πρὸς Παρθένȣς, ad *virgines*, ſcl. eccleſias, h. e. nulla haereſi corruptas, eam ſcriptam fuiſſe defendit, Semlerus denique in *Introd. Polem. Baumgart. praemiſſa, vol. I. pag. 78.* pro: *ad Parthos* in loco Auguſtini *adapertius* legendum ſtatuit. Michaelis autem hanc inſcriptionem *l. l. §. 261. pag. 1519.* inde ortam iudicat, quod Ioannes in hac epiſtola ſaepe vtatur vocabulis, ex Perſarum philoſophia repetitis, φῶς, σκοτία et ſimilibus. Quicquid ſit, ſaltem quemlibet facile putem eſſe conceſſurum, ad certos quosdam homines hanc epiſtolam, vel, vt rectius potius dicendum ſtatuunt Michaelis et Storrius, librum ſcriptum eſſe iudicandum, ſi vel maxime, quinam ii fuerint, nunquam poterit certius conſtitui. Id enim omnis argumenti eius ratio poſtulat, cum et de falſis doctoribus dicatur, qui eccleſiam perturbent, quos non credibile eſt, vbique locorum exſtitiſſe, et ſub finem etiam lectores moneantur, vt ſibi ab idololatria caueant. Quare non videtur quis a vero magnopere deflexurus, ſi Aſiae minoris, in qua Ioannem magnam vitae ſuae partem transegiſſe conſtat, coetibus quibusdam eam deſtinatam fuiſſe defenderit. Neque enim huic ſententiae obſtare exiſtimem, quod eam iam ab Origenis inde temporibus inter καθολικας epiſtolas relatam fuiſſe legimus, cum et alias epiſtolas certis coetibus aut hominibus deſtinatas, nimirum Petrinas itemque ſecundam et tertiam noſtri ſcriptoris, inter easdem receptas fuiſſe conſtet, quicquid etiam de origine et ſenſu huius catholicarum epiſtolarum nominis ſtatuatur; quod non eſt huius loci accuratius examinare. *Keil.*

ooo) Vide Franciſcum Combefiſ. tom. I. auctar. nouiſſ. bibl. Patrum pag. 483.

ppp) Confer Io. Braunii V. C. librum I. ſelect. ſacrorum cap. 14.

quam quod Lightfootus Hor. Talmud. in 1 Cor. I, 14. eam a Ioanne ſuſpicatus eſt ad *Corinthios* directam eſſe [16]), quod nemo veterum ſcripſit. De tempore nihil certi reperi annotatum, niſi quod coniectura plerorumque eſt, ab aetate prouecto ſcriptam eſſe [17]) et Docetarum [qqq]) errores in illa perſtringi [18]). Locum celeberrimum V. 7. de tribus in coelo teſtibus

16) Cauſam coniecturae ſuae hanc habuit, quod Caium, cui tertia noſtri epiſtola inſcripta eſt, eundem iudicauit cum Caio illo Corinthiaco, qui in illo 1 ep. ad Cor. loco commemoratur; ideoque in illa epiſtola, quam Ioannes vſ. 9. epiſt III. eccleſiae, in qua verſabatur Caius, ſe ſcripſiſſe dicit, hanc primam cogitandam eſſe ſtatuit; in quo illud ſaltem cum aliis commune habet, quod vtramque epiſtolam eodem tempore a noſtro ſcriptam et editam fuiſſe iudicauit. Idem enim de omnibus noſtri epiſtolis defenderunt Goth. Traug. Zachariae in *Praef. Paraphraſi* earum praemiſſa, et S. V. Storrius in libro ſaepius iam laudato, *pag. 406 ſq. Keil.*

17) Sunt tamen etiam, qui maturius eam ſcriptam exiſtiment, v. c. Grotius, Hammondus et alii, de quo conſulendi ſunt, qui varias interpretum hac de re ſententias latius expoſuerunt, Lampius nimirum *l. l. l. I. cap. VII. §. 4. p 106.* et Wolfius in *Cur. phil. et critic. vol. IV. p. 243.* Neque vero mirum eſt, varias eſſe hac de re ſententias, cum antiquitatis teſtimoniis, quibus quidem ſolis ea conſtitui poteſt, hic prorſus deſtituamur. Hinc nec illud inter viros doctos conuenit, vtrum ante vel poſt Hieroſolymorum fata ſcripta ſit iudicanda, aliis quidem hoc, aliis illud defendentibus. In hac tamen re mihi quidem tutiorem ſententiam amplexi videntur ii, qui ante illud exeidium eam ſcriptam eſſe exiſtimant, cum neque aperta illius calamitatis mentio, neque obſcura eius ſignificatio, qua eam, ſi ſerius ſcripta fuiſſet, vix puto carituram fuiſſe, in ea reperiatur. Similiter et illud ambigitur, vtrum ante vel poſt Euangelium noſtri ſcripta fuerit, quippe et hic in duas, vt ex Wolfio videre licet, partes plerisque diſcedentibus. Medius tamen inter eos eſt Bayerus, quem Wolfius *l. l.* vtrumque librum ſimul editum docet ſtatuiſſe, cui addendus nunc eſt S. V. Storrius, qui *l. l. p. 384.* id ipſum defendit, quanquam in eo a Bayero diſcedit, quod non dedicationis loco epiſtolam noſtram Euangelio praemiſſam ſtatuit, quae illius fuit ſententia, ſed eius potius adpendicem, aut partem ſecundam habendam eſſe defendit. *Keil.*

qqq) Petau. lib. I. de incarnat. cap. 4.

18) Fuit quidem haec plerorumque olim ſententia, vt Docetas Ioannem hac epiſtola oppugnare voluiſſe defenderent, ſed his tamen Cerinthianos etiam plerumque iunxerunt, et vtrosque a Ioanne erroris argui exiſtimarunt. Ita certe ſtatuerunt Camp. Vitringa *Obſeru. Sacr. lib. V. cap. XX. pag. 155.* Io. Franc. Buddeus in *Eccleſ. apoſt. cap. V. §. 5. p. 440 ſq.* et *§. 7. p. 550 ſq.* itemque Ioach. Oporinus in Diſſert. ſic inſcripta: *Iohannis Ap. Paraeneſis ad primos Chriſtianos de conſtanter tenenda communione cum patre ac filio eius I. C. nodis interpretum liberata et luci vere innatae ſuae reſtituta.* (*Goetting. 1741.* 4.) *pag. 6 ſq.* Solum tamen Cerinthum hac in re commemorat Zachariae *l. l.* Alii vero his Gnoſticos omnino ſubſtituerunt, quorum in numero ponendus eſt v. c. Millius in *Proll. N. T. §. 149. p. 18.* et inprimis Michaelis *l. l. §. 262. p. 1521.* Horum vero ſententiam commodis argumentis oppugnauit S. V. Loefflerus in Diſſ. qua *Ioannis Epiſtola I. Gnoſticos inprimis impugnari* negat, *Trai. ad Viadr. 1784.* 4. Ipſe vero in omni epiſtola non niſi de Iudaeis, qui, relictis patriis erroribus ad Chriſtianorum ſacra tranſierant, cogitandum eſſe cenſet, atque his omnia, quae de illis hominibus, quibus oppoſita eſt epiſtola, in ea dicuntur, commode poſſe accommodari, per ſingula eundo oſtendere ſtudet; eiusdemque ſententiae eſſe etiam videtur S. V. Knappius in Prol. *in locum 1 Io. V, 6 — 11.* (*Hal. 1792.* 4.) *pag. 5.* Ego vero, ſi et mihi, quid hac de re videatur, dicendum ſit, et hic de iisdem Ioannis Baptiſtae ſectatoribus, Ieſu Nazareno dignitatem Meſſianam denegantibus, cogitandum eſſe exiſtimem, quibus ſupra dixi Euangelium noſtri fuiſſe oppoſitum, cum eorum, qui hic taxantur, error diſerte in eo ponatur, (II, 22.) quod Ieſum verum Meſſiam eſſe negent, (ex quo loco mihi quidem is, qui cap. IV, 3. occurrit, huicque aperte eſt parallelus, vnice videtur explicandus eſſe,) occurratque praeterea et alius locus, (cap. V, 6.) quo, vt ſcite obſeruauit Cl. Barkey *l.* ſupra *laud.* Ioannes Baptiſta haud obſcure peti videatur. Idem defendit etiam Storrius *l. l.* quanquam is, vt ſupra in diſputatione de Euangelio noſtri iam admonui,

bus [rrr]) quem vel interpolare quosdam vel tollere auſos codicum varietas demonſtrat [19]), tanto minus mirabimur, quod Socrates etiam VII. 32. Hiſt. de loco altero [sss]) IV. 3. huius epiſtolae diſſerens notat [20]), quod *οἱ πάλαι ἑρμηνεῖς αὐτὸ τοῦτο ἐπεσημήναντο, ὥς τινες εἶεν ῥᾳδιουργήσαντες τὴν ἐπιστολὴν, λύειν ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸν ἄνθρωπον θέλοντες.* Et Beda ad 1 Ioann. IV, 3. *In tantum namque ex Deo non ſunt, vt quidam eorum, qui prauo dogmate ſeparare volebant ab hominis diſpenſatione diuinitatem Chriſti, hunc quoque verſiculum ex hac epiſtola eraſerint, ne ſcilicet per auctoritatem B. Ioannis conuinceretur error eorum.*

Epiſtola ſecunda ſcripta eſt ad quandam Babyloniam, *Electam* nomine, vt legas in adumbrationibus ad hanc epiſtolam, quae feruntur ſub nomine Clementis Alexandrini [21]). Nomen enim proprium foeminae eſſe Electam, recte obſeruarunt viri doctiſſimi [ttt]), perinde vt

monui, Cerinthianos quoque a noſtro ſimul ſpectari contendit. Verum de huius ſententiae veritate mihi quidem nondum potuit perſuaderi, quanquam multum in ea aſſerenda virum Ven. operae poſuiſſe intellexerim. *Keil.*

rrr) Huius loci vindicias ſingulari libro nuper edidit Reu. Frid. Ernestus Ketnerus Lipſ. 1696. 4. Ad eundem locum vide et mirare induſtriam clariſſimi Millii.

19) Ita noſtro quidem pro ea, quae tum erat criticae ſacrae ratio, ſuo quodam iure hac de re licuit iudicare; at noſtris temporibus nemo facile, niſi criticae rei plane ignarus, reperiatur, qui, quas partes amplectendas eſſe exiſtimet, dubius etiamnum haereat, cum, praeter Rich. Simonii, (in *Hiſtor. crit. libr. N. T. vol. I. pag. 346 ſq. verſ. germ.*) Thom. Emlyni, (qui ἀνωνύμως edidit librum, ſic inſcriptum: *A full inquiry into the original authority of that text 1 Io. V, 7. Lond. 1715.* et *ibid. 1717.* 8. auctius repetitum,) et b. Michaelis, (in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 263. pag. 1531 ſq.*) ſtudia, partim a recentiſſimis variarum N. T. lectionum collectoribus, Wetſtenio, Griesbachio et Matthaei, partim etiam a b. Semlero in *vol. I. der hiſtoriſchen und kritiſchen Sammlungen über die ſogenannten Beweisſtellen in der Dogmat. Hal. 1764. 8.* ſatis iam ſit oſtenſum, critico quidem argumento huius loci auctoritatem amplius defendi non poſſe: vnde nec b. Fr. Ant. Knittelii αὐθεντίας huius loci vindicandae conatus, (in *Neuen Kriticken über den berühmten Spruch 1 Io. V, 7. Brunſw. 1785. 4.*) hoc iudicium potuerunt immutare. Neque vero eandem internis argumentis feliciori cum ſucceſſu defendi poſſe, ipſe, qui id nuper tentauerat, Ill. Guil. Fr. Hezelius, tandem agnouit, a Griesbachio quippe ea de re admonitus. Conf. Eius *Schriftforſcher, vol. II. part. II et III. Keil.*

sss) Ad hunc locum conferendus Tho. Ittigius cap. X. de haereſiarchis pag. 185 ſq. et Rich. Simon. I. Hiſt. Critic. pag. 357. [verſ. germ. pag. 680.]

20) At parum certam huius ſcriptoris atque reliquorum, qui idem tradunt, Fulberti nimirum Carnot. atque Hincmari et, quem noſter addit, Bedae, hac in re fidem eſſe, monuit iam Buddeus in *Inſtitut. Theol. dogm. lib. IV. cap. 2. §. 44. pag. 880.* cui aſſentitur etiam Semlerus in not. ad Rich. Simonii locum, a noſtro laudatum. Conferenda inprimis hic eſt b. Frid. Andr. Strothii *Diſſ. de vera lectione loci difficilioris 1 Io. IV, 3. Hal. 1770. 4. Keil.*

21) Cum paulo obſcurior ſit huius ſcriptoris locus, lubet ipſa eius verba adſcribere. Habent autem apud Caſſiodorium ſic: *Secunda epiſtola, quae ad virgines ſcripta eſt, ſimpliciſſima eſt. Scripta vero eſt ad quandam Babyloniam, nomine Electam, ſignificat vero electionem eccleſiae ſanctae.* In quibus verbis ſcriptorem locum 1 Petr. V, 13. in animo habuiſſe, vix dubitem: quid vero ſibi velit illud, quod cum ad virgines, tum ad Electam quandam epiſtolam ſcriptam dicit, doctioribus diiudicandum relinquo. *Keil.*

ttt) Grotius ad Epiſt. 2. Ioannis et Colomeſii pag. 62. Obſ Sacr. [Eodem modo hac de re ſtatuerunt etiam Iac. Capellus ad *h. l.* Pricaeus, Dupinus *Prolég. de la Bible II, 2. pag. 64.* Tillemontius *Memor. hiſtor. Eccleſ. tom. I. pag. 1095. edit. Bruxell.* et Wetſtenius *N. T. tom. II. pag. 729.* Miror autem, hanc ſententiam noſtro probari potuiſſe, cum non contemnenda, vt equidem arbitror, argumenta a multis iam ſint in medium allata, quae eam prorſus repudiandam eſſe

vt ἔκλεκτος [?] viri nomen eſt apud Herodian. lib. I. et Io. Tzetzan Chil. VI. hiſt. 55. Eandem Ioannes Κυρίαν vocat, quemadmodum Latini foeminas honeſtas vocabant *dominas* ſiue *domnas* 22) et Nazianzenus epiſt. IV. Κυρίᾳ τῇ μητρί uuu). Hanc epiſtolam diſerte Ioanni, Domini diſcipulo, tribuit Irenaeus lib. I. cap. 16. et lib. III. cap. 18. Citant Tertullianus, Cyprianus etc. 23)

Epiſtola tertia ad *Caium* vvv), quem Ioannes ἀγαπητὸν vocat, et Beda, pſeudo-Dexter atque alii eundem putant eſſe cum illo, de quo Rom. XVI, 23. et 1 Cor. I, 14. aut qui in

eſſe oſtendant. Primum enim ſi vocabulum ἐκλεκτῇς vim proprii nominis haberet, alterum illud κυρία neceſſario per *dominam* reddendum eſſet: tum vero, vt recte vidit Michaelis *l. l. §. 272. pag. 1565.* nomini ἐκλεκτῇ omnino fuiſſet praeponendum. Deinde vero, quod maiorem adhuc vim puto habere, adparet etiam ex v. 13. in vocabulo ἐκλεκτῆς non eſſe de proprio nomine cogitandum, cum ibi etiam ſoror huius mulieris, ad quam ſcribit Ioannes, eodem nomine appelletur, neque profecto credibile ſit, duas ſorores idem nomen habuiſſe; vt taceam, Ioannem, ſi hoc proprium mulieris nomen fuiſſet, ſcripturum potius fuiſſe ſic: τῆς ἀδελφῆς σου Ἐκλεκτῆς, vel τὰ τέκνα Ἐκλεκτῆς, τῆς ἀδελφῆς σου. *Keil.*] Quanquam alii nomen proprium ſupprimi exiſtimant, atque ἐκλεκτὴν vocari hanc quocunque alioqui nomine foeminam, vti Rufus ἐκλεκτὸς ἐν Κυρίῳ Rom. XVI. 13. Ita Chriſtophorus Henricus Ritmeier in diatriba de Electa Domina. Helmſt. 1706. 4. *Fabric.* Eſt haec iam multorum Interpretum ſententia, cui nihil etiam magnopere videtur obſtare, niſi hoc vnum, quod paulo inſolentius videatur, proprium mulieris nomen a Ioanne penitus fuiſſe omiſſum. *Keil.*

22) Quanquam haec vocabuli huius explicatio commode poteſt admitti, ſunt tamen etiam, qui in hac potius voce proprium mulieris nomen agnoſcunt, eamque Cyriam dictam fuiſſe defendunt; quam ſententiam inter recentiores primus ſtudioſius paullo exornauit Heumannus in *Poeciles tom. II. pag. 422.* cui acceſſit deinde Bengelius in *Gnomone pag. 1192.* Poſt hunc autem eandem denuo aſſerere ſtuduit Chr. Aug. Krigelius, ſcholae Thomanae apud nos Collega meritiſſimus, in Comment. *de* Κυρίᾳ *Ioannis, Lipſ. 1758.* 4. in qua hanc mulierem non modo proprio nomine Cyriam dictam fuiſſe defendit, ſed natione etiam Graecam, conditione diuitem et muneris dignitate Aſianae eccleſiae Diaconiſſam fuiſſe contendit. Praeter hos vero eadem ſententia probata etiam fuit b. Zachariae *l. l.* Io. Bened. Carpzouio in *Epiſtolarum catholic. Septenario*, (Hal. 1790. 8.) *p. 185.* et nuperrime Ven. Storrio *l. l. p. 406.* Et commendatur ſane haec ſententia, praeter alia argumenta, hoc maxime, quod vſ. 5. eandem vocem in muliere hac compellanda repetiit Ioannes. Veterum autem quorundam ſententiam, recentiorum etiam nonnullis, e. c. Calouio, Hammondo, Whiſtono, Serrario et inprimis Mich. Mauduitio probatam, quae vtramque vocem non de muliere quadam, ſed de eccleſia vel vniuerſa, vel particulari, vult intelligi, vix commemorandam, nedum refutandam putauerim, cum ab omni veri ſpecie longiſſime abhorreat. Et tamen non multum ab ea abeſt b. Michaelis, cum *l. l. pag. 1566.* ſuſpicetur, omiſſam forſitan eſſe vocem ἐκκλησία, inſcriptamque epiſtolam eccleſiae cuidam, quae die Domini conuenire conſueuerit. Sed hanc ſententiam parum veriſimilem eſſe, ſuo iam iure monuit b. Zachariae *l. l. Keil.*

uuu) Alia exempla vide apud Rittershuſ. ad Plin. lib. X. Epiſt. et ad Saluian. pag. 82. Zimmermannum pag. 815. florileg. et Cotelerium ad Patres Apoſtolicos pag. 75.

23) Id qua fide ſcripſerit noſter, ſe videre negat Chr. Fr. Schmidius in *Hiſtoria et Vindicat. Canon. V. Nque T. lib. II. part. II. ſect. I. c. IV. §. 214. pag. 571.* dicitque, ſibi in vtriusque viri ſcriptis ne verbulum quidem occurriſſe, quod huc pertineat, in quo tamen aperte humani aliquid paſſus eſt. Etenim Tertullianus quidem v. 7. noſtrae Epiſtolae aliquoties mentionem facit, nimirum *adu. Marc. lib. V. cap. 16. de praeſcript. haer. cap. 33. de carne Chr. cap. 24.* Quod autem Cyprianum attinet, haud dubie noſter eundem locum ex Concil. Carthag. *Opp. p. m. 242.* vbi v. 10. epiſtolae noſtrae laudatur, in animo habuit, quem ipſe Schmidius commemorat. *Keil.*

vvv) Confer Io. Henr. Heideggeri Enchiridion Biblicum III. 27. et Io. Braunii ſelecta ſacra p. 161.

in Actis XIX, 29. XX, 4. [24]) Quanquam vero vſ. 4. *τέκνον* a Ioanne adpellatur, non neceſſe eſt ideo, a Ioanne fuiſſe e gentibus conuerſum [25]). Quod ſi fuiſſet, eius quoque in iam dictis locis mentio ſieri potuit, haud obſtante aetate, quae de his pariter epiſtolis haud eſt explorata, vtut Epheſo ſcriptas et poſt primam plerique exiſtimant. Ex hac prolaturus nonnihil Hieronymus epiſt. LXXXV. *Clangat*, inquit, *tuba Euangelica, filius tonitru, quem Ieſus amauit plurimum*, Presbyter Electae Dominae. *Et in alia Epiſtola:* Presbyter Caio cariſſimo. Quare, omiſſo Apoſtoli titulo, Presbyterum ſe appellet Ioannes, ad ſecundae epiſtolae initium multis diſputatum eſt ab Oecumenio [26]).

Hanc vtramque Epiſtolam Ioanni Euangeliſtae vindicat nectarei ſimilitudo ſermonis [27]), et iampridem adſcribunt Canones Apoſtolis tributi, Canones Laodiceni [28]) et Carthag. Chryſoſtomus [29]), teſte etiam Suida in Ἰωάννης, Athanaſius iunior in ſynopſi, et qui in eas ſcripſere Beda et Oecumenius et alii iuniores infiniti, ex quibus Anonymus [www]) quidam Graecus, cuius hi ſunt verſus:

Ἐπιςολὴν Ἰάκωβος μίαν πλέκει,
Διττὰς ὁ Πέτρος ταύτας ὑφαίνει πάλιν,
Ὁ Θεολόγος βροντᾷ τρεῖς Ἰωάννης,
Καὶ μίαν αὖθις συντίθησιν Ἰέδας,
Ἑπτὰ πέλεσι Καθολικαὶ σύμπασαι.
Θεολογικὴ δ' ἀποκάλυψις πάλιν
Σφραγὶς πέφυκε τῆσδε τῆς βίβλε πάσης. [‖]

Dubius haeret Origenes apud Euſeb. VI. 27. Hiſt. pag. 227. *καταλέλοιπε δὲ καὶ ἐπιςολὴν πάνυ ὀλίγων ςίχων, ἔςω δὲ καὶ δευτέραν καὶ τρίτην.* Idem Euſebius III. 25. *καὶ ἡ ὀνομαζομένη δευτέρα καὶ τρίτη Ἰωάννε, εἴτε τε Εὐαγγελιςε τυγχάνεσαι εἴτε καὶ ἑτέρε ὁμωνύμε ἐκείνῳ.* Illius ſcilicet Ioannis presbyteri [30]) eadem aetate clari, de quo Papias apud Euſeb.

24) Alii tamen aliter etiam ſtatuunt, quorum ſententias vide apud Lampium *l. l. lib. I. cap. VII. §. 12. pag. 112.* et Wolfium in *Cur. phil. vol. I. pag. 331. Keil.*

25) Vt nimirum ſtatuerunt Heideggerus loco, a noſtro modo commemorato, not. *vvv.* et Lampius *l. l. Keil.*

26) De eadem re varia etiam quaeſiuerunt et diſputarunt recentiores, quae cognoſci poſſunt ex Wolfio *l. l. pag. 332.* Praeterea vero conſuli etiam debet Heumanni peculiaris Diſſert. in hanc epiſtolam, quae primum prodiit *Goett. 1742.* 4. poſt autem repetita eſt in Ei. *Noua Sylloge Diſſertatt. P. I. Diſſ. VIII. pag. 276 ſq. Keil.*

27) De his ſermonis Ioannei quaſi criteriis pluribus expoſuit Flacius in *Claue Script. S. P. II. p. 503 ſq.* Glaſſius in *Phil. S. lib. I. tr. IV. S. III. pag. 338.* edit. Budd. et Moldenhauerus in *Introduct. in libr. Canon. P. II. S. II. cap. II. membr. IV. pag. 356.* Ad tertiam vero nominatim epiſtolam haec criteria tranſtulit Chriſtl. Gottw. Wabſtius in Diſſ. *de Diotrephe*, ſub Praeſidio Io. Chr Stemleri defenſa, *Lipſ. 1758. 4. §. 10. p. 15. Keil.*

28) De canone Laodiceno vid. quae poſt notabuntur ad §. ſequent. *Keil.*

29) De huius teſtimonio conferendus inprimis eſt Schmidius in *Hiſtor. et Vindic. Can. lib. II. part. I. ſect. IV. §. 173. pag 413. Keil.*

www) Apud Allatium diſſ. I. de libris Eccleſiaſticis Graecorum pag. 48.

30) Hic vero Ioannes presbyter, ab Apoſtolo diuerſus, non immerito, vt videtur, ſuſpectus eſt Clerico in *Hiſtor. eccleſ. duorum primor. a C. N. ſeculorum*, ad A. C. 92. *pag. 507.* Semlero ad *Simonii hiſtor. critic. N. T. vol. I. pag. 341. verſ. germ.* et Schmidio *l. l. pag. 571. not. 64.* Vindicias tamen eius nuper ſuſcepit S. V. Carpzouius

Euſeb. III. 39. et Dionyſius Alex. apud eumdem VII. 25. vbi et Ioannis, cognomento Marci, mentio, quem a Ioanne presbytero Epheſino xxx) diſtinguit, haud alienus alioqui ab eorum ſententia, qui tres Epiſtolas Ioanni Euangeliſtae tribuunt. Hieronymus cap. IX. de S. E. *Reliquae autem duae Epiſtolae Ioannis* yyy) *presbyteri aſſeruntur, cuius et hodie alterum ſepulchrum apud Epheſum oſtenditur.* Coſmas Indopleuſtes VII. pag. 292. 31) *σιωπῶμεν δὲ ὅτι τὰς καθολικὰς ἀνέκαθεν ἡ ἐκκλησία ἀμφιβαλλομένας ἔχει, καὶ πάντες δὲ οἱ ὑπομνηματίσαντες τὰς θείας γραφὰς οὔτε εἰς αὐτῶν λόγον ἐποιήσατο τῶν καθολικῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ κανονίσαντες τὰς ἐνδιαθέτους βίβλους τῆς θείας γραφῆς, πάντες ὡς ἀμφιβόλους αὐτὰς ἔθηκαν. Λέγω δὴ Εἰρηναῖος ὁ Λουγδούνων ἐπίσκοπος, ἀνὴρ ἐπίσημος καὶ λαμπροῦ βίου, μετ᾽ οὐ πολὺ τῶν Ἀποστόλων γενόμενος. Καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου, καὶ Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, καὶ Ἀμφιλόχιος ἐπίσκοπος γενόμενος τοῦ Ἰκονίου, φίλος καὶ κοινωνικὸς τοῦ μακαρίου Βασιλείου, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς πρὸς Σέλευκον αὐτῷ γραφεῖσιν ἰάμβοις ἀμφιβαλλομένας αὐτὰς ἐξεῖπεν. Ὁμοίως καὶ Σευηριανὸς ὁ Γαβάλων εἰς τὸν κατὰ Ἰουδαίων λόγον αὐτὰς ἀπεκήρυξεν. Οὐ γὰρ τῶν Ἀποστόλων φασὶν αὐτὰς οἱ πλείους, ἀλλ᾽ ἑτέρων τινῶν πρεσβυτέρων ἀφελεστέρων. Ὅθεν ὁ Παμφίλου εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ ἱστορίαν λέγει, ὅτι ἐν Ἐφέσῳ δύο μνήματά εἰσιν, ἓν Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, καὶ ἓν ἑτέρου Ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ γράψαντος τὰς δύο Ἐπιστολὰς τῶν καθολικῶν, τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην. — — Εἰ μὴ γὰρ τὴν πρώτην Πέτρου καὶ τὴν πρώτην Ἰωάννου οὐ λέγει αὐτὸς καὶ Εἰρηναῖος εἶναι τῶν Ἀποστόλων, ἕτεροι δὲ οὔτε αὐτὰς λέγουσιν εἶναι τῶν Ἀποστόλων ἀλλὰ τῶν πρεσβυτέρων. Πρώτη γὰρ καὶ δευτέρα καὶ τρίτη Ἰωάννου γέγραπται, ὡς δῆλον ἑνὸς προσώπου εἶναι τὰς τρεῖς. Ἕτεροι δὲ καὶ τὴν Ἰακώβου σὺν ταῖς δυσὶ ταύταις δέχονται. Ἕτεροι δὲ πάσας δέχονται. Παρὰ Σύροις δὲ εἰ μὴ αἱ τρεῖς μόναι αἱ προγεγραμμέναι οὐχ εὑρίσκονται, λέγω δὴ Ἰακώβου, Πέτρου καὶ Ἰωάννου.* Sane in antiquis codicibus et primis editionibus verſionis Syriacae N. T. epiſtola ſecunda et tertia Ioannis et poſterior Petri, et Iudae illa etiamnum deſideratur 32).

VIII. Denique exſtat inter libros ſacros, eiusdem Ioannis [¶] Euangeliſtae, ita enim perſuaſi ſumus, *Apocalypſis* zzz), quam, poſtquam Romae in oleum igneum demerſus nihil paſſus a) atque inde in inſulam relegatus eſt, in exſilio b), in inſula Aegaei maris, Patmo c), vidiſſe

zouius in *Septenario epiſtol. cathol. pag. 183 ſq. Keil.*

xxx) Non diſtinguendum eſſe ſuſpicatur clar. Dodwellus ad Irenaeum pag. 10.

yyy) Probata haec ſententia etiam Bucero, Grotio et paucis quibusdam aliis.

31) Ad hunc vero locum, in quo plura parum recte traduntur, conferenda, qua emonuerunt Monteſalconius in *Praef. cap. V. §. 10.* Lampius *l. l. lib. I. cap. VII. §. 7. p. 107 ſq. not. i.* et inprimis Schmidius *l. l. lib. II. part. II. ſect. I. c. IV. §. 214. p. 573 ſq. Keil.*

32) Hac de re legenda, quae ſcripſit Ven. Haſſencamp in: ***Anmerkungen über die lezten Paragraphen des Herrn Hofr. Michaelis Einleit.** in die Schriften des N. B. (Marb. 1767. 8.) §. 9. pag. 63 ſqq. Keil.*

zzz) De vocabulo ἀποκαλύψεως et duodecim Apocalypſibus Apocryphis vide ſi placet quae ſcripſi in codice Apocrypho N. T. p. 935 ſq. *Fabric.* De priore adi etiam Wolfium in *Cur. phil. tom. IV. pag. 430. Keil.*

a) Tertull. de praeſcript. cap. 36. atque ex eo Hieron. lib. I. contra Iouinian. cap. 14. Pſeudo-Prochorus, Pſeudo-Abdias etc. *Fabric.* De huius narrationis fide legenda inprimis ſunt, quae poſt plures alios ſcripſerunt Moshemius *Diſſertatt. ad H. E. pertinent. vol. I. pag. 497 — 546.* et Heumannus in *Bibl. Brem. tom. III. faſc. II. p. 316. et tom. IV. faſc. V. p. 935. Keil.*

vidiſſe ſe et ad ſeptem Aſiae eccleſias [d]) ſcripſiſſe, auctor ipſe teſtatur. De tempore diuerſa tradunt veteres. Nam Epiphanius LI. 33. ſub Claudio (Nerone) hoc factum affirmat [33]), vt adeo ante euerſum templum Hieroſolymitanum [e]) ſcriptus liber ſit, quod ſuadent quoque

 loca

b) Maimonidem et alios Iudaeos, qui negant, Prophetiam locum habere in exſule, confutat Io. d'Eſpagne in examine XVII. pronuntiatorum Iudaicorum pag. 12 ſq.

c) Apoc. I. 9. Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Ἰησȣ Χριστȣ ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλȣμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τȣ Θεȣ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησȣ Χριστȣ. Ex hoc loco non certo conſtat, ſcriptam etiam Apocalypſin in Patmo, quod tradit Abdias et Dorotheus. Imo non amplius in illa fuiſſe cum ſcriberet Ioannes, coniicias e verbo ἐγενόμην. Epheſi forte ſcripſerit.

d) Confer Chriſtoph. Cellarii τȣ μακαρίτȣ Exercitationem de ſeptem Eccleſiis Aſiae et exſilio Ioannis Apoſtoli. Halae Magdeburg. 1701. [recuſam illam partim in *Diſſertatt.* huius viri *academicar.* Sylloge, a Io. Ge. Walchio edita, *Lipſ. 1712. 8.* partim in *Theſaur. diſput. Haſaeano, tom. II. pag. 1033.*] Et de praeſenti ſtatu ſeptem illarum Eccleſiarum librum ſingularem Thomae Smithi. V. C. *Fabric.* Praeterea vero de his eccleſiis conſulendum etiam eſt Ferd. Stoſchii *Syntagma Diſſertationum ſeptem de nominibus totidem vrbium Aſiae, ad quas D. Iohannes in Apocalypſi Filii Dei epiſtolas direxit. Guelpherb. 1757. 8.* De conatibus vero eorum, qui haec vrbium nomina aeque ac epiſtolas, ad eas ſcriptas, non proprie, ſed myſtice, intelligendas eſſe ſtatuerunt, legendus inprimis eſt Herm. Witſii lib. *de ſenſu epiſtolarum Apocalypticarum, Franeq. 1678. 12.* ſeparatim primum editus, poſt vero *Miſcellaneis* eius *ſacris, tom. I. lib. III. p. 633 ſq.* inſertus. Ab his tamen ſeiuncta eſt Harenbergii ſententia, in *Commentar. ad Apocalyp. p. 318.* propoſita, qua has ſeptem eccleſias non in Aſiae ciuitatibus, ſed Hieroſolymis potius in ſynagogis Chriſtianorum, ex illis regionibus profectorum, quaerendas eſſe ſtatuit, quamque vt praeiuerat ei Harduinus, ita poſt ipſum amplexus etiam eſt Heringius in libr. infra laudando, *pag. 124 ſqq. Keil.*

33) Noſter igitur per Claudium, ab Epiphanio commemoratum, Neronem putat deſignari, quem quippe nouerat in nummis et ipſum Claudium adpellari. Sed an recte id ſibi perſuaſerit, equidem non dixerim, cum Epiphanius Neroni quidem nuſpiam Claudii nomen tribuat, adpareatque etiam ex libro de *ponderib. et menſur p. 169.* Claudium cum Nerone neutiquam fuiſſe ab eo commixtum. *Keil.*

e) Haec ſententia probatur Henteuio praef. ad Aretham in Apoc. Hugoni Grotio ad Apocalypſ. I. 9. et de Antichriſto, tom. III. Opp. pag. 492. 499. Hammondo, Peganio ad Apocalypſin p. 40. Ligthfooto tom. I. Opp. p. 799. tom. II. p. 118 ſq. et 563. Ioanni Lomeiero dier. genial. decade 2. diſſ. 3. et Hermanno ab Hardt V. C. coniectura de millenario. *Fabric.* Huic poſtremo Herm. ab Hardt ſe oppoſuit Bernh. Petr. Karlius in Diſſ. *de Apocalypſi non in Iudaiſmo olim adimpleta, §. 3.* quae inſerta eſt *Biblioth. Brem. claſſ. VI. pag. 1105 ſq.* Hardtium tamen iterum ſecutus eſt Io. Gothofr. Lakemacherus in *Obſeruatt. philol.* pluribus in locis. Praeter hunc vero eiusdem ſententiae defenſores laudandi etiam ſunt Io. Harduinus in *Chronol. V. T. p. 636.* et Iſ. Newtonus, cuius locum, qui huc pertinet, latine conuerſum exhibet Wolfius in *Cur. phil. et critic. tom. IV. pag. 375 ſq.* qui tamen eius argumentis parum ſe moueri profitetur. Recentioribus autem temporibus eandem ſententiam probarunt Wetſtenius in *N. T. vol. II. pag. 746.* Harenbergius in *Comment. in Apocal.* germanice ſcripto, Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 283. pag. 1625 ſq.* qui, quanquam nihil certi definit, maxime tamen in hanc ſententiam videtur inclinaſſe, Herderus in *Commentar. in h. libr.* (Μαραν Αθα, *das Buch von der Zukunft des Herrn, Rig. 1779.* 8.) *pag. 274.* Hartwigius in *Apolog. Apocalypſ.* vol. II. pag. 41 ſq et Storrius in *Noua Apolog. Apoc. §. 14 ſq. p. 218 ſq.* Verum et antiquioribus temporibus plures fuerunt, qui Apocalypſin ante euerſa Hieroſolyma ſcriptam ſtatuerent, in quorum numerum inprimis referendi ſunt ii, quos Andreas *Comment. cap. XVIII. et XIX.* narrat, ſextum ſigillum de excidio Hieroſolymitano expoſuiſſe; quorum ſimiles commemorat etiam Arethas, qui et ipſe *pag. 731* edit. Pariſ. diſerte dicit, Apocalypſin ante excidium illud ſcriptam iam fuiſſe, de cuius teſtimonii auctoritate non incommoda quaedam

diſputat

loca Apoc. VI, 16. XI, 1. etc. [34]) Etiam apud Hieronymum I. in Iouinianum legebatur, *quod a Nerone miſſus in feruentis olei dolium*, antequam Marianus Victorius pro *a Nerone* ſcriberet *Romae*. Et in recentiore verſione Syriaca adſcriptum extſtat: *Reuelatio quae facta fuit Ioanni Euangeliſtae in Inſula Patmo, cum in illam iniectus fuiſſet a Nerone* [f]) *Caeſare*. Sed pleroſque mouit Irenaei auctoritas qui V. 30. de Apocalypſi verba faciens, *neque enim*, inquit, *ante multum temporis viſum eſt, ſed paene ſub noſtro ſaeculo, ad finem Domitiani Imperii*. Quae verba laudant Euſebius III. 18. et V. 8. Hiſt. [35]) Maximus in Dionyſii epiſt. X. Nicephorus et alii. Hieronymus de S. E. cap. X. *Quartodecimo anno, ſecundam poſt Neronem perſecutionem mouente Domitiano Ioannes in Patmos inſulam relegatus, ſcripſit Apocalypſin*. Eandem ſuntentiam ſecutus quoque fuerat Euſebius in Chronico, cui ſuffragantur Arethas [36]), Syncellus

diſputat Michaelis *l. l. pag. 1628.* Pro eadem ſententia laudari etiam poteſt anonymus auctor fragmenti, a Muratorio in *Antiqq. Ital. medii aeui tom. III. pag. 854.* ſeruati, qui, cum Apocalypſin Paulo iam cognitam fuiſſe tradat, profecto Claudii aut Neronis temporibus eam a Ioanne viſam fuiſſe, ſtatuerit neceſſe eſt. *Keil.*

34) Imo non tantum haec et alia loca id ſuadere exiſtimem, ſed arbitrer etiam, ex vniuerſo libri argumento multisque ſingulis locis ſatis perſpicuum eſſe, vrbem illam, cuius deſtructio cap. XVIII. deſcribitur, nullam aliam eſſe, niſi Hieroſolymitanam; quod bene docuit Hartwigius *l. l. vol. II. pag. 39 ſq.* Atque haec ipſa interna argumenta vt, meo quidem ſenſu, luculentiſſime demonſtrant, librum ante vrbis huius euerſionem ſcriptum eſſe, ita iis eo magis puto nobis acquieſcendum eſſe, quo minus in veterum ſcriptorum hac de re diſſenſu illorum quidem teſtimoniis quicquam poterit definiri, omninoque putauerim, eos vel ita tempus hoc conſtituiſſe, vt interpretatio libri ea, quam ipſi probabant, poſtularet, vel ipſos nihil certi hac de re tenuiſſe, quae non improbabilis eſt Semleri opinio in *Nouis Disquiſit. de Apocalyp. (Neue Unterſuch. über die Apocal.) pag. 207.* propoſita. *Keil.*

f) Confer Stephani le Moyne notas ad Varia Sacra pag. 1019.

35) Atque ex hoc quidem ſcriptore ipſum locum nunc iuuat adſcribere, vt lectores de ſenſu eius, qui admodum varie conſtituitur, ipſi poſſint iudicare. Habet autem integer locus ſic: *Εἰ γὰρ ἔδει ἀναφανδὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ κηρύττεσθαι τ' ὄνομα τοῦτο, δι' ἐκείνου ἂν ἐῤῥέθη τοῦ καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν ἑωρακότος. Οὐδὲ γὰρ πρὸ πολλοῦ χρόνου ἑωράθη, ἀλλὰ σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς, πρὸς τὸ τέλος τῆς Δομετιανοῦ ἀρχῆς.* Horum autem verborum ſenſus mihi quidem profecto non ita apertus eſſe videtur, vt, quod noſter inde vult probatum, perſpicue ex iis intelligi poſſit. Saltem non omnino improbabile videtur, quod Wetſtenius *N. T. tom. II. pag. 746.* monuit, vocabulum illud *ἑωράθη* non ad Apocalypſin, a Ioanne viſam, ſed ad Ioannem ipſum eſſe referendum, qui ſub finem imperii Domitiani adhuc conſpectus fuerit, vel, (vt Dan. Henr. Heringius in libr. mox laudando, *pag. 120.* illam vocem explicare maluit,) doctoris perſonam geſſerit. Atque ſi verum eſt, quod Storrius nuper in *Repertor. litter. bibl. et orient. vol. XIV. p. 177 ſq.* oſtendere conatus eſt, Irenaeum Apocalypſin multo prius, quam Euangelium, a Ioanne ſcriptam iudicaſſe, profecto non poteſt ea huius loci explicatio, quam Euſebius cum reliquis, quos noſter laudauit, ſecutus eſt, locum habere; quanquam eam alioquin multo facilius tulerim illa, quam Knittelius nuper in *Beyträgen zur Kritik über Iohan. Offenbar. p. 25 ſqq.* ſtabilitum iuit, quaeque licet pluribus iam iisque perquam commodis argumentis a Semlero *l. l. p. 75 ſqq.* itemque Schmidio in *Hiſtor. et Vindic. Canon. p. 491.* fuerit oppugnata, denuo tamen, quod miror, defenſorem nacta eſt Storrium in *Nou. Apol. Apocal. pag. 225 ſqq.* Multo minus vero illa huius loci explicandi ratio poterit probari, quam Harenbergius in *Comment. in Apocal.* iniit, quaque vocabulum illud *ἑωράθη* de libro Apocalypſeos ſub Domitiano h. e. vt ille quidem ſtatuit, ſub Marco Aurelio vel Septimio Seuero, demum viſo et vſurpari coepto intelligendum ſtatuit; aduerſus quam interpretandi rationem digna ſunt, quae legantur, quae ſcripſit b. Michaelis *l. l. pag. 1632.* *Keil.*

36) Neſcio equidem, qui factum fuerit, vt hunc huius ſententiae defenſorem laudaret noſter, cum Arethas repetierit quidem ex Euſebio Irenaei hac de re narrationem, ipſe tamen, vt modo

Syncellus [?] et omnis fere turba Chronologorum vt pſeudo-Abdiam V. 2. et Martyrologiorum ac Menaeorum ſcriptores praeteream. Pro eadem ſententia diſputat Blondellus II. 2—4. de Sibyllis et Apocalypſeos interpretes plerique, etiam nouiſſime Boſſuetus pag. 9 ſq. ſed et Sam. Basnage ad a. Chr. XCVI. 12. [37]) Iuſſus eſt ſcribere Ioannes, quae vidit praeſentia et futura et breui futura. *γράψον ἃ εἶδες, καὶ ἅ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα.* Apoc. I, 19. *ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.* I, 3. et XXII, 10. Plenum ſenſum horum vaticiniorum vix quisquam perſpexit, licet innumerabiles illum videre ſibi viſi ſunt, qui ſe mutuo refellunt. Recte Caietanus: *exponat cui Deus dederit.* De Caluino Scaliger: *ſapit, quod in Apocalypſin non ſcripſit.* At vero *qui obſcuritatem Apocalypſios Ioanneae contra auctoritatem Scripturae obiicit, idem agit ac ſi quis quadraturam circuli obiiceret certitudini mathematicae*, vt ait Stillingfleetus in epiſtola ad Deiſtam. Ioanni Euangeliſtae Apocalypſin tamquam auctori conſtanter tribuunt, atque adeo diuinam eius auctoritatem amplectuntur non modo Tertullianus, Cyprianus et latinae eccleſiae doctores vniuerſi, teſte Hieronymo: ſed et Graeci antiquiſſimi, Iuſtinus Martyr [g]), Irenaeus, Origenes et qui commentariis illuſtrarunt Arethas et Andreas aliique quamplurimi [38]). Vide Sam. Basnagium tom. I. Annal. pag. 811 ſq. Iac.

 Basnagium

do admonui, Apocalypſin ante excidium Hieroſolymitanum ſcriptam ſtatuerit. *Keil.*

37) Poſt hos eandem ſententiam inprimis defendere ſuſtinuerunt duumuiri celeberrimi, Vitringa *ad Apoc. I, 2. p. 7 ſqq.* et Lampius in *Proll. Ioan. lib. I. cap. IV. ſ. 7. p. 61 ſqq.* eandemque ſequuti etiam ſunt Millius in *Prolegg. N. T. ſ. 157.* Hoffmannus ad *Pritium in Introd. in libr. N. T. pag. 125 ſq.* Lardnerus in *Supplements to the ſecond Part of the credibility of the Gospel Hiſtory, vol. III. cap. XXII. p. 368—379.* et Schmidius *l. l. pag. 486 ſqq.* Caeterum praeter has, quas Fabricius nunc attulit, alia etiam extat de tempore ſcriptae Apocalypſeos traditio, nimirum Pſeudo-Dorothei, qui ſub Traiano, vel, vt habet codex Guelpherbytanus verſionis graecae, (conf. Knittel. *l. l. p. 89.*) ſub Hadriano adeo eam dicit ſcriptam fuiſſe. Verum hanc narrationem vix dignam puto, quae commemoretur, nedum examini ſubiiciatur. *Keil.*

g) Iuſtinum et Irenaeum etiam Apocalypſin interpretatum eſſe, ſiue commentario illuſtraſſe, ſcribit Hieronymus. Sed videtur Euſebii verba male accepiſſe, vt probe obſeruauit Huetius pag. 38. demonſtrat. Euangel. et clariſſ. W. E. Tentzelius in florum ſparſione ad Hieron. de S. E. p. 25. [Idem ſtatuit etiam Mich. Merkelius in libro, mox laudando, aduerſus authent. Apocalypſ. ſcripto, *p. 9.* in *not.* Alii vero, veluti Grabius in *Spicileg. PP. Sec. II. p. 170.* Caue in *Hiſtor. litter.* itemque ipſe Fabricius noſter in *Biblioth. eccleſ. pag. 56. not. k.* et Oederus in *Disquiſit. de Authent. Apoc.* (*Chriſtlich freye Unterſuch. über die ſogenannte Offenbar. Iohann. — herausgegeben — von I. S. Semler, Hal. 1769. 8.*) *pag. 66.* verba Hieronymi non de integro Commentario, ſed de quorundam tantum Apocalypſeos locorum expoſitione, Iuſtini atque Irenaei ſcriptis hinc inde adſperſa, acceperunt. Neque ipſe putauerim, Hieronymum ea de integro commentario intelligi voluiſſe, cum in ipſis vtriusque viri ſcriptis recenſendis nullam horum commentariorum mentionem fecerit. *Keil.*] Nicephorus quidem IV. 6. Hiſt. aperte reſpicit locum Iuſtini in dialog. cum Tryphon. pag. 308. In laterculo marmoreo ſcriptorum Hippolyti Portuenſis inter alia memoratur *ὑπὲρ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ Ἀποκαλύψεως.* Vide Scaligerum VII. de emendat. temp. pag. 728. [Eiusdem Hippolyti ſcriptorum apocalypticorum a ſyriacis etiam ſcriptoribus mentionem fieri, docet Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. p. 1591 ſqq. Keil.*] Andreas quoque Caeſareenſis teſtes *γνησιότητος* huius libri laudat Papiam, Irenaeum, Methodium, Cyrillum Alex. Gregorium Naz. Hippolytum.

38) De horum ceterorumque, qui laudari in hac re ſolent, doctorum antiquorum teſtimonii cum veritate, tum auctoritate, permulta conſtat noſtris temporibus in vtramque partem fuiſſe diſputata, quae facile adparet, non eſſe huius loci vel enarrare, vel examinare. Conſulenda vero erunt hac de re illorum ſcripta, qui poſt vel inter defenſores vel aduerſarios noſtri libri laudabuntur. Fuerunt tamen etiam, qui in ſingulorum

Basnagium tom. I. Hiſt. Eccleſ. gallice editae lib. VIII. cap. 7. pag. 435. 436. Bezam, Grotium et Calouium ad Apocalypſin, Baronium ad a. Chr. 97. Rich. Simonis Hiſt. Criticam N. T. D. Io. Henr. Maium in eius examine cap. XIX. et Reu. Guſtauum Schroeterum in aſſerta canonica auctoritate Apocalypſeos, Roſtoch. 1697. 4. 39)

Libri huius auctorem eſſe *Cerinthum* haereticum, praeſcripto Ioannis nomine auctoritatem commentis ſuis mutare conantem, veteres quidam crediderunt, non modo haeretici *Alogi* h), ſed et Catholici i) [P] Dionyſio Alexandrino antiquiores 40). Neque tamen adſentitur

gulorum quorumdam ſcriptorum teſtimonia eorumque vim diligentius inquirerent, hic loci paucis commemorandi. De Clementis igitur Alex. teſtimonio poſt ea, quae de illo iam diſputauerat Mich. Merkelius in *Freyen Abhandlungen und Prüfungen einiger neuern Abhandlung.* (*Lipſ. 1776.* 8.) *pag. 295 ſq.* in peculiari commentat. expoſuit S. V. Car. Fr. Staeudlin, Goetting. Theol. inſerta eius *Symbolis ad interpretat. prophetar. V. T.* (*Beiträge zur Erläuterung der bibl. Prophet. und zur Geſch. ihrer Ausleg. Tubing. 1785.* 8.) *pag. 249 ſq.* De Irenaeo autem ſeparatim diſputauit Frid. Ant. Knittelius in libro paullo ante laudato: *Beyträge zur Kritik üb. Ioh. Offenbar. Brunſu. 1773.* 4. cui tamen praeter Merkelium modo commemoratum *l. l. pag. 274 ſq.* ſe oppoſuit Semlerus in *Neue Unterſuch. über die Apokalypſin. Hal. 1776.* 8. *Keil.*

39) His adde Petr. Dan. Huetium in *Demonſtr. euang. prop. I. §. 9. p. 33 ſq.* Ioh. Gerhardum in *Loc. Theol. lib. I. cap. X. §. 292. tom. II. pag. 234 ſq. edit. Cottae*, Steph. le Moyne *Var. Sacr. tom. II. pag. 1012 ſq.* Io. Millium in *Prolegg. ad N. T. §. 157—180.* Calmetum in *Proll. Comment. in Apoc.* Lampium *l. l. Proll. lib. I. cap. VII. §. 17. pag. 115 ſq.* Belloſobrium in *Praefat. ad Apoc. Ioa.* Leonh. Twelſium in *Vindiciis Apocalypſeos*, quas ex libro, eius anglice ſcripto, (*A critical examination of the late new text and verſion of the New Teſtament in Greek and Engliſh, Lond. 1732.* 8.) latine translatas *Curis* ſuis *philol.* inſeruit Wolfius *tom. IV. pag. 387 ſq.* Iſ. Newtonum in *Praefat. Commentar. in Apocalypſ.* Wetſtenium in *N. T. tom. II. pag. 744 ſq.* Io. Dau. Michaelem in *Introd. in libr. N. T. vol. II. pag. 1577 ſq.* Chr. Fr. Schmidium in *Hiſtor. et Vindic. Canon. p. 496 ſq.* Io. Aug. Starkium in *Hiſtor. eccleſ. Sec. I. vol. II. cap. VIII. et IX. pag. 103 ſq.* Henr. Car. Alex. Haenlein in *Handbuch zur Einleit. in die Schrift. des N. T. vol. I. cap. II. §. 20. pag. 188 ſq.* et, qui nuper authentiam huius libri peculiaribus ſcriptis defenderunt, Io. Fr. Reuſſium in *Diſſ. de auctore Apocalypſeos, Tubing. 1767.* 4. quae poſthac cum recuſa eſt in *Opuſc.* eius *theol. faſc. I.* tum vero multo etiam auctior, adiectaque apologia, germanice verſa prodiit, hoc indice praefixo: *Vertheidigung der Offenbarung Iohannis gegen Herrn D. Semler, Francf. 1772.* 8. Chr. Frid. Schmidium in *Disquiſ. critic. de authentia Apocalypſ.* (*Kritiſche Unterſuchung: ob die Offenbahrung Iohannis ein ächtes Buch iſt, Lipſ. 1771.* 8.) Fr. Ant. Knittelium in libr. modo laud. Io. Balth. Lüderwaldium in *Bemühungen zur gründlichen Beurtheilung und Erkenntniß der Offenbahrung Iohann. Helmſt. 1777. 78. 2. voll. 8.* Vinc. Faſſinum in *diuinae libri Apocalypſ. auctoritatis Vindiciis ex monument. graec. aduerſus nuperas exceptiones Firmini Abauzitii, Lucc. 1778. 8.* Franc. Gotth. Hartwigium in *Apolog. Apocalypſ.* (*Apologie der Apocalypſe wider falſchen Tadel und falſches Lob, Chemnit. 1780—83. IV. Voll. 8.*) Gottl. Chr. Storrium in *Noua Apolog. Apoc.* (*Neue Apologie der Offenbahrung Iohannis, Tubing. 1782. 8.*) itemque in Commentar. *de conſilio Euangel. et epp. Iohann.* (*Ueber den Zweck der evangeliſchen Geſchichte und der Briefe Iohannis, Tubing. 1786. 8.*) *pag. 86—148.* denique Dan. Henr. Heringium in libro, ſic inſcripto: *Neue Abhandlungen über eine merkwürdige Stelle in dem Briefe des h. Ignatius an die Philadelph. und über den bisherigen Streit wegen der Apokalypſe, Vratisl. 1783. 8. Keil.*

h) Philaſtrius haereſi LX. et Epiphanius LI. 3. tom. I. pag. 424. qui Alogorum aduerſus Apocalypſin obiectiones refellit nr. 32 ſq. pag. 454 ſq. *Fabric.* Vniuerſa horum Alogorum argumenta, quibus hac in re vſi ſunt, Epiphanio duce, diſcuſſit Io. Gottfr. Koernerus in diſſ. *de auctoritate canonica Apocalypſeos Iohannis ab Alogis impugnata,*

ſentitur illis Dionyſius, ſed potius aliorum multorum e fratribus accedens ſententiae, quos ait amplecti eam et magni facere, librum etiam haud intellectum ſibi veneratur, et arcanam quandam planeque admirabilem ſingularum rerum intelligentiam in eo latere exiſtimat. Vt autem Cerintho a quibusdam Apocalypſis Ioannis tribueretur, factum eſſe videtur duplici de cauſa. Nam primum quidem in ea leguntur quaedam, quae a Nepote apud Euſeb. VII. 24. Hiſt. et aliis nonnullis Iudaizantibus tam craſſe explicabantur, vt Cerinthianis fabulis viderentur frigidam ſuffundere [41]). Deinde Cerinthus et ipſe crepabat Apocalypſin in plerisque

pugnata, et ab Epiphanio defenſa. Lipſ. 1751. 4. vnum autem e primariis, quod ex loco de eccleſia Thyatirenſi cap. II. petitum erat, examinauit Ferd. Stoſchius in *Demonſtratione exiſtentiae eccleſiae Thyatirenae tempore Apoſtoli Iohannis contra Alogos antiquos et hodiernos,* quae exſtat in *Symbol. litt. Bremenſ. tom. II. part. II. pag. 111 ſq.* Contra vero nuper controuerſiam, ab his Alogis motam, ad ipſam libri noſtri authentiam labefactandam transferre ſtuduit Mich. Merkelius in libro, ſic inſcripto: *Hiſtoriſch kritiſche Aufklärung der Streitigkeiten der Aloger und anderer alten Lehrer über die Apokalypſis, — als ein Beytrag zum zuverläſſigen Beweiſe, daſs die Apokalypſis ein untergeſchobenes Buch iſt. Francf. et Lipſ. 1782. 8.* cui tamen non infelici, vt equidem arbitror, conatu reſtiterunt Storrius in *Nou. Apolog. Apocal. §. 9. pag. 90 ſq.* itemque *de conſilio Euang. et epiſt. Ioh. §. 28. pag. 70 ſq.* et Hartwigius in *Apolog. Apocal. vol. IV. pag. 179 ſq.* illo tamen nouas ſententiae ſuae aduerſus vtrumque virum vindicias tentante in: *Umſtändlicher Beweis, daſs die Apokalypſe ein untergeſchobenes Buch ſey, (Francf. et Lipſ. 1785. 8.) pag. 138 — 169.* et *pag. 256 — 279. Keil.*

i) Dionyſius Alex. apud Euſeb. VII. 25. τινὲς μὲν οὖν τῶν πρὸ ἡμῶν etc. Eundem Dionyſii locum, ſed non integrum, produxerat Euſebius III. 28. Hiſt.

40) Male hos τινας, a Dionyſio commemoratos, ab Alogis ſeparaſſet noſter, ſi verum fuerit, quod Merkelius quidem *l. l. pag. 32 ſq.* et Storrius in *Nou. Apol. Apoc. pag. 127 ſq.* contra Hartwigium, *l. l. vol. II. pag. 75 ſq.* contrarias partes tuentem, aſſerere ſtuduerunt, eosdem illos cum Alogis fuiſſe. Aliter tamen de his τισι, a Dionyſio commemoratis, ſtatuerunt Michaelis *l. l. §. 276. pag. 1585 ſq.* et *pag. 1589.* itemque Auctor ignotus *Dilucidat. hiſtoriae canonis iudaici et chriſtiani, (Verſuch einer Beleuchtung der Geſchichte des jüdiſchen und chriſtl. Bibelkan. Hal. 1792. 8.) vol. II. pag. 324.* Quicunque vero etiam fuerint, adparet ſaltem hoc, omnino fuiſſe ante Dionyſium, qui Apocalypſeos authentiam in dubium vocarent, adeoque non eſſe, quod fides huius viri in ſuſpicionem vocetur, quod fecit tamen poſt Ittigium in *Sel. capp. H. E. ſec. I. pag. 297.* Schmidius in *Hiſtor. Canon. lib. II. part. II. S. I. cap. 4. §. 206. p. 540 ſq.* Ceterum eandem de Cerintho, Apocalypſeos auctore, ſententiam amplexus etiam eſt Gregor. Barhebraeus, ſec. XIII. ſcriptor, de quo cfr. Michael. *l. l. pag. 1607 ſq.* Recentioribus vero temporibus eandem denuo defendit G. L. Oederus, cuius librum, ſuper hoc argumento ſcriptum, (*Chriſtlich freye Unterſuchung über die ſogenannte Offenbar. Iohannis,*) edidit I. S. Semlerus, *Hal. 1769. 8.* qui et ipſe cum in notis, huic libro ſubiectis, tum vero etiam in peculiari ſcripto, ſupra iam laudato, (*Neue Unterſuchung üb. Apokalypſin, Hal. 1776. 8.*) ab eadem ſententia non alienum ſe profeſſus eſt; eandemque tueri etiam ſtuduit F. A. Strothius in libro: *Freymüthige Unterſuchungen die Offenbarung Iohan. betreffend, Hal. 1771. 8.* itemque Mich. Merkelius in libris, aliquoties iam commemoratis. In eandem inclinat etiam Henr. Korodi in *Hiſtor. Chiliasmi, (Kritiſche Geſchichte des Chiliasmus, Francf. et Lipſ. 1781. 8.) vol. II. pag. 331 ſq. Keil.*

41) Si modo doceri poſſit, Chiliasmum, quem haud dubie in animo nunc habuit noſter, Cerinthum defendiſſe, quod tamen ſcriptores ii, qui de eius opinionibus conſulto expoſuerunt, prorſus ignorant, neque ceteris etiam ſententiis eius ſatis videtur conuenire, vt bene docuerunt Schmidius in *Examine crit. authent. Apocal. p. 284 ſq.* itemque in *Hiſtor. Canon. lib. II. part. II. S. I. cap. IV. §. 205 pag. 526.* et Spittlerus in *Epitom. Hiſt. eccleſ. (Grundriſs der Geſchichte der chriſtl. Kirche) pag. 55 ſq. Keil.*

que eandem cum Ioanne, ſed locis quibusdam a ſe interpolatam, quod colligo ex verbis [k]) Caii presbyteri apud Euſebium III. 28. Hiſt. et Theodoriti II. 3. haeret. fab. [42]) Hinc iam minus mirum eſt, quod Apocalypſin Ioanneam non modo reiecerunt *Cerdoniani* [l]), *Marcionitae* [m]) et *Theodotiani* [n]): ſed et inter catholicos ſcriptores, orientales [o]) praeſertim [43]), alii eandem in catalogo ſcriptorum N. T. praetermiſerunt, vt fit in Canone Apoſtolico [44]) et Canone

k) Ea additis obſeruationibus quibusdam deſcripſi in codice Apocrypho N. T. pag. 956 ſq.

42) Noſter igitur eandem hic ſententiam ſequitur, quam poſt multos alios magno nuper argumentornm apparatu inprimis defendere ſtuduit Hartwigius *l. l. vol. I. pag. 35 ſq.* qui tamen in eo a noſtro diſſentit, quod Cerinthum non veram Ioannis apocalypſin interpolaſſe, ſed aliam, eamque totam a ſe fictam, ei ſubieciſſe ſtatuit. Verum huic ſententiae, quam olim iam reiecerat Grabius in *Spicileg. PP. tom. I. pag. 312.* recte, vt equidem arbitror, ſe oppoſuerunt Semlerus in *Theol. Brief. vol. II. pag. 178 ſq. et vol. III. pag. 3 ſq.* itemque Storrius *l. l. pag. 61 ſq.* Neque Michaelis etiam iis, quae ab Hartwigio hanc in rem ſunt diſputata, eo adduci potuit, vt ſententiam ſuam, qua de noſtra Apocalypſi Caium cogitaſſe, olim iam defenderat, mutaret; qua de re videnda Ei. *Intr. in libr. N. T. vol. II. pag. 1587 ſq.* Multo minus vero Schmidii ſententia probari poterit, quam *l. l. pag. 286 ſq.* et in *Hiſtor. Canon. p. 319. 506. et 538* propoſuit, quaque in libro, a Caio reiecto, de noua, quae dici ſolebat, Montaniſtarum prophetia vult cogitari, hancque fanaticam dicit Apocalypſeos interpretationem fuiſſe, quae Apocalypſeos Ioanneae titulum prae ſe tuliſſet. Illa enim noua prophetia nunquam de libro aliquo, Ioannis nomine inſignito, dicebatur, ſed de nouis reuelationibus, quas Montaniſtae a Paracleto ſibi contigiſſe iactitabant. *Keil.*

l) Tertull. de praeſcript. cap. LI. Epiphanius haereſi XLI. pag. 299 ſq. *Fabric.* Tertullianus autem cum aperte hic dicat: Cerdon *Acta Apoſtolorum et Apocalypſin quaſi falſa reiicit*, non video equidem, quo iure Io. Dan. Schumannus in *Spec. II. Obſeruationum ex veteribus eccleſiae ſcriptoribus* (*Hannou. 1777.*) quo Cerdonem atque Marcionem libri apocal. teſtes ſiſtit, defendere potuerit, hos haereſiarchas, ſi reieciſſe aut reſpuiſſe dicantur hunc librum, non dici, eum pro ſpurio declaraſſe, ſed diuinam tantum auctoritatem ei derogaſſe. *Keil.*

m) Tertull. IV. 5. contra Marcion. Epiphan. haereſi XLII. pag. 309.

n) Epiphan. haereſi LIV. pag. 462 ſq. teſtatur, Theodotianos eſſe ἀπόσπασμα haereſeos Alogorum, a quibus Apocalypſin reiici monuit praeter Epiphanium LI. 3. Auguſtinus et auctor praedeſtinati haereſi XXX. *Fabric.* Neſcio vero, annon feſtinantius hic pronunciauerit noſter, cum ex eo, quod Epiphanius hos homines Alogorum ἀπόσπασμα dicit, id effici ſtatuat, eosdem etiam Apocalypſin reieciſſe. Saltem nullus veterum diſerte hoc de iis teſtatus eſt. *Keil.*

o) Hieronymus Epiſtola CXXIX. ad Dardanum: *Neque Graecorum quidem Eccleſiae Apocalypſin Ioannis eadem libertate* (nemine contradicente) *ſuſcipiunt.* Iunilius Afer: *De Ioannis Apocalypſi apud Orientales admodum dubitatur.* In Occidente etiam nonnullos fuiſſe, qui eam non reciperent, colligas ex his Sulpicii Seueri lib. II. Hiſt. *Librum S. Apocalypſis qui a plerisque aut ſtulte aut impie non recipitur.* Concil. Toletan. IV. can. 16. A. C. 633. *Quia plurimi ſunt, qui Apocalypſeos auctoritatem non recipiunt, eamque in Eccleſia Dei praedicare contemnunt, ſi quis eam deinceps aut non receperit, aut a Paſcha vsque ad Pentecoſten miſſarum tempore in Eccleſia non praedicauerit, excommunicationis ſententiam habebit.*

43) Cauſas huius rei non improbabiles in medium protulit Hartwigius *l. l. vol. IV. p. 204 ſqq.* ſimulque et hoc non male admonuit, ſemper tamen in eadem eccleſia repertos eſſe, qui ab iſta aequalium ſententia alienos ſe profiterentur, veluti Auctorem Synopſeos Script. S. Epiphanium et Andream Caeſareenſem, atque ipſum Hieronymum hanc graecae eccleſiae ſententiam ab huius temporis conſuetudine repetere, eique veterum ſcriptorum auctoritatem opponere. *Keil.*

44) At huius Canonis admodum dubia eſt auctoritas, plerisque quippe pro ſpurio eum et adulterino declarantibus, ac ſec. demum quinto aut ſexto effictum ſtatuentibus, de quibus inprimis videndus eſt I. F. Cotta in *Hiſt. Eccl.* (*Verſuch*

Canone p) Laodiceno poſtremo, qui in codice Canonum Eccleſiae vniuerſae eſt CLXIII. a Cyrillo Hieroſol. Catecheſi IV. 22. Greg. Nazianzeno poemate 33. de libris vtriusque teſt. tom. II. [?] Opp. pag. 98. et in codicibus quibusdam ſyriacis et arabicis q) noui foederis; alii inter Apocrypha retulere, vt illi, de quibus Euſebius III. 24. et 25. Hiſt. et Amphilochius 45) in carmine de ſacrae ſcripturae libris ad Seleucum r), tum Gregorius Nyſſenus s) et auctor veteris

ſuch einer ausführlichen Kirchengeſchichte des N. T. Tubing. 1771. 8.) vol. II. pag. 1174 ſqq. iisdemque e recentioribus addendus Hartwigius *l. l. vol. IV. p. 197 ſqq.* Fuerunt tamen etiam, qui Clementi Alexandrino eum tribuerent, quam ſententiam poſt Beueregium, qui eam inprimis defendit in *Iudicio de canon. apoſtol. eorumque numero et auctoritate*, in Cotelerii *Patr. apoſtol. tom. I. p. 432 ſqq.* itemque in *codic. Canon. eccleſ. primitiu. ibid. tom. II. pag. 116 ſqq.* ſuo etiam calculo comprobarunt Cl. Lud. Tim. Spittlerus in *Hiſt. iur. Canon. (Geſchichte des kanoniſchen Rechts bis auf die Zeiten des falſchen Iſidorus, Hal. 1778. 8.) p. 69. ſ.* itemque Mich. Merkelius *l. l. p. 280.* et Car. Fr. Staeudlinus in *Symbolis ad interpretat. prophetar. V. T.* ſupra laudatis, *p. 285 ſqq.* et *p. 303 ſqq.* contrarium tamen aduerſus eos tuente Ven. Storrio in *Nou. Apol. Apocal. p. 57 ſqq.* et in Comment. *de conſilio Euang. et epp. Ioan. p. 129 ſqq.* Mediam aliquam viam ingreſſus eſt Io. Guil. Ianus in *Diſſ. de antiquitate Canon. apoſtolicorum, Viteb. 1740. 4.* in qua quippe pleroſque horum canonum, ſec. ſecundo vel tertio confectos, ſed quinto demum in hunc, quem hodie obtinent, ordinem compoſitos fuiſſe, defendit. *Keil.*

p) Recte hoc factum, ad illum canonem annotat Lucas Oſiander. In Arabica autem verſione eiusdem Canonis, obſeruante Io. Gregorio, Apocalypſis Ioannis N. T. memoratur. [Nec huius Canonis vlla amplius eſſe poteſt auctoritas, poſtquam, quod ſuſpicatus iam fuerat Chr. Frid. Schmidius in *Hiſtor. Canon. p. 175. 385 et 541.* pluribus demonſtrauit idem Spittlerus, quem modo commemoraui, eum nimirum inter ſpurios eſſe referendum, de quo videnda Ei. *Kritiſche Unterſuchung des ſechzigſten Laodiceniſchen Canons, Brem. 1777. 8.* licet argumentis eius praeter leuiores quasdam dubitationes, a Merkelio *l. l. pag. 282 ſq.* propoſitas, alia quaedam grauiora oppoſuerit Celeb. Schroeckhius in *Hiſtor. eccleſ. vol. IV. pag. 262 ſq. edit. Imae.* ad quae tamen ab illo quoque reſponſum eſt in *Ephem. Goetting. an. 1780. Scid. XXVI. Additam. pag. 415 ſq. Keil.*] Quemadmodum etiam Nazianzenum aliis in locis Apocalypſin pro diuina agnoſcere notauit Claudius Fraſſenius pag. 753 ſq disquiſitionum Biblicarum. *Fabric.* Conferantur quoque, quae in eandem rem ſcripſit Schmidius in *Exam. critic. Apocalypſ. pag. 353.* et in *Hiſtor. Canon. pag. 396.* cum quibus tamen comparari merentur, quae de vi horum teſtimoniorum non incommode admonuit auctor libri, ſupra laudati: *Verſuch einer Beleucht. der Geſchichte des jüdiſchen und chriſtlich. Bibelkan. vol. II. pag. 331. Keil.*

q) Vid. Io. Gregorii praefat. ad Obſeruationes in quaedam S. Scripturae loca tom IX. Critic. ſacror. Angl. *Fabric.* Huic iungendus eſt Ven. Haſſencamp in *Anmerkungen über die lezt. Paragraphen des Herrn Hofr. Michaelis Einleit. (Marb. 1767. 8.) p. 22 ſqq.* Praeter hunc autem inprimis conferendus eſt S. V. Storrius in *Nou. Apolog. Apocal. §. 12. p. 185 ſqq.* qui admodum dubium eſſe oſtendit, vtrum omiſſio huius libri in verſione ſyriaca antiquiore olim iam locum habuerit, nec ne. Certe Ephraemum hunc librum non modo cognitum habuiſſe, ſed pro diuino etiam agnouiſſe, idoneis eiu. teſtimoniis oſtendit Haſſencamp *l. l. p. 9 ſqq.* coll Schmidii *Exam. critic. Apocal. Ioh. pag. 334 ſqq. Keil.*

45) Si modo is auctor eſt huius carminis, quod, vt ipſe Fabricius noſter recte obſeruauit in *Cod. apocr. N. T. tom. II. pag. 959.* ab aliis Gregorio etiam Nazianzeno tribui conſtat, vnde in eius quoque *Opp.* legitur, *tom. II. p. 190 — 195. edit. Colon. Keil.*

r) Amphiloch. τὴν δ' Ἀποκάλυψιν τὴν Ἰωάννου πάλιν τινὲς μὲν ἐγκρίνουσιν, οἱ πλείους δέ γε νόθον λέγουσι.

s) Homilia εἰς τὴν ἑαυτοῦ χειροτονίαν tom. II. pag. 44. Ἤκουσα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἘΝ ἈΠΟΚΡΥΦΟΙΣ πρὸς τοὺς τοιούτους δι' αἰνίγματος λέγοντος ὡς δέον ἀκριβῶς μὲν ζεῖν τῷ πνεύματι, καταψύχεσθαι δὲ τῇ ἁμαρτίᾳ. ὄφελον γὰρ ἦσθα, φησι, ψυχρὸς ἢ ζεστός. Apoc. III. 15. Videndum tamen, an in hoc Nyſſeni loco Ἀπόκρυφα ſint, quod vult Heinſius, *ab Eccleſiis non recepta*, num potius *arcanae viſiones*, vti Pſeudo-Dionyſio cap. 3. de Eccleſ. Hierarchia

veteris Stichometriae [t]); alii Ioannem presbyterum, virum apoſtolicum, ſuſpicati ſunt auctorem eſſe, vt Dionyſius Alex. [u]) apud Euſebium VII, 25. et Euſebius III. 39. Hiſt. Stylum quoque carpit Dionyſius his verbis pag. 267. *διάλεκτον μέν τοι καὶ γλῶσσαν οὐκ ἀκριβῶς ἑλληνίζουσαν αὐτοῦ βλέπω. ἀλλ' ἰδιώμασι μὲν βαρβαρικοῖς* (Hebraiſmis) *χρώμενον, καί που καὶ* [v]) *σολοικίζοντα* [45]). Recentiores Eraſmum, D. Lutherum, Zwinglium, Caluinum, Ioſ. Scaligerum,

rarchia Apocalypſis vocatur *κρυφία καὶ μυστικὴ ἐποψία τοῦ τῶν μαθητῶν ἀγαπητοῦ καὶ θεσπεσίου.* Ita certe Nyſſeni locum intellexit Suicerus tom. I. theſauri pag. 449. [Atque ita eum vtique intelligendum eſſe, ex eo, vt bene iam admonuerunt Lampius in *Prolegg. ad Iohan. lib. I. cap. VII. §. 24. not. r. pag. 123.* et Schmidius in *Hiſtor. Canon. lib. II. part. I. ſect. IV. pag. 398 ſq.* itemque in *Exam. critic. Apocal. Ioh. pag. 129.* probabile fit, quod alibi eandem Apocalypſin diſerte inter ſcripta diuina refert, vnde *tom. III. Opp. pag. 601.* ei etiam dicitur *ἡ τελευταία τῆς χάριτος βίβλος. Keil*] Sic Commodianus Inſtruct. XLIII. 17. *Operta Ioannis*, ex Rigaltii emendatione. Eodem ſenſu Iuuenalis dixit *arcanum volumen Moyſis* XIV. 102. *Φοινίκων ἀπόκρυφα βιβλία* apud Heſychium illuſtrem in Pherecyde. Vet. gloſſ. *opertum, ἀπόκρυφον.* Tertullianus cap. 3. de pallio referens quaedam de protoplaſtis e Geneſi, *ſed arcana iſta*, inquit, *nec omnium noſſe. Fabric.* Ad eandem vocabuli *ἀποκρύφου* notionem confirmandam facit etiam Epiphanii locus *haer. LI, 3.* vbi de Alogis dicit, ſe non fuiſſe eos reprehenſurum, ſi ſolam Apocalypſin reieciſſent, quoniam id hoc conſilio videri poſſent feciſſe, ne librum *apocryphum* reciperent, *διὰ τὰ ἐν τῇ ἀποκαλύψει βαθέως καὶ σκοτεινῶς εἰρημένα. Keil.*

t) In quibusdam codicibus *στιχομετρίας* poſt verba *καὶ ὅσα τῆς νέας εἰσὶν ἀπόκρυφα*, ſequitur Ἀποκάλυψις Ἰωάννου στίχων αν.

u) Rationes huius refellit Elias du Pin tom. II. prolegom. Bibl. pag. 68. *69.* et Io. Lightfootus Opp. poſthum. pag. 145. *Fabric.* His addendi Millius in *Proll. N. T. §. 168 ſqq.* Twelſius in *Vindic. Apocal. part. II. cap. III. ſect. IV.* apud Wolfium *tom. IV. pag. 415 ſqq.* inprimis autem Hartwigius *l. l. vol. II. pag. 149 ſq.* Caeterum eandem de Ioanne presbytero, Apocalypſeos auctore, ſententiam recentioribus etiam temporibus non improbabilem iudicarunt Henr. Dodwellus in *Diſſertat. Cyprian. diſſ. IV. §. 1.* et ignotus quidam cenſor in *Supplem. III. ad Bibliothec. vniuerſ. germ. tom. XIII—XXIV. pag. 1409 ſq.* eandemque illos etiam, qui Ioanni Theologo librum hunc olim inſcripſerint, defendiſſe ſtatuit Heumannus in *Act. Erudit. tom. VI. Supplem. p. 171 ſq.* denuoque aſſeruit in *Poeciles tom. III. p. 221 ſq.* Praeter hos autem fuerunt etiam, qui, annon Ioanni potius Marco, quam Apoſtolo, liber hic tribuendus ſit, ambigerent, in quam ſententiam, quanquam mox iterum a ſe repudiatam, incidit idem Dionyſius Alex. loco modo allato, recentioribus autem temporibus in eandem inclinauit Theod. Beza in *Proll. ad Apocal.* itemque Herm. von der Hardt in *Aenigmat. priſci orb. p. 575. Keil.*

v) Confer Balthaſ. Stolbergium de ſoloeciſmis et barbariſmis N. T. dictioni falſo tributis p. 10.

46) Hanc cauſam diligentius tractarunt Millius *l. l. §. 176 ſq.* Leonh. Twelſius *l. l. part. I. cap. III.* apud Wolfium *tom. IV. p. 399—404.* Michaelis *l. l. vol. II. §. 284. p. 1635 ſqq.* Schmidius in *Hiſtor. Canon. part. II. S. I. cap. IV. §. 202. p. 503.* et Hartwigius *l. l. p. 180 ſq.* Ad eandem vero cauſam et hoc pertinet, quod Cabaliſticae etiam ſcribendi rationis veſtigia in Apocalypſi reperiſſe ſibi viſi ſunt, praeter alios quosdam, inprimis Iac. Rhenferdius in peculiari diſſert. *de ſtylo Apocal. cabbaliſtico*, in *Operibus* eius *Philolog. (Trai. ad Rhen. 1722. 4.) p. 1 ſq.* itemque Io. Gerh. Meuſchenii *N. T. ex Talmude illuſtrato, (Lipſ. 1736. 4.) pag. 1090 ſq.* reperiunda, et Io. Franc. Buddeus *tom. III. Obſeruatt. ſelect. Halenſ. Obſ. I. pag. 20.* quorum ſententiam quanquam oppugnauerat iam Io. Clericus in *Bibl. Vet. et Nou. tom. XVII. part. I. pag. 88 ſq.* eandem tamen denuo defenderunt atque latius etiam extenderunt S. V. Herderus in Μαραν Αθα, *(Rig. 1779. 8.) pag. 330 ſq.* Henr. Corodi in *Hiſtor. Chiliaſmi vol. II. cap. XIII. pag. 231.* et Illuſtr. Eichhornius in commentat. *Biblioth. bibl. tom. III. part. II. pag. 191 ſq.* inſerta: *über die Perſonification der Eigenſchaften Gottes unter den ſpätern Iuden.* Praeter ſtylum autem in ipſo etiam libri argumento, quod multa ſanae doctrinae contraria contineat, recentiores potiſſimum huius libri aduerſarii haeſerunt; verum et horum dubitationes tollere ſtuduerunt Schmi-

Scaligerum, Lucam Oſiandrum, Ioh. Bodinum aliosque, qui, vtrum Ioannis euangeliſtae eſſet, aliquando ſubdubitarunt, praetereo 47).

IX. PAVLVS qui et Saulus w), Iudaeus de tribu Beniamin ex oppido Iudaeae Giſchalis fuit x), quo a Romanis capto, cum parentibus ſuis, qui ius ſibi ciuitatis Romanae comparauerant y) Tarſum Ciliciae commigrauit: ab his ob ſtudia legis miſſus Hieroſolymam, a Gamaliele z), viro doctiſſimo, eruditus eſt. Etiam ex more Iudaeorum, qui cum ſtudio legis opificium aliquod coniungere aa) ſolebant, ſimul tentoria bb) in vſum militarem e pellibus

conficere

Schmidius *l. l. part. II. S. I. cap. IV. §. 204 ſq. pag. 511 — 532.* et Illuſtr. Eichhornius in comment. de internis argumentis aduerſus authentiam Apocalypſ. in eiusdem *Biblioth. bibl. tom. III. part. IV. pag. 571 ſq. Keil.*

47) Neque magis eſt, quod nos de recentioribus controuerſiis ſuper huius libri auctoritate agitatis, iisdemque per Oederi maxime librum, ſupra a nobis commemoratum, motis, vberius nunc exponamus. Adeat, cui eas cognoſcere volupe eſt, Io. Balth. Lüderwaldium in *Act. hiſtorico-eccleſiaſt. noſtri temporis vol. I. (Wimar. 1774.) pag. 485 ſq.* et Dürrium in Walchii *Neueſt. Religionsgeſch. vol. VII. pag. 243 ſq.* late de iis differentes. Addendus tamen nunc eſt Apocalypſeos aduerſariis auctor libri, qui nuper prodiit: *Einleitung in die Geſchichte des Canons ſämtlicher Schriften des N. T. inſonderheit der Offenbarung Iohannis. Herausgegeben von dem Verfaſſer des Hierocles. Hal. 1794. 8. Keil.*

w) Saulus nomen mali ominis, non tantum propter regem impium hoc nomine, ſed etiam propter ſignificationem. Nam, vt in ſcholiis ad Veſpas Ariſtophan. pag. 353. legas, σαῦλον καλεῖται τὸ φαῦλον καὶ διεῤῥυηκός. Itaque e Saulo Paulum factum affirmant veteres, vt Auguſtinus, alii. Vide *Nouarinum* in limine adagior. eccleſiaſticor. et *Sannazarium* ad Damaſi carmen I. Pauli nomen a proconſule Cypri, Paulo, ad Chriſti fidem conuerſo, tuliſſe ſcribit Hieron. Sed vid. *Frid. Spanhem.* Opp. tom. II. p. 327. Auguſtin. ſerm. 25. de ſanctis, *qui fecit ex Saulo Paulum, fecit ex Simone Petrum. Fabric.* De Pauli nomine et Sauli altero v. *Wolf.* in Curis ad Act. VIII, 1. XIII, 9. omninoque interpp. vnde nomen Pauli habuerit, non conſtat. Falluntur qui cum Auguſtino ſtatuunt, eum Pauli nomen a Chriſto accepiſſe. Etiam aliquamdiu poſt ſuam conuerſionem adhuc Sauli nomen appellatur. vid. *Schmid* H. C. pag. 575. Quae *Fabricius* de ſignificatione nominis Σαῦλος notauit, non ſunt huius loci, ſignificat (hebr. שאול) *deſideratum* vel *deſiderabilem*, et haud dubie ei hoc nomen a parentibus in ipſa circumciſione inditum eſt. vid. *Schleusneri* Lex. N. T. ſ. v. Παῦλος. *Kuin.*

x) Hieron. de S. E. cap. 15. *Fabric.*

y) Schol. Graec. ad Act. XXII, 28. vid. etiam Spanhemii orbem Romanum pag. 140. edit. ſec. *Fabric.*

z) De hoc Gamaliele praeter *Pearſonium* et alios interpretes actorum et vitae Pauli ſcriptores, adi *I. G. Dorſchei* ſemeſtre Tiburtio Dionyſianum pag. 237 ſq. *Carpzouium* ad *Schikardi* ius regium Hebr. pag. 101. et pag. 425 ſq. *Wagenſeilium* in Sota pag. 991 ſq. et *Caſp. Henr. Graunii* hiſtoriam Gamalielis cognomine Senis Viteb. 1687. 4. Gamalielem ipſum deinde Chriſtianum et baptizatum fuiſſe, refert *Euſtratius* apud Phot. cod. CLXXI. *Fabric.* add. *Wetſten.* tom. II. pag. 16. *Thalemanni* libellus, *de eruditione Pauli Iudaica non graeca.* Lipſ. *Kuin.*

aa) Vid. *Grotius* ad Matth. XIII, 55. Act. XVIII, 3. *Lightfooti* Horas Talmud. ad Marc. VI, 3. *Buxtorf.* Lex. Talmud. in אמנות, et *Hottingerum*, nepotem, ad Gemaram Chagigah p. 122. *Fabric.*

bb) *Coteler.* ad Conſtitut. Apoſtol. II, 63. *Eraſmus* et *Stunica* ad Act. XVIII, 3. *Conr. Sam. Schurzfleiſch* in diſſ. de Paulo σκηνοποιῷ, et in altera, quam inſcripſit, *animaduerſiones ad inſigniores Ciliciae antiquitates*, vbi inter alia e Dione Chryſoſt. et Libanio obſeruat, magnum eorum numerum olim in Cilicia fuiſſe, qui corio operarentur, quo ſpectant et vdones Cilicii apud Martial. XIV, 114. Nam et hodie tapetia Tarſi confecta e Cilicia exportari, recentiores nauigationum libri teſtantur. Etiam a ſcenofactoria dictiones petere Paulum obſeruatum fuit, vt 2 Cor. V, 1. XII, 9. *Fabric.* Praeter *Cotelerium*, a *Fabricio* laudatum, conf. *Saubertum* in Opp. Poſthum p. 143. et *Suiceri* Theſ. Eccleſ. tom. II. pag. 981. *Kuin.*

conficere didicerat, vnde *σκηνοποιὸν* vocat Lucas, nonnulli veteres *σκυτοτόμον*. E perſecutore Phariſaeo, adſcitus inter apoſtolos [cc]), ſed extra numerum illorum duodecim, qui Chriſto, in terris verſanti, adfuerant, a domino tamen ipſo, non ab hominibus, neque per homines (Gal. I, 1. Act. IX, 5.) cooptatus, nulli iure cedebat apoſtolorum, omnibus plura etiam tuliſſe et maiora laboraſſe profeſſus (2 Cor. XI, 23.) atque ita non apoſtolus gentium (Rom. XI, 13. 1 Tim. II, 7.), vt inter Iudaeos quoque longe maximum numerum Chriſto fuerit lucratus, vt vel ſcripta eius teſtantur. De vita eius praeter Lucam in Actis App. eiusque interpretes, videndi ſunt ſcriptores, ſed longe minore fide digni, qui *vitas apoſtolorum* ſuccincto ſtilo ſcripſerunt, *Graece* quidem Sophronius, Hieronymi interpres: Dorotheus, a *Caueo* in hiſt. litterar. Script. eccleſ. ad a. Chr. CCCIII. et a *Cangio* editus ad calcem Chronici Paſchalis pag. 434. qui pag. 437. etiam graece et latine exhibet anonymum de patria et parentibus apoſtolorum, Hippolytus a *Combefiſio* auctar. noui tom. II. ſiue in hiſtoria Monothelitarum pag. 831. vulgatus, et eadem fere tradens Epiphanius in codice regis Chriſtianiſſimi ſignato IIMDCCCCLI. fol. 233. et anonymus, cum Oecumenio in epp. Pauli pridem editus: *latine* Abdias, in cod. N. T. apocrypho cum notis a me vulgatus, et Abdiae inſiſtens veſtigiis, Ordericus Vitalis, tum pſeudo-Linus de paſſione Petri et Pauli, Iſidorus Hiſpalenſis ſiue quisquis auctor de vita et morte ſanctorum vtriusque Teſt. et auctor indiculi apoſtolorum a Florentinio illuſtrati et cum Martyrologio Hieronymiano editi: vt omittam poemata de duodecim apoſtolis, Venantii, Walafridi Strabi etc. S. Damaſum carmine I. in Paulum Apoſt. His accedunt Menaea et acta Sanctor. 29. Iunii. Tum Nicetas apud *Combefiſium* tom. I. auctar. nouiſſ. Euthalius in prologo ad epp. Pauli, graece ſcripto, et partim in Complutenſibus et ab *Erasmo*, *Rob. Stephano*, *Chriſtoph. Pelargo*, et cum Oecumenii commentariis, ſed integre in N. T. edit. *Boeclerianae*, et emendatius denique cum latina verſione vulgato in collectaneis monumentorum veterum *Laur. Alexandrini Zacagnii.* Inter recentiores celebrandus inprimis *Ioh. Pearſonius* in Annalibus Paulinis, et Annalium ſcriptores *Baronius*, *Iac. Cappellus*, ac *Sam. Basnage;* tum *Antonius Godellus*, *Claudius Dausquelus*, *Barthol. Granantus*, *Thom. Maſſutius*, et *Iohannes Brant* in vita Pauli, *Hermannus Witſius* in meletematis Leidenſibus, *Ian. Bircherodius* in ſerie chronolog. actorum S. Petri et Pauli, *Lud. Cappellus* in hiſtoria apoſtolica illuſtrata [Lipſ. 1691. 8.], [dd]) et qui vitas ceterorum quoque apoſtolorum diligentiſſime ſcripſere, *Guil. Caueus* et *Tillemontius:* vt omittam *Ioachimum Perionium*, *Ioach. Camerarium*, *G. Maiorem* aliosque, et *Andream Wilckium* in poſteriore parte Ἑτερογραφίας, qua recentium poetarum carmina in apoſtolos collecta exhibentur. His addere licebit forte *Ioh. Schedium*, quem a pluribus annis vitam Pauli molitum diſces, ex actis eruditor. tom. I. ſupplementi pag. 336. Sed miſſis hiſce et quae de itinere Paulino ſingulari diatriba commentatus eſt *Chriſto. Cellarius*, tantum noto in praeſenti, me eorum ſequi

cc) Conuerſio Pauli exponitur Act. IX, 1 ſqq. in quem locum nuper (Erlangae 1793. 4.) commentatus eſt *Chriſto. Frid. Ammon*, theologus nunc Gottingenſis, qui libellus inſertus quoque legitur Opuſcc. ipſius, quae hoc ipſo anno edidit. *Kuin.*

dd) Add. *Millii* Prolegg. §. 4 ſqq. *Ioach. Langii* commentatio, de vita et epiſtolis Pauli, *Benſon* hiſtory of the firſt planting of the chriſtian church, *Lardners* Supplements, *Schmid* Hiſt. Can. pag. 575 ſqq. *Niemeyer Charakteriſtik der Bibel Th. I.* pag. 129 ſqq. *Schroekh Kirchengeſchichte Th. II. S. 159 ſq.* et quos laudauit *Wolfius* in Curis Prolegg. in ep. ad Rom. *Kuin.* *Io. Ortw. Weſtenbergii* Diſſ. de iurisprudentia Pauli Apoſtoli, in Eius Opuſcc. acadd. faſc. I. a Püttmanno editis Lipſ. 1794. 4.

ſequi rationes, qui Paulum [ee]) conuerſum eſſe exiſtimant anno quarto ſiue vltimo Caii, a. C. XLII. et capite truncatum a. Chr. LXVIII. [ff]) Neronis XIV. Intra iſtud tempus ſcriptae ab eo ſunt diuinae, quas eccleſia iam pridem legit, *epiſtolae quatuordecim*, quae in ſacro bibliorum volumine [gg]), neſcio quo auctore, diſpoſitae potius videntur, maximam certe partem, pro dignitate eorum, ad quos ſcriptae fuerunt. Nonnullis epiſtolis praeter Pauli nomen, etiam *Timothei*, vel *Soſthenis*, vel *Siluani* praefigitur [hh]). *Cur id?* reſpondet *Saluianus* epiſt. IV. *primum credo, vt ſimul agnoſcerentur, qui ſimul ſcriberent. Deinde vt ii, qui ſeparatim ab vnoquoque eorum edocti fuerant, ſcirent, omnium non diſcrepare ſententiam. Poſtremo, vt quos ſingulorum non mouebat auctoritas, omnium ſaltem moueret adſenſus.* Priori ad Corinthios quidem *Pauli* et *Soſthenis*, epiſtolis ad Philippenſes, Coloſſ. et Philemonem *Pauli* et *Timothei*, vtrique vero ad Theſſalonicenſes, *Pauli*, *Siluani* ac *Timothei* nomen praemittitur. Nec propterea de auctore Paulo dubitatum eſt, vti nec de epiſtola Clementis ad Corinthios ſcripta ſub nomine eccleſiae Romanae. Locuples inprimis teſtimonium Pauli epiſtolis praebet Petrus 2 ep. III, 15 ſq. vbi adiungit, in illis [ii]), quae de aduentu Chriſti ad iudicium Paulus ſcripſit, eſſe *δυσνόητα* quaedam, a leuibus et imperitis hominibus male accepta atque, *vt ceteras* diuinas *ſcripturas*, in peruerſum et exitioſum ſenſum detorta. De rationibus vero, quae epiſtolas haſce interpretibus difficiliores reddunt, expendi merentur, quae e *Ioh. Lockii* poſtumo libro, qui inſcribitur *an eſſay for the underſtanding of St. Pauls Epiſtels by conſulting St. Paul himſelf*, notauit *Ioh. Clericus* Bibl. Select. tom. XIII. p. 38 ſq. Hyperbata in iisdem epiſtolis iam olim obſeruauit *Irenaeus* III. 7. et *Tertullian.* cap. 43. de reſurrect. *Photius* ep. CLXIV. *καὶ γὰρ πολλή τις τοιούτου σχήματος τῷ μεγάλῳ Παύλῳ ἡ χρῆσις, ὥσπερ καὶ τῆς ἐλλείψεως καὶ τῶν περιβολῶν καὶ δὴ καὶ τοῦ ἀπὸ κοινοῦ, καὶ κατὰ πᾶσαν ἰδέαν ἡ μεταχείρησις.* Eloquentiam tamen Pauli multis merito celebrat Chryſoſtomus,

Hhhhh 3 mus,

ee) *Frid. Spanhem.* in diſſ. de conuerſionis Paulinae epocha Opp. tom. II. pag. 323. *Fabric.* Conuerſum a. Chr. XXXI. primo poſt Chriſti aſcenſionem ſtatuit *Schmid* H. C. p. 578. *Kuin.*

ff) Vide interim quae diſputat *Pagi* tom. II. Criticae Baron. pag. 51 ſq. vt probet, Petrum ac Paulum morti additos anno Neronis XII. Nerua et Veſtino Coſſ. *Fabric.* add. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1313. §. 208. et pag. 1331. Num Paulus bis captiuus Romae fuerit, vt vulgo volunt, euidenter quidem, demonſtrari non poteſt, cum deſint argumenta hiſtorica certa et idonea; admodum tamen probabile eſt. Conf. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 206. pag. 1308. §. 195. p. 1271. et p. 1322 ſqq. prouocant inprimis ad Phil. I, 25. 26. et 2 Timoth. IV, 6 — 20. *Kuin.*

gg) Vid. *Grotius* Prolegg. ad ep. ad Rom. *Michaelis Einleit. Th. II* § 171. pag. 1183. *Rich. Simon.* Hiſt. Crit. lib. I. pag. 158 ſq. De ordine et annis, quibus Paulus ſuas epp. ſcripſerit, multi diſputarunt, *Pearſonius* in Annal. Paulin. *Millius* in Prolegg. *Baronius*, *Lud. Capellus*, *du Pin*, *Tillemontius*, *Dodwellus*, *Iac. Hottingerus*, in Pentade diſſertationum biblico-Chronologicarum Vltraiecti 1723. 8. aliique, ſuo quisque loco laudandi. De authentia epp. Pauli conf. *Paley* Horae Paulinae Londin. 1790. nec non *Ioſ. Frid. Chriſt. Loeffler* Diſſ. Marcionem Pauli epiſtolas et Lucae euangelium adulteraſſe dubitatur Trai. ad Viadr. 1778. 4. conf. Commentatt. theologicc. Lipſ. 1794. a *Velthuſeno*, *Rupertio* et me ipſo editae vol. I. pag. 180 ſqq. *Kuin.*

hh) Quoniam nimirum erant epiſtolarum ſcribae (vid. infra not. *ll.*) quibus Paulus eas dictauerat, vt recte opinatur *Heumann* in epiſtola, *de ſcribis epiſtolarum Pauli*, cui adſentitur *Michaelis Einleit. Th. II* §. 171. pag. 1189. qui ibidem etiam rationem affert, ob quam Timothei et Silvani coniunctim, in ep. ad Theſſal. mentio facta ſit, vel, inquit, duobus ſcribis vſus eſt, vel alteri dictauit, et alterius nomen appoſuit, vt ſignificaret, ſe eum habere conſentientem. *Kuin.*

ii) Ἐν οἷς legunt plerique codices, licet nonnulli habent ἐν αἷς, vt notant *R. Stephanus* et Oxonienſes et in Alexandrino reperiſſe ſe *Grotius* teſtatur. *Fabric.* conf. ad h. l. interprett. inprimisque *Pottus.*

mus, tum alibi, tum in homiliis de eius laudibus *), Photius epiſt. CLXV. Hieronymus item, ne de aliis dicam, et Euſeb. III, 24. Hiſt. eum vocant *πάντων ἐν παρασκευῇ δυνατώτατον λόγων νοημάτων τε ἱκανώτατον γεγονότα* kk). Quum ſuas mitteret Paulus epiſtolas, vſus eſt quandoque amanuenſi ll), qui vel ex dictantis exciperet ore, vel ex autographo illas deſcriberet, quibus ipſe deinde manu ſua aliquid ſubſcripſit. Amanuenſis eiusmodi fuit *Tertius* Rom. XVI, 22. *ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ.* Subſcriptiones occurrunt 1 Cor. XVI, 21. *ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα Μαρὰν ἀθά.* 2 Theſſ. III, 17. *ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον, ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ, οὕτω γράφω. Fabric.*

[1) *Epiſtola ad Romanos.* Quinam fuerint eccleſiae Romanae, cui Paulus literas inſcripſit, conditores, certo non conſtat. *Petrum* Romae eccleſiam fundaſſe, docent Papias, et ex eo Clemens Alexandrinus, atque Euſebius H. E. II, 14. 15. Falſam autem hanc fabulam eſſe, plures demonſtratum iuuerunt, v. c. *Frid. Spanhemius* in Miſcell. Sacrae Antiq. lib. III. Diſſ. III. *de ficta profectione Petri apoſtoli in vrbem Romam deque non vna traditionis origine* Opp. tom. II. pag. 331 ſqq. add. *Schmid.* H. Can. pag. 628 ſq. *Hofmann* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 242. *Koppe* Prolegg. in ep. ad Rom. p. 5. *Chriſt. Frid. Franke* notae hiſtoricae conditioni cognoſcendae primor. Chriſtianor. inprimis Romanor. cum Paulus ad eos ſcriberet, ſeruientes, Viteb. 1791. 4. pag. 27 ſqq. Quodſi enim Petrus Romae, vt volunt, per XXV annos eccleſiam rexiſſet; haud dubie Paulus in hac epiſt. eius mentionem feciſſet, eum ſalutaſſet, et in epiſtolis, Romae ſcriptis, Petri quoque nomine Chriſtianos, quibus ſcripſit, ſalutaſſet. Reiicit etiam fabulam illam locus Coloſſ. IV, 10. 11. Neque minus falſa eſt traditio *Irenaei* III, 1. *Paulum* et *Petrum* fuiſſe eccl. Rom. conditores, quum ex hac ipſa ep. XV, 20. adpareat, Paulum nondum Romam veniſſe. vid. *Hammondus* Prolegg. tom. II. pag. 5.

Maxime

*) Homiliae Chryſoſtomi duae in laudem Pauli praefixae ſunt cum animaduerſſ. *Tib. Hemſterhuſii.* Orationibus, quarum prima eſt *de Paulo Apoſtolo*, et *L. C. Valckenari* tribus Orationibus. Lugd. Bat. 1784. 8. *Beck.*

kk) Conf. *Werenfelſii* diſſ. de ſtilo ſcriptor. N. T. pag. 356. in Opuſcc. edit. Baſil. 1718. *Ioh. Guil. Fuhrmann* de concinnitate in epiſtola Pauli ad Romanos, Lipſiae, 1776. 4. [*Eiusdem* Comm. de ſubtilitate Pauli in argumentis tractandis, Lipſ. 1777. 4.] *Frid. Wittings Erläuterung der Lehrart Pauli, durch eine tabellariſche Ueberſetzung des Briefs an die Philipper und eine ungezwungene Zergliederung des andern Briefs an die Corinth. in Paragraphen u. Anmerkungen, Braunſchw. u. Hildesheim* 1761. 4. (coll. *Erneſti Neue theol. Biblioth. B. III.* p. 621 ſqq.) eiusdem *Fortgeſetzte Erläuterung der Lehrart Pauli durch eine ungezwung. Zerglieder. des Briefs an die Römer, Hildesheim,* 1764. 4. (coll. *Erneſti* l. l. B. V. p. 178 ſq.) Philologia Thucydideo Paulina ſ. notatio figurarum dictionis Paulinae, cum Thucydidea comparatae, vulgata a Car. Lud. Bauero, Halae 1773. 8. Car. Lud. Baueri Logica Paulina, Halae 1774. 8. Eiusd. Rhetorica Paulina, vel quid oratorium ſit in oratione Pauli part. III. ib. 1782. II. voll. 8. Omitto plures alios, qui de ſtilo Pauli ſcripſerunt, quos laudauit *Wolfius* in Curis Prolegg. in ep. ad Rom. *Kuin.*

ll) Apoſtolos nunquam ſuas literas dictaſſe, potius defendendam eſſe *ἰδιόχειρον* eorum ſcripturam, ſtatuit *Ferdin. Stoſch* in commentatione, *de epiſtolis apoſtolorum idiographis*, Guelferbyt. 1751. Hoc vero rectiſſime negat et Paulum ſaltem, in conſcribendis epiſtolis ſuis, amanuenſium ſiue ſcribarum miniſterio vſum eſſe, docet *Griesbachius* in libello, cui titulus: *Curae in hiſtor. textus gr. epp. Pauli* p. 42. adſtipulatur ei *Michaelis in Einleit.* Th. II. p. 1190 ſqq. §. 172. qui ibidem etiam contra *Stoſchium* in diſſ. *de epiſtolis apoſtolorum non deperditis*, Groningae 1753. et *Lardnerum* in Supplements to the Credibility etc. tom. II. chap. 25. p. 433. affirmat, Paulum plures omnino exaraſſe literas, praeter eas, quae ad noſtra vsque tempora perueniſſent. *Kuin.*

Maxime probabile eſt, Romanis doctrinam chriſtianam innotuiſſe per Chriſtianos, antea Iudaeos, qui mercaturae exercendae cauſſa Romam venerant. Conſtitiſſe autem eccleſiam Rom. non tam ex hominibus, antea gentilibus, quam potius maximam partem ex hominibus, antea religioni Iudaicae addictis, docet *Koppius* Proleg. p. 7. quod minus recte, vt videtur, negat, et Chriſtianos illos maximam partem antea gentiles fuiſſe, adfirmat *Franke* l. c. pag. 29. — *Corinthi* hanc ep. eſſe ſcriptam, et quidem, quum iterum Paulus in hanc vrbem ſeſe contuliſſet, docent *Hammondus*, *Grotius*, *Calouius*, *Schmidius*, *Koppius*, l. l. c. c. alii. Quo vero *anno* conſcripta ſit, diſſentiunt mirifice interpretes. Nominant enim alii a. Chr. LII. (v. c. *Ludou. Cappellus* in hiſt. Apoſtolor. illuſtrata, quam laudauit Fabricius; *Schmidius* H. C. pag. 628.) alii a. Chr. LIV. (*Calou.* in Prolegg.) LV. (*Salmaſ.* in apparatu de primatu papae, pag. 46. *Dodwellus* de iure Laicor. circa ſacra, pag. 232. laudati a Fabricio) LX. (*Sandhagenius*, quem citauit Fabric.) alii denique LVIII. hunc annum nominant *Fabricius* noſter, et *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1232. §. 188. *Kuin.*]

Graece ſcripta eſt epiſtola, non *latine*, etſi ſcholiaſtes Syrus notat, ſcriptam eſſe *Romane* רומאית, quo vocabulo graecam linguam ſignificari, Romae tunc et in omni fere Romano imperio vulgatiſſimam, *Seldenus* ad Eutychium obſeruauit [mm]). Igitur non magis fide dignum eſt, quod Cornelius a Lapide, *Tertium* [nn]), Pauli amanuenſem, ſuſpicatur, epiſtolam hanc, latine verſam, miſiſſe ad Romanos, quam quod a *Melchiore Inchofero* lib. V. hiſtor. ſacrae latinitatis cap. 6. traditur, Paulum latine interdum et praedicaſſe et ſcripſiſſe. *Fabric.*

[Ceterum de *occaſione* huius ep. conſcribendae monet *Koppius* Prolegg. pag. 6. Paulum, per Aquilam et Priſcillam, vna cum aliis Iudaeis, Claudii edicto Roma pulſos, de conditione eccleſiae, in hac vrbe florentis, certiorem redditum, ab iisque incitatum eſſe, vt haſce conſcriberet litteras, quibus Chriſtianos Rom. inprimis a ſtudio rixarum contentionumque, e praeconceptis opinionibus maximam partem orto, auocaret.

2) *Epiſtola Prior ad Corinthios.* De Corinthiorum *ciuitate* vid. quae notarunt *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 177. pag. 1211. *Frid. Aug. Guil. Krauſe* epiſt. I. ad Corinth. perpetua annotatione illuſtrata (Francof. ad Moenum 1792. 8.) Prolegg. pag. 15 ſqq. *Grotius* Prolegg. [*Io. Ern. Imman. Walchius* in diſp. Antiquitates Corinthiacae. Ienae 1761. 4.] alii. — De *conditione* eccleſiae v. *Michaelis* l. c. §. 178. *Krauſe* l. c. *Schmid* H. C. p. 611. *Gottlob Chriſt. Storr:* notitiae hiſtoricae epiſtolar. Pauli ad Corinth. interpretationi ſeruientes. Tubingae 1788. 4. coll. *Eichhorn, Allgem. Bibliothek der bibl. Literat.* B. II. p. 739 ſqq., alii. *Storrius* nimirum, cuius veſtigia accurate preſſit *Krauſius*, demonſtrare ſtuduit, duas fuiſſe Corinthi ſectas principes, vnam legibus Moſis fauentem, alteram eas repudiantem, vtramque earum rurſus in duas diuiſam fuiſſe factiones; iudaizantes nimirum, a doctoribus ſuis, Petri, Iacobi, et Apollinis diſcipulis, ſeſe adpellaſſe *Petrinos*, vel *Chriſtianos*, cum Iacobus Chriſti frater eſſet. Horum vero iudaizantium aduerſarios ſeſe nominaſſe *Paulinos*, vel, *Apollonios*. Ergo, quum Paulus 1 Cor. I, 12. loquatur de variis Corinthiorum ſectis, harum ſectarum nomina, non fuiſſe ab Apoſtolo nomina ficta, ad vitandam grauiorem offenſionem, ſed fuiſſe nomina illa vere Corinthi vſitata, neque obſtare huic opinioni illud μετεσχημάτικα IV, 6. vid. *Storr.* l. c. §. 3. pag. 6 ſq. *Krauſe* pag. 38 ſq. *Schmid* H. C. pag. 614. Ab hac

mm) Add. *Grotius* et *Calou.* in Prolegg. nec non *Wetſten.* tom. II. pag. 18. *Kuin.*

nn) De eo vide, quae notauit *Michaelis Einleit.* tom. II. §. 188. p. 1253. *Kuin.*

hac ſententia diſcedit *Michaelis* Einleit. pag. 1216. exiſtimans nomina illa eſſe fictitia, et Corinthiacam eccl. eſſe maximam partem *vnum* e gente Iudaeorum, Pauli aduerſarium, ſequutam. — Notat porro *Storrius*, Petrinos et Iacobi ſectatores plerumque inter ſe conſenſiſſe, vt et Paulinos et Apollonios. Docet, anti-Paulinos negaſſe more Sadducaeorum reſurrectionem mortuorum, curaſſe inprimis ornamenta externa, conſtitiſſe denique hanc ſectam ex opulentioribus Chriſtianis. Sectatores Pauli et Apollinis, (Apollonios qui ſe nominabant, id faciebant propterea, quod Apollo eſſet Paulo diſertior,) reieciſſe omnia, quae Iudaeorum opiniones et ritus redolerent, atque ita nimio veritatis ſtudio, et feruore partium Paulinarum immodico abreptos, mediam viam reliquiſſe, et in errores varios incurriſſe. Fuiſſe ſectatores Pauli maximam partem homines pauperes, numero tamen ſuperaſſe fautores Petri et Iacobi, hoc vel exinde apparere, quod homo ille, qui nouercam in matrimonium duxerat, (qui haud dubie ex anti-Paulinorum numero erat) per plurima vota coetu excluſus ſit. Hunc nimirum hominem *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 1220 ſq. et *Storr* §. 12. p. 91. not. 173. exiſtimant fuiſſe ex-gentilem, ad religionem Iudaicam transgreſſum, et inde factum Chriſtianum; iudaica enim opinione eiusmodi ſcelus adiuuari et defendi omnino potuiſſe; ſed hoc negat *Schmid* II. C. pag. 612 ſq. *Krauſius* vero ad V, 1. negat, hominem cum nouerca matrimonium iniiſſe, ſed tantum eam ſtupraſſe. — De aliis vitiis, quibus tunc temporis indulgebant Corinthii vid. *Storr* l. c. *Michaelis* pag. 1221 ſq. *Krauſe* pag. 65. *Schmid* p. 611 ſqq. — *Occaſionem* hanc epiſtolam conſcribendi proximam dederat Paulo epiſtola Corinthiorum. Etenim ſcripſerat Apoſtolus Corinthiis epiſtolam, nunc quidem deperditam [oo]), quam minus recte intellexerant, quare hanc ipſam ob cauſſam, vt Apoſt. mentem ſuam accuratius exponeret, omninoque quaeſtiones nonnullas alias, inter ipſos exortas, ſolueret, cum litteris ad eum miſerunt *Stephanum, Fortunatum*, et *Achaicum* 1 Cor. XVI, 5 ſq. vid. *Michaelis* l. c. pag. 1230. *Krauſe* pag. 33 ſq. ad hanc ergo Corinthior. epiſt. Paulus reſcripſit eam, quam nos quidem nominare ſolemus primam, et V, 11. innuit epiſtolam illam, quam antea ſcripſerat; verbis nempe ἐν τῇ ἐπιϛολῇ. Sunt quidem, qui haec verba intelligenda eſſe praecipiant de hac ipſa noſtra ep. prima, vt *Stoſchius* in diſſ. *de epp. Apoſtolor. non deperditis* pag. 75 ſqq. et ipſe *Fabricius* noſter, cuius verba adponamus: „verba 1 Cor. V, 9. ἔγραψα „ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιϛολῇ, reddenda eſſe: *ſcripſi vobis in hac epiſtola*, neque aliam quandam „epiſtolam, quam ante priorem ad Corinthios Paulus ſcripſerit, ſed hanc ipſam reſpicere „oſtendi in cod. Apocrypho N. T. pag. 919. Poſſunt etiam verba ἔγραψα ὑμῖν reddi, *ſcribo* „*vobis*. Sic in ep. Philippi ad Athenienſes ap. Demoſthen. Orat. de corona: γέγραφα ὑμῖν, „ἵνα μὴ πλεῖον ἐνοχλεῖτε περὶ τȣτων *ſcribo vobis, ne amplius de his laboretis*. Epiſtola VIII. „earum, quae Phalaridi tribuuntur: γέγραφά σοι συντόμως *ſummatim tibi ſcribo*. Quod „vero nullam epiſtolam ad Corinthios Paulus ante hanc miſerit, declarat etiam ſignum et „nota

oo) *Whiſtonii* quidem eiusmodi epiſtolam Pauli ad Corinthios, armenica lingua conſcriptam, vna cum Moſis Chorenenſis hiſtoria armenica, ediderunt Lond. 1736. 4. quam pater *Whiſtonius* pro genuina venditauit; eam vero ſuppoſiticiam eſſe, recte demonſtrarunt *Moskem.* in Prolegg. ad h. epiſt. noſtram et ad V, 9. nec non *Michaelis Einl.* Th. II. §. 179. p. 1230. *Kuin.* Sed omnium copioſiſſime hiſtoriam harum epp. perſecutus eſt Venerandus ſenex, *Carpzouius* in praef. ad edit. earum: *Epiſtolae duae apocryphae, altera Corinthiorum ad Paullum Apoſt., altera Paulli Apoſt. ad Corinthios quae dicitur periiſſe ex cod. MS. Armenico nunc primum editae ſeparatim, Graeceque et Latine verſae, et additis Guil. atque Geo. Whiſtoniorum Notis, Praefat. et animaduerſionibus auctae a Ioa. Bened. Carpzou.* Editio altera auctior. Lipſ. 1776. 8. *Beck.*

„nota manus ſuae, quam, veluti antea incognitam, Corinthiis in extremo epiſtolae adſcribit. „Conf. *Grotium* ad 2 Theſſ. III, 17.” verum omnino epiſtolam deperditam eſſe intelligendam, docuerunt *Grotius* et *Bengelius* ad V, 9. 11. *Moshem.* Prolegg. ad hanc ep. et ad l. c. *Michaelis Einleit.* pag. 1230. not. o. *Storr* l. c. pag. 34. not. 62. *Krauſe* pag. 32 ſqq. Quo *anno* et *loco* noſtra ep. ſcripta ſit, variant interpp. Epheſo miſſam ad Corinthios circa annum LVI. vel LVII. notant *Euthalius* pag. 589. *Pearſonius* Annal. Paulin. *Michaelis* §. 177. pag. 1211. Alii Philippis, vel in itinere, cum Epheſum tenderet, ſcriptam eſſe epiſtolam opinantur, e quorum numero ſunt *du Pin* Prolegg. tom. II. pag. 48. *Sandhagenius*, et *Fabricius* noſter.

3) *Poſterior ad Corinthios.* Vt prioris epiſtolae ſeueritatem emolliret Apoſtolus, poſtquam compererat ex ore ipſius Titi, quem Corinthum miſerat, ceſſiſſe Corinthios ipſius cohortationibus; et vt eos in virtutis ſtudio confirmaret, atque prorſus ab vitiis erroribusque, quibus hactenus indulſerant, abſtraheret, hanc iis poſteriorem epiſtolam ſcripſit, anno LVII. paucis menſibus interiectis, vt ſtatuunt *Pearſonius*, *Millius*, Prolegg. *Ioh. Clericus* alii, a quibus tamen diſcedunt *Schmidius* in H. C. pag. 622. qui a. Chr. LII. et *Harenbergius*, qui in bibl. Brem. Claſſ. VII. p. 889 ſq. anno LV. ſcriptam ep. eſſe cenſent. Argumentum litterarum prolixius expoſuerunt *Schmid* l. c. pag. 623. et *Michaelis Einleit.* §. 183. pag. 1240. alii.

4) *Epiſtola ad Galatas.* Chriſtiani in Galatia, ſiue Gallograecia pp), viuentes, quibus haec ep. deſtinata erat, fuerant, antequam ſeſe ad Chriſti ſigna contulerant, vel Iudaeorum, vel gentilium ſacris addicti. Non enim poteſt recte defendi ſententia *Ioh. Braunii* in Select. Sacris lib. I. cap. 5. et *Theod. Haſaei* in biblioth. Brem. Claſſ. IV. pag. 1014. ad Galatas ex-Iudaeos tantum, hanc ep. eſſe exaratam; nam ipſa ep. hanc ſententiam ſatis euidenter refutat. Viuebant autem inter Galatas homines Iudaei, qui, quamquam nunc Chriſtiani, tamen adeo circumciſionis, reliquorumque rituum Moſaicorum tenaces erant, vt Chriſtianis reliquis quoque eorum iugum imponere vellent, et cum facile intelligerent, Paulum nunquam ipſorum conamina eſſe probaturum, auctoritatem ipſius omni modo minuere et debilitare ſtuderent. Conf. *Koppius* in Prolegg. ad h. ep. pag. 4. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1200 ſq. §. 174. Huius rei fama peruenerat ad apoſtolum, qui adeo has litteras conſcripſit, vt ab his erroribus auocaret Galatas. Eum hac in epiſtola paullo vehementius ſcripſiſſe, obſeruarunt plures; obſeruauit hoc idem Tertullian. adu. Marcion. lib. I. cap. 20. qui monet, Paulum ſcripſiſſe *adhuc in gratia rudem, vt neophytum, feruenter.* Verba Tertull. adtulerunt *Grotius*, (cui tamen cauſſa vehementioris ſcriptionis, quam Tertull. adfert, minime ſeſe probat, vide eum.) *Calouius* et *Michaelis.* Hanc ergo epiſtolam inter Paulinas primam fuiſſe, (ſicuti ſtatuit Marcion; v. Epiphan. haer. XLII. coll. *Schmid* H. C. pag. 609.) non poteſt ſatis certo colligi ex Tertulliani verbis, etſi hanc ſententiam plures amplexi ſint, v. c. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 173. pag. 1193 ſqq. qui, quum duo commemorentur in litteris ſacris Pauli in Galatiam itinera, Act. XVI, 6. XVIII, 23. hanc ep. ſtatim poſt primum ad Galatas iter, anno circiter XLIX. conſcriptam affirmat. *Grotio* autem ſcripta videtur eodem

pp) Γαλατία Ἑλληνὶς haec dicitur Themiſtio Orat. XXIII. p. 299. Mentio Γαλατῶν pro Gallograecis in Callimachi hymno in Delum v. 184. ad quem locum vid. *Spanhemius* pag 439 *Fabric.* ad l. *Cellarii* Geograph. Ant. tom. II. pag. 173.

dem tempore, quo ep. ad Rom. a. Chr. LV. *Eliae du Pin* Prolegg. bibl. tom. II. pag. 49 ſq. anno LVI. extremo, vel initio anni LVII. *Fabricio* noſtro, non diu poſt epiſt. ad Rom. in itinere verſus Hieroſolymam a. Chr. LVIII. *Koppio* denique, poſt ſecundum iter, ante annum LIV. vel LI. pro diuerſo nimirum modo XIV. annos Gal. II, 1. vel a conuerſione Pauli, vel ab vltimo eius in vrbem Hieroſolymam itinere, computandi. Conf. ad h. l. *Koppium* in Prolegg. pag. 8 ſq. et *Strothium* in (*Eichhornii*) *Repertor. für bibl. und morgenl. Litterat. Th. IV.* pag. 41 ſqq. *Semlerum* Prolegg. ep. ad Gal. — *Storrius* in diſſ. *de epiſtolar. catholicarum occaſione et conſilio*, exiſtimat, hanc epiſtolam eſſe adpendicem ad ep. Hebraeis ſcriptam, et vtramque iisdem Aſiae minoris eccleſiis fuiſſe deſtinatam. — Ceterum non minus *de loco*, quo epiſtola ſcripta ſit, diſſentiunt inter ſe interpretes; quorum varias ſententias enarrauit *Michaelis* l. c. pag. 1198. *Romae* exaratam eſſe epiſtolam, docent ſubſcriptio, quae in noſtris codd. legitur, et *Salmaſius* Apparat. pag. 19. laudatus a *Fabricio* noſtro; hanc vero ſententiam reliquarum omnium maxime improbabilem eſſe, recte iudicarunt *Koppius*, et *Michaelis*, alii. Nihil prorſus de loco conſtitui poteſt.

5) *Epiſtola* illa, quae in codd. noſtris *Epheſiis* eſt inſcripta, num etiam vere ad Epheſios fuerit miſſa, dubitatum et in varias partes diſputatum eſt. Conf. hanc in rem: *Wolfius* in Curis Prolegg. in h. ep. *Millius* ad Eph. I, 1. Prolegg. pag. 8. ſ. 71. *Bengelius* in Apparatu, et Gnomone, *Schmid* H. C. pag. 644 ſqq. *Fabricius* noſter in cod. Apocrypho N. T. p. 858. *Wetſtenius* ad Eph. I, 1. *Lardner* Supplem. to the firſt Book of the ſecond part of the Credibility etc. vol. II. pag. 387. *Koppe* Prolegg. ad h. ep. *Ioh. Andr. Cramer Ueberſetzung des Briefs an die Epheſer* (Hamburg u. Kiel 1782. 4.) *Einl. Michaelis Einleit. Th. II.* §. 200. pag. 1283 ſqq. etc. Alii nimirum interpretum haſce litteras *Laodicenis*, alii *Epheſiis*, alii denique *pluribus eccleſiis* deſtinatas, et *encyclicas* fuiſſe, docent. — Atque inter eos quidem, qui *Laodicenis* inſcriptas fuiſſe haſce litteras adfirmant, e recentioribus nominandi ſunt inprimis, *Millius* Prolegg. §. 71 ſqq. *Sam. Crellius*, *Benſonius*, *Wetſtenius*, *Grotius*, *Iac. Pearcius* in notis ad Epiſt. ad Phil. pag. 114 ſq. *Wallius* in notis Critt. in N. T. anglice editis pag. 280. *Semlerus Geſchichte der Glaubensl.* B. I. pag. 95. alii, quos laudarunt *Lardnerus* et *Wolfius*. Hi ergo omnes I, 1. pro ἐν Ἐφέσῳ legendum eſſe praecipiunt, ἐν Λαοδικείᾳ. Argumentis vero vtuntur potiſſimum his: prouocant *primo* ad Marcionis teſtimonium; verum vid. *Michaelis* l. c. pag. 1283 ſq. *Koppe* pag. 257. *deinde* ad nonnullos locos ep. v. c. I, 15. III, 2. 4. etc. ita comparatos, vt ex iis adpareat, ſcriptam fuiſſe hanc ep. eccleſiae, nomine tantum Apoſtolo cognitam. vid. *Michaelis Einleit.* pag. 1286 ſq. *porro* ad ſimilitudinem, quae inter hanc et epiſtolam, Laodicenſium epiſcopo Apoc. II. inſcriptam, intercedat, quo argumento vſus eſt inprimis *Wetſtenius*; at vide *Michael.* pag. 1291. *denique* ad Col. IV, 16. ibi, inquiunt, commendat Ap. Coloſſenſibus lectionem epiſtolae ad Laodicenos, vt eo accuratius mentem ſuam poſſint cognoſcere, ſed epiſtolae ad Epheſ. et Coloſſ. adeo ſibi ſunt, et quoad formulas, et quoad ſingulas voces, ſimiles, vt pateat, per illam ad Laodicenos epiſt. non niſi hanc Epheſiis, vt vulgo velint, inſcriptam, intelligendam eſſe. Conf. *Michaelis* pag. 1290. et infra ad ep. ad Coloſſ. notata. — Qui vero vnice *Epheſiis* has litteras perſcriptas fuiſſe contendunt, has inprimis, ad comprobandam ſuam ſententiam, rationes adferunt: 1) omnes codd., verſſ. vett., et antiquiſſimi patres, Ignatius, Irenaeus, Clem. Alex. Tertullian. Cyprian. etc. legunt I, 1. τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ. vid. *Michaelis* pag. 1284. *Lardner* l. l. cap. 13. *Cramer* pag. 5 ſq. 2) Tertulliani adu. Marcion. V, 17. verba: *eccleſiae*

quidem

quidem veritate epiſtolam ipſam ad Epheſios habemus emiſſam, non ad Laodicenos, ſed Marcion ei titulum aliquando interpolare geſtiit, quaſi et in iſto diligentiſſimus explorator; eſſe ita interpretanda: codd. Tertulliani et orthodoxorum legerunt verba ἐν Ἐφέσῳ, Marcion vero in codd. ſuis ea deleuit, eorumque loco ſubſtituit ἐν Λαοδικείᾳ. vid. *Cramer* pag. 11 ſq. vbi *Koppianam* explicationem illorum verborum: (Prolegg. p. 257.) *defuit in codd. antiquiſſ. inſcriptio ep., fuit tantum eccleſiae traditio, eam Epheſiis perſcriptam fuiſſe;* vtpote maxime improbabilem reiicit. 3) loci illi I, 15. III, 2. 4. commode poſſunt ita explicari, vt non repugnent ſententiae eorum, qui ad Epheſios datas literas adfirment. — Qui vero has litteras *encyclicas* fuiſſe ſtatuunt, in exornanda hac ſua ſententia mirifice inter ſe diſſentiunt. *Vſſerius* nimirum, in annal. ad a. Chr. LXIII. pag. 646 ſq. *Bengelius* in Gnomone N. T. et Apparatu Crit. exiſtimant, Paulum Tychico plura dediſſe har. litterar. exemplaria, vt ea inter eccleſias, ad quas peruenturus eſſet, diſtribueret, in vnoquoque autem, eo loco, vbi ponendum fuiſſet eccl. nomen, ſpatium fuiſſe relictum hunc in modum: τοῖς οὖσιν .... καὶ πιστοῖς. Quod vero in codd. nonnullis reperiantur verba ἐν Ἐφέσῳ, huius rei cauſſam inde eſſe repetendam, quod ſint deſcripti ab exemplari, Epheſiis tradito. *Zachariae (Paraphraſtiſche Erklärung der Briefe Pauli Th. I. Einl.)* ſtatuit, litteras pertinuiſſe ad Epheſios et reliquas adiacentes Aſiae minoris eccleſias; Epheſiorum in inſcriptione factam eſſe mentionem, quod haec eccleſia mater illarum fuerit. Quae ſententia nobis maxime probabilis videtur. Aliam ingreſſus viam *Koppius*, negat, epiſtolam *Epheſiis* vel *Laodicenis* vnice aut potiſſimum ſcriptam fuiſſe; negat, in antiquiſſ. codd. ſec. I. et II. ineunte eccleſiae certae mentionem factam eſſe in inſcriptione. Quod ex Tertulliani loco euincere ſtudet, pag. 257 ſqq. de quo ſupra diximus; adfert etiam hanc in rem locum Baſilii M. contr. Eunomi. Lib. II. pag. 258 ſq. de quo conſ. etiam *Michaelis* pag. 1295 ſqq. §. 203. et *Schmid* H. C. pag. 646. negat denique, quicquam in hac ep. deprehendi, quod probabile reddat, eam potiſſimum Epheſiis ſcriptam fuiſſe. Itaque cenſet *Koppius*, epiſtolam quidem eſſe encyclicam, miſſam ad eccleſias plures, ſed per has eccleſias intelligendas omnes eas eſſe, quas decedens Roma Coloſſas, Tychicus in hoc ipſo ex Italia in Aſiam minorem itinere ſuſcepto, adiiſſet, maxime cogitandum de iis eccl. quos coram non vidiſſet Apoſtolus; an in his eccleſiis Epheſina quoque numeranda ſit, non conſtare, ſed nec veroſimile eſſe, potius probabile, ep. etiam ad Laodicenos fuiſſe miſſam Prolegg. p. 264 ſq. — De *conditione* eccl. Epheſinae v. *Salomon van Till* in Iſagoge, commentario in h. ep. latine Amſtelod. 1726 4. edito, praemiſſa, *Gudius*, quem laudauit *Wolfius* in Curis pag. 4. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 204 pag. 1297. alii. — Quod denique *locum* et *tempus* ſcriptionis adtinet, in eo ferme omnes, (exceptis *Beza* et *Ordero*, de quibus v. Wolf. in Curis Prolegg. in h. ep. p. 5 ſqq.) conſentiunt, ſcriptam eſſe ep. Romae, quum Paulus ibi captiuus teneretur, eodem fere tempore, quo ep. ad Coloſſ. h. e. circa a. Chr. LXI. vel LXII. ſi *Pearſonium* et *Koppium* ſequimur; anno autem LVIII. ſi audimus Hammondum.

6 *Epiſtola ad Philippenſes* [qq]) miſſa eſt ad Chriſtianos, Philippis viuentes. *Philippi* autem, (nunc Philippopolis,) erat colonia Romana. vid. *Vaillant* Num. aen. imp. tom. I. pag. 160.

qq) Qui plures Philippenſibus epiſtolas a Paulo miſſas contendunt, nituntur loco Polycarpi epiſt. cap. 3. ὃς καὶ ἀπὼν ὑμῖν ἔγραψεν ἐπιστολάς. Sed certum eſt, ἐπιστολὰς etiam in plurali numero interdum de vnica dici epiſtola, vt demonſtraui in cod. apocrypho N. T. p. 914 ſq. Ita latini quoque

pag. 160. *Spon* Miſcell. Erud. Antiq. pag. 173. et vrbs Macedoniae nobilis, vnde et in nummis nominatur πρώτη. conf. *Spanhem.* de vſu et praeſt. numiſm. Diſſ. IX. pag. 583 ſq. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 205. pag. 1301 ſq. *Stephanus le Moyne* Var. Sacr. vol. II. Paulus, qui in hac ciuitate bis fuerat praeſens, Act. XVI, 12. XX, 6. ipſe ibi eccleſiam condiderat. Ex vrbe Roma a Paulo, captiuo, hanc eſſe epiſtolam miſſam, omnes vno quaſi ore profitentur. Negauit quidem hoc *Oederus*, peculiari libello, Onoldi 1731. edito, atque probare ſtuduit, epiſtolam longe prius, non multo poſt Philippenſium conuerſionem, calamo fuiſſe exceptam; ſed docte ſatis refutarunt eum *Wolfius* in Curis pag. 168 ſqq. *Michaelis Einleit.* §. 206. pag. 1306 ſq. qui quidem poſterior l. c. oſtendit, hanc ep. ſcriptam eſſe poſt epp. ad Coloſſ. et Epheſ. a. C. LXV. *Pearſonius* et *Clericus* vero a. LXII. ſcriptam exiſtimant. Tabellarius huius ep. erat Epaphroditus, quem, iudice *Fabricio* noſtro, *Fraſſenius* Disquiſit. bibl. p. 207. malē diſtinguit ab Epaphro, de quo Col. I, 13. IV, 12. ſermo eſt. Diſtinguit eum etiam *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 197. extr. p. 1277. Conf. *Wolfius* in Curis ad Col. I, 7.

7) *Epiſtola ad Coloſſenſes*, ſiue ex antiqua ſcribendi ratione, ad *Colaſſenſes* (vid. *Wolf.* Cur. ad I, 2. *Calou.* Prolegg. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1275. §. 197.) data eſt Chriſtianis, qui viuebant in vrbe Phrygiae Pacatianae, Coloſſis, de qua ciuitate conf. *Cellarius* Geogr. Ant. tom. II. pag. 153. *Wolfius* l. c. et *Michaelis* l. l. Scriptam eſſe hanc ep. antequam Paulus Coloſſenſes vidiſſet, interpretes plurimi adfirmant, et laudant hanc in rem II, 1. I, 4. negauit tamen hoc poſt Theodoretum, *Lardnerus* Supplements cap. XIV. quem vero refutauit *Michaelis* l. c. pag. 1277. Conſcripta eſt ep. omnium fere conſenſu, eodem tempore, quo illa ad Epheſios, vt vnumquemque ſatis ſuperque docet ſimilitudo, quae inter vtramque epiſtolam deprehenditur, maxima. Pleriſque perſuaſum eſt, exaratam eam eſſe anno circiter LXI. vel LXII. non *Epheſi*, vt placuit *Eraſmo*, ſed *Romae*, vt omnis antiquitas credidit. Quoniam vicina erat Laodicea, hinc rogauit Paulus Coloſſenſes, IV, 16. vt hanc epiſtolam communicarent cum Laodicenſibus, ſicuti optabat, vt Laodicenſes cum Coloſſenſibus communicarent literas, quas ad Apoſtolum miſiſſent. Ita enim intelligenda videntur verba τὴν ἐκ Λαοδικείας. vid. *Theodoret* ad h. l. tom. III. pag. 501. *Chryſoſtomus* tom. XII. pag. 249. *Michaelis Einleit.* §. 199. pag. 1280 ſqq.

8) *Epiſtola prior ad Theſſalonicenſes* interpretibus haud paucis omnium, quas Paulus ſcripſit, epiſtolarum, prima videtur; quae iam fuit opinio Chryſoſtomi et Theodoreti Praef. in ep. Pauli tom. III. pag. 2. In conſtituendo autem ſcriptionis anno mirifice variant. Scriptam eam eſſe putat *Lud. Cappellus* a. C. XLVII. *Henr. Dodwellus* de iure Laicor. pag. 232. a. XLIX. *Schmidius* H. C. pag. 600. a. XLVIII. *Hammondus* L. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1207. LI. *Pearſ. Mill.* in Prolegg. §. 4. *Clericus* LII. *Vſſerius*, *Koppius* in Prolegg. pag. 133. a. LIV. *Grotius* quidem in notis ad limen ep. 1. et 2 Theſſ. III. 17. eam epiſtolam, quam nos nominamus *poſteriorem*, ſtatuit eſſe *priorem*, ſed argumentorum, quae protulit,

leuitas

que ſcriptores, vt Plinius, XXXIII, 3. *M. Bruti in Philippicis campis epiſtolae reperiuntur, frementes fibulas tribunitias ex auro geri.* Iuſtin. XI, 12. *tertias epiſtolas et per epiſtolas Alexandrum deprecatur:* atque XI, 8. *accepto poculo epiſtolas* (Parmenionis epiſtolam ſuperiore die redditam) *Medico tradidit. Fabric.* conf. etiam *Wolfii* Curas, Prolegg. in ep. ad Philipp. p. 166. [et *Ioh Gottfr. Am-Ende* Specimina II. epiſtolae ad Philipp. perpetua adnot. illuſtr. 1789. 1791. 8. in Prolegg.]

leuitas ſatis eſt detecta a *Sam. Basnagio* in Ann. ad a. C. LI. nr. 4. *Henrico Moro* in Opp. Theologg. pag. 176. *Calouio* in Prolegg. *Koppio* Prolegg. p. 134. *Michaele Einleit. Th. II.* §. 176. extr. pag. 1210. Hanc priorem ad Theſſ. ep. *Athenis* miſſam eſſe a Paulo, qui eos iam vidiſſet, notante *Fabricio* noſtro, monuit Euthal. pag. 656. Sed eam eſſe *Corinthi* ſcriptam, plures demonſtrare ſtuduerunt. vid. *Hammondus* Prolegg. *Millius* in notis ad ſubſcriptionem, alii [rr]).

9) *Poſterior* ergo *ad Theſſalonicenſes* ſcripta eſt poſt illam priorem; quo vero tempore, non ſatis conſtat. Plerisque eodem anno ſcripta videtur, quo prior; et quidem, vt volunt *Wolfius*, *Clericus* et *Fabricius* a. C. LII. Corinthi. *Koppius* non certo definiri poſſe adfirmat, vtrum ſit ſcripta Corinthi, an poſt diſceſſum ex Corintho, ex alia quadam Graeciae minoris ciuitate. *Pearſonius* nominat ſcriptionis annum LIII. *Vſſerius*, LIV. *Lud. Cappellus*, XLVIII.

10) *Prior ad Timotheum.* Timotheus, cui Paulus duas epiſtolas inſcripſit, graecum patrem, (vt videtur *Wolfio* in Curis, portae proſelytum,) matrem, ex gente Iudaica, Eunicen, patriam vero, Lyſtram, Lycaoniae oppidum, habuit. Act. XVI, 1. [ss]) Eum Epheſi reliquerat Paulus, vt coetum Chriſtianorum, nuper demum collectum, in ordinem redigeret, ibique adhuc verſabatur Timotheus, quum hanc priorem epiſtolam Apoſtolus ſcriberet. Epiſcopi munere in illa eccleſia functum eſſe Timotheum, docent Sophronius, a *Wolfio* laudatus, et *Hammondus*; archiepiſcopum eum fuiſſe, (quem tamen honorem prorſus tunc ignorabat eccleſia,) adfirmat *Cornelius a Lapide*, cuius opinionem laudauit, laudatamque refutauit *Calouius* in Prolegg. in h. ep. Erat potius euangeliſta, de quo doctorum eccl. primae genere vid. *Ioh. Andr. Quenſtedii* Antiquit. Bibl. et Eccleſ. cap. 2. pag. 79. §. 8. *Frid. Spanhemius* in Hiſt. Chriſt. ſec. I. cap. 12. Opp. tom. I. pag. 568 ſq. *Ioh. Franc. Buddeus* de eccleſ. Apoſtol. pag. 688. *Witſius* in Miſcell. I, cap. 21. §. 53. *Franc. Burmannus* in Exercit. Academ. part. II. nr. 15. *Suicerus* Theſ. Eccleſ. tom. I. pag. 1234. Conf. praeterea, Diſſ. *de ordinatione Timothei, ad* 1 Tim. IV, 14. *et* 2 Tim. I, 6. *auctore M. Woldemar. Salom. Hausdorf. Vit.* 1754. 4. et Diſſ.: *analyſis logica* II. *epiſtolae Pauli ad Timoth. auct. Ioh. Bernh. Rembowskj A. M. Lipſiae* 1752. 4. pag. 3 ſq. — Scripta eſt haec epiſtola Pauli, ſi fides Euthalio pag. 686. et ſubſcriptionibus, *Laodiceae*, quae erat Phrygiae Pacatianae metropolis; ſed *Athenis*, Arabs Erpenii; *in Macedonia* aliquot codd.; *Philippis* Millius, Beza; *Troade* Schmid H. C. pag. 617. ſcriptam eam eſſe docent. Tempus ſcriptionis a plerisque refertur ad ann. LXV. a *Lud. Cappello* aliisque ad an. LII. Eccleſiam Epheſinam tunc temporis per Eſſenos

 maximo-

rr) De loco 2 Theſſ. II, 2. vbi falſam ſub apoſtoli nomine ab impoſtoribus iactatam epiſtolam memorari nonnulli exiſtimant, dixi in cod. Apocrypho N. T. pag. 916 ſq. *Fabric.* add. *Noeſſelti* Opuſcc. Theol. tom. II. pag. 257. *Koppius* Excurſu II. in ep. ad Theſſ. pag. 229. et quae nos de hoc loco diſputauimus in Obſſ. ex libris apocryphis V. T. ad N. T. pag. 149. *Kuin.*

ss) Extat etiam Polycratis, (in Act. Sanctor. tom. II. 24. Menſ. Ianuar. pag. 566.) epiſcopi Epheſeni, narratio de vita Timothei, quam vero *Tillemontius* dans les Memoires etc. tom. II. pag. 265. 475 ſq. ſaeculo quinto vel ſexto a quodam eccleſiae Epheſinae homine conſcriptam cenſet. conf. praeterea *Hermann. Witſius* in Exercitt. Acadd. pag. 315 ſq. et quae notauit *Caueus* in eius vita. *Kuin.*

maximopere turbatam fuiſſe, demonſtrare ſtuduit *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1244 ſq. contra quem diſputauit *Schmid* in H. C. pag. 619 ſqq.

11) *Poſteriorem ad Timotheum* conſcriptam eſſe a Paulo *Romae*, carceri incluſo, eſt in aprico poſitum. conf. cap. I, 8. 12. 16. 17. II, 9. vtrum vero prima an ſecunda captiuitas intelligenda ſit? de eo dubitatur; bis enim Romae captiuum fuiſſe Paulum, vt paulo ſuperius notatum eſt, interpretum plurimi ſtatuunt. Et in eorum quidem numero, qui *priora* vincula, de quibus Act. extr. ſermo eſt, defendunt, ponendi ſunt *Baronius* ad a. C. LIX. nr. 10 ſq. *Lightfootus*, *Lardnerus* Supplem. tom. II. pag. 226 ſqq. *Hammondus*, *Caucus*, *Witſius* alii. Contrariam vero ſententiam, hanc nimirum epiſtolam ad poſteriora vincula eſſe referendam, euincere ſtuduerunt *Sam. Basnagius* Annal. tom. I. pag. 726. *Beauſobrius* in Préface ſur la ſeconde epitre à Timothee pag. 378. *Moshemius* in ſeiner *Erklärung der Briefe an den Timoth.* pag. 629 ſqq. *Clericus*, *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 211. pag. 1322 ſqq. Scriptam eam eſſe putant vel a. C. LXIV. Neronis XI, vt *Lud. Cappellus*, vel a. LXVI. Neronis XII, vt *Vſſerius*, *Schmid* H. C. pag. 673. vel a. C. LXVII. vt *Pearſonius*, *Clericus*, *Millius*, eamque omnium epiſtolarum Paulinarum vltimam profitentur. *Kuin.*]

Epiſtolas ad Timotheum a quibusdam haereticis reiectas, teſtatur Clemens II. Strom. pag. 383. De Marcionitis certe hoc conſtat e Tertulliano, Hieronymo et Epiphanio, ne dicam de illis, quos infra notabo omnes Pauli epiſtolas reieciſſe. *Fabric.*

[12) *Epiſtola ad Titum* ff), gentilem, (Gal. II, 3.) ex Aſia oriundum, quem Paulus Chriſtianum fecerat, ſcripta eſt eo tempore, quo ex ipſius Pauli mandato in Creta commorabatur, vt eccleſiam, nuper ibi conditam, in ordinem redigeret, coll. I, 5. Si ſequimur ὑπογραφὴν, ſcripta eſt *Nicopoli;* ſed huic ipſi ſubſcriptioni fidem habendam eſſe, plurimi negant: exiſtimant potius vel exaratam eam eſſe in quodam Macedoniae aut Achaiae oppido, vt *Schmid* H. C. p. 636. vel Coloſſis, vt *Millius* Prolegg. §. 122. qui idem per *Nicopolin*, III, 12. memoratam, non cum Theodoreto ad h. l. Thraciae vrbem, ſed non minus quam *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 208 p. 1313 ſqq. et *Schmid* l. c. intelligit Nicopolin, in Epiro ſitam. Annus ſcriptionis *Millio* eſt a. Chr. LXIV. *Vſſerio* et *Pearſonio* LXV. *Baronio, Hammondo* LV. ſed *Lud. Cappello* LI. Ceterum Titus non functus eſt munere epiſcopi, vt voluerunt *Grotius* et *Millius*, nec archiepiſcopi, vt *Hammondus* ſtatuit, vel Superintendentis Generalis, vt *Calouio* placuit, ſed, ſicuti recte monuit *Clericus*, euangeliſta fuit, quo eodem munere et functus eſt Timotheus. *Kuin.*]

Epiſtolam ad Titum reiecit Marcion, teſte Tertull. V, 21. et Hieronymo in commentar. atque Epiphanio; itaque apud Philaſtrium error eſt cap. 45. ſcribentem de Marcione: *ſecundum Lucam autem euangelium ſolum accipit, non euangelia: nec epiſtolas Pauli, niſi ad Timotheum et Titum.* At recte Auguſtinus IV, 16. de doctrina Chriſtiana, *has*, inquit, *tres apoſtolicas epiſtolas ante oculos habere debet, cui eſt in eccleſia doctoris perſona impoſita. Fabric.*

[13) *Epi-*

ff) De Tito vid. Acta Sanctor. IV. Ian. *Fabric.* et alios quos laudauit Wolfius in Curis, add. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 207. pag. 1309 ſq. *Kuin.*

[13) *Epiſtola ad Philemonem.* Philemon [uu]), ad quem breuiſſimam ſane epiſtolam Paulus conſcripſit, fuit, auctore Hieronymo, Coloſſenſis, monente Theodoreto, Phryx; quod vtrumque omnino verum eſſe poteſt, quum, vt ſupra dictum eſt, Coloſſarum vrbs, fuerit vrbs Phrygiae Pacatianae. Fuiſſe autem Philemonem Coloſſenſem, ſaltim in huius vrbis vicinia habitaſſe, colligi poſſe videtur etiam ex loco Col. IV, 9. vbi Oneſimus vocatur ὁ ἐξ ὑμῶν h. e. *popularis veſter*, atque Paulus etiam ſalutat Archippum. Philemonem ab ipſo Paulo ad religionem Chriſtianam eſſe adductum, eum nimirum, quum Paulus Epheſi eſſet, (conſtat enim, Apoſtolum non fuiſſe Coloſſis,) in hanc vrbem veniſſe, probare volunt ex huius ep. v. 19. vid. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 196. pag. 1274. negat tamen hoc *Ioh. Georg. Carol Klotzſch* in diſſ. *de occaſione et indole epiſtolae Pauli ad Philemonem* (Viteb. 1792. 4.) pag. 10 ſq. Eum autem fuiſſe virum haud ignobilem, vel exinde patet, quod in ipſius aedibus conuenire ſolebant Chriſtiani coll. v. 2. (*Storrius* enim, in Diſſ. *in epiſtolae ad Coloſſ. partem alteram et epiſtolam ad Philemonem* Tubingae 1787. 4. p. 41. ſine idonea cauſſa, vt videtur ſtatuit, Chriſtianos, qui in Philemonis aedibus conueniſſent, fuiſſe tum liberos tum famulos, vno verbo, familiam ipſius.) quod munificentia eius praedicatur v. 7. coll. v. 22. hinc etiam Chryſoſtomus tom. XII. pag. 669. Φιλήμων, inquit, ἀνήρ τις τῶν θαυμαστῶν καὶ γενναίων. Iam quum Paulus eum v. 2. nominarit ſuum συνεργὸν, exinde coniecerunt, eum functum eſſe Coloſſis munere eccleſiaſtico, quod ſane admodum probabile eſt, etſi ceteroquin hoc non poſſit vnice ex hoc vocabulo colligi; quum συνεργὸς in genere tantum indicet, Philemonem operam quamdam augendae religioni nauaſſe, vid. *Pauli apoſtoli ad Philemonem epiſtola graece et latine illuſtrata — a Lebr. Chriſt Gotilob Schmid Lipſ. 1786. 8.* pag. 16. Diaconum eum fuiſſe, non ſine probabilitatis ſpecie ponit *Michaelis* l. c. Coloſſenſium vero epiſcopum eum fuiſſe, arbitratur *Hofmannus* in introduct. ad lect. ep. ad Coloſſ. §. 18. quam eandem opinionem fouit quoque *Fabricius* noſter, qui ſcripſit: *curam Coloſſenſis eccleſiae tum gerebat.* Ex huius igitur Philemonis domo, Oneſimus [vv]) ſeruus, rebus ſuis vel omnino male geſtis, (ἠδίκησε v. 19.) vel, vt volunt Theodoretus et Chryſoſtomus, furto commiſſo, aufugerat Romamque ad Apoſtolum peruenerat, a quo, quum ad religionem Chriſtianam adductus eſſet, hero cum his literis commendatitiis remiſſus eſt. — Mentio fit in inſcriptione

uu) De Philemone conf. *Ioh. Ens* in Biblioth. Sacra pag. 282. *Witſius* in Meletem. Leidenſibus pag. 193. *Tillemont* dans les Memoires etc. tom. I. part. II. nr. 66. *Wolfius* in Curis Prolegg. *Kuin.*

vv) Oneſimus ſerui nomen etiam apud Sueton. Galba cap. 13. e *Mureti* emendatione XV, 11. Var. lect. et Oneſimus Plutarchi ſeruus apud Galen de optimo docendi genere. Plures in antiquis inſcriptionibus apud *Gruterum* pag. 900, 13. 987, 8. etc. et *Sponium* Miſc. pag. 73. Sic Oneſiphorus I. 59. D. de manumiſſis teſtamento, et *Vtilius* apud Capitolinum in Marco cap. 29. *Chreſimus* libertus Auguſti apud *Gruterum* pag. 485, 2. *Vtilia* et χρηστὴ vel χρησίμη, nomina ancillarum. Vide *Menagii* cap. 31. amoenitatum Iuris, et *Val. Chimentellum* de honore biſellii cap. 8. Ad nomen Oneſimi vero, quod *Vtilem* ſonat, alludit Apoſt. V, 10. [ad quem locum vid. interpp.] — Oneſimum noſtrum, epiſcopum Berrhöenſem vocat auctor Conſtitutt. Apoſt. VII, 46. et ſub Domitiano paſſum tradunt Nicephorus et Menaea XV. Febr. Euthalius pag. 707. ἰστέον δὲ ὅτι οὗτος ὁ Ὀνήσιμος καὶ μαρτυρίῳ ἠξιώθη ἐν τῇ Ῥωμαίων πόλει, Τερτύλλου τοῦ τηνικαῦτα τὴν ἔπαρχον ἐξουσίαν διέποντος, τῇ τῶν σκελῶν κλάσει τὴν ψῆφον ὑπομείνας τοῦ μαρτυρίου. Sed alius omnino, de quo in Ignatii ad Epheſios epiſt. cap. 1. Oneſimus, Epheſi epiſcopus, vt recte *Pearſonio* obſeruatum in Vindic. Ignatii pag. 379. Alium etiam Oneſimum, Byzantii epiſcopum, memorant Nicephorus CPol. et Philippus Cyprius in Chronico eccleſiae Graecae, *Fabric.* conf. *Wolfius* in Curis ad v. 10.

ne ep. Appiae atque Archippi. Illam fuiſſe Philemonis coniugem, hunc ipſius filium atque diaconum, pleriſque perſuaſum eſt. Prouocant hanc in rem ad Col. IV, 9. et ad ſubſcriptionem huius epiſtolae in MS. Cryptoferratenſi apud *Zacagnium* pag. 708. πρὸς Φιλήμονα καὶ Ἀπφίαν δεσπότας Ὀνησίμου καὶ πρὸς Ἄρχιππον διάκονον τῆς ἐν Κολοσσαῖς ἐκκλησίας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου. Sed haec incerta ſunt. Scriptam hanc epiſtolam eſſe eodem tempore, quo litteras ad Epheſ. et Coloſſ. plurimi ſtatuunt, v. c. *Pearſonius*, *Wolfius* in Curis, *Clericus*, *Fabricius* noſter, alii, anno nimirum LXII. a quibus tamen diſcedunt *Lud. Cappellus* (cui ſcripta videtur a. LVI.) *Hammondus*, qui nominat a. LIX. *Vſſerius*, qui a. LXIV. exaratam eam eſſe exiſtimat. *Kuin.*]

Epiſtolae ad Philemonem breuitatem ſuam profuiſſe, vt *Marcionis* falſarias manus effugeret, teſtatur Tertullian. V, 21. et Hieron. praef. commentarii ad hanc epiſt. poſtquam dixiſſet, quosdam nolle eam inter epiſtolas Pauli recipere, cauſſatos, non ſemper apoſtolum, ne omnia Chriſto in ſe loquente dixiſſe, ſubiungit: *Pauli eſſe epiſtolam ad Philemonem, ſaltem Marcione auctore doceantur, qui quum ceteras epiſtolas eiusdem vel non ſuſceperit, vel quaedam in his mutauerit, atque corroſerit, in hanc ſolam manus non eſt auſus mittere, quia ſua illam breuitas defendebat.* Igitur forte apud *Epiphan.* tom. I. pag. 373. legendum διὰ τὸ ὀλοσχερῶς αὐτὴν, οὐ διαστρόφως παρ' αὐτῷ κεῖσθαι. Quod vero *Ioh. Gerhardus* in exegeſi loci de S. Scriptura §. 269. notat, *anomoeos quoque hanc epiſtolam vt more humano ſcriptam contemſiſſe, referente Epiphanio haereſi LXXVI.* apud Epiphanium non inueni, licet LXXVI. 6. pag. 991 ſq. de anomoeis tradat, quod prophetarum et apoſtolorum nomina contumeliis inceſſere non dubitauerint, et quando vrgeri rationum vi ac conſtringi ſe viderent, data fuga dicere conſueuerint, τοῦτο ἀπόστολος ὡς ἄνθρωπος ἔφη *haec apoſtolus tamquam homo dixit*, abuſi, vt exiſtimo, loco 1 Cor. VII, 12. quo tamen non hominis, erroribus obnoxii, opinionem Paulus opponit praecepto Dei; ſed apoſtolicam ſententiam diſerto κυρίου, h. e. Chriſti, verſantis in terris, mandato ſubiungit. *Fabric.* *)

[14) *Epiſtola ad Hebraeos*, vtrum a *Paulo*, an ab alio quodam conſcripta ſit, diu multumque diſputatum eſt. Ea autem eſt argumentorum in vtramque partem prolatorum indoles, vt nihil hac in re certi definiri poſſit, ſed potius cum *Origene* profitendum ſit: τίς ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν, τὸ μὲν ἀληθὲς ὁ Θεὸς οἶδε. Conferendi ſunt: *Calouius* in Prolegg. ad hanc epiſt. *Ezech. Spanhemius*, in libello peculiari, *de auctore epiſtolae ad Hebraeos* ***), *Lardner* Supplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory tom. II. cap. XII. pag. 311—356. *Carpzou.* Prolegg. ad exercitt. ſacrr. in ep. ad Hebr. *Ioh. Halletti* Diſſert. *de auctore et lingua originali ep. ad Hebr.* quae inſerta legitur Wolfii Curis Philoll. tom. III. pag. 806 ſqq. *Grotius* in Prolegg. ad hanc ep. *Schmid* Hiſt. Canon. pag. 659 ſqq. *Semler*, *Beyträge zu genauerer Einſicht des Briefs an die Hebr.* (coll. *Erneſti Neue theol. Bibl.* B. V. St. 3. S. 197 ſq.) *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 217. pag. 1339 ſqq. *Gottl. Chriſt. Storr Pauli Brief an die Hebr.* (Tübingen 1789.) Einleit. p. 1 ſqq. quocum diligenter comparetur, M. *Werner Carl. Ludw.* *Ziegler,*

*) De ordine harum omnium epp. Paull. diſputauit copioſe *Blochius* in lib. Chronotaxis ſcriptorum Paulli, Flensb. 1782. 8. add. *With. Paley* Horae Paulinae. Lond. 1790. 8. deinde cum *Lud. de Tena* et aliorum viror. doctor. ad candem epiſtolam lucubrationibus Lond. 1651. fol. Denique tom. II. Opp. *Spanhemii* libro ſecundo Miſc. ſacr. pag. 171 ſq. *Fabric.*

***) Prodiit ſeparatim primum ann. 1658. 8.

Ziegler, *vollſtändige Einleitung in den Brief an die Hebr.* (Göttingen 1791. 8.) *Ioh. Henr. Heinrichs* epiſt. Pauli ad Hebr. Graece (Gottingae 1792.) Prolegg. pag. 1 ſq. *Wolfius* in Curis Prolegg. ad h. ep. pag. 583 ſqq. 590 ſqq. et quos ibi laudauit. — Iam quod attinet *teſtimonia veterum*, de huius epiſtolae auctore, ea ſunt ita comparata, vt, ſi accuratius ponderentur, non poſſit exinde peruinci, vtrum *Paulus* epiſtolae auctor habendus ſit, nec ne? Attamen ſi ſine partium ſtudio in ea inquirimus, hoc ſaltem adparere videtur, eccleſiam vet. maximam partem dubitaſſe de literarum authentia. Etenim in eccleſia *graeca*, quae Paulo epiſtolam adſcripſiſſe dicitur, omni tempore haud pauci fuerunt, qui eam illi abiudicarent, vid. *Ziegler* l. c. pag. 21 ſqq. Dubitarunt de Paulo *Irenaeus* et *Hippolytus*, qui ſunt ex illa eccl. antiquiſſimi. vid. *Photius* cod. CCXXXII et CXXI. Neque ex eccl. *Romana*, *Tertullianus* (de pudicit. cap. 20.) *Caius*, presbyter Rom. (an. 210. vid. *Euſebius* H. E. VI, 20. *Hieronymus* Catal. Script. ſub voc. *Caius* Opp. tom. I. p. 185.) ſicuti nec omnino haec omnis eccleſia, vsque ad *Hieronymi* tempora, qui primus epiſtolam, tamquam a Paulo profectam, canoni inſeruit, Paulum auctorem agnouerunt, vid. *Ziegler* pag. 72 ſqq. *Richard. Simon* Hiſt. Crit. lib. I. cap. 16. lib. II. p. 95. *Iac. Basnage* Hiſt. de l'Egliſe tom. I. lib. VIII. cap. 6. Euſeb. III, 3. VI, 11 14. *Hieron.* ad Eſ. VI et VII. ad Matth. XXVI. et ep. 129. ad *Dardanium*, nec non Catal. Script. Eccleſ. ſ. v. *Paulus*, Opp. tom. I. pag. 172. *Marcionem* quidem huius opinionis, in eccl. Romana florentis, auctorem fuiſſe, probare ſtuduit *Storr* l. c. p. 41 ſqq. [xx]) hoc idem tamen, pluribus hanc in rem in medium prolatis argumentis, negauit *Ziegler* l. c. pag. 101 ſqq. *Kuin.*]

Nouatianos quidem ad hanc epiſtolam prouocaſſe, praeter *Epiphanium* haereſi LIX. teſtatur *Eulogius* apud *Photium* cod. CCXXX. Sed Arianos voluiſſe ſollicitare huius auctoritatem epiſtolae, docet *Theodoritus* in limine commentarii, cui congruit quod *Epiphanius* LXIX, 37. illam ab Arianis reiici adfirmat, et epiſtolam ad Hebraeos οὐχ ἐκκλησιάζεσθαι obiicit Anomoeus *Athanaſio* I. de Trinitate, cui reſpondens ille, ἀφ' οὗ, inquit, κατηγγέλητο Εὐαγγέλιον Χριστοῦ· Παύλου εἶναι πεπίστευται ἡ ἐπιστολή, καὶ μετ' αὐτῆς εἰσὶν ἐπιστολαὶ ἴδιαι πᾶσαι τοῦ Παύλου. *Fabric.*

[Qui porro auctorem epiſtolae Paulum eſſe adfirmant, et qui hoc idem negant, variis quoque *argumentis ex ipſa epiſtola deſumtis* vtuntur. Atqui defenſores quidem *prioris* ſententiae, ſolent prouocare partim ad formulas, in hac epiſtola obuias et vero etiam in aliis Paulinis epiſtolas occurrentes, partim ad formulas rariores et ſoli Paulo proprias; vid. *Wetſtenius* tom. II. pag. 386. *Schmid* Hiſt. Can. pag. 662. — Laudant cap. XIII, 23. vbi promittit auctor, ſe breui venturum eſſe vna cum Timotheo, atque obſeruant, Timotheum perpetuum Pauli fuiſſe comitem. Quidni vero et alius Timothei amicus ita ſcribere potuit? vid. *Ziegler* pag. 248. — Proferunt 2 Petr. III, 15. 16. et inde non modo probant, Petrum ante oculos habuiſſe ep. ad Hebr. ſed etiam Paulum ad eosdem ſcripſiſſe, ad quos tunc ſcripſerit Petrus, h. e. ad ex-Iudaeos, hinc inde diſperſos, de quibus 1 Petr. I, 1. vid. *Wolfius* in Curis pag. 584. *Storr.* l. c. pag. 70 ſq. *Semler*, *Beyträge zur genauern Einſicht des Briefs an die Hebr.* pag. 36. *Bengel* Gnomon. edit. 2. pag. 992. 1163. *Carpzou.* Prolegg. ad exercitt. Philon.

xx) Latinorum opinionem, Paulo hanc epiſtolam abiudicantium, a Marcione deſcendere, exiſtimauit *Sandius* in Hiſt. Eccleſ. pag. 148. Sed parum credibile haeretici hominis ὑποθέσει ſuae ſervientis auctoritatem Catholicos ſcriptores ſequi voluiſſe. *Fabric.*

Philon. in h. ep. pag. 79 ſqq. at vide, quae contra monuerunt *Ziegler* pag. 160 ſqq. et *Michaelis Einleitung* §. 219. pag. 1342. — Commemorant etiam cap. X, 34. vbi omnino verba *τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε* apprime conueniunt Paulo; ſed lectio eſt ibi incerta, et aliam, *τοῖς δεσμίοις μου erga captiuos miſericordes fuiſtis*, veram et genuinam eſſe, plures demonſtrarunt. Alia huius generis argumenta leguntur apud *Storrium* pag. 77 ſqq. *Wolfium* in Curis pag. 584. *Heinrichs* pag. 7. *Ziegler* pag. 176 ſq. *Schmid* H. C. p. 663 ſqq. *Carpzou.* cap. II. III. *Lardner* pag. 346. et alios, quos ſupra laudauimus. — Attamen ii, qui poſteriori ſententiae adſtipulantur, qui nimirum Paulo epiſtolam *abiudicant*, vrgent potiſſimum ſtili diuerſitatem a reliquis epp. Pauli, quam et ipſe *Origenes*, acutiſſimus ſuorum temporum Criticus, agnouit; vid. *Euſeb.* H. E. VI, 25. *Ziegler* pag. 181 ſqq. — Monent praeterea, deeſſe inſcriptionem et ſalutationem, reliquis in epp. Paulinis ſollemnem. Cuius rei cauſſam hanc adfert *Theodoretus* tom. III. pag. 543. Ἑβραίοις γράφων, ὧν οὐκ ἐνεχειρίσθη τὴν ἐπιμέλειαν, γυμνὴν τῶν ἀξιωμάτων εἰκότως τὴν διδασκαλίαν προσήνεγκεν *in ep. ad Hebr. quorum cura ipſi non fuerat demandata, merito abſque mentione dignitatis ſuae doctrinam propoſuit.* Sed *Hieronymus* in Catalogo ſ. v. *Paulus* — *propter inuidiam ſui apud Hebr. nominis titulum in principio ſalutationis amputauit.* Quae tamen rationes parum probabiles mihi videntur. Aliam coniecturam, quae tamen non niſi ab iis poteſt admitti, qui Paulum auctorem ep. negant, propoſuit *Michaelis* in *Einleit.* Th. II. §. 218. pag. 1341. interpretem nimirum epiſtolae graecum, omiſiſſe ſalutandi formulam, vel quod auctoris nomen obſcurum nec celebre eſſet. — Adferunt denique plures locos, qui haud leues difficultates mouent, ſi epiſtolam a Paulo conſcriptam eſſe defenditur v. c. II, 3. de quo loco plura dicentur infra, XIII, 7 ſqq. etc. vid. *Ziegler* pag. 238 ſqq. — — Hinc ergo variae omni fere tempore de ep. auctore ſententiae prolatae ſunt. *Tertullianus* de pudicit. cap. 20. p. m. 641. *Barnabam* auctorem epiſtolae nominat yy), cuius verba laudauit *Schmid* Hiſt. Can. p. 315. conf. *Ziegler* pag. 93. qui hanc eandem ſententiam fuiſſe eccl. Romanae demonſtrat. — *Lutherus* non ſine magna probabilitatis ſpecie (quod agnoſcit *Ioh. Clericus* tom. IV. biblioth. ſelect. pag. 410. et ipſe quoque *Spanhemius* in libello ſupra laud., qui tamen part. II. cap. 9. *Lutheri* ſententiam eo inprimis argumento refutare ſtuduit, quod nullus veterum hoc idem tradiderit.) ad Geneſ. cap. XXVIII. pluribus demonſtrauit, *Apollinem Alexandrinum* zz), cuius Act. XVIII, 24. 1 Cor. I, 12. III, 4. etc. Tit. III, 13. Clem. Rom. epiſt. cap. 47. mentio fit, auctorem epiſtolae eſſe. Statuit nimirum *Lutherus*, *Apollinem*, vel alium Iudaeum Alexandrinum, varios ſermones, quos *Paulus* habuiſſet cum Iudaeis graecis, collegiſſe, atque in formam epiſtolae redegiſſe; aut omnino Pauli nomine eo iubente vel permittente, hanc ep. conſcripſiſſe. Hoc quidem negat *Ziegler* pag. 256 ſqq. quum nihil hac de re in ipſa ep. monitum ſit; pluribus tamen argumentis oſtendit, Lutheri ſententiam de auctore ep. ſeſe a probabilitate maximopere commendare. — *Heinſius* Exercitt. Sacr. XVI, 1. ſine vlla idonea ratione,

yy) Huic eam a nonnullis tributam eſſe, tradit etiam *Philaſtrius* haereſi 88. *Hieron.* in Catal. vbi de *Paulo* Apoſtolo differit, et reſpicit ad Tertulliani cap. 20. de pudicitia. Placuit haec ſententia etiam viro docto *Ioh. Cameroni.* Sed Barnabae, qui nunquam fuit in Italia, eſſe non poſſe, probat *Frid. Spanhemius* part. II. cap. 8. et *Thomas Ittigius* diſſ. de patribus Apoſtolicis pag. 172 ſq. et 182. *Fabric.*

zz) De hoc Apolline Alexandrino, quem Corinthiorum epiſcopum vocat *Hieronymus* ad Tit. III. vid. *Ioh. Prideaux* pag. 463 ſq. Opp. et *Vitringa*

ratione, alium *Paulum*, ab Apoſtolo diuerſum, ep. ſcriptorem finxit. — *Clementis Romani*, tanquam *interpretis* harum litterarum, meminerunt *Euſebius* H. E. III, 38. (vbi docet, nonnullos exiſtimaſſe, Paulum ſcripſiſſe eas hebraice, *Lucam* vero euangeliſtam, vel *Clementem* eas interpretatum eſſe,) *Hieronymus* in Catal. voce *Paulus*, *Theodoretus* in praef. tom. III. pag. 544. *Gobarus* apud Photium cod. CCXXII. et *Theophylactus; auctorem* vero ep. a quibusdam habitum eſſe *Clementem*, docet *Philaſtrius* Haereſ. apocryph. cap. 18. Huius opinionis probabilem originem adfert *Schmid* l. c. pag. 66. coll. eiusdem Obſſ. in ep. ad Hebr. pag. 13. 14. [aaa]) *Kuin.*]

Lucam eſſe auctorem [bbb]), poſt alios ſcripſit *Elias Boherellus* in notis ad eruditam ſuam verſionem Gallicam librorum *Origenis* contra Celſum pag. 143. *Epiſtolam ad Hebraeos Pauli eſſe, vetus eſt et communis opinio. Ego praeter cetera animum inducere non poſſum vt credam, Paulum, qui nihil ſe a quoquam accepiſſe aut doctum fuiſſe aſſerit, Gal. I, v. 12. velle de ſe ipſo tamquam Apoſtolorum auditore, loqui* [ccc]), *quod facit auctor ep. ad Hebr. cap. II, v. 2. At ſic Lucas Euang. cap. I, 3. Multaque ſunt, cur hanc epiſtolam Lucae adſcribendam putem. Nam vt omittem, ipſum cum Timotheo Pauli comitem fuiſſe, Act. XVI, 3. 10. XXVII, 37. Hebr. XIII, 23. ne de reliquis immorer, quae aliunde duci poſſunt, argumentis, monere obiter contentus ero de quibusdam vocibus, Lucae particularibus, quae in ep. ad Hebr. occurrunt, vt eſt* ἐπιϛέλλειν *pro:* ſcribere epiſtolam, *Act.* XV, 20. *et* XXI, 5. *Hebr.* XIII, 22. ἡγέμενοι *pro*, verbi miniſtris *Act.* XIV, 12. *et* XV, 22. *Hebr.* XIII, 7. 17 *et* 24. *item vox* ἀρχηγὸς *Act.* III, 15. *et* V, 31. *Hebr.* II, 10. *et* XII, 2. *quae neſcio an aliis obſeruata fuerint, certe non memini.* Sed non ſunt haec pauca ita Lucae particularia, vt non ab aliis illius aetatis ſcriptoribus ſacris vſurpari potuerint eodem ſenſu. Et longe plures Paulinas locutiones in ep. ad

 Hebr.

tringa Obſſ. III, 21. *Fabric.* nec non *Michaelis Einleitung Th. II.* §. 178. pag. 1213. §. 205. pag. 1315 ſq. 1318. *Kuin.*

aaa) *Spanhemius* part. II. cap. 1 ſq. docet, ſcriptorem non eſſe *Clementem Romanum*, qui Hebraeos numquam docuit, et ipſe teſtimoniis ex ep ad Hebr. vtitur, de quo vide etiam ſis D. *Ittigii* diſſ. de Patrr. Apoſtt. pag. 231 ſq. — *Clementem* pro auctore habuit *Patricius Iunius*, cui *Clementis* epiſtolam debemus. — Illud quidem omitto, quod cap. 9. ab eodem *Spanhemio* docetur, auctorem non poſſe eſſe *Marcum*, neque *Tertullianum* denique, ſi tamen cuiquam tam abſurda opinio in mentem venire potuit, vt teſtatur Sixtus Senenſis. *Fabric.*

bbb) Oſtendere hoc conatus eſt *Grotius* inſtituta comparatione huius epiſt., cum ſcriptis *Lucae;* ſed refutarunt eum, praeter eos, quos laudat *Fabricius*, *Wetſtenius* N. T. tom. II. pag. 385 ſq. et *Hallet* in Diſſ. laud. in *Wolſii* Curis tom. III. pag. 829. *Kuin.*

ccc) Hoc argumentum mouit *Lutherum*, *Lucam Oſiandrum* aliosque, de quibus *Gerhardus* in exegeſi loci de S. Scriptura §. 274. vt Paulum auctorem eſſe negarent. Sed per communicationem Paulus ait εἰς ἡμᾶς, reſpiciendo magis ad Hebraeos, quibus ſcribit, quam ad ſe. Confer quae ad eum locum reſpondet *Seb. Schmidius* pag. 168 ſq. et *Spanhemius* de auctore ep. ad Hebr. part. III. cap. 5. *Fabric.* Praeter *Lutherum* et *Oſiandrum*, nominandi quoque ſunt *Calvinus*, *Grotius* alii, vid. *Schmid* Hiſt. Canon. pag. 666 ſq. Plures autem, ad remouendam difficultatem monuerunt, Ap. vſum eſſe oratione communicatiua, ita, vt ἡμᾶς poſitum ſit pro ὑμᾶς· *Iac. Cappellus* ad 2, 3. *nihil obſtat, quo minus potuerit Paulus ita loqui per* ἀνακοίνωσιν· vid. quoque *Hallet* l. l. in *Wolſii* Curis tom. III. pag. 827. *Heinrichs* Prolegg. pag. 7. *Wolſius* in Curis ad Hebr. II, 2. *Storr* Einleitung pag. 77 ſq. ſed conf. etiam *Ziegler* pag. 246. Sed illa, quae ſolent diſputari de oratione communicatiua, per ſe ſpectata, parum valent; debent adeſſe alia argumenta, quibus poſſit conſtitui et comprobari, eſſe h. l. ἀνακοίνωσιν admittendam. *Kuin.*

Hebr. demonſtrauit *Spanhemius* part. II. cap. 1 ſq. qui Lucam auctorem non eſſe multis diſputat cap. 7. cui adde, ſi placet, *Eliam du Pin* Prolegg. Bibl. tom. II. p. 56. *Fabric.*

[Πρὸς Ἑβραίους eſſe ſcriptam epiſtolam, docet ἐπιγραφὴ, non quidem ab ipſo auctore profecta, ſed perantiqua tamen, vid. *Ziegler* l. c. pag. 216. nihil vero illa amplius docet, quam ſcriptam eſſe epiſtolam Chriſtianis, ante Iudaeis. Olim quidem haud pauci fuerunt, qui exiſtimarent, Ἑβραίους nominari eos, qui *lingua* vterentur *Hebraica*, et ex Palaeſtina oriundi eſſent, qui hoc ipſo nomine diſtinguerentur a Iudaeis, extra Palaeſtinam viuentibus et *graece* loquentibus; adeoque ex hac ipſa inſcriptione adparere, ſcriptas eſſe haſce litteras *Iudaeis, in Palaeſtina viuentibus* (hoc contenderunt Clem. Alex. Hieronym. Chryſoſt. Theodoretus etc. *Michaelis Einl. Th. II.* §. 220. p. 1343 ſqq.); at enimuero voc. Ἑβραίους latiori ſignificatu poni, et omnino *nationem* ac *religionem*, non *linguam* indicare, neque adeo quicquam ex hoc titulo colligi poſſe, ſatis accurate demonſtrarunt plures: vid. *Ziegler* l. c. p. 216 ſqq. *Schmid* Hiſt. Can. pag. 668. *Lightfoot* Horr. Hebrr. Opp. tom. II. pag. 704 ſq. *Semler Beyträge* etc. pag. 45 ſq. *Noeſſelt* Commentat: *de tempore, quo ſcripta fuerit epiſtola Pauli ad Hebraeos, deque Hebraeis, quibus ſcripſerit*, inſerta ipſius Opuſc. tom. I. pag. 269. *Carpzou.* Exerc. in ep. ad Hebr. pag. VI ſqq. — Itaque alii ſtatuerunt, epiſtolam deſtinatam fuiſſe *Chriſtianis ante Iudaeis, extra Palaeſtinam viuentibus*, argumenta v. ap. *Heinrichs* Prolegg. pag. 10 ſq. *Ziegler* pag. 226 ſq. Iam vero huius ipſius ſententiae defenſores, rurſus in varias partes abeunt. Ac *Hieronymus* quidem, cuius tamen ſententia iam dudum eſt exploſa, *Hiſpanis;* ſed *Wetſtenius* tom. II. pag 386. *Romanis Iudaeis*, *Noeſſeltus* l. c. *Iudaeis*, qui in *Macedonia*, *Theſſalonicae* inprimis, ad Chriſti ſigna ſeſe contuliſſent, *Storrius* in *Galatia* viuentibus, (conf. tamen Ziegler p. 117 ſqq.) ſcriptam fuiſſe, probare ſtuduit. Maxime probabilis videtur eſſe eorum ſententia, qui ſcriptam eam fuiſſe, adfirmant, *omnibus Iudaeo-Chriſtianis per omnes regiones diſperſis, vt certae cuidam eccleſiae tradita accipiatur, idque Palaeſtinenſi;* huius ſententiae ſunt *Lightfoot* Harmony of the N. T. vol. I. pag. 340. *Braunius* Prolegg. in ep. ad Hebr. pag. 29. et nuperrime *Heinrichs* Prolegg. pag. 12 ſqq. *Kuin.*]

Diſputatum eſt etiam de *lingua*, qua ſit epiſtola conſcripta. Hebraice ſcripſiſſe Paulum, *Clemens Alex.* apud *Euſeb.* VI, 14. Hiſt. et vnius illius fide quaſi Hebraeus ad Hebraeos non aliter, quam ea lingua ſcribere potuerit, *Euſeb.* [ddd]) ipſe III, 23. *Euthalius* pag. 670. *Coſmas Indopleuſtes* V. pag. 255. *Theodoritus*, *Theophylactus*, et in catalogo *Hieronymus* adfirmant [eee]). Graeca quae hodie habemus, originarium eſſe auctoris ſacri contextum, argumentis non contemnendis poſt *Caluinum* probat *Spanhem.* part. III. cap. 2. *Millius* praefat. ad N. T. pag. 11 ſqq. *Blondellus* Prolegg. ad Pſeudo-Iſidorum pag. 44 ſq. *Heideggerus* in Enchiridio Biblico pag. 943. et *Iac. Cappellus* Obſſ. in N. T. pag. 109. 112 ſq. [fff]) neque audiendi, qui

ddd) At Euſeb. in Pſalmos, a Montfaucono editus, pag. 15. obſeruat, Paulum in hac ep. verſione LXX. Interpretum vſum, vti Hieronymus quoque in Ieſ. VI. quo ipſo eam graece primitus ſcriptam agnoſcunt. ὁ δὲ ἀπόστολος νομομαθὴς ὑπάρχων ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους τῇ τῶν ὁ ἐχρήσατο. *Fabric.*

eee) Etiam *Origenes* apud *Euſeb.* H. E. VI, 25. ipſa inſcriptio epiſtolae πρὸς Ἑβραίους procul dubio huic opinioni originem dedit, quam etiam exornauit *Michaelis* Prolegg. in ep. ad Hebr. et *Einleit. Th. II.* pag. 1356. §. 224. *Kuin.*

fff) *Semleri* Diſſ. *quod Paulus graece epiſtolam ad Hebr. exarauerit*, *Halae* 1761. *Semler* Beyträge pag. 60. *Storr.* Prolegg §. 12. *Ziegler* pag. 187 ſq. 227 ſq. *Heinſius* Prolegg. pag. 16 ſq. *Schmid* H. C. pag. 668 ſq. *Kuin.*

qui cum *Widmanſtadio* Syriacam verſionem huius ep. pro fonte venditant, aut cum *Hallenſibus* tom. VII. Obſeruatt. ſelect. pag. 268. contendunt *indubitatis et inuictis argumentis probari poſſe, quod Hebraice primum ſcripta fuerit,* quum ex tota antiquitate ne vnus quidem poſſit proferri teſtis, qui Hebraicam viderit. *Fabric.*

[Denique de *tempore* quoque et *loco*, quo fuerit epiſtola conſcripta, varia monuerunt interpretes. Et nos quidem cum *Zieglero* pag. 250 ſq. exiſtimamus, *de loco* nihil prorſus poſſe conſtitui, ipſam ſubſcriptionem Ἐγράφη ἀπὸ Ἰταλίας διὰ Τιμοθέȣ non eſſe genuinam, ſed adulterinam et ſuppoſiticiam, quod ipſa luculenter ſatis doceat lectionis varietas; de *tempore* autem, nihil amplius poſſe certo conſtitui, quam eam eſſe ſcriptam ante excidium Hieroſolymitanum. Qui Paulo vindicant epiſtolam, *Millius* in Prolegg. §. 53. et *Fabricius* noſter, poſt Iacobum minorem martyrio adfectum a. LXII. Neronis VIII. et quidem poſtquam e carcere euaſerat Apoſtolus, atque in vlteriorem aliquam Italiae partem, vel vt *Heinrichs*, (qui ponit an. LXIII.) vult, Graeciae partem receſſerat; *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 223. p. 1355. poſt an. LXIV. ſcriptam cenſet epiſtolam. *Noeſſeltus* l. c. hanc ex omnibus epiſtolis Paulinis primam eſſe ſtatuit, anno LII. vel LIII. Corintho, vbi tunc verſabatur Paulus, miſſam. οἱ ἀπὸ Ἰταλίας ſunt ei, *Iudaei*, regnante Claudio, Roma pulſi, Aquila et Priſcilla; verba Τιμόθεον ἀπολελυμένον de itinere Timothei, ex Macedonia reducis, exponit. — Quod adtinet argumentum huius epiſtolae, conf. *Sam. Frid. Nath. Morus*, Profeſſ. quondam Lipſ., der Brief an die Hebräer überſetzt (Leipzig 1786. 8. IIIte Auflage) Vorrede. *Ziegler* pag. 260 ſq. *Storr* Einleit. §. 14. *Heinrichs* pag. 19 ſqq. etc. *Kuin.*]

Ceterum a Marcione reiectam epiſtolam ad Hebr. (et forte a *Baſilide*, quem cum Marcione Hieronymus coniungit,) auctor eſt *Epiphanius* LXII, 9. Idem de Marcione licet ex Tertulliano colligere, et diſerte ſcribit Hieronymus praefat. in epiſt. ad Titum. — Arianis, a quibus ſimiliter in dubium vocata eſt epiſtola ad Hebr., ſuccenturiantur recentiores Sociniani quidam, atque ex his Gregorius Eniedinus, contra cuius obiectiones illam vindicatam videre eſt in *Feurbornii*, Theologi Gieſſenſis, anti-Eniedino, et *Hoornbeckii* Socinismo profligato tom. I. pag 23 ſq. *Caietanus* quoque praefat. ad epiſt. ad Hebraeos, *quoniam*, inquit, *Hieronymum ſortiti ſumus regulam ne erremus in diſcretione librorum canonicorum, nam quos ille canonicos tradidit, canonicos habemus, et quos ille a canonicis diſcreuit, extra canonem habemus, ideo dubio apud Hieronymum auctore huius epiſtolae exiſtente, dubia quoque redditur epiſtola, quam niſi ſit Pauli, non perſpicuum eſt, canonicam eſſe. Quo fit, vt ex ſola huius epiſtolae auctoritate non poſſit, ſi quod dubium in fide accideret, determinari.* Sed *Caietanum* ſocii eccleſiae ſuae vel deſerunt, vel refellunt. Lutherum quoque noſtrum de hac epiſtola dubius aliquando loquutum eſſe non diffiteor, veritum, ne per illam Nouatiani vel Montaniſtici errores ſtabiliirentur, atque auctoritate veterum quorundam catholicorum, latinorum doctorum abreptum.

Epiſtolas Pauli vel omnes, vel pleraſque reiecerunt *Ebionitae* vtriusque generis, et *Encratitae* teſte *Origene* lib. V. adu. Celſum extr. Idem de *Helceſaitis* tradit *Origenes* in Pſ. LXXXII. ſed ex *Epiphanio* XXX, 3. conſtat, adfines hos Ebionitis fuiſſe, quorum in Paulum calumnias tangunt idem *Epiphan.* XXX, 16 et 25. *Euſeb.* Hiſt. III. 27. et *Theodoritus* lib. II. haeret. fab. cap. 1. De Encratitis ſiue Seuerianis quoque idem *Euſeb.* IV, 29. βλασφημȣ̃ντες δὲ Παῦλον τὸν ἀπόςολον ἀθετȣ̃σιν αὐτȣ̃ τὰς ἐπιςολὰς μήτε πράξεις τῶν ἀποςόλων καταδεχόμενοι.

χόμενοι. *Hieronymus* praefat. ad Titum: *Sed Tatianus Encratitarum Patriarches, qui et ipſe nonnullas Pauli epiſtolas repudiauit, hanc vel maxime, hoc eſt, ad Titum Apoſtoli pronuntiandam credidit, paruipendens Marcionis et aliorum* (Baſilidem eodem loco nominauerat,) *qui cum eo hac in parte conſentiunt, aſſertionem.* De eodem Tatiano Euſebius: τȣ̃ δὲ ἀποςόλȣ φασι τολμῆσαι τινὰς αὐτὸν μεταφράσαι φωνὰς ὡς ἐπιδιορθέμενον [ggg]) αὐτῶν τὴν τῆς φράσεως σύνταξιν. Victor Capuanus de Tatiano: *Sed et dictis apoſtolicis manum profanae emendationis, vel vt dicam verius, corruptionis dicitur intuliſſe.* Marcion vero [hhh]) recepit Pauli epiſtolas tantum decem, alioque ordine, et paſſim interpolatas ac truncas, 1) ad Galatas, 2. 3) vtramque ad Corinthios 4) ad Romanos, 5. 6) vtramque ad Theſſalonicenſes 7) ad Epheſios, quam ipſe inſcripſit ad Laodicenſes [iii]), 8) ad Coloſſenſes, 9) ad Philemonem et 10) ad Philippenſes. Vid. *Ioh. Rodolphi Wetſteinii* notas in Adamantii dialogos contra Marcionitas pag. 18 ſqq. De *Manichaeis* patet ex Auguſtin. lib. IX. contra Fauſtum, quod Pauli epiſtolas ita admiſerunt, vt dicerent, vel apoſtolum, cum videtur ſibi contradicere, ſententiam ſuam retractaſſe, vel ab aliis inſerta quaedam illi eſſe aliena. *Veruntamen ſi eius eſt et prior illa ſententia, nunc emendata eſt: ſin fas non eſt Paulum inemendatum dixiſſe aliquid vnquam, ipſius non eſt. Fabric.*

[Epiſtolae *Petri*, *Iacobi*, *Iudae*, et *Iohannis* in codd. verſione Arabica, ſcriptis patrum antiquiſſimorum, editionibusque praeſtantiſſimis communi καθολικῶν ἐπιςολῶν nomine inſigniuntur. De vi autem et ſignificatione huius cognomenti, omni fere tempore a viris doctis varie diſputatum eſt. Alii, ſeptem illas epiſtolas ita adpellatas eſſe contendunt propterea, quod *catholicam* h. e. *vniuerſalem doctrinam contineant, et ab vniuerſalibus quaſi doctoribus* h. e. *ab apoſtolis conſcriptae ſint, quos Deus in vniuerſum mundum doctrinam chriſtianam annuntiaturos ablegaſſet;* alii ſtatuunt, eas vocatas eſſe catholicas, *vt diſcernerentur ab epiſtolis Ignatii, Barnabae aliorumque, nunquam in canonem librorum ſacrorum relatis. Noeſſelto* catholica epiſtola eſt, *legitima omniumque conſenſu probata. Principio proprium fuiſſe hoc nomen primae Petri et Iohannis epiſtolae, quo diſtinguerentur a ceteris eorundem ſcriptorum, quae incertae fidei eſſent; poſt, cum didiciſſent homines eccleſiaſtici, ceteras quoque eorundem apoſtolorum, itemque Iacobi et Iudae, epiſtolas veterum ſcriptorum vſu tritas, plurimis etiam in eccleſiis publica lectione probatas eſſe, translatum hoc nomen eſſe ad vniuerſas, quas a Paulinis epiſtolis diſcernere vellent;* quae ſententia ceteris videtur omnino praeferenda. Alii praecipiunt, eas ideo nominari catholicas, *quod non vni homini, vel regioni vel eccleſiae, ſed Chriſtianis, per orbem terrarum diſperſis, ſint inſcriptae, epiſtolas Iohannis, ſecundam nimirum et tertiam, eſſe adiectas, quod eundem haberent auctorem;* ita ſtatuit praeter alios *Michaelis.* Hae ſunt praecipuae ſententiae, alias praetermitto. Conf. omnino: *Dauid. Iul. Pott* Epiſtolae Catholicae vol. I. Gottingae 1786. Excurſ. I. pag. 173. *de ſenſu atque origine vocis ἐπιςολὴ καθολικὴ ſententiae tam veterum quam recentiorum interpretum recenſentur atque diiudicantur.* Diſſ. continens *Coniecturas ad hiſtoriam catholicae Iacobi epiſtolae auctore Ioh. Aug. Noeſſelt, Halae* 1784. 4. p. 4 ſqq. *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 62 ſqq. et ibi laudatos. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1404 ſq. *Gottl. Chriſt. Storr, de catholi-*

ggg) Conf. *Richard. Simon.* Hiſt. Crit. N. T. lib. I. pag. 367 ſq. *Fabric.*

hhh) Vid. ſupra ad Matth. not. *l.*

iii) Vid. ſupra notata ad ep. ad Epheſios.

catholicarum epiſtolarum occaſione et conſilio Tubingae 1789. 4. *Stäudlin, de fontibus epiſtolar. catholicar. inprimis de allegationibus, quae in iis deprehenduntur Gotting.* 1790. 4. *Kuin.*]

X. Simon Bethſaidenſis, Bar Iona, ſiue filius Iohannis, cognomento PETRVS, Andreae frater, ἡ ἀπαρχὴ τοῦ κυρίου ὑμῶν kkk), ὁ τῶν ἀποστόλων πρῶτος, ᾧ πρώτῳ ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν ἀπεκάλυψεν, ὃν ὁ χριστὸς εὐλόγως ἐμακάρισεν, ὁ κλητὸς καὶ ἐκλεκτὸς, καὶ συνέστιος καὶ συνοδοίπορος, ὁ καλὸς καὶ δόκιμος μαθητὴς, vt celebratur a Pſeudo-Clemente in epiſtola ad Iacobum, Iudaeis maxime lll) ad euangelium conuertendis a domino miſſus Gal. II, 7. poſt apoſtolatum atque εὐαγγέλιον περιτομῆς, per plures annos geſtum, denique crucifixus capite ad terram verſo mmmm) Chriſtum ſuum martyrio honorauit Romae anno Neronis XIV. Chriſti LXVIII. De vita et martyrio Petri, praeter eos, quos ſupra in Paulo memoraui, conſules Acta Sanctor. XXIX. Ianuar. *Fabric.* Add. *Grotius* et *Calvinus* in I. ep. Petri Prolegg. *Pritius* introductione in N. T. cap. 16. ibique *Hofmannus* p. 241 ſqq. *Schmidius* H. C. pag. 389 ſqq *Wolfius* in Curis Prolegg. ad I. ep. Petri pag. 88 ſq. *Niemeyer Charakteriſtik* Th. I. pag. 499 ſqq. *Pott* Prolegg. ad. I. Epiſt. pag. 3 ſqq. *Kuin.*

[*Epiſtola prior Petri* ſcripta eſt τοῖς ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου etc. vnde ea etiam, monente *Fabricio* noſtro, Tertulliano Scorp. adu. Gnoſticos pag. 614. et Cypriano Teſtim. lib. III. ad Quirin. pag. 427. epiſtola *ad Ponticos* dicitur nnnn). Quinam autem per illos ἐκλεκτοὺς intelligendi ſint, in eo magnopere inter ſe diſſentiunt tam antiquiores, quam recentiores interpretes. Alii, vt *Euſebius* (H. E. III, 4. τοῖς ἐξ Ἑβραίων οὖσιν ἐν διασπορᾷ Πόντου etc.), Hieronymus, *Grotius* (ad 1 Petr. I, 1.) intelligendos eſſe monent, *Chriſtianos antea Iudaeos, extra Palaeſtinam viuentes;* alii, vt *Procopius* (in Ieſ. LXV, 20) *Caſſiodorius* (de inſtitut. diu. lit. tom. II. pag. 516.) *Wetſtenius* (ad 1 Petr. I, 2.) *Chriſtianos e gentibus;* alii v. c. *Wetſtenius* tom. II. pag. 681. *Ioſ. Hallet* in *Wolfii* Curis tom. III. pag. 822 ſqq. (cuius *Halleti* rationes examinauit *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 82 ſq.) *Benſonius, Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1452 ſqq. *Iudaeos antea gentiles, nunc vero Chriſtianos;* alii denique, vt *Wolfius, Hofmannus, Pottius* etc. *chriſtianos e Iudaeis et gentilibus,* maxime vero *Iudaeo-chriſtianos.* Conf. omnino *Wolfius* et *Pottius* in Prolegg. — Diſſentiunt non minus

kkk) Vid. *Blondellum* in Pſeudo-Iſidoro pag. 45 ſq. ac de reliquis Petri praerogatiuis Chamierum tom. II. panſtratiae Cathol. tom. II. lib. II. cap. 14 ſq ad 19. et M. Antonium de Dominis IV, 1. Dreieri Controuerſ. cum Pontific. Diſſ. IX et X. *Fabric.*

lll) Conf. *Frid. Spanhem.* Opp. tom. II. pag. 342 ſq. *Fabric.*

mmmm) Hieron. cap. 1. Catal. Caeterum e crucifixione Petri patet, eum non fuiſſe ciuem Romanum; Paulus enim, quod ciuitate Romana gauderet, decollatus fuit. *Fabric.*

nnnn) Graece vtique ſcripta eſt, non hebraice, vt *Baronio* ad a. C. XLV. nr. 29. viſum, quaſi *Marcus* graece vertiſſet. Nam quod Hieronymus epiſt. 150. ad Hedibiam ait, *duas epiſtolas quae dicuntur Petri, ſtylo et charactere diſcrepare, ſtructuraque verborum,* non linguarum diuerſitatem intelligit, ſed rationes dicendi. *Fabric.* Petri phraſin multo eſſe perplexiorem quam Paulinam, *Eraſmi* iudicium eſt, in Praefat. ad ſuam Paraphraſin *Idem.* Conf etiam quae hanc in rem notarunt *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 84 ſqq. et *Pottius* in Prolegg. ad epiſt. ſecundam. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 252. p. 1472 ſqq. *Kuin.*

minus de *tempore* ſcriptionis huius epiſtolae. Ad a. XLVI. *Baronius* eam refert, *Heideggerus* ad a. LII. (vid. *Hofmann* l. c. pag. 88.) *Dodwellus* Diſſ. I. Cyprianic. §. 5. ad a. LIV. et Neronis primum, *Lightfootus* ad a. Chr. LXV. *Fabricius* noſter, et *Millius* ad a. Chr. LXI. Neronis VII. ſed *Michaelis* l. c. §. 248. pag. 1458. ad a. LX. rectius haud dubie, monente *Potto* pag. 20 ſqq. refertur ad annos intermedios LVIII—LXI. — Denique de variis opinionibus interpretum, quod attinet ſcriptionis *locum*, diligenter diſputarunt *Michaelis* l. c. §. 249. pag. 1459 ſqq. et *Pottus* pag. 12 ſq. Nimirum I. ep. V, 13. *ſalutat vos*, ſcribit Ap. ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτή. Iam per Babylonem, Euſebius, et alii veterum, etiam recentiorum haud pauci, vt *Valeſ.* pag. 33. ad Euſeb. *Grotius, Millius, Lardnerus, Hammondus* intelligunt *Romam,* quae ab Apoſtolo ita nominata ſit myſtice. Cuius opinionis auctor videtur fuiſſe Papias, quem plurimi patrum ſequuti ſunt, vt et quidam codd. qui habent, Ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης· quam tamen ſententiam pluribus refutauit iam *Iac. Lenfant* in epiſt. inſerta *Ioh. Clerici* biblioth. ſelectae part. XVI. pag. 297 ſqq. Alii vero intelligendam eſſe exiſtimarunt, *Hieroſolymam.* Longe vero probabilior videtur eorum ſententia, qui Babylonem, proprie ſic dictam, intelligunt, qui tamen etiam in eo diſſentiunt, vtrum ſit intelligenda vrbs Aegyptiaca, Cairo vicina, (ſic *Ioh. Pearſonius* et *Hofmann* ad *Prit.* pag. 87 ſq.), an potius vrbs Aſſyriaca, et haec ſententia, quam praeter alios amplexi ſunt *Eraſmus, Lightfootus, Bengelius, Wetſtenius*, eſt haud dubie veriſſima, praeſertim etiam, quum, vt obſeruauit *Schmid* in Hiſt. Can. pag. 694. prouinciae Aſiaticae, 1 ep. I, 1. eo ordine geographico numerentur, quo Babylone ſcribenti occurrebant. *Michaelis* in prioribus introductionis ſuae in N. T. editionibus, Cteſiphonem et Seleuciam, Tigridis flumini ex aduerſo adiacentes, communi Babylonis nomine a Graecis et Romanis comprehenſas, intelligebat, ſed in quarta editione *Th. II.* §. 249. pag. 1464. hanc ſententiam retractauit, et Babylonem veterem intelligendam eſſe cenſuit. Fuiſſe quoque, qui exiſtimarent, Ἰόππης epiſtolam eſſe ſcriptam e verbis *Syncelli* pag. 332. quem laudauit *Fabricius*, adpareret, ſi ſana eſſet lectio. Verba ſunt: μέμνηται καὶ ἐν αὐτῇ (ſcil. τῇ πρώτῃ Ἐπιστολῇ τοῦ Πέτρου) Μάρκου (τοῦ εὐαγγελιστοῦ pag. 331.) καὶ τῆς πόλεως Βαβυλῶνος, ἄλλοι δὲ Ἰόππης γεγράφθαι φασίν· ſed pro Ἰόππης haud dubie, vt iam notauit *Schmidius* l. c. pag. 694. quem quoque Pottus pag. 19. ſequitur, legendum eſt Ῥώμης. *Kuin.*]

Eraſmus in loco 1 Petr. V, 12. ſuſpicatur, priorem aliquam epiſtolam huius viri memorari, quod viſum etiam *Grotio* et in Obſſ. ſacris *Paulo Colomeſio.* Verba *Eraſmi* ſunt: *cum in priore Petrus teſtetur, ſe ſcripſiſſe per Siluanum, et in poſteriore aperte teſtetur eam eſſe ſecundam, non video, qui res poſſit explicari, niſi aut poſterior Petri non ſit, aut Siluanus eam ſcripſerit iuſſu Petri. Quodſi haec ab ipſo Petro ſcripta ſit, videtur tres ſcripſiſſe, quarum prima interciderit.* Verum rectius alii de hac ipſa epiſtola ſua loqui contendunt Petrum, vt notaui in cod. Apocrypho N. T. pag. 906. *Fabric.* ooo)

[*Epiſtola*

ooo) Conf. ad l. c. interpp. Caet. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1455 ſq. ex 1 ep. II, 13. 14. coniicit, Petrum, paulo antequam hanc ep. literis conſignaret, legiſſe Pauli literas ad Romanos. *Storrius* in Diſſ. *de catholicar. epiſt. occaſione et conſilio*, ſtatuit, Petrum has epp. inprimis propterea conſcripſiſſe, vt refelleret varii generis opiniones falſas, ortas ex male intellectis locis epp. Pauli ad Hebraeos et Galatas. Ideo eum contendere non eſſe admodum propinquum Chriſti aduentum 2 ep. III, 15. ideo eum inculcare coniunctionem recte praeclareque factorum cum profeſſione relig. chriſt. 1 epiſt. II, 24. III, 18. IV, 1. *Kuin.*

[*Epiſtola poſterior*, quae ſub Petri nomine fertur, vtrum ſit genuina, an ſuppoſititia, diu multumque diſputatum eſt. Conf. omnino *Grotius* et *Calouius* in Prolegg. *Potti* Prolegg. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 233. pag. 1475 ſqq. *Wolfius* in Curis Prolegg. *Frid. Aug. Lud. Nietzſche Epiſtola Petri poſterior auctori ſuo inprimis contra Grotium vindicata atque aſſerta*, *Lipſ.* 1785. 8. in quo libello *primo* dubitationes in medium adferuntur, quibus *Grotius*, maxime auctoritate veterum fretus, αὐθεντίαν huius ep. ſuſpectam reddere ſtudet, *deinde* examinantur rationes, quibus inprimis ſuam de Simone, epiſcopo Hieroſolymitano opinionem commendare conatur, denique etiam e nonnullis ipſius ep. locis, habito tamen ad *Grotium* reſpectu, docetur, eam a nemine, niſi ab vno Petro eſſe profectam. Probatur autem authentia huius epiſtolae partim argumentis *internis* v. c. I, 18. III, 1. 15. etc. conf. *Nietzſche* l. c. pag. 56 ſqq. partim *externis*, veterum teſtimoniis, e quibus potiora adduxit *Pott.* Prolegg. pag. 172 ſqq. Petro hanc epiſtolam vindicant *Calouius*, *Hammondus*, *Richard. Simon.* hiſt. crit. du texte du N. T. pag 197 ſq. *Campegius Vitringa* Obſſ. S. IV. p. 937. *Guil. Cauens* in vita Petri ſect. X. num. VI. quos laudauit *Fabricius* noſter. Petrum vero epiſtolae auctorem non agnouerunt *Caluinus*, *Grotius*, *Scaliger*, *Salmaſius*, *Eraſmus*, alii, et nuperrime *Semlerus*. Sunt autem argumenta eorum, qui Petro epiſtolam abiudicant, generis duplicis; prouocant nimirum partim ad *teſtimonia veterum*, qui dubitanter de hac ep. ſcripſerunt, vel ſimpliciter Petro eam abnegarunt, v. c. Origenes apud Euſeb. H. E. VI, 26. Euſebius III, 3. Hieronymus, Syrus, in cuius verſione omittitur, vid. *Pott.* pag. 161 ſq. *Schmid.* H. C. pag. 700 ſq. ſed dubia quae antiquitas mouit, e medio ſuſtulerunt *Millius* Prolegg. nr. 126. *Richard. Simon.* l. c. *Ioh. Ens* in Biblioth. ſacr. pag. 392. *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. pag. 92 ſq. *Nietzſche* l. c. pag. 9 ſqq. partim ad *ſtili diuerſitatem*; quae omnino fuit praecipua dubitandi cauſſa. Iam nos quidem, quamquam non ab eorum partibus ſtamus, qui exiſtimant, nihil omnino poſſe, in tanta vtriusque epiſtolae breuitate, de ſtili diſcrepantia dici, quin potius affirmamus, deprehendi inter vtramque ep. aliquod ſtili diſcrimen, illud tamen neutiquam ſtatuimus ita eſſe comparatum, vt exinde poſſit colligi, Petrum non eſſe huius ep. auctorem, ſed potius alium, v. c. Simeonem, Hieroſolymitanum, quem *Grotius* voluit. Ea enim, quae deprehenditur diſcrepantia ſtili, inprimis repetenda eſt, *partim*, a diuerſitate argumenti, quum in hac ep. longe aliae res pertractentur, quam quae in priori pertractatae erant, vid. *Nietzſche* l. c. pag. 18. *Pott.* l. c. pag. 164. *partim* a diuerſitate temporis: hanc enim poſteriorem paulo ante Petri obitum conſcriptam eſſe, extra omnem dubitationem poſitum eſt, coll. I, 14. etſi ceteroquin non certo conſtet, quo *anno* illa data ſit. Etenim *Michaelis* l. c. pag. 1483. ſcriptam eam eſſe profitetur a. C. LXIV. *Baronius* a. LXIII. alii LXVI. conf. *Lardner* Supplements vol. III. chap. XIX. Ceterum eam eſſe *Romae* ſcriptam, in eo omnes ferme interpp. conſentiunt. Denique quod adtinet ſimilitudinem, quae inter hanc, et Iudae epiſtolam intercedit, de ea conf. infra ad ep. Iudae notata.

XI. *Epiſtola Iacobi.* Quum plures in libris N. T. commemorentur *Iacobi*, quaeſtio illa, quinam ex his auctor epiſtolae noſtrae habendus ſit? maximopere torſit interpretes. Nos quidem varias variorum ſententias breuiter ſtrictimque enarrabimus, laudabimusque libros, in quibus argumenta vniuscuiusque partis collecta et probata reperiantur; quo minus enim ea ipſi in medium adferamus, et adlata diligentius examinemus, inſtituti noſtri ratio prohibet. — Fit igitur in libris N. T. mentio *Iacobi*, *Zebedaei filii*, Iohannis fratris, atque

apoſtoli, Matth. IV, 21. X, 2. Luc. VI, 14. Act. I, 3; porro *Iacobi minoris*, Alphaei et Mariae filii, qui quoque apoſtolis adnumeratur Matth. X, 3. XXVII, 56. Marc. III, 18. XV, 40. Luc. VI, 15. Act. I, 13. denique *Iacobi, fratris Chriſti*, qui ob ſingularem probitatem nominatus eſt δίκαιος, Matth. XIII, 55. Gal. I, 19. quem tamen Apoſtolis non poſſe adnumerari, docent *Michaelis* (qui omnino de auctore epiſtolae nihil definit) *Einleit. Th. II.* pag. 1413. et *Pott.* pag. 20. Iam vero, quonam ſenſu Iacobus ille, quem vltimo loco poſuimus, Chriſti frater nominetur, et num omnino a Iacobo, Alphaei filio, ſit diſcernendus, acriter diſputatum eſt. Alii nimirum *Iacobum*, *Aphaei fil.* a *fratre Chriſti* diſtinguunt, v. c. *Grotius* ad epiſt. Iac. *Richard. Simon.* Hiſtoire crit. du texte du N. T. Ch. XVII. verſ. Cramer p. 317 ſqq. *Herder Briefe zweener Brüder Ieſu im Canon. Niemeyer Characteriſtik der Bibel* tom. I. *Zaccaria* Diſſ. ad hiſtor. atque antiquitatt. eccll. pertinentt. 1781. tom. I. Diſſ. I. *de tribus Iacobis*, *Pott.* epiſt. Cathol. vol. I; alii vero ſtatuunt *Iacobum minorem*, ſ. fil. Alphaei et *fratrem Chriſti* non eſſe diuerſos; v. c. *Lardner* Credibility etc. Supplem. tom. III. *Pearſon* in expoſitione ſymb. Apoſt. pag. 312 ſqq. *Maius* in examine hiſtor. crit. textus N. T. Rich. Simonis pag. 207 ſq. *Buddeus* in eccleſ. Apoſtolica pag. 226 ſqq. *Wolfius* in Curis tom. IV. *Benſon* paraphraſ. epiſt. tom. III. prolegg. ſect. I et II. *Schmid* H. C. pag. 676 ſq. *Ioh. Phil. Gabler*, Theologus Altorfinus, *de Iacobo epiſtolae eidem adſcriptae auctore*, Altorfii 1787. 4. (coll. *Eichhorn.* Allgem. Biblioth. B. I. pag. 1011 ſqq.) Itaque qui α) *Iacobum*, *Alphaei* et *Chriſti fratrem*, eamdem perſonam fuiſſe profitentur, rurſus in duas partes abeunt. Etenim 1) alii, Iacobum hunc, et reliquos, qui Chriſti fratres vocantur, monent, fuiſſe *Ioſephi*, et *Mariae*, *Cleophae* ſ. *Alphaei* ppp) vxoris, cui Ioſephus, Cleopha fratre mortuo, leuiratu iunctus fuiſſet, filios, adeoque Iacobum commode dici poſſe Alphaei filium et Chriſti fratrem. Ita ſtatuit ex veteribus v. c. *Theophylactus* ad Matth. XII. et 1 Cor. IX, 5. Repudiarunt hanc ſententiam *Michaelis* pag. 1415. *Herderus* l. c. *Pott* pag. 13 ſq. etc. Verum 2) alii exiſtimant, hunc Iacobum minorem parentes habuiſſe *Cleopham* ſiue *Alphaeum* ipſum, et *Mariam*, matris Chriſti ſororem, adeoque voc. ἀδελφὸς eſſe ſenſu latiori accipiendum, ita, vt idem ſit, quod ἀνέψιος, *conſobrinus.* Parens huius opinionis eſt *Hieronymus* vid. eum ad Gal. I, 19. et in Matth. XII. add. *Theodoret.* ad Gal. l. c. *Hammondus*, *Schmidius* H. C. pag. 676. *Calovius*, *Fabricius* noſter, *Gablerus* l. c. p. 11. Qui vero β) Iacobum, Alphaei filium, a Chriſti fratre diſcernunt, ii quoque in duas partes abeunt. Alii 1) eorum ſtatuunt, Ioſephum duas habuiſſe vxores, primo *Eſcham* quamdam, e qua ei nati ſint Iacobus, Ioſes, Simon, Iudas, et filiae duae, Eſther et Thamar, vel, vt alii volunt, Maria atque Salome; deinde Mariam, Chriſti matrem. Ergo Iacobum, τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου, fuiſſe Chriſti compriuignum. Hanc ſententiam amplexi ſunt complures veterum, Origenes, Epiphanius, alii, quos citauit *Pearſon* ad ſymbol. Apoſt. pag. 312 ſqq. ex recentioribus *Grotius*, et *Michaelis*, qui *Einl.*

ppp) „Nomina *Cleophas* et *Alphaeus*, quamvis e noſtra ſcribendi ratione valde diuerſa videantur, facile tamen deriuantur e communi fonte, hebraica nempe ſcriptura, qua nomen viro erat חלפי, quod duplici modo efferri poterat; *Calphai* et *Chlopai.* Priorem pronuntiationem ſequuntur Matth. Marc. et Lucas, abiecta, more Graecorum, adſpiratione orientali, et addita terminatione graeca ος, vnde ἀλφαιος veluti Hagg. I, 1. vbi οἱ ὁ חגי efferunt ἀγγαιος. Poſteriorem ſequitur Iohannes, qui habet κλωπας, ח mutato in κ, vt פסח 2 Paralip. XXX, 1. ab Alex. effertur per φασεκ." Sunt verba *Gableri* l. c. pag. 11. *Kuin.*

Einl. pag. 1413. et pag. 1429. hunc ipſum facit ep. noſtrae auctorem. Refutauit hanc ſententiam *Gablerus* pag. 17 ſqq. alii vero 2) *Herderus* nimirum, et qui eum ſequuntur, *Niemeyerus Charakteriſtik Th. I.* pag. 517 ſqq. atque *Pottus* pag. 12 ſq. opinantur, Iacobum, cognomine δίκαιον, fuiſſe filium Ioſephi et Mariae, fratremque Chriſti germanum. — Quaeritur ergo nunc, *quinam* ex his Iacobis hanc *epiſtolam conſcripſerit?* Igitur alii arbitrantur *Iacobum, Zebedaei* filium, auctorem ep. eſſe. Argumenta, quae ad hanc ſententiam ſtabiliendam proferuntur, collegit *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1418 ſqq. add. *Gabler* pag. 29 ſqq. recentiorum plurimi hanc opinionem repudiant, permoti inprimis auctoritate veterum eccl. doctorum, qui *Iacobo*, *Alphaei* filio, eidemque apoſtolo, epiſtolam vindicant, nimirum Chryſoſtomus, Euſebius, Epiphanius, Cyrillus Hieroſolymitanus, Hieronymus, Ephraemus Syrus, alii, quos laudarunt *Schmid* H. C. et Pottus l. c. eiusdem etiam ſunt ſententiae *Calouius, Schmidius, Pearſonius, Gablerus,* alii *ſupra* laudati. Sed *Iacobum, Chriſti fratrem,* diuerſum ab vtroque apoſtolo, *Grotius, Ricardus Simonus, Herderus, Niemeyerus, Pottus,* auctorem litterarum agnoſcunt. — Multum etiam diſputatum eſt, *quibusnam* haec epiſtola ſcripta ſit? Alii exiſtimant, *Iudaeis, nondum conuerſis*, extra Palaeſtinam diſperſis: ſic *Lardnerus*, Supplem. chap. 17. §. 3. conf. *Michaelis Einleit.* pag. 1430 ſqq. §. 241. *Pottus* pag. 33. alii *Chriſtianis, antea Iudaeis,* vid. *Braunius* Select. Sacr. lib. I. cap. 12. quem laudauit *Fabricius*, add. *Pott* Prolegg. pag. 34. quae ſententia haud dubie veriſſima eſt. *Noeſſeltus* vero, in Diſſ. *Coniecturae ad hiſtoriam cathol. Iacobi epiſtolae,* Opuſc. tom. II. pag. 299 ſqq. minus probabiliter, vt videtur, *certae cuidam eccleſiae*, nempe Antiochenae; *Beza* autem in expoſitione ſuper epiſt. Iacobi ad I, 1. (Opp. tom. V. pag. 673. edit. Colon.) *Chriſtianis, qui poſt necem Stephani, relictis Hieroſolymis, inter gentes diſperſi erant,* deſtinatam fuiſſe, arbitrantur. — *Annum*, quo ſcripta eſt epiſtola, plerique, vt *Fabricius* noſter, *Lardner* Suppl. l. c. *Ioh. Henr. Michaelis* in Introduct. in ep. Iacobi §. 8. *Millius* Prolegg. §. 56. *Schmid* H. C. pag. 679. alii, conſtituunt p. C. N. LX. vel LXI. *Michaelis* vero, *Einleit. Th. II.* §. 242. pag. 1437. atque omnes ii, qui Iacobum, Zebedaei fil. auctorem ep. faciunt, eam longe ante an. LXI. conſcriptam eſſe adfirmant. Vtriusque ſententiae argumenta exhibuit et ponderauit *Pottus* Prolegg. pag. 36 ſq. *Hieroſolymis* eſſe litteras ſcriptas, exinde ſolet probari, quod Iacobus, teſte Hieronymo de vir. illuſtr. per triginta annos Hieroſolymitanam eccleſiam rexit. — Quod denique *conſilium* epiſtolae adtinet, Ven. *Storr* in diſſ. ſupra laud. *de cath. epp.* etc. (Tubing. 1789. 4.) et in diſſert. exeget. in ep. Iacobi not. 82. 89. 136. ſuſpicatur, Iacobum, non minus quam Petrum, ſcripſiſſe ad Chriſtianos, ex-Iudaeos, minoris Aſiae, eo conſilio, vt obuiam iret abuſui doctrinae Paulinae de fide et legis Moſaicae abrogatione, vt declararet ſuum cum Paulo conſenſum, et vt firmaret animos Chriſtianor. illorum, vt eo fortius reſiſterent machinationibus falſorum doctorum, in illis regionibus viuentium; legiſſe Iacobum epiſtolas ad Romanos et Galatas; ſero ergo eſſe ſcriptam ep. nec Iacobum Zeb. fil. eſſe poſſe ep. auctorem. Sed illam ſumtionem de conſilio ep. et lectione epp. Paulinar. incertam profitetur *Gablerus* pag. 33 ſqq. Prorſus autem explodenda eſt alia ſententia de ep. conſilio, quam *Fabricius* adtulit, cuius haec quidem ſunt verba: „quod ſcopum praecipuum huius epiſtolae (*Fraſſenius* disquiſit. Bibl. pag. 739) nonnulli eiſe contendunt, confutationem haereſeos Simonis Magi, quae in fide ſola ſine operibus ſpem ſalutis docuerit eſſe repoſitam, procul eſt profecto a veritate repulſum. Nam fides Simonis Magi (vid. Ittigii de haereſiarchis pag. 37.) in ipſum eiusque Helenam, nihil profecto ad fidem, de qua Iacobus."

Ceterum *auctoritatem* huius ep. *canonicam* et antiquiorum et recentiorum plures negarunt. E veteribus laudandi ſunt inprimis *Origenes* Comment. in Ioh. tom. XIX. (ὡς ἐν τῇ Φερομένῃ Ἰακώβȣ ἀνέγνωμεν,) *Euſeb.* H. E. III, 23. ἀντιλεγομένοις eam adnumerat, add. II, 23. *Hieronymus* Catal. Script. Eccleſ. cap. 2. *et ipſa*, inquit, *ab alio quodam ſub Iacobi nomine edita adſeritur, licet paulatim procedente tempore obtinuerit auctoritatem;* aliorum iudicia v. ap. *Schmid* H. C. pag. 684. cui praecipuae dubitandi cauſſae videntur hae fuiſſe: a) ipſa dubitatio de auctore epiſtolae, ſitne apoſtolus nec ne? b) ipſa ep. forma; cum ſcil. fuerit *circularis*, nec ad *vnam* eccleſiam miſſa, adeoque primo tempore in nullis eccleſiae archiuis conſtanter retenta, ſed cum aliis eccleſiis communicata, inde in ſcriniis eccleſiaſticis defectum exemplorum huius ep. maxime apud *Latinos*, vsque ad ſeculum IV. exſtitiſſe. Recentiores ep. aduerſarii haeſerunt inprimis in *dogmatibus*, quae continet, et hanc ob cauſſam eam repudiarunt, exiſtimantes, ep. auctorem contradicere Paulo, maxime in doctrina de fide [qqq]). Sic *Lutherus* [rrr]), (*Vorrede auf die Ep. Iacobi*) *Althamerus*, cuius verba *Wetſtenius* protulit N. T. tom. II. p. 658. et *Centuriatores Magdeburgenſes* v. *Pott* p. 24 ſq. *Schmid* H. C. p. 685 ſq. Quum vero plures vett. hanc ep. agnouerint, v. *Schmid* pag. 683. *Pott.* pag. 27. etiam Syriaca eccleſia; de eius auctoritate dubitandum non videtur. Conf. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 243. p. 1439 ſq. *Haſſenkamp Anmerkungen zu Michaelis Einl.* p. 26 ſqq. *Aſſemanni* Bibl. Orientalis tom. III. part. I. cap. 9. *Roſenmüller* Scholia in N. T. Prolegg. ad h. ep. *Noeſſelt Vertheidigung d. chriſtl. Religion* pag. 344 ſqq. edit. 4. Omnino epiſtolam dignam eſſe, quae inter N. T. libros referatur, etiamſi non ſit ab Apoſtolo inſcripta, oſtendere ſtuduit *Pottus* Prolegg. pag. 32 ſq.

XII. *Epiſtola Iudae.* De Iuda, cui haec epiſtola tribuitur, haud leuis eſt quoque virorum doctorum diſſenſio, neque illa ad expediendum facilis. *Schmidius* nimirum H. C. pag. 703. et in Prolegg. ad ep. Iudae, nec non *Roſenmüllerus* in Prolegg. aliique exiſtimant, hunc Iudam noſtrum fuiſſe Alphaei et Mariae materterae I. C. filium, Iacobi minoris fratrem, etiam *Lebbaeum*, et *Thaddaeum* (Matth. X, 3. Marc. III, 18. Luc. VI, 16.) dictum, eundemque apoſtolum. *Grotius* in Prolegg. ſtatuit, Iudam, epiſcopum Hieroſolymitanum, Hadriani temporibus viuentem, epiſt. auctorem fuiſſe. Refutatus eſt a *Campegio Vitringa* Obſſ. Sacr. lib. IV. cap. 9. §. 42. *Calouio*, *Hammondo*, *Caueo* in vita Iudae, Apoſtoli, *Rich. Simonio*

qqq) Quomodo autem Iacobus cum Paulo conſpiret, varie diſputarunt e reformatis quidem praeter interpretes vtriusque epiſtolarum *Cocceius* contra *Maſenium* tom. VII. pag. 22. *Iac. Altingius* tom. V. Opp. heptade 2. diſſ. 4. *Turretinus* et *Ioh. Vorſtius* ſingularibus diatribis, *Georgius Bullus* in Harmonia apoſtolica eiusque apologia adu. *Tho. Tullium*, *Guil. Caue* in vita Pauli ſect. IX. *Herm. Witſius* in diſſ. adu. *Caueum*, *Franciſc. Burmannus* pag. 116 ſq. Exerc. *Dauid. Huygenius* in diſſ. de fide, *Iac. Gouſſetus*, etc. e noſtratibus videndi *Ioh. Hulſemannus* in Harmonia Apoſtolica aduerſus *Grotium*, *Niemannus* in diſſ. de fide incarnata, et *Chriſtoph. Franckius* Exerc. anti-Limborch. pag. 337 ſq. Si quidem verum volumus, tota res videtur componi poſſe tribus verbis, cum luce clarius ſit, merum eſſe fidei cadauer (neutiquam vero fidem illam actuoſam ac ſalutis compotem Paulo celebratam) quam veluti ineptam, ſterilemque explodit Iacobus. *Fabric.* conf. interpp. ad cap. II. Iac.

rrr) Conf. *Raithii* vindic. verſionis Lutheri pag. 642. *Gerhardi* exegeſin loci de S. Scriptura §. 27. *Ioh. Muſaei* contra *Erbermann.* p. 110 ſq. *Maium* examine Criticae N. T. pag. 205. et *Baelii* Lexicon in *Luther* nota N. ſq. *Fabric.*

Simonio Hiſt. Crit. pag. 201 ſq. *Dan. Papebrochius* (laudatus a *Wolfio* in Curis) in Actis Sanctor. Antwerpienſibus tom. III. pag. 802. hunc Iudam fuiſſe contendit vnum ex LXXII. diſcipulis Chriſti. Eum fuiſſe Chriſti compriuignum, Ioſephi ex alia vxore filium, adfirmat *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 256. pag. 1491. contra *Herderus Briefe zweener Brüder Jeſu* etc. et *Niemeyer Charakteriſtik* tom. I. pag. 517. eum non minus quam Iacobum, Ieſu fratrem fuiſſe germanum, profitentur, quod tamen pluribus negant *Heſſius* et *Michaelis*. Sel. *Frid. Ioach. Haſſe, der Brief Iudae überſetzt und erläutert aus einer neueröfneten morgenländiſchen Quelle* (*Iena* 1786. 8.) *Einl.* pag. 6. docet, Iudam, huius ep. auctorem, non fuiſſe apoſtolum, non fratrem Chriſti, nec fratrem Iacobi, ſed propinquum Iacobi minoris. *Semlerus* denique in ep. Iudae Prolegg. nihil certi, in tanta opinionum diuerſitate, argumentorumque hiſtoricorum penuria, definiri poſſe, rectiſſime monet. Neque omnino etiam de *tempore*, quo ſit ep. conſcripta, (*locus* autem prorſus ignoratur,) conſtitui certi poteſt. *Lardnerus* opinatur, eam ſcriptam eſſe circa an. LXIV—LXVI. *L'Enfant* et *Beauſobrius* an. LXX—LXXV. *Dodwellus* et *Caue* LXX. vel LXXI. *Millius* circa an. XC. Hominum nimirum doctorum plurimi, cum mira inter epiſtolam Iudae, poſterioremque Petri intercedat ſimilitudo, ſatis probabiliter exiſtimant, Iudam illam ep. legiſſe, et quam plurima ex illa mutua ſumſiſſe. Hanc quidem ſententiam defendunt *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 257. pag. 1495 ſq. *Schmid* H. C. pag. 705 ſq. *Fabricius* noſter sss), et *Storrius* paullo poſt nominandus; etſi nonnulli contrarias partes tueantur, et ſtatuant, Petrum legiſſe epiſtolam Iudae. *Haſſius* l. c. pag. 14. qui *Herderum* ſequitur, Petrum et Iudam e communi fonte hauſiſſe, et inde harum litterarum conuenientiam deriuandam eſſe cenſet. Scripſiſſe nimirum arbitratur Petrum et Iudam Chriſtianis e Iudaeis, inter Perſas viuentibus, qui adeo multas opiniones, Perſis ſollemnes, quoque ſecuti ſint, eaſque commiſtu ſint cum opinionibus, Iudaeis propriis. Has ergo opiniones vtrumque ſcriptorem reſpexiſſe, iisque ſeſe adcommodaſſe, Petrum verboſiorem, Iudam breuiorem eſſe. *Michaelis* vero pag. 1495. probari poſſe negat, vtramque epiſtolam iisdem fuiſſe deſtinatam. *Storrius* Diſſ. *de cath. epp. conſilio*, cenſet, deſtinatam fuiſſe Iudae ep. Chriſtianis, in Aſia minori degentibus, ſcriptam eſſe poſt Petri ſecundam; fortaſſe, hoc Apoſtolo mortuo, Iudae neceſſarium viſum fuiſſe, veſtigia Petri premere, atque illius inſtar ſeſe opponere erroribus falſorum doctorum, et Chriſtianos ad conſtantem doctrinae verae et incorruptae profeſſionem excitare; reſpexiſſe ergo eum inprimis 2 Petr. II. ſed ne eadem iisdem verbis diceret, nonnulla orationi Petrinae adieciſſe, nonnulla abieciſſe, verba mutaſſe; et, vt lectoribus ſuis in memoriam reuocaret ep. Iacobi, in inſcriptione libelli ſeſe nominaſſe *Iacobi fratrem*. Quaecunque demum partes ſequaris, hoc vltro fatearis neceſſe eſt, epiſtolam hanc fuiſſe deſtinatam Chriſtianis, antea Iudaeis: id enim illa ipſa ſat clare et euidenter docet. — Ceterum conſtat, hanc epiſtolam, etſi a multis veterum, maxime propter Henochi teſtimonium ttt) et recentiorum quoque, v. c. *Luthero*,

sss) Epiſtolam ſcripſit poſtquam ſecunda iam a Petro edita fuiſſet, cuius nonnulla ad verbum repetit et interpretatur et v. 17. eam videtur ſingillatim innuere, quando ait: *ὑμᾶς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.* *Eraſmus* de Iudae epiſtola: „cum epiſtola Petri poſteriore non ſolum ſtilo ac ſententiis, ſed et verbis mire congruit, quaedam illius velut interpretans, quale illud de iudicio blasphemiae. *Fabric.*

ttt) Hieronym. in Catal. Script. Eccleſ. *et quia de libro Enoch, qui apocryphus eſt, in ea aſſumit teſtimonium, a plerisque reiicitur; tamen auctoritatem vetuſtate iam et vſu meruit, et inter ſanctas ſcripturas computatur.* — Ceterum *Woidius*, Anglus, cum 1775. verſaretur Ro-

Centuriatoribus Magdeburgenſibus aliis, de ipſius authentia dubitatum ſit: tamen mature ſatis quoque agnitam et citatam fuiſſe a Tertulliano, Clemente Alex. Origene, Cypriano, aliis. Conf. omnino *Millius* in Prolegg. *Ens* Biblioth. Sacr. p. 397. *Hofmann* ad *Pritium* pag. 111 ſqq. 114. *Schmid* H. C. pag. 707—718. *Michaelis Einleit.* §. 258 ſq. pag. 1497 ſqq. *Haſſe* l. c. pag. 18 ſq. *Wolfius* in Curis, et quos ibi laudauit. *Kuin.*]

XIII. Hactenus de libris N. T. ἐνδιαθήκοις breuiter dictum eſto, quibus multa Apocrypha iam olim, (ab haereticis maxime,) adiuncta fuiſſe, conſtat. Eximiam quamdam prae illis et antiquitatem et auctoritatem a viris quibusdam doctis, H. Dodwello, I. Erneſto Grabio et a Io. Millio tribui video *Euangelio* duplici [uuu]), quorum alterum *ſecundum Aegyptios* dictum fuit, ſiue quod Apoſtolorum diſcipuli et Chriſtiani Catholici in Aegypto illius eſſent auctores, ſiue quod Aegyptii illo vterentur [vvv]): alterum *ſecundum Hebraeos*, ſcriptum hebraice, quod legerunt Nazaraei, qui ex Hebraeis ſiue Hebraiſtis nomen Chriſto dederant, legis Moſaicae ſimul obſeruantes. Sane peranti qua haec ſcripta eſſe, (licet ante Lucae Euangelium compoſita, cum viris doctis praeſtare nolim,) ſatis demonſtrant teſtimonia, ex illis petita ab vtroque Clemente, Ignatio, Papia et aliis. Fragmenta Euangelii ſecundum Aegyptios exhibui in codice Apocrypho N. T. pag. 335 ſq. Euangelii ſecundum Hebraeos pag. 355 ſq. quod poſterius in graecum latinumque ſermonem ex hebraico vertiſſe ſe teſtatur *Hieronymus* in catalogo, vbi de S. Iacobo, vnde ſub *Arami* nomine, (quoniam in *Aram* ſiue Syria verſabatur doctor Stridonenſis,) perſtringitur a Theodoro Mopſueſteno apud Photium cod. CLXXVII. τῦτον καὶ πέμπτον Εὐαγγέλιον προσαναπλάσαι λέγει, ἐν ταῖς Εὐσεβίϩ τῦ Παλαιςίνϩ βιβλιοθήκαις ὑποπλαττόμενον εὑρεῖν.

XIV. Scripta varia Apocrypha ſub Chriſti, Mariae et Apoſtolorum nominibus, vario tempore iactata, digeſſi ac recenſui in ſingulari opere, quod iam ſaepe memoraui, ſub titulo *Codicis Apocryphi N. T.* Hamb. 1703. 8 [www]) Igitur in praeſenti titulos tantum pleroſque perſtringam, addito quodam obſeruationum veluti ſpicilegio. Quum illum librum ederem; nondum in manus inciderat meas libellus, germanice editus, eodem a. 1703. ſine loci notatione 8.

riſiis, reperit in Biblioth. Regia codicem MS. quem *James Brucius* ex Abyſſinia ſecum attulerat, qui continebat librum apocryphum Henochi, dialecto aethiopica ſcriptam. Les Abiſſins, ſcribit *Woidius Michaeli* (vid. *Oriental. Biblioth. Th. VI.* pag. 224 ſq.) prennent ce livre pour un Monument antediluvien, et pour Canonique. C'eſt trop. Mais il eſt trèsprobable, que c'eſt le même livre d'Enoch, qui a été cité par les Peres, comme un livre apocryphe. Ie n'en puis developper toutes les preuves, mais il ſuffit, d'en alleguer quelques unes. Celſe en ſon tems prit occaſion du livre d'Enoch pour faire des reproches à la religion chretienne. Et dans ce MS. il y a des paſſages, et pluſieurs Viſions, que l'on ne pourroit iuſtifier, qu'en diſant, ce qu'Origene repondoit a Celſe: ce livre n'eſt dans le Canon. *Kuin.*

uuu) De euangelio ſecundum Hebraeos vid. notata ſupra ad Matth. not. *l. Kuin.*

vvv) Haec ratio magis probatur Godofredo Oleario in Obſeruationibus ad noui foederis loca, Lipſiae editis. *Fabric.* [Obſeruatt. ad Euang. Matthaei, Lipſ. 1734. pag. 6.]

www) Praeter *Fabricium* in libro inſcripto: *Codex Apocryphus N. T. collectus caſtigatus, teſtimoniisque cenſuris* et *animaduerſionibus illuſtratus* part. I. II. *Hamburgi* 1703. 8. part. III. edita eſt ibidem 1719. 8. videantur *Huetius* in Demonſtrat. Euangel. prop. I. §. 16. pag. 37. vbi recenſuit euangelia, quae ſub Apoſtolorum nomine circumferebantur: *Moshemius* in Vindiciis antiquae Chriſtianorum diſciplinae contra Tolandum, Hamb. 1721. 8. cap 3. pag. 50 ſqq. vbi diſſeritur de euangelio Barnabae: *Iſaac. Beauſobre* diſſ. de libris

tione 8. ſub titulo Σύνεσις καὶ ἀπόκρισις Ἰησοῦ, *ſapientia* [P] *Ieſu duodecennis in quaeſtionibus et reſponſionibus, quas admirati fuerunt Iudaei, a Rabbino, qui praeſens interfuit, hebraico idiomate deſcripta, poſtea a quodam Chriſtiano in graecam translata linguam et e graeco MSto Budenſi germanice verſa.* Sed quicunque librum legerit, facile intelliget recens haud dubie compoſitum, neque ex hebraico vel graeco conuerſum, aut e bibl. Budenſis vetuſto codice graeco depromtum; ſed a germano quodam vernacula lingua compoſitum, quaſi huiuſcemodi armis aut defenſoribus iſtis indigerent ſacra de deo Trinuno et Chriſto Θεανθρώπῳ dogmata. Scripta Chriſti praeter Ethnicos apud Auguſtinum xxx) requirunt etiam Muhamedani, vt patet ex his verbis Ahmet ben Abdala in Epiſt. ad Emanuelem, Portugalliae regem et Mauritium, Principem Auriacum, quam cum confutatione ſua edidit D. Zacharias Grapius, Roſtoch. 1705. 4. pag. 116. *Dicant iam Chriſtiani, ſi Chriſtus eſt Deus, et venit vt magiſter hominum, vbi ſunt libri, ſcripta vel praecepta, quae reliquit?* Feruntur etiam apud Muhamedanos dicta quaedam Soſpitatoris noſtri, quae in Euangeliis noſtris haud leguntur. Ex his ſunt, quae colligit Leuinus Warnerus in notis ad centuriam prouerbiorum Perſicorum prouerb. LXI. pag. 30 ſq. *Dixit Ieſus, filius Mariae, ſuper quo pax ſit:* qui opibus inhiat, ſimilis eſt ei, qui aquam maris potat: is, quo plus bibit, ſitim plus prouocat, nec bibere deſiſtit donec pereat.

Dixit Ieſus, filius Mariae, Ioanni, filio Zachariae: quum quiſpiam aliquid de te commemorans vera loquitur, Deum lauda: ſi mendacia profert, magis Deum lauda; augetur enim opus tuum (bonum) in catalogo operum tuorum, idque ſine omni tuo labore, hoc eſt illius bona opera in catalogum tuum referuntur.

Ieſu beatae memoriae aliquando Mundus viſus eſt inſtar anus decrepitae eſſe, cui ille, quot, *inquit,* maritos habuiſti? *Ipſa adeo multos ſe habuiſſe reſpondet, vt numerari non poſſent.* Mortui igitur illi, *inquit Ieſus,* te reliquerunt? *Imo vero, illa ait, ego occidi et ſuſtuli eos. Tum Ieſus,* mirum, *inquit,* eſt, adeo inſipientes eſſe alios, vt quum viderent, quomodo reliquos tractaris, tui tamen amore flagrent, et de aliis exemplum non capiant.

Tempore Ieſu tres aliquando iter faciebant, qui, theſaurum inuenientes, eſurimus, inquiunt, ideoque vnus ex nobis abibit et cibum coëmet. Vnus ille, qui ibat, adlatum cibum, conſultum,

libris N. T. apocryphis, quam inſertam eius hiſtoriae Manichaeiſmi, e lingua Gallica in latinam tranſtulit *Frid. Guil. Roloff*, Berolini 1734. *Ioh. Andr. Schmid* Diſp.: Pſeudonouum teſtamentum, exhibens pſeudoeuangelia, acta, epiſtolas, apocalypſes, Helmſtadii 1694. in quo libello ſcripta illa falſa recenſentur, non autem exhibentur. *Thom. Ittig.* Diſſ. de pſeudepigraphis Chriſti, virginis Mariae, et apoſtolorum. *Semler* Geſchichte der Glaubenslehre in Baumgartens Polemik B. I. pag. 108 ſqq. *Rößler* Biblioth. der Kirchenväter Th. IV. *Ioh. Godofr. Koerner*, Theologus quondam Lipſienſis, de ſermonibus Chriſti ἀγράφοις, Lipſ. 1776. 4. qui tamen pag. 29. profitetur, praeter dictum illud Chriſti, quod Paulus Act. XX, 35. commemoret, ἄγραφον (nominat ἄγραφον, quoniam eius nulla facta eſt in euangeliis mentio) nullum extare ſermonem Chriſti, quem iure ἄγραφον dixeris, et indubiis argumentis ei vindicare poſſis. His, hactenus laudatis, addi poſſunt alii, qui de libris apocryphis N. T. ſcripſerunt, quos citarunt *Fabricius* in cod. Apocr. et *Hofmannus* ac *Kappius* ad Pritii Introd. in N. T. p. 138 ſqq. Ceterum quomodo eccleſia antiqua diſtinguere potuerit libros ſacros genuinos a ſpuriis et ſuppoſiticiis, eam potuiſſe eorum examen inſtituere, et vere etiam inſtituiſſe, docet *Stoſch* de Canone pag. 135 ſqq. *Kuin.*

xxx) Vid. Cod. Apocryph. N. T. p. 304. *F br.*

conſultum, inquit, erit, vt cibum veneno inficiam, quo veſcentes moriantur, egoque ſolus theſauro potiar. Quod fecit et cibo venenum admiſcuit. Sed et duo illi viri inter ſe conuenerunt, vt, quum cibum adportaret, eum interficerent, [?] quo ſoli theſauro fruerentur. Quum igitur cibum, veneno mixtum, adferret, eum occiderunt. Et ipſi cibum illum venenatum comedentes, ſtatim ſunt mortui. Eum ecce Ieſus tranſiens cum Apoſtolis ſuis dicebat: haec eſt conditio mundi! Videte! quomodo ternos hosce tractauerit, et ipſe tamen poſt eos in ſtatu ſuo perſeueret. Vae illi, qui petit mundum ex mundo!

Macarius, Alexandrinus, ſub extremum homiliae XII. videtur dictum aliquod Chriſti proferre, quod in Euangeliſtis fruſtra quaeſieris. *Διὰ τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει, ἠγάπων (οἱ Ἀπόστολοι) τὸν Κύριον. Λοιπὸν ὁ Κύριος ἔλεγεν αὐτοῖς. Τί θαυμάζετε τὰ σημεῖα; Κληρονομίαν μεγάλην δίδωμι ὑμῖν, ἣν οὐκ ἔχει ὁ κόσμος ὅλος. Propter ſigna, quae* (tum ipſe tum per illos) *faciebat, Dominus ab Apoſtolis diligebatur. Ceterum hic ad eos, quid miramini, inquit, ſigna haec? Hereditatem magnam do vobis, quam vniuerſus mundus non habet.* Non dubito tamen, Macarium reſpexiſſe ad Luc. X, 17—20. atque aliis verbis expreſſiſſe, quae apud illum Euangeliſtam legerat. Idem homilia XXXVII. ſub init. Ἀλλ' *ἀκούων τοῦ Κυρίου λέγοντος ἐπιμελεῖσθαι πίστεως καὶ ἐλπίδος, δι' ὧν γεννᾶται ἡ φιλόθεος καὶ φιλάνθρωπος ἀγάπη, ἡ τὴν αἰώνιον ζωὴν παρέχουσα. Sed audiens Dominum iubentem ſtudere fidei ac ſpei per quas generatur charitas erga Deum hominesque, quae operatur in vitam aeternam.* In hoc loco Macarius non vnum aliquem locum Euangeliſtae, aut ſingulare Chriſti dictum, ſed vniuerſam Euangelii ſummam ſuis verbis complexus eſſe videtur. Idem de plurimis aliis veterum locis dici poterit.

In eodem codice Apocrypho praeter integra deſcripta a me et teſtimoniis, cenſuris atque animaduerſionibus illuſtrata, *latine* quidem Euangelium Natiuitatis Mariae, Euangelium Infantiae, (ab H. Sikio [Bremenſi, 1697.] verſum ex Arabico,) et Euangelium Nicodemi *), additis Pilati Lentulique Epiſtolis, Abdiae Acta Apoſtolorum, Mariae epiſtolas tres et Paulinas ad Senecam, Ioannis item litteras breues ad quendam hydropicum: *Graece et latine* vero Proteuangelium Iacobi, Euangelium Thomae, extrema parte mutilum, Pilati relationem ad Tiberium, hactenus ineditam: Epiſtolam Chriſti ad Abgarum yyy), Epiſtolam Pauli ad Laodicenſes zzz) et Petri ad Iacobum: habes de Euangeliis Apocryphis circiter quinquaginta, 1) Euangelio ſecundum Aegyptios, 2) Euangelio aeterno, 3) S. Andreae, 4) Apellis, 5) Duodecim Apoſtolorum, 6) S. Barnabae, 7) S. Bartholomaei, 8) Baſilidis, 9) Cerinthi, 10) Deſpoſynorum narratione de genere Chriſti, 11) de Ebionitarum Euangelio. 12) De Euangelio

*) De hoc euangelio Nicodemi poſt *I. I. Heſſium* in *Bibliothek der heil. Geſchichte* nuperrime egit *Guil. Lud. Brunn* Disq hiſt. critica de indole, aetate, et vſu libri apocryphi, vulgo inſcripti: Euangelium Nicodemi. Berol. 1794. 8. *Beck.*

yyy) De hac epiſtola Chriſti ad Abgarum conf. inprimis quae obſeruarunt, et quos laudarunt *Kappius* et *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. p. 12 ſqq. *Kuin.* add. *S. Th. Bayeri* Hiſtoria Edeſſena et Orthaena p. 104 ſq. et *I. S. Semleri* diſſ. de epiſtola Chriſti ad Abgarum. Hal. 1756.

zzz) *Michaelis* hanc epiſtolam ſuae introductioni inferendam curauit vid. *Einleit. Th. II.* pag. 1281. obſeruauit, eam quoque legi in antiquiſſimis bibliis germanicis circa annum 1462. editis, poſt epiſtolam ad Galatas, eſſe vero compilationem ſatis ieiunam et ſterilem ex aliis literis Paulinis. Conf. etiam quae de ea notarunt *Pritius*, l. c. pag. 141 ſqq. ibique *Kappius* et *Hofmannus*, nec non *Wolf.* in Curis ad Col. IV, 16. *Kuin.*

lio Encratitarum, 13) Euae, 14) Gnoſticorum εἰς ὄνομα τῶν μαθητῶν. 15) De Euangelio ſecundum Hebraeos. [ſ] 16) De Euangeliis quae falſauit Heſychius. 17) Iacobi vtriusque Euangeliis. 18) De libro Infantiae Saluatoris. 19) S. Ioannis de tranſitu B. Mariae. 20) Euangelio Iudae Thaddaei, 21) Iudae Iſchariotae, 22) Leucii, 23) de Euangeliis, quae falſauit Lucianus [a]), 24—26) de tribus Manichaeorum Euangeliis. 27) De Euangelio Marcionis, 28) libro de S. Maria et obſtetrice. 29. 30) De S. Mariae interrogationibus maioribus et minoribus. 31) Libro de Natiuitate Saluatoris. 32—34) Libro triplici de natiuitate et libro de tranſitu S. Mariae. 35) Euangelio Matthaei Hebraico, quo vſi Nazaraei [b]). 36) S. Matthiae Euangelio. 37) De narratione ſub Iuſtiniano imp. reperta [c]) de genere Chriſti. 38) De Euangelio Nicodemi [d]). 39) S. Pauli Euangelio. 40) Euangelio perfectionis. 41) De Euangelio S. Petri, 42) S. Philippi, 43) Simonianorum, 44) Euangelio ſecundum Syros, 45) Tatiani, 46) Thaddaei, 47) S. Thomae [e]), 48) Valentini, 49) de Euangelio viuo et 50) Hieron. Xauierii Hiſtoria Chriſti, Perſice ſcripta. Timotheo quoque Euangelium tribuunt in Menaeis ſuis Graeci die XXII. Ianuarii.

Perſequutus praeterea ſum in eodem volumine praeter Abdiam Acta Apoſtolorum Apocrypha quaecunque, Achaiae presbyterorum et Diaconorum Epiſtolam de paſſione S. Andreae [f]), Andreae eiusdem πράξεις, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Apoſtolici ſiue Apotactici, Clementis Romani recognitiones, Cratonis libros X. de geſtis et paſſionibus Apoſtolorum, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Ebionitae, et Encratitae: Acta [g]) Ioannis: Leonidae et Neocharidis ſiue Xenocharidis Acta ſub nomine S. Andreae Apoſtoli edita: Leucii Charini Manichaei Acta ſub SS. Ioannis, Petri, Thomae, Andreae etc. vulgata nominibus, Linum de paſſione Petri et Pauli, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Manichaei, Marcellum de conflictu S. Petri et Simonis Magi; Anonymi [ſ] Hiſtoriam S. Marci Euangeliſtae: Ioannem Marcum de paſſione S. Barnabae, Anonymi Acta S. Matthiae [h]) verſa ex Hebraeo;

a) Leucium non diuerſum eſſe ab hoc Luciano contendit *Millius* prolegom. ad N. T. p. 57. *Fabr.*

b) Fragmentis ex hoc Euangelio allatis p. 368. * adde haec Hieronymi Epiſt. CXLIX. ad Hedibiam quaeſt. VIII. *In Euangelio autem, quod hebraicis litteris ſcriptum eſt, legimus non velum templi ſciſſum, ſed ſuperliminare templi mirae magnitudinis corruiſſe. Fabric.*

c) Haec a Chaſſanaeo in catalogo gloriae mundi parte IV. male tribuitur Lactantio, quamquam ad calcem vetuſtarum quarundam Lactantii editionum latine exſtat. *Fabric.*

d) Codex antiquus eſt in biblioth. Einſiedeln, et eius lectiones variae collectae atque editae ſunt ad calcem libri: *Io. Iac. Heſſ* Biblioth. der heiligen Geſchichte etc. part. I. *Harl.* De eius libri verſione francogall. antiqua egit *Brunnius* lib. antea laudato.

e) De *Thomae* lib. de infantia Chriſti. vid. cod. Vindob. *Lambecii* comment. de biblioth. Caeſar. tom. VII. pag. 580. ibique Kollarii notam. *Harl.*

f) Haec epiſtola encyclica, graece verſa, notis et diſſ. illuſtrata a *Car. Chriſtiano Woog*, Lipſiae 1749. 8. conf. *Baumgartenii* Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth. vol. I. pag. 360—376. *Harl.*

g) Allatis a me pag. 765 ſq. veterum locis adde haec Clementis Alex. in adumbrationibus ad 1 Epiſt. Ioannis: *Fertur in traditionibus, quoniam Ioannes Euangeliſta ipſum corpus* (Chriſti) *quod erat extrinſecus tangens, manum ſuam in profunda miſit, et ei duritia carnis nullo modo reluctata eſt, ſed locum manui praebuit. Fabric.*

h) Non melioris furfuris eſt, quae Aethiopico idiomate exſtat Vindobonae in biblioth. imperatoris *Hiſtoria Apocrypha de liberatione Matthiae Apoſtoli Beryti e carcere et vinculis ferreis*, per orationem quandam beatiſſimae Virginis Deiparae Mariae: ſimul etiam *colloquium Chriſti* Seruatoris noſtri *cum* iam memorata beatiſſima *Matre ſua* de multis ſuperſtitioſis et abſurdis nominibus, quibus virtus ſingularis adſcribitur. Vide Lambecium

Hebraeo; S. Matthiae traditiones, Clementi Alex. et aliis memoratas; Mellitum de paſſione S. Ioannis euangeliſtae; Memoriam Apoſtolorum, qua vſi ſunt Priſcillianiſtae, qui liber blaſphemiſſimus dicitur a Turibio, Laudem et paſſiones Apoſtolorum, Acta Apoſtolica, quibus vſi Origeniani, πράξεις S. Pauli, Acta Pauli et Theclae, Pauli praedicationem, Acta S. Petri, Philalethen Euſebium de paſſionibus Apoſtolorum, Acta [i]) S. Philippi, praedicationes et διδαχὰς, διδασκαλίας, παραδόσεις, διατάξεις Apoſtolorum: Policratem de vita S. Timothei, Prochori Hiſtoriam de S. Ioanne euangeliſta, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Quartodecimani: Sortes Apoſtolorum. Periodos ſiue Acta S. Thomae, hiſtoriam Petri, perſice ſcriptam, auctore Hieron. Xauerio et Zenam, legis peritum, de vita et Actis Titi, fragmenta Apoſtolorum, a Steph. Praetorio, Hamb. 1595. 4. in lucem edita: praecepta Petri et Pauli, et Canones atque Symbolum [k]) Apoſtolorum.

Denique referuntur a me *Apocalypſes* Apocryphae, liber IV. Esdrae, Reuelationes Patriarcharum et Prophetarum, Apocalypſis S. Petri, S. Pauli ἀναβατικὸν, Apocalypſis et Viſiones: Apocalypſis, S. Ioanni tributa, et diuerſa a Canonica, Apocalypſis Cerinthi, Apocalypſis, miraculoſis Caecilii illuſtrata commentariis, Apocalypſis S. Thomae, S. Stephani, [☞] protomartyris, et Hermae Paſtor. Sunt etiam, qui iactent Apocalypſin S. Mariae Virginis de poenis inferorum, quemadmodum et Gregorii Thaumaturgi Apocalypſis, qua per Ioannem euangeliſtam, mediante Maria virgine, veram fidem edoctus eſt, laudatur a Io. Vecco, Georgio Metochita etc. Vide *Leonis Allatii* Graeciam Orthodoxam tom. II. pag. 484. 735 952. 986. et 1056. Liturgias ſiue Miſſas Chriſti, Petri, Iacobi, Matthaei perſtringo pag 314. praeter quas a Leontio, ſcholaſtico CPol., contra Neſtorium et Eutychen memoratur etiam Miſſa Apoſtolorum.

In quibusdam codicibus librorum Noui Foederis ſcripta etiam virorum Apoſtolicorum, Barnabae [l]) et Clementis Romani [m]), iuncta fuiſſe conſtat, quamobrem praeſenti loco vtriusque

becium VIII. pag. 643 ſq. et Neſſelii Catalogum Codicum linguar. Oriental. nr. 243. *Fabric.*

i) Periodum et Martyrium MS. S. Philippi Apoſtoli citat Cangius in gloſſario Graeco, vocabulo Κοσμοκράτωρ et alibi. *Fabric.*

k) Petrus King (diuerſus ab illuſtri Kingio, archiepiſcopo Dublinenſi) in erudito libro, anglice nuper duplici iam vice, atque inde belgice apud Batauos, et latine Lipſiae edito, qui inſcribitur: Hiſtoria Symboli Apoſtolici, obſeruat, ſymbolum dictum non a teſſeris militaribus vel militari zona, quam σύμβολον στρατιῶς vocat Caeſarius quaeſt. 78. pag. 214. neque a collatione in conuiuio, quae potius eſt συμβολὴ, ſed a ſignis arcanis, quae habebant initiati in Myſteriis gentium, et ab Apuleio ac Firmico *ſigna*, a Clemente Alexandrino σημεῖα, τεκμήρια, σύμβολα et ἀπόῤῥητα σύμβολα adpellantur. Arnobio et Firmico *ſymbola profanae religionis*, Plutarcho conſolat. ad vxor. pag. 611. et Proclo ad Politiam Platonis pag. 370. 372. μυστικὰ σύμβολα et συνθήματα. Huiusmodi fuiſſe veriſimile eſt σύμβολα, quae reſtitui iuſſit Iulianus, parabates, teſte Sozomeno lib. V. 3. p. 597. licet in alia abeant viri doctiſſimi H. Valeſius et Steph. le Moyne ad Varia ſacra pag. 325. *Fabric.*

l) In Nicephori CPol. στιχομετρίᾳ, quam Anaſtaſius Biblioth. latine vertit, ſcripta N. T. quibus contradicitur haec referuntur: *Apocalypſis Ioannis verſuum 4000. Apocalypſis Petri verſuum 5800. Barnabae Epiſtola verſuum 1306. Euangelium ſecundum Hebraeos verſuum 2200. Fabr.*

m) Vide veterem Indicem librorum N. T. ap. *Guil. Beueregium* lib. II. codicis Canonum vindicati cap. 9. vbi Epiſtolae Clementis ad Corinthios libris ſacris accenſentur. Ac priorem quidem etiam Euſebius ſua et ſuperiore memoria in plurimis Eccleſiis frequentatam ſcribit III. 16. Hiſt. Vtraque in codice Alexandrino libris Apoſtolicis ſubiicitur. *Fabric.*

que horum monumenta paucis iuuat attingere. Qui plura de illis volet, doctiſſimorum virorum *Tho. Ittigii* de Patribus Apoſtolicis diſſertationem pag. 170 ſq. (eiusdem bibliothecae patrum apoſtolicorum praemiſſam) *Guil. Cauei* Hiſt. litterariam S. E. *I. Baptiſtae Cotelerii* Patres Apoſtolicos, et *W. E. Tentzelii* diſſertationes ſelectas conſulet. [add. *Ioh. Georg. Walchii* Bibliotheca Patriſtica litterariis adnotationibus inſtructa Ienae 1770. 8. p. 21 ſq. p. 16. et quos ibi laudauit. *Kuin.*]

Epiſtolam Catholicam [n]) quae ſub *S. Barnabae* nomine fertur, Iudaizantibus in primis oppoſitam Chriſtianis, Clemens Alexandrinus et poſt eum alii Apoſtolo, ſiue viro Apoſtolico [o]), tribuere non dubitant, quanquam inter libros ſacros recipi a paucis meruit, vnde *ἀντιλεγομένοις* accenſet et *νόθοις* [p]) Euſeb. III. 25. Hiſt. et Hieron. in catalogo. Poſt Hieroſolymitanum templum euerſum ſcriptam eſſe, probe obſeruauit *Stephanus le Moyne* [q]) et fatetur etiam *Io. Millius* [r]), qui eam refert ad a. Chr. LXX. Ceterum *W. E. Tentzelio* [s]) non audeo adſentiri, qui ob nonnullas [t] coniecturas, haud plane inuictas, hanc epiſtolam ſuppoſitam eſſe contendit ab Alexandrino quodam ex Iudaeo Alexandrino Catecheta. Longe minus eam Polycarpi eſſe, le Moynio crediderim, licet Polycarpi et Barnabae Epiſtolas in MSto codice confuſas reperiat, cuius generis plures librariorum errores notauit *H. Dodwellus* diſſ. I. ad Irenaeum §. 30. Pars vero poſterior Epiſtolae Barnabae paraenetica, quae adfuit in codice Corbeienſi, incipitque a verbis: *μεταβῶμεν δὲ καὶ ἐπὶ ἑτέραν γνῶσιν* [t]) *καὶ διδαχὴν*, videtur eſſe aliud plane ſcriptum, neſcio cuius vetuſti ſcriptoris, ſiue quale *iudicium de duabus viis*, inter Petri apoſtoli, Apocrypha veteres [u]) quidam memorant, ſiue quale ex veteri quadam *διδαχῇ* occurrit de eodem argumento lib. VII. Conſtitutt. Apoſtol. capitibus primis viginti.

Editiones [v]) *Epiſtolae S. Barnabae.*

Primus cum veteri verſione latina vulgare inſtituit *Iacobus Vſſerius*, ſed nondum perfecta editio periit in graui incendio Oxonienſi a. 1643. [vid. Caue l. c. pag. 20. b.]

Hugo Menardus, ſine ipſo iam defuncto Lucas Dacherius cum veteri verſione et *Menardi* notis vulgauit Pariſ. 1645. 4. [Walch. Bibl. Patriſt. pag. 260.]

n) Origenes I. contra Celſum p. 49. *γέγραπται δὲ ἐν τῇ Βαρνάβα καθολικῇ ἐπιστολῇ ὅθεν ὁ Κέλσος τάχα λαβὼν* etc. *Fabric.*

o) *Chriſtianus Schotanus* qui in libro de auctoritate LXX. Interpretum pag. 118. duos Barnabas diſtinguit, refellitur ab Iſ. Voſſio de LXX. Interpretibus pag. 147. *Fabric.*

p) Confer *Sam. Basnage* tom. I. Annal. pag. 617 ſq. *Fabric.*

q) Notis ad Varia ſacra pag. 919. *Fabric.* Sic quoque *Cotelerius* ad Patr. Apoſt. tom. I. pag. 7. *Iablonsky* Inſt. hiſt. Chriſt. ant. ſaec. I. cap. 4. §. 3. *Moshem.* de rebus Chriſti ante Conſtant. M. pag. 162. *Benſon* paraphraſt. Erklärung einiger Bücher des N. T. pag 407. B. I. conf. praeterea quoque de hac epiſtola *Caue* hiſt. lit. tom. I. pag. 19. et quos ibi laudauit, et *Nicol. le Nourry* diſſertatio de S. Barnabae epiſtola. vid. in eiusd. adparatu ad biblioth. Max. vet. patr. tom. I. p. 38 — 47. Pariſ. 1703. fol. Diſſertation ſur la lettre de S. Barnabe vid. dans les Diſſertations melées tom. II. pag 37 — 56. Amſterd. 1740. 8. *Kuin.*

r) Prolegg. ad N. T. §. 3 et 12. *Fabric.*

s) *Tentzelius* in florum ſparſione ad Hieron. de viris illuſtribus pag. 32 ſq. et in dialogis menſtruis, Germanice editis an. 1696. pag. 104 ſq. *Fabric.*

t) De eo vtrum ad Gnoſticos reſpexerit Barnabas, vt viſum Hammondo, confer D. Tho. Ittigium de haereſiarchis pag. 180 ſq. *Fabric.*

u) Vide ſis codicem Apocryphum N. T. p. 802. *Fabric.*

v) Pleraſque ante me notauit idem *Ittigius* de Patribus Apoſtol. pag. 174. *Fabric.*

Cum notis *Iſ. Voſſii*, ad epiſtolarum Ignatii calcem prodiit Amſt. 1646. 4. Recuſa haec editio Lond. 1680. 4. *Ioachimus* quoque *Ioannes Maderus* Barnabae epiſtolam cum *Voſſii* notis inprimi curauit Helmſt. 1655. 4.

Cum notis *Ioh. Baptiſtae Coteleri*, inter patres apoſtolicos Pariſ. 1672. fol.

Cum Hermae Paſtore, additis ad calcem breuibus *Ed. Bernhardi* in Barnabae Epiſt. notis. Oxon. 1685. 12. e theatro Sheldoniano, curante epiſcopo Oxon. *Ioanne Fello*, qui laciniam praemonitionis Vſſerianae, ex incendio ſeruatam, praefationi inſeruit, et in Epiſtola ipſa, notis breuibus adſperſis illuſtrata, lacunas graeci textus, ex latina veteri verſione et huius viciſſim e graeco ſuppletas, minio diſtinxit.

Epiſtola Barnabae cum Epiſtola Polycarpi ex fide MS. codicis confuſa in variis ſacris viri doctiſſ. *Stephani le Moyne*, cum vberrimis [✝] eius obſeruationibus et annotationibus. Lugd. Bat. 1685. et 1694. 4.

Cum notis Menardi, *Iſ. Voſſii, Cotelerii, Io. Felli* et *Ed. Bernhardi*, in noua editione patrum *Cotelerii* Apoſtolicorum, cura *Ioannis Clerici* recuſorum, Amſt. 1698. fol. [iterum L. B. 1724. II. fol.]

[In *Rich. Ruſſel* SS. Patrum Apoſtolicorum *Barnabae* — *Clementis* — Operibus — Lond. 1746. II. voll. 8.]

Latine in Bibliotheca Patrum Lugdunenſi, tomo I.

Anglice cum Epiſtolis Clementis, Polycarpi et Ignatii ac Hermae Paſtore, *Guilelmo Wakaeo* interprete. Lond. 1693. 8. [vid. paullo poſt ad Clem. Rom.]

Germanice, cum Epiſtola Clementis Rom. interprete *Godofredo Arnoldo* a. 1696. 12. [vertit quoque et notis illuſtrauit *Ioh. Otto Glüſing*. v. in *I. Otto Glüſings* Briefen und Schriften der Apoſtoliſchen Männer pag. 1 — 43. Hamburg 1723. 8. *Kuin.*] Excerpta ex ea dedit *C. F. Röſsler* in: Bibliothek der Kirchenväter tom. I. p. 7 — 20. *Semler* Einl. zu Baumgartens Polemik tom. II. p. 3. ſq.

In actis eruditorum a. 1691. pag. 198. inter noua litteraria primo loco relatum eſt *Io. Millium* Oxoniae in colligendis primorum eccleſiae doctorum monumentis ſtrenue pergere, proximeque S. Barnabae Epiſtolam cum omnium quotquot in eam exſtant commentariis et ampliſſima *H. Dodwelli* diſſertatione eiusque paraphraſi eſſe editurum. Sed necdum quod ſciam iſta ἔκδοσις lucem vidit, licet Millio iam ante paucos menſes, poſt vix abſolutam incomparabilem noui teſtamenti editionem Oxoniae exſtincto. Neque prodierunt quae ibidem in actis eruditorum tanquam ad prelum parata laudantur Clementis Romani ſcripta, *Millii* notis illuſtrata.

S. Clementis w) *Romani* Epiſtola ad Corinthios, pulcherrimum haud dubie poſt ſacras litteras Apoſtolicae doctrinae monumentum, ſcriptum videtur eſſe paullo ante templum euerſum

w) Meminit huius comitis ſui atque συνεργῦ Paulus Apoſtolus Philipp. IV, 3. *Fabric.* Num Clemens immediatus Petri ſucceſſor fuerit, nec ne? ii ſi Pontificii ſecum pugnant. vid. D. *Nelleri*, Icti Treuirenſis, diſputatio de Clemente, epiſcopo romano, Treuir. 1772. et diſquiſ. critica in *Georgii Chriſtph. Nelleri*, Icti Treuir. de tribus epiſcopis S. Petri etiamnum viuentis, in romana cathedra ſucceſſoribus, ſyſtema nouum, vti et primatum pontificium S. *Clementis* I. ab eodem viro clariſſ. in ius vocatum. Coloniae 1772. conf. ephem. litter. Gotting. a. 1773. nr. 6. — Diuerſus

ſum a. Chr. LXIX. aliquot annis poſt miſſam ad eosdem S. Pauli priorem, cuius meminit epiſtolam. Neque lectu indigna eſt Epiſtola Clementis poſterior, quanquam de illa veteres dubitaſſe conſtat [x]).

Editiones [y]) Epiſtolarum Clementis Romani.

Prima egregii viri *Patricii Iunii* ex codice antiquiſſimo ſacrorum voluminum Graeco Alexandrino, [Theclae virginis manu, vt ferunt, deſcripto, et a Cyrillo patriarcha ad Angliae regem dono miſſo,] quibus has Epiſtolas inuenit ſubiunctas, et priorem cum latina ſua verſione notisque eruditis, poſteriorem extrema parte mutilam graece tantum edidit. Lacunas vocabulorum, quae in MSto legi non poterant (vna enim cap. 57. integrae vnius vel duarum paginarum lacuna reſtitui haud potuit) ex [ſ] ingenio [z]) ſuppletas diſtinxit [aa]) minio. Oxon. 1633. 4. Mirifice hoc monumento cum illud vidit delectatus eſt vir ſummus *Hugo Grotius*, vt patet ex eius epiſtola 347. Recuſa eſt praeclara Iuniana editio *Ioach. Io. Madero* curante praemiſſis nonnullis quibus γνησιότης et et antiquitas harum Epiſtolarum adſtruitur. Helmſtad. 1654. 4.

Epiſtola prior cum verſione et notis *Iunii*, poſterior cum verſione *Gothofredi Wendelini* et eiusdem de Clementis atque eius Epiſtolarum (nam poſteriorem quoque genuinam eſſe contendit) diuinatione. Pariſ. 1672. fol. in tomo primo Collectionis Conciliorum Labbeanae.

Epiſtola vtraque cum verſione et notis *I. Baptiſtae Cotelerii*, qui in capita ſiue ſectiones vtili inſtituto diſtinxit et fragmentum Epiſtolae ſecundae e parallelis MSS. Damaſceni addidit, in tomo priore Patrum eius Apoſtolicorum Pariſ. anno eodem 1672. fol.

Cum verſione Iunii hinc inde interpolata et notis breuibus *Ioannis Felli*, Oxonienſis epiſcopi, Oxon. 1669. 12. et 1677. 12. in qua poſteriore editione capitum diſtinctio Coteleriana eſt adhibita, [et omiſſae ſunt Iunii notae.]

fas hic eſt et diſcernendus a *Flauio Clemente*, martyre ſub Domitiano, vt *Franc. Anton. Zaccaria* in diſſ. latinis de rebus ad hiſtoriam atque antiquitates eccleſiaſticas pertinentibus, Fulgini 1781. vol. I. nr. 2. docuit. Is vero, contendens, Clementem Romanum mortem martyris ſubiiſſe, paucos ad credendum adducet. — Adde *de Vitry* diſſ. de epitaphio Clementis Martyris, in tom. 23. della Raccolta di Opuſcoli ſcientifici del P. Calogerà. *Harl.*

x) Etiam Clementis Rom. priorem ad Corinthios epiſtolam nonnulli tanquam falſam et adulterinam repudiarunt, *Ioh. Tolandus*, *Ioh. Hulſemannus*, *Abr. Calouius*, *Chr. Aug. Saligius*, alii, vid. *Walch.* Biblioth. Patriſt. pag. 212 ſq. Plures tamen recte Clementem illius ep. auctorem agnouerunt. De poſteriore Clem. Rom. ep. ad Corinthios etiam diuerſae ſunt hominum doctorum ſententiae. Nonnulli ei eandem cum priore auctoritatem tribuunt, quibus tamen reliqui omnes aduerſantur. vid. *Ittigius* infra laudatus. *Kuin.*

y) Confer laudati D. *Ittigii* diſſ. de Patribus Apoſtolicis pag. 253 ſq. *Fabric.*

z) Felicius quaedam poſtea ſupplenda coniecerunt *Pearſonius*, *Fellus*, *Cotelerius*, *Colomeſius*. Vide et *Io. Clericum* tom. II. Artis Criticae pag. 322. Quod vero doctiſſimus Iunius ſibi perſuaſit Epiſtolam I. Clementis ab *Hieronymo* olim latine verſam fuiſſe, et illam verſionem adhuc in Bibliothecis latere e quodam fratrum Lobienſium Catalogo ſuſpicatus eſt, in vtroque fefellit eum ratio, vt Ittigius probe obſeruauit. Loca quamplurima quae e ſacris literis Clemens laudat, cum editione LXX. Interpretum contulit *Chriſtianus Schotanus* lib. de auctoritate LXX. Interpretum pag. 108 — 117. *Fabric.*

aa) In aliis editionibus vel minoribus typis excuſa ſunt, vt in Maderiana, vel vncinulis incluſa.

Cum verſione *Cotelerii*, et diuinatione *Godfr. Wendelini* atque *Pauli Colomeſii* notarum ſpicilegio. Lond. 1687. 8. addita *Tho. Brunonis* diſſertatione de Therapeutis Philonis, et faſciculo Epiſtolarum ſingularium, a variis recentibus viris doctis ſcriptarum.

Cum verſione et notis *Cotelerii*, notisque Iunii, Felli, et Colomeſii: diuinatione *Wendelini*, et additamentis Maderianis: in noua editione Patrum Apoſtolicorum *Cotelerii*, *Io. Clerico* V. C. curante Amſtelod. 1698. fol. [1724.]

Cum verſione *Cotelerii* et ſpicilegio notarum *Pauli Colomeſii*, in Bibliotheca Patrum Apoſtolicorum graeco-latina, qua *Clementis*, *Ignatii* et *Polycarpi* ſcripta genuina complexus eſt, praemiſſa [¶] erudita ſua de Patribus Apoſtolicis diſſertatione, theologus praeſtantiſſimus D. *Thomas Ittigius*, Lipſ. 1699. 8.

[In *Rich. Ruſſell* Opp. Patrum Apoſt. antea laudatis, et *Io. Lud. Frey* Epiſtoli SS. PP. Apoſtolicorum, Clementis etc. Baſil. 1742. 8. Separatim has epiſtolas cum Iunii, Boiſii et al. notis edidit *Henr. Wotton*, Cantabr. 1718. 8. et primam *Conr. Eberth*, Fuldae 1788. 8. *Beck.*]

Gallice, interprete *Antonio Teiſſerio*, Auenione a. 1684. *Audio et virum illuſtrem* (ita *Colomeſius* 1687.) *ac eruditorum delicium*, *Ezechielem Spanhemium*, *quem et alloqui et mirari nobis contigit in aedibus Lambethanis*, *primam S. Clementis Epiſtolam in Gallicum ſermonem olim tranſtuliſſe*, *quam Reip. litterariae*, *ſpero*, *non inuidebit vir doctiſſimus.*

Anglice per *Guil. Burtonum*, Londinenſem, (eundem qui hiſtoriam graecae linguae ſcripſit) *cum notis copioſis*, *et iudicio Guil. Cauei*, *Lond.* 1647. 4. atque iterum *Guilelmo Wakaeo* interprete, vna cum Barnabae, Ignatii et Polycarpi Epiſtolis atque Hermae Paſtore. Lond. 1693. 8. [et rurſus ibidem MDCCX. 8. vid. *Walch.* Bibl. Patriſt. p. 242. *Kuin.*]

Germanice ex verſione *Godofridi Arnoldi*, vna cum Epiſtola Barnabae a. 1696. 12. [vertit quoque Ioh. Otto Glüſing ſupra laudatus ad Barn. *Kuin.*] add. *Röſlerus* in Bibl. PP. S. Excerptis vernaculis tom. I. pag. 47—66.

Belgice, neſcio quo auctore, Amſtelod. 1646. 12. 1656. 4.

Feruntur et aliae Epiſtolae ſub Clementis huius nomine [bb]) latine, quae *decretales* vulgo adpellantur, et nulla fide dignae ſunt, ne vllo quidem modo conferendae antiquitate cum aliis, quamquam itidem ſuppoſitis Clementino nomini monumentis, vt ſunt: *Canones Apoſtolorum* LXXXV. *Conſtitutionum Apoſtolicarum* libri VIII. (quorum libro ſeptimo videtur etiam comprehendi, quae a quibusdam vocatur *Liturgia* Clementis) *Recognitionum* libri X. qui e ſola Rufini verſione latine exſtant, *Homiliae Clementinae* XIX. *Epitome* e Petri periodis et κηρύγματι, et *Epiſtola ad Iacobum*, fratrem domini, quae omnia in Patribus Apoſtolicis Cotelerii

bb) Noſtris temporibus ſub Clementis Rom. nomine duae aliae epp. hactenus ignotae, e Cod. MS. N. Teſtamenti Syriaci cum latina interpretatione edidit *Io. Iac. Wetſtenius*, quas epiſtolas editioni ſuae N. T. adiunxit, et has ipſas epp genuinas affirmauit. Etiam ſeparatim hae epiſtolae prodierunt ſub titulo: *duae epiſtolae Clementis Romani*, *diſcipuli Petri Apoſtoli*, *e codice manuſcripto N. T. ſyriaci nunc primum erutae*, *cum verſione latina*, *Lugd. Batau.* MDCCLIV. fol. Conf. Acta eruditor. MDCCLVI. pag. 30. Kraft theol. Bibliothek B. 10. pag. 117. Baumgarten Nachrichten von merkwürdigen Büchern B. 4. pag. 117. Haud leuibus vero de cauſſis has epp. tanquam fictas reiecerunt peculiaribus literis Nathan. Lardnerus, et Henr. Venema. Conf. omnino, *Ioh. Gottl. Freudenberger commentatio*, qua *hiſtoriam recentioris controuerſiae de Clementis Romani epiſtolis exhibet*, Lipſiae 1755. 4. et *Walch* Biblioth. Patriſt. p. 213 ſq. *Kuin.*

Cotelerii recenſita et illuſtrata habentur. Verum miſſis hiſce, de canone atque ordine librorum ſacrorum noui foederis adhuc pauca mihi dicenda veniunt.

XV. Hiſtoriam *Canonis librorum N. T.* quorum auctoritas vel ſtatim, a quo ſcripti ſunt, in Eccleſiis omnibus obtinuit, ita, vt, qui eos reiicerent, pro haereticis haberentur; eccleſia: vel non ſtatim ita innotuit omnibus, ſed interiecto tempore tamen ab vniuerſa recepti ſunt eccleſia: exhibuerunt e veteribus quidem *Euſebius* in Hiſt. Eccleſiaſtica et Euſebium fere ſequutus *Hieronymus* in Catalogo: inter recentiores, Theologi noſtri laudatiſſimi, *Chriſtianus Kortholtus* libro de Canone et *Io. Gerhardus* in exegeſi Loci de Scriptura ſacra cap. IX et X. Philippus praeterea *Iacobus Hartmannus* [etiam *Sclerandri* nomine notus] de geſtis Chriſtianorum ſub Apoſtolis cap. XII. et *Io. Henr. Maius* in examine Hiſt. Criticae N. T. Tum e romanae ſociis eccleſiae Sixtus Senenſis in Biblioth ſancta, Poſſeuinus in Adparatu, [¶] *Baronius* in Annal. *Huetius* in demonſtratione Euangelica, *Rich. Simon* in Hiſt. Critica N. T. et *Lud. Elias du Pin* in Prolegg. Biblicis et Bibliothecae ſcriptor. eccleſ. tom. I. atque in reſponſo ad Petitdidierim quod tom. VI. adiungitur: *Natalis Alex.* in Hiſt. Eccleſ. *Claudius Fraſſenius* in disquiſitionibus Biblicis et *Guilelmus Bonjour* [cc]), Toloſanus, in triduana de Canone librorum ſacrorum concertatione, Rom. 1704. 4. dialogo tertio. E reformatis aliisque proteſtantibus *Iac. Basnage* Hiſtoriae controuerſiarum theolog. gallice editarum, libro octauo, et in praefat. ad Hiſtoriam V. et N. T. imaginibus, in aes inciſis, obſeruationibusque criticis et moralibus itidem gallico idiomate illuſtratam, et in diſſ. apologetica aduerſus *Richardſonum* [dd]): *Sam. Basnage* tomo primo Annalium eccleſiaſticorum, *Io. Henricus Heideggerus* in Enchiridio Biblico, *Io. Leusdenius* in Philologo Graeco, *Tho. Milles* ad Cyrilli Hieroſolym. Catecheſ. IV. 22. *Daniel Whitby* Prolegg. 3. ad Commentaria, anglice edita, in N. T. *Nehemias Grew* in Coſmologia ſacra lib. V. cap. 1. *Richardſonus* et *Stephanus Nye* in hiſtorica recenſione et apologia canonis N. T. aduerſus Amyntorem *Io. Tolandi*, (qui tamen ipſe *Tolandus* quoque diſertis verbis negat, ſe vllum N. T. librum vocare in dubium.) *Simon Epiſcopius* libro IV. Inſtit. Theolog. et *Io. Clericus* diſſ. 3. ad Harmoniam euangelicam, et qui omnium denique induſtriam vicit *Ioannes Millius* in prolegomenis erudititiſſimis ad Nouum Teſtamentum. *Fabric.*

[Add. *Ens* Biblioth. Sacra S. ſ. Diatribe de librorum N. T. canone, Amſtelod. 1710. 8. *Iac. Chr. Iſelius* de Canone N. T. in Miſcell. Groning. tom. III. pag. 260 ſq. *Ioh. Frickius* Comment. de cura vet. eccleſ. circa canonem S. Scripturae. Vlmae 1728. 4. *Iuſt. Weſſel. Rumpaeus* Comment. crit. ad libros N. T. in genere. *Gerh. de Maſtricht* Canon S. Scripturae ſecundum ſeriem ſeculorum N. T. Bremae 1722. et denuo cum notis *Chr. Koerberi* Ienae 1725. 8. *Dodwellus* diſſ. I. in Irenaeum §. 35—42. *Lampe* Prolegg. in Ioh. Euang. lib. I. cap. 5. 12 ſqq. *Vitringa* Hypotyp. hiſt. et chronol. ſ. pag. 220. §. 20. *Dan. Heinr. Hering* Abhandlung von den Schulen der Propheten unter dem A. T. von der Schule des Ap. Iohannes zu Epheſus, und von dem Kanon des N. T. Breslau 1777. 8. *Eberh. Henr. Dan. Stoſch* Commentatio hiſtorico-critica de libror. N. T. Canone, praemiſſa eſt diſſertatio de cura veteris eccleſiae circa libros N. T. Francofurti ad Viadr. 1755. 8. *Ioh. Sal. Semler* Abhandlung von freyer Unterſuchung des Kanon, Tomi IV. Halle 1771—1775. 8. *Chriſt. Frid. Schmidii* Hiſtoria antiqua et vindicatio Canonis ſacri Veteris Nouique Teſtamenti libris II. comprehenſa Lipſ. 1775. 8. Nachricht von den neueſten Streitigkeiten über den Kanon des A. und N. T. in Walchs

cc) Cf. Acta Erud. a. 1706. p. 522 ſq. *Fabr.* *dd*) Hiſt. des Ouvrages des Scavans a. 1740. p. 18 ſq. *Fabr*

Walchs neueſter Religionsgeſchichte Th. II. pag. 243—344. *Schröckh* Kirchengeſchichte B. IX. S. 5 ſqq. *Michaelis* Einleitung in die Bücher des Neuen Bundes (Göttingen 1787. 1788. 4. ed. quarta.) Th. I. Haec *Michaelis* Introductio nuperrime in linguam Anglicam translata hoc titulo prodiit: Introduction to the New Teſtament by *Iohn Dauid Michaelis* — translated from the fourth edition of the German and conſiderably augmented with notes explanatory and ſupplemental. By *Herbert Marſh* — Cambridge and London 1793. 8. vol. I. p. I. continet verſionem primae partis voluminis I. et part. II. continet annotationes. vol. II. p. I. verſionem partis ſecundae voluminis I. et p. II. annotationes. Hae vero annotationes cl. *Marſh* rurſus in linguam vernaculam ſunt translatae: Zuſätze und Verbeſſerungen zu Michaelis Einleitung in die Bücher des N. B. Th. I. von *Herbert Marſh*, aus dem engliſchen überſetzt (von M. *Ernſt Frid. Carl Roſenmüller*) Göttingen bey Vandenhoek 1795. 4. alii quos laudauit *Walchius* in Biblioth. Theologica Selecta tom. IV. pag. 222. et quos nos quoque paſſim citauimus. *Kuin.*] Verſuch einer Beleuchtung des jüdiſchen und chriſtl. Bibelkanons. Halis Sax. 1792. II. voll. 8. Parte ſecunda. *C. F. Weber* Beyträge zur Geſchichte des neubeſt. Kanons, Tüb. 1791. 8.

Quod ad *Ordinem* librorum N. T. adtinet, ex veterum monumentis et codicibus antiquis abunde conſtat, valde diuerſum illum fuiſſe, nam et euangeliſtae ee) quandoque aliter, atque hodie fieri ſolet, iuncti deprehenduntur, et Acta Apoſtolica ff) iam praemiſſa Epiſtolis Catholicis, iam Apocalypſi: neque Epiſtolae Pauli, vel Catholicae etiam eadem ſemper ratione collocatae. Vulgatum tamen ordinem fere probari video ab Euſebio III. 25. Hiſt. Canone Apoſtolico LXXXV. Carthaginienſi XXVII. a Nazianzeno carmine XXXIII. aliisque compluribus et ſcriptoribus et codicibus. Sed quaecunque de diuerſa illa collocatione [*] computationeque librorum biblicorum, non noui ſolum, ſed antiqui quoque foederis apud veteres obſeruantur, diligentiſſime annotauit vir doctiſſ. anno 1707. Oxoniae cum magna litterarum iactura denatus *Humfredus Hody*, parte poſtrema operis egregii de bibliorum textibus originalibus Oxon. 1705. fol.

XVI. Autographis ſacrorum ſcriptorum pridem deperditis gg), multi ſuperſunt MSti codd. vario tempore, variisque locis exarati, non graeci modo, ſed et latini, ne de aliis linguis

ee) Chriſtianus Druthmarus in cap. I. Matthaei: *Vidi librum Euangelii, graece ſcriptum, qui dicebatur S. Hilarii fuiſſe, in quo primi erant Matthaeus et Ioannes, et poſteriores alii duo. Interrogaui Euſemium Graecum, cur hoc ita eſſet? dixit mihi, in ſimilitudinem boni agricolae, quos fortiores habet boues, primo iungit. Fabric.*

ff) Vide ſi placet quae notaui in codice Apocrypho N. T. pag. 750. *Fabric.*

gg) Autographorum conſeruationem fuiſſe impoſſibilem, nec vero etiam neceſſariam, docet *Stoſch* de Canone libror. N. T. pag. 292 ſqq. Ignatii aetate codices ſuperſtites fuiſſe autographos in eccleſiarum tabellariis, haud pauci euincere ſtuduerunt ex loco Ignatii in epiſt. ad Philadelphenos cap. 8. at enimuero neque ex hoc, neque ex Tertulliani libro de praeſcript. haeret. cap. 36. tale quid colligi poſſe, docet *Griesbach*, Vir Venerabilis, in *Curis in hiſtoriam textus graeci epiſt.* Pauli Spec. I. (Ienae 1774. 4. *Michaelis* Oriental. Biblioth. Th. XII. pag. 41 ſqq.) pag. 48 ſqq. qui idem ſatis perſpicue demonſtrat, errare quoque eos, qui ſtatuant, tempore demum perſecutionis Diocletianae, cum Chriſtiani libros ſuos ſacros tradere cogerentur, periiſſe codices autographos. Neque ſuperſtes fuit ſeculo IV. adhuc autographum Euangelii Iohannei, quamquam illud ſcriptor huius ſeculi, *Petrum*, Alexandrinum epiſcopum, exiſtimant, a ſe viſum profitetur in *Chron. Paſchali Cangiano* pag. 5. vid. *Vranolog. Petauii* pag. 213. vt demonſtrarunt quibus locus ille grauibus de cauſſis ſuſpectus eſt, *Scaligerus*, *Petauius*, *Tillemontius*, *Garbellus*, in Prolegg. Euangel. Blanch. pag. 42. vid. *Erneſti* Interpres N. T.

linguis in praeſenti dicam, quibuſcum ſi veterum eccleſiae doctorum commentarii ac monumenta per omnium a Chriſto nato ſaeculorum decurſum, et verſiones antiquae quaelibet conferantur, clariſſime patebit, non obſtante variarum lectionum vi [hh]), eadem tamen ſcripta apoſtolica nos hodie legere, quae lectitarunt veteres etiam primi Chriſtiani, neque quicquam eſſe ita mutatum, detractum, interpolatum, vel etiam temporum iniuria alterationem paſſum, vt hodie non eadem credenda, ſperanda, facienda, colenda et obſeruanda nobis proponantur, quae apoſtolis ipſis ſuperſtitibus, in eorum ſcriptis coetus fidelium agnouit [ii]). Interim haud inutile eſt varias codicum lectiones, ſi ſobrie fiat, conſulere, non modo, vt quantum fieri licet, adhibito iudicio critico, genuinas ab aliis ſeparemus; ſed etiam vt rationes quibus interpretes librorum ſacrorum plerique, ſiue veteres ſiue recentes paſſim vſi ſunt, intelligamus, ad eos vel tuendos, aut excuſandos, vel explicandos, vel denique redarguendos. Infinitum eſſet codices MStos librorum noui foederis a viris doctis conſultos percenſere, nec minus ineptum hoc loco recoquere ea, quae de MSS. diſſeruit *Richardus Simon* lib. I. Hiſt. Crit. N. T. cap. 29 ſq. et in diſſertatione critica libro tertio ſubiecta, atque *Antonio Arnaldo* [kk]) oppoſita, tum nouiſſime *Ioh. Millius* in doctis illis ſuis

N. T. pag. 162. edit. *Ammonii.* Autographum euangelii Marci quod Veneti iactant, falſiſſimum eſſe oſtenſum eſt ſupra, cum diſputaremus de euangelio Marci. — Duabus potiſſimum de cauſſis primi chriſtiani in aſſeruandis autographis negligentiores fuiſſe videntur *Griesbachio.* Nempe poſt editam epiſtolarum Apoſtolorum collectionem, quae dicebatur ἀπόστολος, haec ipſa collectio praeferebatur ſingulis epiſtolis, quoniam plures epiſtolas complectebatur, quoniam forte archetypum exemplar lectu erat difficilius, longo vſu detritum; vel quod literae ab Apoſtolo aut amanuenſi non ſatis eleganter erant pictae. Praeterea illorum temporum homines parum ſolliciti erant de ſingulis textus ſacri apicibus ac ſyllabis, dummodo ſenſum et doctrinam incorruptam intelligerent. *Kuin.*

hh) Incredibilem fere lectionum variarum numerum iam ſaeculo II. ineunte in codd. extitiſſe docet *Griesbach* in Curis in hiſt. text. epiſt. Paul. pag. 74 ſq. Plurimas autem lectionum variantium, quas in codd. qui ad noſtra vsque peruenerunt tempora, deprehendimus, ſtudio et ingenio et coniecturis librariorum deberi obſeruant *Chr. Luderus* in Diſſ. de cauſſis variantium lectionum ſcripturae S. Lipſ. 1730. 4. *Wetſtenius* Prolegg. pag. 27. edit. *Semleri*, *Stoſch* de Canone N. T. pag. 88 ſqq. et *Griesbach* l. c. pag. 76. Cauſſam quoque praecipuam interpolati ſaepiuſcule textus graeci idem *Griesbachius* l. c. pag. 79 ſq. docet, eſſe gloſſas et ſcholia, quae e codd. marginibus in contextum immigrarunt. Horum ſcholiorum duas conſtituit claſſes, alia eorum fuiſſe notat *exegetica*, alia *critica*, h. e. coniecturas et lectiones varias ex aliis codd. decerptas. Hoc idem argumentum pertractauit etiam *Titmannus* in Diſſ. de gloſſis N. T. aeſtimandis et iudicandis, Viteb. 1782. 4. monet, *alias* gloſſarum natas eſſe ex ingenio interpretantium, *alias* ex libris V. T. cum nimirum ſaepius loca e V. T. in N. T. commemorata, non integra adlata ſint, adſcripſiſſe interpretes ea, quae deerant, vel e textu hebraico, vel ex verſione Alexandrina; *alias* ex ipſis N. T. libris depromtas eſſe, vel quoad ſingula verba, vel quoad integras ſententias; *alias* denique petitas eſſe aliunde, nimirum, e Liturgiis, Lectionariis, Euangeliſtariis, verſionibus antiquis, patrum, aliorumque ſcriptis. *Kuin.*

ii) Conf. hanc in rem, quae obſeruarunt; *Anton Drieſſenius* in Diſſ. diuina auctoritas codicis N. T. vindicata a ſtrepitu variantium lectionum, Groningae 1733. 4. *Stoſch* de Canone N. T. pag. 89 ſq. *Erneſtii* Inſtitutio interpretis N. T. pag. 154 ſq. edit. *Ammon.* *Kuin.*

kk) *Arnaldus* a. 1691. 12. ediderat librum hoc titulo: diſſertation critique touchant les exemplaires ſur lesquels Mr. Simon pretend que l'ancienne Vulgate a été faite, et ſur le jugement que l'on doit faire de fameux Manuſcrit de Beze. *Fabric.*

ſuis et laborioſis ad N. T. prolegomenis *u*). At praecipua quaedam attingere, et virorum doctorum qui in codicibus N. T. graecis maxime et latinis conferendis laudatam poſuere induſtriam, non erit, ſpero, ingratum lectori. *Fabric.*

[Antiquiſ-

u) De codd. N. T. qui paulatim e bibliothecis ſunt eruti, de eorumque virtutibus, lectionibusque variis, quas continent, non hic eſt copioſius differendi locus, ſed conferantur praeter *Simonis* et *Millii* libros, de quorum meritis acute diſputauit *Griesbachius* in Curis, inprimis ipſe *Griesbachius* l. c. et in Symbolis critt. tom. I. Halae 1785. tom. II. 1793. 8. *Alb. Bengelii* apparatus criticus ad N. T., criſeos ſacrae compendium, limam, ſupplementum ac fructum exhibens, cura Phil. Dau. Burkii, Tubingae 1763. 4. *Chriſto. Matth. Pfaffi* diſſ. critica, de genuinis librorum N. T. lectionibus, ope canonum quorundam criticorum feliciter indagandis et a ſpuriis ſecernendis, vbi et inter alia de Ioh. Millii collectione variarum N. T. lectionum modeſte diſſeritur, Amſtel. 1709. 8. extat etiam in Syntagmate diſſ. theologg. Stuttgardiae 1720. *Daniel Whitby* examen variantium lectionum Ioh. Millii in N. T. Lond. 1710. fol. Lugd. Batau. 1717. fol. 1724. 8. et 1733. 8. cum *Hauercampi* praefatione; *Chriſt. Ben. Michaelis* tractatio de variis lectionibus N. T. caute colligendis et diiudicandis, in qua cum de illarum cauſſis, ſpeciebus, fontibusque; tum de cautelis, ex quibus diiudicari et vel adprobari, vel reprobari debeant, agitur. Halae 1749. 4. *Ioh. Alberti Bengelii* tractatio de ſinceritate N. T. graeci tuenda, cum adſperſis hic illic ab editore *Chr. Bened. Michaele* adnotationibus, Halae 1750. 4. quae diſſertatio extat quoque in Apparatu Bengelii critico ex edit. *Burkii*; *Wetſtenii* Prolegg. edit. Semleri; *Ioh. Sal. Semleri* Hermeneutiſche Vorbereitung Part. III. et IV. Eiusdem Vindiciae plurium praecipuarum lectionum codicis Gr. N. T. contra Whiſton, Anglum, Halae 1750. 4. *Michaelis* Einleitung in die Schriften des N. B. Th. I. edit. 4. pag. 520 ſqq. *Birchius* et *Moldenhauerus* Praefat. ad edit. N. T. Haunienſem 1788. *Matthaei* in ſua N. T. editione, paſſim. [*I. Phil. Fr. Dettmers* Part. I. Vindiciarum textus graeci pericopae Ioh. VII, 53. — VIII, 1—11. Trai. ad Viadr. 1793. 8.] De codd. quatuor Euangelior. Origenianis auct. *Ioh. Iac. Griesbach*, Halae Sax. 1771. 4. part. I. coll. *Erneſti* Neueſte theol. Bibl. B. I. S. 855 ſq. Tentamen deſcriptionis codd. veterum aliquot graecorum noui foederis MSS. qui in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi aſſeruantur, et quorum nunquam antea facta fuit collatio, vel plena deſcriptio. Accedunt fragmenta et parerga varii generis in hiſce codd. reperta, vna cum ſpeciminibus characterum graecorum aeri inciſis, auctore *Hermanno Treſchow*, Hafniae 1773. 8. (coll. Michaelis Orient. Bibl. Th. X. pag. 3 ſqq. *Erneſti* Neueſte theol. Biblioth. B. III. S. 210.) *Andr. Chriſt. Hwiid*, libellus criticus de indole cod. MS. graeci N. T. bibliothecae Caeſareo-Vindobonenſis Lambecii XXXIV. acceſſit textus latinus Act. Apoſt. antehieronymianus ex cod. Laudiano, Hafniae 1785. 8. (cod. primo loco poſitum accuratius deſcripſit, quam Treſchow.) Diſſertatio in aureum et peruetuſtum SS. Euangeliorum Euangeliſtarium quod in bibliotheca Norimbergenſi ciuica aſſeruatur deſcripſit *Doederlein* im Literariſchen Muſeum B. I. pag. 475 ſqq. vbi etiam diſſeruit de correctoriis biblicis p. 1. ſq. 177 ſq. 344 ſq. — codicem MScr. Monaſterii St. Emmerani Ratisbonae aut. Colom. Sänftl. Regensb. 1786. 4. — Ueber einen Codex der vier Euangelien auf der Kurf. Bibliothek zu Mannheim N. 19 A. von *Fr. Thph. Rink* in *Eichhorns* Allgem. Biblioth. B. III. 4. — Codex MSc. graecus N. T. e bibliotheca academica Vpſalienſi deſcriptus et collatus a *Petr. Fab. Auriuillio*, Vpſal. 1785. 4. Unterſuchung der Rauiſchen griech. Handſchrift des N. T. von *G. G. Pappelbaum*, Berlin. 1785. 8. — Varianten zu den vier Euangelien aus e. Conſtantinop. Menologium des VIIIten Iahrh. conf. *Michaelis u. Tychſens* Neue Orient. Bibl. B. VIII. *I. Barret* Nachr. von einem griech. Mſcrpt. des Euangel. Matthaei auf der Biblioth. des Trinity College zu Dublin a. d. Transact. of the roy. iriſh Academy 1787. conf. *Eichhorns* Bibl. B. II. Stück 4. pag. 584—609. et *Paulus* Neues Repertorium für bibl. und morgenl. Literat. Th. I. S. 192 ſqq. *Alterus* in editione N. T. aliique. — Quamquam autem antiquiores critici, quorum praecipuos commemorauimus, egregie de hiſtoria textus ſacri meriti ſunt, eorum tamen diligentiam longe maximeque ſuperarunt noſtrorum temporum critici, nominatim *Semlerus*, *Michaelis* et, qui primo loco nominandus erat, *Griesbachius*, qui quidem inprimis praeclare obſeruarunt et conſtituerunt varias recenſiones antiquiſſimas contextus graeci N. T. earumque diſcrimen. conf. *Semleri* Apparatus criticus ad liberalem

[Antiquiſſimi N. T. codices graeci exſtimantur *Vaticanus* et *Alexandrinus*; litteris vncialibus ſcripti. Ac de cod. quidem Vaticano (1209.) variae ſunt et pugnantes eruditorum ſententiae. Vid. de eo *Zacagnius* praef. ad Monum. Vet. Eccl. p. 56. *Wetſtenius* Prolegg. in N. T. pag. 62 ſqq. edit *Semler*. Hactenus tantum exſtiterunt excerpta huius cod. et exiguus variantium lectionum numerus, vt adeo definiri non potuerit, quamnam recenſionem cod. ſequatur. vid *Eichhorn* Allgemein. Biblioth. Th. II. pag. 373 ſq. Ante aliquot annos editionem cod. parabat *Spaletti*, Abbas, ſed quum pater *Mamachi*, ſacri palatii magiſter, codicis edendi licentiam ei denegaret, a propoſito deſiſtere coactus eſt. vid. *Adleri* kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch kritiſchen Reiſe nach Rom, Altona 1783. *Michaelis* Orient. Biblioth. Th. XXII. S. 171 ſqq. Interim tamen *Birchius* diligentius quam hactenus factum erat, hunc cod. contulit, eoque vſus eſt in editione ſua, quae Hauniae prodiit. Conf. eiusdem Prolegg. pag. XIII ſqq. — De *Cod. Alexandrino*, quem *Cyrillus Lucaris*, Conſtantinopolitanus Patriarcha, Carolo I. Britanniae regi, dono miſerat, quique inde ab a. 1753. in Muſeo Britannico aſſeruatur, videantur *Semlerus* de aetate cod. Alexandrini Halae 1750. *Wetſtenius* p. 28. 36. ed. Seml. *Dietelmayer* diſſ. qua antiquitas cod. Alexandrini vindicatur. Halae 1739. *Pfaff* diſſ. de Variant. lect. N. T. cap. 3. pag. 53 ſq. *Michaelis* Einleit. Th. I. S. 546 ſqq. *Ioh. Sam. Hichtel* exercit. critica, qua antiquitas et praeſtantia codicis Romani prae Alexandrino contra Millium adſeritur. Ienae 1734. Coniecturae criticae de aetate codicis Alexandrini, auctore *Gottwerth Iorke*, praeſide Semlero, Halae 1759. Nouum teſtamentum graecum e cod. MS. Alexandrino, qui Londini in bibliotheca Muſei Britannici adſeruatur, deſcriptum a *Car. Godofr. Woide* Lond. ap. Nichols 1786. fol. *Caroli Godofredi Woidii* notitia codicis Alexandrini cum variis eius lectionibus omnibus, recudendam curauit, notasque adiecit M. *Gottlieb Leberecht Spohn*, Lipſ. 1788. 8. Proximi his codd. ſunt *Cantabrigienſis*, quem Theod. Beza a. 1581. Cantabrigienſi academiae donauit mmm). De eo vid. *Wetſten*. Prolegg. pag. 16 ſqq. et *Semlerum* ibi in appendice pag. 593 ſq. *Griesbach* Symb. Critt. tom. I. pag. LV ſqq. *Michaelis* Einleit. Th. I. pag. 581 ſqq. Prodiit nuperrime huius cod. editio hoc titulo: *Codex Theodori Bezae Cantabrigienſis*. Euangelia. Et. Apoſtolorum. Acta. Complectens. Quadratis. Litteris. Graeco-Latinis. Academia. Auſpicante. Venerandae. Has. Vetuſtatis. Reliquias. Summa. Quam. Potuit. Fide. Adumbrauit. Expreſſit. Edidit. Codicis Hiſtoriam. Praefixit. Notasque. Adiecit. *Thomas. Kipling*. S. T. P. Coll. Div. Ioan. Nuper. Socius. Cantabrigiae. E. Prelo. Academico. Impenſis. Academiae. MDCCXCIII. fol. (coll. Remarks on Dr. *Kipling's* Preface to Beza part. I. by *Thomas Edwards*, L. L. D. Cambridge 1793. 8. et *Eichhorn*. Biblioth. der bibl. Litt. vol. V. pag. 704 ſqq.) — *Claromontanus*, deinde regius, Pariſiis 107. conf. *Michaelis* Einleit. l. c. pag. 594 ſqq. *Wetſten*. Prolegg. pag. 540 ſq. — *Boernerianus*,

lem N. T. interpretationem (Halae 1767. 8.) p. 45. eiusdem Hermeneutiſche Vorbereitung Stück III. pag. 2 ſq. *Michaelis* Einleit. Th. I. p. 535. *Griesbachius* in Symbolis Critt. tom. I. pag. CVIII ſq. et in Curis pag. 97. qui tamen acrem aduerſarium habuit *Matthaeum*, Profeſſorem Vitebergenſem, vid. eius Praef. et excurſus ad N. T. edit. Breuiter ſtrictimque horum virorum de recenſionibus ſ. editionibus principibus antiquiſſimis ſententias expoſuit *Ammonius*, Theologus Gottingenſis, in ſua editione *Erneſtii* Inſtitut. interp. Nou. Teſt. pag. 169. *Kuin.*

mmm) Confer *Bezae* epiſtolam ad inclytam academiam Cantabrigienſem, quae illum cod. ſeruat in Biblioth. S. Trinitatis. *Arnaldum* quidem fugit ratio, qui a falſario ſaeculi VI. vel VII. illum exiſtimauit eſſe exaratum. *Bezae* epiſtolam habes etiam in epiſtolis ſelectis a *Paulo Colomeſio* editis pag. 250. et in *Benthemi* libro de ſtatu eccleſiae Anglicanae pag. 354. *Fabric.*

rianus, nunc *Dresdenſis*, quem nuper edidit *Matthaei*, hoc titulo: XIII. Epiſtolarum Pauli codex Graecus cum verſione latina veteri vulgo antehieronymiana, olim Boernerianus, nunc bibliothecae electoralis Dresdenſis ſumma fide et diligentia transſcriptus et editus a *Chr. ſt. Frid. Matthaei* — cum tabulis, aere expreſſis; acceſſit ex eodem cod. fragmentum Marci M. Miſenae impenſis C. F. G. Erbſteinii cIↄIↄccxci. 4. Sed reliquos laudare omittimus, cum in libris illis, ſupra laudatis, multo accuratius et copioſius de iis diſputatum ſit, quam h. l. de iis agi poſſet. *Kuin.* Codex *Laudanus* 3. graecolatinus, Acta App. continens, quem accurate deſcribi iuſſit *Tho. Hearne,* Oxon. 1715. *Beck.* In bibl. regia *Neapol.* Quatuor euangelia vſui eccleſ. accommodata: cod. bombyc. ſaec. XIII. mutil. inc. a cap. XII. 23. Matth. deſinit Ioan. XVIII. 36. *Neapoli* in biblioth. Auguſt. S. Ioan. ad Carbon. Acta apoſt. epp. Paulli et cathol. cod. ſaec. XV. — eadem, cod. ſaec. XI. — IV. euangelia, cod. ſaec. X. et alius ſaec. XIII. Euang. Ioan. et Lucae ſaec. XI. *Harl.*]

E veteribus eccleſiae doctoribus *Origenes* nn) et *Hieronymus* et pauci quidam alii codices N. T. varios conſulere et ex iis libros ſacros recenſere inſtituerunt. Inter recentiores ſignum quaſi ad hoc ſtudium ſuſtulit *Laurentius Valla*, qui ad notas ſuas in N. T. concinnandas tribus codd. graecis et totidem latinis vſus eſt. Eas circa a. Chr. 1440. elucubratas diu poſt *Erasmus* in lucem protulit, qui et ipſe ad ſuam Noui Teſtamenti editionem ſaepius deinde repetitam et emendatam vſus eſt tum aliis MStis, tum vno graeco euangeliorum codice exarato ante mille annos, qui hodie dicitur eſſe in bibl. publica Baſileenſi. Dum vero codices graecos, qui cum latino vulgato frequentius conſpirant, ſuſpectos habet, ac ſi a concilii Florentini tempore ad latinos libros eſſent interpolati, non ſemper contigit optimas illi deligere lectiones, vt a Sepulueda in Epiſtolis, a Leo et maxime a Stunica ſatis quidem acerbe, non tamen ſemper citra rationem ipſi fuit obiectatum. Eodem tempore viri docti, qui Card. Ximenii auſpiciis *Complutenſe* opus Biblicum concinnarunt, ad Nouum Teſt. vſi ſunt codicibus Vaticanis et vno inprimis venerandae vetuſtatis e Rhodo Inſula. Inde prae ceteris operae pretium fecit *Rob. Stephanus*, qui non modo latinos codices quam plurimos et correctoria, quae vocantur, Biblica conſuluit, atque inde egregias editiones latinas Bibliorum, variis lect. et notis criticis obeliſque et aſteriſcis inſtructas, adornauit, ſed et in editione graeca luculenta a. 1550. fol. Nouum Teſt. dedit collatum cum codicibus MSS. oo) ſedecim. Huius editionis exemplo vſus Beza, cui H. Stephanus lectiones aliorum codicum decem, et praecedentium editionum varietates adſcripſerat. *Marchio* quoque *Valeſius* pp) *Petrus Frayardus* Hiſp. Euangelia quatuor contulit cum aliis XVI. MSS. quorum octo fuere in bibl. Laurentiana regis Hiſp. varias lectiones ex illis codicibus edidit *Io. Melchior de la Cerda* in Aduerſariis ſacris cap. XCI. acceperat enim illas a Ioanne Mariana, qui paſſim illas in notis ſuis ad N. T. memorat. Ceterum non ſemper tuto hiſce licere vti, quoniam nonnuli ex codicibus

nn) De *Origene*, qui ſec. III. exempliſque pluribus et antiquioribus inter ſe conferendis delectum fecit lectionum optimarum, per quem textum integrum et incorruptum formaret, quemque *Erneſtius* in Inſtitut. Interpretis N. T. pag. 213. edit. *Ammonii*, parentem textus pure graeci orientalis nominat, conf. *Ioh. Aug. Erneſtii* Diſſ. de Origene interpretationis librorum SS. grammaticae auctore, Lipſ. 1756. 4. inprimiſque de eius critica opera quam Nouo Teſtamento nauauit, et de ipſius recenſione N. T. §. 17 ſqq. *Kuin.*

oo) Confer de illis MSS. prolegomena Millii pag. 117 ſq. *Fabric.*

pp) Male Marcus Velſerus appellatur in latina verſione commentarii Io. Pearſonii in Symbolum Apoſtolicum pag. 535. *Fabric.*

codicibus illis ad vulgatam latinam caſtigati eſſe videantur, non vno loco Rich. Simon obſeruat, et vulgatae tuendae [qq] totum illum laborem eſſe inſumtum, indicat Mariana. *Ioannes Matthaeus Caryophilus* editionem N. T. Complutenſem contulit cum MSS. codd. XXII. decem quidem exemplaribus Euangeliorum, octo Actorum et Epiſtolarum, ac denique quatuor Apocalypſeos. Collationes illas interiecto tempore edidit *Petrus Poſſinus* Romae a. 1673. fol. cum Catena Graecorum Patrum in Marcum. *H. Ernſtius* de ſtudiis diebus feſtis conuenientibus cap. 2. pag. 29. ait, ſe Nouum Teſtamentum cum omnibus fere editis et non paucis MSS. codd. Patrumque graecorum commentariis ſummo ſtudio contuliſſe et ad editionem paraſſe. Sane in biblioth. Gudiana exſtat editio Noui Teſtamenti Geneuenſis a. 1620. 4. ab Ernſtio collata cum viginti codd. editis vel MSS. [¶] *Ioannes Hentenius* Commentario Euthymii in quatuor Euangeliſtas latine a ſe reddito praemittit varias lectiones ex codice illo graeco Euthymii collectas, Pariſ. 1547. 8. [Eum commentarium a. 1792. graece edidit *C. T. Matthaei*, Lipſ. III. tomis ſ. IV. voll. 8.] *Lucas Brugenſis* non modo latinos Bibliorum codices manu exaratos diligentiſſime ruſpando, poſt Sixti V. et Clementis VIII. curam multas vulgatae verſioni maculas abſterſit, ſed et a. 1606. ad calcem commentarii in Euangelia notas publicauit in varias lectiones editionis Graecae Euangeliorum. Inter inedita *Guil. Coddaei* Io. Meurſius in Athenis Batauis memorat *allegationes textuum e N. T. Graecorum ex Patribus et auctoribus aliis Graecis, quatenus aut ab editis vulgatorum codicum textibus et variis circa eos lectionibus adhuc diſcrepant, aut diuerſitates lectionum, quae conſtant, firmant et fulciunt.* Sed ille quidem Coddaei labor, quod ſciam, non vidit lucem. Porro e Roberto Stephano maxime ſelectae, ſiue potius ex editione minore a. 1569. (vt Millio obſeruatum,) excerptae ſunt variae lectiones in editione luculenta Bibliorum Graecorum Wecheliana 1597. fol. quam Franciſco Iunio plerique, (aut Frid. Sylburgio,) deberi opinantur. In tomo ſexto Polyglotton Londinenſium habentur variae lectiones non modo, quas a Rob. Stephano, et Marchione Veleſio collectas, tum quas in Wechelianis Bibliis exſtare dixi, ſed etiam excerptae ex Cantabrigienſi Bezae et Claramontano fratrum Puteanorum codice, quo idem Beza vſus eſt, et ex aliis MSS. vndecim, quos in Angliae bibliothecis inuenerunt. Varias lectiones codicis Alexandrini in Opere ipſo Biblico graeco Noui foederis contextui ſubiecerunt, vti ad eundem codicem paſſim in ſuis commentariis prouocat Hugo Grotius, qui eius lectiones a Patricio Iunio [Wetſten. Prolegg. pag. 412. edit. Seml.] acceperat. Huius antiquiſſimi codicis editionem aliquando paraſſe Ioannem Millium, teſtatur illuſtris Bentleius in Epiſtola ad eum ſcripta pag. 95. *Seruantur etiam Oxonii Acta Apoſtolorum, vetuſtate quidem pari* (cum codice Cantabrig.) *ſed verſione multum diuerſa; et in Gallia denique Epiſtolae S. Pauli, qui codex et antiquitate et latina verſione, atque adeo ſcripturae et voluminis forma Cantabrigienſi noſtro ſimillimus eſt et germaniſſimus. Atque haec quidem talia exemplaria, cum aliis omnibus vbiuis gentium, quod ſciamus, longe longeque et dignitate et tempore antecedant, neque quidquam hodie ſuperſit ſimile aut ſecundum, cum tineis (proh dolor) atque muribus lactantur, et vtut iis incendia pepercerint, ipſo ſenio intra annos paucos non dubie peritura ſunt. Tu vero, Milli doctiſſime, qui omnium mortalium maxime in eo ſtudio verſatus es, non patieris hanc laudem tibi praeripi, ſed maturabis veneranda illa pignora et monumenta vetuſtatis a ſitu et interitu vindicare. Scimus enim, te horum omnium editionem inſtituere,*

qq) Vide Stillingfleetum in Vindicatione doctrinae de S. Trinitate pag. 165.

ſtituere, quae vna pagina et in vno conſpectu codicem Alexandrinum, qui familiam ducet, et Cantabrigienſem [¶] *cum verſione ſua, atque, vbi hic deficit, Oxonienſem deinceps atque Gallicanum repraeſentet: quae ſingulas litteras atque apices exemplarium, etiam vbi a librariis peccatum eſt, accurate et religioſe ſubſequatur. Nihil illi purpurae aſſuetur diſcolor aut diverſum: nullae interpunctiones, nullae notae accentuum, quorum omnis hodie ratio praepoſtera eſt atque peruerſa: adeo vt qui tuam editionem ſibi comparauerit, ipſa illa propemodum Archetypa verſare manibus atque oculis vſurpare videatur. Ea res olim, vt certum eſt augurium, et Britanniae noſtrae ſplendori erit, et Eccleſiae praeſidio, tuos vero labores ampliſſimis praemiis atque immortali gloria compenſabit. Macte iſta pietate et diligentia eſto. In te omnes ora atque oculos conuertimus, te vnum in hoc curriculum vocamus: ipſi codices celerem tuam opem implorant et flagitant: quid ceſſas per medias laudes et fauentium plauſus ſecundo rumore ingredi? Tu vero, vt polliceri de te poſſum, facies id ſedulo, ſimulac exibit Nouum tuum Teſtamentum fere ad vmbilicum vsque perductum: quo in opere, niſi vererer coram in os te laudare, dicerem quam longo interuallo aliorum omnium in eo genere labores poſt te reliqueris. Ea typorum elegantia eſt et magnificentia, ea in annotationibus eruditio elucet, in variis lectionibus induſtria: quippe etenim ad eam copiam comparandam omnia S. Patrum ſcripta, omnes antiquas verſiones, et infinitam vim codd. MSS. curioſe excuſſiſti.* Has quamuis magninificas laudes etiam vincit opus ipſum et editio N. T. luculenta Milliana quae 1707. Londini in folio lucem vidit. [vid. infra editt. Nou. Teſtam.] At enim codicis Alexandrini eo, quo Bentleius notat, modo edendi conſilium iam pridem videtur Millius abieciſſe, ſumtuum fortaſſis magnitudine deterritus. In iisdem prolegomenis pag. 152. queritur, ſe *Ioannis Sauberti*, quem perperam duobus vicibus *Sarbertum* vocat, varias lectiones in Matthaeum, licet ſummo ſtudio quaeſitas, haud vidiſſe. Vtinam vero innotuiſſet mihi optimi viri deſiderium, nihil enim libentius feciſſem, quam vt librum illum eximium, Helmſtadii 1672. 4. editum et ſingulari plane induſtria in hoc genere verſantem, ſatisque apud noſtros obuium, ei transmiſiſſem. In calce huius voluminis Saubertus etiam varias lectiones Matthaei enotauit e codice MSto Chryſoſtomi in Matthaeum, qui perantiquus ſine accentuum apicibus exſtat in bibliotheca Helmſtadienſi. Nouum Teſt. praeterea cum Variis lect. edidit, vt notum etiam pueris eſt, *Stephanus Curcellaeus.* [¶] [vide de eius editione infra.] Hanc editionem ſecutus *Felbingerus*, qui Socini dogmatis ſubſcribebat rr) in Germanica ſua verſione N. T. [vid. infra verſiones Germanicae]. At Curcellaei induſtriam longe vicerunt *Oxonienſes* in N. T. graece vulgato cum variis lect. e theatro Sheldoniano anno eodem 1675. 8. quanquam in hac quoque, vt a Curcellaeo plures magni monumenti διττὰς γϱαφὰς praetermiſſas monuit Rich. Simonius in reſponſione ad iudicium theologorum Hollandiae de Hiſt. Crit. V. T. pag. 48 ſq. Iampridem porro *Ioannes Morinus* Oratorii Pariſienſis presbyter lib. I. Exerc. Bibl. 2. cap. 3 ſq. varias quasdam lectiones e codice Claramontano aliisque expendit, eo maxime ſtudio, vt vulgatam verſionem tueretur. Idem conſilium fuit *Io. Boiſii*, eccleſiae Elienſis

rr) Curcellaeo quoque ipſi a nonnullis datum vitio, quod in quibusdam locis viſus ſit Socinianis frigidam ſuffundere. Vid. *Io. Gottlieb Molleri* diſſertationem quae inſcribitur: *Curcellaeus in editione originalis N. T. Textus, Var. Lect. et Parallel. ſcr. locorum additamentis veſtita, Socinizans*, Roſtoch 1696. 4. *Fabric.* qua probare conatus eſt; Curcell. in tribus capp. de Trinitate, Deitate filii, et ſatisfactione Chriſti, loca ſcript. claſſica, vt faueret Socinianis, in lect. variantibus et locis parallelis corrupiſſe. *Kuin.*

Elienſis Canonici, in erudito libro, cuius eſt titulus: *Veteris interpretis cum Beza aliisque recentioribus collatio in quatuor Euangeliis et Apoſtolorum Actis in qua, annon ſaepius abſque iuſta ſatis cauſa hi ab illo diſceſſerint, disquiritur*, Lond. 1655. 8. De varietatibus paſſim quoque monent eruditi auctores commentariorum in N. T. vt *Iacobus* et *Guil. Eſtius*, qui latini et ſyriaci interpretis diuerſas lectiones annotauit, *Ludouicus de Dieu*, qui Syriaci, Arabici, Perſici: *Thomas Mareſchallus*, qui Coptici, Gothici, Anglosaxonici. *Ioannes* etiam *Maldonatus* longe plures varias lectiones graecas ſuis in Euangeliſtas commentariis inſeruerat, ſed earum bonam partem editores ex ipſius ſocietate omiſerunt, vt a Valuaſſore accepiſſe ſe refert Rich. Simonius III. Hiſt. Crit. N. T. 619 ſq. Fuere inſuper, qui verſionibus ſuis in linguas vernaculas adderent notationem variarum lectionum, ſaltem ſelectarum, vti in Gallica N. T. interpretatione fecit idem *Simonius*, et ante eum, minus accurate quidem *Amelotus:* in Germanica Offenbaci 1703. 8. vulgata *Ioannes Henricus Reitze.* Nonnullas aliis plerisque neglectas, varias lectiones N. T. perſequitur *Io. Lomeierus* dierum genialium [❡] parte I. diſſ. IV. Dauentriae 1694. 8. Denique *Laurentinus Zacagnius* bibliothecae digniſſimus cuſtos Vaticanae in collectione monumentorum veterum inter alia praeclara edidit Euthalii, epiſcopi Sulcenſis, qui ſub extremum ſaeculi poſt natum Chriſtum quinti claruit, recenſionem Epiſtolarum Pauli et Actuum Apoſtolorum et Epiſtolarum Catholicarum. Teſtatur Euthalius pag. 513. contuliſſe ſe ἀκριβῆ ἀντίγραφα τῆς ἐν Καισαρείᾳ Βιβλιοθήκης Εὐσεβίȣ τȣ͂ Παμφίλȣ. Doctiſſimus vero Zacagnius cum Euthalianis etiam aliorum codicum MSS. lectiones paſſim contulit. Rom. 1698. 4. *Fabric.* [Quod attinet reliquos, qui codd. conſuluerunt et deſcripſerunt, remittimus Lect. ad ea, quae diſputauimus ſupra in nota ad §. 16. atque ad indicem editionum N. T. et eos libros, quos ſupra laudauimus.

XVII. *Editiones praecipuae Noui Teſtamenti.*

In editionibus N. T. recenſendis ſeruabimus ordinem chronologicum, quem *Fabricius* ſequutus eſt, ſed copioſius et accuratius de iis diſputabimus. Familias certas quasdam editionum conſtituerunt alii. conf. inprimis, ad quem librum crebrius prouocabimus: Bibliotheca ſacra poſt *le Long* et *Boerneri* Curas continuata etc. ab *Andr. Gottl. Maſch*, Halae 1778 — 1790. voll. IV. 4. et quos laudauimus §. XVIII.

[De particula N. T. omnium primum apud Aldum 1504. edita, vid. *I. G. C. Adler* in Repertorio bibl. orient. Litt. tom. XVIII. pag. 150 ſq. *Beck.*]

Editio *Complutenſis* vid. infra. — Editiones *Eraſmi* vid. infra.

Aldina. Nouum Teſtamentum graecum. Venetiis 1518. fol. Haec editio, admodum rara, eſt omnium prima, quae ſolum textum graecum referat, prodiit vt tertia pars bibliorum, ab *Aldo Manutio* procuratorum, quod opus, eo mortuo, ab *Andrea Aſulano* abſolutum eſt. Textus in his bibliis Eraſmico admodum ſimilis eſt, omninoque haec editio primam *Eraſmi* maximam partem refert. vid. *le Long; Maſch* l. c. tom. I. pag. 196. *Walch* Bibliotheca theologica ſelecta tom. IV. (Ienae 1765. 8.) pag. 15. [Serie dell' edizione Aldine pag. 45.]

Hagenoenſis. Nouum Teſtamentum Graece. Cum praefatione Nicolai Gerbelii. Hagenoae, in aedibus Thomae Anshelmi, Badenſis 1521. *menſe Martio.* 4. „Textum huius editionis percurrenti, conſtabat primo intuitu, expreſſam eam fuiſſe ad Eraſmicam ſecundam, translatis tamen ex Eraſmica priori, eamue ſecuta Aldina, neſcio quo pacto, vitiis haud paucis,

cis, quae in Eraſmica poſteriori emendata fuerant, admiſſisque inſuper multis lectionibus ἀδοκίμοις, pro quibus genuinas in editione ſecunda, quam ob oculos editor habebat, expoſuerat Eraſmus, quin et inſertis etiam hic illic Eraſmicarum loco, lectionibus Aldinis, quas ab Eraſmicis diuerſas habuit iſta editio, circiter tredecim, quae ſibi probatiores videbantur." *Le Long* pag. 203. col. 1. E. ex *Ioh. Millii* Prolegg. pag. 114 — Hac editione vſum fuiſſe *Lutherum* in concinnanda ſua verſione germanica probare conatus eſt *Tobias Eckardus* in coniecturis de codice graeco N. T. quo vſus eſt Lutherus, Halberſtadii 1722. 8 ſed aduerſarium habuit *Boyſenium*, vid. *Maſch* l. c. tom. I. pag. 197 ſq. *Walch.* l. c. tom. IV. pag. 15 ſq.

Argentoratenſis. — *Nouum Teſtamentum Graece. Argentorati apud Wolfium Cephalaeum* 1524. 8.

Ad editionem Hagenoënſem proxime accedit, praeter hanc et Argentoratenſem aliam in bibliis graecis a. 1524. 8. ad Aldinam expreſſa, memoratur a *Maſchio* pag. 198. alia anni 1538. 8. quae tamen accurate refert editionem a. 1524.

Baſileenſes. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Noui Teſtamenti omnia.* (Baſileae 1524.) 8. Ad calcem legitur: *Baſileae apud Ioh. Bebelium menſe Auguſto* an. 1524. — Praefationis loco praemittitur exhortatio Oecolampadii in ſacrarum litterarum lectionem, quae hic prima vice edita eſt. Textus graecus refert textum ed. tertiae Erasmicae, eſtque admodum rara editio. vid. *Maſch.* pag. 199. Huic editioni accurate reſpondet altera Bebelii Baſil. 1531. 8. hanc ſecuta eſt tertia ib. 1535. 8. vid. *Maſch.* pag 200. *Walch.* pag. 16.

Nouum Teſtamentum Graecum ad tertiam Deſid. Erasmi editionem vulgatum. Baſileae ap. Nicol. Brylingerum 1533. 8.

Hanc Brylingerianam primam ſequutae ſunt ſeptem aliae, annis, 1543. 1548. 1549. 1553. 1556. 1558. 1586. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 201. *Walch* pag. 16 ſq. vbi etiam reliquae Baſileenſes recenſentur.

Simonis Colinaei ss) ἡ καινὴ διαθήκη ἐν λευκετίᾳ τῶν παρησίων, παρὰ Σίμωνι τῷ Κολιναίῳ. δεκεμβρίου μηνὸς δευτέρου φθίνοντος ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας α. φ. λ. δ. (Pariſiis 1534. 8.)

Baſileenſis Νεα Διαθηκη. *Nouum Teſtamentum. Baſileae* 1545. 4.

Literis

ss) Editio Colinaei in locis quibusdam e coniectura videtur eſſe emendata. *Colomeſius* in Bibl. ſelecta pag 97. de hac editione: *Cette edition a ceci de particulier, qu'elle eſt conforme à la Vulgate en pluſieurs endroits, meme ou la leçon de la Vulgate eſt vicieuſe, comme en S. Iaques chapitre 3. verſet 5. Caſtalion dans la defenſe de ſa traduction de la Bible recommende cette edition, Beze au contraire dans ſa reponſe au Caſtalion n'en fait pas grand cas.* Colinaei exemplar, dit il pag. 222. non magni facio, quoniam reſciui multa fuiſſe in eo a quodam alioqui graecae linguae doctiſſimo ex ſolis coniecturis emendata. *Il la ſuit pourtant dans ſes notes ſur le verſet* 18. du 2. *chapitre de S. Iaques.* Vide ſis etiam *Richard. Simonem* lib. 2. Hiſt. Crit. N. T. pag. 284. *Fabric.* Ab hoc crimine, Colinaeum nimirum ex ſola coniectura varia mutaſſe, liberat eum *Millius* Prolegg. pag. 115. 116. quod ad alterum adtinet, conformatam eſſe hanc editionem ad vulgatam verſionem locis compluribus, etiam vbi vulgata vitioſa ſit, reſpondent, Colinaeum vſum eſſe cod. MS. ad vulgatam editionem emendato, hinc ergo non dici poſſe, eum textum ad latinam verſionem transformaſſe. *Maſch* p. 206 ſq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 365. edit. Seml. Textum ſubinde ad Complutenſem, ſubinde ad Frobenianam conformatum, nonnunquam ab vtraque diſſonum, obſeruat *le Long* pag. 205. col. 1. D. *Kuin.*

Literis graecis maioribus et luculentis; ad Eraſmicam quintam. Ad calcem nominantur typographi: *Hieronymus Frobenius* et *Nicol. Epiſcopius.* vid. *Millius* Prolegg. pag. 117. *Maſch.* pag. 203.

Herwagiana. Nouum Teſtamentum Graecum. Baſileae ex officina Herwagiana, 1545. fol.

Expreſſa eſt editio ad Frobenianam quintam, admiſſis tamen paſſim lectionibus, quae viderentur meliores, ex editt. Frobenianis prioribus. Non enim ſeparatim hoc N. T. prodiit, ſed eſt pars bibliorum graecorum, ab Herwagio cum Phil. Melanchthonis praefatione editorum. *Millius* Prolegg. p. 110. qui lectionum ſpecimina exhibet: *Maſch.* tom. I. p. 202 ſq.

Pariſienſes. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum Teſtamentum. Ex bibliotheca Regia.* Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ. *Lutetiae ex officina Rob. Stephani, Typographi Regii. Typis Regiis* 1546. 12.

„Robertus Stephanus collato cum codicibus regiis et edit. Complutenſi ſpeciatim Nouo Teſtamento, literam ſacri textus illam inſequutus eſt, quam plurium ac meliorum librorum ſuffragio comprobatam deprehendit, eos vero praeſtantiores, prout innuere videtur praefatio, fere indicauit, quibuscum concordaret Complutenſis editio." *Millius* Prolegg. pag. 116. *Maſch* pag. 208 ſq.

Τῆς καινῆς — αἰχμητῇ — *Lutetiae ex offic. Rob. Steph. Typogr. Reg. Typ. Reg.* 1549. 12.

Editio rara et emendatior priori, cui textus congruit, niſi quod *Millius* Prolegg. p. 125. variantes lectiones 67. repererit. Dicta eſt *mirifica* propter praefationis initium: *o mirificam regis liberalitatem!* Textum nullo vitio typographico laborare, obſeruant *Paul. Colomeſius* Biblioth. Select. pag. 108. et noſter *Fabricius*, ſed *Olearius* in Obſſ. ad Matth. IV, 8. ſphalmata XIV. recenſuit. *Maſch* pag. 209. *Walch.* pag. 17 ſq.

Τῆς καινῆς — — *Ex offic. Rob. Stephani, Typogr. Regii; typis regiis. Lutetiae* 1550. fol.

Optima et elegantiſſima, ac reliquarum princeps eſt haec editio, quae adiectas habet variantes lectiones ex ſedecim exemplaribus vetuſtiſſimis, quorum octo ex bibl. Regia. Conſtat duobus voluminibus. Varias lectiones non ipſe *Rob. Stephanus* collegit, ſed *Henricus* filius; tunc temporis XVIII. annorum puer; qui tamen non ea diligentia, qua par erat, opus peregit. conſ. *Millius* Prolegg. pag. 119. *Maſch.* tom. I. p. 211 ſqq. *Wetſten.* p. 306 ſqq. *Walch.* pag. 23.

Benedicti Praeuotii. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum Teſtamentum. Pariſiis apud Petrum Haultinum in vico Iacobaeo* 1549. 16.

Ad finem voluminis II. legitur: *excudebat Lutetiae Pariſiorum Benedictus Praeuotius, Typographus in vico Frementello Anno* 1549. *Idibus Martiis.* Textus compoſitus ad Stephanicum, ita, vt, notante Longo e Millio, non niſi LI. locis ab eo diſceſſerit editor, idque fere ad fidem editionis Frobenianae quintae. vid. *Millii* Prolegg. pag. 125. *Maſch* tom. I. pag. 215. *Walch* pag. 18.

Roberti Stephani. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα, *Ex bibliotheca Regia.* Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ. *Lutetiae ex officina Roberti Stephani, typographi, typis Regiis* MDLXVIII. 16.

Ad calcem leguntur lectiones variantes ed. Stephanicae tertiae praecipuae, non omnes. Textus idem fere, qui in duabus prioribus. *Millius* Prolegg. pag. 131. *Maſch* I. pag. 214.

Criſpini. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. Ἐν οἷς παρὰ τὰ πολλὰ ἀκριβῶς διορθωθέντα καὶ τὰ κεφάλαια, καὶ διαφόρȣς ἀναγνώσεις, καὶ τὰς ἐπ᾽ ἄλληλα μαρτυρίας προσφέρομεν. *Nouum I. C. domini noſtri Teſtamentum. Additis ſummis rerum et ſententiarum, quae ſingulis capitibus continentur: variis item lectionibus mutuisque teſtimoniis, quae laborem in legendo et conferendo magnopere ſubleuabunt.* Παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Κρισπίνῳ Ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τȣ̃ σωτῆρος ἡμῶν α. φ. ν. γ. Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ὀγδόῃ. (Geneuae 1553.) 8. min.

Eſt haec Criſpini, qui circa annum 1548. religionis cauſſa Pariſiis Geneuam abiit, ibique typographium exſtruxit, perquam elegans editio. Habet textum Stephanicum et Stephani lect. varias; ſed contulit Criſpinus etiam alios codd. et primus poſt Stephanum numerum lect. variantium adauxit. Praeter hanc editionem memorantur quoque duae Criſpini aliae a. 1564. 12. et 1604. 16. Geneuae. vid. *Millius* pag. 127. *Maſch.* tom. I. pag. 218 ſq.

Tigurina. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. Ἐν οἷς παρὰ τὰ πολλὰ — προσφέρομεν. *Nouum I. C. domini noſtri Teſtamentum. Additis ſummis rerum — magnopere ſubleuabunt. Tiguri apud Froſchouerum* MDLIX. 8.

Textus huius editio is eſt Stephanicus, a Criſpino recognitus. Repetita eſt haec Froſchoueri editio a. 1566. 8. *le Long* — *Maſch* tom. I. pag. 219.

Antwerpienſis. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum I. C. D. N. Teſtamentum. Antwerpiae, ex officina Chriſtoph. Plantini, Architypographi Regii* MDLXXIV. 32.

Cum Priuilegio Philippi II. Hiſpaniae regis, anno 1570. dato, quo demonſtratur, ad editionem Complutenſem Plantinianas eſſe formatas, ſed variis in locis ab illa recedunt. *Walch.* pag. 18 *Maſch.* tom. I. p. 192. praeter hanc editionem memorant etiam editt. Plantini a. 1564. Antwerp. 12. ibid. 1573. 8. 1590. 8. ibid. 1591. 24. 1601. 16. Lugd. Bat. 1612. 32. ibid.

H. Stephani. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Obſcuriorum vocum et quorundam loquendi generum accuratas partim ſuas, partim aliorum interpretationes margini adſcripſit Henr. Stephanus. Excudebat Henr. Stephanus* MDLXXVI. 16.

Millius quidem obſeruauit, hanc editionem ad primam Theodori Bezae eſſe formatam, ſed manifeſtum inter vtramque diſſenſum notauit Maſch. tom. I. p. 223. vid. et *Walch.* p. 33.

Geneuenſis. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Noui Teſtamenti libri omnes; recens nunc editi, cum notis Iſaaci Caſauboni. Adiectae ſunt variae lectiones omnes, cum diligenti ſimilium locorum collatione. Apud Euſtathium Vignon* (Geneuae 1587.) 16.

Ad calcem leguntur Caſauboni notae in euangeliſtas, Acta Apoſtolorum, et epiſt. ad Roman. quae poſtea inſertae ſunt Criticis Anglicanis. *Maſch.* tom. I. pag. 221.

Francofurtenſis. Nouum Teſtamentum Graecum. Francofurti ad Moenum apud Andreae Wecheli haeredes, Claudium Marnium et Iohannem Aubrium MDXCI. fol.

Hoc N. T. non ſeparatim prodiit, ſed eſt pars bibliorum, a Franciſco Iunio, ſiue, vt aliis placet, Friderico Sylburgio, editorum. Sequuti ſunt editores, obſeruante Millio, editionem Rob. Stephani iunioris, ſed in extrema vniuscuiusque paginae ora variantes lectiones, ex editione maiore Roberti ſenioris, Complutenſi, aliisque editionibus et obſeruationibus congeſtas, collocarunt. vid. *Millius* §. 30. *Maſch.* I, 216. Recuſa eſt haec Francofurtenſis editio,

vt

vt obſeruauit *Fabricius* noſter, Venet. 1687. fol. apud Nicolaum Dulcem. *Walch.* pag. 23. *Maſch.* I. pag. 217.

Robierii. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum I. C. D. N. Teſtamentum cum notis Ioſephi Scaligeri in locos aliquot difficiliores nunc primum editis. Additur etiam Syllabus locorum N. T. de quorum ſenſu et applicatione lis eſt. Coloniae Allobrogum apud Petrum de la Roviere* MDCXIX. 4.

Quae prodiit Geneuae 1620. 4. eadem editio eſt, quae praecedens, etſi diuerſam in fronte anni notam habeat expreſſam, iudice *Maſchio* tom. I. pag. 194.

Lugdunenſis. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Ex regiis aliisque optimis editionibus cum cura expreſſum. Lugduni Batavorum. Ex officina Elzeuiriana* cIↃIↃCXXIV. 16.

Nitidiſſima editio, textus compoſitus eſſe videtur Longo ad Stephanicam tertiam et tantummodo duodecim in locis ab ea recedere adfirmat. vid. *Millius* pag. 138. *Maſch.* tom. I. pag. 226 ſq.

Amſtelodamenſes. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Ex regiis aliisque optimis editionibus hac noua expreſſum; cui quicquid acceſſerit, praefatio docebit. Lugd. Batau. ex officina Elzeuiriorum* MDCXXXIII. 12.

Omnium editionum Elzeuirianarum praeſtantiſſima iudice Longo pag. 217. col. 2. D. in qua inprimis typographi in eo elaborarunt, vt eam a naeuis et mendis redderent purgatiſſimam. Reliquae editiones Elzeuirianae an. 1641. 12. 1656. 24. 1662. 16. 1670. 24. 1678. 32. recenſentur a *Maſchio* tom. I. pag. 227.

Roterodamenſis. Ἡ καινὴ — *praefatio docebit. Roterodami. Ex officina Arnoldi Leers* MDCLIV. 12.

Eſt mera repetitio editionis Elzeuirianae ſecundae. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 261.

Londinenſis. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Noui Teſtamenti libri omnes recens nunc editi cum notis et animaduerſionibus doctiſſimorum, praeſertim vero Roberti Stephani, Ioſephi Scaligeri, Iſaaci Caſauboni. Variae item lectiones ex antiquiſſimis exemplaribus et celeberrimis bibliothecis deſumtae. Edente Richardo Whitackero. Londini, ex officina Billii* MDCXXII. 8.

Laudant hanc editionem, quae mendis ſcatet, et proxime accedit ad Pauli Stephani poſtremam anni 1617. *le Long* pag. 217. col. 2. E. et *Millius* in Prolegg. Eam iteratam eſſe, notat Fabricius noſter, Londini 1635. 8. qua de re tamen dubitat *Maſchius* tom. I. pag. 225. atque ſuſpicatur, Fabricium notare voluiſſe annum 1633. hoc enim anno primam Whitackeri editionem anni nimirum 1623. repetitam eſſe ab Elzeuirianae typographiae curatoribus, retenta in titulo nota loci.

Pariſienſis. Ἡ καινὴ διαθήκη. Ἐκ βασιλικῆς τυπογραφίας. Ἐν Παρισίοις α. χ. μ. β. (Pariſiis 1642.) fol. — vid. *Maſch.* tom. I. pag. 217. typis maioribus elegantiſſimis, cum variis lectionibus, ex editione Roberti Stephani.

Argentoratenſes. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Acceſſit prologus in epiſtolas S. Apoſtoli Pauli ex antiquiſſimo MSC. Argentorati ex officina Ioh. Phil. Mülbii* cIↃIↃCXLV. 12.

Conſuluit editor, praeter editiones reliquas, Elzeuirianam ſecundam. E cod. MSC. quem ex oriente adtulit *Stephanus Gerlachius*, ad calcem additus eſt Prologus in epp. Pauli XIV. qui continet hiſtoriam Pauli et argumenta epiſtolarum. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 228 ſq. repetita eſt haec editio Argentorati 1660. 12. et prodiit ex officina Ioſiae Staedelii.

Curcellaei. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Editio noua: in qua diligentius quam vnquam antea variantes lectiones tam ex manuſcriptis quam impreſſis codicibus collectae et parallela ſcripturae loca annotata ſunt ſtudio et labore Stephani Curcellaei. Amſtelodami ex officina Elzeuiriana* cIɔIɔCLVIII. 12.

Editio ſplendida. Textus ipſe non eſt mutatus. Deſcriptae ſunt variae lectt. ex edit. Francof. apud Wecheli haeredes a. 1597. inſertae tamen etiam variae lectiones excerptae ex antiquo cod. MSC. epp. Pauli, quo olim Beza vſus eſt. Item ex alio cod. Thuani, qui omnes N. T. libros excepto Matthaeo continet. Aliae lectt. variae ex Conſtantinopolitano, qui aſſeruabatur in biblioth. Cardinalis Mazarini, nec non ex alio MS. ſunt deſumtae. Editio eſt ad praecedentes Elzeuirianas expreſſa. Leguntur porro in ea excerpta ex Frobeniana, Hiſpanica et eiusmodi aliis editt. Nonnulla deſumta ſunt ex Iſ. Caſauboni notis in euangelia; intermiſcuit etiam Curcellaeus nonnullas H. Stephani aliorumque coniecturas. De eius meritis vid. *Maſch.* tom. I. pag. 229 ſqq. *Walch.* pag. 23 ſq. et *Wetſten.* pag. 434. edit. *Semler.* Prodiit poſtea haec editio Amſtel. 1675. 12. ibid. 1685. 12. ibid. 1699. 8.

Leusdeni. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum in quo non tantum ſelecti verſiculi 1900. continentes omnes voces N. T. aſteriſcis notantur, ſed etiam omnes et ſingulae voces ſemel vel ſaepius occurrentes diſtinctis ſignis notantur, et in margine latine transferuntur, quod quidem hactenus tentauit nemo. Edidit ſub ductu patris Rudolphus Leusdenus, Iohannis filius. Francofurti ad Moenum typis et impenſis Balthaſ. Chriſtoph. Wuſtii ſen.* ann. MDCXCIII. 8.

Vid. *le Long* pag. 221. col. 2. D. qui tamen non minus quam *Fabricius* noſter editionem ad a. 1692. refert.

Cantabrigienſis. *Nouum Teſtamentum Graecum. Cantabrigiae* 1700. 8. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 253.

Oxonienſes. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Noui Teſtamenti libri omnes. Acceſſerunt parallela ſcripturae loca, nec non variantes lectiones ex plus C MSS. Codd. et antiquis verſſ. collectae. Oxonii e Theatro Sheldoniano,* MDCLXXV. 8.

Editio ſplendida. Editor eſt *Ioh. Fellus*, epiſcopus Oxonienſis, etſi viri nomen nullibi expreſſum legatur. Textus eſt Stephanicus vel Elzeuirianus; cui adiectae ſunt variantes lectt. e cod. Alexandrino. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 232 ſq. Repetita eſt haec editio in bibliis graecis Lipſienſibus 1697. 8. et ſeparatim cum praefat. *Aug. Herm. Franckii*, de vera ratione tractandi Script. S. inprimis libros N. T. Lipſiae 1702. 8. vid. *Maſch.* p. 233. *Walch.* p. 24 ſq.

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Vna cum ſcholiis graecis e graecis ſcriptoribus tam eccleſiaſticis, quam exteris, maxima ex parte deſumtis. Opera ac ſtudio Ioh. Gregorii, olim SS. ac indiuiduae Trin. Coll. apud Cantabrig. Socii: nuper Archi-Diac. Gloceſtrienſis. Oxonii e theatro Sheldoniano. MDCCIII. Impenſis Tho. Bennet, ad inſigne lunae falcatae in Coemiterio D. Pauli. Londini.* fol.

Abſoluere non potuit hanc editionem Gregorius; poſt cuius obitum edidit *Henr. Aldrich. Ioh. Ern. Grabius* a cap. IV. Lucae ad finem ſcholia graeca recognouit, et loca, vnde deſumta ſunt, diligenter notauit; adiecit quoque indicem auctorum ſcholiorum. Merito haec editio poteſt nominari repetitio editionis Oxonienſis a. 1675. — vid. *Maſch.* tom. I. p. 234 ſq. *Walch.* pag. 25.

Lipſienſes.

Lipſienſes. A. 1697. 12. cum praefatione *Rechenbergii*, repetitio Leusdenianae. A. 1703. *Ioh. Georgii Pritii*, 12. praecipuis lectt. variis et chartis geographicis adornata.

Millii. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum graecum, cum lectionibus variantibus MSS. exemplarium, verſionum, editionum, SS. Patrum et ſcriptorum eccleſiaſticorum, et in eosdem notis. Accedunt loca ſcripturae parallela, aliaque ἐξηγητικὰ et appendix ad variantes lectiones. Praemittitur diſſertatio in qua de libris N. T. et Canonis inſtitutione agitur: et hiſtoria S. textus N. T. ad noſtra vsque tempora deducitur: et quid in hac editione praeſtitum ſit, explicatur. Studio et labore Iohannis Millii, S. T. P. Oxonii e Theatro Sheldoniano,* MDCCVII. fol.

Quae in hoc opere reprehenduntur, inquit *Maſchius* tom. I. pag. 236 ſq. ad tria capita reuocari poſſunt, nimirum editorem verſioni vulgatae nimium quid tribuere, et verſiones quoque alias pro lectionibus variantibus habuiſſe; lapſus memoriae, a patribus in citandis ſacris effatis commiſſos, pro variantibus accepiſſe; et denique indubitata ſphalmata ad variantes eum traxiſſe. Inter cenſores, qui operi medelam adhibere ſtuduerunt, praeter *Iacobum l'Enfant*, et *Ioh. Clericum*, maxime eminet *Daniel Whitby* (examen variantium lectionum Ioh. Millii, Londini 1710. fol. et 1727. fol.) [optima editio eſt: *Dan. Whitby* — obſeruationes philologico-criticae, quibus — — examinantur variae lectiones *Io. Millii* in N. T. cum praef. *Sigeb. Hauercampi*, Lugd. Bat. 1733. 8. *Beck.*] qui felici ſucceſſu multa, a Millio commiſſa, correxit et emendauit, cui acceſſit *Chriſt. Aug. Bode* in Pſeudocritica Millio-Bengeliana tom. I. Halae 1767. tom. II. ib. 1769 8. — Millius, qui in hac adornanda editione, a chartae et typorum elegantia commendabili, triginta conſumſit annos, ſequitur maxime Rob. Stephani editionem a. 1550. fol. conf. *Walch.* l. c. p. 24 ſqq. et *Wetſten.* Prolegg. p. 445 ſqq. edit. *Seml.*

Nouum Teſtamentum graecum cum lectionibus variantibus — ſtudio et labore Ioh. Millii, S. T. P. Collectionem Millianam recenſuit, meliori ordine diſpoſuit, nouisque acceſſionibus locupletauit Ludolphus Kuſterus. Excuſum Amſtelodami, et proſtat Lipſiae apud Ioh. Frid. Gleditſch et Fil. MDCCX. *cum priuilegiis.* fol.

Textus graecus cum XXII. codd. quibus Millius non vſus erat, collatus eſt. Praemiſſa eſt Küſteri praefatio, Ioh. Clerici epiſtola de editione N. T. Milliana, quae Oxonii prodiit ad C. Iunium Optimianum perſcripta, quibus ſuccedunt prolegg. prioris editionis. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 237 ſqq. *Walch.* pag. 27 ſq. *Wetſten.* l. c. pag. 446.

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum poſt priores Stephani, Curcellaei, tum et DD. Oxonienſium labores, quibus parallela ſcripturae loca, nec non variantes lectiones ex plus C. MSS. Codd. et antiquis verſionibus collectae exhibentur, accedit tantus locorum parallelorum numerus, quantum nulla adhuc, ac ne vix quidem ipſa profert praeſtantiſſima editio Milliana; variantes praeterea ex MS. Vindobonenſi; ac tandem criſis perpetua, qua ſingulas variantes earumque valorem aut originem ad XLIII. Canones examinat G. D. T. M. D. cum eiusdem prolegomenis et notis in fine adiectis, omnium indicem quaere ad calcem praefationis. Amſtelodami. Ex officina Wetſteniana* cIↄIↄCCXI. 8.

Debemus hanc editionem ſtudio Gerhardi de Traiecto Moſae Doctoris, i. e. *Gerhardi de Maſtricht*, Iurisconſulti, ciuitatis Bremenſis Syndici. Textus ex Elzeuiriana ſecunda anni 1633. deſcriptus. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 240. *Walch.* pag. 28 ſq.

[De canonibus illis conf. *Diſſertatio hiſt. crit. ſiſtens examen canonum criticorum N. T. Maſtrichtianorum, praeſide I. Fr. Heynatz defenſa a Io. Ge. Marmale.* Trai. ad Viadr. 1792. 4. *Beck.*]

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum graecum ita adornatum, vt textus probatarum editionum medullam, margo variantium lectionum in ſuas claſſes diſtributarum locorumque parallelorum delectum, apparatus ſubiunctae criſeos ſacrae, Millianae praeſertim, compendium, limam, ſupplementum ac fructum exhibeat: inſeruiente Ioh. Alberto Bengelio. Tubingae, ſumtibus Ioh. Georgii Cottae.* A. D. MDCCXXXIV. 4.

Exhibet haec editio nouam orationis graecae recenſionem. Et *Semlerus* quidem in Apparatu etc. pag. 42. hanc de Bengelii ſtudiis ſententiam tulit: „Bengelius perpetuis fere ſentiendi miraculis adſuetus, acerrimi ingenii ſui perfectam vim non parum corrupit. Si ab iſta conſuetudine minus liberali abfuerat, iudicandi virtute Millium Wetſteniumque poterat longiori adhuc interuallo ſuperare, quos non parum ſuperat.“ add. *Maſch.* tom. I. pag. 241 ſqq. *Walch.* pag. 29 ſq. *Wetſten.* pag. 398. *Griesbachius* in Curis etc. pag. 15. Cum Bengelius nimia fere emendandi libidine flagraret, et vero etiam nimiae breuitatis ſtudioſus eſſet, quae haud raro lectorum animos incertos dubiosque relinqueret, eorum ſtudiis conſuluit, quod adiunxerit editioni ſuae *apparatum criticum.* Noua huius apparatus critici editio prodiit ſtudio *Burkii*, quae inprimis commendanda eſt iis, qui editionibus N. T. Bengelianis minoribus a. 1734. 8. 1738. 8. 1753. 8. vtuntur. — Editio Bengeliana minor nuperrime denuo hoc titulo in lucem emiſſa eſt [miſere contaminata operarum erroribus]: ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum graecum manuale ex iterata recognitione b. I. Alb. Bengelii — Vtae huic ed. praeter tabulam crit. quam exhibuerat quarta, nunc etiam accedis ſpicilegium lectt. varr. quas inprimis conſideratu dignas iudicauit b. Bengelius, in nouo prooemio deſcriptum, auct. E. Bengelio. Tubingae* 1790. 8.

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum graecum editionis receptae, cum lectionibus variantibus codd. MSS. editionum aliarum, verſionum et patrum, nec non commentario pleniore ex ſcriptoribus veteribus hebraeis, graecis, et latinis hiſtoriam et vim verborum illuſtrante, opera et ſtudio Ioh. Iac. Wetſtenii. Tomus I. continens quatuor euangelia. Amſtelaedami ex officina Dommeriana.* MDCCLI. fol. *Tomus II. continens epiſtolas Pauli, Acta Apoſtolorum, epiſtolas Canonicas et Apocalypſin. Amſtelaedami ex offic. Dommer.* MDCCLII. fol.

Poſtquam *Wetſtenius* (de cuius vita et fatis vid. *Maſch.* tom. I. pag. 243. et quos ibi laudauit,) ediderat *Prolegomena ad noui teſtamenti graeci editionem accuratiſſimam* etc. Amſtelod. 1730. 4. quae hoc titulo repetita ſunt: *Ioh. Iac. Wetſtenii Prolegomena in N. T. notas adiecit atque appendicem de vetuſtioribus latinis recenſionibus, quae in variis codd. ſuperſunt Ioh. Sal. Semler cum quibusdam characterum graecor. et latinor. e libris MS. exemplis. Halae Magdeb.* 1764. 8. (coll. *Erneſti* Neue theol. Biblioth. B. V. pag. 321 ſqq.): tandem poſt viginti annorum ſpatium prodiit N. T. editio, in qua textus ſequitur editionem Elzeuirianam, ita tamen, vt certis quibusdam ſignis in textum notatum ſit, quid editor cenſeret mutandum vel inſerendum, vel omittendum, quod vberius et accuratius docent notae adiectae. Tantus autem in notis deprehenditur lectionum variantium, ex codd. adlatarum, numerus, vt editor hac in re facile ſuperarit omnes, qui ante eum ſimilem laborem ſuſceperunt. Animaduerſiones, quas auctor praeter notas criticas adiecit, continent inprimis locos, e libris ſcriptorum vtriusque linguae deſumtos, quibus voluit et rem, hoc illoue loco expoſitam, et ſingulorum verborum vocabulorumque vim et poteſtatem illuſtrare.

[Non

[Non tantum Prolegomena Wetſtenii, ſed et alii eius critici libelli, curante b. Semlero ſunt repetiti:

I. I. Wetſtenii Libelli ad criſin atque interpretationem N. T, adiecta eſt recenſio introductionis Bengelii ad criſin N. T. etc. *edidit — Ioh. Sal. Semler* — Hal. Magdeb. cIↄIↄCCLXVI. 8.

Vt vero Wetſtenius loca ſcriptorum Gr. et Lat. laudata plurima Raphelio, Elsnero, Boſio, aliis, Hebraica Lightfooto et Schöttgenio debet: ita in variis lect. colligendis ſaepe eius diligentia deſiderata eſt. vid.

Chr. Aug. Bode Specimen Pſeudo-criticae Wetſtenianae, apud *Eichhorn.* Biblioth. der bibl. Litt. tom. IV. pag. 354 ſq. — *Beck.*]

Nouum Teſtamentum ad fidem graecorum ſolum Codd. MSS. nunc primum expreſſum, adſtipulante Ioh. Iac. Wetſtenio, iuxta ſectiones Ioh. Alberti Bengelii diuiſum, et noua interpunctione ſaepius illuſtratum. Acceſſere in altero volumine emendationes coniecturales virorum doctorum vndique collectae. Londini, cura, typis, et ſumtibus I. B. MDCCLXIII. 12. mai. voll. II.

Editionem curauit *Guil. Bowyerus*, typographus Londinenſis doctiſſimus. Textus ita eſt deſcriptus, vti Wetſtenius, ſi licuiſſet, eum editurus fuiſſet; nonnumquam tamen a Wetſtenio recedit, ita, vt, quae, auctore Wetſtenio, eſſent reiicienda, retenta ſint. Emendationes, anglica lingua deſcriptae, ad calcem vol. II. leguntur. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 246. Hae coniecturae etiam ſeparatim editae ſunt hoc titulo: *Coniectures on the New Teſtament collected from various authors, as well in Regard to words, as Printing with the Reaſons, on which both are founded. London. Printed by W. Bowyer and I. Nichols.* 1772. (vid. *Michaelis* Oriental. Bibl. Th. I. p. 123.) et vernacule redditae: Conjecturen über das Neue Teſtament. Zuerſt geſammlet von Wilh. Bowyer, aus dem Engl. der zwoten Ausgabe überſetzt und mit Zuſätzen und Berichtigungen bereichert von *Ioh. Chriſtoph Schulz.* Leipz. 1774. 1775. 8. voll. II. coll *Michaelis* Oriental. Biblioth. Th. VII. S. 82 ſqq. *Erneſti* Neueſte theol. Biblioth. B. 6. S. 867—873. [Auctiores nuper hae *Bowyeri* Coniecturae anglico ſermone cum aliis eius Opuſculis prodierunt Londini.]

Nouum Teſtamentum Graece. Textum ad fidem codd. verſionum et patrum emendauit et lectionis varietatem adiecit Ioh. Iac. Griesbach, Theol. Doctor et Prof. in Acad. Ienenſi. Vol. I. *Euangelia et Acta Apoſtolorum complectens. Halae apud Ioh. Iac. Curt.* MDCCLXXVII. Vol. II. *Epiſtolas omnes et apocalypſin complectens.* ibid. MDCCLXXV. 8. mai.

Iam an. 1774 et 1775. ediderat Vir Venerabilis libros hiſtoricos N. T. hoc titulo: *Libri hiſtorici N. T. graece. P. I. ſiſtens ſynopſin euangeliorum Matthaei, Marci, et Lucae. Textum ad fidem codd. verſſ. et patrr. emendauit et lectionis varietatem adiecit I. I. Griesbach. Halae* 1774. 8. mai. — *Pars II. ſiſtens euangelium Iohannis et Actus Apoſtolorum.* 1775. 8. mai. In Synopſi ſingulorum euangeliſtarum narrationes in vnum redactae ſunt volumen, ita, vt, quae vnus tantum euangeliſta expoſuit, integram occupent paginam, quae vero duo vel tres euangeliſtae expoſuerunt, in duas vel tres columellas diſpoſita ſint. Quum vero haec librorum hiſtoricorum editio pluribus non ſatis commoda videretur, hos ipſos libros hiſtoricos denuo, et ita typis exprimendos curauit, vt in narrationibus euangeliſtarum ſolitum ordinem retineret. In hac N. T. editione textus receptus, is nempe, quem vulgares editiones recentiores, Elzeuirianae, Leusdenianae etc. ſequuntur, quem etiam Wetſtenius repetiit, fundamenti

menti loco poſitus eſt. Verum a Wetſtenio ita diſceſſit Griesbachius, vt non, prouti ille fecit, textum receptum prorſus immutatum exprimendum curaret, et in notis tantummodo alias lectiones ſubſtitueret, ſed vt haud raro, loco lectionis receptae aliam in textum reciperet. Quod autem methodum adtinet, qua in adornanda noua textus ſacri recenſione vſus eſt, nihil monemus; ſed cum haec editio in manibus omnium ſit, lectores noſtros ad praefationes, vtrique volumini praefixas, remittimus.

Ἡ καινη διαθηκη. *The new Teſtament, collated with the moſt approved Manuſcripts; with ſelect notes in Engliſh critical and explanatory, and references to thoſe Authors, who have beſt illuſtrated the ſacred Writings. To which are added a Catalogue of the principal editions of the Greek Teſtament, and a Liſt of the moſt eſteemed Commentators and Critics. By E. Harwood DD. London. Printed by I. D. Corniſh for I. Iohnſton.* MDCCLXXVI. 12. vol. II.

Codd. Cantabrigienſem ſ. Bezanum, Claromontanum et Alexandrinum, quem tamen illis, primo loco poſitis, et auctoritate et aetate inferiorem iudicat, in exſcribenda hac editione potiſſimum ſequutus eſt auctor; ſed varias lect. quae in his codd. deprehenduntur, non ſine magna cautione in textum recepit. A coniecturis prorſus abſtinuit. Ex variis lect. quas Wetſtenii N. T. continet, eas tantum, quae magna niterentur auctoritate, ſelegit. Adiectae ſunt textui notae, anglice ſcriptae, quibus vel textus explanatur vel ad aliorum ſcripta prouocatur. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 248 ſq.

De editione Cel. *Matthaei* vid. infra inter graeco-latinas pag. 855.

Nouum Teſtamentum ad Codicem Vindobonenſem graece expreſſum. Varietatem lectionis addidit Franciſcus Carolus Alter, Prof. Gymnaſ. Vindobon. Viennae, typis Ioh. Thomae Nob. de Trattner, Vol. I. MDCCLXXXVII. *Vol.* II. MDCCLXXXVI. 8.

Primus Tomus (qui poſt ſecundum prodiit) continet euangelia, ſecundus Acta Apoſtolorum, epiſtolas et Apocalypſin. Praemittitur textus Graecus, quem auctor ipſe recenſuit, hunc excipiunt excerpta codd. et verſionum, ita quidem, vt omnia cuiuslibet cod. et verſionis excerpta ſeparatim ſint typis expreſſa. Excerpta e verſſ. ſpectant tantummodo Slavonicam, copticam et latinam variorum N. T. librorum. Codex, qui ab auctore vocatur *Vindobonenſis*, eſt Lambecii I. Neſſelii XXIII. in introduct. *Michaelis* ed. 4. Vindobonenſis Num. CCLXXVI. Hunc codicem integrum Alterus deſcripſit, ita tamen, vt, quae ipſi ineſſe vitia textui viderentur, ex edit. Stephani an. 1546. emendaret. Conf. *Eichhornii* Biblioth. d. bibl. Literat. B. II. p. 102 ſqq. et *Michaelis* Neue Oriental. und Exegetiſche Biblioth. Th. V. pag. 122 ſqq.

Quatuor euangelia Graece cum variantibus a textu lectionibus Codd. MSS. Bibliothecae Vaticanae, Barberinae, Laurentianae, Vindobonenſis, Eſcurialenſis, Haunienſis regiae, quibus accedunt lectiones verſionum Syrarum, veteris, Philoxenianae et Hieroſolymitanae iuſſu et ſumtibus Regiis edidit Andreas Birch, Hauniae MDCCLXXXVIII. 4. *Excudebat I. F. Schultz.*

Hic tomus complectitur quatuor euangelia, ſecundus Acta Apoſtolorum, tertius epiſtolas et Apocalypſin continebit. Ex hac autem editione plurimum omnino vtilitatis in N. T. criſin redundat, quum plures codd. in ea collati ſint, qui hactenus vel prorſus incogniti, vel ſaltem non accurate ſatis cogniti erant. Quo pertinent excerpta e cod. Vaticano perantiquo MCCIX. porro Vaticano CCCLIV. CCCLX. MLXVII. Vrbino-Vaticano II. Lambeciano XXXI. et tribus codd. Haunienſibus. — Textus in hac ed. deſcriptus eſt ex Stephani edit.

tertia.

tertia. Textui ſubiecta ſunt vnaquaque pagina excerpta e codd. Praemiſſa ſunt prolegomena, quae continent deſcriptionem ſubſidiorum, quibus vſus eſt auctor, quae tamen modo breuius, modo copioſius, modo etiam nomine tantum indicantur. Conf. de hac editione *Eichhornii* Allgem. Bibl. der bibl. Litt. B. II. pag. 116 ſqq. et *Michaelis* Neue Orient. u. Exeg. Biblioth. Th. VI. pag. 104—148.

Nouum Teſtamentum Graece. Perpetua annotatione illuſtratum a Ioh. Beniam. Koppe, Theol. P. P. O. Gottingenſi. Vol. I. Complectens epiſtolas Pauli ad Galatas, Theſſalonicenſes, Epheſios. Gottingae apud Ioh. Chriſt. Dietrich, MDCCLXXVIII. 8. mai.

Nouum Teſtam. — a Ioh. Ben. Koppe. Vol. VI. epiſtolae Pauli ad Gal. Epheſ. et Theſſ. editio altera auctior et emendatior curauit Thom. Chriſt. Tychſen, Gottingae — MDCCXCI. 8. mai.

Nouum Teſtam. Graece. Perp. Ann. illuſtr. a I. B. Koppe. Vol. IV. complectens epiſtolam Pauli ad Romanos. ibid. MDCCLXXXIII. 8 mai.

Epiſtolae catholicae Graece. Perpetua annotatione illuſtratae a Dauide Iulio Pott. Vol. I. complectens epiſtolam Iacobi. ibid. MDCCLXXXVI. 8. mai.

Epiſtolae catholicae Graece. Perp. Annot. illuſtr. a D. I. Pott. Vol. II. complectens vtramque epiſtolam Petri. ibid. MDCCLXXXX. 8. mai.

Nouum Teſtam. Graece. Perp. annotat. illuſtratum. Editionis Koppianae Vol. VIII. complectens epiſtolam Pauli ad Hebraeos. Continuauit Ioh. Henr. Heinrichs. ibidem MDCCLXXXXII. 8. mai.

Pauli ad Corinthios epiſtolae Graece. Perpetua annotatione illuſtratae a Frid. Aug. Guil. Krauſe. Vol. I. Complectens epiſtolam priorem. Francofurti ad Moenum MDCCLXXXXII. 8.

Koppius, (cuius veſtigia preſſerunt reliqui interpretes, quorum nomina et editt. varior. N. T. librorum hic coniunctim commemorauimus,) in ſua editione ſequutus eſt recenſionem Bengelianam (quam etiam *Pottius*, *Heinrichſius* et *Krauſius* ſequuti ſunt); textui ſubiecit notas criticas, breues tamen et paucas et non niſi iis locis adſperſas, in quibus vel grauior quaedam lectionis varietas, quae ipſa etiam interpretationi prodeſſe poterat, in codd. occurreret, vel textus communis probabiliter vitio laborare videretur. His notis criticis ſubiecit commentarium vberrimum, de cuius indole digna eſt, quae legatur praefatio ipſius, praemiſſa epiſtolae Pauli ad Galatas vol. I. Praeterea ſingulis epiſtolis prolegomena praemiſit, et abſoluta epiſtolae interpretatione, excurſus adiecit, in quibus copioſius ſententiam ſuam de hoc illoue loco expoſuit; etiam hac in re eum imitati ſunt *Pottius*, *Heinrichſ.* et *Krauſius.* Poſt mortem *Koppii* ſatis praematuram, viri doctiſſimi, *Pottius* et *Tychſenius,* editionem totius N. T. Koppianae ſimilem promiſerunt; — Cl. *Heinrichs*, vt ſupra iam notauimus, edidit epiſtolam ad Hebraeos. Vſus eſt obſeruationibus quas b. Koppius ſcripto reliquerat; harum vero obſeruationum neque magna erat copia, neque illae ipſae maximam partem ita comparatae erant, vt *Heinrichſius* eas omnes conuertere poſſet in eum vſum, cui ipſas deſtinarat, ergo ex iis nonnullas tantum ſelegit, et ne lectores exiſtimarent, ſe legere Koppianas annotationes, vnoquoque loco, quo Koppii obſeruationem adſcripſit, (id vero ipſum admodum paucis in locis factum eſt) hoc religioſe indicauit. *Kuin.*]

Editiones Noui Teſtamenti cum verſione vna vel pluribus.

[*Complutenſis. Nouum Teſtamentum graece et latine in academia complutenſi nouiter expreſſum.* Ad calcem haec leguntur: *Ad perpetuam laudem et gloriam dei et domini noſtri ieſu chriſti hoc ſacroſanctum opus noui teſtamenti et libri vite grecis latiniſque characteribus nouiter impreſſum atque ſtudioſiſſime emendatum: felici fine abſolutum eſt in hac preclariſſima complutenſi vniuerſitate: de mandato et ſumtibus reuerendiſſimi in chriſto patris et illuſtriſſimi dni' domini fratris Franciſci Ximenez de Ciſneros tituli ſancte Balbine ſancte romane ecclie presbyteri Cardinalis hiſpanie Archiepi toletani et hiſpaniarum primatis ac regnorum caſtelle archicācellarii: induſtria et ſolertia honorabilis viri Arnaldi Guilielmi de Brocario artis impreſſorie magiſtri. Anno domini milleſimo quingenteſimo decimo quarto. Menſis Ianuarii die decimo* (1514.) fol.

„Ad normam codicis venerandae vetuſtatis, (qui vtrum idem ille ſit, qui hodie Vaticanus ille celebris eſt, an vero adhuc in Hiſpania alicubi lateat, vel flebili fato perierit, poſtquam apographum typis exſcriptum exſtaret, dubium adhuc eſt,) textus graecus, typis eum in finem ſculptis, vt antiquorum modum ſcribendi referant, ſine vllis ſpirituum aut tonorum notis, adiectis tamen acutis ſimplicibus, exſcriptus eſt, ad imitationem veterum codicum, qui eiusmodi litterarum faſtigiis carent. Verſio latina vulgata, non inter lineas graecas eſt inſerta, ſed ad latus adpoſita; obſeruatis tamen linearum ſpatiis, vt graeca latinis ſemper reſponderent. Vocibus graecis additae ſunt litterae latinae minutiores, quae iterum ſingulis latinae verſionis vocibus adiectae ſunt; vt cuiusuis vocis graecae latina interpretatio eo facilius indagari poſſit." *Maſch.* tom. I. pag. 270. — De codd. MSS. quibus vſi ſunt editores, in prooemio haec leguntur: „illud lectorem non lateat, non quaeuis exemplaria huic impreſſioni archetypa fuiſſe: ſed antiquiſſima emendatiſſimaque: ac tantae preterea vetuſtatis vt fidem eis abrogare nefas videatur. Que ſanctiſſimus in chriſto pater et dominus noſter Leo X pontifex max. huic inſtituto fauere cupiens, ex apoſtolica bibliotheca educta emiſit ad reuerendiſſ. cardinalem hiſpaniae, de cuius auctoritate et mandato hoc opus imprimi fecimus." Suſpicio illa, quam *Erasmus* iam olim mouit, cod. huius edit. archetypum ad cod. latinum fuiſſe emendatum, recentiori aetate reſuſcitauit *Wetſtenius* Prolegg. pag. 314 ſqq. edit. *Seml.* cui adſtipulatus eſt *Semlerus*, qui eruditionem et fidem Complutenſium incertam profeſſus eſt, neque ſatis conſtare monuit, quibusnam codd. et num iis ſatis diligenter vſi ſint, vid. Semleri edit. Prolegg. Wetſtenii l. c. et Apparatum ad liberal. interpret. N. T. pag 39. 41. Oppoſuit ei ſeſe *Goetzius*, theologus Hamburgenſis, in ſ. Vertheidigung der Complutenſiſchen Bibel, Hamb. 1765. 1769. Conf. omnino: *Walch* Neueſte Religionsgeſchichte Th. III. S. 325 ſqq. Nachricht von der Streitigkeit über das Anſehen der Complutenſiſchen Ausgabe des N. T. et *Maſch.* tom. I. pag. 271. Ceterum haec Complutenſis editio per ſex vel ſeptem annos ſuppreſſa eſt, vsque tandem Leo X litteris hanc in rem die 22 Martii 1520. datis, quae etiam volumini primo praemiſſae ſunt, concederet, vt publice venderetur. Verum ante a. 1523. parum eruditis innotuit.

Nouum inſtrumentum omne, diligenter ab Eraſmo Roterodamo recognitum et emendatum, non ſolum ad graecam veritatem, verum etiam ad multorum vtriusque linguae codd. eorumque veterum ſimul et emendatorum fidem, poſtremo ad probatiſſimorum autorum citationem, emendationem et interpretationem, praecipue Origenis, Chryſoſtomi, Cyrilli, Vulgarii, Hieronymi, Cypriani, Ambroſii, Hilarii, Auguſtini, vna cum annotationibus quae lectorem doceant,

ceant, quid qua ratione mutatum ſit. Quisquis igitur amas veram theologiam, lege, cognoſce, ac deinde iudica. Neque ſtatim offendere, ſi quid mutatum offenderis, ſed expende, num in melius mutatum ſit. Apud inclytam Germaniae Baſileam cum priuilegio Maximiliani Caeſaris Auguſti, ne quis alius in ſacra Romani imperii ditione, intra quatuor annos excudat, aut alibi excuſum importet. — Ad calcem legitur: *Baſileae in aedibus Ioannis Frobenii, Hammelburgenſis. Menſe Februario. Anno* MDXVI. *Regnante Imp. Caeſ. Maximiliano P. F. Auguſto.* fol.

Haec eſt prima N. T. editio, quae biennio poſt Complutenſem, (quae tamen nondum diuendebatur;) edita eſt ab Eraſmo, iuuantibus eum *Oecolampadio*, *Capitone*, *Gerbelio.* De codd. quibus Eraſmus vſus eſt, diſputarunt *Millius*, pag. 111. 112. et *Wetſtenius* ſub nr. 1. 2. 3. 61. 69 qui eos omnes, vtpote literis minoribus et accentibus appoſitis ſcriptos, ad claſſem codd. recentiorum refert. E regione textus graeci poſuit Eraſmus verſionem vulgatam, ab ipſo tamen emendatam. conf. omnino *Maſch.* tom. I. pag. 281 ſqq. Hanc editionem quae tamen inprimis propterea eſt reprehenſa, quod nimis feſtinanter auctor eam curaſſet, nec ſemper genuinas lectiones elegiſſet, ſequutae ſunt quatuor aliae a. 1519. fol. (vid. *Maſch.* tom. I. pag. 286 ſq.) 1522. fol. (*Maſch.* pag. 288 ſq.) 1527. fol. in hac editione quarta primum inſpexit Complutenſem Ximenii (*Maſch.* p. 289 ſq.) 1535. fol. *Maſch.* p. 291. Diligenter his in editionibus opus ſuum recognouit, ita, vt etiam aduerſariorum ſuorum *Edwardi Lei*, *Lopez Stunicae*, *Petri Sutoris* aliorumque admonitiones in vſum ſuum conuerteret. De controuerſiis, Eraſmo per N. T. editionem excitatis, vid. *Maſch.* p. 292. not. e. et *Walch.* l. c. p. 37 ſqq. et quos ibi laudauit. Adiicimus iam, quae *Fabricius* noſter p. 185. ſcripſerat: „Inter opera Eraſmi recuſum N. T. cum eius commentariis eſt Baſil. 1540. fol. [vid. *Maſch.* pag. 292.] atque Lugduni Batau. 1705. fol. tomo ſexto [*Maſch.* pag. 293.] in qua noua et luculenta editione commentaria (quae exſtant quoque in Critt. Sacrr. Anglicc.) non vt in ſuperioribus ſeparatim excuſa, ſed vtiliſſimo inſtituto ſingulis ſtatim paginis N. T. ſunt ſubiuncta. Omitto N. T. cum Eraſmi verſione ſine commentariis recuſum ſaepius variis in locis vt Baſil. 1553. 8. 1558 8. [*Maſch.* pag. 295.] ap. *Nicol. Bryling.* Pariſ. 1543. 8. [*Maſch.* pag. 302 ſq. *Millius* Prolegg. pag. 116.] apud *Carol. Guillard.* Lipſ. 1582. 8. [*Maſch.* p. 300.] *Gieſſae* 1669. 4." *Maſch.* pag. 299. etiam Lipſiae 1591. Voll. II. 8. ſumtibus *Voegelini*, charta membranacea, editio haec in noſtra biblioth. Academica Lipſ. adſeruatur.

Ἅπαντα τὰ τῆς καινῆς διαθήκης, *Nouum I. C. D. N. Teſtamentum. Cum duplici interpretatione D. Eraſmi et veteris interpretis: harmonia item euangelica et copioſo indice. Ex officina Roberti Stephani.* MDLI. 8. (Geneuae).

Primum volumen continet quatuor euangeliſtas et Acta Apoſtolorum; adiecta eſt harmonia euangelica ex Andr. Oſiandri opere a. 1537. edito, deſumta. Alterum complectitur epp. Apoſtolorum et Apocalypſin, cum indice rerum et verborum in N. T. Haec eſt editio omnium prima, in qua textus in verſiculos diſtinctus tt).

tt) Inuenti illius his verbis meminit filius *H. Stephanus* praefatione ad Concordantias Graecas N. T. *Vltimum quod in literas ſacras vel potius in earum lectores parens meus Robertus contulit beneficium, minus aliis non fuiſſe qui iudicant, non inſagaci eſſe iudicio videntur. Id cuius honorificam facio mentionem beneficium illud eſt, quod cum Teſtamenti noui libri in tmemata, quae capita*

Nouum D. N. Ieſu Chriſti Teſtamentum. Latine olim a veteri interprete, nunc denuo a Theodoro Beza verſum: cum eiusdem annotationibus, in quibus ratio interpretationis redditur. Oliua Roberti Stephani. MDLVI. fol.

Ieſu Chriſti D. N. Nouum Teſtamentum, ſiue Nouum Foedus. Cuius graeco textui reſpondent interpretationes duae, vna vetus, altera noua Theodori Bezae, diligenter ab eo recognita. Eiusdem Th. Bezae annotationes, quas itidem hac ſecunda editione recognouit et acceſſione non parua locupletauit. Indices etiam duo Theologis (praeſertim hebraicae, graecae et latinae linguae ſtudioſis) multum profuturi adiecti ſunt. Reſponſio eiusd. ad Seb. Caſtalionem, in qua multi N. T. et harum in ipſum annotationum loci accuratiſſime excutiuntur, ſeorſim excuſa proſtat. A. MDLXV. Excudebat Henr. Stephanus illuſtris viri Huldrici Fuggeri typographus. fol.

Praemittitur epiſtola Eliſabethae, Anglorum reginae, inſcripta. Textus eſt Stephanicus, et ad latus adiunctam habet vtramque verſionem, in titulo memoratam. vid. *Millius* Prolegg. pag. 130. *Maſch.* pag. 309 ſq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 377. edit. *Seml.* Sequuta eſt hanc editionem tertia a. 1582. fol. Geneuae typis Henr. Stephani fol. quarta 1589. fol. in quibus editt. plura retractauit. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 311 ſq. et quos ibi laudauit. Quinta a. 1598. fol. vid. *Maſch.* pag. 312 ſq. quae poſtea cum *Ioach. Camerarii* commentario prodiit Cantabrig. 1642. fol. [uu])

Ἡ καινὴ

capita vulgo vocantur, diuiſi eſſent, ipſe horum tmematum vnumquodque in tmematia diuiſit, vel potius ſubdiuiſit: quae adpellatione ab aliis magis quam ab ipſo probata, verſiculi vocata fuerunt. Nam ipſi vel graeca illa voce tmematia, vel latina quae illi reſpondet, ſectiunculas nominare magis placebat. Illam enim veterem commatum in oratione adpellationem, (Ciceroni inciſorum,) ad alium reſtringi vſum videbat. Verum vt his paucis de nomine contentus ſim, at de re ipſa plura dicam, initium a duobus ſumam, quorum vtrum magis mirari debeas, dubitabis. Vnum eſt, quod Lutetia Lugdunum petens, hanc, de qua agitur, capitis cuiusque catacopen confecit, et quidem magnam eius, inter equitandum, partem: alterum, quod illum paulo ante de hac cogitantem plerique omnes incogitantem eſſe aiebant: perinde ac ſi in re prorſus inutili futura, ideoque non tantum nullam laudem conſecutura, ſed in deriſum etiam ventura ponere tempus atque operam vellet. At ecce contra eorum damnatricem inſtituti patris mei opinionem, inuentum illud ſimul in lucem, ſimul in omnium gratiam venit: ſimulque in tantam auctoritatem, vt quaſi exautorarentur aliae Teſtamenti Noui, ſiue Graecae, ſiue Latinae, ſiue Gallicae, ſiue Germanicae, ſiue in alia vernacula lingua editiones, quae inuentum illud ſecutae non eſſent. Fabric.

uu) Reprehenditur *Beza* a *Druſio*, *Heinſio*, *Grotio*, *Pricaeo*, *Boiſio*, *Camerone*, *Lud. de Dieu*, *Eraſmo Schmidio*, et aliis non vno in loco. A *Rich. Simone* quoque lib. II. Hiſt. Crit. N. T. cap. 25. 26. et lib. III. cap. 50. [aliisque, quos *Maſch.* tom. I. pag 310. laudauit]. Nec immerito variis in locis, vt exiſtimo, reprehenditur. At plurima viciſſim praeclare eum obſeruaſſe, atque erudite illuſtraſſe, iniquus ſit, qui non fateatur. Etiam eodem *Simonio* teſte lib. III. epiſt. 31. ſelect. pag. 216. doctiſſimi quique ſacrarum literarum interpretes romani *Bezam* non infrequenter deſcribunt. *Les plus habiles Commentateurs catholiques Maldonat, Eſtius, Luc de Bruges et quelques autres ont copié Beze en pluſiers endroits.* Sed in hoc humani aliquid paſſus *Beza* eſt, quod acerbe nimis inſectatus fuit alterum ſacrarum literarum interpretem non minus eruditum *Caſtellionem*. *Eraſmo* quoque iniquior fuit, vnde *Heinſius* in Apologia contra Croium pag. 5. *Ioſephus Scaliger, Bezae amiciſſimus, qui eum fratris inſtar coluit, neque hilarior vnquam fuit quam cum Bezae ſui meminiſſet, interim frequentius eum, quam vellet, ab Eraſmo diſceſſiſſe iudicabat: quod et acerbius ſubinde ab eo factum vidi qui nollent, vt cum ineptire eum dixit non ſemel, de quo tamen ad inuidiam prope alibi;*

Eraſmus

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Teſtamentum nouum.* ריתיקא חרתא *Eſt autem interpretatio Syriaca N. T. hebraeis typis deſcripta, plerisque etiam locis emendata. Eadem latino ſermone reddita. Autore Immanuele Tremellio, Theol. D. et Prof. in Schola Heidelberg. cuius etiam grammatica chaldaica et ſyra calci operis adiecta eſt. Excudebat Henr. Stephanus.* A. MDLXIX. fol.

Textui graeco in prima columna adiecta eſt verſio latina, a Beza confecta, deſumta ex eius edit. ſecunda, in margine vtroque et loca parallela et breuiores notae leguntur. Columna tertia verſionem ſyriacam, hebraicis litteris expreſſam, proponit, vltima columna continet verſionem latinam textus ſyriaci, a Tremellio compoſitam, quae ſingula verba premit. Omiſſa ſunt in verſ. Syriaca epiſtola Petri II. Ioh. II. et III. Iudae, Apocalypſis, hiſtoria de adultera Ioh. VIII. et 1 Ioh. III, 7. vid. *Walch.* pag. 41 ſq. *Maſch.* pag. 408 ſqq.

Τῆς τȣ͂ υἱȣ͂ Θεȣ͂ καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum Teſtamentum Ieſu Chriſti, filii Dei, ex verſione Eraſmi, innumeris in locis ad graecam veritatem, genuinumque ſenſum emendata. Gloſſa compendiaria M. Matthaei Flacii Illyrici Albonenſis in N. T. Cum multiplici indice tum ipſius ſacri textus, tum etiam gloſſae. Quid praeterea ſit in commodum lectoris in hac editione praeſtitum, ſequens nuncupatoria praefatio indicabit. Baſileae* A. MDLXX. fol.

Textus graecus Erasmicus eſt expreſſus, ad marginem poſitae ſunt variae lectiones, etiam loci paralleli. Eraſmi verſionem latinam editor emendauit, et ad latus textus graeci poſuit; in margine notata ſunt ſcholia breuia. vid. *Maſch.* pag. 296.

Editio *Dauidis Wolderi.* Haec conſtat partibus duabus. Prima pars, quae continet V. T. hebraicum, inſcripta eſt: *Bibliorum quadrilinguium tomus primus, in quo textus hebraicus continetur — — nunc primum emendate editus. Hamburgi* MDXCVI. fol. Altera pars ſub hoc titulo prodiit: *Sacrorum bibliorum Quadrilinguium tomus ſecundus, trilinguis, librorum V. et N. T. verſionem continens, graecam ſeptuaginta interpretum, latinam duplicem, vnam veterem et vulgatam, alteram Xantis Pagnini, cum notis hebraicam veritatem indicantibus; et germanicam Martini Lutheri. Hamburgi. Excudebat Iacobus Lucius.* MDXCVI. fol. Conſtat haec altera pars voluminibus ſeptem, ſextum et ſeptimum libros N. T. continet. vid. *Maſch.* pag. 387.

Nouum Teſtamentum graece. Cum vulgata interpretatione latina Graeci contextus lineis inſerta. Quae quidem interpretatio cum a graecarum editionum interpretatione diſcedit, ſenſum videlicet magis quam verba exprimens, in margine libri eſt collata: atque alia Ben. Ariae Montani Hiſpalenſis opera e verbo reddita ac diuerſo characterum genere diſtincta in eius eſt ſubſtituta locum. Editio poſtrema, multo quam ante hac emendatior. Cum praefatione eiusdem Ben. Ariae Montani, in qua ſui huius operis rationem reddit, docetque quis ex eo fructus a ſacrae paginae ſtudioſis percipi poſſit. Ex officina Commeliniana. MDXCIX. fol. — vid. *Wetſten.* pag. 385. *Maſch.* pag. 273. [vv])

Eraſmus ille, quo fatentur plurimi
Nihil fuiſſe, nec futurum doctius.

In verſione Bezae praecipue carpi ſolet, quod nimis ſuperſtitioſe verſetur in exprimendis articulis et verborum compoſitorum etymologia, etiam vbi nulla emphaſis apparet. *Fabric.*

vv) Cum verſione etiam interlineari Ariae Montani Geneuae prodiit 1572. 12. et ad calcem Hebr. Bibliorum, ab eodem Aria cum verſione interlineari adornatorum, Antwerp. 1572. fol. recuſorumque Lipſiae non ineleganter 1657. fol. *Fabric.*

Nouum Teſtamentum gr. lat. ex verſione *Seb. Caſtalionis.* Venetiis MDLXXXIII. 8. — repetita haec editio Antwerpiae 1584. 8. Lipſiae 1591. 8. vid. *Maſch.* l. c. pag. 318.

Nouum Teſtamentum Dni Noſtri I. C. Syriace, italice, hebraice, hiſpanice, graece, gallice, latine, anglice, germanice, danice, bohemice, polonice. Studio et labore Eliae Hutteri, Germani cum gratia et priuilegio Sacr. Caeſ. Mai. ad quindecim annos. Norimbergae MDXCIX. fol. Vol. II.

Hebraicam verſionem ipſe *Hutterus* ww) elaborauit, ſyriacam deſcribendam curauit ad editionem Tremellii, et quae ibi deſiderabantur, adiecit, latina eſt vulgata, germanica Lutheri. Vberior huius editionis notitia haurienda eſt ex *Maſch.* l. l. p. 391 ſqq. *Walch.* p. 175. et quos ibi laudauit.

Noui I. C. Teſtamenti Graeco-Latino-Germanicae nouae editionis pars prima. In qua vna cum pietate et verbis aeternae vitae, tres linguae vel ſolae, vel inter ſe collatae vna opera et propemodum ſimul legi et addiſci compendioſe a iunioribus poſſint, cum praeliminari ad Celſiſſ. Pomeraniae principem Philippum epiſtola, in qua conſilium de latina lingua compendioſe a pueris addiſcenda exponitur ſtudio Eilhardi Lubini. Roſtochii, typis Ioachimi Pedani, typographi academici. A. MDCXIV. 4. — vid. *Maſch.* tom. I. pag. 411 ſq. *Walch.* pag. 36.

(Cum verſione Eraſmi interpolata per *Matthiam Hafenrefferum.* Francof. 1618. *Fabric.*)

Ἡ καινὴ διαθήκη τȣ͂ κυρίȣ ἡμῶν Ἰησȣ͂ Χριςȣ͂. δίγλωττος ἐν ᾗ ἀντιπροσώπως τό τε θεῖον πρωτότυπον καὶ ἡ ἀπαραλλάκτως ἐξ ἐκείνȣ εἰς ἁπλὴν διάλεκτον διὰ τȣ͂ μακαρίτȣ Κυρίȣ Μαξίμȣ Καλλιȣπολίτȣ γενομένη μετάφρασις ἅμα ἐτυπώθησαν. Ἔτει χηηδδδπιι. (1638.) 4. ſine loci indicio, duobus Voluminibus.

Generalium Belgii foederati Ordd. ſumtibus haec μετάφρασις debetur; illos autem, eius rei vt curam ſuſciperent, impulit *Iac. Golius*, hoc enim de eo *Gronouius* in Orat. funebri pag. 21. teſtatur. *Le Long* Geneuae, ſed *Walch.* pag. 46. et *Maſch.* pag. 325. Lugduni Batau. hoc N. T. prodiiſſe contendunt. Eſt bilingue, continet textum authenticum, et verſionem neo-graecam Maximi Calliopolitani. Emendata haec verſio, ſine textu graeco, edita eſt ſtudio *Seraphini*, hieromonachi Mitylenaei. Lond. 1703. 12. Recuſa eſt deinde haec verſio, poſtquam illam correxerat *Anaſtaſius Michael Macedo*, vna cum oratione ſacra, graeca. Halae 1710. 8.

Eraſmi Schmidii opus ſacrum poſthumum in quo continentur verſio N. T. noua ad graecam veritatem emendata, et notae ac animaduerſiones in idem: quibus partim mutatae alicubi verſionis redditur ratio, partim alia neceſſaria monentur. Accedit ſacer contextus graecus cum verſione veteri, nec non index rerum et verborum locupletiſſimus. Itemque auctoris orationes de Sibyllis, multum hactenus deſideratae. Norimbergae ſumtibus ac typis Michaelis Endteri. A. cIↃIↃCLVIII. fol.

Textus graecus Bezae eſt ita, vt admodum raro ab eo receſſerit auctor. Verſio eſt Bezae, ſed ita emendata, vt verſio noua commode nominari poſſit. vid. *Maſch.* tom. I. p. 319. *Walch.* pag. 44. *Wetſten.* pag. 391.

(Cum

ww) Idem *Hutterus* etiam lectiones euangeliorum et epiſtolarum anniuerſarias vulgauit graece, hebraice, latine et germanice; ib. 1601. 8. *Fabric.*

(Cum verſione *latina* veteri, et interlineari noua *Ariae Montani: Syriaca* idem et *Arabica*, atque *Aethiopica*, quibus ſingulis latina verſio adiuncta eſt. Tomo V. Bibliorum polyglotton Londinenſium *Briani Waltoni* 1657. fol. [vid. *Maſch.* pag. 374 ſqq.] Syriaca et Arabica occurrunt etiam in Polyglottis Pariſienſibus 1645. fol. [vid. Maſch. pag. 349 ſqq.] Syriaca literis Syriacis et Hebraicis deſcripta in Polyglottis Regiis Antwerpienſibus 1581. fol. *Fabric.*) vid. *Maſch.* l. l. tom. I. pag. 340 ſqq.

Ἡ καινὴ διαθήκη, *das iſt das N. T. unſers Herrn I. C. Griechiſch und Teutſch, mit einer Anleitung der Verſicul und Wörter welche Herr Leusden in ſeiner griechiſchen Edition gezeichnet zu merken, und Vorrede Herrn Ioh. Wincklers, Paſtor zu S. Michaelis in Hamburg. Lüneburg verlegts Ioh. Georg Lipper.* A. 1693. 8.

Textus ex editione Leusdeniana deſcriptus, ad latus verſio Lutheri germanica. vid. Maſch. pag. 325.

Nouum Teſtamentum XII. Tomis diſtinctum, graece et latine, textum denuo recenſuit, varias lectiones nunquam antea vulgatas ex C. Codicibus manuſcr. maximam partem Mosquenſibus — variarum bibliothecarum, collegit — priorum editorum — apparatus retractauit, ſcholia graeca addidit, patrum lectiones memorauit, animaduerſiones criticas adiecit et edidit Chriſt. Frid. Matthaei. Rigae apud Hartknoch. MDCCLXXXVIII.

Editio haec prodiit hoc ordine: 1) SS. Apoſt. epp. cath. 2) D. *Pauli* epp, ad Rom. Tit. et Philem. 1782. 3) Acta Apoſt. 4) epiſtolae ad Corinth. 1783. 5) *Pauli* epp. ad Hebr. et Coloſſ. 6) *Pauli* epp ad Gal. Epheſ. Phil. 1784. 7) *Pauli* epp. ad Theſſal. et ad Timoth. 1785. 8) *Ioh.* Apocalypſis 1785. 9) Euang. ſec. Lucam. 10) Euang. ſec. Ioh. 1786. 11) Euang. ſec. Marc. 12) Euang. ſec. Matth. 1788. Conf. *Baermeiſters* Ruſſ. Biblioth X, 1 — 3. 84. 4. 6. 472. *Eichhorn* Allgem. Biblioth. B. II. p. 302 ſqq. *Michaelis* Oriental. Biblioth. Th. XX. p. 107 ſqq. eiusd. Neue Orient. Biblioth. Th. I. pag. 207. Th. II. pag. 162. 170. VI. 97. Codd. quos conſuluit auctor, recenſuit ad calcem euangelii Matth. p. 481 ſq. et Apocalypſeos p. 335 ſqq. Qui tamen accuratius cognoſcere cupit vniuscuiusque cod. indolem, is debet quoque reſpicere ea, quae in notis paſſim de codd. obſeruata ſunt. Textus graecus comitem habet verſionem vulgatam, quae in euangeliis immutata expreſſa eſt, ſed inde ab Act. Apoſt. cum duobus codd. collata. Recenſio noua textus graeci proxime accedit ad textum receptum. Repudiat autem magnopere cl. auctor varias recenſiones, quas commendarunt *Semlerus* et *Griesbachius*, viri doctiſſimi. Origenem ſtatuit corruptorem textus graeci peſſimum. Codicem Cantabrigienſem, quem alii in pretio habent, nihili aeſtimandum cenſet. Nouas claſſes codd. ipſe conſtituit: 1) codices textus perpetui, ſine ſcholiis et commentariis 2) euangeliaria et Praxapoſtoli, 3) codd. omnium maxime corrupti, nempe codd. cum commentariis marginalibus. — Promiſit diſſertationem de Origene, diſſ. in qua comparentur ſcholia N. T. cum ſcriptis Origenis, Chryſoſtomi, et Hieronymi; et diſſ. de iuſto pretio Verſ. Vulgatae ſtatuendo. [Add. Idem praef. *Euthymii Zigabenii* Comment. in IV. Euangeliae, et in Not. paſſim.]

Epiſtolarum catholicarum ſeptenarius Graece, Petri duae epiſtolae, Iacobi una, Iohannis tres, et Iudae Iacobi vna; cum noua verſione latina ac ſcholiis grammaticis atque criticis, in quibus interpunctio accurata, explicatio et cohaerentia facilis declaratur, opera Ioh. Bened. Carpzou. Theol. D. et Prof. Primar. Helmſt. Abbatis Regiae Lutterae, Halae, impenſis viduae Curtii. cIↄIↄCCXC. 8. *Kuin.*]

Praetereo

Praetereo editiones graecolatinas librorum N. T. haud omnium, vt euangeliorum et Actorum cum Verſ. Vulg. et Bezae, commentariisque ſelectis a *Balduino Walaeo.* Lugd. Bat. 1653. 4.

Matthaei, Lucae, capitum X. XI. Iohannis, Actorum, capitum XII. prioris ad Corinthios et Epiſtolarum I et II. ad Timotheum ad Titum et Philemonem. Iacobi, item trium Ioannis et Iudae cum notis eruditis *Ioh. Pricaei.* Lond. 1660. fol. inter Criticos ſacros. *Fabric.*

XVIII. *Verſiones Noui Teſtamenti.*

Pleniorem verſionum biblicarum atque adeo N. T. quoque notitiam haurire licebit lectori e *Chriſtiani Kortholti* libro erudito de variis Scripturae editionibus Kil. 1686. 4. *Iacobi Vſſerii* hiſtoria dogmatica de Scripturis ſacris vernaculis cum auctario viri doctiſſ. *H. Warthoni*, Lond. 1689. 4. et e *Rich. Simonis* Hiſtoria Critica N. T. libro ſecundo ac nouis eiusdem in Hiſt. N. T. obſeruationibus. Iam olim ſcripta Apoſtolica in omnes fere omnium gentium linguas translata eſſe, teſtantur *Euſebius* Orat. de laudibus Conſtantini pag. 662. *Chryſoſtomus* Homil. LXXXI. in Matth. XXVI. p. 845. (vbi Perſas, Indos, Scythas, Thraces, Sauromatas, Mauros et Britannicarum memorat incolas inſularum,) et Homil. I. in Ioh. p. 13. *Theodoritus* V. Therapeut. p. 81. (vbi mentio linguae Romanae, Aegyptiae, Perſicae, Indicae, Armenicaeque, Scythicae atque Sauromaticae) et Anaſtaſius Sinaita in Hodego cap. XXII. pag. 339. [Add. *Wetſtenii* et *Millii* Prolegg. *Walchii* Bibliotheca theologica ſelecta, litterariis annotationibus inſtructa tom. IV. Ienae 1765. 8. et quos ibi laudauit; *Michaelis Einleitung Th. I.* inprimisque: Bibliotheca ſacra poſt *Iacobi l. Long* et *C. F. Boerneri* iteratas curas ordine diſpoſita, emendata, ſuppleta, continuata ab *Andr. Gottli. Maſch.* part. II. vol. I. Halae 1781. 4. et qui ibi laudantur; Allgem. Repertorium der Literatur für die Iahre 1785—1790. Erſter Bd. Erſte Häfte, Iena 1793 4. Bibliotheca biblica Ser. Würtemberg. ducis olim Lorkiana edita et Ser. Duci inſcripta a *G. Ch. Adler,* Altona 1787. 4. add. quos paſſim laudauimus. *Kuin.*]

Sed in praeſenti liceat breuem quandam verſionum N. T. quae exſtant veluti indicem ſubiicere, ordine litterarum. *Fabric.* Nos quidem Fabricii hunc ordinem ſeruabimus, de ipſis autem verſionibus paullo curatius, quam ab eo factum eſt, ipſi diſputabimus. *Kuin.*

[*Aegyptiaca* ſ. *Coptica.* Etſi extra omnem dubitationem poſitum ſit, admodum mature, ſaeculo II. adfuiſſe ſacrorum voluminum N. T. in linguam Copticam (h. e. eam, quae ante Saracenorum in Aegyptum incurſionem ibi florebat; conf. Theſaurus epiſtolicus *la Crozianus* in indice ſub voce *Copticus*, *Aegyptus*, *Wilke*, *Wilkins*,) translationem, incertum tamen eſt, an etiam antiqua illa verſio ad noſtra vsque tempora peruenerit, vtrum fragmenta illa, quae progreſſu temporis in lucem prodierunt, depromta ſint ex verſione ea, quam reſpexerunt eccleſiaſtici patres. vid. *Maſch.* part. II. pag. 184. *Eichhorn* Allgem. Biblioth. der bibl. Literatur B. II. pag. 314. De aetate verſionum Copticarum diſputarunt *Woidius* in *Cramer's* Beyträgen zur Beförderung theologiſcher Kenntniſſe 1777. 1778. 8. et *Münterus* in *Eichhornii* Allgem. Bibl. B. IV. S. 1 ſqq. Editionem huius verſionis, quae MSta exſtat in bibl. Vaticana, in Pariſienſi Regis Galliae et in Bodleiana, moliebatur *Thomas Mareſchallus*, qui ex ea etiam loca quaedam produxit in notis ad verſionem Gothicam, ſed a promiſſis non

ſtetit;

ſtetit; egit autem *Mareſchalli* partes *Wilkins*, qui verſionem hoc titulo edidit: *Nouum teſtamentum Aegyptium vulgo Copticum, ex MSS. Bodleianis deſcripſit, cum Vaticanis et Pariſienſibus contulit, et in latinum ſermonem conuertit David Wilkins, Oxoniae* 1716. 4. mai. vid. *Maſch.* tom. II. pag. 188. *Walch.* pag. 147. *Wetſten.* Prolegg. pag. 294. edit. *Semler.* *Michaelis* Einleitung Th. I. S. 337 ſqq. xx)

De verſione *Sahidica*, conſcripta dialecto, quae in Aegypti ſuperiori parte (Said) in vſu erat, hactenus tantum fragmenta edita ſunt. *Mingarelli* edidit fragmenta euangeliorum Matthaei et Iohannis e codd. Nanianis: *Aegyptiorum Codd. reliquiae Venetiis in bibliotheca Naniana aſſeruatae. Bononiae* faſc. I. 1785. faſc. II. 1785. 4. vid. *Michaelis* Neue Oriental. Bibl. Th. 4. S. 64 ſqq. praeterea *Georgi*, monachus regulae Auguſtini, ex cod. Borgiano aliud fragmentum euang. Ioh. edidit, (cuius lectiones iam *Hwiidius* et *Michaelis* Oriental. Bibl. Th. III. excerpſerant) hoc titulo: *Fragmentum euangelii S. Iohannis Graeco-Copto-Thebaicum Saeculi IV. Additamentum ex vetuſtiſſimis membranis: Lectionum Euangeliarum diuinae Miſſae cod. Diaconici reliquiae et liturgica alia fragmenta veteris Thebaidenſis eccleſiae ante Dioſcorum. Ex Veliterno Muſeo Borgiano nunc prodeunt in latina verſa et notis illuſtrata opera et ſtudiis F. Auguſtini Georgii Eremitae Auguſtiniani Romae ap. Anton. Fulgonium.* 1789. 4. (vid. *Eichhorn* Allgem. Bibl. B. III. p. 253 ſqq. *Michaelis* Neue Oriental. Biblioth. Th. VIII. pag. 206—232.) Alia fragmenta protulit *Fridericus Münterus* in *Commentatione de indole verſionis N. T. Sahidicae. Accedunt fragmenta epiſtolarum Pauli ad Timotheum ex membranis Sahidicis Muſei Borgiani Velitris.* Hafniae cIɔIɔCCLXXXIX. conf. *Eichhorn* Allgem. Biblioth. B. II. pag. 313 ſqq. *Michaelis* Neue Oriental. Bibl. Th. VII. pag. 25 ſqq. *Haſſencamp* Theol. Annalen Iahrg. 1789. S. 657 ſqq. Refert *Münterus* hanc verſionem Sahidicam ad ſec. V. Eam quatenus ex fragmentis hactenus editis colligi poſſit, conſpirare cum antiquiſſ. lat. verſionibus et antiquiſſima Syriaca translatione; in epiſtolis Paulinis ſequi recenſionem Alexandrinam, idem *Münterus* oſtendit; in Act. Apoſt conſentire cum cod. Cantabrig docuit *Woidius* in epiſtola, ad *Michaelem* miſſa, vid. huius Oriental. Biblioth. Th. X. S. 199 ſqq. idem *Woidius* contulit etiam quaedam capita euangelior. et epiſtolar. de qua collatione conf. *Crameri* Kieliſche Beyträge Th. III.

Aethiopica. De gente et lingua Aethiopica, et huius verſionis indole conf. *Maſch.* part. II. pag. 140 ſq. et 142. Prodiit haec verſio Romae, e codice lacunoſo, curante *Petro Teſa Tzione*, monaſterii Aethiopici monacho, adiuuante *Mariano Victorio Reatino* et alio perito yy), hoc titulo: *Teſtamentum nouum cum epiſt. Pauli ad Hebr. tantum cum concordantiis euangeliſtarum Euſebii et numeratione omnium verborum eorundem. Miſſale cum benedictione etc. — Quae omnia Fr. Petr. Aethiops auxilio piorum ſedente Paulo* III. *Pont. Max.* *et*

xx) Vid. *Kircheri* prodromum Coptum cap. VIII. qui ante annos mille et trecentos conditam exiſtimauit. *Simonii* Hiſt. Crit. N. T. lib. II. pag. 190 ſq. *Hottingeri* faſciculum pag. 188 ſq. Epiſtolas Huntingtonianas p. 16 ſq. Capita quaedam huius verſionis deſcripſit et ad editionem cum verſione et notis parauit nuper ex Anglia vir clariſſ. *Ioh. Adolphus Hofmannus* Ploenenſis. *Fabr.*

yy) *Ioannem Poſtkenium*, praepoſitum eccleſiae S. Georgii Coloniae, curatorem editionis Romanae male facit *Imbonatus* Bibl latino-hebraica pag. 417. Recenti aetate *Ludouicus Caldeira* et *Ludou. de Azeuado* Luſitani e Soc. Ieſu Nouum teſtamentum Amarana lingua verterunt, teſte *Philippo Alegambe* et *Nic. Antonio. Fabric.*

et Claudio illius regni imperatore imprimi curauit anno ſalutis MDXLVIII. 4. vid. *Maſch.* tom. II. pag. 152 ſq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 296 ſq. edit. *Seml.* *Millius* Prolegg. nr. 1188. *Walch.* pag 146. In epilogo actuum apoſtolorum legitur: „illa acta Apoſtolor. maxima ſui parte verſa ſunt Romae e lingua Romana (h. e. latina) et Graeca in Aethiopicam propter defectum archetypi; id quod addidimus, vel omiſimus, condonate nobis, vos autem emendate illud.“ *I. Ludolfus* in praef. in Lex. Aethiop. addit „et verendum eſt, ne idem in ceteris N. T. libris fecerint, quippe Aethiops meus in multis eos differre aiebat ab exemplaribus mss. patriae ſuae.“ Repetita in Polyglottis Londinenſibus, etiam vitioſior facta eſt. Bene meritus eſt quoque de hac verſione *Bodius*, qui euangelium Matthaei cum Graeco fonte contulit: *Euangelium ſecundum Matthaeum ex verſione Aethiopici interpretis in bibliis Polyglottis Anglicanis editum, cum graeco ipſius fonte ſtudioſe contulit atque plurimis tam exegeticis quam philologicis obſeruationibus textum partim, partim verſionem illuſtrauit auctor Chriſtoph. Aug. Bode. Cum praefat. Chr. Ben. Michaelis, Halae* 1749. 4. Non integra verſio aethiopica in hoc libro proponitur, ſed tantum in ſelecta eius capita inquiſiuit auctor, etiam Millii de ea iudicium ſub examen vocauit. *Michaelis* autem in praefat. docet, verſionem non ex coptica, (quod placuit *Renaudotio* tom. II Liturg. Oriental. pag. 389.) nec ex Syriaca, (quod aliis arriſit) ſed, ſi ſola excipiantur Acta Apoſtolorum, ex originali textu graeco eſſe deductam, non ſolum in Romana editione, ſed etiam in polyglottis Anglicanis. Conf. eiusdem *Michaelis* tractatio de variis lectt. N. T. §. 24—26. et 64. atque filii, *Ioh. Dau. Michaelis* Einleitung Th. I. §. 68. pag. 456 ſqq.

Anglicarum verſionum, quarum plurimae exſtant, quatuor conſtituit claſſes, *Walchius* in Bibl. theol. ſelecta tom. IV. pag. 123 ſq. ſequutus *Longum* in Bibl. Sacr. part. II. Et ad *primam* quidem refert biblia, a *Mileſio Couerdale* anglice verſa, Londini 1535. fol. cum iam antea *Guil. Tyndalius*, adiuuantibus eum *Ioy* et *Conſtantino* N. T. et V. T. a libro Geneſeos vsque ad Nehemiam in linguam anglicam tranſtuliſſet. Haec editio ſaepius repetita eſt poſtea, inprimisque iuſſu Henrici VIII. regis, a duobus epiſcopis recognita, cum *Thomae Craumeri* praefatione edita eſt Tiguri 1550. 4. Londini 1553. fol. et 4. [zz]) Ad *ſecundam* claſſem refert biblia anglicana, vulgo dicta *Geneuenſia*, quoniam ab Anglis, regnante *Maria*, regina, Geneuae exſulibus, quorum praecipui et doctiſſimi erant *Miles Couerdale*, *William Whittingham* et *Antonius Gilby*, ex hebraeo et graeco ſcripturae fonte translata et edita ſunt Geneuae 1560. 4. et ſaepius. *Tertiam* claſſem conficiunt biblia, quae dicuntur *epiſcopalia*, quae ſub auſpiciis *Eliſabethae*, reginae, a *Matthaeo Parkero*, archiepiſcopo Cantuarienſi, aliisque nonnullis epiſcopis adornata et edita ſunt Londini 1573. fol. ſaepius deinde repetita. Ad *quartam* denique claſſem pertinent biblia *regia*, quae ſub auſpiciis *Iacobi* I. Angliae regis, in vulgus emiſſa ſunt Londini 1612. fol. et 12. quam editionem plures deinceps ſequutae ſunt aliae. Laudat de hac verſione *Fabricius* noſter *Ioh. Durellum* in hiſtoria rituum Angliae p. 215. et documenta ad *Guil. Burneti* hiſtoriam reformationis Angliae p. 213 ſq. edit. Francof.

De

zz) *Galteri Delaeni* Henrici VIII biblioſcopi verſionem N. T. citat *Tho. Gatackerus* p. 447. Aduerſar. edit. Lond. Omitto antiquiores, quas memoratas, non prolatas in lucem, videas *Bedae*, *Alfredi* etc. et quae in bibliothecis Angliae adhuc MSS. occurrunt ſub nomine Wiclefi etc. NB. *Wiclefi* non eſſe, contendit *Warthonus* ad *Vſſer.* de ſcripturis vernaculis pag. 426. licet a *Wicleſo* anglice translatas eſſe ſcripturas neutiquam dubitet. *Fabric.*

De verſionibus anglicis in genere, conf. *Matthaeus Polus*, in prolegomenis ad edit. *Iacobi* iuſſu adornatam. *Lewiſii* complete hiſtory of the ſeveral translations of the holy bible in to engliſh, Lond. 173. 8. aliique, quos laudauit *Walchius* l. c. [Nouam angl. Bibliorum verſionem edere nuper coepit D. *Alex. Geddes*] *Anglo-Saxonica* verſio, quonam tempore? num ſaeculo VIII. IX. vel X. concinnata ſit? incertum eſt. *Eadfridus* ſiue *Egbertus*, epiſcopus Lindisfarnenſis, qui floruit a. 718. plures libros e latino in Anglo-Saxonicam linguam tranſtuliſſe dicitur; hoc idem de *Beda Venerabili*, qui a. 734. inclaruit, adfirmatur. *Alfredum*, qui et *Aelfredus* et *Aluredus* dicitur, plurimos libros vertiſſe, probari argumentis certis indubitatisque non poteſt. *Schulero* in ſ. Geſchichte der populären Schrifterklärung von dem Anfange des Chriſtenthums bis auf gegenwärtige Zeiten (Tübingen 1787.) Th. I. pag. 136. maxime probabile videtur, regnante *Aethelſtano*, anno 930. a Iudaeis quibusdam, qui Chriſti religionem ſuſcepiſſent, verſionem illam compoſitam fuiſſe. Conf. *Le Long* Biblioth. Sacr. pag. 470 ſqq. et *Michaelis* Einleit. Th. I. §. 89. pag. 519 ſq. Edita ſunt: *Euangelia quatuor Saxonice et Anglice a Matthaeo Parkero cum praefatione Ioan. Foxi, dicata Eliſabethae Reginae, Londini typis Ioannis Daye,* 1571. 4. Deinde emendatius: *Euangelia quatuor Anglo-Saxonica charactere Anglo-Saxonico, cum antiqua verſione Gothica et obſeruationibus Thomae Mareſchalli* edita ſtudio Franciſci Iunii Dordrechti 1665. 4. Amſtelodami 1684. Eadem eſt editio.

Arabicae. De verſionibus arabicis N. T. conferendi ſunt inprimis *Rich. Simon* hiſt. crit. des Verſ. du N. T. Chap. 18. *Maſch.* part. II. p. 126 ſqq. *Michaelis* Einleit. Th. I. p. 441 ſqq. § 66 ſq. Oriental. Bibl. Th. XII. S. 12 ſqq. et qui primo loco nominandus erat, *Chriſt. Gottlo. Storr*, Profeſſor Tubingenſis Celeberrimus, in diſſertatione critica de euangeliis arabicis Tubingae 1775. 4. coll. *Michaelis* Oriental. Bibl. Th. XII. pag. 2 ſqq. — Prodiit verſio quatuor euangeliorum *Romae ex typographia Medicea* 1590. fol. in fronte libri legitur annus 1590. ad calcem 1591. quinam huius verſionis auctor? vnde ea deſumta ſit? prorſus ignoratur. Eadem prorſus editio repetita eſt an. 1619. vel potius nouus tantummodo titulus operi praefixus eſt. Illa editio Romana, ſubinde tamen mutata, repetita eſt in *Bibl. Polygl. Pariſienſibus*, addita eſt verſio reliquorum librorum N. T. recentior, inepte interpolata a *Gabriele Sionita;* vnde vero verſio epiſtolarum deſumta ſit, non conſtat. Verſio quae in biblioth. Polygl. Pariſ. legitur, inde translata eſt in *biblia Polyglotta Londinenſia.* E cod. MS. Leidenſi edidit N. T. *Thomas Erpenius* Lugduni Batau. 1616. 4. Verſionem quatuor euangeliſtarum, quam hae quatuor editiones continent, vnam eandemque eſſe, quamquam editiones varient, acutiſſime oſtendit *Storr* l. c. interpolatam eam eſſe cenſet modo e verſione Coptica, (§. 14.) modo Syriaca, (§. 15.) modo Latina, (§. 16.) etiam gloſſas marginales in textum irrepſiſſe ſtatuit. Epiſtolarum verſionem, quam Erpenius edidit, ſequi exemplum Syriacum; in Act. autem Apoſt. et Apocal. Ioh. maximam partem Copticum, docuerunt *Storr* l. c. et *Michaelis* l. c. pag. 452. — Iuſſu congregationis Romanae *de propaganda fide* biblia arabice edita ſunt, curante *Sergio Riſio*, epiſcopo Damaſceno, 1671. fol. III. voll. quae tamen verſio e translatione latina interpolata eſt. — E decreto et ſumtibus ſocietatis Anglicanae de *propaganda cognitione Chriſti* N. T. arabicum, edidit *Salomon Negri*, Damaſcenus, Londini 1727. 4 mai. Textus deſumtus eſt e Polyglottis Anglicanis, ſed editor eum multoties mutauit, et ad graecum textum reuocauit. De aliis verſſ. arabb. conf. quos ſupra laudauimus.

Armenica. conſ. de hac verſione *Simon* Hiſt. des Verſ. Chap. 16. *Millii* Prolegg. §. 1402 ſqq. *Ioh. Ioach Schröder* diſſ. de antiquitate et fatis linguae Armenicae inſerta illius theſauro linguae Armenicae. Theſaurus Epiſtolicus *la Crozianus* tom. III. pag. 173 ſqq. *Michaelis* l. c. §. 69. pag. 455. *Maſch.* tom. II. pag. 169 ſqq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 295. Seml. Verſionem Armenicam Chryſoſtomi aetate a *Mieſrobo*, qui litteras armenicas ad normam Graecanicarum diſpoſuit (vid. *Moſis Chorenenſis* Hiſt. p. 299. L. III.) et ſec. IV. vixit, factam eſſe, ferunt e cod. graeco, de concilio Epheſino allato, (Moſ. Choren. Hiſt. cap. 61. p. 313.) adiuuantibus eum inprimis *Iohanne Ecelenſi*, *Ioſepho Palnenſi*, et *Moſe Chorenenſi.* vid. Moſ. Chor. Hiſt. pag. 299. *Michaelis* pag. 455. poſtquam iam ante tentauerat verſionem Iſaacus, patriarcha. vid. *Moſ. Chor.* hiſt. lib. III. cap. 61. pag. 313. Sec. XIII. *Hethom* vel *Haitho*, Armeniae rex, illam verſionem Armenicam ad vulgatam inmutauit. vid. *Maſch.* l. c. pag. 271. Typis exprimendam curauit hanc verſionem *Vſcanus*, epiſcopus, ſed ab eodem interpolata creditur. Biblia edita ſunt a. 1666. et N. T. ſeparatim Amſtelodami 1668. prodiit, haec editio N. T. repetita eſt 1698. Recentiſſima bibliorum editio, nitidiſſimis typis, cum figuris aeneis, locisque parallelis textui adiectis, iuſſu *Abrahami*, patriarchae Armenorum, ſtudio *Mikkitar* edita eſt Venetiis ap. *Anton. Portoli.* 1733. fol. vid. *Maſch.* pag. 178. Nunc vero temporis, vt me legere alicubi memini, ſacerdotes Armenorum, qui Tergeſti viuunt, novam, et ope codd. Armenicor. Orientis emendatae verſionis Bibliorum Armenicorum editionem parant. — Specimen accuratae collationis verſionis Armenicae cum textu graeco cap. I—XIV. Matthaei, edidit *Bredenkamp.* vid. *Michaelis* Neue Oriental. Bibl. tom. VII. pag. 139—154.

Belgicae verſiones partim a pontificiis, partim a reformatis confectae ſunt. Prima, quam *pontificii*, ſequuti exemplum verſionis vulgatae latinae, elaborarunt, prodiit Coloniae 1477. fol. Voll. II. et poſtea ſaepius haec editio repetita eſt. Interpretationum, quarum reformati auctores ſunt, aliae integram Lutheri verſionem exhibent, ita tamen, vt non omnes inter ſe accurate conſentiant; ſed nonnullae earum quibusdam in locis a Lutheri verſione recedant, veluti quae prodiit Amſtelodami 1527. 8. Embdae 1565. fol. Harlemi 1627. fol.; aliae vero ad alias verſiones, helueticas inprimis, accommodatae ſunt, v. c. biblia belgica Embdae 1556. 4. Leidae 1581. fol. Amſtelodami 1583. 4. Hagae Com. 1585. fol. etc. conſ. *Walch.* l. c. pag. 125 ſq. et quos ibi laudauit, nec non Catalogue raiſonné de la Collection de Livres de M. *Pierre Antoine Crevenna*, Amſterdam 1775. 4. vol. I. pag. 25 ſqq. Reliquis autem verſionibus cunctis facile praefertur, quae iuſſu Ordinum et ex decreto Synodi Dordracenae, ex idiomate originali in linguam belgicam fideliſſime translata prodiit primum Lugd. Bat. et Hagae Com. 1637. fol. et poſtea quam ſaepiſſime repetita eſt. Dicuntur haec biblia vulgo, biblia generalium Ordinum Belgii foederati. Interpretes V. T. erant: *Ioh. Bogermannus*, *Guil. Baudertius*, *Gerſon Bucerus*, *Anton. Thyſius*, *Iac. Rolandus*, *Herm. Faukelius*; N. vero T. librorumque apocryphorum: *Iac. Rolandus*, *Anton. Walaeus*, *Herm. Faukel*, *Petr. Cornelii*, *Iodoc. Hoingius* et *Feſtus Hommius.* Conf. quos Fabricius noſter laudauit: *Leusdenii* philologum hebraeo mixtum pag. 70 ſq. et *Henr. Rud. Benthemium* in libro de ſtatu eccleſiarum et ſcholarum Belgicarum cap. 7. quibus add. quos laudauit *Walch.* l. c.

Bohemicarum verſionum (bibliorum) duae ſunt claſſes. Vna earum, quae ad verſionem latinam vulgatam adornatae, et a pontificiis editae ſunt. Nimirum Pragae 1488. fol.

fol. vid. [*Foſſii* cat. codd. ſaec. XV. impreſſ. in Bibl. Magliabech. p. 346 ſq.] *Denis* Supplem. ad Annal. Typogr. *Maittairii* part. I. pag. 241. deſunt in hac editione quartus liber Eſrae, et tertius Maccabaeorum: repetita haec editio Cutnae 1498. fol. (in hac ed. exſtat verſio libri IV. Eſrae.) — Venetiis 1506. fol. Pragae 1529. 1537. 1549. 1555. 1556. 1561. fol. Norimbergae 1540. fol. et, quae dicata eſt Rudolpho II. imp. Pragae 1577. fol. et nuperrime iuſſu *Mariae Thereſiae*, imperatricis, Pragae 1781. 8. N. T. ſeparatim prodiit 1471. vel 1475. vid. *Denis* ad *Maittaire* part. I. p. 9. — 1498. 4. *Denis* l. c. p. 455. — Pragae 1513. et 1564. 4. et 1568. 4. ſine loco, editore *Sam. Adam de Weleslawina*, Pragae 1613. fol etc. — Altera earum, quae ex hebraeo vel graeco idiomate opera et ſtudio fratrum bohemorum confectae ſunt. Optima harum verſionum eſt ea, quae ab a. 1579 — 1593. 4. Voll. VI. prodiit, interpretibus *Alberto Nicolai*, *Luca Helicaeo*, *Ioh. Aenea*, *Georg. Wettero*, *Eſaia Caepolla*, *Ioh. Ephraimo*, *Paulo Ieſſenio*, *Ioh. Capitone*, ſumtibus Baronis *Ioh. Zerotini:* hanc ſequutae ſunt aliae, ſine loco 1595. 8. Pragae 1596. 8. 1613. 4. cura et ſumtibus *Erdman. Heinr. Comit. de Henkel.* Halae 1722. repetita haec bibliorum editio 1745. alia prodiit eod. anno Briegae, ſed multis vitiis contaminata, etc. vid. *Walch.* l. c. p. 130. et Verſuch einer böhmiſchen Bibelgeſchichte entworfen von *Ioh. Theoph. Elſner* V. D. M. — nebſt einem hiſtoriſchen Anhange von verſchiedenen abſonderlich gedruckten böhmiſchen Neuen Teſtamenten. 1765. 8.

Coptica. vid. ſupra *Aegyptiaca.*

Danicae verſiones vel ſunt e fontibus confectae veluti ea, quae a *Ioh. Paulo Reſenio*, Seelandiae epiſcopo [aaa]), mandato Chriſtiani IV. regis adornata, edita eſt Hafniae 1605 — 1607. quae poſtea emendata eſt a *Swaningio* et prodiit Hafniae 1647. — vel e Lutheri verſione germanica profluxerunt; eiusmodi interpretatio edita eſt iuſſu Chriſtiani II. ac conſiliis *Ioh. Bugenhagenii*, interpretibus *Petro Palladio*, *Olao Chryſoſtomo*, *Ioh. Synningio*, et *Ioh. Machabaeo.* Hafniae 1550. fol. et alia, in qua tamen nihil fere mutatum praeter archaiſmos danicos prioris editionis, ſub auſpiciis Friderici II. Hafniae 1589. fol. adornarunt hanc editionem Theologi Academiae Hafnienſis, *Paulus Matthiae*, Seelandiae epiſcopus, *Andr. Laurentii* et *Ioh. Slangendorſius.* Has editiones plures aliae exceperunt Hafniae 1607. 8. 1647. fol. 1717. 4. 1732. 8. 1740. 8. 1742. 8. etc. De *Reſenii* editione conf. *Mollerus* in Hypomnematis ad *A. b. Bartholinum* de ſcriptis Danorum p. 297. de reliquis Kortholti tractatus de variis ſcripturae editionibus pag. 357. *le Long* Bibl. Sacr. part. II. et *Walch.* pag. 97.

Eſthonica. Duplex eſt linguae Eſthonicae dialectus, *Reualica* et *Dörpatica.* N. T. dialecto *Dörpatica* primum prodiit 1686. deinde 1727. Rigae 8. Interpres ignoratur. Dialecto *Reualica* N. T. libri typis deſcripti ſunt Reualiae 1715. 4. 1729. 8. 1740. 12. Omnia biblia ibidem in lucem edita ſunt 1739. praecipuique interpretes erant *Gürgen Anton*, *Helle*, et *Gutzlaff*, praepoſiti, ſumtus ſuppeditauit *Bohnius*, ſummus copiarum praefectus. conf. Livländiſche Bibl. von *Frid. Conr. Gadebuſch.* Erſt. Th. Riga 1777. 8. S. 66 ſq. et *Tetſch* Curländiſche Kirchengeſchichte Th. III. pag. 85 ſqq. qui ibidem obſeruat, *Longum* in Bibl. Sacr. cap. 12. Sect. 5. pag. 372. Eſthonica et Lettica biblia male confudiſſe, cum hae linguae ſint maxime inter ſe diuerſae. Hoc idem fecerat quoque Fabricius noſter.

aaa) De *Ioh. Steubuchii* examine verſionis Danicae N. T. adi noua litteraria maris Baltici a. 1705. pag. 178. et Acta Erudit. 1706. pag. 342. *Fabric.*

Finnica ſ. *Finnonica* N. T. verſio, vt notauit Fabricius noſter, interprete *Mich. Agricola*, rectore ſcholae Aboënſis, prodiit Holmiae 1548. teſte *Baazio* et *Meſſenio* apud *Schefferum*. — Biblia Finnica, interprete *Aeſchillo Petraeo* edita, cura et ſtudio *Martini Stodii*, *Gregorii*, Matthaei filii, et *Henrici Hofmann*, Proff. Acad. Aboënſis, *Chriſtinae*, reginae, dicata fol. Holmiae ap. *Henr. Keyſer*. 1642. Denuo biblia verſa ſunt ab *Henr. Florino*. Aboae 1685. 4.

Gallicarum verſionum N. T. tam a pontificiis, quam reformatis elaboratarum, tam inſignis numerus eſt, vt eas enumerare perquam difficile ſit. Conf. de iis *Rich. Simon*, *Elias du Pin*, *le Long* Bibl. S. *Walch*. l. c. pag. 153. etc. Et praecipuae quidem, a pontificiis confectae, hae ſunt: N. T. gallice ex verſione *Guiarti des Moulins* (qui circa an. 1294. vertit, recognitum et emendatum ſtudio *Iuliani Macho* et *Petri Farget*, Lugd. Batau. ſine anno, *le Long* ſuſpicatur a. 1477. — N. T. gallice e latino interprete *Iacobo Fabro Stapulenſi* cum epiſtola Paraenetica. Voll. II. Pariſiis 1525. 8. — N. T. gallicum ex verſione *Renati Benoiſt* Voll. II. Pariſ. 1566. 8. 1569. 16. Antw. 1577. 16. et ſaepius. — N. T. gallicum ex verſione Louanienſi cum figuris. Rothomagi 1572. 16. et poſtea ſaepius. Inprimis hanc theologorum Louanienſium verſionem N. T. recognouit et ita emendauit, vt re ipſa noua facta ſit translatio ex vulgata latina cum textu graeco collata, *Franciſcus Veron*. Pariſ. 1646. 16. 1647. 4. — N. T. gallice translatum a *Michaele de Marolles*. Pariſ. 1649. 8. ſequutus eſt inprimis *Deſid. Eraſmi* verſionem latinam; repetita illa editio Pariſ. 1653. 12. 1655. 8. — N. T. ex antiqua editione latina iuſſu Sixti V. recognita et auctoritate Clementis VIII. edita, in gallicum idioma conuerſum a *Dionyſio Amelotte* cum notis in loca difficiliora etc. vol. III. 1666. 1667. 1670. Pariſiis 8. Animaduerſiones in hanc verſionem ſcripſit ex reformatis *Claudius Bruſſonus*: remarques ſur la traduction du noueau teſtament, faite par ordre du clergé de France, et par le miniſtére de Denys Amelot, Delphis Bat. 1697. 12. — N. T. ex vulgata editione latina, gallice verſum, adiectis diſcrepantiis graeci textus a latino. II. voll. Montibus 1667. 12. Conſtat, hanc verſionem a multis eſſe confectam atque reuiſam; praecipui erant *Antonius le Maitre*, *Iſaacus Ludov. le Maitre* dictus *de Sacy*, *Petrus Thomas du Foſſe*, et *Anton Arnaldus*, vocatur vel *Montenſis*, quoniam Montium Hannoniae nomen pleraeque editiones prae ſe ferunt, etſi alii contendant, nullam earum ibi typis fuiſſe expreſſam; vel *Ianſeniſtarum*, quoniam a Ianſenii ſectatoribus eſt compoſita. Saepius eſt recuſa, grauiter vero etiam impugnata [bbb]). — N. T. latine ex vulgata et gallice ex interpretatione *Antonii Godeau*, ſeu verſio explicata N. T. inſertis paſſim in textu nonnullis voculis. Voll. II. 8. Pariſ. 1668. et poſtea 1672. rectius paraphraſin, ſiue cum auctore, verſionem explicatam dixeris, quam verſionem. — N. T. iuxta vulgatam editionem latinam in Gallicum ſermonem conuerſum a *Dominico Bouhours*, iuuantibus *Michaele Tellier* et *Petro Besnier* quatuor euangelia 1697. in quibusdam locis emendata 1698. reliqui libri 1707. Pariſ. 12. integrum N. T. repetitum 1704. 12. ſaepius. — N. T. gallicum ex verſione Montenſi plurimis in locis reuiſa et caſtigata ſtudio et labore *Caroli Huré*. Pariſ. 1703. Voll. IV. 12. ſine notis ib. eod. an. typis minoribus

bbb) Vid. Acta Erud. a. 1686. pag. 201 ſq. *Ioh. Frid. Mayeri* eccleſiam Papaeam Lutheranae reformationis patronam et clientem pag. 90 ſq. *Paſchaſius* vero *Quesnellus* verſionem illam Montenſem fere eſt ſecutus in praeclara ſua editione N. T. obſeruationibus moralibus illuſtrata [Pariſ. 1687. 12.] *Fabric.*

ribus ib. 1703 et 1706. — N. T. ex vulgata latina gallice redditum a *Richardo Simon* [ccc]) cum litteralibus et criticis obſeruationibus in loca difficiliora. Treuoltii 1702 8. Voll. IV. — A reformatis ſaepius quoque libri N. T. in linguam gallicam ſunt translati; prodiit N. T. ex verſione *Iacobi Fabri Stapulenſis* parumper recognita ad vſum eorum, qui Valles Pedemontanas occupant 1530. fol. Neocomi. — N. T. verſum a *Stephano Dolet.* 1545. — N. T. Geneuenſe ex recognitione *Ioh. Caluini*, Lugd. 1545. 16. recognitum et emendatum a *Ioh. Caluino* et *Theod. Beza* ex conſilio miniſtrorum Geneuenſium 1560. 12. — Gallice ex Graeco conuerſum a *Ioh Clerico* cum eiusdem notis, (auec des remarques, ou l'on explique le texte et ou l'on rend raiſon de la verſion,) Amſtel. 1703. 4. Voll. II. — N. T. e graeco conuerſum, cum notis, auctoribus *Iſ. de Beauſobre* et *Iac. Lenfant.* Amſtel. 1718. 4. Voll. II. Lauſonii 1735. 4. Amſtel. 1741. 4. Et haec quidem de verſionibus gallicis ſufficiant.

Germanicae verſiones N. T. antequam Lutherus libros illos in linguam vernaculam protulerat, plures editae ſunt. Antiquiſſimis interpretibus N. T. merito accenſendus eſt *Otfridus*, monachus Benedictinus, *Rabani Mauri* diſcipulus, qui regnante *Lothario*, imperatore, quatuor euangelia verſibus germanicis reddidit. Typis exprimendum curauit hoc carmen *Flacius* Baſileae, mendoſe tamen, 1571. et *Scherz* in Theſaur. antiqq. Teuton. tom. I. pag. 1. conf. *a Stade* Specim. lect. Francic. ex Otfrido, et *Knittel* commentar. in Vlphilae verſ. Goth. epiſt. ad Rom. pag. 468. 485. Sed Otfridi liber non tam verſionem euangeliorum, quam potius paraphraſin poeticam continet [ddd]). — De bibliis germanicis, ante Lutheri tempora typis expreſſis, tum quoque de codd. MSS. quibusdam et ipſa Lutheri verſione conf. *Paul Crell* Bericht von D. Lutheri deutſchen Bibel, correctur und verſchiedenen Druck derſelben 1577. *Ioh. Frid. Mayeri* hiſtoria verſionis germanicae bibliorum D. Martini Lutheri. Accedit mantiſſa de translationibus bibliorum germanicis ante Lutherum, ſiue editis, ſiue ineditis et de notis veterum biblicis diſſertationes Hamburgi 1701. 4. [eee]) — *Ioh. Melch. Krafft* emendanda et corrigenda quaedam in hiſtoria verſionis germanicae bibliorum Martini Lutheri, Mayeri. Slesuici 1705. 4 de reliquis Krafftii de hoc argumento ſcriptis, aliorumque vid. *Walch.* l. c. p. 80 ſqq. *Guſtav. Georg Zeltner* kurzgefaſte Hiſtorie der gedruckten Bibel-verſion und anderer Schriften D. Martin Lutheri in der Beſchreibung des Lebens ac factorum Hans Luffts Nürnberg 1727. 4. *Naſt* hiſtoriſch-critiſche Nachrichten von den 6 erſten deutſchen Bibelausgaben, nebſt einer kritiſchen Anzeige aller übrigen vor Luthero theils wirklichen theils vermeintlichen Ausgaben. Stuttgard 1767. 8. *Ioh. Iac. Brucker* Abhandlung von einigen alten deutſchen Ueberſetzungen der heil. Schrift, in: Beyträgen zur critiſchen Geſchichte der deutſchen Sprache, Poeſie, und Beredſamkeit (Leipz. 1737. 8.) B. III. S. 9 ſqq.

Götz

ccc) Condemnata eſt *Simonii* verſio a Cardinali *Noallio*, Archiepiſc. Pariſ. et *Boſſueto*, epiſcopo Meldenſi. Defenſitauit ſe auctor in remonſtratione aduerſus Cardinalem, et lib. III. epiſt. ſelect. pag. 260 ſq. Vide etiam ſis quae in verſione illa reprehenduntur in memoriis litterariis Triuult. 1702 part. I. pag. 383 ſq. edit. Amſtel. *Fabric.*

ddd) Laudandus eſt etiam is, qui *Tatiani* Harmoniam veteri lingua Theutiſca conuertit, Otfrido non valde, vt videtur, iunior, quae vulgata eſt cum perſpicua verſione et eruditis notis a *Ioh. Phil. Palthenio.* Gryphiswaldiae 1706. 4. *Fabric.*

eee) Nihil habeo, quod in praeſenti eius (Mayeri) obſeruatis addam, quam N. T. e Lutheri verſione in Iudaeorum gratiam, laudabili inſtituto, litteris editum eſſe hebraicis a M. *Chriſt. Mollero*, Paſtore eccleſiae Sandouienſis Francof. ad Oderam 1700. 4. *Fabric.*

Götz Verſuch einer Hiſtorie der gedruckten Niederſächſiſchen Bibeln vom Iahr 1470 — 1621. Halle 1775. 4. Eiusdem Verzeichniſs ſeiner Sammlung ſeltner und merkwürdiger Bibeln in verſchiedenen Sprachen mit critiſchen und litterariſchen Anmerkungen. Halle 1777. 4. — Litterariſche Nachricht von den allerälteſten gedruckten deutſchen Bibeln aus dem funfzehnten Iahrhundert, welche in der öffentlichen Bibliothek der Reichsſtadt Nürnberg aufbewahrt werden. Nürnberg 1777. 4. Geſchichte der Nürnbergiſchen Ausgabe der Bibel von Erfindung der Buchdruckerkunſt bis auf unſere Zeiten. Nürnberg 1779. 4. *Chriſt. Gottl. Schwarz* Opuſc. Acadd. pag. 323. *Ioh. Ge. Palms* Hiſtorie der deutſchen Bibelüberſetzung D. Martin Luthers vom Iahr 1517 bis 1534. mit einigen Anmerk. von *Ioh. Melch. Götze.* Halle 1772. 4. *Gotil. Chriſt. Gieſens* hiſtoriſche Nachricht von der Bibelüberſetzung Luthers mit Vorrede und Anmerk. von *Ioh. Barthol. Riederer* Th. I. Altorf. 1771. 8. *Panzer* Verſuch einer Geſchichte der Römiſch-katholiſchen deutſchen Bibelüberſetzung. Nürnberg 1781. 4. Eiusdem Entwurf einer vollſtändigen Geſchichte der deutſchen Bibelüberſetzung Martin Luthers von 1517 — 1581. mit Zuſätzen. Nürnberg 1791. Poſtquam ergo Lutherus libros N. T. in linguam tranſtulerat vernaculam noſtram, (verſio ipſius N. T. germanica primam lucem adſpexit 1522. ſub titulo: das Neue teſtament deutſch, Viteb. ſine anni nota fol. et poſtea eodem anno et loco fol.. vbi ad calcem legitur: gedruckt zu Wittenberg durch *Melchior Lotther,* im tauſend fünf hundert zwey und zwanzigſten iahr) plures extiterunt, qui meliorem verſionem N. T. conficere et illam, quae Lutherum auctorem habet, emendare vellent, plerumque ſine ſucceſſu felici; nec ad hunc vsque diem eiusmodi bibliorum vernacula verſio edita eſt, quae, noſtris temporibus accommodata, in vſum publicum confecta, omnibusque numeris et partibus abſoluta recte dici poſſet. Multa praeclare diſputauit de variis verſionum inprimis germanicarum generibus *Griesbachius* in commentatione: über die verſchiedenen Arten deutſcher Bibelüberſetzungen in (*Eichhorn's*) Repertorium für bibl. und morgenl. Litterat. Th. VI. pag. 262 ſq. In tanta autem verſionum etiam N. T. librorum, poſt Lutherum conſcriptarum copia, ſi omnes enumerare vellemus, liber ſcribendus eſſet. Itaque praecipuas tantum laudaſſe ſufficiat. E *catholicis* Nouum Teſtamentum ex vulgata editione latina in vernaculum ſermonem tranſtulit *Hieronymus Emſer,* iuſſu et ſuaſu *Ioh. de Schleinitz,* epiſcopi Merſeburgenſis, Dresdae 1527. fol. (Das neue teſtament nach laut der chriſtlichen Kirchen bewerten text corrigirt und wiederum zu recht gebracht) voluit emendare Lutheri verſionem, quam prorſus deprauatam et falſam clamitabat, ſed ipſe eam fere totam retinuit. Interim raptim diſtrahebantur huius verſionis exemplaria, ita, vt inde ab anno 1527 — 1573. quatuordecim editiones huius verſiones Emſerianae numeret *Panzer* Verſuch einer Geſchichte der römiſch catholiſchen Bibelüberſetzungen pag. 33 — 72. Nürnberg 1781. Praeterea *Ioh. Dietemberger* omnium bibliorum ex vulgata verſionem ſatis barbaram concinnauit, ita, vt *Emſeri* translationem N. T. fere omnem retineret. Prodiit Moguntiae 1534. Legitur quoque eiusdem Emſeri verſio in *Eccii* translatione bibliorum 1537. ſine nomine loci et typographi, quae poſtea iterum prodiit Ingolſtadii 1550. Ediderunt etiam verſionem vernaculam omnium bibliorum *Caſp. Vlenbergius.* Colon. 1630. et Theologi Moguntini, auctoritate Ioh. Phil. a Schönborn, electoris Moguntini, Moguntiae 1662. fol. et ibid. 1666. 4. Ceterum euangelium Iohannis vertit *Nicolaus Crumbach.* Lipſ. 1522. epiſtolas et euangelia annua *Georg Holzaius* 1641. Noſtra aetate e pontificiis N. T. verterunt *Caſp. Fiſcher:* die heil. Schrift des N. T. überſetzt und mit Erklärungen verſehen. Prag. 1785. 8. Das N. T. unſers

Hrn.

Hrn. I. C. nach der uralten gemeinen von der kathol. Kirche bewährten Ueberſetzung deutſch herausgegeben. Wien 1787. 8. Die heil. Schrift des N. T. aus der Grundſprache u. der Vulgata überſetzt mit nöthigen u. kürzl. Anmerk. begleitet für Nichgelehrte von *Weyl.* Maynz I. B. 1789. Die heil. Schrift des N. T. überſetzt von *Seb. Mutſchelle.* 1789 München 8. Die heil. Schrift des N. T. auf Befehl Herrn *Rupert* II. Abt des fürſtl. Hochſt. Kempten zum Nutzen und Gebrauch d. Hochfürſtl. Unterthanen herausg. von *Dm. von Brentano.* Kempten I. Th. 1790. 8. — Ex *reformatis;* verbi diuini miniſtri Tigurini, maximeque *Leo Iudae* omnia biblia verterunt, ita tamen, vt eorum verſio parum a Lutheri diſcreparet; prima editio in lucem edita eſt Tiguri ab anno 1525—1529. Nouum teſt. iam excuſum fuerat Tiguri apud Froſchouerum a. 1525 4 poſtea nouam editionem, quae emendatior eſſet, curarunt theologi Tigurini ab a 1665—1667. II. voll. fol. quae interpretatio vocatur *tigurina noua.* *Dauid. Pareus* etiam Lutheri verſionem, paſſim tantum mutatam, repetiit, Neoſtadii Nemetum 1579 fol. vt et *Paullus Toſſanus*, Heidelbergae 1617 1618. fol. nouam concinnauit *Ioh. Piſcator*, Herbornae ab an. 1611—1614. 4. Recentiſſima bibliorum verſio hoc titulo prodiit: *Die Bibel, das iſt: alle Bücher des A und N. Teſtaments. Aus den Grundſprachen treulich und wohl verdeutſchet, auf das neue und mit Fleiſs wieder überſehen. Sammt den ſo genannten apocryphiſchen Büchern, deutlicher Vorrede, begreiflichen Abtheilungen der Kapitel, abgeſetzten Verſen, nothwendigen Concordanzen, und einem nützlichen Regiſter. Zürich bey David Geſner Gebrüdere und bey Orell* etc. 1772. fol. vid. Acta hiſtorico-eccleſiaſtic. Weimarienſia, et *über das Intereſſanteſte der Schweiz. aus d. Franzöſ* B. IV. S. 63 ſqq. Sed nouum teſtamentum ſeparatim edidit *Ioh. Zwik*, das ganz neüw Teſtament ze Teütſch den Latinen entgägen geſetzt, mit ſampt den nodtwendigen Concordanzen. Zürich bey Chriſtoffel Froſchouer 1555. 4. verſio germanica eſt illa Tigurina, latina eſt Erasmi. vid. *Ioh. Georg Schelhorn* Sammlung für die Geſchichte Erſt. B. S. 78 ſq. (Nördlingen 1779. 8.) nouam verſionem confecit *Amandus Polanus a Polanſdorf:* das gantze neue teſtament vnſers herrn ieſu chriſti, mit den beſten gedruckten vnd auf pergament geſchriebenen alten griechiſchen exemplarien collationirt vnd mit allen treuen überſehen. Baſel 1603. 8. (vid *le Long* — *Walch.* pag. 162.) verſio germanica *Breitingeri*, Tiguri 1629. 4. *Ioh. Henr. Reitze* neues teſtament vnſers herrn ieſu chriſti, aufs neue ausm grund verdeutſchet vnd mit anziehung der verſchiedenen leſungen vnd vieler übereinſtimmenden ſchriftörter verſehen, Offenbach 1703. 8. Erlangen 1706. 8. Büdingen 1713. 8. verſio barbara et obſcura, ſingula verba textus preſſit auctor. — Geſchichte Ieſu unſers Herrn und ſeiner Geſandten, 5 Bücher, aus dem Griechiſchen. Zürch 1781. die Epiſteln ibid. 1782. 8. — Verſiones N. T. plures quoque confecerunt, qui *Socinianis*, *Arianis*, ac *fanaticis* adnumerantur. Das N. T., das iſt, alle bücher des neuen Bundes, welchen Gott durch chriſtum mit dem menſchen gemacht hat, treulich aus dem griechiſchen ins deutſche verſetzt. Rackau 1630 8. Interpretes huius verſionis Socinianorum fuerunt *Ioh. Crellius* et *Ioachimus Stegmannus*, ſenior. — Das N. T. treulich aus dem griechiſchen ins deutſche überſetzt. Eine neue ausfertigung, in welcher fleiſsiger als iemals zuuor in irgend einer dolmetſchung die mancherley leſſungen ſowohl aus geſchriebenen, als gedruckten büchern vorgeſtellet vnd die übereintreffende oerter der ſchrift angemerket ſind. Amſterdam 1660. 8. auctor eſt, vt praefatio docet, *Ieremias Felbinger.* Arianis accenſetur. — *Caſpar Ernſt Triller* mit dem grundtext genauer übereintreffende überſetzung des N. T. Amſterdam (ſed locus fictus) 1703. 8. Socinianorum doctrinam probat

verſio horrida et barbara. [Huc etiam *C. T. Dammii*, et *C. F. Bahrdtii* verſiones vernaculae N. T. pertinent, illa edita 1764 ſq. III. 4., haec ex tertia editione, Berol. 1783. II. 8.] — E fanaticis N. T. verterunt: *Ioh. Iac. Iunckherrott* neues teſtament des herrn vnſerer ieſu chriſti, eigentlich aus dem griechiſchen grundtext gedolmetſchet vnd in das deutſche überſetzt. Offenbach 1732. 8. coll. Beyträge zur critiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache, Poeſie, vnd Beredſamkeit Bd V. S. 316 ſqq. nihil ineptius hac verſione cogitari poteſt. — *Timothei Philadelphi*, (nomen fictum, auctor *Ioh. Kayſerus*, *Iacobi Boehmii* adſecla,) neues teſtamnte, nach den buchſtaben und buchſtäblichen verſtand des grundtextes überſetzet, ſine nota loci, 1735. 8. — *Nic. Lud. Comitis de Zinzendorf* verſio N. T. duabus partibus, quarum altera prodiit ſub titulo: eines abermaligen verſuchs zur überſetzung der hiſtoriſchen bücher neuen teſtaments vnſers herrn ieſu chriſti, aus dem original, erſte probe, Büdingen 1739. 8. altera: eines abermaligen verſuchs zur überſetzung der lehr vnd prophetiſchen bücher neuen teſtaments vnſers herrn Ieſu chriſti, aus dem original erſte probe, ibid. 1746. 8. [Ad idem genus *Marburgenſia Horchii* (1712.) et *Berleburgenſia* (1726. VII. fol.) biblia pertinent.]

Ex *Lutheranis* germanicis verſibus N. T. expreſſit *Daniel Bernhardi*, Superintend. vet. Marchiae Generalis, Stendaliae 1675. 8. — Das neue Teſtament nach der Ueberſetzung D. *Chriſt. Aug. Heumanns*, Th. II. 1748. verbeſſert wieder aufgelegt Hannover 1750. *Mayers* Verſuch einer mit Schrift und Vernunft übereinſtimmenden und erläuternden Ueberſetzung der heil. Schrift nebſt vielen nöthigen und nützlichen Anmerkungen. Hannover 1753. D. *Ioh. Albr. Bengel* Ueberſetzung des neuen Teſtaments mit Anmerkungen. Stuttg. 1753. denuo 1769 et 1781. Das N. T. überſetzt aus dem griechiſchen und mit Anmerkungen erläutert von D *Ge. Fr. Seiler*. II. Th. Erlangen 1781. 8. *Ioh. David Michaelis* Ueberſetzung des N. T. *Erſt.* Th. welcher die hiſtoriſchen Bücher, vier Evangelia und Geſchichte der Apoſtel enthält, Göttingen 1790. 4. *Zweyter* Theil, welcher die Briefe der Apoſtel und Offenbahrung Iohannis enthält, ib. 1790. 4. [Idem Animaduerſiones ad hanc verſionem edidit 1790 ſq. III. 4.] Das N. T. ſo überſetzt und erklärt, daſs es ein ieder Ungelehrter verſtehen kann, von *I. H. Dn. Moldenhawer*, Quedlinburg u. Blankenburg, II. Th. 1787. 1788. 4. Das neue Teſtament, neu überſetzt mit einer durchaus anwendbaren Erklärung von D. *Ioh. Otto Thieſs*. Erſt. B. Matthaeus. Hamburg 1790. 8. Zweyt. B. Marcus. 1791. 8. [edit. 2da emendatior, 1794. III. vol. eod. anno.] Singulos libros N. T. in vernaculam linguam tranſtulerunt: D. *Ioh. Ge. Roſenmüller* die Briefe des Apoſtels Pauli an die Philipper, Coloſſer, Theſſalonicher, an den Timotheus und an die Hebräer aufs neue verdeutſcht. Nürnb. 1781. 8. *Ioh. Andr. Cramers* neue Ueberſetzung des Briefes Pauli an die Epheſer nebſt einer Auslegung deſſelben. Hamburg 1782. 4. Eiusd. Erklärung des Briefes Pauli an die Ebräer. Copenhagen 1757. II. Th. 4. D. *Sam. Fr. Nathan. Morus*, der Brief an die Ebräer überſetzt, dritte vermehrte Auflage. Leipz. 1786. 8. D. *Gottl. Schlegels* Briefe der Apoſtel Iohannes, Iacobus und Iudas überſetzt. Halle 1783. 8. (Iacobi und Iudae Briefe) Briefe zweener Brüder Ieſu in unſern Canon (von *Ioh. Gottfr. Herder*) Lemgo 1775. 8. Pauli Brief an die Hebräer erläutert von *Gottl. Chr. Storr* Tübing. 1789. Μαραν Αθα das Buch von der Zukunft des Herrn (Offenbahr. Ioh.) des N. T. Siegel (von *I. G. Herder*). Riga 1779. 8. Der Bericht des Matthäus von Ieſu dem Meſſia. Ueberſetzt und mit Anmerkungen begleitet von *Ioh. Adrian Bolten*. Altona 1792. 8.

Gothicae verſionis, quam confecit *Vlphilas*, Gothorum epiſcopus *fff*), (vid. de eo *Michaelis* Einleitung in die Bücher des N. B. Th. I. pag. 490 ſqq. et quos ibi laudauit,) fragmenta tantum ſuperſunt, quatuor nimirum euangelia, neque tamen integra, et quaedam particulae epiſtolae ad Romanos. Ac quatuor quidem euangelia exhibet codex, vulgo dictus *argenteus*, qui nunc in bibliotheca Academiae Vpſalienſis adſeruatur. Prima huius verſionis editio hoc titulo prodiit: Quatuor Dn. N. I. Chr. euangeliorum verſiones perantiquae duae, Gothica ſcilicet et Angloſaxonica: quarum illam ex celeberrimo codice argenteo nunc primum deprompſit *Franc. Iunius*, hanc autem ex codd. MSS. collatis emendatius recudi curavit Thomas Mareſchallus Anglus, cuius etiam obſeruationes in vtramque verſionem ſubnectuntur. Acceſſit et gloſſarium Gothicum, cui praemittitur alphabetum Gothicum, Runicum etc. opera eiusdem *Fr. Iunii*, Dordrechti 1665. 4. repetita eſt haec editio Amſtelod. 1684. 4. etiam Holmiae 1671. 4. haec eadem Vlphilae verſio literis latinis vna cum recentiore Sueco-gothica, Islandica, et vulgata verſione latina edita eſt, curante *Georgio Stiernhelmio.* Sed anno 1750. emendatius edita eſt, hoc titulo: Sacrorum euangeliorum verſio Gothica, ex cod. argenteo emendata atque ſuppleta, cum interpretatione latina et annotationibus *Erici Benzelii*, non ita pridem archiepiſcopi Vpſalienſis. Edidit, obſeruationes ſuas adiecit, et grammaticam Gothicam praemiſit *Edwardus Lye*, A. M. Oxonii e typographeo Clarendoniano 1750 4. etiam in hac editione non minus quam in prima, verſio literis gothicis eſt typis expreſſa; denuo deſcripſerat eam Benzelius, et latinam translationem adiecerat, ſed eo mortuo (1743.) opus typis exprimendum curauit *Lye.* — Pauca quaedam fragmenta alia huius verſionis, e cod. *Carolino* Bibliothecae Guelferbytanae edidit et latine vertit *Knittel:* Vlphilae verſionem gothicam nonnullorum capitum epiſtolae Pauli ad Romanos e litura MS. reſcripti Bibliothecae Guelferbytanae cum variis monumentis ineditis eruit, commentatus eſt, deditque foras *Franc. Anton Knittel.* Brunouici 1762. 4. (conf. *Erneſti* neue theol. Biblioth. B. III. pag. 291 ſqq.) Haec editio repetita eſt Vpſaliae 1763.: *fragmenta verſionis Vlphilanae continentia particulas aliquot epiſtolae ad Romanos, haud pridem ex cod. reſcripto bibliothecae Guelferbytanae a Franc. Ant. Knittel edita, nunc cum aliquot annotationibus typis reddita a Iohanne Ihre. Accedunt duae diſſertationes ad philologiam Moeſogothicam ſpectantes.* Vpſaliae 1763. Plures quos laudauit et quibus adſtipulatur *la Croze* (Theſaur. epiſt. tom. III. p. 78—95) exiſtimarunt, verſionem hanc Vlphilae eſſe potius Francicam quam Gothicam, idque partim e loco inuenti codicis, monaſterio nimirum Werdenſi, et litterarum genere demonſtrare voluerunt, ſed refutati ſunt a *Michaele*, (Einleit. Th. I.) *Ioh. Georg. Wachtero* in commentatione de lingua cod argentei, inſerta Miſcellaneis Berolinenſ. ad incrementum ſcientiar. ex ſcriptis Societati exhibitis editis, Continuat. I. pag. 40—47. (conf. Beyträge zur Crit. Geſch. der deutſch. Sprache etc. B. I. pag. 150 ſqq.) *Erneſtio* Inſtitut. Interpr. N. T. pag. 197. edit. *Ammon. Ihrio*, aliisque. conf. *Ioh. ab Ihre ſcripta verſionem Vlphilanam et lin-*

fff) Vid. *Baazii* inuentar. eccleſ. Sueo Gothor. pag. 86. et *Georg. Frid. Heupelii* diſſ. de Vlphila ſeu verſione IV. euangeliſtarum Gothica. Viteb. 1693. 4. *Fabric.* coll. Beyträge zur critiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache, Poeſie, und Beredſamkeit (Leipz. 1732. 8.) B. I. S. 412 ſqq. *Schröckh* chriſtl. Kirchengeſchichte Th. VI pag. 35—40. Caet. Vlphilae nomen vario modo ſcribitur, Ουρφιλας (Philoſtorg. Hiſt. Eccleſ. lib. 2. §. 5.) *Vulfilas* (Iornandes de rebus Geticis c. 51.) *Gilphilas* (Iſidor. Hiſpalenſ. Orig. lib. 9.) *Gulfilas* (Iſidor. Chron. Gothor. aera 415. et *Conring* de Orig. Iur. Germanici cap. 5.) *Kuin.* Omnino de Vlphila et codice Vpſal. vid. *Schinmeier* in dem Verſuch einer vollſtänd. Geſch. der Schwediſchen Bibelüberſetzungen 4. Part, 2. Beyl. (1782.) p. 94 ſq.

quam Moeſogothicam illuſtrantia ab auctore emendata et aucta, cum aliis ſcriptis ſimilis argumenti (curante *Büſchingio*). Berolin. 1773. 4. Verſionem hanc habere eas lectiones, quae nonniſi e graeco textu venire potuerint, docuerunt, praeter *Michaelem, Bengelius* App. Crit. pag. 408. *Wetſtenius* tom. I. pag. 114. *Ihrius* (in Commentat. de lingua cod. argentei Vpſal. 1754.) *Semlerus* Apparat. ad liberalem interpretat. N. T. pag. 71 ſq. *Kuin.*]

Graecobarbaram Maximi Margunii Calliopolitae verſionem N. T. iam memoraui ſupra inter editiones N. T. cum verſione vna vel pluribus. Memini etiam me legere, latinam vulgatam N. T. interpretationem exſtare redditam graece, perinde vt olim verſionem latinam N. T. quam ex Hebraeo concinnauerat S. Hieronymus, ſua iam aetate graece translatam a Sophronio refert in Catalogo cap. 134. et lib. II. in Rufin. Referri etiam hoc loco poſſunt, qui paraphraſi Graeca poetica libros N. T. reddiderunt, vt euangelium Ioannis, Nonnus, qui ſaeculo quinto Chriſtiano ſcripſit, et lectiones euangelicas atque epiſtolicas auorum noſtrorum memoria I. Poſſelius. *Fabric.*

[*Hebraicae* verſiones N. T. plures exſtant. Illa, quam *Elias Hutterus* concinnauit, legitur in ipſius N. T. polyglotto, de quo ſupra diximus. Hebraicam autem Hutteri verſionem ſeparatim deſcribendam curauit *Guil. Robertſonus*, hoc titulo: *Nouum teſtamentum ebraice, ex verſione Eliae Hutteri; nunc autem in volumen portatu facile redactum atque centenis quibusdam in locis, poſt diligentem ipſius recognitionem, emendatum atque caſtigatum, absque ceteris iſtis in editione Hutteriana linguis per ſeſe ſeparatim et puro puto idiomate ſolummodo ebraico publicatum.* Londini 1661. 8. vid. *Walch.* l. c. pag. 146. *Maſch.* l. c. tom. II. pag. 5 ſq. Duplicem verſionem euangelii Matthaei hebraicam commemorauimus ſupra, cum de his ipſis Matthaei commentariis diſputaremus. Epiſtolae ad Hebraeos verſionem hebraicam edidit *Münſterus*, eandemque *ex Graeco in purum idioma Ebraeum verbotenus et accurate* tranſtulit, et addita verſione latina edidit *Fridericus Albertus Chriſtianus, quondam Iudaeus nunc per Dei gratiam proſelytus.* Lipſ. 1676. 4. cum praefatione *Ioh. Bened. Carpzouii* ggg), repetita eſt haec verſio Halae 1734. 8. — *Quatuor euangelia N. T. ex latino in hebraicum ſermonem vertit Ioh. Baptiſta Zonas.* Romae 1668. fol. vid. *Maſch.* pag. 7. — *Lucae euangelium hebraice vertit Frid. Petri.* Viteb. 1574. 8. vid. *Maſch.* p. 12. — Lectiones epiſtolarum et euangeliorum hebraice edidit *Elias Hutterus* hhh). Noriberg. 1601. 8. Lipſ. 1663. 8. — Nouum Teſtamentum e Lutheri verſione in Iudaeorum gratiam literis hebraicis edidit *Chriſtianus Mollerus.* Francof. ad Viadr. 1700. 4. Lectiones quoque anniuerſarias euangeliorum hebr. edidit Guil. Robertſonus. Lond. 1661 8. — Euangelia, Acta Apoſt. epiſtolae Pauli ad Rom. et ad Hebr. germanice, characteribus Rabbinicis, ex verſione *Eliae Schadaei.* Argentorati 1592. 8. [*Ioh. Henr. Kallenberg* plures libros N. T. iudaeo-germanico ſermone edidit.]

Hibernico

ggg) *Carpzouius* in editione ſua euangelii Matthaei Münſteriana non reperit Münſteri verſionem hebr. ep. ad Hebraeos, itaque parum abeſt, quin neget, editam eſſe; ſed eſt mihi editio Matthaei Hebraici Münſteriana Baſil. 1557. 8. in cuius calce epiſtola ad Hebraeos latine et hebraice legitur. *Fabric*

hhh) Sed dictionem in illa verſione haud ſatis caſtigatam obſeruat *Iambonatus* Bibl. Hebraeo latin. p. 38. Ibidem lego *Erhardum Schiggium Stekboraeum Heluetium* euangelia Iohannis et Lucae verſione hebraica donaſſe. Memorat et pag. 50. *Friderici Petri* euangelia anniuerſaria hebraice conuerſa Antwerp. 1581. 8. *Georgii Mayeri* e Soc. Ieſu N. T. hebraice verſum, cuius mentionem facit *Ribadeneira* editum eſſe haud exiſtimo. *Fabric.*

Hibernico ſermone N. T. ex graeco et literis Anglo-Saxonicis per *Guil. Dornwillium,* cum ipſius epiſtola anglica, Iacobo I. Anglorum regi inſcripta prodiit Dublini 1602. 4. quae eadem verſio repetita eſt ſtudio et impenſis *Rob. Boyle.* Londini 1681. 4. vid. *le Long* Bibl. Sacr. *Fabricius* noſter commemorat verſionem hibernicam N. T. interprete *Guil. Daniele,* auſpiciis *Guil. Vſſerii,* equitis aurati, Lond. 1602. 4. recuſam ibid. 1681. 4. et laudat hanc in rem Arnoldi Booti indicem auctorum animaduerſionibus ſacris praemiſſum ſ. v. *vernaculae.* — Veteris Teſt. libri ſermone Hibernico ex verſione *King*, recognita a *Guil. Bedell,* epiſcopo Kilmorienſi, editi ſunt Lond. 1685. 4. vid. le Long, et quos laudauit Fabricius: *Burnetus* in Bedelli vita pag. 120 ſq. et *Simon* Hiſt. Crit. lib. II. pag. 516 ſq.

Hiſpanicam verſionem bibliorum inter Chriſtianos, (omittimus enim verſiones hiſpanicas V. T. a Iudaeis confectas, vid. *le Long*, *Walch.* l. c. pag. 118. Catalogue raiſonné de la Collection de livres de Pierre Antoine Crevenna vol. I. pag. 21 ſqq. et quos laudauit Fabricius noſter: *Nicolaus Antonius* in Bibliotheca veteri tom. II. pag. 57. 259. et *Caſp. Lindenbergius* in epiſtola de non contemnendis ex lingua Hiſpanica vtilitatibus theologicis, inſerta nouis literariis maris Baltici a. 1702. menſ. Octobr. pag. 302 ſq.) nouam adornauit *Caſſiodorus de Reyna,* prodiit hoc titulo: *la biblia que es*, *los ſacros libros del vieio y nuevo teſtamento, traſladada en Eſpañol* 1569. 4. Baſileae. Nouum Teſt. ex verſione eiusdem hominis, paululum mutata recuſum 1596. et recognitum a *Cypriano de Valera.* Amſtel. 1625. Hanc verſionem Caſſiodori de Reyna inſeruit quoque *Hutterus* N. T. polyglotto, 1599. Extat praeterea N. T. ex Graeco in linguam Caſtellanam conuerſum interprete *Franciſco de Enzinas,* (alias *Dryandro*) Carolo V. imperatori dicatum, Antwerp. 1543. 8. et alia Hiſpanica verſio quae hoc titulo extat: El teſtamento nuevo de nueſtro Señor y ſalvador Ieſu Chriſto nueva y fielmente traduzido del original Griego en romance Caſtellano, en Venecia, en caſa de Iuan Philadelpho 1556. 12.

Hungaricam bibliorum verſionem, ex fontibus linguarum ſacrarum concinnatam, edidit *Caſpar Caroli*, Wyſolyini 1589. 4. haec eſt prima editio, et poſtquam ab *Alberto Molnaro* fuit recognita, prodiit Hanouiae 1608 4 Oppenheimii 1612. et ſaepius. Extat quoque verſio bibliorum Hungarica auctore *Georg. Kaldo,* e Soc. Ieſu, Coloniae et Viennae Auſtriae 1626. N. T. ex verſione *Caroli* prodiit Amſtelod. 1646. 12. *Kaldus* etiam euangelia et miſſas, per annum legi ſolitas, in linguam Hungaricam tranſtulit. vid. *le Long*, *Walch.* pag. 130 ſq. et quos laudauit.

Islandica Biblia ex verſione Lutheri, interpretibus *Gudbrando Thorlacio* aliisque, auſpiciis Friderici II. Danorum regis, prodierunt Holmae Islandorum 1584. fol. et emendatius, curante *Thorlaco Schulonio*, ibidem 1644. fol. vid. *le Long* et *Walch* l. c. pag. 97. et ibi laudatos, et quem nominauit Fabricius, *Ioh. Mollerus* in Hypomnematis ad Albertum Bartholinum de ſcriptis Danorum pag. 227. Nouum Teſtamentum Islandice editum eſt ibid. 1610. 8. *Stiernhielmii* editio euangeliorum ſupra memorata eſt, cum ageremus de verſione Gothica.

Italicae verſiones librorum N. T. vel ſunt confectae a *pontificiis* vel *reformatis.* Primus illorum, qui biblia ſacra verteret, ita tamen, vt vulgatam verſionem ſequeretur, fuit *Nicolaus de Mallermi*, Abbas Benedictinus. Eius verſio lucem vidit Venetiis 1471. fol. Kalendis Auguſti. Alia verſio eodem anno, non tamen notato loco, prodiit hoc titulo: *Biblia in lingua Italiana*

 1471.

1471. fol. II. vol. ad calcem legitur: *quiui finiſſe lapocaliſſis et e il fine del novo Teſtamento 1471. in Kalende de Octobrio*, haec verſio etiam Mallermo vulgo adſcribitur; ſed quum ſit a priore diuerſa, alium huius auctorem fuiſſe, plures ſuſpicantur. vid. Walch. pag. 128 ſq. inprimisque Catalogue raiſonné de la Collection de livres de M. Pierre Antoine Crevenna vol. I. p. 15 ſqq. iii) Mallermi editio ſaepius eſt repetita Venetiis 1477. 1490. 1492. 1507. 1541. 1566. vid. *le Long*, *Richard Simon*, *Walch*, *Maittaire*, *Denis* Supplem. ad Maittaire, et Catalogue — Crevenna. — Nouam verſionem adornauit *Antonius Bruccioli* prodiit Venetiis 1532. fol. hoc titulo: *La Biblia, quale contiene i Sacri libri del Vecchio Teſtamento, tradotti nuouemente da le hebraica verita in lingua toſcana per Antonio Brucioli. Co divini libri del nuovo teſtamento di Chriſto Gieſu Signore et ſaluatore noſtro. Tradotti di Greco in lingua Toſcana del medeſimo.* Saepius repetita eſt poſtea. Nouum Teſtamentum *Brucioli* ſeparatim prodiit Venetiis 1530. 8. 1544. 12. etc. Nouum Teſtamentum ex verſione *Zachariae Florentini*. Venet. 1542. 8. Florentiae 1566. Epiſtolae et euangelia anniuerſaria 1483. Euangelia et epiſtolae dominicales. Venetiis 1505. 8. Adſeruatur exemplar in bibliotheca noſtra academica Lipſ. titulus eſt: *epiſtole euangeli vulgar hiſtoriade.* Ad calcem leguntur haec: *Qui finiſce lepiſtole et euangeli vulgari hiſtoriade et ſtampate nella triumphante Cipta di Vinetia per Chriſtofollo di penſa nel anno de Signore* MCCCCCV. *adi.* XI. *Iunio Sotto il pontificato di Papa Iulio ſecondo Regnante Leonardo Lauredano inclito principe di Vinetia. — Laus Deo.* — Epiſtolae et euangelia ex verſione Remigii Florentini. Venetiis 1627. 4. kkk) Alias eiusmodi verſiones euangelior. et epiſtolar. recenſuit *Denis* Supplem. ad Maittaire. vid. Index ſ. v. *epiſtolae*. — A *Reformatis* ſaepius quoque N. T. italice verſum eſt. N. T. ex Graeco recens translatum a Maximo Theophilo. Lugduni 1551. 16. N. T. Latinum (ex verſione Erasmi) et *Italicum* ex interpretatione Brucioli caſtigata. Lugd. 1558. 16. N. T. Italicum ex Brucioli verſione caſtigata cum annotatt. *Nicolai des Gallars* italice redditis 1560. 8.

Lapponica. Manuale lingua Lapponica, nempe Pſalterium, Prouerbia Salomonis, Eccleſiaſtes, Siracides, euangelia et epiſtolae dominicales ex verſione *Ioh. Tornaei.* Holmiae 1648. 8. Pericopae euangeliorum et epiſtolarum dominicalium, lingua Lapponica ab *Olao Stephano Graanio* reddita. Holmiae 1669. 8.

Latinae librorum ſacrorum verſiones plures fuerunt, monente Auguſtino Doctr. Chr. II, 11. 14. Prae ceteris tamen ea probata fuit, quam Hieronymus *communem*, *vulgatam* et *veterem* vocat, quae etiam, quoniam in eccleſia Latina in vſu fuit, *Italica* dicta eſt. Conf. de ea *Maſch.* Biblioth. Sacr. part. II. vol. III. quod de verſionibus latinis agit, (Halae 1783. 4.) p. 5 ſqq. et ibi laudatos; *Michaelis* Einleit. Th. I. *Simon* hiſt. crit. des Verſ. du N. T. *Millius* §. 377 ſqq. *Mosheim* Commentarii de rebus Chriſtianor. ante Conſtantin. M. pag. 225 ſqq. P. *Pi-*

iii) Adde *Ferdin. Foſſii* Catal. codd. ſaec. XV. impreſſ. in bibl Magliabechiana tom. I. p. 343 ſq. qui cum Audiffredi in catal. edit. rom. pag. 92. Romae aut alio loco potius, quam Venetiis excuſa eſſe opinatur, notatque, illa reuera diuerſa eſſe ab illis, quae Nic. Malermii nomen prae ſe ferunt. Idem multus eſt de verſione Malermi, Venet. 1490. fol. *Harl.*

kkk) Antiquiorem edit. epiſtol. lectionum et euangeliorum edit. litteris maiuſculis gothicis, fol. ſine notis typogr. et verſionem Florentino idiomate, *Florent.* 1495. fol. recenſet *Foſſius* l. c. pag. 638 ſq. *Harl.*

P. *Pithoeum* de latinis ſacror. biblior. interpp. pag. 5 ſq. Opp. Pariſ. 1609. 4. etc. Verſionem quatuor euangeliorum *Italam* (de editionibus enim bibliorum, et ſtudiis eorum, qui integram verſionem *veterem* e ſcriptis Patrum Ante-Hieronymianorum reſtituere conati ſunt, *Flaminii Nobilii*, Romae 1588. *Petri Sabatierii* qui codd. MSS. conſuluit et verſionem edidit Remis 1749 — 1751. III. fol. aliorumque hic nihil monemus. vid. *Maſch.* l. c. p. 6 ſqq.) edidit *Blanchinus* hoc titulo: *Euangeliarum quadruplex latinae verſionis antiquae ſeu veteris Italicae, nunc primum in lucem editum ex codd. MSS. aureis, argenteis, purpureis, aliisque plusquam millenariae antiquitatis, ſub auſpiciis Iohannis V. Regis fideliſſimi Luſitaniae, Algarbiorum etc. a Ioſepho Blanchino, Veronenſi, Presbytero Congregationis oratorii S. Philippi Nerii de Vrbe. Romae* A. D. cIɔIɔCCXLVIIII. *Typis Antonii de Rubeis apud Pantheon in via Seminarii Romani* Vol. II. fol. Ante *Blanchinum* nimirum iam a. 1695. 12. ediderat *Ioh. Martianaeus* (Martianay) Pariſiis e codd. Corbeienſi et Sangermannenſi *vulgatam antiquam Latinam et Italam verſionem euangelii ſecundum Matthaeum, cum variantibus lect. et prolegomenis*, eodemque anno ibid. *epiſtolam canonicam S. Iacobi Apoſtoli iuxta vulgatam veterem, ſeu verſionem italicam* e cod. vetuſtiſſimo Corbeienſi; ſcripſit idem: *remarques ſur la verſion italique de l'euangile de ſaint Matthieu, qu'on a decouvert dans des fort anciens manuſcrits Paris* 1695. 12. Huius ergo veſtigia Blanchinus preſſit, ſed eum longe ſuperauit. Editionem Blanchini, quae duobus voluminibus conſtat, quorum prius continet euangelia Matthaei et Iohannis, poſterius euangelia Marci et Lucae, deſcripſit *Maſchius* l. c. pag. 17. add. *Semler* Geſch. d Glaubenslehr. B. I. pag. 117. in Baumgart. Polemik. — Codicem Vercellenſem, quo Blanchinus etiam vſus eſt, edidit *Ioh. Andr. Iricus* Mediolani 1749. 4. mai. Cod Foroiulienſi lacunoſo Blanchinus vſus eſt, cuius cod. ſupplementa Pragae et Venetiis aſſeruantur et folia XVI. quae Pragam ſunt delata, edidit Dobrowsky. vid. *Maſch.* p. 19. lll) Praeterea *Acta Apoſt. graece et latine* e cod. Laudiano edidit *Tho. Hearnius* 1715. 8. Oxonii. denuo exprimendam curauit huius cod. verſionem *Hwiid* in *libello critico de indole cod. N. T. bibliothecae Caeſareo Vindobonenſis Lambecii XXXIV. acceſſit textus Latinus A. A. Antehieronymianus e cod. Laudiano.*

Verſionem antiquam caſtigauit et emendauit *Hieronymus*, hortante *Damaſo* P. R. ſed haec Hieronymi verſio a pluribus improbata, nec ante ſaeculum octauum per omnem eccleſiam recepta eſt, ita tamen, vt in exemplis caſtigationis illius e regione apponeretur verſio Itala ſeu antiqua. vid. *Michaelis*, *Richard Simon*, *Martianaeus*, *Erneſtius* Inſtit. Interpr. N. T. pag. 197 ſqq. edit. *Ammon.* Verſio, quae ab Hieronymo nomen habet, curante *Martianaeo*, hoc titulo prodiit: *S. Euſebii Hieronymi Stridonenſ. Presbyteri Operum Tomus I. ſeu diuina bibliotheca antehac inedita, complectens translatiores latinas V. et N. T. tum ex Hebraeis tum e graecis fontibus deriuatas, innumera quoque ſcholia marginalia antiquiſſimi hebraei cuiusdam ſcriptoris anonymi, Hebraeas voces proſſius exprimentis. Prodit e vetuſtiſſimis MSS. Codd. Gallicanis, Vaticanis etc. ſtudio et labore monachorum ordinis S. Benedicti e congregatione S. Mauri. Pariſiis ap. Lud. Boullard. MDCXCIII. fol.* vid. *Maſch.* l. c. p. 20 ſq.

Verſio

lll) Totius fere N. T. verſio ante Hieronymiana reſtitui poſſet e codice antiquiſſimo Bezae et altero regio Pariſ. vel Claromontano. *Fabric.* Non crediderim Fabricio, adfirmanti, eam e Bezae codd. et regio ſecundo (qui eſt ipſe *Claromontanus Bezae*) reſtitui poſſe. Erneſti ad Inſt. Interpr. N. T. pag. 200. Praeter Cod. Bezae ſ. Cantabrig. etiam Boernerianus ſ. Dresdenſis Epp. Paulli habet verſionem lat.

Verſio *Vulgata*, quae ab eccleſ. Rom. doctoribus vel integra, vel maximam partem *Hieronymo* adſcribitur, vt a noſtris multis iisdemque ſat firmis argumentis demonſtratum eſt, (vid. Maſch. pag. 28. et ibi laudati,) ex verſionibus, Itala, Hieronymiana, aliisque, et libris Patrum, compoſita eſt. Quisnam illius auctor fuerit (vulgo ad Gregorii Magni tempora natales eius referuntur)? prorſus ignoratur. De variis *Correctoriis bibliis*, quorum auctores in emendanda verſione vulgata elaborarunt, egit ſatis accurate (*Doederlein*) in *Litterariſchen Muſeum* I. Band (Altorf 1778. 8) pag. 1 ſqq. Editiones huius verſionis vulgatae innumerae exſtant, *tres* vulgo earum conſtituuntur *claſſes* I) quae ab origine typographiae vsque ad emendationem huius verſionis Sixti V. et Clementis VIII. ſuſceptam prodierunt. Harum in numero ſunt: *Moguntina* a. 1462. fol. per *Ioh. Fauſt* et *Petr. Schoeffer*, quorum nomina ad calcem leguntur [mmmm]. Alii tamen Moguntinam a. 1450. fol. antiquiſſimam profitentur. conf. *Maſch.* pag. 53 ſqq. pag 98 ſqq. Hoc ſaltem certiſſime conſtat, non exſtare editionem illa Moguntina anni 1462. antiquiorem, quae certam indubitatamque anni notam habeat. [conf. longam *Foſſii* narration. in catal. codd. ſaec. XV. impreſſ. in bibl. Magliabech. I. pag. 320 — 328. *Harl.*] *Romana* 1471. Voll. II. fol. *Noribergenſis* 1475. per *Antonium Coberger.* — *Neapolitana* cum interpretationibus hebraicorum nominum ſecundum ordinem alphabeti 1476 fol. *Auguſtana* per Ioh. Bemler, 1476. fol. litteris quadratis. *Colonienſis* 1479. 1527. *Louanienſis* 1547. fol. aliaeque. vid. *Maſch.* l. c. et *Walch* pag. 53 ſqq. II) quae auctoritate Sixti V. et Clementis VIII. emendatae, editae ſunt. E decreto patrum Tridentinorum correctior vulgatae editio prodiit. Hoc opus coeptum eſt Romae 1565. ſed abſolutum a Sixto V. Pont. Max. hoc titulo: *Biblia ſacra vulgatae editionis tribus tomis diſtincta. Romae ex typographia Apoſtolica Vaticana* MDXC. fol. vid. *Maſch.* pag. 239. *Walch.* pag. 59. Poſt Sixti vero obitum ſub auſpiciis Clementis VIII. haec editio multis in locis emendata hoc titulo prodiit: *Biblia ſacra vulgatae editionis Sixti V. Pont. Max. iuſſu recognita et edita. Romae ex typographia Apoſtolica Vaticana*, 1592. fol. vid. *Maſch.* pag. 244 ſqq. [nnn] III) quae poſt Clementis correctionem in lucem prodierunt: *Biblia Latina Sixti V. pontificis Max. iuſſu recognita atque edita. Additae ſunt concordantiae marginales, explicationes nominum ebraeorum et index rerum. Romae ex typographia Vaticana*, 1593. 4. Praeterea editio Romana 1598. Antwerpienſis 1599. 8. 1608. 8. Colonienſis 1609. 8. Pariſienſis

mmmm) Hanc editionem *Ioh. Fauſtus* et *Petr. Schoeffer* pararunt Moguntiae et tanquam ſcripta manu eſſent, vendiderunt eius exempla Pariſiis pretio 60. coronatorum. Hinc ex multitudine illorum in ſuſpicionem artis Magicae venerunt, donec comperto typographiae artificio, ſententia Parlamenti fuerunt abſoluti. vid. *Serarium* rerum Moguntinar. lib. I. et *Cheuillierum* in Origg. Typographiae Pariſ. part. I. cap. 1. *Fabric.* De *Ioh. Fauſto*, *Petr. Schoeffero* et *Ioh. Guttembergio*, qui primi de arte typographica praeclare meriti ſunt, vid. *Chriſt. Gottlieb Schwarz* Diſſ. de origine typographiae in Opuſcc. Acadd. eiusdem quae nuperrime *Harleſius* V. C. edidit (Norimb. 1793. 4.) pag. 295 ſq. Idem *Schwarzius* in Diſſ. ſecunda pag. 314 ſqq. duas editiones bibliorum latinorum, quae e prima Moguntiae officina typographica prodierunt, deſcripſit, quarum altera, in qua nec anni, nec loci, nec typographi expreſſum iudicium eſt, quamque primam omnium dicit, etiam in noſtra biblioth. Paulina Lipſ. ſeruatur. *Kuin.*

nnn) Quoniam autem in Clementis editione multa emendata atque aliter poſita fuerant quam in bibliis Sixtinis, hinc *Tho. Iameſius* libellum quo vtramque inter ſe contulit, inſcripſit *bellum papale* [*ſ. concordia diſcors Sixti V. et Clem. VIII. circa Hieronymianam verſionem*]. Lond. 1600. 4. *Fabric.* et 1678. 8.

ſienſis editio N. T. 1649. ex typographia regia. Voll. VIII. 12. *Veneta* 1702. fol. *Bibliorum ſacrorum vulgatae verſionis editio*, *clero Gallicano dicata. Paris*, *Didot* ſen. 1785. IV. voll. 8.

Verſionum *latinarum* recentiorum praecipuae ſunt: *Iſidori Clarii* vulgata editio V. et N. T. Venet. 1542. fol. admodum rara editio, repetita Venet. 1557. fol. ibid. 1564. fol. exhibet quidem hic liber verſionem vulgatam; attamen ea eſt ita emendata, et mutata, vt plane pro noua verſione haberi poſſit. — *Pauli Eberi* biblia latina, continent quidem verſionem vulgatam, eam tamen ita, maxime e Lutheri verſione emendatam, vt fere verſio noua ſit. Viteb. 1575. emendatius cura Crellii 1574. 4. X. voll. — *Lucae Oſiandri* biblia latina iuxta veterem ſeu vulgarem translationem, ad ebraeam veritatem emendata. Tubing. 1578. 4. ibid. 1589. vsque ad ann. 1592. fol. part. III. ſaepius repetita. — *Andreae Oſiandri* biblia ſacra, quae praeter antiquae verſionis latinae neceſſariam emendationem et difficiliorum locorum ſuccinctam explicationem continent. Tubing. 1600. 1606. 1609 Francof. 1611. ib. 1618. fol. *Iacobus Faber* Stapulenſis, vulgatam verſionem euangelior. e graeco emendauit, et epiſt. Pauli de nouo ipſe latine vertit, additis, praeter verſionem veterem, commentariis. *Eraſmus* quoque N. T. vertit, vide ſupra °°°). — Biblia omnia latine edidit *Santes Pagninus*. Lugd. 1528. 4. 1542. fol. *Benedicti Ariae Montani* biblia latina, quae complectuntur Pagnini verſionem latinam veteris teſtamenti, ab Aria multum correctam, *noui* autem *foederis* interpretationem vulgarem, itidem emendatam Antwerp. 1572. tamquam adpendix bibliorum polyglottorum Antwerpenſium prodiit, iterum ibid. 1584. fol. Coloniae 1609. fol. etc. vid. Walch. pag. 67. — *Sebaſt. Caſtellionis* biblia ſacra. Baſileae 1551. (Caſtellionis defenſio ſuarum translationum bibliorum et maxime N. T. Baſil. 1562. 8.) emendatior Caſtellionis verſio prodiit ibid. 1573. cum defenſione aduerſus Bezam, Lipſ. 1698. fol. cura *Ioh. Ludolph. Bünemann*, cum chart. geogr. et annotatt. Lipſ. 1750. 8. [Verſionem Caſtalionis emendatam edidit cum Annott. *Laur. Sahl.* Haun. 1781. II. 8., *Beck.*] *Eraſmus Schmidius* N. T. vertit et annotationes adiecit 1658. Noribergae. fol. *Sebaſt. Schmidii* biblia Sacra in linguam Lat. translata. Argentor. 1694. 4. cura *Chriſt. Frid. Wiliſchii.* Chemnitii 1717. 8. De Bezae interpretatione ſupra dictum. De *Hammondi* paraphraſi, quam ex Anglico ſermone latine vertit *Ioh. Clericus*, de *Iuuenci* metaphraſi poetica euangelior. *Iuuenci*, Actorum Apoſtol. *Aratoris*, epiſtolar. Pauli *Franciſci Bonadi* (Baſil. 1537. 8.) fuſius dicere hoc loco nihil adtinet. — *Chr. Gul. Thalemanni* verſ. lat. euangelior. et Actuum Apoſtolicor. edit. a *C. Chr. Tittmanno.* Berol. 1781. 8. — Verſio latina epiſtolar. N. T. notis illuſtrata a *Godofr. Sigism. Iaſpis.* Vol. I. Lipſ. 1793. 8.

Lettica. Nouum Teſtamentum, ſumtus ſuppeditante Carolo XI. Sueciae rege, cura D. *Ioh. Fiſcheri*, Liuoniae tunc temporis Superintendentis Generalis, prodiit Rigae 1685. 4. et Vet. Teſt. ibid. 1689. 4. Poſtea vero haec verſio emendata prodiit Regiomont. 1739. 8. conf. *Tetſch* Curländ. Kirchengeſch. Th. III. pag. 89—126. *Widekind* Verzeichniſs von raren Büchern S. 591. Noua literaria maris Baltici, 1699. pag. 194. *Baumgartens* Nachrichten von merkwürd. Büchern B. III. S. 1 ſqq. *Gadebuſch* Livländ. Biblioth. part. I. pag. 69 et 321 ſq. *Kuin.*]

Lituanica

°°°) Hic ſuam verſionem ſaepius emendauit, et *Matth. Flacium* a. 1570. et *Matthiam Haſenreſſerum* ann. 1614. interpolatores eſt nactus. *Fabric.*

Lituanica biblia, interprete *Samuele Boguslao Chylinski*, Lituano, lucem viderunt Londini 1660. Quod vero *Micraelius* in Hiſt. Eccleſ. pag. 778. Nicolaum quoque Radzivilium, Olicae ducem, qui an. 1565. obiit, biblia in Lituanicam linguam transferenda curaſſe ſcribit, de Polonica videtur accipiendum, de qua infra. Differt autem Lituanica dialectus a Polonica, Seruica, Bohemica, Croatica etc. vt Gallica ab Italica et Hiſpanica, vel vti Eſthonica differt a Finnonica et Lapponica. *Fabric.*

[*Luſitanicam* verſionem iuſſu Societatis Belgicae commerciorum, quae in Indiam Orientalem exercentur, editam Amſtelod. 1681. 4. recenſitam a *Bartholomaeo Heynen* et *Ioh. de Vooght*, commemorauit *Fabricius* noſter; addo: *O nouo Teſtamento, traduzido em Portugues pelo Padre Ioam Ferreira A. d' Almeida. Amſterdam par Ioam Crellius* 1712. 8. vid. Catalogue raiſonnée — Creuenna pag. 25. Epiſtolas et Euangelios traducidos en lengua Portugueza por *Gonçalo Garcia* de S. Maria. En Saragoça por Pablo Hurus de Conſtantia 1485. vid. Denis Supplem. ad Maittaire pag. 198.

Malaica. Verſionum orientalium recentiorum, (recenſentur in *le Long* Biblioth. S. edit. *Maſchii* pag. 193 ſqq.) antiquiſſima et prima eſt *Malaica*, a Belgis emiſſa. Conf. quos laudauit *Maſch.* pag. 192. Prima et ſplendidiſſima editio verſionis quam *Melchior Leidekkerus* et *Petrus van der Vorm* confecerunt, prodiit Amſtelodami ap. Wetſtenum 1733. 4. mai. vid. Maſch. pag. 193. denuo Batauiae 1758 4. litteris arabicis, praecedens editio typis latinis expreſſa eſt. Nouum Teſtamentum editum eſt Amſtelod. 1668. 4. et translatum a *Daniele Brouwerio.* vid. *Maſch.* pag. 195. Euangelium Matth. malaice reddidit *Ioh. van Haſel*, Director Societ. Indicae orientalis. vid. *Maſch.* p. 196. Quatuor euangelia et Acta Apoſtolor. malaice ex verſione *Iuſti Heurnii*, cum verſione Belgica Amſtelod. 1651. 4.

Moſcouitica. vid. infra *Ruſſica.*

Perſicae verſiones ſunt recentioris aetatis. Duplex euangeliorum verſio exſtat; quarum vna cura et ſtudio *Wheloci* prodiit: *Quatuor euangeliorum verſio Perſica — Codicibus tribus Manuſcriptis ex oriente — operoſe inuicem diligenterque collatis. Per Abrahamum Whelocum, Prof. Cantabrig. Londini* 1657. fol. Haec editio typis exprimi coepta eſt a. 1652. ſed mortuo Wheloco a. 1654. opus perfecit *Pierſonus.* Verſio latina textui ad latus eſt adpoſita. Quum haec perſica verſio mirifice conſentiat cum textu graeco, *Whelocus, Millius, Fabricius* noſter, aliique ſtatuerunt, eam e Graeco compoſitam eſſe; ſed *Renaudotio, Maſchio* tom. II. pag. 157. aliisque e Syriaco potius confecta videtur. — Altera verſio, quae, vt omnes fere concedunt, e Syriaco facta eſt, cum verſione *Samuelis Clerici* latina, et *Thomae Grauii* adnotationibus, inſerta eſt tomo ſexto operis biblici polyglotti Waltoniani. Hanc verſionem, quae priori antiquior habetur, denuo latine vertit et in varias eius lectiones inquiſiuit *Bodius: Euangelium ſecundum Matthaeum ex verſione Perſici interpretis in bibliis polyglottis Anglicanis — ex Perſico idiomate in latinum tranſtulit — C. A. Bode. Helmſt.* 1750. 4. *Euangelium ſecundum Marcum* — ibid. 1751. 4. *Euangelium ſecundum Lucam* — ibid. 1751. 4. *Euangelium ſecundum Iohannem* — ibid. 1751. 4. Conf. de hac verſione le Long Bibl. S. *Simon.* Hiſt. Crit. pag. 7. et 205. *Hottingeri* faſciculus pag. 112—127. *Maſch.* tom. II. pag. 158. *Millius* Prolegg. pag. 147. *Michaelis Einleit.* Th. I. §. 71. Recentiſſima verſio perſica eſt illa, quam *Thomas Kulichan*, a quibusdam viris, tam pontificiorum,

rum, quam Armenorum ſacris addictis conficiendam curauit. vid. *Maſch.* tom. II. pag. 164. [ppp])

Polonice libri vtriusque foederis a variis vario tempore vulgati ſunt. Conf. omnino *Hottingeri* biblioth. quadripart. pag. 145. *Richard Simon* Hiſt. Crit. pag 43. *Pfeiffer* Opp. Philol. part. I. pag. 793. *Crowaeus* in Elencho Scriptor. in S. S. pag. 21. *Le Long* Bibl. Sacr. part. II. *Walchius* l. c. pag. 131 ſq. et quos ibi laudauit, nec non *Tetſch* Curländ. Kirchengeſch. Th. III. S. 52 ſqq.

Prima editio verſionis *Polonicae*, ex latina vulgata confectae, prodiit Cracouiae 1561. fol. auſpicio Stanislai Kaſalowii, Archiepiſcopi Gneſenſis, interpretibus inprimis *Iacobo Vugecko* et *Hieronymo Leopolita.* Haec editio repetita eſt Cracou. a. 1577. et ibid. 1599 fol. N. T. ſludio et opera eorundem editum erat Cracouiae 1556 4. Praeter has editiones memorantur: Biblia Polonica ad fontes Hebraeos et Graecos examinata a *Sim. Budnaeo* Zaslauiae in oppido Lithuaniae 1572. 4. Biblia Polonica ex verſione *Iuſti Rabi*, Societatis Ieſu, 1657. Celeberrima tamen bibliorum verſio eſt ea, quam conficiendam curauit *Nicolaus Radziwil*, Dux Olicenſis et Magnus Cancellarius Lithuaniae; in lucem prodiit Breſtiae in Lithuania, 1563. fol. Interpretes erant: Simon Zacius, Petrus Antonius Cylarius, Gregorius Orſacius, Andreas Triceſius, Iac. Lubelius ſiue Lublinius; horum autem omnium princeps Bernhardus Woyewodda, Eraſmi Roterodami quondam diſcipulus. Recuſa eſt *Dantiſci* 1632. Amſtel. 1660. 8. Refertur haec verſio, vt et illa Budnaei, ad verſiones, a *Socinianis* publicatas [qqq]). Praeterea biblia Polonica, *Vladislao*, Poloniae regi dicata et oblata in vſum eccleſiarum confeſſionis Auguſtanae hanc linguam tenentium, cum epiſtola *Chriſtophori Radzivill* ad Vladislaum IV. et ad eundem epiſtola Paſtorum Zabarawienſium, prodiit Thorun. 1632. ſtudio et cura Pauli Paliuſi Regenwolscii. N. T. polonice redditum eſt a *Ioh. Secluciano,* Lutheri diſcipulo, 1556. editum eſt 1606. Cracouiae 4. ibid. 1621 Thor. 1585. fol. idem Polyglotton 1599. 4. 1621. 8. Dantiſci 1606. ex editione a. 1632. Dresdae 12. ex verſione Simonis Budnaei, ſine loco, 1572. 8. a *Iano Kyske*, Sociniano, cum nonnullis annotationibus per Martinum Czechovitum, Rakouii 1577. 4. a *Valentino Schulzio*, Rakou. 1620. Thorun. 1571. a *Valentino Smalcio*, Sociniano, Rakou. 1620. 12.

Ruſſicae ſiue potius *Slavicae* [rrr]), vel *Sclauonicae* (vid. *Michaelis* Einleit. Th. I. S. 447. *Tetſch.* l. c. pag. 42.) antiquiſſima editio, ea eſt, quae prodiit Pragae 1519. curante *Franciſco Scorina*, Medicinae doctore; vid. *Michaelis* l. c. Nobiliſſima autem editio eſt illa, quae exiit Oſtrouiae, ſub auſpiciis *Conſtantini*, Ducis Oſtrouiae in Volhynia 1581. fol. Hanc editionem ſequitur ea, quam litteris exprimendam curauit Alexius Michaelowitz, imperator (Czaar), Moſcoae 1663. fol. Nouum Teſtamentum ex lingua graeca de nouo translatum in idioma Rutheno-Slauonicum dialecto Moſcouitica, ſtudio monachorum ſanctae vniuer-

 ſitatis

ppp) De hiſtoria Ieſu Chriſti et hiſtoria Petri, quam in gratiam Echebaris, magni Mogolis, perſice condidit *Hieronymus Xauerius*, dixi in Cod. Apocrypho N. T. pag 381 et 828 ſqq. *Fabric.*

qqq) Vtraque erat in Polonia maxime prohibita, et vel in illo regno inter libros rariſſimos habetur. vid. *Io. Dan. Ianozki* Nachricht von den in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren Polniſchen Buchern pag. 4. 12. 78. part. I. et part. II. pag. 57. 27. *Harl.*

rrr) *Smotrzysky*, et *Io. de Glogau* verſiones ſlauicae obiter citantur; at libris rariſſimis adnumerantur a *Ianozki* lib. laud. part. III. pag. 51 et 103. *Harl.*

ſitatis in Coenobio aduentus S. S. et viuificati ſpiritus, fraternitatis Wilnenſis-Wilnae 1623. 8. N. T. Moſcoae 1602. 8. Le Long et *Tetſch* l. c. memorant etiam editionem N. T. 1703. 8. — Quatuor euangelia Wilnae 1573. 8. Conf. de his verſionibus variis, omninoque de re Slauorum litteraria: *Le Long* — *Michaelis* l. c. *Walch.* l. c. pag. 129. Tetſch. l. c. pag. 27—51. *Ioh. Petr. Kohl* introductio in hiſtoriam et rem litterariam Slauorum, in primis ſacram, Altonae 1729. *Ioh. Leonh. Friſch* Hiſtoria Lingu. Slau. *Chriſt. Schoettgen* Origines Ruſſicae, Dresdae 1731. 4. Altes aus allen Theilen der Geſchichte oder alte Urkunden, alte Briefe und Nachrichten von alten Büchern mit Anmerkungen B. II. (Chemnitz 1766. 8.) p. 809—819. vbi agitur de editione N. T. a. 1602. *Schloezeri* Briefwechſel Th. II. pag. 140 ſqq. — Nondum indoles et virtutes verſionis Slauicae ſatis cognitae ſunt, accuratiorem fortaſſe notitiam praebebit *Durich*, in libro: de literatura Slauica, breui edendo, vt docuit *Alter* in N. T. editione vol. II. pag. 963. Interim conferri inprimis debent, quae de verſione Slauica eiusque indole praeclare, breuiter tamen, diſputauit *Dobrowsky* in epiſtola, ad *Michaelem* miſſa, vid. *Michaelis* Neue Oriental. und Exegetiſche Bibliothek Th. VII. pag. 155—167. sss)

[*Seruica*, pars N. T. et Lectiones in feſtis in MSt. II. codd. in biblioth. Veneta Marci. vid. *Villoiſon.* in anecd. graec. II. pag. 247. *Harl.*]

Slauonica vid. Ruſſica.

In *Suecicam* linguam N. T. e Lutheri verſione germanica translatum a *Laurentio Andrea* ann. 1523. incoeptum, et iuſſu Guſtaui I. regis, editum eſt Holmiae 1526. e verſione *Amundi Laurentii* prodiit Holmiae 1550. 1605. 1621. 4. Leidae 1633. Noua bibliorum editio iuſſu Caroli XII. regis typis expreſſa eſt Holmiae 1703. fol. et ex praefatione, huic editioni praemiſſa, nec non ex Actis Eruditor. an. 1704. pag. 342. vt iam monuit *Fabricius* noſter, peti poteſt accurata verſionum antiquarum Suecicarum notitia. Noſtra vero aetate ſub auſpiciis Guſtaui III. Sueciae regis, noua bibliorum verſio ſumma cum cura et diligentia adornata, et hoc opus viginti annorum, editis XV. ſpeciminibus nunc ad finem perductum eſt. Ex iis qui primi labori manum admouerunt, adhuc ſuperſtites viuunt D. *Hyſrlgrén*, epiſcopus, *Lefrén*, LL. OO. Prof. D. *Götheniur* et *Lilieſtråle*, Cancellarius ac eques auratus. Qui vltimam partem operis elaborarunt, erant: D. *Vno de Troil,* Archiepiſcopus, D. *Domey* et M. *Tingſtadius*, Proff. Vpſalienſes. Conf. omnino: Allgem. Schwediſches Gelehrſamkeits-Archiv unter Guſtav III. Regierung von *Chriſtoph Wilh. Lüdecke,* D. Th. VI. Leipz. 1791. et *Schlözers* Briefwechſel Erſt. Th. S. 65—73. *Chriſt. Heinr. Groſkurd* Etwas zur Geſchichte der Ueberſetzungen der Bibeln in Schwediſcher Sprache in Actis H. E. noſtri temp. T. II. Weimar 1775. S. 285 ſqq. [*I. A. Schinmeier* Verſuch einer vollſtändigen Geſchichte der ſchwed. Bibelüberſetzung und Ausgaben. Flensberg. 1777—1782. IV. voll. 8. et Eiusd. Lebensbeſchreibung der drey ſchwed. Reformatoren, Anderſon, Peterſon, und Laurent. Peterſon, it. 1783. 4. *Beck.*]

Syriacarum

sss) Vide et de verſione Ruſſica *Simon.* lib. II. Hiſt. Crit. N. T. pag. 223 ſq. et *Ioh. Sauberti* Prolegomena ad varias lectt. Euang. Matthaei pag. 46 ſq. Nouam verſionem e linguis originariis ab aliquo tempore pararunt *Erneſtus Glück* et *Elias Kopyewitz.* vid. Noua litterar. maris Baltici an. 1698 pag. 94. Acta Eruditor. an. 1705. pag. 240. Aufgefangene Briefe tom. III. pag. 257. *Fabric.* Glückius mortuus eſt an. 1701. attamen, „haec verſio perficitur iuſſu *Petri Alexiowitz*, magni Ducis Moſcouiae" verba, quae leguntur in Memoriis Treuoltinis Iul. 1706. pag. 1068. Neque tamen haec verſio in lucem edita eſt. vid. Tetſch l. c. pag. 50 ſq. *Kuin.*

Syriacarum N. T. verſionum praecipuae ſunt tres, *ſimplex, Philoxeniana*, et *Hieroſolymitana*. Conf. omnino: *Simon* Hiſt. Crit. des Verſ. du N. T. chap. 13. 14. 15. *Ioh. Dau. Michaelis* Curae in verſ. Syriacam actuum apoſtolicorum cum conſectariis criticis de indole, cognationibus et vſu verſionis ſyriacae tabularum noui foederis 1755. *Hirt* Oriental. Biblioth. Th. II. *Reuſchius* Syr. Interpr. cum N. T. collatus. Lipſ. 1741. De ſyriacarum N. T. verſionum indole atque vſu diſſertatio, Philoxenianam cum ſimplici e duobus peruetuſtis Codd. MSS., ab Amida transmiſſis conferente *Glóceſtrio Ridley* 1761. 4. *Gottl. Chriſt. Storr* obſſ. ſuper N. T. verſionibus ſyriacis, Stuttgardiae 1772. 8. (conf. Michaelis Oriental. Bibl. Th. IV. pag. 190 ſqq.) *Maſch.* Bibl. Sacr. tom. II. pag. 54 — 102: *Wetſten.* Prolegg. pag. 289. edit. *Semler. Millii* Prolegg. *Walch.* Bibl. Sel. pag. 148 ſqq. *Michaelis* Einleit. Th. I. pag. 382 ſqq. *Weber* de vſu verſ. ſyr. hermeneut. Lipſ. 1778. ttt) — Verſio Syriaca antiquiſſima quae vocatur *Peſchito* (פשיטא) ſiue *ſimplex;* non omnes libros N. T. comprehendit, omittit enim II. et III. ep. Ioh., ſecundam Petri ep. Iudae, apocalypſin, hiſtoriam adulterae Ioh. VIII. et 1 Ioh. V, 7. Quisnam huius verſionis auctor fuerit, ignoratur. Marcum vel Thaddaeum eam compoſuiſſe, fabula eſt. Quod adtinet aetatem huius verſionis, alii eam circa finem ſaeculi I. confectam eſſe ſtatuunt, (*Schmid* Hiſt. Can. pag. 289. *Michaelis* Einleit. l. c.) alii minimum ſaeculo IV. ineunte, (*Semler* ad *Wetſten.* l. c.) Eam antiquitate minime cedere latinae, docet *Chriſt. Ben. Michaelis* in *Ioh. Alberti Bengelii* tractatione de ſinceritate N. T. graeci tuenda, quam notis locupletatam edidit Halae Sax. 1764. 4 (editio ſecunda) p. 12 ſqq. vbi quoque obſeruat, verſionem, qua *Ephraemus Syrus* vſus eſt, eſſe plane eandem, quam primum euulgauit *Widmanſtadius*, adeoque eam ex Ephraemo paſſim emendari poſſe; conſentientem habet hac in re *Storrium* l. c. §. 4 et 6. conf. etiam *Aſſemanni* Biblioth. Oriental. tom. III. part. I. pag. 61. Verſio haec Syriaca e Graeco facta eſt, ſed interpres admodum liberalis fuit, et haud raro paraphraſten agit; eam tamen ex Itala interpolatam eſſe, ſtatuit *Michaelis* in Curis etc. aliis vero probabilius videtur, verſionem Sec. VIII. vel IX. mutationem ex codd. graecis recenſionis occidentalis eſſe perpeſſam. De fontibus criticis verſionis, eiusdemque codd. praeter *Michaelem* in Introduct. l. c. acute ſatis diſputauit *Storrius* l. c. p. 1 — 14. et §. 12 ſqq. Antiochiae eam compoſitam fuiſſe plurimi arbitrantur, *Michaelis* vero in Introduct. haud improbabiliter coniicit, eam Edeſſae concinnatam fuiſſe. — Primus editor verſionis Syriacae ſimplicis, fuit *Ioh. Alb. Widmanſtadius* (*Widmanſtädter*, conf. de hoc viro, *Schelhorn* Amoenitt. Litterar. tom. 13. pag. 223. tom. 14. pag. 468. et filii ipſius Sammlung für die Geſchichte, vornehmlich Kirchen- und Gelehrtengeſchichte von *Ioh. Georg Schelhorn*, Erſt. B. S. 1 ſqq. et *Maſch.* Biblioth. Lubecenſis Nou. vol. VI. pag. 53 ſqq.) Prouinciarum Auſtriae Orientalis Cancellarius, qui eam edidit e duobus codd. MSS. perantiquis, hoc titulo: *Liber ſacroſancti euangelii de I. C. domino et Deo noſtro. Reliqua hoc codice comprehenſa pagina proxima indicabit. Diui Ferdinandi, Romani imperatoris deſignati, iuſſu et liberalitate, characteribus et lingua ſyra, Ieſu Chriſti vernacula, diuino ipſius ore conſecrata, et a Ioh. euangeliſta ebraica dicta. Scriptorio prelo diligenter expreſſa.* Voll. II. 4. Ad calcem

 voluminis

ttt) Diſſertationem de verſ. ſyr. antiqua perquam eruditam edidit *Andreas Mullerus Greiffenhagius*. Berolin. 1673. 4. qua inter alia pag. 7. negat, ſe plane perſuaſum hanc quam ex Antiochenis exemplaribus deſcriptam habemus, eandem ipſam eſſe in quam Iacobus Niſibenſis et Ephraim Syrus commentati ſunt. *Fabric.*

voluminis ſecundi legitur: *in vrbe Vienna ampliſſimar. Orientalis Auſtriae prouinciarum metropoli florentiſſima ad hunc exitum perductum eſt diuinum hoc opus anno a Chr. Natiuitate* MDLV. *d.* XXVII. *Sept.* Poſt primam vero paginam totius operis legitur: *Viennae Auſtriae excudebat Michael Zymmermann, anno* MDLXII. Nempe anno demum 62. typographus paginam tituli ſecundam armis ſuis et reliquis ornauit, hinc illa diuerſitas deriuanda. Conf. de hac editione inprimis *Maſch.* Bibl. Sacr. l. c. pag. 74 ſqq. Poſtea haec verſio Syriaca ſaepius edita eſt: a *Tremellio*, literis hebraicis, cum eiusdem verſione latina Geneu. 1569. fol. locum 1 Ioh. V, 7. a ſe Syriace e graeco verſum addidit, ſed in margine; conf. de hac editione *Hirt* Oriental. Bibl. Th. II. Art. 19. extat quoque, charactere Syro et hebraeo cum verſ. lat. et praefatione *Guidonis Fabricii* Boderiani, in bibliis regiis Antwerpienſibus tom. V. a. 1572. literis ſyriacis cum punctis vocalibus a *Gabr. Sionita* et verſ. lat. Boderiani in Bibliis Pariſienſibus a. 1645. vid. *Maſch.* l. c. pag. 90. et Londinenſibus a. 1657. quae editio praeter epiſtolas Petri, Ioh. et Iudae et Apocalypſin a *Pocokio* et *Lud.* de *Dieu* (de quibus paulo poſt dicemus) editas, etiam hiſtoriam adulterae Ioh. VIII. e MS. Vſſerii, Archiepiſcopi, ſuppletam, continent; ſed locus 1 Ioh. V, 7. deeſt. Praeterea prodiit verſio Syriaca Antwerpiae 1574. 8. et 1575. 16. vid. Maſch. tom. II. pag. 80. cum verſione latina Emanuelis Tremellii et lectt. variis editionis Vienneuſis, Tremellian. Antwerpienſ. polyglott. Antwerpienſis in forma octaua, et Pariſinae, auctore *Martino Troſtio*, Cothenis Anhaltinorum 1621. 4. Poſteriorem epiſtolam Petri, ſecundam ac tertiam Iohanneam, et Iudae epiſtolam e MSS. Anglicis edidit *Eduardus Pocoke* [uuu]), Lugd. Batau. 1630. 4. vid. *Hirt* Oriental. Bibl. Th. II. pag. 309—312. Apocalypſin Iohanneam e MS. cuius poſſeſſor fuerat *Scaligerus*, edidit *Ludouicus de Dieu*, Lugd. Batau. 1627. 4. inſerta quoque eſt animaduerſſ. ipſius in loca difficiliora V. et N. Teſtamenti [vvv]). Hebraicis literis verſio N. T. ſyriaca edita eſt Heidelbergae 1569. fol. *Guidonis Fabricii* Boderiani cura, cum verſione interlineari, N. T. graeco et vulgata 1584. 4. in qua omiſſa ſunt ea, quae non leguntur in verſ. ſyr. antiqua. Inſerta eſt etiam *Eliae Hutteri* N. T. polyglotto. Norimberg. 1599. fol. et ipſe *Hutterus*, quae in edit. Viennenſi deerant, ſuppleuit, et in linguam Syriacam tranſtulit; vt ergo ei primam integri N. T. editionem debeamus. Denique verſ. Syr. edidit *Aegidius Gutbierius*, addita verſione latina euangelii Matthaei, ab ipſo confecta, lexico breui, et lectt. variis. Hamburgi, 1663. 8. quae editio ſaepius repetita eſt. Hiſtoriam adulterae ex opere Anglicano, et locum 1 Ioh. V, 7. ex editione Tremelliana deſcripſit. Editore *Chriſtiano Knorre ab Roſenroth* prodiit N. T. ſyriacum. Sultzbaci 1684. 8. editoribus *Ioh. Leusdenio* et *Carolo Schaaſio*. Lugd. Batau. 1708. 4. quae editio reliquarum omnium praeſtantiſſima eſt. *Schaaſius* (cum enim ad Luc. XV, 20. deuentum eſſet, mortuus eſt

uuu) *Pocokius* in praefat. *a quo aut quando in linguam Syriacam translatae ſint hae epiſtolae, ſupra vires meas disquiſitio eſt. Vnum tamen monere liceat,* Dionyſium *quendam, qui commentariis Syris has vna cum caeteris Canonicis et Actis Apoſt. nec non Apocalypſi illuſtrauit, in praefat. ad ſecundam Petri monere, epiſtolam II. Petri non fuiſſe verſam in linguam Syram cum literis qui diebus antiquis redditi ſunt, ideoque non inueniri, niſi in translatione* Thomae, *epiſcopi Heracleenſis.* Huius Thomae Heracleenſis verſionem MS. N. T. ea, quam nos legimus, meliorem accuratioremque manu ſua eleganter deſcriptam habuit Prokius, teſte *Hochſtetero,* Theologo Tubingenſi, Orat. inaugural. pag. 29. *Fabric.*

vvv) Interpretem *Lud. de Dieu* vocat *Lucam* quendam, vt ipſi quidem videtur Maronitam. At *Rich. Simonio* Hiſt. Crit. N. T tom. II. videtur potius Europaeus. *Fabric.* vide quae de Philoxeniana verſione dicta ſunt.

eſt *Leusdenius*) verſionem latinam (de qua ipſe ſcripſit: *ad latus adiunxi verſionem latinam ex omnibus verſionibus latinis textus, inprimis Tremelliana, et vbicunque mihi videbatur commodum, propria opera compoſitam*) et varias lectiones ex omnibus editionibus diligenter collectas adiecit. Adiunxit etiam *Lexicon Syriacum concordantiale.* Denuo haec editio emendata prodiit Lugd. Batau. 1717. 4.

Ab illa autem Syriaca verſione antiqua diuerſa eſt alia recentior *Xenayas Philoxeni*, epiſcopi *Hieropolitani* ſiue *Mabugenſis*, (a quo etiam dicta eſt *Philoxeniana*,) cuius auctoritate compoſita eſt a *Polycarpo* quodam: poſtea hanc verſionem recenſuit et cum codd. graecis contulit *Thomas*, Heracleenſis; hinc ipſa quoque verſio *Heracleenſis* dicta eſt. Complexam eſſe hanc verſionem Philoxenianam, quae ſingula verba premit, Euangelia, Acta Apoſt. eorumque epiſtolas, in confeſſo eſt, an vero etiam apocalypſin Iohanneam, dubitatur. Eam verſionem, quam *Lud. de Dieu* edidit, (vide ſupra) eſſe Philoxenianam, ſtatuit *Storr* in Obſſ. ſed cum indoles huius verſionis diuerſa ſit a *Simplici* et *Philoxeniana; Adlerus* in libro mox laudando pag. 78. cenſet, eum eſſe laborem interpretis, qui non laboraſſet in verſione Simplici et Philoxeniana. Neque diffitendum eſt, verſiones illas, quas *Pocokius* et *Lud. de Dieu* ediderunt, eſſe a reliquis verſionibus Syriacis diuerſas, et vero etiam recentiores, de interpretibus autem nihil certi conſtitui poteſt. Hiſtoriam verſionis Philoxenianae deſcripſit praeter *Ridleium* l ſupra l. *Storrius* l. l. §. 15—22. de verſionis indole egit §. 38. diligenter quoque de ea diſputauit in *Eichhornii* Repertor. für bibl. und morgenl. Literatur Th. VII. conferri etiam poteſt *Ioh. Ben. Michaelis* ad *Bengelii* tractationem ſupra laudatam pag. 17. et *Ioh. D n. Michaelis* in Introduct. in N. T. De codd. verſionis ſcripſit peculiarem libellum *Paulus* hoc titulo: *accuratior manuſcriptorum, quibus verſio N. T. Philoxeniana continetur, catalogus, cum quibusdam ad viros eruditos quaeſtionibus. Scripſit Henr. Eberh. Gottl. Paulus A. M.* Helmſtadii 1788. Verſionem Euangg. Philoxenianam, quae per ſaecula plura in tenebris ſepulta latuit, primus edidit, White: *Sacrorum euangeliorum verſio Syriaca Philoxeniana, ex Codd. MSS. Ridleyanis in bibliotheca collegii noui Oxonienſis repoſitis, nunc primum edita cum interpretatione et annotationibus Ioſephi White, A. M. Collegii Wadh. Socii et linguae Arabicae Profeſſoris Laudiani, tom. I. Oxonii e typographeo Clarendoniano.* 1778. conf. *Doederlein* Theol. Biblioth. vol. I. pag. 163. *Michaelis* Orient. Bibl. Th. XVI. pag. 107 ſqq. Nuperrime de hac quoque verſione praeclare meritus eſt *Adlerus*, dum edidit librum, inſcriptum: *Noui Teſtamenti verſiones Syriacae, ſimplex, Philoxeniana et Hieroſolymitana, denuo examinatae et ad fidem Codd. MSS. bibliothecarum Vaticanae, Angelicae, Aſſemannianae, Mediceae, Regiae, aliarumque nouis obſeruationibus atque tabulis aere inciſis illuſtratae a Iac. Georg. Chr ſt Adler, Hafniae* 1789. 4. conf. *Eichhornii* Allgem. Biblioth. d. bibl. Literat. B. II. pag. 483 ſqq. *Haſſencamp* Theol. Annalen. Iahrg. 1789. S. 625 ſq.

In hoc igitur libro verſionem, hactenus non ſatis cognitam, dialecto Hieroſolymitana conſcriptam, vnde *Hieroſolymitana* dicitur, primus accurate deſcripſit *Adlerus*, atque excerpta critica ex ea obtulit. Dialectus ad Chaldaicam proxime accedit, immixta ei ſunt plura peregrina, inprimis graeca vocabula, interpres ex graeco vertit, interdum haud infelici ſucceſſu agit perſonam commentatoris, rarius verba premit. Sequitur maximam partem recenſionem occidentalem. *Adlerus* confectam hanc tralationem ſuſpicatur intra ſaec. IV. poſt C. N. et ſaec. VI. Ceterum cfr. epiſtolae duae, vna R. P. *Auguſtini Antonii Georgii*

gii Erem. Auguſtin. Procuratoris generalis, altera, *Iac. Georg. Chr. Adleri*, in quibus loca nonnulla operis Adleriani de verſionibus Syriacis N. T. ſimplice, Philoxeniana et Hieroſolymitana examinantur. Hafniae MDCCXC. 4.

Turcicam verſionem N. T. edidit *Guilielmus Seamannus*, Oxonii 1666. 4. deſcripta eſt haec verſio cura ſocietatis, commerciis turcicis inclitae. Vtrum autem *Seamannus* editor tantummodo, an etiam interpres fuerit, dubitatur; poſterius tamen probabilius eſt, quum linguae Turcicae fuerit peritiſſimus. vid. *Maſch.* l. c. tom. II. pag. 107. *Walch.* l. c. pag. 147. *wwww*)

Vandalica ſ. Illyrica dialecto verſio bibliorum prodiit auctore Georgio Dolmatino Vitebergae 1584. fol. praefixa eſt praefatio Germanica. Conf. de hac verſione epiſtolam, *Büttnero* ſcriptam, in *Schlözeri* Briefwechſel Th. II. S. 140—147.

Virginiana verſio cura *Ioh. Eliot* edita eſt Cantabrigiae in Noua Anglia, et V. quidem Teſt. 1663. Nouum autem 1661. 4. denuo, mutata tamen literis expreſſa eſt ibid. 1685. 4. *Fabricius* autem noſter obſeruauit, plane aliam eſſe linguam Americanorum Virginianam, qua Catechiſmum Lutheri editum eſſe paullo ante (vid. not. *wwww*) memoraſſet.

Wallica ſ. Cambrica N. T. verſio typis eſt expreſſa Lond. 1567. 4. omnium librorum vtriusque teſtamenti, an. 1588. fol. 1620. fol. et 1718. vid. *Walch.* l. c. pag. 124. Haec de verſionibus N. T. dicenda habuimus. *Kuin.*]

XIX. *Harmoniae Euangelicae Scriptores Veteres.*

De harmonia euangelica in quam ſaeculo XII. latine commentatus eſt *Zacharias Chryſopolitanus* tom. XIX. Bibl. Patrum edit. Lugd. obuius, quamque vetus latinus interpres *Victor*

wwww) Praeterea *Albertus Bobouius* ſ. Bobowsky, Polonus, in gratiam *Leuini Warneri* totam ſacram ſcripturam Turcice vertit, quae hodie in Biblioth. publica Leidenſi MSta adſeruatur. Conf. de hoc *Bobouio Thomam Hyde* in appendice [ſ. parte II.] ad Coſmographiam *Adami Peritſol.* Hic ipſe eſt *Ali Beigh*, Muhammedis IV. interpres, quem biblia vertiſſe Turcice, lego in praefatione ad Catecheſin Lutheri Virginiana et Suecica lingua iuſſu Caroli XI. regis vulgatam, Holmiae 1696. 8. [*Albertus* ille, puer a Tataris captus, Conſtantinopolin abductus, ibique in religione Turcarum inſtitutus eſt. vid. Acta Erudit. Lipſ. an. 1691. pag. 226. *Bayle* Diction. Art. Hali Beigh. *Kuin.*] *Andreas* vero *Mollerus* in notis ad Azizi, Neſephaei Tatari, fragmentum, lingua Turcica ſcriptum, de cognitione Dei et hominis, vbi allegat verba Chriſti Ioh. III, 3. *Iſta*, inquit, *auctor arabice citat, neſcio vnde. Namque Erpeniana verſio et Pariſina quam Londinenſis ſequitur, aliter habent. Turcicam S. Script. ſiue integre ſiue ex parte factam verſionem non credam auctorem legiſſe. Quam Ioh. Vngnadius fieri curauit, Thuano Lib. 36. teſte, recentior procul dubio eſt hoc MSto quod CPoli a. 1559. erutum eſt. Vetus quidem Teſtam. Iudaei Taurici Turcice legere dicuntur, ſed qui in Turcia ſunt Chriſtiani, vel ſyriace vel arabice vel graece vel iberice vel aliter ſcripturam legunt.* Thuanus Hiſt. ad an. 1565. qui *Vngnadio* emortualis fuit, teſtatur, *eum incredibili propagandae religionis deſiderio ardentem immenſis ſumtibus biblia ſacra et theologorum aliquot ſcripta in linguam Turcicam et Croaticam conuerti et ad gentes, illarum linguarum peritas, transferri curaſſe.* Andreas Mollerus in Annal. Freibergenſ. pag. 284. de eodem Vngnadio: Er hat mit groſsen Unkoſten das N. T. die Augſpurgiſche Confeſſion und andere chriſtl. Bücher in Croatiſche Sprache transferiren und mit cyruliſchen und glagoliſchen Buchſtaben zu Tübingen drucken laſſen. *Cyriac. Spangenberg* in Chron. Sax. ad a. Chr. 1564. notat, eum adiutum eſſe a *Primo Tubero*, Croato, *Steph.* Conſule Auſtriaco, et *Antonio*, Dalmata. *Fabric.* Non conſtat vtrum verſio interciderit an ſuppreſſa ſit. *Maſch.* II. pag. 165 ſq.

Victor Capuanus xxx) venditauit ſub falſo nomine *Tatiani:* et de altera, quam latine vertit et ſub *Ammonii Alex.* nomine edidit Ottomarus Luſcinius, Auguſtae Vindel. 1523. ſed quae et ipſa Tatiano yyy) tribuitur in verſione antiqua Theotiſca pec clariſſ. Palthenium nuper vulgata, non repetam ea, quae dixi in codice Apocrypho N. T. pag. 378 ſq. Vtraque latine, in Orthodoxographis et in Bibliothecis [℣] Patrum plus ſimplici vice edita eſt. Poſterior e Luſcinii verſione et recognitione Caſparis Bruſchii prodiit etiam Erfurti 1544. 8. et in Micropresbytico. Baſil. a. 1550. fol. [add. *Io. Iac. Heſs* Bibliothek der heiligen Geſchichte vol. I.]

Theophili Antiocheni perinde vt genuina Tatiani Harmonia Euangelica periit: ſi modo vlla vnquam exſtitit Theophili Harmonia, et non Hieronymus Theophili commentarios in Euangelia, quos cum reliquorum eius ſcriptorum elegantia congruere negat in catalogo cap. 25. et quorum latinam verſionem hodie habere zzz) nos ſunt qui exiſtiment, cum Tatiani Monoteſſaro confundens ſcripſit Epiſtola CLI. ad Algaſiam: *Theophilus Antiochenae Eccleſiae ſeptimus poſt Petrum Apoſtolum Epiſcopus quatuor Euangeliſtarum in vnum opus dicta compingens ingenii ſui nobis monumenta reliquit.* Conf. Zacharias Chryſopolitanus pag. 742. ex Hieronymi Homilia de villico iniquitatis.

Fragmentum Epiſtolae *Iulii Africani* ad Ariſtidem, quo conciliatur genealogia Chriſti in Matthaeo et Luca, ſeruauit Euſebius lib. I. Hiſt. cap. 7.

Euſebii libri περὶ διαφωνίας Εὐαγγελίων, quos memorat Hieron. catalogo cap. 81. et ad Matthaei I. intercciderunt. Exſtant vero eius *Canones Euangelici*, quibus ſequutus Ammonium Alex. a) per X. columnas capitula Euangeliſtarum (qualia e veteri computatione etiam in melioribus N. T. editionibus et in vett. MSS. ad marginem notantur) ita inter ſe comparauit, vt ſtatim appareat, quotnam et quibus in pericopis Euangeliſtae eandem rem referant. Hi Canones iam omiſſa iam praemiſſa Epiſtola Euſebii ad Carpianum praefiguntur graece quibusdam N. T. editionibus, vt Eraſmi, Rob. Stephani a. 1550. et Polyglottis: latine ex Hieronymi verſione occurrunt in editionibus Doctoris illius Stridonenſis, et in Orthodoxographis. Sed et Aethiopice in editione N. T. Aethiopica. Similiter Arabice, Syriace, Coptice, Anglo-Saxonice exſtant in codicibus Noui Teſt. illarum linguarum MSS. Praeterea in veteri ſcholio ad Marcum, quod e codice Bibl. Regiae produxit Rich. Simon lib. III. Hiſt. Crit. N. T. pag. 89. allegantur Euſebius ἐν τῷ πρὸς Μαρῖνον περὶ τῆς δοκούσης ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις περὶ τῆς ἀναστάσεως διαφωνίας.

Epiphanium a viris quibusdam doctis inter ſcriptores Harmoniae Euangelicae referri video, propter ea ni fallor quae diſputat haereſi LI. Alogorum. [℣]

Auguſtini libri IV. de Conſenſu Euangeliſtarum leguntur in parte poſteriore tomi tertii editionis luculentae Operum Doctoris Hipponenſis, quam Monachis Benedictinis Franciſco Delfau, Thomae Blampino et aliis viris doctis congregationis S. Mauri Chriſtianus orbis debet.

De

xxx) Huius Victoris Capuani Catenam MS. in Euangelia habuit Feuardentius, et ex eadem Fragmenta quaedam Polycarpi produxit ad Irenaei III. 3. laudata etiam Grotio ad Io. XVII, 4.

yyy) Tatiano adſcribit quoque Baronius. Sed ab eius ſententia diſcedunt non ſine cauſa viri doctiſſimi. Vide Antonium Pagi ad A. C. 172. n. 3.

zzz) Theophili eſſe negant Cotelerius ad Patres Apoſtol. tom. II. pag. 16. Tillemontius, Albertus et alii.

a) Hieron. praefat. in Euangelia ad Damaſum. et Iſidorus Hiſp. VI. 15. Origg.

De *Hieronymo* vetus ſcriptor, a Io. Mabillonio tom. IV. Analect. editus: *Euangelii Hiſtoriam ita conciliatoris* [b]) *diſſertationibus declarauit, vt vnicam fore arbitretur.* Videlicet in commentariis ſuis ad Matthaeum et in aliis ſcriptis, ſubinde ſpeciem διαφωνιῶν in Euangeliis conatur tollere, licet nullum eius opus peculiare ſub titulo Harmoniae Euangelicae exſtet.

Iuuenci Metaphraſis Poetica Latina Hiſtoriae Euangelicae merito huc refertur, perinde vt Theotiſca illa vetus *Otfridi.*

Vtrum *Conſtantini M.* imperatoris, τρισσὰ et τετρασσὰ huc ſpectent, quae memorat Euſebius in eius vita III. 37. eruditus Lector iudicet. Sane ita viſum Ioanni Lightfooto, Hor. Hebraic. ad Ioannis VIII.

Ex *Heſychii* Hieroſolymitani [c]) Εὐαγγελικῇ συμφωνίᾳ praeſtantiſſimus Cotelerius tomo III. monumentorum Eccleſiae Graecae edidit cum verſione ſua et notis συναγωγὴν ἀπορίων καὶ λύσεων, quibus loca nonnulla Euangeliſtarum inter ſe conciliantur.

Anonymi Monoteſſaron iuſſu Ludouici Pii compoſitum quod euoluit olim D. Lutherus, ſeruatur in Bibliotheca Paulina Lipſienſi et celebratur a Ioachimo Fellero τῷ μακαρίτῃ, in praefat. ad catalogum MSS. illius Bibliothecae. Andreas quoque Oſiander teſtatus eſt, vſum ſe eſſe *Anonymi* veteris harmonia e Monaſterio ad fontem ſalutis.

Clementis presbyteri Lanthonienſis (circa a. C. 1170. clari) Harmoniam e Latino Anglice verſam a Io. Wickleſo, ſeruant Angli MS. in ſuis Bibliothecis.

Praetereo alios ſequioris aetatis ſcriptores Harmoniarum Euangelicarum: Guidonem de Perpiniano, Ludolphum Saxonem, Petrum Lombardum et Io. Gerſonem: Petrum Comeſtorem in Hiſtoria Scholaſtica, Simonem Carſulanum ſiue de Caſſia cognomento Fidatum (qui Florentiae a. 1348. obiit) libris XV. de geſtis Saluatoris. Colon. 1545. fol. atque ἀντικειμένων vtriusque Teſtamenti ſcriptorem Iulianum Pomerium. [¶]

Harmoniae Euangelicae ſcriptores recentiores, ordine litterarum recenſiti.

Ioannes Aleſius, Lichae 1605. 8.

Natalis Alexander in expoſitione litterali et morali Euangelii Ieſu Chriſti ſecundum IV. Euangeliſtas, Pariſ. 1703. fol.

Chriſtophorus Althoferus, Ien. 1653. 1658. 4.

Anonymi Concordia Euangelica, Pariſ. 1653. edita, et Tillemontio atque aliis ſaepe laudata.

Anonymi alterius Concordia, edita Gallice, ſub titulo: Meditations ſur l'Hiſtoire et la Concorde des Euangiles. Bruxellis 1676. 12. duobus vol.

Anonymi Angli Harmonia in Bibl. Vſſerii reperta et ex Anglico Germanice translata Francof. 1672. 8. et cum praefat. Auguſti Hermanni Franckii, Halae Sax. 1700. 8.

Io. Auenarius, Baſil. 1588. 12.

Iacobus

b) Ita forte legendum pro *conſolatoris.* Cotelerius legit *conciliatoris.*

c) Solenne eſt huic Heſychio, geſta et dicta Chriſti, quo facilius difficultates etiam perleues ſoluat, multiplicare, vti faciunt e recentioribus A. Oſiander, Carolus Molinaeus, Codomannus, Io. Cluuerus, Abr. Calouius, Caſp. Hermannus Sandhagenius.

Iacobus de Auſoles, Pariſ. 1610.

Io. Banzius, Colon. 1624. 4.

Caeſar Baronius et Sam. Basnage tomo primo Annalium.

Sebaſt. Barradii Luſitani Commentaria in Concordiam Euangelicam, Mogunt. 1601. fol. quatuor voll.

Beniamin Beauport Franciſcanus. Pariſ. 1552. 8. Gallice.

Thomae Beauxamis Carmelitae Commentarii in Harmoniam Euangelicam ex antiquis Patribus congeſti. Pariſ. 1590. 2. voll.

Balthaſaris Bebelii Antiquitates Euangelicae. Argent. 1673. 4.

Caeſaris Becilli Vrbinatis connexio Euangeliorum, in qua textus, ordine ſeruato rerum geſtarum, ſeries indicatur. Rom. 1623. Pariſ. 1631 et 1651. 12.

Detleui Becmanni vita Chriſti Meditationibus ducentis illuſtrata. Hamb. 1684. 8. Germanice.

[*Ioh. Alb. Bengel* richtige Harmonie der vier Euangeliſten. Tübing. 1766. 8. *Kuin.*]

[*Ernſt. Aug. Bertling* Neue Harmonie der vier Euangeliſten. Halle 1767. 4. *Kuin.*]

Iani Bircherodii Series Chronologica Annorum Ieſu Chriſti. Hafniae 1679. 4.

Ioannis Bourgheſii, Profeſſoris Duacenſis, Hiſtoria et Harmonia Euangelica, tabulis et quaeſtionibus explicata. Montibus Hannoniae 1644. fol.

Io. du Buiſſon, Duaci 1575. Ianſenium Gandauenſem ſecutus, Rom. 1576. 8. Colon. 1604. 12. [₽]

Antonius Brockeuius. Colon. 1539.

Io. Bugenhagenii Pomerani Concordia Euangelica Hiſtoriae paſſi Chriſti et glorificati. Witeb. 1524. 8.

Florentii de Bruin. Dordraci 1690. 8. Belgice.

Henrici Buntingii, Magdeb. 1589. fol. cum ſeptem annorum Chriſti (1. 2. 30 — 34.) Calendariis Hiſtoricis.

[Die vier Euaneliſten, mit ihren eigenen Worten zuſammengeſetzt und verdeutſcht, auch mit hinlänglichen Erklärungen verſehen von *Ant. Frid. Büſching.* Erſt. Bd. Hamb. 1766. 8. *Kuin.*]

G. Calixti Concordia Euangeliſtarum, ex eius dictatis, inſcio auctore, edita Halberſtadii 1624. 4. et deinde ſaepius alibi.

Abr. Calouii Harmonia Germanice, Witeb. 1680. 8. et Latine in Bibliis illuſtratis tomo primo N. T. 1676. fol.

Centuriatores Magdeburgenſes tomo I. capite X.

Io. Caluini [d]) Harmonia ex Matthaeo, Marco, Luca (nam in Ioannem ſeparatim ſcripſit) Geneu. 1555. fol. ex officina Rob. Steph. et ſaepius deinde alibi, et inter opera. Etiam Gallice et Germanice.

d) Caluinus Andreae Oſiandro veluti e diametro aduerſatur, et ſuum temporis ordinem ſaepiſſime ab Euangeliſtis neglectum ſupponit, etiam vbi diuerſa narrare videntur Euangeliſtae, vnam eamdemque rem ab illis referri arbitratur. Dicam et hic cum Liuio XXVI. 49. *Si aliquibus adſentiri*

[*Car. Hildebrand* Freyh. von *Canſtein* Harmonie und Auslegung der vier Euangeliſten, Hal. 1727. fol. *Beck.*]

Tho. Cartwrighti Harmonia Euangelica, per Analyſin Logicam et Metaphraſin hiſtoricam illuſtrata. Amſt. 1630. 4.

[*Io. Caſauboni* de rebus ſacris et eccleſ. Exercitationes XVI. ad Beronii Annaleg. Geneuae 1655. 4. *Beck.*]

Matthaei a Caſtro epitome Concordiae Ianſenianae. Antwerp. 1593. 8.

Martini Chemnitii Harmonia Euangelica, a Polycarpo Lyſero e) et Io. Gerhardo continuata atque ad vmbilicum perducta. Francof. 1593. 1608. 4. Ienae 1617. 1626. 1627. 4. et Francof. 1615. fol. Geneu. 1628. 1645. Roterd. 1646. Hamb. 1647. Francof. 1657. Hamb. 1704. fol. duobus volum.

Ioannis Chriſtiani ſpeculum Harmonicum praecipuarum harmoniarum, Bernae 1642. 4. et Germanice a. 1643. teſte Lipenio, ipſe enim librum haud vidi.

Ioannis Clerici Harmonia Euangelica, in qua vno conſpectu quatuor columnis verba Graeca Euangeliſtarum integra conferuntur, addita latina verſione vulgata, et editoris paraphraſi. Amſt. 1699. fol. et latine tantum Altdorf. (titulus praefert Lugdunum) 1700. 4. Anglice quoque prodiit Lond. 1700. 4. Fatetur Clericus, in ordine prae ceteris inſtitiſſe ſe veſtigiis Io. Richardſoni, de quo infra. Etiam [‡] notas in hanc Harmoniam ſuam pollicetur in memoriis litterariis Triuultinis a. 1702. parte I. pag. 157.

Io. Cluuerii Harmonia Euangeliſtarum, digeſta ſecundum paſchata et itinera Chriſti, edente filio Mich. Cluuero. Roſtoch. 1628. 4. paucis conſtans foliis.

Harmonia Brunonis Cognati, Carthuſiani, quem de nonnullis monet Petauius II. 12. Epiſt.

Laur. Codomannus. Norimb. 1568. 4. Germanice.

Alanus Copus. Louan. 1572. Duac. 1603.

Bernh. Copus, vna cum Io. Aleſio de quo ſupra. Lichae 1605. 8.

Simonis Corroyi, Ord. Caeleſtinorum, Conſonantia Euangelica. Lugd. 1547. Antw. 1591.

[*Sam. Cradocks* harmony of the Euangeliſts. Lond. 1668. fol. *Kuin.*]

Pauli Crellii, Witeb. 1566. 8. Germanice, e Bugenhagio fere.

Adriani Crommii e Soc. Ieſu. Louan. 1633.

Iacobi Dornkrellii ab Eberhertz, patris et filii, in Harmonia Biblica. Luneburg. 1686. fol. Germanice, et nouis curis filii de integro ibid. 1688. 8. ſeparatim ſub titulo: *der Evangeliſchen Vergleichung zweyte Arbeit.*

Tho. Draxi Harmonia, Caluinum potiſſime oppugnans, vt Lipenio notatum.

Laurentius Echard in Hiſtoria Eccleſiaſtica generali trium priorum ſaeculorum. Lond. 1702. fol. Anglice.

Laurentius Edingerus in delineatione Harmonica ἀκολουθείας Euangelii de Chriſto. Hafn. 1670. 8.

Ruperti Erythrophili, Paſtoris Hanouerani, Catena aurea in Harmoniam Euangeliſtarum. Magdeb. 1604. 4. et Germanice 1608. 4.

[A Diſſo-

ſentiri neceſſe eſt, media ſimillima vero ſunt, nam ambae ſententiae et Oſiandri illa et haec Caluini excedere aliquando modum videtur, vt magno Chemnitio probe obſeruatum.

e) Lyſerus incepit a capite 52. Gerhardus a capite 141. Ex merito commendatur hoc opus in Conſiliis Witebergenſ. Theolog. part. I. tit. 1. nr. 4. In tabulas illud redegit Dauid Klugius ὁ μακαρίτης.

[A Diſſonance of the four generally received Evangeliſts and the Evidence of their reſpective. Authenticity examined by *Edw. Evanſon.* Ipſwich. 1792. 8. Conf. Ephem. Götting. 1794. pag. 569 ſq. *Beck.*]

Andreae Fabri ſyntagma Hiſt. Euangelicae Harmonicum. Germanice. Vlmae 1652. 4.

Chriſtophori Fiſcheri. Vlſenae 1575. 1579. 1583. fol. Concionibus Germanice habitis.

Laur. Forerus in vita Ieſu Chriſti. Dillingae 1640. 8.

Michael Fouqué. A. 1574. Gallice. Confer Rich. Simonis Epiſtolas ſelectas lib. II. pag. 101.

Paulus Friſius de tempore miniſterii Chriſti. Witeb. 1604. 4.

Henr. Gartwaithi Harmonia Euangelica. Lond. 1630. 4. Anglice.

Io. Gerhardi. Vide ſupra in Chemnitio.

Roberti Gouleti. Pariſ. 1535. 8. [?]

Frid. Greiffenii. Germanice.

[Harmonie der Evangeliſten; d. i. Uebereinſtimmung und Vereinigung ihrer Beſchreibungen des Lebens Ieſu Chriſti von *Eberh. Dav. Hauber.* Lemgo 1737. 8. Eiusd. Leben I. C. von den vier Evangeliſten beſchrieben, und aus der vereinigten Erzählung derſelben in einen kurzen Auszug zuſammengezogen, und mit einer allgem. Einleitung in die Harmonie der Evangeliſten begleitet. ibid. 1737. 8. Eiusd. harmoniſche Anmerkungen zu der aus den beſondern Erzählungen der vier Evangeliſten zuſammengeſetzten Lebensbeſchreibung — I. C. ibid. 1737. 8. *Kuin.*]

Io. de la Haye Hiſtoriae Euangelicae diſpoſitio, ipſis Euangeliſtarum verbis ordinata ſerie diſtributa. Duaci 1607. 4. Ei. Triumphus veritatis ordinati Euangelii quadriga inuecta SS. Patrum exercitu ſtipata. ibid. 1609. fol.

Io. Henricus Heideggerus libro III. Enchiridii Biblici cap. VI.

Protaſius Henriettus. Pariſ. 1667. 4. Gallice.

[*Io. Iac. Heſ* Geſchichte der drey letzten Lebensjahre Ieſu. Tiguri 1781. II. 8. Add. idem in Bibl. der heil. Geſchichte, vol I. pag. 24 ſq. *Beck.*]

Ioannes Hiud. Lond. 1632. 8. Anglice.

Io. Huſſi Collectio geſtorum Chriſti, ſecundum tres annos praedicationis eius digeſta. Inter eius opera Norimb. 1558. fol.

Cornelii Ianſenii Gandauenſis epiſcopi Commentaria in Concordiam Euangel. Lugd. 1571. fol. et 1582. 1594. et ſaepius aliis in locis.

Cornelii Ianſenii Iprenſis Tetrateuchus. Louan. 1639. 4.

Petri de Iturosqui, Nauarri Dominicani, ſeries Euangelii etc. Stellae Nauarrorum 1557. fol.

Dauidis Klugii Harmonia Euangeliſtarum Chemnitio-Lyſero-Gerhardiana in tabulas redacta. Ien. 1670. 4.

Antonii a Koninckſtein Enarratio in Monoteſſaron Euangelicum. Colon. 1539. 8.

Io. Kromayeri, Superintend. Vinarienſis a. 1636. 8. Germanice.

Bernardi Lamy, Presbyteri Oratorii Pariſ. Harmonia, ſiue Concordia IV. Euangeliſtarum. Pariſ. 1689 12. Eiusd. Commentarius in Harmoniam cum Apparatu Chronologico et Geographico et praefatione, in qua demonſtratur veritas euangelii, ibid. 1699. 4.

Io. Lightfoot Harmonia Euangeliſtarum inter ſe et cum V. T. tom. I. Opp.

De Polycarpi Lyſeri Patris (qui a. 1610. Dresdae obiit) Harmonia Euangelica, vide ſupra in Chemnitio.

D. Val. Erneſti Loeſcheri tentamen accuratae Harmoniae, in relationibus nouantiquis, Germanice editis, a. 1701. pag. 164 ſq.

Eilhardi Lubini Harmonia Graecolatino Germanica. Roſtoch. 1616. 4.

Seuerini Lubomlii Poloni Ord. Praedicatorum. Cracou. a. 1607. fol.

Reinardi Lutz. Baſil. 1561. fol.

Io. Henrici Maii, Theologi Gieſſenſis, Harmonia Euangelica *f)* omnium dictorum et factorum Domini noſtri Ieſu Chriſti vsque ad [❡] Paſcha σαυρώσιμον; perpetua paraphraſi et commentario, ex ſingulis commatibus cognitionem veritatis et praxin pietatis commonſtrante, illuſtrata. Gieſſae 1707. 4.

[A harmony of the four Goſpels — by *I. Macknight.* Lond. 1763. II. vol. 5. 4. Iac. Macknighti S. T. D. Commentarius Harmonicus in IV. Euangelia, ſecundum ſingulorum ordinem proprium diſpoſitus. Ex Anglico latinum feci, notas et alia nonnulla adiecit *A. F. Rucker felder*, S. T. D. eiusdem et LL. OO. P. Dauentr. Bremae et Dauentriae 1772. 8. tom. II. *Kuin.*]

Io. Mattheſii Hiſtoria Ieſu Chriſti e IV. Euangeliſtis. Norimb. 1568. Germanice.

[Analyſe de l'Evangile ſelon l'ordre hiſtorique de la concorde — per le P***. (*Manduit*) — à Caën 1709 — 1712. IV. 12. *Beck.*]

Gerhardi Mercatoris Harmonia. Duisburgi 1592. 1603. 4.

Gortwaldi Meſchini tabula nouae Harmoniae Euangelicae, edita Spirae, teſte Lipenio.

Theobaldi Meuschii Harmonia Euang. Hanou. 1604. 4.

[*Io. Dau. Michaelis* in Introduct. in N. T. vol. II. pag. 898 ſq. Anweiſung wie die von den vier Evangeliſten aufgeſetzte Nachrichten nach der Zeitordnung auf einander folgen, von *Ioh. H. Dan. Moldenhawer.* Brem. 1781. 8. *Beck.*]

Caroli Molinaei Collatio et vnio Euangeliſtarum. Hanou. 1565. 4.

Rich. Montacutius in Θεανθρωπικῷ ſiue Originibus Eccleſiaſticis. Lond. 1636. 1640. fol. duobus volum.

[A Harmony of the Goſpels, in which the Original text is diſpoſed after *le Clerc's* general manner. — Obſervations are ſubjoined, tending to ſettle the time and place of every transaction, to eſtabliſh the ſeries of facts and to reconcile ſeeming inconſiſtencies by *Will. Newcome.* Dublin 1778. fol. *Kuin.*]

G. Oenopolae Harmonia. Francof. 1607. fol.

[*Leon. Offerhaus* de vita Ieſu Seruatoris O. M. et publica et priuata, ad calcem Spicilegiorum eius hiſtor. chronolog. Grön. 1739. 4.]

Io. Godfridi Olearii Vita Chriſti. Halis Sax. 1669. 12. Germanice.

Andreae Oſiandri Harmonia graece et latine libris IV. in quibus euangelica hiſtoria e quatuor Euangeliſtis ita in vnum eſt contexta, vt nullius verbum vllum omiſſum, nullum alienum immixtum, nullius ordo turbatus, nihil non ſuo loco poſitum: omnia vero litteris et notis ita diſtincta ſunt, vt quid cuiusque Euangeliſtae proprium quid cum aliis et cum quibus commune ſit, primo ſtatim adſpectu deprehendere queas, addito libro annotationum et Elencho ſiue Indice per tabulas argumentorum. Graece et Latine. Baſil. 1537. fol. et Germanice per Io. Schweinzerum. A. 1540. 8.

Pauli

f) Auctor ipſe in praef. *Compendium non tantum vaſti operis Chemnitio-Lyſeriani, Ligtfootiani aliorumque exhibeo, ſed et occaſionem ſuppedito plura meditandi.*

Pauli de Palatio. Conſtantiae 1605. 4.
Ioach. Perionii. Pariſ. 1553. fol.
Potenſteineri. Amſt. 1653. 4. Germanice edita et Lipenio memorata.
Dionyſius Petauius XII. 18. Doctrinae temporum.
Paulus Pezron in Hiſtoria Euangelica, per Iudaicam et Romanam confirmata. Pariſiis 1696. 12.
[A Harmony of the Evangeliſts in Greek, to which are prefixed critical Diſſertations in Engliſh, by *Ioſ. Prieſtley.* Lond. 1777. 4. *Kuin*]
Io. Georgius Pritius in tabula Chronologica cap. XXXVI. Introduct. in lectionem N. T. Lipſ. 1704. 12.
Barthol. Radmannus de Vita Chriſti. Francof. 1600. fol.
Vincentii Regii e Soc. Ieſu dilucidatio Concordiae et Hiſtoriae Euangelicae libris VIII. Colon. 1615. fol.
Ioannis Pauli Reſenii Apparatus Euangelicus ſiue Harmonia IV. Euangeliſtarum, neſcio an edita.
Io. Richardſoni, Ardachadenſis in Hibernia epiſcopi Harmonia exhibita a Iacobo Vſſerio ad calcem Annalium V. T. [?]
Ioannis Roberti Arduennatis, e Soc. Ieſu, Myſticae Ezechielis Quadrigae, hoc eſt Sancta Euangelia, Hiſtoriarum et temporum ſerie vinculata. Graece et latine. Mogunt. 1615. fol.
Franciſci de Roxas Toletani Commentaria in Concordiam Euangeliorum ſecundum ordinem Euangeliorum totius anni. Madrit. 1621. fol.
S. le Roux Concordia IV. Euangeliſtarum. Pariſ. 1701. 8.
Io. Rubi Hannonii. Colon. 1572. 8.
[*Ioh. Reinh. Ruſs*, harmonia euangeliſtarum ita adornata, vt inueſtigata ſedulo textus cohaerentia nullus verſus ſiue traiiciatur ſiue praetereatur, ſine breui ac ſuccincta explicatione, quo iuſti commentarii loco eſſe queat. Ienae 1727. tom. IV. 8. *Kuin*]
Dan. Sachſii Concordia Euangeliſtarum, Concionibus 300. explicata. Francof. 1651 1658. 1662. fol. tribus Volum. Germanice.
Caſp. Sagittarii Harmonia Euangelica Paſſionis g) Ieſu Chriſti. Ien. 1684. 4.
Caſp. Hermanni Sandhagenii Harmonia Euangelica. Luneb. 1684. 1688. 8. Germanice.
Ioſephus Scaliger a Chriſti baptiſmo ad mortem vsque computat Paſchata quinque pag. 85. ad Euſeb. et libro VI. de emendat. temporum pag. 552 ſq. Paullo aliter Paſchata quinque colligit Wilh. Langius de annis Chriſti lib. II. cap. 10 ſq. Fuere e veteribus, qui vnico tantum anno baptiſmum Domini et praedicationem paſſionemque concluſerunt, vt patet e Philaſtrio haereſi 105. aliisque apud Blondellum prolegom. ad lib. de Epiſcopis pag. 27 ſq. et Grotium ad Luc. IV, 19. Eidem ſententiae adſtipulatus nuper eſt Franciſcus

g) Idem argumentum docte perſecutus eſt et Euangeliſtarum narrationes diligenter inter ſe contulit Antonius Bynaeus in libris III. de Chriſto crucifixo Amſt. 1691. 1696. 1698 4. Eiusdem Bynaei de Chriſti circumciſione liber vidit lucem an. 1690. 4. *Fabric.* [Leidensgeſchichte unſers Hrn I. Chriſti in ihrer harmoniſchen Ordnung — neu überſetzt und — erläutert, von *Ioh. Adolph Schlegel.* L. 1775. 8. *Io. Dau. Michaelis* Erklärung der Begräbniſ- und Auferſtehungsgeſch. Chriſti nach den vier Evangeliſten etc. Hal. 1783. 8. *Beck.*]

ciſcus Burmannus parte II. Exerc. diſſ. 2. de interuallo τῆς πολιτείας ſiue ſunctionis Chriſti pag. 257. Aliis placet tria tantum Paſchata admittere, vt poſt Irenaeum II. 38. Petauio XII. 17. doctrin. temp. et Noriſio Cenotaph. Piſan. cap. XVI. Sed libenter accedo eorum ſententiae, qui Ioannis Euangeliſtae teſtimoniis congruentius Paſchata quatuor a Soſpitatore noſtro poſt baptiſmum celebrata eſſe docent. [Copioſe eam quaeſtionem tractauit b. *Io. Godofr. Körner* in progr. quot paſchata Chriſtus celebrarit? Lipſ. 1779. 4. add. *Schneider* Bibliothek der Kirchengeſchichte vol. I. *Beck.*]

Iuſti Georgii Schottelii Harmonia Euangelica. Brunſuic. 1675. 8. Germanice.

Andreae Seelmatteri, Heluetii. Baſil 1612 4. itidem Germanice.

Nicolai Selnecceri Explicationes Harmoniae Euangel. Lipſ. 160 4. 8

Caſparis Serrano Luſitani Compendium Concordiae Euangel. Ianſenii Gandauenſis. Colon. 1593. 8.

Georgii Sigelii Hiſtoria Ieſu Chriſti. Norimb. 1585. fol. [?]

Barthol. Siultati Diarium humanitatis Chriſti. Francof. ad Viadrum 1600. 4. Germanice.

[*Frider. Spanhemii* Opera vol. I.]

Georgii Steinhardi Euangeliſtarium. Lipſ. 1593.

Rob. Stephani Harmonia Euangel. Pariſ. 1553. fol.

[Harmonia quatuor Euangeliorum et reliqui N. T. libri — ordine chronol. digeſti. cura *Erh. Stephan*, Argentorati 1779. 8. *Beck.*]

Io. Stineri. Colon. 1629. fol.

Taylori vita Chriſti. Lond. 1657. fol. Anglice.

Salamonis Van Till. Harmonia Euangelica, commentario in Matthaeum adiuncta. Dordraci 1687. 4. Belgice.

Sebaſt. Nanus Tillemontius parte I. memoriarum, ad Hiſt. Eccleſiaſticam ſpectantium. Pariſ. 4. et Bruxellis 1694. 12. Gallice.

Io. Mariae Verrati, Carmelitae, Harmonia Euangelica. Venet. 1571.

Didaci Villalobos. Pintiae 1555. fol.

Abrahami Coucti de Vivier Hiſtoria Euangelica, ordine naturali digeſta ita, vt ratio habeatur potiſſime locorum, in quibus Dominus eſt verſatus. Prodiit Hagae Comm. 1705. 4. Gallice.

Pauli Voëtii. Amſtelod. 1654. 4.

G. Ioannis Voſſii Harmoniae Euangelicae de paſſione, morte, reſurrectione ac adſcenſione Ieſu Chriſti, Seruatoris noſtri, libri III. Amſt. 1656. 4. Eiusdem liber de Genealogia [h]) Chriſti. ibid. 1643. 4. et inter Opera VI. vol. in fol. edita.

Iac. Vſſerius. Vide ſupra Anonymus, et Richardſon.

Mich. Waltherus (pater) in Harmonia Biblica. Argentor. 1627. 4. Norimb. 1654 et 1696. fol. quae auctior eſt editio.

[William

h) De hoc argumento conſulendum Petri Poſſini diallacticon Theogenealogicum cum catena Patrum Graecorum in Matthaeum editum Rom. 1646. fol. [add. *I. S. Baumgarten* Abh. von dem Geſchlechtsregiſter Ieſu. Hal. 1754. 4. *Rich. Parr* Genealogies of Ieſus Chr. im Matthaeo and Luka, Lond. 1771. *P. Iac. D'rr* Genealogia Ieſu hominis optimi maximi, Götting. 1778. 8. *Beck.*]

[*William Whiſtons* ſhort view of the Chronologie of the Old Teſtament and of the Harmony of the four Euangeliſts. Cantabrig. 1702. 4. *Kuin.*]

Georgii Wirth, Profeſſoris Lipſ. Hortulus e IV. Euangeliſtis. Francof. 1610. 4.

Dan. Witby in Indice Chronologico poſt commentarium in N. T. Lond. 1703. fol. Anglice.

Philippi Ziegleri Concordia Euangel. Francof 1620. fol. Germanice.

XX. *Diſtinctio librorum N. T. in capita et verſiculos.*

Antiquiſſimi codices ſcriptorum ſacrorum Noui foederis quemadmodum nullis accentibus atque interpunctionibus, ſic nulla [P] quoque capitum notatione diſtincti fuerunt. Primus capitulorum diſtinctionem (quemadmodum V. T. libris Paraſcharum et Haphtararum) videtur libris Euangelicis et Apoſtolicis [i]) intuliſſe vſus lectionum publicarum in Chriſtianorum coetibus, vnde pericoparum et capitulorum iam apud *Iuſtinum Martyrem* et *Tertullianum* mentio occurrit. De illorum ἀναγνωσμάτων ratione conſulenda clariſſimi viri *W. E. Tentzelii* erudita diatriba de ritu lectionum ſacrarum. Witeb. 1685. 4. Deinde ob alias etiam cauſas in capita diuidi coeperunt, vel ad Euangeliſtas inter ſe conferendos, vel ad verba ſcriptorum alleganda et tanto facilius reperienda, quem vſum omnium poſtremo loco, et multo demum tempore interiecto veteres reſpexiſſe eſt credibile. Ad conferendos inter ſe Euangeliſtas primus capitum diſtinctionem (quae forte nec in *Tatiani* Monoteſſaro nulla fuit) ſcriptis Euangeliis applicuiſſe videtur *Ammonius Alex.* quem in Canonibus Euangelicis, de quibus ſupra dixi, Euſebius fuit ſecutus. Qualis illa fuerit, Canones Euſebiani, qui adhuc exſtant, *Ammonii* Harmonia, et κεφαλαίων illorum, ſiue capitulorum numeri, in marginibus plerorumque codicum N. T. et in Hieronymo adnotati, ignorare nos non ſinunt. Praeterea apud *Euthymium* Matthaeus diſpeſcitur in pericopas maiores LXVIII. Marcus [k]) in XLVIII. Lucas in LXXXIII. Ioannes in XVIII. [Conferri poſſunt edd. criticae N. T., vt *Wetſtenii*, *Bengelii*, *Matthaei*, *Alteri*, vbi in fine librorum e codd. afferuntur numeri capitulorum et verſuum. *Beck.*] Singularum pericoparum inſcriptiones graecae ſiue argumenta paucis verbis comprehenſa leguntur in quibusdam editionibus N. T. vt *Rob. Stephani*, et ante commentaria *Theophylacti* in IV. Euangelia, atque in reliquos N. T. libros (excepta Apocalypſi) ante commentaria *Oecumenii*, vnde illa depromſit, atque in Exercitationibus ſuis ad N. T. graece deſcripſit *Daniel Heinſius*, qui et editioni N. T. *Elzevirianae* a. 1633 12 iuſſit adnecti. Ex *Heinſio* dedit illa etiam *D Georgius Pritius* introductione in lectionem N. T. cap. XXV. Apud Latinos aliae videntur obtinuiſſe diſtinctiones; nam *Hilarius* in commentariis ſuis Matthaeum diuidit in Canones XXXIII. Alii eundem diſtinxere in capita XCIV. Lucam in CVII. Denique in latinis atque inde in vniuerſis per occidentem eccleſiis obtinuit diſtinctio capitum, quae *Hugoni*, cardinali, vulgo, tanquam auctori, tribuitur [l]), qua Matthaeus v. g. diſpeſcitur in capita XXVIII. Marcus in XVI. etc. Sic capita etiam

i) Serius epiſtolae Pauli in capita diuiſae ſunt. vid. *Millii* Prolegg. §. 654. 738. *Wetſten.* Prolegg. pag 175. edit. Seml. *Rumpaei* commentatio critica ad libros N. T. §. 33. 34. *Kuin.*

k) Ita et in Catena ad Marcum Poſſiniana.

l) Sed Hugonem auctorem fuiſſe, maximopere incertum eſt; vt oſtendit pluribus *Doederlein* in *Litera-*

etiam maiora videmus Graecis in vſu fuiſſe praeter minora illa *κεφάλαια* ſiue ſectiones, vt patet e *Suida*, in Τίτλος et Κεφάλαιον, qui ait, Matthaeum habere *τίτλους* ſiue capita maiora LXVIII. at *κεφάλαια* ſiue capitula minora 355. Marcum titulos XLVIII. capitula 236. (nam σλϛʹ. [P] legendum pro λϛʹ. vt *Simonius* et alii monuere) Lucas titulos LXXXIII. capitula 348. Ioannes denique titulos XVIII. capitula 232. Sic Apocalypſin in Λόγους XXIV. capitula 72. diuiſit *Andreas Caeſareenſis*. Sic Latini in bibliis ſuis ante verſiculorum rationem receptam capita ſingula diuiſerunt per litteras A. B. C. etc. quarum notationem etiam ſequuntur antiquiores editiones Concordantiarum.

Denique fuit diſtinctio librorum ſacrorum in Στίχους, quae in diuerſis codicibus perquam exſtitit diuerſa, vt patet ex antiquis *ϛιχομετρίαις*, qualem habes ad calcem Chronographiae *Nicephori*, CPol. editionis *Scaligeri*, et in operibus poſthumis *Petri Pithoei*, adiuncta verſione latina *Anaſtaſii*, bibliothecarii, vnde recudi eam curauit in criticis ſacris Anglis *Ioannes Pearſonus*, *Iacobus Goar* ad calcem *Syncelli* et *Fabrottus* ad calcem Hiſtoriae Eccleſiaſticae *Anaſtaſii*. Alias *ϛιχομετρίας* et indiculos librorum ſacrorum e MSS. codicibus vulgauerunt *Coteleriu*s ad Patres Apoſtolicos tom. I. pag. 117. *Io. Morinus* in Exerc. Bibl. *Richardus Simon* lib. I. Hiſt. Crit. cap. vltimo: *Ioſephus Maria Thomaſius* ſiue *Carus*, et *Laurentius Alexander Zaccagnius*. Ceterum de tota illa ratione *ϛίχων* apud veteres conſulendi praeter iam laudatos *Salmaſius* in prolegomenis ad Solinum, *Dan. Heinſius* in Ariſtarcho ſacro cap. XIII. *Io. Croius* Obſ. in N. T. cap. X ſq. *Balthaſar Stolbergius* Exerc. VII. et XI. earum quae libro de ſoloeciſmis et barbariſmis, Noui Teſt. dictioni falſo imputatis, ſubiiciuntur, *Ioannes Henricus Maius* in examine Hiſt. Crit. N. T. cap. XXXIII. *Io. Georgius Pritius* introductione in N. T. cap. XXIV ſq. et *Humfredus Hody* de Bibliorum textibus originalibus IV. 4. pag. 644 ſq. m) Vt autem de proportione *ϛίχων* ad *κεφάλαια* et *τίτλους* aliquomodo conſtet, quatuor euangeliſtae v. g. diuiſi erant in maiores ſectiones CCXVII. capitula minora MCLXII. vt computant etiam *Epiphanius* et *Caeſarius*, ſed *ϛίχους* ſiue verſiculos 9900. Hodiernam librorum N. T. in verſus diſtinctionem, iam ſupra notaui, nos debere *Roberto Stephano*. Quemadmodum et hoc iam obſeruatum a multis eſt, diſtinctionem illam, tam capitum, quam verſuum, quali hodie vtimur, licet ad loca euoluenda vtiliſſimam et propterea aliquo modo neceſſariam, non tamen ſemper ita eſſe comparatam, vt lector ad ſenſum ſacrorum ſcriptorum rectius intelligendum ſit ſubſidio, atque vbi vel argumentum vel ſententia definit, iubeat pauliſper veluti ſubſiſtere, ſed non raro diuellat coniungenda, et quae, diuelli oportebat, coniungat. [P] *Fabric.*

XXI. *De*

Literariſchen Muſeum (Altorf. 1778. B. I. p. 203. et p. 16 ſq. vbi deſcripſit *Correctorium* Hugonis *biblicum*, quod etiam in noſtra Bibl. Paulina adſeruatur, in quo non modo deprehenditur diſtinctio capitum, quae in antiquiori Correctorio Pariſienſi reperitur, ſed ipſe quoque *Hugo*, cardinalis, in hoc libro initia capitum paſſim accuratius, quam hactenus factum erat, conſtituit. *Kuin.*

m) *Millii* Prolegg. p. 90. edit. Küſteri, *Wetſten.* Prolegg. in N. T. pag. 9. 10. 195 ſq. edit. Seml. *Kuin.*

XXI. *De ſtilo Noui Teſtamenti et Lingua Helleniſtica.*

[Sermonem graecum, quo vſi ſunt ſcriptores N. T. non eſſe pure graecum, nedum atticum, (attica enim oratio iam dudum ante Chriſti tempora in vita quotidiana vſurpari deſiit,) noſtris temporibus doctiſſimus quisque concedit. Concedunt omnes, hos ipſos N. T. libros compoſitos eſſe oratione Macedonica et Alexandrina. (cf. *Frid. Guil. Sturz*, de Dialecto Alexandrina ratione ſimul habita verſionis librorum N. T. graecae Lipſ. 1786. 4. Diſſ. II. et III. Gerae, 1790. 1793.) eademque quam plurimis Hebraicae linguae dicendi formulis immixta, vt adeo ſtilus N. T. poſſit recte nominari *hebraeo-graecus*, cuius ſermonis cognoſcendi baſin in verſione graeca V. T. Alexandrina eſſe, rectiſſime monuit *Erneſtius*, paulo poſt citandus, pag 85. § 21. *Gentzſch* Spec. exercitatt grammaticar. ad illuſtrandum N. T. e verſione LXX. interpr. Francof et Lipſ. 1786. 8.) ſiue vt *Scaligero* (Animadu. ad Euſeb. p. 134.) *Druſioque* placuit. *helleniſticus*, per quem tamen ſtilum helleniſticum, vt hoc obiter moneamus, non debet cum *Dan. Heinſio* (Diſſ. de Helleniſtis et L. Helleniſtica, et praef. ad Nonn. et Exercitat. ad N. T.) peculiaris dialectus intelligi, vt recte docuit *Salmaſius*. vid. *Erneſti* Inſtitutio interpretis N. T. part. I ſect. II. cap. III. edit. *Ammonii*. Praeterea etiam multae voces et formulae ſuam debent originem Latinorum, Syrorum, Chaldaeorum Rabinorumque loquendi conſuetudini; conf *Olearius* de ſtilo N. T. *Sam. Werenfelſii* Diſſ. de ſtilo ſcriptorum N. T. Baſil. 1698. in Opuſc. tom. I pag. 311. Lauſannae 1739. 4. *Wetſtenius* ad Act XIII. 48 *Michaelis Einleit. Th. I.* Quae quidem omnia quanquam ſunt in aprico poſita, nihilominus tamen fuerunt, inprimis circa finem ſaeculi ſuperioris et huius noſtri initium, qui vel ſuperſtitione quadam anili, vel rixandi ſtudio commoti, vt aliis laudem doctrinae obtererent, obſcura diligentia oſtendere conarentur, Apoſtolos non ſolum bene graece ſed et Attice ſciuiſſe ac ſcripſiſſe. Et primus quidem, qui elegantiam graecae orationi N. T. ſingulari libello aſſerere conaretur, fuit *Sebaſtian. Pfochenius*, cuius diatribe primum exiit Amſtel. 1629 iterum 1633. 12. Sed refutarunt eum *Cocceius*, in ſtricturis, *Thomas Gatackerus*, in diſſ. de ſtilo N. T. et *Moſes Solanus*, cuius diſſ. inſerta eſt Rhenferdi ſyntagmati. Neque tamen defuerunt, qui Pfochenii partes defenderent, inter quos eminebant *Anton. Blackwallus* in opere inſcripto: auctores ſacri claſſici defenſi et illuſtrati, ſ. critica ſacra N. T. in latinam linguam conuerſo a *Chriſt. Wollio* Lipſ. 1736. 4. anglice ediderat auctor Lond. a. 1727. et 1731. 8. Voll. II. et *Chriſt. Sigism. Georgius*, qui ſcripſit *Vindiciarum N. T. ab Hebraiſmis libros tres quibus quidquid Ebraiſmi a Thoma Gatackero, Ioh. Vorſtio, Ioh. Oleario, reliquis graecae N. T. dictioni eſt adfictum, tum argumentis, tum teſtimoniis, ex probatiſſima antiquitate graeca eruti, abolitur, Francof. et Lipſ.* 1732 4. idem *Georgius* aliud quoque opus edidit hoc titulo: *Hierocriticus N. T. ſiue de ſtilo N. T. libri tres, quibus dialectus N. T. attica a Phrynichi, Thomae Magiſtri, Claudii Salmaſii, Georgii Paſoris, Caſp. Wyſſii, Io. Leusdenii, Io. Olearii, reliquorumque deprauationibus liberatur atque ab idiotiſmis, ioniſmis, doriſmis, aeoliſmis, boeotiſmis, ſyrochaldaiſmis, rabbiniſmis et perſiſmis vindicatur Viteb. et Lipſ.* 1733. 4. [Succeſſerunt qui e ſcript. graecis et lat. vel pluribus, vt *Iac. Elſnerus*, *Io. Albertius*, *El. Palairetus*, *Geo. Dau. Kypkius*, vel ſingulis, vt *Geo. Raphelius* ex Herodoto, Xenoph Polyb. Arriano. *Io. Fr. Muntke* e Diod. S., *Tob. Eckhardtus* ex Ariſtophane; *Gochenius* ex Euripide etc. Obſeruationes in N. T. congererent. *Beck*] Contra vero inter eos, qui linguam ſcriptor. N. T. hebraeo-graecam fuiſſe docerent, principes fuerunt *Ioh. Olearius*, *Gatackerus* et *Ioh. Vorſtius*, qui ſcripſit commentarium de Hebraiſmis N. T. qui cura *Ioh. Frid. Fiſcheri*, denuo prodiit Lipſ. 1778. *Kuin.*]

Sed apponantur nunc libelli vtriusque ſententiae defenſorum, eo ordine quo eos *Fabricius* noſter citauit:

Diſſertationum Philologicarum de ſtilo N. T. Syntagma, a Iacobo Rhenferdo collectum, addita ipſius diſſ. de ſaeculo futuro. In iſto habes 1) D. *Io. Olearii* diſſ. inauguralem de ſtilo N. T. Lipſiae a. 1668. 4. editam atque inde ſaepius recuſam: 2) *Io. Henrici Boecleri* [P] diſſ. eiusd. argumenti vulgatam Argentorat. 1642. 3) *Sebaſt. Pfochenii* diatriben de linguae graecae N. T. puritate Amſt. 1629. 8. atque inde ſaepius excuſam. 4) *Io. Coccei* ſtricturas eo vsque ineditas pro Pfochenio aduerſus Gatackerum. 5) *Balth. Bebelii* Exerc. de phraſi N. T. Witeb. 1659. 6) *Moſis Solani* diſſ. ſub Rhenferdii praeſidio contra Pfochenium habita. 7) *Martini Petri Cheitomaei* Graecobarbara N. T. quae Orienti originem debent. Amſt. 1649. 12. 8) *Io. Henrici Hottingeri* de vſu ſcriptorum Hebraicorum in N. T. 9) *Io. Leusdenii* diſſ. X. ſq. Philologi Hebraeo Graec. in quibus ſuccincte agitur de dialectis et XXXI. generibus Hebraiſmorum N. T. *e Caſp. Wyſſii* dialectologia ſacra, Tiguri 1650. 8. et *Io. Vorſtii* libris duobus de Hebraiſmis [n]) N. T. Lugd. Bat. 1648. 10) *Io. Vorſtii* de Adagiis N. T. 11) *A. Kesleri*, Superintend. Esfeldenſis, de dictorum V. T. allegatione in Nouo. 12) De ſtylo ſacrarum litterarum et praeſertim N. T. Graeci, nec non de Helleniſtis et Helleniſtica dialecto doctiſſimorum quorundam tam veteris quam recentioris aeui ſcriptorum ſententiae, a *Ioachimo Iungio* [o]) collectae et editae Hamb. 1639. 4. occaſione litis, quae ipſi cum nonnullis interceſſit, de qua vide, ſi placet, Io. Molleri Iſagogen in hiſt. Cherſonneſi Cimbricae pag. 586 ſq.

Syntagma diſſertationum de ſtilo N. T. Graeco, quas collegit *Taco Hajo van den Honert*, Eccleſiae Amſtel. Paſtor, Amſt. 1702. 4. In hoc exhibentur: 1) *H. Stephani* diſſertatio huius argumenti quam editioni *N. T.* a. 1576. praefixit, [Illam diſſertationem Walaeus in limine libror. N. T. hiſtoricorum perpetuo commentario illuſtratorum. Lugd. Batau. 1653. 4. et Amſtelod. 1662. 4. recuſam dedit; ob praeſtantiam vero eam Ioh. van den Honert Syntagmati diſſertationum de ſtilo N. T. graeci inſeruit. vid. Maſch. Bibl. ſacr. tom. I. pag. 223. *Kuin.*] pollicitus librum integrum de puritate dictionis *N. T.* qui non vidit lucem. 2) *Theod. Bezae* de dono linguarum et Apoſtolico ſermone diſſ. e commentario ad Act. X, 46. et fragmentum Epiſtolae ad Eliſabetham, reg. commentario in N. T. praefixae. 3) *G. Paſoris* Ideam dialectorum N. T. 4) *Io. Georgii Straube* [P] diſp. philologicam de emphaſi graecae linguae N. T. 5) *Honerti* ipſius Epiſtolam ad Abrahamum Boddens de ſtili N. T. puritate.

Eliae

n) Nimis a Vorſtio Hebraiſmos multiplicari, monuit ipſum Reineſius Epiſtola ad eum XIV.

o) Huic collectioni *Iacobus Groſſius*, Paſtor Hamb. ad S. Catharinae, oppoſuit triadem propoſitionum theologicarum, ſtylum N. T. graecum a barbaris criminationibus vindicantium et ſententiam Criticorum, qui Helleniſmum propugnant nihil illius rectitudini derogare oſtendentium. Ienae 1640. 12. Groſſio *Daniel Wulferus*, Norimbergenſis, oppoſuit Innocentiam Helleniſtarum vindicatam (ſine auctoris et loci notatione) in 12. Reſpondit Groſſius in obſeruationibus pro triade propoſitionum Apologeticis. Cumque *Io. Muſaeus*, Theologus poſtea celeberrimus a. 1641. edidiſſet disquiſitionem de ſtylo N. T. in qua Groſſii tria propoſitionum et obſeruationum Apologeticarum modeſte examinatur, reſpondit Groſſius in tertia defenſione, et vindiciis disquiſitionis Muſaeanae a. 1642. editis, in defenſione quarta.

Eliae Benoiſt, Delfenſis Eccleſiae V. D. miniſtri, aduerſus Honerti epiſtolam amica expoſtulatio. Delfis 1703. 4. Honerti reſponſio etc.

Matthias Flacius parte II. Clauis S. Scripturae tractatu V.

Salomo Glaſſius in philologia ſacra lib. I. tractatu III. etc.

Io. Henricus Maius in Examine Hiſt. Criticae N. T. cap. XXVI et XXVII.

Claudii Salmaſii de Helleniſtica Commentarius, controuerſiam de lingua Helleniſtica decidens et pleniſſime pertractans Originem et dialectos graecae linguae. Lugd. Batau. 1643. 8.

Dan. Heinſii Exercitatio de lingua Helleniſtica et p) Helleniſtis. Lugd. Bat. 1643. 8.

Claud. Salmaſii funus q) linguae Helleniſticae, ſiue confutatio exercitationis de Helleniſtis et lingua Helleniſtica. *Cui libet exequias ire Helleniſticae, i, licet. Ecce illa iam effertur.* [P]

Eiusdem oſſilegium Helleniſticae, ſiue adpendix ad confutationem exercitationis de Helleniſtica. ibid. 1643. 8.

M. *Iacobi Bohlii* iuſta et moderata abſentiae ab exſequiis et iuſtis funebribus, funeri linguae Helleniſticae paratis, excuſatio et venia. Regiomonti 1647. 4.

Martini Schoockii de Helleniſtis et lingua Helleniſtica diſſ. ad Heinſium et Salmaſium. Vltrai. 8.

Io. Croius in obſeruationibus ad N. T. contra Heinſium cap. XXX — XXXIV. Geneu. 1645. 4.

Dan. Heinſius in Apologia aduerſus Croium. 12.

Matthaei Cotterii de Helleniſtis et lingua Helleniſtica exercitationes ſecundariae. Argentorat. 1646. forma minore.

p) De Helleniſtis Act. VI, 1. IX, 29. et XI, 20. memoratis, ſeptem ſententias eruditorum reperio, e quibus perplacet mihi *prima* Lud. Cappelli Opp. poſthum. pag. 294. cui Helleniſtae ſunt Ethnici. *Secunda* eſt Iſ. Voſſii cap. vlt. de Sibyllinis, atque intelligit Iudaeos, Ethnicorum Romanorum partes ſecutos, aut qui in eorum ſtipendio vixerunt. *Tertia* Erasmi, qui nomen Helleniſtarum factionem etiam innuere exiſtimat, non tantum nationem aut linguam. *Quarta* Petri de Marca VI. de concordia Sacerdotii et Imperii c. 1. pag. 59. e cuius ſententia Helleniſtae ſunt Iudaei diſperſionis ſecundae, in prouinciis Graecorum ſiue gentilium diſperſi. *Quinta* Io. Lightfooti, qui Helleniſtas fuiſſe exiſtimauit Iudaeos, habitantes in gentibus, neque gnaros linguae hebraicae, ſed quamuis aliam illius in qua verſarentur gentis linguam ſolitos loqui. *Sexta* Helleniſtas accipit de proſelytis iuſtitiae e Graecis. Ita Ioach. Camerarius, Beza, Salmaſius, Croius, Pearſonius lectionibus ad Acta Apoſtol. pag. 52 ſq. Matthaeus Cottierius, Guil. Caueus, et Sam. Basnage ad A. C. 35. nr. 7. *Septima* denique Helleniſtas contendit fuiſſe Iudaeo Graecienſes ἑλληνιστὶ διαλεγομένους (ita Syrus, Chryſoſt. Theophylact. Occumen. et in verſione Graecobarbara Maximus Margunius) verbis graecis, phraſibus vti ſolitos hebraicis et extra Iudaeam habitantes. Ita Ioſephus Scaliger ad Euſebii nr. 1734. Dan. Heinſius in Exerc. ad N. T. et in aliis quae memoraui ſcriptis, Druſius, Hugo Grotius, Hammondus, Rich. Simon, Cocceius praefat. ad Cod Sanhedrin, Io. Seldenus, Dionyſ. Petauius, Conſtantinus l'Empereur, Barthol. Maierus in Philologia ſacra aliique.

q) Hugo Grotius Epiſtola 694. notat ex ipſius Salmaſii conceſſis, facile poſſe componi librum de lingua Helleniſtica rediuiua. Confer Rich. Simonis Hiſt. Criticam N. T. cap. 27 ſq. et nouas obſeruationes cap. 5.

Tho. Gatakeri de ſtilo N. T. aduerſus Pfochenium. Lond. 1648. 4. et vna cum eius Cinno, Aduerſariis et aliis Operibus Criticis. Traiecti ad Rhen. 1698. fol.

Horatii Vitringae, Campegii F. animaduerſionum ad Io. Vorſtium de Hebraiſmis N. T. ſpecimen. Ad calcem obſeruationum Miſcellanearum Lamberti Bos. Franeq. 1707. 8. [et in *I. Fr. Fiſcheri* editione Operis Vorſtiani. Lipſ. 1778.]

[*Pauli Slevogti* diſſertatio helleniſtica, qua vnico exemplo maximus linguae helleniſticae vſus in interpretatione ſcripturae oſtenditur. — Exſtat in eius diſputatt. acadd. pag. 933. et in *Crenii* Analectis philologico-critico-hiſtoricis pag. 334.

Henrici Kippingii exercitatio de lingua helleniſtica, in Crenii Analectis pag. 321 ſqq.

Samuel Meuii diſſertatio de lingua helleniſtica. Viteb. 1661.

Io. Theodor. Leubſcheri Diſſ. de lingua noui teſtamenti helleniſtica. Viteb. 1691. *Kuin.*]

Rob. Boyle de ſtilo ſacrae Scripturae. Oxon. 1665. Geneu. etc. 4.

Balthaſaris Stolbergii, Prof. Witebergenſis, liber de ſoloeciſmis et barbariſmis graecae noui foederis dictioni falſo tributis, vt et de Ciliciſmis aliisque a D. Paulo noue vſurpatis, cum exercitationibus XII. Philologicis. Witeb. 1681. 4. praemiſſa praefatione C. S. Schurzfleiſchii. [Viteb. 1685. 4. tertia editio Viteb. 1688. 4.]

[*Ioh. Conr. Schwarz* ſoloeciſmi diſcipulorum I. C. per amorem veritatis diuinae, a Luthero reſtitutae antiquitati Coburgi 1730. 4. poſtquam de ſoloeciſmi natura diſputauit, ſcriptores ſacros contra huius vitii criminationem defendit.

Ioh. Erici Oſtermanni poſitiones philologicae, graecum N. T. contextum concernentes Viteb. 1649.

Georg. Guil. Kirchmaieri noui foederis graeci defenſio a ſoloeciſmis, barbariſmis, hebraiſmis. Viteb. 1732. 4.

Laurentii Mulleri diſſ. de ſtilo idiotico, ſcriptoribus N. T. praecipue Paulo a criticis adficto. Schleuſingae 1718. *Kuin.*]

Pauli Antonii de N. T. philoſophiſmis ſiue dictionibus philoſophicis exercitatio. Lipſ. 1686. 4.

Nic. Angardi, Prof. Eloquentiae Sorani, de ſtilo N. T. diſſ. Sorae 1655. 4.

[*Ioh. Erhard Kappii* diſſ. de N. T. graeci latiniſmis, merito ac falſo ſuſpectis. Lipſ. 1726.

Chriſt. Sigism. Georgii de latiniſmis, graecae N. T. dictioni immerito adfictis. Viteb. 1731. aduerſus Kappium.

Sigism. Frid. Dreſig, vindiciae diſſertationis de N. T. graeci latiniſmis merito et falſo ſuſpectis Lipſ. 1732.

Chr. Sig. Georgii Apologia diſſertationis de latiniſmis graecae N. T. dictioni immerito adfictis.

Dreſigius tum edidit: *Vindicias diſſertationis de N. T. graeci latiniſmis merito et falſo ſuſpectis a nupera apologia adſertas.* *Georgius* autem non modo ſcripſit: *apologiam diſſertationis de latiniſmis graecae N. T. dictioni immerito adfictis vindicatam*, ſed etiam

etiam omnes libellos, in vtramque partem ſcriptos, coniunctim edidit ſub titulo: Hierocritici Noui foederis pars ſecunda, ſiue controuerſiarum de latiniſmis N. T. libri tres. Viteb. 1733. 4. *Kuin.*]

[*Io. Olearii* de ſtilo N. T. liber — auctas a *Io. Conr. Schwartz*. Accedit *Io. Henr. Boecleri* de lingua N. T. originali Diſſertatio. Coburgi 1721. 8.

Io. Conr. Schwarzii Commentarii critici et philologici linguae gr. N. T. Lipſ. 1736. 8.

Io. Vorſtii Commentarius de Hebraeiſmis N. T. Acceſſere praeter eiusdem cogitata de ſtilo N. T. et diatriben de Adagiis N. T. *Horatii Vitringae* Animaduerſiones ad Comm. de Hebr. Curauit *Io. Fr. Fiſcherus*, L. 1778. 8.

Io. Fr. Fiſcheri Supplementorum Commentarii Vorſtiani de Hebr. N. T. Specimen I. II. III. Lipſ. 1790 ſq. 4.

Io. Leusdeni de dialectis N. T. ſingulatim de eius Hebraiſmis libellus iterum editus a *Io. Fr. Fiſchero.* Lipſ. 1792. 8. Add. *I. F. Fiſcheri* Proluſiones de Vitiis Lexicorum N. T. Lipſ. 1791. 8. *Beck.*]

Haec de Noui foederis libris dicta ſufficiant, quibus tunc demum recte et ſalutariter vtemur, non quando iſta de quibus hactenus diſſerui, quantumuis ſubtiliter diſcuſſerimus, aut totum etiam ſacrum codicem teneamus ad vnguem, ſed quando illis, tanquam voce (quae profecto eſt) diuina, ad fidem, atque amorem Dei hominumque patiemur nos adduci, vt per fidem vita beata ac ſempiterna in nomine Ieſu Chriſti perfrui poſſimus. [ ] *Fabric.*

INDEX SCRIPTORVM A GEMINO MEMORATORVM.

Fabricius ſupra in cap. XVIII. pag. 32. dederat *indicem* ſcriptorum, a *Gemino* citatorum. Idem tamen quoniam in volumine decimo, ab initio, alium indicem, ad paginas edit. Altorfinae 1590. 8. confecit, eum, ſupra omiſſum, hic ſubiungam. *Harl.*

Aratus, 59. 103. 105. 119. 185. 231.
Ariſtoteles, 233.
Boëthus, philoſophus, 233.
Calippus, 139. 143. 45. 245. 247. 249. 251. 253. 255. 257. 259 ſq. ad 265.
Chaldaei, 23.
Callimachus, 45.
Cleanthes, Stoicus philoſophus, 199 ſqq.
Crates, grammaticus, 83. 87. 201. 203.
Dicaearchus, 211. male Δικάναρχος.
Doſitheus, 245 ſqq. ad 265.
Eratoſthenes, 127.
Euctemon, 140. 245 ſqq. ad 265.
Eudoxus, 125. 233. 245 ſqq. ad 263.
Heſiodus, 215.
Hipparchus, 43. 45. 47.
Homerus, 83. 87. 89. 203. 223.
Meton, 245.
Philippus, 139.
Polybius, 205.
Pytheas, 83.
Pythagorei, 9. 11.

FINIS VOLVMINIS QVARTI.

Incidi in quaedam errata typographica; nam ſingulas paginas foliaque recognoſcere, propter temporis anguſtias negotiorumque multitudinem non licuit mihi quae vt corrigas, *L. B.* reliquaque, quae occurrant, infirmitati humanae condones, oro TE rogoque obſeruantiſſime.

---

pag. 135. in not. *r* lin. 2. l. μακαρίτης.
— 250. lin. penult. l. *indicari.*
— 261. lin. 21. l. *ſiue* loco *ſine.*
— 347. not. *i* col. 1. lin. 4. loco *Eutronii* l. *Eutecnii.*
— 413. lin. 27. pro *Strabone* l. *Stratone.*
— 417. lin. 29. pro *et* l. *at.*
— 418. lin. penult. contextus pro *Strabone* l. *Stratone.*
— 422. lin. 33. dele ſignum parentheſeos poſt voc. *Schneidero.*
— 427. lin. 12. l. *tribuitur.*
— 429. lin. 16. l. *eruditasque.*
— 434. lin. 19. pro *vnone* l. *vno.*
— 437. lin. 22. poſt: *vnus e Fabric.* adde: *ſed non fuiſſe ex illis, V. D. ipſe mihi ſcripſit.*
— 440. lin. 19. poſt: *Pariſiis* adde *lucernam.*
— 444. lin. 2. poſt: *editio*, adde *ab altera.*
— 459. lin. 29. pro: *Alcaeam* l. *Alcaeum.*

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET